

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

AMES LIBRARY
OF SOUTH ASIA

Founded by
Charles Lesley Ames

UNIVERSITY OF MINNESOTA LIBRARY

LM: 56412

A
KANNADA-ENGLISH
DICTIONARY

BY

REV. F. KITTEL
B. G. E. M.

MANGALORE

BASEL MISSION BOOK & TRACT DEPOSITORY

1894

LONDON
LUZAC & Co.

BASEL
MISSIONSBUCHHANDLUNG

LEIPZIG
O. HARRASSOWITZ

T. N. JAYAVELU,
ANTIQUARIAN BOOKSELLER,
49, VENKATACHALA MUDALI ST.,
CHOOALAI MADRAS-7, S. INDIA

COPYRIGHT RESERVED
By Registration under Act XXV of 1867.

Corrections concerning the Preface.

Page:	line:	
III	23	for l, r read l, r.
V	33	for of Ragaḷe read or Ragaḷe.
VII	4	for Fabricius's read Fabricius's.
XI	29	for Čhandraprabha read Čandraprabha.
XIII	15 & 16	for Cpr. read Čpr.
XV	18	for l into r read l into r.
XVI	31	for teḍil read tēḍil.
XVII	41	for as r read as r.
XXI	16	for karṭā read karaṭā.
XXIV	24	for viḷāla read vilāla.
XXVI	32	for meḷasu read mēḷasu.
XXVII	33	for fr. D. kēy 2).—read fr. D. kēy 2).—
XXVIII	35	for čidira read čhidira, for čudra read čhudra, and for C. read D.
XXIX	27	for maraḍt read maraḍi.
XXX	1	for kōṅkapa,* read kōṅkapa,*.
XXXI	2	for rough, man read rough man.
XXXII	18	for is kūl 2, kūra read is kūl 2. Kūra.
XXXIII	34	for čavunḍi read čavunḍi.
XXXIV	6	for pōḍḷva read pōḍaḷva.
XXXV	23	for valamsa read vatamsa.
XXXVI	34	for haḍḍipa read haḍḍipa.
XXXVII	5	for člri read člri.
XXXVIII	11	for khaṭvā,* read khaṭvā,*.
XXXIX	27	for khadḡika read khadḡika.
XL	29	for (p. 381) read (p. 481).
XLI	26	for a cymbal. etc. read a cymbal, etc.
XLII	9	for on account D. read on account of D.
XLIII	30	for sūḍet read sūḍi.
XLIV	15	for M. read M.
XLV	11	for kalita read kalita.
XLVI	28	for Kāvērt, read Kāvērt;.
XLVII	22	for paḷi 2 read paḷi 2.
XLVIII	34	for pōḷi read pōḷi.
XLIX	23	for bandi read bandi.
XLX	28	for pl. read p.
XLXI	13	for viḷēi read viḷēi.
XLXII	13	for kōṅkapa read kōṅkapa.

[illegible]

Am
PL 4646
.K6

P R E F A C E.

I. Some remarks on the Kannada Language.

The Kannada or Canarese Language, which is the subject of the present Dictionary, is one of the vernaculars of Southern India that have sprung from a common origin and form a distinct family of tongues, viz. that of the now¹⁾ so-called Dravida (or Drâvîḍa), of which Tamiḷ, Malayâḷa, Tēlugu and Tuḷu are the other principal representatives.

Kannada is spoken throughout the plateau of Mysore, in the Southern Mahratta country, in some of the western districts of the Nijam's dominions, and to a considerable extent in North and South Canara on the western coast. The number of people by whom Kannada is spoken may be estimated at about ten millions.

It includes three chief dialects—classical, mediæval, and modern. The first or *Ancient Kannada* is quite uniform, and shows an extraordinary amount of polish and refinement. It has to the present time been preserved in several works written by Jaina scholars, and appears to have been in common use for literary purposes from at least the 10th to the middle of the 13th century. Its principal characteristics are the elaborate and highly artificial *čampû* composition,—strict adherence to the use of now more or less disused case- and tense-signs (that towards the end of the mentioned period were fixed in grammatical treatises) and to the rules of syntax,—perspicuity resulting therefrom,—the use of classical Saṃskṛita (also specifically Jaina) words in their unaltered form whenever desirable or necessary as an aid in composition and that of a conventionally received number of Tadbhavas (Saṃskṛita terms changed to suit the tongue of the Kannada people),—the proper distinction between the letters *ḷ*, *r*, *ḷ*, *l* and *r*,—alliteration carefully based also on this distinction,—and lastly pleasing euphonic junction of letters.

¹⁾ Since the publication of Dr. Caldwell's *Comparative Grammar of the South-Indian Family of Languages*, i. e. since about thirty-seven years.

After the Ancient dialect the *Mediæval Kannaḍa* began to appear as contained in the poetry of Śaiva and Liṅgāyṭa authors. It is, as a rule, written in any one of the Shaṭpada metres, is somewhat negligent as to the use of suffixes and the rules of syntax and therefore occasionally ambiguous, uses a few new suffixes, contains a number of Tadbhavas not sanctioned by previous authors, has entirely lost the letter *ḷ* (using *r* or *l* in its stead), and frequently changes the letter *p* of the present or future verbal suffix¹⁾ and an initial *p* into *h*. Its period terminates at about the end of the 15th century. It is, however, to be observed that also after that time several works were written in the Mediæval as well as in the Classical dialect and style.

From about the 16th century Mediæval Kannaḍa gradually got the character of the language of the present day or of Modern Kannaḍa, which transition is seen especially in the poetry of the Vaishṇavas that dates and prevails from that time. Several ancient verbs and nouns fell into disuse, the letter *r* began to be discarded, at least so far as regards its proper position in alliteration, words borrowed from Mahratta and Hindustani came into use, more frequent omission of suffixes took place, etc.

The third or *Modern dialect* comprises the present Kannaḍa of prose writings and common conversation. Of these the first have two branches, one being tales, school-books and letters, and the other business-language (especially that of courts of justice). The first branch differs from the second chiefly in so far as it is more exact in the use of inflexional terminations and less abounding in Hindustani and Mahratti. The language of ordinary conversation (excepting that of the educated classes) may be called a union of the two branches that is less particular in the choice of words, arbitrary about the use of suffixes, and at the same time full of vulgarisms. Many words of the Modern dialect also are Samskṛita, especially such as are abstract, religious or scientific terms. The ancient form of the present tense has been changed, most verbal suffixes have been somewhat altered, a few of the suffixes of nouns and pronouns have ceased to be used, many verbs, nouns, and particles have become obsolete, and other verbs and nouns (based on existing roots) have been formed; but in spite of this, of the introduction of much Hindustani and Mahratti, of the lack of refinement, etc. the Modern dialect is essentially one with the Ancient and Mediæval. It is however not uniform, but more or less varies according to localities.

---

1) e. g. in māḍidaham (Bp. 18, 33, = māḍidapaṁ) and baḥam (53, 15, = barpaṁ).

II. Enumeration of the various works, etc. consulted in compiling the present Dictionary.¹⁾

a) Works written in the *Ancient dialect* (all in verse, except Nos. 2 and 3).²⁾

1. Pampa's Âdi-purâṇa* (of A. D. 941).
2. A commentary in Kannaḍa prose on Halâyudha's Abhidhānaratnamâlâ (of about A. D. 1100? or of about 1000, and written by Halâyudha himself?).
3. Nâçirâçî's Nâçirâçîya, a commentary in Kannaḍa prose on the Amarakôṣa (of about A. D. 1158? The two MSS. of Mḍb. used for this work may have been touched, as they contain some mediæval forms; or did such forms already exist *before* the mediæval period, but were excluded from classical poetry? Cf. No. 10, and see Nr. s. Abbreviations).
4. Argala's Čandraprabha-purâṇa* (of A. D. 1189).
5. Lilâvatî-prabandha* (either by Argala or Nêmiçandra, of about A. D. 1200).
6. Nâgavarma's Kâvyâvalôkana* (of about A. D. 1200).
7. Nâgavarma's Čandas (of about A. D. 1200).
8. Kêṣirâja's Šabdamaṇidarpaṇa (of about A. D. 1225).
9. Abhinava Pampa's (Nâgaçandra's) Râmaçandra-purâṇa* (of about A. D. 1225?).
10. Abhinava Pampa's Jinamunitanaya* (it contains some mediæval forms, and may have been written for the use of every day life without laying claim to classicality; cf. remark to No. 3).
11. Šâstrasâra* (date of the Jaina author unknown).
12. Harišvara's Girijâkalyâṇa* (of about A. D. 1290; it is in the čampû metre, whereas Harišvara's verses on Šiva's hosts are in ragaḷes).
13. Bômma's Čaturâsya-nighaṇṭu (of about A. D. 1300? It is composed in Kandas, and exists in two recensions, marked I. and II.).
14. Šabdasâra. (The words of this small but useful vocabulary were originally included in verses, but in the MS. used for this Dictionary are carefully given in prose; it may belong to the 14th century.)
15. Šaḍakshara's Râjašêkhara-vilâsa* (of A. D. 1657).
16. Šaḍakshara's Vṛishabhêndra-vijaya* (of A. D. 1671).
17. Šaḍakshara's Šabaraśaṅkara-vilâsa* (of about A. D. 1680).
18. Rudrabhaṭṭa's Jagannâtha-vijaya* (of about A. D. 1680?).

b) Works written in the *Mediæval dialect*. (The metre, except that of Nos. 1, 4 and 12, is the Šatpadi of Ragaḷe of the period.)

1. Sômešvara's Šataka* (in vṛittas, of about A. D. 1300).
2. Bhîma's Basava-purâṇa (of A. D. 1369).
3. Abhinava Maṅgarâja's Nighaṇṭu (of A. D. 1398).
4. Dêvôttama's Nânârtharatnâkara (in vṛittas, of about A. D. 1400?).

1) In the following list of the native works (a, b, c) used for the present Dictionary an asterisk put to a work indicates that not all the words occurring in it are included in this Dictionary. A few of the works, for want of time, have been only slightly consulted.

2) Regarding their dates cf. Nâgavarma's Canarese Prosody, Mangalore, 1875, and Mr. B. L. Rice's Bhaṭṭa-kalankadêva's Karpâṭakalâbdânusâsana, Bangalore, 1890.

5. Liṅga's Kabbigara Kaypidi (of about A. D. 1430).
6. Āmarasa's Prabhuliṅga-lilā* (of about A. D. 1460).
7. Tōṭada Ārya's Śabdamañjari (of about A. D. 1480).
8. Kumāravayāsa's Bhārata* (of about A. D. 1508).
9. Vaiṣṇava and other Dāsapadas* (in ragaḷē, from about A. D. 1530 to 1800).
10. Virūpākṣa's Ānnabasava-purāṇa* (of A. D. 1585).
11. Kumāravālmiki's Rāmāyaṇa* (of about A. D. 1590).
12. Bhārata-nighaṇṭu (in Kandas, of about A. D. 1600).
13. Ćikka Nañjēsa's Rāghavāṅka-čaritra* (of about A. D. 1650).
14. Nijaguṇa's Kaivalyapaddhati* (in ragaḷē, of about A. D. 1650).
15. Raṅganātha's Anubhavāmṛita* (of about A. D. 1680).
16. Lakṣmīśa's Jaimini-bhārata* (of about A. D. 1760).
17. Sarvajña's Pada* (in ragaḷē, of about A. D. 1800).
18. Ćidānandāvadhūta's Jñānasindhu* (of about A. D. 1820).

c) Works written in the *Modern dialect* (prose).

1. Gaṅgādhara Maḍivāḷēśvara's Canarese Vocabulary, Translation Exhibition, Belgaum, printed at Bangalore, 1869. (It is based on the Rev. W. Reeve's Carnāṭaka and English Dictionary and the Amarakōṣa. Gaṅgādhara, not knowing that Mr. Reeve's work contains many obscure words that are inserted in it as Ancient Kannaḍa words, but do not exist at all in the Kannaḍa language, selected such words and explained them according to Mr. Reeve. So far Gaṅgādhara's work is useless, but becomes valuable for the explanation in South-Mahratta Kannaḍa of most of the terms of the Amarakōṣa.)

2. Siddhānti Subrahmanya Śāstri's new interpretation of the Amarakōṣa, Bangalore, 1872. (Its Kannaḍa is not always correct, and its explanations are occasionally questionable.)

3. Gururāva Viṭhala Mōharē's Śabdasaṅgraha, dedicated to Ānnabasapa Basaliṅgappa, Deputy Educational Inspector, Dharwar S. D., 1874. (It is based on No. 1 or Gaṅgādhara's work, and besides introduces a number of Saṁskṛita words which it explains in the South-Mahratta Kannaḍa, occasionally giving them questionable meanings.)

4. Canarese School-books, 1—4, Bombay, the Department of Public Instruction, printed at the Mangalore Basel Mission Press, 1882, 1883 and 1886. The school-book No. 5 was the first of the series, and printed in 1868 at a Mysore Press. (All of them are very useful for learning the South-Mahratta Kannaḍa.)

d) Kannaḍa *Proverbs* collected in the South-Mahratta country, Mysore and Canara. (Most of them are old and very instructive, some adopted from Tuḷu, and some of late origin.)

e) *Colloquial words* common to all Kannaḍa people; Mysore and South-Mahratta terms of ordinary conversation. (It has been impossible always to ascertain whether a Mysore word exists also in South-Mahratta.)

f) *Dravida-English* Dictionaries.

1. The Rev. W. Reeve's Carnāṭaka and English Dictionary, Madras, 1832.
2. A Dictionary of the Tamil and English languages by the Rev. J. P. Rottler, D. Ph., Madras, 1834 seq. (based also on Fabriccus's Tamil and English Dictionary).
3. A Dictionary of the Telooḡoo Language by A. D. Campbell, c. s., Madras, 1821.
4. A Telugu-English Dictionary by C. P. Brown, c. s., Madras, 1852.
5. Tuḷu-English Dictionary by the Rev. A. Männer, B. M. Press, Mangalore, 1886.

g) *Saṃskṛita* Dictionaries.

1. Professors Böhtlingk and Roth's Wörterbuch.
2. Professor Monier Williams's Sanskrit-English Dictionary, 1872.
3. H. T. Colebrooke Esq.'s Amarakōṣa, Serampore, 1825.
4. Professor Aufrecht's Halāyudha's Abhidhānaratnamālā, 1861.

h) *Mahratti* Dictionary.

A Compendium of Molesworth's Marathi and English Dictionary, by Baba Padmanji, Third Edition, Bombay, 1882.

III. Method of working used in compiling this Dictionary.

The Author's principle when preparing Kēṣirāja's Śabdamaṇidarpaṇa and Nāgavarma's Čandas for the press had been not to employ any scribes, but to examine and write every word himself. This he followed also first of all in preparing, to his utmost ability, trustworthy MSS. of the Nācirācīya, Bomma's Čaturāsya-nighaṇṭu, Abhinava Maṅgarāja's Nighaṇṭu, Dēvōttama's Nānārtharatnākara, Liṅga's Kabbigara Kaypiḍi, and Tōṭada Ārya's Śabdamaṇjari, by collating various rare ancient MSS., all of which show the distinction between the letters *r̥* and *r*, which is a very essential one. The same distinction, it may be remarked here, is throughout made in the Mḍb. palmyra MS. of the Čandraprabha-purāṇa which was used, and mostly also in the Mḍb. paper MS. of Abhinava Pampa's Rāmačandrapurāṇa (in which some irregularities in this respect occur, but only on account of the Mangalore copyist who was not aware of the great importance of that distinction till it was pointed out to him).

When in India the MSS. of the above-mentioned native vocabularies had been made ready for use, the Author began to write the Index for which he used a number of pure Kannaḍa words collected by himself, the said vocabularies, the Śabdamaṇidarpaṇa, the Čandas, and Reeve's Carnāṭaka-English Dictionary¹⁾.

1) Mr. Reeve states in his Preface p. II: "The rareness of ancient manuscripts, the endless blunders of drivelling and hireling transcribers, the paucity of duplicates for collation, and the comparatively very small number of men to be found among the natives possessing appropriate philological information, soundness of judgment or zeal for literary research and general improvement, all are obstacles the Author has had to encounter in their full force, and which have occasioned no inconsiderable suspense, annoyance and embarrassment; and though, by drudgery and

Remarks on etymology and comparative philology, and references to various other works were adduced, and common colloquial words added. It is unnecessary to describe the further mode of operation and the final writing of the MS. for the press.

perseverance, he has surmounted them in some way or other, he cannot entertain the hope that he has done so, in every instance, with complete success. In a few cases, the existing doubt has been expressed by a mark of interrogation; in others, where discrepancies prevailed in the authorities consulted, the words have either been rescinded altogether or those meanings have been attached to them which the majorities of opinions favoured."

"The method adopted in collecting and arranging the materials of which the present work is composed has been briefly as follows. Two clever men were employed in culling from the Amarakôśa and other Sanscrit vocabularies such terms as are current among classical writers on science and mythology; two in writing on the margins of the Telooḡoo and Tamil Dictionaries corresponding Carnâṭaca words; two in the collection, under appropriate heads, of radicals, synonyms, technicalities, peculiar phrases, proverbs etc. etc. occurring in ancient and modern vocabularies and grammars, or marked down for the purpose in other books, during the progress of a long course of reading. The names of the articles of trade and commerce, and those of the implements of husbandry, the tools and apparatuses of mechanics and artists, and the fruits, flowers, grains, etc. etc. cultivated by gardeners and farmers, were obtained by securing, in succession, the attendance of a person, tolerably informed, from each of these trades or callings."

In p. I. he remarks: "The affinity between the Telooḡoo and Carnâṭaka languages is so great that, frequently, it is only necessary to change an initial or an inflection to make the correspondence complete: therefore where the definitions in Campbell's Telooḡoo Dictionary appeared full and accurate, the Author has, in such cases, adopted them into his own work, with little or no alteration, as it appeared to him to savour less of utility than of pedantry to do otherwise." "In the Sanscrit department of the present work, the chief of what is valuable has been derived from Wilson's Sanscrit Dictionary, though it contains a very large collection of words, in this language, which have never before appeared in print: for these the Author holds himself solely responsible."

Mr. Reeve commenced his Dictionary "as far back as the year 1817".

The Author of the present Dictionary takes the liberty to state (see the words of Professor Monier Williams in the Preface to his Dictionary p. XXI. which he used regarding Professor H. H. Wilson's Sanscrit-English Dictionary) that he must own that he began to write his Index by looking to his predecessor's labours as a very great help to him; and let him here assert most emphatically, not only that, considering the condition of Kannaḍa scholarship when it was compiled, Mr. Reeve's work was a wonderful production, but that, like many others, he must be very thankful indeed for the valuable aid it afforded him in learning Kannaḍa. Nevertheless, sincerity obliges him to confess that as his work advanced, he discovered to his surprise that he was compelled to reject not little of what Mr. Reeve's work contains. His being the first Kannaḍa Dictionary, the obstacles complained of by him in his Preface, the vastness of the matter to be mastered, and the limited time usually granted to do so satisfactorily, will explain to any real scholars the cause of various defects. The Author of this Dictionary, profoundly conscious of the imperfection of his own labours, would not have touched upon this subject, if it did not, to some extent, account for the length of time (about fifteen years) it took him to complete his work. For, accepting Mr. Reeve as a safe guide, he took a considerable number of words (and significations) from him, inserted them in his own still unfinished Index, and believing the words to be quite genuine Kannaḍa endeavoured to establish them as such. After much loss of time he found that they partly were corruptions, partly true forms of Tēlugu and Tamil, and partly terms which he could not refer to any language he knew. Being at that time in Germany he was unable to learn whether the words were colloquially used in some part of the Kannaḍa country. After his return to India where he, at first in the South-Mahratta country, commenced to work out his MS. for the press, he learned that scarcely any of the said terms were known there, but nevertheless inserted all of them, together with various etymological remarks that might possibly lead to the discovery of their origin, in his MS., waiting for the time when he could make inquiries about their use in Mysore. This remained impossible for him to do till he took up his abode at Mercara (in Coorg) where he employed a Brāhmana, born in the north-eastern part of Mysore, as his Moonshi who, however, instead of enlightening him as to the questionable terms, furnished him with others, declaring them to occur in his country's colloquial dialect. Not before his having gone to Mangalore and the printing of his MS. having begun, the Author who had got there a helper in the person of an intelligent Brāhmana Moonshi from the town of Mysore (who took a great interest in the Author's labours and was strongly desirous of their becoming correct), was enabled to form a judgment with regard to the terms (and the signification of others) by the Moonshi's emphatical declaration that he knew only a few of them. So, with the exception of these few and some true Tēlugu and Tamil ones, all the others with their appendages were expunged (an insignificant number of corrupt Tēlugu and Tamil words were retained to be

IV. Plan and arrangement.

The Compiler's endeavour has been, whenever possible, to adduce the *meaning of words* (Kannāḍa, Samskr̥ita or Tadbhava) as given by ancient and modern native writers. In their vocabularies, etc. they often put the word that is to express the meaning, in the locative, *e.g.* mukku khādanaviśēshē (Sk. locative) or khādanaviśēshadalli (K. locative), that is to say mukku is used in (the sense of) khādanaviśēsha. In such a case simply the crude form of that word appears in the Dictionary, as does also that of the two or more explanatory words in the locative occasionally used by the writers (see *e.g.* māsū 1 and midī). In the explanation of a verb's meaning not unfrequently, besides a noun in the locative, a verb or two are given by the native authorities (as *e.g.* for kīḷ 3, bēḍaku 2 and muḷgu), or a number of synonyms (as *e.g.* for bēmar 1); they explain also a noun by synonyms (as *e.g.* bēgaḍu 2 and misuni). All such explanatory words have been put in parenthesis by the Compiler.

Kannāḍa *homonyms* have been separated under two, three or more heads. This has been done not only when they clearly belonged to different roots, but also when there existed any doubt whatever as to their relationship (see *e.g.* aṭṭē 2 and 3, aḍē 9, 10 and 11).

When no *etymology* of a Kannāḍa noun or particle is given, its derivation is obvious, or either doubtful or unknown.

Ancient Kannāḍa *forms* of verbs or nouns *with a final consonant* are given apart from the modern with a final vowel, also with the intention of showing the difference of inflection.

All Kannāḍa *formative suffixes* have been brought forward.

Kannāḍa *compound words* have always been subordinated to leading words under which they are arranged in alphabetical order and in small type (to save space), a hyphen marking the division of the members of the compound. This method may at first occasion a little embarrassment to beginners, but all difficulty

---

used for philological references), as were also nearly all those furnished by the Moonshi of Mercara (so far as they had not yet been printed). The MS. therefore was very much disfigured, became less perspicuous, and had to be partly re-written, so that much precious time was lost.

From what happened to the Author of this work through the Mercara Moonshi's incomprehensible blundering and from the obstacles of similar kind/ referred to by Mr. Reeve in his Preface it becomes evident that no blame whatever falls on the latter for the mentioned defects, and the great usefulness of his work remains intact. It would be a matter of futility and impossibility for a single person with limited time to go and search every hamlet for the perhaps possible verification of this or that term of little importance and at all events only local use; in such a case Moonshi's word is to be relied upon, though an occasional error may happen. For words of the common and written language the Author himself, of course, is above all responsible. In places like Bangalore where nearly as much Tēḷugu and Tamīḷ is spoken as Kannāḍa, it is but natural that a colloquial Tēḷugu or Tamīḷ word should pass for Kannāḍa.

will soon disappear with practice. With regard to pure Saṃskṛita it was inadvisable to make this arrangement, but compounds of or with Tadbhavas and such in which the first member is another foreign word, are introduced in the same manner.

In order to bring Kannaḍa *leading words* prominently before the eye fat type has been used, whereas all Saṃskṛita, Tadbhava and other alien words are printed in small type. It is possible that a few of the words pointed out as Kannaḍa will, by closer examination, prove to be foreign.

As it is not only interesting, but also of great etymological value to be able to find out at a glance how many *different forms* one and the same word bears in Kannaḍa, all of them have been put after a sign of equality to one of their number. Because the MS. was not quite ready at the time when printing had to be commenced, unfortunately there occurred some inaccuracies on account of words that had to be struck out as being found to be incorrect (see above s. No. III.) and of others that were introduced afterwards especially under the letter *h*), and also on account of the difficulty in general connected with the matter wherein oversights are not but natural.

The meaning of most Kannaḍa words has been elucidated by *instances* from ancient, mediæval and modern writers and by *references* to their works as well as by *proverbs*, etc. As the first meaning of a word, that is given which seemed to express most clearly the idea of the root.

About the introduction of the proper employment of the *vargiya letters* see s. No. V.

For the benefit of *Draviḍa comparative philology* Kannaḍa roots, verbal themes and nouns have been compared with corresponding and apparently cognate ones in the four principal sister-dialects, Tēlugu, Tamiḷ, Malayāḷa and Tuḷu. As the laws about the change of letters in those languages have not yet been fully expounded by scholars, a few mistakes may have crept into the comparisons. For the representation of Tēlugu and Malayāḷa final short *a* that corresponds to Kannaḍa *ə* and Tamiḷ *əi*, the letter *ə* has been used. Comparisons are included in the parenthesis that is added to a leading word.

The meaning of a Saṃskṛita term which is printed in *italics*, is found either in the Amarakôṣa or in Halâyudha's Abhidhânaratnamâlâ, or in both of them. With regard to *Saṃskṛita terms in general* it is required to state that very freely and most thankfully use has been made of Professors Böhtlingk and Roth's Sanskrit-Wörterbuch, Professor Monier Williams's Sanskrit-English Dictionary, H. T. Colebrooke Esq.'s Amarakôṣa, and Professor Th. Aufrecht's Halâyudha's Abhidhânaratnamâlâ.

Whenever a term of Samskr̥ita Dictionaries is given without reference to a Kannaḍa work simply because it is found in Mr. Reeve's Dictionary, in order to point it out as a well-known Samskr̥ita term, a full stop has been put after it and then R. in parenthesis¹⁾.

The Compiler's aim has been to raise his work, as far as possible, to the level of modern scholarship, avoiding the creation of such difficulties as cannot easily be overcome by intelligent beginners.

V. The Alphabet and system of Transliteration.

The *Kannaḍa alphabet* employed for this Dictionary, with the exception of two sibilants and two liquids, is the same as that which at present is generally received. As it is impossible to represent exactly the peculiar pronunciation of most of the letters by English ones, the attempt to do so has been abandoned. Instead of it the Dēvanāgarī alphabet (that possesses all the letters used in Kannaḍa, except the above-mentioned two liquids and the vowels *ē* and *ō*) has been given, its letters being pronounced like those of the Kannaḍa one, though a difference with regard to *r* and *l* was observed by the ancient Kannaḍa people, as they occasionally reproduced the sound of *r* by *ṛ* (see *e. g.* Tbh. *kāṛa*) and that of *l* by *ḷ* (see *Śmd.* 12 seq.) in their writings.

The *system of transliteration* by Roman letters (of which some bear a certain diacritical mark) followed in this work is that which has been used before in the edition of Nāgavarma's *Chandas* of the Mangalore Basel Mission Press; it represents the two ancient liquids in the same manner as the Bombay Indian Antiquary does.

The Kannaḍa alphabet (its consonants appearing with the mark that shows their power when being pronounced without a vowel, and that corresponds to the *virāma* of Samskr̥ita) together with its transliteration and the Dēvanāgarī alphabet is as follows:

---

1) This method of indicating that a Samskr̥ita term of generally known meaning which is used in a Kannaḍa book of narration or fiction (*e. g.* the *Chandraprabha purāṇa*, *Basava purāṇa*, etc.) or in the Mysore country, is not the exclusive property of that book or country, was also observed wherever a reference to either or both of them was given (see *e. g.* *akṣhṇa*, *akṣhōbha*, *agamyā*, *prajvalita*, *pranayipi*, *pumsavana*, *pūjana*, etc.); but after the Author's return to Germany (March, 1892) the pressmen, not knowing the purport of the unusual full stop in the MS., left it out (from about p. 1279 onwards). This omission is of no great importance to Sanskrit scholars, and others will probably be but little concerned about it. It has, however, occasionally happened that where two or more meanings distinguished by numbers were given and at the end a reference in parenthesis was added after a full stop, this reference has, on account of the omission of the full stop, wrongly gone to the last meaning (as *e. g.* in *visphulṅga*).

Kannada	Transliteration	Sanskrita	Kannada	Transliteration	Sanskrita
ಅ	a	अ	ಝ	jh	झ
ಆ	â	आ	ಞ	ñ	ञ
ಇ	i	इ	ಟ	ṭ	ट
ಈ	î	ई	ಠ	ṭh	ठ
ಉ	u	उ	ಡ	ḍ	ड
ಊ	û	ऊ	ಢ	ḍh	ढ
ಋ	ri	ऋ	ಣ	ṇ	ण
ೠ	rî	ॠ	ತ	t	त
ೡ	lri	ऌ	ಥ	th	थ
ೢ	lrî	ॡ	ದ	d	द
ಎ	ě	—	ಧ	dh	ध
ಏ	ê	ए	ನ	n	न
ಐ	ai, ěi	ऐ	ಪ	p	प
ಒ	ô	—	ಫ	ph	फ
ಓ	ô	ओ	ಬ	b	ब
ಔ	au	औ	ಭ	bh	भ
ಂ	m̐	०	ಮ	m	म
ಃ	h̐	:	ಯ	y	य
ಽ, ಽ	h̐	४	ರ	r	र
ಂ, ಱ	ṛh, ṛ	ॠ	ರ	ṛ	—
ಕ	k	क	ಲ	l	ल
ಖ	kh	ख	ವ	v	व
ಗ	g	ग	ಶ	ś	श
ಘ	gh	ग	ಷ	sh	ष
ಜ	ñ	ज	ಸ	s	स
ಞ	ç	ञ	ಹ	h	ह
ಛ	çh	छ	ಳ	ḷ	ळ
ಜ	j	ज	ಲ	ḷ	—

The *vowels* ai (ěi) and au are no proper diphthongs in Kannada, but a convenient way of writing the letters ay (ěy) and avu (or ava), and have been treated accordingly.

True Kannaḍa has no *aspirated consonants*, except in a few imitative sounds, although in later years through Brahmanical influence they have crept into writings and certain circles of society. In this Dictionary unaspirated ones have been substituted wherever the aspirated were not sanctioned by grammar.

As the letter ṣ can never justifiably be used in any true Kannaḍa words or in Tadbhavas, s has been throughout put in its place in such words.

Of the two *ancient sibilants* of classical works X or Z and oo or eo, only eo appears in the MSS. used for this Dictionary.

The letter ḷ of which the occurrence in the ancient literature has been fully established by the author of the Śabdamaṇidarpaṇa (and which is adduced also in Mr. L. Rice's edition of the Karṇāṭabhāṣābhūṣaṇa sūtra 10 and in his edition of the Karṇāṭakaśabdānuśāsaṇa sūtra 1), is not written in the MSS. (excepting those of the Śabdamaṇidarpaṇa) consulted for this work, but its original existence in them can (pretty certainly) be found out by the letters of alliteration employed at the beginning of each verse-line (see *e.g.* Cpr. 2, 14; 3, 39. 103; 4, 87; 5, 42; 7, 31. 118. 149. 150; 10, 26. 82) and by compounds (see *e.g.* s. ēraḷ, and Cpr. 5, 42). As the ancient Kannaḍa people did, so also Samskr̥ta people occasionally transformed the letter ḷ into r (as in *karira* which is a Tadbhava of Kannaḍa *kalile*).

The ancient letter ṛ continued firmly to hold its place in Kannaḍa literature till at least the middle of the 18th century. If it does not appear in recent MSS. and prints of works of by-gone periods, its existence is clearly proved by the principal letters of alliteration (at the beginning of each verse-line) in which an r is never substituted for an ṛ¹⁾.

The *introduction of the letters ḷ and ṛ into this Dictionary* has been a matter of necessity; without them Kannaḍa and its grammar cannot be understood. If a word now written with the substitutional letters ḷ or r is not found in this work with either of them, it will be found a little further on with ḷ or ṛ. The slight difficulty to be surmounted on account of this will be amply rewarded by the increase of linguistic knowledge gained thereby. It is, of course, inadvisable and even futile to attempt to re-introduce the two letters into *common* Kannaḍa writings.

In Mr. Reeve's Carnāṭaka and English Dictionary the *bindu* or *sonne* has been indiscriminately used before classified (vargīya) and unclassified (avargīya)

1) This is still the case *e.g.* in Lakṣmīśa's Jaimini-bhārata; but the Kannaḍa Bhārata and Rāmāyaṇa and works of similar subordinate classical value have abandoned the old rule. It is proper to observe that with regard to the employment of the letters ḷ and ṛ purposely no āśanas have been consulted by the Author of the present Dictionary. The valuable Monthly Magazine ಕರ್ನಾಟಕವಿಜಯ, appearing since April, 1892 (Sadvidya Mandiram Press, Mysore), has made an attempt to introduce the two letters.

letters. This method is unobjectionable as a convenient mode of writing, but when in a Dictionary the alphabetical order of words is infringed by it (as in Mr. Reeve's work), it becomes confusing and stands in opposition to the laws of etymology. In this Dictionary the letters *ṇ*, *ṇ* and *m*, when followed by consonants of their own class, are always written in their true form, so that words in which they occur cannot but appear in their proper place; the nasals *ṇ* and *ṇ* however have been replaced by the bindu, as their original form has fallen into disuse, and its printing is connected with difficulties; but their place in the alphabet has been strictly retained (see note under letter *o* 1 in the text).

VI. Dravida elements in Samskr̥ita Dictionaries.

That Kannaḍa has borrowed many words from Samskr̥ita either in their true form or as Tadbhavas is a well-known fact; and that Samskr̥ita Dictionaries contain a number of Draviḍa terms has to some extent been shown by Dr. H. Gundert in the Journal of the German Oriental Society (23rd volume, 1869), by Dr. R. Caldwell in his Comparative Grammar of the Dravidian Languages (2nd edition, 1875), and by the Author of this Dictionary in the Bombay Indian Antiquary (No. for August, 1872).

Dr. Gundert, in the mentioned Journal (p. 517, see Caldwell p. 462) says: "It might have been expected that a great many Dravidian words would have found their way into Sanskrit. How could the Aryans have spread themselves all over India without adopting a great deal from the aboriginal races they found therein, whom in the course of thousands of years they have subdued, partly by peaceful means, partly by force, and yet imperfectly after all up to this day? . . . Where peoples speaking differing languages are in constant intercommunication with one another—when they trade or fight with one another, and have many joys and sorrows in common, they naturally borrow much from one another, without examination or consideration. And this must have happened to the greatest extent in the earliest times, when those nations still stood face to face in their primitive conditions. It might be anticipated, therefore, that as the Aryans penetrated further and further to the south, and became acquainted with new objects bearing Dravidian names, they would as a matter of course adopt the names of those things together with the things themselves." And Professor Th. Benfey, in his Complete Sanskrit Grammar (p. 73, see Caldwell p. 462) felt the necessity to remark with regard to the exotic elements in Samskr̥ita: "Words which were originally quite foreign to the Sanskrit have been included in its vocabulary."

Kumārila bhaṭṭa, who lived about 800 A. D., says in his Tantravârttika (see Dr. A. C. Burnell in the Bombay Indian Antiquary, No. for October, 1872): "It is

now considered (as regards) words which are not known to the inhabitants of Âryāvarta, if they have a meaning known to the Mleč̥cha, is that to be accepted or not?" He suggests (but only to reject the notion) that by application of affixes, etc. it may be possible to convert them into Saṁskṛita words, and gives the following examples: *čôr*, boiled rice (*i. e.* T. *čôru*), *naḍêr*, way (*i. e.* K., M. *naḍê*, T. *naḍai*), *pâmp*, snake (T. *pâmbu*, K. *pâvu*, etc.), *âl*, a person (D. *âl*), she (T̥.), and *vair*, belly (T. *vayiru*, K. *basiru*, etc.)¹⁾. What Kumârila suggested had been done somehow before and was done so afterwards; on the other hand there are twenty-one words, the so-called Tatsamas, which, as it seems, are acknowledged by Paṇḍitas to have been introduced into Saṁskṛita from Draviḍa without undergoing any alteration²⁾. As a rule, however, the Âryas in adopting a Draviḍa word changed it considerably in order to suit it to their tongue, and whenever such a word was imperfectly understood or negligently reproduced, the change naturally became still greater. It is more than probable that Saṁskṛita borrowed a number of words also from Draviḍa tribes the dialects of which are unknown to us, so that in such a case it becomes very difficult and even impossible to trace their origin³⁾.

Dr. Caldwell in his Comparative Grammar (p. 453) makes the following appropriate remarks: "The grounds or conditions on which I think any word contained in Sanskrit lexicons may be concluded to be of Dravidian origin, are as follows: 1) when the word is an isolated one in Sanskrit, without a root and without derivatives, but is surrounded in the Dravidian languages with collateral,

1) Of these five Draviḍa terms *vair* is probably *vêra*, the body, of Saṁskṛita Dictionaries.

2) They are the following: *aṅka*, *aṅgaṇa*, *aṭṭa*, *kaṅkaṇa*, *kôṭṭe*, *gaṇḍa*, *galla*, *gâḷa*, *gôṇi*, *taḷa*, *tôraṇa*, *paṭṭa*, *bandi*, *bala*, *bila*, *maṅḍa*, *maṇi*, *malla*, *mâlê*, *latê*, *sabaḷa*. They are different from the so-called Samasamaṁskṛita words.

3) Here follows a number of terms of the Bēṭṭada kuṇubas in Coorg, some of which are peculiar: *ikki*, rice (= *akki*); *ērēi*, undressed flesh (see s. *ērē* 3); *kala*, an earthen pot (= *kala* 2); *kāvaḷē*, darkness (= *kāvaḷa*); *kittēḷi*, an orange (= *kittilē*); *kiri*, a sheep (= *kuṛi*); *kty*, a hand (= *kēy*, etc.); *kuṇōji*, downward (= *kēḷagē*); *kēṇē*, top, point (= *kōṇē* 2); *kēbbu*, sugar-cane (= *kabbu*); *kōrimbaḍa*, a cumley (= *kambala*); *kōṭa*, coolness (= *kōṭa* 1); *kyāṭu*, *kyēṭu*, wind (= *gāl*, etc.); *čama*, a corpse (= *śava*); *čēḷi*, coldness (= *čāl* 2); *takkē*, jack (the tree); *taḍu*, *taḍlu*, a thunderbolt (= *aiḍil*; Tu. *teḍil*; cf. Sk. *taṭit*); *tākar*, hair; *tirē*, cloth (= *śtrē*); *naṇḍu*, a crab (see s. *ēsaḍi*, and observe that *nān* 1 is = *ān* 1); *niōcu*, cooked rice (cf. *nuōcu* ?); *nēy*, ghee (= *nēy* 2); *nēlgē*, the tongue (= *nālgē*, etc.); *pikki*, a bird (= *pakki*); *pulli*, firewood (= *pullē*); *pūṇja*, a cook (= *puṇja*, etc.); *pēni* (*pēni* ?), work (= T. *paṇi*); *pēyya*, slowly (cf. *ōyyanē*); *pēri*, a male buffalo (cf. *hōri*); *pōṭṭu*, a hen (= *hētē*); *pōṇaka*, a female (cf. *pēn*, etc.); *pōrē*, the moon (= *pērē*); *pētē*, a frog; *bugulu*, sunshine (= *bisilu*, etc.); *buṭṭu*, a hill (= *bēṭṭu* 2); *bōjja*, a stick (= *baḍigē*); *maṇḍu*, a bull (cf. *maṇaka* ?); *mutar*, musar, a demon; *mēra*, a tree (= *mara* 1); *mēri*, a young (= *maṛi* 2); *mēnōji*, upward (= *mēlakē*); *mē* (in *mōkāyṇir*, pepper-fruit-water), pepper (= *mēḷasu*, etc.); *yāṇē*, an elephant (= *āṇē* 2). The corresponding cognate words in the Tuḷu language and in the Kōraṅga language of the Tuḷu country (which as to its nouns appears to be nearly identical with Tuḷu, so far as the Author of this Dictionary has been able to learn) are as follows: *ari*, rice; *kittali*, *kittil* (Tu.), *kittull* (Kōr.), an orange; *kuri* (Tu.), *kōri* (Kōr.), a sheep; *kēy*, a hand; *kōḍi*, top, point; *kamba*, sugar-cane; *kambōji*, a cumley; *gāli*, wind; *śava* (Tu.), a corpse (in Kōr. *pūṇa*, = K. *pēṇa*, only is used, which appears in Tu. also); *čāl*, coldness; *tēḍil*, a thunderbolt (in Kōr. also *čēḍil*); *tarē*, hair; *śtrē*, cloth; *dēṇji*, a crab; *nōcēi* (Tu., *nōcēu* Kōr.), a kind of cooked rice (Kōr. uses also *avuru*, *auru*, *i. e.* K. *ōgara*); *nēyi*, ghee; *nālayi*, *nālāyi* (Tu.), *nālay*, *nālay* (Kōr.), the tongue; *pakki*, a bird; *pūṇji*, a cook; *bēlē*, work; *pēraḍē*, a hen; *pōṇṇu*, a female; *mara*, a tree; *mari*, a young (Tu.); *muṇōi*, pepper; *āṇē*, an elephant.

related, or derivative words; 2) when Sanskrit possesses other words expressing the same idea, whilst the Dravidian tongues have the one in question alone; 3) when the word is not found in any of the Indo-European tongues allied to Sanskrit, but is found in every Dravidian dialect, however rude; 4) when the derivation which the Sanskrit lexicographers have attributed to the word is evidently a fanciful one, whilst Dravidian lexicographers deduce it from some native Dravidian verbal theme of the same or similar signification, from which a variety of words are found to be derived; 5) when the signification of the word in the Dravidian languages is evidently radical and physiological, whilst the Sanskrit signification is metaphorical, or only collateral; 6) when native Dravidian scholars, notwithstanding their high estimation of Sanskrit, as the language of the gods and the mother of all literature, classify the word in question as a purely Dravidian one;—when any of these reasons is found to exist, and more especially when several or all of them coincide, I conceive we may safely conclude the word in question to be Dravidian, not a Sanskrit derivative.” May it be added that at all events only such words of Saṃskṛita lexicons can be declared to be borrowed from Draviḍa, as will at once be recognised by a Saṃskṛita scholar as foreign or probably foreign constituents of the language. Although the age of a Saṃskṛita or Draviḍa term is to be considered before thinking it to be exotic, age alone cannot be decisive, as may be seen *e.g.* from the ancient Tadbhavas of Saṃskṛita in the mouth of all classes of Draviḍa society.

In the subjoined list of terms probably borrowed by Saṃskṛita from the Draviḍa tongues verbal themes are only so far included as they are necessary to elucidate the connection of some Saṃskṛita and Draviḍa words, as a careful examination of the Saṃskṛita dhātupāṭhas compels one to think that Paṇḍitas *systematically* inserted many Draviḍa verbal themes or roots into them. To settle this a separate disquisition is required, and if satisfactorily done, will remove various doubts still connected with Indo-European philology. The present list is incomplete and partly only suggestive; its chief object is to encourage others to a more thorough research. About the changes of letters some material help will be afforded by consulting the text of this Dictionary¹⁾. Words noticed by Dr. Gundert (=Gt.)

1) The interchange of consonants in the Kannaḍa language itself as indicated by grammar and use has to some extent been shown in the Dictionary under the letters of the Alphabet and in other places of the text; the Tadbhavas in Śmd. 30 and 384 seq. are to be noticed especially; and besides the following remarks on the interchange of consonants in Kannaḍa and other dialects, imperfect as they are, may be acceptable:

1, *g* appears as *v* in T. tagēi = tavē 2;—as *m* in Tu. bēgar = bēmar 3;—as *y* in Tē. baḍiyē s. baḍigē, in T. vāyal, vāyil = bāgil, and in Tē. mōyilu = mugil;—as *j* (č, s) in T. vājal = bāgil;—and as *s* in sll 3 = gtl. See also s. No. 7. — 2, *j* appears as *ṛ* in Tu. āji = āṛu 4, Tu. kaṇji = kaṛu 1, Tu. tōj = tōṛ, Tu. baji = baṛi, and Tu. mōji = mōṛu;—and as *y* in T. mayaṅgu = majaṅgu (s. maṅku). See also s. No. 1. — 3, *ṣ* appears as *ḷ* in T. and M. mēḷi = mēṣi 2. — 4, *ḍ* appears as *ḷ* in T. maḍgu (s. maggu 1) = maḷgu, and in Tē. māḍki = māḷkē;—as *ṛ* in hēṛē = hēḍa;—and as *s* in T., M. and Tē. vaḍi = basi 1, T. vaḍi = basi 2, and Tē. vaḍi = basi 3. — 5, *ṇ* appears as *ṛ* in Tu. mōṇē = mōṛē.

and Dr. Caldwell (= Cl.) have been marked with an asterisk. D. stands for Draviḍa, and indicates the Kannāḍa word or words in question found in this Dictionary together with the word or words of cognate dialects given under it or them. In the text of the work, Tadbhavas that may be supposed to be originally Draviḍa words, have not been marked out as such. It would exceed the limits of the following discussion to try to systematize the rules Sāṃskṛita may have used in adopting D. words.

Words probably borrowed by Sāṃskṛita from Draviḍa:

a. Words relating to the body.

1. **āraṭa**, flesh. Cf. D. *ērē* 3 and the cognate terms adduced under it.
2. **impa*** (in *nilimpa*, a god). Gt. (p. 529) thinks *nilimpa* comes perhaps from D. *nil*, standing, and *imē*, the eyelid (*impa*, one with eyelids): "one whose eyelids stand" or one whose eyes do not twinkle.
3. **kaksha**, the armpit. See No. 240.
4. **kandala**, the cheek. Cf. D. *kadapu*, *kadampu*, *kanna* 2, *kēkkē*, *kēnnē*. To fix the original idea and root of the D. terms is difficult. Sk. *karāṭa*, *karṭā*, an elephant's cheek; a cheek (Mr. 207), *gaṇḍa*, a cheek, and especially also the Tatsama *galla*, the cheek, may be compared.—*kandala*, gold, reminds one of *kanaka*, *q. v.* (Nos. 97. 130).—*kandala*, war, battle, appears to be connected with *kadana*, *q. v.* (No. 353).
5. **kalana**, **kalala**, **kalā**, a small round lump, the embryo shortly after conception. Cf. D. *kandus*. As the leading idea is doubtful, the root is likewise so. Sk. *jala*, the embryo or uterus of a cow (see s. D. *janē*), and perhaps also D. *kadē* may be compared.
6. **kilāla**, blood. If this word is composed of *kila* and *āla*, the first meaning might be "red water", *kila* being formed of D. *kēn*, etc., "redness", and *āla* being "water" (see s. D. *āli* 1, and cf. D. *kēnnir*). The Nn. (54) gives also the meaning of "redness" to *kilāla*, and Mr. (47) that of "a blazing flame". The last one is that of Sk. *kila*, *kilā*, fire, flame. *kiśa*, the sun, belongs to the same D. root; cf. especially D. *kisu* 2,

— 6, *l* appears as *r* in Tu. *bētē* = *bērē*;—as *ē* in the T., M. and Tē. terms s. *janē* = *tanē*, in *mačča* = *matti* 1, in *čuračē* = *turačē*, and in T. *čōruku* = *tuṛubu* 2;—as *s* in *sappu* = *tappalu*, in *sēnē* = *tēnē* 2, and in *savē* 2 = *tavē* 1;—and as *l* in *jagali* = *jagati*. — 7, *d* appears as *l* in *kalaḍu* = *kadaḍu*, and in *gēli* = *gēdi*;—as *r* in *karaḍi* 1 = *kadaḍi* (s. Additions), *bari* 1 = *badi* 2, and *maralu* 3 = *madaḍu*;—as *h* in *mōhu* = *mōdu* 1;—as *y* in *may* 2 = *mada*;—as *v* in M. *vādil* = *bāval*;—as *l* in *hūlē* = Tu. *hudē*, *baḷi* 1 = T. *vadi*, M. *muḷu* = *mudu* 1, and T. and M. *mēli* (s. *mēti* 2) = Tē. *mēdi*;—as *s* in T. *mudalēi*, M. *mudalē* = *mōsaḷē*, in Tē. *mīdu* = *mīsal*, and in *bēdē* 2 (as connected with *bisu* 1);—as *g* in M. *bādil* = *bāgil*;—and as *r* in Tu. *udē* = *ūrē* 2, Tu. *kēdu* = *kērē* 1, Tu. *nādu* = *nāru* 1, Tu. *nādu* = *nāru* 1, Tu. *podē* = *pōrē*, Tu. *mudi* = *muṛi* 1, and Tu. *mada* = *maṛē* 1. — 8, *n* appears as *l* in Tē. *vēnakē*, *vēnukē* = *baḷika*. — 9, *m* (also when initial) appears as *v* in *mālu* 1 = *vālu*. See also Nos. 1 and 10. — 10, *y* appears as *m* in T. and M. *viyar* = *bēmar* 1;—as *s* in T. *vayiru* and M. *vayaṛu* = *basir*, in T. and M. *vēyil* = *bisil*, and in T. *pōy* = *pusi* 1;—as *sh* in M. *mushūngu*, *mushuṅgu* = *muyiṅgu* (s. *muggu* 4);—and as *l* in Tē. *gūyyi* = *kulī* 2, in M. *mayal* = *maḷal* (s. *maḷal*), M. *mayi* = *maḷi* (s. *masi*), and M. *muyiṅgu* = *muḷuṅgu* (s. *muggu* 4). See also Nos. 1, 2 and 7. — 11, *r*. See Nos. 2, 3, 5, 6 and 7. — 12, *s*. See Nos. 1, 4, 6, 7, 10 and 14. — 13, *l* appears as *sh* in M. *mushūngu* = *muḷuṅgu* (s. *muggu* 4);—and as *s* in T. and M. *vali* = *basi* 1, T. *viḷēi* = *bisu* 3, *bēṣē* 1, and *maḷa* 2 = *masa* 2. See also Nos. 3, 4, 7, 8 and 10. — 14, Regarding the change of initials in one and the same dialect mind also the Tu. words *tudē*, *sudē*, *hudē* (= *pōlē*, *hōlē*), a river; *tā*, *sā*, *hā*, to see; *tādi*, *sādi*, *hādi*, a road (= *ṣāḍi* 1, etc.).

- kěsu** 2, (kidi 1);—**kilāla**, a sweet beverage, reminds one of D. **siyāla** (sī, sweet, āla, water), the sweet water of the cocoa-nut.
7. **kuñja**, a tusk, a tooth. Cf. Tu. **kūli**, **kūli**, a tooth, and D. **kôřě** (r frequently becoming j).
8. **kuñjara**, hair. Cf. Tu. **kujal**, the hair of the head. See **kuntala** (No. 9).
9. **kuntala**, the hair of the head, hair. Cf. D. **kūdal**, etc., and Sk. **kuñjara** (No. 8). The first idea of the word is uncertain; could it have been taken from D. **kuḷa** 1 and **guñju** 2?
10. **kurala**, **kurula**, a curl. This is D. **kuruḷ** 1.
11. **kê*** (in **kêyûra**, a bracelet worn on the upper arm). Gt. (p. 520) thinks **kê** is D. **kêys**, etc., **kê-ûra** literally "that can be put round the arm". For **ûra** cf. D. **ûru** 2, applying to, etc.
12. **kharu**, **ghaṭa**, a tooth. Both words are of doubtful origin. **kharu** may be the same as **khara**, if its meaning "harsh, cruel" is considered (cf. the cognate reduplications **karkara**, **karkaša**), and may then be compared with D. **kaḍu** 1, etc., **kal** 4. Perhaps D. **kaḍis** and 7 are connected, especially with **ghaṭa**. But could **kharu** be a misunderstood or corrupt form of D. **halu**, a tooth?—**kharu**, white, reminds one of **karka**, white; fire; a mirror; beauty, for which the so-called Tbh. **kaḷē**, shine, lustre, beauty, (**kala**, gold), and D. **kaḷa** 4, **kaḷa** 2, **čalu** 1, etc., **čalli** might be compared.
13. **gaṇḍa**, the cheek. See **kandala** (No. 4) and **galla** (No. 14).—**gaṇḍa**, **gaṇḍu**, a joint, a knot, appear to be borrowed from **gaṇṭu**, said to be the D. Tbh. of **granthi** (cf. also D. **gaṇalu**, **gēṇṇu** 1).—**gaṇḍa**, (**gaḍu**), a boil; an excrescence of the neck, may represent the same Tbh.
14. **galla**, the cheek (Mhr. **gāla**). This word is one of the 21 Tatsamas. Mr. (207) has the form of "gallē". D. **gallē** means also "a lump, a clod" (cf. D. **kadalē**, **gaḍaṇa**); could the leading idea of (**kandala**, **gaṇḍa** and) **galla** be connected with "mass, thickness"?
15. **čuta**, **čuti**, **čūta**, (**guda**), the anus. Cf. D. **kuṇḍē** and its cognate terms (Tu. also **kūdi**). It is impossible to fix the first idea either of the Sk. or of the D. terms.
16. **paksha***, the side of anything; a side, a flank (in T. written **paḍja**). Gt. (p. 528) compares **pakka** (that in K. at least is a so-called Tbh. of **paksha**) and D. **pagu** (see s. D. **pagadi**), **pasu** 3. Does he take "side, party, fraction", "half", as the first meanings? **Paksha**, proximity, might have been borrowed from D. **pakkē** 2, etc.; but a **pakkē** appears also as D. Tbh. of **paksha**, side. No comparison with D. is admissible, if **pakshin**, a bird (in T. written **paḍji**), is the German "Vogel", as has been supposed by Professor F. Bopp, a supposition accepted by Professors Th. Benfey and M. Williams. (The D. Tbh. of **pakshin** is **pakki** or, in the Kuruba dialect, **pikki**; Sk. **phuka**, a bird, appears to be nothing but another form of the D. Tbh.).
17. **para** (in **âḍampara**, **âḍambara**, the eyelid). This is D. **parē** 4, the eyelid. The **âḍam** appears to be D. **âḍu** 2, moving, playing.
18. **pāli**, **pālikā**, the tip of the ear; the ear (Nn. 31). Cf. D. **pālēs**, etc., the lobe of the ear, the leading idea of which may have been taken from **parē** 1, etc. ("that is extended or broad").
19. **puta**, **pūta**, a buttock. Cf. D. **pūra**, etc. The original idea is "the hind part". The change of r into t is found in D.
20. **pura**, the skin. Cf. D. **pōrē** 5, etc.

21. **pāṇu**, the bone forming the upper part of the skull. This is D. **ôḍu** 1 (the initial p to be explained by D. ôḍ).
22. **phāla**, **bhāla**, the forehead. Cf. D. **paṇḍ** 1, etc. The first idea is uncertain. About the long vowel observe that Sk. **hālu** is **halu** in D. (see No. 31).
23. **maṇḍa**, the head. Cf. D. **maṇḍ**. The leading idea may have been taken from D. **maḍu** 1 ("that is joined to"), or from **maṇi** 1 ("that bends").
24. **mukha**, * the face. Gt. (p. 530) appears to be right in translating it by "the forepart", referring it to D. **muk** 2, etc.
25. **mā** * (in **mēkhalā**, a waist-band, a girdle, etc.). Gt. (p. 529) takes it to be D. **mēy**, etc., the body. If the comparison is right, **khalā** may be D. **kala** 1, "that is joined or attached to"; (cf. Sk. **kalita** and the D. past participle of **kali** 2).
26. **vasti**, the lower belly, abdomen. Cf. D. **basir**, etc. About the change of **r** into **t** see No. 19.
27. **vāra**, the body. This appears to be the **vair** of Kumārila bhaṭṭa or T. **vayiru** (K. **basir**, etc.; see s. No. 26).
28. **āya**, the hand. Cf. D. **kay**s, etc.
29. **śimhāṇa**, **śiṅghāṇa**, **simhāṇa**, **siṅghāṇa**, **siṅghāṇa**, the mucus of the nose. Cf. D. **simbala**, **sumbala**. The root of the words may perhaps be **siḍis**, or **sin** 1, or **siṛumbul**.
30. **śukti**, * a curl on a horse's neck. Cl. (p. 461) compares T. **ṣurru** (i. e. D. **suttu** 2), anything round. Cf. D. **sul**is.
31. **hālu**, a tooth. This is D. **halu** 1, etc. Cf. Nos. 12. 22.

b. Words relating to animals.

32. **āru**, a crab. Cf. D. **ēḍi** 1. D. initial **ā** occasionally takes the form of **ē**, as in **āḍu** 3 (= **ēḍu**), in **ār** 4 (= **ēru**), and in **āva** (= **ēḍ**).
33. **āla** (in **arāla**, an elephant in rut, and in **ālāna**, the post to which an elephant is tied; the rope that ties him). This word appears to be D. **ānē** 2, an elephant, q. v.; cf. Sk. **ēla** (No. 36). The **ara** in **arāla** may be D. **al** 4 or **ali** 2, destructiveness, so that **arāla** would mean "a destructive, vicious elephant". The **āna** in **ālāna** may be derived from **ān** 2 or **āl** 1, and mean either "that is joined to" or "that holds".
34. **ēḍa**, * a kind of sheep; **ēḍaka**, * a kind of sheep, a ram, a wild goat; **ēlaka**, a ram. Gt. (p. 519) is right in comparing D. **āḍu** 3 and translating the first two terms by "the playful", the root being **āḍu** 1. **ēlaka** is but another form of **ēḍaka**; cf. the so-called Tbb. **ēlaga**. Regarding the **ē** cf. No. 32.
35. **ēpa**, a kind of deer or antelope. This is a contracted form of D. **ēraḷē**, etc.
36. **ēla** (in **ēlavālu**, the fragrant bark of *Feronia elephantum*). It doubtless is D. **ānē** 2, an elephant; cf. **āla** (No. 33). **Vālu** appears to be D. **bēla**, *Feronia elephantum* (see No. 116).—**Ailēya** (from **ēla**), "that relates to the elephant", is according to the Dictionaries the same as **ēlavālu**.—**Airāvapa**, **airāvata**, Indra's elephant, is no doubt somehow to be derived from **ēla**=D. **ānē** 2.
37. **kaksha**, a buffalo. See No. 240.
38. **kaṇabha**, a kind of fly with a sting. Cf. D. **kaḍaja**, **kaṇaja**, a wasp, a hornet (of D. **kaḍis**).
39. **karāṭa**, a crow, and **karāṭa**, a frog, are derived from D. **karē** 1, and mean "a crier, crower or croaker".

40. **kāka**, **kāga**, a male crow, **kāki**, a female crow. *Cf.* D. **kāgē**, etc.; **kās**, **kāvu** s. As Samskrita, in the Amarakōṣa alone, has nine other names for the crow, it is certain that **kāka**, **kāki**, and **kāga** have been borrowed from D. wherein **kāgē** and its dialectical forms are the only names for the crow, that is so very common also in the South of India.
41. **kira**, **čimika**, **čiri**, a parrot. *Cf.* D. **giṇi** 2, **gīli**, the sound **kil**, and the verbs **kiraču**, **kīlir** 1, **kīru** 1, **čir**.
42. **kunta**, a small animal, an insect. *Cf.* **kunni** 1, **kuṛu**, etc.
43. **kurkuṭa**, **kukkuṭa**, a cock, a wild cock; **kukkuṭi**, a hen. *Cf.* D. **kuk**, **kural**, **kōral**, **kūgu** 1 and 2, and also Sk. **kurkura** (No. 44). There is the Sk. verbal theme **kur**, to sound, that has apparently been formed of the T. and M. verbs adduced s. **kurkura**. **Kurkuṭa** (contracted into **kukkuṭa**) is either a reduplication of a **kuṭakūṭa**, or more probably a composition of **kur**, sound, cry (*i. e.* T. **kurai**) and D. **kuṭa**, beater, utterer (cry-beater or -utterer, *i. e.* crier, crower). The present and only D. word for a cock, a fowl, is **kōli**, q. v., which bird is found wild in the southern jungles. **kōli** is of course a contraction of some ancient D. term, and **kurkuṭa** and **kōli** certainly are cognate.
44. **kurkura**,* a dog. Gt. (p. 519) makes it a reduplicated form, derived from M. **kurē**, T. **kurai**, to sound, to make a noise. See the so-called Sk. verbal theme **kur** s. **kurkuṭa** (No. 43).
45. **kūṭa**, a horn. *Cf.* D. **kōmbu** 2, **kōḍu** 5, **kōl**. The root is D. **kuḍu**, crookedness.—**kūṭa**,* an ox whose horns are broken. Gt. (p. 521) thinks that this word is the remnant of a D. negative verb; but there is no negative verb in D. (*cf.* D. a 5). Let it be suggested that this **kūṭa** may rest on D. **kūlē** (**kūlē**) 2, or on D. **kuṛu**, etc.
46. **kōka**, **kōkila**,* the cuckoo. This bird is very common in South India. Gt. (p. 519) is right in deriving **kōkila** from D. **kūgu** 1. *Cf.* D. **kava** 3, **kukil** 1 and 2, **kuvi** 2, and the so-called Tbh. **kōgilē**.
47. **gaḍi**, a young steer; a lazy ox; **gali**, a strong but lazy bull. It is not impossible that the two terms are connected with D. **kaḍasu** 2, or **kaḍi** 1, or **gaṭṭi**, or **gaṇḍa**.
48. **garuḍa**,* the mythical eagle. Cl. (p. 478) compares T. **kaḷugu**, an eagle. *Cf.* also T. **kaḷu**, Tu. **karu**, an eagle; Tē. **kañču**, a sort of hawk.
49. **gardabha**,* **khara**, an ass. Cl. (p. 468) compares T. **kaḷudai**, an ass. See D. **kaḷtē**. The final **bha** of **gardabha** may have arisen from a D. sign of the nominative. The original idea of **kaḷtē** is uncertain. **Gardabha** appears in Mahratta as **gāḍhava**.
50. **gōṇa**, an ox; (**khapura**, a male buffalo). *Cf.* D. **kōṇa**, a male buffalo. Sk. **gavala**, the wild buffalo, if not derived from **gava**, **gō**, might be connected. **Kōṇa** is a contraction of some unknown form; its leading idea cannot be fixed.
51. **gōdhā**, **gōdhi**, an iguana. That "lizard" was the first meaning might be guessed from **gōdhikā** in **grihagōdhikā**, the small house-lizard, and then D. **gavuḷi** (**gavuḷi**) might suggest itself for comparison. In Mhr. **ghōrapaḍa** is a word for the iguana.
52. **ghuṇa**, (**kiṇa**), a particular kind of insect found in timber. *Cf.* D. **gōṇṇē** 1.
53. **ghūka**, an owl. *Cf.* D. **guk**, **gū**, **gūgi**, etc.
54. **ghōṭa**,* (Mhr. **ghôḍā**), a horse. Its D. Tbh. is **gōḷa** or **ghōḷa**. Both Gt. (p. 520) and Cl. (ps. 470. 520) compare Tē. **gurra**, a horse, and D. **kudurē**, etc., a horse, which they derive from T., M. **kudi**, to leap. See D. **kuduku** 1.

55. **čiri**, **jhijji**, **jhiri**, **jhilli**, **jhirikā**, **jhirukā**, a cricket. See D. **giṛu** 3, **čiru** 2, **jiru**.
56. **jalikā**, **jalukā**, **jalūkā**, **jalōkā**, **jalaukas**, **jalaukā**, a leech. These terms, if Samskrita, are unquestionably to be derived from **jala**, water, but give only a vague idea of the characteristics of the leech, an animal that abounds in South India. The *Śabda-maṇidarpaṇa* says that **jiguli**, **jigulē** are the D. Tbh. of **jalūkā**. It would have been apparently much better to say that **jalūkā**, etc. were incorrect or fanciful forms of D. **jiguli**, etc., which are so easily and naturally derived from D. **jigi** 1, etc., glutinousness or slipperiness being the leading idea.
57. **nakra**, a crocodile, an alligator. This is D. **nēgal**, etc. The leading idea is not clear. For another **nakra** see No. 328.
58. **pallava**, the young of an elephant (Nn. 130). This appears to be the same as D. **palla** 1, **ava** (instead of **a** s) being added to **pal**, a tooth.
59. **palli**, a small house-lizard. This is D. **palli**, **halli** 1. **Palli** has got its name probably from its well-known sounds; cf. D. **padaṛu**, **parisu** 2, **paṛē** 1, **pala** 2, and **palumbu**.
60. **pāli**, a louse. Cf. D. **pēn** 2, etc. (**ā** standing for **ē**; see No. 32).
61. **piṅga**, a young animal. Cf. D. **piṅju** 2, **pillā**.
62. **pillakā**, a female elephant. Cf. D. **piḍi** 4.
63. **pilu**, a worm, an insect. Cf. D. **puḷu** 1, etc.
64. **pundra**, a worm. Cf. D. **puḷa** 1, etc.
65. **pulaka**, any kind of insect or vermin infesting animals. Cf. D. **puḷa** 1, etc.
66. **pēcaka**, a louse. Cf. D. **pēn** 2, **pēsikē**.
67. **prū** (in **kaṭapṛū**, a worm). Cf. D. **puḷu** 1, etc.
68. **balāka**, **balākā**, a crane. This is a corrupt form of D. **bēḷlakki** (s. **bēḷ** 1).
69. **biḍāla**, **birāla**, **biḷāla**, **viḍāla**, **virāla**, **vilāla**, a cat. Cf. D. **bēkku**, **bērku**. The leading idea is doubtful.
70. **marka**, **markaṭa**,* an ape, monkey. Gt. (p. 519) thinks that **markaṭa** is D. **marā**, tree, and **kaḍa**, passing over, "tree-jumper"; but he has overlooked that **marka** too means "an ape". It appears to be certain that **marka** is the same as D. **maṅka**, the foolish or apish one; see **maṅku**. This word **maṅku** is connected with D. **marā** 3, etc., **maruḷ** 1, etc., and its original form may have been **maraku** or **maruku**, contractable into **marku**. **Maṅga**, monkey, (apparently another form of **maṅka**), is a word quite common in D.—**markaṭa** would be **marku** (i.e. **maṅku**), foolishness, and D. **aṭa**, playing, "that plays about foolishly".—**marka**, a demon or spirit presiding over various sicknesses of childhood, seems to be the above **marka** with a transitive meaning, "that confuses or bewilders"; cf. D. **maruḷ**, etc., a demon.
71. **mācala**, a crocodile. Cf. D. **masalē**, **mōsalē**, and see **musalī** (No. 74).
72. **mina**,* a fish. This is D. **min**, etc. Gt. (p. 529) derives **min** from D. **miñcu** 2, etc., to glitter. He is probably right, though **mi** 1 might also be thought of.
73. **muktā**,* a pearl. Gt. (p. 529) arguing that the Tamil fishermen had not waited for the Ārya tradesmen to give a name to the most precious object caught by them in their profession, believes that the Āryas adopted the now so-called D. Tbh. **muttu** (**mōti** 1), a pearl, and attached an etymology to it that somehow suited their own ideas. He thinks **muttu** to mean "the first or best" (of gems), connecting it with D. **muttu** 4. D. **muḷku**, however, may be compared, and the meaning be "the im-

mersed one"; but as the original idea cannot be fixed, one must be content with saying that muktâ appears to have been borrowed from D.

74. **musali**, the house-lizard. This word, no doubt, is connected with D. **masaļē**, **mōsaļē**. The circumstances that the D. terms mean "alligator" (probably having been used by the Âryas in jest for the house-lizard), and Sk. **māṣala**, an alligator, appears to be but another form of D. **masaļē** (see No. 71), go to indicate that musali is originally not Sk.
75. **mēka**, a goat. Cf. D. **mēkē**, **mē s**, **byā**.
76. **valgula**, a flying fox. Cf. D. **bāval**, etc. The animal is a common pest in South India.
77. **śalaka**, a spider. Cf. D. **sēladi**, if Sk. **jālika** is not connected.
78. **śira**, **šina**, **šira**, a large snake. This is the very common D. **kārē**.
79. **sēdhā**, a porcupine. It is not impossible that this word has been formed of D. **ēdu** 1, etc.
80. **hālīni**, a sort of large house-lizard. It appears to be connected with D. **palli** (see No. 59), which in Mhr. is called **pāla**.
81. **hunḍa**, a tiger. This word strongly reminds one of D. **puli**, **huli**, a tiger. **Puṇḍarika**, a tiger, may be compared. It is possible **puli** (**huli**) is connected with the idea of yellowish, beautiful colour, in which case cf. the terms s. D. **pōlē**; to these Sk. **punḍa**, **puṇḍarika** and **punḍra**, are likely to be related.
82. **hēramba**,* a male buffalo. Gt. (p. 519) is right in deriving the term from D. **ēmme**, etc.

c. Words relating to plants.

83. **arka**, a plant with a white milky juice, *Asclepias gigantea*. D. **ērke**, **ēkke**, etc. are its so-called Tbhs. The idea in Sk. may refer to its flower and denote "that has rays"; but the plant is common over the whole of South India and its name in the mouth of all people, so that it is improbable the name has been borrowed by D. As the leading idea is not evident, any attempt to find the root of the word must prove unsuccessful.—**arka**, copper. This term appears to be connected with D. **ērē** 1 and s.
84. **ēraṇḍa**, *Ricinus communis*. Cf. D. **haraļu** (which may take the form of **araļu**). It is to be observed that Sk. has no short **ē**, and that D. **ē** may be substituted for **a** (cf. D. **aḍē** 15, an 1), so that **ēraṇḍa** would have arisen from an **ēraļu**.
85. **ēlā**, cardamoms. This word cannot be Samskr̥ita, as the spots where cardamoms grow, belong to the true D. country, cardamoms were used by the Dravīdas before the arrival of the Âryas, and the word exists in D. without a synonym. In D. the word (**ēla**, **ēlē**, **yāla**) is always used with the addition of **akki**, rice, etc., as **ēlakki**, **yālakki**, and (in T.) **āñji**, whence the Mhr. (and H.) forms of **ilācī**, **ilāyačī**, **ēlačī**, and **ēlāčī** arose. The cardamom plant grows best in thick jungles where elephants roam about or used to do so, and it is not impossible that for this reason the Dravīdas called its fruit "the rice of the elephant". See **āla** and **ēla** (Nos. 33 and 36).
86. **kaksha**, a dry wood, a forest of dead trees. Cf. D. **kattē** 2.
87. **kaṇṭaka**, a thorn; **kaṇṭin**, name of several thorny plants. The root of these terms appears to be D. **kaḍis**, or perhaps **kēraṇṭu**. Cf. the so-called Tbhs. **kaṇṭa** 1, **kaṇṭi** 1.
88. **kanda**, a bulbous root. Cf. D. **gaddē** 1, etc., **gēnasu**, **gēlasu**, and also **kadē**.

89. **karira**, **karira**, the shoot of a bamboo. These words are D. **kaḷilā**. Cf. the terms s. D. **kēy** 5.
90. **kānana**, **kāntāra**, a wood, a forest. There is no proper root in Sk. to derive these words from. They may have been formed of D. **kāl** 1, etc.
91. **kāshṭha**, a piece of wood or timber, a stick; wood or timber in general; **kāshṭhikā**, a small piece of wood. The so-called Tbhs. are **kaḍḍi** and **kaṭṭigē**. **Kāshṭha** appears to be D. **kaḍita** or **kaḍata**, that has been cut, of D. **kaḍi** 4. Cf. also D. **kāṭu**.
92. **kuṭa**, **kuṭha**, a tree. These are other forms of D. **giḍa**.
93. **kuṭmala**, **kuḍmala**, **kudmala**, a bud. These words appear to be composed of D. **kūṭa** 1 or **kūḍa** 2 and **mala** (i. e. D. **mala** 3, a flower), "a shut or undeveloped flower".
94. **kēṭuka**, **kēmuka**, **kaču**, **kačvi**, a plant with an esculent root, *Arum colocasia*, etc. Cf. D. **kēsu**, etc.
95. **guṭṭha**, **guṇja**, **gutsa**, a bunch, a bundle, a bunch of flowers, a cluster of blossoms. Cf. D. **kōttu** 2, **gutti**, **gudis**, **gōṇṇal**, **gōṇṇi**, **gōṇē**, **gōḷē** 2, the so-called Tbhs. **kuṭṭu**, **kōṭṭu**, and the terms s. **kudē**.
96. **guṇjā**, **ṇiṇṇi**, the shrub *Abrus precatorius*; its berry forms the smallest of the jeweller's weights. The leading idea seems to be that of "smallness". See the so-called Tbhs. **guṇji**, etc., and cf. D. **kunni** 2, **guṇja**, **guṇju** 2, **guṇju** 1, **ṇuṇṇu** 2, **kiṇu** 1, **kuṇu**, **ṇiṇu**.
97. **čampaka**,* **čampa**, **kanaka**, a tree bearing a yellow fragrant flower, *Michelia campaka*; its flower. Gt. (p. 518) is right in deriving **čampaka** from D. **čan** 1, etc., redness, golden colour, as the flower at once suggests that derivation. This is corroborated by **kanaka** which comes from that D. root in its form of **kēn**, etc.
98. **ṇiṇṇā**, the tamarind. Although the initial consonant of this word offers some difficulty, it appears to be another form of D. **pupisē** which is formed of D. **puli**, sourness. Regarding the initial compare the D. **tippali** s. **pippali**, and mind that Tu. **hudē** (K. **hōḷē**), a river, appears also in the forms of **tudē** and **sudē**.
99. **jhaṭi**, a small tree. This is D. **giḍa**, etc.
100. **tāmarasa**, a red-coloured lotus. This term is evidently connected with **tāmra**, copper; a coppery red, which is to be derived from D. **čan** 1, etc. Cf. D. **tāmarē**, **tāvarē**.
101. **tāla**, (Mhr. **tāḍa**), **tala**, the palmyra. These words must have been borrowed from D. **tāl** 1. The leading idea is not clear.
102. **nāraṅga**,* the orange. Gt. (p. 519) derives it from D. **naṇu**, **nāṇu**, smell.—**nāgara**, **nāgarāṅga**, the orange. If these two terms are to be derived from the same D. words, the various changes the letter **ṇ** can undergo, are to be considered (e. g. **ṇ**=**d**, and **d**=**g**). **Nāgara** might then be nothing but D. **nāṇal** or **nāṇalu**, smelling; that smells, is full of fragrance.
103. **panasa**,* **palasa**,* **phalasa**, the jack. Cf. the so-called Tbhs. **palasu**, **halasu**. Gt. thinks the words are related to D. **pala**, much, many (p. 519) that is connected with **parē** 1 and **s**. His leading idea is not easily perceivable. Does he think of the numerousness of fruits on a jack tree? May it be suggested that perhaps D. **panē** 1, a pointed tooth, is at the root of the terms, referring to the jack fruit as covered with nail-like points (cf. Sk. **kaṇṭakaphala**). In Tuḷu and Kōraga **palasa** appears as **pēla**.
104. **palāṇḍu**,* an onion. Gt. (p. 519) sees D. **pala**, much, many, in it. It seems preferable to think of D. **parē** 4, etc., the scale or coat of an onion. **Aṇḍu** may be D. **aṇḍu** 1,

the meaning of palāṇḍu being "a going to or combination of coats". But the word might also be looked upon as a contraction of parē-panḍu, a coat-fruit (see Tē. s. paṇ 2).

105. **pallava**, a wood. Cf. D. **paluva**, etc.
106. **pāli**, ginger in its undried state (Nn. 31). Cf. D. **alla** 2 (initial p in pāli being a spiritus lenis, see D. a 16).
107. **pippali**,* long pepper. Gt. (p. 519) takes the word to be pippala and explains it by "great, excellent fruit", D. **piri** being "great". Upon this derivation not much dependence can be placed. A D. term of pippali is **tippali** (see No. 98). If this could be the original form, D. **tin** 2, irritation, might be thought of, in which case however the leading idea could scarcely have been 'taste' with which tin does not appear to be connected.
108. **pilu**, grass (Nn. 126; Mr. 489). This is D. **pul**, etc.
109. **punnāga**,* the tree *Rotleria tinctoria*, from the blossoms of which a yellowish dye is prepared. Gt. (p. 518) is right in deriving the word from D. **pōn**, etc., gold. Cf. D. **punnikē**, **pōnnē**, etc.
110. **purpa**, **pushpa**,* a flower; the menstrual flux. Gt. (p. 527) thinks the word comes from D. **pū**, to flower; Cl. (p. 474) doubts it, and prefers to derive that verb from Sk. **phull**, to flower, comparing Mhr. **phūla**, a flower (i. e. Sk. **phulla**). But **phull** does not exactly explain the form of **purpa**. **Purpa** appears to represent an original **pulpa** and to be somehow connected with D. **pul**, grass (probably "that is coloured"). This leads to D. **pōlē**, that is coloured: menstrual flux, the terms adduced under which sufficiently explain **purpa**. The D. words for "flower" are **puvū** (i. e. **pulvu**?), etc.
111. **phala**,* a fruit, fruit. Gt. (p. 519) and Cl. (p. 484) suspect this word to come from T., M. **paḷu**, to grow old; to ripen (see s. D. **paḷa** 2), and to be identical with D. **paṇ** 2, etc., a ripe fruit. If, however, all the Indo-European words compared by scholars with Sk. root **phal** are really cognate, **phala** is not connected with D.
112. **bija**, **vija**, seed. This word has been formed of D. **biḷtu**, etc., of **biḷ** 1, **biḷ** 1. Cf. **bindu** (No. 160).
113. **mariča**, **mariča**, **vēllaja**, black pepper. Gt. (p. 519) says that **mariča** is connected with Tē. **miriya** and T. **miḷagu**, black pepper. There cannot be the least doubt about it. See D. **meḷasu**, etc. **Mariča** and **vēllaja** (not to be derived from a **vēlla**) are identical with **mariča**. The leading idea is unknown.
114. **malli**, **mallikā**, the Arabian jasmine. The jasmine is a wild-growing and generally cultivated plant in South India, and commonly known as **malligē**. It is so to say the flower, and its name appears to have been formed by contraction of D. **maral** 3, a flower.
115. **mā** (in **mākanda**, the mango tree). This is D. **mā** 2.
116. **mālūra**, *Feronia elephantum*. This appears to be a corrupt form of D. **bēḷala**, etc. The D. form **bēla** probably is the same as **vālu** in **ēlavālu** (see No. 36).
117. **mukula**, a bud. Gt. (p. 530) is right in connecting it with D. **mugi**. The verb **muguḷ** is still more closely related. See the so-called Tbh. **muguḷ**.
118. **mudgara**, a bud. This may have been formed of D. **musuku** or **mūsuru**. Cf. also D. **mōggē** 1.

119. **māla**,* a root. Gt. compares D. *mōdal* (mudal), etc. (p. 529), of which it doubtless is a contracted form.
120. **latē**, a plant of any kind; a creeping plant. It is one of the 21 Tatsamas, and probably formed according to the common Tē. rule which places an initial vowel that precedes a liquid, after this liquid and alters it according to convenience (see *vrihi* No. 126, *rātri* No. 406, and *rūpa* No. 407). In the case of *latē*, as will be seen, the vowel has not been changed, for the word appears to have arisen either of D. *aḍar*, to climb, to ascend (as creepers or flowers), or of *alar*, to spread, to open, to blossom, the nouns being either *aḍartē* or *alartē*, and following the Tē. rule, either *ḍartē* or *lartē*. The elision of the letter *r* that in this instance has taken place in *latē*, is seen *e.g.* also in D. *baḍuku* 1 and 2. Regarding the interchange of letters *ḍ* and *l* also in D. *cf. e.g.* *kadaḍu* and *kadalū*.
121. **varuka**, a species of inferior grain. *Cf.* D. *baragu*.
122. **vidula**, a sort of reed or ratan; *bidala*, *vidala*, a split bamboo; a bamboo (in Mahidhara's *vaṃśavidāriṇī* = *bidalakārī*). *Cf.* D. *biduru*, etc., a bamboo. It is probable that the meaning "ratan" of *vidula* has, in ancient times, originated in an accusable mistake or in generalization. *Cf.* *vētra* (No. 124).
123. **vēpu**, a bamboo. For this D. *bidanu* (Tē. *vēḍaru*), a bamboo, is to be compared. Regarding the form observe that *madana* becomes *mayana* and *mēṇa*.
124. **vētra**, a cane, the ratan. It is not improbable that this word was originally a Sk. Tbh. of Tē. *vēḍaru*, T. *vēdir*, a bamboo, if the remark made s. *vidula* (No. 122) is considered. D. *bēṭṭa*, a cane, though in common use, is a true Tbh. of Sk. *vētra*.
125. **vēra*** (in *śringavēra*, *hrivēra*) is unquestionably D. *bēr*, etc., a root. See Gt. p. 518.
126. **vrihi**, rice. This term being without a perceivable root in Sk., is no doubt connected with D. *akki* (or *arki*, T. *ari*, *ariji*; M. *ari*; Tu. *ari*, *akki*) and Tē. *vari*. The syllable *vri* is, according to the Tē. rule given above s. *latē* (No. 120), the same as Tē. *vari*, and the syllable *hi* has been formed of the K. and Tu. *ki* and the T. *ji*. In common T. the Sk. word *vrihi* is written *virigi*; T. *g* often stands in place of *h*.
127. **śimbi**, *simbi*, a legume, a pod. These words appear to be connected with D. *sippē*, covering, shell, from root *kip*, q. v.
128. **śunṭhi**,* dry ginger. Gt. (p. 518) derives this term from D. *suruḷ*; *cf.* D. *suruṇṭu*. In T. dry ginger is called *čukku*, *čučča*, *čučču*, *čuṇḍi*, *čōṇḍi*, *čōṇṇi*; *cf.* D. *surku* 1 (= T. *čuruṇḡu*).
129. **hallaka**, the red lotus. *Cf.* D. *ābal*, *āval*, *āla* 2, and see D. a 16.

d. Words relating to metals.

130. **kanaka**, *kandala*, *kala* (Āt. I, 47), *kāñcana*, gold. There is the Sk. verbal theme *kan*, to shine (*cf.* D. *kāṇ* 1), for which, however, there are no authoritative references. The D. terms for gold are *čini*, *činna*, *činni*, which are related to *čan* 1, etc. *Cf.* D. *kēṇka*, *kēṇču*, *kēn*, etc.
131. **karṣṭra**, *karbura*, *karbūra*, *karvura*, *karvūra*, gold. These terms remind one of D. *kaḍavara*, *kasavara*, gold, which, however, are now used only in poetry and are of doubtful origin; is Sk. *kaḍāra*, tawny, related? D. *karbuna*, (s. *kar* 1), the black metal, *i.e.* iron, which in form is nearly identical with the above Sk. words, can apparently

D

- only be adduced on account of the syllables *bura*, *bûra*, *vura*, *vûra*, (*êûra*), which probably are D. *piṇa*, *puna*, etc., metal. The syllable *kar* of the Sk. words may possibly be referred to D. *čan* 1, etc., *čan* 2, etc., *kara* 1, *kaļē* (lustre), *kaļa* 2.
132. *kāṭha*, *kānta*, a stone, a rock. With these terms *kāṭhara*, *kāṭhina*, *kāṭhōra*, hard, are connected, which refer to D. *kaḍadu* 5, *kaḍu* 1, etc., *gaṭṭi*, *gaḍaču*, *gaḍusu*. Cf. D. *kaḍal* 1, *kaṇi* 5, *kal* 4, etc., *kāḍu* 1.
133. *tāmra*, a coppery red colour; copper. In D. this word appears as *tāmra*, *čambu*, *čēmbu*, *čōmbu*; it is called also *kisuvōn*, the red metal (see s. *kisu* 2). The word is doubtless founded on D. *čan* 1, etc., *kisu* 2, etc.
134. *piṇḍa*, iron. This term may refer to D. *piṇa*, metal, if the meaning intended is not “lump, ingot”.—*piṇḍa*, a lump; a heap, etc. appears to be connected with D. *pēṇē* 1.
135. *bhiru*, *bhilu*, silver. These words appear to be D. *bōlli*, from *bīli*, *bēli* 1. Could D. *piṇjari*, silver, also be connected? (cf. No. 158).

e. Words relating to various natural objects, etc.

136. *aṭavi*,* a jungle. Cl. (p. 454) connects the term with D. *aḍar*, to be joined, to be crowded, etc. Cf. the so-called Tbh. *aḍavi*, and D. *aṭṭu* 2, etc.
137. *ari*, the wind. Cf. D. *ēral* 1, etc.
138. *ulkā*, a fiery phenomenon in the sky; a meteor; a firebrand; fire. Cf. D. *ulku* 3 and 4.
139. *kačča*, the bank of a river. See No. 241.
140. *kajjala*, a cloud; lampblack. The first meaning may be based on D. *kad*, etc. and *jala*, water; the second one is derived from D. *kalgu*, that is to say from its verbal noun *kalgal*, the state of being black (cf. also *kāḍigē*).
141. *kadali*, darkness (Nn. 43). Cf. D. *kattalē*, etc.
142. *kūṭhēra*, fire. This appears to be another form of D. *sōḍar* (Tu. *tuḍar*, *tuḍār*).
143. *kuṇḍa*,* a hole; a pit; a pool. Gt. (p. 521) is right in comparing this word with D. *kuli* 2. Cf. also Sk. *kūpa*, *kūma*.
144. *kūla*,* a pond. Cl. (p. 456) and Gt. (p. 521) refer the word to D. *kōļa* 2 (*kuļa*), which may be right. They think *kōļa* or *kuļa* comes from T., M. *kuli*, to bathe; this is wrong, as *kōļa* means “a hold, a reservoir” (of *kōli* 1, etc.; cf. *kuļa* 2, *kuļu*). *Kūla* might also be referred to D. *kuli* 1 and 2; cf. Sk. *śūḍā*, a small well, and *śuṇṭi*, etc. (No. 150).
145. *kēdāra*, a field. This is related to D. *kēy* 5. It might even be disjoined as *kēyda* (or *kēda*, worked, tilled, fr. D. *kēy* 2).—Tbh. *āra* 2 (or *āla*), and mean “tilled ground”.
146. *khadira*, *khidira*, (*čadira*), the moon. These words are probably formed of D. *kadir*, etc., as are also *čidira*, fire; *čudra*, a ray of light (but cf. also C. *čurēu* 2).
147. *khaluj*, darkness. This term may be connected with D. *kaltalē*, etc.
148. *ghaṭṭa*, a ghaut, is one of the 21 Tatsamas, and in D. generally pronounced as *gaṭṭa*; it is to be derived from D. *kaḍadu* 5.
149. *gaḍa*, a moat, a ditch. Cf. D. *kadaṅgu* 3, etc.
150. *śuṇṭi*, *śuṇḍhi*, *čuri*, *śūḍā*, *śūtaka*, a small well. The terms are related to Sk. *kuṇḍa* (No. 143), *kūla* (No. 144), and D. *kupi* 2, *kuṇṭē* 2, *kuli* 2, *guṇi* 1.
151. *jaḍa*, *jala*, cold, frigid, chilly; cold, frost, winter; water. Cf. D. *čali* 2, *taṇ*, etc. For “water” D. *jani* might be thought of.—*jaḍa*, *jala*, senseless, stupid, apathetic, etc.

- Cf.* D. *čali* 1. (*Jaḍa* and *jala* have been referred to the Indo-European languages by eminent scholars; the comparison with D. is only suggestive.)
152. *taṭit*, *taḍit*, *talit*, lightning. *Cf.* D. *siḍil* 2 (Tu. *təḍil*, Kuruba *taḍlu*).
153. *titha*, fire. For this see s. D. *ṣūpu*, 1, and *ti* 1 and 2.
154. *tira*, shore, bank; margin, brink, edge. This is a pure D. word which comes from *tir*.
155. *tōya*, water. It is not impossible that D. *tuy*, etc. are connected with this word.
156. *nala*, smell, odour. This is D. *naṛu*, etc.
157. *nira*, water, has been borrowed from D. *nīr*. The original idea is uncertain; might D. *nēgal* 2 (*nigal*, *nigar*) be thought of, so that the meaning would be "that shines or is bright"?
158. *piṇja*, the moon. This word rests on D. *pēṛē*, the letter *ṛ* having been changed into *j* (as *e. g.* in Tu. *āji* = K. *āru*, six).
159. *puri*, *punḍra* (No. 68), a river. *Cf.* D. *pura*, *pōnal*, *pōlē* 1.
160. *bindu*, *vindu*, a drop. This has been derived from the Sk. verbal themes *bid*, *bind*, to split; to divide; *bindu* "that is split off or detached". If the themes are ancient, genuine Sk., the derivation appears to be right. But D. *biṭtu*, that falls or drops down, suggests itself for comparison (see No. 112).
161. *bila*, *vila*, a hole (as of a mouse, snake, wild beast, etc.), hollow, cavity; a gap, pit, chasm; an opening, aperture. The term is one of the 21 *Tatsamas*. In Sk. it appears also as *billa*, *villa*, which are the original forms, as *bila* or *billa* come either from D. *biḍu* 1 or from *biri* 1 (the verbal nouns being *biḍal* or *biriyal*, of which *billa*, not *bila*, arises first). Sk. verbal themes *bil*, *bhil*, *vil*, to split, break, divide are probably borrowed from the mentioned D. verbs and not equal to *bhid*.
162. *bhūka*, a cavity, hole, chasm. *Cf.* D. *bōkkē* 2 (*pōṭṭarē*, *pōr* 2, *pōlal*; it is not impossible that *bhūka* is another form of D. *biḍuku* of *biḍu* 1 which in Tu. appears as *buḍu*).—*bhūka*, the source of a stream, a spring, is D. *buggē*.
163. *maru*, a mountain, a rock. This appears to be connected with D. *marāḍi*, etc.
164. *mala*, a forest (No. 22), *malaya*,* N. of a mountain range; a garden; a celestial grove; *māla*, a forest or wood near a village, are based on D. *mala* 4, etc., the root probably being *malē* 1. See *Gt.* p. 518.
165. *maskari*, the moon. This term may have been formed of D. *masē* 2, lustre, shine.
166. *mudira*, a cloud. This is D. *mugil* (*d* = *g*, as in M. *vāḍil*, a door = K. *bāgil*).
167. *vaiśākha*, the name of a month, April-May. It is conventionally derived from *viśākha*, branchless; having spreading branches. Its D. Tbh. is said to be *bēsagē*. It seems as if *vaiśākha* were a fanciful derivation from D. *bēsagē*, q. v.
168. *śāda*, mud. This is a formation of D. *kēsaṛu*, under which *cf.* especially the T. and M. The change of letter *ṛ* into *d* is frequent in D. (see *e. g.* the Tu. s. D. *maṛē* 1 and 2).
169. *śuśha*, *śuśhi*, a hole; *śuśhira*, a hole; a wind-instrument. These terms are probably connected with D. *kuḷi* 2, *kōḍē* 2, *kōlal*, *kōlavi*.—*śuśhira*, fire, reminds one of D. *sōḍar* (of *suḍu*; *cf.* No. 142).

f. Words relating to colour.

170. *kar* (in *karnāṭaka* No. 182, *karpāṭa* No. 243) means "blackness". *Cf.* Sk. *kajjala* (No. 140), *kambala* (No. 242), and D. *kar* 1; see also No. 355.

D*

171. **kashāya**, red; brown; the red colour. *Cf.* D. **kisu** 2, etc.
172. **kāla**,* **krishṇa**, black; a black colour. *Gt.* (p. 520) and *Cl.* (p. 501) derive **kāla** from D. **kāl** s. *Cf.* D. **kad**, etc., **kandu** s, **karis**, **karē** 7, **karē** 1, **kargu** 2 and s, **karpu**, **kalgu**, **kāgu**, **kādīgē**, **kādu** s, from which themes probably also **krishṇa** is derived.
173. **ōksha**,* beautiful, pleasing; pure, clean. *Gt.* (p. 527) refers this word to D. **ōkka**. See D. **čan** 1, etc., and *cf.* No. 176.
174. **nīla**,* of a dark colour; dark-blue or black; darkness. *Gt.* (p. 522) gives **nīla** the meaning of "shade" and compares D. **nēlal** (**nīlal**).
175. **phalgu**, reddish, a red powder. *Cf.* the terms s. D. **paḷapu**.
176. **ōṇa**,* red, crimson. *Gt.* (p. 527) and *Cl.* (p. 471) consider this (like **ōksha**) to be derived from D. **čan** 1, etc. For the D. theme **čan** 1, etc. *cf.* also **kanaka** (No. 130), **gavēruka** (No. 370), **čampaka** (No. 97), **tāmra** (No. 133).

g. Words relating to men, etc.

177. **ari**, a pious man. If this is not a corruption of **arya**, *cf.* D. **ara** 2. — **ari**, a master. If this is not a Tbh. of **arya**, *cf.* D. **ērē** 1.
178. **arka**, a learned man. *Cf.* D. **ari** 1, **arikē**.
179. **āli**,* a woman's female friend. *Cl.* (p. 455) compares Tē. **ālu**, a woman, a wife (see s. D. **ādaṅgi**). Perhaps D. **ādi**, **āli** 1, in the sense of "a person with whom one plays, a playmate", might be thought of.
180. **urunda**,* name of a demon. *Gt.* (p. 518) thinks the word means "the round or rolling one". *Cf.* D. **uru** 1, etc.
181. **ōdra**, name of a people and country, Orissa. See the note s. **ōdra** in the text of the Dictionary.
182. **karnāṭa**, **karnāṭaka**,* the Canarese country; a man of the Canarese country. The words are composed of D. **kar** 1, blackness, and **nāṭa** 1, q.v., etc., and mean "the black country" i.e. the country that chiefly consists of black soil, etc. See *Gt.* p. 518, and **kannāḍa** s. D. **kan** 2.
183. **kali**, a hero. *Cf.* D. **kali** 4.
184. **kaliṅga**, a clever, cunning man. *Cf.* D. **kal** 1.
185. **kiraka**, a scribe. If the original meaning be "a scratcher, i.e. a man who writes on a palm-leaf with an iron style", *cf.* D. **kiri** 1, **kērē** 1, **gērē**; also **kiru** s, etc.
186. **kināra**, **kināśa**, a vile man; a poor man. May it be allowed to suggest that these terms (as also **kikaṭa**, poor, needy) are possibly connected with D. **kin**, etc. *Cf.* also D. **kina**.
187. **kuṭṭani**, **kuṭṭini**, **kuṭṭani**, **kūṭṭani**, a bawd, a procuress. The original meaning probably is "she who brings together". *Cf.* D. **kūṭa** 1, **kūḍu** 1.
188. **kuṇi**,* **kūṇi**, a man who is crooked-armed or has a curved or withered arm. *Cl.* (p. 456) compares D. **kūn** 1. *Cf.* **kuḍu** s, etc. *Sk.* **kubja**, crooked, hump-backed; crookedness (Nn. 132) may also be compared, if the Indo-European references are not absolutely certain.
189. **kumbha**, the paramour of a harlot. *Cf.* D. **kūr** 2, **kūru** 2.
190. **kōṅkana**,* name of a people (and their country) on the western shore of the Dekhan. *Cf.* D. **kōṅkana**. *Gt.* (p. 518 and 521) connects it with D. **kuḍṇu**, (**kōḍagu** and **kōṅgu**), **kuḍi** s, **kōṭṭu** 1.

191. **krūra, kūra** (Mr. 469. 515), cruel, etc.; a cruel, fierce, ferocious, rough, man. The so-called Tbh. of these words is **kūl 2**, **kūra** may be the original form (as in **kūra, krūra**, boiled rice, No. 311), whereas in **krūra** a Të. mode may appear that is seen also e.g. in Sk. **kūrça, krūrça**, the beard. Can Sk. **kūra** in its above meaning be traced in a true D. word? This may be found in D. **kūr 1**, of which the verb **kūtu**, to sharpen, exists in Tu., which when used as a noun, exactly represents the so-called D. Tbh. **kūl 2**. D. **kūla**, a vulgar, rude, rustic man, may also be connected, if the first meaning be "a man of rough, unpolished manners".
192. **khaṭṭana, khadūra, kaṭṭara**, dwarfish; a dwarf. If the short **a** of the initial syllable is not radical, but has arisen of a short **ö**, D. **kittu 1**, etc. may be compared; but there is also the possibility of referring the terms to **kaṭuku 1**, etc. Cf. Sk. **kāshṭha** (No. 91).
193. **khaṭṭika**, a butcher. This is D. **kaṭaka**, etc. (of **kaṭi 4**).
194. **khala***, a wicked man, a scoundrel. Gt. (p. 522) is right in comparing D. **kaḷa 7** (of **kaḷ 2**, etc.).
195. **gaṇḍa**, a hero. This is one of the 21 Tatsamas. See D. **gaṇḍa**, and cf. **kaḍu 1, gaḍaṣu, gaṇḍasu, gaṇḍu**.
196. **čamunḍā**, a form of Durgā or Mārī, in D. also **čavunḍi, čavuḍi**. The word is composed of D. **sāvu**, death; a corpse, and **unḍā** (**unḍi, uḍi**). **Unḍi**, etc. may be **unḍi, unṇi 1**, or **ōḍati** (of **uḷ**, to possess), or **urunḍi** (she who rolls about; see **urunḍa** No. 180).
197. **čundi**, a procuress, a bawd. Cf. D. **sōndi**.
198. **nāṭa, nāṭaka*** (in Karnāṭaka), a Nāṭa or Kannāḍa man. This is derived from D. **nāḍu**, etc. See **nāṭa 1**, and Gt. p. 518.
199. **paṅgu**, lame, crippled; a lame man. This appears to be D. **pəḷava**.
200. **paṇḍita**, a skilled, clever man. This word may come from D. **paṇṇu 1** (T. also **paṇ**); **paṇṇida** (**paṇṭa**), one who is made ready or dexterous.
201. **piśāci, pēshi**, a she-demon. Cf. D. **piṇa, pēnē, pēy, pēyi s. pē 1, pētu**, and **hēdē**. For Sk. **piyu**, injurious as an Asura, and **phī**, anger, passion; a wicked man, too see D. **pē 1**. See also Cl.'s Appendix (p. 530 seq.).
202. **putra***, a son, Gt. (p. 526) compares a K. root **pudu**, to be born. This root is nowhere found in D.; it occurs only in Mr. Reeve's Dictionary that was used by Dr. Gundert. Gt. further compares **puytal** (of T. **puy**, to become, to exist), a coming into existence, an existing, and T. **pudalva**, a son, and then D. **puṭṭu 1**. T. **pudalva** appears to be identical with K. **pōḍḷva** (of **pōḍaḷ**), which may become **pōḍarva**, and means "one who comes forth or springs up". See Të. **pōḍalu**, to be born, s. **puṭṭu 1**. When Cl. (p. 486 and 506) compares T. **paydal**, etc., a boy (see s. D. **pasuḷē, hay**, etc.), with **putra**, he is decidedly wrong.
203. **pulinda***, a man of a barbarous tribe. Gt. (p. 528) compares D. **pōlēya** (**pulaya**) s. **pōlē**. Cf. **plava** (No. 207).
204. **pulōma***, name of a demon. For this term too Gt. (p. 528) compares D. **pōlē**, etc.
205. **pulkasa***, the son of a Nishāḍa or of a Śūdra father and of a Kshatriyā mother. Gt. (p. 528) refers also this term to D. **pōlē**, etc.
206. **pōgaṇḍa**, not full grown or adult: a boy; deficient in member, deformed. This word appears to be composed first of D. **pō** and **gaṇḍa**: having a deficiency of strength and manliness; and secondly of D. **pō** and Sk. **gaṇḍa** (see No. 13): having a deficiency

of joints (or members). *Cf.* D. *pôgaṇḍikē*.—*pôgaṇḍa*, having a redundant member. This is to be explained by “having proceeded beyond the common number of joints (or members)”.—But there is also the term *apôgaṇḍa*, a child; having a limb too few; having a limb too many. If this is not an inaccurate form of *pôgaṇḍa* (as probably *avalaksha* of *valaksha*; *cf.* Sk. *arāla*, *rāla*; *alaktaka*, *laktaka*; *avatamśa*, *valamśa*; *avalagna*, *valagna*; *avasnasā*, *vasnasā*; *uruvūka*, *ruvūka*), it would, according to the above derivation, literally mean “not having progressed in strength”; “not having gone to or reached all the joints”; “not being without a joint that is in excess of the common ones”.

207. *plava*, a *Āṇḍāla*. This evidently is D. *pölēya*, *pölēyava*, a *Puliah*. See *pölē*, *hölē*.
 208. *phalgu*, weak, feeble, worthless, etc.; a weak person, etc. *Cf.* D. *paḷa 2*, *paḷaga*, or *parē 3*.—*phalgu*, reddish, a red powder. See No. 175.—*Cf.* Gt.'s remark in p. 519.
 209. *bhilla*,* name of a man of a wild mountain race. Gt. (p. 518) is right in comparing this word with D. *billa s. bil 2*.
 210. *malla*, a wrestler. This is one of the 21 *Tatsamas*. It is to be derived either from D. *maru 1*, etc., or from *malē 1* or *3*.
 211. *muni*,* a sage, etc. Gt. (p. 529) translates it by “the first”, or “one who strives forward”, and compares D. *mun 2*.
 212. *vōraka*, *vōlaka*, a scribe, a writer. This may have been formed of D. *ōlē* (*vōlē*), *vālē*, or of *barē 1*.
 213. *ṣuṇḍā*, *ṣūlā*, a harlot. It is certain that these terms are identical with *sūlē*, a term that is most common in D. *Cf.* D. *susil 2*, etc.?
 214. *haḍika*, *haḍḍaka*, *haḍḍika*, *haḍḍi*, *haḍḍipa*, a sweeper. *Cf.* D. *huḍugu 2*, *hōḍē 1* (used also in sweeping), perhaps also *aḍaḥu 2*. (*ō* may appear as *a*, see D. *ō 1*; *a* may appear as *ha*, see D. *a 16*).

h. Words relating to dwelling-places, etc.

215. *aṅgaṇa*, a yard, a court. This is one of the 21 *Tatsamas*. Other forms are *aṅgaṇa* (Sk.), *aṅkaṇa* (Āt. II). If the original meaning is “a place to walk in”, *cf.* D. *aṅ*, the foot, and the so-called Tbh. *kaṇa 2*, or *aṅgu* (for Tē. *aḍugu*), the foot, and *apa* (*i. e.* *apē 3*), the original meaning being either “foot-floor”, or “foot-playing about”.
 216. *āli*, (and with the spiritus lenis) *pāli*, a raised bank, a dike, a dam. These terms appear to be D. *āri*. For the interchange of *ā* and *ē cf.* No. 32.
 217. *ēḍuka*, *ēḍūka*, *ēḍōka*, *ēlūka*, a wall enclosing bones. *Cf.* D. *ēlu*, etc., a bone.
 218. *kaṭaka*, a town, a village, a house, a dwelling. This word is derived from D. *kaṭṭu 2*. *Cf.* also D. *kaṭṭaḍa*, etc.
 219. *kaṭana*, a roof, a thatch. *Cf.* D. *kaṭṭana* and *kaṭṭu 3*.
 220. *kārā*, confinement; a prison. *Cf.* D. root *kir*, and *sēṛē 2*, and also Sk. *čāra* (No. 229).
 221. *kuṭa*, a house; a fort; *kuṭi*,* a house, hut; *kuḍi*,* a small house, a hut; *kūṭa*, *kūṭi*, a house, dwelling; *kōṭa*, *kōṭṭa*, a shed, hut; a wall (see Dictionary s. *gōḍē*); a fort. Gt. (p. 520) and Cl. (p. 456 and 503) are right in deriving *kuṭi*, *kuḍi* from D. *kūḍu 1* (*cf.* *kūṭa 1*) and comparing D. *guḍalu*, the so-called Tbh. *guḍi 2*, etc. The leading idea is either “a place of coming together” (Gt.), or “that has been joined together or constructed”. Gt. attempts to derive *kōṭa*, *kōṭṭa* from D. *kōḍu 3*, a point, and

- Cl. (p. 457) from D. *kuḍas*; but this appears to be unnecessary. Regarding the short form of initial *kā* cf. also the terms s. D. *kuppē* and *guḍiyisu*, etc., and Sk. *kuṭnigaka*, *kuṭaṅgaka*, a house, a hut; a roof, a thatch.—D. *kōṭṭā* (i. e. Sk. *kōṭa*, *kōṭṭa*) is one of the 21 Tatsamas.—*Kōṭṭa*, in the Kōraga language, denotes “a hut of the Kōragas”.
222. *kuṭaru*, a tent. This, like *kuṭa*, etc. (No. 221), belongs to D. *kūḍu* 1. The forms of *kuṭaru* in D. are *guḍāra*, (*guḍi* 2), *guṇḍāra*, *gūḍāra*.
223. *kuṭira*, a hut, a cottage. This is D. *guḍil*, etc. of *kūḍu* 1. See s. *kuṭa* (No. 221), and cf. *kuṭira* (No. 225).
224. *kuṭika*, a small house. This represents D. *kōṭṭigē*, etc. of *kūḍu* 1.
225. *kuṭira*, a small house, a hut (also *kuṭira*, *kuṭēra*); sexual intercourse (also *kurira*, *kuṭṭāra*); oneness, aloneness, exclusiveness (also *kuṭṭāra*). This word in its first meaning is equal to *kuṭira* (No. 223), q. v.; the second meaning points to D. *kūṭa* 1, as does also the third.
226. *kuṭumba*,* the collective members of a household, a family. This word has come from D. *kūḍu* 1, as suggested by Gt. (p. 520) and Cl. (p. 456).
227. *kuḍupa*, a clasp or fastening. This is to be derived from D. *kūḍu* 1, to connect.
228. *kuḍya*,* *kūḍya*, a wall. Gt. (p. 520) is right in referring *kuḍya* to D. *kūḍu* 1. Cf. also D. *kūḷē* 1 and *gūḍu*. The so-called Tbh. of *kuḍya* is *gōḍē*.
229. *ṣāra*, binding; a prison. This, like *kārā*, is D. *sēṣē* 2, of *kiṛ*.
230. *nilaya*,* a dwelling, an abode. Gt. (p. 529) compares D. *nōlē*. Cf. also D. *nilavu*, etc. But if Sk. *ālaya*, etc. is considered, Gt.'s comparison becomes very doubtful.
231. *pakkapa*, the hut or abode of Śābaras. Cf. D. *pakkē* 1, etc.
232. *paṭṭa*, (*paṭṭana*), *paṭṭana*, (*paṭṇa*), *pattana*, (a settlement), a town. These are to be derived from D. *paḍus* (P. p. *paṭṭu*). See Cl. p. 458, and cf. *haṭṭa*, *haṭṭi*.
233. *palli*, a settlement, a small village; a hut, a house; a town. This word, like *paṭṭa* (No. 232), etc., comes from D. *paḍus*. Cf. D. *paḷli* (= *paḷli*) 1, etc.; *paḍal* 1.
234. *mañṭaka*, *mañṭikā*, an elevated stand etc. These terms are D. *mañṭikā*, derived from *malagu* 1 and 2 (“that is lain upon”). See the Tatsama *mañṭa* (No. 295).
235. *mandira*, a house; *mandurā*, a stable; a mattress, a sleeping mat, a bed. These words are related to D. *manē*, *mandi* 2, *mandu*, *mandē* 1. Cl. (p. 507) derives D. *manē* from T., M. *mannu*, *manu*, to abide, to exist, that are equal to Tē. *mannu*, to live, to exist (= *jivīnču*; cf. Tē. *maniki*, existence, living; home, abode; *manupu*, to cause to live, to nourish, to save = *bratikiñču*, *pōshiñču*, *rakshiñču*; *mannē*, existence, being = *jivana*, *bratuku*). The above verbal themes are not found in their peculiar T., M. and Tē. forms in K. and Tu.; but as an initial *m* occasionally becomes *v* or *b* (as e. g. in the T. verb *manai* = *vanai*), it appears to be certain that they are the same as D. *baḷ* (*vaḷ*), to live, the change of letter *ḷ* being manifold (cf. Tē. *vēnakē* = K. *baḷika*). Vedic Sk. *māna*, a building, a house, comes from Sk. *mā*, to form, make, construct; could analogously D. *manē* come from *maḷ* (Tu.) i. e. K. *māl*, *māḍu* 1, to construct, build?—Cf. *vana* (No. 236).
236. *vana*, a place of abode, a residence. This may be D. *manē*. See s. *mandira* (No. 235).
237. *haṭṭa*, *haṭṭi*, (a settlement), a market-place. Like *paṭṭa* (No. 232), etc., the terms come from D. *paḍus*. Cf. D. *paṭṭi*, *haṭṭi*.
238. *huḍa*, a bulwark, a bastion, a tower. This is D. *hūḍē* of *pūḍu* 1, *hūḍu*.

i. Words relating to clothes.

239. **ambara**, clothes, apparel. This word has no apparent root in Sk. The ancient, true and only words for "cloth" in D. are **ara** 3, **aravē** 2, etc.; the leading idea connected with them is quite uncertain, and a relationship of them and **ambara** cannot be established, although it may exist. Let it further be suggested that **ambara** might have been formed of D. **amar** (which with an inserted nasal might become **ambar**). This suggestion might be supported by the circumstance that **ambara** means also "neighbourhood" (*i. e.* the state of being adjoining?).
240. **kaksha**, the hem of a garment tucked into the waist-band (also **kačōha**). Its so-called Tbh. are **kačōa**, **kačōē**. If the leading idea be "joining", *cf.* D. **kačōiri**, **kačōu** 4, and **kadē**. — **kaksha**, a hiding place. Regarding this term *cf.* D. **kariču**, **karē** 4. — **kaksha**, the armpit. *Cf.* D. **kañkal**, etc., **kavuñku** (of **kavi** 1). — **kaksha**, the side or flank. *Cf.* D. **kađēya** 2, etc. — **kaksha**, a gate. This may be connected with D. **kada** 1, or with **kađē** 5. — **kaksha**, emulation, rivalry. *Cf.* D. **kađangu** 1, etc. — **kaksha**, a border, lace. *Cf.* D. **karē** 6, and Sk. **kačcha** (No. 241). — **kaksha**, a buffalo. *Cf.* D. **kađasu** 2. See also No. 86.
241. **kačōha**, the hem of a garment tucked into the waist-band. See **kaksha** (No. 240). — **kačōha**, the bank of a river. *Cf.* D. **karē** 6, and Sk. **kaksha** (No. 240).
242. **kambala**,* a blanket, a cumley (very often of a black colour). Its Tbh. is said to be **kambali**. Gt. (p. 520) is quite right in saying that **kambala** is composed of D. **kar** 1, black, and **paša**, cloth (that may appear as **paša** in D.); *cf.* the Kuruba term **kērimbađa** (*i. e.* D. **kari** 8 and **pađa** = **paša**), a cumley. **Kambali**, no doubt, originally was **karbali** (*i. e.* **kar-pali**), black cloth.
243. **karpaša**,* an old, dirty garment. Gt. (p. 520) is right in finding in this word D. **kar** 1, blackness, and **paša**, cloth. *Cf.* also D. **kařē** 1, a stain, a spot.
244. **kavača**, **kavasa**, a coat of mail. *Cf.* D. **kavaču** 1, etc., **kavi** 1, the original meaning probably being "that is put on or covers".
245. **čiri**, the hem of a garment. This appears to have been derived from D. **kir**. *Cf.* D. **sēragu**, and Sk. **tari** (No. 246), **sič** (No. 248).
246. **tari**, the end of a cloth; **tari**, the hem of a garment. *Cf.* D. **kir**, and **saragu**, etc. See **čiri** (No. 245).
247. **nivi**, the folds of a garment to be tucked into the waist-band in front. *Cf.* D. **niri** 2, etc.
248. **sič**, the border or skirt of a cloth (see Nr., Hlā. and Mr. s. **karē** 6, who have **siča**). *Cf.* D. **kir**, **sēragu**, and Sk. **čiri** (No. 245).

k. Words relating to utensils, etc.

249. **ađđana**, **ađđana**, (that crosses), a shield. *Cf.* D. **ađđa** 1, etc.
250. **api**,* **āpi**,* a pin: the pin of the axle of a cart; the pin or bolt at the end of the pole of a carriage; a bound, boundary, limit. Cl. (p. 452) is right in comparing D. **api** 1 and **apē** 3, the original idea being that of joining, fastening; **āpi** in D. means "a nail". *Cf.* also D. **apasu**, **ān** 2, **ā** 1.
251. **arara**, a covering, a sheath. *Cf.* D. **ōrē** 2. For the initial **a** (= **ō**) see s. D. **ō** 1, and observe that letter **r** in later K. is often written as **rr**.

252. **argada, argala, argalā**, a bar, a wooden bolt to fasten a door. This occurs in D. as **argalē**, which appears to be composed of D. **ada** 3 and **gaḍē** 1 or **gala** 2 or **galē**, a cross-pole.
253. **kaṅkaṇa**. This is one of the 21 Tatsamas. **Kaṅkaṇa**, an ornament of the wrist; any ornament or trinket, may be a reduplication of D. **kaṇa** 3.—**kaṅkaṇa**, a string or ribbon tied round the wrist; a waist-tie (Nn. 45). Cf. D. **kaṇi** 2?
254. **kaṭa**, a frame of wood used for conveying a dead body (also **khatti**, **khattikā**, **khadu**, **khāṭa**); a screen. Cf. D. **kaṭṭu** 3, and also Sk. **khattā** (No. 274), etc.
255. **kaṭaka**, a string; a zone; a bracelet; a ring round an elephant's tusk; a mat. Cf. D. **kaṭṭu** 3, **kaṭṭuka**, and also Sk. **khattā** (No. 274), etc.
256. **kaṭṭāra**, a weapon, a dagger. This word is to be referred to **kaḍi** 4. Cf. Sk. **khata** (No. 273), and, with regard to the form, **kuṭhāra** (No. 261), **kuddāra** (No. 266); (**kaṭāri**, **kaṭhāri**).
257. **kandu**, an iron plate or pan for parching, frying or roasting. Cf. D. **kari** 1.
258. **kuṭa**,* **kūṭa**, a water-pot. Its so-called Tbh. is **kōḍa**. Gt. (p. 520) is right when he refers **kuṭa** to D. **kūḍu** 1, translating it by "receptacle".
259. **kuṭapa**,* **kuḍava**,* and Tbh. **kuḍuba**, a measure of grain. Gt. (p. 520) compares D. **kūḍu** 1, which appears to be unobjectionable. Cf. **kuṭa** (No. 258), etc.
260. **kuṭṭanti**, a kind of dagger. For the explanation of this word there is Sk. verb **kuṭṭ**, to cut, that has been taken from D. **kuṭṭu** 1, **kuḍu** 2.
261. **kuṭhāra**,* an axe; a sort of hoe or spade. Its so-called D. Tbh. is **kōḍali**. Cf. the D. verbs adduced under **kuṭṭantī** (No. 260). Gt. (p. 521) too refers the word to them.
262. **kuḍikā**, an earthen or wooden water-pot used by ascetics. Cf. D. **kuḍikā**, and Sk. **kuṭapa** (No. 259), etc., **kuṇḍaka**, **kuṇḍikā**, with which it is to be derived from D. **kūḍu** 1.
263. **kuṇapa**, a spear. Cf. D. **kuḍupu**, etc.? or **kuṭuku** 1, etc.?
264. **kuṇḍa**, a water-pot. This word, like **kuṭa** (No. 258), comes from D. **kūḍu** 1, which is corroborated by its meaning of "a lump" as of **darbha** grass (originally "a united mass").
265. **kuṇḍala**, a fetter, a tie. This is D. **kūḍal** in the sense of "that joins or connects".
266. **kuddāla**,* **kuddāra**, a kind of spade or hoe. Its so-called D. Tbh. is **guddali**. Gt. (p. 521) is right in comparing D. **kuṭṭu** 1, **kuttu** 2.
267. **kūṭa** 1, **kuṭa**, a hammer, a mallet (for breaking small stones). These terms are to be referred to D. **kuṭṭu** 1, **kuḍu** 2. Cf. D. **kōḍati**, and No. 361.
268. **kūṭa** 2, **kūṭaka**, **kuṭaka**, a ploughshare. These terms appear in D. as **kuḍa** 1, **kuḷa** 2, etc., from which Sk. **kuṣika**, **kuṣi**, a ploughshare, are to be derived, letter **ḷ** having taken the form of **ṣ** (in D. **ḷ** often=**s**, see e. g. **maḷa** 2). The leading idea cannot be fixed.
269. **kūḍi**, a fetter for the feet. Cf. D. **gudi** 1 and 2.
270. **kōṇa**, a stick, a staff, a club; the quill or bow of a lute, a fiddle-stick, etc. Cf. D. **kuḍupu**, etc., **kuṇil**, **kōl** 1, etc.
271. **kola**, a raft, a float, a boat. Cf. D. **kōl** 3. In D. the word has been shortened into **kala** 3, **kul** and **kōl** 2, from which Sk. **kalā**, boat, has come. Is the leading idea that of "joining", and **kūḍu** 1 ultimately connected, so that **gūḍalu**, etc. might be compared? See T. s. D. **kōlikā**, D. **kōl** 1 appears as **kōnu** and **kōlu** in Tē.

272. **khaja**, stirring, churning; a churning stick. *Cf.* D. **kaḍa** 4, etc., **kaḍə** 8, **kaḷa** 14.
273. **khata**, an axe, a hatchet; a plough; a kind of blow or wound. This appears to belong to D. **kaḍi** 4 and 7. *Cf.* **kattāra** (No. 256). — **khata**, a blind well. If the meaning be "that has been dug", *cf.* D. **kaḍi** 4. (D. **karə** 4 can scarcely be compared.)
274. **khattā**,* **khatti**, **khattika**, **khavā**,* a kind of bandage; a cot. These words are connected with D. **kaṭṭu** 2 and 8. Cl. (p. 457) compares T., M. **kaṭṭil**, a cot. *Cf.* also Sk. **kaṭa** (No. 254), **kaṭaka** (No. 255).
275. **khadga**, a sword. Its so-called D. Tbhs. are **kaḍuga**, **kaḷga** (**kaḷga**), **khaḷga** (**khaḷga**). Instead of referring **khadga** to the questionable Sk. verb **khaḍ** (supposed to be = **khaṇḍ**), to divide, to break, it appears better to derive it from D. **kaḍi** 4. Sk. **khada**, dividing, breaking, probably is the same as D. **kaḍa** 5, **kaḍi** 7. For Sk. **khadgika**, a butcher, *cf.* **khattika** (No. 193).
276. **khalina**, the bit of a bridle. *Cf.* D. **kaḍiyana**. etc. (of **kaḍis**), if the word has not been borrowed from the Greek, as scholars suppose.
277. **gadə**, a club. Its so-called D. Tbh. is **gajə**. The terms appear to be D. **gaḷə**, etc.
278. **gāla**, **gāla**, a hook, a fish-hook. This is one of the 21 Tatsamas. It is not found in Sk. Dictionaries. It appears to be connected with D. **kaḍu** 2.
279. **guṇa**, a string, a thread, a rope. It is impossible to derive this term satisfactorily from a Sk. root; if D. **kuḷa** 1 and **kūḍu** 1 are compared, the meaning of "a joining or uniting" (of strands) is easily obtained.
280. **gēṇḍu**, a ball. This appears to be D. **čēṇḍu**, etc. (of **sēḍə** 1 or **sēḍu**).
281. **gōpi**, a sack. It is one of the 21 Tatsamas, and is a contraction of **gavassani**.
282. **čuluka**, **čulaka**, **čaluka**, a small vessel or pot; the palm of the hand hollowed to hold water. *Cf.* D. **kuḍikə**, **kuḍitə**, **sōlagə**.
283. **čūḍā**, a crest, a diadem, etc. *Cf.* D. **sūḍu** 1.
284. **tari**, a club. *Cf.* D. **taḷi**, etc.
285. **tarku**,* a spindle. Cl. (p. 381) compares this with D. **tiragu**, etc.
286. **talpa**, a float, a raft. This is D. **təppa** 2, q. v.
287. **tāla**,* a cymbal. etc. Gt. (p. 520) derives this word fr. a D. root **tal**, to beat (sic!). *Cf.* D. **taṭṭu** 1, **tadə**, **talisu** 1, **tāku** 1, **tātu** 1 and 2. Sk. verbs **taṭ**, **tad**, **taṇḍ**, to beat, to strike, are possibly derived from the above D. terms.
288. **tōraṇa**, a decorative festoon suspended across gate-ways, etc. It is one of the 21 Tatsamas. *Cf.* D. **tōr**.
289. **para** (in **āḍampara**, **āḍambara**, a drum used in battle). *Cf.* D. **para**, etc., a drum. The **āḍam** may be D. **āḍu** 2, sounding.
290. **parigha**, **paligha**, a pitcher, a water-jar. *Cf.* D. **paravi**, etc. The leading idea may have been taken from D. **pari** 1.
291. **piṭa**,* **piṭaka**,* **pēṭa**,* **pēṭā**, **pēṭi**, **pēṭaka**, **pēṭāka**, **pēṭikā**, a basket, a box. Gt. (p. 520) derives **pēṭa** from Tē. **pēṭṭu** (i. e. T. **pōḍu**), to put, place, lay, and **piṭa**, **piṭaka** from D. **piḍi** 1, to hold. In Sk. the terms are derived from **piṭ**, to put together, to bring together, to accumulate (see s. **puṭa** No. 292). The so-called Tbhs. are **pēṭṭi**, **pēṭṭigə**, **pēṭṭiya**, **pēḍagə**, **pēḷigə**, etc. If D. **piḍi** 1 be the root, it is to be taken for all the Sk. terms, Tē. **pēṭṭu** being quite unnecessary. The Tē. terms, however, s. D. **pēṇə** 1 might be compared.

292. **puṭa, puṭaka, puṭi**, a cup made of a leaf folded (and stitched); a basket or vessel or dish made of leaves. Its so-called D. Tbh. is **pōḍa**. It is somewhat difficult to determine from which root the words have arisen; but there is the Sk. verb **puṭ** with the meanings of "to unite, to connect, to bind together; to intertwine (*saṁślēṣhaṇa*, *ślēṣha*)", and there are the D. verbs **pūḍu** 1, **pūṇ** 1, **hūḍu**, which mean "to unite, to connect, etc.", and also D. **puri**, **piri**, which mean "to twist, to twine (see s. **puris** and cf. **pōṣṣ**). On these verbs **puṭa**, etc. rest. Sk. verbs **puṇ**, **pūṇ**, **pul**, **pūl**, used in the meanings of *saṁhati* and *saṁghāta*, **piṭ** in that of *saṁhati*, and **huḍ**, **huṇḍ** in those of *saṁgha* and *saṁghāta*, are evidently cognate. For all the above-mentioned Sk. verbs and their meanings there are no authoritative references, and they may be confidently declared to have been borrowed from the adduced D. verbs which are firmly rooted in the D. language. **Puṭa**, etc. are therefore ultimately connected either with D. **pūḍu** 1, etc. or with **puri**, etc.
293. **pushpaka**, a frying pan (Nn. 123). This is based on D. **puri** 1 and 2.
294. **bāla, pāla** (in *karapāla*, *karabāla*,* *karavāla*,* *piṇḍipāla*, *piṇḍivāla*, *bhiṇḍivāla*, *bhinda-māla*, *bhindipāla*). Gt. (p. 520) is right in comparing D. **bāl**, a knife, a sword. Cf. D. **basi** 2 for **bāl**? Gt. thinks **bāl** (*vāl*) means "that is curved"; cf. the D. s. *valaya* (No. 299).
295. **mañca**, a bedstead, a cot, a bed, etc. It is one of the 21 Tatsamas, and appears to be derived from D. (*maḍagu*), **malagu** 1, though a derivation from D. **maḍu** 1 is not excluded. Cf. **mañcaka** (No. 234).
296. **maṇi**,* a pearl, a bead, or other globular ornament. The word is one of the 21 Tatsamas. Gt. (p. 529) thinks it to be connected with D. **maṇal**, etc. He appears to be right.
297. **masi, mashi**, ink; soot, lampblack. It appears as a Tbh. in the text of the Dictionary; but on account of the T. and M. forms adduced under it and on account D. **masi** the word is probably D., in which it is deeply rooted. See e. g. **masa** 2, **masaka** 2, **masul**, **maṅku**, etc.
298. **mudga**, a lid. Cf. D. **muḍḍ**, etc., **muttigē**.
299. **valaya**,* a ring, etc. For the formation of this term there are the Sk. verbs **bal**, to whirl round in a circle; **val**, to move round in a circle; **val**, **vall**, to be covered, surrounded or enclosed. The so-called D. Tbh. of *valaya* is **baļē**. Gt. (p. 520) accepts a D. root **val**, to bend, to be bent; Cl. (p. 461) thinks that Sk. verb **val** has probably been derived from T. **valai** (*baļai*), to bend; to become crooked, to bow or bend; to environ, beset or surround. Cf. D. **baļasu** 1, **baļidu**, **baļku** 2, (*ōlē* 2). So far as Sk. root **vṛi** is possibly concerned with **bal**, **val**, a borrowing by Sk. from D. is excluded; but that concernment is not certain. Howsoever that may be, it is a fact that three verbs have been borrowed from D. for Sk. **bal** or **val**, **bal** meaning also "to live", and **val** 1, "to be attached to, to take pleasure in", and 2, "to increase". The first is D. **baļ**, to live, the second D. **ōl** 1 or **val**, to be pleased, etc., and the third D. **baļē** 1, to increase. In consideration of this fact it becomes very probable that Sk. themes **bal**, **val**, to move round in a circle, etc., have also been taken from D.

300. **vijana**, a fan, for the derivation of which Sk. exhibits the verbal theme **vij**, to fan. It is unnecessary to attempt to form this verb of Sk. **vyaj**, as **vij** appears to be the true D. verb **bisu** 1. Cf. D. **bisaṇikē**, **bisaṇigē**, a fan, from which **bijjana** and **bijjaṇigē**, Tbh. of **vyajana**, are to be distinguished.
301. **ṣaṇa**, an arrow. This is D. **kaṇē** 1, etc.
302. **sabaḷa**, a spear (not in Sk. Dictionaries). It is one of the 21 Tatsamas. Cf. Sk. **śarvalā**, **sarvalā**, an iron club or crow; Mhr. **sabaḷa**, **sambaḷa**, a crowbar. Could D. **sadē** 1 be connected?
303. **sūci**, piercing, perforating; a needle. Its Tbh. is **sūji**, in Tuḷu **dūji**. There is no Samskrita root to derive **sūci** from. It seems probable that the word rests on D. **tūru** 2, q. v., s occasionally appearing a t (see e. g. Tbh. **sūṭē**) and **r** often as **j**. Regarding **sūcana** see No. 413).
304. **hōḍa**, a raft, a boat. This is D. **ōḍa** (see D. **ō** 5).

l. Words relating to food.

305. **aṭṭa**, boiled rice, food. This is the relative past participle of D. **aḍu** 1, to boil, etc.
306. **arka**, boiled rice, food. This probably is D. **aḍikē** 2, **aḍigē**, **alkē** 2 (of **aḍu** 1), cooking; that has been cooked or boiled; food.
307. **ōdana**, boiled rice, food. There appears no root for this term in Sk., and therefore D. **ōgara** (**Kōraga auru**, **avaru**), boiled rice, food, may be compared. What are the terms to be derived from? If their initial has lost an original spiritus lenis (which is possible, cf. D. **ō** 5), it is evident that they are connected with D. **pulgi**, q. v. Letter **l** may become **d** and **d** appear as **g**.—**ōdana**, a cloud; **ōdma**, flowing, flooding; wetting, moistening. Cf. D. **ōlku** 1 and 2, with which also Sk. **ōgha**, a stream, and its Tbh. **ōga**, may be compared; **ōgha**, a multitude, reminds one of D. **ōlgu** 1 and 2.
308. **kadara**, curds. This word exactly represents D. **kaḷal** 4 (**l=d**) curds, which meaning also "buttermilk mixed with water" is the origin also of the Sk. terms **kaṭura**, **kaṭvara**, **kadvara**, **kaččara**, and **kaṅkara**.
309. **kalya**, spirituous liquor. This is D. **kaḷ** 4, toddy.
310. **kaṣipu**, **kasipu**, food. This is identical with D. **kačapu**. Tu. **kajipu** means "curry" (= My. and T. **kaṛi**). Cf. D. **kaḍis**, to bite, to chew, to champ (= Tu. **kajē**, **kaḍē**).
311. **kūra**, **krūra**, **kuru**, boiled rice. This is D. **kūl** 1 (said to be a Tbh. of **krūra**). The ultimate root probably is D. **kudī** 1 (cf. **kudakal**, etc.), although the terms given s. D. **kōlē** 1 might be thought of.
312. **khaja**, churning. See No. 272.
313. **khada**, buttermilk boiled with acid vegetables and spices. This is to be compared with D. **kaḍi** 8 (and with **kaḷi** 3?).
314. **khadikā**, fried or parched grain. Cf. D. **kari** 1, **kariku**.
315. **ōusta**, **tusta**, **busta**, roast meat, fried meat. These are likely to have been formed of a **sudata** or **sudita** (of D. **sudū** 1), "the having been roasted". Cf. D. **kōṭṭasa**, **sunṭagē**.
316. **pēru**, causing to ferment. This term is perhaps connected with D. **pēr** 2, etc.

317. **phēla, phēlā, phēli**, remnants of food, refuse, orts. It is not impossible that these terms are taken from D. **pēl**². Cf. also D. **pēsu**¹ (of which a **pēsalu**, that is disgusting, may be formed), and **pē**². Also D. **ēñjal** with an initial spiritus lenis might be thought of.
318. **miyēdha**,* food set before the gods. Gt. (p. 529) may be right in comparing the word with D. **misal**. Sk. scholars have compared Sk. **mēdha**.
319. **mairēya, virā**, toddy. Cf. Tu. **mira, mira**, sweet toddy; Sk. **mira**, a drink, beverage. It is not clear from which root these terms are derived; but if it be allowed to think of a change of letter **p** into **m** or **v** (cf. e. g. **pikka** = **vikka**, **pičchila** = **vijala, vijina**), compare D. **pīr**.
320. **hala**, water; spirituous liquor, wine; **halahala, halāhala** (reduplicated forms), a sort of deadly poison; **hālahala, hālahāla, hālāhala, hāhala, hāhāla**, spirituous liquor; a sort of deadly poison; **hālā**, spirituous liquor, the spirituous juice of the palm; **hārahūra**, spirituous liquor, wine; **ālī**, spirituous liquor; **āla**, any discharge of venomous matter from poisonous animals. Cf. T., M. **āl, āla**, water (see s. D. **ālī**¹); D. **pāl**¹, etc., that in Tu. appears as **pēr**, in T. as **pāl** and **pir**, and in M. as **pāl** and **pirē**. The ultimate D. root appears to be **pīr**.

m. Words relating to numerals.

321. **ari**, six. Cf. D. **aru**³.
322. **ēlu**, a particular number. Could D. **ēlu**² be related?
323. **mēlu**,* a particular high number. Gt. (p. 529) compares D. **mēl**, etc. Compare also No. 341.

n. Words relating to diseases, etc.

324. **irma, irma** (Mr. 330. 396), a wound. Cf. D. **ēru**⁵ (of **iri**¹).
325. **kaōchu, kaṇḍu, kharju, khasa**, the itch. Cf. the so-called D. Tbh. **kajji** (the only D. word for the so very common itch), and D. **kaḍi**³, **karēu**¹ and ².
326. **kaṭa**, a corpse. Cf. D. **kaḍuku**²? (or is D. **čaṭṭu**² connected?).
327. **kunapa**, stinking, foul smelling; a stench, a foul smell; a dead body, corpse; a carcase. Cf. D. **kōlē**¹ and ².
328. **nakra**, a particular disease of the nose (**nāsājvara**). Cf. D. **nagaḍi**, etc.
329. **mura** (in **muragaṇḍa, muramaṇḍa**, an eruption on the face). Cf. D. **mōrē**?
330. **vēla**, sickness, disease. Cf. D. **bēnē**.
331. **šava**,* **šavas**, a corpse (**šavasāna**, a cemetery, probably is the original form of **šmaśāna**). The two words are of doubtful origin in Sk. Sk. verb **šav** means "to go", and "to alter, to change, to destroy" (**vikāra**). Could the second meaning rest on the D. roots **tavu**¹, **tavē**¹, **sayē**²? and can **šava, šavas** be derived from the Sk. verb? The second question, it seems, is to be decided in the negative. Gt. (p. 529) and Cl. (p. 461) think that **šava** is connected with D. **sāy**, to die, **sāvu**, a corpse. **Sāy**, to die, is **say** in Tu. Cf. No. 196.
332. **hēra**, demoniacal illusion. Cf. D. **pē**¹, **pētu**; **bēl**³.

o. Various nouns, etc.

333. **aṁṣa**, **aṁsa**, a share, portion, part. *Gt.* (p. 523) compares *K.* **hañču** 2. *Cf.* also *D.* **añču** 1, **pañču** 1, **pasu** 3.
334. **aṅka**. This word is one of the 21 Tatsamas.—**aṅka**, a military sham fight; fight, war (*Nn.* 131). *Cf.* the terms *s.* *D.* **aḍaču** 2.—**aṅka**, proximity. *Cf.* *D.* **aṇṣ** 3 and 4, and the terms *s.* **aṭṭu** 2 and **aḍagu** 3.—**aṅka**, any mark or ornament, ornament, decoration. *Cf.* the *D.* terms *s.* **aḍagu** 3, and **aṇi** 2.
335. **aṭa**, roaming, wandering about. *Cf.* *D.* **āṭa**, etc. In the *Sk.* verbal theme **aṭ**, to roam, *D.* **āḍu** 1 is represented with a short vowel.
336. **aṭṭa** 1, high, lofty; an apartment on the roof; an upper loft in a house; etc. This is one of the 21 Tatsamas. *Cf.* *D.* (**aṭṭu** 2), **aḍaka**, **aḍaku** 1, etc., **aḍar**.
337. **aṭṭa** 2, dried, dry. *Cf.* *D.* **aṭṭu** 7 and 8, and **aṭ** 2.
338. **ambhṛiṇa**, crying violently, roaring terribly. This probably is connected with *D.* **arbhāṭa** (*s.* **arbu**) or **ārbhāṭa** (*s.* **ārbu**).
339. **ara**, little. *Cf.* *D.* **arē** 7, etc. The original idea may be “that is cut or cut off”; see *D.* **ari** 1, **arē** 6. *Cf.* also *Sk.* **ardha**, **arbha**, **alpa**.
340. **araṇi**, the wood used for kindling fire by attrition. If the original meaning of this word be “that is ground or rubbed”, *cf.* *D.* **aris**, etc., or **ōrēs** (see *D.* **ō** 1).
341. **arbuda**, a swelling, tumour; a hundred millions. This word is perhaps related to *D.* **ēlbu**, **ērbu** (short **ē** = **a**).
342. **alati**, a kind of song. *Cf.* *D.* **āṇati**, **āḷati**.
343. **alam**, **aram**, enough, sufficient (implying prohibition); fit; adequate, equal to; competent, able. **Alam** is said to be derived from *Sk.* verb **al**, to prevent (**vāraṇa**); to be competent or able (**vyāpti**); to adorn (**bhūṣhā**); but the verb is without authoritative references. It would appear as if **al**, to prevent, were fancifully formed of *D.* **ala** 3, **al**, to be competent, rested on *D.* **als** or **āṭ** 2, and **al**, to adorn (to make fit or ready), on *D.* **als**. *Cf.* also *D.* **ara** 2, **ari** 1.
344. **alāta**, a fire-brand. If the initial **a** of this word is another form of letter **ō** (see *D.* **ō** 1), *cf.* *D.* **ōlē** 5, and **ulku** 3; **alāta** would then be identical with a *D.* **ōlata**, “that shines or blazes”.
345. **alika**, falsehood, untruth. *Cf.* *D.* **āli** 1, (or **ali** 2).
346. **alē**, **alēlē**, words in the dialect of the *Piśācas*, introduced in plays, etc. *Cf.* *D.* **alēs**, etc., and *Sk.* **halā** (No. 417).
347. **ām**, an interjection of assent. *Cf.* *D.* **āgum**, **ām** (*T.*) and **akkum**, **ahudu** (*K.*), yes.
348. **āli**, useless, idle, unmeaning. *Cf.* *D.* **āli** 2 (or **ali** 2).
349. **kaṭa** 1, much, excessive; excess, superabundance. *Cf.* *D.* **kaḍu** 1, etc.
350. **kaṭa** 2 (in **kaṭāksha**, a side-look). This is *D.* **kaṭa** 1, etc., a side. *Cf.* also *Sk.* **kaṭaka**, the side of a bill.

351. **kaṭu**,* sharp, pungent, fierce, etc. Cl. (p. 455) does not doubt that the origin of this word is D. He compares **kaḍis**, **kaḍugu** 1. Cf. also **kaḍu** 1, etc., **kay** 6, etc., **kasar**, **kāṭa** 3, etc. Sk. **khara**, (**kharu**), sharp, pungent, acid, etc., are probably also related to these D. terms.
352. **kāṭhina**, hard, stiff; violent, cruel. See the remarks made with regard to **kāṭha** (No. 132), and cf. D. **kaṭ** 1, etc., and **kaḍugu** 2.
353. **kadana**, **kandala**, war, fight, battle. The root of these words appears to lie in D. **kadē**, **kalasu**, **kali** 2 (cf. **kala** 1), **kalē** 2, to join (v. i.), and the leading idea to be that of a "mêlée", which is seen also in Sk. **kalaha**, **kali**, **khala**, war, battle. It is, however, not excluded to think of D. **tadē**, **sadē** 1, to beat, etc. Cf. also D. **kādu** 1. It is proper to adduce here some Sk. verbal themes from which **kadana** and **kandala** can be derived, which, however, are not true Sk., but borrowed from the above-mentioned and other D. verbs, viz. **kad**, to be confused or agitated (see D. **kadaḍu** 1, etc., **kalaku** 1, **kala** 1); —**kad**, to hurt, to kill; —**kal**, to join, to attach; —**khal**, to join, to collect. Cf. also Sk. **kalāpa**, a collection, multitude; **kalita**, attached, affixed; **kalila**, joined, mixed; a heap; confusion.
354. **kadamba**, a mass, a multitude. Cf. the D. and Sk. terms s. **kadana** (No. 353), and D. **kadalē**.
355. **kalaṅka**, **kalana**, blackness (Nn. 86; cf. No. 170); a spot, a stain. Cf. D. **karē** 1, **kalē** 1, and also **kalaṅku**, **kalaḍu**, etc., **kalgu**.
356. **kalandikā**, **kalindikā**, knowledge, intelligence, wisdom in general, science. Cf. D. **kal** 1, etc.
357. **kalā**,* any practical art, any mechanical or fine art; skill, ingenuity. Cl. (p. 455) derives this term from D. **kal** 1; he may be right. — **kalā**, rejection, abandoning (Nn. 150). Cf. D. **kalē** 2, **kal** 2.
358. **kaluṣa**, **kalka**, **kalmasha**, turbidness, foulness; dirt, filth; a stain. Cf. D. **kadaḍu** 1 and 2, **kalaku** 1 and 2, **kalaḍu**, **kalumbu** 1 and 2. — **kalmasha**, darkness, **kalmāsha**, black, remind one of D. **karē** 7, etc.; see also **kalaṅka** (No. 355).
359. **kāśṭha**, thinness, poorness (Nn. 33). This is probably a **kalalta**, the state of being thin, etc. (of D. **kalal** 1).
360. **kuṭi**, a curvature, a curve. Cf. D. **kuḍu** 3, **guḍi** 1, etc., **kurgu** 1, etc., and Sk. **kuṭila**, crooked, **kuṇḍala**, a ring; the coil of a rope. Sk. verb **kuṭ**, to be or become crooked or curved, appears to have been formed of the D. terms.
361. **kuṭṭa**, **kuṭṭaka**, making small, pounding. Cf. D. **kuṭa**, **kuṭaka** 1, etc.; **kuttu** 2, etc. Sk. verbal themes **kuṭ**, **kuṭṭ**, to break to pieces, to grind, to pound, are D. **kuṭṭu** 1. Cf. Sk. **kūṭa** 1 (No. 267), **kuṭa** (No. 267).
362. **kūṭa**,* a heap, etc. This is D. **kūṭa** 1. Cf. Gt. p. 521.
363. **kētana**, business. Cf. D. **kēyta** (of **kēy** 2). — **kētana**, **kēta**, a house. These words too probably belong to D. **kēy** 2, meaning "a make or structure".
364. **kētu**, bright appearance, brightness; a ray of light. Cf. D. **kiēṭu**, **kidi** 1, **kēsu** 2, **tī** 2, and see s. **čāpu** 1.
365. **kēyāra**, a kind of coitus. Cf. D. **kē**?

366. **kōṭi**,* the end or top of anything; the highest point. Gt. (p. 522) connects this term with D. **kuḍi** 5, **kōḍu** 5. Cf. also D. **kōṭṭu** 1, **guḍi** 2.
367. **kōṇa**,* a corner, an angle; the sharp edge of a sword. Gt. (p. 522) compares D. **kuḍi** 5, **kōḍu** 5. Cf. especially D. **kōṇē** 2.
368. **khatakkikā**, **khaḍakkikā**, a side door; a private or back door, a small or venetian door or window. These curious words are probably identical with Tbhs. **kiṭaki**, etc. (= Mhr., H. **khīḍaki**); if not, D. **kaṭa** 1, **kaḍa** 3, side, and **kada** 1, a door, might, though very diffidently, be compared.
369. **kharma**, virility, strength. Cf. D. **kaḍumē**.
370. **gavēruka**, **gavēdhuka**, red chalk. This appears to be connected with D. **kāvi**, **jāju**, **jādu**, that rest on **čan** 1, etc. Cf. **kāvēri** (i. e. **kāvi-ēri**, red bank), the river **Kāvēri**, turmeric. — **kāvēra**, saffron, is probably also connected with D. **kāvi**.
371. **guḍa**, a ball, a globe. This word appears to be cognate to D. **guṇḍu** 1 and 2. Cf. Sk. **gula**, **guli**; **guṭikā**, **gulikā**, and also D. **guḍi** 1, etc.
372. **ḍira**, a stroke, line, stripe. Cf. D. **gīru** 1 and 2, etc.
373. **ḍūrṇa** (in **ḍūrṇakuntala**, curly hair). Cf. D. **suruṭu**, **suruḷ**, **suruḷi**, **suḷi** 1 and 3.
374. **jhilli**, light, lustre, sunshine; **jhillikā**, sunshine; **jhallikā**, light, splendour, lustre. Cf. D. **ḍalli**; **jalakkanē**; **kiḍi** 1; **siḍil** 2.
375. **tala**, the under or lower part, the base, the bottom. This word is one of the 21 Tatsamas, and is based on D. **talgu**, **tāl** 4. Cf. Gt. p. 522.
376. **tirita**, finished, completed. This comes from D. **tir**.
377. **naḍaha**, lovely, beautiful. Cf. D. **nēṭṭagē**, etc.
378. **narma**, sport, play, delight, happiness. Cf. D. **nala** 2, etc. (of **nali** 1).
379. **paṭṭa**, a tablet, etc. It is one of the 21 Tatsamas. In Sk. it has been considered to be a Tbh. of **pattra**. If “holding” be concerned, cf. D. **paṭṭu** 1 and 2; if “extension”, cf. D. **paraḍu** 2, **parē** 1; if “adorning”, cf. D. **pari** 5.
380. **pari** 1, embellishment. Cf. D. **pari** 6.
381. **pari** 2, blame. Cf. D. **pāli** 2.
382. **pāli**, a part, portion (Nn. 31). Cf. D. **pāl** 2, etc.
383. **puṇya**, (**pūṇya**, **huṇya**, **hūṇya**), good, right, just, beautiful, etc. Could the original meaning be “that is to be assented to” (of D. **pūṇ** 2)? — **puṇya**, a habitation (Nn. 68). This has been formed of D. **pūṇ** 1, to put together; to construct (see the remarks to **puṭa**, No. 292).
384. **punar**,* further; again; back, in return; etc. Gt. (p. 526) is inclined to connect this word with D. **pin**, etc.
385. **pulaka** 1, **pula**, bristling of the hairs. Cf. D. **pōm** 2.
386. **pulaka** 2, yellow orpiment. Cf. D. **pōlē**. — **pulaka**, a flaw or defect in a gem. Cf. D. **pōlē**.
387. **pusta**, smearing, anointing, plastering; writing, writ; a manuscript, a book. This term is based on D. **pūsū** 1 (**pūsita**, that is smeared, etc.).

388. **pustaka,*** a manuscript, a book. Gt. (p. 528) is right in comparing D. **pāsu 1**. See **pusta** (No. 387).
389. **pūjā,*** worship, adoration, etc. Gt. (p. 528) thinks it probable that this word has come from D. **pāsu 1**, originally meaning "anointing with oil". Sk. verb **pūj**, to worship, etc. would then be the same as D. **pāsu 1**.
390. **pūla,*** a pack, a bundle. For the derivation of this word there are the Sk. verbs **pān**, **pāl**, to collect, gather, heap up, accumulate, but these are nothing but D. **pādu 1**, **pān 1**, etc. (see the remarks to **puṭa**, No. 292). Gt. (p. 528) thinks that **pūla** is to be referred to D. root **pōl**, accumulation (sic! he probably means T., M. **pōli**, adduced s. D. **pōm 2**); but this, though perhaps possible, appears to be improbable (see **pōṭa**, No. 392 and **pōla** No. 393).
391. **pōja** (in **tilapēja**, **sesamum** yielding a seed which gives no oil) is D. **pē 1** (**pēy**) that expresses also the growing wild or worthlessness of plants. Cf. the idea of D. **huččēllu** (s. **Tbh. hučču**).
392. **pōṭa**, putting together, uniting. For the formation of this word there is the Sk. verb **puṭ** which however is of D. origin (see the remarks to **puṭa**, No. 292), and in this case apparently unconnected, for **pōṭa** appears in D. as **pōṭi** that, as D. **pōraḷi** and **pōdu 1**, rests on the D. terms given s. **puruḍisu**, **pōm 2**, and on **pōrēs**; cf. Sk. **pōla** (No. 393).—**pōṭa**, **pōta**, the foundation of a house; the site of a house or dwelling, are connected with the same D. terms.
393. **pōla**, magnitude, bulk; a heap, quantity. This is best compared with D. **pōraḷi** (contracted into **pōli**) formed of **pōrēs**, compared with the terms adduced s. **puruḍisu** and **pōm 2**. There is the Sk. verb **pul**, to be heaped or piled up; to be great or large; to be lofty or high, and the Sk. adjective **pula**, extended, wide, vast, great, extensive. Verb **pul** has been given already in connection with **puṭa** (No. 292), and probably is not the origin of **pōla**; if however it were, it, with **pula**, would have been borrowed from T., M. **pōli** and Tē. **pōrē** s. D. **pōm 2**. The terms s. D. **puggu** may also be compared.
394. **paś**, hunger; **paśa**, hungry. These terms are based on D. **pasi 1** and 2.
395. **phi**, **phu**, useless or idle talk. These words appear to be onomatopoeic, and remind one of D. **pipi**, **puyyal 2** and **puyyalēu**.
396. **phē** (in **phēraṇa**, a **rākshasa**, a goblin, a demon; a rogue; a jackal) appears to be D. **pē 1**. See also **piśāci** (No. 201).
397. **bandi** (**vandi**), a captive, etc. It is one of the 21 **Tatsamas**, and therefore is to be derived from D. **bal** ~~ali~~ **ali 1** (and not from Sk. **bandh**).
398. **bala**, power, strength, vigour. This word is one of the 21 **Tatsamas**, and rests on D. **bal 1**, etc.
399. **bali**, a gift. To form this word Sk. verbs **bal**, **bhal**, **bhall**, to give, seem to have been invented; **bali** is D. **bal 2**.
400. **maṇi** (in **maṇibandha**, the wrist, generally explained as "the place on which jewels are fastened"). It is not impossible that the current explanation of **maṇibandha** is wrong, the **maṇi** being perhaps D. **maṇis**, bending, so that the meaning would be

“the bending-structure”. *Cf.* D. **maṇikaṭṭu**. Let it be added that **maṇi**, by itself, has also the meaning of “the wrist”.

401. **mala** (in **malamāsa**, an intercalary month) appears to be D. **mala** 3.
402. **masina**, pounded, well ground, finely pounded. *Cf.* D. **masē** 1 and 2.
403. **māyā** (of the later language), illusion, phantom, deception, deceit, etc. The word in these and similar meanings may be somewhat connected with D. *Cf. e.g.* D. **maggu** 1, **maṅku**, **mačču** 3, **maṭa** 1, **maṭṭa** 4, **mabbu**, **malgu**, **māṭa**, **māy**, and Tbh. **māya**.
404. **māra**, hindrance, opposition. *Cf.* D. **māru** 2.
405. **mālā**, a garland, a chaplet; a string; a necklace; a row, a line. This term is one of the 21 **Tatsamas**. It may be connected with D. **maḍa** 1 and 2, or with **maḍi** 1 and 2, or with **maḍu** 1.
406. **rātri**,* night. Gt. (p. 527) is right in comparing T. **iravu**, **irā**, **irul**, M. **rā**, Tē. **irulu**, **rē**, K. **irul**, Tu. **irku**, **irḷu**, night. See D. **ērē** 1, and *cf.* the Tē. rule given s. **latē** (No. 120). — **rātri**, a superior, a master (Nn. 161). *Cf.* D. **ērē** 1.
407. **rūpa**,* form, figure, shape. The Tbhs. of this word are in T. **uru**, **uruva**, **uruvu**, in K. **rūpu**, **rūvu**. Gt. (p. 525) and Cl. (p. 465) find the original form of **rūpa** in T. **uruppu**, a member of the body, the body itself, a form, of D. **uru**, to be, to be firm, etc., both of them adducing the Tē. rule given s. **latē** (No. 120). That the two scholars are probably right receives some confirmation from **rūpa** meaning also “sound, word”, which meaning comes from D. **uli** 1 or **ōrē** 5; *cf.* D. **rū**.
408. **valaksha**,* **balaksha**, **palaksha**, **avalaksha**, white; the white colour (the initial **a** in **avalaksha** probably has arisen from a careless, vulgar pronunciation, as probably in **apôgaṇḍa**; see s. **pôgaṇḍa** No. 206). Cl. (pl. 460) compares D. **bēl** 1, and especially T. **vēličča**, light; a light. *Cf.* also D. **bēlaku**, **bēlagu** 1 and 2; **palakanē**, etc.
409. **vasta**, a part, a portion. *Cf.* D. **pasu** 3, etc.
410. **viči**, a wave. The leading idea of this word is not known; could it have been taken from D. **bigu** 2, the meaning being “that swells”? — **viči**, pleasure. *Cf.* D. **bigu** 2. — **vičči**, a ray of light. This word may rest on D. **bili**, **bēl** 1, **bēlaku**, etc. (see No. 408). — **viči**, leisure, interval, rest. *Cf.* D. **biḍatē**, **biḍikē**, **biḍikē**, (**bičču** 1 and 2), **bigu** 1, **bisara**. — **viči**, small, little. *Cf.* D. **piču** 3.
411. **vēla**, a garden, a grove; a boundary, limit. This term may be connected with D. **bēli**, a hedge, a fence (to form the boundary, etc.), an enclosure for particular cultivation, which D. word may have been formed of **bēr**, etc. — **vēla**, passion, emotion, feeling. *Cf.* D. **bēṭa** 2. — **vēla**, speech. *Cf.* D. **pēl**. — **vēla**, the food of Śiva. Does this word rest on D. **bēl** 1? (For another **vēla** see No. 330). Regarding the first meaning of **vēla** D. **ēllē** might also be compared.
412. **śaṇḍa**, **shaṇḍa**, a multitude, a heap. For the formation of these words there is the Sk verb **śaṇḍ**, to collect, heap together, which is based on D. **sēḍē** 1. *Cf.* also D. **sēṇḍu** and **taṇḍa**.
413. **sūča**, **sūčana**, pointing out, indicating, showing, etc. In Sk. these terms have been connected with **sūči**, a needle (No. 303). It is, however, more than probable that they are derived from the D. terms given s. **čūpu** 1, or from **tōču**, **tōr**, and **suṭṭu** 2.

414. **hañji**, sneezing, a sneeze. This is an onomatopoeic word, reminding one of D. **ačči** 4 and **hač** (see Additions).
415. **hambā**, the lowing of cattle. Cf. D. **ambā**, etc., and see D. a 16.
416. **hala**, **halya**, ugliness; deformity. Cf. D. **pölē**, **hōla** 1, **hōlē**, **hōlliya**, the **a** of the first syllable being another form of **ō** (see D. **ō** 1).
417. **halā**, a vocative particle (in theatrical language). See Sk. **alē**, etc. (No. 346), D. a 16, and D. **ēlā**.
418. **havā**, **havāva**, terms implying "undoubtedly, certainly". See Sk. **ām** (No. 347), and compare D. **aba**, etc.
419. **hiruk**, **huruk**, without, except. Cf. D. **pēragē**, **pōragē**, **hēragu**, etc. — **hiruk**, near. Cf. D. **pōrēs**, etc. — **hiruk**, amongst. Cf. D. **ul** 2, **ōlagu**, and see D. **us** and **ōs**. — **hiruk**, below. Cf. D. **iluku**, etc. (used as nouns), and see D. **i** 14.
420. **hēlikē** (in **prahēlikē**, a riddle, enigma). Cf. D. **pēlikē**, **hēlikē**.

An enumeration in alphabetical order of the Samskṛita words that have been compared with Draviḍa, the numbers indicating those of the above list—

a 333. **aṁśa** 333. **aṁsa** 333. **aṅka** 334. **aṅkaṇa** 215. **aṅgaṇa** 215. **aṅgana** 215. **aṭ** 335. **aṭa** 335. **aṭavi** 136. **aṭṭa** 305. 336. 337. **aḍḍana** 249. **aṇi** 250. **apōgaṇḍa** 206. **ambara** 239. **ambhriṇa** 338. **ara** 339. **araṇi** 340. **aram** 343. **arara** 251. **arāla** 33. **ari** 137. 177. 321. **arka** 83. 178. 306. **argaḍa** 252. **argala** 252. **argalā** 252. **arbuda** 341. **al** 343. **alati** 342. **alam** 343. **alāta** 344. **ali** 320. **alika** 345. **alē** 346. **alēlē** 346. **avalaksha** 408. **āḍam** 17. 289. **āṇi** 250. **ām** 347. **āraṭa** 1. **āru** 32. **āla** 33. 36. 85. 320. **ālāna** 33. **āli** 179. 216. 348. **impa** 2. **irma** 324. **īrma** 324. **urunḍa** 180. **ulkā** 138. **ēḍa** 34. **ēḍaka** 34. **ēḍuka** 217. **ēḍūka** 217. **ēḍōka** 217. **ēṇa** 35. **ēraṇḍa** 84. **ēla** 36. 85. **ēlaka** 34. **ēlavālu** 36. **ēlā** 85. **ēlu** 322. **ēlūka** 217. **airāvaṇa** 36. **airāvata** 36. **ailēya** 36. **ōdra** 181. **ōdana** 307. **kaksha** 3. 37. 86. 240. **kaṅkaṇa** 253. **kaṅkara** 308. **kaču** 94. **kaččara** 308. **kaččha** 139. 241. **kaččhu** 325. **kačvi** 94. **kajjala** 140. **kaṭa** 254. 326. 349. 350. **kaṭaka** 218. 255. **kaṭana** 219. **kaṭu** 351. **kaṭura** 308. **kaṭṭāra** 256. **kaṭṭēraka** 192. **kaṭvara** 308. **kaṭhara** 132. **kaṭhina** 132. 352. **kaṭhōra** 132. **kaḍāra** 131. **kaṇabha** 38. **kaṇṭaka** 87. **kaṇṭin** 87. **kaṇḍu** 325. **kad** 353. **kadana** 4. 353. **kadamba** 354. **kadara** 308. **kadali** 141. **kadvara** 308. **kanaka** 4. 97. 130. **kanda** 88. **kandala** 4. 14. 130. 353. **kandu** 257. **kambala** 242. **kar** 170. **karaṭa** 39. **karira** 89. **karīra** 89. **karka** 12. **karkara** 12. **karkaśa** 12. **karčūra** 131. **karṇāṭa** 182. **karṇāṭaka** 182. **karpaṭa** 243. **karbura** 131. **karbūra** 131. **karvura** 131. **karvūra** 131. **kal** 353. **kala** 130. **kalaṅka** 355. **kalana** 5. 355. **kalandikā** 356. **kalala** 5. **kalaha** 353. **kalā** 2. 271. 357. **kalāpa** 353. **kali** 183. 353. **kaliṅga** 184. **kalita** 25. 353. **kalindikā** 356. **kalila** 353. **kalusha** 358. **kalka** 358. **kalmasha** 358. **kalmāsha** 358. **kalya** 309. **kavača** 244. **kavasa** 244. **kaśipu** 310. **kashāya** 171. **kasipu** 310. **kāka** 40. **kāki** 40. **kāga** 40. **kāśana** 130. **kāṭha** 132. **kānana** 90. **kānta** 132. **kāntāra** 90. **kārā** 220. **kāla** 172. **kāvēra** 370. **kāvērī** 370. **kāshṭha** 91. 192. 359. **kāshṭhikā** 91. **kiṇa** 52. **kiraka** 185.

kikaṭa 186. kīnāra 186. kīnāśa 186. kīra 41. kīla 6. kilā 6. kilāla 6. kiśa 6. kukkuṭa 43. kukkuṭi 43. kuñja 7. kuñjara 8. kuṭ 360. 361. kuṭa 92. 221. 258. 267. kuṭaka 268. kuṭaṅgaka 221. kuṭapa 259. 262. kuṭaru 222. kuṭi 221. 360. kuṭira 223. kuṭila 360. kuṭika 224. kuṭira 225. kuṭuṅgaka 221. kuṭumba 226. kuṭēra 225. kuṭṭ 260. 361. kuṭṭa 361. kuṭṭaka 361. kuṭṭani 187. kuṭṭanti 260. kuṭṭāra 225. kuṭṭiṇi 187. kuṭmala 93. kuṭha 92. kuṭhāra 261. kuṭhēra 142. kuḍava 259. kuḍikā 262. kuḍi 221. kuḍupa 227. kuḍuba 259. kuḍmala 93. kuḍya 228. kuṇapa 263. 327. kuṇi 188. kuṇṭaṇi 187. kuṇḍa 143. 264. kuṇḍaka 262. kuṇḍala 265. 360. kuṇḍikā 262. kuddāra 266. kuddāla 266. kudmala 93. kunta 42. kuntala 9. kumbha 189. kurala 10. kurira 225. kuru 311. kurula 10. kurkuṭa 43. kurkura 44. kuśika 268. kuśi 268. kūṭa 45. 221. 258. 267. 268. 362. kūṭaka 268. kūṭi 221. kūḍya 228. kūṇi 188. kūṇṭaṇi 187. kūdi 269. kūpa 143. kūma 143. kūra 191. 311. kūla 144. kṛṣṇa 172. kē 11. kēcuka 94. kēta 363. kētana 363. kētu 364. kēdāra 145. kēmuka 94. kēyūra 365. kōka 46. kōkila 46. kōṅkaṇa 190. kōṭa 221. kōṭi 366. kōṭṭa 221. kōṇa 270. 367. kōla 271. krūra 191. 311. khaja 272. 312. khaṭa 273. khaṭakkikā 368. khaṭṭana 192. khaṭṭā 274. khaṭṭi 254. 274. khaṭṭika 193. 274. khaṭṭikā 254. khaṭvā 274. khaḍ 275. khaḍa 275. 313. khaḍakkikā 368. khaḍu 254. khaḍga 275. khaḍgika 275. khaḍikā 314. khaḍira 146. khaḍūra 192. khapura 50. khara 49. 351. kharu 12. 351. kharju 325. karma 369. khal 353. khala 194. 353. khalā 25. khalina 276. khaluj 147. khasa 325. khāṭa 254. khidira 146. gaḍa 149. gaḍi 47. gaṇḍa 13. 14. 195. gaṇḍu 13. gaḍe 277. garuḍa 48. gardabha 49. galla 14. gavaḷa 50. gavēdhuka 370. gavēruka 370. gāla 278. guḷccha 95. guñja 95. guñjā 96. guṭikā 371. guḍa 371. guṇa 279. gutsa 95. guda 15. gula 371. gulikā 371. gulī 371. gēṇḍu 280. gōṇa 50. gōṇi 281. gōdhā 51. gōdhi 51. ghaṭa 12. ghaṭṭa 148. ghuṇa 52. ghūka 53. ghōṭa 54. čadira 146. čampa 97. čampaka 97. čaluka 282. čamunḍā 196. čāra 229. činčā 98. činči 96. čimika 41. čiri 41. čira 372. čiri 55. 245. čuṇṭi 144. 150. čuṇḍhi 150. čuta 15. čuti 15. čundī 197. čuri 150. čulaka 282. čuluka 282. čusta 315. čūḍā 144. 150. 283. čūta 15. čūtaṅka 150. čūrṇa 373. čōksha 173. jaḍa 151. jala 5. 151. jalikā 56. jalukā 56. jalūkā 56. jalōkā 56. jalaukas 56. jalaukā 56. jhaṭi 99. jhallikā 374. jhijji 55. jhiri 55. jhillikā 374. jhilli 55. 374. jhīrikā 55. jhīrukā 55. taṭ 287. taṭit 152. taḍ 287. taḍit 152. taṇḍ 287. tari 246. 284. tarī 246. tarku 285. tala 101. 375. talpa 286. taḷit 152. tāmarasa 100. tāma 100. 133. tāla 101. 287. titha 153. tīra 154. tīrita 376. tusta 315. tōya 155. tōraṇa 288. nakra 57. 328. naḍaha 377. narma 378. nala 156. nāgara 102. nāgaraṅga 102. nāṭa 198. nāṭaka 198. nāraṅga 102. nilaya 230. nīra 157. nīla 174. nīvi 247. pakkaṇa 231. paksha 16. paṅgu 199. paṭṭa 232. 379. paṭṭana 232. paṇḍita 200. pattana 232. panasa 103. para 17. 289. pari 380. 381. parigha 290. palaksha 408. palasa 103. palāṇḍu 104. paligha 290. pallava 58. 105. palli 59. 233. pāla 294. pāli 18. 106. 216. 382. pālikā 18. pāli 60. piṅga 61. piṅja 158. piṭ 291. 292. piṭa 291. piṭaka 291. piṇḍa 134. pippali 98. 107. pilu 108. pillakā 62. piśācī 201. piyu 201. pilu 63. puṭ 292. 392. puṭa 292. puṭaka 292. puṭi 292. puṇ 292. 390. puṇḍa

81. puṇḍarika 81. puṇḍra 64. 81. 159. puṇya 383. puta 19. putra 202. punar 384. punnāga 109. pura 20. puri 159. purpa 110. pul 292. 393. pula 385. 393. pulaka 65. 385. 386. pulinda 203. pulōma 204. pulkasa 205. pushpa 110. pushpaka 293. pusta 387. pustaka 388. pūj 389. pūjā 389. pūṇ 292. 390. pūta 19. pūl 292. 390. pūla 390. pēcaka 66. pēja 391. pēta 291. pētaka 291. pētā 291. pētāka 291. pēṭikā 291. pēṭi 291. pēru 316. pēshi 201. pōgaṇḍa 206. pōṭa 392. pōḍu 21. pōta 392. pōla 393. prū 67. plava 207. psā 394. psāta 394. phala 111. phalasa 103. phalgu 175. 208. phāla 22. phi 201. 395. phu 395. phuka 16. phē 396. phēla 317. phēlā 317. phēli 317. bandi 397. bal 299. 399. bala 398. balaksha 408. balāka 68. balākā 68. bali 399. bāla 294. biḍāla 69. bidala 122. bindu 112. 160. birāla 69. bil 161. bila 161. bilāla 69. bija 112. busta 315. bhal 399. bhall 399. bhāla 22. bhil 161. bhilla 209. bhīru 135. bhīlu 135. bhūka 162. mañca 295. mañcaka 234. mañcikā 234. maṇi 296. 400. maṇḍa 23. mandira 235. mandurā 235. mariča 113. mariča 113. maru 163. marka 70. markata 70. mala 164. 401. malaya 164. malla 210. malli 114. mallikā 114. mashi 297. masi 297. masina 402. maskari 165. mā 113. mācāla 71. 74. mājā 403. mārā 404. māla 164. mālā 405. mālūra 116. miyēdha 318. mīna 72. mukula 117. muktā 73. mukha 24. mudira 166. mudga 298. mudgara 118. muni 211. mura 329. musali 74. mūla 119. mē 25. mēka 75. mēlu 323. mairēya 319. rātri 406. rūpa 407. latē 120. vana 236. vandi 397. varaka 121. val 299. valaksha 408. valaya 299. valgula 76. vall 299. vasta 409. vasti 26. vālu 36. 116. vidala 122. vidula 122. vindu 160. virāla 69. vil 161. vila 161. vilāla 69. viči 410. vīj 300. vīja 112. vījāna 300. vīrā 319. vēṇu 123. vētra 124. vēra 27. 125. vēla 330. 411. vēllaja 113. vaiśākha 167. vōraka 212. vōlaka 212. vrīhi 126. śaṇa 301. śaṇḍ 412. śaṇḍa 412. śaya 28. śarvalā 302. śalaka 77. śava 331. śavas 331. śāda 168. śimhāṇa 29. śinghāṇa 29. śimbi 127. śira 78. śīna 78. śīra 78. śukti 30. śunṭhi 128. śuṇḍā 213. śusha 169. śushi 169. śushira 169. śūlā 213. śōṇa 176. shanḍa 412. sabaḷa 302. sarvalā 302. simhāṇa 29. singhāṇa 29. singhāṇa 29. sič 248. simbi 127. sūča 413. sūčana 413. sūci 303. sēdhā 79. hañji 414. haṭṭa 237. haṭṭi 237. haḍika 214. haḍḍaka 214. haḍḍi 214. haḍḍika 214. haḍḍipa 214. hambā 415. hala 320. 416. halabala 320. halā 417. halāhala 320. halya 416. hallaka 129. havā 418. havāva 418. hārahūra 320. hālahala 320. hālahāla 320. hālā 320. hālāhala 320. hālīnī 80. hālu 31. hāhala 320. hāhāla 320. hiruk 419. huḍ 292. huḍa 238. huṇḍ 292. huṇḍa 81. hēra 332. hēramba 82. hēlikē 420. hōḍa 304.

VII. Encouragements and aids received.

When about eighteen years ago the Author was requested by the Committee of the Basel Evangelical Mission Society to undertake the compilation of a *Kannada-English Dictionary*, he rather reluctantly consented, being conscious of the

great difficulties connected with the task; but soon commenced the work with pleasure, as he found that several gentlemen, interested in the Draviḍa languages, were in favor of his doing it. In this respect his acknowledgments are especially due to the late Dr. H. Moegling, the late Dr. A. C. Burnell, M. C. S., M. R. A. S., etc. etc., the eminent scholar and promoter of many oriental literary works, Dr. R. Rost, Librarian to the India Office, etc., etc., Mr. B. L. Rice, C. I. E., M. R. A. S., Director of Archæological Researches in Mysore, and the Missionaries of the B. E. M. S. and other Societies. In course of time the number of European and Native gentlemen who showed a kind interest in the Compiler's labours, increased, so that he has been supported by much friendly sympathy up to this day, for which he expresses his gratitude.

His next grateful acknowledgments must be tendered to the Representatives of the India Office and the Government of Mysore for the liberal pecuniary aid rendered to the Basel Evangelical Mission Society towards the execution of the Dictionary.

He has to thank also the Rev. F. Ziegler of Dharwar, who was kind enough to furnish him with a Kannaḍa-English list of a number of plants growing in Southern Mahratta.

Regarding the language of the Southern Mahratta country the Compiler received considerable assistance from the Liṅgāyṭa Ayya, Vastrada Śivaliṅgappa, of Hoobly, in consulting him on the colloquial words occurring between p. 1 and 675. His special thanks, however, are due to the late M. C. Śrīnivāsa Ācāri, an intelligent and painstaking Brāhmaṇa of the town of Mysore, whom he had in his employ for about three years till his regretted death, with the help of whom he revised and enlarged his MS., and carried it through the press up to page 1072.

Lastly the Compiler is deeply indebted to Mr. Bhāradvāja Śivarāu¹⁾, the faithful chief-corrector of the Basel Mission Press, to the painstaking compositors of that Press, its present superintendent Mr. F. Huber, and his predecessor Mr. G. Hirner.

---

1) A list containing a few new Kannaḍa (?) words, and additional meanings of some foreign words or their compounds (partly local Tadbhava, Saṃskṛita and Mahratta) and composed chiefly by the kind endeavors of Mr. Bhāradvāja Śivarāu of the Mangalore Press, reached the Author of the Dictionary at the beginning of August, 1893, when his Preface, etc. had already been sent off to the address of the said Press. As the list was a rough one, and its preparation for and sending to the Press and its printing as a supplement would have delayed the publication of the Dictionary, it was, though reluctantly, decided upon to give up the wish of using the list for this first edition of the Dictionary.

VIII. Defects acknowledged.

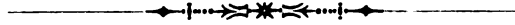
The Compiler entreats the public to look upon the present Dictionary with an indulgent eye. He is sensible of the many deficiencies, shortcomings and inelegancies it contains, and has to confess that the longer he worked, the more he became aware of his incompetency to satisfy all the wishes of scholars.

Most of the errors and essential omissions hitherto discovered, whether typographical or caused by the Author's own want of knowledge or the inaccuracy and discrepancies in the native authorities consulted or the limited time presenting itself to search the mass of Kannaḍa literature, have, he trusts, been corrected and supplied in the *Corrections* and *Additions*. *It is earnestly requested to pay careful attention to these Corrections and Additions*¹⁾.

And now the Author thanks the great Disposer of all things that He has spared his life to complete this work, hoping the desire will be fulfilled, expressed by his motto "Omnia ad Dei gloriam!"

Tübingen, 22nd July 1893.

F. Kittel.

1) Let it be remarked that e. g. the editions of the Bhārata, Rāmāyaṇa and a few other works printed at native presses and consulted by the Compiler unquestionably contain sundry mistakes and apparently also some doubtful words. In spite of all difficulties it is believed that few true fundamental Kannaḍa terms likely to be met with in literature and common conversation, have been omitted in this Dictionary; but with regard to Saṁskṛita which is used in ancient and later Kannaḍa works nearly without any restriction and of which certainly not little has been given in this work, it is not anticipated that in reading certain Kannaḍa classics the want of a Saṁskṛita Dictionary will not be felt occasionally. Some Saṁskṛita terms of secondary value not observed by the Author in Saṁskṛita Dictionaries and some peculiar meanings attached to others by popular use and vocabularies will be found in this work.

The Author has been unable to prove the existence of any real Adjectives in Kannaḍa, and has to state that all Saṁskṛita Adjectives and Participles may be used as Nouns in it.

Sometimes many numerical references are adduced under a word partly for the sake of well establishing its *usage* in the language, and partly for that of examining its meaning and use more thoroughly than the Author's time and strength have allowed.

In numerous cases subscribed consonants have broken off in the printing.

LIST OF ABBREVIATIONS.

A.	Anthology (Mangalore, 1874, used only with regard to a few Samskṛita terms).	Čt.	Čaturāśya nighaṇṭu (according to two different Manuscripts, marked as I & II).
Abhā.	Anubhavāmpṛita (Manuscript; it differs greatly from the edition printed at the Vičāradarpaṇa-mudrāksharaśālā, Bangalore, 1874).	Dh.	The Dhātuprakaraṇa of the Śabdamaṇidarpaṇa.
Abh. P.	Abhinava Pampa's Rāmāyaṇa (Manuscript).	Dhw.	A portion of Dhanañjaya's ũtkā, printed at Dharwar.
Abhš.	Anubhavaśikhāmaṇi (Manuscript).	Dp.	Dāsapada. Bibliotheca Carnāṭaka, Mangalore, 1850. It is a collection of Dāsa songs from various manuscripts.
adj.	Samskṛita verbal adjective.	dupl.	duplication, that is to say a couple of words that are not the same as to form and meaning, used to make the idea more comprehensive or impressive, e. g. akaḷa čakaḷa, āsaḷ bēsaḷ, kāka pōka, giḍa gaḍḍē, giḍagaṇṭi, dana kaḷa, nučču nusi, bandhu baḷaga, makkaḷu maḷigaḷu, mātu kathē, sandi gōndi. Occasionally the first word is meaningless by itself, forming a sort of alliteration, e. g. akkaḍi takkaḍi, andā dundi, aradēši paradēši, āḷi dāḷi, ēru pēru, taṭavaṭa, as also the second one may be, e. g. aḍḍā tiḍḍi, kara kanna, gaja baja, čūru pāru, ḍōṇku ḍōsaku, tōḷḷē paḷḷē, dēvaru diṇḍaru, dōḍḍē biddē. This last kind may be referred to "reiteration", q. v.
B.	Bombay, the Department of Public Instruction, Kanarese Books: 1 (1882), 2 (1882), 3 (1883), 4 (1882), and 5 (1868). One of the numbers refers to the book, the other one to the page. The pages of B. 2 have been counted from p. 7 of the text not from the title-page.	e. g.	exempli gratia (for example).
Bḍ.	Bēḍas (fowlers) of Dharwar.	fr.	from.
Bh.	Kumāra Vyāsa's Bhārata. Bangalore, Vičāradarpaṇa Press, 1875.	G.	A small Canarese vocabulary by Gaṅgādhara Maḍivāḷēśvara, Translation Exhibition, Belgaum (Bangalore, 1869). The numbers refer to the pages.
Bhn.	Bhārata nighaṇṭu (Manuscript).	Grj.	Girijākalyāṇa. Bangalore, Lakshmivilāsa Press, 1886.
Bp.	Basava purāṇa. Bibliotheca Carnāṭaka, Mangalore, 1850.	Gz.	Gazetteer of the Bombay Presidency, Vol. XXII, 1884.
Br.	C. P. Brown Esq., of the Madras Civil Service (see Tō.).	H.	Hindūstāni.
C.	Common.	Hlā.	Ancient Kannaḍa commentary on Halāyudha's Abhidhānaratnamālā (Manuscript).
cf.	confer (compare).	J.	Jaimini Bhārata. Bibliotheca Carnāṭaka, Mangalore, 1848. (Kṛishṇarājavilāsa Press, 1861 & 1875).
Cm.	Commentary.		
Čb.	A small Kannaḍa Vocabulary (Śabdasaṅgraha, by Gururāva Viṭhala Mōharē) dedicated to Čannabasappa Basalingappa, Deputy Educational Inspector, Dharwar S. D. (1874).		
Č. Bp.	Čannabasava purāṇa. Bibliotheca Carnāṭaka, Mangalore, 1851.		
Čd.	Hindū Čaritradarpaṇa (Bangalore, 1882).		
Čh.	Nāgavarma's Čhandas (Basel Mission Press, Mangalore, 1875). The references are to the Index for the Canarese text, if no v. with a number is added.		
Čpr.	Čandraprabha purāṇa by Argala dēva (Manuscript).		

- Ja.** Jinamunitanaya (Manuscript).
- Ju.** Jñānasindhu. Bangalore, Karpāśaka Mudra-
kharasālē Press, 1879.
- Jv.** Jagannāthavijaya (Manuscript).
- K.** Kannaḍa.
- Kāv.** Nāgavarma's KāvyaĀvalōkana (Manuscript).
- Kk.** Kabbigara Kōyṭṭi (Manuscript).
- Kp.** Kaivalyapaddhati. Bangalore, Vičāradarpaṇa
Press, 1873.
- Lilv.** Lilāvattiprabandha. A specimen lithographed
at Dharwar, 1873.
- M.** Malayāḷa (A Malayalam and English Dictionary
by the Rev. H. Gundert, D. Ph., Mangalore,
1872).
- Mdb.** Mūḍabidar (in South Canara).
- Mg.** Mangalore (in South Canara).
- Mhr.** Marāṭhī.
- Mr.** Maṅgarāja's nighaṇṭu (Manuscript). For the
sake of convenience the verses of the whole
MS. have been counted successively (without
regard to the various divisions), and are
quoted in that manner. Four MSS. have
been consulted.
- MS.** Manuscript. (MSS. = Manuscripts).
- My.** Mysore.
- N.** Name; proper name.
- Na.** Nānārtharatnākara (Manuscript).
- Nr.** Nācīrācīya, the ancient Kannaḍa commentary
on the Amarakōśa. The two Mdb. Manu-
scripts used by the Author refer to Trikāṇḍa-
śeṣha, Dhanaśūjaya, Rabhasa, Viśvaparakāśikā,
Vaijayantī, Subhātīṭikā, Subōdhē, and Halā-
yudha. Are these references by Nācīrācī
himself?
- o. r.** other reading. (o. rs. = other readings).
- P.** Pañcatantra (a new translation, edited by
J. Garrett Esq., Director of Public Instruction
in Mysore, Bangalore, 1865).
- P. p.** Past participle. (P. ps. = Past participles).
- Pr.** W. S. Price Esq., Revenue Survey, Dharwar.
- Prll.** Prabhullīṅgalīlā (Manuscript).
- Prv.** Proverb. (Prva. = Proverbs).
- q. v.** quod vide (which see).
- R.** Rev. W. Reeve's Carnāṭaka and English
Dictionary.
- Rāgh.** Rāghavānkaśaritra (Manuscript).
- Rām.** Kumāra Vālmīki's Rāmāyaṇa. When in the
references only two numbers are adduced,
they refer to the 31 sandhis (chapters) of
the Bibliotheca Carnāṭaka, Mangalore, 1849,

which comprise the bālakāṇḍa, ayōdhyā-
kāṇḍa, and six chapters of the aranya-kāṇḍa.
The other references are to the edition
printed in Bangalore, Vičāradarpaṇa Press,
1881.

reit. reiteration, that is to say a couple of words of
which the first one's meaning is made more
comprehensive or impressive by the second
one, though this is a mere alliterative
formation and meaningless by itself (see
"duplication"), e. g. aḍḍi saḍḍi, ōkkaḷu
dakkalu, kaṭaku kuṭuku, gaḷi biḷi, čaḷa maḷa,
čuru buriga, taḍa baḍa, baḍa bagga, bēpāra
sāpāra, lōḍa baḍa, vēčča sačča, sara bara.
Especially the syllables *gi* (q. v.) and *pa*
(see pa 3) are used in reiteration, e. g. āḷu
gīḷu, kōḍu giḍu, tandarē gindarē (s. taru 1),
ravi givi, śikhi gikhi, ōkkaḷu pakkalu, kaḷa
paḷē, čaḍu puḍanē, taka pakanē, taṭa paṭa,
lēkka pakka.

rep. repetition, that is to say the act of using the
same word twice or thrice. See Šmd. 228
seq., and further e. g. allalli, ittitta, intintu,
inthintha, ēnitēnitu, ēntēnta, ēllēlli, ōbbōbba,
tama tama, ēṇṭēṇṭu, ēraḍēraḍu, kāḷu kāḷu,
tara tara (s. tara 1), dūra dūra, dōḍḍa dōḍḍa,
saṇṇa saṇṇa, savi savi, hōsa hōsa, aridari-
daridu (s. aridu).

Rnč. Rāmanāthaśaritra (Manuscript).

Rāv. Rājaiśekharavilāsa (Manuscript; Bangalore edi-
tion, Kṛishṇarāja Vilāsa Press, 1866).

Šm. Tōṭaḍa Ārya's Šabdamaṇjari (Manuscript).

Šmd. Šabdamaṇidarpaṇa. The Arabic numbers refer
to the pages of the edition printed at the
Basel Mission Press, Mangalore, 1872; of the
Roman ones I refers to the terms with ८४
(p. 81 seq.), and II to those of pages 402-407.

Šmd. Dh. The list of Dhātus (verbal themes) of the
Šabdamaṇidarpaṇa.

Šév. Šabaraśaṅkaravilāsa. Bellary, C. L. S. Press
(i. e. Čitralipiśārada P.), 1886; and Madras,
Grantharatnākara Press, 1887.

Šs. Šabdasāra (Manuscript).

s. sub (under).

Sd. Rev. D. Sanderson's edition of Mr. Reeve's Carnā-
ṭaka and English Dictionary, Bangalore, 1858.

seq. sequentes, sequentia (following, succeeding).

Si. Siddhānti Subrahmaṇya Śāstri's new interpre-
tation of the Amarakōśa, Bangalore, Vičāra-
darpaṇa Press, 1872. The numbers denote
the pages.

Sk.	Samskr̥ita.	Ts.	Tatsama.
S. Mhr.	South Marāṭha (Mahratta).	Tu.	Tulu (Tulu-English Dictionary, by Rev. A. Männer, Basel Mission Press, Mangalore, 1886).
Sp.	Sarvajñapada (Manuscript & W.).	V.	Vṛishabhēndravijaya. Bangalore, Carnatic Press, 1875.
Sā.	Sōmēśvaraśataka (Manuscript; Bangalore edition, Wesleyan Mission Press, 1872).	v.	verse.
St. & Pl.	Messrs. C. Stolz and G. Plebst's Five Hundred Indian Plants, Mangalore, 1881.	v. i.	verb intransitive.
sum.	summary.	v. t.	verb transitive.
T.	Tamiḷ (A Dictionary of the Tamil and English languages, by the Rev. J. P. Rottler, D. Ph., Madras, 1834).	W.	Rev. G. Würth's Canarese Poetical Anthology, Bangalore, 1868.
Tbh.	Tadbhava.	Z.	Rev. F. Ziegler.
Tē.	Tēlugu (Messrs. A. D. Campbell and C. P. Brown's Telugu-English Dictionaries).	=	equal (in meaning).

A

KANNADA-ENGLISH

D I C T I O N A R Y

ಅ

A

ಅ ೧. 1. The first letter of the Alphabet (Śmd. 12).
ಅ ಅ ದಾರದಿದ್ದರೆ ಅಮರವಾದರೂ ಹೇಯ! ಎಷ್ಟುನ್ನೆ (Priv.). Cf. ಏ 1.

ಅ ೧. 2. The final letter of many primitive Kannada words of masculine and neuter gender, e. g. ಅಣ್ಣ, ಅತ್ತ, ಅವ, ಅತ, ಇತ್ತ, ತೆಂಕ, ಪಡುವ, ವೆಪ್ಪ, ಫೊಪ, ಫೊಸ, ಮರ, ಮೂಡ, ಮೊಲ. — The words ಅಕ್ಕ, ಅಮ್ಮ, ಅನ್ನ which are feminine (Śmd. 148), are considered as Tadbhavas.

ಅ ೧. 3. A termination to form, with or without auxiliary letters, masculine nouns, e. g. ಅಲರ್ಗಣ್ಣ (of ಅಲರ್ಗಣ್), ಕೇಸಡಿಯ (of ಕೇಸಡಿ), ಕುಡುವಿಲ್ಲ (of ಕುಡುವಿಲ್), ಬಲ್ಲಿಯ, ಅಗಲ್ಲುರದ (Śmd. 220), ಎಳೆಬೇರ, ಕಮ್ಮಗೊರಲ, ವಾನ್ವರ, ಪೆಪ್ಪದಲಿಯ (Śm. 2), ಇನಿಯ, ಅಸಿಯ, ಸಿಡಿಯ (Śmd. 154. 184), ಪಿರಿಯ, ಕಿಲಿಯ, ಕರಿಯ (184), ಎಳೆಯ, ಪಪಿಯ (185). See ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯ, ಅಗಡ, ಕಣ್ಣ, ಕಾಡ, ಕೂಡ, ಕೆಂಡ, ಕೊಂಗ, ಕೊಡಗ, ಚನ್ನ, ಚಲುವ, ಜಾಣ, ನಲ್ಲ, ನೊಳ, ಮುರಳ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣ, ವೆಗ್ಗಲಿಯ, etc. etc.

ಅ ೧. 4. A termination of the infinitive, e. g. ಉತ, ತರ (Śmd. 278), ಪ್ರಯೋಗಿಸ (394). ತರವೇಯ್! (278). ರಿವ್ವಜನವರ ಅಕ್ಕದಯದ ಎನಾತವನ್ ಎಸಗ ಬೇಕು (Bh. 1, 8, 56). ಅಮುವರ ಬರ ಹೇಯ! (2, 13, 34). ಅರ್ಥಮಂ ತತ್ಕಾಲಕೆ ಅಯ ಬೇಕು (J. 29, 17). ಸಿರಿ ಬಂದ ಕಾಲಕೆ ಮಹಿಯ ಬೇಡ (Dp. 22, 3). — In S. Mhr. this form of the infinitive often receives the terminations of the dative, e. g. ಮಾಡ ತಿ, ಮಾಡಕ್ಕೆ; ಬರಕೆ, ಬರಕ್ಕೆ; ನಡೆಯಕೆ, ನಡೆಯಕ್ಕೆ (generally pronounced ಮಾಡಕ, ಮಾಡಕ್ಕ, etc.). Cf. ಓಕೆ.

ಅ ೧. 5. (= ಅ 4?) The termination which is added to the crude form of verbs in the formation of the negative. See Śmd. 73 where the participle ಇರದೆ, when disjoined, appears as ಇರ ಅದೆ. A Mdb. M3. has there the following quotation: ಬಗೆವೊಡ ಮೆ ಇಸು ಇರ ಅದೆ. (Cf. T. ಇರಾದೆ, etc. = ಇರ-ಅದೆ, etc.). This *ಅ* may be the same as *ಅ* 4, i. e. the *ಅ* of the infinitive, expressing the idea that the state or action

of a verb is yet to be about to be or to become or to come to pass; thus ಇರದು (ಇರ-ಅದು), it is yet to be, i. e. it is not; ಮಾಡನು (ಮಾಡ-ಅನು), he is yet to do, i. e. he has not yet done, or he does not; ಇರದೆ (ಇರ-ಅದೆ), to be even it, i. e. not being yet. Cf. ಅರ್ 2.

ಅ ೧. 6. = ಅ ೩. A termination of the third person singular in the neuter of the negative. ಕೊಂಕುಬಿಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ. — ತಣ್ಣೆಯವನ ನಣ್ಣೆಕೆ ಸಲ್ಲ, ಒಣ್ಣೆಯಾಗಿ ಮೋಗ ಸಲ್ಲ. — ಮಿಗಿಲಾದವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗೆಗಾದನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ತಿ ಸಲ್ಲ (Priv.). Cf. ಅಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ಬೇಡ, ಫೊಲ್ಲ.

ಅ ೧. 7. = ಅಂ 1, etc. A termination of the third person singular in the masculine of the future, imperfect, and negative. ಪೋವನ್, ಅಲ್ಲಿಯ ನಿಲ್ಲುವನ್, ಅಯ್ಯೆ ಅವರಾಪಿಸುವ, .. ಪೊಬಿಲನ್ ಆತಂ ಪೊಪಿಮಡಿಸುವ, .. ಉವತಾಪಿಸುವ (Bp. 45, 83). ಅರಗಿನ ಮನೆಯ ಮಾಡಿಸಿದ (Bh. 1, 8, 69). ಪವನಜ (= ಪವನಜಂ) ಎಕ್ಕಲನ (= ಎಕ್ಕಲನಂ) ಮ ದದಲಿ ಉಪ್ಪಿ ಗಟ್ಟಿಸಿದ (3, 13, 30). ಗಣ್ಣಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟ, ಹೆಂಗಸು ತಿರುಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು (Priv.). ಅವ ಬಾರ, ಅವ ಹೋಗ, ಅವ ನಡೆಯ (C.).

ಅ ೧. 8. = ಅಂ 2, (ಉವ 2, ವ 3, ವಾ). A termination of the first person plural of the imperative (My.). ನಾವು ಉಸುರುವ ಬನ್ನಾಗಿ! (Bp. 14, 14). ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಅದರಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ! (B. 1, 16).

ಅ ೧. 9. = ಅಂ 3, etc. A form of the nominative singular of masculines, feminines, and neuters with final *ಅ*. ಒನ್ನು ದಿವಸ (Bp. 48, 8). ಒನ್ನು ಬನ (48, 2; 51, 76; 55, 27). ಎಯ್ ದಿನ (52 sum.). ಅವ ಚುನ್ನವಾಲು (48, 15). ಪೊಗೆದುಮ ಅನನ ವಿಮರಭಿಪ್ಪಾದಿಗಳಿಗೆ (Bh. 1, 8, 91). ದಿಕ್ಕಮಾದುದೆ.. ಬಲ (J. 4, 21). ಮದನನ್ನವ ಪೊಪಿಮಟ್ಟು (8, 3). ಸಕಲಬಲಸಹಿತ (8, 36). ಸರಸ ಮಿಗೆ ನರಿವಾದುವ ಅಂಡಿ ಗರ್ (29, 46). ಜೋಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಬದಿಕೆ ಅರ್ಪ ವ್ಯರ್ಥ (Dp. 1, 4). ಬಡತನ ಬನ್ನಾಗಿ ನೆಣ್ಣರ ದಾಗಿಲ ಸೇರಿದಾರದು (3, 2). ಅಕ್ಕ ನನ್ನವಳು ಅದರೆ ವಾವ ನನ್ನವನೇ! (Priv.).

ಅ a. 10. = ಅಂ 4, etc. A termination of the accusative singular and plural. ಎಲವೊ, ನೀನ್ ಎನ್ನ ಕೊನ್ನಯ್ (Smd. 164). ತೆಂಕನಾಡ ಮಜಾಯಕ್ಕೆ ಏನುಂ ಮ ನಂ ಬರ್ಕುಮೆ? (164). ಧರ್ಮಮ್ ಎವ್ವರು ತಾವು ನುಡಿದು (Bp. 28, 32). ಬತ್ತೆವು ಅದ (28, 49). ದೋಷವ ನೋಡರ್ ಆಗದು (44, 9). ಹೊಯ್ಲು... ಜೈನಮುನಿಕುಲವ ನೆಹಿ ತಾಕುತ ಇರಿ (52, 11). ಸನ್ನೇಹವ ನೀನ್ ಉಡುಗು (58, 17). ಚಪ್ಪೆಯಿಂ ರಸವ ಬಿಡುವುದು (Sim. 81). ಶತ್ರುಗಳ ಸಂಪರಿಸಿ, ರಾಜ್ಯವನ್ ಬತ್ತಿ ಆಳುವೆಂ (Bh. 1, 8, 15). ಅಪಿ ನಾವೆಗಳಲಿ ಅಪ್ಪಿಯ ಕುಟುವದಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ ಧನಾಧ್ಯರ; ... ಕೆಲ ಬಲದ ಆ ದ್ವೀಪಪಾಲಕರ ಸಹಿವಿಡಿದು, etc. (2, 4, 12). ಮೂರ್ಖನ ಕಳೆಯರ್ ಅವಲ್ಲ (Sp.). ಶುನಿ ಹೆಣನ ಹತ್ತಿ ತಿನ್ನನೆ (Sp.). ಸುಡಿದು ಬನ್ನ ಮಿನ ಮಿನ ನುಂಗಿತು (J. 6, 8). ಎಸವ, ಮೋಹಿಸುವನೆ, ಕೊಡುವದು ಈತಂಗಿ ನೀಂ (30, 26). ಅನ್ಯರಲಿ ಜನಿ ಇದ ಅಂಗನೆಯ ಕರತಂದು, ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಅವಳ ಯುವನಾನಿ ಎನಿ (Dp. 1, 1). ಆ ನೆಲನ ತನ್ನದು ಎನ್ನು, ಎನುತ (1, 2). ಬಡತನ ಬನ್ನಾಗ ನೆಣ್ಣರ ಬಾಗಿಲ ಸೇರ ಬಾರದು (3, 2). ಅವನ ಕೊನ್ನು, ಇವನ ಕೊನ್ನು (4, 1). ನವರನ್ನ ಗಳ ಕಟ್ಟು! ... ತಿವಿದ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಗಳ ಅಟ್ಟು! (8, 6). See ಉಪ 3.

ಅ a. 11. = ಅಂ 3. The termination of the genitive singular and plural. 1. In the singular it is a, either joined to the base without an auxiliary syllable, e.g. ವಗಲ, ಇರುಳ (Smd. 134), ಅವಳ (139), ನೀರ, ತೋಳ, ಬಾಳ, ಪೊಕ್ಕುಡಿ (162), ಬಿಲ್ಲ (133), ಕಣ್ಣ, ಪೊನ್ನ (162), ನಿನ್ನ (178); b, or auxiliaries are used, e.g. ರೂಢಿಯ (29), ಗಾಳಿಯ (89), ಆನೆಯ, ಕುದುರೆಯ (161), ಮಡುವ, ಗುರುವ (133), ಮಡುವಿನ, ಗುರುವಿನ, ಪೂವಿನ (133), ಸೂವಿನ, ಮಾತಿನ (61, 133), ಆಗಲಿನ (134), ಮಾದಿನ, ಅಡವಳಿನ (89), ಬೇಡುವನ (91), ನೃಪನ (164), ಅವನ (133), ಮರದ (120), ಇನ್ನಿಯದ (1), ಅದಲಿ, ಅನಿತಲಿ, ಮೂಲಲಿ (135), ಏತಲಿ (137), ತೆಂಕಣ, ಮೇಗಣ (135), ಮರನ, ಗಿಡನ, etc. (see ನ 2). 2. In the plural it is added to the auxiliaries, e.g. ಕಣ್ಣಳ (C. ಕಣ್ಣುಗಳ), ಕುರುಳ್ಳಳ (C. ಕುರುಳುಗಳ), ಪೂಗಳ (170), ತೋಡೆಗಳ (117), ಸ್ವಾಮಿಗಳ (125), ಎಫ್ತೆಗಳ (142), ಪಾರ್ವರ, ದೇವರ, ತನ್ನೆರ (120), ಅವರ, ಇವರ (121), ಈವರ (167), ಬುಧರ್ಗಳ, ಅವರ್ಗಳ, ಇವರ್ಗಳ, ಅಣ್ಣನಿರ, ಅಣ್ಣಗಳ, ತನ್ನೆಗಳ (124), ಅವಲಿ (93), ಇವಲಿ (180), ಪೆವಲಿ, ಎಲ್ಲವಲಿ (118). — ಅನೆಯರಮ್ ಎಸೆದು ಬಸ್ತಿ ಇಪ್ಪುವ ಮಣಿಗಾಡಿರ, ಕಂತಗಾಡಿರ, ಒಡಿಗಾಡಿರ, ತಿನ್ನಿ ಎನಿ ಮಾಲೆಗಾಡಿರ ಗಣನಾತಿತಂಗಳ ಆವಣಿಗಲಿ ಪೊಲಿಲೋ (Smd. 235). ಬನ್ನ ವರ ಹೋದವರುಗಳ ಕೆಯ್ಯಿನ್ನೆ ನಿನ್ನ ಅಚಾರಸದ್ಗುಣವೃತ್ತಮಂ ಕೇಳ್ವು, ಆಗಲಂ ಪರಿಣಾಮಿಸುತ್ತ ಇಪ್ಪು (Bp. 4, 61). ಅರೆ ಮುಗಿದ ದಿಪ್ಪೆಗಳ, ಬಿಟ್ಟಿನ ತಿರುಗದೆ ಇವ ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳ, ನನು ಮುಂದೆ ಕೊರಲಿನ, ಬಿಗಿದ ನರಗಳ, ತಪಿದ ನೊರೆವಾಯ, ಉಡುಗಿ ಬಾಗಿಡ ತಿರದ, ಸಡಲಿ ದ ತುಡುವಿನ, ಉಚ್ಚಿದ ಎರಡುಬಿಗಳ, ಬಿಡತ ಮೋಡಾಯ, ಕೆಡಪು ಮಾಸೆಯ, ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳ (etc. etc.) ಒಡರ್ (46, 56-58). ಪಾಡುವರ, ನೋಡುವರ, ನಾಡ ಸಾಧನೆಗಳಂ ಮಾಡುವರನ್ ಅರ್ತಿಯಂ ಬೇಡುವರ ನೆರವಿಯೋ ಕ್ರೀಡಿಸುವನ್ ಆ ಪುರದ ರೂಢಿಸಿದ ಬೀದಿಯೋ ಪಸುಕೆ (J. 28, 22). See further e.g. Bh. 3, 13, 23.

ಅ a. 12. = ಅಂ 4. An indicative letter: a remote pronominal adjective (Tē, T., M.). In Kannada it does not occur by itself, but is used to form such words as ಆಕೆ, ಅಕೊ, ಆತ್ತ, ಅದು, ಅನಿತು, ಅನ್ನ, ಅವ, ಅಹಗ. Cf. ಅಕೆ 1, etc.

ಅ a. 13. = ಎಂ 3. An affix denoting emphasis at the end of genitives. ಎನ್ನಯ (= ಎನ್ನಯ) ಕಣ್ಣಂ (Bp. 13, 12). ಎಮ್ಮಯ ತೊತ್ತು (24, 87). ಎಮ್ಮಯ ಜಂಗಮಂ

(26, 48). ತನ್ನಯ ಮಡದಿ (11, 36). ತನ್ನಯ ನೆಬರ್ (42, 5). ನಿನ್ನಯ ಪದವಿ (2, 19). ನಿಮ್ಮಯ ವೆಸರ್ (2, 54).

ಅ a. 14. = ಅಂ 5. A final vocative particle politely or kindly calling for attention, or, in the same manner, exhorting. ಕುಡ! ಕೇಳ! ನೋಡ! ಬಾರ! (Smd. 153). ದೆಸೆಗಳರ! ನಲ್ಲರ! (153). ಅವ್ವಾ, ನಿ ನೋಡನೆ ಮುನಿದು ಇದಹನು? ಹೇಡಿ! (Bp. 47, 12). ಸತ್ಯಮ್ ಎಮ್ಮುದು ತಾನು ಒತ್ತಲದ ಗಿಡ, ನೋಡ! ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಅಹಿದೆ, ತಾನ್ ಇದ ಹತ್ತಿಲೇ ನೋಡ! (Sp.).

ಅ a. 15. = ಅಂ 6. An affix denoting polite or kind interrogation. ಇಹಿವತ್ತಾಣ್ಣಿಯರ ಮುಮೆಯನ್ ಅಹಿಯ, ಜೈನ? (Bp. 49, 46). ಸೊನ್ನದಲಿ ನೆನೆ, ಕಣ್ಣ, ಪರಮಾತ್ಮನ (Dp. 1, 5). ಪುರಸ್ಕರವಿಟ್ಟಲನ ಹರಣವ ಕುನ್ನದೆ ಮನದಲಿ ಇಟ್ಟು, ನೆನೆ! ಕಣ್ಣ, ಮನುಷ? (23, 5). ಕೆಟ್ಟ! ಕಣ್ಣ, ಬಡ್ಡಿಮನವೆ? (34, 1).

ಅ a. 16. The initial a that is connected with initial pa and ha (and ya). Cf. ಅ 11. See e.g. ಅಂಸಕೂಟ, ಅಕ್ಕಲು, ಅಕ್ಕಿ 1, ಅಗುರ, ಅಗ್ಗ 1 & 3, ಅಚ್ಚು 2, ಅಚ್ಚೆ 2, ಅಂಚು 1 & 2, ಅಂಡೆ, ಅಂಜಿ, ಅಟ್ಟ 3, ಅಡವ, ಅಡಬಿ, ಅಡೆ 5, ಅಡ್ಲ, ಅಡ್ಲು, ಅಣಬೆ, ಅಣಿಸು, ಅಣೆ 2, ಅತಿ 2, ಅತ್ತರ, ಅತ್ತಿ 2, ಅನುಮನ್ನ, ಅವಳ, (ಅಮಳ್), ಅರದಾಂ, ಅರಿದಾಳ, ಅರಿ 5, ಅರಿಗೆ, ಅರಿವಾಣಿ, ಅರಿವೆ, ಅಹಿ 2, ಅಹಿಕು, ಅರಿಗೆ, ಅವಣಿಸು, ಅಸೆ 1, ಅಳದಿ, ಅಳ್ಳು 3, (ಹಗ್ಗ).

ಅ a. 17. The final of the relative (or adjective) present and past participles, and of the relative negative participle, e.g. ಬನ್ನ (of ಬನ್ನ), ಮಾಡದ (of ಮಾಡದೆ), ನಡೆವ, ಕಾಣುವ, ಕಾಣ್ವ, ಕಣ್ಣ, ಇದರ್, ಇವರ್. See ಅದ, ದ 6, ಪ 2, ಬ 2, ವ 2.

ಅ a. 1. (= ಅನ್). A negative prefix: not, un, in.

ಅ a. 2. A substitute of final ಆ in some Tadbhavas, e.g. ಕನ್ನರ, ಉಪತ್ಯಕ, ಕರೂಣ, etc. (Smd. 102).

ಅಂ am. 1. = ಅಂ 7, ಅನು 2, ಬಂ, ನು 1. A termination of the third person singular in the masculine of the present, future, imperfect, and negative. ನೋಡಿದವಂ (Smd. 91), ಮಾಡಿದವಂ, ಪಡೆದವಂ (260); — ಕುಡುವಂ, ಪಿಡಿದಂ, ಬಿರಿವಂ, ನಡೆವಂ, ಮಾಡುವಂ (260); — ಗೆಲ್ಲಂ, ಕೇಳ್ವಂ, ಮಾಡಿದಂ, ಸಾರಿಸಿದಂ, ಪಡೆದಂ, ಸಿಡಿದಂ (260); — ಎನ್ನಂ, ಉಣ್ಣಂ (87), ಮಾಡಂ (261); — ಬಳ್ಳಿದಂ (257). Cf. its feminine ಅಳ್, and its plural ಅರ್.

ಅಂ am. 2. = ಅಂ 8, (ವಂ). A termination of the first person plural of the imperative. ಅನಿಬರುಮ್ ಒನ್ನಾಗಿ ತಾಗುವಂ ಫಲ್ಲನನೋ (Smd. 270). ಎಗೆಯ್ವಂ? ಪೇಡಿಂ! (270). ಅಮ್ ಎಲ್ಲರ್ ಈಗ್ ಅತ್ತಮೇಧವಂ ಮಾಡುವಂ (271).

ಅಂ am. 3. = (ಅಂ), ಅಂ, ಅನು 3, (ಉ 5), ಬಂ, ಂ 2, ನು 2, (ವಂ 2). A termination of the nominative singular of masculines, Tbh. feminines, and neuters with final a. ಮಾಡಿದಂ, ಅಡವವಂ (Smd. 89), ಅರಸಂ (90), ನೆರಿದಂ, ಬೇಡುವಂ (91), ಮರಂ (115), ವೇದವಂ (129), ಒರ್ವಂ, ಅವಂ (154), ಅವಂ (183), ಅತ್ತಣಂ, ಮೂಡಣಂ, ಕೆಲದಂ (136), ವೃತ್ತಂ, ಜನಂ (187), ಬಳ್ಳಿದಂ, ತೋರಿದಂ, ಇನಿಯಂ, ಎಳೆಯಂ (184), ಅಲರ್ಗಣ್ಣಂ (220), ಅಕ್ಕಂ, ಅಮ್ಮಂ, ಅವ್ವಂ (148). Cf. its feminine ಅಳ್ and its plural ಅರ್.

ಅಂ am. 4. = ಅಂ 10, ಅನ 3, ಅನು 4, ಅನ್ಯ 3, ಅನ್ಯ 2, ಅಂ 2. A termination of the accusative singular and plural, for the three genders, with and without auxiliaries, e.g. ಊರಂ, ಕಾಯಂ, ನೇರಮಂ (Śmd. 156), ನಲ್ಲಂ (156), ಮಾತಂ (61), ಅವಂ (184, 261), ಎಕ್ಕಂ, ಕಣ್ಣಂ, ಕೆಯ್ಯಂ (84), ಪೂವಂ (165), ನಿನ್ನಂ (178); ಗಾಳಿಯಂ (89), ಸೀತೆಯಂ (155), ಮನೆಯಂ (156); ಪೂವಂ, ಪಯ್ಯಂ (156), ಗುರುಂ (157); ಮರನಂ (115, 156), ಪೂಲನಂ, ನೆಲನಂ, ಬಿಲನಂ (130); ಬೆಟ್ಟಮಂ, ಹಳ್ಳಮಂ, ಕುಲಮಂ, ಚಲಮಂ (130); ಕುಲವಂ (Bh. 1, 20, 48), ಸತ್ಯಲೋಕವಂ, ದಿವಂ (1, 20, 56); ಮಾವಿನಂ, ಆದವನಂ (Śmd. 89), ಅರಸನಂ (90), ಅವನಂ (129), ಅಕ್ಕನಂ, ಅನ್ನನಂ, ಕೋಣನಂ (148);—ಊರ್ಗಂ (51), ಇವಂ (117), ನಿಮ್ಮಂ (179), ದೇವರಂ (165), etc. See ಉಂ 2.

ಅಂ am. 5. = ಉಂ 1, etc. A copulative conjunction (Śmd. 149, 398) that is added to the end of words, except it be put to an accusative in which case it has to come between the crude noun and its termination (149, 150; see ಉಂ 1, ಉಮಂ, ಉವಂ 1 & 2): 1, and. ಕಾಮಕರದೋ, ಎವ್ವು ನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಬನ್ನನದೋ ದೊರೆ ಕೊಳ್ಳು ಬಿಗಿ ಎವ್ವು ತಬ್ಬಂ (Śm. 51). 2, both ...and, as well as, and also, and ...and, being affixed to the end of each word to be connected. ಆತಂಗಮ್ ಅರಸಿಗಂ ವಿಖ್ಯಾತಿಯತಂ ಪಟ್ಟಿದಂ ಕುಲಕಂ ಚಲಕ್ಕಂ ಘಟಲದೋ ಅಗಮ್ ಅಪಿಕಂ (Śmd. 138). ದ್ರೋಣಂಗೆ ನಿನಗಂ ಬಿರಾನಿಕೆ ಅದು ಸಕ್ಕನಮನೆ? (150). ಫಲದೊಳಮ್ ಅಡಾರದೋ ಕಲಿತನದೋ (150). ಈ ತಬ್ಬಂಗಳ್ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕಂ ಕನ್ನಡಕ್ಕಂ ಸಂ (354). 3, also, likewise, too. ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗದೊಳಂ ಕಿದಿದು ಎಡೆಗಲ್ಲಿ ಅವನನಿಕೆ, ಪಲ್ಲಿಂಗದ ಮೋರ್, (ಎಪ್ಪತ್ತಿಗಳ್) ಎಲ್ಲಂ ಪುಡಿಗುಂ (Śmd. 148). 4, it emphasizes a number. ಮೊದಲ್ ಎರಡು ಎಪ್ಪತ್ತಿಯೊಳಂ ಪೊದೆಯ್ಯಮ್ ಅರ್ (Śmd. 146). ಈ ಎರಡು ಸಮಾಸಪದಕ್ಕಮ್ ಉಚಿತವಿಯಿಂ ಎಕ್ಕಲ್ಮಮ್ ಇಲ್ಲ (384). ಎರಡುಮುನ್ ಈಸಿಕೊಣು (Bp. 50, 36). 5, it expresses that the whole of a definite number of things, etc. is meant. ಇಪ್ಪತ್ತಿ, ಅನಲ, ಯಮ, ನೈರ್ಮಳ, ವರುಣ, ಮರುತ್, ಧನದ, ರುದ್ರ ಈ ಮೂವರು ಮೊದಲಾದ ಎಂಟು ದೇವಿಗಂ (for the eight regions) ಕ್ರಮದಿನ್ನಿ ಒಡೆಯರು (Hlā.). ಇವನಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳಂ ಸೊಲ್ಲಿಸುವೆನ್ ಎರಡು ಮೆಯ್ಯಂ (with regard to the two forms, viz. Samskrita and Kannada; Śmd. 384). ಎರಡು ಕಣ್ಣ್ means "two eyes"; ಎರಡು ಕಣ್ಣಂ (nominative) "both eyes". 6, if, together with the conditional particle ಒಡೆ (ಅದೆ, ಅರೆ), it is added to the past participle of ಅಗು, the combined form (ಅದೊಡಂ) conveys a, the meaning of No. 2. ಪೂರ್ವದೀರ್ಘಮ್ ಅದೊಡಮ್, ಅವ್ಯಯಮ್ ಅದೊಡಮ್, ಅಪೇಕ್ಷಾಕರಮ್ ಅದೊಡಂ ದ್ವಿತ್ವಮ್ ಇಲ್ಲ (Śmd. 84). b, that of at any rate. ಒಪ್ಪು ತಿವಿದ ಮಗನ್ ಅದೊಡಂ ಬೇಕು, ಎರಾ, ಮಾವರ್ಗ (J. 28, 57). c, that of even, as was not to be expected. ಧಾವಿಯೆನಿಸಿ ಇರ್ದುದು ಅದು ಪರಿಭಾವಿಸಿ ಕಳೆಯಲ್ವೆ ನಾಕ್ಕಮ್ ಆಗದು ಜಗದೋ ದೇವಂಗೆ ಅದೊಡಂ (Riv. 13, 11). d, that of soever in the English whatsoever, whosoever. ನೀವು ಎನಾದೊಡಂ ಕುಡುವ ತನ್ನ, ಎನಗೆ ತೋರ್ಪದು! (J. 24, 30). 7, if, together with ಒಡೆ, it is affixed to any other participle but that of No. 6, the meaning being and if: soever (one) may: though, although. ದೊಡಮ್ ಇದವೋ ಎನಾನುಮ್ ಉಳೊಡಂ ಪ್ರಿಯದಿಂ ತಿರುಗಿಮ್ (Śmd. 3). ಅದಿಯ ಪತ್ತು ಅಕ್ಕರಮುಂ ಸಮಾನಮ್ ಎನಿಮ್

ಗುಂ; ಅವಲೋಕ್ ಎರಡು ಎರಡು, ಎನ್ನು ಒದಿದೊಡಂ, ಸವರ್ಣಂ (3). ಸದ್ಭಕ್ತಿಧರ್ಮಜ್ಯುತಿಗೆ, ಅದಲಿನ್ ಅಪ್ಪೊಡಂ, ಭೂಸತಿ ಅಕ್ಕಲ್ವೆ ದ್ವಿಗಂ (Riv. 13, 22). See ಒಡಂ s. ಒಡೆ 4.

ಅಂಶ amśa. = ಅಂಶೆ, ಅಮಸ. A part; a share, a portion;—remnant of. 2, a fraction (in arithmetic). 3, a degree of latitude (or longitude, see ಅಕ್ಷಾಂಶ, ರೇಖಾಂಶ). 4, the name of an āditya.

ಅಂಶಕ amśaka. = ಅಂಸಕ. A part; a share. 2, having a share; a co-heir; a kinsman.

ಅಂಶಚಕ್ರ amśa-çakra. An astrological diagram used by astrologers in casting nativities (My.; Tē.).

ಅಂಶತಃ amśa-tah. By parts, by degrees; bit by bit. (My.). ಅಂಶತಃ ಅಂಶತಃ (B. 5, 123).

ಅಂಶತ್ವ amśatva. The being a part or portion (My.).

ಅಂಶನಿರ್ವಾಹಕರ್ತ್ರ amśa-nirvāha-kartṛi. A person who performs a certain part, e.g. of a sacrifice (Si. 238).

ಅಂಶಾಂಶ amśa-amśē. A part of a portion, a share of a share; a sub-division (My.);—a secondary incarnation.

ಅಂಶಿಕ amśika. Sharing; a male who partakes of, or is a portion of (Bp. 3, 13; 8, 48). 2, a portion (50, 44).

ಅಂಶು amśu = ಅಂಡು. A ray of light, a beam. 2, the sun. 3, light, splendour. 4, anything minute or pointed; a small end of thread, a small filament, etc. 5, a point or end. 6, dress, decoration. 7, N. of a fish. 8, N. of a prince, son of Puruhōtra.

ಅಂಶುಕ amśuka. Cloth, dress (ನಸು, ವಸ್ತ್ರ Nn. 17). 2, fine or white cloth. 3, an upper garment.

ಅಂಶುಕಪ್ರಾಂತ amśuka-prānta. The end or hem of a woman's cloth (Nr.).

ಅಂಶುಜಾಲ amśu-jāla. A collection of rays, a blaze of light. (R.).

ಅಂಶುಧರ amśu-dhara. The bearer of rays, the sun. (R.).

ಅಂಶುಮತಿ amśu-mat. Radiant. 2, the sun. 3, the moon. 4, pointed. 5, having small filaments. 6, a prince of the solar race, son of Asamañja, grandson of Sagara.

ಅಂಶುಮತಿ amśu-mati. The plant *Hedysarum gangeticum* (= ಧ್ವನಿ, ತಾಲಪರ್ಚಿ & ಸ್ಥಿರ; Si. 150). 2, the river Yamunā.

ಅಂಶುಮತ್ಫಲ amśumat-phalē. The plantain, *Musa sapientum* Roxb., or *Musa paradisiaca* Lin.

ಅಂಶುಮನ್ತ amśu-manta. Tbh. of ಅಂಶುಮತ್. (My.).

ಅಂಶುಮಾಲೆ amśu-mālī. Having a garland of light. 2, the sun.

ಅಂಶುಮಾಲೆ amśu-mālē. A garland of light, halo.

ಅಂಶುದನ್ತ amśu-hasta. Having rays in his hand. 2, the sun. (R.).

ಅಂಶೆ amśē. Tbh. of ಅಂಶ. (My.; Tē.). 2, lot, condition, state (My.; Tē.).

ಅಂಸ amśa. 1. The shoulder, the shoulder-blade (ಮುಯ್ಯು Hlā.; ಮುಡುಮು Mr. 321). 2, N. of a king.

ಅಂಸ amśa. 2. = ಹಂಸ. (My.).

ಅಂಸಕ amśaka. = ಅಂಶಕ. See ಅಂಸಕ.

ಅಂಸಕಳ amśa-kala. A strong man (ಬಲ್ಲಿದ, ಬಲವನ್ನ Mr. 240, o. r. ಅಂಸಬಳ; see Hlā. s. ಬಲ್ಲಿದ).

ಅಂಸಕೂಟ amśa-kūṭa. = ಹಂಸಕೂಟ. A bull's hump.

ಅಂಸಪಾದ amśa-pāda. = ಹಂಸಪಾದ. (My.).

ಅಂಸಬಳ amśa-baḷa. See ಅಂಸಕಳ.

ಅಂಸಲ amsala. *Strong* (see ಬಲಿದ).

ಅಂಹ amha. = ಅಂಹ. Tbh. of ಅಂಹನ. Sin (ಮರಿತ, ಪಾಪ Nn. 39). 2, perplexity, delusion (ಮೋಹ 39). 3, prowess, valour (ಪರಾಕ್ರಮ 39).

ಅಂಹತಿ amhati. Pain; distress; illness. 2, a gift, a donation. ಅಂಹಸಿ amhasi. = ಅಂಹ, ಅಂಹ. Pain; distress, trouble. 2, sin. Cf. aṅghas.

ಅಂಹಾ amha. = ಅಂಹ. (My.). 2, ಅಂ-ಹಾ, an interjection used by palankeen-bearers, etc. (My.).

ಅಂಹ್ರಿ amhri. A foot. 2, a root. Cf. aṅghri.

ಅಂಹ್ರಿಪಾ amhri-pa. A foot-drinker: a tree.

ಅಂಹ್ರಿ aṅghya. = ಅಂಹ, of which it is the original reading in Nn.

ಅಃ aḥ. = ಅಃ, ಅಃ. An interjection expressing astonishment or admiration: ah! (ಎಸ್ಮಯವಿಡವುನ ಸಂದ, 394; Cm. ಚೋದ್ಯವಿಡವುನ). ಅಃ (o. r. ಅಃ), ಸನ್ನಯಮಾ ಇಲ್ಲ! ಮುಟ್ಟಿದಂ (20). ನಿರಮನ್, ಅಃ (o. r. ಅಃ), ನಿಂದೀವನ್ ಇತ್ಯದಂ ನೆನೆವನೆ? ಅಃ, ಅದಂ ನೆನೆಯಂ (68. 184). ಎನ್ನೆನ್ನಿ! ಅಃ (o. r. ಅಃ), ಕಟ್ಟುವ ಒಳ್ಳೆತ್ತು ಆಯ್ತು (69). 2, = ಅಃ, an interjection expressing either contempt (My.), or unconcern: umph! (Mhr.) ಅಃ, ಸುಳ್ಳು ಕಥೆಯು ಸನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 124). ಇದವಿಡವಿಗೆ ನನಗೆ ಏನು ಲಾಭ? ಅಃ, ಇದಕ್ಕೆ ನೀನು ಅಂಜ ಬೇಡ (5, 142). 3, a sound imitating that of hawking in spitting (My.).

ಅಕ a-k. 1. ಅಃ with half the initial of the next word. Cf. ಅಕ 2, ಅನ 2, (and see ಅಕ್ಕಡಿ). — ಅಕ್ಕಣ. That instant, instantly (T; R.).

ಅಕ ak. 2. A form of the verb ಅಗು 1 (the short form of ಅಗು 1), to become, etc., to which the ಕು and ಕುಂ of the future, and the ಕೆ of the imperative are added. See ಅಕ್ಕು 4, ಅಕ್ಕುಂ, ಅಕ್ಕೆ 3. Cf. ಅಕ್ಕ, ಅಹ.

ಅಕ ak. 3. = ಅಗು of ಅಗು 2. — ಅಕ್ಕಿಕ್ಕು. To champ (C.).

ಅಕ ak. 4. = ಅಹ of ಅಹಗು 1. — ಅಕ್ಕಿಕ್ಕು. To hide one's self (My.).

ಅಕ ak. 5. = ಅಗು of ಅಗು 1. — ಅಕ್ಕಿಕ್ಕು. To dig, to dig up (My.).

ಅಕ a12-ka2. (= ಅಕೊ, etc.) Lo! behold! (My.). — ಅಕ rep. (C.). — ಅಕಲಾ. -ಅಲಾ. = ಅಕಕ. (My.) — ಅಕಲಿ. -ಅಲಿ. = ಅಕಲಾ. (My.).

ಅಕ aka. 1. Pain, trouble; sin. (R.).

ಅಕ aka. 2. ಅಕ್ಕ 2; q. v., ಅಗ 1. A Tbh. of ಅಕ 1, in ಅಕ ಸಾಲ, etc.

ಅಕಡ a-kaḍa. Destitute of hair, bald. (R.).

ಅಕಡಿ akaḍi. = ಅಗ 1, etc. (My.).

ಅಕಟ akata. = ಅಕ್ಕಟ q. v., ಕಟ 4. Alas! o! ah! (My.). ತಕ್ಕ ಸುತರ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಆಯಿತ್ತು ಕಣ್ಣಕಮ್, ಅಕಟ! (J. 29, 36). ಅಕಟ! ಪಾಣ್ಣಮ್ ಆಯಿದರೇ? (Bh. 1, 8, 89). — ಅಕಟಕಟ. rep. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯಮ್ ಅದು ಆವುದು? ಅಕಟಕಟ! (Bp. 13, 6). ಅಕಟ. ಟ! ನಾಂ ಪ್ರಾಣವಂ ಬಿಡುವೆ (27, 18; see also 11, 7;

46, 59; 52, 14). ಅಕಟಕಟ! ಅದು ಅರ ಅಣ್ಣಗನ್? ಈ ಸುಕುನಾ ರಂ ಮಡಿವನ್ ಅತ್ತಮರಣತಿಯುಂ! (Rāv. 13, 98). — ಅಕಟಕಟಾ. rep. ಅಕಟಕಟಾ! ಎನುತ, ದುಃಖಿಸುತ... ಅಗಲಿದರು (Bp. 46, 59). ಅಕಟಕಟಾ! ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ಇರುವದು ಬಹು ಕಷ್ಟ (B. 3, 90). — ಅಕಟಾ. = ಅಕಟ-ಅ 5. See ಅಕಟಕಟಾ. (My.; Tē.).

ಅಕಟ a-kaṭa. = (ಅಕಕ), ಅಗಡ. — ಅಕಟವಕಟ. dupl. Hideously huge; excessively much; frightful, shocking (Mhr.; S. Mhr.); — adverse, contrary, troublesome (My.; Tē.); chicanery (T. ಅಗಡವಿಗಡ; M. ಅಗಡುವಿಗಡ). 2, huge or exorbitant power (My.). — ಅಕಟೋವಕಟ. = ಅಕಟವಕಟ No. 1. (Mhr. & S. Mhr.). — ಅಕಟೋವಕಟೋ. = ಅಕಟೋವಕಟ. (S. Mhr.).

ಅಕಟಾಯಿಸು akaṭāyisu. To become warped, as leather by drying in the sun (Sd.; Mhr. ಅಖಡಣೋ, ಅಖಡಣೋ, to contract, shrink, etc.).

ಅಕಡಿ akaḍi. = ಅಕ್ಕಡಿ, in ಅಕಡಿತಡಿ, = ಅಕ್ಕಡಿತಕ್ಕಡಿ. (My.).

ಅಕಣ್ಣಕ a-kaṇṇaka. Free from thorns, difficulties, troubles, or enemies. (R.).

ಅಕರ a-kara. Handless, maimed; — not acting; — exempt from tax. (R.).

ಅಕರಣಿ a-karaṇi. Non-accomplishment; failure, disappointment.

ಅಕರಣೀಯ a-karaṇīya. Not to be done (Rāv. 13, 13).

ಅಕರುಣ a-karuṇa. Merciless. 2, cruelty (Bp. 4, 45; 60, 56; My. as ಅಕರುಣೆ).

ಅಕರ್ತವ್ಯ a-kartavya. Not to be done, improper. (My.).

ಅಕರ್ಮ a-karma. Without work or action. 2, intransitive. 3, improper work, crime. (My.).

ಅಕರ್ಮಕ a-karmaka. Intransitive. (My.).

ಅಕರ್ಮಕಕ್ರಿಯೆ akarmaka-kriyē. An intransitive verb (My.).

ಅಕರ್ಮಿ a-karmi. A man who commits crime (My.).

ಅಕಲ a-kala. (= ಅಕಕ). Not in parts, entire. 2, the water mass of the ocean (ಮಹಾಸಾಗರದ ನೀರ ಗುಮ್ಮು Mr. 405).

ಅಕಲಂಕ a-kalaṅka. Stainless, pure (Ch. v. 6; Bp. 53, 55; Mr. 521).

ಅಕಲತ್ರ a-kalatra. Without a wife; not married. (My.).

ಅಕಲಾಯ a-kalāya. Useless; unrequited (T; My. rare). ಬಿಟ್ಟ ಅನ್ನರ ಅಕಲಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಿಕೆ (Si. 79).

ಅಕಲು akalū. = ಅಗಲ, etc., in ಅಕಲಾಡು, = ಅಗಲಾಡು (My.).

ಅಕಲ್ಪ a-kalpa. Not subject to rules, uncontrolled; — incomparable (Bp. 18, 100).

ಅಕಲ್ಪಿತ a-kalpita. Not fabricated or invented; natural, genuine (Bp. 24, 17).

ಅಕಲ್ಮಷ a-kalmasha. Sinless, pure. (My.).

ಅಕಲ್ಯಾಣ a-kalyāṇa. Inauspicious. 2, bad luck.

ಅಕಸಾಲ aka2-sāla. = ಅಕ್ಕಸಾಲ, ಅಗಸಾಲ. A gold or silver smith (C.).

ಅಕಸಾಲಿಕೆ aka2-sālikē. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ. The business of a gold or silver smith (C.).

ಅಕಸಾಲಿನ್ aka2-sālīṇa. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿನ್, ಅಗಸಾಲಿನ್. A gold or silver smith (C.).

ಅಕಸಾಲಿ ಅಕಾ-sālī. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿ q. v., ಅಗಸಾಲಿ. The workshop of a goldsmith. 2, a goldsmith (C.).

ಅಕಸ್ಮತ್ a-kasmāt. Without a wherefore, accidentally, suddenly. (My.).

ಅಕಸ್ಮತ್ a-kasmāta. Tbh. of ಅಕಸ್ಮತ್. Suddenly (B. 5, 128).

ಅಕಸ್ಮತ್ತು a-kasmāttu. Tbh. of ಅಕಸ್ಮತ್. (My.). ಅಕಸ್ಮತ್ತಾ, unexpectedly, suddenly (B. 3, 7, 127).

ಅಕ್ಕಲ akala. A term used in tickling (cf. ಅಕ್ಕಲ No. 2). — ಅಕ್ಕಲಕ್ಕಲ. dupl. Excessive tickling (My.). — ಅಕ್ಕಲಕ್ಕಲ. = ಅಕ್ಕಲಕ್ಕಲ (My.).

ಅಕ್ಕಲ a-kala. = ಅಕ್ಕಲ, (ಅಕ್ಕಲ). — ಅಕ್ಕಲಕ್ಕಲ. dupl. Shockingly much (S. Mhr.).

ಅಕ್ಕಲ a-kāṇḍa. Without a trunk. 2, unexpected, sudden. (My.). — ಅಕ್ಕಲಕ್ಕಲ. reit. = ಅಕ್ಕಲ No. 2. (My.).

ಅಕ್ಕಲ a-kāra. The letter ಅ (Śmd. 11; Kāvya. I, 3, 57-59).

ಅಕ್ಕಲ a-kāraṇa. Causeless. 2, absence of a cause (Śmd. 397).

ಅಕ್ಕಲ akārat. Without cause (My.; Br.; H.); useless (R.).

ಅಕ್ಕಲ akāra-anta. Ending in the letter ಅ. 2, a term with final ಅ (Śmd. 65; Kāvya. I, 2, 20-22, 104-108).

ಅಕ್ಕಲ akāra-antatā. The state of ending in the letter ಅ (Śmd. 70).

ಅಕ್ಕಲ akāra-antatva. = ಅಕ್ಕಲಾಂತತ. (Śmd. 70 Cm.).

ಅಕ್ಕಲ a-kārya. Not to be done. 2, an improper act (ಅಕ್ಕಲ ಕಾರ್ಯ Nn. 70).

ಅಕ್ಕಲ a-kāla. Wrong or inauspicious time (Bp. 43, 22). 2, unseasonable, untimely. ಅಕ್ಕಲದ ಮರಣ (J. 18, 13).

ಅಕ್ಕಲ akāla-phala. Fruit produced out of season (My.).

ಅಕ್ಕಲ akāla-marāṇa. An untimely death (My.).

ಅಕ್ಕಲ akāla-vṛṣṭi. Unseasonable rain (My.).

ಅಕ್ಕಲ a-kiñcana. Without anything, poor.

ಅಕ್ಕಲ akinta. ಅಕ್ಕಲ-ಇಂತ. 1. = ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ. A vulgar suffix added to the genitive, denoting more than. ಅಕ್ಕಲ ರುಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ (B. 5, 264).

ಅಕ್ಕಲ akintā. ಅಕ್ಕಲ-ಇಂತ. 1. = ಅಕ್ಕಲ, etc. ಕತ್ತಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡತನಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಲುಹುಡು ಇರುತ್ತವೆ (B. 5, 16). ಕರಡಿಗಳಿಗೆ ಮುಮ್ಮಡಿ ದೊಡ್ಡತನ (5, 258).

ಅಕ್ಕಲ a-kirtana. The not telling, celebrating or praising. See ಸದಕೀರ್ತನ.

ಅಕ್ಕಲ a-kuṭila. Not crooked or insincere, upright, honest. (Bp. 14, 34; 22, 3; 53, 60; My.).

ಅಕ್ಕಲ a-kupya. Gold; silver.

ಅಕ್ಕಲ a-kula. Not of a good family. 2, lowness of family (Bp. 3, 51).

ಅಕ್ಕಲ a-kuśala. Unlucky, inauspicious. 2, not clever.

ಅಕ್ಕಲ akūpāra. The ocean. 2, the king of tortoises supposed to uphold the world; any big tortoise. 3, ಕಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡದು (G.). 4, the sun.

ಅಕ್ಕಲ a-kṛta. Undone, unperformed. 2, not wrought or made. 3, native metal (ಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೋಧಾರೋಪಮಾ ೫ ಗುರುತು Nr.; see Sl. 330). 4, an unheard-of action, or crime.

ಅಕ್ಕಲ a-kṛtya. Criminal. 2, a crime. (My.).

ಅಕ್ಕಲ a-kṛṣṇakarma. Free from black deeds, guiltless.

ಅಕ್ಕಲ akṣ. = ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ. A vulgar form of the suffix for the dative singular ಕೆ. See ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ.

ಅಕ್ಕಲ a12-k2-04. = (ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ), ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ. Lo! behold! (pointing to more or less remote objects, C.).

ಅಕ್ಕಲ a-kaṇḍa. Want of dexterity; — evil. (R.).

ಅಕ್ಕಲ a12-kk2. = ಅಕ್ಕಲ. — ಅಕ್ಕಲ. rep. (My.).

ಅಕ್ಕಲ akka. 1. An elder sister. (C.; M., Tē. ಅಕ್ಕಲ; T. ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ; Tu. ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ; Mhr. ಅಕ್ಕಲ; Sk. ಅಕ್ಕಲ, mother; ಅಕ್ಕಲ, elder brother; ಅಕ್ಕಲ, elder sister; see ಅಕ್ಕಲ). It receives the terminations of the masculine: ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ, (ಅಕ್ಕಲ, etc.), ಅಕ್ಕಲ (Śmd. 148); its plural: ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ, (ಅಕ್ಕಲ, etc.), ಅಕ್ಕಲ (124, 126). ಅಕ್ಕಲಗಳಿರ! ಅವುಗಳಿರ! (Bp. 29, 8). ಬಸವರಾಯನಿಗೆ ಪೂಜೆ, ಪೂಜೆ ಪೂಜೆನ ಗೋಪಾಲನ, ಅಕ್ಕಲ, ನಿನ್ನಗೆ ತನ್ನವೆಂ (Śmd. 73). ಅಕ್ಕಲ ಹಗೆ, ಬಾವನ ನೆಣ್ಣು. — ಅಕ್ಕಲ ಬಂಗಾರವಾದರೂ ಅಕ್ಕಲ ಸಾರಿ ಬಿಡ. — ಉಣ್ಣುವುದಕ್ಕೆ ಉಣ್ಣುವುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಲ ಕರೆ, ಕೊಳೆಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಾವನ ಕರೆ (Prva.). ಅಕ್ಕಲ! (B. 4, 2). — A woman elder than one's self is usually styled ಅಕ್ಕಲ, and endearingly also girls are called so by their elders (My.). A father says to his youngest daughter (ಕಿಡಿಯ ಮಗಳಿಗೆ): ತರಕೆ, ನಿನ್ನಂ ನಮ್ಮ ಹೋದವನು, ಅಕ್ಕಲ, ಚನ್ನಕ್ಕ! (Bp. 14, 3). See ಚನ್ನಕ್ಕ, ಚನ್ನಕ್ಕ, ಹಿರಿಯಕ್ಕ; Prva. a. ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ. — ಅಕ್ಕಲ! rep. (Bp. 50, 7). — ಅಕ್ಕಲ. — ಅಕ್ಕಲ. An affectionate or honourable mode of addressing an elder sister, etc. (My.; T. ಅಕ್ಕಲ). — ಅಕ್ಕಲ. — ಅಕ್ಕಲ. = ಅಕ್ಕಲ. (My.). — ಅಕ್ಕಲ ತಂಗಿಯರು. Elder and younger sisters: sisters (C.; B. 4, 153). ಅಕ್ಕಲ ತಂಗಿಯರ ಹಣ್ಣು (= ಸಪಾಯಿ, My.). — ಅಕ್ಕಲನಾಗಿ. N. of Cannabasava's mother (My.). — ಅಕ್ಕಲ. — ಅಕ್ಕಲ. = ಅಕ್ಕಲ. (My.); — N. (My.). — ಅಕ್ಕಲ. — ಅಕ್ಕಲ. ಅಕ್ಕಲ. — ಅಕ್ಕಲ. = ಅಕ್ಕಲ. (My.; also ಅಕ್ಕಲ ನವರು). — ಅಕ್ಕಲ. — ಅಕ್ಕಲ. = ಅಕ್ಕಲ. (C.); — N. (My.).

ಅಕ್ಕಲ akka 2. = ಅಕ್ಕಲ 2, etc. (T. ಅಕ್ಕಲ, metal). See ಅಕ್ಕಲ, etc.

ಅಕ್ಕಲ akka 3. Tbh. of ಅಕ್ಕಲ. See ಅಕ್ಕಲದಾಮ, ಅಕ್ಕಲಮಾರಿ. — ಅಕ್ಕಲ ದಾಳ. A die at play (My.).

ಅಕ್ಕಲ akkaja. 1. Wonder, surprise. 2, a wonderful thing. (J. 6, 35; 14, 6; 26, 35; Tē.). ಒಂದು ಅಕ್ಕಲವನ ಅಂಕಣೆನ್ (Bp. 11, 22). ಕೃಷ್ಣನ ಅಕ್ಕಲದ ಅಡಾಯುಧಂ ನನ್ನಕಮ್ ಎನಕ್ಕು (Mr. 20). — ಅಕ್ಕಲಂ ಮಗು. Surprise to become great or abound (Bp. 5, 61; 18, 83; 31, 29; 48, 31).

ಅಕ್ಕಲ akkaja. 2. = ಅಕ್ಕಲಜ. Envy, displeasure (ಕವಿಯು Ct. I, 108; ಕವಿಯು, ಅಕ್ಕಲಜೆ Śm. 60, 88a).

ಅಕ್ಕಲ akka. = ಅಕ್ಕಲ, etc. An interjection expressing pain, sorrow or distress (ಪೀಡೆ Śmd. 393), envy, displeasure (ಕವಿಯು Ct. I, 86), and wonder or surprise (ಅಕ್ಕಲ Śmd. 893). (My.; S. Mhr. pretty C.; Tē. ಅಕ್ಕಲ, ಅಕ್ಕಲ). ಅಕ್ಕಲನು ನನು ನಗುತ (ಎನ್ನಂ) ಬಸವಯ್ಯ, ಅಕ್ಕಲ, ಮುಸುಕಿತೇ ತಿವಮುರು ನನ್ನವಂ? (Bp. 10, 3). ಅಕ್ಕಲ, ಎಂಟಲ ಮಾಂಸಂ! ಆತನ ಮುಕ್ಕಳುವಂ? (18, 36). — ಅಕ್ಕಲಕಟ. — ಅಕ್ಕಲ. rep. ಅಕ್ಕಲಕಟ, ಮುದ್ದಿಕ್ಕರನ

ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಕಟಮ್ ಆಯ್ತು! (Ep. 13, 24; see also 18, 54; 42, 13). — ಅಕ್ಕಟಕಟಾ. — ಅಕ್ಕಟಾ. rep. ಅಕ್ಕಟಕಟಾ! ಎನ್ನು, ಗೋಡದದೆ (Bp. 48, 9). — ಅಕ್ಕಟಾ. — ಅ 5. ಅಕ್ಕಟಾ, ಮೆಚ್ಚುವ ನೆ ಇನ್ನದ ರಕ್ಕರೀ? (Bp. 36, 16; see also 31, 13).

ಅಕ್ಕಡಿ (aki-kadi, i. e. kadē). = ಅಕ್ಕಡೆ. A furrow for growing especially different kinds of pulse between two furrows of the main crop (S. Mhr.; My.).

ಅಕ್ಕಡಿ akkadi. = ಅಕ್ಕಡಿ. — ಅಕ್ಕಡಿತ್ತಕ್ಕಡಿ. dupl. Fraud in weighing or measuring, deceit in words, etc. (My.).

ಅಕ್ಕಡಿ (aki-kadē). = ಅಕ್ಕಡಿ. (My.).

ಅಕ್ಕದಾಮು akka-dāma. Tbh. of ಅಕ್ಕದಾಮು. (My.).

ಅಕ್ಕಮಾಲೆ akka-mālē. Tbh. of ಅಕ್ಕಮಾಲೆ. (My.).

ಅಕ್ಕರ akka. = ಅಕ್ಕರ, ಅಕ್ಕರ 2. Tbh. of ಅಕ್ಕರ (Śmd. 10. 346; HIA. II, 404; My.; Tē.). A letter of the alphabet. 2, a syllable (Ch.). 3, a kind of metre (Ch.). See ಒತ್ತಕ್ಕರ, ದಡ್ಡಕ್ಕರ, ಬೀದಕ್ಕರ. ಅಕ್ಕರವು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ, ತರ್ಕ ತಾ ವಾದಕ್ಕೆ, ಮಿಕ್ಕ ಓದುಗಳು ತಿರುವೆಗೆ; ಮೋಕ್ಷಕ್ಕಿರದಕ್ಕರವೆ ಸಾಕು (ದೇವ, Sp.).

ಅಕ್ಕರಮಾಲೆ akka-mālē. Tbh. of ಅಕ್ಕರಮಾಲೆ (Śmd. 380).

ಅಕ್ಕರಿಕೆ akkarikē. (Tbh. of ಅಕ್ಕರಿಕೆ). A kind of metre (Ch.).

ಅಕ್ಕರಿಗ akkariga. ಅಕ್ಕರ-ಗ (Śmd. 233). A man skilled in the alphabet (ಅಕ್ಕರಜ್ಞ 210 Cm.). See ಬೆಕ್ಕಕ್ಕರಿಗ.

ಅಕ್ಕಡಿ akkara. = ಅಕ್ಕಡಿ, etc. (My.). ಅಕ್ಕಡಿದ ಅಕ್ಕ ಬನ್ನಾ ಗ್ಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯೆಲ್ಲಾ ಕಯ್ಯಿ ಆಯಿತು (Priv.).

ಅಕ್ಕಡಿತ್ತೆ akkaratē. = ಅಕ್ಕರ್ತೆ, ಅಕ್ಕಡಿ, etc. (My.; ಪ್ರೀತಿ G.). ನೋಡು, ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಹಾಗೆ ಅಕ್ಕಡಿತ್ತೆಯೆಂದ ಜೋಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ! (B. 1, 24).

ಅಕ್ಕಡಿತ್ತೆ akkarikē. = ಅಕ್ಕಡಿ. (R.; Tē. ಅಕ್ಕಟೆ).

ಅಕ್ಕಡಿ akkaru. -ಡಿ. = ಅಕ್ಕಡಿ, ಅಕ್ಕಡಿ, ಅಕ್ಕಸ, ಅಕ್ಕಿಪ್ಪ. 2.

Affection, love (ನೇತ Ch. II, 72; My.). ಅಕ್ಕಡಿಲ್ಲದೆ ಬಸವನಂ ಕೀರ್ತಿಸುವದೆ ಎನ್ನ ಆವೆ? (Bp. 1, 34). ಅಕ್ಕಡಿಂ ಮೆಯ್ಯಡ ಎ, ಮಗನಂ ತರ್ತಿಯ್ಯಿ (4, 70). ಅಕ್ಕಡಿನ್ ಅವನ ಅಮುವನ್ ಇತ್ತನು (48 sum.; see also 13, 24; 31, 29). ಅಕ್ಕಡಿಂ ಅರಿಗರ್ ಅರ್ಥಕನ ರೋದನದ ಕೂಡ ಅಮುವ ತದಿದೊಳ್ ಮೊದವು (J. 28, 36). ಕಿಂತರ ಅಂಗಧವಿಗಳು, ಅಕ್ಕಡಿನ್ ಅವರವರ ತನುಪರಿಮಳಂಗೆ ಲೆ ತುಕ್ಕುವ ಎಳೆದುಮುಟ್ಟುಗಳ ಬಳಗಂಗಳ್ ಎವ್ವಿನೈ, ಪೊಕ್ಕು ಪೊಕ್ಕು ಅಡವಿಯೋಳ್, ಕಗ್ಗೆ ಕಾಣಿಸುತ ಇದವು (28, 43). ಕುನ್ನಲನಗರಿಗೆ ಅಕ್ಕಡಿನ್ ಅಯ್ಯನ್ನಂ ಆ ದುಪ್ಪಬುದ್ಧಿ (31, 27). ಬಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಮನೆಯು, ಅಕ್ಕಡಿಲ್ಲದ ತವರು ಇದ್ದು, ಫಲವೇನು? (Dp. 148, 4). — ಅಕ್ಕವೆರಸು. -ಬೆರಸು. To be possessed of love (J. 30, 52; 32, 37).

ಅಕ್ಕಡಿ akkarē. = ಅಕ್ಕಡಿ. (My.; see S. s. ಬಡಗೋಲ್). 2, want, necessity, occasion, need (My.; T., Tē.; Tē. also: desire).

ಅಕ್ಕರ್ತೆ akkartē. = ಅಕ್ಕಡಿ. (My.).

ಅಕ್ಕಲಿ akkala. (= ಅಕ್ಕಲ). — ಅಕ್ಕಲಕರೆ. The plant Anthemis pyrethrum (Tē. ಅಕ್ಕರಕರೆ, ಅಕ್ಕಲಗರೆ, ಅಕ್ಕಲಗರೆ; My.). — ಅಕ್ಕಲಕಾರ. (= ಗೋಲೋಮ G.).

ಅಕ್ಕಲು akkalu. ಅಕ್ಕಲ್. = ಹಕ್ಕಲ್. (My.).

ಅಕ್ಕಸ akkasa. Love. = ಅಕ್ಕಡಿ. (S. Mhr., occasionally in the mouth of females).

ಅಕ್ಕಸಗಾಯಿ akkasa-gāra. A loving man (S. Mhr.).

ಅಕ್ಕಸಗಾಯಿಳು akkasa-gāralu. A loving woman (S. Mhr.).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿ akka-sāla. = ಅಕ್ಕಸಾಲ, etc. (C.).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ akka-sālikē. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ. (C.).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ akka-sāliga. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, etc. (C.; Si. 108; B. 4, 157).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗಿತ್ತಿ akka-sāligitti. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿತಿ. (My.).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿತಿ akka-sālē-iti. (Śmd. 244). A woman of the goldsmith caste.

ಅಕ್ಕಸಾಲಿ akka-sālē. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿ, etc. The workshop of a goldsmith (T. ಅಕ್ಕಚ್ಚಾಲ್ಯಿ, a shop where metals are worked). 2, a goldsmith (ನಾಡಿನವು, ಸ್ವರ್ಣಕಾರ, ಕಬಾದ, etc. Nr.; HIA.; Mr. 376; C.). ಪದಕಮ್ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯಂ ಮಾಡೆ ಪಟ್ಟಿದು (Śmd. 157). ಮಾಡಿದಂ ಪದಕಮನ್ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ (301). ಕೊಳುವ ಕೊಸುವ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದದೆ ಮೊಳೆಗಳಂ ಹೊದಿ ನೂಕಿ, ಬಳ್ಳಿದ ಮೊಳೆಯನ್ ಬರೆಗೊವ್ವು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯು (Bp. 21, 30). ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ್ನ ಕಳ್ಳನಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಗದ್ದೆಗಿನ್ನ ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲ (Priv.). — ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯು. — ಅ 3. = ಅಕ್ಕಸಾಲ (My.; T. ಅಕ್ಕಚ್ಚಾಲ್ಯಿಯು). ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯರ ಸಲಾಕೆ (G. 62, 63). ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯನ್ ಊರಿಗೊಕ್ಕಲ್ ಎನ್ನೆನ ಬೇಡ! ಬೆಕ್ಕು ಬನ್ನಿಲಿಯು ಹದಿವನ್ನೆ; ಊರಿಗೆ ರಕ್ಕಸನದನು (Sp.). — ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯವ. -ಅವ. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯು. (My.; ಕಂಸಾಕ, ಕಂಸಾಕೆ, ಕಲಾದ, ನಾಡಿನವು G.).

ಅಕ್ಕಲಿಕೆ akkalikē. Drawing in the muscles of the stomach, or these muscles being drawn in (S. Mhr.). 2, tickling (My.; M. ಇಕ್ಕಿಳಿ; cf. ಅಕ್ಕಳ, ಚಕ್ಕಲಗುಲಿ).

ಅಕ್ಕಳಿಸು akkalisu. 1. = ತಕ್ಕಳಿಸು. To sprinkle (My.).

ಅಕ್ಕಳಿಸು akkalisu. 2. = ಅಕ್ಕಳಿಸು 1. (C.; Tē. ಅಕ್ಕಲಿಂಚು).

ಅಕ್ಕಾಡಿ (akkē-āru?). The throat to dry from crying (My., T.; cf. Tbh. ಅಕ್ಕು?).

ಅಕ್ಕಿ akki. Rice deprived of its husk (C.; ತಣ್ಣುಲ Mr. 372; T. ಅರಿ, ಅರಿಚ; M. ಅರಿ; Tu. ಅಕ್ಕಿ, ಅರಿ; Tē. ವರಿ, rice in its husk, pl. ವಡ್ಡು). 2, grain (seed) that resembles rice, e. g. ನವಣೆಯ ಅಕ್ಕಿ, ಬಿದಿರ ಅಕ್ಕಿ. ಉತ್ತಮದ ರಾಜಾನ್ನದ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೋನವಂ ಮಾಡಿ (Bp. 27, 15). ಬೋನದ ಬಿದಿರ ಕುನಿಕಲ ಕದಿವೆಯುಕ್ಕಿಯ ಕೂಡಿ ರಾಸಿಯ ಬಣ್ಣೆ ಜೋಡಿಸಿತು (Bh. 1, 10, 25). ತಾಯಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೇಳೆ ಹಸನ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿ ತಿದ್ದಳು (B. 3, 83). ಅಕ್ಕಿಯ ಮೇಗಲ ಅಸೆ, ನೆಣ್ಣರ ಮೇಗಲ ಬಯಕೆ. — ಅಕ್ಕಿ ಸರಿ ಅಗ ಬಾರದು, ಅಕ್ಕನ ಮಕ್ಕಳು ಬಡವು ಅಗ ಬಾರದು (Priv.). — ಅಕ್ಕಚ್ಚಲು. = ಅಕ್ಕಚ್ಚು. (My.). — ಅಕ್ಕಚ್ಚು. = ಅಕ್ಕಿ ಗಚ್ಚು, of which it is a contraction. (My.). — ಅಕ್ಕಿಗಚ್ಚು. -ಕಚ್ಚು. A kind of drink, being the water in which ಅಕ್ಕಿ has been boiled for a moment; it is drunk either before it becomes sour or occasionally afterwards (ಅಪಿಪವ, ಅವ ನಿರೋಮ, etc. HIA.; Mr. 214; My.). — ಅಕ್ಕಿಗಂಚ. Rice-conjee (C.; ಎಸ್ತಾಂವ G.). — ಅಕ್ಕಿನುಚ್ಚು Broken rice (C.). — ಅಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕ. reit. Rice, etc. (C.). — ಅಕ್ಕಿಮಾರಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3). — ಅಕ್ಕಿರಡ್ಡಿಗಿಡ. ನೆನೆದ ಅಕ್ಕಿರಡ್ಡಿಗಿಡ (ಅಕ್ಕಿಬೆಡೆ Si. 146; cf. ಪಾಲುತೊಟ್ಟಿನ ಗಿಡ). — ಅಕ್ಕಿಸಜ್ಜಕ. A mess of broken rice boiled with ghee, jaggery, etc. (S. Mhr.). — ಅಕ್ಕಿಸಜ್ಜಗೆ. = ಅಕ್ಕಿಸಜ್ಜಕ. (My.). — ಅಕ್ಕಿಸಪಿ. Rice paste (C.). — ಅಕ್ಕಿಪೆಡೆ. The plant Asclepias rosea Roxb. (ಕ್ಷೀರಾವಿ, ದುಗ್ಗಿಕೆ Nr.; Si. 146). 2, a kind of medicinal Sōma or moon-plant, said to be brought from the Himalaya (? ಬೇಮುದುಗ್ಗ).

ಮಕುರ Mr. 129). See ಅವಲಕ್ಕಿ, ಎಲಕ್ಕಿ, ಕುದಕಲಕ್ಕಿ, ಕುಸಲಕ್ಕಿ, ಕೇಸಕ್ಕಿ, ಬೇರಾಸಣ್ಣಕ್ಕಿ, ಬೇರಿಗೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ, ದವ್ವಕ್ಕಿ, ದೇವಮಲ್ಲಿಗೆಯಕ್ಕಿ, ದೇವ ಬಯ್ಯಕ್ಕಿ (-ಬಯ್ಯ-), ನವಣಿಯಕ್ಕಿ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಪುಟ್ಟರಾಜಕ್ಕಿ, ಬಗಡೆಯಕ್ಕಿ, ಬಿದಿರಕ್ಕಿ, ಬೆಣತಕ್ಕಿ, ಬಯ್ಯಯಕ್ಕಿ, ಮರಳ ಕಾನ್ತಿಯಕ್ಕಿ, ಗಾಜಾನ್ನದಕ್ಕಿ, ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ, ಸಬ್ಬಕ್ಕಿ, ಸಾವೆಯಕ್ಕಿ, ಹಾರಕದಕ್ಕಿ.

ಅಕ್ಕಿ akki. 1. = ಹಕ್ಕಿ. A bird. (My.). See ಕೇಡಕ್ಕಿ, ತೂಗಲಕ್ಕಿ, ದಾನಕ್ಕಿ, ದೆಕ್ಕಿಕ್ಕಿ, ಲಾವಕ್ಕಿ, ಹಾಲಕ್ಕಿ, ಹೆಣ್ಣಿ ಮೂಗಕ್ಕಿ.

ಅಕ್ಕಿ akki. 2. Tbh. of ಅಕ್ಕ. (T.; My.). — ಅಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ. Power of illusion (My.; also ಅಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಎದ್ದು).

ಅಕ್ಕಿನಾ akkinta. ಅಕ್ಕಿ 2 - ಇನ್ನಾ 1. = ಅಕ್ಕಿನಾ, etc., ಇಕ್ಕಿನಾ. Very frequently in B. 5, e. g. ಕವಿಗಳಕ್ಕಿನಾ (16), ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ದಕ್ಕಿನಾ (17), ಕೇಶವದಹಕ್ಕಿನಾ (46), ಯೋಗ್ಯತೆಯಕ್ಕಿನಾ (76), ಬಡಿ ಗಣಕ್ಕಿನಾ (81), ಸ್ಥಿತಿಯಕ್ಕಿನಾ (89), ಮುಂಚಿನಕ್ಕಿನಾ (91), ಇವರ್ಧದಿ ಕ್ಕಿನಾ (150).

ಅಕ್ಕಿನಾ akkintā. ಅಕ್ಕಿ 3 - ಇನ್ನಾ 1. = ಅಕ್ಕಿನಾ, etc. Very frequently in B. 5, e. g. ಮುಂಚಿನಕ್ಕಿನಾ (53), ಜನರಕ್ಕಿನಾ (88), ಈಗಕ್ಕಿನಾ (91), ಇರುವದಕ್ಕಿನಾ (97), ನನ್ನಕ್ಕಿನಾ (130), ತಮ್ಮಕ್ಕಿನಾ (169).

ಅಕ್ಕಿರ akkiri. Tbh. of ಅಕ್ಕರ. (T.; R.).

ಅಕ್ಕಿಸು akkisū. = ಅಯ್ಯಿಸು. To digest (Rām. 6, 48, 35).

ಅಕ್ಕು akku. 1. = ಅಡಕು. To subdue, to bring under one's control (Ā. Bp. 19, 41).

ಅಕ್ಕು akku. 2. To embrace, to seize (Rām. 6, 47, 38; cf. ಅಡಗು 3, ಅಕ್ಕಿ).

ಅಕ್ಕು akku. 3. Embracing, joining (?). — ಅಕ್ಕಣಿ. -ರೆ. The close adhesion of the woof and warp in the web of a loom (R.).

ಅಕ್ಕು akku. 4. = ಅಯ್ಯು 1. — ಅಕ್ಕಾದು. -ಅದು. = ಅಯ್ಯಾದು. To come to an end; to lose one's lustre. ಭುಜಗವಲ ಯದ ಮನ್ನದಾದಿಯೆನೆ ರೂಢಿಸಿದ ಭುಜಬಲದ ಸಿರಿ ಅಕ್ಕಾದಿತ್ತೇ ತನಗೆ? ಎನುತ, ಮಾದಾಮಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾತರಿಸಿ, ಕಳವಳಿಸಿದನು ಕಲಿಫೀಮನು (Bh. 3, 13, 35). ಅಕ್ಕಾದಿದವು ದಾದಿದವು ಮೋಡಿಗೆಗ್ (Bp. 42, 32). See Rām. 5, 8, 74. — ಅಕ್ಕಿ ನೋಡು. To look at (a thing) so that its lustre (or purity) disappears (Bp. 14, 8).

ಅಕ್ಕು akku. 5. = ಅಯ್ಯು 2. The state of being well digested (Bh. 4, 2, 58).

ಅಕ್ಕು akku. 6. = ಅಕ್ಕು. It will become; it becomes; it is; etc.—Its meanings are to be taken from ಅನು, to become manifest, etc. ಕಲಿ ಎನಲು, ಎರನು ಅಕ್ಕು (Mr. 231). ಸತ್ತ ರಜಸ್ ತನು ಮೂಡ ದೋಷ ದುಃಸ್ವಾತಿಮ ಎನ್ನು ಇವುಂ ತಿಮರಮ್ ಅಕ್ಕು (Nn. 12). ಸರಸತಿಯು ಸಾರದೆ ಎನ್ನುವ ಅರವಿನ್ದ ಫವನ ಅರಸಿಗೆ ಅಕ್ಕು (Sm. 8). — ಅಕ್ಕಕ್ಕು. rep. Yes, yes (= C. ಹೌದು ಹೌದು; see Bp. 24, 29; 55, 44; 58, 43).

ಅಕ್ಕು akku. Tbh. of ವಕ್ಷ. The breast or chest (Tē.; see ಅಕ್ಕು).

ಅಕ್ಕು akku. 2-kum. (Śmd. 289). = ಅಕ್ಕು 6. It will become, etc. ಭವ ಮನ್ನ ಮೃಗ ಎನ್ನು, ಇನ್ನು ಅನೇಗ ಮೂಡುತು ತು ವ ಅಕ್ಕುಂ (Hlā.). ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕದ ಮೂಡುತು ನಿಮಗೆ ಅಕ್ಕುಂ (Bp. 16, 21). ಉಸಲಿವಿ ಎನೆ ಬುದ್ಧಿ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 223). ತತ್ವಾರೋ ಧಿವಿ ಅಕ್ಕುಂ ಮುಕ್ತಿ ಅಕ್ಕುಂ (Śmd. 8). ಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸು ಅದೊ ಡೆಕ್ಕವ್ರಾಸುಂ ಕೂಸು ಅಕ್ಕು ಮೆ? (290). ಎನರ್ ಅಕ್ಕುಂ (57, 250). ಒಂದೆ ಅಕ್ಕುಂ (141). ಅಗರ್ ಅಕ್ಕುಂ (170). ನುಡಿಯಲೆ ಅಕ್ಕುಂ (180). ವೆವರ್ಗ ಅಕ್ಕು ಮೇ? (188). ಕಾಣರ್ ಅಕ್ಕುಂ (254).

ಅಕ್ಕುಡ akkūḍa. A vigorous, powerful, courageous (or a hasty, eager, rash) man. (ಅಕ್ಕುಡರ್ ಎನೆ ಸತ್ತಗರು Bhn. 52; o. rs. — ಸತ್ತರರು, — ಸತ್ತದು ದು; Tē. ಎಕ್ಕುಡು, greatness, height, might).

ಅಕ್ಕುಡಿಸು akkūḍisu. (= ಅಕ್ಕುಳಿಸು 1). To become small; to wane. (Rām. 4, 6, 11; 6, 1, 12; cf. ಅಕ್ಕಬಾ ಯಿಸು?).

ಅಕ್ಕುಲ akkula. (Tbh. of ಅಕ್ಕುಲನ?). Good, virtue (J. 5, 56).

ಅಕ್ಕುಳಿಸು akkulisu. 1. = ಅಕ್ಕುಳಿಸು 2, (ಅಕ್ಕುಡಿಸು).

(The muscles of) the belly to be drawn in or contracted (on account of hunger, etc. c.);—to contract (the muscles of) the belly (ನಿನ್ನಕ್ಕುಟ್ಟಿ Śmd. Dh.; Bp. 59, 20; C.; T. ಎಕ್ಕು; M. ಇಕ್ಕುಳಿ, ಎಕ್ಕು).

ಅಕ್ಕುಳಿಸು akkulisu. 2. To fear (ಭಯ Śmd. Dh.; cf. ಅಕ್ಕು 1). 2, to flinch, to withdraw (ಮೆದ್ದಿಗೆ, ವೆಡ ಮೆಟ್ಟಿಗೆ, etc., ಅವಸರಣಿ Śm.). (ಕುನ್ನಿಗಳಿ ಕಣ್ಣಿರವನ ಮೋಡಿಗೆ ನಿಲುಕಿದವು, ಕಡುಬಿದವು, ಹಾಯ್ದವು, ಹಣಿಗಿ ತುಡುಕಿದವು, ಸೆಳೆದವು, ಉಡಿಸು, ಅಕ್ಕುಳಿಸಿ, ಎಡಬಲ ಬಳಸಿದವು (Bh. 3, 13, 27).

ಅಕ್ಕಿ akkē. 1. = ಅಕ್ಕಿ 1, ಅಯ್ಯಿ 1. Weeping, lamentation, grief (ಕ್ರಂದಿತ, ರುದಿತ, ಕೃಷ್ಣ Nr.; ತಿಮಿರ, ಶೋಕ Nn. 12; Bp. 57, 11; Abh. P. 9, after 151, o. r. ಅಯ್ಯಿ; Bh. 3, 16, 30; Rām. 6, 45, 20). ಮೋಲಿಯನ್ ಉಣ್ಣದೆ, ಅಕ್ಕಿ ಯನ್ ಉಡಿದು (Bp. 15, 18).

ಅಕ್ಕಿ akkē. 2. = ಅಕ್ಕಿ, etc. See ಅಕ್ಕಿನಾ, ಅಕ್ಕಿನಾ.

ಅಕ್ಕಿ akkē. 3. ಅಕ್ಕ 2-ಕೆ 2. (Śmd. 289). May it become, etc. ವೇದದೋಳ ಬನ್ನಿದ ಆಯು ನಿನ್ನಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಬೇಗಂ, ಕಲಿಕಾಲಸೂದನಾ! (290). ನಿಮಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ಎಮು, ಅಬ್ಬಗರ್ಫನ ಆ ಯುಂ ತ್ರೀಯುಂ! (69). ಸಿಂಗರಮ್ ಅಕ್ಕಿ, ಎಮು! ಅಂಡೆಂ (69). — ಅಕ್ಕಕ್ಕಿ. rep. (Bp. 31, 28).

ಅಕ್ಕ akka. Smeared over, anointed, tinged. 2, made clear, manifested, distinguished. 3, gone. See ವ್ಯಕ್ತ, ಸಮುದಕ್ತ.

ಅಕ್ಕಿ akti. Manifestation, etc. See ವ್ಯಕ್ತಿ.

ಅಕ್ಕಮ a-krama. Want of order, confusion;—injustice (My.). 2, a kind of vākyadōsha (Kāvy. II, 2, B, 3, 16-18).

ಅಕ್ಕರ a-krūra. Not cruel, gentle. 2, N. of Kṛishṇa's paternal uncle and friend (Bhāgavata 10, 33, 1).

ಅಕ್ಕೋಟಿ akroṭa. ಅಕ್ಕೋಟಿ akroṭē. = ಅಕ್ಕೋಡ. (My.).

ಅಕ್ಕೋಡ akroḍa. Tbh. of ಅಕ್ಕೋಟಿ, etc. (My.). See ಕೂ ಅಕ್ಕೋಡ, ಗೋಟಿ 3 & ಗೋನು. — ಅಕ್ಕೋಡದ ಎಕ್ಕ. (B. 3, 115). — ಅಕ್ಕೋಡದ ಕಟ್ಟಿಗೆ. (B. 3, 115). — ಅಕ್ಕೋಡದ ಗಿಡ. (B. 3, 114). — ಅಕ್ಕೋಡದ ಮರ. A large, nut-bearing tree, cultivated in gardens, Aleurites triloba Roxb. (Z.).

ಅಕ್ಕೋಡು akroḍu. = ಅಕ್ಕೋಡ. (My.).

ಅಕ್ಕೋಡೆ akroḍē. = ಅಕ್ಕೋಡ. (My.).

ಅಕ್ಕೋಧ a-krōdha. Suppression of anger. (My.).

ಅಕ್ಕೇಶ a-klēśa. Freedom from trouble (Bp. 44, 49; 54, 22; My.).

ಅಕ್ಕ a-ksha. = ಅಕ್ಕ 3, ಅಕ್ಕು 2. A die for playing with (see ಅತ್ತದ ಸಾಂ). 2, playing with dice, gambling (ಜೂಜು Nn. 37). 3, the tree Beleric myrobalan, Terminalia belerica

Roxb., the seed of which is used as a die (ತಾಟು Nn. 37). 4, the seed of Bel. myrobalan (ತಾಟುಯ ಕಾಯಿ G.). 5, the plant Emblic myrobalan, *Emblia officinalis* Gaertn. (ನೆಲ್ಲಿಯ ಮರ Nn. 37). 6, the marking nut plant, *Semecarpus anacardium* (ಕೇರ ಗಿಡ G.). 7, the shrub *Eleocarpus ganitrus*, producing a seed of which rosaries are made. 8, the seed of *Eleoc. gan.* (ರುದ್ರಾಕ್ಷ G.). 9, a weight called *Karsha* (ಎವ್ವತ್ತು ಗುಂಜೆಯದು ಒಂದು ತೂಕಿ G.). 10, a wheel. 11, the axle of a wheel (ರಥದ ಅಕ್ಷ Nn. 37). 12, a car, cart (ತಕಟ, ಬಣ್ಣಿ Nn. 37). 13, a snake (ಸಾವು G.). 14, *Garuda* (ಒಬ.). 15, a N. 16, terrestrial latitude (see ಅಕ್ಷಾಂಶ). 17, the beam of a balance or string which holds the pivot of the beam. 18, the eye (ಅವ್ಯಕ್ತ, ಕಣ್ಣು Nn. 37). 19, an organ of sense (ಅವಿಶೇಷ್ಯ Nn. 37). 20, *Sochal* salt. 21, blue vitriol. 22, the soul. 23, a nourisher, supporter (ಪೋಷಕ, ರಕ್ಷಿಸುವವ Nn. 37). 24, knowledge. 25, justice, equity. 26, a law-suit. 27, an established rule of conduct or custom. 28, giving, donation (ತ್ಯಾಗ, ಕೊಡುವುದು Nn. 37). 29, disregard of sensual enjoyment (ನಿರಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯ Nn. 37). 30, strength, strong support (ಬಲವು, ಬಲಮು Nn. 37; ಬಲಿನ ಅಧಾರ Mr. 494). 31, a person born blind. 32, a blindfold (Nn. 37). 33, a garland (Nn. 37). 34, N. of a *rākshasa* (Rām. 5, 5 sum.). — ಅಕ್ಷತದಿಗಿ. Tbh. of ಅಕ್ಷತೃಯ. (My.).

ಅಕ್ಷತ a-kshata. ಅಕ್ಷತೆ, ಅಕ್ಷತೆ, ಅಕ್ಷತೆ, ಅಕ್ಷತೆ. Not crushed, unbroken, whole, unhurt. 2, whole grains of raw rice that are dipped in water, taken out, generally mixed with turmeric, consecrated through the recitation over it of mantras, and then used for religious ceremonies (Mhr.). 3, the sectarian circlet on the forehead in the centre of the stripe and of a colour different from it (Mhr.). 4, the pigment used for the circlet (Mhr.). 5, fried grain (ಅಕ್ಷತಂಗುಳ). — ಅಕ್ಷತಂಗೋಳ. -ಗೋಳು. -ಂಕೋಳ. To take (and use) akshata grains (in worship). (Bp. 53, 48).

ಅಕ್ಷತೃತೀಯೆ aksha-tritīyē. A śaiva feast, in the caitra month, on the third day of the bright lunar fortnight (My.).

ಅಕ್ಷತೆ a-kshatē. A virgin (ಮೆಯ ನೆಲೆಯದ ಹೆಣ್ಣು My.). 2, = ಅಕ್ಷತೆ (ತೊಯ್ದ ಅಕ್ಕಿ G.; My.). 3, = ಅಕ್ಷತೆ 3. (My.). 4, = ಅಕ್ಷತೆ 4 (My.). ಪೂಸ ಗನ್ನದ ಅಕ್ಷತೆ ತುಡಿ ಮುಲಿದವು ಎನ್ನೋ? (Bp. 47, 14). ಚಂದ್ರನದ ಮುತ್ತಿನ ಅಕ್ಷತೆಯ ಕುಂಕುಮವಿಡಿದನೆ, ದಧಿ ಬಾಣಿ ದೂರ್ವಾಕುರಗಲೆನ್ನೆ ಎನಿಸ ಪೊನ್ನಲೆಗೆವಿಡಿಸು, ಅರತಿಯನ್ ಎತ್ತಿ, ಮುತ್ತುಗರ ಸೇಸದಳಿದರ್ ಸತಿಯರು (J. 18, 23). See ಕೆಪ್ಪು ಕ್ಷತೆ, ಗನ್ನಾಕ್ಷತೆ, ಬಿಳಿಯಕ್ಷತೆ, ಮನ್ನಾಕ್ಷತೆ, ಹಳದಿಯಕ್ಷತೆ. — ಅಕ್ಷತೆ ಬೊಟ್ಟು. = ಅಕ್ಷತೆ 3. (C.; T.).

ಅಕ್ಷದರ್ಶಕ aksha-darśaka. A judge.

ಅಕ್ಷದಾಮ aksha-dāma. = ಅಕ್ಷದಾಮ. A string of beads (*rudrākshēs*, My.).

ಅಕ್ಷದ್ರಿಶಿ aksha-driśi. A judge.

ಅಕ್ಷರೇವಿ aksha-dēvi. A gamester.

ಅಕ್ಷರೂರ್ತ aksha-dhūrta. A gamester.

ಅಕ್ಷನೈ a-kshantē. Tbh. of ಅಕ್ಷತ. (C.).

ಅಕ್ಷಪಾದ aksha-pāda. N. of the rishi Gōtama (ಗೌತಮ ಮುನಿ G.; My.). 2, a follower of the *nyāya* or logical system of philosophy (ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವ G.; My.).

ಅಕ್ಷಮ a-kshama. Unable to endure, impatient (Rp. 28, 62; J. 24, 56). 2, incompetent.

ಅಕ್ಷಮಾಲೆ aksha-mālē. = ಅಕ್ಷಮಾಲೆ. A string of beads (*rudrākshēs*), a rosary (My.; ಜವಮಾಲೆ G.).

ಅಕ್ಷಮೆ a-kshamē. Impatience (My.); envy. 2, incompetence.

ಅಕ್ಷಯ a-kshaya. = ಅಕ್ಷಯ. Exempt from decay, imperishable (Bp. 58, 62); inexhaustible (J. 20, 11; Rām. 3, 6, 5). 2, śiva (Bp. 60, 53). 3, N. of the last year in the cycle of sixty (S. Mhr.; My.). 4, the state of being exempt from decay, imperishableness (as of a cloth, Bh. 2, 14, 132; 3, 16, 18).

ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೇ akshaya-pātrē. An inexhaustible vessel (Dp. 62, 1; My.; S. Mhr. occasionally); a beggar's alms-vessel (My.).

ಅಕ್ಷರ a-kshara. = ಅಕ್ಷರ, ಅಕ್ಷರ, ಅಕ್ಷರ 2, ಅಕ್ಷರ. Imperishable (ಅಮೃತ Nn. 9). 2, unalterable. 3, ಎವಮು Nn. 9; ಅಸಂಗತ, ಹೋಗಿ ದಾರದನ್ನಾದು Nn. 75. 4, the supreme being (ಸರಬ್ರಹ್ಮ G.). 5, honey (ಮಧು, ಜೇನ್ Nn. 9). 6, fame, renown (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Nn. 9; ಕೀರ್ತಿ Nn. 75). 7, the colour white (ಶುಭ್ರ, ಬಿಳಿದು Nn. 75). 8, exemption from further transmigration (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 9; ಅಪನರ್ಥವ, ಮುಕ್ತಿ Nn. 75). 9, water (ತವ್ವರ, ಉದಕ Nn. 9). 10, the sky or atmosphere (ಅವ್ಯುರ, ಆಕಾಶ Nn. 75). 11, penance (ತಪಸ್ತಯ G.). 12, law (ಧರ್ಮ G.). 13, ಮೂಲಕಾರಣ (G.). 14, a letter of the alphabet (Kāvy. I, 1a, 7 seq.; Śmd. 10; ಎವಿಧವರ್ಣ Nn. 75). 15, a syllable (see ಅಕ್ಷರ). 16, a word; speech. ಅಕ್ಷರ ದಾರದವನಿಗೆ ತಿಳಿಯೇ ಮುಖ್ಯ (Prv.). See ದಾವನ್ನಾಕ್ಷರ. — ಅಕ್ಷರಗರ ಮೊಳೆಗಳು. Types used for printing (B. 4, 209; My.).

ಅಕ್ಷರಚಣ akshara-ṇa. A writer, a scribe.

ಅಕ್ಷರಚುಂಚು akshara-ṇuṇu. A scribe.

ಅಕ್ಷರಚ್ಯುತ akshara-ṇyuta. A kind of ಎಚ್ಚಿತ್ತಿಚ್ಚಿತ್ರ (Kāvy. III, 2, B., 58. 69 seq.).

ಅಕ್ಷರಚ್ಛಂದಸ್ akshara-ṇ-chandas. Metre formed of unalterably fixed syllables occurring at fixed places. See Ch. 24 seq.

ಅಕ್ಷರಜೀವಕ akshara-jīvaka. A scribe.

ಅಕ್ಷರಜೀವಿ akshara-jīvi. A scribe (ಸೇನಬೋವ, etc. Mr. 358).

ಅಕ್ಷರಜ್ಞ akshara-jña. A learned man (My.).

ಅಕ್ಷರತ್ರಯ akshara-traya. A collection of three syllables as occurs e. g. in the name of ಬಸವ (Bp. 1, 27). ಬಸವಾಕ್ಷರತ್ರಯ (61, 83).

ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ akshara-mālē. = ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ. The alphabet (C.).

ಅಕ್ಷರರೂಪ akshara-rūpa. See ಅಕ್ಷರಾಕ್ಷರ.

ಅಕ್ಷರವನ್ಯಾಸ akshara-vinyāsa. Array of syllables or letters, writing. 2, a writing.

ಅಕ್ಷರವೃತ್ತಿ akshara-vṛitti. The number of syllables in words (Śmd. 95).

ಅಕ್ಷರಸಂಸ್ಥಾನ akshara-saṁsthāna. A writing, scripture.

ಅಕ್ಷರಸಂಕೇತ akshara-saṁkēta. A kind of secret writing (My.).

ಅಕ್ಷರಸಂಖ್ಯೆ akshara-saṁkhyē. The system by which consonants are used to express a numerical value, e. g. 1 (one) is represented by the syllables ಕ, ಟ, ವ and ಯ (Mr. 349). Cf. ಧೂತಸಂಖ್ಯೆ.

ಅಕ್ಷರಸಂಜ್ಞೆ akshara-saṁjñā. The names and peculiarities of the letters of the alphabet (Śmd. 9 seq.).

ಅಕ್ಷರಸ್ಥ akshara-stha. A learned man (My.).

ಅಕ್ಷರಾತ್ಮಕ akshara-ātmaka. Represented or characterized by letters (Śmd. 46 Cm. on ಅಕ್ಷರರೂಪ).

ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ akshara-abhyāsa. The study of the alphabet; a feast at a child's beginning to learn the letters (My; J. 19, 51; 29, 4).

ಅಕ್ಷರೀಕ aksharikē. (= ಅಕ್ಷರೀಕ). Containing letters, syllables, or vowels (fem.).

ಅಕ್ಷರೂಪಕ aksha-ruçaka. (ಮೋರುಪ್ಪ G.).

ಅಕ್ಷವತಿ aksha-vati. A game of dice.

ಅಕ್ಷವಿಜ್ಞೆ aksha-vidyē. Gambling (My.; Tē.).

ಅಕ್ಷಕೃದಯ aksha-bhīdaya. Innermost nature of dice, perfect skill in gambling (Rām. 26, 23).

ಅಕ್ಷಾಂಶ aksha-aṁśa. A degree of terrestrial latitude (B. 5, 307).

ಅಕ್ಷಾಸ್ತ aksha-agra. The end of an axle. 2, a linch-pin (ಅಪ, ಕೀಲಿ Mr. 286).

ಅಕ್ಷಾಸ್ತರೇಲಕ akshāgra-kīlaka. The pin of the axle of a carriage, a linch-pin.

ಅಕ್ಷಾಂತಕ aksha-antaka. Hanumat (Rām. 5, 5 sum.).

ಅಕ್ಷಾಂತಿ a-kshānti. Impatience; envy (ಮೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು G.).

ಅಕ್ಷರ akshāra. = ಅಕ್ಷರ. (Nn. 157, on account of the metre).

ಅಕ್ಷಿ akshi. = ಅಕ್ಷಿ 2, ಅಕ್ಷಿ. The eye (ಕಣ್ Nn. 32).

ಅಕ್ಷಿಕರ್ಣ akshi-karṇa. A snake (using its eyes for ears, ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಅಕ್ಷಿಕೂಟಕ akshi-kūṭaka. The eyeball.

ಅಕ್ಷಿಗತ akshi-gata. Visibly present. 2, hateful, detestable.

ಅಕ್ಷಿಮಧ್ಯತಾರೆ akshi-madhyā-tārē. The pupil of the eye (ಕಣೀಸೆ, ಅರಿ Mr. 316).

ಅಕ್ಷಿಮೂಲ akshi-mūla. The root of the eye (ಪೂರ್ವನೇತ್ರ, ಮೊದಲುಗಣ್ Mr. 317).

ಅಕ್ಷಿರೋಗ akshi-rōga. A disease of the eye (ಕಣ್ಣಿನ ರೋಗ Nn. 123).

ಅಕ್ಷಿರೋಮ akshi-rōma. The eyelash (ಪಶ್ಚಿ, ಎವೆ Mr. 317).

ಅಕ್ಷಿನ akshiva. = ಅಕ್ಷಿನ. Sea salt (ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು G.).

ಅಕ್ಷಿರವಣ akshi-iravana. = ಅಕ್ಷಿರವಣ. (Bp. 48, 15).

ಅಕ್ಷಿಣ a-kshīṇa. Undiminished; complete (ಕೊಪ್ಪತೆಯಿಲ್ಲದ ಸ್ವರೂಪ Nn. 90). 2, lasting, permanent. (Bp. 27, 7; 50, 70; 57, 94).

ಅಕ್ಷಿಣ a-kshīva. Not intoxicated. 2, the plant *Guilandina* or *Hyperanthera morunga* (= ತೇಳ್ಗಗ್ಗನಕ, ಮೋಚಕ, ಶಿಗ್ಗು, ಶೋಧಾಂಜನ; ನುಗ್ಗಿಯ ಗಿಡ G.). 3, sea salt.

ಅಕ್ಷುಭಿತ a-kshubhita. Not agitated, undisturbed (My.).

ಅಕ್ಷಿಣ akshōṇa. = ಅಕ್ಷಿಣ, ಅಕ್ಷಿಣ, ಅಕ್ಷಿಣ, ಅಕ್ಷಿಣ, ಅಕ್ಷಿಣ, ಅಕ್ಷಿಣ, etc. A certain tree, described as a *Plu* (*Careya arborea* Roxb., according to others *Salvadora persica* Lin.) growing in the hills. 2, the tree *Aleurites triloba* Roxb. 3, a walnut.

ಅಕ್ಷಿಣ a-kshōbha. Freedom from agitation. 2, unagitated. (My.).

ಅಕ್ಷಿಣ a-kshōbhya. Immoveable, imperturbable. 2, N. of a commentator on the veda (My.).

ಅಕ್ಷಿಣ akshauhinī. An army consisting of 21,870 elephants, 21,870 chariots, 65,610 horse, and 109,350 feet. Cf. ಉಪಾಸ.

ಅಕ್ಷರ aksara. Tbh. of ಅಕ್ಷರ. (My.).

ಅಖ akh. = ಅ; No. 2. (My.).

ಅಖಣ್ಡ a-khaṇḍa. Not fragmentary, undivided, entire, whole, all;—continuous (Mhr.). (Bp. 9, 36; 18, 56; B. 3, 55).

ಅಖಣ್ಡಣ a-khaṇḍaṇa. Not breaking, leaving entire. (My.). 2, non-refutation, admission. 3, time.

ಅಖಣ್ಡಿತ a-khaṇḍita. Unbroken, undivided. 2, continuous. 3, unrefuted. (Bp. 1, 10; 10, 1; 36, 59; 43, 19; B. 4, 172).

ಅಖರ್ವ a-kharva. Not short, not small. 2, much (ಏಕ ವ G.). (Bp. 7, 17; 24, 37; 36, 39).

ಅಖಲ್ಯ a-khalya. Unfit for war: a coward (Abh. P. 14, 81).

ಅಖಾತ a-khāta. Not dug. 2, a natural pond or lake.

ಅಖಾಡ್ಯ a-khādya. Uneatable; improper to be eaten (My.).

ಅಖಿನ್ನ a-khinna. Not distressed, not wearied (My.).

ಅಖಿಲ a-khila. Without a gap, entire, complete, all.

ಅಖಿಲವ್ಯಾಪಕ akhila-vyāpaka. All-pervading (Bp. 51, 40).

ಅಖಿಲಾತ್ಮ್ಯತ akhila-advaita. Perfect identity (Bp. 51, 18).

ಅಖಿಲ akhkhada. = ಅಖಿಲ q. v.

ಅಖಿಲ akhkhanda. One of the terms in Kannaḍa literature that requires the aspirates (Śmd. 23, o. r. ಅಖಿಲ).

ಅಖಿಲಿ a-khyāti. Want of fame; bad repute, infamy (My.; Bh. 2, 13, 37).

ಅಗ್ಗ. (= ಅಗ್ಗ 4 ?) — ಅಗ್ಗದ. — ಕಡದ. A sea of (destruction? or) blood (ರಕ್ತಜಲಫಿ Bhn. 13).

ಅಗ aga. 1. = ಅಗ 2, etc. See ಅಗಸಾಲ, etc.

ಅಗ a-ga. 2. Not going, not moving (ಗಮನವಿಲ್ಲದ್ದು G.). 2, a tree. 3, a mountain.

ಅಗಚ್ಚು agachchu. = ಅಗಚ್ಚು, ಅಗಚ್ಚು, (ಅಡಚ್ಚು 1, etc.). To press firmly, to compress; to confine, to hold firmly, as a book in the armpit (or under the arm, My.). — ಅಗಚ್ಚು. — ಅಚ್ಚು. Straight, affliction, trouble (Tē.; R.). — ಅಗಚ್ಚು. — ಅಚ್ಚು. = ಅಗಚ್ಚು. (R.). — ಅಗಚ್ಚು. — ಅಚ್ಚು. = ಅಗಚ್ಚು. (My.). — ಅಗಚ್ಚು. — ಅಚ್ಚು. = ಅಗಚ್ಚು. (My.). — ಅಗಚ್ಚುಮಾರಿ. A person who has suffered adversity (R.; Tē. ಅಗಚ್ಚುಮಾರಿ). — ಅಗಚ್ಚು. — ಅಚ್ಚು. = ಅಗಚ್ಚು. (Tē.; R.).

ಅಗಚ್ಚಿ agachchi. = ಅಗಚ್ಚಿ 1. (St. & Pl.; My.).

ಅಗಚ್ಚಿ agachchi. Pārvatī, the daughter of Himālaya (Bp. 2, 30).

ಅಗಚ್ಚಿ agachchi. Śiva, the husband of Pārvatī (Bp. 26, 59).

ಅಗಚ್ಚಿ agachchi. ಅಗಚ್ಚಿ. = ಅಗಚ್ಚಿ. (Bp. 1, 2). — ಅಗಚ್ಚಿಮರಸ. — ಅರಸ. Śiva (Bp. 47, 10).

ಅಗಚ್ಚಿ agachchi. agachchi-indra. = ಅಗಚ್ಚಿಮರಸ. (Bp. 1, 40).

ಅಗಚ್ಚಿ agachchi. = ಅಗಚ್ಚಿ. (Bp. 1, 37; 43, 8).

ಅಗಚ್ಚಿ agachchi. = ಅಚ್ಚಿ. ಅಗಚ್ಚಿಮರಸ. = ಅಚ್ಚಿಮರಸ No. 2. (My.).

ಅಗಡು agadu. Viciousness, savageness, meanness (S. Mhr.; My.; ಕಾಡು G., Ūb.; Tē. ಅಗಡು, ಅಗಡು,

ill fame; disturbance; T. ಅಗದು, deceit; ignominy; ಅಜಡು, M. ಅಜಡು, meanness, etc.; Mhr., H. ಅಗವಾ, wild, mischievous; Mhr. ಅಜಾಖಿ, strange, wild, extravagant, e. g. ಅಗಡ ಕೂಸು, ಅಗಡ ಹುಡುಗ, ಅಗಡ ಬೆಣ್ಣು, ಅಗಡಾಕಳು, ಅಗಡುಹಸು, ಅಗಡುಹೋರಿ, ಅಗಡೆಮ್ಮೆ (C.). 2, a wild, etc. ಮಗನನ ಈವೆನೆ? ಪಾರಲಾಕವು ಅಗಡು ಅಪುಡು, ಅವಪ್ಪಾತಿ ತನ್ನ ನ್ನು ತಗಹುದು ಏಕದಲಿ (Bh. 1, 10, 13). — ಅಗಡ. ಅಗಡು-ಅ3. A vicious, savage man (S. Mhr.; My.). — ಅಗಡದತ್ತ. = ಅಗಡ; also e. g. ಅಗಡದತ್ತ ಕುದುರೆ (S. Mhr.; Mhr. ಅಗಡಧೂತ, a huge, burly fellow). — ಅಗಡದತ್ತಳು. = ಅಗಡಳು (S. Mhr.). — ಅಗಡಳು. ಅಗಡು-ಅಳು2. A savage woman (S. Mhr.). — ಅಗಡುಕುದುರೆ. A vicious horse. ಬಿಳಿಯ ಕುದುರೆ ಸಿತ, ಕರ್ಕ ಎನಿಸುಗು; ಅಗಡುಕುದುರೆಯನ್ನೂ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ಅಗಡು ಮಾಡು. To make vicious or profligate, to spoil (as a boy, C.).

ಅಗಡುತನ agadutana. = ಅಗದು No. 1. (J. 20, 8; C.). ಅಗಡುತನ ಮಾಡಿದರೆ ದಗಡಿಮಗ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಣ್ಣಾನು (Prv.). See Prv. s. ಪ್ರಕಟ.

ಅಗಣೆ agani. = ಅಗಣೆ. (My.).

ಅಗಣಿತ a-ganita. Uncounted. 2, innumerable (ಶಿಕ್ಷಿಸ ಬಾರದು Nn. 43). 3, a multitude (ಸ್ತೋತ್ರ Mr. 422). (Bp. 24, 83; 49, 42).

ಅಗಣ್ಯ a-ganya. Innumerable (Bp. 2, 28; 3, 33; 24, 41; 55, 21).

ಅಗತ agata. = ಅಗತಿ. (S. Mhr.).

ಅಗತಿ a-gati. Want of resort; — necessity; — distress; — hell (My.).

ಅಗತೆ agatē. = ಅಗತ, ಅಗರ್ತ, etc. Digging (My.). ಅಗತೆಯನ್ನ ಅದ ನೀರ್ (ಅಧ್ಯತೋಮ Mr. 405; see III. s. ಅಗರ್ತ). — ಅಗತೆಯ ಕೆಯ್ದುಡಲಿ. A small hoe for digging (ಬನಿತ್ತ, ಅವದಾರಣ Si.).

ಅಗತ್ಯ a-gatya. (fr. ಅಗತಿ). Indispensableness, necessity, want (B. 5, 87; Mhr.; Tē; C.). — ಅಗತ್ಯ ಬೇಯ್. — ಬಿ. The want of something to come about or occur; to be wanted or required (My.). ಅವರಿಗಾದರೂ ಏದಿಗ ಸಿಮ್ನಿಗ ಕಮ್ಮಾಡಿ ಮುನ್ನಾ ದವರ ಅಗತ್ಯ ಬೇಯುತ್ತದೆ (B. 5, 84). ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ (5, 126). — ಅಗತ್ಯವಾಗಿ. ಅಗತ್ಯ-ಅಗಿ. Necessarily; urgently; positively, by all means (C.).

ಅಗದ a-gada. Free from disease, healthy. 2, wholesome. 3, a drug, a medicine. 4, the science of antidotes.

ಅಗದಂಕಾರ agada-n-kāra. A physician.

ಅಗದ agadi. Altogether, wholly; quite; indeed; at all (Mhr.; C.).

ಅಗದು agadu. = ಅಗದು. A P. p. of ಅಗಿ2. (Bp. 31, 5; 47, 27; Prv. s. ನೆಗೆ2 No. 2).

ಅಗಧರ aga-dhara. The mountain-supporter, N. of Vishṇu (Bp. 13, 15).

ಅಗವೆ agapē. (fr. ಅಗಿ2). = ಅಪೆ, ಹಾವೆ. A scoop or ladle, made of a cocoanut shell or of wood (ತರ್ಮ, ದಾರುಪತ್ರ Nr.; T. ಅಗವೈ; M. ಅಗಪ್ಪಾನ್; Tē. ಅಗವೆ, ಅಬಳೆ).

ಅಗಭೇದಿ aga-bhēdi. The mountain-splitter: Indra; — the tree-cutter: a hatchet; — a thunder-bolt (My.).

ಅಗಮ a-gama. Not going (ತಿರಿಗಾದವ್ವ G.). 2, a tree. 3, a mountain (ಗುಡ್ಡ G.).

ಅಗಮ್ಯ a-gamya. Improper to be approached. (My.). 2, inaccessible. (My.). 3, unattainable, incomprehensible, profound (Bp. 39, 9).

ಅಗಮ್ಯಗಮನ agamya-gamana. Illicit sexual intercourse. (My.). 2, incest with a male (Mhr.; S. Mhr.).

ಅಗಮ್ಯಾಗಮನ agamyā-gamana. Incestuous intercourse with a female (Mhr.; S. Mhr.).

ಅಗಮ್ಯೆ agamyē. ಅಗಮ್ಯಾ. A female that should not be approached. See ಅಗಮ್ಯಾಗಮನ.

ಅಗಯಿಸು agayisu. = ಅಗಿಸು. To cause to dig. ತಂಕರವಾಸಿ ವಾಸಿಯ ಕೆಯ್ದಲಿ ಅಗಯಿಸಲು (Bp. 23, 34).

ಅಗರಣೆ agaraṇē. = ಹರಣೆ. Upbraiding (My.).

ಅಗರಿ agari. A kind of grass, *Andropogon serratus*. (Cf. Sk. ಗರಿ & K. ಗರಿಕೆ).

ಅಗರಿಪ್ಪ aga-ripu. Indra. (My.).

ಅಗರು agaru. = ಹಸರು. The dandruff of the head (My.).

ಅಗರು agaru. = ಅಗರು, ಅಗರೆ, ಅಗಿರ್, ಅಗಿಲು, ಅಗುರು2, ಅಗುರು. The balsam tree which yields *Bdellium*, *Amyris agallocha*. 2, the dark species of *Agallochum* (ಕಾಕಮುಖ Mr. 335; ಅಗುರು, ಕಾಕತುಣ್ಣಿ Hlā; see ಲಘು No. 11). See ಕಲಿಯಗರು, ಕೃಷ್ಣಾಗರು, ಶ್ರೇತಾಗರು. 3, (fragrance). — ಅಗರುಗನ್ನ. = ಅಗಿಲುಗನ್ನ. A kind of yellow fragrant wood (ಪಾಯಕ, ಕಾಲೀಯಕ, ಕಾಲಾನುಸಾಯಕ, ಕರೇ ಅಗುರುಡಕ್ಕೆ Si. 226); a name of various darkish fragrant substances (Si.); ಶ್ರೇಗನ್ನ (Si.). — St. & Pl.: The wood of two kinds of trees, furnishing the aloe wood or *Agallochum*, the one growing in Silhet, *Aquilaria agallochum* Roxb., the other in Cochinchina, *Alseodendron agallochum* Lour.

ಅಗರ್ತೆ agartē. = ಅಗಡ್ಡೆ, etc. Digging; — a fort ditch (My.); etc. ಅಗರ್ತೆಯ ನೀರು (ದ್ರಾಕ್ಷಾತಕ Hlā.).

ಅಗಲ್ agal. = ಅಕಲು, ಅಗಲು1, ಅಗಲೆ, ಅಗುಲು, ಅಲ್ಲು2, ಅಳ್ಳು1. P. p. ಅಗಲ್ಪು. To be spacious, extensive, or broad. 2, to separate from, to go away from. ಮನೆಯನ್ನ ಅಗಲದೆ ಇರು! (Bp. 14, 2). ಅಬ್ಬಿಯನಮ್ ಅಗಲ್ಪು ಕೆಯ್ದಿ ಅಕವಟ್ಟಿ ತಲೆ (52, 40). 3, to go to a distance, to go away, to retire, to get out of the way (My.; T., M.). 4, to be absent. ಕಾರಕಂ ಕ್ರಿಯೆಗಮ್ ಅಧ್ಯಾರೋನಮ್ ಅದು ಸಾರಮ್, ಅಗಲೆ ಬೋಪಂ (Smd. 176). ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಮ್ ಅಗಲದೆ ನಿನ್ನ ಎದೆ (174). 5, to separate, to part (v. i.). ಅಗಲದು ಚಕ್ರವಾಕಮ್ ಇರುಳು (J. 15, 18). 6, to separate, to become loose (Tē. ಅಗಲು, ಪಗಲು, to go to pieces, be broken, burst; see s. ಪಗದಿ). ಬಸವಂ ತನ್ನ ಹೆಟ್ಟಿಗೆ ಉಟ್ಟುವಂ ಸುಗವತ್ತಮ್ ಇರಲೆ ಆ ಹುಟ್ಟಿಗೆಯದು ಒನ್ನ ಉಡಿಯೋ ಅಗಲದೆ ಮಿಗೆ ಬೆಳವೆ ತರಲು (Bp. 11, 33). 7, to be abandoned, forsaken, destitute, cast away, or trodden under foot (ತುಡಿ Smd. 1). 8, to leave (v. t.). ನಾ ನಿನ್ನವನ್ ಅಗಲೆಂ (Bp. 28, 21). ತಾನ್ ಉಪ್ಪವದೋ ಇನೆಯನನ್ ಎನ್ನಮ್ ಅಗಲದೆ (35, 33). — See e. g. J. 3, 37; 6, 36; 8, 20; 15, 18; 17, 34; 18, 4, 33; 19, 12, 18, 19, 29, 30; 30, 21. — ಅಗಲಗರ್. rep. To go quickly away, to get quickly out of the way (Bp. 21, 38). ಅತ್ತರ್ ಅಗಲಗರ್! ಎನ್ನ ಕಾಲಂ ಮುಟ್ಟಿ ಬೇಡ

ಯ್ಯ (44, 10). — ಅಗಲ್ಪರದಂ. ಅಗಲ್ಪ ಉರದ ಅಂ (i. e. ೨3). Smd. 220. A man with a broad chest.

ಅಗಲ agala. = ಅಗಲು೨, ಅಗಲ, ಅಗಲ, ಅಗಲ. Expansion, extension, largeness (ಎಸ್ತರ Bhn. 19; ಎತಕಟ, ಪೃಥು, ಬೃಹತ್, ಎತಾಲ, etc. Si.; My.; Mhr. ಅಘಳ). ಅಗಲದ ಅಂಗಣ (ಅಪರ Mr. 199). ಅಗಲಕ್ಕೆ ಹರಹಲು ಪಟ್ಟುಮ, expanded (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸೃತ Nr.). ಅಗಲದ ಅಂಗ, ಅಗಲದ ಸೀರೆ, etc. (C.). 2, space, extent; width, breadth (ಪಂ ನಾಕ, ಎತಾಲತೆ Nr.; My.; Si. 222; cf. ಅಡ್ಡಗಲ). ತೋರಣಂಗಳನ್ ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಅಪಾರರಚನೆಗಳನ್ನೆ ತತ್ತದ್ವಾರತಿಮರಂಗಳೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ ಸಿದ್ಧ ನಗರಿಯ ಅಗಲದಲಿ (Bp. 5, 12). ಜಗದ ಅಗಲಕ್ಕೆ ತತ್ತನೆ ತೀವಿದ ಡತುರಂಗಬಲಂ (Rsv. 6, after 11). ಹತ್ತು ಅಮ್ಪಿನ ಅಗಲ ವೃದ್ಧ ರಾಜವಾರ್ಗ (Si. 105). ಎರಡು ಕಾಲುಗಳಿಗೂ ನಡುವೆ ಗೇಣ ಗಲ ಬಿಟ್ಟು ನಿಲ್ಲೋಣ (ಎತಾಲ 288). ಅಗಲ ಉದ್ದಗಳು ಸಂಯೋಗ ಉಬ್ಬು ತಗ್ಗುಗಳಲ್ಲದೆ ಇರುವನ್ನಾದು (ನಿಘ 399). ಅಕಾಶಕ್ಕೆ ನ್ನ ಎತ್ತ ರವಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಗೆ ನ್ನ ಅಗಲವಿಲ್ಲ (Prv.). 3, far distance, especially in ಅಗಲಕ್ಕೆ, ಅಗಲಕ್ಕೆ, to a great distance, abroad, widely, greatly. ಬಸವನ ಭಕ್ತರಸಫನತರಥಿಯದು ಅಗಲಕ್ಕೆ ಸೆಜದು ಉಪ್ಪರಿಸಿ (Bp. 8, 8). ನೋಡುವವರೆಲ್ಲ ಅಳುಕಿ, ಅಗಲಕ್ಕೆ ಕೆಡಪುತ ಓಡಲು (22, 14). ಅಗಲಕ್ಕೆ ಮಸುವ ಹೊಂಗಳ ರಾಸಿ (29, 18). 4, separation (My.). ಅಗಲದ ಮೊದಲಾಲುಳ್ಳವನು, a man who has the knees apart (ಪ್ರಜ್ಞ, ಪ್ರಗತಜಾನುಕ Nr.). ಒನ್ನಕ್ಕೆ ಒನ್ನು ದೂರವಾಗಿ ಅಗಲವಾದ ಮೊದಲಾಲುಳ್ಳವನು (Si. 198). See ಅತಿಮಗಲ, ಉದ್ದಗಲ, ಚೋಟಗಲ; J. 10, 10. 13; 17, 28; 20, 37. 41.

ಅಗಲಿಕೆ agalikē. = ಅಗಲುವಿಕೆ, ಅಗಲಿಕೆ. Separation (esp. from beloved objects); the being exempt from (ಎಪ್ರಲವ್ವು, ಎಪ್ರಯೋಗ Nr.; ಪ್ರತ್ಯವಾಯು, ಎ ಯೋಗ Nn. 149; Mr. 483; My.). ಎಮಗೆ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹೃದಯ ದೊಳಗೆ ಅಗಲಿಕೆ ಅದು ಉನ್ನೇ? (Bp. 26, 63). See Prv. 8. ಗಣ್ಣ; Bh. 8, 27, 36; Rām. 6, 53, 103.

ಅಗಲಿತು agalitu. = ಅಗಲಿತು (Smd. 96).

ಅಗಲಿತು agalittu. (Smd. 96). That which is extensive, broad, large (ಎತಕಟ, ಎತಾಲ HIA.).

ಅಗಲಿಸು agalisu. = ಅಗಲ್ಪು. q. v. To remove from (v. t.). ಮಗ್ಗುಲಿವ್ವ (ಕೂಸಂ) ಅಗಲಿಸಲು (Bp. 15, 14). 2, to put away, to refuse. ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವನ್ ಅಗಲಿಸಿದನೇ? (45, 19). 3, to separate, to disunite. ಒನು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೂದಿದವರನ್ನು ಅಗಲಿಸೋಣ (ಉಪಜಾವ G.).

ಅಗಲು agalu. 1. = ಅಗಲಿ q. v., etc. P. p. ಅಗಲಿ. To go to a distance; to go away. ಅಗಲಿ ಕುಳ್ಳಿರುತ (Bp. 26, 25; see 19, 29; 46, 6. 7). ದುಖಿಸುತ, ಮೂಗುಗಳಂ ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುತ, ಒಗ್ಗುರುತ, ಅಗಲಿ (46, 59). ಇನ್ನು ಒಲ್ಲಿನ್ ಅಗಲಿ ಇರ್ದ ಮಡ ದಿಮಂ (J. 18, 46). 2, to go away from. ತಿವಧವನಂಗಳ ನ್ನಾಚ್ಚೋರುಲಿಂಗಂಗಳು ಪ್ರಯಮ್ನಾಡಾರುಲಿಂಗವ ತಮ್ಮ ನಿಜಸೀತಂಗಳ್ನೆ ಅಗಲಿ (Bp. 57, 42). 3, to leave. ಜೀವಂ ತನುವನ್ ಅಗಲಿ ದಚ್ಚಿ ಮಾದಣ್ಣ (Bp. 47 sum.). ಲಿಂಗವನ್ ಅಗಲಿ (60, 33). 4, to shake, etc. (ಕಡಲು G. 112). — ಅಗಲಾಡು. -ಅಡು. = ಕಳಾಡು, ಅಗಲಾಡು, ಅರಾಡು. To shake, to pendulate (v. i., My.).

ಅಗಲು agalu. 2. = ಅಗಲಿ, etc. (ವ್ಯಾಸ, ಎಸ್ತರ G.; ಆಯತ, ಎಸ್ತರ (b.). ಎರಡೂ ಕೆಯ್ಲಿಗಳನ್ನು ಅಗಲು ಮಾಡಿ ಹೊದಿಸಿದ್ದು (ಸಿಂ ತಾಲ G.). ನೂಲು ಸಣ್ಣ, ಅಂಡು ಅಗಲು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ದೋತರಹೋ

ಡು ಬಿಲಿಗಾಣುತ್ತವೆ (B. 3, 103). ದೋತರಗಳು ... ಹತ್ತು ಮೊದಿ ಉದ್ದು, ಎರಡುವರೆ ಮೊದಿ ಅಗಲು ಇರುತ್ತವೆ (3, 103). ಉದ್ದು ಅಗಲುಗಳು (3, 103). See ಅಡ್ಡಗಲು.

ಅಗಲು agalu. 3. = ಹಗಲು (My.).

ಅಗಲುವಿಕೆ agaluvikē. = ಅಗಲಿಕೆ. ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರ ಅಗಲು ವಿಕೆ (ಎಪ್ರಯೋಗ, ಎಮೋಗ G.; My.).

ಅಗಲ್ಕೆ agalkē. = ಅಗಲಿಕೆ, etc. (ಪ್ರತ್ಯವಾಹ HIA.; Abh. P. 7, 8; My.). ಇನವಿರಹಿ ಪದ್ವಿಸಿಕಾನ್ತನ ಅಗಲ್ಕೆಯನ್ ಅನ್ನು, ಅರಸುಗೆ ಮುಳಿದ ನಿತಾಕಾನ್ತನ ಕರಕೆ ಬಿರ್ಚಿ ಮುಚ್ಚಿದನ್ (Rsv. 11, 10).

ಅಗಲ್ಪು agalṣu. = ಅಗಲಿಸು q. v. To spread out. ಅ ಸಿರಿಮೊಕ್ಕೆ ಬಿಸಿಲ್ ಅಗದನ್ನೆ ಅಗಸದೊಳ್ ಓಸರಿಸದೆ ಅಂಚಿಗಳ್ ಬಿಕ್ಕಿಯನ್ ಅಗಲ್ಪಿ, ನೆದಲ ಅಸೆಗೆಯ್ದುವು (J. 19, 34). 2, to remove from (Abh. P. 9, after 89). 3, to abandon, to leave out (ತೋಗಿಸು Smd. 134 Cm.). ಅಗಲ್ ಅಗಲ್ ಎಮ್ಪು ಎಡೆಗೆ (ಇನ್ ಎಮ್ಪುದನ್) ಅಗಲ್ಪರ್ (Smd. 133). 4, to remove, to do away with. ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಕರ್ಮವನ್ ಅಗಲ್ಪಿ (ನೋಸಲ ಲಿಸಿಯಂ) ಮರಕೆ ತೊಡೆಯಲು ಕಾಯಲುಂ ವಂಕರು ಹಗರ್ಘಂ ಅಗದು (Bp. 46, 13).

ಅಗಲ್ತಿ agaltē. = ಅಗಲ್ತಿ, etc. A ditch, a moat (ಪೀಯ, ಪರಿವೆ Si. 21).

ಅಗವೈರಿ aga-vairi. Indra (My.).

ಅಗಸ agasa. = ಅಗಸಿಗ, (ಅಸಗ). A washerman (ರಜಕ Mr. 378; ನಿರ್ಲೇಷಕ, ರಜಕ Si. 337. 339; C.). ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಅಗಸರ ಮಾಳಿಯೇ ಮುತ್ತಯ್ಯ. — ಅಗಸನಲ್ಲಿ ಬೊಗಸೆನೀರು ಸಿಕ್ಕಿದೊ? — ಅಗಸನ ತವ ಬೊದಿಗೆ ತಗದ ಮೇಲೆ ಗುಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕೀತು (Prvs.). See Prv. 8. ಬಟ್ಟೆ 2, Sp. 8. ಬಪೆಯೊಡಲು. — ಅಗಸರವ. -ಅವ. A washerman (Si. 337). — ಅಗಸರವಳು. -ಅವಳು. A washerwoman (My.).

ಅಗಸಗಿತ್ತಿ agasa-gitti. = ಅಗಸಗಿ, ಅಗಸಿ. A washerwoman (C.; ರಜಕ G.).

ಅಗಸತನ agasatana. The business of a washerman (My.).

ಅಗಸತಿ agasati. = ಅಗಸಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಅಗಸಾಲಿ aga1-sāla. = ಅಗಸಾಲ, etc. (Si. 337; C.; Tē.).

ಅಗಸಾಲಿಗ aga1-sāliga. = ಅಗಸಾಲಿಗ, etc. (Si. 338. 345; C.).

ಅಗಸಾಲಿ aga1-sālī. = ಅಗಸಾಲಿ, etc. (C.; Tē.). — ಅಗಸಾಲಿಯವ. -ಅವ. = ಅಗಸಾಲ. (My.). — ಅಗಸಾಲಿಯರವ. -ಅವ. = ಅಗಸಾಲ. (ದುಕ್ಕಾರಕ G.).

ಅಗಸಿಗ agasiga. = ಅಗಸ. (My.).

ಅಗಸಿದ್ದೆ agasiddē. Tbh. of ಡೆಪಧ (8. Mhr.).

ಅಗಸುತೆ aga-sutē. ಅಗಸುತಾ = ಅಗಜಾತೆ. (Bp. 8, 42).

ಅಗಸುತೇಶ್ವರ agasutā-śvara. = ಅಗಜಾರಮಣ. (Bp. 25, 30).

ಅಗಸೆ agasē. = ಅಗಸೆ, ಅಗಸೆ. The outer large gate of a town, fort, or village (My.; Mhr. ಅಗಾಸಿ, a chunammed and uncovered terrace). See ಊರಗಸೆ. — ಅಗಸೆದಾಗಲ್. -ಲು. = ಅಗಸೆ. (C.). — ಅಗಸೆದಾಗಲ. ಅಗಸೆ. — ಅಗಸೆದಾಗಲ್. (B. 5, 48). — ಅಗಸೆದಾಗಿಲ್. -ಲು. ಅಗಸೆ. — ಅಗಸೆದಾಗಲ್. (C.; ಗೋಪುರ, ಹೆಪ್ಪಾಗಿಲು G.). ಊರ ಅಗಸೆದಾಗಿಲೊಳಗೆ ಇದಿತ್ತರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮುಚ್ಚಿನ ಇದಿಕ್ಕಲ (ಹಸ್ತಿನೂ G.). — ಅಗಸೆದಾಗಿಲ. ಅಗಸೆ. — ಅಗಸೆದಾಗಲ. (ವಲಟ G.). ದಣ್ಣು ಒನ್ನು ಕೋಟಿಯ ಅಗಸೆದಾಗಿಲವನ್ನು ತಪಸ್ತಮದಕ್ಕೋಸ್ಕರ (B. 4, 217).

ಅಗಸೆ agasē 1. = ಅಕಡೆ, ಅಗಡೆ, ಅಗಿಸೆ. Tbh. of ಅಗಸ್ತಿ. A tree with large scarlet flowers, Sesbana (or Aeschynomene) grandiflora Poir. (St. & Pl.; ಅಗಸ್ತ್ಯ Mr. 140; Tē.: a leguminous tree, Coronilla grandiflora).

ಅಗಸೆ agasē. 2. Tbh. of ಅತಸ್ತಿ (Smd. 363. 365). Common flax, Linum usitatissimum Lin. (ಅತಸ್ತಿ, ಉಮೆ Nr.; Tē. ಅಗಸೆ, ಅವಸಿ, ಅವಸೆ). See ಅಕ್ಕಸೆ, ಕರಿಯಗಸೆ. — ಅಗಸೆಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A field of flax (ಬೆವಾನ Mr. 93). — ಅಗಸೆಯ ಕಾಯ. Lin-seed. (ಅತಸ್ತಿ G.). — ಅಗಸೆಯ ಹಿಣ್ಣಿ. The oil-cake of lin-seed. 2, a kind of chatney made of it (C.). — ಅಗಸೆಯ ಹೂ. The flower of flax (ಅತಸ್ತಿಕುಸುಮ G.). — ಅಗಸೆಯೆಣ್ಣೆ. Lin-seed oil (C.).

ಅಗಸ್ತಿ agastī. = ಅಗಸತಿ, etc. (C.).

ಅಗಸ್ತಿ agastī. N. of a rishi, son of both Mitra and Varuṇa by Urvaśī, born in a water jar (cf. ಕುಮ್ಭಸಮ್ಭವ, ಘಟದೋನಿ). He is said to have swallowed the ocean (cf. ಮಿತ್ರಾಭಿ) and compelled the Vindhya to prostrate itself, and is considered as the civilizer of the South. 2, the regent of the star Canopus. 3, = ಅಗಸೆ 1. (Mhr. ಅಗಸ್ತಾ, ಅಗಸ್ತಾ).

ಅಗಸ್ತ್ಯ agastyā. N. of a rishi (= ಅಗಸ್ತಿ No. 1; Bp. 19, 26). 2, the star Canopus or its regent. 3, = ಅಗಸೆ 1, q. v. ಅಗಹರ agahara. Sin-removing (Bp. 54, 45).

ಅಗಳ್ agal. ಅಗಳು. = ಅಗಲ್, etc. (Mhr. ಅಘಣ್ಣೀ, to shake about in water, v. i. & v. t.). — ಅಗವಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to swing or pendulate; to wave (v. t.); to shake (v. t.). (ಕೊಡಡು, ಗಲ್ಲಿಸು, ನಿವಾಳಿಸು G.). — ಅಗವಾಡು. -ಅಡು. = ಅಗಲಾಡು. To pendulate, to swing, to vibrate, to shake (v. i.), to be loose (My.). ಬೇಕಾದನೆ ಅಗವಾಡುವನೆ ಎರಡು ಕವಿಗಳು (B. 5, 18). ಸ್ವಲ್ಪ ಅಗವಾಡೋಣ (ಸ್ವರಣ G.). ಸ್ವಲ್ಪ ಅಗವಾಡೋಣ (ಸ್ವಲ್ಪ ಚ. G.). — ಅಗವಾಡುವಿಕೆ. -ಅಡುವಿಕೆ. Swinging, etc. ಕಣ್ಣು ತುಟಿ ಹುಟ್ಟು ಇವುಗಳ ಅಗವಾಡುವಿಕೆ (ಸ್ವಲ್ಪ ಚ. G.). — ಅಗವಾಡು. = ಅಗವಾಡು. (ಅಲ್ಲಾಡು, ಬಲವಾಡು G.).

ಅಗಳ agala. = ಅಗಲ. (My.).

ಅಗಳು agalu. = ಅಗುಳು. A grain of boiled rice (C.; ಅನ್ನದ ಅಗುಳು G. 6). See Prv. s. ಮುತ್ತು 1. 2, see ಕೂದಿಗಳು.

ಅಗಲು agalu. = ಅಗರು, etc. Fragrance. (Tē. ಅಗರು, ಅಗಲು, red sandal-wood). — ಅಗಲ ಸುಣ್ಣಿ. = ಅಗಲು. (C.; St. & Pl.). — ಅಗಲುಸುಣ್ಣಿ. = ಅಗಲ, ಅಗಲೆ, ಅಗುರುಸೋಣ್ಣಿ, ಅಗುಳು. A wild plant, Zingiber zerumbet Roscoe (St. & Pl.).

ಅಗಲೆ agalē. = ಅಗಲು. — ಅಗಲೆಸುಣ್ಣಿ. = ಅಗಲ, etc. (St. & Pl.).

ಅಗಲಿ agali. 1. = ಅಗಲು 1, ಅಗುಲೆ, ಅಗುಲೆ, ಅಗುಲು. To dig. (T.). P. p. ಅಗಲಿದ್. ಅಗಲಿದ್ (Smd. 275). ಕುಡಿಯನ್ನು ಅಗಲಿದ್ ಎದೆ (Smd. I, o. r. ಅಗುಲಿದ್). ಅಗಲಿದುದು (ಅಪಾತ, ದೇವಮಾತೆ Hlā.).

ಅಗಲಿ agali. 2. = ಅಗಲು, ಅಗಲು 2 q. v. What has been dug, etc. (ಗಾದಿಗಿ Ct. II, 77; Č. Bp. 42, 25. 26. 28; T. ಅಗಲಿ, ಅಗಲಿ, ಅಗಲಿ; M. ಅಗಲಿ, ಅಗಲಿ, ಅಗಲಿ; Tu. ಅಗಲಿ, ಅಗಲಿ). ಅಗಲಿ, ಅಗಲಿ (Smd. 52).

ಅಗಲಿ agala. = ಅಗಲ 2, etc. A fort ditch (C.).

ಅಗಲಿತ agalita. = ಅಗಲಿತ, etc. Digging; what has been dug. 2, a ditch, a moat (S. Mhr.; ನಂಬಿ G.).

ಅಗಲಿತ agalita. = ಅಗಲಿತ, etc. (My.; ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಿನ ಕನ್ನಕ G.). — ಅಗಲಿತಗಡೆ. The mound thrown up from a moat (Sd.).

ಅಗಲಿ agali. = ಅಗಲಿ, ಅಗಲಿ q. v., ಅಗಲಿ. (C.; ಅಗಲ, ಯುಗಲಕ, ತಮ್ಮ, ಕೇಲ, ಸ್ವಾಣ G.). — ಅಗಲಿಯ ಗೂಟ. = ಅಗಲಿ. (My.). — ಅಗಲಿಯ ಮರ. = ಅಗಲಿ. ಕದವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತೆಗೆಯದನೆ ಅದಿ ಮಾಡಲು ಉಕ್ಕ ಅಗಲಿಯ ಮರ (ಅಗಲಿ Si. 112). 2, the post in which the ಅಗಲಿ moves (My.).

ಅಗಲಿ agalu. 1. = ಅಗಲ 1. P. p. ಅಗಲಿ. To dig; to burrow (My.; ಅಗಿ, ತೋಡು G.).

ಅಗಲಿ agalu. 2. = ಅಗಲ 2, etc. What has been dug. 2, a ditch, a moat (ಬೇಯ, ನಂಬಿ Nr.; My.). See Prv. s. ಗೇಣು. 3, an artificial tank (ಪಾತೆ Hlā.). ಪಾತೆಮ್ ಎನೆ ಹಲವು ಅಗಲಿ ಭೇದಂಗಲ್ ಅಕ್ಕ (Mr. 417). ಅಗಲಿಗಳನ್ ಅಗಲಿಸಿದಂ (Bp. 16, 9). ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದು ಈ ಪುರದ ಅಗಲಿ ಘಾತಮ್ (J. 3, 19). See Rām. 5, 9, 34. — ಅಗಲಿ ನೆಲ. A deep place, a ditch. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಗಲಿನೆಲದಲ್ಲೆ ಬೇಯಲು (Bp. 53, 40).

ಅಗಲಿ agalu. 3. (ಅಗಲು). To tear off a bit with one's teeth from something firmly kept in the hand (S. Mhr., rare; cf. ಅವುಡು 1).

ಅಗಲಿ agali. = ಅಗಲ, ಅಗಲೆ, ಅಗಲೆ, ಅಗಲೆ, ಅಗಲೆ, ಅಗಲೆ. Digging; the being dug (ಏನನ Smd. I; 247). 2, a pit or well. 3, a fort ditch (ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಿನ ಕನ್ನಕ G.; Tē. ಅಗಲೆ, ಅಗಲೆ, ಅಗಲೆ).

ಅಗಲಿ agali. Before, in front, forward; the front, the van. 2, the ropes with which the horse's fore feet are tied. 3, the head-ropes of a horse. (My.; Br.; Mhr., H.).

ಅಗಲಿ agali. = ಅಗಲಿ. Deep, bottomless, unfathomable. 2, a hole, a chasm. See ವಾರಿಮ್.

ಅಗಲಿ agali. Having deep waters. 2, a deep lake or pool. See ಮಡು.

ಅಗಲಿ agali. The chief of mountains, Méru; any big mountain (My.).

ಅಗಲಿ agali. A house. 2, a place (ಸ್ವಲ G.).

ಅಗಿ agi. 1. = ಅಗಲೆ. To dig; to burrow; to make a hole, or a wound. (C.; ತೋಡು G.; cf. ಅಗಲ 1). P. ps. ಅಗಲೆ 5, ಅಗಲಿ. ಬಿಟ್ಟ ಅಗಲಿ, ಇಲಿಯ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಉಕ್ಕ ಮುನ್ನಾದ ಗಡೆಗಳನ್ನು ಅಗಿಯುವ ಮರದ ಗುದ್ದಲಿಗಳು (Si. 85). ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಅಗಿಯಲ್ ವಟ್ಟಿ ನೀರು ನಿನ್ನ ಕನ್ನಕವು (91). ಅಗಲಿವ ಹರಿಗೆಯನ್ ಒಟ್ಟುರೊಟ್ಟುರನ್ ಅಗಲಿನಲಿ ತಿವಿದು ಅಗಲಿ ಭಟ್ಟರ ಬಡ್ಡಣೆ (Bp. 6, 2, 5). See B. 3, 42. 58. 107; 4, 125.

ಅಗಿ agi. 2. To champ; to bite; to chew; to eat (ಚರ್ವಣ Smd. Dh.; Smd. 81; C.; ತಿನ್ನು, ಕಚ್ಚು G.; cf. ಅಗಲಿ 3, ಅವುಡು 1). P. ps. ಅಗಲಿ 3, ಅಗಲಿ. ಕುಡು ಕಟ್ಟಿ ನೋಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅಪವದೇ ತನಿರಸನ ಹೊಪಿಗಣ ಸೋಗಿಯ ಅಗಲಿನೆ (Sp.). ತಿಳಿಗೊಳನ ತಮ್ಮ ಅಗಲಿ ತೆಳ್ಳೆಯ ತೊಡಲಿಕೆಯ ... ಹಸರದಲಿ ತೋಡಿದುದು ತಂಗಾಳಿ (Rām. 24, 3). ಪಾವಗಿದ ವಸುಕಿ (J. 19, 23). ಪಾವಗಿದುದುರಣ್ಣೆ? (30, 38).

ಅಗಿ agi. 3. To tremble, to shake, as a cāmara (Rām. 6, 10, 12); to fear (ಸನ್ತಾಪ Smd. Dh.; ಭಯ, ಭಯವನ್ ಅನ್ Smd. 40. 81; ಸುಗಿ Kk. 90; ಅಂಜು G.). ಅಗಿ ಒಂದು

ಸಮಯಮುಖೇವಲ್ಲಧನತ್ರಣಿನ್ ಅಗಿದು, ಎಂ ಪಲ್ಲಂ ಕರ್ಚಿದುದೋ? (Riv. 9, 27; see 7, after 17).

ಅಗಿ agi.4. To be glad (ಹರ್ಷ Smd. Dh.; Sm. 81; Rām. 6, 30, 10; cf. ಅದ್ವೈತ).

ಅಗಿ agi.5. = ಅಗಿ 3 q. v. (S. Mhr.; ಮೊಳಕೆ, ಸಸಿ, ವಲಟ G.). ಒತ್ತಿವ ತಿಂಗಳಿಗೆ ತರೋ ಗೇಣುಗೇಣು ಎತ್ತರ ಅಗಿಗಳು ಬರುವವು (B. 4, 39).

ಅಗಿ agi. Fire. = ಅಗ್ನಿ, etc. See ಅಗಿಟಿಗೆ, etc.

ಅಗಿಟಿಗೆ agitiṭige. = ಅಗ್ನಿಟಿಗೆ, etc. (S. Mhr.).

ಅಗಿಟಿಗೆ agitiṭige. = ಅಗಿಟಿಗೆ (My.).

ಅಗಿ agini. = ಅಗ್ನಿವಣಿ q. v. (ನೀರು G., Čb.). This term, together with its other forms, is used only by educated *Liṅgacantas*, especially in their maṭhas.

ಅಗಿನಿ agini. = ಅಗ್ನಿ, etc. Tbh. of ಅಗ್ನಿ (Sm. 11; My.).

ಅಗಿನ aginta. ಅಗಿ 1-ಇನ್ತ 1. = ಅಕಿನ್ತ, etc. A vulgar affix added to the genitive: more than; from. ಸಮೃದ್ಧರನ್ನ ಅವನದು ಒನ್ನು ನತತೆ ಬೇಡು ಉಣ್ಣು (B. 5, 141). ತರೇ ಕೇಳುವ ಮುರನನ್ನ ಕಡೆ (Prv. in 5, 311). ತುಚ್ಛ ಮಾ ತು ಅಮವನು ಹುಚ್ಛನನ್ನ ಕಡೆ (Prv. in 5, 315).

ಅಗಿಯುವಿಕೆ agiyuvikē. Digging (C.).

ಅಗಿ agil. = ಅಗರು etc., ಅಗಿಲು. Fragrance. — ಅಗಿಲಿ. = ಅಗಿಲಿ-ಗಿಲಿ (Smd. 220). Having no fragrance. — ಅಗಿಲಿ ಲವಣ. -ಒಣ. A ripe fruit without fragrance. ಸೊಗಯೆ ಸುಗುಮೆ ಪಲ್ಲಿಲವಾಯ್ ಅಗಿಲಿಲವಣ್ಣು ಸಮನ್ತ ಕೂರಿಲಿಕುದು ಗೋರ? (Smd. 221).

ಅಗಿಲು agilu. = ಅಗಿಲ್, etc. Fragrant substances; fragrance. ಕಪ್ಪು ಅಗಿಹ ಅಗಿಲು ಜಾಪಕ, ಕಾಲೀಯಕ, ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ ಎನಿಸುಗು; ಕಲ್ಲು ಹೂವಿನ ಧೂಪ (benzoin) ಎನ್ನೂ, ಎಮ್ಮರು (Nr.; ಕಪಿ Mr. 335; see s. ಅಗರು). ಮೃಗಮದದ, ಚನ್ನನದ, ಕರ್ಪರದ, ಅಗಿಲು ಸಾಡು ಜವಾದಿಗಳ ಸಿಮ್ಮುಗಳನ್ ಎನೆದುದು ನೋಡೆ ವಾರವಧಾಟಿಕಾನಿಲಯ (Bp. 12, 11). — ಅಗಿಲುಗನ್ನ. = ಅಗರು ಗನ್ನ (St. & Pl.). — ಅಗಿಲುಪಾಲವಾದ. N. (Bp. 12, 8).

ಅಗಿಟಿಕೆ agiṭikē. = ಅಗ್ನಿಟಿಗೆ. (My.).

ಅಗಿಸು agisu. = ಅಗಿಯಿಸು. To cause to dig (My.). ಅಗಿಸು! (Bp. 5, 57). ಜನವನ್ ಆ ಕೃಣಾಮ್ ಅಗಿಸೆ (5, 58). ತ ಕವನ್ನು ಅಗಿಸಿದರೆ (B. 4, 120). See Prv. s. ಕುಣಿ 2.

ಅಗಿಸೆ agisē. = ಅಗಸೆ. (My.).

ಅಗಿಸೆ agisē. = ಅಗಸೆ 1. (My.).

ಅಗು agu. 1. = ಅಗು 1. To become, to grow, etc. (Tē. ಅಗು, ಅವು). A very rare form of ಅಗು. See ಅಗು 2. ಅಗುದಾಗುವನ್ ಇಕ್ಕರೊಡನೆ ಆ ಬಿಹದ ಮಣ್ಣೆಲ್ಲಂ ಮಿಸುವ ಹೊ ಪ್ಪು ಅಗುತಿರಲು (Bp. 31, 12).

ಅಗು agu. 2. = ಅಗುವು, ಪಂಪು, etc. (My.).

ಅಗುಡು agudū. = ಅಗಡು, ಅಗುಡು. (My.). — ಅಗುಡಾಟು. = ಅಗಡಾಟು. (My.).

ಅಗುನ್ನಲೆ agundalē. Extensiveness; greatness, superiority; superior; greatly (ಓಂದು Smd. II; ಪರ್ವ 1, 101; ಕರಂ, ನೆಹಿ, etc., ಓಂದು Kk. 49; ಅಣಿಯರ, etc., 84; ಅಧಿಕ Smd. 58; ಹೆಚ್ಚಾಗಿ G.; Abh. P. 3, after 67). ಮೂರೊಳ್ಳಕ್ಕೆ ಶೆಮ್ಮಿನ್ನೆ ಅಗುನ್ನಲೆಯಾಗಿ ಇರ್ದುದು (Smd. 223 Abh. M.). — ಅಗುನ್ನಲೆವಡೆ. -ವಡೆ. To become excellent, etc. ಗುಣಗಣಾಮ್ ಅಣಿಯರಮ್ ಎನಿಸೆ, ವೃತ್ತಿ ಬಿತ್ತರವುಡೆಯೆ, ... ಒಕ್ಕಮ್ ಅಗುನ್ನಲೆವಡೆಯೆ, ... ಗದ್ಯಪದ್ಯಪ್ರಮುಖ

ಪ್ರಬಂಧಗಳಂ ಪೇದ್ವಿ, ಕೇಳ್ದರ ಚಿತ್ತಮಂ ಕವರ್ತಗೊಳ್ಳ ಕವೇನ್ದ್ರವ ನ್ನಂ (Riv. 5, after 19).

ಅಗುರ್ agur. = ಅಗುರ್, etc. To dig. ಇದು ಕಾಡವ ಯ ನೋರೆಯು! ಭಲ್ಲುಕಂ ಕೆದರ್ ಎಡೆಯು ಇದು! ಗಟಂ ಪೋದ ಪಾದಿ ಇದು! ನರಿ ಅಗುರ್ ಇದು! ಕಾಡುಗುಡುಪ್ಪು ಇನ್ನು ಇದು! (Rāghc. 17, 68).

ಅಗುರ್ agura. = ಹಗುರ. (My.).

ಅಗುರು a-guru. 1. Not heavy, light. 2, short, as a syllable (Smd. 54, 213).

ಅಗುರು agura. 2. = ಅಗರು, etc. The dark species of *Agalochum* (ಅಗರು, ಕಾಕತುಂಡಿ Hla.; ಕೃಷ್ಣಾಗರುಚ್ಛನ್ನ, ಚನ್ನಾಳ G.). 2, the fragrant aloe wood and tree, *Aquilaria agalocha* Roxb. 3, the tree which yields *Bdellium*, *Amyris agallocha*. 4, a timber tree, furnishing a kind of black wood, *Dalbergia sisu* Roxb. 5, the *Asoka* tree, *Jonesia asoka* Roxb. (Si. 136). 6, another species of plant, the *kapilē* (ಪರಿಮಳಯುಕ್ತಮ್ ಅದ ಅಗುರು, ಪರಿಮಳಾಶೋಕ 136). — ಅಗುರುಚ್ಚೆ. A chip or bit of fragrant wood. See ಕರೇ. — ಅಗುರುಸೋಪ್ಪೆ. = ಅಗುಳು, etc. (Si. 142).

ಅಗುರ್ಬು agurbu. = ಅಗುರ್ಬು q. v. ಪಾಯಿಸಿ ಪೊಯ್ಯೆ ಗೋ ದಿಯಿಲರ್, ಒರ್ಬರ್ಬು ಒರ್ಬರ್ ಅಗುರ್ಬು (ಒರ್ಬರ್ಬುರ್ಬು MS.) ಪರ್ಚ (Abh. P. 13, 62).

ಅಗುರ್ವಿಸು agurvisu. To be terrifying or formidable; — to terrify. ಮತ್ತಹತ್ತಿಗಳ ಮಸ್ತಕದಿಂ, ಬಿಡಿ ರಿಂ, ಫಣೀನೈತ್ತವಾಗದಿನ್, ಅಗುರ್ವಿಸ ಪನ್ನಿಯ ಕೋಲ್ವಳಿಂ ವ ತ್ತುನಿಟ್ಟು ಅಗಿಸಿಕಾಯದೊಳ್ ಒಕ್ಕ ಎಳಮುತ್ತನ್ ಆಯ್ತುತ್ತಮ್ ಇ ವರ್ ಶಬರವಿತ್ತಿಯಕಾಮಿನಿಯರ್ಕ್ಕಳ್ (Smd. 142, 166). ನೆಗೆದ ಕುಡಿನಾಲಮ್, ಉಣ್ಣುವ ಬಗೆ ಬಳ್ಳುವ ನಡುವು, ಅಗುರ್ವಿಸ (ನಡುವ ಗುರ್ವಿಸ MS.) ಅನನಮ್ ಇರೆ, ತನ್ನೈಗಮಂ ಬದುವಿದು ಅಟ್ಟಿತ್ತೆ ಅ ಗಲದೆ ಪಿಡಿದತ್ತು ಜಾಯಿಲಂ ತದ್ವನದೊಳ್ (Riv. 5, 87). ಥರಿತ್ತಿ ಯೇಳೆ ಚಾಲಿವ ಬಾಲಮ್, ಅಗುರ್ವಿಸ ಅನನಂ . . . ಎನೆಯೆ, ತರಕ್ಕು ದಂಕತನಂವೃತಮ್ ಇದುದು (5, 92). See Abh. P. 3, 54; 13, 31; cf. ವಿಗುರ್ವಿಸು (ವಿಗುರ್ವಿಸು).

ಅಗುರ್ವು agurvū. = ಅಗುರ್ಬು, (ಗುರ್ಬು, ಗುರ್ವು). Amazement, terror; a terrible form (cf. ಅ 73; ಅಫೋರ?). ಒನ್ನು ಉದ್ದಣ್ಣಪ್ರಚಣ್ಣಕಣ್ಣೀರವಂ ಗೆಣ್ಣಿನೊಳ್ ಎಲಯಾಗ್ಗೆ ಮೆಯ್ತುತ್ತದು ಎಮ್ಮ ಅಗುರ್ವನ್ (ಎಮ್ಮಗುರ್ವನ್ MS.) ಬಳಕೋಣು (Riv. 5, after 115). See Abh. P. 7, 114; 13, 80; 14, after 6; Grj. 1, 99. — ಅಗುರ್ವವಡೆ. -ವಡೆ. To get a terrible form (Abh. P. 13, after 54).

ಅಗುಲು agulu. = ಅಗಲೆ. To shake, to move, to become loose, as a peg (My.).

ಅಗುವು aguvu. = ಅಗು 2. (My.).

ಅಗುಸು agusū. = ಅಗುಡು. (My.).

ಅಗುಸೆ agusē. = ಅಗಸೆ, etc. (My.). ಜವಳಿಗದವಂ ದ್ವಾರಬು ನ್ನದ ಹವಣಿಗೆ ಆ ದಾಗರೊಳ್ ಅಮರ್ಚಸಿ, ಅವಕೆ ಅಗುಸೆಯಂ ನಿರಿ ಸಿದನು (Bp. 16, 9). ಹಟ್ಟಿಯೊಳ್ ಅಗುಸೆಯಂ ಹುಗಲೀಯದೆ ಇ ಕ್ಕಿದನು (60, 26). ಹಟ್ಟಿಯ ಮುಖದ ಅಗುಸೆಯಂ ತಪ್ಪಿಯರೊಡ ನೆ (60, 31).

ಅಗುಳು agulū. = ಅಗಳು. A grain of boiled rice (My.). 2, a small lump of rice kneaded into a ball (ಪೂರಕ, ಭಕ್ತಸಿಕ್ಕಕ, ಕೂಡಿ ಅಗುಳು Nr.; Si. 405; ಪೂಕ, ಕೂಡಿಗುಳು Nn. 145; ಪೂಕ, ಅನ್ನದ ಅಗುಳು

Mr. 486; cf. ಅವು 3 P). ಅಗುಳು ಸುಂಗಲಿಕ್ಕೆ ತೀರದವನ ಪಾ ಯಲ್ಲಿ ಕಡಲು ಹೆಚ್ಚಿದ (Prv.).

ಅಗುಳು agulū. = ಅಗರು, etc. — ಅಗುಳುಸುಣ್ಣೆ. = ಅಗುಳು, etc. A climbing plant possessing various medicinal properties, *Clypea bernandifolia* W. & A. (ಪಾಶೆ, ಅವುಪ್ಪೆ, ಎದ್ದ ಕರ್ಣಿ, ಪಾಪಜೇಲಿ, ಪ್ರಾಚೀನ, ರಸೆ, etc. Nr.; ಪಾಶೆ Mr. 142). 2, a wild plant, *Zingiber zerumbet* Roscoe (St. & Pl.). — ಅಗುಳುಸುಣ್ಣೆ. = ಅಗುಳುಸುಣ್ಣೆ, etc. (Si. 142).

ಅಗುಲಿ agulī. = ಅಗುಲಿ, etc. P. p. ಅಗುಲಿ. To dig (ಮನನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಅಗಿ G.). ಅಗುಲಿ (ಸ್ಮದ. 49. 55). ಅಗು ದ್ವಿಪಂ (55). ಅಗುಲಿ (55). ಅಗುಲಿ (55). ವೇದಿಕೆಯನ್ ಇನ್ನು ಅಗುಲಿತ ಇದವೆ, ಮೂಡದೆ, ಒಬ್ಬಳೆ ನೀನ್ (Bp. 47, 10). ಒದಿತ ಯನ್ ಅಗುಲಿದೆ ಇರು! (20).

ಅಗುಲಿ agulī. 2. P. p. ಅಗುಲಿ. To sink in water, to be immersed, to dive (ಜಲನಿಮಜ್ಜನ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಅಮಿತ್, see ಅವು 2; Mhr. ಅಂಘೋ, bathing). ಅಗು ದ್ವಿಪಂ ಎನ್ನು, ನೀರ್ನಲೆದಪ್ಪಿದಂ (Smd. I).

ಅಗುಲಿ agulī. = ಅಗುಲಿ, etc. Tbh. of ಅಗುಲಿ (Smd. 30. 364). A bolt or pin; a (wooden) beam or bar for locking a door (ತಾಯಿ ಸ್ಮದ. I; Smd. 113; ಸಂಘ, ಅಗುಲಿ Mr. 199; My.). — ಅಗುಲಿಗನ್ನ. = ಕನ್ನ. A hole made in the wall to remove the door-bar (for the purpose of robbery). ಫನದ ಹೊಸತಿಲುಗನ್ನವಂ ಫಮುನೆ ಅಗದು, ಅಗುಲಿಗನ್ನಮಂ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಗ ದು (Bp. 31, 5). ಅಗುಲಿಗನ್ನವನ್ ಇಕ್ಕುತೊಡನೆ (31, 12).

ಅಗುಲಿಸು agulisu. To cause to dig (ಮನನ ಸ್ಮದ. Dh.; My.). ಅಗುಲಿಗನ್ನ ಅಗುಲಿಸಿದಂ (Bp. 16, 9). ಪಿರಿಯ ನಿಮಾಪಿಗನ್ನ ಅಗುಲಿಸಿದಂ (16, 11).

ಅಗುಲು agulū. = ಅಗುಲಿ 1. (My.; ಅಗಿ G.).

ಅಗುಲು agulū. To cause to sink in water, to immerse (ಜಲಾತಯಮಗ್ನ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಅಗೂಣ a-gūḥa. Unconcealed, manifest, transparent. 2, a kind of prasanna in poetic art (Kāv. III, 1, A, 15).

ಅಗಿ agē. 1. = ಅಕೆ, etc. See ಅಗಿ.

ಅಗಿ agē. 2. = ಅಗಿ 1. To dig (ಮನನ ಸ್ಮದ. 80; My.). P. ps. ಅಗದು q. v., ಅಗದು. ಸರಸರನೆ ಸತಿ ಗೋಪ್ಯದಿನ್ ಅಗವುದಲಿ ಎಧ ನಿಯಂ ಕೇಳಿ (Bp. 47, 8). ನಾನ್ ಇಲ್ಲಿ ಒದಿತಿಯನ್ ಅಗದೊಡೆ (v. 21). ಅಗವುತ ಇದವಳು (v. 26). ಒದಿತಿಯನ್ ಅಗದಹಳು (v. 27). ತೀಲವನ್ನರು ಮನೆಯೋ ಒದಿತಿಯನ್ ಅಗದರು ಉಣ್ಣೇ? (v. 49). — ಅಗಿ ಅಗಿ! rep. (Bp. 23, 34).

ಅಗಿ agē. 3. = ಅಗಿ 5. (What has grown or germinated; cf. ಅಗು 1): a seedling; a shoot from the root of a plant or tree; a sprout (ಅಂಕುರ ಸ್ಮದ. 22. 80; Abh. P. 3, 138; C.; ಮೊಳೆ, ಸಸಿ, ವಲಜ G.; Tu. ಅಗಿ); especially seedlings of rice, tobacco, pepper, etc. ready for being transplanted (My.; Tē. ಅಕು). — ಅಗಿ ಕಟ್ಟು. To raise seedlings in pots, etc. (My.). — ಅಗಿ ಬಿಡು. To sow seed for raising seedlings (My.). — ಅಗಿ ಮಾಡು. To raise seedlings (My.). — ಅಗಿಪೋಯ್. -ಪೋಯ್. To get shoots (Rāv. 11, 120).

ಅಗಿ agē. 4. = ಅನೆ 1. (Probably an infinitive of ಅನು "so that it becomes or is"; cf. ಅಗಿ No. 2). A suffix to form adverbs, e. g. ನೆಟ್ಟಗೆ, ಸುಮ್ಮಗೆ, ಕಮ್ಮಗೆ, ಬಿನ್ನ ಗೆ (Smd. 389).

ಅಗಿ agē. 5. = ಹಗೆಯ, etc. (My.).

ಅಗೇನ್ agā-indra. A principal mountain, any one of the seven mountains in Bhārata. 2, the number seven (Ch.). ಅಗೇನ್ ಜಿ agēndra-jē. Pārvaṭi (J. 15, 15).

ಅಗೋ agi. 12-ಗ್ರಂಥ-04. = ಅಕೋ, etc. (C.).

ಅಗೋ agi. 12-ಗ್ರಂಥ-03. = ಅಗೋ, etc. (C.). ಗಳಿಯಾ, ಅಗೋ, ದೂ ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬೇಡಗಾಪಿನೂ ನಾರಾಪು ನಾಯಿಗಳೂ ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ, ನೋಡು! (B. 4, 19). ಅಗೋ, ಆ ಹಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಜೋ ತಾಡುವ ಗೊಂಡಲುಗಳನ್ನು ಕೊಯಿದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು! (4, 180). ಅಗೋ, ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಬರುತ್ತಾನೆ (4, 182).

ಅಗೋಚರ a-gōḥara. Not obvious, imperceptible by the senses; wondrous. 2, anything that is beyond the cognizance of the senses. (Bp. 6, 8; 8, 51; 11, 22; 54, 58; 55, 53; J. 2, 55; see ವಾಚಾಮ್-).

ಅಗೋಪಗ a-gōpa-ga. Going without a superintendent; N. of a vṛitta (Ch.).

ಅಗೌರವ a-gaurava. Absence of grandeur; degradation, dishonour (My.).

ಅಗ್ಗ agga. 1. = ಹಗ್ಗ. Tbh. of ಅಘ್ನ (Smd. 345. 358). Worth, value, price. 2, proper price, the cheapness of commodities; cheapness; cheap (C.; Tē. ಅಗ್ಗವೆ; Tu. ಅಗ್ಗ). 3, cheapness, worthlessness (C.; Tu.). 4, a respectful offering of various ingredients or of water only. ಅಗ್ಗ ವಾದ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಉಣ್ಣುವ ಅದರಣೆ (ನೀವಾಕ Si. 432). ಜಾಜಿಯ ಕಾಯಿ ಒಹಳ ಬೆಳದರೆ ಅಗ್ಗವಾಗುವವು (B. 3, 53). ಯಸ್ತ್ರ ಗಳನ್ನ ಹುಟ್ಟುವ ಅದಿವೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಒಹು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನ (4, 28). ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವವರು ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಅಗ್ಗವಾದ ಸಮಯ ನೋಡಿ (5, 101). ಅವರು ಅಗ್ಗವಾದಾಗ, ಕಾಯಿ ಕೊಣ್ಣು, ತುಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (5, 102). See Prv. s. ವೆಗ್ಗು 1. — ಅಗ್ಗದವ. -ಅವ. A mean or low man (C.). — ಅಗ್ಗದವ ರು. -ಅವರು. A low woman (C.). — ಅಗ್ಗಪಾಡು. A cheap manner, cheapness (S. Mhr.). — ಅಗ್ಗಳು. A low man (R.). ಅಗ್ಗ agga. 2. Tbh. of ಅಗ್ರ. Foremost; first. 2, pre-emi nent, best. 3, excessive; great. The word is generally used as a noun conveying the meaning of the mentioned adjectives, e. g. in Bp. 5, 40; 6, 7. 22; 19, 30; 21, 44; 22, 8. 66; 28, 46; 31, 4; 42, 25; 47, 2; 50, 25; 58, 62. ತೆಗೆದುದು ಅಗ್ಗದ ತಮ್ಮ (Bh. 1, 5, 5). ಅಗ್ಗದ ಪುಣ್ಯದ ಒಡಲ್ (J. 28, 55). ಅಗ್ಗದ ಅರಣ್ಯ (Rāv. 6, 34). ಅಗ್ಗದ ತತ್ವಗಳ (Bh. 1, 8, 34). — ಅಗ್ಗದವ. -ಅವ. An eminent man; a chief soldier (ಛಟ, ಯೋಧ, ಯೋಧ್ಯ Si.). — ಅಗ್ಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ತೀಲವನ್ನ.

ಅಗ್ಗ agga. 3. = ಹಗ್ಗ. A rope. (My.; T.). See ಅಗ್ಗರಣೆ.

ಅಗ್ಗ ರಣೆ aggarāṇē. = ಬಗ್ಗ ರಣೆ. (My.).

ಅಗ್ಗ ರಣೆ agga3-rāṇē. A rope, a tie (ದಾಮು, ಹಗ್ಗ Kk. 70; ದಾವೆ, ರಜ್ಜು Ss.; see ರಣೆ). ಪಿಂಗಾಣಿ ತೊಡರ್ಚಿದ ಅಗ್ಗದ ಅಗ್ಗರಣೆ ಯಂ ಛಟಿಛಟನೆ ಕಿಟ್ಟು, ಕಿರ್ದು (Rāv. 6, after 11).

ಅಗ್ಗ ಲಿಸು aggalisu. = ಅಗ್ಗ ಲಿಸು q. v. (ವೆರ್ಗುಳವದ ಸ್ಮದ. 187 Cm.; ವೆಗ್ಗಳಮ್ ಅಗು 209 Cm.; ವೆಗ್ಗಳಸು 365 Cm.; Tē. ಅಗ್ಗಲಿಂಚು). ಅಲರ ಪೊಸಗಮ್ಮಿನಿನ್ ಎಮಗೆ ಅಲವ್ವಿನ್ ಅಗ್ಗ ಲಿಸಿ, ನೀನೆ ರಕ್ತ ಪುದು! (Cpr. 7, 55).

ಅಗ್ಗ ವಣಿ aggavani. = ಅಗಿಣಿ, ಅಗ್ಗಿಣಿ. Water. — It seems more than probable that ಅಗ್ಗವಣಿ, etc. are based on ಅಗ್ಗ 1, No. 4 (ಅಘ್ನ, ಅಘ್ನ, etc.). a respectful offering of water. ಅಗ್ಗವಣಿ occurs, e. g. in Bp. 12, 33. 34; 16, 6; 24, 2. 54; 30, 9; 47, 15; 53, 46; 55, 28.

ಅಗ್ನಿ aggashtigē. = ಅಗ್ನಿತಿಗೆ, etc. ಅವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗೋಡೆಯೊಳಗೆ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪಿಣದ ಅಗ್ನಿಪುಗೆ ಇರುತ್ತದೆ
(B. 5, 296).

ಅಗ್ನಿ aggalā. (Smd. 49). = ಅಗ್ನಿ, ಅರ್ಥ q. v. (My.;
T. ಅಗ್ನಿ; cf. ಅಗ್ನಿ). ಮೇರುವಿಂಕಿ ಕುತನ ಅಗ್ನಿ (159, o. r.
ಅರ್ಥ). ಕೊಮ್ಮು ಇದುವುದು ಮರದಿಂದ ಅಗ್ನಿಂ ಶಿಷ್ಟಮ್ ಆದಂ
(289). ಹಲವು ಲಿಪಿಗಳನ್ ಓದ ಬಲ್ಲ ಅಗ್ನಿ ಕರಣಿಕರಂ ಕರಸಿ
(Bp. 5, 53). ಅಗ್ನಿ ಕವ ಘಟ ಕಳಸಾದಿಗಳ್ (8, 37). ಲಿಪ್ಯಕೆ ಅಗ್ನಿ
ಕವ ಅಗ್ನಿ ಇರಲು (31, 29). ಗುಗ್ಗುಂ ಸಾಮಾನ್ಯಮ್ ಆಯ್ತೀ
ಅಗ್ನಿ ಕವನ್ ಇಕ್ಕಿಡೆಡೆ ಅದವು ಅಗ್ನಿ ತಗ್ಗಿದುದೋ? (47, 16).
ಅಗ್ನಿ ಕವ (the poet ಅರ್ಥ) ಮುನ್ನೆ ವೆಗ್ಗುಳುಣ್ಣೀ? (Prv.).

ಅಗ್ನಿ aggalikē. Greatness; great power
(ಅಶಿರಯ, ಸೊಮ್ಮು, etc. Ss.; T. ಅಗ್ನಿ, power; sport;
aggreress). ತಿವಮುಳನ್ ಅಗ್ನಿ ಕೆಯೊಳಗೆ ಅದುವರಂ (Bp. 4,
9). ಅಗ್ನಿ ಮೆಚ್ಚಿದೆ ಘಟಲೆ ಕುಗ್ಗಿದ ವಿಸ್ತೃತಗದ ಅಗ್ನಿ ಕೆ ಎ
ಪ್ಪುಟು? (19, 26). ಫಲದ ಧಕ್ತಿಯ ಮಹತ್ವದ ಒನ್ನು ಅಗ್ನಿ ಕೆಯಂ
ತಾನ ಅದುವು ಅದೆಯದ ಫಲ (61, 31). ವಿಸ್ತೃತಗದ ಸನ್ನು
ಮಾನ್ಯ ಅಗ್ನಿ ಕೆ (Bh. 1, 10, 39). See Bh. 1, 1, 9; 8, 26, 2, 5;
C. Bp. 42, 24; Rām. 5, 9, 2; J. 8, 24; 12, 27; 14, 4; 20, 4;
29, 9, 37.

ಅಗ್ನಿ aggalisu. = ಅಗ್ನಿ ಲಿಸು q. v. To be or be-
come pre-eminent, abundant or redundant;
to go beyond measure; to make great
efforts; to be superior to, to excel. ಅಲರು
ಗಣೆಯನ ದೊಣೆಗಳನ್ನ ಅಗ್ನಿ ಕವ ಕಿಡಿದೊಡೆಡೊಡೆಗಳ್ ಎಸವವು
(Bp. 4, 18). ಅಗ್ನಿ ಕವನ್ ಎಲೆಡೆಡೊಡು ಬರಿದು, ಬಿಳಿಬಿಳಿಗಳ್
ಅಗ್ನಿ ಕವ (12, 37). ದೊಣುಳವ ಅಗ್ನಿ ಕವ ಹಾಡುತ (15, 14).
ಸೊಮ್ಮು ಅಗ್ನಿ ಕವ (32, 39). ಜಯಜಯನದಮ್ ಅಗ್ನಿ ಕವ (51,
62). ಅಗ್ನಿ ಕವ, ತಮ್ಮಂ ನಾಯಿ ಕೆ ಕೆಡಾಡಿದ ನುಡಿದೆ, ಅಲ? (55,
43). ಮೊತ್ತಮ್ಪತ್ತು, ಮುತ್ತಿ, ಲಗ್ಗೆಗೆ ಅಗ್ನಿ ಕವ ಇರ್ಪಾಗಳ್ (R.v.
6, after 116). See further Abh. P. 13, 35; Bp. 38, 39;
50, 25, 57; 52, 41; 56, 6; 57, 74; 58, 34; 59, 13; 60, 35.

ಅಗ್ನಿ aggalē. = ಅಗ್ನಿ, etc. (ಅರ್ಥ Ss.). ಪೂಜೆಯೊಳ
ವಿಸ್ತೃತ ಅಗ್ನಿ ಕೆಯ ಕವಿಮಂಗನ ಎನಿಸಿದು (Mr. 539). See Bh.
5, 23, 44; J. 7, 46; 8, 8. — ಅಗ್ನಿ ಕೆಯ. ಅಗ್ನಿ ಕೆ-3. A great
or powerful man (ಬರಿದಂ Bhn. 13). ಅಲಫುಮುನಿಮಾತಂಗನ
ಎನ್ನು ಅಗ್ನಿ ಕೆಯಂ (Bp. 57, 72). See J. 13, 21; 17, 12; 21, 5.

ಅಗ್ನಿ aggalikē. Tbh. of ಅಗ್ನಿ ಕೆ. A bolt or bar for
fastening a door (ಕಾಳವೆಡೆಗೆ Smd. I, o. r. a. ಅಗ್ನಿ ಕೆ, ಅ
ಗ್ನಿ ಕೆ). 2, a certain implement (ಅವುಡದ ಮುಟ್ಟು Smd. I).

ಅಗ್ನಿ aggi. = ಅಗ್ನಿ, ಅಗ್ನಿ, ಹಗ್ನಿ. Tbh. of ಅಗ್ನಿ (Smd. 351;
Ss. 11; C. II, 95). Fire (ಕರ್ತು Kk. 21). — ಅಗ್ನಿ ಮೊಗ.
= ಅಗ್ನಿ ಮುಖ. A fire-face. — ಅಗ್ನಿ ಮೊಗದವ. — ಅಗ್ನಿ ಮೊಗದವ. A fire-faced
being, a deity (ಸುರ ಸಿಂ. 8). — ಅಗ್ನಿ ವಳದಣ್ಣೆ. Probably ಅ
ಗ್ನಿ-ಬಲದ ಎಣ್ಣೆ. Oil with the power of burning, oil made
hot, or oil set on fire (ಉರಿಯೆಣ್ಣೆ Kk. 77). Cf. ಅಗ್ನಿ ವಳದಣ್ಣೆ
ಅಗ್ನಿ 1.

ಅಗ್ನಿ aggiga. = ಅಗ್ನಿ 2-ಇಗ, or Tbh. of ಅಗ್ನಿ ಕೆ. A king (ಅ
ಗ್ನಿ ಕೆ. I, 5).

ಅಗ್ನಿ aggitikē. = ಅಗ್ನಿ ಕೆ. (My.).

ಅಗ್ನಿ aggitigē. = ಅಗ್ನಿ ಕೆ, ಅಗ್ನಿ ಕೆ, ಅಗ್ನಿ ಕೆ, ಅಗ್ನಿ ಕೆ, ಅಗ್ನಿ ಕೆ
ಅಗ್ನಿ ಕೆ, ಅಗ್ನಿ ಕೆ, ಅಗ್ನಿ ಕೆ, ಅಗ್ನಿ ಕೆ. A potsherd used
as a fire-pan or chaffing dish, and also as a furnace (ಅ
ಗ್ನಿ ಕೆ, ಅಗ್ನಿ ಕೆ, ಅಗ್ನಿ ಕೆ, ಅಗ್ನಿ ಕೆ). The terms clearly
appear to be Tbh. of ಅಗ್ನಿ-ಇಕ್ಕಿ ಕೆ.

ಅಗ್ನಿ aggini. = ಅಗ್ನಿ ವಣಿ, etc. See Prv. s. ತಿವಾರ್ತನೆ.

ಅಗ್ನಿ aggishtakē. = ಅಗ್ನಿ ಕೆ, etc. (Si. 308).

ಅಗ್ನಿ aggishti. = ಅಗ್ನಿ ಕೆ. (My.).

ಅಗ್ನಿ aggishtikē. = ಅಗ್ನಿ ಕೆ. (My.; ಕುಮ್ಮಟ Cb.).

ಅಗ್ನಿ aggishtigē. = ಅಗ್ನಿ ಕೆ, etc. (My.; Si. 308; ಅಗ್ನಿ
ಕೆ, ಕುಮ್ಮಟ, ಹಸಿ ಗ.).

ಅಗ್ನಿ aggisu. (fr. ಅಗ್ನಿ). To cause to decay
or to become lean (Bh. 3, 4, 22).

ಅಗ್ನಿ agguli. = ಅಗ್ನಿ, etc. (ಅರ್ಥ, ಪರಿಕೃತಿ Hlā.).

ಅಗ್ನಿ agnāyi. Agni's wife. 2, the trētā yuga or second
age.

ಅಗ್ನಿ agni. = ಅಗ್ನಿ, etc. Fire. 2, the god of fire, Agni. 3,
the guardian of the south-east quarter. 4, the sacrificial
fire of 3 kinds: gārhapatya, āhavanīya, and dakṣiṇa.
5, the number 3 (Mr. 73, 864). 6, the digestive faculty.
7, bile. 8, gold. 9, the plant Plumbago zeylanica (ವಾ
ಲ, ಚಿತ್ರಕ, ಚಿತ್ರಮೂಲ Mr. 128). 10, the plant Semeocarpus
anacardium. 11, ನಿವ್ವಯ ಹಣ್ಣು (Cb.). 12, ಕೇಸರ (Cb.).
13, N. of a metrical foot (Cb.). — ಅಗ್ನಿ ಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Śiva
(R.). — ಅಗ್ನಿ ಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. Bāṇāsura (R.). — ಅಗ್ನಿ ಮೂಲೆ.
The south-east quarter (My.).

ಅಗ್ನಿ agni-kāṇa. A spark (ಶಿವ Smd. 12).

ಅಗ್ನಿ agni-kārya. Kindling or feeding the sacri-
ficial fire with clarified butter, etc. (My.).

ಅಗ್ನಿ agni-kāṣṭha. Wood fit for kindling fire (My.).
2, Agallochum.

ಅಗ್ನಿ agni-kundā. A hole for the consecrated fire,
or for any fire (My.).

ಅಗ್ನಿ agni-kōṇa. Agni's quarter, the south-east. (R.).

ಅಗ್ನಿ agni-cit. One who has arranged a sacrificial fire-
place.

ಅಗ್ನಿ agni-cittu. Tbh. of ಅಗ್ನಿ ಕೆ (Smd. 196 Cm.).

ಅಗ್ನಿ agni-jvālē. Glow or flame of fire. 2, a plant
with red blossoms, used by dyers, Gristea tomentosa
Roxb. (= ಧಾತಕ, ಸುಭಕ್ತ). 3, another plant with red
blossoms, Jalapippall.

ಅಗ್ನಿ agni-tārē. = ಅಗ್ನಿ ದೇವ. (My.).

ಅಗ್ನಿ agni-dīpana. Stimulating digestion. (My.).

ಅಗ್ನಿ agni-dēvē. The third lunar mansion, the Pleiades.

ಅಗ್ನಿ agni-nayana. He who has an eye of fire, Śiva.
(My.).

ಅಗ್ನಿ agni-nētra. = ಅಗ್ನಿ ನಯನ. (My.).

ಅಗ್ನಿ agni-patūkarana. Causing to burn with
flame. See ಪುತ್ತು.

ಅಗ್ನಿ agni-phala. A diamond (ವಜ್ರ Mr. 101).

ಅಗ್ನಿ agni-baḷli. Smooth-leaved heart-pea, Cardiosper-
mum halicababum Lin. (St. & Pl.).

ಅಗ್ನಿ agni-bāṇa. A fiery arrow; a rocket. (My.).

ಅಗ್ನಿ agni-bādha. Annoying or damaging with fire.
See ಉರಪ್ಪ.

ಅಗ್ನಿ agni-bādhana. = ಅಗ್ನಿ ಬಾಧ. See ತಗುಳ್ಳು.

ಅಗ್ನಿ agni-bhū. Born of fire. 2, Śaṇmukha or Skanda,
Śiva's son.

ಅಗ್ನಿ agni-mathana. = ಅಗ್ನಿ ಮಥ No 1. (My.).

ಅಗ್ನಿಮನ್ಥ agni-mantha. Production of fire by friction. 2, the tree *Premna spinosa*, the wood of which produces fire by attrition (=ಜಯ, ಕ್ರೀಪಣ). See ನಮಿವರ್.

ಅಗ್ನಿಮಾಂಡ್ಯ agni-māndya. Languor of the digestive power. (My.).

ಅಗ್ನಿಮಿತ್ರ agni-mitra. The fire's friend; N. of a prince (Śmd. 90); the wind.

ಅಗ್ನಿಮುಖ agni-mukha. = ಅಗ್ನಿಮೋಗ. A deity;—Brahmā.

ಅಗ್ನಿಮುಖಿ agni-mukhi. The marking-nut, *Semecarpus anacardium* Lin.

ಅಗ್ನಿರಕ್ಷಣಿ agni-rakṣaṇē. Preservation of the sacred (especially of the domestic) fire. (My.).

ಅಗ್ನಿವರ್ಣ agni-varṇa. N. of a prince (Rām. 1, 5, 6).

ಅಗ್ನಿವೀರ್ಯ agni-vīrya. Rudra (Mr. 11).

ಅಗ್ನಿಶಿಖ agni-sikha. Having a crest of fire. 2, saffron, *Crocus sativus*. 3, the safflower plant, *Carthamus tinctorius*. 4, a lamp. 5, a rocket. 6, an arrow. 7, gold.

ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ agni-sikhē. A flame. 2, the plant *Gloriosa superba* Lin. (Methonica superba Lam.; see ತಂಗೊಟ್ಟು). 3, the medicinal plant *Mentispermum cordifolium* Willd.

ಅಗ್ನಿಪ್ರೋಮ agni-stōma. Praise of Agni. 2, a protracted sacrifice, extending over several days in spring. (My.).

ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರ agni-saṁskāra. The consecration of fire. 2, performance of any rite in which the application of fire is essential, as the burning of the dead body (My.; B. 4, 215).

ಅಗ್ನಿಸಖ agni-sakha. The wind.

ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿ agni-sākshika. Taking Agni for a witness (Si. 183). Cf. Nr. s. ಮದುವೆ.

ಅಗ್ನಿಸ್ತಪ್ತನ agni-stambhana. The (magical) quenching of fire. (My.).

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ agni-hōtra. An oblation to Agni (Si. 238).

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ agni-hōtri. Practising the agni-hōtra. (My.). 2, maintaining the sacrificial fire. 3, one who has prepared the sacrificial fire, or conveyed the sacrificial fire to it.

ಅಗ್ನಿಧರ agni-idhra. The priest who kindles the fire.

ಅಗ್ನಿಉತ್ಪಾತ agni-utpāta. A fiery portent, a meteor, a comet.

ಅಗ್ರ agra. Soreness of the tongue and mouth, the thrush (C.; T. ಅಪ್ಪರ; Mhr. ಅಗರು).

ಅಗ್ರ agra. = ಅಗ್ರ 2. A top, point, summit, or surface (ತುದಿ Nn. 82; ಲರಾಮ 26; ತುದಿ Mr. 516). 2, the front, fore part (ತುದಿರ Nn. 82; Mr. 516). 3, the beginning (ಮೊದಲ Nn. 82; Mr. 516); an undertaking (ವಿಧಾನ 82, on Mr. ಮಾಟ). 4, the place near a town (ನಗರೋಪಧಾಗ, ಪಟ್ಟಣಸಮೀಪ Nn. 82). 5, prominent, excellent, best, chief; the best part (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯ Nn. 82; ಅತಿಮುಖ್ಯ Mr. 516). 6, excess. 7, praise (ಸ್ತುತಿ, ಸ್ತುತ್ಯ 82). 8, a measure of food given as alms. 9, a multitude. 10, a weight equal to one pala. 11, prior, first. 12, goal, aim, resting place. See ಕೊನೆ, ಮುನ್ನು.

ಅಗ್ರಗ agra-ga. (= ಅಗ್ರಿಗ). A leader.

ಅಗ್ರಗಣ್ಯ agra-gaṇya. That should be regarded as the foremost, principal, best (Bp. 53, 2; 54, 86).

ಅಗ್ರಗಮನ agra-gamana. Going before, preceding. See ನೋಡು, ಮುಂಜು.

ಅಗ್ರಗಾಮಿ agra-gāmi. = ಅಗ್ರೇಸರ. (My.).

ಅಗ್ರಜ agra-ja. First-born. 2, an elder brother (ಮೂಲಜ, ತನ್ನಿನ್ನವೂ ಹಿರಿಯನು Nn. 44). 3, a Brāhmaṇa (Bp. 57, 38. 69). 4, Vishṇu.

ಅಗ್ರಜನ್ಮ agra-janma. = ಅಗ್ರಜ No. 1. 2, = ಅಗ್ರಜ No. 2. 3, a Brāhmaṇa. 4, Brahmā.

ಅಗ್ರಜಾತೆ agra-jātē. An elder sister (Mr. 313).

ಅಗ್ರಜಿ agra-jē. ಅಗ್ರಜಾ. = ಅಗ್ರಜಾತೆ. (Bp. 49, 27). 2, Pārvatī (see ಅಗ್ರಜೇಶ).

ಅಗ್ರಜೇಶ agrajāśa. Śiva (Bp. 54, 43).

ಅಗ್ರಜಿ agraji. Foremost, best, excellent.

ಅಗ್ರತಃ agra-taḥ. ಅಗ್ರತಃ. In front of, before.

ಅಗ್ರತಃಕೃತ agrataḥ-kṛita. Placed in front.

ಅಗ್ರತಃಸರ agrataḥsara. Going in front, taking the lead.

ಅಗ್ರತನೂಜ agra-tanūja. An elder brother (Čh. v. 11. 14).

ಅಗ್ರತಾಮೂಲ agra-tāmbūla. The first present of betel leaf, etc. made at an assembly (My.).

ಅಗ್ರತೆ agratē. The state of being prior, etc. See ಅನೇಕಾಗ್ರತೆ.

ಅಗ್ರತಃಕೃತ agra-tāmbūla. The first or highest mark or act of reverence; the honours and attentions which at assemblies are rendered to the principal man present; the chief honours. (My.; Bh. 2, 10 sum.).

ಅಗ್ರಬಲ agra-bala. An advance-force, an avant-guard (ಮುನ್ನುಡಣಿ Bhn. 39).

ಅಗ್ರಮಾಂಸ agra-māmsa. The heart (ಬುಕ್ಕ Mr. 398). 2, morbid protuberance of the liver.

ಅಗ್ರಸಾಲೆ agra-sālē. The cooking hall of a temple (Mg.). ಅಗ್ರಸಾಲೆ ಊಟ, ಚಂದ್ರಸಾಲೆ ನಿವೆ (Prv.).

ಅಗ್ರಹಾರ agra-hāra. Villages or land assigned to Brahmins for their maintenance (Bp. 2, 46; 56, 2; 57, 31. 57; B. 2, 52). ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ದುರಾಗ್ರಹ ಬದಲಿಲ್ಲ (Prv.). See ತೋರಿಸಿ, ಸರ್ವಾಗ್ರಹಾರ.

ಅಗ್ರಹಾರಿಕ agra-hārika. A man belonging to an agra-hāra. (My.).

ಅಗ್ರಾಮ್ಯ a-grāmya. Not rustic.

ಅಗ್ರಾಮ್ಯವಚನವೃತ್ತಿ a-grāmya-vačana-vṛitti. One of the guṇas in poetical composition (Kāvya. III, 1, A, 12).

ಅಗ್ರಾಮ್ಯತೆ a-grāmyatē. The state of being not rustic or vulgar (Kāvya. III, 1).

ಅಗ್ರಾಹ್ಯ a-grāhya. Not proper to be received or accepted; inadmissible. (My.). 2, impossible to be perceived (My.).

ಅಗ್ರಾಮ agrima. Foremost, prior. 2, principal, best. 3, elder, eldest.

ಅಗ್ರಿಯಾಗ್ರಿ. Foremost, principal, best. 2, an elder brother.

ಅಗ್ರಿಯಾಗ್ರಿ. Principal, best. 2, pertaining to the point. 3, an elder brother (ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣ G.).

ಅಗ್ರೇ agre. In front; before; at the head; first.

ಅಗ್ರೇವಿಧಿವಿಧಿ agre-didhishu. A man belonging to one of the first three classes, who at his first marriage takes a wife that was married before. 2, a married woman whose elder sister is still unmarried.

ಅಗ್ರೇಶ್ವರ agra-tāvara. A, or the, supreme lord (Bp. 1, 61).

ಅಂಕಿತ ankita. Marked (ಗುರ್ತಾದ G.); numbered;—a mark or sign; a signature (My.). 2, a word (ಶಬ್ದ Nn. 9. 22. 36. 61). 3, a dedication (of a work, My.; Tē.). 4, in one's own power or subjection (ಸ್ವಾಧೀನ Čb.). See ಅಂಕಿತನಾಂಕಿತ; J. 18, 6.

ಅಂಕಿತನಾಮ ankita-nāma. A proper name (Śmd. 93. 94. 95).

ಅಂಕಿಸು ankisu. To mark (v. t.), to regard, to look at, to pay attention to. ನನ್ನಿಕೇತನನ ಅಂಕಿಸುತೆ ಕೀರ್ತಿಸಿದರೆ ಅಯ್ಯ ಯೋಳು (Bp. 2, 26; see also Bp. 4, 8. 14. 36; 12, 57; 15, 14; 21, 41; 26, 6; 30, 29; 32, 27; 38, 39; 53, 29).

ಅಂಕುರ ankura. A sprout, a shoot (ಅಗ್ಗಿ, ಮೊಳೆ Kk. 23). 2, hair (ಮೆಮ್ಮೆತ್ತಲಿನ ಕೂದಲು Čb.). 3, blood (ರಕ್ತ Čb.). 4, water (ನೀರು Čb.). 5, a point (ತುದಿ Čb.). 6, a tumour.

ಅಂಕುರಿತ ankurita. Sprouted, broken forth, arisen. See Bp. 2, 57; 35, 31; 36, 49; 39, 51; 53, 55.

ಅಂಕುರಿಸು ankurisu. To sprout; to rise, to arise; to occur, to happen (Śmd. 270; Bp. 1, 11; 25, 2; 32, 11; 44, 26; 49, 24; 50, 78; 51, 7; 56, 12; J. 1, 3; 5, 58; 11, 14; 12, 6).

ಅಂಕುರ ಅಂಕುಸ. = ಅಂಕುಸ, ಅಂಕುಸ. A hook, especially an elephant-driver's hook.

ಅಂಕುರಬಾರಣ ಅಂಕುಸಾ-ಕಾರಣ. = ಅಂಕುಸಸಾರಣೆ. Guiding or driving (an elephant) with a hook (ಯಾತ Hlā.).

ಅಂಕುಸ ankusa. Tbh. of ಅಂಕುತ (Śmd. 335. 357. 372).

ಅಂಕುಸಸಾರಣೆ ankusa-sāraṇē. Tbh. of ಅಂಕುತಸಾರಣ (Śmd. 376).

ಅಂಕೂರ ankūra. = ಅಂಕುರ. A sprout, a shoot (ಮೊಳೆ Mr. 106).

ಅಂಕೆ ankē. 1. (fr. ಅಂಕಿ? or ಅಂಕು?). An order, a command (ಅಜ್ಞೆ śm. 80; ಅಪ್ಪಣೆ G.; Tē. ಅಕೆ; J. 8, 13); authority, control; restraint, check (C.; ಅಭಿ ಕಾರ Čb.). ಅವನು ಅಂಕುತವಿದ್ದ ಅನೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಕೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ (B. 4, 24). (ಅನಿಬಂಧ) ಇನ್ನೆ ಬಹುವಿನ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದ ಅಂಕೆಯೊಳಗೆ ನಿನ್ನು, ಬಾಲಭಗಿ ಇಕ್ಕಿದ ಉರಿಯು ಬಲಂಕೆಯಂ ಸುಟ್ಟು (J. 18, 6). ಅರಸನ ಅಂಕೆ ಇಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. — ಅಂಕೆ ಯಿಲ್ಲದ ಕುಟುಂಬ (Prvs.).

ಅಂಕೆ ankē. 2. (= ಅನಿಕೆ). Leaning against, reclining on; a staff given for support's sake (ಅನಿಕೆ, ಆಧಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೋಲು G.; cf. ಅಡೆ 8). 2, a lever (R.; ಸೊನ್ನೆಯ ಕೋಲು G.). 3, trust, faith (ಅದರ್ಪಣ, ನೆ ಮುಗ್ಗಿ śm. 66. 80; Kk. 74; ಎತ್ತಾಸ Čb.; = an ಅದರ್ಪಣ of ಅಡೆ 8? but cf. ಅಡೆ 6).

ಅಂಕೆ ankē. Tbh. of ಅಂಕ. A numerical figure; an account (ಸಂಖ್ಯೆ, ಲೆಕ್ಕ Mr. 349). ಅಂಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಮಂಕಗಿತ್ತ ಕಡೆ (Prv.).

ಅಂಕೆಗ ankēga. One who is marked. See ಮಿಗದ ಅಂಕೆಗ.

ಅಂಕೋಲ ankōḷa. = ಅಂಕಲಿ, ಅಂಕೋಲ, ಅಂಕೋಲು, ಅಂಕೋಲಿ.

The plant *Alangium hexapetalum*.

ಅಂಕೋಲೆ ankōḷi. = ಅಂಗವಡಿ. (My.).

ಅಂಕೋಲಿ ankōḷi. = ಅಂಕೋಲ. (My.). See ಅಂಕೋಲಿ.

ಅಂಕೋಲು ankōlu. = ಅಂಕೋಲ. (My.).

ಅಂಕೋಲಿ ankōḷi. = ಅಂಕೋಲ, etc. See ಮುಳ್ಳಂಕೋಲಿ. — ಅಂಕೋಲಿಗದಿ. = ಅಂಕೋಲಿಯ ಮರ. (Si. 127). — ಅಂಕೋಲಿಯ ಮರ. = ಅಂಕೋಲ. (ಅಂಕೋಲ, ನಿಶೋಧಕ Nr.). A shrub or small tree. *Alangium lamarekii*, Thwaites. (St. & Pl.).

ಅಂಕು ankya. Fit to be marked or counted. 2, a small oblong drum.

ಅಂಗ aṅga. Way, manner, mode. ಎಲ್ಲಂಗಂ, in every way (Śmd. 188. 208). ಇವನ ಎನ್ನ ಮಗನ ಒನ್ನು ಅಂಗದಿಂ (Bp. 3, 28). ಅವ ಅಂಗದಿಂ? (9, 10; 24, 64). ನದಿಗರ್ ಅರಳಿಯ ಹಾಸು, ನವವಿಷಮ ಉದರದೀಪನಾರ್ಣವಮ್ ಅವ ಅಂಗದಲಿ ಸಾವತ್ಸರಲಿ ಸದರವ ಕಾಣೆ (Bh. 1, 8, 6). ರಾಜ್ಯವ ಕೊಡುವುದು ಅವ ಅಂಗದಲಿ? (1, 8, 23). See ಸಲವಂಗ, ಹಲವಂಗ; and cf. ಅನ್ನ.

ಅಂಗ aṅga. 1. A limb, a member. 2, a division or part of a whole. 3, a supplementary science, especially the six vēdāṅgas (q. v.). 4, a verse-line (Čh.). 5, the base of a word. 6, the body. 7, the whole of the subordinate characters in a play. 8, the mind (ಮನಸು G.). 9, an expedient, a means of success. 10, N. of Bengal proper; the king of Aṅga (Riv. 5, 21). 11, having members or divisions; contiguous, adjacent, near. — ಅಂಗದಟ್ಟು. A petticoat, a slip worn under a muslin gown (Tē.; R.). — ಅಂಗದಟ್ಟು. Tying the dōtra in a peculiar way to the body, as ligāvantā viraktas do (S. Mhr.). — ಅಂಗಮಡಿಗ. — ತುದಿಗ. Cloths or ornaments for the body (R.). — ಅಂಗಮಲ್ಲದ. — ಇಲ್ಲದ. Kāma (J. 11, 16). — ಅಂಗರಕ್ತ. A body-guard man (Abh. P. 13, 78). — ಅಂಗರಕ್ತೆ. A body-guard (Abh. P. 14, 37). — ಅಂಗವಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟು. Roundness of limb; beauty (Rām. 28, 7).

ಅಂಗ aṅga. 2. A vocative particle: well; indeed, true; please; rather; quick.

ಅಂಗಗುಣಾತ್ಮಕ aṅga-guṇa-ātmaka. Having the qualities of the body (Bp. 51, 30).

ಅಂಗಂಗಡಿ aṅgaṅgaḍi. See s. ಅಂಗಡಿ.

ಅಂಗಂಗಲ aṅgaṅgaḷa. See s. ಅಂಗಲ.

ಅಂಗಚಿತ್ತ aṅga-çitta. The object in view, the heart's wish (Bh. 3, 13, 19).

ಅಂಗಚೇಷ್ಟೆ aṅga-çēṣṭhē. Gestures of the body, grimaces. ಮಂಗಳಚೇಷ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟರೂ ಅಂಗಚೇಷ್ಟೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅಂಗಜ aṅga-ja. Produced from or on the body. 2, the hair of the head (ರೋಮ, ಕೂದಲು Nn. 53). 3, a son (ಅತ್ಯುಹ, ಮಗ 53). 4, love; passion (ಪ್ರೀತಿ Čb.). 5, the god of love, Kāma (ಕಾಮ, ಮದನ 53). 6, disease (ರೋಗ Čb.). 7, blood (ರೂಢಿ, ರಕ್ತ 53). 8, the five organs of sense (ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ 53). 9, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 53).

ಅಂಗಜನಕ aṅga-ja-naka. The father of Kāma, Viṣṇu (My.).

ಅಂಗಜನ್ಮ aṅga-janma. = ಅಂಗಜ. Kāma.

ಅಂಗಜನ್ಮಾಂತಕ aṅga-janma-antaka. The destroyer of Kāma, śiva. 2, sign for a long letter (Čh.).

ಅಂಗಜವೈರಿ aṅga-ja-vairi. The foe of Kāma, śiva (ವರಮೇಶ್ವರ, ಈಶ್ವರ Nn. 143).

ಅಂಗಜಾತ aṅga-jāta. = ಅಂಗಜ. Kāma (Bp. 4, 17; 28, 59).

ಅಂಗಜಾಂತಕ aṅga-ja-antaka. = ಅಂಗಜನ್ಮಾಂತಕ. (Bp. 36, 61; 56, 4).

ಅಂಗಜಾರಿ aṅga-ja-ari. = ಅಂಗಜವೈರಿ. (My.).

ಅಂಗಡಿ aṅgaḍi. A shop, a stall (C.; ಆವಣ, ಪಟ್ಟಿ Nr.; Si. 106; ಪಣ್ಯವಿಕ್ರಯಶಾಲೆ, ಆವಣ, ವಿವಣೆ Hlā.; ಪಣ್ಯ, ವಿವಣೆ Mr. 195; J. 6, 13; T. ಅಂಗಾಡಿ; M. ಅಣ್ಣಾಡಿ; Tu., Tē. ಅಂ

ಗೂ). ಮಾರಲ್ ಬೀದಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ವಸರಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವು (ಕ್ರಯ್ಯ
Nr.). ಜಲತರನಿತಯವನು ಒಯ್ಯು, ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ಮಾಹಿ (Bp.
27, 21). ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ವಿಕ್ರಯಿಸಿ (30, 4). ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ಆ
ಮವ ನುಡಿಗಲ್ (54, 78; see also 32, 52; 42, 5). ಕಡ್ಡಾಯದ
ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಫಲವೇನು? (Dp. 148, 3). ದೇವರಿಲ್ಲದ ಗುಡಿ
ಯು ಹಾಡು ಬಿದ್ದ ಅಂಗಡಿಯು (54, 1). ಅಂಗಡಿ ಮಾಹಿ ಗೊಂಗಡಿ
ಮೊದಲಾಗಿ. — ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಹುಂಗಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದ? (Prvs.). — ಅಂಗಂ
ಗಡಿ. rep. = ಅಂಗಡಿ ಅಂಗಡಿ. (C.). — ಅಂಗಡಿಕೇರಿ. = ಅಂಗಡಿ
ಬೀದಿ. (ಎಸಣಿ Si. 420). ಅಂಗಡಿಚೀಟಿ. A note to a shop-
keeper (S. Mr.). — ಅಂಗಡಿಬೀದಿ. A market-street, a market
(ಎಸಣಿ Nr.; ನಗಮ Si. 442; ಹಬ್ಬ 490). — ಅಂಗಡಿಮನೆ. A house
with a shop (Bp. 52, 11). — ಅಂಗಡಿಮಳಿಗೆ. A prolon-
gation of the front roof of a shop, a sort of verandah
in front of a shop (C.). — ಅಂಗಡಿಮೂಲಿಕೆ. A shop drug
(C.). — ಅಂಗಡಿಯವ. -ಅವ. A shopkeeper (C.). — ಅಂಗಡಿವ್ಯಾ-
ಪಾರ. Shop-trade. ಅಂಗಡಿವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪುನೀರಿನ ಹಾಗೆ (Prv.).
— ಅಂಗಡಿಸರಕು. The goods of a shop (C.). — ಅಂಗಡಿಸಾಲ.
A shop-debt (C.). — ಅಂಗಡಿ ಹಕ್ಕು. To open a shop (My.).
ಅಂಗಡೀ ಹಕ್ಕು ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 3, 77). — ಅಂಗಡಿ ಹಾಕು. = ಅಂಗಡಿ
ಹಕ್ಕು. (My.). ಅವನು ಕಾಗದ ಮುಖ ಮುನ್ನಾದ ಒದವೆಗಲ ಅಂಗಡಿ
ಯನ್ನು ಹಾಕಿ (B. 5, 218). ಅಂಗಡೀ ಹಾಕುವದು (5, 273). 2, to
shut a shop (C.). — ಅಂಗಡಿ ಹೂಡು. = ಅಂಗಡಿ ಹಾಕು. (My.).

ಅಂಗಡಿಕಾರಿ aṅgaḍi-kāra. A shopkeeper (C.;
B. 4, 178; 5, 282).

ಅಂಗಡಿಗಾರಿ aṅgaḍi-gāra. = ಅಂಗಡಿಕಾರಿ. (C.).

ಅಂಗಣ aṅgaṇa. = ಅಂಕಣ, ಅಂಗನ, ಅಂಗವ. A Tbh. of ಅಂಕನ
or ಅಂಗನ (Smd. 364), and also one of the Tatsamas
(Smd. 384; Sm. 77; Kk. 95). A court, a yard, especially
one in front of a house; an open space, an area (ಚಿತ್ತರ,
ಅಚರ Nr.; ಅಚರ, ಪ್ರಾಂಗಣ, etc. Hla.; ಪ್ರಾಂಗಣ, ಅಂಗವ Nn.
117; ಅಂಗವ, ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಸ್ಥಳ G.; see ರೋದೋಂಗಣ).
ಅಂಗಣದ ನಿಜ, ಅವರೆಯ ಜೇನ್, ಅಂಗವದ ಸುಧೆ ಎನ್ನಲ್ ಎನ್ನವ
ತಿವಸಂಗನಿಪ್ಪಾಧತ್ತಿವಧಂ (Bp. 60, 44). — ಅಂಗಣವಲಯ. (Smd.
386; Kk. 97). The boundary or circumference of a
yard. — ಅಂಗಣವಾಸಿ. -ವಾಸಿ. (Smd. 364, 386; Kk. 97). A
well in a yard. — ಅಂಗಣವೆಟ್ಟು. -ವೆಟ್ಟು (? Smd. 386, o. r.
-ವೆಟ್ಟು; Kk. 97).

ಅಂಗತ aṅgata. (fr. ಅಡಿ 2P) = ಅಂಗತಕ್ಕಲು, ಅಂಗತ, ಅಂ
ಗತ q. v. (My.).

ಅಂಗತಕ್ಕಲು aṅgatakkalu. = ಅಂಗತ. (My.; also -ಲಿ).

ಅಂಗತ್ತ aṅgatta. = ಅಂಗತ. (My.).

ಅಂಗಡ aṅgada. A bracelet worn on the upper arm. 2, N.
of an ape, son of Bāli.

ಅಂಗಣ aṅgaṇa. = ಅಂಗಣ, ಅಂಗವ. Going, walking. 2, a
court, a yard, an area.

ಅಂಗಣಜೀವಿ aṅgaṇa-jīvi. One who gets a livelihood by
his wife. 2, a dancer, an actor (ಜಾಯಾಜೀವ Mr. 378).

ಅಂಗಣರಾಜ್ಯ aṅgaṇa-rajya. The menstrual flux.

ಅಂಗಣಿ aṅgaṇi. ಅಂಗಣ. A woman with a beautiful body.
2, a woman, a female. 3, the female elephant of the
north.

ಅಂಗಣ್ಯಾಸ aṅga-nyāsa. Ceremony of touching certain
parts of the body. (My.).

ಅಂಗಪ್ರದಕ್ಷಿಣ aṅga-pradakṣiṇa. Rolling the body to
the right for a considerable distance or round a temple.
(R.).

ಅಂಗಭವ aṅga-bhava. = ಅಂಗವ. Kāma.

ಅಂಗಭವಾಂಗನಾಶ aṅgabhava-aṅga-nāśa. The destroyer
of Kāma's body, Śiva (Bp. 18, 94).

ಅಂಗಭೇದ aṅga-bhēda. A certain limb of the body; any
of its limbs (My.).

ಅಂಗಮಣಿ aṅgamani. A present given in a girl's marri-
age, or in her first pregnancy after her marriage
(T.; R.).

ಅಂಗಮರ್ದ aṅga-marda. A man who has to shampoo the
body of others.

ಅಂಗಮರ್ದಿ aṅga-mardi. A man who has to shampoo the
body of others.

ಅಂಗಯ್ಯ aṅgayya. = ಅಂಗವಸು. (J. 20, 29).

ಅಂಗರ aṅgara. Tbh. of ಅಂಗಾರ. (ಅಂಗಾರ Sm. 11; ಅಂಗವ 113;
ಅಂಗಾರ, ಬೂದಿ G.). — ಅಂಗರಗಡ್ಡೆ. = ಅಂಗಾರ. (ಅಮಕರೆ St.
& Pl.). — ಅಂಗರವೇಳಿಗೆ. -ಹೋಳಿಗೆ. Tbh. of ಅಂಗಾರವೇಳಿಗೆ
(Ct. II, 57).

ಅಂಗರಕ್ಷ aṅga-rakṣa. A body-protector. 2, protection
or preservation of the body. 3, a coat of mail (ಕವಚ,
ಜಗರ, ಜೋಡು, etc. Mr. 292).

ಅಂಗರಕ್ಷಕ aṅga-rakṣaka. A body-guard (Bp. 59, 28).

ಅಂಗರಕ್ಷಣೆ aṅga-rakṣaṇē. Protection or preservation
of the body (My.).

ಅಂಗರಕ್ಷೆ aṅga-rakṣhē. Protection or preservation of the
body (My.). 2, a body-guard (My.; ಮೆಯ್ಯಾ ವಲಿ, ಕಾವಲ G.).
3, an amulet or charm (My.). 4, a coat of mail (R.).
ಅಂಗರಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಅಂಗರಣಿ aṅgarāṇi. = ಅಂಗರಣಿ, etc. (My.).

ಅಂಗರಾಗ aṅga-rāga. Different unguents used for perfum-
ing the body. 2, perfuming the body after bathing (ಎ
ಲೇವನ, ಉದ್ದತ, ತೀವಿ ಪುಸುವುದು Mr. 339).

ಅಂಗರಾಜ aṅga-rāja. Karna, the king of Aṅga. (My.).

ಅಂಗರುಹ aṅga-ruha. What grows on the body, as
hair, wool, etc. (R.).

ಅಂಗರೇಖು aṅgarēkhu. A long coat (My.; H.).

ಅಂಗಲ್ aṅgal. = (ಅಂದಲ, ಅಂದಲ, i. e.) ಅಂದಲ 1. —
ಅಂಗಲಾಚಿ. -ಅಚಿ. (Crying from grief (My.). — ಅಂಗಲಾಚಿ
ಸು. -ಅಚಿಸು. To cause to lament, etc. (My.). — ಅಂಗಲಾ
ಚು. -ಅಚು. = ಅಂಗಲಾಚು. To cry from grief; to grieve
or sorrow (C.; T., M. ಅಂಗಲಾಯ; Tē. ಅಂಗಲಾರ್ಚು). ಅಂಗ
ಲಾಚುತ್ತ ಅಬಿಲುವುದು (Bp. 36, 14). — ಅಂಗಲಾಫ. -ಅಫ. La-
mentation; grief (My.; Tē. ಅಂಗಲಾರ್ಚು; T. ಅಂಗಲಾಯ್ತು).
— ಅಂಗಲಾಚು. -ಅಚು. = ಅಂಗಲಾಚು. (My.).

ಅಂಗಲ aṅgala. = ಅಂಗಲ, etc. The state of being
separate or more or less apart; the thinness
of corn in a field, etc. (C.). — ಅಂಗಂಗಲ. rep. =
ಅಂಗಂಗಲು. (C.).

ಅಂಗಲು aṅgalu. = ಅಂಗಲ, etc. (C.). (ತಪಾವ್ಯಗದ) ಗೋ
ಣಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಸುಗೂದಲು ಅಂಗಲಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಇರುತ್ತದೆ (B. 4,
191). ಅಂಗಲಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದ್ದು ಅಗಲವಾಗಿ ಬಿಡುವದು (Prv.). — ಅಂ
ಗಂಗಲು. rep. (C.).

ಅಂಗವಡಿ aṅga-paḍi (P). = ಅಂಕೋಣಿ. A stirrup (T. ಅಂಗವಡಿ,
ಅಂಗವಡಿ; R.).

ಅಂಗವಣಿ aṅgavaṇi. Ability from practice, habitude;—
force, vigour; prowess or power (Mhr. ಅಂಗವಣಿ; see
Bp. 12, 9; Bh. 7, 18, 14; Rām. 81, 32; J. 11, 16; 26, 21).

ಅಂಗವಸ್ತ್ರ *anga-vastra.* = ಅಂಗೋಸ್ತ್ರ. A small cloth for wiping off one's perspiration, cleaning the nose and drying the body after bathing; it is either worn loosely over the shoulder or put into the pocket (S. Mhr.). 2, an upper garment, a dōtra (My.; ಉತ್ತರೀಯ ಓ.; see s. ಪೊದ್ದು 1). ಅಂಗವಸ್ತ್ರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಗಾರಕ ಇಡ ಪಾರದೇ? (Prv.). ಅಂಗಮೂರ್ತಿಗೆ ಮುಚ್ಚುನಕ್ಕೆ ಎಜದು, ಅಂಗವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಒತ್ತಿ (Bp. 43, 30).

ಅಂಗವಿಕಾರ *anga-vikāra.* Change of bodily appearance; collapse, bodily disease or disorder; fainting, apoplexy. (Bp. 59, 54).

ಅಂಗವಿಕ್ಷೇಪ *anga-vikshēpa.* Gesticulation. 2, a kind of dance (ಒನ್ನು ತರದ ಕುಣಿತ G.).

ಅಂಗವಿಸು *āṅgavisu.* = ಅಂಗಯ್ಯ. To come together, to join, to meet, to crowd (v. i.);—to lay hold of, to seize; to concern one's self in (Mhr. ಅಂಗಾವೀಣೆ, to embrace). ಇನಿತು ಇನಿತು ನೆನಪುಗಳಂಗಳಿವ ತಮತಮ್ಮ ಪವಣಿನ ನುಡಿಗಡಲೆಯಿನ್ನು ಎನುತಿಸು ವದೆ ಅದು ಕೊಡಿತ, ಅರಾ? (Bp. 7, 10). ಲಿಂಗವಸ್ತ್ರನ ಬರವಿಗೆ ಅವ ರುಗಳ ಅಡಗಟ್ಟಿ ಇರುಲು, ತುಂಗವಿಕ್ರಮನ್ ಅಯ್ಯದಲಿ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಪೊತ್ತು, ಅಯ್ಯರುತ ನೆರದು ಅಂಗವಿಸಿ ಬಪ್ಪವರನ್ ಆ ಮದದಾನೆಯಂ ಕಣ್ಣು (21, 39). ಮುನ್ನಿನ ಕರ್ಮಕ ಇನ್ನು ಆರ್ ಅಂಗವಿಸುವವರು? (45, 40). ಅದಕೆ ಅಂಗವಿಸಿ, ದಯಗಟ್ಟು (55, 15). ಹಿಂದೆ ಆ ಭುಕ್ತಾವತೇಷವನ್ ಅಂಗವಿಸಿ, ಮೊಗಮೊಗದು (56, 12). See C. Bp. 37, 49; V. 39, 23.

ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ *anga-vaikalya.* A defective or imperfect state of any limb or organ. (My.; B. 4, 34).

ಅಂಗಸಂಸ್ಕಾರ *anga-samskāra.* Embellishment of person, bathing, perfuming and adorning the body.

ಅಂಗಸಂಗ *anga-saṅga.* Bodily contact, coition. (My.; J. 23, 59).

ಅಂಗಸ್ಥಾನ *āṅgasthāna.* = ಅಂಗಸ್ತಾನ. (S. Mhr.).

ಅಂಗಹಾರ *anga-hāra.* Gesticulation. 2, a kind of dance (ಒನ್ನು ತರದ ಕುಣಿತ G.).

ಅಂಗಹೀನ *anga-hīna.* Mutilated, maimed. 2, incorporeal. 3, Kāma.

ಅಂಗಹೀನತ *anga-hīnata.* A man who is mutilated. ಅಂಗ ಹೀನತನ್ ಅಡೊಡಂ (Bp. 38, 54).

ಅಂಗಹೀನತೆ *anga-hīnatē.* The state of being mutilated, etc. (My.).

ಅಂಗಳ *āṅgaḷa.* = ಅಂಗಳು, ಅಂಗುಳ, ಅಂಗುಳಿ, ಅಂಗುಳಿ, (ಅಟ್ಟಣ). The palate of the mouth (C.; Tē. ಅಂಗಿಲಿ; T. ಅಣಿ, ಅಣ್ಣ; M. ಅಣ್ಣ; cf. ಅಣ್ 2). — ಅಂಗಳದ ಮುಳ್ಳು. = ಅಂಗುಳಿಯ ಮುಳ್ಳು. (My.).

ಅಂಗಳ *āṅgaḷa.* = ಅಂಗಣ, etc. (ಚತ್ತರ, o. r. ಚಪ್ಪರ, ಪ್ರಾಂಗಣ Nn. 143; ಚತ್ತರ, ಆಚರ, ಅಂಗಣ Si. 110; My.). ಹಟ್ಟಿಯ ಅಂಗಳ (ಚತ್ತರ, ಆಚರ, ಅಂಗಣ Si. 110). ತಲಬಾಗಿಲ ಮುನ್ನಗಡೆ ಇರುವ ಅಂಗಳ (ಪ್ರಭಣ, ಪ್ರಭಾಣ 110). ಮನೆತಲಬಾಗಿಲುಮುನ್ನೆ ಇರುವ ಬಯ್ಯ, ಅಂಗಳ (ಮುಖ, ನಿಪ್ಪರಣ 113). ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತಲೂ ಪುರ ಜನಸಂಚಾರಾದಿಗಳಿಗೆ ಆಗಿ ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಇರುವ ಬಯ್ಯ, ಊರುಹೊ ದಿಗಣ ಅಂಗಳ (ಸನ್ನಿವೇಶ, ನಿರ್ವಹಣ 113). ಹತ್ತಲ ತೋಟ, ಅಂಗಳ ತೋಟ (ಗೃಹಾರಾಮ, etc. 118). ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ ಅಭಿಮುಖಮಾಗಿ ಕೆಯ್ಯಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು ಇರುವ ಮನೆ (ಸಂಜವನ, etc. 107). ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಹತ್ತಲಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಹೊಲ ಸು ಇರಗೊಡ ಪಾರದು (B. 4, 25). ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹೇತು, ಮಂಗಳ ಕಪ್ಪ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅಂಗಳು *āṅgaḷu.* - ಳ್ = ಅಂಗಳ. (My.). ನಾಲಿಗೆಯೂ ಅಂಗಳ ಅದರ ಸವ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (B. 4, 85). ನಾಲಿಗೆ ಅಂಗಳುಗಳನ್ನ ಸ್ಪಾದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (4, 86).

ಅಂಗಾಂಗ *anga-aṅgi.* Limb and limb, jointly or reciprocally, in consequence of being related, as one limb to another or to the body (Kāv. III, 3, B, 164 under *samālēsha*).

ಅಂಗಾತ *āṅgāta.* = ಅಂಗತ, etc. Flatways, on the back (C.; ಉತ್ತಾನ G.). ಅಂಗಾತ ಬೀಡು (C.).

ಅಂಗಾಧಿಪ *anga-adhipa.* Karna, the king of Aṅga (Śmd. 263).

ಅಂಗಾರ *āṅgāra.* = ಅಂಗರ. Charcoal, either heated or not heated (ಇಂಗರ Ct. II, 56; ಅಂಗರ, ಕೆಣ್ಣು, ಇಂಗರ Śm. 11; ಕೊಳ್ಳಿ, ಕೆಣ್ಣು G.). 2, the planet Mars (ಮಂಗರ G.). 3, ashes (see G. s. ಅಂಗರ; Mhr.). See Prv. s. ವೈಷ್ಣವ. 4, one of the *gandharvas* (Bh. 1, 11 sum.). — ಅಂಗಾರಗಡ್ಡೆ. = ಅಂಗರಗಡ್ಡೆ. The plant *Physalis flexuosa* Lin. (St. & Pl.).

ಅಂಗಾರಕ *āṅgaraka.* = ಅಂಗಾರ No. 1. 2, the plant Mars (ತಿಬಿ, ಮಂಗರ Nn. 4). 3, a sectarial mark made with charred wood or ashes. 4, the plant *Eclipta prostrata* (ಗರುಗ, ಭೃಂಗ Mr. 130). ಅಂಗವಸ್ತ್ರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಗಾರಕ ಇಡ ಪಾರದೇ? (Prv.).

ಅಂಗಾರಕವಾರ *āṅgaraka-vāra.* Tuesday. (My.).

ಅಂಗಾರಧಾನಿಕೆ *āṅgāra-dhānikē.* A portable fire-place.

ಅಂಗಾರವಲ್ಲರಿ *āṅgāra-vallari.* The plant *Galedupa arborea* (= ಮಾರಕಟಿ, ಪಡ್ಗುನೈ).

ಅಂಗಾರವಲ್ಲಿ *āṅgāra-valli.* The plant *Clerodendrum siphonanthus* R. Br. (*Siphonanthus indica*).

ಅಂಗಾರಕಟಿ *āṅgāra-kaṭi.* A portable fire-place (ವಾಣಿರ Mr. 211).

ಅಂಗಾರಸ್ಥೋಟಕ *āṅgāra-sphōṭaka.* = ಅಂಗರವೋಳಸಿ. A cake (*hōligē*) baked on coals.

ಅಂಗಾಲ್ *āṅgāl.* - ಲು. See s. ಅಂ (ಅಜ್).

ಅಂಗಿ *āṅgi.* 1. Having limbs (Śmd. 136).

ಅಂಗಿ *āṅgi.* 2. A coat, a frock, a jacket (C.; H., Mhr.). ಹಟ್ಟಕ್ಕೆ ಒನ್ನು ಅಂಗಿ ಹೊಲಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ (B. 1, 26). ದೊಡ್ಡವನು ತೊಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು ಅಂಗಿಯು (4, 92). ಅಂಗಿಯನ್ನೂ ಬೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೂ ಹಾಕ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (5, 273). ಅಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಿ ಸೇಡಿ, ಮಂಗ ನಾದ. — ಅಂಗನೆ ಬರುವಾಗ ಅಂಗಿ ತೊಡ ಬೇಡವೇ? — ಅಂಗಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನುಂಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡವೇ? (Prvs.). See ನಿಲವಂಗಿ.

ಅಂಗಿರಸ *āṅgiras.* N. of a rishi.

ಅಂಗಿರಸ *āṅgiraśa.* Tbh. of ಅಂಗಿರಸ್. (Mr. 258).

ಅಂಗೀ *āṅgi.* Assent.

ಅಂಗೀಕರಣ *āṅgi-karāṇa.* Assenting, agreeing, accepting; promising. See ಒಪ್ಪು ಕೆಯ್.

ಅಂಗೀಕರಿಸು *āṅgi-karisu.* To agree to, to accept, to adopt, to choose, to promise. (Śmd. 5; Bp. 40, 88; My.). ಅಂಗೀ ಕರಿಸಿದಲ್ಲಿ (ಪಕ್ಷೀಕರ Nn. 112). ಕಪ್ಪಿಗರ ಕೆಯ್ವಿಡಿಯನ್ ಅಂಗೀಕ ರಿಪ್ಪದು ಅಖಿಲಸುಜನಕರ್ತು (Kk. 101). ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟವನು (ವೃತ್ತ, ವೃತ್ತ, etc. Si. 378).

ಅಂಗೀಕರಿಸುವಿಕೆ *āṅgi-karisuvikē.* Agreeing, etc. (Si. 389).

ಅಂಗೀಕಾರ *āṅgi-kāra.* = ಅಂಗೀಕರಣ. Assenting, agreeing, etc. See ಒಪ್ಪು, ಅಪ್ಪ ಕೆಯ್, ಎನ್ನು ಕೆಯ್.

ಅಂಗೀಕೃತ *āṅgi-kṛita.* Agreed to, accepted, promised.

ಅಂಗೀಕೃತಿ *āṅgi-kṛiti.* Agreement, assent, promise.

ಅಂಗು **āṅgu**. = ಅಂಗು, etc. (My.).

ಅಂಗುಲ **āṅgula**. Tbh. of ಅಂಗುಲ. (Rev. 6 after 11; My.).
2, the leather-nose of a sandal (My.).

ಅಂಗುಲಿ **āṅgudi**. ಅಂಗುಲ ವಸರಂ (Ūt. I, 85, o. r. ಉಂಕುಲ).
ಅಂಗುಲಿ **āṅguri**. = ಅಂಗುಲಿ. A finger; a toe.

ಅಂಗುಲ **āṅgula**. -ಳ. A finger (Bp. 15, 11; 46, 58; ಬೆರಳು G.; My.). 2, the thumb. 3, a finger's breadth, a measure equal to eight barley corns. 4, N. of the sage Āṅakya.

ಅಂಗುಲಿ **āṅguli**. -ಳ. A finger. 2, a toe. 3, the thumb. 4, the great toe. 5, the finger-like tip of an elephant's trunk. 6, = ಕಡೀರ, ಅಂಪಾ Mr. 102. 7, an ornament for the ears of an elephant (ಅನೆಯ ಕಿವಿಯೊಳಗಿನ ಅಧರಣ G.). 8, = ಅಂಗುಲೀಯ (My.).

ಅಂಗುಲಿಕ್ರಿಯೆ **āṅguli-kriyē**. A performance with the fingers. See ಬೆರಳು.

ಅಂಗುಲಿಖನನ **āṅguli-khanana**. Digging with the fingers. See ಹರಟು.

ಅಂಗುಲಿತ್ರಾಣ **āṅguli-trāṇa**. A finger-protector, a contrivance like a thimble used by archers to protect the fingers from being injured by the bow-string. (R.).

ಅಂಗುಲಿದರ್ಶನ **āṅguli-darśana**. Pointing at with the finger. See ಸುಟ್ಟು.

ಅಂಗುಲಿಪ್ರಹರಣ **āṅguli-praharāṇa**. Striking, shooting or propelling with the finger. See ಅಡೆ, ಅಣೆ, ಮಡಿ, ಸೊಣೆ.

ಅಂಗುಲಿಮುದ್ರೆ **āṅguli-mudrē**. A seal-ring.

ಅಂಗುಲಿಮೋಟನ **āṅguli-mōṭana**. Snapping or cracking the fingers. (R.).

ಅಂಗುಲಿವಿವರ್ಜನ **āṅguli-visarjana**. Sending forth the fingers or letting them loose. See ಬಿಡಿ.

ಅಂಗುಲಿಸಂಧೇಶ **āṅguli-sandēśa**. Snapping or cracking the fingers as a sign. (R.).

ಅಂಗುಲಿಸಮ್ಭೂತ **āṅguli-sambhūta**. Produced on or from the finger; a finger nail. (R.).

ಅಂಗುಲೀಯ **āṅgulya**. = ಅಂಗುಲೀಯ. (My.).

ಅಂಗುಲೀಯಕ **āṅgulyaka**. A finger-ring.

ಅಂಗುಸ್ಥ **āṅgushtha**. = ಅಂಗುಲ, ಉಂಗುಲ, ಉಂಗುಟ್ಟು. The thumb (ಬೆರಳು G.). 2, the great toe. 3, a thumb's breadth. ಅಂಗುಸ್ಥ ದಾತರ ವರ್ತಮಾದೀತೇ? (Prv.).

ಅಂಗುಸ **āṅgusa**. Tbh. of ಅಂಗುಸ. (My.).

ಅಂಗುಸ್ಥಾನಿ **āṅgustāni**. = ಅಂಗುಸ್ಥಾನ. A thimble (Mhr. ಅಂಗುಸ್ಥಾನ, Br. ಅಂಗುಸ್ಥಾನ; R.).

ಅಂಗುಲ **āṅgula**. = ಅಂಗುಲ, etc. The palate. — ಅಂಗುಲವಡೆ. -ವಡೆ. The palate to become dry. ತುಟಿಗಳು ಮಿಡುವದೆ. ಅಂಗುಲವಡಿತು, ಗುಳ್ಳೆನ್ನದೆ (Bp. 54, 81).

ಅಂಗುಲ **āṅgula**. = ಅಂಗುಲ. (My.).

ಅಂಗುಲಿ **āṅguli**. = ಅಂಗುಲ, etc. — ಅಂಗುಲಿಯ ಮುಳ. A disease of the urula, attended with difficulty of breathing and swallowing. (ತಿರುವಿನ) ಅಂಗುಲಿಯ ಮುಳುಂ ಸುದತಿ ತನ್ನ ಅಂಗುಲದ ಒತ್ತುವಳು (Bp. 15, 11). ನಿನ್ನಗೆ ಎನ? ಅಜೀರ್ಣದ ಕೊಪೋ? ಅಂಗುಲಿಯ ಮುಳ್ಳೋ? (15, 20).

ಅಂಗುಲಿ **āṅguli**. = ಅಂಗುಲ. — ಅಂಗುಲಿಯ ಮುಳ. = ಅಂಗುಲಿಯ ಮುಳ. ಇದೆ! ಮುಟ್ಟಿನಲಿ ಬೊವುಂಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಅಂಗುಲಿಯ ಮುಳು ಮುಟ್ಟಿನ! ಇನ್ನು ಏನುಮೆಂ? (Bp. 15, 22).

ಅಂಗೂರ **āṅgūra**. A grape, or grapes. (R.; Br. ಅಂಗೂರು; Mhr., H. ಅಂಗೂರ).

ಅಂಗೂಷ **āṅgūsha**. Rapid in motion. 2, an arrow. 3, an ichneumon. (R.).

ಅಂಗೈಯ **āṅgāy**. ಅಂಗೈ. See a. ಅಂ (ಅಜ್).

ಅಂಗೋಲಿ **āṅgōli**. = ಅಂಗೋಲಿ. (My.).

ಅಂಗೋದ್ಭವ **āṅga-udbhava**. Kāma (J. 3, 29).

ಅಂಗೋಪಾಂಗ **āṅga-upāṅga**. The body and its members (J. 19, 16).

ಅಂಗೋಸ್ತ್ರ **āṅgōstra**. Tbh. of ಅಂಗವಸ್ತ್ರ (Si. 222).

ಅಂಗ್ರಾಣಿ **āṅgrāṇi**. = ಅಂಗರಣಿ. (My.).

ಅಂಘ್ರಿ **āṅghri**. A foot (ಕಾಲು Nn. 130; Mr. 332); the fourth part (My.). 2, the root of a tree. 3, a verse-line (Ā.).

ಅಂಘ್ರಿಜ **āṅghri-ja**. The foot-born: a śūdra (My.).

ಅಂಘ್ರಿತಲ **āṅghri-tala**. A foot (ಅಡಿ Ūt. I, 102).

ಅಂಘ್ರಿತ್ರಾಣ **āṅghri-trāṇa**. A shoe (Bp. 55, 57).

ಅಂಘ್ರಿಪಾ **āṅghri-pa**. Drinking with the foot or root. 2, a tree.

ಅಂಘ್ರಿಪರ್ನಿಕೆ **āṅghri-parṇikē**. = ಅಂಘ್ರಿವಲ್ಲಿಕೆ. (Si. 144).

ಅಂಘ್ರಿವಲಯ **āṅghri-valaya**. The circumference of the foot or the hoof (of a horse, Mr. 278).

ಅಂಘ್ರಿವಲ್ಲಿಕೆ **āṅghri-vallikē**. The plant *Hedysarum logopodioides* Roxb. (see Si. 144).

ಅಜ್ಞ **ajñ**. = ಅರ2. — ಅಜ್ಞೇರು. -ಸೇರು. Half a seer (C.; Mhr.).

ಅಚಕ್ಷು **a-čakshu**. Tbh. of ಅಚಕ್ಷುಸ್. (ಅಬ್ಬಗ್ Mr. 159).

ಅಚಕ್ಷುಸ್ **a-čakshus**. A bad or miserable eye, no eye. 2, blind.

ಅಚ್ಛ **a-čandā**. Not of a hot temper, gentle, tractable.

ಅಚ್ಛಿ **a-čandī**. A tractable cow.

ಅಚತುರ **a-čatura**. Not dexterous. (My.; feminine ಅಚತುರೆ).

ಅಚಪಲ **a-čapala**. Not oscillating; unmoveable, steady. (My.).

ಅಚಪಲತೆ **a-čapatatē**. Steadiness. (My.).

ಅಚಮತ್ಕಾರ **a-čamatkāra**. Want of admiration; a style which is not elaborate (Bp. 1, 18).

ಅಚರ **a-čara**. Immoveable. (My.). See ಚರಾಚರ.

ಅಚಲ **a-čala**. Immoveable, fixed (ಅಲ್ಲಾಡದ್ದು, ಸ್ಥಿರ G.). 2, perpetual, eternal (ನಿತ್ಯ, ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು Nn. 41). 3, a mountain (ಅದ್ರಿ, ಪರ್ವತ 41). 4, the earth (ಭೂಮಿ G.). 5, exemption from further transmigration (ಅಪುನರ್ವಸ, ಮುಕ್ತಿ 41). 6, an ascetic (ಪರಮಯೋಗಿ, ಎತಿ 41). 7, a ray (ಮರೀಚಿ, ಕಿರಣ 41). 8, a man of a barbarous mountain tribe (ಪಾಮರ, ಕರಾತ 41). 9, a bolt or pin.

ಅಚಲರಿಪು **a-čalari-pu**. The mountain-foe: Indra (Ūb.).

ಅಚಲಿತ **a-čalita**. Not shaking; immoveable. (Bp. 6, 3; 7, 4; 18, 9; 39, 9).

ಅಚಲಿ **a-čalē**. The earth.

ಅಚಲೇಂದ್ರ **a-čalē-indra**. = ಅಗ್ನೇಂದ್ರ.

ಅಚಲೇಂದ್ರತನುಜಿ **a-čalēndra-tanujē**. Pārvaṭi (J. 15, 17).

ಅಚಾತುರ್ಯ **a-čāturya**. Want of dexterity or ability. (B. 4, 89; ಮೂಢತ್ವ Ūb.; My.).

ಅಜಿ **ajī**. = ಅಜಿ. (My.). — ಅಜಿ. Impurity, filth (My.).

ಅಜಿಕ್ಕಣ **a-čikkapa**. Not smooth, rough.

ಅಜಿನ್ತ a-cinta. Free from anxiety (Bp. 8, 47).

ಅಜಿನ್ತ a-cintya. Surpassing all thought or conception. (My.).

ಅಜಿರ a-cira. Not of long duration, brief, momentary. 2, recent.

ಅಜಿರದುಗ್ರಿತಿ a-cira-dyuti. Lightning. (My.).

ಅಜಿರರೋಚಿಸಿ a-cira-rôcis. Lightning. (R.).

ಅಜಿರಾಂಶು a-cira-am-u. Lightning (ಮಂಶು Mr. 43).

ಅಜುಂಪಿತ a-cumbita. Not kissed. 2, unconnected, incongruous (My.).

ಅಜೀತ a-cêta. Tbh. of ಅಜೇತನ್. (My.); also: very poor (My.).

ಅಜೀತನ a-cêtana. Destitute of consciousness, inanimate (My.; ಜೀವವಿಲ್ಲದ್ದು G.). 2, unconscious, insensible, fainting (My.; ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲದ G.). See ಜೇತನಾಜೇತನ. ಅಜೇತನವಾ ಭಗವು (B. 4, 13).

ಅಜೀತನಾರ್ಥ a-cêtana-artha. An inanimate thing (Kāvya. V, 939).

ಅಜೀತನ a-cêtas. = ಅಜೇತ, ಅಜೇತನ. (Sk.).

ಅಜೈತನ್ಯ a-caitanya. Unconsciousness; insensibility; ignorance; the material world; matter;—also: great poverty (My.).

ಅಜೋದ್ರ್ಯ a-côdya. Not marvellous, not strange. (R.).

ಅಜ್ಞಾ ಅಂಕಿ. = ಅಜ್ಞ 1, q. v. (S. Mhr.). — ಅಜ್ಞ ಕಟ್ಟು. = ಅಜ್ಞ ಕಟ್ಟು. A well-defined or proper boundary or proportion; suitable order, size, weight, etc. (S. Mhr.). ಅಜ್ಞ ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ ಜ್ಞ, ಬನ್ನ ಕಟ್ಟುವ ಊಟ ಜ್ಞ (Prv.). — ಅಜ್ಞ ಕಟ್ಟುಮಾತು. A proper word (S. Mhr.). — ಅಜ್ಞ ಕಟ್ಟುಹಾಸಿಗೆ. A bed of proper size (S. Mhr.). — ಅಜ್ಞ ಕಟ್ಟುಬೆಳೆ. — ಊಟ A meal that suits one's means (S. Mhr.).

ಅಜ್ಞ a-cra. 1. Tbh. of ಅಜ್ಞ q. v., ಅಜ್ಞ. (Smd. 340; C.). — ಅಜ್ಞ ಕೆಮ್ಮು. Beautiful redness. ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು ಅಜ್ಞ ಕೆಮ್ಮಾದರೂ ಬಳಿಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹುರುಳು (Prv.). — ಅಜ್ಞ ಕ್ಷಿ. Clean rice, rice entirely cleared of its husk (S. Mhr.). — ಅಜ್ಞ ಗನ್ನದ. — ಕನ್ನದ. Pure Kannaḍa (Smd. 44. 45. 375. 386; Kk. 3; Œt. II, 2). ಅ ಸಮಸಂಸ್ಕೃತಗಳನ್ನೆ ಅಜ್ಞ ಗನ್ನದವೊಳೆ ಬೆರಸಿ ಸ ಮಾಸಂ ಮಾಡಲೆ ಆಗದು (Smd. 98). — ಅಜ್ಞ ತಾಮ್ರ. Pure copper (B. 4, 140). — ಅಜ್ಞ ದೊಗರಿ. — ತೊಗರಿ. = ಅಜ್ಞ ದೊವರಿ. — ಅಜ್ಞ ದೊವರಿ. — ತೊವರಿ. Tbh. of ಅಜ್ಞ ತುವರಿ (Smd. 381, o. r. — ದೊಗರಿ). — ಅಜ್ಞ ನೀರು. Pure and fresh water (S. Mhr.). — ಅಜ್ಞ ಮಲ್ಲಿಗೆ. Tbh. of ಅಜ್ಞ ಮಲ್ಲಿಕೆ (Smd. 380). — ಅಜ್ಞ ಮುತ್ತು. A white, silvery pearl (Œpr. 7, 41). — ಅಜ್ಞ ಲಿಂಗ. An excellent linga or one of crystal (Bp. 57, 43). — ಅಜ್ಞ ಬಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. A good colour (My.). — ಅಜ್ಞ ಬಂಗಾರ. Pure gold (My.). — ಅಜ್ಞ ವಳಕು. Tbh. of ಅಜ್ಞ ಸ್ವಟಿಕ (Smd. 376). — ಅಜ್ಞ ವಿಷ. A refined, effective poison (ಸಿಂಹನಾದ, ಕ್ಷೇತ್ರ Mr. 463; cf. ವಿಷ No. 3?). — ಅಜ್ಞ ವೆದ್ದಿಂಗಲ್. — ಬೆದ್ದಿಂಗಲ್. Clear moon-light. ಪಗಲನೆ ರಾದ್ ಅಜ್ಞ ವೆದ್ದಿಂಗಲನ್ ರಾಸ ಕರಣತೇಜಿಗತ್ತಾಗಲ್ (Smd. 134). — ಅಜ್ಞ ತಿವ. A real Siva (Bp. 6, 1; 28, 47). — ಅಜ್ಞಾನೆ. — ಅನೆ. (Smd. 63). A fine elephant. — ಅಜ್ಞ ಲ್ಲು. Good ḷḷu (My.). — ಅಜ್ಞ ಸರ್ಪ. — ಸರ್ಪ. A fine, beautiful petal (J. 3, 36).

ಅಜ್ಞಾ ಅಂಕಿ. 2. (= ಅಜ್ಞ; cf. ಅಜ್ಞ 2?). — ಅಜ್ಞ ಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. See Prv. s. ಅಜ್ಞ ಬೆಲ್ಲ. — ಅಜ್ಞ ಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (My.).

ಅಜ್ಞಗ ಅಂಕಿ. = ಅಜ್ಞಿ. Agitation of mind; be-

wilderment. ತನ್ನ ಬತ್ತವೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬಳಮ್ ಆಗಿ ಕುನ್ನವು. ದೆಚ್ಚವು; ಅದರಿಂದ ಒಂಗಳಾವಳಿಗೆ ಒಲಿದು ಮಾತು ಅಜ್ಞಗವನ್ ಉದಿದ ಅಮಲಚಿತ್ತಂ ವೆಚ್ಚಿ (Bp. 29, 9).

ಅಜ್ಞಾ ಅಂಕಿ. = ಅಂಕಿ, ವಚ್ಚದ, etc. (My.).

ಅಜ್ಞಾ ತೆ ಅಂಕಿ. Tbh. of ಅಜ್ಞ ತ. (My.; Tu. ಅಜ್ಞ ದ).

ಅಜ್ಞಾನೆ ಅಂಕಿ. Tbh. of ಅಜ್ಞಾನೆ (Smd. 345).

ಅಜ್ಞಾನೆ ಅಂಕಿ. = ಅಜ್ಞ ತ. (My.).

ಅಜ್ಞಯ ಅಂಕಿ. Tbh. of ಅಜ್ಞಯ (My.; T.).

ಅಜ್ಞರ ಅಂಕಿ. 1. Tbh. of ಅಜ್ಞರ, ಅಜ್ಞರನ್ (Kk. 10 b, 11 a). Cf. ಅಜ್ಞ 2.

ಅಜ್ಞರ ಅಂಕಿ. 2. Tbh. of ಅಜ್ಞರ. (My.).

ಅಜ್ಞರಸಿ ಅಂಕಿ. Tbh. of ಅಜ್ಞರಸಿ (Smd. 348; Rāv. 2, 22).

ಅಜ್ಞರಿ ಅಂಕಿ. 1. = ಅಜ್ಞಯ, ಅಜ್ಞಯ. Tbh. of ಅಜ್ಞಯ (Smd. 366. 393; Œt. II, 29. 103; Rāv. 1, after 135). ಜನರ ಅಜ್ಞರಿಗಲ್ (Bp. 40, 61). ಭುವನದೊಳ್ ಇದು ಪರಮ ನಿಬ್ಬದು ಬನ್ನ ಅಜ್ಞರಿಯೇ? (Kāvya. I, 1 a, 4). See ಕಟ್ಟಿಚ್ಚರಿ. — ಅಜ್ಞರಿಗಮ. — ಕಮ. Surprise to fall upon (Bp. 18, 50). — ಅಜ್ಞರಿ ವಡೆ. = ಅಜ್ಞರಿಬದು. ನಡೆ ನಡೆ! ಎನ್ನು, ಎನ್ ನಡೆದುದೊ ವಡೆ, ವಡೆ ದು ಅಜ್ಞರಿಯುಂ (Smd. 272). — ಅಜ್ಞರಿಬದು. — ವಡು. To be surprised, to wonder (Bp. 3, 22). — ಅಜ್ಞರಿಮೂಡು. Surprise to arise (Bp. 37, 68). — ಅಜ್ಞರಿ ವೊಳೆ. Surprise to sprout (Bp. 56, 53). — ಅಜ್ಞರಿಯು. — ಅಜ್ಞ. A man who wonders or is surprised (Bp. 22, 35; 26, 17). — ಅಜ್ಞರಿಯೊನ್ನು. — ಬನ್ನಿ ಸು. To cause to experience surprise, to cause to be surprised (Bp. 32, 26). — ಅಜ್ಞರಿಯೊನ್ನು. — ಬನ್ನು. To be surprised (Bp. 39, 70). — ಅಜ್ಞರಿವದು. — ವಡು. = ಅಜ್ಞರಿಬದು (Bp. 18, 60; 20, 34; 24, 47; 29, 32; 32, 49; 38, 15; 44, 42; 49, 29). — ಅಜ್ಞರಿವೆರಸು. — ಬೆರಸು. = ಅಜ್ಞರಿಯೊನ್ನು. (Bp. 52, 3). ಅಜ್ಞರಿ ಅಂಕಿ. 2. Tbh. of ಅಜ್ಞರಿ (Rāv. 1, after 135; J. 7, 15; Tē. ಅಜ್ಞರಿ).

ಅಜ್ಞಯ ಅಂಕಿ. = ಅಜ್ಞ 1. (ಅಜ್ಞತ Nn. 8).

ಅಜ್ಞಾ ವಿಜ್ಞಿ ಅಂಕಿ-viñci. ಅಜ್ಞಾ ವಿಜ್ಞಿ ಅಂಕಿ-viñci. Unmeaningly, unconnectedly (in speech); dirtily, foully (in eating, S. Mhr.; Mhr. ಅಜ್ಞಾ ವಜ್ಞಾ, ಅಜ್ಞಾ ವಜ್ಞಾ).

ಅಜ್ಞಾಳ (ಅಂಕಿ-ಅಂಕಿ). — ಅಂಕಿ. = ಅಜ್ಞಾಳು a. ಅಜ್ಞಾಳು 1 (?). ಕ ಲುಕುಟಗರಂ, ಬದಗಿಯರನ್, ಆ ಬದಗಿಲಸಮಂ ಮಾದ್ರಿವರ, ಅನ್ನರ ವರ್ತನ್, ಅಜ್ಞಾಳುಗವನ್, ಎಕ್ಕಟಿಗರನು, ಸಬಳಿಗರ, ಹಬಳಿಗವರನ್, ಅಪ್ಪರಂ, ದೇವಲಕರಂ. . . . ಅಪ್ಪು (Bp. 16, 18). ಒಳಿಯೆನ್ನವೆ ಹಳ ಚುವ ಅಜ್ಞಾಳುಗವನುಂ ಕಳೆದು (61, 27).

ಅಜ್ಞಾಳಿಕೆ ಅಂಕಿ-ಅಂಕಿ. Firmness of a man, his strength of body (My.).

ಅಜ್ಞಿ ಅಂಕಿ. 1. Bread (S. Mhr.). The term is used only when young children are concerned. Cf. ಅಜ್ಞಿ.

ಅಜ್ಞಿ ಅಂಕಿ. 2. Mother. ಅಜ್ಞಿಯೊ ಬೇಕು, ಅಜ್ಞಿಯೊ ಬೇಕು (My. Prv.). 2, a Malayāla woman (R.; M. ಅಜ್ಞಿ, mother; ಅಜ್ಞಿ, mother; a woman of the Nāya or Śūdra caste; a female of animals; ಅಜ್ಞಿ = Tbh. ಅಜ್ಞ. Cf. ಅಜ್ಞಿ). — ಅಜ್ಞಿ ಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. (My.).

ಅಜ್ಞಿ ಅಂಕಿ. 3. A pap, a teat (R.; M. ಅಂಕಿ; Mhr. ಅಂಕಿ; cf. ಬಂಗು; ಅಮ್ಲಿ).

ಅಜ್ಞಿ ಅಂಕಿ. Tbh. of ಅಜ್ಞಿ (Smd. 346; Œt. II, 54. 100; Kk. 32; ಅರಿ, ಬಟ್ಟಿ Smd. 70).

ಅಚ್ಚಿಕೆ accika. 1. = ಅಚ್ಚು 4. (Tē.; My. only in ಅಚ್ಚಿಕೆಮುಟ್ಟಿ). — ಅಚ್ಚಿಕೆಮುಟ್ಟಿ ಕೆ. dupl. (My.).

ಅಚ್ಚಿಕೆ accika. 2. (fr. ಅಚ್ಚು 8). Paying unjustly (My.).

ಅಚ್ಚಿಗ acciga. (ಅಚ್ಚಿಗ್). = ಅಚ್ಚಿಗ. ಹೆಚ್ಚಿದ ಅದಮಿಯೋ ಒಬ್ಬನು ತಿನ್ನಾ ಅಚ್ಚಿಗಮೋ ಇದಂಥನು, ಅಕಟಕಟ! (Bp. 16, 2). See Abb. P. 9, 149; 14, 100; Rāv. 11, 83; J. 30, 2.

ಅಚ್ಚಿಗ acciga. Tbh. of ಅಚ್ಚ-ಕ. A worshipper; a priest (My.; cf. ಅಚ್ಚಿನೆ).

ಅಚ್ಚು accu. 1. (fr. ಅಚ್ಚು 1) = ಅಚ್ಚ. (The state of being firmly pressed), firmness; (bodily) strength; cf. ಅಕ್ಷ No. 30. **2.** (the state of being confined, limited or controlled), a well-defined, proper boundary or proportion. **3.** (that into which something is pressed, etc.), a mould; what has been formed with a mould. **4.** (what is impressed), an impression; a sign. **5.** (that with which impressions or signs are made), a type, a stamp. **6.** a weaver's reed (C.; T., M., Tē.; Tu. ಅಚ್ಚಿ). ಕಲಿಕನದ ಅಚ್ಚು (Bp. 28, 47). ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡುವದು (B. 4, 125). ಅಚ್ಚಿನ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸುಚಿತ್ತನ ಅಚ್ಚ (Prv.). See ವದಿಯಚ್ಚು. — ಅಚ್ಚು ಕರ. — ಅಚ್ಚರ. A printed letter (My.). — ಅಚ್ಚದಿ. — ಅದಿ. Form to be destroyed, to be annihilated (V. 23, after 11). — ಅಚ್ಚದಿಸು. — ಅನಿಸು. To destroy the form, to annihilate (Kaivalyapaddhati 3, 15, 1). — ಅಚ್ಚಾಳು. — ಅಳು. A firm, strong man (My.; see it separately). — ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು. = ಅಚ್ಚ ಕಟ್ಟು. (My.). — ಅಚ್ಚು ಕೂಟ. A printing press (M.), a printing office (My.; B. 5, 216). ಅಚ್ಚು ಕೂಟಗಳು ಸಾಗುತ್ತವೆ (B. 4, 103). ಅಚ್ಚು ಕೂಟ ಗಣಸ್ತು ಇದಿರುವದು (5, 196). ಅಚ್ಚು ಕೂಟದ ಒಡೆಯನು (5, 214). — ಅಚ್ಚು ಗೋಳ. — ಕೋಳ. To become firm, as devotion (S. Mhr.). — ಅಚ್ಚು ಗೋಲು. — ಕೋಲು. A pin inserted in a millstone to turn it (My.; also ಅಚ್ಚು ಗೋಲು). — ಅಚ್ಚು ಬೆಲ್ಲ. Boiled treacle poured into a mould and thus made into a cake, such a cake of jaggery. ಅಚ್ಚು ಬೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚವಗೆ, ನುಚ್ಚುಗಂಜಿ ಮೆಕ್ಕವಗೆ (Prv.). — ಅಚ್ಚು ಧತ್ತ. Firm devotion (Bp. 28, 47). — ಅಚ್ಚು ಮರ. A wooden mould (My.). — ಅಚ್ಚು ವಡ. — ವಡ. The state of being regular or of a good fine character like the impression from a stamp, as household affairs, work, etc. (My.). — ಅಚ್ಚು ಪಾಕಸು. To cause to be printed (B. 5, 301). — ಅಚ್ಚು ಪಾಕು. To seal (My.; ಮುದ್ರಿಸು G.; to print (B. 5, 101). ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಪಾಕುವ ಯುತ್ತಿ (P. 4, 206). — ಅಚ್ಚು ತ್ತು. — ಒತ್ತು. To impress with a mark, to seal; — to impress firmly, or to press firmly to. ನೊಸಲಿನು ಪಾಕಿಸಿದನು ಅಚ್ಚಿತ್ತಿದನೆ ಸುಂದರಪಟ್ಟವನು ಒತ್ತಿ (Bp. 2, 52). ಪುನರೋದ (ಕುದುಯಂ) ಹೋಗ ಬಿಡನು, ಅಚ್ಚಿತ್ತಿ ಬಿಡು ಬಿಡು (24, 16). See Abb. P. 14, 70; C. Bp. 32, 44.

ಅಚ್ಚು accu. 2. = ಹಚ್ಚು. to affix etc. (My.).

ಅಚ್ಚು accu. 3. (= ಅಚ್ಚು 1). To pay unjustly, as rent for land on which the crop has failed, to make a payment which is not properly due and on account of which one suffers

loss (My.; Tē.; M. ಅಚ್ಚುಕ, expense, waste, custom, demand for; ಅದುವ, expense, esp. customary; see ಅದುವ 1).

ಅಚ್ಚು accu. 4. = ಅಚ್ಚಿಕೆ 1, ಅಚ್ಚುಕ. Intimacy, friendliness, affability, love (cf. ಅಚ್ಚು 1; ಅದಸು; ಅದ್ದು; ಅಚ್ಚು). — ಅಚ್ಚು ಮುಟ್ಟು. dupl. (My.).

ಅಚ್ಚು accu. 1. Atoheen (R.; T., Tē., M. ಅಚ್ಚಿ). — ಅಚ್ಚು ಮುಟ್ಟು. An Atoheen or Pegu pony (R.; Tē., T. ಅಚ್ಚಿ).

ಅಚ್ಚು accu. 2. Tbh. of ಅಚ್ಚ (Smd. 346. 364). A die for playing with (ದಕ್ಕೊಡ ಅಚ್ಚು Mr. 245; Bp. 40, 76); playing at dice, or a dice-box (ದುರೋದರ HIA.). **2.** an axle (Mr. 286; ರಥದ ಅಚ್ಚು Nn. 37; see Si. 276. 277). ಅಚ್ಚಿನ ಕಡೆ ಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅಣಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). **3.** a certain weight of gold (ದೀನಾರ, ನಿಷ್ಕ Nr.). **4.** the soul; — a vowel (My.; Tē., T.; cf. T. ಉಯಿರ್, the soul; a vowel).

ಅಚ್ಚುಕ accuka. = ಅಚ್ಚು 4, etc. ಅಚ್ಚುಕದ ದರಪಾಸಲ್ಪಿ ಮುಪ್ಪಾಡೋ ಮೊಳೆಮು (Bp. 2, 23).

ಅಚ್ಚುಕ accuka. Tbh. of ಅಚ್ಚುಕ (My.; T.).

ಅಚ್ಚುಳ accula. Intimacy (fr. ಅಚ್ಚು 4 ?); or subordination (fr. ಅದಸು 1 ?).

ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತು accula-āyta. = ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತು. An attendant, a guard, a servant (ಪಂಚಾರ ಕ. 86). ಅಯ್ಯು ಅಚ್ಚಿಯೆ ಗೂರ್ಣಿಸುವನೆ, ಅಯ್ಯು ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ಪುಗುವ ಪೊವಿಮುವ ರುಳವಯ್ಯರ ಸೂರ್ಯಾಯರ ಕಡಾಯರ ಕಡಂಗಾಯರ ಅಚ್ಚುಳಾಯರ ರಥನಂ (Smd. 234. 289).

ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತು accula-āyla. = ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತು, etc. (ಪಂಚಾರ ಕ. Sm. 45).

ಅಚ್ಚಿ acci. 1. A kind of fish (Rāv. 5, 115).

ಅಚ್ಚಿ acci. 2. = ಹಚ್ಚಿ. Scarifying, tattooing (My.).

ಅಚ್ಚಿ acci. 1. = ಅಚ್ಚಿ 1, ಅಚ್ಚಿ. Pellucid, transparent, clear, pure, genuine (ಸ್ಪಷ್ಟ, ಹಸನಾದ G.). **2.** crystal (ಸ್ಪಟಿಕಮಣಿ G.). **3.** a bear.

ಅಚ್ಚಿತುವರಿ acci-tuvari. = ಅಚ್ಚಿ ದೊವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚಿಭಲ್ಲ acci-bhalla. A bear.

ಅಚ್ಚಿಮಲ್ಲಿಕೆ acci-mallikē. = ಅಚ್ಚಿಮಲ್ಲಿಗೆ (Smd. 380). A true Jasminum zambac.

ಅಚ್ಚಿ ಸ್ಪಟಿಕ acci-sphatika. = ಅಚ್ಚಿ ಸ್ಪಟಿಕ (Smd. 376). Transparent crystal.

ಅಚ್ಚಿದ್ರಿ a-āchidra. Free from clefts or flaws; unbroken (ತೊಡು ಇಲ್ಲದ್ದು G.). **2.** uninjured, new (ಹೊಸದು G.). **3.** free from defects, not deficient (ಕೊಡಿತ ಇಲ್ಲದ್ದು G.; J. 2, 26).

ಅಚ್ಚಿನ್ಣ a-āchinna. Uncut, uncuttailed, uninjured; — undivided, inseparable. (My.).

ಅಚ್ಚಿಣಿನ acciṇṇa. Hunting.

ಅಚ್ಚಿ acci. (= ಅಚ್ಚು 4 ? or Tbh. of ಅಚ್ಚಿಕಯ?). Excessive love (in ಅಚ್ಚು ಮಾಡು, to fondle, to spoil by indulgence, as a child, S. Mhr.).

ಅಚ್ಚುಕ a-āyuta. = ಅಚ್ಚುಕ. What has not given way or fallen. **2.** firm; permanent, imperishable. **3.** Vishnu. *Krishna* (Bp. 61, 53). **4.** the plant *Morinda tinctoria*.

5, a kind of fish (ಒನ್ನು ತರದ ಮಾನ G.). 6, N. of a vṛitta (Āh.).

ಅಚ್ಯುತಕೆ a-çyutaka. N. of a vṛitta (Āh.).

ಅಚ್ಯುತತ್ವ a-çyutatva. The state of being permanent. 2, the state of being Ācūta or Viṣṇu (Bp. 54, 31).

ಅಚ್ಯುತಾಗ್ರಜ açyuta-agraja. Viṣṇu's or Kṛiṣṇa's elder brother: *Balarāma*. 2, Indra.

ಅಚ್ಯ açhya. The MŚ. form of ಅಚ್ಚ in Śmd. 340. Regarding this form cf. 6. g. ಉಪಚ್ಯಾರ & ವಿಚ್ಯಾರ.

ಅಜ a-ja. 1. Not born, existing from eternity. 2, *Brahmā* (ಪಂಚಾಸನ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 47; ಬ್ರಹ್ಮನು Mr. 524; ಬೇದಬಿಜ್ಜೆಗ Ūt. II, 3). 3, *Viṣṇu* or *Kṛiṣṇa* (ವನಜಾಕ್ಷ, ಕೃಷ್ಣ 47; ಪಂ 524). 4, *Śiva* (ಈಶ್ವರ 47; ಭರ್ಗ 524). 5, a Jina or sovereign saint of the Jainas (ಜನ 47; ಜನಪ 524). 6, *Kāma* (ಮನ್ಮಥ 47; ಮನೋಜ 524). 7, any one of the seven Munis (ಮುನಿ, ಯತಿ 47; ಸತ್ಯಮುನಿ 524). 8, the number nine (Bp. 5, 64). 9, the sun (ಪತಂಗ, ಸೂರ್ಯ 47). 10, rain (ವೃಷ್ಟಿ, ಮದಿ 47; ವೃಷ್ಟಿ 524). 11, a woman (ಕಾಮಿನಿ, ಸ್ತ್ರೀ 47; ತರುಣಿ 524). 12, old paddy (ಪದಿನೆಲ್ಲ, ಹದಿಯ ನೆಲ್ಲ 47; ತಾಲಿ 524). 13, ಧರಣಿ (o. r. ವರುಣಿ, 524). 14, N. of a son of king Raghu (G.), the father of Daśaratha.

ಅಜ aja. A driver, mover, leader. 2, a ram (ತಗರā Śm. 104; ಕುದಿ G.). 3, a he-goat (ಅಜರā Śm. 94; ಜೋತು Nn. 47; Mr. 524). 4, the sign Aries.

ಅಜಕವ ajakava. = ಅಜಕಾವ, ಅಜಗವ, ಅಜಗಾವ. Śiva's bow. (Colebr.).

ಅಜಕಾವ ajakāva. = ಅಜಕವ. (Colebr.).

ಅಜಕುಮಾರಕುಮಾರ aja-kumāra-kumāra. The grand-son of Aja: Rāma (Rām. 26, 17).

ಅಜಗ ajaga. = ಅಜಗವ. N. of a snake (Bp. 46, 28).

ಅಜಗಣ ajagaṇa. A class of metrical feet (Āh.).

ಅಜಗನ್ನಿ aja-gandhi. Smelling like a goat. 2, the plant ತನ್ನದಂಗಿ (Mr. 124; Sk. ಅಜಗನ್ನಿ = ಅಜಗನ್ನಿಕೆ).

ಅಜಗನ್ನಿಕೆ aja-gandhikē. The shrubby Basil or Tulasi, *Ocimum gratissimum* (ತುಂಗಿ, ನಾಬಳ್ಳಿ G.; see ನಾಬಿನ ಬೆಳೆ).

ಅಜಗರ aja-gara. That swallows a goat: a huge serpent, *Boa constrictor* (ತಯು, ವಾಹನ, etc., ಹಿರಿಯ ಹಾವು Mr. 400).

ಅಜಗಲಸ್ತನ aja-gala-stana. = ಅಜಾಗಲಸ್ತನ. (J. 20, 57).

ಅಜಗವ ajagava. = ಅಜಕವ, etc. Śiva's bow. 2, N. of a snake (= ಅಜಗ).

ಅಜಗವವಾಣಿ ajagava-pāṇi. Śiva (Rām. 6, 55, 18).

ಅಜಗಾವ ajagāva. = ಅಜಗವ, etc. (Colebr.).

ಅಜಗಜ aja-gija. reit. *Brahmā* and persons like him (Bp. 54, 5).

ಅಜಜಟಿ aja-jaṭi. Wearing clotted or twisted hair: the flower *Artemisia indica* (ದವನ, ಪುಷ್ಪಪತ್ರಿ, ತಪಸ್ವಿ Mr. 136).

ಅಜಣ್ಣ ajanda. Not sewed, of one piece, as a cloth (My.).

ಅಜತ್ವ ajatva. The state of being *Brahmā* (Bp. 18, 22; 54, 31).

ಅಜಧ್ವನಿ aja-dhvani. The cry of a ram or he-goat. See ಚಿಕ್ಕರಿಸು.

ಅಜನ a-jana. 1. Destitute of living beings. 2, a desert. 3, an insignificant person.

ಅಜನ ajana. 2. Driving, instigating. See ಪ್ರಾಜನ.

ಅಜನನಿ a-janani. Destitute of birth, or of a mother. A word used in cursing (= ತಬ್ಬಲಿ ಹುಟ್ಟು Si. 401).

ಅಜನೆ ajanē. Oh, *Brahmā*! even *Brahmā*. 2, N. of a metrical foot (Āh.).

ಅಜನ್ಯ a-janya. Improper to be born or produced. 2, unfavourable for mankind. 3, a natural phenomenon foreboding evil.

ಅಜಪ್ರಾಸ aja-prāsa. A kind of alliteration (Āh.).

ಅಜಬಾಬು ajabābu. Goods and chattels, furniture, tools, apparatus, baggage, things (My.; Mhr., H.; Br. ಅಸ್ವಾಬು).

ಅಜಭೇದ aja-bhēda. A kind of sheep. See ತಗರ.

ಅಜಮಾಸು ajamāsu. Rough calculation; about, more or less (C.; ಉಪ್ಪು Āh.; Mhr., H.).

ಅಜಮಾಢ aja-miḍha. = ಅಜಾಮಿಢ. N. of men. 2, the town Ajmeer and its district (My.).

ಅಜಮೋದ aja-mōda. = ಅಜಮೋದೆ. Goat's delight. 2, Bishop's weed, *Ligusticum ajwaen* Roxb. (ಶೋಮಕರ್ಕಟ, ಓಪ್ಪು Mr. 136).

ಅಜಮೋದೆ aja-mōdē. = ಅಜಮೋದ, ಅಜಾಮುಲ, ಅಜಾಮೋದ. Bishop's weed, *Ligusticum ajwaen* Roxb. (ಅಜವಾನ G.).

2, common caraway, *Carum carui* (see ಓದಕ್ಕಿ). 3, a species of parsley, *Apium involucreatum*.

ಅಜಯ a-jaya. Non-victory, defeat; defeated (ಶೋತನ್ನ G.). 2, unconquered, invincible. (My.). 3, Viṣṇu.

ಅಜರ ajara. = ಅಜರು. (T. ಅವರಿ, ಅವರಿ, M. ಅಮರಿ, ಅವರಿ, Tē. ಅವರಿ, the Indigo plant, *Indigofera tinctoria* L.). — ಅಜರನುರಿ. = ಅಜರನೀರಿ. A low under-shrub, perhaps *Indigo aspalathoides* Vahl. (Z.; cf. ನೀಲಗಿಡ).

ಅಜರ a-jara. Not subject to old age, undecaying (ಮುಪ್ಪು ಇಲ್ಲದ G.; Bp. 54, 58).

ಅಜರ್ಯ a-jarya. Not friable, not digestible. 2, not subject to decay. 3, friendship.

ಅಜಶ್ಯಂಗಿ aja-śringi. Goat's horn: the shrub *Odina woderi* Roxb. (others: *Odina pinnata*), the fruit of which resembles a goat's horn. See ಉಡಿಮರ; ಕರುಟಗ.

ಅಜಸ್ತ್ರ a-jasra. Not to be injured or interrupted. 2, perpetual, continual. ಅಜಸ್ತ್ರಂ, continually, eternally.

ಅಜಹೆ ajahē. A plant stinging like nettles, *Mucuna pruriens* Hook.;—according to others: cowhage, *Carpopogon pruriens* (ಅತ್ಯಗುವೆ, ಅಧ್ಯಣ್ಣಿ, etc., ನಸಗುನ್ನಿ, or also ಕಮಿತು ಬಿಜಿ Si. 143).

ಅಜಾಗರ a-jāgara. Not awake, not vigilant, not wakeful. (My.). 2, a common weed, *Eolipta alba* Hassk. (St. & Pl.).

ಅಜಾಗರೂಕತೆ a-jāgarūkatē. The state of being not wakeful (My.; Si. 69).

ಅಜಾಗಲಸ್ತನ ajā-gala-stana. Nipple or fleshy protuberance pending from the neck of some goats. 2, a useless object. (My.).

ಅಜಾಗ್ರತೆ a-jāgratē. = ಅಜಾಗರೂಕತೆ. (My.).

ಅಜಾಜಿ ajāji. Cumin seed, *Cuminum cyminum* (ಜೀರಿಗೆ, ಪುಳ್ಳಿಕೆ Mr. 137).

ಅಜಾಜೀವ ajā-jīva. Who lives by goats, a goat-herd.

ಅಜಾಣ a-jāṇa. An unwise, foolish man. ಅಜಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾಡನೆ (Sp.).

ಅಜಾಣ್ಣ aja-aṇḍa. *Brahmā*'s egg: the universe (Bp. 8, 50; 32, 57; 58, 61).

ಅಜಾತ a-jāta. *Unborn, not being in existence.*

ಅಜಾತಕಲ್ಪ ajāta-satru. Having no enemy (ನಾರಿ, ಹಗೆಗಳು ಇಲ್ಲದವನು Nn. 74). 2, N. of Śiva, and of several princes, e.g. of Dharmarāja (My.).

ಅಜಾಮು ajāma. = ಹವಾಮು. (My.).

ಅಜಾಮಿಳ ajāmila. Tbh. of ಅಜಮೋದ. (J. 15, 87; 28, 31).

ಅಜಾಮುಲ ajāmula. A plant, = ಅಜಮೋದ (St. & Pl.).

ಅಜಾಮೋದ ajāmēda. A plant, = ಅಜಮೋದ, etc. (ಓಮುಕಾರು Si. 158).

ಅಜಾರ ajāra. = ಹಜಾರ. (My.).

ಅಜಿ ajī. — ಅಜಗಜ. reit. Pounded or ground lime (ಅರದ ಗೂರ್ಣ Bhn. 43); crushed, bruised state (My.). ಚರಣಾಂ ಗುಹ್ಯದಿಂ ನಿಪುರದಿನ್ ಲೂಪಿ ನಟಿಸಿದಡೆ ಅಜಗಜ ಅಯ್ಯ ತತ್ಕಮಠಂ (Bp. 17, 17).

ಅಜಿತ a-jita. Not conquered, invincible (ಸೋಲದವು G.). 2, unsurpassed. 3, *Vishnu*. 4, a sovereign saint of the Jains (ವ್ಯವ, ಬಸ Nn. 16). 5, Śiva (G.).

ಅಜಿತಸೇನಪದ್ಧಿತ ajita-sēna-paṇḍita. N. of a Jaina scholar, mentioned in three MSS., in the introduction to Ūh., in the following verse: ಅರಸಂ ರಕ್ತಸಗಂಗೆಂ (and) ಗುರುಗಂ (and) ನೆಗದ್ತಿ ಅಜಿತಸೇನಪದ್ಧಿತದೇವರ್ (or ನೆಗದ್ತಿ ಜತ-?) ಪೊರಿದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಗನ್ ಎನೆ ಮುಚ್ಚರಿಸುವರ್ ಅರ್? ನಾಯಿಯುಳೊಳ್ ಏಂ ಪುಟ್ಟಿದನೇ?

ಅಜಿತ್ಯ ajitri. A driver, a mover. See ಪ್ರಾಜಿತ್ಯ.

ಅಜಿನ ajina. The skin, a hide. 2, the skin of an antelope (ಚಗಂದು ತಾಗಲು G.).

ಅಜಿನಕ ajinaka. N. of a snake (Bp. 46, 28; it is also possible to read ಜನಕ).

ಅಜಿನಪತ್ರಿ ajina-patrē. That has skin-wings: a bat.

ಅಜಿನಯೋನಿ ajina-yōni. Origin of the skin. 2, an antelope, a deer (ಚಗಂದು G.).

ಅಜಿರ ajira. Agile, quick. 2, a court, a yard, an area (ಅನಲದ ಅಂಗಣ Mr. 199). 3, an object of sense. 4, air, wind (ಗಾಳಿ G.). 5, the body (ತರೀರ G.). 6, a frog (ಕವ್ವೆ G.).

ಅಜಿವಾನ ajivāna. = ಅಜ್ಞಾನ. Bishop's weed and its seed (My. ಅಜಮೋದ, ಗಣ, ಗಣಾಪಾಸಕ, ದೀಪಕ, ದೀಪ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಭ, ಯುವಾಣಿ, ರಾಕ್ಷಸಿ, ಕ್ಷೇಮ G.; Mhr., H. ಅಜಾನಾ).

ಅಜಿಹ್ಮ a-jihma. Not crooked, straight, upright. 2, a fish. 3, a frog.

ಅಜಿಹ್ಮಗ ajihma-ga. Going straight on. 2, an arrow.

ಅಜೀರ್ಣ a-jirna. Not decomposed. 2, unimpaired. 3, undigested. 4, indigestion (My.; ಅಜಿವೆ, ಅಜಿಮೆ Sm. 60, o. r. ಜೀರ್ಣ; B. 4, 32, 123; Bp. 15, 20). ಅಜೀರ್ಣದಿಂದ ಮೆಯಸಿ ಅಗುಪತಿ (ಜ್ವರ Si.).

ಅಜೀರ್ಣವಟಕ ajirna-vaṭaka. A pill for curing flatulence (My.).

ಅಜೀರ್ಣವಿಕಾರ ajirna-vikāra. = ಅಜೀರ್ಣ No. 4. (B. 4, 123; Mhr.).

ಅಜೀರ್ಣಾಂಶ ajirna-aṁśa. Slight indigestion (B. 4, 135; Mhr.).

ಅಜುರ ajura. = ಅಜರ. — ಅಜುರನೀಲ. = ಅಜರನುಲಿ (Z.).

ಪ್ರಾಕೃತ-ಪ್ರಾ. Prakṛiti or the original source of the material world, Nature. 2, māyā or illusion. 3, a she-goat.

ಅಜೀಯ a-jēya. Invincible (Bp. 1, 41; 5, 63; 36, 40; 39, 9; 52, 25; 54, 35).

ಅಜ್ಜ ajja. 1. Time or circumstances favourable for the purpose, opportunity (S. Mhr.; T. ಅಜ್ಜ; T. ಅಜ್ಜ). — ಅಜ್ಜಗಲ್ಯ. -ಕಳ್ಳ. A crafty thief (S. Mhr.).

ಅಜ್ಜ ajja. 2. = ಅಜ್ಜು 2. (A light substance), the dry filaments of the ekkē and hālē capsules (S. Mhr.; T. ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜ, thinness, lightness; cf. ಹಗುರ?). ಅಜ್ಜನು ಹಾಡಿಸು, to cause such filaments to fly about, as children do (S. Mhr.).

ಅಜ್ಜ ajja. (= ಅಜ್ಜ 2). Tbh. of ಅರ್ಯ q. v. (Sm. 356; Kk. 68; Sm. 64). A grandfather (ಪಿತಾಮಹ, ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆ G.; B. 3, 25; My.; Tu. ಅಜ್ಜ; M. ಅಜ್ಜ; T. ಅಜ್ಜ, ಅತ್ತ). ಕೂಸಿನ ಅಜ್ಜ ಮುತ್ತನ್ನಿರು (B. 3, 111). ಅಜ್ಜಗೆ ಮೊಮ್ಮಗ ಅಕ್ಕಳೆ ಕಲಿಸಿದನು ಅನ್ನೆ. — ಅಜ್ಜ ಉಪದ್ವು ಮೊಮ್ಮಗ ಹಾಡಿದ್ದು ಜೋಡು ಬಾರದು. — ಅಜ್ಜಾ, ಮದುವೆ! ಎನ್ನರೆ ಎನ್ನಗೋ? ಅನ್ನ (Prvs.). See ಮುತ್ತಜ್ಜ; Sm. 89, 234; Kāv. I, 4, 5.

ಅಜ್ಜಿ ajji. Tbh. of ಅರ್ಯ. A grandmother (My.; Tu.; ತನ್ನೆಯ ತಾಯಿ, ಪಿತಾಮಹ G.; cf. ಅಜ್ಜ 2). ಅಜ್ಜಿಗೆ ಅಲಿವೆಯ ಚಿನ್ನೆ, ಮಗಳಿಗೆ ಮಿಣ್ಣಿನ ಚಿನ್ನೆ. — ಅಜ್ಜಿ ನೂತದ್ದೆಲ್ಲಾ (for her livelihood) ಅಜ್ಜಿನ ಉದಾರಕ್ಕೆ ಸರಿ. — ಅಜ್ಜಿಯ ಮನೆಗೆ ಅಜ್ಜ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ಅಯ್ಯ. — ಅಜ್ಜಿ ಸಾಕಿದ ಮಗು ಬೊಟ್ಟಕ್ಕೂ ಬಾರದು. — ಕವ್ವೆ ಇದ್ದವನಿಗೆ ಲಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲ, ಅಜ್ಜ ಇದ್ದವನಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ (Prvs.). See Prvs. s. ವಜ್ಜೆ ಸೀರೆ, ಬಜ್ಜ. — ಅಜ್ಜಿಕಥೆ. A grandmother's story; an idle or foolish story (My.). — ಅಜ್ಜಿಗಡ್ಡೆ. = ಮಜ್ಜಿಗೆ ಗಡ್ಡೆ, q. v. (Si. 146). — ಅಜ್ಜಿಶಾಖೆ. A kind of spider (My.).

ಅಜ್ಜಿಗೇ ajjigē. = ಅಜ್ಜಿಗೆ. Tbh. of ಅರ್ಯ. A double jasmine, a great-flowered jasmine, *Jasminum grandiflora* and *J. auriculatum* (ಇರವನ್ನಿ Sm. 27; ಇರವನ್ನಿಗೇ Ss.; ಜಾಜಮಲ್ಲಿಗೆ, ಗಣಿಕೆ, ಜಾತಿ, ಮಾಗಧಿ, ಸುಮನಸ್ G.). 2, = ಸಮಾರಣ, ಮರುವಳ, ಪ್ರಸ್ತುಪ್ಪ, ಫಣಿಪ್ಪಕ, ಜುಪ್ಪಾರ; ಕೆಲವು ಮರುಗ ಎಂದಿ ಎಪ್ಪುರು (Nr. a).

ಅಜ್ಜು ajju. 1. (= ಅಜ್ಜು 4). The state of living or dwelling together, or that of being associated or on friendly terms (ಸಾವಾಸಿ Sm. 11; cf. ಅಡಸು).

ಅಜ್ಜು ajju. 2. = ಅಜ್ಜು 2. — ಅಜ್ಜುಗುಟ್ಟು. The state of being thin and small. — ಅಜ್ಜುಗುಟ್ಟುಪ್ಪಾಯ. The age of corporeal debility (My.). — ಅಜ್ಜುಗುಟ್ಟು ಮುದುಕ. An imbecile old man (My.).

ಅಜ್ಜು ajju. 3. = ಅದ್ವು 1, etc. To immerse (My.).

ಅಜ್ಜುಕೆ ajjukē. A courtesan.

ಅಜ್ಜುಸೆ ajjusē. = ಅಜ್ಜಿಗೆ (Nr. b.).

ಅಜ್ಜಿಲೆ ajjilē. = ಅಜ್ಜಿಲೆ. The plant *Flacourtia cataphracta* (ನೆಲನೆಲ್ಲಿಯ ಗಿಡ G.).

ಅಜ್ಞ a-jña. Not knowing. 2, ignorant (ಅವ್ಯವಹಾರದವಂ Mr. 239). 3, unwise, stupid, foolish. ಅಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಗ್ಗಿನ ಹಾಗೆ, ಪ್ರಾಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ಫಲದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅಜ್ಞತೆ a-jñatē. Ignorance (ಅಜ್ಞಾನ Nn. 124, 156).

ಅಜ್ಞಾತ a-jñāta. Unknown. (J. 24, 62).

ಅಜ್ಞಾತವಾಸ ajñāta-vāsa. Whose dwelling is unknown. 2, an unknown dwelling-place (Bh. 3, 23, 50). ಅಜ್ಞಾತ ವಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಾಟ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅಜ್ಞಾನ a-jñāna. Ignorance. 2, inadvertence. 3, māyā or prakṛiti.

ಅಜ್ಞಾನಕೃತ a-jñāna-kṛita. Done inadvertently. (My.).

ಅಜ್ಞಾನತನ a-jñānatana. Ignorance (My.; B. 5, 169).

ಅಜ್ಞಾನಿ a-jñāni. Ignorant, unwise, stupid; a stupid person (ಸಸು Śm. 110). See Bp. 57, 24; 58, 33.

ಅಜ್ಞಾನ ajñāna. = ಅಜ್ಞಾನ. (My.).

ಅಂಚ aṁcā. = ಅಂಚನ. See ರೋಮಾಂಚ.

ಅಂಚಡಿ aṁcādi. = ಅಚ್ಚಡ. See ಅಡಿವೆ.

ಅಂಚನ aṁcāna. Going. 2, bending, curling. See ಉದಂಚನ, ರೋಮಾಂಚನ.

ಅಂಚಲ aṁcāla. -ಕ. The end or border of a cloth (ಸಿಗು Mr. 342).

ಅಂಚಿಕೆ aṁcāikē. = ಹಂಚಿಕೆ. (My.).

ಅಂಚಿತ aṁcāita. Gone. 2, bent. 3, worshipped, honoured. 4, manifest, distinguished, noted, apparent, clear, pure; shining, bright; beautiful (ವಿಶದ, ಪ್ರಕಟ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಪ್ರಕಾಶ, ಸ್ಥುಟ, ಕಾಣ್ಪುದು Mr. 449; ಚಂದ್ರ G.). 5, asked, requested. See Bp. 2, 4; 4, 68; 22, 4; 24, 3; 39, 57; 55, 47; 60, 44.

ಅಂಚು aṁcū. 1. = ಹಂಚು. To divide (My.).

ಅಂಚು ಖಂಚು 2. = ಹಂಚು (My.). See ಕಬ್ಬಿಣಂಚು, ಕಬ್ಬಿಣಂಚು.

ಅಂಚು ಖಂಚು 3. = ಹೊಂಚು. To lurk, etc. (My.).

ಅಂಚು aṁcū. Tbh. of ಅಂಚು. (Tē.; cf. ಅರಗು 1, No. 1 & 2). An end or top (ಕೋಟಿ, ಅತ್ತಿ Si. 415); the edge or face of a sword (ಅಯುಧಗಳ ಬಾಯಿಧಾರೆ, ಕೋಣ, ಪಾಲಿ, etc. Si. 291); a brim; the corner or brim of the mouth (ಬಾಯಿಯ ಅಂಚು, ಸ್ವಲ್ಪ Si. 214); selvage, skirt, border; a boundary, a bank, a shore; side, proximity (My.). ಸೀರೆಯ ಅಂಚು (ಅಂಚಲ, ಅಂಚುಕಪ್ಪುನು Nr.; see B. 3, 102, 103; Si. 222). ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಮಿಂಚಿನ ಭಯ ತಪ್ಪೇತೇ?—ಅಂಚು ಇಲ್ಲದ ಹೊಲವಿಲ್ಲ, ಸಂಚು ಇಲ್ಲದ ಮಾತು ಇಲ್ಲ (Prvs.).—ಅಂಚುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To construct a bank, boundary, etc.; to fold up the border of a cloth; to form a selvage, etc. (My.).

ಅಂಚೆ aṁcē. 1. A postal road (ಸಥಭೇದ Śm. 85); a stage, a relay;—the post (ಬಿಜಾಲು Čb.; My.; Tu., T., M. ಅಂಚರ, ಅಂಚರ; Tē. ಅಂಚೆ). ಅಂಚೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವುದು, to go by post (C.). ಅಂಚೆ ಕಾಗದ ಮುಂಡೇ ಬನ್ನರೆ ಲಂಚ ಯಾಕೆ? (Prv.).—ಅಂಚಕಚೇರಿ. A post office (My.).—ಅಂಚಕಟ್ಟು. A post stage or office (B. 4, 86).—ಅಂಚೆ ಬಿಜಾಲ್. A post carried on by means of post runners (8. Mhr.).—ಅಂಚೆಮಾರ್ಗ. A post road (B. 5, 2, 299, 300).—ಅಂಚೆಯವ. -ಅವ. A post runner (My.).—ಅಂಚೆಯದು. -ಇದು. To place a relay of horses, etc. (V. 4, 10).

ಅಂಚೆ a12-ṁ-čē. 2. = ಅಚೆ. On that side, beyond (Čh. v. 87; Tu. ಅಂಚೆ).

ಅಂಚೆ aṁcē. Tbh. of ಹಂಸ (Śmd. 348, 357; Śm. 29, 85) or ಹಂಸ (Kk. 9). See ಅರಸಂಚೆ. ಬಿಟ್ಟು ಮೈತ್ನು ಎಸೆವ ಅಂಚೆಯ ಸವುಲಂ (Śmd. 24).—ಅಂಚೆದುಪ್ಪದ. -ತುಪ್ಪದ. Goose-down (Rāv. 4, after 14).—ಅಂಚೆದುಪ್ಪದಿವಾಸು. -ತುಪ್ಪದಿವಾಸು. A bed of goose-down (J. 11, 19).—ಅಂಚೆದೇರೆ. -ತೇರೆ. He who rides on a goose or swan: Brahmā (Śm. 8; ಬೋಮ್ಮ Kk. 9).—ಅಂಚೆವದ. -ಮದ. A young aṁcē (Rāv. 12, 23).—ಅಂಚೆವಿಟ್ಟು. Tbh. of ಹಂಸವಿಟ್ಟು (Śmd. 380). A flock of geese or swans.

ಅಂಚೆದಾರ aṁcē-dāra. A postal officer (My.).

ಅಂಚಕ aṁcāka. Anointing; making clear. See ವ್ಯಂಚಕ.

ಅಂಚನ aṁjana. Anointing; making clear. 2, a black collyrium applied to the eye-lashes (ಕಜ್ಜಳ, ಕಾಡಿಗಿ Nn. 61; ಬಯಲೆಗವ್ವೆ Čt. II, 80). 3, material of this collyrium, as lamp-black, antimony, etc. 4, magic ointment. 5, ink. 6, night. 7, fire. 8, the elephant of the west or south-west (ದಿಗ್ಗಜಭೇದ Nn. 61). 9, a kind of domestic lizard. 10, a kind of tree (perhaps Terminalia arjuna W. & A., as our MS. reads ಅರ್ಜುನ).

ಅಂಚನಕೇಶಿ aṁjana-kēsi. N. of a vegetable perfume.

ಅಂಚನಕ್ರಿಯೆ aṁjana-kriyē. Smearing, anointing. See ಎಚ್ಚು.

ಅಂಚನಾದ್ರಿ aṁjana-adri. The collyrium-mountain of the west (J. 7, 55), one of the hills at Tirupati (My.).

ಅಂಚನಾಂತಿ aṁjanā-vati. The female elephant of the north-east. 2, = ಅಂಚನೆ (My.).

ಅಂಚಿನಿ aṁjani. A hollow tube for black collyrium (ಕಾಡಿಗಿಯ ಕೊದವಿ Mr. 337).

ಅಂಚಿನಿಕೆ aṁjanikē. A species of lizard. 2, a small mouse.

ಅಂಚಿನೆ aṁjanē. -ನಾ. N. of Hanumanta's mother.

ಅಂಚಲಿ aṁjali. = ಅಂಚಲಿ. The cavity formed by putting the hands side by side, hollowing the palms (ಬೋಗಸೆ G.); when the hands in this form are raised towards the forehead, it forms the appropriate salutation from inferiors to their superiors. 2, a measure of corn, etc. sufficient to fill both hands when placed side by side, a kuḍava.

ಅಂಚಲಿಕಾರಿಕೆ aṁjali-kārikē. Making the aṁjali: an earthen doll. 2, the plant Mimosa pudica.

ಅಂಚಲಿಪುಟ aṁjali-puta. = ಅಂಚಲಿ No. 1. (My.).

ಅಂಚಲಿಬನ್ನ aṁjali-bandha. Salutation, with the aṁjali raised towards the forehead. (My.).

ಅಂಚನ aṁjasa. Straight. See ಸಮಂಚನ.

ಅಂಚನಾ aṁjasā. Straight on, truly, justly (ದಿಟ, ನಿಜವು Nn. 129; ದಿಟ Mr. 537). 2, quickly, soon (ತುರಿತ, ಬೇಗ 129; ತುರಿತ 537).

ಅಂಚಿ aṁji. = ಹಂಚಿ, etc. (My.).

ಅಂಚಿಕೆ aṁjikē. Fear (ಸುಗಿ Śm. 80; ಭಯ, etc. Si. 67; My.; B. 2, 16). ಬಹಳ ಅಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಉಣ್ಣು ಮಾಡುವ ಕಾಳಗ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳ (ಎಲೆರಾತನನ Si. 293). ಅಂಚಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಇಹುದೇ? (Bp. 18, 16).

ಅಂಚಿಸು aṁjisu. To frighten. ಅಂಚಿಸಿದಂ ಮೂಲೋಕ ಮಂ ತಾರಕಂ (Śmd. 260). See J. 20, 25; Si. 294; B. 5, 232.

ಅಂಚೀರ aṁjira. = ಅಂಚೀರ. A species of fig-tree, Ficus oppositifolia. 2, a fig.

ಅಂಚು aṁju. 1. = ಅಂಚು 1, of which it is a contraction. To fear, to feel anxiety; to be afraid of (ಭಯ Śmd. Dh.; C.; T., M., Tē., Tu.). ಕೈತವಕೆ ಅಂಚಿ, ಮೊದಲಿ ಮುಟ್ಟು ಇದಂ (Śmd. 67). ಪುಲಿಗೆ ಅಂಚಿ, ಪುತ್ರಮಂ ಮೊಕ್ಕು, ಅದರೆ ಪಾವ ಕೊನ್ನುದು (159). ಪಾವಕ್ಕೆ ಅಂಚುಗುಂ ತಕ್ಕಂ (159). ಉಡುಮೆ? ಅಂಚೆಮೆ? (177). ಅಂಚ ಕೊಡುವ ಧನ (ಅತ್ಯುಪಚಾರ, ಲಂಚ, etc. Mr. 270). ಅಂಚದವನು (ಅಫೀರ, ಕಾತರ Si. 359). ಅಳುಕದೆ ಅಂಚದೆ (Bp. 17, 11). ಕಣ್ಣು, ಹರಣಕ್ಕೆ ಅಂಚಿ, ನೆಡಿ ಭಯ ಗೊಣ್ಣು, ನೀನ್ ಅಯಿತ ಇದೇಯೋ? (18, 56). ಅವನಾದೆ ಅಂಚಿ (25, 29). ಆ ಕುಸರಿಗಳಿಗೆ ಅಂಚುವೆನೆ? (43, 58). ದಹನಂ ದಹಿಸ

upper loft in a house used as a place of lumber and repository for stores (C.). 3, an apartment on the roof. 4, a tower, a buttress. 5, a scaffold or stand on poles (My.; ಮಂಚಿಗೆ Si. 110; T. ಅದಕ್ಕೆ). Cf. ಅಟ್ಟವೆ 2, ಅಟ್ಟ. 6, = ಅಟ್ಟಣ No. 2, ಅಂಗ, etc., the palate of the mouth (My.). ಅಟ್ಟಕ್ಕೆ ದಾಟದ ಬಡ್ತಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಪಾಪ್ಯಾಳೇ?—ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಮು, ಚಿಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಬಿಲ್ಲು; ಕುಟ್ಟು, ಎಲಾ, ಮೂಗಾವುದ!—ಅಟ್ಟದಿನ್ನ ಬಿಡ್ತೆ ನನ ದಡಿಯಿನ್ನ ಚಿಟ್ಟಿದರು. — ಅಟ್ಟ ಸ್ವರ್ಗವಲ್ಲ, ಗಟ್ಟ ಮೇರುವಲ್ಲ (Prva.). See B. 4, 121. 136. — ಅಟ್ಟಗವರ್. -ಕವರ್. (Smd. 385). A tall bifurcated (or lateral) branch. — ಅಟ್ಟಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. (= ಅಟ್ಟಗೋಲು). A long staff or pole (ಕುರು ದಣ್ಣ Mr. 350, o. r. ಕುರುದಣ್ಣ). — ಅಟ್ಟವಡಿ. (-ಬಿಡಿ?). (Smd. 385; Kk. 96). A long stick (?). — ಅಟ್ಟಪಾಸ. (Smd. 385; Kk. 96). = ಅಟ್ಟಾಸ. A loud laughter or outcry. 2, pomp, parade, ostentation (ಬದಿವಾರ Cb.; My.). See J. 10, 35; 16, 25; 26, 34. — ಅಟ್ಟಪಾಸಗಾತಿ. An ostentatious man (My.). — ಅಟ್ಟಾಸುರ. -ಅಸುರ. Excessive trouble (Abh. P. 13, 51).

ಅಟ್ಟ attā. 3. = ಹಟ್ಟ. A market-place. — ಅಟ್ಟ ಎಲಾಸಿನಿ. Dallying in market places: a prostitute (ಹಟ್ಟ ಎಲಾಸಿನಿ Nr.).

ಅಟ್ಟ attā. 4. Dried, dry (Sk.; cf. ಅಟ್ಟು 8).

ಅಟ್ಟ attā. 5. Boiled rice, food (Sk.; cf. ಅಟ್ಟು 10).

ಅಟ್ಟಣ attāṇa. (The hind part of) the deck of a vessel (used as a cook-room). ಹಡಗಿನ ಅಡಿನ ಅಟ್ಟಣಂ ತರ್ವಣಮನಿಕ್ಕು (Mr. 408). 2, = ಅಟ್ಟ 2, No. 6, the palate (Mg.).

ಅಟ್ಟಣೆ attāṇē. = ಅಟ್ಟಣೆ. See ಪಡಿಯಟ್ಟಣೆ, ಮುಗಿಲಟ್ಟಣೆ.

ಅಟ್ಟನಣೆ attāṇē. = ಅಟ್ಟನಣೆ 1. (My.).

ಅಟ್ಟನೆ attāṇē. 1. Tbh. of ಅಟ್ಟಮ (Smd. 365; Sm. 19).

ಅಟ್ಟನೆ attāṇē. 2. = ಅಟ್ಟ 2, No. 2. (My.). 2, a structure of poles put on stones, on which a stack is heaped (My.).

ಅಟ್ಟಣೆ attāṇē. = ಅಟ್ಟಣ, ಅಟ್ಟಣೆ, (ಅಟ್ಟಣೆ, ಅಟ್ಟ). Tbh. of ಅಟ್ಟಣ (Ct. II, 39; ಅಟ್ಟಣೆ Ct. I, 9; ಅಟ್ಟ, ಕಟ್ಟಮ, ತಟ್ಟ Nr.; ಅಟ್ಟ Mr. 192). See Bp. 16, 10; Abh. P. 5, 103; ಮುಗಿಲಟ್ಟಣೆ.

ಅಟ್ಟಾಲ attāla. = ಅಟ್ಟಣೆ q. v. & ಅಟ್ಟಾಲ. An apartment on the roof (Sk.). 2, a palace (ಅರಮನೆ G.). 3, a breast-high wall, a parapet (ಎದೆಯುದ್ದ ಗೋಡೆ G.). 4, a bastion (ಕೊತ್ತಲ, ಬುರುಜು G.).

ಅಟ್ಟಾಲಕ attālaḥ. An apartment on the roof.

ಅಟ್ಟಾಸ attāsa. Tbh. of ಅಟ್ಟಪಾಸ. (My.; Mhr. ಅಟಾಸ).

ಅಟ್ಟ attī. 1. = ಹಟ್ಟ. (My.).

ಅಟ್ಟ attī. 2. (= ಅತಿ?). See ಅಟ್ಟಟ್ಟ 8, ಅಟ್ಟು 2.

ಅಟ್ಟಗಾಲಿಗ attigāliga. See ಅಲ್ಲಿಗಾಲಿಗ.

ಅಟ್ಟಿಸು attisu. 1. To take or retain possession of (S. Mhr.; Mhr. ಅಟ್ಟಿಸು, to take up, take possession, etc.). ಅವನು ಆ ಕಳವು ಅಟ್ಟಿಸು ಕೊಟ್ಟನು (S. Mhr.). ಪುಣ್ಯ ಸಾಂಪತ್ತನ್ನು ಗೋವೆಸರಕಾರದವರು ಅಟ್ಟಿಸು ಕೊಟ್ಟರು (S. Mhr.).

ಅಟ್ಟಿಸು attisu. 2. To cause to pursue, etc. (C.).

ಅಟ್ಟಿಸು attisu. 3. To cause to evaporate by boiling or the agency of natural heat (C.). 2, to cause to be wasted or become worn out (C.). ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಬಲಿಯ ಮೇಲೆ ಏವಿಸಿ, ಬುಡಕೆ ಉರಿ ಹಟ್ಟಿ, ಅಟ್ಟಿಸಿ, ಉಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ;

ಈ ಉಪ್ಪಿಗೆ ಅಟ್ಟಿಸು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 4, 204). ನೀರು ಅಟ್ಟಿಸಿದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ (ಗಿಟಕ G.). ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಇನ್ನಿನ ತನಕ (ನನ್ನ) ಬೇವಾ ಅಟ್ಟಿಸು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಪಾನ ಮಾಡಿ, ಈಗ ಎರಡನೆಯವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಡಲಿ? (B. 2, 33).

ಅಟ್ಟ attū. 1. (= ಅಣ್ಣ 1) An (obsolete) verb to which the kṛit ಅಟ್ಟು 2 (Smd. 204) belongs. To be joined.

ಅಟ್ಟ attū. 2. = ಅಟ್ಟ 1, (ಅಣ್ಣ 2). The state of being joined. 2, closeness; imperviousness. 3, the state of being crowded or thronged, pressed or squeezed. 4, joining, fitting, being becoming or proper. 5, relationship (Tc. ಅಣ್ಣ, relationship; T., M. ಅಡು, to come into contact, come nigh, etc.; to beseech, to be fit or proper, to be proportionate to; ಅಡುತ್ತವೆ, a relation; cf. ಅಡ್ಡು 4, ಅಟ್ಟು 3, ಅಡಗು 3, ಅಡವು 1, ಅಣ್ಣ 2). — ಅಟ್ಟಟ್ಟ. -ಅಟ್ಟ. Intimate love (P. Abh. 11, 23). — ಅಟ್ಟಡಮ. An impervious forest (S. Mhr.; Bp. 23, 19; 32, 6). — ಅಟ್ಟುಂಜಗ. ಅಟ್ಟು-ಂಜಗ (Smd. 204). A close fight. — ಅಟ್ಟುಪ್ಪರಿ. ಅಟ್ಟು-ಂಜರಿ (Smd. 204). = ಅಟ್ಟುಪ್ಪರಿ, ಅಟ್ಟುಪ್ಪರಿ. Gifts from relations or friends to the bride and bridegroom at the time of marriage (ಬದಿವದಿ Kk. 53, o. r. ಅಟ್ಟುಪ್ಪರಿ). — ಅಟ್ಟುಪ್ಪರಿ. = ಅಟ್ಟುಪ್ಪರಿ, etc. (ಬದಿವದಿ Sm. 61). — ಅಟ್ಟುಪ್ಪರಿ. = ಅಟ್ಟುಪ್ಪರಿ. (My.).

ಅಟ್ಟ attū. 3. (= ಅಣ್ಣ 1, No. 3). To keep close to, to follow, to run after. 2, to pursue, to chase, to drive; to drive away (ಅನುಧಾವನ Smd. Dh.; J. 4, 16; My.). 3, to send, people or things (Abh. P. 4, after 42; 11, 22. 23. 24; My.; cf. T. ಅನುಪ್ಪ, Tc. ಅನುಪ್ಪ, to send). ಎಡದಿವರನ ಅಟ್ಟಿ ಮೋದುವ ಪಡಿಯಟ್ಟಣೆಗೆಗ್ಗ (Smd. 16). ಅನುಕಾರಂಗಳಂ ನಿಲರ್ ಅಯವೆ, ಅಟ್ಟ (J. 26, 4). ಪಾಣವನ ಸೇನೆ ಅಟ್ಟಿಸುವವನ ಅನುಭೂತವಾಡಿಗೆ ಬಡನೆ ಗೋಡುಟ್ಟು (8, 40). ಅಟ್ಟಿ ಬಹು ಮದಕೆಯು ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು (Dp. 172, 2). ಅನರು ಓಡಿ ಹೋದರು; ದೇರಾಯನನು (Darius) ಅವರ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿದನು; ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಕುತೀ (Scythian) ಜನರನ್ನು ಅಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾ (B. 4, 217). ಕಾಡುಗುದುರೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಎರಡನೆಯ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿಡ್ಡೆ ನೋಳಿಗೆ ಸೇರಗೊಡದೆ, ಲತ್ತಿ ಚಾಡಿಸಿ, ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ, ಅಟ್ಟುತ್ತವೆ (B. 5, 13). — ಸ್ವಂತ ಬೆನ್ನುಯಿಂದ ದೂತನ ಅಟ್ಟಿಯುಂ ದಾರಂ (Smd. 283). ಎಮ್ಮುವನ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಅಟ್ಟಿದಂ (Bp. 28, 38). ನಾರಿ (ಹುಗ್ಗಿಯಂ) ದಾಸಿಯ ಕೆಯ್ಯಲಿ ಅಟ್ಟಲು (33, 17). ನೀನ ಅದ ನೋಡಿ ಕೋ, ತಿವನ ಅಟ್ಟಿದ ಓರಿಯನು! (53, 17). ಎದುರನ ಅಟ್ಟಿದ ಬುನಕ ಬನ್ನನು (Bh. 1, 8, 86). ಇದು ಕಾವಣ್ಣಿ ಜನರೇನ್ನನ ಅಟ್ಟಿದ ಪಯವಾತಂ (Rā. 5, 22). See also Abh. P. 11, 23; Bp. 5, 6; 25, 29; 28, 36; 39, 44. 48; Prv. 8, 12; ಅಪ್ಪಿಯಟ್ಟು, ಎದ್ದುಟ್ಟು, ಬೆನ್ನಟ್ಟು, ಹಿನ್ನಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟುಡಮ. -ಅಡು. To pursue, to chase about (My.).

ಅಟ್ಟ attū. 4. Pursuing, sending. See ಅಟ್ಟುಳಿ 2.

ಅಟ್ಟ attū. 5. To put (My.; Tu.). ಅಡೋಗಿಸುವ ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟಿದೋ? ಸೀ ಇಡೋ? ತುಪ್ಪವನ ಅಟ್ಟಿನ ಎಣ್ಣೆ? ಕುದಿಯಲೆ ಅಡಿಯೋ? (Bp. 14, 9). See ನೀರಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳು. ಒಟ್ಟಟ್ಟ (i. e. ಅಟ್ಟಲಾಗಿ), ನೀರಟ್ಟ ಮುದ್ದೆ ಗನವಾಯಿತು (Prv.).

ಅಟ್ಟ attū. 6. Putting, placing. — ಅಟ್ಟುಕುದ. N. of a game in which cowries or tamarind stones are put from hole to hole on a wooden board (My.). — ಅಟ್ಟುಗುಣಿ. -ಕ.ಣಿ. = ಅಟ್ಟುಕುದ. (My.). — ಅಟ್ಟುಗುದ. -ಕುದ. = ಅಟ್ಟು

ಅಡ. (My.). — ಅಟ್ಟುಗುದಮಣ. The board for that play (My.).

ಅಟ್ಟು attu. 7. (fr. ಅಡ್ 2). To evaporate (v. i.) on account of artificial or natural heat, to become dry; — to be wasted or become worn-out (C.; Mhr. ಅಟ್ಟೇ, to waste or dry up, as the body, a well; to wear and waste through teasing or tormenting; etc.; cf. Tbh. ಅಟ್ಟ 1; ಅಟ್ಟುರಿಸು).

ಅಟ್ಟು attu. 8. The state of being free from fluidity. — ಅಟ್ಟುಪ್ಪ. Salt produced by evaporation; sea-salt (ಪಾಕ್, ಬಿಡ Si. 312; ವಸುಕ Mr. 143; B. 4, 204); a kind of inferior salt (My.).

ಅಟ್ಟು attu. 9. = ಅಡು 1. To cook (a term only found in Si.). ಅಟ್ಟುರ ಪಟ್ಟ ಅಡಿಗೆ (Si. 313, 314).

ಅಟ್ಟು attu. 10. P. p. of ಅಡು 1, q. v. — ಅಟ್ಟಿದ. — ಎಡ. A place where (one's) food has been dressed: one's native place. ಅವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪೋದರೂ ಅಟ್ಟಿದ ಅಭಿರಾಜ ವಿಡಮ (Priv.).

ಅಟ್ಟು attu. 11. = ಅಟ್ಟ 2, ಅಟ್ಟು etc. (My.).

ಅಟ್ಟು attu. 12. = ಅಟ್ಟು 1. To be within reach (My.; cf. ಅಟ್ಟು 3).

ಅಟ್ಟು attu. 1. A crowd, a throng, a multitude (ಪಟ್ಟಣ G., ಗುಮ್ಮು ಡಬ.); a confused mass. ಮರುಳುಮಾಯ ಅಟ್ಟು (ನಿರವ Mr. 85). 2, the state of being close or squeezed: annoyance, trouble (C. Bp. 32, 45; 38, 2; J. 2, 5).

ಅಟ್ಟು attu. 2. A hunting-animal (ಸೋಮ ಮೃಗ Mr. 360).

ಅಟ್ಟು attu. 1. = ಅಟ್ಟ, etc. See ಉಟ್ಟುಟ್ಟು.

ಅಟ್ಟು attu. 2. = ಅಡೆ. (That adheres? or that is like a headless trunk?) a leech (My.; T., M.).

ಅಟ್ಟು attu. 3. A headless trunk, especially one retaining vitality (ಕುನ್ದ ಸ್ಮ. 44; ಮುಣ್ಣ 89; ಕಡುಕು, ಕ ಬನ್ದ Kk. 41; My.; T.; T. ಮಟ್ಟು). ರಾಗದಿಂ ವಾಹಕರ ಅಟ್ಟು ಮುಂ ತುರಗದ ಅಟ್ಟುಯುಂ ಅಡಿವ ಅಜರಂಗದೋ (Abh. P. 13, 65). ತರೆ ಪವದ ಅಟ್ಟು (Bp. 6, 7). ಗಗನಭಾಗಕ್ಕೆ ನೆಗಿದು ಪೋ ಪ ಅಟ್ಟುಗಳ (21, 21). ಅಟ್ಟಿಯನ್ನಮ್ ಅಗಲ್ಲು ಕೆಯ್ ಅಳವಟ್ಟು ತ ರೆ ಮುರು ಭಾಷ ಎನುತ ಬೊಟ್ಟುಟ್ಟು (52, 40). See also Bp. 14, 30: 28, 27; 49, 15; 51, 73; 52, 44; J. 22, 23. — ಅಟ್ಟಿಯಾ ಟ್. — ಅಟ್ಟ. The motions or play of headless trunks (Abh. P. 10, 235).

ಅಟ್ಟು attu. 4. A sole (of leather); a sandal (ಕ ರ್ ಸ್ಮ. 89; ಕೆರವ G.; My.; T., Tē., Tu.). ಒನ್ನು ಅಟ್ಟಿಯ ಕೆ ರಮ (Bp. 31, 4). ಅಟ್ಟಿಯ ಕೆರವಂ ಮೆಟ್ಟಲು ಅಟ್ಟವೇದಾ ಹಾಗಾ ಯ್ತು (Priv.). See ಒಳಟ್ಟು, ಬಿವರಟ್ಟು. 2, skin (of any part of the body, My.); bark (of a tree, My.). 3, the juiceless remainder of milled sugar-cane (My.; = ಅಟ್ಟೆ, ಅಕ್ಕಟ್ಟು).

ಅಟ್ಟು attu. 5. What is pushed: a shuttle. ಪಟ್ಟು ನವಿರ ಅಟ್ಟು (ತಸರ, ಸೂತ್ರವೇಷ್ಠನ Nr.).

ಅಟ್ಟು attu. 1. = ಅಟ್ಟು. (Ct. I, 9; Tu. ಅಟ್ಟುಲಿಗೆ a loft on palm).

ಅಟ್ಟು attu. 1. = ಅಟ್ಟು. (Ct. I, 9; Tu. ಅಟ್ಟುಲಿಗೆ a loft on palm).

ಅಟ್ಟು attu. = ಅಟ್ಟ, etc. Mud (My.).

ಅಟ್ಟು attu. (= ಅಟ್ಟುಲಿಗೆ). A scaffold or stand on poles (My.). 2, = ಅಟ್ಟು 2, No. 2. (My.).

ಅಥರ athara. Eighteen (My.; Mhr. ಅಥರಾ).

ಅಥಾಣಾ athāṇā. N. of a rāga (My.).

ಅಡ aḍa. 1. = ಅಟ್ಟ 1, etc. (ಅಡ 4). Play, etc. See ಅಡಗ 1.

ಅಡ aḍa. 2. = ಅಡು 2, etc. Cooking. See ಅಡಬ 1.

ಅಡ aḍa. 3. — (T. ಅಡಾ, ಅಡೇ, an interjection used in calling to a man-servant or one of the lowest sort of people; cf. ಅರಾ). — ಅಡ ಅಡಾ. rep. ಅಡ ಅಡಾ ಎಮ್ಮನನನ್ನು (i. e. a Tamil man) ಅಡವಯಲ್ಲಿ ನಿಗು (Priv.).

ಅಡ aḍa. 4. (= ಅಡ 1, ಅಡ 4). — ಅಡಬ. dupl. Rashly, e.g. ಅಡಬದ ತಿನ್ನು (S. Mhr.; Tu. ಅರಬರ; Mhr., H. ಹಡಬದ, hurry and hubbub; tumult and confusion). — ಅಡಹದಿಸು. dupl. (from an ಅಡಹದ). To make haste; to move forward with impetuosity, to rush (Abh. P. 8, after 61). ಗಂಗೆಯ ಮರುಗಲನ್ ಅಡಹದಿಸಿ ಪುಗುವಿನಂ ಭಯವತದಿಂ (Smd. 294; Kāvya. I, 5, 37).

ಅಡ aḍa. 5. (= ಅಡ 4). — ಅಡಬದಿಸು. dupl. (from an ಅಡ ಬದ). To move suddenly, to start. ಸಪ್ಪಕ್ಕ ಕೂಸು ಅಡಬ ದಿಸಿ ಎಡ್ಡ ತಿತು (B. 3, 51). ಕರಡಿಯ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬದಿದರೆ ಸಿ ಟ್ಟಿನಿನ್ದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಅಡಬದಿಸುತ್ತದೆ (5, 258).

ಅಡ aḍa. 6. = ಅಡವ 2, (ಅಡು 3), ಅಡ್ಡ 1. The state of being across, transverse, or in the way; the state of being awry; that of being broad-wise or horizontal (ತಿಯಕ್ಕು G.); crosswise. 2, obstructing, an obstruction, an impediment. 3, the state of being contrary or per-verse. 4, that of being crossed or interbred.

5, (= ಅಡ 3; Mhr. ಅಡ) that of being subordinate, less, minor, or extra. (Cf. Mhr. ಅಟ್ಟ, ಅಟ್ಟ, ಅಡ). — ಅಡಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟು 1, ಅಡ್ಡ ಗಟ್ಟು 1. To arrest, to stop; to thwart (ಅಡ್ಡಲಾಗು Bhn. 37; My.). ನಮ್ಮನ್ನು ಅಡಗಟ್ಟು ಬೇಡ (My.). — ಅಡಗಡೆ. — ಕೆಡೆ. To fall across or down before

(another), to prostrate one's self. ಭೂನಾಥನ ಎಡೆಗೆ ಬೇಗದಿ ಬ ನ್ನು ಅಡಗಡೆದಂ (Anubhavaśikhāmapī 10, 16). — ಅಡಗೋಡೆ. = ಅಡ್ಡ. (S. Mhr.). — ಅಡಂಕೆ. — ಅಂಕೆ. = ಅಡ್ಡಂಕೆ. (My.). — ಅಡವಾ

ತಿ. = ಅಡ್ಡ. A cross breed, a mongrel or inferior kind or caste (S. Mhr.; Tu.; Tē. ಅಟುಜಾತಿ). — ಅಡತಾಳೆ. Untrust-

worthiness (Sd.; Mhr. ಅಡತಾಳಾ, a cross-examination, as of an account). — ಅಡದೋಡು. — ತೋಡು. = ಅಡ್ಡದೋಡು, q. v.

— ಅಡಬೇನೆ. An additional sickness (S. Mhr.). — ಅಡಮು

ಟ್ಟು. An ill-behaved, bad fellow (S. Mhr.; Mhr. ಅಡಮೂತೆ, stupid, awkward). — ಅಡವಟ್ಟು. ಅಡ-ಬಟ್ಟು. The contrary of

roundness, crookedness, ugliness. — ಅಡವಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು. A

deformed cocoa-nut kernel (S. Mhr.). — ಅಡವಟ್ಟುಕೊಟ್ಟುಂ

ಮೋಡ. A face that is like a deformed cocoa-nut kernel

(S. Mhr.). — ಅಡಶಾಯ್. = ಅಡ್ಡ ಶಾಯ್. (J. 8, 86). — ಅ

ಡಾಣಿ. — ಅಣಿ. A cross-pin (My.). — ಅಡು. (aḍa-ṇu or

-uṇ). To stand in opposition, to take up a hostile posi-

tion. ಅಡುರ್ತು (Abh. P. 13, 48).

ಅಡ aḍa. 7. = ಅಡೆ 8. — ಅಡಕಲ್ಲು. = ಅಡೆಕಲ್. (My.).

ಅಡ aḍa. 8. = ಅಡವ 1. A pawn, etc. (My.).

ಅಡ ada. 9. An abbreviation of ಅಡಕೆ. See ಅಡಕೊತ್ತು, etc.

ಅಡ ada. 10. = ಅಡೆ 15. — ಅಡಗಿದೆ. -ಕೆದೆ. To fall to the ground or down (Rām. 5, 8, 75).

ಅಡ ada. = ಅಟ್ಟ 1, etc. — ಅಡತಾರ. = ಅಟತಾರ, ಅಟ್ಟತಾರ, etc. (My.).

ಅಡಕ adaka. = ಅಡಕ 2. Pressing into a narrower compass, compressing; compressed state or condition (My. e.g. in ಅಡಕ ಮಾಡು; T., M. ಅಡಕ್ಕು). 2, compacture: the state of being suited to the size of a thing. ಈ ಪುಸ್ತಕ ನನ್ನ ಕೈಯ್ಗೆ ಅಡಕವಾಗಿದೆ; ಈ ವಸ್ತು ವೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಡಕವಾಗಿದೆ (My.). 3, placing one thing upon another, piling, as pots, paper, etc.; piled state; a pile, a stack (My.; see ಹುಲ್ಲು ದಳ). 4, storing. 5, contracting one's self, shrinking, as an animal from cold (My.; T., M.). 6, the act of stowing away or putting in (as a corpse, etc. in the ground, My. in ಅಡಕ ಮಾಡು). 7, hiding one's self, entering into so as to disappear, being absorbed in, as in a līṅga (ಅಡಕವಾಗು S. Mhr.; My.); hiding place. ಕಳ್ಳರು ಅಡಕವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ (My.). 8, suiting one's self to, becoming obedient. ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಿನ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದಾನೆ (My.). 9, being comprehended or contained in. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ (My.). 10, abridgment, as of a story (My. in ಅಡಕ ಮಾಡು). — ಅಡಕಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To press into a narrower compass, as cotton in a sack; to press, as a bookbinder does a book (My.). — ಅಡಕದ ಕೋಣೆ. A store-room (Bp. 12, 10).

ಅಡಕಲ್ adakal. -ಅ. = ಅಡಕಲ್ 1, q. v. (S. Mhr.; T. ಅಡುಕ್ಕಲ್). — ಅಡಕಲೇಪಿಸು. To raise or make a pile. ನೀನು ಅಡಕಲೇಪಿಸಿದ ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದರು? (B. 4, 177).

ಅಡಕೆ adaki. A woman who stores up or fills. See ನೀರಡಕೆ.

ಅಡಕಿಲ್ adakil. 1. -ಅ. = ಅಡಕಲ್, ಅಡಿಕಲ್. Piling, putting one closely upon another; a pile. See ನಿಟ್ಟುಡಕಲ್. — ಅಡಕಿಲ್ವೊನ್ನು. -ಪೊನ್ನು. One to come upon another (ಒನ್ನದಿ ಮೇಲೆ ಒನ್ನು ಇರು Cm., ಅಡಕಿಲಾಗಿ ನಿರ್ ಳ್ವಿತ್ತಿ Smd. 19). (ಏನ್ನು) ಅದು ಅಡಕಿಲ್ವೊನ್ನು ಇರೆ ಮಣಿಗೆ ಒಪ್ಪ ಪೋಲ್, ಎಸಗರ್ಸು ಎನಿಕ್ಕುಂ (19).

ಅಡಕಿಲ್ adakil. 2. A kind of plant. See ಚೈದಕಲ್.

ಅಡಕು adaku. 1. = ಅಡ್ಕು 1, ಅಡುಕು 1, ಅಡಚು 1, etc. To press into a narrower compass, as one does in packing cloth, cotton, etc.; to press, as the bookbinder does a book (My.; T. ಅಡುಕ್ಕು). 2, to put one thing closely upon another, to pile, as pots, blankets, grass, earth, etc. (My.). 3, to put one round thing in or upon another so that a conical pile is formed

(My.). 4, to put in or on in large quantities, as goods in boxes or on vehicles (My.). 5, to stow away (ಸಣ್ಣನಾನ್ನರಪ್ರಣೀತ Smd. Dh.). 6, to subdue, to control (T., M. ಅಡಕ್ಕು). See Rām. 5, 9, 5. ಮಾರಯ್ಯನ್ ಅಡುಗಬ್ಬುಗಳನ್ ಅಡಕುವನು (Bp. 9, 41). ಮಣ್ಣುನ್ ಅಡಕುತ (52, 10). ಸಾಧನಸಮಗ್ರವ ಸೂನುಸಹಿತ ಅಡಕದನು, ಧಾರಿಯ ಒಣ್ಣಿ ಜವ ಜಡಿಯೆ (Bh. 1, 10, 24; see also 1, 12, 16). ಸರಕುಗಳನ್ ಅಡಕಿದರ್ (C. Bp. 47, 20).

ಅಡಕು adaku. 2. = ಅಡುಕು 2. The state of being piled conically. — ಅಡಕುವಾತ್ರೆ. Round vessels that are put one in or upon another so that a cone is formed (My.).

ಅಡಕೆ adakē. = ಅಡ 9, ಅಡಿಕೆ 3. Areca, the areca palm, Areca catechu Lin., and its nut (ಅಪ್ಪರ, ಪೂಗ Nn. 102; ಕ್ರಮುಕ, ಪೂಗ Mr. 112; ಕಾಂಗು Smd. 25. 82; My.; M. ಅಡಕ್ಕೆ, ಅಡಕ್ಕೆ). ಅಡಕೆಯ ಮರ (ಗೂವಾಕ, ಪೂಗ Nr., Hla.; ಪೂಗ Nn. 66). ಪೊಸ ಅಡಕೆ (Smd. 70). — ಅಡಕೆ ಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಅಡಕೊತ್ತು, etc. (Bp. 12, 10). — ಅಡಕೆಲಿ. Areca nut and betel leaf (Bp. 12, 10). — ಅಡಕೆಹಂಗು. An obligation of the worth of an areca nut, the least obligation. ಒನ್ನು ಅಡಕೆಹಂಗಿನೋ ಒನ್ನೆನು (Bp. 61, 57).

ಅಡಕೊತ್ತು adakōttu. = ಅಡಕೋತು, ಅಡಕೆಗತ್ತಿ, ಅಡಗತ್ತಿ, ಅಡಗತ್ತಿ. A sort of scissors for cutting areca nut (S. Mhr.; Tu. ಅಡ್ಡಕತ್ತರಿ, ಇಡಕತ್ತಿ; Tē. ಅಡಕತ್ತು, ಅಡಕೊತ್ತು, ಅಕೊತ್ತು; Mhr. ಅಡಕತಾ).

ಅಡಕೋತು adakōtu. = ಅಡಕೊತ್ತು, etc. (S. Mhr.).

ಅಡಗತ್ತಿ ada-katti. = ಅಡಕೊತ್ತು, etc. (My.).

ಅಡಗತ್ತಿ ada-kattti. = ಅಡಗತ್ತಿ, etc. (My.).

ಅಡಗಿಸು adagānisu. To thwart, to counteract (S. Mhr.); to obstruct, to hinder (Mhr. ಅಟಕಣೀಂ, to be stopped, etc.; ಅಟಕವಣೀಂ, ಅಟಕಾವಣೀಂ, ಅಡ-, ಅಡ-, to obstruct, etc.).

ಅಡಗಿಸು adagisu. = ಅಡಂಗಿಸು, ಅಡಗಿಸು. To cause to hide or be withdrawn from sight (C.). 2, to conceal, to hide (C.). 3, to subdue, as bad people (My.); to suppress. 4, to appease, to alleviate, to soothe, etc., as sorrow, disease, etc. See Bp. 32, 4. 32; 36, 1; 40, 71; 57, 7. ಬಿಡದೆ ತುಕ ಪಕ್ಕಿಯನು ಅಡಗಿಸಿಯೆ ಹಾಲೆಪ್ಪಿದು ಒಡನೆ ಬೇರಿದ ನುಡಿಯ ತಾನು ದಿವುದು (Dp. 148). ಗಾಳಿಯನ್ನಾಡರೂ ಅಡಗಿಸ ಬಹುದು, ಗಯ್ಯಾಳಿ ದಾಯ್ಯನ್ನು ಅಡಗಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ಅಡಗಿಸುಹ adagisuhā. The act of concealing or hiding. ತರೀರವನ್ ಅಡಗಿಸುಹ (ಆಕಾರಗುಪ್ತ, ಅವಹಿತ್ಯ Nr.).

ಅಡಗು adagu. 1. = ಅಡಂಗು 1, ಅಡಿಸು, ಅಡಗು, ಅಡುಂಗು. To conceal one's self, to hide; to disappear or vanish; to cease (ಗೋಪ್ಯ Smd. 84; ಮುಯ್ಯರೆ Sā.; C.; ಮಾಜು G.; T., Tē.; cf. ಅಡ 7). 2, to decrease; to be quenched; to be appeased (My.). 3, to be humbled (My.; Tē., T.). 4, to crouch (My.). 5, to be contained in (Bh. 1, 1, 12; My.; T.). 6, to enter (My.). ಒಸವ ತರಣ್ ಎನೆ ಭವಮ್ ಅಡಗುವದು (Bp. 1,

26). ಯುವತಿಯ ಅಸು ಅಡಗಿದೊಡೆ ಮುಸುಬಿಯ ಚವುಡರಾಯನು ಪಡೆನೇ? (46, 45). ದಧಿಯೋ ನೋರೆಗ್ ಒಗಿದು ದಧಿಯೋ ಅಡಗಿದನೆ (61, 66). ಅಡಗುವದು (ಅನ್ತಃ); ಓಡಿ ಅಡಗಿದವನು (ನಪ್ಪ, ಬೋಟಿ Xr). ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿಗಳ್ ಅಡಗಿ ಸಮಾಧಾನವೃತ್ತಿ ಆಗಿ ಇರುಂಕೆ (ಶಮ, ಕಾನ್ರಿ Si. 386). ತಿಮಿರಮ್ ಅಡಗಿದ ಲೋಕ, ಶಿಕ್ಷಾ ಕ್ರಮಣಮ್ ಅಡಗಿದ ದನ್ನಿ, ಕರ್ಮಪ್ರಮೇಗ್ ಅಡಗಿದ ಯೋಗಿ, ರುಜೆ ಅಡಗಿದ ನೋತಮನು, ಒಮಮ್ ಅಡಗಿದ ಸರೋಜದ ಅನ್ನೆ ಇಹುದು ಅಮಲಮತಿ; ಕೇಳ್, ಪಗೆಗಳ್ ಅಡಗಿದೆ ಅಮರಪದಮ್ ಎನಿಸುವು ಮ (Bh. 1, 8, 24). ಬೆಳಗಾಗೆ... ಹೊಕ್ಕರು ಹುಬವನು, ಬೆಳಗಡಗಿ ನಡೆದು ಪಲವು ಯೋಜನವ (1, 8, 93). ಪೊದಪೋ ಅಡಗು (J. 28, 45). ನದಿಗಳ್, ಉಬ್ಬರಮ್ ಅಡಗಿ, ತಿಳಿದು ಪರಿವವು (25, 3). ನಮನಾನ್ನಮ್ ಅನ್ನು ಅಡಗಲು (26, 26). ಸಾರಂಗವು... ಸೊಪ್ಪೆಯ ಮಲೆಗೆ ಅಡಗಿ ಕೊಡ್ತು (B. 4, 42). ಪೊದವ ಅಪಿತು, ಅಪಿಲಜಲ ಮು ಕುದಿಮು, ತೃಪ್ತೆ ಅಡಗದೆ, ಆ ಮರೀಚೀಜಲಮು ತಡೆಯದೆ ಕುದಿಯಲ್ (R.v. 5, 33). (ನೀನ್) ಆವುದನ್ ಉಟಿಸಿದೊಡೆ ಆ ಸ್ಥಿತಿ ಯೋ ಅಡಗಿ ಇವವು (Bh. 1, 8, 78). ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಇರುವ ವರಮಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವ ತೈಲಾದ್ಯುತ್ಪೇಜಕಾಮಗ್ರಿ (ಪ್ರಬೋಧನ, ಅನುಬೋಧ Si. 225). — ಅಡಗಡಗು. rep. (Bp. 32, 34).

ಅಡಗು adagu. 2. (= ಅಡು 4). Flesh, meat (ಬಿಕ್ಕು, ದಾಸು Sm. 32; ಮಾಂಸ 84; ಬಿಕ್ಕು, ಪಾಂಗಲ Kk. 41; ಸಂಗರ, ಮಾಂಸ Nn. 19; ಮಾಂಸ Bhn. 52; cf. ಅಡಬ 2). ಸುಟ್ಟ ಅಡಗು ಘಾತಿ ಎಮ್ಮುದು, ತಾಳಿಸಿದ ಅಡಗು ಭರೂಳಮ್ ಎಮ್ಮುದು, ಅಟ್ಟ ಅಡಗು ಉಬ್ಬಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hla.). ಬದುಗಿಣ್ಣದೊಳು ಸುಟ್ಟ ಅಡಗು (ಘಾತಿ Mr. 217); ಅಡಗನ್ ಓರನೆ ತಿಮ್ಮವಂ (ಶಾಸ್ತ್ರ 231). ಈ ಸೊಪ್ಪಡನ್ ಇನ್ನು ಅಡುವುದು ಅಡಗು, ಅಳಿ! (Bp. 57, 2). See ಸುಣ್ಣೆಗೆಯಡಗು. — ಅಡಗುದಿನ್. -ತಿನ್. To eat meat. ಅಡಗು ದಿವುವನು (ಶಾಸ್ತ್ರಲ Hla.).

ಅಡಗು adagu. 3. The state of being joined, becoming or fit; agreeableness, beauty (R.; Tē. ಅಂಗು, ಅನ್ತ; Tē. ಅಂಡೆ, near; T. ಅಂಗು, ಅದಿಗು, ಅಳಿ, ಅಯಲ್, ಅವುಜು, ಅಮ್ಮೈ, neatness, beauty, elegance; ಅಂಜಲ್, union; ಅಜಲ್, ಅಣಿಜು, ಅಯಲ್, nearness; ಅಡ, communication, intercourse; see ಅಡ್ಡಿಸು; cf. ಅಕ್ಕು 2; ಅಜ್ಜು 1; ಅಜ್ಜು 1 & 2; ಅಡವು 1; ಅಣಿ 2; ಅನು 1; ಅನ್ತ; ಅಯ್; ಅರಗು; ಅಲ್ 3; ಅಲಮ್ಪು; ಅವುಜು; ಆವ 2).

ಅಡಗೆ adagē. = ಅಡಿಗೆ, etc. Cooking, etc. ಅಡಗೆ ಮಾಡುವವ (G. 9).

ಅಡಗೈ adagēy. Wind in the womb or bowels (S. Mhr.).

ಅಡಂಗಾಯ್ adāngu-āyta. A man belonging to a fort (ಕೊಟ್ಟವಳ, ಕುಡುವು Kk. 37; Sm. 45; ಕೊಟ್ಟಗಾಡ G.).

ಅಡಂಗಿಸು adāngisu. = ಅಡಗಿಸು. ಪ್ರಸಾದಿಯ ದಾಸಿದೇವಯ್ಯ... ಇನ್ನ ಬಲುಪರವನ್ ಅಡಂಗಿಸಿ (Bp. 32, 33).

ಅಡಂಗು adāngu. 1. (Sm. 48). = ಅಡಗು 1, etc. (ಗೋವನ Sm. Dh.; ಉಳಿ Sm. 1; ಮೆಯ್ಯರೆ Kk. 43; ಮಸುಳ್ 72, Sm. 44). ಕೃಷ್ಣೋನಾಯದ ಅಡಂಗಿ ನೀರ್! (Sm. 272). ನಪ್ಪೋ ಒಗಿದು ಪರ್ಲಿಪತಿ, ಮೇಲೆ ನಪ್ಪೋಳು ಹೊಳೆದು ಅಡಗಿದ ಪೋಲ್ (Bp. 61, 66). ಜವದಿನ್ ಉಪಾಶಲವೃಪಂ ತವೆ ಕವಡಿಮದು ಎನಿಸಿ ಮುರ್ವೇಗಂ ತಳಿದು ಒಪ್ಪುವ ದಾಂಗಿಪೋಯ್ ವಿಂಗಂಗಳ್ ತವಕೋ ಿಮುಮಿಗುವನೆ ಅಡಂಗಿದುವೆ ಆಗಲ್ (Riv. 12, 12). ಭೇರಿಧ್ವಾನಿ ರಿಪ್ಪಂ ಭಗಣಂ ಇನನುಮ್ ಅಡಂಗಿ ಇರ್ದ ಪೋಲ್ ತೋಪಿದುಮು (13, 59). See ಅಡಗಡಗು. — ಅಡಂಗಿಪೋಯ್. ಅಡಂಗಿ-ಪೋಯ್. To eat one so that he hides himself; to cause to become ashamed, to shame. ತಾಮಸಗೆ ತಾಗಿದ ಸುರನ ಕಾಮಕರಂ ಕರ

ಮ್ ಅಡಂಗಿ ನುಗುಳ್ ಅಪ್ಪಿನೆಗಂ ಕಾಮದನ್ ಅಡಂಗಿಪೋಯ್ (Sm. 293, 406). ರಾಗದಿನ್ನೆ ಎರೆಯನ್ ಅಡಂಗಿಪೋಯ್ ಮುಗಿಲ್ಲದಮ್ ಎನಲ್ ಪರಿಯುತ್ರಮ್ ಇರ್ಪ ನೆತ್ತರ ತೋಪಿ (Abh. P. 13, 66). ತೊಡಂಕಿದ ಪೇರನನ್ ಅಡಂಗಿಪೋಯ್... ಪರಾಕ್ರಮಂ (Riv. 6, after 11).

ಅಡಂಗು adāngu. 2. Hiding; a place of hiding or of refuge: a fort. See ಅಡಂಗಾಯ್ & ಡಾಗು.

ಅಡಂಗುಮಿಜು adānguruṇu. = ಡಂಗುಮಿಜು. — ಅಡಂಗು ಮಿಜಾಟ. -ಅಟ. A peculiar kind of blindman's-buff, hide-and-seek (ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಟ Kk. 74; Ss.).

ಅಡಚನೆ adāṇṇē. Obstruction, difficulty, distress (C.; Mhr. ಅಡಚಣ).

ಅಡಚು adāṇu. 1. Related to and partly identical with ಅಗಚು, ಅಗುಚು, ಅಗುಸು, ಅಡಕು 1, ಅಡಸು, ಅಡುಕು 1, ಅಣಕು, ಅಣಚು, ಅಣಂಚು, ಅಣುಂಕು, ಅತುಕು, ಅಡಕು 1, etc. To pack, or pack up, close; to stuff in; to press down; to humble; to hush, to silence, to shut, as the mouth (Tē. ಅಡಚು, ಅಡಂಚು; T. ಅಡೈ, ಅಡೈಜು; My. only: to stuff into, as food into the mouth; cf. ಅಡೆ 3).

ಅಡಚು adāṇu. 2. To rap, to cuff (R.; Tē. ಅಡಚು, ಅಡುಚು, to beat, strike, break, destroy, smite; cf. ಅಡೆ 4; ಅವಲ್ 1 & 2; T., M. ಅಡಿ, to beat, to strike).

ಅಡದಲಿಕೆ adadaliki. A peon (S. Mhr., H.; B. 5, 284).

ಅಡದಿ adadi. = ಅದಿಡಿ, ಹಡದಿ. Clothes which washermen take home for washing, and occasionally, after washing, give on hire (My.). — ಅಡದಿ ಬಟ್ಟೆ. Clothes hired from the washerman (My.).

ಅಡನೆ adāṇē. (fr. ಅಡೆ 6). = ಅಡ್ಡನೆ, ಅಡೈ. Cross-wise, etc. — ಅಡನಾಡಿ. -ಅಡಿ. That acts perversely: a perverse or stubborn person or beast. — ಅಡನಾಡತನ. -ಅಡಿತನ. Perversity; uncouthness (My.).

ಅಡಪ adapa. = ಹಡಪ. A small bag, used as a pouch for areca nut and betel leaves (Abh. P. 3, after 83) and by barbers as a dressing case (My.; Tē., Tu.; M. ಅಡಪ್ಪ; T. ಅಡೈಪ್ಪ, ಅಡೈಪೈ, ಅಜಪ್ಪ).

ಅಡಪವಳ adapa-vala. (Sm. 234, 89). = ಅಡಪವಳ್ಳ. A man who carries his master's betel-nut pouch. 2, a barber (ಹಡಪಾಳಿ Ct. II, 117).

ಅಡಪವಳ್ಳ adapa-valla. (Sm. 234). = ಅಡಪವಳ.

ಅಡವಿಗ adapa-iga. (Sm. 233). = ಅಡಪವಳ, ಹಡವಿಗ.

ಅಡಪು adapu. 1. A kind of pimples or pustules (S. Mhr.). ಮುಪ್ಪಾದರೆ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅಡಪು ಹತ್ತುತ್ತದೆ (B. 5, 29).

ಅಡಪು adapu. 2. = ಅಡವು 1, No. 3. A pledge, a pawn (C.; cf. ಅಡಪು).

ಅಡಬಳ adā-bala. 1. = ಅಡುವಳ. A cook (ದಾಸಗ Sm. II; Sm. 45; Kk. 36; ಅಡಗೆ ಮಾಡುವವ G.). ತೊಲಧರ, ನಮ್ಮ ಅಡಬಳಂ ಸಿರಿಯಾಳ (Bp. 9, 40). See ಸಗ್ಗಿಗರಡಬಳ.

ಅಡಬಳ adabala. 2. Flesh (ಮಾಂಸ Bhn. 3; Dp. 59, 3; cf. ಅಡಗು 2).

ಅಡಬೆ *adabē*. = ಹಡಬೆ. Perverseness, wickedness (used of stray cattle, *My.*; *Mhr.* ಅಡವಾ).

ಅಡಮ್ಬರ *adambara*. = ಅಡಮ್ಬರ. Ostentation, display (*My.*).

ಅಡಯಾಳ *adayāla*. A mark, a sign (*R.*; *M.*; *Tē.* ಅಡಯಾಲ; *T.* ಅಡೈಯಾಳ).

ಅಡರ್ *adar*. = ಅಡರು 1, (ಅಮರ್). *P. p.* ಅಡರಮ್. To be united with or to be joined to, to join (ಪತ್ರ *Śmd.* Cm. 152, 218; *Śm.* 97; ಹತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳು *Āb.*; *T.* to be close, etc.; a crowding together, narrowness, a being straitened; *M.* ಅಡರ್, closing with; *Tē.* ಅಡರು, to be fit or proper). ಅವಿನ್ದ ಅಗಿ ಎವಣಂ ಬಹುವಚನದ ಅರ್ಥಂ ಅಡರ್ವದು (*Śmd.* 151). ಸಮಾಸದೊಳಮ್ ಅಸಮಾಸದೊಳಂ ರೇಫೆ ಅಡರ್ವ ಅಕ್ಕರಕ್ಕೆ ದ್ವಿತ್ವಮ್ ಅಕ್ಕಂ (218). ತತ್ವದವ... ಅಡರ್ವ ಬ ಸವನ ಭಕ್ತಿ ರತಿ (*Bp.* 4, 60). ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಯ ಕೃಪೆ ಅಡರೆ ಈ ತವ್ವಂ ಕ್ಷಮಿಸವೇದ್ವಿ (22, 41; see also 27, 4; 34, 5). ಪುಗೆ ಸೋಗಿಗೆ ಯ ಸೊಮ್ಮ ಅಡರ್ವ ಪೊಸ ಪೀಲಿಯೊಳ್, ಫಣಿ ಬಿಡದೆ ಉರಿಮದು (*Rāṣv.* 5, 48). ಚಿನ್ನೆಯಂ ಬೆಳ್ಳು ಅಡರ್ವದು ಎನೆ ತದಬ್ಬಂ ತರನ್ನೇ ಘಮ್ ಇರ್ಕುಂ (6, 4). (ಈ ನಿಭಣ್ಣು) ಅಡರ್ವ ಪಿತನನ್ನೆ ಲಕ್ಕಣ ಸುತ್ತುಮನ್ ಕವುದು (*Mr.* 6). See *J.* 26, 11. 2, (to hold on), to climb, to ascend, to mount; to rise (ಅರೋಹಣ *Śmd.* Dh.; *C.* as ಅಡರು; ಏಜು *G.*). ಮೊದಲಿನ್ದ ತುದಿವರಮ್ ಅಡರ್ವ ಲತೆ (ಅರೋಹ *Nr.*). ಸದಿಗಲಂ ತಾವು ಅಡರುತಂ (*Bp.* 52, 15). ಪಣಿಯಂ ಕೊನೆವರೆಗಂ ಪೂ ತವೆ ಅಡರೆ (*Āpr.* 7, 53). ಅನ್ಯವನ್ ಅಡರ್ವಂ (*Rāghc.* 17, 53). (ನಾಳೆ ಜಂಘಂ) ಶಾಖಾಗ್ರದೊಳ್ ಅಡರ್ವ ಅಲುಗರ್ (*Rāṣv.* 9, 29). ತಡಿ ತಡಿಗೆ ಅಡರ್ವ ಜಲದೊತ್ತಗು ಮುತ್ತುಗರ್ ಪಪಪಿನಿಂ ಕಡಲ್ ಎನೆ ದುದು (*Ā.* *Bp.* 2, 4). ಕೆನ್ನಳ್ ಅಡರ್ವ, ನಭಮಂ ಮುಸುಕು (*J.* 22, 5). ಮರಕೆ ಅಡರ್ (28, 45). ಅಶ್ವಮನ್ ಅಡರ್ವಂ (28, 57). See *Lilv.* s. ಪದು 3. 3, to rise and fall upon, to pounce upon, to rush at, as dogs, etc. do (*C.* as ಅಡರು). 4, to arise, to come, to appear. (*Tē.*). ಕೆಮ್ಮು ಅಡರ್ವ ಕಡೆಗ್ಗುಳ್ (*Rāṣv.* 14, after 5). 5, to appear in numbers, to amass, as clouds (*My.* as ಅಡರು).

ಅಡರಿಸು *adarisu*. To cause to adhere; to cause to ascend, etc. (*My.*; *Bp.* 18, 40; 32, 57).

ಅಡರು *adaru*. 1. = ಅಡರ್, q. v. *P. p.* ಅಡರಿ. ಕನ್ನರಯ್ಯನ ಅಂಪ್ರಿಯನ್ ಅಡರಿ ನೋಡಲು (*Bp.* 29, 10). ಸಮುದಮ್ ಅಡರಿ ಪರಿಣಯಮಂ ನೆಗದ್ವಿ (32, 39). ಚಣ್ಣಿ ಕುದಿಯೊಟ್ಟಿಗ್ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ ಅಡರಿದೆ (18, 56). ಒನ್ನನ್ ಅಡರಿ ಒನ್ನಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ನೀಡು ವರ್ ಅಬಲಿಯರು ಲತೆಗರ್ ಅನ್ನದಲಿ (40, 77). ಮಡದಿಯ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಗರ್ ಅಡರಿ ನೋಡಿದ ಕಂಗಳಂ ಕಳವು (45, 29). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಅಡರಿದ ಮೊದಿಲುಳ್ಳವನು (ಉರ್ವ್ವಜಾನು, etc. *Nr.*). ಅಡರಿ ಧೂಳಿ ಪುಟ್ಟಿದುದು (ಧೂಳಿಪಟ್ಟ *Bhn.* 36). ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಹರಿತನ್ನ, ಬಣ್ಣಿ ತಿರದ ಹಲಗೆಯನ್ ಅಡರಿದನು (*Bh.* 1, 10, 27). ತಾವು ಅವಸರೋಚತೆ ಅಡರಿ ಸತ್ತಿಯೆಗಳನ್ ಒಡರ್ವಲು (*Bp.* 50, 32). ಅತಿವಕ್ರ ಮನೋದಮೋ ಅಡರಿ, ಪಟುವರ್ತೇಳೆಯಂ ಸರಿಸುತ್ತಂ (59, 24). ಪ್ರಿಯಮ್ ಅಡರಿ (11, 36). ಬಿಡಗು ಅಡರಿ (24, 60). ಚಲು ವರಂ (28, 53). ವೈಭವಮ್ ಅಡರಿ (50, 16). ಕೆಮ್ಮು ಅಡರೆ (58, 61). ಅಡರಿತು ಆ ಕೀಲಾರಂ (60, 36).

ಅಡರು *adaru*. 2. A rising and falling upon, an attack; an attempt. ನಮ್ಮಿಸುವ ಸೋಲಿಸುವ ಅಡರುಗಳು (*Bp.* 40, 62). 2, a taking fire or kindling of the wick in a lamp-saucer when the oil is

exhausted. ಅಡರು ಹತ್ತು (*My.*). 3, the state of being raised up, as a kaṭṭē, etc. — ಅಡರಾಟ. — ಅಟ. A scuffle (*My.*). 2, vying, rivalry (*My.*). — ಅಡರುಗಟ್ಟೆ. — ಕಟ್ಟೆ. A greatly raised kaṭṭē (at the back, *My.*). — ಅಡರುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To raise and tie, as one's dōtra, the nirigē of a sirē, etc. (*My.*). — ಅಡರುಗಾಲು. — ಕಾಲು. A raised, lifted foot (in walking, *My.*).

ಅಡರುವಿಕೆ *adaruvikē*. A rising, a standing up, etc. ರಾಘವನ ಧನುಸಂ ಕಡಿವಡೆದು ಉದ್ವಿಗ ಗನ್ನ ಮಾದನನ ಅಡರುವಿಕೆ (*Bp.* 19, 30; *My.*).

ಅಡರ್ಚಿಸು *adarcisu*. To cause (one's self) to be brought together with, to be involved in. ಅಡರ್ಚಿಸಿದ (ಅಭಿವನ್ *Si.* 439).

ಅಡರ್ಚು *adarču*. To bring together; to set in readiness, to prepare (*R.*; *Tē.* ಅಡಂಚು, to make, to perform).

ಅಡರ್ಪು *adarpu*. (*Śmd.* 50). Trust (ಅಂಕೆ, ನೆಮ್ಮಿಗೆ *Kk.* 74; *Śm.* 66; cf. ಅಡೆ 6).

ಅಡಲ್ *adal*. N. of a plant. See ಗಜಕರ್ಣಿಕೆ.

ಅಡಲ *adala*. = ಪಡಲ. (*My.*).

ಅಡಲು *adalu*. 1. (= ಅಕಲು 1 No. 4, ಅಡರು 1, ಅಲ್ಲ 2). To be shaken, to tremble (*R.*). 2, to be afraid (*R.*, *Tē.*; cf. ಅಳೆ 1). 3, to grieve (*R.*, *Tē.*; = ಅಡರ್ 1).

ಅಡಲು *adalu*. 2. Tremor (*R.*). 2, whirling, confusion of mind (*My.*; cf. ಅಯಿಲು). 3, grief; fear (*R.*; *T.* ಅಡರ್; *Tē.* ಅಡರು, ಅಡಲು). — ಅಡಲುಕುದು. A winged insect that continually whirls round (*My.*).

ಅಡಲು *adalu*. 3. = ಅಡ್ಲು, ಅಡಲಿ 2, etc. Mud (*My.*).

ಅಡವಿ *adavi*. Tbh. of ಅಟವಿ (*Śmd.* 338; *Hlā.* II, 55; *V.* 13; *Āt.* II, 91; *Nn.* 144; *Mr.* 151; ತರಫಿ, ಕಾನನ *Nn.* 11; ಎನಿನ 106; ಕಾನ್ತಾರ 117; *C.*). Also: wild (regarding animals and plants). ಮಲಯಪರ್ವತದ ಅಡವಿ (*Bp.* 43, 25). ಅಡವಿಯ ಮುನ್ನೆ (58, 22). ಅಡವಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದರು, ಬೆಳವಿಗೆ ಅಡವಿಯೊಳಗೆ; ಇನ್ನು ಅವರ ಬಾಯಿಕೆಗೆ ಅಡವಿಯೇ ನೆಲೆ! (*Bh.* 1, 8, 23). See ಪೇರಡವಿ. — ಅಡವಿಅಣ್ಣರಿಕೆ. = ಅಣ್ಣರಿಕೆ. A small prostrate grass with seeds that stick to one's clothes, *Lappago aliena* Spr. (*Z.*). — ಅಡವಿಅಣ್ಣರಿಕೆ. = ಅಣ್ಣರಿಕೆ (*Z.*). — ಅಡವಿ ಕುಪಿ. The ribfaced or barking deer, *Cerulus aureus* (*Gz.*). — ಅಡವಿಕೋದಿ. The grey jungle fowl, *Gallus sonnerati* (*Bd.*). — ಅಡವಿಗಿಡ್ಡು. — ಕಿಡ್ಡು. = ಅಡಿವಿಗಿಡ್ಡು. Fire in forests or wilds (*My.*). — ಅಡವಿಗಿಡ್ಡುಗೋಳ್. — ಕೋಳ್. To catch the fire of forests, etc. ಅಡವಿಗಿಡ್ಡುಗೋಡ್ಡು ಪುಲ್ಲಿಯನ್ನೆ ಪರಣಂ ಹಮ್ಮಯ್ಯುವುದು (*Rāṣv.* 13, after 104). — ಅಡವಿಗುಮ್ಮಳ. — ಕುಮ್ಮಳ. = ಅಡವಿಯ ಕುಮ್ಮಳ. A sort of creeper with a bulbous root used medicinally (*My.*). — ಅಡವಿಗುಬಿ. Aim or object for, or exposition or prey to, a forest. ಸತಿಪಟು ಅಡವಿಗುಬಿಯಾದನು (*Rām.* 26, 13). — ಅಡವಿಗೋಡ್ಡೆ. A shrub, the red cedar, *Erythroxylon monogynum* Roxb. (*St. & Pl.*). — ಅಡವಿಚಂಡ. = ಚಂಡ, q. v. (*S. Mhr.*). — ಅಡವಿಚೆಗಡೆ. A common weed, *Sesbania aculeata* Pers. (*Z.*, also -ತಗಡೆ). — ಅಡವಿತೊಡೆಮೆನ್ನೆ. A common plant: *Indigofera endekaphylla* Jacq. (*Z.*). — ಅಡವಿನೆಲ್ಲಿ. A diffuse perennial herb, *Phyllanthus simplex* Willd. (*Z.*). — ಅಡವಿ ಪಾಲು. — ರ್. A wilderness-lot, a miserable lot, ruin.

ಅವನಾರಾಗು, to go astray; to get into great distress, to be ruined (C.). — ಅಡವಿ ಬೀದು. To fall into a jungle, to go astray. ನಿಜಗುಣಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಅಡವಿ ಬಿದ್ದನು (B. 3, 125). 2, to become waste, as a field (My.). — ಅಡವಿದಣ್ಣೆ. = ಅಡಿವಿ. A name given to different plants of the Malvaceae family, e.g. the tree *Hibiscus vitifolius* Linn., and the annual herb *Hibiscus panduriformis* Burm.; also the half shrub *Hibiscus flouineus* Linn. (Z.). — ಅಡವಿಮೆಣಸಿನ ಗಿಡ. = ಮೆಣಸಿನ ಕಸ. (Z.). — ಅಡವಿಮೆಣ್ಣೆ. A common weed, *Indigofera glandulosa* Willd. (Z.). — ಅಡವಿಯ ಕಾಗೆ. A raven (ಕಾಕೋಲ, etc. Hla.). — ಅಡವಿಯ ಕುಮ್ಮಳ ಕಾಯಿ (ಕಕ್ಕುಮ್ಮಳ G.). — ಅಡವಿಯ ಕೋಣ. (ಗವಯ G.). — ಅಡವಿಯ ಕೋದಿ. (ಕುಕ್ಕುಳ G.). — ಅಡವಿಯ ಜನರು. (ಪುಲಿನ್ದಿ ಒ.). — ಅಡವಿಯ ತುಳಸಿ. (ಕಬರಿ ಒ.). — ಅಡವಿಯ ಪಾರಿವಾಳ (B. 3, 114). — ಅಡವಿಯ ದಾರಿಗಡ. (ಮಧುರ ಒ.). — ಅಡವಿಯ ದೆಕ್ಕ. (B. 3, 30). — ಅಡವಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಅನ್ನೋಲಿ G.). — ಅಡವಿಯ ಲಕ್ಕಿ. (ಶೇಫಾಲಿಕೆ G.). — ಅಡವಿಯ ಹೆಸರು. (ಸಹೆ G.). — ಅಡವಿಯಾಯ್ತು. (B. 5, 24). — ಅಡವಿಯುದ್ದ. (ಹಯ್ಯಪ್ಪಿ G.). — ಅಡವಿಮೆಣ್ಣು. (ಜರ್ತಲ G.). — ಅಡವಿರಾಗಿ. A grass, *Dactyloctenium aegyptiacum* Willd. (Z.). — ಅಡವಿರುದ್ದಾಕ್ಷಿ. An herb, *Celsia coromandeliana* Vahl. (Z.). — ಅಡವಿ ಸಡಲು. An annual plant, *Crotalaria sessiflora* L. (Z.). — ಅಡವಿಸಾಸಿವೆ. A species of wild mustard (My.). — ಅಡವಿ ಸೀಗ. A woody creeper, *Caesalpinia mimosoides* Lam. (Z.). — ಅಡವಿಹತ್ತಿ. (ಧಾರದ್ವಾಜಿ Si. 150). — ಅಡವಿಹುಳುಕ ಕೃಷ ಬಳ್ಳಿ. A slender creeping plant, *Desmodium triflorum* D. C. (Z.).

ಅಡವು adavu. 1. = ಅಡ 8, ಅಡವು 2, ಅಡಹು, ಅಡಿವು, (ಅಡವು). Suitableness, properness, proper way (T. ಅಡವು, ಅಡವು, method, manner; cf. ಅಡಗು 3, etc.); the state of being sufficient (My.). 2, the state of being (united), close, thickset, or abundant (C.; cf. ಅಡರ್, ಅಳುಮ್ಪು). 3, a pawn, a pledge, a deposit, a mortgage (C.; ಅಧಿ Si. 432; ಅತ್ತಿ G.; T. ಅಡವಾನ, ಅಡವಾನ; M. ಅಡವಾನ; Tu. ಅಡವ, ಅಡವ; T. ಅಡವು). ಅಡವು ಹಾಕರ್ ಪಟ್ಟಿ ಆಳು (ಧೇಮಕ್ಕಿ Si. 322). ಮದಿ ಅಡವಾಗಿ ಬನ್ನ; ನಯ್ಯ ಅಡವಾಗಿ ದೆರವನ; ಹಾಲನ್ನು ಅಡವಾಗಿ ನೀಡು (S. Mhr.; My. also with the meaning of No. 1). — ಅಡವಿಕ್ಕು. To pawn, to mortgage (C.). — ಅಡವಿಮು. = ಅಡವಿಕ್ಕು. (C.). — ಅಡವು ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To redeem a pawn (C.).

ಅಡವು adavu. 2. = ಅಡ 6. An impediment, anything to obstruct, e.g. a stone placed (S. Mhr.; Mhr. ಅಡ). ಅಡವು ಅನಿಸು, ಅಡವು ಇಡು, to put such an obstruction, e.g. a stone to keep a door, etc. open.

ಅಡವು adasattē. Estimate, computation (S. Mhr.; Br.; Mhr., H.).

ಅಡಸಲ adasala. The state of being overboiled (i.e. T. ಅಡ್ಡಲ? see ಅಡುಗು 1). — ಅಡಸಲ ಬಡಸಲ. dupl. Good and bad things promiscuously mixed together (in eating). ಅಡಸಲ ಬಡಸಲ ತಿನ್ನು. — ಉಣ್ಣು (S. Mhr.).

ಅಡಸಲ adasala. Tbh. of ಅಡಿರುಹ. ಅಡಸಲದ ಗಿಡ (ಸಿಂಹಾಸ್ಯ, ಹೊಕ್ಕಿ G.; S. Mhr. rare).

ಅಡಸಲ adasale. = ಅಡಸಲ. (My.).

ಅಡಸಲ adasala. = ಅಡಸಲ. ಅಡಸಲದ ಗಿಡ (S. Mhr.; ಅಡಿರುಹ, ವಾಡದನ್ನ, ವಾಡಿಕೆ G.).

ಅಡಸಲೆ adasale. = ಅಡಸಲ. (My.).

ಅಡಸು adasu. = ಅಡವು 1, etc. To join, to be joined to, to unite with; to be near; to associate one's self to (ಪೊದುರ್ಗೆ ಅಗು ಸಂದ. Cm. 214. 220; ಅಲ್ಲಿ ಇರ್ 347). ಪರಕ್ಕೆ ಸ್ವರಮ್ ಅಡನೆ (Smd. 214). ಅಡಸುವುದು ಬಹುಪ್ರೀತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಅತ್ತಂ (220). ಅಡಸಿದ ಚತ್ತಕ್ಕೆ ಸತ್ತದತ್ತಂ (347). ಇರುಳು ಹಗಲು ಅಡಸಿ, ಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ಇದಿಯಂ (Bp. 15, 30). ಪರಾಗನೆಗೆ ಅಡಸಿದನೆ? (45, 20). ತಡ್ಡನವ ಮೃದನ ಕೆಯ್ಯಲು ಕೊಣ್ಣು, ಸಮುದಮ್ ಅಡಸಿ, ಮಾಣೇತ್ತರರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ (44, 63). ಕೃಪೆ ಅಡಸಿ, ಎನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ, ಬಿಡಿಯಂಗಿಯ! (47, 45). 2, to come toward or upon, to fall on; to attack; to trouble. ಕೇಡು ಅಡಸುವನು (ಅವನ್ನ, ಅವತ್ತಾಪ್ತ Nr.). ಕಡುಬಡತನಮ್ ಅಡಸಿ ಇರುಲು (Bp. 27, 1). ಎಡದು ಅಡಸಿ, ಬಡ ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನು (29, 10). ಎಡದು ಅಡಸಿದಲ್ಲಿ (40, 43). ಭುವನಾಕ್ಷಿಗೆ ಅಡಸುವ ಘನತೀವರಂ ಭುವನದ ಅಕ್ಷಿಯಂ ಮುಸುಕುಗುಮೇ? (Riv. 13, 17). ರುಡೆ ಬನ್ನು ಅಡಸಿ (J. 28, 19). ಕಡಹ ಮಿಗೆ ಲೋಕಂ ಗಳಂ ಪಿಂದು ಅಡಸಿತು (Bp. 32, 39; cf. 40, 89). ಅಡಸು ಹರಿ ವಿಧಗಂ! (C. Bp. 47, 22). 3, to be impetuous, to rush. ಕುಂಟರಂ ನಾ ನಿನ್ನ ಮುಕ್ತಕಂಟನಾಲಕ್ಕೆ! ಎನುತ, ಅಡಸಿ ಬರೆ (Bp. 28, 25). ಅಗ್ಗದ ಹಾಲಹಲಮ್ ಇನ್ನು ಅಡಸಿ ಬನ್ನುದು ಎನುತ, ಅಕ್ಷಿತ್ತರಮಣನ್ ಆಳುಕಿದನು (58, 62). ತಡ್ಡಲಮ್ ಎರಡಿ ಟ್ಪು, ತಳ್ಳು, ಅಡಸಿ, ಬೊಬ್ಬಿಲಿದು, ಅಡಿಮದು (Riv. 13, 88). 4, to use force, impetuosity or speed; to lose no time (ಸಂಗಡಿಸು Smd. Cm. 29). ಅಡಸಿ ಪೊಡವ ರುಗುಡೆ (Smd. 29). ಅವಂ ಬನ್ನು, ಕನತ್ತನಕೋಣಮಂ ಪಿಡಿದು, ಅಡಸಿ ಪೊಡದಾಗರ್ (Riv. 6, 11). ನಿಮಗೊವ್ವುನ್ ಅಡಸಿ ಪಿಡಿದು (10, after 57). ಮುಷ್ಟಿಯೋ ಅಡಸಿ ತಿವಿದನು ಹುಲಿಯು (Bh. 3, 13, 30). 5, to be stern. ನಿಜಕುಮಾರನುಮಂ ಸಚಿವಸುತನು ಮಂ ಕೆಮ್ಮದರ್ಡ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನೆ ಅಡಸಿ ನೋಡಿ (Riv. 43, 68). 6, to enter closely, firmly or strongly (ಗಾಢ ಪ್ರವೇಶ Smd. Dh.); to ram one's self in, to stick; to be filled in. ನೆಗಡಿಯಾದರೆ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಸಿಮ್ಪುರ್ ಅಡಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (My.). ಕಸ ಕಡ್ಡಿ ಅಡಸಿ ಕೊಣ್ಣು, ಬಡ್ಡಲದ ನೀರು ಹೊಡಿಗೆ ಹೋಗ ವಲ್ಲದು (My.). ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಕೋಪ ಗಣ್ಣಲ ತನಕ ಅಡಸಿ ಕೊಣ್ಣದೆ (My.). See Riv. 5, 8, 39. 7, to be firmly fixed, not to leave one's place. ಕತನು ಹೋಗ ನು; ಇಲ್ಲಿರ್ದು, ಅಡಸಿ ಕೊಣ್ಣಿದರ್ಡಹನು (Bp. 43, 68). 8, to get into the power of, to fall into. ಪಾಪಕ್ಕೆ ಅಡಸಿ (Bp. 24, 56). 9, to cause to attain; to convey to. ನಿಜ ಪ್ರಸಾದವನೆ ಅಡಸಿ ಕೊಟ್ಟು (Bp. 4, 60). ತಿವ ಭಕ್ತರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅಗ್ಗವಣಿಗಳನ್ ಅಡಸುವಳು (24, 2). 10, to put firmly into; to cram or stuff into (My.; Bh. 2, 2, 103). ತೊಡರೆ ವೀನ್ ಮೃಗಲಾಂಘನಧೀವರಂ ತಡೆಗೆ ಬೀ ಸಿದ ಜಾಲವನ್ ಬತ್ತಿ, ತನ್ನ, ಅಡಸಿ ಬಾನ್ಡೊಲಿಯೋ, ತೆಗೆವನ್ನ ಬನ್ನಿ ದೆಗೆ ಬನ್ನುವ ತಣ್ಣಿರೋಲಿಗರ್ (Lilv. 3, 2). ಇವನ್ ಅಮರಬರಿ ಗೊಡಗಿಸಿದ ಕೂದಿನ ಅತಿಮಹೋದರಕ್ಕೆ ಅಡಸಿ ಕೊಟ್ಟನೆ? (J. 2. 58). 11, to hold firmly, to confine, as in the armpit or under the arm. ಕಂಕುಬಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು (ಬಟ್ಟಿಗಳನ್ನು, ಹುಲ್ಲನ್ನು, etc.) ಅಡಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು (My.). 12, to cover. ಆಕಾಶವು ಮೋಡ ಅಡಸಿ ಇದೆ (My.). ಅವನಿಗೆ ಮೆಯ್ಯಿಲ್ಲ ಕಜ್ಜ ಅಡಸಿ ಅಡೆಗಟ್ಟಿ ಅವೆ (My.). — Cf. ಅಡಗು 3.

ಅಡಹಡಿಸು adahadisū. See s. ಅಡ 4.

ಅಡಹು adahu. = ಅಡವು 1, No 3. (My.).

ಅಡಾ *adā*. = ಅಡಿ. Two and a half (H.). — ಅಡಾಸೇರು. A weight or measure of two and a half (My.; Mhr. ಅಡ ಶೇರೇ).

ಅಡಾಡಿ *adādi*. = ಅಡಾವುಡಿ 1. (Repetition of ಅಡ 4). Rashness, haste, hurry; quickly, restlessly (S. Mhr.).

ಅಡಾನಿ *adāni*. Unremunerated and forced labour or service, used of men and beasts (S. Mhr.). 2, a foreigner (S. Mhr.). (Mhr. ಅಡಾನಿ, the people of a village not employed in cultivation, the villagers who have no lands assigned them in payment of service; ಅಡಾಣಿಜಾತ, a person viewed as rude and barbarous; H., Mhr. ಅಡಾಣಿ, inexperienced; clumsy).

ಅಡಾಯಿಸು *adāyisu*. To stop, to arrest (Br.; Mhr. ಅಡವಿಣೇಂ); — to be rostrive, as a horse (R.; Mhr. ಅಡವಿಣೇಂ); — to put before (a person, My.). Cf. ಅಡ್ಡಾಯಿಸು.

ಅಡಾಯುಧ *adāyudha*. = ಅಡ್ಡಾಯುಧ. A sword with a recurved point, a scimitar (ಮಣ್ಣಿಲಾಗ್ರ Mr. 298). See Rāv. 5, 52; Mr. 20.

ಅಡಾವಣಿ *adāvani*. ಅಡಾ (ಅಡ 6)-ವಣಿ. Obstacle, hindrance (S. Mhr.).

ಅಡಾವುಡಿ *adāvudi*. 1. = ಅಡಾಡಿ. (S. Mhr.).

ಅಡಾವುಡಿ *adāvudi*. 2. Alarm, confusion, uproar, quarrel, ravage, riot, routing, fright (R.; T. ಅಡಾವು; Tē. ಅಡಾವು, ಅಡಾವುಡಿ).

ಅಡಿ *adi*. 1. = ಅಡಿ, etc. A suffix that occurs, e.g. in ಅರಡಿ, ಅಪಡಿ (S. ಅಪು 3).

ಅಡಿ *adi*. 2. = ಅಂ, ಅಡ್. The foot (ಕಾರ್, ಪಾದ Sm. 70; ಪದ 95; ಅಂಘ್ರತಲ Ū. I, 102); the measure of a foot (My.; T., M., Tu.; Tē. ಅಡುಗು). See ಕರಡಿ, ಕುತ್ತಡಿ, ಕೇಸಡಿ, ದಟ್ಟಡಿ, ಪೇರಡಿ, ಪೊಡಿ ಅಡಿ, ಮುಯ್ಯಡಿ, ಮಲ್ಲಡಿ. — ನಡೆವುದು ಅಡಿಯುಗಂಗಳೋ ನಾಲ್ಕು ಅಡಿಯೋ ಉನ್ನತಧರ್ಮಮ್, ಆ ಮೂರು ಅಡಿಯ ನಡೆವುದು ಧರ್ಮಮ್ ಆ ತ್ರೇತಾಯುಗಂಗಳಲ್ಲಿ, ನಡೆವುದು ಕರಡಿಯನ್ನೆ ಧರ್ಮಂ ಬಿಡದೆ ತಪ್ಪಾಪರನಿಕರದೋ, ನಡೆವುದು ಒನ್ನು ಅಡಿಯನ್ನೆ ಧರ್ಮಂ ಕರಿಯುಗಂಗಳೊಳು (Bp. 2, 5). ಅಡಿಗಳಂ ತೋರು (12, 7). ಎಮ್ಮ ಅಡಿಗಳಂ ಬಿಡು (23, 38). ಅಡಿಯನ್ ಉಡುತ್ತ (43, 85). ಅಡಿಯ ರನ್ನೆ (44, 16). ಅಡಿಗಳ್ ಒಡದು (57, 59). ವಸ್ತಿ ಕುಲಿನ್ನನ ಅಡಿಗ (J. 29, 40). ಒಸುವ ನೆತ್ತರ ಗಾಯದ ಎಡದ ಅಡಿಯ ವೇದನೆ (28, 35). — ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಡೆ. To fall down at (on) the feet (of somebody). ದಾಸಯ್ಯಂಗಳ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರು ಕೆಡದು (Bp. 23, 35). ಒಡೆಯರ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಡವರು (56, 40). — ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಡ್. — ಬೀಡು. = ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಡೆ. (My.). ಚವಣ್ಣರಸನ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು (Bp. 46, 44). ಎಮ್ಮ ಅಯ್ಯನ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಡುವೆವು (47, 19). — ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಎರಿಗು. = ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಡ್. ಅಡಿಗಳಿಗೆ ತಾನ್ ಎರಿಗುವಂ (Bp. 47, 46). — ಅಡಿಗಾಣ್. — ಕಾಣ್. To see the feet (of somebody, i.e. to see or visit him). ದೇವರ ಅಡಿಗಾಣ್, ಕಪ್ಪಮನ್ ಕಿವರ್ (Rāv. 5, 127). — ಅಡಿಗಡು. — ಕೆಡು. The feet to fail, to become slow or tardy (R.). — ಅಡಿಗಡೆ. — ಕೆಡೆ. = ಅಡಿಗ ಬೀಡು. (J. 14, 28). — ಅಡಿಗ ಬೀಡು. = ಅಡಿಯಲಿ ಬೀಡು. (My.). — ಅಡಿಗಿರಿಗು. — ಎರಿಗು. = ಅಡಿಗ ಬೀಡು. (Rām. 5, 8, 88; J. 17, 50). — ಅಡಿಗೋಳ್. — ಕೋಳ್. To take to the heels, to run away. ಅಡಿಗೋಳ್ ವೆರ್ವರೆ (Rāv. 5, 83). — ಅಡಿದಾವರೆ. — ತಾವರೆ. A foot-lotus, a foot like a lotus (My.; J. 2, 67; 24, 61). ನಿತ್ಯವಿವನ ಕಾಣುತ್ತರೆ ಅಡಿದಾವರೆಯೊ

ಳ್ ಉರುಳುವ ರಾಘವನ (3ನಂ) ಪಿಡಿದು, ಎತ್ತಿ (Rāghc. 13, 10). — ಅಡಿ ಬೀಡು. = ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಡ್. ಅವನ ಅಡಿ ಬಿದ್ದನು (My.). — ಅಡಿಯಲಿ ಬೀಡು. = ಅಡಿ ಬೀಡು. (My.). ಅಡೀಲಿ ಬಿದ್ದರೂ ಮಾನೆ ಮಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). 2, a verse-line; a verse-quarter (Ch.; T., M., Tē.). 3, a step, a pace (My.; T., M., Tē.; ಹೆಜ್ಜೆ G.). — ಅಡಿಗಡಿಗಿ. ಅಡಿಗ ಅಡಿಗಿ. From step to step, from time to time, again and again, frequently, perpetually (ಪುನಃಪುನಃ, ತತ್ತ್ವತ್, ಅಸಕ್ಯತ್, etc. Nr.; My.; ಆ ಗಾಕ್ಯ G.); = ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗಿ (G.). ಅಡಿಗಡಿಗಿ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅನುರಾವ, ಮುಹುರ್ಧಾನೆ Nr., Hlā.). ಅಡಿಗಡಿಗಿ ನುಡಿದ ಮಾತು (ಅನುರಾವ Mr. 89). See Bp. 4, 11; 5, 23; 10, 38; 14, 17; 19, 52; 32, 48; 44, 42; 46, 74; 51, 63; J. 3, 32. — ಅಡಿಯಡು. — ಇಡು. To step, to walk; to plant the foot. ಎನಾದದೆ ಬಯಸಿದ ಒಡ ವೆಗಳನ್ ಅಡಿಯಡದೆ (i. e. at once) ಈವುದು (Bp. 6, 2). ಬೇಡು! ಬೇಡಿದದೆ ಈವನ್ ಅಡಿಯಡದೆ (9, 32). ಹಿನ್ನ ಹಿನ್ನಲೆ ಅಡಿಯಡುತ (22, 31). See e.g. further Bp. 25, 8; 26, 12; 32, 25; 44, 22; Rāv. 5, 42; J. 19, 7. — 4, the foot, bottom or base of anything; the root; under (ಅಧಃಸ್ಥಾನ Sm. 95; ಕೆಳಗು Sm. 350 & Cm.; ಕೆಳಗೆ 344 Cm.; ತಳ G.; My.; Tē., T., M., Tu.); the anus (My.). ವೃತ್ತರೇಫಮ್ ಅಡಿಯೋ ಆ (ಮೇಲಣ) ವರ್ಣದ ಪೋರ್ ನೆಗಟ್ಟುಂ (Sm. 344). ಗಡದ ಅಡಿ (ಮೂಲ, ಬ್ರಹ್ಮ Si. 122). ಅಲಮ್ ಬಲೆದುದು, ಅದಲಿ ಅಡಿಯೋ ಕ್ ತೋಕಡಿದ ವುಗಂ, etc. (Lilv. 3, 2, see s. ಪಡು 3). ಪೆಡೆಯಂ, ಕೊಡೆಯನ್ನಿರೆ, ಪಿಡಿದು, ಅಡಿಯೋ ನೆಪ್ಪಿ ನಿನ್ನ ಮಹಿಯನ್ (ಉರಗಿ) ಆ ನೆನದ ಎಲರಿಂ ಬಿಡದೆ ಅತ್ತಾ ಸಿ (Rāv. 5, 44). ಆಂ ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಯಲಿ ಅರಮನೆಯ ಸೇವಕರು (Bh. 1, 8, 16). The genitive appears also as ಅಡಿಯಣ (Sm. 350 Cm.). ಪಾಡಿ ಪಾಡಿ, ದಾಸಯ್ಯಾ, ಅಡಿ (anus) ಮುಕ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಅಡಿ ಹೋಗು (Prv.). — ಅಡಿಗಣ್ಣಿ. — ಕಣ್ಣಿ. The yōni (My.). ಅಡಿಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. The ankle (My.). — ಅಡಿಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. The lower mill-stone (My.). — ಅಡಿಗಾಣು. — ಕಾಣು. To see the bottom (My.). 2, the bottom to appear (My.). — ಅಡಿಗಿಡು. — ಕೆಡು. The bottom to be destroyed (Abh. P. 15, 87). — ಅಡಿಗುಪ್ಪೆ. — ಕುಪ್ಪೆ. The lower portion of a stack of grain (My.). — ಅಡಿತಾಣ್ಣು. A piece (of wood) under (another), a plank on which a carpenter works (ಉದ್ಧನ Si. 399). 2, the lower piece of anything (My.). — ಅಡಿ ಪಟ್ಟಿ. A door sill (My.). — ಅಡಿಬಣ್ಣ. The wool at the belly of a sheep (My.). 2, a man entirely void of shame (Tē.; R.). — ಅಡಿಮಳರ್. The bottom-sand, the sand of the deep (Bh. 8, 21, 8). — ಅಡಿಮುಟ್ಟು. To the bottom or root (My.). — ಅಡಿಮುಡಿ. Root-destruction (V. 4, 6); — the feet and the hair-knot (4, 6). — ಅಡಿಯಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. To shake up, as curds, broth, etc. (My.). See Sp. s. ಕೆಯ್ಯಾಡು. — ಅಡಿರಾಸಿ. The lower portion of a heap of corn (My.). — ಅಡಿ ಹತ್ತು. To stick to the bottom, to burn at the bottom of a vessel in cooking (My.). — ಅಡಿ ಹೊಟ್ಟಿ. The abdomen (from the navel downwards, My.). — 5, 6, the foot, as an object of adoration. b, the adored person himself (T.: god, a priest, a lady, a sage, a senior; M.: king; Tē. ಅಟ್ಟಿ, sir; cf. Sk. ಪಾದ = ದೇವ, ಭಟ್ಟಾರಕ Hlā.). ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಯ ಕೃಪೆವಡೆದು ಬದುಕಿದವೆಂ (Bp. 27, 44). ಒಡೆಯರಿರ, ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳ್ ಎನ್ನಂ ಬಿಡದೆ ಸಲಹರಿ! (27, 72). ಪೊಡವಿಗೆ ಅತಿತಯಮ್ ಈ ಮುನಿಸು; ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳನ್ನೆ ಸಸಿನಮ್ ಅಡಪ್ಪದು (47, 45). ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳ ಅಡಿಯಲಿ ತನಯನ್ ಇರೆ, ಬೇಡೊಣ್ಣು ಎಡೆಯೊಳುಂ ಕರೆಯಲ್ ಎಕೆ? (48, 28). ಎ ನ್ನುವುಂ ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಯ ಸರಿಯೇ? (59, 51). ಚೀಯು, ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳ ನಿರೂಪಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸಿದೆಂ (J. 31, 34). ಆನಾ! ನಿಮ್ಮಡಿಯಾ!

(Smd. 69). See J. 2, 55; Rām. 8. 21. 6, in composition: a person who has such and such feet; an animal that has so and so many feet. See ಕತ್ತಡಿ, ವೆರ್ಮಡಿ, ಬೆಳ್ಳಡಿ, ಮೂವಡಿ, ಸಯ್ಯಡಿ; ಅವಡಿ, ಅಡ್ಡಡಿ, ಮುಯ್ಯಕ್ಕರಡಿ, ಮುಯ್ಯಕ್ಕರಡಿ.

ಅಡಿ adi. 3. = ಅಡೆ 11. Mud (?; cf. ಅಡುಸು). — ಅದಿವಜ್ಜೆ. -ವಜ್ಜೆ = ಅದಿವಣಿ. A foot-print in mud (ಮೆಟ್ಟು Cē. I, 47, o. r. ಅದಿವಜ್ಜೆ). — ಅದಿವಣಿ. -ಮಣಿ. = ಅದಿವಣಿಗೆ, ಅಡೆವಣಿಗೆ, ಅಡೆವಣಿ. (A concave bend in mud), a print of the foot in mud (ಕೆಸವಿವಾಳು ಇರದೆ ಅದ ವಜ್ಜೆ Kk. 76, o. r. ಅದಿವಣಿಗೆ). — ಅದಿವಣಿಗೆ. -ಮಣಿಗೆ. = ಅದಿವಣಿ q. v. — ಅದಿವಜ್ಜೆ. -ವಜ್ಜೆ. = ಅದಿವಜ್ಜೆ q. v.

ಅಡಿ adi. 4. = ಅಡೆ 8. See ವಟ್ಟಡಿ. — ಅದಿಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಅದಿಗಲ್, -ಗಲ್ಲು. (S. Mhr.).

ಅಡಿ adi. 5. = ಅಡು 2, etc., ಅಡೆ 14. Cooking, etc.; maturity. (Mhr. ಅಡಿ, ಅಡಿ, a layer of fruits on a bed of straw). — ಅದಿಗಬ್ಬು. -ಕಬ್ಬು. = ಅದುಗಬ್ಬು. (My.). — ಅಡಿ ತೆಗೆ. To take fruits, etc. from under the cover after maturation (S. Mhr.). — ಅಡಿ ಬರು. To come to maturity (S. Mhr.). — ಅಡಿ ಹಾಕು. To put fruits, etc. under straw, etc. to bring them to maturity (S. Mhr.).

ಅಡಿ adi. 6. = ಅಡು 2. — ಅದಿಗಾಲ. -ಕಾಲ. = ಅಡು. A time of ruin or death (S. Mhr. rare). — ಅದಿಯಾಸೆ. = ಅಡುಯಾಸೆ. Empty hopes (Tē.; R.).

ಅಡಿ adi. 7. Beating; a blow (T.; see ಅಡು 2). — ಅಡಿವಡಿ. dupl. Mutual beating, quarrel (Tē., T.; R.).

ಅಡಿ adi. = ಅಡಾ. — ಅಡನೆರರು. = ಅಡಾನೆರರು. (C.).

ಅಡಿಕ್ adik. A short P. p. of ಅಡಿಗು, in ಅಡಿಕ್ಕೊಕ್ಕು, to hide one's self, etc. (My.).

ಅಡಿಕ್ ಅಡಿಕil. = ಅಡಿಕೆ 1. That upon which another thing is put. 2, that which subdues or controls (Abb. P. 15, 19). — ಅಡಿಕೆರ್ರಾಸು. -ವಾಸು. A mattress or mat on which a covering is put (Rēv. 4, after 14).

ಅಡಿಕ್ ಅಡಿಕē. 1. (= ಅಡಿ, etc.). Playing, moving, etc. See ತೂಕದಿಕೆ, ತೋಪದಿಕೆ.

ಅಡಿಕ್ ಅಡಿಕē. 2. = ಅಡಿಗೆ, etc., ಅಡ್ಡೆ 2. Cooking, boiling, etc. See ನೀರದಿಕೆ.

ಅಡಿಕ್ ಅಡಿಕē. 3. = ಅಡಿಕೆ. ಅಡಿಕೆಯ ಮರ (ಫೋಸ್ಟೆ, ಪೂಗ, ಕ್ರಮುಕ, etc. Si. 166. 409). ಅಡಿಕೆಗೆ ಹೋದ ಮಾನ ಅನೆ ಕೊಟ್ಟ ರೂ ದಾರದು. — ಅಡಿಕೆ ಉದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬಹುದು, ಮರನಾದ ಮೇಲೆ ಕೂಡದು (Prvs.). See ಕಾಡದಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆಕಸ. A low annual plant, growing in rice-fields, *Sphaeranthus indicus* Linn. (Z.). — ಅಡಿಕೆದಾಳಿಗಡ. A climbing herb, *Cucumis pubescens* Willd. (St. & Pl.). — ಅಡಿಕೆಮರ. The areca palm. ಅಡಿಕೆಮರದ ಫಲ (ಉದ್ದೇಗ Si. 166). — ಅಡಿಕೆಹೂ. A common garden flower, *Gomphrena globosa* Roxb., the globe amaranth (Z.).

ಅಡಿಗ adiga. 1. = ಅಟಗ, ಅಟಗ, ಅಡಿಗ. A suffix denoting one who (or what) moves in, plays with, is employed on, or deals in (Smd. 239). See ಹುಟ್ಟುಡಿಗ, ದೇವಡಿಗ, ಪುನಡಿಗ, ಹೂವಡಿಗ.

ಅಡಿಗ adiga. 2. = ಅಡಿಯು. One who has a foot, See ಕಣ್ಣಡಿಗ, ಮೂವಡಿಗ.

ಅಡಿಗು adigu. = ಅಡೆಗು 1. ಅಂಜ ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಅಡಗಿದ ಕಾರಣ (B. 5, 51). See ಅಡಿಕೆ.

ಅಡಿಗೇ adigē. = ಅಡೆಗೆ, ಅಡಿಕೆ 2, etc., ಅಡುಗೆ. Cooking, dressing, boiling; — maturing (see ಅಡಿ 5); — that has been cooked, dinner (My.); — a chemical preparation (ವಜ್ಜೆ, ಪಾಕ Si. 388). ಅಟ್ಟಿಲ ಪಟ್ಟಿ ಅಡಿಗ (313. 814). ಕೆಮ್ಮಾದ ಸೀಸದ ಅಡಿಗ (ಸಿನ್ನಿರ, ನಾಗ ಸಮ್ಭವ, ಚನ್ನ ಪುಡಿ 834). ಅಟ್ಟಿ ಅಡಿಗಯ ಉಣಲಿಲ್ಲ (Dp. 4). ಅಟ್ಟಿ ಅಡಿಗಯ ರುಚಿಯನು ಹುಟ್ಟು ತಾ ಬಲ್ಲದೇ? (Sp.). ಅಡಿಗಯ ಗುಣ ಸಾಪಾನಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮದಿಗೆಯ ಗುಣ ಫಲದಲ್ಲಿ ನೋಡು. — ತೀರದ ಅಡಿಗ ತಿರಿಗಿ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ನಿ ತೇ? (Prvs.). See ಹುಟ್ಟುಡಿಗ. — ಅಡಿಗಕಲ್ಲು. An artificial gem (My.). — ಅಡಿಗಬಟ್ಟು. A male cook (My.). — ಅಡಿಗಮನೆ. A kitchen (ರಸವತಿ, ಪಾಕ ಸ್ಥಾನ, etc. Si. 308). — ಅಡಿಗ ಮಾಡು. To cook, etc. ಅಡಿಗ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನವು (Si. 241). ಮಡದಿ ತಾ ಹಲುವಾಗಿ ಅಡಿಗ ಮಾಡುವಳು (Dp. 148). ಅಡಿಗ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಅರಿಸಿ ತನ್ನ (B. 4, 223). See Prvs. s. ಬತ್ತ 1. — ಅಡಿಗ ಮಾಡುವನ. A male cook (ಗುಣ, ವಲ್ಲವ, ಸೂಪಕಾರ G.). ಅಡಿಗ ಮಾಡುವವನ ಮಕ್ಕಳು ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದಾರೋ? (Prv.). — ಅಡಿಗ ಮಾಡುವವಳು. A female cook (B. 5, 285). — ಅಡಿಗ ಮಾಡುವಿಕೆ. Cooking (Si. 388). — ಅಡಿಗಯ ಬರೆ. A fire-place (ಅಧಿಶ್ರಯಣಿ, ಅಶ್ರಯ, ಚುಲ್ರಿ G.). — ಅಡಿಗಯ ಮನೆ. = ಅಡಿಗಮನೆ. (ಮಹಾನಸ G.). — ಅಡಿಗಯವ. -ಅವ. A male cook (ವಾಣಿಸಿ ಗ Bhn. 53; ಸೂಪಕಾರ, ವಲ್ಲವ, etc., ವಾಣಿಸಿ Si. 308; ಸೂದ 430). ಭೂಪರ್ಗವ ಅಡಿಗಯವಂ (ಸೂಪಕಾರ, ವಲ್ಲವ, etc. Mr. 269). — ಅಡಿಗಯವಳು. -ಅವಳು. A female cook (B. 5, 283). — ಅಡಿಗಯಾಗು. -ಆಗು. To be cooked, etc. ಪೂರ್ಣ ಅಡಿಗಯಾದರೆ ಬೆಲ್ಲವು ಆಗುವದು (B. 3, 46). ಅಡಿಗಯಾಗಿ ಅಡೆ (4, 57). — ಅಡಿಗಯಿದ. -ಯಿದ. (Anything) to be taken from the fire when properly boiled (My.). — ಅಡಿಗಯಿದುಸು. -ಯಿಸು. To precipitate by boiling. ಬೆಟ್ಟುತ್ತು ಮುನ್ನಾದ ಅಡಿಗಯಿದುಸಿದ ಕೃತಮಲವಣವಾ ಬಿಡಾಲವಣವಾ (ಪಾಕ, ಬಿಡ Si. 312). 2, to take things from the fire when they are properly boiled (My.). — ಅಡಿಗಸಾಮಾನ. Materials for cooking (B. 5, 125; My.). 2, cooking utensils (C.). — ಅಡಿಗಸಾಲೆ. A kitchen (ರಸವತಿ, ಮಹಾನಸ, etc. Si. 308). ಅಡಿಗಸಾಲೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದವನು (ಪೌರೋಗವ 308).

ಅಡಿಡಿ adidi. = ಅಡಡಿ. (My.).

ಅಡಿಮೆ adimē. The state of being at the bottom or low down: slavery. (Sd.; T., Br.).

ಅಡಿಯ adī2-3. = ಅಡಿಗ 2. See ಕಣ್ಣಡಿಯು. 2, he who is in a low position: a slave (Sd., Tē., T. ಅಡಿಯಾನ್).

ಅಡಿವ adivi. = ಅಡವ, etc. (My.). — ಅಡಿವಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಅಡವಿಗಟ್ಟು. (S. Mhr.). — ಅಡಿವಿಗಣಸು. A kind of yam. ಕೂಲಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲೆನ್ನು ಹೇಳಿದವನು ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಡಿವಿಗಣಸು ಮುನ್ನಾದ ಅಡಾರವ ಹುಡುಕುವದಕ್ಕೆ ತಿರಗ ಬೇಕಾದೀತು (B. 5, 99). — ಅಡಿವಿಬೆಕ್ಕು. A jungle cat (B. 5, 30. 64). — ಅಡಿವಿಬೆಣ್ಣೆ. = ಅಡವಿಬೆಣ್ಣೆ. (R.).

ಅಡಿವು adivu. = ಅಡವು. (My.).

ಅಡಿವೆ adivē. = ಅಡಿವ. (My.).

ಅಡಿಸು adisu. To cause to cook, etc. (Bp. 57, 85. C.). See ನೀರದಿಕೆ & ತರ್ಪಣ.

ಅಡು adu. 1. = ಅಟ್ಟು 9. P. p. ಅಟ್ಟು (Smd. 283; see ಅಟ್ಟು 10). To cook; to boil; to dress; to prepare a

meal; to prepare; to mature (ಪಡನ ಸ್ಮದ. Dh.; C.; T., M., Tu.; Tē. ವಣ್ಣ; cf. ಅದ್ವಿ 2). ಅಟ್ಟ ಕೂಡ (ಸ್ಮದ. I). ಭಕ್ತವನ್ ಅಡುವವನು (ಅಪೂಷಿಕ, ಭಕ್ತಕಾರ, etc.); ಮಡಕೆಯಲಿ ಅಟ್ಟ ಶಾಕವು (ಉಪ್ಪು, etc.); ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಟ್ಟ ಮಾಡು (ಪ್ರಣೀತ, etc.); ರಸವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಅಟ್ಟ ಮಾಡು (ಪಿಚ್ಚಿಲ, etc.); ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟಿನ ಅಡುವ ದಾಳಿ (ಪುಜೀಷ, etc. Nr.). ಅಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟ ದು (ಧಾವಿತ, etc. Si. 314). ಅಟ್ಟದಗು (ಉಪ್ಪು Hla.). ಧಾಣದೊಳ (ಅಡಗನ್) ಅಡಲ್ (ಉಪ್ಪು Mr. 217). ಈ ಸೂಪಡನ್ ಇನ್ನೂ ಅಡುವುದು ಅಡಗು, ಅಕಟ! (Bp. 57, 2). ಅಟ್ಟ ಪಾಯಸದಲ್ಲಿ ಕೆರಾ ಹಟ್ಟಿದ ಹಾಗಿ.—ಅಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಒಲೆ ಉರಿಯಿತು, ಕಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ದಿ ಬಂತು.—ಅಟ್ಟಕ್ಕುವವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿತಿ ಆಗ ಬೇಡ, ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊದುವವನಿಗೆ ಆಳು ಆಗ ಬೇಡ.—ಅಟ್ಟ ಉವ್ವೋದಕ್ಕಿತ್ತ ತಿಂದು ಉವ್ವೋದೇ ಲೇಸು.—ಅಟ್ಟ ಉವ್ವೋದು ಆದಿ ಕೋಟಿಲೆ, ತಿಂದು ಉವ್ವೋದು ಪರ ಮಸುಮಿ.—ಅಟ್ಟೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೇರಿ ತಂದಿಕ್ಕು ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Prv. s. ಕೆಡು.—ಅಡು ಅಡು. rep. ಅಟ್ಟ ಅಟ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವು ನಿಲ್ಲಲೇ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಅಡು aḍu.2. = ಅಡೆ, ಅಡಿ. Cooking, etc. — ಅಡುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ಅಡಿಗಟ್ಟು. Fuel (ಇನ್ನಿನ, ಸಮಿತ್ತು, etc. Nr.; ಇನ್ನಿನ, ಕಾಪ್ಪ, etc. Mr. 48). ಮಾರಯ್ಯನ್ ಅಡುಗಟ್ಟುಗಳನ್ ಅಡಕುವನು (Bp. 9, 41). ತನ್ನ ಅಡುಗಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಉರಿ ಹಚ್ಚಿಸುತ್ತ (16, 20). ಕೆಲವು ಅಡುಗಟ್ಟುನ್ ಅಯ್ಯು ಒಟ್ಟಿ (18, 28). See also Bp. 44, 21. — ಅಡುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ಅಡುಗಟ್ಟು. (V. 14, after 27). — ಅಡುಗೂಲಜ್ಜ. — ಕೂಲಜ್ಜ. = ಅಡುಗೂಲಜ್ಜ. A respectable woman who cooks for strangers and travellers. ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟದಿಗೆ ಅಯಿತವಾಗಿರುವದು (Prv.). — ಅಡುಗೂಡ್. — ಕೂಡ್. Boiled rice (ಸ್ಮದ. 204). — ಅಡುಗೂದಿನ. — ಅವ. A cook (C. Bp. 47, 42). — ಅಡುಗೂಲಜ್ಜ. — ಕೂಲಜ್ಜ. = ಅಡುಗೂಲಜ್ಜ. (S. Mhr. rare). — ಅಡುದಾಣರೆ. A frying pan (ಪುಷ್ಪಕ, ಅಮ್ಬರೀಷ Nn. 123). — ಅಡೂರು. — ಊರು. N. of a village. See Prv. s. ಎಡೂರು.

ಅಡು aḍu.3. (= ಅಡೆ). — ಅಡುವಾಡು. A piercing or challenging word (ತಿವಿವಾಳದ ನುಡಿ Bhn. 56).

ಅಡು aḍu.4. (fr. ಅಡಗು 2). — ಅಡವ್ಗಿ. — ಪುಗ್ಗಿ. Rice mixed with flesh (P Abh. P. 13, 96. 106).

ಅಡುಕು aḍuku.1. = ಅಡಕು 1. (My.; T., M.).

ಅಡುಕು aḍuku.2. = ಅಡಕು 2. (My.).

ಅಡುಗೆ aḍuge. = ಅಡೆಗೆ. (My.).

ಅಡುವಾಯ (aḍaḍ-upāya). A secondary or extra means (P Bh. 3, 6, 23; 3, 13, 19).

ಅಡುಮ್ಬು aḍumbu. (T. ಅಡಮ್ಬು, M. ಅಡಮ್ಬು, ಅಡುಮ್ಬು). — ಅಡುಮ್ಬುಬಳ್ಳಿ. A creeping plant, Ipomoea biloba Forsk. (St. & Pl.).

ಅಡುವಳ aḍu-vaḷa. (ಸ್ಮದ. 234). = ಅಡವಳ 1. A cook.

ಅಡುಸು aḍusu. Clay, mud (My.; Tē; T. ಅಡುಕ್ಕು, ಅಡುವ, ಅಡುಪು, filthy, slippery ground, dirt; ಅಕಡು, ಅಕಡಿ, ಹೇಡು, mud; Tē. ಅಸಲು, mud; Tu. ಅಡಕ, an unclean place; cf. ಅಡಿಲ್ 2; ಅಡಿ 11).

ಅಡೆ aḍē.1. = ಅರೆ 1, ಬೆಡೆ 4. If; when; to. ಉಸುರು ವಡೆ (Bp. 1, 17). ಕೀರ್ತಿಸುವಡೆ (1, 34). ಊಹುವಡೆ (1, 63). ಕರುಣುವಡೆ (2, 1). ಸಲಹುವಡೆ (2, 2). ಅಡೆ (9, 17). ಇತ್ತಡೆ (9, 21). ಇಲ್ಲದಡೆ, ಅಡಿದಡೆ (9, 24). ಪರಿಕುಸುವಡೆ (3, 64). ಪರಿಕುವಡೆ (22, 64). ವೇದದಡೆ (10, 7). ಹೇದದಡೆ (11, 5). ಕಾನಡೆ (13, 61). ಅಪ್ಪಡೆ (11, 7). ಸೂಚಿಮುಖಮುಂ ಕೀರಿಸುವಡೆ ಅಡಿದು ಎನಿಸಿ ದಟ್ಟಿಯುವ ತವಾನ್ದದೊಳ (3, 30). ಕೊಡುವಡೆ ಎಮಗೆ ಇಲ್ಲ

(23, 8). ಇದರ್ಡೆ (C. II, 122). ನೋಡ್ಪಡೆ (II, 76). ಧಾವವಡೆ (II, 29, 80). ವೇದ್ಪಡೆ (II, 56). ಒರವಡೆ (II, 88). ತಪ್ಪು ಉಕ್ಕಡೆ (Mr. 3). See Bp. 22, 65, 66; 23, 13; 24, 75; 49, 18; 53, 6, 13; 56, 1; 58, 46.

ಅಡೆ aḍē.2. (= ಅಪೆ 6). See ಪೊದ್ಪಡೆ, ಸವರ್ಪಡೆ.

ಅಡೆ aḍē.3. To fill, to make full (ಪೂರಣಿಗೆಯ ಸ್ಮ. 91; cf. ಅಡಕು 1 & ಅಡೆ 5). — ಅಡೆವೊತ್ತು. ಅಡೆ (i. e. ಅಡೆಯ) — ಪೊತ್ತು. To be fully kindled, to blaze (Abh. P. 11, 154).

ಅಡೆ aḍē.4. = ಅನೆ 3. To strike, or throw, with the finger (ಅಂಗುರಿಪ್ರಹರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; see ಅಡಕು 2).

ಅಡೆ aḍē.5. = ಸಡೆ 1. To obtain, to get, to gain, to have;—to be obtained, to come to hand (My.; T., M.; T. also ಅಮೈ; see s. ಅಯ್ 4). ವೇರಾನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಅಡವ ರಾಗಂಗಲು (Bp. 26, 68). 2, to be enclosed, barred, shut up, choked (T.); to preserve, pickle, season fruits with salt (T.);—to shut, lock, obstruct, close up, shut up, enclose, confine, imprison, shut in, stop the passage (T.).

ಅಡೆ aḍē.6. Trust (ಸಮ್ಭಗೆ ಸ್ಮ. 91; cf. ಅಂಕೆ 2, No. 3; ಅಡರ್ಪ).

ಅಡೆ aḍē.7. That is covered or hidden (ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ಸ್ಮ. 91; cf. ಅಡಗು 1, ಅನಿ 1).

ಅಡೆ aḍē.8. = ಅಡೆ 7, ಅಡಿ 4. The piece of wood on which the five artisans put the article which they happen to operate upon (ಪಂಚಕಾರಕರ್ಮ ದಾರು ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಅಡೈ, an anvil). 2, = ಅಡೆ 1, a support, a staff to support (ಅನಿ, ಅಧಾರದ ಕೋಲು G.; cf. ಅಂಕೆ 2). See ಪಟ್ಟಡೆ. — ಅಡೆಗರ್. — ಲ್ಲ. — ಕರ್. = ಅಡಿಗ ಲ್ಲ. An anvil (ಧಕ್ಕು Mr. 383; C.; M., T.; T. also ಅಡೈ ಯರ್, ಅಡೈಗುಡು). ಅವಳ ಕೂದಲು ಅಡೆಗಲ್ಪಗಿದೆ, she has a bald head (My.). — ಅಡೆಯ ಮರ. = ಅಡೆ. ಅವದಾನೊನ್ನು ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರನನ್ ಇರಿಸಿ ಕೆತ್ತಲು ಪಟ್ಟುದು ಆ ಅಡೆಯ ಮರನು ಉದ್ಭವಮ್ ಎನಿಸು (Nr.; cf. Si. 399).

ಅಡೆ aḍē.9. = ಅಡೆ 1, ಅಡೆ 3. A sticky, clotty mass, a lump, as of dates, tamarind, sugar, hair, etc. (My.; Tē; T. ಅಮೈಯರ್, a ball of clay, etc.). — ಅಡೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To become a sticky mass, to be clotted or matted together, as the hair, etc. (My.; Tē.). — ಅಡೆಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. A stone-like mass of unclean hair (S. Mhr.).

ಅಡೆ aḍē.10. Cowdung (ಗೋಮಯ Kk. 62; ಗೋಮಯ, ಸಗಣ ಸ್ಮ. 33, 91; Tu. ಅಮ್ಬು). — ಅಡೆಕುಣಿ. A pit to fill cowdung in (C.).

ಅಡೆ aḍē.11. = ಅಡಿ 3. — ಅಡವಣಿಗೆ. — ಮಣಿಗೆ. = ಅಡಿವಣಿ, etc. A foot-print in mud (ಕೆಸದೊಳ್ ಅಡ ಪಡ್ಡೆ ಸ್ಮದ. II). — ಅಡೆ ವಣಿ. — ಮಣಿ (=ಮಣಿ ?). = ಅಡವಣಿಗೆ. (ಕೆಸದೊಳ್ ಅಡ ಪಡ್ಡೆ ಸ್ಮ. 65).

ಅಡೆ aḍē.12. A kind of thin bread or cake of rice flour (My.; T.; Tē. ಅಟ್ಟು). — ಅಡೆಹಟ್ಟು. Cake-feast, a feast of women in honor of Lakshmi (My.; Tē. ಅಟ್ಟ ತಡ್ಡೆ).

ಅಡೆ aḍē.13. The border, i. e. the unwoven threads, of a cloth or blanket (My.);—border.

—ಅಡೆ ಕಟ್ಟು. To interknit the adē with colored or uncolored threads (My.). — ಅಡೆವಟ್ಟು. A certain portion of a native cart (C.).

ಅಡೆ adē. 14. = ಅಡಿ 5. — ಅಡೆ ತಗ, ಅಡೆ ಬರು, ಅಡೆ ಹಾಕು (My.).

ಅಡೆ adē. 15. = ಅಡೆ 10, ಎಡೆ 1. See ಇಟ್ಟಡ. — ಅಡೆಗಡಹು. — ಕೆಡಹು. = ಎಡೆಗಡಹು. To throw to the ground (Bh. 8, 22, 46). — ಅಡೆವಾಣ. — ತಾಣ. Place and place, every place (Rām. 4, 6, 19).

ಅಡ್ಡ adkē. — ಅಡ್ಡವೀಡುಬಳ್ಳಿ. A woody climber, climbing and rooting on the stems of trees, Pothas scandens Lin. (St. & Pl.; Tu. ಅಡಿಹೊಡು, ಅಕೆ-).

ಅಡ್ಡ adda. 1. = ಅಡೆ 6 q. v., etc., ಅಡ್ಡಾ, ಅಡ್ಡೆ 3. The state of being across, etc. (C.; Tu, Tē; T., M. ಅಟ್ಟು). ಬಟ್ಟಿಯೊಳೆ ಅಡ್ಡ ಮಲಗಿ ಇರೆ (Bp. 20, 1). ತನಗೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿವನ ಅಡ್ಡಮೆ? (26, 16). ಅವನಗೆ ಆ ದಹನಲೋಚನನ ಅಡ್ಡಮೆ? (41, 27). ಅಡ್ಡಮೆ ಇರೆ ಕಾರ ಕಾಮುಗಲಿ ಬಡ್ಡಣಂ (Riv. 6, 5). (ಕುಮರಗಿ) ಅಡ್ಡ (ಸುಡು) ಮೂರು ಇರೆ ಸಮುದಂ (Mr. 279). — ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟು. 1. = ಅಡಗಟ್ಟು, ಅಡ್ಡಗಟ್ಟು 1. To fasten across, to put across. 2, to thwart; to stop, to arrest; to stand across or in the way. ಆ ಕಲ್ಲು ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿದ ತೊರೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವ ಒಬ್ಬ ಉಪ್ಪಾದಿನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿತು (B. 4, 150). — ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟು. 2. The fastening that workmen make when putting their dōtra over their shoulder and tie it on the back (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟು. 3. = ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿ. A small dam in rice-fields, etc. for watering (My.). — ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿ = ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟು 3. (My.; Tē.). — ಅಡ್ಡ ಕವ್ವು. The kambī (3) carried on the neck (C.). 2, the ornamental colored cross stripes near the ends of a cloth (C.). 3. a metal band (round boxes, etc. My.). — ಅಡ್ಡ ಕಸಲು. = ಅಡ್ಡ ಕಸು. A profession or trade contrary to established custom (C.). — ಅಡ್ಡ ಕಸು. = ಅಡ್ಡ ಕಸಲು. (C.). — ಅಡ್ಡ ಕಾಲು. = ಅಡ್ಡ ಗಾಲು. The leg put out of its regular position in walking (C.). 2, the leg put crosswise as a stumbling-block or obstacle, generally used with the verb ಹಾಕು (C.). — ಅಡ್ಡ ಕಾಲು. = ಅಡ್ಡ ಕಾನರಿ. A by-channel, a subordinate channel (C.). — ಅಡ್ಡ ಕಾನರಿ. The kāvaḍi carried on the neck (C.). — ಅಡ್ಡ ಕಾನರಿ. = ಅಡ್ಡ ಕಾಲು. (C.). — ಅಡ್ಡ ಕೀರಿ. A bolt which is put or goes transversely (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡ ಕೂಸು. = ಅಡ್ಡ ಗೂಸು. A child carried transversely or in the arms (not on the hip, S. Mhr.). 2, a child that (at the time of birth) lies across in the womb (C.). — ಅಡ್ಡ ಕೆಯ. — ಕೈ. = ಅಡ್ಡ ಕೆಯ. The hand or arm placed transversely (C.). — ಅಡ್ಡ ಕೆಲಸ. Extraordinary work, extra work (My.; B. 5, 285). — ಅಡ್ಡ ಕೋಲು. Any transverse stick or wooden bar (C.). — ಅಡ್ಡ ಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಟ್ಟಿಗೆ. A wooden cross bar (My.). — ಅಡ್ಡ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. 1. = ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟು 1. (Dp. 68, 2). ಲಿಂಗವನ್ನನ ಬರವಿಗೆ ಅವರುಗಳ ಅಡ್ಡ ಗಟ್ಟಿ ಇರಲು (Bp. 21, 39). — ಅಡ್ಡ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. 2. = ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟು 3. (My.). — ಅಡ್ಡ ಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿ. = ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿ. (My.). — ಅಡ್ಡ ಗಲ. — ಅಗಲ. The space or distance across, breadth, width, diameter (ಸರಿಹಾಡ, ವಿಶಾಲತೆ, ತಿರುಗುಗಾಲತೆ Si. 222; C.; Tu. ಅಡ್ಡಗಲ). ಅಂಗುಲಿಗಳ ಬನ್ನಿನ್ನದಿ ಅಡ್ಡಗಲದ ಪ್ರಮಾಣವು ಹವೆಯ ಆಕೃತಿ ಆಕೃತಿಂ (Mr. 324). — ಅಡ್ಡ ಗಲು. — ಅಗಲು. — ಅಡ್ಡ ಗಲ. (ಸೂಕ್ಷ್ಮಲಿಂಗ G.). — ಅಡ್ಡ ಗಾರ. — ಲು. — ಕಾರ. = ಅಡ್ಡ ಗಲ. (ಸೂಕ್ಷ್ಮಲಿಂಗ G.). — ಅಡ್ಡ ಗಾಯ್ತು. — ಅಯ್ತು. N. (Bp. 56, ಗು. (C.). — ಅಡ್ಡ ಗಾಯ್ತು.

33). — ಅಡ್ಡ ಗೀಡು. To make a transverse line or a line across (C.). 2, to cross out (C.). — ಅಡ್ಡ ಗೀಡು. = ಅಡ್ಡ ಗೀಡು. (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡ ಗೀಡು. A transverse line or a line across (C.). — ಅಡ್ಡ ಗೀಡು. = ಅಡ್ಡ ಗೀಡು. (My.). — ಅಡ್ಡ ಗೂಸು. = ಅಡ್ಡ ಕೂಸು. (C.). — ಅಡ್ಡ ಗೆಯ. — ಗೈ. — ಕೆಯ. = ಅಡ್ಡ ಕೆಯ. (C.). — ಅಡ್ಡ ಗೆರೆ. = ಅಡ್ಡ ಗೀಡು. (C.). — ಅಡ್ಡ ಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A cross branch (C.). — ಅಡ್ಡ ಗೋಡೆ. = ಅಡ. A transverse wall; a partition wall, a curtain wall (on which sometimes articles are placed; a light put on it uses to flicker on account of the currents of air, and at the same time shines to both sides, C.). ಅಡ್ಡ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಣ ದೀಪದ ಹಾಗೆ. — ಅವನ ಸಾಕ್ಷಿ ಅಡ್ಡ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಣ ದೀಪ (Prvs.). — ಅಡ್ಡಂಕೆ. — ಅಂಕೆ. A figure or figures written from left to right across a page (C.). 2, the total (put under a number of perpendicular figures, My.). — ಅಡ್ಡ ಜಾಟು. A cover or shelter that is between, e.g. a tree that shelters a person from rain (My.). ಅಡ್ಡ ಜಾಟು ಹಿಡು ಕೊಳ್ಳು, to take shelter (C.). — ಅಡ್ಡ ಜಾಕೆ. A frame which is broader than it is high; a cloth which is broader than it is long (My.). 2, the līṅga box suspended from the neck so that it is to one side of the chest (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡ ಜಾತಿ. = ಅಡ್ಡ ಜಾತಿ. (C.; B. 4, 193). — ಅಡ್ಡಂಕು. — ಅಂಕು. = ಅಡ್ಡ ಕವ್ವು No 2. (C.). — ಅಡ್ಡ ದಿ. — ಅಡಿ. The breadth of the foot (C.). 2, = ಅಡ್ಡ ಕಾಲು No. 1. (C.). — ಅಡ್ಡ ದಿ. — ಅಡಿ. The wool that crosses the warp in a loom (B.). — ಅಡ್ಡ ಪದ. A transverse manner or position (Riv. 6, after 11). ಅಡ್ಡ ತಲೆ. = ಅಡ್ಡ ದಲೆ. An ill-formed head (C.). — ಅಡ್ಡ ತಾಕು. 1. To touch or hit laterally (C.). 2, = ಅಡ್ಡ ತೊಡರು. (My.). — ಅಡ್ಡ ತಾಕು. 2. A small field that touches or crosses the boundary of a larger one (My.). — ಅಡ್ಡ ತಿಡ್ಡ. dupl. = ಅಡ್ಡ ತಿಡ್ಡ, ಅಡ್ಡಾ ತಿಡ್ಡ, ಅಡ್ಡಾ ದಿಡ್ಡ, ಅಡ್ಡಾ ದುಡ್ಡ. Awkwardness, clumsiness; perverseness, impropriety; awkwardly, etc. (My.). ಕಾಡ ಕೋಣಗಳು ಅಡ್ಡ ತಿಡ್ಡ ನಡೆದಾಗ್ಯೂ (B. 3, 24). ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣಗಳ ನಡಿಗೆ ಅಡ್ಡ ತಿಡ್ಡವಾಗಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ (B. 5, 21). — ಅಡ್ಡ ತಿಡ್ಡ. = ಅಡ್ಡ ತಿಡ್ಡ, etc. (C.). — ಅಡ್ಡ ತಿರುಕ್ಕು. To turn aside; to give a crosswise turn (C.). — ಅಡ್ಡ ತೊಡರು. To contravene, to thwart, to interfere with. ನನಗೆ (ಅಥವಾ ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ) ಅಡ್ಡ ತೊಡರಿದನು (My.). — ಅಡ್ಡ ತೊಲಗು. To get out of the way (My.). — ಅಡ್ಡ ದಣ್ಣೆ. A scale-beam (My.). — ಅಡ್ಡ ದಣ್ಣೆಗೆ. A cross beam, the roller over which the warp passes (R.). 2, a scale-beam (C.). 3, the bamboo pole (or poles) across a palankeen, etc. to carry it (C.). 4, = ಅಡ್ಡ ವಲ್ಲಕಿ (My.). 5, a pole set horizontally in two opposite walls and used as a shelf (My.). — ಅಡ್ಡ ದಣ್ಣೆ. The width of the inner round opening of a grain-pit (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡ ದಣ್ಣೆ. A piece of slit bamboo put or to be put crosswise (C.). — ಅಡ್ಡ ದಲೆ. = ಅಡ್ಡ ತಲೆ. (C.). — ಅಡ್ಡ ದುಡುಲು. — ತುಡುಲು. A turubu put on one side of the head (C.). — ಅಡ್ಡ ದೊರೆ. — ತೊರೆ. A transverse beam (C.). — ಅಡ್ಡ ದೋಡು. — ತೋಡು. = ಅಡ್ಡ ದೋಡು. To appear horizontally. ರೇಖೆ ಎರಡು ಅಡ್ಡ ದೋಡು (o. r. — ಅಡ್ಡ ದೋಡು) ಬೇರೆ (i. e. =, Mr. 356). — ಅಡ್ಡ ದೋಡು. — ತೋಡು. An arm put across or crosswise (C.). — ಅಡ್ಡ ನಗಿ. A side-laugh: a half-suppressed derisive laugh (C.). — ಅಡ್ಡ ನಾಮ. A surname, or a family-name (C.; Mhr. ಅಡ್ಡನಾಮ). 2, a sectarian cross-mark on the forehead made with sandal by Smārtas (C.). — ಅಡ್ಡ ನಾಲಿಗೆ. A lying tongue (C.). 2, an opposing tongue: contradiction (My., in — ಹಾಕು). — ಅಡ್ಡ ನಿಲುಕು.

Breadth and height (or length; C.). 2, ಅಡ್ಡನಿಲುವು. = ಅಡ್ಡಚೌಕ. (My.). — ಅಡ್ಡನುಡಿ. Contradiction (ಎಪ್ಪರಾಪ, ಎರೋಫೋಕ್ತಿ Nr.; My.). — ಅಡ್ಡವಂಕ್ತಿ. A row of people at dinner that forms a right angle with another row previously formed (C.). — ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿ. The upper or lower part of a door or window frame (C.); a small cross beam (My.). 2, a cross stripe (C.). ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೆಯ್ಯೇಲಿ ಲೋದೀ ಬಣ್ಣದ ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿಗಳು (B. 3, 99; 5, 255). — ಅಡ್ಡಪಲ್ಲಕ. A palankeen carried transversely on account of pomp (C.). — ಅಡ್ಡ ಪೋಗು. To go crosswise, transversely, or horizontally. ಅಡ್ಡ ಪೋಪಾತನು (ತಿಯಕ್ಕು Nr.). — ಅಡ್ಡ ಬರ. -ರು. To come as an obstacle, to come or be in the way. ಸಮುದ್ರದ ವಕ್ರತೆ ಹಡಗಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ನಡುವೆ ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತದೆ (B. 4, 69). ಒನ್ನು ಹಳ್ಳ ಅಡ್ಡ ಬನ್ನು (5, 63). — ಅಡ್ಡ ಬೀದಿ. -ದಿ. To fall across; to become an impediment, to hinder (Bp. 2, 3; My.). ಉರುನದಿ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದೊಡೆ (32, 4). 2, to fall before (one), to prostrate (My.). ಮಾನವತೆಗೆ ಅವನ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದು (52, 19). — ಅಡ್ಡಬೆಲಗು. A beam that is put across the slopes of two opposite walls. (B. 4, 122). — ಅಡ್ಡಮರ. A wooden cross bar (to fasten doors, My.). — ಅಡ್ಡಮಾತು. A word that interrupts a speech or deviates from its intent, a word out of place; gainsaying; an evasion (C.). — ಅಡ್ಡಮಾರ್ಗ. A cross way; — a by-path (C.). 2, a wrong way (C.). — ಅಡ್ಡಮುಡಿ. A knot of hair put to one side of the head (ಪಕ್ಷ Mr. 320). — ಅಡ್ಡಮೊಗ. An averted face (C.). ನೋಡಲಾಗದು, ಅಲ, ಪಾತಕರನ ಎನ್ನುತ, ಅಡ್ಡಮೊಗವಿಟ್ಟು (Bp. 52, 46). — ಅಡ್ಡಮೋಟಿ. = ಅಡ್ಡಮೊಗ. (C.). — ಅಡ್ಡಮಾಪು. -ದಿ. To fly across one's path. ತೊಡರಿ ಅಡ್ಡ ಮಾಪು ಬೀದಿಗಳ ಎಡೆಗೆ (Bp. 38, 9). — ಅಡ್ಡವುರಿಯಿಸು. To cause to run in a crosswise manner (Rév. 6, after 11). — ಅಡ್ಡವರಿ. -ಬರಿ. A transverse flank (as of an elephant, (Rév. 6, after 11). — ಅಡ್ಡವಲಗೆ. -ವಲಗೆ. A cross plank (Bp. 21, 27). — ಅಡ್ಡವಾಗು. -ಅಗು. To become or be cross, transverse, or awry. ಅಡ್ಡವಾಗಿ, transversely, cross, broad-wise, horizontally, sideways, awry, obstructively (ಸಾಚಿ, ತಿರಸ್ಸು, ತಿಯಕ್ಕು Si. 470, 472). ಅಡ್ಡವಾಗಿ ನಡೆಯುವವನು (ತಿಯಕ್ಕು 361). ಬಾಗಿಲ ಕೆಳಗಡೆ ಹೊಸಲ ಬದಿ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ತುದಿ ಯುವದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟು ಇರುವ ಮೆಟ್ಟಿಲಕೆಲಗೆ (ತೀ 110). ಕೆ ಯ್ಲಿನಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಾಡಲ್ ಪಟ್ಟ ತೋಳುಗಳೆರಡದಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ (ವ್ಯಾಮ 212). ವಕ್ರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಜನವಾರದ ಹಾಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಕೊರಳ ಮೇಲಿನ ಪಾಕ ಕೊಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟ ಹುವಿನ ಹಾಗೆ (ವೈಕೃತ್ 230). ಈಚಿನವರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಇರುವನೆ ಸುತ್ತ ಕೊಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟದು (ವೇಷ್ಟತ, etc. 278). — ಅಡ್ಡವಿಡು. -ಇಡು. To put an obstruction, to oppose (C.). — ಅಡ್ಡವಿಡುವಿಕೆ. -ಇಡುವಿಕೆ. Obstruction, etc. (ವೈತ್ಯಾಸ, ಪ್ರತಿರೋಧ Si. 437). — ಅಡ್ಡವಿಡು. -ಇಡು. To gore sideways, to give a side-blow. ಅಡ್ಡವಿಡಿದ ಆನೆ (ಪರಿಣಿತ Hla.). — ಅಡ್ಡವೊಡೆ. -ವೊಡೆ. = ಅಡ್ಡಹೊಡೆ. (ಎದಂತಿಕೆ Mr. 213). — ಅಡ್ಡಸದಿಗು. The end of a female's cloth that is put across the breast, the left shoulder, and from there over the head to the right (C.). — ಅಡ್ಡಸಾರ್. -ಲು. = ಅಡ್ಡವಂಕ್ತಿ (C.). 2, a transverse line or row (C.). 3, a transverse furrow (C.). — ಅಡ್ಡಸುಡಿ. 1. To pass by one so as to get only a glimpse of him (C.). — ಅಡ್ಡಸುಡಿ. 2. A cross knot in timber (My.). — ಅಡ್ಡ ಹಕ್ಕು. To put or apply horizontally, as the sectarian mark (ಅಡ್ಡನಾಮ) on the forehead (C.). — ಅಡ್ಡ ಹರವು. To spread out crosswise (B. 4, 122). — ಅಡ್ಡ ಹಾಕು. To put crosswise (C.). 2, to put before, to put children before a guru's feet to obtain

a blessing for them, or to put criminals before a king's feet to obtain pardon for them (C.). — ಅಡ್ಡಹಾದಿ. = ಅಡ್ಡಮಾರ್ಗ. (C.). — ಅಡ್ಡ ಹಾಯ್. = ಅಡ್ಡ. To pass by (C., e. g. ಒಬ್ಬನ ಮುನ್ನೆ-). 2, to thwart (e. g. ಅವನಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಹಾಯ್ದನು, My.). — ಅಡ್ಡ ಹೆಸರ್. -ರು. = ಅಡ್ಡನಾಮ No. 1. (C.; ಅಸ್ತದ Cb.). — ಅಡ್ಡ ಹೇರು. To put crosswise upon (B. 4, 122). — ಅಡ್ಡಹೊಡೆ. A lengthy load or burden that is carried crosswise (on the neck, shoulder, or head, My.). — ಅಡ್ಡ ಹೊಡೆಕಟ್ಟು. A pole or bamboo laid over the shoulder or neck for carrying two burdens (ಎಹಂಗೆಕೆ, etc. Nr.). — ಅಡ್ಡಳತೆ. -ಅಳತೆ. Breadth-measure (C.). — ಅಡ್ಡಾಗು. -ಅಗು. To become horizontal in position, to lie down (S. Mhr.; B. 4, 155). — ಅಡ್ಡಾಡು. -ಅಡು. To play sideways, i. e. to walk backwards and forwards, to promenade; to walk about (C.; B. 2, 46; 3, 47. 67. 77; B. 4, 169; Tu.). — ಅಡ್ಡಾನ್. -ನು. -ಅನ್. To recline, to lean on (C.); — to form a bar (J. 4, 38). — ಅಡ್ಡಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put across; to put before (= ಅಡ್ಡ ಹಾಕು, C.); — to put up, as an umbrella (C.). — ಅಡ್ಡಿ ಸಗು. -ಎಸಗು. To make hostile efforts (My.). — ಅಡ್ಡಿ ಸುಗು. -ಎಸುಗು. Throwing a stone, etc. with the hand laterally (My.). 2, = ಅಡ್ಡಿಲು. (My.). — ಅಡ್ಡಿಲು. -ವಿಲು. A shot beside the mark (My.). ಅಡ್ಡಿಲು ತಗಲಿದರೆ ಬಡ್ಡನಾದರೂ ಗೆದ್ದಾನು (Prv.). — ಅಡ್ಡಿಲುಗಾಡಿ. -ವಿಲುಗಾಡಿ. A man who is a bad shot (My.). — ಅಡ್ಡಿಕ್ಕಲ್. -ಲು. -ಒಕ್ಕಲ್. A new tenant, a fresh comer (My.). 2, a tenant who has more than one landlord (My.). — ಅಡ್ಡಿಕ್ಕಿಗು. -ಒಕ್ಕಿಗು. To lie on one side (C.). — ಅಡ್ಡಿಕ್ಕಿಲು. An indirect course (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡಿಕ್ಕಿಡು. To run in an eccentric, not direct course (S. Mhr.).

ಅಡ್ಡ adda. 2. (= ಅಡವು 1, No. 2). Abundance, used of rain. — ಅಡ್ಡಮದಿ. A heavy rain (C.; T. ಅಡ್ಡಮದಿ, M. ಅಡಮದಿ, ಅಡಲ್ದಿ, incessant rain).

ಅಡ್ಡ adda. 3. Seven duddus, two anas and four pays (My.; T. ಅಡ್ಡಗೆ, ಅಡ್ಡಗೆ). 2, a weight representing the eighteenth portion of a varaha (My.; Si. 328). ಅಡ್ಡಾದುದ್ದಿಗೆ ಮೂಲಾದರೆ ದುಡ್ಡು ಅಡ್ಡಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು? (Prv.).

ಅಡ್ಡಗಿಸು addagisu. = ಅಡ್ಡಯಿಸು. (My.).

ಅಡ್ಡಣ addana. = ಅಡ್ಡನ. A shield (ಹರಿಗೆ Ct. II, 38; Kk. 40; Sm. 43; ಪರಿಗೆ Ct. I, 11). ಅಡ್ಡಣಮ್ ಒಡ್ಡಿದ ಕಾಮುಗಿಲ ಬಡ್ಡಣಂ (R. v. 6, 54).

ಅಡ್ಡಣಿಗೆ addanigē. 1. A small wooden or metal (generally) three-legged stand (C.; ಪಾತ್ರ Mr. 212; Mhr. ಅಡಣಿ; T. ಅಟ್ಟಾಣಿ, a Cingalese bench). ಬಟ್ಟಲು, ಪಡಿಗಮ್, ಅಡ್ಡಣಿಗೆ, ಪರಿಯಾಣ (Bp. 12, 12). A description of it and its use occurs in the following riddle: ಸಾಮ ಬಟುವಾಗಿ ಇಹುದು, ಚಕ್ರ ತಾನ್ ಅಲ್ಲ; ಪಾದ ಮೂರು ಅದಕೆ ಉಣ್ಣು, ಭೃಂಗೀತನ್ ಅಲ್ಲ; ಸ್ವಾದಕ್ಕೆ ಮೊದಲ್ ಉಣ್ಣು, ಮೆಲುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ; — ಮೇದಿನಿಯ ಪಾಣಿರೆ, ಹೇಳು ನೀವೆಲ್ಲ! 2, a three-legged high stand with steps used as a ladder (My.).

ಅಡ್ಡನ addana. = ಅಡ್ಡಣ. A shield (Sk.).

ಅಡ್ಡನೆ addanē. = ಅಡನೆ, etc. Across, transversely (R.; T. ಅಟ್ಟಣಿ).

ಅಡ್ಡಯಿಸು addayisu. = ಅಡ್ಡಗಿಸು, ಅಡ್ಡಯ್ಯ, ಅಡ್ಡವಿಸು.

To move obliquely, or obstructingly. 2, to make opposition; to obstruct, to impede (Abh. P. 7, 137). 3, to intervene; to conceal.

ಅಡ್ಡಯಿಸುಹ addayisuha. Obstruction, opposition (ಪ್ರತಿಬಂಧ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆವ್ಯು Nr.).

ಅಡ್ಡಯ್ಯ addaysu. = ಅಡ್ಡಯಿಸು, etc. (J. 4, 27).

ಅಡ್ಡಯ್ಯಹ addaysuha. Going transversely, etc. (ಸರ್ವಗರ್ಹ Nr.). 2, concealment (ಅನ್ವರ್ತ, ಅನ್ವರ Nr.; cf. ಅಚಗಿಸುಹ).

ಅಡ್ಡಲ್ addal. -ಲು. Crossing; obstructing; an obstacle; across; sideways. — ಅಡ್ಡರಾಗು. -ಅಗು. To become an obstacle; to oppose (ಅಚಗಟ್ಟು Bhn. 37). ಅಕ್ಕಟಾ, ಕೆಮ್ಮನೆ ಈ ಮಿತ್ರನ ತೇಜಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡರಾದೆ! (Rā. 6, 4). — ಅಡ್ಡರಾಣ. -ಅಣ. To oppose (C. Bp. 42, 28). — ಅಡ್ಡರಿಸು. -ರಿಸು. To put across. ದೃಷ್ಟಿಗೆ ನೆಲೆ ಕರಾಗ್ರಮನ್ ಅಡ್ಡರಿಸುತಂ (Bp. 26, 29). — ಅಡ್ಡರೊಡ್ಡು. -ಬಡ್ಡು. To place a-shwart. (ಕುರುಬಂ) ನಾಯಂ ಕರೆವುತ, ಬಡನೆ ಕಾಲನ್ ಅಡ್ಡರೊಡ್ಡು ಸಲ್ಲತ (Bp. 20, 12).

ಅಡ್ಡವಿಸು addavisu. = ಅಡ್ಡಯಿಸು, etc. To obstruct, etc. (ತಡೆವು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ಮಡು ಮಾಡು G.). ಜನ್ಮ ಸೂರ್ಯರನ್ ಅಡ್ಡವಿಸಿ, ಹಿಡಿಯಾರ ಹಿಡಿದವು ಮುಗಿಲ ಹೂಣಿಗರ್ (Bh. 1, 19, 18).

ಅಡ್ಡಸರ addasara. Tbh. of ಅಟರುಪ. (Si. 147, 461; St. & Pl.; Tē.).

ಅಡ್ಡಸಲ addasala. = ಅಡ್ಡಸರ. (St. & Pl.).

ಅಡ್ಡಾ addā. = ಅಡ್ಡ 1. — ಅಡ್ಡಾತಿ. = ಅಡ್ಡತಿ, etc. (C.). — ಅಡ್ಡದಿ. = ಅಡ್ಡದಿ. (My.; Tē., Tu.). — ಅಡ್ಡದು. = ಅಡ್ಡದು. (My.).

ಅಡ್ಡಾನ adda1-āna. Broad, etc. (My.). ಅಡ್ಡಾನ ತೊರೆ, ಅಡ್ಡಾನ ಹಲಗೆ, etc. (My.).

ಅಡ್ಡಾನೆ adda1-ānē. = ಅಡ್ಡಾನ. (My.). ಅಡ್ಡಾನೆ ಹಲಗೆ or ಅಡ್ಡಾನೆ ಹಲಗೆ (My.).

ಅಡ್ಡಾಯಿಲ adda1-āyila. (Śmd. 252). An opponent.

ಅಡ್ಡಾಯುಧ adda1-āyudha. = ಅಡ್ಡಾಯುಧ. (ಸಿಂಧ, ಕರವಾಲಿ, ಬಳ್ಳ, ಕಾಶ್ಚೇಯಕ, etc. Hlā.). ಅಡ್ಡಾಯುಧವನು ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ಸೈಪ್ರಿಂಶಿಕ Nr.). ಕತ್ತಿಯೇ ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ಸೈಪ್ರಿಂಶಿಕ Si. 281). (ನಾರಾಯಣನೆನ್ನು) ಆತನ ಅಡ್ಡಾಯುಧವುಂ ಸಪ್ತಕನ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). See Bp. 28, 26; 34, 38; 61, 25.

ಅಡ್ಡಿ addi. An obstacle; opposition; delay (C.; ಪಡ, ಸಂರೋಧ, ವಿಘ್ನ G.; ಅವಧಿ, ಮುರ್ಯಾದೆ Si. 432; Tu., Tē.; T. ಅಟ್ಟ). ಕೋಟಿಮ ತಳದ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಕದ ಬದಿಯೂ ... ಎತ್ತರವಾಗಿ ಹಾಕಲ್ ಸಟ್ಟು ಇರುವ ಮಣ್ಣುದಿಟ್ಟೆ ಮುನ್ಸಾದ ಅಟ್ಟಿಗಳು (ತಮ, ವಸ್ತು Si. 107). ಕದವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತೆಗೆಯದನೆ ಅಟ್ಟಿ ಮಾಡಲ್ ಉಳ್ಳ ಅಗಲಿಯ ಮರ (ಅರ್ಗಲ 112). ಅಟ್ಟಿನ ಕೊನೆ ಮಡಿ ದಕ್ಕ ಕಳಪೆ ಜಾಪಿದನೆ ಅಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಇರುವ ಕಡಾಣಿಯ ಮೊಳೆ (ಅದ 113). ಅಟ್ಟಿಯಲ್ಲದದು (ನಿರ್ವರ್ಗಲ, ಅದಾಧ 376). ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿ ಮಾಡುವಿಕೆ ಕಮಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮುನ್ಸಾದ ... ಅವಕಾರ (ನಿಗ್ರಹ 371). ಕೆಲಸದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಸ್ತ ಅಟ್ಟಿ (ನಿಘ್ನ, etc. 394). ನನ್ನದು ಬೇಸೂ ಅಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ (B. 2, 8). ನನ್ನಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ನಾನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವೆವೆ ಅಟ್ಟಿ ಎನು (2, 29). ದೆವರಿಗೆ ಅಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ (4, 24). ಕೊಡಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿ ಎನು (2, 29). ದೆವರಿಗೆ ಅಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ (4, 24). ಕೊಡಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿ ಎನು (2, 29). ದೆವರಿಗೆ ಅಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ (4, 24).

ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು (4, 188). ಯಾರೂ ಅಟ್ಟಿ ತರದೆ ಇದ್ದರೆ (5, 291). ಅಟ್ಟಿ ಮಾಡುವವು ಬಟ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚುವದು, ಅದಿಗೇ ಮಾಡುವವು ಉಣ್ಣು ತೀರುವದು (Prev.). — ಅಟ್ಟಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To hesitate (B. 4, 188). — ಅಟ್ಟಿ ಮಾಡು. To obstruct one's way, to oppose, to hinder; to delay. See above. — ಅಡಿಯಾಗು. -ಅಗು. To become an obstacle or a hindrance; — a hindrance to take place. See above. — ಅಟ್ಟಿ ಸದ್ಧಿ. reit. = ಅಟ್ಟಿ. (My.).

ಅಟ್ಟಿ addi. Ostentation, show (R.; Mhr., H. ಅಡ್ಡಾ, making profession of, priding one's self upon).

ಅಟ್ಟಿಕೆ addikē. = ಅಟ್ಟಿಕೆ. One of the pieces of gold of which the necklace called addikē is composed (C.). 2, a necklace composed of addikēs (and worn by women, My.; Tē. plural ಅಟ್ಟಿಗಳು). ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನವಾಗಿ ಧರಿಸಲ್ ವಟ್ಟಿ ಬಡವೆ, ಅಟ್ಟಿಕೆ ಮುನ್ಸಾದದು (ಗೈವೇಯಕ Si. 218).

ಅಟ್ಟಿಗೆ addigē. = ಅಟ್ಟಿಕೆ. (My.). See ಉಗುರದ್ದಿಗೆ.

ಅಡ್ಡೆ addē. 1. A pole or bamboo by which two people carry a burden suspended from its midst, or by which two small burdens suspended from both ends are carried across the shoulder of one man (C.; Mhr. ಅಡ್ಡೇಂ, ಅಡ್ಡೇಂ, a ridge pole; the ridge along the shoulders). — ಅಡ್ಡೆ ದಟ್ಟೆ. = ಅಡ್ಡೆ. (My.). — ಅಡ್ಡೆ ಘೊಡೆ. -ಹೊಡೆ. (= ಅಡ್ಡೆ ಹೊಡೆ P.). A burden or burdens carried in the above manner (C. Bp. 47, 40). — ಅಡ್ಡೆ ಹೊಡು. To carry the addē (C.).

ಅಡ್ಡೆ addē. 2. A kind of sowing machine (ಸಡ್ಡೆ Mr. 370).

ಅಡ್ಡೆ addē. 3. = ಅಡ್ಡೆ 1. (Tē.; R.).

ಅಡ್ಡೆ adnē. = ಅಡ್ಡನೆ, etc. — ಅಡ್ಡಾಡಿ. -ಅಡಿ. = ಅಡ್ಡನಾಡಿ. (S. Mhr.; ಮೂಡಿ G.; Tu. ಅಡ್ಡಾಡಿ, ಅಡ್ಡಾಡಿ). — ಅಡ್ಡಾಡಿತನ. = ಅಡ್ಡನಾಡಿತನ. (B. 5, 279). — ಅಡ್ಡಾಡೀ ಜನರು. Uncivilised people (B. 5, 195).

ಅಡ್ಲ adla. = ಪಡಲ. (My.). — ಅಡ್ಲಬಳ್ಳಿ. = ಪಡವಲಬಳ್ಳಿ (St. & Pl.).

ಅಡ್ಲಿಗೆ adligē. = ಹಡ್ಲಿಗೆ. A flat round basket with several divisions, used by jōgammās (devotees of Mārī or Durgā) to carry their idol and put their alms in (My.). 2, a flat basket, or basin-like tub, or earthen vessel, used by merchants in their shops (My.).

ಅಡ್ಲು adlu. = ಅಡಲು, etc. Mud (My.).

ಅಡ್ಲಾಳ adhāla. (Śmd. 24, o. r. ಧಾಳ, q. v.).

ಅಣ್ಣ añ. 1. = ಅಣ್ಣ 1. A syllable that, in words denoting direction, is inserted before the ಅ of the genitive, the ಇಂ of the instrumental, and the ಅಂ of the masculine, e. g. ಮೂಡಣ, ತೆಂಕಣ; ಮೂಡಣೆಂ, ತೆಂಕಣೆಂ; ಮೂಡಣಂ, ತೆಂಕಣಂ (Śmd. 134-136); ಮೇಗಣ, ಕೆಳಗಣ; ಅಡಿಯಣ (Śmd. 350 Cm.); ಅಲ್ಲಿಯಣ, ಇಲ್ಲಿಯಣ. Cf. ಅಪ್ಪೆ 1. — ಅಣ್ಣಾಗಮ. The augment ಅಣ್ಣ (Śmd. 135).

ಅಣ್ಣ añ. 2. = (ಅಣ್ಣ 1). ಅಫಃ. — ಅಣ್ಣಾಲಿಗೆ. -ನಾಲಿಗೆ. The uvula (My.).

ಅಣ **ṇa. 1.** = ಅನ೧. A suffix that is used in the formation of a verbal noun (which serves also to express the meaning of the first person plural of the imperative), e. g. ಮಾಡುವಣ, ನಡೆವಣ or ನಡೆಯುವಣ (My.). See ಉವಣ, ಊಣ, ಒಣ 1, & ಒಣ.

ಅಣ **ṇa. 2.** = ಅಣ್ಣ 1. An elder brother. See e. g. ಚನ್ನಬಸವಣ, ಬಸವಣ, ಮಂಚಣ.

ಅಣ **ṇa. 3.** = (ಅಣಿ 2); ಅಣ್ಣ 2, ಅಣ್ಣಾ, (ಅಣ್ಣ 1). — **ಅಣಜಾಣ.** = ಅಣ್ಣಜಾಣ. A very clever, cunning man (My.). — **ಅಣಜಾಣಿ.** A very clever, sly woman. **ಅಣಜಾಣಿ, ಅಣಜಾಣಿ, ಅಕಳಗಿಪ್ಪು ಮೊಲೆ?** ಅಣ್ಣ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅಣಂ **ṇam.** = ಅಣಂ. Whatsoever, howsoever (ವಿಸುಂ Śmd. 390), small, little (ಅಲ್ಪ Ṭt. I, 94; II, 61). ಬಸ್ತಂ ಫಲ್ಲನನ್? ಇಲ್ಲ, ಸನ್ಯಯಮ್ ಅಣಂ ತಾನ್ ಇಲ್ಲ (Śmd. 20. 281). ವೆಚಿತೊನ್ನು ಅಣಂ ಬಗೆಯಲ್ (277). ಕಾರ್ಯಮ್ ಅಣಮ್ ಇಲ್ಲ (391). ಗೂಢವದಪ್ರಯೋಗಮಂ ನೆರೆಪಿ, ಪದಾರ್ಥಂ ಗಳನ್ ಅಣಂ ಮನಸ್ಸುಗೆ ಪೇದ್ವಿಂ (402). ಅಣ್ಣಮ್ ಅಣಂ ಪದಮನ್ ಇಡಲ್ ಅದು ಏನ್ ಅಪಾದಪನೋ (o. r. ಗೆಯ್ದವನೋ? Ṭh. v. 17). ಮುನ್ನೆ ನೀರ್ ಇಲ್ಲ ಅಣಮೆ (Śmd. 215 Mdb.).

ಅಣಕ **ṇaka. 1.** Mockery, derision, abuse (C.; ಕೊಪಿಚಾದಿದುರು Ṭt. I, 14; II, 22; ಕೊಪಿಚಾಪಿ Kk. 55; Śm. 48; ತೆಗದ್, ಚುನ್ನ, etc. Śs.). **ಅಣಕಮ್** ಅಲ್ಪ ಇದು! (Bp. 16, 28). ಅಳಿಯನ ಕೊಡೆ ಇನ್ನು ಎನ್ನರ್ ಅಣಕದಲಿ (42, 6). See also Bp. 43, 1; 45, 1; 55, 31. — **ಅಣಕ ಮಾಡು.** = ಅಣಕವಾಡು. (My.). — **ಅಣಕವನ್** ಆಡು. To mock (ಕೊಪಿಚಾಡು Ṭt. I, 14; Bh. 8, 25, 10). — **ಅಣಕವಾಡು.** = ಅಣಕವನಾಡು. (Bh. 2, 3, 8; C.).

ಅಣಕ **ṇaka. 2.** = ಅಣಕ. Closeness, compactness, firmness; the state of being in good repair. (Tu.). **ಅಣಕವಾದ ಕೆಪಿ** ಅಣೇಕ ನೀರು ಕೊಳ್ಳುವದು (Prv.). **ಅಣ ಕವಾದ ಪತ್ತೇ** ಪಿಣ್ಣಿ (My.). — **ಅಣಕವಜ್ಜಯ್ಯ.** N. (Bp. 59, 4).

ಅಣಕ **ṇaka.** = ಅಣಕ, ಅಣಕ. Insignificant, small, contemptible, vile.

ಅಣಕಿ **ṇaki.** A mocker (Bp. 40, 52).

ಅಣಕಿಸು **ṇakisū.** ಅಣಕಿಸು, etc. To mock, to deride (My.). ಅವ ಎನ್ನಾ ಗೆಳೆಯ! ದಿನಾಲು ನನಗೆ ಅಣಕಿಸು ತ್ತಾನೆ (B. 2, 36). ಅಳಿಕುಲಂಗ ಕಪ್ಪನ್ ಅಣಕವ ಸುದುಗುರುರ್ (Bp. 4, 29). ಎಮ್ಮನ್ ಅಣಕಿಸಿದ (28, 40). See also Bp. 26, 13; 30 sum.; J. 19, 4; Bh. 1, 6, 4.

ಅಣಕಿಸುವಿಕೆ **ṇakisuvikē.** Mocking (My.).

ಅಣಕು **ṇaku.** = ಅಣಕು 1, etc. (My.).

ಅಣಕುವೆ **ṇakuvē.** Humbleness, humility, modesty (Tē.; R.).

ಅಣಗಿಸು **ṇagisu.** = ಅಣಗಿಸು. (My.; Tē. ಅಣಗಿಂಚು).

ಅಣಗು **ṇagu.** = ಅಣಗು 1. (My.; Tē.).

ಅಣಚು **ṇaṇṇu.** = ಅಣಕು. To depress, to humble, etc. (Tē.; R.).

ಅಣಂಚು **ṇaṇṇu.** = ಅಣಕು. (Tē.; R.).

ಅಣದಿಗೆ **ṇadigē.** = ಅಣದಿಗೆ. A kind of pitcher or water jar (ಗವ್ವದಿಗೆ Śmd. 338; ಕರ್ಕಂ, ಅಲು, ಗಲ್ಲದಿಗೆ Nr.; ಸರ್ವನ Mr. 210, o. r. ಅಣದಿಗೆ).

ಅಣದು **ṇadu.** = ಅಣದು. P. p. of ಅಣ 3. (My.).

ಅಣಬೆ **ṇabē.** = ಅಣಬೆ q. v., ಅಣಬೆ, ಅಣಬೆ, ಹಣಬೆ. A mushroom (ಭೂಮಿಫುತ್ರ Mr. 132; My.; T. ಅಣ್ಣ). See ಕಲ್ಲಣಬೆ, ಮರಣಬೆ.

ಅಣಮ್ಬೆ **ṇambē.** = ಅಣಬೆ, etc. (ತೆರಿಗನ್ನ Nn. 86, o. r. ಅಣಬೆ; Mr. 485).

ಅಣಲ್ **ṇal. 1.** (= ಅಣಿ 2). The under part of the mouth (T., M.; cf. ಅಂಗರ್; T. ಅಣಿ, the roof of the mouth, palate); — the mouth ಅಣಲೊಳ್ಳರೊಡಿ (Rēv. 5, 65.). ತನಿಹುಳನ್ ಅಣಲೊಳ್ಳ ಅಡಸಿ (Bh. 2, 2, 103).

ಅಣಲ್ **ṇal. 2.** ಅಣಲು. = ಅಣಿಲ್. A squirrel (My.).

ಅಣವ್ಯ **ṇavya.** (fr. ಅಣು). A field bearing *Panicum mili-acuum*.

ಅಣಸು **ṇasu.** That holds firmly together: a ferrule (C.; cf. ಅಡಡು 1). See ಕೋಡಣಸು. ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಣಅಣಸುವಳ್ಳದು (ಅಯೋಗ್ಯ G.). 2, close junction: a throng. ಅಣವ ಹರಿಗಿಯನ್ ಬಟ್ಟರೊಟ್ಟರನ್ ಅಣಸಿನಲಿ ತಿವಿದು ಅಗಿವ ಭಟ್ಟರ ಬಡ್ಡಣಿ (Bh. 6, 2, 5).

ಅಣಾ **ṇa.** = ಅಣಿ, ಅಣಿ 1, ಅಣಿ 1. The sixteenth part of a rupee, an Anna (R., Tē., M.; Mhr., H. ಅಣಾ, ಅಣೀ, ಅಣಾ).

ಅಣಿ **ṇi. 1.** = ಅಣಿ 3, q. v. To come near, to touch, etc. (ಮುಟ್ಟು G.; T.: to put on jewels and other ornaments; to dress one's self; to embellish; see ಅಣಿ 2).

ಅಣಿ **ṇi. 2.** = (ಅಣಿ 3, ಅನು 1, ಅಣ 2; see ಅಣಗು 3), ಅಣಿ 4. Joining, conjunction: (in weavers' language) the union of a certain number of threads for being fastened to the lam of the loom, etc., etc. (C.). 2, fitness; niceness, pleasantness, beauty; order, regularity, array (ಅನು, ಎಡ್ಡ, etc., ಮನೋಹರ Śs.; ಹಸ, ಲೇಸು, ಎಡ್ಡ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; T., M.); readiness (ಸಿದ್ಧ My.). 3, an array: a body of soldiers, a detachment (ಪಡೆ, ದಡ್ಡ, etc. Śs.; T., M.). ಸಕಲಸೇನೆಯು ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾಗುವಿಕೆ (ಅಭಿವೇಣಿ Si. 291). ಯುದ್ಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಗೆಯವರಿಗಿರುವರಾಗಿ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಅಣಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು, ಧೈರ್ಯದಿನ್ನ ಉಪಾಯವ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಅಭಿವೇಣಿ, etc. 391). — **ಅಣಿ ಕಟ್ಟು.** To join a certain number of threads, etc., etc. (C.). — **ಅಣಿಕೋಲು.** The stick (or splinter) which keeps the loops of the woof or lams apart (C.). — **ಅಣಿ ತುದಿ.** To move the loom's reedle with the foot (C.). — **ಅಣಿದಪ್ಪೆ.** = ಅಣಿಕೋಲು. (My.). — **ಅಣಿಪಾಡು.** The art or secret of a business or trade (My.).

ಅಣಿ **ṇi. 3.** = ಅಣಿ 5, etc. See ಉರವಣಿ.

ಅಣಿ **ṇi.** = ಅಣಿ A *linch-pin*. 2, the point of a needle. 3, a corner. 4, that part of a house where animals are killed. 5, a boundary, a limit.

ಅಣಿಕಿಸು **ṇikisu.** = ಅಣಿಕಿಸು, ಹಣಿಕಿಸು. (Bp. 17, 5; My.).

ಅಣಿಗ **ṇiga.** = ಅಣಿಗ, etc. See ಎರವಣಿಗ. (Cf. ವಣಿಗ).

ಅಣಿಗೆ **ṇigē. 1.** = ಹಣಿಗೆ. A comb (My.). See ಕುರಣಿಗೆ, ಸೀರಣಿಗೆ.

ಅಣಿಗೆ **ṇigē. 2.** = ಅಣಿ, etc., ಅಣಿ 1. See ಅಣಿಣಿಗೆ, ಉರವಣಿಗ, ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆ, ನೆಲವಣಿಗೆ, ಮೆಟ್ಟಣಿಗೆ, ಮೆಲವಣಿಗೆ.

ಅನಿಧಿಗಿ anidigē. = ಅನಿಧಿ, q. v.

ಅನಿಮಿ apima. ನಿ. = ಅನಿಮಿ. Minuteness, fineness. 2, the superhuman power of becoming as small as an atom. See ಅಪ್ಪಿ, ಅಪ್ಪಿತ್ತಯ್ಯ; Bp. 11, 13.

ಅನಿಮನಿಕೆ animanikē. A small water vessel (ಮೊಗ Mr. 211, o.n. ಅನಿಮನಿಕೆ, ಅನಿಮನಿಕೆ).

ಅನಿಮಿ animē. = ಅನಿಮಿ. (ಅನಿಮಿ, ಅಪ್ಪಿ ಸಿದ್ಧಿಗಳ Mr. 455).

ಅನಿಯರ aniyara. Fitness, nicety, greatness, excellence; nicely, etc. (ಪಿರಿಮು Śmd. II; ಅತಿಶಯ Ū. 1, 94; ನಾಡೆ, ಅಧಿಕ Ū. 1, 34; ಅಳುಮ್ಪು, etc., ಪಿರಿಮು Kk. 49; ಅಗುಸ್ತರೆ, etc., ಪಿರಿಮು 84; ಅಧಿಕ Śm. 58). ಅನಿಯರಮ್ ಎಸೆದು ಎಪ್ಪಿ ಇರ್ಪು...ಅವನಿಗಲೆ (Śmd. 235). ಗರ್ಜಿಸುತ ಅನಿಯರಮ್ ಎಸೆಗೊಣ್ಣು ಇರ್ಪುಂ...ಕಾದಿಸಿತು (i. e. ಕಾದಿಸಿದರೆ)..ಇರ್ಪಾರೋಪಕಾರ (Riv. 13, 86). ಗಣಕಗಣಮ್ ಅನಿಯರಂ ನಿನ್ದು, ಕೆಯ್ ಮುಗಿದು (5, after 127). ಅನಿಯರದಿಂ ಕೇಗಿ ಕುಣಿನ ನವಿರ (8, 120). See Riv. 6, 45; Rām. 5, 8, 48.

ಅನಿಲ anil. ಅನಿಲು. = ಅನಿಲ 2, ಅಲಕ 2 q. v., ಅಳಲೆ, ಅಳಲೆ, ಅಳುಮು, ಇಲಿಚೆ. A squirrel (T.; My.).

ಅನಿಲೆ anilē. = (ಅಲಕೆ), ಅಲಕ 1, ಅಳಲೆ, ಅಳಲೆ, ಅಳು, ಅಳು 1. A large tree, furnishing Indian myrobalans or ink-nuts, Terminalia chebula Roxb. (ಪಂಚಕ, ಅಧಯ, ಪಡ್ಕೆ HIA.; ಅಧಯ, ಅಧ್ಯಥೆ, etc. Nr.; ಅಧಯ Nn. 9; ಕರಕ, ಅಧಯ 50, o. r. ಅಳಲೆ; ಸಮ್ಪುಮು, ಪಂಚಕ 63, o. r. ಅಳಲೆ; ವಿಜಯ, ಅಧಯ 94; ಶಿವ, ಅಧಯ 6; ಪಿಲಕ, ಪಂಚಕ, ಶಿವ, etc. Mr. 122, o. r. ಅಳಲೆ; ಶಿವ 495; Tu.; T. ಅಂಗನ). — ಅನಿಲಕಾಯ. = ಅಲಕೆ. The ink-nut (Nn. 63; Bc. & Pl.).

ಅನಿಲಮುನಿ aniyas. More minute than usual, very small.

ಅನಿಲ apu. Minute, atomic (ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಅತಿಸಣ್ಣ Nn. 132). 2, an atom of matter or time. 3, Śiva. 4, a sort of grain, Panicum miliaceum (ಬಹುಧಾನ್ಯ, ಪವು ಧಾನ್ಯ Nn. 132). 5, ಸಿಲು (HIA.). — ಅನಿಲಗೂಸು. — ಕೂಸು. A babe (My.).

ಅನಿಲಗಿ anuga. A son. See ತಂಗಲಗು, ನೀರಗು, ನೇರಗು, ಬಿಸುಗಣ್ಣುಗು, ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಯಗು, ಸವಿಗಡಲಗು; Bp. 3, 20; 10, 54; 48, 11; J. 21, 65.

ಅನಿಲಗಿ anugi. A daughter. See ಅಯ್ಯಿಲ್ಲೆಟ್ಟುಗು, ಇಂಗಡಲಗು, ಕುಳಿವೆಟ್ಟುಗು, ಕುಳಿವೆಟ್ಟುಪ್ಪಿಯಗು.

ಅನಿಲಗಿ anugē. = ಅನಿಲಗಿ. (J. 9, 5, 9).

ಅನಿಲಕು anuñku. = ಅನಿಲ. To depress, to humble, to abate, etc.; to ruin, to destroy (R.; Tē. ಅನುಕು).

ಅನಿಲಗು anuñgu. = ಅನಿಲ. To be depressed, etc. (R.; Tē. ಅನುಗು).

ಅನಿಲಮೂರ್ತಿ anu-mūrti. N. (Bp. 9, 37; 27, 6).

ಅನಿಲನ apuva. N. of Hanumat (Čh. v. 56, 58; Abh. P. 11, 147; 13, 130).

ಅನಿ ಅಣೆ. 1. = ಅಲ 3. An interjection used in calling to women: ho! ho! (My.; Tu.; cf. ಅಲ 3; ಅ 3; T. ಅಲ, an interjection used in calling to women of the lowest caste; ಅಲಿ, an interj. used by husbands to their wives, but generally to the inferior females of the family only).

ಅನಿ ಅಣೆ. 2. = ಹನ. (My.; B. 5, 21; Tu.).

ಅನಿ ಅಣೆ. 3. = ಅನಿ 1. To touch, to come in contact; to draw near (ಸ್ಪರ್ಶನ Śmd. Dh., o. r. ಅಣೆ; J. 30, 53; Tu.; T. ಅನುಗು to touch, etc.; ಅಣ್ಣ, to be tied together two and two; to approach; to copulate; to adjoin, to put to, to tie to; M. ಅಣೆ, to approach, to arrive; cf. ಅಣ್ಣ 1, ಅಣ್ಣ 2, ಅಣ್ಣ 3, ಅಳು 1, ಅಣ 2). 2, to strike, to push, to drive (cf. ಅಪ್ಪಳಿಸು, ಅಪ್ಪ 1). 3, = ಅಲ 4, to strike, or propel, with the finger (ಅಂಗುಲಿಪ್ರ ಪರಣ Śmd. Dh.). 4, to embrace (T., M.; R.; cf. ಅಪ್ಪ 2, ಅಳು). (ಅವರ್) ಬಪ್ಪವರ ಮುಮುಹಿಸ್ತ ಅಣಿದು ಹೊಯ್ಯುತ್ತ (Bp. 61, 28). ಅನಿಗಳನ್ ಅ ಚೋರರ ವಾರಣದೊಳ್ ಅಣಿದು ನೂಕಿದರ್ ಆಗರ್ (Abh. P. 13, 73). ಮೊಗವವಮಂ ನಿಪಾದಿ ಕಳೆದು, ಅಂಕು ತದಿನ್ ಅಣಿದು, ಅದು, ನೂಕಿ ಗಾಳಿಗೆ ಗವಿ ಮೂಡಿದನ್ ಪರಿವ ಅ ನೆಗಳ (13, 74). ದಿಕ್ಕುಮ್ಪುಗಳ ಅಣ್ಣಿ ಬೃಂಹತಂಗಿಯು, ಅಂಗದಿಗಳನ್ ಅಣಿದು...ಮೆಟ್ಟಿ ಸ್ವೀಕೃತಗರ್ (Riv. 6, after 11). ಕೂರಂ ಕುತಮನ್ ಇಕ್ಕಿ, ಸೆಳೆದು, ಎಲೆದು, ಅಂಗುಲದ ತುದಿಯಿಂ ಕರ್ಣಮೂಲಮನ್ ಅಣಿದು, ಅಲೆದು, ನೂಕಿ...ಕಟ್ಟಾಕ್ಷನಮೈತ್ತ ಅಧೋರಣರ್ (ditto). ಅಣವ ಪರಿಗೆಯಿನ್ ಬಬ್ಬರೊಬ್ಬರನ್ ಅಣಿಸಿನಿ ತಿವಿದು ಅ ಗಿನ ಪಟ್ಟರ ಬಪ್ಪಣಿ (Bh. 6, 2, 5; see 1, 6, 4). — ಅಣಿದಾಮ. To strike repeatedly. (ಎಲೆವಟ್ಟು ಸೂಕ್ತಾನಿ) ತರುಲತೆಯನ್ ಅಣಿದಾಡಿ (J. 3, 24).

ಅನಿ ಅಣೆ. 4. = ಅನಿ 2, ಪನಿ 5. Approach (ಸಾರ್ಕ Ū. 1, 37).

2, a dam, a dike (ಅಲಪ್ರತಿಬನ್ಧನ Śmd. Dh.; T.; M.; Tē. ಅಣೆ, ಅನಿ; cf. ಅಲ 6). — ಅಣಿಕಟ್ಟು. = ಅಣಿಕಟ್ಟಿ. (My.). 2, to construct a dam (My.). — ಅಣಿಕಟ್ಟಿ. A dam (My.; Si. 92).

ಅನಿ ಅಣೆ. 5. = ಅಲಿ, ಅನಿ 3, (ಅನಿ 2, etc.). See ಉರವಣಿ, ಮೆವಣಿ.

ಅನಿ ಅಣೆ. 6. To be extinguished or quenched, to go out (T. ಅಣ್ಣ; R.; cf. ಅಪ್ಪ 3 & ಅಡಗು 1 ?).

ಅನಿ ಅಣೆ. = ಅನಾ, etc. (S. Mhr.; B. 5, 303).

ಅಣ್ಣಿ anke. = ಅಣ್ಣ 1. The act of smearing or anointing (ಅಣ್ಣ, ಲೇಪನಕಯ Kk. 55, o. r. ಅನುಲೇಪನ; an ointment, etc.

ಅಣ್ಣರಳಿ antaralē. = ಅಣ್ಣವಾಳ. (My.). — ಅಣ್ಣರಳಿಕಾಯ. Its nut (My.). — ಅಣ್ಣರಳಿಕಾಯಬುರುಗು. Lather made of that nut (My.).

ಅಣ್ಣರಿಕೆ antarikē. = ಅಣ್ಣರಿಕೆ. A prickly climbing shrub, Acacia intsia Willd. (Z.). See ಅಲಮ.

ಅಣ್ಣರಿಸು antarisu. To evaporate, as water does in boiling (S. Mhr.; cf. ಅಟ್ಟು 7).

ಅಣ್ಣರು antaru. To stick to (ಸ್ಪರ್ಶ Čb.).

ಅಣ್ಣವಾಳ antavāla. = ಅಣ್ಣರಳಿ, ಅಣ್ಣವಾಳ, ಅಣ್ಣವಾಳ, ಅಪ್ಪರಳಿ, ಅಪ್ಪವಾಳ, ಅರಟಾಳ, ಅರಟಾಳ, ಅರಟಾಳ q. v., ಅರುಟಾಳ. (My.). ಅಣ್ಣವಾಳದ ಕಾಯಿಗೆ ಬಣ್ಣವಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕೇ? (Priv.).

ಅಣ್ಣಾಳ antāla. = ಅಣ್ಣವಾಳ, etc. (C.; ಅರಟಾಳ, ಅರಿತಾಳ, ಅರಿಪ್ಪ, ಕಣ್ಣಿಕಾರಿಕೆ, ನಿದ್ಧಿಕೆ, ಫೇಸಿಲ, ಪಾಪಕ, ಸ್ವಾತಿ, ಕ್ಷುದ್ರೆ G.).

ಅಣ್ಣರಿಕೆ antirikē. = ಅಣ್ಣರಿಕೆ. (Z.).

ಅಣ್ಣಿಸು antisu. To place in contact, etc. (C.).

ಅಣ್ಣು antu. 1. (= ಅಟ್ಟು 1). To come or be in contact with, to touch (v. t.); to stick, to adhere to; to be contagious; to touch (v. t.) (ಪಂಪನ Śm. 90; ಮುಟ್ಟು G.; C.; Tē., Tu.; T., M. ಅಣ್ಣ; 8

cf. ಅಣ್ಣ 3). 2, to embrace (C.). 3, = ಅಟ್ಟು 3, in ಬೆನ್ನಣ್ಣ, to follow, to pursue (My.). ಚಾಪಲ ಅಣ್ಣದ ಕಾಲ ರೋಡ್ (Bp. 10, 8). ಸೀರೆಗಳನ್ ಅಣ್ಣದಡೆ (21, 21). ಕರ್ಕ ತತಿರವನ್ ಅಣ್ಣದ ಸಿನ್ನ ಕರಕಮಲದಯಂ (38, 37). (ಹವಳದ ಹುಡು) ಅದು ಸಮುದ್ರದ ತಳದಲ್ಲಿಯ ಒನ್ನ ಬಣ್ಣಗೆ ಅಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟಿತು (B. 4, 171). See Bp. 49, 38; 55, 30. — ಅಣ್ಣಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie up closely (My. occasionally). — ಅಣ್ಣಗಾಸು. -ಕಾಸು. To solder (My.).

ಅಣ್ಣು aptu. 2. (= ಅಟ್ಟು 2). Adhesion: contagion. 2, that adheres, an impurity. (Tē.) ಅನ್ನದ ಅಣ್ಣು ಬಾರಿಸುವುದು (ಅಜಮನ, ಉಪಸ್ಥರ್ತನ HIA.). 3, that is sticky, gum, paste, glue (ಸಜ್ಜೆ ಸಂ. 90. 117; ಮರದ ಜಗ, ಸಜ್ಜೆ G.; My.; Rsv. 5, 52). 4, that is viscous, the menses or courses (ಮುಟ್ಟಲ್ Kk. 64, o. r. ಮುಟ್ಟಲ್; ಮುಟ್ಟಲ್ ಸಂ. 64; My.). 5, a graft, a layer or grafted branch (My.; Tē.). 6, a young plant fit for transplanting (My.; see Prv. s. ನಾಟು 1). ಅಣ್ಣು ತಪ್ಪಿದನೆ ಅಣ್ಣು ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.). — ಅಣ್ಣಿಕ್ಕು. -ಕಕ್ಕು. To graft (My.). — ಅಣ್ಣಿನ ಮರ. Embryopteris glutinifera Roxb. (St. & Pl.). — ಅಣ್ಣುಮುಟ್ಟು. dupl. Impurity contracted through a death in one's family (My.). — ಅಣ್ಣುಮುರುವು. A small ear-ring attached to the upper part of the ear (My.). — ಅಣ್ಣುಮೇಷ. A venereal disease caught by contagion (My.). — ಅಣ್ಣುರೋಗ. A contagious disease (C.; G. 498. 560). — ಅಣ್ಣಿಡೆ. -ಎಡಿ. Threads joined in weaving (My.).

ಅಣ್ಣುಕ aptu-uka. (Smd. 239). A sticky or tenacious man.

ಅಣ್ಣುವಿಳ aptu-viḷa. = ಅಣ್ಣುವಾಳ, etc. (My.).

ಅಣ್ಣು anda. = ಅಣ್ಣು. An egg (ಮೊಟ್ಟೆ ಸಂ. 89; ತತ್ತಿ G.). 2, a testicle (ತರಡು G.). 3, the scrotum. 4, the musk bag. 5, semen virile. 6, Siva.

ಅಣ್ಣು ಕೋಶ anda-kōśa. ಅಣ್ಣು ಕೋಶ. The scrotum.

ಅಣ್ಣು ಜ andu-ja. Born from an egg. 2, a bird (Mr. 77). 3, a fish. 4, a serpent (Mr. 77). 5, a lizard.

ಅಣ್ಣು ಜತುರಂಗ andaja-turaṅga. Having a bird for his steed: Viṣṇu. (My.).

ಅಣ್ಣು ಜಧ್ವಜ andaja-dhvaja. Having a bird on his standard: Viṣṇu. (My.).

ಅಣ್ಣು ಜಯಾನೆ andaja-yāñē. She who rides on a bird: Lakshmi (My.).

ಅಣ್ಣು ಜಾಧಪ andaja-adhipa. The king of serpents. See next. 2, Garuḍa (My.).

ಅಣ್ಣು ಜಾಧಪಕುಂಡಲ andajādhipa-kundala. Having the serpent-king for his ear-ring: Śiva (Bp. 27, 55).

ಅಣ್ಣಲೆ andalē. 1. To use close pressure, to oppress, to trouble, to harass, to torment, to hurt, to treat disrespectfully, etc. (ಅಸನ್ನ ಪೀಡನ Smd. Dh.; ಎಡೆಗೊಡಿಸು, ಅಳಿಸು, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸಂ.). ಅಣ್ಣಲೆಯದೆ, ಅವರ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಶರಣ್ ಎನ್ನುತಲೆ ಇರು! (Bp. 4, 62). ಸಂಕಟಂ ಬದಿಕ್ ಅಣ್ಣಲೆವುದು ಎಂ ನಿನ್ನುವೆ? (15, 32). ದಣ್ಣಿ ಮೃಗಕುಲಮ್ ಅಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವನ್ ಅಣ್ಣಲೆವು (18, 56). ಅಣ್ಣಲೆವ ಘನಮೋಹಪಾಶಾಭೇದನಂ (24, 29). ಖರಮುರಾಗ್ರಘಾತಜಾತವಿತತಧರಾತಲರ ಜಃಪಟಲಂ ರವಿಮುಲ್ಲಲಮನ್ ಅಣ್ಣಲೆದು, ಮುಸುಂಕಿ ಎಸಟವುರಿವ ತೂ

ಕಳಾಪ್ತಂಗಳ್ (Rsv. 6, after 11). ಚನ್ನನಾವತಿಯೋ ಕುಲಿನ್ನನನ್ ಅಣ್ಣಲೆದು, ದಣ್ಣಿ ಸಿದನ್ ಅ ದುಪ್ಪಬುದ್ಧಿ (J. 31, 26). See Grj. 2, 67; 2, after 71; C. Bp. 32, 43; J. 6, 31; 7, 61; 10, 3; 12, 19; 16, 14; 18, 4. 46; 23, 38; 26, 64; 30, 35; 31, 65.

ಅಣ್ಣಲೆ andalē. 2. Oppression; trouble (J. 2, 15; 3, 7). ಕಾಮನ ಅಣ್ಣಲೆ (Smd. 61). ಕುಣ್ಣಿಣಿಗನೊಡನೆ ಅಣ್ಣಲೆ ಇದು ಬೇಡ! (Bp. 40, 25).

ಅಣ್ಣಿ ವಾತ anda-vāta. Hydrocele; orchitis (My.).

ಅಣ್ಣಿ ವಾಯು anda-vāyu. = ಅಣ್ಣಿ ವಾತ. (My.; Tē.).

ಅಣ್ಣಿಗೆ andigē. 1. = ಅಡೆ 9. (My.).

ಅಣ್ಣಿಗೆ andigē. 2. One pannier or pack: half a bullock load (C.; Tē. ಅಣ್ಣಿ ಮು). ಅರಳೇ ಅಣ್ಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ಒಯ್ದರು (B. 4, 20).

ಅಣ್ಣಿಸು andisu. To go near, to approach; to resort to, to come or go to for protection (C. Bp. 42, 27; J. 3, 7; T. ಅಡು, ಅಡೈ, ಅಣ್ಣಿಜು, ಅಣ್ಣು, ಅಣ್ಣು; see ಅಡಗು 3, ಅಡಸು, ಅಣ್ಣಿ 3).

ಅಣ್ಣು andu. 1. Going near; an approach, a resort. — ಅಣ್ಣು ಗೋಳ. -ಕೋಳ. To resort to (Grj. 1, 104).

ಅಣ್ಣು andu. 2. A buttock; the buttocks; — the bottom of a vessel; — yōni (of children; My.; ಕಲತ್ರ, ಶೋಣಿ Si. 451; Tu.; S. Mhr. very rare). ಅಣ್ಣುಗಳು (ಪಿಪ್ಪಿಗಳು, ಕಟಿ, ಶೋಣಿ, ಕಳುದತ್ತಿ 208). ತೊಡೆಗಳಿಗೂ ಅಣ್ಣಿಗೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸನ್ನಿ (ವಂಕ್ಷಣ 208). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಣ್ಣುಗಳ ಬದಿಯ ದೊಪ್ಪಾನೆಯ ಪ್ರದೇಶ (ನಿತಮ್ಮ 208). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಭಗದ ಮೇಲೆ ಅಣ್ಣುಗಳ ಮುಮ್ಮಗನಾದ ದಿಮ್ಮ (ಜಘನ, ಮದಿಕಟ್ಟು 208). ಹೆಣ್ಣು ಅಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಗುರುಗಳು (ಕುಕುನ್ನರ 208). ಅಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಇರುವ ಸ್ಥಲ (ಫಿಕ್ಕು 208). See Prv. s. ನೀನು.

ಅಣ್ಣು andu. Tbh. of ಅಣ್ಣು No. 2. (My.).

ಅಣ್ಣಿ andē. 1. = ಅಡೆ 8, No. 2. Nearness, vicinity, the side of anything; a support, a prop (Tē.; R.; T. ಅಣ್ಣಿಲ್, ಅಣ್ಣಿಲು).

ಅಣ್ಣಿ andē. 2. A vessel made of a hollow bamboo, etc., generally with a handle (My.; Tu.). ಅಣ್ಣಿಯ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು, ಮುಣ್ಣಿಯ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೂಡದು. — ಅಣ್ಣಿಯೊಳಗಣ ನೀರು ಮುಣ್ಣಿಯ ಕೆಯ್ಯೊಳಗಣ ಹಣ ಸಮ (Prv.). ಬೊವ್ವರದ ಅಣ್ಣಿ (P Mr. 299). See ಹೊನ್ನಣ್ಣಿ.

ಅಣ್ಣಿ andē. 3. = ಅಡೆ 9. (My.).

ಅಣ್ಣಿ andē. 4. = ಅಡೆ, etc. (?). See ಚಿಮ್ಮಣ್ಣಿ.

ಅಣ್ಣಿಳ್ andēlla. = ಅಣ್ಣಿ ಕಲ್, q. v.

ಅಣ್ಣು anna. 1. = ಅಣ್ಣ 2. An elder brother (ಅಗ್ರಜ, ಪೂರ್ವಜ, ಜೈಷ್ಠ HIA.; ಅಗ್ರಿಯ, ಅಗ್ರಜ, etc. Nr.; Mr. 311; Si. 196. 416; C.; M., T.; Tē. ಅಣ್ಣಿ; Tu. ಅಣ್ಣಿ; cf. ಅಣ್ಣು 1 & 2). **2,** a respectful compellation for an elder male (also Mhr.), and an affectionate mode of addressing boys (C.; see e.g. Bp. 24, 41; 47, 29). ಅಣ್ಣಂಗಳ್, ಅಣ್ಣುನ್ನಿರ್ (Smd. 124. 126). ಅಪ್ಪಾಯಿರೇ ನೀಮುಮ್ ಅಮುಮ್ ಒಡನೋದಿದವ್ ಎಮ್ಮುದನ್, ಅಣ್ಣಿ? (153). ಆ ಮನೆ ಸಿರಿಯ ತವರ್ಮನೆ, ಸಲ ದೆವಸಕ್ ಕಣ್ಣಿವು, ಅಣ್ಣಿ! (202). ಕಾರ್ಮದು ಎನ ಅಣ್ಣಿ (Smd. 12). ಭಾವಮಯ್ಯನನ್ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನು ಮಾವನ್ ಅಳಿಯನು (Bh. 1, 8, 26). ಆ ತಾತನ್ (ಎನ್ನ) ಅಣ್ಣಂಗೆ ಬರೆಸಿ ಕಳು

ಹವ ಪತ್ರಮೇ! (J. 30, 27). ಅಣ್ಣ ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿದ, ತಮ್ಮ ರೊಕ್ಕ ಮಾಡಿದ. — ಅಣ್ಣ ತನ್ನ ವನಾದರೆ ಅತ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ವಳೇ? — ಅಣ್ಣಗೆ ಸುಣ್ಣು, ಎತ್ತಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಇಲ್ಲ (Prvs.). See ಚಕ್ಕಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣಣ್ಣ. rep. Sir! sir! (Bp. 50, 7; Tē. ಅನ್ನಣ್ಣ). — ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮದಿರು. Elder and younger brothers: brothers (C.). ಹಣ್ಣುತಿಯಿರು ಹವ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮದಿರು (ಸ್ಯಾಲರು Nr.). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮದಿರಿಗೆ (B. 4, 153). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮದಿರು (5, 150). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮದಿರು ಅವರೂ ಹಣ್ಣು ಹಂಚಿ ಉಣ್ಣುತ್ತಾರೆ (Prv.). — ಅಣ್ಣದೇವ. Mr. elder brother (J. 18, 60). — ಅಣ್ಣಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. 2, name of a demon at Dharmasthala (Tu.). 3, a useless man (My.). ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಉಣ್ಣಿ ಇದ್ದರೂ ಸರಿ, ದಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸರಿ. — ಉಣ್ಣುಕ್ಕೆ ಉಣ್ಣುಕ್ಕೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ದೊಣ್ಣುಪ್ಪ (Prvs.).

ಅಣ್ಣ ಅಣ್ಣ. 2. = ಅಣ್ಣ 3, etc. — ಅಣ್ಣಜಾಣಿ. = ಅಣ್ಣಜಾಣಿ. A very clever man (My.). Cf. ಅಣ್ಣ 3.

ಅಣ್ಣ ಅಣ್ಣ. 3. = ಅಣ್ಣ 1. — ಅಣ್ಣವಯ. — ಅಯ. Excellent quality to be destroyed or lost (Grj. 2, after 71).

ಅಣ್ಣಲ್ ಅಣ್ಣಲ್. (T. ಅಣ್ಣಲ್, greatness). — ಅಣ್ಣಲ ದೇವ. N. (Bp. 48, 4).

ಅಣ್ಣಾ ಅಣ್ಣಾ. = ಅಣ್ಣ 2. — ಅಣ್ಣಾವಟ್ಟಗಾಡಿ. = ಅಣ್ಣಾವಟ್ಟಗಾಡಿ, ಅಣ್ಣಾಫಣ್ಣಗಾಡಿ. (My.). ಅಣ್ಣಾವಟ್ಟಗಾಡಿನಾದರೆ ಸುಣ್ಣವಾಣಿ (for chewing) ದೊರಕದು (Prv.). — ಅಣ್ಣಾಫಣ್ಣಗಾಡಿ. = ಅಣ್ಣಾಫಣ್ಣಗಾಡಿ. (My.). — ಅಣ್ಣಾಫಣ್ಣಗಾಡಿ. — ಒಣ್ಣಗಾಡಿ. A nice solitary man (used ironically): one who shuns work, an idler (My.).

ಅಣ್ಣಿ ಅಣ್ಣಿ. An affectionate mode of addressing females (and males). (= ಅಕ್ಕ My.; see ಅಕ್ಕಣ್ಣಿ, ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ; ಅಪ್ಪಣ್ಣಿ; T. ಅಣ್ಣಿ, the wife of an elder brother).

ಅಣ್ಣಿಗ ಅಣ್ಣಿಗ. = ಹೆಣ್ಣಿಗ. (My.).

ಅಣ್ಣು ಅಣ್ಣು. A woman (Tē. ಅನ್ನು; R.).

ಅಣ್ಣಿ ಅಣ್ಣಿ. 1. = ಅಣ್ಣ 3. Excellence, purity (cf. ಅಣ್ಣ 3 & ಅಣ್ಣ 2? M. ಅಣ್ಣಿ, upwards, above; ಅಣ್ಣಾ, looking upwards; T., Tu. ಅಣ್ಣಾ, to look upward). — ಅಣ್ಣಿವಾರ್. — ವಾರ್. Pure milk. ಕಣ್ಣಿ ತನ್ನ ಇಟ್ಟ ಅಣ್ಣಿನಾಲಂ ಮುನ್ನಮ್ ಕಣ್ಣುತ ಕಣ್ಣಿನಾಳಂ (Bp. 14 sum.; see 14, 25).

ಅಣ್ಣಿ ಅಣ್ಣಿ. 2. (fr. ಅಣ್ಣ 3, No. 3?). — ಅಣ್ಣಿಕರ್. — ಲ್ಲ. A pebble (or pebbles) tossed in play and caught on the back of the hand (ತಿರುಕರ್ Kk. 60, 63; Śm. 56; My.; ಹಣ್ಣುಹುಡುಗರು ಆಡುವ ಅಣ್ಣಿಕ್ಕಿ G.; Tē. ಅಣ್ಣಿನೆಕಲ್ಲು). — ಅಣ್ಣಿಕರ್ ಕಲ್ಲ. N. of this play (My.). — ಅಣ್ಣಿಕಲ್ಲಾಡು. To play at that game (J. 21, 12; 28, 24).

ಅಣ್ಣಿ ಅಣ್ಣಿ. 3. = ಅಣ್ಣ 3, etc. — ಅಣ್ಣಿಕರ್. — ಲ್ಲ. A hail stone (ಅರಿಕಲ್ಲು, ಅರಿವರಲು, ಅಣ್ಣಿಕಲ್ಲು G.).

ಅಣ್ಣಿ ಅಣ್ಣಿ. 4. = ಹಣ್ಣಿ. The kitchen herb Celosia albida (My.).

ಅಣ್ಣಿತ ಅಣ್ಣಿತ. = ಅಣ್ಣಿತ, q. v.

ಅಣ್ಣಿತ ಅಣ್ಣಿತ. = ಅಣ್ಣು 2. Relationship; friendship (ಸಣ್ಣಾದುದು Ṛ. 1, 65, o. r. ಅಣ್ಣಿತ).

ಅಣ್ಣು ಅಣ್ಣು. 1. = ಅಣ್ಣಿ. (Kk. 55; Abh. P. 3, 72).

ಅಣ್ಣು ಅಣ್ಣು. 2. = ಅಣ್ಣಿತ, (ಅಮ್ಮು 2). (ನಣ್ಣು Kk. 70; Abh. P. 11, 23; see ಅಟ್ಟು 2; ಅಮ್ಮು 1; ಅಳವು 1 & 2; T. ಅಣ್ಣು, love, affection; M. ಅಣ್ಣು, to be fond of, connected with).

ಅಣ್ಣು ಅಣ್ಣು. 1. (= ಅಮ್ಮು 1). To be manly or

valorous (ಪಾರುಪ Śmd. Dh.; Abh. P. 13, 147; 14, 102). See ಕರೆಗಣ್ಣು, ಕೆಯ್ಯಣ್ಣು. — ಅಣ್ಣಿಣ್ಣು. rep. (Śmd. 231).

ಅಣ್ಣು ಅಣ್ಣು. 2. Manliness, valor (ಪುಟ್ಟವನು Śmd. II; Kk. 83; ಪರಾಕ್ರಮ Śm. 38; Abh. P. 10, 58, MS. ಅಪ್ಪ; cf. ಅಣ್ಣಿ). ಶಾಶ್ವತ ಅಣ್ಣು ವೆರ್ಮಾತು ಕುಲಂ (Śmd. 128).

ಅತ್ at. 1. = ಅದಿ 1. A syllable used as an auxiliary in forming the genitive, instrumental, ablative and locative, taking the form of ಅದಿ, e.g. ಮರ-ಅದಿ-ಅ, ಮರದ; ಮರ-ಅದಿ-ಇಂ, ಮರದಿಂ; ಮರ-ಅದಿ-ಅತ್ತಣಿಂ, ಮರದತ್ತಣಿಂ; ಮರ-ಅದಿ-ಒಳ್, ಮರದೊಳ್ (Śmd. 114, 115).

ಅತ್ & 12-ತಿ. 2. See ಅತ್ 1. — ಅತ್ತಾಣ. That place (T.; R.).

ಅತ್ at. 3. = ಅದು 1, only in the P. p. ಅತ್ತು.

ಅತಃ atah. = ಅತರ್, q. v.

ಅತಃಪರ atah-para. Henceforth, further on; that is further on or different (Bp. 51, 9).

ಅತಟ a-taṭa. Having no beach or shore, precipitous. 2, a precipice.

ಅತನು a-tanu. Having no body: Kāma (ಭನಾರಿ Kāv. V, 62; Bp. 12, 39).

ಅತನುಜಿತ atanu-jit. One who has conquered Kāma: a Jina (Mr. 23).

ಅತನ್ತ್ರ a-tantra. Having no ropes or strings; unrestrained; not the object of a rule; — useless, void, waste (My.).

ಅತರ್ಕಿತ a-tarkita. Unconsidered, unthought of, unexpected.

ಅತರ್ಕ್ಯ a-tarkya. Baffling or surpassing thought or reasoning; invincible (ಪ್ರಾಯ, ಗೆಲ ಬಾರದುದು Nn. 88; ಭವ್ಯ, ಗೆಲ ಬಾರದುದು 90).

ಅತಲ atala. = ಅತ್ತಲ. — ಅತಲಕುತಲ. = ಅತ್ತಲಕೊತ್ತಲ. reit. Tumult, bustle, disorder, confusion (Tē.; R.; T. ಅದಲ ಕುದಲ).

ಅತಲ a-tala. Bottomless. 2, N. of a hell. 3, Śiva. See s. ದೋಳ.

ಅತಲಸ್ಪರ್ಶ atala-sparśa or a-talasparśa. Touching the atala, or whose bottom cannot be touched, very deep.

ಅತಸ್ atas. = ಅತಃ. From this. 2, from this place. 3, from this cause. 4, from that time.

ಅತಸಿ atasi. ಅತಸಿ. = ಅಗಸಿ 2. Common flax, Linum usitatissimum Lin. 2, Bengal śana used as hemp, Crotolaria juncea.

ಅತಸೀಕುಸುಮಗಾತ್ರ atasi-kusuma-gātra. He whose body is like the flower of flax: Kṛishṇa (J. 13, 26).

ಅತಿ ati. 1. Over, beyond. 2, exceedingly, much, very. 3, surpassing, superior.

ಅತಿ ati. 2. Tbh. of ಹತಿ. (My.).

ಅತಿಕಥೆ ati-katha. Of the quality of an exaggerated tale; exaggerated; past tradition or law, deviating from the rules of caste. (R.).

ಅತಿಕಪ್ಪು ati-kappu. A deep black colour (ರಾಮ Mr. 504).

ಅತಿಕರ್ಮ ati-karma. A great sin (Bp. 3, 48; My.).

ಅತಿಕರ್ಮಿ ati-karmi. A great sinner (Bp. 20, 27; My.).

ಅತಿಕಷ್ಟ ati-kashṭa. Great hardship (ಮಜ್ಜಾಸಾರ, ಅತಿವಶ್ಯ Nn. 125; Bp. 56, 44).

ಅತಿರಾಟ ati-kāṭa. Great trouble (My.).

ಅತಿಕಾಟಕೆ ati-kāṭaka. A very troublesome man (My.).
 ಅತಿಕಾಂತೆ ati-kānta. Excessively beloved, charming (ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ Mr. 424).
 ಅತಿಕಾಯ ati-kāya. Of extraordinary size, gigantic. 2, a son of Rāvaṇa (Rām. 6. 34 sum.).
 ಅತಿಕಾಲ ati-kāla. A long time (ಚರಕಾಲ Mr. 533).
 ಅತಿಕಿಛಿದು ati-kiridu. Very small (ಅತಿಸ್ವಲ್ಪ, ಈಷತ್ Nn. 147).
 ಅತಿಕು atiku. = ಅತುಕು, etc. (Tc.; R.).
 ಅತಿಕೀಳೆ ati-kīl. Very low, wicked (ಏಳುನೋಟ, ಕುಸುಯ Mr. 453).
 ಅತಿಕ್ರೃತಿ ati-kṛiti. Name of a type of metres (Āh.).
 ಅತಿಕ್ರೂಪಣೆ ati-kṛipāṇa. Very poor (ಅತಿಧೀನ Nn. 151); — very avaricious (My.). See ಅತಿಲೋಭಿ.
 ಅತಿಕ್ರೂರಕು ati-kṛūraku. Very crooked or deformed, uncouth (ಕರಾಲ, ಎಕಟ Mr. 450, o. r. ಅತಿಡೊಂಕು). — ಅತಿಕ್ರೂರಕುನುಡಿ. (ಕಾಕು Mr. 86).
 ಅತಿಕ್ರಮೆ ati-krama. Going over or beyond, transgression, trespass, violation. 2, surpassing (ಅನುರ, ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟಿ ಹೋದ ದು Nn. 77; ಅತ್ಯಾಧಾನ, ಮಗಿರ್ Mr. 450). 3, neglect. 4, imposition. 5, a determined onset, a gallant attack.
 ಅತಿಕ್ರಮಣೆ ati-kramāṇa. Going over or beyond. 2, trespass. 3, surpassing; excess. 4, going away, passing. 5, spending (time). See ಅನಕದ, ಉರುಟು, ಒತ್ತು, ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟಿ, ಮಗು, ಮಾಟು, ಮೊಳು.
 ಅತಿಕ್ರಮಿಸು ati-kramisu. To go beyond, to surpass (Bp. 4, 24; J. 2, 52); to trespass (J. 31, 34). 2, to let pass away (Bp. 48, 2). 3, to become excessive (43, 12). 4, to be spent or passed, as time (My.). ನಾ ಮುಂಡೆ, ತಾ ಮುಂಡೆ ಇಹೆನ್ ಎನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂದುವರು (ಅಹಮದ್‌ನಿರ್ Nn.).
 ಅತಿಕ್ಲೇಶೆ ati-klēṣa. Great distress (ವೃಜನ Mr. 468).
 ಅತಿಗತಿ ati-ga. Going beyond, overcoming. See ದ್ವಯಾತಿಗ.
 ಅತಿಗಣ್ಡೆ ati-gaṇḍa. A very excellent man (Bp. 52, 1). 2, N. of the yōga of the 6th nakshatra (Sk.; My.).
 ಅತಿಗಂಧೆ ati-gandha. Having an overpowering smell. 2, lemon grass, Andropogon schoenanthus. (R.).
 ಅತಿಗರ್ವೆ ati-garva. Great conceit (ಹಂ, ಸರ್ಗವ Nn. 161).
 ಅತಿಗರ್ವಿತೆ ati-garvita. Very cancelled.
 ಅತಿಗಣಿ ati-gaṇi. -ಕಳೆ. To remove to a great distance; to disregard, to condemn, to deny (S. Mhr.; ತಿರಸ್ಕರಿಸು, ನಿಗು G.). ವೇದೋಕ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಿಕೃತಕುರೋಕ್ತಿಗಳನ್ ಅತಿಗಣಿದ (Bp. 18, 97). ಲೋಕವಿಧ್ವಂಸಿಗಳನ್ ಅತಿಗಣಿದು (22, 4). ಇನೆಯನ್ ಇನೆಯನ ಮಾತುಗಳನ್ ಅದರಿಸದೆ ಅತಿಗಣಿದು (44, 54). ನಿತಿಗಳನ್ ಅತಿಗಣಿದು ನಡವುತ್ತ ಇವೆ! (55, 13). See also Bp. 50, 71; 51, 46; 56, 3; Sp. s. ಪಾವಕಮರ್. 2, to spend (time). ಕಾಲವು ಅತಿಗಣಿದು ಹೋದಲ್ಲ (ಅತಿವೇಳೆ, ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮ Nn. 132).
 ಅತಿಗಾಳಿ ati-gāḷi. A strong wind. ಅತಿಗಾಳಿಯೋ ಕೆದರ್ವ ಹನಿ (ತಿಲಕರ Mr. 44).
 ಅತಿಗೂರು ati-gūru. Excessive phlegm (ಕಫ Mr. 386).
 ಅತಿಗ್ರಾಹಕೆ ati-grāhaka. Of quick perception, smart (My.).
 ಅತಿಚದುರ ati-čadura. Very clever. ಅತಿಚದುರನೆಂ, I am very clever (Śmd. 258).
 ಅತಿಚರೆ ati-čarē. A changeable female. 2, the shrub Hibiscus mutabilis Lin.
 ಅತಿಚಿತ್ರೆ ati-čitra. Very handsome or wonderful (Bp. 60, 13).

ಅತಿಚೂರ್ಣೆ ati-čūrṇa. Very small (ಸಣ್ಣತು Čt. I, 79).
 ಅತಿಚಿತ್ರತಿ ati-čhatra. An extraordinary parasol: a mushroom.
 ಅತಿಚಿತ್ರತಿ ati-čhatrē. Anise, principally Anisum or Anethum sowa Roxb.
 ಅತಿಜಗತಿ ati-jagati. Name of a type of metres (Āh.; Mr. 362).
 ಅತಿಜಡೆ ati-jada. (Śmd. 128). Very cold or frigid; very much stunned, very stupid; very lazy (My.); — severe fever (My.).
 ಅತಿಜವೆ ati-java. Extraordinary speed. 2, very fleet.
 ಅತಿಜಾಗರ ati-jāgara. Very wakeful. 2, the black curlew, an aquatic bird. (My.).
 ಅತಿಜೀವೆ ati-jīva. Yet living, surviving. See Sp. s. ಗೊತ್ತು.
 ಅತಿಡೊಂಕು ati-ḍōṅku. = ಅತಿಕ್ರೂರಕು, q. v.
 ಅತಿತರ ati-tara. A large crowd (ಸ್ವಾಮಿ Mr. 422).
 ಅತಿಥಿ atithi. An invited guest. 2, wrath (ಸಿಟ್ಟು Čb.). 3, N. of Suhōtra, grandson of Rāma.
 ಅತಿಥಿಪೂಜನೆ atithi-pūjana. Honourable reception of a guest, hospitality (My.).
 ಅತಿಥಿಪೂಜೆ atithi-pūjē. = ಅತಿಥಿಪೂಜನೆ. (Bp. 24, 31).
 ಅತಿಥಿನಿಶ್ಚಾರ atithi-niścāra. Civilities and kind offices to guests (My.).
 ಅತಿದಪ್ಪೆ ati-dappa. Very thick (My.).
 ಅತಿದವನೆ ati-davaḍa. Very vile; a very vile man (Bp. 28, 28).
 ಅತಿದವನಿತಿ ati-davaḍiti. A very vile woman (Bp. 40, 53).
 ಅತಿದಾಹೆ ati-dāha. Great heat. 2, violent inflammation 3, great thirst (My.). See ಕರ.
 ಅತಿಧಿತಿ ati-dīṭa. Very true or honest; truth, honesty (ಅನಕರ, ನಿಶಿತ Mr. 453).
 ಅತಿದೀನೆ ati-dīna. = ಅತಿಕ್ರೂರಕು, q. v.
 ಅತಿದೀರ್ಘೆ ati-dīrgha. Very long (Kāv. IV, 1, 7). 2, ancient (ಪುರಾಣ, ಕದಮೋರ್ಘ Nn. 183).
 ಅತಿದುಃಖೆ ati-duḥkha. Great affliction or sadness (ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖ, ಬೇದ Nn. 55).
 ಅತಿದೂರೆ ati-dūra. Very distant. 2, a great distance (ಗಿಣ್ಣು Bhn. 62). 3, ಹೇಯ (Nn. 137). See ಕದ.
 ಅತಿಧೃತಿ ati-dhṛiti. Name of a type of metres (Āh.; Mr. 362).
 ಅತಿಧ್ವನಿ ati-dhvani. A cry. See ಅರ.
 ಅತಿನಯೆ ati-naya. Nobility, etc. (ಜಾತಿ, ಸನಯ Nn. 76).
 ಅತಿನಳುಬುಗುರು ati-naḷlu-buguḍu. Many depressions and elevations (ಎಪಮೋಕ್ಷತ, ಸ್ಥಪುಟ Mr. 450).
 ಅತಿನಿಟ್ಟುರೆ ati-niṭṭura. Tbh. of ಅತಿನಿಷ್ಟುರ, q. v. (ಅತಿನಿಷ್ಟುರ Nn. 86, o. r. ಅತಿನಿಷ್ಟುರ).
 ಅತಿನಿಂದೆ ati-ninda. Great blame or reviling (ಅಪ Mr. 535).
 ಅತಿನಿರ್ಮಿತೆ ati-nirmita. Strongly fabricated, deeply rooted (Bp. 3, 49).
 ಅತಿನಿರ್ಹಾರಿ ati-nirhāri. Very diffusively fragrant.
 ಅತಿನಿಶ್ಚಯೆ ati-niścāya. Unquestionable certainty (Śmd. 392).
 ಅತಿನಿಷ್ಠುರ ati-niṣṭhura. = ಅತಿನಿಟ್ಟುರ. Excessively fierce or severe (ಅತಿನಿಷ್ಠುರ Nn. 72).
 ಅತಿನಿಷ್ಠುರ ati-niṣṭhūra. A not unfrequent form of ಅತಿನಿಷ್ಟುರ. See s. ಅತಿನಿಟ್ಟುರ.

ಅತಿನೀಲ ati-nīla. Dark blue (ಶಾಗು Bhn. 47).

ಅತಿನೌ ati-nau. Disembarked.

ಅತಿಪಕ್ವ ati-pakva. Excessively cooked, boiled, or baked. See ಪಾಕು.

ಅತಿಪಕ್ವಾನ್ನ ati-pakva-anna. Rice which has been cooked so as to be burnt at the bottom of the pot. See ಪಾಕು.

ಅತಿಸುಖ ati-pathi. A better road than common.

ಅತಿಸರಿಯು ati-paricariya. Tbh. of ಅತಿಸರಿಯು. (ಮುಚ್ಚು 8m. 85).

ಅತಿಸರಿಯು ati-paricarya. Superior attendance; great devotion or veneration. See ಒಗ್ಗು, ಮುಚ್ಚು, ಮುಚ್ಚು.

ಅತಿವಾತಿ ati-pāta. Passing away, lapse. 2, neglect, transgression; a heinous sin.

ಅತಿವಾತಿ ati-pāpa. A heinous sin; very bad (Bp. 51, 55; My.).

ಅತಿವಾತನ ati-pāvana. Very or quite pure or holy (My.). ೪. ಅತಿವಾತನ.

ಅತಿವಾತನಾತ್ಮ ati-pāvana-ātma. A man of very pure nature (Bp. 53, 1; My.).

ಅತೀತನ ati-pīdāna. More than common pressure or force (8md. 26).

ಅತೀತತೆ ati-pītatē. One of the guṇas of sadakīrtana (Kāvy. V, 2, 35).

ಅತಿಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ati-pracchanna. Well concealed; the state of being well covered or concealed.—ಅತಿಪ್ರಚ್ಛನ್ನವಟ. A curtain, a screen (ತೆರೆ 8m. 105).

ಅತಿಬಲೆ ati-bajrē. Tbh. of ಅತಿವಿಷ, q. v. (ಎತ್ತೆ, ಶೃಂಗ, ಅತಿವಿಷ, etc. Nr.; Si. 145; ಧ್ವಾಮಕನ್ನ, ಶೃಂಗ Mr. 138).

ಅತಿಬಟ್ಟು ati-baṭṭitu. That is quite round (ಬಿಮ್ಮು, ಸುಮ್ಮುತ Nn. 69).

ಅತಿಬಂಧನ ati-bandhana. That is well-binding: a dike (೧ ಪಾಠ, ಎಲ್ಲ Nn. 31);—close confinement (My.).

ಅತಿಬಲ ati-bala. Very strong or powerful. ಅತಿಬಲರಿ, you are very strong (8md. 258).

ಅತಿಬಲುಕು ati-baluku. = ಅತಿಬಲ, q. v.

ಅತಿಬಲ್ಯು ati-balpu. Great power or influence (ಪಾತ್ಯ Nn. 14, o. r. ಅತಿಬಲಕು).

ಅತಿಬಹುಲ ati-bahula. Very capacious or abundant.

ಅತಿಬಹುಲಸ್ಥಿತಿ ati-bahula-sthiti. A term used in defining the tadguṇa of the atisāya (Kāvy. III, 3, B, 140).

ಅತಿಬಾಗು ati-bāgu. To be very much bent. ಅತಿಬಾಗದಲ್ಲಿ (ಮಣಿ, ಎನವು Nn. 67).

ಅತಿಬಾಲ ati-bāla. Quite young, childish, of tender years (ಪಾಲಿಕ Mr. 475).

ಅತಿಬಿರುದು ati-biridu. Great distinction (Bp. 49, 42).

ಅತಿಬಟ್ಟು ati-bēṭṭitu. Very rough. ಅತಿಬಟ್ಟು ಅಪ್ಪ ಪೆರ್ಪಟ್ಟಿ (ಪಾಸ್ತುರ Mr. 478).

ಅತಿಬೇಗ ati-bēga. Very swift, exceedingly rapid (ಮಾತು 8m. 97; ಅತಿಬೇಗ, ಕ್ರೂ 117).

ಅತಿಭಕ್ತ ati-bhakta. A fervent follower or devotee. 2, 3. (Bp. 27, 27).

ಅತಿಭಕ್ತಿ ati-bhakti. Great devotion (ಸ್ವಸ್ತಿಯು Mr. 489).

ಅತಿಭೀತಿ ati-bhī. (Very terrific:) lightning.

ಅತಿಭೀಕರ ati-bhīkara. Very formidable.—ಅತಿಭೀಕರಾಕೃತಿ ರೂಪ. ಅತಿಭೀಕರ. To get or assume a very formidable form (Kāv. 5, after 120).

ಅತಿಮಧುರ ati-madhura. Very sweet. 2, = ಮಿಠುಲಹರಿ, q. v.

ಅತಿಮಾರ್ಯದ ati-maryāda. Exceeding the proper limit, beyond bounds.

ಅತಿಮಾತ್ರ ati-mātra. Beyond measure, excessive.

ಅತಿಮುಕ್ತ ati-mukta. Entirely liberated. 2, quite free from passion. 3, seedless, barren. 4, surpassing pearls in whiteness. 5, a creeper bearing white fragrant flowers, Gaertnera racemosa (cf. ಅತಿಮುಕ್ತ). 6, the tree Dalbergia oujeinensis.

ಅತಿಮುಕ್ತಕ ati-muktaka. The tree Dalbergia oujeinensis. 2, mountain ebony, Diospyros embryopteris Pers. 3, Gaertnera racemosa. 4, the tree called ಹರಿಮುಕ್ತ.

ಅತಿಮುಖ್ಯ ati-mukhya. An excellent object (ಅಗ್ರ Mr. 516).

ಅತಿಮುದ ati-muda. Great delight (Ch. v. 226).

ಅತಿಮೂತ್ರ ati-mūtra. Diabetes (ಬಹುಮೂತ್ರ, ಅತಿಮೂತ್ರ Nn. 132).

ಅತಿಮೂರ್ಖ ati-mūrkha. A great fool (ಕಡುಮೂರ್ಖ Nn. 156; ಅಪ್ರಿಯದಂ Mr. 224).

ಅತಿಮೋಹ ati-mōha. Excessive delusion, etc. (ಪ್ರಸವ Nn. 120).

ಅತಿಮೌನ ati-mauna. Quite silent. See ಉನಕನ.

ಅತಿಯಗಲ ati-agala. Great extension or breadth (ಎತಂಟ, ಎತಾಲ Mr. 450).

ಅತಿಯಾಕೆ ati-āṣṭē. = ಅತ್ಯಾಕೆ, of which it is a vulgar form. ಅತಿಯಾಕೆಯಿಲ್ಲ ಅದಮಾ ಹೋಯಿತು.—ಅತ್ಯಾಕೆ ಗತಿಗೊಳಿಸಿತು (Prvs.).

ಅತಿಯುದ್ಧ ati-udda. Very high; great height (ಮಹೋತ್ಸೇಧ Nn. 77; ಉತ್ಸೇಧ, ಮಹಾನ್ಯತ್ಯ 132).

ಅತಿಯುದ್ಧ ati-yuddha. A great fight. ಅತಿಯುದ್ಧ ಮಂ ಬಿಡದೆ ಹಣ್ಣಿ ಇರೆ (ದ್ಯೂತ Mr. 466).

ಅತಿರ a-tira. Tbh. of ಅತಿರ. (My.).

ಅತಿರಕ್ತ ati-rakta. Very red.—ಅತಿರಕ್ತವರ್ಣ. A very red colour (Mr. 275).

ಅತಿರಕ್ತೆ ati-raktē. One of Agni's seven tongues.

ಅತಿರಥ ati-ratha. A very great warrior fighting from a car. (J. 13, 21). ಅತಿರಥನಾದರೂ ಗತಿಗೊಳಿಸಿದರೂ (Prv.).

ಅತಿರಸ ati-rasa. Very succulent, full of juice, essence, or taste. 2, a round, sweet cake (My.). 3, richly endowed with poetic taste or the sentiments of dramatic composition. 4, excess of juice, etc., etc.

ಅತಿರಸಿಕ ati-rasika. = ಅತಿರಸ No. 8. (8m. 77).

ಅತಿರಿಕ್ತ ati-rikta. Excessive, redundant.

ಅತಿರೋಧ ati-rōdha. Greatly risen; commonly known, generally received, etc.—ಅತಿರೋಧಾರ್ಥ. -ಅರ್ಥ. One of the three guṇas that form the prasanna (Kāvy. III, 1, A, 15). ಅತಿರೋಕೆ ati-rōka. = ಅತಿರಕ್ತ. 2, redundancy (ಪಾ Nn. 163). See ವ್ಯತಿರೇಕ.

ಅತಿರೋಗ ati-rōga. Very sick, ill, or miserable (ಕೇನಾಕ, ಸರುಹ Nn. 92). 2, consumption.

ಅತಿರೌದ್ರ ati-raudra. Very terrible (ಪಾಲ Mr. 520).

ಅತಿರೋಭಿ ati-lōbbhi. A very greedy person (Nn. 151, as o. r. of ಅತಿರೌದ್ರ).

ಅತಿವರ್ತಿ ati-varti. Crossing, passing;—guilty of a pardonable offence or of pardonable irregularity;—being very near: a devoted friend (Abh. P. 11, 21).

ಅತಿವಕ್ರ ati-vaktri. Very loquacious.

ಅತಿವಾಕ್ಯ *ati-vākya*. Extraordinary speech, scurrilous language, opprobrious or abusive speech. See ಕೊಡು. ಅತಿವಾದ *ati-vāda*. Talking much, talkativeness;—opprobrious speech (My.).

ಅತಿವಾಸ *ati-vāsa*. Fast on the day before performing the śrāddha (Sk.).

ಅತಿವಾಸರ *ati-vāsara*. = ಅತಿವಾಸ. (My.).

ಅತಿವಾಹಿಣಿ *ati-vāhika*. One who undergoes excessive toiling: a spirit abiding in hell.

ಅತಿವಿತತ *ati-vitata*. Greatly stretched out; very accomplished or celebrated (Ch. v. 224).

ಅತಿವಿಷ್ಣು *ati-vishṇu*. = ಅತಿವಿಷ್ಣು. A very poisonous, yet medicinal plant, *Aconitum ferox* (Atis or Betula).

ಅತಿನೇಲ *ati-vēla*. = ಅತಿನೇಲಿ. *Passing its proper boundary, excessive.*

ಅತಿನೇಲಿ *ati-vēli*. Tbh. of ಅತಿನೇಲಿ. Excessive (ಅತಿಶಯ, ಎಶೇಷ Nn. 132). 2, an extensive boundary, the seashore (ಸಮುದ್ರತಟ, ಸಮುದ್ರದ ದಡ 132). 3, spending time (ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮ, ಕಾಲವು ಅತಿಗವದು ಹೋದಲ್ಲಿ 132). 4, diabetes (ಅಮೂತ್ರ, ಬಹುಮೂತ್ರ 132).

ಅತಿವ್ಯಕ್ತ *ati-vyakta*. Very evident or distinguished (ಶಂದ. 116).

ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ *ati-vyāpti*. Unwarrantable stretch, as of a rule or principle. (My.).

ಅತಿಶಕ್ತಿ *ati-śakti*. Great power or valour.

ಅತಿಶಕ್ತರಿ *ati-śakvari*. N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362).

ಅತಿಶಯ *ati-śaya*. Pre-eminence; excellence; superiority; excessiveness; a mass; wonder, surprise (ಅನಿಶಯರ Ch. I, 94; ಅಸುರ Bhn. 9; ಅತಿನೇಲಿ, ಎಶೇಷ Nn. 132; ಒಟ್ಟು Ch. II, 51). 2, pre-eminent, superior; abundant; wonderful (Bp. 5, 59; 35 sum.). 3, annoyance, trouble (ದಾಧ Nn. 64). 4, a kind of arthālaṅkāra (Kāvy. III, 3, B. 1. 120-146). See ರಚನಾತಿಶಯ. — ಅತಿಶಯಮ್ನು. -ಂ-ವದು. To wonder, to be surprised (Bp. 5, 56; 11, 39; 18, 79; 53, 62).

ಅತಿಶಯಗುಣ *atiśaya-guṇa*. A pre-eminent quality (Kāvy. III, 3, B, 54).

ಅತಿಶಯತರ *atiśaya-tara*. More eminent than usual, extraordinarily eminent (Ch. v. 222; Bp. 49, 14).

ಅತಿಶಯಿಸು *atiśayisu*. To become, or make, great, much, etc.; to wonder, etc. (Bh. 8, 23, 25; Kaivalyapaddhati 3, 15 pallavi).

ಅತಿಶೀಘ್ರ *ati-śīghra*. Very quick (ಕ್ಷಣ, ಅತಿಬೇಗ Nn. 117).

ಅತಿಶುದ್ಧ *ati-śuddha*. = ಅತಿವಾಸನ. (Bp. 51, 29; 57, 31). Cf. ಸಂಶುದ್ಧ.

ಅತಿಶೋಭನ *ati-śōbhana*. Very shining, very handsome, etc. (My.).

ಅತಿಸಂಸ್ಕೃತ *ati-saṁskṛita*. Highly finished, excellent.

ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ *ati-saṁkṣma*. Very fine, minute (ಅಣು, ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ Nn. 132; My.).

ಅತಿಸಂಧಾನ *ati-sandhāna*. Overreaching, cheating, deceit.

ಅತಿಸಭ್ಯ *ati-sabhya*. Very polite, refined or civil (Bp. 55, 5).

ಅತಿಸರ್ಜನ *ati-sarjana*. Liberality. 2, a gift. 3, slaughter, murder.

ಅತಿಸಂಗ *ati-sāṅga*. Quite complete or finished (Bp. 57, 61).

ಅತಿಸಾಂದ್ರ *ati-sāndra*. Very thick or close; very viscid, etc. 2, great thickness, etc. See ದಟ್ಟಯು.

ಅತಿಸಾರ *ati-sāra*. Great excellence or charm (Bp. 6, 26).

2, excessive sap: *diarrhoea, dysentery* (ಬಸುಗುತ್ತ Mr. 386).

ಅತಿಸಾರಕಿ *ati-sāraki*. Afflicted with *diarrhoea* or *dysentery*.

ಅತಿಸುಖ *ati-sukha*. Great pleasure (ಭೋಗ Mr. 514).

ಅತಿಸುರತ *ati-surata*. Excess of sexual intercourse (ಚರ್ಚೆ Mr. 522).

ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ *ati-sūkṣma*. = ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ. (ಅಣು Nn. 132; ಅಲ್ಪ, etc., ಕವಿ Mr. 427).

ಅತಿಸೌರಭ *ati-saurabha*. Very fragrant. 2, extraordinary fragrance.

ಅತಿಸ್ನೇಹ *ati-snēha*. Unusual affection or friendship. ಅತಿ ಸ್ನೇಹ ಗತೀ ಕೊಡು (Prv.).

ಅತಿಸ್ವಲ್ಪ *ati-svalpa*. Very little, very small (ಅತಿಕವಿ, ಅಪತ್ Nn. 147; ಕೃಷ್ಣ 163).

ಅತಿಹಾಸ *ati-hāsa*. = ಅತಿಹಾಸ. (R.).

ಅತಿಹಾಸ *ati-hāsa*. Excessive laughter, etc.;—one of the bhāvas (Mr. 74).

ಅತಿಹೆದ್ದು *ati-hēḍḍu*. Great stupidity (ಗಾಢ್ಛು Ch. I, 65).

ಅತಿಹೆದ್ದಿ *ati-hēḍi*. A great coward (ಕರೋಣು Nn. 120).

ಅತಿಕ್ಷಣ *a-tikṣha*. Not sharp, blunt.

ಅತಿಕ್ಷಿತ *ati-ita*. Gone by, past; past actions (J. 21, 54). 2, gone or got over or beyond; surpassing (Bp. 8, 12; 35, 52). 3, gone beyond, surpassed, overcome. 4, having neglected. 5, passed away, dead. 6, excessive.

ಅತಿಕ್ಷಣಕಾಲ *atīta-kāla*. The past time or tense (Kāvy. I, 5, 1-5).

ಅತಿಕ್ಷಣಿಯ *atīta-kriyā*. A neglected business (My.).

ಅತಿಕ್ಷಿತೆ *atīṭṭi*. A woman initiated in the Jaina doctrines (ಚೈನಾಗಮಂಗಳೋತ್ಸವ Mr. 303).

ಅತಿಕ್ಷಿಯ *ati-indriya*. Beyond the cognisance of the senses. 2, the soul or puruṣa. 3, nature or pradhāna. 4, the mind or manas.

ಅತಿವ *ati-iva*. Exceedingly, very.

ಅತಿವಶೋಕ *atīva-kāṭhōra*. Very severe (ಅತಿವಿಷ್ಣು Nn. 72).

ಅತಿವಶಸ್ವ *atīva-kāṣṭha*. Great hardship (ಮಾಜ್ಞಾನಾರ, ಅತಿ ಕಷ್ಟ Nn. 125).

ಅತಿವೇಗ *atīva-tivra*. Very fierce or severe (ಅತಿವಿಷ್ಣು Nn. 86).

ಅತಿವಲಾಭ *atīva-lābha*. Extraordinary gain (ಎಶೇಷವಾದ ಲಾಭ Nn. 92).

ಅತಿವಿಹಿಂಸಕರ *atīva-himsakara*. A very injurious man (ನಾನಾ ಹಿಂಸೆಗಳ ಮಾಡುವವನು, ವ್ಯಾಘ್ರ Nn. 74).

ಅತಿವ್ರ *a-tivra*. Not sharp, blunt. 2, not quick, slow. (My.).

ಅತು *atu*. = ಅತು₁, ಅದು₁. That, it. It is affixed to pronouns, e. g. ನಿನತು (ನಿನ-ಅತು), ನಿಮತು (ಶಂದ. 178). ನಿನತು ಬಲಮ್, ಎನತು ಕಾರ್ಯಂ, ತನತು ಮಹಾಧೈರ್ಯಮ್ ಅವನಿಪತಿಗೆ ಎನೆ (179). See ಎನತು, ತನತು, ನಿನತು, ಎಮ್ಮತು, ತಮ್ಮತು, ನಿಮ್ಮತು; ಘನತು; ಒಳತು 1 & 2.

ಅತುಕು *atuku*. = ಅತಿಕು, (ಅದಕು₁), ಅದುಕು. To be joined, united, or soldered, to cling together; to agree with, to be fit;—to join, unite to.

solder, cement (Tē.; R.; Tē. ಅತ್ತು, ವತ್ತು, to be joined, etc.; T. ಅದುತ್ತು, to make firm; ಅದುನ್ನು, to grow firm; cf. ಅಡಗು 3, ಅಡತು 1, etc.).

ಅತುಲ a-tula. Unequalled (Mr. 477. 522; Čh. v. 12; Bp. 3, 35). 2, destitute of weight: the Sesamum seed and plant (ಎಕ್ಕು Čb.). 3, = ಕಫ (Čb.).

ಅತುಲಿತ a-tulita. = ಅತುಲ No. 1. (Bp. 2, 8; 3, 12; 5, 15; 35, 10).

ಅತುಲಾರ a-tushāra. Not cold or dewy. (My.).

ಅತುಷ್ಟಿ a-tushti. Dissatisfaction, discontent (My.).

ಅತ್ಯುಕ್ತಿ a-tripti. Unsatisfied condition; insatiability. (My.).

ಅತ್ತಿ:ಟಿ attī. = ಹತ್ತಿ:ಟಿ. (My.).

ಅತ್ತಿ attī. 1. = ಅತ್ತಲಿ (Śmd. 145), ಅತ್ತಲು. That side; on that side; in that direction, part, or place; to that side, aside; beyond; that time; afterwards. Its genitive is ಅತ್ತಣಿ (Śm. 134. 135); its ablative

ಅತ್ತಣಿಂ, ಅತ್ತಣಿನ್ದಂ (-ದ), ಅತ್ತಣಿನ್ದಿ (135), ಅತ್ತಿನ್ದ (B. 2, 5). By means of this ablative that of other nouns is formed,

e. g. ಅತ್ತನತ್ತಣಿಂ, ಕೆಡೆಯತ್ತಣಿನ್ದಂ, ಕೆಡೆಯತ್ತಣಿನ್ದಿ (Śmd. 141; see also 160. 165). ಎತ್ತಿದ ಕೆಡೆಯ್ಕು ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತ ಇತ್ತ

ಉತ್ತ ಎತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನು ಅಹಿತರ್ಕಂ (145). ಬೆಟ್ಟದತ್ತಣಿನ್ದ ಉದ್ಧರ ದೊಡ್ಡ ಹ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಣಿಶೈಲಂಗರ್ Nr.). ಪೂಜೆಯನ್

ಅತ್ತ ಸೂಕುತ (Bp. 43, 37). ಅತ್ತ ನಿಲ್ (57, 57). ಇತ್ತಿನ್ದ ಅತ್ತ, ಅತ್ತಿನ್ದ ಇತ್ತ ಪಾಡುಮವ ಹಕ್ಕಿ ನೋಡು (B. 2, 5). ಅತ್ತಿನ್ದ ಇತ್ತ, ಇತ್ತಿನ್ದ ಅತ್ತ ತಿರುಗಾಡಿ (4, 49). ಅತ್ತ ಗಣ್ಣಿಗೆ ಅಲ್ಲ, ಇತ್ತ ಮಣ್ಣಿಗೆ

ಅಲ್ಲ (Prv.). — ಅತ್ತಕಡೆ. = ಅತ್ತ. (My.). ಅತ್ತಕಡೆಯಿನ್ದ (B. 2, 38. 40). ಅತ್ತಕಡೆಗೆ (3, 51). ಇತ್ತಕಡೆಗೂ ಅತ್ತಕಡೆಗೂ (3, 113).

ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಅವರು ಲಕ್ಷ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ (5, 169). — ಅತ್ತಣಂ. ಅತ್ತ-ಅನ್-ಅಂ. A man of that side (Śmd 136). — ಅತ್ತತ್ತಲ್.

-ಅತ್ತಲ್. ಅತ್ತತ್ತತ್ತಲ್. -ಅತ್ತ-ಅತ್ತಲ್. rep. Far beyond. ಒಸವ ಕರಣೆನೆ, ಮುಟ್ಟಿತಿಗ್ ಅತ್ತತ್ತಲ್ ಓಡುವವು (Bp. 1, 26). ಅತ್ತಲ್

ಗನ್ನರಿಗೆ ಅಜನ್, ಅಜಂಗಿ ಅತ್ತತ್ತಲ್ ಅಡ್ಡುತನ್, ಅಡ್ಡುತಂಗಿ ಅತ್ತತ್ತ ಲತ್ತಲು ರುದ್ರನ್, ಅ ರುದ್ರಂಗಿ ಅತ್ತರನು ಅತ್ತಲತ್ತತ್ತಲ್, ಅತ್ತಂಗಿ

ಅತ್ತಲತ್ತತ್ತಲತ್ತಲು ಮತ್ತೆಯು ಸದಾಶಿವನ ಮೇಲಣ ತತ್ವ ನೀವು, ಅಲ್ಲ? (61, 53). — ಅತ್ತತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ. Long before. ಅಜ ಹರಿ

ಗಳು ಜನಿಸದ ಅತ್ತತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ, ಅತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ, ಅತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ, ಅತ್ತ ನೀವು ಎನ್ನ ಅತ್ತನ್, ಅನ್ ಅನ್ (Bp. 9, 50; see also 16, 25).

— ಅತ್ತಮುನ್ನಲೆ. Before, previously. ಅರಿಯುರಾಜನ್ ಎನ್ನು, ಅಮವತ್ತು ಮೂವರಿಗೆ ಅತ್ತಮುನ್ನಲೆ ಉದಾತ್ತಬುದ್ಧಿ... ಅಂಗೈಕ್ಕಾಧಾವ ಮೈತ್ತು ಸದಾತುತ (Bp. 53, 38). — ಅತ್ತಮುನ್ನಲೆ. = ಅತ್ತಮುನ್ನಲೆ.

(Bp. 43, 28). — ಅತ್ತಮೇಲ್. Above or upon that side or time; concerning that. ಅತ್ತಮೇಲಣಿ ಎಧಿಯು ಅವಧಿಗಳನ್ ಉತ್ತ

ರಿಸುವಂ (Bp. 56, 23). — ಅತ್ತಿತ್ತ. -ಇತ್ತ. That and this side; to that and this side; here and there. ಒನ್ನು ನರಿಯು

ಪಸಿದು ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತ (B. 2, 15; see 2, 40). ಅದನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಪಂಚಕೊಮತ್ತೇನೆ (5, 94). — ಅತ್ತಿತ್ತಲ್. -ಇತ್ತಲ್. = ಅತ್ತಿತ್ತ. ಅ

ತ್ತಿತ್ತಲ ಮಾರಿ ಒನ್ನು, ಅತ್ತೆಯ ಬಡು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗಲಿ! ಎನ್ನುವೆ (Prv.).

ಅತ್ತ attī. 2. (= ಸತ್ತು 2, No. 2). — ಅತ್ತಪರ. (ಪರ=ಸಹಿ?). A war-drum (ಕಾಳಗವಲಗೆ Śmd. 11; ಕಾಳಗವಲಗೆ Kk. 82, a. r. -ವಲಗೆ. Cf. Sk. ಅಡಮ್-ಬರ, ಅಡಮ್-ವರ, ಅಲಮ್-ಬರ, a drum).

ಅತ್ತರ attara. = ಹತ್ತರ. (My.).

ಅತ್ತರ attara. Tbh. of ಅತ್ತರಣ. A piece of coloured woollen-cloth thrown over the back of an elephant, or

over a carriage, etc.; a cover (ಪ್ರವೇಶಿ, ಗವಸಣಿಗೆ Mr. 203).

ಅತ್ತರ attar. ಅತ್ತರು. Attar (ottar, otto) of roses; perfume, essence (My.; Br., Tu.; Mhr., H.).

ಅತ್ತರಿ attari. = ಹತ್ತರಿ, ಹತ್ತರಿ, ಹತ್ತಿ. A carpenter's plane (My.).

ಅತ್ತಲ್ attal. -ಲು. = ಅತ್ತಲಿ (Śmd. 145). ಅತ್ತಲ್ ದೇವೇ

ನ್ದಂ, ಮತ್ತೆ ಇತ್ತಲ್ ಭುಜಗಿನ್ದನ್, ಉತ್ತಲ್ ಆಶಾಧವರೋ (o. r. -ರಕ್ಕು) ಮುತ್ತಿ ಇರಿ, ಭೇರಿಧ್ವನಿ ಸರ್ವತ್ತು, ಎತ್ತಲ್ ಮಸಗಿ ಘೋಷ

ಶ್ವಾದಕ್ಷಂ (Śmd. 145). ಇವಂ ತಮ್ಮ ಮಗನ್ ಎನ್ನು, ಎನ್ನುತ ತಮ್ಮ ಅತ್ತಲ್ ತಗದು ಕೊಣ್ಣರು (Bp. 3, 84). ಅತ್ತಲ್ ಅಯ್ಯದಂ

(30, 14). ಅತ್ತಲ್ ಒನ್ನು ದಿನ (57, 56). See also Čh. v. 171. 242. — ಅತ್ತಲ ಬಾಯು. (A mouth of that unknown

direction), a perfect stranger, a nobody (S. Mhr.). — ಅತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ. Afterwards (Bp. 27, 65; 32, 24; 44, 33). — ಅತ್ತಲಿತ್ತ. -ಇತ್ತ. = ಅತ್ತಿತ್ತ. (Bp. 58, 60). ಅತ್ತಲಿತ್ತಣಿ ದಿವ್ವಿ (58, 53).

— ಅತ್ತಲಿತ್ತಂ. -ಇತ್ತಂ. = ಅತ್ತಲಿತ್ತ. (Bp. 1, 36). — ಅತ್ತಲಿತ್ತಿತ್ತ. ಅತ್ತಲಿತ್ತ ಇತ್ತ. From that side to this side (B. 3, 80).

ಅತ್ತಲ attala. = ಅತಲ. — ಅತ್ತಲಕೊತ್ತಲ. = ಅತಲಕುತಲ. (S. Mhr.).

ಅತ್ತಲು attalu. = ಅತ್ತಲಿ. (C.; J. 31, 26).

ಅತ್ತಿ attī. 1. The red-wooded fig-tree or country fig-tree, Ficus racemosa Lin. (ಡೆಡುವುರ,

ದುಗ್ಧತರು Mr. 115; My.; M.; Tē.; T. ಅತ್ತಿ, ಅದಂ, ಇರತ್ತಿ, ಇತ್ತಿ; Tu. ಅತ್ತಿ). See ಕಲ್ಲತ್ತಿ, ಕಾಡತ್ತಿ, ನಾಯತ್ತಿ. ಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲದೆ

ಕಾಯ್ ಅತ್ತಿ ಮೊದಲಾದದವು ವನಸ್ಪತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮುತ್ತಗವೆ, ಮುತ್ತವೆ! ಚಂಗಲೆ, ಅತ್ತಿಯೇ! ನಾನ್ ಇಹಗೆ ಇಹದು

ನಿನಗೆ ಅತ್ತಿಯೇ? (Bp. 45, 38). — ಅತ್ತಿಮರ. = ಅತ್ತಿಯ ಮರ. (ಉಡುವುರ, etc., ಹುಡುವುರ ಅಂಜೂರ, ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿಕಾಯಿಯ ಗಿಡ

Si. 126). — ಅತ್ತಿಯ ಗಿಡ. ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನ್ನಾ ಅತ್ತಿಯ ಗಿಡ ಮೊದಲಾದದ ಕೊಮ್ಮೆ (ಪರಿಧಿ Si. 431). — ಅತ್ತಿಯ ಮರ. (ಉಡುವುರ,

ಜನ್ನುಫಲ, ಯಜ್ಞಾಂಗ, ಹೇಮದುಗ್ಧಕ Nr.). — ಅತ್ತಿರಸ. Juice extracted from the root of the attī (My.). — ಅತ್ತಿಯ ಹ

ನ್. -ಹಣ್ಣು. Its ripe fruit (Bp. 18, 16). ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು ಅಕ್ಕ ಕೆಮ್ಮು ಅದರೂ ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹುರುಳು (Prv.). — ಅತ್ತಿಪಾಲು.

The milk of the attī (My.).

ಅತ್ತಿ attī. 2. = ಹತ್ತಿ. Cotton (My.).

ಅತ್ತಿ attī. = ಅತ್ತಿ. See ಸೋದರತ್ತಿ. (Cf. Sk. ಅತ್ತಿ, elder sister; T. ಅತ್ತಿ, Tē. ಅತ್ತಿ, elder sister).

ಅತ್ತಿಕೆ attikē. = Sk. ಅತ್ತಿ, ಅತ್ತಿ, ಅತ್ತಿ, ಅತ್ತಿಕೆ, ಅತ್ತಿಕೆ. An elder sister.

ಅತ್ತಿಗೆ attigē. (Tbh. of ಅತ್ತಿಕೆ). An elder brother's wife (ಧಾತೃವಧು Mr. 312; My.; Tu.). ಅಣ್ಣನ ಹೆಣ್ಣಿತ್ತಿಯಾದ ಅತ್ತಿಗೆ

(ಪ್ರಜಾವತಿ, ಧಾತೃಜಾಯೆ Si. 191). ಗುರುವಿನ ಅತ್ತಿಗೆ (Bp. 45, 25). ಅಣ್ಣ ತನ್ನವನಾದರೆ ಅತ್ತಿಗೆ ತನ್ನವಳೇ? (Prv.). See Prv. s. ಬಡವ; ಸೋದರತ್ತಿ.

ಅತ್ತು attu. 1. = ಅತ್ತು, etc. ನಿನತ್ತು, ಎನತ್ತು, ತನತ್ತು; ನಿಮತ್ತು, ಎನತ್ತು, ತನತ್ತು (Śmd. 178). ಮುನಿಸು ಇದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ಯನೆ ಎನತ್ತು, ಕೆಳದಿಗೆ ತನತ್ತು ಸದ್ಗುಸುವ ಎನಕಂ (179).

ಅತ್ತು attu. 2. = ಅತ್ತು 4, (ಉತ್ತು 2, ಇತ್ತು 1, ತು 1). A termination of the third person singular neuter of the imperfect. ಇದತ್ತು (Śmd. 266).

ತಿರೇಕರೋಟಿ ನಗುವವನೆ ಇದತ್ತು (266). ವಸರಿಸಿದತ್ತು ಮೂಡದನೆ ಯೋರ್ ಬೆಳಗತ್ತು (266).

ಅತ್ತು attu. 3. = ಅತ್ತು. P. p. of ಅತಿ 3. See ಅತ್ತು 1.

ಅತ್ತಿ attē. = ಅತ್ತಿ. A mother-in-law (ತಕ್ಕು Nr.; My.; Tē.;

T. ಅತ್ತೈ; Tu.; Sk. ಅತ್ತಾ, a mother; a mother's sister; elder sister; in Prakṛita: a mother-in-law). ಅತ್ತೆವರ್, ಅತ್ತೆಗರ್ (Śmd. 124). ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟ ಅತ್ತೆ (ಗೃಹಮಾತೆ Mr. 313). ಗಣ್ಣನ ತಾಯಿಯೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ತಾಯಿಯೂ (ಶ್ವಶ್ವ Si. 191). ಅತ್ತೆ ಕಲಿಸಿದ್ದೇ ಕೆಲಸ, ಗಣ್ಣ ಕಲಿಸಿದ್ದೇ ಹಾದರ. — ಅತ್ತೆಗೆ ಒನ್ನು ಮಾತು, ಸೊಸೆಗೆ ಪೂಜಿಸಂಕಟ. — ಸೊಸೆಗೆ ಗೃಹವ್ರವೇತ, ಅತ್ತೆಗೆ ವರವಾಸ. — ಅತ್ತೆಯ ತುಡುಲು ಮಾವಗೆ ದಾನ. — ಅತ್ತೆ ಒಡದ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. — ಅತ್ತೇ ಒನ್ನು ಕಾಲ, ಸೊಸೇ ಒನ್ನು ಕಾಲ. — ಅತ್ತೆಗೆ ಒನ್ನು ಕಾಲ, ಸೊಸೆಗೆ ಹಲವು ಕಾಲ (Prvs.). See Prvs. s. ಬತ್ತ 1, ಬೆಲೆ, ಮಜ್ಜೆ ಗಣೇರು. 2, = ಸೋದರತ್ತೆ, a father's elder or younger sister (C). ಅತ್ತೆ ಮಾವರ್. — ರು. Husband's or wife's father and mother (ಶ್ವಶ್ವಶ್ವಶ್ವಗರ್ Nr.).

ಅತ್ಯಧಮ್ ati-adhama. Exceedingly low or mean. (My.).

ಅತ್ಯಧಿಕ ati-adhika. Very abundant (My.); — very excellent. See Bh. 1, 8, 34; J. 2, 27; 12, 50.

ಅತ್ಯನಾಯಕ ati-anāyaka. Very anarchical, very disorderly. (My.).

ಅತ್ಯಂತ ati-anta. Beyond its proper end or limit; *excessive, very great*. 2, endless, perpetual. 3, absolute, perfect. See Bp. 39, 10; 54, 79; 57, 65. — ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟವಂ. A very bad fellow (ಅವಕೀರ್ಣ Mr. 253).

ಅತ್ಯಂತ ಕೋಪನ atyanta-kôpana. *Very passionate*.

ಅತ್ಯಂತ ಗಾಢಿ atyanta-gāmi. = ಅತ್ಯಂತೀನ. (My.).

ಅತ್ಯಂತ ಭುನ atyanta-ghana. Very bulky, very great (ಸ್ಫಾರ, ಸ್ಫೇತ Mr. 437).

ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖ atyanta-duḥkha. Very great affliction or sadness (ಅಮೆದು, ಬೇದ Nn. 55).

ಅತ್ಯಂತ ಪುರುಷ atyanta-praudha. A greatly perfected or very clever man (ವಿದಗ್ಧ Mr. 246).

ಅತ್ಯಂತೀನ ati-antina. *Going much or fast or far*.

ಅತ್ಯಮ್ಬುವಾನ ati-ambu-pāna. Drinking largely of water. (My.).

ಅತ್ಯಯ ati-aya. Going over or beyond. 2, surpassing (ತನ್ನಿ ನ್ನಿ ಮಾರಿದುದು Nn. 134). 3, *passing away*. 4, *death*. 5, *transgression, sin, vice*. 6, *danger*. 7, *distress* (ದುಃಖ Nr. 134). 8, *punishment*.

ಅತ್ಯರ್ಥ ati-artha. *Exorbitant, excessive*. ಅತ್ಯರ್ಥಂ, *excessively* (ಓರಿಮಂ, ನಾಡೆ, etc. Ūt. II, 25; ಕಾಮಂ, ಪ್ರಕಾಮಂ, etc., ಓರಿಮ Mr. 436).

ಅತ್ಯಲಘು ati-alaghu. Very heavy. 2, very big (Bp. 22, 13).

ಅತ್ಯಲಂಕಾರ ati-alankāra. Excessive decoration. 2, fine description by figurative language (ರೂಪಕ Mr. 526).

ಅತ್ಯಲ್ಪ ati-alpa. *Very small, very little*.

ಅತ್ಯವಿರಲ ati-avirala. Very close, substantial, etc. 2, great strength (Mr. 263).

ಅತ್ಯಷ್ಟಿ ati-aṣṭi. N. of a type of metres (Ūh.; Mr. 362).

ಅತ್ಯಸಿತ ati-asita. Very black. — ಅತ್ಯಸಿತರುತಿ. A guṇa in ayaśa and pāpa of the kāvyaśamaya (Kāvy. V, 18).

ಅತ್ಯಾಕಾರ ati-ākāra. *Contempt, blame*.

ಅತ್ಯಾದರ ati-ādara. Great deference or respect or reverence. See ಕೋಷ್ಠಾಪ್ತ.

ಅತ್ಯಾಧಾನ ati-ādhāna. Putting over or beyond. 2, excess (ಅತ್ಯಮ, ಮಗಿರ್ Mr. 450). 3, *imposition, deception*.

ಅತ್ಯಾಶೆ ati-āśe. = ಅತಿಯಾಶೆ. Extravagant desire or hope (ಬಾಕುಳ Kk. 67). See B. 4, 52, 182.

ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ ati-āścārya. A great marvel or mystery (ರ ಹ Bhn. 50).

ಅತ್ಯಾಸನ ati-āsa. Throwing or putting over or beyond. See ವ್ಯತ್ಯಾಸ.

ಅತ್ಯಾಸುರ ati-āsura. Excessive pride (Bp. 54, 49).

ಅತ್ಯಾಹಿತ ati-āhita. *Great calamity or danger*. 2, facing great danger: a daring action.

ಅತ್ಯುಕ್ತ ati-ukta. = ಅತ್ಯುಕ್ತೆ. (Mr. 362).

ಅತ್ಯುಕ್ತೆ ati-ukte. N. of a type of metres (Ūh.).

ಅತ್ಯುಗ್ರ ati-ugra. Great cruelty. See ಸಿ. ಸ. ಮಲ್ಲ.

ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ ati-utkrishṭa. Very eminent (ಕುಶಲ Mr. 482).

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ati-uttama. Excessively high, etc. (ನಿಗರ Ūt. I, 18, o. r. ಅತ್ಯುನ್ನತ).

ಅತ್ಯುನ್ನತ ati-unnata. Highly raised; very high. (My.). See ಅತ್ಯುನ್ನತ.

ಅತ್ಯುಪಚಾರ ati-upacāra. Abundance, or excess, of obliging behavior; — a bribe (ಅಂಚ, etc., ಅಂಚ ಕೊಡುವ ಧನ Mr. 270).

ಅತ್ಯುಪಧ ati-upadha. Superior to any test, *tried, faithful*.

ಅತ್ಯುಷ್ಣ ati-ushṇa. Very hot; great heat (C.; ಬಹಳ ಸೆಳೆ Ūh.).

ಅತ್ರ atra. *In this; in this respect; in this place; at this time; there; then*.

ಅತ್ರಾಹಾ atra-aha. *To-day*.

ಅತ್ರಿ atri. One of the saptaṛshis and of the seven principal stars of the Great Bear. 2, a *vedic ṛishi*, the husband of Anasūyā (Asūyā) and father of the moon. See Bp. 50, 70; J. 20, 3.

ಅತ್ರಿಜ atri-ja. = ಅತ್ರಿಜಾತ. (ಇನ್ನು, etc. Kāvy. V, 62).

ಅತ್ರಿಗೋತ್ರಜ atri-gôtra-ja. Born in the family of Atri: the moon (ಇನ್ನು, etc. Mr. 36).

ಅತ್ರಿಜಾತ atri-jāta. Born from Atri: the moon. (My.).

ಅತ್ರಿಧೃಜ atri-dhṛi-ja. = ಅತ್ರಿನೇತ್ರಪ್ರಸೂತ. (My.).

ಅತ್ರಿನೇತ್ರಪ್ರಸೂತ atri-nêtra-prasūta. Produced by (a flash of) Atri's eye: the moon.

ಅತ್ರಿನೇತ್ರಭೂ atri-nêtra-bhū. = ಅತ್ರಿನೇತ್ರಪ್ರಸೂತ. (My.).

ಅತ್ರ atva. = ಅತ್ರಾರ. (Śmd. Cm. 73, 353).

ಅತ್ರವಿಧಿ atva-vidhi. The form of the letter a (Śmd. 211; ಅತ್ರಾರದ ವಿಧಿ Cm.).

ಅತ್ರಾಂತ atva-anta. A word with final a (Śmd. 103; Cm. ಅತ್ರಾಂತಶಬ್ದ).

ಅಥ atha. An auspicious and inceptive particle, used in stuti, stautya, māṅgala, māṅgalya, adhikāra, prakāṣa, prakhyāta (Nn. 89); in hētu, kāraṇa (89); in ākaraṇa, ākāraṇa (89; Mr. 535); in kutuka, kautuka, āścārya (89), vismaya (535); in drishṭa, pratyaksha (89); in anantara (89); in nindyāruta, nindyavākya (89), atinindē (535); in priōchyāvabhāsha, bēsaṅgumbudu (89), and in gaṇ-ḍūsha, ugaḷuvadu (89). Now. 2, *then*. 3, *what? how?* 4, *all*. 5, *moreover*. 6, *rather*. 7, *certainly*. 8, *but*. 9, *else, etc., etc.*

ಅರ್ಥವರ್ atharva. A priest, a Brāhmaṇa. 2, N. of a certain mythological priest. 3, the fourth or atharva-vēda.

ಅರ್ಥವರ್ಕುಲ atharva-kūśala. Conversant with the atharva-vēda (Śmd. 129).

ಅರ್ಥವರ್ಣ atharvaṇa. = ಅರ್ಥವರ್ No. 3. (My.).

ಅರ್ಥವಾ aṭha-vā. Or. (Si. 55; B. 4, 186; 5, 91).

ಅರ್ಥೇ aṭhō. The same as aṭha, q. v.

ಅದ್ ad. 1. = ಅತಿ 1, q. v.

ಅದ್ ad. 2. = ಅರಿ 3, ಅದ್ 2. Only in the P. p. ಅದ್ವ.

To be immersed, to sink. ಅದ್ವಂ (ಮುರುಗಿದಂ Bhn. 59). ಒಸರೊ ಮಕರಂದದ ತುಪಾರದ ಕೆಸರೊಳ್ ಅದ್ವಂ ಕೊಂಚಿಗಲು (Bh. 1, 5, 9). ಅನ್ವಕಾರದ ಜಲಧಿಯಲಿ ಜಗಮ್ ಅದ್ವಂ (1, 16, 15). ಪರಿವಿಸ್ತರದ ಘೂವದ ಘೂಮಗನ್ನೋತ್ತರಸಮುದ್ರದೊಳ್ ಅದ್ವಂ, ಒಲ್ಲದೆ, ಪಥದ ಪವಮಾನ (Rām. 13, 5). See Bh. 8, 25, 7; 8, 26, 16.

ಅದ್ ad. Eating. See ಕ್ರವ್ಯಾದ್, ಮತ್ಸ್ಯಾದ್.

ಅದ (adā-17). The termination of the relative negative participle, being based on ಅರಿ 2, q. v.; e. g. ಮಾಡದ, ತಿನ್ನದ, ಕೊಳ್ಳದ, ಕಳದ (Śmd. 87). See 6, No. 2.

ಅದ್ ada. = ಅದ್. See ಕ್ರವ್ಯಾದ್, ಪರಿಸಿಕ್ಷಾದ್, ಮಾಂಸಾದ್, ತಿರಾದ್.

ಅದ್ adah. = ಅದಸ್. — ಅದಃಪುತ್ರ. His son (ಕತನ ಪುತ್ರ Śmd. 100).

ಅದಕಿಸು adakisū. To cause to press, etc. (My.).

ಅದಕು adaku. 1. = ಅಗಚು, etc., (ಅತುಕು), ಅದಪು 1, ಅದಮು, ಅದಮು, ಅದುಗು, ಅದುಪು, ಅದುಬು, ಅದುಮು, ಅದುಕು, ಅದುಗು, ಅದುಚು, ಅದುಸು, ಅದುಕು, ಅದುಮು, ಅದುಗು, ಅದುಚು, ಅನಚು 1, ಅನಕು, ಅನಕು 2, ಅನಚು 1.

To press; to compress; to squeeze; to cram, to pack close (My.; T., M. ಅದಕ್ಕು, to squeeze, to press softly, to mollify a fruit). 2, to be depressed: to be bruised, as a metal vessel (My.).—See ಅದು 1.

ಅದಕು adaku. 2. A bruise in a metal vessel (My.).

ಅದಕ್ಕು a-dakha. Unskilful, awkward (Bp. 61, 17).

ಅದಬದ adatu 3-23. = ಅದರ್. A very firm man, a man not easily giving way, a very persevering man; a mighty, powerful, or heroic man (ಕಾಂತ್ಯದ ಒ. I, 60, o. r. ಅದರ್; ಕಡುಬಿಟ್ಟು Bhn. 46). ಮುರದ ದನಿಬ್ಬೆ ಅದ್ವಂನಿಗದ್ವಯ ಅದಬರ ಭೀಮಂ (Śmd. 81). ಸದ್ಭಕ್ತಿದ ಮರ್ನಿಮರ್ಲೋರ್ತಿಡ್ವಿತಿಗೆ, ಅದಬನ್ ಅಪ್ಪೊಡಂ, ಘೂವತಿ ಅಕ್ಕಲೇ ದ್ವಂ Rāv. 13, 22). ಪೈತ್ಯನ್ ಉದಾದ ಅದಬರ್ಗಿ ಸೋಲ್ವನ್ ಅಲ್ಲು, ಅದ್ವುತಂ ತಾನೆ ಕೋಪದಿನ್ವ ಅತವಕ್ಕೆ ನಡೆ ತನ್ನನು (J. 7, 49). See J. 20, 9.

ಅದಬತನ adatātana. The state of being heroic, etc. (J. 7, 59).

ಅದಬು adatu. 1. To scold, to reprimand, to menace (T. ಅದಬ್ಬು); or to weigh down, to press down, to repress, to subdue (T. ಅಮಬ್ಬು; M. ಅಮಬ್ಬು, ಅಮರ್ಪು; see ಅಮಂಸು). — ಅದಬರಿ. — ಅರಿ. To overwhelm

and disgrace (? Abh. P. 15, 23). ಅವಂ ಮುರನನ್ ಕೊನ್ನನ್? ಅವಂ ಬಕ ಕಂಸ ಕೇತಿಗರ್ನ್ ಅದಬರಿದಂ? (Śmd. 183).

ಅದಬು adatu. 2. (= ಅದರು 1). To tremble, to shake (T. ಅದಬ್ಬು; M. ಅದಬ್ಬು, ಅನಬ್ಬು; R.; see ಅಲುಗು 1).

ಅದಬು adatu. 3. Self-will; boldness; pride; heroism (ಸಿರಿಸ, ಕಡುಪು, ದರ್ಪ Ū. II, 49; ದರ್ಪ I, 99; ನಾನಾ, ಸಾಹಸ Nn. 145; ಅರ್ಪು, ಸಾಸ, ಸಾಹಸ Kk. 41; ದಪ್ಪ, ಪೆಟ್ಟು ವರ್ಪು, ದರ್ಪ 66; ಅರ್ಪು, ಸಾಸ Śm. 38; ದರ್ಪ ಸಿ. 8; ಪರಾಕ್ರಮ Ū., Ūb.; Tē. ಅದಬು, pride). ಪೂಸರದಿಂ ಪದೆದು ಎಚ್ಚಾದಿದರ್ ಅದ ಬಿನ್ನೆ (Rāv. 13, 87). See Ū. Bp. 47, 10; R.v. 6, 45; J. 2, 37; 4, 9; 7, 57; 8, 34; 11, 5; 14, 6; 16, 13; 21, 5, 28.

ಅದಬಿ adadi. Of counting or numeration, determined by counting, used in selling or buying fruits, etc. (My.; Si. 327; H.).

ಅದಬ್ರ್ಯಕ್ಕು adadryakku. Tbh. of ಅದಬ್ರ್ಯಾಚ್ (Śmd. 106 Cm.).

ಅದಬ್ರ್ಯಾಚ್ adadryač. Inclining or going to that.

ಅದವನ adana. Eating; food. See ಮೃಗಾದನ, ವೃಕ್ಷಾದನ.

ಅದನಾ adanā. Low, mean, vulgar (H.). ಅದನಾಕೆಲಸ, ಅದನಾ ಮನುಷ್ಯ, ಅದನಾವೃತ್ತಿ (My.).

ಅದನ್ತ a-d-anta. Ending in the letter ಅ (ಅಕಾರಾನ್ತ Śmd. 64, 73, 120, 126, 128, 138, etc.; Kāv. I, 2, 12, 13; 14-16; 31-32).

ಅದನ್ತೆ a-d-antatē. The state of ending in the letter ಅ (ಅಕಾರಾನ್ತೆ Śmd. 70).

ಅದಪು adapu. 1. = ಅದಕು 1, etc. (My.).

ಅದಪು adapu. 2. To speak intemperately, to upraid, to reprove (T. ಅದಮ್ಮು; R.).

ಅದಬು adabu. Respect, regard (My.; Br.; Mhr., II. ಅದಬು).

ಅದಭ್ರ a-dabhra. Not scanty, plentiful, much (ಎತ್ತ, ಬಹವ Nn. 95).

ಅದಮು adamu. = ಅದಕು 1, etc. (My.; Tē.).

ಅದಮುಯಕ್ಕು adamuyakku. Tbh. of ಅದಮುಯಾಚ್ (Śmd. 106 Cm.).

ಅದಮುಯಾಚ್ adamuyač. Inclining or going to that.

ಅದರಿಸು adarisu. = ಅದಲಿಸು, ಅದರಿಸು. To make tremble, to shake (C.).

ಅದರು adaru. 1. = (ಅದಲು 1, ಅದಲು 2), ಅದಲು, ಅದರಿ 1, ಅದರು 1, ಅದುರು 1, ಅದುಲು, ಅದು. To tremble, etc.

(C.; Tē.; Tu. ಅದರ್). ಅದರಿ, ಹಿಡಿಮ್ಬುಗ ಮಸಗಿದವ (Bh. 3, 13, 21). See J. 13, 47; 25, 25; Rām. 3, 5, 6. — ಅದರಾಚಿ.

— ಅಚಿ. Much shaking, trembling or shivering (C.).

ಅದರು adaru. 2. = ಅದರಿ 2, etc. Trembling, tremor (C.; Tē.). — ಅದರುಗುಣ್ಣಿಗೇ. = ಅದುರು. The pit of the stomach (My.). 2, want of courage, faint-heartedness (My.). — ಅದರುಗುಣ್ಣಿಗಾಯಿ. = ಅದರುಗುಣ್ಣಿಗೇಯವ (My.). — ಅದರುಗುಣ್ಣಿಗೇಯವ. — ಅನ. A timid man (My.). — ಅದರುಬೆದ

ದು. dupl. Shaking and quaking (C.). — ಅದರುನಾಯು. = ಅದುರು. Tremor of a limb from disease (My.).

ಅದರು adaru. 3. = ಹದರು, etc. Unripe state of fruits (My.).

ಅದರು adaru. 4. = ಅದುರು 4. (My.).

ಅದರ್ಶ a-darśa. 1. Day of new moon.

ಅದರ್ಶ a (i. e. ā)-darśa. 2. A mirror.

ಅದರ್ಶನ a-darśana. No-vision, not seeing. 2, non-appearance, *not being visible or present*. 3, invisible, latent. 4, disappearance, omission, elision (ಶೋಷ ಸ್ಮದ. 56. 62. 129. 222 Cm.; Kāvya. I, 2, 104-109). — ಅದರ್ಶನ ಎಫ. = ಶೋಷದ ಎಫ (Smd. 211. 229 Cm.).

ಅದಲಾ adalā. = ಅದಲು. (Mhr. ಅದಲಾ, the first or foremost of a series). — ಅದಲಾಬದಲು. = ಅದಲು. Interchanging or exchanging (C.; ಎಹರ Ūb.; Mhr., H. -ಬದಲ).

ಅದಲಿಸು adalīsu. = ಅದರಿಸು, etc. (My.; Tē. ಆದಲಿಂಚು, to frighten, menace).

ಅದಲು adalu. = ಅದರು 1. (My.).

ಅದಲು adalu. = ಅದರಾ. — ಅದಲುಬದಲು. = ಅದರಾ. (C.).

ಅದಮಾನ adamāsa. Computation, calculation, reasoning (ಗೂಡ, ತರ್ಕ Ūb.; Mhr.).

ಅದವನ adavu-a 3. A man who is mutilated, maimed, or deformed (S. Mhr.; ಎಕರಾಂಗ G.).

ಅದವು adavu. (fr. ಅದೆ 1). Desire, hope (?); pleasure (?); or consideration, judgment (?). — ಅದವದಲ್. = ಅದಲ್. Grief, sorrow (ಮಹಿತ್ ಸ್ಮದ. I; ಬೇಗುದಿ, ಉಚ್ಚಿಗ, ಸನ್ಮಾವ ಸೆ.; Tē. ಅದವದಲ್, confusion, perplexity; ಅದವದೆ = ದುಃಖ, ವ್ಯಾಕುಲ, ವಿಚಾರ, ಕೊಂದಲ).

ಅದವು adavu. The state of being mutilated, maimed, or deformed (S. Mhr.; ಅಥಮ, ಪೋಗಣ್ಣ, ಮುಕ್ಕು, ಮೂದಿ G.; Mhr. ಅಥಮ, weak, deformed). — ಅದವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯಳು. = ಕ್ಷು ದ್ರೆ (G.).

ಅದಕೆ a-daśē. An unhappy state, misfortune. (R.).

ಅದಸ adas. = ಅದಃ. That, he, this.

ಅದಳ adāḷa. = ಅದಟ, q. v.

ಅದಾಶಾರ a-dātāra. Tbh. of ಅದಾತ್ಯ. (My.).

ಅದಾತ್ಯ a-dātri. Not giving; not liberal; a miser.

ಅದಾನು adānu. A Tbh. of ಅದವನು or ಅದವನು (3rd. person singular of the present of ಆಗು, to be), originally meaning "he is" but, in opposition to ಅದಾನೆ (which has the emphatic ಎ on its final and therefore expresses certainty), ಅದಾನು has got the meaning of "he perhaps is, he may be" (S. Mhr.). Conjugation: ಅದೇನು (= ಅದವೆಂ), ಅದೀ (= ಅದವಯ್ಯ), ಅದಾನು, ಅದಾರು (= ಅದವಳ್), ಅದೀತು (= ಅದವುದು), ಅದೀವು, ಅದಾರು, ಅದಾವು. Cf. ಅದಾನು; and observe ಅಗು 1, of which an ಅದವನು might be formed. Cf. also ಇದ್ದಾನು.

ಅದಾನೆ adānu-a 3. = ಅದ್ದಾನೆ. He is indeed, he certainly is, he is (C.). Conjugation: ಅದೇನೆ, I am; ಅದಿ, thou art; ಅದಾನೆ; ಅದಾಳೆ, she is; ಅದೆ (= ಅದುದೆ; see ಅದೆ 4), it is; ಅದೇವೆ, we are; ಅದೀರಿ, you are; ಅದಾರೆ, they are, ಅದಾವೆ, they are. Cf. ಅಯ್ಯ; ಇದ್ದಾನೆ.

ಅದಾಯಿ a-dāyi. = ಅದಾತ್ಯ. (R.).

ಅದಾಲತು adālatu. Justice; a court of justice, a judge's court (also ಅದಾಲತುಕಡೇರಿ; C.; Mhr., H.).

ಅದಾವತೆ adāvat. Enmity, hatred, spite (ವೈರ, etc. Si. 69; C., also ಅದಾವತೆ; Mhr., H.).

ಅದಿತಿ aditi. The mother of the ādityas, or of the gods, wife of Kāyapa. 2, the earth. 3, a cow. 4, speech.

ಅದಿತಿಜ aditi-ja. = ಅದಿತಿನನ್ನನ.

ಅದಿತಿಜಪುರ aditi-ja-pura. The town of the gods, heaven. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಅದಿತಿನನ್ನನ aditi-nandana. A son of Aditi, a god.

ಅದಿಮು adimu. = ಅದಕು 1, etc. (My.).

ಅದಿರ್ adir. 1. = ಅದರು 1, etc. To tremble, to shake, to shiver; to fear (ಕಮ್ಪನ ಸ್ಮದ. Dh.). P. p. ಅದಿರ್ಮ. ಅದಿರ್ಗ (Smd. 55). ಜಯಜಯಧ್ವನಿಗಳಿಲ್ಲ ಅದ್ವರಮ್ ಅದಿರುತ ಇರಲು (Bp. 32, 40; see also 37, 42; 47, 58). ಅದಿ ರದೆ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬನಕೆ ತನ್ನಂ ಕಳುಹ ಬೇಕು (J. 18, 39).

ಅದಿರ್ adir. 2. = ಅದರು 2, ಅದರು 2, ಅದರು 2. — ಅದಿರ್ಗಂ ಚಿ. -ಕಂಚಿ. = ಅದಿರ್ಗನ್ನಿ, q. v. (My.). — ಅದಿರ್ಗನ್ನಿ. -ಕನ್ನಿ. = ಅದಿರುಗನ್ನಿ, ಅದಿರ್ಗಂಚಿ, ಅದಿರ್ಮುತ್ತ್. The creeper Gaertnera racemosa, bearing white fragrant flowers (ಅತಿಮುಕ್ತ, ವಾ ಸನ್ನಿ, ಮಾಧು Mr. 126, o. r. ಅದಿರ್ಗಂಚಿ; ಅದಿರ್ಮುತ್ತ್, ಮೆಣ್ಣೆಯ, ವಸಂತದೊತೆ Kk. 18; ಅದಿರ್ಮುತ್ತ್, ವಸಂತದೊತೆ Smd. 21). — ಅದಿರ್ಮುತ್ತ್. = ಅದಿರ್ಗನ್ನಿ, etc. (ಅತಿಮುಕ್ತ, ವಾಸನ್ನಿ, ಮಾಧು Hlā.). ನಿನಗೆ ವಸಂತದೊತೆವೆಸರ್ ಅಪ್ಪದು; ಅದೆನ್ನೆನೆ, ಮುನ್ನೆ ಬನ್ನ, ನೀನ್ ಎನಗೆ ವಸಂತನ ಅಗಮನಮಂ ನೆಲೆ ಸೂಚಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೆಯ ಎನ್ನು, ನನ್ನವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೇರರವದಿ ಪೊಗದ್ದು ಇತ್ತ ವಸಾಯದ ಅಪ್ಪ ಮುತ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಚ್ಚೆಯಂ ತಳೆದ ಪೋರ್ ಅದಿರ್ಮುತ್ತ್ ಮುಗುಳು ದು ಎತ್ತಲುಂ (Ūpr. 7, 41).

ಅದಿರಿಸು adirisu. = ಅದರಿಸು. (My.).

ಅದಿರು adiru. 1. = ಅದರಿ 1, etc. (My.). P. p. ಅದಿರಿ. ಕಟ ಕಮ್ ಅದಿರಿತು (Bp. 28, 54). ಭೂಲೋಕಮ್ ಅದಿರಿತು (58, 60).

ಅದಿರು adiru. 2. = ಅದರಿ 2, etc. — ಅದಿರುಗನ್ನಿ. -ಕನ್ನಿ. = ಅದಿ ರ್ಗನ್ನಿ, etc. (ಅತಿಮುಕ್ತ, ಪೂಜ್ಯ, ವಾಸನ್ನಿ, ಮಾಧುಲಿತ Nr.).

ಅದಿರ್ಪು adirpu. Trembling; fear (ಅಕದ, ವೇದ, ಭಯ Kk. 42; ತಲ್ಲಿದಿ, etc., ಭಯ Ss.).

ಅದೀಪನ a-dīpana. Not digestive or tonic; bad digestion. (My.).

ಅದೀರ್ಘ a-dīrgha. Not long; not dilatory. — ಅದೀರ್ಘಸ ಮಾಸ. (Kāvya. IV, 1, 11).

ಅದು adu. 1. = ಅತು, ಅತ್ತು 1 (Smd. 178); ಅದ್ದು 3, ಅನ್ನ 2, (ದು 1, etc.). Remote demonstrative pronoun neuter (Smd. 96. 111; T., M.; Tē. ಅದಿ; Tu. ಅವು): That, it. ಅದು, ಇದು, ಉದು (97. 182). ಅದು ಕುಸಿಕೊರಲ್ (111). ಅದು ಎದು ಲಮತಿ (111). ಅದೇನ್ (97). ತಾನ್ ಅದು (110). ತಾನ್ ಅದು ಪಿರಿದು (174). ಅದು ಜಗದ್ವರ್ತನಂ (188). ವಿಚಾರಮ್ ಅದು (181). ಅದು ಸಜ್ಜನವೆಕ್ (109). Occasionally it occurs with a noun of the masculine gender: ಅದು ಅವನ್ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಂ? (Bp. 18, 33). ಸುತನ್ ಅದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಂ? (24, 31). ಅವರನ್ ಅದು ಎಂಪೊಗದ್? (31, 19). ಇತ್ತಲ್ ಅದು ಅರು ಹೋದ ವರ್ (35, 46). ಮಾಚಿದೇವರ್ ಅದು ಎಕೆ ಬಾರರು? (37, 14). ದೀ ಘಾಯುವಂ ಕೊಡುವವನ್ ಅದು ಅವಂ? (46, 41). ಘಾನ್ತಸನ್ ಅದು ಒರ್ಫಂ ಭೂಸುರೇಂದ್ರಂ (53, 39; see also 10, 48; 21, 17). ನಿನ್ನ ಕೋಮಲತನುವನು ಪೊಯ್ದವರ್ ಅದು ಆರ್? (J. 18, 10). As an adjective pronoun ಅದು stands for ಆ 4 (see Smd. 169. 202): ಪೆಜಿರಂ ಚಿವಟಿದೊದೆ ಉಗುವುದು ಅದು ರಕ್ತವು (Bp. 57, 75). ಅದು ಕಾರಣದಿಂ (Rāv. 13, 18). ಅದುಕಾರಣ (therefore, C.). ಅದುಕಾರಣಂ (Bp. 21, 44). Its final ಉ is generally absorbed in a following vowel, as, e. g. the original text of all the above-adduced instances shows; but occasionally it is treated as a permanent vowel followed by ವ್, e. g. ಅದುವುಂ (also that, Smd. 186. 189. 201. 219, instead of ಅದುಂ 259. 296. 378), ಅದುವೆ (just that, even that, 153. 155. 171. 172. 174, instead of ಅದೆ 8. 196); ಅ ದುವೆನ್ನದೆ (Bp. 56, 36). — ಅದೆ ಬುಧರ್ಗ ಫಲಂ (Smd. 8). ಆ

ವು ಸ್ವಲ್ಪಮು, ಅದೆ ದರ್ಶನೀಯಂ (174). ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ (Just in that manner, B. 4, 176). ತಾಂ ನರೋಚಮ್ ಅದೆ ಇದೆ (i.e. ಕೃತಿಸಮೇ) ಎನರ್ ಇದುದು, ನಡೆ ತನ್ವಂ (Bp. 2, 44). — Singular Gen. ಅದವಿ (Śmd. 135; see also 64. 162). Dat. ಅದರ್ (140), ಅದಕ್ಕೆ (C.), ಅದಕೆ (C.; Bp. 34, 28). ಅದಕ್ಕೆ ಅದು (i.e. ಆ) ಉಳಿಕೊಡತಿಯು ನ್ಯಾಯ (Prv.). Accus. ಅದಂ (Śmd. 26. 184), ಅದ (Bp. 53, 17; C.), ಅದನ (C.), ಅದನು (C.), ಅದನ್ನು (C.), ಅದನ್ನ (C.), ಅದವನ್ನು (Si. 111. 368), ಅದ ಎನ್ನ (357). Instr. ಅದದಂ, etc. (Śmd. 135. 12). Loc. ಅದಲ್ಲಿ, etc. (135). — Plural Nom. ಅವು (Śmd. 117; C.), ಅವುಗಳ, -ಳು (C.). Gen. ಅವವಿ (Śmd. 191; see ಅವವವಿ 5. 117; Mr. 422; J. 29. 9), ಅವುಗಳ (C.). Dat. ಅವರ್ಕೆ (Śmd. 140. 91), ಅವಕ್ಕೆ (C.), ಅವಕೆ (Bp. 16, 9; 51, 66; C.), ಅವುಗಳೆ (C.). Accus. ಅವಂ (Śm. 117), ಅವನ್ನು (C.), ಅವುಗಳನ್ನು (C.). Instr. ಅವದಂ, etc. (Śmd. 135), ಅವುಗಳೆ (C.). Loc. ಅವದಲ್ಲಿ (Śmd. 135), ಅವಲೋಕ (13. 21. 43), ಅವುಗಳಲ್ಲಿ, etc. (C.). — ಅವರ್ಕು. -ರ್ಕು. (B. 5, 74). — ಅವು occasionally stands for ಆ: ಕವಿವ ಅವು ಅರುಣಾಂತುಗಳ etc. (Bh. 2, 13, 26). — ಅವನಿಗೆ (Śmd. 116), ಅವನಿನ (119) belong to the term 'ಅವು'.

ಅದು adu. 2. An affix to form certain adverbs, e.g. ನೂಕದು, ನೂಕದು, ತತ್ತದು (Śmd. 388. 389).

ಅದು adu. 3. = ಅಃ. The affix for the formation of the third person singular neuter of the negative mood, e.g. ಉದಯದು, ಇದಯದು, ಪಟ್ಟದು (Śmd. 290). See its plural ಅವು 3.

ಅದು adu. 4. = (ಅತ್ತು²), ಉದು 2. (In later Kannada) a termination of the third person singular neuter of the present, (future, and) imperfect tenses, e.g. ಬನ್ನವದು, ಬಪ್ಪದು, ಬದ್ದದು. See its plural ಅವು 4.

ಅದುಕು aduku. = ಅಕುಕು. (Tē.; R.).

ಅದುಕುಳಿ adukuli. Delight, happiness (ಕರ್ಷೆ Çt. I, 73).

ಅದುಗಿಸು adugisu. 1. = ಹದಗಿಸು, ಹದುಗಿಸು. To mollify by pressing (R.; T. ಅದುಕ್ಕು; see ಅದಕು 1).

ಅದುಗಿಸು adugisu. 2. = ಅದಕಿಸು. (My.).

ಅದುಗು adugu. = ಅದಕು 1, etc. (My.). 2, to be mollified by being pressed with the fingers (T. ಅದುಗು; T. ಅಳಿ, to grow mellow).

ಅದುಗೋ adu-gō. = ಅಕೋ, etc. (My.; Tē. ಅದಿಗೋ, ಅದುಗೋ). (Ç. ಅದಿಕೋ, ಅವಿಕೋ).

ಅದುಪು adupu. = ಅದಕು 1, etc. (My.).

ಅದುಬು adubu. = ಅದುಪು, etc. (My.).

ಅದುಬುತ adubuta. Tbh. of ಅದ್ಭುತ (Bp. 57, 85; 58, 63; Rām. 5, 7, 67; My.).

ಅದುಮಿಸು adumisu. = ಅದುಗಿಸು 2. (My.).

ಅದುಮು adumu. = ಅದಕು 1, etc. (My.; Tē.).

ಅದುರು aduru. 1. = ಅದರು 1, etc. ಅದುರುವದು (ಸ್ವರಣ, ಸ್ವರಣ, ಅಕ್ಕಾಡುವದು, ಒಣಕುವದು, ಕದಲುವದು Si. 389; C.; Tē., Tu.).

ಅದುರು aduru. 2. = ಅದರು 2, etc. — ಅದುರುಗುಡ್ಡೆಗೆ. = ಅದುರು. (My.). — ಅದುರುನಾಯು. = ಅದರು. (My.).

ಅದುರು aduru. 3. Native metal. ಗಣಿಯೆನ್ನ ತಗದು ಕರಗದೆ ಇರುವ ಅದುರು (ಅಕ್ಕುತ Si. 330). (Tē. ಅದರು, a sparkle; — dear, costly; T. ಅದರ್, finesand; ಅಯಿಲ್, iron; beauty; ಅಯಿಲ್, splendour; M. ಅಯಿಲ್, iron dust, any ore).

ಅದುರು aduru. 4. = ಅಗರು, ಅದರು 4, ಹಗರು. Dandruff (My; T. ಅಗರ್, ಅಹರ್).

ಅದುಲು adulu. = ಅದರು 1, etc. (My.).

ಅದುವದು (aduvu-adu?). Considering, regarding, noticing; perplexity, doubt, etc. ಅದುವದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುಹಂ (Śmd. II). (See ಅದುಹು, ಅದೆ 1; cf. T. ಅಚ್ಚು, ಅಚ್ಚು, suspicion, conjecture?).

ಅದುಷ್ಟ a-duṣṭa. Not vitiated, not bad; not having evil intentions (ಇದಿರಂ ಬಗೆಯದವಂ Mr. 237). 2, a term used in poetical composition (Kāvy. II, 2, B, 7).

ಅದುಹು aduhu. To be perplexed, to suffer doubt, to become suspicious (Rām. 6, 53, 27).

ಅದೃಢ a-dṛḍha. Not firm. 2, irresolute. (J. 5, 69).

ಅದೃಶ a-dṛśi. -ಛ. Sightless, blind.

ಅದೃಶ್ಯ a-dṛśya. Invisible; latent. 2, not fit to be seen. See B. 5, 143; Bp. 3, 29; 44, 17; 52, 6; 57, 38.

ಅದೃಷ್ಟ a-dṛṣṭa. Unseen (Bp. 48, 33). 2, invisible. 3, unknown. 4, unforeseen danger or calamity. 5, destiny, fate; luck. (My.).

ಅದೃಷ್ಟವಂತ adṛiṣṭa-vanta. A lucky (or unlucky) man (My.). ಒಳ್ಳೇ ಅದೃಷ್ಟವಂತ (ಸುಕೃತಿ, ಪೂಜನಾನ್, ಧನ್ಯ Si. 352).

ಅದೃಷ್ಟಕಾಲಿ adṛiṣṭa-kāli. = ಅದೃಷ್ಟವಂತ. (My.).

ಅದೃಷ್ಟಿ a-dṛiṣṭi. A look of displeasure or malice, an evil eye.

ಅದೆ adē. 1. To be an object of desire or of notice, to be desirable or deserving notice (?); or to be pleasant (?). ಎಳುವಿಲ್ಲದ ಇರುಳ್, ಕೆಲದೋ ವಧು ಎಲ್ಲದ ಲೀಲೆ, ಮಧುರಮಧುವಿಲ್ಲದ ಪೂ, ದಧಿಯಿಲ್ಲದ ಉಣಿಸು, ಅದೆ ವದೋ ಬುಧರ್ ಇಲ್ಲದ ಸಫೆ, ಸರಸ್ವತೀಮಣಿತಾರಾ (Śmd. 67; Kāvy. II, 1 b, 11). (See ಅದವು, ಅದುವದು, ಅದುಹು, ಅದುಕುಳಿ; cf. ಪದೆ 1?).

ಅದೆ adē. 2. (ಅ 5-ಅದು 1-ಎ 3). The termination of the negative participle, being affixed to the crude theme (Śmd. 72. 73. 86. 87; cf. ಅದು). ಎನ್ನದೆ, ತಿನ್ನದೆ, ಉಣ್ಣದೆ, ಒಲ್ಲದೆ, ಒಯ್ಯದೆ, ಕೊಳ್ಳದೆ are the participles of ಎನ್, ತಿನ್, ಉಣ್, ಒಲ್, ಒಯ್, ಕೊಳ್, and, as an exception, ಕಳದೆ that of ಕಳ್ (87). ಪಲೆಯನ್ ಅಟ್ಟಿಯೋ ಇಟ್ಟು ಬಿಸುಡದೆ ಮಾಣ್ತೆನೇ? (Bp. 15, 30). ಪಾಪಕು ದುಡಾ, ಎಲಪೊ, ನಿನ್ನಂ ಶಾಪಿಸದೆ ನಾ ಬಿಡೆಂ (20, 16). ತಳುವು ಮಾ ಡಿದೊಡೆ ಎನ್ನ ನಲ್ಲಳು ಮುಳಿಯದೆ ಇರ್ಕ (28, 14). (ಪಾಣ್ಯವರ್) ಹೊಡಿ ಬಿದ್ದರ್ ಅದೊಡೆ ತಲೆದು ಬಿಸುಡದೆ ಮಾಣ್ತರೇ? (Bh. 1, 8, 21). ನೂದಲೆಗೆಯನ್ ಉಗ್ರಕೋಪದಿನ್ನ ಉರಿಯನ್ ಉಗುದಿದೆ ಮಾಣಂ (J. 3, 41). In emphasizing the participle the ಎ is lengthened, e.g. ಎನಿತುಂ ತಪ್ಪದೇ (Bp. 48, 5; see also 48, 16. 17; 50, 37; 52, 8; 54, 81; 57, 78).

ಅದೆ adu-ē. 3. = ಅದೇ, (ಅದೋ; My.; Tē. ಅದೆ, ಅದೋ; T. ಅದೋ). Lo! look there! ಅ, ಹೊಗುವಾ! ಉಂ, ಹೊಗುವಾ! ಅದೆ, ಇದೆ, ಹೋಹಾ! (Bp. 14, 83). ಎಸು ಕಲಾಹಿದೆ ಕುಳ್ಳಿತು ಇದುರದು ವಸುಮತಿಯೋ, ಅದೆ! (34, 9). ಅ

ದೀವನ ಕರುಣದಿಂದ ಹೋದನ, ಅದೆ! ಆ, ಹೋದನ! (44, 33).
ಅದೆ, ಇದೆ, ಹೋದನ! (53, 48). See also Bp. 48, 16; 50, 12.
77; 53, 25. 67; 55, 9; 56, 31.

ಅದೆ adē 4. (fr. ಅದು-ಎ 3, see a. ಅದಾನೆ). = ಅದೆ.

It is indeed, it is, there is, is. ತುನ್ನುವನೆ ಅದೆ (Bp. 13, 12). ತುನ್ನುವ ಅದೆ ನೆಲುವನ ಗಡಿಯಲಿ (14, 11). ಹುಗ್ಗಿ
ಯದಂ ನಿರೂಪಿಸು! ಮಹಮನವೋ ಅದೆ, ಕೊಡುವೆಂ (14, 13). See
its plural ಅವೆ. 2, ಅದೆ is used to form the third
person singular neuter of the present, e. g.
ಎತ್ತತ್ತಲುಂ ಕಡಿವುತದೆ ಬಿಡುಗಾಳಿ ದೂಳ (J. 4, 10). ಮಣ್ಣು ಎ
ಪ್ಪು ತರದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ (B. 1, 1). See its plural ಅವೆ.

ಅದೇಕೊ adē-kō. = ಅದುಗೋ. (My.).

ಅದೇ adu-ē 2. = ಅದೆ 3, etc. (My.). ಅದೇ, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು
ಅಗಲಿದರೆ ಬಿಡುಗಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಹಾಡು ನಿಮಗೆ ಆಗುವದು (B. 2, 30). ಅ
ದೇ, ದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತನ್ನೆನ್ನೊ, ತಿಳಿದುಕೋ! (4, 77). ಅ
ದೇ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸುಖ ಪಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಜವಾಗಿ
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಖವುಳ್ಳಾಗುವದು (4, 153).

ಅದೇಶಿ a-dēši. Foreign, not Kannada (Ūh. v. 16).

ಅದೋ adu-ō 3. No. 2. (= ಅಕೋ, ಅದೆ 3, etc.). Ah! oh!
ho! (ಅದೋ Mr. 536). Cf. ಇದೋ, ಉದೋ.

ಅದಗಣಿ adgaṇi. = ಅದಗಣಿ. An anvil, especially
one of goldsmiths' (S. Mhr.; 8d.; from an ಅಧಸ್ ಕಣಿ?
or cf. ಉಪ್ಪನ?).

ಅದ್ದ adda. Tbh. of ಅರ್ಧ (Śmd. 245). (Mhr. ಅದ; Tē. ಅದ್ದೆ).

ಅದ್ದಕ addaka. = ಅದ್ದಕೆ. (Tē.; R.).

ಅದ್ದಗಣಿ addagaṇi. = ಅದಗಣಿ. (S. Mhr.).

ಅದ್ದಣ addaṇa. A measure equal to half-a-pint (R.).

ಅದ್ದಯಿಸು addayisu. To immerse, to put into
(Bh. 4, 2, 58).

ಅದ್ದಿಕ addika. Tbh. of ಅಧ್ಯಕ್ಷ (Śmd. 362; My.). ತುಡುಹಟ್ಟಿ
ಯ ಅದ್ದಿಕದವನು (ಗೋಷ್ಠಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಗೋವಿಂದ Nr.).

ಅದ್ದಿಕೆ addikē. = (ಅದ್ದಕ), ಅದ್ದುಗಿ. Immersion (i. &
i.); dipping, dying (My.).

ಅದ್ದು addu. 1. = ಅಜ್ಜು 3, ಅದ್ದು 2, ಎದ್ದು 2. To im-
merse; to dip; to dye (My.; Tē.). ನದಿಯು ಕರು
ಣಾಲಸದಮೃತರಸದೋ ಅದ್ದಿ (Bp. 2, 33). ದೀಪದ ಕಲಿಯನಾರಂ
ಬಹಳ ಕರುಣಾತರನಿಯೋ ಅದ್ದಿ (16, 27). ಅಮಿತಕರುಣಾಮೃತ
ದೋ ಅದ್ದಲು (27, 27). ಗುಡಪಾನಂಗೋ ಅದ್ದೆ, ಕಯ್ತೆಸೂರೆ
ತಾಂ ಸ್ನಾನಪ್ಪದೇ? (83. 65). 2, to sink in a fluid. ಮು
ದ್ದೆ ಕಯ್ತೆನ ಜಲದೋ ಇರಿಸಿದೊಡೆ ಅದ್ದುವದು (Abhā. 3, 141). —
See Bp. 28, 65; 31, 14; 40, 21; 42, 16; 44, 31; J. 22, 29;
Bh. 4, 2, 64; 9, 2, 44.

ಅದ್ದು addu. 2. = ಅರ್ಧ, ಅದ್ದು 3. P. p. See ಅದ್ 2. ಅ
ದ್ದೆ, ಅದ್ವಪ್ಪದು (J. 4, 3), ಅದ್ದುದು (25, 61), ಅದ್ದನು (30, 51).

ಅದ್ದು addu. 3. = ಅದು 1, ದ್ದು 1, etc. ದೂರವಾದದ್ದು (= ದೂ
ರವಾದ-ಅದ್ದು), ಸಮೀಪವಾದದ್ದು (= ಸಮೀಪವಾದ-ಅದ್ದು), ಹತ್ತಿರ
ವಾದದ್ದು (Si. 372). ಹೊಡೆದದ್ದು (B. 2, 19). ಇದ್ದದ್ದನ್ನು (2, 20).
ಬೇರಾದದ್ದನ್ನು (2, 29). ಅದದ್ದು (2, 45). ಕದ್ದದ್ದನ್ನು (3, 6). ತ
ಕ್ಕದ್ದು (3, 13). ಉಡಿದದ್ದು (3, 18). ಅನ್ನದ್ದು (Si. 195).

ಅದ್ದುಗೆ addugē. = ಅದ್ದಿಕೆ. (Rām. 28, 9).

ಅದ್ದೆ addē. "Acting". — ಅದ್ದೇ ಕೆಲಸ. Business done in
place of another (My.; also ಅದ್ದೇ ಚಾಕರಿ).

ಅದ್ಧ addhā. Certainly, truly.

ಅದ್ಭುತ adbhuta. = ಅಮುಖತ, ಅರುಹತ, ಅರ್ಬುತ. Surprising,
wonderful, marvellous. 2, a marvel, a wonder, a prodigy
(ಅರ್ಚಯ Nn. 8). 3, the marvellous (in style): one of the
rasas in poetry. 4, surprise. See Kāvya. III, 3, B, 171;
IV, 1, 9; IV, 2, 42. 47. 48. 52. 57.

ಅದ್ಭುತಚಿತ್ತ adbhuta-citta. A man whose mind is struck
with wonder (Bp. 22, 57; 26, 23).

ಅದ್ಭರ admara. Gluttonous.

ಅದ್ಯ adya. To-day. 2, now, at present.

ಅದ್ಯತನ adyatana. Extending over or referring to to-day;
—occurring to-day or now-a-days, modern;—the period
of a current day.

ಅದ್ಯತನಭೂತ adyatana-bhūta. The aorist, (the imperfect).
(My.).

ಅದ್ರಿ adri. A stone. 2, a mountain (ಕುಪ್ಪುತ್ Nn. 64). 3, a
tree (ಅವನೀರುಹ, ವೃಕ್ಷ 64). 4, the sun (ರವಿ, ಸೂರ್ಯ 64).
5, the name of a measure. 6, the number seven (Ūh.,
also v. 283).

ಅದ್ರಿಕನ್ಯೆ adri-kanyē. The mountain's daughter, Pārvatī
(My.).

ಅದ್ರಿಕೇಲೆ adri-klē. She on whom the mountains are
fastened: the earth (ಪೃಥ್ವಿ Ūb.).

ಅದ್ರಿಜೆ adri-jē. ಅದ್ರಿಜಾ. = ಅದ್ರಿಕನ್ಯೆ. (2ವೆ, ಪಾರ್ವತಿ Nn. 6. 14).

ಅದ್ರಿಜೇಶ adrijaśa. Adrija's lord, Śiva (Bp. 45, 46).

ಅದ್ರಿಟ adri-taṭa. The slope of a mountain; table-land
(ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 143).

ಅದ್ರಿಭೇದನ adri-bhēdana. Splitting mountains: Indra (My.).

ಅದ್ರಿರಾಜ adri-rāja. The king of mountains: Himālaya.
(My.).

ಅದ್ರಿವಿಭೇದ adri-vibhēda. A particular mountain (? ದತ್ತ,
ಅದ್ರಿವಿಶೇಷ Nn. 81).

ಅದ್ರಿವಿಶೇಷ adri-viśēsha. = ಅದ್ರಿವಿಭೇದ, q. v.

ಅದ್ರಿಸಾರ adri-sāra. Essence of stones: iron. (My.).

ಅದ್ರಿಹನ್ತ adri-hantṛi. Destroying mountains: Indra.
(My.).

ಅದ್ರಿಶ adri-śa. = ಅದ್ರಿರಾಜ. (My.).

ಅದ್ರು adru. = ಅದು 1, etc. — ಅದ್ರುಟ. = ಅದರಾಟ. (C.).

ಅದ್ರುತ a-druta. Not quick, slow (ತಸ್ಯೆ 81. 475).

ಅದ್ವಯ a-dvaya. Not two, without a second, only, unique
(Bp. 51, 11). 2, non-duality, unity. 3, identity; the
identity of the Brahma with the universe or with the
soul; the identity of spirit and matter. 4, the ultimate
truth.

ಅದ್ವಯವಾದಿ advaya-vādi. One who teaches no double
principle. 2, a Buddha or Jina. 3, a Jaina.

ಅದ್ವಿಜ a-dvija. A non-Brāhmaṇa, a Brāhmaṇa who has
lost his caste by suffering the domestic fire to become ex-
tinct. 2, destitute of Brāhmaṇas. 3, toothless (ಬೋಡ
Mr. 389).

ಅದ್ವಿತೀಯ a-dvītya. Without a second, sole, unique;
matchless (Ūh. v. 12).

ಅದ್ವಿತ್ಯ a-dvītvā. The state of being not double (Śmd.
83. 369).

ಅದ್ವೈತ a-dvaita. Destitute of duality; peerless; unique. 2, identity; the doctrine of one unique divine power; the doctrine of the identity of the human soul and the divine essence, or of the Brahma and the universe; pantheism (Bp. 8, 6; 50, 48; 51, 18; see ಅಖಿಲಾದ್ವೈತ, ಎಫ್ ಪ್ಲಾದ್ವೈತ). 3, a man who exclusively holds the advaita doctrine (Bp. 53, 10). See ತ್ರಿಮತ, ತ್ರಿಮತಸ್ಥ.

ಅದ್ವೈತಮತಿ advaita-mati. One mind, undivided attention (Bp. 45, 10).

ಅದ್ವೈತಿ advaiti. He that maintains the doctrine of advaita. (My.; Tē.).

ಅಧ adha. Tbh. of ಅಧಃ (ಅಧಃ, ಅಧಃಸ್ಥ, ಕೀದ್ Mr. 535).

ಅಧ adhaḥ. = ಅಧಃ, q. v.

ಅಧಃಪ್ತ adhaḥ-kshipta. Thrown or cast down, bent down (ನೈಯತ, ತಗ್ಗಿ ಇರ್ದು Mr. 449).

ಅಧಃಪತನ adhaḥ-patana. Falling downwards. See ಉದಿರ್ಭು.

ಅಧಃಸ್ಥ adhaḥ-stha. Placed low or below; inferior (ಅಧ, ಅಧಃ, ಕೀದ್ Mr. 535).

ಅಧಃಸ್ಥಲ adhaḥ-sthala. A downward or low place (Bp. 54, 50).

ಅಧಃಸ್ಥಾನ adhaḥ-ssthāna. Downward situation. 2, the bottom. See ಅಡಿ 2, No. 4 and ಇದ್ವಿ.

ಅಧಃಪ್ರಾಸನ adhaḥ-sraṁsana. Falling or dropping down. See ಬಿಡು.

ಅಧನ a-dhana. Destitute of wealth or property. 2, calamity (ಇಮರ, ಕಿ, etc. Mr. 37).

ಅಧಮ adhama. Lowest. 2, very low or inferior in place or degree. 3, very low, vile, bad. 4, an unblushing paramour. 5, = ಅದವ (G.).

ಅಧಮಾರ್ಗ adhama-rāga. A debtor. Cf. ಉತ್ತಮಾರ್ಗ.

ಅಧಮೆ adhamē. A vile female (Bp. 40, 52).

ಅಧಮೋಪಮೆ adhama-upamē. A bad simile (Bp. 1, 18).

ಅಧ adhara. Lower, inferior in place (ಅಧ, ಅಧಃಸ್ಥ, ಕೀದ್ Mr. 535). 2, the lower part (ಅಧೋಭಾಗ, ಉದಿಯನ್ನಲೂ ಕೀದ್ Nn. 67). 3, overcome in argument, worsted, silenced (ತನ್ನ ಸೋಲುವ ನುಡಿದು ಕೊಮ್ಮು Mr. 237). 4, low, vile (ಹೀನ Nn. 67). 5, equal; common (ಸಮಾನ, ತನ್ನ ಸಮಾನದಲ್ಲಿ 67). 6, the lower lip; the lip (ದಶನಧ್ವದ, ತುಟಿ 67). 7, redness (ಕೆಮ್ಮು 67).

ಅಧರತಃ adhara-tas. Below, beneath.

ಅಧರಸ್ತುತ adhara-stāt. Below, beneath.

ಅಧರೇಮ್ಯ adharē-dyus. The day before yesterday, on a previous day.

ಅಧರ್ಮ a-dharma. Unrighteousness, irreligion, wickedness; demerit, guilt; uncharitableness. See Bp. 3, 47 and 1. ಪು. 2.

ಅಧರ್ಮ a-dharmi. An unrighteous, wicked, or uncharitable man. (My.).

ಅಧವೆ a-dhavē. A female without a husband: a widow.

ಅಧಃ adhas. = ಅಧ, ಅಧಃ. Below, down, downwards, beneath, under, from under.

ಅಧಃತ adhas-tāt. Below, down, etc. (= ಅಧಃ).

ಅಧಃತದ್ವಾರು adhas-tāt-dāru. The lower timber of a door.

ಅಧ adhi. Above; over and above; besides; on; at; upon, concerning; very much.

ಅಧಿಕ adhika. Additional. 2, subsequent, later. 3, surpassing, superior, more numerous, more, too much (ಹೆಚ್ಚು G.). 4, abundant. 5, excellent; an excellent person (Kk. 20). 6, redundant. 7, intercalated. 8, secondary. 9, surplus. 10, abundance (ಮೊಕ್ಕಳ ಸಮ. 111; ಎಗ್ಗಳ ಕೆ. II, 19). 11, redundancy. 12, hyperbole (Kāvy. III, 3, B, 148. 156 seq.). — ಅಧಿಕಂ. Exceedingly; much; more; nicely (ಕೆನ್ನಂ ಕೆ. I, 32; ಅನೆಯರಂ, ನಾಡೆ 34; ನಾಡೆ, ಎಡೆ, ನೆಡೆ, ಮಗ, etc. ಸಂದ. 391).

ಅಧಿಕತರ adhika-tara. Unusually much, very much (J. 17, 3).

ಅಧಿಕತೆ adhikatē. Addition, excess, redundancy, preponderance (ಮಾಣ್ಣು ಕೆ. I, 7).

ಅಧಿಕಮಾಸ adhika-māsa. An intercalated month. (My.; B. 5, 309). ಅಧಿಕಮಾಸ ಬಹಿಷ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅಧಿಕರಣ adhi-karāṇa. Supremacy. 2, a receptacle. 3, a topic, a subject (Kāvy. I, 1a, 5). 4, a substratum. 5, a category. 6, regimen, government. 7, location: the sense of the locative case (Kāvy. I, 2, 2.3; Smd. 115. 162). 8, a paragraph.

ಅಧಿಕರಣಕಾರಕ adhikarāṇa-kāraka. = ಅಧಿಕರಣ No. 7. (Smd. 162 Cm.).

ಅಧಿಕರಿಸು adhi-karīsu. To superintend, to be at the head of; to aim at; to claim; to master. (J. 2, 56; 29, 7).

ಅಧಿಕರ್ಥ adhika-riddhi. Abundantly prosperous.

ಅಧಿಕರ್ಮಿಕ adhi-karmika. The overseer of a market. (R.).

ಅಧಿಕಾಕ್ಷರ adhika-akshara. A supernumerary syllable (Kāvy. II, 2, B, 30).

ಅಧಿಕಾಂಗ adhika-aṅga. Having some redundant member or members. 2, a bell worn over the coat of mail.

ಅಧಿಕಾಧಿಕ adhika-adhika. Over and above, very much (My.);—outdoing one another.

ಅಧಿಕಾರ adhi-kāra. Authority (ಅಧ Nn. 89). 2, an office, a post. 3, government, rule, administration. 4, claim, right; privilege. 5, ownership. 6, the use of royal insignia, royalty, prerogative. 7, a topic (Ch. p. 24). 8, a paragraph. 9, ಹಂತೆ Nn. 93.

ಅಧಿಕಾರಸ್ಥ adhikāra-stha. Established in an office; a man in authority, an officer; the possessor of a right or title. (My.; B. 4, 116).

ಅಧಿಕಾರಿ adhi-kāri. Possessing authority; entitled to; fit for. 2, a superintendent, a governor;—an officer;—a rightful claimant;—a proprietor, a master. (My.; Si. 258. 259; G.; B. 4, 117; Mr. 272).

ಅಧಿಕೃತ adhi-kṛit. = ಅಧಿಕಾರಿ. (My.).

ಅಧಿಕೃತ adhi-kṛita. Placed at the head of; appointed. 2, ruled, administered. 3, claimed. 4, a superintendent, a manager.

ಅಧಿಕೋಪಮೆ adhika-upamē. A kind of simile (Kāvy. III, 3, B, 75 seq.).

ಅಧಿಕ್ರಮ adhi-krama. Going on or at; an invasion, an attack; undertaking (see ಆಹಾರಾಧಿಕ್ರಮ).

ಅಧಿಕ್ಷಿಪ್ತ adhi-kshipta. Insulted. 2, scolded. 3, thrown down. 4, placed, fixed. 5, dispatched.

ಅಧಿಕ್ಷೇಪ adhikshēpa. Abuse, contempt. 2, dismissal.

ಅಧಿಗತ adhi-gata. Found, obtained, acquired. 2, gone over, studied, learned. (My.).

ಅಧಿತ್ಯಕ adhityaka. = ಅಧಿತ್ಯಕ. (ವನಮ್ ಅದು ಆ ಗಿರಿಯ ಮೇಲಿರಲು ಅಧಿತ್ಯಕಮ್ ಎನಿಕು Mr. 151).

ಅಧಿತ್ಯಕೆ adhityakē. Land, or a wood, on the upper part of a mountain.

ಅಧಿದೇವತೆ adhi-dēvatē. A presiding or tutelary deity. (My.).

ಅಧಿದೇವಿ adhi-dēvi. = ಅಧಿದೇವತೆ (fem.). (J. 19, 38).

ಅಧಿದೈವ adhi-daiva. = ಅಧಿದೈವತ. (My.).

ಅಧಿದೈವತ adhi-daivata. A presiding or tutelary deity; the supreme deity; the divine agent operating in material objects. See ಜಲಾಧಿದೈವತ.

ಅಧಿದೈವಿಕ adhi-daivika. Spiritual; coming from the adhi-daiva (G. 239).

ಅಧಿನಾಥ adhi-nātha. A lord, a master. See ಏಕಾಧಿನಾಥ, ಪ್ರಾಣಾಧಿನಾಥ, ಶಶಿಪ್ರಾಧಿನಾಥ.

ಅಧಿನಾಯಕ adhi-nāyaka. A ruler, a master (Bp. 58, 61). See ಏಕಾಧಿನಾಯಕ.

ಅಧಿನೇತೃ adhi-nētrī. A leader; a chief, a master, an owner (My.; ಪ್ರಭು, ಒಡೆಯ G.).

ಅಧಿಪ adhi-pa. A ruler, a commander, a regent; a king.

ಅಧಿಪತಿ adhi-pati. = ಅಧಿಪ. A ruler, etc. (ಒಡೆಯ Mr. 227).

ಅಧಿಭೂ adhi-bhū. ಅಧಿಭು (Śmd. 103). A master, a superior.

ಅಧಿಭೌತಿಕ adhi-bhautika. Relating to beings, coming from man, animals, etc. (G. 239).

ಅಧಿರಾಜ adhi-rāja. A supreme king, an emperor. (My.).

ಅಧಿರೋಹಿನಿ adhi-rūhīni. A ladder.

ಅಧಿವಾಸ adhi-vāsa. A habitation, an abode (Nn. 168).

ಅಧಿವಾಸನ adhi-vāsana. Application of perfumes or fragrant cosmetics. 2, certain ceremonies connected with idols.

ಅಧಿವಿನ್ನೆ adhi-vinnē. A wife whose husband has subsequently married others, a neglected or superseded wife.

ಅಧಿಶಯನ adhi-śrayaṇi. A fire-place, a hearth (ಅಡಿಗೆಯ ಒಲೆ G.).

ಅಧಿಷ್ಟಾನ adhi-sthāna. Standing by, being at hand, approach. 2, standing or resting upon; abiding, staying in. 3, a basis, a base. 4, a wheel. 5, an abode, a seat. 6, site, situation. 7, a settlement, a town. 8, government, authority, power, dominion. 9, a precedent, a rule. 10, a benediction.

ಅಧಿಷ್ಟಿಸು adhishṭhisu. To superintend, to govern (My.).

ಅಧೀತ adhi-ita. Attained; studied, read; well read, learned. (My.).

ಅಧೀನ adhi-ina. Subject to, dependent upon, subservient.

ಅಧೀರ a-dhira. Irresolute, timid. 2, not fixed; confused.

ಅಧೀಶ adhi-īśa. (= ಅಹಿಃ). A lord, a master.

ಅಧೀಶತ್ವ adhi-īśatva. Authority, power (My.).

ಅಧೀಶ್ವರ adhi-īśvara. A king paramount over all the neighbouring princes, an emperor (Bp. 61, 46). 2, a Jaina Arhant.

ಅಧುನ adhunā. Now, at present.

ಅಧೈತಿ a-dhṛiti. Want of firmness or fortitude (ಅಧೈರ್ಯ Cb.). 2, laxity, absence of control or restraint. 3, incontinence. See Bp. 40, 61.

ಅಧೈಷ್ಠ್ಯ a-dhṛiṣṭya. Not bold, modest. 2, not put down, invincible.

ಅಧೇಲಿ adhēli. A silver coin, a half-rupee (My.; Mhr., H.; Br. ಅಧೇಲಿ).

ಅಧೈರ್ಯ a-dhairya. Want or loss of courage or of calm self-command. — ಅಧೈರ್ಯಗೋ. -ಝ. -ಶೋ. To become timid (B. 4, 20, 53).

ಅಧೋಂಕುಕ adhah-āṁśuka. A lower garment.

ಅಧೋಕ್ಷಜ adhah-akṣha-ja. A name of Vishnu or Kṛishṇa (Bp. 54, 32).

ಅಧೋಕ್ಷಜಗಣ adhōkṣhaja-gaṇa. A class of Kannaḍa metrical feet (Ch.).

ಅಧೋಗತಿ adhah-gati. Descent; downward movement, degradation, perdition (Bp. 41, 17; 58, 66).

ಅಧೋಗಂತ್ರ adhah-gantrī. A rat or mouse (ಇಲಿ G.).

ಅಧೋಜಿಬ್ವಿಕೆ adhah-jihvikē. The uvula.

ಅಧೋಭಾಗ adhah-bhāga. The lower part (ಅಧರ Nn. 67).

ಅಧೋಭುವನ adhah-bhuvana. The lower world (ಪಾತಾಳ Mr. 392).

ಅಧೋಮುಖ adhah-mukha. Having the face downwards, bending the head (ತಿರವ ಪಾಗುವಂ Mr. 243). 2, upside down. 3, Vishnu. 4, a division of hell.

ಅಧೋಮೂಲ adhah-mūli. A kind of plant (ಪಾಗುಡಿ Mr. 135).

ಅಧೋಲೋಕ adhah-lōka. The lower world (ಭೋಗಾವತಿ, ಪಾತಾಳ Nn. 23).

ಅಧೋನಾಯು adhah-vāyu. The vital air passing downwards. 2, a fart. See ಹೂಸು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ adhi-akṣha. = ಅಧೀಶ. Observable. 2, exercising supervision, (watching). 3, an inspector, a superintendent. 4, the plant Mimosa kauki.

ಅಧ್ಯಕ್ಷತನ adhyakṣha-tana. Superintendence. See ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷತನ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ adhyakṣha-tē. Supervision, superintendence, rule (ಒಡೆತನ, ಕರ್ತೃತ್ವ Nn. 101).

ಅಧ್ಯಾಂಧಿ adhyandhē. The plant Mucuna pruriens D. C. (Carpopogon pruriens Roxb.). See ನಸಗುನ್ನಿ and ಕಪಿತುಪಿಡಿ.

ಅಧ್ಯಯ adhi-aya. Reading, recital (Bp. 55, 52). 2, a lesson, a chapter.

ಅಧ್ಯಯನ adhi-ayana. Reading, studying, especially the vēdas. See ಪಟ್ಟಮ.

ಅಧ್ಯವಸಾಯ adhi-ava-sāya. Determining. 2, attempt, effort, exertion, energy. 3, mental effort, apprehension. 4, concise and forcible language.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ adhi-ātma. The supreme soul (ಅಹ, ಬ್ರಹ್ಮ Mr. 502, the ಅಧ್ಯಾತ್ಮ being used as neuter).

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ adhi-ātmaka. A man who knows the highest truth (ಬ್ರಹ್ಮ, ಪರಮಾರ್ಥನ ಬಲ್ಲಾತನು Nn. 79).

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ adhi-ātmika. Relating to the soul; arising from one's self (G. 239).

ಅಧ್ಯಾಪಕ adhi-āpaka. A teacher (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಂ ಪೇದ್ವಿವಂ Mr. 251).

ಅಧ್ಯಾಪನ adhi-āpana. Instruction or lecturing, especially on the vēdas. See ಪಟ್ಟಮ.

ಅಧ್ಯಾಯ adhi-āya. A lesson, a chapter. 2, reading. 3, a reader. See ಉಪಾಧ್ಯಾಯ.

ಅಧ್ಯಾರೋಪ adhi-ārōpa. The act of making one mount or of raising. 2, the act of attributing or assigning (Śmd. 175; Kāvya. I, 2, 58-61).

ಅಧ್ಯಾಪನ adhi-ārōpisu. To attribute, to assign (Śmd. 177).

ಅಧ್ಯಾಪನ adhi-āsana. Sitting down upon. 2, presiding over. 3, a seat.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhi-āharana. = ಅಧ್ಯಾಪಾರ. (R.).

ಅಧ್ಯಾಪಾರ adhi-āhāra. The act of inferring or arguing. 2, the act of supplying. 3, = ಅಧ್ಯಾಪನ No. 2 (Śmd. 176 Cm.).

ಅಧ್ಯಾಪಾರ adhi-āhārya. Proper to be supplied (Śmd. 173. 177).

ಅಧ್ಯಾಪಕ adhi-ādhe. A wife whose husband has married an additional wife.

ಅಧ್ಯಾಪಕ adhi-āhanē. A solicitation, a request.

ಅಧ್ಯಾಪನ a-dhrava. Not fixed, not permanent (Śmd. 168; Bp. 51, 28). 2, uncertain, doubtful. 3, separable, as certain objects of the body which can be severed without disastrous effects (cf. ದಶ-).

ಅಧ್ಯಾಪನ adhva. = ಅಧ್ಯಾಪನ 1. A road, a way. 2, time. 3, sky, air. 4, a place. 5, a branch or school of védic literature.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhva-ga. Travelling. 2, a traveller. 3, a camel, a mule. 4, the sun.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhvānina. A traveller.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhvanya. Fit for travelling; a carriage with horses fixed in (ಪಯಣದ ರಥ Hlā; ಹಯದ್ವಿನ್ಯ ಹೂದಿದ ರಥ Mr. 284). 2, a traveller.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhva-yōga. A certain computation in Īśāndas (Mr. 369).

ಅಧ್ಯಾಪನ adhvara. A sacrifice, especially the Soma sacrifice.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhvari. = ಅಧ್ಯಯ. (Śmd. 66. 412).

ಅಧ್ಯಾಪನ adhvaryu. One who institutes an adhvara. 2, any officiating priest. 3, a special priest, one conversant with and performing the ritual observances connected with the gajur veda.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhvāna. 1. Tbh. of ಅಧ್ಯ (Śmd. 108).

ಅಧ್ಯಾಪನ a-dhvāna. 2. Devoid of sound; having a bad sound (ಹೀನಸ್ವರ, ಹೀನಸರ Nn. 164). 2, a wilderness, a desert, a forest (ಅರಣ್ಯ, ಅರಣ್ಯ 164). 3, misfortune (ಅಪತ್ತು 164; Tē.); dearth, excess of price (My.). ಅಧ್ಯಾಪನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟವೇ? (Prv.). See Prv. s. ಅರವ.

ಅನ್ an. 1. = ಅನು 5, ಅನ್ಯ 1, ಅಮ, ಎನ್ 1, ಎನು 2, ಎನ್ನು 1, ಎಮು 3. To say; to speak; (to tell); to call, to name (C.; Tu.; Tē. ಅನು). Relative present participle ಅನ್ಯ (generally ಎಮು); P. ps. ಅನ್ಯ, ಅನ್ಯ, ಅನ್ಯ, having said, (for which often ಎನ್ಯ, etc. are used; see ಎನ್). Third person singular imperfect ಅನ್ಯತು or ಅನ್ಯ. The verb ಅನ್, like ಎನ್, is used to introduce words and sentences, being added to their end, for which purpose it stands there either alone, or its P. p. is followed by any other term connected with "speaking", also by itself, e. g. ಬನ್ನರು ಅನ್ಯನು, he said that they came, or ಬನ್ನರು ಅನ್ಯ, ಹೇಳಿದನು, or ಬನ್ನರು ಅನ್ಯ, ಅನ್ಯನು. ಹೋಗು! ಅನ್ಯ, ಅವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು, he dismissed him saying "go!" ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗು? ಅನ್ಯ, ಕೇಳಿದನು, he asked "where shall I go?" ನಾನು ಆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಅನ್ಯ, ಹೋದನು, he went away, saying he would go to that village and

come back. ಅನ್ಯನ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ಯದವ ಚಕ್ಕಪ್ಪನ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ಯನೇ? (Prv.). ಹೀಗೆ ನನಗೆ ಅನ್ಯನು (My.). ದಾ! ಅನ್ಯ, ಅವನಿಗೆ ಅನ್ಯನು (My.). — ಅನ್ಯ. (My.). ಬಿಲ್ಲಿನ ತುದಿಯು ಅನ್ಯನ ಅನ್ಯ, ಅನು ಕೊಮ್ಮುವದು (Dhw. 16). ಪಾಪಾಣದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟದನ್ನಾ ಎಕಾರವು ರೋಹಮ್ ಅನ್ಯ, ಅನು ಕೊಮ್ಮುವದು (20). ಪ್ರಯೋಜನದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತನ ಅದನ್ನವನು ಸೂಕ್ತನ ಅನ್ಯ, ಅನು ಕೊಮ್ಮನು (30). — ಅನ್ಯ. ಅನ್ಯ-ಎ 3. Having said even. This term is used to express: it is said (but has not been seen, is not certain), "on dit". ಮೊದಲು ಚನ್ನ ವಂಶದೊಳಗೆ ಪಾಣಿ ವರ್ ಅಯ್ಯ ಮನ್ನಿ ಉತ್ತರದೇಶದೊಳಗೆ ಕುನ್ನಿ ದೇವಿಯ ಬಸವೊಳಗೆ ಪುಟ್ಟದರು ಅನ್ಯ; ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬಗೆ ಮದದ ಅನ್ಯ; ಅವರೊಳಗೆ ಹಿರಿಯನು ಧರ್ಮರಾಯನು; ಕಟ್ಟಿದವಯ ವಾಸವನ್ನು ಒಡಹುಟ್ಟಿದವದಿಯ ಕೂಡಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಸಿರಿಯು ಕೆಯ್ಯೂಡಿತು ಅನ್ಯ (Jōghihādū 6. 7). ಒನ್ನೆನ್ನ ಕವೆಗಳು ಇದಿಯ ಕೋಲೇ ಮಲಗವನ್ನು ನುಂಗುತ್ತವೆ ಅನ್ಯ (B. 2, 11). ಒನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಹಣ್ಣೆ ಅದೆ ಅನ್ಯ (B. 4, 52). ಈ ಕೋಟೆಯನ್ನು . . . ಬಾಡತವನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು ಅನ್ಯ (4, 146). — ಅನ್ಯನಿಸಿ ಕೊಳ್. ಅನ್ಯನಿಸಿ ಕೊಳ್. To say (bad words) and have (them or more such words in return) said to one's self, to cause one's self to be abused by abusing others. ಅನ್ಯನಿಸಿ ಕೊಮ್ಮ ಅನ್ಯಗೇದಿಯ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ? (Prv.). — ಅನ್ಯರೆ. If one says, if you say. ಸನ್ನಿ ಅನ್ಯರೆ ಏನು? if you say "sandhi", what is it? i. e. what is sandhi? ಅವು ಆಣೇ ಕಲ್ಲು (says one boy), ಅನ್ಯರೇನು, ಅಪ್ಪಾ (asks the other, B. 1, 22). 2, if you say, it is. ಫ್ರಾನ್ಸಿ ಅನ್ಯರೆ ಒನ್ನನ್ನು ಮನ್ನೊನ್ನನ್ನು ಆಗಿ ತಿಳಿದು ನಮ್ಮವಿಕೆ (Si. 48). 3, that is to say. ಸಂವಿಧ, ಅಗುರ್, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನ, etc. ಈ ಹತ್ತು ಅಂಗೀಕಾರದ ಹೆಸರು, ಅನ್ಯರೆ ನನಗೆ ಇರಲಿ ಎನ್ನು ಒಪ್ಪುವಿಕೆ (48). 4, ಅನ್ಯರೆ is further used to replace, so to say, the simple ಅರೆ, if, e. g. ಇಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಾಯಿತು ಅನ್ಯರೆ ನನಗೆ ಈ ಗುಡ್ಡದೊಳಗೆ ದಾರಿ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಲ್ಲ (B. 3, 123). ಅದನ್ನು ನಾವಿಬ್ಬರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವಾ! ಅನ್ಯರೆ ಜನ್ಮದ ದರಿದ್ರ ಎಚ್ಚನ್ನಮ್ ಅಗುವದು (4, 51). ವೈದ್ಯರೇ, ದಯ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಸಹೋದರರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಿ! ಅನ್ಯರೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟ ಹೇಯುತ್ತೇನೆ (4, 76). See also B. 4, 113. 114. 152. 180. — The verb ಅನ್ is also put before a sentence to introduce it, e. g. ರಾಮನನ್ನು ಹುಡುಗನು ಅನ್ಯನೆ-ಅಪ್ಪಾ, ಭೂತ ರಾಕ್ಷಸರ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಯು! (B. 5, 127). ತುಳಸಿಯನ್ನು ಹುಡುಗಿಯು ಅನ್ಯಕೆ-ಅಪ್ಪಾ, ಇಸಾ ನ ನೀತಿಯೊಳಗಿನ ಕಥೆಗಳನ್ನೆ ಕಥೆಗಳನ್ನೇ ನನಗೆ ಹೇಯು! (5, 127).

ಅನ್ an. 2. = ಅದು 1. Cf. ಅರ್ 1. — ಅನ್ಯನಕ. Till then (My.).

ಅನ್ an. The form of the negative prefix ಅ before vowels.

ಅನ್ anā. 1. = ಅನ್ 1. In S. Mhr. and My. vulgar language, e. g. ಮಾಡುವನ! let us do! ಹೋಗುವನ! let us go! See ಉವನ, ಊನ, ಒನ್ನ 2.

ಅನ್ anā. 2. = (ಅನ್ 2), ಅನ್ಯ 1, q. v., of which it is the more common form, e. g. ಬಿಳುನ, being white; ಬಿಳುನವ, a white man; ಉದ್ದನ, ನೆಟ್ಟನ.

ಅನ್ anā. 3. = ಅಂ, ಅನ್ 4. e. g. ತಾಯೀನ, ಅತ್ತೇನ, ತಂಗೀನ, ಹುಡುಗೀನ, ಸೊಸೇನ, etc. (My.).

ಅನ್ ana. Breath, spiration. See ಅಪಾನ, ಪ್ರಾಣ.

ಅನಕ anaka. = ಅನಕಾ, ಅನ್ಯಕ. Till, until, as far as (C.). ಜಡಹವನ ಅಥವನ ಸಮಯಮಂ ಪಡೆವನಕ (Bp. 43, 42). ಧನಕನಕವ ಉಕ್ಕನಕ (ಉಕ್ಕ) ದಿನಕರನನ್ನೆ ಅನ್ಯ (Bp.). 2, meanwhile (C.). ನಾನು ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ, ಅನಕ ನೀನ್ ಉಣ್ಣು (C.). ಅನಕ ಇರಲಿ (B. 3, 4). — See ಮೊದಲನಕ; cf. ಅನ್ನೆ ಗಂ; ತನಕ.

ಅನಕ anaka. = ಅನಕ. Inferior, low, etc.

ಅನಕಾ anakā. = ಅನಕ, etc. (C.). ಊರಿಗೆ ಬರುವನಕಾ ಬಟ್ಟೆ ನೆಣ್ಣು, ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ನೆಣ್ಣುರು (Prv.). ಮಗ್ಗ ಮುನ್ನಾ ದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಯನ್ನ ಗಳು ಅನಕಾ ಇರಲಿ (B. 5, 123).

ಅನಕ್ಷರ an-akshara. *Unfit to be uttered; improper speech.* 2, unable to articulate.

ಅನಕ್ಷರಧ್ವನಿ anakshara-dhvani. An inarticulate sound (ಸ್ವರ Mr. 500).

ಅನಘ an-agma. Sinless, innocent, faultless (Īh. v. 60; Bp. 2, 35).

ಅನಂಗ an-anga. Incorporeal. 2, *Kāma*. 3, the ether, air, sky.

ಅನಂಗಮುದ್ರೆ anaṅga-mudrē. *Kāma's seal-ring or form* (Abh. P. 11, 88).

ಅನಂಗರಿಪು anaṅga-ripu. = ಅನಂಗವೈರಿ. (Bp. 53, 36).

ಅನಂಗವೈರಿ anaṅga-vairi. *Kāma's enemy: Śiva* (Bp. 1, 32).

ಅನಂಗಹರ anaṅga-hara. *Kāma's destroyer: Śiva* (Bp. 18, 58).

ಅನಚ್ಛ an-açcha. *Not pellucid, turbid.*

ಅನಡುಹ್ anaḍuh. *An ox or bull* (ಎದ್ದು ಕೆಂದ. I, o. r. ಅನಡುಹ).

ಅನಡುಹ anaḍuha. = ಅನಡುಹ್. (My.).

ಅನಡುಹಿ anaḍuhi. *A cow.*

ಅನಡ್ವ anaḍva. = ಅನಡುಹ್. (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಅನಡ್ವಜಿಹ್ವೆ anaḍva-jihvē. = ಎತ್ತುನಾಲಿಗೆ (Mr. 148).

ಅನಡ್ವವಾಡ anaḍva-vāḥa. One who mounts or has mounted an ox (ಶಾಕ್ತರಾರೋಹ, ಎತ್ತೇಡುವನಂ Mr. 247).

ಅನಡ್ವಾಹ anaḍvāḥa. = ಅನಡುಹ್, q. v.

ಅನಡ್ವಾಹಿ anaḍvāhi. *A cow.*

ಅನಡ್ವಿ anaḍvi. *A cow* (ಹಸುವು Mr. 180).

ಅನತ a-nata. Not bent; erect; stiff, haughty (ಸ್ವಪ್ನ, ಬಿಡು ಇಹನಾಡು, ಬಾಗದುದು Nn. 76; Bp. 34, 35).

ಅನತಿಶಯ an-atishaya. Not great, small, easily concealable (ಗುಹ್ಯ, ಅಲ್ಪ Nn. 70).

ಅನದ್ಯುತನ an-adyatana. Tense which is not applicable to the current day.

ಅನದ್ಯುತನಭೂತ an-adyatana-bhūta. The pluperfect tense (My.).

ಅನಧೀನಕ an-adhīnaka. *Independent.*

ಅನಧ್ಯಕ್ಷ an-adhyaksha. Not observable. 2, destitute of a superintendent.

ಅನಧ್ಯಾಯ an-adhyāya. Not studying; a Brāhmaṇa who neglects his studies (ನಿರಾಶ್ರಿತ, ಓದಿಲ್ಲದಂ Mr. 253). 2, intermission of study.

ಅನನುಕೂಲ an-anukūla. Not favourable, adverse (My.).

ಅನನುನಾಸಿಕ an-anunāsika. Non-nasal (Śmd. 24; ನಿರನುನಾಸಿಕ Cm.; Kāv. I, 1a, 17-21).

ಅನಂತ an-anta. Endless, boundless, eternal, infinite (ಗಣನಾ ತೀತ, ಅಕ್ಕಸ ಬಾರದುದು, ಸರ್ವ, ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತು Nn. 57). 2, a multitude (ಸೋಲಮ Mr. 422). 5, *Vishṇu* or *Kṛishṇa* (ಎಪ್ಪು, ನಾರಾಯಣ Nn. 57). 4, *Śiva*. 5, *Baladēva*. 6, the snake king *Sēsha* (ಧರಣೀಸ್ಥ Nn. 57; ಚಪ್ಪು, ಧರಣೀಸ್ಥ 38; see ಎಪ್ಪು ಕುಲ). 7, *Vāsuki*, *Sēsha's* brother. 8, the sky, the atmosphere. 9, the earth (ವಸುಸ್ಥರಿ, ಭೂಮಿ 57). 10, N. of one of the Arhants or sanctified teachers of the Jains (ತೀರ್ಥಕರಭೇದ 57). See Bp. 53, 58; 54, 77. —

ಅನಂತನ ಗೋಕ್ಷೇ ಸೂಪ್ತ. The plant *Argyrea speciosa* or *argentea* (ಮುಕ್ಕ ಗಣ್ಣಿ, ಭಗಲಾಣ್ಣಿ, ಅವೇಗಿ, ವೃದ್ಧದಾರಕ, etc.; ತೆಲುಗರ ಇದನ್ನು ಬೋಡತರಮು ಅನ್ನುವರು Si. 156). — **ಅನಂತಯ್ಯ.** -ಅಯ್ಯ. A N., e. g. of native physicians. **ಅನಂತಯ್ಯನ ಮಾತೆ** ವೈಕುಣ್ಣಿಯಾತೆ (Prv.). — **ಅನಂತನ ವ್ರತ.** N. of a general Hindu festival (C.).

ಅನಂತತ್ವ an-antatva. Eternity, infinity; boundlessness, excessiveness (My.).

ಅನಂತಪಾಲ ananta-pāla. N. of a king (Bp. 55, 24).

ಅನಂತರ an-antara. Having no interior. 2, having or leaving no interstice or interval or pause. 3, following or preceding immediately, next, contiguous (also used as a noun). **ಅನಂತರಂ,** afterwards. **ಅನಂತರದಲ್ಲಿ** (ಅಥ Nn. 89). **ಅನಂತರದಲ್ಲಿ,** afterwards (B. 4, 55, 151). **ಅನಂತರದೊಳ** (Bp. 14, 5).

ಅನಂತರೂಪತ್ವ ananta-rūpatva. The state of having innumerable forms or shapes. (My.).

ಅನಂತವಿಜಯ ananta-vijaya. N. of Yudhishtīra's conch-shell. (My.).

ಅನಂತಶಯನ ananta-śayana. Tiruvāṅkōḍu (Travancore). (My.).

ಅನಂತೆ an-antē. The earth (Bp. 54, 50). 2, *Pārvatī*. 3, the plant *Asclepias pseudosarsa* Roxb. (or *Periploca indica* Lin.). 4, the prickly plant *Alhagi maurorum* Tournef. 5, bent grass, *Panicum dactylon* (or *Agrostis linearis*). 6, the plant *Gloriosa superba* (= ಅನ್ನಿಶಿಬಿ). See Si. 144, 156, 162.

ಅನನ್ಯ an-anya. No other, not different. 2, self. 3, not having a second, unique. 4, not more than one, sole. 5, fixed on one object.

ಅನನ್ಯಜ ananya-ja. *Kāma, Cupid.*

ಅನನ್ಯವೃತ್ತಿ ananya-vṛitti. *Closely attentive.*

ಅನಪಕಾರಿ an-apakāri. Innocuous. (My.).

ಅನಪರಾಧ an-aparādhi. Innocent. (My.).

ಅನಪಸ್ಮು an-apasṭhu. *Not contrary, coincident.*

ಅನಪಾಯ an-apāya. Free from loss, undiminished. 2, not passing away, imperishable (Bp. 8, 47; 32, 1).

ಅನಪೇತ an-apēta. Not gone off. 2, not being without, not separated, faithful to, possessed of.

ಅನಮಿತಮೃತ an-amitam-pāca. Not cooking what has not first been measured, niggardly, miserly. (ಶೃವಣಿ, ಜೀನ G.).

ಅನಯ a-naya. 1. Bad management. 2, bad conduct. See Prv. s. ನಯನ.

ಅನಯ an-aya. 2. Evil course, ill luck (ರಿಪ್ಪಮಂ ಮಾಡ್ತಿ ದೈವ Mr. 27). 2, misfortune, adversity.

ಅನರ a-nara. A non-man, a deity (Mr. 8).

ಅನರಾಜ್ಯ an-arajya. N. of a king of Ayōdhya (Abh. P. 3, 48).

ಅನರ್ಗಲ an-argala. Free from bars, unrestrained, unfettered, free, haughty, self-willed (ಅಯಸ್ತಿಕ, ಉದ್ವಾದ, ಉಚ್ಛ್ರಂಖಲ, ಮಿಠಾಪದ ಉಪ್ಪು Mr. 445).

ಅನರ್ಘ್ಯ an-arghya. Priceless, not to be had at any price (Bp. 59, 44). 2, anything but valuable. See ತರ್ಗು; J. 6, 13; 17, 47; 24, 15; Grj. 3, 1.

ಅನರ್ಥ an-arthā. Non-value. 2, a worthless object. 3, reverse, evil. 4, nonsense. 5, worthless, useless. 6, unfortunate. 7, void of sense. (My.; B. 3, 29; 5, 228; see *Prv. a. ಅರ್ಥ*).

ಅನರ್ಥಕ an-arthaka. Useless, vain, worthless. 2, meaningless, nonsensical.

ಅನರ್ಥಕಪದ anarthaka-pada. A word that is of no special value, e.g. ಮಗ, ದರ, ವಲಂ, etc. (Kāvya. II, 2, B, 33-42).

ಅನರ್ಪಿತ an-arpita. Not delivered, not consigned (Bp. 44, 65; 45, 17). 2, not placed in or upon.

ಅನಲ anala. (= ಅನಲು). Fire (ಅಗ್ನಿ, ಮರಗೂಡು, ಇಂಗು, ಅಗ್ನಿ, ಪು, ಕುಪ್ಪು, etc. Śm. 11). 2, Agni, the god of fire. 3, digestive power. 4, N. of a metrical foot (Āh.).

ಅನಲನಯನ anala-nayana. = ಅನಲನೇತ್ರ. (Āh.).

ಅನಲನೇತ್ರ anala-nētra. Having an eye of fire: Śiva (Bp. 26, 16; 54, 57).

ಅನಲಾಕ್ಷಾ anala-aksha. = ಅನಲನೇತ್ರ. (R.).

ಅನಲಾಯ analāya. N. of a woman (Bp. 52, 25).

ಅನಲು analu. (Tbh. of ಅನಲ). Heat (My., also ಅಲಲು; T.; cf. ಅದಿರ-2).

ಅನಲ್ಪ an-alpa. Not a little, much, numerous (Śmd. 40).

ಅನವದ್ಯ an-avadya. Irreproachable, faultless; unobjectionable. 2, N. of a vṛitta (Āh.).

ಅನವಧಾನ an-avadhāna. Inattention, inadvertence (ಪ್ರಮಾದ, ಮುದ್ದಿಷ್ಟ Mr. 451).

ಅನವಧಾನತೆ an-avadhānatē. Inadvertency.

ಅನವಧಿ an-avadhi. Unlimited.

ಅನವರತ an-avarata. Incessant. ಅನವರತಂ, continually (Āh. II, 1).

ಅನವಾರ್ಧ್ಯ an-avarārdhya. Chief, principal, best.

ಅನವಸರ an-avasara. Having no interval of leisure, busy. 2, inopportune. 3, absence of leisure. 4, unseasonableness (Bp. 43, 40).

ಅನವಸ್ಥರ an-avasthara. Free from dirt, clean, cleansed. See a. ದಿವ.

ಅನವಸ್ಥಿತಿಕ an-avasthitika. Instable, unsteady (Kāvya. IV, 2, 18).

ಅನವು anavu. = ಅನು 1, etc. Suitable place, proper room, accommodation (S. Mhr.). ನನ್ನ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕ್ಕುಲವದ್ದರೆ ಇದ್ದಾಸ್ತೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ, ಪರಸ್ತು ಮನೆಯವರಿಗೇ ಅನವು ಸಾಲು ಪಡೆಲ್ಲ (B. 5, 126).

ಅನವ್ಯು an-navya. Not new (ಜೀರ್ಣ, ಜರತ, etc., ಹದಿದು Mr. 435).

ಅನರಸ an-asāna. Abstinence from food, fasting (ಪ್ರಾಯ, ಉಪ್ಪು ದಿವ್ಯಂ Mr. 460).

ಅನಶ್ವರ an-aśvara. Imperishable (ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು Nn. 182).

ಅನಶ್ವರಿ (an-aśvalē). N. of the wife of one of the principal ṛishis (Mr. 258).

ಅನಸ anas. A cart. 2, boiled rice. 3, mother. 4, birth. 5, a living creature.

ಅನಸು anasu. = ಅನಿಸು 1, ಅನ್ನಿಸು, ಎನಿಸು 1 q. v., etc. To cause to say, etc. (C.; as to form cf. ಕೂಡಸು, ಜಪಸು, ಹಾಸಸು).

ಅನಸೂಯಕ an-asūyaka. Not spiteful or envious (J. 25, 15).

ಅನಸೂಯೆ an-asūyē. Freedom from spite; absence of ill-will or envy. 2, a daughter of Dakṣa, the wife of Atri and mother of Durvāsas. (J. 33, 42; 34, 1).

ಅನಹಂಕೃತಿ an-ahankṛiti. Absence of or freedom from self-conceit. (My.).

ಅನಹಿತ anahita. Disadvantage, injury, loss (B. 5, 266; Āh. 144; Mhr.).

ಅನಾಕಾರ an-ākāra. Shapeless. (My.).

ಅನಾಕುಲ an-ākula. Not confused; unperplexed, calm, consistent, regular (Kāvya. III, 3, B, 171).

ಅನಾಗತ an-āgata. Not come, not arrived; future; not attained; unknown.

ಅನಾಗತಾರ್ತವೆ anāgata-ārtavē. A girl who has not yet attained to puberty.

ಅನಾಚಾರ an-ācāra. Improper in behaviour; regardless of custom or propriety or law; unprincipled. 2, departure from that which is customary or right. (My.).

ಅನಾಚಾರಿ an-ācāri. = ಅನಾಚಾರ No. 1. (ದುವ್ಯುತ್ರ, ಶಿವಾನ Mr. 253).

ಅನಾಜು anāju. Grain, corn (Śi. 431; My.; H.).

ಅನಾತಪ an-ātapa. Freedom from the blaze of the sun, shade.

ಅನಾತ್ಮ an-ātma. Not self, another. 2, something different from spirit or soul. 3, without soul.

ಅನಾಥ a-nātha. Having no master or protector; widowed; fatherless, helpless, poor, forlorn, destitute. (My.; J. 7, 26; ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ G.).

ಅನಾಥನಾಥ anātha-nātha. A friend of the friendless, etc. (My.).

ಅನಾಥೆ anāthē. A widow; a poor, helpless woman (My.).

ಅನಾದರ an-ādara. Disrespect, contemptuous neglect, slight (ತಿರಸ್ಕಾರ G.; Āh. 55; Bp. 39, 32; 57, 77).

ಅನಾದರನೆ an-ādaraṇē. ಅನಾದರಣ. = ಅನಾದರ. (My.).

ಅನಾದಿ an-ādi. Having no beginning, existing from eternity (Nn. 1; Bp. 3, 63; 51, 50). 2, heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 154). — ಅನಾದಿಕರ. = ತೋರಿಸತೊಪ್ಪಲು. (Z.). — ಅನಾದಿಬಂಜರು. A piece of ground which has been lying waste from time immemorial (My.).

ಅನಾದಿವಾರ್ತ anādi-vārtē. Tradition.

ಅನಾದಿವ್ಯ an-ādishṭa. = ಅನಾದೇಶ. (Kāvya. I, 1b, 32-41).

ಅನಾದೃತ an-ādṛita. Not respected; disrespected, despised.

ಅನಾದೇಶ an-ādēśa. That is not ordered. 2, that is not a substitute or substituted form or letter (Śmd. 80; Kāvya. I, 1b, 32-41).

ಅನಾದ್ಯ an-ādya. Having no beginning (Bp. 39, 9).

ಅನಾಧಾರತೆ an-ādhāratē. The state of having, or wanting, no support. 2, that does not want any support, the supreme soul (ಪರಮಾತ್ಮ, ಅಧಾರವಿಲ್ಲದುದು Nn. 157).

ಅನಾಪ್ತ an-āpta. Unattained. 2, not apt, unfit. 3, a stranger. 4, a man not to be trusted (My.).

ಅನಾಮಕ a-nāmaka. = ಅನಾಮಕ. Nameless; infamous. 2, piles, haemorrhoids.

ಅನಾಮತು anāmatu. Suspension of office (My.; H.). 2, all, the whole (My.; H.). 3, = ಅಮಾನತು (Tē; Mhr.).

ಅನಾಮಧೇಯ a-nāmadhēya. Nameless, unknown, obscure (My.).

ಅನಾಮಯ an-āmaya. Free from disease, healthy. 2, wholesome. 3, Śiva. 4, health.

ಅನಾಮಕ a-nāmika. = ಅನಾಮಕ No. 1. (Bp. 51, 17; 57, 5).

ಅನಾಮಿಕೆ a-nāmikē. The ring-finger.

ಅನಾಮೆ a-nāmē. The ring-finger.

ಅನಾಯಕ a-nāyaka. Having no leader or ruler; disorderly. See ಅತ್ಯನಾಯಕ.

ಅನಾಯತ an-āyata. Unchecked, unrestrained. 2, not propped or supported. 3, close, continuous. 4, unextended, having no length.

ಅನಾಯತತರ anāyata-tara. Uncommonly unrestrained, etc. (Śmd. 98).

ಅನಾಯಾಸ an-āyāsa. Absence of exertion, facility, ease. 2, easy, ready. (My.; B. 4, 72. 112).

ಅನಾಯಾಸಕೃತ anāyāsa-kṛita. Done readily or easily.

ಅನಾಯಾಸಾರ್ಥಕ anāyāsa-arthaka. Prepared without exertion or difficulty.

ಅನಾರತ an-ārata. Unceasing, eternal (Bp. 40, 64; 50, 43).

ಅನಾರ್ತ an-ārta. Unscathed, healthy.

ಅನಾರ್ಯ an-ārya. Not respectable, vulgar, unworthy, inferior, bad, vile. 2, not an Ārya, a barbarian. 3, destitute of Āryas.

ಅನಾರ್ಯತಿಕ್ತ anārya-tikta. A medicinal plant, *Gentiana cherayta* Roxb.

ಅನಾವರಣ an-āvaraṇa. Uncovering, opening. See ತೆಜ್.

ಅನಾವಿಲ an-āvila. Not turbid, clear, pure; not marshy.

ಅನಾವೃಷ್ಟಿ an-āvṛṣṭi. Want of rain, drought. (My.).

ಅನಾಸು anāsu. The pine-apple, *Ananas sativus* Mill. (St. & Pl.; My.; Br.; Mhr., H. ಅನನಸ, ಅನನಾಸ).

ಅನಾಹತ an-āhata. Unbeaten, unwounded, intact. 2, unwashed, new. 3, not multiplied, indivisible (ಅಭೇದ್ಯ Mr. 460). 4, one of the mystical cākras or circles of the body, the root of the nose (ಅಯಾನ 460).

ಅನಾಹತಮತಿ anāhata-mati. A sound intellect (Mr. 7).

ಅನಿಚ್ಛೆ an-içchē. Absence of wish or design. 2, that is undesired (ಅನಿಚ್ಛಿತ Śmd. 138 Cm.).

ಅನಿತನೆಯ anitanēya. See s. ಅನಿತು.

ಅನಿತು anitu. = ಅನಿತ್ತು. That much, that measure; so much (as that); so long (in time as that); that time (during which something happens); so many (as those, also when occurring before collective nouns in the singular or nouns in the plural). (My.; M. ಅತಿರ, ಅತ್ಯ; T. ಅನ್ಯೆತ್ತು; Tē. ಅನ್ನೆ, ಅನ್ನಿ; Tu. ಅತು; cf. ಅಟ 2, ಅಟು, ಅಟು 11; ಅನೆಯ; ಅನ್ಯುಟು, ಇನ್ಯುಟು, ಎನ್ಯುಟು; ಅಯಿಸು, ಅಯ್ಯು; ಅಮ್ಪು, ಇಮ್ಪು, ಎಮ್ಪು; ಅಸ 1, ಇಸ 1; ಅಟು 8, ಕಟು, ಏಟು 2, ಓಟು; ಅಸು 3, ಈಸು 7, ಓಸು 1, ಏಸು; ಇನಿತು, ಉನಿತು, ಎನಿತು; ಅನಿಸು, ಇನಿಸು, ಎನಿಸು). This remote demonstrative noun and pronoun is called a ಸವರ್ (Śmd. 121. 122), ಪ್ರಮಾಣಪೂರಣ (243), ಪ್ರಮಾಣವಾಚಿ (122 Cm.), and ಪ್ರಮಾಣಸೂಚಕ (Kk. 61). Gen. ಅನಿತದಿ, Dat. ಅನಿತರ್ಕೆ (later ಅನಿತಕ್ಕೆ, ಅನಿತಕೆ), Acc. ಅನಿತಂ, Instr. ಅನಿತದಿ, etc. (Śmd. 135. 140). ಅನಿತದಿ (ಅಪ್ಪು ತಬ್ಬಂಗಳ Cm.) ಮತ್ತಂ ಸುಕಾರಂ (215). ಸಂಸ್ಕೃತದ ಧಾವಪಡ ನಂಗಳನ್ ಅಯ್ತು, ಅನಿತರ್ಕಮ್ (ಅಪ್ಪರ್ಕೆಯುಂ Cm.) ಇಸುಪ್ರತ್ಯ

ಯವನೆ ಪತ್ತಿಸಿ ನಿಡಿಸಿ (91). ಎನಿತುಮ್, ಅನಿತುಮಂ ಧರ್ಮಂ ಸೂಚಿಗೊಟ್ಟಂ (78). ಉರಗಂ ಕೊಡ್ತಲ್ಲಿಗೆ (o. r. ಕೊಡ್ತಲ್ಲಿಂ) ನಾಲ್ವರ ಲನಿತಂ ಕದಿದು ಕಟ್ಟಿಂ! (224). ಅನಿತರ್ಕಮ್ (so long) ಒಳಂ ಪು ರಾನ್ತಕಂ (140. 292). ಎರಡು ವ್ಯಂಜನಮನ್ ಉಚ್ಚರಿಸುವನಿತು ಕಾ ಲಂ (215). ಎನ್ನ ಅಡಾವನಿತನ್ ಅಯ್ತೆ ಪೇಡ್ತಿಂ (231). ತರೇರ ಭೋಗಮಂ ತೊಪ್ಪಿನಿತರ್ಕ ಅವಂಗ ಕುಡರಾಗದು ಅನಲಿನಿತಮ್ಮದಿ ಮೈಯಂ (140). ಆವನಿತು ಹೊಸ ಹುಗ್ಗಿ, etc. (Bp. 2, 53). ತಿ ವನೊಳು ತನ್ನ ತಲೆಯಂ ನಿನ್ನ ತಾಟಿಸಿ ಕೊಳುವನಿತದಿ (whilst, 14, 21). ಅನಿತದಿ (meanwhile, 27, 16). ಅನಿತದಿ (the whole time, 47, 59). ಅನುಮಾತ್ರದನಿತುಂ (48, 3). ಕೊಪ್ಪಂಗೆಗಳನ್ ಅನಿತುಮಂ ತರ ಹೇಡ್ತಿ! (59, 18). ಅನಿತದೊಳೆ (even so long, 61, 85). ಚಳಿಗೆ ಅಡಿದಿ, ಪೇರಾಲದ ಕೆಳಗೆ ಇಪ್ಪನಿತದೊಳೆ ಚಪಲ ಕಪಿ ನಿಡುಗೋಡಂ ಸೆಳೆದು ಅಲುಗಿ (Rā. 9, 24). ಮೆಲ್ಲನೆ ಎದ್ದನಿತ ದಿ (13, after 95). ಅವನೀಪತಿ ತನ್ನ ತುರಂಗಮಂ... ದಾಟಿಸಿ, (ನಿನ್ನದಂ) ಕೆಲನೆಗೆ! ಎವ್ವನಿತರ್ಕ ಮುಂಡಿ, ಮುನ್ನವೆ ಸಚಿವಾತ್ಯಮ್ ಅಯ್ತೆ (13, 96). ಬಲಿದುದು ಅನಿತಕೆ (meanwhile) ಕೋಟಿ (Rām. 13, 2). ಅದುದು ಅನಿತದೊಳೆ ಅಸ್ತಮಯಸಮಯಂ (J. 17, 20). ಅನಿತದಿನ್ದ (= ಅನಿತದೊಳೆ, Bp. 44, 18. 19). (See also Kāvy. I, 4, 33-38). = ಅನಿತನೆಯ. ಅನಿತು-ಅನೆಯ (Śmd. 243). Amounting to that much. — ಅನಿತನೆಯಂ. -ಅಂ 3. (243). A man of so much (power, influence, rank, etc. as that or those). — ಅನಿತು. ಅನಿತು - ಉ 9. = ಅನಿತುಂ. All, the whole (M. ಅತ್ರಯುಂ, T. ಅನ್ಯೆತ್ತುಂ; Tē. ಅನ್ಯು). ಗೌಳತಪಸಿಗಳು ಅನಿತು ಗುಗ್ಗಲವಂ ಮಡಗಲೊಡನೆ (Bp. 44, 19). — ಅನಿತುಂ. ಅನಿತು - ಉಂ 1. All, the whole. ಅನಿತುಮಂ (Acc., Śmd. 73). — ಅನಿಬರ್. Nominative pl. (Śmd. 122. 123). So many persons (as those). ಅಡುವ, ದೀವಿಗೆವಿಡಿವ, ಹರದುಗೆಯ್ತು ಅನಿಬರೊಳಂ ಅಟಿಗಪ್ರತ್ಯಯಮ್ ಒನ್ನವುದು (240). ಕುಮಾರರನ್ ಅರಸಿಯ ರನ್ ಅನಿಬರ (i. e. ಅನಿಬರಂ) ವಚೋರಚನೆಯಲಿ ಮನ್ನಿಸಿದಂ (Bh. 2, 13, 10). ಉತ್ತಮಕೆ ಬದ್ಧ ಅನಿಬರೈರಂ ಸತ್ತರಿಸಿ (J. 18, 39). — ಅನಿಬರು. ಅನಿಬರು (-ರ) - ಉ 9. = ಅನಿಬರುಂ. All persons, all. (T. ಅನ್ಯೆವರುಂ). ಅಸಮಸದ್ಭಟರ್ ಅನಿಬರು, ಓ! ಎನ್ನ, ಉ ಸುರುತ ಇರೆ (Bp. 16, 11). ಅವರ ದನಿಯನ್ ಅರಿಸಿ, ಅನಿಬರಂ (i. e. ಅನಿಬರ-ಅಂ 5) ಕರೆದು (32, 18). ಅರಸನ್ ಅಗಳು ನಾಸನಿ ಬರಂ ಕರಿಸಿ (44, 70). — ಅನಿಬರುಂ. ಅನಿಬರ್-ಉಂ 1. All persons, all. ನೆರೆದ ಅರಸುಗಳನಿಬರುಮಂ (Acc.) ಕಾದಿ ಗೆಲ್ಲನ್ ಒರ್ಪನೆ ಪಾರ್ಥಂ (Śmd. 120). ಅನಿಬರುಮ್ ಒನ್ನವು ತಾಗುವಂ ಫಲ್ಲು ನನೊಳ್! (270). ನೀವನಿಬರುಂ ಹೇಡುವುದು (Bp. 5, 54).

ಅನಿತ್ತು anittu. = ಅನಿತು (Kāvy. I, 4, 37. 38). ಎನಿತ್ತು ಎ ನಿತ್ತು ಅಮೃತಪ್ರತ್ಯನೇತ್ರಿಯಾ ಘನಸ್ತನಂಗಳ್ ಬಳಿಗುಂ ಕಿರಾತೆಯಾ, ಅನಿತ್ತು ಅನಿತ್ತಂ (rep.) ವನದೊಳ್ ವನೇಚರಂ ತನತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾನ್ ಅದ ನ್ ಅನ್ನೆ ಕೀಸುಗುಂ (38; Śmd. 144).

ಅನಿತ್ಯ a-nitya. Not everlasting, transient; unstable; occasional. (Bp. 51, 35; 54, 59).

ಅನಿತ್ಯತೆ a-nityatē. The state of being transient, etc. (Kāivalyapaddhati 3, 15, 1).

ಅನಿನ್ದಿ a-nindya. Unblamable, faultless (Ch. v. 11; Śmd. 130).

ಅನಿಬದ್ಧ a-nibaddha. Not tied down, not bound, unattached, incoherent, unconnected. (Bp. 1, 18).

ಅನಿಬರ್ anibar. See s. ಅನಿತು.

ಅನಿಮಿತ್ತ a-nimitta. Having no adequate occasion, causeless, groundless; groundlessness;—self-will, etc. (ಸ್ವಚ್ಛಿನ್ದ, ಯದೃಚ್ಛೆ, ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ Mr. 452; Bp. 18, 53).

ಅನಿಮಿತ್ಯ a-nimitya. = ಅನಿಮಿತ್ತ. (Bp. 43 sum.; My.).

ಅನಿಮಿಷ a-nimisha. Not winking, looking steadily, vigilant. 2, open as eyes or flowers. 3, not twinkling or

winking (noun). 4, not a moment (ಕಾಲ, ಕಾಲಭೇದ Nn. 148). 5, a god (ಸುವರ್ಣ, ದೇವತೆ 148). 6, a fish (ಯಾದ, ಮೀನು 148). 7, N. of a metrical foot (Āh.). See Prv. 1 ನಿಮಿಷ.

ಅನಿಮಿಷಧ್ವಜ animiṣa-dhvaja. Fish-bannered: Kāma (ಕಾಮ Mr. 22).

ಅನಿಮಿಷಾಲಯ animiṣa-ālaya. The habitation of the gods, heaven (ನಾಕ Mr. 471).

ಅನಿಮಿಷಾಶ್ರಯಮೂರ್ತಿ animiṣa-āśraya-mūrti. Vishnu, etc. (J. 15, 12).

ಅನಿಯತ a-niyata. Not regulated, uncontrolled, not fixed, uncertain, irregular, casual.

ಅನಿಯತಲಿಂಗ a-niyata-linga. = ವಿಶೇಷಾಭೇದಲಿಂಗ. (My.).

ಅನಿಯಮಿತ a-niyamita. Having no rule or law, unfixed, irregular (My.; B. 4, 32).

ಅನಿರ್ಯೋಗ a-niryōga. Non-use, a meaning that is not usual or common; a term having such a meaning (Śmd. 76. 77).

ಅನಿರುದ್ಧ a-niruddha. Unobstructed, ungovernable, self-willed. 2, the son of Kāma (or of Pradyumna). (J. 7, 2; 8, 34).

ಅನಿರ್ಜಿತ a-nirjita. Unconquered, unvanquished (Bp. 22, 51).

ಅನಿಲ anila. Wind or air (ಕಮ್ಮುವಳ, ಗಾಳಿ, ಮಿಗದೇರ, ಎಲರ್, ಎರರ್ Śm. 13; Kk. 16). 2, the deity of wind. 3, a class of deities forty-nine in number. 4, one of the rasas or humors of the body. 5, rheumatism, etc. (ವಾತರೋಗ Āh.). 6, N. of a metrical foot (Āh.).

ಅನಿಲಜ anila-ja. Bhlmasēna (J. 2, 42; 3, 1). 2, Hanumat (18, 6).

ಅನಿಲತನಯ anila-tanaya. = ಅನಿಲ No. 2. (Āh. v. 60). 2, = ಅನಿಲ No. 1.

ಅನಿಲದ್ವಾರ anila-dvāra. A window (Bp. 18, 39).

ಅನಿಲಬಾಂಧವ anila-bāndhava. Fire (Rām. 5, 8, 39).

ಅನಿಲವೇಗ anila-vēga. The velocity of the wind (Bp. 57, 45).

ಅನಿವರ್ತಿ a-nivarti. Not turning back, brave.

ಅನಿವಾರ a-nivāra. Irrestrainable; refractory (Mhr.). 2, excessive (ಬಹಳ Āh.; Mhr.).

ಅನಿವಾರ್ಯ a-nivārya. Not to be warded off, inevitable (My.; Mhr.). 2, calamity (My.; Mhr.).

ಅನಿಶ a-niśa. Nightless; sleepless; uninterrupted, continual. ಅನಿಶಂ, continually.

ಅನಿಷ್ಟ an-iṣṭa. 1. Unwished, undesirable, disagreeable, hated, unfavorable (ಅಕ್ಕಿಗತ, ದ್ವೇಷ್ಯ, etc. Hlā.; ಅಕ್ಕಿಗತ, ಅಪಮೃತ Mr. 238; Śmd. 128). 2, bad luck, misfortune. 3, crime. 4, hostility, hatred (Śmd. 158. 159).

ಅನಿಷ್ಟ an-iṣṭa. 2. Not offered in sacrifice. 2, not honoured with a sacrifice.

ಅನಿಷ್ಟಪುಷ್ಟಿ anisṭa-puṣṭi. A bad breed (Bp. 40, 58).

ಅನಿಷ್ಟಾರ್ಥ anisṭa-artha. A disagreeable object or thing or meaning (Kāv. II, 1, A, 16-19).

ಅನಿಸು anisu. 1. = ಅನಿಸು. etc. (My.). ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಏನಾಗ ಬೇಕಾದೆ ಎನ್ನು, ಸಹ ಒಪ್ಪು ಬೇಕೆ ನಮಗೆ ಅನಿಸಿತು (B. 4, 60). ಮುಂದೆ ಕಿಡ್ಡಿನ ಬೇ ಅನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (2, 41).

ಅನಿಸು anisu. 2. = ಅನಿಸು, etc. (My.).

ಅನಿಕ anika. The face. 2, the front. 3, a point, an edge.

4, an army, a host. 5, array, march. 6, war, combat. 7, ದೃಷ್ಟಿ.

ಅನಿಕಸ್ಥ anika-sṭha. A warrior or combatant. 2, a general (ಚಮೂವತಿ, ದಕ್ಷಿಣಾಧ Mr. 269). 3, a royal guard, a sentinel. 4, the trainer of an elephant, an elephant driver. 5, a large military drum. 6, a mark, a signal. ಅನಿಕೇನ anikini. An army, a host. 2, one-tenth of an akshauhini.

ಅನೀತಿ a-nīti. Impropropriety, immorality, injustice (My.; B. 1, 8; ಅನಯ G.). 2, impolicy, indiscretion.

ಅನೀನು anīnu. The reins of a bridle (ವಸು Āh.; Mhr., H.).

ಅನಿಷ್ಟಿತ an-ipsita. Undesired; that is undesired (Śmd. 158).

ಅನೀಶ an-īśa. One who is not īśa or Śiva (Bp. 54, 27).

2, one who has not a superior, paramount. 3, one who has no protector, powerless.

ಅನು anu. 1. (Śmd. 59. 392). = (ಅನಿ 2), ಅನವ, ಅನುವ, (ಅನ್ವ). Fitness; propriety; nicety, loveliness, that is pleasing, charming or beautiful.

(ಚೇಕ್ಕಳೆ, ಚೇಕ್ಕ, ರಯ್ಯ, ಲೇಸು, ಹಸ, ಗಟ್ಟಿ, ಎಡ್ಡ, ಮನೋಹರ Śm. 55; ಹಸ, ಲೇಸು, ಚೇಕ್ಕ, ಅಣಿ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; ಅಣಿ, ಎಡ್ಡ, ಲೇಸು, etc., ಮನೋಹರ Śa.; My.; Tē. ಅನುವ; Tu. ಅನುತನ, fitness; ಅನಿ, to touch). ಈ ಅನುವನ್ ಅನ್ ಒಳ್ಳೆನ್ ಒಳ್ಳೆನು (Bp. 20, 32). ಮದ್ದುರುವಿನ ಸಮಕ್ಷದ ಪಟ್ಟಿಮಂಡದೊಳ್ ಅನುವಿನಲಿ (at ease) ಕುಳ್ಳಿದೊಡನು (39, 43). ಮನುಷ್ಯಸುಖಾಮೃತತರನಿಧಿಯೊಳ್ ಒರಾದಿಸುತ್ತ ಇರುವರ್ವ ಅನುವಿನ ಇರವ ಹೇದೊಡೆ (41, 18). ಇನಿದ ಪಾಯಸದೊಳಗೆ ಫೃತವ ಒಕ್ಕ ಅನುವು ಇದು ಆಯಿತು (43, 71). ತಾ ಕಾರಾಗೃಹದೊಳಿವನವರುಮಡನಾ ಅನುವ ನೋಳು ಪೇಯಿತಮ್ ಇಹ. ಫಣಮಹತ್ತರ ಎನಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿತು (43, 74).

ಅನುವನ್ ಅಡಿಯದೆ (45, 14). 2, worth, merit. ಪರಮನ್ (Śiva) ಅಡಿಯ ಬಸವನ ಅನುವಂ (1, 80). ಇದಂ ಬಸವನು ಕುಮಾರಸಳೇಶ್ವರನೇ ಬಲ್ಲನು ಧಾರಣೀವಲಯದೊಳ್ ಎಸೆವ ನಿಮ್ಮ ಅನುವಿನ ಇರವಂ (61, 72). 3, readiness, see ಅನುವಾಗು.

4, success. ಎಮ್ಮ ಕಾಯಕದ ಅನುವಿನಂ ಪದವ ಇನಿತು ಧನಮ್ ಇದೆ (29, 80). 5, the proper or correct way (of doing a thing). ಬಲ್ಲರ್ ಅಗಲೆ ಕಾಯಕದ ಅನುಗಣನ್ ಎಲ್ಲಮಂ (40, 89). 6, a scheme, a device, an artifice.

ಮುಚ್ಚಿಕೆಯ ಅನುವನ್ ಅಡಿದು ಆ ಪ್ರಾಣವಂ ಮುತ್ತ ಎನ್ನು ಕೊಡ ಬಹುದು? (36, 56). (ಪರಿ) ಅನುವಿನಂ ಕಟ್ಟಿ ಬರಿಯಂ (57, 28). ಇನಿತು ಚಿನ್ನಿಸಲ್ ಏಕೆ? ಕಾರವಜನ, ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ತಾನ್ ಒಪ್ಪು ಅನುವ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡುವೆನು (Bh. 1, 8, 32). 7, proper room, accommodation (C.; see ಅನವ).

8, a combination of circumstances, a good or bad occurrence or circumstance (that may become an obstacle or cause straits, C.). ನೀವು ಅಡಿದಿರ್ ಈ ಅನುವನ್ ಇದೆ (Bp. 48, 28). ಕುಲಹೀನರಂ ತಾವು ಮನಸು ಹೇಸದೆ ಕೂಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಇವ್ವ ಅನುವ ನೋಡಾ! (57, 8). 9, profit, use. ಮಕ್ಕಳಿರಾ, ಬಟ್ಟರ ಸಮ್ಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಅನುವಾಗಾಗಿ ಅವರ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿನ್ನ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು ಅನ್ಯಾಯವೆನ್ನು, ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದಂ! (B. 2, 93).

10, opportunity, leisure, time (C.).—See J. 4, 6; 7, 42; 25, 30. — ಅನುಗೂಡು. -ಕೂಡು. To join closely (v. i.); to meddle with. ಕೇಡು ತಪ್ಪದು ವೇಶಿಯರೊಳ್ ಅನುಗೂಡಿದವರಿಗೆ (Bp. 40, 74). ಹಸಿದು ಇದೊಡೆ ಎನಗೆ ಅನುಗೂಡಿ, ಕರೆದು, ಆರೋಗಣಿಗೆ ನೀಡು! ಎಮ್ಮನ್ ಅವೈಯನು (47, 39; see also 43, 6). — ಅನುಗೂಡಿಸು. —ಕೆಡಿಸು. To spoil the proper state, etc. (My.). — ಅನುಗಿದು. -ಕೆಡು. The proper state or beauty to be spoiled:

to fall into a miserable state; to leave the correct path (My.). ಗಟ್ಟಿದೊಳ ಬಿಟ್ಟುಂಗಳೊಳಗೆ ಅನುಗಟ್ಟು ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆಡೆ ಅಂಜಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಇಹುದೇ? (Bp. 18, 15). ಮುಟ್ಟುರು ಎನ್ನುಂ ಮಾಂಸವಂ, ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡರು ಭಕ್ತರ, ಇದನ್ ಅನುಗಟ್ಟು ತಾಮ್ ಇಕ್ಕುವರೆ? (25, 24). — ಅನುಗಯ್. To make ready; to adjust; to make up one's mind; to be propense. ಇಲಿಯ ಹಿಡಿಯಲು ಅನುಗಯ್ ಬಿಕ್ಕು (ಜಾಹಕ, ಮಣ್ಣಿಲಿ, etc. Hlā.). ಇಲಿಯ ತಿನಲ್ ಅನುಗಯ್ ಬಿಕ್ಕು (ಜಾಹಕ, etc. Mr. 164). (ವಾಡ್ಯಮಮ್) ಅಡಲ್ ಅನುಗಯ್ ಪದಹತಿ (ಚಳ್ಳಕಾರ Mr. 81). ಆ ತರುಣಿ ತಾನ್ ಅದಂ ತಿದ್ದಲ್ ಅನುಗಯ್ಳು (J. 30, 28). — ಅನುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become fit, etc. (ಯೋಗ್ಯನಾ ಗು Çb.). — ಅನುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To make ready; to prepare, to get up; to cause to join fitly, to place appropriately; to adapt to the purpose; to cause one's self to be ready or fit; to be becoming. ಕೇಳಿಕೆಗಳನ್ ಅನುಗೊಳಿಸಿ (Bp. 37, 2). ಬೆರಳಂ ಕಬಿಯ ಕೆಳಗೆ ಅನುಗೊಳಿಸಲ್ (40, 20). ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಕ್ಕೆ ಅನುಗೊಳಿಸಲ್ ಏಕೆ? (43, 63). ಉಸುರನುಗೊಳಿಸು ತಂ ಕಣ್ಣಿಡಿದು (47, 59). ಗುರುವಧಿಕಾರುಣ್ಯಘನತರಾವಿರಲವ್ರ ಸಾದಮನ್ ಅನುಗೊಳಿಸಲ್ (49, 85). ಅನುಗೊಳಿಸಿ ನಾಗಮ್ ಆ ಸೀಸವತ್ತಂ ಸೀಸಮ್ ಎನಿಕು (Mr. 100). ಶಿವಾಂಘ್ರಿಯುಗಲಮನ್ ಎರ್ಡೆಯೊಳ್ ಅನುಗೊಳಿಸಿ, ನಮಿಸಿ (Rāv. 14, after 28). — ಅನು ತನು. reit. = ಅನು 8. (8. Mhr.). Cf. ಅನುವೃತನುವು. — ಅನುವ ದ್. -ಅದ್. = ಅನುಗಡು. (Bp. 17, 13). — ಅನುವಾಗು. -ಅಗು. To become or be ready; to be fit or nice; to join (v. i.), to enter; an occasion to happen. ಆಯುಧವನ್ ಒನ್ನಂ ಪಿಡಿದು, ತಾನ್ ಇರ್ಡನ್ ಅನುವಾಗಿ (Bp. 13, 14). ನೆರೆಯಲ್ ಅನುವಾದ ಅಬಲೆಯನ್ ಓಸರಿಸಿ (42, 32; see also 45, 49). ನೇವಳವನ್ ಅನುಸನ್ನಿಸಿದಲ್ ಅನುವಾಗಿ (4, 37). ತೊತ್ತುಗೆಲಸವ ಗೆಯ್ಯಲ್ ಅನುವಾಯಿತ್ತು (21, 7). ಸೌಂದರಿಯ ವತನ್ ಅಗಿ, ನವ್ವಿ ಅಥವನೊಳ್ ಅನುವಾದ (31, 22). See also 35, 29, 31; J. 4, 66; 8, 24; 11, 26; 12, 50; 17, 30. 44. 45; 23, 22; 31, 67; 32, 56.

ಅನು anu. 2. = ಅಂ 1, of which it is a later and common form, e. g. ಕೊಲಿಸಿದನು (Bp. 25, 23); ಸಲಿಸಿದನು (58, 30); ಇದ್ದನು (B. 1, 1). See ನು 1.

ಅನು anu. 3. = ಅಂ 3, of which it is a later and common form, e. g. ಕಿಂಕರನು (Bp. 31, 7); ಆತನು (B. 1, 1). See ನು 2.

ಅನು anu. 4. = ಅಂ 4, of which it is a later and common form, e. g. ಅಭಿಷಕ್ತನನು (Bp. 39, 52); ವಾಯನನನು, ಧಾರ್ಯನನು (8, 53); ರಸಾಯನಗಳನು (8, 43).

ಅನು anu. 5. = ಅನ್ 1, etc. To say, e. g. ಅನುತಾನೆ, ಅನುತದೆ (C.). See ಅನ್ನದೆ, ಅನುತನೆ, ಅನುತರೆ, ಅನುತೇ, ಅನ್ನಿ, ಅನ್ನೀರಿ, ಅನ್ನೇವೆ.

ಅನು anu. After in space, rank or time. 2, along, lengthwise, on. 3, with, together with. 4, severally, each by each, orderly. 5, after, towards. 6, in accordance with, agreeably to, like. 7, according to.

ಅನುಕ anuka. Longing after, desirous; libidinous. 2, = ಅನುಗ No 5, a husband (ಧವ, etc., ಗಣ್ಡ Mr. 307).

ಅನುಕಮೈ anu-kampē. Sympathy, compassion, tenderness. **ಅನುಕರ anu-kara.** Imitating; — an assistant. 2, a kind of vessel (ಗರ್ಜಕ, ಗುಣ್ಣಿವಟ್ಟಲ್ Mr. 212).

ಅನುಕರಣ anu-karapa. Imitation, following an example (Śmd. 22. 230; Kāv. I, 1a, 22-27). 2, resemblance, similarity. 3, = ಅನುಕರಣವದ (Śmd. 35, Kāv. II, 1, A, 29). See ಅನುಕೃತಿ; ಅಭಿನಯಿಸು.

ಅನುಕರಣವದ anukarapa-pada. An imitative word or sound (Śmd. 228 Cm.; 388).

ಅನುಕರಣಶಬ್ದ anukarapa-śabda. = ಅನುಕರಣವದ. (Śmd. 22 Cm.).

ಅನುಕರಣ anu-karapi. Mimicry, dramatic action (? ನಯ Mr. 79; cf. ಅಭಿನಯ).

ಅನುಕರಣ anu-karapē. = ಅನುಕರಣ (Śmd. 73).

ಅನುಕರಿಸು anu-karisu. To imitate, to equal (Śmd. 176; Kāv. III, 2, B, 56; Bp. 4, 26; 13, 21; 42, 24; 45, 15; J. 25, 30). 2, to admit, to accept. ಅನುಕರಿಸಲ್ (ಅಂಗೀಕರಿಸು ವಲ್ Śmd. 71, o. r. ಅನುಕರಿಸುವಲ್). 3, to put in one line, to join (Śmd. 67). 4, to make ready: to put on (as ornament, ornaments, J. 4, 6; 11, 41). 5, to make one's self ready for, to assent (J. 16, 13).

ಅನುಕರಣ anu-karsha. Attraction, drawing. 2, including a precedent in a subsequent rule. 3, the bottom or the axle-tree of a carriage.

ಅನುಕಲ್ಪ anu-kalpa. A secondary injunction, permission to adopt an alternative or substitute.

ಅನುಕಾಮಾನ anu-kāmina. One who acts as he pleases.

ಅನುಕಾರ anu-kāra. Imitation, resemblance.

ಅನುಕಾಲ anu-kāla. Opportune, occasional. (My.).

ಅನುಕೀರ್ತನೆ anu-kīrtanē. The act of proclaiming or publishing (Bp. 38, 69).

ಅನುಕೂಲ anu-kūla. Following the bank. 2, conformable to, in accordance with (Śmd. 238. 239); suitability of circumstances, etc. 3, according to the current, favourable, agreeable, friendly (Śmd. 7); favour, kindness; support, help (My.). Feminine ಅನುಕೂಲೆ (J. 10, 23; 11, 15).

ಅನುಕೂಲತೆ anu-kūlatē. Concord; good-will, favour; conformity; consent; prosperity; suitability of circumstances, convenience, etc. (B. 4, 59. 87; My.).

ಅನುಕೂಲಿಸು anu-kūlisu. To be favourable; to be friendly; to help (B. 4, 161; 5, 53. 156); to turn out successful (My.).

ಅನುಕೃತಿ anu-kṛiti. = ಅನುಕರಣ. (Śmd. 22. 72. 230; Kāv. I, 3, 89-97). 2, a copy. 3, compliance.

ಅನುಕೃತಿಸದ anukṛiti-pada. = ಅನುಕರಣವದ. (Śmd. 228. 388).

ಅನುಕೃತಿಸ್ವರ anukṛiti-svara. The vowel at the end of an imitative word (Śmd. 64. 65). 2, an imitative sound or word (My.).

ಅನುಕ್ತ anukta. Unuttered, unsaid (e. g. by the author of a book, Śmd. 149. 299).

ಅನುಕ್ರಮ anu-krama. Succession, arrangement, order, method. See Mr. s. ಅನುಗತಿ. ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ, in due order (My.).

ಅನುಕ್ರಮಣ anu-kramana. Proceeding methodically or in order; following. (My.).

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ anu-kramanikē. A table or chapter of contents (B. I, I); a preface (My.).

ಅನುಕ್ರೋಶ anu-kṛōśa. Compassion, tenderness.

ಅನುಗ anu-ga. Going after, following. 2, corresponding with, adapted to. 3, a companion. 4, a follower, a servant (ನೇವಳ, ಅನುಚರ, etc., ಓಲೆಕಾಡಿ Mr. 266). 5, a lover, a husband (cf. ಅನುಕ).

ಅನುಗತ anu-gata. Gone after, followed; following; corresponding; a follower; attached or devoted to (Çb. v. 6; Kāv. III, 3, B, 148; V, 939; Śmd. 194. 259).

ಅನುಗತವ್ಯಾ anugata-prāsa. A kind of alliteration (Čh.).
 ಅನುಗತಿ anu-gati. Succession, order, method (ಅನುಕ್ರಮ, etc., ಪರಿವಿಡಿ Mr. 441).
 ಅನುಗತಿಕ anu-gatika. Following; a follower. See ಗತಾನುಗತ.
 ಅನುಗಮ anu-gama. Following (Kāvy. III, 3, B, 171).
 ಅನುಗಮನ anu-gamana. Going after, following. (My.). 2, postoration of a widow.
 ಅನುಗಮಿ anu-gāmi. Following; a follower; a companion. (My.).
 ಅನುಗುಣ anu-guna. Having similar qualities; congenial with. 2, according or suitable to (Śmd. 47; Kāvy. III, 3, B, 99).
 ಅನುಗುಣತ್ವ anu-guṇatva. The condition of having similar qualities, etc. (My.).
 ಅನುಗ್ರಹ anu-graha. Conferring benefits, favour, kindness. 2, promoting or furthering a good object. 3, aid, assistance. See Bp. 53, 2; 54, 86.
 ಅನುಗ್ರಹಿಸು anu-grahisu. To treat with kindness (My.); — to show favour (My.); — to grant (as a request, J. 4, 65; 8, 44); — graciously to confer or vouchsafe (Bp. 56, 45).
 ಅನುಚರ anu-čara. Following, attending. 2, a companion, a follower, a servant.
 ಅನುಚಿತ an-u-čita. Improper, wrong; unusual, strange; unqualified. (Kāvy. IV, 1, 11; Bp. 27, 24; 28, 27; ಅಮೋಘ G.).
 ಅನುಚಿತಾನ್ವಯ anu-čita-anvaya. An improper anvaya (Kāvy. II, 2, B, 4).
 ಅನುಚಿತೆ an-u-čitē. An improper female (Bp. 40, 53).
 ಅನುಚ್ಛಿಷ್ಟ an-u-čchishṭa. Not rejected, pure; righteous.
 ಅನುಜ anu-ja. Born after. 2, a younger brother.
 ಅನುಜಾತ anu-jāta. = ಅನುಜ. (Čb.; My.).
 ಅನುಜಾತೆ anu-jātē. = ಅನುಜೆ. (My.).
 ಅನುಜೀವಿ anu-jīvi. Living by or upon (others). 2, a dependent, a follower.
 ಅನುಜೆ anu-jē. A younger sister (Bp. 4, 49; ತಂಹಿ G.; My.).
 ಅನುಜ್ಞೆ anu-jñē. Assent, permission. 2, leave to depart. 3, an order or command.
 ಅನುತರ್ಷ anu-tarsha. Thirst; wish, desire. 2, a vessel from which spirituous liquor is drunk.
 ಅನುತರ್ಷಣ anu-tarshana. A vessel from which spirituous liquor is drunk.
 ಅನುತಾಪ anu-tāpa. Repentance. 2, heat; — sorrow, compassion (Bp. 18, 79; My.). — ಅನುತಾಪಗೋಚರ. — ಗೋಚರ. (ಆರ್ಕ Si. 398).
 ಅನುತಾಪಿ anu-tāpi. Penitent, regretting; — compassionate (My.).
 ಅನುತ್ಕಟ an-utkaṭa. Not much. 2, contraction, abridgment (ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ, ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಸಮಾಹಾರ, ಹವಣಿಸಲ್ Mr. 446).
 ಅನುತ್ತಮ an-uttama. Unsurpassed (in height), best, excellent. 2, not the best (My.).
 ಅನುತ್ತರ an-uttara. Than which there is no higher, chief, best, excellent. 2, being not the upper, low, inferior, base. 3, not the North, South, Southern. 4, without a reply, silent. 5, a bad or evasive reply. 6, derring no reply, talking nonsense. 7, fixed, firm.

ಅನುದಾತ್ತ an-udātta. Not raised, not elevated, not pronounced with the udātta accent, grave (Bp. 55, 51).
 ಅನುದಿನ anu-dina. Every day; daily (My.; B. 4, 172; Bp. 1, 37; 3, 65; 24, 2; 25, 38; 30, 7; etc.).
 ಅನುದೇಶ anu-dēśa. A rule or injunction, especially one that points back to a previous rule (Kāvy. II, 2, B, 16).
 ಅನುಧಾವನ anu-dhāvana. Running after, chasing, pursuing. See ಅಟ್ಟು, ಅಡಿಯಟ್ಟು, ಎದ್ದಿಟ್ಟು, ತಗುಳ್, ಬೆಂಗೊಳ್.
 ಅನುನಯ anu-naya. Bringing near; — salutation, obeisance, courtesy, civility, friendly or lovely behaviour (ಶ್ಲೋಕ Nn. 167; Mr. 479). 2, humble entreaty or supplication, reverential deportment; coaxing (ಘನವಿಶ್ವೇಷ, ಬಹಳವೇಷ ಎಲ್ಲದಾದು 167). 3, regulation of conduct, discipline, tuition. See ಮೊಗವುಡೆ, ಬೋಳಯಿಸು, ಬೋಳಯಿಸು.
 ಅನುನಯಿಸು anu-nayisu. To bring near (Bp. 34, 19); etc.
 ಅನುನಾಸಿಕ anu-nāsika. Nasal; a nasal letter (Śmd. 23, 24; Kāvy. I, 1a, 17-21).
 ಅನುಪತ್ಯ anupatya. Absence of the means of subsistence (C.; Mhr. ಅನುಪತ್ಯ).
 ಅನುಪದ anu-pada. Following closely (ಅನ್ವಂಗ, ಅನ್ವಕ್ಷ, ಬೆ ಮ್ಪುಡಿ Mr. 445). ಅನುಪದ, step by step; word for word. 2, on the heels of, close behind or after.
 ಅನುಪದಿ anu-padi. Searching after; a searcher, an inquirer.
 ಅನುಪದೇನ anupadina. = ಅನುಪದೇನಿ. (ಪಾದುಕ, ಪಾವಿಗೆ Mr. 205, o. r. ಪಾವಿಗೆ).
 ಅನುಪದೇನೆ anupadine. A shoe, especially a kind of wooden shoe (ಪಾವಿಗೆ Hlā.).
 ಅನುಪಪತ್ತಿ an-upapatti. Non-accomplishment, failure; — insufficiency of means. (My.).
 ಅನುಪಪನ್ನ an-upapanna. Non-accomplished, uneffected. 2, unproved. 3, deficient in means (My.).
 ಅನುಪಮ an-upama. Incomparable, matchless; excellent, best (Čh. v. 60; Bp. 1, 37; 39, 9; 51, 57; 54, 28; Mr. 480).
 ಅನುಪಮತ an-upamita. Uncompared, matchless (Bp. 37, 69).
 ಅನುಪಮೆ an-upamē. A matchless female (G.). 2, the female elephant of the south-east or of the north-east.
 ಅನುಪಲಬ್ಧಿ an-upalabdhī. Non-perception, non-recognition. (R.).
 ಅನುಪಲ್ಲವಿ anu-pallavi. The response in a chorus (My.; Tē.).
 ಅನುಪಾತ್ಯ an-upātyaya. Absence of neglect, following the appointed order.
 ಅನುಪಾನ anu-pāna. A fluid vehicle in medicine; drink taken with or after medicine (My.; B, 3, 28).
 ಅನುಪಾಲಿ anu-pāla. Preserving, keeping up, maintaining (Bp. 21, 2; 33, 3).
 ಅನುಪಾಲಕ anu-pālaka. = ಅನುಪಾಲ. (Bp. 22, 1; 28, 2; 30, 2).
 ಅನುಪಾಲನ anu-pālana. = ಅನುಪಾಲ. (Bp. 21, 3).
 ಅನುಪೂರ್ವ anu-pūrva. = ಅನುಪೂರ್ವ. (My.).
 ಅನುಪೂರ್ವಕ anu-pūrvaka. Regular, orderly; according to (Bp. 27, 11).
 ಅನುಪ್ರಯುಜ್ಯ anu-prayujya. Employable (Śmd. 300 Cm.).
 ಅನುಪ್ರಾಸ anu-prāsa. Alliteration (Kāvy. III, 2, B, 2, 33-55). 2, a kind of alliteration (Čh.). See ಅನ್ವಾನುಪ್ರಾಸ.
 ಅನುಪ್ಪವ anu-plava. A follower, a companion.
 ಅನುಬದ್ಧ anu-baddha. Bound to, connected with, related to, belonging to (Bp. 34, 1; 38, 2).

ಅನುಬಂಧ anu-bandha. Binding, connection, juncton. 2, an uninterrupted series. 3, consequence, result. 4, motive or cause of an action. 5, a consonant that occurs in combination with a certain other one (Śmd. 25. 26). 6, an indicatory letter or syllable, marking some peculiarity in the inflection of the word to which it is attached. 7, a child or pupil who imitates an example set by the parent or preceptor. 8, commencement. 9, anything small or little.

ಅನುಬಂಧ ಕ್ರಿಯೆ anubandha-kriyē. An auxiliary verb (as ಕೊಳ್ಳು in ಕೊಳ್ಳಿಕೊಳ್ಳು, My.).

ಅನುಬಂಧಿ anu-bandhi. Connected with; having in its train or as a consequence. See ಪುಷ್ಕಾನುಬಂಧಿ s. ಪುಷ್ಕಾಂಗಿಯ.

ಅನುಬಿಂಬು anu-bimba. A reflection, a reflected image (My.).

ಅನುಬಿಂಬಿಸು anu-bimbisu. To be reflected or mirrored (My.).

ಅನುಬೋಧ anu-bōdha. Reviving the scent of a faded perfume. 2, an after-thought.

ಅನುಭವ anu-bhava. Knowledge derived from personal observation or experiment, experience; apprehension, notion, understanding. 2, fruition; possession and use of. See B. 4, 222; 5, 179; Bp. 36, 41; 40, 81; 61, 75.

ಅನುಭವಭವ anubhava-bhava. Produced or born from anubhava (Kāvy. IV, 2, 18).

ಅನುಭವಿ anubhavi. One who knows or enjoys (Bp. 4, 9; 11, 13); one who has experience or knowledge (see s. ತನಿ ಸುಖ).

ಅನುಭವಿಸು anu-bhavisu. To experience: to enjoy, to partake of something pleasant (Bp. 24, 32; 28, 7; 30, 5; 31, 6; 43, 63; 56, 11; 61, 22); to undergo, to suffer (Bp. 54, 13; 60, 90).

ಅನುಭವಿಸುವಿಕೆ anubhavisuvikē. Experiencing (ಉಪಲಬ್ಧ, ಅನುಭವ Si. 397).

ಅನುಭಾವ anu-bhāva. A sign or indication of a feeling (bhāva) by look or gesture (Kāvy. IV, 2, 18. 19). 2, dignity, authority, consequence. 3, firm opinion, ascertainment, good resolution, belief.

ಅನುಭಾವಿ anu-bhāvi. Perceiving, knowing; attempting, full of effort (Bp. 7, 3; 12, 55).

ಅನುಭೂತಿ anu-bhūti. Perception, apprehension. 2, knowledge from any source but memory. 3, dignity. See ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ.

ಅನುಭೋಕ್ತೃ anu-bhōktrī. One who enjoys or suffers. (My.; see ಫಲಾನುಭೋಕ್ತೃ).

ಅನುಭೋಕ್ತೃವ್ಯ anu-bhōktavya. To be enjoyed or suffered; that is to be enjoyed or suffered (Bp. 3, 22).

ಅನುಭೋಗ anu-bhōga. Enjoyment (Bp. 46, 20). 2, experience, undergoing, suffering.

ಅನುಭೋಗಿ anu-bhōgi. One who enjoys, experiences, or undergoes.

ಅನುಭೋಗಿಸು anu-bhōgisu. To enjoy (Bp. 33, 12; 58, 26; B. 2, 20; 3, 33). 2, to experience, to undergo, to suffer (Bp. 34, 12; B. 3, 97; 5, 69).

ಅನುಮತ anu-mata. Approved, assented to; permitted, allowed. 2, agreeable, pleasant; beloved. 3, being of one opinion. 4, assent, permission, approbation (Čh. v. 218; Śmd. 394; Bp. 4, 2; 43, 69; 60, 59). See ಎಮ್ಮುಕೆಯ, ದೋಷನು.

ಅನುಮತಿ anu-mati. Assent, permission, approbation (Kāvy. III, 3, B. 3. 30-34; Bp. 30, 9). 2, the fifteenth day of the moon's age, on which it rises one digit less than full (ಚಂದ್ರಂ ಕುಂದಿದ ಹುಣ್ಣಿವೆ Hlā.; ಇನ್ನು ಕುಂದಿದ ಪೌರ್ಣಮಿ Mr. 69). 3, N. of a goddess.

ಅನುಮತಿಸು anu-matisu. To assent, to agree, to comply with (Bp. 24, 31; 40, 7. 23; 50, 51. 73). 2, to make (one) assent, to persuade to (5, 19).

ಅನುಮಂತ anumanta. = ಹನುಮನ. (C.).

ಅನುಮಾನ anu-māna. = ಅನ್ವಾನ. The act of inferring or drawing a conclusion from given premises; inference. 2, reasoning; reflection, hesitation, doubt (ಊಹ, ತರ್ಕ Mr. 10; Śmd. 395; Bp. 18, 73; 19, 24; 41, 11; 50, 21). — ಅನುಮಾನವು. -ಉದ'. To abandon one's hesitation or doubt (Bp. 61, 14).

ಅನುಮಾನಿಸು anu-mānisu. To reflect, to hesitate, to doubt (Bp. 1, 15; My.; B. 5, 130).

ಅನುಮಾನೋಕ್ತಿ anumāna-ukti. Reasoning, logic.

ಅನುಮಿತಿ anu-miti. Inference, conclusion from given premises. (My.).

ಅನುಮಿಷ್ಣು anu-miṣha. N. of a man (Bp. 4, 13). — ಅನುಮಿಷ್ಣು. N. of a man (58, 4).

ಅನುಮೇಯ anu-mēya. Inferable.

ಅನುಮೇಯಿಸು anumēyisu. To infer (My.; Si. 385).

ಅನುಮೋದ anu-mōda. A subsequent pleasure, the feeling of pleasure from sympathy;—assent, acceptance (My.).

ಅನುಮೋದನ anu-mōdana. Causing pleasure, applauding. 2, assent, acceptance. 3, sympathetic joy. See ನಮಿಸು.

ಅನುಮೋದಿಸು anu-mōdisu. To feel sympathetic joy. 2, to allow with pleasure, to assent (My.).

ಅನುಯಾಯಿ anu-yāyi. Going after; a follower (B. 5, 175). See ಮುಖ್ಯಾನುಯಾಯಿ.

ಅನುಯೋಗ anu-yōga. A question. 2, examination, asking. 3, censure, reproof. 4, spiritual union.

ಅನುಯೋಜನ anu-yōjana. A question; questioning, examining. 2, joining to, attaching (My.).

ಅನುಯೋಜಿಸು anu-yōjisu. To join to, to attach (My.).

ಅನುರಕ್ತ anu-rakta. Fond of, attached or devoted to, pleased; beloved (Bp. 39, 68).

ಅನುರಕ್ತಿ anu-rakti. Affection, attachment, love, devotion (Bp. 44, 65; 47, 56; 58, 14; 61, 41).

ಅನುರಕ್ತಿಸು anuraktisu. To feel affection, to love, etc. (Bp. 49, 34).

ಅನುರಾಗ anu-rāga. Redness. 2, affection, love, good will, devotion (ರಕ್ತ Mr. 518; Čh. v. 227). — ಅನುರಾಗವೆತ್ತು. -ಂ-ವೆತ್ತು. Affection, etc. to spring up, to become affectionate, etc. (Bp. 31, 31).

ಅನುರಾಗಜ anurāga-ja. Arising from affection, consent, or satisfaction.

ಅನುರಾಗಿ anu-rāgi. Impassioned, attached, full of affection, enamoured (Bp. 7, 5); — causing love. See ರೋಮಾಂಶ ಪ್ರಾಸರಾಗಿ.

ಅನುರಾಗಿಸು anu-rāgisu. To be or become full of affection, good will, devotion, or joy (Bp. 4, 57; 21, 46; 28, 68; 32, 31; 33, 15; 53, 66; 55, 47; 59, 22).

ಅನುರಾಧೆ anu-rādhē. = ಅನರಾಧೆ. The seventeenth nakshatra or lunar mansion. (My.).

ಅನುರೂಪ *anu-rūpa*. Following the form, corresponding, adapted to, agreeable to, according to (Śmd. 149. 370; Si. 67); conformity. See ಅರ್ಥಾನುರೂಪ, ಅಕ್ಷಾನುರೂಪ, ಗುಣಾನುರೂಪ.

ಅನುರೋಧ *anu-rōdha*. Obliging another or fulfilling his wishes, obligingness, compliance; conformity. 2, reference or bearing of a rule.

ಅನುಲಾಪ *anu-lāpa*. Repetition of what has been said, tautology.

ಅನುಲಾಪಿಸು *anu-lāpīsu*. To repeat over and over the same word or words (My.).

ಅನುಲಾಪಿಸು *anu-lāsi*. Dancing (according to), rejoicing. See ಮೇಘನಾದಾನುರಾಸು.

ಅನುಲೇಪನ *anu-lēpana*. ಅನುಲೇಪನೆ. Anointing (the body). 2, unguent, ointment (ಗೋಮುಖ Nn. 20).

ಅನುಲೇಪಿಸು *anu-lēpīsu*. To smear to or on (Bp. 4, 35; 19, 70; 46, 61; ಹತ್ತು G.).

ಅನುಲೋಮ *anu-lōma*. With the hair or grain, in a natural direction, regular, successive (Śmd. 14).

ಅನುಲೋಮವಿಲೋಮ *anulōma-vilōma*. In the usual order and out of the usual order (Śmd. 14 Cm.);—alternate (Īh. v. 238).

ಅನುವರ *anu-vara*. Selecting; making (anything) one's special aim (J. 4, 71; 11, 6; 25, 30).

ಅನುವರಿಸು *anu-varīsu*. To choose for one's self, to receive with favour (J. 24, 55).

ಅನುವರ್ತನ *anu-varṭana*. Following, attending. 2, compliance, obedience (Bp. 39, 42). 3, concurring, admitting. 4, obliging or serving another. 5, consequence, result. 6, continuance. 7, supplying from a previous rule. See ಒಮ್ಮು.

ಅನುವರ್ತನೆ *anu-varṭanē*. = ಅನುವರ್ತನ. Supplying from a previous rule (Śmd. 79. 85. 151. 183 Cm.).

ಅನುವರ್ತಿ *anu-varṭi*. Following; compliant, obedient, resembling. (J. 15, 6).

ಅನುವರ್ತಿಸು *anu-varṭīsu*. To supply from a previous rule (Śmd. 299). 2, to refer or apply to through a series (Si. 64). 3, to go after, to follow. ಸತ್ಪುರುಷರನ್ನು, ಅಥವಾ ಸಮೀಪಿಯನ್ನು, ಅನುವರ್ತಿಸ ಬೇಕು (My.).

ಅನುವಾಕ *anu-vāka*. Saying after, recital, reading. 2, a section, a chapter.

ಅನುವಾದ *anu-vāda*. Saying after or again, explanatory repetition or reiteration with corroboration or illustration: confirmation; trying to establish by reasoning (My.); rumour; slander. See Kāvya. II, 1, A, 29.

ಅನುವಾದಿಸು *anu-vādīsu*. To argue, to reason (My.).

ಅನುವು *anuvu*. = ಅನು 1. (C.). — ಅನುವತನುವು = ಅನುತನು. (S. Mhr.). 2, preparation, equipping, etc. for setting out (My.);—refreshment, a refreshment (My.).

ಅನುವೃತ್ತಿ *anu-vṛtti*. Acting in conformity with. 2, complying with. 3, reference to what precedes, continued course or influence of a preceding rule or assertion on what follows. 4, reverting to. 5, imitating, doing or acting in like manner: conformity to usage (ಯಾತ್ರೆ; see ಅನುಸರಿಸು). See ಯಥಾರ್ಥಾನುವೃತ್ತಿ.

ಅನುವೇಷಿಸು *anu-vēṣīsu*. To surround (J. 2, 1).

ಅನುವೇಷಣ *anuvēṣa*. = ಅನ್ವಯಿಸು. (ಅನ್ವಯಿಸು, ಅರ್ಥ ಹೇಳು G.).

ಅನುವ್ರಜ್ಯೆ *anu-vrajyē*. Following a departing guest a little distance, as a mark of respect.

ಅನುಶಕ್ತ *anu-śakta*. Able, strong, being gifted with (Bp. 39, 68).

ಅನುಶಕ್ತಿ *anu-śakti*. Ability, power, strength, energy (Bp. 26, 24; 35, 1).

ಅನುಶಯ *anu-śaya*. Close connection (ಸಹಾಯ Nn. 142). 2, the evil result of an act that clings to the soul and causes it to enter other bodies. 3, repentance, regret, mental distress (ಉದ್ವೇಗ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ 142). 4, ancient or intense enmity, wrath (ಮುನಿಸು, ಕೋಪ 142). See ಮುಖಗುಹ. — ಅನುಶಯವು. -ಂ-ವದು. To feel remorse, to repent (ವಿಪ್ರತಿಸಾರ, ಅನುಶಯ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ಅನುತಾಪ Hlā.).

ಅನುಶರ *anu-śara*. A rākshasa, a sort of demon. (R.).

ಅನುಶಾಸನ *anu-śāsana*. Regulating; binding under laws; instruction, direction. See ದರ್ಶನಾನುಶಾಸನ, ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ.

ಅನುಶ್ರುತ *anu-śruta*. Handed down by vedic tradition. 2, perpetual, eternal (ನಿತ್ಯ, ಅಶ್ರು Nn. 132; ಸದಾ, ನಿರಂತರ 137). 3, = ವಾರ್ತ, ಸಮಸ್ತ (137).

ಅನುಷಂಗ *anu-śaṅga*. Close adherence, connexion, association. 2, tenderness, compassion. 3, necessary consequence.

ಅನುಷ್ಠುಪ *anushṭupu*. Tbh. of ಅನುಷ್ಠುಪ್. (Mr. 362).

ಅನುಷ್ಠುಭ್ *anu-stubh*. Following in praise or invocation. 2, speech; Sarasvatī. 3, N. of a type of metres (Īh.).

ಅನುಷ್ಠಾನ *anu-sthāna*. Commencing, undertaking; doing or engaging in any work, performance or practice, business (Śmd. 5. 6). 2, acting in conformity to.

ಅನುಷ್ಠಿತ *anu-sthita*. Done, practised; effected, accomplished; followed, observed; done conformably. (Bp. 46, 64).

ಅನುಷ್ಠಿಸು *anushṭhīsu*. To perform, to practice (Bp. 6, 11; 55, 48. 51; J. 29, 5).

ಅನುಷ್ಣ *an-ushṇa*. Not hot (ಉಷ್ಣವಿಲ್ಲದ G.; My.). 2, apathetic. 3, lazy, sluggish.

ಅನುಸಂಧಾನ *anu-sandhāna*. Investigation, inquiry, searching into. 2, setting in order, arranging, planning. 3, plan, scheme. 4, connecting, congruous or suitable connection (Bp. 8, 26; 41, 11).

ಅನುಸಂಧಿಸು *anu-sandhīsu*. To connect, to join (Īh. v. 292).

ಅನುಸರಣ *anu-sarāṇa*. Going after, following; imitating. 2, conformity to;—consequence of. 3, custom, habit, use.

ಅನುಸರಿಸು *anu-sarīsu*. To do or act in like manner (ಅನು ವೃತ್ತಿ, ಯಾತ್ರೆ Hlā.; ಯಾತ್ರೆ Nn. 159; Mr. 479);—to follow, ನೀಗ ಅನುಸರಿಸಿದ ಕುಮಾರ್ಗವಂ (Bp. 60, 39); —to use. ಕೆಲವು ರ್ ಅದನ್ ಅನುಸರಿಸುವರ್ (Śmd. 71, o. r. ಅಂಗೀಕರಿಸುವರ್).

ಅನುಸರಿಸುವಿಕೆ *anūsarisuvikē*. Conformity to, approbation, propitiousness (ಪ್ರಸಾದ Si. 433).

ಅನುಸಾರ *anu-sāra*. = ಅನುಸರಣ. (Śmd. 346; Si. 67).

ಅನುಸಾರತಃ *anu-sārataḥ*. Conformably to.

ಅನುಸಾರಿ *anu-sāri*. (-ನಿ). Following, acting according to, agreeing to; a follower (Bp. 3, 68; 5, 68; 39, 60).

ಅನುಸಾರಿನಿ *anu-sārīni*. She who is following, etc. (My.). 2, N. of the second string of a lute (My.; Br.).

ಅನುಸಾಲಿನಿ *anu-sālva*. N. of a king (J. 8, 29. 36).

ಅನುಸೋಯೆ *anu-śōyē*. N. (Bp. 52, 25).

ಅನುಸ್ವಾರ್ anu-svāra. After-sound. 2, the nasal sound as represented by a dot or circle. 3, that dot when not representing a nasal sound. See Śmd. 19. 192. 203. 205; Kāvya. I, 2, 12. 13. 31. 32.

ಅನುಹಾರ anu-hāra. Imitation. 2, resemblance.

ಅನುಹಾರ್ಯ anu-hārya. To be imitated. 2, monthly obsequies on the day of the new moon.

ಅನೂಕ anūka. The backbone, the spine. 2, a former state of existence. 3, race, family; a good family (ಸತ್ಕುಲ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಲ Nn. 129). 4, temperament, disposition, character (ತೇಲ, ಆಚಾರ 129).

ಅನೂಪಾನ anūpāna. Devoted to study. 2, a Brāhmaṇa versed in the vēdas and vēdaṅgas (ಪೂರಯ್ಯ ವೇದವೋದಿದಂ Mr. 250). 3, well-behaved.

ಅನೂತ್ನ a-nūtna. Not young, not recent, ancient (Bp. 4, 2).

ಅನೂನ an-ūna. Undiminished, whole, entire. 2, having full power. 3, not less, not inferior. See Čh. v. 327; Śmd. 108. 130; Bp. 6, 9; 31, 17; 61, 38; Rāv. 4, 76; ಆತ್ಮನೂನ.

ಅನೂನಕ an-ūnaka. = ಅನೂನ. Undiminished, etc.

ಅನೂಪ anūpa. Situated near the water, rich in water. 2, a watery country.

ಅನೂರಾಧಿ anū-rādhā. = ಅನುರಾಧಿ. (My.).

ಅನೂರು an-ūru. Thighless. 2, Aruṇa, the charioteer of the sun; the dawn.

ಅನೂಪರ anūshara. Saline. 2, an-ūshara: not saline.

ಅನ್ಯಜು an-riju. Not straight. 2, perverse, wicked.

ಅನ್ಯತ an-rita. Not true, false. 2, falsehood, lying, cheating (ಕಟ್ಟುಕ, ತೊದಲ, ನೂಕ, ಪುಟ Kk. 60). 3, agriculture, as opposed to gleanings (ಪುತ್ರಿ). See ಪುಟ.

ಅನಿ anī. 1. = ಅನಿ. A suffix to form adverbs, e. g. ಕಮ್ಮನಿ, ಇಮ್ಮನಿ, ನೆಟ್ಟನಿ, ಉಪನಿ (Śmd. 389; see 229. 391. 392. 393. 398). (Cf. Kannaḍa, Tē. ಅನಿ, when it is said, to wit? T. ಅನಿ = K. ಅದ, having become?).

ಅನಿ anī. 2. (= ಅನಿ 2, ಅನಿ 4). See e. g. ದಪ್ಪನಿ 2, ದುಣ್ಣನಿ.

ಅನೆಯ anōya. (fr. ಅನಿ 3) = ಅನೀ. An affix to denote grades in number or position: of that number, of such a position, etc. ಅನಿತನೆಯ, ಇನಿತನೆಯ, ಒನ್ನಿನೆಯ, ನೂದಿನೆಯ (Śmd. 243). ಎರಡನೆಯವರ ಮಾತು (B. 1, 6).

ಅನೀ anī. = ಅನಿಯ, of which it is the common form. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಮೂರು ತಬ್ಬಗಳು (Si. 106). ಎಣ್ಣಿನೇ ಭಾಗವು (379). ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕ (B. 2, 1). ಎರಡನೇ ಪುಸ್ತಕ (2, 1). ಎರಡನೇ ಹಕ್ಕಿಗಳು (2, 6).

ಅನೇಕ an-ēka. Not one, many, much. 2, the plural number (Śmd. 178; ಬಹುವಚನ 179 Cm.).

ಅನೇಕಧಾ anēka-dhā. In many ways. 2, often.

ಅನೇಕಪ anēka-pa. An elephant (drinking in two ways, with his trunk and with his mouth).

ಅನೇಕವಚನ anēka-vačana. The plural number (Śmd. 172. 254; Kāvya. I, 5, 6-12).

ಅನೇಕವಿಧ anēka-vidha. Of many kinds, in different ways, various.

ಅನೇಕಾಕ್ಷರ anēka-akṣhara. More than one syllable; having more than one syllable, polysyllabic (Śmd. 53. 84. 85;

Kāvya. I, 5, 44-46). 2, a man of great literary merit (Čh. v. 12).

ಅನೇಕಾಕ್ಷರಧಾತು anēka-akṣhara-dhātu. A verbal root (theme) with more than one syllable (Śmd. 54. 273).

ಅನೇಕಾಗ್ರತೆ anēka-agratē. The state of being engaged in various pursuits;—the state of having many branches (J. 2, 8).

ಅನೇಕಾನ್ತ an-ēkānta. Having not only one end or aim or meaning, allowing possibility (ಸ್ಯಾತ್, ಏಕಾನ್ತವಲ್ಲದುದು Nn. 160).

ಅನೇಕಾವರ್ತಿ anēka-āvarti. Many times (C.).

ಅನೇಕಮೂಕ anēka-mūka. Deaf and dumb. (ಕಿವಿಡನಿದ್ದ ಮೂಕ G.). 2, blind. 3, wicked (ಕೆಟ್ಟ ಮನಸಿನವ G.).

ಅನೇಯ a-nēya. Not to be led or governed; improper to be constructed or concluded (Śmd. 177; see Kāvya. III, 1, A, 8).

ಅನೇಹಸ್ an-ēhas. Unobstructed. 2, time.

ಅನೋಕದ an-ōka-ha. Not quitting the house. 2, a tree.

ಅನೋಜಿ an-ōjē. One of the eighteen dōshas in poetry (Čh. v. 40).

ಅನ್ತ anta. 1. = ಅನ್ತ 1. A common P. p. of ಅನಿ 1, q. v.

ಅನ್ತ anta. 2. = ಅನ್ತ, etc., q. v. (My.). ಅಗಲವಾದನ್ತ, ಬೇಕಾದನ್ತೆ ಅಗಲವಾದನ್ತ ಎರಡು ಕವಿಗಳು (B. 5, 18). ಮೇಣವ ಬತ್ತಿ ಗಣನ್ತ ಬೇಡೋ ಬತ್ತಿಗಳು (5, 26). ಈಗ ಅದನ್ನ ಜಯವು (5, 52). ಹೇಳಿದನ್ತವುಗಳು (5, 83). ಅನ್ತವರ ಕೆಲಸ (5, 86). ಅನ್ತವನೇ (5, 131). ಅನ್ತವರ (Bp. 57, 39), ಅನ್ತವಂ (60, 40) are perhaps mistakes of the copyist. 2, braggingly: such a worthy (as he, she, it; S. Mhr.). ಅವನನ್ನ ಬನ್ನನು, such a powerful, or virtuous, or rich man as he came. ಅವಳನ್ನ ಬನ್ನಳು, such a worthy as she came. ನಾನನ್ನ ಬನ್ನನು, such a worthy as I came.

ಅನ್ತ anta. 1. = ಅನ್ತ, etc. (Śmd. 379; cf. ಅನ್ತ 2, No. 13). See ಅನ್ತವರ.

ಅನ್ತ anta. 2. End, limit, boundary, term (ಕಡೆ Nn. 88; ಕೊನೆ G.). 2, end, completion (ತೀರಗಡೆ G.); a total, whole amount. 3, end of life, death. 4, decay, destruction (ಜೀರ್ಣ, ಜೀರ್ಣವಾದುದು 88). 5, a final syllable, termination. 6, the last word of a compound. 7, the meaning of a word (ಪದಾರ್ಥ, ಪದದ ಅರ್ಥ 88). 8, settlement, certainty; law (ಧರ್ಮ 88). 9, works (ಕರ್ಮ, ಕರ್ಮಗಳು 88). 10, nature, disposition, essence (ಸ್ವತ್ವ 88). 11, Indra (ವಾಸವ, ಇನ್ದ್ರ 88). 12, nearness, proximity (ಸಮೀಪ 88). 13, inner part, inside (ಒಳಗು 88; cf. ಅನ್ತ 1). See ಅದನ್ನ.

ಅನ್ತಃ antah. = ಅನ್ತ 1, ಅನ್ತರ q. v., ಅನ್ತಸ್.

ಅನ್ತಃಕರಣ antah-karāṇa. The inner organ, the mind, the thinking faculty, the heart, the conscience, the soul (Bp. 5, 59; 36, 36; 57, 31). 2, favor, love, compassion, mercy (ದಯೆ, ಪ್ರೀತಿ C.). — ಅನ್ತಃಕರಣ ಪಡು. To have or feel compassion (B. 4, 91). — ಅನ್ತಃಕರಣವುಳ್ಳದೆ. -ಎ-ಪಡೆ. To obtain favor (Rāv. 5, after 19).

ಅನ್ತಃಕರಣಮಲಿನೆ antahkarāṇa-malinē. A woman whose mind is impure (Bp. 40, 53).

ಅನ್ತಃಕರಣಶುದ್ಧ antahkarāṇa-śuddha. A man whose mind is pure (Bp. 38, 2).

ಅನ್ತಃಕರಣಕುದ್ಧಾತ್ಮ antahkaranaśuddha-Ātma. A person whose mind is pure (Bp. 37, 48).

ಅನ್ತಃಕರುಣ antahkaruṇa. = ಅನ್ತಃಕರಣ No. 2, of which it is a vulgar corruption. (B. 5, 62. 120. 132). — **ಅನ್ತಃಕರುಣ ಹುಟ್ಟು**. Compassion to arise. ಅತಗೆ ಅನ್ತಃಕರುಣ ಹುಟ್ಟು (B. 5, 159).

ಅನ್ತಃಕಲಹ antah-kalaha. Inner strife (Si. 267; My.; ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಗುದ್ದಾಟ G.).

ಅನ್ತಃಕ್ರಿಯೆ antah-kriyē. Doing, i. e. placing, within: receiving into (one's self), taking in. See ಒಳ ಕೆಯ.

ಅನ್ತಃಪಾದವಿಭೇದ antah-pāda-viśēḥeda. Division of the various inner parts (Kāv. III; 3, B, 172).

ಅನ್ತಃಪುರ antah-pura. = ಅನ್ತಪುರ. The inner or female apartments, the gynaeceum. 2, the king's palace. 3, those who live in the female apartments. 4, a queen.

ಅನ್ತಃಕುಧ್ಧಿ antah-suddhi. Inward purity (My.).

ಅನ್ತಃಸತ್ವ antah-satva. Inner strength or power (My.).

ಅನ್ತಃಸತ್ವಿ antah-satvī. A pregnant woman. 2, the plant *Semecarpus anacardium*. (R.).

ಅನ್ತಃಸಾರ antah-sāra. Having internal essence; internal essence or treasure, inner store or contents. (My.).

ಅನ್ತಃಸ್ಥ antah-stha. = ಅನ್ತಸ್ಥ, ಅನ್ತಸ್ತು. Being in the midst or interior (Riv. 1, 102). 2, a semivowel (ಯ, ರ, ಲ, ವ, My.; Tē.).

ಅನ್ತಃಸ್ವೇದ antah-svēda. An elephant. (R.).

ಅನ್ತಕ antaka. Making an end, causing death. 2, *Yama*, the god of death (ಅವ, ಅಪಿ, ದಮ್ಮು, ದಡಿಗಯ್ಯ, etc. Śm. 12). 3, end. 4, death. 5, a total, whole, or aggregate (Tē., R.; see ಅನ್ತ No. 2). ಅನ್ತಕನ ತಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೆವಡಿ, ಸನ್ನೆಗೋವನ್ನಿನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತೇನೆ (Prv.).

ಅನ್ತಕಹರ antaka-hara. The captivator or destroyer of *Yama* or death: Śiva (Bp. 57, 28).

ಅನ್ತಕಾನ್ತಕ antaka-antaka. The destroyer of death: Śiva (Bp. 18, 23; ಕಾಲ Mr. 520).

ಅನ್ತಗ antaga. Going to the end; thoroughly conversant with. (R.).

ಅನ್ತಗಮನ anta-gamana. The going to the end of something, finishing. 2, the going to meet death, starving one's self to death.

ಅನ್ತತೆ antatē. The state of being at the end or final. See ಅಕಾರಾನ್ತತೆ, ಅದನ್ತತೆ.

ಅನ್ತತ್ವ antatva. = ಅನ್ತತೆ. See ಅಕಾರಾನ್ತತ್ವ.

ಅನ್ತದೆ antadē. = ಅನುಕದೆ, ಅನ್ವಕದೆ, it says (C.; B. 5, 94).

ಅನ್ತಪ್ಪ antappa. See a. ಅನ್ತ 1.

ಅನ್ತಪ್ರಾಸ anta-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ಅನ್ತಯಮಕ anta-yamaka. A kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 3).

ಅನ್ತರ antar. = ಅನ್ತ 1, etc. Within, in the middle or interior. 2, between. 3, amongst. See Śmd. 99.

ಅನ್ತರ antara. = ಅನ್ತ 2. Being in the interior, interior. 2, near, proximate. 3, related, intimate, dear. 4, lying adjacent to, exterior. 5, distant. 6, different from. 7, the interior, the midst (ಒಳಗು Nn. 93; ಮಧ್ಯ Nn. 77; Mr. 531). 8, the soul; the mind (ಅತ್ಮನು 77; ಅನ್ತರಾತ್ಮ 531;

ಮನ, ಮನಸ್ಸು 77). 9, an interval, intermediate space or time (ತೆವು 531; ಒನ್ನೆಡೆ, ತೆವು 77; ಕ್ಷಣ 77. 10, separation (ವಿರೋಧ, ಎರಡು 77). 11, distance (B. 2, 26). 12, difference (B. 5, 190); disagreement; inaccuracy. 13, remainder, rest. 14, another thing, manner, way, or state (ಹೊರತಾಗಿ 77; 531; here?). 15, a variety, a species (ವಿಶೇಷ, ನಡೆವ ವಿಶೇಷ 77; 531). 16, a hole, an opening (ಬಿಲ್, ಛಿನ್ನ 77; ಛಿನ್ನ 531). 17, a period of time. 18, a weakness, a deficiency, a foible (ಮಹಿಮೆ 77; 531). 19, occasion, opportunity (ಅವಕಾಶ 531). 20, respect, regard, sake. 21, a surety; guaranty. 22, clothing (ಅವುರ, ವಸ್ತ್ರ 77; ಒಳಗು ದುವ ಸೀರೆ 531). 23, surpassing (ಅತಿಕ್ರಮ, ಕೆಯ್ಯಿಲಿ ಹೋದಮ 77). 24, great height or elevation or rank (ಮಹೋತ್ಸೇಧ, ಅತಿಯುದ್ದ 77). 25, the foot (ಪಾದ, ಕಾಲು 77). 26, a sound, a cry (ನಾದ, ಧ್ವನಿ 77). 27, an obstacle (My.; ತಡ G.; cf. ಅನ್ತರಾಯ). 28, the mid-space or the heavens (Mhr.; see ಅನ್ತರದಿನ್ನು, ಅನ್ತರಸಿಪಾಳಿ). 29, at the end of compounds: different, other, another, e. g. ದೇಶಾನ್ತರ, another country. See ವೃತ್ತ. — ಅನ್ತರಲೆ. -ಲೆ. In the very midst; even in the air. ಅನ್ತರಲೆ ದೋತಾದುವನು (B. 5, 137). — ಅನ್ತರಲೆ. -ಲೆ. = ಅನ್ತರಲೆ. ದೊಗಸೆಯ ಮಾಡಿ, ಕಕ್ಕದವನ್ನು ಅನ್ತರಲೆ ಹಿಡು ಕೊಡು (B. 4, 63). — ಅನ್ತರಾಟ. -ಟ. Swinging or dangling in the air, the state of being without support or help. ಅವನಿಗೆ ಅನ್ತರಾಟವಾಯಿತು (My.). ಎನ್ನೆನ್ನಾ ದೇವರಿಗಲ್ಲಾ ಅನ್ತರಾಟ! ಕಾಲುಹಿಡಿದೇವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸವೇ? (Prv.). ಅನ್ತರಂಗ antar-aṅga. The inner part, the interior. 2, the mind, the heart. 3, the mind's thought or intention (ಮನಸಿನೊಳಗಿನ ಮಾತು G.). 4, secrecy, privacy (C.; Tē.). See Bp. 33, 9; 86, 12; 54, 54; Kk. 2.

ಅನ್ತರಗಂಗೆ antara-gaṅgē. = ಅನ್ತರದಾಮರೆ, ಅನ್ತರವಲ್ಲಿ. A water-plant, without any root to the ground, swimming upon the surface of lakes, etc., *Pistia stratiotes* Lin. (St. & Pl.; Tē.). 2, *Cassya filiformis* Lin. and different kinds of *Lemma* (Z.).

ಅನ್ತರದಣ್ಣು antara-ṇaṇḍu. A ball to throw up in the air (My.).

ಅನ್ತರದಾಮರೆ antara-dāmarē. = ಅನ್ತರಗಂಗೆ. (Tē.; R.).

ಅನ್ತರನ್ತರ antar-antara. Having an intermediate space between itself and something else; gradually rising one above the other, as hills, tier-like (C.). 2, leaving a proper distance between one another, e. g. when sitting at meals (C.). 3, storied; the story of a building (ತರ Śm. 105; ನೆರೆ 106). Cf. ಅನ್ತಸ್ತು.

ಅನ್ತರಸಿಪಾಳಿ antara-piśāci. An aerial he or she-demon: a soul for which the funeral rites have not been performed (My.).

ಅನ್ತರವಲ್ಲಿ antara-valli. = ಅನ್ತರಗಂಗೆ, etc. (ವಾರಿವರ್ಣಿ, ಕುವುಕೆ, ನಿಜವು Nr.).

ಅನ್ತರವಳ antara-vaḷa. A man who keeps the inner door (Bp. 16, 13).

ಅನ್ತರಳೆ antaraḷē. = ಅಣ್ಣವಳ, etc. (St. & Pl.).

ಅನ್ತರಾ antarā. In the middle, inside, among, between. 2, in the meantime. 3, near.

ಅನ್ತರಾಣ್ತ antara-āṇa 2. = ಅನ್ತರಾಳ. (My. occasionally).

ಅನ್ತರಾತ್ಮ antara-Ātma. The soul; the supreme soul as residing in the interior of creatures as the individual soul (see ಅನ್ತರ No. 8). 2, the heart or mind.

ಅನ್ತರಾನ್ತರ antara-antara. The inner soul, one's self (Bp. 18, 43). 2, various interior places (J. 6, 42). 3, state of more or less, difference (My.).

ಅನ್ತರಾಭವಸತ್ಯ antarakā-bhava-satya. The soul after death and previous to its being born again, a ghost.

ಅನ್ತರಾಯ antar-āya. Going between. 2, an obstacle, impediment. See ವ್ಯಸಾಯ.

ಅನ್ತರಾಯಶ್ವ antar-āyatva. = ಅನ್ತರಾಯ No. 2. (Bp. 35, 25).

ಅನ್ತರಾಲ antar-āla. = ಅನ್ತರಾರಾ, ಅನ್ತರಾರ. Intermediate. 2, intermediate space; intermediate time (ಮಧ್ಯ Śmd. 143 Cm.). 3, anything between. 4, an intermediate point of the compass (ಪ್ರದಿಶ್, ಎದಿಶ್ Mr. 59); a direction, a region of the sky (ಗೋಚ್ಛ 59).

ಅನ್ತರಾರ antar-āla. = ಅನ್ತರಾಲ, etc. (Śmd. 194; Si. 82).

ಅನ್ತರಿಕ್ಷ antariksha. The intermediate space between heaven and earth. 2, the atmosphere or sky (ತಾರಾವಧಿ, ಗಗನ Mr. 81).

ಅನ್ತರಿತ antar-ita. Gone within, interior, hidden, shielded; departed, disappeared, perished, dead; separated, detached; impeded; remainder. See ಕಲಹಾನ್ತರಿತ, ನಾಮಾನ್ತರಿತ.

ಅನ್ತರಿನ್ದ್ರಿಯ antar-indriya. An internal organ: manas, buddhi, ahankāra, and citta. See ಅನ್ತರೈತುಷ್ಠಯ.

ಅನ್ತರಿಸು antariśu. To leave a space between, to go out of the way (Bp. 61, 24). 2, to delay, to defer, to put off (Ūh. v. 70; Bp. 9, 49; 14, 3; 28, 51; J. 10, 25; 24, 9; 30, 1). 3, to disappear (Bp. 52, 50).

ಅನ್ತರೀಪ antariṣa. An island (ನೀರ ನಡುಗುಡುವ Mr. 416, o. r. -ಗುಡುವ).

ಅನ್ತರೀಯ antariya. An under or lower garment; clothes (ಪರಧಾನ, ಉದಿಗೆ Mr. 343).

ಅನ್ತರೇ antarē. Amidst, among, between.

ಅನ್ತರೇಣ antarēṇa. Amidst, between. 2, except, without. 3, during.

ಅನ್ತರೈ ಅಂತಾರೈ. This word appears to be presupposed for the instrumental forms given below: regular succession, subsequence. (Tē. ಅನ್ತರೈ, afterwards, and then). — ಅನ್ತರೈ, ಅನ್ತರೈ, ಅನ್ತರೈ (Śmd. 398). Subsequently, after, afterwards (ಪರಿದಿವಿಯು 112). ಅವರ್ತ (o. r. ಅವರ್ತ) ಅನ್ತರೈ (112). ಅನ್ತರೈ ಅವರನ್ ಆ ಪೊದಿಲೋಕ ಕಾಣಲ್ ಬನ್ತು (112).

ಅನ್ತರಗಡು antar-gaḍu. Filled with worms. 2, unprofitable, useless (ನಿರರ್ಥಕ, ಅಪ್ರಯೋಜಕ Mr. 459).

ಅನ್ತರಗತ antar-gata. Gone between or into. 2, being in, included in (Śmd. 91). 3, being in the interior, internal, hidden, secret. 4, disappeared, perished. 5, forgotten. See Bp. 33, 7; 53, 1.

ಅನ್ತರಗತಸ್ವಿನ antargata-svana. An indistinct tone. See ಮನುಕು.

ಅನ್ತರಗೃಹ antar-griha. An inner apartment of the house.

ಅನ್ತರಜಫರ antar-jāṭhara. The stomach.

ಅನ್ತರದೇಹ antar-dēha. The entrails.

ಅನ್ತರದ್ವಾರ antar-dvāra. A private or secret door within the house (Bp. 61, 29).

ಅನ್ತರಧಾನ antar-dhāna. Disappearance, invisibility. (My.).

ಅನ್ತರಧಿ antar-dhi. Concealment, covering; disappearance.

ಅನ್ತರಧೂಪ antar-dhūpa. Incense put inside the stone in which the līṅga stands (Bp. 43, 20).

ಅನ್ತರಧೇ antar-dhē. Concealment, covering; disappearing.

ಅನ್ತರಭೂತ antar-bhūta. Being within; internal, inner. (My.).

ಅನ್ತರಭೇದ antar-bhēda. Piercing into. See ನಾಣ್ಣ.

ಅನ್ತರಮನಸ್ antar-manas. Sad, perplexed.

ಅನ್ತರಮಂದಿರ antar-mandira. = ಅನ್ತರಗೃಹ. (Bp. 46, 20).

ಅನ್ತರಮುಖ antar-mukha. (Śmd. 99). Going into the mouth. 2, possessed of contemplation; continued attention of the mind to the supreme soul (My.).

ಅನ್ತರಮುಖಿ antar-mukhi. = ಅನ್ತರಮುಖ No. 2. (My.).

ಅನ್ತರಯ antarya. Interior. 2, the interior (Bp. 8, 5). 3, a hidden thought (ಬಳಮಾತು G.).

ಅನ್ತರಯಾಮಿ antar-yāmi. Checking or regulating the internal feelings. 2, the soul. 3, the supreme soul. 4, a kind of vital air (ಅತ್ಮನೋ ಮುಖ್ಯಮ್ ಅತ ಗಾಳಿ Mr. 52).

ಅನ್ತರಲೀನ antar-līna. Entered into, absorbed into, swallowed up, in. 2, inherent. 3, sunk in; humble, low. See ನೆಕ್ಕು, ನೆದ್ದು.

ಅನ್ತರವಂಶಿಕ antar-vamśika. The superintendent of a gynaeceum.

ಅನ್ತರವತ್ನಿ antar-vatni. A pregnant woman. (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 307).

ಅನ್ತರವರ್ತಿ antar-varti. Internal, included, dwelling in. 2, an in-door servant (Bp. 9, 46; 43, 44).

ಅನ್ತರವಸಿಕ antar-vasika. (= ಅನ್ತರವಂಶಿಕ P). A superintendent of servants (ತೊತ್ತುವೆಗ್ಗೆಡೆ Mr. 268, o. r. ತತ್ತು).

ಅನ್ತರವಾಣಿ antar-vāṇi. Skilled in the śāstras.

ಅನ್ತರವಾಸ antar-vāsa. = ಅನ್ತರಮಂದಿರ. (Bp. 55, 5).

ಅನ್ತರವೇದಿ antar-vēdi. Belonging to the inside of the sacrificial ground;—an inner vēdi or seat. 2, the Doab or the district between the Gaṅgā and Yamunā rivers. (R.).

ಅನ್ತರವರ anta-vura. Tbh. of ಅನ್ತರವರ (Śmd. 380; Śm. 37).

ಅನ್ತರೈತುಷ್ಠಯ antaḥ-ātushṭaya. = ಅನ್ತರೈತುಷ್ಠಯ. The inner aggregate of the four organs (Bp. 43, 2).

ಅನ್ತರೈ antas. = ಅನ್ತರೈ, etc.

ಅನ್ತರೈಪ antas-tāpa. Inward heat; mental distress (ಉದ್ದೇಗ, ಉಮ್ಮಳಿ, ಅನುತಯ Nn. 142; ನಿಗ್ರಹ, ಮನಸ್ತಾಪ 160).

ಅನ್ತರಸ್ತು antastu. Tbh. of ಅನ್ತರಸ್ತು. Being in the middle or between. 2, being one above another, a tier, a story of a building (C.; Tē.; B. 4, 121. 149). 3, degree of dignity, rank, position. ಅವನ ಮಾನದ ಅನ್ತರಸ್ತು ಹೆಚ್ಚಿತು (My.).

ಅನ್ತರಸ್ಥಿ anta-stha. = ಅನ್ತರಸ್ಥಿ, etc. A secret thought or secret (J. 30, 31; Tē.).

ಅನ್ತರಸ್ಥಿತ anta-sṭhita. Being inside: one of the higher officers of a king. See ಅಪ್ಪಾದಿತವೃಧಾನ.

ಅನ್ತರಹ antaha. See s. ಅನ್ತರೈ 1.

ಅನ್ತರ antā. 1. See ಅನ್ 1, of which it is a P. p.

ಅನ್ತರ antā. 2. = ಅನ್ತರೈ, ಅನ್ತರೈ, etc. (My.). ಅನ್ತರ ದಮು (B. 5, 51). ಅನ್ತರವ (5, 163). ಅನ್ತರದು (5, 186). See Prrs. 3. ತಾಯ್, ಬಟ್ಟೆ 2.

ಅನ್ತಾದಿವ್ಯಾಸ anta-ādi-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).
ಅನ್ತಾನುವ್ಯಾಸ anta-anuprāsa. The anuprāsa when final
(Kāv. III, 2, B, 33).

ಅನ್ತಾನೆ antāñē. = ಅನುತಾನೆ, ಅನ್ನುತಾನೆ, he says (My.;
B. 5, 64. 127. 129).

ಅನ್ತಾರೆ antārē. = ಅನುತಾರೆ, ಅನ್ನುತಾರೆ, they say (My.;
B. 5, 133; G. 58. 65. 564).

ಅನ್ತಾವಸಾಯಿ anta-avasāyi. A Cāṇḍāla. 2, a barber. 3,
N. of a Muni.

ಅನ್ತಾಳೆ antāḷē. = ಅನುತಾಳೆ, ಅನ್ನುತಾಳೆ, she says (My.;
B. 5, 127. 133).

ಅನ್ತಿ anti. = ಅನುತಿ, ಅನ್ನುತಿ, thou sayest (C.).

ಅನ್ತಿ anti. An elder sister. See ಅತ್ತಿ, ಅತ್ತಿಕೆ. (T. ಅನ್ನಿ,
elder sister).

ಅನ್ತಿಕ antika. Near, proximate. (Bp. 34, 13; 43, 23). 2,
vicinity, neighbourhood. 3, end, termination (ಅವಧಿ, ಕಡೆ
Nn. 120).

ಅನ್ತಿಕತಮ antika-tama. Very near, close by.

ಅನ್ತಿಕಾರ್ಯ antika-kārya. A contiguous support.

ಅನ್ತಿಕೆ antikē. = ಅನ್ತಿಕೆ. A fire-place. 2, an elder sister
(see ಅನ್ತಿ).

ಅನ್ತಿನ್ತ antintu. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತಮ antima. Immediately following. 2, final, last.
3, the end (ಅನ್ತ, ಕಡೆ śmd. 371 Cm.; ಕಡೆ 372).

ಅನ್ತಿರೆ antirē. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತಿರೇ antirī. = ಅನುತೀರೇ, ಅನ್ನುತೀರೇ, you say (My.;
B. 5, 134).

ಅನ್ತು antu. 1. That manner, so as that, in that
manner, thus, so, as (ಪ್ರಕಾರಾರ್ಥ್ಯ śmd. 399;
ಹಾಗೆ or ಹಾಂಗೆ 17. 19. 38. 46. 88 Cm.; Tu. ಅಂಚೆ; Tē. ಅ
ಟು). It occasionally serves to complete a verse (śmd.
398). ಅನ್ತು, ಇನ್ತು, ಉನ್ತು, ಎನ್ತು (899). — ನಾನು ಅನ್ತು ಬಿಂಕಿ
ಅದೇನು (B. 2, 44). ಮುಂಚಿನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅನ್ತು ನೀವು. ಒದಿ
ಮುಗಿಸಿದಿರಿ (3, 1). ಚಿತ್ರ ಬರೆದು ನಾಳೆಗೆ ತರುತ್ತೀನೆನ್ನು, ಒಪ್ಪಿಕೊ
ಗ್ಗು. ಅನ್ತು ಬನ್ನಿ (3, 49). ನಿನ್ನಿ ನನಗೆ ಧಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ
ಅನ್ತು ನಿಜವೇ (4, 18). ನನಗೆ ಅನ್ತು ನಿನ್ನ ಗೆಳೆತನವೇ ಸಾಕು (4, 45).
ಸಾಕು, ಬಿಡು! ಸಾಕು, ಈಗ ಅನ್ತು ನಿನ್ನ ಮಾತು ನನಗೆ ತೀರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾ
ಗಿ ತಿಳಿಯ ಬಸ್ತು (4, 184). 2, = ಅನ್ತು No. 2, q. v. Perhaps
all the instances quoted above from B., are to come
here. — ಅನ್ತಪ್ಪ. ಅನ್ತು-ಅಪ್ಪ. (or occasionally) ಅನ್ತೆ-ಅಪ್ಪ.
Being of that kind; such, such a or an;—being of that
very kind. ಆತನ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನೆ ಧವಲವರ್ಣಮ್ ಅನ್ತಪ್ಪ ಅ
ಕ್ಷರಸ್ವರೂಪಮ್ ಅಪ್ಪ ತಬ್ಬಂ ಪುಟ್ಟುಗುಂ (śmd. 46). ಅನ್ತಪ್ಪ ಪರಮ
ತವಧಕ್ಕರುಗರ್ (Bp. 25, 15). — ಅನ್ತಪ್ಪಂ. ಅನ್ತಪ್ಪ-ಅಂ. 3. Such
a man; a man like him, her, etc. (śmd. 191; Kk. 61).
— ಅನ್ತಪ್ಪರ್. ಅನ್ತಪ್ಪ-ಅರ್. -ರು. Such a woman. ಗಣ್ಣು ನು
ಬಯಸುವ ಅನ್ತಪ್ಪರು (ಕಾನ್ತೆ Nr.). — ಅನ್ತಪ್ಪದೆಯುಂ. -ಅಲ್ಲದೆ
ಯುಂ. Thus and further. This expression occurs in nar
ration, e. g. Rāv. 13, after 63. — ಅನ್ತದ. -ಅದ. = ಅನ್ತ
ಪ್ಪ, ಅನ್ತ 1 (śmd. 191) and ಅನ್ತ, etc. ಅತ್ಯನ್ತಭಯಗೊಳಿಸುವ
ಪ್ರಕರ ಮುದ್ದಳುಮಿ (ಎರಾತಂಸನ Nr.). ಬದ ಕಯ್ಯ ನೆಗಂ ಇ
ಕ್ಕಲು ಪಟ್ಟಿನ ಕಯ್ಯ ರೂತವೆ (ಉಪವೀತ Nr.). ಚನ್ನ ನಂ ಕಾಣ
ಬಹುದು ಅಮಾನಾಸ್ತು ಸಿನೀವಾಲಿ ಎನ್ನುವುದು (Hlā.). Frequently
in the Cm. on śmd. as represented in a Mdb. MS., e. g.

ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದವನು ವಿಭಕ್ತಿಗರ್ (90). ಸುಲಿತಾಕ್ಷರವಹವನು ಪ್ರ
ಕೃತಿಗರ್ (98). ಪ್ರತ್ಯಯಾನುವಹವನು ವಿಕಾರಾನುವಹ (101); also
125. 140. 141. 142. 169. 173. ಮಾಸುವನು ಕೆಲಸಂ (Bp. 36,
18). ಅನ್ತದ ದೋಷಂ (57, 78). ಮಾಸುವನು ನಿಮ್ಮ (58, 44).
— ಅನ್ತದಂ. = ಅನ್ತಪ್ಪಂ q. v., ಅನ್ತಂ (s. ಅನ್ತ 1, śmd. 192; ಅನ್ತಂ
Ūh. II, 64). — ಅನ್ತಾಗಿ. -ಅಗಿ. (better ಅನ್ತಾಗಿ?). Having
become thus; now, therefore (Bp. 4, 46; 56, 1). ಅನ್ತಾಗಿ
ಯುಂ, and therefore (2, 38). — ಅನ್ತಿಸ್ತು. -ಇನ್ತು. In that
manner and in this manner (ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ G.). 2, differing
from the ordinary form and practice. ಪ್ರಾಸಜ್ಞೋನ್ವಯ
ವಿನ್ಯಾಸದಿನ ಅನ್ತಿಸ್ತು ತಬ್ಬಮ್ ಇರ್ಕುಂ (śmd. 5; ವ್ಯತ್ಯಯಮಾಗಿ
in ವೃತ್ತಿ; ಪಲ್ಲಟವಾಗಿ Cm.). 3, ಅನ್ತು-ಉ 9, ಇನ್ತು-ಉ 9. = ಅ
ನ್ತು ಇನ್ತು, either so or thus (My.; ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ G.). —
ಅನ್ತೀರ. -ಇರ. While being so; so that it becomes thus.
2, = ಅನ್ತೆ, as, like (ಉಪಮಾನ śmd. 397; ಪೋಲಿಸುವುದು 73;
ಹಾಂಗೆ 210 Cm.; ಪೋಲಿಸುವುದು śm. 55). ವರಸನ್ನಾಕ್ಷರದನ್ನೀರ
(śmd. 18). ಎಲ್ಲರೂಮ್ ಆ ಕರ್ಣನನ್ನೀರ ಏನು ಚಾಂಗಿರ್ (183).
ಅಕ್ಕುಂ ಪದಾನ್ವಯೋಪಂ ತಕ್ಕನ್ನೀರ ಕರ್ವಾಧಾರಯಕ್ಕುಂ (210). ಬಕ
ನನ್ನೀರ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಟ್ಟು (272). ಸಿಂಗೂದಿದ ಗೃಹದನ್ನೀರ (Rāv. 12,
23). — ಅನ್ತುಂ. -ಉಂ (1). And thus. Used in narration,
e. g. Rāv. 10, after 1. ಅನ್ತುಮ್ ಅಲ್ಲದೆಯುಂ (Bp. 60, 49). —
ಅನ್ತು -ಉ 7. And so. 2, = ಅನ್ತು No. 2. As for, as to,
in regard to. ಹೊಸವು ಅನ್ತು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ, as for new ones
they did not appear (B. 2, 40). ನಾನು ಅನ್ತು ಹೊತ್ತು ನೋಡಿ
ಕೊಣ್ಣು, as for me I look out for an opportunity (2, 46).
ಅಟದ ಬಡವೆಗಳು ಅನ್ತು ನನಗೆ ಬೇಡ, as for toys I do not want
any (3, 62). ಸತ್ಯ ಮಾತಾದುವವರಿಗೆ ಅಂಟಿಕೆ ಅನ್ತು ಇರುವದೇ
ಇಲ್ಲ (3, 96). ಎನ್ನುವು ಅನ್ತು ಸಹಜವೇ (4, 72). ಅದಹಾನ್ತು ಅನ್ತು
in regard to (this) “thereby” (4, 80). ಆಗ ಅನ್ತು, with re
spect to that time (4, 95). ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯ ಬೆರೆಯನ್ನು ಮೂಡು
ಪಾಲು ಬೆಳೆಸಿದ್ದನ್ನು ಅನ್ತು ನಾನು ಮನಗಟ್ಟೆನು (4, 179). — ಅನ್ತು
ಇನ್ತು. = ಅನ್ತಿಸ್ತು No. 3. As well so as thus, either so or
thus, howsoever it may be, at any rate. ಅನ್ತು ಇನ್ತು ಕು
ನ್ನೀ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಅನ್ತೆ. -ಎ 3. = ಅನ್ತೀ. Even
in that manner, in the very same wise, even so; even
at the rate of; just like; just as; in such a manner that,
even so that; just as if (ಉಪಮಾನ śmd. 397. 250; ಪೋಲಿಸ
ವದೆ Kk. 63; ಪೋಲಿ, ತೋಡು, ಪಡಿ, ಸಾಮ್ಯ Ūh. I, 88). ಗಿರಿಯ
ನ್ನೆ ಬಿಡ್ತೆದಂ, ಸುರಕರಿಯನ್ನೆ ಬರಾಧ್ಯನ್, ಅಪ್ಪಿಯನ್ನೆ ಗಿಳೀರಂ (śmd.
251). ಬಿಸಿಲೋಳ್ ಉಡು ಕಮುಟ್ಟಿದ ತಳೆರನ್ನೆ ನೋಡಂ (89). ಮನ
ಮುಗುವನ್ನೆ ಪೇದ್ದಂ (8). ಇವಂ ಬೆರಳ್ ಕೊರಳ್ ಎನ್ನುವನೆ ಕುಳನಾ
ಗೆ ಉಡ್ಡರಿಸರಾಗದು (41). ಆತನುಂ ನೀನುಂ ಕೂಡಿದರೆ ಅಪ್ಪೊಡೆ
(o. r. ಅದಿಪ್ಪೊಡೆ) ಅಹವಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚುಂ ಗಾಳಿಯುಂ ಕೂಡಿದನೆ (262).
ಜನ್ನವಿರದನ್ನೆ ಇಕ್ಕಿದ ಪೂವಿನ ಮಾರಿ (ವೈಕಲ್ಪಕ Hlā.). ಮನ ಬನ್ನನ್ನೆ
ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಕೋರಾಹಲ, etc. Hlā.). ಹಡಗು ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಯು
ವನ್ನೆ ಕೆಳಗಡೆ ನೀರನ್ನು ಹಿನ್ನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುವ ಮರಮುಟ್ಟು (Śi. 84). ರಕ್ತ
ವನ್ನು ನೋಯಿಸದನ್ನೆ ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳರ್ ಉಳ್ಳ ಜನ್ನ (89). ಅಭಿನವ
ಮಂಗನ ಉಸುರಿದಂ ಪ್ರೀ ಬಾಲಂ ಅದಿವನ್ನೆ ಅಭಿನವಮಂ (Mr. 4).
ಎನ್ನುವಂ ಜನಬುಧವಮಯಮ್ ಇದು ಎನ್ನು ಉದಿವ ಪೆಸರಿಲ್ಲದನ್ನೆ
ತೋಡದು, ಕಳೆದು (Bp. 50, 50). ಇನ್ನನದೋ ಇಹ ಪಾವಕನನ್ನೆ
(51, 32). ಅನ್ನಿರಲಿ! (59, 18). ಕತ್ತಲೆಯ ಮನೆಗೆ ಮರದೀಪವಾದ
ನ್ನೆ, ಸಲೆ ಬತ್ತಿದ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ನವಜಲಮ್ ಬದವದನ್ನೆ (J. 28, 63).
ರೂಪಾಯಿಗೆ ಎಣ್ಣು ಆಣೆಗವನ್ನೆ ತೆಂಗಿಗೆ ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳ ಬೆಳು (B. 5,
120). ನಿಶ್ಚಲಿಕೆಗರ್ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಬಟ್ಟನನ್ನೆ ಎಷ್ಟೋ ಮನ್ನಿ ಮೇಲಿನ್ನೆ ಕೆಳ
ತನಕ ಸಾರಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದರು! (4, 150). ಆ ಹೆಂಗಸರು ಬನ್ನೊಂದು
ವಾಣಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಬ್ಬರು ಅನ್ನೆ, ಎರಡು ಅಣಿಯನ್ನೆ ಬಟ್ಟೆ ಗೃಹಸ್ಥರ ಸ್ತ್ರೀ
ಯರ್ ಹತ್ತರ ತನ್ನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ (5, 303). 2, likewise, also, too.
ವ್ಯ. ತಕ್ಕಮ್ ಅನ್ನೆ ಸನ್ನಿಯಲ್ಲ (śmd. 68). ಪುತ್ಯಕ್ಕಮ್ ಅನ್ನೆ (ಹಾಂಗೆ

Cm.) ಸ್ಥಾನಿಕಲ್ಪಂ (73). ಅನ್ತೆ (ಪಾಂಗಿ Cm.) ಸರ್ವನಾಮದೊಳಂ ತಾಂ ಪ್ರಕಟಂ ಗಣಗಮಂ (123). ದಿಗ್ವಿಜಯೋ ಅನ್ತೆ ಅಣಾಗ ಮಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (135). ಆ ತೃತೀಯಾಕ್ಷರಮ್ ಅನ್ತೆ (373). — ಅನ್ತೆ ಪೋಲ್. -ಪೋಲ್. = ಅನ್ತೆ. (ಉಪಮಾನ ಸ್ಮದ. 397. 250. 110; ಪೋಲಿಪುದು ಸಿಂ. 55; ಪೋಲಿವ ಎಡಿ Kk. 63; ಪೋಲ್, etc., ಸಾಮ್ಯ ರ್ತ. II, 32). ಅವನ್ ಅವನ್ ಅದು ಎಮ್ಮಿನ್ ಇದನ್ತೆ ಪೋಲ್ ಇದನ್ತೆ ಪುದು (ಸ್ಮದ. 173; ಇದನ್ತೆ ಹಾಗೆ Cm.). ರವಿಸುತನನ್ತೆ ಪೋಲ್ ಅಧಿಕ ದಾನಿ, ಸರಾಕ್ಷಮ ಸಿಂಗದನ್ತೆ ಪೋಲ್ (251). ಬಲಿಯನ್ತೆ ಪೋಲ್ ಅಧಿಕ ದಾನಿ ದಾನವನೋದಂ (251). ಚಿನ್ತೆಯನ್ ಅಕ್ಷನ್ತೆ ಪೋಲ್ (Rā. 12, 13). — ಅನ್ತೆ ಪೋಲ್. -ಪೋಲ್. = ಅನ್ತೆ ಪೋಲ್. (ಸ್ಮದ. 397. 73; Kk. 63; ಸಿಂ. 55). ಎರಡುಂ ರೇಫೆಗಂ ತನ್ತು, ಉರವಣಿಯಂ ಕೂ ದಿದನ್ತೆ ಪೋಲ್ (ಸ್ಮದ. 75; ಕೂದಿದ ಹಾಂಗಿ Cm.). ಬಿಗಿದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನುಣ್ಣಿನಿಯನ್ತೆ ಪೋಲ್ ಭಗವಾಮ್ ಒಪ್ಪಿದುದು (Rā. 11, 23). — ಅನ್ತೆ. -ಎ 2. = ಅನ್ತೆ. ಅನ್ತೇ ಬನ್ತು, ಉನ್ತೇ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಅನ್ತು antu. 2. The whole, total (Tē., R.; see ಅನಿತು, ಅನಿತುಂ).

ಅನ್ತು antu. 3. = ಅನಿತು, it said (C.). See ಅನ್ 1.

ಅನ್ತುಟು antuṭu. = ಅನಿತು. Cf. ಇನ್ತುಟು, ಎನ್ತುಟು. ಎನ್ತುಂ ಮುಮ್ಮೇದ್ಲಿ ಅರ್ಥಾನ್ತರಮ್ ಅನ್ತುಟಿನ ಬದಿ'ಕ ತೋಡುವುದು ಅದು ದೃಷ್ಟಾಂತಂ (Kāvy. III, 3, 99). ತುಡುಕದ ದೋಷಿಯನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಪಿಡಿಯದು ಘಟಿಸರ್ವನ್, ಅನ್ತುಟಲ್ಲದೆ ತನ್ನಂ ತುಡುಕದ ನಿರ್ದೋಷಿಯುಂ ಪಿಡುವುದು ಬಲಮುಖಘಟೋಗ್ರಜಪ್ರಸರ್ಪಂ (Jnv. 1, 12). ವರಚೈತ್ರನಿಂದ ವನಮ್ ಎನ್ತು ಅನ್ತೆ, ಕಮಲದಿಂದ ಸರಸಿ ಎನ್ತು ಅನ್ತೆ, ತಿವಲಿಗದಿಂದ ದೇಗುಲಂ ತೋರ್ಪಿಸನ್, ಶತಧರಣಿಂ ನಿಶಾವದನಮ್ ಎನ್ತುಟು ಅನ್ತುಟು, ...ದ್ವಾದಶಾತ್ಮಕನಿನ್ನಲಿ ಉಡ್ ದಿವಸಮ್ ಎನ್ತು ಅನ್ತೆ ದೇವರಾಜೇನ್ದ್ರಂ ಪಿರಿದು ಸೊಬಗಿನ್ದ ಒಪ್ಪಿತು ಅತುಲವಮ್ಮನಗರಮ್ ಅಖಿಲಸುಖತೆಗೆ ಆಗರಂ (Rāghc. 1, 42).

ಅನ್ತುವಾಳ antuvāḷa. = ಅನ್ತರಳೆ, etc. (St. & Pl.).

ಅನ್ತೆ antē. 1. It is said See s. ಅನ್ 1.

ಅನ್ತೆ antē. 2. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತೆಪೋಲ್ antēpōl. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತೆಪೋಲ್ antēpōl. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತೇವಾಸಿ antēvāsi. Being in, at or on the end or confines. 2, living near. 3, a Āṅgāḷa. 4, a pupil.

ಅನ್ತೇವೆ antēvē. = ಅನುತೇವೆ, ಅನ್ತುತೇವೆ, we say (C.).

ಅನ್ತಾ antya. Last, ultimate. 2, final. 3, immediately following. 4, inferior, lowest. 5, the end (ಕಡೆ Nn. 111; ಸಿಂ. 90; ಎಚ್ಚದ ಅನ್ತಾ, ಯಚ್ಚದ ಕಡೆ Nn. 36). 6, a man of the lowest caste (ಗಂಗದಿಶಾಂ Mr. 375). 7, the number 1000 billions. 8, the twelfth sign of the zodiac, Pisces. ಅನ್ತಾ ಎಲ್ಲದ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ, ಅದಿಯಿಲ್ಲದ ಆರಮ್ಭವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅನ್ತಾಂ antya-jā. Latest born. 2, a Śūdra. 3, a man of the lowest caste (My.; ಹೊಲಿಯ, ಚಣ್ಣಾಂ U.G.). See Bp. 57, 39. 67. 69. 71. ಅನ್ತಾಂಜನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮೆನ್ತಾ ಕದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅನ್ತಾಂಜನ್ತ antya-janma. = ಅನ್ತಾಂಜ. (My.).

ಅನ್ತಾಂಜಾತಿ antya-jāti. A person of low caste, a Mlēccha. See s. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗ.

ಅನ್ತಾಯಮಕ antya-yamaka. A kind of yamaka (Kāvy. III, 2, B, 3 seq.).

ಅನ್ತಾಂಜಾ antya-raṅga. Śrīraṅga near Trichinopoly (My.).

ಅನ್ತಾಂಜಾ antya-lōpa. The dropping of a final consonant or syllable (ಸ್ಮದ. 106. 123; Kāvy. I, 3, 69. 74).

ಅನ್ತಾಂವರ್ಣ antya-varṇa. A Śūdra. 2, the final (9) con-

sonants (ಸ್ಮದ. 21). 3, the last syllable of a word (122. 123).

ಅನ್ತಾಂಕ್ಷರ antya-akshara. A final syllable (ಸ್ಮದ. 289).

ಅನ್ತಾಂಧರ್ವ antya-adarśana. = ಅನ್ತಾಂಧೇಶ. (ಸ್ಮದ. 105).

ಅನ್ತಾಂಶ್ಚಿ antya-ishṭi. Funeral ceremonies (My.).

ಅನ್ತಾ anta. 1. An entrail, a gut.

ಅನ್ತಾ anta. 2. Tbh. of ಅನ್ತರ. See ಅಮಾನ್ತ, ದೇಶಾನ್ತ, ಮುಖಾನ್ತ.

ಅನ್ತಾಂವೃದ್ಧಿ anta-vṛiddhi. Inguinal hernia, rupture. (R.).

ಅನ್ತಾ antri. A plant, (either) *Ipomoea pes caprae* Roth (or *Convolvulus argenteus*). Cf. ಭಗವಾನ್ತ.

ಅನ್ತಾ antha. = ಅನ್ತ 2, ಅನ್ತಾ 2, ಅನ್ತಾ, and ಅನ್ತಾ. of which it is a common form. Being of that kind, such, such a or an. A Mjb. MS. of the commentary on the ಸ್ಮದ. has e. g. ಪ್ರತಿವೇಧವಹನ್ತ (86), ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಪಟ್ಟನ್ತ (93), ಇಸುವಹನ್ತ ಪ್ರತ್ಯಯವನೆ (92), ಹಂಗಿದನ್ತ (ರಹಿತಂ, 98). ನಿನ್ನನ್ತ (Bp. 15, 36). ತಕ್ಕನ್ತ (B. 1, 15). ಹಣ್ಣಿನನ್ತ (2, 52). ಮೂಗಿನನ್ತ (4, 22).

ಅನ್ತಾ anthā. = ಅನ್ತ, etc. The Mdb. MS. mentioned s. ಅನ್ತ has e. g. ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟನ್ತ (93), ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟನ್ತ (98). ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನ್ತಾ ಆ ಬಗಿನ (ಆಕ್ಷೇಪ, etc. Nr.). ದಾವಯೋರು ಧುಮ್ನಿಕೈ ಬಿದ್ದನ್ತಾ ತನಂ ಹಿಡಿದು (Bp. 13, 9). ಅವನಂ ವಿಧ್ವಂಸವಂ ಮಾಡಿ ಇಕ್ಕಿದನ್ತಾ ಭೋಜನವೆ ಹಿತವೆ (24, 7). ಅನ್ತಾದ್ಧು (Si. 44). ತಳಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವನ್ತಾದ್ಧು (86). ಅನ್ತಾವನ ಬೆಸರು (250). ಅನ್ತಾ ಮಂಗಳನನ್ನೆ ಹಿಡಿದು (B. 1, 13). ಅನ್ತಾದರ್ಶೋಗ (5, 90). ಅನ್ತಾದು (5, 165).

ಅನ್ತಾ anda. (= ಅನ್ತ 1, etc.; My.; T., M., Tē., Tu.). Fitness; beauty; pleasantness (ಚಲ್ಪು Kk. 82; ಸಿಂ. 55; cf. Sk. ಅನ್ತ = ರಮ್ಯ). ಬಿಜ್ಜಳನ ಅಖಿಲರಾಜ್ಯವನ್ ಅನ್ತದಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುತ್ತಂ (Bp. 5, 71). ಅನ್ತಮ್ ಅಹ ಬೇವಾಡಪುರದೊಳ್ (40, 3). ಅನ್ತದಿಂದ ಸತ್ತಿಗಿಗಂ ಸತ್ತಿಗಿಗಂ ಒತ್ತರನೆ (56, 13). ಇದದ ಮೋಡೆ ಬಹು ಅನ್ತ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ (B. 3, 55). ನೋಟಕ್ಕೆ ಅನ್ತ ನಾಡವುಗಳು (5, 75). ಅದು ನಿನಗೆ ಅನ್ತಮ್ ಆರಾ? (Bp. 61, 57). 2, suitable, nice or good form or manner; array. ಎರಡುಂ ಪಲವುಂ ವರ್ಣಂ ಪರಸ್ಪರಂ ಕೂಡುವ ಅನ್ತಮ್ ಅದು ಸನ್ನಿ (ಸ್ಮದ. 59). ಧೃಷ್ಟದ್ಧುಮ್ಭೀಶ್ವರ ಪಾಳೆಯದಲಿ ಅನ್ತು ಅನ್ತಮ್ ಆಯ್ತು, ಅಯ್ಯ ಇಳಿಗೆ ಹೊಸತನನೆ (Bh. 6, 2, 1). 3, manner, form. ಎಲ್ಲ ಅನ್ತದೊಳಂ ಪೋಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಗುಣಾಧಿಕರೋ ಅನ್ತೆ ಪೋಲ್ ಎನಲ್ ಅಕ್ಕುಂ (ಸ್ಮದ. 73). ಜವಂ ತರ್ವನ್ತದಿಂದ (73). ಇವರೋಳ್ ಚತುರ್ಥ ಪಟ್ಟಿಗಳ ಪತ್ತವನ್ತ ಮಮ್ ಉದಾಹರಣೆ (401). ಬಿಸಿಲ್ಲದುದೇಗನ್ನದಿಂದ ಕುದುರೇಗ್ ಪೋಳಿದು ಉಳ್ಳದವು ಇಬಲಂಗಳೊಳ್ (Abh. P. 13, 60). ರುಫರಂ ದಿಗನ್ತಮಂ ಮೇಳಿಸಿ, ಕೊಂಪ, ಕಲ್ಲದ ಅವಸಾನದ ಸಂಜೆಮುಗಿಲ್ ಅನ್ತಮಂ ಪಾಳಿಸಿದುದು (13, 63). ಸ್ವರಿತರತ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಂ ತಾನೇ ಆಡಿದು ಕೆಯ್ಯೊಮ್ಮ ಹರದನನ್ನದಿ (Bp. 8, 9). ಕವದರಂ ಕರೆವ ಅನ್ತದಿನ್ದ ಆಂ ಕರೆಯಲ್ (18, 18; see further 1, 62; 18, 38; 20, 20; 37, 58; 39, 51; 40, 75; 43, 71. 83; 47, 24; 51, 82. 33; 54, 56). ಕರಿಯುದುವೆಗಳ ರಾತಿಗಳನ್ ಉಡೆ ಹರಹಿದನ್ನದಿ (58, 50). ಲಗ್ನದ ಅನ್ತಮ್ ಅದು ಲಗುನ (ಸಿಂ. 20). ಪಲವನ್ತಮ್ ಆದುದು (ನಾನಾರೂಪ Nr.). ಸುಲಿದ ಬಾದೆಯ ಹಣ್ಣಿನನ್ನದಿ, ಕಳೆದ ಸಿಗುರಿನ ಕಟ್ಟಿನನ್ನದಿ, ಅದಾದ ಉಷ್ಣದ ಪಾಲಿನನ್ನದಿ ಸುಲಭಮ್ ಆಗಿದ್ ಲಲಿತಮ್ ಅಹ ಕನ್ನದದ ನುಡಿ Anubhavāmrta 1, 5). ಅರ್ಜುನನು ಭಗವದ್ವತನ ಅನೆಯನ್ ಎಚ್ಚನ ಎಮ್ಮನ್ನದಿ (Rāghc. 17, 69). See Ch. v. 281. 282; ಎನ್ನಿನನ್ತ. 4, nature (ರೂಪ Nr.); faculty. ಕಣ್ಣೆಂ ಕಾಣಂ, ಕಿ ಯಿಂ ಕೇಳಂ, ಕಾಣ್ತಿ ಅನ್ತಮ್ ಎನ್ತು ತರೆಯಿಲ್ಲದನಾ? (ಸ್ಮದ. 128). ಒನ್ನು ಜಾತಿಗೆ ವಿಷವು ಪುಚ್ಚದೊಳ್ ಇಹುದು; ...ಒನ್ನು ಜಾತಿಗೆ

ಮಯ್ಯ ಅನ್ಯವೆಲ್ಲವು ವಿಷವು (Dp. 172). 5, the true state. ಅದವ ಅನ್ಯವದಾಯವು (Bp. 21, 17). ಅಂಗನೆಗೆ ತತ್ಕಾರ್ಯವ ಅನ್ಯವನು, ವಿವಿಧತಮ ಅಗಲು, ಮೆಲ್ಲನೆ ಅಮವಲು (24, 10). — ಅನ್ಯಗಡಿ ಸು-ಕೆಡಿಸು. To destroy the proper form, etc.; to spoil, to ruin. ಇನ್ನು ನೀನ್ ಆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರನ್ ಅನ್ಯಗಡಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ಮುಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ರಾಜಕಾರಿಯಮ್ ಎನ್ನನ್ ಆ ತಕುನಿ (Bh. 1, 8, 20). ಮುದೋರ್ಧಗ ನಾನಾಥನದರಿ ಬೋಧಿಸಿ, ಸುನೀತಿಯನ್ ಅನ್ಯಗಡಿಸಿದಂ (1, 8, 54). See J. 11, 5. — ಅನ್ಯಗೆಡು. -ಕೆಡು. To be spoiled; to become or be ugly. ಇವುಗಳನ್ನ ನನ್ನ ಹೆಲ್ವಿ ಕೆಮೇ ಅನ್ಯಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ (B. 3, 18). ಅನ್ಯಗೆಟ್ಟು ಗೋಡೆ (ಐಡೂಕ G.). — ಅನ್ಯಗೆಯ್. To make beautiful, to embellish, to form well. ಅನ್ಯಗೆಯ್ದುದು (ಪ್ರತಸ್ತ, ಸಂಸ್ಕೃತ Mr. 458). — ಅನ್ಯಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A deformed or ugly creature; a person devoid of good manners (My.). ಗೇಡಾ ಮೈಗಳ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯೂ ಅನ್ಯಗೇಡಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ (B. 5, 248). ಅನ್ಯನಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಅನ್ಯಗೇಡಿಯ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ? (Prv.). — ಅನ್ಯಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು = ಅನ್ಯಗೊಳಿಸು. (My.). — ಅನ್ಯಂಗೊಳಿಸು. -ಂಕೊಳಿಸು. To cause to look nice, etc. (Rāy. 13, after 59). — ಅನ್ಯಚ್ಛೆ. dapl. ಅನ್ಯಚ್ಛೆ ನೋಡಿದರೆ ಮನ್ದತ್ತ ಹೋಗುವದೇ? (Prv.). See Dp. 61, 2. — ಅನ್ಯಮೃದಿ. -ಂಪದೆ. To be adorned or beautiful. ಮನ್ದರಮೋ ಅನ್ಯಮೃದಿದು ನಿನ್ನ ಬರೆಚ್ಚಿನ ಮುಟ್ಟಿಗೆಯಂ ಮುದುದು (Rāy. 6, after 11). — ಅನ್ಯಮೈದು. -ಂಪೆದು. = ಅನ್ಯಮೈದು. ಅನ್ಯಮೈತ್ತ ಬನ್ದುಗೆಯಿಸರ್ (Cpr. 7, after 92). — ಅನ್ಯವದು. -ಅದ. Becoming state or behavior to be lost; to abandon becoming behavior (J. 13, 55). — ಅನ್ಯವೇರು. -ಂದು. Beauty to rise; to become bright. ಕನ್ನಿವವು ಮೋಡೆಗಳು ಗಂಗಾನನ್ನನದ್ದೋಣಾದಿಸುಜನರಿಗೆ, ಅನ್ಯವೇರುತು ಮುಸುಡು ತಕುನಿಸುಯೋಧನಾದಿಗಳ (Bh. 2, 13, 42).

ಅನ್ಯಗಾದಿ anda-gāṭi. A handsome man; a showy man (My.; Tē. ಅನ್ಯಗಾಡು). Feminine ಅನ್ಯಗಾಡಲು (My.).

ಅನ್ಯಗಾರ್ತಿ anda-gārti. = ಅನ್ಯಗಾಡಲು (My.; Tē. ಅನ್ಯ ಕತ್ತಿ).

ಅನ್ಯಣ andaṇa. = ಅನ್ಯಣ q. v. (ದೋಳ, ನೃಪರ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ Mr. 262; My.). See Bp. 61, 28; J. 7, 5, 21; ಹೊನ್ನನ್ನಣ; 8p. s. ಬಿದರು.

ಅನ್ಯರ andara. 1. = ಪನ್ನರ, etc. (My.).

ಅನ್ಯರ andara. 2. = ಹನ್ನರ 2. (My., not general).

ಅನ್ಯರ andaṛa. = ಅನ್ಯರ. Tbh. of ಅನ್ನೋಲ (Smd. 376). A litter, a palankeen (ಅನ್ನೋಲ Nr.; ತಿವಿಕೆ, ಯಾಚ್ಯಯಾನ Nr.; ಮೇನ, ದೋರಿ, ಪಾಲಕ್ಕಿ Si.). ಪೊನ್ನ ಅನ್ಯರ (Smd. 75). See Bp. 55, 10; J. 4, 67.

ಅನ್ಯರಸತ್ತಿಗೆ andaṛa-sattigē. Tbh. of ಅನ್ನೋಲಕತ್ತಿಗೆ (Smd. 376).

ಅನ್ಯಾ andā. — ಅನ್ಯಾದುಸ್ತಿ. Extravagance; prodigally, wastefully (S. Mhr.). 2, = ಎತ್ತವ (Cē.).

ಅನ್ಯಾಜು andāju. Proportion or ratio; estimate, valuation (My.; Mhr., H. ಅನ್ಯಾಜು). — ಅನ್ಯಾಜು ಕಟ್ಟು. To make an estimate, to estimate (B. 4, 125).

ಅನ್ನಿ andi. = ಅನ್ನಿಹುದು. (T. ಅನ್ನು). — ಅನ್ನಿಹುದು. A small, grey and winged insect that infests grain, *Tinea oryzella* Kl. (My.; T. ಅನ್ನುಪುಟ್ಟು).

ಅನ್ನಿಕೆ andikē. = ಅನ್ನಿಕೆ No. 1. (Sk.).

ಅನ್ನಿಕೆ andigē. = ಅನ್ನುಗೆ, etc. (My.; ಪಾದಾಂಗದ, etc. Si. 220).

ಅನ್ನಿಪುನಾರು andipunāru. (Tu. ಅನ್ನಿಪುನಾರ್, ಅನ್ನಿಪುನಾರ್, ಅನ್ನಿ). — ಅನ್ನಿಪುನಾರುಮರ. An evergreen tree, *Carallia integrissima* (St. & Pl.).

ಅನ್ನು andu. 1. That time; at that time, then (ಕಾಲ ಸ್ಮದ. 147. 398; C.; T. ಅನ್ನು). ಅನ್ನು, ಇನ್ನು, ಉನ್ನು, ಎನ್ನು (398). ಅನ್ನಿಂ, ಅನ್ನಿಗೆ, ಅನ್ನಿನತ್ತಣಿಂ, ಅನ್ನಿನ (147; Bp. 27, 23); ಅನ್ನಿನಿಂ (J. 29, 12); ಅನ್ನಿನಿನ (B. 4, 139. 185). ಅನ್ನು ಮಾಡು ಗುಂ (Smd. 267). ಅದು ಅದನ್ನು (93; ಅದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ Cm.). ಓತ್ತಮ್ ಅದನು ಉತ್ತಂ (358; ಅದಲ್ಲಿ Cm.). ಅತ್ತಮ್ ಇದನ್ನು ಉತ್ತಂ (360; ಇದದಲ್ಲಿ Cm.). ಅನ್ನಿನ ನಿಜಮುಖಪ್ರಾಪ್ತಮ್ ಏನ್ ಅದುದು? (137). ಹಿನ್ನೆ ಪರಸತಿಗಾಗಿ ಹಿಡಿದವನ್ನು (Bp. 18, 53). ಅನ್ನುವನ್ನು ಅವನ ಕಾಲದೊಳಿನ್ನುವುಂ (19, 31). ಚಿಕ್ಕನಿನ ಕೂಡು ಗೆಳೆಯಂ (ವಯಸ್ಕ, etc. Nr.). ಅದುದು ಉತ್ತಮಮ್ ಅನ್ನಿನ ಇರುಳು (Bh. 2, 13, 16). ಅನ್ನಿನ ದಿವಸದ ಓಗದ ಒಡ್ಡು ಹಲುವಾಯ್ತು (2, 13, 31). Used expletively e.g. in ವೈಶಾಖಕೆ ಅನ್ನು ಒಗದ ಬೇಸಗೆಯು (Smd. 20). ಅನ್ನು ದಾ! ಅನ್ನರೆ ಎನ್ನು ಬನ್ನ. — ಅನ್ನಿಗೆ ಅದೇ ಸುಖ, ಇನ್ನಿಗೆ ಇದೇ ಸುಖ (Prv.). — ಅನ್ನುಂ. -ಉಂ. Also then (Bp. 25, 15). — ಅನ್ನು ಮೊದಲಾಗಿ. From that time (J. 29, 6). — ಅನ್ನಿನಿಗೆ. -ಎನ್ನಿಗೆ. = ಅನ್ನಿನು. (S. Mhr.; also ಅನ್ನಿನಿಗು). — ಅನ್ನಿನು. -ಎನ್ನು. Always, ever (Bp. 58, 38).

ಅನ್ನು andu. 2. P. p. of ಅನ್ 1.

ಅನ್ನು andu. 3. To meet with or suffer (Tē.); — to reach, to get at; to obtain, to gain (Tē.); — to reach, to arrive (T. ಅತ್ತು); — to be within reach (My.). ಅದು ನನ್ನ ಕೈಯ್ಗೆ ಅನುವದಿಲ್ಲ (My.). (T. ಅನ್ನಿ, to be united; to agree; cf. ಅಟ್ಟು 12, ಅಣೆ 3).

ಅನ್ನುಕೆ anduka. = ಅನ್ನುಗೆ, etc. A chain, a fetter. 2, the chain for an elephant's feet. 3, a ring or chain worn on the ankle, an anklet.

ಅನ್ನುಗ anduga. = ಅನ್ನುಗೆ, etc. (Grj. 3, 89).

ಅನ್ನುಗು andugu. The clearing nut plant, *Strychnos potatorum* (Tē.). — ಅನ್ನುಗ ಡೊಂಕ. (ತುರುಕ್ಕು, ಪಿಣ್ಣಕ, ಸಿಹ, ಯಾವನ Si. 227).

ಅನ್ನುಗೆ andugē = ಅನ್ನಿಗೆ, ಅನ್ನುಗೆ, ಒನ್ನುಗೆ. Tbh. of ಅನ್ನುಕ (Smd. 364; Cē. II, 13; My.; ಕದಲೆ Smd. I; ಮಂಜೇರ, ಹಂಸಕ Hā.; ಮಂಜೇರ Mr. 344; ನೇವರ Bhn. 21; ಕಾಲಗದಗ, ಸರ್ಪಳ G.) See Bp. 2, 52; 24, 44; 56, 5; Grj. 3, after 91; ಪೊನ್ನನ್ನಗೆ.

ಅನ್ನುಕೆ andūka. = ಅನ್ನುಕ. (Sk.; G.).

ಅನ್ನಿ andrē. = ಅನ್ನರೆ, if one says, etc. (My.; Cē. 16. 175).

ಅನ್ನಿ andha. 1. Blind (ಕುರುಡ Mr. 388). 2, making blind. 3, darkness (ಕತ್ತಲೆ Nn. 109). 4, turbid water. 5, water. 6, = ಅನ್ನಕ No. 2 (Bp. 54, 56). Cf. ಅನ್ನಿಸುರ.

ಅನ್ನಿ andha. 2. Tbh. of ಅನ್ನಕ. (ಅನ್ನ G.). See ಅಮೃತಾನ್ನ.

ಅನ್ನಿಕೆ andhaka. Blind; a blind man (ಕುರುಡ Nn. 85; ಕಣ್ಣಿ ರಿಮೋಗ Ss.). 2, N. of a Daitya or Asura, a son of Kaṣyapa and Diti (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 85; Bp. 18, 23). 3, darkness (ತಮ, ಕತ್ತಲೆ 85). 4, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 85). 5, an elephant (ಗಜ, ಅನೆ 85). 6, N. of a country (ರಾಷ್ಟ್ರವಿಭೇದ, ದೇಶಭೇದ 85). 7, N. of a descendant of Yadu (J. 14, 3). ಅನ್ನಕನಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲ, ಮನ್ದಭಾಗ್ಯನಿಗೆ ದಂದ್ರವಿಲ್ಲ (Prv.). **ಅನ್ನಕಜಿತಿ andhaka-jit.** The conqueror of the daitya Andhaka: Śiva. (My.).

ಅನ್ನಕರಿಪು andhaka-ripu. Andhaka's enemy, Śiva.

ಅನ್ನಕವೈರಿ andhaka-vairi. Śiva (My.).

ಅನ್ನಕಾರ andha-kāra. *Darkness*. — ಅನ್ನಕಾರ ಕವಿ. *Darkness to cover or to spread*. ಪುರದೊಳಗೆ ಕವಿಯಿತ್ತು ಅನ್ನಕಾರವು (Bp. 57, 47).

ಅನ್ನಕಾರಾತಿ andhaka-arāti. Śiva (My.).

ಅನ್ನಕಾಸುರ andhaka-asura. = ಅನ್ನಕ No. 2. (Ā. Bp. 47 sum.; 47, 7. 8).

ಅನ್ನತಮಸ andha-tamasa. *Great darkness*.

ಅನ್ನಮೂಷಿಕೆ andha-mūshikē. N. of a grass, *Lepeocercis serrata*. (R.).

ಅನ್ನರಾಜ andha-rāja. Dhṛitarāshṭra, who was born blind (ಪಾಣ್ಡು, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ, Mr. 264).

ಅನ್ನಸು andhas. = ಅನ್ನ 2. *Food*. 2, *boiled rice*.

ಅನ್ನಾದರಬಾರು andhā-darabāru. A public office notoriously ill-conducted, a bad government (My.; H.).

ಅನ್ನಾಸುರ andha-asura. = ಅನ್ನಕಾಸುರ. (Ā. Bp. 47, 12).

ಅನ್ನಾಸುರಭೇದಿ andhāsura-bhēdi. The destroyer of the asura Andha, Śiva (Bp. 54, 26).

ಅನ್ನಧು andhu. *A well* (ಕೂಪ, ನೀರವೃದ್ಧಿ Mr. 421).

ಅನ್ನಧ್ರಾ andhra. The Tēlugu country (Ā. p. 22; Bp. 6, 18). 2, a Tēlugu man (ತೆಲುಗು Mr. 382).

ಅನ್ನ anna. 1. = ಅನ್ನ 2, ಅನ್ನದ, of which it is another form (Śmd. 191; Ā. II, 64; ಪೋಲಿವ ಎದೆ Kk. 61; T. ಅನ್ನ), ಅನ್ನ 2. Being of that kind or so; such, such a or an. ಅನ್ನವು (Abh. P. 9, 151). See ಉದ್ದನ್ನ, ತಣ್ಣನ್ನ, ತಕ್ಕನ್ನ, ದಟ್ಟನ್ನ, ದಪ್ಪನ್ನ, ದುಣ್ಣನ್ನ, ನೆಟ್ಟನ್ನ, ಬಟ್ಟನ್ನ, ಬೆಚ್ಚನ್ನ, ಬೆಕ್ಕನ್ನ, ಮೆತ್ತನ್ನ. — ಅನ್ನಂ. = ಅನ್ನಹಂ (Śmd. 191. 192; Ā. II, 64; Kk. 61; T. ಅನ್ನನ). ಸಿಡಿಲನ್ನಂ ಸಿಂಗದನ್ನಂ ಪುರಹರನ ಉರಿಗಣ್ಣನ್ನನ ಈ ನಾರಸಿಂಹಂ (Śmd. 192). ಬಿದದನ್ನರ್ (Abh. P. 11, 20). See Grj. 2, 93; ಮನದನ್ನಂ. — ಅನ್ನರ್. Such a woman as, one who is like or conformable to. See ಮನದನ್ನರ್.

ಅನ್ನ anna. 2. = ಅನ್ನ 1. ಎನ್ನ ಬಾಯಿವ ಕಾಲಮ್ ಉಳ್ಳನ್ನ (Bp. 9, 84). Cf. ಅನ್ನಕ; ಇನ್ನೆ, ಉನ್ನೆ. — ಅನ್ನಂ. (Śmd. 293). That time; at the time when (ಸತಿಸಪ್ತಮಿಯ ಎಕಾರಕ್ಕೆ ಆದೇಶಂ 293); meanwhile. ಉದ್ವದರ್ಧನ ನೆಗೆವನ್ನಂ ಪೊಯ್ಯರ್ ಎನ್ನು ಅವಳಿಪು ದು (294). ಕೊಲ್ಲನ್ನಂ ಇಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಣಂ (o. r. ಇಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಣಂ, 294). ಬರಮ್ಪಡೆವನ್ನಮ್ ಆರಾಧಿಸಿದಂ (295). ಆ ಧನುರ್ದಣ್ಣಟಂಕೃತಮ್ ಉದ್ವಾಮಯಾಪ್ತಾಸಾರವಮ್ ಎಮ್ಮನ್ನಂ (Abh. P. 13, 87). ಈ ಪೊದಿಲೆ ಈ ಕುಸ್ತರಾಧೀಶನ್ ಆಳ್ವನ್ನಮ್ (ಚಂದ್ರ ಹಾಸನ್) ಈ ಪೊದವಿಗೆ ಒಡೆಯನ್ ಅಹಂ (J. 28, 27). Cf. ಇನ್ನಂ, ಇನ್ನಂ. 2. = ಅನ್ನ, ಅನ್ನ ಬರ, ಅನ್ನೆಗಂ No. 2. So long as, till (ಸೀಮಾಥತ Kk. 69). — ಅನ್ನಬರ. -ಬರ. = ಅನ್ನಬರೆ, ಅನ್ನೆವರಂ, ಅನ್ನೆವರೆ, ಅನ್ನೆವರೆಗಂ. So long as, till, until. ಪ್ರಸಾದವನ್ ಒಸೆದು ಸೇವಿಸುವನ್ನಬರ ಹುಗಲ್ ಕೆಯದೆ ಆರುವನು (Bp. 26, 53). ಸಮಾನಪಿಣ್ಣಮ್ ಅಹರು ಎಯಿ ತಲೆಗದವನ್ನಬರ ಸನಾಭಿಗ್ ಎನಿಗು (Nr.). ನಿನ್ನಯ ಬೇವಮ್ ಉಳ್ಳನ್ನಬರ ನಿನ್ನಯ ದೈವವೇ ಗತಿ (Bh. 1, 8, 26). — ಅನ್ನ ಬರವಂ. -ಉಂ. And so long as (Bp. 20, 26). — ಅನ್ನಬರೆ. -ಬರೆ. = ಅನ್ನಬರ. (Bp. 47, 20).

ಅನ್ನ anna. 3. = ಅನ್ನ 2, etc. (C.). See ಅಕ್ಕನ್ನ, ದಾವನ್ನ in Prv. s. ಅಕ್ಕ 1; ರಾಕ್ಷಸನ್ನ in Prv. s. ಅರಳಿಮರ; ನಾಯನ್ನ in Prv. s. ಅಮ್ಮಲಿ. ಗುಗ್ಗಲಿವನ್ನ (Bp. 43, 20).

ಅನ್ನ anna. *Eaten*. 2, *food*; a dish. 3, *boiled rice*. 4, Vishnu. 5, the sun. 6, water. — ಅನ್ನಗದಕ. -ಕದಕ. One who cheats about food; one who falsely pretends not to have eaten any food, also that of others (S. Mhr.).

ಅನ್ನಂ annam. 1. See s. ಅನ್ನ 1.

ಅನ್ನಂ annam. 2. See s. ಅನ್ನ 2.

ಅನ್ನಯುಣ anna-yūṇa. One's allotment to eat rice in the present birth (My.). 2, the obligation (upon one person) to afford a maintenance (to another, S. Mhr.; Mhr.).

ಅನ್ನಕ annaka. = ಅನ್ನಕ, etc. (Cf. ಅನ್ನ 2). ಬೆಳಗನ್ನಕ (Bp. 12 sum.; 12, 46; 15, 24; 57, 15). ಬೆಳಗನ್ನಕಂ (12, 50). ವೇಳೆಯಪ್ಪನ್ನಕ (43, 43). ಬುಡು ತುಟ್ಟುಸುವನ್ನಕ ಆರೋಗಿಸು (59, 10).

ಅನ್ನಕಣ್ಣಕ anna-kaṇṇaka. One who hinders or thwarts another's meal, living, or welfare (My.).

ಅನ್ನಕಣ್ಣಕತನ anna-kaṇṇakatana. Hindering or thwarting another's meal, etc. (My.).

ಅನ್ನಗತ anna-gata. Being in or connected with food, depending on food (My.). ಅನ್ನಗತಾಣ, ಚರ್ಮಗತದೃಷ್ಟಿ (Prv.).

ಅನ್ನಚತ್ರ anna-čatra. ಅನ್ನಚತ್ರ. Tbh. of ಅನ್ನಸತ್ರ. (My.; ಸತ್ರಕಾಲೆ Ā.).

ಅನ್ನದಾತ anna-dāta. Giving food; a man who gives food (Bp. 24, 27).

ಅನ್ನದಾನ anna-dāna. The giving of food (Bp. 24, 32). ಅನ್ನದಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಿಲ್ಲ, ಬನ್ನಬರುವವು ತಪ್ಪುವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅನ್ನದಾನಿ anna-dāni. = ಅನ್ನದಾತ.

ಅನ್ನದಾನೀಶ annadāni-īśa. N. (Rā. 1, 60).

ಅನ್ನದ್ವೇಷ anna-dvēṣa. Dislike of food, want of appetite. (My.).

ಅನ್ನಪಚನೆ anna-pačanē. Cooking food. 2, digesting food; digestion (My.).

ಅನ್ನಪದಾರ್ಥ anna-padārtha. Rice and curry (C.).

ಅನ್ನಪಾನ anna-pāna. Meat and drink (C.).

ಅನ್ನಪಾರ್ಥಿಣಿ anna-pārṇi. A goddess, a form of Durgā; — N. (My.).

ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ anna-prāśana. Putting rice into a child's mouth for the first time, a ceremony performed between the fifth and eighth month. (My.).

ಅನ್ನಬರ anna-bara. See s. ಅನ್ನ 2.

ಅನ್ನಬರೆ anna-barē. See s. ಅನ್ನ 2.

ಅನ್ನಭೇದಿ anna-bhēdi. Green vitriol, sulphate of iron (My.; Br.).

ಅನ್ನಮದ anna-mada. Pride on account of possessing the means for sumptuous meals (My.).

ಅನ್ನಮಯ anna-maya. Made from or composed of food, sustained by food. (My.).

ಅನ್ನಮಯಕೋಶ annamaya-kōśa. The gross material body, that which is sustained by food. (My.).

ಅನ್ನಯ annaya. = ಅನ್ನೆಯ. (ಅನ್ನಾಯ ಕೆಸ; Abh. P. 6, 102; 9, 92; My.).

ಅನ್ನರಸ anna-rasa. Essence of food, chyle. (My.).

ಅನ್ನವರ್ಜಿತವ್ರತ anna-varjita-vrata. A vow to abandon food (ಪ್ರಾಯ Nn. 88).

ಅನ್ನವಸ್ತ್ರ anna-vastra. Food and clothing (C.). See B. 3, 93; 5, 83.

ಅನ್ನವಾಟಿಕೆ anna-vāṭikē. A shed for cooking rice (J. 34, 7).

ಅನ್ನಶಾಂತಿ anna-śānti. Distributing food (e. g. when reading a purāṇa, My.); — feeding the hungry (Mhr.).

ಅನ್ನಪ್ರಾಪ್ತ anna-śrāddha. Cooked food distributed at a śrāddha (My.). Cf. ಅಮತ್ಪ್ರಾಪ್ತ.

ಅನ್ನಸತ್ರ anna-satra. = ಅನ್ನಹತ್ರ. A building erected for the distribution of food (C.).

ಅನ್ನಸಂತರ್ಪಣೆ anna-santarpanē. = ಅನ್ನತಾಪ್ತಿ. (C.).

ಅನ್ನಫ annaḥ. = ಅನ್ನೈ 2. See s. ಅನ್ನ 1.

ಅನ್ನಾಭಾವ anna-abhāva. Want of food (My.).

ಅನ್ನಾರ್ಥ anna-arthi. Asking for food; a beggar. (My.).

ಅನ್ನಿಸು annisu. = ಅನಿಸು, ಅನಿಸು 1, etc. (C.; see ಅನ್ನಿಸು ಕೊಳೆ. ಅನ್ 1). To cause to say. — ಅನ್ನಿಸು ಕೊಳೆ, ಕೊಳ್ಳು. To make or get one's self called, to be called, (to pass for). (C.; see Prv. s. ಅವಲಕ್ಷಣ).

ಅನ್ನು annu. 1. = ಅನ್ 1, etc. To say, etc. (C.). ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗೆ ಹೋತು ಎನ್ನು, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅಡು ಎನ್ನು, ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 5, 23). ಹೆಣ್ಣುಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಕಾಮ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಗಟ್ಟಿಗೆ ದಾವುಗ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ (5, 32). ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ? ಗಂಗೆದೊಳಗು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (1, 20). ಯಾವ ಅಟ ಅಡ ಬೇಕು ಅನ್ನುತ್ತೀ? (1, 16). ಇದನ್ನು ಮೊಸರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (My.). See ಬೇಕನ್ನು. Observe that at the end of imitating words, anukarapapadas, ಅನ್, ಅನ್ನು, etc. are applied to sound, scent, and feeling, e. g. ಗಮಗಮ ಅನ್ನು, ದಬದಬ ಅನ್ನು, ಜುಮ್ ಅನ್ನು, etc.

ಅನ್ನು annu. 2. = ಅಂ, ಅಂ 4, etc. (My.). ಕಾಗದವನ್ನು ಅದಿ'ವೇ ತುಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 1, 14). ಅದಿ'ವೆಯನ್ನು (1, 15). ಅವನ್ನು (1, 16). ದಾಗಲವನ್ನು (Bp. 31, 16). ಮಂಗಳವನ್ನು (59, 40). ಮಾಗಿಯನ್ನು (J. 8, 3). ವಾರಿಯನ್ನು (8, 5).

ಅನ್ನುವಿಕೆ annuvikē. = ಎನ್ನುವಿಕೆ. Saying, etc. ಅನ್ನಿವೈತ್ತಾನರ ಮುನ್ನಾದ 38 ಅನ್ನಿಹೋತ್ರನ ಹೆಸರು, ಅನ್ನರ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಎಳೆ (81. 24).

ಅನ್ನೆ annē. 1. = ಅನ್ನ 2. — ಅನ್ನೆಗಂ. -ಗಂ. = ಅನ್ನಂ No. 1. (Śmd. 293. 294). ಅನ್ನೆಗಂ, ಇನ್ನೆಗಂ, ಉನ್ನೆಗಂ (295). ಒಲೆಯೊಡನೆ ಮುಪ್ಪುಂಗಾರೋಳೆ ಸರೆ ಒರ್ವನ್ನೆಗಮ್ ಇರ್ (294). ನೆನವನ್ನೆಗಂ ಒನ್ನಂ (294). ಕವನ್ನೆಗಮ್ ಇರ್ವಂ (295). ಕ್ಷಿತಿಶಕ್ತಂ ಸುಧಾರದಿಂ ತರಿದವು ಎಮ್ಮನ್ನೆಗಂ (Abh. P. 13, 67). ಅನ್ನೆಗಂ .. ಅನ್ನಕಾರಂಗಳಂ ನಿಲರ್ ಕುಮದೆ (J. 26, 4). ಅನ್ನೆಗಂ ಬಿಸಿಯದಿಸಿರ್ ಎದುದು (3, 41). ಅನ್ನಿರ್ವನ್ನೆಗಂ (Riv. 13, after 27). 2. = ಅನ್ನಂ No. 2. (ಸೀಮಾರ್ಥ Kk. 69). — See e. g. J. 2, 45. 53; 4, 1. 56; 7, 54. — ಅನ್ನೆವರಂ. -ವರಂ. = ಅನ್ನಬರ, etc. So long; so long as; until that time; till, until (ಸೀಮೆ, ಸೀಮಾರ್ಥ Śmd. 295); meanwhile. ಪೇಯ್! ಎನಿತರ್ತಮ್ ಒಳಂ ಮುರಾನ್ನತನ್, ಒಳರ್ ಅನ್ನೆವರಂ ವಾರ್ಬದೊಳಗೆ ಇದೆಯರ್ ಮರುಗುವ ಅತಿಥಿಬರ (292). ಎನ್ನೆವರಂ ಸಿರಿ ತಮಗೆ ಕುಡ್ವು ಅನ್ನೆವರಂ ಸೇವ್ಕರ್ ಅಲಿ ಬಲರುಂ? (296). ವಾಟಗಳಿನ್ ಇದದು, ದಕ್ಷಿಣಾಭಮಣ್ಣಿಲಾಡಿಯಂ ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಬೀದ್ವೊಟ್ಟು, ಸುಗ್ಗಹಂಗಳಂ ಪೊಕ್ಕು ಇರ್ವರ್; ಅನ್ನೆವರಮ್ ಇತ್ತಲ್ ನೆರೆದು ಪುರ ಇದಂ (Riv. 13, after 97). — ಅನ್ನೆವರೆ. -ವರೆ. = ಅನ್ನೆವರಂ. ಹರಸ ಅವಸರಮ್ ಅಹನ್ನೆವರೆ (Bp. 43, 43). — ಅನ್ನೆವರೆಗಂ. -ವರೆಗಂ. = ಅನ್ನೆವರಂ. (Śmd. 295).

ಅನ್ನೆ anna 1-ಕ. 2. = ಅನ್ನಕ್ಕೆ. See ಮನವನ್ನೆ.

ಅನ್ನೆ annē. 3. Truly, certainly. ನಿಜುಗನ್ ಎನಕ್ಕೆ ಅನ್ನೆ ಮಾಡುಂ (Īt. I, 62). Cf. ನನ್ನೆ.

ಅನ್ನೆಗಂ annē-gaṁ. See s. ಅನ್ನೆ 1.

ಅನ್ನೆಯ annēya. = ಅನ್ನಯ. Tbh. of ಅನ್ಯಾಯ (Śmd. 351. 360).

ಅನ್ನೆವರಂ annē-varaṁ. See s. ಅನ್ನೆ 1.

ಅನ್ನೆವರೆ annē-varē. See s. ಅನ್ನೆ 1.

ಅನ್ನೆವರೆಗಂ annē-varēgaṁ. See s. ಅನ್ನೆ 1.

ಅನ್ಯಾ annāna. Tbh. of ಅನುಮಾನ. (Nn. 117).

ಅನ್ಯ anyā. Other; another (ಪೆರಿಂ, ಪೆರಿತು Īt. II, 86). 2, different. 3, the third person (Śmd. 266; ಪ್ರಥಮ 267, ಪ್ರಥಮಪುರುಷ Cm.; Kāv. I, 5, 6-12. 24-31). Feminine ಅನ್ಯೆ (ಪೆರಿಂ Īt. II, 86).

ಅನ್ಯಕ anyaka. Another, other. (My.).

ಅನ್ಯಕರ್ತೃ anyā-kartṛi. Another agent: the agent indicated by a verb as causing anything to be done by another (Śmd. 273; cf. ಭಿನ್ನ, ವರ).

ಅನ್ಯಜಾತಿ anyā-jāti. A different origin; another family or caste. (My.).

ಅನ್ಯತರ anyā-tara. Either of two.

ಅನ್ಯತರೇದ್ಯುನ್ anyātārē-dyus. On either of two days.

ಅನ್ಯತಸ್ anyā-tas. From another. 2, elsewhere. 3, otherwise.

ಅನ್ಯತ್ರ anyā-tra. Elsewhere. 2, on another occasion.

ಅನ್ಯಥ anyātha. Tbh. of ಅನ್ಯಥಾ. What is different, another thing. Bp. 15, 20. 34; 28, 66; 32, 60; 61, 77.

ಅನ್ಯಥಾ anyāthā. Otherwise, in a different manner (Bp. 27, 72). 2, inaccurately, untruly, erroneously (ಸುಮಾರು G.).

ಅನ್ಯಾದ anyad. ಅನ್ಯತ್. Something else; it; they (Śmd. 300 Cm.).

ಅನ್ಯಾರ್ಥ anyad-artha. Another thing, meaning, purpose or sense (Śmd. 300 Cm.).

ಅನ್ಯಾತ್ಮೇವ anyā-daiva. Another deity (Bp. 53, 4. 35).

ಅನ್ಯಾಪಕ anyā-pāka. Cooked by others (My.).

ಅನ್ಯಪುರುಷ anyā-purusha. The third person (ಪ್ರಥಮಪುರುಷ Śmd. 264 Cm.).

ಅನ್ಯಪುಷ್ಪ anyā-pushpa. Reared by others: the cuckoo (ಕೋಗಿಲೆ Mr. 169).

ಅನ್ಯಭಾವ anyā-bhāva. Another mind or purport;—the mind of another (My.).

ಅನ್ಯಭೃತ anyā-bhṛita. = ಅನ್ಯಪುಷ್ಪ. The cuckoo.

ಅನ್ಯಲಿಂಗ anyā-linga. Having or taking the gender of another (word), an adjective.

ಅನ್ಯಲಿಂಗಕ anyā-lingaka. An adjective.

ಅನ್ಯಸ್ಥ anyā-stha. A man who lives with others;—a man of another caste (My.).

ಅನ್ಯಾಯ a-nyāya. = ಅನ್ಯೆಯ, etc. Unjust or unlawful action, injustice; impropriety (Bp. 18, 33; 50, 73). ಅನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಪಾದಿಸಿದ್ದು ಅಸದ್ಭಾವಿಗಿ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಅನ್ಯಾಯಕಾರ anyāya-kāra. A man who acts unlawfully or improperly (Bp. 28, 62).

ಅನ್ಯಾಯ anyāyi. = ಅನ್ಯಾಯಕಾರ. (Bp. 59, 54).

ಅನ್ಯಾರ್ಥ anyā-artha. = ಅನ್ಯಾರ್ಥ. (Śmd. 300 Cm.; Kāv. III, 3, B, 103).

ಅನ್ಯೇದ್ಯುನ್ anyē-dyus. On the other or following day. 2, the other day, once.

ಅನ್ಯೋಕ್ತಿ anyā-ukti. The third person (Kāv. I, 2, 66-70; Śmd. 269). 2, another expression or word.

ಅನೈಕ್ಯ anyōnya. *One another, mutual, reciprocal*;—reciprocity. 2, mutual attachment, intimacy, friendship, amity (My.; Br.; ಪರಸ್ಪರತ್ವ G.). ಅನೈಕ್ಯಂ, mutually (ಪರಸ್ಪರಂ, ಪರಸ್ಪರಂ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ Mr. 437). ಅನೈಕ್ಯದ ಅಲಿಂಗನಗ್ (J. 7, 24).

ಅನೈಕ್ಯಕಾಲಹ anyōnya-kalaha. *Mutual quarrel*;—sportive contest (My.).

ಅನೈಕ್ಯಭಾವ anyōnya-bhāva. *Mutual affection or emotion* (J. 11, 23).

ಅನೈಕ್ಯವಿರುದ್ಧ anyōnya-viruddha. *Mutually opposed or disagreeing* (Kāvy. III, 3, B, 122).

ಅನೈಕ್ಯಸಂಘರ್ಷ anyōnya-saṅgharṣaṇa. *Mutual friction* (J. 12, 7).

ಅನೈಕ್ಯಸಲ್ಲಾಪ anyōnya-sallāpa. *Mutual discourse or chat, conversation* (Bp. 59, 9).

ಅನೈಕ್ಯನೈವಮಿ anyōnya-upamē. *A kind of simile* (Kāvy. III, 3, B, 63 seq.).

ಅನು-ಅಕ್ಷಾ anu-akṣha. *Following* (ಅನುಪದ, ಅನುಂಗ, ಬಿಮ್ಮದ Mr. 445). ಅನುತ್ಥಂ, afterwards.

ಅನುಂಗ anvaṅga. *Tbh. of ಅನುಂ.* (ಅನುತ್ಥ, ಬಿಮ್ಮದ Mr. 445).

ಅನುಂಚ anvañc. ಅನುಚ್. ಅನುಗ್. = ಅನುಂಗ. *Following*.

ಅನುಯ anu-aya. *Following, succession*. 2, connection, association. 3, *race, family, lineage*. 4, logical connection. 5, the natural order or connection of words in a sentence; grammatical construction of a sentence; position of words in a sentence (Śmd. 1, seq.; 5. 173; Kāvy. II, 2, B, 4-6). 6, drift, tenor, purport (Śmd. 170, ಅರ್ಥ 171 Cm.; 298).

ಅನುಯವ್ಯತತ್ರ anvaya-svatantra. *Having an independent character in a sentence* (Śmd. 174).

ಅನುಯಿಸು anvayisu. = ಅನುವೇಸು. *To construe* (Śmd. 171). 2, to be used in a well-constructed sentence (174). 3, to be connected or associated (Bp. 42, 18). 4, to arrange words (used in poetry) in their natural order (My.).

ಅನುರ್ಥ anu-artha. *Having the meaning obvious, intelligible, clear* (Kāvy. III, 3, B, 164).

ಅನುರ್ಥನಾಮ anvartha-nāma. *A word of which the meaning is self-evident* (Śmd. 93. 94).

ಅನುನಾಯ anu-avāya. *Family, race, lineage*.

ಅನುಚಯ anu-ācāya. *Laying down a rule of secondary importance after that which is primary*.

ಅನುಸನ anu-āsana. *Sitting down after*. 2, service, worship. 3, regret, affliction. 4, a workshop, a manufactory. 5, an unctuous or cooling enema.

ಅನುಪಾಯ anu-āhārya. *A certain gift presented to the priests*. 2, the monthly śrāddha or funeral repast in honour of the manes, held on the day of the new moon.

ಅನುಪಾಯಪಚನ anvāhārya-pācāna. *N. of a sacrificial fire*. See ಪಂಚಾಕ್ಷಿ.

ಅನುಪಿತ anu-āhita. *Deposited with a person to be delivered ultimately to the right owner*. 2, renewed, as a sacred fire which had gone out through neglect (My.).

ಅನುತ anu-ita. *Joined, connected with; connected; endowed with, possessed of; acquired, understood; follow-*

ing (ಯುತ, ಸಂಹತ, ಸಹಿತ, etc., ಕೂಡ Mr. 440; Śmd. 228. 297; Ch. v. 171. 207). 2, suitableness, etc. (ಹಿತ Śmd. Cm. 238). 3, a learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ Cm. 252; ಬಲ್ಲವ Cm. 298; ವಿದ್ Mr. 440).

ಅನುತಾರ್ಥ anvita-artha. *Having a clear meaning, perspicuous*. 2, euphonic combination (Kāvy. I, 1b, 32-41).

ಅನುತೆ anvitē. *A woman that is connected or endowed with* (Śmd. 2).

ಅನುಷ್ಠ anu-īṣṭa. *Sought*.

ಅನುಷ್ಠಾನ anu-īkṣhaṇa. -ನಿ. *Searching, investigating*.

ಅನುಷ್ಠಾನ anu-īkṣhē. = ಅನುಷ್ಠಾನ. See ಅನುಷ್ಠಾನ.

ಅನುಷ್ಠಾನ anu-īkṣhaṇa. *Seeking for, searching, investigating*. See ಅಪಸು, ಅರಯ್, ತಡವರಿಸು, ಬಿಡು.

ಅನುಷ್ಠಾನ anu-īkṣhāṇ. = ಅನುಷ್ಠಾನ. *Seeking for, etc.*

ಅನುಷ್ಠಿತ anu-īṣṭita. *Sought*.

ಅನುಷ್ಠಿ anu-īṣṭi. *Searching; a searcher, inquirer*.

ಅನು ap. = ಅಪ್ಪ 1. *Water*.

ಅಪ apa. 1. = ಅಪ್ಪ 2. *Father* (frequently at the end of compounds; Mhr. ಅಪಾ). See e.g. ಕನ್ಯಾಪ, ಕಲಪ.

ಅಪ apa 2. = ಅಪ್ಪ 4, ಅಮು, q. v. (My.). — ಅಪವ. rep. = ಅಮಮು, q. v. (C.; Prll. 3, 27). ಅಪಾ. = ಅಪ. (C.).

ಅಪ apa. 3. = ಅಪ್ಪ 1, etc. See ದಪ 1.

ಅಪ apa. *Away*. 2, improperly. 3, negatively, contradictorily. 4, without. 5, away from.

ಅಪಕಾರ apa-kāra. *Wrong, offence, injury, hurt, harm* (ದ್ರೋಹ Mr. 448). 2, wickedness, enmity. ಅವಕಾರಾ ಮಾಡುವನು ಅಪಕಾರಿ ಅಪಕಾರಿ (Prv.).

ಅಪಕಾರಿ apakāra-gī. -ಗಿ. *An offending or menacing speech*.

ಅಪಕಾರಿ apa-kāri. *A man who acts wrong or does ill, an offender* (Bh. 8, 26, 28).

ಅಪಕೀರ್ತಿ apa-kīrti. *Censure, reproach* (ಉಪಕೀರ್ತಿ, etc., ನಿಶ್ಚಿ Mr. 87; J. 18, 54). 2, infamy, disgrace. See Prv. s. ಅವಕಾರ.

ಅಪಕೃತ apa-kṛita. *Done wrong, wickedly committed; —injury, offence, malice* (J. 17, 50).

ಅಪಕೃತಿ apa-kṛiti. = ಅವಕಾರ. (Ch.).

ಅಪಕೃತ್ಯ apa-kṛitya. *A wrong act, damage, injury, hurt* (ಅಲ್ಲದ ಕೃತ್ಯ Nn. 127).

ಅಪಕೃಷ್ಠ apa-kṛiṣṭa. *Drawn away; brought down*. 2, low, inferior, vile. 3, a crow.

ಅಪಕ್ರಮ apa-krama. *Going away*. 2, flight. 3, = ಅಕ್ರಮ, disorder.

ಅಪಕ್ರಮಣ apa-kramāṇa. *Passing off or away, retiring*. (R.).

ಅಪಕ್ವ a-pakva. *Uncooked, raw*. 2, not properly cooked or baked. 3, unripe. 4, undigested.

ಅಪಕ್ವರಸ apakva-rasa. *The taste of something unripe*. See ಕನರ್. 2, broth not properly prepared (My.).

ಅಪಖ್ಯಾತಿ apa-khyāti. *Injured reputation, disgrace* (Bh. 1, 10, 13). See Prvs. s. ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ, ವಿಖ್ಯಾತಿ.

ಅಪಗತ apa-gata. *Gone, departed, gone off or away* (Bp. 7, 1; 22, 3; 28, 62; 38, 4; 56, 44). 2, dead, deceased.

ಅಪಗತಿ apa-gati. = ಅವಗಮ. 2, downward movement: low condition (My.).

ಅಪಗಮ *apa-gama*. Going away; passing away. 2, separation; departure; death.

ಅಪಗಮನ *apa-gamana*. = ಅಪಗಮ. See ಸ್ಥಾನಾಪಗಮನ.

ಅಪಗಮಿತ *apa-gamita*. = ಅಪಗತ. (ಹೋದನ್ನ G.).

ಅಪಗೇ *apa-gē*. A river. (ನದಿ, ಹೊದಿ G.).

ಅಪಗುನ *apa-ghana*. Any limb or member of the body (Bp. 38, 69).

ಅಪಗಾತಿ *apa-ghāti*. Murderous, killing;—a murderous affair (Bh. 8, 24, 57).

ಅಪದಯ *apa-cāya*. Decrease, decline, deterioration, loss in property or health, privation. 2, gathering, collecting (of flowers, Grj. 5, after 92).

ಅಪಚಾಯಿತ *apa-cāyita*. Honored, respected.

ಅಪಚಾರ *apa-cāra*. Want, absence. 2, defect. 3, fault, improper conduct, offence, mistake (My.).

ಅಪಚಿತ *apa-çita*. 1. Honored, respected.

ಅಪಚಿತ *apa-çita*. 2. Diminished, lessened, wasted.

ಅಪಚಿತಿ *apa-çiti*. Honor, respect. 2, loss, destruction. 3 compensation (ಪ್ರಯತ್ನಿತ್ತ G.). 4, expense (ವೆಚ್ಚ G.).

ಅಪಜಯ *apa-jaya*. Defeat, discomfiture, overthrow, reverse; detriment (ತೃತೀಯಾ Nn. 149; Bp. 50, 8; My.). See ಸೋಲಸು — ಅಪಜಯ ಪಡಿಸು. To defeat (My.; ಭಂಗಿಸು Çb.). — ಅಪಜಯ ಹೊನ್ನು. To be defeated (My.; ಕೆಯ್ಸೀಲು G.).

ಅಪಜ್ಞಾನ *apa-jñāna*. Concealment of knowledge, denying (ಅಪಜ್ಞ, etc., ಮರಿದು Mr. 441).

ಅಪಪಾಂತರ *a-paṣa-antara*. Not separated by a curtain; adjoining, contiguous.

ಅಪಪಿ *apaṣi*. A screen, especially the screen surrounding a tent (ತೃತೀಯರ, etc., ಸುತ್ತದೆ Mr. 203).

ಅಪಪು *a-paṭu*. Not clever, awkward. 2, diseased, sick.

ಅಪದ್ಧಾ *apadḍā*. Small, contemptible (V. 37, 83).

ಅಪತಿ *a-patika*. Without a husband. (R.).

ಅಪತ್ನೀ *a-patnīka*. Without a wife. (My.).

ಅಪತ್ಯ *apatya*. Offspring, a child, a descendant (Kāvy. I, 2, 74-83; Śmd. 187; ಮಗ, ಹುಡುಗ G.). 2, a patronymical affix.

ಅಪತ್ಯಕೆ *apatyakē*. A female or male child (Kāvy. I, 2, 74).

ಅಪತ್ಯಾಂತ *apatya-anta*. A patronymic.

ಅಪತ್ರಪಿಷ್ಟ *apa-trapishṭu*. Bashful.

ಅಪತ್ರಪೆ *apa-trapē*. Bashfulness; embarrassment.

ಅಪಥ *a-patha*. A bad or wrong road; pathless state. 2, heresy. 3, the vulva.

ಅಪಥಿ *a-pathi*. A bad or wrong road; pathless state.

ಅಪಥ್ಯ *a-pathya*. Unfit; unsuitable; unwholesome (Bp. 24, 8; bad diet (My.); a lie (My.).

ಅಪಪಾದಮಿ *a-pada-gāmi*. Not walking on feet (ಕಾಲಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವವ G.). 2, a reptile (ಪಾವು Çb.).

ಅಪದಾನ *apa-dāna*. (= ಅವದಾನ). Correct or pure conduct, approved occupation. 2, a great or noble work (ಪರೋಲಸ G.). 3, object of a legend; a legend (ಪೂರ್ವಚರಿತ್ರೆ G.).

ಅಪದಾಂತರ *a-pada-antara*. Not separated by a foot; contiguous, adjoining, near (ಸಮಾವ Mr. 425).

ಅಪದಂತ *apa-dānt*. In an intermediate region of the compass.

ಅಪದಾಂತ *apa-dānt*. = ಅವದಾಂತ. Slander, calumny; disgrace (My.; Br.).

ಅಪದೇಶ *apa-dēśa*. An intermediate region of the compass (Bh. 1, 17, 10);—a low, miserable state or condition (My.).

ಅಪದೇಶ *apa-dēśa*. The statement of the reason, adducing a reason or cause. 2, a pretence, a feint. 3, a butt, a mark. 4, fame, reputation. 5, place, quarter. See ನೆವ.

ಅಪಧ್ವಂಸ *apa-dhvaṃsa*. Falling away; degradation.

ಅಪಧ್ವಂಸಿ *apa-dhvaṃsi*. Causing to fall; destroying.

ಅಪಧ್ವಸ್ತ *apa-dhvasta*. Reviled, blamed. 2, pounded, pounded badly.

ಅಪನಮ್ನಿಕೆ *apa-nambikē*. = ಅಪನಮ್ನಿಗೆ, ಅಪನಮ್ನಿಗೆ, ಅಪನಮ್ನಿಕೆ. Doubt of (a person's) sincerity, distrust (My.; Tē. ಅಪನಮ್ನಿಕೆ). ಅಪನಮ್ನಿ ನನಗೆ ಅಪನಮ್ನಿಕೆ ಉಣ್ಣು (My.).

ಅಪನಮ್ನಿಗೆ *apa-nambigē*. = ಅಪನಮ್ನಿಗೆ. (My.).

ಅಪನಮ್ನಿಗೆ *apa-nambugē*. Want of confidence, mistrust (ಅಪಿಶ್ವಾಸ, ನಿಶ್ಚಯ Nr.; My.).

ಅಪನಿಂದೆ *apa-nindē*. = ಅವನಿಂದೆ. Unjust censure, abuse, reproach. — ಅವನಿಂದೆ ಹೊದಿಸು. To accuse falsely. ಅವನಿಂದೆಯನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಅವಕಾರ ಮಾಡುವಿಕೆ (ನಿಕಾರ, ವಿಪ್ರಕಾರ Si. 392).

ಅಪಪ್ರಯೋಗ *apa-prayōga*. Misapplication (My.; Br.).

ಅಪಭ್ರಂಶ *apa-bhramṣa*. Falling down or away. 2, incorrect language. 3, a word corrupted from the Samskrita language (Śmd. 6. 19. 334. 375. 386). 4, the most corrupt of the Prākṛita dialects (Çh. p. 22).

ಅಪಭ್ರಂಶಕೆ *apa-bhramṣātē*. = ತಪ್ಪವ. (Śmd. 29 Cm.).

ಅಪಮರ್ಜನ *apa-marjana*. Wiping off, removing; cleansing; shaving, paring. See ಎದಿವ.

ಅಪಮಾನ *apa-māna*. = ಅವಮಾನ. Disrespect, dishonour, disgrace. 2, = ಖಪರ Nn. 102. 3, = ದಣ್ಣ (the penis? Nn. 127; Mr. 525). See ಭಂಜನು. — ಅವಮಾನ ಮಾಡು. To disgrace. ಗುರುಗಳು ಅವನ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿ (B. 4, 198).

ಅಪಮಿತ್ಯ *apa-mitya*. = ಅವಮಿತ್ಯಕೆ. See ಅವಮಿತ್ಯಕೆ.

ಅಪಮಿತ್ಯಕೆ *apa-mityaka*. A debt (ಮಾಣ, ಉದ್ಧಾರ, ಸಾಲ Mr. 846). See ಕೊಳುಡ.

ಅಪಮೂರ್ಧ *apa-mūrdha*. Headless.

ಅಪಮೃತಿ *apa-mṛiti*. = ಅವಮೃತ್ಯು No. 1. (My.).

ಅಪಮೃತ್ಯು *apa-mṛityu*. A sudden or violent death, dying by some accident (Bp. 61, 90; J. 24, 82; C.). 2, a minor death, i. e. a desperate sickness from which a person, contrary to expectation, recovers. 3, N. of a goddess of death (My.).

ಅಪಯಾನ *apa-yāna*. Retreat, flight.

ಅಪರ *apara*. 1. Posterior, hinder, later, latter (Çh. v. 291. 292). 2, following. 3, inferior, lower. 4, other, another. 5, different (ಬೇರೆ G.). 6, distant, opposite (ಅತ್ತಲಾಗಿನ G.). 7, the hind foot of an elephant (ಅನೆಯ ಹಿಂಗಾಲಿನ G.). 8, the hind quarter of an elephant. 9, the future. 10, western; the west (ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕು Çb.). 11, = ವಂತ, (the spine? Mr. 519).

ಅಪರ *a-para*. 2. Having nothing beyond or after, having no rival or superior, unsurpassed. 2, handsome, pleasing (ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424).

ಅಪರಕ್ರಿಯೆ *apara-kriyē*. Funeral rites (My.; Tē.).

ಅಪರಂಜಿ *apa-rañji*. Fine refined gold (My.; Tē., T.).

ಅಪರಪಕ್ಷ್ಯ *apara-paksha*. The latter half of the month. 2, the other or opposing side, the defendant. (My.).
 ಅಪರರಾತ್ರಿ *apara-rātri*. = ಅಪರಾತ್ರಿ. The end of the night.
 ಅಪರವಯಸ್ *apara-vayas*. Old age (J. 6, 26).
 ಅಪರವಾರ್ಧ *apara-vārdhi*. The western ocean (Č. Bp. 47, 47).
 ಅಪರಸ್ಪರ *a-paraspara*. Not one by the other; *uninterrupted*.
 ಅಪರಾಗ *apara-aga*. The western mountain. 2, *apa-rāga*: aversion, enmity. (R.).
 ಅಪರಾಜಿತ *a-parājita*. Unconquered, unsurpassed. 2, Vishnu. 3, Śiva.
 ಅಪರಾಜಿತೆ *a-parājitē*. The unsurpassed woman: Durgā. 2, the creeper *Clitoria ternatea* Lin. 3, the plant *Marsilea quadrifolia* Lin. 4, = ಎಷ್ಟುಕೃತ್ವೆ (G.).
 ಅಪರಾತ್ರಿ *aparātri*. Tbh. of ಅಪರರಾತ್ರಿ (My.; Mhr. ಅಪರಾತ್ರಿ).
 ಅಪರಾದ್ಧ *apa-rāddha*. Sinned; criminal, guilty; erring.
 ಅಪರಾದ್ಧಪುಷ್ಪ *aparāddha-prishatka*. An archer whose arrows always miss the mark.
 ಅಪರಾದ್ಧೇಷು *aparāddha-ishu*. An archer whose arrows always miss the mark.
 ಅಪರಾದ್ರಿ *apara-adri*. = ಅಪರಾಗ No. 1. (R.).
 ಅಪರಾಧ *apa-rādha*. An offence, a crime. (Bp. 38, 72). 2, a fine, punishment, penalty (C.; T., Tē.). 3, a fault, a mistake, an omission, failure in an engagement or promise (C.; ತಪ್ಪು G.). — ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡು. To pardon or forgive an *aparādha* (My.). — ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು. = ಅಪರಾಧ ಸಯ್ಯಿಸು. To bear with an *aparādha*, to exercise forbearance or patience with regard to it, to put up an *aparādha* (My.; B. 4, 89, 155). — ಅಪರಾಧ ಕಾಯು. To exercise forbearance with regard to an *aparādha* (S. Mhr.). — ಅಪರಾಧ ಕೊಡು. To pay a fine (C.). — ಅಪರಾಧ ತೆ ಕೊಳ್ಳು. To take a fine (C.). — ಅಪರಾಧ ತೆಡಿ. To pay a penalty (My.). — ಅಪರಾಧ ಮನ್ನಿಸು. = ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು. (C.). — ಅಪರಾಧ ಮಾಡು. To commit an *aparādha* (Bp. 38, 78; 53, 43; B. 4, 201). — ಅಪರಾಧ ಸಯ್ಯಿಸು. = ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು. (Bp. 22, 63; 34, 13). — ಅಪರಾಧ ಹೊಡು. To charge an *aparādha* upon or against (B. 4, 198).
 ಅಪರಾಧರತಿ *aparādha-rati*. One who takes pleasure in crime, etc. (Bp. 40, 66).
 ಅಪರಾಧಸ್ಥ *aparādha-stha*. = ಅಪರಾಧಿ. (My.).
 ಅಪರಾಧಿ *aparādhi*. A guilty person, a criminal, an offender; a person in fault, one who has committed a mistake (Bp. 22, 50; 54, 14; My.; B. 4, 142; 5, 234).
 ಅಪರಾಹ್ನ *apara-ahna*. The afternoon (ಕುತವ, ಸಂಜೆ Nn. 107).
 ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನ *a-paricchinna*. Without interval or division, continuous (Bp. 2, 22).
 ಅಪರಿಮಿತ *a-parimita*. Unmeasured, unlimited, unbounded (Śmd. 402; Bp. 1, 4, 23; 20, 10; etc.; B. 4, 172).
 ಅಪರೂಪ *apa-rūpa*. = ಅಪರೂಪ, ಅಪರೂಪ, (ಅಪೂರ್ವ?). Deformed, ugly. 2, odd-shaped, strange, singular. 3, uncommon, rare (C.; B. 2, 52; 4, 95).
 ಅಪರೂಪ *aparūpa*. Tbh. of ಅಪರೂಪ. (C.; B. 5, 75; ಅನರ್ಘ್ಯ, ಎರಲ G.).
 ಅಪರೂಪತನ *aparūputana*. The state of being rare (B. 5, 75).

ಅಪರೋದ್ಯುಸ್ *aparō-dyus*. On the following day.

ಅಪರೋಕ್ಷ *a-parōksha*. Not invisible; perceptible, manifest. 2, present. (My.).

ಅಪರ್ಣ *a-parṇa*. Leafless.

ಅಪರ್ಣೆ *a-parṇē*. She who has not even leaves for food during her religious austerities: *Durgē* or *Umē*.

ಅಪಲಗ್ನ *apa-lagna*. = ಅಪಲಗ್ನ No 3. An inauspicious time or moment (My.).

ಅಪಲಾಪ *apa-lāpa*. Denial or concealment of knowledge, abnegation, turning off the truth; — concealing, hiding (ಅಪವೃತ್ತಿ, etc., ಮಹಿಮೆ Mr. 441). 2, affection, regard. 3, a senseless outcry (see ಅಪಲಾಪ No. 2). See ಮಾಂಜು, ನಂಜಿರು. — ಅಪಲಾಪಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. (ನಿಷ್ಕ ವ Si. 458).

ಅಪಲಾಪನ *apa-lāpana*. ಅಪಲಾಪನೆ. = ಅಪಲಾಪ. (Bp. 41, 9; 45, 22).

ಅಪಲಾಪಿಸು *apa-lāpisu*. To deny (Bp. 44, 61; 51, 40). 2, to cry out (45, 33).

ಅಪವರಕ *apa-varaka*. An inner apartment, a lying-in-chamber.

ಅಪವರ್ಗ *apa-varga*. Getting rid of, quitting (ಬಿಡೋಣ, ಚ ಲಿಖೋಣ G.). 2, completion, end. 3, exemption from further transmigration (Bp. 24, 12; ಮೋಕ್ಷ G.). 4, a gift, donation. 5, restriction to a general rule, exception.

ಅಪವರ್ಜನ *apa-varjana*. Quitting, abandoning. 2, a gift, a donation. 3, = ಅಪವರ್ಗ No 3.

ಅಪವಾದ *apa-vāda*. Evil speaking, censure, blame (Bp. 25, 29), unjust imputation. 2, refutation. 3, exception to a rule. 4, an order.

ಅಪವಾರಣ *apa-vāraṇa*. Covering, concealment; a pretence (ಮೃಗಧಾನ, etc., ನೆವ Mr. 435).

ಅಪವಾರಿತ *apa-vārita*. Covered, concealed (ಸಂವೃತ, etc., ಮುಚ್ಚಲ್ Mr. 441).

ಅಪವಾಹ *apa-vāha*. Deduction. 2, N. of a *vṛitta* (Čh.).

ಅಪವಿತ್ರ *a-pavitra*. Impure, unclean, as the mind, clothes, vessels, etc. (Bp. 18, 34; 38, 70; 40, 59, 63; My.; B. 4, 165).

ಅಪವಿಧ್ವ *apa-viddha*. Badly pierced. 2, rejected, discarded, disowned.

ಅಪಶಕುನ *apa-śakuna*. = ಅಪಶಕುನ. A bad omen. (My.; Mhr.).

ಅಪಶಬ್ದ *apa-śabda*. A bad, harsh word (My.; B. 4, 73). 2, incorrect or ungrammatical language (ಅಪಭ್ರಂಶ G.).

ಅಪಸ್ಥ *apa-sthu*. Contrary, opposite.

ಅಪಸದ *apa-sada*. An outcaste; a low man.

ಅಪಸರ *apa-sara*. = ಅಪಸರಣ. 2, excuse, apology. See Bp. 38, 18; 49, 11. 3, Tbh. of ಅಪಸ್ವರ (My.).

ಅಪಸರಣ *apa-saraṇa*. = ಅಪಸರಣ. Going away, moving off, retreating; escaping; removing; egress. See ಅಕ್ಕಲಸೂ, ಒಳ ಸೋಲ, ಒರಸು, ಜಗುಡ್, ತೇ, ನುಣ್ಣು.

ಅಪಸರಿ *apa-sari*. A person who goes away or astray (Bp. 40, 54).

ಅಪಸರ್ಪ *apa-sarpa*. = ಅಪಸರ್ಪ. A secret emissary, a spy.

ಅಪಸರ್ಪಣ *apa-sarpaṇa*. (= ಅಪಸರ್ಪಣ). Gliding or moving off; going back, retreating.

ಅಪಸನ್ಯ *apa-savya*. Not left, right (ದಕ್ಷಿಣ, ಬಲ Mr. 436). 2, contrary, adverse.

ಅಪಸಾಕ್ಷಿ *apa-sākshi*. False witness (C.).

ಅಪಸಿದ್ಧಾಂತ *apa-siddhānta*. An erroneous conclusion. (My.).

ಅಪಸ್ಥರ *apa-skara*. Any part of a carriage, a wheel, etc. 2, = ರಥಾಕ್ಷ, ಕುರುಗಿಯು. Hla. MS.; ಕುರುಗಿಯು Mr. 286. 3, excrements. 4, the anus. 5, the vulva.

ಅಪಸ್ನಾತ *apa-snāta*. Bathed or bathing after the performance of a funeral ceremony.

ಅಪಸ್ನಾನ *apa-snāna*. Funeral bathing.

ಅಪಸ್ಮರ *apa-smāra*. Forgetfulness; one of the *sañcāri-bhāvas* (Kāvy. IV, 2, 16). 2, epilepsy (My.).

ಅಪಸ್ವರ *apa-svara*. = ಅವಸ್ವರ No. 3. An unmusical note or sound (ಗೊಗ್ಗರ G.).

ಅಪಹ *apa-ha*. Repelling; destroying (Bp. 34, 1; 59, 47). See ತಪೋವಹ, ಮಲಾವಹ, ಸ್ವಾಪಹ.

ಅಪಹರಣ *apa-harāṇa*. Taking away, carrying off. 2, destroying. 3, stealing. See ಪ್ರಾಣಾಪಹರಣ.

ಅಪಹರಣಿ *apa-harāṇi*. = ಅಪಹರಣ. (ಅಭಿಹಾರ Mr. 490). 2, a fine, a mulct (ದಣ್ಣ Mr. 525). ಬೇವದ ಅಪಹರಣಿ (ನಿರ್ವಾಣ Mr. 507).

ಅಪಹರಿಷು *apa-harīṣu*. To take away, to remove; to destroy (Bp. 22, 62; 26, 66; 34, 38; 49, 25; 50, 29. 75; 51 sam.; 51, 67; 52, 37; 53, 10; 54, 45. 56. 70; 61, 7; J. 24, 43). 2, to steal, to rob (Nn. 151; B. 2, 52; 5, 91).

ಅಪಹಸನ *apa-hasana*. Laughing at, deriding, ridiculing, scorn, mockery. See ವಿಘಟಾಂಗಾಪಹಸನ.

ಅಪಹಸನಕ್ರೋಧ *apahasana-krōdha*. Scorning wrath. See ಒನಕೆ.

ಅಪಹಸಿತ *apa-hasita*. Laughed at, scorned, despised (ಅನಾ ದ್ಯುತ, ಅವಜ್ಞಾತ, ಉದಾಸೀನ Mr. 432).

ಅಪಹಸ್ತಿತ *apa-hastita*. Thrown away, thrown off, rejected.

ಅಪಹಾರ *apa-hāra*. Taking away. 2, stealing; concealing; withholding. 3, loss through robbery.

ಅಪಹಾಸ *apa-hāsa*. = ಅಪಹಸನ. (J. 9, 4; My.).

ಅಪಹಾಸ್ಯ *apa-hāśya*. = ಅಪಹಸನ. (Bp. 84, 12; 39, 59; 40, 60; 49, 17). 2, to be laughed at (Sk.).

ಅಪಹೃತಿ *apa-hṛiti*. Taking away. 2, that has been stolen or robbed (ಬುಪ್ತ, ಕಳೆದನೊಪ್ಪ Mr. 226).

ಅಪಹ್ನವ *apa-hnava*. = ಅಪಾಹ್ನ, ೧. v. Concealment of knowledge, denial (= ಅವಲಾಪ, etc., ಮಹಿಮ Mr. 441). 2, secreting; dissimulation. 3, affection, love.

ಅಪಹ್ನುತಿ *apa-hnūti*. = ಅಪಹ್ನವ. 2, applying a description or simile to other than its obvious application (Kāvy. III, 3, B. 61. 103 seq.). See ಕುಪ್ಪಾಪಹ್ನುತಿ.

ಅಪಾ *apā*. (= ಅಪ 2). — ಅಪಾಘೇರಿ. Stray, as cattle; bad, disorderly, unruly, as a man; ill-done, out of order, as a business (My.).

ಅಪಾಕೃತ *apa-ākṛita*. Taken away, removed, void of (Kāvy. III, 1, A, 15).

ಅಪಾಂಗ *apa-āṅga*. Wanting or deformed in some limb. 2, the outer corner of the eye. 3, a scedarial mark or circle on the forehead.

ಅಪಾಂಗದರ್ಶನ *apāṅga-darśana*. A side-glance, a leer, a wink.

ಅಪಾಂಗದೇಶ *apāṅga-dēśa*. The place round the outer corner of the eye.

ಅಪಾಂಗಿ *apāṅgi*. A woman having such and such an outer corner of the eye. (My.).

ಅಪಾಣಿ *apāṇi*. The south.

ಅಪಾಣೀನ *apāṇīna*. Turned away; looking down or away (ಅನಾಪ್ತು, ತಲೆನಾಗುಹಂ Mr. 455). 2, southern.

ಅಪಾಂಶ್ *apa-āṇṣ*. ಅಪಾಶ್. Going or situated backwards. 2, southern. 3, western.

ಅಪಾಟನ *a-pāṭava*. Sickness, disease. 2, awkwardness.

ಅಪಾತ್ಯಯ *apa-atyaya*. Concealment of knowledge (? ಅವತ್ಯವ, etc. Mr. 441, originally ಅವತ್ಯಯ).

ಅಪಾತ್ರ *a-pātra*. A worthless or common utensil. 2, an inferior, undeserving or worthless man (Bp. 39, 59; My.); unworthy, unfit. Feminine ಅಪಾತ್ರಳು (My.).

ಅಪಾತ್ರವಾತ್ರ *apātra-pātra*. A worthless utensil or person (Bp. 40, 63).

ಅಪಾದಾನ *apa-ādāna*. Taking away; removal; the state of being removed from (ಅವುದಾನೋದ್ಧಿಂ ತೊಲಗುವುದು Sm. 160). 2, the sense of the ablative case (115. 159; Kāvy. I, 2, 2. 3). See ಒಸರಸು.

ಅಪಾದಾನಕಾರಕ *apādāna-kāraka*. = ಅಪಾದಾನ No. 2. (Sm. 160 Cm.).

ಅಪಾದಾನವಾಚಕ *apādāna-vācaka*. The ablative case (My.).

ಅಪಾನ *apa-ana*. The air which goes downwards and out at the anus (ಗುದರದೊಳಗೆ ಎಡೆಯಾಡುವ ಅನಿಲ Mr. 51). 2, the anus.

ಅಪಾನವಾಯು *apāna-vāyu*. = ಅಪಾನ No. 1. (ಮಣಿ Nn. 67). See ತಿಣಕು, ಪೂಸು.

ಅಪಾಮಾರ್ಗ *apā-mārga*. The plant *Achyranthes aspera* (ಉತ್ತರಣಿ, ತಿಂಬಿ Mr. 128).

ಅಪಾಮೃತಿ *apām-pati*. The lord of the waters: the ocean. 2, Varuṇa.

ಅಪಾಮೃತ್ತ *apām-pitta*. The bile of the waters: fire.

ಅಪಾಯ *apa-aya*. Going away. 2, destruction, death. 3, injury, loss (Ch. v. 38). 4, misfortune, evil, ill;—calamity, peril, danger (Bp. 17, 4; 45, 3; 46, 34; My.).

ಅಪಾರ *apāra*. 1. The opposite bank of a river.

ಅಪಾರ *a-pāra*. 2. A bad shore: a kind of mental acquiescence or indifference. 2, shoreless, unbounded, interminable, very abundant, great (Bp. 3, 45; 36, 29; My.).

ಅಪಾರದರ್ಶಕತ್ವ *apāra-darśakatva*. Want of transparency, opacity (B. 4, 96; My.).

ಅಪಾರ್ಥ *apa-artha*. Without any object. 2, unmeaning. 3, incoherent or false argument. (My.).

ಅಪಾವೃತ *apa-āvṛita*. Open, laid open. 2, covered. 3, unrestrained, self-willed.

ಅಪಾರಯ *apa-ārāya*. A refuge, a recourse. 2, a fence or hedge in front of a building;—an awning spread over a court or yard. 3, helpless, destitute. See ಮುತ್ತರಾರಣ.

ಅಪಾಸಂಗ *apa-āsāṅga*. A quiver. (R.).

ಅಪಾಸನ *apa-āsana*. Throwing away. 2, killing.

ಅಪಾಹ್ಯ *apāhva*. A Tbh. of ಅವತ್ಯವ, ೧. v. (ಪುಸಿ, ಹುಸಿ; ಸ್ವೇಹ Nn. 158).

ಅಪಿ *api*. On. 2, near to, towards. 3, and, and also, moreover, besides (ಪುನರ್ವಹ, ಮರಳಿ ನುಡಿದ Nn. 167). 4, even, though. 5, certainly, indeed (ದಿಬಿ Mr. 534). 6, perhaps, likely (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮ್ ಅಲ್ಲದುದು 534). 7, it expresses also contempt or wrath (ಮನಸ್ಕೇಶದೊಡನೆ ಅಮರ್ಧ ಮುನಿಸು 534; ಮುನಿಸು, ಕೋಪ Nn. 167). 8, and is used in inquiry (ಪ್ರಶ್ನೆ, ಬೆಸಗೊಮ್ಮಲ್ಲಿ 167).

ಅಪಿಗೀರ್ಣ api-gīrṇa. Praised.

ಅವಿಗೀ apigē. = ಅಪ್ಪಿಗೀ No. 2. (S. Mhr.).

ಅಪಿಧಾನ api-dhāna. Covering, concealment. 2, a cover.

ಅಪಿನದ್ಧ api-naddha. Tied on (ಬದ್ಧ, ಏನದ್ಧ, ಕಟ್ಟು Mr. 457, o. r. ಕಯ್ಯ). 2, clothed, accoutred.

ಅಪಿನಿ apini. = ಅಪಿನ, etc. (C. Bp. 47, 45; My.). ಅಪಿನ ತಿನ್ನು, ಲಹರಿ ಏದಿತು (Prv.).

ಅಪಿಸ apisa. = ಅಪಿಸ q. v. See ನೆತ್ತಿಗರಸಿಸ.

ಅಪುತ್ರ a-putra. Not a son. 2, sonless (Bp. 24, 32).

ಅಪುನರ್ಜಾತ a-punarjāta. A creature exempt from transmigration (Bp. 55, 46), or one that is not regenerated.

ಅಪುನರ್ಭವ a-punarbhava. Not occurring or being again. 2, exemption from further transmigration (ಅಡಲ, ಮುಕ್ತಿ Nn. 41; ಅಕ್ಷರ, ಮುಕ್ತಿ 75; Bp. 27, 19).

ಅಪುರಂದ್ರಿ a-purandhri. Not intelligent or wise (Bp. 40, 70).

ಅಪುರೂಪ apurūpa. Tbh. of ಅವರೂಪ. (S. Mhr.).

ಅಪುಷ್ಪ a-pushpa. Not flowering. 2, the glomerous fig tree. (R.).

ಅಪುಷ್ಪಿಕೆ a-pushpikē. = ಅಪುಷ್ಪಿಕೆ. (My.).

ಅಪುಷ್ಪಿನಿ a-pushpini. A female not yet arrived at puberty (My.).

ಅಪೂಪ apūpa. A cake of flour, meal, etc. (ಪೂಪ, ಅಯತದ ಪಕ್ಕಾನ್ನ Mr. 215).

ಅಪೂಪರ ಅಪೂಪಾ. Tbh. of ಅವರೂಪ (? or of ಅಪೂರ್ವ ? S. Mhr.).

ಅಪೂರಣಿ apūraṇi. The tree Bombax heptaphyllum. (ಯೂರ ಗದ ಮರ St. & Pl.).

ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ a-pūrṇa-āṅka. A fraction (My.).

ಅಪೂರ್ವ a-pūrva. Unprecedented, unprecedented (ಅ ಪೂರ್ವ ಅದ ಕಾರ್ಯ Nn. 101). 2, not having existed before, quite new (ಹೊಸ G.). 3, extraordinary, wonderful, incomparable, unparalleled (C. v. 2.; Kāv. III, 3, B, 108; Bp. 57, 68; ಪಂಡ S. 57; Kk. 58. 77). 4, not first. 5, strange, inauspicious (ಅಶುಭ Nn. 101).

ಅಪೂರ್ವಕ a-pūrva-ka. = ಅಪೂರ್ವ. (Bp. 10, 54).

ಅಪೇಕ್ಷೆ apēksha. Tbh. of ಅಪೇಕ್ಷೆ. (C.).

ಅಪೇಕ್ಷಿತೆ apa-ikshatē. Desire (Bp. 21, 6; Rāv. 13, 63).

ಅಪೇಕ್ಷಿ apēkshi. Looking to, considering, respecting. 2, looking for, expecting, desiring.

ಅಪೇಕ್ಷಿತ apa-ikshita. Looked to, considered. 2, looked for, wished, hoped, required, (looking for; Bp. 6, 29; 24, 16; 35, 19).

ಅಪೇಕ್ಷಿಸು apa-ikshisu. To consider; to expect, to desire, to wish for (Bp. 61, 83; My.; Si. 56. 71; B. 3, 95).

ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ apēkshisuvikē. Desiring, desire (Si. 246).

ಅಪೇಕ್ಷೆ apa-ikshē. Looking round or about. 2, consideration, reference, regard. 3, expectation, hope, desire; —want, need. — ಅಪೇಕ್ಷೆ ಹುಟ್ಟಿಸು. To produce or excite desire (G. 38).

ಅಪೇತ apa-ita. Departed, gone. 2, having retired from, free from. See ಅನವೇತ.

ಅಪೇಗಣ್ಣ apōgaṇḍa. Having a limb too many or too few. 2, very timid. 3, a child, infant. 4, not under sixteen years of age.

ಅಪೇಹ apa-dha. Pushing away. 2, removal of doubt by the exercise of reasoning faculty. 3, arguing. See Kāv. III, 3, B, 18-20.

ಅಪ್ಪ appa. 1. = (ಅಗುವ), ಅಪ, ಅಹ, ಅಗುವ. The relative present participle of ಅಗು 1 (Smd. 274. 275; cf. 285. 289; ಅನ್ನಪ್ಪ; ದಪ 2, ದಪ್ಪ 1, ದಹ): becoming, etc. ಕ್ರಿಯೆ ತಾಂ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಮ್ ಅಪ್ಪ ಎದಿಗೊಳಮ್ ಅರ್ ಅನ್ಯತಂ (277). ದೇಶಿಯೊಳ್ ಉದ್ಭವಮ್ ಅಪ್ಪ ವರ್ಣಂ (43). ಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲದ ಕಾಯ್ ಅಪ್ಪ ಅತ್ತಿ (ವನಪ್ಪ ತಿ Nr.). ಅಪ್ಪನೆ (as well as possible, J. 30, 29). 2, being (especially used with regard to quality). ಯೋಗಿ ಮಲ್ಲಿಥನ್ ಅಪ್ಪ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವನಂದನಂ (Smd. 3). ಕಾನ್ತಿಯೆ ಮೈ ಗುಣದೊಳ್ ಅನ್ಯತೆಯಪ್ಪ ವಾಕ್ಯವ್ವ ದೇವಿ (2). ಇವ್ವ ತುದವಪ್ಪ ವಸ್ತು (ತುಚ್ಛ, etc. Hlā.). ಇವ್ವ ನಿರ್ಮಲವಪ್ಪ ವಸ್ತು (ನಿಮಲ, etc. Hlā.). ಕ್ರಿಯವಪ್ಪ ನುಡಿ (ಸೂನ್ಯತ Hlā.). ಲೇಸಪ್ಪ ಮನದವ (ಚಿದ್ರೂಪ, etc. Hlā.). ಮುಖವಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀ (ವರಾರೋಹಿ Hlā.). ಎಳೆ ದಪ್ಪ ವತು (ತರುಣವತು Nr.). ಅಪ್ಪಕ್ಕಮ್ ಅಪ್ಪ ಕಂ ನನೆ (ಕ್ವಾರಕ, etc. Nr.). ಲೇಸಪ್ಪ ಬಟ್ಟಿ (ಸುವಸ್ಥೆ Nr.). ಜವನ ಅಳನೆ ಅಪ್ಪ ಕಣ್ (Abb. P. 13, 71). ಪ್ರಭುವಪ್ಪವಂ (Bp. 40, 86). ಮುಖ್ಯನ್ ಅಪ್ಪ (49, 26). ಜಂಗಮದೇವನ್ ಅಪ್ಪನು ನೀವೆ (61, 87). — ಅಪ್ಪ ನೈವ. — ಅನ್ನವ. An agreeable, fit or good man (C.). ಅಪ್ಪನೈವರು ಕೆಯ್ ಹಿಡಿದರೆ ಒಪ್ಪದಿರುವದು ಹ್ಯಾಗೆ (Prv.). — ಅಪ್ಪದು. = ಅಗುವದು, ಅಹದು, ಹೌದು. The act of becoming, being. 2, the third pers. sing. of the future (= ಅಗುವದು, ಅಹದು, ಅಕ್ಕುಂ): it becomes, it occurs, etc.; it is to, or must, become; it is. Plural: ಅಪ್ಪುವೆ (Smd. 293. 388). ನಮವಣ್ಣೆ ಉ ತು ಅಪ್ಪದು (180). ಸತಿಸಪ್ಪಮಿಗೆ ಎಕಾರಮ್ ಅಪ್ಪದು (296). ಅ ಪ್ಪದು ಇಳಿ ಧರ್ಮಜನ, ತರುನಾಯ ಅಪ್ಪದು ಆ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸನ್ನತ (Bh. 1, 8, 59). ಅದದಾನ್ತಿ ಎನ್ ಅಪ್ಪದೊ? (Rāv. 13, 101). ಧರ್ಮಾನುರಾಗಿ ಅಪ್ಪದು! ಧರ್ಮಕೆ ತಾಂ ಕಥೆಯನ್ ಅರ್ಪಿಸು ಕೇಳುದು! (Jmt. 13). ಅದದೊಳ್ ಎಮಗೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ಅಪ್ಪದು! (J. 30, 26). ನಿನಗೆ ವಸನ್ನದೊತಿವೆಸರ್ ಅಪ್ಪದು, ಅದು ಎನ್ನು? (Cpr. 7, 41). See Bp. 8, 25; 11, 5. — ಅಪ್ಪೆಂ. The first pers. sing. of the future, = ಅಗುವೆಂ, ಅಹೆಂ. Conjugation: ಅಪ್ಪೆಂ, ಅಪ್ಪಯ್, ಅಪ್ಪಂ, ಅಪ್ಪಳ್, ಅಪ್ಪದು, etc. ಅವನತನ್ ಅಪ್ಪೆಂ (Smd. 1). — ಅಪ್ಪ ಪ್ಪಪ್ಪೆಂ. rep. Certainly I am. ಅಂ ಭಕ್ತದೇಹಿಕದೇಹನ್ ಅಪ್ಪ ಪ್ಪಪ್ಪೆನ್! ಇದು ಸನ್ನೇಹಮೇ? (Bp. 1, 63).

ಅಪ್ಪ appa. 2. = ಅಪ 1, ಅಪ್ಪ 1. Father (C.; T., M.; Tē. ಅಪ್ಪೆ, ಅಪ್ಪಿ; Tu. ಅಮ್ಮ; Mhr. ಅಪಾ; Sk. ಅಮ್ಮ). See ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪ, ಮುತ್ತಪ್ಪ. ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟನು (B. 1, 20). ಅಪ್ಪ ಬನ್ನ ಬದಿಕೆ ಬಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ (3, 82). ಆಕೆ ಅಪ್ಪನ ಸಿಟ್ಟು ಇದಾಸುವಳು (3, 63). ಅಪ್ಪನ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನದವ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನಾನೇ? — ಅಪ್ಪ ನಟ್ಟಿ ಅಲದ ಮರನಾದರೆ ನೇಣು ಹಾಕೆ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? — ಅಪ್ಪ ಸತ್ತ ಅದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹುಚ್ಚಮಾವ ಬನ್ನು, ಕೊರಳು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು, ಅತ್ತ (Prvs.). The word ಅಪ್ಪ is frequently added to the proper names of men, as a term of common respect, e. g. ಪುಣ್ಣಪ್ಪ, ಲಿಂಗಪ್ಪ; men older than one's self are often styled ಅಪ್ಪ, and endearedly also children are called so by their elders (see e. g. Bp. 18, 57; 24, 19. 39; 47, 42). The word is used also to express that one thing is superior to another, e. g. ಇದು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅಪ್ಪ (C.). — ಅಪ್ಪಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. A common N. (Bp. 56, 34). — ಅಪ್ಪಣ್ಣದ. A N. (55, 17). Cf. ಹರಿಗವಪ್ಪಣ್ಣ. — ಅಪ್ಪಣ್ಣಿ. — ಅಣ್ಣಿ. N. of males (My.). — ಅಪ್ಪಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಅಪ್ಪ. N. (My.).

ಅಪ್ಪ appa. 3. A rice cake (My.; T., M., Tu., Tē.). See ಎದಿಯಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪಟ್ಟ. — ಅಟ್ಟ 1. Cake (a term used by children; My.; Tē.). See ತೂತಪ್ಪಟ್ಟ.

ಅಪ್ಪ appa. 4. = ಅಪ 2, etc. (My.). — ಅಪ್ಪಪ್ಪ. rep. (C.; Tē., T.). — ಅಪ್ಪಪ್ಪಾ. = ಅಪ್ಪಪ್ಪ. (C.). — ಅಪ್ಪಾ = ಅಪ್ಪ. (C.). — ಅಪ್ಪಾಡ. = ಅಪ 3. Ah! alas! (My.; T. ಅಪ್ಪದಾ). — ಅಪ್ಪೋ. = ಅಪ್ಪಾ. (My.).

ಅಪ್ಪಟ appaṭa. Pure, unmixed (My.; Tē.; Kōṅkaṇi ಅಪ್ಪಟ; My. also ಅಪ್ಪ).

ಅಪ್ಪಟೆ appaṭē. = ಚಪಟೆ, etc. Flatness (My.).

ಅಪ್ಪರ appaḍa. = ಅಪ್ಪಳ, etc. (Tē.; R.).

ಅಪ್ಪಡ appaḍē. = ಅಪ್ಪಿಸೆ No. 2. (My., occasionally).

ಅಪ್ಪಡ್ಡ appaḍḍa. (ಕಪ್ಪಡ Ṫt. I, 66, o. r. ಒಪ್ಪಡ್ಡ).

ಅಪ್ಪಣೆ appaṇē. Tbh. of ಅಪ್ಪಾಪನ. Order, command; law. 2, permission, leave. (C.; T., Tē., Tu.). ಹೋದೀ ನೀರಿಗೆ ಹೋಗ್ವನಾಯಕನ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ? — ಅಬ್ಬಡ್ಡೆ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ? ಎನ್ನರೆ (ಇಲ್ಲ) ದಾಯಿಗೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (ಅಬ್ಬಡ್ಡೆ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ ಹೇದಿದರೆ ಅಯಿತು, Priv.). — ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇಳು. To ask permission (My.; ಬೆಸಗೊಳ್ಳು G.). ಅವನು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದನು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಕಡೆಯಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ (B. 5, 209). — ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡು. To give an order, to order (C.). 2, to give permission (C.). ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು (B. 4, 178). — ಅಪ್ಪಣೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. — ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು. To obtain permission; to take leave (C.). ನಾಳೆಗೆ ತರುವೆನು, ದೇವರು! ಎನ್ನು, ಹೇದೀ, ಅಪ್ಪಣೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ಹೋದನು (B. 3, 49). ಮಲಗುವ ಹೊತ್ತು ಆಗು ತಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು, ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗಳೊಳಗೆ ಮಲಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (5, 294). — ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡು. To order, to command (C.). ತನ್ನ ದಣ್ಣಿನ ವರದೇಶ ಮಾಡಲು ದಾಟಿಸ ಬೇಕೆನ್ನು, ಅಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ (B. 4, 30). ಅದನ್ನಪ್ಪ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡ ಬೇಕು (4, 52). ಅವನನ್ನು... ಸದೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಬೇಕೆನ್ನು, ಸೇನಾನಾಯಕನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು (4, 175). 2, to sentence, to pronounce judgment (= ಅಪ್ಪ ಮಾಡು My.). ನಿನ್ನ ತಲೆ ಹೊಡೆಸುವೆನೆನ್ನು, ಅವನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು (4, 20). — ಅಪ್ಪಣೆ ಹೊನ್ನು. To obtain permission or leave (My.). ವೇದಾಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬದಿಕ ಮದುವೆ ಆಗುವದಕ್ಕೆ ಗುರುವಿನಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನು (ಲಕ್ಷ್ಮೀನುಜ್ಜ, etc. 8i. 225).

ಅಪ್ಪತನ appatana. The state of becoming or being. ತಿಳಿಲಮ್ ಅಪ್ಪತನಂ (Śmd. 54 Cm.).

ಅಪ್ಪತಿ ap-pati. = ಅಪಾಮ್ಪತಿ. The ocean. 2, Varuṇa.

ಅಪ್ಪನ appana. (Tbh. of ಅರ್ಪಣೆ). Tax, tribute; rent, revenue (Tē. ಅಪ್ಪನ, ಅಪ್ಪನೆ; R.).

ಅಪ್ಪಯಿಸು appayisu. To embrace; to seize eagerly. ಅಸೆಗಲನ್ ಎಲ್ಲಂ ತ್ತಜಿಸಿ, ಸನ್ಯಾಸಮಂ ಮಾಡಲ್ಗೆ ಹೋಗಿ, ನಿವಾಸಮಂ ತಾನ್ ಅಪ್ಪಯಿಸುವ ಅವಿವೇಕಿಯ ಅಪ್ಪದರಿ (Bp. 20, 20).

ಅಪ್ಪಯ್ಲು appaysu. = ಅಪ್ಪಯಿಸು. (Abh. P. 2, 49).

ಅಪ್ಪರಿಸು apparisu. = ಅಪ್ಪಳಿಸು. To lift up and throw down to the ground (in gymnastics, 3. Mhr.). 2, to stroke (Bp. 31, 25).

ಅಪ್ಪಳ appaḷa. = ಪಪ್ಪಳ, etc. (My.; T.). — ಅಪ್ಪಳಸಣ್ಣಿಗೆ. = ಹಪ್ಪಳ, q. v. (My.).

ಅಪ್ಪಳಿಸು appaḷisu. = ಅಪ್ಪರಿಸು. To strike against; to stroke; to strike, (to subdue); to flap; to slap (ಅಪ್ಪಾಲನ Śmd. Dh.; cf. ಅಸೆ 3; Tu. ಅಪ್ಪಳ, to strike any thing with the open hand, to squash; Tē. ತ್ತಳಿಯು, to slap, etc.; to embrace; to apply, to smear;

T. ಅಪ್ಪಳ, to clap a thing on, make it cleave to). See ದಾ ಹಪ್ಪಳಿಸು. ಬಿಡುಮುಡಿ ಬೆನ್ನ ಪಳಿಸೆ (Śmd. 84). ಬಯಲಂ ಪೊಯ್ಯಿಲ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ (Bp. 1, 50). ಮದಕರಿಯ ಕರವನ್ ಉಡು ಪಿಡಿದು, ಒತ್ತಿ, ನೂಕುತ ಬರ ಸಳಿದು, ಹೊಡದು ಅಪ್ಪಳಿಸುತಂ (Bp. 21, 42). (ಛೇಮಂ) ವಂಗನನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದನು (Bh. 2, 4, 9). ರಘು ಜಾಲಾನ್ಯಾಳಿಗಲನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ, ಹೊಡಿಸಿದನು ಮಹಾಧನವ (2, 4, 11). ಹೋಗಿ ನ್ನು, ಒದದುತ್ತಿದ್ದನು ತೊಡೆಯನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ (2, 13, 46). ಬರಿಕೆಯ್ಯಂ ಪಿಡಿದು, ಅಡದು, ಬಿಡುವನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ, ಹಪ್ಪರಿಸಿ, ಕೂರಂಕುತಮನ್ ಇಕ್ಕಿ (Rāv. 6, after 11). 2, to lift up and throw down to the ground (C.), (to squash). ಅಗಣೆ ತಯತೋನಿಧಿಜನಪ್ರತುಮಗಲನ್ ಉಡು ಹೊಡದು, ಅಪ್ಪಳಿಸಿ, ಬಸದಿ ಗಲನ್ ಎಲ್ಲಂ ಹಿರಿಹಿರಿದು (Bp. 49, 42). ಅದುದು ಕಳವೆನು ಬಸದಿ ಗಲನ್, ಅಪ್ಪಳಿಸುವೆನು ಜನರೂಪಗಲಂ (52, 36). ಆಕೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ, ಕಮವನಿನ್ನ ಅ ಕಲ್ಪು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದರು (B. 3, 51). ಅರ್ಬದಿಸಿ, ಮಾರುತನನ್ನು ಒಡಿಸು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸ ಬೇಕು ಎಮ್ಮನೆ ದಬ್ಬೊಳಗೆ (5, 139). See Rām. 5, 9, 4; J. 7, 45, 48; 11, 38; 16, 35, 36, 41; 20, 51; 24, 55; 25, 41.

ಅಪ್ಪಿ appi. A short form of ಅಪ್ಪಯ್ಯ (My.; see ಅಪ್ಪ 2). — ಅಪ್ಪಿದೇವ. See ಕರಸ್ಥಲವಪ್ಪಿ, ಪಲ್ಲೆಹಪ್ಪಿ.

ಅಪ್ಪಿಗೆ appigē. = ಅಪಿಸೆ, ಅಪ್ಪಡೆ, ಅಪ್ಪಸೆ. The act of joining, cementing, soldering, etc. 2, a patch (C.). ಅಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕಿದ ವಸ್ತುವಾದರೂ ಒಪ್ಪವಾಗಿರ ಬೇಕು (Priv.).

ಅಪ್ಪಿತ್ತ ap-pitta. = ಅಪಾಮ್ಪಿತ್ತ. Fire.

ಅಪ್ಪು appu. 1. = ಅಪ್ಪ 2. An affectionate appellation of boys (C.; M.; Tē. ಅಪ್ಪು). 2, a N. (C.).

ಅಪ್ಪು appu. 2. (= ಅರ್ಪ). To join, to unite with (cf. ಅಡರ್, ಅಸೆ 3, ಅಮರ್, ಅಕ್ಕಿ). ಎ ಎ ಒ ಒ ಎಮ್ಮ ಇವು ತಬ್ಬಿ ಮನ್ ಅಪ್ಪಿ (Śmd. 396; ಕೂಡಿ Cm.). 2, to embrace (ಅರಿಂಗನ Śmd. Dh.; ತಬ್ಬಿ Śm. 100; C.). ನಲ್ಲಗಲನ್ ಅಪ್ಪಿದಂ (Śmd. 156). ಅಪ್ಪಿದನು ನೃಪನಂ (Bh. 2, 13, 8). ಒಬ್ಬಿವೆಯನ್ ಅಪ್ಪದೆ ತಲ್ಲಿದೆಯಯ್, ತನೂಭವಾ? (Rāv. 13, 102). (ಕೂಸಂ) ಬಿಗಿ ಅಪ್ಪಿ, ಕಮ್ಮನಿಡೊಡೆಂದಂ (J. 28, 55). ಕಪ್ಪನಂ ತೆಗೆದು, ಎತ್ತಿ ಕೊಳುತ ಬಿಗಿ ಅಪ್ಪಿ (28, 59). ಸಮಬನ್ಯಗಲನ್ ಅಪ್ಪಿದರ್ (33, 25). ಮಾವುಗಲನ್ ಅಪ್ಪದ ಬಳ್ಳಿ... ಇಲ್ಲಮ್ ಆ ನಾಡೊಳು (C. Bp. 11, 5). ಬನ್ಯಾದಿಗಲನ್ನು ಹೊಸತಾಗಿ ಕಪ್ಪಾಗ ಅಪ್ಪಿ (8i. 388). See Bp. 13, 57; 20, 6; 29, 33; 31, 25; 32, 27. — ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್. To embrace. ಇದರ್ವಪ್ಪಿನಮ್ ಅಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಣಂ (Śmd. 294). ಬಿಗಿದು ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುತಂ ಬಿಡದೆ ತನ್ನೊಳಗೊಳಗು ಮಾಡಿ ಕೊಳುತ್ತ (Bp. 61, 62). ಬಿಗಿ ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುತಂ (47, 42). — ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುತ. Embracing closely (ಅರಿಂಗನ, ಉಪಗೂಡನ, etc. Hā.). — ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್. (C.). — ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. = ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುತ. (8i. 398).

ಅಪ್ಪು appu. 3. = ಅರ್ಪು. Embracing; an embrace (ಅರಿಂಗನ Bhn. 7; Grj. 3, 31); admitting. — ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ಯ. To assume, to take, to take upon one's self, etc. ಬೆನ್ನದೆ, ಉತ್ತಾಹಮನ್ ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ಯು, ಇದುದು (Abh. P. 13, 65). (ಕಿರಾತು) ಕೈಂಕರ್ಯಮನ್ ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ಯು (Rāv. 5, after 26). 2, to accept, to agree or assent to (ಅಂಗೀಕರಣ Śmd. Dh.; ಎಮ್ಮು ಕೆಯ್ಯ, ಅಂಗೀಕಾರ Kk. 59). ತಾನ್ ಎನ್ನದನ್ ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ಯದೆ ನುಡಿದ ನರೇ ನ್ನ ನನ್ನನಂಗೆ ಪತಿಮೋಹಿನನ್ನನನ್ ಇನ್ನು ಎನ್ನಂ (Rāv. 13, after 20). ಕಡುಗಣ್ಣುಮ್ ಎನ್ನು, ಎಣಿಸಿಯುಂ ತಾನ್ ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ಯು ಇದರ್ ಅತ ನ ಮಾತಂ (13, 27). See Abh. P. 1, after 59; 13, after 101. — ಅಪ್ಪುಮನ. An assenting mind (Bp. 47, 42).

ಅಪ್ಪು appu. 1. Tbh. of ಅಪ (Śmd. 106). Water (ಇದರ್ Śmd. Dh.; ಜಲ Śm. 100; Bp. 1, 20). — ಅಪ್ಪುಕಾ. A drop of water (Rām. 6, 58, 86).

ಅಪ್ಪು appu. 2. = ಅಫಿನಿ, etc. Opium (B. 5, 49; Mhr., H. ಅಫಿನಿ). ಅಪ್ಪು ಎನ ಎನ್ನ (5, 72).

ಅಪ್ಪುಗ appuga. N. (Bp. 56, 27).

ಅಪ್ಪುಗೆ appugē. Embracing; an embrace (ತಪ್ಪುಗೆ 8m. 76; ತಪ್ಪು, ಅಲಿಂಗನ Kk. 30; ಅಲಿಂಗನ, etc. Mr. 330; ತಪ್ಪು, ಅಕ್ಕ, ಅಲಿಂಗನ ಕೆ.ಸ.).

ಅಪ್ಪುದು appudu. See a. ಅಪ್ಪು 1.

ಅಪ್ಪುರ appura. Being above, etc. (ಮೇಲಿರುವರ್ಥಂ Bhn. 11, one MS. ಉಪ್ಪುರ).

ಅಪ್ಪುವಿಕೆ appuvikē. = ಅಪ್ಪುಸೆ. (My.; G.).

ಅಪ್ರಕಾಂಡ a-prakāṇḍa. Stemless. 2, a bush, a shrub.

ಅಪ್ರಕಾಶ a-prakāśa. Not shining; dark; not manifest or evident; hidden, secret. (My.).

ಅಪ್ರಗುಣ a-praguna. Confounded, perplexed.

ಅಪ್ರಚಿಂತ್ಯ a-pracintya. Impossible to be found out or devised (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರತರ್ಕ್ಯ a-pratarkya. Not to be discussed. 2, incomprehensible by reason, undefinable (Kāvy. I, 5, 50; Bp. 39, 9; 51, 51; 54, 58).

ಅಪ್ರತಾಪ a-pratāpa. Want of dignity or prowess (J. 2, 44).

ಅಪ್ರತಿ a-prati. Without opponents. 2, unequalled, incomparable (Bp. 56, 10; J. 2, 40; 22, 30).

ಅಪ್ರತಿಕರ a-pratikara. Trusted, trusting, confidential. (R.).

ಅಪ್ರತಿಭ a-pratibha. Not bold, modest, bashful.

ಅಪ್ರತಿಮ a-pratima. Unequalled, incomparable, without a match (Ch. v. 249; Bp. 2, 50; J. 10, 44).

ಅಪ್ರತಿಮಾನ a-pratimāna. = ಅಪ್ರತಿಮ. (Bp. 8, 11).

ಅಪ್ರತಿರೂಪ a-pratirūpa. Of unequalled form, incomparable (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ a-pratiṣṭhē. Instability. 2, absence of reputation, ill-fame, dishonor. (My.; B. 5, 175).

ಅಪ್ರತಿಶತ a-pratīta. Unapproached, unattackable; unopposed. 2, unintelligible, not understood (Kāvy. II, 1, A, 12-15).

ಅಪ್ರತಿಶತಿ a-pratīti. The state of being not understood, unintelligibility (Sk.). 2, unjust imputation (My.).

ಅಪ್ರತಿಶತವಚನ apratīti-vačana. An unintelligible word or sentence. See ಅಪ್ಪಾವದತದೋಷ.

ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ a-pratyakṣa. Invisible, imperceptible, not distinct.

ಅಪ್ರಧಾನ a-pradhāna. Not principal. 2, anything secondary. 3, subordination, inferiority.

ಅಪ್ರನಾಶ a-pranāśa. Not vanishing, ceasing or perishing (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರಪಂಚ a-prapañca. Not manifold. 2, not illusory (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರಬುದ್ಧ a-prabuddha. Unknowing, stupid, dull. (My.; J. 13, 4). See Prvs. s. ಬುದ್ಧಿವಸ್ತು.

ಅಪ್ರಮಾಣ a-pramāṇa. Without measure, unlimited (Bp. 39, 9). 2, without proof, unproved, unauthorized; dishonest. 3, untruth, a lie (My.).

ಅಪ್ರಮಾಣಿಕ a-pramāṇika. = ಅಪ್ರಮಾಣಿಕ. (My. occasionally).

ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತೆ a-pramāṇikatē. = ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತೆ. (My. occasionally).

ಅಪ್ರಮೇಯ a-pramēya. Immeasurable; unfathomable, inscrutable (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರಯೋಜಕ a-prayōjaka. Unserviceable, useless (ಅಪ್ರಯೋಜಕ Mr. 459, o. r. ಅಪ್ರಯೋಜನ; J. 21, 25; My.).

ಅಪ್ರಲಂಬ a-pralamba. Not slow, quick, expeditious. 2, hanging down (ಉಚ್ಚನ್ನ, ಎರಿ ಕಟ್ಟಿದುದು Hlā.; ಉಚ್ಚನ್ನ, ಎರಿ ಗಟ್ಟಿ Mr. 459).

ಅಪ್ರಸಾದಿ a-prasādi. One who disfavours or disapproves. 2, one who is not a prasādi or Lingavanta (Bp. 43, 2).

ಅಪ್ರಸಿದ್ಧ a-prasiddha. Not settled or established (Bp. 51, 51). 2, unknown, obscure, not current, uncelebrated (B. 5, 220).

ಅಪ್ರಸಿದ್ಧಿ a-prasiddhi. The state of not being settled, etc. (My.).

ಅಪ್ರಸ್ತುತ a-prastuta. Not praised; not said; not expected. 2, unconnected with, irrelevant, unsuitable. 3, not being the chief subject matter. 4, accidental, extraneous.

ಅಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರಕರಣೆ aprastuta-prasamsē. Indirect description, a description of anything implied by the description of a similar or contrary object (Kāvy. III, 3, B, 61. 116 seq.).

ಅಪ್ರಸ್ತುತಸ್ತೋತ್ರ aprastuta-stōtra. = ಅಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರಕರಣೆ. (Kāvy. III, 3, B, 61. 116 seq.).

ಅಪ್ರಹತ a-prahata. Unhurt. 2, untitled, waste.

ಅಪ್ರಾಗ್ರ್ಯ a-prāgrya. Secondary, subordinate.

ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ a-prāmāṇika. Unproved, unauthentic, unwarranted; unauthoritative; unworthy of being trusted or believed. (My.; Si. 48).

ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ a-prāmāṇikatē. The state of being unproved, etc. (My.).

ಅಪ್ರಿಯ a-priya. Disagreeable, disliked. 2, a foe.

ಅಪ್ರಿಯ a-priya. = ಅಪ್ರಿಯ. Dislike, aversion (J. 2, 32).

ಅಪ್ರೇಮ a-prēma. Unfriendly, unkind.

ಅಪ್ರಾಧ a-praudha. Not arrogant, modest, timid, gentle. 2, an unlearned man (My.; J. 2, 20).

ಅಪ್ರಾಧತೆ a-praudhatē. One of the faults in poetical composition: absence of ornate diction (Ch. v. 40). 2, ignorance (My.).

ಅಪ್ಸರ apsara. = ಅಪ್ಸರ 1. Tbh. of ಅಪ್ಸರಸ. (Mr. 56).

ಅಪ್ಸರಸ್ apsaras. A nymph of Indra's heaven.

ಅಪ್ಸರಸಿ apsarasi. = ಅಪ್ಸರಸಿ. A nymph of Indra's heaven (Smd. 348).

ಅಪ್ಸರೇ apsarē. = ಅಪ್ಸರ 2, ಅಪ್ಸರಸ. (ಉರ್ವಶಿ, ತಿರೋತ್ತಮ, ಸುಕೇತಿ, ಮೇನಕೆ, ರಮ್ಯ, ಫುತಾಬಿ Mr. 74).

ಅಫಲ a-phala. Unfruitful. 2, barren, useless. 3, deprived of virility.

ಅಫಲಿಯ a-phaliya. (Smd. 23, Mdb. MS. ಅಪ್ಪಳಿಯ).

ಅಫಿನಿ aphini. = ಅಫಿನಿ, ಅಪ್ಪು 2, ಅಫಮು, ಅಫಲಮು, ಅಫಲ, ಅಫಿನಿ, ಅಫಲಮು. Opium (My.; T. ಅಫಿನಿ, Br. ಅಫಿನಿ, M. ಅಫಿನೀ; Mhr., H. ಅಫೀನ, ಅಫೀನು).

ಅಫಿಮು aphimu. = ಅಫಿನಿ, etc. (My.; B. 4, 159).

ಅಫೀಮು aphimu. = ಅಫಿಮು, etc. (C.). — ಅಫೀಮುಬೋರ. An opium eater (C.). — ಅಫೀಮುಬುತ್ತಿ. A cigar of leaves to which a little opium has been applied (My.).

ಅಫು aphu. = ಅಫೀನು, etc. (B. 4, 25. 40. 161. 162).

ಅಬ *aba.* = ಅನು, etc. (My.; Tu.). — ಅಬ. rep. (C.; Mhr.). — ಅಬದಾ = ಅಬಲ. (C.). — ಅದಾ = ಅಬ. (C.).
ಅಬಕಾರಿ *abakāri.* = ಅಬಕಾರಿ. (My.).
ಅಬಕ್ಕನೆ *abakkanē.* = ಅಬಕ್ಕನೆ. Hastily (in ಅಬಕ್ಕನೆ ಸಿನ್ಹ, -ಉಜ್ಜು, -ನುಂಗು, My.).
ಅಬಗು *abagu.* = ಅಬುಗು. (My.).
ಅಬದ *abada.* = ಅಬದ. — ಅಬದಬದ. Confusedly mashing, crushing, etc.; a mangled and messed mass (C.; Mhr. ಅವದವದ).
ಅಬದ್ದ *abaddu.* = ಅಬದ್ದ. (S. Mhr.). — ಅಬದ್ದ. -ಅ 3. = ಅದಾ (S. Mhr.; Mhr. ಅಬದ-ಧೋಬದ, clumsy, mis-shapen).
ಅಬದ್ಧ *a-baddha.* Unbound, at liberty. 2, *unconnected, senseless, nonsensical.* 3, wrong; a wrong sentence (Śmd. 279). 4, a lie, falsehood (Bp. 51, 17; My.). ಅಬದ್ಧಕ್ಕೆ ಅ ವ್ವೇಷಮೇ? ಎಂದರೆ (ಉ! ಅಬದ್ಧನ) ದಾಯಿಗೆ ಬದ್ಧ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಅಬದ್ಧವೋರ. A liar (My.).
ಅಬದ್ಧಗಾಢ *abaddha-gāṇa.* A liar (C.).
ಅಬದ್ಧಚರಿತ *abaddha-carita.* Misbehaving, wrong-headed (Bp. 50, 47; 51, 55).
ಅಬದ್ಧಭಾಷಣ *abaddha-bhāṣaṇa.* Wrong or improper speech (ಅವಾಚ್ಯ G.); lying (My.).
ಅಬದ್ಧಮುಖ *abaddha-mukha.* Foul-mouthed, scurrilous. 2, mendacious.
ಅಬದ್ಧಸಾಕ್ಷಿ *abaddha-sākshi.* False witness (C.).
ಅಬದ್ಧಾಸಿ *abaddha.* — ಅಬದ್ಧಾಸಿಮರ. The Coromandel ebony-tree, *Diospyros melanoxylon* Rox. (St. & Pl.).
ಅಬದ್ಧರ *abandara.* = ಅಬದ್ಧರ. (Tbh. of ಅಬದ್ಧ). Disorder, confusion, irregularity, uselessness, waste (S. Mhr. very seldom).
ಅಬದ್ಧರೆ *abandarē.* = ಅಬದ್ಧರ. (My.; Tē.; T. ಅವದ್ಧರೆ).
ಅಬದ್ಧಿ *a-bandhya.* Not barren, fruitful, productive.
ಅಬದ್ಧಿ *a-bandhra.* Without bounds or ligatures, falling asunder.
ಅಬರಂಗ *abaranga.* Tbh. of ಅಬ್ರಹ. A fragrant powder made of *Cyperus rotundus*, etc. (S. Mhr.). 2, talc, mica (ಅಮಲ, ಬಿಂಗ, ಕುಫ್ರ G.; see also G. 20. 276). Cf. ಅ ಮ್ಬರ.
ಅಬಲ *a-bala.* Weak, feeble, infirm; weakness.
ಅಬಲೆ *a-balē.* A woman.
ಅಬಾಸು *abāsu.* = ಅಬಾಸು. Futile, answering no valuable purpose, exceeding necessary size or quantity, of no real value; tare in weighing, e.g. the weight of the bottle in which a merchant has to fill the oil required by the buyer (S. Mhr.). — ಅಬಾಸ. -ಅ 3. = ಅಬದ್ಧ, ಅಬಾಸ ಮುಷ್ಯ. (S. Mhr.). — ಅಬಾಸ ಮುಷ್ಯ. (S. Mhr. generally ಅಬದ್ಧ-). A man of monstrous circumference, etc. — ಅಬಾಸುತಂಗಿ. A jacket unnecessarily wide. — ಅಬಾ ಸು ಕಟ್ಟು. To tare. — ಅಬಾಸು ತೂಕ ಮಾಡು. = ಅಬಾಸು ಕಟ್ಟು. — ಅಬಾಸುವಜ್ಜ. A huge load.
ಅಬಾಧ *a-bādha.* Unobstructed, unrestrained, free.
ಅಬಾಸ *abāsa.* = ಅಬಾಸು, etc. Incongruity (Tē. ಅಭಾಸ, low, vulgar, disagreeable = ನೀಡ; disagreeableness = ಅಸಹ್ಯ; loathsomeness, human dung = ರೋತ). ಅಬಾಸದ ಮಾತು or ಅರ್ಥ (S. Mhr.).

ಅಬಾಸು *abāsu.* = ಅಬಾಸ, ಅಬಾಸ q. v. Disagreeableness or nastiness of smell, a very disagreeable smell (S. Mhr.; Tē. ಅಭಾಸು = ಅಸಹ್ಯ).
ಅಬಿನ್ದು *a-bindu.* Without the bindu (Śmd. 151. 206).
ಅಬಿಲಾಸೆ *abilāṣē.* Tbh. of ಅಭಿಲಾಸೆ. (C.; also ಅಬಿಲಾಸ).
ಅಬುಕಾರ *abukāra.* A kind of troublesome insect existing in dust, especially where people and cattle use to halt (S. Mhr.; cf. ಅವುಕಾರ?).
ಅಬುಕಾರಿ *abukāri.* ಅಬ್ಕಾರಿ. = ಅಬಕಾರಿ, ಅಬುಕಾರಿ. Revenue derived from duties levied on the manufacture and sale of inebriating liquors (My.; Br.; H.). — ಅಬುಕಾರಿಗುತ್ತ. Monopoly for collecting duties on liquor-manufacture (My.).
ಅಬುಗು *abugu.* = ಅಬುಗು, etc. (My.).
ಅಬುಜ *abuja.* Tbh. of ಅಬ್ಜ. (Rāv. 8, 52; Ć. Bp., 51, 34. 35).
ಅಬುಜಭವ *abuja-bhava.* Tbh. of ಅಬ್ಜಭವ. (Śmd. 84 Mḍb.).
ಅಬುಜಾನನೆ *abuja-ānanē.* Tbh. of ಅಬ್ಜಾನನೆ. (Bp. 2, 57).
ಅಬುಜೋದರ *abuja-udara.* Tbh. of ಅಬ್ಜೋದರ. (ಎಜ್ಜು Ćb.; My.).
ಅಬುದ *abuda.* Tbh. of ಅಬ್ಜ. (Kāv. V, 47).
ಅಬುದಿ *abudi.* Tbh. of ಅಬ್ಜ. (Ćb.; My.).
ಅಬ್ಜ *ap-ja.* = ಅಬುಜ. Born in water. 2, *the moon* (ಸುಧಾಕರ, ಡನ್ಬ Nn. 124; ತತಿ Mr. 516). 3, *a conch* (ಪಾಂಡುಜನ್ಯ, ತಂಬ 124; ತಂಬ 516). 4, *a lotus* (ಕಂಬ, ತಾವರೆ 124; ವಾರಿರುಜ 516). 5, *a pearl* (ಮಣಿ, ರತ್ನ 124; ಚಿಪ್ಪ 516). 6, (properly ಅಬ್ಜಿ) = ಸಿರಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ (124). 7, N. of the elephant of Indra (ತತ್ವೇಭ, ಐರಾವತ 124). 8, the tree *Barringtonia acutangula*. 9, *Dhanvantari*.
ಅಬ್ಜಕರ *abja-kara.* A lotus-like hand (My.).
ಅಬ್ಜಕರ್ಣಿಕೆ *abja-karnikē.* The pericarp of a lotus (ತಾವರೆಯ ಕರ್ಣಿಕೆ Nn. 52).
ಅಬ್ಜಗಂಧಿ *abja-gandhi.* A woman having the smell of a lotus (My.).
ಅಬ್ಜಗರ್ಭ *abja-garbha.* The offspring of the lotus: *Brahmā* (Śmd. 69).
ಅಬ್ಜಜ *abja-ja.* = ಅಬ್ಜಗರ್ಭ. (Ćb.; My.).
ಅಬ್ಜದಲನೇತ್ರ *abja-dala-nētrē.* A woman with eyes like lotus petals (Bp. 57, 61).
ಅಬ್ಜನನ *ap-janana.* = ಅಬ್ಜ. A lotus (Bp. 57, 33).
ಅಬ್ಜಬಂಧು *abja-bandhu.* The lotus' friend: the sun (Ćb.; My.).
ಅಬ್ಜಭವ *abja-bhava.* = ಅಬ್ಜಜ. (G., Ćb.; My.).
ಅಬ್ಜಭವಾಣ್ಣ *abjabhava-aṇḍa.* The universe. (My.).
ಅಬ್ಜಮುಖಿ *abja-mukhi.* A woman with a lotus-like face.
ಅಬ್ಜಯೋನಿ *abja-yōni.* = ಅಬ್ಜಗರ್ಭ. *Brahmā*.
ಅಬ್ಜವಾಸಿನಿ *abja-vāsini.* *Lakshmi*. (Ćb.; My.).
ಅಬ್ಜವಾಹನ *abja-vāhana.* Carrying the moon: *Śiva* (ಮಹಾದೇವ Ćb.).
ಅಬ್ಜವೈರಿ *abja-vairi.* = ಅಬ್ಜಾರಿ. (Ćb.; My.).
ಅಬ್ಜಕರ *abja-kara.* *Kāma*. (Ćb.; My.).

ಅಬ್ಜಸಖಿ abja-sakha. = ಅಬ್ಜಸಂಘ. (Īb.; My.).
 ಅಬ್ಜಸಮ್ಭವ abja-sambhava. = ಅಬ್ಜಗರ್ಭ. (Śmd. 301).
 ಅಬ್ಜಹಿತ abja-hita. = ಅಬ್ಜಸಖ. (Īb.; My.).
 ಅಬ್ಜಾತ ap-jāta. = ಅಬ್ಜ. A lotus (Īh. v. 94; Bp. 39, 14).
 ಅಬ್ಜಾಸನ abja-āsanā. = ಅಬ್ಜಾಸನ, ಅಬ್ಜಮುಖಿ.
 ಅಬ್ಜಾರಿ abja-ari. The lotus' enemy: the moon (ಚಂದ್ರ, etc. Mr. 36). 2, N. of a metrical foot (Īh.).
 ಅಬ್ಜಾಸನ abja-āsana. Brahmā. (Īb.; My.).
 ಅಬ್ಜಾಹಿತ abja-ahita. = ಅಬ್ಜಾರಿ. (Īb.; My.).
 ಅಬ್ಜಿನಿ abjini. -ನೀ. A multitude of lotus flowers.
 ಅಬ್ಜಿನೀಪತಿ abjini-pati. The sun. (G.).
 ಅಬ್ಜಿನೀವರ abjini-vara. = ಅಬ್ಜಿನೀಪತಿ. (Rā. 5, 57).
 ಅಬ್ಜಿ ap-jā. Lakshmi (ಸಿರಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 124 as ಅಬ್ಜಿ).
 ಅಬ್ಜೋದರ abja-udara. = ಅಬ್ಜೋದರ. Vishnu (Bp. 3, 63; 9, 44).
 ಅಬ್ಜೋದ್ಭವ abja-udbhava. = ಅಬ್ಜಭವ. (My.).
 ಅಬ್ಜ ap-da. = ಅಬ್ಜದ. Giving water. 2, a cloud (ಅಪ್ಪ, ಮೇಘ Nn. 74). 3, a year (ಹಾಯನ, ಸಂವತ್ಸರ 74). 4, = ವರತೀರ್ಥ, ಉತ್ತಮತೀರ್ಥ (74). 5, the grass Cyperus rotundus (ಜೇಕಿನ ಗಡ್ಡೆ G.).—ಅಬ್ಜಕುಲ್ಲು. A kind of sedge, Cyperus hexastachyus Rottl. (St. & Pl.).
 ಅಬ್ಜಾಕು abdāku. Alarm, shock, fright (Mhr. ಅವಧಾಕ, ಅಬಧಾಕ; R.).
 ಅಬ್ಜಿ ap-dhi. = ಅಬ್ಜದಿ. Holding water. 2, the ocean (ನಾರ್ಫ, ಸಮುದ್ರ Nn. 89). 3, pure knowledge (ಕೇವಲಜ್ಞಾನ, ನಿರ್ಮಲಜ್ಞಾನ 89). 4, right behaviour (ನೀತಿ 89, o. r. ನಿಯತ). 5, desire (ಬಯಕೆ 89). 6, ತ್ರೀಶತಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ (89). 7, the numeral 4 (see ಕರಿಯುಗ).
 ಅಬ್ಜಿಕಫ abdhī-kapha. Cuttle-fish bone, os septae.
 ಅಬ್ಜಿಜ abdhī-ja. The moon (Īb.).
 ಅಬ್ಜಿಜಿ abdhī-jā. = ಅಬ್ಜಿ. (Īb.).
 ಅಬ್ಜಿನಂದನ abdhī-nandana. The moon (ಚಂದ್ರ, etc. Mr. 36).
 ಅಬ್ಜಿನವನೀತಕ abdhī-navanītaka. The moon. (R.).
 ಅಬ್ಜಿಪ abdhī-pa. Varuṇa (J. 20, 6).
 ಅಬ್ಜಿಕಯನ abhī-śayana. Vishnu (Īb.; My.).
 ಅಬ್ಜಿಕಾಯಿ abdhī-śāyi. = ಅಬ್ಜಿಕಯನ. (My.).
 ಅಬ್ಜ abba. = ಅಬ, etc. Ha! 2, ah, alas! (C.; Tu.; Tē. ಅವ್ವ, ಅಬ್ಬ; Mhr. ಅಬ್ಬ, ಅವ್ವ, interjection of admiration or astonishment).—ಅಬ್ಬವ್ವ. rep. of ಅಬ್ಬ. (C.; Tē.; Tu. ಅಬ್ಬಬ್ಬ).—ಅವ್ವ. = ಅಬ್ಬ. (C.).
 ಅಬ್ಬರ abbāra. 1. A loud cry; a sound, a report; the sound of musical instruments; noise (ಸೋಪ್ಲ, ದನಿ, ಸರ, ಗಾವರ, ಗಾವಳಿ, ಉಲಿ, ಧ್ವಾನ ಶಮ. 30; Kk. 25; ಗಾವರ Īt. II, 93; ವಾದ್ಯರವ Bhn. 44; My.; cf. ಅರ್ಬು). ಮೇಘನೃಪಾಲಕನ ದುಗುರವೋ? ಮೇಘಗುಪ ಸಿದ್ಧಿನ ಅಬ್ಬರವೋ? (Bh. 1, 19, 19). ಮಗುನ ಪಾಯಕು! ತನಗೆ ಪಾಯಕು ತಿಗನ ಮ! ಎನ್ನು ಅಬ್ಬರದ... ದಾಯಿದಾದಿ (2, 13, 50). ಬೇಡವೆ ಬೇಡಿಗೆ ಎಪನದೋ ಅಯ್ಯರುತ ಇದುದು ಅಬ್ಬರದ ಬೊಟ್ಟಿಗಳ ನಿನದ ದಂ (J. 28, 40). ಐದಿದು, ಅರ್ಬು ಬೊಟ್ಟಿಯ ಅಬ್ಬರದಿನ್ದ (28, 47). ಕಾಲಾಕ ಕಮುನ ಬೊಟ್ಟಿಯ ಅಬ್ಬರದ... ಬಲಂ (Bh. 6, 2, 3). See J. 4, 26; 7, 31; Rām. 5, 8, 50.

ಅಬ್ಬರ abbāra. 2. Desire, craving (8. Mhr.; cf. ಅಮ್ಬು 2).

ಅಬ್ಬರಣೆ abbārāṇē. = ಅಬ್ಬರ 1. (Bh. 1, 19, 40; 2, 2, 107; 8, 23, 3; J. 13, 43).

ಅಬ್ಬರಿಸು abbārisu. 1. To cry aloud; to whoop; to make a noise; to bark, to howl (My.).

ಹೂದಿದ ಹೋರಿಗರ ಹೊಯ್ವು, ಅಬ್ಬರಿಸಿ, ರಣಧೀರವಾರುತಿ ಮಕ್ಕಳು, ಹರಿಸಿದನ್ ಅಮರನ್ ಇದ್ದ ಎಡೆಗೆ (Bh. 1, 10, 29). (ನಾಯ್ಕ) ಪನ್ನಿಗಳನ್ ಅಬ್ಬರಿಸಿ ತುಡುಕಿದವು (J. 28, 46). ಗೋದಿಯಾರ್... ಸಮರಸಮಯಸಮುಚಿತಸ್ಥಿಪಥ್ಯವುಡೆದು, ಅಬ್ಬರಿಸಿ, ಬೊಟ್ಟಿಗೊಟ್ಟು, ಎಪಿ, ಸರಧಸಂ ಪರಿಯಿವರ್ (Rā. 6, after 11). ತಿವವ, ಮರ ಕ್ಲವ, ಅಬ್ಬರಿಸ, ಗರ್ವವ, ಅವರ್... ನೆಡೆ ನೂಕುವ ಬದಿಯ ಬಲಂ (13, 84). ಎರಟಜ್ಜಾನಿಗರ್ ಅಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಹೂದಿಹೂದಿಗೆ ಎನ್ನು, ಮುಳಿದು, ಅಬ್ಬರಿಸಿ, ಕೆಯ್ಯಾಂಗಳಂ ಹೊಯ್ವುನು ಹರಾಯುಧನು (Bp. 25, 32). ನಿಬ್ಬರದ ನಿದುಬೊಟ್ಟಿಗಳನ್ ಇಡುತ, ಉಬ್ಬರಿಸುತ, ಅಬ್ಬರಿಸುತ, ಅರುತ, ಬಿಟ್ಟಿದಾಡಯ್ಯಗಳು ಗೊಬ್ಬರೋಗ ಹೊಗುತಿರಲು (56, 14; see also 16, 20; 56, 25). ಸಂದವು ಎಡ್ಡೆತ್ತ, ಎದ್ದು, ನಿನ್ನು, ಅಬ್ಬರಿಸಿ (B. 4, 90). ಗುಡುಗು ಬಹಳ ಅಬ್ಬರಿಸಿದ ಬದಿ (4, 186). See J. 6, 17; 10, 12; Dp. 61, 4.

ಅಬ್ಬರಿಸು abbārisu. 2. To desire (8. Mhr.).

ಅಬ್ಬಲ್ abbal. — ಅಬ್ಬಲಾರ್. N. of a place (Bp. 49, 2; 52, 31; cf. ಹಬ್ಬ).

ಅಬ್ಬಳಿಕೆ abbalikē. = ಅಬ್ಬಳಿಕೆ. Eructation or belching from qualmishness (C.).

ಅಬ್ಬಳಿಕೆ abbalikē. = ಅಬ್ಬಳಿಕೆ. (My.).

ಅಬ್ಬಜಿ abbdji. Soot (My.); mould (My.).

ಅಬ್ಬಿ abbi. A plant from which occasionally pens are made by school-boys. See ಮುಳ್ಳುಅಬ್ಬಿ. — ಅಬ್ಬಿರಕ್ಕನಿಕೆ. A pen made from the abbi (8. Mhr.).

ಅಬ್ಬಿ abbi. = ಅಮ್ಮ, etc. Mother (Abh. P. 6, 142; 8, after 61; 15, after 76); also: a widow (who is forbidden to apply turmeric to her body; see 8p. s. ನಿಬ್ಬಣ). See ಕಾಣ್ಣಿಕ್ಕಬ್ಬಿ, ಪೋಳಕಬ್ಬಿ, ಕುಣ್ಣಿಕಬ್ಬಿ. ಅಬ್ಬಿ ಕರಿಸಿದ್ದು ರಕ್ಕ, ಗುರು ಕರಿಸಿದ್ದು ಎದ್ದೆ (Prv.).

ಅಬ್ಬಿನ abbiē. Tbh. of ಅಭ್ಯಾಸ (C.; Tē.; Tu. ಅಬ್ಬೀಸ, also My.).

ಅಬ್ಬಿಹೃದ್ಯ a-brahmanya. Not to be killed, inviolable. 2, an act not proper for a Brāhmaṇa (ಅವಧ್ಯ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಹೊಲ್ಲ ಕೆಯ್ಯದು Hlā.). 3, an exclamation of distress: oh, alas, woe! ಅಬ್ಬಿಹೃದ್ಯಂ ಭೋಯನಲುಂ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕವಿಧೋಯನಲುಂ (Śmd. 64, o. r. ಅಬ್ಬಿಹೃದ್ಯಾರ್).

ಅಬ್ಬಾಂಗ abbrāṅg. — ಅಬ್ಬಾಂಗ್ ಗಿಡ. A shrub, Grewia microcos Linn. (St. & Pl. as ಅಬ್ಬಾಂಗ್; Tu. ಅಬ್ಬೀಣಿ). ಅಬ್ಬಾಬ್ರು. = ಅಬ್ಬ, etc. Honor, reputation, respectability (C., Tu. ಅಬ್ಬರು; Mhr., H. ಅಬ್ಬ).

ಅಭಕ್ತ a-bhakta. That does not worship; unbelieving; not devoted; undevout (Bp. 23, 27; 51, 50; 56, 24).

ಅಭಂಗ a-bhaṅga. Not breaking; not falling to pieces; without destruction, decay or defeat (Bp. 5, 44; 18, 74; 43, 77; 51, 81).

ಅಭಂಗುರ a-bhaṅgura. Unbroken. 2, firm. 3, undisturbed. (Bp. 7, 3).

ಅಭಯ a-bhaya. Unfearful, not dangerous;—fearless. 2, absence, or removal, of fear, peace, safety. 3, the

root of the fragrant grass *Andropogon muricatum*. 4, = ಅಭಯ (ಅದೇಲಿ Nn. 50. 94). — ಅಭಯ ಈ. = ಅಭಯ ಕೊಡು (Bp. 51, 68; J. 8, 44). — ಅಭಯ ಕೊಡು. To give assurance of security, etc. (Bp. 2, 18; 25, 44; 28, 66; 37, 51; J. 32, 55). — ಅಭಯಂಗುಡು. -ಂ-ಕುಡು. = ಅಭಯ ಕೊಡು (Riv. 5, after 27). — ಅಭಯ ಬೇಡು. To ask for removal of fear, etc. (Bp. 30, 30).

ಅಭಯಕರ abhaya-kara. Causing peace or safety (Bp. 44, 36).

ಅಭಯದಾತ abhaya-dāta. Giving fearlessness or safety. (My.).

ಅಭಯಪ್ರದ abhaya-prada. = ಅಭಯದಾತ. (My.).

ಅಭಯಪ್ರದಾನ abhaya-pradāna. Gift of fearlessness or safety. (My.).

ಅಭಯ a-bhaya. = ಅಭಯ No. 4. The tree *Terminalia chebula* (ಅದೇಲಿ Hlā.).

ಅಭವ a-bhava. Unborn (Bp. 51, 28; 54, 58; ಹುಟ್ಟದವ G.). 2, Rudra (Mr. 11; J. 15, 24). 3, non-existence; destruction.

ಅಭವ್ಯ a-bhavya. Not to be. 2, what ought not to be, improper; inauspicious (Bp. 53, 41; see ಅಪ್ಯಾದತದೋಷ).

ಅಭಾಗ್ಯ a-bhāgya. Unfortunate, wretched, poor. (Bp. 60, 56; J. 4, 8).

ಅಭಾಜನ a-bhājana. (= ಅಪಾತ್ರ). Improper; impropriety (My.).

ಅಭಾವ a-bhāva. Non-existence, non-occurrence, absence (ಅಲ್ಲವೆನ್ನುವು Nr.; Śmd. 67). 2, omission, elision (ಲೋಪ Śmd. 221. 374; ಅದರ್ಶನ 221 Cm.). 3, non-entity, nullity. 4, annihilation, death.

ಅಭಾವಕ್ರಿಯೆ abhāva-kriyē. The negative mood (Śmd. 253; ಪ್ರತಿಷೇಧಕ್ರಿಯೆ 254).

ಅಭಾಷಣ a-bhāṣaṇa. Not speaking, silence.

ಅಭಿ abhi. On. 2, towards. 3, in presence of. 4, intensely, very.

ಅಭಿಕ abhika. Lustful. 2, a lover, a husband.

ಅಭಿಕ್ರತಿ abhi-kṛiti. N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362).

ಅಭಿಕ್ರಮ abhi-krama. Going towards. 2, an assault, an attack; a gallant attack (ಹದದಿನ ತಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಎದ್ದ ಹೋಗಲೇಣ G.). 3, an undertaking, an attempt.

ಅಭಿಖ್ಯ abhi-khya. = ಅಭಿಖ್ಯೆ. A name, an appellation; a word, a term (ತಪ್ಪು Nn. 131).

ಅಭಿಖ್ಯಾನ abhi-khyāna. = ಅಭಿಖ್ಯ. (ತಪ್ಪು Nn. 117).

ಅಭಿಖ್ಯೆ abhi-khyē. A name, an appellation; a word, a term. 2, splendour (ಪ್ರಕಾಶ G.). 3, beauty. 4, fame, glory (ಕೀರ್ತಿ G.).

ಅಭಿಗಮನ abhi-gamaṇa. Coming near, approaching (Bp. 36, 30). 2, sexual intercourse. 3, an adoration (of idols) at noon (My.). 4, feeding on some fruits at noon (My.).

ಅಭಿಗ್ರಸ್ತ abhi-grasta. Overcome, subdued.

ಅಭಿಗ್ರಹ abhi-graha. Seizing, robbing. 2, an attack. 3, defiance, challenge. 4, ಹೂದಿ ಹೇಯೋಣ, ಫರ್ಯಾದಿ (G.). 5, authority, weight.

ಅಭಿಗ್ರಹಣ abhi-grahana. Robbing.

ಅಭಿಗಾತ abhi-ghāta. Striking; attack; infliction of injury; injury, damage, loss (My.).

ಅಭಿಘಾತಿ abhi-ghāti. = ಅಭಿಘಾತ. 2, an enemy.

ಅಭಿಘಾತ abhi-ghāra. Ghee; dropping it on the oblation or on food prior to eating (My.; Br.).

ಅಭಿದರ abhi-čara. A servant. (My.).

ಅಭಿಚಾರ abhi-čāra. Acting wrongly towards any one; being faithless. 2, employment of spells for a malevolent purpose. See Prv. s. ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡು.

ಅಭಿಚಾರಿ abhi-čāri. = ಅಭಿಚಾರಿ. (My.). ಅಭಿಚಾರಿಯ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಾದ ರೂ ಉಣ್ಣೇನು, ಅವಿಚಾರಿಯ ನೆರೆ ಬೇಡ (Prv.).

ಅಭಿಜನ abhi-jana. Race, family. 2, native country. 3, ancestors. 4, fame, notoriety. 5, any badge of honour (My.; ಬಿರುದು Si. 434).

ಅಭಿಜನನ abhi-janana. Generating, producing. See ಕ್ಷು ಧಾಭಿಜನನ.

ಅಭಿಜಾತ abhi-jāta. Well-born, noble (ಕುಲನುಕೃಂ Mr. 242). 2, wealthy. 3, proper (ನೀತಿಯುಳ್ಳವ G.). 4, learned.

ಅಭಿಜಿತಿ abhi-jit. Victorious. 2, N. of a nakshatra. 3, midday. (My.).

ಅಭಿಜ್ಞ abhi-jña. Knowing, conversant with, clever (Bp. 40, 2; J. 2, 37).

ಅಭಿಜ್ಞತೆ abhi-jñatē. Knowledge (My.).

ಅಭಿಜ್ಞಾನ abhi-jñāna. Knowledge. 2, recollection. 3, sign or token of remembrance. 4, ascertainment.

ಅಭಿಜ್ಞೆ abhi-jñē. Remembrance; recognition. 2, supernatural science or faculty (see ಪದಭಿಜ್ಞ). 3, a clever woman (My.).

ಅಭಿತಸ್ abhi-tas. Before, towards, in presence of. 2, near. 3, on both sides. 4, on all sides. 5, throughout. 6, quick.

ಅಭಿಧಾನ abhi-dhāna. Setting forth, telling. 2, a name, an appellation. 3, speech, discourse. 4, a word. 5, the power or sense of a word, sense, meaning, signification (ಪೂರ್ವ Kk. 65; Śs.). 6, a vocabulary. 7, ಕೀರ್ತಿ (G.). 8, manifesting (ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು G.).

ಅಭಿಧಾನಕ abhi-dhānaka. A sound, a noise. 2, = ಅಭಿಧಾನ (G.). 3, having a name (at the end of compounds, My.).

ಅಭಿಧಾನಪದ abhidhāna-pada. = ನಾಮಪದ. (Śmd. 98 Cm.).

ಅಭಿಧಾನರತ್ನಮಾಲೆ abhidhāna-ratnamālē. The title of Halāyudha's vocabulary.

ಅಭಿಧೆ abhi-dhē. A name, an appellation. 2, the literal power or sense of a word. 3, a sound.

ಅಭಿಧೇಯ abhi-dhēya. To be named, to be expressed. 2, sense, meaning, signification (Śmd. 5).

ಅಭಿಧೈ abhi-dhyē. Considering. 2, desire. 3, coveting another's property.

ಅಭಿನಯ abhi-naya. Indication of a passion or purpose by look, gesture, etc. (Si. 414). 2, dramatic action expressive of sentiment, dramatic personification. See Kāvya. II, 1, 8-11; IV, 2, 18.

ಅಭಿನಯಿಸು abhinayisu. = ಅಭಿನಯಿಸು, ಅಭಿನಯಿಸು. To indicate by gestures, etc., to represent dramatically (My.). 2, to imitate, to represent (ಅನುಕರಣೆ Śmd. Dh.). ಆ ಪೂರ್ವದಿವಿವಿಧಯೋಳು ಪ್ರಕಟಮ್ ಆಗಿರಲ್ ಅರ್ಥಕಸ್ಮೂರಿಕೆಯ ಸಾರಣಿಯನ್ನೆ ನವಮಾಕ್ತಿಕಫಲಂಗಳ ರಂಗವಲ್ಲಿಯನ್ ಅಭಿನಯಿಸು ತಿರಲು (Bp. 4, 3).

ಅಭಿನಯ್ಯ abhinaysu. = ಅಭಿನಯಿಸು. (J. 6, 21).

ಅಭಿನವ abhi-nava. Quite new (Bp. 53, 32). 2, recent, fresh, young, modern. — ಅಭಿನವಮಂಗ. N. of the author of a nigantū (Mr. 4. 6. 7. 422. 538) of 1898 A. D. (540).

— ಅಭಿನವಮಂಗರಾಜ. = ಅಭಿನವಮಂಗ. (Mr. 1b.). — ಅಭಿನವ
ಮಾಡ. N. of a lexicographer (Nn. 3, o. r. ಅಭಿನವಜ್ಞಾನ).
— ಅಭಿನವವರ್ವಮರ್. An epithet of Nāgavarma (Kāvya.
I, 5, 50).
ಅಭಿನವಿಸು abhinavisu. = ಅಭಿನಯಿಸು, etc. (Si. 64; My.).
2, to perform or execute in a highly finished or proper
manner. See Bp. 41, 22; 42, 39; 56, 6. 3, to become
new or nice (Bp. 4, 21).
ಅಭಿನಯಿಸು abhinayisu. = ಅಭಿನಯಿಸು. ಇಷ್ಟ ದೊತ್ತು ಹೀಗೆ ಅಭಿ
ನಯಿಸ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಗೊತ್ತು (ತಾಲ Si. 64).
ಅಭಿನಿ abhini. = ಅಭಿನ, etc. (Tē; R.).
ಅಭಿನಿರ್ಮುಕ್ತ abhi-nirmukta. Left, quitted. 2, one asleep
at sunset.
ಅಭಿನಿರ್ಯಾಣ abhi-niryāṇa. March of an assailant, in-
vasion.
ಅಭಿನಿವೇಶ abhi-nivēśa. Application, leaning towards, at-
tachment. 2, determination to effect a purpose or attain
an object.
ಅಭಿನೀತ abhi-nīta. Brought near. 2, fit, proper. 3, highly
ornamented or finished. 4, friendly, kind, patient. 5,
impatient.
ಅಭಿನುತಿ abhi-nuti. Extolling, praise (Bp. 54, 69).
ಅಭಿನ್ಯ a-bhinna. Uncut, unbroken (Bp. 30, 2). 2, undi-
vided, one. 3, unchanged, unaltered, identical (Bp. 35,
11). 4, a whole number.
ಅಭಿವನ್ಯ abhi-panna. Gone near; approached, obtained.
2, seeking refuge. 3, subdued. 4, unfortunate; —guilty.
ಅಭಿಪ್ರಾಯ abhi-prāya. Going near. 2, aiming at. 3,
aim, purpose, intention, opinion. (Śmd. 128; ಬಗೆ Hlā.,
Mr. 460). 4, meaning (ಧಾನ್ವ Nn. 94).
ಅಭಿಭವ abhi-bhava. Overpowering. 2, defeat. 3, hu-
miliation. 4, disregard, disrespect.
ಅಭಿಭೂತ abhi-bhūta. Overpowered. 2, aggrieved. 3,
humiliated. 4, confused.
ಅಭಿಭೂತಿ abhi-bhūti. Superior power; defeating; disre-
spect, disgrace. (R.).
ಅಭಿಮತ abhi-mata. Assented to. 2, wished, desired (Bp.
1, 51; 2, 2). 3, honoured, respected (Mr. 5). 4, that
is desired, a desired object; desire, wish (Śmd. 277;
Bp. 25, 38; 29, 28; 44, 62; 57, 62; Mr. 1a).
ಅಭಿಮತಿಸು abhi-matisu. To assent to, to approve of (My.).
ಅಭಿಮನ್ತ್ರಣ abhi-mantraṇa. Calling, inviting. 2, con-
secrating or charming by a special formula (ಮನ್ತ್ರ).
ಅಭಿಮನ್ವಿತ abhi-manrita. Consecrated, charmed; made
sacred by a special formula (Bp. 49, 41). 2, secretly
deliberated (My.).
ಅಭಿಮನ್ವಿಸು abhi-mantrisu. To consecrate; to make any-
thing sacred by mantras; to charm (My.).
ಅಭಿಮನ್ಯು abhi-manyu. N. of a son of Arjuna by Subha-
drā (Śmd. 152; ಸೌಪ್ತ G.; Sp. s. ಮುತ್ರಯ್ಯ).
ಅಭಿಮರ abhi-mara. Killing. 2, war. 3, treachery.
ಅಭಿಮಾನ abhi-māna. Referring all objects to self. 2,
conceit; pride (ಬಂಕ Nn. 129). 3, laying claim to. 4,
affection, love, desire (Bp. 37, 32). 5, noble feeling;
self-respect (Bp. 22, 40; 40, 48). 6, injury, hurting. ಅಬ್ಬ
ರ ಸಂಗ ಅಭಿಮಾನಧಂಗ (Priv.). — ಅಭಿಮಾನಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. An

impudent person (ನಾಣಿಲಿ Ūt. I, 10). ಕೈ, a degraded person
(My.). — ಅಭಿಮಾನಗೇಡುಗ. -ಕೇಡುಗ. = ಅಭಿಮಾನಗೇಡಿ. (ನಾಣಿ
ಲಿ Ūt. II, 17). — ಅಭಿಮಾನ ಹಿಡಿ. To take affection to or
for, to love (B. 4, 186).

ಅಭಿಮಾನಗಿತ್ತಿ abhimāna-gitti. A proud female; — one of
self-respect (Bp. 28, 20); — a loving, tender one (My.).

ಅಭಿಮಾನಿ abhi-māni. (Śmd. 109). Proud, arrogant (B. 5,
169). 2, one that glories in or prides himself upon
(Bp. 29, 1; see ದೇಶಾಭಿಮಾನಿ). 3, a person of honourable
feelings (J, 11, 32; 17, 51). 4, an affectionate person
(My.).

ಅಭಿಮಾನಿಸು abhi-mānisu. To honour, to regard with kind-
ness, to protect (Br., R.); to love (My.).

ಅಭಿಮುಖ abhi-mukha. With the face directed towards
(Bp. 60, 54). 2, facing, fronting (ಅದಲೆ, ಮುಮ್ಮೆಗಂ ಸಾ.).
3, approaching. 4, bent upon. 5, favourable. 6, the
state of one following the other, repetition (Śmd. 230.
270).

ಅಭಿಮುಖಿ abhi-mukhi. A woman with the face directed
towards (Bp. 57, 59).

ಅಭಿಮುಖೀಕರಣ abhimukhi-karāṇa. Causing to turn the
face towards. 2, addressing, accosting (ಸಮ್ಮುಖೀಕರಣ Śmd.
154. 155).

ಅಭಿಯಾತಿ abhi-yāti. An assailant, a foe (Bp. 38, 64).

ಅಭಿಯುಕ್ತ abhi-yukta. Intent on. 2, absorbed in medi-
tation. 3, versed in (Kāvya. 5, 47). 4, attacked, assailed.

ಅಭಿಯೋಗ abhi-yōga. Application. 2, energetic effort,
exertion, perseverance (Kāvya. II, 2, B, 44; ಕೆಯ್ಯಾರಿ ಮಾ
ದುಡ Nr.). 3, an attack; war, fight. 4, a plaint, a
charge, an accusation (Sk.; ಭರ್ಯಾದಿ G.).

ಅಭಿರಂಜಕ abhi-rānjaka. Great lustre or beauty (Rām. 1,
3, 9).

ಅಭಿರಂಜನೆ abhi-rānjane. = ಅಭಿರಂಜಕ. (Rām. 1, 15, 46).

ಅಭಿರತಿ abhi-rati. Pleasure, delighting in. (My.). 2, occu-
pation, practice.

ಅಭಿರಾಮ abhi-rāma. Pleasing, delightful, agreeable,
beautiful (ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424). See Bp. 35,
18; 53, 56; 57, 54.

ಅಭಿರುಚಿ abhi-ruçi. Desire, taste, pleasure (Bp. 5, 189).
2, splendor (ಪ್ರಕಾಶ Ūb.).

ಅಭಿರೂಪ abhi-rūpa. Corresponding with. 2, pleasing,
handsome, agreeable; manifest (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ Śmd. 154 Cm.).
3, learned.

ಅಭಿಲಷಿತ abhi-lashita. Desired, wished for (My.; ಒಪ್ಪ
ವಸ್ತು G.).

ಅಭಿಲಾಪ abhi-lāpa. Expression, word, speech. 2, frequent
repetition of what has been said (My.).

ಅಭಿಲಾಪ abhi-lāva. Cutting, reaping, mowing.

ಅಭಿಲಾಷ abhi-lāsha. = ಅಭಿಲಾಷೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ. Desire, wish (ತೃ
ಷಿತ, ಆಶಾಯುತ, etc. Mr. 232). 2, greedy desire after;
covetousness. 3, love.

ಅಭಿಲಾಷಿಸು abhi-lāshisu. To desire, etc. (My.).

ಅಭಿಲಾಷುಕ abhi-lāshuka. Desiring. 2, greedy, covetous.

ಅಭಿಲಾಷೆ abhi-lāshē. = ಅಭಿಲಾಷ (Śmd. 102). 2, a kind of
śringāra (Kāvya. IV, 2, 25).

ಅಭಿವಂಚಿಸು abhi-vañçisu. To deceive (Mr. 5).

ಅಭಿನಂದನ *abhi-vandana*. -ನೆ. *Saluting respectfully*. — ಅಭಿನಂದನಂಗೆಯು. -ಂಗೆಯು. *To salute respectfully* (Bp. 49, 9).

ಅಭಿನಂದನೆ *abhi-vandanē*. = ಅಭಿನಂದನ. (My.; ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡೇನು Ūb.).

ಅಭಿನಂದಿಸು *abhi-vandisu*. = ಅಭಿನಂದಿಸು. *To salute respectfully* (Bp. 5, 45, 56; 27, 39; 28, 7; 34, 25; My.).

ಅಭಿನಂದ್ಯ *abhi-vandya*. *To be reverentially saluted, very venerable* (Bp. 18, 93; 50, 74).

ಅಭಿನಂದಿಸು *abhi-varṇisu*. *To describe; to praise* (Bp. 22, 36; 61, 73).

ಅಭಿನಂದನ *abhi-vāda*. *Reverential salutation. 2, unfriendly or harsh speech.*

ಅಭಿನಂದಕ *abhi-vādaka*. *Saluting. 2, civil, polite.*

ಅಭಿನಂದನ *abhi-vādana*. -ನೆ (G.). *Respectful salutation* (ನಮಸ್ಕಾರ G.). — ಅಭಿನಂದನಂಗೆಯು. -ಂಗೆಯು. *To receive respectful salutation* (Mr. 250).

ಅಭಿನಂದ್ಯ *abhi-vādyā*. *Deserving a respectful salutation.*

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ *abhi-vṛiddhi*. *Increase, addition; abundant growth; prosperity, success* (Bp. 48, 32; B. 4, 172).

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕರ *abhi-vṛiddhi-kara*. *Yielding or causing increase, plenty, prosperity or pleasure* (Bp. 28, 64; 56, 9; My.).

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸು *abhi-vṛundisu*. *Tbh. of ಅಭಿವೃದ್ಧಿ*. (Bp. 11, 3; 32, 61; 36, 31).

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ *abhi-vyakta*. *Manifest, evident, distinct* (Ōmd. 2 Cm.).

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ *abhi-vyakti*. *Manifestation, distinction* (Ōmd. 2).

ಅಭಿವ್ಯಂಜಿಸು *abhi-vyañjisu*. *To make manifest or clear* (Kāv. IV, 2, 62).

ಅಭಿವ್ಯಾಪ್ತಿ *abhi-vyāpti*. *Universal pervasion, inclusion, comprehension.*

ಅಭಿವಂಸನ *abhi-śamsana*. *Accusation. See ಎಫ್ಕಾಫಿತಂಸನ.*

ಅಭಿವಂಸನ *abhi-śapana*. *Curse. 2, a false accusation, calumny.*

ಅಭಿವಂಸ *abhi-śasta*. *Falsely accused, calumniated.*

ಅಭಿವಂಸ *abhi-śasti*. *Abuse, calumny. 2, asking, begging.*

ಅಭಿವಂಸ *abhi-śāpa*. *Curse. 2, a false accusation, calumny.*

ಅಭಿವಂಸ *abhi-śaṅga*. = ಅಭಿವಂಸ. *Union; connection* (ಕೂಟ Nn. 122; Mr. 492). 2, *attachment, passion for*. 3, *possession by evil spirits*. 4, *debt* (Ōra, ಸಾಲ 122). 5, *an oath*. 6, *a curse* (ಬಯ್ಯು 122; ಬಯಗು 492). 7, *defeat, calamity* (ಸೋಲೆ, ಸೋತ ವೇಳೆ 122; ಸೋಲೆ ಹೊತ್ತು 492).

ಅಭಿವಂಸ *abhi-sava*. *Pressing out (the juice of the Sōma plant). 2, distillation. 3, sour gruel* (ಅಕ್ಕಿಗಟ್ಟು Hlā.; Mr. 214). 4, *religious bathing.*

ಅಭಿವಂಸ *abhi-sikta*. *Sprinkled over* (Bp. 30, 30; 39, 52).

2, *sprinkled with consecrated water, etc., inaugurated, solemnly invested, enthroned. See ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಮೂರ್ಧಾಭಿಷೇಕ.*

ಅಭಿವಂಸ *abhi-suta*. *Expressed (as Sōma juice). 2, sour gruel* (see ಅಭಿವಂಸ No. 3).

ಅಭಿವಂಸ *abhi-sēka*. *Sprinkling over. 2, sprinkling water or a kind of liquid over a king at his inauguration; inauguration by sprinkling the liquid. 3, the liquid used at an inauguration. 4, purifying an idol with ablutions*

(Bp. 41, 21; ಸ್ನಾನ G.). *See ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ. — ಅಭಿವಂಸ ಎಡೆ. To pour an inaugurating or purifying liquid* (Bp. 18, 41). — ಅಭಿವಂಸ ಮಾಡು. *To sprinkle over, to pour upon* (Bp. 24, 6). 2, *to purify an idol* (43, 19). 3, *to inaugurate* (My.; Tē.).

ಅಭಿವಂಸಿಕೆ *abhi-sēkisu*. *To sprinkle over, to pour upon an idol* (Bp. 2, 51). 2, *to inaugurate* (My.; Mhr.).

ಅಭಿವಂಸನ *abhi-sēcana*. = ಅಭಿವಂಸ. *See ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕನ.*

ಅಭಿವಂಸನ *abhi-sēpana*. *March with an army to attack an enemy.*

ಅಭಿವಂಸಿತ *abhi-stuta*. *Praised.*

ಅಭಿವಂಸಿಂಗ *abhi-svaṅga*. *Intense attachment or affection.*

ಅಭಿವಂಸಿತ *abhi-sampāta*. *Concourse. 2, war, battle.*

ಅಭಿವಂಸ *abhi-sara*. *Going towards. 2, a companion, a follower.*

ಅಭಿವಂಸಿ *abhi-sarapa*. *Going towards. 2, running abroad; dispersion* (B. 4, 133). 3, *going, following* (My.).

ಅಭಿವಂಸ *abhi-sāra*. *Going to meet a lover, an assignation, an appointment. 2, an attack. 3, a follower. 4, a purificatory rite, viz. lustration of arms. See ಲೋಪಾಭಿವಂಸ, ಸರ್ವಾಭಿವಂಸ.*

ಅಭಿವಂಸಿ *abhi-sāri*. (= ಅಭಿವಂಸಿ). *A woman who keeps an assignation or goes to meet her lover, an unchaste woman* (ಸ್ತೋಮ, ಪಂಕ್ತಲಿ, etc., ಹಾದರದ ನಾರಿ Mr. 304).

ಅಭಿವಂಸಿಕೆ *abhi-sārikē*. = ಅಭಿವಂಸಿ. *A woman who keeps an assignation, etc.* (Grj. 4, after 72).

ಅಭಿವಂಸಿತ *abhi-hata*. *Struck, beaten. 2, beaten, subdued* (ಸೋತವನು G.).

ಅಭಿವಂಸಿತ *abhi-hati*. *Striking;—a stroke; injury* (My.). 2, *multiplication.*

ಅಭಿವಂಸ *abhi-hāra*. *Seizing, robbing* (ಪರವಸ್ತು ಸ್ವಾಧಿಕಾರ, ಪರರ ಒಡವೆಯನ್ನು ಅವಹರಿಸುವುದು Nn. 151; ಪರರ ಅವಹರಣೆ Mr. 490). 2, *seizing or robbing anything in the owner's presence. 3, an attack* (ಸಮರವ್ಯವೇಶ, ಕಾಳಿಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು 151; ಧೂರವ ಪೂಗುವುದು 490). 4, *intermixture; reversed state, being turned the wrong way* (ಎವರೇತ, ಒಂದು ಮುನ್ನಾದುದು 151; ಎವರೇತದ ಅವಂಕ 490). 5, *exertion, effort;—pushing* (ನೂಕುವ 151). 6, *want of pity* (ಕೃಪೆಹೀನ, ಕರುಣಾವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ 151). 7, *arming, taking up arms. See ಲೋಪಾಭಿವಂಸ.*

ಅಭಿವಂಸಿತ *abhi-hita*. *Held forth. 2, declared, said; named, called.*

ಅಭಿವಂಸ *abhi-hka*. = ಅಭಿವಂಸ. *Lustful. 2, a lover, a husband.*

ಅಭಿವಂಸ *abhi-ikshana*. *Looking towards or at* (ಪ್ರತಿಮುಖಾನ್ವೇಷಣೆ Ōmd. 230).

ಅಭಿವಂಸಿಸು *abhi-ikshisu*. *To look towards or at* (Rāv. 7, after 21; My.).

ಅಭಿವಂಸ *abhi-ikshana* (abhi-kshana). *Repeated; repetition. 2, constant; continuance* (Kāv. I, 3, 89-97). *ಅಭಿವಂಸ, repeatedly, frequently.*

ಅಭಿವಂಸ *a-bhita*. *Fearless.*

ಅಭಿವಂಸಿತ *abhi-ipsita*. *Desired.*

ಅಭಿವಂಸ *abhira*. *A cowherd* (ಮಹಾಶೂದ್ರ Mr. 375; ಗವಳಿ G.).

2, *N. of a people.*

ಅಭಿವಂಸ *a-bhira*. *Unterrified. 2, fearless, undaunted* (ಬಿಹಿ, ಅಜಯದ G.). 3, *the plant Asparagus racemosus Willd.* (see ಅಸದಿ).

ಅಭೀರುಪತ್ರಿ abhtru-patri. *The plant Abhiru.*

ಅಭೀಶು abhīśu. ಅಭೀಷು. A rein; a rope (ಷಗ್ಗ G.). 2, a ray of light.

ಅಭೀಷಂಗ abhī-saṅga. = ಅಭಿಷಂಗ. A curse, an imprecation.

ಅಭೀಷ್ಟ abhī-īṣṭa. Wished, desired (Śmd. 159). 2, acceptable, dear, favourite, beloved. 3, optional. See Bp. 3, 70; 49, 28.

ಅಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ abhīṣṭa-siddhi. The gaining of a desired object (Bp. 44, 49).

ಅಭೀಷ್ಟಿತ abhīṣṭita. Wished, desired (Bp. 16, 27; 25, 12).

ಅಭೂರಿ a-bhūri. Few, some, little (ಅಲ್ಪ, etc., ಕದಮು Mr. 427).

ಅಭೇದ a-bhēda. Absence of difference or distinction; identity (Kāvy. III, 2, B, 29-32). 2, not breaking, compactness.

ಅಭೇದಾತ್ಮತೆ abhēda-ātmātē. Identity (Kāvy. III, 3, B, 80).

ಅಭೇದ್ಯ a-bhēdya. Impenetrable; indivisible; indestructible (Kāvy. V, 10; Bp. 39, 9).

ಅಭ್ಯಗ್ರ abhī-agra. Near; proximity. 2, fresh, new.

ಅಭ್ಯಂಗ abhī-aṅga. Smearing the body with unctuous substances; inunction previous to ablution (ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ G.; Bp. 9, 20). 2, an unguent (Sk.; ಎಣ್ಣೆ G.).

ಅಭ್ಯಂಗನ abhī-aṅgana. = ಅಭ್ಯಂಗ. (My.; Bp. 4, 34; 15, 8; 27, 59).

ಅಭ್ಯಂಜನ abhī-anjana. = ಅಭ್ಯಂಗನ. (My.).

ಅಭ್ಯನುಜ್ಞೆ abhī-anujñē. Assent, permission;—order. (My.).

ಅಭ್ಯಂತರ abhī-antara. Interior, being inside. 2, initiated in, conversant with. 3, intimate. 4, the interior; included space; an interval. 5, an obstacle, an impediment (C.; Tē., Tu.).

ಅಭ್ಯಂತರಿಸು abhyantarisu. To hinder. ಅವನನ್ನು ಅಭ್ಯಂತರಿಸಿದನು (My.).

ಅಭ್ಯಮಿತ abhī-amita. Attacked. 2, sick, diseased.

ಅಭ್ಯಮಿತ್ರೀಣ abhī-amitrīṇa. One who faces the enemy valiantly.

ಅಭ್ಯಮಿತ್ರಿಯು abhī-amitrīya. One who faces the enemy valiantly.

ಅಭ್ಯಮಿತ್ರಾ abhī-amitrya. One who faces the enemy valiantly.

ಅಭ್ಯರ್ಚನ abhī-arcana. -ನೆ. Reverence, worship (Bp. 3, 73; 35, 1; 39, 29; 43, 34; My.; ಪೂಜೆ G.).

ಅಭ್ಯರ್ಣ abhyarṇa. Near, proximate; nearness, proximity. See ಭವನಾಭ್ಯರ್ಣ.

ಅಭ್ಯರ್ಹಿತ abhī-arhita. Greatly honoured, venerable.

ಅಭ್ಯವರ್ತನ abhī-avakarṣaṇa. Extraction, drawing out.

ಅಭ್ಯವಸ್ಥನ abhī-avaskandana. Impetuous assault, facing an enemy. 2, entering by way of treachery; attacking an enemy in a treacherous manner (ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದೇ ದಡೆ ಕವಟದಿನ್ನ ಸೋಗು ಹಾಕಿ ಕೊಡು ಬಳಗೆ ಹೋಗೋಣ G.; ಮೋಸದಿಂದ ಪರಶಕ್ತನನ್ನು ಅಕ್ರಮಿಸುವಿಕೆ Si. 296).

ಅಭ್ಯವಹಾರ abhī-avahāra. Taking food, eating, enjoying. 2, food.

ಅಭ್ಯವಹಾರಿ abhī-avahāri. Occupied; practising (Śmd. 72; ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು Cm.).

ಅಭ್ಯವಹೃತ abhī-avahrīta. Taken as food, devoured.

ಅಭ್ಯಸಿಸು abhyasisu. = ಅಭ್ಯಾಸಿಸು. (My.; Br. ಅಭ್ಯಸಿಸು).

ಅಭ್ಯಸ್ತ abhī-asta. Accumulated; practised. 2, learnt by heart, repeated, studied. (My.).

ಅಭ್ಯಾಕುಲ abhī-ākula. Overburdened with (Bp. 3, 75).

ಅಭ್ಯಾಖ್ಯಾನ abhī-ākhyāna. A false or groundless accusation.

ಅಭ್ಯಾಗತ abhī-āgata. Come, arrived. 2, an uninvited visitor or guest (My.; ತಾನಾಗಿ ಬಂದ ಅತಿಥಿ G.).

ಅಭ್ಯಾಗಮ abhī-āgama. Arrival; visit. 2, neighbourhood. 3, a war, a battle. 4, enmity.

ಅಭ್ಯಾಗಾರಿಕೆ abhī-āgārika. Diligent in supporting a family.

ಅಭ್ಯಾಗದಾನ abhī-āgāna. Beginning.

ಅಭ್ಯಾಂತ abhī-ānta. Attacked. 2, sick, diseased.

ಅಭ್ಯಾಮದ abhī-āmarda. War, a battle.

ಅಭ್ಯಾಕ abhī-āśa. Reaching to. 2, near; vicinity.

ಅಭ್ಯಾಸ abhī-āśa. = ಅಭ್ಯಸ. Repetition. 2, use, habit. 3, study; learning by heart (ಶ್ರಮ Bhn. 53; ಕಲಿಯೋಣ, ಪರಿಶ್ರಮ G.; Śmd. 175; Kāvy. II, 1, 1-5). 4, practice, exercise. 5, military practice. See ಕರ್. ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಹಾರವ

ಅನ್ನಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡ್ಡೆ ಮಾಡಿ ಹೊತ್ತೀತು (Prv.). — ಅಭ್ಯಾಸ ಇದು. To make something a practice or habit. ಈ ಅಭ್ಯಾಸವಿರುವದಾದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಆಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಗುವದು (B. 4, 195). — ಅಭ್ಯಾಸ ನಡಿಸು. To carry on study, to study. ದೃಷ್ಟಿವಶಾತ್ತದೆ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡಿಸಿ (B. 5, 167). — ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸು. To cause to study. 2, to have taught, to have instruction given. ಅವನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದರು (B. 4, 50). — ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡು. To study, to learn (B. 4, 1).

ಅಭ್ಯಾಸಂಗ abhī-āsaṅga. Association, connection; attachment (Bp. 18, 58).

ಅಭ್ಯಾಸಾದನ abhī-āsādana. Impetuous assault, etc. (= ಅಭ್ಯವಸ್ಥನ).

ಅಭ್ಯಾಸಿ abhyāsi. Practising, etc. 2, a student (C.).

ಅಭ್ಯಾಸಿತ abhyāsita. Practised, exercised (Bp. 38, 51).

ಅಭ್ಯಾಸಿಸು abhyāsīsu. = ಅಭ್ಯಸಿಸು. To practise; to study (C.).

ಅಭ್ಯಾಹಾರ abhī-āhāra. Bringing near. 2, robbery.

ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ abhī-utthāna. Rising. 2, rising from a seat through politeness (ಗೌರವ, ಇದಿರೇಬಿಟ್ಟು ಒದ್ದು ಹಿಡಿದು ಬಹು Mr. 462). 3, rising to a high position; dignity, respectability.

ಅಭ್ಯುದಯ abhī-udaya. Rising. 2, elevation, increase, prosperity; happiness (Čh. v. 71. 173). 3, N. of a vṛtta (Čh.).

ಅಭ್ಯುದಯಕರ abhyudaya-kara. Causing increase, prosperity or happiness (Čh. v. 206; Bp. 46, 9).

ಅಭ್ಯುದಯಿಕೆ abhī-udayika. An initiatory rite of worship (My.).

ಅಭ್ಯುದತ್ತ abhī-udasta. Thrown up, raised, held forth (Kāvy. II, 2, B, 1. 2).

ಅಭ್ಯುದಿತ abhī-udita. Risen; arisen, happened. 2, exalted. 3, N. of a vṛtta (Čh.). 4, asleep at sunrise. 5, that is born (ಹುಟ್ಟಿದ್ದು G.). 6, that is well-said (ತನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದು G.).

ಅಭ್ಯುದಯಿಕೆ abhyudayaika. Tbh. of ಅಭ್ಯುದಯಿಕೆ. (Bp. 60, 4).
 ಅಭ್ಯುದಯನು abhi-upagama. Going near to. 2, assenting or agreeing to, agreement, assent (ಅಂಗೀಕಾರ ಸಿದ್ಧ. 69 Cm.; ಒಪ್ಪುತಕ್ಕ My.). 3, granting, allowing.
 ಅಭ್ಯುದಯಪತ್ತಿ abhi-upapatti. Approaching with a friendly purpose, favour, affection. 2, agreement, assent.
 ಅಭ್ಯುದಯ abhi-usha. Slightly parched grain.
 ಅಭ್ಯುದಯ abhi-ūsha. Slightly parched grain.
 ಅಭ್ರ abhra. A cloud (ಅಮೃತ, ಮೇಘ Nn. 51; ಮೇಘ 45). 2, sky, atmosphere, ether (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 51). 3, the eye (ನಿರೋಧನ, ಕಣ್ಣು 51). 4, talc mineral, mica resembling glass (ಅಶ್ವ, ಕಲ್ಲು 51). 5, the hair knot of females when tucked in the mudi (ಕಡ, ತುಮುಲು 51).
 ಅಭ್ರಕ abhraka. = ಅಬರಂಗ. The sedge Cyperus rotundus. 2, = ಅದ್ರ No. 4, talc, glacies mariae, or mica (ಭೃಂಗ, ಬಿಂಗ Nn. 45; ಭೃಂಗ Mr. 102; ಬಿಂಗ ಸಿದ್ಧ. 83; ಅಬರಂಗ G.).
 ಅಭ್ರಕೇಶ abhra-kēśa. He whose hair is the clouds: Śiva (My.).
 ಅಭ್ರಗ abhra-ga. A bird (My.).
 ಅಭ್ರಗಂಗೆ abhra-gaṅgē. = ಅಭ್ರಾವಣಿ. (My.).
 ಅಭ್ರಗಪತಿ abhṛaga-pati. Garuḍa (My.; Br.).
 ಅಭ್ರಗರ್ಜನೆ abhra-garjanē. Thunder (ಪರ್ವತ Mr. 480).
 ಅಭ್ರಗರ್ಜಿತ abhra-garjita. = ಅಭ್ರಗರ್ಜನೆ. (ಅದಮ್ಬರ, ಮೇಘ ದ್ವನಿ Nn. 105).
 ಅಭ್ರಂಕಷ abhra-ñ-kasha. Grazing the clouds, very high (Bp. 19, 34). 2, air, wind. 3, a mountain.
 ಅಭ್ರತಿಮಿರ abhra-timira. A cloud (ದುರ್ದಿನ, ಮೋಡ Mr. 43).
 ಅಭ್ರಪತಿ abhra-pati. Indra (My.).
 ಅಭ್ರಪುಷ್ಪ abhra-pushpa. Water. 2, a castle in the air, anything impossible. 3, N. of a cane, Calamus rotang (ಹದ್ದೇ ಗಿಡ Si. 128).
 ಅಭ್ರಮನಿ abhra-maṇi. Heaven's gem: the sun (My.; Br.); the moon (My.).
 ಅಭ್ರಮಾತಂಗ abhra-mātāṅga. Airāvata, Indra's elephant.
 ಅಭ್ರಮಾಲೆ abhra-mālē. A line or succession of clouds. (My.).
 ಅಭ್ರಮು abhramu. The wife of Abhramātāṅga (Mr. 59).
 ಅಭ್ರಮುನಲ್ಲಭ abhramu-vallabha. Abhramu's husband, Airāvata.
 ಅಭ್ರವಿಭ್ರಮ abhra-vibhrami. N. of a plant (ಮುಜುಲ Mr. 116).
 ಅಭ್ರಾಪನೆ abhra-apagē. The celestial Ganges (ಆಕಾಶದ ಮೊದಲ G.; My.).
 ಅಭ್ರಿ abhri. A wooden scraper or shovel for cleaning a boat.
 ಅಭ್ರಿಯ abhriya. Produced in the clouds. 2, lightning. 3, thunder.
 ಅಭ್ರೇಷಾ a-bhrēśa. Non-deviation, fitness, propriety.
 ಅಮ್ ama. = ಅಮು 3. See ಅಮು.
 ಅಮ ama. = ಅಮ 2, ಅಮ 4, ಅಮ, ಅಮ, ಅಮ, ಅಮ, ಅಮ. An interjection denoting a, surprise: ha!; and b, pain or grief: ah! alas! (My.). — ಅಮು. rep. Ha, ha! (Bp. 10, 10; 23, 7; 24, 86; 27, 26; 39, 46; Rév. 13, 69. 70; J. 3, 40; C.). 2, ah, alas! (Bp. 4, 72; C.). — ಅಮಾ. = ಅಮ. (C.).

ಅಮ ama. = ಅಮು, etc. Mother. Used in proper names, as ಹನ್ನಮ, ರಾಯಮ, ಲಿಂಗಮ (C.; Tē. ಅಮು).
 ಅಮಕೀರಿ amakirē. = ಅಮಂಗುರ. (St. & Pl.; T. ಅಮುಕಿ, ಅಮ, ಅಮುಕಿರು).
 ಅಮಕೀರಿ amakirē. = ಅಮಕೀರಿ. (My.).
 ಅಮಕು amaku. = ಅಮಕು 1, No. 1. (My.).
 ಅಮಕ್ಕಳ amakkala. (fr. ಅಮರ-ಕಳ, battle-field, T.). Tumult (T.; R.).
 ಅಮಗ amaga. (fr. ಅಮರ). A fit or convenient time, opportunity; a festive occasion (T. ಅಮಗಿ, opportunity). ಅಮಗದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಾದವನಾಗ ಮದ್ದಳೆ ಎರವು ಬೀದಿದರು ಅನ್ನ (Prv.). 2, season, especially the season for ripe fruits, e.g. ಮಾವಿನ ಅಮಗ, ಪೇರ್ಲೆ ಹಣ್ಣಿನ ಅಮಗ (S. Mhr.).
 ಅಮಗು amagu. = ಅಮಕು. (My.).
 ಅಮಂಗಲ a-maṅgala. Inauspicious, unlucky, evil; ill-luck (B. 3, 19. 108; My.).
 ಅಮಂಗಲಕರ amaṅgala-kara. Causing ill-luck (My.).
 ಅಮಂಗಲಕಾರಿ amaṅgala-kāri. A person who causes ill-luck (My.).
 ಅಮಂಗಲಹಾರಿ amaṅgala-hāri. One who averts ill-luck (My.).
 ಅಮಂಗಲೆ amaṅgalē. An unlucky woman;—a widow (My.).
 ಅಮಂಗುರ amāṅgura. = ಅಮಕೀರಿ, ಅಮಕೀರಿ. A medicinal shrub, Physalis flexuosa Lin. or Withania somnifera Dunal (ಅಶ್ವಗಂಧ Mr. 129, o. r. ಅಮಂಗುರು).
 ಅಮಡು amadu. = ಅಮಕು. (My.).
 ಅಮಟೆ amate. = ಅಮುಟೆ 2, ಅಮುಟೆ, ಅಮುಟೆ, ಅಮಡೆ. Tbh. of ಅಮುಟೆ. (M. ಅಮುಟೆ, ಅಮುಟೆ; Tu. ಅಮುಟೆ). ಅಮಟೆ ಮರಕ್ಕೆ ತಮಟೆ ಕಟ್ಟಿದರು (Prv.). — ಅಮಟೆಯಾಯಿ. A hog-plum (Si. 127; My.).
 ಅಮಣ್ಣ amanda. = ಅಮಡಲ. The castor-oil plant, Ricinus communis (Sk.).
 ಅಮತ a-mata. 1. Not felt, not perceptible by the mind.
 ಅಮತ amata. 2. Sickness, disease. 2, death. 3, time. (R.).
 ಅಮತಿ a-mati. Unconsciousness; ignorance, feebleness of intellect. 2, evil-minded, depraved. 3, amati: the moon; time. (R.).
 ಅಮತ್ರ amatra. A vessel, a pot.
 ಅಮತ್ತರ a-matsara. Unenvious, charitable. (Rév. 13, 10).
 ಅಮನುಷ್ಯ a-manushya. Not human; unfrequented by men. 2, not a man, a demon.
 ಅಮಂದ a-manda. Not slow, active. 2, violent, fresh: strong, loud. 3, not stupid. 4, great, important. See Bp. 5, 71; 19, 31. 57; 22, 28; 36, 8; 53, 25; 60, 54; Rév. 4, 119. — ಅಮಂದಾನಂದ ಮೈದಿ. — ಅನಂದ-ಅಮೆದಿ. To get or experience great joy (Rév. 5, 133).
 ಅಮರ amar. = (ಅದರ), ಅಮರು. P. p. ಅಮರು. To be closely united (ಗಾತ್ರವಿಶೇಷ ಸಿದ್ಧ.; ಭೂಮಿಗೆ ಅಗು

Śmd. 3. 46. 76. 93. 120. 139. 257. 378 Cm.; cf. ಅಪ್ಪ 2). ಎರಡುಮ್ ಅಮರ್ದು ಒದವೆ (Śmd. 46). ಪುನಃಗಂ, ರಸಾಲಂ, ... ತಿರಸಂ, ತ್ರೀಪರ್ಣಿ, ದಾಳಿಮುರಮ್ ಅಮರ್ದು, ಸಾಲೆಗ್ಗಿಣ್ಣು, ಕಣ್ಣೆ ಒಪ್ಪತಿರ್ಪಂ (Rāv. 2, 36). ಕಟ್ಟುತ್ತೆ ಲತಾಸನ್ನೋಹದಿಂ ಕೇತಮನ್ ಅಮರೆ (5, 51). ಮದ್ ಅಮರ್ದು ಇರೆ (9, 29). ಪುರಹರನ ಸಾ ಲೋಕ್ಯೋ ಅಮರ್ದು ಇರಲಹುದು (Bp. 1, 30; see also 12, 43). 2, to come together, to gather in a mass. ಅಮರ್ದ ಕತ್ತಲೆ (ಧ್ವಾನ್ತ Mr. 67). 3, to be connected with, to be linked to (Abh. P. 3, 144; Bp. 61, 15). ದೇಶೀಯಕೆ ಅಮರ್ದ ಸೋಮ್ಂ... ಉಸುರೆನ್ನು ಕೋವಿದ ರ್ ಬೆಸಸರ್ (Kk. 3). ವೀರಶೃಂಗಾರದೋ ಅಮರ್ದ ಇಭವೈರಿಯ ನ್ತೆ (Bp. 52, 38). See J. 12, 22; 18, 29. 4, to join, to associate one's self to. ಗುಣಮ್ ಅಮರೆ (Śmd. 9). ಚತುರ್ಥಿಗೆ ತೃತೀಯತ್ವಮ್ ಅಮರ್ದು ಇರದು (139). ಮೂವತ್ತಾ ಐಂ ಗುಣಂಗಳ್ ತಮಗೆ ಅಮರ್ದು ಇರೆ (201). ಮನಕ್ಲೇತದೋದನೆ ಅಮರ್ದ ಮುನಿಸು (Mr. 534). 5, to be produced, to arise, to appear. ಅಮಗುಂ ಲಿಂಗಂ (Śmd. 93). ಅಮ ರ್ದು ಇರೆ ಸೀತ್ಯಾಂ (Rāv. 9, 22). ರುದ್ರಾವತಾರದ ದಿವ್ಯಮಹಿಮೆ ಅದು ಎನ್ನು ಅಮರ್ದಪ್ರಮ್ (Bp. 53, 6). See also Śmd. 257. 378. 6, to be fit or agreeable; to be nice or becoming (J. 3, 13; Tē. ಅಮರು; T. ಅಮರು, ಅಮೈ, to agree, be settled, etc.). ಕರಡೆಯ ಗಿರ್ಗಟದ ದನಿವೋ ಅಮ ರವೆ ಅವು ಎನ್ನುಂ (Śmd. 76). ಪಪ್ಪಕವೆನ್ನು ಎನರ್ ಸೊಪ್ಪಗುಟ್ಟು ವುಡರ್ಕೆ ಅಮರ್ದ ನಾಮಂ (Śm. 30). 7, to be known or famous (T. ಅಮರುದರ್, ಅಮರ್ದರ್, greatness). ಅಮರ್ದ ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆ (ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). 8, to fit, to agree with (the size of something, as an ornament be- comes a hand, as a stone the hand that seizes it, etc., C. as ಅಮರು). ಅ ಮರ ನನಗೆ ಅಮರುವ ಡಿಲ್ಲ, I cannot grasp that tree (C.). 9, to hold on: to climb, as a tree (C. as ಅಮರು). 10, to fall upon, to attack or give trouble, as a debt, etc. (Bp. 58, 25; Grj. 1, 96; C. as ಅಮರು). 11, to seize firmly, to embrace (ಅಲಿಂಗಿಸು, ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳು G.). — ಅಮರ್ದಾದು. -ಅದು. To embrace mutually (Grj. 4, 32).

ಅಮರ a-mara. Undying, immortal. 2, a god. 3, quicksilver, gold. 4, a plant, *Cocculus cordifolius*. 5, N. of a metrical foot (Ūh.). 6, = ಅಮರಕೋಶ (C.; see Prv. s. ಅ 1). — ಅಮರದ ಬಳ್ಳಿ. = ಅಮರವಳ್ಳಿ, ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ. A shrub- by creeper, the heart-leaved moonseed, *Cocculus cordifolius* Dec. (*Tinospora cordifolia* Miers.; St. & Pl.; ಅಮೃತ, ಅಮೃತದ ಬಳ್ಳಿ G.).

ಅಮರಕಣ್ಣಿಕೆ amara-kaṇṭhika. N. of a part of the Vindhya range. See ಶೋಣ.

ಅಮರಕುಜ amara-kuja. A celestial tree (Śmd. 175).

ಅಮರಕೋಶ amara-kōśa. -ಕೋಷ. N. of the Sanskrit dictionary of Amarasimha. (C.).

ಅಮರಗಂಗೆ amara-gaṅgā. The celestial Ganges (My.).

ಅಮರಗುಣ್ಣಿ amara-guṇḍa. N. of a place. — ಅಮರಗುಣ್ಣಿ ಪಡೆತ್ತಿ. A proper N. (Bp. 39, 34). — ಅಮರಗುಣ್ಣಿ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ. A proper N. (Bp. 39, 56).

ಅಮರಗುರು amara-guru. The preceptor of the gods: Brihaspati (Mr. 38).

ಅಮರಜನನಿ amara-janani. N. of the mother of Indra (Bp. 54, 58).

ಅಮರಣತ್ವ a-maraṇatva. Immortality (Bp. 54, 53).

ಅಮರತರು amara-taru. = ಅಮರಕುಜ. (My.).

ಅಮರತ್ವ amaratva. Immortality (My.).

ಅಮರದತ್ತ amara-datta. N. of a lexicographer. See Hlā. s. ಕೋಶ.

ಅಮರಧೇನು amara-dhēnu. The cow of the gods: (Bp. 5, 69; 31, 18).

ಅಮರನದಿ amara-nadi. = ಅಮರಗಂಗೆ. (a MS. of Ūh. in its v. 23; My.).

ಅಮರನಾಗೇಂದ್ರ amara-nāgēndra. The elephant airāvata (J. 2, 12).

ಅಮರಪತಿ amara-pati. Indra (Ūb.; My.).

ಅಮರಭೂರುಹ amara-bhūruha. = ಅಮರತರು. (My.).

ಅಮರಮುನಿ amara-muni. Nārada (My.); any dēvarshi. ಅಮರಮುನಿಗಳು (ಎಷ್ಟು ಎನ್ನ) ಮಿತ್ರರ್ ಅಕ್ಕ (Mr. 19).

ಅಮರಲೋಕ amara-lōka. The abode of the gods: heaven (ಸಗ್ಗ, etc. Kk, 10 a.).

ಅಮರವರ amara-vara. The best of the gods: Indra (Bp. 2, 19; 24, 40).

ಅಮರವಳ್ಳಿ amara-vallī. -ವಲ್ಲಿ. = ಅಮರದ ಬಳ್ಳಿ. (ಅಮೃತ, ಗುಡೂ ಚ, ಜೀವನ್ತಿ, ಸೋಮ Mr. 145).

ಅಮರಸಿಂಹ amara-simha. N. of the Buddhist author of the Amarakōśa (Śmd. 98 Cm.).

ಅಮರಸಿಂಧು amara-sindhu. The celestial Ganges (Bp. 1, 38).

ಅಮರಾಂಗನಿ amara-anganē. A nymph of Indra's heaven (Śmd. 64).

ಅಮರಾಚಲ amara-ačala. = ಅಮರಾದ್ರಿ. (Bp. 26, 11).

ಅಮರಾದ್ರಿ amara-adri. The mountain of the gods: Mēru. (My.).

ಅಮರಾದ್ರಿ amara-apagē. = ಅಮರಸಿಂಧು. (My.).

ಅಮರಾರಿ amara-ari. An enemy of the gods: an Asura. (My.).

ಅಮರಾವತಿ amara-vati. The abode of the gods, Indra's residence.

ಅಮರಿ amari. = ಅಮರೆ, No. 1. A female deity (Abh. P. 9, 83; Bp. 18, 78; 19, 83). 2, = ಅಮರೆ No. 3, of which it is an o. r.

ಅಮರಿಕೆ amarikē. = ಅಮರ್ಕೆ. Fitness, suitability, agreeing with, as a ring with the size of a finger (C.; T. provision).

ಅಮರಿಸು amarisu. = ಅಮರಿಸು. To cause (a person) to join or stick by (another, especially to recover a debt, s. Mhr.). 2, to prepare, to make ready (My.; Tē.; T. ಅಮತ್ತು). 3, to reprove (R.; T., M. ಅಮಟ್ಟು; see ಅದಟು 1).

ಅಮರು amaru. = ಅಮರೆ. (C.). P. p. ಅಮರಿ. See Bp. 3, 1; 33, 10; 35, 25; 39, 62.

ಅಮರೆ amarē. ಅಮರಾ. = ಅಮರಿ. An immortal female, a female deity. 2, Indra's residence. 3, = ಅಮರಿ (Śmd. 347, o. rs. ಅಮರಿ, ಅವರೆ, ಅಮರೆ, ಅವರಿ, ಅವರೆ (352). See meaning s. ಅವರೆ.

ಅಮರೇಂದ್ರ amara-indra. Indra.

ಅಮರೇಂದ್ರತನಯ amarēndra-tanaya. = ಅಮರೇಂದ್ರಸುತ. (J. 33, 22).

ಅಮರೇಂದ್ರಮುನಿ amarēndra-muni. A proper N. (Bp. 52, 18).

ಅಮರೇಂದ್ರಸುತ amarēndra-suta. Arjuna, the son of Indra and Kuntī (Śmd. 136).

ಅಮರೇಂದ್ರಸುತ amarēndra-sūnu. = ಅಮರೇಂದ್ರಸುತ. (J. 10, 20; 26, 3).

ಅಮರೇ amara-lā. Indra (Ūb.; My.). 2, Śiva.

ಅಮರ್ಕೆ amarṁkē. (fr. ಅಮರಿ). = ಅಮರಿಕೆ. The state of being closely joined or united; the state of being fit, agreeing with, etc. (ಅವಚ್ಛಿದು Ūt. II, 84). — ಅಮರ್ಕೆಘು. -ಘು. To enter into close union, to become closely united. ಎಳೆತೆಗಿನ ಎಳೆಯುರಿಯನ್ ಅಮರ್ಕೆಘಿಗೆ ಬೆಸೆದ್ದು ಸಮಗಿಯ ಮುಗುಳ ಮೊಳೆಗಲಂ ತೆತ್ತಿಸಿದ, ಬಿತ್ತರವುಡೆದ ಜವಳವದಿಗಳ (Ūpr. VII, after 92).

ಅಮರ್ಚಿಸು amarṁsiṣu. To cause to join; to cause to fasten. ಕಲಕನ್ನದಿಯ ತೋರಣಂಗಳನ್ ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಅವಾರ ರಜನಿಗಳನ್ನೆ ತತ್ತದ್ದಾರಪಿರಿಂಗಳೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿಸಿ (Bp. 5, 12, 13). ಜವಳವದಿವಂ ದ್ವಾರಬಿನ್ನದ ಹವಣಿಗೆ ಆ ದಾಗಿಲೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿಸಿ (16, 9).

ಅಮರ್ಚು amarṁcu. = ಅಮರಿಸು. To join (v. t., ಸಂಘಟೀಕರಣ Śmd. Dh.; Té.). ಪಣಿವೊಯೊಳ ಕರಾಂಜಲಿಯನ್ ಅಮರ್ಚಿನಂ (Rāv. 14, after 14). 2, to apply. ಅವಳ ಪಾಳನ್ ಅಮರ್ಚಿ, ಗೋನ್ ಕೊಡಿದು (14, 75). 3, to bring to or near. ನಿಮಗೆ ಪರಿಯಾಣಮನ್ ಅಮರ್ಚುವನು (Bp. 9, 40). 4, to put on, as a crown (Rāv. 13, after 59), to put in (J. 26, 12). ನಿನ್ನ ನಯನದೊಳ್ ಎನ್ನ ಜೆನ್ನ ಕಿ ಯನ್ ಅಮರ್ಚುವನು (Bp. 18, 71). ಗುಗ್ಗವನ್... ಅಮರ್ಚಿದ ಕನ್ನಿಯಂ ಪೊತ್ತು (43, 27). ಗುಗ್ಗವೊನ್ನು ತೊಲಿಯನ್ ಅಮರ್ಚಿ ಕನ್ನಿಯೊಳ್, ಅನ್ನಮ್ ಅಗರಿ ಪೊತ್ತು ಕೊಣ್ಣು (43, 83). ಕೇಶವಂ ತಲ್ಲಿಗವಂ ನಿಜಸೆಡ್ಡೆಯೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ (54, 60). 5, to fix on. ಮೈಸರಂ ಕೂಲದೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ (50 sum.). 6, to seize firmly. ನೈವನ್... ಅಲಗನ್ ಉಚ್ಚಿ, ಕರದೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ (33, 14). 7, to prepare. ಅಮರ್ಚುತೆ ಅಮ್ಬುರುಟ್ಟೀರಮಂ (Rāv. 6, 10). 8, to do fitly. ಪಣಿವಾಸವೊಯೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ ರಚಿಸಿದ ತಮಾಲರೇಬೆ (6, after 11). 9, to perform (Bp. 43, 38). ಬಲಮ್ ಎರಡಾಗಿ... ಎನ್ನೋದಯದ ಮನ್ ಅಮರ್ಚಲ ಒಡರ್ಚಿದುದು (Rāv. 13, 83). 10, to cause. ಅನ ಪಾಮ್ಬುಜಂ ತನ್ನದಿರಂಗಿ ಕೊಲಮನ್ ಅಮರ್ಚಿ (13, 61). 11, to obtain. ಪೊಸ ಮಂಜುನಾರ್ಪ ಬೆರ್ಚುಗಿಯನ್ ಅಮರ್ಚಿ (9, 4). ನೈವನ ಮನಂ ಹರುಪಮನ್ ಅಮರ್ಚಿ (14, 15).

ಅಮರ್ತ್ಯ a-martya. Immortal. 2, a god.

ಅಮರ್ತ್ಯಭುವನ amartya-bhuvana. The world of the gods, *heaven*.

ಅಮರ್ಚು amardu. = ಅಮರ್ಚು. Tbh. of ಅಮೃತ q. v. (Śmd. 353, 364; Hlā. I, 133; Ūt. I, 99; II, 23; Kk. 10 a; Tu. ಅಮರ್ಚ). ಅಮರ್ದಿಂಗಿ, for ever (Bp. 52, 36). ಅಮರ್ದಿನ ಮದಿ (Abb. P. 3, 144.). — ಅಮರ್ಚುಗದಿರ. -ಕದಿರ. Who has ambrosia-rays: the moon (ಇಂಗದಿರ, ಹಿಂಗರ್ Ūt. II, 18). — ಅಮರ್ಚುಗಡದಿ. -ಕಡದಿ. Ambrosia-like food (V. 37, 88). — ಅಮರ್ಚುಗಿಯ್ಯ. -ಕಿಯ್ಯ. Who has ambrosia-hands: the moon (ಚನ್ನ Ūt. I, 107; ಇರುಳಿಡಿಯ II, 6; ಚನ್ನಿರ Kk. 11 b; ಕೆ 44; ಚನ್ನಿರ Śm. 15). — ಅಮರ್ಚುಣಿ. -ಉಣಿ. Who eats ambrosia: a god (ಸುರ ಪಠ. 8; Śmd. 238). See ನೆಲನಮ

ದುರ್ಣಿ. — ಅಮರ್ಚುಣಿವಗಿಯ. -ಪಗಿಯ. Who is the gods' enemy: a Rākshasa (ರಕ್ಕಸ Kk. 56). — ಅಮರ್ಚುಣಿಸಿ. -ಉಣಿಸಿ. = ಅಮರ್ಚುಣಿ. See ನೆಲನಮದುರ್ಚುಣಿಸಿ. — ಅಮರ್ಚುಣಿಸಿ ಗ. -ಉಣಿಸಿಗ. = ಅಮರ್ಚುಣಿ. (ನಿರ್ಬರ Kk. 10 a). — ಅಮರ್ಚುಣಿಸು. -ಉಣಿಸು. = ಅಮರ್ಚುಣಿಸಿಗ. ಅಮರ್ಚುಣಿಸುಗಳ (ದೇವತೆಗಳ ಸ್ತ.). — ಅಮರ್ಚುಣಿ. -ಬಣಿ. (Śmd. 55). Tbh. of ಅಮೃತವಲ್ಲಿ. Cocculus cordifolius (ಅಮೃತ, ವತ್ಸಾದನಿ, ಗುಳೂಡಿ Hlā.). — ಅಮರ್ಚುಣಿ. -ಪಣಿ. The woman who is immortal or is called amṛitā: Pārvatī (ದೋಷಾಂಗನೆ Kk. 70; Śm. 34). — ಅಮರ್ಚುಣಿವಣಿನಯ. -ವಣಿನಯ. The husband of Pārvatī: Śiva (ಕತ್ತರ Śm. 3; ಮುತ್ತಿಯಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಳ ಗಣ್ಣ, ಕತ್ತರ G.). — ಅಮರ್ಚುಣಿವಣ್ಣೀಪ. -ವಿಪ. = ಅಮರ್ಚುಣಿವಣ್ಣಿನಯ. (ಪರಮೇಶ್ವರ ಸ್ತ.).

ಅಮರ್ಯಾದೆ a-maryādē. Transgressing due bounds, disrespect, impropriety of conduct, rudeness (C.).

ಅಮರ್ಷ a-marsha. Non-endurance. 2, *impatience*; *anger*, *passion*. 3, *impetuosity*, determination of purpose. See Kāv. IV, 2, 16.

ಅಮರ್ಷಣಿ a-marshana. *Impatient*, *passionate*, *angry* (ಕ್ರೋಧಿ, ರೋಷಣಿ, ಮುನಿಸುಯ್ಯವಂ Mr. 234).

ಅಮಲೆ amal. 1. = ಅಮಲು 1 q. v. Intoxication;—intoxicating quality in substances (Mhr., H.; My.; M.; Tu.).

ಅಮಲೆ amal. 2. = ಅಮಲ 1. Business, affairs (My.; H.). 2, rule, reign (Mhr., H.; S. Mhr.; Br.). 3, an office or post; a public charge (Mhr.; Br.). 4, a right of share in the revenue of a village (Mhr.). 5, collection of revenue (H., M.).

ಅಮಲ amala. 1. = ಅಮಲ 2. ಕಾಯದೆಯ ಅಮಲವು ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಸಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ (B. 5, 267).

ಅಮಲ a-mala. 2. Stainless, clean, pure, shining, white (ನಿರ್ಮಲ Nn. 8, 139; Śm. 1, 118). 2, *talc*, or *mica* (ಅರುಂಗ G.). 3, N. of a *vṛitta* (Ūh.).

ಅಮಲಿತರ amala-tara. Unusually clean (Bp. 35, 36).

ಅಮಲಿತೆ a-malatē. The state of being stainless, clean, pure, etc. (Bp. 12, 39).

ಅಮಲಿತೈ a-malatva. = ಅಮಲಿತೆ. (a Ūh. M8. in its v. 25; Bp. 22, 65).

ಅಮಲಿದಾರ amala-dāra. = ಅಮಲುದಾರ, ಅಮಲಾರ. A native person holding an office or commission (Mhr.; S. Mhr.; B. 5, 161, 202).

ಅಮಲಿವಾಣ್ಣಿರ amala-pāṇḍura. Pure white (ಪಾರದ Mr. 510).

ಅಮಲಾಂಶು amala-aṁśu. A white ray. — ಅಮಲಾಂಶುಗಡಿ. -ಕಡಿ. To emit white rays (Rāv. 6, 133).

ಅಮಲಾಂಶುಲಿ amala-aṁjhaṭē. The plant *Flacourtia cataphracta*.

ಅಮಲಾತೆ amalāta. = ಅಮಲಾತ, q. v.

ಅಮಲಾತಕೆ amalātaka. *Globe amaranth*, *Gomphraena globosa*.

ಅಮಲಾನಕೆ amalānaka. = ಅಮಲಾತಕೆ. *Globe amaranth*.

ಅಮಲಿತ a-malita. Not stained, pure (Bp. 51, 80).

ಅಮಲಿನ a-malina. Stainless, clean, pure, faultless (Śmd. 14; ನಿರ್ಮೋಷ 15 Cm.).

ಅಮಲು amalu. 1. = ಅಮಲ 1. (C.; ಲಹರಿ G.; ಮದ Ūb.). — ಅಮಲಾಗು Intoxication to come about (ಗಾವನು G.); to become drunk. ಅವನು ಅಮಲಾದನು (My.). — ಅಮಲಿನನ. -ಅನ. An intoxicated man (C.). — ಅಮಲು ಇದಿ. Intoxication to go down (i. e. to become less, C.). — ಅಮಲು ಎದಿ. In-

toxication to rise (to the head, i. e. to be brought about, C.; B. 4, 25. 40). — ಅಮಲು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು. To take spirituous liquors or other intoxicating substances (opium, etc.) to excess (C.). — ಅಮಲು ಹತ್ತು. Intoxication to begin to stick to, take, or come upon. ಅವನಿಗೆ ಅಮಲು ಹತ್ತುತು (C.).

ಅಮಲು amalū. 2. = ಅಮಲ್ 2, etc. (C.).

ಅಮಲುಗಾಡು amalū-gāḍa. A drunkard (C.).

ಅಮಲುದಾರ amalu-dāra. = ಅಮಲ್ದಾರ. (My.; Br.).

ಅಮಲೆ amalē. A spotless female. 2, a tree, *Emblia officinales* Gaertn. (ನೇಲೆನ್ನಿಗಿ ಗಿಡ G.). 3, Lakshmi (Mr. 18).

ಅಮಲ್ದಾರ amal-dāra. = ಅಮಲದಾರ, etc. The native revenue collector acting under the authority of the European collector (My.). 2, in the army: a commissioned officer (Mhr.). 3, a native head of police (Br.).

ಅಮವಾಲು amavālu. — ಅಮವಾಲುಜನ್ಮಿಗೆ. The property of a person dying without heirs and escheating therefore to the government (My.). — ಅಮವಾಲುಡನ. Cattle without owners, claimable by the government: unclaimed cattle (My.).

ಅಮವಾನೆ amavāsē. Tbh. of ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ. (C.). ಇನ್ನೂ ಇದ್ದ ಅಮವಾನೆ (ಸಿರಿವಾಲಿ. Mr. 69).

ಅಮನ amasa. Tbh. of ಅಂತ. (My.).

ಅಮಸು amasū. = ಅದಕು 1. (My.).

ಅಮನೆ amasē. Tbh. of ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ. (My.).

ಅಮಳ್ amal. = ಅವಳ. Tbh. of ಯಮಲ. (ಯಮ, ಯಮಲ, etc. Hlā.; ಪೋಣರ್ Ct. II, 23; ಪೋಣರ್, ಜುಗಮ, ಜವಳ, ಎರಡು Kk. 60; Abh. P. 3, 144; 16, 2). ನಯಗುಣವಿಕ್ರಮದ ಅಮಳ್ (Smd. 52). — ಅಮಳ್‌ದ. -ಕದ. A folding-door (Rāḡ. 10, after 31). — ಅಮಳ್‌ನೃ. -ಹನೃ (Smd. 54). A double tie or thong (?). — ಅಮಳ್‌ಲೆ. -ತಲೆ. A pair of heads. — ಅಮಳ್‌ಲೆಯ. -ತಲೆಯ. Agni (Ss.). — ಅಮಳ್‌ಲೆವಕ್ಕಿ. -ವಕ್ಕಿ. The bird with two heads (ಭೇರುಣ್ಣ Ct. II, 55; Kk. 16; Smd. 29). — ಅಮಳ್‌ಲಿಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. (Smd. 54). A pair of clusters, etc. — ಅಮಳ್‌ವಕ್ಕಿ. -ವಕ್ಕಿ. The pair-bird, *Anas casarea* (ಚಕ್ರವಾಕ Kk. 14; Smd. 28). — ಅಮಳ್‌ವೆಸರ್. -ವೆಸರ್. A joint-name (Abh. P. 3, 144).

ಅಮಾ amā. Together with. 2, near. 3, new moon.

ಅಮಾಂಸ a-māmsa. Not flesh, anything but flesh. 2, without flesh, feeble, thin.

ಅಮಾತ್ಯ amātya. = ಅಮಾತ್ಯ. One who is near. 2, a minister, a counselor.

ಅಮಾನತು amānatu. A deposit; anything committed to the charge of another (My.; Mhr., H.).

ಅಮಾನಸ್ಸು a-mānasya. Pain, sadness.

ಅಮಾನಿ amāni. What is in charge or under the immediate care of a collector on the part of government (as occasionally abkaree, etc.) in opposition to that which is rented out to tenants of the soil (My.; H.; Br.).

ಅಮಾನಿದಾರ amāni-dāra. One who looks after the amāni (My.).

ಅಮಾನುಷ a-mānusha. Not human; monstrous. (My.).

ಅಮಾಂತ amā-anta. The end of the day of new moon.

ಅಮಾಂತಮಾಸ amānta-māsa. A month that is reckoned from the end of the day of new moon (ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ q. v.) to

the first day of new moon, as different from ಪೂರ್ಣಿಮಾಂತ ಮಾಸ (B. 5, 307. 308).

ಅಮಾನ್ಯ a-mānya. Not to be respected or honoured, not worthy of respect (Bp. 1, 36).

ಅಮಾರ್ಗ a-mārga. Want of a road. 2, pathless. 3, a wrong road (My.). 4, a bad man (My.).

ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ amā-vasyē. ಅಮವಾಸ್ಯೆ, ಅಮನೆ, ಅಮಾನೆ, ಅಮಾನೆ, ಅಮಾನೆ, ಅಮಾನೆ. The first day of the first quarter on which the moon is invisible.

ಅಮಾವಾನೆ amā-vāsē. = ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, etc. (Kk. 58; My.).

ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ amā-vāsyē. The first day of the first quarter on which the moon is invisible.

ಅಮಾನೆ amāśē. Tbh. of ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (Smd. 368; Smd. 19; C.).

ಅಮಿಕು amiku. = ಅದಕು 1, etc. (My.).

ಅಮಿತ a-mita. Unmeasured, boundless, infinite (Bp. 8, 37; 53, 7). 2, amita: gone (see ಅಭ್ಯಮಿತ).

ಅಮಿತ್ರ a-mitra. An enemy.

ಅಮಿಲಾತ amilāta. = ಅಮಲಾತ and its flowers (ವರ್ಣಪುಷ್ಪ, ಒಣ್ಣುಮಾಗಿನ ಪುಗರ್ Mr. 124, o. r. ಅಮಲಾತ).

ಅಮಿಲಾತಕ amilātaka. = ಅಮಲಾತಕ. Globe amaranth (ಬಣ್ಣದ ಹೂ Hlā.).

ಅಮಿಷ amisha. Flesh.

ಅಮಿಷ್ಣೆ amikshē. Melted or clarified butter (ಅಚ್ಚ Mr. 260).

ಅಮಿನ amina. A petty revenue officer who has temporary charge of any district (My.; H.; Br.; M.). 2, a subordinate judge and arbitrator in civil causes (S. Mhr.; B. 5, 106; Mhr., H.; Br.; M.). 3, the lowest executive officer of a civil court, whose duty is to attach property, make valuations, sales, etc. (My.). See ಸದರ್.

ಅಮಿರ amira. Emir (B. 4, 20; H.; M.).

ಅಮುಕು amuku. = ಅಮಕು, etc. (My.; T., M. ಅಮುಕು; T. ಅಮುಂಗು, M. ಅಮುಜ್ಜು, to be pressed down).

ಅಮುಕ್ತ a-mukta. Not loosed or let go. 2, not liberated from transmigration. 3, a weapon that is always grasped and not thrown, as a sword, etc.

ಅಮುಖ್ಯತೆ a-mukhyatē. The state of being not chief, subordination (Smd. 172).

ಅಮುಗು amugū. = ಅದುಕು 1 (v. t. & v. i., My.), ಅವಗು 2. See ಅಮುಕು.

ಅಮುಚು amuchū. = ಅಮಚು. (My.).

ಅಮುತ್ರ amutra. There. 2, in the other world, in the life to come. 3, here.

ಅಮುದ a-muda. Grief, distress (Bp. 4, 45).

ಅಮುದ್ರ್ಯಕ್ಕು amudryakku. Tbh. of ಅಮುದ್ರ್ಯಾಚ್ (Smd. 106 Cm.).

ಅಮುದ್ರ್ಯಾಚ್ amudryāc. (Smd. 106 Cm.).

ಅಮುಮುಯಕ್ಕು amumuyakku. = ಅಮುಮುಯಾಚ್ (Smd. 106 Cm.).

ಅಮುಮುಯಾಚ್ amumuyāc. (Smd. 106 Cm.).

ಅಮುಷ್ಯ amushya. Of such a one.

ಅಮುಷ್ಯಾಯಣ amushya-ayana. The offspring of such a one; of respectable birth, of known origin (ಅಚಾರಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಪ್ಪಂಗಿ ಪಟ್ಟದ ಮಗನು Mr. 250, o. r. ನಮುಷ್ಯಾಯಣ; My.).

ಮೂಲ a-māla. Rootless. 2, having no beginning (Bp. 2, 36). 3, without support.

ಮೂಲ್ಯ a-mūlya. Precious, above estimation, invaluable, so valuable that the worth cannot be estimated. (C.).

ಮೃಗಾಲಿ a-mṛgāli. The root of a fragrant grass used for screens, Kaskas, *Andropogon muricatus*.

ಮೃತ a-mṛita. = ಅಮರ, ಅಮರ. Not dead. 2, immortal, imperishable (ನಿತ್ಯ, ಶಾಶ್ವತ Mr. 25; ನಿನ್ದು Mr. 511; ನಿನ್ದು Nn. 4; Bp. 51, 29). 3, a deity. 4, immortality. 5, final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ 4). 6, Ambrosia, the food of the gods, the juice of the soma (ಸುರಾಪಾಕ 4; Mr. 29; ಸುಧೆ 511; ಸೊದೆ, etc. Kk. 10a.). 7, an antidote; a drug. 8, food; boiled rice. 9, anything sweet, becoming or agreeable (ಯೋಗ್ಯ 4; ಇಮ್ಮು Ct. I, 82). 10, water (ಉದಕ 4). 11, milk (ಪಾಲು G.; My.); ghee (My.). 12, the ocean (ಸಮುದ್ರ 4; ಅಭಿ 511). 13, gold; quicksilver. 14, a quality, a virtue, a property (ಗುಣ 4). 15, unsolicited alms. 16, the residue of a sacrifice (ಅಧರ, ಯಜ್ಞ 4). 17, a ray (ಮರೀಚಿ, ಕರಣ 4; ಕರಣ 511). 18, ಅಶೇಷ, ವಶ್ಯ (4). 19, the colour white (ಸಿತ್, ಬಿಳಿದು 4). 20, the plant *Cocculus cordifolius* (ಗುಡೂಬಿ Mr. 145; ಅಮರದ ಬಳ್ಳಿ G.). 21, the plant *Emblica officinalis* (ನೆಲ್ಲಿಗೆ ಗಡ G.). 22, the plant *Terminalia chebula* (ಅಳಲೇ ಕಾಯ ಗಡ G.). 23, the hair of the head, hair (ತಿರೋರುನ 4). See Nn. s. ಶುಚಿ. — ಅಮೃತಗಿಡ. The custard-apple tree, *Anona squamosa* Lin. (St. & Pl.; My.). — ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ. = ಅಮರದ ಬಳ್ಳಿ, ಅಮೃತವಳ್ಳಿ. (Si. 142; St. & Pl.; ಗುಡಾ, ಗುಡಿ, ಗುಡೂಬಿ, ಛಿನ್ನರೂಪ, ತನ್ವಿತಿ G.).

ಅಮೃತಕರ amṛita-kara. The ambrosia-rayed: the moon (ಓಮಕರ, ಹಸ್ತ Nn. 35). 2, a physician (ವೈದ್ಯ 35). 3, the sovereign of the snakes (ನಾಮಗಿ, ಶೇಷ 35). 4, a deity (ಸುರ, ವೇದ 35). 5, a demon (ಅಸುರ, ರಾಕ್ಷಸ 35). 6, the ocean (ಅಮೃತ, ಸಮುದ್ರ 35). 7, Śiva (ಕೃತ್ತಿವಾಸ, ಕುಶ್ವರ 35).

ಅಮೃತಕಿರಣ amṛita-kirana. = ಅಮೃತಕರ No. 1. (Bp. 11, 10).

ಅಮೃತಕರಗಿಣಿ amṛita-taraṅgiṇi. Moonlight. (R.).

ಅಮೃತತ್ವ a-mṛitātva. Immortality (Bp. 43, 63; My.).

ಅಮೃತಪಯೋಧಿ amṛita-payōdhi. An ocean of ambrosia (Bp. 61, 69).

ಅಮೃತಮತಿ amṛita-mati. N. of the wife of king Satyendra of Cōlamanḍala (Rāv. 3, 12).

ಅಮೃತವಲ್ಲಿ amṛita-valli. = ಅಮರವಳ್ಳಿ, ಅಮರವಳ್ಳಿ, ಅಮೃತ ಬಳ್ಳಿ. (Sk.; My.).

ಅಮೃತವಿಗ್ರಹ amṛita-vigraha. Having an immortal or agreeable body (Bp. 26, 45).

ಅಮೃತಸಾರಜ amṛita-sāra-ja. Raw sugar, molasses. (R.).

ಅಮೃತಸೋಧರ amṛita-sōdara. Born together with the amṛita (at the churning of the ocean): a hare. (R.).

ಅಮೃತಹಸ್ತ amṛita-hasta. = ಅಮೃತಕರ No. 2. (My.).

ಅಮೃತಾನ್ಧ amṛita-andha. Tbh. of ಅಮೃತಾನ್ಧಸ್. (My.).

ಅಮೃತಾನ್ಧಸ್ amṛita-andhas. Whose food is ambrosia, a deity.

ಅಮೃತಾನ್ನ amṛita-anna. Ambrosia-like food (J. 29, 85).

ಅಮೃತಾರ್ಜಿ amṛita-arji. The moon (J. 2, 13).

ಅಮೃತವಶ amṛita-śvaha. Final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26).

ಅಮೃತಾಶನ amṛita-aśana. Who eats ambrosia, a deity.

ಅಮೃತಾಹರಣ amṛita-āharaṇa. Who stole the ambrosia: Garuḍa. (My.).

ಅಮೃತೆ a-mṛitē. An immortal or beautiful female. 2, the plant *Cocculus cordifolius*. 3, the plant *Emblica officinalis*. 4, the plant *Terminalia chebula*.

ಅಮೆ amē. An affix to form verbal nouns, e. g. ಅಭಿಮೆ, ತೀರಮೆ (Śmd. 248). Cf. ಉಮೆ.

ಅಮೇಧ್ಯ a-mēdhyā. Not allowed to sacrifice. 2, impure; unholy; nefarious; foul. 3, faeces, excrement (Bp. 4, 65; 40, 69). See Prv. s. ನಾಯಿ.

ಅಮೇಯ a-mēya. Immeasurable. (My.).

ಅಮೋಘ a-mōgha. Unerring, unfailing, not vain, efficacious, reaching the mark (Ct. II, 120; Bp. 34, 13; J. 12, 46; 21, 60);—productive, fruitful;—the not erring or failing.

ಅಮೋಘೆ a-mōghē. The trumpet flower, *Bignonia suaveolens* Roxb. 2, a plant of which the seed is used as a vermifuge, *Erycibe paniculata* Roxb. (ನಾಯವಡಂಗ G.).

ಅಮೋಲಿಕ amōlika. Tbh. of an ಅಮೃಲಿಕ. Invaluable, excellent (C.; B. 4, 222).

ಅಮೌಢ್ಯ a-maūdhya. One who is not stupid (Bp. 46, 71; My.).

ಅಮೌಲ್ಯ a-maulya. Priceless, invaluable, excellent (Bp. 43, 66; My.; B. 4, 173).

ಅಮೃಕ amṛaka. Sending, despatching, dismission. 2, an entertainment given to friends at their departure (Tē.; R.; Tē. ಅಮೃ, ಪಮೃ, to send, etc.; T., M. ಅನುಪ್ಪ, to send; see ಪನವು).

ಅಮೃ amba. 1. = ಅಮೃತ, ಎಮೃ. Present relative participle of ಅನಿ 1: saying, etc. ಅಮೃಂ, ಅಮೃನು, third pers. sing. masc. of the future: he will say, etc.

ಅಮೃ amba. 2. = ಅಮೃ. — ಅಮೃಗಾಲು. = ಅಮೃಗಾಲು. (My.).

ಅಮೃಕ ambaka. An eye (ಕಣ್ಣು Nn. 37. 66). 2, the numeral two (Mr. 540).

ಅಮೃಕ ambakala. = ಅಮೃತಿ q. v., ಅಮೃಲ, ಅಮೃಲಿ. A kind of gruel or pap mixed with buttermilk (ಕೃಷಿ Śm. 115; Tē.: pap, porridge; occasionally used by Liṅgāyatās). ತನಗೆ ಹಸಿವಾಯ್ತು; ಉಣ್ಣೆ, ಭಕ್ಷ್ಯ, ಅಮೃಕಂ? (Bp. 27, 48). ನಿನ್ನ ಅರಮನೆಯ ಹೊಸ ರಸರಸಾಯನದ ಪಸರಮ್ ಅತನ ಸದನದ ಮೂಡಿಸಿದ ತೃಣನ ಅಮೃಕಕೆ ಎಣೆ ಉಸುರಲ್ ಉಣ್ಣೇ? (30, 6). See ಕಟ್ಟುಮೃಕ, ಹುಳಿ.

ಅಮೃಕಿ ambaki. She who has eyes (at the end of compositions; J. 29, 85).

ಅಮೃಗ ambaḡa. = ಅಮೃಗ. (My.).

ಅಮೃಟ ambaṭa. 1. Tbh. of ಅಮೃಷ್ಠ. A barber (ನಾವಿದ Ct. I, 61; T., M. ಅಮೃಟ್ಟ).

ಅಮೃಟ ambaṭa. 2. = ಅಮೃಟಿ, etc. (St. & Pl.).

ಅಮೃಟಿ ambaṭi. = ಅಮೃಟಿ, etc. (ಪೀತನ, ಕಪೀತನ, ಅಮೃತತ Nr.; Si. 127; My.; see ಅಮೃತಿ). — ಅಮೃಟಿಹುಲ್ಲು. *Cynodon dactylon* Pers. (St. & Pl.).

ಅಮೃರ ambara. Clothes, apparel (ಅವಿ Śm. 117; ಅಮಿವೆ G.; ಅಂತುಕ, ವಸ್ತ್ರ Nn. 30). 2, the sky, atmosphere, ether (ದಾನ್, ಅಲವಟ್ಟಿ, etc. Śm. 14; ನಭಸ್, ಆಕಾಶ Nn. 30). 3, a sign for the zero or 0 (Ūh.; Mr. 73. 540). 4, vicinity.

5, cotton (ಅರಳೆ, ಹತ್ತಿ Ūb.). 6, talo, or mica. 7, a perfume, Ambergris. 8, N. of a metrical foot (Ūh.). 9, a bed or couch. — ಅಮ್ಬರವ್ವರೆ. -ಂಬರೆ. As far as the sky (Bp. 32, 32; 57, 82).

ಅಮ್ಬರಚರ ambara-čara. Sky-going; an inhabitant of the sky; a god (Bp. 44, 51). 2, a bird.

ಅಮ್ಬರಮನೆ ambara-manī. The sky's jewel: the sun (A.; My.).

ಅಮ್ಬರಶಿರೋಜ ambara-širōja. Whose hair is the sky: Rudra (Mr. 11).

ಅಮ್ಬರಾಮ್ಬರ ambara-ambara. Whose apparel is the sky: Śiva (My.).

ಅಮ್ಬರಿ ambari. A cloth to write upon (ಕಡಿತ Mr. 359).

ಅಮ್ಬರೀಷ ambariṣha. A *frying-pan* (ಅಡುಬಾಣಲೆ Nn. 123). 2, the sun. 3, one of the hells. 4, Śiva. 5, Viṣṇu. 6, remorse. 7, war. 8, a young animal. 9, the plant *Spondias mangifera*.

ಅಮ್ಬಲ ambala. An open shed or hall where public affairs are discussed, etc. (Kōḍagu; T.; M.; Tu. ಅಮ್ಬಲ).

ಅಮ್ಬಲಿ ambali. = ಅಮ್ಬುಕಳ, ಅಮ್ಬಲ, etc. Tbh. of ಅಮ್ಬ. A kind of pap or porridge made of jōla, rice, or rāgi, to which buttermilk (also tamarind) is generally added (C.; Tē.; Tu. ಅಮ್ಬಲಿ). ಅರನಾಲಕ, ಸೌವೀರ, etc. ಅನ್ನರೆ ಬಾಗಿ ದ ಗಂಜ, ಬೋನ ಬೊಸ್ತ ಗಂಗ; ಉಕ್ಕುತಿಳಿಗೂ ಕಲಗಚ್ಚಿಗೂ ಅಮ್ಬಲಿಗೂ ಹಸರು (Si. 311). ಅಮ್ಬಲಿ ಅಗಿ ಇರುವ ಗಂಜ (ಯವಾಗು, ಉಕ್ಕಿ, etc. 315). ಅಮ್ಬಲಿ ಕೂಡಿಯುವವನಿಗೆ ಮೀಸಲೆ ತಿಕ್ಕುವವನೊಬ್ಬ. — ಅಮ್ಬಲಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಹವ್ವಲಿಸುವದು ಯಾಕೆ? — ಅಮ್ಬಲಿಲಿ ಕಣ್ಣೆಯಾ ತೋಚಿನಾಯನ್ನೆ? (Prvs.). ಅಮ್ಬಕಾಪತಿ ಚನ್ನಯನ ಮನೆಯ ಅಮ್ಬಲಿಯನ್ ಉಮ್ಮಗರ್ (Bp. 56, 50). See ಕಟ್ಟವ್ವಲಿ, Prvs. s. ಅಳಿಗೆ, ಮಣ್ಣು.

ಅಮ್ಬಪ್ಪ ambashṭha. = ಅಮ್ಬಲ. The offspring of a man of the Brāhmaṇa and a woman of the Vaiśya caste; a physician, a barber, etc.

ಅಮ್ಬಪ್ಪ ambashṭhē. *Jasminum auriculatum* Vahl. 2, yellow wood-sorrel, *Oxalis corniculata* Lin. 3, the plant *Clypea hernandifolia* W. & A. 4, = ಅಮಲೆ, etc., the hog-plum or wild mango, *Spondias mangifera* Pers.

ಅಮ್ಬಾ ambā. = ಅಂಹಾ, ಅಮ್ಮೇ, ಅಮ್ಮಾಣಿ. The cry of cow or calf (O.; T.; Tē. ಅಮ್ಮಾ; Tu.; M. ಅಮು, to low).

ಅಮ್ಬಾಕಾನ್ತ ambā-kānta. Durgā's husband: Śiva (Bp. 39, 10).

ಅಮ್ಬಾಡಿ ambāḍi. N. of a village in Mysore (M.: a cowpen). — ಅಮ್ಬಾಡಿಯಲೆ. -ಎಲೆ. A whitish, mellow and fragrant kind of betel leaf (C.).

ಅಮ್ಬಾಡೆ ambāḍē. = ಅಮಲೆ, etc. (ಅಮ್ರಾತಕ, ಕಪಿತನ, ಪೀತನ G.).

ಅಮ್ಬಾಪತಿ ambā-pati. = ಅಮ್ಬಾಕಾನ್ತ. (Bp. 13, 23).

ಅಮ್ಬಾರಿ ambāra. A heap of thrashed straw (My.; Br.; M.; H.).

ಅಮ್ಬಾರಖಾನೆ ambāra-khānē. A magazine of grain, a granary (My.; H.).

ಅಮ್ಬಾರಮಣಿ ambā-ramaṇa. = ಅಮ್ಬಾಪತಿ. (Bp. 53, 8).

ಅಮ್ಬಾರಿ ambāri. A howdah on an elephant (C.; B. 4, 23; Ū. Bp. 47, 32; T.; M.. Tē., Tu.; H.). ಅಮ್ಬಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತ ರೂ ಮುಂಗಾರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅಮ್ಬಾರಿ ambārē. A kind of insect existing in dry wood (C.). — ಅಮ್ಬಾರಣ್ಣೆ. -ಉಣ್ಣೆ. A tick infesting cattle (S. Mhr.; Tē. ಅಮ್ಬಾರಿಪುಣ್ಣು).

ಅಮ್ಬಾವರ ambā-vara. = ಅಮ್ಬಾಪತಿ. (Bp. 12, 56).

ಅಮ್ಬಿ ambi. A boat. (See T. s. ಅಮ್ಬಿಗ). 2, water (in vedic Sk.).

ಅಮ್ಬಿಕಾನಾಥ ambikā-nātha. = ಅಮ್ಬಾಪತಿ. (Bp. 33, 8).

ಅಮ್ಬಿಕಾಪತಿ ambikā-pati. = ಅಮ್ಬಿಕಾನಾಥ. (Bp. 13, 12; 24, 46).

ಅಮ್ಬಿಕಾರಮಣಿ ambikā-ramaṇa. = ಅಮ್ಬಿಕಾಪತಿ. (Bp. 54, 69).

ಅಮ್ಬಿಕೆ ambikē. ಅಮ್ಬಿಕಾ. A mother. 2, *Durgā*. See Śmd. 20.

ಅಮ್ಬಿಕೇಯ ambikēya. Gaṇeśa. 2, Kārttikēya. 3, Dhṛitā-rāshṭra. (My.).

ಅಮ್ಬಿಕೇಯಕ ambikēyaka. = ಅಮ್ಬಿಕೇಯ. (My.).

ಅಮ್ಬಿಗ ambigga. = ಅಮ್ಬುಗ, ಅಮ್ಬುಗ. A man who rows a boat or a harigōl, a boatman (Bp. 20, 22; ನೀರ್ಕುಟಕ Śa.; ಕರ್ಣಧಾರ, ನಾವಿಕ G.; Mhr. ಅಮ್ಬಾ, ಅಮ್ಬೇ ಕರೀ; C.; T. ಅಮ್ಬಿ, a boat; a raft; a water-pot; a basket for drawing water; a rope to which oxen are tied in a row; M. ಅಮ್ಬೆ, thick, strong rope; M., T. ಅಮ್ಬಾಪಾಟು, a rower's song). See B. 4, 30. 167; Prv. s. ತನ್ನೆ. ಹೊದಿ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಬಿಗರ ಮಿಣ್ಣ (Prv.).

ಅಮ್ಬಿಗಾದಿ ambigga-ādi. = ಅಮ್ಬುಗ. See Prv. s. ದೋಣಿ.

ಅಮ್ಬಿಲ ambila. = ಅಮ್ಬಲಿ, etc. Tbh. of ಅಮ್ಬ. A kind of sour gruel (ಧಾನ್ಯಮ್ಲ, ಅರನಾಲ, ಸನ್ಧಾನ, ಕಾಂಡಕ, ಸೌವೀರ Hlā.; ಅರನಾಲಕ, ಸೌವೀರ, etc. Nr.; ಕದಿ Ū. II, 74; ಕದಿ Śa.; ಅರನಾಲ, etc. Mr. 214; ಕರ್ಜು Śm. 86). ಅಮ್ಬಿಲದೋ ಉಣ್ಣೇ ಬಿಟ್ಟೆ? (Bp. 30, 28). ಇಲ್ಲ ಎಣ್ಣೆ ಅಮ್ಬಿಲವು (40, 74). ಅಮ್ಬಿಲದೊಳಗೆ ಪೂಸ ಬಿಟ್ಟೆಯಂ ತೆಗೆಯಲು (42, 2).

ಅಮ್ಬು ambu. 1. An arrow (ತರ Śmd. Dh.; ಕೋಲ್, ಕಣೆ, ಸರಳ Ū. II, 47; ಕಂಕವತ್ತ, ತರ, etc. Hlā.; ದಾಣ, etc. Mr. 295; ದಾಣ Nn. 5. 7; ಮಾರ್ಗಣ 17; ತರ 35; ಪತಂಗ, etc. 61; ಕಣೆ, ಕೋಲ್, etc. Śm. 43. 106; C.; T., M., Tu.; Tē. ಅಮ್ಬು, ಅಮ್ಬುಕ, ಅಮ್ಬು. M. ಅಮೆ, T. ಅಡ್ಡೆ, to send; to let go, leave; see ಅಮ್ಬುಕ, ಅಸಿ 3). See ಅಯ್ಯಮ್ಬು, ಎಚ್ಚಮ್ಬು, ಎಲೆಯಮ್ಬು, ಕವಚಿಯಮ್ಬು, ಕವಲಮ್ಬು, ಬೋದಿಯಮ್ಬು, ಮುಗುಳಮ್ಬು, ಮೊಗ್ಗಮ್ಬು. — ಅಮ್ಬಿನ ಬೇಗ (ದೀಪ್ತಿ, etc. Hlā.). ಎಚ್ಚ ಅಮ್ಬು (ನಿರಸ್ತ Nr.). ಹಲವು ಅಮ್ಬುಗಳವನು (ಕಾಣ್ಣೀರ, etc. Nr.). ಹತ್ತು ಅಮ್ಬಿನ ಅಗಲವುಳ್ಳ ರಾಜಮಾರ್ಗ (Si. 105). ಒಕ್ಕೆಯೊ ಬಿಲ್ಲಮ್ ಅಮ್ಬುಮನ್, ಉರ್ಕಾಳ್ ಸುರಿಗೆ ನೀಳ್ತು, ಮಾಣ್ಣೆ ಇರದೆ ಆ ಗೋರ್ವರ್ಕ ಇಡಿ ಚರದ ಗೋದಾಯ್ಕರ್ಕೋಳ್ ಎಕ್ಕತುಳಮ್ ಇದಿದು, ಕುದಿದಿದು ಆ ದರ್ (Śmd. 79). ತನ್ನೊಳ್ ಪಳಂಚಿ ಕಡುಗುಟ್ಟಿ ತವುನ ಅಮ್ಬುಗರವಂ (286. 287). ಒರ್ಪ ಅಮ್ಬಂ ನಿಶಿತವಿತಿಮಿಂ ಖಣ್ಣಿಸಿದಂ (274). ಗದಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಅಂಗಣನ ಅಮ್ಬೊ? (Bp. 4, 31). ಕೆಲದೋ ಇದಿವಿಡ ಅಮ್ಬಿನ ಪೊದೆಯ, ಸಾರ್ಚಿ ನಿಲಿಸಿದ ತರಾಸನದ...ಝಂಗಳ (Rev. 6, after 11). ಕೊರವ್ವಿನೊಡ್ಡೆ ಎಚ್ಚು, ಪೋದ ಅಮ್ಬನು ತ್ತರಿತ ದಿಂ ಕತ್ತರಿನ (Rāghē. 17, 71). ಅಮ್ಬು ತಾಗಿದರೂ ಹವ್ವಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಅಮ್ಬು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಚವ್ವು ಮುಣುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prvs.). See e. g. J. 7, 28. 43. 45. 48; 8, 26; 9, 33; 12, 25; 13, 20. 48; 14, 4. 11. 12; 27, 41. — ಅಮ್ಬುಸರಣಿ. The flight, or path, of an arrow (My.; Bh. 8, 4, 32).

ಅಮ್ಬು ambu. 2. (fr. ಅಂಬ 2). To grow dry, to dry, to fade (ಶೋಷಣ Śmd. Dh.).

ಅಮೃ ambu. 3. = ಹಮೃ. Spreading, running (as creepers). — ಅಮೃಗಲಿ. The creeping bent grass, *Agrostis stolonifera* (R.; My.). — ಅಮೃಸೋಬಳಿ. A prickly scandent undershrub, the three-lobed nightshade, *Solanum trilobatum* Lin. (St. & Pl.).

ಅಮೃ ambu. 4. = ಎಮೃ 1, q. v. ಅಪಯನು ಅಮೃವದು ಅಪವತ್ತು ಗುಣ, ಕಾಣೆನು ಅಮೃವದು ಕೋಟಿ ಗುಣ. — ಅಮೃಣಿ (=ಅಮೃವದಳಿ) ಮಾಡಿದ್ದು ತಾಪ್ತ, ಉಷ್ಣಣಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಅನ್ನ (Prva.).

ಅಮೃ ambu. 5. = ಅಮೈ. — ಅಮೃಗಾಲು = ಅಮೈಗಾಲು. (My.).

ಅಮೃ ambu. Water. 2, the plant *Andropogon schoenanthus*. — ಅಮೃಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. A hole for the egress of water (Abb. P. 1, 116). — ಅಮೃರಿದು. -ರಿದು. To let water flow (Abb. P. 6, 48; 11, 183).

ಅಮೃಕಣಿ ambu-kana. A drop of water. 2, a shower.

ಅಮೃಕಣ್ಣಿ ambu-kantaka. The short-nosed alligator. (R.).

ಅಮೃಕಿರಾತ ambu-kirāta. An alligator. (R.).

ಅಮೃಕೀರ ambu-kīsa. A porpoise. (R.).

ಅಮೃಕೂರ್ಮ ambu-kūrma. = ಅಮೃಕೀಶ. (R.).

ಅಮೃಗ ambuḡa. = ಅಮೃಗ. (My.).

ಅಮೃಗಾಣಿ ambu-ḡāṇa. A man who has arrows; a good archer (My.).

ಅಮೃಚರ ambu-čara. Moving in water, aquatic. (My.).

ಅಮೃಜ ambu-ja. Water-born. 2, a lotus, *Nymphaea nelumbo* (ಕುಮುದ, ತಾವರೆ Nn. 29; ಅಜ್ಜ, ಪದ್ಮ, etc. Mr. 419). 3, the tree *Barringtonia acutangula* Gaertn. 4, N. of a vr̥tta (Čh.).

ಅಮೃಜನ್ಮ ambu-janma. A lotus. See ನೀಲಾಮೃಜನ್ಮ.

ಅಮೃಜಫಲ ambuja-bhava. The lotus-born: Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮ Kr. 40; Čh. v. 5).

ಅಮೃಜಮಿತ್ರ ambuja-mitra. The friend of the lotus: the sun. 2, a certain metrical foot (Čh.).

ಅಮೃಜಮತಿ ambuja-sakha. = ಅಮೃಜಮಿತ್ರ No. 1. (A.; My.).

ಅಮೃಜಾನನಿ ambuja-ānanē. A lotus-eyed woman (J. 18, 62).

ಅಮೃಜಾಮೃತ ambuja-ambaka. The lotus-eyed: Vishnu (Bp. 1, 41).

ಅಮೃಜಾಯತಾಕ್ಷ ambuja-āyata-aksha. Having eyes as large as a lotus: Kṛishṇa (J. 11, 3).

ಅಮೃಜಾನನ ambuja-āsana. Whose seat is a lotus on Vishnu's navel: Brahmā (ಎರಿ, ಬ್ರಹ್ಮ Nn. 21).

ಅಮೃಜೋದರ ambuja-udara. Who has a lotus on his navel: Vishnu (Śmd. 68. 293).

ಅಮೃಜೋದ್ಭವ ambuja-udbhava. = ಅಮೃಜಫಲ. (My.).

ಅಮೃದ ambu-da. Water-giving. 2, a cloud. 3, the plant *Cyperus hexastichus communis*.

ಅಮೃಫಲ ambuda-phala. The clouds' fruit: a hailstone (ಅರಿಸರ Mr. 44).

ಅಮೃರಥ ambuda-ratha. Whose chariot is a cloud: Indra (Mr. 40).

ಅಮೃಧರ ambu-dhara. Water-carrying: a cloud. (Śmd. 281).

ಅಮೃಧಿ ambu-dhi. Water-receptacle. 2, the ocean (ಸಮು

ದ್ರ Nn. 6; ತರಧಿ 11; ಅಮೃತಕರ 35; ಭುವನ Mr. 517). 3, the number four (Čh.; ನಾಲ್ಕು Mr. 347). 4, a cloud (ತರ Mr. 507).

ಅಮೃನಿಧಾನ ambu-nidhāna. Water-receptacle: the ocean (Bp. 60, 43).

ಅಮೃನಿಧಿ ambu-nidhi. Treasury of waters: the ocean. 2, the number four (Čh.).

ಅಮೃಪ್ರಸಾದ ambu-prasāda. The clearing nut tree, *Strychnos potatorum*. (R.).

ಅಮೃಭೃತ ambu-bhṛit. Water-bearing. 2, a cloud. 3, the grass *Cyperus pertenuis*.

ಅಮೃರಾಶಿ ambu-rāśi. Heap of waters: the ocean. See ಫಣ್ಣೀಮೃರಾಶಿ.

ಅಮೃರುಟ್ಟೀಶ amburuh-pīṭha. A lotus-stool (Rāv. 6, 10).

ಅಮೃರುಹ ambu-ruh. ಲಿ. Water-growing: a lotus.

ಅಮೃರುಹ ambu-ruha. = ಅಮೃರುಹ. (ತತವತ್, ತಾವರೆ Nn. 49; Čh. v. 132).

ಅಮೃರುಹಗರ್ಭ amburuha-garbha. = ಅಮೃಜಫಲ.

ಅಮೃರುಹಗರ್ಭಾಣ್ಣಿ amburuhagarbha-aṇḍa. Brahmā's egg: the universe (Bp. 17, 18).

ಅಮೃರುಹನಯನಿ amburuha-nayanē. A lotus-eyed woman (Bp. 38, 43).

ಅಮೃರುಹಾನನಿ amburuha-ānanē. A lotus-faced woman (Rāv. 8, 4).

ಅಮೃರುಹಾನನ amburuha-āsana. = ಅಮೃಜಾನನ. (ಬ್ರಹ್ಮನ Mr. 9).

ಅಮೃಲಿ ambuli. = ಅಮೃಲಿ. (My.).

ಅಮೃವಾಹ ambu-vāha. Water-conveying: a cloud. (My.).

ಅಮೃವಾಹಿನಿ ambu-vāhini. Water-conveying (fem.): a wooden baling vessel.

ಅಮೃವೇತಸ ambu-vētasa. A kind of ratan.

ಅಮೃಸಮೃದ್ಧ ambu-sambhava. = ಅಮೃಜ. A lotus (Čh. v. 7).

ಅಮೃಸರಣಿ ambu-saraṇa. The running of water.

ಅಮೃಸರಣಿ ambu-saraṇi. The road or bed of a stream (My.).

ಅಮೃಕೃತ ambū-kṛita. Sputtered; pronounced with emission of saliva.

ಅಮೈ ambē. = ಅಮೈ 2, ಅಮೈ 5. (T. ಅರಕ್ಕದರ್, rubbing with the palm of the hand or with the sole of the foot; crawling; cf. ಅರಿ 2). — ಅಮೈಗಾರ. -ಕಾರ. -ಗಾಲು. The (hands and) knees placed on the ground for crawling (C.; Tu. ಅಮೈಕಾರ). ಕುರುಕು ಜೋಲು ಅಮೈಗಾಲು (J. 28, 18). — ಅಮೈಗಾರಾದು. -ಅದು. To crawl on (the hands and) knees (C.). — ಅಮೈಗಾರಿಕ್ಕಿ ನಡೆ. -ಇಕ್ಕಿ. = ಅಮೈಗಾರಾದು (C.). ತುಮ್ಮಲಿ ವರ್ಷ ರಾಮನಾಥಗಿ, ಅಮೈಗಾರಿಕ್ಕಿ ನಡೆಯಲಿ, ಕುಮ್ಮನಿರಾಯರ್ ಎಲ್ಲರ್ ಎದ್ದೆ ನಡುಗಲು (Rnc. 3, 24. 25). — ಅಮೈಗಾರಿಟ್ಟು ನಡೆ. -ಇಟ್ಟು. = ಅಮೈಗಾರಾದು (C.). — ಅಮೈಗಾರಿಡು. -ಇಡು. = ಅಮೈಗಾಲು ಹಾಕು. (J. 19, 50). — ಅಮೈಗಾಲು ಪಟ್ಟಿ ನಡೆ. = ಅಮೈಗಾರಾದು. (S. Mhr.; ರಿಂಗಣ, ಸ್ವಲನ G.). — ಅಮೈಗಾಲು ಹಾಕು. = ಅಮೈಗಾರಿಡು. To put down (the hands and) knees for crawling (My.). ಅಮೈಗಾಲು ಹಾಕಿದರೆ ರವು ಸಿಕ್ಕಾಕಿ ಕೀ? (Prv.).

ಅಮೈ ambē. ಅಮೈ. 1. = ಅಜ್ಜಿ, ಅಮ್ಮ, ಅನ್ನ. A mother; a good woman, as a term of respect. 2, *Durgā*. 3, N. of a town (Bp. 19, 4).

ಅಮ್ಬೆ ambē. 2. Tbh. of ಅಮ್ಬ (or ಅಮ್ಬು). — ಅಮ್ಬೆಯ ಹಳದಿ. Tbh. of ಅಮ್ಬಹರಿದ್ರೆ. The plant *Curcuma zedoaria* Rose. (*Curcuma zerumbet* Roxb; C.; ಅಮ್ಬುಪೀತ Mr. 135; ಕ ಜೂರ್, ಕಬೂರ್, ಗನ್ನಮೂಲಿ, ಪರಾತ, ತಟಿ, ಪಕ್ಕುನ್ನಿಕೆ, ಹರಿದ್ರೆ G.; Mhr. ಅಮ್ಬೇಹಳದ, turmeric-coloured zedoary, or its plant).

ಅಮ್ಬೇ ambhē. = ಅಮ್ಬಾ, etc. (My.). (ತುಡುಗಗಳ) ಅಮ್ಬೇ ಎ ನುತ ತಲೆಗರ್ವನ್ ಎತ್ತಿ ನೋಡುವವ (Bp. 60, 28). ಅಮ್ಬೇ ಎನುತ ಪರಿತನ್ದು, ಒಳ ಪೂಕ್ಕು (60, 31). ಆಕಳುಗಳ ಅಮ್ಬೇ ಎನುತ ಮುಂ ಕೊಡ್ತು (60, 35).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. = ಅಮ್ಬೇ, etc. (C.).

ಅಮ್ಬಾ ambha. = ಅಮ್ಬ.

ಅಮ್ಬಾ ambha. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Čb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ರ ambhas-čara. Aquatic; an aquatic animal (My.).

ಅಮ್ಬಾ ಸ ambhas. ಅಮ್ಬಾ. Water.

ಅಮ್ಬಾ ನ ambhasa. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. Water (ಸತ್ಯ, ಉದಕ Nn. 14; ಸೋಮ 25; ಉದಕ 29. 73; Mr. 404).

ಅಮ್ಬಾ ಜ ambha-jā. Water-born: a lotus (Čh. v. 104. 111).

ಅಮ್ಬಾ ಜನೇಶ್ರಿ ambhōja-nētri. A lotus-eyed woman (J. 19, 17).

ಅಮ್ಬಾ ಜಲೋಚನ ambhōja-lōcana. The lotus-eyed: Vishnu (Bp. 54, 32).

ಅಮ್ಬಾ ಜನಮ್ಬವ ambhōja-sambhava. The lotus-born: Brahmā (ಪ್ರಜ್ಞಾಂಶ, ಬ್ರಹ್ಮ Nn. 18).

ಅಮ್ಬಾ ಜಾತ ambha-jāta. A lotus (Nn. 168).

ಅಮ್ಬಾ ಜಿನಿ ambhōjini. An assemblage of lotus flowers or a place where they abound (A.).

ಅಮ್ಬಾ ದ ambha-da. Water-giving: a cloud (A.).

ಅಮ್ಬಾ ಧಿ ambha-dhi. Receptacle of waters: the ocean (Mr. 405).

ಅಮ್ಬಾ ನಿಧಿ ambha-nidhi. Treasury of waters: the ocean (Śmd. 175. 208).

ಅಮ್ಬಾ ಭೃತಿ ambha-bhrit. Water-bearing: a cloud (Čb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ರಾಶಿ ambha-rāśi. Heap of waters: the ocean (Bp. 33, 9).

ಅಮ್ಬಾ ರುಹ್ ambha-ruh. Water-growing: a lotus.

ಅಮ್ಬಾ ರುಹ್ ambha-ruha. = ಅಮ್ಬೇರುಹ್. A lotus.

ಅಮ್ಬಾ amba. = ಅಮ, etc. (M. ಅಮ್ಬ, ಅಮ್ಬೇ, ಅಮ್ಬು; T. ಅಮ್ಬ, an expletive having no particular meaning: hear, listen! cf. ಎಮ). — ಅಮ್ಬಣ್ಣೆ. Interjection denoting pain or weariness: ah! alas! (R.; M. ಅಮ್ಬಾ; Tu. ಅಮ್ಬಯ್ಯ). — ಅಮ್ಬಮು = ಅಮಮು Nos. 1 & 2. (Bp. 32, 36; 47, 57; C.). — ಅಮ್ಬಮ್ಬು = ಅಮಮು. (Bp. 48, 8; C.; T., M. ಅಮ್ಬಮ್ಬಾ). — ಅಮ್ಬಾರಾ. Ah! alas! See Prv. s. ದಾರಿ.

ಅಮ್ಬಾ amba. (Śmd. 148). = ಅಮ್ಬೆ, ಅಮ, ಅನ್, ಅವೆ, ಅವ್ವ, ಅವ್ವೆ. Tbh. of ಅಮ್ಬ 1. A mother (Bp. 47, 20; C.; T. ಅಮ್ಬ, ಅಮ್ಬು; Tu. ಅಮ್ಬೆ; Tē., M. ಅಮೆ), used also as an honorific title at the end of proper names and in addressing females. ಅಮ್ಬನ ಮನಸು ಬಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ, ಮಗಳ ಮನಸು ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, a respectable woman (as ಅಮ್ಬನವರು). ಅಮ್ಬನವರು ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥ ಆಗುವಾಗ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸ (Prv.). 3, (a matron), a grandmother (C.). 4, a village goddess,

especially Durgā (C.). 5, the small-pox (T., Tu.; Tē. ಅಮ್ಬವಾರು, i. e. ಅಮ್ಬನವರು; R.). See ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ; ಕಲ್ಲಮ್ಮ. — ಅಮ್ಬುಗಳು. Widows (occasionally used by Brahmins, My., also ಅಮ್ಬುನದ್ದರು). — ಅಮ್ಬುಂಗೊಡಲಿ. -ಂಕೊಡಲಿ. The hatchet of village goddesses (ಪೆಗ್ಗಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ Śmd. II; Kk. 77; ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ Čt. II, 18). — ಅಮ್ಬಣ್ಣೆ. -ಅಣ್ಣೆ. = ಅಮ್ಬು. An affectionate appellation for a female (My.; M. ಅಮ್ಬಣ್ಣೆ; Tē. ಅಮ್ಬಣ್ಣೆ, ಅಮ್ಬಲ್ಲೆ, my dear). 2, an effeminate man, a coward (My.). — ಅಮ್ಬಣ್ಣೆಮಗ. A man of good family (My.). — ಅಮ್ಬನ ಬೇಣ್ಣೆ. The state of being possessed by a village goddess (C.). 2, ಅಮ್ಬನವರ ಬೇಣ್ಣೆ or ಅಮ್ಬನವರ ಪ್ರಸಾದ, venereal disease (My.). — ಅಮ್ಬನ ಬೇಣಿ. (generally ದುರ್ಗಮ್ಮನ ಬೇಣಿ). Cholera (My.). — ಅಮ್ಬವೆ. -ಅವೆ. = ಅಮ್ಬವೆ. (Bp. 9, 44). — ಅಮ್ಬವೆ. -ಅವೆ. N. of a woman (Bp. 15 sum; 15, 36. 37; 25, 7).

ಅಮ್ಬಣ್ಣೆ ammanni. = ಅಮ್ಬು. A nipple, a teat, the breast (My.; M. ಅಮ್ಬಿಣ್ಣಾ; T. ಅಮ್ಬ; cf. ಅಣ್ಣಿ 8).

ಅಮ್ಬಯ ap-maya. Formed from or consisting of water.

ಅಮ್ಬಾಲೆ ammalē. Game of throwing handballs or stones in the air and catching them in the hand (ಪೂಡೆಬಿಡ್ಡು Śs.; My.; M. ಅಮ್ಬಾಣೆ; T. ಅಮ್ಬಣ್ಣೆ, ಅಮ್ಬಾಣ್ಣೆ; Tē. ಅಮ್ಬನಮುಲು).

ಅಮ್ಬಿ ammi. = ಅಮ್ಬಣ್ಣೆ. The mother's breast, in the language of small children (S. Mhr.; Mhr. ಅಮಾ, ಅಮಾ).

ಅಮ್ಬಿ ammi. = ಅಮ್ಬಣ್ಣೆ No. 1 (see ಅಮ್ಬ; My.).

ಅಮ್ಬು ammu. (= ಅಣ್ಣು 1). To be able;—to be willing, to wish, to desire (cf. ಅಣ್ಣಿತ, ಅಣ್ಣು 2, ಅಣ್ಣು ರ 2, ಅರುಮೆ, ಅಡುಗು 2; ಅಡ್ 2; T. ಅನಾವು, to desire). ದಿಕ್ಕಿ ಯ ಹೊಗರ್ ಅಮ್ಬರು ಪಾನ ಪಾನರು; ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನ ಹುದುಗುತಲೆ ಕಳ್ಳತನದಿ ಹೊಕ್ಕನು ನೇಮಿರಾಯನು (Rnē. 11, 12). ಅಮ್ ಅಡ್ ಪೂಡಮ್ ಉಸಿರರ್ ಅಮ್ಬನ್ ಆಕ್ಷನ ಗತಿಯಂ (Śmd. 263). ತನ್ನೆ ತಾಯ್ಕಳ ಮಾತುಗಳನ್ ಆನ್ ಎನ್ನವಂ ಧಕ್ಕರಿಸರ್ ಅಮ್ಬನು (Bp. 24, 15). ದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತಂ ಹುಸಿ ಎನಲು ನಾನ್ ಅಮ್ಬಂ (25, 17). ನಿಮ್ಮ ಕನ್ನಿಗೆ ಕೊಪಿಗೆ ಎನ್ ಎನರ್ ಅಮ್ಬಂ (27, 44). ಕೇಳರ್ ಅಮ್ಬು (ಅಮ್ಬಂ, 47, 19; see also v. 44). ಹರನು ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥಮ್ ಆಗಲು ಗರಳಮಂ ನೆಪ್ ನುಂಗರ್ ಅಮ್ಬದೆ, ಕೊರಳೊಂ ಧರಿಸಿದಂ (59, 48; see also 49, 40). ಭಿನ್ನವಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥದೇಹವನಿಸುವ ಸತಿಯು ಕಣ್ಣಿನಲಿ (ಗಣ್ಣಿನಂ) ನೋಡರ್ ಅಮ್ಬಳು ಕಾಲವತದಿ (Dp. 1). See J. 18, 44. 48; Bh. 8, 22, 42).

ಅಮ್ಬು ammu. 2. (= ಅಣ್ಣು 2). Desire. ಅಮ್ಬಿಕ್ (Bp. 25, 50; Č. Bp. 11, 11).

ಅಮ್ಬಾತಕ್ amrātaka. = ಅಮ್ಬಾತಕ್. (Śk.).

ಅಮ್ಬಾ amla. = ಅಮ್ಬಿಲ. Sourness; acidity. 2, vinegar. 3, wood sorrel, *Oxalis corniculata*. 4, sour ourds.

ಅಮ್ಬುಪೀತ amla-pīta. = ಅಮ್ಬೆಯ ಹಳದಿ. (Mr. 135).

ಅಮ್ಬುಲೋಕೆ amla-lōnikē. Wood sorrel, *Oxalis corniculata* Lin.

ಅಮ್ಬು ವೇತನ amla-vētaśa. A kind of dock or sorrel, *Rumex vesicarius*.

ಅಮ್ಬು ಹರಿದ್ರೆ amla-haridrē. (= ಅಮ್ಬೆಯ ಹಳದಿ). The plant *Curcuma zerumbet* Roxb.

ಅಮ್ಬಾನ a-māna. Not withered; clean, clear. 2, the globe amaranth, *Gomphraena globosa* Lin.

ಅಮ್ಲಿ = ಅಮ್ಲಿ. Sour (fem.). 2, wood sorrel.

ಅಮ್ಲಿಕೆ. The tamarind tree, *Tamarindus indica*.

ಅಮ್ಲಿ. Sourness.

ಅಯ್ ay. 1. This syllable may appear as ಎ, e.g. ಹಿಡಿಸಿದಂ or ತಿಡಿಸಿದಂ, ಕಯ್ಯಾರಂ (o. r. ಕಯನಾರಂ) or ಕೈದಾರಂ (Smd. 188. 189), also when initial by itself, e.g. ವಾರ, ವತರ, ವದು, ವಯು, etc.; it is also not uncommon to write it as ಎಯ್, e.g. ಎಯ್ಕರ, ಎಯ್ತರ, ಎಯ್ತು, etc. (My.; T., Tē.).

ಅಯ್ ay. 2. = ೨೨, No. 1, ಎ 8. An affix to form the second person singular (Smd. 254). ನುಡಿದ (61), ತೆಗೆದಯ್, ಬಗೆದಯ್, ನೋಡಿದಯ್, ಪಾಡಿದಯ್, ಅಡಿದಯ್, etc. (255; Litv. 8, 36), ಒಳ್ಳಿದಯ್ (257. 298), ಕಣ್ಣಿದಯ್ (262), ಮುಂಚಿದಯ್ (263).

ಅಯ್ ay. 3. = ಅಯು, ಅಯ್ಯು q. v. Used in addressing people: Sir!, e.g. Bp. 4, 67; 25, 5; 57, 35; 59, 14; Bh. 1, 19, 21; 2, 13, 9. 37; Rām. 26, 19. (T. ಎ; cf. ಅಡಿ 2, No. 5; see ಗುಣಿಯು). — ಅಯ್ಯುಳು. Honorary plural: a Jaṅgama; a teacher, a schoolmaster (C.). ಅಯ್ಯುಳಿ, ಅಯ್ಯುಳಿ, ಅಯ್ಯುಳಿ ಅಂಕೆ ನೀವೇ ಬರೆದರೆ ಚನ್ನ! (Priv.). — ಅಯ್ಯುಟ್ಟು. The dignity of being chief Jaṅgama of a Liṅgāyata maṭha, generally ಅಯ್ಯನ ಪಟ್ಟ (C.).

ಅಯ್ ay. 4. An abbreviation of ಅಯ್ದು 1 (Smd. 211; it may be the P. p. of a verb ಅಯ್; cf. Tē. ಅಡ ತೆಂಡು, to come; T. ಅಡ್ಕೆ, to obtain; to betake one's self to, resort to; to arrive at, to come; ಅಡ್ಕೆವು, way; see ಅಡಿ 5; cf. the formation of ಎ 2). — ಅಯ್ಯರ. (= ಅಯ್ಯಿ ಕೊಣ್ಣು ಬರ). To come near or to; to approach; to come; to go to; to go (ಸಮಾಪಗಮನ Smd. Dh.). P. p. ಅಯ್ಯನ್ನು. Present relative participle ಅಯ್ಯರ್ (Bp. 2, 56), ಅಯ್ಯಪ್ಪ (14, 25), ಅಯ್ಯಪ್ಪ J. 29, 11). See Bp. 1, 54; 8, 42; 11, 21; 14, 7; 30, 17; 32, 42; 37, 41; 41, 24; 43, 37; 45, 33; 47, 19; 57, 51; 61, 13; Bh. 1, 10, 29; 2, 13, 10; Rāṇ. 5, after 52; 5, 133; 6, 10; Ā. Bp. 42, 13; J. 6, 9; 28, 16. 40; 29, 32; 30, 49.

ಅಯ್ ay. 5. = ಅಯಿ, ಅಯಿದು, ಅಯ್ದು 2. An abbreviation of ಅಯ್ದು (Smd. 223). Five. (T., Tu. ಎ). — ಅಯ್ಯಣ್ಣಿಯ. -ಕಣ್ಣಿಯ. Who has five arrows: Kāma (J. 6, 32; T.). — ಅಯ್ಯಣ್ಣುಗ. -ಕಣ್ಣುಗ. (Smd. 224). Five kaṇḍugas. — ಅಯ್ಯುಳ. -ಕುಳ. Five kuḷas or kōlagas (Mr. 357, o. r. ಅಯ್ಯುಳ; see the passage s. ಎರ್ವ). — ಅಯ್ಯಣ್ಣ. = ಅಯ್ಯಣ್ಣು (B. 5, 12). — ಅಯ್ಯಣ್ಣು. -ಣ್ಣ. Five spans (B. 3, 54. 108). — ಅಯ್ಯಣ್ಣು. -ಕೋಣ. = ಅಯ್ಯಣ್ಣಿಯ. (My.). — ಅಯ್ಯಡೆವರಸು. The abundant growth of (Śiva's) five jaḍḍas (J. 9, 27). — ಅಯ್ಯರೆಯ. -ತರೆಯ. = ಅಯ್ಯಣ್ಣ. (My.). — ಅಯ್ಯರೆಯನೆಯ. The five hundredth man (Smd. 243). — ಅಯ್ಯರೆಯ. Five hundred (J. 14, 12; B. 2, 42; 4, 207. 228). — ಅಯ್ಯಣ್ಣ. The five-faced one: Śiva (Ā. II, 5; Kk. 4; Smd. 2; J. 15, 26). — ಅಯ್ಯಣ್ಣನಕಳೆಯ. Śiva's friend: Kuḷera (Smd. 13). — ಅಯ್ಯಣ್ಣು. -ಅಯ್ಯ. = ಅಯ್ಯಣ್ಣಿಯ. (ಪಂಚ ಸರಸ. I, 92; II, 52). — ಅಯ್ಯಡಿ. -ಮಡಿ. (Smd. 224). Five folds; five-fold. ಧರೆಯೊಳ ಎರಡದ ಪೆಮ್ಮಿನ ನರನಿನ್ನೆ ಇರ್ಮಡಿ, ಬ ಕಾಯಂ ಮೂಮಡಿ, ಧಾಸ್ತರಸುತನಂ ನಾಲ್ಕಡಿ, ಮುರಕರನಿನ್ ಅಯ್ಯಡಿ ನೆಗನ್ನೆಯ ಅಡಕಿರ ಭೀಮಂ (81). ತಾವಂ ಮೊದಲಿನ್ನೆ ಅಯ್ಯಡಿ ನೆಗನ್ನೆಯ ತರೆ (Rāṇ. 5, 40). — ಅಯ್ಯಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Five colours

(My.). — ಅಯ್ಯತ್ತು. -ಪತ್ತು. Fifty. ಅಯ್ಯತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು (ಮಾಣವಕ Hlā.). ಅಯ್ಯತ್ತು ಮಣ್ಣಿಲಂ (ವರ್ತನೆ Mr. 326). ಅಯ್ಯತ್ತು ವರುಷಂಗಳ (Bp. 20, 30). ಅಯ್ಯತ್ತು ಜನ (B. 5, 125). — ಅಯ್ಯತ್ತು ಅಜುವತ್ತು. Fifty or sixty. ಅಯ್ಯತ್ತು ಅಜು ವತ್ತು ಮೊದಿ ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 41). — ಅಯ್ಯತ್ತೆರದು. -ಎರದು. Fifty-two. ಸಂಸ್ಕೃತದೊಳ ತುದ್ಧಗೆ ಅಯ್ಯತ್ತೆರದುಂ (Smd. 44). ಅಯ್ಯತ್ತೆರದು ಅಕ್ಕರಂಗಳು (ಪಾವನಾಕ್ಷರ Nn. 71). ಅಯ್ಯತ್ತೆರದು ಸಂಪೆಯ ಅಕ್ಕರ (Mr. 500). — ಅಯ್ಯತ್ತೆರದು. -ಎರದು. Fifty-seven. ಅಯ್ಯತ್ತೆರದು ಅಕ್ಕರಂಗಳ (Smd. 45). — ಅಯ್ಯತ್ತೆಯ. -ಪಾಯ್. Five mouths. ಅಯ್ಯತ್ತೆಯ ಶಂಖಮಂ ಪೂರಿಸಿದಂ (Smd. 224; o. r. ಅಯ್ಯತ್ತೆಯ, i. e. ಅಯ್ಯತ್ತೆಯ-ಅದು). — ಅಯ್ಯೆಡೆ. -ಪೆಡೆ. Five hoods (My.). — ಅಯ್ಯರ. A five-fold string (of pearls, Abh. P. 3, 154; 11, 161). — ಅಯ್ಯರಲ. = ಅಯ್ಯಮ್ಪ. (ಕಾಮ Smd. 6; ಮನ್ಮಥ Kk. 8). — ಅಯ್ಯಸಿರ. (Smd. 224). Five thousand. — ಅಯ್ಯಸಿರ್ವರ್. Masculine plural of ಅಯ್ಯಸಿರ. ಅಯ್ಯಸಿರ್ವರ್ ಪ್ರಿಯತನೂಭವರ್ (Smd. 227).

ಅಯ್ ayā. = ಅಯ್ಯ, etc. (My.; Tē. ಅಯ್; T. ಅಯ, ಎ ಯ). ಅಯನ ನೋಡಿದ್ದು ಇಲ್ಲ, ತಯನ ಮಾಡಿದ್ದು ಇಲ್ಲ (Priv.). See ಅಲ್ಲಯ, ಕಳ್ಳಯ, ಗುಣಿಯ, ಗೋತ್ರಯ, ಚನ್ನಯ, ಚನ್ನಡಯ, ಬಾಮಯ, ಜೊಮ್ಮಯ, ದಸರಯ, ದೂಳಯ, ನಾಗಮಯ, ಬಂಕಯ, ವಾಚಯ, ಬೊಮ್ಮಯ, ಮಾಚಯ, ಮಾದಯ, ಮಾರಯ, ರಾಮಯ, ಸೋಮಯ. (Mhr. ಅಯಾ, a compellation of respect amongst the Liṅgāyata people). — ಅಯ್ಯೇರು. i. e. ಅಯ ನ್-ಅವರು. = ಅಯ್ಯಳು, ಅಯ್ಯಾರ; also: a respectful mode of addressing a Brāhmaṇa (My.).

ಅಯ್ aya. Going, moving. 2, good luck.

ಅಯ್ಕಣ್ಣಲ aya-kāḷa. An iron lance; — fraudulent or cunning artifice. See ಅಯ್ಕಣ್ಣಲಿ.

ಅಯ್ಯ a-yatna. Absence of effort or exertion.

ಅಯ್ಯಕ್ಕು ayatna-kṛita. Easily or readily produced, spontaneous (Smd. 125).

ಅಯನ ayana. Going, moving. 2, a road, a path. 3, a place, a site (ಸ್ಥಾನ, ಪಾವ Hlā.; Mr. 458). 4, the sun's journey north or south of the equator; the half year. 5, the equinoctial and solstitial points. See Priv. s. ಪಯಾ.

ಅಯನಿಸು ayanisu. To move, to progress, as the sun does (Si. 42).

ಅಯನ್ರಿತ a-yantrita. Unrestrained, self-willed (ಅನರ್ಗಲ, etc. Mr. 445).

ಅಯರ್ aya. = ಅಯಿರೆ, etc. — ಅಯರ್ವಳಿ. -ತಾಳಿ. = ಅಯ್ದಾಳಿ. The marriage badge (C.).

ಅಯರ್ a-yaśa. Infamy, disgrace (Kāvy. V, 18).

ಅಯ್ನ ayas. Iron; steel (ಉಕ್ಕು G.); metal.

ಅಯ್ನಾನ್ತ ayas-kānta. The loadstone. (Grj. 1, 59).

ಅಯಾಚಿತ a-yācīta. Unsolicited.

ಅಯಾನ a-yāna. Not moving, halting, stopping. 2, without a vehicle (My.).

ಅಯಿ ayi. = ಅಯ್ 5, etc. Five. — ಅಯಿಗುಳ. -ಕುಳ. = ಅಯ್ಯುಳ, q. v. — ಅಯಿವತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಅಯ್ಯತ್ತು (Mr. 326; My.). — ಅಯಿವತ್ತು ಸರಮುತ್ತು. (ಮಾಣವಕ Mr. 338).

ಅಯಿ ayi. = ಎ. A vocative particle implying kindness of address, etc.

ಅಯಿದು ayidu. = ಅಯ್ 5, etc. Five. (Bp. 53, 19; Dp. 32, 1; My.). ಅಯಿದು ಕಾಂಡಂಗಳ (Mr. 539). ಅಯಿದು ಇನ್ನೆಯ (ಇನ್ನಾಣೆ Mr. 511).

ಅಯಿದೆ ayidē. = ಅಯ್ತು, q. v. s. ಅಯ್ತು, 1. (Bp. 44, 53; Mr. 350).

ಅಯಿನಾ ayinā. = ಏನಾ, q. v. (Mhr.).

ಅಯಿನಾತಿ ayināti. = ಅಯಿನು. (My.).

ಅಯಿನು ayinu. = ಐನು. Original, principal, prime (C.; Br.; Mhr., H. ಐನು).

ಅಯಿನ್ದಾ ayindā. = ಅಯಿನ್ದಾ, ಐನ್ದ. Hereafter, next time, in future (My.; Br.; H.).

ಅಯಿಬು ayibu. A flaw, a fault, a defect (C.; Br; Mhr., H. ಅಯಬ, ಐಬ).

ಅಯಿರಾವತ ayirāvata. Tbh. of ಐರಾವತ. (ಸುರೇಧ Nn. 15; ಪುಣ್ಯರೇಖ, ಇನ್ನೇಧ 18).

ಅಯಿರೆ ayirē. = ಅಯರ್, ಅಯ್ತು, ಅಯ್ತುವೆ, ಅಯ್ತು. (Tbh. of ಅಚರಾ). A wife whose husband is alive (ಪತಿವತ್ಸಿ, ಜೀವ ತ್ವತಿ Hlā.; Trivikrama: ಅಯಿರ-ಜುಷ್ಯೆ = ನವನಧೂಃ = ಅಚರ ಯುವತಿ).

ಅಯಿಲು ayilu. -ಲ್. = ಅಯ್ಲು, (ಅರುಲು). Bewilderment, phrenzy, madness (My.; Tē. ಅಯಿಲು, ಅನ್ದು; Tē. ಅನ್ದು ಕೊನು, to be intoxicated; T., M. ಅಯರು, to faint, swoon; to fear; to forget; to be droway; cf. ಅಡಲು 2). ಅವನಿಗೆ ಅಯಿಲು ಹಿಡಿಯಿತು (My.). — ಅಯಿಲುಪಯಿಲು. reit. (My.).

ಅಯಿವಜು ayivaju. Property, wealth (Mhr.); cash, money (My.; Br.; Mhr., H. ಐವಜ).

ಅಯಿಸು ayisu. = ಅಯ್ಲು, q. v. (Bp. 24, 55; 61, 68; Č. Bp. 47, 32).

ಅಯುಕ್ತ a-yukta. Not yoked. 2, not suited, unfit, unsuitable, improper (Si. 265).

ಅಯುಕ್ತಿ a-yuktika. = ಅಯುಕ್ತ. (B. 5, 168; My.).

ಅಯುತ a-yuta. Not joined; not counted. 2, ten thousand, a myriad (J. 27, 8; Si. 327; My.).

ಅಯೇ ayē. A vocative particle expressing surprise, recollection, fatigue, fear, passion (Sk.). 2, = ಅಯಿ (Sk.; C.; My. especially with regard to females; cf. ಅಯ್ಕೋ, ಅಯ್ಕಯ್ಕೋ).

ಅಯೋಗ ayoga. Tbh. of ಅಯೋಗ್ಯ (Śmd. 359).

ಅಯೋಗ್ಯ a-yōgya. Unfit, unsuitable, useless (My.; G. 280).

ಅಯೋಗ್ರ ayas-agra. = ಅಯೋಗ. A pestle.

ಅಯೋಘನ ayas-ghana. An iron hammer.

ಅಯೋಜ ayas-ja. A (kind of) weapon (ತಸ್ತ್ರ, ಅಯುಧ, etc., ಕೆಯ್ತು Mr. 293).

ಅಯೋಧ್ಯೆ a-yōdhyē. ಅಯೋಧ್ಯಾ. Oude, the capital of Rāma (J. 17, 1. 2; B. 4, 162).

ಅಯೋನಿ a-yōni. Not the womb; anything but the womb.

ಅಯೋನಿಜ ayōni-ja. Not born from the womb (Bp. 21, 4; 54, 26).

ಅಯೋನಿಜೆ ayōni-jē. Stitā (J. 18, 50).

ಅಯೋನಿಸಮ್ಭವ ayōni-sambhava. = ಅಯೋನಿಜ. (Bp. 22, 37).

ಅಯೋಮಯ ayas-maya. Made of iron or steel. (My.).

ಅಯೋಮುಖ ayas-mukha. Having an iron mouth or face; tipped with iron; an arrow. 2, a crowbar (ತೂಲಿಕೆ, ಒತ್ತುವ ಹಾರೆಗಳು Mr. 158).

ಅಯ್ಕಿಲ್ aykil. Cold, coldness; cold dew; frost; snow; the cold season (ಹಿಮ Kk. 24; ಕುಳಿರ್, ಹಿಮ,

ಚಳಿ, ಹಿಮ Śm. 16; ಹೇಮನ್ತ, ಮಂಜುಗಾಲ Čt. II, 85). (ಹೈಮಾಗಮಂ) ಮರುತನಂ ಕರಂ ಪಿಡಿದು, ತನ್ನ ಅಯ್ಕಿಲ್ಗಳಂ ನಾಸ್ತಿ (Rāv. 9, 7). ತಳ್ಳ ಅಯ್ಕಿಲ್ ಭರದೆ (9, 22). ಸೂಸೆ ಮೇಲ್ ಅಯ್ಕಿಲ್ ಎತ್ತಂ (9, 29). ಮೂಲೋಕಮಂ ಮಾಗಿ ನಡುಗಿಸಿತು, ಮೇಣ್ ಉಡುಗಿಸಿತು ಪರ್ಜೆ ಅಯ್ಕಿಲಿನ್ದ (J. 28, 2). — ಅಯ್ಕಿಲೈಟ್ಟಣುಗಿ. ಅಯ್ಕಿಲೈಟ್ಟ ಅಣುಗಿ. Himālaya's daughter: Pārvatī (ತಿವೆ Kk. 5). — ಅಯ್ಕಿಲೈಟ್ಟಳಯ. ಅಯ್ಕಿಲೈಟ್ಟ ಅಳಯ. Himālaya's son-in-law: Śiva (Kk. 4). — ಅಯ್ಕಿಲೈಟ್ಟು. -ಬಿಟ್ಟು. The snow-mountain, Himālaya (ಹಿಮಾಶ್ರಿ Čt. II, 10). — ಅಯ್ಕಿಲೈಳಗ. -ಬಿಳಗ. That has cool light: the moon (ಚನ್ನಿರ್, ಸಸಿ, etc. Kk. 44).

ಅಯ್ಕಿ ayē. — ಅಯ್ಕಿದೇವಯ್ಕ. A proper N. (Bp. 58, 1).

ಅಯ್ತಯ aytaya. N. See ಅತ್ತಗಾಲಯ್ತಯ.

ಅಯ್ತನ aytana. = ಅಯ್ತನ. The state of being an Ayya or Jaṅgama (C.).

ಅಯ್ತರ್ aytar. See a. ಅಯ್ 4.

ಅಯ್ತೆ aytē. (fr. ಅಮದು-ಎ 3) = ಅದೆ 4. It certainly is, it is, there is, is (C.).

ಅಯ್ತಾನೆ aydānē. (fr. ಅದಪನು-ಎ 3). = ಅದಾನೆ, q. v. Feminine ಅಯ್ತಾಣಿ (C.).

ಅಯ್ತಿಕೆ aydikē. = ಅಯ್ತುವೆ. Going; coming (My.).

ಅಯ್ತಿಸು aydisu. To cause to go to; to cause to come within reach; to make obtain; etc. ಸಾರಿಗಳನು ಎಡ ಬಲ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅಯ್ತಿಸುವುದು (ಪರಿಣಾಯ Nr.). ಅಯ್ತಿಸರ್ ಬೇಡಿದುದು (ಪ್ರಾಪ್ತ, ಗವ್ಯ, ಸಮಾಸಾದ್ಯ Nr.). See Bp. 2, 39; 3, 59; 8, 28. 54; 16, 2; 17, 14; 27, 75; 28, 56; 30, 19; 33, 4; 35, 28; 47, 22; 51, 45. 49; 53, 11; 59, 4; ಬಲವಯ್ತಿಸು.

ಅಯ್ತು aydu. 1. To go to; to join, to become united with (ತಗುಳ್ Śmd. 15 Cm.; ಕೂಡು 59 Cm.; ತಗುಳ್ಳು 77 Cm.; ಮುಟ್ಟು G.); to draw near, to approach (ಬರು G.; My.); to reach, to obtain (ಹೊಸ್ತು G.); to be meet or fit; to go (ಹೋಗು G.; My.; T., M. ಅಯ್ತು, to get, obtain = ಅಡೈ; see ಅಯ್ 4). ಅಯ್ತಲ್ ಪಡೆವುದು (ಪ್ರಾಪ್ತಂ Śmd. 156). ಅಯ್ತಲ್ ಪಟ್ಟ (ಉಪಾತ 93; ಸಮಾಗತ 161; ಗತ 231). ಅಯ್ತುವುದು (ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಅಧಿಗಮ Nr.). ಕಡೆಯನ್ ಅಯ್ತುವುದು (ಅನ್ತಗಮನ, ಪ್ರಾಯ Nr.). ಅಯ್ತಲ್ ಪಟ್ಟ (ಪ್ರಾಪ್ತ, ಪ್ರಣಿಹಿತ Nr.). ಅಯ್ತಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಸಮಾಹಿತ, ಉದಾಸ್ಥಿತ Nr.). ಅಯ್ತುವಲ್ಲಿ (ಯಾತಿ Nn. 77). ಮೋಕ್ಷವನ್ ಅಯ್ತುವ ಜೀವನು (ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವ 90). ಸೌಖ್ಯವನ್ ಅಯ್ತುವನ್ನ ಜೀವರುಗಳು (ಸೌಖ್ಯೋದ್ಗತಜೀವ 113). ಯಾಗಕ್ಕೆ ಅಯ್ತಿದ ಪತು (ಪ್ರಾಕೃತ Mr. 261). ಕ್ಷಯಮನ್ ಅಯ್ತಿತು (ಸನೇದು Bhn. 33). See Śmd. 54. 70. 156. 190; Čh. v. 30. 69. 228; Bp. 2, 20; 3, 14. 17. 85; 4, 1; 5, 3; 6, 13; 8, 25. 45; 9, 7; 10, 10; 11, 20. 47; 15, 25. 29; 21, 33; 26, 31; 34, 37; 37, 3. 23; 42, 37; 43, 83; 45, 34; 47, 9. 14; 50, 6. 7; 54, 12. 57. 88; 57, 58; 60, 3; J. 22, 3; 28, 19. 33. 53; 29, 9. 23; 30, 42. 50; 33, 20; Rāv. 5, after 115; 5, 118. 124; 6, 9; 13, 12; ಅಯ್ 4; ಪಿನ್ದಯ್ತು. — ಅಯ್ತು ಅಯ್ತು. rep. (Bp. 34, 7). — ಅಯ್ತೆ. = ಅಯಿದೆ. An infinitive of the above verb: so that it reaches, etc., so that it is fit;—exceedingly, greatly, much, further; completely; becomingly, well; then; even (ಅಧಿಕ Śmd. 391; Śm. 58; ಕರಂ, ನೆಲೆ, ನೂಳದು, etc., ಪಿಂದು Kk. 49; ಸಾಕಲ್ಯ, ಯಾವತ್ತಾವತ್ತ Nr.; ಅಥೋ, ಅಥ Nr.; ಚನ್ನಾಗಿ

Śmd. 26 Cm.; 38 Cm.; 195 Cm.; 231 Cm.; T. ಏ; see s. ಅಡಗು 3). See *c. g.* Śmd. 75. 112. 223; Śm. 3. 6. 9; Rāv. 9, 18; J. 25, 3; 28, 25.

ಅಯ್ಯ aydu. 2. = ಅಯ್ 5, etc. An aggregate of five; five (My.; Tē.; T. ಅಂಜು, ಐನ್ದು; M. ಅಂಜು, ಐ; Tu. ಐನು). ಅಯ್ದಂ (Śmd. 44), ಅಯ್ದಿ (21), ಅಯ್ದಿರ್ (223), ಅಯ್ದಿಂ (135), ಅಯ್ದಿಲಿ (32 Cm.), ಅಯ್ದಿಲಿ (Bp. 30, 32). ವರ್ಗ ಮ್ ಅಯ್ದಿ ಅಕ್ಕುಂ (Śmd. 21). ಎರಡಯ್ದಿ or ಎರಡಯ್ದಿಗಲ್ (170). ವಸುಳಿಗೆ ಅಯ್ದಿ ವರುನು ತುನ್ನುತು (J. 28, 25). ಅಯ್ದಿ ದರ (Mr. 324). ಅಯ್ದಿ ಮ್ಲಿ (B. 5, 283). See Bp. 40, 73. — ಅಯ್ದಿನೆಯ. Fifth (Śmd. 24; My.). — ಅಯ್ದಿಯ್. Five and five. ಅಯ್ದಿಯ್ ವರ್ಗಂಗಳ್ ಒನ್ನಿ ವರ್ಗ ಮ್ ಆಗಿ (Śmd. 21). B. 3, 30. 108. — ಅಯ್ದಿದು. — ಅಯ್. Eleven (Bp. 5, 64; My.). 2, five or six (My.; B. 2, 37; 3, 86). — ಅಯ್ದಿ ಉತ್ತಮವಾದ್. The five best musical instruments: ನಿಲೇ, ತಾಳ, ಮುರಜ, ಕಳಳಿ and ವಾಸ (Mr. 81). — ಅಯ್ದಿ ರಸ. The five liquids. ತುನ್ವ ಮೊದಲಾದ ಅಯ್ದಿ ರಸಂಗಳ್ (ಫೃತಾದಿರಸವಂಶಕ Nn. 83). — ಅಯ್ದಿ ವರೆ. = ಅಯ್ದಿ ವರೆ. (My.). — ಅಯ್ದಿ ವರೆ. ಅಯ್ಯ-ಅರೆ. Five and a half (B. 4, 212; My.). — ಅಯ್ದಿ ರದು. — ಎರಡು. Ten (Bp. 1, 9; My.). 2, seven (My.). — ಅಯ್ದಿಲಿಯ ಬಳ್ಳಿ. — ಅಯ್ಯ. A climbing shrub, *Vitis auriculata* Roxb. (Z.; My.).

ಅಯ್ಯವಿಕೆ ayduvikē. = ಅಯ್ಯವಿಕೆ. (My.).

ಅಯ್ದಿನೆ ayduvē. = ಅಯ್ದಿನೆ, etc. (Tē.; R.).

ಅಯ್ದಿನೆತನ ayduvētana. = ಅಯ್ದಿನೆತನ. (Tē.; R.).

ಅಯ್ಯ aydē. See s. ಅಯ್ಯ 1.

ಅಯ್ಯ aydē. = ಅಯ್ಯ, etc. A woman whose husband is living (ಸುವಾಸಿನಿ Kk. 27; ಸೋವಾಸಿನಿ Śm. 73; ಪತಿವತ್ನಿ Mr. 303). See ನಿಟ್ಟಯ್ಯ, ಮುತ್ತಯ್ಯ; Ć. Bp. 6, 53; J. 34, 3.

ಅಯ್ಯತನ aydētana. = ಅಯ್ಯತನ. The state of a woman whose husband is alive (My.). See J. 26, 56; ಮುತ್ತಯ್ಯ ತನ.

ಅಯ್ಯಾರ್ aynār. = ಅಯ್ಯಾರ್, s. ಅಯ್ಯ. T. plural of ಅಯ್ಯ, ಅಯ್ಯ. See ನಾಟ್ಯನ ಮಿತ್ರಡಿ ಅಯ್ಯಾರ್.

ಅಯ್ಯರು aybaru. = ಅಯ್ಯರಿ. (My.).

ಅಯ್ಯ ayya. = ಅಯ್ಯ 3, ಅಯ್ಯ (cf. ಅಯ್ಯ 3). A master, a lord, sir (C.; Bp. 9, 46 śiva). 2, a grandfather (C.). 3, a father (C.; see ಅಯ್ಯಮೊಗನಯ್ಯ, ಕಾವನಯ್ಯ, ಚಕ್ಕಯ್ಯ, ತನ್ನಿಯಯ್ಯ, ದೊಡ್ಡಯ್ಯ, ಮುತ್ತಯ್ಯ, ಹಾರುವಯ್ಯ; Bp. 3, 82; 47, 24. 30; J. 30, 51). 4, a Jāṅgama (C.; Bp. 11, 20. 33. 37. 43; 12, 20; 22, 32; 57, 88; see the names in Bp. 55 to which ಅಯ್ಯ is added; B. 4, 80). 5, a teacher, a schoolmaster (C.; B. 1, 12). — (Tē., T., M.; Tu. ಅಯ್ಯ). ಅಯ್ಯದ್ವಾರ್, ಅಯ್ಯಂಗಳ್ (Śmd. 124. 126). ಎಮ್ಮ ತನ್ನಿಗಳ್, ಎಮ್ಮ ಅಯ್ಯಂಗಳ್, ಎಮ್ಮ ತಾಯ್ಗಳ್ (125). ಎಮ್ಮ ನಡು ವ್ರಾಯಸಮರ್ಪ ಆಗುವಾಗ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸ. — ಅಯ್ಯ ಒಂಶ ತನ್ನಿಯ ವಾಸ (Prvs.). — ಅಯ್ಯನಯ್ಯ. ಅಯ್ಯನ ಅಯ್ಯ. A grandfather (Bp. 3, 82; 47, 24).

ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ayyaṅgār. = a plural of ಅಯ್ಯ No. 1. A compellation of respect among Śrī-vaishnavas (My.; Tē. ಅಯ್ಯಂಗಾರು, ಅಯ್ಯನಾರು, a father; a Brahmin; a teacher).

ಅಯ್ಯತನ ayyatana. = ಅಯ್ಯತನ. (Bp. 3, 82; My.).

ಅಯ್ಯಮ್ ayyama. Tbh. of ಅಯ್ಯಮ. See ತುನ್ವದಯ್ಯಮ.

ಅಯ್ಯಯ್ಯೇ ayyayyē. rep. = ಅಯ್ಯಯ್ಯೇ. (Occasionally among S. Mhr. females; cf. Sk. ಅಯ್ಯೇ).

ಅಯ್ಯಯ್ಯೇ ayyayyō. rep. = ಅಯ್ಯೇ. (ಕರುಣ Ćt. I, 55; C.; M., T., Tē.; J. 19, 17).

ಅಯ್ಯಾಲು ayyālu. A person's inner, hidden state, his mind, power, etc. (S. Mhr. = ಗುಟ್ಟು).

ಅಯ್ಯೇ ayyō. An interjection expressing grief: alas! (ಬೇದವಿಡವುನ Śmd. 393; C.; Tē., Tu.; M., also ಅಯ್ಯಂ; T., also ಅಚ್ಚೇ, ಅತ್ತೇ, ಅನ್ನೇ. 2, expressing astonishment: ah! aha! (C.; T.). 3, compassion: ah! alas! (ಕರುಣ Śmd. 393; C.; T.). ಅಯ್ಯೇ, ಅಕ್ಕುಣ, ಇನ್ನಂಗೆ ಕೇಡು ಅಯ್ಯ? (Śmd. 69). See Bp. 15, 2; 46, 23; 52, 13.

ಅಯ್ಯ ayya. = ಅಯ್ಯರ್, etc. — ಅಯ್ಯದಾಳಿ. — ತಾಳಿ. = ಅಯ್ಯದಾಳಿ. (Rāv. 8, 27; V. 40, 62; My.; ಗುರದಾಳಿ G.).

ಅಯ್ಯನೆ ayyanē. = ಅಯ್ಯನೆ. (My.; ಅಯ್ಯನೆಯ ಗಡಿಗೆ G.). ಕಾಂಚನದ ಅಯ್ಯನೆ (Rām. 1, 16, 36).

ಅಯ್ಯಾಣಿ ayyāṇi. = ಅಯ್ಯಣಿ. A small vessel, or painted vase or pitcher, used at weddings (S. Mhr.; My. = ಪಾಲಿಕೆ; Tē. ಅರಿಮನಕುಣ್ಣ, ಅರಿವೇಣಿ, ಐರೇಣಿ; Mhr. ಅಹಿರಿ). — ಅಯ್ಯಾಣಿ ಕುಣ್ಣು. = ಅಯ್ಯಾಣಿ ಕುಣ್ಣಿಗೆ. (My.). — ಅಯ್ಯಾಣಿ ಕೊಡ. = ಅಯ್ಯಾಣಿ. (S. Mhr.). — ಅಯ್ಯಾಣಿ ಗಡಿಗೆ. = ಅಯ್ಯಣಿ. (G.; My.).

ಅಯ್ಯ ayyi. A disease of the eye in which the vessels of the lower lid swell much and protrude (R.; Tē. ಅವಿರಿ, a certain slight disease that attacks the pupil of the eye; Mhr. ಅಹಿರಾ, ಅಹೇರಾ, a disease of the eye; cf. ಅರಮ, ಅರಿ 7, ಅರಿ 3).

ಅಯ್ಯ ayyu. = ಅಯ್ಯಲು. — ಅಯ್ಯಲಯ್ಯು. = ಅಯ್ಯಲಯ್ಯಲು. (Bh. 3, 6, 33).

ಅಯ್ಯಡಿ ayyadi. See s. ಅಯ್ಯ 5.

ಅಯ್ಯತ್ತು ayyattu. See s. ಅಯ್ಯ 5.

ಅಯ್ಯರ್ ayyar. -ರು. = ಅಯ್ಯರು. Five persons. ಎಮ್ಮತಯ್ಯರ್ (Śmd. 180). ಬಡಗಿ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ, ಕಮ್ಮಾಡಿ, ಕಲುಕು ಬಿಗ, ಕಂಜಗಾಡಿನ್ ಎಮ್ಮ ಅಯ್ಯರ ಜೆಸರು (ಕಾರು, ತಿಲಿ Nr.). See Bh. 1, 8, 73. 94; 2, 13, 10. ತಮ್ಮ ಕಲಹಕ್ಕೆ ತಾವು ಅಯ್ಯರು, ಪರರ ಕಲಹಕ್ಕೆ ನೂಟಾ ಅಯ್ಯರು (Prv.).

ಅಯ್ಯಲೇ aysalē. (ಅಯ್ಯಲೇ). Well done! bravo! noble! (cf. ಅಯ್ಯ; Mhr. ಐಶೇ, bravo, etc.). See Bh. 1, 10, 14; 2, 13, 24; J. 5, 39; 18, 19; 19, 26.

ಅಯ್ಯ aysu. = ಅಯ್ಯನು. That much, etc. (its meaning being the same as that of ಅನಿತ್ತು q. v.; My.). See Bp. 8, 43; 10, 2; 19, 48; 21, 39. 41; 22, 38; 23, 41; 24, 15; 27, 9; 28, 27. 57; 37, 21; 38, 51; 39, 62; 42, 19. 86; 47, 44; 50, 5; Bh. 8, 19, 40; 8, 23, 42; J. 20, 46.

ಅರ್ ar.1. = ಅರು 2. An affix to form the plural of masculine and feminine nouns, pronouns, relative participles, and adjectives (Śmd. 119. 140. 153), *e. g.* ದೇವರ್ (120), ದೇವಿಯರ್ (121), ದೇವತೆಯರ್ (109), ಅವರ್ (121), ವಾದಿದರ್, ಒಳ್ಳಿದರ್ (121), ಕೆಲರ್ (122), to which ಕಳ್ಳೆ or ಸಳ್ಳೆ is occasionally added, *e. g.* ಗೋಡಾಯ್ಕರ್ಕಳ್ಳೆ (79), ಬುಧರ್ಕಳ್ಳೆ, ಇವರ್ಕಳ್ಳೆ (124).

ಅರ್ ar.2. = ಅರು 2. A termination of the third person plural in the masculine and femi-

nine (Smd. 254), e. g. ಮಾದ್ದಿರ್ (44), ನುಡಿದರ್ (61), ಇರ್ಕರ್ (72), ಅದಿದರ್ (255), ಒಳ್ಳಿದರ್ (257).

ಅರ ar. 3. = ಅರ 2, etc. To be immersed, etc. P. p. ಅರ್ಮ. ಲಿಂಗವನ್ನರು ಸಭ್ಯರೊಳಗೆ ಅತಿ ಸಾಂಗಭಕ್ತಿಯಲಿ ಅರ್ಮ (Bp. 36, 61).

ಅರ ara. 1. (fr. ಅರ 2) = ಅರ್ನ. A file (My.; Tu., T., M.; see s. ರಾಯ). ಉಬ್ಬ ಕೆರೆಯುವ ಅರ (ಅರ Si. 345).

ಅರ ara. 2. = ಅರ 1, ಅರ 8 q. v., ಅರ 1. Half. (Tu., M., T. ಅರ; T. ಅರ; cf. ಅರಮ). — ಅರಅಳು. Half a person: a man that works only half so much as another; a man who works, or has worked, only for half a day (My.). — ಅರಕಾಣಿ. = ಅರಕಾಣಿ, q. v. (My.). — ಅರಕಾಣೊತ್ತು. -ಕಾ-ಒತ್ತು. The half ರ when written as ಫ (C.). — ಅರಕಾಲು. = ಅರಕಾಲು, q. v. (C.). — ಅರಕಾಸು. Half a cash (C.). — ಅರಕುಲ. A half caste, a mixed breed (C.). — ಅರಕ್ಷಣ. Half a moment (My.; B. 4, 16). — ಅರಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Half an eye; a purblind eye; purblindness (C.); a leer (My.). — ಅರಗದ್ವಿ. Twelve minutes, a little while (My.; B. 4, 18, 182; 5, 143). — ಅರಗಾಯ. A slight wound (C.). — ಅರಗಾವು. -ಕಾವು. Half heat, slight heat; the state of being slightly heated (C.). — ಅರಗೋಡೆ. A wall of small height (C.). — ಅರಗೋಡು. -ಕೋಡು. Half a portion of the produce of a field, farm, etc. (S. Mhr.). — ಅರಚಣ್ಣ. Breeches that just cover the buttocks (C.). — ಅರಚಲ್ಲಣ. = ಅರಚಣ್ಣ (My.). — ಅರಜಲ. Deficiency of spring-water in a well (S. Mhr.). — ಅರತಲೆ ನೋವು. = ಅರತಲೆನೋವು. A one-sided headache (My.). — ಅರತಾವು. Half a sheet of paper (C.). — ಅರದಲೆ. -ತಲೆ. Half the head, one side of the head (C.). — ಅರನಾಲಿಗೆ. Half the tongue (Bp. 55, 24). — ಅರವಾವು. Three rupees' weight (C.); the eighth part of a sér (My.). — ಅರವಾನೆ. Indistinct utterance; stammering tongue (C.). — ಅರಮಣ. Half a mound (C.). — ಅರಮನಸ್ಸು. Half the mind, reluctance (My.). — ಅರಮದ್ವಿ. A partial screen; partial screening, want of sincerity (My.). — ಅರಮೆಯ್ಯ. Half the body (C.). — ಅರವಾಸಿ. One half (C.; B. 4, 102). — ಅರಸೇರು. Half a seer (C.). — ಅರಪಾಸ. A smile (My.). — ಅರಪೊಟ್ಟಿಯೂಟ. -ಊಟ. A meal of half the stomach, an insufficient meal (C.). ಅರಪೊಟ್ಟಿಯೂಟಾ ಮಾಡೋಣ (My).

ಅರ ara. 1. Going. 2, *swift, speedy*; speed. 3, a rapid flow of water (ಧಾರೆ, ಪ್ರವಾಹ, ಓಳು, ವೇಣಿ, ನೀರ ಹರಡು Mr. 415). ಅರಂ, *quickly*. 4, the spoke or radius of a wheel. — ಅರಗೀರ್. -ಕೀರ್. = ಅರ No. 4. (Abh. P. 13, 69).

ಅರ ara. 2. = ಅರ 1. An abbreviation of ಅರಸು (Smd. 209, 210). A king. — ಅರಗಣಿ. The rose-ringed parrakeet (Pr. & Bd.). ನುಡಿಯ ಕಲಿಸಿದಳು ಅರಗಣಿಗೆ (Prll. 3, 32). — ಅರಗಿಳ. = ಅರಗಣಿ. (Grj. 2, 68; J. 15, 20; 30, 37; C.). 2, a kind of shoe with a parrot-like knob for the toes (Bp. 12, 12). — ಅರಗುವರ. -ಕುವರ. A king's son (ಅರಸುಮಗ Kk. 34). — ಅರನೆಲ್ಲಿ. = ಅರ, ರಾಯ. A small tree cultivated in gardens, the country gooseberry, *Cicca disticha* Lin. (S. Mhr.; T., M.; T. ರಾಚಯುಸಿಂಕೆ). 2, ಬಾಲಕಿ (Mr. 121, o. r. ಅರ-). — ಅರನೆಲಿಲ್. = ಅರಸುನೆಲಿಲ್. (Smd. 210, o. r. ಅರ-). — ಅರಬೇವು. = ಅರಬೇವು. (My.). — ಅರಮಗ. A king's son (ಅರಸುಮಗ Ss.; Rā. 14, 59; Abh. P. 12, 79). — ಅರಮನೆ. = ಅರಸುಮನೆ. (Smd. 209). A royal dwelling, a palace (ರಾಜಸದನ Hlā.; ಬಲಿದರ ಮನೆ Mr. 198; ಸೌಧ, etc. Si. 109). 2, a court (ಕಡಲಿ C.). 3, government (C.). ಅರ

ಮನೆಯ ಸಮಾವದ ಬನಂ (ಉದ್ಯಾನ Hlā.). ಊರೊಳಗಣ ಅರಮನೆಗಳ ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇದ ವನಂ (ಉದ್ಯಾನ Mr. 152). ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದುವು ಮೊದಲ ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳ್ (ಪ್ರಸಾದ Hlā.). ಅರಮನೆಗೆ ಅದು ದಾಯಿ. — ಅರಮನೆಯ ಬದಕಿಗೆ ಆಕಾಶವೇ ಕಾವಲು. — ಅರಮನೆಯ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸೆದಗು ಒಡ್ಡು! — ಅರಮನೆಯ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಗುದ್ದಾಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಅರಮನೆಯ ಹಣ ಕಟ್ಟಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗೆ ದೊಕ್ಕು ಬನ್ನು. — ಅರಮನೆಯ ಹತ್ತರ ನೆರಮನೆ ಇರ ಕೂಡದು. — ಕುದುರೆಯ ಹಿನ್ನೆ ಇರ ದಾರದು, ಅರಮನೆಯ ಮುನ್ನೆ ಇರ ದಾರದು (Prva.). See Smd. 210, 216, 234; Bp. 55, 10; 60, 28; 61, 34; J. 2, 46. — ಅರಮನೆಯವ. -ಅವ. An officer of government (C.). — ಅರಮನೆಯವರು. The government (C.). — ಅರಸಾನ್. A royal council; a palace. See Prv. s. ಮದ್ರಿ. — ಅರಪಾವು. = ಅರವಾವು. A species of large serpent (ರಾಜಸರ್ಪ, ಸರ್ಪಭೂ Hlā.).

ಅರಕ araka. (fr. ಅರ 4). The act of cleansing rice from dust and stones by washing in water. — ಅರಕಂಡಟ್ಟ. -ಂಡಟ್ಟ. A brass basin to perform the araka (My.; T.).

ಅರಕ araka. Sublimation; a sublimate (S. Mhr.; Mhr. ಅರ್ಕ).

ಅರಕು araku. = ಅರಾಕು, ಅರ್ಕ 2, ಅರಕ್. Spirit, juice, essence (R.; Mhr., H. ಅರ್ಕ); arrack; toddy (T. ಅರಕ್ಕು). 2, = ಬರಕು, a gilt or silver wash (S. Mhr.).

ಅರಕೆ arakē. = ಅರಕೆ, (ಅರ್ಕ 2). The half; the state of being half, incomplete or too little (C.; ಅರ್ಧ, ಸ್ಥೂಲೋಚ್ಚಯ G.; Tu.).

ಅರಕ್ಕಣ a-rakṣhaṇa. An unprotected condition (ಘರ್ಷಣ Cb.). 2, = ಅರ-ಕ್ಷಣ, q. v. s. ಅರ 2.

ಅರಗು aragu. 1. = ಅರಿಗು, ಅರುಗು. A border, end or margin (T.; R.; cf. ಅಂಡು). 2, vicinity (T.; R.; T. ಅರುಗು, to approach; to join; to embrace, cf. ಅದುಗು 2).

ಅರಗು aragu. 2. (= ಅದುಗು 1, ಅದುಗು 1). To decay; to be digested (My.; T. ಅರಗು, ಅರುಗು, to waste away; to digest, also ಅದುಗು, etc.; T. ಅರುಗು, to become diminished or reduced). See ಅರಿವೆ 1.

ಅರಗು aragu. Tbh. of ರಾಕ್ಷಿ or ರಾಕ್ಷ. Gumlac, lac, sealing-wax (ಜತು, ಯಾವಕ, ರಾಕ್ಷಿ Hlā.; ರಾಕ್ಷಿ Nr.; ರಾಕ್ಷ Mr. 144; ಕ್ರಿಯೆ, ರಾಕ್ಷ Nn. 121; ರಾಕ್ಷಿ, ಅಲಕ್ಷ, etc. Si. 226; ಅಲಕ್ಷ, ಜತು G.; B. 1, 22; T., M. ಅರಕ್ಕು; Tu. ಅರಕ್, ಅರಗು; T. ಲಕ್ಷಿ). See ಅಮಲಕ್ಕೆಯರಗು, ಅವಲರಗು, ಇಂಗಿಲಿಕದ ಅರಗು, ಕಡ್ಡಿಯರಗು, ಕರಿಯರಗು, ಕೆಮ್ಮರಗು, ಕೋವ್ವರಗು, ಕೋಲರಗು, ಬಣ್ಣದ ಅರಗು, ಬಿಲ್ಲೆಯರಗು. 2, red colour (T. ಅರಕ್ಕು). — ಅರಗಿನ ಗಿಡ. A tree the bark of which is used in dyeing, *Symplocos racemosa* Roxb. (ಗಾಲವ, ಶಾಬರ, ಲೋಧ್ರ, etc., ಜಾಲಾರಿ ಮರದಲ್ಲಿ ಭೇದ Si. 129). See ಕೆಮ್ಮು ಅರಗಿನ ಗಿಡ. — ಅರಗುಮಸಿ. An ink made from lac, etc. (C.).

ಅರಗುವರ araguvara. See s. ಅರ 2.

ಅರಘಟಕ ara-ghaṭṭaka. = ಅರಘಟ್ಟಕ. (ಉದ್ಘಾಟಕ, ತಿರಿಗಿ ಬಹ ಛಾಟಾ Mr. 422).

ಅರಘಟ್ಟ ara-ghaṭṭa. = ರಾಟಿ, etc. A wheel or revolving machine for raising water from a well, etc.

ಅರಘಟ್ಟಕ ara-ghaṭṭaka. = ರಾಟಿಣಿ. A wheel or revolving machine for raising water from a well, etc. 2, a circle: a fence, a hedge (ಮೃತ್ತಿ, ಬೇರಿ Mr. 192).

ಅರಚನೆ a-raṇaṇē. Want of proper arrangement, disorder (My.).

ಅರಬಾ araba. = ಅರಬ್ಬಿ, etc. (ಅರಬ್ಬಿ, ಫೇನಿಲ, ರಂಗುಮಾಲು Si. 128; My.).

ಅರಬು araba. = ಅರಬು. The tree Calosanthus indica Bl. (Bignonia indica Lin., Allanthus excelsa Roxb.; Sk. My.; ವಿಶ್ವಲ G.; cf. ಅರಬ್ಬಿ).

ಅರಬಿ arabi. = ಹರಬಿ. (My.).

ಅರಬಿ arabi. = ರಾಬಿ. A machine for reeling, a reel. ನೆಯಿ ಗೆಯವರು ನೂಲು ಸುತ್ತುವ ಅರಬಿ (ತೃಪ್ತ, ಸೂತ್ರವೇಷ್ಣನ Si. 396). Cf. ಅರಬ್ಬಿ.

ಅರಬಾ aradā. = ಅರಬಾ, etc. (St. & Pl.; My.).

ಅರಬಿ arabi. = ಹರಬಿ. (My.).

ಅರಬು aradu. = ಪರಬು 2, etc. To be extended, etc. (My.). ತೈಲದಿಂದ ದಿಗಲು ಜಲಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಬಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (sic!), ಅರಬಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ತೃಪ್ತ, ವಸರ್ಪಣ Si. 395).

ಅರಬಾ araba. A nuptial present (Tē.; R.; T. ಅಮರ್, to grant graciously;—giving; donation, gift; Mhr. ಅರಬಿ).

ಅರಬಿ arabi. The wood of the Ficus religiosa used for kindling fire by attrition.

ಅರಬಿ arabi-putra. Fire (Sd.).

ಅರಬಿ arabi. = ರಾಬಿ, etc. A greenish kind of lizard which is said to poison by licking, Lacerta interpunctula (M.; T. ಅರಬಿ, ಪಾವ್ವರಬಿ; = ಪಾವ್ವರಬಿ My.). ಅರಬಿ ಕಡಿದರೆ ಬರಣೆ ಮದ್ದು ಸಾಲದು (Priv.).

ಅರಬಿ arabi. A wood, a forest, a wilderness (ಕಾಡು Smd. Dh.; ವನ Nn. 55. 65. 69; ವನ 66; ಅಡವಿ 109. 164; ಪದು, ವನ Ct. II, 62; ಅಬಿವ, ವನ, etc. Mr. 151).

ಅರಬಿ arabi-ivan. A wolf.

ಅರಬಿ arabi. A large and thick forest (Mr. 151). 2, the goddess of the forest.

ಅರಬಿ arabi. The act of grinding or of having ground (C.).

ಅರಬಿ a-rata. Without love of, indifferent to (Bp. 8, 2).

ಅರಬಿ arati. Anxiety, distress, regret. 2, anger, passion. 3, ಅರಬಿ, dissatisfaction; want of pleasure, pain.

ಅರಬಿ aratni. The elbow. 2, a cubit of the middle length, from the elbow to the tip of the little finger (ಮೊದಲ Smd. I; ಅರಬಿ ಕುದುರೆವರ ಮೊದಲ Mr. 323).

ಅರಬಿ a-rada. Toothless (G.).

ಅರಬಿ aradāri. = ಹರಬಿ. (My.).

ಅರಬಿ aradā. = ಅರಬಾ. (My.).

ಅರಬಿ aradā. = ಅರಬಾ q. v., etc. (ಪರತಾಳ, ಪರತಾಳ, ಅರ, ಅರ, ತಾಲ, ಪಿಂಜರ G.; My.; Tu. ಅರಬಾ, ಅರಬಾ).

ಅರಬು aradu. 1. = ಅರಬು P. p. of ಅರಬಿ 2.

ಅರಬು aradu. 2. = ಅರಬು, etc. (S. Mhr.).

ಅರಬಿ ara-dēsi. — ಅರಬೇತಿಪರದೇತಿ. dupl. A mendicant, a pilgrim (T., Tē.; R.).

ಅರಬಿ (ara2-nāri). Abolition of function in one side of the body, paralysis (S. Mhr.). 2, being on one side. — ಅರಬಿಯಂಚು. — ಅಂಚು. A colored border on one side of a cloth when different from that on the other side (S. Mhr.; B. 8, 103).

ಅರಬು araba. An Arabian (B. 2, 33; 3, 55; 5, 13; My.; Mhr.).

ಅರಬುನ araba-sthāna. = ಅರಬಸ್ಥಾನ. Arabia (B. 3, 54; 5, 12; ಯವನ Ct.).

ಅರಬಿ arabi. Arabian (My.; B. 5, 12. 13).

ಅರಬಿವೇಶ arabi-dēsa. Arabia (My.; B. 3, 64).

ಅರಬಿವಾನ್ arabistān. = ಅರಬಸ್ಥಾನ. (ತುರುಕರ ಸೀಮೆ Si. 227; My. as ಅರಬಿಸ್ಥಾನ).

ಅರಬಿ arabi. = ಅರಬಿ. (Si. 272; My.).

ಅರಬಿವಾನ್ arabistān. = ಅರಬಿಸ್ಥಾನ (Si. 101; My. as ಅರಬಿಸ್ಥಾನ).

ಅರಬು arama. Tbh. of ಅಮರ್. (ಕಣ್ಣುಬೇನೆ G.; cf. ಅಯ್ಯ, ಅರಿ 7).

ಅರಮಾಯಿಷಿ ಪರಮಾಯಿಷಿ aramāyishi paramāyishi. = ಅರಮಾ ಪರಮಾ. A gift, or gifts, of rare and striking value (My.; H.; Br.).

ಅರಮೆ aramē. 1. The state of being a moiety or a little; to some extent; here and there; sometimes (ಎತ್ತಾನುಂ, ಎಲ್ಲಿಯಾನುಂ Smd. 395; ಅರೆ, ಕಡೆ ದು Ct. II, 82; ಕೆಲವೆಡೆಯೊಳ್ Smd. 340 Cm.; ಪಣ್ಣಿನ, ಕೆಲ ಸೀ.; Abh. P. 14, 107). ಅರಮೆ ಅರಬ್ಬಿ ಬಯಲಾದವರೆಗ್ಗೆ ಪುದುಪ್ಪಗಳೊಳ್, ಅರಮೆ ಎಳೆದಳವ್ವೆ ಲತಾಸ್ತರದೊಳ್ ಉಲಿದುಲಿದು ಕಾಡುಗುಮ್ ಇರುಳುತ್ತಿನಮ್ ಅಡಿಸುವ ಇನಿಯಳಂ ಚಕ್ರಾಪ್ತಂ (Kāvy. I, 1b, 16; Smd. 68). ಅರಮೆ ತಕಾರಂ ದದಿದಂ ಪರಿಣಮಿಕುಂ (Smd. 340).

ಅರಮೆ aramē. 2. = ಅರಮೆ. (ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಮುದ್ದು ಸೀ.; T. ಅರಮೆ, ಅರಮೆ, love; cf. ಅಮ್ಬು 1; ಇಮ್ಬು 2 P.).

ಅರಯಿಸು arayisu. = ಅರಿಸು 2. To cause to grind (V. 40, 54; My.). ಅಭಿಲಗರಂಗಳನ್ ಅಮೆಲ್ಲಂ ಕಲಿಸಿ ಅರಯಿಸಲು (Bp. 58, 55).

ಅರಬಿ araba. A covering, a sheath. 2, the leaf or panel of a door; a door.

ಅರಬಿ arabi. The leaf or panel of a door (ಕನಾಟ, ಕದ Mr. 191).

ಅರಬಿ arabi. (ಅರೆ-ಅರೆ). Oh wonder! well done! aha! (ಕೊಟ್ಟ Ct. II, 103; ಎಲವಲವಾ, ಸೋಜಿಗ G.; cf. Sk. ಅರಬೇ; Mhr. ಅರಬಿ, ಅರಬೇ, ಅರಬೇ. See Bp. 1, 30; 12, 6; 24, 27; 49, 14; 57, 82; Rāy. 8, 109; 11, 2; Kk. 97; J. 19, 33; 22, 38).

ಅರಲ್ aral. 1. = ಅರಲು 1, ಅರಲೆ 1, ಅರಳು 1, ಅರಲು 1, ಅರಲೆ 1, ಅರಲು 1. To expand (v. i.), to open, to blow (ಎಕಾಸ Smd. Dh.; ಎಕಾಸನ Smd. 108; Tu.). P. p. ಅರಲ್. ಅರಮೆ ಅರಲ್ ಬಯಲಾದವರೆಗ್ಗೆ (Smd. 68). ಅರಲ್ ತಾವರೆಯ ತಣ್ಣಿಲೆ (Ūpr. 7, after 60). (ತರಕ್ಕು ಎನ) ಅರಲ್ ಮೂಗು (Rāy. 5, 92).

ಅರಲ್ aral. 2. = ಅರಲೆ 2, ಅರಳು 2, ಅರಲೆ 2, ಅರಲು 2, ಅರಲೆ. A flower (ಪುಷ್ಪ Smd. Dh.; ಅರಲೆ, ಪುಷ್ಪ Kk. 22; ಕುಸುಮ Smd. 23. 108). ಅರಲ್ is an unclassical substitute (Smd. 41). ಅರಲೆ (139). ಗೋಪುಗಯರಲ್, ಸುರಯಿಯರಲ್ (Rāy. 10, after 31). ಪದಮೇಗ್ ಸನ್ನಸಂ ಜನಿಸದ ಅರಲ್, ಅರಲಿನವರಿಮಲಂಗಳೆಂದಂ ಜಡಿಯದ ಎಳೆಗಾಳಿ, ಎಳೆಗಾಳಿಯಲ್ಲದೆ ಇವನಮ್ ಇಲ್ಲಮ್ ಆ ನಾಡೊಳು (Ū. Bp. 11, 5). — ಅರಲಿನೆ. — ಅರಲಿನೆ. That feeds on flowers: the large bright black humble bee, Bombinatrix glabra (ಗುಂಗೀ ಹುಬ್ಬಿ G.). — ಅರಲೇಣಿ. = ಅರಲೇಣಿ, q. v. — ಅರಲೇಣಿ. — ಪೊಡೆಯ. = ಅರಲೇಣಿ. Who has a flower on his belly or navel: Vishnu (ಎಷ್ಟು ಸೀ.). — ಅರಲ್ಬದಿ. — ದದಿಗ. = ಅರಲ್ಬದಿ. A

man who (grows), deals in or sells flowers (ಪುಲನವಕಾಡಿ Sm. 67; Kk. 35, o. r. ಅಲವಡಿಗ; ಹೂವು ಮಾಡುವವ G.). — ಅರಲ್ವಾಸು. -ಪಾಸು. = ಅಲವಾಸು. A bed of flowers (R.).
ಅರಲು aralu. 1. = ಅರಲೆ 1, etc. P. p. ಅರಲಿ. ಅರಲಿದ ಅ ಮುಜಸತ್ತಿಗೆ (Bh. 1, 5, 7).

ಅರಲು aralu. 2. = ಅರುಲು, etc. (My.).

ಅರಲು aralu. = ಅರಲು. The tree *Calosanthus indica* Bl. (ದಿಲ್ಲು G.; cf. ಅಳಂಕ)

ಅರವ arava. = ಅರವು, ಅರವು, ಅವ. Tamil (My., Tēl.; T. ಅರುವಾ, one of the twelve districts which surround the country wherein elegant Tamil is spoken, and in which an inferior Tamil, the common one, is in use). ಅರವದೇತ, ಅರವಧಾಪೆ (My.). ಅರವ ಅಧ್ವಾನ, ತೆಲುಗು ತೇಟ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಸ್ತೂರಿ (Prv.).

ಅರವಗ aravaga. See s. ಅರ 2.

ಅರವಗಿತ್ತಿ arava-gitti. A Tamil woman (My.; Tē. ಅರವದಿ).

ಅರವಿತಿ araviti. = ಅರವಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಅರವಿಂದ aravinda. A lotus, *Nelumbium speciosum* or *Nymphaea nelumbo* (ಅಲ್ಪ, ಪದ್ಮ, etc. Mr. 419; ತಾವರೆ, ಕೆಸರ್ಮಾಲ್ಲಿಗೆ Sm. 26). 2, N. of a vṛitta (Ch.).

ಅರವಿಂದಗಂಧಿ aravinda-gandhi. A woman with a lotus-smell (Bp. 41, 24).

ಅರವಿಂದಗರ್ಭ aravinda-garbha. The offspring of the lotus; Brahṃā (Bp. 44, 3).

ಅರವಿಂದನಾಭ aravinda-nābha. Who has a lotus on his navel: Viṣṇu (Mr. 17; Bp. 53, 65; J. 13, 22).

ಅರವಿಂದನೇತ್ರೀ aravinda-nētrī. A lotus-eyed woman (My.).

ಅರವಿಂದಬಂಧು aravinda-bandhu. The lotus' friend: the sun (Mr. 33).

ಅರವಿಂದಭವ aravinda-bhava. Sprung from a lotus: Brahṃā (Sm. 8).

ಅರವಿಂದಮುಖಿ aravinda-mukhi. A lotus-faced woman (Bp. 2, 2).

ಅರವಿಂದಸಖಿ aravinda-sakha. = ಅರವಿಂದಬಂಧು. (My.).

ಅರವಿಂದಸಂಭವ aravinda-sambhava. = ಅರವಿಂದಭವ. (Bp. 2, 26).

ಅರವಿಂದಹಿತ aravinda-hita. = ಅರವಿಂದಬಂಧು. (Bp. 21, 8).

ಅರವಿಂದಾಕ್ಷ aravinda-aksha. The lotus-eyed: Viṣṇu or Kṛishṇa (Nn. 57).

ಅರವಿಂದಿನಿ aravindini. An assemblage of lotus flowers (Čpr. 7, 59).

ಅರವು aravu. = ಅರವ etc. (My.).

ಅರವಣ arashana. = ಅರಸಿಣ, etc. (ತವರಿ, ಹಂದ್ರ ಓಬ.).

ಅರಸ arasa. = ಅರ 2, etc., ಅರಸು. Tbh. of ರಾಜ. A king, a lord (ಅರಸು Sm. 90; ರಾಜ, etc. Hlā.; ಭೂಭೃತ್ Si. 422; C.; T., M. ಅರಜ). ಅರಸಂ (Sm. 108. 130). ಅರಸಂಗೆ (188). ಅರಸರುಮ್ ಅರಸಿಯರುಂ ಕೂಡಿ ಇಹ ಬಸಂ (ಪ್ರಮದವನ Hlā.). ಅರಸನ ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. — ಅರಸನ ಕುದುರೆಯ ಕಾಲು ತುಲಿದರೆ ಇವನಿಗೆ ಬಂದ ಭಾಗ್ಯವೇನು? — ಅರಸನ ಕುದುರೆ ರಾಯದಲ್ಲೇ ಮುಪ್ಪಾಯಿತು. — ಅರಸನಿಗೂ ಧನಿಷ್ಟ, ನನಗೂ ಧನಿಷ್ಟ (Prva.). ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಅರಸಂ (Sm. 13). — ಅರಸಂಚೆ. -ಅಂಚೆ. = ರಾಜಹಂಸ. (J. 18, 23; 25, 3; Rēv. 6, 10). — ಅರಸಧರ್ಮ. A king's duty (Bp. 27, 52). — ಅರಸಾಳ. -ಅಳ (Sm. 63). A king's servant or agent (ಉಪಸರ್ವ, ಚರ Mr. 262; Bp. 52, 10).

ಅರಸತಿ arasati. A queen (C.).

ಅರಸಿ arasi. Tbh. of ರಾಜ್ಞ. A queen (ರಾಜ್ಞ Hlā.; C.). ಪಟ್ಟದ ಅರಸಿಯರು (ಮಹಿಮೆ, ಕೃತಾರ್ಥವೇಳೆ Hlā.). ಇನ್ನನ ಅರಸಿ (ಇನ್ನಾಣಿ Mr. 41). See Sm. 108. 138; Bp. 43, 2; 44, 40; 50, 32; Sm. 7. 8. — ಅರಸಿಪಟ್ಟ. Tbh. of ರಾಜ್ಞಪಟ್ಟ. (Abh. P. 9, 162).

ಅರಸಿಣ arasiṇa. = ಅರವಣ, ಅರಸಿನ, ಅರಸಿಣ, ಅರಸಿನ q. v., ಅರವಣ, ಅರಸಿಣ. (C.).

ಅರಸಿನ arasina. = ಅರಸಿಣ, etc. See ಕವಂಜಕ. — ಅರಸಿನಳು ಮುತ್ತಾಗಿ. A thistle-like plant, originally American, the yellow thistle or Mexican poppy, *Argemone mexicana* Lin. (St. & Pl.). — ಅರಸಿನಕಂಠಕ. Turmeric root fastened on the wrist of the bride and bridegroom when betrothed (S. Mhr.). — ಅರಸಿನಗಿಡ. The long-rooted turmeric, *Curcuma longa* Lin. (St. & Pl.). — ಅರಸಿನಗೋರಣ್ಣೆ. The yellow Amaranth (My.; cf. ಅರಸಿನವರ್ಣದ ಗೋರಣ್ಣೆ). — ಅರಸಿನಹೂ. A climbing shrub with showy yellow flowers, native of South America, *Allamanda anbletii* Pohl. (St. & Pl.).

ಅರಸು arasu. = ಅರಸ, etc. Tbh. of ರಾಜ್. (ಅರಸ Sm. 90; ನರಾಧಿಪ Nn. 17; ಭೂನಾಥ 22; ನರೇಂದ್ರ 32; ನೃಪ 46; ಭೂಪ 53; ನೃಪತಿ Mr. 262; ದೊರೆ Sm. 105; C.; T., Tn.). ಅರಸುಗ (Sm. 122). ಅರಸುಗಳ ಬೀಡಾರ (ಉಪಕಾರಿ, etc. Hlā.). ಅರಸಿನೋಳ್ (Sm. 105). ಅರಸು ಅನ್ನರೆ ಊರು ನಡುಗುತ್ತದೆ, ಮುದುಕ ಅನ್ನರೆ ಗಡ್ಡೆ ಅಲುಗುತ್ತದೆ. — ಅರಸು ಅಜ್ಜಿ ಮೊದಲಿ, ಬಣ್ಣ ಎಣ್ಣಿ ಮೊದಲಿ. — ಅರಸು ಒಲಿದರೆ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯ, ತಿರುಕ ಒಲಿದರೆ ಮೂರು ಬೊಗಸೆ. — ಅರಸು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಜ್ಜಿ ಉಣ್ಣೆ? — ಅರಸು ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ನ, ಸೂಳೆ ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ನ? (Prva.). — ಅರಸುಕುಮಾರ. This is an arisamāsa (Sm. 207). — ಅರಸುಗುಣ. (Sm. 207). A king's quality or virtue. — ಅರಸುಗುವರ. -ಕುವರ. A king's son (ಅರಸುಮಗ Sm. 37; Čt. I, 60). — ಅರಸುತೀರ್ಥ. A royal or noble style or fashion (Č. Bp. 5, 49). — ಅರಸುನೇದಿಲ್. A kind of rose-apple (ಅರನೇದಿಲ್ Sm. 210). ಅರಸುಪೆಟ್ಟಿ. A person of royal descent (ರಾಜಪೀಠ, ರಾಜವಂಶ್ಯ Si. 232). — ಅರಸುಮಗ. A king's son (ಅರಸುವರ Kk. 34; ಅರಸುಗುವರ Sm. 37; ಅರಮಗ Sē.). See Bp. 46, 65; B. 3, 13. — ಅರಸುಮನೆತನ. A royal household or family (B. 4, 3). — ಅರಸುಹುಣ್ಣು. A large and dangerous boil, a carbuncle (C.). — ಅರಸೂದಿಗ. -ಊದಿಗ. A king's service (Bp. 53, 13).

ಅರಸುತನ arasutana. Kingship, royalty (My.; ಅರಸನ G.). See Bp. 19, 48; 21, 45; Si. 208.

ಅರಸೆ arasē. = ಅರಳಿ 1, etc., q. v. (T. ಅರಜ, ಅರಜು; M. ಅರಜು, ಅರಯಾಲ್). — ಅರಸೆಮರ. The poplar-leaved fig-tree, *Ficus religiosa* Lin. (St. & Pl.).

ಅರಳ arā. 1. = ಅರಲೆ 1, etc. P. p. ಅರಳ್ಳು. (J. 17, 41; 24, 66; 25, 44). ಅರಳ್ಳುದು (ವಿಕಸನ, ಹಸಿತ, ಜ್ಞವಿತ್ತ, etc. Mr. 107). ಅರಳ್ಳನೆ (J. 30, 35).

ಅರಳ arā. 2. (Sm. 41). = ಅರಲೆ 2, etc. See Bp. 5, 28; 19, 65; 24, 77; 47, 15. 30; J. 2, 57; 18, 30. ಅರಳ ಮದ್ದಿ (J. 17, 48; 34, 31). ಅರಳ ಸಂ (4, 55).

ಅರಳ arā. 3. -ಳು. = ಅರಳ, etc. Amazement, terror (R.; T. ಅರಳು, to be amazed, grow terrified; ಅರಟ್ಟು, ಅಯಿಂಗಲ್, fear, etc.; ಅಯಿವ, trembling; cf. ಅಳಹ 1).

ಅರಳ arāḷa. = ಅರುಲು, etc. Amazement, perplexity. — ಅರಳಮರಳ. dupl. Foolishness (S. Mhr.).

ಅರಳಿ arali.1. = ಅರನೆ, ಅರಳಿ 1, ಅರಿನೆ, ಅಳಲಿ, ಅಳ್ಳಿ 3. The tree *Ficus religiosa* Lin. (My.) ಅರಳಿಯು, ಉಮುಮುರು! (Bp. 45, 36). See ಕಲ್ಲರಳಿ; and cf. ಅರಣಿ & ರಾವಿ. — ಅರಳಿಮರ. = ಅರನೆಮರ, ಅರಳಿಯ ಮರ, ಅಳಲಿಯ. (ಬೋಧಧಮ್ಮನು, etc. Si. 125; ಪಿಪ್ಪಲ G.). ಅರಳಿಮರಾ ನೋಡಬೋ? ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ನೋಡಬೋ? (Prv.). — ಅರಳಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆ. (ಪ್ರಹ್ಲಾದಾರು G.). — ಅರಳಿಯ ಗಿಡ. = ಅರಳಿಮರ, etc. (ಕುಂಜರಾತನ, ಬೋಧಧಮ್ಮನು G.). — ಅರಳಿಯ ಮರ. = ಅರಳಿಮರ. ಅಳಲು ಎದ್ದರೆ ಅರಳಿ ಮರ ಅರೋದೀತೇ? (Prv.). — ಅರಳಿಯೆಲೆ. -ಎಲೆ. = ಅರಳಿಲೆ, q. v. A fig leaf;—an ornament of that form to cover the privities of young children (My.). 2, ತಿಂಗಳು (Üb.).

ಅರಳಿ arali.2. = ಅರಳಿ 2 q. v. See B. 1, 5; 2, 25; 4, 20, 27.

ಅರಳಿಸು araliu. = ಅರಳ್ಳು. To cause to expand, open or blossom (C.).

ಅರಳು aralu.1. = ಅರಳಿ 1, etc. P. p. ಅರಳ. See Bp. 9, 2; 12, 48; 22, 8; 24, 23; 38, 9; 54, 61; B. 3, 36; 4, 27; J. 17, 40; Si. 34. 120. 124. 361. ಅರಳಿದ ಪುಷ್ಪ (ಫುಲ್ಲ); ಅರಳುವಾತನು (ನಿರಾಸಿ, ನಿರಾಸರ Nr.).

ಅರಳು aralu.2. = ಅರಳಿ 2, etc. A flower (ಹೂವು G.; Dp. 59, 1; J. 24, 68). 2, the shoe-flower (ವಾಸಾವದ ಹೂವು G.). 3, a red lotus (ಕೆಮ್ಮುಕಮಲ G.).

ಅರಳು aralu.3. = ಅರಳಿ 3. Parched grain, especially parched paddy or jōla (C.; ರಾಜಿ IIIA.; ರಾಂಗಳ Nr.; Si. 314; ರಾಜಿ Mr. 375). ಹುಂಡ ಅರಳಿನಸ್ತಿ (Rām. 5, 8, 75). See Prv. s. ಒರಳು; Bp. 58, 60. — ಅರಳಿಪ್ಪು. -ಪಿಪ್ಪು. Flour made from parched grain (C.).

ಅರಳಿ aralē.1. ಅರಳಿ 1, etc. See ಜೋಗಿಯರಳಿ. — ಅರಳಿಯು ಗಿಡ = ಅರಳಿಯ ಗಿಡ (ಅಶ್ವತ್ಥ G.). ಅರಳಿಯ ಗಿಡದ ಹಣ್ಣು (ಅಶ್ವತ್ಥ G.). — ಅರಳಿಯ ಮರ. = ಅರಳಿಮರ, etc. (ಬೋಧಧಮ್ಮನು, ಡಲದಲ, ಪಿಪ್ಪಲ, ಅಶ್ವತ್ಥ, ಕುಂಜರಾತನ Nr.; ಸಿಂವರ, ಅಶ್ವತ್ಥ, etc. Mr. 113). — ಅರಳಿಯ ಹಣ್ಣು. The ripe fruit of the *Ficus religiosa* (ಅಶ್ವತ್ಥ Nr.). — ಅರಳಿಲೆ. -ಎಲೆ. = ಅರಳಿಯೆಲೆ. (My.). 2, an ornament worn on the forehead of young children. ಹೊಳೆದ ಅರಳಿಲೆಯು, ಮನುಗನ ಬಾಲದೊಡಗಿಯು ಮಾಯೆಗೆ ಇಕ್ಕಿದರು (Pril. 3, 25). See Bp. 24, 44; Rāv. 4, 71. 74; Grj. 3, 81. 107. — ಅರಳಿಲೆಮಾಲೆ. A string of aralēlēs (Rāv. 6, after 11).

ಅರಳಿ aralē.2. = ಅರಳಿ 2, ಅಳ್ಳಿ 4, ಹರಳಿ. Dressed cotton, cotton separated from the seed (ತೂಲ, ಪಿಪ್ಪು HIA., Nr., Mr. 128; ಪಿಪ್ಪು, ತೂಲ, ಹಾಸಿಗೆಯ ಅರಳಿ Si. 334); cotton in general (My.). ನದಿಗಳು ಅರಳಿಯ ಹಾಸು, ನವನಿಪವು ಉದರದೀಪನಚೂರ್ಣವು ಆನ ಅಂಗದರಿ ಸಾವತ್ಸರರಿ ಸದರ ಕಾಣೆ (Bh. 1, 8, 6). See B. 4, 28. — ಅರಳಿಯ ಗಿಡ = ಹತ್ತಿಯ ಗಿಡ, ತುಣ್ಣಿಲೆ, etc. (Si. 150). See ಕಾಡರಳಿ.

ಅರಳಿ aralē.3. A post, a pillar, a statue (ಸ್ಥೂಲೆ Nr.; Tē. ರಾಡು; T. ಎದುರು; T. ಅರಣಿ, to fortify; ಅರಣಿ, a wall; ಅರಣ, a fort; a wall; ಅದುರು, a fort; M. ಅದು, ಅದುರು, a high wall of irregular stones around an orchard, a mud wall; cf. ಅರ 3; Sk. ಅರ್ಚ, an image). ಅರಳಿ aralē. = ಅಣಿಲೆ, etc. (H. ಹರಡಾ, ಹರಾ; see ಅರಲೆ, ಹರಲೆ). — ಅರಳಿಕಾಯಿ. = ಅಣಿಲಿಕಾಯಿ, etc. (Z.).

ಅರಳು aralēu. = ಅರಳಿಸು. (Grj. 3, 7).

ಅರಳು araku. = ಅರಳು. Arrack (My.).

ಅರಜಕ a-rājaka. Having no king, anarchical. (My.).

ಅರಾತಿ arāti. An enemy (ಹೆಗೆ Nn. 39. 97).

ಅರಾಬಿ arābi. = ಹರಾಬಿ. Broadness, largeness, extensiveness (R.; Tu.).

ಅರಾಲಿ arāla. Bent, crooked, curved. 2, = ರಾಲ, ರಾಳ, the resinous exudation of the plant *Shorea robusta*.

ಅರಿ ari.1. = ಹರಿ. To cut or lop off, to cut (ಕೃಷ್ಣನ ಸ್ಮದ. Dh.; ನೇರ್ ಸ್ಮದ. II; ಫೇದನ ಸ್ಮ. 104; My.; T.). ತಲೆಗಣ್ ಅರಿದು (Bp. 4, 73). ತಿರವನ್ ಅರಿದನು (16, 3; see also 21, 30; 22, 19; 24, 78; 39, 45; 47, 2; 49, 13. 19; 54, 69; 60, 40). ಈತನ ತಿರಮನ್ ಅರಿದು, ಈ ತಿರುತಿರಕ್ಕೆ ಪದಗೊಡುವುದು! (Rāv. 14, after 14). ಅರಿಗ ಉದ್ಭವವು ಇನ್ನು ಗಟ್ಟಿಲನ್ ಅರಿವುದು (Bh. 1, 8, 57). — ಅರಿಅರಿ. rep. Bp. 45, 28; 51, 71. — ಅರಿನಾಟ. -ಅಟ. The act of cutting (W. v. 1921).

ಅರಿ ari.2. = ಅರಿ 1. Cutting off, etc. 2, gnawing as vermin (T., M.; see ಅರಿಹೇನು). — ಅರಿಹೇಯ್. -ಹೇಯ್. A cutting blow (Abh. P. 13, 65). — ಅರಿವಾಳ್. -ವಾಳ್. = ಅರಿವಾಳ್. A sickle (T.; R.). 2, N. of a man (Bp. 9, 37). — ಅರಿವಾರವಾಣ್ಣಾರಿ. (ಅರಿವಾರದ ಅಣ್ಣಾರಿ). N. of a man (Bp. 27, 19). — ಅರಿಹೇನು. A kind of louse (S. Mhr.).

ಅರಿ ari.3. = ಅರಿ 2. To grind on a slab (C.). 2, to rub cotton with the feet in cleaning it (B. 4, 178; 5, 145; T. ಅರಿ). ಪತ್ತಿ ಅರಿಯುವ ಯಸ್ತ (ಗಿರಕೆ G.). 3, to vex, to harass, as a child the life of its mother or a labourer his own life (S. Mhr.; T.).

ಅರಿ ari.4. To clear of dregs and impurities, to settle (v. t.), as turbid water (rare in S. Mhr.; T., M., Tu. ಅರಿ, to sift; to cleanse rice from dust and stones by washing in water).

ಅರಿ ari.5. = ಹರಿ. To run, to flow (M. ಅರಿ, to creep as snakes, worms; see ಮುನ್ನರಿ).

ಅರಿ ari.6. A mass of unthrashed corn, a handful or more of corn cut at one stroke (ಧಾನ್ಯಯುತತ್ಯಾಣಾರಿ ಸ್ಮ. 104; My.; T.; T. also: closeness, thickness). 2, an excess of corn in a measure (with ಹೊಡೆ, to beat off, occasionally used in S. Mhr.). — ಅರಿಕೇಲರ್. A stick with an iron crook to remove an ari of corn from one place to another (My.; Mr. 371, where the Sk. is quite corrupt).

ಅರಿ ari.7. A disease of the eye (ನಯನರೋಗ ಸ್ಮ. 104; My.; T. ಅರಿ, red streaks in the white of the eye; Tē., T., M. ಅಕ್ಕ. erysipelas; Sk. ಅಲಜೀ, inflammation of the eye; cf. ಅಯ್ತು). See ಕಣ್ಣರಿ. — ಅರಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye afflicted with the ari (My.; occasionally in S. Mhr.). — ಅರಿಮಣಿಗಿಡ. A small tree or shrub used against the ari, *Solanum verbascifolium* L. (Z.).

ಅರಿ ari.8. = ಇರಿ 2 & 3. In S. Mhr. e. g. ಕೇಳರಿ, ನೂಕರಿ, ನೋಡರಿ, ಬೀದರಿ, ಹಾಕರಿ, ಹೋಗರಿ; ಬೇಳರಿ, ಬೇದರಿ, ಸಾಕರಿ (but ನಡೆಯರಿ, ಕರೆಯರಿ, ಬರೆಯರಿ, etc.). ಎನರಿ (B. 3, 44).

ಅರಿ ari. An enemy (ತತ್ಯು ಸ್ಮದ. Dh.; ಹೆಗೆ Nn. 112).

ಅರಿಗು arigu. = ಅರಿಗು 1, etc. (Si. 107).

ಅರಿಗೆ arigē. = ಎರಿಗೆ, ಹರಿಗೆ. A shield (Tē.);—a kind of drum (My.).

ಅರಿಟಾಳ aritāla. = ಅಜ್ಜಿವಾಳ, etc. Tbh. of ಅರಿಷ್ಟ. The soap-nut tree, *Sapindus trifoliatu* Lin. (S. *detergens* Roxb.; ಅರಿಷ್ಟ Sm. 25; ಅರಿಷ್ಟಕ, ಪೀತಫಲನ Mr. 141; My.). Its nuts are used e. g. also in washing woolen cloth.

ಅರಿತ್ರ aritra. Propelling. 2, an oar. 3, a rudder, a helm (ನಾವೆಯ ಸೋಲಿಗೆ Hlā.; ನೀರುವಲುಗೋಲ Mr. 416; ಹಡಗದ ನಾಳ G.).

ಅರಿದಳ aridāla. = ಅರಿವಾಳ, etc. (My., Tu.).

ಅರಿದಾಳ aridāla. = ಅರಿದಳ, ಅರಿದಾಳ, ಅರಿದಳ. Tbh. of ಹರಿತಾಲ. Yellow orpiment or sulphuret of arsenic, Arsenicum flavum (ಹರಿತಾಲ Nr.; ಅಂಗುಲಿ, ಕಚೋರ Mr. 102).

ಅರಿದು aridu. = ಅರಿದು 2, ಅರುದು. That is impenetrable, impenetrable, inexplicable, impossible, wonderful, great or important (ಕಲಿಲ, ಗಹನ Hlā.; ಗಹನ Mr. 461; T., Tē., M.; T. ಅದುಮು, what is rare, precious or notorious). ಪೊಗರ್ ಅರಿದಾದುದು (ಕಲಿಲ, ಗಹನ Nr.). See Śmd. 408; Bp. 1, 9, 28; 3, 30; 5, 55; 11, 36; 29, 29; 31, 4; 37, 18. ಅರಿದನ್ ಇದನ್ ಅನ್ ನೋಡ ಬೇಕು (Rām. 26, 19). — ಅರಿದರಿದರು. rep. (Bp. 18, 95). — ಅರಿದರು. rep. (Bp. 8, 8; 13, 7; 46, 33; Rām. 6, after 11).

ಅರಿಂದಮ ari-n-dama. Conquering, victorious. (R.).

ಅರಿವದ ari-pada. An incongruous term or composition (Śmd. 200; ಅರಿಸಮಾಸ 201 Cm.).

ಅರಿಮೇದ ari-mēda. A felid *Mimosa*, *Vachellia farnesiana*.

ಅರಿಯಮ ariyama. Tbh. of ಅರ್ಯಮ. A proper N. (Bp. 53, 39, 40, 43, 48, 49). — ಅರಿಯಮುಚ್ಚು. A proper N. (Bp. 56, 34). — ಅರಿಯಮರಸ. -ಅರಸ. A pr. N. (Bp. 53, 46, 47). — ಅರಿಯಮರಾಜ. A pr. N. (Bp. 53, 38).

ಅರಿವರ್ಗ ari-varga. A troop of enemies. 2, = ಅರಿವದ್ವರ್ಗ. (Bp. 34, 34; 40, 70; B. 5, 322).

ಅರಿವಾಣ arivāṇa. = ಹರಿವಾಣ. (My.; Tē.; Tu. ಅರಿವಾನ್).

ಅರಿವೆ arivē. = ಹರಿವೆ (the plant). (My.).

ಅರಿಷದ್ವರ್ಗ ari-ṣhaṭ-varga. The group of six enemies, viz. ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮತ್ಸರ. (Bp. 29, 6; 53, 1).

ಅರಿಷದ್ವರ್ಗದೂರ ariṣhaṭvarga-dūra. Far away from the six enemies (Bp. 21, 5).

ಅರಿಷ್ಟ a-rishṭa. Unhurt. 2, good fortune (ಶುಭ Nn. 104). 3, misfortune (ಅಶುಭ 104). 4, a natural phenomenon boding misfortune. 5, symptom of approaching death (ಗಮೋತ್ಕರ, ವ್ಯಾಧಿ 104; ಸಾವಿನ ಚಿಹ್ನೆ G.). 6, a crow (ಬಲಿಭುಕ್, ಕಾಗೆ 104). 7, a lying-in-chamber (ಹಡವಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸ Mr. 198). 8, buttermilk (ಮಜ್ಜೆಗೆ G.). 9, vinous spirit (ಸರಾಯ G.). 10, the neem tree, *Azadirachta indica* (ಬೇವು Mr. 115). 11, = ಅರಿಟಾಳ, etc., the soap-nut tree, *Sapindus trifoliatu* Lin. (ಅಜ್ಜಿವಾಳ G.; see ರಂಗುನಾಲ). 12, garlic (ಬೆಳ್ಳಿಳ್ಳಿ G.). ಅರಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಂಗಾರಕನೇ ಗುಡಿ (Prv.).

ಅರಿಷ್ಟಕ a-rishṭaka. = ಅರಿಷ್ಟ. (Mr. 141).

ಅರಿಷ್ಟಗೃಹ ariṣṭa-grīha. A lying-in-chamber.

ಅರಿಷ್ಟತೆ ariṣṭatē. Good fortune (ಶುಭ Mr. 473).

ಅರಿಷ್ಟದುಷ್ಟಧಿ ariṣṭa-dusṭa-dhi. Apprehensive of death.

ಅರಿಷ್ಟಾಂಶ ariṣṭa-amśa. The last portion (My.; J. 28, 14).

ಅರಿಸಮಾಸ ari-samāsa. An unsuitable, incongruous composition of words (Śmd. 201, 207, 208). Cf. ಅರಿಸದಕೆ ಎರುದ್ಧ ಸಮಾಸ.

ಅರಿಸಿಣ arisipa. = ಅರಿಸಿಣ, etc. (C.). — ಅರಿಸಿಣಕೊಮ್ಮು. A root or piece of turmeric (C.). — ಅರಿಸಿಣಬಣ್ಣ. Yellow turmeric colour (B. 5, 245).

ಅರಿಸಿನ arisina. = ಅರಿಸಿಣ, etc. Tbh. of ಹರಿತ್ರಿ. Turmeric, *Curcuma longa* Lin. (ಹರಿದ್ರೆ, etc. Mr. 130; Si. 311; My.; Bp. 32, 29). See ಕಸ್ತೂರಿ, ಕಾಡು, ದೊಡ್ಡ, ಮರದ, ಹೆದ್ದು. — ಅರಿಸಿನಕೊಮ್ಮು. = ಅರಿಸಿಣಕೊಮ್ಮು. (C.). — ಅರಿಸಿನಗಿಡ. = ಅರಿಸಿನಗಿಡ. (B. 3, 29). — ಅರಿಸಿನಜೋಳ. A yellow good kind of great millet (My.). — ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣ. = ಅರಿಸಿಣಬಣ್ಣ. (ಪೀತ, ಗೌರ, ಹರಿದ್ರಾಭ Nr.; ಪೀತ, ಹಾರಿದ್ರೆ Hlā.). — ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣದ ಚೆನ್ನನ. Yellow sandal-wood (Si. 228). — ಅರಿಸಿನಮುಟ್ಟಿಗರೋಗ. The jaundice (My.). — ಅರಿಸಿನವರ್ಣ. = ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣ. — ಅರಿಸಿನವರ್ಣದ ಗೋರಣ್ಣೆ. The yellow Amaranth (ಕುರಣ್ಣೆ Nr.). — ಅರಿಸಿನವರ್ಣದ ತ್ರೀಗನ್ನ. A sort of yellow sandal-wood (ಹರಿಚೆನ್ನನ Nr.).

ಅರಿಸು arisu. 1. To cause to cut off, etc. ತಲೆಯನ್ ಅರಿಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ವಧ್ಯ, ತೀರ್ಪಚ್ಛೇದ್ಯ Nr.).

ಅರಿಸು arisu. 2. = ಅರಯಿಸು. To cause to grind; to cause to kill (Bp. 24, 65). 2, to cause to rub cotton with the feet in cleaning it. ಹತ್ತಿ ಅರಿಸಿ, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿ (B. 4, 159).

ಅರಿಸು arisu. 3. = ಹರಿಸು. To cause to run, etc. See ಮುನ್ನರಿಸು.

ಅರಿಸೆ arisē. = ಅರಿಸೆ, etc. See ಹುವರಿಸೆ.

ಅರಿಸೆ arisē. Tbh. of ಅರ್ಹಸ್. Piles, hemorrhoids (ಅರ್ಹ, ಅರ್ಹಸ್ Mr. 386). ಅರಸಿಯುಳ್ಳವನು (ಅರ್ಹನ Hlā.).

ಅರು aru. 1. = ಅರಿ 2. — ಅರುವಾಳ. -ವಾಳ. = ಅರಿವಾಳ. (T.; R.).

ಅರು aru. 2. = ಅರಿ 1 & 2. (C.). ಅರುವಿಗೆ (Śmd. 123, Mdb. MS. ಅವಂಗಿ); ಅರುವಿನ (124). See e. g. Bp. 5, 36; 23, 11, 13; 24, 20, 30, 41, 76; 25, 17; 28, 33; 31, 20, 26; 35, 30; 37, 36, 51, 52; 39, 46, 59; 40, 58, 74; 43, 38; 44, 49, 63, 66; 45, 12, 15; 46, 23; 47, 24, 63, 64; 51, 70; 52, 6, 41; 54, 75; 55, 35; Bh. 1, 8, 13; 2, 13, 34.

ಅರು aru. 1. N. of a plant (Sk.; ಮೇಣಸಿಗೆ Mr. 139).

ಅರು aru. 2. Tbh. of ಅರುನ್. (ಹುಣ್ಣು G.).

ಅರುಗು arugu. = ಅರಗು 1, etc. (R.; Tu. ಅರು, ಅರುಗು; M. ಅರು, ಅರುವು).

ಅರುಣಿ a-ruṇi. Aversion, dislike; want of appetite, disrelish, disgust (ಮನ್ದಾಗ್ನಿ Mr. 387; Bp. 3, 1; My.). 2, want of lustre (My.).

ಅರುಜ a-ruja. Freedom from sickness, health; healthy (ಸಹ್ಯ, ನೀರೋಗಿ Nn. 101; My.).

ಅರುಟಾಳ aruṭāla. = ಅಜ್ಜಿವಾಳ, etc. (ಫೇನಿಲ, ಅರಿಷ್ಟ Nr.; My.).

ಅರುಣ aruṇa. Tawny, yellow. 2, red (ಕಿರು, ಕೆಮ್ಮನೆ Ct. II, 41; ಕೆಮ್ಮು Nn. 7, 26, 69, 87; ವರ್ಣಭೇದ 55). 3, Aruṇa, the dawn and charioteer of the sun (ಸಾರಥಿ 55). 4, the sun (ಸೂರ್ಯ 55). 5, a ray (ಕಿರಣ 55). 6, dust (ರೇಣು, ಧೂಳಿ 55). 7, N. of a river (ನದಿಭೇದ 55). 8, a thread (ಸೂತ್ರ, ದಾರ 55). 9, gold.

ಅರುಣತೆ aruṇatē. Redness (J. 3, 17).

ಅರುಣಧ್ವಜ aruṇa-dhvaja. N. of a king (J. 25, 50).

ಅರುಣಮೂಲ aruṇa-mūla. (ಬಿಟ್ಟೆಗೆ Mr. 116, one MS. ದುಣಜಾಲು; another MS. ಬಿನ್ನಿಗ).

ಅರುಣಮೃತ್ತಿಕೆ aruṇa-mṛittikē. Red clay: gold (Bp. 22, 55).
 ಅರುಣಮಾರು aruṇa-sārathi. Whose charioteer is Aruṇa: the sun. (R.).
 ಅರುಣಾಂಗ aruṇa-aṅga. A kind of red ant (ಕೆಂಪುಗಿ Mr. 165, o. r. ಕೆಂಪಗಿ).
 ಅರುಣಾಧರ aruṇa-adhara. A red lip (J. 15, 48).
 ಅರುಣಾಬ್ಜ aruṇa-abja. A red lotus (ಕೋಕನದ, ಕೆಮ್ಮುವಾರ Mr. 419).
 ಅರುಣಾಂಬು aruṇa-ambu. Red water: blood (J. 12, 32; 14, 16; 22, 11).
 ಅರುಣಾವರಜ aruṇa-avara-ja. The younger brother of Aruṇa: Garuḍa. (R.).
 ಅರುಣಾರ್ಕ aruṇa-aśma. A ruby (ವದ್ವರಾಗ, ಮಾಣಿಕ Mr. 101).
 ಅರುಣಿತ aruṇita. Reddened, impurpled (Rā. 5, after 120; Abh. P. 12, after 2).
 ಅರುಣಿ aruṇi. = ಅತಿವಿಷ, *Aconitum ferox*.
 ಅರುಣೋದಯ aruṇa-udaya. Sunrise (C.).
 ಅರುಣೋಪಲ aruṇa-upala. = ಅರುಣಾಶ್ವ. (R.).
 ಅರುದು arudu. = ಅರಿದು, etc. (My.; Tē.; T. ಅರು, ಅರು ಮೈ).
 ಅರುನ್ತು ಪ arun-tuda. Inflicting wounds, causing pain (ನೋಯಿಸುವಂ Mr. 236).
 ಅರುನ್ಧತಿ arundhati. -ಶ್ರೀ. N. of the wife of Vasishṭha (Ū. v. 8; Mr. 258; Bp. 4, 30; 11, 40; J. 13, 40). 2, N. of a star (My.).
 ಅರುನ್ಧತೀಜಾನಿ arundhatt-jāni. Whose wife is Arundhatt: Vasishṭha. (My.).
 ಅರುನ್ಧತೀನಾಥ arundhatt-nātha. Vasishṭha. (My.).
 ಅರುಬೂತ arubūta. = ಅರ್ಬುತ. Tbh. of ಅದ್ಭುತ (C.; T. ಅದ್ಭುತ, ಇಮಮ್ಭುತ).
 ಅರುಮಾಸಿ ಪರಮಾಸಿ arumāsi paramāsi. = ಅರಮಾಯಿಸಿ ಪರಮಾಯಿಸಿ. (My.).
 ಅರುಮೆ arumē. = ಅರಮೆ 2. A fickle or libidinous state of being (ತರಳಧಾವ Ū. I, 72). 2, love, affection; a kiss (ಅಶ್ವ, ಮುದ್ದು Kk. 31; Śm. 75; Tē. ಅರುನ, eagerness, fondness = ಅಶಿ; ಅರುಲು, ಅರು = ನಾಶ್ವ; T. ಅರು = ಕರುಣ, ಕೃಪೆ; see ಅರಣ).
 ಅರುಮ್ಬು arumbu. A flower-bud (R.; M. ಅರಿಮ್ಬು; T. ಅರುಮ್ಬು, flower-bud; — to bud, to bloom; see ಅರಲ್ 1).
 ಅರುಲು arulu. = (ಅಯಿಲು), ಅರಲು 2, ಅರಲ್ 3, ಅರಳ, ಅರುಳು, ಅರ್ಲು 2. — ಅರುಲುಮರುಲು. dupl. = ಅರುಳುಮರುಳು. Bewilderment, dotage, childishness of the old age (My.; Tē.). — ಅರುಲುಮರುಲುತನ. = ಅರುಲುಮರುಲು. (My.).
 ಅರುವು aruvu. = ಅರವ, etc. (S. Mhr.).
 ಅರುಷಾ arusha. = ಅರಿಸಿನ, etc. See Prv. s. ನಿಬ್ಬಣ.
 ಅರುಷ್ಕರ aruṣ-kara. Causing wounds, sharp, corrosive. 2, the plant *Semecarpus anacardium* and its nut (ಕೇರು G.).
 ಅರುಸ aruṣ. = ಅರು 2. A wound, a sore. See ಪುಣ್.
 ಅರುಷ aruṣa. Tbh. of ಅರ್ಷ (Śmd. 336; ಅರ್ಷ, ಜನ Nn. 62; ನಿರ್ವಾಣಸಾರ Mr. 23). See Bp. 5, 10; 50, 46; 51, 11; 52, 7, 22, 34; 53, 3.
 ಅರುಷಸ್ತ aruṣanta. Tbh. of ಅರ್ಷಸ್ತ.
 ಅರುಷಸ್ತಮುನಿ aruṣanta-muni. A Jaina monk (Bp. 52, 43).
 ಅರುಷಪ್ರತಮು aruṣa-pratamē. A Jina-image (Bp. 52, 23).

ಅರುಳು arulu. = ಅರುಲು, etc. — ಅರುಳುಮರುಳು. = ಅರುಲುಮರುಲು. (My.).

ಅರೂಪ a-rūpa. Formless, shapeless; ugly; dissimilar. (My.).

ಅರಿ ಅರಿ. 1. = ಅದೆ 1, etc. ಹೆವೆಟ್ಟು ಸುಟ್ಟುಮೈ ಕೂಡಿ ಅರದರೆ ಪ್ರಾದೇಶ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅರದೆ (Śmd. Cm. 85). See Bp. 23, 9; 24, 12; 40, 76; 44, 26. ನಿರವರಾಧಿಯನ್ ಇನ್ನು ಕೊಲುವರೆ ಪರಮಪಾತಕಮ್ ಆಗದೇ (Bp. 28, 30). ಎನ್ನರೆ (Kk. 31; Mr. 41, 97). ತಿದ್ದ ದಾರದ ತೇಜ ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದರೇನು (Dp. 148). ಕೆಯ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಅರ್ಥ, ಹತ್ತರೆ ಇದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣಿತಿ (Prv.). ಜನಪರ್ ಉಣ್ಣು ಓಲಯ್ಯ ಕೊಮ್ಮರೆ (Bh. 1, 8, 60). ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಹರೆ ತನ್ನ ಅಭಿಮತವನ್ ಅವಧರಿಸು! ಎನ್ನನ್ ಆ ಶಕುನಿ (1, 8, 11).

ಅರಿ ಅರಿ. 2. = ಅರಿ 3. To grind, to pulverize, to crush (ಪೇಷಣೆ Śmd. Dh.; Śm. 103; J. 14, 14; My.; T. ಅಶ್ವ). P. ps. ಅರದು, ಅರಿದು. ಸುಮ್ಮಗೆ (ವಿಷವನ್) ಅರದವರ ಕರುಳು ತುಣ್ಣಿಸಿ ಬೀದಿತ ಇದ್ದವನು (Bp. 58, 56). (ಕಟ್ಟಂ) ತಾಣ್ಣು ತುಣ್ಣಾ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಗಾಣದೊಳ ಅರಿದು (Ū. Bp. 11, 11). ಅವರು ಕಾದುಗಣ್ಣು ಅರಿದು, ರೊಟ್ಟು ಮೊದುತ್ತಿದ್ದರು (B. 5, 129). ಕೋದಾಯ ಕೇಳಿ ಮಸಾರೇ (others: ಮೇಸು) ಅರಿಯುತ್ತಾರೋ? — ಅರದವ (who has undergone the hardship) ಕೂದಿದಾನು (Prvs.). ಸುಗಂಧವ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕುಟ್ಟಿ ಅರಿದ ಮುದ್ದೆ (Śi. 228).

ಅರಿ ಅರಿ. 3. The state of being ground, etc. — ಅರಿಮಣ್. Dust (Bp. 29, 32).

ಅರಿ ಅರಿ. 4. Hesitation, doubt (Tē., also ಅಜಿ). — ಅರಿಮಣಿ. = ಅರಿಮರೆ. (Tē., also ಅಜಿಮಣಿ; R.). — ಅರಿಮರೆ. reit. = ಅರಿ. (Tē., also ಅಜಿಮಣಿ; R.).

ಅರಿ ಅರಿ. 5. = ಅರಿ 1, No. 2. The plant *Grislea tomentosa* (ಧಾತಕಿ, ಅರಿಯ ಗಿಡ Śi. 484). ಅರಿಯ ಹುಣ್ಣು ಬೆಳ್ಳ ಕಲಗಡ್ಡು ನೀರಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು (ಮೈರೇಯ 348).

ಅರಿ ಅರಿ. 6. = ಅಜಿ 5 (some MSS. using the two réphas promiscuously). The rear, the back (? T., M. ಅಜಿ ಅರಿ end; boundary, cf. ಅರುಗು; Tē., M., T. ಅಜಿ, ಅಜಿ, a partition; a closet, a room; well secured rooms, magazines; a curtain; T., M. ಅಜಿ, to be severed; to break, to be cut asunder; to be cut off; to end, cease; see ಅಜಿ 4). — ಅರಿನರೆ. The rear, a rear-guard (ಸನ್ನಯ Nr.; J. 14, 3). ಸೇನೆಯ ಹಿನ್ನೆ ಇದ್ದ ಅರಿನರೆ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ Nr.). — ಅರಿಯಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. = ಅಜಿಯಟ್ಟು, q. v.

ಅರಿ ಅರಿ. 7. = ಅರಿ 2, etc. A half (ಅರ್ಧ Śmd. 76; ವಸ್ತು ಎನ ಧಾಗ 77; ಸರಧಾಗ 77 Cm.; ಅರ್ಧ Ū. II, 33; Śm. 103; C.). 2, (smallness); a little, to some extent, here and there (Śmd. 68; ಅಲ್ಪ, ಕಿವಿದೆ, 77; ಕಿವಿದು Cm.; ಎತ್ತಾನುಂ, ಎಲ್ಲಿಯಾನುಂ 395; ಅರಿ ಉದಿ Ū. II, 33; Śk. ಅರಿ, a little; M. also ಅಜಿ, a little); a few, some (ಕೆಲವು Ū. II, 33; Śm. 103; cf. ಅರಿಬರು. ಅರಿಗರ್ (Bp. 11, 44). ಕುರು ಪತಿಯಂ ನಿಷ್ಟು ಬೇಡಿದಂ ಧರಿಯರಿಯಂ (Śmd. 77). — ಅರಿ ಉದಿ. The state of some being left, a little (ಕೆಲವು, ಅರಿ Ū. II, 33). — ಅರಿ ಎದೆ. In a few or some places (Śmd. 68); also ಅರಿಎದೆಯೋ 376 (ಕಿವಿದೆಯೋ 376). 82 (ಕೆಲವೆಯಲ್ಲಿ Cm.). 339 (ಕೆಲವೆಯೋ Cm.). — ಅರಿಕಾಣಿ. = ಅರಿ. The 128th part of any coin. ನಿನ್ನ ಬಡವೆಯೊಳಗೆ ಅರಿಕಾಣಿಯುಂ ಸವದದೆ (Bp. 11, 14). — ಅರಿಕಾರ್. = ಅರಿ. The eighth part of any thing (My.). — ಅರಿಗಡಿ. -ಕಡಿ. = ಅರಿಗಡಿ. (J. 24, 33). — ಅರಿಗಡಿ. -ಕಡಿ. To cut into halves or parts (Bp. 27, 35; 54, 38). — ಅರಿಗಡಿ. -ಕಡಿ. Half churning. ಅರಿಗಡಿಯ

ಮೊಸರು, half churned buttermilk (My.). — ಅರಿಗಣ್. — ಕಣ್. Half the eye. ಅರಿಗಣ್ ಮುಗಿದ ಏಕಂ (Rā. 6, 9). — ಅರಿಗಣ್ಣು. A loose knot of hair (C.). — ಅರಿಗಡ್ಡೆ. — ಅರಿ. (Bh. 8, 26, 18; J. 19, 17; 23, 19). — ಅರಿಗಾವುದ. Half a grāvuda (Śmd. 157; Bp. 10, 4). — ಅರಿಗುಟ್ಟಿ. Half-heartedness, timidity (C.). — ಅರಿಗಲಸ. — ಕೆಲಸ. Half the work; unfinished work (C.; Bh. 1, 10, 38). ಅರಿಗಲಸದಲ್ಲಿ (ಯಾವದನ್ನೂ) ಅರಸನಿಗೂ ತೋರಿಸಬೇಡ (Priv.). — ಅರಿತೊಡೆ. Half the thigh (Si. 224). — ಅರಿತೊಡೆಚ್ಚಲ್ಲಣ. Breaches that just cover the buttocks (ಚಣ್ಣಾತಕ Si. 224). — ಅರಿದಿಂಗಳ. — ತಿಂಗಳ. Half a month (J. 32, 5). — ಅರಿದೆಪ್ಪಿ. — ತಪ್ಪಿ. To open half or in part (J. 30, 7). ಅರಿದೆಪ್ಪಿದ ಕಣ್ಣು (Rā. 5, after 120). — ಅರಿನೆಗೆ. — ಅರಿವಸತ. (My.). — ಅರಿನುಡಿ. Indistinct utterance (S. Mhr.); insufficient words (My.). — ಅರಿ ನೊಂಕು. To push (open) half or a little (Bp. 24, 54). — ಅರಿನೋಟ. A leer, a side glance (C.). — ಅರಿಪಾಲು. Half a part or share; half (C.; ಸಾಮಿ Si. 469). — ಅರಿಪಾಲುಗಾಡಿ. A kind of partner in business, etc. (C.). — ಅರಿಬಿರಿ. To be half opened, as a flower (J. 6, 16). — ಅರಿಮರುಳ. A man who is half mad (C.). ಅರಿಮರುಳಿಗೆ ಮರುಳುನಾಯಿ ಕಟ್ಟಿತನ್ನೆ (Priv.). — ಅರಿಮಾನಸ. — ಅರಿವಾನಸ. (Ā. Bp. 47, 30). — ಅರಿ ಮುಗಿ. To shut half or in part (Grj. 4, 66; Bp. 46, 56; 59, 21). — ಅರಿಮುಸುಳು. A covering that partly hides the face (see s. ನದುಳ). — ಅರಿಮೆಯು. — ಅರಿಮೆಯ್ಯು. (J. 15, 16; 28, 3). — ಅರಿಮೆಯ್ಯು. — ಅರಿ. (My.). — ಅರಿಯೆಸರ್. — ಎಸರ್. Half a flower-petal (Rā. 10, after 31). — ಅರಿವರ್. — ವರ್. A half-ripe fruit (Rā. 2, 47). — ಅರಿವರಿಸು. — ವರಿಸು. To leave unfinished (Rām. 6, 55, 44; Grj. 6, 14). — ಅರಿವಾನಸ. — ಮಾನಸ. Half a man (and half a lion), Narasimha; or half a man (and half a goat), Dakshabrahmā. — ಅರಿವಾನಸವಗೆಯ. — ವಗೆಯ. Narasimha's or Daksha's enemy, Virabhadra (Kk. 6; Śm. 5). — ಅರಿವಿರಿ. — ಬಿರಿ. To open (v. i.) half (Rā. 2, after 8; 10, 2). — ಅರಿವೆಪ್ಪಿ. — ಪೆಪ್ಪಿ. The half moon (My.). — ಅರಿಹಡಗು. A ship's half (ಅರ್ಧನಾವ Si. 85). — ಅರಿಹಡತ. — ಅರಿಹಾವ. (Bp. 28, 60).

ಅರಿ arē. 1. = ಅರಿ 2. — ಅರಿನೆಲ್ಲಿ. — ಅರಿ, q. v. — ಅರಿನೇದಿಲ್. — ಅರಿ (some MSS. Śmd. 84). — ಅರಿಬೇವು. — ಅರಿ. The Persian lilac, Melia azedarach L. (Z.). — ಅರಿಮಾದಲ. — ಮಧು ವಲ್ಲಿ (Mr. 135; My.). — ಅರಿಮಾದಲುಗಿಡ. A spinous shrub or small tree, Randia dumetorum Lamk. (St. & Pl.). — ಅರಿಮಾವಳದ ಗಿಡ. — ಅರಿಮಾದಲುಗಿಡ. (St. & Pl.). — ಅರಿನಾವು. — ಹಾವು. — ಅರಿಹಾವು. (ಫಣಿಫುಷ್, ರಾಜಫಣಿ Mr. 401; Abh. P. 13, 61).

ಅರಿ arē. 2. = ವರೆ 1, e. g. ಒನ್ನು ದಿವಸರೆ, ಮೂಡು ವರುಷರೆ, ಎರಡು ಗಡ್ಡೆಗರೆ (S. Mhr.).

ಅರಿಕೆ arēkē. = ಅರಿಕೆ. (My., occasionally).

ಅರಿಬರ್ arēbar. A few persons, some persons (ಕೆಲಬರ್ Ā. I, 48; ಕೆಲವ್ವರ್ Śmd. Cm.). See Śmd. 56. 127. 142. 206.

ಅರೋಕ a-rōka. Dark, gloomy.

ಅರೋಗ a-rōga. Healthy; health.

ಅರೋಗಿ a-rōgi. A healthy person (My.).

ಅರೋಚಕ a-rōcaka. Not shining. 2, causing disgust; a disgusting man. 3, want of appetite, loss of taste, aversion to food, disgust, indigestion. 4, insipid, unsavoury (My.; ಸವ್ವಗೆ, ಸವ್ವನ್ನೆ G.). See Bp. 40, 80; Abhā. 1, 44.

ಅರೋಚಿ a-rōci. = ಅರೋಚಕ No. 2. (Śmd. 72).

ಅರೋಚಿಕೆ a-rōcikē. = ಅರೋಚಕ Nos. 3 & 4 (My.).

ಅರೋಮಕ a-rōmaka. Bald-headed (ತಿವಿವಪ್ಪ, ರೋಮವಲ್ಲದ ವನು Nn. 148).

ಅರೋಸಿಗೆ arōsigē. Tbh. of ಅರೋಚಿಕೆ. = ಅರೋಚಕ No. 3 (S. Mhr.).

ಅರಿ ar. 1. An augment that is used in the declension of the neuter singular and plural of nominal verbal themes, pronouns, adjectives, numbers, and words denoting quantity (Śmd. 135; cf. ಅರ್ಕ 1), e. g. ಅದರಿ (26); ಮಾಡಿದುದರಿ; ಅದ ದರಿ, ಪೆದವರಿ, ಪೆದವರೊಳ; ಕಿವಿದರೊಳ; ಮೂದಿದರಿ; ಅನಿತ ದರಿ, ಎಲ್ಲವದರಿ (135; cf. 118); ಎರಡರ್ಕ (78), ಅಯ್ದರ್ಕ, ಅದರಿ, ಎದರ್ಕ, ಎಣ್ಣರ್ಕ (223), ಪೆದವರ್ಕ (295), ಕೆಲವದರಿ (381), ಮಾಡಿದುದರಿದ್ಲ (C.). For the accusative it ought not be used, and it is vulgar to say ಅದರಿನ್ನು (Si. 111. 368; My.), ಒನ್ನದನ್ನು (48; My.), ಮಾಡತದನ್ನು (244; My.), ಯಾವದನ್ನು (63; My.). In common Kannada it is often elided in the dative, e. g. ಅನಿತಕೆ (Rām. 13, 2), and the ಕೆ may then be doubled, e. g. ಅದಕೆ or ಅದಕ್ಕಿ (instead of ಅದರ್ಕ, see s. ಅದು 1). As a curious formation observe ಕಿವಿದನರಿ (ಅಲ್ಲೀ Nr.), ಬಿಳಿದನರಿ (ಸಿತೇ Nr.).

ಅರಿ ar. 2. = ಅರಿ 1. P. ps. ಅರ್ತ (Śmd. 286; II), ಅರಿತು (286; II, o. r. ಅರಿತು), ಅರಿತು. To be dried, to be dried up; to disappear. ಅರಿತುದು (ಬದಿತುದು Kk. 60); ಅರಿ ತುದು (ಅರ್ತುದು 86). ಅರ್ತ ಕದಮ್ಮು, ಬತ್ತಿದ ಕಾಲುಂ (Śmd. 286). ಪೊದವಿ ಅರಿತು (Rā. 5, 33). ಅರಿತ ಉಸುರ್ (Bp. 46, 57). See Bp. 11, 44; 23, 28; 53, 64; 54, 13; and cf. ಅಟ್ಟು 7, ಅಯ್ಯು 2.

ಅರಿ arā. 1. = ಅರಿ 1, ಅರಿಬು, etc. Drought; famine (ಬದಿಗಾಲ G.; My.). ಅಕ್ಕಿಯಸಂವತ್ಸರದ ಅರಿದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು ಸತ್ತರು (My.).

ಅರಿ arā. 2. = ಅರಿ 2. Virtue, charity, alms, law; Dharma or Yama (ಧರ್ಮ Ā. I, 82; ಜನ ಸಂ. 117; ಯಮ Kk. 15; T., M.). ಅರಿನಂ ಪಾಯಿಯುಮಂ ಪುದುಂ ಗೊಳಿಸಿ ಕೊಡ್ತು (Ā. v. 347). — ಅರಿಗುರಿ. — ಕುರಿ (Śmd. 221, o. r. ಅರಿಗುರಿ). — ಅರಿಗುರಿ. A violator of law or charity (Abh. P. 9, 11). 2, a huntsman (see ಅರಿಗುರಿ). — ಅರಿವಟೆ. — ಹಟೆ. — ಅರಿವಟೆಗೆ, etc. (ಪ್ರವೆ, ಪಾನೀಯತಾಲಿಕೆ Si.; My.). — ಅರಿವಟೆಗೆ. — ಹಟೆಗೆ. — ಅರಿವಟೆಗೆ, etc. (S. Mhr.). — ಅರಿವಟೆಗೆ. — ಹಟೆಗೆ. — ಅರಿವಟೆಗೆ, ಅರಿವಟೆಗೆ, ಅರಿವಟೆಗೆ, ಅರಿವಟೆಗೆ. An alms shed, especially a shed on the roadside in which water, buttermilk, etc. are distributed to passengers gratis (ಪ್ರವೆ, ಪಾನೀಯತಾಲಿಕೆ Hā.; C.; T. ಅರಿವಟೆಗೆ). — ಅರಿ ವಟೆಗೆ. — ಹಟೆಗೆ. — ಅರಿವಟೆಗೆ, ಅರಿವಟೆಗೆ. A man who has established an aravattigē (S. Mhr.). — ಅರಿವಟೆಗೆ. — ಹಟೆಗೆ. — ಅರಿವಟೆಗೆ, etc. (ಪ್ರವೆ, ಪಾನೀಯತಾಲಿಕೆ Nr.; J. 15, 5). ಬಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ಕುಳಿತುನಾನ್ ಎತ್ತಿ ನೀರೊಪ್ಪ ಕಾಮಿನಿಯರ್ (J. 3, 9). ಕೆಡೆಯ ಮುನ್ನ ಅರಿವಟೆಗೆಯೇ? (Priv.). — ಅರಿವಟೆಗೆಯ ಹಪ್ಪರ. — ಅರಿವಟೆಗೆ. (ಹಪ್ಪರ G.). — ಅರಿವಟೆಗೆ. — ಹಟೆಗೆ. — ಅರಿ ವಟೆಗೆ, etc. (S. Mhr.). — ಅರಿವಟೆಗೆ. — ಹಟೆಗೆ. — ಅರಿವಟೆಗೆ, etc. (C.). — ಅರಿವಟೆಗೆ. — ಅರಿವಟೆಗೆ. (My.). — ಅರಿವಟೆಗೆ. — ಹಟೆಗೆ. — ಅರಿವಟೆಗೆ, etc. (ಪ್ರವೆ, etc. Si. 108). ವಾಮಿ ಕೆಡೆ ಗುಡಿ ಛತ್ತ ಅರಿವಟೆಗೆ ತೋಪು ಮುನ್ನಾದ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಲು (ಪೂತ್ವ Si. 242).

ಅವಿ ara. 3. = ಅವಿ 2, ಅವಿ 2, ಅವಿ 2. Cloth (ಅವುರ ಸಿಮ. 117; ಅವಿ 2 G.). ಮುಸುಗುವ ಅವಿನ್, ಅವಿ ತೋಪ ಕನ್ನವ ರಂ (ಸಿಮ. 75).

ಅವಿ ara. 4. = ಅವಿ 3, etc. Six. — ಅವಿವತ್ತು. -ವತ್ತು. = ಅವಿವತ್ತು. Sixty. ಮುನ್ನೂರು ಅವಿವತ್ತು (Bp. 33, 13). See B. 4. 227; 5, 239. ಅವಿಯನ್ ಅವಿರಿ ಅವಿವತ್ತು ಗುಣ, ಬಲ್ಲಿನ್ ಅವಿರಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ (Priv.). — ಅವಿವತ್ತು ನಾಲ್ಕು. Sixty-four (J. 1, 4; 32, 45).

ಅವಿ ara. 5. = ಇವು 3. See ಇದಕಳಿ 3. ಇದಕಳಿ 2.

ಅವಿ ara. = ಅವಿ. See ಕಮ್ಮಡಿ.

ಅವಿಕ araka. 1. = ಅವಿಕ 2. The state of being broken or injured, as a tile, a ball, etc. (C.; see ಅವಿ 4).

ಅವಿಕ araka. 2. = ಹದಿಕ. See ಕವಿಯದಿಕ, ಮೂಗದಿಕ, ಸೋಟದಿಕ.

ಅವಿಕಿ araki. = ಹದಿಕಿ. See ಕವಿಯದಿಕ, ಮೂಗದಿಕ, ಸೋಟದಿಕ.

ಅವಿಕು araku. = ಹದಿಕು. (My.).

ಅವಿಕೆ arakē. 1. (= ಅವಿಕೆ 1). Searching, inquiring (see ಅವಿಕೆ 4).

ಅವಿಕೆ arakē. 2. = ಅವಿಕ 1. A fragment, a piece (J. 31, 55).

ಅವಿಕೆಕಾದಿ arakē-kāra. An inquirer (ಅನ್ವೇಷಕ, ಅನುಸೂತಿ Hā.).

ಅವಿಗುಲಿ araguli. See ಸ. ಅವಿ 2.

ಅವಿಚು arachu. = ಅವಿಚು, etc. (My.).

ಅವಿಚು aratu. 1. P. p. of ಅವಿ 2, q. v.

ಅವಿಚು aratu. 2. P. p. of ಅವಿ 3 (?).

ಅವಿಚು arabu. = ಅವಿ 1, ಅವಿ 1, ಅವಿಚು. The state of being dried up; want of water, drought; famine (My.; T. ಅವಿಚು). ಇನ್ನು ಎನೋ ಉಂ ಉಣ್ಣೆ? ಸಿ ಸ್ತು ಎನೋ ಅವಿಚು ಉಂಟೆ? ಸಂದ ಎರನೋರು ಭಯವನ್ನೆ? ಭಕ್ತಗೆ ಸನ್ನಿಹವನ್ನೆ? (Sp.).

ಅವಿಬೆ arabh. = ಅವಿಬೆ (ಸಿಮ. 48), etc.

ಅವಿಮೆ aramē. = ಅವಿ 1, q. v.

ಅವಿಮ್ಬೆ arambh. = ಅವಿಬೆ, ಅವಿಮೆ, ಅವಿ 1, ಅವಿ 1. Digestion (ಅವಿಮೆ, ಬರ್ಣ Kk. 48, in three MSS., o. r. ಅವಿ, and in one MS. ಅರ್ಜಿ). See ಅವಿ 1.

ಅವಿಲ್ aral. = ಅವಿಲ್ 2, q. v.

ಅವಿಲು aralu. = ಅವಿಲ್ 1. (My.).

ಅವಿವಟಿಕೆ aravatikhē. ಅವಿವಟಿಕೆ. ಅವಿವಟಿಕೆ. ಅವಿವಟಿಕೆ. ಕವಿವಟಿಕೆ. ಅವಿವಟಿಕೆ. ಅವಿವಟಿಕೆ. See ಸ. ಅವಿ 2.

ಅವಿವತ್ತು aravattu. See ಸ. ಅವಿ 4.

ಅವಿವು aravu. 1. = ಅವಿವು, etc. (My.).

ಅವಿವು aravu. 2. = ಅವಿವು, etc. Knowledge, perception (My.; ಜ್ಞಾನ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ G.). ಅವಿವನ ಕಣಿ (Grj. 3, 36). ಅವಿವು ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀ ಎನ್ನುವ ಅವಿವನಿಗೆ ಉಣ್ಣೋ? (B. 4, 155).

ಅವಿವೆ aravē. 1. = ಅವಿವೆ, etc. The state of being

worn out, decayed, or digested; digestion (ಅವಿಮೆ ಸಿಮ. I, o. r. ಅವಿಮೆ). ಅವಿವೆ, ಅವಿಮೆ ಎನ್ನುವುದು ಜೀರ್ಣದ ನಾಮಂ (ಸಿಮ. 60; see o. r. below). ಅವಿವೆ ಎನ್ನೋದೆ ಜೀರ್ಣಂ (Bhn. 34; see o. r. below). 2. indigestion attended with purging (ಅನ್ನ ಪಚನವಾಗದೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಜಾಡಿಸುವದು, ಅರ್ಜಿ G.). This meaning appears also in the o. rs. of some MSS., viz. ಸಿಮ. 60: ಅವಿವೆ, ಅವಿಮೆ ಎನ್ನುವುದು ಜೀರ್ಣದ ನಾಮಂ, and Bhn. 34: ಅವಿವೆ ಎನ್ನೋದೆ ಜೀರ್ಣಂ; see Kk. s. ಅವಿಮ್ಬೆ. (Tē. ಅವಿಮು = ಅರ್ಜಿ; ಅವಿವ, ಅವಿವು = ಅರ್ಜಿ; cf. ಅರಗು No. 2).

ಅವಿವೆ aravē. 2. -ವಿ = ಅವಿ 3, etc. Cloth (C.; ಕಂಡುಕಳಿ; T. ಅವಿವೆ; Tu. ಅವಿವೆ, ಅವಿವೆ). ಮಾಣಿಕವನ್ನು ಮುಸುಕಿದವೆಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Priv.). See ಉಕಟು. — ಅವಿವೆಗಟ್ಟು. A bundle of clothes (B. 3, 125; ಸಂಚಿ ಕಳಿ).

ಅವಿಸು arasu. 1. To inquire after, to make researches, to seek, to search (ಅನ್ವೇಷಣೆ ಸಿಮ. Dh.; ಪುರುಷಂ Kk. 62; ಬೆದಕು ಸಿಮ. 80). ಅವಿಸುವದು (ಮಾರ್ಗ Hā.; ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಮಾರ್ಗಣ, ಮೃಗಯೆ, etc. Nr.). ಅವಿಸರ್ ಪಟ್ಟು (ಅನ್ವೇಷಿತ, ಗವೇಷಿತ, etc. Nr.). ಅವಿಸಿ ಕೊಮ್ಮದು (ಮಾರ್ಗ Mr. 475). ಛಲದಿಂ ಮುಯ್ಯೇದ್ ಸೂದ್ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ ಅವಿಸಿ, ಕೊನ್ನ ಇಕ್ಕದಂ ಜಾಮದಗ್ಗುಂ (ಸಿಮ. 223). See Bp. 16, 22; 22, 17; 30, 27; 40, 58; 50, 69; 51, 49; 57, 68; Bh. 2, 4, 12; 3, 13, 24; Rāv. 13, 101; J. 2, 45; 3, 4; 4, 5; 5, 59; 10, 13. 19. 20; 15, 2; 25, 8; 26, 6; 29, 27; ಕಟ್ಟಿದನು.

ಅವಿಸು arasu. 2. Research, inquiry (ಪರ್ಯೇಷಣೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, etc. Nr.).

ಅವಿಹೊಟ್ಟಿಗೆ arahōṭṭigē. See ಸ. ಅವಿ 2.

ಅವಿ ari. 1. To learn to know; to know; to understand (ಜ್ಞಾನ ಸಿಮ. Dh.; ತಿಳಿ ಸಿಮ. Cm. 58. 94. 131. 135. 231); to be able (cf. ಅವಿ 2; T., M.; Tē. ಎರುಗು). P. ps. ಅವಿದು or ಅವಿತು (ಸಿಮ. 287), ಅವಿದು (Bp. 40, 10. 15. 24), ಅವಿತು (27, 12; 40, 10), ಅವಿ. ಅವಿವದು (ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ, ಪ್ರಗಲ್ಬತೆ Hā.). ಅವಿಯರ್ ಪಟ್ಟು (ಬುದ್ಧ, ವಿವಿ, ಬುದ್ಧಿ; ಅವಿವ ಇಚ್ಛೆ (ಚಿಚ್ಛಾಸು); ನುಡಿಯರ್ ಅವಿಯದೆ ಕೇಳರ್ ಅವಿಯದೆ ಇದ್ದದೆ ಎದಮೂಕನ್ ಎನಿಸುಗು; ಅವನಾನೊಬ್ಬಗೆ ಅವಿದು ಅವಿಯ ಬನ್ನದು, ಅವದಿಲ್ಲಿ ಎಷಯಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅವಿದನ ಅವಿಯದವಂ (ಅಜ್ಞ Mr. 239). ಅವಿಯದಲ್ಲಿ (ಅಜ್ಞತೆ Nn. 124). See ಸಿಮ. 43. 58. 83. 94. 131. 135. 153. 173. 174. 176. 231. 263. 266. 277; Bp. 3, 52; 9, 25; 13, 3; 14, 9; 18, 65. 101; 29, 13; 32, 50; 34, 13; 38, 26; 40, 7. 83; 42, 28; 52, 14; 57, 65; 59, 22; 60, 42; 61, 3; J. 25, 38; 28, 29; 29, 7. 35. 37. 39; Rāv. 6, after 11; 13, 98. ಅವಿಯನು ಅವಿರಿ ಅವಿವತ್ತು ಗುಣ, ಬಲ್ಲಿನು ಅವಿರಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. — ಅವಿಯನು ಅಮ್ಮುವದು ಅವಿವತ್ತು ಗುಣ, ಕಾಣನು ಅಮ್ಮುವದು ಕೊಟ್ಟಿಗುಣ. — ಅವಿಯ ಎನ್ನುವದು ಅವಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಲಿ! — ಅವಿಯವನಿಗೆ (to him who only knows) ಇನ್ನೊಬ್ಬ, ಬರಿಯವನಿಗೆ ಮುನ್ನೊಬ್ಬ (Priv.). — ಅವಿ ಅವಿ. rep. See Bp. 24, 63; 44, 68. — ಅವಿಯದವ. -ಅವ. A stupid man (ವೈಧೇಯ, ದಾಲಿತ, ದಾಲ, ಜಡ, ಮೂಢ, ಮನ್ದ, etc. Hā.; Nr.; ಅತಿಮೂಢ, ಜಡ, etc. Mr. 224). — ಅವಿವನ. -ಅವ. One who knows and can instruct (ದೇವ್ವ Mr. 239).

ಅವಿ ari. 2. = ಹದಿ. To tear (My.).

ಅವಿಕು ariku. = ಹದಿಕು. (My.).

ಅವಿಕೆ arikhē. 1. Knowing; knowledge, understanding;—information, communication, re-

presentation (J. 26, 57; My.; T.; Tu.; Tē. ಎರಿಕೆ, ಎರುಕೆ). ಸ್ವಸ್ಥ ಅರಿಸಿಕೆಯು ಕಟ್ಟಿಗಂ (Śmd. 233). ಅರಿಸಿಕೆಯುಳ್ಳವನು (ಪ್ರಜ್ಞೆ Nr.). ಸುರತದ ಅರಿಸಿಕೆಯವರು (ವೃಷಸ್ಥನಿ, ರತಾರ್ಥನಿ IIIA.). ಅರಿಸಿಕೆ ಅಗರ್ ವದುವದು (ಬುದ್ಧ, ಬುದ್ಧತ, etc. Si. 283). ಮೂರು ಶೋಕಂಗಳಿಗೆ ಅರಿಸಿಕೆ ಅಗಿ (Bp. 8, 6). See ಗುರ್ತುಪಾಕೆ, ಮೊಗವದಿಕೆ. — ಅರಿಸಿಕೆನಾಯಕ. (Śmd. 207; Abh. P. 10, after 136). An intelligent leader; a carrier of intelligence. — ಅರಿಸಿಕೆ ಮಾಡು. To make known, to give notice, to inform, to represent. ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅನನಿಗೆ ಅರಿಸಿಕೆ ಮಾಡಿದರು (B. 4, 156). See B. 3, 15; 4, 21. 30; Si. 260.

ಅರಿಸಿಕೆ arikē. 2. = ಅರಿಸಿಕೆ. The state of growing or being dry or parched. See ಬಾಯದಿಕೆ.

ಅರಿಸು ariṣu. = ಅರಿಸು, ಅರಿಸು, ಅರಿಸು 2. To cry out aloud, to clamour, to bawl, to scream. ಕಣ್ಣಿನೆದು ಕರದಿಯು ವೋ ಅರಿಸುವಂ (Ch. v. 18, o. r. ಒಡಲು ವಂ). ಬಹಳ ಅರಿಸಿಕೆ ಶೋಕವಿಕೆ (ಉಚ್ಚೈರ್ಪುರ್ವ, ಫೋಷಣೆ Si. 56). See Bp. 3, 79; 18, 63; 20, 22; 28, 9; 32, 43; 34, 16; 36, 15; 45, 7; 50, 58; 57, 48; 60, 28. 30. 31. 35; 61, 11.

ಅರಿಸಿತ ari-ta. (Śmd. 247). Knowledge, perception (ವೇದನೆ HIA.; ತಿಳಿವಳಿಕೆ Śmd. 232 Cm.). ಅರಿಸಿತವುಳ್ಳವಂ (Bp. 40, 24). See ಮೊಗವದಿಕೆ; Abh. P. 9, 3.

ಅರಿಸು aritu. = ಅರಿಸು. P. p. of ಅರಿಸು.

ಅರಿಸು ariṣu. = ಅರಿಸು, etc. To make known, to let know, to inform, to communicate, to reveal. ಅರಿಸುವದು (ಗನ್ನನ Mr. 531). ಕಿವಿವದಿಕೆ ಪಿಂದು ಮ್ ಅರ್ಥಮನ್ ಅರಿಸವಲ್ (Śmd. 135). ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯಂ ಧರಗೆ ಅರಿಸವಲ್ (Rā. 12, 39).

ಅರಿಸು ariṣe. = ಅರಿಸು 3. Knowledge (My.).

ಅರಿಸುಯಮೆ ariyamē. Knowledge, acquaintance (Abh. P. 7, after 116).

ಅರಿಸು aril. 1. = ಅರಿಸು. A star (ನಕ್ಷತ್ರ Śmd. II; ಮೀನ್, ತಾರಗ, ನಕ್ಷತ್ರ Kk. 10b.; ಮೀನ್, ನಕ್ಷತ್ರ 80; ಮೀನ್, ತಾರಗ, ತಾರೆ, ತಾರಕೆ Śm. 16. 106). — ಅರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ. -ಬಟ್ಟ. The star-road: the sky (ಮೀನ್ಪಟ್ಟ, etc., ಆತಕ Kk. 12; ಅಮ್ಪುರ, ದಾನ್, ಎಲವಟ್ಟ, ಅಗರ್, ಸಗ್ಗಿಗವಟ್ಟ Śm. 14).

ಅರಿಸು aril. 2. = ಅರಿಸು, ಅಟ್ಟು, ಅಡಲು 3, ಅಟ್ಟು, ಅರಿಸು, ಅರಿಸು, ಅರಿಸು, ಅರಿಸು 3, ಹಟ್ಟು. Mud, clay (ಕೆಸು Ct. II, 45; Kk. 24, o. rs. ಅರಿಸು, ಅರಿಸು, ಅರಿಸು; ಪಂಕೆ Śm. 14; T. ಅರಿಸು, black sand; water; ಅರಿಸು, ಅರಿಸು, ಅರಿಸು, mud; loam; cf. ಅರಿಸು).

ಅರಿಸು arivu. = ಅರಿಸು 2, ಅರಿಸು 5, ಅರಿಸು. Knowledge, perception (ಸಂವೇದ, ವೇದನೆ Nr.; ಪ್ರತ್ಯಯ Nr. 137, Mr. 493). See Bp. 10, 55; 35, 22; 40, 60; 44, 50; 55, 53; J. 28, 4. ಅರಿಸು ನೆನಕಂ (ಗತಿ Mr. 468). ಸುರಗುರುವು ನ ಅರಿಸು (Śmd. 66. 133). ಸ್ವಸ್ಥ ಅರಿಸವನ್ ಅರಿಸದ ಸತ್ಪುರುಷರನಿ ಪರು ಸೊನ್ನ ಸಯ್ಯಪರು (Sp.).

ಅರಿಸು ariṣe. 1. = ಅರಿಸು 1, No. 2. Indigestion attended with purging (s. Mhr.).

ಅರಿಸು ariṣe. 2. -ವಿ. = ಅರಿಸು 3, etc. Cloth (My.). See B. 1, 9. 14. 24; 3, 32; 4, 28. ಅರಿಸುಯ ಪದಾಕಿಗೆ ಗೋದೇ ತ್ತಾ ಪೆ ಪಟ್ಟಾ ರೋ? (Prv.). — ಅರಿಸು ಅರಿಸು. dupl. (My.). — ಅರಿಸು ವೆ ಅರಿಸು. dupl. (B. 2, 33).

ಅರಿಸು ariṣe. 3. = ಅರಿಸು. (My.).

ಅರಿಸು ariṣu. To cause to know or to be known, to make known, to communicate, to inform. ಅರಿಸುವ ಕಾರ್ಯ (ಗನ್ನನ, ಹೇಳುವನ್ನಾ ಕಾರ್ಯ Nr. 161). ನೆಲದೋ ಪಗೆ ಪುಗೆ ಫಣಿವೋ, ಬಳ ಪೋಕ್ಕಳ ಅರಿಸಿದಂ (Śmd. 28).

ಅರಿಸು ariha. Knowledge; informing. ಸಮ್ಯಕ್ ಅರಿಸು ಅರಿಸು (ಪ್ರಮತಿ, ಪ್ರಮೆ Nr.). ಪರರ (= ಪರರಂ) ಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನೆ ಅರಿಸು (ಭೃಕುಟಿಭಂಗ-ಅದ್ವಂಗಳವಾರ Nr.).

ಅರಿಸು arihu. = ಅರಿಸು, etc. ದೃಷ್ಟವಾದವನ್ ಅರಿಸಿದವಂ (Bp. 51, 49).

ಅರಿಸು aru. 1. = ಅರಿಸು 1, ಅರಿಸು 2. — ಅರಿಸುಗಿ. -ಕೆ. (Śmd. 204). A dry tank.

ಅರಿಸು aru. 2. = ಅರಿಸು 2. Virtue, charity, etc. — ಅರಿಸು ಗುರಿ. -ಕುರಿ. = ಅರಿಸು, q. v. A violator of charity. 2, a huntsman (ದಿಯದ, ಬಿಲ್ಲ Kk. 39, o. r. ಅರಿಸುಗುರಿ). — ಅರಿಸುಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To lay hold of charity, love or good will. See ಗುಣಕರಗೋಳ್.

ಅರಿಸು aru. 3. = ಅರಿಸು 4, ಅರಿಸು 4, ಅರಿಸು 4. Six. — ಅರಿಸು ದಿಂಗಳ. -ತಿಂಗಳ. = ಅರಿಸು ದಿಂಗಳ. Six months. ಅರಿಸು ದಿಂಗಳಂ ತಲ್ಲಿದಂ (Śmd. 157). ಅರಿಸು ದಿಂಗಳಾಯುಮ್ ಉಣ್ಣು (224). ಅರಿಸುನೊಡು. Six hundred (Śmd. 224). — ಅರಿಸುನೊಡು. = ಅರಿಸುನೊಡು. See ಸಾವರಿಸುನೊಡು. — ಅರಿಸು ದಿಂಗಳ. -ತಿಂಗಳ. = ಅರಿಸು ದಿಂಗಳ (a usual ಸಂಖ್ಯಾನ ಸೆ.). — ಅರಿಸುಮೊಗ. Six faces. 2, the six-faced one: Śhapmukha (ಗುಡೆ Śm. 4). — ಅರಿಸುಮೊಗನಯ್ಯ. -ನ ಅಯ್ಯ. Śhapmukha's father: ಸಿವಾ (Śm. 2.). — ಅರಿಸುನಡಿ. -ಮಡಿ. Six folds; six-fold (Śmd. 224). — ಅರಿಸುವತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಅರಿಸುವತ್ತು. Sixty (Śmd. 224). ಜವೆ ಕಿವಿಜವೆ ಅರಿಸುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಹ, ಪಟ್ಟಕ್ಕಮ್ ಎನ್ನು ನೆಲ್ಲುಗಳು ಬೆಳೆವು ಫೋಮಿ (ಯವ್ಯ, ಪಟ್ಟಕ್ಕ Nr.). ಹಲವು ಧಾನ್ಯಂಗಳ ಅರಿಸುವತ್ತು ದಿನವಕ್ಕೆ ಬೆಳೆವು (ಕೆಯ್ಯಳ್) ಪಟ್ಟಕ್ಕಮ್ ಎನ್ನಕ್ಕ (Mr. 94). ನಾಡಿ ಅರಿಸುವತ್ತು ಅಗರ್ ಒಟ್ಟು ತಿಳಿ ಅಕ್ಕು (Mr. 68). ಅರಿಸುವತ್ತು ವರ್ಷ (B. 3, 115). ಮುನ್ನ ಪುರಮ್ ಇದೆ ವಾರಣಾವತವು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅರಿಸುವತ್ತು (Bh. 1, 8, 77). — ಅರಿಸುವತ್ತು ಮೂವರ್. Sixty-three persons. 2, the sixty-three Śiva devotees of old, enumerated by the Lingavantas (Bp. 10, 8; 22, 1; 53, 38). — ಅರಿಸುವತ್ತೇಡು. Sixty-seven. ಅರಿಸುವತ್ತೇಡುಂ ಕನ್ನದೋ (Bhn. 68). — ಅರಿಸುವತ್ತೇಡು. Sixty-one. ಅರಿಸುವತ್ತೇಡು ಸನ್ನಿಗಳು (Bp. 61, 91). — ಅರಿಸುವೆರರ್. -ಬೆರರ್. Six fingers. ಎಡದ ಅಂಭುಗೆ ಅರಿಸುವೆರರ್ ದಿನದೋ ಉತ್ತನ್ನಂ (J. 28, 14).

ಅರಿಸು aru. 4. To be severed or disjoined; to be cut asunder; to cease, to end (T., M.; R.; Tē. ಅರು, to be broken or destroyed; see ಅರಿ 6). — ಅರಿಸು ಶೋಗು. (?) -ಶೋಗು. To be severed or split (Abh. P. 7, 97).

ಅರಿಸು aru. 5. = ಅರಿಸು. — ಅರಿಸುಮದು. = ಅರಿಸುವ ಮದುಮ (My.).

ಅರಿಸು aruku. = ಹುಕ್ಕು. (My.).

ಅರಿಸುಗುಲಿ aruguli. See s. ಅರಿಸು 2.

ಅರಿಸು aruṣu. = ಅರಿಸು, etc. To cry aloud, etc. (ಉಚ್ಚೈರ್ಪುರ್ವ Śmd. Dh.; My.).

ಅರಿಸು arutu. A P. p. of ಅರಿಸು 2, q. v.

ಅರಿಸು arupu. = ಅರಿಸು, ಅರಿಸು, ಅರಿಸು 1. To make known, etc. See Ch. v. 36. 70. 108. 235; Bp. 1, 15. 59; 18, 3; 49, 30; 50, 49; 57, 7; 58, 38; 60 sum.; J. 5, 29. 80. 40. 42; 28, 59; Grj. 4, 60.

ಅಮುಬು arubhu. = ಅಮುಬು, etc. (My.).

ಅಮುಲು arulu. = ಅಮಲ್ 2, etc. Mud (C.). — ಅಮುಲುಗ್ಗೆ. A muddy paddy field, one made ready for receiving seedlings (My.).

ಅಮುವಡಿ aruvadi. ಅಮುವತ್ತು. See s. ಅಮು 3.

ಅಮುವರ್ aruvar. = ಅರ್ವರು. Six persons (My.; T.). ತಮ್ಮತಮವರ್ (Smd. 180). ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ, ನಳ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ (i. e. ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ಪುರೂರವ, ಸಗರ, ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ ಎನಿವರ್ ಅಮುವರ್ ಅತ್ಯುನಿರವ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಅಕ್ಕ, ಅವರ್ಗೆ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕರ್ ಎನ್ನು ನಾ ಮಂ (Mr. 268).

ಅಮುವಿಲಿ aruvili. See s. ಅಮುವು.

ಅಮುವು aruvu. = ಅಮೃತ. Knowledge (C.). — ಅಮುವು ಎಲಿ. -ರಲಿ 1. Devoid of knowledge (Bp. 24, 56). — ಅಮುವು ಮುನು = ಅಮು ಮುದು, ಅಮುಹು ಮುದುಹು. Silliness, foolishness, dotage (C.).

ಅಮುವೆ aruvē. = ಅಮ 3, etc. Cloth (ಬಟ್ಟೆ Smd. 89; ಪಂಚ Kk. 54). See Bp. 21, 19; 23, 33; 44, 1.

ಅಮುಹು aruhu. 1. = ಅಮುವು, etc. To make known, etc. See Bp. 14, 22; 50, 18; 51, 5; 53, 12; 60, 38; Bh. 1, 8, 66, 78; J. 27, 11.

ಅಮುಹು aruhu. 2. (= ಅಮುವು, etc.). Knowledge, perception (My.; Si. 36, 409). ಅಟ್ಟ ಅದಿಗೆಯ ರುಚಿಯು ಹುಟ್ಟು ತಾ ಬಲ್ಲದೇ? ಶ್ರೀಪುರಸ್ಕರನು ಎನಲು ಬೇಡಾ! ಅಮುಹಿನ ಆ ಬಟ್ಟೆ ದೇವಿ (Sp.). — ಅಮುಹು ಮುದುಹು = ಅಮುವು ಮುದುವು. (My.).

ಅಮ್ ಅರೆ. 1. To strike, to slap, to beat (ತಾಡನ Smd. 117; T., M.; cf. ಅರೆ 3, No. 2).

ಅಮ್ ಅರೆ. 2. A slap, a stroke (T., M.; R.).

ಅಮ್ ಅರೆ. 3. To lose one's form, to be disfigured or defaced (ಸ್ವರೂಪಾಧಾನ Smd. Dh.; ರೂಪುಗೆಟ್ಟು Smd. 117; cf. ಅರೆ 6).

ಅಮ್ ಅರೆ. 4. A stone, a rock, a slab (ಅರೆ Smd. Dh.; ಉಪಲ Smd. 117; My.; T.; J. 2, 9; 10, 31). ಅದೆಯುಂ ಸೀಳುವದೆ ಅನೆ ಮೆಟ್ಟುರ್, ಅಹುದೇ? (Sd. 11). ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ರನ್ನದ ಅದೇಗಂ, ಕೆಡೆಗಂ... ಅ ದೇತಮ್ ಬಪ್ಪಿ ಇದುವದು (C. Bp. 11, 4). See ವಾಸದ್.

ಅಮ್ ಅರೆ. 5. = ಅರೆ 6, q. v. — ಅದೆಯಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. (Abh. P. 9, 71; 14, 117, where in both places the ಏ is in the MS.). = ಅರೆಯಟ್ಟು. To run after, to chase, to pursue (ಅಸುಧಾನನ Smd. Dh., o. r. ಅರೆ; ಎದ್ದುಟ್ಟು Kk. 66, o. r. ಅರೆ; ಣ ಸೆ. s. ಎದ್ದುಟ್ಟು). ಎನ್ನರ ಬಲ್ಲದರನ್ ಅದೆಯಟ್ಟು (or ಅರೆ) ಕಟ್ಟುವನು (Bp. 21, 15). ಧಕ್ಕರು ತನ್ನನ್ ಇನ್ನು ಅದೆಯಟ್ಟುವರಾ? (or ಅರೆ, 26, 29; see also 13, 15; 14, 31). See Bh. 3, 13, 1; Rāv. 6, after 11; Grj. 1, 88; J. 18, 50; 27, 40.

ಅಮ್ ಅರೆ. 6. (= ಅರೆ 2). See ಪೊದ್ವಿ, ಸಮುಕ್ತ.

ಅಮ್ ಅರೆ ar-kāra. The syllable ಅಮ್ (Smd. 134).

ಅರ್ ar. 1. = ಅರ್ 2, etc. Half. — ಅರ್ಕಾವಳಿ. ಅರ್-ಕಾವಳಿ. = ಅರ್ಕಾವತ್ತು. (C.). — ಅರ್ಕಾವತ್ತು. = ಅರಕಾವತ್ತು. (My.). — ಅರ್ಕಾನೋವು. = ಅರಕಾನೋವು. (My.).

ಅರ್ ar. 2. = ಅಮು 3, etc. Six. — ಅರ್ನೂದು. = ಅಮುನೂದು. (My.). — ಅರ್ವತ್ತು. = ಅಮುವತ್ತು. (C.).

ಅರ್ ar. 3. = ಅರ್ 2. — ಅರ್ನಾಲಿಗೆ. = ಅರ್ನಾಲಿಗೆ. (My.).

ಅರ್ಕ arka. 1. ಅರ್ 2, ಅಕ್ಕ 2, ಅಗ 1, ಎಕ್ಕ 1, ಎಕ್ಕಿ, ಎರ್ಕ, ಯಕ್ಕ. A ray of light; radiance (ಸಂಕಾಶ, ಪ್ರಭೆ Nn. 13). 2, the sun (ವನೇಜಮಿತ್ರ, ಸೂರ್ಯ 13; ದಿನನ Mr. 503). 3, crystal (ಸ್ಪಟಿಕ, ಪಳುಕು 13; ಸ್ಪಟಿಕ 503). 4, copper (metal). 5, Indra (ನಾ ಸವ, ಇನ್ದ್ರ 13; ಸುರನ 503). 6, the celestial tree (ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ 13). 7, swallow wort, *Calotropis gigantea* (ಎಕ್ಕಿ 13; 503). 8, marvellous; a marvel (ವಿಚಿತ್ರ, ಅಸ್ತರ್ಯ 13). 9, N. of a metrical foot (Ch.). 10, the number twelve (Ch.). 11, ತಮ್ಮಗೆ (G.).

ಅರ್ಕ arka. 2. = ಅರಕು No. 1. ಸಾರಾಯಿ ಅರ್ಕ (B. 4, 71).

ಅರ್ಕಜ arka-ja. Śāni (My.).

ಅರ್ಕಪರ್ಣ arka-parṇa. The plant *Calotropis gigantea* (ಎಕ್ಕಿಗಿಡ G.).

ಅರ್ಕಬಂಧು arka-bandhu. A name of Buddha or Śākyasimha.

ಅರ್ಕಮರೀಚಿ arka-marīci. N. of a vṛtta (Ch.).

ಅರ್ಕವಾರ arka-vāra. Sunday (My.).

ಅರ್ಕಾಶ್ರು arka-aśma. The sun-stone: crystal.

ಅರ್ಕೆ arkē. = ಅಕ್ಕಿ 1, ಅದ್ವಿ 1. Weeping, lamentation. ವರ್ಷದ ಅರ್ಕೆ (ವಿರಾವ, etc. Mr. 396, o. r. ಅಕ್ಕಿ).

ಅರ್ಗದ argada. = ಅರ್ಗಲ. An impediment.

ಅರ್ಗಲ argala. = ಅಗದಿ, etc., ಅಗಲೆ, ಅರ್ಗಲ. A bolt to fasten a door; a lock.

ಅರ್ಗಲಿಕೆ argalikē. = ಅಗ್ಗಲಿಕೆ. A small door pin, a bolt.

ಅರ್ಗಲೆ argalē. = ಅರ್ಗಲ, ಅರ್ಗಲಿಕೆ. A bolt to fasten a door.

ಅರ್ಗಲೆ argalē. (Tbh. of ಅಗ್ಗಲಿಕೆ? cf. ಅರ್ 2 & ಅರ್ಗಲೆ?) =

ಅಗ್ಗಲಿಕೆ, etc. Greatness, eminence; excess. 2, a great, superior or eminent man (Smd. 159, o. r. ಅಗ್ಗಲಿಕೆ). — ಅರ್ಗಲದೇವ. N. of a Jaina poet who A. D. 1189 finished his Kannada *Āndraprabha purāṇa*. He says at its conclusion: ಏಕಾದಶತತಮಮು ಮ | ತ್ರೈಕಾದಶಮ್ ಅಗಿ ಶಕನ್ಯಪಾಠಂ ಸಾಮ್ಯ || ಪ್ರಾಕಟವರ್ಷದ ಜೈತ್ರಸಿ | ತ್ರೈಕಾದಶ ಅನ್ತು ನೆಗದ್ದುದೀ ಕೃತಿರತ್ನಂ ||.

ಅರ್ಗಲ argala. = ಅರ್ಗಲ, etc. (ವಿಷಯ Nn. 116).

ಅರ್ಗಲಿಕೆ argalikē. = ಅಗ್ಗಲಿಕೆ, q. v.

ಅರ್ಗಲೆ argalē. = ಅಗ್ಗಲಿಕೆ, q. v.

ಅರ್ಗಲ argha. = ಅಗ್ಗ 1, etc. Price, cost, worth (ಬೆಲೆ Mr. 482). 2, an offering of various ingredients (rice, flowers, water, etc., or of water only) to gods or venerable men (ಸತ್ಕರಣೆ 482). ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳ ಅರ್ಘ್ಯಮಂ ಪಾವ್ತವದು (ನೀವಾಕ, etc. Nr.).

ಅರ್ಗಲ arghya. Valuable. 2, venerable. 3, price, worth (ಬೆಲೆ, ಮೌಲ್ಯ Nn. 102). 4, an offering of various ingredients to gods or venerable men (ಸತ್ಕರಣೆ 102).

ಅರ್ಚ arca. Splendor (ತೇಜ, ತೇಜಸ್ಸು Nn. 106). 2, the sun (ದ್ಯುಮಣಿ, ಸೂರ್ಯ 106). 3, invocation, worship (ಅರ್ಚಾನ, ಕರವು 106).

ಅರ್ಚಕ arcaṇa. = ಅರ್ಚನೆ. Worshipping;—a worshipper. (Bp. 1, 32; 4, 53; 13, 1; 22, 54).

ಅರ್ಚನ arcaṇa. Praising. 2, worship, homage (ಕಾಂತತ, ಸಯಿಜ್ಞತ Mr. 449). See ಅರ್ಚಕನ.

ಅರ್ಚನವಿಧಿ arcaṇa-vidhi. A manner of worship or homage. See ಪೂಜನು.

ಅರ್ಚನೆ arcaṇē. = ಅರ್ಚನೆ. Worship, homage (Bp. 43, 52). — ಅರ್ಚನೆಗಯ್. To worship (Bp. 12, 16). — ಅರ್ಚನೆ ಸರಿನು. To offer worship (Bp. 26, 51).

ಅರ್ಚಿ arci. *Flame*. 2, one of the seven tongues of Agni (Mr. 46). 3, Tbh. of ಅರ್ಚಿಸ್, light, lustre (ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು G.).

ಅರ್ಚಿತ arçita. *Worshipped, revered*. 2, *saluted, honored*. 3, *good*.

ಅರ್ಚಿಸ್ arçiri. To shrink, to contract (v. i., Abb. P. 9, 151; cf. ಅರ್ಚಿ 2).

ಅರ್ಚಿಸ್ಮತಿ arçis-mati. The wife of Agni (My.).

ಅರ್ಚಿಸ್ಮಂತಿ arçis-mant. -ತ. *Flaming, brilliant*. 2, *fire*; Agni.

ಅರ್ಚಿಸ್ arçis. *Flame*; a ray of light. 2, *shine, lustre*.

ಅರ್ಚಿಸು arçisu. To worship, to honor; to give an offering (Śmd. 165; Bp. 3, 46; 4, 48; 18, 47; 29, 28; 39, 41; 41, 25; 43, 19; 45, 46; 46, 54, 55; 49, 19; 51, 60; 52, 5; 56, 49; 60, 8; 61, 52; J. 30, 40). ಅರ್ಚಿಸು ಪಟ್ಟಿಯ (ಕಾಂಚಿತ, ಸಂಜ್ಞಿತ Hlā.).

ಅರ್ಚು arçu. 1. To emit indistinct or inarticulate sounds (ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ Śmd. Dh., o. r. ಪರ್ವ). 2. ಅರ್ಚು. To cry aloud, etc. (My.).

ಅರ್ಚು arçu. 2. = ಅರ್ಚು, etc. To cry aloud, etc. (My.).

ಅರ್ಚು arçu. (Tbh. of ಅರ್ಚು). *Worship* (ದೇವಪೂಜೆ Ūt. I, 24, o. r. ಪರ್ವ).

ಅರ್ಚಿ arçē. *Worship, homage*. 2, *an image or idol* (cf. ಚಿತ್ರ). See Mr. s. ಬರಿ.

ಅರ್ಚಿ arja. = (ಅರ್ಚಿ), ಅರ್ಚಿ. (B. 5, 202, 269; Mhr., H.).

ಅರ್ಚಿ arjaka. = ಅರ್ಚಿ, etc. *Procuring; acquiring, earning* (ಗಡಿಸುವವನು G.). 2, *the plant Ocimum gratissimum* Lin. 3, (N. of several other plants, also of) ಬಿಳಿ ಹೂವಿನ ಜಾಲೆಯ ಮರ (G.).

ಅರ್ಚಿ arjana. = (ಅರ್ಚಿ). *Procuring; acquiring, gaining; gathering*. See ಉಪಾರ್ಜನ, etc.

ಅರ್ಚಿ arji. = ಅರ್ಚಿ, q. v.

ಅರ್ಚಿ arji. A written petition; a humble representation (C.; B. 5, 159, 236; Mhr., H.).

ಅರ್ಚಿತ arjita. = (ಅರ್ಚಿತ). *Acquired, gained, earned* (Śmd. 64 Mqb.).

ಅರ್ಚಿದಾರ arji-dāra. A man who presents a written petition (My.).

ಅರ್ಚಿಸು arjisu. = (ಅರ್ಚಿಸು). To acquire, to gain, to earn (Bp. 29, 9).

ಅರ್ಚಿ arju. = ಅರ್ಚಿ. A petition; a humble representation (C.).

ಅರ್ಚಿದಾರ arju-dāra. A petitioner (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಅರ್ಚಿ arjuna. *White* (ಧನು, ಬಿಳಿಮು Nn. 112; ಬಿಳು Mr. 508). 2, *silver*. 3, *gold* (ಸುವರ್ಣ, ಚಿನ್ನ 112; ಸುವರ್ಣ 508).

4, *grass* (ತೃಣ, ಹುಲ್ಲು 112; ಪೂರ್ 508). 5, *the tree Terminalia arjuna* W. & A. (ವೃಕ್ಷಭೇದ 112; ಮತ್ತಿ Mr. 508 & 113; ಮುದ್ರೆ Śs.). 6, *healthy* (ನಿರುಜ, ರೋಗವಿಲ್ಲದವನು 112).

7, *Arjuna*, the son of Indra and Kuntī (ಪಾರ್ಥ 112; ವಿಷಯ, ಪಾರ್ಥ 94; ಇನ್ದ್ರ ಜ Mr. 508; ಫಲ್ಗುನ Mr. 264; Śmd. 116, 284).

ಅರ್ಚಿ arjuni. A procuress, a bawd. 2, *a cow*. 3, *Arjuna's son Babhravāhana* (J. 22, 16, 32; 23, 2, 31; 24, 30, 32, 37, 40).

ಅರ್ಚಿ arja. = (ಅರ್ಚಿ). *Being in motion*. 2, *water* (ರಮ್ಯ,

ಉದಕ Nn. 62; ಉದಕ 81; ವನ್ದನ, ಉದಕ 37; ಉದಕ Mr. 404; cf. ಅರ್ಚಿಸ್).

ಅರ್ಚಿ arjaya. = (ಅರ್ಚಿ). *Being in motion*. 2, *the ocean*.

ಅರ್ಚಿ arjaya-jāta. The moon (Ūh. v. 296, o. r. ಅರ್ಚಿ ಜಾತ).

ಅರ್ಚಿ arjas. *Water*.

ಅರ್ಚಿ arjas-jāta. A lotus (Ūh. v. 296, o. r. ಅರ್ಚಿ ಜಾತ).

ಅರ್ಚಿ artagala. = ಅರ್ಚಿ. The plant *Barleria caerulea* Roxb. (ಕರೀ ಹೂವಿನ ಗೋರಣ್ಣೆಯ ಗಿಡ G.).

ಅರ್ಚಿ artana. *Censuring*. 2, *censure, abuse*.

ಅರ್ತಿ arti. = (ಅರ್ತಿ 2), ಅರ್ತಿ. A vulgar form of ಅರ್ತಿ (Śmd. I).—Love; wish, desire (My.). 2, that is lovable or pleasant, that causes pleasure or fun, as a feast, etc.; pleasure, fun (C.). ಹಿಡಿ ಹಿಡಿಸು ಕೊಟ್ಟು, ಅರ್ತಿಯಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡೆ... ಮಾಯೆ ತನ್ನ ನೆನೆ ನಡೆಯ ಕಲಿಸಿದಳು ಅಂಚೆವಿಟ್ಟಿಗೆ (Prll. 3, 32). See Bp. 5, 22; 6, 12, 28; 8, 15; 12, 49; 15, 27; 25, 1; 27, 15; 28, 16; 30, 15; 32, 5; 38, 32; 40, 39; 43, 29; 57, 34; Mr. 3. ಅರ್ತಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಡುವುದರ ಹೋಗುವುದೋ? (Prv.). — ಅರ್ತಿಗಿಡು. ಕೊಡಿಸು. To spoil or frustrate a wish, etc. (Bp. 5, 31).

ಅರ್ತಿ arti. 1. = ಅರ್ತಿ 1. *Pain*. 2, *the end of a bow* (ಬಿಲ್ಲಿನ ತುದಿ G.). 3, a bag (ಚೀಲ Mr. 358).

ಅರ್ತಿ arti. 2. Tbh. of ಅರ್ತಿ. (My.).

ಅರ್ತಿಕಾರಿ arti-kāra. = ಅರ್ತಿ ಕಾರಿ. A paramour, a man of pleasure (Bp. 40, 47).

ಅರ್ತಿಕೆ artikē. = ಅರ್ತಿಕೆ, etc. An elder sister.

ಅರ್ತಿಗ artiga. A man who is struck by calamity or afflicted (My.). 2, a merchant (My.).

ಅರ್ತಿಸು artisu. To love; to be pleased with (Bp. 40, 37; 54, 72).

ಅರ್ತಿಸು artisu. Tbh. of ಅರ್ತಿಸು. (My.).

ಅರ್ತು artu. 1. = ಅರ್ತು 1, ಅರ್ತು. P. p. of ಅರ್ತು 2.

ಅರ್ತು artu. 2. = ಅರ್ತು, etc. P. p. of ಅರ್ತು 1. (C.).

ಅರ್ಥ artha. Asking, begging; desire; request. 2, *aim, purpose, object* (ಅಭಿಪ್ರಾಯ Mr. 497). 3, *advantage, use, utility* (ಮೋಕ್ಷ, ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 156; ಪ್ರಯೋಜನ Mr. 497). 4, *cause, motive, reason*. 5, a thing. 6, *business, affair*. 7, *wealth, property* (ಧನ, ವಸ್ತು 156; ದ್ರವ್ಯ 497). 8, *meaning, signification* (ತಬ್ಬಿ ನಿರೂಪಣೆ, ತದ್ವಾರ್ಥ 156; ಅಭಿಧೇಯ 497). 9, *class* 156. 10, *manner, kind, sort*. 11, a request, suit, petition. 12, *prohibition*. See Śmd. 154; Kāv. II, 1, 6-11; II, 2, B, 1, 2; III, 3, B, 156. ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಆದ ರೂ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಅರ್ಥ arthaka. = ಅರ್ಥ (at the end of compounds). See ನಿರರ್ಥಕ, ವ್ಯರ್ಥಕ.

ಅರ್ಥಕರಿ artha-kari. = ಅರ್ಥಕಾರಿ. (My.).

ಅರ್ಥಕಾರಿ artha-kāri. Causing profit; useful, as a work (My.).

ಅರ್ಥಖಣ್ಡನ artha-khaṇḍana. Refutation of another's meaning (Grj. 2, after 106).

ಅರ್ಥಘಟನೆ artha-ghaṭanē. Effecting or bringing about a meaning (Śmd. 28).

ಅರ್ಥತ್ವ arthatva. The state of having the meaning, etc. of. See Kāv. III, 3, B, 148; Bp. 2, 36.

ಅರ್ಥದ artha-da. Conferring riches; Kubéra (Mr. 54, o. r. ಅರ್ಥದ).

ಅರ್ಥದಾನ artha-dāpana. Causing to give or restore property.

ಅರ್ಥದ್ರಿಕ artha-drīk. One who looks for the real import: a judge (ಪಾರ್ಥಿವಾಶ, ನ್ಯಾಯವಿಧ Mr. 268, o. r. ಪಾರ್ಥಿವಾಲ).

ಅರ್ಥನ arthana. = ಅರ್ಥನ. See ಸಮರ್ಥನ.

ಅರ್ಥನಾಥ artha-nātha. The lord of riches: Kubéra.

ಅರ್ಥನಾಥಸಖ arthanātha-sakha. Kubéra's friend: Śiva (Bp. 46, 49).

ಅರ್ಥನಿಶ್ಚಯ artha-niścaya. Ascertainment.

ಅರ್ಥನೆ arthanē. Begging, asking; a request.

ಅರ್ಥಪ artha-pa. = ಅರ್ಥಪಾಫ. (ಕುಬೇರ Mr. 54, o. r. ಅರ್ಥಪ).

ಅರ್ಥಪತಿ artha-pati. = ಅರ್ಥಪ. (My.).

ಅರ್ಥಪ್ರಯೋಗ artha-prayōga. Application of wealth as to trade, usury, etc.; the profession of usury.

ಅರ್ಥಪ್ರಾಣವಸ್ತು artha-prāṇa-vapus. Property, life, and body (Bp. 21, 1). Cf. ತನುಮನಧನ, ಪ್ರಾಣಾಂಗವಸ್ತು, ಶರೀರಪ್ರಾಣಾರ್ಥ, ಹರಿದೇವಾರ್ಥ.

ಅರ್ಥಲಿಪ್ತಿ artha-lambī. Being attached to the meaning of; a word which has the meaning of (Śmd. 262).

ಅರ್ಥವಸ್ತು artha-vanta. A man of property (My.).

ಅರ್ಥವಶ artha-vaśa. The power of a meaning (Śmd. 114).

ಅರ್ಥವಾದ artha-vāda. Explanatory remark. 2, speech or expression having a certain object. 3, praise.

ಅರ್ಥವಿಸು arthavisu. To explain, to expound. — ಅರ್ಥವಿಸು ಅರ್ಥವಿಸು. rep. ಅರ್ಥವಿಸಲು ಪರತತ್ವವಾನುಭವಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ತತ್ವಮನ್ ಅರ್ಥವಿಸಿಯರ್ಥವಿಸಿ, ತತ್ವವರಸಮನ್ ಎಂದೆಂದಿರು (Bp. 6, 28).

ಅರ್ಥವೃತ್ತಿ artha-vṛitti. An explanatory comment, a short commentary (Śmd. 5).

ಅರ್ಥವ್ಯಕ್ತಿ artha-vyakti. Clearness or distinctness of meaning (Śmd. 200; Kāv. III, 1, A, 3. 8-12).

ಅರ್ಥವ್ಯಯಸಹ artha-vyaya-saha. Prodigal.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ artha-śāstra. The science of polity or moral and political government.

ಅರ್ಥಶ್ಲೇಷ artha-ślēṣha. A figure of rhetoric by which the same word is used in different meanings (Kāv. III, 3, B, 147). Cf. ಶಬ್ದಶ್ಲೇಷ.

ಅರ್ಥಹೀನ artha-hīna. Unmeaning, nonsensical. 2, deprived of wealth, poor. 3, failing. (My.).

ಅರ್ಥಾಗಮ artha-āgama. Receipt or collection of property; income, acquisition of wealth; revenue, tax, dues (ಧಾರ್ತಕೀಯ, ಅದು, ಸಿದ್ಧಾಯ Mr. 268).

ಅರ್ಥಾತ arthāt. According to the state of the case, according to the circumstances; virtually (B. 5, 85. 105; My.; Mr.).

ಅರ್ಥಾನುರೂಪ artha-anurūpa. Corresponding to the form of things (Śmd. 94. 95).

ಅರ್ಥಾಂತರ artha-antara. Another matter or circumstance, a new affair; a different meaning; an opposite or antithetical meaning. See Kāv. III, 3, B, 9. 99.

ಅರ್ಥಾಂತರನ್ಯಾಸ arthāntara-nyāsa. Antithesis (Kāv. III, 3, B, 61).

ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿ artha-āpatti. An inference from circumstances. (My.).

ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ artha-alankāra. Ornament or elegance with regard to the meaning (in rhetorical diction, Kāv. III, 3, B, 1 seq.).

ಅರ್ಥಾಲಂಕೃತಿ artha-alāṅkṛiti. = ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ. (Kāv. III, 2, B, 1).

ಅರ್ಥಾವೃತ್ತಿ artha-āvṛitti. Repetition of a meaning (Kāv. III, 3, B, 48).

ಅರ್ಥ arthi = ಅರ್ಥ 2. One who asks or begs for anything; one who is desirous of. 2, desiring, desirous of. 3, a beggar, a petitioner. 4, a servant. 5, a follower. 6, a plaintiff.

ಅರ್ಥಾರ್ಥ arthitva. The condition of a suppliant;—entreaty (My.).

ಅರ್ಥಸು arthisu. = ಅರ್ಥಸು. To desire; to ask for. See Bp. 2, 1. 19; 9, 33; 20, 32; 43, 72; 46, 49; 60, 45. 46.

ಅರ್ಥೇಶ artha-īśa. = ಅರ್ಥವ. (Mr. 57).

ಅರ್ಥೇಷಣ artha-īṣaṇa. Desire or love of wealth (My.).

ಅರ್ಥೋಘ artha-ōgha. Treasure.

ಅರ್ಥ್ಯ arthya. Proper, fit. 2, rich. 3, intelligent. 4, to be asked or sought for. 5, red chalk.

ಅರ್ಧನ ardana. Exciting, agitating; distressing. See ಏನಾರ್ಧನ.

ಅರ್ಧನಿ ardani. Asking. 2, sickness. 3, fire (ಬೆಂಕಿ G.).

ಅರ್ಧನೆ ardanē. Asking, begging. 2, giving pain; killing.

ಅರ್ಧಿತ ardita. Asked, requested. 2, afflicted, hurt.

ಅರ್ಧ ardu. P. p. of ಅರ್ 3, q. v.

ಅರ್ಧ ardhā. = ಅರ್ಧ. Half, halved. 2, a half. 3, a part.

See ಅರ್ 7, No. 1. — ಅರ್ಧ ಅರ್ಧ. By halves; half and half (B. 5, 105). — ಅರ್ಧ ಅಣಿ. Half an Anna. (B. 4, 87). —

ಅರ್ಧಮೊಂಡಿ. Half a cubit (B. 4, 47). — ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ.

Half a Rupee (B. 4, 87). — ಅರ್ಧರೊಟ್ಟಿ. Half a bread (B.

5, 186). — ಅರ್ಧಹಣ್ಣು. Half a ripe fruit. ಅರ್ಧಹಣ್ಣುಗಳು, an equal part of ripe fruits (B. 3, 38).

ಅರ್ಧಕ ardhaka. = ಅರ್ಧ. 2, causing to increase or prosper. See ಸಮರ್ಥಕ.

ಅರ್ಧಕಾಯ ardhā-kāya. Half the body; being half the body (My.).

ಅರ್ಧಗುಚ್ಛ ardhā-guṇḇha. A necklace of twenty-four strings.

ಅರ್ಧಗೋಲ ardhā-gōla. A hemisphere. (My.).

ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ardhā-čandra. A half moon or crescent (J. 25, 10).

2, an arrow, the head of which is like the half-moon (ಕವಲಮ್ಮ Mr. 296). See Śmd. 130, where ಅರ್ಧಚಂದ್ರ is an o. r.

ಅರ್ಧಚಂದ್ರಚೂಡ ardhā-čandrā-čūḇa. Whose crest is the half-moon: Śiva (Bp. 44, 64).

ಅರ್ಧಚಂದ್ರೆ ardhā-čandrē. -ದ್ರಾ. Crescent-shaped (fem.). 2, the plant Convolvulus turpethum.

ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ ardhā-nārī-śvara. One of the forms of Śiva, half male and half female. (My.).

ಅರ್ಧನಾವ ardhā-nāva. Half a boat.

ಅರ್ಧಪ್ರಸ್ತಾರ ardhā-prastāra. Half a prastāra, as the characteristic mark of the gōmātrikā (Kāv. III, 2, B, 65).

ಅರ್ಧಭ್ರಮಣ ardhā-bhramana. A kind of vičchittīcitra (Kāv. III, 2, B, 57. 60 seq.).

ಅರ್ಧಮಾಲಾಂಕಾರ *ardha-māṇavaka*. A necklace of twelve strings. (R.).

ಅರ್ಧಾಯು *ardhayisu*. = ಅರ್ಧಸು. To halve (My.).

ಅರ್ಧರಥ *ardha-ratha*. A warrior who fights on a car along with another. (R.).

ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ *ardha-rātra*. *Midnight*.

ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ *ardha-rātri*. = ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ. (C.). ಅಲ್ಪಗೆ ಐವತ್ತು ಬನ್ನರ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಸಿ ಕೊಡು (Prv.).

ಅರ್ಧರ್ಚ *ardha-ṛcā*. *Half a verse*.

ಅರ್ಧವಿರಾಮ *ardha-virāma*. *Half a pause; a semicolon* (B. 3, 5).

ಅರ್ಧವಿಸರ್ಗ *ardha-visarga*. The sound visarga (ಃ) before k, kh, p, ph, so called because its sign (ಃ) is the half of that of visarga. See X and oo.

ಅರ್ಧವೃದ್ಧಿ *ardha-vṛddhē*. *A middle-aged woman*.

ಅರ್ಧಸಮವೃತ್ತ *ardha-samavṛtta*. *A kind of vṛtta* (Ch.).

ಅರ್ಧಹಾರ *ardha-hāra*. *A necklace of sixty-four or of forty strings*.

ಅರ್ಧ *ardhā*. *Half* (Mhr.; B. 5, 99, 120).

ಅರ್ಧಾಂಗ *ardha-aṅga*. *Half the body* (Bp. 50, 8); *a side or half of the body*.

ಅರ್ಧಾಂಗವಾಯು *ardhāṅga-vāyu*. *Hemiplegy* (B. 4, 108; My.).

ಅರ್ಧಾಂಗಿ *ardha-aṅgi*. *She who forms half the body: a wife* (Bp. 25, 42; Ū. Bp. 47, 6; J. 18, 3).

ಅರ್ಧಾಂಬು *ardha-ambu*. *Containing an equal part of water*.

ಅರ್ಧಸು *ardhisu*. = ಅರ್ಧಯಸು. To halve (Ch. v. 345; My.).

ಅರ್ಧೇಂದ್ರ *ardha-indu*. *A half moon or crescent* (ಪ್ರಾ. Mr. 37).

ಅರ್ಧೇರುಕ *ardha-ūru-ka*. *Reaching to the middle of the thigh, as a petticoat or skirt* (ಬಂ. G.).

ಅರ್ಧ *arna*. = ಅರ್ 1. *A file* (S. Mhr.; B. 4, 149; ಪತ್ರ ಪರಕು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನ G.). ಅರ್ಧದಿನ್ದ ತಕ್ಕು (4, 158, 209).

ಅರ್ಪಕ *arpaka*. *Delivering or handing over, etc.* See ಸಮರ್ಪಕ.

ಅರ್ಪಣ *arpaṇa*. *Throwing, casting, 2, inserting, fixing. 3, placing in or upon. 4, offering, delivering, consigning* (Bp. 39, 30; My.). 5, *giving back*.

ಅರ್ಪಣೆ *arpaṇē*. = ಅರ್ಪಣ No. 4. (C.).

ಅರ್ಪಿತ *arpita*. *Delivered, consigned, offered; placed in or upon*. See Bp. 4, 10; 9, 20; 35, 40; 36, 53; 58, 69.

ಅರ್ಪಿಸು *arpiṣu*. *To offer, to deliver, to consign, to bestow* (Bp. 1, 35; 2, 53; 4, 59, 72; 27, 1. 8. 9; 35, 13. 14; 44, 60; 59, 19; 60, 37; J. 4, 53. 63; B. 4, 219; C.).

ಅರ್ಪು *arpu*. = ಅರ್ಪು 2. *To embrace*. ಅರ್ಪಿದುವು (Smd. 264, o. r. ಉರ್ಪಿದುವು).

ಅರ್ಬಸ್ಥಾನ *arba-asthāna*. = ಅರಬಸ್ಥಾನ. (B. 3, 19, 47; My.).

ಅರ್ಬಿ *arbi*. *A torrent that has ceased from flowing or is checked in its course* (ಉಳಿಸಿದು ರ Smd. II, o. r. ಅರ್ಬಿ; probably ಉದಿ-; Tu. ಅರ್ಬಿ, water collected in an elevated place).

ಅರ್ಬಿಸು *arbisu*. *To cry aloud, to roar, etc.* (Abh. P. 14, 105, 175; cf. ಅಬಿಷು and see ಅರ್ಬು).

ಅರ್ಬು *arbu*. *Crying* (cf. ಅಬ್ಬರ, ಅರ್ಬು). — ಅರ್ಬಾಟ. — ಅಟ. *Crying aloud* (C.).

ಅರ್ಬುತ *arbuta*. = ಅರುಬುತ, q. v. (My.).

ಅರ್ಬುದ *arbuda*. *A serpent. 2, a swelling, a polypus. 3, tooth-ache* (ಪಲ್ಲುಬೇನೆ G.). 4, *ophthalmia*. 5, *a hundred millions* (J. 25, 27). 6, *ಮಾಂಸವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಲಾಕೆ* (G.).

ಅರ್ಭಕ *arbhaka*. *Small; weak. 2, a child* (ಮೊಲೆಯ ಮಗು ಎನ್ನ. 123). 3, *the young of any animal*.

ಅರ್ಮ *arma*. = ಅರಮ. *A disease of the eye*.

ಅರ್ಯ *arya*. *A master, a lord. 2, a Vaiśya* (ಕೋಮುಟಗ G.).

ಅರ್ಯಮು *aryama*. = ಅರ್ಯಮು, ಅರಿಯಮು. *N. of a deity. 2, the chief of the pitris or manes. 3, the sun*.

ಅರ್ಯಾಣಿ *aryāṇi*. *A woman of the Vaiśyas*.

ಅರ್ಯಿ *aryi*. *The wife of a Vaiśya*.

ಅರ್ಯಿ *aryē*. *A woman of the Vaiśyas*.

ಅರ್ಲ *arla*. = ಅರ್ಲ 3, etc. — ಅರ್ಲಗಪ್ಪ. — ಕಪ್ಪ. = ಅರ್ಲಗಪ್ಪ (C. in S. Mhr.; B. 4, 122).

ಅರ್ಲು *arlu*. 1. = ಅರಲೆ 1, etc. *To spread, to extend* (v. i., Tē.; R.).

ಅರ್ಲು 2. = ಅರುಲು, etc. — ಅರ್ಲು ಮರ್ಲು. = ಅರುಲು ಮರುಲು (My.).

ಅರ್ಲು 3. = ಅರುಲೆ 2, etc. *Mud, clay* (C.). — ಅರ್ಲುಗಪ್ಪ. — ಕಪ್ಪ. *Mud-work, carrying and preparing mud or clay for building purposes*.

ಅರ್ವ *arva*. = ಅರವ, etc. (My.).

ಅರ್ವ *arva*. = ಅರ್ವತ, ಅರ್ವನ್. *Vile* (ಕೀಟ, ನೀಚ G.). 2, *a horse* (ಕುದುರೆ Mr. 273).

ಅರ್ವತ *arvat*. *Low, inferior, vile*.

ಅರ್ವತಿ *arvati*. *A mare. 2, a bawd, procuress*.

ಅರ್ವತ್ತು *arvattu*. See s. ಅರ್ 2.

ಅರ್ವನ್ *arvan*. *Going, running. 2, a horse. 3, a short span. 4, Indra*.

ಅರ್ವವದನ *arva-vadana*. *Who has the face of a horse: a Kinnara or Gandharva* (Bp. 25, 47).

ಅರ್ವಕೂಲ *arvāc-kūla*. *The near bank of a river* (ಇತ್ತಡಿ Mr. 415).

ಅರ್ವಾಚ್ *arvāc*. *Hither. 2, this side; near. 3, before; after*.

ಅರ್ವಾಣ *arvāṇa*. *Tbh. of ಅರ್ವತ*. (Mr. 225).

ಅರ್ವಿನಂ *arvinam*. *O. r. of ಉರ್ವಿನಂ, q. v.*

ಅರ್ವು *arvu*. (= ಅರ್ವು 2). *ಅರ್ವದನಲ್ಕಳಿದತ್ತು ಎನ್ನು ಧಾ ವಂ* (Ūt. 1, 40; probably ಅರ್ವದತ್ತು).

ಅರ್ವ *arśa*. = ಅರ್ಶಸ. (ಅರಿಸೆ Mr. 386; ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಯ ಬೇನೆ G.).

ಅರ್ವ *arśas*. = ಅರಿಸೆ, ಅರ್ಶ. *Hemorrhoids, piles*.

ಅರ್ವಸ *arśasa*. *Afflicted with piles*.

ಅರ್ಶಾಘ್ನ *arśa-ghna*. *Destroying or removing piles. 2, the plant Amorphophallus campanulatus Bl.* (ಸುರಣಗಡ್ಡೆ G.).

ಅರ್ಶಿಣ *arśiṇa*. = ಅರಿಸಿಣ, etc. (G.).

ಅರ್ಹ *arha*. = ಅರುಹ. *Meriting, deserving. 2, having a claim or being entitled to. 3, worth (in money), boasting. 4, becoming, proper, fit. 5, a Jaina saint or divinity* (ಜತಾಮು, ಜನ Nn. 44; ಉಬೇಂದ್ರ, ಜನ Nn. 60). 6, *Indra*.

ಅರ್ಹಣೆ *arhaṇē*. *Worship, adoration*.

ಅರ್ಹತ *arhat*. = ಅರ್ಹ. *Venerable. 2, a Jaina saint or divinity*.

ಅರ್ಹನ್ತ arhanta. = ಅರುಹನ್ತ. Worthy. 2, a Buddha. 3, a Jaina.

ಅರ್ಹ arhita. Honoured, worshipped, saluted.

ಅಲ್ 1. = ಅಲು 1. That place, that direction, e.g. in ಅತ್ತಲ್ (ಅತ್ತ-ಅಲ್), ಎತ್ತಲ್ (ಎತ್ತ-ಅಲ್), ಪಮವಲ್ (ಪಮವ-ಅಲ್; Śmd. 145), ಹತ್ತಲ್ (cf. ಅಲಿ 2, ಅಲ್ಲಿ; ಇಲ್ 2, ಇಲ್ಲಿ). 2, that state, condition, or action (in verbal nouns), e.g. ಉಣಲ್, ತಿನಲ್, ಕೊಳ್, ಮಲಲ್; ಉಯ್ಲ್, ನೆಯ್ಲ್, ಬಯ್ಲ್, ಸುಯ್ಲ್; ಅರಯಲ್ or ಅರಯ್ಲ್ (Śmd. 85, 86); ಕರೆ ಅಲ್ or ಕರೆಯಲ್ (73). In nouns, besides the nominative, it expresses the accusative or the locative (147, cf. ಅಲು 2); or, in verbs (verbal nouns), the meaning of the dative, e.g. ಎನಲ್ ತಕ್ಕಂ, ತಿನಲ್ ಕೊಣ್ಣಂ, ಉಣಲ್ ಬನ್ನಂ, ಕೊಲಲ್ ಬಗಿದಂ (86), ಕಳಲ್ ಪೋದಂ (87; see also 73, 277). Its dative is ಅಲ್ಲಿ (see it separately), e.g. ನುಡಿಯಲ್ ಬನ್ನಂ; ಪೇದಿಲ್ ಕೇಳ್; ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ ವೇದ್ ಸುವರ್ಣೋತ್ತರಮಂ! (278); ತೆಂಕ ನಾಡ ಮದೆಯಲ್ ಎನ್ನುಂ ಮನಂ ಬರ್ಗಮೆ? (164). 3, at the time that, when, whilst. If ಅಲ್ is used in this sense, the subject should be the same for the whole sentence (in opposition to the use of ಅಲೊದಂ, ಎ 6, etc. which require a new subject for the second part of the sentence); it is therefore unclassical to say e.g. ಪಾದವದ್ವಂಗಳನ್ ಬತ್ತಿತ್ತಿರಲ್, ತೂದ್ರಿಕನ್ನಪತಿ ಸುಪಾ ಸೀನನ್ ಅಗಿದನ್ ಅಗಲ್; — ಬಯ್ಯಿನ ಕೆಪ್ಪಿಸಿಲ್ (i.e. ಬಿಸಿಲನ್) ಎಕರಲ್, ಎನಮುನ್ ಅತ್ತಮತರುಗಲ್ (Śmd. 296, 297). See ಅಲೊದಂ, ಅಲೊದನೆ. — The verbal noun with final ಅಲ್ followed by ಪಮ or ಪದೆ forms a so-called passive, e.g. ತಾಪ್ರವ್ವನ ಹಾರಪ್ಪಾಸಾರ್ಪಮ್ ಅಗಿ ಪೇದಿಲ್ ಪಡೆಗುಂ ಧೀರಂನ್ ಅಕ್ಕರಸಂಜ್ಜಾ ಕಾರಂ (Śmd. 9); ಪೇದಿಲ್ ಪಡೆಗುಂ (61, 156); ಅವನಿಂ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (154; see also 157; 299 seq.).

ಅಲ್ 2. A suffix occasionally used to express prohibition with regard to the second person (cf. ಅ 5), e.g. ಪೆದಿತೊನ್ನನ್ ಅಣಂ ಬಗೆಯಲ್! (Śmd. 277). ಬನ್ನದಲ್ ಪುಗಲ್! ಪುಗಲ್! ಎನ್ನು ಗಣ್ಣುಗೋಗಿಲಿ (277; cf. 74). See Kāvya. I, 5, 38, 39.

ಅಲ್ 3. To be fit or proper; to be right or true; to be sufficient; to be desirable, desired, or required; to become, to be (cf. ಅಡಗು 3, ಅಜೆ 2, ಅಲಮ್ಪು, ಅಲ್ಲು 1, ಅಲ್ 2; ನಲ್ 1; — ಇಲ್). It soon became a defective verb of which only the following forms of the negative are in use: 1, ಅಲ್ಲ. = ಅಲಿ 3, ಅಲ್ಲು, ಅಲ್ಲದು (which represent also the lost ಅಲ್ಲಿಂ, ಅಲ್ಲಯ್, ಅಲ್ಲಂ, ಅಲ್ಲಳ್, ಅಲ್ಲಿವು, ಅಲ್ಲಿರ್, ಅಲ್ಲರ್, ಅಲ್ಲವು; cf. ಅ 6).

• I am not fit, etc., thou art not fit, etc.; he, or she, or it is not fit, etc., and so on. This term and its equivalents are generally translated by "not", "no", implying difference, denying quality, or nature, and protesting (Abb. P. 9, after 191); the original meanings however are mostly quite suitable. When used in a question, ಅಲ್ಲ asks for assent: is it not fit? is it not so? etc., e.g. ಹೌದಲ್ಲ? — ಪುರು ಕೊತ್ತಮಂ ಮಸುಪ್ಪಮಾತ್ತಮೆ? ಎನೆ, ಅಲ್ಲ (it is not true) ಎಮ್ಮು ಅಧ್ಯಾಹಾರ್ಯಂ (Śmd. 177). ಬನ್ನನ್ ಈಗಲ್ ಪೆದಿನ್ ಅಲ್ಲಂ (i.e. ಅಲ್ಲದಂ or ಅಲ್ಲದವಂ, one who is improperly looked upon as a stranger), ದುರ್ಜಯಂ ಕಾರವಕುಲನಲಿನೀಕುಂಜರಂ

ಭೀಮಪೇನಂ (91). ಗೊರವನ್ ಅಲ್ಲ ಪೊಗದಿಂ is an abbreviation of ಗೊರವನ್ ಅಲ್ಲದಿಂ (if Gōrava is not the desired or meant object) ಪೊಗದಿಂ (57). ನರನ್ ಎಂದಾತಂ ಪೆದಿನ್ ಅಲ್ಲ, ಈತನ್ ಅಗಲ್ಲೇದ್ವುಂ (184). ಕರುಣಾಮ್ಪುಗಲ್ ಇವು ಅಲ್ಲ! (Bp. 18, 64). ಊರ್, ಅರಾ? ಊರ್ ಅಲ್ಲ, ಅಡವಿ ಅಹುದು (26, 33). ಧರ್ಮಮ್ ಅಲ್ಲವದು! (50, 22; see also J. 15, 14). ಈ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಬನ್ನ ಅಲ್ಲ, ಎರಡು ಅಲ್ಲ, ಮುನ್ನಡಿದು ಕಣಿಗಳನ್ನು ಅಗಿದು ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 4, 125). ವಸುಮತಿಯೋ ಆತರಂ ನೋಡಿ ಮಗಿ ಮದಿಗದೆ ಇಡ ಮಾನವಂ ಪಾಪ! ಅಲ್ಲ, ಅಯ್? (J. 25, 35). ಅವನು ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಕರಿ (lit. he is not desired, etc.) do not call that man, but another one (C.). ಚಕ್ಕಗಲಕ್ಕ ಯಾವ ತೇರು ಯುದ್ಧಕ್ಕೋಸ್ಕರವಲ್ಲವೋ, ಅದರಿಂದ ಹೆಸರು ಪುಷ್ಪರಥ ವೆಪ್ಪುದು (Si. 275). — ಅಲ್ಲಗಲ್. -ಕಳ್. = ಅಲಗಳ್. To reject, to deny, to condemn (C.). — ಅಲ್ಲನ್. -ಅನ್ 1. = ಅಲ್ಲಿನ್. ಹೌದನ್ನರ ಹೌದನ್ನುವದು, ಅಲ್ಲನ್ನರ ಅಲ್ಲನ್ನುವದು, to speak so as to please others (My.). — ಅಲ್ಲಲ್. rep. (Bp. 49, 13). — ಅಲ್ಲವಾಗು. -ಅಗು. To become or be true. ಅಹುದಾದರೆ ಅಹು ದೆನ್ನಿ, ಅಲ್ಲವಾದರೆ ಅಲ್ಲವೆನ್ನಿ (Dp. 54). — ಅಲ್ಲವೆ. -ಎ 4. Is it not or is it not so? etc. (ಅಲ್ಲಿ Śmd. 124 Cm.; Si. 470). — ಅಲ್ಲವೊ. -ಎ 4. = ಅಲ್ಲವೆ. (Bp. 46, 77). — ಅಲ್ಲವೆ. -ಅ 6. = ಅಲ್ಲವೆ. (Bp. 10, 45; 37, 49; 39, 65; 42, 31; 49, 10; 51, 83). — ಅಲ್ಲಿನ್. -ಎನ್. = ಅಲ್ಲನ್. To say it is not true (Bp. 23 sum.); to say it is not fit (Bp. 22, 9; J. 18, 60); to despise. ಮಲನಾಡ ಅಲ್ಲಿನ್ನ ಬಹುದೇ? (Sp.). — ಅಲ್ಲೋ. -ಎ 3. = ಅಲ್ಲವೊ. (Bp. 46, 77). ಅಲ್ಲೋ, ನೀನು ಎನ್ನಾ ಕಳ್ಳನೋ? (B. 4, 44). 2, ಅಲ್ಲು. = ಅಲ್ಲದು (Śmd. 57; T. ಅನ್ಪು, Tu. ಅತ್ತು). It is not fit, etc. (= ಅಲ್ಲ). It is used like ಅಲ್ಲ in protesting, negating, prohibiting, etc. (ಪ್ರತಿವೇದ 57; ಅಲ್ಲ ರಿ. II, 26). ಅವನ್ ಅಲ್ಲು! ಅವನ್ ಅಲ್ಲು! ಅದು ಅಲ್ಲು! (Śmd. 57). ಬರೆವೆನ್ನಿಕ್ಕು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ ದಾರದುವು ಅಕ್ಕರಮ್ ಅಲ್ಲು, ಅವು ಘನಸ್ತನಾದಿಧ್ವನಿಗಲ್ (10). ಮುಳಿಸು ಅಲ್ಲು ಎಮಗೆ ಆತನೋ ಅವ ಪಾಂಗಿನಿಂ (290). ಉದ್ಧತವುತ್ಪ್ರಪಂಪುಸಿಂಹಗನ್ ಅದು ಎನ್ನುಂ ತೆತ್ತನ್ ಅಲ್ಲು (lit. one who was not so proper in his conduct as to pay it, Rāv. 6, 35). ಬುಧರ್ ಅಲ್ಲು ಎಮ್ಮುದನ್ ಎಕಗದೆ, ಬಿಜ್ಜಸಮ್ ಅಕ್ಕುದು ಕಜ್ಜಂ (18, 18). 3, ಅಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲು -ಎ 4. Is it not true or right? is it not so? is it not? is he not? is she not? etc., etc. (ಅಲಾ ರಿ. II, 26; ಅಲ್ಲವೆ Śmd. 124 Cm.; see ಅಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ). ಎಲೆ, ಇದು ಅಲ್ಲಿ ತುಲನಕ್ಕೋಣೇದ್ದದ ಉತ್ತಂಗಸಾನುಗಳೋ ಭೋರನೆ ಬನ್ನು ಪಾಯ್ದುದು, ನೋಡು, ಅಕಾತಂಗಾಜಲಂ? (Śmd. 68, 289). ತೇಜೋನಿಧಿವಿನಿಲಯದೋ ಈಶತ್ವಭರ್ ಮಹಾಪ್ರಭರ್ ಅಲ್ಲಿ? (57). ಪೊನ್ನಿಂ ಸಮನಿಸುಗಮ್ ಅಲ್ಲಿ ಪೆಣ್ಣಂ ಮಣ್ಣಂ? (84). ಬರ್ವನೆ ಗಣ್ಣನ್ ಅಲ್ಲಿ ಜಗತಿತಲದೋ (57). ಇವರೇ ತೋಳ್ಗಳ ಅಲ್ಲಿ ನೈವ ತಿಗಿ ರಣದೋ? (57). ನವಾಶ್ವಗತಿಯಿನ್ನೆ ಏನಾನುಮ್ ಬನ್ನು ಅಕ್ಕು ಮ್ ಅಲ್ಲಿ ನವೀನಂ? (Rāv. 13, 27). ಇನ್ನು ಇದರ್ಕೆ ಚಿತ್ತೇಯ್ದಿಡೆ ವನ್ನತೆಗೆ ಬನ್ನಮ್, ಅಲ್ಲಿ? (13, after 96). — ಅಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ. rep. It is used in asking and inferring (ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥ, ಉಚ್ಚರಣಾಸಮಾನಾರ್ಥ Śmd. 395). 4, ಅಲ್ಲದು. = ಅಲ್ಲು (Śmd. 57). — ಅಲ್ಲದುದು. -ಅಹುದು. To prove unworthy, to be improper. ಬಲ್ಲವರ ಒಡನಾಟ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಮೆದ್ದನೆ, ಅಲ್ಲದುದೆವ್ವು ಅಜಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದನೆ (Sp.). 5, ಅಲ್ಲದೆ. ಅಲ್ಲದು -ಎ 8. (Śmd. 57). = ಅಲ್ಲದೇ. If indeed he, she, or it is not desired or meant, etc.; indeed if not that or so; indeed if not; except, unless (ನಿರ್ಧಾರಸಾರ್ಥ 57). Its ದೆ may be dropped (57). 2, the negative P. p. of ಅಲ್, i.e. being not fit, etc.; being

not that, etc. or so; being not; being insufficient. ಅದಲ್ಲದೆ (ಅದ-), further, on the other hand (ಮೇಲ್ ಸಂದ. 52 Cm.). ಮಾಮರನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ; ತನಿಗಮ್ಮನ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ (ಸಂದ. 77). ಜಾತಿಗೆ ಏಕತ್ರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಬಹು ತ್ರಮ್ ಇಲ್ಲ (169). ಉಯ್ ನೆಯ್ ಸುಯ್ ಬಯ್ ಎವ್ವು ಧಾತು ಗಳೋ ದ್ವಿತ್ರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಎಕ್ತ್ರಮ್ ಇಲ್ಲ (85). ಇನೆಗಂ, ಉದುಂ, etc. ಎವ್ವು ಇವು ಸೊನ್ನೆವೆರಸು ಅಲ್ಲದೆ ಇರವು (293). ಕುಸುಮಾ ಯುಧ, ನಿನ್ನ ಬಲ್ಲು ಪೆಣ್ಣುಕೋಳ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ, ಕೋಳ! (151). ಅರಾನ್ತಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಉದಿವ ಸ್ತರವ್ಯಂಜನಾನ್ತಂಗಳ್ (138; see also 256). ಸ್ಥಿರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವೇಹಂ ಮಾದ್ರಿವನು (ಹರಿದ್ರಾರಾಗ Hlā.). ಉದ್ಧತನ್ ಆ ಸಿಂಹಣನ್ ಅಲ್ಲದೊಡೆ ಇತರರ ಪೋರ್ ಕಪ್ಪಮ್ ಇತ್ತು, ಅದು ಏಂ ಸೇವಿಸನೇ? (Rā. 5, 131). ನಿಜಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಇದೊಡೆ ಇಳಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ನೀರದನಾಮಮ್ ಆನ್ತದೇ? (8, 116). ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳ ನಿರೂಪಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸಿದನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಆನ್ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟಮ್ ಏನ್ ಇದದೊಳು (J. 31, 34). ಇದು ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೀತಿಯ ಪಾಠಗಳುಂಟು (B. 3, 1). ಆದಿತಿವಧಕ್ಕಂಗೆ ಮ ದುವೆಯನ್ ಆದರದಿ ನಾ ಮಾದ್ರಿನೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಈ ದುಹಿತೆಯಂ ಥವಿಗೆ ಕೊಡೆಂ (Bp. 3, 86). ಎಮ್ಮುವಂ ಪೂಜಿಸಿದದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಫಕ್ತಿ ದೊರಕ ದು (10, 43). ಮುನ್ನವೆ ಕಾಯವಂ ತೊದಿದ ಅಲ್ಲದೆ ಇರೆಂ (13, 14). (ಅವನಂ) ಬಿಡು ಹೊಡದು ಉಡೆ ಕೆಡಹಿದ ಅಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿನ್ ಆನ್ (18, 44). ಕನ್ನರಯ್ಯನು ಮದನಮರ್ಥನನಂ ನುಡಿಸಿದ ಅಲ್ಲದೆ ಬಿಡಂ ತಾಂ (28, 50). ಶಿಕ್ಷಕಂ ನೀನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಆರ್ ಉಣ್ಣು? (28, 64). ತಲೆಯನ್ ಅರಿದು... ಹಾಯ್ದಿದ ಅಲ್ಲದೆ ಹೋಗ ಬಿಡೆವು (39, 45). ಬೆಳಗದ ಅಲ್ಲದೆ (42, 31). ನಿನ್ನಂ ನೋಡಿದ ಅಲ್ಲದೆ (42, 32). ಆರ ಸು ತನ್ನ ಮಸ್ತಿ ಮುನ್ನಾದವರು ಧರ್ಮಬದ್ಧರೋ, ಅಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥಾತುರ ರೋ, ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಮಿಗಳೋ, ಅಲ್ಲದೆ ಎರಕ್ಕರೋ? ಎನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವದು (ಉಪಧೆ Si. 264). See also Bp. 4, 69; 5, 9; 9, 10, 21; 14, 19; 19, 28; 21, 12; 22, 65; 27, 64; 30, 17; 32, 58; 34, 17; 36, 46. 56; 37, 46; 38, 65; 40, 37. 48. 78. 81; 41, 30; 42, 28; 43, 37. 62. 84; 44, 9. 17; etc., etc.; 51, 67; etc., etc.; J. 6, 6. — ಅಲ್ಲದೆಯು. -ಉ9. And it being indeed not sufficient. ಅನ್ನುಮ್ ಅಲ್ಲದೆಯು, thus and further (Bp. 60, 49). — ಅಲ್ಲದೇ. ಅಲ್ಲದು-ಎ 2. = ಅಲ್ಲದೆ. See e. g. Bp. 4, 38; 11, 18; 40, 80; 43, 57; 47, 49. ಅಲ್ಲದ. Relative negative P. p. Being not proper, being not so or that, being not, etc. ಆ ಜಾತಿ ಅಲ್ಲದಲ್ಲಿಯುಂ (ಸಂದ. 167; see also 283). ತಾನ್ ಎಡ್ಲಂ ಪೊಡ್ಲಮ್ ಅಲ್ಲದ ಅರಿವಾಟಿಯುಂ (263). ಸ್ವಪ್ನವಲ್ಲದ ನುಡಿ (ವ್ಲಪ್ಪ Hlā.). ತಾನ್ ಅಲ್ಲದ ಅನ್ಯ (ಇತರ, etc. Hlā.). ಜಡನ್ ಅಲ್ಲದವನು (ದಕ್ಷ, etc. Nr.). ಇಟ್ಟಿದೆ ಅಲ್ಲದ ಸೇನೆಯ ನಡೆ (ಸಂಸರಣ, etc. Nr.). ಇಪ್ಪ ವಲ್ಲದದು (ಅಲೀಕ Si. 406). ಹತ್ತರವಲ್ಲದ್ದು (ದೂರ 372). ಮಲ್ಲಿ ತು ಅಲ್ಲದ ಎಲರ್ ಇಲ್ಲಿನೆ ತದ್ವನಮ್ ಏಂ ಮನೋಜ್ಞಮೋ? (Rā. 2, 35). ಅಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಂಗಳ್ (ಗುಹ್ಯ, ಆರ್ಯ Nn. 70). ಅಲ್ಲದ ಕೃತ್ಯ (ಅಪಕೃತ್ಯ Nn. 127). ಅಲ್ಲದ ಅರ್ಥಂ (Bp. 27, 2). ಕಸಬ ದಾರರ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಏನೂ ಅಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗಿ, ಸಾವಿರ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗ ಹತ್ತಿದವು (B. 5, 225). — ಅಲ್ಲದವನು. A useless, low or vile man (ಕೀರ್ತೆ Sīm. 114). — ಅಲ್ಲದುದು. That is improper or inauspicious (ಎಪ್ಪ, ಅಶುಭ Nn. 103). ಅಲ್ಲದು ದು ಪಂಪರಣೀಯಂ (Rā. 2, 85).

ಅಲ ala. 1. = ಅಲಪ, ಅಲವು 1. Fatigue, weariness, trouble. (T. ಅಲು, to be tired, be fatigued; Tē. ಅಲೆ, to be fatigued or harassed; cf. ಅಲು 1, ಅಲೆ 1). — ಅಲಪು ಟು. -ಪೊಟು. To undergo fatigue, to suffer trouble (Bp. 18, 42).

ಅಲ ala. 2. = ಅಲಾ, ಎಲ 1. An interjection expressing assent: indeed, verily; or surprise: ah, ah!; or

pain: alas! (ಹಾಹಾ, ಆ Nn. 158; Mhr. ಅಲಲಲ, interjection of dismay or amazement; cf. Sk. ಅಲಲೇ). — ಅಲರಾ. -ಅರಾ. Interjection to express pleasure or pain (C.).

ಅಲ ala. 3. = ಅಲ್ಲ ೧. ಅಲೆ 3. — ಅಲಗಣಸು. (-ಕಣಸು or ಗಣ ಸು?). Rejection; opposition; hostility; a source of hostility. ಅಲಗಣಸಾಮದು (ಅಣ್ಣಲೆದುದು, ವಳಂಚಿದುದು, ಮಕ್ಕಳು, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸೀ.). See Bh. 1, 5, 6; Rām. 6, 46, 13. — ಅಲ ಗಣಿಸು. (-ಕಣಿಸು or ಗಣಿಸು?). To reject; to be intolerant; to dislike. ಅಲಗಣಿಸಿತು, that is disliked or intolerable (ಅಸಹ್ಯ Bhn. 42). — ಅಲಗಲೆ. = ಅಲ್ಲಗಲೆ. (C.).

ಅಲ ala. = ಅಲ 2. The sting in the scorpion's tail. 2, yellow orpiment (ಹರತಾರ, ಅರದಾಳ G.).

ಅಲಕ alaka. = ಅಲಕೆ 1, ಅಳಕ 2. Curled hair, a lock (ಕೊಂಕು ಗೂದಲ್ Mr. 320). 2, = ಅಲರ್ಕ, a mad dog (8k; ಬೇಟೆಯ ನಾಯಿ G.).

ಅಲರಾಪುರ alaka-pura. Kubēra's residence (Mr. 54).

ಅಲಕು alaku. = ಅಲಗು 1, ಅಲುಕು, ಅಲುಗು 1 q. v., ಅ ಲುಗು, ಅಳಕು 5, ಅಳುಕು 5, ಅಳುಕು, ಅಳುಕು 3. To move about (v. i.), to shake, to be shaky, to tremble (My.; Tu. ಅಲಂಕು, ಅಲಂಗು).

ಅಲಕೆ alakē. 1. ಅಳಕೆ. = ಅಳಕ. (ಸಂದ. 102).

ಅಲಕೆ alakē. 2. ಅಲಕಾ. Kubēra's residence. 2, a girl from eight to ten years of age.

ಅಲಕ್ತ alakta. = ಅಲತೆ. Lac, the red dye so called (ಅರಗು G.), a dye of lac, etc. used as red ink, or by women to stain their feet; the red resin of certain trees.

ಅಲಕ್ತಕ alaktaka. = ಅಲಕ್ತ, ಅಲತಗ, etc. Lac, etc.

ಅಲಕ್ತಿಕೆ alaktikē. = ಅಲತೆ, q. v.

ಅಲಕ್ಷ್ಯ a-lakṣhaṇa. An inauspicious sign. 2, having no signs or marks;—inauspicious, unfortunate. (My.)

ಅಲಕ್ಷಿತ a-lakṣhita. Unseen, unobserved, disregarded; uncharacterized. (My.).

ಅಲಕ್ಷಿಸು a-lakṣhisu. To disregard, to slight (C.).

ಅಲಕ್ಷ್ಮಿ a-lakṣmi. Evil fortune, bad luck, distress (Bp. 61, 38).

ಅಲಕ್ಷ್ಯ a-lakṣhya. Invisible. 2, unmarked. 3, insignificant. 4, disregard, contempt (My.; B. 5, 102).

ಅಲಗರ್ತ alagarta. = ಅಲಗರ್ತ. (Mr. 401; My.).

ಅಲಗರ್ಡ alagarda. A water snake (ಜಲಫಣಿ Mr. 401). 2, the black variety of the cobra de capello, Coluber nāga.

ಅಲಗಿಸು alagisu. = ಅಲಗಿಸು, ಅಲಗಿಸು, ಅಲಗಿಸು q. v. (My.).

ಅಲಗು alagu. 1. = ಅಲಕು, etc. To move about, etc. (My.).

ಅಲಗು alagu. 2. = ಅಲಗು 2. The blade of a knife, sword, etc. (C.; M., T.; cf. Sk. ಫಲಕ). ಕಟ್ಟಿದ ಅಲಗು ಕದ್ದು (ಸಂದ. 64). ಪದ ಅಲಗು (70). ಮರದೊಳ ಇಹ ಫಲ್ಲಕನ ಧರಗೆ ಉರುಳಿಸಿ, ಫಲಿಸಿನ ಅಲಗುಂ ಕತ್ತು, ಪುಟ ನೆಗೆದು, ರಾಗಿಸುತ ಪುಯಿ ಬೆಂಗಡೆಗೆ ಅಯ್ದು, ಇದೊಂದು, ಕೆಡಸಿದನ್ ಬರ್ಬ ಬಲವನ್ನೆಬ್ಬೆಡಂ (Rāghā. 17, 73). ಸದಮಾತ್ಯಂ ಕರತಲದೊಳ್ ಅಲಗನ್ ಆಳವದಿಸುತ್ತಂ (Rā. 14, 27. 28). See ಕೂರಲಗು; Bp. 17, 11; 18, 2; 28, 26; 32, 58; 33, 14; 40, 57; 52, 41; J. 12, 21. — ಅಲಗುಗಣೆ. -ಕಣೆ. An arrow with a blade (Bh. 6, 4, 88). — ಅಲಗುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To cause to see a blade, or to hit with

it (Rām. 3, 8, 39). — ಅಲಗುಹುಲ್ಲು. A kind of coarse grass that easily cuts the hand (My.; = ಗಲಕುಹುಲ್ಲು St. & Pl.). ಅಲಗಿ alagē. = ಹಲಗಿ. (My.).

ಅಲಗು a-laghu. Not light, heavy. 2, not short, long. 3, not small, great, weighty, powerful; serious, solemn (ಭದ್ರ, ಗುರುತ್ವ Nn. 99). 4, intense, violent. See Bp. 3, 58; 16, 27; 34, 23; 44, 46; 49, 43; 53, 58; 57, 72.

ಅಲಗುತರ alaghu-tara. Uncommonly heavy, long, great or weighty (Śm. 4).

ಅಲಂಕರಣ alam-karāṇa. Preparation; decorating, adorning. 2, an ornament. See Čh. v. 3.

ಅಲಂಕರಿಸ್ತು alam-karishṭu. Fond of ornament. 2, ornamented, adorned. 3, Śiva. ಪರಿಪಾಳಿಕೆ ಜಪ್ತುನಲಂಕರಿಸ್ತು! (Śmd. 269 Mdb.).

ಅಲಂಕರಿಸು alam-karisu. To make ready; to ornament, to decorate (Bp. 2, 52; 4, 2; 18, 38; 32, 29; 44, 70; 56, 5; J. 8, 8).

ಅಲಂಕರಿಸುವಿಕೆ alankarishuvikē. Adorning (ಭೂಪನ, ಅಲಂಕರಿಸು Si. 217).

ಅಲಂಕರಣ್ಣ alam-kartṇi. Decorating; skilled in decorating; a decorator. 2, ornamented.

ಅಲಂಕರಣಿಣಿ alam-karṇiṇi. Competent to any act, skillful, clever.

ಅಲಂಕಾರ alam-kāra. The act of decorating. 2, an ornament. 3, elegance (Kāv. III, 2, B, 2, seq.; ಅಂಕ, ಶೃಂಗಾರ Nn. 131). 4, a figure or rhetorical expression.

ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ alankāra-śāstra. A manual to teach elegant writing, a text-book of rhetoric (C.).

ಅಲಂಕಾರಿ alankārē. A woman who is decorated (Bp. 5, 26).

ಅಲಂಕೃತ alam-kṛita. Ornamented.

ಅಲಂಕೃತಿ alam-kṛiti. = ಅಲಂಕಾರ. (Kāv. III, 2, B, 1; IV, 1).

ಅಲಂಕೃಯೆ alam-kriyē. Adorning, ornamenting (Kāv. IV, 1, 5).

ಅಲಂಗ alaṅga. A rampart (My; Br.; T.; H.; ಕಲ್ಲೇದ ಗೋಡೆ Čb.).

ಅಲಂಘ್ಯ a-laṅghya. Not to be crossed, insurmountable; not to be transgressed, inviolable, venerable (Bp. 39, 42).

ಅಲಲು alalu. = ಅಲಸು 2. To shake (v. t., T. ಅಲಲು; R; Tu. ಅಲಲು, ಅಲಸು; T. ಅಲಿಸು, to wash slightly, see ಅಲಿ 1; Tē. ಅಲಲು, ಅಲಸು, ಅಲಯಿಂದು, to harass, weary, fatigue; cf. ಆಲ್ 2).

ಅಲಂಜರ alanjara. = ಅಲಂಜರ. (ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಹರವಿ G.).

ಅಲತೆ alataṭē. = ಅಲತೆ, ಅಲತೆಗೆ, ಅಲತೆಗೆ. Tbh. of ಅಲತ. ಅಲತೆಗೆಯ ಹದಲಂ (ಸಿಹು, ತೂಲಿ Nr.). Cf. ಅಲತೆ.

ಅಲತಿಕೆ alatikē. = ಅಲತೆಗೆ, etc. (J. 30, 17).

ಅಲತೆಗೆ alatiṭē. = ಅಲತೆಗೆ, etc. (ಲರಾಮ Mr. 498; ಯಾವ, ಯಾವಕ, ರಾತ್ರಿ, ಅರಗು G.).

ಅಲತೆ alatē. Tbh. of ಅಲತ. ಅರಗು ಕುದಿಸಿದರೆ ಕೆನ್ನು ಮುಖ ಅ ಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಲತೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಅಲತೆಯೊಳಗೆ ಕಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕಿದರೆ ಅಲತೆ ಮುಖ ಅಗುತ್ತದೆ (B. 1, 22).

ಅಲತೆಗೆ alatiṭē. = ಅಲತೆಗೆ, etc. (ಅಲತಕ Hlā.; ಜರುರನ Čt. I, 30; ಅಲತ Mr. 344).

ಅಲದು aladu. P. p. of ಅಲಿ 1. (My.).

ಅಲಪು alapu. = ಅಲಿ 1, etc., ಅಲಸು. Weariness, fatigue (My.; T. ಅಲಪು; Tē. ಅಲಪು, ಅಲಸು). — ಅಲಪದಿ. — ಅಲಿ = ಲಮುಡಿ. Weariness, etc. (My.).

ಅಲಬು alabu. 1. = ಅಲಬು 2. A name applied to different species of Alysicarpus and other leguminous plants (Z.; Tē. ಅಲಬು, ಅಲಬು). See ಅಲಬು, ಉದ್ದಲಬು, ಕೋಲಬು, ಪುರುಮರಿ, ಬೊಟ್ಟಲಬು, ಸಣ್ಣ, ಹುರಿಗಣ್ಣಲಬು.

ಅಲಬು alabu. 2. = ಅಲಮ್ಪು, etc. To wash (ತೋಳಿ G.).

ಅಲಭ್ಯ a-labhya. Unobtainable, unattainable (Bp. 7, 10). 2, scarce, rare, unexpected, casual (Mhr.; Br.; R.).

ಅಲಮ್ನ alam. Fitly, properly; effectually. 2, adequately. 3, ornamentally. 4, enough. 5, unnecessarily. 6, no, not.

ಅಲಮರ್ alamar. (Tu. ಅಲಮರ್; T., Tē. ಅಲಿ). — ಅಲ ಮರ್ಗಡ. A shrub, a species of Memecylon (St. & Pl.).

ಅಲಮ್ಪು alapu. (= ಲಮ್ಪು). Beauty; ornament; pleasure; magnificence (ಸೋಗು, ವಿಭವ Śm. 76; ವಿ ಭವ Čt. I, 105; II, 9; ಸೋಗು, ವಿಭವ Kk. 31, o. r. ಲಮ್ಪು; cf. ಅಡಗು; ಆಲ್ 3; ಅಲರ್ 1; ಆಲ್ 2; T. ಅಲರಿ, Tē. ಅಲವು, beauty). ಇತ್ತುವ ಅಲಮ್ಪು (Śmd. 173). ಅಲರ ಪೊಸಗಮ್ಮನೆ ಎನ್ನುಗೆ ಅಲಮ್ಪುನ್ ಅಗ್ಗಲಿಸಿ ನೀನೆ ರಕ್ತ ಪುಮ! ಎನ್ನುತಂ ಬಲವನ್ನು ಎ ದಿಗುವ ತೆದಿಂ ಬಲವನ್ನು ಎದಿಗಿದು ತುಮ್ಮಿಗರ್ ಪಾದರಿಯೋ (Čpr. 7, 55). ಇದು ಪಾಂಡಾಳನ್ ಅಲಮ್ಪುನಿ ಕಳುಸಿದ ಉದ್ಯದತ್ತ ಸನ್ನಾನಂ (Rāv. 5, 22). See Bp. 6, 8; 36, 29; Grj. 1, 11; J. 16, 13. — ಅಲಮ್ಪುರ್. -ಅಲರ್. N. of a place (Bp. 54, 64).

ಅಲಮ್ಬು alambu. = ಅಲಬು 2, ಅಲಬು 1, ಅಲಮ್ಪು.

To shake in, or wash with, water (ಜಲಕ್ಷಾಲನ Śmd. Dh.; Tu.; T.; Tē. ಅಲಮ್ಬು; see ಅಲಬು).

ಅಲರ್ alar. 1. = ಅಲರ್ 1 (Śmd. 41), etc. To spread, to become distended, to open, to blossom, to bloom; to rejoice (ಸಕಸನ Śmd. Dh.; Śm. 23. 103; Tē. ಅಲರು; T.). P. p. ಅಲರ್. ಅಲರ್ವದು (ಉನ್ಮಿ ರಿತ, ಸ್ಥಿತ, ಉನ್ಮಿ, etc. Hlā.). ಕಮ್ಮು ಅಲರ್ವದು (Śmd. 55). ಅಲರ್ವ ಅಮ್ಬೇರುಹಪಣ್ಣಿಮ್ ಉಳ್ಳ ಅಲರ್ವ ಜೆನ್ನಿಯಿಲ್ಲೊಂ (216). ನೀಳ್ವ ಅಲರ್ವ ದಾಲ (ಲರಾಮ Mr. 498). ಅಲರ್ವ ದಾಲ (ಪ್ರವಾಲ Mr. 505). See Bp. 2, 51; 4, 26; 12, 38; 28, 56; 32, 12. 27; 33, 6; 45, 10; 47, 65; 49, 19; 50, 2; 60, 32; Rāv. 6, 2; 10, after 29; 12, 28.

ಅಲರ್ alar. 2. = ಅಲರ್ 2, etc. A flower; bloom

(ಪುಷ್ಪ Śmd. Dh.; ಅಲರ್, ಪುಷ್ಪ Kk. 22; ಕುಸುಮ Śm. 103). ಅಲರ್ಗ (Śmd. 167). ಅಲರ್ಗ್ (52). ಅಲರನ್ನಪ್ಪ ಕನ್ (212). ಅಲರ ಮದಿಯೋ ಮಿನ್ದಂ ಭೂಪಾಲಮನ್ನಪ್ಪನ್ ಆಜಿಯೋ (281). ಅಲರ ಸೀಯಿ (ಮಕರಂದ, ಸುಪ್ಪರಸ), ಅಲರ ಪುಡಿ (ಪರಾಗ, etc. Si. 124). ಕೊಸಗೆ ಎಸೆದುದು ಮಲರ್ದು ಅಲರ್ವ ಉಳ್ಳಲರ್ವ ಮಿಸುವ ಪೊಸತು ಅಲರ್ವ ಅಲರಿಂ (Čpr. 7, 56). See Rāv. 2, 37; 10, 2; 13, 88; J. 3, 3. 8; 8, 4; 15, 18; 17, 20; 25, 3; 29, 46. — ಅಲರಮ್ಪು. -ಅಮ್ಪು. Who has an arrow or arrows of flowers: Kāma (Čb.; My.). — ಅಲರಮ್ಪು. = ಅಲರ್ಗನ್. (ಹೂನಿನ ಪಾಣಿ Čb.; Rāv. 4, after 14). — ಅಲರಮ್. rep. (J. 3, 37). — ಅಲ ರಿತ. -ಇಡ (Śmd. 236). The flower-born: Brahmā (Śm. 8; ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). — ಅಲರಣಿ. -ಲಣಿ (Śmd. 238). = ಅಲರ ಣಿ. (ಪಡಿಮೆ, etc., ಚಿತ್ರನಿಹಂಗ Kk. 14; ಚಿತ್ರನಿಹಂಗ Śm. 27). — ಅಲರೇಪ. -ನಿಪ. That ascends flowers: the large humble black bee (ಅಲರಿ, ಪಡಿಮೆ Čt. II, 75, o. r. ಅಲರೇಪ). — ಅಲರ್ಗನ್. -ಕನ್ (Śmd. 212; V. 23, 4). A flower-like eye. — ಅಲರ್ಗನ್. -ಕನ್. An arrow of flowers. ಮದನನ

ನಿದಿಯ ಅಲರ್ಗಣೆಗಳನೆ ಪೋಲ್ಲುವ ಆಯ ಕಣ್ಣು (Śmd. 81). — ಅಲರ್ಗಣೆಯ. -ಕಣೆಯ. = ಅಲರುಗಣೆಯ. Kāma (My.). — ಅಲರ್ಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ (Śmd. 220). A man with flower-like eyes. 2, Vishṇu (ಹರಿ Ūt. II, 4). — ಅಲರ್ಗಮ್ನು. -ಕಮ್ನು. The scent or fragrance of flowers (Rāṣ. 2, 89). — ಅಲರ್ಗೋಯ. -ಕೋಯ. To cut or gather flowers (J. 30, 5, 19). — ಅಲರ್ಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಅಲರ್ಗಣೆ. (J. 30, 22). — ಅಲರ್ಗೊವ್ವು. A flower-bunch (Śmd. 54; Rāṣ. 2, 88). — ಅಲರ್ದರ್. -ತರ್. To bear or have flowers (J. 3, 4). — ಅಲರ್ದಾರ್. -ತಾರ್. A blown lotus (J. 30, 6). — ಅಲರ್ದೊಂಗರ್. -ತೊಂಗರ್. A cluster of flowers. ಅಲರ್ದೊಂಗರೆ ಕೇಸರಂ (Śmd. 81). — ಅಲರ್ದೊರಣ. -ತೊರಣ (Śmd. 54). A festoon of flowers. — ಅಲರ್ಪೊಡೆಯ. = ಅಲರ್ಪೊಡೆಯ, q. v. — ಅಲರ್ಮುಡಿ. A knot of hair decorated with flowers (J. 6, 12; 7, 16). — ಅಲರ್ವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. The flower-bird: the large humble black bee (ತುಟ್ಟಿ Śmd. II; Kk. 90; ಪದಮಿ, ಅದಿ Ūt. I, 62; ಮಲ್ಲದಿ, ಪದಮಿ, ಬಸರ, etc., ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ Kk. 14; ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ Śm. 27; ಗುಂಗೀ ಹುಡಿ G.). See ಕೆಂಗಣ್ಣಲರ್ವಕ್ಕ. — ಅಲರ್ವದಿಗ. = ಅರಲ್ದಿಗ, q. v. — ಅಲರ್ವಸೆ. -ವಸೆ. A bed or seat of flowers. (R.). — ಅಲರ್ವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. A flowering creeper (J. 29, 45). — ಅಲರ್ವಾಸು. -ಪಾಸು. = ಅರಲ್ವಾಸು, ಅಲರ್ವಸೆ. A bed of flowers. ಅಸುಗದಳರ ಅಲರ್ವಾಸಿನೋ ಅರಸಿವೆರಸಿ ಕುಳ್ಳಿದಂ ನರೇಂದ್ರಂ (Rāṣ. 10, after 31). — ಅಲರ್ವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To seize or gather flowers (J. 6, 18). — ಅಲರ್ವಡಿ. -ವಡಿ. The pollen or farina of a flower (ಪರಾಗ ಸೆ.; ಕೇಸರ Kk. 14; ಹೂವಿನೋಳಗಿನ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹುಡಿ G.). — ಅಲರ್ವೊಕ್ಕುಡಿ. -ವೊಕ್ಕುಡಿ. The flower-navel: Vishṇu (Śm. 6). — ಅಲರ್ವೊಡೆಯ. -ವೊಡೆಯ. = ಅರಲ್ದೊಡೆಯ. The flower-bellied: Vishṇu (Śm. 5; ಉಪೇಂದ್ರ Kk. 7, o. r. ಅಲರ್ಪೊಡೆಯ). — ಅಲರ್ವೊಡೆ. -ವೊಡೆ. A load or burden consisting of flowers (J. 34, 2).

ಅಲರಿಕೆ alarikē. Blossoming, etc. (Ā. Bp. 1, 2).

ಅಲರಿಚ alariça. See a. ಅಲರ್ 2.

ಅಲರಿಸು alarisu. = ಅಲರ್ಚು. To cause to spread, expand, blossom, etc. See Bp. 6, 6; 8, 15; 25, 12; 26, 13; 33, 8; 40, 20; 42, 2, 16; 45, 35; 47, 31; 51, 47; 61, 54, 61.

ಅಲರು alaru. 1. = ಅಲರ್ 1, etc. P. p. ಅಲರಿ. See Bp. 6, 27; 18, 75; 22, 46; 28, 4; 27, 23; 35, 47; 41, 22; 49, 20; 51, 37; 57, 46; ಮುಢ. ಅಲರುವಲ್ಲಿ (ವಿಕಾಸ, ವಿಕಸಿತ, Nn. 115, 120). — ಅಲರಲರು. rep. (Bp. 35, 4).

ಅಲರು alaru. 2. = ಅಲರ್ 2, etc. See Bp. 26, 20; 44, 71; 50, 57. — ಅಲರುಗಣೆಯ. -ಕಣೆಯ. = ಅಲರ್ಗಣೆಯ. (Bp. 4, 18). — ಅಲರುಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. A woman with flower-like eyes (R.). — ಅಲರುವಿಲು. -ವಿಲು. A bow of flowers. — ಅಲರುವಿಲುಗಾರ. Who has a bow of flowers: Kāma (Bp. 4, 26).

ಅಲರ್ಕ alarka. = ಅಲರ್ No. 2. A dog rendered furious; a mad dog. 2, white swallow wort, *Calotropis gigantea alba* (ಬಿಳಿ ಎಕ್ಕೇ ಗಿಡ G.).

ಅಲರ್ಚು alarçu. = ಅಲರಿಸು. To cause to expand, etc. (ವಿಕಾಸ Śmd. Dh.). ಉದಯಪ್ಪ ಗಣ್ಣು ಮಾರ್ತಣ್ ಅಲರ್ಚುಗೆ ಎಮ್ಮೆ! ಗೆಲ್ಲು ಬೆಳವ್ವನ ಈಗಿ ಬೀರಂಗವಂ! (Śmd. 275). See Bp. 6, 10; 10, 35.

ಅಲಲ್ alal. = ಅಲರ್ 2, etc. (Śmd. 42).

ಅಲಲ್ ಹೆಸಾಬು alal-hisābu. According to the account (Br.; H.). 2, pay given beforehand (R.).

ಅಲವ a-lava. Not a little, much. (R.). 2, = ಹಲವ. (My.).

ಅಲವಾಲ alavāla. = ಅಲವಾಲ. (Sk.).

ಅಲವಿಕೆ alavikē. Fatigue, harassment, weariness (Tē.; R.).

ಅಲವು alavu. 1. = ಅಲ 1, etc. Fatigue (T. ಅಲೈವ, wandering; vexation; R.).

ಅಲವು alavu. 2. = ಅಲವು 1. Power, ability (Tē.; R.).

ಅಲಸ alasa. Indolent, lazy, idle, tired, weary, faint (see ಅಲಸುಗಾಡಿ).

ಅಲಸಕ alasaka. = ಅಲಸ. (Sk.).

ಅಲಸಟಿ alasu-aṭṭē. = ಅಲಸಡಿ (a. ಅಲವು). Exhaustion, weariness, harassment (Tē.; R.).

ಅಲಸತ್ವ alasatva. Idleness (Bp. 57, 94).

ಅಲಸಂದಿ alasandi. = ಅಲಸಂದಿ, ಅಲಸಂದೆ, ಹಲಸಂದಿ, ಹಲಸಂದೆ. A generally cultivated pulse, *Vigna catjang* Endl. (*Dolichos catjang* Lin.; St. & Pl.; C.; Tē. ಅಲ ಹನ್ನಲು).

ಅಲಸಂದಿಗೆ alasandigē. = ಅಲಸಂದಿ. A kind of pulse, *Dolichos biflorus* (ಯಾವಳ, ಕುಲಾಪ Si. 304; see ಕಾಡುಮ್ನು).

ಅಲಸಂದೆ alasandē. = ಅಲಸಂದಿ, etc. (ಯಾವಳ, ಕುಲಾಪ Nr.; My.). 2, ಸುಧ (Mr. 374).

ಅಲಸಿಕೆ alasikē. Fatigue, lassitude, weariness; idleness (ತನ್ನಿ Nr.; ಕಾಸೀದ್ಯ, ಅಲಸ್ಯ Hla.; My.; Tu. ಅಲಸಿಗ; cf. ಅಲ 1, ಅಲಸುಗ).

ಅಲಸು alasu. 1. To become weary, to be relaxed, tired, vexed, teased, or disgusted; to loiter (ಅಲಸ್ಯ Śmd. Dh.; My.; ದಣಿ, ಶ್ರಮಗೊಳ್ಳು, ತಡ ಮಾಡು G.; M., Tu.; T. ಅಲಂಗು, ಅಲುಂಗು, ಅಲೈಟು; see a. ಅಲ 1). ಈ ಮನೆಯುತ್ತರ ಸಾರ್ (o. r. ಬಾರ್)! ಈಗೇ ಅಲಸದೆ ಇರು, ಅಕ್ಕ! (Śmd. 202). See Bp. 14, 3; 18, 9; 29, 10; 37, 39; 42, 16; 47, 23; 50, 67; 54, 13, 39; 61, 57; Bh. 1, 8, 94; V. 14, 36; J. 4, 61; 5, 62; 18, 41.

ಅಲಸು alasu. 2. = ಅಲಚು. To shake or agitate in water, as a cloth, vegetables, etc. (for cleansing, My.).

ಅಲಸು alasu. 3. Weariness; idleness.

ಅಲಸುಗಾಡಿ alasu-gāḍi. = ಅಲಸುಂಗಾಡಿ. An indolent, lazy man (ಅಲಸ, ಲೋಲ Nr.; ಸೊಮ್ಮ, ನಾವ್ವು Śm. 47; My.; ತಡ ಮಾಡುವವ G.).

ಅಲಸುಗೆ alasugē. (= ಅಲಸಿಕೆ). Tbh. of ಅಲಸ್ಯಕ (Śmd. 368, 374).

ಅಲಸುಗೆಕಾಡಿ alasugē-kāḍi. = ಅಲಸುಗಾಡಿ. (ಸುಮ್ಮ, ನಾವ್ವು ಸೆ.).

ಅಲಸುಗೆಗಾಡಿ alasugē-gāḍi. = ಅಲಸುಗೇಗಾಡಿ. (ಸೊಮ್ಮ, ನಾವ್ವು Kk. 38; My.).

ಅಲಸುಂಗಾಡಿ alasu-ṅ-gāḍi. (Śmd. 286). = ಅಲಸುಗಾಡಿ.

ಅಲಾ alā. = ಅಲ 2, etc. (C.; cf. ಅಡ 3). See ಅಕರಾ a. ಅ; Bp. 3, 45, 46, 47, 52; 9, 15, 16, 18; 11, 7; 12, 33; 13, 20.

24; 18, 80; 22, 54. 65. 66; 26, 33. 55; 30, 12; 42, 33; 47, 67; 48, 10; 51, 6. 2, = ಅಲೆ (Āt. II, 26, which meaning may sometimes be suitable in the above passages of the Bp.; cf. ಅಲಾ.).

ಅಲಾಕ alāta. A fire brand (ಶೋಭಿ Mr. 47).

ಅಲಾಬಿ alābi. N. of the Moharam festival (C.).

ಅಲಾಬು alābu. = ಅಲಾಬು. The bottle gourd, *Lagenaria vulgaris* Sm. See ದುಗ್ಗಿ.

ಅಲಾಯದ alāyida. = ಅಲಾಯದ. Distinct, apart, separate (C.; Br.; H.).

ಅಲಾಯ ಬಲಾಯ alāyi balāyi. An affectionate greeting; an embrace (S. Mhr.; H.).

ಅಲಾಹಿದ alāhida. = ಅಲಾಯದ. (My., etc.).

ಅಲಿ ali. 1. = ಅಲಿ 1. ಹಿಡಿದ ಫಲೆಯನ್ನು, ಹೊಡೆದ ಸಿಲನ್ನು, ಏದಿ ಮಾಡಿಯನ್, ಅದಿನ ರುಜೆಯನ್ನು, ಮದಿನ ದಿನವನ್ನು... ಕಾಣಿಸುವನ್ ಅವನಂ? (Bh. 1, 8, 31).

ಅಲಿ ali. 2. = ಅಲಿ 2, ಅಲಿ, (ಇಲಿ 3), ಲಿ 1. ತುಪ್ಪದಲಿ (Mr. 216). ಜನುಗಲಿ (Bh. 1, 8, 5). ಕಡೆಯಲಿ (2, 13, 33). ಸಭೆಯಲಿ, ಎನೋದಲಿ (2, 13, 34). ನಿಮ್ಮಲಿ (2, 13, 36). ಒತ್ತುಗಲಿ (J. 3, 17). See Bp. 16, 11. 23. 24; 18, 5. 40; 25, 1; 32, 20; 35, 32.

ಅಲಿ ali. 3. = ಅಲೀ, ಅಲಿಂ, of which it, at present, is the only C. form (cf. ಇ 10). ಬೇಡೆ ಪಾಣ್ಣವರ್ ಇರಲಿ! ರಾಯನ ನೂಲು ಮಕ್ಕಳು ಪುರವನ್ ಆಳಲಿ! ಬೇಡೆ ಕಾರವರ್ ಇರಲಿ! ಪಾಣ್ಣವರ್ ಆಳಲಿ ಇಭಪ್ಪಯ! (Bh. 1, 8, 3). ಯುಫ್ಪುರ ಜನವನ್ ಆಗಲಿ! ಮೇಡು ಮಾಣಲಿ! (1, 8, 5). ಸಲಪಲಿ (Bp. 27, 72). ಉಣ್ಣಲಿ (B. 1, 21). ಇರಲಿ (B. 2, 10. 17). ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿ (2, 16). ಮಾಡಲಿ (2, 48). ತರಲಿ (B. 3, 77). ಹೇದಲಿ (B. 4, 198).

ಅಲಿ ali. = ಅಲಿ, ಅಲಿ 1. The large black humble bee. 2, ನೊಸಲೊಳ್ ಅರಿದ ಕುರುಳ್ಳನ್ (Mr. 320; cf. ಅಲಕ). 3, a scorpion. 4, a crow.

ಅಲಿಂ alim. = ಅಲಿ 3. A suffix denoting command or permission regarding a third person or thing, or regarding such persons or things: must, may. ಉಸಿರಲಿಂ!—ಸಾರಲಿಂ! ಒಲೆದೆಯನ್ ಎನ್ನುದೇ ಮಾತು.—ಮಾಡಲಿಂ!—ಎಳೆದಂ ಗಯ್ಯಲಿಂ ಈಗ್ ಎನ್ನೋ!—ಆರಯ್ತು ಆರುಂ ಸಾರಲಿಂ! (Śmd. 277). ಓಹೋ, ಇರಲಿಂ ಪೆದವಡಿ ಮಾಪಾಕ್ಕೊಂ! (68). ಆಂ ಪೆದನೆನ್ ಎನ್ನು, ಬಗೆಯಲಿಮ್ ಈಗ್! (258).

ಅಲಿಕ alika. = ಅಲಿಕೆ. The forehead.

ಅಲಿಕೇಶ್ರ alika-nētra. Who has an eye on his forehead: Śiva (Bp. 21, 44; 54, 73).

ಅಲಿಕೋಡನ alika-lōcana. = ಅಲಿಕನೇತ್ರ. (Bp. 51, 41).

ಅಲಿಕಾಕ್ಷ alika-aksha. = ಅಲಿಕನೇತ್ರ. (ಮಹಾದೇವ Āb.; My.).

ಅಲಿಕಾಬದ್ಧ alika-ābaddha. = ಅಲಿಕೆವದ್ದ. A tie or ornament of the forehead (Śmd. 30, o. r. ಅಲಿಕಾಬದ್ಧ).

ಅಲಿಕೇರವ್ಯಯ ali-kira-nyāya. The natural enmity between the black bee and the parrot (My.).

ಅಲಿಕುನ್ತಲೆ ali-kuntalē. A woman with black bee-like naglets on her forehead. (My.).

ಅಲಿಕೇಷ್ಣಾ alika-ikahana. = ಅಲಿಕಾಕ್ಷ. (V. 14, 29).

ಅಲಿಗಿಸು aligisu. = ಅಲಿಗಿಸು, etc. (My.).

ಅಲಿಗು aligu. = ಅಲಿಗು ಸಸ. An aquatic plant of which van-hats are made, *Aeshynomene aspera* Lin. (St. & Pl.).

ಅಲಿಗಿ aligē. = ಹಲಿಗಿ. (My.).

ಅಲಿಂಗ a-liṅga. Having no marks;—having no gender. (My.).

ಅಲಿಂಜರ alinjara. An earthen water jar (ಮಣಿಕೆ, ಕೇರ್ Mr. 210; ಮಹಾಕಮ್ಮ, ಹರವ G.).

ಅಲಿನಿ alini. A swarm of black bees. (R.).

ಅಲಿನ್ದ alinda. A terrace before a house-door (ಪೊದವಾಗಿಲ G.).

ಅಲಿನ್ದಕ alindaka. A terrace before a house-door (ಪ್ರಘಟ, ಮೊಗಸಾಲೆ Mr. 199).

ಅಲೀ ali. = ಅಲಿ 3. (My.). ಇರಲೀ (Bp. 46, 15). ಪಾಕಲೀ (B. 2, 19).

ಅಲೀಕ alika. Unpleasing. 2, false. 3, an untruth.

ಅಲು alu. 1. = ಅಲಿ 1. ಅಲುಗಲು ಪಟ್ಟುದು (ವೇಲಿತ, etc. Nr.). ತರಲು (Bp. 24, 54); ಭಕ್ತ ಸಲು (25, 16); ನಾಚಿಸಲು (37, 66). See further 40, 8; 44, 63; 47, 8; 50, 58; 52, 32; 53, 11; 56, 24. 49; 57, 32; 61, 84. Regarding its datives ಅಲಿಕೆ, ಅಲಿಕ್ಕಿ (S. Mhr.) observe e. g. ಬರೆಯಲಿಕ್ಕಿ (B. 1. 20), ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿ (1, 21), ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕಿ (1, 22). Cf. ಅಲೈ.

ಅಲು alu. 2. = ಅಲಿ 1, ಅಲಿ 2, etc. (My.). ಕೆಯ್ಯಲು (Bp. 44, 63; 49, 46; 50, 16; 52, 2; 54, 10. 70); ಆದಿಯಲು (54, 10).

ಅಲುಕಿಸು alukisu. = ಅಲುಗಿಸು. To shake (v. t.; My. females).

ಅಲುಕು aluku. = ಅಲುಗು 1. (My.).

ಅಲುಗಿಸು alugisu. = ಅಲಿಗಿಸು, etc. To shake (v. t.), to cause to move (Bp. 5, 61; 19, 26; 32, 27; 52, 40; 57, 74; 59, 13. 15; My.).

ಅಲುಗು alugu. 1. = ಅಲಕು, etc., (ಅಲುಗು?). To be agitated or unsteady, to move about, to shake; to be shaky or loose (ಸಂಚಲನ Śmd. Dh.; M. ಅನದ್ಭು, to shake, see ಅಡಟು 2; T. ಅಲಂಗು, ಅಲುಗು, to be in motion; to be weary; cf. ಅಲಿ 1). ಅಲುಗುವದು (ಚಲನ, ಲೋಲ, ತರಲು, etc. Nr.). See Abh. P. 9, 149; Bp. 5, 28; 11, 12; 20, 13; 49, 20. ರುಜೆಯನ್, ಅಲುಗುವ ರವನನು... ಉಡುಹುವನ್ ಎಗ್ಗಂ (Bh. 1, 8, 39). ಅರಸು ಅನ್ನರೆ ಉಡು ನಡುಗುತ್ತದೆ, ಮುದುಕ ಅನ್ನರೆ ಗಡ್ಡ ಅಲುಗುತ್ತದೆ (Prv.). 2, to cause to move, to shake. ಅಲುಗಲು ಪಟ್ಟುದು (ವೇಲಿತ, ಧಾತ, ಚಲಿತ Nr.). See Bp. 31, 13; 32, 16; 38, 17; 47, 25; Rāv. 9, 24. 29; Bh. 8, 26, 18. 21. —ಅಲುಗಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to move about (Bp. 59, 5). —ಅಲುಗಾಡು. -ಅಡು. To shake, to tremble (Bp. 2, 15).

ಅಲುಗು alugu. 2. = ಅಲಗು 2. (Tē.; R.).

ಅಲುಗು aluṅgu. = ಅಲುಗು 1. ಅಂಗಮ್ ಅಲುಗಿ (Rāv. 13, 82).

ಅಲುಗೋಜಿ alugōji. A whistle, a pipe, a flageolet (My., also ಅಲ-; Br., H. ಅಲ್ಲೋಜಾ).

ಅಲುಪ alupa. Tbh. of ಅಲಿ (Śmd. 336; My.).

ಅಲುಪು alupu. = ಅಲಪ. (My.).

ಅಲುಬು alubu. 1. = ಅಲಮ್ಮು, etc. To shake in, or wash with, water (ಕರ್ಪು, ತೋಕಿ Śm. 61). ಸಲವು ಸೂದ್ ಉದಕದೊಳ್ ಅಲುಬಿ ಸೆಳೆಸೆಳೆದು ಒಗೆದೊಡಂ ದಿಳಿದು ಅಪಾದಿ ಕವ್ವಳಿ? (Bp. 60, 48).

ಅಲುಬು alubu. 2. = ಅಲಬು 1. (Z.).

ಅಲುಮ್ಬು alumbu. = ಅಲುಬು 1, etc. (ಕರ್ಕು, ತೂಕೆ Kk. 51).

ಅಲೆ ಅಲೆ. 1. = ಅಲೆ 1. To move about, to move to and fro, to shake, to dangle (ಲೋಲನ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಅಲೆ; cf. ಅಲು 2; ಒಲೆ 2). P. ps. ಅಲದು, ಅಲೆದು. ಮುನ್ನಲೆಯಲಿ ಅಲೆವನು (ಲಲಾಟ Mr. 334). ನೊಸಲೋ ಅಲೆವ ಕುರುಳ್ಳ (ಅಲಿ 820). ನುಣ್ಣದವಂ ಪಳಂಚಿ ಅಲೆಯ ಕುಣ್ಣಲಮುಣ್ಣಲಂ (Rk. 13, 61). 2, to roam, to wander (My.; T., Tu.); —to cross in roaming. ಶಬರವಿತಾನಮ್ ಇಕ್ಕಿದ ವೇಡೆಗಳ ಬೆಳ್ಳಾರಸುತ್ತಗಳ ಕಾನನವನ್ ಅಲೆದು (Bh. 3, 18, 24). 3, to dangle or hang across. ನೊಸಲನ್ ಅಲೆವ ಕುರುಳು (ಪ್ರಮರಕ HIA.). 4, to shake (v. t.). ಅಂಗುಟದ ತುದಿಯಂ ಕಣ್ಣಮೂಲಮನ್ ಅಲೆದು, ಅಲೆದು, ನೂಂಕೆ (Rk. 6, after 11). ಅಲೆದು, ಅಲೆದು, ನೂಂಕೆ... ಇಥಂಗಳಂ (13, 86). 5, to shake, to wash (see ಅಲಚು, ಅಲಮ್ಬು). ವಾರುಣಿಯನ್ ಒಲಿದು ಮುಟ್ಟಿದ ಕಾರಣದಿಂ ಮುದಿಗುವನ್ನೆ, ತನ್ನಯ ಕಳೆಯಂ ನೀರೊಳ್ ಅಲೆವನ್ನೆ ಪತ್ತಿ ಮನಾರುಧಿಯೊಳ್ ಮಗ್ಗನ್ ಅದನ್ ಅನ್ನು ಅಮೃತಕರಂ (Lill. 3, 6). ಕುದಿಸಿ, ಉದಕಮೊಳ್ ಅಲೆದು, ಬೀಸುತ ಒಗದು, ಪರದಿ (Bp. 36, 47). 6, to put in commotion: to annoy, to slight, to disgrace (ಪರಿಧಾವ ಸ್ಮದ. Dh.). ನಿಜಮಕುಟರುಚಿರರುಚಿ ರವಿರಣಮಂ ಪಳಂಚಿ ಅಲೆಯ (Rk. 13, after 71). — See ಅದಟಲೆ, ಕಣ್ಣಲೆ.

ಅಲೆ ಅಲೆ. 2. That moves to and fro: a wave, a billow (ಛಂಗ, ತರಂಗ, ಉರ್ಮಿ, ಎಳೆ Si. 81; ತರೆ ಛಬ; My.; T., Tē.).

ಅಲೆ ಅಲೆ. 3. = ಅಲೆ 1, ಎಲೆ 1. An interjection used in calling to women (My.).

ಅಲೆ ಅಲಿ-ಕೆ 3. 4. = ಲೆ, q. v. An affix of emphasis.

ಅಲೆತೆ alēta. The act of wandering, etc. (My.).

ಅಲೆಮಾನ್ alēmān. = ಅಲೇಮಾನ್. (My.).

ಅಲೇಖು a-lēkha. = ಅಳಕ 1. A blank book, cadjan-leaves tied together for writing upon them (ಬರೆಯದ ಒಲೆ Nn. 96; My.). 2, a deity (ತೃದತ, ದೇವತೆ 96). 3, a chowrie or fan (ಚಾಮರ 96). 4, much (ಅದಪ್ಪ, ಬಹಳ 96).

ಅಲೇಮಾನ್ alēmān. = ಅಲೆಮಾನ್, ಅಲೇಮಾನಿ. — ಅಲೇಮಾನ್ ಚೂರಿ. A European knife (My.).

ಅಲೇಮಾನಿ alēmāni. Allemagne, Germany, Austria, Europe, any foreign country (My.; M. ಅಲಮಾನಿ, ಅಳಮಾಂಚ; Tē. ಲ್ಯಾನಿ). — ಅಲೇಮಾನಿಕತ್ತಿ. A European or dragoon sword (My.). — ಅಲೇಮಾನಿಕುರುಪು. A dragoon troop (My.). — ಅಲೇಮಾನಿರೂಪಾಯಿ. An old kind of Rupee, worth fourteen or fifteen Annas (My.; Br.).

ಅಲೊಡಂ ali-ōḍam. When (Smd. 293, 294; see its use indicated s. ಅಲೆ 1 No. 3). ಕುರುಕುರಾಫತಂ ನುಡಿಯಲೊಡಂ (294). ಪಾವನೆ ಕಿಡಲೊಡಂ ನೀರ ತಿಳಿದುದು (295). ವಸಂತಂ ಬರಲೊಡಂ ಕೋಗಿಲಿ ಉಲಿಗುಂ (297). ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೊಡಮ್ ಎಲೆ ಕದಿಲ್ಲುವ (297). See also 4. 51. 101. 102. 148. 168. 177. 205. 208. 263. 391.

ಅಲೊಡನೆ ali-ōḍam-ಕೆ 6. (Smd. 293 = ಅಲೊಡಂ). Just when, when. ಬರಲೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟಂ (294). ಫಲಮ್ ಅಗಿ ಒಲಿಯಲೊಡನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಂಗಳು ಓಸಳಿಗಳ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). (ಅವಂ) ಸಾಯಲೊಡನೆ ಅವಿವೇಗದಲಿ ಗಾರುಡಿಗರ್... ಬನ್ನರ್ (Bp. 46, 23). ನಿಜವಲ್ಲದೆ... ಒಡವುಟ್ಟಿದಂ ಪ್ರಕಟಿಸಲೊಡನೆ ಅವಳೂಡಿ

ಗಾಡಿಯನ್ನೆ ಎದ್ದು... ಪೊದಿಮುಟ್ಟಂ (Rk. 10; after 10). ಭೃಂಗಾಳಿಗಳ ಬಳಗಂ ಪರಿಯಲೊಡನೆ ಸುದಿವ ತಂಗಾಳಿಗಳ ಕಡುಗಮ್ಮ ಸೇವಿಸುತ ಪಳಕಲ್ ಅಸರ್ಗವರ್ (J. 3, 8).

ಅಲೋಕ a-lōka. Not the world; the spiritual world. See ಲೋಕಾಲೋಕ.

ಅಲೌಕಿಕ a-laukika. Not relating to this world, not worldly, not secular; supernatural; unusual, strange. (My.).

ಅಲೌಕಿಕತನ alaukikatana. The state of being not secular; that of being of rare occurrence or unusual. (My.).

ಅಲೌಲ್ಯ a-laulya. Not restless, fickle or unstable; free from lust or eager desire. See Bp. 57, 94.

ಅಲ್ಕಾಬು alkābu. A title; titles, honors (My.; Br., H.).

ಅಲ್ಕೆ alkē. This dative of ಅಲೆ 1 is used also in the sense of "when". ಏಂಜರಿ ಎನ್ನ, ಎನಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳಿ (Smd. 68). ಎಣ್ಣಿನೆಯ ವರುಷಮ್ ಅಗಲ್ಕೆ (J. 29, 7). ಅಮ್ಬುಜಮಿತ್ರನ್ ಅವರಾಡ್ಲಕೆ ಅಯ್ದಲ್ಕೆ (30, 42). See ಅಲಿಕೆ, ಅಲಿಕ್ಕೆ s. ಅಲು 1.

ಅಲ್ಕೆ aldkē. = ಪಲ್ಕೆ. See ಎರಾಯಕೆ-.

ಅಲ್ಪ altu. ಅಲ್ಪೆ. See s. ಅಲೆ 3.

ಅಲ್ಪ alpa. = ಅಲುಪ. Small; little; a little, few (ಅಲಿ Ct. 1, 94; ಕೊಂಡೆ Smd. 85); feeble; insignificant, inferior; mean. ಅಲ್ಪಕಾಯಕ್ಕೆ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪಾರದು. — ಅಲ್ಪಗೆ ಐತ್ತರ್ಯ ಒನ್ನರ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ ಒಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ. — ಅಲ್ಪರ ಸಂಗ ಅಭಿಮಾನ ಭಂಗ (Prvs.).

ಅಲ್ಪಕೆ alpaka. = ಅಲ್ಪ. (My.).

ಅಲ್ಪತನ alpatana. Smallness, etc. (My.).

ಅಲ್ಪತನು alpa-tanu. A small or thin body.

ಅಲ್ಪತರುಣಿ alpa-taruṇi. A small, feeble woman; an inferior, low woman. See ಅಲೆವೇರ್.

ಅಲ್ಪದಣ್ಣಿ alpa-danḍa. A small or short stick. See ಒಡಿ.

ಅಲ್ಪದಿನ alpa-dina. A few days. (My.).

ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ alpa-prāṇa. Slight breathing, weak aspiration; (the state of being unaspirated). 2, a letter of very slight aspiration, (an unaspirated letter), as ಕ್, ಗ್, ಜ್, etc. (Smd. 22 Cm.).

ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಾನುಕರಣ alpapraṇa-anukarāṇa. An imitative sound of which the letters are unaspirated (Smd. 35).

ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿ alpa-buddhi. = ಅಲ್ಪಮತಿ. (My.). 2, weak-mindedness, etc. (My.).

ಅಲ್ಪಮತಿ alpa-mati. Weak-minded, stupid, low-witted (ಫುಲ್ಲಕ, ಮತಿಹೀನ Nn. 58).

ಅಲ್ಪಮಾರಿಷ alpa-māriṣa. The plant *Amaranthus polygamus* Lin.

ಅಲ್ಪವಸುಧೆ alpa-vasudhē. Ground of limited range, a district, a country (ನಿಲ Bhn. 58).

ಅಲ್ಪವೃಷ್ಟಿ alpa-vṛṣṭi. Small, fine rain. See ಒಡಿ, ಚನುಂ. ಅಲ್ಪಕಂಕೆ alpa-śaṅkē. = ಅಲ್ಪಜಮನ. (My.).

ಅಲ್ಪಶೀಲ alpa-śīla. A man of inferior nature or morality (Bp. 56, 44).

ಅಲ್ಪಸರ alpa-sara. = ಅಲ್ಪಸರಸ್. (ಸಣ್ಣ ಕೆರೆ G.; My.).

ಅಲ್ಪಸರಸಿ alpa-saras. A small tank or pond.

ಅಲ್ಪಸರಸಿ alpa-sarasi. = ಅಲ್ಪಸರಸ್. (ಬೆಂಡೆ, ಪಲಬ Smd. 35).

ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ alpa-svalpa. Rather little (B. 4, 214; My.).

ಅಲ್ಪಾಚಮನ alpa-ācamana. A polite term for "making water." (My.; Tē.).

ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯ alpa-āyushya. A short life (Bp. 46, 44).

ಅಲ್ಪಿಸ್ಥ alpisbtha. Very small.

ಅಲ್ಪಿಯು alpiya. Tbh. of ಅಲ್ಪೀಯಸ್. (My.).

ಅಲ್ಪಿಯಸ್ alpiyas. Smaller; uncommonly small.

ಅಲ್ಮೈರಾ almēira. An almira, a cabinet, a chest of drawers, a wardrobe (My.; Tu.; M. ಅಲ್ಮಾರಿ; Br. ಅಲ್ಮಾರ; French armoire, Portuguese almaria).

ಅಲ್ಪ alla 1. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಪ alla 2. Green ginger (ಅರ್ಧ, ತೃಂಗವೇರ Nr.; Tē., T.; Mhr. ಅಲೇಂ). ಅಲ್ಲದ ಕೊಮ್ಮು (ಅರ್ಧ, ತೃಂಗವೇರ Hā.). ಹಸಿಯ ಅಲ್ಪ (ಅರ್ಧ, ತೃಂಗವೇರ Mr. 137). ಅಲ್ಪ ಅಂ ಸಣ ಉಣ್ಣು, ಬಿಲ್ಲ ಬಿಳಿಯಲಿ ಉಣ್ಣು, ಒಳ್ಳೆ ಹಲಸು ಉಣ್ಣು, ಮೆಲಿಶೆ ಮುನಾಡ ಅಲ್ಲಿನ್ನೆ ಬಹುದೆ? (Sp.). See Mr. s. ತಕ್ಕಬಿಲಿ; Sp. s. ಅಲ್ 1. — ಅಲ್ಪಯ. -ಅಯ. = ಅಲ್ಪಯ್ಯ. (Bp. 37, 6). — ಅಲ್ಪಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. of a man (Bp. 9, 46). See ಧಾವೆವನ್ನಲ್ಲಯ್ಯ.

ಅಲ್ಪ alla 3. = (ಅಲ್ಪೋಲ), ಹಲ್ಲ. (M. ಅಲ್ಲಿ, tumult, disturbance; cf. ಆರುಲು?). — ಅಲ್ಪಕಲ್ಪೋಲ. dupl. = ಅಲ್ಪೋಲ. Great agitation (as of water, My.), confusion (of the mind, My.), tumult, disorder, disturbance (Tē.; T. ಅಲಂಗೋಲಂ, ಅಲಂಗೋಲಿ, disorder, confusion; that is huddled, carelessly put up, slovenliness. Cf. ಅಲಿ 1 & 2, and ಕಲಿ 2).

ಅಲ್ಪಗಲೆ allagālē. See s. ಅಲಿ 3.

ಅಲ್ಪನೆ allani. = ಅಲ್ಪನೆ, ಅಲ್ಪಣ. Mirth, merry-making, jest, sport, laughter (ಸಬ್ಬವ, ಮೇಳ Kk. 78).

ಅಲ್ಪನೆಗೆ allanigē. (Smd. 25). = ಅಲ್ಪನೆ, etc. (ಸಬ್ಬವ, ಮೇಳ Smd. II; ಮೇಳ Smd. 25; ಸಬ್ಬವ Cē. I, 26; ಮೇಳ I, 30).

ಅಲ್ಪದು alladu. ಅಲ್ಪದೆ. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಪದು allama. A Lingāya N., perhaps taken from H. Allah, Alamm. (Bp. 59, 3; Tē.). — ಅಲ್ಪಮದೇವ. A N. See ಮಯ್ಯರ, ಸೊಪ್ಪ. — ಅಲ್ಪಮದೇವ. A N. See ಸೋಹದ, ಹಾಂಸ. — ಅಲ್ಪಮಪ್ಪು. A N. (Bp. 8 sum; 8, 1, 8).

ಅಲ್ಪರ allara. The anguish of separation, or the separation of lovers or friends (ಎರಡ Cē. I, 85).

ಅಲ್ಪರಿ allari. The state of being troubled, disturbed, discomposed, or harassed (Tē. ಅಲ್ಪರಿ, ಅಲ್ಪರಿ; R.).

ಅಲ್ಪವಾ allavar. Causelessly (ಸುಮ್ಮನೆ, ಒದಿದು, ಕಾರಣ Smd. 397).

ಅಲ್ಪವೆ allavē. ಅಲ್ಪವೇ. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಪಲೆ allali. = ಅಲ್ಪಲೆ, etc. (ಸಬ್ಬವ, ಮೇಳ Smd. 53).

ಅಲ್ಪಾ allā. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಪಾಟ allāṭa. ಅಲ್ಪಾಡಿ, ಅಲ್ಪಾಡಿಸು, ಅಲ್ಪಾಡು. See s. ಅಲ್ಪ 2.

ಅಲ್ಪ alli. = ಅಲಿ 2, etc. Locative of ಅಲ್ 1: in that place, there; in the place; therein; to that place; (and with regard to its declension) that place (ಎಲ್ Smd. 144; ಎಡೆಯಲ್ಲಿ 186 Cm.; ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 167 Cm.; C.). ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಪತ್ತು ಅಕ್ಕರಂ ಸಮಾನಸಂಜ್ಞೆಯಂ ಸೆಡುಂ (Smd. 14). ಅಲ್ಲಿ ಬಹುತೆಯುಂ ಸಮಾನತೆಯಂ (121). ಏ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳು ಅಲ್ಲಿ (145). ಅಲ್ಲಿ ಎಮಲೋದ್ಯಾನವೇಳಿಗಲ್, ಅಲ್ಲಿ ಕಾರಣೋದ ರಹನೆಗಲ್ (Bh. 2, 13, 27). ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತಿರು

ಗುವದಕ್ಕಿನ್ನಲೂ ಬೆರಗಾ ತಿನ್ನು ಸಾಯುವ! ಅನ್ದ. — ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಅಲೆಯುತ್ತೀಯೇ? ಇಲ್ಲಿ ದಾ, (ಕಪ್ಪವನ್ನೆಲ್ಲಾ) ಬಿಸಾಟ ಹಾಗೆ ಸಾಯುವ! ಎನ್ನುವೆ. — ಅಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು, ಇಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು; ಕಲ್ಪಿಗಳೆ ಉಣ್ಣೇ ತಿವ ದಾನ? (Prvs.). ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗು, go to that place! (C.). It is used to form the locative, e. g. ಕೊಳದಲ್ಲಿ, ಸಭೆಯಲ್ಲಿ (Smd. 145). ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಇದಂ (82). ಮರದಲ್ಲಿ, etc. (see ನೆ 2, No. 2). — It is added to relative participles, e. g. ಪೋಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಗುಣಾಧಿಕರೋ ಅನ್ನೆ ಪೋಲ ಎನರ್ ಅಕ್ಕಂ (78). ಕೆಡೆಯತ್ತಣೆಂ ಬನ್ನನ್ ಎನ್ನುಲ್ಲಿ (165). ನಡಮುವಲ್ಲಿ ನಡೆವಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೋದಲ್ಲಿ, ಬಂದಲ್ಲಿ, etc. (C.). — Its declension is: ಅಲ್ಲಿಯ, ಅಲ್ಲಿಯಣ; ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ; ಅಲ್ಲಿಂ, ಅಲ್ಲಿನ್ನೆ, ಅಲ್ಲಿನ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪೆಣ್ಣೆರನ್ ಅಗ್ಗಿ ಸುತ್ತಿದಂ (Smd. 145). ಹಡವಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸ (ಅರಿಷ್ಟ Mr. 198). ನಿಮರ್ಧ ಕಾನ್ತಾರದಲ್ಲಿಯ ಕಿಚ್ಚು ದಾವಂ (48). ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ (B. 4, 142). ಅಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೆ (B. 3, 52). ಅಲ್ಲಿಯಣ ಸುದ್ದಿ (Si. 282). — ಅತ್ತದಲ್ಲಿಗೆ ಇತ್ತಾದೇಶಂ (Smd. 358). ಸಂಗ ಮದೇವರಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ (Bp. 5, 7). ನರಕಮೋ ಬೇದಿಲ್ಲಿಗೆ ಎಂ ಸನ್ನೆಯಂ (Smd. 89). ಬಸವರಸನ್ ಇದಲ್ಲಿಗೆ ಅಯ್ಯನ್ನು (Bp. 20 sum.). ನಿಜಗೋತ್ರದಲ್ಲಿಗೆ ಬಯ್ಯಂ (61, 36). ಪೋಗು ಅಲ್ಲಿಗೆ! (Rā. 5, 125). ಕೊರಲಲ್ಲಿಗೆ ಬದಗುವ ಅನಿಲಂ (ಉದಾಹರಣೆ Mr. 51). ಜನಕನಲ್ಲಿಗೆ... ಬಂದನು (Bh. 1, 8, 56). — ಎದುತ್ತಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅಲ್ಲಿಂ Rā. 9, 29). ಅಲ್ಲಿಂ ತರದು (10, after 31). ಅಲ್ಲಿನ್ನೆ ಎದ್ದು (5, 133). ಅಲ್ಲಿನ್ನೆ ಇದೆಯ ಜಾಡುತ (Bp. 52, 13). ಅಲ್ಲಿನ್ನೆ ಪರಿ ತನ್ನ (58, 24). ನಾಳೆ ಎನ್ನು ದಿನದಲ್ಲಿ ತ್ತೆ ಎನಿಸುಗು, ಅಲ್ಲಿನ್ನೆ ಮೇಲಣ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪರತ್ತೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಅಲ್ಪಲ್ಲಿ. -ಅಲ್ಪಿ. rep. = ಅಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ. Here and there (J. 28, 43). ಸುಮನಾಗಿ ಅಲ್ಪಲ್ಲಿ ತಿರಿಗಾಡುವಿಕೆ (ಎಹಾರ, etc. Si. 393). See B. 3, 4; 4, 143. — ಅಲ್ಪಲ್ಲಿಗೆ. -ಅಲ್ಪಿಗೆ. = ಅಲ್ಪಲ್ಲಿ. (ಅದಿಗದಿಗ G.; Bp. 3, 17; 4, 50; 47, 21; 53, 24; 57, 44, 54; B. 3, 77; 4, 171; 5, 198, 295). — ಅಲ್ಪಿಗಲ್ಲಿ. -ಅಲ್ಪಿ. = ಅಲ್ಪಲ್ಲಿಗೆ. (Bp. 51, 7; J. 28, 41). — ಅಲ್ಪಿಗಲ್ಲಿಗೆ. -ಅಲ್ಪಿಗೆ rep. From here to there; here and there. (Bp. 43, 24; J. 3, 21; 26, 5; C. Bp. 11, 4). — ಅಲ್ಪಿ ತನಕ. So far as that place (B. 4, 123; 5, 68; C.). 2, till then (C.). — ಅಲ್ಪಿದ. -ದ-ಅ. A man of that place. ಕೆಲದನ್ ಅಲ್ಪಿದನ್ ಇಲ್ಪಿದನ್ ಈಗಲ್ ಎನ್ನುನಂ ಮುತ್ತಿದನ್ ಬನ್ನಿ ತೇ ರೋ ಅಮರೇನ್ನ ಸುತಂ ಕುರುವು ನೆಲ್ಲಮಂ (Smd. 136). — ಅಲ್ಪಿ ಸಂಯುತಂ. = ಅಲ್ಪಿ ತನಕ 1 & 2. 3, till. ಪಾಲಿಸಿದನ್ ಇನ್ನು, ನಡೆ ನುಡಿಗಂ ಕಲಿಪ ಅಲ್ಲಿಪರಿಯುನಮ್, ಆ ತಿರುವು (J. 28, 19). — ಅಲ್ಪಿಯಲ್ಲಿ. -ಅಲ್ಪಿ. = ಅಲ್ಪಲ್ಲಿ. (Si. 394). — ಅಲ್ಪಿಯುಂ. -ಉಂ. Also there. ಅಲ್ಪಿಯುಮ್ ಇಲ್ಪಿಯುಮ್ ಎಲ್ಪಿಯುಂ ನರಂ (Smd. 150). ಪೋಲ ವರಮ್ ಅದಲ್ಪಿಯುಂ (144). ಹಾತಿ ಅಲ್ಪದಲ್ಲಿಯುಂ (167). — ಅಲ್ಪಿಯೂ. -ಉ. = ಅಲ್ಪಿಯುಂ (C.). See ಆವಲ್ಪಿಯೂ. — ಅಲ್ಪೇ. -ಎ. Even there (B. 4, 31). ಅಲ್ಪೇ ನ್ನಾಯ ಇಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಿತು! ಕೊಳ್ಳೇ, ಮಲ್ಲಿ, ಕೊಳುಬಿ ಕೂಸ! (Prv.). — ಅಲ್ಪಾಡ ರೂ. -ಅದರೂ. Even there also (B. 5, 77, 223).

ಅಲ್ಪಿಗಾರಿಗ alligāriga. (ಅಲ್ಪಿ-ಗಾರಿಗ). A washerman (ಅಗಸ, Cē. I, 61, o. r. ಅಟ್ಟಿಗಾರಿಗ; cf. ಅಲಿ 1, No. 5? ಅಲ್ಪ 1?).

ಅಲ್ಪಿದ See s. ಅಲ್ಪಿ.

ಅಲ್ಪು allu 1. To join, to connect, to knit nets, etc., to plait, to braid, to wattle together (My.; Tē. ಅರ್ಲು, ಅಲ್ಪು, ಅಕ್ಕು; T. ಅಲ್ಪು; Tu. ಅಲ, ಅಲ್ಪಾ, to mix; cf. ಅದರ್, ಅಲ್ 3).

ಅಲ್ಪು allu 2. = ಅಗಲ್, etc. — ಅಲ್ಪಾಟ. -ಅಟ. Moving about, etc. (Bh. 6, 4, 26). — ಅಲ್ಪಾಡಿ. -ಅಡಿ. Shaking, etc. (My.). — ಅಲ್ಪಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to be agitated or moved; to shake, to move about, to cause to swing or

vibrate, to rock (My.). ಅಲ್ಲಾಡಿಸರ್ ವಟ್ಟುಡು (ಅನ್ನೋಲಿತ, ಲೋಲಿತ, ತರಲಿತ Nr.). ರೂಪು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಕಣ್ಣಿಲೋ ಪೊಕ್ಕು ಮ ನಮಲ್ಲಾಡಿಸೆ (Grj. 7, after 11). See Bp. 38, 18; B. 3, 122; 4, 84, 134; C. Bp. 47, 34. — ಅಲ್ಲಾಡು. 1. -ಅಡು. = ಅಲ್ಲಾಡು. To move (v. i.), to be agitated, to shake, to swing, to be loose, etc. (ಸಂಚಲನ ಸ್ಮದ. Dh.; Abh. P. 13, 92, o. r. ಅಲ್ಲಾಡು; My.; ಅಗಲ್ಲಾಡು, ಒಲಿದಾಡು, ಅಸುಮ್ಮು, ಕದಲು G.; Tē.). ಅಲ್ಲಾಡೂಡು (ತರಲಿತ, ಲುಲಿತ, etc. Mr. 454). ಅಲ್ಲಾಡದ್ದು (ಅಡಲ G.). ಅಲ್ಲಿದನ್ ಇನ್ನನ್, ಈತ್ತರನ ಮನಮ್ ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತ (ಸ್ಮದ. 266, o. r. ಅಲ್ಲಾಡು). 2, to cause to shake, to shake (J. 28, 54). See Prv. s. ಬೋಧನೆ. — ಅಲ್ಲಾಡು. 2. -ಅಡು. Moving, agitation, trembling, etc. (ತೋನೆ, ಒಲೆ, ತೂಗು, ಕೊಡಪ್ಪ, ನಡುಕ, ಕಮ್ಮನ ಸೀ.). — ಅಲ್ಲುಗು. -ಉಗು. To fall in drops, to drip (Abh. P. 14, 177).

ಅಲ್ಲು allu. 3. = ಹಲ್ಲು. (My.).

ಅಲ್ಲೂರಿ allūri. — ಅಲ್ಲೂರಿಗಡ. An undershrub, Cassia sophora Lin. (Z.; My.).

ಅಲ್ಲೋಲ allō. See s. ಅಲೆ 3.

ಅಲ್ಲೋಲ allōla. (= ಅಲ್ಲ 3). — ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ. dupl. = ಅಲ್ಲಕಲ್ಲೋಲ. Great agitation, etc. ಸಮುದ್ರವು ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲಮ್ ಆಗುತ್ತ. (B. 5, 155).

ಅವ av. ಔ. = ಅಮ, ಅವ್ವ, etc. Mother. ಇದು ಏನ್, ಅವ್? (Bp. 12, 22). ಅಗ್ಗವಣಿಯಂ ಓದಿ, ಅವ್! (12, 33). See also 24, 63; 47, 20, 27; Bh. 1, 10, 18.

ಅವ avā. A remote demonstrative pronoun: that man, he (ಸ್ಮದ. 181; T., M.; Tē. ನಾಡು). ಅವಂ, ಇವಂ, ಉವಂ (182). ಅವನು (C.). ಅವರ್, ಇವರ್, ಉವರ್ (182). Its plural is used for men and women, e. g. ಅವರ್ ಗಣ್ಣರ್, ಅವರ್ ವೆಣ್ಣರ್ (109). Nom. pl.: ಅವರ್ (121), ಅವರ್ಗ್ (124; Bp. 46, 36), ಅವಸ್ತರ್ (120; Bp. 32, 54; 46, 12), ಅವರುಗ್ (Bp. 5, 36; Bh. 1, 8, 10, 11, 20), ಅವದಿರ್ (2, 4, 6; 2, 13, 45; Bp. 51, 77; 58, 34, 39), ಅವದಿರು (1, 8, 89), ಅವರು (C.). ರಥರ ಕಾಲವನ್ನಿರ ಹೆಸರು ಸನ್ನೇಪ್ಪ ಎನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ ಎನ್ನೂ ಉಣ್ಣು (Nr.). Singular: ಅವನಂ, ಅವನಿಂ, ಅವನತ್ತಣಿಂ, ಅವನ, ಅವನೋಳ್ (ಸ್ಮದ. 129); ಅವನನ್ನು (C.); ಅವನಿನ್ (C.); ಅವನಿಗೆ (133), ಅವಗೆ (C.; Bp. 28, 41; B. 5, 54, 99), ಅವನಿಗೆ (C.). — ಅವಂ ಕಡುಗಲಿ, ಅವಂ ಫಲವಾದಿ (ಸ್ಮದ. 193). ಅವಂ ಎಮಲಮತಿ (111). ಪೊನ್ನುಳ್ಳವನೆ ಕುಲೀನಂ (174). ಅವನ್ ಅಫಕಪ್ಪಣ್, ಅವನೆ ಸೇವ್ಯಂ (174). ತಾನ್ ಅವಂ ಚದುರಂ (174). ಸಮಂ ನುಡಿವೊಡೆ ಅವಂ ಓರಿಯಂ (297). ಪೊರ್ದುವೊಡೆ ಅವನ್ ಒಳ್ಳಿದಂ (298). ಸ್ಥಿರಮ್ ಆಗಿ ಸ್ವೇಹ ಮಾಡುವನು (ನೀಲೀರಾಗ Hlā.). ಸ್ಥಿರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವೇಹ ಮಾಡುವನು (ಹರಿವರಾಗ Hlā.). ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಯಾಗ ಮಾಡಿದವನು (ಸ್ವಪತಿ Hlā.). ಯಾಗ ಮಾಡುವಾತ (ಯಜಮಾನ, etc. Hlā.). ಮನೆ ವಾರ್ತೆಯೋಳ್ ಇರ್ಪವನು (ಅಥ್ಯಾಗಾರಿ, etc. Hlā.). ತನ್ನೆಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಸಿತ್ಯವ್ವ Nr.). ಬಲ್ಲವನು (ಪಣ್ಣಿತ, etc. Nr.). ಮುನ್ನೆ ಹೋದವನು (ಪರೋಗ, etc. Nr.). ಒಳ್ಳಿತಂ ಗೆಯ್ಯವ (ತುಫಯ್ಯ, etc. Hlā.). ಎಣ್ಣೆಯ್ಯವ (ಶಿವಸಿಂ. 2; Kk. 4). ವಸುಮತಿಗೆ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಂ ಪರಿಸುಪವಂ (ಏಸವಂ) ತಾನ್ ಆಗಿ, ಆತನ ದೇಸೆಯೋಳ್ ಎಲ್ಲಾ ಫಣ್ಣರ್ ಆದವರ್ (Bp. 1, 24). ತಿಂಗಳಂ ಸೂಡಿದವನು (Siva, 1, 32). ಅವನ ಮಾತು ಕೆಸದಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಮ್ಮು. — ಅವನಿಗೆ ನಾನೇ ಸುಲಿದ ವಾಯಿಯ ಹಣ್ಣು (Prva.). — ಅವರವರ್. -ಅವರ್. -ರು. rep. Every one of them (Bp. 31, 31; 56, 56; 59, 19). — ಅವರಿಬ್ಬರು. -ಇಬ್ಬರು. Both of them (B. 3, 127). — ಅವರಿವರ್. -ಇವರ್. Those and these. ಜೈನರ್ ಅವರಿವರ್ ಎನ್ನದೆ (without any distinction) ಎಲ್ಲರು ಮಾನುಫಂಗಿತರ್ ಆಗಿ ಮಡಿದರು (Bp. 52, 19). — ಅವಳ್. -ಅಳ್ 4. ಅವಳು. That woman, she (T.,

M.; Tē. ಅದಿ; Tē. ಅಲು, she, a woman). ಅವಳ್, ಇವಳ್, ಉವಳ್ (ಸ್ಮದ. 186, 245). Its plural is the same as that of ಅವ (120, 121), also ಅವಳಿರ್ is used (120). ಅವಳ್ ಸಜ್ಜನ ವೆಣ್ (109). ಅವಳ್ ಎಮಲಮತಿ (111). ಸೊಬಗುಳ್ಳವಳ್ ವೆಣ್ (174). ಅವಳ್ ಪತಿವ್ರತೆ, ಅವಳ್ ಮಾನ್ಯೆ (174). ತಾನ್ ಅವಳ್ ಚದುರೆ (174). ಅವಳು (Bp. 40, 9). ಗಣ್ಣು ನು ಬಯಸುವವನು (ಕಾನ್ತೆ Nr.). ಚಿಕ್ಕವಳು (ದಾಲಿ Nr.). ಮಕ್ಕಳು ದಾದುವವಳು (ಚಿವತೋಳಿ, etc. Hlā.). ಎದಗ್ಗೆಯುಂ ಮುಗ್ಗೆಯುಮ್ ಆಗಿರ್ಪವಳು (ನಾಣಿನಿ Hlā.). ಲೋಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವಳ್ ಆಗಿ ಮಕರಿಕಾ ಪತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯ ಮಾಡುವವಳು (ಸ್ಥಿರಸ್ಥಿ Nr.). ಅವಳ ಕುರುಳ್ಗೆ ಮಾರಿದುಮ್ಮಿಗ್ ಎಣೆಯೆ? (ಸ್ಮದ. 139). ಕುಸ್ತಲೇ ನ್ಣಿಗೆ ಚಮ್ಮಕಮಾಲಿನಿನಾಮದ ಒರ್ವ ಮಗ್ಗಳ್ ಉಣ್ಣು, ಅವಳ್ಗೆ ಸನ್ನ ತಂ ಮುನ್ನಿಸುತೆ ವಿಷಯ ಸಖಿಯಾಗಿ ಇರ್ಪಳ್ (J. 30, 1). — ಅವಳ್ಳಡು. -ಕೂಡು. To join, or be in company with, her (Rsv. 10, after 7). — Note: As in Tēlugu ನಾಡು & ಅದಿ, so also in the vulgar dialect of the Southern Mhr. country ಅವ, and especially ಅವಳ್, are at present not used in reference to any person of respectability, but are replaced there by ಆತ and ಆಕೆ. From the instances quoted above it appears that this distinction is not classical, and, besides, ಅವ in My. is never understood to convey a disrespectful sense.

ಅವೆ ava. Off, away, down, implying sometimes depreciation, disrespect, diminution, etc.

ಅವರ್ avāka. (ಸ್ಮದ. 25, not in all MSS., also not in Mdb.).

ಅವಕರ್ ava-kara. Sweepings, dust (ಸಂಕರ, ಕಸ Mr. 202).

ಅವಕಾರ avā-kāsa. A glance. 2, place, room. 3, an interval. 4, opportunity, leisure.

ಅವಕೀರ್ಣ avā-kirṇa. Thrown off. 2, scattered. 3, overcast, overspread.

ಅವಕೀರ್ಣಿ avā-kirṇi. A religious student who has committed an act of incontinency (ಅತ್ಯುನ್ನ ಕೆಟ್ಟವಂ Mr. 253).

ಅವಕುಂಚಿತ avā-kunṇita. Bent, contracted; devoid of extension; deformed; degenerated, degraded (ನಿಷ್ಕಾಸಿತ, ಆಪ ಕೃಪ್ಪು, ಅವರೂಪಿತ, ಅವಲೀನ, ಅವನೀತ, ಹರಹುಗಟ್ಟಿದ Mr. 451).

ಅವಕುಟ avā-kuṭa. An earthen vessel used for churning, etc. (ಕುರುಳ್ಗೆ Mr. 211).

ಅವಕೂರ avā-kūra. Being without boiled rice or food (ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವನ್ವ G.).

ಅವಕೃಪೆ avā-kṛipē. Displeasure, disfavour (ಎಗ್ಗಹ Cb., B. 5, 8).

ಅವಕೃಷ್ಟ avā-kṛiṣṭa. Drawn away or down. 2, sent away; expelled, turned out (ಹೊದಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡ್ತಿ G.). 3, inferior, low; degraded. See ಅವಕುಂಚಿತ.

ಅವಕೇಶಿ avā-kēṣi. Barren. 2, a tree without fruit (ಬಂಡೆ ಮರ Mr. 103).

ಅವಕ್ರ a-vakra. Not crooked; upright, honest. (My.).

ಅವಕ್ರಯ avā-kṛaya. Price.

ಅವಗಡ avā-gaḍa. An obstruction, impediment; embarrassment, jeopardy (My.). ಅವಗಡಮ್ ಆಗಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ (Bp. 16, 10). 2, inaccessibility. ಅತಿಅವಗಡದ ಕೈಲಾಸಮಂ ನೆಡೆ ಸೂ ಲೋಗೊಡುವನು (24, 51). 3, monstrosity, terribleness. ಎಪ ವಜ್ಜಿ ತೀವ ಇರ್ವ ಅವಗಡದ ಫಣಿವರಕಟಕ! (48, 15; see also 35, 49; 37, 26). 4, impossibility. ಈ ಕೋಟಿಯಂ ಸಾಧಿಸುವದೆ ಅವಗಡಂ (16, 15). ಅದ್ಭುತಿಗೆ ತಾನ್ ಅವಗಡಮ್ ಅದು ಆವುದು?

(44, 44). (Mbr. ಅವಘಟ; Tē. ಅವಘಟ, difficult, impossible; Te. M., Tu. ಅವಗಟ, mischief, danger).

ಅವಗಡಿಕೆ ava-gadikē. = ಅವಗಡ. (ಮುಕ್ಕುಡಿ Bhn. 3, o. r. ಅವಗಡ).

ಅವಗಡಿಸು ava-gadisu. 1. To push down, to depress, to lower, to slight, to surpass, to suppress, to subdue. See Bp. 4, 23; 5, 29; 13, 20; 52, 20; 54, 51; 58, 18; Bh. 3, 4, 6; 8, 27, 23; J. 14, 5; 15, 4; 31, 31. 48. (Tē. ಅವಘಟಂ ಮು, ಧಿಘಟಂ; cf. ಅವಘಟ್ಟನ).

ಅವಗಡಿಸು ava-gadisu. 2. To be very active, to hasten, to hurry; to become impetuous or violent; to exult, to be arrogant. See Bp. 2, 3; 18, 43; 27, 31. 60; 28, 41; 31, 20; 32, 33; 37, 1; 51, 67. 69; 55, 56; 58, 13. 36; Bh. 3, 12, 17; 3, 13, 30; J. 6, 2; 12, 49; 20, 34; 28, 5; 31, 27. (Tē. ಅವಘಟಂ, ಧಿಘಟಂ; cf. ಅವಗಡಿಯು & ಅವಘಟ್ಟನ).

ಅವಗಡೆ ava-gadē. (= ಅವಗಡಿಯು). See Bh. 3, 13, 32. — ಅವಗಡೆಯು. -ಅ3. A man of rash, impetuous, passionate, or exultant action (Bp. 36, 33; 37, 46).

ಅವಗಡೆಯತನ avagadēyatana. The condition of being an impetuous, etc. man (Rām. 6, 2, 17).

ಅವಗಡಿತ ava-gaṇita. Disregarded, despised.

ಅವಗತ ava-gata. Gone away. 2, gone near; entered into. 3, known, understood.

ಅವಗತಿ ava-gati. Knowledge (Sk.). 2, = ಅವಗತಿ No. 2 (My.).

ಅವಗಂಧೆ ava-gandha. A bad smell. See ಜೀರ್ಣಾವಗಂಧ.

ಅವಗಮನ ava-gamana. (Going, going away); going near; descending; — understanding, comprehension, getting acquainted with; assuring one's self. See ಪೂರ್ವಾವಗಮನ.

ಅವಗಮ್ಯ ava-gamya. To be known or understood (adj.; Bp. 1, 66).

ಅವಗಯಿಸು avagayisu. = ಅವಗಟಿಸು 1. Tbh. of ಅವಗಟಿಸು. ಅವಗಯಿಸು (ಅವಗಟಾರ್ಥ Ōt. II, 105, o. r. ಅವಗಯಿಸು).

ಅವಗಹಿಸು avagahisu. 1. = ಅವಗಯಿಸು. (Bp. 36, 33).

ಅವಗಹಿಸು avagahisu. 2. To dive, to bathe (My.).

ಅವಗಡಿಯು ava-galiya. Rash, impetuous, or passionate action (ಉರವಣೀಕಾರತನಂ Śmd. I.).

ಅವಗಾಡೆ ava-gāḥa. 1. Plunging or diving into, bathing (Sk.; ಸ್ನಾನ ಮಾಡೋಣ Ōb.; My.). 2, a bucket (ನೀರ ದೋಣಿ Hlā.; ಮರಣ Mr. 213).

ಅವಗಾಡೆ avagāḥa. 2. Tbh. of ಅವಗಾಡೆ. = ಅವಗಾಡೆ No. 2 (B.).

ಅವಗಾಡೆನ ಅವಗಾḥana. = ಅವಗಾಡೆ 1. (Sk.; My.). 2, = ಅವಗಾಡೆ 2, comprehension (My.).

ಅವಗಾಡಿಸು avagāḥisu. 1. To plunge or dive into water (My.); to swim, to float (ಅಸಾಡು, ತೇಲಾಡು G.); — to enter into (Bh. 1, 20, 59).

ಅವಗಾಡಿಸು avagāḥisu. 2. To comprehend (My.).

ಅವಗಾಡೆ ava-gita. Sung badly. 2, censured, blamed, dejected. 3, seen frequently, well known (ಉಪಲಬ್ಧ, ಮಗುಡೆ ಕಾಣುವುದು Mr. 451). See s. ಮಗುಡೆ ಮಗುಡೆ.

ಅವಗುಣೆ ava-guṇa. An evil quality; a vice; an evil effect. (Bp. 4, 62; 30, 27; 40, 38; 56, 44; My.).

ಅವಗುಣೆ ava-guṇi. Vicious; of evil properties (Bp. 22, 50).

ಅವಗೂಡೆ ava-gūḍē. The plant Trichosanthes palmata Roxb. (St. & Pl.; Tē. ಅವಗೂಡೆ).

ಅವಗ್ರಹೆ ava-graha. = ವಗ್ರಹ. Taking off or away; separation; distinguishing. 2, obstacle, impediment, restraint, hold. 3, drought. 4, the forehead of an elephant (ಅನೆ ಯು ಮುನ್ನಣ ಲಲಾಟ Mr. 155). 5, an imprecation or term of abuse.

ಅವಗ್ರಹಣೆ ava-grahana. Obstacle, impediment; restraint; disrespect (Sk.).

ಅವಗ್ರಹಣಿ ಅವಗ್ರahini. Obstacle.

ಅವಗ್ರಹಿಸು ava-grahisu. = ಅವಗಯಿಸು, ಅವಗಟಿಸು 1. To lay hold of or on, to attain (ಅವರಿಸು Śmd. 182 Cm.; Mdb. Cm. ಗ್ರಹಿಸು; other meanings may be derived from ಅವಗ್ರಹ & ಅವಗ್ರಹಣ).

ಅವಗ್ರಾಹೆ ava-grāḥa. = ವಗ್ರಾಹ. Seizing (see ಅವಗಾಡೆ 2, ಅವಗಾಡೆನ, ಅವಗಾಡಿಸು 2). 2, obstacle. 3, drought.

ಅವಘಟ್ಟನ ava-ghaṭṭana. Pushing, brushing or rubbing away or off; pushing or rubbing together. 2, stirring up.

ಅವಘಾತೆ ava-ghāta. Striking, hurting, killing. 2, a violent or fatal blow. (My.; ಮರಣ Ōb.).

ಅವಂಗೋತೆ avaṅgūta. A sword, a scymitar (ಕತ್ತಿ, ಕೃಪಾಣೆ Mr. 379; cf. ಅವಕೋತು?).

ಅವಚು avāṇu 1. = ಅಗಚು etc., ಅದಚು 1, etc., ಅವಚು, etc., ಅವಚು 1. To press; to hold firmly, to confine, to embrace. ತಾಯಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿ, ಎದೆಗೆ ಆವಚಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 1, 24). ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎದೆಗೆ ಆವಚಿ ಕೊಟ್ಟು (5, 155). ಕಪ್ಪಿಯನ್ ಆವಚಿ ಕೊಟ್ಟು (Bp. 44, 6). ತನ್ನ ಉರವ ಸೆಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಡನೆ ಕಂಕುಡಲಿ ಆವಚಿ ಕೊಳ್ಳುತಂ (47, 46). See Bh. 1, 14, 20; 2, 10, 13; 7, 1, 4.

ಅವಚು avāṇu 2. = ಅವಚು, etc. To hide (v. t.), etc. (My.).

ಅವಚೂರ್ಣಿತೆ ava-ōrṇita. Sprinkled with powder. 2, coarsely pounded or ground.

ಅವಚೂಲೆ ava-ōlī. An ornament hanging downwards from the top of a banner.

ಅವಚ್ಛೆನ್ನೆನಿ ಅವ-ō-ḥanna. Covered over, overspread, filled. (R.).

ಅವಚ್ಛೆನ್ನೆನಿ ಅವ-ō-ḥinna. Cut off, separated; broken. 2, predicated. (R.).

ಅವಚ್ಛುರಿತೆ ava-ō-ḥurita. A horse-laugh.

ಅವಚ್ಛೇದೆನಿ ಅವ-ō-ḥēda. Anything cut off; a portion; cutting off. 2, distinction. 3, discrimination. 4, a boundary. 5, a distinguishing property, a predicate. See ವ್ಯವಚ್ಛೇದ.

ಅವಚ್ಛೇದಕೆನಿ ಅವ-ō-ḥēdaka. Separating; distinguishing; peculiar. 2, a characteristic property, a predicate. (R.).

ಅವಜೆ avajē. = ಅಮಜೆ, etc. (ಅಮಜೆ Mr. 115).

ಅವಜ್ಞತೆ ava-jnatē. = ಅವಜ್ಞೆ; — inadvertence, negligence (My.).

ಅವಜ್ಞಿತೆನಿ ಅವ-jñita. Despised.

ಅವಜ್ಞಾತಿಶಯೆನಿ avajñātiśaya. Excess of disrespect, etc. See ಏಸುಕು.

ಅವಜ್ಞೆನಿ ava-jñē. Disregard, disesteem, disrespect, contempt. See ಕಡೆಗಣಿಸು, ಕಡೆಗಣ್ಣು, ಮಾಂಕರಿಸು.

ಅವಂಚಕತ್ವೆನಿ a-vañcakatva. Candor, sincerity (Bp. 16, 8).

ಅವಟೆನಿ avāṭa. A hole; a pit.

ಅವಟಿಯಿಸು avāṭayisu. To communicate, to reveal (Abh. P. 3, 127).

ಅವಟೀಳಿ avatīṭa. Flat-nosed.

ಅವಟು avatu. The back or nape of the neck. 2, a hole or pit.

ಅವಠಾಣಿ avathāṇa. A fit of sulky anger, a sullen humour (P Bh. 10, 6, 22; Mhr. ಅವಠಾಣಿ).

ಅವಣಿ avana. Tbh. of ಅವನ. — ಅವಣಿವಣಿ. Tbh. of ಅವನ ಜೇಮನ (Śmd. 376).

ಅವಣಿಸು avaniṣu. = ಹವಣಿಸು. (My.). ಪ್ರತಾಪಸಿಂಗನು, ಮಾನಸಿಂಗರಾಜನ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಬೇಳೆನ್ನು, ಬಹಳ ಅವಣಿಸಿದನು (B. 5, 62).

ಅವತಂಸ avataṁsa. A garland of flowers. 2, a crest (ತರೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಭರಣ G.). 3, an ear-ring. 4, a lock of hair left on the head (ಡಬ್ಬಿ, ಜುಟ್ಟು G.). See ದಾಸಿಂಗ.

ಅವತಂಸಕ avataṁsaka. A garland of flowers, etc. (= ಅವತಂಸ).

ಅವತಮನ avataṁasa. Slight darkness, obscurity. 2, great darkness (ಕಡುಗತ್ತಲೆ Hlā.; ಸನ್ನಮನ, ಪರೆಯದೆ ಸುತ್ತಿ 3ನೇ ಕತ್ತಲೆ Mr. 67).

ಅವತರಣಿ avataṛaṇa. Descending. (My.). 2, rushing along. 3, crossing. 4, translating. 5, annotation (Mhr.). See ನಿವೃತ್ತವತರಣಿ.

ಅವತರಣಿಹೆಡ್ಡೆ avataṛaṇa-ōhna. Quotation marks (B. 3, 5).

ಅವತರಣಿಕೆ avataṛaṇikē. = ಅವತಾರಿಕೆ. (My.).

ಅವತರಿಸು avataṛisu. To descend; to become incarnate; to be born, to originate (ಹುಟ್ಟು Śmd. 341. 360 Cm.). See Śmd. 65. 143. 151. 205. 290. 341. 360; Čh. v. 182; Bp. 3, 2; 24, 16; 29, 4; 38, 47; 50, 3.

ಅವತಾರ avataṛa. Descent. 2, incarnation, manifestation. 3, a landing place or tīrtha. See ಅದಿವ್ಯಪರ್ವೇಂದ್ರವತಾರ, ರುದ್ರಾವತಾರ, ಹತ್ತು ಅವತಾರ. 4, the number ten. — ಅವತಾರ ಎತ್ತು. To take an incarnation, to become incarnate (C.). — ಅವತಾರ ತಾಳ. = ಅವತಾರ ಎತ್ತು. (J. 2, 49). — ಅವತಾರ ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳು. = ಅವತಾರ ಎತ್ತು. (B. 5, 181; C.).

ಅವತಾರಣಿ avataṛaṇa. Causing to descend. 2, translation. 3, worship. 4, possession by an evil spirit. (R.).

ಅವತಾರಿಕೆ avataṛikē. Any preamble or preface (My.).

ಅವತೀರ್ಣ avataṛiṇa. Descended. 2, crossed, passed over. 3, translated. (R.).

ಅವತೆ avatē. Tbh. of ಅವತ್ (Śmd. 341).

ಅವತೋಕೆ avatōkē. A cow miscarrying from accident (ಕನ್ನಿ ಕೈದಾಳು Mr. 180).

ಅವದಂರ avadaṁṣa. A stimulant to drink (ಉಪದಂಶ, ಬಾದಾಡಿಸುತ್ತ ಕಳ್ಳು ದಿವದು Mr. 221).

ಅವದಲೆ avadaṁṣē. Misfortune (My. rare).

ಅವದಾತ avadaṁta. White. 2, yellow. 3, pure, clear. 4, pleasing, beautiful.

ಅವದಾನ avadaṁa. (= ಅವವಾನ). A pure or approved occupation. 2, an act accomplished. 3, a great act, an achievement (ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಕೆಲಸ G.). 4, cutting or dividing into pieces; a part, a portion. ಅವವಾನನೆ (Śmd. 258).

ಅವದಾರಣಿ avadaṛaṇa. Tearing, dividing. 2, a hoe or spade.

ಅವದಾಹ avadaṁha. The root of the grass Andropogon muricatus (ದಾಳದ ಬೇರು G.).

ಅವದೀರ್ಣ avadiṛṇa. Melted; fluid.

ಅವದೂರು avadaṁru. = ಅವವೂರು. (My.; Tē., M.).

ಅವದ್ಯು a-vadya. Not to be praised. 2, despised, low, inferior (ಗಾವಣಿಗ Mr. 375). 3, disagreeable.

ಅವಧರಿಸು avadhāṛisu. To consider, to take to heart, to think upon, to listen to (ಸ್ಮರಣೆ Śmd. Dh., o. r. ಅವಧರಿಸು; ಕೀಳು 4 Cm.). ಅವಧರಿಸಿದುದು ಬಿನ್ನವಮಂ! (Śmd. 264). See Bp. 1, 66; 35, 54; 59, 23; Kk. 100; Mr. 3; J. 18, 45. — ಅವಧರಿಸವಧರಿಸು. rep. (Bp. 43, 31).

ಅವಧಾನ avadhāna. Attention; care; aim; devotion. See Bp. 43, 13; 59, 19; Bh. 1, 7, 41.

ಅವಧಾನಿ avadhāni. Attentive; careful. (Bp. 7, 5; 58, 38). 2, a title (My.).

ಅವಧಾನಿಸು avadhāṇisu. To mind, to pay attention to (Bp. 19, 8).

ಅವಧಾರಣಿ avadhāṛaṇa. Upholding; an upholder (Bp. 1, 66). 2, accurate determination, ascertainment. 3, exclusive property (14, 1).

ಅವಧಾರಣಿ avadhāṛaṇa. Ascertainment; affirmation, emphasis (Śmd. 16; Kāvy. I, 1b, 15-22). 2, stating or holding with positiveness or assurance.

ಅವಧಾರಣೆ avadhāṛaṇē. = ಅವಧಾರಣಿ. (Śmd. 63. 67. 76. 394).

ಅವಧಾರಿಸು avadhāṛisu. To ascertain. 2, to consider. See Śmd. 178; Čh. v. 148; Kāvy. II, 2, B, 7; see ಅವಧರಿಸು.

ಅವಧಾರು avadhāru. Attention! heed! (My.; Grj. 3, 116; 4, 18. 22).

ಅವಧಾರ್ಯ avadhārya. To be ascertained, determined or known (adj., My.).

ಅವಧಿ avadhi. Attention. 2, a limit; conclusion, termination (ಅನ್ತಿಕ, ಕಡೆ No. 120; Śmd. 295). 3, separation; a division, district. 4, a period, time (ಮುಂದೆ ಒಬ.); season, opportunity, leisure (ವಿತಾನ Mr. 493). 5, agreement, engagement (ಕರಾರು Čb.). 6, extremity, calamity, misfortune (not Sk.; Tē.; R.). 7, a hole; a pit (ಗರ್ತ No. 120). See Bp. 47, 1.

ಅವಧೀರಣಿ avadhīṛaṇa. Treating with disrespect, despising (Čb.).

ಅವಧೂತ avadhūta. Shaken off; rejected; separated from worldly feeling and obligation (ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟವನು G.), a virakta (J. 5, 27. 28).

ಅವಧೃತ avadhṛita. Perceived, understood.

ಅವಧೆ avadhē. Placing down. See ವ್ಯವಧೆ.

ಅವಧ್ಯು a-vadhya. Not to be killed, inviolable.

ಅವಧ್ಯುಸ್ತ avadhyaṣta. Scattered. 2, pounded coarsely. 3, sprinkled.

ಅವನ avana. = ಅವನ. Satisfaction. 2, joy (ಸನ್ನೋಷ Čb.). 3, desire; asking (ಬೇಡೋಣ Čb.). 4, favour (ಕೃಪೆ Čb.). 5, preserving, protection (ಸಂರಕ್ಷಣೆ G.; Čb.). 6, power (ಪರಾಕ್ರಮ Čb.). 7, speed. 8, increase (ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆ Čb.). 9, going (ಹೋಗೋಣ Čb.).

ಅವನಜೇಮನ avana-jēmana. = ಅವನಿಜವನ. A joyful meal; etc.

ಅವನತ avanaṁta. Bowed (ನಮಸ್ಕರಿಸುವಾತನಾದ Śmd. 2 Cm.). 2, downcast. 3, bent, slooping.

ಅವನತೆ avanaṁtē. Bowing down, prostration (ನಮಸ್ಕರ Śmd. 158. Cm.; Sk. ಅವನತೆ).

ಅವನದ್ಧಿ avanaṁddha. Bound on, tied, covered. 2, a drum (Colebr.).

ಅವನುಕೆ *ava-nambikē*. = ಅವನನ್ನುಕೆ. (C.).
 ಅವನು *ava-namra*. Bowed, bent. See ಎರಾಸಾವನು.
 ಅವನುಕೆ *ava-naṣkara* (P). Truth (ನಿಶಿತೆ, ಅತಿವಿಶ್ವ Mr. 453).
 ಅವನುಕೆ *ava-nāṣa*. Flat-nosed.
 ಅವನುಕೆ *ava-nāya*. Causing to descend; throwing down.
 ಅವನಿ *avani*. ಅವನಿ. The earth. 2, the tree ಕಂಡೇವು, q. v. —
 ಅವನಿವಾನ್ವಾ ರಿ. N. (Bp. 27, 46).
 ಅವನಿಜ *avani-ja*. Earth-born. 2, the planet Mars (ಅಂಗಾ
 ರ, ವಕ್ರ, ಭಾಮ, ಮಂಗಲ Mr. 38). 3, a tree (see ಅವನೀಜ).
 ಅವನಿಜಾತ *avani-jāta*. Earth-born. 2, the tree *Rottleria*
tindoria (ವೃಕ್ಷಗ, ವೃಕ್ಷಭೇದ Nn. 61).
 ಅವನಿಜಾಪತಿ *avani-jā-pati*. Stā's husband Rāmacandra (J.
 18, 1).
 ಅವನಿಜೆ *avani-jē*. -ಜಾ. Stā (J. 19, 45).
 ಅವನಿತಲ *avani-tala*. The face of the earth: the earth (C.
 Bp. 47, 35).
 ಅವನಿವಿವಿಜ *avani-divija*. A Brāhmaṇa (Bp. 56, 56).
 ಅವನಿಧರ *avani-dhara*. Earth-supporter: a mountain (C̣b;
 My.).
 ಅವನಿವೆ *ava-nindē*. = ಅವನಿವೆ. (My.).
 ಅವನಿವ *avani-pa*. A lord of the earth, a king (Bp. 5, 8;
 22, 1; 57, 21).
 ಅವನಿಪತಿ *avani-pati*. = ಪವನಿಪ. (Śmd. 179, 262).
 ಅವನಿರುಹ *avani-ruha*. A tree (Bp. 19, 63; 26, 34; Mr. 513).
 ಅವನಿವಲ್ಲಭ *avani-vallabha*. = ಅವನಿವ. (Bp. 55, 8).
 ಅವನಿವುತ *avani-sutē*. = ಅವನಿವ. (J. 18, 54).
 ಅವನಿವುರ *avani-sura*. = ಅವನಿವಿವ. (Bp. 56, 52; 57, 80).
 ಅವನಿಜ *avani-ja*. = ಅವನಿಜ. A tree (Bp. 5, 69; 19, 43, 45).
 ಅವನಿಜ *ava-nita*. Led or brought down; led away;
 thrown down (ಅವಕುಂಚಿತ, etc. Mr. 451).
 ಅವನಿಜಪತಿ *avani-pati*. = ಅವನಿಜಪತಿ. (Bp. 50, 40).
 ಅವನಿವಾಲಕ *avani-pālaka*. A protector of the earth, a
 king (Bp. 53, 34).
 ಅವನಿರುಹ *avani-ruha*. = ಅವನಿರುಹ. (ವೃಕ್ಷ Nn. 65).
 ಅವನಿವ *avani-lāa*. A lord of the earth, a king (ಅರಸು Nn.
 136, 145; ಡಕ್ರವರ್ತಿ Mr. 516).
 ಅವನಿವ *avani-lāvara*. = ಅವನಿವ. (J. 2, 38).
 ಅವನಿವುರ *avani-sura*. = ಅವನಿವುರ. (J. 2, 38).
 ಅವನಿ *avanti*. N. of a city, the modern *Ujjain* (Ujjayini).
 2, N. of a country. 3, = ಅವನಿವೋಮ (ಅಭಿಷವ, ಶುಕ್ರ, ಸೋ
 ಮ, ಅಕ್ಕಿಗಡ್ಡು Mr. 214).
 ಅವನಿವೋಮ *avanti-sōma*. Sour gruel (ಅಕ್ಕಿಗಡ್ಡು Hlā.).
 ಅವನಿವ *a-vandya*. Not to be praised; not to be respected;
 a vile man (ಪಾಪಿ, ಬೇಟ, etc. Mr. 225).
 ಅವನಿವ *ava-pathya*. An error in diet (My.; Tē., Mhr.).
 ಅವನಿವ *ava-pāta*. Falling down; descending. 2, a hole
 or pit.
 ಅವನಿವ *ava-bōdha*. Waking. 2, perception, knowledge.
 3, discrimination, judgment. 4, teaching. See Kāv. II,
 2, K. 16.
 ಅವನಿವ *ava-bhāṣa*. Speaking. See ಪೃಷ್ಟಾಪಧಾಪ.
 ಅವನಿವ *ava-bhṛitha*. Carrying off, removing. 2, puri-
 fication by bathing of the sacrificer and the sacrificial

vessels after a sacrifice. 3, a supplementary sacrifice
 made to atone for any defects in a principal and preced-
 ing one (ಕಡೆಗಣ್ಣ ಯಾಗಂ Mr. 261). 4, bathing after
 marriage (Rām. 1, 16, 51).

ಅವನುಕೆ *ava-bhṛaṣa*. Flat-nosed.

ಅವನು *avama*. Undermost, low; inferior, base.

ಅವನುತ *ava-mata*. Disregarded, despised.

ಅವನುತಿ *ava-mati*. Dislike; disregard. 2, foolishness
 (My.; T.).

ಅವನುನುನೆ *ava-mannanē*. Tbh. of ಅವಮಾನನೆ. Disrespect,
 incivility (My.).

ಅವನುರ್ದ *ava-marda*. Trampling, oppression. 2, *devas-*
tation, inflicting pain or punishment on an enemy by lay-
 ing his country waste, etc.

ಅವನುರ್ದಾ *ava-maryādē*. Incivility (My.; Tē.).

ಅವಮಾನ *ava-māna*. = ಅವಮಾನ. Disregard, disrespect, in-
 civility; dishonour (My.). See ಪಾಪೀಯ. — ಅವಮಾನ ಪಡ
 ಸು = ಅವಮಾನ ಮಾಡು. ಅವನನ್ನು - (My.). — ಅವಮಾನ ಮಾಡು.
 To treat contemptuously (Si. 383; B. 5, 49). ಅವ
 ನಿಗೆ - (My.).

ಅವಮಾನನೆ *ava-mānanē*. Disrespect.

ಅವಮಾನಿತ *ava-mānita*. Disregarded, despised.

ಅವಯವ *ava-yava*. A limb, a member; a part; a compo-
 nent part. 2, a member or component part of a logical
 argument or syllogism. See Kāv. III, 3, B, 148, 153
 seq.

ಅವಯವಸಮ್ಬಂಧ *avayava-sambandha*. The relation of
 membership (Śmd. 161).

ಅವಯೋಗ *ava-yōga*. An inauspicious omen (My.; Tē.);
 imminent evil (My.).

ಅವರ *avara*. Inferior, low; least, the least. 2, *posterior*,
hinder, last, following (ಕಡೆಯ G.). 3, the hind thigh of
 an elephant (ಅನೆಯ ಒಂಗಾರ್ Mr. 158).

ಅವರಜ *avara-ja*. A younger brother.

ಅವರತ *ava-rata*. Stopped, ceased. See ಅವನರತ.

ಅವರತಿ *ava-rati*. Stopping, cessation, end.

ಅವರವರ್ಣ *avara-varṇa*. An inferior caste. 2, a *Śūdra*.

ಅವರಾರ್ಧ *avara-ardhya*. Being on the lower or nearer
 side. See ಅವನಾರ್ಧ.

ಅವರಿ *avari*. Tbh. of ಅವರೆ (Śmd. 347, o. r. ಅವರೆ, q. v.; My.).

ಅವರಿವ್ಯ *a-varishṭha*. Not the best, trifling, small (ಅಲ್ಪ,
 etc., ಕಡಿಮೆ Mr. 427).

ಅವರಿಣ *avarina*. Degraded. 2, *censured*, *blamed*.

ಅವರೂಪಿತ *ava-rūpita*. Misshapen, deformed; degenerated
 (ಅವಕುಂಚಿತ, etc. Mr. 451).

ಅವರೆ *avarē*. = ಅವರೆ No. 3, etc. Tbh. of ಅವರೆ (Śmd. 347,
 o. r. ಅವರೆ). A species of pulse, *Phaseolus radiatus* (ವಲ್ಲ,
 ನಿಪ್ಪಾವಕ Nr., Hlā.; ವರೆ, ನಿಪ್ಪಾವಕ Mr. 374). ಕೂಗುರೆ ಅವರೆ
 ಗಳು ವಲ್ಲಾಖಂ (Mr. 150). 2, the pulse called *Dolichos*
lablab Lin. (St. & Pl.; see ಅವರೆ; Tu. ಅಬರೆ; T., M. ಅವರೆ,
 ಅವರೆ; Tē. ಅನವೆ, ಅನುವೆ, ಅನುವು). See e.g. ಚಕ್ರವರೆ, ತಿಂಗಳ
 ವರೆ, ನೆಲವರೆ, ಹೊಲದವರೆ, ಹುಳುವರೆ. — ಅವರೆ ಅವರೆ ಎಲ್ಲಾ ಒಡ್ಡೆ,
 ಅವರೆಯ ಕೇಡಿದ ವೇದಿ ಬೇಡಿ (Priv.). — ಅವರೆಬಳ್ಳಿ. The *avarē*
 creeper (St. & Pl.).

ಅವರೋಧ *ava-rōdha*. Obstruction, restraint (ಕಡೆಯೋದ G.).
 2, the *seraglio* of a palace.

ಅನರೋಧನ ava-rôdhana. Blockade; obstruction. 3, the women's apartments of a palace.

ಅನರೋಹನ ava-rôha. A shoot sent out by a plant. 2, a pendent branch, one that strikes fresh roots into the earth as those of the Indian fig-tree (ಗಿಡದ ಪಾರವ್ವು G.). 3, a creeping plant climbing up to the top of a tree; the upward climbing of a creeper (ಲತೋದ್ಗಮ, ಮರದ ಮಡಲೆ Hlā.; ಲತೋದ್ಗಮ, ಬಲಿದ ಮಡಲೆ Mr. 106; ಗಿಡದ ಬುಡದಿನ್ನೆ ತುದಿಯ ತನಕ ಹಬ್ಬಿದ ಬಳ್ಳಿ G.).

ಅನರ್ಗ a-varga. A non-class; not classified, as certain consonants (Śmd. 21. 43. 44; Kāvya. I, 1 a, 15. 16; III, 2, B, 48. 49).

ಅನರ್ಗಯ a-vargiya. Not belonging to the so-called classified consonants. (My.).

ಅನರ್ಜ a-varja. The act of not abandoning or rejecting (My.).

ಅನರ್ಜ avarja. = ಅನರ್ಜ. A day-book, a ledger, an abstract of receipts and disbursements (Mg.).

ಅನರ್ಜ್ಯ a-varjya. Not to be abandoned or rejected (My.).

ಅನರ್ಣ a-varṇa. The two vowels ಅ and ಆ (Śmd. 17; Kāvya. I, 4, 19-21). 2, censure, blame (Śmd. 17).

ಅನರ್ಣವಾದ avarṇa-vāda. The vowels called ಅ and ಆ (Śmd. 17). 2, censure, blame.

ಅನರ್ಣಕಾಮರ್ a-varṇi-kāmar. N. of the twelve Âdityas (Śmd. 17).

ಅನರ್ಧ avardu. = ಅಮರ್ಧ. — ಅನರ್ಧಕಳಿವೆಗ. -ಬೆಗ. He who shines with ambrosia-rays: the moon (ತತಿ Kk. 44).

ಅನರ್ಧಣ a-varshana. Drought (My.; Mhr.).

ಅನಲ್ aval. 1. To pound (ಮುಸಲಕ್ತಿಯೆ Śmd. Dh.; T. ಅಮೈ, to beat; to crack, break; Tu. ಅಬೆ, to beat or pound rice; see ಅಡಚು 2).

ಅನಲ್ aval. 2. -ಲು. Pounding, beating in a mortar. 2, = ಅವಲಕ್ತ (My.; T.; M. ಅನಲ್). ಅವಲಕ್ತ (Śmd. 139). — ಅವಲಕ್ತ. -ಅಕ್ತ. Rice (batta) which has first been scalded in hot water, then partly dried, then fried, and lastly flattened by beating it in a mortar (ಪೃಥುಕ, ಚಿಟಿಟ, ಚಿಟಿಟ Hlā., Nr., G.; ಪೃಥುಕ Mr. 375; My.; Si. 314. 404; B. 2, 31). — ಅವಲರಗ. -ಅರಗ. Wafer sealing letters with (T.; R.). 2, lac-powder (My.).

ಅನಲ್ aval. First, chief, greatest, best (My.; Mhr., H. ಅವಲ).

ಅನಲಕ್ಷ್ಯ ava-laksha. = ವಲಕ್ಷ. White (ಬಿಳಿದು G.).

ಅನಲಕ್ಷ್ಯಣ ava-lakshana. An unlucky sign or doing (Bp. 60, 53); — an unlucky man. ಅಂಗಿಯ ತೋರಿಸಿ ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ (Prv.). See Prva. 8. ಕೆಯ 3, ಮೂಗು.

ಅನಲಗ್ನ ava-lagna. = ಅವಲಗ್ನ, ವಲಗ್ನ. Hanging down; attached. 2, the waist (ಮಧ್ಯ, ನಡು; ಅದರಿಂದ ತೋರ್ಪ ಪೊಕ್ಕುಡು ನಾಭಿ Mr. 327). 3, = ಅವಲಗ್ನ (My.).

ಅನಲಮ್ಬ ava-lamba. Hanging down, on or from; catching hold of; depending; resting upon; dependence, support, protection (Bp. 43, 50; Ch. v. 3); a prop, a stay; an appendage; = ಕಾಡ, ತಿಕ್ಕ, ನೆಲಪು (Mr. 213). See ಉಪಧಾನಾ ವಲಮ್ಬ.

ಅನಲಮ್ಬನ ava-lambana. = ಅವಲಮ್ಬ. See ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಾವಲಮ್ಬನ.

ಅನಲಮ್ಬನೆ ava-lambanē. = ಅವಲಮ್ಬನ. (ಅತ್ರಯ G.; My.).

ಅನಲಮ್ಬಿ ava-lambi. Catching hold of, endowed with (Śmd. 395).

ಅನಲಮ್ಬಿತೆ ava-lambita. Hanging. 2, clung to. 3, supported, protected. (My.).

ಅನಲಮ್ಬಿಸು avalambisu. To hang on (v. t.), to suspend from. ಕಮ್ಮಿಯನ್ ಅವಲಮ್ಬಿಸಿ ಇರ್ಪ ನೆಲಪು (ಕಾಡ Nr.). 2, to take hold of. 3, to depend on, to have recourse to (My. ಅವನನ್ನು, etc.).

ಅನಲಮ್ಬಿಸುವಿಕೆ avalambisuvikē. Taking refuge (ತ್ರಾಯ, ಶ್ರಯಃ Si. 390).

ಅನಲಿಪ್ತೆ ತೆ ava-liptaṭē. Uction. 2, pride, vanity. (R.).

ಅನಲಿಧೆ ava-lidhē. Licking. 2, disregard, contempt.

ಅನಲೀನ ava-līna. Reduced, destroyed, etc. (ಅಪಕಂಚಿತ, etc. Mr. 451).

ಅನಲೀಲೆ ava-līlē. Sport, play (Sk.); improper play (My.). 2, in mere play, easily, readily (Mhr. ಅವಲೀಲಾ; R.).

ಅನಲೀಲೆನ ava-līlēna. Smearing. 2, ornament. 3, union, association (Śmd. 128. 130). 4, pride.

ಅನಲೋಕೆನ ava-lōka. = ಅವಲೋಕನ. (My.).

ಅನಲೋಕನ ava-lōkana. Looking at. 2, looking, seeing. 3, beholding; sight (ದೃಷ್ಟಿ, ನೋಟ G.). 4, observation, considering (ಅಕ್ಷಣ Mr. 316).

ಅನಲೋಕಿಸು avalōkisu. To look at, to consider, to see (ನೋಡು G.; My.).

ಅನಲೋಕು avalōka. = ಅಕ್ಷ (Nn. 37). 2, ದುಷ್ಟ (Nn. 51).

ಅನಲ್ಗು ಜ a-valgu-ja. The plant *Vernonia anthelmintica* Willd. See ದಾಪುಜಿಗ.

ಅನವಾದ ava-vāda. = ಅಪವಾದ. 2, an order.

ಅನಕ a-vaśa. Independent, uncontrolled. 2, not having one's own free will. 3, necessary.

ಅನಕಕುನನ ava-śakuna. = ಅಪಕಕುನ. See Prv. 8. ಕಕುನ.

ಅನಕಾತೆ a-vaśāt. (fr. ಅವಶ). From uncontrollable circumstances, unawares, suddenly (My.; Tē.).

ಅನಶಿಷ್ಟೆ ava-śiṣṭa. Left, remaining (ಉದ್ಧಿ Śmd. 344 Cm.); a rest, remainder. See ಉದ್ಧಿ, ಮಗು.

ಅನಶೇಷೆ ava-śēsha. Leavings, remainder (Bp. 56, 12). 2, end, close, termination. See ಅಪ್ಪಾವಶೇಷ, ನಿರವಶೇಷ.

ಅನಶ್ಯಕ a-vaśya. Ungovernable. 2, inevitable. 3, necessity. ಅವಶ್ಯಕ, necessarily, certainly, by all means. — ಅವಶ್ಯಕ ಬೇಡು. To become necessary (My.; B. 5, 285).

ಅನಶ್ಯಕೆ a-vaśyaka. Necessary, inevitable, indispensable (ಪಾಧ Mr. 448; My.; B. 4, 133; 5, 106).

ಅನಶ್ಯಾಯೆ ava-śyāya. Hoar-frost (ಹಳಿ, ತಣ್ಣಿ G.).

ಅನಶ್ಚಬ್ಧಿ ava-stabdha. Supported, rested on. 2, relied on. 3, stopped. 4, near.

ಅನಶ್ಚಮ್ಬಿ ava-stambha. Leaning or resting upon. 2, relying on; support. 3, staying. 4, self-confidence. 5, commencement. 6, a pillar. 7, excellence (ಸೌಪ್ತವ, ಲೇಸು Mr. 451). 8, gold.

ಅನಶ್ಚಮ್ಬಿತೆ ava-stambhita. Supported, rested on (Grj. 3, after 103).

ಅನಶ್ಚಮ್ಬಿಸು ava-stambhisu. To lean or rest upon (Grj. 2, after 106).

ಅನಸ್ನಿ avas. Below; downwards; without, on the outside.

ಅವಸರ *ava-sara*. Descent. 2, occasion, moment, favourable opportunity (ಅನರ Mr. 531). 3, leisure, time. 4, the time of (ಹೊತ್ತು, ಸಮಯ G.). 5, (not in Sk.) necessity (C.; Te., T., Ta.). 6, haste from necessity, urgency, speed, hurry (ಅವಸರ Kk. 54; Sm. 62; ಕ್ಷಣ Mr. 494; C.; Tē., T., Tu.; ಅಮರ, ಕಾತರ, ಕವ್ವರ, ತವಕ G.; B. 1, 9; 2, 1. 35). 7, rain (Sk.; Čb.). 8, a year (Sk.; Čb.).—See Bp. 1, 41. 55; 4, 67; 6, 43; 9, 23; 12, 2; 30, 17; 35, 43; 37, 1; 43, 29; 47, 22. 55; ಮೂವನಸರ.—ಅವಸರದಿ ಘೋಷಮ (ಉರವಣಿಗೆ Kk. 65). ಅವಸರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಮೊದಲ ನೇಯ ಬೇಡ (Prv.).

ಅವಸರಣಿ *ava-sarapa*. = ಅವಸರಣ. See ಹೊಗು

ಅವಸರಿಸು *avasarisu*. To make haste, to be speedy, to press on, to be eager (Bp. 8, 11; 28, 28; 35, 6; 44, 62; 48, 6; 60, 4).

ಅವಸರ್ಪ *ava-sarpa*. = ಅವಸರ್ಪ. (Sk.).

ಅವಸರ್ಪಣಿ *ava-sarpapa*. (= ಅವಸರ್ಪಣ). Descending, stepping down. See ತೂಳ.

ಅವಸಾನ *ava-sāna*. Conclusion, termination, end. 2, death (My.; ಮರಣ Čb.). 3, limit (ಮೇರೆ Čb.). 4, the end of a word or sentence; a pause. See Prv. s. ಪುತ್ರ.

ಅವನುಮ *ava-sāya*. Conclusion, end. 2, ascertainment, certainty. 3, remainder. See ಅಧ್ಯವನಾಯ, ವ್ಯವನಾಯ.

ಅವನುಯಿ *ava-sāyi*. Residing. See ಅನ್ವಾನಾಯ.

ಅವಸಿತ *ava-sita*. Having settled in a place, residing. 2, a dwelling place (ಮನೆ Mr. 194). 3, ended; completed, finished. 4, known, understood. 5, stored, as grain (G.).

ಅವಸಿತಿ *ava-siti*. = ಅವನಾಯ. See ವ್ಯವಸಿತಿ.

ಅವಸು *avasu*. = ಅವಿರು, etc. (My.).

ಅವಸೇ *avasē*. = ಅವನಾಸಕ್ಕೆ, etc. Tbh. of ಅವನಾಸಕ್ಕೆ (Smd. 368. 373. 375; ಅವನಾಸೆ Sm. 19; ಅವನಾನಾಸೆ Kk. 58; My.). ಅವಸೇಕ *ava-sēka*. Sprinkling, irrigating. (ಸಿಮ್ಪಿದಿಸೋಣ Čb.).

ಅವಸ್ಯನ್ *ava-akanda*. An assault, an attack, a storm (ಪ್ರವಾಹ, ದಾಡ Mr. 287).

ಅವಸ್ಯರ *avas-kara*. Something to be swept away or concealed. 2, faeces, excrement, dirt. 3, the privities (ಗುಡ್ಡು, ಬಿತ್ತ G.).

ಅವಸ್ಥಾತ್ಯ *ava-sthātri*. Taking one's stand. See ಪರ್ಯವಸ್ಥಾತ್ಯ.

ಅವಸ್ಥಾನ *ava-sthāna*. Standing on, residing; an abode; situation. See ವ್ಯವಸ್ಥಾನ.

ಅವಸ್ಥಾಯಿ *ava-sthāyi*. Standing, residing in; placed.

ಅವಸ್ಥಿತಿ *ava-sthiti*. Abiding; residence; practising. See ಅವಸ್ಥಿತಿಕ.

ಅವಸ್ಥೆ *ava-sthē*. = ಅವತೆ. State, condition, situation, circumstance of age or position. 2, trouble, difficulty, strait, calamity (C.; Tē., M., T.).—ಅವಸ್ಥೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To assume a state, etc. (Bp. 47, 47).

ಅವಸ್ಥೆ *ava-snasō*. = ವಸ್ತನೆ, q. v.

ಅವಸರಣಿ *ava-harapa*. Throwing away, laying aside. 2, taking away; stealing, plundering. 3, taking back. 4, taxing, mulcting. See ವ್ಯವಸರಣಿ.

ಅವಹಾರ *ava-hāra*. = ಅವಹರಣ. 2, a shark, or another large water-animal (ಗ್ರಾಹ, ನೆಗದ Mr. 410). See ವ್ಯವಹಾರ.

ಅವಹಿತ *ava-hita*. Deposited; applied, directed (as the mind). See ವ್ಯವಹಿತ.

ಅವಹಿತ *avahittha*. Dissimulation.

ಅವಹಿತ *avahitthē*. = ಅವಹಿತ್ಯ. (Kāvy. IV, 2, 16).

ಅವಹೇಲಿ *ava-hēla*. Disrespect, disregard, contempt, treating disrespectfully.

ಅವಹೇಲಿನ *ava-hēlana*. ಅವಹೇಳನ. = ಅವಹೇಲ. (My.; ಜಡ ಯೋಣ, ತಿರಸ್ಕಾರ G.).

ಅವಳ *avāḷ*. (Tu. ಆಳ). See s. ಅವ.

ಅವಳ *avāḷa*. = ಅಮಳ, etc. — ಅವಳಜವಳ. dupl. A pair (ಯಮಲ, ಜೋಡು G.).

ಅವಳಿ *avāḷi*. Tbh. of ಯಮಲಿ. A pair (J. 21, 27). — ಅವಳಿ ಜವಳಿ. dupl. A pair. — ಅವಳಿಜವಳಿಮಕ್ಕಳು. Twins (C.; B. 4, 107). — ಅವಳಿಮಕ್ಕಳು. Twins (J. 19, 45).

ಅವಳು *avāḷu*. = ಅವಳೆ.

ಅವಾಕ *avāk*. = ಅವಾಚ್ 1. Downwards. 2, southwards, southern.

ಅವಾಕು *avāku*. Tbh. of ಅವಾಚ್ 1. (Smd. 106 Cm.).

ಅವಾಕುಪ್ಪಿ *avāk-pushpi*. A kind of anise, *Anethum sowa* Roxb.

ಅವಾಕುತಿ *a-vāk-śruti*. Dumb and deaf.

ಅವಾಕ್ಷರ *ava-akshara*. A blunder as to letters, a mispronunciation. 2, an abusive word (ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು Čb.; Mhr.).

ಅವಾಕ್ಷನ *avāk-bhava*. Born in the south (ಬೆಂಕಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದದು Si. 28).

ಅವಾಕ್ಷಗ *avāk-bhāga*. The part below (ಬುಡ್ಡ, ತರುಮೊದಲ Mr. 104).

ಅವಾಗ್ರ *ava-agra*. Having a bent top; stooping, bending, bowed.

ಅವಾಬ್ಬು *avāk-mukha*. Having the face turned downwards, hanging the head (ಅಪಾಚೇನ, ತಲೆನಾಗುಡಂ Mr. 455).

ಅವಾಚ್ *avāc*. 1. = ಅವಾಕು. Downwards; looking downwards, headlong. 2, south.

ಅವಾಚ್ *a-vāc*. 2. Dumb.

ಅವಾಚ *a-vācā*. = ಅವಾಚ್ 2. (ಮೂಳ Čb.).

ಅವಾಚೆ *avāci*. The south.

ಅವಾಚೇನ *avācēna*. Southern (ತೆಂಕರಾದುದು Mr. 58).

ಅವಾಚ್ಯ *a-vācya*. Improper to be uttered; unfit to be spoken about (ಅಬಧ್ಧವಾಚಣ G.).

ಅವಾಜು *avājū*. Voice, sound, noise, report (My.; Br., H.).

ಅವಾಂತರ *ava-antara*. Situated between; intermediate; included;—subordinate (subordination), minor, extra (Mhr.; see s. ಪಂಚಮಾವಾದ್ಯ). 2, invasion, incursion; havoc (My.; Tē.).

ಅವಾಂತ್ರ *avāntra*. Tbh. of ಅವಾಂತರ. ಅವಾಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕುದುರೆ ಬೇತಾಂತ್ರವಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಅವಾಯ *ava-aya*. Going away; going to; giving way, yielding. See ಅನ್ವನಾಯ, ವ್ಯನಾಯ, ಸಮನಾಯ.

ಅವಾಯಿ *avāyi*. A report or rumour (Mhr. ಅನಾಕ; R.).

ಅವಾರ *avāra*. This side, the near bank of a river. 2, = ಆವಾರ, an enclosure (not Sk.). — ಅವಾರಗೋಡೆ. A surrounding wall (ಪ್ರಾಕಾರ, ವಪ್ರ Čb.).

ಅವಾರಿತ *a-vārita*. Unimpeded, unobstructed; innumerable (Bp. 22, 6).

ಅನಾಯ a-vārya. Unrestrainable, irresistible; not to be warded off (Bp. 22, 24; 46, 68).

ಅನಾಸ a-vāsa. Tbh. of ಅನಾಸನ. (My.; ಒತ್ತಲೆ G.).

ಅನಾಸನ a-vāsas. Unclothed, naked.

ಅವಿ avi. 1. To hide, to conceal (ನಿಗೂಹನ śmd. Dh.; cf. ಅಪಗು 1, ಅಪೆ 7; My. uses no other form but two P. ps.). P. ps. ಅವಿತು, ಅವತು (My., in the intransitive meaning), ಓತು (Bp. 18, 79). ಒನ್ನದಿ ಒನ್ನೆ ಮತ್ತೆನ್ನದಿ ಮೇರೆ ಅವತು ಕೊಡ್ತೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವದು (ಭೋಗವ್ಯಾಹ 81. 284). ಸೋತು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಅವತು ಕೊಡ್ತೆವನು (ತಿರೋಹಿತ, etc. 296).

ಅವಿ avi. 2. (= ಅವಿ 1). To be spoiled, damaged; to rot; to perish; to go out, be extinguished (T.; R.; Tē. ಅವಿ, ಅವೆ, to break, burst, be destroyed).

ಅವಿ avi. A sheep. 2, the sun. 3, a woman in her courses. 4, a mountain (ಪರ್ವತ G.). 5, a master (ಯಜಮಾನ Ūb.). 6, a rat (ಪೆಗ್ಗಣ Ūb.). 7, air, wind (ಗಾಳಿ Ūb.).

ಅವಿಕಲ a-vikala. Unimpaired, perfect, entire. 2, regular, consistent. See Bp. 10, 53; 18, 81; 22, 9; 30, 1; 43, 29. ಅವಿಕೃತ a-vikṛita. Unchanged, permanent (Kāvy. 1, 1 b, 15-22).

ಅವಿಕೃತಿ a-vikṛiti. Devoid of change, unchangeable (ನಿರ್ವಿಕಾರ śmd. 67. 68; ವಿಕಾರವಿಲ್ಲದ 102 Cm.).

ಅವಿಗ್ನ a-vigna. A prickly shrub, *Carissa carandas* L. (ಈ ಮರಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡ Si. 137).

ಅವಿಘ್ನ a-vighna. Without obstruction or trouble;—safety (J. 20, 34).

ಅವಿಚಲಿತ a-vicāḷita. Unmoved, immoveable. See Bp. 27, 30; 34, 38; 39, 47; Abh. P. 10, 3.

ಅವಿಚಾರ a-vicāra. Inconsideration, non-advertence. 2, unhesitating, promptitude. See Bp. 21, 36; 22, 5; 38, 66; 40, 29; 53, 50; 60, 22; 61, 14; B. 5, 86; Grj. 4, 50.

ಅವಿಚಾರಣೆ a-vicāraṇē. = ಅವಿಚಾರ. (My., also ಅವಿಚಾರಣ).

ಅವಿಚಾರಿ a-vicāri. Undiscriminating, inconsiderate; an indiscriminate person. See Bp. 40, 65; 45, 39; 60, 6; Prv. s. ಅಪಿಚಾರಿ.

ಅವಿಚಾರಿತ a-vicārita. Badly investigated, unconsidered.

ಅವಿಚಾರಿತನಿರ್ಣಯ a-vicārita-nirṇaya. Prejudice. (My.).

ಅವಿಚಾರ್ಯ a-vicārya. Without considering, inconsiderately. (My.).

ಅವಿಚಾಲಿತ a-vicāḷita. Unmoved, unshaken. (My.).

ಅವಿಚು aviṇu. = ಅವಚು 2, ಅವನು, ಅವನು, ಅವಚು 2, ಅವನು 1. To hide (v. t.), to conceal, to cover (My.).

ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ a-vicchinna. Unseparated, undivided, entire; uninterrupted, inossant. (My.).

ಅವಿಚ್ಛೇದ a-vicchēda. = ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ. 2, entireness. 3, continuity. (My.).

ಅವಿತ avita. Preserved, protected.

ಅವಿತಥ a-vitatha. Not untrue. 2, not vain, not false or futile. (My.).

ಅವಿತು avitu. P. p. of ಅವಿ 1.

ಅವಿದಾಸ avi-dāsa. *Ewe's milk*.

ಅವಿದೆ avidē. Tbh. of ಅವಿಧಾ. — ಅವಿದೆಯಿಡು. -ಇಡು. To cry out avidē (Bp. 57, 51). ಅವಿದೆಗಳನ್ ಇಡುತ (53, 42).

ಅವಿದ್ಧ a-viddha. Unpierced.

ಅವಿದ್ಧಕರ್ಣೆ aviddha-karṇē. *The plant Cissampelos hexandra*.

ಅವಿದ್ಯಾ a-vidya. Unwise, foolish (śmd. 109).

ಅವಿದ್ಯೆ a-vidyē. Ignorance. 2, illusion, Māyā.

ಅವಿಧಾ avidhā. = ಅವಿದೆ, (ಅವಿಧಾ). An interjection used in calling for help; a cry for help.

ಅವಿಧಿ a-vidhi. Void of, or contrary to, rule. 2, irregularity, incorrectness. 3, misfortune, trouble (My.; Tē.).

ಅವಿಧೋ avidhō. (= ಅವಿಧಾ). ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ (o. r. -ಣ್ಯಂ) ಭೋಮೆ ನಲುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ ಅವಿಧೋಯೆನಲುಂ (śmd. 64).

ಅವಿನದ್ಧ a-vi-naddha. Not bound, not joined, loose (Grj. 3, 37).

ಅವಿನಿತ a-vinta. Untrained; ill-behaving, naughty, wicked (Bp. 38, 53).

ಅವಿನಿತೆ a-vintē. An immodest or disloyal woman.

ಅವಿಭಕ್ತ a-vibhakta. Undivided; unseparated, joint, not sharing. (My.).

ಅವಿಭಾಗ a-vibhāga. Undivided; undivided condition. (My.).

ಅವಿಭಾಜ್ಯ a-vibhājya. Not to be divided, not to be partitioned. (My.).

ಅವಿಭೇದಿ a-vibhēdi. Not breaking asunder; devoid of distinction or variety (Kāvy. III, 3, B, 140).

ಅವಿಮರೀಶ avi-marīsa. *Ewe's milk*.

ಅವಿಮುಕ್ತ a-vimukta. Unloosed, not quitted. (My.). 2, N. of a tirtha near Benares. — ಅವಿಮುಕ್ತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. of a man (Bp. 58, 11).

ಅವಿರತ a-virata. Not desisting from. 2, uninterrupted, continual, eternal. See Bp. 24, 2; 30, 1; 35, 35.

ಅವಿರಲ a-virala. -ಳ. Contiguous, close. 2, thick, compact, gross, substantial, abundant (ಒಡುಲ, ಘನ, ಸಾನ್ದ್ರ, ದಟ್ಟ Mr. 490). 3, uninterrupted. 4, not rare, not unfrequent. See ಅತ್ಯವಿರಲ; śmd. 145; Bp. 44, 53; 34, 20; 38, 67; Mr. 1. 77; Kk. 2; J. 6, 1.

ಅವಿರಲಿತ a-viralita. = ಅವಿರಲ. (Bp. 26, 46; 36, 60; 46, 40; 58, 13).

ಅವಿರುದ್ಧ a-viruddha. Unobstructed; allowed, proper; consistent with. See Kāvy. III, 3, B, 153; Bp. 47, 66.

ಅವಿರೋಧಿ a-virōdhi. Not opposing, obstructive, inimical or incompatible (Kāvy. III, 3, B, 30).

ಅವಿಲಾಢಿ avilāṇa. The bit of a bridle (ತೀಡೆ, ಕುಮರೆಯ ಕೆ ಬ್ಬಿನ, ಕಬ್ಬಿಯ ತೀಲು Nn. 149).

ಅವಿಲಮ್ಬ a-vilamba. = ಅವಲಮ್ಬನ. ಅವಲಮ್ಬಂ, quickly (V. 14, 48).

ಅವಲಮ್ಬನ a-vilambana. Not delaying, quick.

ಅವಲಮ್ಬಿತ a-vilambita. Not delaying, not slow, quick.

ಅವನಶ್ಚಿತ a-vivakshita. Not intended to be said, unasserted, undeclared (Kāvy. III, 3, B, 122).

ಅವಿವೃತ್ತ a-vivṛitta. Not turned or twisted round. See ಪೋಕ.

ಅವಿವೇಕ a-vivēka. Absence of discrimination or judgment; ignorance; indiscretion. (My.).

ಅವಿವೇಕಿ a-vivēki. Inconsiderate, having no judgment; ignorant, short-sighted (Bp. 3, 44; 20, 20; 25, 22; B. 4. 195; My.).

ಅವಿಶಿಷ್ಟ a-viśiṣṭa. Not distinguished, unspecified, whatever.

ಅವಿಶಿಷ್ಟಲಿಂಗ a-viśiṣṭa-liṅga. An unspecified gender, whatever gender (Kāvy. I, 5, 24-26).

ಅವಿಶಿಷ್ಟವಚನ a-viśiṣṭa-vačana. An unspecified number (singular or plural, Kāvy. I, 5, 24-26).

ಅವಿಶೇಷ a-viśeṣa. Uniform, alike, without any difference, without any specification. 2, equability, uniformity, the state of being unspecified. See Kāvy. II, 2, B, 7; III, 3, B, 148. 156 seq.; V, 50; Śmd. 122. 148. 151.

ಅವಿಶೇಷಣ a-viśeṣhaṇa. = ಅವಿಶೇಷ. (Kāvy. III, 3, B, 156 seq.).

ಅವಿಷಮ a-viṣama. Even, equal, regular, like, similar, etc. (Kāvy. III, 1, A, 4).

ಅವಿಶ್ವಾಸ a-viśvāsa. Want of confidence or trust, distrust (My.). See ಅವನಮೃಗಿ.

ಅವಿಸು avisu. = ಅವಿಚು, etc. (My.).

ಅವಿಸೋಧ avi-sōdha. *Ewe's milk.*

ಅವಿವಿಶ್ವ a-viśvashta. Unclear, indistinct.

ಅವಿಹಿತ a-vihita. Unprescribed, not directed or ruled, improper.

ಅವಿಹಿತಸಂಧಿ avihita-sandhi. An improper composition of words (Kāvy. II, 1, A, 16-19).

ಅವಿಚಿ a-vīci. Waveless. 2, a particular hell. (G.).

ಅವಿನಿ a-virē. A woman who has neither husband nor son.

ಅವು avu. 1. This syllable may take the form of ಏ, e. g. ಕವಂಗು, ಕೌಂಗು; ಕವಂಕುದ್, ಕೌಂಕುದ್; ಅವಂಕದಂ, ಲೆಂಕದಂ (Śmd. 189).

ಅವು avu. 2. A plural of ಅವು 1, q. v.

ಅವು avu. 3. The plural of ಅವು 3 (Śmd. 290). ಗಂಯಂ ಕಂಯಂ ನಿಲ್ಲವ ಪವಮುಖದ ಕೋದ್ರಮ್ ಆತನ ದಾಳಂ (291). ತುಮಿಗರ ಮಯ್ಯರ ರೋಮಂ ನೆದಿಯವ ದರ್ (291). ಸ್ವಲ್ಪ. ಗೆಲ್ಲವ (291).

ಅವು avu. 4. = ಉತ. A plural of ಅವು 4, that is now in general use, e. g. ಬನ್ನವ (B. 3, 25). In old classical Kannada this plural was used *only* in ಬರವ (Śmd. 291). ನೀನು ಇಲ್ಲದೆ ಇವು ಎಲ್ಲಮ್ ಬರವೆ? (292). ನುಂಗುವವಮ್ ಬರವ ದಧಿಯೊಳ ಮಹಾಮುಕ್ತಂಗರ್? (292).

ಅವುಕಿಸು avukisu. = ಅವುಕಿಸು. To cause to press, etc. (My.).

ಅವುಕು avuku. = ಅವಕು 1, ಅವಕು 1, etc., ಅವಂಕು 1 q. v. (My.; ಒಡುಕು Ōb.). ಅವಕುವವದು ಬಲು ನಿದ್ರೆ, ನಿದ್ರೆಯ ನೂಕುವದು (Bh. 1, 9, 8). ಜವಳಿಸಿದವು, ಒನ್ನೊಂದನ ಅವಕದವು ಅವರಲಿತ ಮನಾರಣ ವೇದೇನುಬನ್ನರಿದಿ (2, 13, 26). (ಛಟಂ) ಹೆಚ್ಚಿದನು ಅವಕ ಮೊದ್ದಿದುತಾ; ಪಟದ ಕನ್ನಕದನ್ನೆ ಫಣಿ ಲಟಲಿಸರ್ ಅವಕಿತು (3, 13, 34). ಬನದ ಮಧ್ಯದಲಿ ಇರುಳು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯೊಳ ಅವಕುವ ಸಂವದಗೆ ಸರಿ ಸೇತುಗೊಳುತ ಉಬ್ಬರಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನ ನೆನವುತ ಇದ್ದನು ಮರನ ಶುಭನಲಿ (1, 19, 23). See 7, 6, 61.

ಅವುಕ್ಕನೆ avukkanē. = ಅಬುಕ್ಕನೆ. (My.).

ಅವುಗ avuga. = ಅವಗು 1, q. v. ತುಪ್ಪದ ಅವುಗಂಗಳು (ಕುಚ್ಚ 1 Mr. 216, o. r. ಅವುಗಂಗಳು). ಹಾಲವುಗ (Bp. 14, 15).

ಅವುಗರ್ avugaḷ. - ಗಳು. = ಅವ 2.

ಅವುಗು avugu. 1. = ಅಬಗು, ಅಬುಗು, ಅವಗ. A sort

of cake made of condensed milk, etc. (ಶುಕ, ಅಪ್ಪಾಪ, ಪಿಪ್ಪಕ Nr.).

ಅವುಗು avugu. 2. = ಅವಕು 1, etc., ಅಮುಗು, etc. To yield to pressure, as the surface of a ripe fruit or tumour (My.; T. ಅಮುಗು, ಅಮುಗ್ಗು, to be pressed with the finger; to be pressed down; to grow fast or firm; to be set or enmeshed; to sink; ಅದುತ್ತು, to press with the finger, etc.; M., T. ಅಮಿದ್, to sink; ಅಮಿದ್ರು, to drown; to fix, set; cf. ಅಗುದ್ 2; and see ಅಮುಕು).

ಅವುಕಿಸು avukisu. = ಅವುಕಿಸು. To cause to press, etc. 2, to hold firmly (Bp. 44, 6).

ಅವುಕು avuku. 1. = ಅವಕು, etc. To press or hold firmly; to squeeze; to trouble (ದೃಢಪೀಡನ ಶ್ಮದ. Dh.; ಒತ್ತು, ಹಿಡುಕು G.). ಅವುಕದಂ (Śmd. 189). See Bp. 4, 12; 15, 10; 16, 18; Bh. 8, 23, 35; 8, 26, 21.

ಅವುಕು avuku. 2. Pressing or holding firmly. ವಿಪರೀತದ ಅವುಕು (ಅಭಿಹಾರ Mr. 490).

ಅವುಕುಹ avukuha. = ಅವುಕು 2. (ಬದ್ಧಿ ಸ Śmd. II, o. r. ಬದ್ಧಿ ಸ; Kk. 88, o. r. ಬದ್ಧಿ ಸ).

ಅವುಡು avuḍu. 1. = ಅವಿಡು 1, etc. To hold firmly. (ಕುಡುಬಂ) ಅದಿನ ಮದಿಗರ್ ಕಂಕುಡುನೋ ಅವುಡ (Bp. 20, 13).

ಅವುಡು avuḍu. 2. = ಅವಿಡು, etc. To hide, etc. (My.).

ಅವುಟು avuṭu. A "howitzer" (also ಅವುಟುಗುಣ್ಣು). ಅವುಟು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸವಟಿಸಿತ್ತ ಹೊಡೆದ ಹಾಗಿ (Priv.).

ಅವುಡೆ avuḍa. = ಅಬಡ. — ಅವುಡವುಡ. rep. = ಅಬಡಬಡ. (B. 3, 17; 5, 19).

ಅವುಡಲ avuḍala. = ಅವುಡಲೆ, ಅವುಡಲು, ಅವುಡ್ಲ, ಅವುಡ್ಲು, ಅವುಡ್ಲು, ಅವುಡ್ಲು. (Tbh. of ಅಮುಡ್ಲ, ಅಮುಡ್ಲ, ವ್ಯದಮ್ಪಕ). The castor-oil plant, Ricinus communis Lin. (ವರ್ಧಮಾನ, ಬದ್ಧವನ ಶ್ಮದ. 373; ಗ್ರಾಮರುಡ, ಏರಣ್ಣ Mr. 136; S. Mhr.; Tē. ಅಮುಡ; T., M. ಅಮುಡಕ್ಕು; Tu. ಅಲಮ್ಪುಡ). 2, the angular-leaved physio-nut, a shrub used to make hedges, native of Brazil, Jatropha curcas Lin. (My.). See ಮರ; ಅಡಲು. — ಅವುಡಲೆನ್ನೆ. - ಎಣ್ಣೆ. Castor-oil (S. Mhr.).

ಅವುಡಲಿಕೆ avuḍalikē. = ಅವುಡಲ. (ಏರಣ್ಣ, ವ್ಯದಮ್ಪಕ, ವರ್ಧಮಾನ, etc. Nr.). ಅವುಡಲಿಕೆಯೆಲೆಗರ್ (Bp. 17, 7).

ಅವುಡಲು avuḍalu. = ಅವುಡಲ No. 2 (My.).

ಅವುಡು avuḍu. 1. To chew with the teeth, to champ (ದನ್ನದವರ್ಣಿ Śmd. Dh.; Grj. 1, 96; cf. ಅಗದು 3 and ಅಗ 2); to chew the cud (ಮೆಲಕಾದಿಸು G.; M., T. ಅಮು, ಅಡ್ಲ, rumination; ಅಮುಕ್ಕು, to turn food in the mouth).

ಅವುಡು avuḍu. 2. (= ಅವುಣ್ಣು). The jaw (My.; ಮೆಲಕು G.). 2, the lower lip (My.; M. ಅಮ್ಪುಟ್ಟ, T. ಅಮುಡು, Tē. ಅವುಡು, the lower lip). ಕೋಪಂ ಮಿಕ್ಕು, ಮಾಸೆಗಳಲು ಗರ್ ಅವುಡಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳುತ ಎಣ್ಣಂ (Bp. 31, 13). See Bh. 1, 14, 10; 6, 5, 13. ಬದವನ ಕೋಪ ಅವುಡಿಗೆ ಮಾಂ (Priv.).

ಅವುಡು avuḍu. 3. A grain of anything (R.; T. ಅಮಿದ್, half a grain of paddy or rice, commonly also = K. ಅಗುಳು No 1).

ಅವುಡ್ಲ avuḍla. = ಅವುಡಲ, etc. (G., S. & Pl.; My. = ಅವುಡಲ No. 2).

ಅವುಡ್ಲು avuḍlu. = ಅವುಡ್ಲ. (My.).

ಅವುಣ್ಣ avuṇṇu. (Śmd. 189). (= ಅವುಡು 2).

ಅವುಡ್ಲಾ avuṇḍla. = ಅವುಡಲ, etc. (My.).

ಅವುಡ್ಲಾ avuṇḍlu. = ಅವುಡ್ಲಾ, etc. (My.).

ಅವುತಣ avutana. = ಅವತನ. An invitation to dinner (C.; ಬಿದ್ದು ಸೆ.; ಬಿದ್ದಣ ಸೆ. 63, Kk. 26, o. r. ಅವತನ; ಊಟಕ್ಕೆ ಹೇಳುವದು G.; Mhr. ಅವತಣ; Tē. ಅಮಿತಿ, ಅಮಿತಿ, a feast; ಅಮಿತಿಂಚು, to invite to a feast; T. ಅಬ್ಬಿ, to call, invite; cf. ಅಮುನಣಿ?). 2, metaphorically: a festive dinner. ಅವುತಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅವಮೃತ್ಯು ಬನ್ನು. — ಎಕಾದಶಿ ಯ ಮನೆಗೆ ತಿವರಾತ್ರಿಯ ಅವುತಣಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಅತ್ತು, ಕಹಿದು, ಅವುತಣಕ್ಕೆ ಹೋದನೆ ಕೊಡ್ಲನು (Prva.). See Rēv. 12, 22; Bh. 1, 20, 21.

ಅವುತಣೆಗ avutaniga. A man invited to a feast (R.).

ಅವುತನ avutana. = ಅವತಣ q. v. (My.).

ಅವುತು avutu. P. p. of ಅವಿ 1.

ಅವುತೆ avutē. 1. A coat of mail (ಜೇವರಕ್ಕೆ, ಕವಡ ಸೆ. 4). II, o. r. ಅವುತೆ; ಜವರಕ್ಕೆ, ಕವಡ Kk. 94).

ಅವುತೆ avutē. 2. Hiding (?); calling (?). (ಕರೆದು ದು Ūt. I, 48).

ಅವುದಾಸಿನೆ avudāsina. Tbh. of ದೇವಾಸೀನ. ಅವುದಾಸೀನ ಮಾರಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅನಾದೃತ, etc. Hlā.).

ಅವುರ avura. = ಹವರ, etc. Lightness (My.).

ಅವುಸು avusu. 1. = ಅವಿಚ್ಛು, etc. (My.).

ಅವುಸು avusu. 2. Propriety, neatness (R.; T. ಅವುಜು; see ಆವು 3).

ಅವುಸೆ avusē. = ಅವತಿ 1 q. v.

ಅವುಸ್ತಿ avusti. Tbh. of ದೇವಪಿ (My.).

ಅವೆ avē. (fr. ಅಹವ - ಎ3). = ಅವೆ 1, ಹಾವೆ. The plural of ಅವೆ 4: They certainly are, they are, there are, are. ಅದೇ ಬಣ್ಣದ ಒಡವೆಗಳು ಮತ್ತೇನಾದರೂ ನಿನ್ನೆಗೆ ಗೊತ್ತು ಅವೆಯೋ? (B. 1, 5). ನಿನ್ನ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹುಡುಗರು ಅವೆ? (1, 11). ಅವು ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಅವೆ (3, 69). — ಆಗುತ್ತವೆ (1, 1). ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ಕಾಣುತ್ತವೆ, ತಿನ್ನುತ್ತವೆ (1, 13).

ಅವೆ avē. = ಅವ, etc. See ಅಮುವೆ, ಹೊಮ್ಮುವೆ, ಎರಡೋಳವೆ, ನೈಜವೆ.

ಅವೆಕೊ avu2-ē3-kō. Look there! (Bp. 22, 56; Tu.

ಅವ, ಅವಾ; cf. ಅದುಗೋ, etc.).

ಅವೇಕ್ಷಣ avā-ikṣhaṇa. = ಅವೇಕ್ಷೆ. (My.).

ಅವೇಕ್ಷೆ avā-ikṣhē. Looking towards or at. 2, attention to, watchfulness, regard, care (ಜಾಗರ, ಎಚ್ಚರು Mr. 456).

ಅವೇದ್ಯ avēdya. Not to be known; unascertainable. (My.).

ಅವೈದಿಕ avā-vidika. Not vedic, not belonging to the veda. (My.). 2, a man not versed in the veda (My.).

ಅವ್ಯಕ್ತ avyakta. Indistinct, not manifest, unclear, imperceptible (ಅಸ್ಪಷ್ಟ, ವ್ಯಕ್ತವಲ್ಲದುದು Nn. 142; ಅಸ್ಪಷ್ಟ Mr. 491). 2, inarticulate. 3, the soul, the universal soul (ಅತ್ಮನು 142; ಪರಮಾತ್ಮ 491). 4, a fool (ಮೂರ್ಖ 142; 491). 5, gold (ಕಾಂಚನ, ಸುವರ್ಣ 142). 6, ಯುಗಧೇದ (142). 7, Viṣṇu. 8, Śiva (G.). 9, Kāma (Ūb.).

ಅವ್ಯಕ್ತಧ್ವನಿ avyakta-dhvani. An indistinct or inarticulate sound. See ಜನುಗು, ಪರ್ಕು (ಅರ್ಕು).

ಅವ್ಯಕ್ತರವ avyakta-rava. = ಅನ್ಯಕ್ತಧ್ವನಿ. See ಜನುಗು.

ಅವ್ಯಕ್ತರಾಗ avyakta-rāga. Dark-red, the colour of the dawn (ಬಿಳಿಗಮ್ಮ G.).

ಅವ್ಯಕ್ತವಾಚ avyakta-vāc. Speaking indistinctly.

ಅವ್ಯಗ್ರ a-vyagra. Steady, cool, deliberate (ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತ Ūb.). 2, indifferent, undisturbed (ಉದಾಸೀನ Ūb.).

ಅವ್ಯಂಜನ a-vyanjana. Beardless. 2, an animal without horns, though of an age to have them.

ಅವ್ಯಂಜಿ avyandj. = ಅಧ್ಯಂಜಿ. The plant *Mucuna pruriens* D. C.

ಅವ್ಯಂಥಿ a-vyathē. Ease, happiness (My.; ಸುಖ G.). 2, the tree *Terminalia citrina* Roxb. (ಅಳಿಲಿಕಾಯ ಗಿಡ G.). 3, *Hibiscus mutabilis* Lin.

ಅವ್ಯಂಜಿತ a-vyapēta. Not gone apart or asunder, not separated, coupled.

ಅವ್ಯಂಜಿತಯಮಕ avyapēta-yamaka. A yamaka wherein the alliteration consists of a pair of words at the beginning of the lines (Kāvya. III, 2, B, 3 seq.).

ಅವ್ಯಯ a-vyaya. Not liable to change, imperishable (Bp. 8, 38). 2, unexpended, unwasted (ವೆಚ್ಚವಾಗದ್ದು G.). 3, an indeclinable word, a particle (Ūmd. 6. 83. 97. 99. 388. 389. 390. 391. 399. 408; Kāvya. I, 1b, 48-52; ನಿಪಾತ Ūmd. 68 Cm.). 4, heaven (ಸ್ವರ್ಗ G.).

ಅವ್ಯಯಕ್ರಿಯಾಪದ avyaya-kriyāpada. A form of a verb that is used for all genders, numbers, and times, as ಉಜ್ಜು, ಬೇಡ, etc. (My., also ಅವ್ಯಯಕ್ರಿಯಾಪದ).

ಅವ್ಯಯಪದ avyaya-pada. = ಅವ್ಯಯ No. 3. (Ūmd. 228. 388).

ಅವ್ಯಯಲಿಂಗ avyaya-līṅga. Gender as indicated in particles (Ūmd. 108. 111).

ಅವ್ಯಯಿರಾಭಾವ avyayi-bhāva. Unchangeable state. 2, an indeclinable compound. 3, a compound of which the first member is the principal one (Ūmd. 197. 198; Kāvya. I, 3, 10-15).

ಅವ್ಯಸನಿ a-vyasani. Free from evil habits, moral, correct (Bp. 39, 11).

ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ a-vyavasthē. Disorder, confusion (My.; B. 5, 205).

ಅವ್ಯವಹಿತ a-vyavahita. Being not separated, adjoining, contiguous.

ಅವ್ಯವಹಿತಫಲ avyavahita-pūrvakāla. The time just past (My.).

ಅವ್ಯವಹಿತಭ್ರಾತೃ avyavahita-bhrātrī. A brother older than one's self and next in age (My.).

ಅವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರಕಾಲ avyavahita-uttarakāla. The time immediately next (My.).

ಅವ್ಯಾಕುಲ a-vyākula. Not disturbed, composed, calm, firm; calmness, etc. (J. 24, 15).

ಅವ್ಯಾಪಾರ a-vyāpāra. Vacation from work, state of being unemployed.

ಅವ್ಯಾಪ್ತಿ a-vyāpti. Inadequate pervasion or extent. (My.).

ಅವ್ಯಾಪ್ಯ a-vyāpya. Not to be pervaded generally. 2, not extending to the whole circumstances, peculiar. 3, not pervading (used indeclinably, Sk.; My.).

ಅವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿ avyāpya-vṛitti. A category of limited application. (R.).

ಅವ್ಯವ್ಯಾ. = ಅವು, etc. — ಅವ್ಯವ್ಯ. rep. = ಅಮ್ಮಮ್ಮ. (G.).

ಅವ್ಯಾ = ಅವ್ಯು etc. A mother (C.). Declension: ಅವ್ಯಂ, ಅವ್ಯನಿ, ಅವ್ಯನಿಂ, etc. (Śmd. 148). See ಚಕ್ರವ್ಯ, ಚಗವ್ಯ, ದೊಡ್ಡವ್ಯ, ಮುತ್ತವ್ಯ; Bp. 45, 8; B. 1, 9, 25; 2, 7, 8; 3, 84. ಅರಸು ಮೂರ್ತಿ ಅವ್ಯ? ಸೂಕ್ತಿಯಾರಿಗೆ ಅವ್ಯ? (Prv.). — ಅವ್ಯಕ್ಕ. N. (S. Mhr.). — ಅವ್ಯವ್ಯ. — ಅವ್ಯ. = ಅವ್ಯಯ್ಯ. (S. Mhr.). — ಅವ್ಯವ್ಯಚ್ಚ. ಅವ್ಯ-ಅವ್ಯ-ಅವ್ಯ. Mother, father and a little child (honorifically called mother). ಅವ್ಯವ್ಯಚ್ಚಯ್ಯಾಟ. — ಅವ್ಯ. A kind of children's sport (My.). — ಅವ್ಯಮ್ಮ. — ಅವ್ಯ. N. (S. Mhr.). — ಅವ್ಯಯ್ಯ. — ಅವ್ಯ. N. used for one's mother when calling to her (My.).

ಅವ್ಯವಿಸು avvalisu. To jump or jump up; to jump upon (ಮೇಲ್ವಾಯ್. Ū. II, 84; cf. ಅದರ್). See Abh. P. 9, 186; Bp. 26, 13; 32, 26; 49, 21; Bh. 3, 13, 27; Rśv. 5, 78; 5, after 120; 6, 20; 7, after 17; 10, after 31; 10, 85; J. 8, 39; 13, 12; Grj. 1, 55.

ಅವ್ಯವಿಸಿ avyāpi. = ಅವ್ಯವಿ. (S. Mhr.).

ಅವ್ಯವ್ಯ avyā. Imitation of the note of the cuckoo. — ಅವ್ಯವ್ಯ. rep. (S. Mhr.).

ಅವ್ಯವ್ಯ (avya-āli). An effeminate, impotent man (S. Mhr.).

ಅವ್ಯವ್ಯ avyā. = ಅವ್ಯ, etc. A mother (C.; T., Tē.), used also as a title of respect and love. ಅವ್ಯವ್ಯನ ಆರ್ ಎನಗೆ? ಅವ್ಯವ್ಯ ಆರ್? (Bp. 3, 82). ಅವ್ಯವ್ಯನಿಗಿರ! ಅವ್ಯವ್ಯನಿಗಿರ! (29, 8). ಎಮ್ಮ ಅವ್ಯವ್ಯ (47, 26; see also vs. 39, 40). See ದಾಸವ್ಯ, ಪಿಟ್ಟವ್ಯ, ಮುತ್ತವ್ಯ. 2, a grandmother (Tē.; R.). 3, any elderly woman (My.; T., Tē.). — ಅವ್ಯವ್ಯಯರ್. — ರು. ಅವ್ಯವ್ಯಯರು. Mothers; matrons (Bp. 30, 9; Bh. 1, 8, 90). 2, wet nurses, etc. in a gynaeceum (My.).

ಅವ್ಯವ್ಯ a-śakta. Unable, incompetent; weak (B. 3, 99; 5, 255; My.).

ಅವ್ಯವ್ಯತನ a-śaktatana. = ಅವ್ಯವ್ಯತ. (ಧನ್ವ, ನಲವು, ನಲವು Ūb.).

ಅವ್ಯವ್ಯತ a-śaktatē. = ಅವ್ಯವ್ಯತ. (My.; B. 5, 184).

ಅವ್ಯವ್ಯ a-śakti. Inability, incapability, weakness, impotence. See ಅವ್ಯವ್ಯ.

ಅವ್ಯವ್ಯ a-śakya. Impossible (ತಕ್ಕಮಟ್ಟು Śmd. 231 Cm.; ಅವ್ಯವ್ಯ Bhn. 48). See Bp. 31, 17; 86, 40; 39, 67; etc.

ಅವ್ಯವ್ಯತವ್ಯ a-śankaratva. The state of not being śankara (Bp. 34, 23).

ಅವ್ಯವ್ಯ a-śatru. One who has no adversary. 2, one who is no adversary, a friend (ಮಿತ್ರ Ūb.). 3, the moon (ಪನ್ನ Ūb.).

ಅವ್ಯವ್ಯ aśana. Eating. 2, food. ಅವ್ಯವ್ಯ ವಸನ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ವ್ಯವಸ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಅವ್ಯವ್ಯವ್ಯತ aśana-ghātaka. = ಅವ್ಯವ್ಯವ್ಯತ. (My.).

ಅವ್ಯವ್ಯವ್ಯ aśana-parpi. The plant *Marsilea quadrifolia* Lin. See ಮೊದಲು 3.

ಅವ್ಯವ್ಯವ್ಯ aśanāyita. Hungry.

ಅವ್ಯವ್ಯವ್ಯ aśanāyō. Hunger.

ಅವ್ಯವ್ಯವ್ಯ aśana-arthi. One who is desirous of food or asks for it (My.).

ಅವ್ಯವ್ಯವ್ಯ aśani. = ಅವ್ಯವ್ಯ. *Indra's thunderbolt.*

ಅವ್ಯವ್ಯವ್ಯ a-śatira. Bodiless. 2, Kāma (ಮದನ Ūb.). 3, the sky (ಆಕಾಶ Ūb.).

ಅವ್ಯವ್ಯವ್ಯವ್ಯ aśarira-vākya. A divine utterance, a voice from heaven (J. 16, 16).

ಅವ್ಯವ್ಯವ್ಯವ್ಯ aśarira-vāpi. = ಅವ್ಯವ್ಯವ್ಯವ್ಯ. (My.).

ಅಶಾಸ್ತ್ರ a-śāstra. Unscriptural, not conformable to sacred authority, heterodox. (My.).

ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯ a-śāstrīya. = ಅಶಾಸ್ತ್ರ. (My.).

ಅಶಿಕ್ಷಿತ a-śikṣita. Uninstructed, untrained (B. 5, 189; My.).

ಅಶಿಥಿಲ a-śithila. Not loose or untied, joined, compact (Kāvy. III, 1, A, 8).

ಅಶಿರ aśira. Fire (agni Ūb.). 2, the sun (ಸೂರ್ಯ Ūb.).

ಅಶಿರಸ್ಸು a-śiraska. Headless. (R.).

ಅಶಿಶ್ವಿ a-śiśvi. A childless woman.

ಅಶಿಶ್ವಿ aśti. Eighty. (My.).

ಅಶಿಶ್ವಿದ್ವಯ aśti-dvaya. The two parts of which the yajurveda consists, the whole yajurveda (My.).

ಅಶಿಲ a-śila. Ill-behaved, void of moral practice (Bp. 6, 31).

ಅಶುಚಿ a-śuci. Impure. 2, impurity. See ಮುದಾಕಾರ; Bp. 22, 60; 40, 68.

ಅಶುಚಿತ್ವ aśucitva. Impurity, uncleanness. (My.).

ಅಶುದ್ಧ a-śuddha. Impure; mixed; inaccurate, incorrect. See Bp. 43, 63; 51, 29, 55; 54, 21.

ಅಶುದ್ಧಿ a-śuddhi. Impure;—impurity. (My.).

ಅಶುಭ a-śubha. Inauspicious (ನಿಷ್ಠ, ಅಲ್ಲದುದು Nn. 103). 2, ill-luck, misfortune. 3, sin. See Bp. 54, 17; Prvs. s. ಶುಭ & ಶುಭಕಾರ್ಯ.

ಅಶೇಷ a-śeṣa. Without remainder, entire, all. 2, infinite, endless. 3, = ಅವ್ಯವ್ಯ, ದಿಕ್ಕು (Nn. 4). See Kāvy. 5, 1; Ūb. v. 221; Bp. 25, 14; 50, 71.

ಅಶೋಕ a-śoka. = ಅಸುಕೆ, ಅಸುಗೆ. Without sorrow. 2, a deity (ಸುರ, ದೇವತೆ Nn. 94). 3, an ascetic (ಸಂಯಮ, ಎಕೆ 94). 4, the tree *Jonesia asoka* Roxb. (ವೃಕ್ಷ ನಿರ್ಧರಣೆ 94; ಅಸುಗೆ, ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಲ ಗಿಡ G.).

ಅಶೋಕಕುಜ aśoka-kuja. = ಅಶೋಕ No. 4. (ಅಸುಗೆ Ūb. 25).

ಅಶೋಕರೋಹಿಣಿ aśoka-rōhiṇi. N. of a medicinal plant (ಕಟಕರೋಹಿಣಿ Si. 143; ಕಟಕರೋಹಿಣಿ G.).

ಅಶೋಕಿ a-śōki. A person without sorrow (Bp. 45, 35).

ಅಶೋಕೇ a-śōkē. = ಅಶೋಕರೋಹಿಣಿ. N. of a medicinal plant. 2, = ಅಶೋಕ No. 4 (see ಅಸುಗೆ).

ಅಶೋಧಿತ a-śōdhita. Unclean, unpurified, unrefined. (B. 4, 94, 140; My.); inaccurate, uncorrected, unrevised. (My.).

ಅಶೋಭಿತ a-śōbhita. Not beautiful or splendid (B. 5, 77; My.).

ಅಶೋಭಿ a-śōbhē. Absence of light, beauty or comeliness (My.; G.).

ಅಶೌಚ a-śauca. Impurity (Bp. 40, 70).

ಅಶ್ಮ aśma. A stone (ಕಲ್ಲು Nn. 51). 2, a cloud (ಮೇಘ Ūb.).

ಅಶ್ಮಕಾರಕ aśma-kāraka. A stone-mason (ಕಲ್ಲುಕಾರಿ Mr. 376).

ಅಶ್ಮಗರ್ಭ aśma-garbha. An emerald (ಪಚ್ಚೆ Hlā.).

ಅಶ್ಮಜ aśma-ja. Red chalk. 2, bitumen. 3, iron.

ಅಶ್ಮಸ್ತ aśmanta. A fire-place (ಅದಿಗೆಯ ಒಲೆ G.).

ಅಶ್ಮಂತಕ aśmantaka. A fire place. See ಒಲೆ.

ಅಶ್ಮಪುಷ್ಪ aśma-pushpa. Benzoin (storax).

ಅಶ್ಮಯೋನಿ aśma-yōni. = ಅಶ್ಮಗರ್ಭ. (R.).

ಅಕ್ಕರಿ *aṣmari*. The disease of the gravel or stone; the stone itself.

ಅಕ್ಕರಿಕೃತಿ *aṣma-vikṛiti*. The product of stones, as fossil, metal, etc.

ಅಕ್ಕಸಾರ *aṣma-sāra*. Iron.

ಅಕ್ಕರೋಪಣ *aṣma-ārōpaṇa*. A ceremony at marriages: the husband's laying hold of his wife's right foot and placing it on the grinding stone (My.).

ಅಕ್ಕರ *aṣmīra*. = ಅಕ್ಕರಿ. (R.).

ಅಕ್ಕ *aṣra*. A corner; an edge. 2, a tear. 3, blood.

ಅಕ್ಕಿ *a-śraddhē*. (= ಅಸತ್ಯ). Want of trust, want of faith in, unbelief (Sk.). 2, dislike (Mhr.).

ಅಕ್ಕಾಂತ *a-śrānta*. Untired, unwearied; continual, eternal. See Bp. 52, 50; 57, 65; 61, 54. 78 (noun).

ಅಕ್ಕಾನ್ಯ *a-śrāvya*. Improper or unfit to be heard (J. 1, 6). 2, inaudible.

ಅಕ್ಕಿ *aṣri*. A corner, an angle; an edge (ಗೋಷು Mr. 442). Cf. ಅಂಚು.

ಅಕ್ಕು *aṣru*. = ಅಪ್ಪು. A tear (ಪಾಪ, ಅಪ್ಪುಯ ಅನನ್ಯಬಲ Mr. 316).

ಅಕ್ಕುಜಲ *aṣru-jala*. = ಅಪ್ಪು. (Bp. 36, 14).

ಅಕ್ಕುತ *a-śruta*. Unheard; inaudible (My.; Ūb.).

ಅಕ್ಕಿಲ *a-śilla*. Unpleasant, ugly. 2, coarse, vulgar.

ಅಕ್ಕ *aṣva*. A horse (ಕುದುರೆ Nn. 23).

ಅಕ್ಕರಣ *aṣva-karṇa*. = ಅಕ್ಕರಣ. (St. & Pl.).

ಅಕ್ಕರಣ *aṣva-karṇaka*. The timber tree *Vatica robusta* W. and A.

ಅಕ್ಕಗತಿ *aṣva-gati*. The paces of a horse (ನಾಟ, ಕುದುರೆಯ ಗತಿ Nn. 124).

ಅಕ್ಕಗಂಧ *aṣva-gandha*. -ಗಂಧಿ. The plant *Physalis flexuosa* Lin. (ಅಮಂಗುರ Mr. 129).

ಅಕ್ಕಗಂಧಿ *aṣva-gandhi*. = ಅಕ್ಕಗಂಧ. (My.).

ಅಕ್ಕಗ್ರೀವ *aṣva-grīva*. = ಹಯಗ್ರೀವ. N. of a demon, a foe of Viṣṇu. 2, N. of a form of Viṣṇu (My.).

ಅಕ್ಕತರ *aṣva-tara*. A mule.

ಅಕ್ಕಿತ್ಥ *aśvattha*. The holy fig tree, *Ficus religiosa* Lin. (ಅರಳಿ ಗಿಡ G.).

ಅಕ್ಕಿತ್ಥಾನು *aśvatthāma*. N. of a saint and warrior, the son of Drōṇa and one of the chiefs of the Kurus (Mr. 263; Śmd. 182).

ಅಕ್ಕಪತಿ *aṣva-pati*. Lord of horses. 2, N. of a king of Madra and father of Śāvitṛi. (My.).

ಅಕ್ಕಪಾಲ *aṣva-pāla*. A groom. (My.). 2, = ಅಕ್ಕನತಿ No. 2 (My.).

ಅಕ್ಕಪ್ರಾಸ *aṣva-prāsa*. A kind of alliteration (Ūh.).

ಅಕ್ಕಬಡನ *aṣva-baḍava*. -ಬಡನ. Horses and mares.

ಅಕ್ಕಮಹಿಷಿಕೆ *aṣva-mahishikē*. The natural enmity of a horse and a buffalo. (R.).

ಅಕ್ಕಮಾರ *aṣva-māra*. A kind of oleander, *Nerium odorum* Ait. (ಕರವೇರಿ, ಕಣಗಲಿ Mr. 113).

ಅಕ್ಕಮುಖ *aṣva-mukha*. Having the head of a horse: a Kinnara, an attendant on Kubēra, a celestial chorister.

ಅಕ್ಕಮೇಧ *aṣva-mēdha*. The horse-sacrifice (Śmd. 271; J. 2, 56).

ಅಕ್ಕಮೇಧೀಯ *aṣvamēdhīya*. Relating to the horse-sacrifice.

ಅಕ್ಕಯುಜ *aṣva-yuj*. N. of a constellation, the head of Aries.

ಅಕ್ಕರಥ *aṣva-ratha*. A carriage drawn by horses. (My.).

ಅಕ್ಕರಾಜ *aṣva-rāja*. A royal horse (My.). 2, = ಅಕ್ಕನತಿ No. 2 (My.).

ಅಕ್ಕಲಕ್ಷಣ *aṣva-lakṣhaṇa*. The disposition, temper, or marks of a horse (Rām. 26, 20).

ಅಕ್ಕಲಕ್ಷ್ಮಿ *aṣva-lakṣmi*. Richness in horses (one of the riches that is not to be ruined, My.; see Prv. s. ಅನಿ 2).

ಅಕ್ಕವೈದ್ಯ *aṣva-vaidyā*. A veterinary surgeon. (My.).

ಅಕ್ಕಶಾಲೆ *aṣva-śālā*. A stable. (My.).

ಅಕ್ಕಹೃದಯ *aṣva-hṛdaya*. Innermost nature of the horse; —horsemanship (Rām. 26, 20).

ಅಕ್ಕಾರೂಢ *aṣva-ārūḍha*. Mounted, sitting on horseback. (My.).

ಅಕ್ಕಾರೋಹ *aṣva-ārōha*. A horseman.

ಅಕ್ಕಾರೋಹಣ *aṣva-ārōhaṇa*. The act of getting on horseback (My.).

ಅಕ್ಕಾಸ್ಯ *aṣva-āśya*. = ಅಪ್ಪಮುಖ. (ಕನ್ನರ, ಕಮ್ಮುರುಷ Mr. 56). ಅಕ್ಕಿನ *aṣvin*. (ಅತ್ತಿಗರ್). The twin sons of *Aśvinī*, and physicians of the gods.

ಅಕ್ಕಿನಿ *aśvinī*. -ನೀ. A goddess, the mother of the *Aśvins*. 2, the first of the twenty-eight nakṣatras.

ಅಕ್ಕಿನೀಕುಮಾರ *aśvinī-kumāra*. = ಅತ್ತಿನೀಕುಮಾರ. (My.; G.).

ಅಕ್ಕಿನೀಕುತ *aśvinī-suta*. (ಅತ್ತಿನೀಕುತರ). The twin sons of *Aśvinī*.

ಅಕ್ಕೀಯ *aśvīya*. A multitude of horses.

ಅಕ್ಕಿ *aśvā*. A mare.

ಅಪರಕ್ಷೀಣ *a-śaṣṭ-akṣhiṇa*. That is not seen by six eyes; a secret.

ಅಪರಭೀ *aśharaphī*. A gold coin; a mohur, rated at sixteen rupees silver (H.; My.).

ಅಪರಾಘ *aśharāṇh*. Noble men, persons of rank (H.; My.).

ಅಪಾಢ *a-śāḍha*. The month *Aśāḍha*, commencing with the sun's entrance into Gemini (June-July). 2, a student's staff made of *palāśa* wood.

ಅಪ್ಪ *aṣṭa*. = ಅಟ್ಟ, etc. Eight (Śmd. 101).

ಅಪ್ಪಕ *aṣṭaka*. Consisting of eight parts, eightfold; an aggregate of eight; the eighth part. See Śmd. 101; Nn. 69; ಮಂಗವಾಪ್ಪಕ.

ಅಪ್ಪಕರಿ *aṣṭa-kari*. = ಅಪ್ಪದಿಗ್ಗಣ. See ಕರಿ.

ಅಪ್ಪಕಷ್ಠ *aṣṭa-kṣṭha*. The eight troubles to which one is liable, e. g. foreign travel, separation from one's wife, etc. (My.; Br.). 2, much trouble (S. Mhr.).

ಅಪ್ಪಕಾಂಗ *aṣṭaka-aṅga*. A kind of board or cloth for playing with dice on, having eight divisions. (R.).

ಅಪ್ಪಕೋಣ *aṣṭa-kōṇa*. An octagon. (My.).

ಅಪ್ಪಕೋತ್ತರಾಸ್ವದಶ *aṣṭaka-uttara-aṣṭa-daśaka*. Eight *daśakas* and an *aṣṭaka*, i. e. 88 (Ūh. v. 328).

ಅಪ್ಪಗಂಧ *aṣṭa-gandha*. The eight fragrant substances (My.; ನಾನಯೋಗ G.).

ಅಪ್ಪತಾಲ *aṣṭa-tāla*. = ಅಟ್ಟತಾಳ, etc. A mode of beating time in music (My.). 2, = ಅಪ್ಪಕೋಣ (My.; also ಅಪ್ಪನಟ್ಟ).

ಅಷ್ಟದ ubhā-dala. An octagon. 2, the lotus (with eight petals, Bp. 35, 7). 3, eight petal-like forms on brass plates (My.).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ashta-dik. (-ದಿಕ್). = ಅಷ್ಟದಿಶ್.

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿಕ-ಪಾಲಕಾ. The regents of the eight cardinal points (Indra, Agni, Yama, Nirriti, Varuna, Vāyu, Kubēra, Iśāna; My.).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿಕ-ಗಜಾ. The elephants of the eight cardinal points: airāvata, pundarikā, vāmana, kumuda, anjana, pushpadanta, sārvaabhauma, supratika (My.).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿ. The eight cardinal points of the compass collectively.

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿ-ಅಧಿನಾಯಕಾ. = ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿಕ. (Bp. 58, 61).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿ-ನಾಗಾ. = ಅಷ್ಟದಿಕ್. (or also = ಅಷ್ಟದಿಶ್). See ನಾಗ.

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿ-ಪಾದಿ. N. of a Kannaḍa metre (Īh.). 2, N. of a poem by Jayadēva (My.).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿ-ಪಾದಿ. Having eight legs. 2, a spider. (My.). 3, a fabulous animal with eight legs, the śarabha. (My.).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿ-ಫಣಿ. The eight principal serpents (Bp. 46, 27, enumerated in the Vivēkaśāntāmaṇi as follows: ಅನನ್ತ, ಶರಪ, ವಾಸುಕಿ, ಶಂಖಪಾಲ, ಪದ್ಮ, ಕರ್ಕಶೇಖರ, ಕ್ರೋಧ, ಕಾಲ). See ಎಣ್ಣೆ ಪಾಪ.

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿ-ಫಣಿ-ಸೇವಾ. The lord of the eight principal serpents (Bp. 46, 30).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿ-ಭಾಗ್ಯಾ. The eight requisites to the regal state: ರಾಜ್ಯ, ಭೂಮಿ, ಸೈನ್ಯ, ಅನಿ, ಕುದುರೆ, ಭಕ್ತ, ಚಾಮರ, ಅಸ್ತ್ರೋಲನ (My.; Br.).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿ-ಭುಜಾ. Eight arms (Śmd. 101).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿ-ಭೈರವಾ. Eight inferior manifestations (properties) of Śiva, viz. ಸಿಂಹಾಂಗ, ರುರು, ಚಣ್ಣಿ, ಕ್ರೋಧ, ಉನ್ನತ, ಕಪಾಲ, ಭೇಷಣ, ಸಂಪಾರ (My.).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿ-ಭೋಗಾ. Eight sources of pleasure: ಮನೆ, ಹಾಸಿ, ವಸ್ತ್ರ, ಅಭರಣ, ಸ್ತ್ರೀ, ಪುಷ್ಪ, ಗಂಧ, ತಾಮ್ರಲ (My.; Br.). 2, ಸಿಂಹ, ನಿಕ್ಷೇಪ, ಅಕ್ಷೇಪ, ಅಗಮ, ಸಂಚಿತ, ಜಲ, ತರು, ಪಾಪಾಣ (My.).

ಅಷ್ಟಮ ಅಷ್ಟಮಾ. The eighth; the eighth part.

ಅಷ್ಟಮಂಗಲ ಅಷ್ಟಮಂಗಲಾ. A collection of eight lucky things, e. g. a lion, a bull, an elephant, a water-jar, a fan, a flag, a trumpet, and a lamp. 2, a horse with a white face, tail, mane, breast, and hoofs. (R.).

ಅಷ್ಟಮದ ಅಷ್ಟಮದಾ. Eight kinds of pride, viz. of ಅನ್ನ, ಅರ್ಥ, ಯಾವನ, ಸ್ತ್ರೀ, ವಿದ್ಯೆ, ಕುಲ, ರೂಪ, ಉದ್ಯೋಗ (My.; Br.). See Bp. 23, 42; 60, 55; G. 399.

ಅಷ್ಟಮಹಿಷೇಶ್ವರಿ ಅಷ್ಟಮಹಿಷಿ-ಪತಿ. The lord of eight chief mistresses: Kṛishṇa (My.).

ಅಷ್ಟಮಿ ಅಷ್ಟಮಿ. = ಅಷ್ಟಮಿ 1. The eighth lunar day of each fortnight.

ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ. Eight-formed. 2, Śiva as identified e. g. with the five elements, mind, egotism, and matter; or the five elements, the sun and moon and agni (Nr. 13). See Bp. 54, 79. Cf. ಎಣ್ಣೆ ಮೂರ್ತಿ, ಎಣ್ಣೆಯ್ಯವ.

ಅಷ್ಟಮರ್ಗ ಅಷ್ಟಮರ್ಗಾ. A class of eight principal medicines: ಮುಷ್ಕ, ಚೇವಕ, ಮೇದಿ, ಮಹಾಮೇದ, ಪುದ್ಧಿ, ವೃದ್ಧಿ, ಗೋಲಿ, ಕ್ಷೇರಕಾಶೋಲಿ. (My.).

ಅಷ್ಟವಸು ashta-vasu. The eight semi-divine Vasus, enumerated e. g. as ಅಪ, ಭುವ, ಸೋಮ, ಭವ, ಅನಿಲ, ಅನಲ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಪ್ರಧಾನ. (My.).

ಅಷ್ಟವಿಧಾಶ್ವಾದಿ ಅಷ್ಟಾ-ವಿಧಾ-ಪೂಜೆ. Worship of an idol (līṅga) performed with the following eight things: ಅಕ್ಷತ, ಗಂಧ, ಜಲ, ತಾಮ್ರಲ, ದೀಪ, ಭೂಷಣ, ನೈವೇದ್ಯ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರ (or ತುಲಸಿ). See Bp. 48, 33.

ಅಷ್ಟವಿಧಾಶ್ವಾದಿ ಅಷ್ಟಾ-ವಿಧಾ-ಭಕ್ತಿ-ಕ್ರಿಯೆ. Devotional acts of eight kinds (Bp. 33, 3), viz. ಅರ್ಚನ, ವಂದನ, ಸ್ಮರಣ, ಪಾದಸೇವನ, ಸ್ತವ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ, ಸಖ್ಯೆ, ಆತ್ಮನಿವೇದನ or ಆತ್ಮಾರ್ಪಣ (S. Mbr. līṅgavantas).

ಅಷ್ಟವಿಧವಿಧಾ ಅಷ್ಟಾ-ವಿಧಾ-ಸಾಮಾಧಿ. = ಅಷ್ಟಾಂಗಮೋಗ. (Īh.).

ಅಷ್ಟವಿಧಾಶ್ವಾದಿ ಅಷ್ಟಾ-ವಿಧಾ-ಶಿ. = ಅಷ್ಟಾ-ಶಿ. (My.).

ಅಷ್ಟವಿಧಾಶ್ವಾದಿ ಅಷ್ಟಾ-ವಿಧಾ-ಶಿ. The eight kinds of marriage: brāhma, daiva, śraśa, prājāpatya, āśura, gāndharva, rākshasa, and paisāca. (My.).

ಅಷ್ಟವಿಧಾಶ್ವಾದಿ ಅಷ್ಟಾ-ವಿಧಾ-ಶಿ. Eight kinds of decoration (Bp. 53, 23).

ಅಷ್ಟವಿಧಾಶ್ವಾದಿ ಅಷ್ಟಾ-ವಿಧಾ-ಶಿ. Eight supernatural faculties, usually enumerated as ಅನಿಮ, ಮಹಿಮ, ಲಭಿಮ, ಗರಿಮ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಕಾಶ್ಯ, ಕೃತಿ, ವೃತ್ತಿ. See Bp. 31, 20; Mr. 455.

ಅಷ್ಟಾಂಗ ಅಷ್ಟಾ-āṅga. Eight parts of the body with which profound obeisance is performed, enumerated e. g. as the hands, breast, forehead, eyes, throat, and middle of the back;—eight objects of adoration: guru, līṅga, jaṅgama, pādōdaka, prasāda, vibhūti, rudrāksha, mantra. See Bp. 3, 69; 6, 24; 55, 50; 56, 43, 46; 63, 54. Cf. ಸಾಷ್ಟಾಂಗ. — ಅಷ್ಟಾಂಗವೆಡುಗು. — ಎಡುಗು. To perform profound obeisance (Bp. 18, 79; 20, 32; 22, 49; 23, 28; 45, 12).

ಅಷ್ಟಾಂಗದ ಅಷ್ಟಾಂಗ-ಪ್ರಾಣಾ-ಪ್ರಾಣಾ. Prostration of the eight parts of the body as in reverence (Bp. 37, 57). Cf. ಸಾಷ್ಟಾಂಗ.

ಅಷ್ಟಾಂಗದ ಅಷ್ಟಾಂಗ-ಪ್ರಾಣಾ-ಪ್ರಾಣಾ. Profound obeisance performed with the breast, head, uttering the person's name and titles, mind, devotion, foot, hand, and ear (My.; Grj. 4, 44).

ಅಷ್ಟಾಂಗದ ಅಷ್ಟಾಂಗ-ಭಕ್ತಿ. The eight-membered devotion (Bp. 6, 30). Cf. ಅಷ್ಟವಿಧಾಶ್ವಾದಿ-ಕ್ರಿಯೆ.

ಅಷ್ಟಾಂಗದ ಅಷ್ಟಾಂಗ-ಯೋಗ. The eight means or stations of yōga or mental concentration, viz. ಯಮ, ನಿಯಮ, ಅಸನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ, ಧಾರಣೆ, ಧ್ಯಾನ, ಸಮಾಧಿ. See Bp. 6, 30; 35, 30.

ಅಷ್ಟಾದಶ ಅಷ್ಟಾ-daśa. Eighteen.

ಅಷ್ಟಾದಶಜಾತಿ ಅಷ್ಟಾ-daśa-jāti. Eighteen castes: ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಲಿಂಗವನ್ತ, ಬಣಿಗ, ಗಂಗದೀಪಕವೈಶ್ಯ, ಮಡಿವಾಳಿ (ಅಗಸ್ತಿ), ಕೆಲಸಿಗ, ಕುದುರೆ, ಕುದುರೆ, ಕುದುರೆ (ಬಿಜ), ಅಕ್ಕಸಾರಿ, ತೋರಿಯ (ತೋರಿಯ), ಉಪ್ಪಾಡಿ, ಬಸ್ತ, ಹೊರಿಯ, ಮಾದಿಗ (Īkkadēvarāja's yaśōbhūṣhaṇa 4, after 86). See ಜಾತಿ = 18; Bp. 55, 20; Ī. Bp. 47, 43.

ಅಷ್ಟಾದಶದೋಷ ಅಷ್ಟಾ-daśa-dōṣa. Eighteen faults in poetical composition (Īh. v. 40; Śmd. 4 Cm.).

ಅಷ್ಟಾದಶದರ್ಶನ ಅಷ್ಟಾ-daśa-parva. The eighteen books of the Mahābhārata (My.).

ಅಷ್ಟಾದಶದರ್ಶನ ಅಷ್ಟಾ-daśa-purāṇa. The eighteen purāṇas: ಶ್ವೇತ, ಸ್ವೇತ, ಶ್ವೇತ, ನಾರದ, ಮತ್ಸ್ಯ, ಕಾಮ, ವಾಮನ, ಗಾರುಡ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ, ವಾರಾಹ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ವೈಷ್ಣವ, ಭವಿಷ್ಯ, ಭಾಗವತ, ಪದ್ಮ, ಅಗ್ನೇಯ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಹ್ಮವೇದ (Bp. 43, 77).

ಅಷ್ಟಾದರಪ್ರಧಾನ ashtādaśa-pradhāna. The eighteen nobles in close attendance on a king: ಪೌರೋಹಿತ, ದಕ್ಷಿಣಾಥ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಅಧಿಕಾರಿ, ಮುನಿ, ಪ್ರಧಾನ, ಮಹೋಗ್ರಾಣಿ, ಭಣ್ಣಾರಿ, ಸೇನಾನಾಯಕ, ಸನ್ನಿವಿಗ್ರಹ, ಪ್ರತಿಪಾರಿ, ಅನೃಪತ (o. r. -ಕ), ದ್ವಾರಪಾಲ, ಕರಣಿಕ, ದಕ್ಷಿಣಾಣಿ, ಕುತಾರಿ, ಸ್ಥಲವಾರ, ಯುವರಾಜ (Mr. 272).

ಅಷ್ಟಾದರವರ್ಣ ashtādaśa-varṇa. = ಅಷ್ಟಾದಶವರ್ಣ. (Bp. 55, 12). See ಪದಿನೆಂಟು ವರ್ಣ.

ಅಷ್ಟಾದಶಲಿಖವರ್ತನ ashtādaśa-sthala-vivartana. The unrolling (or display) of the eighteen topics (required for a poem). The display concerns: ಶೈಲ, ಅಮೃತ, ಪುರ, ಅನೀತೃ, ಪುತು, ಯಾತ್ರ, ಕಾಳಗ, ಮನ್ವ, ಉದ್ಯಾನ, ಚರ, ಸುರತಕೇಲಿ, ವೈವಾಹ, ಜಲಕ್ರೀಡೆ, ವಿಪ್ರಲಯ್ಯ, ಚಕ್ಷುರೇದಯ, ಸೂರ್ಯೋದಯ, ಬಾಲಕ, ಮಧುಪಾನ (Mr. 361, o. r. -ವಿವರ್ಣ). See ಸ್ಥಲ = 18.

ಅಷ್ಟಾವಕಾಶಾಶ್ಚ ashtādaśa-amātya. = ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ. (ತೀರ್ಥ, ಮುನಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಪ್ರಧಾನರು Nn. 48).

ಅಷ್ಟಪದ ashtā-pada. Having eight legs. 2, a spider. 3, a fabulous animal with eight legs (ತರಧ, ಕೇಸರದ್ವಿಪ Mr. 160). 4, a kind of chequered cloth or board for drafts, dice, etc. 5, Kailāsa. 6, gold. See J. 10, 6.

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ashtā-vakra. N. of a Brāhmaṇa, deformed in eight members of the body. (My.). 2, greatly deformed or ugly (My.).

ಅಷ್ಟಾವಧಾನ ashtā-avadhāna. The capability of attending to eight matters at once (My.).

ಅಷ್ಟಾವಧಾನಿ ashtā-avadhāni. A person that has the ashtā-avadhāna (My.).

ಅಷ್ಟಾವಶೇಷ ashtā-avaśēṣha. A remainder that forms the eighth part, one-eighth (Bp. 12, 28).

ಅಷ್ಟಾವಧಾನ ashtā-vidhāna. Eight kinds of service rendered to an idol after the principal pūjā, namely, brief recitations from each of the four vēdas, of a śloka, of some prose, plain music, and instrumental music (My.).

ಅಷ್ಟಿ ashtī. N. of a type of metres (Čh.; Mr. 362).

ಅಷ್ಟ ashtu. = ಅಟು, etc., ಅಟು 3, ಓಟು. That measure, that much, etc. (its meanings being identical with those of ಅನಿತು, q. v.; cf. ಇಷ್ಟು). Declension: ಅಷ್ಟಂ (Śmd. 281 Cm.), ಅಷ್ಟನ್ನು (C.); ಅಷ್ಟದಿ (C.); ಅಷ್ಟರ್ಕ (Śmd. 92 Cm.), ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ, ಅಷ್ಟಕೆ (C.); ಅಷ್ಟದೊಳ್, ಅಷ್ಟದೊಳು (Dp. 4), ಅಷ್ಟದೊಳಗೆ, ಅಷ್ಟದಿಲ್ಲಿ (C.). ೧೮ ದಾರಿ ಎವೆ ಇ ಕೃಪವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (ಕಾಪ್ಪೆ Nr.). ಅಷ್ಟು ತಬ್ಬಂಗಳ (Śmd. 215 Cm.). ನಡೆವಷ್ಟು ದೂರಂ (Bp. 4, 50). ಪೋವಷ್ಟು (53, 15). ಕಟ್ಟಿ ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಚಣಮಾತ್ರಮ್ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟರೊಳು (in the mean time) ಪುರಸ್ಕರವರಲೆನ್ನ, ಮನವೆ! (Dp. 4). ಹದಿನೆಂಟು ಸಾರಿ ದೊಡ್ಡ ಅಡಿಸುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (Si. 40). ಈ ಮಾನು ತಿಂಗಾಡಿದರೆ ಕಡಲುಕ್ಕೆ ನೀರು ಹೆಚ್ಚುವದು, ಅನ್ನರೆ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮಾನು (81). ಎರಡದಷ್ಟು ದಣ್ಣ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವದು (ದ್ವಿಪಾದ್ಯ, etc. 265; cf. 44). ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಕಾಶ, ಯಥೇಚ್ಛತ, etc. 317). ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಇರುವಿಕೆ (ಎಥೆ, ಸಮೃದ್ಧಿ 470). ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ದಾರಿಯನ್ನು ನಡೆಯಲಿ ಅಪ್ಪದೋ, ಅಷ್ಟು ದೂರದ ಹಾದಿ (273). ಬೆಕ್ಕಿನಷ್ಟು ಗಾತ್ರವಾಗಿ (89). ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಗಡಿಸಿ (B. 1, 1). ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಯ್ಯು ಅದೆ (1, 16). ಸಣ್ಣ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವು (2, 11). ಅಷ್ಟದೊಳಗೆ (meanwhile, 2, 12). ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡೆ ನೋಡುವಷ್ಟದಿಲ್ಲಿ (2, 80). ಇವನ್ನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ (3, 19). ಅವನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ (3, 59). ನಾವು ನೀರೊಳಗೆ ಮುದುಗಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗುರ್ತು ಮಾಡಿಟ್ಟು (4, 80). ಚಣ್ಣಿನಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು (4, 40). ಅದಷ್ಟು ಮಾಡಿ (4, 51). ಅದನ್ನಷ್ಟು (=ಅಷ್ಟು)

ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವನೇ ಮಾಡ ಬೇಕು (4, 52). ಅದಷ್ಟು ಅಯಿತು (4, 137). ಅದಕ್ಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ವಜ್ರವು (4, 173). ಅವನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (4, 221). ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟದ ಪೂರ್ತೆ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇವನ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿಸ ಬೇಕು ಎನ್ನುವದು ದೇವರ ಸಂಕೇತವಿತ್ತು (5, 201). See ಎರಡಷ್ಟು, ನಾಲ್ಕಷ್ಟು. — ಅಷ್ಟ ನೆಯ. = ಅನಿತನೆಯ. — ಅಷ್ಟರು. 1. = ಅನಿಬರ್. So many persons (as those, C.). — ಅಷ್ಟರು. 2. ಅಷ್ಟರು-ಲು 9. = ಅನಿಬರು. All persons, every body (C.). — ಅಷ್ಟದವಂ. = ಅನಿತನೆಯಂ. (G.). — ಅಷ್ಟವಷ್ಟು. rep. See Bp. 19, 56. — ಅಷ್ಟು. -ಲು 9. ಅಷ್ಟು = ಅನಿತು. All, the whole. — ಅಷ್ಟೇ. -ಎ 2. Even that much; (even so). ಹೀಗಷ್ಟೇ! (ಕೆಲ Si. 470). 2, entirely the same. ನೀನು ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಹಾಸಿದರೂ ಅಷ್ಟೇ, ಬಿಟ್ಟರೂ ಅಷ್ಟೇ, ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಬರುವದು (B. 5, 155). 3, -ಎ 3. Is it not so much? is it not? ನೀನಲ್ಲರೂ ಈ ಬೇಡಿಯ ಕೊಡಿದ್ದು ನನ್ನ ಬಲದಿನ್ನಷ್ಟೇ? (B. 4, 11). ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಇರುತ್ತೀ, ಅಷ್ಟೇ? (4, 42). — ಅಷ್ಟೇ ಒಂದು. At all events a little. ನನ್ನ ತನ್ನಗೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಒಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಚನ್ನ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವದು (B. 4, 77). — ಅಷ್ಟುತ್ತು. -ಒತ್ತು. So much time; so long. ಅಷ್ಟಿತ್ತಿಗೆ (ಅನ್ನಿಗಂ G.). ಅಷ್ಟಿತ್ತಿನ ತನಕ (B. 5, 64).

ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ ashtā-aiśvarya. = ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ (My.; Br.). 2, = ಅಷ್ಟಭಾಗ್ಯ (My.).

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತ ashtā-uttara-śata. One hundred and eight. (My.).

ಅಷ್ಟಿ ashtī. Seed; seed-corn; a kernel, a stone.

ಅಷ್ಟಿಲೆ ashtīlī. A globular body; a kernel. See ಎಕಾಷ್ಟಿಲೆ.

ಅಷ್ಟಿನತ ashtīvat. The knee.

ಅಸ ೩೩. 1. = ಅಟ 2, etc. So much as that (S. Mhr.; My. occasionally).

ಅಸ ೩೩. 2. = ಅಸ 6. Slenderness, weakness, etc. — ಅಸವಲ್ಲದ. -ಅಲ್ಲದ. Not small, not weak, etc. ಅಸವಲ್ಲದ ದೆವ್ವ, a powerful demon (S. Mhr.). ಅಸವಲ್ಲದ ಕೆಲಸ, a very difficult business (My.). — ಅಸವಲ್ಲದವ. -ಅಲ್ಲದವ. A strong, powerful, energetic, great man (C.). ಅಸವಲ್ಲದವನ ಕೂಡೆ ಅರವಷ್ಟು ಮಾಡಿ ಹಸಿ ಅರಣ್ಯಾಯಿಗೆ ಮೋಹಿಸಿದ (Prv.).

ಅಸ ೩೩. 3. Fitness, propriety; order; strength, power (cf. ಅಸ 2); greatly (? Bh. 2, 2, 105). — ಅಸಕಂ. = (ಅಸ ಕದ), ಅಸಗೊರೆ. (R.). — ಅಸ ಕದ. To go beyond propriety or the common limits: to surpass, to excel (ಅತಿಕ್ರಮಣ Śmd. Dh.; ಕೆಯೊಡು Śmd. I; ಮಾಡು ಹೋಗು Čt. I, 54; ಕೆಯೊಡು Čt. II, 11; ಕೆಯೊಡು Kk. 65. 85; Śm. 50). ಪೂಸಗಾರ ಸಿಡಿಲ ಮಸಕಮನ್ ಅಸ ಕದಿದು, ಕೃತಾನ್ವಜಹ್ವ ಪೂಜಕರಸುವ ಪೂರ್ ಬೆಸಸು ಬೆಸಸೆನ್ನು, ಕರಮ್ ಅರ್ಪಿಸೆ ಸನ್ನಿಧಮ್ ಅಯ್ಯ ಎದ್ದೆ ರಾವಣನಿಧಿರೋ (Abh. P. 14, 105). See Abh. P. 5, after 53. — ಅಸ ಕದಿಹ. Going beyond, surpassing. ಅಸ ಕದಿಹಮ್ ಎನ್ನ, ಕೆಯೊಡುಹಂ (Śmd. II). — ಅಸ ಕೊಳ್ಳು. To take a controllable or manageable form, to be manageable; to be practicable or possible (S. Mhr.). ನನಗೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅದು (ಕುದುರೆ) ಅಸ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಲ್ಲ (B. 1, 3). — ಅಸಗೊರೆ. -ಕೊರೆ. = ಅಸಕಂ. Strength to fail, to be exhausted (S. Mhr.). — ಅಸವದ. -ಅದ. Strength to fail (J. 11, 25); to be deranged or bewildered (J. 20, 20).

ಅಸ ೩೩. 4. = ಅಡ 4, ಅಸ 1, ಅಸು 1. (T. ಅಚ್ಚು, M. ಅಯ್ಯ, motion, mobility; see ಅಸ 4; cf. ಅಕ್ಕನಿ. — ಅಸವಸ. rep. Haste, speed (ಅವಸರ Kk. 54; Śm. 62). ಅಸವಸದಿಂ ಪಳಂಗೆಯ್ಯಂ (Śmd. 267, o. r. ಗೆಯ್ಯಂ). ಅಸವಸದಿಂದೆ ಇನನ ಉದ್ದೋಡೆ (Grj. 4, 142).

ಅಸಂಯ *asamya*. Tbh. of ಅಸಹ್ಯ. (My.).

ಅಸಂಯುತ *a-samīyaya*. Absence of doubt, certainty (ದೃಢ, ಸಂಕಯವಿಲ್ಲದುದು Nn. 133).

ಅಸಂಯುತ *a-samīyari*. Not transmigratory; not engaged in worldly or secular occupation; not an embodied being. See Bp. 51, 28; 60, 6.

ಅಸಂಯುತ *a-samīyāra*. The state of being uninitiated; one who is uninitiated or has not gone through the proper rites of caste, etc. (Bp. 45, 15).

ಅಸಂಯುತ *a-samhata*. Not joined; loose. 2, an array of troops in separate orders (Colebr.).

ಅಸಂಯುತ *a-samhata*. Tbh. of ಅಸಂಯುತ. (My.).

ಅಸಂಯುತ *a-samhya*. = ಅಸಹ್ಯ, of which it is a vulgar form. (Bp. 51, 77; 53, 31; 55, 2; 60, 2; My.).

ಅಸಂಯುತ *a-samhyatana*. = ಅಸಹ್ಯತ. (My.; G. 80).

ಅಸಂಯುತ *a-sakrit*. Not once; repeatedly, again and again.

ಅಸಂಯುತ *a-sakta*. Detached, disunited; unattached or indifferent to. 2, continual (our MS. ಅಸಕ್ತ).

ಅಸಂಯುತ *asaga*. (= ಅಸ). A washerman (ನಿರ್ವೇಷಕ, ರಜಾಶೂಷಕ, N. 16; cf. ಅಸ 4). See Bp. 21, 12. 21, 22; 22, 65; 28, 37. 2, the name of a Kaunāḍa author (Śmd. 4). — ಅಸಗವಂ. -ವಂ. Washer's run: N. of a play of children (Bh. 1, 6, 2). — ಅಸಗವ್ಯಯ. -ವ್ಯಯ. A washerman's stroke or blow (Abh. P. 7, 57).

ಅಸಂಯುತ *asaga*. N. of a plant (Mr. 139, text corrupt; one MS. ಅಸಗ).

ಅಸಂಯುತ *a-saṅkṛpa*. Unmixed, uncompounded, uncollected. (R.).

ಅಸಂಯುತ *a-saṅkhyā*. Innumerable. (My.).

ಅಸಂಯುತ *a-saṅkhyāta*. Uncounted, innumerable (ಪ್ರಸೂನ, ಲಕ್ಷ್ಯದ ದಾರದು Nn. 25). 2, plural: the host of eminent Lingavantas and of other servants of Śiva (Bp. 25, 32; 37, 51; 45, 48; 58, 54). 3, = ಸತ್ (Nn. 84).

ಅಸಂಯುತ *a-saṅkhyā*. Innumerable. (My.).

ಅಸಂಯುತ *a-saṅga*. Non-attachment; not attached, having no inclination for or interest in (Bp. 8, 26).

ಅಸಂಯುತ *a-saṅgata*. Ununited, unassociated with. 2, uneven. 3, incoherent. 4, inconsistent. 5, unbecoming. 6, rude. 7, not shrinking; not going away; imperishable (ಅಶ್ವರ, ಹೋಗದ ದಾರದನ್ನಾದು Nn. 75).

ಅಸಂಯುತ *a-saṅgata*. Not going together, ununited, not harmonizing. See ಪರಸ್ಪರಾಸಂಗತ.

ಅಸಂಯುತ *a-saṅgati*. Unconnectedness. 2, impropriety, incongruity (B. 5, 95). See Prv. s. ಪ್ರಸಂಗ.

ಅಸಂಯುತ *a-saṅcalita*. Unshaken, not trembling or quivering (Bp. 22, 13).

ಅಸಂಯುತ *asadi*. A stupid woman (My.).

ಅಸಂಯುತ *asadi*. Tbh. of ಅಸಾಧ (Śmd. 364, o. r. ಅಸದಿ; cf. ಅಸಾಧ; in My. the term means the plant ಅಸದಿ, ಅಸಾಧ).

ಅಸಂಯುತ *asadu*. (= ಅಸದು). Stupidity, stubbornness. ಅಸದುದನ, ಅಸದುಳುದುರೆ, etc. (My.). — ಅಸದು. -ಅಸ. A stupid man (My.).

ಅಸಂಯುತ *asadāḥa*. Contemptibleness;—unlawful action, evil course (My.);—monstrousness, ugliness. (T. ಅಸದ್ಭಾವ, contempt, despite; Tē. ಅಸದ್ಭಾವ, monstrous, ugly;

see ಅಸದ್ಭಾವ). ಕರದಿಯ ಅನಯವಗಳಿಲ್ಲ ಅಸದ್ಭಾವಾಗಿ ಬಲವುಳ್ಳವನು ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 108). ಅನೆಯ ಮೆಯ್ಯು ನೋಟಕ್ಕೆ ಹುರುಳುಕವಾಗಿಯೂ ಅಸದ್ಭಾವವಾಗಿಯೂ ತೋರುತ್ತದೆ (B. 5, 238). ಅನಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾದಿಸಿದ್ದು ಅಸದ್ಭಾವವಾಗಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಅಸದ್ಭಾವ ದೈವ. A contemptible god (Bp. 54, 27).

ಅಸಂಯುತ *asadāḥa*. (Tbh. of ಅಸದ್ಭಾವ). Dislike; disdain, contempt, scorn (My.; ಅಸದ್ಭಾವ, ತಿರಸ್ಕಾರ G.; Tē. ಅಸದ್ಭಾವ, ಅಸದ್ಭಾವ; T. ಅಸದ್ಭಾವ). — ಅಸದ್ಭಾವ ಮಾಡು. To condemn (My.).

ಅಸಂಯುತ *a-sat*. Not being; unreal; untrue; wrong; wicked, bad, vile.

ಅಸಂಯುತ *a-sati*. -ತಿ. An unfaithful or unchaste wife.

ಅಸಂಯುತ *asati-vasana*. A house of disgrace (ಹಾವರದ ಮನೆ Mr. 198).

ಅಸಂಯುತ *asati-suta*. A son of a disloyal wife.

ಅಸಂಯುತ *asat-kathā*. A bad, mean story (My.).

ಅಸಂಯುತ *a-satya*. Untrue; untruth, falsehood (B. 3, 97; Bp. 45, 20; 50, 22; 60, 55).

ಅಸಂಯುತ *asat-artha*. One of the *asatādaśadōshas* (Ā. v. 40).

ಅಸಂಯುತ *asadaḥa*. (Tbh. of ಅಸಾಧ್ಯ). Impossibility, impracticableness (ಅಸತ್ಯ Bh. 48; My.; ಅಸಾಧ್ಯ, ಒದಗದ್ದು G.; Rām. 1, 16, 10; J. 12, 37; 16, 22; 19, 10; 21, 31). ನಾಗವತಿಗೆ ಅಸದವಂ, ಕಮಲೆಗೆ ಅದಮ, ದಿಶಾನಾಗತೆಗೆ ಅಸವಲ್ಲ (J. 7, 9). ಅದಿಯದುವದೆ ಅಸದವಂ (19, 7). ನೆನವ ಮನಕಂ ನೋಡು ಕಣ್ಣಂ ನುತಿವ ರಸನೆಗೆ ಅಸದವಂ (Rā. 6, after 11).

ಅಸಂಯುತ *asat-ākhyāti*. Declaration of a person's wickedness by a proper simile (Kāvy. V, 3, etc.).

ಅಸಂಯುತ *a-sadṛśa*. Unlike. 2, unequalled (Bp. 7, 4; 35, 16).

ಅಸಂಯುತ *asana*. Throwing. 2, the tree *Terminalia tomentosa* W. & A. (ಹೊನ್ನೆ Mr. 114).

ಅಸಂಯುತ *asani*. Tbh. of ಅಸನಿ (Śmd. 335).

ಅಸಂಯುತ *a-santushta*. Displeased; not content (B. 5, 148; My.).

ಅಸಂಯುತ *a-santōsha*. Displeasure; discontent (ಅಸಹ್ಯ Ā.).

ಅಸಂಯುತ *a-sandarbha*. Unseasonableness, hinderance (My.).

ಅಸಂಯುತ *a-sabhya*. Unfit for an assembly, vulgar, low (Kāvy. II, 1, A, 20-28).

ಅಸಂಯುತ *a-sama*. Uneven, unequal. 2, odd. 3, unequalled (Bp. 1, 16. 24. 31. 33; 3, 33; 4, 11; 5, 15. 31; 11, 21; Grj. 4, 28).

ಅಸಂಯುತ *asama-ś-chada*. The tree *Alstonia* or *Echites scholaris* (ಸಪ್ತಪರ್ಣ, ಎಲಿಲಿವಾದಿ Mr. 111).

ಅಸಂಯುತ *a-samanja*. N. of a descendant of Ikshvāku and father of Amśumat, q. v.

ಅಸಂಯುತ *a-samanjaśa*. Unequal; unfit, unbecoming; confused. (My.).

ಅಸಂಯುತ *asama-nayana*. He who has odd (*i. e.* three) eyes: Śiva (Bp. 28, 29). Cf. ವಿಷಮನಯನ.

ಅಸಂಯುತ *asama-nētra*. = ಅಸಮನಯನ. (Bp. 1, 28; 4, 64; 12, 49; 46, 33; 56, 57).

ಅಸಂಯುತ *a-samaya*. Unseasonable or unfit time (My.).

ಅಸಂಯುತ *a-samartha*. Powerless, feeble; incompetent. (Śmd. 176; Kāvy. II, 1, A, 12-15).

ಅಸಂಯುತ *asama-lōcana*. = ಅಸಮನೇತ್ರ. (Bp. 38, 77).

ಅಸಂಯುತ *asama-śara*. The five-arrowed: Kāma (Ā. v. 40; My.).

ಅಸಮಸ್ತ a-samasta. Uncompounded, separate, several. 2, uncollected. 3, incomplete, imperfect. (Kāvy. IV, 1, 3).
ಅಸಮಾಕ್ಷ asama-aksha. = ಅಸಮನೇತ್ರ. (My.). 2, a bird, the blue jay (ಸಂಗ Mr. 174).
ಅಸಮಾಖ್ಯಾತ a-samākhyāta. Not proclaimed, famed, well-known or notorious (Bp. 38, 66).
ಅಸಮಾಧಾನ a-samādhāna. Displeasure; discontent; indispotion. (B. 4, 57. 80. 139; 5, 101; My.).
ಅಸಮಾನ a-samāna. Not the same, not homogeneous; unequal, unlike; unequalled. (Bp. 8, 11; 16, 14; 22, 60; 43, 17).
ಅಸಮಾನಗಿರಿ asamānagiri. A ceiling cloth (S. Mhr.);—an ornamental brush of peacock's feathers (My.; H.).
ಅಸಮಾನರೂಪಕ asamāna-rūpaka. A kind of upamā (Kāvy. III, 3, B, 81 seq.).
ಅಸಮಾಪ್ತ a-samāpta. Unfinished, incomplete. (My.).
ಅಸಮಾಪ್ತಕ್ರಿಯೆ asamāpta-kriyē. A participle, as ಹೋಗಿ, ನಡೆದು, etc. (My.).
ಅಸಮಾಸ a-samāsa. That which is not samāsa or a euphonic combination of words (Śmd. 189. 217; Kāvy. III, 3, B, 96; IV, 1, 11).
ಅಸಮಾಸತೆ a-samāsatē. The state of being asamāsa (Śmd. 94).
ಅಸಮಾಪ್ತೈಕಾರಿ a-samākshya-kāri. Acting inconsiderately.
ಅಸಮೇಕ್ಷಣ asama-ikshana. = ಅಸಮನೇತ್ರ. (Bp. 54, 37).
ಅಸಮ್ಪೂರ್ಣ a-sampūrṇa. Incomplete.
ಅಸಮ್ಬಂಧ a-sambandha. Non-connection, absence of congruity (My.; B. 5, 95).
ಅಸಮ್ಬಂಧ a-sambādhā. Unconfined; *unresisted*.
ಅಸಮ್ಭವ a-sambhava. Inconsistent, improbable, unlikely. 2, non-existent. 3, any extraordinary event. 4, non-existence. See Kāvy. III, 3, B, 148. 159 seq.; Bp. 24, 8.
ಅಸಮ್ಭವ್ಯ a-sambhavya. Inconceivable, incomprehensible, impossible.
ಅಸಮ್ಭವ್ಯತ್ವ a-sambhavyatva. The state of being inconceivable, impossible, or improbable. Kāvy. III, 3, B, 148. 159 seq.
ಅಸಮ್ಭೂತ a-sambhūta. Unproduced; not occurring (Śmd. 90).
ಅಸಮ್ತ a-sammata. *Disapproved, despised*; differing from; contrary.
ಅಸಮ್ಮತಿ a-sammati. Dissent, difference of opinion; dislike. (My.).
ಅಸಯ್ಯ asayya. Tbh. of ಅಸಹ್ಯ. (My.).
ಅಸರಾಜೆ asarājī. = ಹಸರಾಜೆ. (My.).
ಅಸಲೆ asal. ಅಸಲು. Original, not copied or derived; superior, excellent, not secondary or inferior; legitimate, well-born, noble; exactly copied. 2, generally: the principal, in contradiction to the interest (C.; Tē.; Mhr., H.). ಅಸಲಿಗೆ ಮೋಸ, ರಾಘವೈ ಗುಪ್ತಾಟ. — ಅಸಲು ಇಲ್ಲದೆ ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ, ಮೊಸರು ಇಲ್ಲದೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಇಲ್ಲ (Prvs.).
ಅಸಲಿ asali. A collar composed of tube-like pieces of gold or silver, or solid and flattened (C.; Mhr. ಹಸಳಿ).
ಅಸವಸ asavasa. See s. ಅಸ 4.
ಅಸಸಿ asasi. See s. ಅಸ 2.

ಅಸಹನ a-sahana. Unenduring; envious. 2, an enemy. 3, intolerance, impatience.
ಅಸಹಾಯ a-sahāya. Without companions, lonely, friendless (Bp. 16, 7).
ಅಸಹಿಸು a-sahisu. = ಅಸಂಹಿಸು. To be intolerant; to be disgusted with, to feel an aversion to (C. as ಅಸಂಹಿಸು).
ಅಸಹ್ಯ a-sahya. ಅಸಂಯ, ಅಸಂಹ್ಯ, ಅಸಯ್ಯ. Unbearable, insufferable, intolerable (Sk.); —disgustful; —disgust, aversion (C.). See Śmd. 894; ಅಲಗಡೆಸು. — ಅಸಹ್ಯ ತೋರು. To appear disgustful (B. 5, 229). — ಅಸಹ್ಯವುಡು. -ಅಸಹ್ಯ. To be intolerant; to be disgusted (Bp. 55, 2).
ಅಸಹ್ಯತ್ವ asahyatva. The state of being intolerable or disgustful. See ಮುಲುಕು.
ಅಸಹ್ಯಭಾವ asahya-bhāva. = ಅಸಹ್ಯತ್ವ. See ಅಸುರ, ಕಸುರ.
ಅಸಹ್ಯವೃತ್ತಿ asahya-vṛitti. Intolerant behaviour, contempt, contumely (Śmd. 124. 125; ಸಯ್ಯಸದೆ ಇದ್ದವನು ವೃತ್ತಿ Mdb. Cm.).
ಅಸಹ್ಯೋಕ್ತಿ asahya-ukti. An obscene word (Śmd. 74).
ಅಸಾಕಲ್ಯ a-sākalya. Incompleteness.
ಅಸಾದೃಶ್ಯ a-sādṛśya. That is not a perfect likeness (Kāvy. III, 3, B, 75 seq.).
ಅಸಾದ್ಯ a-sādyā. Having no beginning (Bp. 39, 9).
ಅಸಾಧಾರಣ a-sādhāraṇa. Not common; special, specific, peculiar; respectable, distinguished. (Kāvy. III, 3, B, 156; B. 4, 147).
ಅಸಾಧ್ಯ a-sādhya. (= ಅಸದರ್ಶ). Not to be effected or completed; impracticable, impossible; incurable; (unprofitable, see Prv. s. ತಣ್ಣಗೆ). Śmd. 270; J. 4, 64; B. 5, 194.
ಅಸಿ asi. 1. = ಅಸ 4, etc. — ಅಸಿಮಿಸಿ. dupl. (= ಅಸವಸ). Without deliberation, consideration or reflection; hurry-scurry (S. Mhr.).
ಅಸಿ asi. 2. An interjection of disgust or displeasure: fy! (C.). — ಅಸಿ. rep. Fy, fy! (S. Mhr.). — ಅಸಿ. = ಅಸಸಿ (C.).
ಅಸಿ asi. 3. To throw away, to scatter, to disperse (ಚಲಕು, ಅಡಾಡು Śmd. II; Kk. 89; see ಅಮ್ಬು 1).
ಅಸಿ asi. 4. To move, to shake, to tremble, to dangle, to pendulate (v. i., Tē. ಅಸಿಯಾಡು; R.; T. ಅಜಂಗು, ಅಚ್ಚಿ; cf. ಅಟ 1, ಅಸ 4, ಅಸುಮ್ಬು).
ಅಸಿ asi. 5. = ಅಸೆ, ಹಸಿ, etc. That which is laid on the ground. cf. ಅಸುಮೆ. — ಅಸಿ ಕಲ್ಲು. The lower grinding-stone (especially used for grinding curry-stuff, C.; T., M. ಅಮ್ಮಿ). — ಅಸಿಯ ಕರ್. = ಅಸಿಕರ್. (ತಿಲಾಪಟ್ಟಿ Mr. 206). ಅಸಿಯ ಕಲ್ಲು ಮಡಗಿ ಕೊಡ್ತಿದೆ ಮದುವೆ ಕೆಡುವುದೆ? (Bp. 43, 5; see ಅಶ್ವಾರೋಪಣ).
ಅಸಿ asi. 6. = ಅಸ 2. Thinness, leanness, emaciation, weakness, slenderness, smallness, minuteness (J. 29, 29; 30, 2; Tē. ಅಸಿ, slight, superficial, as a wound; ಅಸದು, ಅಸದು, slenderness, smallness, minuteness; M. ಅಸು, thin, slender; cf. T. ಅಚ್ಚಿ, motion, flexure? ಅಸೆ 2?). — ಅಸಿದು. (Śmd. 95. 96). That is thin, etc. (ಕಾಮು, ಶಾತ, ಕೃತ, ಕ್ಷೀಣ, ಪೇಲವ, ತಲಿನ, ತನು Hlā; ಕೃತ, ತನು, etc. Nr.; ಕಾಮು, ಕೃತ, ಪೇಲವ Mr. 436). ತಕ್ಕಿತ್ತು ಕೆಮ್ಮು ಅಸಿದು ಎನಿವು ನಾಲಗೆ ಲೇಸು (Mr. 277). — ಅಸಿನದು. = ಅಸಿಯ ನದು. (J. 18, 35; C.; ಬಡನದು G.). — ಅಸಿಯಂ. — ಅಸ 3. A thin;

etc. man (Śmd. 154, 184). — ಅಸಿಯ ನಡು. A slender, delicate waist (Śmd. 201; Bp. 5, 24; 42, 23). — ಅಸಿಯ ಪೂ. A delicate, beautiful flower (Bp. 22, 8). — ಅಸಿಯ ಬಸುಜ್ಞ. A small, delicate belly (Bp. 14, 17). — ಅಸಿಯವು. -ಅಪ್ಪ. Plural of ಅಸಿಮ (Śmd. 119). — ಅಸಿಯರ್. -ಅರ್ 4. A slender female (Śmd. 245; Rāv. 8, 29). — ಅಸಿವುಡಿ. -ಉಡಿ. A small pouch or lap (Bp. 35, 53). — ಅಸಿವೆರರ್. -ಬೆರರ್. A thin finger (J. 18, 29).

ಅಸಿ asi. 1. A sword. ಕೂರವ ಅಸಿ (Śm. 116). 2, a kind of viçchitticitra (Kāv. III, 2, B, 57. 60 seq.). — ಅಸಿವಲಗಿ. -ಸಲಗಿ. A sword and a shield (J. 12, 33).

ಅಸಿ asi. 2. Thou art. See ತತ್ತ್ವಮ್ ಅಸಿ.

ಅಸಿಕ asika (?) -ika. (Śmd. 239).

ಅಸಿಕ್ಕಿ asikni. A young woman in attendance in the gynaeceum.

ಅಸಿತ asita. Dark-coloured, black, dark blue (ಕರ್ಪು Nn. 56; ಕವ್ಯ 14. 42. 60; Śm. 100).

ಅಸಿತಸ್ಥರ asita-kandhara. Having a black neck: Śiva (Bp. 50, 10).

ಅಸಿತಬಿರ asita-khaga. A kind of black bird (ಕರಿಯ ಹಕ್ಕಿ Mr. 174).

ಅಸಿತಗಲಿ asita-gala. = ಅಸಿತಕನ್ಧರ. (Bp. 59, 34).

ಅಸಿತದುಮ asita-druma. (ತಾಡಿಯ ಮರ Ḍb.).

ಅಸಿತಧ್ವಜ asita-dhvaja. = ನೀಲಧ್ವಜ. (J. 24, 69).

ಅಸಿತರಕ್ತ asita-rakta. One of the seven tongues of Agni (Mr. 46; see ಏಯಿ ನಾಲಗಿ).

ಅಸಿತರಸಿ asita-rasē. Black soil (ಕೃಷ್ಣಮೃತ್ತಿಕೆ, ಎರೆ Mr. 93).

ಅಸಿತಾನನ asita-ānana. The black-faced monkey (ಕರೇ ಮೋಟೆಯ ಮಂಗ Ḍb.).

ಅಸಿತಾಮ್ಬರ asita-ambara. The elder brother of Kṛishṇa, Bala (ಬಲ, ಬಲಪುತ್ರ Nn. 14).

ಅಸಿತಾಕ್ಷ asita-aśma. The lapis lazuli (ಹರಿಕಾನ್ತ, ನೀಲ Mr. 101).

ಅಸಿದು asidu. See s. ಅಸಿ 6.

ಅಸಿಧಾರಿ asi-dhārē. The edge of a sword (Grj. 3, 2).

ಅಸಿಧಾವಕ asi-dhāvaka. A sword or tool cleaner.

ಅಸಿಧೇನು asi-dhēnu. A knife (ಕತ್ತಿ, ಪತ್ರ, ಸುರಿಗೆ Mr. 297).

ಅಸಿಧೇನುಕೆ asi-dhēnukē. A knife.

ಅಸಿಪತ್ರ asi-patra. The blade of a sword. 2, a hell paved with swords. (My.).

ಅಸಿಪತ್ರವ್ರತ asipatra-vrata. The vow of the sword-blade (J. 2, 30; 8, 9; see Indian Antiquary XVII, November 1888, p. 322).

ಅಸಿಪರ್ಗಿ asi-pargi. N. of a plant (Mr. 139, perhaps = ಕಾಡಿ).

ಅಸಿಪುತ್ರಿ asi-putri. A knife.

ಅಸಿಪುತ್ರಿಕೆ asi-putrikē. A knife.

ಅಸಿಸಿ asisi. See s. ಅಸಿ 2.

ಅಸಿಹೇತಿ asi-hēti. A person armed with a sword.

ಅಸು asu. 1. = ಅಸ 4. Quickness, haste (ಶೀಘ್ರ Śmd. II; Ek. 66; T. ಅಜುಪ್ಪ; cf. Sk. ಅಶುಫಿ).

ಅಸು asu. 2. = ಇಸು 4. c. g. in ಅಸಸು (= ಅಸಸು), ಕೂಡಸು, ಹಸಸು, ಹಾಸಸು (C.).

ಅಸು asu. Life. 2, the five vital breaths or airs of the body. — ಅಸು ಕ. To give or restore life (Bp. 48 sum.).

— ಅಸು ಕೊಡು. = ಅಸು ಕ. (Bp. 48, 16). — ಅಸುಗರ್. -ಕರ್. To kill (Bp. 34, 36). 2, to die (Bp. 37, 16; 42, 30; 46, 43; 47, 6; 50, 59; 57, 15). — ಅಸುಗಾವಲು. -ಕಾವಲು. Preservation of life (R.). — ಅಸುಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. To drink (another's) life (J. 4, 23). — ಅಸುಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಅಸುಗೋರ್ (Śmd. 200). — ಅಸುಗೋರ್. -ಕೋರ್. (Śmd. 200). To kill (ಪ್ರಾಣಾವಹರಣ Śmd. Dh.; Abh. P. 10, 217). ನಿನ್ನ ಸುಂಗೋಡು ದೆ ದೋಡನು ಅಡುಡೆ (Śmd. 200). — ಅಸುಗೋಳಿಸು. -ಕೋಳಿಸು. To cause to kill. ಅಸುಗೋಳಿಸುವರ್ (Śmd. 200). — ಅಸುದೋಡು. -ತೋಡು. = ಅಸು ಬಿಡು. (J. 23, 11; 31, 47). — ಅಸು ಬಿಡು. To give up one's life, to die (Bp. 48, 9; 58, 56). — ಅಸುವಡಗು. -ಅವಗು. Life to disappear or be extinguished (J. 21, 7). — ಅಸುವಡು. -ಅವು. To die (Dp. 1, 2). — ಅಸುನಿಡಿ. -ನಿಡಿ. To keep up one's life (J. 23, 59).

ಅಸುಕೆ asukē. = ಅಸುಗಿ. (Abh. P. 11, 118; Kāv. V, 26).

ಅಸುಗೇ asugē. = ಅಸುಕೆ. Tbh. of ಅಶೋಕ or ಅಶೋಕಿ (ಅಶೋಕಿ Śmd. 73, o. r. ಅಶೋಕ; ಅಶೋಕ Ḍt. II, 61; ಅಶೋಕಕುಜ Śm. 25; ಅಶೋಕಾಕುಜ Kk. 19). — ಅಸುಗದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. New leaves of the asugē (Rāv. 10, after 31).

ಅಸುಧಾರಣ asu-dhāraṇa. Life, existence.

ಅಸುಮ್ಬು asumbu. (Śmd. 48). To cause to move about, to shake, to agitate (ಸಂಚಾಲನ Śmd. Dh.).

ಅಸುರ್ asur. 1. To feel disgusted, to have an aversion or a dislike, to be impatient (ಅಸಹ್ಯ ಫಾಸ Śmd. Dh.; T. ಅಹರ್, ಆಯರ್; M. ಅಯರ್. T., M. also: to be heavy and drowsy, to faint, swoon).

ಅಸುರ್ asur. 2. Fatigue, faintness. Cf. ಅಸ 2, etc.? — ಅಸುರುಸುರು. -ಉಸುರು. Exhaustion, waste of one's strength, excessive weakness or fatigue (Tē.; R.).

ಅಸುರ asura. Living; the supreme soul. 2, the sun (Ḍb.). 3, a demon, an Asura, Śukra's pupil (ಪುತ್ರಗುನರ. ರಕ್ತಸ, ಮುಚ್ಚಿಗ Śm. 9; ರಾಕ್ಷಸ Nn. 85).

ಅಸುರಗುರು asura-guru. The teacher of the Asuras: Śukra (ಪುತ್ರ Mr. 38; ರಕ್ತಸರೋಜ, ಪುತ್ರ Śm. 17).

ಅಸುರಬಲಿ asura-bali. An offering to demons (J. 2, 58).

ಅಸುರಾಂತಕ asura-antaka. = ಅಸುರಾರಿ. (J. 13, 52. 63).

ಅಸುರರಿಪು asura-ripu. = ಅಸುರಾರಿ. (My.).

ಅಸುರವೈರಿ asura-vairi. = ಅಸುರರಿಪು. (My.).

ಅಸುರಹರ asura-hara. = ಅಸುರವೈರಿ. (My.).

ಅಸುರಾರಿ asura-ari. Viṣṇu, Kṛishṇa (J. 2, 52; 24, 66). 2, Rāma (J. 18, 6; 21, 1).

ಅಸುರಿ asuri. A female demon. 2, the plant Sinapis racemosa Roxb. (see ಮೊರಸಾಸಿವೆ).

ಅಸುರೆ asurē. A female demon (J. 2, 61). 2, N. of a plant (Mr. 132; see ಪಾಲ್ಯೂಟ).

ಅಸುಲಾಭ asu-lābha. Escaping with life (My.).

ಅಸುವಾಸನೆ a-suvāsane. A bad smell (A.).

ಅಸುವೆ asuvē. (fr. ಅಸುಮ್ಬು?). Cf. ಅಸಿ 5. — ಅಸುವೆಕರ್.

A slab on which condiments are ground (Grj. 2, 89).

ಅಸುಹೃದ್ a-suhṛid. An enemy.

ಅಸುಹೃದ್ asuhṛida. = ಅಸುಹೃದ್. (Mr. 290).

ಅಸುಹೃಣ asukshana. Disrespect.

ಅಸೂಯ asūya. = ಅಸೂಯೆ. See ಅಭ್ಯಜನ್ಮದು, ಕಡುಮುಖ.
 ಅಸೂಯೆ asūyā. Displeasure. 2, *envy, jealousy; detraction* (ಕಡುಮುಖ, ಅಭ್ಯಜ Kk. 48). 3, *aversion*. 4, N. of Atri's wife (cf. ಅನಸೂಯೆ).
 ಅಸೃಕ್ಸ asrikku. Tbh. of ಅಸೃಜ್. (G.).
 ಅಸೃಗ್ಧರ asrij-dhara. = ಅಸೃಗ್ಧರೆ. (Mr. 394).
 ಅಸೃಗ್ಧರೆ asrij-dharē. *The skin*.
 ಅಸೃಜ್ asrij. ಅಸೃಕ್. *Blood*.
 ಅಸೃತಿ a-sṛiti. Evil conduct; fraud, hypocrisy (ಕುಕ್ಕುಟ, etc. Mr. 450; cf. ಕುಸೃತಿ).
 ಅಸೆ asē. = ಅಸಿ 5, etc. (My.). — ಅಸೇ ಕಲ್ಲು. = ಅಸಿಕಲ್ಲು. (B. 4, 177).
 ಅಸೆ asē. (ದಾಳುಬುಲ Mr. 110).
 ಅಸೇಚ a-sēca. = ಅಸೇಚನಕ. (ಮಾತಾ ತಣಿವಿಲ್ಲದಂ Mr. 231).
 ಅಸೇಚನಕ a-sēcanaka. *Charming to such an extent that the eye does not get tired of looking at*. 2, *insatiable*.
 ಅಸೌಮ್ಯ a-saumya. Ugly, unlovely; disagreeable, displeasing, unfriendly. 2, one of the ಅಷ್ಟಾದಶಮೋಷಂಗಳ್, q. v.
 ಅಸೌಮ್ಯಸ್ವರ asaumya-svara. *Having a bad or croaking voice*.
 ಅಸ್ಕಂದೆ askandē. N. of a plant (ಬುಗುರಿ Mr. 117, one MS. ಬುಗುರಿ; ಅಸ್ಕಂದೆ in two MSS., ಅಸ್ಕಡ in one).
 ಅಸ್ತ asta. Thrown, cast. 2, *sent, despatched*. 3, *set aside*. 4, *finished; disappeared*. 5, *the western mountain behind which the sun is supposed to set*. 6, *disappearance; obscuration*. 7, *sunset*. ಅಸ್ತಮ್, *at home, home*.
 ಅಸ್ತಗಿರಿ asta-giri. = ಅಸ್ತ No 5. (My.).
 ಅಸ್ತಮನ astam-ana (= ayaṇa). *Setting*. (My.).
 ಅಸ್ತಮಯ astam-aya. Disappearance; setting, as a heavenly body (ನಿರ್ವಾಣ, ಸಾಯಂಕಾಲ Nn. 19, o. r. ಅಸ್ತಮಾನ).
 ಅಸ್ತಮಾನ astam-āna. = ಅಸ್ತಮನ, ಅಸ್ತಮಯ, q. v. (My.; B. 4, 67).
 ಅಸ್ತಮಿತ astam-ita. Gone home; gone down, set (Bp. 7, 2; 39, 54).
 ಅಸ್ತಮಿಸು astamisu. To go down, to set (Bp. 2, 14; 11, 44; 28, 55; 35, 6).
 ಅಸ್ತರಾಗ asta-rāga. The colour of twilight. 2, *red-lead* (ಸನ್ನಿಧಿರಾಗ Nn. 67).
 ಅಸ್ತರು astaru. = ಅಸ್ತ 2, ಅಸ್ತಿ 2. Lining (of a garment, etc. My.; Br.; Mhr., H. ಅಸ್ತರಿ).
 ಅಸ್ತವಿಲಾಸ asta-vilāsa. One whose merriment is gone (Grj. 8, 37).
 ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ asta-vyasta. Scattered hither and thither, confused, disordered, irrelevant (Āh. v. 3).
 ಅಸ್ತಾಕ್ಷರ asta-akshara. An elided letter (Āh. v. 3).
 ಅಸ್ತಾಚಲ asta-ācala. = ಅಸ್ತಗಿರಿ. (Bp. 19, 28).
 ಅಸ್ತಾದ್ರಿ asta-adri. = ಅಸ್ತಾಚಲ. (My.).
 ಅಸ್ತಿ asti. He, she, it is (Bp. 51, 14). 2, *being, existent, present*;—existence; substance, property, wealth (cf. ಅಸ್ತಿ).
 ಅಸ್ತಿಕೆ astikē. Throwing, putting. See ಪರ್ಯುಸ್ತಿಕೆ.
 ಅಸ್ತಿಭಾರ asti-bhāra. = ಅಸ್ತಿವಾರ. A foundation (My.; Br.).
 ಅಸ್ತಿಮತಿ asti-mat. -ಸ್ತ. *Wealthy*.
 ಅಸ್ತಿವಳ್ಳಿ asti-vallī. N. of a creeper (see Mr. 145 a. ಕಾಸ್ತೀರ, o. r. ಅಸ್ತಿ-).

ಅಸ್ತಿವಾರ astivāra. = ಅಸ್ತಿವಾರ. (My.; Tē., T., M.).
 ಅಸ್ತು astu. *Be it! let it be! be it so!* (Bp. 32, 14).
 ಅಸ್ತೋಕ a-stōka. Not small, pre-eminent (Bp. 39, 55).
 ಅಸ್ತ್ರ astra. 1. *A missile weapon*. 2, *a weapon in general*. 3, *a bow*.
 ಅಸ್ತ್ರ astra. 2. = ಅಸ್ತ್ರರು. (S. Mhr.).
 ಅಸ್ತ್ರಜೀವ astra-jīva. A soldier, a warrior (Sk.);—a Bēḍa (My.).
 ಅಸ್ತ್ರತೆ astratē. Using or throwing a missile (Grj. 7, 29).
 ಅಸ್ತ್ರಿ astri. 1. *A Bowman*.
 ಅಸ್ತ್ರಿ astri. 2. = ಅಸ್ತ್ರರು. (My.; Br.).
 ಅಸ್ಥನ್ asthan. = ಅಸ್ಥಿ. See ಪಾಶ್ವಾನ್.
 ಅಸ್ಥಾಗ asthāga. *Very deep*.
 ಅಸ್ಥಿ asthi. A bone (ಮೂಳೆ, ಎಲು Sm. 32).
 ಅಸ್ಥಿಕೃತಿ asthi-kṛiti. Marrow. (R.).
 ಅಸ್ಥಿಗತ asthi-gata. Seated in the bones. (My.).
 ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ asthi-pañjara. A skeleton (ಕಂಕಾಲ, ಒಡಲ ಎಲು Mr. 397).
 ಅಸ್ಥಿರ a-sthira. = ಅತಿರ. *Unsteady; uncertain*.
 ಅಸ್ಥಿರಚರಿತೆ asthira-çaritē. A woman of a fickle behaviour (Bp. 40, 53).
 ಅಸ್ಥಿರತ್ವ a-sthiratva. Unsteadiness, fickleness, mutability (My.; ಚಾವುಟ G.).
 ಅಸ್ಥಿಪಾರ asthi-sāra. Marrow. (R.).
 ಅಸ್ಥಿಪ್ರಾಣ asthi-srāva. Wasting away of the bones, a kind of consumption (My.).
 ಅಸ್ಥಿಗ್ಧ a-snigdha. Not smooth. 2, *harsh; unkind* (ಪರೂಪ, ಚಿಟ್ಟು Mr. 456).
 ಅಸ್ಪಷ್ಟ a-spashṭa. Indistinct (ವ್ಯಕ್ತವಲ್ಲದುದು Nn. 142).
 ಅಸ್ಪಟವಾಚ a-sphuṭa-vāc. Speaking indistinctly, *liaping*.
 ಅಸ್ಮದ asmad. Of us, our; we (Śmd. 100; 300 Cm.; Kāv. I, 2, 66-70; 5, 6-12. 27-31; Bp. 61, 58).
 ಅಸ್ಮದೀಯ asmadīya. Our, ours (Bp. 43, 38; Rsv. 8, 116).
 ಅಸ್ತ್ರ asra. *Hair, the hair of the head*. 2, *blood*. 3, *a tear*.
 ಅಸ್ತ್ರಪ asra-pa. Blood-drinking. 2, *a rākshasa, a demon*.
 ಅಸ್ರು asru. = ಅಶ್ರು. A tear. 2, *water* (ಉದಕ, ಒಲ Nn. 65). 3, *blood* (ರಕ್ತ, ರುಧಿರ 65). 4, *the hair of the head* (ಕೇಶ, ಮುಕ್ತೆಯ ಕೂದಲ 65). 5, *an eye* (ನಿರೋಚನ, ಕಣ್ಣು 65). 6, *a piece* (ಲವ, ತುಣ್ಣು 65, o. r. ವಲ, ಕುಣ್ಣು ಲ).
 ಅಸ್ವಚ್ಛಂದ a-svaçchanda. Not self-willed; *docile; dependant*.
 ಅಸ್ವತನ್ತ್ರ a-svatantra. Not self-willed, dependant, subject (My.).
 ಅಸ್ವಪ್ನ a-svapna. Not sleeping. 2, *a deity*.
 ಅಸ್ವಭಾವಿಕ a-svabhāvika. Unnatural (J. 27, 20).
 ಅಸ್ವರ a-svara. Not aloud; indistinct. 2, *having a disagreeable voice*. 3, *not a vowel, a consonant* (Śmd. 58. 178. 205. 214. 288. 356. 366; Kāv. I, 2, 104-109).
 ಅಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ a-svādhyāya. A Brāhmaṇa who has not read the *vēdas* previous to his investiture.
 ಅಸ್ವಾಮಿವಕ್ರಯ a-svāmi-vikraya. Sale without ownership (R.).

ನನ ನುಡಿ Bhn. 15), *pleasure, calling* (Bp. 27, 31; 40, 30; B. 5, 164. 197).

ಅಹಹಾ ahahā. = ಅಹಹ. (B. 3, 18; My.).

ಅಹಾ ahā. = ಅಹಹಾ. (B. 2, 1. 6; My.). Cf. ಅಹಾ.

ಅಹಾರ್ಯ a-hārya. Not to be stolen or removed. 2, a mountain.

ಅಹಾಹಾ ahāhā. = ಅಹಹಾ. (Bhāgavata 10, 40, 2).

ಅಹಿ abi. A serpent. 2, the demon Vṛitra. 3, Rāhu. 4, a traveller. 5, the sun.

ಅಹಿಂಸೆ a-himsē. Not hurting or injuring; not killing; harmlessness; innocence of blood-shedding (ಧರ್ಮ, ಕೊಲ್ಲದಿಡುವುದು Nn. 79; Śmd. 93; Bp. 38, 3. 12. 65).

ಅಹಿಕ ahika. Lasting a certain number of days. 2, a blind snake. Cf. ಅಹಿಕ.

ಅಹಿಕಟಕ ahikaṭaka. He whose bracelet is a serpent: Śiva (Bp. 44, 31). 2, a number of serpents (My.).

ಅಹಿಕಾಂತ ahikaṅta. Desired by snakes: air, wind. 2, the master of serpents: Śeṣha.

ಅಹಿಕಾಂತ ಕಟಕ ahikaṅta-kaṭaka. = ಅಹಿಕಾಂತಕ. Śiva (Bp. 54, 54).

ಅಹಿಕಾಯ ahikāya. The body of a snake (ಭೋಗ, ಸರ್ಪಗರ್ವ ದೇಹ Nn. 113; ಭೋಗ Mr. 514).

ಅಹಿಕುಂಡಲ ahi-kundala. He whose ear-ring is a serpent: Śiva (Bp. 27, 26).

ಅಹಿತ a-hita. Not suitable; not beneficial; unfriendly; an enemy; — damage, harm.

ಅಹಿತಕರ ahita-kara. Detrimental, adverse; unwholesome (B. 3, 36).

ಅಹಿತಕಾರ ahita-kāra. Adverse, inimical; an enemy (Bp. 20, 38).

ಅಹಿತತ್ವ a-hitatva. Enmity. 2, ahi-tatva, the essential nature of snakes and its knowledge. See J. 2, 8.

ಅಹಿತುಂಡ ahi-tuṇḍa. = ಅಹಿಮುಖ. The mouth or face of a serpent (ಪ್ರವೃತ್ತ, ಹಾವಿನ ಮುಖ Nn. 27).

ಅಹಿತುಂಡಕ ahi-tuṇḍika. A catcher or exhibitor of snakes.

ಅಹಿಧರ ahidhara. Śiva (My.; ಮಹಾದೇವ Čb.).

ಅಹಿಪ ahi-pa. The sovereign of the serpents: Śeṣha (My.; ಮಹಾಶೇಷ Čb.). 2, any large serpent.

ಅಹಿಪಕಂಕಣ ahipa-kaṅkaṇa. He whose bracelet is Śeṣha: Śiva (Bp. 46, 33).

ಅಹಿನತಿ ahi-pati. = ಅಹಿಪ. (Bp. 18, 95; 38, 63; 55, 23).

ಅಹಿಭಯ ahi-bhaya. Fear of a lurking snake; mistrust or apprehension of treachery.

ಅಹಿಭುಜ್ಜಿ ahi-bhuj. ಅಹಿಭುಜ್. A peacock. 2, Garuḍa.

ಅಹಿಭೂಷಣ ahi-bhūṣaṇa. Śiva. (My.).

ಅಹಿಮಕರ a-hima-kara. The sun. (My.; Rām. 1, 16, 22).

ಅಹಿಮಹಿಲೆ ahi-mahilē. A woman of the serpent race (My.).

ಅಹಿಮುಖ ahi-mukha. = ಅಹಿತುಂಡ. (ಕೌತುಕ, ಹಾವಿನ ಮುಖ Nn. 10).

ಅಹಿಬುಧ್ಧಿ abir-budhna. Śiva.

ಅಹಿಶಯ್ಯ ahi-śayyē. A couch formed of a snake or of snakes (Śmd. 224).

ಅಹಿನ ahiṣa. = ಅಹಿಸ (Tbh. of ಅಫೀತ?). See ನೆತ್ತಿಗರಹಿಸ.

ಅಹಿರೇನಿ ahirāṇi. A kind of snake, said to be two-headed (ದ್ವಿಮುಖ, ಇತ್ತರಿಯು Mr. 401).

ಅಹುದು ahudu. See a. ಅಹ.

ಅಹೇತು a-hētu. Absence of cause or reason (Kāvya. III, 3, B, 121; ಅಹೇತು Mr. 538).

ಅಹೇತುಕ a-hétuka. Causeless, groundless (Kāvya. III, 3, B, 135 seq.).

ಅಹೇರು ahēru. = ಅಹೇರು. The plant *Asparagus racemosus* Willd.

ಅಹೋ ahō. 1. = ಅಹಸ್. (ವಾಸರ, ಹಗಲು Nn. 149).

ಅಹೋ ahō. 2. An interjection used in surprise, satisfaction or praise (ಬೇಡ ವಡನ, ಒಳ್ಳೆತು ಮಾತು, o. rs. ಬಹನ್ನ ನುಡಿ, ಅಹನ್ನ ನುಡಿ Nn. 149; ಬೇಡ ನುಡಿ Mr. 536), calling (ಕರಹ, ಕರೆವಣ್ಣ 149), reproach, etc.

ಅಹೋರಾತ್ರಿ ahas-rātra. Day and night; a day and night from sunrise to sunrise. 2, a day and night of the pitris = a month of the gods = a year of Brahmā = 2000 yugas of the gods.

ಅಹೋರಾತ್ರಿ ahas-rātri. A day and night (ಸಂಗರ, ಅಹೋರಾತ್ರಿಗಳ, ಹಗಲಿರುಳುಗಳ Nn. 19).

ಅಹೋರಾತ್ರಿ ahas-rātrē. A whole day and night, 60 galigē (à 24 minutes; ೬೦ ಗಲಿಗಿಗಳ Mr. 64).

ಅಹ್ನ ahna. = ಅಹನ್. A day; time (ವೇಳೆ Mr. 66).

ಅಹ್ನಾಯ ahnāya. Timely, soon, quickly.

ಅಳ 1. = ಅಳಿ 1. See ಮೇಗಲ (= ಮೇಗಲ).

ಅಳ 1. 2. (= ಅಳು 2). Shaking; rising and falling with alternate motions, heaving (of the allēs). Cf. ಅಲಿ 1. — ಅಳಲಿ. = ಅಳಲಿ ನೆಲ. A bog, a morass (My.). — ಅಳಲಿ ದ್ವಿ. = ಅಳಲಿ ದ್ವಿ. The two allēs and the intermediate region (My.).

ಅಳ 1. 3. = ಅಳು 1. The feminine of ಅಲಿ 1. ತದ ದಳ ಬಾಸಿಗಮ್ ಇರ್ಕುವಾಕೆ (Śmd. 266). ಅಪಾದಳ ಪಾಪುತನು ಜರ ತದಿನ ಎಲ್ಲಮನ ಈಕೆ (266). ಅನ ಅಪಾಪಿಂ, ಪೃಥ ಅಪಾದಳ (263). ಸಿರಿ ಒಲ್ಲಕೆ ಹೃದ್ಯವದರಂ! (109). ಸರಸ್ವತಿ ಕೆಮ್ಮರನಾಗೆ ವೇದವಳ್ (109). ಎಜಯಸಿರಿ ವಾಚಾಟರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುವಳೆ? (Bh. 2, 13, 47). — ಅಳನ. — ಅನ. The final ಅಳ (Śmd. 265).

ಅಳ 1. 4. ಅಳು 2, (ವಳ 2). The feminine of ಅಲಿ 3. ಅವಳ, ಇವಳ, ಉವಳ (Śmd. 245. 174. 186), ಅವಳ, ವೆವಳ, ಕವೆಯಳ, ಪಿರಿಯಳ, ಇನಿಯಳ, ಅಸಿಯಳ, ಇವುದಳ, ಕವುದಳ (245), ನೇರಿದಳ ಇವಳ (109), ಎಳೆಯಳ, ಪದಿಯಳ (185), ಓಸರಿಸದಳ, ರಾಗಿಸದಳ, ಭೋಗಿಸದಳ, ಪಾದಿದಳ, ಒಸದಳ (243. 245). ರನ್ನವಸಿದಳ (Śm. 37). — ಅಳನ. — ಅನ. The final ಅಳ (Śmd. 243).

ಅಳ 1. 5. (= ಅಳ 2). Contact, a light touch, grazing. (South M. ಅಳುಮ್ಪು, to scratch). — ಅಳೇಡು (Śmd. 214). A wound made by grazing, a superficial wound, a scratch. ಕೇತನವ್ರಜಯದ ಅಳೇಡು (Abh. P. 13, 80).

ಅಳ 1. 1. = ಅಳಿದು. P. p. of ಅಳಿ 1, in ಅಳಕೊಳ್ಳು, to measure (C.).

ಅಳ 1. 2. = ಅಲವ 2, (ಅಳಿ 5), ಅಳವ, ಅಳವ 1. Joining, contact; nearness, contiguity, proximity (ಸಮಾಪ Bhn. 29; T. ಅಳಿ, to approach, come near; see T., M. ಅಪು a. ಅಳು 2; T. ಅಳ, communication, intercourse; cf. ಅಡವು 1, ಅಲಿ 2, ಅಲಿ 3, ಅಲಿ 3, ಅಳು; T. ಅಳು, v. t., to mix, mingle together, copulate; Tu. ಅಲ, v. t., to

ಅಳಬು alābu. = ಅಳವು 2. — ಅಳಬಳವು. -ಅಳವು. rep. Weighing in the mind, consideration, intention, desire (Rām. 6, 50, 14).

ಅಳಮ್ಮ alambh. = ಅಳಬೆ, etc. (My.; Mhr.).

ಅಳದ್ ಅಲ. 1. -ದಿ. = ಅಂಜು 1. To fear (ಭಯ Śmd. Dh.; ಭಯ, ಪೆರಡ್ Śm. 40; cf. ಅರಳ 3, ಅಡಲು 1). ಅಳದಂ (Śmd. 55). — ಅಳದಿವೊಯ್. -ವೊಯ್. To beat so that fear is produced (Abh. P. 11, 69).

ಅಳದ್ ಅಲ. 2. -ದಿ. = ಅಂಜು 2. Fear (ಭಯ ūt. 1, 7; I, 94, o. r. ಎಳದ್; ಪೆರಡ್, ಅದಿವು, ಭಯ Kk. 42); anxiety of mind, anguish (ಮನೋವ್ಯಥೆ My.).

ಅಳದಿಸು alārisu. To frighten (Abh. P. 7, 44).

ಅಳವು alāpu. Fear (ಅಂಜಕ G.); anxiety of mind, anguish (My.).

ಅಳಲಿ alāli. = ಅಳಲಿ 1, etc. Ficus religiosa. — ಅಳಲಿಯ ಮರ. (ದೋಧಿಮೃತ, ಚಲದಲ, ಅಶ್ವತ್ಥ, etc. Si. 125).

ಅಳಲಿ alālē. 1. = ಅನಲಿ, etc. Terminalia chebula (My.). — ಅಳಲಿಕಾಯಮರ. (Si. & Pl.). — ಅಳಲಿಯ ಕಾಯ ಗಡ. (ಅಭಯ, ಅಮೃತ, ಅಮೃತ, ಕಲಿದ್ರಮ, ಪಕ್ಕಿ G.). — ಅಳಲಿಯ ಕಾಯ. (Si. 135, 336; ಕರ್ಷಪಲ G.). — ಅಳಲಿಯ ಗಡ. (ಅಭಯ, ಅಮೃತ, etc. Si. 135).

ಅಳಲಿ alālē. 2. = ಅನಲಿ 2, etc. A squirrel, Sciurus palmarum L. (S. Mhr.). See ಕೇಸರಿ, ಮರ.

ಅಳವದಿಕೆ alavadikē. ಅಳವದಿಸು. ಅಳವನು. ಅಳವರಿ. ಅಳವಳಿಸು. ಅಳವದಿ. ಅಳವದಿಸು. ಅಳವೇಡು. See a. ಅಳ 2.

ಅಳವಳ alavala. Turning and twisting (Rām. 5, 8, 55; Mhr. ಅಳವಳ).

ಅಳವಿ alavi. = ಅಳ 2, etc. Nearness, etc. (Bh. 3, 13, 26; J. 7, 47; 13, 32; 20, 26; 22, 7). 2, fitness, etc. 3, possibility, etc. (Bp. 29, 28; 56, 49; 58, 37; Grj. 4, 9). 4, strength, etc. (Bp. 11, 6; J. 8, 31; 12, 40). 5, meeting in battle, combat (J. 4, 45; 12, 37, 43; 16, 9); assault; wrestling (Rām. 5, 8, 36; Bh. 1, 7, 41). 6, confidence, trust (cf. ಅಡ 6). — ಅಳವಿಗಿ. = ಅಳವಿಗಿದು. (Rāv. 5, after 55). — ಅಳವಿಗಿದು. -ಕಿದು. To go beyond the proper bounds (Abh. P. 7, after 115; Rāv. 5, after 50 & 55; 6, after 44). — ಅಳವಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To put confidence (Bh. 2, 13, 48). 2, to offer battle, to fight (Bh. 8, 23, 44; 8, 26, 18; J. 7, 48; 13, 5).

ಅಳವಿಗ alāviga. A friend (R.).

ಅಳವು alavu. 1. = ಅಳ 2, etc. ಅವು ತಮ್ಮ ಅಳವನೊಳಗೆ ಬನ್ನ ಕೂಡಲೆ ಹಾಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ಗಪ್ಪನೆ ಹಿಡಿಯುವನೆ (B. 3, 31; see 5, 31, 242; ū. Bp. 47, 24; J. 4, 41; 6, 41; Rām. 3, 8, 42; My.). — ಅಳವುಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಅಳವದಿ. (Rāv. 1, after 135).

ಅಳವು alavu. 2. = ಅಳಬು. Measure (Grj. 4, 36; My.; ಅಳತೆ G.; T., M.; Tē. ರಾವು). ಮಾಡಿದ ಕೊಲಿಗೆ ಅಳವಿಲ್ಲ (B. 4, 10). — ಅಳವುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A measuring rod (My.).

ಅಳವೆ alavē. A lease or agreement given to the ryot in writing (My., obsolete).

ಅಳಸು alasu. 1. Sound in coitu (ಸುರತಧ್ವನಿ Śmd. II; ūt. I, 54; Kk. 85, o. r. ಎಳಸು; ಸುರತರವ Śm. 76, o. r. ದಳಸು; T. ಅಶ್ವತ್ಥ, to chatter, prattle; M. ಅಳರ್ಪು, bellowing, shriek).

ಅಳಸು alasu. 2. = ಅಳಯಿಸು, ಅಳಸು 1, ಅಳಸು, ಅಳಿಸು.

To cause to be measured or to measure (C.).

ಅಳಿ ali. = ಅಳಿ 1. To measure (S. Mhr.).

ಅಳ ali. = ಅಳಿ. (ಪ್ರಮರ Śmd. Dh. No. 893; ತುಟ್ಟಿ Śmd. I; Nn. 107; ಅಡಲಿ Śm. 27; ಗುಂಗೀ ಹುಡಿ G.). — ಅಳವಣ್ಣು. -ಬಣ್ಣು. Bee's honey (Rāv. 9, 60). — ಅಳವೆಡೆ. -ವೆಡೆ. A bow-string of bees (Rāv. 5, after 19).

ಅಳಿಕಿಸು alikisu. 1. To oppose; to impede; to harass (ಕಳಿವೊಯ್, ಅಳಿಸು, ಅಣ್ಣಿಕೆ, etc., ಪ್ರತಿಹತೆ Śs.; cf. ಅಡ 6).

ಅಳಿಕಿಸು alikisu. 2. = ಅಳಿಕಿಸು, ಅಳುಕಿಸು. To frighten (My.).

ಅಳಿಕು aliku. = ಅಳುಕು 1, etc. To fear (ಅಳಿ, ಭಯಗೊಳೆ Śs.; Bp. 30, 26).

ಅಳಿಗ aliga. (= ಅಳಿಯ ?). See ಕಮ್ಮಳಿಯಳಿಗ.

ಅಳಿಗೆ aligē. = ಅಳಗ. A capacious earthen vessel to hold water or grain (My.). ಅವ್ವಿಲಿ ಕೂಡಿದವ ಅಳಿಗೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದಾನೇ? — ಅಡುವ ಕಡ್ಡನಿಗೆ ಅಳಿಗೆ ಅವ್ವಿಲಿ (Prva.).

ಅಳಗ aligē. = ಅಳಗ. Tbh. of ಅವಿಲಿ (Śmd. 383).

ಅಳಿಪು alipu. 1. = ಅಳುಪು 1. To be addicted to; to hanker after, to long for (cf. ಅಣ್ಣು 2, ಅಡುಗು 2; T. ಅಳಿ, compassion, grace; Tu. ಅರಲು, desire). ಅಳಪವ ವನು (ಲೋಲುಭ, ಲೋಲುಪ, ಲೋಲ, ರಾಲಸ, ಲಮ್ಬುಟ Hlā.). ಪರ ವಧುವಿಂಗೆ ಅಳುಪಿದವಂ (Jmt. 22).

ಅಳಿಪು alipu. 2. = ಅಳುಪು 2. Hankering after, desire, addiction, attachment, love (Abh. P. 6, 6). ಇನ್ನಿ ಯುವಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಳಿಪಿಲ್ಲದವನಂ ಶಾನ್ತನ ಎಮ್ಮೆ ದು, ಮತ್ತಂ ಶ್ವಸ್ತನನ ಎಮ್ಮೆದು (Hlā.). ಅಳಿಪಿಲ್ಲಂ (Śmd. 132).

ಅಳಿಯ aliya. (Śmd. 40). (A man who is longed for? or one who joins a family?): a daughter's husband, a son-in-law (ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ, ಪಾಮಾತ್ಯ Nn. 124; ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ Mr. 489; ಪಪ್ಪಿಗ ūt. I, 26; C.; Si. 266; Tē. ಅಲ್ಲಿದು, ಅಲ್ಲಿದನಾದು; Tu. ಅಳಿಯ, a son-in-law; a nephew; M. ಅಳಿಯ, a brother-in-law). ಎಮ್ಮೆಳಿಯಂ (Śmd. 161). ಮಗನ ಇತ್ತ ಅಳಿಯ ಮುಯಿದುನರೊಳು ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ (Mr. 489; see No. 2). ಅಳಿಯನ ಗೆಳೆಯ (ಹನ್ನಿ G.). See Bp. 42, 6; 44, 52; Rām. 26, 16; ಅಯ್ಯಲೈಟ್ಟಳಿಯ, ಇಂಗಡಲಳಿಯ, ಚಳವೆಟ್ಟಳಿಯ, ಮನೆಯಳಿಯ, ಸೋದರಳಿಯ. — ಅಳಿಯನ ಕುರುಡು ಬೆಳಗಾದರೆ ಕಣ್ಣೀರು. — ಅಳಿಯನ ಮೋಡ ಬೆಳಗಾತ ಕಾಣ ಬಹುದು. — ಅಳಿಯನ ಕೊಡ ಗೆಳೆಯ ಬನ್ನ (so that only one meal is required). — ಅಳಿಯ ಮುನಿದರೆ ಮಗ ಕರಕೊಣ್ಣು ಹೋದಾನು (Prva.). 2, = ಸೋದರಳಿಯ. (My.). — ಅಳಿಯನ ಗಡ. An undershrub, Sida carpinifolia Lin. (Z.). — ಅಳಿಯನ ಮಾವನ ಗಡ. = ಅಳಿಯನ ಗಡ. (Z.). — ಅಳಿಯಸನ್ನಾನ. The law of inheritance in the female line, according to which the family property descends not from a man to his son, but to his sister and her children (Tu.).

ಅಳಿಯತನ aliyatana. The state of being an ಅಳಿಯ (C.). See ಮನೆ.

ಅಳಿಯಿಸು aliyisu. = ಅಳಿಸು 2, etc. To cause to measure, etc. (My.).

ಅಳಿದ್ alir. (Śmd. 40, o. r. ಒಳಿದ್). ಅಳಿಗರ್ (53).

ಅಲಿಲ್ alil. -ಲು. = ಅಲಿಲ್, etc., ಅಲಿಲ್. A squirrel (ಪದ್ಯಾಳ, ತ್ರಿವಂ Mr. 165, o. rs. ತ್ರಿವಂ, ಅಲಿಲ್; My.). ಅಲಿಲು ಎಂದರೆ ಅರಳಿ ಮರ ಅಲ್ಲದೇ (Prv.). ಅಲಿಲುಭಕ್ತ ಮರಲ ಸೇವೆ (Prv. based on a legend).

ಅಲಿಲೆ alilē. (Śmd. 40). = ಅಲಿಲೆ, q. v. (My.).

ಅಲಿಸು alisu. 1. = ಅಲಿಸು 2, etc. To cause to measure, etc. (S. Mhr.).

ಅಲಿಸು alisu. 2. = ಅಲಿಸು 1. (Śs.).

ಅಲಿ alu. 1. = ಅಲಿ 8. (C.). ಅಲಿಸುವಳು (Bp. 24, 2). ಮಾದಿ ದಳು (24, 26). ಹೋದವಳು (50, 12). ಸೌಖ್ಯವನ್ ಕವಚಿರ್ವಳು ಮಾಯೆ ಮೋಹಿನಿಗೆ (Pril. 3, 29). ದಾಲಿಲೇಯ ಸೋಮ್ನ ಸೋದಿಯ ಕೊಮುತರಿದಳು (3, 30).

ಅಲಿ alu. 2. = ಅಲಿ 4. (C.), e. g. ಅಗದಳು, ಅವಳು, ಇವಳು.

ಅಲಿಕಿಸು alukisu. = ಅಲಿಕಿಸು 2, etc. To frighten (My.).

ಅಲಿಕು aluku. 1. = ಅಲಿಕ್ 1, etc., (ಬಲಿಕ್). To fear; to be afraid of (My.; T. ಅಲಿಕ್, to be frightened; to terrify; M. ಅಲಿಕ್, to start; to shrink). See Bp. 16, 16; 17, 11, 15; 18, 51; 21, 15; 26, 30; 27, 30; 28, 54; 37, 39; 38, 30; 40 sum.; 44, 22, 51; 52, 15; 55, 10, 48; 58, 62; Bh. 1, 8, 28, 40; 1, 10, 31; 7, 6, 60; J. 6, 32; 11, 33; 28, 33; Rām. 3, 8, 36, 41; Prv. s. ನರಕ. ಕುದುರೆ ಕಡಿನಾಣಕ್ಕೆ ಅಲಿಕುತ್ತವೆ (B. 3, 53).

ಅಲಿಕು aluku. 2. = ಅಲಿಕ್ 2, etc. Fear (My.; Tē. ಅಲಿಕ್, ಅಲಿಕ್; T. ಅಲಿಕ್; M. ಅಲಿಕ್).

ಅಲಿಕು aluku. 3. = ಅಲಿಕು 3. (My.).

ಅಲಿಕು aluku. 4. = ಅಲಿಕು 4. (My.).

ಅಲಿಕು aluku. 5. = ಅಲಿಕು 5. (My.; see ಮೆಯ್ಯಳು).

ಅಲಿಕು aluku. = ಅಲಿಕು 5. ನಿಮದುಳು, ಪೊಳೆದುಳು, ಅಲಿಕುಳು, ಅಮದುಳು, ದುಮ್ಮಳು, ಅಲಿಕುಳು, ಸಮ್ನ ಮ ದಿಂ ಸಮ್ನ ಪ್ಪಯಾಗಿ ಸಿಲ್ಲಿದುಳು, ಎಮೆಯ್ಯಳು ಮದೊಳು ಅವಳ ಧವಳಕುಳು (Śmd. 264).

ಅಲಿಪು alupu. 1. = ಅಲಿಪು 1. To be addicted to, etc. (Bp. 28, 41; 40, 70; 42, 25; Rāv. 8, 117). ಅಲಿಪುವಂ (ರೋಪುವ, ಲಮ್ನ, ರೋಪ, etc. Mr. 232).

ಅಲಿಪು alupu. 2. = ಅಲಿಪು 2. (Ūh. v. 20).

ಅಲಿಮ್ಬು alumba. Excess; greatness; excellence; further, etc. (ಪಿಂದುಂ, ನಾಡೆ, ಕರಂ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥಂ Ūt. II, 25; ಅಲಿಯರ, ಪೆಮ್ಮು, etc., ಪಿಂದು Kk. 49; ಅಗುನ್ನಲೆ, ಕರಂ, ನೆವೆ, ನೂರದು, ಪೆಮ್ಮುದು, ಪೆಮ್ಮು, ಮಿಗೆ, ಅಲಿಯರಂ, etc., ಅಧಿಕ ಸಿಂ. 58; T. ಅದುವ, extension; greatness; expanding; cf. ಅದುವ 1). ಅನ್ನಮ್ಬತ್ತ ಬನ್ನಗೆಯ ಎಸಳಂ ಕತ್ತರಿಸಿ ಪತ್ತಿಸಿದ ಚಿತ್ರವತ್ತಂಗ ಅಲಿಮ್ಬುಮ್ ಅದ ಪೊಮ್ಮದಿಯ ಕಮ್ಮಂಗ (Ūpr. 7 after 92). ಅನ್ನಂ ಎಲೆಗೆಗೆ ಅಲಿಮ್ಬುಮ್ ಅಗಿ ಎಳವಂ ಮಿಗೆ (Rāv. 13, 72). See Abh. P. 11, after 88; 12, 95; V. 23, 5.

ಅಲಿರ್ alur. To enclose, to cover, to over-spread; to prevail (ಅವರಣೆ Śmd. Dh.); to fall upon. ದೆಸಗಣ ಅಲಿರ್ (Śmd. 28). ಚುರ್ಚಿದ ಪೋರ್ ಬಿಸಿರ್ ಅಲಿರ್ ಕುಮ್ಮದ್ದದ ತಲರನ್ನೆ ನೊಂದಂ (38). ಬರ್ಚನೆ ಮತ್ತನನ್ನೆ ಅಲಿರ್ ತಾ ಗಿದನ ಅಲಿರೋ (260, 261 Mdb. MS.). ಬೆಳ್ಳೆಗನ ಬಾಯ್ಕೆ ದಂ ತಲರನ್ನೆ ದಾವ್ವಿಲವೋ ಅಲಿರ್ ಕರವಿನೆ ಪಾದ್ವೆನ್ನಮ್ ಅಲಿರ್ (o. r. ಇರೆ) ಚೆನ್ನೆಯನ್ ಅಲಿನ್ನೆ ಪೋರ್ ಒಪ್ಪಾತ್ತರಂ

ಕಳೆಗಟ್ಟಂ (Rāv. 12, 13). ಅಲಿವಗದುದು ಅಲಿರ್ ಫನನಿದಾಳಕಾಲ ಮೋ (5, after 50). (ಹನುಮನ್ನಂ) ಬಲಮನ್ ಅಲಿರ್ ತಾಗುವುದು (Abh. P. 13, after 119; see also 11, 149, 151). ಅಲಿರ್ (Grj. 6, 9). ಅಲಿರ್ (9, 20).

ಅಲಿರ್ಕೆ alurkē. The act or state of enclosing, encompassing, covering, etc. (ಅವಂಸಿದುದು, ದಳು ಸಿಂ. 60; Kk. 53; Abh. P. 10, 214). — ಅಲಿರ್ಕೆಗೋ. — ಕೋ. = ಅಲಿರ್. To enclose, etc. (Rāv. 6, after 11; 8, 50; 13, after 70; 13, after 77). — ಅಲಿರ್ಕೆವೆದ್. — ವೆದ್. = ಅಲಿರ್ಕೆಗೋ. (Rāv. 13, 85).

ಅಲಿಲ್ alil. ಅಲಿಲು. = ಅಲಿಲ್, etc. A squirrel (My.).

ಅಲಿಲೆ alilē. = ಅಲಿಲೆ. (My.).

ಅಲಿಸು alisu. = ಅಲಿಸು 2, etc. (My.).

ಅಲಿ ಅಲಿ. 1. = ಅಲಿ. To measure (ಪರಿಮಾಣೆ Śmd. Dh.; ಪ್ರಮಾಣು ಸಿಂ. 111; ಪ್ರಮಾಣಿಸು Śmd. 45 Cm.; C.; T., M.; Tu. ಅಲಿ. P. ps. ಅಲಿ, ಅಲಿದು, ಅಲಿದು. ಕಿರುಕುಣಿಯೆನ್ನ ಅಲಿದ ಮೊದಲು ಅಲಿತ್ತಿ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಹೆಬ್ಬಟ್ಟು ಕಿರುಕುಣಿಯೆನ್ನ ಅಲಿವ ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹಿಡಿಯ ಹಿಡಿದು ಅಲಿವ ಮೊದಿ ದಲ್ಲಿ ಸರತ್ತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅಲಿದ ಮೊದಿ (ಪ್ರಮಾಣಿಕ Mr. 323). ಕೆಯ್ಯ ಮುಟ್ಟಿಗೆಯ್ಯ ಅಲಿಯ ರತ್ತಿ ಅಲಿ (323). See Bp. 14, 5; 42, 5; 53, 12, 16, 73. — ಅಲಿದು ಹಾಕು. To ponder. ಮನದೊಳಗೆ ಅಲಿದು ಹಾಕುತ್ತಾ ಕುಳಿತನು (B. 3, 50).

ಅಲಿ ಅಲಿ. 2. Measure. See ಕಟ್ಟಿಕೆ No. 1 s. ಕಟ್ಟು, ಕುತ್ತಿಕೆ.

ಅಲಿ ಅಲಿ. 3. Buttermilk (ತಲ್ವೆ Śmd. Dh.; Mr. 182; Śs.; ತಲ್ವೆ, ಅರಿಷ್ಟ, ಉದತ್ತಿತ್ತ, ದಣ್ಣಾಹತ, etc. Hlā.; ಕದಲ್ ಸಿಂ. 107; ಮಜ್ಜೆಗೆ 111; My.; T.; Tu. ಅಲಿ, ಅಲಿ). ಅಲಿ ಬೆರಸಿದ ಮೊಸರು (ಪ್ರಸ್ತೆ Hlā.). ಕಿಚಲ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕೂತು, ಅಲಿ ಕೂದಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಅಲಿಯ ಅನೆ ಹೆಬ್ಬಂಗೆ, ಮದಿಯಾನೆ ಸಕಲರಿಗೆ, ಬಲಿಯಾನೆ ಮಾನ ಹಿಡಿದವಗೆ, ಹಾದರಕ್ಕೆ ಸುದಾಡುಟದ ಅನೆ (Sp.). See ಕಟ್ಟಿಕೆ s. ಕಟ್ಟು 5; ಕಯ್ಯಿಕೆ s. ಕಯ್ಯೆ 4; Bp. 10 sum.; 10, 6; 14, 25. — ಅಲಿಯುಮ್ಮ. -ಉಮ್ಮ. A buttermilk-eater: a Gōlla (Ūt. I, 61).

ಅಲಿ ಅಲಿ. 4. = ಅಲಿ 3, ಅಲಿ 3, etc. — ಅಲಿವೇಂ. = ಅಲಿವೇಂ, ಅಲಿವೇಂ. (My.).

ಅಲಿತೆ alitē. = ಅಲಿತ. (My.).

ಅಲಿಸು alisu. = ಅಲಿಸು 2, etc. (My.).

ಅಲಿನ್ನೆ alikanē. Suddenly (ಪವನನೆ, ಅಕ್ಕಿಕ್ಕ ಸಿಂ.; cf. ಅನ 4, ಅಡ 4).

ಅಲಿಲ್ alar. -ಯಿ. To fear (ಧಯೆ Śmd. Dh.).

ಅಲಿ alu. 1. = ಅಲಿಕು 1, ಅಲಿಕು, ಅಲಿಕು 1. To fear; to be afraid of (ಧಯೆ Śmd. Dh.; ನೆಡೆ, ಸುಗಿ, ಬಳ್ಳು, ಅಲಿ, etc., ಧಯವನ್ ಅನ್ ಸಿಂ. 40; Kk. 72; My.; Tu. ಅಲಿ, ಅಲಿ; cf. ಅಕ್ಕಿಕ್ಕ 2). See e. g. Śmd. s. ಬೆಳ್ಳೆ; Rāv. 5, 116, 130; 6, 116; 13, 20, 22, 25, 65; J. 6, 28; Abh. P. 14, 10, 166; Grj. 3, 100. — ಅಲಿಲ್. -ಅಲಿ. Fear (My.).

ಅಲಿ alu. 2. = ಅಲಿಕು 2, ಅಲಿಕು 2. Fear (ಧಯೆ Śmd. II; ಬೆಗದು, o. r. ಬಿಗುರ್, ಧಯೆ Kk. 83; Tē.; Tu. ಅಲಿ). — ಅಲಿಲ್. -ಅಲಿ. Fear to go away, or to abandon fear (Grj. 6, after 85).

ಅಲಿ alu. 3. = ಅಲಿಕು 5. — ಅಲಿಲ್. = ಅಲಿಲ್. (My.).

ಅಲಿ alu. 4. To be without strength, to be impotent (ಅಶಕ್ತಿ Śmd. Dh.; cf. ಅಲಿಲ್ 1?).

ಅಳ್ಳೆ alkē. (= ಅಳ್ಳು). An embrace (ತದ್ವಿ, ಅಪ್ಪುಗಿ, ಅಲಿಂಗನ, ಸ್ನೇಹ; cf. ಅಕ್ಕು 2, ಅಳ 2). See ಕಟ್ಟಳ್ಳೆ ಸ. ಕಟ್ಟು 1.

ಅಳ್ಳೆ allē. = ಅಟ್ಟಿ 4 No. 3, ಅಳ್ಳಟ್ಟಿ. (My.).

ಅಳ್ಳೆ altē. = ಅಳತೆ. (My.).

ಅಳ್ಳೆಲ alnēla. ಅಳ್ಳೆಟ್ಟಿ. See ಸ. ಅಳ 2.

ಅಳ್ಳು alpu. = ಅಪ್ಪು 3, (ಅಳ್ಳಿ). An embrace. ತದ್ವಿನರ್ ಅಪ್ಪುಗಿ (Āt. II, 53).

ಅಳ್ಳುಕ allaka. = ಅಳಕ. (C.). 2, the state of being loose, as that of a nail; that of being not tight, as that of a garment (C).

ಅಳ್ಳಟ್ಟಿ allattē. = ಅಳ್ಳಿ, etc. (My.).

ಅಳ್ಳಾಟ allāṭa. ಅಳ್ಳಾಟಿಸು. ಅಳ್ಳಾಡು. See ಸ. ಅಳ್ಳು 1.

ಅಳ್ಳಿ alli. = ಅಸಲೆ, etc. — ಅಳ್ಳೀ ಕಾಯ ಗಡ. (My.; ಡೇತಕ G.). — ಅಳ್ಳೀ ಕಾಯ. (B. 1, 22).

ಅಳ್ಳಿಲಿ alliri. See ಸ. ಅಳ್ಳು 1.

ಅಳ್ಳು allu. 1. = ಅಗಲ, etc. (ನಳ್ಳು 1). — ಅಳ್ಳುಟ. -ಅಟ. = ಅಲ್ಲಾಟ. Moving, swinging, waving, etc. (ದೋಲೆ, ಪ್ರೇಂಬೆ, ಪ್ರೇಂಬೋಲನ Hlā.). — ಅಳ್ಳಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. = ಅಲ್ಲಾಡಿಸು. To cause to swing, etc. ಅಳ್ಳಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅನ್ನೋಲಿತ, ಲೋಲಿತ, ತರಲಿತ Nr.). ಅಳ್ಳಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ತದಲಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು, ವೇಲಿತ, ಪ್ರೇಂಬಿತ, etc. Si. 377). — ಅಳ್ಳಾಡು. -ಅಡು. = ಅಲ್ಲಾಡು. To move (v. i.), to swing, to shake, to tremble, etc. (Abh. P. 9, 63; Rāv. 11, 115). ಅಳ್ಳಾಡುವುದು (ಪ್ರೇಂಬೋಲಿತ, ಪ್ರೇಂಬಿತ, ತರಲಿತ, ಲಾಲಿತ Hlā.). ಅಳ್ಳಾಡುವುದು (ಸ್ವರಣ, ಸ್ವರಣ Si. 389). ನೀರು ಅಳ್ಳಾಡು ತುಳುಕಾಡುವಿಕೆ (ಜಲೋಚ್ಚಾಸ್, etc. 83). — ಅಳ್ಳಿಡ. ಅಳ್ಳಿ ಇಡ. To strike so that tremor is produced: to set in rapid motion, to shake, to cause to throb, quiver or tremble (ಸ್ಪಂದನ Smd. Dh.). ಅಪಾಹಾರವ ದಿಗ್ವಜವನ ಅಳ್ಳಿ ಡಾಯಲ್ (Bhāgavata 10, 40, 2). ಬೃಹದ್ವ್ಯಂಹಿತಂ... ಹೇಪಾಸ ಮುದ್ದೋಷಂ ಬೆರಸಿ ನಭೋಮಣ್ಣಲಮನ ಅಳ್ಳಿಡಿದು, ಅಳುಕೇಗೋಳಿ (Rāv. 6, after 11). See Abh. P. 3, after 60; Grj. 5, 46; Rām. 5, 8, 24; Ā. Bp. 32, 43; J. 12, 12. 2, to quiver, etc. (Bh. 1, 14, 10). — ಅಳ್ಳಿಡಿಸು. -ಇಡಿಸು. = ಅಳ್ಳಿಡ No. 1. (ಪಾಂಸು Āt. I, 87).

ಅಳ್ಳು allu. 2. (= ಅಳ್ಳಿ 2). Shaking, trembling. — ಅಳ್ಳಿ ನಲ. = ಅಳ್ಳಿಲ. (S. Mhr.). — ಅಳ್ಳಿ ಹೊಟ್ಟೆ. = ಅಳ್ಳಿಟ್ಟಿ. (S. Mhr.). — ಅಳ್ಳಿಡೆ. -ಎಡೆ. A trembling heart (J. 19, 3).

ಅಳ್ಳು allu. 3. = ಅರಳು 3. (C.). — ಅಳ್ಳಿ ಬೊಕ್ಕ. Prickly-heat (My.). — ಅಳ್ಳಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಹಳ್ಳಯ್ಯ. N. (Bp. 61, 4).

ಅಳ್ಳಾಮ allūma. = ಅಸಲೆ, etc. A squirrel (My.).

ಅಳ್ಳಿ allē. 1. = ಅಸಲೆ, etc. (My.).

ಅಳ್ಳಿ allē. 2. (fr. ಅಳ್ಳಿ 2). That which is shaking or heaving: that portion of the abdomen of man, which, on either side, is immediately below the costal margin, is regarded as a very tender spot, and heaves in quick breathing from anxiety, etc.: the weak spot (C.; M.; Tu. ಅಳ್ಳಿ, ಅಳ್ಳಿ; see ಅಳ್ಳಿಟ್ಟಿ); tenderness, weakness, slenderness. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬಲದ ಅಳ್ಳಿ (Si. 205). 2, the flank of an animal (My.) ಕುದುರೆಯ ಅಳ್ಳಿ (Mr. 279). — See Bp. 47, 32, 58; Bh. 1, 14, 10; Rām. 5, 8, 84, 85; J. 10, 24; 11, 25; ಕುದಳ್ಳಿ, ಕುದಿಯಳ್ಳಿ. — ಅಳ್ಳಿ ಇಡ. To

strike, pierce, or touch the allē (Bh. 2, 13, 41; 2, 14, 61). — ಅಳ್ಳಿಕುಡಿ. = ಕುಡಿಯಳ್ಳಿ. The allē's point: that place of a man's abdomen, which, on either side, adjoins the allē in the direction of the flank (My.). — ಅಳ್ಳಿಗೊಟ್ಟು. -ಕೊಟ್ಟು. Trifling strength, feebleness (Bh. 1, 14, 21). — ಅಳ್ಳಿಗೊಟ್ಟು. -ಕೊಟ್ಟು. (Smd. 118). A slender branch. ಎಳವೆಡೆ ವಾಡಿ, ಕೆನ್ನಳಿರ ನಾಲಗೆ, ಮಾಮರದ ಅಳ್ಳಿಗೊಟ್ಟುನೋ ಮಳವ ಎಳವಳ್ಳಿ ಬಾಲಮ್, ಅಲರ್ದೊಂಗಲೆ ಕೇಸರಮ್, etc. (Smd. 81; Kāvy. I, 1b, 33). — ಅಳ್ಳಿ ಪಾಡು. The allē to heave or palpitate. ಪಕ್ಕದ ಪಾಡುವ ಅಳ್ಳಿಗಲ್ (Rām. 3, 7, 24). — ಅಳ್ಳಿ ವಾಯ್. -ವಾಯ್. = ಅಳ್ಳಿ ಪಾಡು. (Abh. P. 7, 93).

ಅಳ್ಳಿ allē. 3. = ಅರಳಿ 1, etc. (My.).

ಅಳ್ಳಿ allē. 4. = ಅರಳಿ 2, etc. (My.).

ಅಳ್ಳಿಲಿ allēru. See ಸ. ಅಳ 5.

ಅಲಿಲ್ al. 1. = ಅಲಿ. To perish, etc. ಅಲಿನ್ ಎನ್ನು, ಕಟ್ಟನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smd. I). ಭವಮ್ ಅಲಿ, ಬಸವನು ಸಂಗಮೇತ ನೋ ಅಲಿ, ಸೊಯಮ್ ಅಲ (Bp. 61 sum.). See ಅದವದಲ್.

ಅಲಿಲ್ al. 2. = ಅಲಿ 2, etc., ಅಲಿ, etc. To sink in a fluid, to be immersed. P. p. ಅಲಿ. ಅಲಿನ್ ಎನ್ನು, ನೀರೋ ಮುಡುಂಗಿದನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smd. I; T. ಅಡುಂಗು, to be pressed down; to sink; ಅವಲ್, depth). ಅಲಿಂ (Smd. 285, 288). ಪರಿವ ಅರಕ್ತರಸದೋ ಅಲಿ ಬಿಡ್ಲಿ ಆ ತಿರಸ್ವೋರಿಕಂ (Rāv. 13, after 96). Cf. ಅಮುಕು.

ಅಲಿಲ್ al. 3. = ಅಲಿ 3, ಅಲಿ 1. To weep, to cry, to wail (ದೋದನ Smd. Dh.; T., M. ಅಲಿ; Tu. ಅಲ್). P. p. ಅಲಿ (Smd. 286). ಹಾ, ರಾವಾ! ಎನ್ನು, ಸೀತೆ ವಾಯ್ ಅಲಿಡು ಅಲಿಲ್ (Smd. 68). ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಲಿತ್ತ (Bp. 50, 7). See J. 28, 35, 54.

ಅಲಿಲ್ al. 4. (= ಅಲಿ, ಅಲಿ 2). Weeping; sorrow. 2, = ಅಲಿ 2, ruin, death (? see ಅಗ್).

ಅಲಿ alā. = (ಅಲಿ 4), ಅಲಿ 2. — ಅಲಿಬುರಕ. -ಪುರಕ. = ಅಲಿಪು ರಕ. A male person who easily cries or is fretful (S. Mhr.). — ಅಲಿಮಾಡ್. = ಅಲಿಮೋಡ್. (S. Mhr.).

ಅಲಿಲಿ alātu. To be in anguish or affliction, as the sick in a violent fever (R.; T., M. ಅಲಿಲಿ, to set on fire; to burn, as with pepper; to afflict: to burn, as a sore; to be in anguish, etc.).

ಅಲಿಲ್ alal. 1. = (ಅಂಗಲೆ), ಅಲೆಲು 1 No. 3, ಅಲಿಲು 1. To grieve, to be afflicted (ದುಃಖ Smd. Dh.; T. ಅಲಿಲ್, to be burnt, be hot; T., M. ಅಲಿಲ್, fire; heat; brightness; inflammation; pungency; T. ಅಲಿಲ್, splendour; Tu. ಅಲಿಲ್, heat, burning; Tē. ಅಲಿಗು, to be angry; ಅಲಿಕೆ, ಅಲಿಕೆ, ಅಲಿ, anger; cf. ಅಲಿಲಿ 1). P. p. ಅಲಿಲಿ (Rāv. 13, after 95; J. 28, 17, 19). ಖಲಿಲೆ ನುಡಿದು, ಅಲಿಲೆ ಬಗ್ಗಿ (Smd. 28). ಅಲಿಲಿಲ್ ಅನ್ನೋಲನೇತ್ರಿ (J. 19, 17). ಅಲಿಲಿತಮಾತಂ (Bp. 45, 7). See J. 13, 53; 19, 25; 21, 4, 7; 23, 25, 55, 57; 24, 1; 26, 53; Grj. 4, 69.

ಅಲಿಲ್ alal. 2. = ಅಲೆಲು 2 No. 3, ಅಲಿಲು 2. Mental heat: grief, sorrow, affliction (ಮುಟ್ಟನೆ ಮಹುತು Āt. II, 27; Kk. 43; ಕದುಪೋಕ Bhn. 47; cf. ಅನಲು). ಮನ್ನ ಯಿಸಿದ ಅಲಿಲಿಂ ಮುನ್ನಗಟ್ಟು, ಕಟ್ಟಿಂ! ಕಟ್ಟಿನ್! ಎನ್ನು (Rāv. 13, after 104). ಎನ್ನ ಅಲಿಲ್ ತಗ್ಗುವದು ಎತಲಿ? (Bp. 45, 41). See J. 9, 17; 13, 55, 64; 14, 9. — ಅಲಿಲಿಲಿ. -ತೊಡ್. A river of sorrow (J. 18, 59).

ಅಲಿಕೆ alalikē. The state of being afflicted

(C.). See ಕಷ್ಟದಲಿಕೆ.

ಅಲಿಗ alal-iga. A man who suffers grief, etc.

(J. 9, 16).

ಅಲಿಸು alalisu. = ಅಲಿ. (My.). ಅಲಿಸರ್ ಪಟ್ಟು (ಶ್ಲೋಕ, ಕ್ಷೇತ್ರ Nr.). See J. 5, 31.

ಅಲಿ alalu. 1. = ಅಲಿ 1, etc. (My.). P. p. ಅಲಿ (Bh. 1, 10, 21). ಅಲಿಲುವ (J. 28, 16). See J. 19, 30; 24, 58.

ಅಲಿ alalu. 2. = ಅಲಿ 2, etc. (ಮಿಟ್ಟನೆ ಮಡುಕತು Sm. 59; C.). ಅಲಿಲು ನಿನ್ನುದು ಒಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳ (Rām. 14, 1). ಅವನಿಗೆ ಅಲಿಲು ಬಿಡದೆ (My.). — ಅಲಿಲಿಗಾಳಿ. An unwholesome wind (S. Mhr.). — ಅಲಿಲು ಬಿಡು. dupl. (C.).

ಅಲಿಲಿ alalē. = ಅಲಿಸು. To make sorrowful, to grieve, to harass (ಮುಷೋತ್ತಾದನ Sm. Dh.).

ಅಲಿವ alavu. = ಅಲಿ 1, etc. — ಅಲಿನಾಡು. — ಅಡು. To ruin, to destroy (S. Mhr.).

ಅಲಿವೆ alavē. The mouth of a river in which the tide ebbs and flows, bar (Mg., also ಅಲಿವೆ, ಅಲಿವೆ; T., M. ಅಲಿ).

ಅಲಿಸು alasu. 1. = ಅಲಿಸು 1, etc. To efface (My.).

ಅಲಿಸು alasu. 2. = ಅಲಿಸು 2, etc. To make cry (C.).

ಅಲಿ ali. 1. = (ಅಲಿ 2). To be ruined, to be destroyed,

to perish; to decay; to disappear; to be effaced; to die (ನಿರ್ನಾಕ Sm. Dh.; ಕಡು, ಸಾಯ Sm. I; My.; T., M.; Tu. ಅಲಿ; Tē. ಅಲಿ = ನಶಿಸು; M. ಅಲಿ also: to be untied, to become loose; T., M. also: to be wasted, squandered, lavished, spent; see s. ಅಡು 3). ರೂಪ ಅಲಿದ ಸಾವು (ಮಣ್ಣಿದ Sm. I). ನಾಮರೂಪಿ ಅಲಿಯದ ಪಕ್ಕ (Sm. 62). ಬೆಳಗು ಅಲಿದುದು (Sm. 65). ಬಿಟ್ಟು ಅಲಿದು (Rāv. 5, 39). ಅಲಿಯ ತಮು (6, 133). ಅಲಿದ ಉಪ್ಪದ ಹಾಲಿನ ಅನ್ನದಿ ಸುಲಭಮ್ ಅಗರ್ಧ ಲಲಿತಮ್ ಅಹಕನ್ನದದ ನುಡಿ (Abhā. 1, 5). See Bp. 8, 50; 30, 14; 45, 35; Rāv. 13, 103; Bh. 1, 8, 69; J. 4, 62; 11, 22, 23; 15, 4; ಅಸುವದಿ, ಉರ್ಕದಿ, ಪಾಂಗದಿ, ಬಸವದಿ. ಅಲಿದ ಊರಿಗೆ ಉದವನೇ ಗವು (Prv.). 2, to ruin, to destroy, etc. (ಕೆಡಿಸು Sm. I). ಇದುರದನ್ ಅಲಿಯದೆ; ಇದುರದನ್ ಅಲಿದು (Sm. 195). See Bp. 16, 3; 18, 41; 39, 15; 54, 69; 59, 54. — ಅಲಿಅಲಿ. rep. (Abh. P. 14, 102). — ಅಲಿದುದಿ. ಅಲಿದು ಉದಿ. To be destroyed and to remain; to be routed, but escape with life, to have a hair-breadth escape; to recover from adverse circumstances (ಕೆಟ್ಟರೂ ಬೀವದಿ ಉದಿ G.). ಕೊಳಂ... ಅಲಿದುದು ಧಂಗಮಯಮ್ ಅಗರ್ಧ ಮುದಿದ ನೈವದಮ್ ಅಲ್ಲ (J. 15, 14). See Bp. 26, 30; Rām. 5, 9, 2; J. 5, 41; 20, 38, 62.

ಅಲಿ ali. 2. = ಅಲಿ 6. Ruin; waste; damage; loss; destitution; wane (J. 13, 24); uselessness. 2, the liquid that sticks to, or remains in, the measure of the seller (ಮಾನಶೇಷರಸ Sm. Dh.; ಬಳ್ಳದ ಅಲಿ Sm. I). ಬಳ್ಳದಲಿ (Sm. 162). 3, a void, a nought, expressed by the sign in writing accounts (My.), e. g. "ರುಂಂ = " means "1 rūpāy, no pāvali, 1 bēḷē (i. e. 2 āṇas)". — ಅಲಿಗಣ್. — ಕಣ್. ಅಲಿಗಣ್. — ಕಣ್. A bad or miserable eye, no eye, a blear eye (ಅಡಕ್ಕು HIA; ಅಡಕ್ಕು Mr. 459). See Bp. 18, 66. — ಅಲಿಗಣ್. A good-for-nothing, despicable hero (Abh. P. 14,

102). — ಅಲಿಗಣ್. Worthless (boastful) bravery (Abh. P. 14, 182). — ಅಲಿಗಣ್ಣವನು. — ಕಣ್ಣವನು. A blear-eyed or dim-sighted man (ಮಿಲ್ಲ, ಚುಲ್ಲ, ಚಿಲ್ಲ HIA.). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. Miserable poetry (Rāv. 1, 23). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. = ಅಲಿಗಣ್. (Rāv. 1, 24). — ಅಲಿಗಣ್. — ಕಣ್. A ruinous, bad, or useless poet. ಅಲಿಗಣ್ಣ ಕವಿತೆ ಬುಧರನ್ ಎರ್ದಗೊಳಿಸುಗುಮೆ? (Sm. 78). — ಅಲಿಗಣ್. — ಕಣ್. = ಅಲಿಗಣ್. A time of ruin or death (My.). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. Mean trickery (Abh. P. 9, after 146). — ಅಲಿಗಣ್. Useless prayers (Abh. P. 14, 102). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. The fontanel of children (C.). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. To give a few drops more to make good what remains in the seller's measure (C.). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. A mean mind (Grj. 5, 54). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. A pernicious incantation. ನಿನ್ನಗೆ ಅಲಿಗಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟು, ಸತ್ತು ಹೋಗು (S. Mhr.). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. A worn out or damaged tie. ಹೂರಿ ಅಲಿದ ಅಲಿಗಣ್ಣ (Sm. 286). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. — ಅಲಿಗಣ್ಣ. Vain hope, fruitless desire; destitution of hope, despair (My.). See Bp. 40, 33; 42, 26; Rām. 26, 17. — ಅಲಿಗಣ್ಣ. — ಅಲಿಗಣ್ಣ. An enervated, impotent man; a eunuch (ಕ್ಷೇತ್ರ Mr. 481; My.). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. A ruined village (My.). ಅಲಿಗಣ್ಣ ತಲವಾರ, ಕಳೆಯುಳ್ಳ ಸೂಳೆಯೂ, ಪೊದಲಿ ಸುಂಕಿಗೆ, ಹದಿನಾಯಿ, ಯಾಡಕನು ತೊಲಗುವರೆ? ಇಲ್ಲ! (Sp.). — ಅಲಿಗಣ್ಣದಿಯ. — ಎರ್ದಿಯ. A coward (My.; ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದವನು G.). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. — ಬೆಣ್. A good-for-nothing woman (ಅಲಿಗಣ್ಣ Sm. 73; Kk. 28; ಅಲಿಗಣ್ಣ Ss.; Abh. P. 6, 68).

ಅಲಿಕೆ ali-ka. (Sm. 241). A destroyer.

ಅಲಿಕೆಸು alikisu. To efface, to erase (S. Mhr.; ತೊಡೆ Ūb.).

ಅಲಿಕೆ aliḡē. Tbh. of ಅಲಿಕೆ.

ಅಲಿಕೆವದ್ದ aliḡēvadda. Tbh. of ಅಲಿಕೆವದ್ದ (Sm. 30, o. r. — ಬನ್ನ).

ಅಲಿಚು aliḡu. = ಅಲಿಸು 1, etc. (My.).

ಅಲಿಪು alipu. 1. = ಅಲಿವ, ಅಲಿವ 1, (ಅಲಿಸು 1, etc.), ಅಲಿವ 1. To destroy, etc. (ಕೊಳವತ್ತ Sm. Dh.). 2, to be ruined, destroyed, etc. ಅಲಿವನ್ ಎನ್ನು, ಅಲಿವನನುಮ್ ಅಲಿವದವನುಮ್ ಅಕ್ಕು (Sm. I).

ಅಲಿಪು alipu. 2. = ಅಲಿವ 2, ಅಲಿವು, ಅಲಿವು 2, ಅಲಿವು 2, ಅಲಿವು 2. Ruin, destruction; death (Abh. P. 14, after 13); — breaking, as of promises or vows.

ಅಲಿಯಿಸು aliyisu. = ಅಲಿಸು 1, etc. To cause to be dissolved; to cause to disappear, to destroy, etc. (ಅಲಿ Sm. Dh.; cf. ಅಲಿ).

ಅಲಿವು alivu. 1. = ಅಲಿವ 1, etc. To destroy, etc. ಬಸವ ತರಣೆ ಪಾವಮ್ ಅಲಿವುಗು (Bp. 1, 25).

ಅಲಿವು ali-vu. 2. (Sm. 247). = ಅಲಿವ 2, etc. Destruction, etc. (Bp. 38, 59). ನಿನ್ನ ಧಾವೆಗೆ ಅಲಿವು ಇಲ್ಲ, ಅಲಿವು (J. 4, 70). See Prv. s. Tbh. ನಳ; Bh. 8, 22, 42; Rām. 5, 8, 46; J. 2, 5; 8, 42; 32, 34. — ಅಲಿವುಲಿವು. — ಉದಿವು. Destruction and preservation (J. 8, 42).

ಅಲಿಸು alisu. 1. = (ಅಲಿವು 3), ಅಲಿಸು 1, ಅಲಿವು, (ಅಲಿವು 1), ಅಲಿವುಸು, ಅಲಿವು, ಅಲಿಸು 2, ಅಲಿವು, ಅಲಿವು. To ruin, to destroy; to kill; to efface. ಅಲಿಸು ಕಾಕುವದು (ಪ್ರಮಾಪಣ, etc. Si. 297; My.).

ಅಲಿಸು *alisu*. 2. = ಅದು 2, ಅದು 1. To make weep or cry (C.). ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅದಿಸದೆ (B. 3, 32).

ಅಲಿಸು *alihu*. = ಅದಿಸು 2, etc. (My. rare).

ಅಲಿಸು *alu*. 1. = ಅಲಿಸು 3, ಅಲಿಸು 8. To weep, to cry. P. p. ಅಲಿಸು (C.). ಅದುಗು (Bp. 14, 17). ದಾಯಿಟ್ಟು ಅದುವ ಲಿಂಗ (45, 27). ಗೋಳೋ ಎನ್ನು, ಅದುವದು (ಕ್ರಸ್ತಿತ, etc. Si. 73). ಅದುವ ನೀರು (ಅಲಿಸು, etc. 214). ಅದುವ (J. 28, 36, 38). ಅದುವ ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣೀರ ಬರಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಅದುವ ಮಕ್ಕಳ ಕೆಮ್ಮು ಬಿರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಅದುವ ಹೆಂಗಸನ್ನ ನಗುವ ಗಣ್ಣನ್ನ ನಮ್ಮ ಬಾರದು. — ಅದುವವನ ಎಡಕ್ಕೂ ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕ್ಕೂ ಕುಣ್ಣು ಬಾರದು (Prvs.). See Prv. 8. ಅಲಿಸು. — ಅದಿಸು. rep. ಇದನ್ನು ಕಣ್ಣು, ಮುಖದಿಂದ ಅಲಿಸುತ್ತ (B. 5, 72).

ಅಲಿಸು *alu*. 2. = ಅದು, ಅದುವ 1. Weeping, crying. ಮಗುವಿಗೆ ಅದು ಹುಟ್ಟಿತು or ಬನ್ನ (My.). — ಅದುಗೂಸು. -ಕೂಸು. A crying or cross child (S. Mhr.). — ಅದುವುರುಕ. (My.). = ಅದುಬುರುಕ. (My.). — ಅದುವುರುಕತನ. The state of being an ಅದುವುರುಕ (My.). — ಅದುವುರುಕ. A female ಅದುವುರುಕ (My.). — ಅದುವುರುಕತನ. The state of being an ಅದುವುರುಕ (My.). — ಅದುಮೋದಿ. = ಅದುಮಾಡಿ. A crying or fretful countenance (My.).

ಅಲಿಸುಕುಳಿ *alu-kuli*. (Smd. 239 Mdb. MS.). An easily crying or fretful person.

ಅಲಿಸುಗು *alugu*. 1. = ಅರಗು 2, ಅದ್ದು. To decay, to rot, to spoil by being over-boiled (T., M.; R.; of this term the ಅದಿಸುಕುಳಿ ಸ. ಅದಸಲ is formed).

ಅಲಿಸುಗು *alugu*. 2. To love. ಒಬ್ಬನು ಎನ್ನುವು, ಅದು ಗದನ ಎನ್ನುವು, ಉದಿಗದನ ಎನ್ನುವು, ಕೂರ್ತು (Smd. II; M. ಅದುವ, tenderness, love; see T. s. ಅರಗು 1; cf. ಅಲಿಸು 1 and 2; ಅಮ್ಮು, ಅರುಮೆ, ಅದ್ದು 1, ಅದ್ದು).

ಅಲಿಸುಚು *aluru*. = ಅದಿಸು 1, etc. (My.).

ಅಲಿಸುಪು *alupu*. 1. = ಅದಿಸು 1, etc. To destroy, etc. (My.; ಕೆಡಿಸು G.). ಅದುಸಿದರೆ ಮಧುಕರನ ಮಡಿ ಬೊಟ್ಟುಳಿಯುವ ನೋಡು, ಎನ ಅಹುದು? (Bh. 2, 13, 14).

ಅಲಿಸುಪು *alupu*. 2. = ಅದಿಸು 2. Ruin, etc. (My.).

ಅಲಿಸುವಿಕೆ *aluvikē*. Crying, etc. (My.; ಎರಾವ, ಪರಿವೇದನ Si. 58). ಕೆಯ್ಯಾಗದೆ, ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟು ಅದುವಿಕೆ (398). ಅರ್ತದ್ವನಿಯು ಕೂಡಿ ಅದುವಿಕೆ (ಅಕ್ರಸ್ತ 430). ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ಅದುವಿಕೆ (69).

ಅಲಿಸುವು *aluvu*. 1. = ಅದು 2. (My.).

ಅಲಿಸುವು *aluvu*. 2. = ಅದುವ 2. (My.; ಕೆಡಿಸು G.).

ಅಲಿಸು *alisu*. 1. = ಅದಿಸು 2, etc. (My.).

ಅಲಿಸು *alisu*. 2. = ಅದಿಸು 1, etc. (My.).

ಅಲಿಸು *alihu*. = ಅದಿಸು 2, etc. (My.).

ಅಲಿಸುಜ *alkaja*. = ಅಕ್ಕುಜ 2. Envy, jealousy, indignation at the merits or happiness of another (ಕುಡುಮು, ಅಸೂಯೆ Kk. 48, o. r. ಅಕ್ಕುಜ; My.; T. ಅದುವು, envy; a lie). — ಅಲಿಸುಜವು. -ಅಸವು. To envy, to grudge, etc. (ಅಸೂಯೆ Smd. Dh.).

ಅಲಿಸುಜಕಾರಿ *alkaja-kāra*. An envious man (Rév. 1, 35).

ಅಲಿಸು *alkamē*. (Smd. 248). The state of being decayed, dissolved, digested, etc. (ಅದುವ Smd. I; ಅದುವು, o. r. ಅದುವ, ಜೀರ್ಣ Kk. 48; ಜೀರ್ಣ Smd. 60; see the remarks s. ಅದುವ 1). **ಅಲಿಸುಜ** (V. 14, 19; Tu. ಅಕ್ಕುಜ).

ಅಲಿಸುಜ *alkar*. 1. To love (ಪ್ರೇಮ Smd. Dh.; cf. ಅದುಗು 2). P. p. ಅಲಿಸುಜ (Abh. P. 14, after 171). ಅಲಿಸುಜನ ಎನ್ನು, ಪ್ರೀತಿಸುವು (Smd. I; Kk. 80). ಅಲಿಸುಜನ (ಕೂರ್ತು Kk. 29; Smd. 75).

ಅಲಿಸುಜ *alkar*. 2. -ಅದು. = ಅಕ್ಕುಜ, etc. Love; pleasure. ಅಲಿಸುಜ (Smd. 117). See Rév. 4, 79; Grj. 1, 8; 3, 7. 56; 4, 43. 66; ಕಟ್ಟುಜ.

ಅಲಿಸು *aliku*. = ಅಕ್ಕುಜ. To digest, etc.

ಅಲಿಸು *alku*. 1. = ಅಕ್ಕು 4. To be worn out, decayed, digested, etc. (ಜೀರ್ಣ Smd. Dh.; cf. ಅದ್ದು). — ಅದ್ದು. -ಅದು. = ಅಕ್ಕು. To become devoid of any residue, to be consumed or finished (ನಿರವಶೇಷ Smd. Dh.; ಅದ್ದುವಾದುದು Cm.). — ತ್ರೀ ಅದ್ದುಜಿತ ಕುರುನಾಯಕರ ಒಕ್ಕುಲೋ? (Smd. 64).

ಅಲಿಸು *alku*. 2. = ಅಕ್ಕು 5. The state of being digested, etc.

ಅಲಿಸು *alkē*. 1. = ಅಕ್ಕು 1, ಅಕ್ಕು. Weeping, crying, lamenting (ರೋದನ Smd. I; ಕ್ರಸ್ತಿತ, ರುದಿತ, ಎರಾವ, ಪರಿವೇದನ Hk.).

ಅಲಿಸು *alkē*. 2. = ಅದಿಕೆ 2. Boiling, etc. See ನೀರದ್ದು.

ಅಲಿಸು *algu*. = ಅದುಗು 1. To be dissolved (ಅದು Smd. Dh.); to decay, etc. (ಕ್ಷೀಣತ Smd. Dh.; cf. ಅಗ್ನಿ; ಅದ್ದು 1).

ಅಲಿಸು *algu*. = ಅದಿಸು 1, etc. (My.).

ಅಲಿಸು *alti*. = ಅರ್ತಿ, etc. Love; a lovable, pleasant object (ಪ್ರೀತಿ Smd. I; Çk. I, 35; My.; cf. ಅದ್ದು 4, ಅದುಗು 2). 2, pleasure (My.; ಸನ್ನಿವೇಶ G.). ಕೂಸಿಗೆ ಅದ್ದುಗೆ ಅದ್ದು (Smd. 159). See Grj. 1, 19; 8, 7; Kk. 3; Rév. 13, 26; J. 28, 20. 53; Dp. 4. — ಅದ್ದುವದು. -ವದು. To feel love or desire (V. 30, after 35); — to become pleasurable (Ç. Bp. 6, 51).

ಅಲಿಸುಕಾರಿ *alti-kāra*. = ಅರ್ತಿಕಾರ. A lover, etc. (Bp. 1, 34).

ಅಲಿಸು *aldu*. 1. To wither, to fade. ಅದ್ದುವನ ಎನ್ನು, ಸೂಪ್ತದನ ಅಕ್ಕು (Smd. I). 2, to die. ಅದ್ದುವನ ಎನ್ನು, ಸತ್ತನ ಅಕ್ಕು (Smd. I).

ಅಲಿಸು *aldu*. 2. = ಅದ್ದು 1, etc. To dip, etc. (Rév. 10, after 31; 11, 19).

ಅಲಿಸು *aldu*. 3. = ಅದ್ದು 2, etc. P. p. of ಅದುವ 2.

ಅಲಿಸು *alvu*. 1. Burning to go beyond the proper limit (ದಹನಾತಿಕ್ರಮಣ Smd. Dh.; cf. ಅದುವ 1).

ಅಲಿಸು *alvu*. 2. = ಅದಿಸು 2, etc., (ಅರ್ವ).

ಅಲಿಸು *alvu*. = ಅದ್ದು, etc. (My.).

ಅ

À

ಅ ಓ.1. The second letter of the Alphabet (Smd. 12. 15).

ಅ ಓ.2. = ಅ 10, ಅಂ 2. The lengthened form of ಅ 10, e.g. ಬಟ್ಟರಾ (B. 1, 9), ಕೆಚ್ಚರಾ (1, 10), ಗಾಳಿ ಪಟಾ (1, 19), ಕರಾ, ದಾರಾ, ನೊನಾ (1, 21), ಹಳ್ಳಾ (2, 4), ಅವುಗಾ, ಮನು ಪೂ (My.). See the Prvs. s. ಪುರಾಣ.

ಅ ಓ.3. = ಅ 11, of which it is the lengthened form, e.g. ಮೃದನಾ (Smd. 142). ಗಂಗಾಮೃಧಾರಾಟಿರತಟಟನಾ (142). ದೊಲೆಯನಿಸಿತ್ತು ಧಾರತಕ್ಕಿ ಗೆಲ್ಲ ರಣಂ ಕುವರಾಂಕರಾಮನಾ (142). ನಾರಾಸಿರುದ್ರನ್ ಎನಿಸಿದುದು ತೋಳ ದಾಳ ತೈಲಪನಾ (142). ನೇತ್ರಿಯಾ, ಕಿರಾತಿಯಾ (144). ಕದ ಪುಲಿಯಾ ಪೋಲ್ ಇದರ್ (144). ಅನೆಯ ಮೇಲೆಯುಮ್ ಆಳ ಮೇಲೆಯುಂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ವರುಮದು ಗಟಂ ಭುವನೈಕರಾಮನಾ (146). ಕಣ್ಣಿಂ ಕಾಣಂ, ಕಿವಿಯಂ ಕೇಳಂ, ಕಾಣ್ಣಿ ಅನ್ನಮ್ ಎನ್ನು ತಲೆಯಿಲ್ಲದನಾ? (128). ಅವರಾ ನಮ್ಮಾ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ನರವದ್ದ ಮೇಲೆ (B. 4, 190).

ಅ ಓ.4. = ಅ 12. An indicative letter or remote pronominal adjective, being a substitute for ಅದು (Smd. 169. 202): That; those. ಆಯರೆಳೆ ಪೋದುವು, ಕ ಪುಲ್ಲಿ ಬನುವು (169). ಆ ಮನೆ ಸಿರಿಯ ತವರ್ಮನೆ (202). ನೆನದನ್ ಆ ಹಿರ ಡ್ಡಾನ್ ಅನ್ನು ಬಿದ್ದಿ ಅನ್ನಮಂ (202). ಆ ಪೆನ್ ಜಾನ್ (109). ಬಿದಿಗೆ ಆ ಪೊದಿರಡ್ ಮಾನ್ಯದ ಒಕ್ಕರ್ (203). ಆ ಬೆಕ್ಕಲ್ಲ, ಕ ಬೆಕ್ಕು. — ಆ ಮಾತಿಗೆ ಕ ಮಾತು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವದೆ: ಮುಣ್ಣೆ ಅನ್ನರೆ ಮುಣ್ಣೆ ಗಣ್ಣು ಎಮ್ಮುವಮ (Prvs.). ಆ ರೋಕಮ್ ಕ ರೋಕಮ್ (Bp. 10, 34). ಆಯರಾಮಾ (Smd. 202). ಆಯರ್ದ ಮಾದ್ತಿ (64. 128). ಆಯರೆ ಎಕ್ಕಲಿದಂ ರೋವಂ (272). ಆವುದಕಂ, ಆಪೂರ್, ಆವೂಟಂ, ಆಪೂರೆ (66). ಆವೆಡೆ (135). — ಆಆ. rep. = ಆಯಾ, etc. (My.; B. 5, 301). — ಆ ಕಡೆ. That side or direction. ಆಕಡೆಮನೆ (Bp. 48, 25). ಆ ಕಡೆಯ ಕ ಕಡೆಯ ಎದ್ದಾಬುದ್ಧಿ ಸಮ್ಪನ್ನದ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ (B. 4, 56). — ಆ ಕಾರಣ. Therefore. (B. 1, 26; 3, 3; 4, 181). — ಆ ಕ್ಷಣ. The same moment, instantly (ತತ್ಕ್ಷಣ Mr. 449). — ಆ ಬಗ್ಗೆ. On that account (B. 5, 113. 303). — ಆ ಬದಿ. After that, thereafter (B. 4, 152). — ಆ ಮೇಲೆ. = ಆ ಮೇಲೆ. (Bp. 45, 3). — ಆ ಮೇಲೆ. After that, afterward (ಮೇಲೆ Smd. 210 Cm.; ಮತ್ತೆ, ಪುನರರ್ಥ 395 Cm.). See B. 2, 30; 3, 46. — ಆಯಾ. rep. = ಆಆ, ಆನಾ. Each, all those severally, the various; every (My.). ಆಯಾ ಗುಮ್ಮುಗಳು (Si. 181). ಆಯಾ ತೊದಿಗೆಗಳು (280). ಆಯಾ ದೇಶ (330). ಆಯಾ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಆಯಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಪೋಗ ಬೇಕು (B. 4, 195). — ಆ ವರೆಗೆ. Until then (C.; B. 5, 152); so far as that. — ಆನಾ. = ಆಯಾ. (Smd. 1). — ಆ ನಾಗ. -ಆಗ. At that time, then (ತದಾ, ತದಾನೀಂ Si. 477; B. 3, 49; 5, 60). ಆವಾಗಿನ, of that time (5, 168. 171. 213). — ಆ ಸಾರಿ. That turn or time (B. 4, 53). — ಆ ಜೊತ್ತು. That time, that day (B. 4, 198).

ಅ ಓ.5. = ಅ 14. A final interjectional particle used in civil or polite narration, in agreeable or friendly conversation (ಗದಾರ್ಥ Smd. 69. 397), generally kind exhortation (Bp. 24, 29. 35; 42, 8; 55, 29), and in affliction (ಪೀಡ Smd. 69),

when it may take also the pluta form, e.g. ಹಾ, ರಾಮಾ! ಎನ್ನು, ಸೀತೆ ದಾಯ್ ಅದೊಡು ಅದ್ದಿಳ್ (68).

ಅ ಓ.6. = ಅ 15. An affix denoting polite or kind interrogation (C.), e.g. ಬನ್ನಿರಾ? ಹೋಗುತ್ತೀರಾ? See Bp. 10, 8. 40; 12, 19; 40, 47.

ಅ ಓ.7. = ಆವ, etc. Which? what? ಆ ಮನುಷ್ಯ (= ಯಾವ), ಆ ಜೊತ್ತು (= ಯಾವ, My.). Cf. ಆಗಲು 2, ಆಗಲು 2, ಆಗಲುಂ. — ಆ ಪೊತ್ತು. -ಪೊತ್ತು-ಲು 9. Whensoever, always (Bp. 21, 7; 40, 55). — ಆವಗೆ. -ಬಗೆ. What manner? (Bh. 1, 8, 72).

ಅ ಓ.8. An abbreviation of (ಆಯ 2), ಆಯು in the P. p. ಆದು.

ಅ ಓ.9. An abbreviation of ಆಯ 1 (ಆಗು 1) in ಆದ, ಆದುದು; see ಆಗು 1.

ಅ ಓ.10. = ಅಂ (ಆಜ್ಞಾ). An abbreviation of ಆವ 1, a cow (T. ಆ, ಆನ್). See ಆಕಳ್.

ಅ ಓ.11. The initial ಓ that is connected with initial ಪಿ and ಹಿ (cf. ಅ 16). See e.g. ಆಕು 1, ಆದು 4 & 5, ಆನೆ 1, Tbh. ಆರೆ 8, ಆರಯಿಸು, ಆರಯ್ತೆ, ಆರಿನಾಳ, ಆರೆ 5, Tbh. ಆರೆ 3, ಆರೆ 6, Tbh. ಆವಿಗೆ, ಆವು 4, ಆಸಿಗೆ, ಆಸು 4.

ಅ ಓ.12. = ಆಃ, etc. Interjection of surprise (Bp. 44, 38; 59, 12; My.) and of pain (14, 83; My.). Cf. Sk. ಆ 1.

ಅ ಓ.13. An abbreviation of ಆನು 2 in its P. p. ಆತು.

ಅ ಓ.14. Water, milk, etc. in the language of young children (C.).

ಅ ಓ.1. An interjection of assent, pain and reminiscence.

ಅ ಓ.2. From. 2, near; towards. 3, all around. 4, up to, till, until, as far as. 5, a little.

ಅಂ ಓ.1. = ಅನ್ 1, ಎನ್ 2, ನನ್ 1, ನಾ 1, ನಾಂ, ನಾನ್ 1, ಯಾ ನು. The pronoun of the first person singular: I. (Smd. 178. 109. 262. 193. 298. 258; cf. p. 127 about the bindu). Declension in the singular: ಅಂ, ಆನ್; ಎನ್ನಂ; ಎನ್ನಿಗೆ; ಎನ್ನತ್ತಣಿಂ; ಎನ್ನ, ಎನ; ಎನ್ನಿಳ್ (178); — in the plural (= ನಮ್, ನಾವು): ಅಂ, ಆಮ್ (178. 192. 298. 262. 263), (ಎಮ್ 1), ಆವು (Bh. 2, 13, 34. 36); ಎಮ್ಮಂ; ಎಮ್ಮುಂ; ಎಮುಗೆ; ಎಮ್ಮುತ್ತಣಿಂ; ಎಮ್ಮು, ಎಮು; ಎಮ್ಮಿಳ್ (Smd. 178. 179. 180. 125). According to Mdb. MS. the nom. pl. may be also ಅಂಗಳ್ (178).

ಅಂ ಓ.2. = ಅಂ 4, ಅಂ 2, etc. The lengthened form of ಅಂ 4, e.g. ಕರಾನ್ ಎದ್ದಿದಂ, ಬಿಲ್ಲಾನ್ ಅದಂ ಕೀಸುಗುಂ (Smd. 144).

ಅಂ ಓ.3. An interjection of assent or recollection.

ಅಃ ಓ.1. = ಅಃ, ಅ 12. An interjection to express surprise (ಎನ್ನೆಯವದವ್ವನ Smd. 394; My.) and sorrow or pain (My.). Cf. Sk. ಆಸಃ.

ಅಕಂಠ ಪೂರ ā-kantha-pūra. Full up to the throat (Bp. 59, 4).
ಅಕಂಪನ ā-kampana. Trembling motion, trembling. — **ಅಕಂಪನಗೋ.** — ಕೋ. To begin to tremble (Grj. 4, after 120).
ಅಕಂಪಿತ ā-kampita. Shaken, trembling.
ಅಕರ ā-kara. = ಅಗರ 1. An accumulation, a multitude (ವ್ರತ, ಸಮೂಹ Nn. 91). 2, a mine (ಖನಿ, ಕಣಿ 91). 3, a rich source (ಪ್ರಭೂತಪದಯೋನಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನ 91). 4, a village (ಗ್ರಾಮ 91). 5, a place (My.; ಸ್ಥಲ G.).
ಅಕರಣ ā-karapa. Calling; challenging (ಅಥ, ಕರೆವುದು Nn. 89; ಅಥ Mr. 535).
ಅಕರಣಿ ā-karapē. Calling, inviting; challenging, a challenge. (Rām. 6, 51, 54).
ಅಕರಿಸಣ ākarisapa. = ಅಕರುಸನ. Tbh. of ಅಕರ್ಷಣ. See ಉಗ.
ಅಕರಿಸು ākarisu. To take, to accept; to agree to; to order; — to challenge (ಅಂಗೀಕರಿಸು Śmd. 169 Cm.; ವೇದ 377 Cm.; ತೇಷ್ಠಿವೃ G.). See Bp. 47, 1; 52, 7; 57, 37.
ಅಕರುಸನ ākarusana. = ಅಕರಿಸಣ. Tbh. of ಅಕರ್ಷಣ (Śmd. 386).
ಅಕರ್ಣನ ā-karṇana. Hearing, listening. See ಅಲಿಸು, ಕೇಳು.
ಅಕರ್ಣಾಂತ ā-karṇa-anta. Unto or as far as (the limit of) the ear. See ತೆಗೆನೆದಿ.
ಅಕರ್ಣಿಸು ākarṇisu. To hear, to listen (Grj. 9, after 64; Rāv. 1, 135; 7, after 17).
ಅಕರ್ಷ ā-karṣa. Drawing or attracting towards one's self, pulling, dragging, drawing or tearing off, seizing, drawing out of (My.; ಎದಿಕೊಳ್ಳು G.). 2, a die or dice (ನೆತ್ತದ ಹಾಸಂಗಿ Nn. 134; ಹಾಸಂಗಿ Mr. 492). 3, playing with dice, etc. (ದ್ಯುತ, ಜೂಜು 134; ರಿತ್ತ ಪಗಡಿ ಮುನ್ನಾದವುಗಳ ಆಟ G.). 4, a checkered board or cloth used in playing with dice or for playing draughts (ಫಲಂಕ, ಹಲಗೆ 134; ನೆತ್ತವಲಗೆ 492; ಆಟದ ಮನೆಗಳಿಲ್ಲದ ಪಟ G.). 5, a chess-man or piece at draughts; a kind of die (ತಾರಿ, ನೆತ್ತದ ತಾರಿ 134; ಸಾರಿ 492). 6, fascinating, temptation, seduction, the allurements of harlots (ವೈತಿ, ಮೋಹನ 134). 7, a bow (ಬಿಲ್ಲು G.). 8, ಬರ ಸೇವ ಕೆಯ್ (Mr. 297). 9, ಎತ (Mr. 422, o. r. ಎನೆ).
ಅಕರ್ಷಕ ā-karṣaka. Attracting; seizing; that seizes (My.). 2, a loadstone, a magnet.
ಅಕರ್ಷಣ ā-karṣana. = ಅಕರ್ಷ No. 1. (ಗ್ರಹ, ಹಿಡಿದುದು Nn. 33). See its Tbh. ಅಕರಿಸಣ, ಅಕರುಸನ, and ಉಗಿ, ಉರ್ಬು, ಎದಿ, ಕೇಳಿ, ಸೇಳಿ.
ಅಕರ್ಷಿ ā-karṣi. Attractive. See ಸಮಾಕರ್ಷಿ.
ಅಕರ್ಷಿಸು ākarṣisu. To attract, etc. (My.).
ಅಕರ್ಷಣ ā-karṣhē. = ಅಕರ್ಷ. See ಮಿಥ್ಯಾಕರ್ಷಣ.
ಅಕಲನ ā-kalana. Binding, joining together (Bp. 5, 17; reckoning).
ಅಕಲಿತ ā-kalita. Joined, bound, connected with (ಕೂಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ Śmd. 31 Cm.); counted, reckoned; seized, held. See Bp. 4, 38; 18, 41; 20, 37; 22, 13.
ಅಕಲ್ಪ ā-kalpa. Ornament, decoration.
ಅಕಲ್ಯ ā-kalya. Sickness, disease.
ಅಕಸ ākasa. = ಅಗಸ, etc. (Bp. 58, 60).
ಅಕಸ್ಮಿ ākasmika. (fr. ಅಕಸ್ಮಾತ್). Sudden; suddenly (ಹವನಿ Śmd. 398; ಪವನಿ Ūt. I, 33; ಪವನಿ, ಕವನಿ Kk. 50; see ಕವನಿ). 2, instantly, that moment, recently (ಅಕ್ಷಣ Nn. 126; ಅ

ಗವನಿ Mr. 538). 3, causeless (ಕಾರಣಾನ್ತ 126; ಅಪೇಕ್ಷಾರ್ಥ 538). 4, void (ವಿಶೂನ್ಯ, ಇಲ್ಲದುದು 126; ಇಲ್ಲದರ್ಥ 538).

ಅಕಳ ākal. = ಅಕಳ, ಅಕಳು. The plural of ಅ 10: Cows, kine (ಗೋಷಮುದಾಯ Śm. 33; ತುಡುಗ್ Bhn. 38). 2, a cow (ಮಾಜೆಯು, ಸಾರಭೆಯು, ಗೋ, ಉನೈ, ಮಾತೃ, ತೃಂಗಣಿ, etc. Nr.). ಅಕಳ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದ ಅವಲ್ಲಂ ಗವ್ಯಂ (Nr.).

ಅಕಳ ākala. = ಅಕಳೆ, etc. A cow (S. Mhr.; B. 5, 18. 285; ಅನಡುಹ, ಅಜುಗನಿ, ಉನೈ G.).

ಅಕಳ ākala. = ಅಕಳು. (also ಅಕಲ). — **ಅಕಳಕರೆ.** = ಅಕಳಗರೆ. (My.). — **ಅಕಳಗರೆ.** = ಅಕಳಲಕರೆ. (My.).

ಅಕಳಾಸ ākalāsa. Disgust (My.).

ಅಕಳಿಕ ākalikē. = ಅಕಳಿಕೆ, ಅಕಳಿಕೆ, ಅಕಳಿಕೆ. Yawn-ing, gaping (ಜ್ಞವೃ, ಜ್ಞವೃಣಿ Śi. 74; My.; M. ಅಂ). ಅಕಳಿಕೆಗಳು ಬರ ಹತ್ತುತ್ತವೆ (B. 4, 134). ಸುತನ ಬರವಿಗೆ ದಾಯ್ದೆದುವ ತಪದಿ ಪರಮಸತಿಗೆ ಅಕಳಿಕೆ ಬನ್ನದು (Bp. 3, 2). ಅಜ್ಜಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗ ಅಕಳಿಕೆ ಕಲಿಸಿದನಂತೆ (Prv.).

ಅಕಳಿಸು ākalisu. = ಅಕಳಿಸು, ಅಕಳಿಸು. To yawn, to gape (C.; B. 5, 148; Tē. ಅವಲಿಂಡು, ಅವಲಿಂಡು; T. ಅಂ, ಅಂಗಾ; Tu. ಅಂಗಾ, ಅಂಗು).

ಅಕಳು ākalu. = ಅಕಳೆ, etc. (Bp. 57, 14; 60, 34. 35; B. 2, 19; 5, 18; My.; Śi. 103. 318. 321. 322). ಅಕಳು ಕಪ್ಪಾದರೆ ಹಾಲು ಕಪ್ಪೇ? (Prv.). — **ಅಕಳುಮಣ್ಣ.** A herd of cattle (My.; Śi. 180). 2, a spacious place where cattle stand (104; My.).

ಅಕಾಂಕ್ಷಿಸು ā-kāṅkṣisu. To desire (ಬಯಸು Śmd. 8 Cm.; Bp. 43, 57).

ಅಕಾಂಕ್ಷೆ ā-kāṅkṣhē. Desire, wish (Bp. 39, 11; 43, 57; 47, 42). 2, the signification of a word. 3, the requiring of a word or period for the completion of the sense. (My.). 4, suspicion (Mhr.; My.).

ಅಕಾರ ā-kāra. 1. The vowel ಆ (Śmd. 11).

ಅಕಾರ ā-kāra. 2. = ಅಗಾರ 2, ಅರ 2. Form, shape (ಪರಿಜು Kk. 32). 2, an affection of the body, considered as indicative of mental sentiment or emotion. 3, a hint, sign, token. — **ಅಕಾರಗೋ.** — ಕೋ. To take or assume a form (B. 5, 12).

ಅಕಾರಗುಪ್ತಿ ākāra-gupti. Dissimulation.

ಅಕಾರಗೋಪನ ākāra-gōpana. = ಅಕಾರಗುಪ್ತಿ. (My.).

ಅಕಾರಪೂಜೆ ākāra-pūjē. Adoration of an idol (ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆ C.).

ಅಕಾರಣ ā-kāraṇa. Calling, inviting; challenging (ಅಥ, ಕರೆವುದು Nn. 89; ಅಪ್ಪಾನ, ಕರಣಂ Mr. 88).

ಅಕಾರಸಂವರಣೆ ākāra-samvaranē. Dissimulation (Mr. 456).

ಅಕಾರಿ ākāri. Having a form (Bp. 55, 48).

ಅಕಾಶ ā-kāśa. = ಅಕಾಶ, ಅಕಾಶ, ಅಗಸ. Clearness. 2, the sky or atmosphere (ದಾನ್ Ūt. I, 100; ಮಜ್ಜಾಸಾರ Nn. 125, Mr. 497, probably = No. 4). 3, a vacuity, an empty space (ವ್ಯಾಕೃ, ಬಯಲು G.). 4, the ether or fifth element considered as a subtle fluid pervading space and forming the vehicle of sound and life. 5, N. of a metrical foot (Ūh.). See ದಾನ್, ಮುಗಿ; ರೋಮೋಂಗಣ. — **ಅಕಾಶಕ್ಕೆ** ಎತ್ತರವಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಗಿಂತ ಅಗಲವಿಲ್ಲ. — **ಅಕಾಶ ಹದ** ಬೀದಿನಾಗ್ನಿ ಅಂಗಿಯ ಒಡ್ಡಿದರೆ ನಿನ್ನೀತೇ? (Prv.). — **ಅಕಾಶಗೂಡು.** = ಅಕಾಶದೀಪ. (My.). **ಅಕಾಶಬಿಲ್ಲು.** The rain-bow (My.; ಇನ್ನಾಯುಧ, ಸುರದಾಪ, etc. Śi. 30).

ಅಕ್ಷಿಪ್ರ *Ā-kshipta*. Cast, thrown;—reviled, abused;—ridicule, irony (J. 9, 9).

ಅಕ್ಷೇಪ *Ā-kshēpa*. Throwing; tossing; trembling; convulsion, palpitation; etc. 2, *abuse, taunt, curse* (Śmd. 69; ಕಾಶ, etc., ಐಯ್ಯಂ Mr. 88), *reproach, reproof* (My.). 3, irony (Kāvy. III, 3, B, 61.92 seq.). 4, objection. 5, doubt. —ಅಕ್ಷೇಪ ಮಾಡು. To taunt, etc. (B. 4, 127).

ಅಕ್ಷೇಪಕ *Ā-kshēpaka*. Blaming, censuring, reviling; irony (Śmd. 69.396). 2, disease, sickness. 3, convulsion, spasm.

ಅಕ್ಷೇಪಣ *Ā-kshēpaṇa*. = ಅಕ್ಷೇಪ. (My.; ಸಮುಚ್ಚಯ Śmd. 304 Cm.).

ಅಕ್ಷೇಪಿಸು *Ā-kshēpisu*. To revile, to abuse, to reproach (Bp. 55, 29; Si. 56).

ಅಕ್ಷೇಪಿ *Ākshōṭa*. = ಅಕ್ಷೇಪ, etc. ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನ್ವಾ ಆ ಬಗ್ಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷೇಪ, ಕನ್ನಡಾಳ ಎನ್ನು ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು ನೆಗದ್ದು (Nr.). ಅಕ್ಷೇಪ, etc. ಅನ್ನದ ಬೆಟ್ಟದ ಗೋನುಮರ, ಬೆಟ್ಟಗೋಣಿ ಮರ (Si. 127).

ಅಕ್ಷೇಪದ *Ākshōḍana*. Hunting.

ಅಕ್ಷೇಪಭ *Ā-kshōbha*. Emotion (J. 34, 16).

ಅಖಂಡ *Ā-khaṇḍa*. Breaking, destroying. 2, *Indra*.

ಅಖರ *Ākhari*. The end (My.; Mhr., H. ಅಖೇರ). ತಿಂಗಳಿನ ಅಖರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ (My.).

ಅಖರು *Ākharu*. = ಅಖರು. Last, final; the end; at last (R., Br.; Mhr., H. ಅಖೇರ).

ಅಖಾತ *Ā-khāta*. A natural pond.

ಅಖು *Ākhu*. A rat, a mouse.

ಅಖುಗ *Ākhu-ga*. Riding on a rat: Gaṇēśa. (R.).

ಅಖುದ್ವಿಷ *Ākhu-dvisha*. The rat's enemy: a cat (ಬೆಕ್ಕು Mr. 163).

ಅಖುಭುಜ *Ākhu-bhuj*. -ಕ. A mouse-eater: a cat.

ಅಖುರಥ *Ākhu-ratha*. Having a rat for his vehicle: Gaṇēśa. Cf. ಇಂದಿರ.

ಅಖುವಾಹನ *Ākhu-vāhana*. = ಅಖುರಥ. (R.).

ಅಖೇಟ *Ā-khēṭa*. Chase, hunting. 2, terror, fright.

ಅಖೇಟಕ *Ā-khēṭaka*. Chase, hunting.

ಅಖೈರು *Ākhairu*. = ಅಖರು. (My.).

ಅಖ್ಯ *Ā-khya*. Named, called (Śm. 6. 16). 2, informing, making known, explaining (ಎವರೂ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ Mr. 251). 3, Tbh. of ಅಖ್ಯ (My.).

ಅಖ್ಯಾತ *Ā-khyāta*. Counted; recited; said, reported; made known; famous; inflected, conjugated. 2, a verb (Śmd. 6. 246. 253 seq.; Kāvy. I, 1a, 6; I, 5, 1 seq.).

ಅಖ್ಯಾತಕ *Ā-khyātaka*. That relates to verbs (Śmd. 245).

ಅಖ್ಯಾತಪದ *Ākhyāta-pada*. An inflected verb (Śmd. 47).

ಅಖ್ಯಾತಮಾರ್ಗ *Ākhyāta-mārga*. Conjugational course (Śmd. 254).

ಅಖ್ಯಾತವಿಭಕ್ತಿ *Ākhyāta-vibhakti*. An affix of conjugation (Śmd. 47. 61. 63. 257; Kāvy. I, 5, 44-46).

ಅಖ್ಯಾತಿ *Ā-khyāti*. Telling, communication, publication (see ಅಸದಾಖ್ಯಾತಿ, ಸಮಾಖ್ಯಾತಿ); fame; name, appellation.

ಅಖ್ಯಾತಿಸು *Ākhyātisu*. To make known, to announce (J. 29, 40).

ಅಖ್ಯಾನ *Ā-khyāna*. Saying, declaring. 2, a tale, a legend. 3, a word, a term (Nn. 15. 25. 28. 61. 73).

ಅಖ್ಯಾಯಕ *Ā-khyāyaka*. A teller, an announcer or relater. (My.).

ಅಖ್ಯಾಯಿಕೆ *Ā-khyāyikē*. A tale, a legend.

ಅಖ್ಯೇ *Ā-khyē*. An appellation, a name (Śmd. 23); —fame (My.).

ಅಖ್ಯೇಯ *Ā-khyēya*. To be told or related; fit or proper to be said (Kāvy. III, 3, B, 166).

ಅಗ *Āg*. 1. = ಅಗ್, q. v. (8. Mhr.).

ಅಗ *Āg*. 2. That time; at that time, then

(ತದಾ, ತದಾನಿಂ Si. 477; cf. ಈಗ; see Bp. 5, 53; 10, 38; 35, 56; 46, 23; J. 22, 3; 30, 24; 31, 30). ನಡೆ ತಪ್ಪಾಗಿ (Bp. 26, 6). ಭೋಗಿಸುವಾಗ (48, 22). ಕಣ್ಣಾಗ (Si. 388). Genitive ಅಗಿನ, of that time (C.; Bp. 60, 25; B. 4, 208). Ablative ಅಗಿನಿಂದ, from that time (My.; B. 5, 185), ಅಗಿನಿಂದ (C.); ಅಗಿನಿಂದಲೇ, from that very time (B. 5, 52). Cf. ಅವಾಗ, ಈವಾಗ. — ಅಗಾಗ. —ಅಗ. rep. From time to time, occasionally; repeatedly. (Bp. 15, 14). — ಅಗಾಗ್ಗೆ. —ಅಗ್ಗೆ. = ಅಗಾಗ. (My.; ಪಾರಿವಾಂಶ G.). See B. 1, 14. 21; 3, 53; 4, 49). — ಅಗಾಗ್ಗೆ. —ಅಗ್ಗೆ. = ಅಗಾಗ್ಗೆ. (ಅದಿಗದಿಗ್ಗೆ, ತೇನತೇನ, ಮುಖ್ಯ: G.; My.). See B. 5, 28; Si. 234. 359. — ಅಗಿನಾಗ್ಗೆ. ಅಗಿನಿಂದ ಅಗ್ಗೆ. = ಅಗಾಗ. (B. 4, 126. 148; My.). — ಅಗಿನಾಗ್ಗೆ. ಅಗಿನಿಂದ ಅಗ್ಗೆ. = ಅಗಿನಾಗ್ಗೆ. (B. 5, 99; My.).

ಅಗ *Āg*. = ಅಗಸ. ಅಗಕ್ಕೆ ಭೋಗವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.). — ಅಗಭೋಗ. Sinful pleasure (Dp. 65, 4; My.). ಅಗಭೋಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಂಜಿಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ (Prv.).

ಅಗದ *Āgada*. Sport, jesting, fun, mockery, jeering, insult, wantonness (Tē., R.; T. ಅಗದಯ).

ಅಗದಕಾಂಠಿ *Āgada-kāṇṭha*. A scoffer, a plaguy teaser (Tē. ಅಗದಗಾಡು; R.).

ಅಗದಿಗತನ *Āgadigatana*. Insulting or offending behaviour (Rām. 4, 6, 29).

ಅಗದು *Āgadu*. 1. = ಅಗತ್, ಅಗಲು 1, ಅಗತ್, ಅಗಲು 1.

That time; at that time, then (ಕಾಲಭೇದ Śmd. 400; Tu. ಎಕ್ವಡ್; cf. ಈಗದು). ಅಗದಿನ, ಅಗದಿಂಗೆ (401). — ಅಗದೆ. —ಎ 3. At that very time (ಅಗತ್ Āt. II, 71).

ಅಗತ *Ā-gata*. Come, arrived; occurred, happened; received, obtained; living or residing in. See ಅಭ್ಯಾಗತ, etc. ಅಗತಿ *Ā-gati*. Arrival, coming; income (My.); return; origin; accident, chance.

ಅಗಂತು *Ā-gantu*. Coming, arriving. 2, an arrival, a guest (ಅತಿಥಿ, etc., ಬಿದ್ದಿನಂ Mr. 238). 3, adventitious, incidental, accidental.

ಅಗಂತುಕ *Ā-gantuka*. = ಅಗಂತು. (Kāvy. III, 3, B, 57; My.).

ಅಗಮ *Ā-gama*. Coming near; arrival; approach. 2, a traditional doctrine or precept; a śāstra, a work on sacred science (also prosody, Āh.; see Bp. 24, 25; 51, 9; 54, 28; Kāvy. II, 2, B, 24). 3, a tantra or any work inculcating the worship of Śiva and Śakti. 4, an affix: a grammatical augment (Śmd. 91. 116. 132. 135. 136. 152. 195. 209. 227. 259; Kāvy. I, 2, 14-16. 20-22. 28-30; I, 3, 49-52. 64-68; I, 4, 19-21; I, 5, 13-16). 5, knowledge, science, intelligence. 6, a legal title, a voucher or written testimony.

ಅಗಮಜ್ಞ *Ā-gama-jña*. A man who knows the śāstras (Bp. 55, 33).

ಉಗಮತಃ āgama-*ati*. The series or aggregate of the śāstras (ಪ್ರತ್ಯ, ಅಗಮಗಳು Nn. 79).

ಉಗಮನ āgamana. Coming, approaching, arriving. See ಬರ್.

ಉಗಮವಿದ āgama-vida. = ಅಗಮವಿದ್. Feminine ಅಗಮವಿದೆ (Grj. 8, 14).

ಉಗಮಾಮ್ನಾಯ āgama-āmñāya. The śāstras and vēdas (My.).

ಉಗಮಿಕ āgamika. A man who has studied the śāstras (Bp. 55, 17). See ಶರಾಗಮಿಕ. 2, the officiating Brāhmaṇa of a temple (My.).

ಉಗಮಿಸು āgamisu. To come, to arrive (My.).

ಉಗಮಿಕಾ āgamika. = ಅಗಮಿಕ. (Bp. 56, 35; 57, 2).

ಉಗರ āgara. 1. Tbh. of ಆಕರ (Śmd. 337) See Bp. 31, 19; 40, 69.

ಉಗರ āgara. 2. Tbh. of ಅಗಾರ 1. A dwelling, an abode, an asylum (ಇತ್ಯ, ಹತ್ಯ, etc., ಅತ್ರಯ Kk. 64). 2, a place (My.; ಸ್ಥಲ G.; Mhr.; J. 3, 2). 3, a garden (My.; G.; Mhr.). 4, ಅಕ್ಷರ (Nn. 37). 5, a saltpan (Sd., Mhr., Mg.).

ಉಗರ್ಭ āgarbha. From the womb. (My.)

ಅಗಲ್ āgal. = ಅಗಲು, etc. That time; at that time, then (Bp. 28, 36; 38, 75). Cf. ಈಗಲ್. — ಅಗಲುಂ. -ಲುಂ 1. Also then (Bp. 60, 45); already then.

ಅಗಲಪುರ āgala-pūra. Full up to the throat (Bp. 59, 49).

ಅಗಲು āgalu. 1. = ಅಗಲ್, etc. (Bp. 58, 61; B. 4, 91, 179. 180. 181). — ಅಗಲೇ. -ಎ2. At that very time (B. 1, 17; 2, 44; 4, 96. 136).

ಅಗಲು āgal-u9. 2. = ಅಗಲು2, ಅಗಲುಂ. Always (Bp. 18, 55; 26, 51).

ಅಗಫ āga. = ಅಗ. Transgression, offence, sin.

ಅಗಸ āgasa. = ಅಗಸ, ಅಗಾಸ. Tbh. of ಅಗಾತ (Śmd. 335. 337. 359. 176; Nn. 34. 42. 49; Kk. 12; Bhn. 47; ತಾರಗವಟ್ಟಿ Śmd. II; Kk. 88; ಅಮ್ಬರಛಿ. II, 83; Śm. 14; ನಭ Nn. 40). — ಅಗಸದ ಗಂಗೆ. = ಅಗಾತಗಂಗೆ. (Bp. 41, 21). — ಅಗಸವಟ್ಟಿ. -ವಟ್ಟಿ. (ಕಂಠೀರವಿ ಸಿ.). — ಅಗಸವಟ್ಟಿಗ. -ವಟ್ಟಿಗ. One whose path is the sky: a sura (Śm. 9). — ಅಗಸವಣಿ. -ವಣಿ. The sky-gem: the sun (Śm. 14).

ಅಗಲ್ āgal. = ಅಗಲು, etc. That time, at that time, then (ಕಾರಾರ್ಥ Śmd. 400; ತದಾ, ತದಾನೀಂ Nr.). ಅಗಲನ, ಅಗಲಂಗಿ (Śmd. 401). ಕುಕ್ಕೂಕೂಲ ಎನ್ನು, ಕೋಲಿ ಕೂಗಿದು ಎ ಅಗಲ್ (19. 68). ಅಗಲನ ಕಟ್ಟಂ (134; see s. ಬಯ 3). ಅಗಲನಿ. -ಅನಿ. Then even thus, i. e. then without any delay; instantly; suddenly; immediately; quite lately (ಸದ್ಯಸ್, ಸಮಿ, ತತ್ಕಾಲ Nr.; ಅಕಸ್ಮಿತ್ Mr. 538). ಅಗಲನಿ ದೊರ ಕೊನ್ನು ವಲವ (ಸಾನ್ಯಾಪ್ತ Nr.). ಅಗಲನದ ಫಲಂ (ಸಾನ್ಯಾಪ್ತ Mr. 72). ಅಗಲನಿ ಅಪ್ಪ ಫಲಂ (ಸಾನ್ಯಾಪ್ತ, ಸದ್ಯಃ ಫಲಂ Hlā.). ಅಗಲನಿ ಹುಟ್ಟಿ ದಕಮ (ತರಾ-೪ Nr.). See Bp. 35, 56; 60, 25. — ಅಗಲು. -ಲು 9. Also then; already then (Bp. 46, 58). — ಅಗಲೇ. -ಎ3. At that very time (ಅಗದೆ ಛಿ. II, 71); that very time. ಅಗಲೇ ಅಪ್ಪ ಕಾಲ (ತತ್ಕಾಲ, ತದಾಪ್ತ Hlā.). See Bp. 9, 25; 14, 5; 18, 14; J. 6, 8.

ಅಗಲಿಕೆ āgalikē. = ಅಕಲಿಕೆ, etc. (My.).

ಅಗಲು āgalu2. 1. = ಅಗಲು, etc. That time (Bp. 38, 20).

ಅಗಲು āgalu2-u9. 2. = ಅಗಲು2, etc. Always (Bp. 42, 25; 60, 51).

ಅಗಲುಂ āgalu2-um1. = ಅಗಲು2, etc. Always (Bp. 4, 67; 14, 29; 26, 47; 50, 75).

ಅಗಾಗ್ಗೆ āgāgē. ಅಗಾಗ್ಗೆ. ಅಗಾಗ್ಗೆ. See s. ಅಗ2.

ಅಗಾತ್ಯ āgātya. Pretence of agony or injury, threatening to commit suicide (My.; Tē. ಆಕಾತ್ಯ, ಅಗಾತ್ಯ, ಅಗಾಯಿತ್ಯ, ಅಗಯಿತ್ಯ, ಅಘಾತ್ಯ, ಒಗಾತ್ಯ, ಒಗಾಯಿತ್ಯ; Tē. also: outrageous behaviour, obstinacy, desperation, baseness, villainy, etc.).

ಅಗಾತ್ಯಗಾಠ āgātya-gāṭha. A man who uses āgātya. ಅಗಾತ್ಯಗಾಠನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಗಾಠ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.).

ಅಗಾಧ āgādha. = ಅಗಾಧ. (My.).

ಅಗಾಧಜಲ āgādha-jala. = ಅಗಾಧಜಲ. (ಮದು Nr.).

ಅಗಾಮಿ āgāmi. Coming; about to come, future. See s. ಅಪ್ಪಭೋಗ.

ಅಗಾಮಿಕ āgāmika. Relating to the future.

ಅಗಾರ āgāra. 1. = ಅಗರ2, ಅಗ್ಗ, ಆರ 1. A house, a dwelling (ಮನೆ Nn. 62). 2, a place (ಸ್ಥಲ G.).

ಅಗಾರ āgāra. 2. = ಆರ2. Tbh. of ಆರಾರ 2. See ಚಿತ್ತಾಗರ.

ಅಗಿಸು āgisu. To cause to become, to bring about, to perform, etc. (Rāv. 1, 23; J. 2, 56; C.). ಅತಿನಿರ್ಮಲತೆಯನ್ ಈ ಮಲಿನತೆಯಾನ್ ಪಯೋದಮಾಲಿಗೆ ಅಗಿಸ ತರದಂ (Rāv. 6, 3).

ಅಗು āgu. 1. = ಅಫ2, ಅಗು1. To become manifest; to come into being or existence (ಪ್ರಾಕಾರ್ಥವ Śmd. Dh.; T., M., Tu.). 2, to take place, to come about or to pass, to happen; to be made. 3, to grow. 4, to happen to; to accrue to; to fall to the share of. 5, to become; to prove to be. 6, to be going to—. 7, to be (see espec. also the use of ಅಪ್ಪ and ಅಪ್ಪ). 8, to be effected or done; to be finished; to elapse, to go. 9, to find room for entering; to enter; to come under. 10, to be comely, suitable or fit; to agree; to be used. 11, to be practicable; to be possible. 12, to be related.—

Relative participles of the present ಅಪ್ಪ, ಅಪ್ಪ, ಅಪ್ಪ, ಅಗುವ. Relative participle of the past ಅದ (Śmd. 289; see ಅ 9, ಅನ 1). Regular old 3rd person neuter sing. of the present ಅದಪ್ಪದು (Bp. 45, 4; J. 28, 48); ಅದ ಹುದು e. g. Bp. 56, 31; ಅದುಹುದು (In Nr.). 3rd pers. masculine sing. of the imperfect ಅದಂ (Śmd. 289); 3rd pers. neuter sing. of the same ಅದು (289; Bp. 43, 72), ಅದತ್ತು (226; Bp. 43, 73), ಅಯ್ತು (289; Bp. 41, 71), ಅಯಿತ್ತು (226 Cm.; 249 Cm.; Bp. 9, 16; 11, 42; 43, 71; 47, 60; 55, 44), ಅಯಿತು (Bp. 2, 24; 17, 4; 49, 27; B. 2, 24; 3, 100; C.). ಅದೀತು (B. 2, 39; Śi. 469. 470). As to the old future see ಅಕ್ಕ 6, ಅಕ್ಕುಂ, ಅಪ್ಪ, ಅಪ್ಪ; and as to the old 3rd p. of the imperative see ಅಕ್ಕ 3. — ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಎತ್ತನು ನಿನ್ನೆಗೆಯ್ತು ತ್ತಿರಲು ನೇಸದು ಅಪ್ಪಮಯಮ್ ಅದುಮದು, ಅವನಾನೊಬ್ಬ ದ್ರಾಪ್ತ ಣನು ಮಲಗಿರಲು ನೇಸದು ಉದಯಮ್ ಅದುಮದು, ಆ ಇಬ್ಬರು ತಪುವಾಯಿನ ಅಭ್ಯುದಯಮ್ ಅಭ್ಯುದಯಮ್ (Nr.).

ತನ್ನನ್ನು ಎತಕ್ಕೆ ತನ್ನದೆ ಅಯ್ಯು (Bp. 48, 13). ಇವಳಿಗೆ ವರನ ಅಗ ಬೇಕು (J. 29, 80). ಹ್ರಸ್ವಮ್ ಅದ ಎ ಒ (Sind. 27). ಯಮ ಕವ್ಯವತ್ಯಾಗಿ ಅಗವು (27). ಏನಾಯಿತು? (84). ಅದಲ್ಲಿ (93). ಆ ಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಈ ಕಲ್ಪಮ್ ಅಯ್ಯು (159). ಅದವಷ್ಟು (90, 201). ಈ ಕವಿಗಳ ಅದಿಯಾದ ಮತ್ತಂ ಪಲಮ್ಪುರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಕವಿಗಳ ಉಪಾಹರಣಂಗಳು (5). ಮೊದಲು ಮೊದಲಾದ ಪಲ ತಲವ ದ್ವನಿಗಳು (26). ಮನಂ ಸಂಕಲಮ್ ಅದುವು (168). ಪಿರಿಯವು ದಿವಸಂಗಳ ಅದುವು (119). ಅದುದಿಲ್ಲ (296). ಪೋಲಿಸುವೆಡೆಗೆ ಅದುವು (251). ಕಥೆಗಳ ಅದುವು? (Bp. 18, 108: are the tales finished?). ಉಟಿ ಅಯಿತು (C.). ಮೆಯ ನೆಡಿಯಲ್ ಅದವಳು (ನನ್ನೆ ಕೆ Hlā., Nr.). ಹತ್ತಿಯಿನ್ ಅದ ಸೀರೆ (ಕಾರ್ಪಾಸ, etc. Hlā.). ಸಮಾಸ ಹಿರವಾದ ಹಲವು ಪದಗಳು (ದ್ವೀಕ Hlā.). ಅವನಿನ್ ಅದ ಇನಿತು ವೃತ್ತಾಂತವನ್ ಅದುದು (Bp. 28, 17). ಅಗದು, ಅಯ್ಯೋ, ತಮ್ಮ ಕೆಯ್ಯಲಿ! (46, 23). ಅದು ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಅಗುವದಿಲ್ಲ (S. Mhr.). ಕರಿಯ ಕಾಲೆ ಒಳಗಾದನೋ? (Rāv. 13, 103). ಬಾಲಮಗಮ್ ಒಳಗೆ ಅಯ್ಯು (Bh. 2, 13, 13). ಅದಷ್ಟು ಅಯಿತು, ಬಡೆಡೆಮ್ಪೇ ಪಾಲು. — ಅಗೋದು ಹೋಗೋದು ದೇವರ ಇಡ್ತಿ, ಹೋಡೋದು ಬಿತ್ತೋದು ನನ್ನ ಇಡ್ತಿ. — ಮಾಧವರಾಯನ ಪೂಜೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಅಗಲಿ! ಉದುವ ತಂಪಾ ಉದಿ ಬಿಡು! — ಅಗೋ ಪೂಜೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿ! ಉದೋ ಶಂಪಾ ಉದಿ ಬಿಡು! (Prvs.). ಮದಿವಾದೆನು (Dp. 4). ಅವನು ನನಗೆ ಏನೂ ಅಗುವದಿಲ್ಲ, he is in no way related to me (C.). ತಕ್ಕುವಿನ ದೆಸೆಯಿನ್ ಕ್ಷೀಣವಾಗಲ್ ಪಟ್ಟಿನ್ನಾದು (ಕ್ಷಿತ್ತ, etc. Dhv.). ಅತಿಗೆ ಅಗಲ್ ಪಡುವದು (ಬುದ್ಧ Si. 383). ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ರಾದ ಮನೆ (ಪ್ರಾಸಾದ Mr. 192). ಮಣ್ಣಿನ ಮತ್ತೂ ಏನೇನು ಅಗುತ್ತವೆ? (B. 1, 1). ಈ ಊರಿಗೆ ದೊರೆಗಳು ಬಂದು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಅಯಿತು? (1, 7). ಇನ್ನು ಹಣ್ಣು ಹವುಲಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿನೇ ಕೂತು ತಿನ್ನುವ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಅಗುವದಿಲ್ಲ (1, 8). ಬೆಳಗಾವೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ.. ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಅಗುತ್ತವೆ (2, 52). ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ದ್ರವ್ಯವಾಯಿತು (C.). ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಅಗೆ ಪಿತ್ತಗಳಿಗೆ ಅದು ಒಂದು ದಿವಸಂ (Mr. 71). ತುರಗವರ್ಣಂ ಬಿಳಿಯದು ಅಗೆ ಕರ್ಕಮ್ ಅದು ಅಕ್ಕು (Mr. 275). ನಮ್ಮಿನ್ ಅಗದು (B. 3, 2). ಅದದ್ದು ಅಯಿತು, what is done is done (B. 3, 100). ಅಗಗೊಡು. ಕೊಡು. To allow to become (B. 5, 89); to allow to happen to (5, 260). — ಅಗದ. ಅಗದ (not coming about) ಹೋಗದ ಬದುಕಿಗೆ ರಾಗಿ (a desirer) ಯಾಕೆ? — ಅಗದ (impossible) ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಆತ ಪಟ್ಟರೆ ಸಾಗುವದಿಲ್ಲ, ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ (Prvs.). ಅಗದವನು, an unfriendly, inimical man (C.; Bp. 60, 10). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಗದವನು, a man incompetent for work (C.). — ಅಗದು is often used in the sense of: it is unfit, it is improper, it is forbidden (ನಿಷೇಧ Nr.). ಪೊನ್ನ ಅನ್ವರಮ್ ಎನ್ನು, ಇನ್ನು ಸ್ಥಿಯಂ ಕೊಡಿಸಲ್ ಅಗದು (Sind. 75). ಶ್ರುತಿಕ್ವಮ್ ಅಗೆ ಸ್ಥಿಯಂ ಮಾಡಲ್ ಅಗದು (76). ಆ ಸಮಸಂಸ್ಕೃತಂಗಳನ್ ಅಶ್ವಗನ್ನದೋರ್ ಬೆರಸಿ ಸಮಾಸಂ ಮಾಡಲ್ ಅಗದು (98). ಅದು ಮ್ ಅಗದು (296). ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಯತಿ ಅಗಲ್ ಅಗದು (Hlā.). ಹಗೆಯ ಹೆಣ್ಣನರಮನೆಗಳೊಳು ಪೊಗಿಸಲ್ ಅಗದು (Bh. 1, 8, 35). See Bp. 3, 72. 79. 84; 9, 9; 10, 4; 11, 5; 14, 8; 23, 29; 28, 39; 37, 13; 43, 52; 44, 64; 50, 22; etc.; 60, 38. — ಅಗಲಿ. May (he, she, it, they) become or be, etc.; be it (so), very well! (ಮತ Nr.). ಅಗಲಿ! (Bp. 11, 28; 22, 38; 31, 11; 50, 40). ಚನ್ನ ಪಾಸನ್ ಎನ್ನು, ಇಳಿಯೊಳಗೆ ಈತಂಗೆ ಹೆಸಲ್ ಅಗಲಿ! (J. 28, 60). ಒಲ್ಲಿದಂ ತಾನ್ ಅದಜೆ ಅಗಲಿ! ಮುಲ್ಲಿದೇಡ ನನ್ ಆವ ತಲದಿಂ ಕೊಲ್ಲದೆ ಎನ್ನು ಇಹಂ? (Bp. 18, 37; cf. v. 44). ಅದದ್ದು ಅಗಲಿ! (B. 4, 63). The repetition of ಅಗಲಿ is used to express: whether—or, either—or. ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಣ್ಣುಪದ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಾಗಲಿ ಕೋಟಿಕೊತ್ತವ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಾಗಲಿ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಹಿನ್ನುಗಡೆಯಾಗಲಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಮನೆ (ಅಟ್ಟಿ Si. 110). ಮರಗಳ ಹೊದಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಲಿ ಹಾದುಗೋಡೆಯ ಬಿರುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ (B. 2, 2). ಅಂಗವದಲಾಗಲಿ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಾಗಲಿ

ಹೊಲಸು ಇರಗೊಡ ದಾರದು (4, 25). ನೆಣ್ಣರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕೊಣ್ಣು ಅಗಲಿ ಹಿರಿಯರ ಗಡಿಯಿನ್ ಅಗಲಿ ಉದರನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗಿ ಸುವರು (4, 194). ಮನುಷ್ಯರನ್ನಾಗಲಿ ಕರುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಸುಂಗುವವು (2, 27). — ಅಗಲಾಗಲಿ. rep. ಅಗಲಿ. (Bp. 24, 17). — ಅಗಲಾಗು. ಅಗಲ (i. e. ಅಗಲಿ) ಅಗು. (Bp. 56, 31; 61, 13). — ಅಗಲಿವೇಯ್ಯ. ಅಗಲ್-ಎ3-ಬೇಯ್ಯ. It is indeed to be, it must be (Bp. 24, 7). — ಅಗಾಗು. rep. ಪರದೇಶದ ಜನರ ಪ್ರವೇಶವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅದ ಅದ ಹಾಗೆ (B. 4, 114). ಹೀಗೆ ಅಗುತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಮೇಲೆ (5, 57). — ಅಗಿ. Having become, having happened, being finished or done, etc. A few peculiarities with regard to this participle are 1, it is used where a state or quality is to be expressed (instead of the simple is; cf. the use of ಅಪ್ಪ, ಅಹ and ಅದ), e. g. ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷೆಯೊಳ್ ಮಹಾಪ್ರಾಣಂಗಳ್ ನಿಜೋಜ್ಜ್ವಲಮ್ ಅಗಿ ಒಳವು (Sind. 23; cf. sūtra 15). ತೂದ್ರಿಕಸ್ತಪತಿ ಸುಪಾಸೀ ನನ್ ಅಗಿರ್ದನ್ ಅಗಲ್ (297). ತೂದ್ರನು ಗೃಹಸ್ಥನೇ ಅಗಿರ್ಪನು (Hlā.). ನಸುಗೆಮ್ಮಾಗಿರ್ದುದು ಕಪಿತಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಲೇ ಸಾಗಿರ್ಪುದು (ಸೌಪ್ತಮ, etc. Hlā.). ಎದಗೈಯುಂ ಮುಗೈಯುಮ್ ಅಗಿರ್ಪವಳು (ವಾಣಿ Hlā.). ಮುನ್ನೆ ಇದ್ದ ಕಾದು ಎಲ್ಲಂ ನಾಡಾಗಿ ಇರ್ದುದು (J. 29, 32). ನಮ್ಮಿರ್ವರೊಳ್ ಗುಪ್ತಮ್ ಅಗಿರಲಿ! (29, 39). ಆತಗೆ ನಾರಿಯಾಗಿ ಇಹಳ್ ಒಟ್ಟು ಮಾನಿನಿ, ಮೋಹನೀದೇವಿ (Prll. 3, 7). ಅವಳೆ ಸ್ವತಂ ಮನ್ನಿಸುತೆ ಎಪಯೆ ಸಖಿಯಾಗಿ ಇರ್ಪಳ್ (J. 30, 1). ಅಭರಣವಾಗಿರುವ ಭಂಗಾರ (ಶೃಂಗೀಕರ್ಣ Si. 331). ಬಹಳ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವದು (ಅತಿರಕ್ತ 373). It is also classical and idiomatic to dispense with both ಅಗು and ಇರು in such cases, if suitable (examine e. g. some of the instances. ಆವ and ಅವಳ್). In the S. Mhr. country and My. (also Bp. 29, 28), however, there occur forms like the following: ಚನ್ನವದೆ (B. 2, 29), ಸವ ಇರುತ್ತದೆ (2, 32), ಸುಕ್ಕು ನಿಡ್ತಾನೆ (2, 34), ಹಗೆಗಳಿದ್ದವರು (2, 36), ಬದವನಿಡ್ತಾನೆ (2, 38), ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತದೆ (2, 41; p. 26 ಉದ್ದವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ), ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಇರುವದದಿಂದ (2, 48), ತಕ್ಕುದಿದ್ದರೆ (3, 5), ಬಣ್ಣದವು ಇರುತ್ತವೆ (3, 16), ಕಪ್ಪು ಇರುವದಿನ್ (3, 24), ಉಪವಾಸವಿರುತ್ತವೆ (3, 40; see. ಉಪವಾಸ), ಗಟ್ಟಿ ಇರುವದಪಿನ್ (3, 55), etc., etc. 2, it is used to form adverbs (in which case it may originally have been ಅಗೆ, so that it becomes; cf. ಅಗೆ 4; T. ಅಗ), e. g. ಚಿಕ್ಕಣವಾಗಿ ಮಾಡಿದಂ, ಸಣ್ಣಮಾಗಿ ತುಡಿದಂ (Sind. 1). ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಸ್ವೇತ ಮಾಡುವನು (ನೀಲೀರಾಗ Hlā.). ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ನುಡಿಯಲ್ ಅಡಿಯದಾತ (ಶೋಕಲ, etc. Hlā.). ಹಿರವಾಗಿ ಪಿಡಿಸುವುದು (ಸಪತ್ನಾಕರಣ Hlā.). ಎರಡಾಗಿ (Bp. 42, 4). ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ (ದಲ್ Sind. 24 Cm.). ಚನ್ನಾಗಿ (ಅಯ್ತು 26 Cm.; ನೆಡೆ 31 Cm.). ವೆಗ್ಗವಾಗಿ (ಮೊಕ್ಕಂ 168 Cm.; ಕೆನ್ನಂ 295 Cm.). ಲೇನಾಗಿ (ಸಂ 161 Cm.). ಮೃದುವಾಗಿ (Bp. 21, 10). ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ, ಸಲುನಾಗಿಯೇ (B. 1, 24). ಬಹುತರವಾಗಿ (2, 26; 4, 157). ಸಣ್ಣಾಗಿ (4, 140, 148). ಅಗಲಾಗಿ (157). 3, it is used to convey the idea of voluntarily, of itself, of one's own accord, e. g. ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಯಜ್ಞಧತ್ತ (Si. 307): ಅವನಾಗಿ or ತಾನಾಗಿ ಬನ್ನನು, he came of his own accord (C.); and 4, with the Dative, that of for, on account of, in behalf of, e. g. ನಿನಗಾಗಿ (Bp. 26, 55; cf. 38, 65). ಶೋಧಕ್ಕಾಗಿ (B. 4, 91). ತನ್ನಯ ಮಾತೆಗಾಗಿ (J. 31, 34). 5, occasionally it may be translated by as, e. g. ಒನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಅಗಿ ತಿಳಿದು ನಮ್ಮವಿಕೆ (Si. 48). ಎದದ ಕೆಯ್ಯತ್ತಿದರೆ ಬಲವ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಅವಸವ್ಯಮ್ ಅದ ಜನಿವಾರ (252). 6, when in narration it is joined to ಅನ್ನು, this ಅನ್ನಾಗಿ (Bp. 57, 66; 60, 36, 59) means such being the case, under such circumstances; and when in narration it occasionally joins the infinitive with final ಅಲ್ (ಅಲು), it is so to say ornamental or

rather *superfluous*, e. g. ಅಗೆ (Śmd. 3) is said to mean ಅಗಲಾಗಿ by the Cm.; ಹೊರಳುವಿರಲಾಗಿ (Bp. 56, 56); ಕೊಣ್ಣಾ ಸುತರಲಾಗಿ (57, 9); ಮಾತುತಿರಲಾಗಿ (B. 5, 123). See also Bp. 57, 17. 21. 56; 60, 35. — ಅಗಿ ಬರು. To suit, to agree, as water, food, etc. (C.); to be congenial (C.). — ಅಗಿಯು. -ಉಂ 1. ದೀರ್ಘಮ್ ಅಗಿಯುಂ (Śmd. 53). ಮಾನ್ ಅಗಿ ಮುಮ್ ಎಸದಿಯಾಗಿಯುಮ್ ಎನ್ ಅಗಿಯುಂ ತಾನ್ ಎಲ್ಲಂ (84). ಒನ್ನಾಗಮಮ್ ಅಗಿಯುಂ (293). — ಅಗಿಯು. -ಉ 7. ಆ ಸುರು ಗಳು ಒತ್ತು ನುಣುಪಾಗಿಯು ಕೋಮಲವಾಗಿಯು ಒಪ್ಪುವವು (B. 2, 37). ಗೇಣ್ಣಾ ಮೃಗಗಳು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯು ಅನ್ನಗೇಡಿಗಳಾಗಿಯು ಇರುತ್ತದೆ (5, 248). — ಅಗಿ ಹೋಗು. To be finished (C.). 2, to die (C.; B. 5, 199. 200. 212). — ಅಗುತ್ತ ಬರು. To be in the course of becoming, to be about to become (My.; B. 3, 101). — ಅಗುತ್ತಲಿ. When it comes or came to pass; when it arrives or arrived; afterwards (My.; B. 5, 294. 295). — ಅದದೆ. ಅದ-ಅದೆ 1. = ಅದೊದೆ, ಅದರೆ. (Bp. 18, 37; 21, 9). — ಅದದೆಯು. -ಉ 9. = ಅದದೆಯು, etc. (Rām. 6, 50, 14). ಅದರು. ಅದ-ಅರೆ 1-ಉ 9. = ಅದದೆಯು, ಅದೊದೆಯು, ಅದರೂ, etc. See e. g. such forms as ಯಾವದಾದೊನ್ನು (B. 3, 2. 3). — ಅದರೂ. ಅದ-ಅರೆ 1-ಉ 7. = ಅದರು, ಅದೊದಂ, etc. (C.), e. g. Si. 74. 96. 122. 186. 250. 306. — ಅದರೆ. ಅದ-ಅರೆ 1. = ಅದದೆ, etc. (C.), e. g. Si. 404. 473. ಅದರೆ ಒನ್ನು ಅಡಿತಿಮರ, ಹೋದರೆ ಒನ್ನು ಗೋಟಿಡಿತಿ. — ಅದರೆ ಹೋದರೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳದರೆ, ಅಜ್ಜೀ, ನಿನಗೊನ್ನು ವಜ್ಜೀ ಸೀರೆ. — ಅದರೆ ಅಮಾವಾಸೆ, ಹೋದರೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆ (Prva.). — ಅದೊದಂ. ಅದ-ಅದೆ 4-ಉಂ 5. = ಅದೊದೆಯು, ಅದೊದೆಯೂ, ಅದರು, ಅದರೂ. Though he, she, it, they be, etc. 2, soever, e. g. ಆರಾದೊದಂ (ಯಾರಾದರೂ), whosoever, any one, somebody; ಎನ್ನಾದೊದಂ (ಹೃದಗಾದರೂ), howsoever (Śmd. 164); ಎಲ್ಲಿಯಾದೊದಂ, anywhere, somewhere; ಎನ್ನಾದೊದಂ, something, anything. 3, whether—or, either—or, e. g. ಹೆಣ್ಣಾದೊದಂ ಗಣ್ಣಾದೊದಂ (Śmd. 148); ಪೂರ್ವದೀರ್ಘಮ್ ಅದೊದಮ್ ಅಕ್ಕಯಮ್ ಅದೊದಮ್ ಅನೇಕಾಕ್ಷರಮ್ ಅದೊದಂ (84); see also 85. 87. 4, at least, at any rate, e. g. (ದೊರಸಪ್ಪತ್ತ ನ್) ಇಲ್ಲದೊದೆ ಎಕ್ಕ ಒಪ್ಪುತ್ತ ಬಗಿಯೊಗಗೆ ಒನ್ನು ತೆದಿದ ಮಗನ್ ಅದೊದಂ ಬೇಕು (J. 28, 57). 5, however, but (see No. 1). 6, even (see No 1). ಅವಂಗಿ ಒಪ್ಪ ಮಗನಾದೊದಮ್ ಇಲ್ಲ, he has not even one son. — ಅದೊದೆ. ಅದ-ಅದೆ 4. = ಅದದೆ, ಅದರೆ. If it becomes manifest, etc.; if it is possible (Bp. 42, 28). 2, if it is or be; if so (J. 2, 34; 12, 16. 19). 3, but (2, 21). 4, if concerned, as for. ಅನ್ (ನಾನು) ಅದೊದೆ, as for me. — ಅದೊದೆಯು. ಅದೊದೆ-ಉ 9. = ಅದರು, ಅದರೂ, ಅದೊದಂ, etc. ಧನವನ್ ಇತ್ತು ಅದೊದೆಯು ಸಹಭೋಜನವನ್ ಉಣ್ಣು ಅದೊದೆಯು ಮೇಣ್ ನಿಜತನುಜೆಯರನ್ ಇತ್ತು ಅದೊದೆಯು ಒದ್ ಸನ್ನು ಬೇಸದಿದೆ ತನು ಬೆರಸಿ ಇದ್ದು ಅದೊದೆಯು ರಿಪು ಜನಪತಿಯ ವತ ಮಾದ್ದುರು ಉಚಿತಮ್ ಇದು (Bh. 1, 8, 45). — ಅದೊದೆಯೂ. ಅದೊದೆ-ಉ 7. = ಅದೊದೆಯು q. v., etc. — Remarks: A particularity is seen in the following instances: ಸ್ತುತಿಸಿದಾದದೆ (Bp. 21, 9). ಅದಿದರಾದೊದೆ (30, 9). ಅದಿದೆಯಾದೊದೆ (49, 28). ತಪ್ಪಿಸಿದನಾದೊದೆ (53, 34). ಬಿಟ್ಟಿಯಾದೊದೆ (Bh. 1, 8, 20). ಬಿಡ್ತರಾದೊದೆ (1, 8, 21). ಧನನಿತ್ತಾದೊದೆ (1, 8, 45). ಒಡಬಹುವಿರಾದೊದೆ (1, 8, 77). ಸಯ್ತಿಸಿದೆಯಾದೊದೆ (J. 12, 41). 2, ಅಗು has been used to form a kind of passive (My.), e. g. ಪ್ರಯೋಗಿಸ ಪಡೆಗುಂ is explained by ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು ಅಹುದು (Śmd. 135 Mdb. MS.). ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವಲ್ಪದಿ ಮಾತು ಬಳ್ಳೇ ಕೆಲಸಗಳು ಸಹ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳೇ ಎದಿಸ ರಾಗುವವು (B. 2, 14). ಒಂದು ತಾಸಿನೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ತಾವು ಎರಡು ಮೆಯ್ ಮುದ್ರಿಸೋಣವಾಗುತ್ತದೆ (4, 103). ಅದು or ಅದ

ನ್ನು ಹೇರೋಣವಾಯಿತು, ಅದು or ಅದನ್ನು ಕೊಡೋಣವಾಯಿತು (My.). — For remark 1 cf. the use of ಅನ್ನರೆ No. 4.

ಅಗು ಸ್ಥಿಗು. 2. Becoming, coming to pass, etc.

— ಅಗು ಹೋಗು. Coming about or being accomplished and not coming about, etc., accomplishment and failure (My.; Bh. 8, 26, 3; 10, 4, 21).

ಆಗು ಸ್ಥಿಗು. = ಆಗುರ್. (Bp. 6, 9; 8k. ಅಗು). — ಆಗುನುಡಿ. An honorific appellation. ಆಗುನುಡಿ ಭಗವತ್ ಭಗವತ್ತು ಎನಿಕುಂ, ವೆಸರ ಕಡೆಯ ಆಗುನುಡಿ ದೇವನ್ ಅಕ್ಕ (Mr. 90). — ಆಗು ಮಾಡು.

To make an agreement, to agree to (Bp. 24, 25; Dp. 65, 4).

ಆಗುರ್ ಸ್ಥಿಗು. = ಆಗು. N. of a class of plauditory or approving exclamations or formularies used in sacrificial rites. 2, assent, an agreement.

ಅಗುರ್ದ ಸ್ಥಿಗುರ್ದ. (P Śmd. 49; according to the Cm. ಗುರ್ದ is meant).

ಅಗುವಿಕೆ ಸ್ಥಿಗುವಿಕೆ. Becoming, arising, happening, etc. (ಭಾವ Si. 458). ಸದ್ವಾಗುವಿಕೆ (60). ಮೆಯ್ ಬಿಸಿಯಾಗುವಿಕೆ (201. 400). ಹೊಟ್ಟೆ ಕಚ್ಚಿ ಭೇದಿಗಳಾಗುವಿಕೆ (201); see also 253. 389. 412. 416.

ಅಗುಹ ಸ್ಥಿಗುಹ. Becoming, etc. (= ಆಗುವಿಕೆ). ಬಿಜಗಾಗುಹಂ (ತಳಮಳ Śmd. II). ಸಮಾನಮ್ ಆಗುಹಂ (ಅಯ); ಒನ್ನು ಮುನ್ನು ಆಗುಹ (ಎವರೇತ, ಸರಾಚೇನ Hla.).

ಅಗುಳಿಕೆ ಸ್ಥಿಗುಳಿಕೆ. = ಅಳಿಕೆ, etc. Gaping, yawning (ಜ್ಯುಪ್ಪಣ Nr.; My.). See Bh. 3, 13, 20; Rām. 5, 3, 45.

ಅಗುಳಿಸು ಸ್ಥಿಗುಳಿಸು. = ಅಳಿಸು, etc. To gape, to yawn (Bp. 47, 59; 49, 21; 59, 22).

ಆಗೂರ್ಮಿಸು ಸ್ಥಿಗೂರ್ಮಿಸು. To make a loud sound, to roar (Bp. 52, 41).

ಅಗೆ ಸ್ಥಿಗ. = ಅಗ 1. In, into (C.; it appears to be a corruption of ಅಗಗೆ, but T., M. ಅಗ, inside; abode, house, may be compared; cf. also ಅಯ 1).

ಅಗೆ ಸ್ಥಿ-ಗ್ಗಣ್. = ಅಗ್ನಿ. That time; then (Si. 285; B. 2, 7; 4, 78; My.). See ಅವಾಗ್ಗೆ, ಯಾವಾಗ್ಗೆ.

ಆಗ್ನಿಧ್ರಾ Agnidhra. The priest who kindles the fire. 2, the place where a sacrificial fire is kindled.

ಅಗ್ನೇಯ ಸ್ಥಿಗ್ನೇಯ. Relating to fire or Agni. 2, the south-east quarter, of which Agni is the regent (My.; B. 4, 115).

ಅಗ್ನೇಯಪುರಾಣ ಸ್ಥಿಗ್ನೇಯ-ಪುರಾಣ. N. of a purāṇa (Bp. 43, 76; My.).

ಅಗ್ನೇಯಾಸ್ತ್ರ ಸ್ಥಿಗ್ನೇಯ-ಾಸ್ತ್ರ. An arrow by the contact of the sharp edge of which fire is produced (Bh. 1, 7, 43).

ಅಗ್ನೇಯಿ ಸ್ಥಿಗ್ನೇಯಿ. Agni's wife.

ಅಗ್ನಿ ಸ್ಥಿ-ಗ್ಯಣ್. = ಅಗ್ನಿ. That time; at that time, then (My.; Si. 347; cf. ಅಗ್ನಿ). See ಅಗಾಗ್ಗೆ, ಅಗಿನ್ದಾಗ್ಗೆ. — ಅಗ್ಯ. ಅಗ್ನಿ-ಉ 7. Also then. 2, notwithstanding, though (B. 1, 21; 2, 8. 29. 30; 4, 6. 140). ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳಿದ್ದಾಗ್ಯ (Si. 69).

ಅಗ್ರ ಸ್ಥಿಗ್ರ. = ಅಗಾರ 1, etc. See ಅಗ್ರ.

ಅಗ್ರಹ ಸ್ಥಿ-ಗ್ರಾಹ. Seizing. 2, attack. 3, surpassing. 4, favour. 5, power. 6, courage. 7, importunity; earnest solicitation (B. 4, 19. 201; Mhr.). 8, violence (ಬಲಾತ್ಕಾರ G.). 9, anger, rage (My.; ಸಿಟ್ಟು G.; Bp. 13, 20; 21, 38; 28, 24; 54, 81; 57, 29). See ಅಗ್ರಹ.

ಅಗ್ರಹಾಯಣಿ āgrahāyaṇi. N. of a lunar mansion, *Mṛigaśiras* (Orion).

ಅಗ್ರಹಾಯಣಿಕೆ āgrahāyaṇika. N. of a month commencing about the 12th of November.

ಅಗ್ರಹಿಸು āgrahisu. To become angry, to be enraged (Bp. 11, 6; 20, 14; 21, 45; 24, 84; 49, 8. 10; 56, 25; My.).

ಅಘಟಿತ ā-ghaṭita. Joined; touched; put on; rubbed. (Bp. 56, 7).

ಅಘಟಾ ā-ghāṭa. A boundary, a limit. 2, touching; striking (see ದಾರ್ವಾಘಾಟ).

ಅಘಾತ ā-ghāta. Striking, beating; a blow (Śmd. 173).

ಅಘಾರ ā-ghāra. Sprinkling on. 2, clarified butter, ghee.

ಅಘ್ರಾಣ ā-ghrāṇa. Smelling, smelling at. See ಮೂಸು, ವಾಸಿಸು; Grj. 3, 110.

ಅಘ್ರಾಣಿತ ā-ghrāṇita. = ಅಘ್ರಾತ. (My.).

ಅಘ್ರಾಣಿಸು ā-ghrāṇisu. To smell at, to smell (Bp. 44, 2; J. 11, 20; 18, 20; B. 4, 59; My.).

ಅಘ್ರಾತ ā-ghrāta. Smelled, scented. (R.).

ಅಂಕಿ. ಅರ್. = ಅ 10, ಅ 1. An abbreviation of ಅಂಕ (Śmd. 210). — ಅಂಗೋಗಮ. -ಕೋಗಮ. (Śmd. 210). A cow's hoof (ಅವನ ಕೋಗಮ Kk. 68; Śm. 33).

ಅಂಕಿ āṅki. That is to say, to wit, viz. (My.; H.).

ಅಂಕೆ āṅkē. = ಅಂಕೆ. Seizing, etc. — ಅಂಕೋಗ. -ಕೋಗ. To seize (Abh. P. 14, 85).

ಅಂಗಿಕ āṅika. (fr. ಅಂಗ). Bodily, corporeal. 2, gesticulated, expressed by bodily action.

ಅಂಗರ āṅira. Tbh. of ಅಂಗರಸ (Śmd. 366).

ಅಂಗರಸ āṅirasa. A descendant of Aṅgiras (J. 5, 22. 24. 27. 32). 2, Brihaspati, the preceptor of the gods (Mr. 77). 3, the 6th year in the cycle of sixty (My., also ಅಂಗೀರಸ).

ಅಚ್ಚಾ. = ಅ 2. (Riv. 5, 56).

ಅಚ್ಚಾತರಕ ā-candra-tāraka. As long as moon and stars endure (Bp. 40, 48; My.).

ಅಚ್ಚಾನ್ತರಕ ā-candra-arka. As long as moon and sun endure. (J. 18, 43).

ಅಚಮನ ā-camana. Sipping water (before or after religious ceremonies or meals) from the palm of the hand, whether to be swallowed after reciting a mantra, or to be ejected after rinsing the mouth; gargling the throat. See Bp. 56, 57; ದಾರಿಸು.

ಅಚಮನಕೆ ā-camanaka. A spitting pot. (R.).

ಅಚಮನೀಯ ā-camanīya. Water for rinsing the mouth. See ಮೋದತೋವಚಾರ.

ಅಚಯ ā-caya. Putting together; collecting. See ಅನ್ವಾಚಯ.

ಅಚರಣ ā-caraṇa. Coming near. 2, following, observing. (My.). 3, conduct, usage, practice; transaction, performance (Śmd. 233). 4, deportment, behaviour. See ಪ್ರತಾಪರಣ.

ಅಚರಣೆ ā-caraṇē. = ಅಚರಣ. (Bp. 51, 66; 60, 42; B. 5, 279).

ಅಚರಿಸು ā-carisu. To use (Śmd. 115. 206. 249. 352); to transact, to perform, to make, to observe. See Bp. 3, 41; 4, 10. 34; 19, 80; 26, 54; 43, 34; 46, 63; 48, 21; 50, 73; 53, 53; J. 2, 26; 14, 2.

ಅಚಲಿಸು ā-calisu. To move or walk about (C. Bp. 46, 20).

ಅಲಾಮು ā-lāma. = ಅಲಮನ. 2, the water or foam of boiled rice (ಅಕ್ಕಿಯ ಗಂಜಿ G.).

ಅಲಾರ ā-lāra. Conduct, manner of action. 2, good behaviour. 3, custom, usage, practice (Śm. 1). 4, an established rule of conduct. See Prv. 8. ವಿಚಾರ.

ಅಲಾರಕೆ ā-lāraka. One who knows the rules about— (Bp. 8, 2).

ಅಲಾರತ್ವ ā-lāratva. Conduct; practice (Bp. 2, 31).

ಅಲಾರದೂರ ā-lāra-dūra. Far from good conduct or from established rules (Bp. 4, 55).

ಅಲಾರವನ್ತ ā-lāra-vanta. Well-conducted, virtuous, observing established rules (Bp. 24, 22; 40, 29; 43, 1).

ಅಲಾರಾಧಿಕರ್ಮ ā-lāra-adhikrama. Undertaking an ā-lāra: work (ಕ್ರಿಯೆ, ನೆಗಟ್ಟು Hla. MS.).

ಅಲಾರಿ ā-lāri. = ಅಚ್ಚಾರಿ. Following established rites or practice (Bp. 4, 1; 20, 35). 2, a Tbh. of ಅಚಾರ್ಯ, which as a title is assumed e.g. also by Brahmin cooks (Mhr.; My.; Tō.), idol-makers (My.; Tō.), smiths (My.; Tu.) and carpenters (My.; Tu., M.), goldsmiths (My.), artificers (T.), house-pujāris employed by rich people (My.).

ಅಚಾರ್ಯ ā-cārya. = ಅಚಾರಿ No. 2. A spiritual guide (ಒಬ್ಬ C. I, 102; Bp. 51, 1). 2, a conductor of religious ceremonies. 3, a title of learned men. ಅಚಾರ್ಯರ ಮಗನಾಗಿ ಪೂಜಾರಿಕನ ಅಳಿಯನಾಗಿ ಪುತ್ರ ಅನ್ವರ ಅಪಾಯನೇ ಎಮ್ಮೆ ಸಗಣೆಯು? — ಅಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಎದ್ದೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಗರ್ವವೂ ಇಲ್ಲ. — ಅಚಾರ್ಯರೇ, ವಾವ ಊರು? ಅನ್ವರ ದಾವಳಿ ಮೂವು ಹಣ (Prva.).

ಅಚಾರ್ಯತನ ā-cāryatana. The state of being an instructor (My.). See ಶಿಕ್ಷಾಚಾರ್ಯತನ.

ಅಚಾರ್ಯಾನಿ ā-cāryāni. The wife of an ā-cārya.

ಅಚಾರ್ಯಿಣಿ ā-cāryiṇi. A preceptress.

ಅಚಿ ಪಿಠಿ. N. — ಅಚಿಪಿಪ್ಪಿ. (Bp. 56, 36).

ಅಚಿಕೆ ಪಿಠಿಕೆ. = ಅಚಿಕೆ. See ಅಂಗಲಾಚಿಕೆ.

ಅಚಿತ ā-cita. Gathered, accumulated. 2, a cartload. 3, ten times the weight of a bhāra.

ಅಚಿಸು ā-cisu. = ಅಚಿಕೆ. See ಅಂಗಲಾಚಿಸು.

ಅಚು ಪಿಠು. = ಅಚು 1. See ಅಂಗಲಾಚು.

ಅಚಿ ಪಿಠಿ. = ಅಚಿ 2. That side; on or to that side; beyond. 2, the time beyond; after, afterwards. ಮತ್ತಮುಟ್ಟಲದಿನ್ನೆ ಅಚಿಯ ಮುಟ್ಟಲದ ಅರಸು (ಉ ವಾಸೀನ Nr.). ಅಚಿಯ ಹೊಲ (Bp. 32, 17). ತೊಡಿಯಾಚೆ (32, 38). ಹಕ್ಕುವನ್ ಅಚಿ ದಾಟಲು (44, 5). ಅಚಿಯ ದಡ (Si. 82; B. 4, 30). ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಚಿಯ ದೇಶದ ಅರಸು (Si. 259). ಅಚಿಯ ದಿನ (ಪರಶ್ವತ್ 477). ಅಚಿ ನಾಡದ ಶುಕ್ರವಾರ (B. 1, 7). ಅದರಿ ಅಚಿಗೆ ಅಮೇರಿಕದೇಶ ಅಚಿ (4, 100). ಅಚಿಯ ವಸ್ತುಗಳು (4, 225). ಅಚಿದೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನವಾದರೆ ಈಚಿದೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಳು (Prv.). — ಅಚಿಕಡೆ. = ಅಚಿ. ಅಚಿಕಡೆಯ ದಣ್ಣೆ (ಪಾರ G.). ಅಚಿಕಡೆಯ ಪರ್ವಾಳಗಳು (B. 4, 96).

ಅಚ್ಚರಿಯ ā-cchāriya. Tbh. of ಅಚ್ಚಾರ್ಯ. (My.).

ಅಚ್ಚನ್ನೆ ā-cchanna. Covered; concealed; clothed. (My.).

ಅಚ್ಚಾದ ā-cchāda. Cloth, clothes.

ಅಚ್ಚಾದನ ā-cchādāna. Covering, concealing, hiding; putting on. 2, disappearance. 3, a covering, a sheath. 4, cloth, clothes. 5, the wooden frame of a roof (see ವಲಿಪಿ). See ಕವಿ, ಪುದಿ, ಪೂದಿ, ಪೊದೆಯಿಸು, ಮುಚ್ಚು, ಮುಚ್ಚು, ಹೊದಿ.

ಉಪ್ಪುಮು ಕಿಂಚಿಹಿdisu. To cover, to conceal (Grj. 4, 76).
 ಅಜಾದಿಮದ (ಸಂವೃತ G.).
 ಉಪ್ಪುತಕ ಕಿಂಚಿ-huritaka. A horse-laugh.
 ಕಿಂಚಿಹಿ chēda. Cutting, cutting off. See ನಿರ್.
 ಕಿಂಚಿಹಿ chēdāna. = ಅಜಾದಿಹಿ. (ಬೇಣೆ Mr. 270).
 ಕಿಂಚಿಹಿ chēdāna. Hunting, the chase.
 ಅಜಾದಿ ಹಿಚಿari. Tbh. of ಅಜಾದಿ. See ದುರಾಜಾದಿ.
 ಅಜಾ aja. (fr. ಅಜ). Relating to goats.
 ಅಜಕಾ ajaka. A flock of goats.
 ಅಜನ್ಮ a-janma. = ಅಜೇವ No. 3 (My.).
 ಅಜಾನೇಯು a-jānēya. Of noble origin; of good breed, as a horse.
 ಅಜಿ aji. Going, running (ಹಿಟ G.); driving. 2, war, battle (Abh. P. 3, 48; Bp. 54, 36);—abuse (ಒಯ್ಯಾಟ G.). 3, level ground.
 ಅಜಿರಂಜಿ aji-rāṅga. A battle-field (Abh. P. 13, 65).
 ಅಜೀವ a-jīva. Livelihood, subsistence. 2, a Jaina beggar (ಸವಣಿ Hā.). 3, as long as life endures (My.).
 ಅಜೀವಕ a-jīvaka. One who obtains his livelihood everywhere, a beggar. See ದಕ್ಷಿಣಜೀವಕ.
 ಅಜು aju. = ಅಜುರ್. (ಒರಾತ್ಪರದಿನ್ದ ನರಕಮೋಗಿ ಹರೋಣ G.).
 ಅಜುರ್ ajur. Working without wages, unpaid labour. 2, consigning to hell.
 ಅಜ್ಞಪ್ತಿ a-jñapti. = ಅಜಾ. Order, injunction, command.
 ಅಜ್ಞಾಧಾರಕ a-jñā-dhāraka. Obedient (B. 4, 109; My.).
 ಅಜ್ಞಾನುರೂಪ a-jñā-anurūpa. Conformity with an order (J. 2, 44).
 ಅಜ್ಞಾನನ a-jñānana. = ಅಜ್ಞಾನ. Ordering, commanding, directing (Bp. 49, 30). See ನಿಯಾಮನು.
 ಅಜ್ಞಾನಿಸು a-jñānīsu. To order, to command (J. 26, 55; Si. 399).
 ಅಜ್ಞೆ a-jñē. -ಪ್ರಾ. = ಅಜ್ಞೆ 2. An order, a command (ಅಂಕೆ Sm. 80; ಅಜ್ಞೆ G.). 2, allowance, permission. 3, assuring. 4, a judicial sentence, verdict, penal decree, doom, punishment (My.; Tu., Tē., T.; occasionally S. Mhr.). 5, a mystical circle or diagram. — ಅಜ್ಞೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To take leave (My.). — ಅಜ್ಞೆನಿರಾಯ. A penal decree (C.). — ಅಜ್ಞೆ ಮಾಡಿಸು. To observe, keep or fulfil a command (B. 5, 279). ಅಜ್ಞೆ ಮಾಡು. To order (My.). 2, to sentence; to condemn, to punish (My.; Tē. -ಹೇ). — ಅಜ್ಞೆ ಮಾಡು. To transgress a command (B. 5, 279).
 ಅಜ್ಞೆ ಅಜ್ಞಾ. Clarified butter, ghee (ತುಪ್ಪು Nn. 24).
 ಅಜ್ಞೆ ಅಜ್ಞಾ-ಪಾ. Drinking ghee: a class of manes; a deity (J. 5, 24).
 ಅಜ್ಞೆ ಅಜ್ಞಾ-ಗಾಠಿ. Thickness of ghee. See ಪೆಡು.
 ಅಜ್ಞಾನೇಯು a-jñānēya. The son of Añjanā: Hanumanta (J. 18, 5; 27, 44).
 ಅಜಿ aji. (fr. ಅಜ 1, Sm. 250). = ಅಜಿ 1, etc., ಅಜಿ 2. Motion (My.; T., M.). 2, play, sport, amusement; jest; pranks (ಕೇರಿ, ಕ್ರೀಡೆ, ಪೇಲನ Hā.; My.; Tu., Tē., M., T.). 3, a dance, acting or stage performance (My.; Tu., T., Tē., M.). 4, gambling (My.; Tu., etc.; Bb. 2, 13, 47). 5, transaction

in general. 6, speaking; sound. ಅಂಗದಿಗಳ ಉಡುಗಿದವು, ವೆವಕಾರಂಗ ಅಟಂ ಮಾಡುವು (Bp. 21, 16). ಕಲಾಪಿ ಗಳ ಅಟಮಂ ಮನಂಗೊಳಿ ನಡೆ ನೋಡಿ, etc. (Sm. 230). ಅಟದಲ್ಲಿ ಮೇಜಡುವದು (ದ್ಯೂತ Si. 349). ಅಟದ ಲೆತ್ತವೂ ಪಾಟೆಗಳೂ (ದು ನ್ನು 441). ಅಟದ ಮನೆಗಳು, the squares or checker-work on gaming tables, etc. (My.; ಅಕರ್ಷ G.). ನಾಲ್ಕಾಯಿ ತೋಳ ಗಳು ಗಣ್ಣು ಬಿದ್ದರೆ ಎತ್ತು ಕುದುರೆಗಳ ಅಟ ಸಹ ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ (B. 2, 18). ಅಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವೇಷ, ವೇಷಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಧಾಷ. — ಅಟದವನಿಗೆ ದೀ ವಟೆಗೆಯವನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು. — ಅಟವೂ ಮುಗೀತು, ತನ್ನಿಯೂ ಹದೇತು. — ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಅಟ, ಇಲಿಗೆ ಪಾಣಸಂಕಟ (Prvs.). — See e. g. ಅಚ್ಚಾಟ, ಅರ್ವಾಟ, ಎಡೆಯಾಟ, ಏಡಾಟ, ಒಡನಾಟ, ಕಳಾಟ, ಕೂಸಾಟ, ಕೊಣ್ಣಾಟ, ಹಯಾಟ, ಹೆಲ್ವಾಟ, ತೋಳಾಟ, ನೀರಾಟ, ಬಿನದಿಪಾಟ, ಬೂ ಪಾಟ, ಬೊದ್ದಾಟ, ಮರುಪಾಟ, ಮಾದಾಟ, ಮುಚ್ಚಾಟ, ಸೂಸಾಟ, ಸೋರಾಟ, ಹೋರಾಟ; Prv. s. ಮನ್ದಗಮನ; J. 6, 30, 81; 26, 7. — ಅಟ ಅಡು. To play; to act, to perform (B. 4, 105; My.); to play the pranks of —. ಕೋಡಗದ ಅಟನಾಡುವ ಭೃಂ ಗ (Bp. 29, 7). — ಅಟಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A kâyi or kâyis used by children to play with; a die, a piece at chess, etc. (My.); a person who is like a die, etc., i. e. one who only likes play, an idler (My.). — ಅಟಗೀತೆ. A kind of sals verse (Ch.). — ಅಟ ಪಾಟ. dupl. (C.). — ಅಟವಾಟಕೂಟ. -ಪಾಟ. A meeting at which there is dancing and singing. ಅಟವಾಟಕೂಟಂಗರ್ (Sm. 198). — ಅಟದುಪ್ಪು. -ಇದುಪ್ಪು. A play-day, a school holiday (Tē.; R.).

ಅಟಕಾ aṭaka. = ಅಟಕೆ. Sport, amusement (B. 5, 239).

ಅಟಕಾರ್ತಿ aṭa-kārti. = ಅಟಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಅಟಗಾಯಿ aṭa-gāya. A man who likes to play, to gamble or to dance, or one who is a player, etc. (C.).

ಅಟಗಾಯಿ aṭa-kāya. A woman who likes to play, etc. (S. Mhr.).

ಅಟಗಾರ್ತಿ aṭa-gārti. = ಅಟಗಾಯಿ. (C.).

ಅಟಗುಳಿ aṭa-guṇi. = ಅಟಗುಳಿ. (My.).

ಅಟಂಕ aṭanka. = ಅಟಂಕ. Obstruction, obstacle, restraint (My.; Tē., Tu.; ಅಡ್ಡಿ G.; Mhr. ಅಟ, ಅಟ, ಅಡ, obstacle; an obstinate resisting; cf. ಅಟಕಾಣೆ).

ಅಟಂಕಿಸು aṭankisu. = ಅಟಂಕಿಸು. To hinder, to oppose (My.; cf. ಅಟಂಕಿಸು, etc.).

ಅಟಗುಳಿ aṭa-guṇi. (Sm. 238). = ಅಟಗುಳಿ. A player; a gambler; a dancer.

ಅಟರೂಪ aṭarūpa. = ಅಟರೂಪ, etc. (Sk.).

ಅಟರೂಪಕ aṭarūshaka. = ಅಟರೂಪ, etc. See ಅಡಸೋಗಿ.

ಅಟಲು aṭalu. = (ಅಟ), ಅಟರೆ, ಅಟ್ಲು, ಅಟ್ಟಿ. Moving about, etc. See ಅಗಜಾಟಲು.

ಅಟಲೆ aṭalē. = ಅಟಲು, etc. See ಅಗಜಾಟರೆ.

ಅಟವಿಕ aṭavika. A player; an actor; a gamester; a cheat; a good-for-nothing (ಧೂರ್ತ Bhn. 53). See Bp. 16, 15; 52, 10; 58, 24; J. 15, 39; ಒರಾಟವಿಕ. ಅಟವಿಕ aṭavika. (fr. ಅಟವೀ). The inhabitant of a forest; a woodman (Sk.; My.).

ಅಟಾಳಿ aṭāḷi. A person given to play (My.).

ಅಟಿ ಕಿತಿ. A player; a gambler (Bp. 39, 18).

ಅಟಿ ಕಿತಿ. = ಅಟಿ, ಅತಿ. *The bird Turdus ginginianus.*

ಅಟಿಕೆ ಕಿತಿಕೆ. = ಅಟಿಕೆ, ಅಟಿಕೆ, (ಅಟಿಕೆ). Play, etc. (= ಅಟಿ). See e. g. ದಮ್ಬಾಟಿಕೆ, ಪುಣ್ಯಾಟಿಕೆ, ಬೂಟಾಟಿಕೆ, ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ, ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ.

ಅಟಿಕೆ ಕಿತಿಗಿ. = ಅಟಿಕೆ. See e. g. ಬೂಟಾಟಿಕೆ, ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ, ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ.

ಅಟಿಸು ಕಿತಿ. To set (the mind) in motion or arouse (the passions) towards (?): to long for, to hanker after, to desire (Abh. P. 11, 5; 15, 67; Rāv. 13, 43; 14, 94, 115).

ಅಟು ಕಿತಿ. 1. = ಅಡು 1. See ಬಿಶಾಟು 1. (T., M. ಅಟು = K. ಅಡು).

ಅಟು ಕಿತಿ. 2. = ಅಟಿ, ಅಡು 2. Motion; play; etc. (M. ಅಟು). See ಅಗಟಾಟು, ಅಗುಟಾಟು.

ಅಟು ಕಿತಿ. 3. = ಅಡ್ಡು, etc. So much as that (S. Mhr.; My. in ಅಟಾಟು; cf. ಅಟು).

ಅಟು ಕಿತಿ. Minor, extra (see ಅಡ 6 No. 5, & cf. Mhr. ಅಡ). — ಅಟಾರು. — ಅರು. An extra servant, a servant kept by a servant. ಅಟಾರಿಗೆ ಒಂದು ಮೋಟಾರು ಬೇಕೋ? (Prv.).

ಅಟೋಪ ಕಿತಿ. 1. = ಅಟೋಪ, etc. (My.; ಸ್ವಾಧೀನ, ತತ್ತ್ವ G.).

ಅಟೋಪ ಕಿತಿ. 2. Flatulence. 2, ostentation, display, pomp (ಸಮೃದ್ಧಿ ಮಹಿಮೆ). 3, pride. See Smd. 79; Bp. 54, 2; 55, 8; J. 4, 47; 8, 34.

ಅಟೋಪ ಕಿತಿ. = ಅಟೋಪ 1, etc. (My.).

ಅಟು ಕಿತಿ. = ಅಟಿಲು, etc. See ಅಗಟಾಟು.

ಅಟಿ ಕಿತಿ. = ಅಟಿ, etc. See ಅಗಟಾಟು.

ಅಡಂಗಿ ಕಿತಿ. A female (R.; Tē. ಅಡ, ಅಡು, ಅನೆ, female; ಅಡಂಗಿ, ಅಡದಿ, ಅಡದಿ, a female, a woman; T. ಅಟಿ, a woman).

ಅಡಮ್ಬರ ಕಿತಿ. = ಅಡಮ್ಬರ, ಅಡಮ್ಬರ. A drum (see ಅಡ 2). 2, a charge sounded by musical instruments. 3, roaring (ಗರ್ಜಿತ Mr. 490). 4, the roaring of elephants. 5, thunder (ಅಪ್ರಗರ್ಜಿತ Nn. 135). 6, a young elephant (ಮತಂಗಪೋತಕ, ಅನೆಯ ಮದಾ 185; ದ್ವಿಪದ ಮದಾ 490). 7, ostentation, display, pomp, pride (ಡಮ್ಬ 135). 8, extent, expanse; a heap, multitude, mass (ಪ್ರಪಂಚ 490; ಸಮೂಹ G.). 9, commencement (ಸಮಾರಂಭ G.). See Ch. v. 53; Kāv. IV, 1, 7; Bp. 6, 22; 10, 9; 26 sum.; 26, 22; 32, 32; 43, 50; 56, 50; V. 14, 49; J. 17, 54; 27, 2; 33, 47; ನಾಗ-.

ಅಡಲು ಕಿತಿ. = ಅಡಲ No. 2. (T. ಅಡಲೆ, Jatropha curcas). — ಅಡಲಹರಳುಗಿಡ. A shrub used to make hedges, native of Brazil, but now common in India, Jatropha curcas L. (St. & Pl.).

ಅಡಲೋ ಕಿತಿ. = ಅಡಲೋಗೆ, ಅಡಲೋಗೆ, ಅಟರುಪ, etc. Tbh. of ಅಟರೂಪಕ (Smd. 375; T. ಅಡಲೋಡೈ, M. ಅಡಲೋಡಗ).

ಅಡಲೋಗೆ ಕಿತಿ. = ಅಡಲೋಗೆ (My.; Mr. 126, o. r. ಅಡಲೋಗೆ).

ಅಡಳಿತ ಕಿತಿ. = ಅಡಳಿತ, ಅಡಳಿತ, ಅಡಳಿತ. Administration, management; governing (My.; cf. ಅಳ 1). ರಾಜ್ಯದ or ಮನೆಯ or ತಾಲೀಯ or ಅಂಗದಿಯ ಅಡಳಿತ ನಡಿಸು, -ಮಾಡು (My.).

ಅಡಳಿತ ಕಿತಿ. = ಅಡಳಿತ, etc. (My.).

ಅಡಳಿತ ಕಿತಿ. = ಅಡಳಿತ, etc. (My.).

ಅಡಿ ಕಿತಿ. = ಅಳ 1. That moves, plays, performs, does, or speaks. (Tē.). See e. g. ಅಡನಾಡಿ, ಉಣ್ಣಾಡಿ, ಒಡನಾಡಿ, ಕಾಡಾಡಿ, ಕಾರಾಡಿ, ನಾಡಾಡಿ, ದಾನಾಡಿ.

ಅಡಿ ಕಿತಿ. = ಅಟಿ, etc. *The bird Turdus ginginianus.* (Cf. ಅಡೇಲು No. 2).

ಅಡಿಕೆ ಕಿತಿ. = ಅಡಿಕೆ 1, ಅಟಿಕೆ, ಅಳಿಕೆ 2. Motion; play; talk (My.). See ಅಡ್ಡಾಡಿಕೆ, ಹೊಡಡಾಡಿಕೆ.

ಅಡಿಗ ಕಿತಿ. = ಅಡಿಗ 1, ಅಳಗ. One who moves about, plays, performs, does, or speaks; an actor, a jester (ಪಂಚಜನೀನ Hlā.; Rām. 6, 53, 26). See ಉಣ್ಣಾಡಿಗ, ನಾಡಾಡಿಗ.

ಅಡಿತನ ಕಿತಿ. Moving, playing, etc. See ಅಡನಾಡಿತನ, ಕಾರಾಡಿತನ.

ಅಡಿಸು ಕಿತಿ. = ಅಡಿಸು 2, (ಅಳಿಸು 2). To cause to move, to set in motion. 2, to cause to play or sport. 3, to cause to dance, act, or perform on the stage (ನರ್ತನವಿಧ Smd. Dh.). 4, to cause to play a game. 5, to cause to speak.

ಇದೆ ತೊಟ್ಟಿಲೆ ಇಲ್ಲ, ಅಡಿಸುವೆ ಇಲ್ಲ (J. 28, 17). ಹದಿನೆಂಟು ಸಾರಿ ಒಪ್ಪೆ ಅಡಿಸುವವು ಹೊತ್ತು (Si. 40). ಉಣ್ಣುಗೊರಡು ಅಡಿಸಿ (B. 3, 58). ಕೆಯ ಕಾಲು ಅಡಿಸುತ್ತ (3, 123). ಲಟ್ಟಿನಿಯನ್ನು ಅಡಿಸಿ (4, 209). ಕುಡುಗರನ್ನು ಹೊತ್ತೊತ್ತಿಗೆ ಅಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು (2, 45). ಕರದೇ ಅಡಿಸುವವರು (5, 247). ಅಡಿಸುವ ಕೆಳದಿಯರ (-ರಂ) ಸನ್ನೆಯಲಿ ಅಡಿಸುವ ಪರಿ ಪಂಡು, ಅವನ! ಎನುತ, ಕೂಡೆ ನಡೆತನ್ನು ಅಪ್ಪಿ (Pril. 3, 29). ಚಣ್ಣು ಗಣ್ಣುಗ ಬುಗುರಿ ಲೆತ್ತ ಮುನ್ನಾದವುಗಳನ್ನು ಅಡಿಸುವ ಕ್ರೀಡೆ (Si. 62). ಒಣ್ಣು ಅಡಿಸುವನು (849; ಸಭಿಕ G.). ಅಡಿಸುವಂ (ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಥ Mr. 245). See e. g. Bp. 3, 38; 21, 29; 49, 21; 51, 9; 59, 10; J. 19, 47; ಅಡ್ಡಾಡಿಸು, ಓಡ್ಡಾಡಿಸು, ಗಾಣವಾಡಿಸು, ತಿರುವಾಡಿಸು, ನಲಿವಾಡಿಸು, ಹೋಗಲಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸಾಟ. — ಅಟಿ. Molestation, vexation (My.). — ಅಡಿಸಾಟ. — ಅಡು. To cause to dance about, to make sport of, to play with, to molest (My.). ಬೆಕ್ಕು ಅರಿಗವನ್ನು ಅಡಿಸಾಡಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ (B. 5, 31).

ಅಡಿಸುವಿಕೆ ಕಿತಿ. Causing to move, etc. ಕಣ್ಣುಹುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಾಡಿಸುವಿಕೆ (Si. 66). ಕಡಲಾಡಿಸುವಿಕೆ (391).

ಅಡು ಕಿತಿ. 1. = ಅಡು 1, ಅಡು 2. To be in motion, to move about, to wag, to wave, to swing, to shake, etc. (C.; T., M., Tē., Tu.; T. also ಅಡು). ನಾಹಕರ ಅಟ್ಟಿಯು ತುರಗದ ಅಟ್ಟಿಯುಮ್ ಅಡಿದುವು ಅಪರಂಗದೊಳ್ (Abh. P. 13, 65). ತನುಗಿದಿಯ ದಳುಯಿ ನಾಲಿಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಲಲ್ಲಿ ಅಡಿದವು (Bh. 1, 20, 26). 2, to play, to sport. ತರುವಲಿಗೊಡನೆ ಅಡಿದರು, ತಾಯಿ! (Bp. 14, 2). ಬಾಲಕರೊಡನೆ ಅಡಿತನೋ? (24, 38). ಅಂಜಿದಣ್ಣು ಅಡದ ಕೊಳಂ (J. 3, 3). ಬಾಲಕರ ಕೂಡೆ ಮನೆಮನೆಗೆ ಕೊಳಂ ಅಡುತಿಹಂ (28, 22). ಕೆಳೆಯರೊಳ್ ಅಡುತಿರ್ಪ ತಿರು (28, 26). ಅವರ ಕೂಡ ಅಡಲೆಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದಾರರು (B. 1, 13). ಅಡುವ ಮಕ್ಕಳು ಅಡ ಬೇಳು, ಬೇಳುವ ಮಕ್ಕಳು ಬೇಡ ಬೇಳು. — ಅಡುವ ಮಗುವಿನ ಕೆಡ್ಡು ಕಾಡುವ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ನೈ. — ಅಡಿ ಬಂದ ಕತ್ತ ಅಡಿಕೆ ತನ್ನ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಓಡ್ಡಾಡಿಸಿ ಬಡಿತನೆ (Prvs.). ಅಡುವ ಚಣ್ಣು (ಕನ್ನಡ, etc. Si. 231). 3, to dance, to perform on the stage, to play, to act (ನರ್ತನ Smd. Dh.; ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆ Smd. 61, ನರ್ತನ 94; J. 15, 39). ಕಾತ್ರನಾಡೆ ನಾಡಕಂ ಬಾಜಿಸಿದಂ (Smd. 296). ಅಡಿದ ಪು

೮೦ (201). ಪಾತ್ರವನ್ ಅಡುವವಳು (ನರ್ತಕಿ, etc. Nr.). ಅಡುವ
ವಿವಾ (ರಂಗ Hl.). ಹಸ್ತಾಂಗದೃಷ್ಟಿಗತಿಸದ್ಧ ತಿಯೋ ಅಡೆ ನಾಟಕಮ್
ವಿಶ್ವಂ (Mr. 83). ಅಡಿ ಬದುಕುವವನು (ಪಂಡಜನೀನ 238). ಗದ್
ಗೂಸಾಕುವರ್ (Smd. 78). ಗದೆಯೆನ್ನು, ಕೊಲ್ಲಟಗರ್ ಅಡುವುದು
(Smd. 1). ಧುರದೋ ಪದಮದಿಯಾಯುವ ತದಿನ್ನೆ ಉದಿಡೆ ಇಹ
ಪಂ (28). ಗದೆಯಿಡಿದು ಅಡು (240). 4, to play (any
game). ಜುಜು ಅಡುವವನು (ಧೂರ್ತ Si. 348). ನೆತ್ತವಾಡುವ
ಹರಿಗೆ (ಅಪ್ಪಾವದ, etc. 849). ಅಡಿ, ಅಡಿದರೆ ಸೋಲೆ, ಸೋತರೆ
ಕೊಡೆ, ಕೊಟ್ಟರೆ ಎದವಟ್ಟು (Priv.). See Bh. 2, 13, 84. 35. 5,
to perform, to make, to do. ಎರಿವರದು ಅಡುವಂ
(Smd. 240). ನಿಬ್ಬರದಿ ಬೇಟೆಯನ್ ಅಡಲೆನ್ನು ನಡೆತಕ ಕಿರಾತರ್
(Rāghāc. 17, 64). ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತ ಇದರ್ರು (17, 67). 6, to
speak; to utter; to sound, as a musical in-
strument. ಅಡಲು (Bp. 52, 31). ಅಡಿದೊಡೆ (52, 32). ಕ
ರ್ವನ್ ಅಡಿದುದು ಅಡುದು! (Bh. 1, 8, 11). ಅಡಿ ತೋರಿಸಿದನು
(B. 5, 194). ಮತ್ತರದ ನುಡಿಗರ್ನ್ ಅಡ ಬಡುದು (Bp. 25, 15).
ತರದಾನ್ ಅಡಿದ ವಾರ್ತೆ (29, 19). ಅಂಗದಿಯೋ ಅಡುವ ನುಡಿಗರ್
(54, 78). ಅಡಿ ಕೋ ಇದನು! (58, 30). ಕೆಟ್ಟ ನುಡಿಗರ್ನ್ ಅಡದೆ
ಇರಿ! (58, 39). ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ ಮಾತಾಡುವುದು (ಸಂಕಥೆ, etc. Hl.).
ಜನಂಗರ್ ಅಡುವ ಮಾತು (ವಾರ್ತೆ Nr.). ಅಕ್ಕರವ ನುಂಗಿ ಅಡುವ
ನುಡಿ (ಗ್ರೆಸ್ತ, etc. Nr.). ಮುನ್ನುವರಿನು ಮಾತನ್ ಅಡುವವನು
(ದುರ್ಮುಖ, etc. Nr.). ದೋಷಯುಕ್ತಮ್ ಅಗಿ ಬಹಳ ಮಾತುಗರ್
ಅಡುವವನು (ಜಿಲ್ವಕ, etc. Si. 362). ಎರಡನೆಯವರ ದೋಷವನ್ನು
ಅಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವ (ಕುವಾದ G.). ಅಡೆನ್ನರೆ ಅಡದು ಅಡು, ಅಡ ಮರ
ನ್ ಎದುವುದು, ಕೂಡದೆ (o. r. ಕೋಡದೆ) ಕೊಂಕಿ ನಡೆಯುವುದು,
ಕೂಡಿದರೆ ಅಡು ದಾಡದು; ಅದ ಬೇಡ! (a guitar-string, Sp.).
(ವಾಡ್ಯಮಮ್) ಅಡರ್ ಅನುಗೆಯ್ದ ಪದಹತಿ ಚಡ್ಡಕಾರಮ್ ಅಕ್ಕುಂ
(Mr. 81). See J. 2, 12, 46; 13, 39; 18, 52. 54. 7, to
abuse, to calumniate. ಫಕ್ತರನ್ ಅಡರ್ ಎನ್ನಹುದು?
(Bp. 37, 30).—See e.g. ಅರ್ದಾಡು, ಅರ್ದಾಡು, ಕಿಡಾಡು, ಕಿಸಾಡು,
ಎತ್ತಾಡು, ಎಡೆಯಾಡು, ವಿನಾಡು, ಬಡನಾಡು, ಬಲಿದಾಡು, ಓಲಾಡು,
ಕೂಟಾಡು, ಕೊಟ್ಟಾಡು, ಕೊಟ್ಟಾಡು, ಕೊಡಾಡು, ಚುನ್ನವಾಡು, ಜೋ
ರಾಡು, ತಿಂಗಾಡು, ತುಳಾಡು, ನಲಿದಾಡು, ನೇತಾಡು, ಬೀಸಾಡು, ಮಿ
ರ್ವಾಡು, ಮುಣ್ಣಾಡು, ಹಾಡಾಡು, ಹಿನ್ನೆಯಾಡು, ಹೊರಳಾಡು, ಹೋ
ಗಾಡು, ಹೋರಾಡು. — ಅಡಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow to play
(B. 3, 32). — ಅಡು ಅಡು. rep. (Bp. 43, 9; B. 3, 7. 82).

ಅಡು ಕಿಡು. 2. = ಅಡಿ 2, etc. Motion; playing; etc. —
ಅಡುನೊಡೆ. — ಅಡಲೆ. (Smd. 204). An oscillating or swing-
ing beam, a beam in motion. ಎತ್ತುವ ಎತವ ಅಡುನೊಡೆಯು
ನೆತ್ತಿ ಕಣ್ ಎಡೆದುದು ಎಪಿವ ಇಥಂ ಕದನತ್ತಿಣೇತ್ರನಾ (204). — ಅಡು
ವೊಲ. — ಅಡಿಲ. (Smd. 204). A play-field (as for beasts), a
place of resort or refuge (ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ, etc., ಅತ್ತಯ Kk. 64;
Smd. 58). See Grj. 2, 84; Bh. 3, 13, 15; J. 28, 43.

ಅಡು ಕಿಡು. 3. (My.; T., M.; Tu. ಎದು). A he-goat (ಅಜ
Smd. Dh.; Smd. 94; Tē. ಎಟಿ, a ram); a she-goat (ಅಜಿ,
ಛಾಹಿ Nr.; B. 5, 23). ಅಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆ (Bp. 9, 12). ಅಡಿನ ಮಹಿಗ
ಕಂ ಕಂಕಾಯನೋ ಅವಟಿ (20, 13. 14). ಅಡಿಂ ಬದುಂಕುವವನು
(ಅಪಾಪದ, etc. Hl.). ಅಡಿನ ಕೊರಳ ಮೊಲೆ (ಛಾಗಗಲಸ್ತನ
35. 67). ಅಡುಗರ್ ಹಿಟ್ಟು (ಅಜಕ Si. 324). ಅಡು ಹಾಗೆ, ಕೂಲಿ
ಮುಟ್ಟುಗ. — ಮೂಢಗಿ ಹೇರಿದ ಬುಧ್ಧಿ, ಅಡಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇವು
(Priv.). — ಅಡ ನೊಲಿಗ. A herb, *Phyllanthus madras-
patensis* Lin. (Z.). — ಅಡಬಲು. — ಅಬಲು. An undershrub,
Taphrosia tinctoria Pers. (Z.). — ಅಡು ಮುಟ್ಟಿದ ಗಿಡ.
A shrub, *Justicia adhatoda* Lin. (ವೈದ್ಯಮಾತೃ, ಸಿಂಹ, ವಾ
ಸತಿ, ದೃಷ, ಅಬರೂಪ, etc. Si. 147). 2, a creeper, said to be
an antidote to snakebites, *Aristolochia bracteata* Retz.
(St. and pl.; My.). 3, *Euphorbia rothiana* Spr. (Z.).

ಅಡು ಕಿಡು. 4. = ಹಾಡು 1. To sing (My.).

ಅಡು ಕಿಡು. 5. = ಹಾಡು 2. A song (My.).

ಅಡುಕುಳಿ ಕಿಡು2-kuli. A person addicted to play
(My.; ಅಡುವ ಸ್ವಭಾವವುನು G.).

ಅಡುಂಗುಳಿ ಕಿಡು2-n-guli. (Smd. 238). = ಅಡುಕುಳಿ.

ಅಡುವಿಕೆ ಕಿಡುವಿಕೆ. Moving, playing, etc. ಮೇರಿದ
ಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡುವಿಕೆ (Si. 57). ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಸೇರಿ ಸೊಗಸಿನ್ನ
ಅಡುವಿಕೆ (ಕೇಲಿ, ಕ್ರೇಡೆ, etc. 72). ನೀರು ಅಕ್ಕಾಡಿ ತುಳಾಡುವಿಕೆ
(88). ಹಾಡಾಡುವಿಕೆ (178). ಗುಟ್ಟನ್ನು ಎತ್ತಿ ಅಡುವಿಕೆ (376). ತಿರಿ
ದಾಡುವಿಕೆ (387). ಸುಖವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರಿಗಾಡುವಿಕೆ (393). ಜೂ
ಜಾಡುವಿಕೆ (437).

ಅಡುಸೋಗಿ ಕಿಡುಸೋಗಿ. = ಅಡಸೋಗಿ, etc. (ವೈದ್ಯಮಾತೃ, ಸಿಂಹ, ಅಟ
ರೂಪ, etc. Nr.; ವೈದ್ಯಮಾತೃ, ಅಟರುಪ, etc., ಅಡ್ಡ ಸರ, etc. Si.
147).

ಅಡುಹ ಕಿಡುಹ. Moving, playing, etc. ಮಾಡಾಡುಹ
(ಪರಿವೃತ್ತಿ, etc. Hl.). ನಡಪಾಡುಹ (ಎಹಾರ, ಪಂಕ್ರಮ Nr.).

ಅಡೆ ಕಿಡೆ. = ಅಟ್ಟಿ 2. A leech (R.).

ಅಡೇಲು ಕಿಡೇಲು. (= ಅನ್ವೇಷ). A night hawk, a
screech owl (Tē.). 2, the bird *Turdus gingi-
nianus* (Tē.; ಅಟಿ, ಅಡಿ, ಸರಕುಟಹಕ್ಕಿ Si. 175).

ಅಡ್ಡುಕ್ ಕಿಡ್ರುಕ್. The hollow, bellowing noise of
a bull or of an ox (S. Mhr.).

ಅಡ್ಡಕ ಕಿಡ್ಹಾಕ. A measure of grain equal to 4 prasthas or
16 kudavas, containing nearly 7 lbs. 11 ozs. avoirdupois
(ಕೋಗ Si. 329; ಅಳೆಯುವ ಸೊಲಿಗೆ G.).

ಅಡ್ಡಕ ಕಿಡ್ಹಾಕಿ. A kind of pulse, *Cajanus indicus* Spreng.
(ತುವರಿ Hl.; ತೋಗಿ Mr. 374). 2, a kind of fragrant earth
(ತುವರಿ ಮರ್ಕ್ Nr.; see Si. 154).

ಅಡ್ಡಕ ಕಿಡ್ಹಾಕಿಕಾ. Holding one *āḍhaka*.

ಅಡ್ಡಕೇನ ಕಿಡ್ಹಾಕಿನಾ. Holding one *āḍhaka*.

ಅಡ್ಡು ಕಿಡ್ಹಾ. Abounding in, rich in. 2, rich, wealthy. 3,
arrogance (Bp. 38, 3; Mhr. ಅಡ್ಡತಾ, arrogance).

ಅಡ್ಡುತ್ವ ಕಿಡ್ಹಾತ್ವಾ. The state of being wealthy or influ-
ential. (My.).

ಅಣ್ ಕಿಟಿ. (= ಅಣ್ 3). Male (T., M., Tu.); — priority
(= ತಲೆಮೈ T.). — ಅಣ್ಣಿ. A male tree (T., M., Tu.; R.).

ಅಣಿ ಕಿಟಾ. 1. = ಅಣಾ, etc. An Anna (My.).

ಅಣಿ ಕಿಟಾ. 2. = ಅಣಿ 1, etc. See ಅನ್ನರಾಣಿ.

ಅಣಿಂ ಕಿಟಾಂ. = ಅಣಿಂ, q. v. (Smd. 390). ಗುಣಮ್ ಅಣಿಮ್
ಇಲ್ಲ ಎನರೊಡಮ್ ಎನುಮ್ ಇಲ್ಲಿವ್ವು ಅರ್ಥಂ (391).

ಅಣಿಂ ಕಿಟಾಕಾ. = ಅಣಿಂ. (Sk.; ನೀಡ, ಕೇಡ G.).

ಅಣಿತಿ ಕಿಟಾತಿ. = ಅಣಿತಿ. Singing, praising (ಸುಗಾನ
Ūt. II, 110; ಗಾನ Bhn. 55, o. r. ಗಾನನ; Rāv. 1, after 135;
T. ಅಣಿ, ಪಾಣಿ, a singer, etc.). ಕಂಚರದಿನ್ ಅಣಿತಿ ಮಾಡಿದುದು
ಉನ್ನದಾಳಿ (Smd. 88).

ಅಣಿತಿ ಕಿಟಾತಿ. Tbh. of ಅಣಿ ಪ್ತಿ. An order, a command (V.
14, 24; Tē. ಅನತಿ). ಪತಿಯ ಅಣಿತಿಯಂ ವಿರಾಡದೆ (Rāv. 14, 80).

ಅಣಿವೀನ ಕಿಟಾವಿನಾ. Bearing or fit to bear *anṇu* (*Panicum
miliaceum*).

ಅಣಿ ಕಿಟಿ. 1. = ಅಣಿ 3, q. v. Roundness (cf. ಕಟ್ಟಣಿ 3.
ಕಟ್ಟು 3). — ಅಣಿಮುತ್ತು. A round or faultless pearl (My.;
Tē., T.). — ಅಣಿಮುಟ್ಟಿನ ಉಂಗುರ. A quite round toe-ring
(My.).

ಅನಿ ಖಿ. 2. (= ಅನಿ 2, ಅಣ್ಣ 3, ಅಣ್ಣ 1). Excellency, superiority, preciousness (T. ಅನಿ; cf. ಕಟ್ಟುಣಿ s. ಕಟ್ಟು 1). — ಅನಿಪೂರ್ಣ. Gold of the first quality or touch (T., M.; R.). — ಅನಿಮುತ್ತು. A costly pearl (Rā. 1, after 135). ಕಟಿತಟದೊಳ್ ಇದೊಪಿದ ಅನಿಮುತ್ತುನ ಅಡ್ಡ ಕುಡ್ಡುಗಳ್ (Rā. 6, after 11).

ಅನಿ ಖಿ. 3. = ಅಣ್ಣ 3, ಅನಿ 1, ಅನಿ, ಅನಿ 3, ಅರಿ, ಅರಿ 2, ಅರಿ 1, ಅರಿ 2. — ಅನಿಕಲ್ಲು. A hailstone (ಕರಕ G.; ಅರಿಕಲ್ಲು, ಕರ, ಕರಕ, ಘನೋಪಲ Ūb.).

ಅನಿ ಖಿ. = ಅನಿ. The linc-pin (Sk.); a nail (My.; T., M., Tu., Tē.). 2, the corner of a house (Sk.). 3, a limit, boundary (Sk.). 4, the edge of a sword (Sk.). 5, the leg just above the knee (Sk.). See ಕಡಾಣಿ. — ಅನಿಕಲ್ಲು. The base or foot of a pillar, the stone on which a pillar stands (My.).

ಅನಿಕಾಪಿ ಖಿ-kāpa. A nail-maker. — ಅನಿಕಾಪಿನ ಮನೆಯ ತೊತ್ತು ನಾಣ್ಯನೋಟವ ಬಲ್ಲಳೇ? (Priv.).

ಅನಿಸು ಖಿಸು. To crack or burst under the influence of the sun's heat, especially wood (S. Mhr.; see ಅನಿ 2).

ಅನಿ ಖಿ. 1. = ಅನಿ 3, etc. — ಅನಿಕಲ್ಲು. A hailstone (My.; ಘನೋಪಲ G.; Tu.; B. 1, 22; 2, 49).

ಅನಿ ಖಿ. 2. A crack. — ಅನಿ ಬಿಡು. To crack or burst (S. Mhr.).

ಅನಿ ಖಿ. 1. = ಅನಾ, etc. An Anna (My.; B. 3, 13, 77; 4, 44; 5, 120).

ಅನಿ ಖಿ. 2. Tbh. of ಅಣ್ಣ (Smd. 354, 364; Ūt. II, 110; T., M.; Tu. ಅನಿ, ಅನಿ; Tē. ಅನಿ, ಅನಿ). Command. 2, oath, adjuration (C.; Mhr. ಅನಿ). ಹುಸಿಯಾದೊಡೆ ದೇವರ ಪಾದದ ಅನಿ (Smd. 120). ಜೀಯ, ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಾಣಿ, ಪುಸಿಯಲ್ಲ! (J. 20, 35). See Bp. 2, 19; 3, 29; 9, 49; 11, 22; 13, 16; 14, 16; 24, 14, 75; 27, 61; 28, 24; 29, 30; 32, 17, 30; 43, 15; 44, 29; 59, 3, 17; 61, 58. See ಕಣ್ಣಾಣಿ; Priv. s. ರಾಯ. — ಅನಿ ಅಣ್ಣ. rep. (Ū. Bp. 47, 9). — ಅನಿ ಇದಿಸು. = ಅನಿ ಮಾಡಿಸು. (My.). — ಅನಿ ಇಡು. To swear (My.). ಅನಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವದು (ತಪನ, ತಪಫ Si. 56; ಸತ್ಯ 445). — ಅನಿ ಬಿಡಿಸು. To retract an oath (My.). — ಅನಿ ಮಾಡಿಸು. To cause to take an oath (My.). ಕುರಾಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಅವರ ಕಡೆಯಿನ್ನ ಅನಿಯ ಮಾಡಿಸಿದನು (B. 5, 54). — ಅನಿ ಮಾಡು. To swear (My.). ಅಳತೆ ಗಟ್ಟಿ ಎನ್ನಿಗೂ ಸರಾಯ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕಲ್ಲ! ಎನ್ನು, ಅನೇ ಮಾಡಿದನು (B. 5, 230).

ಅಣ್ಣಾರಿ ಖಿṇḍāri. Probably the same as T. ಅಣ್ಣಾರಿ (of ಅಳ, to rule): Rulers, masters; and as a title: lord, master (Bp. 45, 54). It appears in ಅರಿವಾಳದಾಣ್ಣಾರಿ, ಅವನಿದಾಣ್ಣಾರಿ, ಇದಿವದಾಣ್ಣಾರಿ, ಗುರುತನಯನಾಣ್ಣಾರಿ, ಗರುಫಕಿಯಾಣ್ಣಾರಿ.

ಅಣ್ಣಿ ಖಿṇḍi. A religious mendicant of the Śaivas (T., M.). See ಇದಿವದಾಣ್ಣಿಯರ್, ಕೂತಾಣ್ಣಿ.

ಅಣ್ಣಿ ಖಿṇḍa. = ಅಣ್ಣಿ, etc. See s. ನೀರೊಟ್ಟಿರಾಣ್ಣಿ.

ಅಣ್ಣಿ ಖಿṇḍa. = ಅಣ್ಣಿ, ಅಳ. A ruler, a lord, a master, a husband (ಬಲ್ಲಕ Ūt. I, 59; ಎದಿಯ, ಬಲ್ಲಕ, ಅಧಿಪತಿ S.). ಜಲವಾಣ್ಣಂ (Smd. 63). ಇಣ್ಣಿಯಾಣ್ಣನ್ ಎಲ್ಲಿದಂ? (136). ಎರ್ದೆಗಾಣ್ಣಂ or ಎರ್ದೆಯಾಣ್ಣಂ (167). See ತೊಪಿಗಳಾಣ್ಣಿ, ನೀರೊಟ್ಟಿರಾಣ್ಣಿ, ಪಕ್ಕಿಗಳಾಣ್ಣಿ, ಪಿಪಿತಿನಿಯಾಣ್ಣಿ, ಸಗ್ಗದಾಣ್ಣಿ; Urj. 3, 79; J. 5, 36; 6, 26; 7, 10; 11, 22.

ಅತ 34-ṭa3. A remote demonstrative pronoun: That man, he (Smd. 181; C; Tē. ಅತ). ಅತಂ, ಈತಂ, ಊತಂ (182). ಅತಂಗಳ್ (182). ಅತಂಗಿ (188). ಧನಮುಕ್ಕನ್ ಅವನ್, ಅತನ್ ಇನ್ನನ್, etc. (68). ಅತನಯ ತೋರದೊಡೆಗಳ್ ಇವ್ವ etc. (64). ಎರಡಂ ಬಗೆದಾತನುಂ ನರಕದೊಳ್ ಬೀದಿಲ್ಲಿಗೆ ಎಂ ಸನ್ನಯಂ? (89). ಅತನ ರೂಪಂ (117). ಅತಂಗಂ ಅತೆಗಂ ವಿವಾಹಯತಂ ಪುಟ್ಟಿದಂ (138). ಅತಂಗಿ ವಿವಮನ್ ಇಕ್ಕಿದಂ (159). ಅತಂಗಿ ಕತ್ತಿಯಂ ಮಸದಂ (159, o. r. -ಕತ್ತಿಗೆಯಂ ಬಿಸದಂ). ಅತಂಗಿ ಈತಂ ತಕ್ಕಂ (159). ಅತನಿಂ ಪಿರಿಯಂ (160). ಅತಂ ಜಗದ್ವರ್ಪಣಂ (188). ವಿಚಾರಮಂ ತಿರ್ದುವಾತ (ಪರೀಕ್ಷಕ, ಕಾರಣಿಳ); ಪಕ್ಷದಾತ (ಗೃಹ್ಯ, ಪಕ್ಷ); ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ನುಡಿಯಲ್ ಅದಿಯದಾತ (ಲೋಪಲ, etc.); ತಪದ ದಾಧಿಯಂ ಸಯಿಸುವಾತಂ (ದಾನ್ತ); ಮೇಳದಾತ (ಪರಿಹಾಸ, ದ್ರವ, ನಮ); ಅನಿಯನ್ ವಿಜುವಾತ (ನಿಪಾಧಿ, etc. Hl.). ಬಳ್ಳಿಹ ನುಡಿಯುಳ್ಳಾತನು (ವಚನೇಸ್ಥಿತ); ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾತನು (ವದ, etc.); ನಿರ್ದೇಯಾತನು (ನಿಪ್ರಾಣ, etc.); ಮುನಿಸುಳ್ಳಾತನು (ಲೋಪಿ, ಮತ್ತರ); ವಿದಿಸುವಾತನು (ಗರ್ವ್ಯವಾದಿ, ಕದ್ದದ); ತನ್ನ ಬಡಲ ಹೊರವಾತನು (ಅತ್ಯಮರಿ, ಕುಕ್ಕಿ ಮರಿ); ಹರಿದು ಹೋಪಾತನು (ಅತಿಪವ, etc. Nr.). ಪೆರರ ಕಾಮಾತಂ (Kk. 37; Smd. 46). ಅತನ ತಮ್ಮನ್ ಈತನೆನ್ನು, ಮಾತಿನಿನ್ನ ತಿಳಿಯ ಬಹುದು (Priv.). — See the note concerning ಅನಿ.

ಅತಂಕ ಪಿ-tanka. = ಅಟಂಕ. Obstacle, hindrance (My.; ಅಡಿ Ūb.; M.; not Sk.). 2, sickness, disease, fever (ರೋಗಾವಳಿ Nn. 66). 3, fear, apprehension (ಫೀತಿ 66; Smd. 159; Bp. 52, 35). 4, the sound of a bell, drum or tabor (ಫಣ್ಣಿವು ದಂಗದಿಣ್ಣಿಮರವ Nr. 66). 5, a messenger (ದೂತನು, o. r. ಅಳ, 66).

ಅತಂಕಳರಿರ ಆತಂಕಾ-ಸಾರಿ. A weak, timid man (ಕ್ಲಿಲ್ಲ, ವೆದ ದಾದವನು Nn. 146, o. r. ರೋಗಸ್ಥನು).

ಅತಂಕಿಸು Atankisu. = ಅಟಂಕಿಸು. (My.).

ಅತಂಚನ ಪಿ-taṇḍāna. Causing to shrink or to coagulate 2, casting butter-milk into fresh milk to turn it (ಹೆಪ್ಪ ಕೊಡುಂ Nr.; ಹಾಲಿಗೆ ಹೆಪ್ಪ ಹಾಕೋಣ G.). 3, a coagulant. 4, calcining, adding a powder or flux to metals in fusion; the powder or flux so used. 5, speed, velocity (ವೇಗ Nr.). 6, gratifying, satisfying (ತಪ್ಪು ಮಾಡುಂ Nr.).

ಅತತ ಪಿ-tata. Spread, extended, stretched, large (Bp. 19, 34). **ಅತತಾಯಿ** Atatāyi. An assailant, a felon, a murderer, a thief, etc.

ಅತಪ ಪಿ-tapa. Heat of the sun; sunshine (ಬಿಸಿಲು Nn. 100, 123).

ಅತಪತ್ರ ಪಿ-tapa-tra. A parasol. See ತಪಿ.

ಅತಪತ್ರಭೇದ ಪಿ-tapatra-bhēda. A kind of parasol. See ತಪಿ.

ಅತಪತ್ರಾಧಿಧಾಯಿ ಪಿ-tapatra-ādi-dhāyī. The shade of a parasol and of other things. See ನೆರವ.

ಅತಪಪಕ್ಷಿ ಪಿ-tapa-pakshi. = ಅತಾಪಿ. (ಚಿಲ್ಲ, ಮುಣ್ಣುಮುಳು Mr. 171, o. r. ತಪಪಕ್ಷಿ).

ಅತಪವಾರಣ ಪಿ-tapa-vāraṇa. = ಅತಪತ್ರ. (My.; ಕೊಡೆ G.).

ಅತಪ್ಪ ಪಿ-tapta. Blazed, heated. (My.).

ಅತರ ಪಿ-tara. Money paid for being ferried over a river, passage money, freight.

ಅತಾಪಿ ಪಿ-tāpi. N. of the bird Falco cheela, the Bengal kite.

ಅತಾಯಿ ಪಿ-tāyi. The Falco cheela.

ಅತಿ ಪಿ-ti. = ಅಟಿ, etc. Going. 2, the bird Turdus ginginianus.

ಅತಿಥೇಯ ಪಿ-tithēya. Proper for an atithi, hospitable. 2, hospitality.

ಅತಿಥೇಯ ಪಿ-tithēyi. Hospitality.

ಅತಿಥ್ಯ ātithya. = ಅತಿಥೇಯ. 2, *hospitality*. 3, a guest. *
ಅತಿರ್ಣ ātirṇa. Crossed, passed over. (My.).

ಅಶು ātu. = ಅಸ್ತು. P. p. of ಅನು 2, q. v.

ಅಶು ātu. A raft, a float. (R.).

ಅಶುಮ ātuma. Tbh. of ಅತ್ಮ (Mr. 531; C.).

ಅಶುರ ātura. *Diseased*. 2, agitated by a morbid desire. 3, longing for, great desire (ಉತ್ಕಲಿಕೆ Nn. 164; Mr. 446; ಬಹಳ ಅತಿ G.; not Sk.). 4, agitation, excitement;—haste, hurry (C.; ಅವಸರ G.; Tē.; not Sk.). ಅಶುರದ ಬಯಕೆ (ಮುನೀಶ್ವರ Mr. 329). See Bp. 6, 13; 26, 46; 46, 35; 52, 3; 54, 44; B. 2, 9; 4, 182; ವಿಪಯಾತುರ.—ಅಶುರವ್ಯಯ. —ಅವಯಮ. To feel desire (Bp. 26, 42). —ಅಶುರವದನು. —ಅವನು. To be hasty, etc. (Bp. 57, 49).

ಅಶುರಗಾಂಧಿ ātura-gāṇḍi. A man who acts hastily or inconsiderately (My.; ಅನುಮಾನ್ಯಕಾರಿ, ಪಾಲ್ಕಿ Si. 356). ಅಶುರಗಾಂಧಿ ಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಮುಟ್ಟು (Prv.).

ಅಶುರತೆ āturatē. Desire (Grj. 5, 44).

ಅಶುರಿಸು āturisau. To feel desire, etc. (Grj. 6, 6; Rāv. 11, 125).

ಅಶುಷ್ಟಿ ā-tusṭi. Complete satisfaction (My.). 2, to the full satisfaction of one's desire (My.).

ಅತಿ ಕೀಟೆ = ಹಾಕೆ. A cockroach (My.; ಅಕ್ಕಿ Mg.; T. ಅಕ್ಕಿ; Tē. ಪಂಜಿ). —ಅತಿಹಯ. = ಅತಿ. (My.).

ಅತಿಹೇಧ್ಯ ā-tidyā. To be struck. 2, a musical instrument.

ಅತ್ತ ātta. Seized, taken away;—undertaken, begun;—accepted;—received, got. (Grj. 6, 13; 9, 56).

ಅತ್ತಸಂಧಿ ātta-gandha. One whose smell is taken away, one who is throttled; one whose pride is humbled (ಸೊಕ್ಕು ಇದ್ದವನು G.).

ಅತ್ತಸರ್ವ ātta-garva. Humbled, humiliated.

ಅತ್ಮ ātma. = ಅಶುಮ. (In Sk. always masculine). *The soul, the principle of life and sensation, the individual soul* (ಪದ್ಯಲ, ಸಂಸಾರ Nn. 96; ಚೇತಸ, ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ Mr. 29; ಜೀವಾತ್ಮ G.). 2, the self (ತನ್ನ G.). 3, = ಧರ್ಮ (Mr. 464). 4, nature, disposition, character (ಸಹಜ, ಸ್ವಭಾವ 464). 5, understanding, intellect; the mind (My.; ಮನಸ್ಸು G.). 6, the soul of the universe (ಕವಲಿಲ್ಲದವು Kk. 69; Bp. 54, 13; Dp. 62 pallavi). 7, the human person or whole body considered as one (Bp. 51, 16. 26-30, where it is opposed to ಅಂಗ, ಜೀವನು and the higher Śiva or ಪರಮಾತ್ಮನು). 8, care, effort. 9, firmness (ಧೈರ್ಯ G.; Bp. 24, 13). 10, the body (ತರೀರ G.). 11, wind, air. 12, the sun. 13, fire.—Note regarding the gender of ಅತ್ಮ in K.: No. 1, the soul (ಜೀವಾತ್ಮಂ Cm.), appears as masculine Śmd. 45. 46; ಅತ್ಮನು = ಕಂ Nn. 7, = ಸಂ 8, = ಅನುರ 77, = ಬ್ರಹ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮ 79, = ಪದ್ಮಲ 96, = ಅಪ್ಪ 142; again ಅತ್ಮನು = ಭಾವ Si. 458, = ಪುರುಷ 461; ಕವಲಿಲ್ಲದವು Kk. 69. No. 7 is used in the masculine gender by the Bp.; 51, 30 the masculine gender is required throughout, ಅತ್ಮನು (which also appears there in the printed copies) is a mistake of the copyist.—Wherever ಅತ್ಮ means *mind, heart*, it is *neuter*: see Bp. 2, 11; 18, 6; 22, 53; 26, 57; 28, 53; 33, 5; 35, 24; 38, 24; 39, 13. 31; 45, 13; 48, 10. 27; 49, 38; 53, 23; 57, 3. 17. Bp. 24, 13, where it means *courage* (firmness), it stands in the *neuter*.—A non-christian Hindu has given ಪವಿತ್ರ

ವಾದ ಅತ್ಮನು (masculine) as the translation of “the holy ghost” (B. 5, 279).

ಅತ್ಮಕ ātmaka. Belonging to the nature or essence of a thing, of the same nature as, having the characteristic nature or form of, being composed of, etc. See e. g. ಅತ್ಮರಾತ್ಮಕ, ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ; Bp. 3, 47; 46, 4.

ಅತ್ಮಗುಪ್ತೆ ātma-guptē. The plant *Mucuna pruriens* Hook.; according to others: Cowhage (cowwatch). See ಅಜವೆ, ನಸು ಕುನ್ನಿ, ಅತ್ಮವರ್ತಿ.

ಅತ್ಮಭಾತ ātma-ghāta. = ಅತ್ಮಭಾತಕ No. 1. (My.).

ಅತ್ಮಭಾತಕ ātma-ghātaka. Suicide (My.; Bp. 44, 8). 2, heresy, schism.

ಅತ್ಮಭಾತಕಿ ātma-ghātaki. One guilty of self-murder (My.).

ಅತ್ಮಭಾಷೆ ātma-ghōsha. A crow. 2, a cock.

ಅತ್ಮಜ ātma-ja. A son (ತನುಜ, ಮಗನು Nn. 48). 2, the hair of the head (ಕಪ, ಮುಳ್ಳೆಯ ಕೂದಲೆ 48). 3, seminal fluid (ರೇತ, ಇಂದ್ರಿಯ 48). 4, Kāma (ಮನೋಭ, ಕಾಮನು 48). 5, understanding, etc. (ಬುದ್ಧಿ 48). 6, the vēdas (ನಿಗಮ, ವೇದ 48).

ಅತ್ಮಜಾತ ātma-jāta. A son (My.).

ಅತ್ಮಜಾತೆ ātma-jātē. A daughter (My.).

ಅತ್ಮಜೆ ātma-jē. A daughter (Bp. 5, 49). See ದಿನಕರಾತ್ಮಜೆ, ಮೇನಕಾತ್ಮಜೆ.

ಅತ್ಮಜ್ಞ ātma-jña. Self-knowing. 2, a sage. (My.).

ಅತ್ಮತತ್ವ ātma-tatva. The true nature of the individual or of the universal soul. (R.).

ಅತ್ಮತೆ ātmatē. The state of having the nature of—, of being this or so. See ಅಭೇದಾತ್ಮತೆ, ಪೃಥಗಾತ್ಮತೆ. 2, spirituality.

ಅತ್ಮದ್ರೋಹಿ ātma-drōhi. Self-tormenting, fretful, miserable. (My.).

ಅತ್ಮನಿವೇದನ ātma-nivēdana. Offering one's self as a living sacrifice to the deity. See ಅಪ್ಪನಿಧಿಪ್ರಿಯೆ.

ಅತ್ಮನೇಪದ ātmanē-pada. Word to one's self: the middle voice of a verb, the medium (Sk.; in My. a verb followed by ಕೊಳ್ಳು has been called so, e. g. ಕಲಿತು ಕೊಳ್ಳು, ಅಳಿಸು ಕೊಳ್ಳು).

ಅತ್ಮಭವ ātma-bhava. A son (Bp. 25, 17).

ಅತ್ಮಭವೆ ātma-bhavē. A daughter (My.).

ಅತ್ಮಭೂ. ātma-bhū. -ಭು. Self-born, self-existent. 2, *Brahmā*. 3, *Vishṇu*. 4, *Kāma*.

ಅತ್ಮಮಲ ātma-mala. The soul's sin (Bp. 57, 63).

ಅತ್ಮಮುರಿ ātma-mhari. Nourishing only one's self, selfish, greedy.

ಅತ್ಮಯೋಗಿ ātma-yōgi. = ಅತ್ಮಭೂ. (My.).

ಅತ್ಮವಂಚಕ ātma-vañcaka. Self-deceiver. (My.).

ಅತ್ಮವಂಚನೆ ātma-vañcanē. Self-delusion. (My.).

ಅತ್ಮವರ್ತಿ ātma-varti. The plant Cowatch, *Carpogon pruriens* Roxb. (ಮರ್ಚೆ, ನಸುಗುನ್ನಿ Mr. 145). See ಅತ್ಮಗುಪ್ತೆ.

ಅತ್ಮವಿದ್ ātma-vid. Self-knowing, sensible. 2, one who knows the nature of the soul; a wise man, a sage.

ಅತ್ಮವಿದ್ ātma-vida. Tbh. of ಅತ್ಮವಿದ್. (Abhā. 1 sum.).

ಅತ್ಮಸ್ತುತಿ ātma-stuti. Self-praise (C.).

ಅತ್ಯಾರ್ಥ ātma-artha. One's own sake; for the sake of one's self (Bp. 27, 24).

ಅತ್ಯಾರ್ಪಣ ātma-arpana. = ಅತ್ಮನಿವೇದನ. (My.; see ಅಪ್ಪನಿಧ ಧಕ್ಕೆಯು).

ಅತ್ಮಿಕ ātmika. = ಅತ್ಮಕ. See ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ.

ಅತ್ಮೀಯ ātmiya. Own, relating to self. 2, related, cognate, dear. 3, relating to the soul of the universe (My.; not Sk.).

ಅತ್ಮೀಶ ātma-īśa. Master of one's self; God. 2, a husband. (My.).

ಅತ್ಮೋದ್ಭವ ātma-udbhava. A son (Bp. 2, 3).

ಅತ್ಯಾರ್ಥ ātāra. Tbh. of ಅದಿತ್ಯವಾರ (S. Mhr.).

ಅತ್ಯೇಯ ātrēya. Originating from Atri; a descendant of Atri. 2, Duvāsa (My.; Ūb.). 3, the moon (My.; Ūb.).

ಅತ್ಯೇಯನ ātrēyasa. = ಅತ್ಯೇಯ. (My.).

ಅತ್ಯೇಯಿ ātrēyi. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಅತ್ಯೇಯಿ ಆತ್ಯೇಯಿಕೆ ātrēyikē. A woman in her courses.

ಮೊಗ, ಅಧಿಮುಖ ಸ್ಥಿತಿ). ಅನೆಯಾದಲೆಯ ಮುತ್ತು ತನ್ನ ಒಲುಮೆಯ ಅಂಗನೆಗೆ ಈಯ (Rāghc. 17, 70).

ಅದಾನ ā-dāna. Giving or appropriating to one's self; taking, seizing. 2, accepting, acceptance. 3, taking away or off.

ಅದಾನು ā-dānu. = ಅದನನು, ಅದಹನು (see ಅಗು 1 & ಅನು 4). On account of the peculiar use of ಅನು (in opposition to ಅನಿ 1) this term means "he may become, he perhaps becomes, etc." (C.). Conjugation: ಅದೇನು, I may become, etc.; ಅದೀ (2nd p.), ಅದಾನು, ಅದಾಳು (3rd p. fem.), ಅದೀತು (3rd p. neut., B. 1, 3), ಅದೇನು (1st p. pl.), ಅದೀರಿ (2nd p., B. 5, 59), ಅದಾರು (3rd p. masc. and fem.), ಅದಾವು (3rd p. neut.). ಒಲಗೆ ಅದೀತು (ಸಮ್ಭವ್ಯೆ Si. 469).

ಅದಾಲು ādālu. Respects, salutation (My.; Br., H.; cf. ಅದಲು).

ಅದಾಯ ā-dāya. Taking, receiving. 2, receipt, gain, income (My.; B. 4, 81).

ಅದಿ ādi. 1. Beginning (ಮೊದಲು Nn. 111; ಮೊದಲ್ Mr. 460). 2, first, prior (ಅದ್ಯ 460; ಪಾಳೆ, ಪೂರ್ವ Nn. 31). 3, at the end or in the middle of a compound: etc., and so on. 4, the nominative case (Kāvy. I, 2, 41). — ಅದಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 29, 8; My. among Vaiśya). — ಅದಿಯನ್ನೆ (instead of ಅದ್ಯನ್ನೆ). The beginning and the end (Bp. 50, 69).

ಅದಿ ādi. 2. Eating. See ಮಾನಾದಿ.

ಅದಿ ādi. 3. Tbh. of ಅಧಿ 2. Anxious reflection, etc. (My.). ಅದಿ ಹದಿದ ಮನುಷ್ಯಗೆ ಅದೇ ಮುಪ್ಪ (Prv.).

ಅದಿಕ ādika. At the end of compounds: beginning with, etc., and so on (Bp. 24, 48; 41, 18; 51, 16; 54, 67; 57, 73).

ಅದಿಕಥೆ ādi-kathē. A tale of the past, a legend (ಪುರಾಣ Mr. 519; ಪುರಾಣ, ಮೊದಲುಕಥೆ Nn. 138).

ಅದಿಕಾರಣ ādi-kāraṇa. A primary cause.

ಅದಿಚಂದ್ರೇಶ ādi-çandṛēśa. N. (Bp. 58, 26).

ಅದಿಜ ādi-ja. Born at first (Bp. 8, 47).

ಅದಿತಾಳ ādi-tāla. A mode by which musical time is measured (My.; Tē.).

ಅದಿತೇಯ āditēya. A son of Aditi: a deity.

ಅದಿತ್ಯ āditya. A son of Aditi: a deity. 2, the sun. 3, a deity of a particular class, one of the twelve Ādityas. 4, N. of a metrical foot (Ūb.). ಅದಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ನವಗ್ರಹಗಳ (ಗ್ರಹ Nn. 33). — ಅದಿತ್ಯಭಟ್ಟ. N. (Bp. 55, 17).

ಅದಿತ್ಯವಾರ āditya-vāra. = ಅತ್ಯಾರ, ಅಯಿತವಾರ, ಅಯಿತ್ಯಾರ. Sunday (C.).

ಅದಿತ್ಯಸುತಸುತ āditya-suta-suta. The sun's son's son, i. e. Vṛishakētu, who is the son of Kārṇa, who is the sun's son (J. 8, 34).

ಅದಿಧೀಪಕ ādi-dīpaka. A kind of dīpaka (Kāvy. III, 3, B, 39-47).

ಅದಿವೇದ ādi-dēva. The first god, the creator (Bp. 27, 27).

ಅದಿವರ್ಷ ādi-parva. First section or chapter, title of the first book of the Mahābhārata (Bp. 5, 2). 2, the yugādi feast (My.).

ಅದಿಪುರುಷ ādi-puruṣa. A first male or progenitor (Bp. 43, 41).

ಅದಿಪ್ರಮಥ ādi-pramatha. A first pramatha (Bp. 10, 20-26).

ಅಪ್ರಸಾದಿ *ādi-prasādi*. The first *prasādi* (Bp. 18, 50).
 ಅಮ *ādima*. First, prior, original.
 ಅಮಹಾಕವಿ *ādi-mahā-kavi*. A great (Kannāḍa) poet of the past (Śmd. 31).
 ಅನರ್ಗ *ādi-mārga*. The way or wise of old (Śmd. 11, 207).
 ಅಯಮಕ *ādi-yamaka*. A *yamaka* that occurs at the beginning of a *pāda* (Kāv. III, 2, B, 3).
 ಅಯುಗ *ādi-yuga*. The first age of the world (Bp. 2, 5).
 ಅರಂಗ *ādi-ranga*. A name of Srīraṅgapatṇa or Srīraṅgapatam in Mysore (My.).
 ಅನಾರ *ādi-vāra* = ಅದಿಕ್ಕನಾರ. (My.; Tō.).
 ಅನಿವಿಹಕ್ತಿ *ādi-vibhakti*. The nominative case (Kāv. I, 2, 36).
 ಅವತರ *ādi-viśvabhāndrāvatāra*. The *avatāra* of the first *Viśvabhāndra* (Bp. 61, 92).
 ಅರಕ್ತಿ *ādi-śakti*. The (or a) first *śakti* (Bp. 55, 49).
 ಅರವಿಲಿಂಗ *ādi-śivaliṅga*. The first *śivaliṅga* (Bp. 1 sum.).
 ಅರೇಷ *ādi-śeṣa*. The sovereign of the serpent race (My.; Tō.).
 ಅನಿಷ್ಠ *ādi-śiṣṭa*. Advised, enjoined, commanded. See ಅನಾ ದಿಷ್ಟ, ಪ್ರಶಾಸನ.
 ಅರೇಕ *ādika*. Profit, gain, income (C.).
 ಅರೇನ *ādina*. Distress, pain. 2, a fault.
 ಅದು *ādū* = ಆಯ್ದು. P. p. of ಆಯು. See ಅದ 2.
 ಅರೇತ *ādrita*. Respected. 2, respectful. 3, diligent.
 ಅರೇಯ *ādēya*. To be given to one's self, to be taken or received. 2, a gift (My.).
 ಅರೇಕ *ādēsa*. Pointing out, indicating. 2, information. 3, precept. 4, an order, a command (ಅಕ್ಷ, etc., ವೇದ್ಯದು Mr. 440). 5, a substitute (Śmd. 28. 30. 63. 78. 103. 119. 131. 142. 169. 179, etc., etc.; Kāv. I, 3, 60-63. 75. 76; I, 5, 24-26). — ಅರೇಕವಾಡು. -ಅದು. To indicate, to say (Bp. 40, 47).
 ಅರೇಕತೆ *ādēsatē*. The state of being a substitute; a substitute (Śmd. 104).
 ಅರೇಕತ್ವ *ādēsatva* = ಅರೇಕತೆ. (Śmd. 104 Cm.).
 ಅರೇಕಿ *ādēai*. Instructing; ordering; predicting. 2, an astrologer.
 ಅರೇಕೇ *ādēshtri*. An adviser, a director. 2, a person instituting the performance of a sacrifice.
 ಅರೇಕಲ *ādēhala*. Longing after, desirous (Bp. 44, 31).
 ಅರೇಯ *ādēya*. Being at the beginning, first, initial. 2, an initial syllable (Śmd. 290; ಮೊದಲಕ್ಷರ Cm.). 3, being at the head; an unprecedented or excellent man (ಪೂರ್ವಕವಿ, ಪೂರ್ವಕವಿ Śmd. 206. 289 Cm.). See Bp. 24, 69; 27, 76; 29, 7; 32, 57; 44, 44; 49, 25; 56, 55; 61, 80. 4, and so on, etc. (Bp. 26, 7; 53, 5; 54, 4). — ಅರೇಕವಿ N. of Vālmiki, the author of the *Rāmāyaṇa* (My.).
 ಅನುಪ್ರಾಸ *ādi-anuprāsa*. An *anuprāsa* that occurs at the beginning (Kāv. III, 2, B, 38).
 ಅನುಪ್ರಾಸ *ādi-anta-prāsa*. A kind of alliteration (Ch.).
 ಅನುಪ್ರಾಸ *ādya-māshaka*. A *wright* of five *guṇjās*, about 17½ grains a Troy.

ಅದ್ಯುನ *ādyūna*. Voracious (ಪೌಂಡರಿಕ, ತನ್ನ ಅರಯ್ಯಂ Mr. 231).
 ಅದ್ಯೇ *ādyē*. Pārvatī and the other *ādisaktis* (My.; Čb.). 2, the earth (Čb.).
 ಅದ್ಯೋತ *ā-dyōta*. Light, splendour.
 ಅಧಾನ *ā-dhāna*. Putting near or upon, placing, depositing. 2, appropriating to one's self, taking, holding, possessing; the containing anything, the being in possession of a thing. 3, a deposit, a pledge. 4, a surety. 5, assigning, employing. 6, a receptacle. 7, conception. See ಅತ್ಯಾಧಾನ, ಗರ್ಭಾಧಾನ, ಗ್ರಾಮಾಧಾನ, ಸಮಾಧಾನ.
 ಅಧಾರ *ā-dhāra*. Holding, keeping. 2, support, aid; means (C.). 3, sanction, authority, foundation (C.). 4, a dike, a dam (ಹರಪುಪ್ಪಿಡು Mr. 4, 16; see s. ಕಟ್ಟಿ 1). 5, a pond. 6, a receptacle (ಅತಯ, ಅತ್ರಯ Nn. 94; ಅತ್ರಯ 121). 7, a canal (ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆ Čb.). 8, the sense of the locative case (Śmd. 162).
 ಅಧಾರತೆ *ā-dhāratē*. The state of being supported. See ಅನಾಧಾರತೆ.
 ಅಧಾರಸ್ಥ *ādhāra-stha*. A man of property (C.).
 ಅಧಾರಿ *ādhāri* = ಅಧಾರಸ್ಥ. (My.).
 ಅಧಿ *ādhi*. 1. Putting, placing; place, situation. 2, location, site. 3, a deposit, a pledge; a pawn. See ಭೋಗ್ಯಾಧಿ, ಸಮಾಧಿ.
 ಅಧಿ *ādhi*. 2. = ಅದಿ 3. Thinking, thought. 2, care, anxious reflection, mental agony, anxiety (Bp. 40, 66). 3, a calamity. See ವ್ಯಾಧಿ.
 ಅಧಿಕ *ādhika*. Excess, abundance; high degree; superiority; a superior man. See Bp. 18, 97; 31, 2.
 ಅಧಿವಿಕ್ತ *ādhivikta*. (fr. ಅಧಿವೇಶ). Relating to or arising from a tutelary or presiding deity. (My.).
 ಅಧಿಪತ್ಯ *ādhipatyā*. (fr. ಅಧಿಪತಿ). Supremacy, sovereignty, power, authority (Bp. 5, 19).
 ಅಧಿಭೌತಿಕ *ādhibhautika*. (fr. ಅಧಿಭೌತ). Relating to or coming from beings. (My.).
 ಅಧಿನ *ādhina*. (fr. ಅಧಿನ). Subject, dependent; come into the possession of somebody (B. 4, 227; Bp. 41, 11); — subjection, control, charge (My.).
 ಅಧಿಕ *ādhūta*. Shaken.
 ಅಧಿಕ *ādhrita*. Held, kept, brought, supported. See ಅಧ್ಯತೋಯ s. ಅಗತ.
 ಅಧೇಯ *ādhēya*. To be deposited or placed; to be pledged or mortgaged, etc. (My.).
 ಅಧೋರೂ *ādhōraṇa*. An elephant-driver.
 ಅಧ್ಯಾನ *ā-dhyāna*. Remembering with regret, pensive or sorrowful recollection.
 ಅನ್ *ān*. 1. = ಅಂ 1, etc., ಅನು 1. I.
 ಅನ್ *ān*. 2. = ಅ 13, ಅನು 2. P. p. ಅನ್ತು (Śmd. 286). To be or become contiguous to, to touch, to join; to meet (Tō.; cf. ಅನ್ 3). ಮರೆದು ನರನೊಳ್ ಅನ್ತುಂ ಗಾನ್ತುಂ (Śmd. 275). ಅನ್ತವು ಕೃಪನಂ ಸಂಗ್ರಾಮದೊಳ್ (255). ಅನ್ತವು ಅರಾಯಂ (255). ದಸ್ತಿಭಟೆ ದಸ್ತಿಭಟೆಯೊಳ್ ಅನ್ತು ಮೊಗಮ್ ಇಕ್ಕೆಯುಂ (Abh. P. 13, after 76). ವೃಷಭಾಯತದೊಳ್ ಅನ್ತ ಭಟರ್ (J. 16, 12). 2, to be upheld, to rest on. ಇಕ್ಕೆಯುಂ ಮತಮ್ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಬಸ್ತು ಅನ್ತುದು (J. 18, 16). 3, to

lean against, as against a wall, to recline on, as on a pillow (C. as ಅನು; Tē.). 4, to lean, to bend (v. i., My. as ಅನು). ಪಿಡಿ ಮುನ್ನೆಸಗೆ ಅನು, ನಿನ್ನ (Rāv. 5, 65). 5, to be arrested, (to rest), to be slow (C. as ಅನು, q. v.). 6, to lay hold of, to hold (ಧಾರಣೆ Śmd. Dh.; ಧರಿಸು Śmd. 97. 241 Cm.; ತಳೆ 241 vritti; ಪಡೆ 171 vritti, ತಾಳೆ Cm.); to put on; to take, to assume; to have; to seize; to receive; to support, as the head; to bear, to endure, to suffer. (Tē.; cf. ಅಳೆ 1). See Grj. 9, 26. 110; Bp. 2, 39; 6, 21; 26, 44; 27, 17. 64; 38, 14; 52, 43; 60, 58; Śm. 40; Kk. 18. 72; Rāv. 2, 46. 47; 4, 117; 5, 65. 126; 6, 3; 6, after 11; 6, after 137; 8, 116. 124; 11, 10; 13, after 77; 13, 95; J. 3, 17. 21. 27; 11, 11. 25; 12, 51; 13, 63; 17, 21; 21, 20; 28, 41; 29, 32; 33, 21; 34, 2; Bh. 1, 10, 26; Ć. Bp. 47, 14; ಅಡ್ಡಾನ್, ಇದಿರಾನ್. — ಅನಾನ್. -ಅನ್. rep. (Bp. 33, 9).

ಅನ ಖಾ. 1. = ಅದ 1. Relative P. p. of ಅನು 1. (T.). — ಅನು. -ಉ 9. = ಅನು, ಅವರೂ. ಅವದಾನೊನ್ನು (Śmd. 241). ಅವನಾ ನೊಬ್ಬನು (Nr.). ಒನ್ನಾನೊನ್ನು (Si. 471. 497). ಏನಾನು (Hlā.). See ಎನ್ನಾನೊನ್ನು. — ಅನುಂ. -ಉಂ 1. Soever; even (Śmd. 390). ಎತ್ತಾನುಂ (391. 395. 201), ಎಲ್ಲಿಯಾನುಂ (390), ಎನ್ನಾನುಂ, ಎರಡಾನುಂ, ಒನ್ನಾನುಂ, ನೊಬ್ಬಾನುಂ, ಪತ್ತಾನುಂ (391), ಏನಾನುಂ (3. 241; Rāv. 13, 6. 27). ಇನಿಸಾನುಂ (Rāv. 13, after 96). ಎನ್ನಾನುಂ (13, after 26; Ćh. v. 281). ಆರಾನುಂ (Abh. P. 9, 68).

ಅನ ಖಾ. 2. = ಅನ್ನ 1, (ಅನೆ 4). See ಅಡ್ಡಾನ್, ತೆಕ್ಕಾನ್, ನೆಟ್ಟಾನ್. ಅನ āna. Inhalation; breathing. See ಅಪಾನ, ಉದಾನ, ವ್ಯಾನ್. ಅನಕ ānaka. A kettle-drum. 2, a large drum, beaten at one end (ತಮಕಿ My.). 3, thunder (ಗುಡುಗು G.). 4, a small drum, a tabor, a tambourine (ಮದ್ದಲೆ G.).

ಅನಕದುನ್ನದಿ ಭಿ ānaka-dundubhi. Vasudevā, the father of Krishna.

ಅನಕ ānata. Bent, bowed, stooping; pacified; humbled; submissive, obedient; saluted reverently. See Śmd. 169; Ćh. v. 180; Nn. 1; Kāv. I, 1a, 1.

ಅನದ್ಧ ānaddha. Bound, tied. 2, a drum in general (ಮದ್ದಲೆ ನಗಾರಿ ಮುನ್ನಾದ ವಾದ್ಯ G.). See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಅನನ ānana. The mouth; the face.

ಅನನ ānanda. Happiness, joy, delight. 2, the forty-eighth year of the cycle of Jupiter. (My.). 3, a N. (Bp. 37, 50). — ಅನನದ್ದಿ ಇರ್. To be glad, etc. (Bp. 19, 31; B. 5, 183). — ಅನನದ್ದ ಪದು. To rejoice, etc. (B. 3, 81; 4, 207). — ಅನನದ್ದು. -ಂ-ಪದು. = ಅನನದ್ದ ಪದು. (Śā. 96). — ಅನನದ್ದೊನ್ನು. -ಒನ್ನುಂ ಪೊನ್ನು. To become happy, etc. (Bp. 27, 12).

ಅನನಕರ ānanda-kara. Exhilarating, gladdening, making happy (Ćh. v. 222; Bp. 13, 30).

ಅನನಕಾರಕ ānanda-kāraka. = ಅನನಕರ. (My.; ಮೋದಕ G.).

ಅನನಜಲ ānanda-jala. Tears of joy (ಅತ್ತು, ವಾಪ್ಪ Mr. 316).

ಅನನಧು ānandathu. Happiness, joy.

ಅನನನ ānandana. Making happy. 2, the courteous treatment of a friend or guest.

ಅನನಭೈರವಿ ānanda-bhairavi. A kind of rāga or tune (Dp. 30).

ಅನನವೃಕ್ಷ ānanda-vriksha. The tree Jonesia assoka (ಮಜಲ, ಅಶೋಕ Si. 137).

ಅನನಿತ ā-nandita. Rejoiced, delighted, happy (Bp. 1, 59; 61, 59).

ಅನನಿಸು ā-nandisu. To rejoice, etc. (Bp. 10, 38; 24, 36; 25, 45; 39, 70; 47, 42; 53, 24; 64, 58. 69).

ಅನಮ ā-nama. Bending, bending down. See ಕೂನ್.

ಅನಮಿಸು ā-namisu. To bend down, to salute reverently (Bp. 46, 10; My.).

ಅನಯ ā-naya. Bringing. See ತರ್.

ಅನರ್ತ ā-narta. A stage, a theatre. 2, war.

ಅನಸು ā-nasu. = ಅನಿಸು. q. v. (S. Mhr.).

ಅನಾಯ ā-nāya. A net.

ಅನಾಯ್ಯ ā-nāyya. To be brought near. 2, the southern sacrificial fire brought from the house-holder's hearth.

ಅನಾಹ ā-nāha. Being bound or tied. 2, constipation; suppression of urine. 3, length.

ಅನಿ āni. = ಅನೆ 3, etc. — ಅನಿಕರ್. A hailstone (Nn. 50, o. r. ಅಲಿ-).

ಅನಿಕೆ ānikē. = ಅಂಕೆ. Laying hold of, etc.; — leaning on (My.). 2, a staff to lean upon (ಅಂಕೆ, ಅಡೆ, ಅಶ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೋಲು G.).

ಅನಿಲ ānila. (fr. ಅನಿಲ). Proceeding from wind, windy. 2, Hanumanta. 3, Bhīmasēna (Ćb.).

ಅನಿಸು ānisu. = ಅನಸು. To cause to touch, to attach, to put to; to bend or hold towards (a person); to make lean against; to cause to recline on; to cause to be upheld, to protect (Śmd. 390; ಸಮ್ಪರ್ಧಿಸು Cm.). See Bp. 13, 17; 17, 11; 27, 13; Rām. 3, 6, 5; Grj. 7, 28; J. 4, 68; My.; B. 3, 45. 124; 5, 221; Prv. s. ತೂಲ.

ಅನೀತ ā-nīta. Taken; brought (My.; ತರಲ್ಪಟ್ಟ G.); obtained.

ಅನು ānu. 1. = ಅನ್ 1, etc. I. (Bp. 57, 79).

ಅನು ānu. 2. = ಅನ್ 2, q. v. To be or become contiguous, etc. P. ps. ಅತು (C.), ಅನಿ (My.). — ಅತು ಉಣ್ಣು. To eat slowly (C.). — ಅತು ಉರಿ. To burn slowly (C.). — ಅತು ಕುಡಿ. To drink slowly (C.). — ಅತು ಹೋಗು. To go slowly (C.).

ಅನು ānu. 3. Leaning on. — ಅನುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A staff to lean upon (C.).

ಅನು ānu. 4. = ಅಹನು (see ಅಹ). This term has become a common affix for the third person singular masculine of the present, and, in opposition to ಅನೆ 1 (which has the emphatic ಂ on its final and therefore expresses certainty), conveys the meaning of uncertainty or mere possibility, e. g. ಒನ್ನಾನು (i. e. the ancient ಒನ್ನಪನು or ಒನ್ನದನು), he may come, it is possible he comes, perhaps he comes, (he is likely to come, he happens to come). ಅವನಾನು ಒಬ್ಬನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನ್ ಅಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆವಾನು, ಅತನು ಅಭ್ಯಮಿತ್ರೈ, ಅಭ್ಯಮಿತ್ರೈಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮಾಡ್ಯಾನು (B. 3, 28). ಬಡಿದಾನು (3, 84). ಬೇಡ್ಯಾನು (5, 131). See ಎನು 2, ಅ 8, ಅರು 4, ಅತು No. 1, ಎವು, ಅರಿ 2, ಅರು 5, ಅವು 3.

ಅನು ಹಿನ್. 5. ಅನು. See a. ಅನ 1.

ಅನುಕೂಲ್ಯು ಉನುಕೂಲ್ಯಾ. (fr. ಅನುಕೂಲ). Suitableness; conformity; favour.

ಅನುಗುಣ್ಯು ಉನುಗುಣ್ಯಾ. (fr. ಅನುಗುಣ). Congeniality; correspondence of features, etc. (My.; Mhr.).

ಅನುಪೂರ್ವಕ ಉನುಪೂರ್ವಕಾ. = ಅನುಪೂರ್ವ. (My.).

ಅನುಪೂರ್ವಿ ಉನುಪೂರ್ವಿ. (fr. ಅನುಪೂರ್ವ). Order, series, method, succession.

ಅನೆ ಹಿನ್. 4-83. 1. = ಹಾನೆ. He is indeed, he certainly is, he is, e. g. ಬನ್ನಾನೆ (ಬನ್ನ ಅನೆ), he is or has come; ಹೋಗಾನೆ (ಹೋಗಿ ಅನೆ), he is or has gone (S. Mhr.). 2, a common affix for the third person singular masculine of the present that is used nowadays, e. g. ಪಾಕುತ್ತಾನೆ (B. 2, 19); ಇರುತ್ತಾನೆ (3, 38); ಬಿಡುತ್ತಾನೆ (3, 82). See ಎನೆ, ಇ 9, ಈ 7, ಆಳೆ, ಅದೆ 4, ಎನೆ No. 1, ಈ 1, ಆರೆ 5, ಅವೆ 3.

ಅನೆ ಹಿನ್. 2. An elephant (ಕಂ ಸ್ಮದ. II; ಮಾತಂಗ, ದ್ವಿರದ, ದ್ವಿವ, ಗಜ, etc. Hlā.; ಕರಿ, etc. Mr. 153; ನಾಗ Nn. 26; ದದ್ವಿ, etc. 81; C.; Tu., M., T.; Tē. ಎನಿಕೆ, ಎನಿಗೆ, ಎನುಗು, etc.). ಅಡ್ಡಾನೆ (ಸ್ಮದ. 69). ಮರದಿಂದ ಮಾಡು ಅನೆಯು! (115). ಅನೆಮೇ? ಅದ್ವಿಯೇ? (68). See also 131. 146. 168. 407. ಪಲ್ಲ ಮದೆಯನ್ನು ಅನೆಯ ಮದಾ (ಸ್ಮದ. II; ಸ್ಮ. 41). ಅನೆಯ ಗಜಾಕ್ಷರ (ಗಜ್ಜ, etc.); ಅನೆಯ ಕುವುಕ್ಷರ (ಕುವು, etc.); ಅನೆಯ ಕೊಮ್ಮು (ರದನ, ಎಪಾಣ); ಎರಡು ಕೊಮ್ಮುಗಳ ನಡು (ಪ್ರತಿಮಾಸ); ಅನೆಯ ಕೆಯ (ತುಣ್ಣೆ Hlā.). ಅನೆಯ ತುದಿಕೆಯ (ಕರಾಗ್ರ, ಇಕ್ಷರ Hlā.; Nr.). ಅನೆಯ ಕೆಯ ತುಣ್ಣುಬಣ (ಕರಸೀಕರ, ವ ಮು); ಅನೆಯ ಬಿರಲು (ಅಂಗುರಿ, ಕರ್ಣಿಕೆ Hlā.). ಅನೆಯ ಕೆಯ ಸುರಿತ ತೀಕರವು (ಕರತೀಕರ, etc. Nr.). ಸೋಣ್ಣಿ ರೋಳಗಿನ್ನ ತೋಗಿ ಬನ್ನ ನೀರ ಪುನುದಾಗಲು (ವಮುದು Si. 269). ಅನೆಯ ಸುಣ್ಣಿ ತುದಿ (ಇಕ್ಷರ Nn. 27; ಕರಿಕರದ ಅಗ್ರ 72). ಅನೆಯ ಮಾವಟಗ (ಯುನು, ಹಸ್ತಿಪಕ Si. 421). ಅನೆಯ ಮಾವನ (ನಿಪಾದಿ, ಹಸ್ತಿಪಕ Hlā.). See e. g. ಕಾಡಾನೆ, ಗಜಾನೆ, ನೀರಾನೆ, ಪಟ್ಟದಾನೆ, ಏಡಿಯಾನೆ, ಪೇರಾನೆ, ಬೆಳ್ಳಾನೆ, ಸಲಗಾನೆ, ಸೋಪಾನೆ, ಹೆಣ್ಣಾನೆ; Bp. 21, 40; 58, 33; J. 28, 44; B. 1, 28; 2, 9. — ಅನೆ ಬೀದಿಯಲಿ ಬರೆ ಸೋಪನ ತಾ ಬೊಗಲುಮದು, ಸೋಪನನೆ ಅನೆ ಬೊಗಲೆ ಅನೆಯ ಅಭಿಮಾನವೇ ಹಾನಿ (Sp.). ಅನೆ ನೀರಾಲಿದಲಿ ಮಾನ ಕಣ್ಣು ಅಂಜುವದೆ? (Sp.). ಅನೆ ಕಣ್ಣು ತಾನೆ ಬೊಗಲದ ಹಾಗೆ. — ಅನೆ ಕಡಿಯುವೆವೆ? ಗಜಲಕ್ಕಿ! ಕುದುರೆ ಕಡಿಯುವೆವೆ? ಅತ್ತಲಕ್ಕಿ! ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಆಪ್ತ ಸಂಯೋಗ! ತಾನೆ ಇನ್ನಾರನ್ನ ಕಡಿಯಲಿ? ಅನ್ನರ ಕಡಿಯಲೇ ಬೋಲುವಾರುವನ! — ಅನೆಗೆ ಗುಂಗುರು ಕಾದಿದ ಹಾಗೆ. — ಅನೆ ತಿವ್ವೋದು ಸೊಪ್ಪು, ಇರುವ ತಿವ್ವೋದು ಸಕ್ಕರೆ. — ಅನೆ ನುಂಗಿದ ಮೇಲದ ಲಾಯಿ ಹಾಗೆ. — ಅನೆ ಬಿಟ್ಟಾದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಕ್ಕೇತೇ? — ಅನೆ ಮಲಗಿದರೆ ಅದಿನಪ್ಪು ಉದ್ದವಲ್ಲವೇ? — ಅನೆ ಮೆಟ್ಟಿದ್ದೇ ಸನ್ನ, ಸೆಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇ ಪಟ್ಟಣ. — ಅನೆ ಹೂವಿದ ಹಾಗೆ ದುಡ್ಡು ಮಾತ್ರವೇ. — ಅನೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಣು ಅದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಣ್ಣೆ, ಕುದುರೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಣು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಮುಣ್ಣೆ, ದಣ್ಣೆಗೆ ಹೋದವನ ಹೆಣ್ಣು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಣೆ. — ಅನೇ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವವನ ಸುಣ್ಣು ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಅನೆ ಎತ್ತ? ಅದು ಎತ್ತ? (Prva.). See Prv. a. ಬಾಬೇ ತೋಟ. — ಅನೇಕತ್ತಾದೆ. The American aloe, Agave americana Lin. (St. & Pl.). — ಅನೇಕಾಲು. The Cochinchina leg, elephantiasis (My.; T., Tu.). — ಅನೇಕಾಸು. A small ancient copper coin bearing the figure of an elephant (My.; rare in S. Mhr.). — ಅನೇಗಜ್ಜ. — ಕಜ್ಜ. A troublesome kind of soap attacking men (My.; Tu.). — ಅನೇಗುನ್ನು. Ivory (G. 359). — ಅನೇಗುನ್ನು. A town on the Tungabhadra, near Hampi (My.; B. 2, 10. 20; 3, 15). — ಅನೇದರೆ. — ತರೆ. An ānē's head

(Rāv. 5, after 55). — ಅನೇದುಗಾಣಿ. An ancient copper coin, now used in weighing (My.). — ಅನೇದುಡ್ಡು. An ancient duddu bearing the figure of an elephant (C.). ಮೈಸೂರು ಅನೇ ದುಡ್ಡುತೂಕ (ವಣ, ಕಾರ್ತಿಕತಾಂತ್ಯಕ Si. 329). — ಅನೇದೋಟಗೋಲು. — ಕೋಲು. An elephant-driver's hook (My.; ಅಂಕುಶ Si. 271; T.). — ಅನೇನೆಗಲು. — ರ. = ಅನೇನೆಗಲು. (My.). ಅನೇನೆಗಲ ಮುಕ್ಕು, the plant Asteracantha longifolia (ಇಕ್ಕು ಗಣ್ಣೆ, ವನಶೃಂಗಾಟ G.). — ಅನೇನೆಗಲು. — ರ. A succulent herb, Pedalium murex Lin. (St. & Pl.; My.). — ಅನೇವಾಗಲು. — ರ. The entrance gate of a palace (C.; Tu.). — ಅನೇಬೇಲ. The gum olibanum tree, Boswellia serrata (ಗಜಫಲ್, ಸುವಡೆ, etc. Si. 153). — ಅನೇಮಯ್ಯ. A bad kind of small pox (C.). — ಅನೇಮದ. = ಅನೇವದ. A young elephant (Bp. 22, 55). — ಅನೇಮರೆ. N. of the hills behind Palghat (Aligiri, My.). — ಅನೇಮುಂಗು. ಅನೇಮುಂಗುಮರೆ = ಅಳಂಗಮರೆ, q. v. (St. & Pl.). — ಅನೇಮುಸುಡು. The face of an elephant. ಅನೇಮುಸುಡಿನ ನೆಗಡು, the long-nosed alligator (ನಕ್ಕ, ಕುವುರ Nr.). — ಅನೇಮೆಟ್ಟು. The foot-print of an elephant. ಅನೇಮೆಟ್ಟಿನ ತಬಳು, a large round tray with scalloped edges (My.). — ಅನೇಮೊಗ. Ganapati (My.; Čb.). — ಅನೇಬೋಳಸರ. A kind of aloes (My.; Tu. ಅನೇಬೋಳಸರ). — ಅನೇವದ. — ಮದ. A young elephant (Sm. 41). — ಅನೇಸೋಳ್ಳೆ. A large mosquito (My.).

ಅನೆ ಹಿನ್. 3. = ಅನಿ, etc. — ಅನೇಕಲ್ಲು. — ರ. A hailstone (My.; ಅರಿಕಲ್ಲು, ವರ್ಷೋಪಲ G.; Tu.). — ಅನೇಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. — ರ. A hailstone (My.; ವರ್ಷೋಪಲ, ಕರಕ Si. 31).

ಅನೆ ಹಿನ್. 4. (= ಅನೆ 2, ಅನ 2). See e. g. ಅಡ್ಡಾನೆ, ದವ್ವಾನೆ, ದುಣ್ಣಾನೆ, ದೊಪ್ಪಾನೆ, ನೆಟ್ಟಾನೆ, ಬೆಳ್ಳಾನೆ, ಮತ್ತಾನೆ.

ಅನೆಗುಲಿ ಹಿನ್-kuli. An elephant-killer (My.).

ಅನ್ತಾ Anta. 1. (fr. ಅನ್ತ). Final, relating to the end. (R.).

ಅನ್ತಾ Anta. 2. Gone. See ಅಧ್ಯಾನ್ತ.

ಅನ್ತರ್ಯ Antarya. (fr. ಅನ್ತರ). Near relationship (of letters, Sk.). 2, the inside; the heart, the mind; secrecy (My.; Tē.).

ಅನ್ತು Antu. = ಅತು. P. p. of ಅನ 2.

ಅನ್ತ್ರ Antra. The bowels, entrails. (My.; Tē.).

ಅನ್ತ್ರವಾಯು Antra-vāyu. = ಅನ್ತ್ರವೃದ್ಧಿ. (Mg.).

ಅನ್ನೆಗ ಅಂದೆಗಾ. (= ಅಬೇಲು). The white screech-owl (Tē., Sd.; cf. ಹುಕ್ಕೇರ?).

ಅನ್ನೋಲ ಅಂದೊಲಾ. = ಅನ್ನಣ, ಅನ್ನಳ. Swinging. 2, a swing (ಉಯ್ಯಲ್ Mr. 204; Grj. 4, after 159). 3, a palankeen (My.; ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ G.).

ಅನ್ನೋಲಧತ್ತಿಕೆ ಅಂದೊಲಾ-chaatrikē. = ಅನ್ನಳಸತ್ತಿಗೆ (ಸ್ಮದ. 376). A parasol on a palankeen (My.).

ಅನ್ನೋಲಿನ ಅಂದೊಲಾನಾ. Swinging; oscillating, trembling. 2, a swing. 3, a palankeen (My.; ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ G.). See ಬರೆ, ತೂನೆ.

ಅನ್ನೋಲಿಪರಿಯಂಕ ಅಂದೊಲಾ-pariyanka. A swinging cot (ತುಗುಮಂಡ Mr. 204).

ಅನ್ನೋಲಿಭೇದ ಅಂದೊಲಾ-bhēda. A kind of āndōla. See ಭೇದ.

ಅನ್ನೋಲಿಕೆ ಅಂದೊಲಿಕಾ. A palankeen (My.; G.).

ಅನ್ನೋಲಿತ ಅಂದೊಲಿತಾ. Swung; oscillating; oscillation (G.; B. 5, 171).

ಅನ್ಯಸಿಕೆ ಅಂದಾಸಿಕಾ. (fr. ಅನ್ಯಸ). A cook.

ಅನ್ಯ Andhra. Tēluḡu. (My.; Si. 127).

ಅನ್ವೀಕ್ಷಿಕೆ ānvīkshiki. (fr. ಅನ್ವೀಕ್ಷಾ). *Logical philosophy, metaphysics.*

ಅನ್ವರ ānsar. An "answer" (Si. 56).

ಅಪ ಫಿಪಾ. = ಅಪಫ, (ಅಪವ). A relative present participle of ಅಪಃ 2: Being strong; being able; being possible. ತೋರಲ್ ಅಪ (Bp. 19, 49). ಮಾಡಲ್ ಅಪತಿ (24, 5). ಅವರೆ (57, 74). ಅಪಡೆ (J. 26, 59). See Prva. s. ತೆ ದು, ನಡೆ 1. — ಅವನಿತ್ತು. -ಅನಿತ್ತು. As much as possible (Bp. 1, 18; 2, 53; 27, 53; 46, 55; J. 18, 1). — ಅಪಾಟು. -ಅಟು. = ಅವನಿತ್ತು; also: exceedingly much (My., also ಅಪಾಟಿ). — ಅಪುದು. It will be or is strong, etc., etc. (Bp. 35, 48; Si. 273). ಅಪೆ, thou art strong or able (Bp. 21, 37; 60, 3; Bh. 8, 27, 1). ಅಪಂ (Bp. 48, 18). ಅಪವು (17, 10).

ಅಪ ಫಿಪಾ. Tbh. of ಅಪವ. Water (Mr. 404; My.).

ಅಪಕ ಫಿಪಾ. Causing to go;—reaching, meeting with. See ಅಧ್ಯಾಪಕ; ವ್ಯಾಪಕ.

ಅಪಕೃತ ಫಿಪಾ. Half-baked, half-matured; not quite ripe; *slightly parched grain.*

ಅಪಗ ಫಿಪಾ. = ಅಪಗ. (My.; G.).

ಅಪಗಿ ಫಿಪಾಗೆ. A river, a stream.

ಅಪಗಾ ಫಿಪಾ. A shop. 2, a market.

ಅಪಗಿರ ಫಿಪಾ. Meroantilo. 2, a shop-keeper, a merchant.

ಅಪತು ಫಿಪಾ. Tbh. of ಅಪವ. (Bp. 9, 9; 23, 32; 37, 32; My.).

ಅಪತ್ಯಾಲ ಫಿಪಾ-ಕಾಲ. A season of distress, a time of trouble. (My.).

ಅಪತ್ತಿ ಫಿಪಾ. Coming; entering into; attaining, obtaining, procuring;—misfortune, calamity. See ಅರ್ಥಾವತ್ತಿ.

ಅಪತ್ತು ಫಿಪಾ. A Tbh. of ಅಪವ. (ಅಧ್ಯಾನ Nn. 164; ದಾಧ Mr. 487; My.). ಅಪತ್ತು ಸಖ್ಯದು (ಅಪವುಗ್ಗು Nr.). See Prv. s. ಎವತ್ತು.

ಅಪತ್ಯಾಪ್ತ ಫಿಪಾ-ಪ್ರಾಪ್ತ. Overtaken by calamity, distressed.

ಅಪತ್ಯಾನ್ಯಾಸ ಫಿಪಾ-sanyāsa. Profession of asceticism undertaken at the approach of death (My.).

ಅಪದ ಫಿಪಾ. = ಅಪವು, ಅಪವು. Getting into trouble; misfortune, calamity, distress.

ಅಪದ ಫಿಪಾ. = ಅಪವ. (My.; G.).

ಅಪದಿ ಫಿಪಾ. Misfortune, calamity. (G.).

ಅಪದತ ಫಿಪಾ-gata. Fallen into misfortune.

ಅಪದ್ಧರ್ಮ ಫಿಪಾ-dharma. Practice or profession other than that proper to a caste, but allowable in time of distress. (My.).

ಅಪನ ಫಿಪಾ. Reaching, obtaining; causing to go towards, etc. See ಅಧ್ಯಾಪನ.

ಅಪನ್ನ ಫಿಪಾ. Gained, obtained, acquired. 2, distressed.

ಅಪನ್ನಸತ್ವಿ ಫಿಪಾ-satvī. A pregnant woman.

ಅಪಮಕ್ಕರ ಫಿಪಾಮಯಾ. (fr. ಅಪಮಕ್ಕ). Obtained by barter.

ಅಪಗ ಫಿಪಾ = ಅಪ. Water.

ಅಪಸ್ತಮ್ಬ ಫಿಪಾ-stamba. N. of a fishi and writer on ritual. (My.).

ಅಪಾಲಿ ಫಿಪಾಲಿ. See s. ಅಪ.

ಅಪಾತ ಫಿಪಾ. Falling or rushing upon; throwing down; causing to descend;—happening, becoming apparent;—the instant, the current moment. (My.).

ಅಪಾದ ಫಿಪಾ. Causing to enter into or to arrive at; bringing on;—causing to get into trouble. See ವ್ಯಾಪಾದ.

ಅಪಾದನ ಫಿಪಾದಾನಾ. = ಅಪಾದ. See ವ್ಯಾಪಾದನ.

ಅಪಾದಿತ ಫಿಪಾದಿತ. Caused to attain, gain, happen or occur; brought on; established; punished (ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ Smd. 159. 354 Cm.; My.). See Bp. 19, 2; 43, 75.

ಅಪಾದಿಸು ಫಿಪಾದಿಸು. To bring on; to establish or prove a charge (My.);—to punish (My.).

ಅಪಾನ ಫಿಪಾ. A drinking-party (ಪಾನಗೋಷ್ಠಿ, ಮಾದಿ ಕುಡಿ ವುದು Mr. 221). 2, a liquor shop.

ಅಪಾರ ಫಿಪಾ. Being busy. See ವ್ಯಾಪಾರ.

ಅಪಿ ಫಿಪಿ. Reaching; gaining. See ವ್ಯಾಪಿ.

ಅಪೀಡ ಫಿಪೀಡ. Pressing. 2, a chaplet worn on the crown of the head.

ಅಪೀನ ಫಿಪೀನ. Increased; stout. 2, an udder.

ಅಪು ಫಿಪು. 1. A large kind of bulrush, the elephant grass, *Typha elephantina* Roxb. (C., Z.; Tē. ಅವರು, ಪಾರು).

ಅಪು ಫಿಪು. 2. (=an ಅನಿಪ). An object to lean upon, refuge, protection (Bp. 37, 89). 2, a restraint, a stoppage, what stops (Tē.; T. ಅಯ್ಯು; M. ಅಪ್ಪು).

ಅಪು ಫಿಪು. 3. = ಅರ್ಥ 1. See ಅಂಗಲಾಪ.

ಅಪುವ ಫಿಪುವ. A wrong form of ಅಪ. (My.; Si. 272).

ಅಫೀಕ ಫಿಪೀಕ. (fr. ಅಫುಕ). A confectioner; a baker. 2, a multitude of cakes.

ಅಫರ ಫಿಪರ. Becoming or being full (Bp. 60, 6).

ಅಫರಣ ಫಿಪರಣ. Becoming full. 2, making full, filling. See ಸಮಾಪಾರಣ.

ಅಫರಿತ ಫಿಪರಿತ. Filled, full (Bp. 37, 36).

ಅಫರಣ ಫಿಪರಣ. Filled, full (Bp. 4, 38; 61, 33).

ಅಫರಣತೆ ಫಿಪರಣತೆ. Fulness; completeness (Smd. 11).

ಅಫರಣಿ ಫಿಪರಣಿ. Fulness; satisfaction. See ಸಮಾಪಾರಣ.

ಅಪೃತ ಫಿಪೃತ. Occupied, busy. See ವ್ಯಾಪೃತ.

ಅಪೆ ಫಿಪೆ. = ಅಗವೆ, etc. (My.).

ಅಪೇಕ್ಷಿಕ ಫಿಪೇಕ್ಷಿಕ. (fr. ಅಪೇಕ್ಷಾ). Raising expectations (Sk.);—looking for, expecting, wishing (My.).

ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಫಿಪೇಕ್ಷಿತ. Looked for, expected, wished (My.).

ಅಪೇಕ್ಷೆ ಫಿಪೇಕ್ಷೆ. Another form of ಅಪೇಕ್ಷೆ (Smd. 299; ದಾ ವುರ Bhn. 22; My.; Tē., Tu.).

ಅಪೇಯ ಫಿಪೇಯ. To be drunk, fit to be drunk (My.).

ಅಫೀಟನ ಫಿಪೀಟನ. Tbh. of ಅಫೀಟನ. (My.).

ಅಫೀಟನ ಫಿಪಾ-sāsana. Sipping of water from the palm of the hand at the beginning and end of a meal; the water so sipped (Bp. 52, 5; My.; Mhr.).

ಅಫೀಟನ ಫಿಪಾ. A kind of mango from Goa (B. 2, 52; cf. Mhr. ಅಮ್ಬೀಟ, dried plums from the Persian gulf, prunes).

ಅಪ್ಪ ಫಿಪಾ. Reached; obtained; apt, fit. 2, trusted, trustworthy; a confidential man (Bp. 16, 13). 3, related. 4, a friend. (My.; J. 7, 30). — ಅಪ್ಪ ಬನ್ನಿಗಲ್. (Bp. 40, 14).

ಅಪ್ಪಾಗಿರ ಫಿಪಾಗಿರಿ. An ornamental umbrella borne over rājās, etc. in their procession (My.; Mhr. ಅಪ್ಪಾಗಿರಿ, ಅಬದಾ ಗೀರಿ).

ಆಪ್ತಿ *Ap̥ti*. Reaching, meeting with; obtaining; binding, connection; aptitude. See ಪರ್ಯಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಸಮಾಪ್ತಿ.
 ಆಪ್ಯಾ *Ap̥ya*. 1. Obtainable, to be reached. See ಪ್ರಾಪ್ಯ, ವ್ಯಾಪ್ಯ.
 ಆಪ್ಯಾ *Ap̥ya*. 2. (fr. ಅಪ್). Watery; consisting of water. 2, a kind of Costus (ಕೊಳಂಜನ G.).
 ಆಪ್ಯಾಯನ *Ap̥yāyana*. Causing fulness, increasing welfare; satisfying, refreshing, pleasing; satiety, satisfaction, pleasure, gratification. (My.). — ಆಪ್ಯಾಯನವ್ವದು. -ಂ-ಪದು. To be satisfied, refreshed, or pleased (Bh. 8, 23, 17).
 ಆಪ್ರಚ್ಛನ *Ā-prac̥chana*. Civility upon receiving or parting with a visitor.
 ಆಪ್ರಪದಂ *Ā-prapadam̐*. To the feet.
 ಆಪ್ರಪದಿನ *Ā-prapadina*. Reaching to the feet (as a dress).
 ಆಪ್ರೇಕ್ಷಣ *Ā-prēkṣhaṇa*. Looking at, viewing (Bp. 46, 3).
 ಆಪ್ಲವ *Ā-plava*. Bathing (ಏಕ G.).
 ಆಪ್ಲವನ *Ā-plavana*. Bathing, ablution; immersing.
 ಆಪ್ಲವವ್ರತಿ *Ā-plava-vrati*. A Brāhmaṇa who has taken the bath which completes his period of study (ಮುಂಜ ಬಿಡಿಸುವ ಸಂಸ್ಕಾರವಾದವನು G.).
 ಆಪ್ಲವನ *Ā-plāva*. Bathing; a submerging; a flood.
 ಆಪ್ಲತ *Ā-pluta*. Bathed; sprinkled.
 ಆಪ್ಲತವ್ರತಿ *Ā-pluta-vrati*. = ಆಪ್ಲವವ್ರತಿ. (My.).
 ಆಫಿಮು *Āphimu*. = ಅಫಿನಿ, etc. (S. Mhr.; Tu.).
 ಆಫ್ತಾಬು *Āphtābu*. One of the cards of the gaṅjīpu (My.).
 ಆಬಂಧ *Ā-bandha*. Tying, binding on; a tie or bond. 2, the tie or bond with which the ox is fastened to the yoke, or the latter to the plough (ಹಗ್ಗ Hlā.). 3, ornament, decoration.
 ಆಬಂಧನ *Ā-bandhana*. A tie.
 ಆಬರು *Ābaru*. = ಅಬರು. (My.).
 ಆಬಲ್ *Ābal*. = (ಆಲ 2), ಆನಲ್. A red water-lily (ಜಂಗಲವೆ Kk. 22; ಜಂಗಲವೆ, ಜನ್ನಯ್ದಲ್ Ss.; T. ಅಲ್, ಅಮ್ಬಲ್, *Nymphaea alba*; Tu., M. ಅಮ್ಬಲ್, a water-lily).
 ಆಬಾ *Āba*. (Tē. ಆವೆ, recollection; Mhr. ಆವ, great show; neatness of shape; courage, confidence, ardour, spirit; grasp, hold). — ಆಬಾಗೇ. -ಳೇ. A simpleton, a man without ability (R.).
 ಆಬಾದು *Ābādu*. Flourishing, thriving, well-peopled, cultivated (My.; Br.; Mhr., H.).
 ಆಬಾಧಿ *Ā-bādhē*. Pain.
 ಆಬಾಸ *Ābāsa*. = ಅಬಾಸ, ಅಬಾಸು, ಅಬಾಸು. Tbh. of ಅಭಾಸ. Fallacy, incorrectness, as of speech; failure, defect, insufficiency, as of a meal (My.; Tē. ಅಭಾಸ, fallacy, corruption, disorder).
 ಆಬಾಸು *Ābāsu*. = ಅಬಾಸ. (Tē. ಅಭಾಸು = ಅಭಾಸ, see ಅಬಾಸ; R.).
 ಆಬುಕಾರಿ *Ābukāri*. = ಅಬುಕಾರಿ, etc. (My.).
 ಆಬುತ್ತ *Ābutta*. A sister's husband.
 ಆಬುರು *Ābaru*. = ಅಬು, ಅಬರು, ಅಬ್ಬು. Honour, character, renown (My.; Br. as ಅಬುರಿ, ಅಬ್ಬರಿ; Mhr., H. ಅಬರು).
 ಆಬ್ಕಾರಿ *Ābkāri*. Tax on spirituous liquor; — the business of a distiller (C.; Br.; Mhr., H.).
 ಆಬ್ದಿಕ *Ābdika*. (fr. ಅಬ್ದ). Annual, yearly. See ವರ್ಷಾಬ್ದಿಕ, etc.
 ಆಬ್ಬ *Ābra*. = ಅಬುರು, etc. (My.).

ಆಭ *Ābha*. Like. See ಕುಮುದಪತ್ರಾಭ; ಅಭೆ.
 ಆಭರಣ *Ā-bharana*. Carrying. 2, an ornament.
 ಆಭರಿತ *Ā-bharita*. Brought; carried, borne; nourished. 2, filled, full of. See Bp. 39, 63; 46, 69; 59, 43.
 ಆಭಾವ *Ā-bhāva*. State of being, manner, mode (Bp. 53, 31).
 ಆಭಾವನತೆ *Ā-bhāvanatē*. = ಆಭಾವ. (Bp. 53, 22).
 ಆಭಾಷಣ *Ā-bhāṣhaṇa*. Addressing, speaking to; shouting.
 ಆಭಾಸ *Ā-bhāsa*. = ಅಬಾಸ, etc. Splendor, light; appearance; — semblance, likeness; phantom; mere appearance; fallacious appearance; reflection; fallacy, semblance of a reason, sophism. See Ch. v. 63; ರಸಾಭಾಸ; ವರುದ್ಧಾಭಾಸ.
 ಆಭಾಸ್ವರ *Ā-bhāsvara*. A class of deities (sixty-four in number).
 ಆಭೀರ *Ābhira*. A cowherd (ಮಹಾಕೂದ್ರ, ಕುಡಿಯಾಳ್ಕರಿ Hlā.).
 ಆಭೀರಪಲ್ಲಿ *Ābhira-palli*. A station of herdsmen.
 ಆಭೀರಿ *Ābhiri*. A cowherd's wife.
 ಆಭೀಲ *Ā-bhīla*. Formidable, fearful (Grj. 6, 50; Bp. 50, 46; 51, 59. 82; 58, 55).
 ಆಭೀಲತೆ *Ā-bhīlatē*. Formidableness (Grj. 9, after 27; 9, after 58).
 ಆಭಿ *Ā-bhī*. Splendor, light; colour, appearance; a reflected image; likeness, resemblance. See ಹರಿದ್ರಾಭಿ.
 ಆಭೋಗ *Ā-bhōga*. 1. Enjoyment; satiety; fulness, completion.
 ಆಭೋಗ *Ā-bhōga*. 2. Winding, curving; extension. 2, the expanded hood of a Cobra. 3, effort, pains.
 ಆಭ್ಯಂತರ *Ābhyantara*. (fr. ಅಭ್ಯಂತರ). Internal, inner (B. 4, 133). 2, obstacle, impediment (My.).
 ಅಮ *Ām*. We. See s. ಅಂ 1.
 ಅಮ *Āma*. = ಅಂ 2 q. v., ಅಮಸೆ, ಅಮಸೆ. A potter's kiln (Tē.; Mhr., H. ಅಮ; R.).
 ಅಮ *Āma*. Raw, uncooked; unripe, immature, (acidulous). 2, constipation, passing unhealthy excretions (mucus). 3, sickness, disease.
 ಅಮಗಂಧಿ *Āma-gandhi*. The smell of raw meat or of a burning corpse.
 ಅಮಗಂಧಿಕ *Āma-gandhika*. The smell of raw meat.
 ಅಮಗಂಧಿ *Āmaṇḍa*. = ಅಮಗಂಧಿ. The castor-oil plant (Sk.; G.).
 ಅಮದು *Āmadu*. Coming; income; — import; imported goods, imports (My.; H. ಅಮದು).
 ಅಮನಸ್ಸು *Āmanasya*. Pain.
 ಅಮನ್ತ್ರ *Ā-mantra*. = ಅಮನ್ತ್ರಣ. (Bp. 46, 77; My.; ದರ್ಶನ G.).
 ಅಮನ್ತ್ರಣ *Ā-mantraṇa*. Addressing, calling or calling to (ಅಹ್ವಾನ, ಕರೆವುದು Nn. 155). 2, greeting, welcome, bidding adieu, taking leave. 3, invitation. 4, the vocative case (S̥md. 150. 151. 153. 894; Kāvya. I, 2, 41-43). 5, savoury food (for invited guests? ಮೃಪ್ಪಾನ್ನ Nn. 155). Cf. ಅಮೃತಣ?
 ಅಮಯ *Āmaya*. Sickness, disease; one of the saṁcāri-bhāvas (Kāvya. IV, 2, 16).
 ಅಮಯಭೇದ *Āmaya-bhēda*. A kind of disease. See ಕಾಫ್ಯ.
 ಅಮಯಾವಿ *Āmayāvi*. Diseased.
 ಅಮರ *Āmara*. = ಅಮರ (on account of the metre). N. of the author of the amarakōśa (Nn. 3).

ಅಮರಕ್ತ *āma-rakta*. Dysentery. (My.).
 ಅಮರಣ *ā-marāṇa*. Until death. (My.).
 ಅಮರೆ *āmarē*. = ಅಮರೆ, q. v. (My.; T. ಅಮರೆ, ಅಮರೆ, *Cassia auriculata* L.; Tē. ರೇಲಿ).
 ಅಮರ್ದ *ā-marda*. Crushing; pressing, squeezing (Sk.).
 ಅಮರ್ದನ *ā-mardana*. = ಅಮರ್ದ. (My.).
 ಅಮರ್ಷ *ā-marsha*. Impatience, anger, wrath. See ಕೋಪಿಸು.
 ಅಮಲ *āmala*. ಅಮಲ. = ಅಮಲಕ. See ತಳುಮಳ.
 ಅಮಲಕ *āmālaka*. (Śmd. 345). *The plant Emblic myrobalan, Emblica officinalis Gaertn. (Phyllanthus emblica Lin.; ನೆಲ್ಲಿಗೆ ಗಡ G.)*.
 ಅಮಲಕಿ *āmālaki*. *The plant Emblic myrobalan (ನೆಲ್ಲಿ Hlā.)*.
 ಅಮನದೆ *āma-vadē*. = ಅಮ್ನಿದೆ, ಅಮ್ನಿದಿ. (Acidulous cake): different split pulse soaked in water, strained, ground in a mortar till solid, mixed with spices, and then fried in ghee or oil as cakes, and soaked in curdled milk (My.; Tē.; Tu. ಅಮ್ನಿದೆ, ಅಮನದೆ).
 ಅಮರಂಕೆ *āma-āṅkē*. Dysentery (My.).
 ಅಮಶ್ರಾದ್ಧ *āma-śrāddha*. Uncooked articles of food distributed at a śrāddha (My.). Cf. ಅನ್ನಶ್ರಾದ್ಧ.
 ಅಮಸೋಲು *āmasōlu*. A sour sauce or acid seasoning, especially one made of the fruit of the tamarind tree (ತೆನ್ನಿಡಿ, ವೃಕ್ಷಾಫಲ G.; Mhr. ಅಮ್ನ, an acid obtained by spreading, in the evening, a cloth over flowering plants of *Cicer arietinum*; ಅಮ್ನಸೂಲ, ಅಮ್ನಸೋಲ, dried peelings of the fruits of the tree *rātāmbī*, *Garcinia purpurea*).
 ಅಮಾತ್ಯ *āmātya*. = ಅಮಾತ್ಯ. A minister, a counsellor (Sk.; Mr. 1; ಪ್ರಧಾನ G.).
 ಅಮಾಶಯ *āma-āśaya*. The receptacle of the undigested food, the upper part of the belly to the navel, the stomach. (My.).
 ಅಮಿಕ್ಷ *āmikṣhē*. A mixture of boiled and coagulated milk (see Nr. s. ಒಡೆ 1; ಕಾಯ್ದೆ ಹಾಲೊಳಗೆ ಮೊಸರು ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ಪೆ ಫ್ಲ G.). See ಹೆಪ್ಪು.
 ಅಮಿಲಿತ *ā-milita*. United, mixed, combined, associated (Bp. 41, 22).
 ಅಮಿಷ *āmisha*. = ಅಮಿಷ. *Flesh*. 2, a bribe. 3, a gift (ಕಾಣಿಕೆ G.). 4, an object of enjoyment, a pleasing object (G.). 5, lust, desire. 6, sexual union (ಸನ್ನಿಧಿ G.).
 ಅಮಿಷಾಶಿ *āmisha-āśi*. *Eating flesh, carnivorous*.
 ಅಮಿಷ *āmisa*. Tbh. of ಅಮಿಷ (Śmd. 335).
 ಅಮಿನ *āmīna*. = ಅಮಿನ. (Br.; R.).
 ಅಮಿನಿ *āmīni*. A kind of large, sour mango (My.).
 ಅಮಿಲಾ *āmīla*. A native revenue officer who superintends a talook (My.; H.).
 ಅಮುಕ್ತ *ā-mukta*. Loosed, let go; discharged. 2, dressed, accounted.
 ಅಮುದಿತ *ā-mudita*. Joyful, delighted, pleased (Bp. 61, 71).
 ಅಮುಷ್ಮಿಕ *āmushmika*. Of that state; being there; belonging to the other world. (Rām. 6, 26, 62; My.).
 ಅಮುಷ್ಯಾಯಾಣ *āmushyāyāṇa*. *The son of an illustrious person*.
 ಅಮೂಲಂ *āmūlām*. To the root; by the root; entirely. (My.).

ಅಮೂಲಾಗ್ರ *ā-mūla-agra*. From the root to the top (J. 3, 36).
 ಅಮೆ *āmē*. = ಅಮೆ 2, ಏಮೆ 2. A tortoise, a turtle (My.; ಕೂಮಫ, etc. Śi. 88; ಗುಪ್ತ 445; T., M.; Tu. ಎಮೆ). See ನೀರಾಮ, ಹೆಣ್ಣಾಮೆ.
 ಅಮೈತ್ರ *ā-maitra*. Friendly, affectionate, well-disposed (Bp. 59, 45).
 ಅಮೋದ *ā-mōda*. Gladdening, cheering up;—pleasure, joy. 2, fragrance, a diffusive perfume (ಸಾಸನ Ct. II, 94; ಸುಗಂಧಾನಿಲ Mr. 50).
 ಅಮೋದಿ *ā-mōdi*. Happy; fragrant. 2, a perfume for the mouth.
 ಅಮೋದಿಸು *āmōdisu*. To be lovely (Bp. 18, 30). 2, to be glad (My.). 3, to smell at (My.).
 ಅಮ್ನಾಯ *ā-mnāya*. Sacred tradition. 2, the rēda. 3, a worthy person (ತೀರ್ಥ, ಸದ್ವಂತ Nn. 48).
 ಅಮ್ಬರ *āmbara*. = ಅಮ್ಬ. Tbh. of ಅಮ್ಬ or ಅಮ್ಬ. Pepper-water to which tamarind is added in due proportion (C.).
 ಅಮ್ಬಿದೆ *āmboḍē*. = ಅಮನದೆ, etc. (My.).
 ಅಮ್ಬಿದಿ *āmboḍi*. = ಅಮ್ನಿದೆ, etc. (My.).
 ಅಮ್ಬ *āmra*. = ಅಮ್ಬರ. (Bp. 57, 35; C.).
 ಅಮ್ರ *āmra*. The mango tree, *Mangifera indica*, and its fruit.
 ಅಮ್ರತಕ *āmratāka*. The hog-plum tree, *Spondias mangifera*.
 ಅಮ್ರೇದಿತ *ām-rēḍita*. Reiterated; repetition of a sound or word.
 ಅಮ್ರ *āmra*. The tamarind tree, *Tamarindus indica* (ತೆನ್ನಿಡಿ, ಪುಣೆ Mr. 125). 2, sourness, acidity (ಹುಳಿ Nn. 119).
 ಅಮ್ರವತಿ *āmra-vati*. N. of a plant (ಒಡಿ Mr. 139, o. rs. ಒಡಿ, ಅಮ್ರವತಿ).
 ಅಮ್ರವೇತನ *āmra-vētaṇa*. The plant *Rumex vesicatorius*. (R.).
 ಅಮ್ರಿಕೆ *āmlikē*. The tamarind tree (Sk.; ಹುಣಿಸೆಯ ಮರ G.). See ಬ್ರಹ್ಮಾಫಲಕೆ.
 ಅಮ್ರಿಕೆ *āmlikē*. = ಅಮ್ರಿಕೆ. (Sk.; G.).
 ಅಯ *āy*. 1. = ಅಯ, (ಅಯ). The form of the P. p. of ಅಯ 1, to which the affixes ತು, ತಾ, ತ್ತು are joined. ಅಯ್ತು, ಅಯಿತು, ಅಯಿತ್ತು, it became, etc. (T. ಅಯ್ = ಅಯ; Tu. ಅಯ = ಅಯ).
 ಅಯ *āy*. 2. = ಅಯ 2, ಅಯ. To collect, to gather; to select, to cull (ವಿರಲವಸ್ತುಸಂಕಲನ Śmd. Dh.; ವಿರಲವಸ್ತುಮೇಲನ ಸಮ. 102; ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು Śmd. 92 Cm.; Tu., T., M.). P. p. ಅಯ್ತು (Grj. 5, 66). ಅರಣ್ಯನೀವಾರಭತ್ತದಿ ನ್ನವೂ ಹಕ್ಕಲನ ಅಯ್ತು ಭತ್ತದಿನ್ನವೂ ಒಡುಕುವುದು (ಮತ Nr.). ಕೆಲವು ಅಡುಗೆಯ್ತು ಅಯ್ತು ಒಟ್ಟು (Bp. 18, 28). ಭತ್ತದಿ ಬೀಜವನ ಅಯ್ತು (27, 49; see also 33, 13). — ಅಯ್ ಅಯ್. rep. (Bp. 34, 22).
 ಅಯ *āy*. 3. = ಅಯ 1. Collecting, etc. See ಅಯ್ಕೆ.
 ಅಯ *āy*. 1. = ಅಯ 1, ಅಯ. Mother (T. ಅಯ್, ಅಯಿ, mother; Mhr. ಅಯ, mother; H. ಅಯಾ, a waiting woman-maid). See ಮರ್ತಾಯ್.
 ಅಯ *āy*. 2. = ಅಯ. (Śmd. Dh. No. 517).
 ಅಯ *āya*. 1. (cf. ಅಯ 1). The inside, privacy (Tē.), secret (T.). 2, the private parts (Tē.);

a vital part of the body where a wound is mortal (Tē., T.; S. Mhr.). 3, particulars, details; the merits of a question (Tē.). 4, a part of the body (see ಕೀಡಾಯ, ಮೇಲಾಯ); the breast (ಎದೆ ರ್ಬ.). (M. ಅಯ, lightness, nimbleness, slackness; T. ಅಯ್ಯ, collecting, search; trouble; subtilty, fineness; T. ಅಗ, the body = ಉಡಲ್; the breast; cf. also ಅಜ್ಜ 2?). — ಅಯಕಟ್ಟು. Structure of tenderness. ಅಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳ, a vital part, a vulnerable place (S. Mhr.).

ಅಯ ಕ್ಷಾ. 2. Measure, dimension, extent; rule, standard, order; propriety, fitness (J. 5, 48; 29, 29; ಪ್ರಮಾಣ, ಪರಿಮಾಣ ರ್ಬ.; Tē. size, scale; Tu. measure, proportion; T. ಅಯ್ಯ, breadth). ದಿಲ್ಲುಗಾಡಿರು ಕೋಲ್ಗಿರನ್ನು ಎನ್ನು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹೊಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಅಯವದಾತು ನಿಲ್ಲುವ ವಿಶೇಷಗಳು (ಪ್ರತ್ಯಾಶೀತ, etc. Si. 286). See ಕಟ್ಟಾಯ ಸ. ಕಟ್ಟು 1. — ಅಯಕಟ್ಟು. Standard condition, suitability, properness (My.). ಅಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳ, a place suitable for building a house on (S. Mhr.). 2, measure, extent, dimension, as of a field (My.; Tē.). 3, regulation, rules, as about a temple (My.). Cf. ಅಯತ.

ಅಯ ಕ್ಷಾ. 3. Craftiness, dissimulation, deceit (T. ಅಯ, ಅದ; cf. ಅದ 1). ಅಯವನ್ ಉಸುರದಿರು! ನಾನ್ ಅದಾದೆನ್ ಅದಾದೆನ್ ನಿನ್ನ ಮಾಯವನು (Bp. 24, 63; it is however possible to read ಮಾಯ instead of ಅಯ).

ಅಯ ಕ್ಷಾ. 1. = ಅಯ 1, etc. See ಅನಲಾಯ, ಕಮಲಾಯ.

ಅಯ ಕ್ಷಾ. 2. Arrival, approach, coming. 2, *income, revenue* (ಅರ್ಥಾಗಮ Mr. 268). 3, gain, profit. 4, receipt. 5, the guard of the women's apartments. 6, corn given by the well-to-do villagers to the hereditary servants of the village as their established fees of office (C.). ಅಯಾ ಪಾಕುವಾಗಲೇ ನ್ಯಾಯ ಬನ್ನು (Prv.). — See ಉದಿತಾಯ, ಮೇಲಾಯ ಸ. ಮೇಲು, Prv. ಸ. ನ್ಯಾಯ. — ಅಯಕಟ್ಟು. A fixed amount of money (C.). — ಅಯ ಸಾಮ್ಯ. dupl. = ಅಯ ಸ್ವಾಮ್ಯ (My.). — ಅಯ ಸ್ವಾಮ್ಯ. dupl. = ಅಯ No. 6. (My.).

ಅಯಕೂಲಿಕೆ *Ayāhūlikā*. (fr. ಅಯಕೂಲ). Relating to an iron pike. 2, a man who, in order to attain an object, uses forcible instead of gentle means, as e. g. a beggar who holds a pike to your breast in begging for alms.

ಅಯಕಟ್ಟುಗಾಡಿ *Āyakaṭṭu-gāṭṭā*. A man who does his work properly (My.).

ಅಯಗಾಡಿ *Āya-gāṭṭā*. A clever man (My.).

ಅಯಗಾಡಿ *Āya-gāṭṭā*. A hereditary village servant (C.; Tē. ಅಯಗಾಡು; such servants are e. g. ಗವುಡ, ಶಾನಭೋಗ, ಜೋಯಸ, ಪತ್ತಾರಿ, ಕಮ್ಮಾರಿ, ಕುಮ್ಮಾರಿ, ಬಡಗಿ, ನಾಯ್ಕ, etc.).

ಅಯಗಾರ್ತಿ *Āya-gāṭṭi*. A clever woman (My.).

ಅಯತ *Āyata*. (fr. ಅಯ 1?). = ಅಯತ್ತ. Fitness, propriety, proper way (Bp. 25, 86; J. 11, 1; 16, 5; Tē.); readiness; preparation, trim (My.; Tē., also ಅಯತ; means (ಸಾಧನ Nn. 114). 2, ease, absence of exertion (S. Mhr.; Mhr. ಅಯತಾ, without effort; without our agency; ready made; arrived, come). ಅಯತದ ವಸ್ತ್ರಾಂಶ (ಅಭಾಷ Mr. 215). ಅಯತಗೊಳಿಸಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟಿದಾಗ ಅಯತವಾಗಿರುವದು (Prv.). 3, = ಅಯತ, ಅಯ್ತ, an affix

for the formation of nouns, see ವಸಾಯತ, ಲಿಂಗಾಯತ.

ಅಯತ *Ā-yata*. Checked, restrained. 2, extended, long, large (ದೀರ್ಘ, ನೀಳ Mr. 446; see Ūh. v. 63. 105. 106); diffuse, prolix. 3, = ಅಯತನ No 1, see ಧವಲಾಯತ.

ಅಯತನ *Ā-yatana*. A resting place; a place, a seat, a home. 2, a shed for sacrifices; an altar. 3, a temple (ದೇವಾಲಯ Mr. 193).

ಅಯತಾಕ್ಷಿ *Āyata-akshi*. = ಅಯತಾಮ್ಬಕಿ. (J. 18, 55).

ಅಯತಾಮ್ಬಕಿ *Āyata-ambaki*. A woman with large eyes (J. 18, 61; 19, 23).

ಅಯತಿ *Ā-yati*. Restraint of mind (ಯೋಗಸಾಧನವಿಶೇಷ G.). 2, extension, length (ನಿಡಿವಾದದ್ದು G.). 3, dignity, majesty. 4, future time.

ಅಯತಿಕೆ *Āyata-ikē*. (Śmd. 248 Mdb. MS.). The state of being great, worthy or noble; stateliness; grandeur; etc. (Bp. 25, 10; Bh. 8, 26, 9). — ಅಯತಿಕೆಗದು. -ಕೆಡು. Generosity to fail (Bp. 26, 61).

ಅಯತ್ತ *Āyatta*. = ಅಯತ. Readiness (My.; Tē., T.). 2, = ಅಯತ No. 2 (B. 5, 75 ಅಯತ್ತಾಗಿ). ಅಯತ್ತವಾಗಿ ಬಡಗಿರುವದು (ಸಿದ್ಧ, ನಿರ್ವೃತ್ತ Si. 382).

ಅಯತ್ತ *Ā-yatta*. Resting on, dependent on; being subject (Bp. 38, 71). 2, docile, tractable. 3, come into one's power or possession (Śmd. 64 Mdb.; ಸ್ವಾಧೀನವಾದದ್ದು G.). 4, being joined to (ಸಮನ್ವಯವಾಗು Śmd. 205 Cm.), being connected with (Bp. 9, 21), being used in (Śmd. 395).

ಅಯತ್ವ *Āyatva*. The state of going. See ಅನೃತಾಯತ್ವ.

ಅಯವಾನ *Āyamāna*. Going to, approaching (Śmd. 87; Ūh. v. 24; Mr. after 90).

ಅಯಲಕ್ಕ *Āyallaka*. Longing for, regretting.

ಅಯಸ *Āyasa*. 1. (fr. ಅಯಸ). Of iron; iron; any thing made of iron; a weapon (Śmd. 310, No. 265 Mdb.; ಕರ್ಬೋನ್, etc. Mr. 98).

ಅಯಸ *Āyasa*. 2. Tbh. of ಅಯಾಸ. (My.).

ಅಯಾನ *Ā-yāna*. Coming, arrival. 2, the natural temperament or disposition. 3, = ಅನಾಪತ No. 4 (Mr. 460). **ಅಯಾಮ** *Ā-yāma*. Stretching, extending; restraining; length; extent (Abh. P. 12, after 96).

ಅಯಾನ *Ā-yāsa*. = ಅಯಸ. 2. Effort, exertion, labour, trouble. 2, fatigue, weariness. See ಅನಾಯಾಸ, ನಿರಾಯಾಸ; Prv. ಸ. ವಯಸ್ಸು. — ಅಯಾಸಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To make effort (Bp. 8, 46). 2, to become weary, etc. (My.).

ಅಯಿ ಕ್ಷಿ. 1. = ಅಯ 3. Collecting, etc. See ಅಯ ಕುಳಿ. ಅಯಿದನೆ. -ತನೆ. Ears of corn picked up in fields by poor people (My.).

ಅಯಿ ಕ್ಷಿ. 2. = ಅಯು, in the P. p. ಅಯದು (Bh. 1, 10, 11; My.).

ಅಯಿ ಕ್ಷಿ. = ಅಯ 1, etc. Mother. See ಗಂಗಾಯಿ, ಧವಾಯಿ, ನಾಗಲಾಯಿ, ಬಿಜ್ಜಾಯಿ, ಭೋಗಾಯಿ, ಮಂಗಾಯಿ, ಮಾದಾಯಿ, ಮಾರಾಯಿ, ಮುದ್ದಾಯಿ, ರಮ್ಮಾಯಿ, ತಿನಾಯಿ.

ಅಯಿಕುಳಿ *Āyi-kulī*. = ಅಯ್ಕುಳಿ, q. v.

ಅಯಿಕೆ *Āyikē*. The act of selecting or picking up (My.).

ಅಯಿತ *Āyita*. = ಅಯತ No. 3, etc. See ವಸಾಯತ, ಲಿಂಗಾಯತ.

ಅಯಿತವಾರ *Āyitavāra*. = ಅಯಿತ್ತಾರ. (My.).

ಅಯಿತು *Āyitu*. = ಅಯಿತ್ತು, ಅಯ್ತು. It became, etc.
See ಅನು 1, ಅಯ್ 1.

ಅಯಿತ್ತು *Āyittu*. = ಅಯಿತು, q. v.

ಅಯಿತ್ತಾರ *Āyitvāra*. Tbh. of ಅದಿತ್ಯವಾರ. (C.).

ಅಯಿನ್ದಾ *Āyindā*. = ಅಯಿನ್ದಾ. (My.; Br.; H.).

ಅಯಿಲ *Āyila*. = ಅಯ್ಲ. An affix for forming nouns (cf. ಅಯಿತ, etc.), e. g. ಅಡ್ಡಾಯಿಲ, ಓಜಾಯಿಲ, ಗಾಢಾಯಿಲ, ಗೋಬಾಯಿಲ, ಪುರ್ಗಾಯಿಲ (Śmd. 252), ಜಾಣಾಯಿಲ, ವೇಗಾಯಿಲ. It may have been regarded as a Tbh. of ಅರೂಢ, as ಗೋಬಾಯಿಲ is the Tbh. form of ಘೋಷಾರೂಢ, Śmd. 30.

ಅಯಿಸ *Āyisa*. = ಅಯುಷ್ಯ, ಅಯುಸ. Tbh. of ಅಯುಷ್ಯ (Śmd. 359. 368, here Mdb. ಅಯುಸ; My.).

ಅಯಿಸು *Āyisu*. 1. = ಅಯ್ಲು. To cause to choose, etc. (My.; cf. ಅರಿಸು).

ಅಯಿಸು *Āyisu*. 2. = ಅರಿಸು. See ಮೆಲ್ಲಾಯಿಸು.

ಅಯು *Āyu*. = ಅಯ್ 2, etc. (C.; ಅರಿಸು ಕೊಳ್ಳು G.). P. p. ಅದು (C.). See Prv. s. ಬೀದಿ 1. — ಅದುಡೆಗ. -ಉಡೆಗ. One who lives by begging (My.).

ಅಯು *Āyu*. = ಅಯ್ 2. Life, duration of life (ಅಯುಷ್ಯ Śm. 102; Śmd. 224; Bp. 48, 32).

ಅಯುಕ್ತ *Ā-yukta*. Yoked to; appointed, charged with; a minister, an agent or deputy. (R.).

ಅಯುಗ *Āyuga*. (Tbh. of ಅಯೋಗ?). The handle of a sword. See ಹೊನ್ನಾಯುಗ.

ಅಯುಧ *Ā-yudha*. A weapon. 2, a tool (My.; Mhr., Tē.).

ಅಯುಧಪೂಜೆ *Āyudha-pūjē*. The worship of weapons, tools, etc., performed on the ninth day of the dasarē feast (My.).

ಅಯುಧಶಾಲೆ *Āyudha-śālē*. An armoury, arsenal. (My.).

ಅಯುಧಿಕ *Āyudhika*. A soldier.

ಅಯುಧೀಯ *Āyudhīya*. A soldier.

ಅಯುರಾರೋಗ್ಯ *Āyus-ārōgya*. Long life and health, or exemption from sickness through life (J. 21, 66).

ಅಯುರೇಖೆ *Āyu-rēkhē*. The life-line: one of the lines of the inner part of the hand (My.).

ಅಯುರ್ದಾಯ *Āyus-dāya*. The apportioned or appointed term of life. (My.).

ಅಯುರ್ವಂಶ *Āyus-vanta*. Long-lived (Bp. 31, 32). Feminine ಅಯುರ್ವಂಶಿ (My.).

ಅಯುರ್ವರ್ಧನ *Āyus-var dhana*. Longevity (My.).

ಅಯುರ್ವೃದ್ಧಿ *Āyus-vṛiddhi*. ಅಯುರ್ವರ್ಧನ. (My.).

ಅಯುರ್ವೇದ *Āyus-vēda*. The science of health or medicine, N. of a treatise on medicine and on the probabilities of life (considered as a supplement of the *atharvavēda*, C.).

ಅಯುರ್ವೇದಿ *Āyurvēdi*. A physician.

ಅಯುರ್ಹೀನ *Āyus-hīna*. Short-lived (My.).

ಅಯುರ್ಹೋಮ *Āyus-hōma*. A sacrifice to obtain longevity (My.).

ಅಯುರ್ವಂಶ *Āyu-vanta*. Long-lived (ಪ್ರವಾಚಕ HIA.; Mr. 239).

ಅಯುರ್ವರ್ಧನ *Āyu-var dhana*. Long-lived: N. of a kind of horse (Mr. 283).

ಅಯುವಿಕೆ *Āyuvikē*. = ಅಯುಕೆ. (My.).

ಅಯುಷ್ಮತ *Āyus-mat*. -ನನ್. Long-lived.

ಅಯುಷ್ಮಂತ *Āyus-manta*. Tbh. of ಅಯುಷ್ಮತ್. (My.). Feminine ಅಯುಷ್ಮಂತಿ (My.).

ಅಯುಷ್ಯ *Āyushya*. (Śmd. 128). = ಅಯಿಸ, etc. Giving long life, vital. 2, vital power, life;—lifetime. (My.). — ಅಯುಷ್ಯ ಮುಗಿ. Life to end (B. 5, 179).

ಅಯುಷ್ಯಹೋಮ *Āyushya-hōma*. = ಅಯುರ್ಹೋಮ. (My.).

ಅಯುಸ್ *Āyus*. = ಅಯ್ 2, ಅಯು. Life; age, duration of life.

ಅಯುಸ *Āyusa*. = ಅಯಿಸ, q. v. (My.).

ಅಯುಸ್ಥಾಪನ *Āyu-sthāpana*. Establishing or restoring life (Bp. 32, 46).

ಅಯುಸ್ಸು *Āyussu*. Tbh. of ಅಯುಸ್. (My.).

ಅಯುರ್ಹೀನ *Āyu-hīna*. Short-lived: N. of a kind of horse (Mr. 283).

ಅಯೋಗ *Ā-yōga*. (= ಅಯುಗ?). Yoking to; joining;—appointment;—a shore or bank. (My.).

ಅಯೋಧನ *Ā-yōdhana*. War, battle.

ಅಯ್ಯಳಿ *Āyṣ-kuli*. (Śmd. 239). = ಅಯ್ಯಳುಕು. A collector (of alms), a beggar (ಪಿಶೋದಿ Śmd. II, o. r. 30; ಪಿಶೋದಿ Śm. 53; ಪಿಶೋದಿ Kk. 86, o. r. ಅಯ್ಯಳು; ಪಿಶೋದಿ Ćt. I, 66, o. r. ಅಯ್ಯಳು; Grj. 1, 27). 2, that which has been left, has been (in danger of being) spoiled, and has been saved or preserved (ಕಳೆದುದು ಒದ್ದುದು ಛಿ. I, 54). 3, choosing, selecting, picking up. — ಅಯ್ಯಳುಗೊಳ. To select, etc. (Śmd. 117).

ಅಯ್ಯ *Āyta*. = ಅಯಿತ No. 3, etc. An affix to form nouns (Śmd. 233), e. g. ಅಡ್ಡಾಯ್ಯ, ಅಡಂಗಾಯ್ಯ, ಕಡಂಗಾಯ್ಯ, ಕಲ್ಲಾಯ್ಯ, ಝಳವಾಯ್ಯ, ಸೂದಾಯ್ಯ (234), ಪಸಾಯ್ಯ, ಲಿಂಗಾಯ್ಯ.

ಅಯ್ಯ *Āyitu*. = ಅಯಿತು, etc.

ಅಯ್ಯೆ *Āyṭē*. Feminine of ಅಯ್ಯ. See ಪಸಾಯ್ಯ.

ಅಯ್ಯಿನ್ *Āypis*. An interjection used to express disdain (S. Mhr.).

ಅಯ್ಯ *Āyla*. = ಅಯಿಲ. See e. g. ಗೋಬಾಯ್ಯ, ಜಾಣಾಯ್ಯ, ವೈಘಾಯ್ಯ, ಪಜ್ಜಾಯ್ಯ, ವೇಗಾಯ್ಯ.

ಅಯ್ಯ *Āysu*. = ಅಯಿಸು 1. To cause to collect, to cause to pick up, etc. (Bh. 1, 8, 7; My.).

ಅರ್ *Ār*. 1. = ಅರು 1, ಯಾರ್, ಯಾರು, ದಾರು. A nominative plural masculine and feminine of ಅರ (Śmd. 182; Tē. ಎವರು, ಏರು; T. ಅರ್, ಯಾರ್; Tu. ಎರ್). Who? (ವಿಚಾರ Śm. 104). ಕುಲಕ್ಕುಂಡಲಕ್ಕುಂಧಾಕಲದೊಳ್ ಅರ್ಗಮ್ ಅಧಿಕಂ (Śmd. 138). ನೀನ್ ಅರ್ಗಿ? ಅನ್ ಅರ್ಗಿ? ತಾನ್ ಅರ್ಗಿ? ಇನ್ನು ಎನಗೆ ಉಸಿರಲ್ಲೇಡ! (178). ಈಶಾಕ್ಷಯಂ ಬಲ್ಲನ್ ಅರ್? (Riv. 13, 25). ಇವನ್ ಅರ್? (J. 30, 42). ಅರ ಸುತಂ? (28, 27). See Śmd. 64. 171. 181. 183; Bp. 3, 82. — ಅರದು. ಅರ ಅಮ. Of whom it? whose is it? (Bp. 28, 42). — It becomes ಅರ್ತು, e. g. ಅರ್ತು ಈ ತುರಂಗಂ? (Śmd. 181; Kk. 61). — ಅರ್ ರ. rep. (Grj. 6, 57). — ಅರು. ಅರ್-ಉ 9. Whosoever. ಮು

ವನುಗನ ಅರು ಕೆಲವುರು ಸ್ವೇಹಿತರುಬ್ಬಿ, ಅವರು ಜನ್ಯರು ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಅರುಂ. ಅರಂ. ಉಂ 1. Whosoever. ತರಣ್ ಅರುಮ್ ಒಳರೆ ಖಲಂಸರಣದೊಳ್? (Smd. 85). ಒತನೆ ಅರುಮ್ ಇಲ್ಲ (125). ಅರುಮಂ ಪುಗರ್ ಕಿಯದೆ ರಾಣಿವಾಸಮ್ ಇಹುದಕ್ಕೆ ಯೇಗ್ಯಮ್ ಅದೊ ದೆವನೆ ಪ್ರಮವನಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಸತ್ಯಯುತರ್ ಎನ್ನು, ಧಾ ಎಸದಿರ್ ಅರುವನು (Bh. 1, 8, 26). ಅರುಮುಂ (Bp. 25, 6); ಅರು ನಂ (40, 37; 53, 50); ಅರುವನು (26, 53; 60, 17).

ಅರ ಕ್ರ. 2. = ಅರು 2, ಅರೆ 1, ಅಲು 1. To cry aloud (ಕುಡ್ಡೆರ್ನಿ Smd. Dh.; ಅತಿಧ್ವನಿ Sm. 104; M., T., Tu., Tē; 7. ಅರ್ಪು). P. p. ಅರ್ಪು (Smd. 50. 55. 288; Grj. 7, 29; J. 28, 47). ಅರ್ಪ (Rā. 13, 84). ಅರೆ (5, 123). See Bp. 16, 14; 52, 47; 56, 14; Rā. 5, 83; J. 4, 30. 31. 42. 49; ದಾಯಾ ರ್. — ಅರಾರ್. rep. (Bp. 61, 32).

ಅರ ಕ್ರ. 3. To be united (T.; perhaps in Bp. s. ಕೆ ಯ್ಯಾರ್); to abound, to be filled, to teem (T., Tē, M.; in Tu. to distend; T. ಅರ್, to be complete; ಅರ್, to bind; M. ಅರ್, to heap up). In Kannada at present only two infinitives (ಅರ, ಅರೆ) and the verbal noun ಅರು 3 remain, which see separately.

ಅರ ಕ್ರ. 4. = ಅರು 6, ಏರು 1. A pair of oxen yoked to the plough (ಹರಾನ್ವಿತವ್ಯವಧಯುಗ್ಮ Smd. Dh.; Sm. 104; T. ಎರ್, a pair; a plough; Tē. ಎರು, a plough complete with cattle; ಅರೆಕೆ, a plough with bullocks complete; M. ಎರ್, a yoke of oxen; a plough with draught oxen). — ಅರ್ಪು. Plough-foot: the bottom part of a plough (My.).

ಅರ ಕ್ರ. 5. = ಅರು 4. A frame put on the neck of cattle when training them (ದಾರುಧೇದ Smd. Dh.).

ಅರ ಕ್ರ. 6. = ಅರ. To immerse, to dive. ಎಯ್ಜ್ಜ ರಾಂಗಣ್ ಅರ್ಪ ವಜ್ರವೈದೂರ್ಯಮಾಣಿಕ್ಯದೊಳ್ (ಅದ) ನೆರೆನೆರೆಗರ್ (C. Bp. 5, 3).

ಅರ ಕ್ರ. 1. = ಅರೆ 4. An infinitive of ಅರೆ 3: so that it or they be filled, or to the full of (My.; T.). See ಕಣ್ಣಾರ, ಕಿಂಯಾರ, ದಾಯಾರ, ಮನಸ್ಸಾರ. — ಅರಗಾ ಮು - ಅರಮು. A perfect wild; a place that has never been cultivated (My.).

ಅರ ಕ್ರ. 2. The tree *Barringtonia acutangala* Gaertn. (ನಿಜುಲ, ನಿಜುಲ Mr. 112; also Sk. ಅರ, N. of a tree).

ಅರ ಕ್ರ. 1. Tbh. of ಅಗಾರ 1 (Smd. 383). A dwelling place, etc. See ಕೇರಾರ, ಕೇರಾರ, ಕೊಟ್ಟಾರ, ಗೂಡಾರ, ದವಾರ, ದೇವಾರ, ನೀಡಾರ, ಧಣ್ಣಾರ.

ಅರ ಕ್ರ. 2. Tbh. of ಅರಾರ 2 (Smd. 383). Form, etc. See ಚಿತ್ತಾರ, ರೂಪಾರ.

ಅರ ಕ್ರ. 3. Tbh. of ಹಾರ (Ct. II, 8; Kk. 26; Sm. 72).

ಅರ ಕ್ರ. 4. Rising; going. See ಉದಾರ.

ಅರ ಕ್ರ. 5. Brass; oxide of iron. See ಅರಕೂಟ.

ಅರ ಕ್ರ. 6. Tbh. of ಅಪಾರ. See ಪರಾರ, ಮಾಂಸಾರ.

ಅರ ಕ್ರ. 7. Tbh. of ಅವರ or ಅನಾರ. See ವಹಾರ.

ಅರ ಕ್ರ. 8. = ಅರಕು. Arrack (My.).

ಅರ ಕ್ರ. 9. = ಅರಕು. Brass.

ಅರ ಕ್ರ. 10. = ಅರಕು. Reddish (Smd. 178; Kāvy. IV, 2, 57; V, 18; Rā. 13, after 96; 5, 102).

ಅರಕ್ಷ ā-raksha. Protection, preservation. 2, the part beneath the frontal projections on the forehead of an elephant; the junction of the frontal sinuses of an elephant. ಅರಗು āragu. = ಅರಗ್ಧ. (St. & Pl.).

ಅರಗ್ಧ āragvadha. = ಅರಗು. The tree *Cassia fistula* Lin. See ಕಕ್ಕೆ.

ಅರಜ ā-raja. Passion, emotion, feeling; desire (J. 20, 57; 26, 32. 54).

ಅರಟ್ಟ āraṭṭa. N. of a people and country in the Pañjāb. (R.; Br. Herat).

ಅರಡಿ ār2-adii. Publicity, report; infamy, scandal (Tē.; R.).

ಅರಣ āraṇa. = ಅರಣ್ಯ No. 2. (My.).

ಅರಣ್ಯ āraṇya. Relating to a forest; wild. 2, a forest (My.; J. 2, 8; ಕಾಡು Sm. 91; ಎಪಿನ Nn. 9. 30. 42; ಕಾನನ 17; ಮರೆ 22; ವನ 42; in all the places of Nn. the o. r. is ಅರಣ್ಯ).

ಅರಣ್ಯಕ āraṇyaka. Relating to a forest; an inhabitant of the woods (Si. 102). 2, a kind of vedic composition (certain chapters of the brāhmanas) which must be read or studied only in forests (see ಬೃಹದ್).

ಅರತ ā-rata. Stopped, ceased. 2, delighted in. 3, quiet, gentle. See ಅನಾರತ; Bp. 39, 68.

ಅರತಿ ā-rati. 1. Stopping, ceasing.

ಅರತಿ ā-rati. 2. (fr. ಅರಾತಿ). = ಅರ್ತಿ 2. The ceremony of waving (around an idol, around the bride and bridegroom, around the heads of the people assembled at marriages, around a king, etc.) a platter containing a burning lamp;—the platter and lamp waved;—the piece of poetry chanted on the occasion;—the lotus-leaf described with colours on the platter (Mhr.; H. ಅರ್ತಿ; My.; Tē. ಅರತಿ, ಅರತಿ; T. ಅರತಿ, ಅಲತಿ, ಅರಾತಿ). See Smd. 64; Grj. 3, 117; 3, after 117; J. 8, 12; 10, 54; 11, 6; 29, 10. 41; 31, 14. 18. 31; B. 2, 7; ಉಪ್ಪಾರತಿ, ಎಕಾರತಿ, ಕರ್ಪೂರಾರತಿ, ಗುಮ್ಮಾರತಿ, ದೀಪಾರತಿ, ಧೂಪದೀಪಾರತಿ, ಧೂಪಾರತಿ, ಮಂಗಳಾರತಿ, ಹತ್ತು ಬೆರಗಾರತಿ.

ಅರನಾಲ āranāla. Sour gruel made from the fermentation of boiled rice.

ಅರನಾಲಕ āranālaaka. = ಅರನಾಲ. Sour gruel etc. (ಗಂಚ G.).

ಅರಬು ārabu. = ಅರುಬು, etc. — ಅರಬಿ. = ಅರುಬಿ, etc. (Rām. 6, 12, 40).

ಅರಬು ā-rabdhā. Begun, commenced; commencement. (Kāvy. III, 3, B, 156).

ಅರಭಟಿ ā-rabhaṭi. A branch of the dramatic art, the representation of supernatural and horrible events on the stage. (Kāvy. IV, 2, 58. 62).

ಅರಭಿ ārabhi. N. of a rāga (My.).

ಅರಭ್ಯ ā-rabhya. Having begun, beginning from (B. 5, 121. 169). ಅನ್ನಿನ ಅರಭ್ಯ, ಇನ್ನಿನ, ಪೂರ್ವಾರಭ್ಯ, ಮೊದಲಾರಭ್ಯ or ಮೊದಲಿನ ಅರಭ್ಯ (My.).

ಅರವು āramba. (fr. ಅರ್ 4). = ಅರಮ್ಬು. (Yoking the oxen to the plough): Tillage, cultivation (My.; Tē.). ಅರ ಮ್ಬದಿನ್ದ ಬದುಕುವವನು (ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ, ಕರ್ಷಕ, ಕೃಷಿಕ Nr.). ಮನಗೆ ಮಾಡಿದ ಹೊಲನು, ದುಪ್ಪತ್ತನರದ ಎದಿಗೆ, ಪಾಟಿಯ ಒಲಗ, ಹುಸಿಯ ದಾದುವೆ, ಹುದುವಿನ ಅರಮ್ಬದ ಫಲೋದಯವ ನಡೆದು ಹೋಗದೆ? (Bh. 1, 8, 48). See ಕಾದಾರಮ್ಬ, ನೀರಾರಮ್ಬ. — ಅರಮ್ಬು ಸಾರಮ್ಬ. reit. (My.).

ಅರಮ್ಬ āramba. Tbh. of ಅರಮ್ಬ (Śmd. 339).

ಅರಮ್ಬ ಗಾವಿ āramba-gāra. A cultivator, a farmer (My.; ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ, ಕೃಷಿಜೀವ, etc. Si. 300).

ಅರಮ್ಬು ārambu. = ಅರಮ್ಬ (S. Mhr.).

ಅರಮ್ಬು ā-rambha. = ಅರಮ್ಬ. Undertaking, beginning; commencement (ಮೊದಲ Mr. 432). 2, exertion, effort. 3, speed. 4, killing. — ಅರಮ್ಬವಾಗು. -ಅಗು. To be commenced (B. 5, 196).

ಅರಮ್ಬುಣ ā-rambhaṇa. Undertaking; taking hold of; using; a handle. (My.).

ಅರಮ್ಬುನು ārambhisu. To begin (v. t., My.; B. 3, 1. 94; 4, 152; 5, 52. 191); — to begin (v. i., My.). ಜೊತೆಗಾಡಿಸು ಹೋಗಿ, ವ್ಯಥೆ ಅರಮ್ಬಿಸಿತು (Priv.).

ಅರಮ್ಬುನುವಿಕೆ ārambhisuvikē. Beginning, undertaking (Si. 236).

ಅರಯ್ āray. = ಅರಯ್, ಅರಯ್ಯ, (ಅರೈ). To search; to consider attentively; to investigate; to look to, to take care of; to nourish; to ponder; to be deliberate (ಅನ್ವೇಷಣೆ Śmd. Dh.; ವಿಚಾರಿಸು Śmd. 9. 88 Cm.; T., Tē.; M. ಅರಾಯ್; cf. ಪಾಲ್). P. p. ಅರಯ್. ಅರಯೆ or ಅರಯ್ಯ, ಅರಯಲು or ಅರಯ್ಯಲು, ಅರಯಿ or ಅರಯ್ಯಿ (Śmd. 86). ಅರಯ್ಯಾರು ಸಾರಲಿಂ! (277). ಅರಯ್ಯದೆ (J. 14, 7). ಅರಯ್ಯ ಎದ್ದಿತ (ಅವೇಕ್ಷೆ, ಪ್ರತಿಜಾಗರ Nr.). ತನ್ನನ್ ಅರಯ್ಯಂ (ಅದ್ಯುನ, ಔದರಿಕ Mr. 231). ಅರಯ್ಯ ಬಹ ಗಾಳಿ (Mr. 50). See Bp. 10, 16; 27, 51; 28, 38; 38, 8; 43, 24; 53, 20; Rēv. 5, 52; 8, after 5; 8, 124; J. 4, 15. 47; 11, 16; 16, 33; 18, 41. 55. 58; 19, 39; 20, 6. 43; 28, 38; 30, 51; Grj. 4, 85; 6, 17.

ಅರಯಿಕೆ ārayikē. = ಅರಯ್, ಅರೈಕೆ. (My.).

ಅರಯಿಸು ārayisu. = ಅರಯ್ಯ, (ಹಾರಯಿಸು). To expect, to look for; to look to, to take care of (My.); to desire. ವೆರಮುನ್ ಅರಿ ನಿಲನುಮ್, ಅರಯಿಸಿ ಎದಗ್ಗರಿಂ! (Śmd. 121, Mdb. MS.).

ಅರಯ್ ಅರಯ್. = ಅರಯ್, etc. P. p. ಅರಯಿದು. See Bp. 23, 34; 24, 2; 25, 6; 30, 18; 43, 7; 57, 68.

ಅರಯ್ಯೆ āraykē. (= ಹಾರಯ್ಯೆ). Searching; trying; pondering; observing; superintending (ಸಂಕ್ಷೇಪ Mr. 437; ಪ್ರತ್ಯಯ 493; ಉಪಧೆ, ಪರೀಕ್ಷಣೆ Hlā.); fostering (My.). See ಕೆಯ್ಯಾರಯ್ಯೆ, ಮೆಯ್ಯಾರಯ್ಯೆ, ಮೇಲಾರಯ್ಯೆ, J. 12, 11; 19, 42.

ಅರಯ್ಯು ārayyu. = ಅರಯ್, etc. ಅರಯ್ಯುವದು (My.). P. p. ಅರಯ್ಯು (My.).

ಅರಯ್ಯು āraysu. ಅರೈಸು. = ಅರಯಿಸು. (ಅಪೇಕ್ಷಿಸು, ಬಯಸು G.; Tu.); to take care of, to foster (My.).

ಅರವ ā-rava. Sound; cry.

ಅರವಾರ āravāra. (fr. ಅರವ). A great outcry, bawling (My.; T.).

ಅರವಾರ āravāra. A mortgage of landed property with possession (Mg.).

ಅರವೆ āravē. Tbh. of ಅರಾಮ (Śmd. 359; Nr.; Hlā.; Ūt. II, 8; Śm. 21). ತಳಿಯ ಕೂಡ್, ಇದಿರೋ ಪಣ್ಣ ಅರವೆ (Śmd. I, 119). ಮನೆಯ ಸಮಾಪದ ಅರವೆ (ಗೃಹಾರಾಮ Nr.). See Grj. 10, after 79; Bp. 37, 83.

ಅರಾಗ್ರ āra-agra. The head of certain arrows having the shape of an awl, or an arrow of that kind.

ಅರಾಜಿತ ā-rājita. Adorned, embellished. Fem. ಅರಾಜಿತೆ (Rēv. 2, 8).

ಅರಾಜಿಸು ā-rājisu. To shine; to appear (J. 13, 49; 15, 10; 18, 29; 25, 9).

ಅರಾತೆ ārāt. Near. 2, far.

ಅರಾತಿ ārāti. (= ಅರಾತಿ). An enemy (ದಾಧ, ಹಗೆ Nr. 64).

ಅರಾತ್ರಿಕ ā-rātrika. The burning lamp in a platter that is waved before an idol, etc. 2, waving lamps before an idol, etc. See ಅರತಿ 2.

ಅರಾತ್ರಿಕೈಯೆ ārātrika-kriyē. Waving burning lamps before an idol, etc. See ನಿರಾಜನು.

ಅರಾಧಕ ā-rādhaḥka. Who or what worships, a worshipper (Bp. 61, 2); a pūjāri (My.).

ಅರಾಧನ ā-rādhanā. Accomplishment, carrying into effect. 2, attainment. 3, gratifying, propitiation. 4, worship, adoration.

ಅರಾಧನೆ ā-rādhanē. Service, worship. (Bp. 45, 14; 51, 55).

ಅರಾಧಿಸು ā-rādhisu. To worship, to adore (ಪೂಜಿಸು My.). See Bp. 6 sum.; 11, 16; 25, 4; 28, 4; 30, 5; 52, 24.

ಅರಾಧ್ಯ ā-rādhyā. To be made favorable; to be worshipped or served (Bp. 12, 24; 39, 46. 55). 2, a class of śaiva Brāhmanas who wear the janivāra which they call śivadāra (Bp. 48, 7; My.; Tē.). See ವೇಮನಾರಾಧ್ಯ. — Feminine ಅರಾಧ್ಯೆ (Grj. 8, 13).

ಅರಾಮ ā-rāma. = ಅರಮೆ. Rest, repose. 2, delight, pleasure. 3, a grove in the outskirts of a town; a garden (ಊರ ಸಾರಿ ಇದ್ದ ವನ Mr. 152).

ಅರಾಲಿಕೆ ārālīka. A cook.

ಅರಾವ ā-rāva. Sound; cry, scream.

ಅರಿ āri. = ಅರಿ 2, etc. — ಅರಿಕಲ್. = ಅರಿಕಲ್ q. v. A hailstone (Grj. 9, after 58; Bp. 61, 66). — ಅರಿವರಲ್. -ವರಲ್. A hailstone (ಫಣೀಪಲ śs.; see s. ಅರಿಕಲ್).

ಅರಿಕೆ ārikē. The Indian millet, Panicum italicum (St. & Pl.; Tē. ಅರಿಕೆ, ಅರುಕೆ, Paspalum frumentaceum).

ಅರಿದ್ರ Aridra. Tbh. of ಅರ್ದ್ರ. The sixth lunar mansion (My.; Mhr. ಅರದ್ರಾ). — ಅರಿದ್ರಪುರು. The insect called lady-bird or maybug, so called because it appears in July and August, which season is called Ārdrē (Tē. ಅರುದ್ರಪುರು, ಅರ್ದ್ರ; R.).

ಅರಿಯ āriya. Tbh. of ಅರಿಯ. (ಯೋಗ್ಯನ್ Kk. 68; cf. ಅರಿಯು).

ಅರಿವಾಳ ārivāla. = ಪರಿವಾಳ, etc. A pigeon (My.).

ಅರಿಸು ārisu. To collect, to gather; to pick out, to select, to choose (ಅಯು G.; C.; Tē. ಅರು; cf. ಅಯಿಸು 1). ಅರಿಸಿ ಮದುವೆಯಾಗು (ವರಿಸು G.). ಊರು ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಾಡನ್ನು ಅರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಉಣ್ಣು ಬದುಕುವದು (Si. 299). See B. 2, 5; 3, 38; 4, 27. 158. 180. 223; Bp. 42, 16.

ಅರು āru. 1. = ಅರಿ 1, etc. Who? See Bp. 3, 83; 14, 26; 15, 2; 40, 6; 42, 30; 61, 72. ಅರಿಗೆ (Bp. 4, 1; 21, 14. 18. 19; 32, 48; 36, 57; 37, 36. 60; 54, 25; 61, 72. ಅರಿಂಗಿ (20, 26; 23, 31). ಅರಿಗು (26, 57). — ಅರಾರು. rep. (Bp. 54, 66).

ಅರು **āru. 2.** = ಅರಿ 2. (My.; ಕೂಗು G.).

ಅರು **āru. 3.** Fullness, abundance; to the full of, fully. See ನೂದಾರು, ಸಾವಿರಾರು; ಅರ್ 3.

ಅರು **āru. 4.** = ಅರಿ 5. ನೂಗನು ತಲೆಯಾರು ಭಜ್ಜಿ ಎನ್ನುವ ಲ್ಲಂ ಹೂಮನ ಎತ್ತುಗಳು ಕ್ರಮದಿಂದ ಯುಗ್ಯ, ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ, ಶಾಕಟ ಎನಿಸು (Nr.).

ಅರು **āru. 5.** = ಅರು (see ಅರು). The plural of ಅನು 1, q. v. ಬಿಬ್ಬಾರು (B. 1, 7), ಪಿಬ್ಬಾರು (2, 34), ತಿಳಿದಾರು (2, 44), ತಿಳಿದಾರು (3, 39), ಹೊದಿದಾರು (5, 163).

ಅರು **āru. 6.** = ಅರಿ 4. (My.).

ಅರು **āru.** A hog (Cb.). 2, a crab (Cb.). 3, a pitcher.

ಅರುಬು **ārubu.** = ಅರಬು, ಅರ್ಬು, etc. — ಅರುಬಟಿ = ಅರ್ಬಟಿ (Bh. 2, 2, 79; 8, 21, 27).

ಅರುಷಣ **ārushana.** Coriander (ಧಾನ್ಯಕ, ಕೊತ್ತುವು Mr. 137).

ಅರುಹ **ārūha.** = ಅರುಹ. Crying aloud. ಬಾಯಾರು ಹ (ಅವರಾಪ, ನಿಜವೆ Nr., one MS. ಅರುಹ).

ಅರುಹತ **ārūhata.** Tbh. of ಅರ್ಹತ. See Śmd. 38; Bp. 49, 25. 40. 46; 50, 19. 23. 43. 46. 61. 76. 80; 51, 7. 40. 67. 74; 52, 1.

ಅರುಠ **ārūḥa.** Mounted, ascended (My.); raised up, elevated on high; brought under. See ಫೋಟಾರೂಠ, etc.

ಅರಿ **ārī. 1.** A shrub or small tree, *Bauhinia racemosa* Lin. (Z.; Tē. B. *spicata*; T. ಅರಿ, B. L.). 2, = ಅರಿ 5, the plant *Grislea tomentosa*. — ಅರಿ ಹುನ್ನು (ಅರಿ ಹುನ್ನು, ಧಾಕ, etc. Si. 153).

ಅರಿ **ārī. 2.** = ಅರಿ 3, etc. — ಅರಿಕಲ್. A hailstone (ಅಮ್ಮು ದಳು, ಕರಕ Mr. 44, o. r. ಅರಿ).

ಅರಿ **ārī. 3.** (fr. ಅರಯ). Taking care of, etc. See ಅರಯ.

ಅರಿ **ārī. 4.** = ಅರಿ 1. See ಕಣ್ಣಾರಿ, ಕಿವಿಯಾರಿ, ಕೆಯ್ಯಾರಿ, ಬಾಯಾರಿ, ಮನವಾರಿ, ಮನಸ್ಸಾರಿ.

ಅರಿ **ārī. 5.** = ಹಾರೆ. The plural of ಅನಿ 1, No. 2, e. g. ಮಾಸುತ್ತಾರೆ (B. 1, 1), ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ (3, 77), ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಎಡೆಯುತ್ತಾರೆ (4, 173). 2, the plural of ಅನಿ 1, No. 1: they are, e. g. ಬನ್ನಾರೆ, they are or have come; ಹೋಗ್ಗಾರೆ, they have gone (S. Mhr.).

ಅರಿ **ārī. 1.** ಅರಿ. A shoemaker's awl or knife.

ಅರಿ **ārī. 2.** Mahratta (S. Mhr.; My.; Tē.). ಅರಿಯವರು, ಅರೀ ಮಾತು, ಅರೀ ಮುರುವು (My.).

ಅರಿ **ārī. 3.** = ಹಾರೆ, etc. (My.).

ಅರಿಕಾರ **ārī-kāra.** A man who fosters, a fosterer (Rāv. 6, after 11).

ಅರಿಕಾರ **ārī-kāra.** A Mahratta man (S. Mhr.).

ಅರೀಯ **ārīya.** A Mahratta man (S. Mhr.; cf. ಅರಿಯ).

ಅರೀಕ **ārīk.** = ಅರಿಯಕೆ. (My.).

ಅರೀವತ **ārīvata.** The tree *Cassia fistula* Lin. (St. & Pl.).

ಅರೈ **ārī.** = ಅರಯ. (ಹುಡುಕು, ಎಕಾರ ಮಾತು G.).

ಅರೋಗಿಸು **ārōgisu.** = ಅರೋಗಿಸು (Śmd. 143; Tē. ಅರಗಿಂಡು).

ಅರೋಗಣ **ārōgaṇa.** = ಅರೋಗಣ. Eating; a meal (My.; Te., Mhr.; cf. Tbh. ಅರಿ 6?). — ಅರೋಗಣಂಗಯ. — ಅಗಯ. To eat (Bp. 24, 34).

ಅರೋಗಣ **ārōgaṇa.** = ಅರೋಗಣ. (My.; ಹನ್ನಿ, ಫೋಟನ, ಹೇಮನ, etc., ಉಟ G.). See Bp. 8, 28. 36; 47, 39; 59, 5; J. 6 sum.; 6, 45. 50. 51. — ಅರೋಗಣಗಯ. = ಅರೋಗಣಂಗಯ. (V. 14, after 32).

ಅರೋಗಿಸು **ārōgisu.** = ಅರೋಗಿಸು. To eat (My.). See Bp. 8, 15. 42; 14, 6; 44, 14; 48, 5; 57, 34; J. 2, 64; 7, 1.

ಅರೋಗ್ಯ **ārōgya.** (fr. ಅರೋಗ). Freedom from disease, health. (Bp. 61, 81). 2, wholesome, salubrious (My.). — ಅರೋಗ್ಯ ಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To make healthy (B. 4, 133).

ಅರೋಗ್ಯಕರ **ārōgya-kara.** Causing health, tending to promote health, wholesome, healthy (B. 4, 116; My.).

ಅರೋಗ್ಯಕಾರಕ **ārōgya-kāraka.** = ಅರೋಗ್ಯಕರ. (B. 4, 135; My.).

ಅರೋಗ್ಯಶಾಲ **ārōgya-griha.** A medicine-room, an apothecary's shop (ಫೇವುನಿನವ Mr. 197).

ಅರೋಪ **ārōpa.** Placing in or on, imposing. 2, assigning or attributing to. 3, an accusation, a charge. — ಅರೋಪ ತರು. To bring an accusation, to accuse. ಅವನ ಮೇಲೆ ಅರೋಪ ತನ್ನ (B. 4, 186).

ಅರೋಪಣ **ārōpana.** -ಣಿ. = ಅರೋಪ. Accusing, accusation (My.; ತಪ್ಪು ಹೊದಿಸೋಣ G.).

ಅರೋಪಿ **ārōpi.** An accused person (C.).

ಅರೋಪಿತ **ārōpita.** (Śmd. 264). Placed in or upon, deposited (ಹಿತ, ನಿಹಿತ, ಸ್ಥಾನ, ವಾಹನ Mr. 462); ascribed, assigned; accused; forged; intrusted.

ಅರೋಪಿಸು **ārōpisu.** To apply, to attribute, to ascribe (My.; Si. 69). ಪದವನಾರೋಪಿಸುವುದು (J. 7, 10).

ಅರೋಹ **ārōha.** Rising; mounting; riding. 2, a rider. 3, height. 4, length. 5, a woman's waist (ರೇಸಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉದಿ Nr.; ಸುನ್ನರಸ್ತ್ರೀಯ ನಡ G.). 6, the buttocks.

ಅರೋಹಕ **ārōhaka.** A man who mounts, a rider (Rāv. 13, after 61).

ಅರೋಹಕತನ **ārōhakataṇa.** (Śmd. 248). The state of ascending, or that of being a rider.

ಅರೋಹಣ **ārōhana.** Rising; ascending; mounting. 2, a ladder; a staircase. See ಅರೋಹ, ಎರೋ.

ಅರೋಹಿಸು **ārōhisu.** To ascend, to mount (Rāv. 13, after 71).

ಅರೋ **ārō. 1.** = ಅರ 2, ಅರು 1 q. v. To be extinguished, etc. ಬಾಯಾರ್ವ (Śmd. 84).

ಅರೋ **ārō. 2.** P. p. ಅರ್ವ (Śmd. 286); present participle ಅರ್ವ (= ಅರು). To be or become strong, to be powerful, able or competent; to be possible, to can: may; to be adequate, to be able for, to be able to endure (ಸಮರ್ಥತೆ Śmd. Dh.; see ಅರಿ 2, ಅರು 1; T. ಎರ, ಎರ, ಎರು, to be possible, to be able, etc.; see ಎರ 2; ಅರೈ, might; ಅರೈ, to bear, to endure; M. ಎರ, possibility.; Tē. ರಾವು, power). ಎನಗೆ ಎರೈ ಅಗಲ ಅರ್ವ ಅರ್ವ ಗಾವಲರ್? (Śmd. 121). ನೀಲಗಿರಿವರುಮಾ ಅರ್ವರ್? ಇಲ್ಲ! ಗಿಲ್ಲರ್ ಇನ್ನಾರ್ ಅರ್ವರ್? ಎನ್ನಂ ಕೃಪಂ (292). ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂ ನುಡಿಮ ಅರ್ವನೆ? ಹರಿ ಭರಂಗಿಯು ಅರ್ವನೆ? ಅರಿಂ! (177). ಮಾರ್ತಪ್ಪ ತರಿಗಲಿಂ (o. r. ವೇಗದಿಂ) ತರಲ್ ಅರ್ವದು ತನ್ನದಿಗೆ ಸುರನದಿವುಮಂ (79, 286). ತಿಳಿಮ ಅಗಲ ಅರ್ವದು (71). ತಪ್ಪಮ ಅಗಲ ಅರ್ವದು (886). ಅರ್ವವನು (ಕ್ಷಮ,

ಶಕ್ತ Hlā.). ಹಸಿಮ ಇರರ್ ಅದವನಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತ, ಔದರಿಕ ಎನಿಸು ಗು (Nr.). ಹಳಗೆ ಅದಿ (Rā. 9, 24). ಹೊನ್ನ ಹಣವುಣ್ಣು ಎನಗೆ, ಸಾಯರ್ ಅದಿಸು (Dp. 4). ನೂದಿರೊಡನೆ ಅಯ್ಯರನು ಧರಿಸಿ ಇರ ರಾರದು ಈ ಪುರಿ (Bh. 1, 8, 3). ಅರ್ಪಂ (Bp. 5, 5; 46, 34). ಅರ್ಪ ರ್ (26, 16). ಅರ್ಪದು (34, 8). ಅರ್ಪಂ (1, 35; 32, 46). ಅ ಪರ್ನಿಸು (13, 21). ಅರ್ಪಿಸು (9, 37). ಅರ್ಪಡೆ (J. 2, 30; 8, 8, 26). See Grj. 6, 33; Bp. 9, 24; 12, 36; 19, 27; 22, 22; 38, 34; 39 sum.; 46, 34; 49, 23, 40; 50, 23; 51, 52; 52, 13; 56, 30; 57, 12, 13; 58, 41, 42; 60, 61; 61, 14; B. 1, 8, 12; 4, 12.

ಅವಿ ಾ. = ಅವಿ. See ಉಪ್ಪಾಪಿ, ಕಮ್ಮಾಪಿ. (T. ಅಪ್ಪಿ, to do, make).

ಅವಿಟಿ ಾru-ā. = ಅದಿಟಿ. (Tē.; R.).

ಅವಿಟಿ ಾru-ā. = ಅದಿಟಿ. The anxiety of a sick man (T., Tē.; R.).

ಅವಿಟಿ ಾrikē. = ಅದಿಟಿ. See ದಾಯಾಪಿ.

ಅವಿಸು ಾrisu. 1. = ಅವಿಸು, ಅರ್ಪು. 2. To cause to go out; to quench, to allay; to dry, etc. ಪಾನಕಿಯ ಗಮನಪರಿಶ್ರಮಮನ್ ಅವಿಸುತ್ (Abh. P. 7, after 14). ಮಯ್ಯಮರನ್ ಅವಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು (J. 8, 18). See Bp. 18, 12; Grj. 9, after 64; ದಣುವಾಪು; Prv. s. ಬಿಸಿ.

ಅವಿಸು ಾrisu. 2. = ಹಾವಿಸು. (My.). See ಗುಣ್ಣಾಪು, ಪುಣ್ಣಾಪು.

ಅವಿಸು ಾru. 1. = ಅವಿ 1, etc. P. p. ಅವಿ (C.). To go out, to be extinguished, (to be ruined). 2, to grow cool. 3, to be calmed, allayed or appeased, (to grow less). 4, to dry (up); to become dry (ಸಿದ್ಧವ ಸ್ಮದ. Dh.). 5, to heal, as a wound (C.; T., M., Tē., Tu.). See Prv. s. ಬಿಂಕ; Bp. 1, 25; 17, 16; 24, 34; 28, 55; 56, 47; J. 8, 2; B. 2, 42; 3, 63; 4, 31, 70, 71, 148; 5, 119; ದಣುವಾಪು, ದಾಯಾಪು. — ಅವಿ ದ ಸೀರಿಗೆ ನೆಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.).

ಅವಿಸು ಾru. 2. = ಅವಿ 1, etc. The state of going out, of being dried, etc. — ಅವಿನಾಸಿ. The state of being improved by becoming dry (as paddy, jaggory, etc., My.).

ಅವಿಸು ಾru. 3. Power; daring; self-will, obstinacy; opposition (T. ಎವ್, ಎರ್ also: to oppose; ಎವ್ವರ, opposing; see ಎವ್ 2). — ಅವಿಡಿ. -ಅದಿ 1. Opposition, enmity (ವೈರ ಸ್ಮ. 95; ಒದಿ ಓ. II, 84; ವಿರೋಧವಾಸ ಸೀ.; Bp. 40, 62). — ಅವಿಡಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become inimical (Rā. 3, 15, 101).

ಅವಿಸು ಾru. 4. = ಅವಿ 3, etc., Six (C.; T., M., Tē.; Tu. ಅಜ). ಅವಿಡಿ (Smd. 223). ಅವಿರ್ (224). ಅವಿಡಿ (Bp. 35, 32). ಅವಿ ಹಸುವಂ ಪದವಮ್ ಎನ್ನುದು (Hlā.). ಅವಿ ಹಲ್ಲ ಹೋರಿ (ಪದ್ಧತನ, etc. Hlā.). ಅವಿ ಹತ್ತವಳಿಗೆ ಮೂವು ಹತ್ತವಳು ಮುಲುಕು ಕಲಿಸಿದವನೆ. — ಅವಿಳು ಮೂವು ಘಾಪು (Prv.). — ಅವಿಡಿ. -ಅದಿ 2. Six feet. 2, the six-legged one: the large bright black (dark blue) humble bee, Bombinatrix glabra (ತುಪ್ಪು ಸ್ಮದ. II; ಪದಮೆ, ಅಲರೇಡಾ ಓ. II, 75; ಪದಮೆ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ I, 62; ಬವರ, ತುಪ್ಪು, etc. Kk. 90; ಚಿತ್ರವಹಗ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಮೇಳ ವ್ವು, etc. Smd. 27; ಭ್ರಮರ 95; ಗುಂಗೀ ಹದಿ G.). See Bp. 11, 41; Rā. 2, 38, 41; 8, 110; 13, 19; J. 2, 9; 7, 38; 15, 49; 17, 20, 40. 3, the Kannada metre called ಪಟ್ಟಿ as implied in J. 1, 12; cf. Ch. v. 315. — ಅವಿಡಿವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. The colour

of the black bee (Rā. 3, 101). — ಅವಿಡಿವೆದೆ. -ವೆದೆ. A bow-string of black bees (J. 7, 38). — ಅವಿನೆಯ. -ಅನೆಯ. Sixth (B. 5, 262). — ಅವಿಟಿ ಮೂವಾಟಿ. Six plays (on your side, and only) three plays (on our side): difference (S. Mhr.), injustice. — ಅವಿ ಪುತು. = ಅವಿ ರುತು. (J. 10, 14). — ಅವಿ ಎದಿಲು. Six times seven (My.). — ಅವಿ ಎದಿ. Six or seven (My.; B. 2, 37). — ಅವಿ ಗಣ್ಣು. Six knots or joints. ಅವಿ ಗಣ್ಣುನುಳ್ಳ ಕಡೋರೆ, Zedoary, Carouma zerumbet (ಪದ್ಧಸಿಕ್ಕಿ, etc. Nr.). — ಅವಿಗಾಲ. -ಕಾಲ. The six times or seasons. ಅವಿಗಾಲ ಮದಿ ಹೊಯ್ದರೂ ಮುತ್ತುಗಕ್ಕೆ ಮೂವೇ ಎಲೆ (Prv.). — ಅವಿ ತಿಂಗಳ್. = ಅವಿದಿಂಗಳ್. (Bp. 14, 34). — ಅವಿ ದನ್ನ. Six teeth (of a horse, Mr. 281). — ಅವಿದರೆ. -ತರೆ. Six heads. 2, Shanmukha (My.). — ಅವಿ ದಳ. (-ದಲ). Six leaves; six-leaved (Bp.). — ಅವಿ ದಾಡಿ. Six fangs. ಅವಿ ದಾಡೆಯ ವಾಸು, the fish called Macropteronatus magur Ham. (ಮದ್ಗುರ Nr.). ಮದ್ಗುರವೆವ್ವು ಅವಿ ದಾಡೆಯ ಹೆಣ್ಣು ವಾಸು (ತೃಂಗಿ Nr.). — ಅವಿ ನೂವಲು. Six times hundred (My.). — ಅವಿ ನೂವು. = ಅವಿನೂವು. Six hundred (B. 4, 207). — ಅವಿ ರುತು. The six seasons. ವಸಂತ, ಗ್ರೀಷ್ಮ, etc. ಅವಿಂ ರುತುಗಳ್ ಅಕ್ಕು (Hlā.). — ಅವಿ ವರ್ಣ. The six colours. ಬಿಳಿದು ಮೊದಲಾದ ಅವಿ ವರ್ಣಗಳು (ಶ್ವೇತಾದಿವರ್ಣ Nn. 71). — ಅವಿ ಸಾವಿರ. = ಅರ್ವ ಎರ. Six thousand (Bh. 2, 4, 8; My.). — ಅವೀಯ. -ವಿದು. Six or seven (Bp. 38, 11; B. 4, 211).

ಅವಿಸು ಾru. 5. = ಹಾವಿಸು. (My.).

ಅವಿಸು ಾrisu. = ಅವಿಸು 1. (My.).

ಅವಿ ಾ. = ಅವಿ 4, etc. Six. — ಅರ್ವಾಲು. = ಅವಿಡಿ. The black humble bee (My.). — ಅರ್ಯೋಜನ. Six yōjanas (Bp. 56, 3). — ಅರ್ವಾವಿರ Six thousand (Bp. 8, 16).

ಅರ್ವಿ ಾrki. (fr. ಅರ್ವ 1). The planet Saturn (Mr. 38).

ಅರ್ವಿ ಾrgal. (a plural of an ಅರ್ or ಅವಿ). The (Jaina) people of the Tulu country (?). ಅರ್ವಿನರ್ ತುಳವರ್ (ಓ. I, 60, o. r. ತುಳವರ್). ನೆಗದಿಯ ಅರ್ವಿ (Smd. 51).

ಅರ್ವಿ ಾrgala. (ārgala?). A king's son (?). ಅರ್ವಿ ಾರಿನ ಅರಸುಗುವರ್ ಅವು, ಅಯ್ (ಓ. I, 60, o. r. ಅರಸಿಗುವರ್; cf. ಅರ್ವಿ ?).

ಅವಿಟಿ ಾrikē. = ಅವಿಟಿ. Crying.

ಅವಿಟಿ ಾrisu. = ಅವಿಟಿ. To cause to cry.

ಅವಿಟಿ ಾru. 1. = ಅವಿಟಿ. To cry aloud. (Tē.). See ಅಂಗರ್.

ಅವಿಟಿ ಾru. 2. = ಅವಿಟಿ 1, etc. (My.; Tē.).

ಅರ್ವನೆ ಾrjanō. A common form of ಅರ್ವನ. Acquiring, etc. (My.; Tē., M.; ಗದ್ಯಕೆ G.).

ಅರ್ವನ ಾrjāva. (fr. ಪುಜು). Straightness; rectitude; honesty. (My.). 2, flattery; fawning, praising (Mhr.; S. Mhr.).

ಅರ್ವಿಟಿ ಾrjita. = ಅರ್ವಿಟಿ. Acquired (Bp. 22, 51; J. 25 sum.; My.; Tē.; ಗದ್ಯಕೆ G.).

ಅರ್ವಿಟಿ ಾrjisu. = ಅರ್ವಿಟಿ. To acquire (Bp. 22, 25; 50, 53; J. 13, 30, 42; 27, 21; Abhā. 2, 97, 102; Tē.; ಗದ್ಯಕೆ G.).

ಅರ್ವಿ ಾrpa. = ಅರ್ವ (of which it is a wrong form). (ಮೃತ, ಉದಕ Nn. 11).

ಅರ್ವನ ಾrpa. = ಅರ್ವನ. (My.; G. ಸಮುದ್ರ).

ಆರ್ತ *Arta*. Afflicted, pained, distressed; injured; oppressed, suffering, unhappy (feminine *ಆರ್ತ* J. 19, 27);—humility (Grj. 4, after 48; 5, after 90; ದೈನ್ಯ G.). See Bp. 22, 11; 32, 59; 46, 49; J. 19, 2; 28, 35. 2, thirsty, full of desire (ತೃಷ್ಣ, ಲೋಲ Nr.; ತೃಷಿತ, ಅಭಿರಾಸ, etc. Mr. 232). 3, desire, hope (ಪಸ Kk. 55; ಸಿಸ.; also Mhr.). — *ಆರ್ತಂಗೆ* ಸು. -ಂಕೆದು. To become destitute of hope (Grj. 5, 89).

ಆರ್ತಗಲ *Arta-gala*. = *ಆರ್ತಗಲ*. The shrub *Barleria caerulea* Roxb. (ಕರೀ ಗೋರಬೆಗಡ G.).

ಆರ್ತಗಲ *Arta-gala*. (fr. ಮುತು). Belonging to the seasons or periods of time, seasonable. 2, menstrual. 3, the menstrual discharge.

ಆರ್ತಸ್ವರ *Arta-svara*. A cry of pain. (My.).

ಆರ್ತಿ *Ar̥ti*. 1. = *ಆರ್ತ* 1. Pain, affliction sickness; mischief, evil. 2, the end of a bow (ಬಿಲ್ಲಿನ ತುದಿ G.). 3, desire; object of desire (Grj. 4, 43).

ಆರ್ತಿ *Ar̥ti*. 2. = *ಆರ್ತ* 2. (My.). See ದವರ್ತ, ದೀಪಾರ್ತ, ಧೂಪಾರ್ತ, ಪಂಚಾರ್ತ.

ಆರ್ತು *Ar̥tu*. 1. = *ಆರ್ತ*. See s. *ಆರ್* 1.

ಆರ್ತು *Ar̥tu*. 2. P. p. of *ಆರ್ತ* 2.

ಆರ್ತ್ವಿಜ್ಞ *Ar̥tviṣya*. (fr. ಮತ್ತಿವ್ವ). The office, business or rank of a *pitvī*. (My.).

ಆರ್ದು *Ar̥du*. 1. = *ಆರ್ದ್ರ*. P. p. of *ಆರ್* 6, q. v.

ಆರ್ದು *Ar̥du*. 2. P. p. of *ಆರ್* 2, q. v.

ಆರ್ದ್ರ *Ar̥dra*. Wet, moist, damp; fresh, not dry, succulent, green; new; soft, tender; loose, flaccid. See ಒದ್ರ, ಸಾದು. — *ಆರ್ದ್ರಗೊಳಿಸು*. -ಕೊಳಿಸು. To moisten (B. 4, 172).

ಆರ್ದ್ರಕ *Ar̥dra*. Ginger in its undried state (ತೃಂಗವೇರ, ಹಸಿಯ ಅಲ್ಲ Mr. 137).

ಆರ್ದ್ರತ್ವ *Ar̥dratva*. Wetness, moisture; freshness; softness. See ನಸಿ.

ಆರ್ದ್ರಭಾವ *Ar̥dra-bhāva*. = *ಆರ್ದ್ರತ್ವ*. See ನಸಿ, ನಾಸ.

ಆರ್ದ್ರವ *Ar̥dra*. Moisture, etc. (ಪಾಲಿ, ಹಸಿಯ Nn. 31, o. rs. ಅದ್ರವ, ಹಸಿಯ ಸುಣ್ಣ).

ಆರ್ದ್ರವರಾಣ *Ar̥dra-kāraṇa*. Making wet, moistening. See ಮೇ.

ಆರ್ದ್ರಪ್ರವೇಶ *Ar̥drā-pravēśa*. The sun's entering the nakṣatra called *Ar̥drā* (which forms the basis for the predictions of rain, health, etc., C.).

ಆರ್ದ್ರಲಬ್ಧಕ *Ar̥drā-lubdhaka*. The dragon's tail or descending node, *Ketu*.

ಆರ್ದ್ರಕರಣ *Ar̥dri-karṇa*. Making wet, moistening. See ನಾದು.

ಆರ್ದ್ರಭೂತ *Ar̥dri-bhūta*. Moistened; softened, tender (Bp. 56, 51; 43, 86; 57, 86).

ಆರ್ದ್ರ *Ar̥drē*. ಆರ್ದ್ರಾ. = *ಆರ್ದ್ರ*. The sixth nakṣatra or lunar mansion (ಆರ್ದ್ರಾನ್ವತ, ಲಬ್ಧಕ Nn. 27; ಲಬ್ಧಕ, ಪುಷ್ಯ Mr. 39; My.).

ಆರ್ಪು *Ar̥pu*. 1. = *ಆರ್ಪ* 3, *ಆರ್ಪು*. (Tē.).

ಆರ್ಪು *Ar̥pu*. 2. (śmd. 50). Might, force; daring; impetuosity; valour (ಅದಟು, ಸಾಸ, ಸಾಹಸ Kk. 41; śm. 38; ಸದಾಶಯ G.). See R̥v. 5, 92. 99; 6, after 11; 6, 12; Grj. 1, 114; J. 11, 12. — *ಆರ್ಪದ*. -ಅದ. Might, etc. to be lost (R̥v. 5, 105). — *ಆರ್ಪಗುಣ್ಣು*. -ಕುಣ್ಣು. Might, etc. to become less (Grj. 8, after 14).

ಆರ್ಪು *Ar̥pu*. (fr. *ಆರ್ಪ* 2). = *ಆರ್ಪು*, *ಆರ್ಪ* 1, etc. Crying aloud, etc. (cf. *ಆರ್ಪು*). — *ಆರ್ಪು*. -ಅಟ. Crying aloud, roaring; a loud note or sound (C.). ನಾದ್ಯದ ಆರ್ಪುಬದ ಪರ್ವಾರದ (Ā. Bp. 42, 14). ಸಖುತರದ ಬೊಟ್ಟೆಯಾ ಬಳಗರ್ (J. 4, 18). — *ಆರ್ಪು* -ಂಕೊದು. -ಂಕೊದು. To emit a loud cry, to cry aloud (Bp. 12, 44). — *ಆರ್ಪು* -ಅಟ. ಸು. To cry aloud, to roar (Ā. Bp. 42, 31; B. 3, 108; My.). — *ಆರ್ಪು*. -ಅಟ. = *ಆರ್ಪು*. (My.). — *ಆರ್ಪು* -ಅಟ. ಸು. = *ಆರ್ಪು*. (B. 4, 37; 5, 139. 246). — *ಆರ್ಪು*. -ಅಟ. = *ಆರ್ಪು*. (My.; G.; Tē.).

ಆರ್ಯ *Ārya*. = *ಆರ್ಯ*, ಅಶ್ವ. A respectable, venerable man; an *Ārya*. 2, of a good family, a man of the first three castes (ಸಾವಾಸ Nn. 106; ಉತ್ತರ Mr. 382; ಉತ್ತಮಕುಲದವ G.). 3, a master, an owner. 4, an elder, an old man (ವೃದ್ಧ Nn. 106). 5, a *Vaiśya*. 6, a guard of the women's apartments. 7, a man born at *Āryāvarta* (ಭೋಗಭೂಮಿ ಭವ Nn. 106; ಭೂತ, ದೇವಭೂಮಿ Nn. 78, one MS. ಹರಿಯ ನು). 8, an ascetic (ತಾಪಸ, ತಪಸ್ವಿ Nn. 106). 9, the sun (ಸೂರ್ಯ 106). 10, = *ಆರ್ಯ* No 2; see ವೇಮನಾರ್ಯ. 11, a friend (Ā. Bp. 32, 12; 45, 12. 18. 39; 59, 28; B. 4, 127).

ಆರ್ಯಮ *Āryama*. N. (Bp. 53, 44; cf. *ಆರ್ಯಮ*).

ಆರ್ಯಗೀತಿ *Āryā-gīti*. A kind of metre (Ā. Bp.).

ಆರ್ಯಾವರ್ತ *Āryā-āvarta*. The abode of the *Āryas*: the country extending from the eastern to the western sea, and bounded on the north by the *Himālaya*, on the south by the *Vindhya* mountains.

ಆರ್ಯ *Āryā*. ಆರ್ಯಾ. = ಅಶ್ವ. *Pirvati*. 2, a kind of metre (Ā. Bp.; Mr. 366). 3, an honourable or old woman.

ಆರ್ಯರು *Āryaru*. = ಅಶ್ವರು. Six persons (My.).

ಆರ್ಯಲಿ *Āryāli*. N. of a village in the *Telugu* country. — *ಆರ್ಯಲಿ* ದಾಸರು. A class of *smārta* *Brāhmaṇas* of that village who are *śāktēyas* (My.).

ಆರ್ಷ *Ārsha*. (fr. ಮು). Relating to *ṛishis*. 2, a certain form of marriage. (My.).

ಆರ್ಷಭ್ಯ *Ārshabhya*. (fr. ಮುಪು). A steer sufficiently full-grown to be used (ಹರಿಯದ ಎತ್ತು, ಹೋರಿ G.); a steer fit to be castrated (ಹದಿಯಿಸಲ್ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ Hk.; ಹದಿಹೋರಿ Mr. 178).

ಆರ್ಷೇಯ *Ārshēya*. Relating to *ṛishis*; venerable; very ancient (My.).

ಆರ್ಷ *Ārshē*. = *ಆರ್ಷ* 2. (My.).

ಆರ್ಷತ *Ārshata*. = *ಆರ್ಷತ*. Belonging to the doctrine of *Jina* or the *Jainas*. 2, a follower of *Jina*, a *Jaina*.

ಆಲ್ *Āl*. 1. = *ಆಲ್* 2, etc. To cry aloud. (T. *ಆಲ್*, ಅಲು; M. ಅಲಿಕ್ಕೆ, general shout). P. p. ಅಲು (Bp. 52, 39; J. 3, 32). ಅಲುತ (Grj. 1, 110).

ಆಲ್ *Āl*. 2. = *ಆಲ್* 1, etc. *Ficus indica* (T., M.; R.).

ಆಲ್ *Āl*. = *ಆಲ್*. — ಅಲಿಗುಡು. = *ಅಲಿಗುಡ*. A shrubby creeper, the Indian *Jalap*, *Ipomoea turpethum* R. Br. (or *Convolvulus turpethum* Lin., St. & Pl.).

ಆಲ *Āla*. 1. = *ಆಲ್* 2, ಅಲಿ 1. The *Baniam*, *Ficus indica* Roxb., or *Ficus bengalensis* Lin. (ಸಖ, ನೈಗೋಧ, ಬಹುಪಾದ Nr.; T.). See Bp. 32, 18. 19; 50, 77; 57, 12. 15; R̥v. 9, 24; J. 32, 25; s. ಸಖ 3. ಅಲಿಕ್ಕೆ

ಹೂವಿಲ್ಲ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ, ಜಾಲಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗಂಧವಿಲ್ಲ, ದೇವರು ಸೂಳಿಗಿಲ್ಲ (Sp.). — ಅಲದ ಮರ. The Banian tree (ನೈಗ್ರೀಫ Nr.; ನೈಗ್ರೀಫ, ಮಟ Nn. 42; Mr. 123; ಮಟ Nn. 6; C.). — ಅಲದ ಹಣ್ಣು. The ripe figs fruit (ನೈಯಗ್ರೀಫ Nr.).

ಅಲ ಳಾ. 2. (= ಅಲಿಖಿತ). The red water-lily (ಚಿಂಗಲವೆ, ಚಿನ್ನೆಯ್ದಿರ Sm. 26, one MS. ಅಲರ್; T. ಅಲ, an open flower; T., Tē., Tu. ಅಲಿ, a water-lily, Nymphaea alba L.). **ಅಲ ಳಾ. 1.** = ಅಲ 2, ಅಳ. Perhaps Tbh. of ಅಲಯ; but cf. ಅಲ 2, No. 3 & ಅಳ. See ಅನ್ವರಾಲ.

ಅಲ ಳಾ. 2. = ಅಲ. Any discharge of venomous matter from poisonous animals. 2, yellow arsenic, orpiment (ಅರದಾಳ G.). 3, large extensive (cf. ಅಗಲ?; T. ಅಲ್ಪ, extension). 4, a scorpion's tail (ದ್ವುತಪ್ಪು, ಚೇದಿ ಬಾಲ Mr. 403).

ಅಲಭ ಳ-labha. Taking hold, touching. See ದುರಾಲಭಿ.

ಅಲಮ್ಬ ಳ-lamba. = ಅಲಮ್ಬನ. (Śmd. 263 Cm.).

ಅಲಮ್ಬನ ಳ-lambana. ಅಲಮ್ಬನೆ. Depending on or resting upon. 2, hanging from or down. 3, supporting; support, fundament, base; assistance, help (My.; ಅತ್ರಯ G.). See ಎದಿರ್, ಎದಿಲ್, ಹೋರ್, ನೇರ್.

ಅಲಮ್ಬಿತ ಳ-lambita. Hanging from or on, suspended; supported, upheld; protected. (My.).

ಅಲಮ್ಬಿಸು ಳ-lambisu. To rest or lean upon; to hang from (Rāy. 5, after 19); to lay hold of, to support, to seize (J. 5, 55).

ಅಲಮ್ಬಿ ಳ-lambha. Seizing. 2, the killing of the animal at a sacrifice. See ದುರಾಲಮ್ಬ.

ಅಲಮ್ಬನ ಳ-lambhana. Seizing; touching; killing. See ಸಮರ್.

ಅಲಯ ಳ-laya. Settling down upon. 2, an abode, a dwelling, a house; a receptacle, an asylum.

ಅಲಯಿಸು ಳ-layisu. = ಅಲಯ್ಸು (1, etc. (Tē. ಅಲಕಿಂಜು; R.).

ಅಲಯ್ಸು ಳ-laysu. 1. = ಅಲಯಿಸು, ಅಲಿಸು. To listen, to attend to, to mind. (Tu.). ಅವನ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಅಲಯ್ಸು (B. 4, 21).

ಅಲಯ್ಸು ಳ-laysu. 2. = ಓಲಯ್ಸು. To pay homage (Bp. 53, 32).

ಅಲಲಿತ ಳ-lalita. Beautiful (Č. Bp. 5, 48).

ಅಲನಟ್ಟಿ ಳ-lavāṭṭa. Tbh. of ಅಲಾವರ್ತ. A fan (round or square) made of cuscus-grass, bamboo, palm-leaves, cloth, etc., often decorated with peacock's feathers (ಬಿಜ್ಜಿನಿಗೆ, ತಾಲವ್ವನೆ ಸಾ.; ಬೀಸಣಿಕೆ G.). See Bp. 5, 45; 9, 48; 26, 41; 59, 27; 61, 30; J. 2, 16.

ಅಲನಾಲ ಳ-lavāla. = ಅಲನಾಲ, (ಅಳವಾರ, ಅದಿಮಾದಿ?), ಅಳವಾರ, (ಅನಾಲ). A basin for water round the root of a tree (ಕಟ್ಟಿ Sm. 89; ಮಡಿ G.). 2, a bridge (?); or a hollow or pit (? Bp. 40, 66).

ಅಲನ ಳ-lasa. Idle; a slothful man (ಚೋಟಿ Mr. 245).

ಅಲಸ್ಥ ಳ-lasya. (fr. ಅಲಸ). Idleness, sloth, indolence (ನೀಡು ಮ್ಹಾಡು Čt. I, 51; ತಡವು G.); — tiredness, weariness; languor, disease (My.). 2, an idle, slothful or apathetic man. 3, one of the saṁcāribhāvas (Kāvy. IV, 2, 16). ಅಲಸ್ಥದವಗೆ ಎರಡು ಕೆಲಸ, ಲೋಭಿಗೆ ಮೂರು ಬರ್ಜು (Prv.). See ಅಸಹರ್, ಬೇಸಹರ್.

ಅಲಸ್ಥಗಾಠ ಳ-lasya-gāṭha. A lazy man (C.). 2, a languid, sick man (My.).

ಅಲಸ್ಥತನ ಳ-lasyatana. = ಅಲಸ್ಥ No. 1. (My.; B. 5, 235).

ಅಲಾ ಳ-lā. (fr. ಅಲಸ್ಯ?). — ಅಲಾಚೋರಿ. Dilatoriness (My.).

ಅಲಾನ ಳ-lāna. The post to which an elephant is tied (ಕಮ್ಮಿ Mr. 157).

ಅಲಾಪ ಳ-lāpa. Speaking to, addressing; speech, conversation; communication; — = ಅಲಾಪನೆ No. 2 (My.); — lamentation (My.). Bp. 51, 40; 57, 38; Kk. 1. 80; J. 15, 14. — ಅಲಾಪಂ ಗೋರ್. -ಂ-ಕೋರ್. To take a speech to heart (Grj. 7, 21).

ಅಲಾಪನೆ ಳ-lāpanē. = ಅಲಾಪ. Speaking to, conversing with. 2, making preliminary melodious sounds with the voice or on musical instruments before a performance begins: the prelude in music (My.; Tē.).

ಅಲಾಪಿ ಳ-lāpi. Speaking (Bp. 32, 16).

ಅಲಾಪಿಸು ಳ-lāpisu. = ಅಳವಿಸು. To speak to, to converse, to talk, etc. 2, to make preliminary melodious sounds, etc. (see ಅಲಾಪನೆ, My.). 3, to lament (My.).

ಅಲಾಬು ಳ-lābu. = ಅಲಾಬು. (ಕರೇ ಕುಮ್ಮಳಾಯಿ G.).

ಅಲಾವರ್ತ ಳ-lāvarta. = ಅಲವಟ್ಟು. A fan made of cloth (Sk.).

ಅಲಾಸ್ಯ ಳ-lāśya. A crocodile. (R.).

ಅಲಿ ಳ-li. 1. = ಅಲಿ 3, etc. (T. ಅಲಿ, hail-stone; a rain-drop; rain; ಅಲ, water; rain; ಅಲಂ-ಗಟ್ಟು, hail-stone; M. ಅರ್, water; ಅಲಿ, hail, also ಅಲಿ-ಪದಿ). — ಅಲಿಕರ್. -ಕಲ್ಪ. A hail-stone (ಕರಕ, ಘನೋಪಲ, ವರ್ಷೋಪಲ Hā., Nr.; ಕರಕ Nn. 50, o. rs. ಅಲಿ, ಅನಿ; My.; Tu. ಅಲಿಕರ್, ಅಲಿವರ್ಷ). ಪದಿ ಪದಿಪದಿಮನ್ನು, ಅಲಿಕಲ್ಪ ಉದಿಮವು ನಥದಿಂ (Śmd. 65). See Bp. 42, 2; Bh. 1, 19, 19. — ಅಲಿವರ್. -ವರ. A hail-stone (ಮುಗಿಲ್ Čt. II, 113, o. r. ಅಲಿ; ಕರಕ Kk. 70; Śm. 35). ಅಲಿವರ್ಳುಮ್ ಇನ್ವಗೋಪಮುಂ ಸೂಸಿದುವು ಅಥದಿಂ (Śmd. 142. 166). See Rāy. 8, 113; Grj. 4, 25.

ಅಲಿ ಳ-li. 2. The pupil of the eye (ಕನೀನಿಕೆ, ಅಕ್ಷಿಮ ಧ್ಯತಾರ Mr. 316; My.). ಕಣ್ಣಿನ ಅಲಿ (ತಾರೆ Mr. 513). ಕಯ ಅಲಿ (ಕನೀನಿಕೆ, ನಯನಮಧ್ಯತಾರೆ Hā.). ಅನೆಯ ಕಣ್ಣಾಲಿ (ಅಕ್ಷಿ, ಅಕ್ಷಿ ಕೂಟಕ Nr.). See Bp. 18, 60. 66. 2, the eye itself (ಅಚ್ಚಿ, ದಿಟ್ಟಿ Kk. 32; Śm. 70; J. 3, 21; 4, 36; 24, 66; 27, 27; 29, 49). ಅಲಿಗ ಮುಟ್ಟಿ ತದಿವು (ಕೈಕರ Mr. 52). See ಕಣ್ಣಾಲಿ.

ಅಲಿ ಳ-li. 3. An inflammation of the eye (S. Mhr.; cf. ಅಯ್).

ಅಲಿ Ali. 1. = ಅಲಿ. A bee. 2, a scorpion.

ಅಲಿ Ali. 2. = ಅಳಿ. A woman's female friend (ಸಖಿ Śmd. I; ಸಖಿ, ಕೆಳದಿ Nn. 138 as ಅಳಿ). 2, desire (ಬೇಕೆಮ್ಮುದು, ಬಯಕೆ 138). 3, a line, a row, a range, (ಸಾರ್ Śmd. I; ಮಕ್ಕಿ, ಸಾಲು Nn. 138); a mass (ಸಮೂಹ G.). 4, a ridge or mound of earth, crossing ditches, dividing fields, etc.: a causeway; a dike; a bridge (ಪಾಲಿ, ಎರಿ Mr. 417; ಸೇತು, ಪೂಲ G.). 5, pure, honest, sincere (ನಿರ್ಮಲವಾದ ಅನ್ವೇಶಣ G.).

ಅಲಿಂಗ ಳ-liṅga. Clasping, joining closely; embracing (Śmd. 187. 188).

ಅಲಿಂಗನ ಳ-liṅgana. -ನೆ. Embracing; an embrace (ಕಡ್ಡಿ, ಅಪ್ಪಿಗೆ Kk. 80). See ಅಪ್ಪು, ತರ್ಪು, ಮುಡುಕು. — ಅಲಿಂಗನಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To embrace (Bp. 17, 12; 42, 36; J. 11, 14).

ಅಲಿಂಗಿತ ಳ-liṅgita. Embraced; an embrace. (Bp. 36, 55; 57, 67).

ಅಲಿಂಗಿಸು ಳ-liṅgisu. To embrace (Bp. 4, 48; 13, 16; 30, 30; 35, 24).

ಅಲಿಂಗ್ಯ &-lingya. Fit to be embraced. 2, a kind of drum.

ಅಲಿನ್ದ &-linda. = ಅಲಿನ್ದ. (Sk.; G.).

ಅಲಿಸು &-lisu. = ಅಲಯಿಸು, ಅಲಯ್ಯು. 1. To cause one's self to be loudly spoken to: to listen attentively; to hear; to mind; to be heard: to make one's self heard, to cry aloud (ಅರ್ಥದ, ಪರಿಧಾವನ &-md. Dh.; My.; Tē. ಅಲಿಂಚು). ಅರ್ಥದ ನೆ ಒರೆವೆನ್, ಅಲಿವುಡು ರಸಿಕರ್ (Kk. 29). ಅಲಿಸರ್ ಬರ್ಬ ಗಾರಣಮ್ ಎನ್ನು ದೂರು (90). ಅಲಿಸಿ ಕೇರ್! (Bp. 26, 23). ಇನ್ನು ಒರೆವೆನ್, ಅಲಿಸು! (J. 28, 14). ಕಾಲ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಗಲುಹನ್ ಅಲಿವೆ ಮಾಯೆ ಮದೊದಳು ದಾಲಿರಿಯರಿ (Pril. 3, 27). See Bp. 2, 33; 3, 38, 56; 5, 43; 10, 33; 20, 13; 21, 47; 32, 18; 42, 28; 53, 42, 49; J. 1, 7; 11, 3; 28, 20; 29, 44; Rev. 5, 88; 6, after 11; 13, 21.

ಅಲೀನ್ದ &-līdha. Licked, tasted, eaten. 2, an attitude in shooting, the right knee advanced and the left knee bent or retracted. See Bp. 33, 2; 40 sum.

ಅಲೀನ್ &-līna. Settled down upon. 2, melted, fused. (R.).

ಅಲು &-lu. 1. = ಅಲಿ 1, etc. (My.; ಕೂಗು G.). See ಅಲುಹ.

ಅಲು &-lu. 2. = ಅರು 1. (T.; R.).

ಅಲು &-lu. 1. A small water jar (ಅಕ್ಕಿ ತೊಳೆಯುವ ರವಳಿ G.). 2, an esculent root, Arum campanulatum. 3, any other esculent root of similar shape. — ಅಲುಗಡ್ಡೆ. A potato (C.; H., Br.).

ಅಲು &-lu. 2. ಅಳು. A person who possesses, etc. See ಕಷ್ಟಾಳು, ಕರುಣಾಳು, ದಯಾಳು, etc.

ಅಲುಕ &-luka. A small jar (see ಕನಕಾಳು). 2, a kind of ebony. 3, an epithet of Śēsha, the chief of the serpent race.

ಅಲುಹ &-luha. = ಅರುಹ, q. v.

ಅಲಿ &-li. 1. = ಅಲಿ 2, etc. Ficus indica (only in Si.). — ಅಲಿಯ ಮರ. = ಅಲವ ಮರ (Si. 128, 415).

ಅಲಿ &-li. 2. = ಅಲಿ 1, etc. — ಅಲಿಕಲ್ಲು. A hailstone (ನ ಜೋಪಲ G.).

ಅಲಿ &-li. 3. A sugar-cane press or mill (C.; T., Ta., Tē.; T. also: the juice of the sugar-cane; M. ಅಲಿ perhaps Tbh. of ಅಲಯ). ಅಲಿ ಇಲ್ಲದ ಉರಿಗೆ ಇಜ್ಜೆಯ ಹೂವೇ ಸಕ್ಕರೆ (Prv.). — ಅಲಿಗಾಣ. A mill for expressing the juice of the sugar-cane (ರಸೋಲೂಬಲ Mr. 213; My.).

ಅಲಿ &-li. 4. = ಹಲ್ಲೆ. The lobe of the ear (C.).

ಅಲಿ &-li. 5. (fr. ಅಲಿ 1). Causing to roam, troubling. See ಮುಲ್ಲಾಠಿ.

ಅಲಿ &-li. 6. = ಹಾಲೆ. (My.).

ಅಲೇಖ್ಯ &-lēkhyā. To be written or painted. 2, a painting, writing.

ಅಲೇಖ್ಯಲೇಖಿ &-lēkhyā-lēkhē. Painting.

ಅಲೇಪ &-lēpa. = ಅಲೇಪನ. See ದೋಪಾಲೇಪ.

ಅಲೇಪನ &-lēpana. Smearing; plastering; anointing; liniment (Bp. 32, 29). — ಅಲೇಪನಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To smear, to put on by smearing (Bp. 46, 62).

ಅಲೇಕ &-lēka. Looking, seeing, beholding; sight, aspect (Bp. 58, 65). 2, light, lustre, splendor (3ನೆಯ ಬೆಳಗು Mr.

47). 3, flattery, praise, panegyric (Sk.; ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರ ಭಾಷಣ G.).

ಅಲೇಕನ &-lēkana. Seeing, looking; sight (Bp. 40, 79). — ಅಲೇಕನಗಿಯ. To behold; to look at (Bp. 40, 79).

ಅಲೇಕಿತ &-lēkita. Seen, beheld. (My.).

ಅಲೇಕಿಸು &-lēkisu. To behold; to look at (My.; ನೋಡು G.). See Grj. 4, after 111; Bp. 5, 17; 18, 25; 25, 42; 38, 36; 53, 26.

ಅಲೇಕ್ಯ &-lēkya. Having seen or looked at, beholding. (My.).

ಅಲೇಚನ &-lēcāna. Seeing, perceiving. 2, considering, reflection; thought; opinion; intention;—counsel (Tē.; ಮಸಲತ್ತು Ūb.). ಒಲಗಂ ಪರವುದುಮ್ ಅಲೇಚನಕ್ಕೆ ಪೊಕ್ಕಂ (Śmd. 295).

ಅಲೇಚನಾನಾಥೆ &-lēcānā-sabhē. Council (My.).

ಅಲೇಚನೆ &-lēcānē. -ನಾ. = ಅಲೇಚನ. — ಅಲೇಚನೆ ನದಿಸು. = ಅಲೇಚನೆ ಮಾಡು. (B. 4, 147). — ಅಲೇಚನೆ ಮಾಡು. To consider, to reflect, etc. (B. 4, 79; 5, 53; J. 14, 64).

ಅಲೇಚಿಸು &-lēcisu. To consider, to contemplate; to reflect, to think (Mr. 285; J. 6, 33; 11, 30; 14, 2; 18, 5; 29, 27; B. 3, 28; 4, 170).

ಅಲೇಧನ &-lēdhana. Mixing, blending. 2, stirring, shaking, agitating. See ಕಲಂಕು. 3, acquaintance, experience (My.).

ಅಲೇಲ &-lēla. Trembling slightly, rolling, as an eye, unsteady; shaken, agitated; trembling, agitation. See Bp. 21, 8; 30, 16.

ಅವ &-va. = ಅ 7, ಎ 11, ಏ 5, ದಾವ, ಯಾವ. What? which? (ಯತ್ Hla.; My.). ಅವ ಹಗಮು ಸಾಧಿಸರ್ ಪೋದ ಯೆ? (Śmd. 155). ಅವ ಮಾತು, ಅವ ಕಾಯಂ, ಅವ ನಾಯಕಂ, ಅವ ಕಾಣ್ತಿ; ಅವ ರಾವುತರ್, ಅವ ನಾಟಗರ್, ಅವ ಆನೆಗರ್ (201). ಅವ ಅರಿದು? (Abh. P. 10, 214). ಅವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದ ರೂ ಅಟ್ಟಿದದ ಅಭಿರಾವೆ ಬಿಡದು (Prv.). See Bp. 5, 80; 18, 5; 20, 28; 37, 28; 39, 8; 44, 40; 51, 5; 52, 14; 55, 36; 58, 38. — ಅವಂ. = ಅವೆ 3. What man? which man? Its plural is ಆರ್ (Śmd. 180, 182). ಅವಂ ಮುರನ ಕೊನ್ನನ್? ಅವಂ ಬಕ ಕಂಸ ಕೇತಿಗರ್ ಅವದಬರಿದಂ? (183). ಪೋರ್ಕೆಗೆ ಅವಂ ನಿಲ್ಲಂ? (200). ಧನಮುಕ್ಕನ್ ಅವನ್, ಆತನೆ ಇನ್ನನ್, ಆತನೆ ಗುಣೋತ್ತಮಂ (68). ಅವನ್ ಅಧಿಕವ್ಯಾನ್, ಅವನೆ ಸೇವ್ಯಂ (174). See Bp. 1, 27; 8, 30; 10, 44; Bh. 1, 8, 18, 18. — ಅವ ನಾನೊಬ್ಬ. -ಅನು 5-ಬಬ್ಬ. Whoever, any. ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಎತ್ತನು ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ನೇಸರು ಅತ್ತಮಯಮ್ ಅದಹುದು, ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಪ್ರಾಹ್ಲಣನು ಮಲಗಿರಲು ನೇಸರು ಉದಯಮ್ ಅದಹುದು, ಆ ಇಬ್ಬರು ತಡುವಾಯಿನ್ದ ಅಭಿನಮುಕ್ಕನು, ಅಭ್ಯುದಿತನು ಎನಿಸುಗು; ಅವ ನೊಬ್ಬನು ಅತಿತಯಮ್ ಅಹ ಪರಾಕ್ರಮದೊಡನೆ ಕೂಡಿದವನ್ ಉಣ್ಣು, ಆತನು ಉರ್ಜಸ್ವಿ ಎನಿಸುಗು; ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಗುಡಿಯನ್ ಎಚ್ಚಿ ತಪ್ಪಿದವನ್ ಉಣ್ಣು, ಈತನು ಅಪರಾಧವೃಷತ್ತನು; ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನ್ ಆಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆದಾನು, ಆತನು ಅಭ್ಯಮಿತ್ರ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಅವನೊಬ್ಬ. ಅವನ್-ಉ 9-ಬರ್ಬ. Whoever, a certain man or person (Bp. 54, 9). — ಅವಲ್ಲಿ. = ಎಲ್ಲಿ. Where? ಅವಲ್ಲಿಯೂ, everywhere; anywhere, somewhere (ಕ್ರಚಿದ್ Nr.). — ಅವಂ. -ಅವಂ. = ಅವಂ. (Bp. 38, 65; 54, 9; Bh. 1, 8, 31). — ಅವರ್. What woman? which woman? (Śmd. 173, 245). ನಿವ್ವಾಮಿಯಾವರ್? (64). ಅವರ್ ಪತಿವ್ರತೆ, ಅವಳೆ ಮಾಣ್ತಿ (174). — ಅವಳೊರ್ವರ್. -ಅ. ಅವಳ-ಉ 9-ಬರ್ಬರ್. Whatever woman, any woman, any. ಅವಳೊರ್ವರ್ ಬಪ್ಪಚ್ಚಿ ಮುದುಕಿಯಾಗಿ ಕಾಯಿ ಸೀರೆಯನ್ ಉಟ್ಟಿ

ವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಣನ್ ಇಲ್ಲದವಳು ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಎನಿಸುಗು; ಅವಳೊ ವಳು ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವ ಮಾಡುವವಳಾಗಿ ರಾಣಿವಾಸ ದೊಳು ಸುದ್ರವಳು ಅಸಿತ್ರಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಅವಾಗ. — ಅವಗ. At what time? ಅವಾಗಳುಂ. — ಉಂ 1. Whensoever, always (ಸದಾ, ತತ್ಪತ್ರ Nr.; ಎನ್ನುಂ ಸ್ಮದ. 12. 66. 76. 79 Cm.; ಸತತಂ 277 Cm.). — ಅವಾತಂ. — ಅವಂ. = ಅವಂ. (Rā. 14, after 12). — ಅವಾವ. rep. (Bp. 10, 48; 19, 31; 37, 5. 28; J. 19, 41; 32, 56). — ಅವದಾನೊನ್ನು. ಅವದು 1-ಅನು 5-ಒನ್ನು. Whatsoever, which-soever; anything; (ā, an). ಅವದಾನೊನ್ನು ಏಂ ತೊಲಗುವುದು (ಅವದಾನೊನ್ನು ಸ್ಮದ. 160). ಅವದಾನೊನ್ನು ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರನನ ಇರಿಸಿ ಕೆತ್ತಲು ಪಟ್ಟಿದು, ಅ ಅದೆಯ ಮರನು ಉದ್ಧನಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಅವದು. 1. What? which? (ಸ್ಮದ. 96. 182; My.). Plural ಅವವು (70). ನಿಮಗೆ ಅವವು ಮನಕೆ ಏಲುವವು, ಅದ್ದಿವನ್ ಅವನ್ ಅಯ್ಯುಳೊಳ್ಳಿಂ! (117). ಅವದು ಮಾಡಲ್ ಬೇಡಿದುದು, ಅಮವ ಕರ್ಮಂ (155). ಅವದು ರೂಢಿಯನ್ ಉಳ್ಳುದು, ಅಮವ ಲೇಸು (174). ಅವದು ಸಂಕಟಂ ನಿನಗೆ? (189; see also 125. 153. 162. 172). ಅವದಕೆ (Bp. 23, 31). ಅವದಕ್ಕು (1, 15). ಅವದು ಮಂ (13, 10). See also 12, 23; 13, 4; 37, 4; 43, 64. 65. — ಅವದು 2. — ಉ 9. Whatsoever (Bh. 1, 8, 78; 2, 13, 35; Rā. 13, 14).

ಅವಗ ಕಿವಾಗ. A mutilated ಅವಗಂ. (Nn. 148).

ಅವಗಂ ಕಿವಾಗ್-ಗಾ-ಅಂ. Whenever, always (ಅವಗ ಂ ಸ್ಮದ. 382 Cm.). 2, further more, further (ಅಧ ಕ, ನಾಡೆ, ನೆಜೆ, etc. ಸ್ಮದ. 391; ಸ್ಮ. 58). ಅವಗಂ ಗೆಯ್ಯಯಿ ಲ್ಲದ ಇಕೆ (ಬಿಲ Mr. 92). See Ch. v. 5; Bp. 1, 28; 13, 5; 38, 65; 54, 9; J. 1, 1; 3, 25. 37; 19, 6.

ಅವಡೆ ಕಿವಾಗ್. — ಅವಡೆಡೆಟ್ಟು. (ಫೋಷಕ, ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಜೇದು ಬೀರ, ಕಯ್ಯಾರೆ Si. 151; Tē.). A bitter acute-angled cucumber (Br.).

ಅವಣಿ ಆವಣಿ. Tbh. of ತ್ರವಣಿ. The fifth month (My.; T., M.).

ಅವನಿನ ಆವನಿ. = ಅವನಿನ (on account of the metre). (ಸೋ ಮ, ಯುಗದ ಅದಿಯ ಅರಸು Nn. 25).

ಅವನನ ಆವನಾ. Sowing; placing upon or in. 2, any vessel.

ಅವರ ಆವಾ. = ಅವರ 7, ಅವರಣ, ಅವಾರ. See ದೇಶಾವರ.

ಅವರಣ ಆವರಣ. Covering; concealing; veiling (blinding, ಮರುಳು ಮಾಡುವುದು G.); filling, surrounding; enclosing; obstructing, interrupting; warding off; a covering; a shield; a fence, railing; a bolt, lock. See ಅಕುರ್, ಹೊ ದೆ. 2, choosing, desiring. — See ಅನ್; ಪಂಚಾವರಣ.

ಅವರಣಶಕ್ತಿ ಆವರಣ-ಶಕ್ತಿ. The power which veils the real nature of things, the power of illusion (Abhā. 5, 56).

ಅವರಣಿ (ಆವರಣಿ). A kind of instrument or implement (ಜನ್ಮ Mr. 207).

ಅವರಿ ಕಿವರಿ. = ಅವಿ 1. (My.; M. ಅವದಿ).

ಅವರಿ ಆವರಿ. = ಅವರೆ, etc. See ನೀರಾವರಿ.

ಅವರಿಕೆ ಆವರಿಕೆ. Another form of ಅವರಿ, etc. See ನೀರಾವರಿಕೆ, ಹೊನ್ನಾವರಿಕೆ. — ಅವರಿಕಿಡ. A shrub with showy yellow flowers, Cassia auriculata Lin. (St. & Pl.; My.; T. ಅವ ರೈ, M. ಅವೀರ).

ಅವರಿಸು ಆವರಿಸು. To cover; to conceal; to surround, to overcast (ಕವಿ G.); to enclose; to lay hold of or on, to seize (ಅವಗ್ರಹಿಸು ಸ್ಮದ. 182 Cm.; My.); to join closely (ಘರ್ಷಣೆಗಿಯಾ ಗು ಸ್ಮದ. 297 Cm.); (to be fit, to be used, ನಿನ್ನೆಗೆ ಅವರಿಕು ತಗದ್

ಎನ್ನು ಸ್ಮ. 48); to spread about (v. i.). ಅವರಿಸಿದುದು (ದಳಿಸಿತು, ಅಳುಕೆ 60; Kk. 53). See ಸ್ಮದ. 382; Bp. 2, 13; 11, 44; 19, 79; 34, 11; 35, 5; 44, 1. 46; 45, 2; 50, 28. 63; 51, 61; 52, 23; 54, 69; 57, 56. 63. 82; 61, 11; J. 8, 18; 19, 15; 26, 35; 30, 38; Grj. 2, after 106.

ಅವರೆ ಆವರೆ. Tbh. of ಅಮರೆ (ಸ್ಮದ. 352). See ಅವರೆ; ನೆರಾವ ರೆ. Several kinds of leguminous plants, as Phaseolus trilobus, Dolichos lablab, etc. 2, ಬದುಪ್ಪು (Mr. 182, o. rs. in two MSS. ಅಮರೆ and ರುಪ್ಪು). See Bp. 60, 44. — ಅವರೆಗಿಡ. = ಅವರೆಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಅವರೆಬಳ್ಳಿ. = ಅವರೆಬಳ್ಳಿ. (Z.).

ಅವರ್ಜಿ ಆವರ್ಜಿ. = ಅವರ್ಜ 2, ಅವರ್ಜ. A distinct head in the ledger or abstracted from it (Mhr., H.).

ಅವರ್ಜಿ ಆವರ್ಜಿ. = ಅವರ್ಜಾ. (My.).

ಅವರ್ತ ಆವರ್ತ. Turning or going towards; turning round, revolving. 2, a whirlpool (ಸುದಾ Nn. 86). 3, a curl.

ಅವರ್ತನ ಆವರ್ತನ. Turning, turning round; circular motion; melting metals together; repeating. See ಬೇಸು. **ಅವರ್ತಿ ಆವರ್ತಿ.** Returning. 2, a turn, a time (C.). See ಅನೇಕಾವರ್ತಿ, ಒನ್ನವರ್ತಿ. — ಅವರ್ತಿ ಮಾಡು. To repeat, as a lesson (My.).

ಅವರ್ತಿಸು ಆವರ್ತಿಸು. To turn round or back, to revolve (ತಿರುಗು, ಸುತ್ತು G.).

ಅವರ್ಹಿತ ಆವರ್ಹಿತ. Eradicated.

ಅವಲ್ ಕಿವಲ. = ಅವಲಿ. — ಅವಲ್ಕಿಳ. — ಕೊಳ. A pond that contains red water-lilies (Abh. P. 1, 104).

ಅವಲಿ ಕಿವಲಿ. ಅವಲಿ. A row, a range, a line. 2, a series, dynasty. 3, a heap, a multitude (ಸ್ತೋಮ Mr. 428). 4, a kind of ವಸ್ತಾವೃತ್ತಿ (Kāvy. III, 3, B, 3. 17-20).

ಅವಲಿಕೆ ಕಿವಲಿಕೆ. ಅವಲಿಕೆ. = ಅಲಿಕೆ, ಅಳಿಕೆ. A row, etc. (= ಅವಲಿ). See ದೀಪಾವಳಿಕೆ.

ಅವಲಿಯಮಕೆ ಕಿವಲಿ-ಯಾಮಾ. A kind of yamaka (Kāvy. III, 2, B, 24 seq.).

ಅವಶ್ಯ ಕಿವಶ್ಯ. = ಅವಶ್ಯಕ. (My.).

ಅವಶ್ಯಕ ಕಿವಶ್ಯಕ. (fr. ಅವಶ್ಯ). Necessary, inevitable, absolutely sure to happen or to be done; — necessity, need (My.; Mhr.).

ಅವಸಥ ಕಿವಸಥ. A dwelling, a house.

ಅವಸಿತ ಆವಸಿತ. Stored, as grain.

ಅವಸಥ್ಯ ಕಿವಸಥ್ಯ. The sacred fire kept in a house. See ಪಂಚಾಗ್ನಿ.

ಅವಹ ಕಿವಹ. Bringing, conveying, conferring. 2, producing, causing. See Ch. v. 1, ಅಮೃತಾವಹ.

ಅವಳಿ ಕಿವಲಿ. = ಅವಲಿ.

ಅವಳಿಕೆ ಕಿವಳಿಕೆ. = ಅವಲಿಕೆ. etc. (ಸ್ಮದ. 883).

ಅವಾಗ ಕಿವಾಗ. See s. ಆ4 and ಅವ.

ಅವಾಸ ಕಿವಾಸ. Scattering; sowing. 2, a trench for water dug at the root of a tree. 3, a bracelet (ಪಾರಿಜಾಯ, ವಳಯ, etc. Mr. 340).

ಅವಾಸಕೆ ಕಿವಾಸಕೆ. A bracelet.

ಅವಾರ ಕಿವಾರ. = ಅವಾರ No. 2, ಅವರ. Enclosing, covering; keeping off. 2, an enclosure, a compound, a yard (Mhr.). See ದೇಶಾವಾರ, ಪ್ರಾವಾರ, ಸ್ವನ್ಧಾವಾರ.

ಅವಾರಿತ ಕಿವಾರಿತ. Enclosed; covered; restrained. (Bp. 59, 32).

ಅವಾಲ āvala. A trench for water at the root of a tree.

ಅವಾಸ ā-vāsa. An abode, a dwelling, a house (ಮನೆ Nn. 68; ಪಾಸ 71). See Bp. 40, 59; 51, 50; 60, 10; J. 3, 15; Grj. 4, 62.

ಅವಾಸಿ ā-vāsi. One who resides or dwells (Bp. 61, 29).

ಅವಾಹನ ā-vāhana. -ನೆ. Sending for; calling, summoning (My.); invoking a deity to occupy an image just prepared to receive it (Mhr.). — ಅವಾಹನಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To invite, to summon (J. 13, 42).

ಅವಿ āvi. 1. = ಅವರಿ, ಅವರಿ. Steam, vapour; heat (C.; T., M., Tē.). — ಅವಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. An eye inflamed from inward heat (My.).

ಅವಿ āvi. 2. = ಅನು, etc. A potter's kiln (C.; B. 1, 2; Tu. ಅವಿ). ಕುವಾಟಿನ ಅವಿಯಲ್ಲಿ ತಾವುಪಡ ಹಮ್ಮು ಹುಡುಕಿದ ನ್ನೆ (Prv.). (Cf. ಅದ್ವಿ?).

ಅವಿಕ āvika. (fr. ಅವಿ). A woollen blanket (ಕವುಳಿ Hlā., Mr. 343).

ಅವಿಗಿ āvigī. = ಅವಿ 2, etc. (C.). ಅವಿಗಿಯಲಿಗೆ ತಮ್ಮಗಲ ಉಕ್ಕು? (Bp. 30, 28). See Prv. s. ಕುವಾಟಿ.

ಅವಿಗಿ āvigī. = ಹಾವಿಗಿ, etc. (My.). See ಕಡಾವಿಗಿ.

ಅವಿಧ್ಧ ā-viddha. Crooked.

ಅವಿಧ ā-vidha. A drill, a kind of gimblet worked by a string.

ಅವಿರಿ āviri. = ಅವಿ 1, etc. (Tē.; R.).

ಅವಿರ್ಭವ āvis-bhava. Becoming manifest, being born (Bp. 53, 3).

ಅವಿರ್ಭವಿಸು āvis-bhavisu. To become manifest, to be born (Bp. 13, 2; 54, 32; My.).

ಅವಿರ್ಭೂತ āvis-bhūta. Become visible, manifest. See ಸ ಮಾವಿರ್ಭೂತ.

ಅವಿರ āvila. Turbid, foul, not clear.

ಅವಿಷ್ಕೃತ āvis-kṛita. Made visible, revealed, manifest, evident, known. (Kāvy. IV, 2, 19).

ಅವಿಷ್ಠ ā-vishta. Entered; possessed.

ಅವಿಷ್ಠಲಿಂಗ āvishta-līnga. A noun which possesses or has the force of all three genders (Śmd. 174, 175).

ಅವಿಶ್ವ āvis. Manifest, evident.

ಅವೀಶ ā-vita. Approached; entered; placed. See ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಪಾವಿಶ.

ಅವು āvu. 1. = ಅ 10, etc. A COW (ಗೋ Nn.; My.; Tē.; T. ಅವು). ಕಡ ಅವಿನ ಗಿಣ್ಣವಾಲು (ಪೀಯೂಷ); ಅವು ಎಮ್ಮೆ ಮೊ ದರಾದುವೆಲ್ಲಂ (ಪಾದುಪ್ಪನ Nn.). ಅವಿನ ಕೊಳಗು (Kk. 68). ಕಟ್ಟಿದ ಅವು (ವೇಡಪ್ಪ, ವೃಷಭೋಪಗತಿ); ತನೆಯ ಅವು (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc.); ಕನ್ನಡಕ್ಕಾದ ಅವು (ಅವಮೋಕೆ, etc.); ಬಿದಿಯ ಅವು (ಸೂರಕೆ, etc.); ಹೆಗ್ಗಡ್ಡೆ ಅವು (ಪೀನೋಧಿ, etc.); ತಲೆಯಾವು (ಶ್ರೇಷ್ಠ, etc.); ಕೊಡವಾಲು ಕಡೆ ಅವು (ದತ್ತೇಶವಾಳು, etc.); ಹಲವು ಸೂರಾವು (ಪರೇಪ್ಪುಕೆ, etc.); ಎಳದನೆಯಾವು (ಪರಿಕ್ಕ, etc. Hlā.). See Bp. 50, 60; 58, 22; 60, 22, 32; J. 18, 13; B. 2, 32; ಯಾಗದಾವು.

ಅವು āvu. 2. We. See s. ಅಂ, ām 1.

ಅವು āvu. 3. = ಅವು (see ಅವ). The plural neuter of ಅವು 4 (My.), e.g. ಕಡಿದಾವು, they may or might bite (B. 1, 24); ಒಯ್ಯಾವು (2, 6); ಅದಾವು (2, 16); ಇದ್ದಾವು (3, 69); ಮುಟ್ಟಾವು (5, 311).

ಅವು āvu. 4. = ಹಾವು. (My.).

ಅವುಕ āvuka. A father (ಜನಕ Mr. 83).

ಅವುಗಿ āvugī. = ಅವಿಗಿ. (My.).

ಅವುಗಿ āvugī. = ಅವಿಗಿ, etc. (My.).

ಅವುಜಿ āvujā. A kind of musical instrument (Rāv. 5, after 19). — ಅವುಜದ ಮುಟ್ಟು. The frame of the āvujā (ಪಂಗಡ ಕೆ Śmd. I).

ಅವುಜಿಗ āvujiga. A man who performs on the āvujā (P).

ಅವುಜಿಗಿ āvujiga-iti. (Śmd. 244). A woman who performs on the āvujā (P).

ಅವುತಿ āvuti. Tbh. of ಅವುತಿ. (C.; Tu. ಅವುತಿ, T. ಅವುತಿ).

ಅವುದು āvudu. See s. ಅವ.

ಅವುತಿ ā-vṛiti. Turning towards or round. 2, course; process. 3, order, method.

ಅವುತಿ ā-vṛita. Enclosed, surrounded; covered. See ತಲದ ಹರ್ಮಾವುತಿ; Grj. 5, 80.

ಅವುತಿ ā-vṛiti. Covering, enclosing, hiding. 2, wrongly for ಅವುತಿ, repetition: a (second, etc.) edition (of a book, S. Mhr.).

ಅವುತಿ ā-vṛita. Turned round; averted; retreated. See ವ್ಯಾವುತಿ, ಸಮಾವುತಿ.

ಅವುತಿ ā-vṛitti. Turning towards or round; reversion; repetition, etc. (= ಅವುತಿ No. 2. My.); revolving, revolution; a kind of vāstāvavṛitti (Kāvy. III, 3, B. 3. 48-53). See ವರ್ಣಾವುತಿ.

ಅವುತಿ ā-vṛiṣṭi. Raining, pouring. See ಅವು.

ಅವುತಿ āvuṭi-ṭi. 1. = ಅವು, ಹಾವು. ಅವುತಿವು, they become, etc. (B. 2, 53; My.); ಕುದಿಯುತ್ತಾವು (5, 19); ಮಾತಾದುತ್ತಾವು (5, 188); — ಬನ್ನಾವು (ಬನ್ನ ಅವು), they have come, ಹೋಗುವು (ಹೋಗಿ ಅವು, S. Mhr.).

ಅವುತಿ āvuṭi. 2. = ಅವು, etc. A turtle, a tortoise (ಕೂ ಮು, etc. Nn.; ಕಡ್ಡಪ, ಕಮರ G.; My.; Śi. 88, 485). ಹೆಣ್ಣು ಅವು (ಕೂಮು, etc. Nn., Śi. 90; ಡುಲಿ Mr. 411). — ಅವುಕಲ್ಲು. A medicinally used stone said to be found in the head of a tortoise (My.). — ಅವುಕಲ್ಲು. A tortoise shell (C.). — ಅವುಕಲ್ಲು. — ಅವು. = ಅವುಕಲ್ಲು. (My.).

ಅವುತಿ āvuṭi. 3. = ಅವು. Who? which? (Tē. ಅವು, which; cf. Tu. ಅವು = ಅವು, he). ಅವುಯಾದೊಡಮ್ ಎನ್ನ ಅವುಯಾದೊಡಮ್ ಎನ್ನು ಅವು (Śmd. II).

ಅವುತಿ āvuṭi. A flea (ಚಿಕ್ಕಾಡು Mr. 177, one MS. perhaps ಅವು).

ಅವುತಿ ā-vṛga. Hurry, haste produced by excitement; hurry, agitation. 2, a kind of sañcāribhāva (Kāvy. IV, 2, 16).

ಅವುತಿ ā-vṛgi. The plant *Argyreia argentea* or *Argyreia speciosa* (ಪುಕ್ಕ ಗಣ್ಣಿ, etc.), ಅನನ್ತನ ಗೋಡ್ಡೆ ಸೊಪ್ಪು, ಬೋಡತರ Śi. 156).

ಅವುತಿ ā-vṛji. Coriander seed (S. Mhr.).

ಅವುತಿ ā-vṛka. Entering; taking possession of. 2, demoniacal frenzy, possession; great agitation, excitement (ಸವು ಮು Hlā.; ಪಿಶಾಚಿಯ ವಾಡ G.; My.). 3, pride, arrogance. See Prvs. s. ಪ್ರವೇಶ; B. 5, 42, 71.

ಅವುತಿ ā-vṛka. Entering, etc. (= ಅವೇಶ No. 1 & 2). 2, a workshop (ಚಿಕ್ಕಿಗರ ಗೃಹ Mr. 195; ವಾಚರ ಮನೆ Śi. 108).

ಅವುತಿ ā-vṛka. Entering. 2, a visitor, a guest.

ಅನೇಕಿರಿ ã-vãsiki. A female guest.

ಅನೇಷ ã-vãsha. Pervading; penetrating; visiting (Kavy. IV, 2, 37).

ಅನೇಷ್ಠಕ ã-vãshãka. Surrounding. 2, a wall, fence, enclosure (ವೃತ್ತಿ, ಬೇರಿ Hlã.).

ಅನೇಷ್ಠನ ã-vãshãtana. Surrounding, wrapping round; a wrapper; a bandage; an enclosure. (My.).

ಅನೇಷ್ಠಿಸು ãvãshãtis. To surround (J. 34, 19; My.).

ಅಶ ãã. 1. Tbh. of ಅಶಿ. (My.).

ಅಶ ãã. 2. Eating. See ಅಶ್ಯಾಶ, ವನನಾಶನಾಶ. 2, reaching to; obtaining. See ಅಭ್ಯಾಶ.

ಅಶಂಸನ ã-ããmsana. Wishing. 2, declaring, asserting. See ಎರಾಶಂಸನ.

ಅಶಂಸಾರ್ಥ ããmsããrtha. Declared, asserted or ordered meaning. 2, the optative (My.).

ಅಶಂಸಿತ್ರ ã-ããmsitri. One who wishes; one who utters blessings.

ಅಶಂಸು ã-ããmsu. Wishing; one who wishes.

ಅಶಂಸೆ ã-ããmsã. -ಸಾ. Wish, desire, hope. 2, speech, declaration. See ಹತಾಶಂಸೆ.

ಅಶಂಕೆ ã-ããnkã. Apprehension, fear. 2, doubt. 3, distrust. — ಅಶಂಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To fear, etc. (Smd. 292).

ಅಶಯ ã-ãaya. A resting place; an abode, an asylum. 2, a receptacle (ಅಧಾರ, ಅಶ್ಯಯ Nn. 94). 3, meaning, intention (ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಧಾವ 94; R.v. 4, 99; B. 4, 184). 4, wish or will (My.; ಬಯಕೆ G.). 5, water (ತವ್ವುರ, ಉದಕ Nn. 94). 6, any vessel or viscus of the body. 7, property. 8, a miser. 9, the jack tree, Artocarpus integrifolia.

ಅಶರ ããara. = ಅಶಿರ. An evil spirit, a rakshasa 2, fire.

ಅಶಾಙ್ಕ ããã-gaja. An elephant of a quarter or point of the compass (Mr. 420). 2, the number 8 (Üh.).

ಅಶಾವಾಶ ããã-pããã. The snare of lust (Bp. 22, 51; 53, 3; 61, 79, 90; My.).

ಅಶಾಪಿಕಾಶ ããã-piããã. The demon of lust (Bp. 40, 52; My.).

ಅಶಾಬಂಧ ããã-bandha. = ಅಶಾಪಾತ. (Bp. 49, 33; My.).

ಅಶಾಭಂಗ ããã-bhañga. Disappointment (B. 5, 68; My.).

ಅಶಾಂವುರ ããã-ambara. = ದಿಗವ್ವುರ. Siva (My.).

ಅಶಾಯುತ ããã-yuta. Desirous; greedy (ತೃಪ್ತ, ಅಭಿಲಾಷ, etc., ಅರ್ತ Mr. 232).

ಅಶಾವಾರಾ ããã-vãrapa. = ಅಶಾಗತ. (Bp. 55, 22).

ಅಶಾಷ್ಟಕ ããã-ashãaka. The eight points of the compass (My.).

ಅಶಾಸನ ããã-ããsana. = ಅಶಿಸ್ 2. See ಮಂಗಳಾಶಾಸನ.

ಅಶಿ ãã. 1. ಅಶೀ. A serpent's fang.

ಅಶಿ ãã. 2. Tbh. of ಅಶಿಸ್ 2. A kind of alaṅkāra (Kavy. III, 3, B, 166 seq.).

ಅಶಿ ãã. 3. Eating. See ಬಹ್ವಾಶಿ.

ಅಶಿತ ããita. Eaten.

ಅಶಿತಂಗವೀನ ããita-ñ-gavina. Formerly grazed by cattle.

ಅಶಿರ ããira. = ಅಶರ. (Sk.; G.).

ಅಶಿರ್ವಾದ ããis-vãda. = ಅಶೀರ್ವಾದ. (Sk.).

ಅಶಿಫ ããis. 1. A serpent's fang. Nom. ಅಶೀರ್.

ಅಶಿಫ ããis. 2. Wish. 2, benediction, blessing (ಹರಕೆ G.). Nom. ಅಶೀರ್.

ಅಶಿಸು ããisu. To desire, to wish or hope for (Bp. 42, 6; My.). 2, to bless (My.).

ಅಶೀರ್ವಚ ããis-vãca. Benediction (ಸ್ವಸ್ತಿ, ಅಶೀರ್ವಾದ, ಹರಸು ವದು Nn. 138; ಸ್ವಸ್ತಿ Mr. 532).

ಅಶೀರ್ವಚನ ããis-vãcana. Benediction (Bp. 25, 39; My.).

ಅಶೀರ್ವದಿಸು ããis-vãdisu. To pronounce a wish of happiness to, to bless (My.; ಹುರುಳಿಸು G.; ಹರಸು Üb.).

ಅಶೀರ್ವಾದ ããis-vãda. Benediction (Sk., My.; ಅಶಿಸ್, ಹರಕೆ, ವರಕೆ G.; ಹರಸುವದು Nn. 138). — ಅಶೀರ್ವಾದ ಕೊಡು. To give a benediction, to bless (Bp. 46, 6; My.). — ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡು. = ಅಶೀರ್ವದಿಸು. (B. 4, 126; My.).

ಅಶೀರ್ವಾದವರ ããirvãda-para. Having benediction as the highest object, being intent upon benediction (Smd. 129).

ಅಶೀರ್ವಿಷ ããis-visha. Having venom in its fang: a snake.

ಅಶೀರ್ವಿಷ ããis-visha. = ಅಶೀರ್ವಿಷ. A snake.

ಅಶು ããu. Quick, fast; haste (J. 10, 46). 2, a kind of rice ripening in the rainy season.

ಅಶುಗ ããu-ga. Going quickly. 2, the wind. 3, an arrow. 4, the sun.

ಅಶುಗತಿ ããu-gati. = ಅಶುಗ No. 4.

ಅಶುಗತಿಮಿತ್ರ ããugati-mitra. A lotus (Bp. 5, 1).

ಅಶುಗಾಮಿ ããu-gãmi. = ಅಶುಗ No. 4. (R.).

ಅಶುಪತ್ರಿ ããu-patri. The tree Boswellia serrata. (R.).

ಅಶುವ್ರಿಹಿ ããu-vrithi. = ಅಶು No. 2. (G.).

ಅಶುಶುಕ್ಲ ããu-sukshani. Shining forth. 2, fire. 3, wind.

ಅಶಿ ãã. ಅಶಾ. = ಅಶ 1, ಅಸೆ. Wish, desire; lust; expectation, hope. 2, a region, a quarter of the compass. ಅಶಿಗೆ ಅನ್ಯ ಎಲ್ಲ, ಪಾಶಕ್ಕೆ ಕಡೆಯಲ್ಲ. — ಅಶಿಗೆ ನಾಶವಿಲ್ಲ (Prvs.). ಧನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಕ ಅಶಿಯುಳ್ಳವಳು (Si. 184). ಎರಡನೆಯವರ ಹಣದ ಮೇಲಿನ ಅಶಿ (ಅಭಿಧ್ಯೆ G.). — ಅಶಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become desirous, etc. (My.). — ಅಶಿದನೆ. -ತನೆ. Desire to be satiated, wish to be gratified (My.). — ಅಶಿದೋದಿಸು. -ತೋದಿಸು. To hold out hopes, to raise another's expectations (C.). — ಅಶಿ ವದು ಮಕೆ. Desiring, etc. (ದೋಹದ, ಇಡ್ಲೆ, etc. Si. 70). — ಅಶಿ ಮಾಡು. = ಅಸೆ ಮಾಡು. To desire, etc. (My.). See Prv. s. ನಿರಾಶಿ.

ಅಶಾಶ ãããã. (fr. ಅಶುಜ). Impurity (contracted in consequence of a death, etc., My.).

ಅಶ್ಚರ್ಯ ããã-ãarya. = ಅಶ್ಚರಿ 1, etc. Curious, marvellous, astonishing. 2, a wonder, a marvel. 3, wonder, surprise, astonishment (ದಕ್ಕನ Üt. II, 100; Smd. 66; ಎಕ್ಕಟಿ Üt. II, 101; ಕುತೂಹಲ Nn. 93). — ಅಶ್ಚರ್ಯಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To begin to feel surprise (My.; B. 3, 73). — ಅಶ್ಚರ್ಯ ವದು. To be surprised, to wonder (My.; B. 4, 171).

ಅಶ್ಚರ್ಯಕರ ããã-ãarya-kara. Surprising, astonishing (My.; B. 4, 111, 171).

ಅಶ್ಚ ããã. (fr. ಅಶ್ಚ). Stony, made of stone. (My.).

ಅಶ್ವನ ããmana. = ಅಶ್ವ. (My.).

ಅಶ್ರಮ ãã-ãrama. A hermitage. 2, a religious order, of which there are four kinds, that of the brahmããri, that of the gñihastha, that of the vãnãprastha, and that of the yati, bhikshu or sanyãsi. See ನಾಲ್ಕು ಅಶ್ರಮ.

ಅಶ್ರಯ ãã-ãraya. = ಅಸರ, ಅಸರೆ. That to which any thing is annexed, or with which anything is closely connected, or on which anything depends or rests: a seat, an abode. 2, a support, shelter, refuge (ಗವಿ, ಗರುಡ, ಗೊತ್ತು,

ಸಿರಿ, ಪುಂಡ್ರ, ಇತ್ಯು, ಅಗರ, etc. Śm. 58; Kk. 64). 3, *protection*, help. 4, *the person or thing in which any quality or article is inherent*. 5, at the end of compounds: depending or resting on, endowed with (Kāv. IV, 2, 42; V, 2). See ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯ. — ಅಶ್ರಯ ಕೊಡು. To afford help or support, etc. (My.; B. 5, 10. 304). — ಅಶ್ರಯಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To have recourse to for shelter, etc. (My.).

ಅಶ್ರಯಾಶ್ಚ ಅಶ್ರಯಾ-āśa. Eating what comes near. 2, fire.

ಅಶ್ರಯಿ ಅ-ārayi. That has sought the protection of (My.).

ಅಶ್ರಯಿಸು ಅ-ārayisu. = ಅಶ್ರಯ್ತು. To join, to possess (Śmd. 263); to obtain, to keep in mind, to desire (ಬಯಸು 299 Cm.); to adopt, to use, to countenance, to follow (B. 3, 97); — to approach for protection, etc. (My.); — to cause to go to, to put (see ಅಶ್ರಯ್ತು).

ಅಶ್ರಯಿಸುವಿಕೆ ಅಶ್ರಯisuvikē. Approaching for protection (ಪ್ರಾಯ, ಪ್ರಯಾ Si. 390).

ಅಶ್ರಯ್ತು ಅಶ್ರaysu. = ಅಶ್ರಯಿಸು. To join, etc.; to cause to go to, to put (Bp. 44, 22).

ಅಶ್ರವ ಅ-āra. Stream, flow, river. 2, distress, fatigue. 3, fault, transgression. 4, one of the sāvikaḥāvas (Kāv. IV, 2, 17). 5, compliant, obedient. 6, a promise.

ಅಶ್ರಿತ ಅ-śrita. Dwelling in; resorting to; having sought the protection of (My.); protected (My.); practising; using; being cognate (Śmd. 26); being connected with (276); being dependant on; a dependant (B. 2, 20; 4, 117). See Bp. 36, 38; 55, 17.

ಅಶ್ರುತ ಅ-śruta. Heard; promised, agreed.

ಅಶ್ಲೇಷ ಅ-ślēṣha. Embracing; an embrace. 2, intimate connexion. 3, N. of the 9th lunar mansion (My.; Tē.).

ಅಶ್ವಾ ಅśva. (fr. ಅಶ್ವ). Relating to a horse. 2, a number of horses.

ಅಶ್ವತ್ಥ ಅśvattha. (fr. ಅಶ್ವತ್ಥ). Relating to the Ficus religiosa. 2, the fruit of that tree.

ಅಶ್ವಯುಜ ಅśvayuja. (fr. ಅಶ್ವಯುಜ). = ಅಶ್ವೇಜ. The month āśvina (of the rainy season).

ಅಶ್ವಲಯನ ಅśvalāyana. N. of a ṛishi and writer on ritual. (My.).

ಅಶ್ವಾಸ ಅ-śvāsa. Breathing, taking breath. 2, encouraging, consolation. 3, a chapter or division of a book (Ch. v. 24; Bp. 61, 91).

ಅಶ್ವಾಸನ ಅ-śvāsana. Consolation (B. 5, 10).

ಅಶ್ವಾಸಿಸು ಅ-śvāsisu. To breathe; — to encourage, to comfort, to console (Rāv. 5, 44; My.).

ಅಶ್ವಿನ ಅśvina. N. of a month (September-October) during which the moon is in aśvini. 2, a day's journey for a horse or rider.

ಅಶ್ವಿನೇಯ ಅśvinēya. A surname of the two āśvins. 2, N. of Nakula and Sahadēva.

ಅಶ್ವೇಜ ಅśvija. Tbh. of ಅಶ್ವಯುಜ. (My.). ಅಶ್ವೇಜದಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನು ಕರಗುವ ದಿವಸ, ಮಣ್ಣು ಕರಗುವ ಮಹಿ (Prv.).

ಅಶ್ವಿನ ಅśvina. A day's journey for a horse.

ಅಷಾಢ ಅśāḍha. = ಅಸದ, ಅಸದಿ, (ಅಸದಿ). The month āśāḍha (June-July). 2, a staff of palāśa wood carried by an ascetic on the day of full moon of the month āśāḍha (ಮುಂಜಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಡ್ಡೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮುತ್ತುಲಗಿದದ ಕೊಡು G.). 3, the Malaya mountain.

ಅಪಾಧಭೂತಿ āśāḍha-bhūti. N. of a man (Sk.). 2, one who betrays confidence, a cheat, a scamp (My.; Tē.; Mhr. ಅಪಾಧಭೂತಿ).

ಅಪಾಧಮಾನ āśāḍha-māsa. = ಅಪಾಧ No. 1. (ಶುಚಿ Nn. 18; ಅಸದ Ct. II, 21).

ಅಪಾಧಿ āśāḍhi. = ಅಸದಿ No. 2 q. v., ಅಸಾದಿ. The plant Asparagus racemosus Willd. (St. & Pl.; My.; not Sk.). 2, the day of full moon in the month āśāḍha (Sk.).

ಅಘಿ āśa. An interjection implying anger, pain, recollection, etc.: ah! oh! etc. Cf. ಅ.

ಅಸ āsa. 1. Throwing, casting. See ವಿಪರ್ಯಾಸ, ವ್ಯಾಸ, ಅತ್ಯಾಸ. 2, a bow.

ಅಸ āsa. 2. = ಅಸನ 2. See ಉತ್ತರಾಸ.

ಅಸಕ್ತ ā-sakta. Attached strongly to or intent on, devotedly attached to. 2, zealously following or pursuing. 3, eternal. See Bp. 43, 82; 53, 1; Grj. 5, after 9.

ಅಸಕ್ತ ತಿ ā-saktatē. = ಅಸಕ್ತಿ. (My.). See ಅಸವಾಸಕ್ತ.

ಅಸಕ್ತಿ ā-sakti. Attachment or devotedness to; intentness upon; diligence, zeal. See B. 4, 5; Bp. 39, 3; J. 11, 13.

ಅಸಂಗ ಅ-saṅga. Fastening to, fixing; association; attachment; contact. See ಉತ್ತರಾಸಂಗ.

ಅಸರ āsada. Tbh. of ಅಪಾಧ (Ct. II, 21; Śm. 20).

ಅಸದಿ āsadi. Tbh. of ಅಪಾಧ (Śmd. 364, o. r. ಅಸದಿ). 2, = ಅಪಾಧ No. 1, q. v. (ತತಮೂಲಿಕೆ, ಅಭೀರು Hā.; ತತಮೂಲಿ, ಬಹು ಸುತೆ, ಅಭೀರು, etc. Nr.; ತತಮೂಲಿ, etc., ವಿಶ್ವವಿಶ್ವೇಶ್ವರ; ಅಪಾಧೀ ಬೇರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಮುಚ್ಚಿಗೇ ಗಡ್ಡೆ, ಅಚ್ಚಿ ಗಡ್ಡೆ Si. 146; ತತಮೂಲಿ, ಸೇರು Mr. 133, one MS. ಸೀರು).

ಅಸತ್ತು āsattu. P. p. of ಅಸರ್ 1.

ಅಸನ āsana. 1. Throwing. See ಅಪಾಸನ.

ಅಸನ āsana. 2. Sitting. 2, sitting in peculiar postures, according to the custom of devotees (ಪದ್ಮ, ಕುಳ್ಳಿರುವುದು Nn. 54), e. g. ಪದ್ಮಾಸನ, ಭದ್ರಾಸನ, ವಜ್ರಾಸನ, ವೀರಾಸನ, ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನ. 3, halting, stopping. 4, a seat in general: a stool, chair, etc. (Grj. 3, 112, 113; 4, 47). 5, the withers of an elephant, the part where the driver sits. See Nr. s. ವಿಜಗೀಷು.

ಅಸನಾಂಕುರ āsana-ānkura. The piles (ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ Mr. 386).

ಅಸನೆ āsanē. Stay, abiding.

ಅಸನ್ನ āsanda. Vishṇu. (R.).

ಅಸನ್ನಿ āsandi. A couch, the seat of which is made of basket-work (ವೇತ್ರಾಸನ, ಚಕ್ರಕ Mr. 208).

ಅಸನ್ನ ಅ-sanna. Sat down, sat near; closely united; near, proximate; (attacked; commenced, undertaken). ಅಸನ್ನೆ, fem. (Bp. 4, 42).

ಅಸನ್ನಗಮನ āsanna-gamana. Going near (?). See ಪೋಷ.

ಅಸನ್ನಪೀಡನ āsanna-pīḍana. Molesting in an attacking manner (?). See ಅಜ್ಜಲೆ.

ಅಸವಾಕೆ āsapāka. = ಅಸ್ಯವಾಕೆ. Sores about the tongue and mouth, occasioned by the heat of the body, aphthous disease (My.).

ಅಸಪ್ರಾಸ āsaprāsa. Gasping, panting (Tē.; R.).

ಅಸಮಾನಿ āsamāni. Sky blue (My.; H.; Br. ಅಸ್ಮಾನಿ).

ಅಸರ āsara. Tbh. of ಅಶ್ರಯ. (My.; B. 4, 119; 5, 321).

ಅಸರೆ āsarē. = ಅಸರ. (My.). See ಚನ್ನಾಸರೆ. — ಅಸರೆಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. = ಅಶ್ರಯಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಅಸರ್ *Āsar*. 1. -ಯ. To be weary or fatigued (ಅಲಸ್ಯ *śmd. Dh.*; T. ಅಜರು; T. ಪಾಜಲ್ಯ, affliction; Tu. ಅಸರ್, thirst). P. p. ಅಸತ್ತು (*śmd. 284*). See Bp. 18, 59; 20, 22; 48, 18. — ಅಸರ್ ದೇಸರ್ dupl. (Bp. 38, 31).

ಅಸರ್ *Āsar*. 2. = ಅಸಹ, ಅಸಹ. Weariness, fatigue, languor. ತೀತೋಷ್ಣದ ಅಸಹಲ್ಲದ ಸುಸ್ಥಂಗಳ (J. 19, 43). ಅಸಹಂ (3, 4; 5, 51; 15, 47). ಅಸಹಂ (15, 3). ಅಸಹೋ (18, 22; 28, 10). ಅಸರ್ಗಂ (15, 20). — ಅಸರ್ಗಂ. -ಕರೆ. To remove fatigue, to rest (J. 3, 8).

ಅಸಹ *Āsara*. = ಅಸಹ 2. (My.).

ಅಸಹಿಕೆ *Āsārikē*. = ಅಸಹ. (My.).

ಅಸಹು *Āsaru*. = ಅಸಹ 2. (My.).

ಅಸವ *Ā-sava*. Distilling; decoction. 2, *spirituous liquor* (ಸುರೆ Nn. 13; ಮೈರೇಯ, ಕಲ್ಯ, etc., ಕರ್ Mr. 221). 3, *rum*. ಅಸವಾಸಕ್ತೆ *Āsava-Āsaktatē*. The state of being addicted to drinking spirituous liquor; a drinking club (ಗೋಮುಖ, ಮದ್ಯಗೋಟ್ಟಿ Nn. 20, o. r. ಅಸವಾಸಕ್ತ).

ಅಸವಾಸಕ್ತಿ *Āsava-Āsakti*. = ಅಸವಾಸಕ್ತ, q. v.

ಅಸಾದಿ *Āsādi*. = ಅಪಾದಿ No. 1 (My.).

ಅಸಾದ *Ā-sāda*. Putting down, placing. See ಪ್ರಸಾದ.

ಅಸಾದನ *Ā-sādana*. Putting or laying down; attacking, making war upon; going to or towards; meeting with; obtaining, attaining; accomplishing.

ಅಸಾದಿತ *Ā-sādita*. Sat near; gone to; obtained.

ಅಸಾದ್ಯ *Ā-sādya*. Obtainable. See ಸಮಾಸಾದ್ಯ.

ಅಸಾಮಿ *Ā-sāmi*. A person or individual (My.; Br., H.; see ಪಾತಿಯಾಸಾಮಿದಾಕ).

ಅಸಾರ *Ā-sāra*. Surrounding an enemy; incursion. 2, a heavy fall of rain, a hard shower (ತಾಂ ಬಿಡದೆ ಸುರಿವ ಮದಿ Mr. 44; Grj. 9, 56). 3, the army of an ally or of a king, whose dominions are separated by other intervening states. 4, provision, food.

ಅಸಾರಕ *Ā-sāraka*. = ಅಸಾರ No. 2. (My.; Rām. 3, 6, 9).

ಅಸಾರಮಹಾಲ *Āsāra-mahālu*. A kind of hall (B. 4, 146).

ಅಸಿಗೆ *Āsigē*. = ಹಾಸಿಗೆ. (My.).

ಅಸೀನ *Āsina*. (*śmd. 297*). Sitting, seated (ಉಪವಿಷ್ಟ, ಕುಳಿದಂ Mr. 246).

ಅಸು *Āsu*. 1. To loosen from an elevated place (ಉರ್ಧ್ವವಿಮೋಹನ *śmd. Dh.*).

ಅಸು *Āsu*. 2. = ಅಜ, ಅರ್ಜ. The sāl tree, Shorea robusta Roxb. (ವೃಕ್ಷಭೇದ *śmd. Dh.*; ಶಾಲ, ಸರ್ಪ Mr. 114; Tē. ಎಸೆ, T. ಅಜ್ಜಾ). ಅಸಿನ ಮರ (ಶಾಲ Nn. 110).

ಅಸು *Āsu*. 3. That measure, that much, so much (C.; Tē. ಎಸಿ; see ಅನಿರು). ಸಮನೆ ಅಸು ಅದವು, ದೇನ! (Anubhavaśikhāmanī 10, 18). 2, at the end of an infinitive it may be translated by “possibility”, e. g. ಅಮಾವರ ಗೋಳಾಟ ಹೇರಿದಾಸಲ್ಲ (B. 4, 182; My.).

ಅಸು *Āsu*. 4. = ಹಾಸು. To spread (My.).

ಅಸು *Āsu*. 5. = ಹಾಸು. The warp of a weaver (My.; Tē., Tu.).

ಅಸುತಿ *Ā-suti*. -ತಿ. Distilling, pressing out soma juice.

ಅಸುತೀವಲ *Āsuti-vala*. One who causes a sacrifice to be performed on the day of the new or full moon, etc. 2, a distiller.

ಅಸುರ *Āsura*. Increase, abundance; excess; superiority; haughtiness; vehemence; strength, power; annoyance, trouble (ಅತಿಶಯ Bhn. 9; Tē. ಎಶು, to increase, = ಅತಿಶಯಿಂಚು). ಅಸುರದ ಕಡ್ಡಿಗೆ (Bh. 1, 20, 60). ಕೋಪಮುಂ ಜನಮುಮ್ ಎದ್ದಿಯುಮ್ ಅಸುರಮ್ ಅಸ್ತಿನಂ (Abh. P. 13, 75). ಅಸುರದ ಕಟ್ಟಾಳು (Bp. 9, 38). ಅಸುರದ ಕೋಳಾಹಳಧಾನಂಗಳ (37, 21). ಅಸುರದ ಎರವರಾಕ್ರಮಂ (37, 59). ಅಸುರದ ಎದೆ (18, 7). ಅಸುರದ ಸನ್ನಾಹ (Rām. 3, 6 sum.). See ಅಟ್ಟಾಸುರ, ಅತ್ಯಾಸುರ, ಕಟ್ಟಾಸುರ; Grj. 6, after 54; Bp. 16, 23; 28, 30; 52, 16; 57, 24; 58, 27.

ಅಸುರ *Āsura*. (fr. ಅಸುರ). Relating to evil spirits or to the Asuras; demoniacal. 2, an Asura (My.; ದೈತ್ಯ G.). 3, a form of marriage (My.).

ಅಸುರಿ *Āsuri*. Black mustard, *Sinapis ramosa* Roxb. 2, N. of a twining shrub (ಕತ್ತರಿವಳ್ಳಿ Mr. 150, o. r. ಕತ್ತರು).

ಅಸೀ *Āsī*. Tbh. of ಅಸೆ. (ಪಾಲಿ, ದಿಕ್ಕು Nn. 31. 114). ಅಸೆಯಿಂ ದೇವ್ಲಿಂ (ಮಾರ್ಗಣ, etc. Mr. 518). See s. ಪುಸಿ 2. — ಅಸೆಗೆಯ್. To afford the shelter of, to shelter, to protect (J. 19, 34). 2, to desire. — ಅಸೆದೊಡ್. -ತೊಡ್. To give up or abandon desire (My.). ತನ್ನ ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಅಸೆದೊಡ್ವು, ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದನು (B. 5, 165). — ಅಸೆಗೊಳ್ಳು. To allure; to hold out hopes (C.). — ಅಸೆಬಡಕ. -ವಡಕ. = ಅಸೆಗಾಡ. (C.). — ಅಸೆಬಡಕತನ. -ವಡಕತನ. Cupidity, avarice (My.). — ಅಸೆಬಡಿಕ. -ವಡಿಕ. = ಅಸೆಗಾರ್ತಿ. (C.). — ಅಸೆಬಾಕ. = ಅಸೆಬಡಕ. (My.). — ಅಸೆಬುರಕ. -ಪುರಕ. = ಅಸೆಬಡಕ. (C.). — ಅಸೆ ಮಾಡು. To feel a wish for, to desire. ತವನಿಧಿಗೆ ಅಸೆ ಮಾಡನು (Bp. 9, 33). ಪ್ರಾಣದ ಅಸೆಯನ್ ಎಕೆ ಮಾಡಿದನು? (25, 26). ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅಸೆ ಯಂ ಮಾಡೆ (47, 43). See also 29, 18; 45, 5. — ಅಸೆಮಾರಿ. A person of inordinate desire (My.). — ಅಸೆವಡು. -ವಡು. To wish, to desire (ಕಪ್ಪೆ *śmd. Dh.*).

ಅಸೆಗಾಡ *Āsē-gāra*. An inordinately desirous, covetous or avaricious man (C.).

ಅಸೆಗಾರ್ತಿ *Āsē-gārti*. A covetous woman (C.).

ಅಸೇಚನ *Ā-sēcana*. Pouring into or on; sprinkling. (My.).

ಅಸೇವನ *Ā-sēvana*. -ನೆ. Attending to; assiduous practice or performance of any action; commerce, intercourse. See Bp. 7, 7, 8; 12, 28.

ಅಸೇವೆ *Ā-sēvē*. = ಅಸೇವನ. (Bp. 24, 28).

ಅಸ್ಯಂದನ *Ā-skandana*. Attack; battle, war.

ಅಸ್ಯಂದಿ *Ā-skandi*. Attacking, assailing. See ಪರಾಸ್ಯಂದಿ.

ಅಸ್ಯಂದಿತ *Ā-skandita*. The walk of a horse (ಎಳೆನಡಿಕೆ, ಸಮಗತಿ Si. 274).

ಅಸ್ತರ *Ā-stara*. = ಅಸ್ತರಣ. (My.).

ಅಸ್ತರಣ *Ā-staraṇa*. = ಅತ್ತರಣ. Spreading; decking. 2, a carpet, a rug, bed clothes, etc. 3, a layer. 4, a coloured cloth or blanket thrown over the back of an elephant, or over a carriage, etc.

ಅಸ್ತರಣೀಯ *Āstaraṇa-kriyē*. The act of spreading. See ಪಾಸು.

ಅಸ್ತಿ *Āsti*. = ಅಸ್ತಿ. Property, wealth (C.; Tē., Tu., M., T.). ಹಣದ ಅಸ್ತಿ (ದ್ರವ್ಯ, ಎತ್ತ, etc. Si. 330). — ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ. reit. (C.; Tē.).

ಅಸ್ತಿಕ āstika. (fr. ಅಸ್ತಿ). A believer in sacred tradition; one who believes in God and another world, a theist (My.); pious, faithful. 2, N. of a muni. ಅಸ್ತಿಕನ ದಾನ, ನಾಸ್ತಿಕನ ಭಿಕ್ಷೆ (Prv.). 3, a man of property (My.).

ಅಸ್ತಿಕ್ಯ āstikya. Theism; piety (My.). ಅಸ್ತಿಕ್ಯದಿನ್ದ ಆದ ವರಕ್ಕೆ (ಹ್ಲಾನ Si. 49). 2, a theist (My.).

ಅಸ್ತಿಗಾಂಧ āsti-gāṇḍa. A man of property (C.).

ಅಸ್ತಿಮಿತ āstimita. Wet. 2, steady, fine. 3, tender, soft. 4, gratified, pleased. (Bp. 35, 34).

ಅಸ್ತಿವನ್ತ āsti-vanta. = ಅಸ್ತಿಗಾಂಧ. (My.).

ಅಸ್ತೇ āstē. Slowly, at slow pace (My.; H.).

ಅಸ್ಥಾನ āsthāna. Place, site. 2, an assembly. 3, a royal hall of audience (ಸ್ವರರ ಬೇಡ ಸಭೆ Mr. 462).

ಅಸ್ಥಾನಿ āsthāni. An assembly.

ಅಸ್ಥಾನಿಕ āsthānika. Relating to a royal hall of audience (My.); a courtier (My.).

ಅಸ್ಥಿತ āsthita. Stayed, dwelt; abiding. 2, having recourse to. 3, applied to. 4, engaged in; practising. 5, spread. 6, obtained (ಅಶ್ರಯ, ಕೆಡುಕುಳು Mr. 459).

ಅಸ್ಥಿ āsthī. An assembly. 2, regard, care. 3, effort (ಪ್ರಯತ್ನ G.). 4, state, condition.

ಅಸ್ಥಾಲ್ಯ āsthaulya. Some amount of stoutness, etc. See ಸಡಿ.

ಅಸ್ಪತ್ರಿ āspatri. The English "hospital" (C.; Tē. ಅತಿವತ್ರಿ, ಹಾಸ್ಪಿತ್ರಿ).

ಅಸ್ಪದ ās-pada. Place, site (ಸ್ಥಾನ Nn. 78). 2, position, rank, dignity. 3, business, affair. 4, basis, ground, occasion (My.). 5, ಬಾಂ (Nn. 31). Fem. at the end of a compound ಅಸ್ಪದಿ (Śmḍ. 188). See Prv. s. ಮುಳ್ಳುಮೊನೆ.

ಅಸ್ಫಲ āsphāla. = ಅಸ್ಫಲನ. (My.).

ಅಸ್ಫಲನ āsphālaṇa. Flapping, striking against; clapping; striking; rubbing. See ಅಪ್ಪಳಿಸು. — ಅಸ್ಫಲನಂಗಿಯ. -ಂ- To flap, to clap, etc. (Grj. 6, after 67).

ಅಸ್ಫುರಣ āsphuraṇa. Springing up, breaking forth; becoming manifest; shining. See Bp. 33, 21; 43, 67.

ಅಸ್ಫುರಿತ āsphurita. Trembling; sprung up; glittering, shining (A.).

ಅಸ್ಫೋಟ āsphōṭa. = ಅಸ್ಫೋಟನ. 2, = ಅಸ್ಫೋಟ No. 1 (ಎಕ್ಕೇರಿದ G.).

ಅಸ್ಫೋಟಕ āsphōṭaka. One who claps or strikes the hands together (My.). 2, the plant *Coreya arborea*.

ಅಸ್ಫೋಟನ āsphōṭana. Moving to and fro, flapping, trembling; shaking; slapping or clapping the arms as done by combatants, wrestlers, etc., or the noise made by it; clapping, striking the hands together; knocking, as at a door. 2, blowing, expanding;—breaking. See ಒಡವು, ಕೆರಳು.

ಅಸ್ಫೋಟಿನಿ āsphōṭani. A gimlet or auger.

ಅಸ್ಫೋಟಿ āsphōṭi. = ಅಸ್ಫೋಟ. ಅದವೇ ಮಲ್ಲಿಗೆ (G.). 2, = ಎಳ್ಳು ಕಾಶ್ವತಿ (G.).

ಅಸ್ಫೋತ āsphōta. Swallow wort, *Calotropis gigantea*. 2, = ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ಗಿಡ (G.).

ಅಸ್ಫೋತೆ āsphōṭe. A wild variety of Arabian jasmine, *Jasminum sambac* Ait. 2, the creeper *Clitoria ternatea* Lin.

ಅಸ್ಯ āsya. The mouth; the face.

ಅಸ್ಯಪತ್ರ āsya-patra. A lotus. (R.).

ಅಸ್ಯವಾಕೆ āsya-pāka. = ಅಸವಾಕ. (My.).

ಅಸ್ಯಲಾಂಗಲ āsya-lāṅgala. Whose face is a plough: a hog, a boar. (R.).

ಅಸ್ಯಲೋಮ āsya-lōma. The beard. (R.).

ಅಸ್ಯಾಬ್ಜ āsya-abja. A face that is like a lotus (J. 3, 14; 24, 49).

ಅಸ್ಯಾಸವ āsya-śava. Spittle, saliva. (R.).

ಅಸ್ಯೈ āsyē. Sitting; resting, stay. 2, a seat, a throne (ಗದ್ದುಗೆ G.).

ಅಸ್ಯೇನ್ದ್ರ āsya-indu. A face that is like the moon (J. 3, 12).

ಅಸ್ರವ āsrapa. (fr. ಅಸ್ರವ). The nineteenth lunar mansion. (R.).

ಅಸ್ರವ ಕಿ-ರಾವಾ. The foam on boiling rice. 2, flowing. 3, distress, pain.

ಅಸ್ರವದ ಕಿ-ಸ್ರವದಾ. Tasting, eating; enjoying; flavour. (Bp. 15, 28; 59, 14; My.).

ಅಸ್ರವದನ ಕಿ-ಸ್ರವದಾನಾ. Tasting, eating; enjoying. See ರಸಾಸ್ವಾದನ. — ಅಸ್ವಾದನಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To taste, etc.; to smell at (V. 14, 103).

ಅಸ್ರವದಿಸು āsṛvādisu. To taste, to eat; to enjoy (Bp. 33, 15; 47, 17); to smell at (My.).

ಅಹ್ āh. An interjection to express dislike: fy! (My.).

ಅಹ āha. A rare form of ಅಹ, etc. ಹಿಂದೂ ಅಹ ವಾನ (ದಾನೋತ್ಪನ್ನ Nn. 142).

ಅಹ āha. = ಅಹಾ. ಅಹ, ಇದು ತಪ್ಪದು (Mr. 536). See Grj. 10, 103; Bp. 32, 15; 37, 53. (In Sk. it implies reproof, severity, command, etc.).

ಅಹಕ āhaka. A peculiar disease of the nose. (R.).

ಅಹತ ā-hata. Struck, beaten. 2, uttered falsely. 3, multiplied. 4, assertion of an impossibility. 5, new cloth. 6, known. 7, a drum.

ಅಹತಲಕ್ಷಣ āhata-lakṣhaṇa. Noted for good qualities.

ಅಹರ ā-hara. Bringing, fetching. (My.). 2, taking, seizing; taking away, robbing. (My.). 3, drawing in breath, inhaling; inhaled air; breath inspired.

ಅಹರಣ ā-haraṇa. Taking away, robbing. (My.); taking, seizing; bringing near; removing; accomplishing; causing, inducing. See ಅಧ್ಯಾಹರಣ, ಅಮೃತಾಹರಣ, ಉದಾಹರಣ, ವ್ಯಾಹರಣ.

ಅಹರಿಸು āharisu. To take away, to rob (My.).

ಅಹವ ā-hava. 1. Sacrificing, sacrifice.

ಅಹವ ā-hava. 2. Summoning, calling; challenging. 2, war, battle (ಕೊಳುಗುಳಿ Ūt. II, 62; ಕಾಳಿಗ Nn. 39). — ಅಹವಂಗೊಳು. -ಂ-ಕೊಳು. To challenge (J. 8, 26).

ಅಹವನೀಯ ā-havantiya. To be offered as an oblation, to be sacrificed. 2, the fire in which oblations are offered.

ಅಹವಾಂಗ āhava-aṅga. (ಕರ್ಣಿಕೆ, ಕಾಳಿಗದ ಮಧ್ಯ Nn. 21; ಸೂತ, ಕಾಳಿಗದ ಭೇದ 32).

ಅಹವಿ ā-havi. A warrior (My.).

ಅಹಾ āhā. = ಅಹ. An interjection expressing surprise, pity, or sorrow (Mhr.; Grj. 1, 68; J. 2, 59; B. 5, 151; cf. ಅಹಾ, ಅಹೋ).

ಅಹಾರ ā-hāra. = ಅರ 6. Bringing near; taking; employing.
2, taking food, eating. 3, food. ಅಹಾರಮಂ ಕೊಣು ಕೊಣ್ಣು
(J. 8, 2). — ಅಹಾರ ತತ್ಕೃತ್ಯ. To take food (B. 4, 14; My.).
— ಅಹಾರ ಮಾಡು. To eat (My.).

ಅಹಾರನಚನ āhāra-pācana. Digestion (My.). See Prv. s. ನಚನ.

ಅಹಾರಸಮ್ಭವ āhāra-sambhava. The juice of the body, chyle, lymph, serum. (R.).

ಅಹಾರಿಸು āhārisu. To eat (My.).

ಅಹಾವ ā-hāva. A trough or ditch near a well for watering cattle (ನಿಪಾನ, etc., ಬೆಂಚೆ Mr. 421). 2, = ಅಹವ 2.

ಅಹಿಕ āhika. (fr. ಅಹಿ). Intermittent, daily, especially used of fever (My.; Tē.). 2, (fr. ಅಹಿ) the descending node. 3, N. of Pāṇini.

ಅಹಿತ ā-hita. Placed, put.

ಅಹಿತುಗ್ಧಿಕ āhitupdika = ಅಹಿತುಗ್ಧಿಕ. A snake-catcher or exhibitor of snakes.

ಅಹು ā-hu. Calling; cry (ರವ, ಧ್ವನಿ Nn. 86). 2, rice (ಪ್ರೀತಿ, ನೆಲ್ಲ 86). 3, minute, atomic, etc. (ಸೂಕ್ಷ್ಮ 86).

ಅಹುತ ā-huta. Sacrificed. 2, offering made to men, hospitality. 3, the nourishment of all created beings considered as one of the principal sacrifices. (R.).

ಅಹುತಿ ā-huti. = ಅವತಿ. Offering oblations with fire to the deities; an oblation to the deities (ಬಲ, ಹುತಾಹುತಿ Nn. 14). 2, a mouthful (ಕಬಳ, ತುತ್ತ Mr. 220). — ಅಹುತಿ ಕ. To offer an oblation with fire (Bp. 60, 50). — ಅಹುತಿ ಕೊಡು. = ಅಹುತಿ ಕ. (My.). 2, to present a bali (to demons, etc., My.). — ಅಹುತಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಅಹುತಿ ಕೊಡು. (Bp. 61, 17). — ಅಹುತಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take or receive as an offering; to take as a mouthful. See Bp. 44, 21; 54, 53; 56, 32.

ಅಹುತಿ ā-hūti. Calling; summoning. (My.).

ಅಹೃತ ā-hṛita. Brought; given; taken; collected. See ಉ ದಾಹೃತ.

ಅಹೃತಿ ā-hṛiti. Collection. See ಸಮಾಹೃತಿ.

ಅಹೇಯ āhēya. (fr. ಅಹಿ). Belonging or relating to a snake.

ಅಹೇರು āhēru. = ಅಹೇರು. — ಅಹೇರುಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ಅಹೋ ಹಿಂ. An interjection expressing wonder or surprise (C.; Bp. 24, 87).

ಅಹೋ ಹಿಂ. An interjection of doubt or of asking; or, or perhaps.

ಅಹೋಪುರುಷಿಕ āhō-purushikē. A vain determination to accomplish an object, vaunting of one's power (ಅಹುದಹುದೆ ನಿಸ್ಸದು Mr. 464).

ಅಹ್ನಿಕ āhnika. (fr. ಅಹನ್). Daily. 2, a religious ceremony to be performed every day at a fixed hour. 3, constant occupation. 4, daily food. 5, what may be read in one day, the section of a book. (G.).

ಅಹ್ಲಾದ ā-hlāda. = ಅಹಲ್ಲಾದ. Joy, delight (ಸನ್ನೋಷ Nn. 77).

ಅಹ್ಲಾದಕರ āhlāda-kara. Gladdening. (My.).

ಅಹ್ಲಾದಕಾರಿ āhlāda-kāri. Gladdening; that causes pleasure (Kāvy. II, 1, 7).

ಅಹ್ವಯ ā-hvaya. Calling. 2, a name, an appellation.

ಅಹ್ವಾನ ā-hvāna. Calling; a call, an invitation (ಹೇಳ, ಕರೆ ನ್ನದು Nn. 95); invocation of a deity (ಅರ್ಚ, ಕರೆನ್ನದು 106). 2, a name.

ಅಹ್ವಾನಪುರುಷ āhvāna-purusha. A man who calls or invites. See ಬದಿ.

ಅಹ್ವೇ ā-hvē. A name, an appellation.

ಅಳಿ āli. 1. = ಅಳು 1. To get, to obtain. 2, to have, to hold, to possess. 3, to govern, to rule, to manage (ತಾಳೆ Smd. Cm. 56. 77. 122. 156. 204. 344. 367; T., M., Tu. ಅಳು; Tē. ಎಲು). P. p. ಅಳ್ಳು (Smd. 77. 156. 204; see ಅಳ್ಳು). ಅಳ್ಳುಂ (56. 122. 344. 367). ಬೆರ್ಗವ್ವಿನ ಸೊಮ್ಮನ ಅಳ್ಳ ದಾಯ್ದಿ (78). ನಯವಿದರವು, ಸ ಹೋದರರವು ಎನ್ನು, ಒಸೆದು ಅಳ್ಳುದು ಭೃತ್ಯನತಾನಮಂ! (258). ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಂಗಳುಮನ್ ಒಳಕೊಂಡು ಅಳ್ಳನ್ (ಅದ) ಅಮೋಘ ರೋ ಕಳ್ಳೆಲ್ಲಂ ಬೀಡುಗುಂ (208). See Bp. 16, 13; Rāy. 5, after 26; 5, 133; 12, 13; 13, 10. 18. 79; 14, 15; J. 2, 5. 9. 19; 5, 23; 6, 41; 29, 9.

ಅಳಿ āli. 2. = ಅಳು 2. (A bond-man?), a servant (ಸೇವಕ Smd. Dh., Sm. 115; J. 4, 11); a soldier (ಭಟ Bhn. 54; J. 4, 82; 12, 5; 20, 26. 85); a messenger (ಅತಂಕ, ದೂತ Nn. 66); a pawn in chess (J. 6, 30). 2, a grown person in general (C. as ಅಳು; T., M., Tu.). ಅರಸಾಳ (Smd. 63), ಒಳ್ಳಾಳ (84), ಕಟ್ಟಾಳ (215). ಅನಯ ಮೇಲೆಯುಂ ಅಳ ಮೇಲೆಯುಂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ಪರಿದುದು ಒನ್ನೆ ಗಿಂಟ ಭುವನೈಕರಾಮನ (146). ಅಳೆ ಇವಂ, ಅಳೆ ಇದು (109). ಉರ್ಕಾಳ್ (79). ನಿನ್ ಎನ್ನ ಅಳ್ಳನ್, ನಾನ್ ಅಳೆ (Bp. 9, 51). — ಅಳ್ಳತ್ತಿನ ದಳ್ಳೆ. N. of a children's play (Bh. 1, 6, 1). — ಅಳ್ಳಾರಿ. A path passable only for men (My.). — ಅಳ್ಳೊಟ್ಟಿ. A porter's load (My.). — ಅಳ್ಳಲ. -ಬಲ. (Smd. 386; Kk. 99). A body of soldiers (My.). 2, help-mates (My.). — ಅಳ್ಳಲೆ. -ಬಲೆ. (Smd. 81). The strength of a man or of men. — ಅಳ್ಳಸ. -ಬೆಸ. = ಅಳ್ಳಸನ. — ಅಳ್ಳಸಗೆ ಯ್. To take an order upon one's self as a servant does: to become obedient or subject, to become a servant (Abh. P. 10, 37). 2, to subject (14, 194). — ಅಳ್ಳಸನ. -ಬೆಸನ. Servant-command: the state of one who like a servant obeys orders, subjection, service (Abh. P. 9, 134; 11, 3).

ಅಳಿ āli. 3. (= ಅಳು). Manliness, bravery. — ಅಳ್ಳೊಡು. -ತೊಡು. To evince manliness, etc. (J. 32, 1).

ಅಳಿ āli. = ಅಳು 3, etc. — ಅಳವೇರಿ. = ಅಳುವೇರಿ, q. v. (My.). ಅಳವೇರಿಯ ಗೋಡೆ (ಪ್ರಾಕಾರ G.).

ಅಳಿ āli. = ಅಳು 1, etc. Extent; a tract of country (see e. g. ಅನ್ನರಾಳ, ಕೊಡೆಯಾಳ, ನಟ್ಟರಾಳ, ಬಣ್ಣನಾಳ, ಮಲೆಯಾಳ, etc.). ಎರ ದೂರ ಎಡೆಯ ನಡುಮಾಳಂ ಪ್ರಾಸ್ತರಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hik.).

ಅಳಿತಿ āliti. = ಅಳಿತಿ. Singing (Bp. 12, 44; 19, 10). — ಅಳತಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. Singing to be joined to; to be attended with singing (Bp. 17, 21).

ಅಳನಾಳ ālamāla. = (ಅಲನಾಲ), ಅದವಾದ (Smd. 39).

ಅಳನ್ನರ ālambara. = ಅಳನ್ನರ. (My. occasionally).

ಅಳಮ್ಮೆ ālambbē. = ಅಳಬೆ, etc. A mushroom (My.; ತಿಲಿನ್ಟಿ G.).

ಅಳವಿಸು ālavisu. Tbh. of ಅಲಾಸಿಸು. (Bh. 8, 24, 49).

ಅಳವಾಳ ālavāla. = ಅಲವಾಲ. (Rāy. 2, 49).

ಅಳಿ āli. 1. = ಅಳಿ. An affix for forming nouns, e. g. ಒವಾಳಿ, ಜೂದಾಳಿ, ಮಾಪಾಳಿ, ಎಪಾಳಿ, ವಡಪಾಳಿ, ಮಾತಾಳಿ. ಕೇಡಾಳಿ, ಸಿಗ್ಗಾಳಿ (Smd. 239).

ಅಳಿ āli. 2. = ಅಳ, etc. — ಅಳವೇರಿ. = ಅಳುವೇರಿ, q. v. A rampart (My.; ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆ G.).

ಅಳಿ. = ಅಲಿ 2, q. v. (ಸಖಿ, ಸಾರ್ ಸ್ಮದ. I; ಅವಳಿ, ಎಳಿ, ರಾ ೩, ಪನ್ನಿ Mr. 359). See *c. g. J.* 80, 1. 19. 31; 33, 20; *Ā.* Bp. 47, 39.

ಅಳಿಕೆ *ālikā*. 1. = ಅಳಿ. Ruling; reign (B. 4, 6. 80; 5, 187).

ಅಳಿಕೆ *ālikā*. 2. = ಅಲಿಕೆ. See ಘಾತಾಳಿಕೆ, ಹೀಯಾಳಿಕೆ.

ಅಳಿಕೆ *ālikā*. 3. The state of being a person. See ಅಪ್ಪಾಳಿಕೆ.

ಅಳಿಗ *āliga*. = ಅಲಿಗ, etc. See ಕಲಹಾಳಿಗ.

ಅಳಿಸೆ *āligē*. = ಅಳಿಗ. Tbh. of ಅವಲಿಕೆ (ಸ್ಮದ. 383).

ಅಳಿನ್ನಿಕೆ *ālindaki*. = ಅಳಿರ, etc. A squirrel (My.).

ಅಳಿಸು *ālisu*. 1. (ಸ್ಮದ. 40). To cause to obtain or get (Bp. 41, 19); to cause to rule. — ಅಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To be ruled, as by a king (My.).

ಅಳಿಸು *ālisu*. 2. = ಅಲಿಸು. See ಹೀಯಾಳಿಸು.

ಅಳು *ālu*. 1. = ಅಳೆ 1. P. p. ಅಳಿ (C.). ಅಳುವ ಅರಸು (ಚಕ್ರ ವರ್ತಿ, etc. Nr.). ಅಳುವವನು (ಅಕ್ಷರ, ಪತಿ, etc. Si. 355). ರಾಜ್ಯವನ್ ಅಳುತ (Bp. 27, 28). ಅಳಿದವಂ (40, 44). ರಾಯನ ನೂರು ಮಕ್ಕಳು ಪುರವನ್ ಅಳಲಿ! (Bh. 1, 8, 3). ರಾಜ್ಯವನ್ ಒತ್ತಿ ಅಳುವಂ (1, 8, 15). ಮುನ್ನ ಶತಕೋಟಿಯರು ಅಳಿದ ಆ ನೆಲಂ (Dp. 1). ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಳಿದನು (B. 4, 80).

ಅಳು *ālu*. 2. = ಅಳೆ 2. (C.). ನೀವು ಒಡೆಯನ್, ಅನ್ ಅಳು (Bp. 22, 61). ಅಳುಗಂ (16, 13). ಅಳುಗನ್ನ (B. 5, 283). ಕಾರಾಳು (ನವಾತಿ, etc. Nr., Hlā.). ಬಿಲ್ಲಾಳು (Nr.). ಸಾರಾಳು ನಾಯಕ (ಸಾಹಸ್ರ, etc. Nr.). ಕೂಲಿಯಾಳು (ಕರ್ಮಕರ, etc. Nr.). ತುಲಾರಾಳು (ಸ್ಮ. 42). ಅಳು ಕಟ್ಟಿದವನೇ ಅರಸು, ಕೂಡು ಇಟ್ಟಿದವನೇ ದಾತ. — ಅಳಾಗ ಬಲ್ಲವ ಅರಸಾಗ ಬಲ್ಲ. — ಅಳಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಅರಸುತನವು ಯಾವೆ? — ಅಳೂ ಅಗ ಬೇಕು, ಅರಸೂ ಅಗ ಬೇಕು (Prva.). See Bp. 28, 46; 45, 11; 54, 19; 56, 51; Bh. 2, 4, 5. 11. — ಅಳಮುರಿಸು. — ಅಳಮುರಿಸು. To get a person (for doing any work, My.). — ಅಳನೆಲಿಕೆ. — ಎಲಿಕೆ. A kind of children's play (Bh. 1, 6, 1). — ಅಳುಕಾಡು. dupl. ಅಳುಕಾಡು ಇದ್ದವನಾದ ಕಾಳಯಮು ಬಿಟ್ಟನೇ? (Prva.). — ಅಳುಕೆಯ್ದದ್ದ. — ಕೆಯ್. ಉದ್ದ. Being of the length of a man with both arms elevated and the fingers extended (ಪೌರುಷ Si. 213. 462). — ಅಳುಕೆಯ reit. (My.). — ಅಳುಗಲಸ. — ಕೆಲಸ. Service, drudgery (Bp. 52, 10). 2, work fit for one person (My.). 3, work done by servants (My.). — ಅಳುದ್ದ. — ಉದ್ದ. The length or height of a man (My.; Si. 431. 437). — ಅಳುಪಾಟಿ. A gang of workmen under a mēstri (My.). — ಅಳುಮಗ. A servant (3. Mhr.). ಅಳುಮಕ್ಕಳು (B. 2, 20; 4, 34. 43. 78). — ಅಳು ಮಟ್ಟ. A man's measure or height (C.). — ಅಳು ಹೋಳು. reit. (3. Mhr.; B. 4, 153). — ಅಳೋಟಿ. — ಓಟಿ. The distance which, or the speed at which, a man can run (C.).

ಅಳು *ālu*. 3. = ಅಳೆ 3, ಅಳೆ 4, ಅಳೆ, ಅಳೆ 2. See ಅಳರಿ. — ಅಳವೇರಿ. — ಎರಿ. A wall or rampart of a fort surrounded by the ditch (ಡಯ, ವತ್ತು Nr.); a merlon of a fort (My.). See *Rām.* 1, 9, 10; 1, 13, 2; 6, 13, 3.

ಅಳು *ālu*. 4. = ಅಲಳು (see ಅಹ). The feminine of ಅಳು 4, q. v. (My.), *c. g.* ಬನ್ನಾಳು (B. 2, 7), ಬದಿವಾಳು (3, 78), ಇವಾಳು (4, 138).

ಅಳುತನ *ālutana*. 1. = ಅಳುತನ 1, q. v. (Bh. 8, 4, 31; J. 2, 41; C.).

ಅಳುತನ *ālutana*. 2. = ಅಳುತನ 2. Service (Bp. 11, 5; 22, 52; My.).

ಅಳುವಿಕೆ *āluvikē*. = ಅಳುತೆ. Ruling; reign (B. 5, 1; My.).

ಅಳಿ *ālu*-83. = ಹಾಳಿ. The feminine of ಅನಿ 1, No. 1 & 2, *c. g.* ಬರುತ್ತಾಳಿ, she comes (B. 1, 1), ಹಾಕುತ್ತಾಳಿ (3, 82), ನಡೆಯುತ್ತಾಳಿ (C.), — ಬನ್ನಾಳಿ (ಬನ್ನ ಅಳಿ), she has come; ಹೋಗಾಳಿ (3. Mhr.).

ಅಳಿ *ālikē*. = ಅಳಿಕೆ 1. Obtaining; ruling; reign, government (J. 2, 54; 29, 36).

ಅಳುತನ *āl-tana*. 1. (ಸ್ಮದ. 248). = ಅಳುತನ 1. Ruling; rule, sovereignty (ಅರಸುತನ, ಒಡೆಯತನ G.; My.); prowess, valour (My.). ಅವನ ಅಳುತನಂ (ಸ್ಮದ. 61). See J. 4, 49; 13, 25; 16, 10; 22, 7; 27, 51; ಕಟ್ಟಾಳುತನ, ಕೂರಾಳುತನ, ಬಲ್ಲಾಳುತನ.

ಅಳುತನ *āltana*. 2. = ಅಳುತನ 2. Service (Rāv. 14, 52).

ಅಳಿ *ālikē*. (ಸ್ಮದ. 49, o. r. in Mqb. MS. ಅಳಿ).

ಅಳಿ *ālikā*. P. p. relative of ಅಳೆ 1-ಅಳಿ: A ruler, a master (ಇನ Hlā.; ಪೂರವಂ Āt. I, 27). See ಸ್ಮದ. 141. 258. 263; Grj. 5, 44; Bp. 9, 51; Rāv. 5, 124. 125; J. 22, 7; Ā. Bp. 11, 11; V. 14, 64. Feminine ಅಳಿ (Grj. 3, 105).

ಅಳಿ *ālikā*. = ಅಳಿ, etc. A possessor; a ruler, a master; a husband (ಮನ್ಯು, ಒಡೆಯ Nn. 36). See ಇರುಳಾಳಿ, ಉಮಯಾಳಿ, ನುಡಿವೆಣ್ಣಾಳಿ, ಪಿಡುತಿನಿಯಾಳಿ, ಬದಿಲಾಳಿ, etc.

ಅಳರಿ *ālvāri*. = ಅಳುವೇರಿ s. ಅಳು 3. (C.; Bp. 16, 14. 16. 18. 21. 24; ಸ್ವ. 1, 54).

ಅಳಿವಿಕೆ *ālvikē*. = ಅಳುವಿಕೆ. (C.).

ಅಳಿ *āli*. = ಅಳ 2, etc., ಅಳ 6, ಅಳು. To sink in a fluid; to immerse, to dive; to sink, to be lowered, to be deep (ಮುದುಂಗು ಸ್ಮದ. I; 49; ಜಲನಿ ಮುಚ್ಚನ ಸ್ಮದ. Dh.; ನಿಮುಚ್ಚನ ಸ್ಮ. 115; T., M. ಅಳು; Tē. ಲೋಗು). P. p. ಅಳು (ಸ್ಮದ. I; Bp. 6, 28), or ಅಳು (ಸ್ಮದ. 285). ಅಳುತ (Bp. 45, 7). ಜಲದೊಳೆ ಅಳು ಧಾಸ್ಯರಂ (ಬಿಡಿನಂ Bhn. 59). See J. 8, 54. 55; 18, 59; 19, 30; 20, 13; 23, 51; Grj. 4, 146.

ಅಲಿ *āli*. 1. The state of being deep, depth (C.; T., M.; Tu. ಅಳ; Tē. ಲೋತ). ಭಕ್ತಮಾನಸದ ಅದವಂ ನೋಡಲ್ಗೆ ಬಗೆದ (Bp. 24, 4). ಅಮ್ಬುನಿಧಾನದ ಅದವನ್ ಅಪಾವ ದೇ ನೋಣಂ (60, 43). ವಾನ್ಸರ್ ಅದಿಡೊಳ್ ಮುದುಗಿದವು (J. 30, 10). ಅದಿವಾಗಿ ಇರುವದು (ನಿಮ್ಮ, ಗವ್ವಿರ, ಗಭೀರ Si. 86). ಅದಿವಾದ ನೀರುಳ್ಳ ಸ್ಥಲವು (ಪ್ರದ, ಅಗಾಧಜಲ 90). ಅದಿನಾದ ವಾವಿಗಲು (B. 3, 114). ಮಹಾಸಾಗರದ ಅದವು ಸರ್ವತ್ರ ಒನ್ನೇ ಸಮನೆ ಅಗಿ ಇಲ್ಲ (4, 101). See Prv. s. ಕಾವು. 2, being pressed down, humiliation (*cf.* ಅದಿ 2). — ಅದಿವಾಸು. — ಅಸು. To utter humiliating words (J. 20, 85).

ಅಲಿ *āli*. 2. (A flower?; see ಅಲಿ 2). — ಅದಿವಾದಿಗ. — ಅದಿಗ. A garland, a festoon (ಬನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯಮಾಲಾಬಂಧಂ ಸ್ಮದ. I).

ಅದಿವಾದಿ *ālamāli*. = ಅಳಿವಾದಿ (ಸ್ಮದ. 39).

ಅಲಿತಾಕ್ಷು *ālikku*. The eighth part of a seer

(My.; T. ಅದಾಕ್ಕು, M. ಅದಕ್ಕು, the 8th part of a ನಾಡು or ಸಾಡು).

ಅಲೌ ಖ್ಲಿ. 1. Depth (T., M.). 2, depth in a metaphorical sense: craftiness, deceit, trickery, roguishness (ವಂಚನೆ ಸ್ಮದ. I; Bp. 38, 23; T. ಅದ, cf. ಅಯು 3). — ಅದಗೊಳು. -ಕೊಳು. To deceive (Bp. 28, 31). — ಅದಗೊಳು. -ಕೊಳು. To cheat, to deceive. ಅದಗೊಳು ದು (ವಂಚನೆ, ವ್ಯಲಿಕ್ಕ, etc. Hlā.). — ಅದಗೊಳು. -ಕೊಳು. Deceit, etc. ಅದಗೊಳುಹಂ (ವ್ಯಲಿಕ್ಕ, ವಂಚನೆ, etc. Mr. 439). — ಅದಜನ. (ಸ್ಮದ. 206, o. r. ಅದ-). Deceitful people.

ಅಲೌ ಖ್ಲಿ. 2. (Lowering?), not accepting as pre-eminent or excellent; contempt, disgrace (ವಿಶಾಕ್ಷಾಹಿತ ಸ್ಮದ. I; cf. ಅದ No. 2). — ಅದಗೊಳು. -ಕೊಳು. To treat discourteously, to despise; to put down, to out-do. See Bp. 1, 20; 27, 40; 30, 26; 35, 29; 39, 41. 58; 49,

10; 58, 25; Rāv. 6, after 11. — ಅದಗೊಳು. -ಕೊಳು. To cause to be censured (Bp. 59, 2).

ಅಲೌ ಖ್ಲಿ. 3. = ಅಲ 1. Roundness; a circle; a discus (T.; M.). — ಅದನೇಗಲ. Whose disk is a plough: the moon (ಚಂದ್ರ ಸ್ತ.; cf. the idea expressed in Rāv. 12, 13).

ಅದ ಖ್ಲಿ. — ಅದದಾದ. dupl. Tumult, noise (My. occasionally).

ಅಲೌಗ ಖ್ಲಿಗಾ. (?) See ಅದಾದಗ.

ಅಲೌ ಖ್ಲಿ. = ಅದ. (J. 22, 31).

ಅಲೌ ಖ್ಲಿ. (= ಅದ). To sink in a fluid, etc. (ಜಲಮಗ್ನ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಅಲೌ ಖ್ಲಿ. The humble ones: title of twelve reputed vaishṇava vēdāntis (My.; T. ಅದ್ವಾರ, M. ಅದುವಾರ).

ಇ

I

ಇ i. 1. The third letter of the alphabet (ಸ್ಮದ. 12). Initial ಇ is often written ಯಿ, and pronounced according to this form.

ಇ i. 2. The final of many true Kannada nominal bases, verbal themes (cf. ಇ 5), etc., e. g. ಗಾಳಿ (ಸ್ಮದ. 89), ಕನ್ನಡಿ (109, 113), ಪುಲಿ, ಕರಡಿ (113, 129), ಗದ್ದೆ, ಕೊಳ್ಳೆ (203), ಬೇಲಿ (209), ಅಡಿ, ನುಡಿ (213), ಉರಿ (216); — ಇಡಿ, ಸಿಡಿ (260), ಕುಸಿ (280), ಉದಿ (287); — ಅಸಿ, ವಸಿ, ಬಿಳಿ, ನಿಡಿ, ಪಿರಿ (201); — ಇಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ (145). — (Especially in the vulgar dialect of the S. Mhr. country there prevails the tendency of using ಇ instead of final ಎ, e. g. ಮನಿ (ಮನೆ), ಹೊಲಿ (ಹೊಲ), ನಡಿ (ನಡೆ), etc., etc.).

ಇ i. 3. = ಈ 6, ಎ 14. An indicative letter: a proximate pronominal adjective, e. g. in ಇಕೊ, ಇಕ್ಕೋ, ಇದು, ಇನ್ನು, ಇವ, ಇಲ್ಲಿ, ಇಹಗೆ (cf. ಇನ್ 3 & see ಅಕ್ 1). — ಇಕ್ಕರೆ. ಇ-ಕ್ಕರೆ. This side of a river (My.; T.; Tu. ಇಕ್ಕರೆ, this side). — ಇಕ್ಕಲ. ಇ-ಕ್ಕಲ. This side (My.). — ಇತ್ತಡಿ. ಇ-ತ್ತಡಿ. The near bank of a river (ಅರ್ವಾಕ್ಷಾಳ Mr. 415; My.). — ಇತ್ತಡಿ. ಇ-ತ್ತಡಿ. This kind. See a. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಇ i. 4. The termination of the P. p. (gerund) of many verbs ending in ಉ, e. g. ನಟ್ಟಿ, ಮುಟ್ಟಿ, ಎತ್ತಿ, ಮುತ್ತು (ಸ್ಮದ. 280), ಸಾರಿಸಿ, ಅಂಜಿಸಿ (260), also of those that originally appeared with a final consonant, e. g. ಅಗಲಿ (= ಅಗಲ್ಲು), ಅದರಿ (= ಅದರ್ವು), ಅಳಿ, ಉದರಿ, ಚಗುರಿ, ತಾಳಿ, ತೊದರಿ, ತೊದಲಿ, ಹೆದರಿ.

ಇ i. 5. An auxiliary letter to form a dissyllabic verbal theme of a monosyllabic one (cf. ಉ 3), e. g. ಬಲಿ (= ಬಲಗಿ), ಕಲಿ (= ಕಲಗಿ), ನಲಿ (= ನಲಗಿ), ಬಲಿ (= ಬಲಗಿ). (Cf. e. g. ಕಾನಿಕೆ = ಕಾನ್ಕಿ; ಬಾದಿಕೆ = ಬಾದ್ಕಿ).

ಇ i. 6. (= ಇಂ 2). An auxiliary letter in the formation of the dative of later Kannada, e. g. ಅವನಿಗೆ (= ಅವಂಗಿ), ಅವರಿಗೆ (= ಅವರ್ಗಿ), ಅಳಿಗೆ (= ಅಳ್ಳಿ), ಕಾಲಿಗೆ (= ಕಾಳ್ಳಿ), ಊರಿಗೆ (= ಊರ್ಗಿ). ಮುನೀಂದ್ರರಿಗೆ (Bp. 52, 21). ಮಹಸ್ತರಿಗೆ (58, 13). ಅರಸರಿಗೆ, ಅರಸೆಯರಿಗೆ (59, 26). ನನಗೆ (= ನಂಗಿ, ನನಗಿ, Si. 378).

ಇ i. 7. = ಇಂ 2. A substitute of ಇಂ 2 in the formation of the dative, e. g. ಕೂಸಿಗೆ (= ಕೂಸಂಗಿ), ಲೇಸಿಗೆ (= ಲೇಸಂಗಿ), ರೂಪಿಗೆ (= ರೂಪಂಗಿ), ನಾಳಿಗೆ (= ನಾಳಂಗಿ), ಊರಿಗೆ (= ಊರಿಂಗಿ), ಮಾತಿಗೆ (= ಮಾತಿಂಗಿ). Cf. ಇಕೆ 2, ಇಕ್ಕೆ 2.

ಇ i. 8. = ಇಂ 5. An occasional substitute of ಇಂ 5 in the instrumental and ablative, e. g. ಪ್ರಕಾರದಿ (Bp. 36, 48), ಮಾಯೆಗಲಿ (42, 17). In ಪ್ರಕಾರದಿ, ಮರದಿ, ಕಾಲದಿ, ತೆದದಿ, etc. the ದಿ may have replaced ದೆ; see note ad ಇ 2.

ಇ i. 9. = ಅಯ್ 2. A common substitute of ಅಯ್ in the formation of the second person singular of the future and imperfect, e. g. ಇದ್ದಿ (B. 1, 11, 21), ಇರುವ (2, 17), ಇಟ್ಟಿ, ಒದದಿ (3, 82). 2, a shortened form of ಈ 7, e. g. ಹೇದುತ್ತಿ (Bp. 56, 26), ಮಾದುತ್ತಿ, ಹೋಗುತ್ತಿ, ನಡೆಯುತ್ತಿ (C.).

ಇ i. 10. = ಇಂ 6. A substitute of ಇಂ 6 in the second person plural of the imperative (cf. ಅಲಿ 3), e. g. ಎದಿ (Bp. 12, 44), ನೋಡಿ (29, 5), ಕೇಳಿ (30, 25), ಇರಿ (37, 39), ಕೊಳ್ಳಿ (56, 29), ತನ್ನಿ (4, 4; 9, 9; 59, 30-40), ಬನ್ನಿ (24, 30; 51, 80; 59, 16); see also ಇ 3, 11. 13; 37, 27; 39, 40. 48; 45, 47. 48; 58, 69; 60, 25; ಇಂ 8. ಇರ್ 1.

ಇ i. 11. An additional termination for the second person plural of the present, etc. See ಇಂ 1.

೨ i. 12. An occasional termination of the locative singular of nouns with final ಅ, e.g. ಭರದಿ (Bp. 47, 48), ಬನದಿ (Bh. 1, 8, 5), ಕಾನನದಿ (1, 8, 5, 53), ಸ್ಥಲದಿ (J. 4, 70). See ಅಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ; 88. s. ೨೬೬.

೨ i. 13. An occasional substitute of ಎ3, see s. ೮೨.

೨ i. 14. The initial i that is connected with pi and hi, see e.g. ಇಂಗಲೀಕ, etc., ಇಂಗು, ಇಂಗುಲೀಕ, ಇಟ್ಟು, ಇದಿರು3, ಇದೆ, ಇದೆಕು, ಇತ್ತಾಳೆ, ಇವೆ1, ಕರೆ.

೨ i. 15. = ಇರಿ3. ಏನಿ? (J. 16, 25).

ಇ i. 1. An affix to form feminines (see e.g. ಇತಿ, ಗಾರ್ತಿ, ನಿತಿ, ಲಿತಿ, ಹೆಣ್ಣಿತಿ), which appears to have been taken from Sk. i. i.

ಇ i. 2. A name of Kāma.

ಇ i. 3. A substitute of ಕಿ in Tadbhavas, e.g. ಲಕ್ಷ್ಮಿ (= ಲಕ್ಷ್ಮೀ), ಫಾಮಿನಿ (Smd. 103), ದಿವಿಗೆ (= ದ್ವಿತೀಯೆ), ತದಿಗೆ (Smd. 19).

ಇಂ im. 1. An auxiliary syllable for the formation of the genitive singular, preceding its final ಅ, e.g. ಸೂದನಿ (Smd. 133), ಪಗಲಿನ, ಇರುಳಿನ, ಅಗಲನ (134), ಮತ್ತಿನ, ನಿನ್ನಿನ (133), ಅನ್ನಿನ (147), ಮಾತಿನ (61), ಸೋಲಿನ (136), ಬಯ್ಯಿನ (297), ಪೂವಿನ, ಮದುವಿನ, ಗೋವಿನ, ಗುರುವಿನ (133), ಅರುವಿನ (124).—ಬೆಮರಿನ, ಮಣಲಿನ, ಮುಗಲಿನ, etc. were (in ancient times) irregular forms (134).

ಇಂ im. 2. = (ಇ6 and 7). An auxiliary syllable for the formation of the dative singular, preceding its final ಗೆ, e.g. ಲೇಸಿಂಗಿ (Smd. 63), ರೂಪಿಂಗಿ (131), ಕೂಸಿಂಗಿ (159), ಮದುಮಿಂಗಿ, ಗುರುಮಿಂಗಿ (133), ನಿನ್ನಿಂಗಿ, ಮೊನ್ನಿಂಗಿ (401), ಅರುಮಿಂಗಿ, ಅರ್ಪಿಂಗಿ (123), ಅವುಮಿಂಗಿ (116), ಫುಲಿಂಗಿ (Hib.), ಹೊತ್ತಿಂಗಿ (Bp. 42, 33), ನಿಡಿಮಿಂಗಿ (see ನಿಡಿದು), ಹದಿಮಿಂಗಿ (see ಹದಿದು).

ಇಂ im. 3. An auxiliary syllable for the formation of the locative singular, preceding its final ಒಳ (ಒಳು, ಒಳಗಿ) or ಅಲ್ಲಿ, e.g. ಮಾತಿನೋಳ (Smd. 61), ಪಾಸಿನೋಳ, ಪೂವಿನೋಳ, ಅರ್ಪಿನೋಳ (163), ನನ್ನಿನೋಳ (147), ಗುರುಮಿನೋಳ (133), ಕರ್ತುಮಿನೋಳ (157); ಬಿಳಿದಿನಲ್ಲಿ, ಬಿಳಿವಿಡೋಳ (see ಬಿಳಿದು), ಹದಿದಿನಲ್ಲಿ (see ಹದಿದು), ದೊಡ್ಡತ್ತಿನಲ್ಲಿ (see ದೊಡ್ಡತ್ತು), ಕಿವಿದಿನೋಳ (see ಕಿವಿದು).

ಇಂ im. 4. An auxiliary syllable for the formation of the instrumental (and the ablative that has the same form), either following the shorter or the common longer form of the genitive and preceding ದ2, ದಂ, ದವು and ದಿ, e.g. ರೂಪಿನಿ (Smd. 10, ರೂಪಿನಿನಿ C.), ಕಾಲಿನಿ (150, ಕಾಲಿನಿನಿ C.), ಕೆಯ್ಯಿನಿ (150), ವ್ಯಾಕರಣದಿನಿ (8), ಅದವಿನಿ (84), ಭಯದಿನಿ (131), ವಿದ್ಯಾರಣಿನಿ (9 Cm.), ಅಕ್ಷರಂಗವಿನಿ (43 Cm.);—ಎನ್ನಿನಿ ಸು ಮುಂಚಿದಯ (263), ಬೆಲ್ಲದಿನಿ ಇನಿಯಂ (184), ತಿಳಿಗೊಳದಿನಿ ವಾದಮದ್ವ ಪಂಸಕುಲಂ (142), ಅಲ್ಲಿನಿ ಎದ್ದು (Rā. 5, 133), ಅಲ್ಲಿನಿ ಮೇಲಿ (Hib.), ಸಪ್ತಿಯದಿನಿ (Bp. 39, 70); ಮರನಿನಿ, etc. (see s. 2, No. 3).—or, with regard to (the fuller form of) the ablative, following ಅತ್ತಣ, e.g. ಕೆಡೆಯತ್ತ

ನಿನ್ನಂ, ಕೆಡೆಯತ್ತನಿನ್ನ (Smd. 141);—or, for the formation of another kind of ablative, following the terminations of the dative and preceding the final ದ2, ರ2, etc., e.g. ಕಡುಬರ್ ಇದ್ದ ಊರ್ಗಿನ್ದ ಕಾಡು ಒಳ್ಳಿತು (J. 28, 6), ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಗಿನ್ನಲೂ ಬೇಡ್ ಅಗಿ ಇರುವ ಸ್ತೀ (Si. 183), ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದದ್ದತ್ತ ಮುಂಚಿ (236). See ಇನ್ನ 1, etc.

ಇಂ im. 5. = ಇ8. A termination of the instrumental (and the ablative of the same form), singular and plural, added either to the shorter or to the longer form of the genitive, e.g. ಮಾತಿನಿ (Smd. 61, 133, 273, ಮಾತಿನಿನಿ C.), ಕಡುಪಿನಿ (133), ಕಡುಪಿನಿನಿ (133), ಮನುವಿನಿ (133), ಅದವಿನಿ (12), ಎನ್ನಿನಿ (157), ಮೂದಿನಿನಿ (135), ಕೋಡಲಿಯಿನಿ, ಕಣ್ಣಿನಿ (ಕಣ್ಣಿನಿನಿ C.), ಸಂಗಡದಿನಿ (157), ಮನದಿನಿ (130), ಮುಖ್ಯತೆಯಿನಿ (197), ಅರಸನಿನಿ (90), ಮಾದಿದನಿನಿ (89), ಅಕ್ಕನಿನಿ, ಹರಿಣನಿನಿ (148), ಮೂಡಣಿನಿ, ಮೇಗಣಿನಿ (135), ಬಲ್ಲವನಿನಿ (145), ಉದಾಹರಣೆಗಳಿನಿ (147), ಎಲ್ಲವದಿನಿ (135), ಮದುಮನಿನಿ ಗುರುಮನಿನಿ (133);—ಅನ್ನಿನಿ (147), ಕೃಷ್ಣನಿನಿ ಪಿಯಂ ಬಲಭದ್ರಂ (160), ಅವದಾನೊನ್ನದೊ ತೋಗುವುದು (160), ಕೆಡೆಯಂ ಬನ್ನಂ (165), ಪದ್ಧಿಯ ಕೋಡ್ವಳಂ ಪತ್ತುವಟ್ಟು ಅಗನಿಕಾ ಯದೋಳ ಒಕ್ಕ ಎಳಮುತ್ತ (166);—or, with regard to (the fuller form of) the ablative, following ಅತ್ತಣ, e.g. ಅರಸನತ್ತಣಿನಿ, ಕೃಷ್ಣನತ್ತಣಿನಿ (160), ಕೆಡೆಯತ್ತಣಿನಿ, ಕರಿತರದತ್ತಣಿನಿ (165).

ಇಂ im. 6. = ಇ10; ಅರಿ8, ಇರಿ2. A termination of the second person plural of the imperative, e.g. ವೇದಂ! (Smd. 270). ಸಮಕಟ್ಟಂ! ಇರಿಸಂ! ತರಿಸಂ! (270). ಮಾದಿಂ! (271). ತನ್ನಿಂ! ಬನ್ನಿಂ! (281). ಪುಗಂ! (153).

ಇಕ್ ik. = ಇಳ್, ಇಡ್, ಇಡ್ತಿ, ಇದ್, ಇನ್ 1, ಇನ್ 5, ಇಡ್, ಇಮ್ 1, ಇರ 2, ಇರು 2, ಇರ್ 1, ಈರ್ 1, (ಎರ). Two. Cf. ಎರದು.—ಇಕ್ಕಟ್ಟು = ಇರ್ಕ್ಕಟ್ಟು. Two rules or ways; two parties (C.; ಎರದು ತರ G.). 2, the state of being bound on both sides or that of having little room from side to side, narrowness, as that of a door; the state of being strait or difficult to pass, as that of a road (C.; ಇಕ್ಕಡಿ G.); a strait, a dilemma (My.; T., Tō; ಸಂಕಟ G.). ಇಕ್ಕಟ್ಟು ದ ಸ್ಥಲ (ಸಂಕಟ, ಸಮಾಧಿ Si. 376). ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಊರು, a village in which there are two hostile parties (C.).—ಇಕ್ಕಟ್ಟು ಮುಕ್ಕಟ್ಟು. Two or three, i.e. many, obstacles or difficulties (My.).—ಇಕ್ಕಡಿ = ಇರ್ಕ್ಕಡಿ. Two cuts or parts; asunder, in two. See Bp. 39, 34; Bh. 3, 13, 26; Rām. 6, 30, 15; J. 21, 35; 13, 48; 28, 24.—ಇಕ್ಕಡಿ ಗೆಯ್. To out in two (J. 12, 22; 13, 40; 20, 14).—ಇಕ್ಕಡೆ = ಇರ್ಕ್ಕಡೆ. Both sides; at both sides (My.; ಎರಡೂ ಕಡೆ G.).—ಇಕ್ಕಣ್. Two eyes.—ಇಕ್ಕಣ್ಣಿ ದೇವ. A deity with two eyes, in opposition to ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿ ದೇವ (Bp. 54, 25).—ಇಕ್ಕರೆ. Both banks of a river (My.).—ಇಕ್ಕಳ. Two kalas. ಇಕ್ಕಳಬೀಜವರಿಯ ನೆಲ (ದ್ರಾವಿಡ Si. 302). ಇಕ್ಕಳಹಾಲು ಕಡೆಯುನ ಆಕಳು (ದ್ರೋಣಾಕ್ಷರೇ, ದ್ರೋಣಮಘೆ 322). ದ್ರೋಣ ಅನ್ನರ ನಾಗಳ, ಕೆಲವರು ಇಕ್ಕಳ ಎ ಮ್ಭುವರು (329).—ಇಕ್ಕಾಲು = ಇರ್ಕ್ಕಾಲು. Two legs or feet; both legs or feet (C.).—ಇಕ್ಕಯ್ = ಇರ್ಕ್ಕಯ್. Two arms or two hands; both arms, etc. (C.; Bp. 15, 8).—ಇಕ್ಕೆಲ = ಇರ್ಕ್ಕೆಲ. Two sides; both sides. ಮನೆಯ ಮುನ್ನಿನ ಇಕ್ಕೆಲದ ಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಣ, ಅನಿನ ನೆಗದ್ಗುಂ; ಹೆದ್ದಾಗಿಲ ಇಕ್ಕೆಲಬಲುಮ್ ಒಳಗಣ

ಮಯ್ಯಾಳಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣು ರಾಶಿ(ಹಸ್ತಿನಮಿ Nr.). See Grj. 7, after 11; Bp. 5, 61; 26, 6; 48, 29; 51, 81; 52, 23; 55, 16; 61, 30; J. 3, 5; 6, 10; 19, 6.

ಇಕ ika. An affix for the formation of masculine nouns (Śmd. 239; cf. ಇಗ, & Sk. ಇಕ, ಉಕ).

ಇಕಾರ i-kāra. The letter i (Śmd. 11; Kāv. I, 3, 35-40; I, 5, 21-23).

ಇಕಾರಾಂತ ikāra-anta. A word with final ಇ (Śmd. 103. 260).

ಇಕೆ ikē. 1. = ಇಕೈ 3, (ಕೆ 3). An affix for the formation of neuter nouns (Śmd. 248, perhaps taken from Sk.).

ಇಕೆ i7-kē. 2. = ಇಕೈ 2. Used to form the dative of the infinitive with final ಅಲು, e. g. ಮಾಡಲಿಕೆ, ಹೋಗಲಿಕೆ (S. Mhr.; My. occasionally).

ಇಕೊ i3-kō. = ಇಕೋ, ಇಕ್ಕೋ, ಇಗೋ, ಎಕೋ, ಎರೋ. Look here! lo! behold! (My.; J. 28, 44).

ಇಕೋ i3-kō. 1. = ಇಕೋ, etc. (C.; B. 1, 6; 4, 177).

ಇಕ್ಕ ikka. (= ಇಕ್ಕು). — ಇಕ್ಕುಡೆ. Hair very much matted and twisted together (Bp. 32, 51).

ಇಕ್ಕಟ್ಟು ikkaṭṭu. See s. ಇಕ್ಕ.

ಇಕ್ಕರಿಸು ikkarisu. 1. To kill (S. Mhr.; cf. ಇಕ್ಕು 4.).

ಇಕ್ಕರಿಸು ikkarisu. 2. To sound, to rustle (? T., M. ಇಕ್ಕಿ, to sound, make a noise, etc.; ಇಕ್ಕಿ, sound). ತಕ್ಕಿ ಸಿಡಿಲ; ತದಿಗಲೆಯ ಹೊದಿಕ್ಕರಿಸಿ ಮೆಯ್ ಮುರಿಯಲ್, ಅನಿಲ ಜನ್ ಎಕ್ಕತುಳದಲಿ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದು, ಕಾಣದೆ ಅಹವತಿಯ (Bh. 3, 13, 38).

ಇಕ್ಕಳ ikkala. See s. ಇಕ್ಕ.

ಇಕ್ಕಲಿ ikkala. = ಇಕ್ಕಲಿ 1 q. v., ಇಕ್ಕಲಿ, ಇಕ್ಕ. A pair of tongs; a pair of pincers (ಲಾಳಿ, ತದ್ವಿಸ, ಗಾಳುಕ Mr. 383, o. r. ಇಕ್ಕಲಿ; C.).

ಇಕ್ಕಿನ್ತ ikkinta. = ಅಕ್ಕಿನ್ತ. See Prv. s. ನಳಿನ.

ಇಕ್ಕಿಸು ikkisu. = ಇಕ್ಕಿಸು 2, No. 1. To cause to put (Bp. 12, 16; 16, 9; 60, 5; My.).

ಇಕ್ಕು ikku. 1. = ಇಕ್ಕು 1, of ಇಕ 1. It will be, it is. See e. g. Mr. 51. 54. 151.

ಇಕ್ಕು ikku. 2. = ಇಕ್ಕು 1, q. v. To lay or put down; to put, to place; (to execute, to perform); to lay blows upon, to beat; to move, as a fan; to put in a proper position; to serve up, as food; to give, as money, alms, a name, medicine; to abandon (ತಾಗ್ಗಿ Śmd. Dh.; My.; ಇಡು, ಕೊಡು, ಹೊಡೆ, ಹಾಕು G.; Tu.; T. ಇಡಕ್ಕು, to put, to let down, cf. ಎಡು 1; ಇಗ್ಗಿ, ಇಡು, to give; Tē. ಇಡ್ಡು, to give); to be put, to be shut (J. 9, 17). ಪದವೆನ್ನು, ನರೆಗೆ ಇಕ್ಕುವ ಕರ್ಪ (Śmd. I). ಪುಟ್ಟಿಯನ್ನು, ಉರ್ದು ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋಡುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನ್ ಇಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟಿ ಕೊಡೆ (I). ಸೇಸಿಕ್ಕಿದಂ, ಮುಡಿಗಿಕ್ಕಿದಂ (63). See further 132. 159. 223. 233. 294. ಎವೆಯಿಕ್ಕದವರ (Śmd. 8). ಕನ್ನಿಕ್ಕದ ಅವು (ಅವತೋಕೆ, etc.); ಹೆದರ ಇಕ್ಕಿದ ಕೊದಿನ್ ಉವ್ವು (ಪರಾನ್ Hlā.). ಲೋಗರ ಇಕ್ಕುವ ಕೊದಿನ್ ಉವ್ವುವಂ (ಪರಾನ್ Nr.). ಕೊರಳಲಿ ಇಕ್ಕಿದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ಪ್ರಾಲ್ವುಕ Hlā.). ಚಿಕ್ಕಗಲೆಗೆ ಇಕ್ಕುವ ಅನ್ನ (ಕವ್ಯ); ಇಕ್ಕಿದ ಮದದಿನ ಸೊಕ್ಕಿದ ಅನೆ (ಮ

ದಕಲ, etc.); ಗಣ್ಣು ಇಕ್ಕಲ್ ಪಟ್ಟು (ಗ್ರಸ್ತಿತ, etc. Nr.). ವಾರುಣಿ ಕಕ್ಕನ್ ಕಟ್ಟೆ ಮದುವೆ ಇಕ್ಕಿದ ಬಟ್ಟಲೊ (Lilv. 3, 4). See e. g. Abh. P. 13, 34; Bp. 1, 50; 2, 54; 8, 42; 12, 48; 27, 24; 28, 42, 48; 31, 7, 9; 32, 27; 43, 53; 48 sum.; 50, 12; 52, 7; 54, 55; Rāv. 4, 122; 5, 39; 6, after 11; 9, 27; Bh. 1, 8, 28; 1, 10, 38; 2, 13, 46; 3, 13, 24; 6, 2, 3; J. 18, 13; 28, 36; 31, 26; ಬಡೆಯಿಕ್ಕು, ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕು, ಪುರ್ವಿಕ್ಕು, ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕು 1. — ಸೂ ಲೆಗೆ ಇಕ್ಕಿದ ಹಣ, ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ ಇಕ್ಕಿದ ಹಣ. — ಇಕ್ಕಲಾದಿದ ಕೆಯ್ ಎಂಜಲು. — ಇಕ್ಕುವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಉಮ್ಮುವನಿಗೆ ತಿಳಿಯ ದೇ? — ಇಕ್ಕುವನಿಗೆ ಇಕ್ಕಿದರೆ ಮಕ್ಕಲಿಗೆ ಏನು? — ಇಕ್ಕುವವನು ನಮ್ಮ ನವಾದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದರೂ ಉಣ್ಣೇನು (Prv.). — ಇಕ್ಕುಟ್ಟಿ. — ಅಟಿ. Mutual cuffing (C.). — ಇಕ್ಕುಡು. — ಅಡು. To beat or cuff one another, as school-boys do (C.).

ಇಕ್ಕು ikku. 3. The act of putting, etc. See ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕು 2.

ಇಕ್ಕು ikku. 4. = ಇಕ್ಕು 2. To kill (ಹನನ Śmd. Dh.; see ಇಡು 1, ಇಡು 1; T., M. ಇಡ, to die; ಎಡ, to beat, to kill; Tu. ಇಕ್ಕುವು, to extinguish, put out, as fire). ಹರಿಣನ ಇಕ್ಕಿದರು ನಾರಾಜದಲಿ (Bh. 3, 13, 26). See Rāv. 3, 97. 102.

ಇಕ್ಕು ikku. 5. = ಇಕ್ಕು 3. Killing (ಗೋಣ್ಣುಡ, ಬರಸು, ಹಂಸೆ ಸೊ.).

ಇಕ್ಕು ikku. 6. = ಇಕ್ಕು 2, etc. Closeness; state of being compressed; strait. — ಇಕ್ಕಿಡ. — ಎಡ. A confined pent up place (R.).

ಇಕ್ಕುವ ikkuvā. = ಇಕ್ಕುವ, q. v.

ಇಕ್ಕುಹ ikkuha. Laying, putting, etc. ಹುಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿಕ್ಕುಹ (ಧ್ವಜಾಟ Nr.). ಇಲ್ಲದ ಹೊಲೆಹನ್ ಇಕ್ಕುಹ (ಮಕ್ಕಾಳಿ ಯೋಗ Nr. b; — ಇಕ್ಕುವ in Nr. a).

ಇಕ್ಕುಳಿಕೆ ikkulikē. Tbh. of ಇಕ್ಕುಲಿಕೆ (? ಪದವಿ Mr. 110).

ಇಕ್ಕುಲಿ ikkul. 1. = ಇಕ್ಕಲಿ, q. v., etc. (ಸನ್ನಂತ Śmd. I). ಇಕ್ಕುಲಿ, ಇಕ್ಕುಲಿ (Śmd. 52). (Tu. ಇಕ್ಕುಳಿ; T. ಇಡುಕ್ಕು, pincers, a forceps; T., M. ಇಡುಕ್ಕು, the claws of a lobster or scorpion; see ಇಡು 1, ಇಡು 1 & 2).

ಇಕ್ಕುಲಿ ikkul. 2. A change of the nature of a disease (? ವ್ಯಾಧಿವಾರ Śmd. I).

ಇಕ್ಕುಲಿ ikkula. = ಇಕ್ಕಲಿ, q. v. (My.).

ಇಕ್ಕೆ ikkē. 1. = ಇಕ್ಕೆ. Being, abiding; — an abode, a seat, a place of rest, of resort or of refuge; a place (ಆಶ್ರಯ Śm. 58; ಹಕ್ಕೆ, ಗವ, ನೆಲೆ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; ಸ್ಥಲ G.). See Bp. 9, 10; 30, 27; 60, 25; Bh. 3, 13, 15. 18. 32; J. 24, 45; 28, 43; 29, 35; 30, 9; Rām. 13, 13. — ಇಕ್ಕಿಗೋ. — ಕೊಳ. To betake one's self to one's place of rest (Bp. 12, 48).

ಇಕ್ಕೆ i7-kkē. 2. = ಇಕ್ಕೆ 2, e. g. ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ (S. Mhr.; My. occasionally).

ಇಕ್ಕೆ ikkē. 3. = ಇಕ್ಕೆ 1. (Śmd. 248).

ಇಕ್ಕಲ ikkēla. See s. ಇಕ್ಕ.

ಇಕ್ಕೇರಿ ik-kāri. = ಹಿಕ್ಕೇರಿ. The residence of the kings of Bidanūr or Bidarūru (C.). — ಇಕ್ಕೇರಿ ವರಹ. A gold pagoda, now worth nearly five Rupees (C.).

ಇಕ್ಕೋ i3-k-kō. 1. = ಇಕ್ಕೋ, etc. (C.; T.; B. 4, 19. 21).

ಇಕ್ಕು ikku. The sugar-cane, Saccharum officinale.

ಇಕ್ಕುಕೋದಂಡು ikshu-kôdanda. Whose bow is of sugar-cane: Kâma.

ಇಕ್ಕುಕೋದಂಡು ಕ್ಷಯ ikshukôdanda-kshaya. The destroyer of Kâma: Śiva (Bp. 61, 47).

ಇಕ್ಕುಗನ್ನೆ ikshu-gandhē. N. of several plants: *Saccharum spontaneum* Lin. 2, *Asteracantha longifolia* Nees. (*Barleria longifolia* Lin.). 3, *Capparis spinosa*. 4, *Batatas paniculata* Choisy. 5, = ನೆಗ್ಗಿಲ್, q. v. See ಕಡೆಯ ನೆಲಗುಕ್ಕು.

ಇಕ್ಕುಬಾವ ikshu-bāpa. A sugar-cane bow (ಇಂಗೋಲ್ ಕೆ. I, 96).

ಇಕ್ಕುದಂಡು ikshu-danda. A sugar-cane. (My.).

ಇಕ್ಕುಧನ್ವ ikshu-dhanva. Kâma. (My.).

ಇಕ್ಕುರ ikshura. The plant *Asteracantha longifolia* (or also *Capparis spinosa*).

ಇಕ್ಕುರಕ ikshuraka. = ಇಕ್ಕುಗನ್ನೆ Nos. 1 and 2. (ಕೊಳಗುಳೆ Mr. 132).

ಇಕ್ಕುರಸ ikshu-rasa. Sugar-cane juice. (My.).

ಇಕ್ಕುಕರಾಸನ ikshu-śarāsana. Kâma. (My.).

ಇಕ್ಕುಸಮುದ್ರ ikshu-samudra. The sea of sugar-cane juice. (My.).

ಇಕ್ಕುಲಿಕೆ ikshvāku. A bitter gourd (ಕಯ್ ಸೋಲೇ ಗಿಡ Si. 161; ಹಾಲುಕುಕ್ಕುಳಾಯ್ G.). 2, N. of the first king of the solar dynasty in Ayôdhyā (J. 5, 22; 18, 1. 15. 16. 56).

ಇಕ್ಕುಲಿಕೆ ikshvālikē. (= ಇಕ್ಕುಳೆ). A plant, *Saccharum fuscum*, of which pens are made.

ಇಕ್ಕೆ ikla. = ಇಕ್ಕು. (My.).

ಇಗಿ iga. An affix for forming masculines (śmd. 232. 233; cf. ಇಳ).

ಇಗರು igaru. 1. = ಇಮರು. To be evaporated, or dried up (Tē., also ಇಗರು; R.; cf. ಇಂಗು 1).

ಇಗರು igaru. 2. (= ಬೆಗುರಿ). To shoot, to sprout (Tē. ಇಗರು, ಇವರು; R.).

ಇಗರು igaru. 3. A sprout, a young leaf (Tē. ಇಗರು, ಇವರು; Tu. ಇಗರ್, ಇಗರ್; R.; cf. ಎಸಳೆ).

ಇಗರು igaru. 4. The gums (My.; T. ಕಮ).

ಇಗರ್ಜಿ igarji. = ಇಂಗೈಟ No. 2. (My.).

ಇಗಿ i-ಗಿ 1. = ಇಂಗಿ. See the forms s. ಇ 6 & 7.

ಇಗೋle i-ಗಿ. = ಇಕೋ, etc. (B. 1, 8; 4, 45. 195; My.).

ಇಂ, ಇದ್ in. = ಇಂ, ಇನ್ 2, ಇನ್ 2; ಈಜ್, ಈಜ್, ಈಜ್ ನಿಃ, ಈಮ್. Sweetness; agreeableness (T. ಇನ್; ಇಮದು, ಇಮದು, ಇಮದ್, sweetness; see ಇನಿದು, ಇಮ್). — ಇಂಕನು. A sweet mouthful: essence. ಕ್ಷೀರದೊಳಯಿಂಕ ಪುನಾದಿ ತಾರನೇ? (Bp. 14, 14). — ಇಂಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. = ಕಂಗಡಲ್. The sea of milk (ದುಗ್ಧಾಭಿ ಕೆ. I, 96; J. 6, 10). ಇಂಗಡಲ್ ನಿದುಬೆರಗೋ? (Bp. 11, 84). — ಇಂಗಡಲ್ ಕುವರ. The milk-sea's son: the moon (ಹನ್ನಿರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44). 2, the physician of the gods, Dhanvantari, also a son of that sea (My.). — ಇಂಗಡಲ್ ಕುವರಿ. The milk-sea's daughter: Lakshmi (My.). — ಇಂಗಡಲ್ ಕುವರಿಯು. -ಎ ದೆಯು Lakshmi's husband, Hari (ಪಂ ಕೆ. II, 4). — ಇಂಗಡಲು. -ಅಲು. = ಇಂಗಡಲ್ ಕುವರ. (My.). — ಇಂಗಡಲು. -ಅಲು. = ಇಂಗಡಲ್ ಕುವರ. (ಶ್ರೀಶಶಿ Kk. 7). — ಇಂಗಡಲೆಯು. -ಅಳು. The son-in-law of the milk-sea: Vishnu

(ಉಬೇಣ್ಣ Kk. 7; ಎನ್ನು ಸ್ಮ. 5). — ಇಂಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. A sweet ray. — ಇಂಗದಿರ್. -ಅ 3. The sweet-rayed: the moon (ಇಂಗ ಕೆ. II, 18; ಹನ್ನಿರ Kk. 11 b; Rāv. 8, 45). — ಇಂಗೋರಲ್. -ಕೋರಲ್. A sweet voice (Abb. P. 5, 113). — ಇಂಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. The sweet stick: the sugar-cane. 2, a bow of sugar-cane (ಇಕ್ಕುಬಾವ ಕೆ. I, 96). — ಇಂಗೋಲ್ವಲ್. -ಬಿರ್. A bow of sugar-cane. — ಇಂಗೋಲ್ವಲ್. -ಅ 3. Whose bow is of sugar-cane: Kâma (ಕಾಮ ಸ್ಮ. II; Kk. 79, Smd. 7; ಮನ್ಮಥ Kk. 8).

ಇಂಕಾರಿ inkār. = ಇನ್ಕಾರ್. Refuse, abnegation, disdain (S. Mhr.; H. ಇನ್ಕಾರ್). ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಇನ್ಕಾರ್ (ಇನ್ಕಾರ್) ಮಾಡಿ ಮಾತಾಡುವುದು (ಎಪ್ರಲವ್ವು, ಎಸಂವಾದ Si. 74).

ಇಂಕೆ inkē. The state of soaking into, etc. (ಇಂಗುವುದು Ss.; see Tē. s. ಇಂಗು 1).

ಇಂಕ್ರ inkra. (= ಇರಕಕ). (That is pressed into a small compass), a little (My.).

ಇಂಗ inga. Moveable. 2, a hint or sign, an indication of sentiment by gesture, etc.

ಇಂಗಡ ingada. = ಯಿಂಗಡ, ಎಂಗಡ q. v. Separateness, the state of being apart; loneliness (My.). See Prv. s. ತಂಗ. — ಇಂಗಡಿಂಗಡ. rep. (ಬೇಡ್ ಬೇಡ್, ಪುಥ್ ಕೆ. 392 Cm.).

ಇಂಗಡಿಸು ingadisū. = ಯಿಂಗಡಿಸು, ಎಂಗಡಿಸು. To separate (v. t., C.; Bp. 9, 22; ಬೇಡ್ ಬೇಡ್ ಮಾಡು G.).

ಇಂಗಲಿಕೆ ingalika. = ಇಂಗಲೀಕ, etc. (My.).

ಇಂಗಲೀಕ ingalika. = ಇಂಗಲಿಕ, ಇಂಗಲೀಕ, ಇಂಗಲೀಕ, ಇಂಗುಲಿ, ಇಂಗುಲಿಕೆ q. v., ಇಂಗುಲೀಕ. Vermilion (ಬಂಗುಲ, ಹಂಪಪಾದ, ಕುರುಪನ್ನ Mr. 102). 2, a blue drug (My.).

ಇಂಗಲ ingala. 1. Tbh. of ಅಂಗಾರ (śmd. 354; ಕೆ. II, 56). Heated charcoal; fire (ಕೆ. Kk. 15; ಎಲರ್ಗಲೆಯು, ಅಗ್ನಿ, ಹಗ್ಗ, etc. 21; ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ, etc., ಅಂಗಾರ, ಅಂಗರ, ಕೆ. Smd. 11; ಅ ಗ್ನಿ 113). ಇಂಗಲವ ಪಟು ಮಾಡ್ಲಿ ಫುತ್ತು (Smd. 97). — ಇಂಗಲ ಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. Who has an eye of fire: Śiva (ಶಿವ Kk. 4; ಕುತ್ವ ರ Smd. 2). — ಇಂಗಲಂಗೋ. -ಕೋ. To catch fire, to begin to burn (Bp. 44, 27). — ಇಂಗಲಮಗ. Agni's son: Kārttikēya (ಗುಹ Smd. 4).

ಇಂಗಲ ingala. 2. = ಇಂಗುಲ, ಇಂಗುಲ. Tbh. of ಇಂಗುಲ, q. v. (ವೃಕ್ಷ Smd. 113; ಪವನಶ Mr. 135, o. r. ಇಂಗುಲ; My.). 2, a small tiny tree, *Balanites roxburghii* (St. & Pl.). — ಇಂಗಲದ ಗಿಡ. (ಇಂಗುಲ, ಇಂಗುಲಿ, ತಾವನತರು, ಗಾರಗಿಡ; ಇಂಗಲದ ಕಾಯಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ Si. 132).

ಇಂಗಲೀಕ ingalika. = ಇಂಗಲೀಕ, etc. (ಬಂಗುಲ Si. 490; = ಇಂಗಲೀಕ No. 2, My.).

ಇಂಗಲೀಕರ ingala-lāvara. A N. (Bp. 2, 45). — ಇಂಗಲೀಕರ ದಾಗವಾದಿ. N. of the birthplace of Basava, founder of the Liṅgavanta sect (Bp. 5, 49).

ಇಂಗಿತ ingita. Moving, agitation. 2, motion of various parts of the body as indicating the intentions or sentiments; a hint or sign. 3, aim, intention, real but covert purpose (My.; ಮನಸಿನೊಳಗಿನ ಗುಟ್ಟು G.). See Bp. 25, 2; J. 11, 16; ಪರೀಂಗಿತ.

ಇಂಗಿತಜ್ಞ ingita-jña. Understanding signs, etc. 2, knowing what is proper (ಉಚಿತ Smd. 107 Cm.).

ಇಂಗಲೀಕ ingilika. = ಇಂಗಲೀಕ, etc. (My.).

ಇಂಗಲೀಕು ingilisū. = ಇಂಗಲೀಕ No. 1, etc. English (T., R.).

ಇಂಗಿಸು ingisu. 1. To evaporate by boiling, etc. (v. t., My.).

ಇಂಗಿಸು ingisu. 2. To cause to give (My., occasionally).

ಇಂಗು ingu. 1. = ಹಿಂಗು. To be imbibed, as water by the earth or other porous matter, to soak into (C.; Tu.; Tē. ಇಂಕು, ಇನುಕು, ಈಕು; T. ಇಂಜು). 2, to dry up (ಏಕೆ ಸ್ಮ. 88; Grj. 9, 21; My.), to disappear. ನದಿಗಳ ಇಂಗಲು (Bp. 2, 14). ಕಳೆ ಇಂಗಿ (46, 58). ಇಂಗಿತು ಆ ಬಿಟ್ಟುಳನ ಸಮ್ಪತ್ತಂಗತಾಮ್ನುಧಿ (61, 10). 3, to evaporate in boiling, to boil away (v. i., My.; Tē.; cf. ಇಂಗು 1 & ಈಕು 1).

ಇಂಗು ingu. 2. To give (My., occasionally; T. ಇಗ್ಗು, Tē. ಇಡ್ಡು; see s. ಇಕ್ಕು 2; cf. ಇಸು 2, ಕ 9; see Prv. s. ಬಟ್ಟು 2). ಇಂಗು ingu. Tbh. of ಹಿಂಗು (Smd. 957). A tall perennial plant, growing in Persia, and yielding the drug Asafoetida, *Ferula asafoetida*; the drug prepared from the plant (ಹಿಂಗು, ಬಾಪ್ಪುಕ, ರಾಮುತ, etc. Nr.; ಹಿಂಗು, ರಾಮುತ Mr. 188; ರಾಮುತ Smd. 88; Si. 311). ಇಂಗಿನ ಎಲೆ (ಕಾರವು, ಬಾಪ್ಪುಕೆ Nr.; see Si. 311).—ಇಂಗು ಮೇಸು ಬೇರಿಗೆ. Three well-known condiments which one day somebody was ordered to buy, when he had a piece of paper given him on which the above three words were written; he went to the bazaar and first bought ಇಂಗು, then, by misreading, ಮೇಣ (wax), after that ಸೂಜಿ (a needle), and finally asked also for ರಿಗೆ (that is meaningless). Hence the words are used to denote 1, confused reading; 2, a simpleton (C.).—ಇಂಗು ಹಡ್ಡು. To deceive, in the phrase: ಅವನ ಕುಡ್ಡೆಗೆ ಇಂಗು ಹಡ್ಡಿದೆಯೋ? (C.).

ಇಂಗುದು inguda. = ಇಂಗು 2, No 1, etc. *The tree Terminalia catappa* Ainslie.

ಇಂಗುದಿ ingudi. = ಇಂಗುದು. *Terminalia catappa*.

ಇಂಗುಲಿ inguli. = ಇಂಗುಲಿಕ, etc. (My.).

ಇಂಗುಲಿಕ ingulika. = ಇಂಗುಲಿಕ, etc. Tbh. of ಹಿಂಗುಲಿಕ (Smd. 957), ಹಿಂಗುಲಿಕ (373. 374). Vermilion (ಹಿಂಗುಲ, ಹಂಸವಾಡ, ಕುರುವಿಲ್ಲ Hlā.).

ಇಂಗುಳ ingula. = ಇಂಗುದು, etc. ಇಂಗುಳದ ಮರ (ಇಂಗುದು, ಇಂಗುದಿ, ತಾವನತರು Nr.; My.). ಇಂಗುಳದ ಹಣ್ಣು (ಇಂಗುದು Nr.). See ತೇಜಿಯಿಂಗುಳ.

ಇಂಗುಳಿಕ ingulika. = ಇಂಗುಲಿಕ, etc. (My.).

ಇಂಗೈ ingē. = ಇಂಗೈ. See the terms s. ಇಂ 2.

ಇಂಗ್ರೇಜ ingrēja. An Englishman (B. 5, 67; Mhr. ಇಂಗ್ರೇಜಿ, ಇಂಗ್ರೇಜಿ).

ಇಂಗ್ರೇಜಿ ingrēji. = ಇಂಗ್ರೇಜಿ, ಇಂಗ್ರೇಜಿ, ಇಂಗ್ರೇಜಿ, ಇಂಗ್ರೇಜಿ. English (B. 5, 160; Mhr. ಇಂಗ್ರೇಜಿ, ಇಂಗ್ರೇಜಿ; Tu. ಇಂಗ್ರೇಜಿ). 2, = ಇಂಗ್ರೇಜಿ, an "église", a Roman Catholic church (Mg.).

ಇಂಗ್ರೇಜು ingrēju. = ಇಂಗ್ರೇಜಿ No. 1. (My., also ಇಂಗ್ರೇಜಿ).

ಇಂಗ್ರೇಜಿ ingrēji. = ಇಂಗ್ರೇಜಿ No. 1. (B. 5, 271).

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ inglish. = ಇಂಗ್ರೇಜಿ, etc. (My.; Si. 272).

ಇಚ್ಛೆ iḥ. = ಇಚ್ಛೆ, etc. — ಇಚ್ಛೆ. Two ways (in shooting). — ಇಚ್ಛೆ. — ಇಚ್ಛೆ. To make use of two ways in shooting (to shoot with two bows at the same time, J. 13, 18).

ಇಚ್ಛೆ iḥ. An affix to form masculines, denoting "born of" (Smd. 236).

ಇಚ್ಛಿಕೆ iḥikila. Mud, mire.

ಇಚ್ಛೆ iḥ. = ಇಚ್ಛೆ. (C.). — ಇಚ್ಛೆ. — ಇಚ್ಛೆ. A random figure (S. Mhr.). 2, the third term in the rule of three (Mhr. ಇಚ್ಛೆ). — ಇಚ್ಛೆ. Putting random figures and adding them together (My.).

ಇಚ್ಛೆ ಕೆ iḥēka. = ಇಚ್ಛೆ, ಇಚ್ಛೆ. (Tbh. of ಇಚ್ಛೆ). Speaking according to one's wish or desire: coaxing, cajolery, flattery (My.; T., Tē.). 2, willing, obedient, as a servant (S. Mhr.). 3, a flatterer, wheedler (My.; Tē.). ಇಚ್ಛೆನು ಚಿಕ್ಕವನಲ್ಲ (Prv.). — ಇಚ್ಛೆನಾದು. — ಇಚ್ಛೆ. To flatter (My.).

ಇಚ್ಛೆ ಕತನ iḥēkatana. Flattering, cajoling (My.).

ಇಚ್ಛೆ ಗಾರ್ತಿ iḥē-gārti. = ಇಚ್ಛೆ ಗಾರ್ತಿ. (Bp. 40, 52).

ಇಚ್ಛೆ ಯಿಸು iḥēyisu. = ಇಚ್ಛೆ ಯಿಸು. To desire, etc. (C.).

ಇಚ್ಛೆ ಗೆ iḥēga. = ಇಚ್ಛೆ ಗೆ No. 2. (ಹೇದಾದ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವನು G.).

ಇಚ್ಛೆ iḥē. = ಇಚ್ಛೆ. Tbh. of ಇಚ್ಛೆ (Smd. 340; ಮೊಗಸು Smd. 50, Kk. 73). ಇಚ್ಛೆ ಬನ್ನನೆ (ಬಲ್ಲನೆ Smd. 261 Cm.). See Mr. s. ಅನಿಮಿತ್ತ. — ಇಚ್ಛೆ ಗೆ. — ಇಚ್ಛೆ ಗೆ. Desire to be lost (Abhā. 2, 66). — ಇಚ್ಛೆ ಗೆ. — ಇಚ್ಛೆ ಗೆ. To cause to desire, to allure (Bp. 40, 76). — ಇಚ್ಛೆ ಯಾರ್ತು. A desired or beloved husband, etc. (Smd. 136).

ಇಚ್ಛೆ ಕಾಡಿ iḥē-kāḍi. (Smd. 235). A man who desires, wishes, or wills. ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಕಾಡಿ (ಯಥಾಕಾಮ, ಸ್ವರೂಪ, etc. Hlā.).

ಇಚ್ಛೆ ಗೆ iḥēga. = ಇಚ್ಛೆ ಗೆ. (S. Mhr.).

ಇಚ್ಛೆ ಗಾರ್ತಿ iḥē-gārti. = ಇಚ್ಛೆ ಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಇಚ್ಛೆ ಗಾಡಿ iḥē-gāḍi. = ಇಚ್ಛೆ ಗಾಡಿ. ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಗಾಡಿ (ಸ್ವರೂಪ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಸರವಗ್ರಹ Mr. 230). 2, a willing, obedient man (S. Mhr.). 3, a male friend (My.).

ಇಚ್ಛೆ ಗಾರ್ತಿ iḥē-gārti. = ಇಚ್ಛೆ ಗಾರ್ತಿ. A woman full of desire, a lustful woman: a courtesan (My.). 2, a female friend (My.). 3, the goddess of love or sexual passion (ರತಿ Kk. 8; ಮನ್ಮಥನ ಅರಸಿ Smd. 7; Ūt. II, 119).

ಇಚ್ಛೆ ಕೆ iḥēka. Wishing, desirous of. See ಇಚ್ಛೆ.

ಇಚ್ಛೆ ಯಿಸು iḥēyisu. = ಇಚ್ಛೆ ಯಿಸು. (Rāv. 11, 19; B. 5, 22). ಇಚ್ಛೆ ನುಡಿ iḥēhā-nuḍi. Speech or words according to what one desires, a free, unrestrained language (S. Mhr.).

ಇಚ್ಛೆ ನುಸಾರ iḥēhā-anusāra. Conformably to desire or wish (C.).

ಇಚ್ಛೆ ಪಾರ್ತಿ iḥē-pārti. Full gratification of one's desires (C.).

ಇಚ್ಛೆ ಪ್ರಸವ iḥē-prasava. The birth or springing up of a desire.

ಇಚ್ಛೆ ಯುತನ iḥēhā-āya 2-tana. Accomplishment of a wish (My.).

ಇಚ್ಛೆ ಯುತ iḥēhāyita. (= ಇಚ್ಛೆ). Desired (My.; Si. 388). ಇಚ್ಛೆ ವತಿ iḥēhā-vati. A woman who has various desires, one desirous of anything.

ಇಚ್ಛೆ ವಂತ iḥēhā-vanta. A man who has various desires (My.).

ಇಚ್ಛೆ ತ iḥēchita. Wished, desired (My.).

ಇಚ್ಛೆ ಸು iḥēchisu. To wish, to desire (My.; B. 3, 38).

ಇಚ್ಛೆ ಸುವಿಕೆ iḥēchisuvikē. Wishing, etc. (Si. 70. 436).

ಇಚ್ಛೆ iḥē. ಇಚ್ಛೆ. = ಇಚ್ಛೆ, ಇಚ್ಛೆ. Endeavouring, striving, seeking for; wish, desire (ಮೊಗಸು Smd. 110; ಬಯಕೆ Nn. 144), inclination. 2, a question or problem (in mathematics). See ಎಳಸು, ಕಡಂಗು.

ness, closeness, straitness (C.; T., M. ಇಡುಕ್ಕು; cf. ಇಡುಕು 2); difficulty, trouble (My.; T. M. ಇಡುಕ್ಕು). — ಇಡಕು. -ಅಡಿ 5. = ಇಡುಕು, 8. ಇಡುಕು 1 (S. Mhr.; cf. ಇಂಕು). — ಇಡಕು ತೊಡಕು. = ಇಡುಗು ತೊಡಗು. (My.).

ಇಡಂಕು idāṅku. = ಇಡಕು 2. — ಇಡಂಕು ತೊಡಂಕು. = ಇಡಕು ತೊಡಕು. (My.).

ಇಡರು idaru. = ಇಡರು, ಇಡ್ರು, ಎಡರು, ಎಡ್ರು. Impediment, hindrance, obstacle (My.; T., M. ಇಡರ್; Tē. ಎಡರು). 2, trouble (My.; T., M.). 3, enmity (S. Mhr.).

ಇಡಿದು idāru. To stumble, to trip (T., M.; R.; cf. ಎಡವು).

ಇಡಿ idi.1. To be joined or united, to be close; to be mixed together, to throng, to crowd; to be numerous; to be heaped; to become abundant, to abound; to abound in; to enter in numbers, etc. (ಸಂಕೀರ್ಣ ಸ್ಮದ. Dh.; cf. ಈಡು 3, ಎಣೆ 1, ಎಡು; T. ಇದ್ವಿ, to copulate; ಇಡ್ವು, ಇಯ್ವು, to be come united, see ಈಲು). ಇಡಿದಂ (ಸ್ಮದ. 260). ತಳಿರ ಇಡಿದು (ತಳಿರ್ತು ಸ್ಮ. 21). ಸೊಬಗು ಇಡಿದ ತತ್ವಮು (Kk. 100). ಪೆಮ್ಮು ಇಡಿದು ಒಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ... ಪೊತ್ತಂ (Rā. 6, 23). ಇಡಿದ ನೀರಾನೆಗೆ ನೆಗದ್ವಿ ಎಡೆ (J. 6, 7). ಇಡಿದ ಇನ್ನನದೊಳೆ ಫಣಿ ಬಳವಂಗೆ (Rā. 9, 25). ಇಡಿದ ಧೂಳಿ ಸೊಗಯಿಸುವ ವರತಿತು (J. 28, 18). ಇಡಿದ ಮಣಿಯುಕಲತದಿನ್ನೆ ಎನೆವ ಎಡ ಬಲದ ಸೌಧಗ ಳಲಿ (Rām. 13, 4). ಇಡಿದದು (ಪುಡ್ಲ, ಅವಸಿತ Si. 306). See Ū. Bp. 47, 45; Rā. 2, 47; 4, 37; 8, 2; J. 3, 4, 17, 36; 4, 44; 8, 20; 9, 24; 10, 24; 12, 25, 44; 15, 9; 16, 40; 17, 4, 21; 22, 11; 28, 4, 28, 45; 31, 29. — ಇಡಿಯಿಡಿ. rep. (Rā. 2, 49; J. 3, 37).

ಇಡಿ idi.2. = ಇಟ್ಟು 1, etc. The state of being close, joined, collected or together. 2, the whole (whole, entire; S. Mhr.; Tu.). ಇಡೀ ಕೋದೀ ಮದಾ (B. 2, 11). ಇಡೀ ಪೃಥ್ವಿ (4, 66). ಇಡೀ ನಡುಗಡ್ಡೆ (4, 206). ಇಡಿ ಮು ದುಗದ ಮೇಲೆ ಚಳಿ ಉಣ್ಣೆ—ಅರಸಿಗೆ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯವಾದರೆ ತಿರುಮ್ಪು ವಗೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯ (Prva.). 3, a collection, a more or less firm mass, as the dried mucus of the nose, the sticky contents of a vessel, the cement to mend earthen waterpots, etc. (S. Mhr.). — ಇಡಿಚ್ಚಡಿ. Kičcadi of a solid nature (S. Mhr.). — ಇಡಿಗಣ್ಣು. A treasure (S. Mhr.; ಸೇವಧಿ G.). — ಇಡಿಗೋಡೆ. A low wall put across in front of doors or of the entrances of inclosures (S. Mhr.).

ಇಡಿ idi.3. To be powdered or ground; to crumble, etc. (ಚೂರ್ಣ ಸ್ಮದ. Dh.). 2, to pound (My.); to beat (ಬಡೆ G.; see Sā. 8. ಬಡೆಗೋಡೆ; T., M., Tē. ಇಡಿ, to be bruised; to crumble; to crack, break, fall to pieces; to fall in; to be pulled down; to beat or bruise in a mortar; T. ಇಡು, to break; Tē. ಇಡಿ, to be crushed, powdered; ಎಡೆ, to separate, break; T. ಎಡು, to separate). ಕುಂಕುಮಾದಿಗನ್ನದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಇಡಿಯ ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ, ಇಡಿಯಲ್ ಕುಟ್ಟಿದ ಸುಗನ್ನವಾ (ವಿಮರ್ಶನ, etc. Si. 391).

ಇಡಿಕ್ಕು idikku. = ಇಡಕು 2. — ಇಡಿಕ್ಕು. -ಇಡಿ 4. = ಇಡುಕು. To be thronged, to abound, to be close together (ಶೀವೆ Ū. II, 86). See Rā. 1, 134; Ū. Bp. 2, 4; 42, 13.

ಇಡಿಗಿ idigē. = ಇಡು 2, ಇಡುಗೆ, in ಇಡಿಗಿ ತೊಡಿಗಿ (= ಇಡು ತೊಡು, My.).

ಇಡಿಲಿ idī. = ಎಡಲು 2. The state of being crooked. — ಇಡಿಗಿಡುಗಟ್ಟಿಗೆ. -ಕಿಡುಗಟ್ಟಿಗೆ. A stick with a hook (Rā. 5, after 114).

ಇಡಿಸು idisu.1. To cause to powder (My.).

ಇಡಿಸು idisu.2. To cause to put; to cause to put on; to cause to erect; to cause to plant, (to produce), etc. See Bp. 17, 8; 48, 14; B. 4, 132; 5, 55, 195. ಹೊಲ ಗಡ್ಡೆ ಮುನ್ನಾದ ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆಯಿಡಿಸಿ ಬದು ಕುವವನು (Si. 300).

ಇಡಿಸು idisu.3. = ಹಿಡಿಸು. (My.; B. 5, 192).

ಇಡು idu.1. To let go or send off from the hand; to put down; to throw, (to hit, to kill; cf. ಇಸು 3); to swing or wave, as a fan. 2, to put, to place; to apply; to give, as a name; to set, to plant. 3, to put on, as ornaments, etc.; to lay by; to keep; to preserve. 4, at the end of certain words: to produce, to perform, to effect, to make, etc. (ಕರವಿಮೋ ಚನ ಸ್ಮದ. Dh.; S. 91; ಧಾರಣ ಸ್ಮ. 91; C.; T., M., Tē., Tu.). P. p. ಇಟ್ಟು (ಸ್ಮದ. 282). ನಾಮಮನ್ ಇಟ್ಟು (3). ಕವಿಗ್ಗೆ ಕರ್ಣಾ ಪೂರಮನ್ ಇಡುವಂ (139). ಪರಮಧ್ಯಾನವೆವ್ವು ಈಟಿಯಲಿ ಭವವೆವ್ವು ಆ ಮೃಗವನ್ ಇಟ್ಟು (Bp. 34, 33). ಕಲ್ಲೆನ್ನಮ್ ಇಡುತ (38, 55; cf. 20, 14). ತನ್ನ ನಿತಾತಕೂಲದೊಳೆ ಇಟ್ಟನ್ ಉಗ್ಗನು ಪ್ರೇತನಾ ಥನ ವಕ್ರ ಮಂ (41, 28). ಬೆಳುಗೊಡೆಯ ನೆಡಿಲಲಿ ಚಾಮರವನ್ ಇಡಲು (50, 16). ಮೂರು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೆ ನಿಶ್ಚಂ ಮೂರು ಹೊತ್ತುಂ ನಿಮ್ಮನ್ ಇಡುವನು (50, 66). ಒಮ್ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಲಿ ತಿವನನ್ ಇಡಲ್ (50, 67). ಎಷ್ಟು ದಧೀಚಿಯಂ ಚಕ್ರದಿನ್ ಇಡಲು (54, 38). ಧಾರೆಯಿಟ್ಟು ಸುರಿವುದು (ಶ್ಲೋಕ); ಚಿತ್ರವಿಟ್ಟು ಕೇಳುವುದು (ಅವಧಾರಣ); ಚಿತ್ರವಿಟ್ಟವನು (ಅನಾಕುಲ, ಎಕಾಗ್ರ); ಬಯ್ಯಿಡಲು ಪಟ್ಟುಡು (ಗೂಢ, ಗುಪ್ತ Nr.). ಇಟ್ಟದ್ದು ಕಾಣದೆ ಕುಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣೆ (Prv.). ಅಡಿಯಿಡು (Rā. 5, 42; J. 19, 7). ಏಡಿ! ಕೋಲನ್ ಇಡು! (J. 28, 45). ಓದಲ್ ಇಡು (Rā. 4, 76). ಕಾಲ್ಕುಪ್ಪಸಮನ್ ಇಟ್ಟು (6, after 11). ಹೆಸರಿಡು (Si. 66; Pril. 3, 24). ಅವರ ಹಿರಿಯರು ಅವರನ್ನು ಸಮ್ಯಕ್ ಇಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 5, 295). See e. g. J. 28, 17, 47; 29, 40; ಉಳಿದು, ಎರಡಿದು, ಒಟ್ಟಿದು, ಒಡೆಯಿದು, ಕಾಸಿದು, ಕೂಗಿದು, ಗುಡುಗಿದು, ಗೋದಿದು, ದಾದಿದು, ಪೂಯಿದು, ಬೊಟ್ಟಿದು, ಭುಗಿದು, ಮೊರೆಯಿದು, ಸಯ್ಯಿದು, ಸಾಲಿದು, etc. — ಇಟ್ಟುಡು. -ಅಡು. To throw at one another (Grj. 4, 32; Bhāgavata 3, 2, 48); to throw away or about (Bp. 43, 7; My.). — ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. To take into one's employ, to keep, as a servant, etc. (B. 1, 13; 4, 50; 5, 85, 90, 99, 275). 2, to put up, to hoard, to lay by, as money, etc. (B. 4, 53, 61, 74; 5, 64). 3, to receive and entertain with kindness (B. 3, 128). 4, to put on, as a jacket (B. 4, 93), as ornaments (4, 106, 193). 5, to keep (a concubine, C.). ಇಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣೆ ವಳು, a concubine (C.). — ಇಡಿದು. rep. (Bp. 50, 67).

ಇಡು idu.2. (= ಈಡು 2). Putting; throwing; putting on; an ornament. — ಇಡುಗಲ್. -ಕಲ್. A stone or stones used for throwing (Rā. 5, 52). — ಇಡುಗಣ. A fishing hook (Rā. 5, after 114). — ಇಡುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. (ಸ್ಮದ. 204). Fire made on a hearth, etc. — ಇಡುಗುಣ್ಣು. Stone-balls used for throwing (Ū. Bp. 42, 22). — ಇಡು

ತೊಡು dupl. Ornaments and clothes (S. Mhr.).— ಇದುನರೆ.
-ನರೆ. A net used for throwing out (Räv. 5, 52).
ಇದು idu. 3. = ಇಟ್ಟು 1, etc. — ಇದುಗುಡಿ. N. of a place.
ಇದುಗುಡಿಯ ನೆಯ್ತಾರ (Bp. 11, 36). ಇದುಗುಡಿಯ ಪೆರ್ನುಡಿ
(11, 38). — ಇದು ಮುಡುಕು. = ಇದುಕು ಮುಡುಕು. A narrow,
difficult curve or corner-passage (Bp. 21, 18; 31, 5).
ಇದು idu. 4. = ಇಡ, in ಇದು ಕೊಳ್ಳು. (My.).
ಇದುಕ iduka. = ಇಡಕು 2, etc. (C.).
ಇದುಕು iduku. 1. = ಇಡಕು 2, etc. Narrowness, etc.
2, a cattle disease on account of which the
back and limbs become stiff, etc. (S. Mhr.). —
ಇದುಕು. = ಇಡಕು. (Rāghc. 17, 56). — ಇದುಕು. -ಇದು 3.
A throng, a crowd, the state of being close together.
ತದು ೧೦ ಲತೆಗಲ ಇದುಕುನೊಂ ಘನಮ್ ಅದ ವನಂ (ಅರಣ್ಯಾನಿ Mr.
151). — ಇದುಕು ಮುಡುಕು. = ಇದು ಮುಡುಕು. (My.).
ಇದುಕು iduku. 2. = ಇದುಕು 1. To unloose, let
go or set free with vehemence, forcibly, or
fully (ಗಾಥವಿವೇಚನ ಶ್ಮದ. Dh.).
ಇದುಕು iduku. 3. The state of being quite free
or independent. — ಇದುಕುಂಗಟ್ಟು. -ಇ.ಕಟ್ಟು. (Śmd. 203).
A metrical stanza that is independent of others, i. e. a
stanza the meaning of which is complete in itself (ಮು
ಕ್ತಕ Kāv. V, 961).
ಇದುಗು idugu. = ಇದುಕು 1, No. 1, etc. — ಇದುಗು ತೊ
ಡು dupl. The state of being full of difficulties, as
a road, work, etc. (My.; P. 10).
ಇದುಗೆ idugē. = ಇಡಿರೆ. Putting down or on;
that is put on, an ornament (S. Mhr.). — ಇದುಗೆ
ತೊಡು dupl. = ಇದು ತೊಡು. (C.).
ಇದುಕು idunku. 1. = ಇದುಕು 2. (Śmd. Dh.).
ಇದುಕು idunku. 2. = ಇದುಕು. The act of put-
ting, etc. ಇದುಕುನೊಂ, ಇದುಕುನೊಂ (Ś.).
ಇದುಕು idunkē. = (ಇದುಕು), ಇದುಕು 2. (ಇದುಕುನೊಂ
Kk. 62).
ಇದುಪು idupu. (fr. ಇಡಿ). A breach, a crack, a
hole (Tē.; see ಅಟಿಪುಪು).
ಇದುರು iduru. = ಇಡರು, etc. (My.).
ಇದುವಿಕೆ iduvikē. Putting, applying; plant-
ing; producing, etc. ಒಪ್ಪುವ ಇದುವಿಕೆ (ಪರಿಕರ್ಮ, etc.
Si. 223). ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ (ಕೃಷಿ 298). ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯುವ
ವಿಕೆ ಮುನ್ನಾದ ಕೃಷಿಕರ್ಮದಿನ್ದ ಜೀವಿಸುವಿಕೆ (299). See ಅಡ್ಡ
ವುವಿಕೆ, ಬಟ್ಟುವುವಿಕೆ, ಬೊಟ್ಟುವುವಿಕೆ, ಹೆಟ್ಟುವುವಿಕೆ.
ಇಡೆ idē. = ಎಡೆ 1, etc. Place, room (My.; M., Tu.;
T. ಇಡು).
ಇಡೆ idē. = ಇಡಿ, ಎಡೆ. The earth. 2, heaven. 3, an ob-
lation to a deity or to man; food. 4, a cow. 5, an ar-
tery on the left side of the body (= ಕುಡ). 6, speech (ಮಾ
ತು G.). 7, the goddess Idā, the wife of Budha.
ಇಡ್ಡಲಿ idḍali. = ಇಡ್ಡಲಿ (My.).
ಇಡ್ಡಲಿಗೆ idḍaligē. = ಇಡ್ಡಲಿ, etc. (Bp. 14, 15; My.).
ಇಡ್ಡಲಿಗೆ idḍaligē. = ಇಡ್ಡಲಿ, ಇಡ್ಡಲಿ. A kind of

sour pudding, made of rice flower, black
gram, cummin seed, ginger, salt, pepper,
etc. and boiled in steam (My.; Si. 814; Tē. ಇಡ್ಡಲಿ;
T. ಇಟ್ಟಲಿ).
ಇಡ್ಡಲಿ idḍāra. = ಎಡ್ಡಲಿ (My.).
ಇಡ್ಡಲಿ idvara. = ಇಟ್ಟಲಿ. (ಸ್ವೇದನೆಯಿಂದ ತಿರಿಗೈದುವ ಎತ್ತು, ಗೂಳಿ
G.).
ಇಣಿಣಿ ināci. = ಅಣಿಣಿ, etc. A squirrel (B. 3, 31; 5, 31).
ಇಣಿ inī. = ಇಣಿ, ಹಿಣಿ, etc. An ox's hump (S. Mhr.;
ಕಳುತ್ G.; B. 1, 21; 3, 16).
ಇಣಿಕು iniku. = ಹಣಿಕು, etc. — ಇಣಿಕೆ ನೋಡು. To peep,
look alily (My.; ಹಣಿಕೆ ನೋಡು G.).
ಇಣಿ inē. = ಇಣಿ, etc. (ಹಣಿಲು G.).
ಇಣ್ಣೆ inḍē. 1. A crack, a slit (Tē.); a piece, a
lump (ತುಣ್ಣು G.; T. ಇಣ್ಣು, a piece; see ಇಡಿ). ಕಣ್ಣದ
ಇಣ್ಣೆ (Räv. 5, 117).
ಇಣ್ಣೆ inḍē. 2. A wreath, a garland (T., Tē.; cf.
ಇಡಿ 1, ಕಡು 3, ಎಣಿ; ಹಣಿ; T. ಇಣ್ಣು, to join). See Grj. 9,
70; Bp. 2, 54, 55; 9, 35; 22, 32; Räv. 8, after 5. — ಇಣ್ಣೆ
ಯು ಬೊಮ್ಮದೇವ. (Bp. 58, 11).
ಇನ್ದಿಯ indyā. India (Si. 93, 100; My.).
ಇತೆ it. = ಇಡಿ, etc. TWO. — ಇತ್ತಲಿ. Two, or both, banks
or sides (Rām. 4, 2, 49). — ಇತ್ತಲಿ. = ಇತ್ತಲಿ. (My.; ಎರಡೂ
ದಡ್ಡೆ, ಎರಡೂ ಕಡೆ G.). — ಇತ್ತಲಿ. Two, or both, banks (J. 9,
24). — ಇತ್ತಲಿ. Two companies or forces; two parties;
two, or both, persons. See Bh. 1, 8, 16; J. 9, 15; 12, 27;
25, 47, 58; 28, 48. — ಇತ್ತಲಿ. = ಇತ್ತಲಿ. Two lines or rows
(ಎರಡು ಪಂಕ್ತಿ ರೇ. I, 81); two sides; both sides. See Bp. 5,
45; 16, 10; 18, 62; 24, 12; 38, 17; 48, 25; 61, 64. — ಇತ್ತ
ಲಿ. -ಎ.ಎ. To form two rows; to occupy both sides,
to be on both sides (Räv. 1, after 133; 2, 59; 6, after 24).
— ಇತ್ತಲಿ. = ಇತ್ತಲಿ. Two, or both, heads. — ಇತ್ತಲಿ. = ಇ
ತ್ತಲಿಯು, q. v. — ಇತ್ತಲಿಗುಯ್ಯ. -ಕುಯ್ಯ. = ಇತ್ತಲಿಯು, ಇತ್ತಲಿ
ಹಾವು No. 1, ಎರಡುತಲಿಹಾವು No. 1. The two-headed stick:
the snake called Tortrix cylindrophis rufus, a short-
tailed earth snake with a depressed rounded head not
distinct from neck, and a tail very short, conical and
smooth at the end, not venomous (ಅಹೀರಣಿ Hlā.). — ಇತ್ತ
ಲಿಯು. = ಇತ್ತಲಿಗುಯ್ಯ. (ಅಹೀರಣಿ, ದ್ವಿಮುಖ Mr. 401, o. r. ಇತ್ತ
ಲಿಗು). — ಇತ್ತಲಿಹಾವು. = ಕೊಡಿಕುಮಣ್ಣುಲ. (My.). — ಇತ್ತಲಿಗು.
Two tigas, in playing (Bp. 43, 5). — ಇತ್ತಲಿ. = ಇತ್ತಲಿ.
Two manners or kinds (My.; ಎರಡು ಪ್ರಕಾರ G.).
ಇತಿ it. Going. See ಸಮಿತ.
ಇತೆ ita. Gone. See ಅತೀತ, ಅನಂತ, ಉದಿತ, ಪರೀತ, etc.
ಇತಬಾರಿ itabāri. = ಹಿತಬಾರಿ. Trustworthy (My.; Mhr., H.).
ಇತರ itara. The other (of two), another; other, different.
2, low, vile, vulgar.
ಇತರತೆ itaratra. At another place (My.; Mhr.).
ಇತರಾರ್ಥ itara-arthā. The meaning contained in ಇತರ,
i. e. another thing, something different (Śmd. 392).
ಇತರೇತರ itara-itara. Mutual, reciprocal. (Kāv. III, 3,
B, 54).
ಇತರೇತರತೆಯೆ itarētara-kriyē. An action or performance
in which two or several persons take part (Śmd. 219).

ಇತರೇದ್ಯುಸ್ itarē-dyus. On another or different day,
ಇತಸ್ itas. ಇತಃ. From hence, hence.

ಇತಿ iti. = ಇತಿ. An affix to form feminines
(Śmd. 244. 246). See also ದವಡಿತಿ, ಲಿಂಕತಿ.

ಇತಿ iti. 1. (= ಈತಿ 2). Therefore (ಕಾರಣ Nn. 93; ಹೇತು Mr. 532). 2, thus, similarly. 3, it is so (ಇನ್ನೀ ಪ್ರಕಾರ 93; 532). 4, in conclusion, here ends (ಪೂರ್ಣ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣ 93; ಅನ್ನ 532). 5, with ಅದಿ: and so on. 6, ನಿವೇಧ (ಮಾಣಿಸುಹ 93). 7, ಅನ್ನರ (ಒಳಗು 93). 8, ಪೂರಣ (ಮುಕ್ತಾಯ 93). 9, ಕುತೂಹಲ (ಅಶ್ವರ್ಯ 93). 10, ಪ್ರಕಟಾರ್ಥ (93).

ಇತಿ iti. 2. Going. See ಸಮತಿ.

ಇತಿಹಾಸ itī-ha. Thus indeed (ಪ್ರೇರಣೆ, ಪ್ರೇರಣಿಸುವುದು Nn. 93); according to tradition (ಉಪದೇಶ, ಉಪದೇಶವರಮುರೆ 93; Mr. 533). 2, heaven (ಊರ್ಧ್ವಲೋಕ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ 93; ಊರ್ಧ್ವಲೋಕ Mr. 533).

ಇತಿಹಾಸ itī-ha-āsa. So indeed it was. 2, a traditional account, a legend, heroic history.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ itihāsa-kāra. A writer of itihāsas, a narrator. (My.; B. 5, 45).

ಇತಿಹಾಸಗಾಥ itihāsa-gāṭhā. = ಇತಿಹಾಸಕಾರ. (My.).

ಇತು itu. = ಇತ್ತು 1, (ಇದು, ತು 1, etc.; cf. ಅತು, ಅತ್ತು 1 & 2). A termination of the third person singular neuter of the imperfect (Śmd. 265), e. g. ಮುಟ್ಟಿತು, ಮುಟ್ಟಿತು (266; C.), ಮಾಡಿತು, ಕೊಟ್ಟಿತು, ಆಯಿತು (C.). In verbs with final ಇ and ಏ it is added directly to this ಇ and ಏ (or rather to short P. ps. of that form, which may be inferred from the common short P. ps. with final ಅ and ಉ), e. g. ಉದಿಯಿತು, ಬದಿಯಿತು, ಹದಿಯಿತು, ಬೆಳೆಯಿತು (C.), which forms are vulgarly contracted into ಉದೀತು (see Prv. s. ತಿರುಳು), ಬದೀತು (see Prv. s. ಇದ್ದು), ಹದೀತು (see Prv. s. ತೇಗು 3), ಬೆಳೀತು (see Prv. s. ತೋಡೆ); see ಈ 5, No. 2. 2, another form of the pronoun ಇದು, e. g. ಒಳ್ಳೆತು, ತಳ್ಳೆತು, ತೋರಿತು, ದೊಡ್ಡತು, ಮಲ್ಲಿತು, etc. (see ತು 1, No. 2).

ಇತು itu. ನಿಶ್ಚಯ, and ಬೇಡು, ಬೇಡುವುದು (Nn. 164).

ಇತ್ತ itta. = ಇತ್ತಲ್ (Śmd. 145), ಇತ್ತಲು, ಇತ್ತು. This side; on this side; in this direction, part or place; to this side; this time; after this, hereafter; further. Declension: ಇತ್ತಣ, ಇತ್ತಣಿ (Śmd. 135). ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಉತ್ತ ಎತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನು ಅಹಿತರ್ಕ (145). See Bp. 3, 66; 14, 24; 40, 12; Rāv. 5, 119; Bh. 2, 13, 23 (ಇತ್ತಣ); J. 11, 26; 12, 10; 17, 44; 30, 42; 31, 26. ಇತ್ತಿನ್ದ ಅತ್ತ, ಅತ್ತಿನ್ದ ಇತ್ತ ಹಾಣಿಸುವ ಹಕ್ಕೇ ನೋಡು! (B. 2, 5). ಅತ್ತಿನ್ದ ಇತ್ತ, ಇತ್ತಿನ್ದ ಅತ್ತ ತಿರುಗಾಡಿ (B. 4, 43). — ಇತ್ತ ಅತ್ತ. From this side to that side, to and fro. ಇತ್ತ ಅತ್ತ ಹಾಣಿಸುತ್ತ (B. 3, 68). — ಇತ್ತ ಕಡೆ. This side; to this side; to this place; in this direction (B. 3, 113. 123). ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ (B. 5, 122). 2, hereafter (C.). — ಇತ್ತಣಂ. (Śmd. 136). A man of this direction, place or time. — ಇತ್ತ ತ್ತಲ್, -ಅತ್ತಲ್. On both sides (J. 28, 48). — ಇತ್ತಿತ್ತ. -ಇತ್ತ. rep. This side, this side, i. e. nearer, quite close by one. ಇತ್ತಿತ್ತ ದಾ! ಅನ್ನರ ಇದ್ದ ಮನೆಯ ಕಿತ್ತು ಕೊಣ್ಣು. — ಇತ್ತಿತ್ತ ದಾ! ಅನ್ನರ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು (Prvs.). 2, in course of time (B. 3, 12. 57. 64; 4, 68). — ಇತ್ತಿತ್ತಲ್. -ಇತ್ತಲ್. = ಇತ್ತಿತ್ತ No. 2 (B. 4, 28).

ಇತ್ತಲ್ itta-al. (Śmd. 145). = ಇತ್ತ, etc. See Bp. 30, 14; J. 2, 45; 14, 4. 24; 23, 50.

ಇತ್ತಲು ittalū. = ಇತ್ತಲ್, etc. (C.; Bp. 31, 29; Bh. 1, 10, 33; J. 10, 31). — ಇತ್ತಲಾಗಿ. -ಅಗಿ. To this side, this way (C.). 2, hereafter, afterwards (B. 4, 19. 28. 55. 196. 207). — ಇತ್ತಲಾಗಿ. -ಅಗಿ. = ಇತ್ತಲಾಗಿ. (S. Mhr.). — ಇತ್ತಲಿನ್ದ ತ್ತ. -ಅತ್ತ. From this side to that side. ಇತ್ತಲಿನ್ದ ತ್ತ ಅತ್ತಲಿನ್ದ ತ್ತ .. ಓಡ್ಯಾಡಿ (B. 3, 80).

ಇತ್ತಾಳೆ ittālē. = ಓತ್ತಾಳೆ. (My.).

ಇತ್ತಿ itti. = ಇತಿ. See ಕೊಲ್ಲುಗಿತ್ತಿ, ಕೋಮುಗಿತ್ತಿ, ಗವಳಗಿತ್ತಿ, ಗಾಣಗಿತ್ತಿ, ನಟ್ಟವಗಿತ್ತಿ, ನಾಡಿಗಿತ್ತಿ, ಮದಲಿಗಿತ್ತಿ. Cf. the wrong ಗಿತ್ತಿ. ಇತ್ತಿಲ್ಲೆ ittillē. Written information, especially as furnished to government (My.; Mhr. ಇತ್ತಲಾ).

ಇತ್ತು ittu. 1. = ಇತು, etc. (Śmd. 265), e. g. ಅಲ್ಲಾಡಿತು, ಓಡಿತು (266), ಒದವಿತು (64); — ಒಳ್ಳೆತ್ತು, ಕೂರಿತ್ತು, ತೋರಿತ್ತು, etc.

ಇತ್ತು ittu. 2. (fr. ಇರಿ 1, to be). = ಇರ್ದು, ಇರ್ದತ್ತು. It was (C.). ನನಗೆ ಸಂತಯವತ್ತೇ ಇತ್ತು (B. 4, 197).

ಇತ್ತು ittu. 3. P. p. of ಈಗ. Having given, etc.

ಇತ್ಥಂ ittham. In this manner, thus.

ಇತ್ಥರ್ಥ itī-artha. The sum and substance; the whole matter (Mhr.); — settlement, adjustment, decision (My.).

ಇತ್ತಾಣಿ itī-ādi. And so on. ಇತ್ತಾದಿಗಳು (Si. 327).

ಇತ್ತು ittu. = ಇತ್ತಲ್, etc. — ಇತ್ತಾಗಿ. = ಇತ್ತಲಾಗಿ. (C.). — ಇತ್ತಾಗಿ. = ಇತ್ತಲಾಗಿ. (S. Mhr.).

ಇತ್ಯಿ itva. The letter ಇ (Śmd. 200. 215. 246. 249. 278. 352).

ಇತ್ಯಿರ itvara. Going; a traveller. 2, poor, indigent. 3, low, vile. 4, deficiency, want (My.).

ಇತ್ಯಿರಿ itvari. An unchaste woman.

ಇತ್ಯಿವೃತ್ತಿ itva-vṛitti. The state of being an ಇ (Śmd. 354).

ಇತ್ಯಾನ್ತ itva-anta. A term with final ಇ (Śmd. 103).

ಇದ id. = ಇರ್, etc. Two. — ಇದ್ದು. Two dugṛs, in playing (Bp. 43, 5). — ಇದ್ದೆಸ. = ಇರ್ದೆಸೆ. Both directions or sides; on both sides (ಉಭಯತಸ್, ಅಭಿತಸ್ Nr.). ಹದಗಿನ ಇದ್ದೆಸೆ (ಪುಲಿಂಗ, ಮಂಗ Mr. 408). ಇದ್ದೆಸೆಗೆ (Bp. 32, 34). — ಇದ್ದೊಲೆ. -ತೊಲೆ. A river with two arms (Bp. 32, 32).

ಇದ idu-a14. = ಇದಾ, (ಇದೆ 1, ಇದೇ). Lo! see here! (S. Mhr.; Bp. 48, 28).

ಇದಕೊ idu-akō. = ಇದ, etc., ಇದುಕೊ. (J. 16, 25; Dp. 165; My.).

ಇದನ್ತ id-d-anta. A term with final ಇ (Śmd. 203).

ಇದನ್ನೇವ idam-dēva. (Śmd. 100). This god or master.

ಇದನ್ನಿಮಿತ್ತ idam-nimitta. (Śmd. 100). On account of this. ಇದಮ್ idam. (Śmd. 100). This.

ಇದರು idaru. -ರ್. = ಇರಿ, etc. (C.). — ಇದರು ನೋಡು. To look straight at a person, etc., e. g. ಅವನ ಇದರು ನೋಡು (C.). 2, to expect (My.). — ಇದರು ವಾದಿಸು. = ಇದರು. (S. Mhr.).

ಇದಾ idu-ā. = ಇದ (S. Mhr.; Pril. 3, 29; T., Tu. ಇನ್ದಾ).

ಇದಾನೆ idāñē. (fr. ಇರ್ದಪನು or ಇರ್ದಪನು-ಇ). = ಇದಾನೆ. He is (My.). ಇದಾಳೆ, she is (My.). Plural ಇದಾರೆ, they are (Ud. 14. 192. 193. 194. 195. 197. 203).

ಇದಾನೀ idānīm. Now, at present.

ಇದಿಗೋ idu-igō. = ಇದಕೋ. (C.; Tē.).

ಇದಿರ್ idir. = ಇವರು, ಇದರು, ಇದುರು, ಎದುರು, ಎದಿರ್, ಎದು 5, ಎದುರು. That which is opposite; the front; in front; that is hostile; opposition (ಮುನ್ತೆ Śmd. 53; ಪರ 62. 65. 70. 274; ಮುನ್ತೆ 53. 69. 71. 129. 223 Cm.; ಅಗ್ರ Mr. 516; Nn. 82; ಅಗ್ರತಸ್, ಪುರತಸ್, ಪುರಸ್, ಪುರಸ್ತಾತ್ Nn.; ಮೂರು Śm. 117; T. ಎದಿರ್; Tē., Tu. ಎದುರು). ಇದಿರೋ ಕ ಪಶ್ಚಿ ಅರವೆ (Śmd. I). ಇದಿರ (274). ಇದಿರೋ (Śm. 117). ಇದಿರಲ್ಲಿ (Nn. 82). ಇದಿರಲಿ (Bh. 2, 13, 45). ಇದಿರಲ್ಲಿ (Śmd. 192 Cm.). ಇದಿರ (Bp. 55, 42). ಇದಿರ ನಿರ್ (J. 11, 11). ಇದಿರಂ ಬಗೆಯದವಂ (ಅಮುಷ್ಠ Mr. 237). See Bp. 14, 24; 60, 29; Rāv. 13, 87. — ಇದಿರಯ್. -ಅಯ್. To go or come to meet (Bp. 37, 70). — ಇದಿರಾಗು. -ಅಗು. To become opposite or facing, to be with the face towards, to face, to go towards (in a friendly or hostile manner). ಸರೇಫಮ್ ಇದಿರಾಗಿ (Śmd. 71). ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಇದಿರಾಗಿ ಎದುವುದು (ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ, ಗೌರವ Nn.). ಕನಲು, ಇದಿರಾಗಿ (Bp. 61, 39). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆದಾನು, ಆತನು ಅಭ್ಯಮಿತ್ರ, etc. ಎನಿ ಸುಗು (Nn.). ಅವನ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆ ತನ್ನ (Bh. 2, 4, 7). ಪಥದೊಳ್ ಇದಿರಾಗಿ ಬನ್ನು (J. 31, 28). ಇದಿರಾಗಿ ಬನ್ನು, ಅರತಿಯನ್ ಎತ್ತಿ (31, 31). ಇದಿರಾವರಂ (Ī. Bp. 11, 11). ಬನ್ನು, ತಾವು ಇದಿರಾಗಿ, ಕುಸ್ತಿ ಸ್ಪಂದನರ ಘೋಷದರು (Bh. 1, 8, 83). See J. 11, 7; 13, 21; 14, 8. 24. 28; 16, 11; 25, 15; 7, 57. — ಇದಿರಾನ್. -ಅನ್. To oppose (Bp. 21, 38. 40; J. 2, 39. 41; 8, 35). — ಇದಿರಿ ಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put in front, opposite, etc.; — to oppose (J. 5, 29; 6, 35). — ಇದಿರಿಮ. -ಇಮ. = ಇದಿರಿಕ್ಕು. (J. 4, 29). — ಇದಿರಿರ್. -ರು. -ಾರ್. To be in front or opposite (Śmd. 53. 192. 203. 223); to be hostile (see s. ಪರರಾಷ್ಟ್ರ). — ಇದಿರುತ್ತ ರ. -ಉತ್ತರ. A repugnant answer, contradiction (J. 6, 26; My.). — ಇದಿರಿತ್ತು. -ಎತ್ತು. To commence the onset (Abh. P. 10, 20). — ಇದಿರೇದಿಸು. -ಎದಿಸು. To cause to ascend what is opposite (Rāv. 6, after 11; 13, 82). — ಇದಿರೇಡು. -ಎಡು. To rise or go successfully against a current of water, a strong wind, etc. (Bp. 50, 88). — ಇದಿರೇದಿರ್. -ಎ ದಿರ್. -ಎಡು. To rise or stand up in front of or before (Bp. 4, 66; 5, 61; Rāv. 4, 45; Ī. Bp. 47, 16; J. 16, 24; 17, 31). ಇ ದಿರಿದ್ದು ಈ ಸಿ ಕೊಳುಕು (ಅಭಿಹಾರ, ಅಭಿಗ್ರಹಣ Nn.). ಇದಿರಿದ್ದು ಕಾಮ ಹ (ಅಭಿಯೋಗ, etc. Nn.). ಇದಿರೇದ್ದಿದು (ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ, ಗೌರವ Hlā.). 2, to stand erect, as hair. ನವಿರ್ ಇದಿರೇದ್ದು ತನುನಿ ನೋ ಪರಿರಾಜಸಲು (Rāghō. 17, 64). — ಇದಿರೇದ್ದುಹ. -ಎದ್ದುಹ. Rising up to meet or face, setting about (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಮ, ಪ್ರ ಯೋಗ Nn.). — ಇದಿರೊಡ್ಡಣ. -ಒಡ್ಡಣ. The hostile army (Abh. P. 10, 19). — ಇದಿರೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To raise obstacles; to oppose (My.). — ಇದಿರೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To come to meet out of respect or love (Bp. 31, 29). — ಇದಿರೋರ್. -ಕೋರ್. ಇದಿರೋಕ್ಕು. To come to meet out of respect or love. ತಿವನನ್ ಅವನ್ ಇದಿ ರೋರ್ಥಂ (Rāv. 13, 50). ಪಾರ್ಥನನ್ ಇದಿರೋಕ್ಕು ಸಮ್ಪು ಮ ದೊಳು (J. 33, 19). See Grj. 4, 8; Bp. 4, 5; 5, 11; Rāv. 6, after 137; J. 2, 47; 4, 66; 7, 17. 22; 9, 21; 24, 71; 27, 28; 29, 44; 33, 22. — ಇದಿರೋಳಿಸು. -ಕೋಳಿಸು. To cause to come to meet (J. 29, 10). — ಇದಿರ್ವರ್. -ರು. -ಬರ್. To come to meet, to come and meet, out of respect or love. ಇದಿರ್ವ ಮ್ಪಿನ್ ಅಸ್ತಿ ಕೋರ್ಥಂ (Śmd. 294). See Bp. 53, 21; 57, 60; Rāv. 4, 14; J. 28, 59; 29, 32; 30, 48. 2, to come or go successfully against a current of water, etc. (Bp. 50, 40).

ಇದಿರಿಸು idirisu. = ಇದಿರ್ವರ್, etc. (My.).

ಇದಿರು idiru. = ಇದಿರ್, etc. — ಇದಿರುವರ್. -ಬರ್. = ಇದಿ ರುವರ್. (Bp. 43, 72). — ಇದಿರುವರ್. -ಬರ್. = ಇದಿರ್ವರ್. (Bp. 27, 74). — ಇದಿರುಗೋ. -ಕೋ. = ಇದಿರ್ಗೋ. (Bp. 24, 42; 53, 24). — ಇದಿರು ಮಲೆ. To fight against, to oppose (Bp. 61, 32).

ಇದಿರ್ವು idirēu. = ಇದಿರಿಸು, ಎದಿರಿಸು, ಎದಿರಿಸು, ಎದುರಿಸು. To face (generally in a hostile manner); to oppose, to withstand; to come into hostile contact (ನೋಳ್ವು Kk. 87). ಇದಿರ್ವ ನಡೆದಂ (ನೋಳ್ವಿದಂ Śmd. II). ರಥಂ ರಥಂಗಲೊಡನೆ ಇದಿರ್ವದುವು ಅಗರ್ (Abh. P. 13, 68). See Grj. 6, 76; 10, 74; Rāv. 6, after 11; 13, after 83; 13, 85. 88. — ಇದಿರ್ವದಿರ್ವು. rep. (Śmd. 231; Rāv. 5, 121).

ಇದು idu. (= ಇತು, etc.), ಇನ್ 3. Proximate demonstrative pronoun neuter (Śmd. 96. 111): this, it. ಅದು ಇದು ಉ ದು (97). ಆಳ್ ಇವಂ, ಆಳ್ ಇದು (109). ಓದಾಳ್ ಇವಂ, ಓದಾಳ್ ಇದು (111). ಇದು ಕಳತ್ತಂ, ಇದು ಜನಂ, ಇದು ಲೋಕಂ, ಇದು ಅಪತ್ಯಂ (187). ಇದು ಪೂರ್ವಪ್ರಕರಣಂ (61). ಈ is used as a substitute of ಇದು when it is an adjective pronoun (169. 202). Some examples wherein ಈ may be substituted for ಇದು, are e. g. ಇದು ಉತ್ತಹಂ (J. 31, 29), ಇದು ಕಾರಣ (Bp. 27, 75; 33, 5; 43, 61), ಇದು ದಿವಸ (41, 12), ಇದು ನಿಮಿತ್ತಂ (2, 9; 3, 29; 22, 65; 23, 42), ಇದು ಮೇಲೆ (B. 2, 36), ಇದೇ ಮೇಲೆ (B. 3, 60), ಇದೇ ಈಗ (= ಈ ಈಗಲೇ, even this moment, B. 4, 136. 138), ಇದು ವರಿಗೆ (Śi. 403), ಇದು ವರಿಗೂ (403. 407), ಇದು ವರಿಗೆ (B. 4, 198). ಬಾಲಕವಧಮ್ ಇದಂ (Rāv. 13, 99). — ಅದುಮುವುದುವೆನ್ನು ಇದವ ಅನ್ಯದ ಉಕಾರಂ (Śmd. 181). ಇದುವಂ (13). ಇದುವೆ (117; Bp. 1, 59; 2, 36; 3, 83; 39, 65; 41, 8; 47, 5). ಇದುವೆನುತ (Bp. 41, 19). ಇದೆ (Bp. 41, 19; Rāv. 13, 45). ಇದೇ (Śi. 442). ಇದಾರ ಆಳ್ ಇವಂ? (Bp. 47, 33). Declension (Śmd. 134. 135): ಇದಂ (3. 181; Rāv. 13, after 96), ಇದ (Bp. 27, 24), ಇದನು, ಇದನ್ನು (C.); ಇದವ (C.), ಇದಲೋ (Śmd. 61. 298); ಇದರ್ಕೆ (135), ಇದಕ್ಕೆ (C.), ಇದಕೆ (C.; Bp. 24, 70; 40, 30; Kk. 9); — ಅವು, ಇವು, ಉವು (Śmd. 117), ಇವೆ (117. 113; C.), ಇವುಗಲು (C.; Śi. 330); ಇವಂ (Śmd. 41. 42), ಇವನು, ಇವನ್ನು, ಇವುಗಳನ್ನು (C.); ಇವವ (Śmd. 109. 179. 185), ಇವುಗಳ (C.), ಇವಲೋ (Śmd. 24. 37. 892), ಇವಲ್ಲಿ (235 Cm.), ಇವುಗಳಲ್ಲಿ (C.); ಇವರ್ಕೆ (Śmd. 191), ಇವಕ್ಕೆ, ಇವಕೆ, ಇವುಗಳಿಗೆ (C.). — ಇದೊಂದು ಸಾರಿ (B. 4, 45). ಒಳ್ಳೆಯನ್ ಇರದ ಊರು, ಕಳ್ಳನ ಒಡನಾಟವೂ, ಸುಳ್ಳ ನ ಮಾತು, ಇವು ಮೂವು ಕೆಸಲೋಳಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುದಾದವೆ (Śp.). ಇವೆರದುಂ (Bp. 22, 64). ಇವೆರ್ದು (= ಇವೆರದು, B. 5, 74). ಇವೇ ಕಾರಣಗಳಿನ್ದ (= ಈ ಕಾರಣಗಳಿನ್ದಲೇ, 5, 170). — ಇದು ತಾನ್. -ನು. Even this. ಲಿಂಗಾರ್ಥನಕ್ಕೆ ಇದು ತಾನ್ ಅವಸರಂ (Bp. 47, 55; My.).

ಇದುಕೊ idu-kō. = ಇದಕೋ. (My.).

ಇದುಗೊ idu-gō. = ಇದುಕೋ. (My.).

ಇದುರು iduru. = ಇದಿರ್, etc. (My.). — ಇದುರುವಾದಿ. A contradicter (My.). 2, a defendant (in law, My.). — ಇದುರು ವಾದಿಸು. = ಇದರು. To contradict (My.). 2, to plead as a defendant, to contend (My.).

ಇದೆ idu-ē. 1. (ಇದೇ). = ಇದ, ಇದಾ. Lo! see here! just now! (C.; Tē.; Bp. 5, 11; 24, 59; 29, 8. 30; 31, 7; 24*)

39, 40; 45, 37; 47, 42; 48, 8; 51, 80; 53, 25; 55, 30; 57, 62; 59, 8, 10; J. 2, 46; B. 2, 7).

ಇದೆ idē. 2. (fr. ಇದು-ಎಃ; cf. ಅದೆ 4). It certainly is, it is, there is, is (C.). See e.g. Bp. 5, 57; 16, 5; 17, 2; 29, 5. ಮಾಸಿ ಇದೆ, ಅಗಿ ಇದೆ (B. 1, 6); ಉಣ್ಣಾಗಿ ಇದೆ (2, 20); ಬದಿಕೆಗೊಣ್ಣು ಇದೆ (Si. 19); ಪಡೆದು ಇದೆ (53). 2, ಇದೆ is used to form the third person singular neuter of the present (C.). ಉಬ್ಬಿರುತ್ತದೆ (18, 40), ಸುಂಪು ತಿದೆ (18, 51; see also 24, 42; 31, 27; 56, 30; 59, 1). ಕೆಮ್ಮು ಮೂಡುತ್ತೆ ಇದೆ, etc. (Rév. 13, 45). ತಿರುಗುತಿದೆ (J. 3, 24). See its plural ಇದೆ.

ಇದೋ idu-ō. = ಇದಾ, etc. (ಅಹೋ Mr. 536; C.; T.).

ಇದ್ದಲ್ iddal. ಇದ್ದಲು. = ಇಜ್ಜಲು, ಇದ್ದಲಿ. Charcoal (My.; T. ಇರುನ್ನು, ಇರುನ್ನೈ, M. ಇರುನ್ನಲ್). ಚಾರುಚನ್ನೈತ್ತಲ ರಚಿತೋಪಾಸರತುನಾವಳಿಯ ರಾಶಿಗಳ ಇದ್ದಲಾವವು ಬಿದ್ದ ಕೆಡೆಗಳ ಲಿ (Bh. 1, 20, 54). ಇದ್ದಲು ಮಸಿಯನ್ನಾ ಮೆಯ್ಯ ಉಜ್ಜಿ ಉಜ್ಜಿ ತೋವರೂ ಇದ್ದ ರೂಪವಲ್ಲದೇ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗದು (Prv.). See ಹಾ ಎದ್ದಲ್.

ಇದ್ದಲಿ iddali. = ಇದ್ದಲಿ. (C.; ಅಂಗಾರ Si. 808). ಇದ್ದಲಿ ಬಣ್ಣ (B. 1, 4).

ಇದ್ದಾನು iddhānu. The common form of ಇದ್ದಾನು. He may be, he perhaps is, (he is likely to be; C.). Conjugation: ಇದ್ದೇನು, ಇದ್ದೀ (B. 2, 47), ಇದ್ದಾಳು, ಇದ್ದೀ ತು (B. 3, 54), etc.

ಇದ್ದಾನೆ iddhānu-ē. = ಇದ್ದಾನೆ, q. v. (C.). Cf. ಕಿವಿ = ಇದ್ದಿ, i. e. ಇದ್ದಿ.

ಇದ್ದು iddu. = ಇದು. P. p. of ಇರು 1, to be. ಹೆತ್ತವಳ್ ಇದ್ದ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತೀಶಾಗೃಹ Nr.). ಇದ್ದನೆ (Bp. 58, 56; 60, 25). ಇದ್ದ ಊರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ಕದ್ದು ಕೊಮ್ಮುವರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ. — ಇದ್ದ ತಂಗಳು ನನಗೆ ಇಕ್ಕು, ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಹಸಿವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. — ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಗಿರಾಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಕಲಿತಬುದ್ಧಿ ಅಲ್ಲಾ. — ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಯ್ತು ಮದ್ದಿನ ಗುಣ. — ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೂದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಡೋ, ತಿವರಾಯ! — ಇದ್ದ ಮತಿ ಹಾಡಿತೋ, ಸಿದ್ಧಿಗ ಳೇತೆ? — ಇದ್ದ ಮನೆ ಬಿದ್ದು ಹೋದರೆ ಗೆದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ರಾವತ. — ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಿದ್ದ ಗೋಡೆ ಹಾಳುವುದಿಲ್ಲ. — ಇದ್ದವರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ (ಉ ದಾರು), ಸಿದ್ಧಾದ್ದೇವೆಗೆ ಸಿದ್ಧಿ ಬಡೀತು. — ಇದ್ದವರು ಮೂವರು, ಕದ್ದವರು ಯಾರು? (Prvs.). ತರೀರದಲ್ಲೆ ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇತರ ಸೌಖ್ಯಗಳು ಇದ್ದು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೇ ಸರಿ (B. 4, 24). By means of ಇದ್ದು a subjunctive mood is formed, e.g. ಮರದ ಮೇಲಿನ್ನ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿ, if thou hadst fallen from the tree, thou wouldst have died (B. 1, 9). See further B. 1, 20, 21; B. 2, 24, 40; B. 3, 19. — ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ. Just as it was, just as they were, etc. (C.; B. 3, 44). 2, without an apparent cause (C.). — ಇದ್ದಿದ್ದು. rep. (Bp. 47, 7, 18). — ಇದ್ದೇ ಇರು. To exist indeed or certainly, etc. (C.; B. 5, 227).

ಇದ್ದಾನು iddhānu. = ಇರ್ದವನು or ಇರ್ದಹನು, ಇದ್ದಾನು, q. v. In opposition to ಇದ್ದಾನೆ (see ಅದಾನು) this term means "he perhaps is", etc.

ಇದ್ದಾನೆ iddhānu-ē. = ಇದ್ದಾನೆ, ಇದ್ದಾನೆ. He is indeed, he certainly is, he is (C.; B. 2, 24, 34). Conjugation: ಇದ್ದೇನು, I am; ಇದ್ದೀ or ಇದ್ದಿ, thou art; ಇ

ದ್ದಾಕೆ, she is (B. 2, 7; 4, 137); ಇದೆ, it is; ಇದ್ದೇವೆ, we are; ಇದ್ದೀರಿ, you are (B. 1, 15); ಇದ್ದಾರೆ, they are; ಇದ್ದಾವೆ, they are (B. 3, 58, 69, or ಇವೆ).

ಇದ್ idh. Kindling; blazing. See ಸಮಧ್.

ಇದ್ idhma. Fuel.

ಇದ್ idhra. One who kindles. See ಅನ್ನೀದ್ರ.

ಇನ್ in. 1. = ಇರ್, etc. Two. — ಇನ್ನೂರಾ ಅಯ್ಯತ್ತು. Two hundred and fifty (B. 4, 159). — ಇನ್ನೂರು. Two hundred (C.).

ಇನ್ in. 2. = ಇಂ (ಇಜ್ಜ), etc. Sweetness, etc. — ಇನ್ನು ಬಿ. -ತುಬಿ (Śmd. 214, or ಕನ್ನುಬಿ). A sweet lip. — ಇನ್ನೋಳ್. -ತೋಳ್. (Śmd. 143, 214, or ಕನ್ನೋಳ್). A nice arm. — ಇನ್ನುಣಿಸು. -ನ್-ಉಣಿಸು. (Śmd. 214). A sweet meal.

ಇನ್ in. 3. = ಇದು. — ಇನ್ನನಕ. Till now (My.).

ಇನ್ ina. A master, a lord, a king (ಭಾಷಾನ್ತ, ಅರಸು Nn. 120). 2, a wealthy or powerful man. 3, the sun (ಧಾನು, ಸೂರ್ಯ 120). 4, the universal soul (ಪರಮಾತ್ಮ 120). 5, a husband (G.). 6, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಇನಂ inam. = (ಇನೆಗಂ), ಇನ್ನಂ 2. That (this) time, at the time when (Śmd. 298); so long as; till. See Śmd. 294, 295, 64, 79, 81, 135, 136, 173, 259, 282; Rév. 6, after 32; 6, 34; 6, after 116; J. 28, 20; Abh. P. 13, 75; Bhn. 2. Cf. ಅನ್ನ 2.

ಇನಕುಮಾರ inakumāra. Saturn (My.). 2, Yama (My.). 3, Sugriva (My.). 4, Karna (My.).

ಇನಕುಲ inakula. The family or race of the sun, the solar race of kings (Śmd. 275; Bp. 50, 17).

ಇನಜ inaja. = ಇನಕುಮಾರ. Yama (Bp. 46, 78). 2, Karna (J. 2, 40).

ಇನಜಾತ inajāta. Yama (Mr. 49).

ಇನತನುಜ inatanuja. = ಇನಕುಮಾರ. (My.).

ಇನರಿಪು inaripu. Rāhu (Mr. 89).

ಇನವರಹೀ inavirahini. She who is separated from her master or husband (Rév. 11, 10).

ಇನಾಗಮ ināgama. The augment ಇಂ (Śmd. 132, 133).

ಇನಾನ್ಯಯ inānvyaya. = ಇನಕುಲ. (Rév. 4, 5).

ಇನಾಮ ināma. = ಇನಾಮು. (B. 5, 185; Mhr., H.).

ಇನಾಮತಿ ināmati. Land assigned either in favour or charity, or compensation of the duties of hereditary officers (My.; H.).

ಇನಾಮು ināmu. = ಇನಾಮ. A grant in perpetuity without conditions; a grant in general; a present, a gift (C.).

ಇನಾಮುದಾರ ināmu-dāra. A holder of an inām (C.; Mhr.).

ಇನಾಯತು ināyatu. Favour, grace: a grant from a superior (My.; Br.; Mhr., H.). ಇನಾಯತನಾಮೆ, a letter of favour (My.; Mhr.).

ಇನಿ ini. = ಇನೆ 1. Sweetness; pleasantness, charm, loveliness. — ಇನದು. (Śmd. 95, 110). That is sweet, etc. (ಇರ್ಪ Ūt. I, 52). 2, ambrosia (ಅಮರ್ತು, ಸೋಡ, ಅಮೃತ Kk. 10a). ಇನದು ಅಪ್ಪ ಧೈನಿ (ಕಲಿ HIA.). ಇನದಂ ನುಡುವದ (ಶ್ಲೋ. etc. HIA.). ಪೂರ್ವ ಇನದು (ಮಕರನ್ತ Mr. 108). See Śmd. 69; Ch. v. 16; Bp. 42, 25; 60, 49; Rév. 2, 48. — ಇನದುಗಡೆ. -ಕಡೆ. To rain ambrosia (Rév. 14, after 106). — ಇನಯಂ. -ಅಂ 3. (Śmd. 110). = ಇನೆಯಂ. A beloved man; a husband. See

ಸ್ಮದ. 68. 73. 184; ನುಡಿವೆಣ್ಣಿನಿಯು. ಯಾವರಸವನ ಊದಿದ ನಿಗದದ ಬಳಿಗ, ಒಲೆಗ ಮಿಡ್ಡಿ ವೆಣ್ಣಿನಿಯು ಇನಿಯರ್ಗ ಹರುಷಮಂ ಪಟ್ಟುತೆ ನಡೆ ತನ್ನರು (Rāgho. 17, 65). — ಇನಿಯವು. Plural of ಇನಿಮು ಇನಿಯವು ವಿಷಯಸುಖಂ ನಂಜನ ಸವಿವೋರ್ (Smd. 117). — ಇನಿಯರ್. — ಆರ್ 4. (Smd. 110). A beloved woman; a wife (ಪ್ರಿಯತಮೆ Kk. 30; ನಲ್ಲರ್, ಒವರ್, ಕಾದರೆ Smd. 74). — ಇನಿಮರ್. — ವರ್. A sweet ripe fruit (Sēv. 1, 18). — ಇನಿವಾತು - ಮಾತು A sweet or lovely word. See Rāv. 2, 35; 11, 163; 13, 104; J. 18, 20. — ಇನಿವಿ. — ವಿ. Pleasantness, or welfare, to burst, separate, or go away: to become unpleasant (Abh. P. 7, 14; 10, after 51; 15, 79). — See ಇಂ (ಇನ್).

ಇನಿತು initu. (= ಇನಿತುಟು), ಇನಿತ್ತು. ಇನಿಸು, (ಇನ್ಞು, etc.). A proximate demonstrative noun and pronoun (Smd. 121. 122. 243; Kk. 61; Tu. ಈತು). This much, this measure, etc. (see ಅನಿತು, of which it is the proximate form). ಇನಿತದಂ (Smd. 185). ಇನಿತದೋರ್ (Bp. 40, 24). ಇನಿತದೋರಂ (Smd. 160. 179). ಇನಿತು ಚನ್ನಿಸರ್ ಎಕೆ? (Bh. 1, 8, 32). ಇನಿತಲ್ಲಮಂ (J. 3, 41). ಇನಿತೊನ್ನ (Smd. 73; Rāv. 13, 27; cf. ಒನ್ನಿನಿತು). ಇನಿತಾದೊಂದಂ (Bp. 58, 20). See Bp. 2, 34; ಒನ್ನಿನಿತು, ಒವದಿನಿತು. — ಇನಿತನೆಯಂ. — ಅನೆಯಂ. (Smd. 243). Amounting to this much. — ಇನಿತನೆಯಂ. — ಅನೆಯಂ. (243). A man of so much (power, influence, rank, etc.) as this or these. — ಇನಿತಿನಿತು rep. See Bp. 2, 34; 13, 13; 22, 66; 35, 26; 38, 38; 54, 57. — ಇನಿತು. — ಉ 9. All this or these. 2, although only so much as this, a little, a trifle. See Bp. 2, 18; 24, 61. 62; 28, 35; 43, 85; 45, 52; 48, 25; 57, 16. 60; 53, 51; 60, 49; Rāv. 8, 122. ಇನಿತಮು = ಇನಿತಮುಂ (Bp. 8, 42). — ಇನಿತಮಂ. — ಉಂ 1. All this or these (Smd. 51). 2, a little. See Bp. 1, 56; 46, 60; 48, 5; 60, 31. ಇನಿತಮುಂ (Bp. 5, 29; 53, 37. 48; 61, 40), ಇನಿತಮಂ (61, 56), ಇನಿತಮುಂ (2, 43; 24, 70; 28, 4). — ಇನಿತಮುಂ. — ಉಂ 1. = ಇನಿತುಂ (Jās. 42, 12). — ಇನಿಬರ್. (Smd. 122. 123). So many persons (as these). ನಿಮ್ಮನಿಬರಂ (Bp. 57, 80). ಎಮ್ಮನಿಬರನು (Bh. 1, 8, 57). See Bp. 39, 59. 61; 44, 39; 50, 51; 51, 52; 57, 80. ಇನಿಬರುಂ (58, 42).

ಇನಿತುಟು inituṭu. = ಇನ್ಞುಟು. (J. 13, 19).

ಇನಿತ್ತು inittu. = ಇನಿತು. (Kāv. I, 4, 33-38).

ಇನಿಬರ್ inibar. See s. ಇನಿತು.

ಇನಿಸು inisu. = ಇನಿತು. (My.). ಬಗೆವೊಡಮ್ ಇನಿಸು ಇರ ಅದೆ (Smd. 73). ಮದಿಸೊಂದ ಪೊಲಿಯನ್ ಅಗರ್ ಇನಿಸಂ ಪೋರುಂ (288). ಮತ್ತಂ ಇನಿಸಾನುಂ ಬೇಗದೋರ್ (Lilv. 3, after 2). ಇನಿಸಾನುಂ ಬೇಗಮ್ ಇರ್ಮ (Rāv. 13, after 96). ಬಿನ್ನನೆಯು ಎನ್ನಗೆಯುಮ್ etc. ಎನ್ನು, ಮೊನಕೆ ಇನ್ನು ಇನಿಸು ಬೆವರ್ ಅಕ್ಕುಂ (Kk. 50). See Ch. v. 60; Kāv. III, 3, 35; Grj. 3, 77; Sēv. 1, 18.

ಇನು inn. = ಇನ್ಞು. (Bp. 18, 88).

ಇನೆ inē. 1. = ಇನಿ. — ಇನೆಯಂ. = ಇನಿಯಂ. (Bp. 11, 47; 24, 8; 35, 25. 26; 42, 38; 44, 54; 47, 7. 49-53; J. 3, 13; 11, 18. 19; see ದಾವೆಣ್ಣಿನಿಯು). — ಇನೆಯರ್. = ಇನಿಯರ್. (Bp. 24, 8; 27, 61; 44, 54; J. 8, 24; 11, 12).

ಇನೆ inē. 2. = ಇನ್ನೆ. — ಇನೆಗಂ. — ಗಂ. = ಇನಂ q. v., ಇನ್ನೆಗಂ. (ಇನಾರ್ಥ Kk. 69). See Smd. 293. 294. 295; Abh. P. 13, 60; Rāv. 13, after 96.

ಇನ್ಞು inṇu. = ಇನ್ಞಾರ್. (My.).

ಇನ್ಞ inṇa-ta. 1. = ಇನ್ಞ 1, ಇನ್ಞ, ಇನ್ಞಂ, ಇನ್ಞತ, ಇನ್ನೆ. ತಾಯಿಗಿನ್ಞ ಹಿವನ್ನರು ಇಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ಞ ಸವಿ ಇಲ್ಲ. — ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ನ್ಞ ಎತ್ತರವಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಗಿನ್ಞ ಅಗಲವಿಲ್ಲ (Prva.). ಕುದುರೆಗಳಿಗಿನ್ಞ ಕತ್ತೆಗಳೇ ಬೇಕು (B. 3, 49). (ಸಿಂಹಬದ್ಧೀವದಲ್ಲಿ) ಮದ್ಯಗಾಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗಿನ್ಞ ಹೆಚ್ಚು (B. 4, 205). ಅದಕ್ಕಿನ್ಞ ಬೇವಮಾನ ಇದಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು (Si. 44). ತಪ್ಪುವಿಗಿನ್ಞ ತಾನು ದೆಚ್ಚು ಇರುವಿಕೆ (263). ರಾತ್ರಿಗಿನ್ಞ (sio! S. Mhr.; B. 5, 253). Cf. ಅಕ್ಕಿನ್ಞ, ಅಕ್ಕಿನ್ಞ, and see ಇಂ 4.

ಇನ್ಞ inta. 2. = ಇನ್ಞ, etc. (B. 5, 53; My.). — ಇನ್ಞವರು. — ಅವರು. Such people (B. 5, 10. 42. 95; My.).

ಇನ್ಞ inṇa-tā. 1. = ಇನ್ಞ 1, etc. ಇದಕ್ಕಿನ್ಞ ಅದು ದೊಡ್ಡದು (My.). ಮುಂಚಿನಕ್ಕಿನ್ಞ ದನ್ನಾಗಿ (B. 5, 53). ಕೆಲಸದಕ್ಕಿನ್ಞ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ (5, 283). See ಅಕ್ಕಿನ್ಞ, ಅಕ್ಕಿನ್ಞ, & a Prv. s. ಕದಿ & ತಾಯಿ.

ಇನ್ಞ intā. 2. = ಇನ್ಞ 2, etc. (My.). ಕೂದಿದನ್ಞ ದನ್ನು (B. 5, 51). ಇನ್ಞ ಹೆಂಗಸರು (5, 55). ಇನ್ಞ ಅವಸ್ಥೆ (5, 57).

ಇನ್ಞ inti. (= ಇನ್ಞ). Thus (C. at the end of letters, also ಇನ್ಞ). ಇನ್ಞ ಬಿನ್ನಹ (B. 4, 109), ಇನ್ಞ ಸರಾಮು, etc. (Cf. Sk. ಇತಿ 1).

ಇನ್ಞ intu. This manner; in this manner, thus, so; (such). (ಪ್ರಕಾರ Smd. 399; ಹೀಗೆ 61. 65. 164 Cm.; C.). ಅನ್ಞ, ಇನ್ಞ, ಉನ್ಞ, ಎನ್ಞ (398. 399). See 44. 112. 181. 234. 884. ಧನ್ಞ ಮನ್ಞ ಮೃಗ ಎನ್ಞ, ಇನ್ಞ ಅನೆಗರ್ ಮೂದು ತದಿನ್ಞ ಅಕ್ಕುಂ (Hlā.). ಹಲಮಲ್ಲದೆ ತಳಿಮಂ ಪೊದಿರ್ ಅದೆಯದ, ತಳಿಮಲ್ಲದೆ ಹಲಮಂ ಪೊದಿರ್ ಅದೆಯದ ಎನ್ಞ, ಇನ್ಞ ಎಕಧುರಮ್ ಅಹ ಎತ್ತಿನೊಳು ಎಕಧುರೀಣ, ಎಕಧುರ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಇನ್ಞೀ ಪ್ರಕಾರ (ಇತಿ, ಪ್ರಕಾರ Nn. 93). ಇನ್ಞೆನ್ಞ ಒರೆದು (Rāv. 14, after 52; J. 31, 29). ಗಾಳೀ ಸೊಡರ್, ಪರಿಯುತ್ತಿಪ್ಪ ಮುರೀಚಾ ಜಲ, ಜಲಾವರ್ತಾಕ್ಷರಮ್ ಇನ್ಞವುಂ ಸಿಂ ಪಲ್ಲಗ್ಗದ ತುನ್ನದಿಯ! (83.). ಫಲವ ಕಡ್ಡೆನು ಇನ್ಞವು (Jās. 22, 31). ಇನ್ಞೆನ್ಞ (Bp. 40, 51; 41, 5; 44, 42). ಇನ್ಞಂ (10, 10). ಇನ್ಞ (ಇನ್ಞಿಷ್ಟು, ಎಲ್ಲಾ G.). See Prv. s. ಅನ್ಞಿ ಇನ್ಞಿ. — ಇನ್ಞಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. Being of this kind or such as this; such (Bp. 39, 58; 43, 48). — ಇನ್ಞಪ್ಪಂ. — ಅಪ್ಪಂ. A man who is of this kind, etc. (Smd. 191. 192). — ಇನ್ಞಹ. — ಅಹ. = ಇನ್ಞಪ್ಪ, ಇನ್ಞ, etc. Being of this kind, etc. (Bp. 22, 62; 23, 31; 27, 21; 36, 16; 39, 58). — ಇನ್ಞಹಂ. — ಅಹಂ. = ಇನ್ಞಪ್ಪಂ, ಇನ್ಞಂ (Smd. 192; ಇನ್ಞಂ ū. II, 64). — ಇನ್ಞಿನ್ಞ. rep. (Grj. 5, 14). — ಇನ್ಞಿಷ್ಟು. — ಇಪ್ಪು. So and so much, so and so many (C.). ಇನ್ಞಿಷ್ಟು ತೋರ್ಗರ್ಗ ತರೆಗ ಇನ್ಞ ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟವರು ಇನ್ಞಿಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 2, 19). 2, — ಉ 9, all (C.; ಎಲ್ಲಾ G.). ಇನ್ಞಿಷ್ಟರು, all persons (C.). 3, very much or many (My.).

ಇನ್ಞುಟು intuṭu. = ಇನಿತು, ಇನಿತುಟು, ಇನ್ಞು, etc. This much, etc. ಇನ್ಞುಟು ಅನೆ, ಇನ್ಞುಟು ಕುದುರೆ (Smd. 169). ಇನ್ಞುಟುಕಾಗಿ, for so much, for such a trifle (Bp. 40, 72). See Rāv. 14, 51; cf. ಅನ್ಞುಟು, etc. — ಇನ್ಞುಟು. — ಉ 9. Although so much (Bp. 17, 9). 2, a little. ಮಂಗಳ ಕೃತಿಯನ್ಞ ಇನ್ಞುಟು ಉದ್ದಂ, ತಿರ್ಮಗೆ ಕೃತಿಯೊಳು (Mr. 2). — ಇನ್ಞುಟುಂ. — ಉಂ 1. A little (Bp. 49, 22).

ಇನ್ಞ inṇa. = ಇನ್ಞ 2, ಇನ್ಞ 2, ಇನ್ಞಹ. ಇನ್ಞಾ. A corrupted common form of ಇನ್ಞಹ, q. v. (s. ಇನ್ಞ). ಇನ್ಞಹ ಗೆಳೆಯರು (B. 1, 8). — ಇನ್ಞವನು. Such a man (B. 5, 291). ಇನ್ಞವರು (2, 8; Si. 108). — ಇನ್ಞವಳು. Such a woman (B. 5, 291). — ಇನ್ಞತಂ. = ಇನ್ಞವನು. (Bp. 54, 57). — ಇನ್ಞಹ. rep. Such and such (B. 2, 19). ಇನ್ಞಹ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ಞಿಷ್ಟು ಕೆಲಸಗ ಇನ್ಞ ಮಾಡಿ ಬೇಕು (3, 88).

ಇನ್ಧಾ *inthā*. = ಇನ್ದ, etc. ಇನ್ಧಾ ಹಣ್ಣು ಹಮ್ಮಲಗಳು (B. 1, 8). ನೀನು ನನಗೆ ಇನ್ಧಾ ಮಾತು ಕಲಿಸ ಬೇಡ! (3, 78). ಇನ್ಧಾ ನ ದತಿ (5, 83). ಇನ್ಧಾ ನೇಮಗಳು (5, 95).

ಇನ್ದ *im̐-dā*. = ಇನ್ದ 1, etc. ಆ ಹೆಮ್ಮೆ ಬಹು ದಿವಸದಿನ್ದ ಇತ್ತು (B. 2, 12). See also 3, 77, ಮರನಿನ್ದ, etc. (ಸ. ನ 2, No. 3), ಇಂ 4.

ಇನ್ದಂ *im̐-dām*. (Śmd. 131). = ಇನ್ದ, etc. ಕಪು ತಾಯ ಬ ದಿಯನ್ ಉದಿಯದ ತಪದಿನ್ದಂ (194). ನಿನ್ನಿನ್ದವೆ (Bp. 2, 36). ಎಮ್ಮಿನ್ದಮ್ ಇಳಿಯೊಳು ನೀವು ಹೀನಮೆ! (40, 84). See ಇಂ 4.

ಇನ್ದಗಿ *indagi*. *Indrajit* (Abh. P. 13, after 11; 13, 16).

ಇನ್ದರ *indara*. = ಇನ್ದಿರ. *Tbh.* of ಇನ್ದ್ರ (Śmd. 336).

ಇನ್ದವು *im̐-davu*. = ಇನ್ದಂ, etc. This form is very frequently used by the commentator on the Śmd. in a Mdb. MS., e. g. ಇಹುದಾನ್ದವು (123. 143), ಬಲ್ಲವರುಗಳಿನ್ದವು (176), ನಿಶ್ಚಯದಿನ್ದವು (182), ಎಕ್ಕಲ್ಲದಿನ್ದವು (286).

ಇನ್ದಿರ *indindira*. *The large black humble bee* (ಗುಂಗೆ ಹುಡಿ G.).

ಇನ್ದಿರ *indira*. = ಇನ್ದರ. *Tbh.* of ಇನ್ದ್ರ. (ಇನ್ದ್ರ Ūt. II, 49; ಸುರವ Kk. 11 a; ಸುರವತಿ Śm. 9; ಬಲವೈರಿ Kk. 10 b). — ಇನ್ದಿರವಲ್. -ಬಿಲ್. *Indra's bow: the rainbow* (ತತ್ಪ್ರಬಾವ ಸಿ.; Rāv. 8, 118).

ಇನ್ದಿರಾಜ *indirā-ja*. *Indirā's son: Kāma*.

ಇನ್ದಿರಾಜಾಸ್ತ್ರ *indirāja-asthra*. *Kāma's weapon: a lotus* (Bp. 5, 27).

ಇನ್ದಿರಾಪತಿ *indirā-pati*. *Vishṇu* (Bp. 54, 31. 61).

ಇನ್ದಿರಾವರ *indirā-vara*. *Vishṇu*. (Bp. 2, 26).

ಇನ್ದಿರೆ *indirē*. -ರಾ. *Lakshmi* (ಸಿಂ, ಲಕುಮಿ, ಮಾಲಕುಮಿ, etc. Śm. 6; see Mr. s. ತೋಳ್). — ಇನ್ದಿರೆಯ ನಲ್ಲ. *Vishṇu* (Bp. 54, 44).

ಇನ್ದಿರೇಕ *indirā-śā*. *Vishṇu*. (My.).

ಇನ್ದಿವರ *indivara*. *The blue lotus, the blue water-lily, Nymphaea stellata and cyanea* (ಉತ್ಪಲ, ನೆಯ್ದರೆ Mr. 419; ಕನ್ನೆಯ್ದರ್ Si. 95; ಕರೇ ಕಮಲ G.).

ಇನ್ದಿವರಾಕ್ಷಿ *indivara-akshi*. = ಇನ್ದಿವರೇಕ್ಷಣಿ. (J. 7, 27).

ಇನ್ದಿವರಿ *indivari*. *The plant Asparagus racemosus* Willd.

ಇನ್ದಿವರೇಕ್ಷಣಿ *indivara-ikshani*. *A blue lily-eyed woman* (My.).

ಇನ್ದು *indu*. This time; to-day (ಕಾಲ Śmd. 398; C.; Tu. ಇನಿ, T. ಇನ್ದು, M. ಇನ್ದು). ಅನ್ದು, ಇನ್ದು, ಉನ್ದು, ಎನ್ದು (398); ಇನ್ದ (69). Declension: ಇನ್ದು, ಇನ್ದು, ಇನ್ದಿಂ, ಇನ್ದಿಗೆ, ಇನ್ದಿನತ್ತಣಿಂ, ಇನ್ದಿನ, ಇನ್ದು (147); ಇನ್ದಿಂಗಿ (Bp. 3, 15), ಇನ್ದಿನಿನ್ದ (B. 1, 20; 2, 36). ಇನ್ದಿಗೂ, even up to this day; even still now (3, 76; 4, 146). ಆ ನಡತೆಗಳು ಇನ್ದಿನವು ಆಲ್ಲ, ನಿನ್ನಿನವು ಆಲ್ಲ (4, 187). ಇನ್ದಿನ ತನಕ (3, 115; 5, 114). ಇನ್ದಿನ ದಿನದ ಲಿ ಅಡ್ಡ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Bp. 28, 21; 60, 17; Bh. 1, 8, 20; 1, 10, 39; 2, 13, 36; J. 30, 28. 49. — ಇನ್ದುತನಕ. Till the present time (Bp. 61, 57). — ಇನ್ದು ನಾಳೆ ಎನ್. To say to-day and to-morrow, to set bounds to time (Bp. 27, 10; 30, 7). — ಇನ್ದುಮುಟ್ಟು. = ಇನ್ದುವರೆಗೆ. (My.). — ಇನ್ದುಮೊದಲ್. From to-day (J. 15, 82). — ಇನ್ದುವರಂ. = ಇನ್ದುವರೆಗಂ. See s. ಬಕ್ಕಟಿಯಲ್. — ಇನ್ದುವರೆಗಂ. = ಇನ್ದುವರೆಗೆ. (Ū. Bp. 47, 18). — ಇನ್ದುವರೆಗೆ. Till now or to-day (J. 18, 58; 31, 28).

ಇನ್ದು *indu*. *The moon*. 2, the number one (Bp. 61, 92). 3, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಇನ್ದುಕಳೆ *indu-kālē*. A digit of the moon (Bp. 24, 73). 2 the brightness or shine of the moon (My.).

ಇನ್ದುಕಾನ್ತ *indu-kānta*. *The moon-stone, the lunar gem* (Grj. 1, 9; Śēv. 1, 70).

ಇನ್ದುಬೊಡೆ *indu-bōḍa*. *Śiva* (Bp. 33, 19; 53, 16).

ಇನ್ದುಜ *indu-ja*. *Son of the moon: the planet Mercury* (Mr. 38).

ಇನ್ದುಜನಕ *indu-janaka*. *Father of the moon: the ocean*. 2, *Atri* (My.).

ಇನ್ದುಜೂಟ *indu-jūṭa*. *Śiva* (Bp. 18, 90).

ಇನ್ದುಧರ *indu-dhara*. *Śiva* (Mr. 465). 2, sign for a metrically long letter (Ūh.).

ಇನ್ದುಮಣಿ *indu-maṇi*. = ಇನ್ದುಕಾನ್ತ. (Śēv. 1, 38).

ಇನ್ದುಮಣ್ಣಲ *indu-maṇḍala*. *The orb or disk of the moon* (ಬಟ್ಟು Kk. 45).

ಇನ್ದುಮುಖಿ *indu-mukhi*. *A woman who has a face like the moon* (Bp. 2, 49; 24, 30).

ಇನ್ದುಮಾಲಿ *indu-maṇi*. *Śiva* (Bp. 2, 56; 9, 26).

ಇನ್ದುರೇಖೆ *indu-rēkhē*. A digit of the moon (My.).

ಇನ್ದುಲಾಂಧನ *indu-lāṇohana*. *Śiva*. (My.).

ಇನ್ದುಲೇಖಾಚೂಡೆ *indulēkhā-ṇḍa*. *Śiva* (Bp. 50, 38).

ಇನ್ದುಲೇಖೆ *indu-lēkhē*. -ಖಾ. = ಇನ್ದುರೇಖೆ. (My.).

ಇನ್ದುವಾರ *indu-vāra*. *Monday* (My.; Tē.).

ಇನ್ದುವ್ರತ *indu-vrata*. A religious observance depending on the age of the moon; diminishing the quantity of food by a certain portion daily, for a fortnight or a month, etc. (R.).

ಇನ್ದುಕೇಖರ *indu-kēkhara*. *Śiva* (Bp. 44, 18).

ಇನ್ದುಹಾಸ *indu-hāsa*. = ಹಸ್ತಹಾಸ. (J. 29, 25; 31, 31).

ಇನ್ದಿ *im̐-dē*. (Śmd. 131). = ಇನ್ದ 1, etc. ಈ ತಿವನ್ ಎಸು ದಿನದಿನ್ದಿ ಉಣ್ಣದೆ ಇದರ್ಪಹನೊ (Bp. 18, 18). See ಇಂ 4.

ಇನ್ದ್ರ *indra*. = ಇನ್ದರ, ಇನ್ದಿರ. *Indra, the deity of svarga, and the regent of the East quarter*. 2, a prince, a master (ಬಿಡೆಯ Mr. 227). 3, best, excellent (ಕ್ರೇಷ್ಠ G.). 4, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಇನ್ದ್ರಕೀಲ *indra-kīla*. N. of a mountain (Bp. 44, 8; J. 23, 34).

ಇನ್ದ್ರಕೋಶ *indra-kōśa*. *A platform, a scaffold; a kind of balcony or terrace* (ತವಗ Mr. 192).

ಇನ್ದ್ರಗೋಪ *indra-grōpa*. *The insect cochineal of various kinds* (ಕೆಮ್ಮುಡು, ಎಬ್ಬುಟ ಸಿ.; ಎಬ್ಬುಟ Mr. 165; Tē.). 2, the firefly (My.; ಮಿಂಚುಹುಡಿ, ಹೊನ್ನಿಹುಡಿ G.). See Śmd. 142. 166; Grj. 9, after 58; J. 17, 4.

ಇನ್ದ್ರಬಾಸ *indra-ṇāpa*. A rainbow (ಬಿಮ್ಮು, ಇನ್ದ್ರನ ಬಿಲ್ಲು Nn. 69). — ಇನ್ದ್ರಬಾವಮ್ಮಿಲ್. -ಬೆಡ್. To get a rainbow (Rāv. 13, after 77).

ಇನ್ದ್ರಜ *indra-ja*. *Arjuna* (ಫಲ್ಲುನ, etc. Mr. 264. 508).

ಇನ್ದ್ರಜವ *indra-java*. = ಇನ್ದ್ರಜಿವಿ. *Tbh.* of ಇನ್ದ್ರಯವ. (ಇನ್ದ್ರಜಿವಿ, ಕುರುಟಗನ ಬಿಣ್ಣು G.).

ಇನ್ದ್ರಜಿವಿ *indra-javi*. = ಇನ್ದ್ರಜಿವ. (ಕಲಿಂಗ, ಭದ್ರಯವ G.). — ಇನ್ದ್ರಜಿವಿಯ ಗಿಡ. *The plant Wrightia antidysenterica* (ವತ್ಸಕ, ತಕ್ಕ, ಹೆಮ್ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಗಿಡ G.).

ಇನ್ನ ಜಾಲ indra-jāla. Indra's net: deception, fraud, conjuring, jugglery, sorcery, trick in war, etc. (My.; ಮೋಸ, ಕಪಟ, ಕಾಮುರಿ G.).

ಇನ್ನ ಜಿತ indra-jit. (= ಇನ್ನಾ). Conqueror of Indra: N. of a son of Ravana (Abh. P. 13, 15). ಇನ್ನ ಜಿತು (J. 18, 6).

ಇನ್ನತ್ವ indratva. The state of being Indra. See ದೇವೇಶ್ವರತ್ವ.

ಇನ್ನದ್ರು indra-dru. The plant *Terminalia arjuna*.

ಇನ್ನಧನು indra-dhanu. Tbh. of ಇನ್ನಧನುಸ್. (My.; ಮದೆಯ ಒಲು G.).

ಇನ್ನಧನು indra-dhanus. A rainbow.

ಇನ್ನನಿಲಯ indra-nilaya. Indra's dwelling: svarga. 2, N. of a of metrical foot (Ch.).

ಇನ್ನನೀಲ indra-ntila. A sapphire (Bp. 54, 60; J. 11, 8).

ಇನ್ನಪುರ indra-pura. Indra's town: svarga. 2, N. of a metrical foot (Ch.).

ಇನ್ನಪ್ರಹರಣ indra-praharāṇa. Indra's thunderbolt.

ಇನ್ನಮನಿ indra-maṇi. = ಇನ್ನನೀಲ. (Sév. 1, 54).

ಇನ್ನಯವ indra-yava. = ಇನ್ನಜವ. The seed of the *Wrightia antidyserientica*.

ಇನ್ನಲುಪ್ತ indra-lupta. Morbid baldness of the head.

ಇನ್ನಲುಪ್ತಕ indra-luptaka. = ಇನ್ನಲುಪ್ತ. (ಏಲತಿ, ತಿಪವಿಷ್ಣು Mr. 388).

ಇನ್ನಲೋಕ indra-lōka. Indra's world: svarga (C.).

ಇನ್ನವಂಕ indra-vamśa. N. of a vṛitta (Ch.).

ಇನ್ನವಜ್ರ indra-vajra. N. of a vṛitta (Ch.).

ಇನ್ನವಾರು indra-vārūṇi. *Colocynthis*, a wild bitter gourd, *Cucumis colocynthis* Lin. (ಕಾಡ ಕವದೇ ಕಾಯಿ, ಕಕ್ಕನಾದೇ ಕಾಯಿ G.).

ಇನ್ನಸುರಸ indra-surasa. = ಇನ್ನಸುರಸ. A shrub, the leaves of which are used in discutient applications, *Vitex negundo* Lin. (ಲಕ್ಕೇರ ಹಿಡ G.).

ಇನ್ನಸುರಿಸ indra-surisa. = ಇನ್ನಸುರಸ. (G.).

ಇನ್ನಸೇನ indra-sēna. N. of several men, see e. g. Bh. 2, 4, 9.

ಇನ್ನಾಣಿ indrāṇi. Indra's wife (ತಟದೇವಿ, ಪುರೋಮಹಾತಿ Nn. 28). 2, Kāma's wife (ರತದೇವಿ 28; ಆ ರತಿ Mr. 511). 3, Brahmā's wife (ಧಾರತಿ, ಸರಸ್ವತಿ 28). 4, Śiva's wife, Durgā (ತರ್ಪ, ಭೈರವಿ 28). 5, the five organs of sense or of action (ಮಂತ್ರೇಂದ್ರಿಯ 28; ಅಯಿದು ಇಂದ್ರಿಯ 511). 6, a ray (ಕಿರಣ, ಕಾಶಿ 28). 7, the shrub *Vitex negundo* (ನಿರ್ಗುಂಡೆ, ಲೊಕ್ಕಿ 28; 511, o. r. ಲಕ್ಕಿ).

ಇನ್ನಾನಿಕೆ indrāṇikē. The shrub *Vitex negundo* Lin.

ಇನ್ನಾನುಜ indra-anuja. = ಇನ್ನಾನುಜ. (Bp. 54, 32).

ಇನ್ನಾಯುಧ indra-āyudha. Indra's thunderbolt (ತಪ್ಪು, ವಜ್ರ, etc. Mr. 44). 2, the rainbow. 3, a horse marked with black about the eyes (ಕರೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳ್ ಇನ್ನಾಯುಧಂ Mr. 276).

ಇನ್ನಾರಿ indra-ari. An enemy of Indra, an asura or demon.

ಇನ್ನಾರಿಯಂ ಪದವವಲು ಎನತೆ ಅಕ್ಕು (Mr. 24).

ಇನ್ನಾವರಾಜ indra-avarāja. Indra's younger brother, *Vishṇu* or *Kṛṣṇa*.

ಇನ್ನಿಯ indriya. Relating to Indra. 2, power, force; faculty. 3, an organ of sense. 4, semen virile (ಮಜ್ಜಾಸಾರ Nn. 125). See ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ, ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ, ಬುದ್ಧೇಂದ್ರಿಯ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ, ಪನ್ನೇಂದ್ರಿಯ, ಪದ್ಮೇಂದ್ರಿಯ.

ಇನ್ನಿಯಗ್ರಾಮ indriya-grāma. The senses or organs of sense collectively.

ಇನ್ನಿಯದೃಢ indriya-dṛiḍha. Having firmly fastened the organs of sense, free from passions, calm (ಕಾಂತ, ಶಾಂತ Mr. 251).

ಇನ್ನಿಯನಿಗ್ರಹ indriya-nigraha. Restraint of the organs of sense. (My.).

ಇನ್ನಿಯನಿಗ್ರಹಿ indriya-nigrahi. A person who restrains the organs of sense (My.).

ಇನ್ನಿಯಾರ್ಥ indriya-artha. An object of sense, as sound, smell, etc.

ಇನ್ನೇಂದ್ರ indrē. The wife of Indra. Cf. ಇಂದ್ರಿ.

ಇನ್ನೇಭ indra-ibha. Airāvata, the elephant of Indra (ಪುಟ್ಟರೇಕ, ಅಯಿರಾವತ Nn. 18).

ಇನ್ನೇಶ್ವರ indra-īśvara. A form of Śiva (Bp. 54, 64).

ಇನ್ನನ indhana. Kindling. 2, fuel.

ಇನ್ನಂ innam. 1. = ಇನ್ನಹಂ. (Śmd. 191; Ct. II, 64). Such a man as this, such a one. ಮನುಷ್ಯನ ಎನ್ನನ್ ಇನ್ನನ್, ಅರುಣಪ್ರಿಯನನ್ನನನ್ ಎನ್ನನ್ ಇನ್ನನ್, ಆ ದಿನಕರನ ಎನ್ನನ್ ಇನ್ನಂ (Śmd. 192).

ಇನ್ನಂ innam. 2. = ಇನಂ. (Abh. P. 13, 76, o. r. ಅನ್ನಂ).

ಇನ್ನು innu. = ಇನು. Further, yet, still; moreover; hence, hereafter; more;—the current time (T, M. ಇನಿ; Tē. ಇಂಕೆ; Tu. ನನ; T. ಇನ್ನಂ still, more, besides, moreover; cf. ಎನ್ನೆ 1P). See Śmd. 231; Bp. 21, 45; 28, 28; 32, 15; 38, 30; 42, 13; 44, 16. 20; 54, 4. 52; 50, 24; Kk. 48; Śm. 8. 9. 20. 67; Rāv. 13, 97; Bh. 1, 8, 7. 10. 57; 1, 10, 39; J. 3, 1; 29, 30; 31, 35. — ಇನ್ನಂ. — ಅಂ. = ಇನ್ನುಂ. Hence (Bp. 28, 10). — ಇನ್ನಪ್ಪು. — ಅಪ್ಪು. So much (or many) more (B. 3, 60). — ಇನ್ನಾರ್. — ಅರ್. Who else? (Śmd. 292). — ಇನ್ನಾವ. — ಅವ. What other? etc. (J. 18, 20). — ಇನ್ನಿಲ್ಲ. — ಇಲ್ಲ. = ಇನ್ನು ಇಲ್ಲ. No more, no longer (Bp. 1, 16). 2, not yet (with a verb or with reference to a verb). — ಇನ್ನುಂ. — ಉಂ. 1. = ಇನ್ನಂ. Also hereafter; still more; still (Śmd. 84; Bp. 59, 1. 11; Rāv. 5, 125). — ಇನ್ನು ಇಲ್ಲ. = ಇನ್ನಿಲ್ಲ. Not yet (Bp. 28, 18), etc. — ಇನ್ನು ಮುನ್ನೆ. Henceforth, hereafter (B. 4, 1. 155); — that follows. — ಇನ್ನು ಮೇಲೆ. = ಇನ್ನು ಮುನ್ನೆ. (B. 1, 24; 3, 54). ಪೇದ್ ಇನ್ನು ಮೇಲಣ ಬದಿಕೆಯನು! (Bh. 1, 8, 61). — ಇನ್ನು ವರೆ. = ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ. Up to the current time (Bp. 18, 71; cf. ಇನ್ನೆವರೆಗೆ). ಇನ್ನುವರೆಗೂ (My.). — ಇನ್ನೂ. — ಉ 7. Still. ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ (= ಇನ್ನಿಲ್ಲ), not yet (B. 3, 60). — ಇನ್ನೂವರೆಗೆ. = ಇನ್ನುವರೆಗೆ Up to the current time (My.; B. 4, 208; 5, 181. 267). — ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ. — ಎಲ್ಲಿ. Where else? (C.). — ಇನ್ನೇನ. — ನು. — ಎನ್. What more? what else? hence what? (Bp. 31, 15; Bh. 1, 8, 60; B. 3, 59; 5, 112). — ಇನ್ನೊಂದು. — ಒಂದು. An additional or other thing; another (C.; Bp. 25, 33; 58, 39; 61, 35; J. 10, 46; B. 4, 139. 157). — ಇನ್ನೊಬ್ಬ. — ಒಬ್ಬ. An additional man; another man; another (C.);

Bp. 43, 51). — ಇನ್ನೆಮ್ಮೆ. -ಒಮ್ಮೆ. Once more, again (C.; B. 3, 23). — ಇನ್ನೆವರ್. -ಒವರ್. = ಇನ್ನೊಬ್ಬ. (J. 5, 27).

ಇನ್ನೆ innē. = ಇನೆ 2. (Cf. ಇನ್ನು, the current time). — ಇನ್ನೆ ಗಂ. (Smd. 295). = ಇನೆಗಂ q. v., etc. (ಸೀಮಾರ್ಥ Kk. 69; J. 9, 31; 10, 38). ಎಮ್ಮನ್ ಇನ್ನೆಗಂ ಮುದ್ದುಗೆಯ್ದು ಈ ವಸುಧೆ (J. 3, 31). — ಇನ್ನೆಬರ. = ಇನ್ನೆವರಂ. (Rām. 6, 53, 20). — ಇನ್ನೆವರಂ. Up to this time (Smd. 295; ಸೀಮಾರ್ಥ Kk. 69). ಇನ್ನೆವರಂ ಗುಡೆ ಅದುರು ಇಲ್ಲ ಕಾಮಕರವಿಮುಕ್ತದಾಣಪತಿಗೆ (Smd. 296). — ಇನ್ನೆವರೆಗಂ. = ಇನ್ನೆವರಂ (Smd. 295).

ಇಪ್ ip. = ಇರ್, etc. **TWO.** — ಇಪ್ಪಣ. Two fanams, i. e. nine apas and four pays (My.). — ಇಪ್ಪತ್ತು. = ಇಪ್ಪತ್ತು, ಇಪ್ಪತ್ತು, ಇಪ್ಪತ್ತು. (Ch. v. 329; My.). — ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ. -ಅನೆಯ. Twentieth (C.). — ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯ. Twenty-five. ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯ ಅಕ್ಷರಂಗ್ (Smd. 44 Cm.). ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯ ತತ್ವಂಗ್ (Mr. 348). — ಇಪ್ಪತ್ತಾದಿ. -ಅದು. = ಇಪ್ಪತ್ತಾದಿ. Twenty-six. ಇಪ್ಪತ್ತಾದಿ ಭನಂ (Mr. 362). — ಇಪ್ಪತ್ತು. = ಇಪ್ಪತ್ತು. Twenty. ಇಪ್ಪತ್ತು ನಮಂಗ್ (Mr. 348). ಇಪ್ಪತ್ತು ಕಣ್ಣು (Si. 329). — ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು. = ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು. Twenty-four. ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಂ (Bp. 3, 64). — ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂರು. Twenty-three (Ch. v. 332). — ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ. Twenty lacs (B. 4, 205). — ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ. Twenty thousand. ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಚನಮುನಿಗ್ (Bp. 51, 1). — ಇಪ್ಪತ್ತೆಣ್ಣು. -ಅಣ್ಣು. = ಇಪ್ಪತ್ತೆಣ್ಣು. Twenty-eight. ಇಪ್ಪತ್ತೆಣ್ಣು ಧಾಪೆಗಳು (B. 4, 128). — ಇಪ್ಪತ್ತೆರದು. -ಎರದು. Twenty-two. ಇಪ್ಪತ್ತೆರದು ಸುತಿ (Bp. 19, 10). ಇಪ್ಪತ್ತೆರದು ಶ್ರುತಿ (Mr. 78). ಆ ಶ್ರುತಿಯೊಳ್ ಇಪ್ಪತ್ತೆರದು ಗಮಕಮ್ ಅಕ್ಕು (78). — ಇಪ್ಪತ್ತೇದು. -ಅದು. = ಇಪ್ಪತ್ತೇದು. Twenty-seven. ಇಪ್ಪತ್ತೇದು ನಕ್ಷತ್ರಂಗ್ (Mr. 348). — ಇಪ್ಪತ್ತೊನ್ನೆಯ. -ಅನೆಯ. Twenty-first. ಇಪ್ಪತ್ತೊನ್ನೆಯ ಬೆರಳು, membrum virile (My.). — ಇಪ್ಪತ್ತೊನ್ನೆ. -ಒನ್ನೆ. Twenty-one. ಇಪ್ಪತ್ತೊನ್ನೆ ದಿನಂ (Bp. 25, 13). — ಇಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು. -ಒಮ್ಮತ್ತು. Twenty-nine (C.). — ಇಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು. = ಇಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು. (S. Mhr.). — ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು. = ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು. ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಚನರ್ (Mr. 348). — ಇಪ್ಪಾನೆ. Two pānēs (My.). See Prv. s. ಒಪ್ಪಾನೆ. — ಇಪ್ಪಾಯು. Two parts or portions (C.). — ಇಪ್ಪವತ್ತು. A kind of rep. Twenty and twenty (B. 4, 210).

ಇಪ್ಪೆ ippa. = ಇರುವ, ಇರ್ಪ, ಇರ್ಪ 1. Present relative participle of ಇರ್ 1. Being, etc. ಧನದನ್ ಇಪ್ಪ ಅಲಯಂ ಕೈರಾಸಮ್ ಅಕ್ಕಂ (Mr. 55). ಇಪ್ಪ ವದ (ಸಂಸ್ಥೆ Nn. 137). ಕರ್ವರ್ಗ ಸೋಗಿಗರ್ ವಸುರವುಗರ್ ಅಗಸಕೆ ಪರ್ವತೆ ಇಪ್ಪ ಅನಾದು (J. 3, 6). ತಪ್ಪ ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪವನೆ ಕಡು ಹೆಡ್ಡ! (Sp.). ಇಪ್ಪನೆ (Bp. 51, 66). — ಇಪ್ಪದು. (Bp. 53, 37; 60, 48; Nn. 137). ಇಪ್ಪೆ, thou art (Bp. 55, 13). ಇಪ್ಪಂ (60, 41). ಇಪ್ಪರ್ (26, 54). ಇಪ್ಪಿರಿ (52, 31). ಇಪ್ಪರ್ (54, 63).

ಇಪ್ಪೆ ippē. 1. = ಹೆಪ್ಪೆ. The tree *Bassia latifolia* Roxb., all the parts of which are useful, arrack being distilled from the blossoms, oil extracted from the seeds, etc. (ಮಧಾಕ, ಲೋಧಪುಷ್ಪ, ಗುಡಪುಷ್ಪ Mr. 140; My.; Tu.; Tē.; T. ಇರುಪ್ಪೆ, ಇಲುಪ್ಪೆ; M. ಇರುಪ್ಪೆ, ಇಲಿಪ್ಪೆ). 2, a thorny shrub, common in S. Mhr., *Capparis sepiaria* L. (Z.). — See ಕಿಡಿಯ ಇಪ್ಪೆ, ನೀರಿಪ್ಪೆ. — ಇಪ್ಪೆಯ ಗಡ. = ಇಪ್ಪೆ No. 1. (ಮಧು Si. 433). — ಇಪ್ಪೆಯ ಮರ. = ಇಪ್ಪೆ No. 1. (ಮಧಾಕ, ಗುಡಪುಷ್ಪ, ಮಧುದ್ರವ್ಯ, ವಾನಪುಷ್ಪ, ಮಧುಪ್ಪಲ Nr.). — ಇಪ್ಪೆಯ ಹಣ್. (Bp. 18, 16). — ಇಪ್ಪೆಯ ಹಿಣ್ಣೆ. The refuse of ippē seeds (My.). — ಇಪ್ಪೆಯ ಹುಡಿ. The lantern-fly (P C.). —

ಇಪ್ಪೆಯ ಹೂ. The flower of *Bassia latifolia*, being full of saccharine matter. ಅಲೆ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಇಪ್ಪೆ ಹೂವೇ ಸಕ್ಕರೆ (Prv.).

ಇಪ್ಪೆ ippē. 2. Chewing the cud (Tu.; see Prv. s. ಲೆಪ್ಪೆ).

ಇಬ್ ib. = ಇರ್, etc. **TWO.** — ಇಬ್ಬಗೆ. 1. Two divisions or parts; the state of being split, separated, etc. (Bp. 32, 24; 61, 28; J. 19, 29). ಹೊಸಲನ್ ಇಬ್ಬಗೆ ಮಾಡುವ ಕಡಲು (ಕೂಸಕ, ಎದಾರಕ Nr.). — ಇಬ್ಬಗೆ. 2. Two opinions, two manners or ways (My.; ಎರದು ತರ G.). — ಇಬ್ಬಂದಿ. Of a mixed breed, mongrel; of low descent (My.; Tē., T.). 2, being double-tongued (My.). — ಇಬ್ಬರ್. = ಇಬ್ಬರ್, ಇವರ್. Two persons, two. ಭೇದ ಎನ್ನೊಡೆ ಹಗೆಯರ್ ಇಬ್ಬರೊಳಗೆ ಎರೋಧವ ಹುಟ್ಟಿಸುವ (Nr.). — ಇಬ್ಬರು. Two persons, two (C.; Tē. ಇಬ್ಬರು). ಇಬ್ಬರ ನ್ಯಾಯ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಆಯ. — ಇಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ಎಣ್ಣಾ, ಮೂವರಿದ್ದರೆ ಲೋಕಾನ್ವ (Prv.). ಎಮಗಿಬ್ಬರಿಗೆ (Bp. 40, 15; 45, 5). 2, ಇಬ್ಬರ್ (ಇಬ್ಬರು 1) - ಉ 9. Both (Bp. 23, 35; C.). — ಇಬ್ಬರುಂ. ಇಬ್ಬರ್-ಉಂ 1. = ಇಬ್ಬರೂ. (Bp. 23, 28). — ಇಬ್ಬರೂ. ಇಬ್ಬರ್ (ಇಬ್ಬರು 1)-ಉ 7. Both. ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಉತ್ತಮರ್ ಎನ್ನೊ ಅಧಮರ್ ಎನ್ನೊ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ತನ್ನೆ ತಾಯಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಾ (Si. 194). — ಇಬ್ಬರ್. Two balas (ಒನ್ನೆ ವಾಪ Nr.; My.; see Si. 329; Bp. 29, 9). — ಇಬ್ಬಗ. = ಇರ್ಬಾಗ. Two parts; the state of being separated, split, etc. (B. 3, 10, 16; 5, 24; J. 7, 46). — ಇಬ್ಬಾಯಿ. Two months, (two edges). ಇಬ್ಬಾಯಿ ಇದ್ದವನ ಕುಬ್ಬಾಟ ಬಹ (Prv.). — ಇಬ್ಬಾಯಿಹಕ್ಕಿ. The hornbill, *Meniceros bicornis* (Bd.). — ಇಬ್ಬಿಬ್ಬರು. rep. Two and two persons (B. 5, 265).

ಇಬಡಿ ibadi. = ಇಬ್ಬಡಿ, ಬೀಟಿ 1. A kind of blackwood tree, *Dalbergia latifolia* Roxb. (Z.).

ಇಬತ್ತಿ ibatti. = ಕುಟಾತಿ, ಊಟತಿ. Tbh. of ಎಫಾತಿ (C.).

ಇಬ್ಬಡಿ ibbadi. = ಇಬಡಿ. (My.; Tē. ಇಬ್ಬಡಿ).

ಇಬ್ಬನಿ ibbani. = ಇಬ್ಬನ್ನಿ. Fog, mist, dew (My.; ಮುಜು G.; fr. ಎಫೆ 3 and ಪನಿ 2P).

ಇಬ್ಬನ್ನಿ ibbanni. = ಇಬ್ಬನಿ. (S. Mhr.; B. 4, 207).

ಇಬ್ಬರ್ ibbar. See s. ಇರ್.

ಇಬ್ಬುಡ್ಲು ibbudlu. (Tu.). — ಇಬ್ಬುಡ್ಲುಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, the Melon plant, *Cucumis melo* Lin. (St. & Pl.).

ಇಭ ibha. An elephant (ಅನೆ Nn. 153). 2, a kind of vicchit-ticitra (Kāvya. III, 2, B. 57. 60 seq.). 3, N. of an Asura.

ಇಭಗತಿ ibha-gati. A female with the dignified gait of an elephant (Ch. v. 147). 2, the gait of an elephant.

ಇಭಗಮನೆ ibha-gamanē. = ಇಭಗತಿ No. 1. See ಮದವಡಿಭಗಮನೆ.

ಇಭಜೈತ್ಯ ibha-daitya. = ಇಭಾಸುರ, ಗಜಾಸುರ. (Bp. 21, 43).

ಇಭನಗರ ibha-nagara. = ಇಭಪುರ (J. 24, 46; also ಇಭನಗರ, 2, 47).

ಇಭಪುರ ibha-pura. = ಇಭಪುರಿ. (Bh. 1, 7, 13; J. 13, 22).

ಇಭಪುರಿ ibha-puri. = ಹಸ್ತಿನಾಪುರ. (Bh. 1, 8, 3).

ಇಭಮುಖ ibha-mukha. Gānapati (J. 8, 11).

ಇಭವಕ್ತ್ರ ibha-vaktra. = ಇಭಮುಖ. (ಕೆವ. 1, 7).

ಇಭವೈರಿ ibha-vairi. A lion (Bp. 52, 38). 2, ಶಿವ.

ಇಭಹಸ್ತ ibha-hasta. An elephant's trunk (ಅನೆಯ ಕೆಯ Nn. 131).

ಇಭಾನ್ತಕ ibha-antaka. = ಇಭಾನ್ತ No. 1. (Riv. 5, 119).

ಇಭಾಸುರ ibha-asura. = ಇಭಾಸುರ. (Bp. 1, 45; 22, 13).

ಇಭಿ ibhi. A female elephant.

ಇಭ್ಯ ibhya. Rich, wealthy.

ಇಮ im. 1. = ಇ, etc. TWO. — ಇಮ್ಯು. Two or both sides. ಇಮ್ಯುಬಳಿ, a double bag to put over a bullock's back (S. Mhr.). — ಇಮ್ಯು. = ಇಮ್ಯು. Two folds; the state of being two-fold or double; twice as much (C.). ಮಹಾಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇಮ್ಯುಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ದೃಷ್ಟಿ (ದ್ವಿಪಾದ್ಯ Nr.). See Bp. 4, 60; 5, 64; 28, 10, 39; 47, 25; Bh. 2, 13, 17; Çh. v. 69; Grj. 6, 48; J. 15, 6. — ಇಮ್ಯುತಿ. = ಇಮ್ಯುತಿ (C.). — ಇಮ್ಯುತಿ ಮಾಡು. To make two folds, etc. (= ಇಮ್ಯುತಿ, C.). — ಇಮ್ಯುತಿ. = ಇಮ್ಯುತಿ. To make two folds or two-fold; to do twice as much; to double (My.; Të. ಇಮ್ಯುತಿ, ಇಮ್ಯುತಿ); — to become two-fold, etc. (My.). See Abh. P. 9, 40; Bp. 2, 39; 11, 37; 12, 7; 14, 6; 23, 37; 42, 19; 43, 71; 50, 28, 32; 52, 5; 56, 40; 57, 62; J. 4, 17; 22, 11; 31, 76; 32, 45; 33, 36. — ಇಮ್ಯು. A double mind, two thoughts, mental uncertainty (C.). — ಇಮ್ಯು. Twice as much (J. 12, 23). — ಇಮ್ಯು. = ಇಮ್ಯು. Two bodies; two sides; both sides, especially of a cloth (S. Mhr.). — ಇಮ್ಯು. ಇಮ್ಯು. — ಇಮ್ಯು. Showing both sides of the body (Bh. 9, 2, 15). — ಇಮ್ಯು. A double coat of mail (Bh. 8, 24, 6).

ಇಮ im. 2. = ಇಂ (ಇಜ್), etc. Sweetness, etc. — ಇಮ್ಯು. -ಇಜ್. = ಇಮ್ಯು, q. v. — ಇಮ್ಯು. (Smd. 213, 89; Çt. II, 68). A sweet mango, the tree and its fruit (ನಿವಿ ಗ, ಮಾರ್ಕನ ಸಿಂ. 26). ಇಮ್ಯುಗಣಿಯಿನ್ದ ಎಚ್ಚರ ಇಮ್ಯುನ ಪೊದವಿ ಇಮ್ಯು (Smd. 210). ಕಲ್ಪಿಲ್ಲಂ ಕಿಮಗರ್, ಮರನಿಲ್ಲಂ ಮಾವಿಮ್ಯು (84). ಇಮ್ಯುನ ಎಳೆದಳೆ ಪೊಳೆನ ಪೂಗು (Çpr. 7, after 92). — ಇಮ್ಯು. An entreaty in sweet, humble words (Abh. P. 15, 66).

ಇಮರಿಸು imarisu. To cause to evaporate, etc. (My.).

ಇಮರು imaru. = ಇಗರು 1, (ಇಂರು 1), ಇಮರು, ಇಮರು. To evaporate in boiling, to dry up (My.); to disappear, as a boil (My.); — to wane, to waste away (S. Mhr.).

ಇಮಾರತಿ imāratī. ಇಮಾರತು. imāratu (My.). An edifice; a palace or mansion (B. 4, 146; 5, 212, 219; Mhr., H; ಗೋಪುರ G.).

ಇಮಿರು imiru. = ಇಮರು, etc. (My.).

ಇಮುರು imuru. = ಇಮರು, etc. (My.).

ಇಮಿ imē. = ಎಮಿ, etc. The eyelid (T. ಇಮಿ, ಇದದ, ಎಮಿ; M. ಇಮಿ, ಚಮಿ, eyelash; Tu. ಇಮಿ, eyelash; R.).

ಇಮ್ಪಿ impi. — ಇಮ್ಪಿ. The Chinese sugar-cane, Sorghum saccharatum Moench. (St. & Pl.).

ಇಮ್ಪು impu. = ಇಮ್ಪು 1, ಇಮ್ಪು, ಇಮ್ಪು. Sweetness; agreeableness, pleasantness, charm (ಸು Kk. 72; ಸಿಂ. 65; My.; Të., Tu.; see ಇಂ, ಇಜ್; Të. ಇಮಿ, pleasure, satisfaction). ಇಮ್ಪುನ (Riv. 13, 104). ಇಮ್ಪುನಿ (ಸಿಂ. 76). ಇಮ್ಪು ಸ್ಥಿತರ ಸಮ್ಪು (Prv.). See Bp. 1, 7; 3, 4; 6, 8; 61, 19; J. 1, 12; 3, 3; 6, 21; 15, 17; 31, 23; 33, 8; Grj. 2, after 106. — ಇಮ್ಪು. — ಇಮ್ಪು. Agreeableness to arise (Bp. 25, 8; Riv. 8, 23). — ಇಮ್ಪು. — ಉಗು. To spread about or create pleasantness; — pleasantness to

be created (Bp. 1, 48; 35, 3; 42, 15; 55, 51; 61, 41). — ಇಮ್ಪು. — ಇಮ್ಪು. To obtain pleasantness, to become nice, etc. (J. 31, 7). — ಇಮ್ಪು. — ಇಮ್ಪು. Pleasantness to appear (Bp. 46, 54).

ಇಮ್ಪುನತಿ (impu-vati). N. of a plant (ಸಮ್ಪು Mr. 116, o. r. ಸಮ್ಪು).

ಇಮ್ಪು imba. (= ಇಮ್ಪು 2). Expansion, width, breadth, magnitude (My.). ಹಾರುವರಿಗೆ ಎಲೆ (leaf-plate) ಇಮ್ಪು, ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಕಣ ಇಮ್ಪು (Prv.).

ಇಮ್ಪುನೆ imbanē. = ಇಮ್ಪುನೆ. (Çh. v. 182).

ಇಮ್ಪು imbu. 1. = ಇಮ್ಪು. (Të.). ಇಮ್ಪುನ ಪದ್ಮಮುಖಿ! (Çh. v. 184). ಇಮ್ಪುನಿ ಕಲ್ಪಯ್ಯನ್ ಎನ್ನು ವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಕಂ; ... ಇಳಿಗೆ ಇಮ್ಪುನ ಪಂಚಾರ್ಕರ್ ಅಚ್ಚು ಇಯರ್ (Kk. 36; also 9). See Sp. s. ಮಾರ್ಕರ್; J. 9, 28; Çh. v. 53; Riv. 2, 49; Abh. P. 5, 10. — ಇಮ್ಪುನಿ. — ಇಮ್ಪು. To become pleasant or beautiful (Riv. 3, 29).

ಇಮ್ಪು imbu. 2. (= ಇಮ್ಪು). A halting or resting place; a home; a place; space, room (ನಿಲೆ, ಇಳಿ, ಹಳ್ಳಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, etc., ಆಶ್ರಯ ಸಿಂ. 58; Kk. 64; Të. ಇಮ್ಪು). ಕಣ್ಣಿ ಇಮ್ಪುಗೆ (J. 3, 17). See Prv. s. ಬಮ್ಪು; Grj. 10, after 77. — ಇಮ್ಪು. — ಇಮ್ಪು. To become a resting place or shelter (Bp. 8, 18; 57, 54); — to be or become a place (54, 10). 2, to appear (? or to become extensive? Riv. 11, 67; 13, 75; or is ಇಮ್ಪು 1 meant?). 3, to go aside, to give room (C.). — ಇಮ್ಪು. — ಇಮ್ಪು. To deposit (Grj. 4, 104; J. 18, 63). — ಇಮ್ಪು ಕೆಯ್. To seize a place (? ಸ್ಥಾನಸಂಗ್ರಹ ಸಿಂ. Dh.). — ಇಮ್ಪು ಕೊಡು. = ಇಮ್ಪುಗೊಡು No. 1. (C.). ನಡೆಯರ್ ಇಮ್ಪು ಕೊಡದ ಜರಿಗರ್ (Rāghē. 17, 56). — ಇಮ್ಪು ಗೆಯ್ಯು. To put (Riv. 1, after 79). — ಇಮ್ಪುಗೊಡು. — ಕೊಡು. To give place, to make room (Bp. 4, 4). 2, to afford room or shelter (Grj. 2, after 106). 3, to deliver, to commit (J. 13, 59). — ಇಮ್ಪುಗೊಳ. — ಕೊಳ. To lay hold of place or room. 2, to lay hold of, to seize (Bp. 26, 22). 3, to be extended (59, 17); to be extensive (Riv. 8, 2). 4, to betake one's self to, to have recourse to, to occupy (J. 8, 20; 11, 9; 26, 11). — ಇಮ್ಪುಗೊಳು. — ಕೊಳು. To place (Grj. 10, after 61). — ಇಮ್ಪುನಿ. — ಇಮ್ಪುನಿ. To be extended, to become great (Grj. 6, after 56; Riv. 6, 11). 2, to appear (? Grj. 10, after 77; Riv. 2, after 8; 13, after 71). 3, to settle or be in a place (Riv. 2, after 8).

ಇಮ್ಪು imbu. 3. = ಎಮ್ಪು 2. A saying, a word (? Tu. ಇನ್, to say, etc.). — ಇಮ್ಪು ಕೆಯ್. = ಎಮ್ಪು ಕೆಯ್. To do what was said, to assent. ಇಮ್ಪು ಕೆಯ್ಯನ್ ಎನ್ನು, ಎನ್ನು ದಂ ಮಾಡಿದಂ (Smd. II; Kk. 87; Abh. P. 14, 193; Të. ಇಮ್ಪು ಕೊನು, to consent; see T. s. ಇಮಿ 1).

ಇಮ್ಪುನೆ immanē. = ಇಮ್ಪುನೆ. (Smd. 109, 389). In a sweet, pleasant, agreeable or proper manner.

ಇಮ್ಪಿದಳ್ immidāl. (Smd. 245). A sweet or lovely female.

ಇಮ್ಪು immu. = ಇಮ್ಪು. etc. Sweetness, etc.; ambrosia (ಅಮೃತ Çt. I, 82; Të. ಇಮ್ಪು, suitableness).

ಇಮ್ಪು immē. = ಇಮ್ಪು 1. Twice. ಇಮ್ಪು ಮದುವೆಯಾದವರು (ಪುನರ್ವಿವಾಹ Nr.).

ಇಯತ iyat. So large; so much.

ಇಯತ್ಯೆ *iyat-tē. Quantity.*

ಇರ್ ir.1. = ಇರು1, ಇತಿ1. To be; to exist; to rest, to remain, to stay; to hesitate; to linger, to delay (ಸ್ವಾಯಾಭಾವ ಸ್ಮದ. Dh.; ನಿರ್ ಸ್ಮದ. 101. 142. 381. 390 Cm.; T., M. ಇರು). Participle negative ಇರ ಅದೆ (ಸ್ಮದ. 73) or ಇರದೆ (79. 101. 142, etc.);—imperative ಇರು (270. 272. 115; Bp. 28, 10; 41, 29), ಇರ್ (Rāv. 13, 8; J. 28, 45); ಇರಲಿಂ (ಸ್ಮದ. 68), ಇರಲಿ (Bh. 1, 8, 57; 2, 13, 37; Bp. 39, 47; B. 4, 91; 5, 110); (ಇರಿಂ, ಇರಿ (My.; Bp. 1, 44; 3, 78; 4, 4; 12, 44; 22, 48; 37, 39; 51, 26; 53, 19; 54, 8; 55, 38; 56, 15. 16. 19; 58, 39; Bh. 1, 10, 80), ಇರಿ (S. Mhr.; B. 2, 14; 3, 15; 4, 17; My. occasionally); ಇರ್ (ಸ್ಮದ. 269; Grj. 4, 50; 6, 39);—present ಇರ್ದಪಂ (J. 29, 28; 31, 28), ಇರ್ದಪರ್ (3, 31), ಇರ್ದದಂ (Bp. 4, 48; 16, 2, 28), ಇದ್ದಾನೆ, ಇದ್ದಾನೆ q. v.;—present and future ಇರ್ಪ (ಸ್ಮದ. 75), ಇರ್ಪದು (264. 280), ಇರ್ಪವು (59), ಇರ್ಪಂ (275), ಇರ್ಪರ್ (22), ಇರ್ಪರ್ (112), ಇರ್ಪರ್ (Bp. 55, 41), (ಇರುವ C.), ಇಪ್ಪ q. v., ಇಪ್ಪ q. v.;—ಇರ್ಪಂ (ಸ್ಮದ. 23. 46. 76), ಇರ್ಪ (Bp. 5, 29), ಇಕ್ಕ q. v.;—P. p. ಇರ್ದು (ಸ್ಮದ.; J. 3, 25), (ಇದ್ದು q. v.), ಇರ್ದ (relative P. p.; ಸ್ಮದ. 64. 128), ಇರ್ದಂ (64. 157. 167. 280), ಇರ್ದತ್ತು (266), ಇರ್ದದು (J. 25, 3), (ಇತ್ತು q. v.).—ಇರ್ದುಂ (ಸ್ಮದ. 195); ಇರ್ದದಂ (60). ಇರ್ಪದು (ಆಸ್ತ, ಆಸನೆ, ಸ್ಥಿತಿ Nr.). ಬತ್ತಲೆ ಇರ್ದವಳು (ನನ್ನಿ ಕೆ Nr.). See e. g. Bp. 21, 41; 29, 29; 55, 4; 57, 49; 58, 64; J. 2, 65; 3, 86. 37; 17, 20; 28, 26. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲ ಇರ ಬೇಕು; ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲ ಇದ್ದರೆ; ಅವರೆಲ್ಲರು ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲ ಇರುವದಿಲ್ಲ (B. 2, 41). ಆನಂದಿನ ಇರ್ (see s. ಆನಂದ); ಸುಖದಿನ ಇರ್ಪಂ (Rāv. 4, 117).—See about the use of ಇರ್ and ಇರು in connexion with ಅಗಿ s. ಅಗು 1, and also the instances s. ಇದ್ದು.—ಇರ ಗೊತ್ತು. -ಕೊತ್ತು. To allow to be or to remain (B. 4, 25).—ಇರವೇಡ. -ಬೇಡ. Do not be! (Bp. 45, 35; 52, 21; 58, 34).—ಇರವೇಡ್ಕು. -o. -ಬೇಡ್ಕು. -o. Do be! (Bp. 37, 5; 53, 17).—ಇರಿರ್. rep. ಇರ್ದಿರ್ದು (Bp. 57, 12).—ಇರಲ್. -ಲು. Being, remaining. ಕಟ್ಟಿ ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಬಣಮಾತ್ರಮ್ ಇರಲಿಲ್ಲ (Bp. 4).—ಇಡಲ್ಪದು. = ಇರ್. (ಸ್ಮದ. 299. 300).—ಇರ್ದನಿರ್. ಇರ್ದ-ಅನ್ನ-ಇರ್. To be as he, she, it, etc. used to be. ಮನೆ ಯೋ ಇರ್ದನಿರ್ದು ಜೀವಂ ತನುವನ್ ಅಗಲಿದ ಚಿಕ್ಕ ಮಾದಣ್ಣಂ (Bp. 47, sum.). ಇರ್ದನಿರ್ದು may occasionally be translated by "without an apparent cause, all at once, suddenly", e. g. ಈ ಬಲುಗುತ್ತಮ್ ಇರ್ದನಿರ್ದು ನಿನಗೆ ಎನ್ನಾಯಿತು, ಎಲೆ, ಕನ್ನಿ? (Bp. 15, 19).—ಇರ್ದಪಗ. -ಅಪಗ. Just as he, she, it was, just as they were (Bp. 61, 38).—*Cf.* ಇದು.

ಇರ್ ir.2. Affix for the formation of the plural (cf. ದಿರ್, ವಿರ್, e. g. ಪೆಣ್ಣಿರ್, ತೊಟ್ಟಿರ್ (ಸ್ಮದ. 120). ಸಾಯಿರ ಪೆಣ್ಣಿರ್ (111). ಸುರಸಾಲಯಂಗಳಿರ್, ದೇವಿಗಳಿರ್, ದೇವಿಯಿರ್, etc. (see s. ಇರಿ 1).

ಇರ್ ir.3. = ಇರಿ1. Affix for the formation of the second person plural, e. g. ಪೊರ್ದವಿರ್, ತಿರ್ದವಿರ್ (ಸ್ಮದ. 255), ನುಡಿವಿರ್ (61), ಬೇಡಿವಿರ್ (91), ಎದಿವಿರ್ (153), ಒಳ್ಳಿವಿರ್, ಒಳ್ಳಿವಿರ್, ಪೆದಿರ್, ಪೆದಿವಿರ್, etc. (257), ಕೂರಿವಿರ್, ಕೂರಿವಿರ್ (258), ಅಪ್ಪರಿವಿರ್, etc. (258), ಪೇದ್ವಿರ್, ಬನ್ನಿವಿರ್ (263). ಅಪ್ಪಾಯಿವಿರ್ (153). ಕೇಳಿವಿರ್ (153. 163).

ಇರ ir2-214. 1. = ಇರಾ. (ಸ್ಮದ. 153). ಸುರಸಾಲಯಂಗಳಿರ್! ದೇವಿಯಿರ್! (112). ದೇವಿಗಳಿರ್, ಮುಗಿಲ್ಗಳಿರ್! (153). ಮುನಿಗಳಿರ್! (Bp. 1, 44). ತಿವುಳಿವಿರ್! (3, 82). ಗನ್ನವಿರ್! (34, 9). ಮರಗಳಿರ್! (45, 42). ದುರುಳಿವಿರ್! (50, 49).—ಇರಾಗಮ. -ಆಗಮ. The augment ಇರ (ಸ್ಮದ. 152).

ಇರ ira.2. = ಇರು2, etc. Two. — ಇರವನ್ನಿ. -ವನ್ನಿ. = ಇರವನ್ನಿ q. v., ಇರುವನ್ನಿ, ಇರುವನ್ನಿ, ಇರುವನ್ನಿ, ಇರವನ್ನಿ. (A plant of) a set or collection of five and two, or of seven (this name being an imitation of ಸಪ್ತಲಿ; ನವಮಾಲಿಕೆ Mr. 126; ಅಜ್ಜಿಗೆ ಸ್ಮ. 27). See ಕಾದ ಇರವನ್ನಿ; Grj. 5, 71. 72.—ಇರವನ್ನಿ. -ವನ್ನಿ. = ಇರವನ್ನಿ, etc. The many flowered Nykthanthos, double jasmine, Jasminum sambac (ಸಪ್ತಲಿ, ನವಮಾಲಿಕೆ Nr.; ಅಜ್ಜಿಗೆ ಸ್ಮ.; ದೆಜ್ಜಾಟ Si. 139). See ಕಾದಿರವನ್ನಿ. — ಇರವಾರ. = ಇರುವಾರ q. v. ಇರವಾರ ಕೆಟ್ಟು, ಪುರವಾರ ಸೇರಿದ (Priv.).

ಇರಚು iraṣu. = ಇರಚು, etc. (My.).

ಇರಚು iraṣu. = ಇರಚು, etc. (T. ಇರಚು, ಇರಚು; R.).

ಇರಣ iraṇa. = ಇರಿಣ. (G.).

ಇರಪು irapu. = ಇರಪು. (Mr. 82).

ಇರಮ್ಮದ iram-mada. = ರಮ್ಮದ. A flash of lightning.

ಇರವನ್ನಿ iravanti. ಇರವನ್ನಿ. See s. ಇರಿ 2.

ಇರವು ir-a-vu. (ಸ್ಮದ. 247). = ಇರವು. Being; staying, resting; support; state, condition, system (ಸ್ಥಿತಿ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ Nr.; ಅಶ್ವಯ Nr.; ಸ್ಥಿತಿ Nn. 154). ತನ್ನಿರವು (ಸ್ಥಿತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ Mr. 486). ಸಮಾಪದ ಇರವನ್ನಿ ಉಪಪ್ಪ ಎನಿಸು (Nr.). ಕರಡೆಯ ಗಿರಗಟದ ಧನಿಯನ್ನೆ ಇರವು (ಸ್ಮದ. 76). ಅಯ್ದದ (-ಇರ್ದ) ಮಾದ್ವಿಯೋ ಪರಮಾಯುಷ್ಯವು ನಿರಾಕುಲಮಾಗಿ ಇರ್ಪ ಅಯಿರವನಿ ಜೈನಾಭಿಪ್ರಾಯಂ ಪ್ರಾಯೋವಗಮನಮಂ ನೋಸಿದಂ 64. 128). ಸನ್ಯಾಸ ತನಗಿಮ್ಮವನ್ನಾಯನುಡಿ ಯಾಕೆ? ಉನ್ನತದೇ ವರವದಾಯ! ತನ್ನಿರವದನ್ನಾಯದಿರವು! (Sp.). See Grj. 4, 41; Bp. 2, 40. 45; 3, 28. 89. 53; 19, 82; 20, 15; 22, 55; 23, 42; 29, 29; 80, 24; 35, 42; 38, 43 b.; 40, 58. 60; 43, 2; 51, 24; 57, 15; 61, 72; Rāv. 4, 79; 5, 132; 8, 109; 11, 7; Bh. 1, 8, 5. 64. 70; J. 2, 15; 5, 32; 18, 27; 24, 52. 59; 32, 26).

ಇರಸಾಲu irasālu. A remittance to the treasury (C.; Br. ಇರು ಸಾಲu, ಇರ್ಸಾಲu; Mhr. ಇರಸಾಲu).

ಇರಸು irasu. (ಇರಸು?) = ಇರಚು, ಇರಿಚು, ಇರುಚು, ಇರ್ಚಿ, ಇರ್ಚು. An iron axle-tree (S. Mhr.; Tē. ಇರುಸು; T. ಇರುಸು).

ಇರಳು iraḷu. = ಇರಳು, ಇರುಳ್ಳಿ q. v., ಇರುಳು, ಇರ್ಳು. Night (C.; cf. T. ಇರವು, ಇರಾ, ಇರಾತ್ತಿಂ = ರಾತ್ರಿ). — ಇರಳು ಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye that is blind at night (C.). — ಇರಳುಗಲಸ. -ಕೆಲಸ. Night work (C.). — ಇರಳು ಪಗಲುಂ. Night and day (Bp. 47, 4).

ಇರಾ ira2-215. = ಇರಿ 1. ದೇವಿಯಿರಾ! (ಸ್ಮದ. 112). ಜದರುಗಳಿರಾ! (Bp. 21, 10). ವಾಡಕಿರಾ! (59, 40).

ಇರಾದಾ irādā. Purpose, design, intention: will, accord (My.; Br.; Mhr., H.).

ಇರಾದೆ irādē. = ಇರಾದಾ. (My.).

ಇರಿ iri3-111. 1. An affix of the second person plural of the present, future, and negative, e. g. ಬನ್ನಿರಿ (Bp. 10, 15), ಹೋಡಿರಿ (38, 20), ಮಾನುಡಿರಿ (39, 57), ಅಹಿರಿ (39, 48. 60), ಕರೆಯಿರಿ (48, 22), ಹೋಡಿರಿ (56, 24);—and of that of the imperfect, e. g. ಇದುವಿರಿ (Bp. 11, 45), ಕಳುಹಿವಿರಿ (48, 23), ಬರಿಸಿವಿರಿ (50, 64), ಬಯಸಿವಿರಿ (56, 21), ಓದಿವಿರಿ (57, 63). *Cf.* ಕರಿ 3.

ಇರಿ iri.2. = ಇರಿ 10, ಇರಿ 6; ಅರಿ 8. A common termination of the second person plural of the

imperative, e. g. ತೊಲಗಿರಿ (Bp. 21, 10), ಕುಳಿರಿ (8, 3), ಕೆಲರಿ (45, 42), ಹೋಗಿರಿ (51, 69; B. 2, 53), ನೋಡಿರಿ (B. 2, 23), ಮುಡುಯಿರಿ (2, 30), ತಿಳಿಯಿರಿ (4, 194).

ಇರಿ iri. 3. = ಅರಿ 8, ಇ 15. A honorific affix, generally used in S. Mhr. (occasionally in My.), that is added to the end of any final word which is employed in addressing a superior or a dear person, e. g. ಬನ್ನಿರಿ (Bp. 32, 17; 56, 30), ಬೇಡಿರಿ (B. 2, 53), ಎನಿರಿ, ಹಾದಿರಿ, ಇಲ್ಲಿರಿ, ಸಾರಿರಿ, ಇನ್ನಿರಿ, ನಾಳಿರಿ, ಸಲಾಮಿರಿ, ಹೋಗುತ್ತೀನಿರಿ, ಬರುತ್ತೀನಿರಿ, ಹೋಗುತ್ತಾನಿರಿ, etc.

ಇರಿ iri. 4. = ಇವ 7. To give forth, to emit, to rain (ಇವೆ ಓ. I, 43; ಇವೆವುದು 8s.). See ಅವ್ವಿರಿವದು.

ಇರಿಕು iriēu. = ಇರಿಸು, etc. (My.).

ಇರಿಕು iripa. = ಇರಣ. A spot with saline soil; a barren soil. 2, a desert.

ಇರಿಕು irisu. 1. To cause to be or to stay;—to let remain;—to place, to put, to deposit (ಯವೆ ಓ. I, 39). ಇರಿಕರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ನೃಪ, ನಿಪುಷ್ಪ); ನೆಲಹಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಕರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಕಾಚಿತಿ, ತಿಕ್ಕಿತ Nr.). ಕ್ಷಣಂ ವಿಕ್ರದ್ವಿನ ಇರಿಕ ದಾರದು (Smd. 13). ಇರಿಕಂ! (270). ಇರಿಕಂ (275). ಕೋಟಿಭಾಗ್ಯವು ಇದ್ದವನಾದರೂ ಕಡೆಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ ಇರಿಕುತ್ತಾರೆ (Prv.). ಹೆಜ್ಜೆನು ಅವನ ಬಹಳ ಗದ್ದವ ಇರಿಕಿದರೇನು? (Dp. 148). See Bp. 2, 44; 13, 17; 20, 7; 29, 19; 42, 11; 46, 44; 50, 12; 51, 45; 59, 40; Räv. 11, 7; J. 3, 26; 11, 7; 28, 24. 27. 33; 29, 48; 30, 50; 31, 27. — ಇರಿಕಿಸು. rep. (Bp. 6, 31).

ಇರಿಕು irisu. 2. = ಈರಿಕು. (My.).

ಇರಿಕು irisuha. Causing to be or to stay, etc. ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಎನ್ನು ಸನ್ನದ್ಧಮ್ ಅಹ ಚತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಕುವನು ವ್ಯಕ್ತಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಇರು iru. 1. = ಇರಿ 1, q. v. To be, etc. (C.). ಇರುವ (8i. 257). ಇರುವದು (372. 375). ಇರುವನ್ನಾದು (379). ಇರುವನ್ನವನು (373). P. p. ಇದ್ದು, q. v. — ಇರಿ ಇರುತ್ತ. Being or remaining here and there (My.). 2, in course of time, gradually (My.; B. 3, 63; 5, 101. 144). — ಇರುತ್ತಿರುತ್ತ. ಇರುತ್ತ. = ಇರಿ ಇರುತ್ತ. (C.).

ಇರು iru. 2. = ಇರ್, etc. Two. (T., Tē.). — ಇರುವತಿಗೆ. = ಇರುವನ್ನಿಗೆ. (Bp. 19, 65). — ಇರುವನ್ನಿಗೆ. -ಪನ್ನಿಗೆ. = ಇರಿವನ್ನಿಗೆ, etc. See ಕಾದು ಇರುವನ್ನಿಗೆ. — ಇರುವಯ್ಯ. -ವಯ್ಯ. = ಇರಿವನ್ನಿಗೆ, etc. (ಸಪ್ತಲಿ, ನವಮಾಲಿಕೆ HIA.; T. ಇರುವಾದ್ದಿ). — ಇರಿವಾಯ್. -ವಾಯ್. The two (lower) openings (of the body). ಇರುವಾಯ್ಕಟ್ಟು. Constipation and stoppage of urine (Tē.; B.). — ಇರಿವಾರ. = ಇರಿವಾರ. Two shares: both the landlord's and cultivator's share of the produce (My.); all, totally (My.).

ಇರುಗುಣ್ಣಿ irugundi. The tree called Dalbergia sissoo Roxb. (St. & Pl.; My.; Tē. ಇರುಗುಡು, ಇರುವುಡು).

ಇರುಕು iruku. = ಇರಿಸು, etc. (My.).

ಇರುವತಿಗೆ iruvatigē. ಇರುವನ್ನಿಗೆ, ಇರುವಯ್ಯ, ಇರುವಾಯ್, ಇರಿವಾರ. See s. ಇರು 2.

ಇರುವಿಕೆ iruvikē. = ಇರ್ವಿಕೆ. Being, existing, etc. (ಅಕ್ಕ, ಅನವ, ಸ್ತಿ 3i. 394. 416; ಸ್ಥಾನ 436; ಇರಿವು G.). See 8i. 50. 68. 199. 222. 247. 265. 389. 393.

ಇರುಹ iruha. Being, existing, remaining, etc. ಹತ್ತಿರಿಂದ ಹೋಗದೆ ಇರುಹವು (ಪರಿಸರಕ್ಕೆ, ಪರೀಕ್ಷಾ); ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುಹ (ಸ್ಥಾನ); ಮೆಯ್ಯದಿರು ಇರುಹ (ಪ್ರಮಾದ Nr.). 2, = ಇರುವನ, one who is, see s. ಇರ್ವಿಕೆಗೋಟ.

ಇರುಳ್ iruḷ. ಇರುಳು. = ಇರಳು, etc. Night (ತಮಿ, ತಮಿ ಸ್ತೆ, etc. HIA.; ತಮಿ, ಯಾಮಿ, ರಾತ್ರಿ, etc. Mr. 65; ರಾತ್ರಿ 8m. 19; T.; Tu. ಇರ್ಕು, ಇರ್ಕು, ಇರ್ಕು; Tē. ಇರುಳು; see ಎರಿ 1); At night. ಇರುಳ or ಇರುಳಿನ (Smd. 134). ಇರುಳ ಸರೋಜಮ್ ಅದುಮು ಅರಿರಾಯರ ಸಂಸಾರಂ (134). ಎಥುವಲ್ಲದ ಇರುಳ್ (67). ಹಗಲಿರುಳಿನ ಅಮುಪತ್ತು ಗದಾಗಿ (ಅಮೋರಾತ್ರಿ); ಹಗಲಿರುಳಾದೆ ಗಣ ರಾತ್ರಿಮ್ ಎಮ್ಮುದು (HIA.). ಕತ್ತಲೆಯುಳ್ಳ ಇರುಳು (ತಮಿ, ತಾಮು); ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಇರುಳು (ಚೋಕ್ಷಿ Nr.). See Smd. 27. 119; Bp. 61, 11. 31; J. 3, 26; 7, 12; 8, 20; 15, 18; 17, 22. 29; 24, 29. 46; 28, 4; 31, 64; Bh. 2, 13, 6; B. 2, 18. 46; 4, 74. ಕೋಣೆಯೊಳು ಕುರುಡ ಬಲ್ಲನೆ ಹಗಲನ್ ಇರುಳ್ (Dp. 87). ಹಗಲಿಲ್ಲಾ ಹಾದರವಾದಿ ಇರುಳು ಗಣ್ಣಿನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗದಳನ್ನೆ. — ಇರುಳು ಗಣ್ಣಿ ದಾವೆಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಬಿದ್ದ. — ಇರುಳು ಕಾಗೆ ಅಗದು, ಹಗಲು ಗೊಡೆಗೆ ಅಗದು. — ಇರುಳು ನೋಡಿ ಮರುಳು ಗೋಣ್ಣಿ (Prva.). See ನಟ್ಟಿರುಳ್, ನಮವಿರುಳ್, ಬಯ್ಗಿರುಳ್, ಮುನ್ನಿರುಳ್. — ಇರುಳರಸ. -ಅರಸ. The ruler of the night: the moon (ಚನ್ನಿರ, etc., ತತಿ Kk. 44). — ಇರುಳಾಳ್. -ಅಳ್. = ಇರುಳರಸ (ಸಸಿ, etc. 8m. 16). — ಇರುಳುತಳವಾರ. A night-watchman (Bp. 9, 89). — ಇರುಳುಮುಂಜಾವ. The first part of the night, evening (ಪ್ರದೋಷ Mr. 66). — ಇರುಳು ಪಗಲು. Night and day (Bp. 41, 7). — ಇರುಳುಂ ಪಗಲು. Night and day (Räv. 8, 112). — ಇರುಳುಹೊತ್ತು. Night time (B. 3, 88). — ಇರುಳೆಹಿಯ. -ಎಹೆಯ. = ಇರುಳಾಳ್. (ಚನ್ನಿ ಓ. I, 107; ಚೊನ್ನೊಡಲ, etc. II, 6; Räv. 7, 47).

ಇರೆ irē. The earth. 2, water. 3, ardent spirits. 4, food. 5, speech. Cf. ಇಡಿ, ಇಲಿ.

ಇರಿ irri. See s. ಇರ್ 1.

ಇರಿ ira. 1. = ಇರು 3, etc. The state of being confined, tight or close. — ಇರಿಕಟ. Narrowness, strait, difficulty, distress (My.; Tē.). — ಇರಿಕಟ್ಟು. ಇರಿಕಟ್ಟು. = ಇರಿಕಟ. (My.).

ಇರಿ ira. 2. = ಇವ 8, ಇರು 2. Tossing, butting, etc. ಇರಿಕಳ. = ಇರಿಕಳು. (8. Mhr.; G.). — ಇರಿಕಳು. = ಇರಿಕಳು. (My.). — ಇರಿಕಳು. A tossing or butting animal (My.; ಇವಿಯವ ದನ G.; B. 3, 17; 5, 19).

ಇರಿ ira. 3. = ಇವ 2, ಇದಿದು, ಇದಿದು. Having pierced, butted, etc. — ಇರಿ ಕೊಳ್ಳು. To stab one's self (C.).

ಇರಿಕಿಸು irakisu. = ಇವಿಕಿಸು, ಇದಿದಿಸು, ಇದಿದುಕಿಸು, ಇರಿಕಿಸು 1. To press, to squeeze (C.; Tē. ಇವಿಕಿಸು).

ಇರಿಕು iraku. 1. = (ಇರಿಕು 1), ಇದಿದುಕು, ಇದಿದುಕು 1, ಇದಿದುಕು, ಇದಿದುಕು 1, ಇದಿದುಕು, ಇದಿದುಕು 4, ಇರಿಕು. To be closely confined, to be compressed or squeezed (C.; see ಇವ 4). 2, to confine, to compress, to squeeze, to press, to pinch (My.; Tu. ಇರಿ).

ಇರಿಕು iraku. 2. = ಇರಿಕು 6, (ಇರಿಕು 2), ಇದಿದುಕು 2, ಇದಿದುಕು 2, ಇರಿಕು 5. The state of being close, confined, squeezed, or straitened (C.; ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು G.). — ಇರಿಕುದಾರ. A narrow, difficult path (My.). — ಇರಿಕು ಮುದುಕು. dupl. (My.).

ಇಲಿಕು iraku. 3. Goring, butting, as an ox, etc. (S. Mhr.).

ಇಲಿಂಕು irāṅku. = ಇಲಕು 1, etc. (My.).

ಇಲಿಚಲು irāḥalu. = ಇಲಿಚಲು, ಇರ್ಚಲು. A driving rain (My.).

ಇಲಿತ irata. = ಇಲಿತ, ಇರ್ತ. Piercing, stabbing; throbbing, as that of a sore eye (C.).

ಇಲಿದು iradu. = ಇಲ 3, etc. P. p. of ಇಲ 1. (C.).

ಇಲಿವೆ iravē. = ಇಲವೆ. (My.).

ಇಲಿ iri. 1. To beat, to strike; to throb, as a sore; to pierce, to stab, to gore; to butt; to kill (ಘಾತನ ಸ್ಮದ. Dh.; ತಿವ ಸ್ಮ. 109; ಹೂಡೆ, ಕೊಲ್ಲು, ತಿ ಎ. G.; C.; T. ಎ. ಡ.; cf. ಎ. 4 & 5). 2. to throw, to fling (ಪಾಕು G.; T., M.; cf. ಇ. 3). For its meaning when the final of compounds cf. ಇ. 1. P. ps. ಇಲಿ, ಇಲಿದು, ಇಲಿ, ಇಲಿದು. ಇಲಿದವಂ, ಇಲಿದವ್ವಂ (ಸ್ಮದ. 276). ಇಲಿದು (27. 28. 79). ಇಲಿದಂ (28). ಇಲಿವಂ (60). ಇಲಿಯರ್ (263). See Abh. P. 4, 41; Bp. 44, 26; 57, 41; 61, 31; Rāv. 6, after 11; 6, 54; Bh. 1, 8, 21. 89; 2, 13, 41; J. 2, 38; 7, 30. 59; 10, 53; 12, 9; 22, 40; B. 2, 19; 3, 101; ಅರ್ಚಿ, ಅಳ್ಳಿ, ಅಡಿ, ಎಡೆ, ಇಲಿ, ಕಟ್ಟಿ, ಕವರಿ, ಕೂಕಿ, ಬೊಟ್ಟಿ, ಮಡಲಿ, ಮುನ್ನಿ, etc. — ಇಲಿದಾಮ. — ಆದು. To stab mutually (Bp. 61, 37). 2, to butt one another, as animals (C.). — ಇಲಿದು ಕೊಳ್ಳು. To stab one's self. ತೆಲಿದ ಕೊಳ್ಳು ಮುಗುನಾ ತೆಲಿನೆ ಅಲಿಯದರ ಕೂಟ ಬಲಿಕೂಟ; ತನ್ನೆ ಇಲಿದು ಕೊಳ್ಳು (Sp.). — ಇಲಿಯಿ. rep. (Bp. 18, 44; Rāv. 9, 28).

ಇಲಿ iri. 2. = ಇಲ 3, etc., in ಇಲ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಇಲಿ iri. 3. = ಇಲ 2, etc. — ಇಲಿಗೂಳಿ. = ಇಲಿಗೂಳಿ. (My.).

ಇಲಿ iri. 4. To be closely confined, etc. (Tē. ಇಲಿ); — to compress. See ಇಲಿಕು 1; ಇಲಿಕಿ, ಇಡುಕಿ, ಕಟ್ಟಿ.

ಇಲಿ iri. 5. P. p. of ಇಲ 4. — ಇಲಿ ಹಿಡಿ. To seize firmly (Bp. 57, 37).

ಇಲಿ iri. 6. The state of being compressed, etc. — ಇಲಿವಟ್ಟು. — ಎಟ್ಟು. A mountain difficult of access (Abh. P. 13, 39).

ಇಲಿ iri. 7. = ಇಲಿ 4. (ಕಲಿ Kk. 60). (T. ಇಲಿ, to fall in drops = K. ಎಲಿ; Tu. ಇಲಿ, ಇಲಿ, to fall or drop as fruits etc., to come down = K. ಇಲಿ).

ಇಲಿಕಿಸು irikisu. = ಇಲಿಕಿಸು, etc. (C.).

ಇಲಿಕು iriku. 1. = ಇಲಿಕು 1, etc. (C.).

ಇಲಿಕು iriku. 2. = ಇಲಿಕು 2, etc. (C.).

ಇಲಿಕೆ irikē. Striking, piercing, goring, etc. (My.).

ಇಲಿಂಕು iriṅku. = ಇಲಿಕು 1, etc. (Rāv. 5, after 25; J. 4, 13).

ಇಲಿಚಲು iriḥalu. = ಇಲಿಚಲು, etc. (My.).

ಇಲಿತ irita. = ಇಲಿತ, etc. (Rām. 6, 30, 32).

ಇಲಿತಕಾಲಿ irita-kāḷa. A man who beats, pierces or kills (Rām. 3, 6, 15).

ಇಲಿಪು iripu. Beating, piercing, etc. (My.).

ಇಲಿವತ irivata. (Cf. ಎಲಿಮ? T. ಎಲಿವ, master, etc.). — ಇಲಿವತಾಣಿಯರ್. N. (Bp. 49, 43).

ಇಲಿವತ್ತ irivatta. N. (Bp. 22 sum.; 22, 1). — ಇಲಿವತ್ತನಾರ್ (plural of ಇಲಿವತ್ತ). N. (Bp. 22, 3). — ಇಲಿವತ್ತಾಣಿಯರ್. N. (Bp. 49, 46).

ಇಲಿವದ irivada. — ಇಲಿವದಾಣ್ಣಾರ್. N. (Bp. 9, 47; 22, 5. 11. 17).

ಇಲಿವು irivu. = ಇಲಿವು. (My.).

ಇಲಿವೆ irivē. = ಇಲಿವೆ, ಇಲಿವೆ, ಇಲಿಮ್ಬು, ಇಲಿಮ್ಬು, ಇಲಿವು 1, ಇಲಿವು 1, ಇಲಿವು, ಇರ್ವು, ಇರ್ವೆ. An ant (C.; ಪಿ. ಸಿ. 484; M. ಇಲಿಮ್ಬು, ಉಲಿಮ್ಬು; T. ಎಲಿಮ್ಬು, ಉಲಿವು). ಇಲಿವೆಯ ಹುತ್ತು (B. 3, 67). ಅನೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟು ಮೇಯುವದಕ್ಕೆ ಇಲಿವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೇಯುವದು ಲೇಸು (Prv.). See ಕಟ್ಟಿವೆ.

ಇಲಿ ಸಿಲ್ irisil. = ಇಲಿಬು, ಇಲಿಸಲ್, ಇಲಿಸುಲ್. A pit-fall to catch tigers, elephants, etc. (ಮಗಮಂ ಕೆಡಪುನ ಗುಡಿ ಸ್ಮದ. II).

ಇಲಿಸು irisu. To cause to stay, to put, to employ, as a līṅga (ಸ್ಮದ. 47 Mdb.), an avyaya (99 Mdb.). Cf. ನಿಲಿಸು.

ಇಲಿ iru. 1. (= ಉಲಿ). To stay; to hesitate. ಇಲಿ (Bp. 28, 26; 31, 14; 56, 29).

ಇಲಿ iru. 2. = ಇಲಿ 2, etc. Goring, butting, etc. — ಇಲಿಕುಳಿ. (ಸ್ಮದ. 40). = ಇಲಿಕುಳಿ. — ಇಲಿಗೂಳಿ. A goring, butting or tossing bull (C.).

ಇಲಿ iru. 3. = ಲಿ 5, ಇಲಿ 1. The state of being closely confined, etc. See ಇಡುಕು.

ಇಲಿಕಿಸು irukisu. = ಇಲಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಇಲಿಕು iruku. 1. = ಇಲಿಕು 1, etc. To compress, to hold firmly, to make tight, etc. (ನೃಪಪ್ರಹರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; Rām. 3, 4, 8; Tē.; T., M. ಇಲಿಗು, to be made tight; ಇಲಿಕ್ಕು, to make close, etc.).

ಇಲಿಕು iruku. 2. = ಇಲಿಕು 2, etc. The state of being close together, etc.; a narrow place, a thicket (Bh. 3, 13, 29; Tē.).

ಇಲಿಂಕಿಸು iriṅkisu. = ಇಲಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಇಲಿಂಕು iriṅku. = ಇಲಿಕು 1, etc. (ಸ್ಮದ. Dh.; My.). ಇಲಿಂಕದಂ or ಇಲಿಕದಂ (ಸ್ಮದ. 48). See Rāv. 5, after 25; 8, 98.

ಇಲಿವೆ irupē. = ಇಲಿಮ್ಬು. (ಸ್ಮದ. 48). An ant (Abh. P. 4, 47).

ಇಲಿಬು irubu. = ಇಲಿಬು, etc. (Bh. 1, 8, 21. 53; 3, 23, 10; J. 6, 17).

ಇಲಿಬೆ irubē. = ಇಲಿಬು 2, ಇಲಿವೆ 2. A throng, a crowd, a large number (ಸನ್ನೆ, ಇಟ್ಟ ಕೆ. 53; J. 28, 47). Cf. ಉಲಿಬೆ.

ಇಲಿಮ್ಬು irumpu. = ಇಲಿವೆ, etc. An ant (ಇಲಿವೆ ಸಿ.).

ಇಲಿಮ್ಬು irumpē. = ಇಲಿವೆ. (ಸ್ಮದ. 48; Rāv. 5, 79).

ಇಲಿಮ್ಬು irumbu. A narrow place (Rāv. 2, after 8). 2, hardness, harshness (ಕರ್ಕಶತೆ Kk. 51).

ಇದುವು iruvu. 1. = ಇದುವೆ, etc. (My.).

ಇದುವು iruvu. 2. = ಇದುವೆ, etc. ಇದುವೆನ್ನು ಸ್ವದೇಶಿ (Smd. II). Cf. ಉದುವು.

ಇದುವೆ iruvē. 1. = ಇದುವು 1, etc. ಕೆದ್ದಕ್ಕೆ ಇದುವೆಗಳು ಮು ತ್ತಾಳೇ?—ಇದುವೆಯ ಕಾಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿನ ಸಂಕೋಲೆ.—ಇದುವೆಯು ಫರ ಇದುವೆಗೆ, ಅನೆಯ ಫರ ಅನಿಗೆ (Prva.). See Bp. 58, 50; Prv. s. ಒರೆ.

ಇದುವೆ iruvē. 2. = ಇದುವೆ, etc. (ಸನ್ನದಿ Kk. 80, o. r. ಇ ದುವೆ).

ಇದುಸಲ್ irusal. = ಇದುಸಲ್, etc. (ಎಗಮಂ ಕೆದಪುನ ಎದೆ Kk. 81).

ಇದುಸುಲ್ irusul. = ಇದುಸಲ್, etc. (ಎಗಗೇದಪುನ ಎದೆ Smd. 31, o. r. ಇದುಸಲ್).

ಇದುಹೆ iruhē. = ಇದುವೆ, etc. An ant (ಕೃಷ್ಣ, ಪಿಪೀಲಿಕ Mr. 165; ಇದುಮ್ನು Ss.; J. 24, 35). ಇದುಹೆಗಳ ಸಾಲು (ಪಿಪೀಲಿಕೆ Nr.).

ಇರ್ ir. 1. = ಇರ್, etc. (Smd. 221. 78). TWO. — ಇರ್ಕುಟ್ಟು. (Smd. 222). = ಇರ್ಕುಟ್ಟು, q. v. — ಇರ್ಕಡಿ. = ಇರ್ಕಡಿ, q. v. (Riv. 5, 117. 128). — ಇರ್ಕಡೆ. = ಇರ್ಕಡೆ, q. v. (My.). — ಇರ್ಕಾಯ. = ಇರ್ಕಾಯ, q. v. (My.). — ಇರ್ಕವೆ. Two, or both, ears (My.). — ಇರ್ಕವೆ. Two, or both, breasts (My.). — ಇರ್ಕಯ್. = ಇರ್ಕಯ್. Two, or both, hands (Riv. 4, 70; My.). — ಇರ್ಕೆಲ. (Smd. 132). = ಇರ್ಕೆಲ, q. v. — ಇರ್ಕೋಡೆ. Two, or both, umbrellas (Ss.). — ಇರ್ಕೋಡಿ. Two, or both, channels. ಇರ್ಕೋಡಿಯಂ ತೀವ ನಾಲೆ ಸಗಂ ಸೂಸಿ (Smd. 79). — ಇರ್ಕಾಸಿರ. — ಇರ್ಕಾಸಿರ. (Smd. 83; J. 23, 2). Two thousand. ಇರ್ಕಾಸಿರಂ ಮದಮಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದ ದಸ್ತಿಕೆಗೆ (Smd. 22. 83). — ಇರ್ಕಡಿ. (Smd. 222). Two, or both, banks. — ಇರ್ಕಣ್ಣ. = ಇರ್ಕಣ್ಣ. (G.). — ಇರ್ಕರ. (Smd. 79). = ಇರ್ಕರ, q. v. — ಇರ್ಕಲಿ. = ಇರ್ಕಲಿ. Two, or both, heads; two generations. — ಇರ್ಕಲಿಗೊಟ್ಟು. — ಇರ್ಕೊಟ್ಟು. (Smd. 79). = ಇರ್ಕಲಿಗೊಟ್ಟು, q. v. — ಇರ್ಕಲಿಗೊಟ್ಟು. — ಇರ್ಕೊಟ್ಟು. = ಇರ್ಕಲಿಗೊಟ್ಟು. A grandfather. ತನ್ನ ತನ್ನಿಗೆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಇರುಹ, ತನ್ನ ತಾಯಿಗೂ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಇರುಹನೂ, ಅವನು ಇರ್ಕಲಿಗೊಟ್ಟುಂ (Smd. 79, Mdb. MS. in explanation of ಇರ್ಕಲಿಗೊಟ್ಟು). — ಇರ್ಕಲಿಬಾವು. = ಎರಡುತಲೆ ಬಾವು, ಇರ್ಕಲಿಗುಯ್ಯ, q. v. The two-headed snake, a short-tailed, not venomous earth snake, Tortrix cylindrophis rufus. 2. = ಕೊಡಿಕುಮುಟ್ಟು (My.). — ಇರ್ಕರ. (Smd. 222). Two, or both, curtains. — ಇರ್ಕಡಿ. = ಇರ್ಕಡಿ. Two kinds (Smd. 60. 94). — ಇರ್ಕೆನೆ. = ಇರ್ಕೆನೆ. (Smd. 135 Mdb. MS.). — ಇರ್ಕತು. = ಇರ್ಕತು, ಇರ್ಕತು. (Ch. v. 326). ಇರ್ಕತು ಮೂರು, twenty-three (Ch. v. 330). — ಇರ್ಕತ್ತಯ್ಯ. = ಇರ್ಕತ್ತಯ್ಯ. (Smd. 201). See also Smd. 21. 44. — ಇರ್ಕತ್ತಾಯಿ. = ಇರ್ಕತ್ತಾಯಿ. ಇರ್ಕತ್ತಾಯಿಂ ಭಸ್ತಂಗಳ (Ch. p. 23). ಇರ್ಕತ್ತಾಯಿಂ ಭಸ್ತಂದಿ (v. 235). — ಇರ್ಕತ್ತು. = ಇರ್ಕತ್ತು. — ಇರ್ಕತ್ತು ನಾಲ್ಕು. = ಇರ್ಕತ್ತುನಾಲ್ಕು. (Ch. v. 256). — ಇರ್ಕತ್ತಣ್ಣ. = ಇರ್ಕತ್ತಣ್ಣ. (Ch. v. 293). — ಇರ್ಕತ್ತೇದಿ. = ಇರ್ಕತ್ತೇದಿ. ಇರ್ಕತ್ತೇದಿ ಮುಕ್ತ ಸರಮಂ ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ ಎನ್ನುದು (Hlā.). — ಇರ್ಕೆಗಲ್. Both shoulders (My. occasionally). — ಇರ್ಕೆಗಲ್. (Smd. 197). Two, or both, wives or women. — ಇರ್ಕಗಿ. = ಇರ್ಕಗಿ, q. v. (Abh. P. 13, 81). — ಇರ್ಕರ್. (Smd. 122; T. ಇರುವರ್, Tē. ಇರುವರು). = ಇರ್ಕರ್, ಇರ್ಕರು q. v., ಇರ್ಕರ್. Two, or both, persons; both. ಇರ್ಕರ್ಗೆ ಎರಡೈಯ್ಯದಾ! (69). ಇರ್ಕರ್ ಕರ್ತೃಗಳಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತಮ್ ಅವು ಸಹಿಸುವಿಗೆ ಎರ್ಕಮ್ ಆಕ್ಕುಂ (296). ಇರ್ಕರನು (Bp. 13, 27). ಇರ್ಕರು (18, 103), ಎಮ್ಮನಿರ್ಕರನು (42, 34). — ಇರ್ಕರಿ. Both sides or

flanks (Riv. 13, 82). — ಇರ್ಕಲ. Two, or both, forces (Abh. P. MS. 13, 48. 60. 93. 95). — ಇರ್ಕಾರ್. (Smd. 197). Two, or both, swords. — ಇರ್ಕಾರ್. The second cultivation, the second ploughing of a field (ತವ್ವಾಕ್ಕುತ, ದ್ವಿ ಸ್ವೀಕೃತಿ Hlā.). — ಇರ್ಕೇನೆ. (Smd. 222). Two diseases; two pains; a complicated disease (?). — ಇರ್ಕಾರ್ಗ. = ಇರ್ಕಾರ್ಗ. (B. 4, 191). — ಇರ್ಕಾರ್ಡಿ. = ಇರ್ಕಾರ್ಡಿ. (Smd. 81; Ct. II, 98). — ಇರ್ಕಾರ್ಡಿ. = ಇರ್ಕಾರ್ಡಿ. (Riv. 14, 15). ಇರ್ಕಾರ್ಯ. (Smd. 196). = ಇರ್ಕಾರ್ಯ q. v. — ಇರ್ಕಾರ್ಯ. = ಇರ್ಕಾರ್ಯ. (Abh. P. 9, 66). — ಇರ್ಕಾರ್ಯ. — ಇರ್ಕಾರ್ಯ. Both sides (Abh. P. 15, 3). — ಇರ್ಕಾರ್ಣ. — ಇರ್ಕಾರ್ಣ. Two colours (Grj. 9, after 64). — ಇರ್ಕಾರ್ಣಿ. = ಇರ್ಕಾರ್ಣಿ. (My.). — ಇರ್ಕಾರ್. = ಇರ್ಕಾರ್, etc. (Smd. 121. 122. 154; Tu. ಇರ್ಕಾರ್). ಇರ್ಕಾರುಂ (121. 267. 298). ಇರ್ಕಾರ ತೋರ್ಲಳ ಅಲೆ ನೃಪತಿಗೆ ರಣದೊಳ್ (57). ಮೆಲ್ಲನೆ ಇರ್ಕಾರ ನುಡಿದರ್ (112). ಶ್ರೀಪುರುಷಾರ್ವಮಂ ಮಿಥು ನಮ್ ಎನ್ನುದು (Hlā.). ಇರ್ಕಾರ ಬಳಿದರ್ (Riv. 4, 78). ಅವರ್ವರ್ ಇರ್ಕವನ್ ಉರ್ವರೆಯರ್ ಕಟ್ಟುಸುತಂ (4, 79). — ಇರ್ಕಾರ್. = ಇರ್ಕಾರ್. (Smd. 207 Mdb. MS.; Abh. P. MS. 13, after 54).

ಇರ್ ir. 2. = ಇರ್ 2, ಎದಿ 2. — ಇರ್ಕುಳಿ. = ಇರ್ಕುಳಿ, ಎದಿ ಕುಳಿ.

Pulling, dragging near or away; attracting, captivating, charming; taking (ಎದಿ ಕುಳಿ Smd. 61; Kk. 49). — ಇರ್ಕುಳಿ ಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಇರ್ಕುಳಿ, ಎದಿ ಕುಳಿ. To drag; to captivate (ಸೆಳೆದು ಕೊಳ್ Ct. II, 96); to lay hold of, to take, to assume (Abh. P. 14, 143; 16, 75).

ಇರ್ಕಿಸು irkisu. 1. = ಇರ್ಕಿಸು, etc. (My.).

ಇರ್ಕಿಸು irkisu. 2. = ಇರ್ಕಿಸು. To cause to put. 2, to cause to kill.

ಇರ್ಕು irku. 1. = ಇರ್ಕು 2. To lay or put down; to put, etc. (ತಾಳೆ Smd. 78). ಅರೋಚಿಗಳ ಅದಂ, ತೆಗದ್! ಎನ್ನು, ಆ ಗಡ್ಡವಡ್ಡೆ ಕಾವ್ಯದೊಳ್ ಇರ್ಕರ್ (Smd. 72).

ಇರ್ಕು irku. 2. = ಇರ್ಕು 4. To kill, to destroy (ಸಂದಾರ Smd. 78).

ಇರ್ಕು irku. 3. = ಇರ್ಕು 5. Killing, destroying. ಇರ್ಕುಂಗಾಡ್ (?). — ಇರ್ಕಾಡ್. (Smd. 203, not in Mdb.). A destructive enemy.

ಇರ್ಕು irku. 4. = ಇರ್ಕು 1, etc. (My.).

ಇರ್ಕು irku. 5. = ಇರ್ಕು 2, etc. (My.).

ಇರ್ಕೆ irkē = ಇರ್ಕೆ 1. See J. 10, 6; ನಿಟ್ಟಿರ್ಕೆ.

ಇರ್ಕಲು irkalu. = ಇರ್ಕಲು, etc. (My.).

ಇರ್ಕಿ irki. = ಇರ್ಕಿ, etc. (My.).

ಇರ್ಕು irku. = ಇರ್ಕು, etc. (My.).

ಇರ್ತ irta. = ಇರ್ತ, etc. (My.).

ಇರ್ಪು irpu. = ಇರ್ಪು, etc. Sweetness, etc. (ಇನಿದು Ct. 1, 52). 2, essence, juice (ರಸ Kk. 56; ದ್ರವ Ss.). — ಇರ್ಪುಗುನ್ನು. — ಇರ್ಪು. Sweetness, etc., to decrease (Riv. 2, 2).

ಇರ್ಬರ್ irbar. See s. ಇರ್ 1.

ಇರ್ಮ irma. = ಇರ್ಮ. A wound (ನಮುಕ್ತ Mr. 330; ಏದು 396).

ಇರ್ಮಕಾರ A wound-maker: a barber (ಪೆರಿಗ Mr. 381).

ಇರ್ಮೆ iri-mē. 1. (Smd. 249). = ಇರ್ಮೆ. Twice (ಎಕೆ ಸುತಿಸ ಸೂದ್ Kk. 62).

ಇರ್ಮೆ irmē. 2. Loveliness, desire, charm, beauty (Tē. ಎಮ್ಮ; R.; cf. ಇರ್ಪರ್ ಅರಮ 2 P.).

ಇರ್ವರ್ *irvar*. See s. ಇರ್ 1.

ಇರ್ವಾರು *irvāru*. = ಈರ್ವಾರು, ಉರ್ವಾರು, ಏರ್ವಾರು. *A sort of cucumber, Cucumis utilisissimus* Roxb.

ಇರ್ವಿಕೆ *irvikē*. = ಇರುವಿಕೆ. (My. occasionally).

ಇರ್ವು *irvu*. = ಇರುವೆ, etc. An ant (My.).

ಇರ್ವೆ *irvē*. = ಇರ್ವೆ, etc. (My.).

ಇರ್ಳು *irlu*. = ಇರ್ಳು, etc. Night (My.).

ಇಲ್ *il*. 1. = ಇಲ್ 1. To be, to exist, etc. A defective verb of which at present only some forms of the negative mood exist. (T., M.; cf. ಆರ್ 3, ಉಟು, ಉಳ್ 1). — ಇಲ್. An unusual abbreviation of ಇಲ್ಲ, q. v. ಫಲವ ಕಣ್ಣರೆ, ಅದು ಏನು ಎನ್ನರೆ, ಫಲವು ಆಯಿತು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಮಲವಿವರ್ಜನೆ, ಕೆಮ್ಮು ಉಬ್ಬುಸ, ಜರವು, ಉದರತೋರಿ; ಫಲವ ಕಣ್ಣು ಇನ್ನುವು, ಅಲ್ಲದೆ ಫಲ ವದೇನಿರಾ! ತಿಳುವಿಕೆಯಿಂದ ನೆಲೆಯು ಇಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವರು ಕಾಮ್ಯಾಫಿ ಗಳು (Jns. 22, 31). — ಇಲ. A man who has not, or a place that has not, or is free from, e. g. ಬದಿಲ (ಬದುರ್ ಇಲ), q. v. (T.). — ಇಲಿ. Not being. An abbreviation of ಇಲ್ಲ (Smd. 220; T. e. g. in ಅಪಾವಿಲಿ). See ಅಗಿಲಿ, ಅಪಾವಿಲಿ, ಕಣ್ಣಿಲಿ, ಕೂರಿಲಿ, ತಪ್ಪಿಲಿ, ನಾಣಿಲಿ, ಪಲ್ಲಿಲಿ, ಬೆಳಗಿಲಿ. — ಇಲ್ಲಿ. Third person of the negative mood, used for all persons, genders, and numbers: it, he, she is not or exists not, etc.; there is, or are, not; there does not occur or come. 2, not; no (C.; T., M.; Tu. ಇಚ್ಚಿ). ಇಲ್ಲವೆಮ್ಮುದು ಅಥಾವ (Nr.). ಇಲ್ಲ (ಉಣ್ಣಾಗದು Smd. 85. 207. 208 Cm.; ಬಾರದು 346 Cm.). ಇಲ್ಲಿ ಮುದ್ದು ಸೊಲೊಳ್ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕಾವ್ಯಯಂ (Smd. 389). ಆ, ಸನ್ನಯಮ್ ಇಲ್ಲ! ಮೆಚ್ಚಿದಂ (20). ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಕರ್ಣನಿಲ್ಲ, ಗುರುವಿನ ಮಗನಿಲ್ಲ (68). ಇನ್ನೆವರಂ ಗುಡಿಯಾದುದು ಇಲ್ಲ ಕಾಮಕರ ಎಮುಕ್ತದಾಣಹತಿಗೆ (296). ಮಾಮರನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ (77). ಪದುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊಡವೆವತಿಗಳ್ ಇಲ್ಲ! (145). ನೀಲಗ್ರೀವರುಮ್ ಆರ್ತರ್ ಇಲ್ಲ! (292). ಉಣಲು ಉಡಲು ತಮಗೆ ಇಲ್ಲ (Bp. 32, 53). ಆರಸಿಯರು ದೋಸವೇನುವನ್ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದುದಿಲ್ಲ (24, 78). ಮದನನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (J. 31, 36). ತಾಯಿಗಿನ್ನೆ ಓತವರಿಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ನೆ ಸವಿಯಿಲ್ಲ (Prv.). ಮೊನ್ನೆ ನೀನು ಸಾಲಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ? (B. 1, 7; observe that in the use of forms like ಇದ್ದಿಲ್ಲ, i. e. ಇದ್ದು ಇಲ್ಲ or ಇದ್ದೇ, (which are C.), there appears to have been originally a certain amount of displeasure, or also of affirmation; at present such forms are used nearly indiscriminately). ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಹರಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಬರಹ ತೀರಿಲ್ಲವೋ? (B. 1, 11). ಅವನ ದವತೆಯೊಳಗೆ ಮುಸಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ (1, 23). ಇವು ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ (2, 16). ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಮನುಷ್ಯರು ಮಾಡಿಲ್ಲ (2, 24). ವಿಪವು ಏಕುವದಿಲ್ಲ (2, 26). ಈ ಮಾತು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ (2, 44). ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸ ಮುಕ್ತದಿಲ್ಲ (3, 28). ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ (3, 45). ದೇವರನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿಲ್ಲ (4, 58). ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಂಟಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಹಮ್ಮಟಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿಲ್ಲ (4, 169). ನೀನೇನೂ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿಲ್ಲ (4, 201). ಮುನ್ನೆ ನನ್ನ ಗತಿ ಹೀಗಾದೀತೆನ್ನು, ಆಗ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ (did not come, 4, 2). ನೀನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಇಡ ತಕ್ಕನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಇಡಲಿಲ್ಲ (didst not lay by, 4, 2). ಹೀನತನವ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ, ಸ್ವಾನುಭಾವವ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ (Dp. 8). ಕಮಲೇಶನನ್ನು ಬನ್ನ ಬಾರಿ, ಸ್ವಾವಿರಾ ಎನ್ನು, ನೆನಪಿಲ್ಲ (thou doest not recollect or think of, Dp. 30). ಅನ್ನಕನ ದೂತರಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತು ದಯವಿಲ್ಲ (Dp. 4). ಅವನು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, he does not go (used as a simple statement, C.); ಅವನು ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, he does not intend to go, or he cannot go (S. Mhr.). — ಇಲ್ಲಿಂ. ಇಲ್ಲಿವು = ಇಲ್ಲ. See e. g., C. Bp. 11, 5; Si. 48. 404; B. 2,

16. — ಇಲ್ಲದೆ. Participle negative: not being, not existing, not remaining, (not possessing, without). ವಿಶಾರಮ್ ಇಲ್ಲದೆ (Smd. 111). ನೀನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇವು ಎಲ್ಲಮ್ ಬಳವೆ? (155. 292). ಇಲ್ಲವೆಯುಂ (124. 206). ಇದೊಡಮ್ ಇಲ್ಲದೊಡಂ (192). ಇನಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಇತ ರಾಜ (ದುರ್ಬಲ Mr. 271). ಅವಿಲ್ಲದೆ ಇರಲ್ ಅಥುವಂ (279). ಚನ್ನವ... ದೊರಕಲ್ ಇಲ್ಲದಿರೆ (Bp. 27, 2). ಚಿತ್ರದೊಳು ಹರಿವು ಇಲ್ಲದಿತ್ತುವೆ? (27, 2). ಅದು (ಫಕ್ತ) ಇಲ್ಲದೆ (ಎಲ್ಲ) ಇಲ್ಲದುದೇ! (27, 2). ಸುಧೆಯಂ ಸವಿಸವದು ತಣಿವಿಲ್ಲದೆ ಈಗ್ಗುತ್ತ (35, 2). ಇಲ್ಲದಿದೊಡೆ (48, 69). ತಳುವಿಲ್ಲದೇ ಬಪ್ಪನೆ? (47, 21). ತೆಟುಲ್ಲದೇ (51, 31). ತರಲ್ ಇಲ್ಲದಿದನೇ? (53, 27). ಎಮಗೆ ಇನಿತಾದೊಡಂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲದೆ (58, 20). ತುಡುವಿನಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಿತ್ತುದನ್ ಅಪಿದು (60, 31). ಫಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ (60, 47). ತಪ್ಪೇನುಮ್ ಇಲ್ಲದೆ (61, 4). ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದೊಡೆ (61, 19). ಆತನ್ ಇಲ್ಲದೊಡೆ (J. 28, 57). ದಟ್ಟೇ ಉಟ್ಟು ಕೋ! ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ (B. 1, 6). ಬಹಳ ಬಳ್ಳೇರು ಮಾಡಿದರು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ (1, 21). ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀತಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ (3, 33). — Relative participle negative: ಇಲ್ಲದ. ದೊರೆಯಿಲ್ಲದ ಥಂ-ಇರಂ (Smd. 1). ಜನನಿ ಸತ್ತದೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲದರ್ (-ವಿಲ್ಲದವರ್) ಆರು ಲೋಕದಲಿ? (Bp. 15, 2). ಎಡೆಬಿಡು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು (ಲೇಬೆ, ರಾಜ); ಕೊಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು (ತೂಬರ); ರಸವಿಲ್ಲದ ಹಾಂಗೆ ಅಟ್ಟಿ ಮಾಮರ (ಮೆಚ್ಚಿಲ); ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಿಹನ್ ಇಕ್ಕುಡ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿತೋಗ); ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಿಹಂ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ನುಡಿದ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿತಂಸನ Nr.). ಇಲ್ಲದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊಪ್ಪಿಸಿ ಹೇಯುವದು (ಮಿಥ್ಯಾಭಿತಂಸನ Si. 56). ಇಲ್ಲದ ಕೆಟ್ಟ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಆರೋಪಿಸಿ (69). ಚ್ಚಾನವಿಲ್ಲದನ (-ವಿಲ್ಲದವನ) ಕಾಯವು ಪಾದೀಸ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯ! (Sip.). ಹಗೆಗಳು ಇಲ್ಲದವರು (ಅಜಾತಕತ್ತು Nn. 74). ಎಧುವಿಲ್ಲದ ಇರುವು (Smd. 67). ತನಗೇ ಇಲ್ಲದವನು ಮನ್ನಿಗೆ ಎನು ಕೊಟ್ಟನು? (Prv.). ಕಾಲಿಲ್ಲದವಂ, ಕಿವಿಯಿಲ್ಲದವಳ್ (Smd. 1). ಎಫ್ತಿಯನ್ ಇಲ್ಲದುದು (Smd. 88). ಸಂಸ್ಕಾರಂಗಿಲ್ಲದವನು (ಪ್ರಾತ್ಯು; ವೇದವಿಲ್ಲದವನು (ಅಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, etc.); ಕೆಯ್ಯಿಲ್ಲದವನು (ಕುಣಿ); ಫಲವಿಲ್ಲದುದು (ಅಫಲ, etc. Hlā). ಎನ್ನೊ ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ನಿಕ್ಕು, etc.); ಕುತ್ತವಿಲ್ಲದವನು (ನಿರಾಮಯ Nr.). ಇಲ್ಲದುದು, that is empty, void or causeless (ಆಕಸ್ತಕ, ಎತೂನ್ಯ Nn. 126). ಇಲ್ಲದುದು, that is non-existent (ಅಥಾವ, in a Dharwar print). ಇಲ್ಲದುದರ್ಕೆ (Smd. 52). ಇಲ್ಲದೇ (Bp. 60, 57. 58). ಇಲ್ಲದನೆ (50, 50). ಇಲ್ಲದ ಮುನ್ನ (9, 50). ಇಲ್ಲದಾಗ ಇಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಯಿತು (Prv.). ಇಲ್ಲದವನು, a poor man (C.). ಇಲ್ಲದವನು ತಲ್ಲಣಿಸನು (Prv.). See also Bp. 27, 31. 32. 33. 34; 43, 79; 51, 43; 61, 12; Prv. s. ಅಸರ್. — ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗು. To be destroyed, etc. (C.; ನಾಶ, ಲೋಪ G.). — ಇಲ್ಲದ ಪಾಗೆ ಮಾಡು. To waste, to destroy, etc. (C.; ಅದಿಪು, ಲೋಪಿಸು G.). — ಇಲ್ಲದಾಗು. -ದೆ-ಆಗು. To cease to exist, to disappear (B. 5, 243). — ಇಲ್ಲವಾಗು. = ಇರಾಗು. To become non-existent; to be finished; to fail; to disappear (My.). ಇಲ್ಲವಾದುದು (ನಿರವಶೇಷ Smd. Dh.). See Rāv. 13, 77. — ಇಲ್ಲವೆ. -ಎ 4. 1. = ಇಲ್ಲವೇ No. 1. Is there not? are there not? or not? See s. ಎ 4, No. 3. — ಇಲ್ಲವೆ. 2. Or (C.). ನೀನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ನೋವು ಅದಾಗ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇನೆ ಬನ್ನಾಗ (B. 1, 25). See B. 2, 22. 26; 3, 103; 4, 1; 5, 268. ಇಲ್ಲವೆ. 3. See it separately. — ಇಲ್ಲವೆನ್. -ಎನ್. ಇಲ್ಲವೆನ್ನು. = ಇಲ್ಲೆನ್. To say no, to deny (Bp. 25, 18). — ಇಲ್ಲವೇ. -ಎ 3. = ಇಲ್ಲವೆ. Or not?, etc. See Bp. 49, 18; 51, 37. 2, certainly not, in ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ (C.; B. 5, 267). — ಇಲ್ಲವೋ. -ಲು 4. ಇಲ್ಲವೋ. -ಲು 3. Or not? See Bp. 47, 14. 15. — ಇರಾಗು. = ಇಲ್ಲ. 2, -ಎ 6. or not? See Bp. 48, 25; 50, 64; 51, 35. 36. 37. 38; 52, 14. — ಇರಾಗು. -ಆಗು. = ಇಲ್ಲವಾಗು. (Smd. 28; Grj. 9, 56). — ಇಲ್ಲೆನ್. -ಎನ್. ಇಲ್ಲೆನ್ನು. = ಇಲ್ಲವೆನ್. To say there is not (or nothing). (Rāv. 2, 35). (ಹೊಟ್ಟಿಗೆ) ಇಲ್ಲೆನ್ನು, ಹುಲ್ಲು ಮೆಲ ಬಹುದೇ? (Prv.). 2, to say no. —

ಇಲ್ಲನು - ಎನನು. To cause to say it is not (or nothing), to cause to reject (Rāṣ. 13, after 71). 2, to cause to say so. — ಇಲ್ಲ. — ಒ 4. = ಇಲ್ಲವು (C.; B. 5, 88).

ಇಲ il. 2. Being; place (chiefly used as final in K.; T., M. ಇಲ; Tē. ಇಲು, ಇಲ್ಲ; Tu. ಇಲ್ಲ; cf. ಅಲ 1). See e. g. ಏತ್ತರ, ಏತ್ತರ, ಘನತ್ತರ, ಹತ್ತರ; (ಇಲ್ಲಿ).

ಇಲ ilā. 1. See s. ಇಲ 1.

ಇಲ ilā. 2. A nounal affix (Śmd. 241), e. g. ಗಾನಿಲ, ವೃತ್ತಿಲು, ವೃತ್ತಿಲು (241).

ಇಲಾಚೆ ilākhē. A claim, right; connection with; a village under a township (Mhr., H.). 2, jurisdiction; charge, possession; department; district; presidency (B. 4, 117; 5, 127; My.).

ಇಲಾಚೆ ilāci. (= ಎಲಕ್ಕಿ). Cardamoms (My.; Mhr., H.).

ಇಲಾಚು ilāju. A remedy; a resource; a means (My.; Mhr., H.).

ಇಲಾತಲ ilā-tala. The surface of the earth. (Śāṣ. 2, 32; My.).

ಇಲಾಧಿಪ ilā-adhipa. A king (Rāṣ. 5, 25; 13, 13).

ಇಲಾಧೀಶ ilā-adhīśa. A king (Bp. 5, 4).

ಇಲಾಪುತ್ರ ilā-putra. The planet maṅgala (My.). 2, a Śūdra (My.).

ಇಲಾಪುತ್ರಿ ilā-putri. Rāma's wife Sītā (My.).

ಇಲಾಭೃತ್ ilā-bhṛit. A king; — a mountain (J. 10, 2).

ಇಲಾಲ ilāl. ಇಲಾಲ ilāli. An iron bowl grated or open-mouthed, containing oil and rolls of cloth, etc.; it is attached to the end of a stick, and kindled upon holidays, etc., (My.; Mhr. ಒಲಾಲ).

ಇಲಾವಳಯ ilā-valaya. The circumference of the earth; the terrestrial globe (Abh. P. 13, 63).

ಇಲಾವೃತ ilā-vṛita. N. of one of the varshas or divisions of the known world. (My.).

ಇಲಾವೃಂದಾರಕ ilā-vṛindāraka. A Brāhmaṇa (Bp. 55, 54).

ಇಲಿ ili. 1. See s. ಇಲ 1.

ಇಲಿ ili. 2. = ಎಲಿ. A rat; a mouse (ಅಮು, ವೃಷ, ಮೂಷಕ Hlā; ಉನ್ನರು, ಮೂಷಕ, ಅಮು Nr.; ಮೂಷಕ, etc. Mr. 164; Śi. 170; C.; Tu., T. ಎಲಿ; Tē. ಎಲಿಕೆ, ಎಲಿಕೆ). ಇಲಿಯ ಹಿಡಿಯಲು ಅಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ (ಪಾಡಕ, etc. Hlā). ಇಲಿಯ ತಿನಿಸು ಅನುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ (ಪಾಡಕ, etc. Mr. 164). ಇಲಿ ಪಾದರಸವನ್ನು ಕೂಡಿದ ಹಾಗೆ — ಇಲಿಯನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಲಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತಿದ. — ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ (see s. ಚಂಗು 1). — ಬರುವಾಗ ಕುಲಿಯ ಹಾಗೆ, ಹೋಗುವಾಗ ಇಲಿಯ ಹಾಗೆ. — ಬಿಟ್ಟು ಅಗದು, ಇಲಿಯ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — See ಬಿಟ್ಟಿರಿ, ಕುಂಚಿರಿ, ಕುಣ್ಣಿರಿ, ಮೂಗಿರಿ, ಸುಣ್ಣಿರಿ, ಸೊಣ್ಣಿರಿ; Prv. s. ಬರು. — ಇಲಿಕೆ = ಇಲಿಕೆ. — ಇಲಿಕೆ = ಇಲಿಯಾಲ, ಇಲಿನಾಲ q. v., ಎಲಿಯಾಲ. (Śi. 143). — ಇಲಿಕೆ. Rat-ear: a small-leaved vegetable (My.; Tu. ಎಲಿಕೆ, Tē. ಎಲಿಕ್ಕಿ, Evolulus emarginatus Lin.). — ಇಲಿಕೆ ಎಲಿಕೆ. A creeping plant with reniform leaves, the Asiatic penniwort, Hydrocotyle asiatica Lin., and also the similar plant Ipomoea reniformis Choise. (Z.). — ಇಲಿಕೆ. The rat-vehicled one: Gaṇapati (Śm. 4). — ಇಲಿಕೆ. Rat's bane, arsenic (C.). — ಇಲಿ. A rat-trap (S. Mhr.). — ಇಲಿನಾಲ ಗಿಡ = ಇಲಿನಾಲ. (My.). — ಇಲಿಕೊಣ್ಣು = ಇಲಿಕೆ. (My.; T. ಎಲಿಕ್ಕಿಣ್ಣು). — ಇಲಿನಾಲ = ಇಲಿನಾಲ, ಎಲಿಯಾಲ. (Śi. 143). — ಇಲಿನಾಲ. — ಇಲಿ. An aquatic plant, *Salvinia cucullata* (or *Anthe-*

ricum tuberosum, ಮೂಷಕವರ್ಣ, ಚಿತ್ತೆ, ನೈಗ್ರೋಧಿ, ರಣ್ಣೆ, ಸುತ ತ್ರೇಣಿ, ಶಮ್ಭರಿ, ದ್ರವಸ್ತಿ, etc. Nr.; Śi. 143).

ಇಲಿ ili. 3. (= ಎಲಿ 2, etc.). In (S. Mhr.), e. g. ಕಣ್ಣಿರಿ, ಕಾಲಿರಿ, ಹಾಯಿರಿ, ಮುಟ್ಟಿರಿ, ಮೂಗಿರಿ, ಹಾದಿರಿ (see Prv. s. ನಾದಿರಿ), etc. Cf. ಇಲ್ಲಿ, and the use of ಇಲ 2 in T. and M.

ಇಲಿ ili. = ಕಲಿ. (Sk.; G.).

ಇಲಿಕು iliku. = ಇಲಿಕು 1, etc. To be squeezed, bruised, etc. (S. Mhr.).

ಇಲಿಚಿ ilici. = ಎಲಿಚಿ, etc. The jujube tree, *Zizyphus jujuba* (St. & Pl.; My.).

ಇಲಿಮಿಂಚಿ ilimiñci. A lemon, the lemon tree (T., M. ಎಲುಮಿಕ್ಕಿ; cf. ನಿಮ್ಮ). See ಒಡಲಿಮಿಂಚಿ.

ಇಲುಕು iluku. (= ಉಲಕು 2). Cramp, sprain (Tē.; R.; T. ಇಚ್ಚು, ಇಚ್ಚು, spasm, convulsion).

ಇಲುವು iluvu. = ಎಲುವು, ಎಲವು, ಎಲು q. v., ಎಲುವು, ಎಲುವು, ಎಲುವು, (ಎನುಕೆ). A bone. ನೋಸಲ ಇಲುವು (ಲರಾಹಾಸ್ತಿ, ಶಮು Nr.).

ಇಲಿ ilē. ಇಲಾ. = ಇಲಿ, ಇಲಿ, ಇಲಿ q. v., ಎಲಿ. The earth. 2, a cow. 3, speech (ಶಬ್ದ Mr. 488). 4, a tubular vessel on the right side of the body. 5, Budha's wife. 6, ಎವ ಮೂತ್ರ (Mr. 488, one MS. ಎವಮೂತ್ರ; see Nn. s. ಇಲಿ).

ಇಲೀಶ ilā-śa. A king (J. 10, 46).

ಇಲ್ಲ illā. See s. ಇಲ 1.

ಇಲ್ಲಣ illaṇa. (Śmd. 25). Soot (adhering to the inner side of the roof, C.; T., M. ಇಲ್ಲಟ್ಟು, roof; ಇಲ್ಲಟ್ಟುಕರಿ, ಇಲ್ಲಟ್ಟುಕರಿ, soot).

ಇಲ್ಲದತನ illada-tana. The state of being nothing, destitution, poorness (ಹೀನತೆ, ಒಡತನ G.).

ಇಲ್ಲದ illadē. See s. ಇಲ 1.

ಇಲ್ಲವೆ illavē. See ಇಲ್ಲವೆ Nos. 1 & 2 s. ಇಲ 1. 2, the state of being not; end (ಮುಗಿ. 80).

ಇಲ್ಲಾ illā. 1. See s. ಇಲ 1.

ಇಲ್ಲಾ illā. 2. — ಇಲ್ಲಾ ಮಲ್ಲಿ. A tell-tale; backbiting (Tē.; R.). — a troublesome girl (S. Mhr.). — ಇಲ್ಲಾ ಮಲ್ಲಿತನ. Scandal, tattle (Tē.; R.).

ಇಲ್ಲಿ iṣ-il2-i12. (= ಇಲಿ 3). In this place, here; (regarding its declension) this place. ಅಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ (Śmd. 145). ಅಲ್ಲಿಯುಮ್ ಇಲ್ಲಿಯುಮ್ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ನರಂ (150). ಕುಳ್ಳಿರ ಇಲ್ಲಿ! (Rāṣ. 5, 21). Genitive: ಇಲ್ಲಿಯ (Bp. 16, 28; C.), ಇಲ್ಲಿನ (My.; Ūd. II, 193. 195. 196), ಇಲ್ಲಿಯಣ; dative: ಇಲ್ಲಿಗೆ (Bp. 18, 33; 28, 28; 37, 3; etc.); ablative: ಇಲ್ಲಿನ (C.). ಇಲ್ಲಿಯವನು, a man of this place (C.). ಗುಣಾರ್ಥ ಮತ್ತೂ ಮಾರನ ಇಲ್ಲಿಯ ಅರಸರು (B. 5, 51). ಅಮೃತರ ಬಿಕನೇರ ಬುಣ್ಣಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಅರಸರಿಲ್ಲರು (5, 57). — ಇಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ. — ಅಲ್ಲಿಗೆ. From here to there (Bp. 37, 55; C.). 2, there — than here, e. g. ಇಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು, there the crop is more abundant than here (C.). — ಇಲ್ಲಿತನಕ. So far as this place (B. 4, 181; C.); up to this time (My.). — ಇಲ್ಲಿದ. — ದ-ಇ 3. A man of this place or direction. ಕೆಲದನ್ ಅಲ್ಲಿದನ್ ಇಲ್ಲಿದನ್ ಈಗರ್ ಎಮ್ಮಿನಂ ಮುತ್ತಿದನ್ ಒನ್ನ ತೇರೂರ್ ಅಮರೇನ್ನ ಸುತಂ ಕುರುವನ್ನನೆಲ್ಲಮಂ (Śmd. 136). — ಇಲ್ಲಿನಲ್ಲಿತನಕ. — ಅಲ್ಲಿತನಕ. From here to there (B. 5, 190). — ಇಲ್ಲಿವರಂ. = ಇಲ್ಲಿತನಕ. (Abh. P. 6, 115).

ಇಲ್ವಲೆಗಲ್ ilvalēgal. (Sk. ಇಲ್ವಲಾಃ). *The five stars in Orion's head.*

ಇವ ivā. A proximate demonstrative pronoun: This man, he (Śmd. 181; see Bp. 47, 33; C.; T., M.; Tu. ಇವ್ವು; Tē. ವೀಡು). ಅವಂ, ಇವಂ, ಉವಂ (182). ಅವರ್, ಇವರ್, ಉವರ್ (121. 182). ಇವನ್ನಿರ್ (120). ಇವದಿರ್ (Bp. 51, 67). ಅವರ್ಗಲ್, ಇವರ್ಗಲ್, ಉವರ್ಗಲ್ (Śmd. 124); ಇವರುಗಳು (see s. ಕರಿಗ). ಓದಾಳಿ ಇವಂ (Śmd. 111). ಇವರ್ ಪುರುಷರ್, ಇವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ (109). ಇವಂ ದೇವರ ತೊಡ್ತು (109). ಆಳ್ ಇವಂ (109). ಕಲಿ ಇವಂ, ಕಲಿಗಲ್ ಇವರ್ (116). ಇವಗೆ (= ಇವಂಗೆ, ಇವನಿಗೆ, B. 5, 55. 133; My.). ಇವನ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗಿ, ಜವನ ತಪ್ಪಿಸು.—ಇವನು ಅವನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿ (Prvs.) Cf. ಈತ, which in S. Mhr. is *always* used as the substitute of ಇವ when speaking of a respectable man; see note s. ಅವ.—ಇವರವರ್. -ಅವರ್. These and those. ಅಲ್ಲಿ, ಇವರವರೆನ್ನದೆ, ಊರವರೆಲ್ಲರುಂ ನೆರೆದು (Bp. 21, 14). ಇಲ್ಲಿ, ಇವರವರೆನ್ನದೆ, ನೀವೆಲ್ಲರುಂ ಕೇಳಿ! (61, 8).—ಇವಳ್. -ಆಳ್. ಇವಳು. This woman, she. ಅವಳ್, ಇವಳ್, ಉವಳ್ (Śmd. 245). ಇವಲ್ದಿರ್ (120). ಇವನ್ನಿರ್ (119. 120). ಇವರ್ (121). ಓದಾಳಿ ಇವಳ್ (111). ಇವಳ್ ದೇವರ ತೊಡ್ತು (109). ಎಪಯಿ ಬರೆ, ಕಣ್ಣು, ಇವಳ್ಗೆ ಇನ್ನು ವರನ ಆಗ ಬೇಕೆನ್ನು (J. 29, 30). Cf. ಈಕೆ which in S. Mhr. is *always* used instead of ಇವಳ್ when speaking of a decent woman.

ಇವ ivā. So, just so, even, like, in the same manner.

ಇವರ್ಣ i-vaṇa. The letter ಇ (Śmd. 63).

ಇವಳ್ ivāḷ. See s. ಇವ.

ಇವಿ ivi. = ಎಂ2. ಎವ. A vulgar affix used in S. Mhr. and My. for the first person plural of the imperfect and occasionally of the negative, e. g. ಇದ್ವಿವಿ (B. 5, 148), ಬದ್ವಿವಿ, ಹೋದಿವಿ; ಆದ್ವಿವಿ, ಬದ್ವಿವಿ.

ಇವು ivu. ಇವಗಲು. See s. ಇವು.

ಇವೆ ivē. (fr. ಇವಹು-ಎ3; cf. ಅವೆ). The plural of ಇದೆ2 Nos. 1 & 2. ಆತನ್ ಆಡುವ ಮಾತುಗಳು ಎವರೇತಮ್ ಆಗಿ ಇವೆ (Bp. 60, 24). ಹೇದರ್ ಪಟ್ಟು ಇವೆ (Si. 18). ಆಗಿ ಇವೆ (330). ಅವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮನ್ನ ತಾವೇ ಆಗಿ ಇವೆಯೋ? (B. 2, 24). ಎತ್ತ ಎತ್ತಲುಂ ಕತ್ತಲೆಗಲ್ ಇಟ್ಟಿವೆ ಇವೆ (J. 4, 10); — ತೋಡುತ್ತ ಇವೆ (J. 3, 21). ಕೂಗುತ ಇವೆ (3, 24). ಎದಿಗುತ ಇವೆ (4, 10).

ಇವಿಷ isha. Possessing sap and strength. 2, the month āśvina. 3, causing to move, impelling.

ಇವಿಶ ishat. = ಈಷತ್. (Nn. 147).

ಇವಿಶಾರೆ ishārē. = ಹಿಷಾರೆ. A sign or signal; a hint (My.; Br.; Mhr. ಇಸಾರಾ).

ಇವಿಶಿತ ishita. Moved, driven. See ಪ್ರೇಷಿತ.

ಇವಿಶಿಕೆ ishikē. = ಈಷಿಕೆ. A kind of reed, Saccharum spontaneum. 2, a painter's brush. 3, a small stick of wood or iron used by goldsmiths. 4, an elephant's eye-ball.

ಇವಿಶು ishu. An arrow.

ಇವಿಶುಧಿ ishu-dhi. A quiver.

ಇವಿಶ್ಠ ishta. 1. Wished, desired; agreeable; dear, beloved. 2, wish, desire; love (Śmd. 7. 156. 158. 159; Kāv. III, 3, B, 162). 3, a lover, a husband (ವಲ್ಲಭ, etc., ಒಡೆಯ Mr. 227). ಇಷ್ಟವಾದವರು ಕಷ್ಟ ಪಡಿಸ್ಕಾರೋ? (Prv.).

ಇವಿಶ್ಠ ishta. 2. Sacrificed. 2, sacrificing.

ಇವಿಶ್ಠಕಾಡಯನ ishtākā-āyana. A pile or an enclosure of bricks (J. 33, 33. 37).

ಇವಿಶ್ಠಕಾಪ ishta-kāpatha. The root of *Andropogon muricatus* (ಕರೇ ದಾಳದ ಬೇರು G.).

ಇವಿಶ್ಠಕಾರಿ ishta-kāri. A person who confers what is desired or agreeable (ಕ್ಷೇಮಗೈಯವ Mr. 229).

ಇವಿಶ್ಠಕೆ ishtakē. -ಕಾ. = ಇಟ್ಟಿಗೆ, etc., ಇಟ್ಟಿಕೆ. A brick.

ಇವಿಶ್ಠಗಂಧ ishta-gandha. Fragrant. 2, any fragrant substance.

ಇವಿಶ್ಠದೇವತೆ ishta-dēvatē. A chosen or tutelary deity, a favourite god (J. 3, 22).

ಇವಿಶ್ಠಮಧುಕ ishta-madhuka. Bengal madder, *Rubia munjista* Roxb. (St. & Pl.).

ಇವಿಶ್ಠಮಿತ್ರರು ishta mitraru. Friends and acquaintances; — beloved friends (My.; B. 4, 153).

ಇವಿಶ್ಠಲಿಂಗ ishta-linga. A desired gender (Śmd. 187). 2, a linga or phallus in wear, one that has been tied to a child's neck by the guru and is worn and worshipped through life (C.; Bp. 58, 31).

ಇವಿಶ್ಠನ ತಿಶ್ಠಾ. (?) Trouble.—ಇಷ್ಟವಮ್ ಎನಕ್ಕೆ ಉಪದ್ರವಮ್ ಎನಕು (Mr. 27).

ಇವಿಶ್ಠಶಿಷ್ಯರು ishta-śiṣṭaru. Dear and disciplined people; dear, good people (My.).

ಇವಿಶ್ಠಸಿದ್ಧಿ ishta-siddhi. The fulfilment or obtainment of one's desire (Śmd. 5; My.).

ಇವಿಶ್ಠಾನಿಷ್ಟ ishta-anishṭa. Desired and not desired, auspicious and inauspicious (Hlā. 1, 126).

ಇವಿಶ್ಠಾಪಾರ್ತಿ ishta-āpārti. = ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ. (C.).

ಇವಿಶ್ಠಾರ್ಥ ishta-artha. Anything desired or agreeable (Śmd. 6 Cm.; J. 5, 47. 67).

ಇವಿಶ್ಠಾರ್ಥಪ್ರಕಟನ ishtārtha-prakāṭana. Manifesting ಇಷ್ಟಾರ್ಥ (Kāv. II, 1, 8-11).

ಇವಿಶ್ಠಾರ್ಥದ್ಯುಕ್ತ ishtārtha-udyukta. Diligent for a desired object, zealously active.

ಇವಿಶ್ಠ ishti. 1. Wish, desire; seeking for. 2, a desired rule, a desideratum, an addition to a rule (of Pāṇini).

ಇವಿಶ್ಠ ishti. 2. A sacrifice.

ಇವಿಶ್ಠಿಕೆ ishtikē. = ಇಷ್ಟಿಕೆ, etc. (Sk.; My.).

ಇವಿಶ್ಠಿತ ishita. Desired; a desired object (Bp. 57, 63).

ಇಷ್ಟು ishtu. (= ಇಟಿ, etc., ಇನಿತು, ಇನಿತುಟು, etc., ಇನಿ 1, ಈಟು, ಈನು). A proximate demonstrative noun and pronoun: this measure, this much, so much as this; thus much or many, etc. (see ಅವಷ್ಟು, of which it is the proximate form; C.; M. ಇಯತ್ತು, so much; Tu. ಈತು; Tē. ಇಟು, ಇನು, ಇಟು, ಇಟು, ಇಟು, thus, like this). ಇಷ್ಟದಿಲ್ಲಿ (Śmd. 179 Cm.). ಇದಿಷ್ಟು ಸಾಲದೆ (Bp. 42, 32). ಇಷ್ಟು ತ್ತರೆ ಯಾಕೆ? (B. 1, 25). ಮದಿಗವನ್ನು ಹವ್ವು ಲದಿವ್ವ ಕಾಯುವ ಗುಣವನ್ನು ಗುಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ದೇವರು ಇಷ್ಟು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ (2, 6). ತಾವು ಅರಳೇ ಕಡ್ಡದ್ದು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣು, .. ಮೇಜವಾನಿಗೆ ಬದ್ಧಿರುತ್ತಾರೆ (4, 21). ದೇವರನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇಷ್ಟದ ಮೇಲಿನಿಂದಲೇ, ಆತನು ಇಲ್ಲವೆನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇಷ್ಟದ ಮೇಲಿನಿಂದಲೇ, ಆತನು ಇಲ್ಲವೆನ್ನು, ಸರ್ವಧಾ ಉಹಿಸಲಾಗದು (4, 58). ಇನ್ನು ಇಷ್ಟದ ಮೇಲಿನ ನಾನು ದೇವರ ಕಡೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (5, 149). ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಗೆಯವರು ಬಹಳ, ಇಲ್ಲಿ ತುಸು, ಇಷ್ಟೇ! (5, 288). ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (Si. 64). — ಇಷ್ಟರು. So many persons as these (C.).

2, -ಉ 9, all these persons (C.). — ಇಷ್ಟಷ್ಟು. — ಅಷ್ಟು. This much and (or) that much. ಅವನ ಕಷ್ಟ ಇಷ್ಟಷ್ಟಲ್ಲ, his trouble is excessive (C.). — ಇಷ್ಟಷ್ಟು. rep. ಇನ್ನ ಇನ್ನ ಯೊತ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 3, 88). — ಇಷ್ಟಷ್ಟು. — ಒತ್ತು 6. = ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು. (My.; G. 60). — ಇಷ್ಟೊಂದು. — ಒತ್ತು 2. So much as this; little; much (My.). ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಾತ್ರ ಒಳ್ಳೆಯದು (B. 5, 112). ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಾಕು (C.). ಇಷ್ಟೊಂದು ಅನ್ನ ಯಾಕೆ ಉಣ್ಣೆ? (C.).

ಇಷ್ಟೆ ishṭe. A beloved woman (ಪ್ರಣಕಾನ್ವರ್ Dhv.).

ಇಷ್ಟಾದ ishū-āsa. A bow.

ಇನ್ is. = ಇನ್. A common interjection of disgust: fie! foh! poh! (Tē. ಇನ್; Mhr. ಇನ್; cf. ಇನ್ 1).

ಇನ್ isa. 1. = ಇನ್, etc. (S. Mhr.).

ಇನ್ isa. 2. = ಇನ್ 2, ಇನ್ 1, (ಈಸಿ of ಈಸು). An abbreviated P. p. — ಇನ್ ಕೊಳ್ಳು. To take (My.; B. 5, 107. 214. 300). ಇನ್ ಕೊಳ್ಳು! (3, 78).

ಇನ್ isa. Tbh. of ಎಷ. Bitterness. 2. poison (C.). — ಇನ್ ಕೊಳ್ಳು. — ಎಣ್ಣೆ. Bitter oil (S. Mhr.).

ಇನ್ ಕು isaku. = ಇನ್ ಕು, ಹಿನ್ ಕು, etc. (My.).

ಇನ್ ಕು isabu. = ಇನ್ ಕು. An itch which attacks the wrists, etc. (C.; Mhr. ಇನ್ ಕು, ಇನ್ ಕು).

ಇನ್ ಕುಗೊಳು isabagōlu. = ಇನ್ ಕುಗೊಳು. An annual plant, native of Persia, but cultivated in India for its medicinal seed, fleawort, Plantago ispaghula Roxb. (C.; St. & Pl.; Mhr., H.).

ಇನ್ ಕು isamu. A name, a noun (Mhr., H.); a person, an individual (My.). — ಇನ್ ಕುನಾರ, according to name, regularly by the names, name by name (My.; Mhr.). — ಇನ್ ಕುನಾರಪಟ್ಟಿ, an individual account (My.).

ಇನ್ ಕು isavi. ಇನ್ ಕು = ಇನ್. Christian; the Christian era (C.; Mhr., H.).

ಇನ್ ಕು isāpa. Aesop (B. 5, 127).

ಇನ್ ಕು isārapē. Tbh. of ಎಸಾರಪೆ (My.).

ಇನ್ isi. 1. The ordure of babies (C.; cf. ಇನ್; ಕೊಳ್ಳು).

ಇನ್ isi. 2. = ಇನ್ 2, etc. — ಇನ್ ಕೊಳ್ಳು. = ಇನ್ ಕೊಳ್ಳು. (Bp. 29, 26; My.).

ಇನ್ ಕು isiku. = ಇನ್ ಕು, etc. (My.).

ಇನ್ isu. 1. = ಇನ್ 2, etc. — ಇನ್ ಕೊಳ್ಳು. = ಇನ್ ಕೊಳ್ಳು. (B. 1, 23; 4, 52; 5, 303; My.).

ಇನ್ isu. 2. = ಈಸು 3. To permit (only in P.; cf. ಇನ್ 2). ಸೂಚಿಸಿದೆ (P. 51), ಸೇರಿಸಿದೆ (88), ಕಾಣಿಸಿದೆ (203), ಸೇರಿಸಿದರೆ, ಸೇರಿಸಿದನು (118).

ಇನ್ isu. 3. = ಎಣ್ಣೆ. ಎನ್, ಎನ್ 1, ಬಯ್ಯ. To throw, to discharge or shoot, as an arrow (ತರವೆಣ್ಣೆಡೆನು ಸಿಮ್. Dh.; Tē. ಎನ್, to fly, bound; ಎನ್ ಕು, to cast, shoot; T. ಎನ್, ಎನ್; M. ಎನ್, ಎನ್; T. ಇನ್ ಕು, a throw; cf. ಇನ್ 1, ಇನ್ 1, ಎನ್ 1). P. p. ಎಣ್ಣೆ (Smd. 282); third person of the present ಎಣ್ಣೆ (282). ಇನ್ ಕು (280). ಎಣ್ಣೆ, ಎಣ್ಣೆ (287). ಇನ್ ಕು ಎಣ್ಣೆ (109). ಇನ್ ಕು ಎಣ್ಣೆ ಎಣ್ಣೆ ಎಣ್ಣೆ (283). ಇನ್ ಕು ಎಣ್ಣೆ ಎಣ್ಣೆ ಎಣ್ಣೆ (284). ಅವನೊಬ್ಬನು ಗುಡಿಯನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ತನ್ನದವನು ಉಣ್ಣು, ಈತನು ಅವರಾಧ್ಯಪ್ಪನನ್ನು (Nr.). ಅವರಾಧ್ಯಪ್ಪನನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ತನ್ನದವನು (Hid.). ಎಣ್ಣೆ ಮುತ್ತು (ನಿರಪ್ತ Nr.; Abh. P. 13, 141).

ಎಣ್ಣೆ ಮುತ್ತು ಇನ್ ಕು ಎಣ್ಣೆ (Abh. P. 13, after 76). ತರತರಗಂಗೆ ತೆಗೆದು ಎಣ್ಣೆ (J. 28, 41). ಸರಿಸದೊಳ್ ಎಣ್ಣೆ (28, 48). ನಡುನೆತ್ತಿ ಒಡೆಯುಣ್ಣೆ (Rāghc. 17, 69). ಕೂರವೊನ್ನಿ ನ್ಣೆ ಎಣ್ಣೆ (17, 71). See Grj. 7, 29; 8, after 28; 8, 31. 34. 38; Bp. 21, 30; 54, 39. — ಎಣ್ಣೆ. — ಅಡು. To shoot at one another (Bh. 8, 23, 4; J. 12, 20; 22, 11). ಪೂಸರಲಿಂ ಪಡೆದು ಎಣ್ಣೆ ದಿದರ್ (Rāv. 13, 87).

ಇನ್ isu. 4. = ಅನ್ 2 (ಚು, ಸು; cf. ಇನ್ 2). An affix that is joined 1, to Samskrita, Tadbhava (and Hindusthānī) themes to form verbs transitive or intransitive, and 2, to Kannada themes to form (transitive or) causative verbs (see remark b, s. ಕೊಳ್ಳು 1). In Samskrita it is not to be used with a bhinnakartṛi, e. g. it is wrong to say ಏಣ್ಣೆ ಸಿದ್ಧಂ (Smd. 274). — See e. g. ರಾಗಿಸು, ಭಂಗಿಸು, ಭಾಸಿಸು (Smd. 63), ನಿರ್ಣಯಿಸು (65), ಭಾಗಿಸು, ರಂಗಿಸು, ರಾಗಿಸು, ಭೋಗಿಸು, ಪ್ರೇರಿಸು, ವರ್ಣಿಸು, ವರ್ಣಿಸು, ತರ್ಣಿಸು, ಚರಿಸು, ಧರಿಸು (92), ರಂಜಿಸು, ಪಾಲಿಸು, ಪರಿಹರಿಸು (268), ರಕ್ಷಿಸು, ಪೂಜಿಸು (270), ಏಣ್ಣೆ ಸು, ಚಿತ್ರಿಸು, ಮುದ್ರಿಸು (274), ಉದ್ಭವಿಸು (1), ಉತ್ಪಾದಿಸು, ಪ್ರಯೋಗಿಸು (142), ಉದ್ಭವಿಸು, ಅವತರಿಸು (143), ಅವಧರಿಸು (4), ಅಂಗೀಕರಿಸು (6), ಆಶಂಕಿಸು (8), ವ್ಯವಹರಿಸು (11), ಪ್ರಯೋಗಿಸು (22), ಉಚ್ಚರಿಸು (38), ಉದಯಿಸು (43), ಪರಿಧಾವಿಸು (44), ಸಂಚರಿಸು (56), ಅನುಕರಿಸು (71); — ಶುದ್ಧಯಿಸು, ಕಾರಯಿಸು, ಪೂರಯಿಸು (65), ಹರಯಿಸು, ಧರಯಿಸು (92), ಮನ್ವಯಿಸು (326); — ಫಲಯಿಸು (395), ಜನಯಿಸು (7. 46); — ಮೇಳಿಸು (325), ಜಾನಿಸು (327), ಪರಿಕಿಸು (20), ಸಂಯಿಸು, ಸನ್ನಿಸು, ಬಿನ್ನಿಸು (327); ಮೇಳಯಿಸು (65); ಉಜ್ಜುಗಿಸು (Rāv. 6, after 10); see ಬದಲಿಸು, ಬದಲಾಯಿಸು; — ನುಡಿಯಿಸು, ಮುಡಿಯಿಸು, ಕಡಿಯಿಸು (Smd. 278), ಗುಡಿಯಿಸು (326), ನಡೆಯಿಸು (233), ತುಡಿಯಿಸು, ಕೇಡಿಯಿಸು, ನೋಡಿಯಿಸು, ಮೇಡಿಯಿಸು (278), ನಗಿಸು (278), ಪೋಗಿಸು, ತಾಗಿಸು, ತೂಗಿಸು (275), ಮಾಡಿಸು, ನೋಡಿಸು, ಅಡಿಸು, ಮುಡಿಸು, ಕಟ್ಟಿಸು (327. 328), ಕಾಣಿಸು (278), ತರಿಸು, ಬರಿಸು, ಇರಿಸು (275), ಸೋಲಿಸು (326), ಬರಯಿಸು (65), ಪೊಸಯಿಸು (268), ನಡಯಿಸು q. v., ತರಯಿಸು, ತೆಲ್ಲಯಿಸು (65. 189), ತೊರಯಿಸು, ಹೊಲ್ಲಯಿಸು, ನಿಟ್ಟಯಿಸು, ತುಟ್ಟಯಿಸು, ದಳ್ಳಯಿಸು (273), ಪೊಂಗಯಿಸು, ಸೊಪ್ಪಯಿಸು (274). — About the elision of the ಸು in ಇನ್ before ಕುಂ, ಕ್ಕುಂ, (ಕು) (Smd. 268), ಕೆ, ಕ್ಕೆ (269), ಪ, ಪ್ಪ, (ಪ) (275) observe e. g. ಎನ್ ಕುಂ (19. 51), ಪರಿಹರಕುಂ (268), ಸಮನಕುಂ, ಕೇಳಕುಂ, ಭಾವಕುಂ, ಮಾಣಕುಂ, ಪುರುಷಕುಂ, ಪೊಗದಕುಂ, ರಂಜಕುಂ, ಪಾಳಕುಂ (268); ಪರಿವಾಳಕೆ (269), ರಕ್ಷಕೆ, ರಕ್ಷಕೆ ಪೂಜಕೆ, ಪೂಜಕೆ, ವರ್ಣಕೆ, ವರ್ಣಕೆ (270), ಅವತರಕು (Smd. 19); ತರನಂ, ಬರನಂ, ಇರನಂ, ಬೆಸನಂ, ಕಾನಂ, ಬರಿಪುದು, ಬೆಸಪ್ಪಂ, ಉದಯಪ್ಪ, ಬೆಳಪ್ಪಂ (Smd. 275), ಭಾವಪೊಡೆ, ಸೇವಪೊಡೆ (298), ಉದ್ಭವಪ (1), ಎನ್ ಕು ವು (26), ಕೆಡಪುದು (74), ಎನ್ ಕು (96), ಸಲಿಸರ್ (88), ನರ್ತಪ (98), ಉದಯಪ (42), ಅನುಕರಿಸರ್ (71), ರಕ್ಷಪುದು, ಅವಧರಪುದು (264), ಎರಟಪುದು (Rāv. 13, 4), ಕಲಿಪ (J. 28, 19), ಪ್ರವರ್ತಪ (28, 25).

ಇನ್ isu. (Tbh. of ಇನ್). — ಇನ್ ಕುಂ. — ಇನ್. To subject or rule according to wish or at will (Abh. P. 9, 165).

ಇನ್ ಕು isabu. = ಇನ್ ಕು, etc. (C.).

ಇನ್ ಕು ಬಾಲು istakabālu. Reception, meeting and receiving a visitor (My.; Br. as ಇನ್ ಕು ಬಾಲು).

ಇನ್ ಕು istari. = ಇನ್ ಕು. (My.).

ಇನ್ ಕು istihār. Proclamation (My.; H.). — ಇನ್ ಕು ಹಾರ್ ನಾ ಮೆ, a written proclamation, a written notice; an advertisement (B. 5, 10; My.).

ಇಸ್ರೀ istri. A smoothing iron;—ironing (C.; Mhr., H.).

ಇಸ್ರೀಪು isāṣṭu. A "snipe" (Bd.).

ಇಸ್ರೀ isvi. = ಇಸವಿ. (My.).

ಇಸ್ರೀ issi. = ಇಸ್ರೀ. Fie! (ಬುಗುನನ ಸಂದ. 398; ಹೇಸಿಕೆ Cm.; ಬುಗುನಾರ್ಥಂ C. I, 20; My.; Tē., M.). — ಇಸ್ರೀ rep. (My.).

ಇಹ ihā. 1. = ಇಹ, etc. Present relative participle of ಇಹ 1, to be. ದೂರವಾಗಿ ಇಹ ಹಾದುಬಟ್ಟೆ (ಪ್ರಾಪ್ತರ); ಮಲೆಯದೇ ಇಹ ಬುಟ್ಟಿ (ಮೇಧೆ Nr.). ಅರಸರುಮ್ ಅರಸಿಯರುಂ ಕೂಡಿ ಇಹ ಬನಂ (ಪ್ರಮದವನ Hk.). ಪಿತನೊಳಗೆ ಸೇರದೆ ಇಹ ಸು ತನಿನ್ನ ಫಲವೇನು? (Dp. 167). ತೋಳತೋಳಗುತಿದ ಸೊಬಗು (J. 28, 18). ವಿಖ್ಯಾತಮ್ ಆಗಿತ ರಾಜಧಾನಿನುಲಂ (29, 16). ನಿಜಕರದೊಳ್ ಇಹ ಪತ್ರಮಂ ಕೊಟ್ಟಂ (30, 49). ಕೊಲ್ಲದೆ ಇಹಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ (Nn. 79). ಎದ್ದು ಇಹವನು (ಜಾಗರೂಕ, etc.); ಸುಮ್ಮನೆ ಇಹವನು (ತೋಳಿಕ); ನವಿಲ ಗಡಿಯನ್ ಉಟ್ಟು ಇಹನು (ಕಿರಾತ); ಎಲೆಯನ್ ಉಟ್ಟು ಇಹವನು (ತಬರಿ); ಬತ್ತಲೆ ಇಹವನು (ನಗ್ಗ); ಒಳ್ಳಿತ ನುಡಿ (ಸುವಚನ); ಒಳ್ಳಿತ ನೋಟವು (ವಲ್ಲಭತನ); ಒಳ್ಳಿತ ನಲ್ಲದ ಅರಸ ನ್ ಉಳ್ಳ ದೇಶ (ರಾಜನನ್ನ); ನಸುಬಿಳುದಾಗಿ ಮಿಂಚುವ ಬಟ್ಟತ ತೊನ್ನು (ಕೋರಿ); ತೋರಿತ ಕೆಚ್ಚಲನ್ ಉಳ್ಳ ಆಕಳು (ಪೇನೋದ್ದ); ಬಿಟ್ಟಿಡತಣ್ಣೆ ಉರುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಹೆ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಣಿಟ್ಟು); ದೊಡ್ಡ ಹೆ ಎತ್ತು (ಮಹೋದ್ಧ Nr.). ಒಳ್ಳಿತ ಹಸು (ಗೋಮತಲ್ಲಿಕೆ); ಒಳ್ಳಿತ ಮಣ್ಣು (ಮೃತ್ತೆ Hk.). — ಇಹದು. = ಇರುವದು, ಇಪ್ಪದು, etc., ಇಹದು. ನಿನ್ನಿಹದು (Mr. 464; see Jns. 42, 63). — ಇಹದು. = ಇಹದು, etc. ಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಚೂರ್ಣಾದಿರೂಪವಾಗಿ ಇಹದು (ಅ ಕೃತ Nr.). ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನ ಒಡಲು ಭಾನುವಿನ ತದಿನ ಇಹದು (Sp.). ನಿನ್ನಯ ದೈವವೇ ಗತಿ ಎನ್ನು, ನನ್ನು ಇಹದು (Bh. 1, 8, 26). Conjugation: ಇಹಂ (Bp. 18, 37; 26, 47) or ಇಹೆ (42, 33); — ಇಹೆ (42, 17, 33; 47, 9, 53, 55; 50, 73); — ಇಹಂ (10, 16; 18, 90; J. 28, 22, 53); — ಇಹರ್ (Bp. 11, 40; J. 29, 23); — ಇಹವೆ (Bp. 2, 30; 12, 29; 25, 37; 57, 12; J. 29, 22; Bh. 1, 8, 78); — ಇಹರ್, ಇಹರಿ (Bp. 28, 30; 56, 18); — ಇಹರ್, ಇಹರು (1, 57; 26, 47; 40, 77; Bh. 1, 8, 20; 2, 13, 34); — ಇಹವು (Bp. 38, 10; 55, 32). ನಾ ಮುಂಚೆ ತಾ ಮುಂಚೆ ಇಹೆನೆನ್ನು, ಒಟ್ಟು ರಿಗೆ ಒಟ್ಟುರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮ್ಮವಿರ್ತಿ); ಲೋಗರ ಕೊನ್ನು ಇಹೆ, ಕೆಡಿಸಿ ಇಹೆನೆನ್ನು ವಿಚಾರಂ (ವ್ಯಾಪಾದ, etc. Nr.).

ಇಹ ihā. 2. Being; stay, etc. ಅರಯ್ದು ಎದ್ದಿಹ (ಪ್ರತಿ ಜಾಗರ, ಅವೇಕ್ಷೆ Nr.).

ಇಹ ihā. In this place, here; at this time. 2, the present state, the present world. ಇಹಾ ನವ್ವು, ವರಾ ಮದಿತ (Prv.). — ಇಹಪರ. This world and the next, earth and heaven (C.; Bp. 24, 13; 40, 63; 43, 4; J. 5, 62). — ಇಹಲೋಕ. This world (C.; B. 5, 94; Bp. 28, 64).

ಇಹಗೆ is-hagē. = ಇಹಂಗೆ, ಇಹೆಗೆ, ಹೀಗೆ, ಹೀಂಗೆ. This manner; in this manner, thus (Bp. 28, 30; 35, 34; 44, 9; 51, 39, 43; 52, 34; 54, 7; 61, 35; see ಅಹಗಿಹಗೆ). Cf. ಅಹಗೆ, ಎಹಗೆ.

ಇಹಂಗೆ is-haṅgē. = ಇಹಂಗೆ, etc. (Bp. 24, 89; 25, 3; 40, 59).

ಇಹತ್ರ ihā-tra. Here, in this world (Abh. P. 6, 111).

ಇಹಿಗೆ is-higē. = ಇಹಗೆ. (Bp. 15, 17; 19, 20; 45, 38; 46, 14; 49, 18; 57, 17).

ಇಳಿದಳಿಯ ilidaliya. A term that requires the ಳೆ (Smd. 40; one MS. adds as a note: ಇಳಿದನ್ನು ಕ್ಷೇಣಂ).

ಇಳಿ ilē. = ಇಲೆ, ಎಳೆ. (Smd. 39, 118; Bp. 26, 65). The earth (ಧರೆ Kk. 16; ನೆಲ C. I, 44; ಭೂಮಿ Mr. 530; ನಿತ್ಯಲ, ಭೂಮಿ Nn. 46; ಭೂಮಿ 158). 2, water (ಜಲ 530; ಜಲ, ಉದಕ 158).

3, food (ಅನ್ನ 530; ಅನ್ನ, ಆತನ 158). 4, sound (ವಾದ್ಯ 530; ಶಬ್ದ 158). 5, fluids (ರಸವಸ್ತುತ್ವರ, ರಸವ್ಯಂಗಳು 158). 6, ವಿಷಮಾರ್ಥ (158; see Mr. s. ಇಲೆ). — ಇಳಿಯ ದಂಗುಯಾರ. N. (Bp. 47, 36). See ಎಳೆಯ. — ಇಳಿಯ ಪಿರಿಯ. A Brāhmaṇa (ನೇರಿದ, ದಿವ್ಯದ, etc. Kk. 34; ದ್ವಿಜ ಸ್ಮ. 52). — ಇಳಿ ಹಾದಿ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 46; 60, 19).

ಇಳಿ ilē. = ಈಳಿ, etc. (My.).

ಇಲಿ il. 1. = ಈರ್ 2, ಈಡ್, ಎಲೆ 1. To pull, to drag; to attract; to take away by force, etc. (ಕವ ರ್, ಸುಲಿ, ಪರಿಮುತ್ತು, ಸೆಳೆ ಸ್ಮ. 68; ಇದ್ದುಳಿಗೋಳ್, ಎದಿಳುಳಿಗೋಳ್, ಕವರ್ತಗೋಳ್, ಸೆಳೆದು ಕೊಳ್ ಸೆ.; T. ಇಜ, ಇದು; Tē. ಇಗ್ಗು, ತಿಗು). P. p. ಇದ್ದು (ಸೆ.; ಸ್ಮ. 68).

ಇಲಿ il. 2. = ಇರ್ 2, etc. Pulling, attracting, etc. — ಇದ್ದುಳಿ. = ಇರ್ಕುಳಿ, etc. — ಇದ್ದುಳಿಗೋಳ್. — ಕೊಳ್. = ಇರ್ಕು ಳಿಗೋಳ್, etc. (See ಸೆ. s. ಇಡ್ 1).

ಇಲಿ ilā. 1. = ಇದ 2, ಇದ್ದು, ಇದು 1. P. p. of ಇದ 1. — ಇದಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಇದು. To descend, to alight, to halt or stay in a journey (B. 5, 67, 68, 126, 300; C.).

ಇಲಿ ilā. 2. = ಇದ 4, ಇದು 2. Coming down, descending, going down; being depressed; being humbled; declining; abating; etc. — ಇದಿತರ. = ಇದಿತರ. A going down, declining or waning manner or state, as that of an elderly person's age (C.); the state of becoming less or that of being abated or subsided, as the water of a river, anger, disease, etc. (My.); that of becoming cheaper, as grain, etc. (My.); that of being less valuable, as a cloth, etc. (My.); an inclining state, a slope, as of ground, etc. (My.; G. 357, 570). — ಇದಿವರೆ. = ಇದಿವರೆ. (S. Mhr.). — ಇದಿವಾರ. = ಇದಿವಾರಿ. (My.). — ಇದಿವಾರಿ. A sloping state, a slope (S. Mhr.; ಬೊಂಕನೆ ರ್ಬ.). — ಇದಿಹೊತ್ತು. = ಇದಿಹೊತ್ತು, ಇದಿಹೊತ್ತು. The time from midday to sunset (C.; B. 3, 124).

ಇಲಿಕಿಸು ilakisū. To cause to lower, etc. (My., also ಇದಿಕಿಸು, ಇದಿಕ್ಕಿಸು).

ಇಲಿಕು ilaku. = ಇದಿಕು, ಇದಿಕ್ಕು. To cause to go down, to lower, etc. (My.). 2, to go down, to incline. — ಇದಿಕಲ. = ಇದಿಕಲು. Sloping; a slope; a sloping ground (C.; B. 4, 115, 203). — ಇದಿಕಲು. = ಇದಿಕಲ. (C.; ಒರೆ G.; B. 3, 56; 4, 205, 213; 5, 13).

ಇಲಿತ ilāta. = ಇದಿತ. Descending, inclining, etc. (My.); descent, as that of a sword-cut into the body or of a hoe-cut into the ground (S. Mhr.).

ಇಲಿಪು ilapu. = ಇದಿಪು, etc. (C. Bp. 47, 46).

ಇಲಿ ili. 1. To come down, to descend, to alight, to go down (ನಿಮ್ಮಾವತರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; ಕೆಳಗಣ್ಣಿವ ರ್ ಸ್ಮದ. I; C.); to set, as the sun (C.; Si. 114); to be lowered; to go out of joint, as a bone (C.); to become less; to subside, to be abated, as anger, etc. (C.); to be dispelled, as poison (C.); to be depressed or humbled; to become lean (ಮಯ್ಯನ್ನು ಸ್ಮದ. I; My.); to become

sapless, as fruits (S. Mhr.); to slope (C.). (T., M.; Ta. ಇಳಿ, ಇಲಿ; Tē. ದಿಗು; cf. ದಿಗಿಸು). ಗಿರುತ್ತಣ್ಣಿ ಇದಾದಂ (Śmd. 62). ಮರದತ್ತಣ್ಣಿ ಇದಾದಂ (63). ಜವ್ವನಮ್ ಇದಾಯದು (291). ನೀರಿದಾದವನು (ಅವಸ್ಥಾತ Nr.). ದಣ್ಣು ಇದಾದಿದ್ದ ಸ್ಥಲ (ನಿವೇಶ, etc. Si. 268). ಮದವಿದಾದ ಅನಿ (ನಿರ್ಮದ 269). ಹೊಟ್ಟೆ ಇದಾದ ಅಳು (ಅವತೋಕ್ತಿ 321). ಕ್ರಮದಿನ್ವ ನಾಟನಾಗಿ ಇದಾಮ ತಕ್ಕ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ 421). ಅಲ್ಲಿ ಇದವ ಅಜಿಗರ್ ಇದಾವ ತಮಮ್ ಎನಿಸುಂ (Rév. 2, 41). ಇದಾವ ಅರಿವರಲ ಮದಿ (8, 113). ಪತ್ತಿಮನಗದ ಅಗ್ರದೋ ಇದಾದು ತೋರ್ವ ದಿನಕರವಿಷ್ಟುಂ (11, 2). ಅನೆಯನ್ ಇದಾದು (Iip. 5, 17). ವಾಜಗರ್ ಇದಾದು (Rév. 13, after 96). ಇದಾದರ್ ಅನೆಯಂ (Bh. 2, 13, 8). ಇದಾದು ನಿಜವಾಚಯಂ (J. 28, 55). ತಾತಕುವ್ಯಾಲಂಕೃತಾಸನವನ್ ಇದಾದು (30, 49). ಪೊನ್ನದನಮನ್ ಇದಾದು (31, 30). ಧೂಮಮ್ ಇದಾದುದು (Bh. 1, 20, 59). ಸರಸಿಗೆ ಇದಾದರು (Rām. 24, 4). ಅಲ್ಲಿಂದ ಇದಾದು (Bh. 2, 4, 7). ಇದಾದು ರಥದಿನ್ವ (J. 19, 7). ಫಣಿ ಬಿಲಕಿ ತಾನ್ ಇದಾಯ (31, 29). ಬಣ್ಣಿಯಿನ್ವಿದು (Bp. 46, 8). See J. 2, 49; 3, 38; 5, 15; 13, 23, 40; 23, 16, 18, 36. — ಇದಿದಾರವಾರ. — ಅರವಾರ. = ಇದಿಫೋಗ್ಗ. (Mg.). — ಇದಿಯ ಜಾಡು. To slip down (Bp. 52, 13). — ಇದಿಯ ನೂಕಿಸು. To push or throw down (Bp. 51, 72). — ಇದಿಯ ಬೀಡು. To fall downwards or down (My.; Si. 83, 115); to descend, to hang down, as roots from the branches of certain trees (121; My.); — to fly away, to retreat (My.). — ಇದಿಯಲಿಕ್ಕಿ. — ಇಕ್ಕಿ. To suspend. ಕೊರಲೋಳಿಗೆ ಇದಿಯಲಿಕ್ಕುವದು (ನಿವೇಶ HIA.). — ಇದಿಯ ಹಾಕು. = ಇದಿಯಲಿಕ್ಕಿ. (My.). — ಇದಿಯಕ್ಕಿ. — ಇಕ್ಕಿ. To suspend. ಕೊರಲಿನ್ವ ಇದಿಯಕ್ಕಿದ ಜನನಾರವು (ನಿವೇಶ Nr.). — ಇದಿಯವೇದ. — ವೇದ. To order to come down from (Bp. 39, 46). — ಇದಿಯದ. rep. (Bp. 32, 15; B. 5, 181).

ಇಲಿ ili. 2. = ಇದ 1, etc. — ಇದ ತರ್. To descend (Grj. 9, 8; 9 after 86; Rām. 6, 10, 25; Rév. 9, 18; J. 28, 10).

ಇಲಿ ili. 3. = ಇದಾಯ. An infinitive of ಇದ 1. — ಇದಾದಗಿ-ತಗಿ. = ನಿವಾಳಿಸು. (My.). — ಇದ ಬಿಡು. To let down, to lower (C.; B. 4, 161). — ಇದ ಮುರುಗು. To dive completely under water (My.). — ಇದನಾಯ್ಕು. — ಹಾಯ್ಕು. To throw or cast down (Rév. 6, 116). — ಇದವಿದು. — ಬಿಡು. = ಇದ ಬಿಡು. (Rév. 6, 116, o. r. ಇದವಿದು). — ಇದವಿದ. — ಬಿಡ. To fall down from: to descend hurriedly (V. 39, 8). ಇದ ಹಾಕು. = ಇದಾಯ ಹಾಕು. (My.).

ಇಲಿ ili. 4. = ಇದ 2 q. v., etc. Also: the line that descends in adding a long vowel to a consonant, the dirgha sign, e. g. ಮಾ, ಮೀ (C.). — ಇದಕೆಯ. = (ಇದಕೆಯ, ಇದಕೆಯ). To put down, to humble, to degrade, to surpass (Rév. 6, after 11); to despise, to reject (Abh. P. 7, 14). — ಇದಜಾಡು. A declivity, a slope or slide on the side of a hill or of any rising ground (C.). — ಇದತರ. = ಇದತರ. (My.). — ಇದಜಾಡು. = ಇದತರ. (My.). — ಇದಿಫೋಗ್ಗ. A mortgage in which the mortgagee retains possession of the property, in lieu of interest, until the debt is paid (My.). — ಇದಿಯವೇದ್ವ. — ಉಂ-ಪೊದ್ವ (Śmd. 204). The setting sun

(cf. ಇದಿಹೊತ್ತು). — ಇದಿಹೊತ್ತು. = ಇದಿಹೊತ್ತು, q. v. (My.; B. 2, 10; 4, 40).

ಇಲಿಕ್ಕು iliku. = ಇದಿಕ್ಕು No 1. (My.).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilikē. = ಇದಿಕ್ಕಿ. Descent, etc. (C.); fading, as colour (My.); growing less, as a person's influence (My.); humbled, degraded condition. — ಇದಿಕ್ಕಿಗಾಣ. — ಕಾಣ. To disregard (Rām. 3, 8, 39). — ಇದಿಕ್ಕಿಯ. = ಇದಿಕ್ಕಿಯ. (J. 9, 4). — ಇದಿಕ್ಕಿಗೋ. — ಕೋ. To humble one's self (J. 7, 63).

ಇಲಿಂಕಿ ilinkē. = ಇದಿಕ್ಕಿ. — ಇದಿಂಕಿಯ. = ಇದಿಕ್ಕಿಯ. (Rév. 13, 60).

ಇಲಿತ ilita. = ಇದಿತ. (My.).

ಇಲಿಪು ilipu. = ಇದಿಪು, ಇದಿಸು 1, ಇದಿಹು, ಇದಿಪು, ಇದಿಹು. To cause to descend, go or come down; to cause to abide or lodge; to let down, to lower; to take down; to put down; to cause to be lessened; to dispel, as poison; to slight (ಅಫಿಸ್ತಾನ Śmd. Dh.); to counterfeit, to draw a likeness of (C. as ಇದಿಸು). See Rév. 6, after 11; 13, 101; J. 19, 6.

ಇಲಿಯುವಿಕೆ iliyuvikē. Descending, alighting, etc. (ಸಣ್ಣಿನ Si. 182).

ಇಲಿಸು ilisu. 1. = ಇದಿಪು, etc. (C.). ನಿಷವನ್ನು ಇದಿಸಿದ ಪೈದ್ವನು (Si. 78). ಗೊನೆ ಇದಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ ಕೂಡಲೆ ದಾದೋ ಗಿಡವನ್ನು ಕಡಿದು (B. 2, 37). ಕಾಯಿಗಳು ಪಾಡಾಗಿ ಬೀದಿ ಹತ್ತಿದ ಬದಿಕ ಅನುಗಣ್ಣು ಇದಿಸಿ (2, 51). ಸೊಕ್ಕನ್ನು ಇದಿಸದಿದ್ದರೆ (5, 61). ನನ್ನ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸ್ಥಲವಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಇದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ (5, 126). See ಅಡಿಗೆಯಿದಿಸು, ಬಟ್ಟೆಯಿದಿಸು, ಹದವಿದಿಸು.

ಇಲಿಸು ilisu. 2. Stopping, thwarting (see ಎದಿಸು). — ಇದಿಸುನೂಕು. To thwart, to oppose, etc. (ಎದಿಸಿದುದು, ತಕ್ಕೊಯ್ದುದು, ತಡವುರಿದುದು, ಮಾರ್ಕೊಣ್ಣುದು, ಕಡೆಗಣಿಸಿದುದು, ಪೋರ್ಕಳಿ, ಪ್ರತಿಹತ ಸೇ.).

ಇಲಿಹ ilihā. Going down, etc. ನೀರಿದಾ (ಅವಸ್ಥಾನ, ಮೃತಸ್ಥಾನ HIA.).

ಇಲಿಹು ilihu. = ಇದಿಪು, etc. (Bp. 12, 34). 2, in the middle voice: to be abated or assuaged. ಮದವಿದಾಡ ಅನಿ (ಉಪಾತ್ತ HIA.).

ಇಲಿ ilu. 1. = ಇದ 1, etc. — ಇದಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಇದ ಕೊಳ್ಳು, etc. (My.; B. 4, 30, 155; 5, 208).

ಇಲಿ ilu. 2. = ಇದ 2, etc. — ಇದಿಗಡೆ. — ಕಡೆ. Decrease; abatement (My.). — ಇದಿಹೊತ್ತು. = ಇದಿಹೊತ್ತು, etc. (My.).

ಇಲಿಕ್ಕು iliku. = ಇದಿಕ್ಕು. (My.).

ಇಲಿಪು ilipu. = ಇದಿಪು, etc. (Grj. 9, 91; Rév. 4, 117; 5, after 25; 6, after 11).

ಇಲಿಹು ilihu. = ಇದಿಪು, etc. (Bp. 8, 38; 11, 45; 32, 43; 43, 29, 39; 44, 9; 59, 2; Bh. 8, 23, 25; J. 13, 37; Dp. 169, 1; My.; B. 5, 40).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilikuli. See 8. ಇದ 2.

ಕ

Î

ಈ i. 1. The fourth letter of the alphabet (Śmd. 12 seq.), which when initial is often written ಓಱ. Sometimes it is changed into ಇ, e. g. ಮಿವ್ವ ಪಂ (Śmd. 281), ಇತ್ತಂ (282. 285). Cf. ಕ 3 & 6.

ಈ i. 2. The final of the words ಈ (Śmd. 302) and ಮಾ (318).

ಈ i. 3. The substitute of ಇ, e. g. in ಕರಯ್ದು (Śmd. 214), ಕಂಚರ (214), ಕಮ (250), ಬೀಡು (250), etc.

ಈ i. 4. A contraction of ಇಯ 1, in the accusative singular, e. g. ಜಾಡೀ ಕೇಳಿ (83. 94), ಬೆಣ್ಣೀ ತ ಕೊಣ್ಣು (= ಬೆಣ್ಣೀ, B. 1, 15), ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ (1, 20), ಗಾಳೀ ತಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (2, 11); 2, in the genitive singular, e. g. ಗಾಳೀ ಸೊಪರ್ (83. 74), ಹಿತ್ತಾಳೆದು (B. 1, 18), ತಾಯೀ ಮೊರೆ (1, 21), ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ (2, 17); 3, in the locative singular, e. g. ಹಾಡೀಲಿ (B. 5, 318), ಹನ್ನೀಲಿ (8. Mhr.); 4, in the infinitive, e. g. ಇದೀ ಬೀಡು (Si. 83. 115. 121); 5, in the nominative plural, e. g. ಒರಗಿತ್ತೀರು (Si. 191).

ಈ i. 5. A contraction of ಇಯ 1, in the imperative, e. g. ನಡೀಂ! (B. 5, 44), ಕಡೀಂ! ಹೋಡೀಂ! (8. Mhr.); and 2, in the third person singular imperfect, e. g. ಅಲಿವಾ ಮುಗೀತು, ತನ್ನಿಯೂ ಹಡೀತು.—ಎಣ್ಣೆ ಬರುನಾಗ ಗಾಣ ಮುಡೀತು (Prvs.). See Prv. s. ಕರೆ 2; the remark on ಇತು.

ಈ i. 6. = ಇ 3. The substitute of ಇದು (Śmd. 169): this; these (C.; Tē., Tu., M.). ಆ ಬನಮ್ ಈ ಬನಮ್ ಊ ಬ ನಂ (202). ಈ ಪುಣ್ಣಿ ಬನ್ನುವು (169). ಈ ಪೇದ್ದಿ ಎಣ್ಣುಂ (42). ಈವೇ ಗ್ರೆನ್ಯಂಗ್, ಕಮದು ಗ್ರೆನ್ಯಂ (67). ಈ ಕವಿಗ್ (5). ಈ ಮನೆ ಗಳು, ಈ ತೋಟಗಳು (C.). ಈ ಊಟಕ್ಕೆ ಈ ನಾಮ ಸಾಲದೇ?—ಈ ಮುಖಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಮೇಲಾಗೋಟಿನಾಮ?—ಈ ಹಳ್ಳ ಆ ಕಳ್ಳಗೆ ಕಡೇ? (Prvs.). See Bp. 5, 62; 46, 79; J. 13, 8. —ಈ ಕಡೆ. This side or direction (Bp. 25, 38; B. 4, 56). —ಈ ಕಾರಣ. This cause or reason (B. 4, 186); on account of this (C.). —ಈ ಕ್ಷಣ. This moment (C.). —ಈ ತನಕ. = ಈ ವರೆಗೆ. (G.). —ಈ ತೆರ. = ಈ ಪ್ರಕಾರ. (J. 8, 49; 12, 27). —ಈ ಪರ. = ಈ ತೆರ. (J. 17, 32. 52). —ಈ ಪರಿಯನ್ನರ. = ಈ ವರೆಗೆ. (C.). —ಈ ಪ್ರ ಕಾರ. This manner (B. 4, 189); in this manner (C.). —ಈ ಬಗ್ಗೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ. = ಈ ಪ್ರಕಾರ. (C.; B. 4, 1). 2, = ಈ ಕಾರಣ. (C.). —ಈ ದಾರಿ. This time (Bp. 48, 16); this year (C.). —ಈ ಬೇಡೆ. This year (vulgar 8. Mhr.). —ಈ ಮೇರೆ. This limit or boundary (C.); this manner (C.; B. 1, 11; 4, 222); in this manner (C.). —ಈ ರೀತಿ. = ಈ ಪ್ರಕಾರ. (C., B. 4, 158). —ಈ ಲೋಕ. This world (C.; ಇಹ G.). —ಈವತ್ತು. -ವತ್ತು. = ಈವೊತ್ತು. (C.). —ಈ ವರೆಗೆ. ಈ ವರೆಗೆ. Till now (C.); thus far (C.). —ಈನಾಗ. -ಆಗ. Now, at this time (C.; ಏತರ್ಹ, ಇದಾನೀಂ Si. 477); this time. Genitive: ಈನಾಗಿನ (C.). —ಈ ವೇಳೆ. Now (C.; ಪ್ರಕೃತ G.). —ಈವೊತ್ತು. -ಹೊತ್ತು. = ಈ ಹೊತ್ತು. (C.). —ಈ ಸಾರಿ. = ಈ ದಾರಿ. (C.; B. 4, 53). —ಈ ಹೊ ತ್ತು. This time (of the day, C.); to-day (C.). See B. 1, 7;

2, 7; 3, 1; 5, 104; Bp. 57, 34. ಈ ಹೊತ್ತು ಹರಿಕಥೆ ಸೀಯೋ? ಉಪ್ಪೋ? (Prv.).

ಈ i. 7. = ಅರಿ (see ಅಪ) or ಇರಿ (see ಇಪ), ಇ 9, No. 2. An affix for the second person singular of the common present, e. g. ಅನ್ನುತ್ತೀ, thou sayest (B. 1, 16), ಮಾಡುತ್ತೀ (2, 36. 42. 48), ತಿಳಿಯುತ್ತೀ (2, 48), ಕರಿಯುತ್ತೀ (2, 48). See ಅನೆ 1, No. 2, and the plural ಕರಿ 1.

ಈ i. 8. = ಅರಿ or ಇರಿ. The common affix for the second person singular of the present of uncertainty or possibility, e. g. ಬನ್ನೀ, ಹೋದೀ. See ಅನು 4, and the plural ಕರಿ 2.

ಈ i. 9. To give, to bestow; to allow, to permit (ಪ್ರದಾನ Śmd. Dh.; ಕುಡು Śmd. 111; Tē., T.; M. ಎಗು; cf. ಇಂಗು 2). P. p. ಇತ್ತು (Śmd. 282. 285; Bp. 1, 36; M.). ಮಾಣದೆ ಇತ್ತು ಸವಿಯಂ (Ūpr. 7, 48). ಪೆಸರನ್ ಇತ್ತು (Kk. 3). ಭಕ್ತಂಗ ವರಮನ್ ಇತ್ತು (Śmd. 159). ಇತ್ತುಂ (130. 285; Bh. 3, 13, 19; Rā. 5, 25). ಇತ್ತರ್ (Śmd. 109). ಪೂವಿತ್ತುಂ (67). ಇತ್ತೊಡೆ (Bp. 2, 54; J. 29, 25). ಇತ್ತುದಂ ನೆನೆವನೆ? (Śmd. 68. 184). ಇತ್ತುವು (173). ಉತ್ತರಮ್ ಇತ್ತುಪಂ (Rā. 13, 4). ಇತ್ತವನೆ? (Bp. 29, 16). ಕೂರ್ತು ಕನಂ (Śmd. 60). ಗೋವೀವಂ (67). ಕವ ರೋಳ್ ದೇವಂ, ಕವರ ದೇವಂ (167). ಕವುದು (264). ಕವುದಂ (68). ಕವನ್ನೆ ಗಮ್ ಇದಂ (295). ಕವೊಡೆ ನೀಮ್ ಒಳ್ಳಿದೀ (298). ಕಯಲ್ ಬನ್ನತ್ತು ಕಲ್ಪಾಂಪ್ಪವಮ್ ಅಭಿಮತಮಂ (64. 277). ಕವರ್ (Rā. 5, 127). ಕವಳೆ? (Bp. 15, 3. 4). ಕವಳು (15, 13). ಹರಿ ದನ್ ಕವನು (ಸ್ಥೂಲಲಕ್ಷ, etc. Hlā.). ನೀರ ಹರಿಯಲ್ ಕಯದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಅಧಾರ); ಆರುಮಂ ಪುಗಲ್ ಕಯದೆ, ರಾಣಿನಾಸಮ್ ಇಹು ದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಮ್ ಆಡೊಡೆ ವನವೆ ಪ್ರಮದವನಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕಯದೆ (Bp. 3, 36; 4, 67; Rā. 10, after 7; Ū. Bp. 11, 5; M.). ಕಯದ (J. 3, 36). ಕಯಂ (Bp. 21, 20; 60, 14). ಕಯರು (15, 13). ಕಯವು (5, 29). ಕಯರಿ! (13, 14). ಕವುತ್ರೆ (Rā. 2, 59). ಕವುತ (Prll. 3, 3. 26. 29). ಈಗುಂ (Śmd. 111). ಈಗ (125; Ūt. II, 1; Nn. 1; Mr. 1). ಕಯರಿ! (J. 1, 1; 26, 54). ಕಯಲ್ (2, 32). ಕಯೆ (infinitive, Rāghā. 17, 69); ಕಯ (J. 9, 6). See Bp. 32, 50; 34, 16; 36, 56; 47, 8; 48, 11. 17; 50, 55. 60. 63; 52, 21. ಇತ್ತ ವರ ಮಿಥ್ಯನಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಬೇಡೋದು ಯಾಕೆ? (Prv.). —ಕಯೂ. rep. (Bp. 13, 10; 17, 13; 24, 85).

ಈ i. 10. ಈಯು. = ಈನ್ 1 q. v. To bring forth, etc. (C.; also said of the plantain tree, 8. Mhr.). P. p. ಕದು (C.; B. 2, 37; 3, 67). ಎತ್ತು ಕಯಿತು ಎನ್ನದೆ ಮೂರೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಸುವದು ಎವ್ವುವನ ಚಾಳಿ ಏತೆ? (Bp. 28, 34). ಹಚ್ಚಿದ ವಸಕ್ಕೆ ದಾಡೆ ಕಯುತ್ತದೆ (B. 2, 37). ಕಯುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಡೆ ದಾಬ್ಬೆಯ ಗಿಡದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಮಡಿಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (2, 38). ಆಮಗಳು... ಮಡಿಗಳನ್ನು ಕಯುತ್ತವೆ (3, 11). ಆಳು ಗಟ್ಟಿನಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕಯುತ್ತವೆ (3, 17). ಕಯಿತು (C.; 4, 52. 53). ಕಯುವ ಆಳು (Si. 322). ಕಯುವದು (C.). ಕಯಲು, bringing forth. —ಕಯಲಾಗು. -ಆಗು. Bringing forth to take place (Si. 321. 322). ಕಯಲಾದ ಕೂಸರೆ (B. 3, 86).

ಈ i. 11. The initial î that is connected with hi (and vi), see e. g. ಕಡು 2, ಕಜು 1 & 2, ಕದೆ, ಕರೆ, ಕಳೆ; ಕಣೆ, ಕಬೂಕಿ, ಕರ 1, ಕಸ 1, ಕಳ್ಳ.

ಕ i. 12. = ಇದೇ, etc. See Grj. 8, 4; 10, 100. Cf. Sk. ಕ
ಕ i. An interjection expressive of grief, anger, possibility
and proximity.

ಕಕಾರ i-kāra. The letter ಕ (Śmd. 11. 12).

ಕಕಾಂತ ikāra-anta. A term with final ಕ (Śmd. 102).

ಕಕೆ ikē. This woman, she (C.; Tē. ಕಕೆ, ಕಕೆ, applied
to superiors only; see remarks s. ಅವಳು, ಇವಳು). ಅಕೆ,
ಕಕೆ, ಉಕೆ (Śmd. 186).

ಕಕ್ಷಕ ikshaka. A spectator, a beholder. See ಪರೀಕ್ಷಕ.

ಕಕ್ಷಣ ikshana. Seeing; sight, view. 2, the eye.

ಕಕ್ಷಣಿಕ ikshapika. A male fortune-teller.

ಕಕ್ಷಣಿಕೆ ikshapikē. A female who looks into the future,
a female fortune-teller.

ಕಕ್ಷತೆ ikshatē. Looking. See ಅವೇಕ್ಷತೆ.

ಕಕ್ಷಿತ ikshita. Seen, beheld, regarded. (My.).

ಕಕ್ಷಿಸು ikshisu. To see, to behold, to look at; to consider;
to look after, to care for (Śmd. 334. 408; My.). ಕಕ್ಷಿಸು
ಘಟೆ (Ct. I, 94). See Bp. 1, 62; 24, 24. 35; 28, 6; 40, 6;
43, 10; 51, 11; 55, 52; 61, 13; Bh. 1, 8, 17; J. 10, 49;
11, 11; 13, 62.

ಕಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ ikshisuvikē. Seeing, etc. See ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ.

ಕಕ್ಷಿ ikshē. Sight, viewing, considering. See ಅವೇಕ್ಷೆ, ಅ
ವೇಕ್ಷೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆ.

ಕಕ್ಷಿ ikshya. To be beheld, looked at, etc. (adj.). See
ಪ್ರೀಕ್ಷ್ಯ.

ಈಗ i-ga2. This time; at this time, now
(ವಾಚಾನ್ವಿತಿ Si. 477; ಸಮಿ Dhv.; C.). ಇದು ಈಗ ಕ್ರಿಯಾವಿತಿ
ಪದಂ (Śmd. 175). ಈಗ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮಾಡುವ
ವನ್ನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ Nr.). ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕೆ ವೆಸರ್ ಈಗ ಕಡುಕಟ್ಟಿ
(Śm. 44). Genitive ಈಗಿನ (B. 3, 119; 5, 227; Si. 38);
Dative ಈಗಿಗೆ (B. 4, 162); Ablative ಈಗಿನಿಂದ (C.). ಈಗಿನಿಂದ
ಮೇ (B. 4, 30). ಈಗಿನಷ್ಟು (4, 165). ಈಗಿನವರು (4, 189). ಈ
ಗಿನಿಂದ (4, 162). See Bp. 11, 22; 36, 44; 37, 4; 41, 12; 47,
42; 52, 21; J. 28, 17; 31, 37. ಈಗ ತೂಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಆಗಿನ
ಗುಣ ಕಟ್ಟಿತ್ತು (Prv.).

ಈಗದು i-gadu1. = ಈಗಲೆ, ಈಗಲು, ಈಗಲೆ, ಈಗಲು. This
time; at this time, now (ವಾಚಾರ್ಥ Śmd. 400).
ಈಗದಾಗಿ, ಈಗದಿನ (401). ಈಗದುಂ (401). ಈಗದಿನ ನೆಗದಿಯ
ಕಟ್ಟಿದೊಳ (121).

ಈಗಲೆ i-gal. = ಈಗಲೆ, etc. (G.).

ಈಗಲು i-galu. = ಈಗಲೆ, etc. (My.). — ಈಗಲು. -ಉ 9.
Also now (My.). — ಈಗಲೆ. -ಎ 3. Just now, this very
moment (Bh. 1, 8, 21; My.). — ಈಗಲೆ. -ಎ 2. = ಈಗಲೆ. (Si.
71; B. 2, 44; 4, 77; 5, 148).

ಈಗಲೆ i-gal2. = ಈಗಲೆ, etc. (ವಾಚಾರ್ಥ Śmd. 400; see
16. 91. 136. 151. 277; Bp. 28, 52; 44, 50; Rāv. 13, 45; 14,
3). ಈಗಲಾಗಿ, ಈಗಲಿನ (Śmd. 401). ಈಗಲೂಂ (401). ಈಗಲೆ (Bp.
36, 13). ಈಗಲೂ (ವಾಚಾನ್ವಿತಿ, ಎತರ್ಥ, etc. Nr.). — ಈಗಲೆ. -ಎ 3.
= ಈಗಲೆ. (Śmd. 264; Bp. 11, 3; 24, 11).

ಈಗಲೆ i-galu2. = ಈಗಲೆ, etc. (Bp. 48, 27). ಈಗಲೆ
ಮುನ್ನ (35, 48).

ಈಗಲೆ igyē. (= ಈಗಲೆ). For this time, for the
present (My.); — this time, now (S. Mhr.). — ಈಗಲೆ.

Also at this time, still now (B. 4, 205. 206); also for
the present (My.).

ಈಂ, ಈಂ in. = ಇಂ (ಇಂ), etc. Sweetness, etc. —
ಈಂಗಳ. -ಕಡರ್. = ಇಂಗಳ. (Śmd. 214). The milk-sea.

ಈಚಲ್ ičal. 1. -ಉ. = ಈಚಲ, ಈಚಲೆ, ಈಚಲೆಲೆ. The
wild date tree, Phoenix sylvestris Lin. (ಎ
ಚರ್ಲಿ Nr.; Si. 166; T. ಈಚ್ಚು, ಈಂಚು, ಈನ್ಚು; M. ಈಚ್ಚೆ; Tē.
ಈಚೆ, ಈದೇ, ಈದಾದೇ). ಈಚಲ ಮುಕ್ಕ (ಪಾಲೆ, ಸುರೆ, etc. Dhv.).
ಈಚಲ ಮರ (B. 2, 13; My.). See C. Bp. 47, 45; ಕದೇಚಲ,
ಪರೇಂ. — ಈಚಲ ನೀರು. Toddy. See Prv. s. ನೀಚ. — ಈಚಲು
ಮರ. = ಈಚಲು. (St. & Pl.; My.). ಈಚಲುಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮುಚ್ಚಿ
ಗೇ ಕುದಿದರೆ ನಾಚಿಗೆಗೇಡು ಆಗದೇ? (Prv.). Cf. ಕಾದಿ.

ಈಚಲ್ ičal. 2. -ಉ. The white ant when win-
ged, Termes fatale (T. ಈಚಲ್, ಈಚಲ್, ಕಯಲ್, from
ಈಚಲ್, fly-ant; M. ಕಯಲ್; T. ಕ, M. ಕ, ಈಚ್ಚೆ, Tē. ಈಗಿ,
fly). — ಈಚಲುಮದು. = ಈಚಲ್. (My.; ಪತಂಗಿಕೆ, ಪುತಿಕೆ Si.
175; M. ಕಯಾಮ್ಚುಲಿ).

ಈಚಲ ičala. = ಈಚಲೆ 1, etc. (My.). See s. ಪರೀಕ್ಷಣ.

ಈಚಲುಗಾಡಿ ičalu-gāra. A man who makes
and sells toddy (S. Mhr.).

ಈಚಲೆ ičalē. = ಈಚಲೆ 1, etc. See ಸಣ್ಣ ಈಚಲೆ.

ಈಚಲೆ ičil. = ಈಚಲೆ 1, etc. (ಮಧುಪೂರ Mr. 117; My.
Tu.).

ಈಚು iču. 1. = ಈಚು. The state of being dry,
withered, faded, or sapless (Tē. ಈಚ; Tē. ಈಚು,
to wither, etc.; T. ಈಚು, reduced circumstances, decay;
M. ಈಚು, ruin; cf. ಇಂಚು 1, ಇಂಚು 1, ಇಂಚು 1). — ಈಚುಪೋಗು.
-ಪೋಗು = ಈಚುಪೋಗು. To become sapless, etc. ತುಣುಪಾ
ನ್ಯಗರ ಕಾವು ನಾಲಿ, etc. ಎನಿಸುಗು; ಅದು ಈಚುಪೋಗದ ಕಾವಾದರೆ
ಪರಾಲ ಎನಿಸುಗು, ಈಚುಪೋಗದ ಧಾನ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನೂ ಎನ್ನುವರು (Nr.).

ಈಚು iču. 2. = ಹೀಚು. (My.).

ಈಚು iču. = ಈಚು, q. v. (My.; M. ಈಚು). — ಈಚುಕೆ. The
perpendicular staff or handle in the shaft of a plough
on which the ploughman presses (My.).

ಈಚೆ i-čē. This side; to this side; on this side.

ಈಚೆಯ ದಡ (My.; Si. 82). ಈಚಿನ ವರಿಗೆ (378; My.). ಈಚೆ
ಯೋ (J. 20, 24). ಈಚೆಯನ್ನು ಅಚೆಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಮೋಡೆಯನ್ನು
ಅಗುವದೇ? (Prv.). See Prv. s. ವಾದೇಲೆ ಹಣ್ಣು. — ಈಚೆಗೆ. = ಈ
ಚೆಗೆ. (C.). ಜರಾಶಬ್ದದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಹೋದರೆ ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಗಲ್ಲವು
(Si. 199). ರೋಗದ ದೆಯನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಬನ್ನವನು (ನಿರಾಮಯ
202). ತುಂಬು ಮುನ್ನಾದ ಕೇಶವಾಶದ ನದಿವೆ ಈಚೆಗೆ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ
ಮುಂದು ಕೊಣ್ಣು ಇರುವ ಹುವಿನ ಸರ (ಗರ್ಭಕ 229). ಬನ್ನದಿಂದ ಈ
ಚೆಗೆ ಹೋದುದು (ಉದ್ವಾನ್ತ 380). ಈಚೆಗೆ ತೆಗದು ಹಾಕುವಿಕೆ (ನಿರ್ವಾ
ರ 892). — ಈಚೆಚೆಗೆ. rep. (My.). — ಈಚೆಕಡೆ. This side
(My.). ಈಚೆಕಡೆಯ ದಡ್ಡೆ (ಅವಾರ G.). — ಈಚೆಗೆ. = ಈಚೆಗೆ. To
this side; on this side. ಮೋಡೆಯೊಳಗಿನ ಈಚೆಗೆ ಬನ್ನ ನೀರ ತು
ನ್ನುದಿಗಳು (ವಮುಘ Si. 269). 2, hereafter, afterwards
(My.; B. 4, 28. 55); later. ನೂರು ವರುಷಗಳ ಈಚೆಗೆ (4, 68).
— ಈಚೆದಡ್ಡೆ. This shore (Ct. 10).

ಈಚಿಸು ičisu. To make swim, as a horse, etc.
(My.).

ಈಚು iču. 1. = ಈಚು 1, ಹೀಚು 1. To swim (My.; Tu.
ಈಚು, ಈಚು; Tē. ಈಚು; T. ನೀಚ್ಚು, swimming; T. ನೀಚು,
T., M. ನೀಚ್ಚು, to swim). — ಈಚಬೇಡು. To begin to swim

Digitized by Google

ಕುತು itu. = ಇತುದು (ಇತುತು). The affix for the third person singular neuter of the present of uncertainty or possibility, e. g. ಬನ್ನೀತು (Bp. 26, 28; B. 1, 20), ಬಿಟ್ಟೀತು (1, 27), ಮಾಡೀತು (2, 43), ತೋರೀತು (4, 18), ಉದಾದೀತು, ಹದಾದೀತು (C.). See ಅನು 4. 2, See 2. ತು and ಕ 5, No. 2.

ಕುತ್ವ itva. The letter ಕ (Śmd. 359).

ಕುದಂತ i-d-anta. A term with final ಕ (Śmd. 102; Kāv. I, 2, 84-89).

ಕುದಿ idi. (tr. ಇದರ್ಪಯ, ಇದರ್ಪಯ). = ಇದ್ಧಿ (see ಇದ್ಧಿ). Thou art. ಯಾಕೆ ಅದುತೀದಿ, ತಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಅಣ್ಣವೆ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಕುದು idu. P. p. of ಕ 10 and ಕನ್ 1.

ಕುದುವಿಕೆ iduvikē. Bringing forth (ಪ್ರಸೂತಿ Si. 390; only in Si.; Tē. ಕುದು, to deliver in child-bed).

ಕುದೆ idā = ಹೀನಿ (My.).

ಕುಪ್ರಕ್ಷ i-driksha. Of this aspect, such like. (R.).

ಕುಪ್ರಕ್ಷ i-driśa. Endowed with such qualities, such. (My.).

ಕುನ್ in. 1. -ನು. = ಕು 10. To bring forth young, to yeon, to cub (ತೀರ್ಪುಪನ Śmd. Dh.; Śmd. 59; Tē., T. ಕುನು; see ಕುನುಕೆ). P. p. ಕುದು. ಕುದ ಪುಲಿಯಾ ಪೋಲಾ ಇದರ್ಪ (Śmd. 144). ಬಮ್ಮೆ ಕುದ ಅರ್ಕ (ಗೃಪ್ಪ), ಹಲವನ್ ಕುದ ಅರ್ಕ (ಪರೇಪ್ಪುಕೆ Nr.). ಕುದ ಅವನ ಗಿಣ್ಣುಗಳು (ಪೀಯೂಷ Nr.). ಸತ್ತ ಕುರುವನು ಕುದ ಅರ್ಕ (Si. 321). ಕುನುವಾಕ್ (Mr. 181). ಕುದದ್ದಿ ಅಲ್ಲ, ನಕ್ಕದ್ದಿ ಅಲ್ಲ! (Priv.). ನೆಲನ್ ಇರದೆ ಕುದುಮೋ? (Rāv. 6, 34). See Bp. 38, 40; 57, 14; J. 10, 48.

ಕುನ್ in. 2. = ಇಂ (ಇಂಜ), etc. Sweetness, etc. — ಕುನ್ದಿ. -ತು. (Śmd. 214, or ಇನ್ದು. A sweet lip. — ಕುನ್ದೀರ್. -ತೋರ್. (Śmd. 214, 143, or ಇನ್ದೀರ್). A nice arm. — ಕುನ್ದೀರ್. -ತೋರ್. (Śmd. 214, 143, or ಇನ್ದೀರ್, ಇನ್ದೀರ್). A man with a nice arm.

ಕುಪಿ ipi. The dung of flies, which is supposed to turn into nits; a nit (Tē.; R.; cf. ಕುರ್ 3).

ಕುಪಿತ ipsita. Desired. 2, desire, wish (ಕಾಂಕ್ಷೆ, etc., ಬಯಕೆ Mr. 433).

ಕುಪಿತತಮ ipsita-tama. Greatly desired (Śmd. 155).

ಕುಪ್ತ ipeē. Wish, desire. See ಅಸೆವದು, ಪದೆ, ಪದೆಯಿಸು.

ಕುಪು ibu. Difference, dissimilarity (S. Mhr.; cf. ಅಯುಬು?).

ಕುಪೂತಿ ibūti. Tbh. of ಎಧೂತಿ. (My.).

ಕುಮ್ im. = ಕುನ್ 2, etc. Sweetness, etc. — ಕುಮ್ಮುಳ. -ಫ. (Śmd. 214). A sweet orange.

ಕುಯಿಸು iyisu. 1. = ಕುಸು 3. To cause to give. ಕುಮಿಸು (Śmd. 273).

ಕುಯಿಸು iyisu. 2. = ಕುಸು 4. To cause to bring forth, to help in bringing forth (C.).

ಕುಯು iyu. = ಕು 10, q. v. (My.).

ಕುರ್ ir. 1. = ಇರ್, etc. Two (Śmd. 214; T., Tē.). — ಕುರ. -ಅ. Two feet (Bp. 2, 5). — ಕುರಯ್. -ಅಯ್ 5. = ಕುರಯ್. — ಕುರಯ್. -ಅಯ್. Ten (Śmd. 89, 214; Bp. 43, 4, 5; J. 20, 44; 25, 47; 34, 27). — ಕುರಯ್ತುಳು. Śiva (My.). — ಕುರಯ್ತುಮೋ. -ಮೋ. Rāvana (G.). — ಕುರಯ್ತುಸಾಸಿರ. -ಸಾ

ಸಿರ. Ten thousand (Bp. 1, 84). — ಕುರಯ್ತುಗ. -ಮೋ. = ಕುರಯ್ತುಮೋ. (G.). — ಕುರಾಯ. -ಅಯ. -ಫ. -F. Twelve. ಕುರಾಯ ಹನ್ನೆರಡೆನ್ನರಿ, ನಾಲ್ಕೋ ಮುನ್ನೇ, ಹೋಗು! ಅನ (Priv.). — ಕುರಾಯ ರಾತಿ. The twelve signs of the zodiac (J. 6, 25). ಕುರಾರ್ವಲ. -ದಲ. Twelve leaves (Bp. 3, 8). — ಕುರಾರ್ವತ್ತರಂಗಳ. -ವತ್ತರಂಗಳ. Twelve years (Bp. 11, 36). — ಕುರಣ್ಣು. -ಎಣ್ಣು. Sixteen (Mr.). — ಕುರೇಯ. -ಎಯ. Fourteen (J. 22, 13). — ಕುರೇಯುಳುವನ. -ಫುವನ. The fourteen worlds (Bp. 22, 54). — ಕುರೇಯುಲೋಕ. -ಲೋಕ. = ಕುರೇಯುಳುವನ (Bp. 3, 81; 22, 41). — ಕುರೇತ. -ಅತ್ತ. Two pawns (Śmd. 214).

ಕುರ್ ir. 2. ಕುರು. = ಇರ್ 1, etc. To pull, to draw (T.; Tu. ಕುರ್, to rub off). 2, to comb out nits (My.; T. ಕುರು, Tē. ಕುರು).

ಕುರ್ ir. 3. ಕುರು. = ಕರ್, (ಸೀರ್). A nit (My.; T., M., Tē.). — ಕುರಣಿ. -ಅಣಿ. A comb for removing nits (My.). — ಕುರುದರೆ. -ತರೆ. A head infested with nits (My.).

ಕುರ ira. (= ನೀರ್). Moisture, dampness, wetness (T.; M. ಕರೆ, ಕಪ; Tē. ಕುಮರಿ, ಕುಮರಿ). — ಕುರುಳ್ಳಿ. -ಉಳ್ಳಿ. = ನೀರುಳ್ಳಿ. An onion (My.; T., M., Tu.). See ಕಾಡೀರುಳ್ಳಿ.

ಕುರ ira. 1. Tbh. of ನೀರ್. (My.). — ಕುರಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. Vīrabhadra; a N. ಕುರಣ್ಣನ ಮುನ್ನಣ ಬಸವಣ್ಣ (Priv.).

ಕುರ ira. 2. Going, moving. See ಸಮಾರ, ಸ್ವಾರ.

ಕುರಣ iraṇa. Agitating, driving; raising. See ಉದೀರಣ, ಪ್ರೇರಣ, ಸಮಾರಣ.

ಕುರಿ iri. 1. = ಅಹಿರ or ಇಹಿರ. The plural of ಕ 7, e. g. ಹೋಗುತ್ತೀರಿ (B. 2, 53), ಇರುತ್ತೀರಿ (4, 170). See ಅನಿ 1, No. 2.

ಕುರಿ iri. 2. The plural of ಕ 8, e. g. ನಡೆದೀರಿ, ಮುಟ್ಟೀರಿ, ಹೋದೀರಿ, ಕೂಟ್ಟೀರಿ (C.). See ಅನು 4.

ಕುರಿ iri. 3. = ಅಹಿರ or ಇಹಿರ. You are, e. g. ಬನ್ನೀರಿ ಯಾ, have you come? ಮಾಡೀರಿಯಾ, have you made? (S. Mhr.). Cf. ಇರಿ 1.

ಕುರಿ iri. 4. See ಕ 5, No. 1.

ಕುರಿ iri. = ಯಾರಿ, q. v.

ಕುರಿಣ iriṇa. = ಇರಿಣ. A barren soil. 2, a desert.

ಕುರಿತ irita. Driven, thrown, cast, sent.

ಕುರಿಸು irisu. = ಇರಿಸು 2. To cause to comb out nits (My.).

ಕುರುಳ್ಳಿ irulli. See ಕ. ಕುರ.

ಕುರೆ irē. = ಹೀರೆ. (My.).

ಕುರು iru. = ಇಗರು 4. The gums (My.; T.).

ಕುರ್ ir. = ಕುರ್ 3. — ಕುರ್ವಾಡಣಿ. = ಕುರಣಿ. (My.).

ಕುರ್ಣ ira. Risen; ascended; gone. See ಉದೀರಣ.

ಕುರ್ವ ira. = ಇರ್ವ. A wound.

ಕುರ್ಯ fryē. Wandering about (as a religious mendicant).

ಕುರ್ವಾರು irvāru. = ಇರ್ವಾರು, ಎರ್ವಾರು. The plant Cucumis utilisissimus Roxb.

ಕುರ್ಷ irshē. = ಕರ್ಷ (Śmd. 158). See ಸೇನು.

ಕುರ್ಷ್ಯಾರು irshyā-ālu. Envious.

ಕುರ್ಷ್ಯ irshyē. Envy; spite, malice. See Kāv. IV, 2, 16.

ಕುಲಿ ili. = ಇಲಿ, ಕಳಿ, q. v. A sort of weapon: a single-edged sword (used by the Turushkas, ಕಡಿದ ಕತ್ತಿಗೆ Hla.); a cudgel; a short sword; a stick shaped like a sword.

ಕಾಲಿಕ ilika. = ಕಲಿ, ಕಲಿಗೆ. (My. Amara; Si. 290).

ಕಾಲಿಕ ilita. = ಕವಿತ. Praised.

ಕಲು ilu. Attachment, as that of animals to men, of children to parents (S. Mhr.; Tē. ಕಲು, honour, respectability, decorum; T. ಇಯಲು, ಇಯಲ್, ಎಲು, ಎಲ್, to comply, become united, see s. ಇಡಿ 1). ಅಪವೇ ಕುಲಿಗಳು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ಹೆದರಿದಾಗ್ಯೂ ಬರಬರುತ್ತ ಕಲಾಗುತ್ತವೆ (B. 8, 10). ಸಾಕದ ನರೇ ಮದಿಗಳು ನಾಯಿಗಳನ್ನೆ ಮನುಷ್ಯರ ಕಲಾಗಿ (2, 74). ಗಣ್ಯಕವು... ಮನುಷ್ಯರ ಕಲಾಗುವದಿಲ್ಲ (4, 47). ಹುಲಿಯ ಮದಿಯನ್ನು ಚಕ್ಕದಿನಿಂದ ಸಾಕದರೆ ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಕಲಾಗುವದು (5, 247).

ಕವಯಿ i6-varu. (P or i6-aru = arē 6 P). Time not long past or not distant, a little while ago (ಕವಯಿತ್ವಕಾಲ ಸ್ಮದ. 400, 401, o. ra. -ದಿ, -ದಿ). ಕವಯಿನ, ಕವಯಿಗೆ (401).

ಕವಾಗ ivāḡa. See s. ಕಾ 6.

ಕಳ iāa. = ಕನ. An owner, a lord, a master, a mighty man. 2, Śiva (Bp. 61, 53; see s. ಕತ್ತರ). 3, one of the eleven Rudras. 4, Śiva, the regent of the north-east quarter (Mr. 57). 5, sign for a metrically long letter (Čh.). ಕಳ ನಾತ ಮಾಡ್ಯನೋ? (Prv.).

ಕಳತ್ವ iśatva. Supremacy, superiority. See ಅಧೀಶತ್ವ. ಕತ್ವಮ್ ಇಲ್ಲದೇ ನೀನ್ ಕತನ್ ಎನ್ನಾದಿ? (Sp.).

ಕಳಾನ iśāna. Śiva; the regent of the north-east quarter; one of the Rudras (Bp. 10, 30). 2, the sun. 3, sign for a metrically long letter (Čh.).

ಕಳಾನ iśāni. Durgā. (My.).

ಕಳಾನ iśānya. The north-east quarter (My.; Tē., Mhr.). 2, = ಕತ No. 4 (My.).

ಕಳಶಿತ್ವ iśitri. An owner, a master.

ಕಳಶಿತ್ವ iśitva. = ಕತತ್ವ. See ಅಪ್ಪಸಿಧಿ.

ಕಳಶೆ iśē. = ಕವೆ. (Sk.; G.).

ಕಳಶ್ವರ iśvara. = ಕಶರ. A lord, a powerful man. 2, Śiva. 3, one of the Rudras. 4, a form of Śiva that is neither Rudra, nor iśa, nor Sadāśiva (Bp. 61, 53); a līṅga (S. Mhr.). 5, the 11th year in the cycle of sixty (C.). 6, the soul, the universal soul. 7, sign for a metrically long letter (Čh.). ಕತ್ತರಗಿನ್ನ ಗವದೇಶ್ವರ ದೊಡ್ಡವನೋ? (Prv.). — ಕತ್ತರಬಳ್ಳಿ. = ಕತ್ತರಬೇರು, ಕತ್ತರವಳ್ಳಿ. (S. Mhr.). — ಕತ್ತರಬೇರು. = ಕತ್ತರಬೇರು. A twining shrub said to be an antidote to snakebites, etc., Indian birthwort, Aristolochia indica Lin. (S. Mhr.; St. & Pl.; Tē.).

ಕಳಶ್ವರಗಣ iśvara-gaṇa. N. of a class of metrical feet (Čh.).

ಕಳಶ್ವರಸದ್ವ iśvara-sadma. A temple.

ಕಳಶ್ವರಾಂಜನ iśvara-aṁśa-ja. A man born of an emanation of iśvara: Virabhadra, etc. (My.). ಕತ್ತರಾಂಶನಲ್ಲದೇ ಇಳಿಯನ್ನಳವಾಡಿಸು (Prv.).

ಕಳಶ್ವರಿ iśvari. Durgā. — ಕತ್ತರಬೇರು. = ಕತ್ತರಬೇರು. (My.). — ಕತ್ತರವಳ್ಳಿ. = ಕತ್ತರಬಳ್ಳಿ. (My.; ಅಸುರಿ Mr. 150, o. r. ಕತ್ತರ).

ಕಳಶ್ವರೇ iśvarē. Durgā.

ಕಳಶ್ವರೇಶ್ವರ iśvara-iśvara. The lord of lords: Śiva (Bp. 27, 42; 34, 19; 53, 20; 54, 67).

ಕಳಪ್ಪಣ iśhat-cūrṇa. Slightly pulverizing or crushing. See ಸದೆ.

ಕಳಪಣ iśhaṇa. = ಕಪಣ, (ಎಪಣ). Looking; seeking; desire, wish (My.; Tē.; not Sk.). See ದಾರೇಪಣ, ಧಾರುಣೀಪಣ, ಎತ್ತೇಪಣ. 2, hastening (Sk.).

ಕಳಪಣತ್ರಯ iśhaṇa-traya. The three dominant desires (Bp. 20, 38; 24, 39; 40, 66), viz. the desire after riches, after a wife, and after a son (My.).

ಕಳಪಣೆ iśhaṇē. = ಕಪಣ, (ಎಪಣ). See ದುರೀಪಣ, ಪುತ್ರೇಪಣ.

ಕಳಪತಿ iśhat. = ಇಪತ್. A little; slightly (ಅತಿವಲ್ಪ, ಅತಿಹಿದು Nn. 147, as ಇಪತ್; ಅನ್ನರದ ಕಹಿದು Mr. 537). 2, ಅನ್ನರ (Nn. 147).

ಕಳಪತ್ವಣ್ಣ iśhat-khaṇḍana. A small fragment. See ಮುಕ್ಕು.

ಕಳಪತ್ವಣ್ಣ iśhat-pāṇḍu. A light brown colour; grey (ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಳದು G.).

ಕಳಪತ್ವಧಾವನ iśhat-pradhāvana. Washing or rubbing slightly. See ಕುಡುಕು.

ಕಳಪದ್ಧಿತ್ವಕಾಲ iśhat-bhūta-kāla. Time not long past (Smd. 401).

ಕಳಪದ್ಧೇದ iśhat-bhēda. A slight difference (Smd. 99).

ಕಳಪಲ್ಲೇಹನ iśhat-lēhana. Slightly licking. See ನಂಜು.

ಕಳಪಿಕೆ iśhikē. = ಇಪಿಕೆ, ಅಪಿಕೆ. (Sk.; G.).

ಕಳಪಿಕೆ iśhikē. = ಅಪಿಕೆ. (Sk.; G.).

ಕಳಪೆ iśhē. = ಕಡು, ಕಶೆ, ಕಸು. The pole or shaft of a plough (ನೇಗರಿಯ ದಿಣ್ಣು, ಕಸು G.); the pole or shaft of a carriage.

ಕಸು iśa. 1. = ವೇಸ, q. v. (My.). ಹಣಕ್ಕೆ ಒಂದೇಸ, ಇವಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೇಳೆಯು ತ್ರಿಣಯನಮಕುಟವಾದರು ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯು ಬೀಣೆಯ ದೆ ಬಿಡನು (Sp.).

ಕಸು iśa. 2. = ಕಸು 2. — ಕಸಗುಮ್ಮಳಾಯಿ. -ಕುಮ್ಮಳ. = ಕಸುಕುಮ್ಮಳಾಯಿ. (B. 4, 38).

ಕಸನ iśa. Tbh. of ಕತ (ಪರಮೇಶ್ವರ ಸೆ.).

ಕಸನ iśara. Tbh. of ಕತ್ತರ (Smd. 368; Kk. 4; Śm. 3).

ಕಸು iśu. 1. = ಕಜು 1, etc. To swim (ಜಲೋತ್ತರಣ Smd. Dh.; Śm. 109; My.; Grj. 3, 114). ಕಿಡುಮಡುಗೊಣ್ಣು ಬಣ್ಣೆನೊಳಗೆ ಕಸು... ಪವಿವದಿಸಿತ್ತು ಭೃಂಗತಿರು ನೀರಣದೊಳಗೆ ನಿಜಪಾಂ ಸುತೇಳಿಯಂ (Lilv. 7, 60). ತರೆವಿದಿದು ಕಸುವ ಎಳೆವೇಡತಿ (Rēv. 6, after 24). ನಾಯಿಗಳು ನೀರೊಳಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಸುತ್ತವೆ (B. 2, 24). ಕಸುವವನಿಗೆ ಮಾನೆ ಧಾರವೇ? (Prv.). — ಕಸಗಲಿ. -ಕಲಿ. To learn to swim (B. 4, 88). — ಕಸಗಲಿಸು. -ಕಲಿಸು. To teach to swim (B. 5, 135). — ಕಸ ಬೀಡು = ಕುಟ ಬೀಡು. (My.; G.). — ಕಸಾಟಿ. -ಅಟಿ. Swimming (C.). — ಕಸಾಡು. -ಅಡು. = ಕಸು. (ಜಲೋತ್ತರಣ Smd. Dh.; Grj. 3, 17; 4, 32; Rām. 5, 8, 89).

ಕಸು iśu. 2. = ಕಜು 2, etc. Swimming. — ಕಸುಕುಮ್ಮಳಾಯಿ. A dried pumpkin used in swimming (S. Mhr.). — ಕಸುಗಾಯಿ. = ಕುಟುಗಾಯಿ (My.); = ಕಸುಕುಮ್ಮಳಾಯಿ (S. Mhr.).

ಕಸು iśu. 3. = ಇಸು 2, ಕಯಿಸು 1. To cause to give. 2, to cause one's self to give or yield: to yield, to permit, to allow (ದೋಹನ Smd. Dh.). ವಾದಿಕ ಸದ ಮನೆಯ ಬಲವನ್ನೇನು? (Dp. 148). ತರುಗಲ್ ಅಲ್ಲಿ ಪಣ್ಣಾಯ್ಕಂ ಬೀಯಲ್ ಕಸದು (J. 15, 17). ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾಲು ಕಡೆಯಲ್ ಕಸುವ ಅಳಳು (Si. 322). See Bp. 13, 8; 15, 3; 28;

29; 43, 52; 50, 39. — ಕುಸ ಕೋಕ್. (= ಕಸ, ಕುಸ, ಕುಸು). To have (anything) given to one's self: to take, to receive. See Bp. 5, 56; 11, 43; 14, 22; 23, 36; 24, 29; 31, 30; 32, 13; 46, 43; 50, 5. 36; 55, 30; 58, 41; J. 5, 45; 27, 29. ಇದರಿದ್ದು ಕುಸ ಕೋಕುತ (ಅಭಿಹಾರ, ಅಭಿಗ್ರಹಣ Nr.).

ಕುಸು ಉ. 4. = ಕಾಯಿಸು 2. To cause to cub or calve (ಜೀವಧನದ ಪ್ರಸೂತ ಸಿಂ. 109).

ಕುಸು ಉ. 5. = ಇನಿಹು, etc. So much as this, this much; so many as these; etc. See Bp. 5, 34; 16, 24; 21, 19; 23, 7; 40, 33; 43, 78; 46, 9; 48, 29; 50, 5; Mr. 282; Bh. 2, 13, 24; J. 25, 32. — ಕುಸೀಸು. rep. ಕುಸೀಸು ಅಗಲಮೋಸೆ ಎಸೀಸು ಮದ್ದೀ? — ಒನ್ನೊನ್ನ ದೋಸೆ ಕುಸೀಸಗಲ, ಎ ಸೀಸು ಮದ್ದೀಯೇ? — ತಾಸಿಗೊನ್ನ ಕೂಸ ಹೆತ್ತರೆ ಕುಸೀಸು ಮುತ್ತ (Prva.).

ಕುಸು ಉ. = ಕುಸು. Tbh. of ಕುಸೆ. The single, double, triple etc. pole or shaft of a cart or carriage (ಕೆಕುಟಾಂಗ ಸಿಂ. Dh. 679; ಸಿಂ. 109; ಕೂಪರ, ಯುಗನ್ದರ Hla., Mr. 286; Abh. P. 13, 69; C.). 2, the pole or shaft of a plough (C.). ಸೀಗಲ ಕುಸು (ಹಲದಣ್ಣು Nn. 7).

ಕುಹ ಉ. Giving. See ಬೆನ್ನೀತ.

ಕುಹ ಉ. = ಕುಹೆ. (My.).

ಕುಹಾನ್ಯುಗ ಉ. = ಕುಹಾನ್ಯುಗ. A wolf.

ಕುಹಿತ ಉ. Bought; desired;—desire. (R.).

ಕುಹೆ ಉ. ಕುಹಾ. Effort, exertion; wish, desire.

ಕುಳ ಉ. = ಕುಳಿ. ಅಸ್ತ. 2, ನಿಕರ. 3, ಕರ್ಣ. 4, ವಲ್ಲ. 5, ದ್ವಜ. 6, ಕತ (Mr. 521).

ಕುಳಸೆ ಉ. (ಸಿಂ. 40). Tbh. of ಕುಳಕ. A curved instrument for cutting grass (Mhr. ಇವಾ; R.). 2, a blade set in a stock, used in slitting up vegetables, etc. (C.; Mhr. ಇವ). ಕುಳಿಯೆನ್ನ ಹೆಚ್ಚು (B. 1, 8). ವಲ್ಲೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಕುಳಿಗೆ (4, 177). — ಕುಳಿಗೆಕತ್ತಿ. (My.; ಕುಳಿ, ಕುಳಕ, ಕರವಾಲಿಕೆ Si. 290). — ಕುಳಿಗೆಮಣಿ. The stock wherein the blade is set (C.; ವಾತ, ಲವಿತ್ರ Si. 303).

ಕುಳಿ ಉ. = ಇಳಿ, ಹಿರಳಿ. An orange, etc. (ನಾರಂಗ Kk.

71; Mr. 112; ಸಿಂ. 25; ಕಂಡೇ ಗಿಡ G.; Mhr. ಕಡ, a lime; Tē. ಕಡೆ, the inner division of an orange). See Abh. P. 12, 6; Rā. 2, 36; Rāghē. 17, 56; ಕತ್ತೀಳೆ, ದೊಡ್ಡೀಳೆ, ಪೇರೀಳೆ. Cf. the ಕರ in ಕುನ್ನಾರ.

ಕುಳ್ಯ ಉ. = ಎಳ್ಯ. (My.).

ಕುಳ್ಯಯ ಉ. = ಕುಳ್ಯ. (My.).

ಕುಲಿ ಉ. = ಇಲಿ 1, etc. To pull, to drag, to draw (ಸೆಳೆ ಸಿಂ. I; M.; Tē. ಕುಡು; T. ಕರ; cf. ಕರ 2, ಕುಡು 1).

ಕುಲಿಗೆ ಉ. (ಕುಳಿಗೆ?). Disentanglement, dis-
encumbrance, freedom (Mg.).

ಉ

U

ಉ u. 1. The fifth letter of the Alphabet (ಸಿಂ. 12).

As an initial it is often written ಉ.

ಉ u. 2. The final of many Kannada words, e. g. ಕರು, ಕರು (ಸಿಂ. 59), ಮರು (63), ಮೂರು (61. 67), ಒರು (62. 247), ಒರು (63), ಕೊಮ್ಮು, ಕಾವು (161), ಕರ್ಪ, ಬೆಕ್ಕು (70), ಕರ್ಪ, ಉರು (247), ಕೇರು (250), ಅರು, ಇರು (96. 185), ಮರು (63. 222. 260), ನೋರು (63. 90. 254. 260), ಬಿರು (262), ಸರು (284), ಎರು (63. 170), etc.

ಉ u. 3. An auxiliary letter to form words with final ಉ of words that, in classical language, end in a consonant, e. g. ಬಿಲು, ಕಲು, ಮುಲು, ಹಲು, ಕಲು; ಬಿಲ್ಲು, ಕಲ್ಲು, ಮುಳ್ಳು, ಹಲ್ಲು, ಕಣ್ಣು; ಎನ್ನು, ಹೇರು, ಕೇರು, ಸಲು, ಸಲ್ಲು; ಹೆಸರು, ಕರುಳು, ಹಾಲು, ಗೇಣು, ಮೇಣು; ಬನ್ನರು, ಅವರು, ತಾನು, ಅವಳು, ಕವಲು, ಇರುಳು, etc. — Observe especially that when verbs are conjugated in the present and future tenses according to new Kannada, they are always presupposed to end in ಉ, as ಇದೆಯು, ನಡೆಯು, ಕೊಯ್ತು, ಬರು, ದೀರು, ಸಾಯು, ಮೇಯು, etc.; and that new Kannada verbs like ಕೇರು, ಹೇರು, with regard to the P. p., fall under the ikāra-rule of ಸಿಂ. 280 (ಕೇರು, ಹೇರು). In Bp. 22, 29 there is the curious form ಕೊಲುಪ್ಪತ್ತ (= ಕೊಲುಪ್ಪ, ಕೊಲ್ಲುಪ್ಪ). See ಉ 2; ಇ 4.

ಉ u. 4. An auxiliary letter in the formation of Tadbhavas, e. g. ರಜ್ಜು, ಅಪ್ಪ, ಕ್ಷುತ್ತು (ಸಿಂ. 106),

ಯತಸ್ಸು, ತೇಜಸ್ಸು, ಮನಸ್ಸು (107), ಜೂದು (344), ದಣ್ಣು, ಅಮರ್ (364), ಗಣ್ಣು (365), ಸುಲು, ತುರುಡ (368), ಮೆದುರು (369), ಪಿಟ್ಟು (370), ಕವಂಗು (572), ಕಂಡುಗಾವ (236), ಅರಸು (63), ಸರಯು, etc. 103). Although the ಉ in such instances (excepting that of ಸರಯು, etc.) is not radical, i. e. is not that of ಕರು, etc. (59), it has been used like that (cf. 67), e. g. ಅನುತ್ತವಾ (B. 5, 187), ಸಮುತ್ತವಾ (5, 145), ಸಮುತ್ತವನ್ನು (5, 98). The author of B. 5 takes this liberty also in Kannada terms, e. g. ಹೊತ್ತುವನ್ನು (189), ನೆನಪವಾ (220). In ಸಿಂ. 189 there exceptionally occurs ಅದುವು (see s. ಅದು 1); 128 ಅರುಂಗಿ; 124 ಅರುವನ (see s. ಅರು 2); 278 ಅಲ್ಲಿನ, ಅಲುವನ (see s. ವಾ); Bp. 48, 3 ಅದುದನದಾದುವಲ್ಲಿ ಸಮತ್ತಮ್ ಎನುತ; cf. also ಇತುವೆನ್ನುಮ್ ಇತ್ತುವೆನ್ನುಮ್ ಅತ್ತುವೆನ್ನುಂ (ಸಿಂ. 265. 366); ಮಾನಸರುವಕಳಿ, ಅಕಟಾ! ಎನುತ (Bp. 46, 59); ತುಡಿತುಡಿದುದುಡಿಡಿದು (J. 3, 87); ಇರು = ಇರ್ (ಸಿಂ. 270. 272); ಉಮು = ಉಂ 1. Cf. ಉಮಂ, ಉಮಂ 1 & 2, ಉವಂ.

ಉ u. 5. (=ಉ 2). An auxiliary to form another common nominative of ಅಂ for neuter words with final ಅ, e. g. ಕಸವು (Bp. 16, 22), ಗುಣವು (17, 9), ಪುಸ್ತಕವು (B. 2, 1).

ಉ u. 6. A common auxiliary for the formation of an unclassical (see e. g. ಸಿಂ. 113 seq.) nominative of masculines, feminines, and neuters with final ಇ or ಎ, e. g. ಅಪ್ಪಿಕೆಯು (Bp. 3,

84), ಸಭೆಯು (5, 59), ಉಗಡಣ್ಣೆಯು (11, 4), ವಿಧಿಯು (39, 34), ಅವೈಯು (47, 40), ಶಿಲೆಯು (60, 48), ವಿದ್ಯೆಯು (B. 1, 4), ಮೆಯ್ಯು (1, 26), ಗಿಳಿಯು, ಪಕ್ಷಿಯು (2, 2), ಅಳಿಯು (2, 16), ಹೇಡಿಯು, ರಾಣಿಯು (C.).

ಉ u. 7. An imitative sound. — ಉಉ. One of the notes of the cuckoo (Śmd. 74 Mqb., o. rs. ಉಉ, ಒಒ).

ಉ u. 8. The initial u that is connected with pu and hu, see e. g. ಉಗಿ 5, ಉಗಿತ, ಉಗ್ಗಿ 2, ಉಂಜ (K. & Tbh.), ಉಟ್ಟಿ 3, ಉಟ್ಟು 2 & 6, ಉಡಗು 1, ಉಡುಗ, ಉಣ್ಣೆ, ಉಣ್ಣು 2, ಉತ್ತ 3, Tbh. ಉಟ್ಟು, Tbh. ಉಟ್ಟಿ, ಉಯ್ಯ 3, ಉರಕ್ಕು, ಉರಳಿ 2, ಉರಿ 4, 5 & 6, ಉಲ್ಲು, ಉಳಿ 7, ಉಳ್ಳಿ 3, ಉದಿ 3, ಉದು ಕು. Cf. Tbh. ಉಗ.

ಉ u. 9. = ಅಂ 5, ಉಂ 1 q. v., ಉಂ 7. ದಿಕ್ಕುಂ ದೆಸೆಯು ಗತಿ ಯುಂ (Bp. 23, 29). ತಾಪಸರಾಜನುಂ ಗೋಪತಿಯು (32, 88). ಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಂ ನಾಚಿಕೆಯು (43, 11). ಎಲ್ಲಿಯು (44, 13). ಕವಿಗಳುಂ ಪಾಠಕರು (46, 52). ಪತಿಗೆ ಸತಿಗೆಯು (51, 8). ಅಹಿಸಿಯು ಕಾಣದೆ (27, 43). ಅಗಿಯು (38, 45). ಎಸನು (59, 15; 60, 49). ಅವಮ (= ಅದರೂ, 8, 23), ಅದೊಡು (8, 24). ಅದೊಡೆಯು (Bh. 1, 8, 45). ತನುಜರೊಡನೆಯು (1, 8, 60). ಅದರೆಯು (1, 8, 16, 28). Occasionally it disappears in a following vowel, e. g. ಅವನಾದೊಡೆ (Bp. 43, 81). ಎನಿಲ್ಲ (44, 39). ಹೊಲ್ಲೆ ಪವಾವುದಾಲು (Bh. 2, 13, 35). ಅವುದನೂಹಿಸಿದೊಡೆ (1, 8, 77). ಎನನ್ನೆಡೆಪ್ಪಾದ ದಂ ಬಿದ ತನ್ನೆವ ನೀಡೆ ತಾಂ (83, 85). ಒನ್ನಿಲ್ಲ (J. 3, 36). ಎನಿ ತಿಲ್ಲ (28, 27). ಒನ್ನದಿಯದೆ (28, 60). — See ಮತ್ತೆಯು; ಒ.

ಉ u. 10. (= ಉ 5). A letter indicating intermediate place, quantity, and time. (T.). See ಉದು 1, ಉನಿ, ಉನ್ನು, ಉನ್ನು, ಉನ್ನೆ, ಉಲ್ಲಿ, ಉವ 1, ಉವಳ್.

ಉಂ um. 1. = ಉ 9, etc., ಉಮು. A copulative conjunction that has the same meanings as ಅಂ 5, and is used like it (Śmd. 149. 150. 167. 396; T. ಉಮ್). ನರನುಂ ನರನನ್ನನುಂ ಗುರುವುಂ (150). ಕಾಲಿನ್ನೆಯುಂ ಕೆಯ್ಯಿನ್ನೆಯುಂ ಘಟ್ಟಿಸಿದಂ (150). ವಂಚಿಸುವುದು ಅವಂಗೆಯುಂ ನಿನಗೆಯುಂ ಸಹಜಂ (150). ಪದಿಯನ್ನು ವಸ್ತ್ರವೇಶವಮುಂ ದೂಷಣಮುಂ ನಾಯ್ಕ ಸೋವುವುದುಂ ಲೋಹದ ಘಟ್ಟಿಯುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Śmd. I). ತಮಿವಾಯಿಂ ಸನ್ನಿಯೆನ್ನುಂ ನಾಮಮ್ ಎನ್ನುಂ ಸಮಾಸಮ್ ಎನ್ನುಂ ತದ್ಧಿತಮ್ ಎನ್ನುಮ್ ಅಶ್ವಾತಮ್ ಎನ್ನುಂ ಧಾತುವೆನ್ನುಮ್ ಅಪಠ್ರಂ ತಮ್ ಎನ್ನುಮ್ ಅಕ್ಕಯಮ್ ಎನ್ನುಮ್ ಈ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಪ್ರಕರಣಮ್ ಎಣ್ಣಕ್ಕುಂ (Śmd. 7). ಪದಿನಾಲ್ಕುಂ ಸ್ವರಂಗಳ್ (13). ತೋಳ್ ನಾಲ್ಕುಂ (18). ಎಣ್ಣುಂ (42). ಎಲ್ಲರುಂ (112. 259. 298). ಮೊದಲ ಎರಡುಂ ವಿಧತ್ತಿ (147). ನಾಲ್ಕುಂ ಭೇದಂ (155). ಮೂವತ್ತಾ ಐಂ ಗುಣಂಗಳ್ (201). ಇವರ್ವುಂ (267. 298). ಅನಿಬರುಂ (270). ಎರಡುಂ (388. 394. 396). ಅದುಂ ರುತುಗಳ್ (Hlā.). ನಾಲ್ಕುಂ ಕಡೆ (Rā. 5, 121). ಎಲ್ಲಮುಂ (6, 34). ಸರ್ವರುಂ (Bp. 39, 70). ತರಣ್ ಅರುಮ್ (whosoever) ಬರೆರೆ ಬಲಸಂಸರಣದೊಳ್? (Śmd. 85). ಎನ್ನುಂ (whenever; always, 149). ಎಲ್ಲಿಯುಂ (where-soever; everywhere, 150). ಎತ್ತಲುಂ (whosoever; occasionally, 155). ಎನ್ನುಂ (howsoever, 164). ಎನಿತುಮ್ (how much soever), ಅನಿತುಮುಂ ಧರ್ಮಂ ಸೂದಿಗೊಟ್ಟುಂ (73). ಇರುಳ್ಳುಮುಂ (119). ಅಬಿನ್ನುವುಮುಂ (206). ಮೂದೇವರುಮುಂ ಕೋಣೆ ವೈಸುಗುಮ್ ಅಸುರರ್ (267). ಎರಡುಮುಂ (251). ಹತ್ತನೆಯ ತಲೆಯುಮುಂ ನೇರ್ದಾರ್ಗಳ್ (288). ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ್ವರುಮುಂ ಮಿಥುನಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಅವರುಮುಂ (Śmd. 150). ಒನ್ನೆಡೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವುದೆ ಪಿಯ ಪುಲಿಯುಮುಂ ಕವಲಿಯುಮುಂ? (150). ಶಬ್ದಾರ್ಥಮುಮುಂ (Bp. 1, 15). ಎಲ್ಲರುಮುಂ (1, 51). ಅಡಿಗಳನ್ ಎರಡುಮುಂ ಕಡಿಕಡಿದು (39, 33). ಅರುಮುಂ ಪುಗಲ್ ಆಯದೆ (Nr., see s. ಈ 9).

ಅರುವನು (Bh. 1, 8, 26). ಪುಟ್ಟಿಯುಂ (Śmd. 31). ಅಗಿಯುಂ (53. 137. 187). ನಿಲಿಯುಂ (70). ಪಡೆದುಂ (108). ತೋಡಿಯುಂ (164). ಇರಿಯುಂ (281). ಒದವೆಯುಂ, ಬರೆಯುಂ (388). ಎನೆಯುಂ (395). ಇಲ್ಲದೆಯುಂ (139). ಪುಟ್ಟಿಯುಂ (31). ಪಡೆದುಂ (106). ಕಾಯ್ತುಂ (216). ಸನ್ದುಂ (26). ಇಲ್ಲದಲ್ಲಿಯುಂ (204). ಅಲ್ಲದಲ್ಲಿಯುಂ (167). ಅನ್ತಾಗಿಯುಂ (Bp. 40, 37). ಅನ್ತಮ್ ಅಲ್ಲದೆಯುಂ (Rā. 13, after 4). — Note: In narration the verbal noun with ಉಂ is frequently used as follows: (ರಾಜ) ಕುಮಾರಂ . . . ಅಮಾತ್ಯವದನಾರವಿನ್ದಮಂ ನಡೆ ನೋಡಿ, ಸಮರಪ್ರಸ್ಥಾನ ಭೇರಿಯುಂ ಪೊಡೆಯುಮ್! ಎಮ್ಮುದುಮ್, ಅವಂ ತನ್ಮಾಧ್ಯಕ್ ನಪ್ಪ ಮೇಘನಾದನಂ ಬರಿಸಿ ಬೆಸಸುವುದುಮ್, ಅವಂ ಬನ್ನು, . . . ಪೊಡೆದಾಗಳ್ (Rā. 6, after 10; see ಉದುಂ). See ಉವ 3, ಉವಂ 2, ಉವುಂ; ಒಂ.

ಉಂ um. 2. An interjection of displeasure (C.; cf. Sk. ಉ). ಆ, ಹೋಗುವಳ್! ಉಂ, ಹೋಗುವಳ್! (Bp. 14, 33).

ಉಂಯಿ umyi. A mode of expressing one's uncomfortablebleness in sickness, in disturbed sleep, etc. (C.). ಉಂಯಿ (ಎನ್ನು ಬರೆಯುವದು) ಉಪಾಧ್ಯನ ಎಣ್ಣಿ (Prv.).

ಉಃ uh. An interjection used in joy derived from a bad habit: hey! ah! (ವ್ಯಸನಸುಖ Śmd. 394), and in disgust: foh! (ಅಸತ್ಯ 394). Cf. ಉಸ.

ಉಃಪು uhpu. An interjection of difficulty or distress (My.). ದೆಸೆವಣ್ಣೆಳ್ ಬಿಸಿವಿಸಿಲಿಂ ಬಸವದಾದು, ಉಃಪೆ ನ್ಣು, ಸುಯ್ದು (Rā. 5, 32).

ಉಕ ukā. = ಉಕ 2. An affix for forming masculine nouns, e. g. ಕಟ್ಟುಕ, ತಟ್ಟುಕ, etc. (Śmd. 239; also Sk.).

ಉಕಾರ u-kāra. The letter ಉ (Śmd. 11; Kāvy. I, 3, 60-63).

ಉಕಾರಾಂತ ukāra-anta. A term with final ಉ (Śmd. 103; Kāvy. I, 2, 28-30; I, 3, 30-34).

ಉಕಾಲ ukāl. Vomiting (My.; H.). — ಉಕಾರ್ ಜುರಾದ್. Cholera (My.; H.).

ಉಕ್ಕಡ ukkāḍa. (fr. ಉಕ್ಕು?). The end or outermost part of a town or village (C.). 2, an entrenchment about a camp, an advanced guard, pickets round a camp, a watch; a guard-house (My.; Tē. ಉಕ್ಕಳ; T. ಉಕ್ಕಳ, ಉಕ್ಕಳ; cf. ಉಕ್ಕಟ್ಟಿ?). 3, a piece of rope that is tied to the lower end of a well-rope for fastening the vessel, and is of a different texture, generally not so thick (S. Mhr.; cf. ಉಕ್ಕು?). — ಉಕ್ಕಡವಾಗಲು. The outer-most gate of a town or village (S. Mhr.). — ಉಕ್ಕಡಮನೆ. The last house of a town, etc. (S. Mhr.). — ಉಕ್ಕಡಹೊಲ. A field on the outskirts, etc. (S. Mhr.).

ಉಕ್ಕನ್ನ ukkāṇṇa. Swell: overflowing fullness, abundance (Grj. 1, 13; J. 14, 6). 2, a narrow board or piece of bamboo firmly fixed between two beams of the roof, used for hanging clothes, etc. on; if two are near one another, they serve for a shelf (My.).

ಉಕ್ಕಳಿ ukkalikē. Tbh. of ಉಕ್ಕಳಿ. (G.).

ಉಕ್ಕ ukk. = ಹುಕ್ಕ. (My.).

ಉಕ್ಕವ ukkiva. = ಉಕ್ಕವ. Cunning, fraud (ತಕ್ಕ
Śmd. II; Tē. ಉಕ್ಕವ = ಕವಟ, ಕುಪ್ಪಿತ).

ಉಕ್ಕಿಸು ukkisū. To make boil up or over (C.).

ಉಕ್ಕು ukku. 1. = ಉಕ್ಕು 1. To rise, to swell, as
the sea, etc.; to go beyond the common
limits; to boil excessively; to come up or
over in boiling; to foam; to boil, as rage;
to be greatly increased, as beauty, grief,
joy, etc.; to be elated (C.; Tu.; Tē. ಉಕ್ಕು, to boil,
bubble with heat, seethe; to boil with rage; cf. ಉಕ್ಕು).
ತಿಮಿಗಿಲವ ತಿಮಿಗಿಲದರೆ ಕಡಲುಕ್ಕು, ನೀರು ಹೆಚ್ಚುವದು (Si. 88).
ಕಡಲುಕ್ಕು ಮೇಲ್ವಾಯದ ತಡೆ (ವೇರೆ 456). ಉಕ್ಕು ಬೆನ್ನದ್ದು ತೆಗದು
ಹಾಕಿದರೆ ಎಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಮೋಸವಲ್ಲ (Prv.). ಉಕ್ಕುವ ಆಕ್ಕ (Rām.
5, 8, 89). ವಾದ್ಯಘೋಷಣಮ್ ಉಕ್ಕು ಉಲಿಯಲು (Bp. 23, 24).
See Abh. P. 11, 23; Rāv. 5, 89; Rām. 1, 15, 43; J. 4, 7;
7, 31; 11, 37; 21, 43; 30, 31; Abhā. 2, 52, 54. — ಉಕ್ಕುಣಿ.
-ವಿಮು. To rise up, as boiling water, milk, etc. (C.); to
effervesce, as fluids (C.); to rise, as the flood-tide (C.; G.
82); to rise, as dough (My.).

ಉಕ್ಕು ukku. 2. = ಉಕ್ಕು 2. That rises or has
risen. 2, spume, froth (C.). 3, rising, as
that of the flood-tide. 4, pride (ಗರ್ವ ūt. II,
31; Tē.). 5, power. ಉಕ್ಕು ಬಡಿತದು ಹೆನ್ನಮನ, ಮುಸು
ಕ್ಕಿದವ ನೆಮ್ಮದಿಗರ್ (Bp. 12, 48). — ಉಕ್ಕು ತಿಳಿ. The skim-
mings of boiling rice (My.; Si. 311). — ಉಕ್ಕುಡಿಸು. -ಉಡಿ
ಸು To cause one's power to be shattered: to lose one's
power or strength (Bh. 8, 24, 42; Rām. 1, 8, 8).

ಉಕ್ಕು ukku. 3. = ಉಕ್ಕು 3. Steel, "wootz" (ತನ್ನ,
ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಅಯಸ್, ಪಾರಕವ Hla., Mr. 98, Si. 332, 420; B. 4,
148; C.; Tē.). ಉಕ್ಕಿನಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರತಿಮೆಯಂ ಬೆಕ್ಕಸವ್ವದೆ ನೋಡಿ
(Bp. 23, 24). ಉಕ್ಕಿನ ಕೊಡಲಿಯಾದರೂ ಕಡಿಯಲು ಕಾವು ಬೇಕು
(Prv.). — ಉಕ್ಕುಸುಣ್ಣ. Ashes of calcined iron (My.; Tē.).

ಉಕ್ಕುವಿಕೆ ukkuvikē. Rising, etc. (ಉಕ್ಕವ Si. 458).

ಉಕ್ಕು ukkē. 1. = ಉಕ್ಕು 1. Ploughing (My.; Si. 319).
See Prv. a. ನು 1.

ಉಕ್ಕು ukkē. 2. = ಉಕ್ಕು 2. Remainder (My.).

ಉಕ್ಕವ ukkēva. (Śmd. 49). = ಉಕ್ಕವ. (ತಕ್ಕ Kk. 83;
cf. ಉಕ್ಕ 1). ನಿನ್ನ ಬಗೆಗಕ ಬಾಗಿ ಕರಮ್ ಉಕ್ಕವಮ್ ಆಗಿ ಮನಕ
ತೋರುಗುಂ (Śmd. 217).

ಉಕ್ಕ ukta. Uttered, spoken, said; a word (Bp. 51, 52).
2, = ಉಕ್ಕ. (Mr. 362).

ಉಕ್ಕಿ ukti. Speech; a word, an expression (ವಡನ ūt. I,
75). See Prv. a. ಘಟ.

ಉಕ್ಕಿಕ್ರಮ ukti-krama. The proper way of expressing
one's self (Kāv. II, 2, B, 24).

ಉಕ್ಕಿವಿದ ukti-vida. One who knows words or grammar
(Śmd. 102).

ಉಕ್ಕಿಸು ukkisū. To speak, to declare (Bp. 18, 97).

ಉಕ್ಕ ukk. N. of a type of metres (Ūh.).

ಉಕ್ಕ uttha. Speech; praise. 2, a kind of metre.

ಉಕ್ಕ uksha. An ox, a bull (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಉಕ್ಕಗ uksha-ga. Who rides on an ox: Śiva (Bp. 27, 32).

ಉಕ್ಕಗಮನ uksha-gamana. = ಉಕ್ಕಗ. (Bp. 61, 83).

ಉಕ್ಕಣ ukshaṇa. Sprinkling; consecrating. See ಪುಷ್ಕಣ.

ಉಕ್ಕತರ uksha-tara. A large ox or bull (ಬಲ್ಲಿನೆತ್ತು Mr. 178).

ಉಕ್ಕಧ್ವಜ uksha-dhvaja. Whose ensign is an ox: Śiva
(Bp. 58, 26).

ಉಕ್ಕಪತಿ uksha-pati. Śiva (Bp. 32, 31).

ಉಕ್ಕರಾಜ uksha-rāja. Śiva (Bp. 61, 93).

ಉಕ್ಕವಾಹನ uksha-vāhana. Whose vehicle is an ox: Śiva
(Bp. 43, 53; 50, 74).

ಉಕ್ಕಿತ ukshita. Sprinkled; cleansed. See ಪುಷ್ಕಿತ.

ಉಕ್ಕೇಶ್ವರ uksha-tēvara. Śiva (Bp. 56, 6).

ಉಬೆ ukhē. A pot, a caldron (ಮಡಕೆ Mr. 309).

ಉಬ್ಬು ukhya. Boiled or dressed in a pot, as e. g. flesh
(ಛಾಂಡೀಯ ಅಡಗಡಕ್ಕೆ Mr. 217).

ಉಗ ukga. 1. = ಉಗ 8, ಉಗ 2. (ಹಬೆ G.; S. Mhr.).

ಉಗ ukga. 2. = ಉಗ, e. g. ನಾರುಗ, ಬೇರುಗ, ಊರುಗ, etc.
(Śmd. 240).

ಉಗ ukga. Tbh. of ಯುಗ. See ಉಗಾದಿ.

ಉಗನಿ ugani. = ಉಗನಿಬಳ್ಳಿ. (My.). — ಉಗನಿಬಳ್ಳಿ. A
shrubby creeper, the heart-leaved moonseed, *Cocculus*
cordifolius Dec. (St. & Pl.). 2, a common creeper with
hoary leaves, *Lettsomia aggregata* Roxb. (Z.). — ಉಗನಿ
ಹಮ್ಮು. = ಉಗನಿಬಳ್ಳಿ. (My.).

ಉಗಮ ugama. Tbh. of ಉಗಮ. Source, origin (My.;
Ūh., Mhr., B. 4, 218).

ಉಗರಿಸು ugarisu. To gasp, to breathe hard, to
respire with difficulty (Tē. ಒಗಂಜು; R.; Tē. ಉ
ಕ್ಕಸ, gasping for breath, asthma; cf. ಉಬ್ಬು).

ಉಗಲಿ ugāl. 1. -ಝ. = ಉಗಲಿ 1, etc. To spit, to
spit out (Bp. 87, 42; C.; Mhr. ಉಗಲೇಂ).

ಉಗಲಿ ugāl. 2. -ಝ. = ಉಗಲಿ 2, etc. Spit, to
saliva (C.).

ಉಗಲಿಸು ugālisu. = ಉಗಲಿಸು. (C.).

ಉಗಾದಿ ugādi. Tbh. of ಯುಗಾದಿ. (C.; Tē.). — ಉಗಾದಿಬಳ್ಳಿ.
A festivity observed on new year's day (C.).

ಉಗಿ ugi. 1. To pull, to draw towards; to
draw away, to rob; to draw or tear off;
(to cast off); to draw out of, as a sword, to
pull out (ಅಕರ್ಷಣ Śmd. Dh.; ಅಕರಿಸಣ Śm. 81; ಸುರಿಗೆ
81; Tē. ಒಡಿ; cf. ಉರ್ಕ, ಒರೆ 2; ಸುಗಿ 1). ನಗಮೋದೋ ಉ
ಗಿದು ಕವಚಮನ್, ಇನ್ನಂಗಿ ಇತ್ತಂ (Śmd. 285). ರಥಸದೋ ಉ
ಗಿದ ಕಡುಗದ. ಮಹಾಧ್ವನಿ (Bh. 6, 2, 4). See Bp. 57, 25; Bh.
8, 23, 44; 8, 26, 11; J. 9, 27; 12, 13; 13, 15, 17; 23, 34;
31, 4, 47; Rām. 1, 15, 44.

ಉಗಿ ugi. 2. To hurt, tear or rend with the
nails (ನಖಕ್ಷತ Śmd. Dh., Śm. 81); to rend, to slit
(ಪಡ ūt. I, 29). See J. 3, 19; 4, 42, 44; 28, 44, 46.
2, to break (Bp. 26, 28; cf. ಉಡಿ 1). — ಉಗಿಯುಗ. rep.
(Bp. 39, 33).

ಉಗಿ ugi.3. To fear (ಭಯವನ್ ಆನ್ Kk. 72; cf. ಉದು ಗು 1; ಪುಕ್ಕು 1; ಸುಗಿ 2; T. ಉಪ್ಪು, to fear). ತತ್ಪರಜನಮನ ಮ್ ಉಗಿದು, ಬಿದ್ದು ಶೋಕಮಯಸಾಗರದ ಮಧ್ಯದಲಿ (Bh. 1, 8, 91).

ಉಗಿ ugi.4. (= ಉಗುಡ್ 1). To spit, to spirt out; to emit (ಚಿಪ್ಪೆಯಿಂದ ರಸವ ಬಿಡುವುದು Sm. 81; My.; Tu.; T. ಉಮ; M. ಉದ, ಉವ, ಉಮ; Tē. ಉಸಿಂಚು). See ಗವುರುಗ.

ಉಗಿ ugi.5. (= ಪುಸು?). To enter (?). ಹೊಗೆಯ ಹಬ್ಬುಗೆ ಸತ್ಕರೋಕವನ್ ಉಗಿದು (Bh. 1, 20, 56).

ಉಗಿ ugi.6. (fr. ಉಗಿ 1). Pulling. — ಉಗಿಬಗ. dupl. ಉಗಿಬಗ ಮಾಡು, to pull and divide, separate or tear (Rāv. 5, 117; Abh. P. 2, 81; 2, after 55; 3, 77). ಉಗಿಬಗಿಯಾಗು. To be separated, to be torn asunder, etc. (Grj. 4, 113).

ಉಗಿ ugi.7. = ಹುಗಿ. To bury (My.).

ಉಗಿ ugi.8. = ಉಗ, etc. Steam; — vapour or reek, as that which rises from a grain-pit (C.; ಉಪ್ಪದ ಉಗಿ, ದಾಪ್ಪ G.; Tē. ಉಕ್ಕು, heat, closeness, etc., of ಉದಕು, see ಉಕ್ಕು 1, ಉಕ್ಕು 1; T. ಉಕ್ಕು, sultriness, confined heat; Tu. ಉಕ್ಕು; cf. ಉಕ್ಕು). See B. 2, 48; 3, 117; 4, 102; 5, 142. — ಉಗಿಕಾವು. The heat of steam (C.). — ಉಗಿ ಕಾಸು. To heat or warm in or by steam, as one's hands or feet (C.). — ಉಗಿ ಕೊಡು. To apply steam, to foment, e. g. by means of a bit of cloth (C.). — ಉಗಿಯನ್ತ. A steam-engine (B. 4, 103).

ಉಗಿತ ugita. = ಹುಗಿತ. (My.).

ಉಗಿಪದ ugipada. Plundering, robbing, etc. ಉಗಿಪದಮ್ ಎನ್ನು ಸುಲಿಕಂ (Sm̄d. II).

ಉಗಿಸು ugisu. To cause to become loose, to let loose, to emit, etc., to spill (Bp. 45, 19; 58, 69; 59, 18). ಕಂಗಳನ್ದ ಉಗಿಸ ಅತ್ತುವೃಷ್ಟಿ (B. 5, 320).

ಉಗು ugu.1. = ಒಗು 1, (ಒಿಸು). To become loose; to burst forth; (to appear); to flow, to run, to trickle; to be dropt, to fall; to be shed or spilt; — to let loose; to send off; to throw away; to throw; to vomit; etc. (ಎಸರ್ಪನ Sm̄d. Dh.; T.; Tē. ಒಡಿ, to drop, etc.; cf. ಉಡ್ಡು 1, ಉದಿ 1, ಒಗೆ 1, ಒಡಿ 3, ಒಡ್ 1, ಒಸರ್ 1). P. p. ಒಕ್ಕು (Sm̄d. 282. 284). ಮತ್ತಹಸ್ತಿಗಳ ಮಸ್ತಕದಿಂದ, ಬಿದಿರಿಂ, ಫಣೀನೋತ್ತಮಾಂಗದಿಂದ, ಅಗುರ್ವ ಪನ್ನಿಯ ಕೋಡ್ಡಳಿಂ ಮುತ್ತು ಒಕ್ಕುವು (142. 166). ಕಂಠದ ದತ್ತಣಿಂ ಮುತ್ತು ಒಕ್ಕುವು (165). ಪನ್ನಿಯ ಕೋಡ್ಡಳಿಂ... ಒಕ್ಕು ಎಳಮುತ್ತನ್ ಆಯ್ತುತ್ತುಮ್ ಇರ್ಪ ತಬರವಿತ್ತಿಯಕಾಮಿನಿಯರ್ಕ್ಕಳ್ (168). ನಭೋವಾರಣಮ್ ಒಲ್ಲದೆ ಒಕ್ಕು ದಫಿಪಾಣ್ಡುರಸಿಣ್ಣಮೋ? (Lilv. 3, 4). ಮುದಿಯಂ ಅಲರುಗೆ (Rāv. 10, 7). ಸುಪಾತ್ರಕ್ಕ ಣಂಗಳ ಉಗುತಿರೆ (Bp. 2, 34). ಕಮ್ಮನಿಗಳ ಉಗುತಿರಲು (3, 87; see also 18, 46; 33, 6; 48, 11; 29, 17; 50, 7). ಮುದಿದ ಅರಳ್ಳಳಿಗೆ (5, 28). ಪುಷ್ಪಕದಮ್ಮಮ್ ಉಗದನ್ನಿ (10, 9). ತುನ್ನುರ್ಪ ನಿಗಳ ಉಗೆ (13, 21). ಭೋರನೆ ನೆತ್ತರ ಉಗೆ (38, 10). ಫೈತವ ಒಕ್ಕು ಅನುವು (43, 71). ಭಸಿತಮ್ ಉಗುತ (44, 16). ಆಂ ನಿಮ್ಮ ಸಿಸು; ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಒಕ್ಕದಂ ಕರುಣಿಸಿ! (48, 6). ಉಣ್ಣೊಕ್ಕ ಪ್ರಸಾದಂ (56, 9). ಉಗುವುದು ಅದು ರಕ್ತವು (57, 75). ತನುಪುಲಕಂಗಳ ಉಗೆ (61, 40). See Abh. P. 11, 13; Bp. 27, 4; 47, 48; Rāv. 5, after 55 & 120; 13, 89; Bh. 1, 10, 38; J. 3, 26; 12, 6; 24, 45.

ಉಗು ugu.2. = ಒಿಕ್ಕು. Short P. p. of ಉಗು 1. — ಉಗು ತರ್. To drop from, to drop, etc. (Rāv. 5, after 55). ಉಗುತರೆ ಕೋಡ್ಡುದುಕ್ಕುರಸುಮಸ್ತಕಸಿಣ್ಣದ ಮೌಕ್ತಿಕೋತ್ಕರಂ (Abh. P. 13, 74).

ಉಗುನಿ uguni. = ಒಗನಿ, q. v. (ಒೀಲು, ಸಹಸ್ರಾಂಗ Mr. 146).

ಉಗುರ ugur.1. ಉಗುರು. = ಉಗುರ. A nail; a claw (ಕಾಮಾಂಕುತ, ಕರರುಡ, ಪಾಣಿಜ, ನಖ, ನಖರ Hlā.; Mr. 322; ಪುನರ್ಭವ, etc. Si. 211. 486; Tu.; T. ಉಗರ್; Tē. ಗೋರು). ಉಗುರ್ಗರ್ (Sm̄d. 52; J. 6, 16; 8, 12; 18, 29). ಕರದಿಯ ಬೆರಳಿಗೆ ಉದ್ದನ್ನ ಉಗುರುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 108). ಉಗುರಲ್ಲಿ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಯೇ? (Prr.). See ಕೂರುಗುರ್, ಕೋಂಕುಗುರ್, ಕೊನೆವುಗುರ್, ಸೆಳುಗುರ್, ಹುಲಿಯುಗುರ್. — ಉಗುರ್ದಿ. — ಅಡ್ಡಿ. A nail-shaped piece of gold or addigē; — a necklace composed of them (My.). — ಉಗುರಿಲ್ಲದ ಬೆರಳು. The āśina (My.). — ಉಗುರುಕಣ್ಣು. The small open place between a finger-nail and the flesh under it, the quick of a finger-nail (C.). — ಉಗುರುನಂಜು. Poison in the blood created by scratching open pustules, etc. (C.). — ಉಗುರುಬೆಡ್ಡೆ. So warm as to be sensible to the finger-nails, luke-warm (C.; Tē. ಗೋರುಬೆಡ್ಡೆ). — ಉಗುರುಸುತ್ತು. A whitlow (C.; T. ಉಗುರುಟ್ಟು). — ಉಗುರುಸುತ್ತುಬಳ್ಳಿ. A climbing foetid milky herb, Daemia extensa R. Br. (Cynanchum extensum Ait.; St. & Pl.). — ಉಗುರುಳಿ. — ಉಳಿ. A round-bladed chisel or gouge (My.; Tē. ಗೋರುಳಿ). — ಉಗುರೊತ್ತು. — ಒತ್ತು. A pressure or wound made with a finger-nail (J. 11, 21. 22). ಉಗುರೊತ್ತಿನ ಹುಗಿ. A kind of huggi (S. Mhr.). — ಉಗುರ್ಗೋನೆ. — ಕೊನೆ. The point of a finger-nail (C. Bp. 47, 25; J. 30, 29).

ಉಗುರ್ ugur.2. = ಉಗುಡ್ 1 (??). See Abh. P. 12, 90.

ಉಗುರ ugura. = ಉಗುರ 1. ಉಗುರಗಳು (B. 5, 34. 238).

ಉಗುರಿಸು ugurisu. To scratch asunder. ಬೆರಣ್ಣವು ಪೊಕ್ಕುದಿನ, ಉಗುರಿಸುವುದು ತುಡುಮ್ಬು (Sm̄d. 288).

ಉಗುಲ್ ugul.1. = ಉಗಡ್ 1, ಉಗುದು 1. To emit, as saliva, etc.; to spit out; to spit, to sputter. (T. ಉಮದ; Tu. ಉಬ್ಬಿ; see ಉಮ್ಬು 1). P. p. ಉಗುದು (Bp. 13, 5). ಉರಿಯನ್ ಉಗುದುತ್ತ (31, 15). ನೀರನ್ ಉಗುಡ್ (42, 30). ಕಿದಿಯನ್ ಉಗುದುತ್ತ (44, 20; 51, 59; 66, 5). ರೋಚಿಗಳ ಉಗುದು ನವರತ್ನಂಗಳ (C. Bp. 2, 4). ತಾನ್ ಉಗುದುತ್ತಮ್ ಇರ್ಪ ಪೊಸಗಮ್ಮಮನ್ ಇತ್ತು... ಪ್ರಪುಲ್ಲಮಲ್ಲಿನವಪಪ್ಪಂ (Cpr. 7, 49). See Bp. 38, 17; 54, 35; 46, 59; Rāv. 1, 120; J. 3, 41; 5, 31; 14, 15; 20, 17; Grj. 10, after 79.

ಉಗುಲ್ ugul.2. = ಉಗಡ್ 2, ಉಗುದು 2. Spittle, saliva. (Tu. ಉಬ್ಬಿ; Tē. ಉಮ್ಮಿ, ಉಮ್ಮು). ಉಗುಲ್ಗಲ್ (Sm̄d. 52).

ಉಗುಲಿಸು ugulisu. = ಉಗಡುಸು. To cause to emit or to spit (C.).

ಉಗುಲು ugulu.1. = ಉಗುಡ್ 1, etc. (ಗಣ್ಣಾಪ Nn. 89; C.). P. p. ಉಗುದು. ಉಗುದುವುದು (ನಿಮ್ಮೇವ Nr.). ಉಗುದುವದೆ (Bp. 13, 12). ಉಗುದು ಎವವನು! (13, 14). ಉದಕವನ್ ಉಗುದು (18, 47). — ಉಗುದುಗುದು rep. (Bp. 13, 11). ಉಗುದು ಉಗುದು ರೋಗ, ಬೋಗ ಬೋಗ ರಾಗ (Prr.).

ಉಗುಲು ugulu.2. = ಉಗುಡ್ 2, etc. ಉಗುದು ಸಿಡವ ನುಡಿ (ಅಮ್ಮಕ್ಕುತ Hlā.). ಉಗುದುವರೆಸಿದ ನುಡಿ (ಅಮ್ಮಕ್ಕುತ Nr.). ವೇದವನ್ ಓದುವಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮಿದ ಉಗುದುಗಳು (ಬ್ರಹ್ಮಬಿನ್ನುಗಳು Nr.). — ಉಗುದುರೋಗದವನು. (ಶ್ಲೇಷು Si. 203; My.).

ಉಗುಡುವಿಕೆ *uguluvikē*. Spitting, etc. (ಉದ್ಗಾರ Si. 400).

ಉಗಿ *ugā*. 1. = ಒಸಿ 1. To be born, etc. (Ch. v. 234).

ಉಗಿ *ugā*. 2. = ಉಗ 1, etc. (S. Mhr.; ವಾಪ್ಪ G.).

ಉಗ *ugga*. (Smd. 49). A rope or cord attached to anything as a handle (C.; Tē.; T. ಉಕ್ಕು; Tu. ಉಗ್ಗಿ, ಒಗ್ಗಿ; cf. ಉಟ್ಟಿ 2, ಉರಲ 1, ಉದ 1; T. ಉಡ್ಡು, to tie).

ಉಗ್ಗ *uggaḡa*. = ಉಗ್ಗಡ. Tbh. of ಉಕ್ಕಟ (Smd. 363).

ಉಗ್ಗಡ *uggaḡa* = ಉಗ್ಗಡೆ. ವಂದಿಷನದ ಉಗ್ಗಡದ ರಾಜ ಕುಮಾರರು (Rām. 1, 16, 41).

ಉಗ್ಗಡ *uggaḡa*. = ಉಗ್ಗಟ. Excess, etc. (ಪಟ್ಟಿಗೆ G.). See Bh. 1, 10, 37; Rāv. 6, 11; 8, 113; Rām. 1, 13, 10; 5, 9, 25; 6, 10, 28; J. 16, 10. 2, affliction, trouble (My.).

ಉಗ್ಗಡೆ (*uggaḡu* or *2-adaṇḡe = aṭa*). = ಉಗ್ಗಡ. Repeated sounds: sound, noise, clamour; repetition of certain meaningless sounds uttered to harmonize with dance or music (Bp. 54, 6; Bh. 1, 12, 19; Rām. 1, 16, 3; 6, 2, 7; J. 2, 47).

ಉಗ್ಗಡಿಸು *uggaḡisu*. To utter repeatedly; to sound, to reverberate; to cry, to cry out; to proclaim (Grj. 4, after 33; Bp. 6, 20; 29, 28; 50, 78; 57, 26; Rām. 3, 6, 50; 6, 1, 13; Rāv. 6, after 11; 13, 71); to repeat certain meaningless sounds so as to harmonize with dance or music (My.; Tē. ಉಗ್ಗಡಿಸು, ಉಗ್ಗಡಿಸು).

ಉಗ್ಗಾರ *uggāra*. Tbh. of ಉದ್ಗಾರ. (My.).

ಉಗ್ಗಿ *uggi*. 1. = ಉಗ್ಗ. (Smd. 49). Burning (cf. ಉರಿ 1, ಪುಟ್ಟು, ಪುಟ್ಟು). — ಉಗ್ಗಿವಳದಣ್ಣೆ. — ಬಲದ ಎಣ್ಣೆ. Oil with the power of burning, burning oil (ಉರಿವಣ್ಣೆ Smd. II, o. ra. ಉಗ್ಗಿವಳದಣ್ಣೆ, ಉರಿಮಣ್ಣೆ; cf. ಅಗ್ನಿವಳದಣ್ಣೆ).

ಉಗ್ಗಿ *uggi*. 2. = ಹುಗ್ಗಿ. (My.).

ಉಗ್ಗಿ *uggi*. 3. = ಉದ್ಗ. (R.).

ಉಗ್ಗು *uggu*. 1. Repeatedly to utter unmeaning sounds; —to hesitate or falter in speaking, to stammer (ವಚನವಿರೋಧ Smd. Dh.; Tu.; cf. ಒಳವಾಗಿ).

ಉಗ್ಗು *uggu*. 2. (Smd. 248). Unmeaning sounds, such as one uses to amuse a baby (Bp. 15, 14; My.; Tē. ಉಗುಗಿ);—stammering (My.; ಬಿಕ್ಕು Ch. II, 105).

ಉಗ್ಗು *uggu*. 3. To throw, as water (C.; ನೀರು ಚಲ್ಲು G.; Tu.: to flow by spurts; cf. ಒಡ್ಡು 1). See B. 4, 186; 5, 164.

ಉಗ್ರ *ugra*. Formidable, terrific. 2, cruel, fierce. 3, hot, sharp, pungent. 4, angry, wrathful. 5, Siva. 6, a mixed tribe from a Kshatriya father and a Śūdra mother.

ಉಗ್ರಗಂಧ *ugra-gandhē*. Bishop's seed, *Lignisticum ajwaen* Roxb. (ಅಜವಾನ G.). 2, *Pimpinella involucreta* W. & A. 3, = ವಡ, an aromatic water-plant, *Acorus calamus* Lin. (ವಡ, ಒಡ Mr. 136). 4, the common carraway, *Carum carvi*.

ಉಗ್ರಗಂಧಿ *ugra-gandhi*. N. (Bp. 11, 4).

ಉಗ್ರತೆ *ugratē*. Violence, passion, anger (Kāv. IV, 2, 14; Bp. 21, 44; 26, 60); cruelty; wrath.

ಉಗ್ರತ್ವ *ugratva*. = ಉಗ್ರತೆ. (My.; B. 5, 234).

ಉಗ್ರದಾಂಡ *ugra-daṇḍa*. Stern-sceptred: relentless (Bp. 49, 10).

ಉಗ್ರಧನ್ವ *ugra-dhanva*. Indra.

ಉಗ್ರಲೋಚನ *ugra-lōcana*. Śiva (Bp. 53, 2; 57, 38).

ಉಗ್ರಶಕ್ತಿ *ugra-śakti*. N. of a king. (My.).

ಉಗ್ರಶಾಸನ *ugra-śāsana*. Severe in command, strict in orders; —a severe, cruel command (My.).

ಉಗ್ರಸೇನ *ugra-sēna*. N. of the father of Kāmsa. (Bhāgavata 10, 40 sum.).

ಉಗ್ರಾಕ್ಷ *ugra-aksha*. Śiva (Bp. 58, 26).

ಉಗ್ರಾಣ *ugrāṇa*. A storehouse, a granary; a magazine; a treasury (ಸರ್ವರಸಮ ಅದಿಸರಸು ಇರ್ಪುದು Mr. 195; C.; Tē., M., Tu.; T. ಉಕ್ಕರಾಣ; Mhr. ಉಗರಾಣಿ, ಉಗಾರಾಣಿ, ಉಗ್ರಾಣಿ, gathering in of moneys due; moneys gathered). ತೈಲಭೃತಗುಡಪ್ರಕರರಸಧಾಣ್ಣದ ಉಗ್ರಾಣದ ಒಕ್ಕನೆಗ್ಗ (Ch. Bp. 5, 50).

ಉಗ್ರಾಣತೆ *ugrāṇatē*. The state of being greatly risen (P Mhr. ಉಗ್ರಾಣ, loftiness, pride). ಉಗ್ರಾಣತೆಯನೆ ಬಹಳಮಾಡಿ ಪೊನ್ನಿದುದಕ್ಕುಂ (Bhn. 55).

ಉಗ್ರಾಣಿ *ugrāṇi*. A store-keeper (My.; see ಮಹೋಗ್ರಾಣಿ); a store-keeper's servant (My.); a village peon (Mg.).

ಉಗ್ರಾಣಿಕೆ *ugrāṇika*. = ಉಗ್ರಾಣಿ. (My.).

ಉಗ್ರಾಣಿಸು *ugrāṇisu*. To be amassed, to become excessive (Bh. 8, 19, 47).

ಉಗ್ರಾಂಭುಕ *ugra-ambaka*. Śiva (Bp. 54, 44).

ಉಗ್ರಾಹಿ *ugra-ahi*. A formidable snake (ನಿಶಾಹರ, ಕ್ರೂರಸರ್ಪ Nn. 23).

ಉಗ್ರಿ *ugri*. A certain poison, the root of *Aconitum ferox* (P ಮುಗ್ಗಿರ Mr. 120, o. r. ಅಗ್ರಿ; Sk. ಉಗ್ರಿ is the name of several plants).

ಉಘೆ *ughē*. Hurra! huzza! (Bp. 16, 30; Sāv. 1, 80; C.; Tē.; ಜಯಜಯವಾಗಲೆಮ್ಮರ್ಥ G.). — ಉಘೆಉಘೆ. rep. ಭೋಂಕನೆ ದೇವಪ್ರೀಯರ್ ಅನ್ನು ಆರತಿಯನ್, ಉಘೆಯುಘೆ! ಎನ್ನು, ತನ್ನು, ಎತ್ತುತ್ತೆ ಇರ್ದರ್ (Smd. 64). — ಉಘೆಕಾಳೋಡ್ಡ. N. of a dog (Bp. 55, 53). — ಉಘೇ = ಉಘೆ. (Bp. 26, 8; 45, 54; 52, 40; 56, 7; 61, 64). — ಉಘೇ ಉಘೆ. rep. (Bp. 44, 34, 71). — ಉಘೇ ಉಘೇ. rep. (Bp. 6, 23; 43, 32; 56, 14).

ಉಂಕಿ *unḡi*. (fr. ಉಂಡಿಕೆ?). = ಉಂಕೆ, ಉಂಕೆ 1. The warp spread and starched (C.). ಆಕೆಯನು ಕಣ್ಣು, ಮನೆಯಾಳೆಯನು ಮದ್ದೆದರೆ ಹಾಕಿದ ಉಂಕೆ ಹದಾದನ್ನೆ ಮನೆಯೋ ಇದ್ದಾಕೆ ತಾಕೆದುಗು (Sp.).

ಉಂಕಿಸು *unḡisu*. To consider; to observe, to look at (Bp. 19, 49; T., M. ಉನ್ನು; T. ಉಕ್ಕು, to consider; see ಉನ್ನು).

ಉಂಕೂಣ *unḡuṇa*. = ಉಕ್ಕುಣ. A bug (Sk.).

ಉಂಕೆ *unḡē*. = ಉಂಕೆ, etc. (My.).

ಉಂಗರ *unḡara*. (fr. ಅಂಗುಲೀಯ?). = ಉಂಗುರ, etc. A ring (ಅಂಗುಲೀಯಕ, ಉರ್ಮಿ Si. 220; C.; Tē.; Tu.

ಉಂಗಿಲ; cf. ಉರುಟು 5; T. ಉದಿಲ್, to turn round). ಉಂಗರ
ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಗಂಗರವಾದೀತೇ? (Priv.).
ಉಂಗುಟ uṅguṭa. = ಉಂಗುಟ್ಟು. Tbh. of ಅಂಗುಷ್ಟ (Śmd. 354.
370). See Bp. 1, 49; 4, 86; Grj. 5, after 42; J. 31, 4; 32, 32.
ಉಂಗುಟ್ಟು uṅguṭṭa. = ಉಂಗುಟ. (Śmd. 370).

ಉಂಗುರ uṅgura. = ಉಂಗರ, ಉಂಗ್ರ. (ಅಂಗುಲೀಯಕ, ಉ
ರ್ವಕೆ Hlā.; C.). ಅಕ್ಕರಂ ಚಿರಸಿದ್ಧ ಉಂಗುರ ಮುದ್ರೆ ಎಮ್ಮುದು
(Hlā.). See B. 3, 34; 5, 238; ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ. — ಉಂಗುರ
ಕೂದಲು. = ಉಂಗುರಗೂದಲು. (My.; ಗುಂಗುರಕೂದಲು G.; see
s. ಮುನ್ದಲಿ). — ಉಂಗುರಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. A ringlet, ringlets
(C.; ಅಲಕ, ಕೂರ್ಣಕುನ್ದಲ, ಸುದುಗುರುಕ G.). — ಉಂಗುರಬೆರಳು.
The ring-finger (My.; ಅನಾಮಿಕ G.).

ಉಂಗ್ರ uṅgra. = ಉಂಗುರ, etc. (C.). — ಉಂಗ್ರಗೂದಲು. =
ಉಂಗುರಗೂದಲು. (C.; ಸುದುಗುರ್ವ Cb.).

ಉಚಾಯಿಸು uṇāyisu. = ಉಚ್ಚಾಯಿಸು. To go beyond; to
pass by, to overstep, to transgress (as a word, an order),
to exceed (as the bounds of propriety); to penetrate
right through, as a pointed instrument;—to pass or
elapse, as time, etc. (My.).

ಉಚಿತ uṇita. Delightful, agreeable. 2, used, customary,
usual; used to. 3, right, proper, convenient, suitable;
right manner, etc. 4, a gift, a present, a gratuity (C.;
ಸಮೃದ್ಧಿ, ಕೊಡುವುದು Nn. 140; ಸಮೃದ್ಧ Mr. 537). 5, N. of a
metre (Ch.). See Ch. v. 1; Śmd. 115. 397; J. 2, 46; 5, 25;
7, 42; 10, 1; 17, 36.

ಉಚಿತಜ್ಞ uṇita-jña. Knowing what is proper (Śmd. 107).

ಉಚಿತವರ್ಣ uṇita-varṇa. A suitable, homogeneous letter
(Kāvy. I, 3, 49-52).

ಉಚಿತವಿಧಿ uṇita-vidhi. The proper method or manner
(Śmd. 383).

ಉಚಿತಾಕ್ಷರ uṇita-akṣhara. = ಉಚಿತವರ್ಣ. (Ch. v. 3; Śmd.
209 seq.).

ಉಚ್ಚ uṇcā. = ಉಂಚ, ಉದ್ಧ. High, lofty, elevated; tall; deep;
loud; intense. 2, the apex of the orbit of a planet.
ಉಚ್ಚಕುಲ (B. 4, 188).

ಉಚ್ಚಂಗಿ uṇcāṅgi. = ಹುಚ್ಚಂಗಿ. N. of a village in
Mysore. — ಉಚ್ಚಂಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. A goddess of that place
(My.). — ಉಚ್ಚಂಗಿದುರ್ಗ. = ಉಚ್ಚಂಗಮ್ಮ. (My.).

ಉಚ್ಚಟಿ uṇcāṭi. A fragrant grass, a species of Cyperus.

ಉಚ್ಚಂಡಿ ud-ṇanda. Quick, fast, rash (ಅವಲಮ್ಬ Hlā., Mr.
459). 2, hanging down (ಎದಿ ಕಟ್ಟಿದುದು Hlā.; ಎದಿಗಟ್ಟ Mr.
459).

ಉಚ್ಚಪುಟ್ಟ uṇcā-puṇcā. A kind of bird (ಮೃಗನ or ಅಮೃಗನ,
ಉಲಿವ Mr. 174, one MS. ಬೀವ instead of ಉಲಿವ).

ಉಚ್ಚಯ ud-ṇaya. 1. Gathering, collecting; a collection,
heap, multitude. 2, the knot of the string or of the cloth
which fastens the lower garments round the loins, tied in
front (ನೀವಿ Mr. 343; see ನಿವಿ 2). 3, ಸೋಗಿ (343).

ಉಚ್ಚಯ uṇcāya. 2. = ಉಚ್ಚವ. (My.).

ಉಚ್ಚರಣ ud-ṇaraṇa. -ನೆ. Going up or out; uttering; pro-
nunciation. (C.).

ಉಚ್ಚರಿತ ud-ṇarita. Gone up or out; risen. 2, uttered,
pronounced. See ಸ್ವಾರ್ಥೋಚ್ಚರಿತ.

ಉಚ್ಚರಿಸು ud-ṇarisu. To emit (sounds), to utter, to pro-
nounce, to speak, to read. See Śmd. 10. 27. 38. 127. 140.
189; Bp. 55, 50; J. 9, 32; 13, 49.

ಉಚ್ಚಲ ud-ṇāla. The mind, the understanding. (R.).

ಉಚ್ಚಲಿತ ud-ṇalita. ಉಚ್ಚಲಿತ. Gone away from; gone up
or out, winnowed; freed or loosened from; proceeded,
come forth (Rāy. 13, 69).

ಉಚ್ಚಲಿಸು ud-ṇalisu. ಉಚ್ಚಲಿಸು. To come forth (ಪೊದಿ ಪೊದ್ದು
Kk. 74; Śm. 65; ಉಚ್ಚಲಿಸು Sā.); to issue, to proceed (J.
12, 42; 13, 48; 14, 11). 2, to become loose (Rāy. 5, 41).
3, to separate, to withdraw from each other (Bp. 61, 28).
4, to enter into and go out on the other side, to penetrate
right through and go onwards (J. 3, 19; 4, 44; 13, 48;
22, 14; 23, 16. 88; 28, 48); to penetrate (7, 45; 12, 21.
41; 20, 18; 22, 20; Bhāgavata 10, 18, 6). 5, to run over,
as water, to swell and run over, as the sea (Abh. P. 14,
146; Bh. 1, 20, 54). 6, to start up suddenly (Bp. 32, 26;
J. 6, 10).

ಉಚ್ಚವ uṇcāva. Tbh. of ಉಚ್ಚವ. (Bp. 57, 43; Bh. 4, 2, 67;
My.).

ಉಚ್ಚಾಟನ ud-ṇātana. Eradicating; driving away, soaring;
expelling, removing (My.); causing a person to quit his
occupation by means of magical incantations. — ಉಚ್ಚಾ
ಟನಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To drive away, to soar (Bp. 22, 30).

ಉಚ್ಚಾಪತಿ uṇcāpati. Taking of goods upon credit (My.;
Mhr. ಉಚ್ಚಾಪತಿ).

ಉಚ್ಚಾಯಿಸು uṇcāyisu. = ಉಚ್ಚಾಯಿಸು. (S. Mhr.).

ಉಚ್ಚಾರ ud-ṇāra. Causing to go forth; discharge. 2,
faeces, excrements. 3, utterance, pronunciation.

ಉಚ್ಚಾರಕ ud-ṇāraka. Pronouncing, sounding, declaring.
2, a proclaimer, a herald (ದಕ್ಷಿ Mr. 265).

ಉಚ್ಚಾರಣ ud-ṇāraṇa. -ಣ. Utterance, articulation, pro-
nunciation, reciting (Śmd. 10 Cm.; My.).

ಉಚ್ಚಾನ uṇcāvaṇa. Various, heterogeneous, unconnected,
digressive; speaking unconnectedly or foolishly (ಮನ
ಬದ್ಧವೆಲು ನುಡಿದನು Mr. 84).

ಉಚ್ಚಾಸನ uṇcā-āsana. An elevated, high seat (Grj. 4, after
33 & 48).

ಉಚ್ಚಿ uṇci. 1. A particle used in calling dogs
(Bp. 55, 46). — ಉಚ್ಚಿಚ್ಚಿ ರೇ. rep. with ರೇ. (Bp. 55, 46;
61, 20).

ಉಚ್ಚಿ uṇci. 2. The top or crown of the head (Te.,
T., M.). — ಉಚ್ಚಿದಾಯ. The fontanel (My.).

ಉಚ್ಚಿಕೆ uṇcīkē. Diarrhoea (My.).

ಉಚ್ಚಿಸು uṇcīsu. To cause to untie or loosen
(S. Mhr.).

ಉಚ್ಚು uṇcu. 1. = ಉಚ್ಚು, etc. To pull out, to draw,
as a sword (Bp. 28, 42; 32, 44; 33, 14). 2, to untie,
to loosen, as a knot, a tie (S. Mhr.); to cast,
as a slough (C.). 3, to become loose, as the
leaves of a book, the sewings of a cloth, etc.
(S. Mhr.); to be cast, as a slough (My.); to fly
off, as an arrow (Abh. P. 4, 31). 4, to be parted
or opened, as lips (Bp. 46, 57). 5, to become
free, to free one's self from confinement (Bp.
57, 43; see ತಟವುಚ್ಚು);—to penetrate right through
(J. 13, 18; cf. ಉಚ್ಚಲಿಸು). 6, to be purged (frequently

ಉಚ್ಚು ಕೊಳ್ಳು. C.). ಹೆರೆ ಉಚ್ಚಿದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಕಂಠ Mr.). — ಉಚ್ಚು ಲಾಟ. — ಅಟ. = ಉಚ್ಚಾಟ. (My.). — ಉಚ್ಚಾಟ. — All. Looseness, diarrhoea (C.). — ಉಚ್ಚ ಪಾಯ್. To come forth, etc. (ಉಚ್ಚಳಿಸು, ಪೊದ ಪೊನ್ನು ಕೊ.).

ಉಚ್ಚು uccēu. 2. The state of making loose, etc.

2, the state of being or becoming loose, etc., of coming forth (Rām. 6, 30, 16). — ಉಚ್ಚು ಕೊರದು.

(= ಉಚ್ಚುಗೊರದು). A carpenter's plane (S. Mhr.). — ಉಚ್ಚುಗಣ್ಣು. An untied knot (S. Mhr.). ಉಚ್ಚುಗಣ್ಣು ಹೊಡೆ, to escape (S. Mhr.).

ಉಚ್ಚುಗಣ್ಣು ud-ccāda. = ಉಚ್ಚುಲ. (ಹದವಿಗಿಯ ತುದಿಯ ಸದಕಂ Mr. 287).

ಉಚ್ಚುಲ ud-cāla. An ornament tied on the top of a banner.

ಉಚ್ಚು uccē. Urine (C.; Tē.). ಉಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನು ಹಿದಿಯ ಬಹುದೇ? — ಉಚ್ಚೇ ಕಾದಿದರೂ ತನ್ನಿಚ್ಚೆ ಲೇಸು. — ಉಚ್ಚೇ ಕಾದಿಯ ರಕ್ಕೆ ಉಚ್ಚು ಕೇಳಿದ (Prvs.). ಉಚ್ಚೆ ಹೊಯ್ದದು (ಮೂತ್ರತ G.). See Prv. s. ಮೇಲು. — ಉಚ್ಚು ಕಟ್ಟು. Stoppage of urine (C.). — ಉಚ್ಚು ಗುಡೆ. — ಕುಡೆ. The pudendum muliebre (C.). — ಉಚ್ಚು ಚೀಲ. The amnion (S. Mhr.). 2, the bladder (My.). — ಉಚ್ಚು ಪರೀಕ್ಷೆ. Examination of urine, uroscopy (C.). — ಉಚ್ಚು ಬಿಡೆ. Diabetes (C.). — ಉಚ್ಚು ಬುರುಕ. — ಭ. A male who has great difficulty in retaining his urine (C.). — ಉಚ್ಚು ಬುರುಕೆ. A female of that description (C.). — ಉಚ್ಚು ಬುರುಕೆ. = ಉಚ್ಚು ಚೀಲ. (S. Mhr.; My.). — ಉಚ್ಚು ಮಲ್ಲಿ. An ಉಚ್ಚು ಬುರುಕೆ, a jade, a slut (My.; Tē.). — ಉಚ್ಚು ಮೂದಾ. = ಉಚ್ಚು ಮಲ್ಲಿ. (My.). — ಉಚ್ಚು ರೋಗ. A urinary disease (C.); diabetes (My.).

ಉಚ್ಚು (ಶ್ರವ) uccāis-śrava. = ಉಚ್ಚುಶ್ರವನ್. (Mr. 41).

ಉಚ್ಚು (ಶ್ರವ) uccāis-śravatva. The state of being Indra's horse (Rāv. 13, 79).

ಉಚ್ಚು (ಶ್ರವ) uccāis-śravas. Long-eared or neighing aloud: Indra's horse.

ಉಚ್ಚು (ಘರ್ಷ) uccāis-ghushṭa. Clamour, crying, neighing, roaring, rattling.

ಉಚ್ಚು (ಘರ್ಷ) uccāis-ghōsha. = ಉಚ್ಚುಘರ್ಷ. (My.; G.).

ಉಚ್ಚು (ಧ್ವನಿ) uccāis-dhvani. A loud sound, a cry, a clamour, a roar. See ಅದುಡು, ಅರ, ಕೂಗಿದು, ಕೂಗು.

ಉಚ್ಚು (ಧ್ವನಿ) uccāis-dhvāna. = ಉಚ್ಚುಧ್ವನಿ. (Śmd. 99).

ಉಚ್ಚು (ಶಕ್ತಿ) uccāis. High; loud; powerful. (Śmd. 99).

ಉಚ್ಚು (ಶಕ್ತಿ) uccāis-tara. Higher, extraordinarily high; louder.

ಉಚ್ಚು (ಶುದ್ಧ) ud-śādana. = ಉಚ್ಚುಶುದ್ಧ. Cleaning the body with perfumes.

ಉಚ್ಚು (ಶುದ್ಧ) ud-śāsi. Winnowing (ತೋರ್ವೆದು Mr. 372, o. r. ಉಚ್ಚು).

ಉಚ್ಚು (ಶುದ್ಧ) ud-śiṣṭa. Left, rejected. 2, leavings, fragments, oris (ಎಂಜಲು G.); remainder. See Mr. s. ಎಳೆಸ.

ಉಚ್ಚು (ಶಿರ) ud-śirshaka. Having the head raised. 2, a pillow.

ಉಚ್ಚು (ಶಿರ) ud-śirshkala. Unshakled, unrestrained, free.

ಉಚ್ಚು (ಶುಷ್ಕ) ud-śiṣhapa. Drying up, making dry. (My.).

ಉಚ್ಚು (ಶುಷ್ಕ) ud-śiṣhita. Dried. (My.).

ಉಚ್ಚು (ಉದ್ಭವ) ud-śraya. Rising; height, elevation; growth, increase.

ಉಚ್ಚಾಯ ud-śrāya. Rising; height, elevation.

ಉಚ್ಚೈತ ud-śrita. Risen; high; increasing; born; proud (ಸೂಕ್ತದ G.).

ಉಚ್ಚಾಸ ud-śvāsa. = ಉಚ್ಚಾಸ, ಉಚ್ಚಾಸ. Exhaling; breathing; breath; panting; sighing; expiring. See ಬಿಕ್ಕು, ಸುಯ್.

ಉಚ್ಚಾಸನಿಗ್ರಹ ud-śvāsa-nigraha. Obstruction of breath, difficulty in breathing. See ಉಚ್ಚುಸಮ್ಪದು (for which there is as an o. r. ಉಚ್ಚಾಸನಿಗ್ರಹ).

ಉಜಾರು ujjādu. Desolate, depopulated (My.; Br.; Mhr., H.).

ಉಜಾರು ujjāru. Respect, deference (My.; Mhr. ಉಜಾರು).

ಉಜ್ಜನಿತ ud-janita. Begotten, produced, born. (Bp. 49, 35).

ಉಜ್ಜಯನಿ ud-jayani. = ಉಜ್ಜಯನಿ, ಉಜ್ಜೇ. N. of a city in Mālava, Oujein (Śmd. 373; Sk.).

ಉಜ್ಜಯಂತಿ ud-jayanti. = ಉಜ್ಜಯನಿ. (Grj. 2, 81).

ಉಜ್ಜಯಂತಿ ud-jayini. = ಉಜ್ಜಯನಿ, etc. Oujein.

ಉಜ್ಜವನಿ ujjavanē. Tbh. of ಉಜ್ಜವನ (Śmd. 373).

ಉಜ್ಜಳ ujjala. Tbh. of ಉಜ್ಜಲ (Śmd. 351; Kk. 65).

ಉಜ್ಜಾಸನ ud-jāsana. Killing, slaughter.

ಉಜ್ಜಿಸು ujjisu. To cause to rub (My.).

ಉಜ್ಜೀವನ ud-jtva. Reviving; animation. (Bp. 7, 7).

ಉಜ್ಜು ujjū. 1. = ಉಜ್ಜು 1, ಉಜ್ಜು 1. To rub (My.; Tu.; ತಿಕ್ಕು G.; T. ಉರಜು, ಉರಿಂಜು, ಉರೈ; see ಒರೆಸು 1). See Si. 225. 345. 381. — ಉಜ್ಜುಜ್ಜು. rep. ಇದ್ದಲು ಮಸಿಯನ್ನಾ ಮೆಯ್ಯ ಉಜ್ಜು ಉಜ್ಜು ತೋದರೂ ಇದ್ದ ರೂಪವಲ್ಲದೇ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗೆ ಮು (Prv.).

ಉಜ್ಜು ujjū. 2. Rubbing. — ಉಜ್ಜುಕಮ್ಪಳ. A kind of blanket that is felt-like in appearance (My.; Si. 223). — ಉಜ್ಜುಕಲ್ಲು. A stone used for smoothing a newly made floor (My.). — ಉಜ್ಜುಗೊರದು. — ಕೊರದು. A carpenter's plane. ಉಜ್ಜುಗೊರದು ಅಡಿಸಿ (B. 3, 58). 2, a piece of wood for levelling a floor (My.).

ಉಜ್ಜುಗ ujjuga. Tbh. of ಉಜ್ಜುಗ (Śmd. 343. 359; Ūt. I, 16; II, 61. 77; Nn. 148; J. 24, 76; 29, 38; 30, 10; 31, 4. 52).

ಉಜ್ಜುಗು ujjugisu. Tbh. of ಉಜ್ಜುಗುಸು. (V. 23, 2; Rāv. 5, after 55 and 120; 6, after 10 and 116; J. 2, 30).

ಉಜ್ಜುಮ್ಪಿತ ud-jrīmḥita. Opened, stretched; expanded, blown; yawning, opening the mouth widely. (A.).

ಉಜ್ಜೇನಿ ujjēni. Tbh. of ಉಜ್ಜೇನಿ (Śmd. 373. 375).

ಉಜ್ಜೇಲ ujjēla. A wrong form of ಉಜ್ಜಲ (e. g. in G.).

ಉಜ್ಜಲ ud-jvala. ಉಜ್ಜಲ. = ಉಜ್ಜಲ. Blazing up, luminous; burning; bright, splendid; pure, clear; beautiful, lovely. 2, love, passion. See Śmd. 23. 395.

ಉಜ್ಜಲಿತ ud-jvalatē. Splendor, radiance (Śāv. 1, 19; ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು Ūb.; My.). 2, love, the erotic sentiment (ಶೃಂಗಾರಸ Ūb.; My.).

ಉಜ್ಜಲನ ud-jvalana. Burning; shining. (Bp. 50, 25).

ಉಜ್ಜಲವಿದ್ಯೆ ujjvala-vidyē. A beautiful, good science (ಒಳ್ಳೆತ ಎದ್ದು Nn. 160).

ಉಜ್ಜಲಿತ ud-jvalita. Lighted, shining, flaming, etc. (Bp. 5, 58; Rāv. 5, 92; B. 5, 244).

ಉಜ್ಜಲಿಸು ud-jvalisa. ಉಜ್ಜಲಿಸು. To flame, to shine, etc. See Bp. 4, 10. 40; 11, 41; 56, 58; Śāv. 1, 66. 68.

ಉಜ್ಜ್ವಲ ud-jvāla. Flame (Bp. 21, 2).

ಉಜ್ಜಿತ ujjhita. Left, rejected; discontinued.

ಉಂಚ ಉಂಚ. (fr. ಉದಿಸು 2?). A bamboo basket used for covering poultry (My.).

ಉಂಚ uncha. = ಉಚ್ಚ. High; height; a high note, etc. (ಉದ್ಧ Si. 64; Kk. 58; J. 26, 24; Mhr.).

ಉಂಥ uncha. Gleaning, gathering grains.

ಉಂಥವೃತ್ತಿ uncha-vṛtti. Living by picking up grains of corn. (Si. 299).

ಉಂಥಶಿಲ uncha-śila. Gleaning grains and also ears of corn.

ಉಂಜ unja. = ಫಂಜ, etc. (My.).

ಉಂಜ unja. = ಹುಂಜ, etc. (My.).

ಉಟ uta. Leaves, grass, etc. used in making huts, thatches, etc. See ಉಟು.

ಉಟಜ utaja. A hut made of leaves (ವರ್ಣತಾಲೆ Nn. 80); a house (ಮನೆ Mr. 194).

ಉಟಾರಿಸು utāyisu. To raise (R.; Mhr. ಉತವಣೀ, to raise, arouse; ಉತಾವಣೀ, to rise against, etc.).

ಉಟ್ಟ utṭa. = ಉಟ್ಟು 4, etc. (S. Mhr.).

ಉಟ್ಟರ utṭara. (fr. ಉಡು 1). = ಉಟ್ಟ. The knot which females tie in front with their sīrē to fasten it round the waist (S. Mhr.).

ಉಟ್ಟಿ utṭi. 1. Abuse, bad language (S. Mhr.; cf. ಉಡು 2).

ಉಟ್ಟಿ utṭi. 2. = ಒಟ್ಟು 3. A fibrous net-work sling, in which pots, etc. are suspended from a stick thrown across the shoulder (My.; Tē; cf. ಉಗ್ಗ, ಉಜ). ಕಾವಡಿಯ ಉಟ್ಟಿ (ತಕ್ಕ, ಕಾವ Si. 344). ಉಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ವಟ್ಟಿದು (ಕಾವತ, ತಕ್ಕತ 378). 2, the upper piece of the frame-work of a cradle, to which the ropes or chains are fastened by which the cradle is suspended (My.).

ಉಟ್ಟಿ utṭi. 3. = ಹುಟ್ಟು. A honey-comb (My.).

ಉಟ್ಟು utṭu. 1. = ಉಡು 5. (A globular thing, a round stone used as an anchor), an anchor (ಉಗರ್ Si. 85).

ಉಟ್ಟು utṭu. 2. = ಹುಟ್ಟು 3. A paddle, etc. (My.; T. ಉಡು, a boatman's pole).

ಉಟ್ಟು utṭu. 3. P. p. of ಉಡು 1.

ಉಟ್ಟು utṭu. 4. = ಉಟ್ಟ, ಉರಟ, ಉರಟು 1 q. v. (S. Mhr.).

ಉಟ್ಟು utṭu. 5. = ಹುಟ್ಟು 1. To be born (My.).

ಉಟ್ಟು utṭa. = ಉಟ್ಟರ. (S. Mhr.). — ಉಟ್ಟಗಟ್ಟು. = ಉಟ್ಟ. (S. Mhr.).

ಉಟ್ಟು utṭu. Tē. plural of ಉಟ್ಟು 2. — ಉಟ್ಟುಟ. -ಅಟ. = ಉಜಿಡ. A play in which cocoanuts, sugar, etc. are suspended and swung, when persons dressed like herdsmen attempt to strike and obtain them, especially on the day after Kṛishṇa's birth-day (My.). — ಉಟ್ಟುಊಡಿ. A play (on the same day) in which a net-work contain-

ing vessels filled with fruit, etc. is suspended from a pole; and while the so-called herdsmen are trying to strike it for the purpose of obtaining the fruit, etc., the owner of it draws it up beyond their reach (My.; T. ಉಜಿಯಡಿ).

ಉಠಾವುತಿ uṭhāvūthi. Smartly, promptly (Bh. 8, 23, 12; Mhr.).

ಉಡ uḍa. 1. = ಉಡು 5, q. v. The common iguana, Iguana tuberculata (ಉಡು, ಗೌಧೇರ Si. 168; C.); — the yellow monitor, Monitor flavescens (Bd.). See ಕರೇ, ದಿಳೇ.

ಉಡ uḍa. 2. = ಉಡಿ 5, etc. — ಉಡದಾರ. = ಉಡಿದಾರ q. v., ಉಡುದಾರ. A string or cord around the waist of men, generally of cotton, occasionally of metal (ಕಟಿಸೂತ್ರ, etc. Dhv.; C.; Tu.). ಪುರುಷನ ಉಡದಾರ (ತೃಂಬಲ Si. 220). 2, a woman's zone or girdle (generally called ಒಡ್ಡಣ; Tu.). ಸಾರತನ ಅಂದರೆ ಪಣ್ಣು ಬೊಂಕಕ್ಕೆ ಅಭರಣ, ಮೂರು ಎರಗು ದಾಲು, ಉಡದಾರ, ಗೆಜ್ಜೆಯ ಉಡದಾರ, ಗಣ್ಣೆಯ ಉಡದಾರ (Si. 220). ಅಜ್ಜ ನೂತಡೆಲ್ಲಾ ಅಜ್ಜನ ಉಡದಾರಕ್ಕೆ ಸರಿ (Prv.).

ಉಡಗಿಸು uḍagisu. 1. = ಉಡುಗಿಸು 1. To cause to sweep (My.).

ಉಡಗಿಸು uḍagisu. 2. = ಉಡುಗಿಸು 2. To lessen, as strength (My.; Tē. ಉಡುಡು).

ಉಡಗು uḍagu. 1. = ಉಡಿಸು, ಉಡುಗು 2, ಹುಡುಗು. To sweep (Bp. 23, 18; My.).

ಉಡಗು uḍagu. 2. = ಉಡುಗು 1. To shrink, as the body from cold (S. Mhr.); to decrease, as strength (My.). 2, to subdue, to restrain, as one's mouth (S. Mhr.). (Tē. ಉಡಗು).

ಉಡಚು uḍachu. ಉಡುಚು, (ಒಡಿನೆ), ಒಡುಚು. A venereal boil in the iliac region (S. Mhr.; cf. ಉಡ 8).

ಉಡಪು uḍapu. = ಉಡುಪ. Clothes of any kind (My.).

ಉಡಲು uḍalu. = ಉಡಲೆ q. v., etc. (C.).

ಉಡಸು uḍasu. ಉಡಿಸು 2, etc. (My.).

ಉಡಾಫೆ uḍaphē. Denial, rejection, slight, scorn (C.; H.). ಉಡಾಯಿಸು uḍāyisu. To reject contemptuously (My.; Mhr. ಉಡವಣೀ).

ಉಡಾನ uḍāsa. Causing to fly or wave (H.). — ಉಡಾನವಡ. = ಉಡಾನವಡು. (My.). — ಉಡಾನವಡು. A silk cloth which in regal, nuptial and other processions is used as a fan (ಸೀಗುರಿ G., Čb.; S. Mhr.).

ಉಡಾಳ uḍāla. Vagrant, inconstant, good for nothing (ಚಂಡಲ Čb.; S. Mhr.; B. 2, 31; Mhr.).

ಉಡಿ uḍi. 1. = ಒಡಿ 2, ಒಡಿ 1. To be shattered to pieces, to burst, to crack, to split, to break (v. i.); — to crush, to squash, to bruise, to break, etc. (v. t.; ಮೋಟನ Si. 2, Dh.; ಮುಡ? Čb. 1, 16; C. as ಒಡಿ; Tu., M. ಉಡಿ; T. ಉಡು; to pull asunder, as dough (C.); to form by convolution, to twist with the palms of the hands, as a wick, a rope, etc. (C.). See e. g. Abb. P. 14, 89, 122; Rāv. 5,

15. 119; 5, after 120; Bh. 1, 10, 37; 3, 13, 27. 32; 8, 27, 2; J. 15, 31; 16, 40; 20, 24; 25, 29; 31, 58; Rām. 6, 9, 19. — ಉಡಿಯುಡಿ. rep. (Rāv. 6, after 23).

ಉಡಿ uḍi. 2. = ಒಡೆ 3. A fragment, a splinter. ದಾಳ ಉಡಿ ಪಾದಾ ದೀಪಾ ವಗಲ ಉಕ್ಕದ ಪೋಲ (Abh. P. 13, 63).

ಉಡಿ uḍi. 3. A kind of disease (ದೋಷಭೇದ ಸಿದ್ಧ.

Dh.; q. ಉಡಡು; Tu. ಒಡಿ, a bubo; M. ಒಡಿ, in ಒಡಿ-ಕುರು, a bubo, = T. ಒಡು, ಒಡು-ಕಟ್ಟು, a boil under the armpit).

ಉಡಿ uḍi. 4. (= ಉಡಲು, etc.). A sort of smaller or larger pouch made by females (and males) in front, at about the height of their waist, by folding or doubling a part of their sirē (or, if males, of their dōtra or āngi); it is either held up with the hand or is fastened by tucking in, and is used e.g. for putting in eatables, money, etc., and for carrying children (C.; ಪೊಟ್ಟಿ G.; Tē. ಒಡಿ). ಒಂದು ದ್ವಪಳ ಉಡಿಯ ತುಮ್ಮುವ ಕಾಯ (ಸೀಮಂತವ್ರತ G.). ಕಳ್ಳನು... ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕಾಯಗಳನ್ನು ಉಡಿಯೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಒಡಿ ಹೋದನು (B. 2, 21). ಅದಿಕೇ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬಹುದು, ಮರ ವಾದ ಮೇಲೆ ಆಗದು (Prv.). ಕಡಲಿಗೇ ನಿಮ್ಮಡಿಯೊಳಗೆ? (Smd. 125, a. r. ಕದಲೆ-). — ಉಡಿಗೂಸು. -ಕೂಸು. A child in the uḍi (C.).

ಉಡಿ uḍi. 5. = ಉಡ 2, ಉಡು 4, ಉಡೆ 1, (ಒಡಿ 1). The hip, the waist (ಕಟ, ತ್ರೀಣಿಪಲಕ, ಕಟಿ, ತ್ರೀಣಿ Nr.; Bp. 32, 51; M. ಉಡೆ, ಒಡಿ, groin; side; Tē. ಒಡಿ, the loins; the valva = T. ವಡಿವು; T. ಉಡ, the side; ಉಕ್ಕ, the middle, the hip). ರೇಸವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉಡಿ (ಅರೋಹ); ಸ್ತ್ರೀಯ ಉಡಿಯ ಸೀರೆಯ ಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಯದು ನಿಡಾ ನಿವಿಯನಿಸುಗು (Nr.). ಉಡಿಯನ್ನೂ ಕಳಗಿ (ಅಧರ, ಅಧೋಧಾಗ Nn. 87). ಉಡಿಯೊಳಗೆ ಪೊಣ್ಣುಗಿಯಂ ಕಟ್ಟಿ (Rāv. 6, after 11). ನಿಡಾಯ ಸಿಂಗರಮಡಿ (J. 11, 9). — ಉಡಿಗಣ್ಣೆ. A bell tied to the waist (Bp. 16, 17). — ಉಡಿಗಲ್ಲಿ. A net-bag tied to the waist (Rāv. 5, 52). — ಉಡಿಗಿಣ್ಣೆ. Small metal bells worn round the waist (C.). — ಉಡಿದಾರ. = ಉಡದಾರ q. v., etc. (ಮೇಖರೆ Nn. 45; ಮೇಖರೆ, ಕಾಂಚಿ 118; ಮೇಖರೆ, ಕಾಂಚಿ, ರತನೆ, ಸವುಕ, ಕರಾವ, ಸಾರಸ Mr. 344; ಕಳ್ಳೆ 81. 446). See Bp. 88, 14. — ಉಡಿದೊವರ್. -ತೊವರ್. A waist-leather. ಮಣಿಯುಡಿದೊವಲುಂ ಪಿರಿಯ ಪಣಿ ಗಟ್ಟುಂ (Smd. 78). — ಉಡಿನೂರ್. = ಉಡೆನೂರ್. (ಉಡಿದಾರ, ಕಳ್ಳೆ Nn. 117; Abh. P. 3, 141).

ಉಡಿ uḍi. 6. = ಉಡು 3, ಉಡೆ 2. Putting on in a peculiar manner, as certain clothes;—a garment put on in that manner (My.); apparel in general (My.). — ಉಡಿಯ. -ಅ 3. A male who has put on or wears, or has for his raiment. See ಒಗ್ಗಡೊವಲುಡಿಯ.

ಉಡಿ uḍi. 7. (T., M. ಉಡಿ, ಒಡಿ). — ಉಡಿಮರ. An ugly tree, Odina wodier Roxb. (St. & Pl.; see ಅಪಕೃಂ).

ಉಡಿಕೆ uḍikē. = ಉಡಿಸೆ, etc. Putting on in a peculiar manner, as certain clothes;—raiment (My.).

— ಉಡಿಕಣ್ಣ. A husband who has married a widow (My.). ಉಡಿಕೆಗಂಡನ ಉಪದ್ರವ ಬಹಳ (Prv.). — ಉಡಿಕೆ ಮಾಡು. To give a kuppasa and sirē to a widow, make her put

them on, and hereby, in the presence of some witnesses, make her his wife (C.). — ಉಡಿಕೆಯವಳು. -ಅವಳು. A woman thus married (C.). — ಉಡಿಕೆಹಣ್ಣ 3. = ಉಡಿಕೆಯವಳು. (My.).

ಉಡಿಗು uḍigu. = ಉಡೆಗು 1, etc. To sweep (B. 4, 25; My.).

ಉಡಿಗಿ uḍigē. = ಉಡಿಕೆ, ಉಡುಕೆ, ಉಡುಸೆ. The act of putting on in a peculiar manner, as certain clothes; raiment put on in that manner (ಅನ್ತರೀಯ, ಪರಿಧಾನ Mr. 343; ಸಾಧಿಗೆ Kk. 63); raiment in general (My.). See Bp. 3, 26; 14, 4; 40, 39; J. 3, 22. — ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ. Two kinds of clothes (C.; B. 1, 18). 2, apparel and ornaments (J. 14, 27; My.).

ಉಡಿಲ್ uḍil. ಉಡಿಲು. = ಉಡಲು, ಉಡುಲು, ಉಡ್ಲು. The same as ಉಡಿ 4, q. v. (ಪೊಡೆ, ಸೋಗಿಲ್, ಮಡಿಲ್ Smd. 71).

ಉಡಿಸು uḍisu. 1. = ಒಡಿಸು, etc. To cause to be shattered to pieces. See ಉಕ್ಕುಡಿಸು.

ಉಡಿಸು uḍisu. 2. = ಉಡೆಸು, ಉಡುಸು. To cause to put on in a peculiar manner, as certain clothes (Grj. 9, 5). ಹೆತಕುರಂಗನಯನಿಗೆ ತನ್ನಡಿಸಿದರು ನವದುಕೂಲವನು (Bp. 4, 34). ವಸ್ತ್ರವನ್ ಉಡಿಸೆ, ದಾಸನೊಳ್ ಉಡ ಕಲಿತನು ಆನು (25, 8). ಉಡಿಯಲಿ ಕೌಪನ್ ಉಡಿಸಿ (32, 51). ಬಿಳಿಯ ಸೀರೆಯನ್ ಉಡಿಸಿ (38, 15). ಉಡಿಸಿದವನೋ ಹೇಸ ಉಡಿ ಗಿಯಂ? (40, 39). ಹೊಲಸ ಆದೇವಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ, ಸ್ವಚ್ಛವಾದವುಗಳನ್ನು ಉಡಿಸಿ, ತೊಡಿಸಿ (B. 3, 32).

ಉಡು uḍu. 1. To wind or wrap round the waist, to put round the waist and fasten there by tucking in (or by a knot), as the sirē, the lower dōtra, and aprons of leaves or of feathers (ವಸ್ತ್ರವೇಷ್ಣನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ವಸ್ತ್ರವೇಷ್ಣನ ಸಿದ್ಧ. 94; O.; T.). P. p. ಉಟ್ಟು (Smd. 282). ಉಟ್ಟುಡು (ಉಪಸಂವ್ಯಾಸ, ಪರಿಧಾನ, ಅನ್ತರೀಯ, ನಿವಸನ HIA.). ಒಳಗುಡುವ ಸೀರೆ (ಅನ್ತರ Mr. 531). ನವಿಲ ಗಡಾಯನ್ ಉಟ್ಟು ಇಹನು (ಕಿರಾತನು); ಎಲೆಯನ್ ಉಟ್ಟು ಇಹವನು (ತಬರನು); ವರಯುವತಿಯರು ಅರ್ಧತೊಡೆವರಿಯುತ್ತರ ಉಡುವನ್ನಾ ಸೀರೆ (ಚಣ್ಣಾತ); ಅವಳೊರ್ವಳು ಒಪ್ಪಟ್ಟ ಮುಡುಕೆಯಾಗಿ ಕಾಯಿಸಿ ಸೀರೆಯನ್ ಉಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಣುನ್ ಇಲ್ಲದವಳು (ಕಾತ್ಯಾಯನಿ); ಉಡುವ ಹುಟ್ಟಿಗೆ (ಸ್ಥೂಲಕಾಟಕ); ಉಡುವ ಸೀರೆ (ಪರಿಧಾನ, etc. Nr.). ಉಡುವ ದೋತ್ರ ಮುನ್ನಾದದು (ವಸ್ತ್ರ, etc. Si. 223). ಉಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆ (ಅನ್ತರ 453). ನವಲುಗಡಾ ಉಟ್ಟು ಬೇಡನು (ಕಿರಾತ); ಸೊಪ್ಪನ್ ಉಟ್ಟು ಬೇಡನು (ತಬರ 341). ಗಣ್ಣುಡಿಗೆಯುಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು ಹಿಣಿಲಂ (Smd. 282). ಉಡುವಂ (260). ಉಡಲ್ವೇದ್ or ಉಡ ವೇದ್ (278). See Bp. 5, 36; 11, 23; 25, 8; 38, 53; 57, 25; 59, 10; Bh. 1, 8, 10; J. 3, 22; 8, 46; 10, 42; 11, 41; 16, 4; 30, 16. 17; 33, 22; B. 3, 101. ಉಟ್ಟಿದ್ದು ಹಡಾಯದಿದ್ದರೆ ನಷ್ಟವೇನು? — ಉಡಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ಮೆಯ್ಯಿಗೆಗೆ ಹೇಸ, ಉಮ್ಮಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ತಂಗಳಿಗೆ ಹೇಸ (Prva.).

ಉಡು uḍu. 2. A mutilated form of ಉಡಿಸು of ಉಡಿ 2. — ಉಡು ತೊಡಿಸು. To cause to put on two kinds of raiment (B. Mhr.; B. 5, 283).

ಉಡು uḍu. 3. = ಉಡಿ 6, q. v. — ಉಡುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಉಡುಗೊಡೆ, etc. (J. 18, 38; My.; Tē.). — ಉಡುಗುಡೆ. -ಕುಡೆ. = ಉಡುಗೊಡೆ, etc. (ತಲ್ಲುಟು G.; B. 5, 291). ಉಡುಗುಡೆ ಮಾಡು (ತರಣ್ಣು G.). — ಉಡುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಉಡುಗೊಡೆ, etc.

(My.). — ಉಡುಗೊಪ್ಪಿ. — ಕೊಪ್ಪಿ. (Śmd. 204). A present of certain clothes (sīrē, etc.) given to the bride and bridegroom by relations and friends that are present at the time of the celebration of marriage (ಪಸಾಯ ಸೆ.; ಪಾವದ Bhn. 21; C.); such a present given on any auspicious occasion (C.; Bh. 1, 7, 13; 2, 13, 12; Tu. ಉಡಿಗೆರೆ, ಉಡುಗೆರೆ, ಉಡ್ವರೆ, a gift). — ಉಡು ತೊಡುಗೆ. dupl. Two kinds of raiment (B. 5, 291, 296). — ಉಡುಸೀರೆ. A sīrē to be wrapped round the waist (ಕಡ್ಡೆ Śm. 86).

ಉಡು uḍu. 4. = ಉಡಿ 5, etc. The waist. — ಉಡುದಾರ. = ಉಡದಾರ, etc. (My.; ನೇವಳ, ತೃಂಬಲ G.; Tu. ಉಡದಾರ, ಉಡುದಾರ, a gold or silver girdle). ದರ್ಭಯಿನ್ದ ಮಾಡಿದ ಉಡುದಾರ (ಮಾಂಜ G.).

ಉಡು uḍu. 5. = ಉಡ 1, q. v. An iguana, Lacerta monitor (ಮೃಗವರ್ಣನ Śmd. Dh.; ಮೃಗಧರಣ Śm. 94; ಗೋಧಿ, ಮುಕಲಿಕೆ Nr., Mr. 163; Tu. ಉಡು, ಒಡು, ಒಡ್ವು; Tē. ಉಡುಮು; T. M. ಉಡುಮ್ಪು). ಉಡುವಿನ ಮಹಿ (ಗೌಧಾರ, ಗೌಧೇರ Nr.). See ನೀರುಡು, ಬಯ್ಯುಡು, ಮಹಿಯುಡು; Prv. s. ತುಮ್ಪು 1. — ಉಡುತಡಿ. N. of a place (Bp. 40, 28). — ಉಡುವಿನ ತುಪ್ಪ. Iguana's ghee (Bp. 17, 18). — ಉಡುವೂರ. N. of a place. ಉಡುವೂರ ಕಣ್ಣಪ್ಪ (Bp. 18, 1).

ಉಡು uḍu. A star. 2, water. (My.).

ಉಡುಕೆ uḍu-ka. (Śmd. 249 Mdb., the ಕೆ being used in ಧಾನ್). Winding or rapping round the waist, etc.

ಉಡುಕೆಸು uḍukisu. To straighten, tighten, compress; to restrain, keep in; to vex, oppress (T. ಒಡುಕ್ಕು; Tē. ಉಡಿಕ್ಕು, to dobase, disgrace; R.).

ಉಡುಕೆ uḍukē. = ಉಡಿಗೆ, etc. (My.).

ಉಡುಗೆ uḍuga. = ಹುಡುಗ. (My.).

ಉಡುಗಿ uḍugi. = ಹುಡುಗ. (My.).

ಉಡುಗಿಸು uḍugisu. 1. = ಉಡಗಿಸು 1. (My.).

ಉಡುಗಿಸು uḍugisu. 2. = ಉಡಗಿಸು 2. To cause to shrink, etc. (Grj. 5, 8; 7, 61; Bp. 44, 21; 50, 29; J. 8, 3; 28, 2).

ಉಡುಗು uḍugu. 1. = ಉಡಗು 2. To shrink, to shrivel, to contract; to be bent; to decrease, to become less; to abate; to fail; to fade; to disappear; to be finished; to desist; to stop, to halt (see final references);—to bend or put backwards; to remove (Bp. 11, 51; 24, 68); to leave; to quit, to abandon (ಸಂಕೋಚನ Śmd. Dh.; Śmd. 157; Grj. 8, 81, 82; Bp. 11, 9, 12; 20, 5, 24; 24, 80; 31, 16; 32, 39; 35, 10; 43, 12, 15; 44, 9; 51, 79; 53, 17; 55, 52; 58, 37; Rāv. 14, 29; T. ಉಡ್ವು, ಉಡುಂಗು, to fear; to be ashamed; Tē. ಉಡುಗು to fall away, decrease, etc.; cf. Tē. ಒಡುಗು, ಒಂಗು; T. ಒಡುಂಗು, ಒಡುಂಗು). ಮದವುಡುಗಿದ ಆನೆ (ಉಡ್ವಾನ, ನಿರ್ಮದ Nr.). ಎಡದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ನೆ ಇಕ್ಕುವುದು (ಅಲೀಥ); ಬಲದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಎಡದ ಕಾಲ ಮುನ್ನೆ ಇಕ್ಕುವುದು (ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಥ Nr.). Regarding the v. i. see Rāv. 6, after 24; 9, 9; 13, after 96; B. 5, 142; Grj. 1, 85, 96; 8, 6; Bp. 3, 3; 18, 63, 72; 27, 4, 48; 50, 28, 32; 58, 48;—29, 10; 22, 8;—8, 7; 21, 16;—

43, 58; 54, 6;—11, 59; 22, 65; 39, 33; 40, 62; 43, 79; 60, 49; 61, 11;—52, 19; J. 5, 43. — ಉಡುಗುಡುಗು. rep. (Bp. 20, 28; 45, 53). — ಉಡುಗುಡುಗುಡುಗು. rep. (Bp. 18, 58).

ಉಡುಗು uḍugu. 2. = ಉಡಗು 1, etc. To sweep (Bp. 9, 84; 41, 21; My.; Tē. ಉಡುಡು).

ಉಡುಗೆ uḍu-gē. (Śmd. 248). = ಉಡುಕೆ, etc. That envelops or encircles, an envelope; a raiment of a particular kind (ಪಾದ್ಯಾಕೆ Śmd. I, o. r. ಸಾದ್ಯಾಕೆ). ಕಡಲುಡುಗೆ ಆದ ಪೊದವ (ಅರ್ಣವವೃತ್ತಾತ್ತಿ Śmd. 11, 12). — ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ. dupl. = ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ. (My.; B. 5, 130, 283).

ಉಡುಚು uḍuḥu. = ಉಡಚು. (Ś. Mhr.).

ಉಡುತ uḍuta. Winding or wrapping round the waist, etc. (My.).

ಉಡುತೆ uḍutē. A squirrel (My.; Tē. ಉಡುತಾ, ಉಡುತೆ; T. ಉಡುತೈ, ಇಲಿಡೈ; T. ಉಡುಕ್ಕಲ್, a jump; ಉಗಲ್, to jump; Tē. ಉಕ್ಕಂಡು, to jump). Cf. ಇಣಿಡ?

ಉಡುದೇವ uḍu-dēva. The moon. 2, the number one (Bp. 61, 92).

ಉಡುಪ uḍu-pa. The moon (ಸುಧಾಕರ, ಚಂದ್ರ Nn. 72). 2, a raft, a float (ನೀರ ನಡೆ ಹಾಯ್ದ ತಪ್ಪ Mr. 416). 3, a beautiful young woman (ರಮಣಿ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 72). 4, the bird called ḷātaka (ಚಾತಕವೃಕ್ಷ 72). 5, a serpent (ಉರಗ, ಸರ್ಪ 72). 6, N. of a class of Brāhmaṇas, chiefly astrologers (Mg.).

ಉಡುಪಖಣ್ಣ uḍupa-khaṇḍa. The crescent.

ಉಡುಪಖಣ್ಣಿ ಶಿಖಣ್ಣ uḍupakhaṇḍa-ṣikhaṇḍa. Śiva (Bp. 57, 26).

ಉಡುಪತಿ uḍu-pati. The moon.

ಉಡುಪತಿಜೂಟ uḍupati-jūṭa. Śiva (Bp. 54, 17).

ಉಡುಪಿ uḍupi. = ಉಡುಪು. N. of a place on the western coast (C.; T. ಉಡುಪೈ).

ಉಡುಪು uḍupu. = ಉಡಪು. (My.; Tē., T.). — ಉಡಪ. — ಅ 3. A man who has for his raiment—. See ಪುಲಿಯುಡುಪ.

ಉಡುಪು uḍupu. = ಉಡುಪಿ. ಉಡುಪಿನೋಳು (Dp. 104, 5).

ಉಡುಪುಪ್ಪ uḍu-pushpa. = ಒತ್ತಪ್ಪಪ್ಪ. (My. Amara).

ಉಡುಮ್ಬರಿಕೆ uḍumbarikē. = ಉಡುಮ್ಬರ. See ಕಾಕೋಡುಮ್ಬರಿಕೆ.

ಉಡುರಾಜ uḍu-rāja. The moon. (My.).

ಉಡುರು uḍuru. = ಉಡ್ರು. The bellowing of an ox or a bull (My.; cf. ಆಪ್ತುಕ, ಒಳಪು). ಉಡುರು ಹಾಳು (My.).

ಉಡುಲು uḍulu. = ಉಡಿಲೆ, etc. (My.).

ಉಡುವರ uḍu-vara. The moon (Bp. 11, 12).

ಉಡುವೆ uḍuvē. A place filled with bushes, a jungle (My.).

ಉಡುಸು uḍusu. = ಉಡಿಸು 2. (My.).

ಉಡೆ uḍē. 1. = ಉಡಿ 5, etc. The waist. See ಪೆಣ್ಣುಡೆ. — ಉಡೆನೂಲ್. = ಉಡಿನೂಲ್. (ಕಲಾಪ, ಸಪ್ತಕ, ಮೇಖಲೆ, ರಸನೆ, ಕಬಿ ಸೂತ್ರ, ಸಾರಸನ HIA.; ಕಬಿಸೂತ್ರ Ct. II, 83; Abb. P. 12, 27). — ಉಡೆವಣಿ. — ಮಣಿ (Śmd. 385; Kk. 96). A waist-jewel (Grj. 3, 88; 8, after 91).

ಉಡೆ uddi. 2. = ಉಡಿ 6, etc. (My.). See ಉಕ್ಕುಡೆ s. ಉಕ್ 2.
 ಉಡ್ಡಿ uddi. = ಒಡ್ಡಿ. Any heap or pile, especially a pile of three (marbles, seeds, fruit stones, etc.) with a forth set on the top (R.; Tu.; Tē.
 ಉಡ್ಡಿ. — ಉಡ್ಡಿ ಗಣುಗ. = ಒಡ್ಡಿ ಗಣುಗ. Such a pile made of beads of the Molucca bean (R.).
 ಉಡ್ಡಿನ ud-dina. Flying up, ascending, soaring.
 ಉಡ್ಡುರ್ಕ್ uddurk. A sound used to express a state of rage (T. ಉಡುಕ್ಕು, to be angry). ಉಡ್ಡುರ್ಕ್ ನ್ನ ಇವ್ವಾನೆ (My.).
 ಉಡ್ರು udru. = ಉರುರು. (My.).
 ಉಡ್ರು udlu. = ಉಡುಲು, etc. (My.; G.).
 ಉಡ್ ಉ. = ಉಣ್ಣು 1, ಉಮ್, (ಉಮ್ಪು). To eat what forms a person's or, in poetry, certain animals' real meal or ūṭa, as anna (kūl), hōligē, huggi, ambali, (with regard to children) mother's milk, (with regard to the bhrīṅga) fragrance, etc. 2, to enjoy, as riches; to take, as interest on money; etc. (ಭೋಜನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; T., M., Tu.; cf. ಉಡು 1). P. p. ಉಣ್ಣು (ಸಿದ್ಧ. 63. 287; Bp. 55, 4). ಉಣ್ಣುದು (ಸಿದ್ಧ. 242). ಉಣ್ಣಂ (63. 238. 275). ಉಣರ್, ಉಣರೊಪಂ, ಉಣೆ (86). ಉಣ್ಣಂ, ಉಣ್ಣರ್ (87), ಉಣ್ಣಕ್ (84), ಉಣ್ಣದೆ (87; ಉಣದೆ Bp. 51, 77). ಉಮ್ಪು q. v. = ಉಣ್ಣು (C.). ಉಣ್ಣು ಮಕ್ಕುದು (ಭುಕ್ತಶೇಷ, etc.); ಹೆಜಿರ್ ಇಕ್ಕದ ಕೂದಿನನ್ ಉಮ್ಪು (ಪರಾನ್, etc. Hlā.). ಲೋಗರ್ ಇಕ್ಕವ ಕೂದಿನನ್ ಉಮ್ಪುವಂ (ಪರಾನ್, etc.); ಒಡನುಮ್ಪುದು (ಸಹಭೋಜನ); ಉಣ್ಣುಟ್ಟುದು (ಭುಕ್ತ, etc.); ಮೊಲೆಯನ್ ಉಮ್ಪು ಮಗುವು (ಸ್ತನಪ, etc. Nr.; cf. Si. 196). ಏತ್ತರದೊಳ್ ಉಮ್ಪು ಮನೆ (ಭುಕ್ತಗೃಹ Mr. 196). ಒಡ್ಡಿಯುಮ್ಪಂ (ವಣಿಜ Mr. 345). ಅಮ್ಪುಲಿಯನ್ ಎತ್ತ ಉಮ್ಪಂ (Sp.). ಘೃಗಸನ್ನಾನಮ್ ಉಣುತ್ತಮ್ ಇರ್ವ ನಡುಗಮ್ಮ (Upr. 7, 49). See Bp. 11, 10; 50, 13; 56, 9; 58, 30. 45; Rēv. 6, 10; J. 3, 8; 10, 42; 12, 45; 34, 9; Dp. 4, 54; Bh. 1, 10, 31. Cf. ಉಣೆ.
 — ಉಣಬಿಡಿಗ. A man who prepares a meal and serves it up (ದಾಟಿಸಿಗ ūt. I, 5). — ಉಣ ಬಡಿಸು. To serve up a meal, i. e. to put a portion of the meal (rice, etc.) on the plate, etc. of each person present. See Bp. 9, 40; 14, 3; 47, 40; 51, 68. — ಉಣರಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. = ಉಣ ಬಡಿಸು. (Bp. 52, 20; 60, 52; V. 14, 38). — ಉಣ್ಣಾದಿ. — ಅಡಿ. A glutton (J. 7, 68; My.). — ಉಣ್ಣಾದಿಗ. — ಅಡಿಗ. = ಉಣ್ಣಾದಿ. (My.). — ಉಣ್ಣದ. = ಉಣ್ಣದವ. ಉಣ್ಣದರ ದೀಯ (ಅಮೃತ Kk. 10a.; ಸೆ.). — ಉಣ್ಣದವ. A man who does not take his (or any) meal. 2, a deity (ಸುರ ಸಿಂ. 8, 9; ನಿರ್ಜರ Kk. 10a.). — ಉಣ್ಣದಿರುಡ. — ಇರುಡ. Abstinence from a meal or from all meals (ಅನಕ, ಪ್ರಾಯ Mr. 460).
 ಉಣಾಟಿ uṇāṭi. 1. (Tē. ಉಣುಟು, T. ಉಣುಟ್ಟು, a sort of fish). — ಉಣಾಟುನು. A porpoise (ಉಣುಟು, ತೆತುಕ Si. 87).
 ಉಣಾಟಿ uṇāṭi. 2. The upper part of the stalk of great millet after the removal of the ear (S. Mhr.).
 ಉಣಾಮಿನಿಬಳ್ಳಿ uṇāmini-baḷli. A large climbing shrub, *Usona narum* Dan. (St. & Pl.; Kōṅkaṇi ಗುಣಾಮಿನಿ).
 ಉಣೆ uṇi. = ಉಣ 5. A person who feeds on, one who partakes of (ಸಿದ್ಧ. 238), e. g. ಅಮರ್ತುಣಿ, ಕಳ್ಳುಣಿ,

ತುಡುಗುಣಿ (238), ಎಲರುಣಿ (ಸಿಂ. 2. 4. 6), ಬಣ್ಣುಣಿ, ಅಲರುಣಿ (27), ಮಣ್ಣುಣಿ.
 ಉಣೆಕೆ uṇikē. Taking a meal (My.).
 ಉಣೆಗ uṇiga. = ಉಣೆ. See ಅಮರ್ತುಣಿ, ಎಲರುಣಿಗ.
 ಉಣೆಸಿ uṇisi. (= ಉಣೆ, ಉಣೆಗ, ಉಣೆಸಿಗ, ಉಣೆಸು 2, No. 2). See ನೆಲನಮರ್ತುಣಿಸಿ.
 ಉಣೆಸಿಗ uṇisiga. (= ಉಣೆಸಿ, etc.). See ಅಮರ್ತುಣಿಗ.
 ಉಣೆಸು uṇisu. 1. = ಉಣ್ಣುಸು. To cause to take a meal (C.; J. 6, 48; B. 3, 32; 4, 37). See Prv. s. ಕಮ್ಮಗ.
 ಉಣೆಸು uṇisu. 2. What is fed on: a meal. (Tu. ಉಣಸು). ದಧಿಯಲ್ಲದ ಉಣೆಸು (ಸಿದ್ಧ. 67). ಒಳ್ಳುಣೆಸು, ಇನ್ನುಣೆಸು (214). ಹಕ್ಕಿಗಳ ಉಣೆಸು (ಎರಿ ಸೆ.). ಉಣೆಸುಗಳ್ (J. 28, 24). See ಕಲ್ಲುಣೆಸು, ನಲ್ಲುಣೆಸು. 2, = ಉಣೆಸಿ. See ಅಮರ್ತುಣಿಸು.
 ಉಣ್ಣು uṇṇu. 1. Third person singular of the present of ಉಳ್ಳೆ 1, to be, q. v.: it is, etc. (C.; Tu., T. ಉಣ್ಣು).
 ಉಣ್ಣು uṇṇu. 2. (= ಉಳ್ಳದು, ಉಳ್ಳುದು). That is or exists; existence; existing. — ಉಣ್ಣುದು. — ಅಡುದು. = ಉಣ್ಣಾಗುವದು. To become; to occur, to be used, etc. (ಸಿದ್ಧ. 184 Mdb.). — ಉಣ್ಣಾಗರ್ ಪಡು. = ಉಣ್ಣಾಗು. ಉಣ್ಣಾಗರ್ ಪಟ್ಟ (ಉದಿತ ಸಿದ್ಧ. 61 Cm.). — ಉಣ್ಣಾಗು. — ಆಗು. To become; to be born; to be; to exist; to happen; to accrue to; etc. (C.). ಉಣ್ಣಾದೊಡಂ (ಸಿದ್ಧ. 180). See ಸಿದ್ಧ. Cm. 12. 30. 85. 95. 139; Si. 57. 68. 92. 198. 395; Bp. 8, 11; 43, 58; 49, 11; 51, 46; B. 1, 14; 2, 20; 5, 206. ಉಣ್ಣಾದುದು (ಉಳ್ಳುದು ಸಿದ್ಧ. Cm. 88). ಉಣ್ಣಾದ (ಉದಿತ 98). ಉಣ್ಣಾದದು (ಧಾವ Dhv.). — ಉಣ್ಣಾಗುವಿಕೆ. Becoming, arising, etc. (Si. 388). — ಉಣ್ಣು ಮಾಡು. To cause to be, to effect, to produce, to create; to establish (ದೊರೆ ಕೊಳಸು, ಸಾಧಿಸು G.). ಸಿರಿಯುಣ್ಣು ಮಾಡಿದಂ ಕುರುಬಲದೊಳ್ (ಸಿದ್ಧ. 291). ಉಣ್ಣು ಮಾಡಿದ ದೇವರು ಉಟವ ಕೊಡಲಾದಿನೋ? (Prv.). See Bp. 8, 72; Abh. P. 3, 126; 4, 40; 11, 182; B. 2, 49; 4, 9; Si. 46. 57. 69. 262. 293. — ಉಣ್ಣು ಮಾಡುವಿಕೆ. Effecting, creating, etc. (Si. 263). — ಉಣ್ಣೆನಿಸು. — ಎನಿಸು. To cause one's self to be used, to be used (ಉಣ್ಣಾಗುವದು ಸಿದ್ಧ. 237 Cm.).
 ಉಣ್ಣು uṇṇu. 3. = ಉರುಟು 4, etc. — ಉಣ್ಣುದು. — ಆಡು To roll, to move from side to side, as a round vessel (My.).
 ಉಣ್ಣಲಿಗೆ uṇḍaligē. A kind of rice cake that has the form of a biscuit (My.; ಕೆಕುನ್ಡ? Nr.; Tē. ಉಣ್ಣು ಮು; Tu. ಉಣ್ಣುಳುಗ).
 ಉಣ್ಣೆ uṇḍi. = ಹುಣ್ಣಿ. (Tē). — ಉಣ್ಣೆಗದಿಗೆ. = ಹುಣ್ಣೆಗದಿಗೆ. (My.).
 ಉಣ್ಣೆಗ uṇḍiga. A single, solitary male, who has neither parents nor relations (S. Mhr.; B. 4, 200).
 ಉಣ್ಣೆಗೆ uṇḍigē. A stamp, an impression (My.; M.; Tē. ಉಣ್ಣೆಂಚು, to place). ಈ ಕುದಿಯನ್ ತಿವನ ಮುಣ್ಣೆ ಉಣ್ಣೆಗೆಯನ್ ಒತ್ತಿದೆ, ತಿವನ ಲಾಂಛನಮ್ ಇದು (Bp. 28, 41). 2, a pass, a ticket of free transit or passage (Abh. P. 11, 35). ಕರಿ ದರ್ ಇವಂ! ಜವನಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣೆಗೆದನ್ನೋ? (ಸಿದ್ಧ. 104). ಎಧಾತ್ತನ ಉಣ್ಣೆಗೆ, ಜವಂ ಕೊಟ್ಟು ಒರೆ ಎನ್ನ (85, o. r. — ಗೊಟ್ಟೋರೆ).
 ಉಣ್ಣು uṇḍu. P. p. of ಉಣ್ಣೆ, ಉಣ್ಣು.

ಉಣ್ಣೆ unḍē. A round mass or ball of anything, *e. g.* of raw sugar, tamarind, clay, cowdung, etc. (C.; T., Tē., M., Tu.; Tu. also ಉಣ್ಣೆ; Tē. also ಉಣ್ಣೆ; T. ಉಣ್ಣೆ, anything globular; see ಉರುಟು 5). ತಕ್ಕನ ಉಣ್ಣೆ (Bh. 1, 8, 76). See (ಜೀವಣ್ಣೆ), ಪಾಲುಣ್ಣೆ. — ಉಣ್ಣೆ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To take the form of a round mass or ball (C.). 2, to make into that form (C.). — ಉಣ್ಣೆ ಗೋ. — ಕೋ. = ಉಣ್ಣೆ ಗಟ್ಟು No. 1. (Grj. 7, 21).

ಉಣ್ಣೆ ವಳಿಯದು unṇavaliyadu. Much, further (ಸೋಡಂ, ದಾಡಂ, ಪಿರಿಮಂ śmd. II). 2, in vain, causelessly (ಸೋಡಂ, ದಾಡಂ, ಬಿಡು Kk. 89).

ಉಣ್ಣೆ unṇi. 1. Taking a meal; a meal. (T. ಉಣ್ಣೆ). See ಮೆಡ್ಡು ತುಣ್ಣೆ.

ಉಣ್ಣೆ unṇi. 2. = ಉಣ್ಣೆ. (A sucker), a tick (C.; T. ಉಣ್ಣೆ, ಉಣ್ಣೆ; Tē. ಉಣ್ಣೆ). ಉಣ್ಣೆ ಕೆಡ್ಡು ರೋಗದ ಉಣ್ಣೆ ದಮ ನೋರಪಾಲ; ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣೆ ರೋಗದವನಿರವು ಉಣ್ಣೆ ಗು ಕಷ್ಟಂ (Sp.).

ಉಣ್ಣೆ ಸು unṇisu. = ಉಣ್ಣೆ ಸು 1. To cause to take a meal, to give a meal to eat (C.). ಮಲಹರಗೆ ಉಣ್ಣೆ ಸದೆ ಪಾಲಂ (Bp. 14, 30). ನಿನಗೆ ಉಣ್ಣೆ ಸಿದ ಬೋನನಂ (24, 75; see also 27, 18).

ಉಣ್ಣು unṇu. 1. = ಉಣ್ಣೆ. (C.). P. p. ಉಣ್ಣು (C.). ಉಣ್ಣು ರಾಜಿದವ ಇಕ್ಕ ರಾಜಿದನು. — ಉಣ್ಣು ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ಬಣ್ಣಾ ಬಯಸಿದ. — ಉಣ್ಣು ದ್ವು ಉಣ್ಣು ಹಾಗೆ ಹೋದರೆ ವೈದ್ಯನ ಹಂಗು ಏನು? — ಉಣ್ಣು ದ್ದೆ ಲ್ಲಾ ಕುಣ್ಣೆ ಲೇ ಹೋಯ್ತು. — ಉಣ್ಣು ದ್ದೇ ಯುಗಾದಿ, ಮನ್ನದ್ದೇ ದೀವಾಳಿಗೆ. — ಉಣ್ಣು ವನಿಗೆ ಹಸಿವಿಲ್ಲ, ಮಣ್ಣು ಗಾಡನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲ. — ಉಣ್ಣು ವರಿಗೆ ಉಟ ಬೇಡ, ಗುಣ್ಣು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೇಡ. — ಉಣ್ಣು ವ ಹರಸ ಬೇಡ, ನೋವಿನ ಬಯ್ಯ ಬೇಡ. — ಉಣ್ಣೆ, ಏನೋ, ಗುಣ್ಣು ಭಟ್ಟಿ? ಹಾಡು, ಕಾಣೆ, ರಣ್ಣೆ ಮುಣ್ಣೆ? — ಉಣ್ಣೆ, ಏನೋ, ಗುಣ್ಣಾ? ಅನ್ನರೆ ಮುಣ್ಣಾ ಸು ಮೂವತ್ತು ಮೊದಿ (Prva.).

ಉಣ್ಣು unṇu. 2. = ಹುಣ್ಣು. (My.).

ಉಣ್ಣೆ unṇē. = ಉಣ್ಣೆ 2. (ಪ್ರಕಾಶನ Mr. 166). — ಉಣ್ಣೆ ಗಿಡ. The Lantana shrub (My.; cf. ಹೇಸಿಗೆ ಗಿಡ).

ಉಣ್ಣೆ unṇē. Tbh. of ಉಣ್ಣೆ. Wool (C.; see B. 3, 9, 106; 4, 163; 5, 122). ಉಣ್ಣೆ ಬಟ್ಟೆ ಬಣ್ಣ ಕತ್ತಾ ದೀತೇ? (Prv.).

ಉಣ್ಣು unṇu. (= ಪುಣ್ಣು, ಪೋಣ್ಣು). To go up, to rise; to come or break forth; to issue; to be born (ಉದತ್ತಿ śmd. Dh.; ಹುಟ್ಟು G.; cf. ಉಕ್ಕು 1, ಉಬ್ಬು 1). ನವರಸಮ್ ಉಣ್ಣೆ (Ūh. v. 16). ಬಲವುಣ್ಣಿ (Bp. 42, 1; 53, 48). ಉಣ್ಣುವ ಮಂಜು (Rāv. 8, 118). See Abh. P. 4, 21; 9, 24; 11, 13; 13, 47; 14, 103; Rāv. 4, after 14; 4, 45; 5, 83. 87. 90; Grj. 3, 79. 93; 5, after 42; 10, 9; J. 11, 19.

ಉತ್ ut. = ಉಡ. Another form of ಉಡ, to plough, only used in the common P. p. ಉತ್ತು (= ಉದ್ರು). ಉತ್ತು ದಾಡುವ ಬಕ್ಕಲು ಮಗನು (ಕರ್ಷಕ, etc.); ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ಕೃಷ್ಣ, etc. Nr.). ಉತ್ತು (J. 4, 44; Śi. 298. 299). ಉತ್ತ ಭೂಮಿ (801). ಉತ್ತದು (801). ಪೊನ್ನ ನೇಗಿರೋ ಉತ್ತು (Bp. 60, 50). ಉತ್ತ ಹೊಲ ಬಿತ್ತಿಸಿ ಕೊಣ್ಣೆ ತು, ಸತ್ತ ಹೆಣ ಸುಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣೆ ತು. — ಉತ್ತು ಬರುವ ಮಗ ತೆವಳಿ ಬನ್ನರೆ ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯ ಪುಣ್ಯ. — ಉತ್ತು ದಾಡುವವನ ಬದುಕು ಎತ್ತಲೂ ಲೇಸು (Prva.).

ಉತ್ utā. = ಉತುಂ q. v., etc., *e. g.* ತಾಪಿಸುತ (Bp. 52, 6), ಕೆಡವುತ, ಹಾಡುತ, ಸೀಡುತ, ತಾಪಿಸುತ, ಎನುತ, etc. (52, 13), ಎನುತ, ನಮಿಸುತ (60, 59). See s. ವಾ.

ಉತ್ uta. 1. Also; and; what, how; or.

ಉತ್ uta. 2. Sewn, woven. (G.).

ಉತಂ utam. = ಉತ, etc., *e. g.* ಆರೋಗಿಸುತಂ, ಕಾಣುತವೆ (i. e. ಕಾಣುತಂ - ಎ 3, Bp. 52, 6), ಕೊಳುತಂ (52, 12), ಎನುತಂ (52, 13. 14). See s. ವಾ.

ಉತಾರು utāru. (= ಉತ್ತಾರ). Subsiding; alleviation; decline, diminution; — descent, slope; — cheapness (My.; Mhr. ಉತಾರ, which appears as a Tbh. ಉತ್ತಾರ).

ಉತಾವಳಿ utāvaji. Haste, impatience (C.; Br.; Mhr.).

ಉತಾಹೋ utā-āhō. Either, or.

ಉತು utu-tu. = ಉದು 1, q. v. ನಿಮ್ಮತಿವರದುಮ್ ಎಮ್ಮು ತಯ್ಯರುಂ ತಮ್ಮತದುವರುಂ (śmd. 180).

ಉತುಂ utum. = ಉತ, ಉತಂ, ಉತೆ, ಉತ್ತ 1, ಉತ್ತಂ, ಉತ್ತಾ. ಉತ್ತಂ, ಉತ್ತೆ 1. A termination of the present participle (śmd. 279), *e. g.* ನಗುತುಂ ಬನ್ನಂ; ಪುಗುತುಮ್ ಇದರ್ಫಂ; ಕರೆಯುತುಂ ಪೋದಂ (280), ನೋಡುತುಂ, ಮೂಡುತುಂ, ಅಡುತುಂ (Bp. 59, 20).

ಉತೆ utē. = ಉತುಂ, etc. (śmd. 279), *e. g.* ಇಸುತೆ ಇದರ್ಫಂ; ಮಡುಗುತೆ ಪೋದಂ; etc. (280).

ಉತ್ಯ utka. Desiring, longing for.

ಉತ್ಯಚ ud-kačā. Having the hairs erect. See ಘಟೋತ್ಕಚ.

ಉತ್ಯಚ ud-kačā. = ಉಗ್ಗಟ, ಉಗ್ಗಡ. Exceeding the usual measure, excessive; excellent, important, great, superior, high (ಉದ್ಭಟ, ಉದ್ಭತ, ಉಬ್ಬಣ, ಉತ್ಯಪ್ಪ, ಪರ್ವತಾದು Mr. 446; Bp. 51, 62). 2, mad, furious. 3, proud (ಸೊಕ್ಕಿದ G.); pride (Rām. 3, 6, 45). 4, uneven, difficult. 5, the tree and fragrant bark of Laurus cassia. 6, eagerness after; anxious desire (Mhr.). 7, affliction (My.).

ಉತ್ಯಚಿಸು utkačisu. To be or become excessive (Bp. 50, 26).

ಉತ್ಯಣ್ಣೆ ud-kaṇṭhita. Desiring, longing for; distressed (ಬಲವಿಕೆಯುಳ್ಳ Mr. 242).

ಉತ್ಯಣ್ಣೆ ud-kaṇṭhē. Longing for; regretting, missing; anxiety or regret for any missing object (ಉತ್ಯಲಿಕೆ, etc., ಅತುರ Mr. 446).

ಉತ್ಯರ ud-kara. Piling up; a heap, a multitude; abundance.

ಉತ್ಯರ್ಷ ud-karsha. Pulling upwards; raising; drawing out. 2, eminence, excellence, superiority. 3, joy, pleasure.

ಉತ್ಯರ್ಷದ್ರವ್ಯ utkarsha-dravya. An instrument for pulling upwards or out. See ಮಾಣ್ಣು.

ಉತ್ಯಲ utkala. N. of the inhabitants of Orissa; a porter; a Fowler. (R.).

ಉತ್ಯಲಿ (ud-kali). A staff with a hook to push the straw trodden out by oxen (ಮೆರೆಕೋಲು Mr. 372, o. r. ಉತ್ಕಲಿ).

ಉತ್ಯಲಿಕೆ utkalikē. = ಉತ್ಯಲಿಕೆ. Longing for, regretting, missing (ಎರಡು Nn. 102; ಅತುರ 164, Mr. 527; see ಉತ್ಯಣ್ಣೆ. 2, fear (ಭಯ Nn. 164; Mr. 527). 3, a water-pot (ಕಮಣ್ಣು Nn. 102). 4, a bud, an unblown flower (ಕೋರಕ, ಮೊಗ್ಗ 102. 164; ಮೊಗ್ಗ Mr. 527). 5, a wave, a billow (ಜಲಭಂಗ Nn. 102; ಎಣಿ, ನೀರ ತೆರೆ 164; ತರಂಗ Mr. 527). 6, a creeper (ವಲ್ಲಿ, ಬಳ್ಳಿ Nn. 102). 7, the chick-pea (ಹಣಗ, ಕಡಲೆ 102).

ಉತ್ಯಲ್ಲೋಲ ud-kallōla. Surging up (Abh. P. 13, 64).

ಉತ್ಯಾರ ud-kāra. Winnowing corn; piling it up.

ಉತ್ತರಣ ud-kirpa. Heaped up, accumulated (Rév. 5, 120);—scattered;—dug up or out, excavated; engraved.
ಉಕ್ಕುಣ utkuna. = ಉಕ್ಕುಣ, (ಒಕ್ಕುಣ). A bug; a louse.
ಉಕ್ಕುತಿ ud-kṛiti. N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362).
ಉಕ್ಕುಷ್ಟ ud-kṛiṣṭa. Drawn up or out. 2, excellent, eminent, superior; excessive (ಕಾವ್ಯ Nn. 33; ಕುಕೂಲ, ಹೆಚ್ಚು ಗೆ 141; ಉಕ್ಕುಟ, etc. Mr. 446).
ಉಕ್ಕುಷ್ಟತೆ utkṛiṣṭatē. Excellence, eminence (My.). See **ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ**.
ಉಕ್ಕುಣ ud-kōṣa. Bending from the right course; a bribe.
ಉಕ್ಕುಮ ud-krama. Going up, or out, or away. 2, going astray, deviation, transgression. See **ಪ್ರಕೃತ್ಯಮು**.
ಉಕ್ಕುಮಣ ud-kramana. = ಉಕ್ಕುಮ No. 1. (My.).
ಉಕ್ಕುಮಿಸು ud-kramisu. To depart, as life (My.); to exceed; to transgress, as an order (My.).
ಉಕ್ಕುಣ್ಣಿ ud-kṛānti. Stepping up to; going out or away (as life, My.). See **ಪ್ರಕೃತ್ಯಮು**.
ಉಕ್ಕುಣ ud-kṛāṣa. Clamour, outcry. 2, an osprey.
ಉತ್ತ utta. 1. = ಉತ್ತಮ, etc., e. g. ಎನ್ನುತ್ತ (Bp. 44, 63), ನಡಗುತ್ತ, ಸನ್ನದಿಸುತ್ತ, ಸುಯುಕ್ತ (52, 12), ಬೀವಿಸುತ್ತ (59, 20). See **ಉತ್ತಮ**.
ಉತ್ತ utta. 2. = ಉತ್ತರ. The side or direction which is in the middle of two others; to or in the middle side or direction. ಅತ್ತ, ಇತ್ತ. ಉತ್ತ, ಎತ್ತ (Smd. 145). ಎತ್ತಿದ ಕೆಡ್ಡುಳ್ ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತಿತ್ತು ತತ್ತಂ ಸಾರ್ವಂ ಇನ್ನೆ ಏತರ್ಕ್ಕಂ (145).
ಉತ್ತ utta. 3. = ಹುತ್ತು. (My.).
ಉತ್ತ utta. Moistened, wet.
ಉತ್ತಂ uttam. = ಉತ್ತಮ, etc., e. g. ಬರುತ್ತಂ (Bp. 52, 12), ಕಾಮುತ್ತಂ (52, 22).
ಉತ್ತಂನ ud-tamā. A chaplet, a wreath worn on the crown of the head. 2, an earring.
ಉತ್ತಣ್ಣ uttapda. A gold necklace worn by women (My.; Si. 218; Tē.; T. ಉತ್ತಣ್ಣಮಣಿ, ಉತ್ತಿ; Tē. also ಉತ್ತರ, ಉತ್ತರ; cf. T. ಉತ್ತಿ, Tē. ಉತ್ತ, fit see ಉತ್ತರಂಗ).
ಉತ್ತಣ್ಣಲು uttapdālu. = ಉತ್ತಣ್ಣ. (My.; T. ಉತ್ತಣ್ಣಲ).
ಉತ್ತತ್ತಿ uttatti. = ಉತ್ತತ್ತೆ q. v., ಉತ್ತತ್ತೆ. (C.). See **ಕಂಯುತ್ತಿ**.
ಉತ್ತಪ್ತ ud-tapta. Made hot; dry flesh.
ಉತ್ತಮ ud-tama. = ಉತ್ತಮ. Uppermost, highest, most elevated; chief, best, excellent; the most removed or last. (ಎಫ್ Nn. 21; ನಿಗರ Ct. II, 77; ಎಫ್ Bhn. 41). 2, the first person (Smd. 90. 269; Kāv. I, 5, 6-12). See Bp. 60, 9; J. 14, 24 (where neuter noun). ಉತ್ತಮನು ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಹುಫವೇ (Priv.).
ಉತ್ತಮಕಾರ್ಯ uttama-kārya. A good work (ಸಾಧನ, ಒಳ್ಳೆ ಕಾರ್ಯ Nn. 114).
ಉತ್ತಮತೀರ್ಥ uttama-tīrtha. A celebrated place of pilgrimage (ಪುಸ್ತಕ Nn. 27).
ಉತ್ತಮದ್ವೀಪ uttama-dvīpa. A dvīpa of a certain extent. See Mr. 326 a. ವರ್ತನ.
ಉತ್ತಮಪಾತ್ರ uttama-pātra. An excellent person (Kāv. IV, 2, 32).
ಉತ್ತಮಪುರುಷ uttama-puruṣa. An excellent man (ಫಲೀನ,

ಸಪುರುಷ Nn. 45). 2, the first person (Smd. 91. 255. 258. 261. 262).
ಉತ್ತಮೇಣ uttama-ṛiṇa. A creditor.
ಉತ್ತಮನಾಜಿ uttama-vāji. An excellent horse (ತಾತ್ಪರ್ಯ, ಒಳ್ಳೆ ಕುದುರೆ Nn. 12).
ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕ uttama-ślōka. A man well spoken of (My.).
ಉತ್ತಮಾಂಗ uttama-āṅga. The head (Bp. 38, 35). — ಉತ್ತಮಾಂಗದ ಕೇಶ. N. (Bp. 58, 4).
ಉತ್ತಮಾಧಮ uttama-adhama. High and low, good and bad (My.).
ಉತ್ತಮಿಕೆ uttamikē. Excellence, superiority; goodness (Rām. 4, 3, 20).
ಉತ್ತಮೆ uttamē. An excellent woman (Bp. 61, 34).
ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ uttama-uttama. The very best (Bp. 61, 76).
ಉತ್ತರ ud-tara. 1. Higher; upper. 2, superior; excellent (ವಿರಾಟ, ಒಪ್ಪನನ್ನಾಡು Nn. 77);—excess, over and above. 3, northern (ದಿಗ್ವಿವರ, ದಿಗ್ವಿವರ 77). 4, left, left-hand. 5, posterior, subsequent, following, latter; the following member or place (Smd. 227; Ch. v. 334). 6, future. 7, future consequence, the future result of actions (ಉಪರ್ವ, ಮೇಲವ ಪಲ Mr. 72). 8, an answer, a reply; a mandate (ನುಡಿ Nn. 77). 9, a superior man (ಆರ್ಯ Mr. 382). 10, going, proceeding (ಯಾತಿ, ಅಯ್ಯುವು Nn. 77). 11, joy; satisfaction (ಅಪ್ಪಾದ, ಸನ್ನಿವೇಶ 77). 12, N. of a king, the son of Virāṭa (Mr. 268; ವಿರಾಟರಾಯನ ಮಗ G.). ಉತ್ತರನ ಪಾರುವಕ್ಕ ಒಲೇ ಮುನ್ನ (Priv.). 13, a defence, a rejoinder. 14, a kind of upamā (Kāv. III, 3, B, 61. 99 seq.).—See **ಉತ್ತರತ್ತರ**. — ಉತ್ತರ ಅಡು. To give an answer (Bp. 24, 38; 55, 37). — ಉತ್ತರ ಕೆ. To give an answer (Bp. 18, 18; 53, 61). — ಉತ್ತರಕಡೆ. The northern direction (B. 5, 305). — ಉತ್ತರ ಕೊಡು. = ಉತ್ತರ ಕೆ. (Bp. 31, 10; 51, 19; B. 4, 18. 56. 156). ಉತ್ತರಾ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಸತ್ತವನ ಹಾಗೆ (Priv.). — ಉತ್ತರಗೊಡು. = ಉತ್ತರ ಕೊಡು. (Rām. 5, 3, 58). — ಉತ್ತರಂಗದ. — ಎಕೆ ದಡ. An inaccurately or ill speaking man, a babler (ಗದ್ಯವಾದಿ Mr. 240). — ಉತ್ತರಂಗಿದು. — ಎಕೆಡು. An answer to fail (Bp. 54, 82). — ಉತ್ತರಂಗೊಡು. — ಎಕೊಡು. = ಉತ್ತರ ಗೊಡು. (J. 6, 26). — ಉತ್ತರ ದೊರೆ. An answer to be obtained (B. 4, 156). — ಉತ್ತರ ನಲ್ಲಿನು. To refrain from an answer (My.). 2, to silence (My.).
ಉತ್ತರ ud-tara. 2. Crossing over, passing over; vanquishing; giving up; coming out of, escaping from.
ಉತ್ತರಕರ್ಮ uttara-karma. Funeral rites (ನಿರ್ವಾಣ, ಉತ್ತರ ಕೈಯ Nn. 19; My.).
ಉತ್ತರಕಾಶಿ uttara-kāśi. Benares (My.).
ಉತ್ತರಕುರು uttara-kuru. The country of the northern Kurus (My.).
ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆ uttara-kriyē. = ಉತ್ತರಕರ್ಮ. (Nn. 19; B. 3, 15; My.).
ಉತ್ತರಂಗ uttara-ṅga. The lintel of a door (ಉತ್ತರಾಸ Mr. 199).
ಉತ್ತರಚ್ಛದ uttara-ṣṣhāda. A cover, what is thrown over anything (ಹಾಕಿ Mr. 203).
ಉತ್ತರಣ ud-tarāṇa. Crossing over. See **ಜಲೋತ್ತರಣ**.
ಉತ್ತರಣಿ uttarāṇi. = ಉತ್ತರಣಿ, ಉತ್ತರಾಣಿ, ಉತ್ತರೇಣಿ. A common weed, *Achyranthes aspera* Lin. (ಅಪಾಮಾರ್ಗ, ಮಯೂರಕ, ಬರಮಂಜರಿ, ಕೇಶವಲ್ಲಿ, etc. Nr.; Si. 143; ಅಪಾಮಾರ್ಗ, ತಿಂಬ Mr. 128; My.; Tē.).

ಉತ್ತರಣಿ *uttaraṇi*. = ಉತ್ತರಣಿ, etc. — ಉತ್ತರಣಿವತ್ತು.

The *uttaraṇi's* seed (Bp. 31, 3).

ಉತ್ತರದಿಗ್ವರ *uttara-diṅ-vara*. Kubēra (Mr. 54).

ಉತ್ತರದೇಶ *uttara-dēśa*. = ಉತ್ತರದೇಶ. The northern country.

ಉತ್ತರದೇಸ *uttara-dēsa*. Tbh. of ಉತ್ತರದೇಶ (Śmd. 376).

ಉತ್ತರಧ್ರುವ *uttara-dhruva*. The north pole (B. 3, 41; 4, 64; My.).

ಉತ್ತರನಾಥ *uttara-nātha*. N. of a līṅga (Bp. 51, 64).

ಉತ್ತರಪಕ್ಷ *uttara-paksha*. A defendant (My.). 2, the dark half of the month (My.).

ಉತ್ತರಪೂಜೆ *uttara-pūjē*. Worship and dismissal, at the close of a ceremony, of the divinities summoned and set up at the commencement of it (My.; Mhr.).

ಉತ್ತರಭಾಷದಿ *uttara-bhāṣadī*. The twenty-sixth lunar mansion (C.).

ಉತ್ತರವಿಮಾನಂನಿ *uttara-mīmāṃsē*. The systematical investigation of the *veda* in so far as it leads to a knowledge of the one *brahma* or universal soul, the *vēdānta* philosophy of Bādarāyaṇa.

ಉತ್ತರವಯಸ್ಕ *uttara-vayassu*. The latter or declining years of life (B. 4, 113; My.).

ಉತ್ತರವಾದಿ *uttara-vādi*. = ಉತ್ತರವತ್ No. 1. (My.).

ಉತ್ತರವಾದಿತ್ವ *uttara-vāditva*. The state of being a defendant (My.).

ಉತ್ತರಸಾಧಕ *uttara-sādhaka*. Finishing what remains or follows; an assistant, a helper, a friend (Bp. 43, 81).

ಉತ್ತರಾಜಿ *uttarāji*. Relating to the north. — ಉತ್ತರಾಜಿ ಪೂಜೆ. -ಓರೆ. A female ear-ornament set with pearls (My.).

— ಉತ್ತರಾಜಿಮಠ. A *maṭha* in which Mādhyā sanyāsis from the north use to reside (My.).

ಉತ್ತರಾಣಿ *uttarāṇi*. = ಉತ್ತರಣಿ, etc. (C.; St. & Pl.). See ಕರಿಯುತರಣಿ.

ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ *uttara-adhikāri*. A person who has the power or right of succeeding to the station or rank of another, a successor (My.); an heir (My.).

ಉತ್ತರಾಫಲನಿ *uttara-phalguni*. The twelfth lunar mansion (My.; B. 5, 308).

ಉತ್ತರಾ ಭಾದ್ರಾ *uttara bhādrā*. = ಉತ್ತರಭಾದ್ರಪದ. (C.).

ಉತ್ತರಾಧಾಸ *uttara-ābhāsa*. A false, indirect or prevaricating reply. (R.).

ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖ *uttara-abhimukha*. With the face directed towards the north (J. 15, 7).

ಉತ್ತರಾಯಣ *uttara-ayana*. The progress (of the sun) to the north; the summer solstice (My.; Si. 41; B. 5, 306).

ಉತ್ತರಾಶಪತಿ *uttara-āśi-pati*. Kubēra.

ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ *uttara-āṣāḍhā*. The twenty-first lunar mansion (C.; B. 5, 308).

ಉತ್ತರಾಸ *uttara-āsa*. = ಉತ್ತರಾಸ. = ಉತ್ತರಂಗ (Mr. 199; My.). 2, = ಉಕ್ಕು No. 2 (My.).

ಉತ್ತರಾಸಂಗ *uttara-āsaṅga*. An upper garment.

ಉತ್ತರಿ *uttari*. = ಉತ್ತರಿಗೆ (Ct. I, 76). 2, N. of a plant (ಹನು Mr. 121).

ಉತ್ತರಿಗೆ *uttarigigē*. = ಉತ್ತರಿಗೆ, q. v. (Bp. 61, 27).

ಉತ್ತರಿಗೆ *uttarigigē*. Tbh. of ಉತ್ತರೀಯಕ (Śmd. 373. 375; Ct. II, 12).

ಉತ್ತರಿಸು *uttarīsu*. 1. To give an answer; to give orders (P Bp. 40, 12).

ಉತ್ತರಿಸು *uttarīsu*. 2. To cross; to vanquish; to give up, etc.; to come out of, to escape (Bp. 18, 20; 24, 38; 32, 47; 45, 25. 32; 51, 64; 56, 23; J. 28, 1; Bh. 1, 8, 93).

2, to split, to cut in two, as vegetables, to sever (J. 12, 39; 14, 15; 20, 28; My.; Tē. ಉತ್ತರಿಸು).

ಉತ್ತರೀಯ *uttarīya*. An upper garment (ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತ್ರ G.).

ಉತ್ತರೀಯಕ *uttarīyaka*. = ಉತ್ತರಿಗೆ. An upper garment.

ಉತ್ತರಿ *uttarē*. The north. 2, N. of a daughter of Virāṭa and daughter-in-law of Arjuna. (My.). 3, = ಉತ್ತರಾಪ ಲುನಿ (My.). See ಉತ್ತರೀಯ.

ಉತ್ತರೇಣಿ *uttarēṇi*. = ಉತ್ತರಣಿ, etc. (ಮಯೂರಕ, etc. Si. 143; Tē.).

ಉತ್ತರೇದ್ಯುಸ್ *uttarē-dyus*. A subsequent day; to-morrow.

ಉತ್ತರೋತ್ತರ *uttara-uttara*. More and more, higher and higher; always increasing; one on the other; reply on reply; excess; succession, gradation (Sk.); — success, hail, welfare (J. 26, 29. 30; 28, 63; 30, 28; My.).

ಉತ್ತಲ್ *uttāḷ*. = ಉತ್ತಲ್. ಅತ್ತಲ್, ಇತ್ತಲ್, ಉತ್ತಲ್ (Śmd. 145). ಅತ್ತಲ್ ದೇವೇಂದ್ರಂ, ಮತ್ತಿತ್ತಲ್ ಭುಜಗೇಂದ್ರನ್, ಉತ್ತಲ್ ಆಶಾಧರ (145).

ಉತ್ತಾ *uttā*. = ಉತ್ತುಂ, etc. (C.), e. g. ಎನ್ನುತ್ತಾ (Bp. 20, 2); ಕೇಳುತ್ತಾ, ಕೊಡುತ್ತಾ, ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ (Ct. 15), ಸುತ್ತುತ್ತಾ (16), ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಹೊನ್ನುತ್ತಾ (17), ನಡಿಸುತ್ತಾ (66).

ಉತ್ತಾನ *ud-tāna*. Stretched out; lying on the back, sleeping supinely or with the face upwards. 2, shallow.

ಉತ್ತಾನಕ *ud-tānaka*. A particular posture in wrestling (Grj. 2, after 106).

ಉತ್ತಾನವಾದ *uttāna-pāda*. N. of a star in the little bear. 2, N. of a king of Oudh (Bhāgavata 4, 6, 3).

ಉತ್ತಾನಳಯ *uttāna-śaya*. Lying or sleeping on the back. 2, an infant.

ಉತ್ತಾರ *ud-tāra*. (= ಉತ್ತಾರು). Transporting over or across; delivering, rescuing (Sk.). 2, remission, relaxation (Bp. 20, 2). 3, returning, giving back (My.). 4, land given rent-free by government to an individual (*sāna-bōga*, *gaudā*, etc.) as a reward for services.

ಉತ್ತಾರಕ *ud-tāraka*. Transporting over or across; a deliverer; N. of any deity. (My.).

ಉತ್ತಾರಣ *ud-tārāṇa*. Transporting across; rescuing, delivering. (My.).

ಉತ್ತಾಲ *ud-tāla*. = ಉತ್ತಾಳ. Great, strong (Bp. 38, 68; 53, 71); formidable; arduous, difficult; *speedy, swift*, (haste); *best; elevated, high, tall*.

ಉತ್ತಾಳ *uttāḷa*. = ಉತ್ತಾಳ, q. v. High, etc. (ಉದ್ದಿತು Hlā.). ಉತ್ತಾಳನ್ (ಅಪ್ಪ Mr. 235, one MS. ಅಂಪ್ಪ; perhaps ಅಗ್ಗಣಿ?).

ಉತ್ತೀರ್ಣ *ud-tīrṇa*. Crossed, traversed; rescued, liberated, escaped; released from obligation. (My.).

ಉತ್ತು *uttu*. 1. = ಉತ್ತು. See ಉತ್.

ಉತ್ತು *uttu*. 2. = ಉತ್ತು. P. p. of ಉತ್ತು (ಉತ್ತು).

ಉತ್ತುಂ *uttum*. = ಉತ್ತುಂ, etc. (Śmd. 279). ಕಾದುತ್ತುಂ ಬನ್ನಂ. ಜಡಿಯುತ್ತುಂ ನಡೆದಂ. ಕೆಡದುತ್ತುಂ ಮಣಲಂ, ಕುಡ್ಡುತ್ತುಂ ನಿಳ್ಳಿ ನಿವರ್ತಿಸುತ್ತುಮ್ ಇರೆ (280).

ಉತ್ತುಂಗ *ud-tuṅga*. Lofty, high, tall, elevated (ಉನ್ನತ, ಉಚ್ಛ್ರ, ಉದ್ಧ Mr. 445). See Śmd. 68. 289.

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttunga-*ut* N. (Bp. 44, 58; 50, 17).

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttuttā. = ಉತ್ಪತ್ತಿ, etc. Dried dates, the fruit of *Phoenix dactylifera* L. (ಉತ್ಪತ್ತಿ Mr. 145, o. r. ಉತ್ಪತ್ತಿ; My.; Tu. ಉತ್ಪತ್ತಿ, also My.).

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttama. Tbh. of ಉತ್ಪತ್ತಿ (Bp. 20, 3; Mr. 526; My.; G.).

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttā. 1. = ಉತ್ಪತ್ತಿ, etc. (Smd. 279). ಕೆತ್ತುತ್ತ ಕಡಿವಂ; ಪರಸ್ಪತ್ತಿ ಒಂದಂ (280).

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttā. 2. ಉತ್ಪತ್ತಿ-1-29. An affix for forming the third person singular neuter (My.), e. g. ಅನುತ್ತಿ (= ಅನುತ್ತದಿ, Si. 32. 44. 45. 183), ಇರುತ್ತಿ (46. 244. 253), ವರುತ್ತಿ (141. 300. 399. 403), ಬರುತ್ತಿ (408). See Prt. a. ನಮುನ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-tējaka. Instigating; stimulating; stimulant. (My.; Si. 225).

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-tējana. Incitement, instigation; whetting; an inspiring or exciting speech; an incentive, inducement, stimulant. (My.).

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-tējita. Incited, urged. 2, sidling, one of a horse's paces. See ಪಂಚಧಾರ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttērita. One of the paces of a horse. See ಪಂಚಧಾರ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttōttā. = ಉತ್ಪತ್ತಿ, q. v.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-tha (stha). Rising; coming forth; etc. See ಕೃಮಿ ಕೋಶೋತ್ಪತ್ತಿ, ಸಿನಧಿತ್ಪತ್ತಿ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-thāna (sthāna). Standing up; rising (My.); origin; resurrection. 2, strenuous effort, manly exertion. 3, an army. 4, starting on a warlike expedition (ಕಾರಣ G.). 5, a good medicine (ಚರೋ ಔಷಧ G.). 6, business of a family or realm (ಮನೆಯ ಕೆಲಸ G.). 7, a courtyard (ಅಂಗರ G.). 8, evacuating by stool, etc. (ಮಲರೋಗ G.). 9, a book (ಪುಸ್ತಕ G.). 10, joy (ಸನ್ನಿವೇಶ G.).

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-thāna-dvādaśi. A vaishnava feast on the twelfth day in the light half of the month kṛttikā (My.).

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-thāpana (sthāpana). Causing to rise or get up; raising, elevating. See ಎದ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-thita (sthita). Risen. 2, arisen, born, produced. 3, increased. 4, endeavouring.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-paṭa. = ಉತ್ಪತ್ತಿ. (Tearing or rooting up); sap issuing from the cleft of a tree.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-patana. Flying up; rising, ascending; birth. (G.).

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-patitri. Flying or jumping up; going upwards.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-patishṇu. = ಉತ್ಪತ್ತಿ. Flying or jumping up, etc.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-patti. Arising; birth, production (ಪುಟ್ಟುವು Mn. 215); coming forth; origin; produce, profit. (My.). See ಪುಟ್ಟು, ಮೂಡು.

ಉತ್ಪತ್ತಿ utpatti-sthāna. The source of anything (ಆರಣ್ಯಕ 91).

ಉತ್ಪತ್ತಿ utpatti-sthiti-laya. Arising into being, continuance in life, and dissolution (Bp. 61, 65).

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-paṭha. Wrong road; error, evil (Sk.). 2, the air, sky (Br.; R.).

ಉತ್ಪನ್ನ ud-panna. Risen; arisen, born, produced; acquired, gained; produce, profit (ಪುಟ್ಟುವು G.; My.); effected; known.

ಉತ್ಪನ್ನ ud-pannatā. Origin; production. (Bp. 35, 7; My.).

ಉತ್ಪನ್ನ utpala. The blue lotus, *Nymphaea caerulea* (ಇನ್ನೇ ವರ, ನೆಯ್ದಲೆ Mr. 419; ಕಮಲ, ನೆಯ್ದಲೆ Nn. 29; ಪದ್ಮ, ನೆಯ್ದಲು 54; ಕಮಲಯ, ನೆಯ್ದಲೆ Si. 95; ಕರೇ ಕಮಲ G.). 2, any water-lily. 3, *Costus speciosus* or *arabicus* (ಕೊಳಂಪನ G.). 4, N. of a vṛitta (Īh.; Mr. 366). — ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ. A fragrant garden-flower, *Kaempferia rotunda* Lin. (St. & Pl.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utpala-mālā. N. of a vṛitta (Īh.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utpala-mitra. The water-lily's friend; the moon (Bp. 61, 82).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utpala-sārivā. The shrub *Ichnocarpus frutescens* Roxb.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utpala-āpta. = ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ. (My.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utpala-āpta-sāma. The moon-gem (ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಮಣಿ Īh.; My.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pavana. Cleaning, purifying. See ನೆಗೆ, ನೆನೆ, ಪಾಡು and cf. ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-paṭya. Looking upwards.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pātana. Eradicating; destroying. See ಕೀಳೆ, ಮಾರಣ್ಣು.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pātita. Pulled up by the roots, torn out.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pāta. Flying up, a jump. 2, an unusual or startling event boding calamity, a portent, any natural prodigy or phenomenon; any public calamity, as an eclipse, meteor, earthquake, etc. (Bp. 57, 48). 3, ಧರ್ಮ (Nn. 79).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pātaka. = ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ. (My.). 2, perverse, having a contrary disposition (My.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pāda. Coming forth; birth, production. 2, producing, causing. 3, cause.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pādana. Bringing forth, producing. See ಮೂಡು, ಮೂಡು.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pādita. Produced, created. (My.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utpādisu. To produce; to bring forward, to use (Smd. 142).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-piṇja. Out of order, confused. See ಸಮುಪ್ಪಿಣ.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-piṇjala. Confounded, confused.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pihita. Covered on or over. See ಪುಟ್ಟಿಹಿತ.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pulaka. Joyful, delighted; delight (Bp. 37, 24; 56, 12; 61, 61).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-prāsa. Throwing afar. 2, a burst of laughter; derision. 3, excess, violence.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-prēkṣhaṇa. Looking into or up to; perceiving; comparing or illustrating by a simile. (R.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utprēkṣhisuvikē. The act of inferring or supplying (Si. 48, sic!).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-prēkṣhē. Overlooking, disregarding; indifference. 2, a simile; comparison, illustration. 3, an ironical comparison. See Kāvya. III, 3, B, 121 seq., where it is a kind of atisāya.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-plavana. Jumping or leaping up; springing upon; bounding; floating upon. See ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ.

ಉತ್ಪಲ ud-phala. (= ಉಪ್ಪಳ). Expanding, opening wide, dilating (fr. Sk. ಉತ್ಪಲ). 2, excellent fruit.

ಉತ್ಪಲ್ಲ ud-phulla. Widely opened; blown as a flower (Bp. 8, 1).

ಉತ್ಪಾನ utrāsa. = ಉತ್ತರಾಸ. (My.).

ಉತ್ಪ utva. The letter ಉ (Śmd. 105. 184. 205. 246. 270. 278. 353. 373).

ಉತ್ಪಾನ್ತ utva-anta. A term with final ಉ (Śmd. 103).

ಉತ್ಪ utsa. A spring, a fountain (ಪ್ರಪಂಚ, ಒಡತೆ Mr. 418).

ಉತ್ಪಂಗ ud-saṅga. Union. 2, slope, side. 3, the haunch or part above the hip; the lap. ಪುಕ್ಕುಡು ನಾಭಿಯಕ್ಕು, ಮು ನೆತ್ತಿವರ್ಧ ಮೆಯ್ಯಂಕಮ್ ಉತ್ಪಂಗಮಕ್ಕು (Mr. 327).

ಉತ್ಸರ್ಗ ud-sarga. Pouring out, emission. 2, excretion, voiding by stool (ವರ್ಷಸ್, ಮಲ, etc. Mr. 396). 3, abandoning, quitting. 4, gift, donation. 5, a general precept, rule.

ಉತ್ಸರ್ಜನ ud-sarjana. -ನಿ. Letting loose, emission. 2, quitting, abandoning. 3, gift, donation. See ಕ್ರೋಧೋತ್ಸರ್ಜನ.

ಉತ್ಸರ್ಜಿತ ud-sarjita. = ಉತ್ಸೃಷ್ಟ. (My.).

ಉತ್ಸರ್ಜಿಸು ud-sarjisu. To let loose; to quit, to leave, to abandon (My.).

ಉತ್ಸರ್ಪಣ ud-sarpaṇa. Going, gliding or soaring upwards; spreading out; swelling, heaving. See ಎದ್ದು, ಕೂಂಕು.

ಉತ್ಸವ utsaṇa. = ಉತ್ಸವ 2, ಉತ್ಸವ, (ಉತ್ಸವ). Height, elevation, haughtiness, pride (ಉತ್ಸವಿಕೆ Si. 458; ಎದ್ ಹೋಗೋಣ G.). 2, elation, joy (ಕೋಟಿ, ಮನದ ಉತ್ಸವ, o. r. ಮನೋತ್ಸವ Nn. 73; Bp. 55, 8). 3, a festival (ಬರ್ಷೆ Nn. 73; ಕ್ಷರ, ಒವರೆ Mr. 452); a festive procession (My.). 4, enterprise, effort (ಗನ್ನನೆ, ಉತ್ಸವ Nn. 161). 5, a libation, an offering (ಬಲಿ, ಉತ್ಸವ, o. r. ಉತ್ಸವ Nn. 16). 6, rising or formation of a wish. 7, impatience. 8, juice (ರಸ Nn. 83, o. r. ಉತ್ಸವ). 9, N. of a ragaḷe (Ch.).

ಉತ್ಸವಿಸು utsavisu. To make merry, to feast with mirth, to be glad (Bp. 18, 78; 21, 38; 36, 49; My.).

ಉತ್ಸವ utsaṇa. Tbh. of ಉತ್ಸವ or of ಉತ್ಸವ. See Nn. s. ಉತ್ಸವ. A feast (Bp. 3, 85; My.); a festive procession (My.). 2, joy (My.); ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಗುವ ಆನಂದ G.).

ಉತ್ಸಾದನ ud-sādana. Overturning; raising; ploughing thoroughly. 2, rubbing and cleaning the body with fragrant unguents.

ಉತ್ಸಾರಕ ud-sāraka. Expelling, driving away. 2, a door-keeper, a porter.

ಉತ್ಸಾರಿತ ud-sārita. Expelled, driven away, got rid of (Kāvy. II, 2, B, 45).

ಉತ್ಸಾಸ utsaṇsi. = ಉತ್ಸಾಸ, q. v.

ಉತ್ಸಾಹ ud-sāha. Power, strength. 2, effort, exertion, perseverance, strenuous and continued exertion, energy; magnanimity (ಕಪ್ಪ, ಉದ್ವೇಗ Mr. 451). 3, joy, happiness (elation). 4, heroism. 5, one of the sthāyibhāvas in rasa (Kāvy. IV, 2, 15; Mr. 74). 6, N. of two metres (Ch.). See ಉರ್ಮಿ. — ಉತ್ಸಾಹಂಗುನ್ನು. -ಕುನ್ನು. Effort to relax (Grj. 8, 35).

ಉತ್ಸಾಹಧ್ವನಿ utsaṇa-dhvani. A sound of delight. See ಕೆಲೆ.

ಉತ್ಸಾಹನ ud-sāhana. Effort, perseverance.

ಉತ್ಸಾಹನಗ್ರಹ utsaṇa-nigraha. Restraint of effort, etc. See ಉದ್ವಿಗ್ನವು and remark on ಉತ್ಸಾಹನಗ್ರಹ.

ಉತ್ಸಾಹವರ್ಧನ utsaṇa-varḍhana. The heroic rasa or feeling, heroism.

ಉತ್ಸಾಹಶಕ್ತಿ utsaṇa-śakti. Power derived from joy (that is necessary for a king, My.).

ಉತ್ಸಾಹಿ utsaṇhi. Active, persevering. 2, happy; a happy person (ಸನ್ನಿಧಿ Mr. 232).

ಉತ್ಸಾಹಿಸು utsaṇhisu. To rejoice (My.).

ಉತ್ಸುಕ utsaṇka. Restless, uneasy. 2, eager, impetuous; quick, swift (ತುರಿತ, ಪ್ರಸುತ, etc., ಚಿತ್ತ ರಂಗ Mr. 233; ಚಿತ್ತ ರಂಗ Hlā.). 3, anxiously desirous, longing for, attached to (ಉತ್ಸ, ಉತ್ಸುಕೆ Hlā.); ardent desire (ಚಿತ್ತುಕ್ಯ Ṫt. II, 114). 4, regretting, repining, sorrowing for. 5, one of the sañcārībhāvas (Kāvy. IV, 2, 16). 6, N. of a vṛitta (Ch.). — ಉತ್ಸುಕನಿವು. -ನಿವು. To be eager, etc. (Bp. 43, 27).

ಉತ್ಸುಕತೆ utsaṇkatē. Restlessness; zeal (My.); attachment, affection (ಧೃತಿ, Ch.; B. 4, 19); regret.

ಉತ್ಸುಕ್ತ utsaṇkta. Emitted; left, abandoned, thrown away.

ಉತ್ಸುಕ utsaṇka. Sprinkling; foaming up or over; haughtiness, pride.

ಉತ್ಸುಧ ud-sēdha. Height (ಮಹಾನ್ವತ್ಯ, ಅಶಿಮುದ್ಧ Nn. 132); thickness. 2, an excellent affair (ಉತ್ಸುಕಾಯ್ Mr. 473). 3, profit, etc. (ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 132). 4, the body. 5, killing, slaughter (ವಧ, ಕೊಲೆ 132).

ಉದ ud. Up, upwards; upon, on; over, above; out, out of, from, away from, apart.

ಉದ uda. = ಉದನ್. Water. See ಲವಣೋದ; Bp. 8, 60.

ಉದ udak. = ಉದಂಚ್.

ಉದ udaka. Water (ಅಪ್ಪ, Śmd. Dh. 461; ವನ, ನೀರ್ Nn. 34).

ಉದ udakku. Tbh. of ಉದಚ್ (ಉದಚ್, ಉದಂಚ್, Śmd. 106 Cm.).

ಉದ udakyē. A woman in her courses (requiring water for purification).

ಉದಗಲಿಸು udagalisu. Tbh. of ಉದಗಲಿಸು. (Rām. 4, 5, 25).

ಉದಗತಿ udak-gati. The sun's progress north of the equator (Si. 41).

ಉದಗವ udak-bhava. Born in the north (Si. 29).

ಉದಗವು udak-bhūma. Soil turned upwards or towards the north; fertile soil.

ಉದಗ ud-agra. Pointing upwards; high, tall. 2, advanced. 3, increased, large, vast; fierce, intense; excited. See Bp. 22, 15; 52, 39.

ಉದಂಚ್ udanka. A vessel for oil, etc. 2, N. of a vṛitti (My.).

ಉದಂಚ್ udac. = ಉದಂಚ್. (Śmd. 106 Cm.).

ಉದಜ ud-aja. 1. The driving out or forth (of cattle, etc.). ಉದಜ ud-ja. 2. Produced in or by water. 2, a lotus.

ಉದಜೋಚನೆ udaja-lōcanē. A woman with lotus-like eyes (Bp. 40, 30).

ಉದಂಚ್ ud-añc. ಉದಚ್. = ಉದಚ್, ಉದಚ್. Turned or going upwards; upper, upwards. 2, northern. 3, subsequent, posterior.

ಉದಂಚ ud-añca. Proceeding well, hitting the mark, as an arrow (Grj. 8, 43).

ಉದಂಚನ ud-añcana. A bucket. 2, a lid, a cover.

ಉದಂಚಿತ ud-añcita. Raised up, thrown upwards.

ಉದಧಿ uda-dhi. A reservoir for water; the ocean.

ಉದನ್ udan. Water.

ಉದನ್ತ udanta. 1. Intelligence, tidings; news.

ಉದನ್ತ u-d-anta. 2. Ending in ಉ; a term with final ಉ (Smd. 134. 144. 200. 203. 236).

ಉದನ್ಯೋ udanyō. Thirst.

ಉದನ್ಯುತ udan-vat. -ವನ್ತ. Abounding in water; the ocean.

ಉದನ್ಯಾನ udan-vāna. Tbh. of ಉದನ್ಯುತ. (Mr. 405).

ಉದವಾನ uda-pāna. A well.

ಉದಯ ud-aya. Going upwards, rising (ಮೂಡಿತು Kk. 75, o. r. ಮೂಡಿತು). 2, the eastern mountain behind which the sun is supposed to rise. 3, light, splendour (ತಳಿತಳ Ōt. I, 23). 4, springing from; coming forth, creation, production, coming into being; becoming visible. 5, gain, income. 6, N. of a vṛitta (Ūh.). — ಉದಯೋಗಿಯ. -ಒಗಿಯ. To rise (Bp. 11, 12; J. 26, 17).

ಉದಯಕಾಲ udaya-kāla. The time of sunrise. See ಪೂರ್ವದಿ.

ಉದಯಕುಛರ udaya-kudhara. = ಉದಯಾದ್ರಿ. (Bp. 19, 28).

ಉದಯನಗರಿ udaya-nagari. N. of the capital of Marvar (Grj. 2, 81).

ಉದಯನಗರ udaya-rāga. The hue of sunrise; the dawn; the rising sun or moon; a morning carol. — ಉದಯರಾಗವ. -ರವ. A kind of strē (Bp. 11, 24).

ಉದಯಾಕಾಲ udaya-ācala. = ಉದಯಾದ್ರಿ. (Grj. 5, 8).

ಉದಯಾಕಾಶ udaya-āditya. The rising sun (Smd. 175). 2, N. of a king (My.).

ಉದಯಾದ್ರಿ udaya-adri. = ಉದಯ No. 2. (Bp. 61, 12).

ಉದಯಿಸು udayisu. = ಉದಯ್ನು. To rise; to be born; etc. ಉದಯಿಸ್ತಂ (Smd. 275). See Smd. 42. 83. 126. 217. 275. 370. 381; Ūh. v. 206; Grj. 10, 111; Bp. 3, 57; 19, 53; 34, 11; 50, 62; 53, 6; 60, 59; 61, 12; Śm. 8.

ಉದಯ್ನು udayisu. = ಉದಯಿಸು. (Bp. 2, 8).

ಉದರ udara. The belly (ಪೊದೆ Ūt. I, 102; ಮೊಟ್ಟೆ Nn. 64). ಉದರಶ್ಲೇಷಣ ರಸದಯಾಪರಾ ಪುಮಕ ಚೇತಃ (Priv.). — ಉದರದ ರಾಮಯಜೇನ. N. (Bp. 58, 11).

ಉದರನಿರ್ವಾಹ udara-nirvāha. Sustenance of life: a subsistence (My.; Ūb. 123; B. 4, 194).

ಉದರಪಾತ್ರ udara-yātrē. Support of life (My.).

ಉದರಪೂರ್ಣ udara-pūra. Till the belly is full. (My.).

ಉದರಪೋಷಣೆ udara-pōshaṇē. -ಣ. Feeding the belly, supporting life. (C.). 2, a person who only thinks of feeding or supporting his or her body (Bp. 40, 55).

ಉದರಭರಣ udara-bharaṇa. = ಉದರಪೋಷಣೆ. (C.).

ಉದರಶಿಖಿ udara-ikhi. Belly-fire: inward heat, figurative or natural (Bp. 57, 12).

ಉದರಶೋಧ udara-śūḍh. The colic (C.; Jns. 22, 31).

ಉದರಾಂತ udara-anta. Any one of the viscera of the body (ಶೇಷ, ಮೊಟ್ಟೆಯ ಒಳಗು Nn. 126).

ಉದಾರ್ಥ udara-arthi. One whose only concern is the belly (Bp. 40, 37).

ಉದರಿ udari. 1. Having a belly (see ತನೂದರಿ). 2, having a large belly.

ಉದರಿ udari. 2. = ಉದ್ಧರಿ. (My.).

ಉದರಿಲ udarila. Fat, corpulent.

ಉದರಿಸು udarisu. = ಉದರಿಸು, ಉದುರಿಸು. To cause to fall or drop down, etc. (C.). ವಸ್ತ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ಪಣ್ಣು ಉದರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 3, 52).

ಉದರು udaru. 1. = ಉದರಿ q. v., ಉದುರು, ಉದುರಿ, ಉದುರು. To fall or drop down, etc. P. p. ಉದರಿ (C.). ಉದರಿದಡಿ (Bp. 19, 52). ಭಗವಾನ್ ಉದರಿದವು (28, 55). ದಿಣ್ಣು ದರಿದನು (51, 69). ಉದರಿತು (J. 23, 46).

ಉದರು udaru. 2. Falling or dropping down, etc. 2, the state of boiled rice or that of split pulse in which the grains or halves have been duly boiled so that they do not stick to one another (My.). — ಉದರುಗಾಯ. -ಕಾಯ. Grains of corn in fields that have fallen from the ears (My.).

ಉದರ್ಶ ud-arka. Reaching or extending beyond; the future result of actions.

ಉದರ್ಶು udarē. = ಉದರ್ಶು q. v. ತಿರದಿ ಪತ್ತೆಯ ಉದರ್ಶು (Bp. 18, 32). ಪೂವನೆಮ್ಮನ ಹಲ್ಲೆನ್ ಉದರ್ಶನೆ? (54, 52).

ಉದಲಾವಣಿಕೆ uda-lāvanika. Salted, prepared with brine.

ಉದವಸಿತ ud-avasita. A dwelling, a house.

ಉದಶೈತ್ರಿ uda-śvit. Buttermilk with an equal portion of water.

ಉದಸ್ತ ud-asta. Thrown or cast up; thrown. See ಅಘ್ನು ದಸ್ತ.

ಉದಾತ್ತ ud-ātta. Elevated, high, lofty. 2, highly or acutely accented; the high or acute accent, a sharp tone. 3, generous, noble. 4, great, illustrious. 5, N. of a vṛitta (Ūh.). See Kāv. I, 1a, 4. 6; Ūh. v. 150; Bp. 3, 6; 32, 47; 46, 24; 55, 51.

ಉದಾತ್ತಚರಿತ udātta-ṇarita. A man of noble behaviour (Bp. 29, 1).

ಉದಾನ ud-āna. Breathing upwards. 2, the vital air which rises up the throat and passes into the head (ಕೊರಲಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ Mr. 51). 3, the navel. 4, a kind of snake.

ಉದಾನವಾಯು udāna-vāyu. = ಉದಾನ No. 2. See ತೇಗು.

ಉದಾಯ ud-āya. Going upwards, rising. See ಸಮುದಾಯ.

ಉದಾರ ud-āra. Tending upwards; high, lofty, exalted; generous, noble, liberal (ಗುಣ, ತ್ಯಾಗ Nn. 78); upright, honest; proper, right. 2, one of the guṇas in rhetoric (Kāv. III, 1, A, 3. 18-21; cf. III, 3, B, 156; IV, 1, 3; IV, 2, 37).

ಉದಾರನೆ udāraṇē. Tbh. of ಉದಾರಣ. (C.).

ಉದಾರತನ udāratana. = ಉದಾರತೆ. (My.; ಔದಾರ್ಯ G.).

ಉದಾರತೆ udāratē. Liberality, generosity (Kāv. IV, 2, 58; Bp. 2, 31; 36, 29; My.).

ಉದಾರತ್ವ udāratva. = ಉದಾರತೆ. (My.; Ūb. 27).

ಉದಾರಶೀಲ udāra-śīla. Generous-minded (My.).

ಉದಾರಿ udāri. A great, liberal, generous person (Bp. 9, 49; My.; B. 5, 187).

ಉದಾರು udāru. Debt (My.); credit (Mg.; H.; cf. ಉದ್ಧರಿ).

ಉದಾಸ ud-āsa. 1. Sitting away from; indifferent, unconcerned, apathetic; a stoic; indifference, apathy, stoicism. (Cb.).

ಉದಾಸ ud-āsa. 2. Throwing upwards; elevation. See ಉದಾಸ.

ಉದಾಸೀನ ud-āśina. Sitting away from, remote; indifferent, free from affection, showing no interest in (ಬೇಸತ್ತವನು G.); a man who is neither a friend nor an enemy, a neutral; indifference. 2, disrespected, disesteemed, despised; contempt, disregard (ಛೇದ, ಅವಜ್ಞೆ Nn. 69; ಅನಾದೃಶ, ಅವಜ್ಞಾತ, ಅವಜ್ಞಿತ Mr. 432; My.). See Bp. 6, 4; 45, 13; B. 4, 56. — ಉದಾಸೀನ ಮಾಡು. To disregard, to disrespect (C.; B. 4, 57).

ಉದಾಸಿತ ud-āsthita. A superintendent; a doorkeeper; a spy, an emissary. See ಕಂಠಾಪಿ.

ಉದಾಹರಣ ud-āharana. -ಣಿ = ಉದಾಹರಣೆ. Relating, saying; declaration. 2, an example, an illustration, an instance. (My.). 3, an opposite argument, the third of the five premises of rhetorical reasoning. See Śmd. 4. 5. 102; Śm. 77. 119; Kk. 95. 100. 4, a reply (My.).

ಉದಾಹರಣೀಗಾಢ ud-āharanē-gāṇa. A man who uses evasive arguments or practises sophistry (My.).

ಉದಾಹರಿಸು ud-āharisu. To declare; to relate; to explain (ಕಥನ Śmd. Dh.; Śmd. 401).

ಉದಾಹಾರ ud-āhāra. An example, an illustration.

ಉದಾಹೃತ ud-āhṛita. Said, related; called, named; adduced as an instance; an illustration (Ūh. v. 57); illustrated; entitled.

ಉದಾಹೃತಿ ud-āhṛiti. An example, an illustration (Śmd. 107).

ಉದ udi. = ಉದಾ, etc., q. v. Ashes of frankincense. 2, brown (B. 5, 255. 257. 258. 259. 260; Mhr.).

ಉದಿತ udita. 1. = ಉದಿತ. Bound, tied.

ಉದಿತ udita. 2. Said, spoken.

ಉದಿತ ud-ita. 3. Risen, sprung up, born (ಉಂಟಾಗಲ್ ಪಟ್ಟಿ Śmd. 61 Cm.; ಹುಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿ 132 Cm.). See Ūh. v. 51. 335.

ಉದಿರ್ udir. = ಉದರು 1, etc. To fall, to fall down or off, to drop, as fruits or leaves from a tree, hailstones from the sky, teeth from the jaw, etc. (ಪತನ Śmd. Dh.; T. ಉದಿರ್; Tu. ಉದರ್, ಉಮರ್). P. p. ಉದಿರ್ (J. 6, 39). ಪದಪದ ಪದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಲಿಕ್ಕುಳ್ ಉದಿರ್ಪು ನಳದಿಂ (Śmd. 65). ಮರದತ್ತಣಿನ್ ಎಲೆ ಉದಿರ್ಪದು (115). ಉದಿರ್ಪತ್ತು ಘನೋಪಲಾಢ್ಯದಂತಂ (Rā. 8, 116). ಉದಿರ್ಪ ಓರ್ (Grj. 4, 95).

ಉದಿರಿಸು udirisu. = ಉದರಿಸು, etc. (My.; ಉದಿರ್ಪು G.).

ಉದಿರು udiru. = ಉದಿರ್, etc. P. p. ಉದಿರಿ (My.). ಉದಿರಿ ದವು (G. 71).

ಉದಿರ್ಪು udirēu. = ಉದಿರ್ಪು. To cause to fall down, to let drop, etc. (ಅಧಃಪತನ Śmd. Dh.). ತುನ್ನುದಿನ್ ಉದಿರ್ಪುತು ಸಾರಸಂ (J. 28, 36).

ಉದಿಸು udisu. = ಉದಯಿಸು. (Śm. 71; Si. 92; My.). ಕುದುರೆ ಹೊಯಿಸಣದೊಳ್ ಉದಿಸಿರರ್ ಭೂಮಿಪಂ (Mr. 282).

ಉದೀಚೆ udiēi. The north.

ಉದೀಚೇನ udiēina. Northern.

ಉದೀಚ್ಯ udiēya. Being in the north; the country to the north and west of the river Sarasvatī, the northern region.

ಉದೀಚ್ಯಮಾರ್ಗ udīēya-mārga. A rhetorical way used in the northern country (Kāvy. III, 1, A, 24).

ಉದೀರ್ಣ ud-irāna. Throwing upwards; driving forward. 2, speaking, saying.

ಉದೀರ್ಣ ud-irāna. Moved upwards; increased; great, generous, noble (ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಓರಿಯ Mr. 233).

ಉದು u10-du1. 1. = ಉತು. The intermediate demonstrative pronoun neuter: this (between the two; T.; see ಉ 10, ಉ 5). ಅದು, ಇದು, ಉದು, ಅವದು (Śmd. 96). ಎಮ್ಮದು (263). Its plural is ಉವು: ಅವು, ಇವು, ಉವು, ಅವವು (117). ದಾರದುವು (10), ಮೆಲ್ಲದುವು, ಬಿಟ್ಟದುವು (117), ಒಳ್ಳಿದುವು, ದಟ್ಟದುವು (120). ಬಿಟ್ಟದುವು ಎನಿಸ್ತ ರೋಪಮರವಳಿಯಂಗಳ್ (120). ನೇರಿದುವು ಬೆರಲ್; ತೋರಿದುವು ಜಫನಂ; ಬಿಟ್ಟದುವು ಮೇಲೆ (170). Cf. ಉದು 2.

ಉದು udu. 2. (= ಅತ್ತು 2, etc.). A termination of the third person singular neuter of the present, (future) and imperfect tenses (Śmd. 263), its plural being ಉವು (263), e. g. ಬನ್ನ ಪುದು, ಪೇದ್ಲಿ ಪುದು (259), (ಬಪ್ಪದು, ಕುದುವುದು 260); ಬನ್ನದು, ತರ್ತುದು (187), ಬರೆದು, ನೆರೆದು, ಸತ್ತುದು (264); ಅಮ್ಮದುವು (54), ಇರ್ಪುವು (263), ನಿಮ್ದುವು, ಪೊಳುವು (264). — The (future) form with ಉದು is used for action in general, e. g. ಕೆನು (giving is) ಕರ್ಣಂಗೆ ಸಹಜಮ್, ಅರೋಪಿತಮೇ? (264); ನಿರ್ದೋಷಳ್ ದಿಕ್ಕಂಕರದ ಬಡನಾಡಿಗಳ್ ಎನಿಸಿ, ಮೆದುವುದು (shines) ಆತನ ರೂಪಂ (117); also for the imperative, e. g. ರನ್ನ ಪುದು ಎನ್ನಂ! ಅವಧಿಪುದು ಬನ್ನ ಪಮಂ! (264); ಅವಂ ಮಾದ್ವಿದು! (271).

ಉದುಂ udu2-um1. When (Śmd. 293. 294). ನನ್ನ ಇನಿಯ ನ ಪದ್ವಿಯೋ ಇರು! ಎನ್ನು, ಸಖಿ ತೊಲಗುವುದುಂ (73). See ಉಂ 1, note.

ಉದುಗರಿಸು udugarisu. Tbh. of ಉದ್ಗರಿಸು. (Rām. 3, 5, 6).

ಉದುಭವಿಸು udubhavisu. Tbh. of ಉದ್ಭವಿಸು. (My.; G.).

ಉದುಮ್ಬರ udumbara. The glomerous fig-tree, Ficus glomerata Roxb. 2, copper. 3, a threshold (ಹೊಸ್ತಲ G.).

ಉದುಮ್ಬರಪರ್ಣ udumbara-parṇi. The plant Croton polyandra Roxb.

ಉದುರ್ uduṛ. = ಉದಿರ್, etc. P. p. ಉದುರ್ಪು. ಉದುರ್ಪು (J. 24, 32; 33, 22). ಗಗನಸ್ಥಲದಿನ್ನೆ ಉದುರ್ಗ ಪದವದಿ ಉದುರ್ಪು ಪೋ (Rā. 8, 113). ಕಟ್ಟಿರ್ಪ ಹಾರಾದಿಗಳ್ ಪದಮ ಉದುರ್ಪು ಪೋರ್ (J. 18, 22). ಧರೆಗೆ ಉದರೆ ತಾರಕಿಗಳ್ (Bp. 2, 15). ನನ್ನ ತಂಗಲ್ ಉದುರಲು (17, 15). ಪಣ್ಣುದುರುತಿತ ಎಟಿಪಿಗಳ್ (19, 51). ಕೆಣ್ಣಿದುರುತು (44, 20).

ಉದುರಿಸು udurisu. = ಉದರಿಸು, etc. (Rām. 5, 8, 33; J. 23, 35; C.). See Prv. a. ನಿಲಕಡೆ.

ಉದುರು uduru. = ಉದುರ್, etc. P. p. ಉದುರಿ (C.). ತಾರಾನೀಕಂ... ಉದುರಿದವು (Bp. 58, 60). ಅನೆಯ ತಲೆಯ ಮುತ್ತುದುಂ (J. 28, 44). ಉದುರಿತು (10, 33). ನನ್ನ ಪಲ್ಲಗಲು ಅನ್ನ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅದವು (B. 1, 22). ಹೊವಿನ ಪಳಕಿಗಳು ಉದುರಿ (3, 36). ಕೆಳಗೆ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದ ಕಾಯಿಗಳು (4, 180). ಪನ್ನೆಲೆ ಉದುರಿವಾಗ ಚಗುರಲೆ ನಗುವದು (Prv.).

ಉದುಖಲ udūkhala. = ಉಖಲ. A wooden mortar; any mortar.

ಉದೋ udu1-ōs. Behold (what is in the middle

of two others or two other parties)! ho! halloo! (an interjection used in presenting offerings to a goddess; S. Mhr.; Tu.).

ಉದ್ಗತ ud-gata. Gone up, risen; risen, born; gone out; departed; brought up, vomited. 2, N. of a vṛtta (Ūh.). ಸೌಮ್ಯೋದ್ಗತಃ (ಸುಖವನ್ ಆಯ್ದು ವಸ್ತು ಚೀವರುಗಳು Nn. 113). See ಮುಮೋದ್ಗತ.

ಉದ್ಗತಿ ud-gati. Going up, rising; coming forth; being born; vomiting. See ಉಗ್ಗಾ.

ಉದ್ಗಂಧ ud-gandha. Great fragrance.

ಉದ್ಗಂಧಾಲಿ udgandha-ālī. A person possessing great fragrance (Ūh. v. 140).

ಉದ್ಗಮ ud-gama = ಉಗಮ. Going up, rising; springing forth; source, origin; production, creation; a flower; a flower-bud (V. 4, 39); vomiting. See ರೋಮೋದ್ಗಮ; Kāv. V, 50; ಉದ್ಗಮಮಾಲೆ.

ಉದ್ಗಮನ ud-gamana. Rising, ascending; coming forth; breaking out; becoming visible; being produced; departing. See ಫೋಗ್ಗಾ.

ಉದ್ಗಮನೀಯ ud-gamaniya. To be gone up. 2, a pair of bleached cloths; a dōtra (ದೋತ್ರಃ, ಒಲ್ಲಿ Mr. 343).

ಉದ್ಗಮಮಂಜರಿ udgama-mañjari. A flower-bunch (Sēv. 2, 41).

ಉದ್ಗಮಮಾಲೆ udgama-mālē. A flower-wreath (ವರ್ಣ, ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ Nn. 71).

ಉದ್ಗಮಸಾರ udgama-sāra. The nectar of flowers (ವರಾಹ, ಪುಷ್ಕರಣ Nn. 113).

ಉದ್ಗಮಿಸು ud-gamisu. To rise; to ascend (ಎದು G.). 2, to arise, to be born (ಹುಟ್ಟು G.).

ಉದ್ಗರ ud-gara = ಉದ್ಗಾರ. (ವಮನ, ಒಳಕ್ಕೆ Mr. 385).

ಉದ್ಗರಿಸು udgarisu = ಉದ್ಗರಿಸು, ಉದ್ಗರಿಸು. To spit out; to discharge, to reject, to abandon, to get rid of.

ಉದ್ಗಲಿತ ud-galita. Oozed out. 2, fallen (ಬಿದ್ದನೆ Ūh.).

ಉದ್ಗಂಧ ud-gāḍha. Excessive, vehement, much.

ಉದ್ಗಾತ್ರೀ ud-gātri. The priest who at sacrifice chants the hymns of the Sāmaveda.

ಉದ್ಗಾರ ud-gāra = ಉಗಾರ. Spitting out, ejecting, vomiting, discharging. 2, belching, eructation. 3, an ejaculation; an interjection (Mhr.). See ಬಿಕ್ಕುಳಿಸು.

ಉದ್ಗಾರವಾಚಕಚಿಹ್ನೆ udgāra-vācaka-ñibha. The sign of exclamation (B. 3, 5).

ಉದ್ಗರಣ ud-girāṇa. Vomiting; ejecting anything from the mouth. (R.).

ಉದ್ಗೀರ್ಣ ud-gīrṇa. Chanting the Sāmaveda.

ಉದ್ಗಾರ್ಣ ud-gārṇa. Held up, raised.

ಉದ್ಗಾ ud-gā. Excellence; happiness; strength, loudness (Smd. 81). 2, a model, a pattern.

ಉದ್ಗಾಟ ud-ghāṭa. A kind of vessel (ಕರದೋನ Mr. 211, ೧. ೧. ಉದ್ಗಟ, ಉದ್ಗಟ).

ಉದ್ಗಾಟನ ud-ghāṭana. Unfastening, opening; revealing; manifesting (see ಉದ್ಗಟಿಸು).

ಉದ್ಗಾಟಿಸು ud-ghāṭisu. To make one's self manifest, to shine.

ಉದ್ಗಾಟಿಸು ಉದ್ಗಟಿಸದೆ ಅಡಗಲು (Bp. 51, 61).

ಉದ್ಗಾಣ ud-ghāṇa. A carpenter's bench, a plank on which he works.

ಉದ್ಗಾಟ ud-ghāṭa. A watch or guard-house. Cf. ಉಕ್ಕಡ No. 2.

ಉದ್ಗಾಟಕ ud-ghāṭaka. An opener; a key. 2, the rope and bucket of a well, a leather bucket used for drawing water. See ದಾಟಕ.

ಉದ್ಗಾಟನ ud-ghāṭana. Opening, unlooking; unclosing; revealing; publishing, manifesting. 2, hoisting, raising, lifting up; — the rope and bucket of a well, etc. (= ಉದ್ಗಾಟಕ; ರಾಟಿ G.). See ಮುಮೋದ್ಗಾಟನವಚನ.

ಉದ್ಗಾಟ ud-ghāṭa. Striking; a blow. 2, a weapon, a club. 3, slipping, tripping. 4, commencement. 5, breathing through the nostrils, as a religious exercise. 6, a chapter, a section.

ಉದ್ಗಾಟನ ud-ghāṭana. Crying out (My., also ಉದ್ಗಾಟಿಸು); sounding aloud, as musical instruments (My.).

ಉದ್ಗಾಟಿಸು ud-ghāṭishisu. To cry out, etc. (My.; Sēv. 1, 31).

ಉದ್ಗ udda = ಉದ್ಧಿ, ಉದ್ಧು. Tbh. of (ಉದ್ಧ, ಉದ್ಧ), ಉದ್ಧ (Smd. 948). Height; tallness; length; depth; (pride) (ಉತ್ತಮ, ಉದ್ಧ Mr. 445; ನೀಳ Nn. 30; ಆಯಾಮ, ಅನಾಹ Hlā.; C.; Tē., Tu.; T. ಉತ್ತರ, ಉಯರ, to be raised, high, etc.; ಉತ್ತರ, ಉಯರ, height, etc.). ನಿನ್ನದ್ದಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನಂ ಸುರಿ ಯೆನೆ? (Bp. 40, 13; see 5, 39; 16, 10; 39, 44). ದಾನದ್ದಂ (Smd. 84). ತಾದುದ್ಧಮ್ ಬರಂ (Abh. P. 13, 64). ಮುಗಿಲುದ್ದಂ (13, 66). ಮರದ ಉದ್ಧ (ಅರೋಹ, etc. Hlā.). ಬೆಳದ ಉದ್ಧಕ್ಕೆ ಹರಿ ಕಾಲನ್ ಒನ್ನನ್ ಎತ್ತಿದಂ (Bp. 57, 23). ಕಾರಾಗಳನ್ ಉದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಿಮ್ಮುತ್ತ (61, 32). ಮಾರಾದ ಉದ್ಧ (ಅನರ್ಗಲ, etc. Mr. 445). ಉದ್ಧದ ನೆಲ (ತೆವರ Ūh. II, 35). ನರಿಯ ಮೋಡ ಸೀರೆ, ಉದ್ಧಕ್ಕೆ ಹಾದಿರುತ್ತದೆ (B. 3, 74; cf. 3, 94). ಉದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳದವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಡಿಮೆ (Prv.). ಉದ್ಧಕಾಲು, ಉದ್ಧಕಿವಿ, ಉದ್ಧಕೂದಲು, ಉದ್ಧಗಿಡ, ಉದ್ಧಂಗಿ, ಉದ್ಧದಾನಿ (C.). ಉದ್ಧಗದ್ದುಗೆ (Bp. 55, 11). ಮುಸು ದನ್ ಉದ್ಧವೆತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಇರ್ಪವನು (ಉತ್ತಕ್ಕ, etc. Hlā.). ಉದ್ಧದ ಲ್ಲ (G. 116). ಉದ್ಧ ಮಲಗು or ಉದ್ಧಕ್ಕೆ ಮಲಗು, to lie down lengthwise (C.). ಉದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಡಿಮೆ ಆದೆ (C.). — ಉದ್ಧಗಲ. — ಅಗಲ. Length and breadth (C.); height and breadth (C.). — ಉದ್ಧಗೂದಲು. — ಕೂದಲು. Long hair (B. 3, 55). — ಉದ್ಧಂಕೆ. — ಅಂಕೆ. Figures put one under another, as in addition (C.). — ಉದ್ಧಧ್ವನಿ. A high note or tone (ತಾರ Hlā.). — ಉದ್ಧಮೋಗ. — ಒಗ್ಗ. To raise one's self up, as a snake (Abh. P. 11, 12). — ಉದ್ಧಮಾಡು. — ಪಾದು. To fly upwards (Abh. P. 13, 100). — ಉದ್ಧಲಲು. — ಅಲಲು 1. A kind of ಅಲಲು, Alysicarpus rugosus D. C. (Z.). — ಉದ್ಧಳತೆ. — ಅಳತೆ. Height (My.; ಉತ್ತತೆ G.); length (C.; B. 4, 115). — ಉದ್ಧಿಹ. — ಇಹ. Height, etc. being in (something), high, etc. ಉದ್ಧಿಹ ಧ್ವನಿ (ಉಚ್ಚೈರ್ಭುಷ್ವ Nr.). ಉದ್ಧಿಹದೊನ್ನ ಮನೆಮಯುಂಹಪಿತದೋ (Bp. 51, 10). — ಉದ್ಧರುಟು. — ಉರುಟು 2. Highly overbearing or proud behaviour (Bh. 4, 2, 64; My.). — ಉದ್ಧರುಟುತನ. = ಉದ್ಧರುಟು. (Rām. 3, 4, 25; My.). ಉದ್ಧರುಟುತನಕ್ಕೆ ಗುದ್ದೇ ಮದ್ದು (Prv.). — ಉದ್ಧರುಟುತನ. A very proud word (My.). ಉದ್ಧರುಟುತನು ಅಂ ಇದ್ದವನು ಹೋಗಾದಿ, ಉದ್ಧಮರದ ತುದಿಯನೇಡಿ, ಕೆಯ್ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದು, ಸತ್ತನೆ (Sp.).

ಉದ್ಧಂ ud-damā. A bug. 2, a mosquito, a gaddy. (R.).

ಉದ್ಧಂ ud-danda. Whose staff is raised or erect. 2, raised on a staff or pole. 3, raised (Bp. 28, 46; 49, 10); high; powerful, violent, severe (Bp. 5, 14; Sēv. 5, after 115); proud (My.); lofty or proud behaviour (Bp. 51, 69; J. 10, 30; 17, 2). ಉದ್ಧಂ ಗಣವೇದುವವಂ (ನಿಪಾದಿ Mr. 247).

ಉದ್ಧಣ್ಣತನ uddandātana. Lofty or proud behaviour (Bh. 1, 10, 31; My.).

ಉದ್ಧಣ್ಣತೆ uddandātē. Highness; greatness (Bp. 61, 4), etc.

ಉದ್ಧಣ್ಣಿಕೆ uddandāṇikē. Lofty or proud behaviour, pride (Bp. 11, 8; 61, 33).

ಉದ್ಧಣ್ಣಿಸು uddandāṇisu. To behave proudly (Bp. 40, 34).

ಉದ್ಧನ udda-ana 2. = ಉದ್ಧನ್ನ. High, tall, etc. (C.).

ಉದ್ಧನ್ನ udda-anna 1. = ಉದ್ಧನ್ನ. ಉದ್ಧನ್ನ ಬಿಡುಸುಕಾದಲು (B. 3, 30. 59). ಉದ್ಧನ್ನ ಪಟ್ಟಿಗಳು (3, 31). ಉದ್ಧನ್ನ ಗೋಡು (3, 94). ಉದ್ಧನ್ನ ಕೊಡುವೆ (5, 238).

ಉದ್ಧಮ uddami. = ಉದ್ಧಮೆ, ಉದ್ಧಿಮ, ಉದ್ಧಿಮೆ, ಉದ್ಧಮೆ, ಉದ್ಧಮ. (Tbh. of ಉದ್ಧಮ). Business, occupation, profession.

ಉದ್ಧಮಿಸು uddamisu. Tbh. of ಉದ್ಧಮಿಸು. (Smd. 280 in two MSS.).

ಉದ್ಧಮೆ uddamē. = ಉದ್ಧಮ, etc. (My.).

ಉದ್ಧರಿ uddari. = ಉದರಿ 2, ಉದ್ರಿ. (Tbh. of ಉದ್ಧಾರ). The money owed upon goods purchased on trust or credit (C.; Mhr. ಉದ್ಧಾರ).

ಉದ್ಧಾನ ud-dāna. Binding; subduing. 2, a fire-place (= ಉದ್ಧಾನ). 3, large, great (= ಉದ್ಧಾನ, Bp. 34, 33).

ಉದ್ಧಾನೆ udda-ānē 4. Long, etc.; length, etc. (My.). ಉದ್ಧಾನೆ ನೇ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಮಲಕೇ? (Prv.). ಉದ್ಧಾನೆ ತುಂಗೇ ಮುನ್ನ (ನೀಳ ಮ್ ಅದ ತುಂಗೇ ಗಡೆ, ಕುರುವನ್ನ, etc. Si. 162).

ಉದ್ಧಾಮ ud-dāma. Unfettered, unrestrained, free; self-willed; proud; large, great, excellent, distinguished (Ch. v. 188. 249; Mr. 1a. 1; J. 3, 31; 9, 30); highness (Bp. 19, 22).

ಉದ್ಧಾಲ ud-dāla. An inferior grain, *Paspalum frumentaceum* Rottl. 2, the plant *Cordia myxa* Ltn., or *Cordia latifolia*.

ಉದ್ಧಾಲಕ uddālaka. = ಉದ್ಧಾಲ 1 & 2. 3, N. of a teacher (J. 10 sum.; 10, 23, etc.).

ಉದ್ಧಿ uddi. (fr. ಉದು). A low ridge in a field for retaining the water of irrigation (My.; Tē.; Tē. also: a match, an equal, a rival; equality, rivalry; M. ಉದ್ಧಿ, near, closely). See ಏಕಾಂಶ.

ಉದ್ಧಿ uddi. = ಉದ್ಧ, etc. ಉದ್ಧಿಯ ಕೂದಲು (ದಾಲ, ನಡುಕೇತ Nn. 123, o. r. ಉದ್ಧಿ ಕೂದಲು).

ಉದ್ಧಿಗೆ uddigē. = ಉದ್ಧಿ. (My.). 2, the pole of a carriage (ಯುಗನ್ನರ Nr.; S. Mhr.).

ಉದ್ಧಿತ ud-dita. = ಉದಿತ 1. Bound, tied.

ಉದ್ಧಿತು udditu. = ಉದ್ಧಿತು. (Smd. 95. 96). That is high, tall, etc. (ಪ್ರಾಂಶು, ಉದ್ಧ, ಉನ್ನತ, etc. Hlā.). ಉದ್ಧಿತವಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ (Hlā.).

ಉದ್ಧಿತ್ತು uddittu. = ಉದಿತು, q. v.

ಉದ್ಧಿಮ uddimi. = ಉದ್ಧಮ, etc. (C.).

ಉದ್ಧಿಮಗಾಢ uddimi-gāṇa. = ಉದ್ಧಿಮದಾರ. (My.). — ಉದ್ಧಿಮೆ ಗಾಢನಿಗೆ ಉದ್ಧಿ ಉರುಳುವಷ್ಟು ಪರಸತ್ತು ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಉದ್ಧಿಮದಾರ uddimi-dāra. A trader, a merchant, a farmer (C.; B. 5, 90).

ಉದ್ಧಿಮೆ uddimē. = ಉದ್ಧಮ, etc. (My.).

ಉದ್ಧಿಶ್ಯ ud-diśya. Having shown; aiming at; with regard to, for the sake of, on account of (C., e. g. ಅದಕ ಉದ್ಧಿಶ್ಯ or ಅ. ಉದ್ಧಿಶ್ಯ).

ಉದ್ಧಿಷ್ಟ ud-diṣṭa. Pointed out; mentioned; particularised; described; designed. 2, a sort of calculation (Ch.; Mr. 368).

ಉದ್ಧಿಪ ud-dīpa. Inflaming, lighting up, illuminating (Bp. 2, 37); flaming, shining (10, 12; 22, 2).

ಉದ್ಧಿಪಕ ud-dīpaka. Inflaming; exciting; stimulating (the appetite, My.).

ಉದ್ಧಿಪನ ud-dīpana. Inflaming; exciting, animating; stimulating (My.).

ಉದ್ಧಿಪಿತ ud-dīpita. = ಉದ್ಧಿಪ. (Bp. 44, 72; 61, 6).

ಉದ್ಧಿಪ್ತ ud-dīpta. Lighted, set on fire; shining; inflamed or aggravated, as passion. (My.).

ಉದ್ಧಿ uddu. 1. = ಉಜ್ಜು 1, etc. To rub. ಎರಡು ಕೆಯ್ಯಳನ್ ಉದ್ಧಿ ಕೊಳುತ (Bp. 21, 42). ಇದೆ ವನಮಹಿಷನ್ ಉದ್ಧಿ ಕೊಜ್ಜಿ ಮರದಿಗುತ (J. 28, 44).

ಉದ್ಧಿ uddu. 2. = ಉರ್ಮ 2. A common pulse, *Phaseolus mungo*, var. *radiata*, Lin. (ಮಾಸ Nr.; C.; Si. 301. 307; T. ಉಳುನ್ನು, ಉದುನ್ನು; M. ಉದುನ್ನು; Te. ಉದ್ಧುಲು; Mhr. ಉದ್ಧೇ; H. ಉದ್ಧಾ). ಉದ್ಧಿನ ಕೆಯಿ (ಮಾಷ್, etc. Hlā.). ಉದ್ಧಿನ ಬೀಜ (Bp. 42, 35). ಉದ್ಧಿನ ಬೀಳೆ (Si. 313). ಉದ್ಧಿ ಉಜ್ಜಿದರೆ ಮದ್ದಳೆ ಅದೀತೇ? — ಉದ್ಧಿ ಮದ್ದಲ್ಲ, ಕದ್ದವ ಸಬಗನಲ್ಲ. — ಉದ್ಧಿ ಮದ್ದಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಿದ್ದೆ ಯೋಗಿಗೆ ಸಲ್ಲ. — ಉದ್ಧಿ ಮೇದ ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೀನನು. — ಉದ್ಧಿ ಉರುಳಿದರೆ ಹೆದ್ದಾರೆ ದಾಟೀತೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಉದ್ಧಿಗ.

ಉದ್ಧಿ uddu. = ಉದ್ಧ, etc. (S. Mhr.; B. 3, 48. 103. 106; 4, 212; 5, 27. 30. 132. 238). ಉದ್ಧಿನೀರು (ಪ್ರದ G.).

ಉದ್ಧಿಮೆ uddumē. = ಉದ್ಧಿಮೆ, etc. (My.).

ಉದ್ಧಿಶ ud-dēśa. Pointing to or at. 2, direction; declaration. 3, object, motive; purpose, meaning, design, intention. (My.). 4, quarter, region, place. 5, ಸಾಮ್ಯ (Ch.). 6, an assignment; a previous statement (Kāvy. II, 2, B, 16). See ಗರ್ಭೋದ್ದೇಶ; B. 4, 30. 108; 5, 207.

ಉದ್ಧಿಶಿಸು uddēśisu. To aim at, to intend, (to wish, to desire, Bp. 14, 27; My.).

ಉದ್ಧಿಶ್ಯ ud-dyōta. Flashing up, shining. 2, light, brilliancy (ಅಲೋಕ, ತಿಬಿಮ ಬೆಳಗು Mr. 47).

ಉದ್ಧವ ud-drava. Going upwards. 2, the tide (J. 26, 14).

ಉದ್ಧಾವ ud-drāva. Going upwards. 2, running away, flight.

ಉದ್ಧಟ uddhāṭa. (= ಉದ್ಧತ). Rude, impudent, proud; rudeness, etc. (My.); madness (ಸೂನಾಡ G.; Mhr.).

ಉದ್ಧಟತನ uddhāṭatana. Rudeness, etc. (My.; ಉರವಣಿಗೆ, ವಸ G.).

ಉದ್ಧತ ud-dhata. Raised, elevated. 2, puffed up, haughtiness (Rāv. 5, 131). 3, exceeding, excessive (J. 13, 4). 4, excited, moved. 5, rude, ill-behaved. 6, a king's wrestler. See Kāvy. IV, 1, 7; its conjugation Smd. 257; ಜರ್ಜಾರ.

ಉದ್ಧತಿ ud-dhati. Elevation; haughtiness, pride; a stroke, shaking. See Bp. 17, 18; 19, 27; 39, 65.

ಉದ್ಧತಿಗೆ uddhata-ikē. (Smd. 248). = ಉದ್ಧತಿ.

ಉದ್ಧತಿಗೆ uddhata-ikkē. (Smd. 248). = ಉದ್ಧತಿ.

ಉದ್ಧರ ud-dhara. Raising, lifting up (ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವದು Dhv.); exterminating, destroying (Bp. 3, 5).

ಉದ್ಧರಣ ud-dharaṇa. Drawing out, tearing or pulling

out. 2, eradicating; destroying. 3, taking off. 4, raising, lifting. (My.). 5, extricating, delivering, rescuing. (My.). 6, bringing up, vomiting. 7, final emancipation. 8, holding, possessing (Śmd. 302). See ಎತ್ತಿಸು; Bp. 38, 40.

ಉದ್ಧರಣಿ ud-dharanē. A metal spoon (My., also ಉದ್ಧರಣಿ; Śi. 310).

ಉದ್ಧರಿಸು uddharisu. To draw up or out. 2, to lift up; to elevate; to rescue, to deliver, to save, to release (My.; Bp. 2, 1; 3, 57; 4, 2; 5, 5; 23, 29; 30, 18; 38, 75; 40, 43; 46, 46; 56, 9. 44. 45; 60 sum.; J. 7, 64; 32, 56).

ಉದ್ಧರ್ಷ ud-dharsha. Great joy; a festival.

ಉದ್ಧವ ud-dhava. Joy, rejoicing; a festival. 2, N. of a Yādava, the friend and counsellor of Kṛishṇa (Bhāgavata 10, 42 sum.).

ಉದ್ಧಾನ uddhāna. = ಉದ್ಧಾನ No. 2. A fire-place.

ಉದ್ಧಾಂತ uddhānta. An elephant out of rut (ಮದವದಾದುದು Mr. 155).

ಉದ್ಧಾರ ud-dhāra. (= ಉದ್ಧರ, etc.). Raising, elevating, lifting up; drawing out. 2, extrication, deliverance, redemption. (My.). 3, deduction, a part to be set aside. 4, taking away. 5, a debt, especially a debt not bearing interest, obligation.

ಉದ್ಧಾರಕ ud-dhāraka. Who or what raises, lifts, or draws out; drawing out, etc. 2, a deliverer (My.; Mhr.).

ಉದ್ಧರ ud-dhura. Freed from a yoke or burden. 2, ceasing from. 3, unrestrained, lively, cheerful. 4, heavy, thick, gross, firm. 5, high. See Kāvya. IV, 2, 58; V, 47.

ಉದ್ಧರಣ uddhushana. Erection of the hair of the body, horripilation.

ಉದ್ಧಿತ ud-dhūta. Roused up, shaken up; tossed up; exalted; high. See ತೂವು.

ಉದ್ಧಾಲ ud-dhūla. Powdered, sprinkled with (Bp. 38, 68).

ಉದ್ಧಾಲನ ud-dhūlana. Powdering, sprinkling with, as with ashes (Grj. 9, 4). — ಉದ್ಧಾಲನಂಗಿಯು. -ಂಗಿಯು. To cause to powder, etc. (Bp. 41, 20).

ಉದ್ಧಾಲಿತ ud-dhūlita. Powdered, etc. (Grj. 8, after 53; Bp. 58, 51).

ಉದ್ಧಾಲಿಸು uddhālisu. To powder, etc. (Grj. 4, 108; 9, 3; Bp. 12, 17; 38, 14).

ಉದ್ಧೃತ ud-dhṛita. Drawn or taken up or out; extracted, pulled up or out; selected; raised, elevated. See ನಮೋದ್ಯತ; Śāv. 1, after 79.

ಉದ್ಧಮನ ud-dhmāna. A fire-place.

ಉದ್ಧಯ uddhya. A river (ಗದ್ದುಬೋಲಿ Hlā., Mr. 413).

ಉದ್ಬುದ್ಧ ud-buddha. Awakened; budded, blown.

ಉದ್ಭಟ udbhaṭa. Excellent; exalted, increased (ಉತ್ಕಟ, etc., ಬೆಡವುದು Mr. 446). 2, a N. (Bp. 9, 44; cf. ಉತ್ಕಟ, ಉದ್ಭಟ).

ಉದ್ಭಿ udbhaṭi. A kind of plant (ಬೊಟ್ಟು Mr. 117).

ಉದ್ಭಿ udbhaṭi. A N. (Bp. 57, 12; cf. ಉತ್ಕಟ, ಉದ್ಭಟ).

ಉದ್ಭವ ud-bhava. Birth, production, origin (ಪುಟ್ಟುವುದು Nn.

82); existence; manifestness. — ಉದ್ಭವಂಗಿಯು. -ಂಗಿಯು. To be born (Bp. 7 sum.).

ಉದ್ಭವಕರ udbhava-kara. Productive; exalting (Āh. v. 218).

ಉದ್ಭವಿಸು udbhavisu. = ಉದ್ಭವಿಸು. To be born or produced, etc. (ಪುಟ್ಟು Śmd. 143. 158 Cm.; Bp. 57, 72); to exist (Śmd. 302).

ಉದ್ಭವ ud-bhāva. Production, generation (Āh. v. 77).

ಉದ್ಭವಿಸು udbbhāvisu. To cause to be born, etc.; to manifest (Śmd. 1. 2. 143).

ಉದ್ಭವನ ud-bhāsa. Radiance, splendour; a ray. (A.; My.).

ಉದ್ಭವನಿ ud-bhāsi. Shining, radiant (J. 15, 11).

ಉದ್ಭವನಿತ ud-bhāsitā. Illuminated, splendid; ornamented, graced (J. 31, 8).

ಉದ್ಭಜ udbhija. = ಉದ್ಭಜ. (My.).

ಉದ್ಭಜ udbhid-ja. Born by sprouting; sprouting, germinating; a plant or vegetable (B. 4, 14; My.; Mhr.).

ಉದ್ಭಜ ಕೋಟಿ udbhija-kōṭi. The vegetable branch or kingdom (B. 4, 14. 94).

ಉದ್ಭಿದ ud-bhid. Breaking out or forth; sprouting, germinating; a sprout or shoot; a vegetable, as trees, shrubs, etc.

ಉದ್ಭಿದ ud-bhida. Sprouting, germinating.

ಉದ್ಭಿನ್ನ ud-bhinna. Broken forth; opened, burst, budded (A.; My.). 2, different (My.).

ಉದ್ಭುತ udbhuṭa. A N. (Bp. 57, 6. 7. 9. 13. 20; cf. ಉತ್ಕಟ, etc.).

ಉದ್ಭುತ ud-bhūta. Born, produced (Bp. 29, 20); lofty; manifested, visible.

ಉದ್ಭಿದ ud-bhēda. Breaking out or through; springing up; etc. See ರೋಮೋದ್ಭೇದ.

ಉದ್ಭ್ರಮ ud-bhrama. Whirling, moving about; agitation, anxiety; regret.

ಉದ್ಭ್ರಮ ud-bhrami. A person full of alarm (ಎತ್ತಲ Nn. 149).

ಉದ್ಭ್ರಮಿಸು ud-bhramisu. To be perplexed, to suffer consternation (Bp. 61, 39).

ಉದ್ಯ udyā. Tbh. of ಉದ್ಯತ. High (Bp. 19, 31); excellent 50, 2).

ಉದ್ಯತ ud-yat. Rising; great; excellent (Āh. v. 202; Rāv. 5, 22; J. 3, 34; 7, 36; 17, 51; Śāv. 1, 71).

ಉದ್ಯತ ud-yata. Raised, held up. 2, endeavouring, active, persevering. 3, trained. 4, prepared, ready.

ಉದ್ಯಮ ud-yama. (= ಉದ್ಯಮ, etc.). Raising or lifting up. 2, undertaking anything; strenuous effort, exertion, perseverance; diligence; business.

ಉದ್ಯಮ ud-yami. Active, diligent. 2, = ಉದ್ಯಮ, q. v. (My.).

ಉದ್ಯಮಿದಾರ udyami-dāra. = ಉದ್ಯಮಿದಾರ. (My.; B. 5, 122).

ಉದ್ಯಮಿಸು udyamisu. = ಉದ್ಯಮಿಸು. To undertake anything, etc.

ಉದ್ಯಾನ ud-yāna. Going or walking out. 2, a garden, a park (ಉದ್ಯಾನಗಣ ಅರಮನೆಗಳ ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವನ Mr. 152). 3, purpose, motive. 4, N. of a country to the north of India. ಉದ್ಯಾನವನ (ಉಪನದನ, ಕೇವಾರ Nn. 38; My.: a beautiful garden).

ಉದ್ಯಾನ ud-yāna. = ಉಜ್ಜನ. Bringing to a conclusion, finishing, performing, accomplishing (Bp. 24, 9; My.). 2, the ceremony of closing and concluding any religious observance (My.; Mhr.).

ಉದ್ಯುಕ್ತ ud-yukta. Excited. 2, *zealously active, labouring for some desired end* (ಬರವಸಿಗ Mr. 230). See Bp. 39, 69; 51, 28; Rāv. 5, 132; J. 7, 36; 8, 10.

ಉದ್ಯೋಗ ud-yōga. = ಉಜ್ಜಗ. Undertaking anything. 2, *zealous action, exertion, perseverance*. 3, business; an occupation, a profession; an office, a situation (C.; Mhr.; ವ್ಯಾಪಾರ Bhn. 51; ಪೇರುಜ್ಜಗ Ūt. I, 16; J. 17, 51). See ಎಸಗು, ತಗುಳ್ಳು, ನೆಗದ್, ನೆಗದ್ವು; Śmd. 6; Kāv. II, 1, 1. — ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಊರಲ್ಲಿ ಉದ್ಬು ಉರುಳುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿರ ಬೇಡ. — ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ತೊತ್ತು ಉದ್ಬು ಹುಂದು ತಿನ್ನಲು. — ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಬಸಗಿ ಮುಕ್ಕಳ ತಿಣ್ಣ ಕೆತ್ತಿದ (Prvs.). — ಉದ್ಯೋಗ ನಡಿಸು. To exert one's self (B. 4, 8; My.); to follow a trade or profession (4, 142; My.). — ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡು. To work (B. 4, 1); to exercise an office, etc. (C.).

ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ udyōga-parva. N. of the fifth book of the Mahābhārata (Bp. 5, 2).

ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ udyōga-stha. A man that follows some profession (B. 4, 151; My.); a person in office or holding a situation, an official (C.).

ಉದ್ಯೋಗಾರಂಭ udyōga-ārambha. The beginning of zealous action or of business. See ಮೊಗಸು.

ಉದ್ಯೋಗಿ udyōgi. Active, laborious, diligent (ಸಮನ Ūb.; see B. 5, 88. 170. 213); a person that follows some profession; a person in office, etc. (C.).

ಉದ್ಯೋಗಿಸು udyōgisu. = ಉಜ್ಜಿಸು. To undertake anything. 2, to exert one's self, to be busy. ಉದ್ಯೋಗಿಸುವದು (ಊರ್ಜ, ಉತ್ಸಾಹ Hlā.). ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿಸುವವನು (ಕ್ರಿಯಾ ವತ್, etc. Śi. 357).

ಉದ್ರ udra. An otter (ನೀರ ಬೆಕ್ಕು G.).

ಉದ್ರ udri. = ಉದ್ರಿ, etc. (My.).

ಉದ್ರಿಕ್ತ ud-rikta. Increased, augmented. 2, distinct; evident. (Ūb.). See ಮದೋದ್ರಿಕ್ತ.

ಉದ್ರಿತ udrita. (J. 27, 55; whether ಉದ್ರಿತ, very swift?).

ಉದ್ರೀಕ ud-rēka. Excelling. 2, excess, increase, abundance (Bp. 44, 3; J. 2, 41). 3, enjoyment (ಸಮೃದ್ಧಿ, ಭುಕ್ತಿ Nn. 163, o. r. ಊಟ instead of ಭುಕ್ತಿ). 4, forwardness, boldness (J. 4, 2). See ಕೋಪೋದ್ರೀಕ, ಮದೋದ್ರೀಕ.

ಉದ್ರೀಕಿಸು ud-rēkisu. To be aroused or excited (Bp. 61, 5).

ಉದ್ವರ್ತ ud-varita. = ಉದ್ವರ್ತನ. (ಅಂಗರಾಗ, etc., ತೀವ್ರ ಪೂಸು ವುದು Mr. 339).

ಉದ್ವರ್ತನ ud-varitana. Going up, rising, swelling. 2, *rubbing and cleansing the body with fragrant unguents; the unguents used for that purpose* (ವರ್ಣ, ತೊಳೆವುದು, o. r. ತೊಡೆವುದು, Nn. 71). See ಉರ್ಜ. — ಉದ್ವರ್ತನಂಗಯ್. -ಂಗಯ್. To anoint, etc. (Grj. 7, after 72).

ಉದ್ವರ್ತನಾಲಯ udvaritana-ālaya. A bath-room (ನಿವಾಸ Mr. 196).

ಉದ್ವಹ ud-vaha. Joy (ಸುಖ, ಹರ್ಷ, etc. Mr. 25).

ಉದ್ವಹನ ud-vahana. Lifting or bringing up; raising; taking up or away. 2, carrying; drawing. 3, upholding, supporting. 4, riding. 5, possessing, having, assuming. 6, leading home, marrying. See ನಿವಸನೋದ್ವಹನ, ಭಾಷನೋದ್ವಹನ, ತಿಲೋದ್ವಹನ; ತರಣ್ಣು.

ಉದ್ವಾನ udvāna. 1. = ಉದ್ವಾನ್ತ. Ejected, vomited; ejecting, etc. (G.).

ಉದ್ವಾನ udvāna. 2. = ಉದ್ವಾನ್. A fire-place.

ಉದ್ವಾನ್ತ ud-vānta. Brought up, vomited. 2, an elephant out of rut (ಮದವದಾನ್ತ Mr. 155).

ಉದ್ವಾಪ್ಯ ud-vāpya. A trough or ditch near a well for watering cattle (ಆವಾನ, etc., ಬೆಂಡೆ Mr. 421).

ಉದ್ವಾರ್ತನೆ udvārānē. Concluding ceremonies of an idol-worship (My.).

ಉದ್ವಾಪನ ud-vāsana. Leading or taking away; expelling, banishing; killing, slaughter.

ಉದ್ವಾಹ ud-vāha. (= ಉದ್ವಹನ). Bearing up, supporting. 2, marriage.

ಉದ್ವಾಹನ ud-vāhana. That which raises or draws up; serving as an instrument for raising.

ಉದ್ವಾಹಿಕ ud-vāhika. Relating to marriage, matrimonial. (R.).

ಉದ್ವಾಹಿಸು udvāhisu. To marry (My.).

ಉದ್ವೃತ್ತ ud-vṛitta. Gone upwards, risen; puffed up, haughty, swollen with (Bp. 54, 45); exalted, prosperous; ill-mannered.

ಉದ್ವೃತ್ತಿ ud-vṛitti. Acting haughtily, high-handedly, violently, or rudely. See ಒತ್ತರಿಸು.

ಉದ್ವೇಗ ud-vēga. = ಉದ್ವಿಗ. Going swiftly, rashness; trembling, shaking; agitation; anxiety, fear, distress (ಅನುತಯ, ಉಮ್ಮಳಿ, ಅಸ್ತಸ್ತಾನ Nn. 142). 2, the areca nut (ಅಡಿಶೆ G.).

ಉದ್ವೇಗಿಸು udvēgisu. To go swiftly, etc. (My.).

ಉದ್ವೇಜನ ud-vējana. Causing to shake with fear, hurting the feelings. See ಯಥಾಜನೋದ್ವೇಜನ.

ಉದ್ವೇಲ ud-vēla. Overflowing its banks, as a river, or their brims, as fluids in general (Grj. 10, 48).

ಉನಿ uni. To be soaked, to lie steeped, to soak (My.; cf. ಊರು 8; Sk. ಉನ್ನ?). — ಉನಿಯ ಹಾಕು. To soak (v. t., My.).

ಉನಿತು unitu. So much as this (in the middle, Kāv. I, 4, 33; see ಉ 10).

ಉನಿಸು unisu. To soak (v. t., My.).

ಉನ್ತು untu. This, or in this, intermediate manner (ಪ್ರಕಾರ Śmd. 399). ಅನ್ತು, ಇನ್ತು, ಉನ್ತು, ಎನ್ತು (399). — ಉನ್ತವ್ವ. -ಅಪ್ಪ. = ಉನ್ನ. Such (a man or thing as this in the middle, ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ Śs.; Śmd. 191). — ಉನ್ತ ಹ. -ಅಹ. = ಉನ್ತವ್ವ, ಉನ್ನ (Śmd. 191; ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ Śs.). ಉನ್ನ ಹಂ (191). — ಉನ್ತ. -ಎ 3. Even in this manner. ಎಚಾರಿಸದೆ ಉನ್ನ ಪೊಸವ್ವರೊತ್ತೆಯಂ ಕೊಳ್ಳುದು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ (Śmd. 185).

ಉನ್ತನ undana. Moistening. See ಸಮುನ್ತನ.

ಉನ್ದಲ್ undal. (fr. ಉದು). A joined mass, a heap, a multitude (ಒಟ್ಟಲ್, ಗುಟ್ಟು, ತೋಮ, etc. Śmd. 54).

ಉನ್ದು undu. This, or at this, intermediate time (ಕಾಲ Śmd. 146. 398). ಅನ್ದು, ಇನ್ದು, ಉನ್ದು, ಎನ್ದು (398).

ಉನ್ದುರ undura. A rat. See ಪೆಗ್ಗಣ.

ಉನ್ದುರು unduru. A rat.

ಉನ್ನ unna. = ಉನ್ತವ್ವ. ಉನ್ತಹ (Śmd. 191; ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ Śs.; see ಉನ್ತು). ಅನ್ನಂ, ಇನ್ನಂ, ಉನ್ನಂ, ಎನ್ನಂ (191).

ಉನ್ನ *anna*. *Wetted, wet, moist* (Hlā., and Mr. 448, ಹುಸಿ, perhaps wrongly instead of ಹುಸಿ). 2, kind, humane. 3, lawn, mean flattery, lie (ಹುಸಿ in Hlā. MS. & all the MSS. of Mr.; see No. 1).

ಉನ್ನತ ud-nata. Raised, lifted up; elevated, *high, tall; great; eminent*; —elevation; altitude; etc. ಉನ್ನತದ ಘನವಂ (Sm. 67). ಉನ್ನತದ ಧರಣಿ (88). ಉನ್ನತದಿಂ (Bp. 26, 19). ಉನ್ನತನು ಸನ್ನತವಾಗಿ ನಡೆಯು ಬೇಕು (Prv.). — ಉನ್ನತವೆಂದು. —ಬೆಂದು. To obtain greatness or fame, to become eminent (Bp. 32, 64; 35, 1).

ಉನ್ನತಬಾಯಿ unnata-āhāya. A man of a great voice (ಮಿಂದು ದನಿಯವಂ Mr. 237, My. MS. ಉನ್ನತಬಾಯಿ).

ಉನ್ನತತ್ವ unnatatva. Height; sublimity, majesty. (My.).

ಉನ್ನತಪ್ರಶ್ನೆ unnata-prāśnē. A lofty or great question (ಹಂ, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ Nn. 161).

ಉನ್ನತಭೂಮಿ unnata-bhūmi. High ground. See ತಿಟ್ಟು.

ಉನ್ನತಾನತ unnata-ānata. Elevated and depressed, *uneven, wavy*.

ಉನ್ನತಿ ud-nati. Elevation, height; rising, ascending; increase; greatness, eminence; *prosperity* (ಬೆಮ್ಮು Ūt. I 95; II, 20). See Sm. 158; Grj. 8, after 86; 10, after 45; J. 5, 53; 10, 22. — ಉನ್ನತಿಗಿಡು. —ಕೆಡು. Greatness, etc. to be lost (Grj. 8, 23). — ಉನ್ನತಿವೆದೆ. —ವೆದೆ. To obtain greatness, to become eminent or famous (Bp. 32, 49). — ಉನ್ನತಿವೆದು. —ವೆದು. = ಉನ್ನತಿವೆದೆ (Bp. 22, 57).

ಉನ್ನತಿಕೆ unnata-ikē. = ಉನ್ನತಿಕ್ಕೆ (Sm. 248). Height; greatness, etc. (ಉಬ್ಬಿದ Kk. 78; ಉಬ್ಬಿದ Sm. 38; My.).

ಉನ್ನತಿಕ್ಕೆ unnata-ikkē. = ಉನ್ನತಿಕ್ಕೆ, q. v.

ಉನ್ನತು unna-atu. = ಉನ್ನತು, ಉನ್ನದು. That is thus (as this intermediate thing, ಉನ್ನತು, ಉನ್ನದು ಸ್ವ.).

ಉನ್ನತೋನ್ನತ unnata-unnata. Very high, the highest (My.).

ಉನ್ನತೋದರ unnata-udara. A large abdomen (ಬುಡ್ಡ Mr. 486).

ಉನ್ನತು unna-attu 1. = ಉನ್ನತು, etc. (ಸ್ವ.).

ಉನ್ನದು unna-adu 1. = ಉನ್ನತು, etc. (ಸ್ವ.).

ಉನ್ನದ್ಧ ud-naddha. Tied up; swelled, increased. See ಸಮುದ್ಧ.

ಉನ್ನದು ud-naya. Raising, elevating. 2, analogy. — ಉನ್ನದು ಎತ್ತುದು. —ಎತ್ತುದು. To be raised, to rise (Bp. 47, 58).

ಉನ್ನದುನ ud-nayana. Raising; making straight, arranging. See ಸೀದಿಸ್ತೀನಯನ.

ಉನ್ನರ unnar. = ಹುನ್ನರ. (My.).

ಉನ್ನಾಯ ud-nāya. Raising, elevating.

ಉನ್ನಾಃ unnāḥ. A species of grain, *Paspalum scrobiculatum* (ಕೋದ್ರವ, ಪಾರಕ Mr. 373).

ಉನ್ನಿದ ud-nidra. Awake. 2, *budded, blown*. See Bp. 5, 47; 36, 37.

ಉನ್ನಿಸು unnisu. To think, to consider (J. 23, 59; 26, 39; 29, 27; 31, 58; see ಉಂಸು; T. ಉದ್ಧಿ, possession of knowledge; ಉಬ್ಬಿದ, erudition; ಒದ್ದಿ, searching, spying).

ಉನ್ನಿ unni. A term to denote the conjunctions ಉಂ and ಉಃ also, etc. (My.; ಉತ್, ಉತ್ Si. 467).

ಉನ್ನಿ (ಅಸಿ 468). ಈ ನಾಲ್ಕುನ್ನಿ (27). ತಬ್ಬಗುನ್ನಿ (302).

ಉನ್ನಿ unni. This intermediate time (or space).

— ಉನ್ನಿಗಂ. Up to this time, etc. (ಸೀಮಾವ್ಯಮಾಣ ಸ್ವ.). —

ಉನ್ನಿವರಂ = ಉನ್ನಿಗಂ (ಸ್ವ.). — ಉನ್ನಿವರೆಗಂ = ಉನ್ನಿವರಂ (ಸ್ವ.).

ಉನ್ನಿಯ ud-nēya. To be inferred, to be ascertained by analogy (adj.).

ಉನ್ನತ ud-matta. = ಉಮತ್ತ, ಉಮತ್ತ, ಉಮತ್ತಿ, ಉಮತ್ತ, ಉಮತ್ತಿ, ಉಮುತ್ತ, ಉಮುತ್ತಿ. Intoxicated; *mad, furious* (ಸೊಕ್ಕಿದವನು Nn. 115). 2, the thorn-apple, *Datura metel* and *fastuosa*. 3, haughty, arrogant (My.; Mhr.).

ಉನ್ನತತನ unmattatana. = ಉನ್ನತತೆ. (ಮದ Ūb.).

ಉನ್ನತತೆ unmattatē. Insanity; intoxication; pride (My.).

ಉನ್ನದ ud-mada. = ಉಮದ. Intoxicated; *mad, furious, ecstatic*; proud, arrogant (Mhr.; My.; ಸೊಕ್ಕಿನವ G.); intoxication; insanity, ecstacy; (pride).

ಉನ್ನದುಕ ud-madhuka. N. of a plant (ದ್ವಿಪೆ, ಪೆರ್ಗಣಿಗಲ್ Mr. 139, one MS. ಉನ್ನದಿಕೆ, My. MS. ಉನ್ನದಿಕೆ).

ಉನ್ನದಸ್ವ ud-madishpu. Intoxicated; *mad, furious, insane*.

ಉನ್ನನ ud-mana. Tbh. of ಉನ್ನನನ್. (My.).

ಉನ್ನನನ ud-manas. Excited in mind; *longing for, missing, regretting*.

ಉನ್ನಾಫ ud-mātha. Shaking; killing. 2, a trap, a snare.

ಉನ್ನಾದ ud-māda. = ಉಮಾದ, ಉಮಾದ. *Madness, extravagance; mania; arrogance* (Mhr.). 2, N. of a plant (ಉರಗ Mr. 120).

ಉನ್ನಾದವತೆ unmaḍa-vat. *Mad, insane, wild*.

ಉನ್ನಾದಿ unmaḍi. *Mad, intoxicated*. (Ūb.).

ಉನ್ನಾನ ud-māna. Weighing, measuring (G.); a measure of size or quantity; price.

ಉನ್ನಿಕ್ಕ ud-māra. Mixed. 2, *variegated*.

ಉನ್ನಿಷಿತ ud-mishita. Opened; *budded, blown*.

ಉನ್ನಿಲನ ud-milana. Opening of the eye (ಮೇಲನ ಕೆಕ್ಕಿಸು ವುದು Mr. 317); winking, twinkling; awaking; expanding, blowing.

ಉನ್ನಿಲಿತ ud-milita. Opened; *budded, blown*. (Bp. 40, 22).

ಉನ್ನಿಕ್ತಿ ud-mukti. Unfastening; loosening; liberating. See ಹಸ್ತೋನ್ಮುಕ್ತಿ.

ಉನ್ನಿಖಿ ud-mukha. Looking upwards. 2, *waiting for, expecting, longing for* (Bp. 53, 58). 3, *near to; ready*. 4, N. (J. 9, 20-22).

ಉನ್ನಿಲಿತ ud-milita. *Eradicated*.

ಉನ್ನೇಷ ud-mēsha. Opening the eyes; twinkling or upward motion of the eyelids, winking; blowing; awaking. See Kāv. V, 70.

ಉಪ upa. Under; inferior; towards; on; near to; with; etc.

ಉಪಕಣ್ಣ upa-kaṇṭha. Upon the neck. 2, *neighbourhood, vicinity; space near a village*.

ಉಪಕಥೆ upa-kathē. A short story inserted in a long one (My.).

ಉಪಕರಣ upa-karāṇa. Doing anything for another; helping, assisting; fabricating. 2, *an implement, an instrument, a tool; a means*. 3, *retinue*. See ಮುಟ್ಟು.

ಉಪಕರಿಸು upa-karīsu. To benefit, to assist, to help (ಅವನಿ ಗೆ., My.). 2, to come near (Rām. 3, 7, 32).

ಉಪಕಾರ upa-kāra. Help, assistance; benefit; a favour, a

kindness. ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾರ ಮಾಡ ಬೇಡ.—ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಉಪದ್ರ ಬನ್ನು (Prva.). — ಉಪಕಾರ ಅಪಿ. To know, acknowledge or remember a kind act, etc., to be grateful (My.). ಉಪಕಾರವಾಯದವನ ನಿಪುಣನೆನ್ನು ಹೇಡಿ ಬೇಡ (Prv.). — ಉಪಕಾರ ತಿಳಿ. = ಉಪಕಾರ ಅಪಿ. (My.; G. 150). — ಉಪಕಾರ ತೀರಿಸು. To return a kindness, to requite a favour (S. Mhr.; B. 3, 126). — ಉಪಕಾರ ನೆನಸು. = ಉಪಕಾರ ಅಪಿ. (C.; B. 2, 40. 49; 3, 127; 5, 211). — ಉಪಕಾರ ಮಡಿ. To be unmindful of benefits or kindnesses (C.; B. 4, 75). — ಉಪಕಾರ ಮಾಡು. To do a favour, etc., either ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡು (Bp. 32, 46; C.), or ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡು (B. 3, 125. 126. 128; 5, 179). — ಉಪಕಾರಸ್ಮರಣೆ. Remembrance of a kind act, gratitude (My.). — ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಿಸು. = ಉಪಕಾರ ಅಪಿ. (My.; Çb. 32). — ಉಪಕಾರ ಹೊಪಿಸು. To put under obligation, to oblige (a person). ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಉಪಕಾರ ಹೊಪಿಸು (S. Mhr.). — ಉಪಕಾರ ಹೊಪಿಸು. To be under (one's) obligation (B. 5, 213). ಒಬ್ಬನ ಉಪಕಾರ ಹೊಪಿಸು ಕೊಳ್ಳುವದು (S. Mhr.).

ಉಪಕಾರಿ upakāri. Helping, assisting; gracious;—a benefactor. (Bp. 32, 46; B. 4, 220; My.). See Prv. s. ಮನೆ.

ಉಪಕಾರಿಕೆ upa-kārikē. = ಉಪರಂಗಿ. A protectress. 2, a royal tent; a king's house, a palace (ಅರಸುಗಳ ಬೀಡು Mr. 191).

ಉಪಕಾರ್ಯ upa-kāryē. = ಉಪಕಾರಿಕೆ. A royal tent, etc.

ಉಪಕುಂಚಿಕೆ upa-kunčikē. The plant *Nigella indica*, Roxb. (ಕಾಳಜೀರಿಗೆ G.). 2, small cardamoms.

ಉಪಕುರ್ವಾಣ upa-kurvāṇa. A Brāhmaṇa when passing from the state of a brahmācāri to that of a grīhastha. (R.).

ಉಪಕುಲೈ upa-kulūyē. A canal, a ditch. 2, long pepper, *Piper longum* L. (ಒಪ್ಪರಿಗೆ G.).

ಉಪಕೂಪ upa-kūpa. A trough near a well.

ಉಪಕೃತಿ upa-kṛiti. Help, assistance; favour, kindness. (My.). 2, = ಉಪಕಥೆ (My.).

ಉಪಕ್ರಮ upa-krama. Approach. 2, commencement (ಅರಮ್ಬಮುಮ್ ಅರಸು ಧರ್ಮಾದಿಗಳಿಗಿಂತ ಮುನ್ನಿಗಳ ಚಿತ್ರಮಂ ಪರಿಕ್ಷಿಸು ಹಮುಂ Nr.). 3, planning; a design. 4, a means, an expedient. 5, attendance on a patient. 6, trying the fidelity, etc. of a counsellor or friend (see No. 2).

ಉಪಕ್ರಮಿ upakrami. One who begins, undertakes or plans. (Bp. 40, 66).

ಉಪಕ್ರಮಿಸು upakramisu. To commence (J. 2, 45. 52).

ಉಪಕ್ರೋಶ upa-krośa. Censure, reproach.

ಉಪಕ್ಷಮ upa-kshama. Patience, forbearance (My.).

ಉಪಖ್ಯಾತ upa-khyāta. Seen; known, notorious (Bp. 43, 9).

ಉಪಗತ upa-gata. Gone to, approached; near; arrived; occurred; attained, obtained (Bp. 57, 77); furnished with; agreed, granted, promised.

ಉಪಗಮ upa-gama. Coming or going to, approach; obtaining; having; intercourse; agreement. See ಉಪೇಕ್ಷಿಸು ಗಮ.

ಉಪಗಮನ upa-gamana. = ಉಪಗಮ. Going to, etc. See ಪ್ರಾಯೋಗಮನ.

ಉಪಗಿರಿ upa-giri. Land lying near a mountain; a hill near a mountain (Si. 116).

ಉಪಗು upagu. N. of a prince. See ಔಪಗವ.

ಉಪಗೂಹನ upa-gūhana. Hiding, concealing. 2, clasping, embracing (see s. ಮುದುಕು). 3, surprise. See ತರೀ ರೋಪಗೂಹನ.

ಉಪಗೃಹ upa-griha. An inner apartment (ಗರ್ಭಗೃಹ, ಒಪ ೦ Mr. 195).

ಉಪಗ್ರಹ upa-graha. 1. Seizure, confinement. 2, a prisoner. 3, making favourable.

ಉಪಗ್ರಹ upa-graha. 2. A minor planet, or any heavenly body of a secondary kind, as a comet, a meteor, etc. (B. 5, 174).

ಉಪಗ್ರಹಣ upa-grahāṇa. The taking any one prisoner. 2, studying the vēdas after initiation.

ಉಪಗ್ರಾಮ upa-grāma. A village within the boundaries of a town, or a hamlet within those of a village (My.).

ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ upa-grāhya. A man who is to be befriended, a highly respectable person (ಮಾಪಿ ತಾಪ್ತಕ್ರಮದೊಳಗೆ ಅಭಿವಂದನಂಗೆಳ್ಳ ಪುರುಷಂ Mr. 250). 2, a present.

ಉಪಘಾತ upa-ghāta. Injury, damage, hurt. (My.).

ಉಪಘಾತಿನಿ upa-ghātini. She who injures or hurts. See ಗರ್ಭೋಪಘಾತಿನಿ.

ಉಪಘ್ನ upa-ghnā. A contiguous resting-place, a shelter; a support.

ಉಪಚಯ upa-čaya. Gathering together, collecting; accumulation; quantity, heap. (Çb.).

ಉಪಚರಣ upa-čaraṇa. = ಉಪಚಾರ. (Bp. 6, 30; My.).

ಉಪಚರಣೆ upa-čaraṇē. = ಉಪಚರಣ. See ಪೋಷಣೀಪಚರಣೆ.

ಉಪಚರಿತ upa-čarita. Approached. 2, waited on, served, honoured, adored.

ಉಪಚರಿಸು upa-čariṣu. To wait on, to be polite (Bp. 5, 68); to show kindness, to treat kindly in any way (J. 7, 54. 67; 28, 36; My.).

ಉಪಚರ್ಯ upa-čaryē. Service, attendance; the practice of medicine.

ಉಪಚಾಯ್ಕ upa-čāyya. To be gathered together or accumulated. 2, a particular sacrificial fire.

ಉಪಚಾರ upa-čāra. = ಉಪಚಾರ್ಕ. Going near to, approaching; assisting. 2, service; attendance; homage; act of civility; attention, courtesy, civility. 3, a figure of speech, pretence, pretext, metaphor. 4, the practice of medicine, physicking. See ಪೋಷಣೀಪಚಾರ; Śmd. 130.

ಉಪಚಾರಣ upa-čāraṇa. = ಉಪಚಾರ. Attention and courtesies to guests, etc. (Mr. 259; My.).

ಉಪಚಾರಿ upa-čāri. Attending, serving; a civil, polite person (My.).

ಉಪಚಾರ್ಯ upa-čārya. = ಉಪಚರ್ಯ. (ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಸುವೈದ್ಯರು ಮಾ ದ್ದು Mr. 390).

ಉಪಚಿತ upa-čita. 1. Collected; increased (ಬೆಳೆದದು G.). 2, plastered, smeared.

ಉಪಚಿತ upa-čita. 2. Honoured (see ಪೂಜೆವೆದಿ); civility, politeness (ಉಪಚಾರ Śmd 397 Cm.).

ಉಪಚಿತ್ರಿಕೆ upa-čitrikē. N. of a Kannada metre (Çb.).

ಉಪಚಿತ್ರ upa-čitrē. The plant *Salvinia cucullata* Roxb. (others: *Anthericum tuberosum*). 2, Croton polyandra.

ಉಪಚಾರ್ಕ upa-čāryā. (Çb. 167). A vulgar Tbb. of ಉಪಚಾರ.

ಉಪಜಾ upa-jāpa. Whispering into another's ears; the stirring up of dissension or disunion; treachery (ಭೇದ, ಒಗ್ಗೂಡುಮಾಡುವುದು Mr. 457).

ಉಪಜಿಹ್ವೆ upa-jihvā. The epiglottis. 2, a kind of ant. 3, the slough of a snake that does not become loose (ಉಪಜಿಹ್ವೆ ಹಿರಿ Hk.; ಉಪಜಿಹ್ವೆ, ದೇಹದ ಎಣೆಗಳಿಂದ ಇಹ ಹರ Mr. 401).

ಉಪಜೀವಕ upa-jivaka. Living by or upon; depending upon, subject to; a dependant, a servile man (Bp. 61, 15).

ಉಪಜೀವನ upa-jivana. Living or existing upon; living, subsisting; means of living, subsistence, livelihood; support, maintenance (My.; ಜೀವಿಕೆ G.). See B. 4, 50; 5, 81. — ಉಪಜೀವನ ಸಾಗಿಸು. To carry on or maintain one's existence (B. 5, 215).

ಉಪಜೀವಿ upa-jīvi. Living on, subsisting by. See ಜಾತಿಮಾ ತೋರಿಸುವ.

ಉಪಜೀವಿಕೆ upa-jīvikē. Living upon; subsistence, livelihood (ಜೀವನ G.).

ಉಪಜೀವಿಸು upa-jīvisu. To live or exist upon; to get one's livelihood (My.; G. 47, 223). 2, to have one's self fed or nourished (by others), to live (My.). ಎರಡನೆಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಜೀವಿಸುವವನು (ಪರಮೇಶ್ವರ G. 315). See s. ಒತ್ತಿ 2.

ಉಪಜೋಷ upa-jōsha. Satisfaction. 2, silence. ಉಪಜೋಷಂ, silently, quietly.

ಉಪಜ್ಞೆ upa-jñē. Knowledge obtained by one's self, untaught knowledge. 2, the commencement of a thing not previously done.

ಉಪಟಲ upaṭala. (Tbh. of ಉಪದ್ರವ). Annoyance, trouble; assaṭ. ದಿಸಿಲುಪಟಲಂ (Riv. 5, 42). ದಿನವನುಪಟಲಂ (J. 28, 40). ಕೂದಿರಕ್ಕುಸನು... ಮರರಿಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಉಪಟಲ ಮಾಡಲು (Abh. 11, 4). ದನುಜನು ಹುಟ್ಟಿ ಬನ್ನ, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಉಪಟಲ ಹಸ್ತ ಹಸ್ತದಿ ಕೊಡಲು (13, 21). ಅಮರನು... ಇನ್ನಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತುಪಟಲ ಮಾಡಲು (13, 33).

ಉಪತಂಡ upa-taṇḍa. An accessory crowd. See ತಂಡೋಪತಂಡ.

ಉಪತಪ್ತ್ರ upa-taptṛi. Morbid heat.

ಉಪತರಣಿ upa-taraṇi. A disk; a circular array of troops. (ಮೂಲ Mr. 35).

ಉಪತಾಪ upa-tāpa. Heat. 2, pain, trouble. 3, disease. See Bp. 3, 18; 40, 59. — ಉಪತಾಪಬದುಕು. -ಪದುಕು. Suffering morbid heat, morbid affection (Nr.).

ಉಪತಾಪಿಸು upatāpīsu. To feel pain; to be sorrowful; to be afflicted. See Bp. 28, 38; 38, 29; 40, 34; 42, 28; 45, 33; 48, 11; 52, 13; 60, 30.

ಉಪತ್ಯಕ್ upatyaka. = ಉಪತ್ಯಕ್. (ವನಮ್ ಅದು ಆ ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿ ತೀರಿ ಇರರ್ Mr. 151).

ಉಪತ್ಯಕ್ upatyakē. Land, or a forest, at the foot (or side) of a mountain.

ಉಪದಾಹ upa-dāhā. A relish, a stimulant to drink. 2, the venereal disease, chancre.

ಉಪದಾನ upa-dāna. = ಉಪದಾನ. A present.

ಉಪದೇಶ upadēśa. A kind of ant.

ಉಪದೇಶ upa-dē. An offering, a present.

ಉಪದೇಶ upa-dēśa. Pointing out to; instruction, teaching; information; advice; communication of, or initiation in, a mantra (Bp. 57, 76). ಉಪದೇಶ ಕೇಳಿದರೂ ಉಪದ್ರವ ತಪ್ಪಲಿ (Prr.). ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವವನು (ದೋಷ G.).

ಉಪದೇಶಕ upadēśaka. Giving instruction; a teacher; a spiritual guide. (My.). See Śmd. 272; B. 4, 215.

ಉಪದೇಶಪರಮ್ಪರೆ upadēśa-paramparē. Tradition (ಇತಿಹಾಸ, ಉಪದೇಶ Nn. 93; ಇತಿಹಾಸ Mr. 538).

ಉಪದೇಶಿ upadēśi. = ಉಪದೇಶಕ. (C.).

ಉಪದೇಶಿಸು upadēśisu. To instruct; to teach (Ch. v. 240; Bp. 18, 4; Śiv. v. 1, 39); to advise. ಅಪವನ್ ಉಪದೇಶಿಸದೆ ನೀವು ಗುರುಗಳಲ್ಲವೇ? (J. 10, 21). ಅವನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸು (My.), ಅವನನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸು (S. Mhr.).

ಉಪದೇಶಿಕೆ upa-dēhikē. A sort of ant. 2, = ಉಪಜಿಹ್ವೆ No. 3, q. v.

ಉಪದ್ರವ upadra. Tbh. of ಉಪದ್ರವ (C.). See Bp. 38, 9; 45, 46. ಉಪದ್ರವ ಕೊಡೋಣ (ಹರ Ch.). ನಾಯಿಗಳಾದರೂ ನಿನಗೆ ಏನೂ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 19).

ಉಪದ್ರವನ upa-drava. Running towards or at, assaulting. 2, a calamity, a disaster; trouble; annoyance; a disease or affliction, especially one produced by demons, e. g. cholera (C.); a national distress (see its seven kinds s. ಕುತಿ). See Nr. s. ಮೇಲೆ ಹೋಗು.

ಉಪದ್ರವೀಪ upa-dvīpa. An island (Sk.). 2, a small island near a larger one (My.).

ಉಪಧಾನ upa-dhāna. Placing or resting upon. 2, a pillow, a cushion.

ಉಪಧಾನವಲಿಟ್ಟು upadhāna-avalamba. To rest upon or lie down on a pillow. See ಮಲಗು.

ಉಪಧಿ upa-dhi. Imposition, deception, fraud.

ಉಪಧೃತಿ upa-dhṛiti. A ray of light.

ಉಪಧಿ upa-dhē. Imposition, fraud, a false pretence. 2, trial or test of honesty. 3, a penultimate letter (Śmd. 50. 51. 53. 236; Kāv. I, 8, 69-74).

ಉಪಧ್ಯಾನೀಯ upa-dhānīya. To be breathed upon or breathed; the aspirate visarga before the letter ವ (Śmd. 26. 45).

ಉಪನಗರ upa-nagara. A suburb (ನಗರದ ಒತ್ತಿನ ಬೀಡು Mr. 190).

ಉಪನತ upa-nata. Bent towards; subjected; dependent on; approached, near; brought about. See Ch. v. 51.

ಉಪನಂದನ upa-nandana. = ಕೇದಾರ, ಉದ್ಯಾನವನ (Nn. 38).

ಉಪನಯನ upa-nayana. Leading to; leading to a teacher; investiture with a thread to be worn over the left shoulder and under the right (ಮುಂಚ Mr. 255).

ಉಪನಾಗರಿಕೆ upa-nāgarikē. A kind of anuprāsa (Kāv. III, 2, B, 50. 51).

ಉಪನಾಹ upa-nāha. Tied up; the tie of a lute, the lower part of the tail-piece where the wires are fixed.

ಉಪನಿಧಿ upa-nidhi. A deposit, a trust, especially if the goods are not shown to the trustee.

ಉಪನಿಷದ್ upa-nishad. The knowledge of Brahma as the only existent. 2, the sections of the vēdas (i. e. their Śraṇyakas) which treat of this knowledge.

ಉಪನಿಷ್ಕರ upa-nishkara. A principal or royal road.

ಉಪನೇತ್ರ upa-nētra. Spectacles (My.; Mhr.).

ಉಪನ್ಯಾಸ upa-nyāsa. Placing near to. 2, a statement. 3, a suggestion. 4, an exordium or an introduction. 5, reasoning, disputation (Mhr.; Bh. 1, 15, 6); lecturing (My.).

ಉಪಪತಿ upa-pati. A paramour, a gallant (ಪಾರ, ಪಾದರಿಗ Mr. 243).

ಉಪಪತ್ತಿ upa-patti. Going near; happening; production; gaining, accomplishing; a theory (B. 5, 181; Mhr.); proof; fitness; means, expedients (Mhr.; My.).

ಉಪಪತ್ನಿ upa-patni. A concubine (My.; Mhr.; see ಬಂಗಾರ ದವಳು).

ಉಪಪನ್ನ upa-panna. Produced; effected; gained; proved; adequate, suited to the occasion, enough (ಪರಿಯಾಪ್ತ Mr. 220).

ಉಪಪಾತಕ upa-pātaka. A crime or sin in the second degree, as killing a cow, selling a daughter, etc. (Sk.; My.).

ಉಪಪಾದುಕ upa-pāduka. Self-produced; a deity (ದೇವ Mr. 177). See ದಿವ್ಯೋಪಪಾದುಕ.

ಉಪಪುರಾಣ upa-purāṇa. A minor purāṇa (C.).

ಉಪಪ್ರಭೋಗ upa-prabhōga. = ಉಪಭೋಗ. (Bp. 56, 9).

ಉಪಪ್ಲವ upa-plava. An assault. 2, a misfortune. 3, an eclipse.

ಉಪಬರ್ಹ upa-barha. = ಉಪವರ್ಹ. A pillow, a cushion (ಉಪಧಾನ, ತಲೆಗಿಮ್ಮು Mr. 203; My.).

ಉಪಭಕ್ತಿ upa-bhakti. An additional devotion or faith (Bp. 8, 26).

ಉಪಭಾಗ upa-bhāga. Vicinity. ನಗರೋಪಭಾಗ (ಪಟ್ಟಣಸಮೀಪ Nn. 82).

ಉಪಭೃತ್ upa-bhrit. A round, wooden sacrificial vessel.

ಉಪಭೋಗ upa-bhōga. Enjoyment; eating; fruition, use. 2, pleasure, satisfaction. 3, cohabitation (My.; Cb., Mhr.). See Bp. 24, 38; B. 4, 58; 5, 95. 205.

ಉಪಭೋಗಿಸು upa-bhōgisu. To enjoy, etc. (Bh. 1, 8, 28; B. 5, 91. 92. 93. 183).

ಉಪಮ upa-ma. Resembling, like.

ಉಪಮನ್ಯು upa-manyu. A N. (Bp. 1, 52; 43, 41; 54, 35. 60; 61, 18).

ಉಪಮರ್ದ upa-marda. Friction, rubbing, bruising. 2, hurt, injury. (ವಿಪ್ರಕಾರ, ಕವಚಮದಮ Mr. 457).

ಉಪಮರ್ದನ upa-mardana. = ಉಪಮರ್ದ. (My.).

ಉಪಮಾತೃ upa-mātri. = ಉಪಮಾತೆ. A second or foster mother; a nurse; a step-mother.

ಉಪಮಾತೆ upamātē. = ಉಪಮಾತೃ. (ಮಲಹಾಯ Mr. 312).

ಉಪಮಾನ upa-māna. Measuring one thing by another; comparison; analogy; illustration; that with which anything is compared; a simile; a resemblance. See Śmd. 397; Kāv. III, 3, B, 61. 62. 92. 108.

ಉಪಮಿತ upa-mita. Compared; similar. See ಅನುಪಮಿತ.

ಉಪಮಿಸು upamisu. To find a likeness for, to compare (Bp. 36, 52; 39, 22; My.).

ಉಪಮೆ upa-mē. ಉಪಮಾ. Resemblance, similarity; a resemblance, as a picture, image, etc.; a simile; comparison. See Kāv. III, 3, B, 1. 2. 60-119; IV, 1, 5.

ಉಪಮೇಯ upa-mēya. To be compared, comparable with; that which is compared, the subject of a comparison. See Kāv. III, 3, B, 62. 80. 92. 108.

ಉಪಯಮ upa-yama. Marriage.

ಉಪಯಾಮ upa-yāma. Marriage.

ಉಪಯುಕ್ತ upa-yukta. Attached, connected with (Śmd. 401); adapted, suitable; useful; convenient for any end. See B. 4, 120. 140.

ಉಪಯುಕ್ತತನ upayuktatana. A suitable, proper behaviour (B. 5, 170).

ಉಪಯೋಗ upa-yōga. Attaching; application; use, service; utility; (need of, Mhr.). See B. 1, 18; 4, 12. 15. 24. 183; 5, 37.

ಉಪಯೋಗಿಸು upayōgisu. To make use of, to use (J. 2, 32; My.; B. 2, 5; 3, 5. 87; 4, 163). 2, to be serviceable or useful (My.; B. 5, 78. 100. 251).

ಉಪರಕ್ತ upa-rakta. Darkened, eclipsed. 2, afflicted with pain or calamity.

ಉಪರಕ್ಷಣ upa-rakṣaṇa. A guard, a picquet (ಸಜ್ಜನ, ಪಾಳೆಯದ ಕಾಪು Nr.). 2, a kind of girth (ಸಜ್ಜನ, ಬಲಾಳದಟ್ಟು Nr.).

ಉಪರತಿ upa-rati. Ceasing, stopping; death; refraining from sensual enjoyment or from proscribed acts (Sk.). 2, a kind of coition (My.). 3, love (My.).

ಉಪರಾಗ upa-rāga. Darkening; an eclipse.

ಉಪರಾಮ upa-rāma. Ceasing, stopping, ending.

ಉಪರಾಜಿತೆ upa-rājite. N. of a plant. See ಅಪರಾಜಿತೆ and ಮೊದಲು 3.

ಉಪರಿ upari. Above; upon; upwards (Bp. 22, 10; 44, 22, both times in the dative, as ಉಪರಿಗೆ); besides, further; beyond; after.

ಉಪರಿಲೋಕ upari-lōka. The upper world, heaven (J. 34, 13; My.).

ಉಪರಿಷ್ಠಾತೆ upariṣṭāt. Above, up; over, on.

ಉಪರಿಸ್ಪರ್ಶನ upari-sparśana. The state of being raised or elevated; rising or stretching one's self upwards. See ನಿಕ್ಕು.

ಉಪರೋಚಿ upa-rōci. Concealing, concealment, secrecy (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಏಕಾಂತ Mr. 432, My. MS. ಉಪರುಚಿ).

ಉಪರೋಧ upa-rōdha. Hindering, blockading; obstruction, impediment; opposition. (Bh. 3, 13, 67; My.).

ಉಪರೋಧಕ upa-rōdhaka. A man who hinders, etc. (My.). 2, an inner room (Sk.).

ಉಪರೋಧಿಕ upa-rōdhika. Obstructing, impeding; opposing (ವಿರುದ್ಧ G.; My.).

ಉಪರೋಧಿಸು uparōdhisu. To hinder, etc. (My.).

ಉಪರೋಪಿತ upa-rōpita. (A garden) planted or grown in the neighbourhood (of a town, ಊರ ದೂರದೊಳಗೆ ಇರ್ಪ ವನಂ Hla., Mr. 152).

ಉಪಲ upala. A stone.

ಉಪಲಕ್ಷಣ upa-lakṣaṇa. Looking at; observation; implying something that has not been expressed or something in addition, synechdoche of a part for the whole; mark. See Śmd. 292 Cm.

ಉಪಲಕ್ಷಿತ upa-lakṣita. Marked, characterized (Śmd. 2 Cm.).

ಉಪಲಬ್ಧ upa-labdha. Obtained; found; perceived, well known, seen frequently (ಅವಗೀತ, ಮಗುದೊ ಕಾಣ್ಪುದು Mr. 451; see s. ಮಗುದೊ ಮಗುದೊ).

ಉಪಲಬ್ಧಾರ್ಥ upalabdha-artha. That has been known or understood; a tale, a true or probable story;—having the meaning understood.

ಉಪಲಬ್ಧಿ *upa-labdhī*. Obtaining; finding; acquisition, gain; comprehension, perception, understanding; knowledge. See *ವೆದು*.
ಉಪಲಂಘ *upa-lambha*. Obtaining; observation, conception, feeling.
ಉಪಲಾಲಿಸು *upa-lālisu*. To praise (Bp. 4, 14; 36, 61). 2, to caress, to fondle (15, 15; 26, 19; 42, 23; Abhā. 1, 7).
ಉಪಲಿಂಗ *upa-liṅga*. A natural phenomenon considered as boding evil.
ಉಪರೆ *upa-lē*. Candied sugar.
ಉಪರೇಷನ *upa-lēpana*. Smearing; ointment, unguent.
ಉಪವನ *upa-vana*. A grove, or garden in the suburbs (ಉಪ ಸಾರಿ ೨೭೯ ವನಂ Mr. 152). See *ವನ*.
ಉಪವರ್ಣನ *upa-varṇana*. Description, minute description, delineation. See Kāvya. III, 3, B, 120. 171.
ಉಪವರ್ತನ *upa-varṭana*. A country; a division, a district.
ಉಪವರ್ಹ *upa-varha*. = ಉಪವರ್ಹ.
ಉಪವಸ್ತ *upa-vasta*. Fasting, a fast.
ಉಪವಾಸ *upa-vāsa*. = ಉಪವಾಸ, ಉಪವಾಸ. Dwelling or abiding in (a state of abstinence), fasting, a fast.—In the S. Mhr. country the crude term is used so to say as an adverb: without eating or getting something to eat (B. 3, 94). 3, from want of food (3, 124; 4, 2). 3, by withdrawing (a person's) food (4, 77). — ಉಪವಾಸ ೨೭೯. ೨೭೯. To fast (Bp. 50, 66; C.). — ಉಪವಾಸ ಬೀಡು. To remain or be without food; to fast (C.; B. 3, 122; 4, 2). See *Prv. s. ಅದಿಗಿ ಮಾಮವನ*. — ಉಪವಾಸ ಮಾಡು. To fast (B. 4, 77; C.).
ಉಪವಾಸಿ *upa-vāsi*. = ಉಪವಾಸಿ. Fasting, one who observes a fast (C.).
ಉಪವಾಹ್ಯ *upa-vāhya*. A king's elephant; any royal vehicle. (R.).
ಉಪವಿಶೇಷಣ *upaviśēṣhaṇa*. A word used to modify the sense of an adjective or an adverb (C.).
ಉಪವಿಷಿ *upa-viṣhē*. = ಅಪಿವಿಷಿ, q. v. The plant *Aconitum ferox*, etc.
ಉಪವಿಷ್ಟ *upa-viṣṭa*. Seated, sitting.
ಉಪವೀತ *upa-vīta*. The sacrificial thread worn by the three first classes over the left shoulder and under the right arm (ಪನ್ನಿವಾರ Mr. 255).
ಉಪವೇದ *upa-vēda*. A class of writings subordinate or appended to the vēdas, as treatises on medicine, military art, music, etc. (My.).
ಉಪವೇಶ *upa-vēśa*. Sitting down;—fixing one's mind upon. See *ಪ್ರಾಯೋಗವೇಶ*.
ಉಪವೇಷ್ಟಿತ *upa-vēṣṭita*. Surrounded; wrapped round, dressed (Bp. 6, 14).
ಉಪವನು *upa-īśama*. = ಉಪವನು No. 1. (My.).
ಉಪವನುನ *upa-īśamana*. Becoming quiet; assuagement, abatement; calmness, composure (Bp. 30, 31); patience (My.). 2, quieting, appeasing, allaying; an anodyne.
ಉಪವಮಿಸು *upa-īśamisu*. To abate (Bh. 8, 26, 28); to become calm or refreshed; to become patient; to take rest (C.).
ಉಪಲೈ *upa-īśka*. (= ಶಲ್ಯ) A scale, a slough. See *ಪೈ*.
ಉಪಲೈ *upa-īśya*. An open piece of ground near a town or village.

ಉಪಕಾಪಿ *upa-sākhā*. A secondary, small branch (Bh. 1, 20, 55).
ಉಪಕಾಂತ *upa-sānta*. Calmed, appeased, pacified; calm, tranquil. (A.; My.).
ಉಪಕಾಂತಿ *upa-sānti*. Cessation, intermission; abatement; composure, tranquillity (C.); appeasing, allaying.
ಉಪಕಾಯ *upa-sāya*. Sleeping alternately, as soldiers when mounting guard, etc.
ಉಪಕೃತ *upa-sruta*. Listened to; assented, promised.
ಉಪಕೃತಿ *upa-sruti*. Listening to. 2, words heard from a third person whilst two are conversing (My.). 3, a supernatural voice heard at night and personified as a nocturnal deity revealing the future. 4, judicial astrology, aspect of the stars, fortune-telling. 5, = ಉಪಸ್ಮೃತಿ (My.).
ಉಪಸಂವ್ಯಾಸ *upa-samvāsa*. An under garment.
ಉಪಸಂಹರಿಸು *upa-samharisu*. To draw (a discharged arrow) back towards one's self (My.); to take away; to contract; to mutilate (Śmd. 74); to destroy (Bp. 49, 32).
ಉಪಸಂಹಾರ *upa-samhāra*. Drawing (back) towards one's self (My.); drawing together, contracting; taking away; destruction; etc.
ಉಪಸಂಗ್ರಹಣ *upa-saṅgrahana*. Claspings; embracing or touching the feet (of a person) as a token of respect (ವನ್ನಿ ಸುಪ ಮನುಷ್ಯಂ Mr. 251).
ಉಪಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ *upa-saṅgrāhya*. Worthy to be saluted in the way of *upasaṅgrahana*.
ಉಪಸನ್ನ *upa-sanna*. Approached, near (ವೇರಿಗೆ Mr. 457).
ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ *upa-sampanna*. Obtained, gained; furnished with; prepared, dressed; sufficient; dead.
ಉಪಸರ *upa-sara*. Approaching. 2, the season of impregnation; the first pregnancy of cows.
ಉಪಸರ್ಗ *upa-sarga*. Joining, connection; nearness (My.; see *ಪೈ*); addition. 2, trouble, misfortune. 3, a portent of evil omen, a calamity. 4, a particle prefixed to roots, etc., a preposition. 5, a class of compound terms enumerated Śt. II, 98; Śm. 118. Cf. *ಉಪಸರ್ಗ*.
ಉಪಸರ್ಜನ *upa-sarjana*. Trouble, misfortune. 2, an inauspicious phenomenon. 3, the state of being joined to or attached (ಹೊದಿಗೆ Mr. 451; see *ಉಪಾರ್ಗ*); anything subordinate, or inferior. 4, a word which by composition loses its independent character, while it also determines the sense of another word.
ಉಪಸರ್ಪ *upa-sarpa*. Approach; following a person. 2, = ಅವಸರ್ಪ (ಚರ, ಅರಸರ್ಪ Mr. 262).
ಉಪಸರ್ಪಣ *upa-sarpaṇa*. = ನೆ. Approaching (for help, My.).
ಉಪಸರ್ಪಿಸು *upa-sarpisu*. To approach (for help), to have recourse to (My.).
ಉಪಸರ್ಯ *upa-saryē*. To be approached; a cow fit for a bull (ಈನುನಾಳ Mr. 181).
ಉಪಸಾಕ್ಷಿ *upa-sākshi*. An additional evidence (My.); an evidence (J. 10, 32).
ಉಪಸಾಗರ *upa-sāgara*. A tract of water, a bay (B. 4, 115; My.).
ಉಪಸೂರ್ಯಕ *upa-sūryaka*. The halo round the sun.
ಉಪಸ್ಮರ *upa-s-kara*. Making complete. 2, an implement, a utensil. 8, a particular condiment, seasoning. See *ವರಿಕಾರ*.

ಉಪಸ್ಥ upa-stha. Near, proximate;—*the parts of generation of either sex*, but especially of a woman (My., also as ಉಪಸ್ಥೆ).
 ಉಪಸ್ಥಿತ upa-ssthita. Standing near; *approached, near, at hand*.
 ಉಪಸ್ಪರ್ಶ upa-sparśa. Touching (water); bathing; washing off; *rinsing the mouth*.
 ಉಪಸ್ಪರ್ಶನ upa-sparśana. = ಉಪಸ್ಪರ್ಶ. See ದಾರಿಸು.
 ಉಪಸ್ಮೃತಿ upa-smṛiti. A minor law-book. (My.).
 ಉಪಸ್ವರ್ಗ upa-svarga. = ಉಪಸರ್ಗ No. 3. (ಉಪಲಿಂಗ, etc. Mr. 27).
 ಉಪಹ upa-ha. Killing, destroying (Rāv. 1, 8).
 ಉಪಹತಿ upa-hati. Injuring, destroying; destruction; elision (Kāvy. I, 3, 69-74); vexation; disturbance; agitation; infatuation. See ತಡಗಡ, ಬೇಳವು; J. 2, 19; 14, 21.
 ಉಪಹಸಿತ upa-hasita. Mocked, laughed at; *ridiculing, satirical laughter*.
 ಉಪಹಾರ upa-hāra. Bringing near; an oblation; an offering to a deity; *a tribute, a present, a gift* (ಬಲಿ śm. 108; ಪಸರ Bhn. 54).
 ಉಪಹಾಸ upa-hāsa. Satirical laughter, fun, play, derision (Bh. 1, 7, 62; 3, 19, 30). See ಸೋಪಾಸ.
 ಉಪಹ್ವರ upa-hvara. Proximity, vicinity. 2, *a solitary or private place*.
 ಉಪಾಂಶ upāṁśu. In a low voice; *secretly, privately*.
 ಉಪಾಕರಣ upa-ā-karaṇa. Bringing near; summoning; immolation of an animal; *commencement of reading the veda after initiation*.
 ಉಪಾರ್ಕ upa-ā-karma. Preparation. 2, *a ceremony performed once a year before reciting the vēdas*. (My.).
 ಉಪಾಕೃತ upa-ā-kṛita. Brought near, etc. 2, *a sacrificial animal killed during the recitation of prescribed prayers*.
 ಉಪಾಗಮ upa-āgama. Approach; occurrence; agreement, promise. 2, *a minor āgama* (My.).
 ಉಪಾಗ್ರ upa-agra. Something subordinate or inferior (ಉಪಸರ್ಗ, ಹೊದ್ದಿಗೆ Mr. 451; ಹೊದರ್ಗಿ Hlā.).
 ಉಪಾಂಗ upa-āṅga. A subdivision; any minor limb or member; a secondary portion of science; the sectarian mark made with sandal, etc. on the forehead;—auxiliary tunes with variations (in theatricals, Mr. 78). See ಅಂಗೋಪಾಂಗ, ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ.
 ಉಪಾತ್ತ upa-ātta. Received, acquired, obtained (Śēv. 1, 60). 2, *taken away*. 3, *an elephant out of rut*.
 ಉಪಾತ್ಯಯ upa-ati-aya. Transgression, neglect.
 ಉಪಾದಾನ upa-ādāna. Taking; taking away. 2, *abstraction, withdrawing the organs of sense and perception from the outer world*. 3, *a present*. 4, *material cause, causa materialis* (opposed to nimitta).
 ಉಪಾದಾನಕಾರಣ upādāna-kāraṇa. The immediate or proximate cause (Śmd. 7 Cm.).
 ಉಪಾದೇಯರ upādēyaru. = ಉಪಾದ್ಯ. (S. Mhr.).
 ಉಪಾದೇಯ upa-ādēya. To be taken or received, acceptable, excellent, useful (Śmd. 8).
 ಉಪಾದ್ಯ upādru. A vulgar form of ಉಪಾದ್ಯರು. (My.).
 ಉಪಾಧಿ upa-ā-dhi. 1. *Consideration of moral duties, vir-*

tuous reflection. 2, *a man who is careful to support his family*.
 ಉಪಾಧಿ upa-ā-dhi. 2. Placing near or upon. 2, *deceit, deception, disguise*. 3, *a distinguishing property, a peculiarity* (Si. 392). 4, *an attribute, an epithet*. 5, *a special cause for a general effect*. 6, *the natural character of species, quality or action*. 7, *an occasion* (G. 74. 364); duty, especially that of a pūjāri, etc. (My.).
 ಉಪಾಧಿವಂತ upādhī-vanta. A man who is full of inevitable business (My.).
 ಉಪಾಧ್ಯ upādhyā. The priest that conducts all the sacrifices and ceremonies (of a family, village, etc.; Bp. 55, 16; Mhr.; C.); a teacher (My.). ಉಪಾಧ್ಯರೇ, ನಮ್ಮ ಮಗ ಬೇವು ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆಂದರೆ, ಕೂಲಿ ಅದರ ತಾನೇ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ (Prv.).
 ಉಪಾಧ್ಯತನ upādhyātana. The work of an upādhyā (My.; B. 5, 281).
 ಉಪಾಧ್ಯಾಯ upa-adhyāya. A sub-teacher who instructs in a part only of the veda or in grammar and the other vēdāṅgas. 2, *a spiritual preceptor; a teacher in general; a schoolmaster* (ಒನ್ನೊನ್ನ ಪೇರುಮಂ Mr. 251; My.).
 ಉಪಾಧ್ಯಾಯಾಣಿ upādhyāyāṇi. The wife of a teacher.
 ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿ upādhyāyi. A female teacher. 2, *the wife of a teacher*.
 ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿ upādhyāyā. A female teacher.
 ಉಪಾನತಿ upānati. Tbh. of ಉಪಾನಹ. (ತರ್ಮಪಾದುಕ, ಕೆರೆ ಕು Mr. 205).
 ಉಪಾನಹ upa-ā-nah. (nominative ಉಪಾನಹ). A sandal, a shoe.
 ಉಪಾಂತ upa-anta. Proximity to the edge or margin; vicinity; *the last letter but one; the angle of the eye*. See Śmd. 70; ನಯನೋಪಾಂತ.
 ಉಪಾಂತ್ಯ upa-antya. Last but one, penultimate; the last letter but one (Śmd. 212; Kāvy. I, 3, 18-20. 104-108; I, 5, 46).
 ಉಪಾಯ upa-aya. Going near, approach. 2, *a means, an expedient, a way, a scheme, a stratagem*. 3, *a means of success against an enemy*, four of which are enumerated: bhēda, danḍa, sāma, dāna. As other upāyas are mentioned mātā, upēkshā and indrajāla (My.; G.).—ಉಪಾಯವು. -ಎ-ವೆ. To devise an expedient (Bp. 58, 42).
 ಉಪಾಯಗುಣ upāya-gūṇa. One who is expert in; a contriver, a schemer (ಪ್ರವೇಶ, ನಿಪುಣ Si. 353; My.).
 ಉಪಾಯನ upa-ayana. Going near. 2, *undertaking, accepting*. 3, *a present, a gift*.—ಉಪಾಯನವಾನ. Gifts of cocoa-nuts, etc. to Gaṇapati on the feast held in his honor in the bhādrapada month (C.).
 ಉಪಾಯಪರ upāya-para. Expert in the use of means (My.; B. 5, 180). ಉಪಾಯಪರನ ಒರ್ವಂ ಕೋಟಿಗೆ ಕಡಕ್ಕು (Si. 11).
 ಉಪಾರ್ಜನ upa-arjana. -ನೆ (Bp. 57, 5). Acquiring, obtaining; gaining. See ವೆ.
 ಉಪಾರ್ಜಿಸು upārjisu. To acquire, to gain (My.).
 ಉಪಾಲಮ್ಬ upa-ālam̐ba. Obtaining. 2, *reproach, censure*.
 ಉಪಾಲ್ಮುತ upa-āṽṛitta. Turned or gone towards or round. 2, *rolling one's self, as a horse*.
 ಉಪಾಶ್ರಯ upa-āśraya. Recourse; asylum, support; reli-

ance. 2, a pillow, a cushion (ಮತ್ತವಾರಣ, ಮಲಗು Mr. 203; cf. ಆಪಾತ್ರಯ).

ಉಪಾಸ upāsa. Tbh. of ಉಪಾಸ (C.; Mhr.). See ಕಟ್ಟುಪಾಸ. 1. — ಉಪಾಸದ ಹಬ್ಬ. A fast-day in the month of Āṣāḍha (My.).

ಉಪಾಸಂಗ upa-āsaṅga. Proximity. 2, a quiver.

ಉಪಾಸನ upa-āsana. —ನೆ. Sitting near to; attendance, service; worship, adoration, devotion. 2, practice in archery; archery.

ಉಪಾಸನೆ upāsane. = ಉಪಾಸನ. Service; worship, adoration.

ಉಪಾಸಿ upāsi. Tbh. of ಉಪಾಸಿ (S. Mhr., Mhr.).

ಉಪಾಸಿತ upa-āsita. Served, adored.

ಉಪಾಸಿಸು upāsisu. To worship (My., ಅದನ್ನು, ಅವನನ್ನು).

ಉಪಾಸ್ತಿ upa-āsti. Worship, adoration (ತಿಶ್ರುತ, etc., ಸೇವೆ Mr. 27). 2, religious reflection or meditation (ಧರ್ಮ ಬುದ್ಧಿ Mr. 461).

ಉಪಾಹಾರ upa-āhāra. Slight refreshment (consisting of fruits, etc., My.).

ಉಪಾಹಿತ upa-āhita. Deposited upon; joined. 2, meteor, as a falling star, comet, etc.

ಉಪೇಕ್ಷ upa-īkṣa. A man who disregards or leaves (the party of his friends, ಪರಪಕ್ಷದವನು Mr. 248). 2, = ಉಪೇಕ್ಷೆ (My.).

ಉಪೇಕ್ಷಿತ upa-īkṣita. Disregarded; neglected (B. 5, 212; My.).

ಉಪೇಕ್ಷಿಸು upa-īkṣisu. To look at without interest, to disregard, to disdain; to neglect (Śmd. 112; Bp. 15, 6; 26, 59; 58, 26; My.).

ಉಪೇಕ್ಷೆ upa-īkṣhē. Overlooking; disregard, neglect; indifference, indolence, apathy; abandoning, leaving. (My.).

ಉಪೇತ upa-ita. Come near, approached; present, existent; accompanied by, endowed with, possessed of (Kāvy. II, 2, B, 45; Bp. 55, 50; A.).

ಉಪೇಂದ್ರ upa-indra. The younger brother of Indra: Viśākṣa or Kṛishṇa (ಹರಿ, ಎಷ್ಟು Nn. 60; ಸಿರಿಯರಸ, etc. Śm. 5. 6). 2, Indra (ದಿವ್ಯ, ಇನ್ನ 60). 3, a Jaina saint (ಜನ ಅರ್ಹ 60). 4, a king (ನರೇಂದ್ರ, ಅರಸು 60). 5, the sun (ಧಾನು, ಸೂರ್ಯ 60). 6, a serpent (ಉರಗ, ಸರ್ಪ 60).

ಉಪೇಂದ್ರಗಣ upendra-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ಉಪೇಂದ್ರವಜ್ರ upendra-vajra. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಉಪೇದಿಕೆ upōdikē. The plant *Basella cordifolia* Lam. (see Si. 162 & ಬಸಲೆ 2).

ಉಪೇದ್ಯ upa-ud-ghāta. An example, an illustration.

2, a beginning; a thing begun. 3, analysis.

ಉಪೇಷಣ upa-vasana. Fasting, a fast. (My.).

ಉಪೇಷ್ಯ upōshya. Having fasted. 2, = ಉಪೇಷಣ (My.).

ಉಪೇಷ್ಯದ ಉಪೇಷ್ಯ ಮಾಡಾನೇ? (Prv.).

ಉಪ್ತ upa. Sown, as seed.

ಉಪ್ತಕೃಷ್ಣ upa-kṛishṇa. Ploughed after sowing.

ಉಪ್ತಿ upa. Sowing seeds. See ಪರ್ಯುಪ್ತಿ.

ಉಪ್ತೆ upa. Night (ನಾಡ್ಯ, ನಕ್ಷ, ತಾರ್ಕ, etc., ಇರು Mr. 65; cf. Hla.'s ನಕ್ಷಮುಖಾ).

ಉಪ್ಪಗಟೆ uppaḡaṭi. (i. e. ṛḡaṭi). = ಉಪ್ಪಟ್ಟೆ, ಉಪ್ಪಗಟೆ (My.; see s. ಉಪ್ಪ 3).

ಉಪ್ಪಟ್ಟೆ uppaḡaṭi. = ಉಪ್ಪಗಟೆ. (My.).

ಉಪ್ಪಡ uppaḡa. (fr. ಉಪ್ಪ 3). Salted and dried vegetables (My.).

ಉಪ್ಪರ uppaḡa. (Śmd. 48, o. rs. ಅಪ್ಪರ, Mdb. MS. ಕಪ್ಪರ). Tbh. of ಉಪ್ಪರ (350). Cf. Mr. s. ಉಪ್ಪರ?

ಉಪ್ಪಣ್ಣ uppaḡa. (Śmd. 48, Mdb. MS. ಉಪ್ಪಣ್ಣ).

ಉಪ್ಪಯಣ uppayana. (fr. an ಉಪ್ಪಯಣ?). The cessation of a journey (? ನಿರ್ಯಾಣ, ನಿಲುವಯಣ Nn. 79. 90).

ಉಪ್ಪರ uppara. (Śmd. 191, not in Mdb. MS.). (= ಉಪ್ಪರ). (Tbh. of ಉಪರ). Height; loftiness (C.; Rām. 6, 14, 20). ಉಪ್ಪರದ ಗುಡಿಗರ್ (Bp. 35, 55). — ಉಪ್ಪರಗುಡಿ. — ಗುಡಿ. A raised banner (Bh. 9, 2, 44). — ಉಪ್ಪರ ಮಾಡು. To make (a wall, etc.) high (C.).

ಉಪ್ಪರಸು upparasu. = ಉಪ್ಪರಸು. (S. Mhr.).

ಉಪ್ಪರಿಗೆ upparigē. Tbh. of ಉಪಾರಿಕೆ. A palace; an upstairs house; the upper story of a house (C.; ಉಪಾರಿಕೆ Nr.; ಸೌಧ, ಹಮ್ಮು Nn. 94; ಮಾಡ Ūt. I, 51; Kk. 47. 89; Śm. 38; ಕರುಮಾಡ, ನೆಲೆವನೆ Śs.). ಇನ್ನ ನ ಉಪ್ಪರಿಗೆ (ಪ್ರಸಾದ, ಪೃಥಿಯನ್ನ Nr.). See Bp. 5, 38; Bh. 1, 8, 69; Rām. 18, 3; Ū. Bp. 5, 52; J. 10, 49; B. 4, 188; Prva. s. ಉಪ್ಪ 3 & 3ವೆ. — ಉಪ್ಪರಿಗೆತುದಿ. The top of an upper story (J. 31, 4). — ಉಪ್ಪರಿಗೆತುದಿನೆಲೆ. A room on the top of an upper story (J. 30, 36). — ಉಪ್ಪರಿಗೆಮನೆ. An upstairs house (C.; G. 406; Si. 446).

ಉಪ್ಪರಿಸು upparisu. = ಉಪ್ಪರಿಸು. To rise, to go upward by flying, etc., as a head (J. 13, 50), as the soul (Bh. 8, 27, 25); to increase in force, as valour (Bh. 4, 2, 53); to become higher in pitch, as the voice (Grj. 2, after 106; 4, after 120); to increase in bulk or quantity, as a mass of corpses (Rām. 6, 30, 8); to extend, to increase, to abound, to spread, as devotion, etc. (Bp. 8, 8; 10, 52; 18, 72); — to be fastened on high, as festoons, etc. (Rām. 1, 7, 13; 1, 16, 9). 2, to jump up; to jump, to leap (Bp. 44, 2; Rām. 6, 10, 24. 26; Rāv. 6, after 11; 13, 91; J. 6, 6; 25, 54; 30, 10). 3, to cause to jump up or jump (Rām. 5, 8, 66; Rāv. 13, 82). 4, to raise (C., in ಉಪ್ಪರಿಸಿ ಇಡು, to put on high).

ಉಪ್ಪಲಿಗ uppaliga. A man who belongs to a division of the salt-maker caste, the members of which are also fishermen (My.).

ಉಪ್ಪಲಿಗೆ uppaligē. A small tree, *Macaranga indica* R. W. (St. & Pl.; Tu. ಉಪ್ಪಲ, ಉಪ್ಪಲಿಗೆ; M. ಉಪ್ಪಲೆ, *Avicennia tomentosa*).

ಉಪ್ಪನರ uppaḡa. A song to rouse people from sleep or from their place of repose. ಉಪ್ಪನರವುಂ ಪಾಡುವ ರಾಗಾ ಧರೆಯರ್ (Rāv. 13, after 45).

ಉಪ್ಪನರಿಸು uppaḡadisu. To come up from one's place of repose, to rise, to awake (Grj. 8, 71; Bp. 36, 35; Rāv. 13, 45; Bh. 2, 13, 17; Rām. 14, 2; J. 2, 66; 21, 50).

ಉಪ್ಪನ uppaḡa. Tbh. of ಉಪನಾಸ (S. Mhr.).

ಉಪ್ಪಳ uppaḡa. (fr. ಉಪ್ಪಳ?). Expansion or dilation (of the heart), exultation. ಉಪ್ಪಳಂ, with exultation. ಸೃಷ್ಟಿಮ್ ಅದಟಂ ಬನ್ನಪ್ಪಳಂ ಇದಿ, ಓದಿದೊಡೆ (Kāvy. I, 1b. 46).

ಉಪ್ಪಾರ uppaḡa. (fr. ಉಪ್ಪ 2?). Plastering. (T. ಉಪ್ಪಾರ-ಕಾರ, a plasterer).

ಉಪ್ಪಾದಿ (uppāra-kāra). 1. A bricklayer, a stone-mason (S. Mhr.; B. 4, 122. 150. 151); a plasterer (ಪಲಗಣ್ಣ, ಲೇಪಕ Nr.).

ಉಪ್ಪಾದಿ (uppūs-kāra). 2. A man of the salt-maker caste (using salt-soil for his profession), who also uses to grow vegetables (My.; T. ಉಪ್ಪವ, a salt-maker; ಉಪ್ಪರವ, a tank digger; Tē. ಉಪ್ಪರವಾಡು, ಉಪ್ಪರೀಡು, a man of the mining caste, a tank digger and maker of wells). ಉಪ್ಪಾದಿನ ಮಗನಾದರೆ ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಉಪ್ಪಾನೇ? (Prv.). — ಉಪ್ಪಾದಿಮೋಳೆ. A heap or heaps of salt-soil made by salt-makers (My.).

ಉಪ್ಪಾದಿತಿ uppāṭi. A female of the bricklayers (S. Mhr.). 2, a female of the salt-makers (My.).

ಉಪ್ಪಾದಿಕೆ uppārikē. The business of a bricklayer (S. Mhr.). 2, the business of a salt-maker (My.).

ಉಪ್ಪಿ uppi. A thorny medicinal styptic shrub with a ligneous hollow fruit or gall as large as a nutmeg, Volkameria capparidifolia (Tē.; My.).

ಉಪ್ಪು uppu. 1. (fr. ಉಪ್ಪು). Love, especially doting affection. — ಉಪ್ಪುಪ್ಪು. rep. ಉಪ್ಪುಪ್ಪು ಮಾಡು, to coax, to fondle, to spoil by cockering (S. Mhr.).

ಉಪ್ಪು uppu. 2. (fr. ಉಪ್ಪು). Being, abiding; protection, especially the protection of a place marked out by lines in the play called ರಾಮ ಪಟ್ಟಿಯಾಟ, e. g. ಉಪ್ಪು ಉದಾಯಿತು, ಉಪ್ಪು ಬಾಟಿತು (S. Mhr., where however the word only is known but not its exact meaning; Tu. ಉಪ್ಪು, to be; to abide; to support; to protect; cf. ಉಪ್ಪು 1). 2, a game at which the women play (T., R.; T. ಉಪ್ಪುಪ್ಪು, play).

ಉಪ್ಪು uppu. 3. (fr. ಉಪ್ಪಿ or ಉಪ್ಪಿ). Salt (ಲವಣ Nr.; Nn. 28; ರುಚಕ, ಲವಣ 41; ಕಟಕ, ಕ್ಷಾರ 127; ಲವಣ Mr. 218; T., M., Tē., Tu.). ಸುವರ್ಣಂಗೆ ಕಡೆ ಕಾಕಾಳಿ? ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಉಪ್ಪಂ ಸಂ ಮಾಡ್ತೀರೇ? (Sā. 62). ಈ ಹೊತ್ತು ಹರಕೆಗೆ ಸೀಯೋ? ಉಪ್ಪೋ? — ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆಯವನಾದರೂ ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಆಗದು. — ಉಪ್ಪಿನ ರಾಸೀ ಮೇಲೆ ಮುಟ್ಟಿ ಗೇ ತಟು. — ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲೇ ಮುಪ್ಪು ಬನ್ನರೂ ಉಪ್ಪು ತಿನ್ನ ಎನಕ ಕೂಡದು. — ಉಪ್ಪಿನವ ಕಟ್ಟಿನನ್ನರೆ ತಂಗಿನ ಕಾಯಿಯವ ಹೊರಳಿ ಹೊರಳಿ ಆತ. — ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಮೂಗಲ ಗಂಜಲ ಕೂಡಿಯವಗೆ ಉಪ್ಪಿದ್ದರೆ ನಾಗಲವೂ ಸಾಲದು. — ಉಪ್ಪು ತಿನ್ನವ ನೀರು ಕುಡಿದಾನು. — ಉಪ್ಪು ಸಪ್ಪೆ ಆದರೂ ಕಾರ ಬಿಡದು (Prva.). ಬಟ್ಟನ ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಇರು, to be in somebody's employ (S. Mhr.). — See ಅಟ್ಟುಪ್ಪು, ಕಲ್ಲುಪ್ಪು, ಕಾರುಪ್ಪು, ಚಪ್ಪುಪ್ಪು, ಪೆಟ್ಟುಪ್ಪು, ಬಳಿಯುಪ್ಪು, ಸೋರುಪ್ಪು; Prv. s. ತಾಯಿ. — ಉಪ್ಪುಗಟ. — ಅಗಟ (i. e. ಎಗಟ). A thorny climbing shrub, Monetia Lin. (My.; T. ಉಪ್ಪುಗಂಟು). — ಉಪ್ಪಾರತಿ. — ಆರತಿ. An ārti in which salt is burned (Rām. 6, 55, 15; Bh. 2, 13, 11; 8, 18, 14). — ಉಪ್ಪುಟ್ಟು. — ಇಟ್ಟು (= ಹಟ್ಟು). A cake of rice, wheat, or rāgi meal with various ingredients (Si. 314; My.). — ಉಪ್ಪುಡು. — ಇಡು. To give salt, i. e. to feed. ಉಪ್ಪುಟ್ಟವರನ್ನು ಮುಪ್ಪಿನನಕಾ ಮದಾಯಿ ದಾರದು (Prv.). — ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟಿ. A salt pan (My.). 2, a salt depôt. 3, a store of salt. ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟಿರೂ ಮನೆ, a salt depôt (ರುಮೆ, ಲವಣಾಕರ Hlā.). — ಉಪ್ಪಿನ ಕಡರ್. The sea of saltiness or the salt sea (Bp. 12, 19). — ಉಪ್ಪಿನ ಕಲ್ಲು. Rock-salt (ರುಮೆ Mr. 100). —

ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. Pickles (C.). See Ā. Bp. 47, 42; Si. 347; B. 3, 114. 125. ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಗಾಡೆ, ಉಪ್ಪಿಗೆ ಮೊದಲು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. — ಉಪ್ಪಿನ ಪೊಟ್ಟಣ. Salt in a wrapper, a parcel of salt (Bp. 8, 60). — ಉಪ್ಪಿನ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. Pickled chilli (C.). — ಉಪ್ಪಿನ ಹರಳು. A grain of salt (C.). — ಉಪ್ಪು ಕಾರ. Salt and other spicery. ಉಪ್ಪು ಕಾರ ಹಚ್ಚು, to season well, to spice, also figuratively, e. g. ಉಪ್ಪು ಕಾರ ಹಚ್ಚಿ ಬಣ್ಣ ಸುವದು (B. 5, 93; My.). — ಉಪ್ಪುಗಡ್ಡೆ. — ಕಡ್ಡೆ. Bengal gram parched, seethed in salt water (C.). — ಉಪ್ಪುಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. = ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. (ಲವಣದೊಳು ಪುದಿದ ಫಲವು Mr. 219; J. 6, 44). — ಉಪ್ಪುಗಾವು. — ಕಾವು. Heated salt used to remove pain (C.). — ಉಪ್ಪುಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. Seethed (or parched) corn mixed with salt, etc. (C.). — ಉಪ್ಪುಗು. — ಉಗು. Salt to drop (into saltless rice). ಎನಗೆ ಉಪ್ಪು ಕಟ್ಟು ಇಮ್ಮಡಿಸಿದನಾಯಿತು (Bp. 43, 71). — ಉಪ್ಪು ತಿನ್ನು = ಉಪ್ಪುಣ್ಣು. (My.). — ಉಪ್ಪುಣ್ಣು. — ಉಣ್ಣು. To eat (somebody's) salt, to be in (his) employ (C.). — ಉಪ್ಪುನೀರು. Salt water. ಉಪ್ಪುನೀರಲಿ ಮಾಡಿದುದು (ಉದಲಾವಣೆ Hlā.). ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಕಡಲು (Si. 81). — ಉಪ್ಪುನೆಲ. Salt ground (C.). — ಉಪ್ಪುಮಡಿ. A salt bed (My.; Tē.). — ಉಪ್ಪು ಮಣ್ಣು. Salt earth (C.). — ಉಪ್ಪುರೇವು. The bank of a back-water, communicating with the sea, from which salt pans are supplied with water (Tē.; My.). — ಉಪ್ಪುಡು. — ಉಡು. To apply salt, to salt. ಹವಣದೊಡು ಮಾಂಸಮಂ ತುಣ್ಣುಗೆಯ್ದು ಉಪ್ಪುಡಿದದ್ದಿಲ್ಲಿ ವಲ್ಲೂರಮ್ ಎನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 218). — ಉಪ್ಪೆಗಟ. — ಎಗಟ. = ಉಪ್ಪುಟ್ಟಿ, ಉಪ್ಪುಗಟ q. v. above. (My.).

ಉಪ್ಪುರ uppara. = ಉಪ್ಪರ. (ಮೇಲೆಮುಖದರ್ಥಂ Bhn. 11 one Mē., o. r. ಅಪ್ಪುರ).

ಉಪ್ಪೆಗಟೆ uppēgati. See s. ಉಪ್ಪು 3.

ಉಫ್ uph. A sound emitted when strongly blowing with the mouth to remove impurities of any kind (C.; Rāv. 5, 32). This blowing sound is also used as a charm by jugglers when producing snakes, or by conjurers pretending to remove diseases, etc. (C.). — ಉಫ್‌ಗಾಳಿ. The wind produced by the uph (C.).

ಉಫಿ uphi. = ಉಫ. (S. Mhr.).

ಉಬಿಕ್ಕು ubiku. To swell, to rise; to overflow (Tē. ಉಬಿಕ್ಕು; T. ಉಬುಕ್ಕು; Si. 115).

ಉಬ್ಬಿ ubja. Pressing downwards. See ನುಬ್ಬಿ.

ಉಬ್ಬಿ ubbu-2-āṭṭē. = ಉಬ್ಬಿಟ್ಟಿ, ಉಬ್ಬಿ. Swelling, increase; elation; greatness; power; boldness, heroism (ಉನ್ನತಿ Kk. 73; ಪೆರ್ಪು, ಉಬ್ಬರ, ಉನ್ನತಿ ಕೆ. 38; ಕಾರ್ಯಾತಿರೇಕ Bhn. 35). ಬಹುವಾದ್ಯದ ಉಬ್ಬಿ ಆವಿಲದನೆ ಯೋ ಅವರಸರ್ (Ā. Bp. 5, 7). See ಕಟ್ಟುಬ್ಬಿ; Grj. 2, 106; Rām. 3, 6, 45; 6, 30, 17; J. 8, 34.

ಉಬ್ಬಿ ubbāṭṭē. 2. See s. ಉಬ್ಬು 3.

ಉಬ್ಬಿ ubbu-2-āṭṭē. = ಉಬ್ಬಿ 1, etc. (My.). See ಕಟ್ಟುಬ್ಬಿ.

ಉಬ್ಬಿ ubbadiga. = ಉಬ್ಬರಿಗ, ಉಬ್ಬುನಗ q. v. Increase, greatness (ಪಿಂಡು śmā. II, o. r. ಉಬ್ಬರಿಗ).

ಉಬ್ಬಣ ubbana. A wooden beam for locking a door (My.). 2, a kind of weapon: a club (P Rām. 6, 2, 12; 6, 10, 8; Bh. 7, 1, 14; 7, 14, 8).

ಉಬ್ಬರ ubhara. = ಉರ್ಬರ. Swelling; increase; the state of being swollen, risen, or full to overflowing; greatness, etc.; abundance (ಉನ್ನತ, etc. Sm. 38; ಪರ್ವತ Kk. 6, o. r. ಉರ್ಬರ; My.; Tē.; Tu. ಉಬರ, ಉಬ್ಬರ; ಉಬರ, to become thick); violence (of disposition, My.). ನೀರುಬ್ಬರ (ಉನ್ನತ, ಪ್ರಸವಣ Si. 115). ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬರ (ಅನಾಹ, ಎಬ್ಬ 201). ಉಬ್ಬರದ ಬೊಟ್ಟಿ (Bb. 3, 13, 32). ಕುಸುಮರಸದ ಉಬ್ಬರದ ತೊಟ್ಟಿ (1, 5, 9). ಸದಿಗ್ ಉಬ್ಬರಮ್ ಅಡಗ (J. 25, 3). See Abh. P. 15, 68; 16, 27; J. 4, 49; 6, 17; 27, 7; Rām. 5, 8, 50; 6, 13, 4; 6, 30, 10, 14.

ಉಬ್ಬರಿಗ ubbariga. = ಉಬ್ಬರಿದಿಗ q. v.

ಉಬ್ಬರಿಸು ubbarisu. To swell, to be swollen (My.); to rise; to become great (as the noise of musical instruments, My.); to increase; to abound; to be full; to be elated; to be proud; to become joyful (ಪೂರಣ ಸ್ಮದ. Dh.). See Bp. 15, 22; 18, 47, 62; 21, 42; 28, 11; 28, 33, 57; 45, 2, 49; 49, 14; 56, 14; 59, 12; Rāv. 5, 89, 118; Bh. 1, 12, 2; 1, 19, 23; 3, 13, 27; Sāv. 2, 24.

ಉಬ್ಬಲು ubbalu. = ಉಬ್ಬ, ಉಬ್ಬ, (ಸುಬ್ಬ, ಸುಂಸು), ಉಬ್ಬ. ಹುಬ್ಬ. The husk or chaff of paddy (My.; Tu. ಉಬ್ಬ, ಉಬ್ಬ; T. M. ಉಬ್ಬ; Tē. ಉಬ್ಬ, ಉಬ್ಬ, ಉಬ್ಬ). 2, hair or wool spontaneously fallen from the body (My.).

ಉಬ್ಬಸ ubhasa. = ಉಬ್ಬಸ, ಉಬ್ಬಸು, ಉಬ್ಬಸ, ಉರ್ಬಸ.

Difficult breathing;—asthma (C.; Tē.; Tu. ಉಬ್ಬಸ, ಉಬ್ಬಸ; T. ಉಬ್ಬಸ; M. ಉಬ್ಬಸ; M. ಉಬ್ಬ, to breathe heavily; cf. ಉಬ್ಬಲು 2; ಉಗುರು). 2, fretfulness, envy (C.). 3, strait, difficulty, trouble (C.).—See Bp. 36, 11; 56, 25; Rām. 5, 8, 63; Bh. 3, 13, 21; Sāv. 2, after 2; J. 7, 29; Jns. 22, 31; B. 5, 139; ಕಟ್ಟುಬ್ಬಸ, ಗೂರುಬ್ಬಸ, ಮೂಗುಬ್ಬಸ, Prv. a. ಕುರುದು. — ಉಬ್ಬಸಗೊಳ್. —ಕೊಳ್. To begin to be troubled with shortness of breath (Bp. 49, 23). 2, to begin to suffer trouble (43, 35). — ಉಬ್ಬಸವ್ವದು. — -ವದು. Breath to be arrested or obstructed, to become asthmatic (ಉಬ್ಬಸನಿಗ್ರಹ ಸ್ಮದ. Dh., o. r. ಉಬ್ಬಸ-).

ಉಬ್ಬಳ ubbala. = ಉಬ್ಬಳಿಕೆ. (Tē. ಉಬ್ಬಳ, ಉಬ್ಬಳ; R.; Mhr. ಉಬ್ಬಳಾ, ಉಬ್ಬಳಾ).

ಉಬ್ಬಳಿಕೆ ubbalikē. Nausea, qualm, eructation (My.; Si. 400; T. ಉಬ್ಬಟ್ಟಿ, to loathe; M. ಉಬ್ಬಟ್ಟಿ, ಉಬ್ಬಟ್ಟಿ, to belch; T. ಉಬ್ಬಳ, to feel aversion).

ಉಬ್ಬಳಿಸು ubbalisu. = ಉಬ್ಬಳಿಸು. To nauseate, to become squeamish (My.; Mhr. ಉಬ್ಬಳಿಸು, ಉಬ್ಬಳಿಸು).

ಉಬ್ಬಳಿಕೆ ubbikē. = ಉಬ್ಬಳಿಕೆ. (My.).

ಉಬ್ಬಿಸು ubbisu. = ಉಬ್ಬಿಸು, ಉರ್ಬಿಸು. To cause to swell (B. 4, 118; My.); to cause to rise; to raise, as the arm (Bp. 32, 14); to rouse, to startle (J. 28, 47); to puff up by flattering (ಬಲ್ಲಯ್ಯ G.); to exhilarate (Rām. 6, 10, 10; My.); etc.

ಉಬ್ಬು ubbu.1. = ಉರ್ಬು 1, ಉರ್ಬು 1. To swell; to increase (Bp. 6, 25; 15, 28; 50, 4; J. 28, 46; B. 8, 30; 4, 222); to be raised; to rise (J. 28, 55); to be elated; to be puffed up; to become glad (Grj. 2, after 106; Bp. 1, 20; 4, 1; 5, 6; 22, 67; 28, 22; 29, 18; 35, 8; 61, 32; Bh. 3, 13, 25; J. 17, 35; 23, 21; 24, 3, 79; 27, 46). (C.; Tē., Tu.; T. ಉಬ್ಬ; T. ಉಬ್ಬು, to arise; cf. ಉಬ್ಬು, ಉಬ್ಬ, ಉರ್ಬು 1). ಉಬ್ಬಿದ ಕಪ್ಪೆ ಆನೆಯ ನುಂಗೀತೇ? (Prv.). — ಉಬ್ಬುಬ್ಬು. rep. (Bp. 56, 14).

ಉಬ್ಬು ubbu.2. = (ಉಬ್ಬು 1, etc.), ಉರ್ಬು 2, ಉರ್ಬು 2. The state of being swollen, etc.; height; elevated position; elation; joy; pride. See ಮುಬ್ಬುಬ್ಬು; Bp. 21, 43; 39, 36; 43, 8; Bh. 2, 13, 49; 4, 2, 58; 8, 26, 56; J. 15, 40; 22, 7; 25, 10, 18, 44; Rām. 3, 2, 21; 6, 10, 12, 24, 25. — ಉಬ್ಬುಗಲ್ಲ. A cheek puffed out (C.). — ಉಬ್ಬುಗವಳ. —ಕವಳ. A bolus that creates elation (Bh. 8, 26, 56). — ಉಬ್ಬುಗುನ್ನು. —ಕುನ್ನು. Elation or pride to fade (Bp. 54, 82). — ಉಬ್ಬುಗದು. —ಕದು. Elation or pride to be spoiled or done away with (Bp. 44, 22; 54, 10; Bh. 8, 23, 8). — ಉಬ್ಬುಗೊಬ್ಬು. —ಕೊಬ್ಬು. Excessive pride (Rām. 6, 2, 18). — ಉಬ್ಬು ತಗ್ಗು. Hill and dale, unevenness (Si. 399; My.). — ಉಬ್ಬುಹಲ್ಲು. A projecting tooth (My.). — ಉಬ್ಬುಹೊಡೆ. A swelling or swollen river (My.).

ಉಬ್ಬು ubbu.3. (fr. ಉಬಿ 1). = ಉರ್ಬು 3. Crying (Tu. ಉಬಿ, to sound, play upon; Tē. ಉಬ್ಬು, ಉಬ್ಬು, thunder; to thunder; ಉಬ್ಬು, to roar; ಉಬಿ, to sound, resound; see ಉಬಿ 2). — ಉಬ್ಬುಬಿ. —ಅಬಿ. Crying aloud (My.).

ಉಬ್ಬು ubbu. = ಹುಬ್ಬು, etc. See ಕಟ್ಟುಬ್ಬು, ಗಟ್ಟುಬ್ಬು.

ಉಬ್ಬುದಿಗ ubbudiga. = ಉಬ್ಬುದಿಗ, etc. Greatness, etc. (ಅನಿಯರಂ, ಅಗುನ್ನರ, ಪಿಂದು Kk. 84).

ಉಬ್ಬುವಿಕೆ ubbuvikē. Swelling, etc. (My.).

ಉಬ್ಬುಸ ubbusa. = ಉಬ್ಬಸ. (My.).

ಉಬ್ಬುಸು ubbusu. = ಉಬ್ಬಸ. (My.).

ಉಬ್ಬಳಿಸು ubbalisu. = ಉಬ್ಬಳಿಸು. (J. 15, 41).

ಉಬ್ಬಿ ubbē.1. Heat; steam (ಉಬ್ಬ ಸಿಮ. 101; C.; Tē.; Tu. ಉಬಿ steam; Mhr. ಉಬಿ; cf. ಉಬಿ 8; ಉಬಿ 1). — ಉಬ್ಬಿ ಗೆ ಹಾಕು. To expose to heat or steam, to steam (B. 4, 71). — ಉಬ್ಬಿಮನೆ. A building in which washermen steam dirty clothes in lie-water (My.). — Cf. Tbh. ಉಬ್ಬಿ?

ಉಬ್ಬಿ ubbē.2. Rain (ಮದಿ ಸಿಮ. 101, Bhn. 28; T. ಉಬ್ಬಿ, ಉಬ್ಬಿ, rain; cf. ಒದಿ 1, ಉಬಿ).

ಉಬ್ಬಿ ubbē. = ಪುಟ್ಟಿ, etc. ಉಬ್ಬಿ ಮದಿ ಗುಬ್ಬಿ ತಲೆ ನೆನೆಯುವದಿಲ್ಲ. — ಉಬ್ಬಿ ಮದಿ ಅಬ್ಬಿ ಹಾಲು (Prva.).

ಉಬ್ಬಿಗ ubbēga. Tbh. of ಉಬ್ಬಿಗ. Anxiety, fear, distress (ಉಬ್ಬಿಗ, ಉಬ್ಬಿಗು Nr.; ತಾಪ Ct. II, 61, ಸಿಮ. 32; ಚಿತ್ತ Kk. 71, 72; ಸನ್ತಾಪ ಸಿಮ.; My.; Abh. P. 9, 40; 15, 68; Sāv. 2, after 2). — ಉಬ್ಬಿಗಮ್ಬದು. — -ವದು. To fear (J. 5, 37; 8, 40). **ಉಭಯ ubhaya.** Both (ದ್ವಂದ್ವ, ಯುಗ, etc., ಎರಡು Mr. 434). **ಉಭಯಕರ್ತೃಕ ubhaya-karttika.** Two agents (ಉರ್ಬು ಕರ್ತೃಕ ಸ್ಮದ. 296).

ಉಭಯಕರ್ಮ ubhaya-karma. Two sins (those of father

and mother, those called pāpa and punya, etc., Bp. 3, 49; 7, 1; 8, 1; 29, 1).

ಉಭಯಕವಿ ubhaya-kavi. A poet versed in both Samskr̥ita and Kannaḍa (Bp. 1, 11).

ಉಭಯಕವಿತ್ವ ubhaya-kavitva. Poetry in both Samskr̥ita and Kannaḍa (Bp. 1, 17).

ಉಭಯತರು ubhayataru. The plural of a Tbh. of ಉಭಯ ತರ್. The persons of both sides, both persons (C.; B. 5, 84).

ಉಭಯತಸ್ ubhayatas. On both sides; from both sides; to both sides.

ಉಭಯತ್ರ ubhayatra. In both places; on both sides; in both times.

ಉಭಯತ್ರರು ubhayatraru. The persons of both sides, both persons (C.; B. 5, 99).

ಉಭಯದ್ಯುಸ್ ubhaya-dyus. Both days, the day past and to come.

ಉಭಯಧರ್ಮ ubhaya-dharma. Both religions, Brahmanism and Śivaism (Bp. 3, 60).

ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವ ubhaya-pārśva. Both sides (Bp. 26, 27); both parties.

ಉಭಯಭಾಷೆ ubhaya-bhāṣhē. Both languages: Samskr̥ita and Prakṛita (or Kannaḍa, Čh.).

ಉಭಯಮಾತ್ರ ubhaya-mātra. A vowel with two syllabic instants or moras, a dīrgha vowel (Śmd. 17).

ಉಭಯರಾಶಿ ubhaya-rāśi. A heap of grain containing both the government and farmer's share (My.).

ಉಭಯಲಿಂಗ ubhaya-līṅga. A word that is both masculine and neuter (Śmd. 108). 2, the iṣṭa and guru līṅgas (My.).

ಉಭಯಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ubhaya-līṅga-prasāda. A prasāda derived from the iṣṭa and guru līṅgas (Bp. 33, 2).

ಉಭಯಲೋಕ ubhaya-lōka. This and the other world (Bp. 37, 59; 49, 6).

ಉಭಯವ್ಯಂಜನ ubhaya-vyañjana. Having the marks of both sexes.

ಉಭಯಸಂಸ್ಕಾರ ubhaya-samskāra. The ceremony of presenting both the iṣṭa and guru līṅgas (Bp. 39, 14).

ಉಭಯಸಾಮ್ಯ ubhaya-sāmya. The similarity of two things (Kāvya. III, 3, B. 38).

ಉಭಯಾನುಮತ ubhaya-anumata. Agreed to or accepted mutually or on both sides. (My.).

ಉಭಯಾನುಮತಿ ubhaya-anumati. Mutual agreement (My.).

ಉಭಯೇದ್ಯುಸ್ ubhayē-dyus. Both days, the day past and to come.

ಉಮ್ um. = ಉಃ. See ಉಮ್. 2, eating, enjoying. See ಉಮದ್.

ಉಮಂ umam. = ಉಮಂ 1. See ಎನ್ನುಮಂ.

ಉಮತ್ತ umatta. = ಉಮತ್ತ ೧. v., etc. (ಮದ್ವತುಣಿಕೆ ಸೆ.; My.).

ಉಮದಾ umadā. Noble, illustrious, fine, splendid (person or thing, Mhr., H.; R.).

ಉಮರಾಘ umarāvu. A nobleman (Mhr., H.; R.).

ಉಮರು umaru. Heat, sultriness (S. Mhr.; cf. ಉಮೃತ್).

ಉಮಾದ umāda. = ಉಮಾದ. Tbh. of ಉನ್ಮಾದ (S. Mhr.).

ಉಮಾಧವ umā-dhava. Śiva (Grj. 10, 70).

ಉಮಾಧೀಶ್ವರ umā-adhīśvara. Śiva (Bp. 54, 33).

ಉಮಾಪ umā-pa. Śiva (Bp. 1, 35; 10, 12; 24, 41).

ಉಮಾಪತಿ umā-pati. Śiva.

ಉಮಾಪುತ್ರ umā-putra. Gaṇapati. 2, Kārttikēya (Vira-bhadra). (C.).

ಉಮಾಪ್ರವರ umā-pravara. Śiva (Bp. 13, 2).

ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ umā-mahēśvara. Śiva (C.).

ಉಮಾರಮಣ umā-ramaṇa. Śiva (Bp. 42, 37).

ಉಮಾವರ umā-vara. Śiva (Bp. 53, 46).

ಉಮಾವಲ್ಲಭ umā-vallabha. Śiva (Bp. 51, 34).

ಉಮಾಸುತ umā-suta. = ಉಮಾಪುತ್ರ. (My.).

ಉಮು umu. = ಉಂ 1. ಸ್ತುತಿಯು ನಿಂದೆಯುಮು (Bp. 50, 73). — ಉಮುನಿಧಿ. The conjunction-method or rule (Śmd. 149).

ಉಮೆ umē. An affix for forming nouns, e. g. ತಕ್ಕುಮೆ (Śmd. 248; cf. ಅಮೆ, ಮೆ).

ಉಮೆ umē. ಉಮಾ. Lin, linseed, flax, Linum usitatissimum (ಎಚ್ಚಗನೆ Mr. 374). 2, the wife of Śiva (ಕುಳಿವೆದ್ದಿದೆಯನ ಣುಗಿ Ūt. II, 119). — ಉಮೆದೇವಿ. = ಉಮೆ No 2. (Bp. 59, 8). — ಉಮೆಯಾಳ್. -ಅಳ್ಳ. Śiva (ಮಾದೇವ, etc. Ūt. I, 5). — ಉಮೆಯಿನೆಯ. -ನೆಯ. Śiva (Bp. 29, 11). — ಉಮೆಯೊಡೆಯ. -ಎಡೆಯ. Śiva (Bp. 24, 60).

ಉಮೇದ umēda. = ಉಮೇದ. Confidence, assurance, hope (Ūb. 21; Mhr., H.); aptitude, inclination.

ಉಮೇದವಾರ umēdavāra. Hopeful, confident; a candidate (B. 5, 290; My.); a volunteer (My.).

ಉಮೇದವಾರಿ umēdavāri. Hopefulness, expectancy (My.; Mhr.). 2, volunteering (My.).

ಉಮೇದು umēdu. = ಉಮೇದ. (Ūb. 27, 80; My.).

ಉಮೇಶ umā-īśa. Śiva (ಕಾಲ Mr. 502; Bp. 22, 17).

ಉಮೇಶ್ವರ umā-īśvara. Śiva (Bp. 61, 46).

ಉಮ್ಬ umba. = ಉಂಬ (see ಉಃ). Present relative participle of ಉಃ (ಉಂಬ), used also to form the future (Bp. 54, 24; My.). ಉಮ್ಬದೇ? (Bp. 11, 10). ಉಮ್ಬದಿ (14, 10). ಉಮ್ಬದು (28, 31; 58, 29). ಉಮ್ಬನೇ? (43, 81). ಉಮ್ಬಗಲ್ (56, 50). ಉಮ್ಬರೆ? (Bh. 1, 8, 73).

ಉಮ್ಬಲಿ um-bali. = ಉಮ್ಬದಿ, ಉಮ್ಬದು, ಉಮ್ಬದಿ, ಉಮ್ಬದಿ, ಉಮ್ಬದು, ಉಮ್ಬದಿ. An enjoyment-gift: the rent-free grant of a plot of ground or of a village (ಕೊಡಗೆ Śmd. I; My.; T. ಉಮ್ಬಕ್ಕಿ; Tē. ಉಮ್ಬಳ, ಉಮ್ಬಳಿ, ಉಮ್ಬಳಿಕೆ; Tu. ಉಮ್ಬಳಿ. See ನೀರು ಮ್ಬದಿ. — ಉಮ್ಬದಿಗ್ರಾಮ. (B. 5, 59; My.).

ಉಮ್ಬಲಿಗಾದಿ umbali-gāḍi. The holder of an umbali (C.).

ಉಮ್ಬಲಿಗೆ um-bali-gē. = ಉಮ್ಬದಿ, etc. (My.).

ಉಮ್ಬು umbu. A vulgar form of ಉಃ, ಉಂಬ to eat (C.). ಉಮ್ಬುವದಕ್ಕೆ ಉಡುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ್ನ ಕರೆ, ಕೋಳಕ್ಕೆ ಹೆಡ್ಡೋದಕ್ಕೆ ದಾವನ್ನ ಕರೆ! — ಉಮ್ಬಕ್ಕೆ ಉಡಕ್ಕೆ (or ಉಮ್ಬಕ್ಕೆ ಉಡಕ್ಕೆ) ಅಣ್ಣವ್ವ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಡೋಣ್ಣವ್ವ. — ಉಮ್ಬಕ್ಕೆ ತಿಮ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾಯ, ಕಿಚ್ಚು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಸಾನ್ತಾಯ. — ಇಕ್ಕುವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಉಮ್ಬುವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇ? — ಅಟ್ಟುಮ್ಬೋದಕ್ಕೆ ತಿಂದುಮ್ಬೋದೇ ಲೇಸು. (Prva.). ಬುದ್ಧಿಯನ್ನಲಿ ಗದಿಸಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಅರ್ಥವನು ಸದ್ಭದರಿ ಅರ್ ಉಮ್ಬುವರು? (Dp. 1). ಉಮ್ಬುತ್ತೇನೆ, etc. (C.), ಉಮ್ಬುವಣ, ಉಮ್ಬುವನ, ಉಮ್ಬೋಣ (C.). See ತಿಮ್ಮಮ್ಬುವ.

ಉಮ್ಮುಲಿ umbuli. = ಉಮ್ಮದ. (My.).

ಉಮ್ಮತ ummata. Tbh. of ಉನ್ನತ. (ಮದನ, etc. Mr. 513; My.). — ಉಮ್ಮತದ ಹುದು. A particular kind of snake (? ಮಾಲುಧಾನ, etc. Si. 77).

ಉಮ್ಮತಿ ummati. = ಉಮ್ಮತಿ. (My.).

ಉಮ್ಮತ್ತ ummata. = ಉಮ್ಮತ, etc. Tbh. of ಉನ್ನತ (Smd. 350, o. r. ಉಮ್ಮತ). (ದುತ್ತರ, ಕಲಧಾತ Nn. 44, o. r. ಉಮ್ಮತ್ತ; My.). See ಅರಸಿನ, ಕರೇ.

ಉಮ್ಮತ್ತಿ ummatti. = ಉಮ್ಮತ, etc. (My.; ಉನ್ನತ Si. 141).

ಉಮ್ಮದ ummada. Tbh. of ಉನ್ನದ. (C.).

ಉಮ್ಮಲು ummalu. 1. = ಉಮ್ಮಲು. Phlegm, mucus (My.; see ಉರು 1 & 2).

ಉಮ್ಮಲು ummalu. 2. Difficult breathing (My.; cf. ಉಬ್ಬನ).

ಉಮ್ಮರ ummaḷa. (Tbh. of ಉಷ್ಣನ). Heat; grief, trouble, anxiety, etc. (ನಿರ್ವೇದ, ಬೇದ HIA.; ದುಮ್ಮಾನ, ಚಿತ್ತಿ Kk. 52; ದುಗುಡ Bhn. 29; ದೇವನ, ದುಮ್ಮಾನ ಸಿ. See Abh. P. 9, 43, 106; 10, 9; Grj. 10, 6; Bp. 3, 59).

ಉಮ್ಮಕೆ ummalikē. Heat; grief, distress, anxiety; fatigue, languor (ಉದ್ದೇಗ, ಅನೃತ್ಯಾ ವ Nn. 142; ವ್ಯವಾಯ, ಉದ್ದೇಗ 152; ಮನ್ಯ, ಕೋಳ, ಕುಡ್ Nn.; ನಿರ್ವೇದ, ಬೇದ Mr. 455; ಗ್ಲಾನಿ, ಕ್ಷಮಫ HIA.; My.; Tē. ಉಮ್ಮಕಿ).

ಉಮ್ಮಕಸು ummalisu. To be hot (ಉಷ್ಣದೋಷು Smd. II; ಉಷ್ಣ Kk. 83); to grieve, to be full of cares, to be distressed (ಚಿತ್ತಿ Smd. Dh.; Tē. ಉಮ್ಮಲಿಂಜು). See Abh. P. 9, after 40; 14, 106; Bp. 3, 37; 13, 15; 15, 6; 23, 5; 24, 14; 27, 17, 22; 37, 22; 58, 24; Rāv. 13, after 96; J. 4, 22; 18, 54, 58; 24, 41; 28, 37; 31, 53, 76.

ಉಮ್ಮಲಿ ummalī. = ಉಮ್ಮದ, etc. (My.). — ಉಮ್ಮದ ಬೇದದಾರಯ್ಯ. A N. (Bp. 58, 5).

ಉಮ್ಮಲಿಗೆ ummaligē. = ಉಮ್ಮದ, etc. (My.).

ಉಮ್ಮದ ummada. Tbh. of ಉನ್ನದ. (C.).

ಉಮ್ಮಿ ummi. = ಉಬ್ಬಲು, etc. The husk or chaff of paddy (My.). ಉಮ್ಮಾ ಕುಟ್ಟಿ ಕಯ್ ಗುಳ್ಳೆ ಆಯತು (Prv.). See Prv. s. ತನದು 2.

ಉಮ್ಮಿಗೆ ummigē. = ಉಮ್ಮಸಿ. The milky grains of wheat or barley which when still in the ears are often fried, thrashed or rubbed out, and eaten (S. Mhr.). ಒರಸಿದ ಉಮ್ಮಿಗೆ (ಧಾನೆ Mr. 375, o. r. ಉಮ್ಮಿಗೆ).

ಉಮ್ಮು ummu. 1. (fr. ಉಮ್). Boiled rice (a term used when speaking to children, S. Mhr.).

ಉಮ್ಮು ummu. 2. A kiss (My. occasionally; M. ಉಮ್ಮ).

ಉಮ್ಮುಗೆ ummugē. = ಉಮ್ಮಸಿ. (ಧಾನೆ HIA.).

ಉಮ್ಮತ್ತ ummutta. = ಉಮ್ಮತ್ತ q. v., etc. (My.).

ಉಮ್ಮಲು ummulu. = ಉಮ್ಮಲು 1. (My.).

ಉಮ್ಮಲಿ ummulī. = ಉಮ್ಮದ, etc. (My.).

ಉಮ್ಮಲಿಗೆ ummuligē. = ಉಮ್ಮದ, etc. (My.).

ಉಮ್ಮೆ ummē. (fr. ಬರಿಸಿ). — ಉಮ್ಮೆಕಲ್. A stone used to remove juice (ರಸಕಾರಿ Mr. 206, o. r. in three MSS. ಅಮ್ಮಕಲ್).

ಉಮ್ಮೆ ummē. = ಒಮ್ಮೆ. Tbh. of ಉಷ್ಣ (Smd. 350). Heat, steam, vapour, exhalation (ಸಗಲಗ, ಧುಕ, ಉಷ್ಣ Kk. 11b; ಉಷ್ಣ Kk. 12, o. r. ಒಮ್ಮೆ).

ಉಮ್ಮೆತ್ತಿ ummētti. = ಉಮ್ಮತ, etc. (R.; Tē. ಉಮ್ಮತ್ತ).

ಉಮ್ಮು umya. (fr. ಉಮಾ). A field of linseed.

ಉಯ್ uy. 1. = ಬಯ್. To carry off (Abh. P. 9, 96, M8.). (T. ಉಯ್, to ride, go in a conveyance, drive, proceed). ದೇವಿಯಿರಾ, ಕದುಕೆಯ್ಯ, ಕೃತಾನ್ನನ್ ಇನ್ನು ನಿರ್ವರ ಮ್ ಎದುದುಯ್ಯೆ ದಾರಿಸದ, ಕೆಮ್ಮನ ಉಬೇಕ್ಷಿಸಿ, ನೋಡುತಿರ್ಪದೇ? (Smd. 112).

ಉಯ್ uy. 2. To restrain, to check, to confine, to bind (ನಿಯಾಮ Smd. Dh.; T. ಉಯ್, to keep; ಒಡುಕ್ಕು, to straiten, restrain, keep in). ಉಯ್ಯಂ, ಉಯ್ಯಲುಂ (Smd. 86). ಕದು ತಡೆದತ್ತು, ಕನ್ನನ್ (o. r. ಕಂಚನ್) ಉಣರ್ ಉ ಮನೆಯ ಉಕೆಗರ್ ಉಯರ್ (202).

ಉಯ್ uy. 3. A cry to drive away animals (C.).

ಉಯ್ uy. 4. (ಉಯ್ಯು). = ಉಬ್ಬಲು, etc. The husk of rice or corn (My.). ಧಾನ್ಯದ ಉಯ್ಯಲ್ಲಿ ತುಪ ಎನಿಸು ಗು (Nr., o. r. ಹುಯ್ಯಲ್ಲಿ).

ಉಯ್ಯಲ್ uyyal. = ಉಯ್ಯಲು, ಉಯ್ಯಲೆ, ಉಯ್ಯಾಲು, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಉವಾಲೆ, ಉವ್ವಾಲೆ. A swing (ದೋಲೆ, ಪ್ರೇಂಬೆ Nr.; ಪ್ರೇಂಬೆ Nn. 129, o. rs. ಉಯ್ಯಲು, ಉಯ್ಯಲೆ; ದೋಲಾ ನೋಲ Mr. 204; T. ಉಂಜಲ್, ಉಂಜಲ್, ಉಂಜಲ್; Tē. ಉಯ್ಯಲೆ, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಉಯಾಲೆ; M. ಉದ್ವಾಲ್, ಉಂಜಲ್; Tu. ಉಜ್ಜಲ್, ಉಯ್ಯಲ್; T. ಉದಲ್, to swing; Tē. ಉಗು, ಉಡು, ಉಡಾಡು, to swing; cf. ಉದಲ್ 2, ಒಡದು 1, ಒಲೆ 2). ತಳರುಯ್ಯಲೆ! (Smd. 152). ಅಕುವರು ಲತೆಯುಯ್ಯಲನು (Bhāgavata 10, 18, 9). See ನವಲುಯ್ಯಲ್.

ಉಯ್ಯಲು uyyalu. = ಉಯ್ಯಲೆ, etc. (ಪ್ರೇಂಬೆ Nn. 129, see ಉಯ್ಯಲ್; Bp. 12, 9).

ಉಯ್ಯಲೆ uyyalē. = ಉಯ್ಯಲೆ q. v., etc. (My.). See ತೂಗುಯ್ಯಲೆ.

ಉಯ್ಯಾಲು uyyālu. = ಉಯ್ಯಲೆ, etc. (My.).

ಉಯ್ಯಾಲೆ uyyālē. = ಉಯ್ಯಲೆ, etc. (ಪ್ರೇಂಬೆ Mr. 527; My.). — ಉಯ್ಯಾಲೆಗೌರಮ್ಮ. A name of Pārvatī who is swung by her votaries on the third day of the bright half of the bhādrapada month (C.). — ಉಯ್ಯಾಲೋತ್ಸವ. -ಉತ್ಸವ. A festival in the āshāḍha month, at which, for three or more days, the idols of Viṣṇu are swung (My.).

ಉಯ್ಯಾಳಿ uyyāḷi. = ವಯ್ಯಾಳಿ, etc. (My.).

ಉಯ್ಯಾಳಿಗ್ uyyāḷiga. = ವಯ್ಯಾಳಿಗ, etc. (My.).

ಉರ ura. 1. = ಉರು 1. Impetuosity, etc. (in ಉರ ವಣೆ 1, etc.; cf. ಉರುಟು 1; T., M. ಉರ, exertion, great effort;—to be strong; to be violent, to be high or boisterous, as rain, wind, etc.).

ಉರ ura. 2. (fr. ಉರಿ 1). = ಉರು 3. Crying (in ಉರವಣೆ 2; see ಉಬ್ಬು 3; cf. ಒರೆ 5).

ಉರ ura. Tbh. of ಉರಸ. The breast (HIA., Mr. 327; J. 4, 42; 16, 28; 28, 46). — ಉರವ್ವರಂ. -ಉರಂ. Up to the breast (Abh. P. 7, 93).

ಉರಸೂತ್ರಿಕೆ uras-sūtrikē. A pearl necklace hanging over the breast.

ಉರಕು uraku. = ಹುರಕು. Itch (My.).

ಉರಗ ura-ga. Going on the breast: a snake.

ಉರಗಕಟಕ uraga-kataka. Śiva (Bp. 26, 64; 36, 51; 54, 42).

ಉರಗತರ uraga-tara. A kind of skink (ಹಾವ ರಾಣಿ Mr. 165).

ಉರಗಪತಿ uraga-pati. The king of snakes: śēsha or vāsuki (Bp. 28, 55).

ಉರಗಭೂಷಣ uraga-bhūṣaṇa. Śiva (My.).

ಉರಗಭೋಜಿ uraga-bhōji. A mungoose (My.). 2, a peacock (My.). 3, garuḍa (My.).

ಉರಗರಾಜ uraga-rāja. = ಉರಗನತಿ. (Bp. 11, 12).

ಉರಗಶಯನ uraga-śayana. Viṣṇu (Īb.; My.).

ಉರಗಶಯ್ಯ uraga-śayyā. A snake-couch. ಉರಗಶಯ್ಯಯನ್ ಎದ್ದವನು, ಅಯ್ಯಯ ಶಂಬಮಂ ಪೂರಿಸಿದಂ (Śmd. 224).

ಉರಗಸ್ಪರ್ಶನ uraga-sparśana. The serpent-contact: an eclipse (ಉಸರಾಗ, ಗ್ರಹಣ, etc. Mr. 35).

ಉರಗಹಾರ uraga-hāra. Whose necklaces are snakes: Śiva (Bp. 50, 9).

ಉರಗಹಾರಿ uraga-hāri. = ಉರಗಹಾರ. (My.).

ಉರಗಾಂಗನಿ uraga-aṅganē. A woman of the uragas or nāgas (J. 24, 13).

ಉರಗಾದ್ರಿ uraga-adri. N. of a hill near Tirupati (My.).

ಉರಗಿ uragi. A female snake (Bh. 1, 20, 61).

ಉರಗೇಂದ್ರ uraga-indra. = ಉರಗಪತಿ. (A., Īb.).

ಉರಟಿ uraṭi. = ಉರಟು 1, etc. (My.). — ಉರಟಿಅಪ್ಪೆ. = ಉರಟುಅಪ್ಪೆ. (B. 5, 76). — ಉರಟಿಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. Coarse hair (B. 3, 98).

ಉರಟಿಣಿ uraṭiṇi. = ಉರುಟಿ, ಉರುಟಾಣಿ, ಉಟಿಣಿ, ಉಟಾಣಿ. Rolling-play: a play of a newly married couple, their jestingly rolling cocoanuts and balls between each other (My.). — ಉರಟಿಣಿಕಾಡು. Stanzas sung on that occasion (My.).

ಉರಟಾ uraṭi. = ಉರಟಿ, ಉಲಹಾ, ಉರಟಾ, ಉಲ್ಲಟಿ, ಉರಟಾ. Inverse, upside down; contrariwise (My.; Br. ಉರಟಾ; Mhr. ಉಲಹಾ); the inside (of a garment, etc., My.).

ಉರಟಾಯಿಸು uraṭāyisu. = ಉರುಟಾಯಿಸು, ಉರ್ಟಾಯಿಸು. (To overturn, to reject (as another's words); to deceive (one by words, My.).

ಉರಟಿ uraṭi. = ಉರುಟಿ. Cheapness (My.; T.).

ಉರಟಿ uraṭi. = ಉರಟಾ, etc. (Mg.).

ಉರಟು uraṭu. 1. (fr. ಬರೆ 3 ?). = ಉಟ್ಟು, ಉಟ್ಟು 4, ಉರಟಿ, ಉರುಟಿ, ಉರುಟು 3, ಉರ್ಟು 1, ಬರೆಟು 1, ಬರ್ಟು 1. Coarseness of cloth, thread, hair, etc., thickness, stoutness (My.; T. ಉರಪ್ಪು, strength, firmness, durability; ಉರಪ್ಪುಡೀಲಿ, a strong cloth, a coarse cloth; see ಉರ 1). — ಉರಟುಅಪ್ಪೆ. Coarse cloth (B. 5, 297). — ಉರಟುತೋಗಲು. A coarse skin or fur (B. 5, 297, 298). — ಉರಟುನೂಲು. Stout thread (B. 5, 297). — ಉರಟುಸಣದಿನ ಅಪ್ಪಿ. Coarse or strong linen cloth (B. 5, 297). — ಉರಟು ಸರಾತಿ. Coarse broadcloth (B. 5, 297).

ಉರಟು uraṭu. 2. = ಉರುಟು 4, etc. To roll (v. l.), etc. (My.; Mhr. ಉಲಟಿಣಿ, to turn over, upset).

ಉರಟು uraṭu. 3. = ಉರುಟು 5, etc. (My.; ಮುಟ್ಟು, ಬಟು 3 G.).

ಉರಣ uraṇa. A ram.

ಉರಣಾಕ್ಷ uraṇa-akṣa. The plant *Cassia alata* or *tora*, the ringworm-shrub.

ಉರಣಿ uraṇi. (= ಉರುಟಾಣಿ 3. ಉರುಟು 5). A roller for moving logs of wood, etc. (My.).

ಉರಣ್ಣು uraṇṇu. = ಉರಟು 2, etc. (My.).

ಉರತ urata. = ಉರಿತ. Burning; flaming (C.).

ಉರದು uradu. = ಉರಿದು. P. p. of ಉರಿ 1. (My.).

ಉರವಾಳ ura-pāṣa. A strap passed round the chest (belly) of an ox to fasten a load (ಮಟ್ಟಿ Mr. 350, one MS. ಉರು ಪಾಳ).

ಉರಪು urapu. 1. = ಉರಿಪು 1, etc. To inflame, etc. (My.).

ಉರಪು urapu. 2. = ಉರಿಪು 2, ಉರುಪು 2, ಉರುಪು 2, ಉರ್ಪು 2. Burning, etc. (C.).

ಉರಬಸ ura-baṣa. (ಉರಬಿ-?) = ಉಬ್ಬಿಸು, etc. (Bp. 55, 29).

ಉರಭಿ urabha. = ಉರಣ. A ram.

ಉರಿ urari. A particle expressing expansion, and assent or acceptance.

ಉರೀಕರಿಸು urari-karisu. To extend, to spread (v. t., śēv. 1, 14); to agree to, to accept.

ಉರೀಕೃತ urari-kṛita. Extended, spread. 2, agreed, promised.

ಉರಲ್ ural. 1. ಉರಲು. = ಉರಿಲ್, ಉರುಲ್, ಉರುಳ್ 2, ಉರುಳು 3, ಉರ್ಲು 1, ಉರ್ಲು 3. A running knot, a noose, a snare, gin (C.; Śi. 388; Tē. ಉರಿ; M. ಉರ, a running knot, loop, noose; Tē. ಉಟ್ಟು, a slip-not, noose; see ಉರ 1). ತಾನಾಗಿ ಉರಲು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟನು, he hanged or strangled himself (C.). ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರವು ನಿನಗೆ ಉರಲು ಬಿತ್ತು, (or ಉರಲಾಯ್ತು), thy family has become a snare to thee, i. e. it fetters thee (C.).

ಉರಲ್ ural. 2. ಉರಲು. = ಉರ್ಲು 2, (ಉರವಲ). Alim-ent of fire, fuel (3. Mhr.).

ಉರಲ್ ural. 3. ಉರಲು. = ಉರುಳು 2, etc., ಉರ್ಲು 3. Rolling; crumbling. — ಉರಲ ಗಡ್ಡೆ. The potato, *Solanum tuberosum* Lin. (St. & Pl.; My.; Tē. ಉರಲ ಗಡ್ಡೆ, a potato, lit. the crumbling root, being farinaceous).

ಉರವಣಿ ura1-aṇi. 1. = ಉರವಣಿ, etc. (Grj. 6, after 5; Bp. 32, 35; 54, 76; 61, 25; Tē. ಉರುವಣಿ).

ಉರವಣಿ ura2-aṇi. 2. = ಉರವಣಿ 2, ಉರುವಣಿ 2. Cry-ing out, crying aloud (My.).

ಉರವಣಿಗೆ ura1-aṇigē. 1. = ಉರವಣಿ, etc. (ಅವಸರ, ಅವ ವಸ Śm. 62; ಅವಸರದಿಂ ಪೋಷಮು Kk. 65, see ನಿವೃತ್ತಿ).

ಉರವಣಿಗೆ ura2-aṇigē. 2. = ಉರವಣಿ 2. (My.).

ಉರವಣಿಸು ura1-aṇisu. = ಉರುವಣಿಸು. To act hastily, with impetuosity, overbearingly, or pre-sumptuously, etc. (Tē. ಉರುವಣಿಂಚು, ಉರುವಣಿಂಚು). ಸತ್ಯವ್ಯವಹಾರಿಗಳ ಗದ್ಯಕಾವ್ಯದೊಳ್ ಭಣ್ಣೋನಿರ್ಗಮ್ ಇಲ್ಲೆನ್ನ ಉರವಣಿಸಿ ಪೇದ್ದಿರ್ (Śmd. 72 Māb. MS.). See Abb. P. 13, 36; 14, 139; Grj. 2, after 106; 4, 31; 6, 8; Bp. 3, 78; 11, 2; 20, 21; 21, 42; 22, 10; 27, 30; 28, 9; 31, 15; 32, 20;

Digitized by Google

ಉರಿ uri. 3. A kind of tree (ತರುವತೇಷ ಸ್ಮದ. Dh.).
 ಉರಿಯ ಮರ (ಮೇಧಸಿ Mr. 118, o. r. ಮೇಣಸಿ).
ಉರಿ uri. 4. = ಹುರಿ. Twine, etc. (My.).
ಉರಿ uri. 5. = ಹುರಿ 1. To parch, etc. (My.).
ಉರಿ uri. 6. = ಹುರಿ 2. — ಉರಿಗಾದು. = ಹುರಿಗಾದು. (My.).
 ಉರಿ uri. = ಉರಿ. See ಉರಿಕೃತ.
ಉರಿಕ urika. One who burns or consumes with fire, or one who has burnt etc. See ಮು ಪ್ಪುಡಿಬರಿಕ, ದಾವ್ವುಡಿಬರಿಕ. 2, a passionate, angry man (ಕೋಟಿ Bhn. 34, o. r. ಉರಿಕ; cf. ಉರುಗ).
ಉರಿಕಲು urikalu. = ಹುರಿಕಲು. (My.).
ಉರಿಕೆ urikē. Burning (My.).
ಉರಿಗ uriga. N. of a plant (ಉನ್ನಾಡ Mr. 120).
ಉರಿಚು uricu. = ಉಚು, etc. To flay, to strip off covering or skin, to skin a fruit, to cast off (as the slough); — to get loose, etc. (T., M., Tā. ಉರಿ; My. occasionally; cf. ಒರೆ 2).
ಉರಿತ urita. = ಉರಿತ. (My., also ಉರುತ). See ಉರಿಕ No. 2.
ಉರಿಪು uripu. 1. = ಉರಿಪು 1, ಉರುಪು 1, ಉರುಪು 1, ಉರು ಹು, ಉರ್ಪು 1. To cause to burn or flame, to inflame, to set on fire, to consume with fire (ಅನ್ನಿ ದಾಧ ಸ್ಮದ. Dh.; Abh. P. 1, 27).
ಉರಿಪು uripu. 2. = ಉರಿಪು 2, etc. (My.).
ಉರಿಮೇಷ್ಠ urimēsha. The teak tree (ತೇಗು Mr. 120).
ಉರಿಲ್ uril. = ಉರಿಲ್ 1, etc. (Rāv. 5, after 114; My.).
ಉರಿಸು urisu. = ಉರಿಸು, ಉರುಸು. To cause to burn or flame, etc. (C.).
ಉರಿಕೃತ uri-kṛita. Extended. 2, agreed, promised.
ಉರು uru. 1. = ಉರಿ 1. See ಉರುವನೆ 1, etc.
ಉರು uru. 2. = ಉರಿ 2. — ಉರುಬಟ್ಟೆ. = ಉರಿವಟ್ಟೆ. (My.). — ಉರುಮುಣ್ಣುಬಾಪು. = ಉರಿಮುಣ್ಣು. The venomous snake *Daboia russelii* (Bd.); the chain viper, carpet snake, *Cobra monila*, *Daboia elegans* (Bd.). — ಉರುಮಾರಿ. = ಉರಿ. (My.).
ಉರು uru. 3. = ಉರಿ 2. See ಉರುವನೆ 2.
ಉರು uru. Wide, spacious; extended, large, great; much, excessive; excellent, eminent, precious, valuable (ವಿಶೇಷ ಸ್ಮದ. 20 Cm.).
ಉರುಗ urugu-3. = ಉರಿಕ No. 2 (My.). Feminine ಉರುಗಿ (My.).
ಉರುಗು urugu. Passion, anger, wrath (of men and beasts, My.).
ಉರುಟಿ uruṭi. = ಉರುಟಿ 1, etc. (My.). — ಉರುಟಿಬಟ್ಟೆ. Coarse or strong woolen cloth (B. 4, 164). — ಉರುಟಿಬಟ್ಟೆ. = ಉರಿಟಿಗೊಡಲು. (B. 5, 255).
ಉರುಟಿನಿ uruṭiṇi-3. = ಉರಿಟಿನಿ, etc. (My.). — ಉರುಟಿನಿ ಇಡುವೆ. (ಗನ್ನನ Si. 486; only in Si.). — ಉರುಟಿನಿ ಇಡು. To rub and cleanse the body with fragrant unguents, to apply fragrant unguents (ಉರುಟಿನಿ, etc. Si. 225; only in Si.).

ಉರುಟಾನಿ uruṭaṇi-4. = ಉರುಟಿನಿ, etc. (My.). See another ಉರುಟಾನಿ 2. ಉರುಟಿ 5.
ಉರುಟಾನಿಯು uruṭāyisu. = ಉರಿಟಾನಿಯು, etc. (My.).
ಉರುಟಿ uruṭi. = ಉರಿಟಿ. (My.).
ಉರುಟಿಸು uruṭisu. = ಉರಿಟಿಸು, etc. (My.).
ಉರುಟು uruṭu. 1. To step or go beyond, over or across; to be overbearing (ಅತಿಕ್ರಮಣ ಸ್ಮದ. Dh.; Sī. 90; cf. ಉರಿ 1).
ಉರುಟು uruṭu. 2. = ಉರುಟು 2, etc. Overbearing manner, pride, gruffness. See ಉರುಟುಟು. — ಉರುಟುಟು. Overbearing, big talk (My.).
ಉರುಟು uruṭu. 3. = ಉರಿಟು 1, etc. Coarseness of cloth, etc. (C.; B. 4, 164, 175). ಉರುಟಾದ ಉರುಟು, gravel, grit (B. 4, 225). — ಉರುಟುಟು. = ಉರಿಟಿಗೊಡಲು. (B. 3, 24). — ಉರುಟುಟು. = ಉರಿಟುಟು. (B. 3, 103). — ಉರುಟುಬಟ್ಟೆ. Coarse cloth (My.).
ಉರುಟು uruṭu. 4. = ಉರಿಟು, etc. (My.; T., M. ಉರುಟು, v. t., to roll).
ಉರುಟು uruṭu. 5. = ಉರುಟು 1, ಉರಿಟು 3, ಉರುಟು 2, ಉರುಟು 2, etc. Rolling; — roundness (ವೃತ್ತತೆ ಸ್ಮ. 90; ವರ್ತುಲ, ವೃತ್ತ Si. 372; T., M. ಉರುಟು, Tu. ಉರುಟು; T. ಉರುಟು, any thing globular; a plain ring (ಉರ್ವಿ ಕೆ, ಉಂಗರ, etc. Si. 290; My.; T., M. ಉರುಟು). ಉರುಟಾದದು ಉರುಟಾದೆ ಇರದು (Prv.). — ಉರುಟಾನಿ. — ಅರಿ. = (ಉರಿಕೆ), ಉರುಟಾನಿ. A roller for moving logs of wood, etc. (My.).
ಉರುಟುತನ uruṭutana. The state of being overbearing, etc. (My.; see ಉರುಟುಟುತನ).
ಉರುಟು uruṭu. 1. = ಉರಿಟು, etc. To roll (v. i.), etc. (My.). 2, to roll (v. t.), etc. (My.).
ಉರುಟು uruṭu. 2. = ಉರುಟು 5. (My.).
ಉರುಟು uru-tanti. A rope (ತುಟ್ಟು Mr. 380).
ಉರುಟು uru-tara. Wider; broader; more; uncommonly large, great, excellent, etc.; uncommon largeness, etc. See Ch. v. 336; Bp. 5, 47; 16, 4; 46, 28; 50, 17; 55, 2; 57, 89; J. 16, 28.
ಉರುಪು urupu. 1. = ಉರಿಪು 1, etc. ದುರಿತಮನ್ ಉರುಪರ್ (Rāv. 13, 15). ಕನಕಾಚಲವನ್ ಉರುಪವನೊ ತರಣಿ ಕಿರಣದೊಳೆ? (J. 15, 3). See Bp. 13, 2; 16, 3; Grj. 2, after 106; 6, 3; 8, 52; 8, after 53; 8, 73; V. 14, 28; J. 24, 33; Sāv. 2, 12.
ಉರುಪು urupu. 2. = ಉರಿಪು 2, etc. Burning, etc. (My.). See ಕಣ್ಣುರುಪು.
ಉರುರಥ್ಫು uru-rathya. A horse (ಕುದುರೆ Mr. 273).
ಉರುಲ್ urul. ಉರುಲು. = ಉರಿಲ್ 1, etc. A noose, etc. (Si. 415; My.). — ಉರುಲು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು. To hang one's self. ಉರುಲು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ಕೊರಳೆ ಇನ್ನಾ ತೋರಿಸಿದ (Prv.); it is also used in the form of ಉರುಲು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ —. — ಉರುಲ್ಗಲಿ. — ಕೊಲಿ. Killing by means of snares (J. 28, 47).
ಉರುವಕ್ತು uru-vakra. Walking with the face upturned (ಉಂಚ, ಮುಖವೆತ್ತಿ ನಡೆವಂ Mr. 243).
ಉರುವನೆ uru-3. 1. = ಉರಿವನೆ 1, etc. (Bp. 17, 17).
ಉರುವನೆ uru-3. 2. = ಉರಿವನೆ 2, etc. (My.).

ಉರುವಣಿಸು *uruṇ-ṇiṣu*. = ಉರವಣಿಸು. (Grj. 2, after 106; 4, 31; 6, 8; Bp. 13, 2; J. 12, 24, 41; 18, 7; 20, 13, 29; 22, 14; 25, 45).

ಉರುವಣಿ *uruṇ-ṇiṣ*. = ಉರವಣಿ 1, etc. (Bp. 1, 54; J. 9, 16).

ಉರುವಲ *uruvala*. = ಉರವಲ, etc. (B. 4, 31).

ಉರುವಲು *uruvalu*. = ಉರುವಲ, etc. (My.; ಇನ್ನನ G.).

ಉರುವು *uruvu*. 1. = ಉರುವು 1, etc. (My.).

ಉರುವು *uruvu*. 2. = ಉರುವು 2, etc. (My.).

ಉರುವುಕ *uruvuka*. = ರುವುಕ. *The plant Ricinus communis*.

ಉರುಸು *urusu*. = ಉರಿಸು. (My.).

ಉರುಸು *urusu*. Offerings at the shrine of a Muhammadan saint (My.; Mhr., H. ಉರೂಸ).

ಉರುಹನನ *uru-hasana*. A merry, jovial laughter (ಡಲ್ಲೆ Öt. II, 66).

ಉರುಹು *uruhu*. = ಉರಿಹು 1, etc. (Bp. 45, 28, 31; 50, 72; 60, 17; Bh. 1, 8, 64; 7, 17, 25).

ಉರುಳು *uruli*. 1. = ಉರಳು, etc., (ಘರಳ, etc.). To roll down; to roll; to revolve; to turn or be turned over, to be upset, as a vessel (ನಿಮ್ಮ ಪತನ ಸ್ಮದ. Dh.; T., M. ಉರುಳು; T. ಉರುಳು, ಉರ್ಲು). P. p. ಉರುಳ್ಳು. ಮರದತ್ತಣಿಂ ಪಟ್ಟು ಉರುಳ್ಳುದು (ಸ್ಮದ. 160). ಬಿಟ್ಟ ದಿನ ಉರುಳ್ಳು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಂ ಗಣ್ಣಿಶೈಲವೆಮ್ಮದು (Hk.). ಬಿಟ್ಟದತ್ತ ಣಿನ್ನ ಉರುಳ್ಳು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಗಳು ಗಣ್ಣಿಶೈಲಂಗಳ (Nr.). ಇಳಿಗೆ ಉರುಳ್ಳರ (J. 28, 48). ಉರುಳ್ಳು ಜಲವಿನ್ದುಗಳು (Ö. Bp. 2, 4). See J. 3, 20; 4, 46; 12, 41; 14, 14; 20, 21, 60; etc.

ಉರುಳು *uruli*. 2. = ಉರಳಿ 1, etc. ಉರುಳು ಕೋರ ಕಣ್ಣಿ ಮೊದಲಾದ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳ ಬಣ್ಣನೋಪಕರಣಂಗಳ (ಎತಂಸ Nr.).

ಉರುಳಿ *uruli*. = ಉರಳಿ 1, No. 8. (J. 18, 51).

ಉರುಳಿಕೆ *urulikē*. Rolling, revolving (C.).

ಉರುಳಿದು *urulidu*. = ಉರುಳಿಸು. (Rām. 6, 11, 15).

ಉರುಳಿಸು *urulisu*. = ಉರಳಿಸು, etc. To cause to roll down; to cause to roll; to roll; etc. ಮರದೊಳ ಇಹ ಫಲ್ಲುಕನ ಧರಗೆ ಉರುಳಿಸಿ (Rāghb. 17, 73). ಸುರುಳಿಯನ್ನು ಹಾಗೇ ಉರುಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು (B. 4, 154).

ಉರುಳು *urulu*. 1. = ಉರುಳಿ 1, etc. P. p. ಉರುಳಿ (Si. 116; Bp. 57, 55; Rām. 5, 8, 75, 89). ಉರುಳಿ (i. e. ಉರುಳುವ, Bp. 57, 45). ದೋಹಾ ಎನ್ನು ಪಾರಿವಾಳಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಉರುಳುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ (B. 3, 114). ಉದ್ದು ಉರುಳಿದರೆ ಹೆದ್ದಾರಿ ದಾಟುತ್ತೇ? (Prv.). — ಉರುಳಾಡು. -ಅಡು. To roll about (My.). ಅವನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಉರುಳಾಡ ಹತ್ತಿದನು (B. 2, 16). — ಉರುಳಾಡು. -ಅಡು = ಉರುಳಾಡು. (ಬಣ್ಣನ G.; My.).

ಉರುಳು *urulu*. 2. = ಉರಳಿ 3, ಉರುಳು 5, ಉರ್ಲು 3, ಉರ್ಲು 2. Rolling, etc. (T. ಉರುಳು, circular; a wheel). — ಉರುಳಾಣಿ. -ಅಣಿ = ಉರುಳಾಣಿ. (My.). — ಉರುಳುಗಡ್ಡೆ. = ಉರಳು ಗಡ್ಡೆ. (My.). — ಉರುಳುಗೇನೆ. A religious vow or penance, which consists in rolling the body to the right for a considerable distance, or round a temple (My.).

ಉರುಳು *urulu*. 3. = ಉರಳಿ 1, etc. A noose, etc. (My.). ಒದ್ದಿದ ಉರುಳುಗಳೋ? (Bp. 40, 4). ಇನ್ನಿ ಯಸಂಗದ ಉರುಳುಗಳು (40, 59). — ಉರುಳುಗಡ್ಡೆ. -ಕಣ್ಣಿ = ಉರುಳು. (J. 2, 57). — ಉರುಳುಗಡ್ಡು. -ಕೆಡ್ಡು. To make fall into a snare (Rām. 6, 30, 32).

ಉರುಳ್ಳು *urullu*. To cause to roll down, etc.

(ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; Grj. 2, after 106; Rāv. 6, after 11); to turn round. ಸುಣ್ಣುಗಿಯ ಕೋರೋ ಉರುಳ್ಳು ಕಾಸುತ್ತ (Bp. 18, 29). See J. 6, 31; 21, 18, 32; 26, 2; ದಿಮ್ಮ. ಉರೆ *urē*. ಉರೇ *urē*. An interjection: well done!

bravo! (My.). See ಚಾಗುರೆ, ಘತುರೆ, ಧಾವುರೆ, ಚಾಗುರೇ, etc.

ಉರೋಜ *uras-ja*. Born on the chest: the female breast.

ಉರೋಜಿ *uras-jē*. A woman who has a breast—(Bp. 12, 40).

ಉರೋರುಹ *uras-ruha*. = ಉರೋಜ. (Bp. 26, 9).

ಉರಿದೆ *urādē*. = ಉಟ್ಟಾಟ, ಉಟ್ಟು ಬಡಿ, ಉಪೊಡೆ, ಉಲ್ಲಡೆ. (My.).

ಉರಿದಿಳಿ *urali*. A mass, a multitude (ಮೊತ್ತ Bhn. 61; T. ಉದು, abundant, much; ಉದುದು, to multiply; see ಉದ್).

ಉರಿದಿ *uri*. 1. A coarse network, made of rope or ratan, in which pots and other vessels are suspended from the beams of the house, or from the stick thrown across the shoulder, by which they are carried about (My.; T., M.; T. ಉಟ್ಟ; cf. ಉಗ್ಗ, ಉಟ್ಟ 2 No. 1, & ಉರರ್ 1).

ಉರಿದಿ *uri*. 2. See ಉದ್. (T. ಉದ್, to snuff up by the nose; to take in by draughts, to suck up, to absorb; T., M. ಉದ್‌ಒಡು, to snuff; to sip, to suck).

ಉರಿದಿ *uri-ta*. (ಸ್ಮದ. 247).

ಉರಿದಿಸು *urisu*. (To cause one's self to stand), to hold out, to bear, to suffer, to endure (ಸಹನ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಓರುಡು).

ಉರಿದು *uru*. **ಉರಿದ್**. (= ಇದು 1, ಉದು 1). To be; to stay, to stop; to hesitate, to waver (ಸ್ಮದ. 28; Abh. P. 3, 48; 9, 174; 13, 97, 117; 14, 81; Bp. 57, 29; ಸ್ಮ. 28; Rāv. 12, 18 MS.);—to come about, to arise (Abh. P. 5, 81, 86; 11, 7; Rāv. 5, 96). P. ps. ಉತ್ತು, ಉರ್ತು. ಉದ್‌ಮೆ? ಅಂಡೆಮೆ? (ಸ್ಮದ. 177). (T. ಉದು, to be, exist; to come, befall; to draw near, approach; to be near, related; ಉದುವರ್, affliction; M. ಉದು, to be joined; to be firm; T., M. past participle ಉದ್ದು; T. ಉದು, to be fit = ಒಪ್ಪು; to retreat, to withdraw; Tu. ಉನ್ನು, to stand; to remain, stay; to stop, cease; cf. ಇರ್ 1, ಉರ್ 1; see ಉದಿಳಿ, ಉದ್, ಉದ್ದಿ, ಉತ್ತು 2, ಒಳ್ಳರ್ 2, ಒಟ್ಟು 1, ಒಣ್ಣಿ 1, ಒತ್ತು 1; ಒರ್ 1).

ಉರಿದುಕು *uruku*. Standing, stopping, becoming immovable. — ಉದುಕುಗೋ. -ಕೋ. To be paralyzed (Bh. 8, 24, 6).

ಉರಿದುಗಿಸು *urugisu*. To make crooked, to distort (Rāv. 5, after 55; Grj. 5, 21). ದಾಯ್ದೆದಾಯ್ದುಗಿಸುತೆ (Bp. 1, 49). ಮುಸುಡನ್ ಉದುಗಿಸದೆ (59, 10).

ಉರಿದುಗು *urugu*. 1. = ಒಗ್ಗು 3, ಬಿಡುಗು 1, ಬಿಡುಗು. To be crooked, bent, or distorted, to bend, etc. (ವಕ್ರಧಾವ ಸ್ಮದ. Dh.). ಕೆಡ್ಡುಳು ಕೆಲಕೆಲಕೆ ಎಸದು ಉದುಗಿದವು (Bp. 1, 49). ಉದುಗಿ ದಾಗದ ತಿರದ (ಹಣಂ, 46, 57).

ಉರಿದುಗು *urugu*. 2. = ಬಿಡುಗು 2. The state of being crooked, etc. (My.). — ಉದುಗುಕಾಲು. A crooked leg (My.). — ಉದುಗುಕೆಯ್. A crooked arm (My.). — ಉದುಗು ದಾಯ್. A wry mouth (My.). — ಉದುಗುಬೆರಳು. A crooked finger (My.). — ಉದುಗುಮೂಗು. A wry nose (My.).

ಉದ್ಭವ *urubu*. Standing, staying: *sthāyibhāva* (J. 7, 15).

ಉದ್ಭವು *urubu*. 1. (fr. ಉದ್ಭವ, where see the T. & M.). = (ಉಬ್ಬು 2, ಉದ್ಭವ, ಉದ್ಭವ, (ಉರ್ಬ 2). (Bh. 3, 23, 11). In My.: violence (of wind), rapidity, fleetness, speed, force.

ಉದ್ಭವು *urubu*. 2. = ಉದ್ಭವು q. v. ಪರಿಣಾಮಕರಣ, ಮುನ್ನೆ ನಿಸ್ತ, ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಉದ್ಭವದೊಡೆ (J. 8, 36). ಈ ಸುಮತರನ ಉದ್ಭವದನ ಅಗಲಿದಂ (26, 14). See Bh. 1, 12, 5; 1, 20, 51; 3, 23, 10; 8, 23, 22; J. 7, 48; 20, 45, 50; 21, 45; 22, 35; 24, 35; 26, 5, 14.

ಉದ್ಭವೆ *urubhē*. Mass, multitude, excess; vehemence, force, fierceness. ಉದ್ಭವೆಗಿಡಗದೆ (J. 27, 38). ಈತನ ಉದ್ಭವೆಗೆ ಬೆದರಿತು ಉರುಸಂಭಾತದಲಿ ಹೆಬ್ಬಿ ನಿಲ್ಲ (Bh. 3, 13, 31). ಕೆಟ್ಟು ಕೆದರಿದಾರ ಕಿಡಿಯ ಉದ್ಭವೆಗೆ (J. 8, 38). ಪಾರ್ಥಂ ಚಿತ್ತಿಸಿದನ, ಎತ್ತಲ ಅದ್ಭುತಮ್ ಇದು? ಎನ್ನು, ಪಾವನ ಉದ್ಭವೆಗೆ (8, 40). ಪಾತಮಂ ಮಾಡಿದರ ಕೂಡ ಕೂಡ ಸಿಡಿಗುಣ್ಣು ಬದಿಗೋಲರ ಉದ್ಭವೆಯನ್ನೆ, ಇದ್ಭವೆಯನ್ನೆ ಇಡುವ ರಣೆ ನೇಣ್ ಉರುತ್ತಲೆಗಿಳಂ, ಬಲೆಗಿಳಂ (28, 47). See J. 6, 2; 20, 13, 14; 27, 39; Rām. 5, 8, 63. Cf. ಇದ್ಭವೆ.

ಉದ್ಭವು *urubhu*. = ಉದ್ಭವು 2. To march; to march against; to attack (ಯುದ್ಧಕ್ರಮಣಗಮನ ಸಿದ್ಧ. Dh.); to proceed.

ಉದ್ಭವು *uruvu*. = ಉದ್ಭವು 1. The state of being joined or close: mass, abundance, excess, largeness, bigness, greatness; excellence; beauty (T. ಉದ್ಭವು, ಉದ್ಭವು; also: narrowness; Tē. ಉದ್ಭವು, ಉದ್ಭವು; cf. ಇದ್ಭವು 2). ಉದ್ಭವ ಮಹಾಧಾರತದೀ ವರ್ಣ ಕೃತಿ ಯೋ (Bhn. 68). ಉದ್ಭವ ಗನ್ನದ ಲೀಪ (Pril. 5, 6). ಉದ್ಭವ ನರ ಗಬ್ಬಿಗರ ಕುಕವಿಗರ ಸಂಗಮಂ ಸನ್ನತಂ ತೊಡೆದು (Mr. 7). ಉದ್ಭವ ಜಯವಧು (J. 12, 29). ಉದ್ಭವ ಕಾನ್ತಿಯರ್ (15, 5). ಉದ್ಭವ ಕಜ್ಜಮಂ ರೂಢಿಯಂ ಮಾಡಿ ಕೆಡಿಸಿ, ಪಾಪ! (31, 33; see 16, 25).

ಉದ್ಭಿ *urū*. (Infinitive of ಉದ್ಭವ). Abundantly, fully, much, greatly, etc.; further; nicely, well;— mass, abundance; largeness, etc. (ಅಧಿಕ, ಅಗು ನ್ನಲೆ, ಕರಂ, ನೆಡೆ, ಮಗ್ಗಿ, ಅನೆಯರ, ಎಡೆ, etc. ಸಿಮ. 58; ಪದಪೂರ ಸಾರ್ಥಂ Ōt. I, 19; II, 34; M. ಉದ್ಭಿ, power; sharpness; T. ಉದ್ಭಿ, height; sharpness, etc.; cf. ಉದ್ಭಿ). See Grj. 2, after 106; Bp. 20, 12; 34, 36; 47, 24; 58, 50; 59, 58; ಸಿಮ. 21, 28, 73, 83, 90; Bh. 3, 13, 30; Rāy. 13, 91; J. 2, 4, 26; 3, 5, 31; 4, 29; 7, 57; 8, 25; 9, 24; 25, 5; 31, 26, 34; etc.). — ಉದ್ಭಿಡೆ. A large hood. ತಪ್ಪು ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪುವನೆ ಕ ದುಡೆಡ್! ಸರ್ಪನ ಉದ್ಭಿಡೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನೆ ಆಳ್ವ (8p.).

ಉದ್ಭಿಡೆ *urūḍhē*. = ಉದ್ಭಿಡೆ (My.).

ಉರ್ಬು *urku*. 1. = ಉರ್ಬು 1. To rise, to swell; to boil excessively; to come up or over in boiling; to be greatly increased; to be raised or puffed up, to be haughty or proud, etc.; to be elated, etc. (ದಿಢ್ಢತ್ವ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ಸಿಮ. 79; Tu.; Tē. ಒಡುಡು, ಪೊಡುಡು, to rise; ಒಡುಗು, swelling; T. ಪುಡಿಂಗು, to boil; to be hot or angry; see ಪುಗ್ಗು, ಬಗೆ 1).

ಉರ್ಬದಂ (ಸಿದ್ಧ. 282). ಸೋರ್ಬು ಬಗೆದು ಅಬ್ಬಿಯ ಮಧ್ಯದೋ ಉರ್ಬದ ಸಿಂಹಲನ ಮದಕೆ ಇದು ದಿವಧಂ (Rāy. 5, 128). See Grj. 2, after 106; 4, 116.

ಉರ್ಬು *urku*. 2. = ಉರ್ಬು 2. Swelling, etc.; pride (Grj. 6, 11). 2, power, valour (cf. ಉರ 1P). ಅಪ್ಪನ ಉರ್ಬ ಮುದಿದು (Rāy. 9, 7). — ಉರ್ಬದ. — ಅದ್ಭ. Pride or power to be lost; to become downcast. ಉರ್ಬದಾದರ ದಿಗ್ವರ ರ್ (Rāy. 5, 36). — ಉರ್ಬಾದ. — ಅದ್ಭ. (ಸಿದ್ಧ. 79). A valorous man (ಬಲ್ಲಾಳ್, ಬಲ್ಲಣ್ಣ, etc., ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವನು ಸಿಮ.). — ಉರ್ಬಡುಗು. — ಉಡುಗು. Power to decrease; to become powerless, to become downcast, to fade, etc. (Grj. 1, 85; 2, after 106; 5, 5; 8, 6). — ಉರ್ಬನ್ನಿಡೆ. — ತೊಡೆ. (ಸಿದ್ಧ. 204). A swelling or swollen river.

ಉರ್ಬು *urku*. 3. = ಉರ್ಬು 3. Steel (ಶೋಕಭೇದ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ಶೋಕ ಸಿಮ. 79; T., M. ಉರುಕ್ಕು; see ಎರಳ). ಉರ್ಬನ ಪುಡಿಯಿನ ಅ ದುಪ್ಪವಿಗಳನ್ ಎಣಿಸಲ ಎಕೆ ಈ ಕೃತಿಯೋ? (Grj. 1, 22).

ಉರ್ಬೆಕ್ಕು *urkēkkē*. Opposition (ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ, etc. ಸಿಮ.; whether ಉರ್ಬೆಕ್ಕು?).

ಉರ್ಗಿ *urgi*. = ಉರ್ಗಿ 1, q. v.

ಉರ್ದು *urdu*. = ಉರ್ದು 1 q. v., ಉರಿಡು. To draw or attract towards one's self, to attract; to draw, as a sword, to pull out; to make loose, etc. 2, to become loose; to enter into and go out on the other side, to penetrate. 3, to purge or be purged. (ಆಕರ್ಷಣ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ಓಡಿ ದು ಸೆಳೆವುದು ಸಿಮ. 86; ಮುಳಿದನ ಸಿದ್ಧ. Dh., ಸಿಮ. 86; Tu.; cf. ಉಗಿ 1, ಉಗು 1P). ಕುದುವಿಲ್ಲನ್ ಎಡ್ಡ ಕೋಲುಂ ನಡೆದುದರ್ ಅನ್ನೋರ್ವನ ಎರ್ದೆಯನ್, ಒಳ್ಳೆಬ್ಬ ಮುಮ್ ಒಳ್ಳೆದಿಯುಂ ಗೇಯಮು ಮ್ ಉರ್ಬದ ಕಡುಗಲ್ಲೆರ್ದೆಯೆರ್ದೆಯನ್ ಅಮ್ಬು ಮೇಣ್ ಉರ್ದು ಗುಮೇ? (ಸಿದ್ಧ. 89, 221; Kāvy. 1, 3, 11). ಉರ್ಬದ ಹೆರೆ (ಉಪಚಿತ್ತೆ, ಉಪದೀಶೆ, ಉಪದೇಶಿಕೆ, ವಮ್ಬು Hā.). ದಿವಿಜನರ ಎರ್ದೆಯನ್ ಉರ್ಬದಂ (Bp. 16, 3). ಆಯುಧಂಗಳನ್ ಉರ್ಬ (61, 31). See Abh. P. 7, 56; 13, 48, 90; Rāy. 5, 96; 5, after 114; J. 5, 56. Cf. ಉಡು.

ಉರ್ದುನೆ *urdu-ṇi*. = ಉರ್ದುನೆ, etc. (My.).

ಉರ್ದುನೆ *urdu-ṇi*. = ಉರ್ದುನೆ. (My.).

ಉರ್ದುಯನು *urduyānu*. = ಉರ್ದುಯನು, etc. (My.).

ಉರ್ದು *urdu*. 1. = ಉರ್ದು 1, etc. Coarseness of cloth, etc. (My.).

ಉರ್ದು *urdu*. 2. = ಉರ್ದು, etc. (My.).

ಉರ್ದು *urdu*. = ಉರ್ದು 2. P. p. of ಉರ್ದು. See ಅಡುಡು.

ಉರ್ದಿಕೆ *urdikē*. Rubbing (My.).

ಉರ್ದು *urdu*. 1. = ಉರ್ದು 1, etc. To rub; to make fine by rubbing (ಸನ್ನಿಧಿತ್ವ ಸಿದ್ಧ. Dh., ಸಿಮ. 99; Rāy. 5, 89; see ಬರೆ 3). ಉರ್ದಿ ನೆಲಾವರೆಯ ಬೇರನ್ ಅಮಲಕಮು ಮಂ (ಸಿದ್ಧ. 345).

ಉರ್ದು *urdu*. 2. = ಉರ್ದು 2. (ಮಾಪ ಸಿದ್ಧ. Dh., ಸಿಮ. 99). ಪುಟ್ಟಿಯನ್ನ ಉರ್ದು ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋಡುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದು ನನ್ ಇಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟ ಕೂಡ (ಸಿದ್ಧ. II). ಉರ್ದಿನ ಕೆಯ್ (ಮಾಪಣ Mr. 93).

ಉರ್ದು *urdu*. 3. = ಉರಿಡು. P. p. of ಉರಿ 1 (My.).

ಉರ್ವಿ urddi. Tbh. of ವೃದ್ಧಿ. (My.).

ಉರ್ವು urpu. 1. = ಉರವು 1, etc. To make blaze, etc. (My.).

ಉರ್ವು urpu. 2. = ಉರವು 2, etc. Burning; smarting (C.).

ಉರ್ಬರ urbāra. = ಉಬ್ಬರ, q. v. (My.).

ಉರ್ಬಸ urbāsa. (urbāsa). = ಉಬ್ಬಸ, etc. (My.). — ಉರ್ಬಸಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To obstruct another's breath, to suffocate. ಪಸುವನ ಉರ್ಬಸಗೊಳಿಸಿ ವಧಿಸುವ ಹಸಿಯ ಹೊರೆಯರ (Bp. 55, 18).

ಉರ್ಬಿನಂ urbinām. (urbinām). = ಉರ್ಬಿನಂ. Largely, greatly; further; well, nicely; etc. (ಪಿಂದು ಸ್ಮದ. 11; ಅನೆಯರಂ, ಉಬ್ಬಿದಿಗಂ, ಅಗುನ್ನರ, ನೂಳದು, ಪಿಂದು Kk. 84, o. ra. ಉರ್ಬಿನಂ, ಅರ್ವಿನಂ).

ಉರ್ಬಿಸು urbisu. (urbisu). = ಉಬ್ಬಿಸು, etc. ಮನುಷ್ಯರ ಅದ್ಭುತವೆತ್ತರ ಅಗುತ ತನತನಗೆ ಉರ್ಬಿಸುತಮ್ ಇರರ್ (Bp. 57, 8). ಒಡಲನ ಉರ್ಬಿಸದೆ ನೀನ ಉಟ್ಟುದನೆ ಸದಲಿಸ! (59, 10).

ಉರ್ಬು urbu. (urbu). 1. = ಉಬ್ಬು 1, etc. To rise, to swell; to be elated; to be puffed up (ಉದ್ವರ್ತನ ಸ್ಮದ. Dh.; Abh. P. 9, 71; Rāv. 5, after 55; Sāv. 2, after 2). 2, to be or become full of effort, exertion, energy, firmness, or of happiness or joy (ಉತ್ಸಾಹ ಸ್ಮದ. Dh.; Grj. 3, 7; 4, 88).

ಉರ್ಬು urbu. (urbu). 2. = ಉಬ್ಬು 2, etc. (Grj. 10, 49). — ಉರ್ಬುಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. Pleasure to decrease (Rāv. 5, after 55).

ಉರ್ಬು urbu. 3. = ಉಬ್ಬು 3. — ಉರ್ಬಿ. -ಅಡಿ. = ಉಬ್ಬಿಡಿ. (My.).

ಉರ್ಬು urlu. 1. = ಉರಲ 1, etc. A noose, etc. (My.; ಹಾಕ G.; Tu.).

ಉರ್ಬು urlu. 2. = ಉರಲ 2. Fuel (S. Mhr.; ಉರುವ ಉ G.).

ಉರ್ಬು urlu. 3. = ಉರಲ 3, etc. — ಉರ್ಬ ಗಡ್ಡೆ. = ಉರಲ ಗಡ್ಡೆ. (My.).

ಉರ್ವ urva. N. of a man. See ಉರ್ವ.

ಉರ್ವರೆ urvarē. Fertile soil, yielding every kind of crop.

ಉರ್ವಶಿ urvaśi. The name of an Apsaras.

ಉರ್ವಾರು urvāru. = ಇರ್ವಾರು. A kind of cucumber, Cucumis utilisimus Roxb. (ಕರ್ಕಟ, ಸವುತೆ Nr.). 2, ಮುಕ್ಕಿ (Mr. 148).

ಉರ್ವ arvi. ಉರ್ವಿ. The earth; the soil. 2, space. 3, a kind of metrical foot (Ch.).

ಉರ್ವಪ urvi-pa. A king (V. 14, 108).

ಉರ್ವಿನಂ urvinām. (urvinām). = ಉರ್ಬಿನಂ, q. v.

ಉರ್ವಿಸು urvisu. (urvisu). = ಉಬ್ಬಿಸು, etc. To cause to increase, etc. (Rāv. 11, 87, 98).

ಉರ್ವಿತಲ urvi-tala. The face of the earth, the earth (Ch. v. 221; Bp. 21, 42).

ಉರ್ವಿಧ್ರ urvi-dhra. Earth-supporter: a mountain (Rāv. 5, 36). 2, the serpent ಕೃಷಾ.

ಉರ್ವಿನ್ದ್ರ urvi-indra. A king (J. 26, 88).

ಉರ್ವಿವಧು urvi-vadhu. The earth regarded as a female (V. 11, 101).

ಉರ್ವು urvu. (urvu). 1. = ಉಬ್ಬು 1, etc. (ಮಡರ್ ಸಾ.). ಉರ್ವ ಒರ್ವ ತರೆಯಂ (Rāv. 2, 59). ಸಂಕಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಧನ ಒಣ್ಣರ್ ಉರ್ವ, ಮಿಗೆ ಕಾಳಗಮಂ ತೆಗೆದರ್ (5, 124). ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಉರ್ವ ಮಂಜುವ ಎಳೆಮಂಜು (8, 102). See Grj. 3, 112; 4, 23, 77.

ಉರ್ವು urvu. (urvu). 2. = ಉಬ್ಬು 2, etc., (ಉಬ್ಬು 1, etc.). ಉರ್ವ ಭಯಾಕಾರಂ (ವ್ಯಾಖ್ಯೆ Mr. 486). ಉರ್ವ ಕತ್ತರಿಯ ಮೃಗದ ಇಕ್ಕೆಗಳನ್... ಅಡಿಸುವ ಕಿರಾತರ್ (J. 28, 43). ಉರ್ವ ಮನ್ನದ ಕಡ್ಡುಮ್ ಇದು (29, 39).

ಉರ್ವಿ urli. 1. = ಉರಲಿ 1, No. 3. (My.; Tu. ಉರ್ವಿ).

ಉರ್ವಿ urli. 2. = ಉರಲಿ 2, etc. (My.).

ಉರ್ವು urlu. 1. = ಉರಲು, etc. To roll, etc. (My.).

ಉರ್ವು urlu. 2. = ಉರಲು 2, etc. Rolling, etc. — ಉರ್ವ ಗಡ್ಡೆ. = ಉರ್ವುಗಡ್ಡೆ. (My.). — ಉರ್ವುಗಡ್ಡೆ. = ಉರುವ ಗಡ್ಡೆ. (My.).

ಉರ್ವು urlu. 3. = ಉರಲಿ 3, etc. (My.).

ಉಲ್ ul. To be hot (cf. obscure Sk. ಉಲ್, to burn, and K. ಉರಿ, also ಒಲಿ 4). ಉಲ್ ಉದಕಮುಟ್ಟು ನೆಗೆಯ್ತು (J. 28, 20).

ಉಲಕು ulaku. 1. = ಉಲಕು 1 q. v., etc. To start (v. i.), to start up, as a tiger; to make starting efforts so as to get out of a swamp, etc.; to move onwards (S. Mhr.). ನನ್ನ ಸಹಾಯದ ಹೊರ್ವ ಕೆ ಹಡಗವ ಉಲಕಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (B. 5, 147). 2, to flash on the mind; (the mind) to be struck with painful thoughts; painful thoughts to arise. ಮನಸು ಉಲಕುತ್ತದೆ, or ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಉಲಕುತ್ತದೆ (My.). 3, to be sprained, as muscles or ligaments (My.).

ಉಲಕು ulaku. 2. = ಉಲಕು 2, etc. Sprained state, sprain (My.). — ಉಲಕುಮನ್ತು. A charm or formula used to cure sprains (My.). — ಉಲಕುಮನ್ತುಗಾಡಿ. One who charms away sprains (My.).

ಉಲಟಾ ulatā. = ಉರಟಾ, etc. (R.).

ಉಲಪ ulapa. (ಉಲಪ). A bush, a shrub (ಹೊಡಪು Hlā.); a far spreading creeper. 2, a kind of grass, Saccharum cylindricum (ಗಂಜಳದ ಹುಲ್ಲು Hlā., q. v.).

ಉಲಬನೆ ulabanē. Tbh. of ಉಲ್ಬಣ. Abundance, etc. (My.).

ಉಲಾರ ulāra. = ಉಲ್ಕಾರ. (My.).

ಉಲಿ uli. 1. To sound (v. i.); to cry; to utter, to speak, to say (ವೇಣಿ ಸ್ಮದ. 105 Cm.; see e. g. Bp. 11, 17; 28, 14; 50, 50; Smd. 23; Kk. 16; My.; Tē.; T. ಉಲ ಮ್ಬು, ಉಳ್ಳಿ, ಒಲಿ; M. ಒಲಿ; see ಉಬ್ಬು 3). ಉಲಿದುದು ಕೋಗಿಲೆ (Smd. 169). ಕೋಗಿಲೆ ಉಲಿಗುಂ (267, 297). ಉಲಿಯೆ ಕೋಗಿಲೆಗ್ (J. 8, 6). ಗರುಡರಿ, ಉಲಿಯದೆ ಇರಿ! (Bp. 1, 44). ಅನ್ನು ಗೆಗ್ ಉಲಿಯಲು (5, 28). ವಾಡ್ಯವತೆಗ್ ಎತ್ತಲುಂ ಪಿಂದು ಉಲಿಯಲ್ (5, 39). ಕೋರಳುಂ ಉಲಿದು ಬಿಗಿಯತ್ತು (17, 2). ಕುಕ್ಕುಟಮ್ ಉಲಿಯಲ್ (22, 25). ಮಂಗಲನಾಡಮ್ ಉಲಿಯಲು (44, 33). ರವಂಗಳ ಉಲಿಯಲು (46, 52; see further 51, 38; 53, 25, 42; 57, 48; 59, 48; 61, 64). ಉಲಿದು, ಹೆಮ್ಮರ ನುಡಿಯ (Bh. 1, 10, 37; 3, 13, 32). ಬೆಳಗುಜಾವಗೋಡೆಗಳ್ ಉಲಿದವು (C. Bp. 4, 7). ಉಲಿವ ಗೆಜ್ಜೆ (Prll. 3, 25). ಒಲಂ... ಬೋಟ್ಟಿಗೊಟ್ಟು, ಉಲಿದು (Rāv. 13, 83). ಕಹಲಿಗಳು ಮುತ್ತಿ ಉಲಿಯಲ್ (ಕೋರಾಹಲ Mr. 288). See Bp. 3, ಬಲ್ಲತನ; Grj. 3, 89, 90, 91; J. 5, 3, 12; 13, 23, 50; 22, 47.

ಉಲಿ uli. 2. = ಬಲಿ. A sound; a cry; a word (ಧ್ವಾನ, ದನ, ಸರ, etc. Śm. 30, Kk. 25; Tē.; T., M. ಒಲಿ). ರಠು ನದರಿ ಉಲಿಯ ಸೂತ್ರದ... ಬಾಲದೊಡಿಗೆ (Prll. 3, 25). ನಿಳವಣ್ಣು ಗಳನ್ ಉಲಿಯನ್ನ ಪಾಮರಿಯರ್ ಎರ್ಪಿಸಿದೊಡೆ (J. 3, 5). See ಮೆಲ್ಲುಲಿ. — ಉಲಿಗುಡು. — ಕುಡು. To emit a sound, to sound. ಗಿಜ್ಜೆ ಮೆಲ್ಲುಲಿಗುಡೆ (Rāv. 13, 102).

ಉಲಿವೆ ulipa. = ಉಲಿವು. (Abh. P. 3, after 75).

ಉಲಿವು ulipu. = ಉಲಿವು, ಉಲಿವು, ಉಲಿವು, ಉಲಿವು. A sound; a cry. ಪಕ್ಕಿಗಳ ಉಲಿವು (ಚಿರಿವಲಿ ಸ್ತ.). ತಾಲಿಗೆ ಎಡಗಡೆ ನಿಳವಣ್ಣು ಸೂತ್ರದ ಪಾಮರೀಜಾಲದ ಒನ್ನದ ಉಲಿವುಮಂ, ಕೋ ಕಲಿನಾದಮ್ ಎನ್ನ, ಎಳದಂಗಿಯ್ದು, ತೊಲಗಡೆ ನಿನ್ನ ಕೀರಾಳಿ (C. Bp. 11, 9).

ಉಲಿವೆ ulipē. = ಉಲಿವೆ, q. v. (C.).

ಉಲಿಮಿರಿ ulimiri. The plant *Crataeva topia* or *Capparis trifoliata* (Tē. ಉಲಿಮಿರಿ, ಉಲಿಮಿರಿ). — ಉಲಿ ಎಲಿಮಿರಿ. (ನರುಣ, ನೇಳು, ತಿಕ್ಕಾಕ, ಕುಮಾರಕ, ಮದನನಲಿ Si. 126).

ಉಲಿವ ಉಲಿ. A small black bird with a long tail (My.; ಉಲ್ಲಪ್ಪುಳ್ಳ, ಅಮ್ಲಾನ or ಮ್ಲಾನ Mr. 174).

ಉಲಿವು ulivu. A sound; a cry (My.). ತಪ್ಪವಿಜಾರ ಧಾಪ್ಪಿಗಳ ಉಲಿವು (Bp. 4, 54). ಅವರ್ ಉಲಿವ ಉಲಿವನ್ ಅಲಿಸುತ (26, 26; see also 31, 5).

ಉಲುಕು uluku. 1. = ಉಲಕು 1 q. v., ಉಲು 1, ಉಳುಕು 1, ಉಳು 1. The body to shake, tremble, be agitated, etc. (ತರೀರಸ್ಪರ್ಶ ಸ್ಮದ. Dh.; My. = ಉಲಕು Nos. 2 & 3; Rām. 1, 16, 26 = ಉಲಕು No. 2; Tē. ಉಲುಕು, to start, to move suddenly, from alarm; T. ಉಲುಕು, to tremble as in an earthquake; M. ಉಳು, to start, be unnerved; ಉಳು ಕ್ಕು, to be dislocated; Tu. ಉಳು, to be sprained). — ಉಲು ಕಾಡು. — ಅಡು. To move about. ತರೀರವು ನೀರಿಗಿನ್ನ ಹಗುರವದ ದಾನ್ದ ಉಲುಕಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಡ್ತರೆ ಅದು ತೇಲುತದೆ (B. 4, 61).

ಉಲುಕು uluku. 2. = (ಇಲಕು), ಉಲಕು 2, ಉಲು 2, ಉಳುಕು 2, ಉಳು 2. A sprain (My.; M. ಉಳುಕು; Tu. ಉಲುಕು, ಉಲು, ಉಳು).

ಉಲುಟು uluṭu. = ಉಲಟು, etc., ಉಲು. To roll (v. t., My.).

ಉಲಾಪಿ ulupi. A porpoise, or another sort of fish shaped like a porpoise.

ಉಲಾಫೆ ulaphē. = ಉಲಿವೆ. Supplies furnished gratuitously to great persons on a journey by the villagers on their route, or also presents sent to such persons' houses (My.; T., Tē., H.).

ಉಲಾಬನೆ ulubāṇē. = ಉಲಬನೆ. (My.).

ಉಲುವು uluvu. = ಉಲಿವು. (My.).

ಉಲುಹು uluhu. = ಉಲಿಹು, etc. ಅವರ ಉಲುಹನ್ ಅಲಿಸಿ (Bp. 53, 42; see Rām. 3, 8, 10; 5, 8, 68. 73). — ಉಲುಹುಗೆ ಡು. — ಕೆಡು. Sound to cease (Bh. 1, 1, 9).

ಉಲಾಕ ulūka. An owl.

ಉಲಾಖಲ ulūkhala. A wooden mortar used for cleaning rice (ಬರರ್ Nr.; Mr. 209).

ಉಲಾಖಲಕ ulūkhalaka. A gummy or resinous substance, *Bellium* (ಗುಗ್ಗುಳ G.).

ಉಲಾಪಿ ulāpi. N. of a wife of Arjuna (J. 24, 4, etc.).

ಉಲ್ಕ ulka. = ಉಲ್ಕೆ, ಉಳ್ಕ. (ಬೀದುವಿವು ಉಳುಕು Mr. 47). Cf. ಉಳ್ಕು 4.

ಉಲ್ಕಾವತ ulkā-pāta. Falling of a star, meteor-shoot. (My.).

ಉಲ್ಕು ulku. 1. = ಉಲಕು 1. (My.).

ಉಲ್ಕು ulku. 2. = ಉಲಕು 2. (My.).

ಉಲ್ಕೆ ulkē. ಉಲ್ಕಾ. = ಉಲ್ಕ. A flame; a meteor. 2, a fire-brand. Cf. ಉಳ್ಕು 3.

ಉಲ್ಕಾ ulkā. = ಉಲ್ಕಾ, etc. (My.).

ಉಲ್ಕು ulṭu. = ಉಲಟು, etc. (My.).

ಉಲ್ಕ ulba. = ಉಲ್ಕ.

ಉಲ್ಕಣ ulbāṇa. = ಉಲ್ಕಣ, etc. (Mr. 446).

ಉಲ್ಕನೆ ulbāṇē. = ಉಲ್ಕಣ, etc. (My.).

ಉಲ್ಕು ulmuka. A fire-brand.

ಉಲ್ಕಕನನ ullakasana. Erection of the hair of the body.

ಉಲ್ಲಂಗಿ ullāngi. The lapwing (Tē.). 2, a snipe (Gz.; T. ಉಳ್ಳಾನ್, a kind of snipe, scolopax L.).

ಉಲ್ಲಂಘನ ud-laṅghana. —ನೆ. Passing over or beyond; transgressing; disdain. (My.; B. 5, 69).

ಉಲ್ಲಂಘಿ ud-laṅghi. One who transgresses or has transgressed (My.).

ಉಲ್ಲಂಘಿಸು ud-laṅghisu. To leap over, to cross; to transgress; to disdain. See Bp. 26, 12; 34, 24; 42, 5; 59, 15; 60, 29; J. 30, 26.

ಉಲ್ಲಟ ullāṭa. = ಉಲ್ಕಾ, etc. — ಉಲ್ಲಟವಲ್ಲಟ. dupl. Inside and out, upside down, topsy-turvy, out of order (My.; Mhr. ಉಲ್ಕಾಪಾಲಕಾ, ಉಲ್ಕಾಪಾ).

ಉಲ್ಲಡೆ ullāḍē. = ಉಲ್ಲಡೆ, etc. (My.).

ಉಲ್ಲಡೆ ullāḍē. (Tbh. of ಉಲ್ಲೇಖ?). An awning, a canopy borne over marriage offerings, or over the bride or bridegroom, as they go in procession, borne in state over a bride, etc. (Tē.; R.; Tē. also ಉಲ್ಲಡೆ, ಉಲ್ಲಾಢ).

ಉಲ್ಲಸ ud-lasa. Sporting; bright; merry. 2, mirth, happiness, delight (Kk. 51; ಎಲಾಸ C. I. 85).

ಉಲ್ಲಸತೆ ud-lasat. Sporting, dancing; — brilliant, shining. (C. v. 206; Śāv. 1, 74; J. 18, 34).

ಉಲ್ಲಸನ ud-lasana. Jumping up; sporting; rejoicing. (Bp. 59, 35).

ಉಲ್ಲಸಿತ ud-lasita. Shining, bright, splendid; happy; uplifted. (Śmd. 389). ಉಲ್ಲಸಿತೆ, a woman who is bright, etc. (Bp. 5, 27).

ಉಲ್ಲಸಿಸು ullasissu. To be bright, to shine (My.); — to make bright (My.). 2, to be merry, etc.

ಉಲ್ಲಾಘು ullāgha. Recovered from sickness, convalescent (ಕುತ್ರನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟು Mr. 240).

ಉಲ್ಲಾಘ ud-lāpa. An outcry. 2, change of voice in grief, sickness, etc. See ಕೊಂಕುನರಸಿದ ನುಡಿ.

ಉಲ್ಲಾರ ullāra. = ಉಲ್ಲಾರ. ಪೊಸತು ಉಲ್ಲಾರಂ (Śmd. 75; see 8. ತುಲ್ಲು). A variegated cushion to sit upon (My.; Tē.). See ಒಡಗುಲ್ಲಾರ.

ಉಲ್ಲಾಸ ud-lāsa. = ಉಲ್ಲಾಸ. Jumping up; — sport; happiness, joy, delight; — light, splendour. (Bp. 20, 20; 52, 37; J. 6, 18; 15, 15; 18, 24). — ಉಲ್ಲಾಸವೆಡು. — ವೆಡು. To become delighted (Bp. 16, 23).

ಉಲ್ಲಾಸನಾ *ullāsa-gāra*. A joyful, gay man (C.). Feminine ಉಲ್ಲಾಸಿನಾ, ಉಲ್ಲಾಸಿನಿ (My.).

ಉಲ್ಲಾಸಿ *ullāsi*. = ಉಲ್ಲಾಸಿ. Joyful, gay. Feminine ಉಲ್ಲಾಸಿನಿ a joyful woman.

ಉಲ್ಲಾಸಿಸು *ullāsisu*. To be cheerful, to delight, etc. (My.). See *Prv. a. ತರಾಳಿ*.

ಉಲ್ಲಿ *u10-ā11-i12*. In this intermediate place, here. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಿ ಎನ್ನು, ಸ್ಥಲವಿಶೇಷದೊಳಗೆ ಬರುವ (Smd. 145).

ಉಲ್ಲು *ullu*. = ಹುಲ್ಲು. (My.).

ಉಲ್ಲು *ullu*. An owl (H.); heavy and stupid; a blockhead (Mhr. ಉಲ್ಲು; R.).

ಉಲ್ಲುಳ್ಳಿ *ud-lunṭhē*. Irony. See ಸೋಲ್ಲುಣ್ಣಿ.

ಉಲ್ಲೇಖಿ *ud-lékha*. Scraping; writing (My.); description; utterance, speaking; expressing. (B. 4, 141).

ಉಲ್ಲೇಖನ *ud-lékhana*. Scraping; digging; writing (My.); utterance; etc. ಉಲ್ಲೇಖನಗಯ್. -ಂಗಯ್. To scrape, to write (Grj. 10, after 97).

ಉಲ್ಲೇಖಿಸು *ud-lékhisu*. To write (My.).

ಉಲ್ಲೇಚ *ud-lōca*. (= ಉಲ್ಲಚಿ). An awning, a canopy.

ಉಲ್ಲೇಲಿ *ud-lōla*. A large wave or billow; a surge. — ಉಲ್ಲೇಲಿಚ್ಚಿಲ. dupl. (My.).

ಉಲ್ಬ *ulva*. = ಉಲ್ಬ. The innermost membrane investing the fetus, the amnion. 2, the embryo (ಅ ತಲೆದ ಗಡ್ಡೆ Mr. 308); the womb itself. See s. ಮಾಸು 2.

ಉಲ್ಬಣ *ulvāṇa*. = ಉಬ್ಬಣ, ಉಬ್ಬಣ, ಉಬ್ಬಣ, ಉಬ್ಬಣ. Thick, elotted; abundant, much, exceeding; immense; powerful. 2, apparent, manifest, evident. (ಪಾಪ, ಭದ್ರತರವಾದುದು Mn. 122).

ಉಲ್ಲಾಸ *ulhāsa*. Tbh. of ಉಲ್ಲಾಸ (My.; Mhr.; B. 3, 80. 90; 5, 183).

ಉಲ್ಲಾಸಿ *ulhāsi*. Tbh. of ಉಲ್ಲಾಸಿ (My.; Mhr.; B. 5, 27). Feminine ಉಲ್ಲಾಸಿನಿ (My.).

ಉವ *uva*. 1. This man (in the intermediate space; see ಉ 10). ಅವಂ, ಇವಂ, ಉವಂ (Smd. 182). ಅವರ್, ಇವರ್, ಉವರ್ (121. 182). ಅವರ್ಗ್, ಇವರ್ಗ್, ಉವರ್ಗ್ (124). ಉವರ್ ದೇವರ್, ಉವರ್ ದೇವಿಯರ್ (109). — ಉವರ್. This (intermediate) female. ಅವರ್, ಇವರ್, ಉವರ್ (186. 245).

ಉವ *uva*. 2. (= 2, etc.). A secondary affix of the present relative participle, of the future, and of the imperative, which is based on the note s. ಉ 3, q. v., e. g. ಸೇದುವ (Bp. 21, 43), ಸಾಯುವಾಗ (B. 3, 14), ಬರುವದು (1, 4), ಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ (1, 6), ಕಾಯುವನು (1, 14), ತೊಡೆಯವರು (1, 15), ಕೂಡಿಯವರು (1, 18), ನಡೆಯುವ! ಕೇಳುವ! (C.). 2, an affix to form a verbal noun (see ಓಕೆ, & cf. ನ 4). — About the contraction of ಉವ see ಉ 6, ಓ 2, ಓ 2.

ಉವ *uva*. 3. ಉವ (i. e. ಉಂ 1) - ಅ 10. ಏನುವ ವಂಚನದ ಧಾತು (Bp. 6, 1).

ಉವಂ *uvam*. 1. = ಉಮಂ. A form that has arisen from a final ಉ being treated as fixed or radical (see s. ಉ 4) and ಅಂ 5 in ಎನ್ನುವಂ.

ಉವಂ *uvam*. 2. ಉವ (i. e. ಉಂ 1) - ಅಂ 4 in ಎನ್ನುವಂ, ಏನ್ನುವಂ, q. v. It is of a doubtful character in ಎನ್ನುವಂ, ಎಮ್ಮವಂ, (ಕನಸುವಂ Bp. 18, 6; 36, 35), ತನ್ನವಂ, ತಮ್ಮವಂ, ನಿನ್ನವಂ, ನಿಮ್ಮವಂ q. v., in which it may be either = ಉವಂ 1, or = ಎನ್ನು (ಎನ್), ಎಮ್ಮ (ಎಮ್), etc., with a fixed or radical ಉ and ಅಂ 4.

ಉವಕೆ *uvakē*. = ಓಕೆ, q. v.

ಉವಣ *uvā2-āṇa1*. = ಉಣ, ಬಣ 1, ಬಣ. Not unfrequently e. g. ಹೋಗುವಣ, let us go!

ಉವನ *uvā2-āṇa1*. = ಉನ, ಓನ 2. Vulgarly e. g. ಹೋಗುವನ, let us go! (C.). Another ಉವನ see s. ಓನ 1.

ಉವರ್ಣ *u-varṇa*. The letter ಉ; the letters ಉ and ಊ as belonging to the same class (Smd. 65. 182. 355).

ಉವಾಲೆ *uvālē*. = ಉಯ್ಯಾಲೆ, etc. (My.; ಹೋಲಾಲೆ ರಬ.).

ಉವು *uvu*. The plural of ಉದು 1 and 2, q. v.

ಉವುಂ *uvum*. A form that has arisen from a final ಉ being treated as fixed or radical (see s. ಉ 4) and ಉಂ 1, see e. g. ಇನಿವುಂ, ಎನ್ನುವುಂ, ಏನ್ನುವುಂ, ಒನ್ನುವುಂ.

ಉವ್ವಾಲೆ *uvvālē*. = ಉವಾಲೆ. (My.).

ಉವ್ವು *uvvu*. = ಉಓ, ಉಏ, ಹುಏ, etc. (My.). See ಕಲ್ಲು.

ಉಶನ *uśana*. Tbh. of ಉಶನಸ್. (My.; G.).

ಉಶನಸ್ *uśanas*. Śukra, the preceptor of the Asuras and regent of the planet Venus. 2, the planet Venus.

ಉಶನಸ *uśanasa*. Tbh. of ಉಶನಸ್ (Mr. 38).

ಉಶೀರ *uśīra*. The fragrant root of *Andropogon muricatus* Retz.

ಉಶ್ವಾಸ *uśvāsa*. Tbh. of ಉಶ್ವಾಸ. Exhaling; deep breathing; breath;—inhaling (My.; S. Mhr.). (Bp. 47, 58; J. 14, 22). — ಉಶ್ವಾಸ ನಿಶ್ವಾಸ. Inhaling and exhaling (J. 14, 22).

ಉಷ *usha*. = ಉಷಸ್, ಉಷ 2. (ಉಷಣಾಲ Mr. 67). See ಅಧ್ಯುಷ.

ಉಷಣಾಲ *ushas-kāla*. The time of morning light, the dawn, day-break; (the period consisting of two ghaṭikās before the breaking of dawn, Mhr.). See ಪೂರ್ವಾಹ್ನ, ಮುಪ್ಪುಗರ್.

ಉಷಣ *ushaṇa*. = ಉಷಣ. Black pepper (ಮರೀಚಕ, ಮೇಣಸು Mr. 138).

ಉಷಣೆ *ushaṇē*. = ಉಷಣೆ. Long pepper, *Piper longum* Lin. 2, *Piper ohaba*. (ಹಿಪ್ಪಲಿ G.).

ಉಷತಿ *An inauspicious discourse*.

ಉಷರ್ಬುಧ *ushas-budha*. Fire; Agni. 2, a child.

ಉಷಸ್ *ushas*. Morning light, the dawn.

ಉಷಾ *ushā*. At day-break.

ಉಷಾಪತಿ *ushā-pati*. The husband of Ushā (Ushē), *Aniruddha*, the son of Kāma.

ಉಷಾರಮಣ *ushā-ramāṇa*. *Aniruddha*.

ಉಷಿತ *ushita*. 1. Burnt. 2, quick.

ಉಷಿತ *ushita*. 2. Inhabited, dwelt. See ಪ್ರೇಷಿತ.

ಉಷಿತಂಗಳನ *ushita-m-gavina*. Formerly inhabited by cattle (Colebr.).

ಉಷೆ ushē. 1. ಉಷಾ. The dawn. 2, the daughter of Bāṇa and wife of Aniruddha.
 ಉಷೆ ushē. 2. Burning, scorching. 2, ತವೇರಿ (G.).
 ಉಷ್ಣ ushṇa. Shone forth. See ಷ್ಣ.
 ಉಷ್ಣಿ ushṇi. Shining forth. See ಷ್ಣಿ.
 ಉಷ್ಣಿ ushṇi. Tbh. of ಉಷ್ಣ. (C.).
 ಉಷ್ಣಿ ushṇi. = ಒಟ್ಟಿ, ಒಟ್ಟಿ, (ಒಟ್ಟಿ). A camel. 2, an "ostrich" (C.).
 ಉಷ್ಣಿಕ ushṇika. (= ಉಷ್ಣಿಕ). An earthen vessel (ಮೃದ್ವಯ ಪಾತ್ರಿ Nn. 85). 2, a potter's wheel (ಕುಲಾಲಚಕ್ರ, ಕುಮ್ಮದಿರ 380 85).
 ಉಷ್ಣಿ ushṇi. A she-camel (Nn. 85).
 ಉಷ್ಣಿಕ ushṇik. A she-camel (ಉಷ್ಣಿ, ಹೆಣ್ಣೊಟ್ಟಿ Nn. 85). 2, an earthen vessel (ಮೃದ್ವಯ ಪಾತ್ರಿ Mr. 466).
 ಉಷ್ಣ ushṇa. Hot, warm; pungent. 2, impetuous, passionate; sharp, active. 3, heat; hot vapour; the hot season (ವಾಪ್ಪ, ಸೆಕಳೆ Mr. 47; ಫರ್ಮ, ಮಹಾಪುರ 387; ಸೆಕಳೆ, ಜಳೆ Sm. 15; ಉಷ್ಣ 101).
 ಉಷ್ಣಜ್ವರ ushṇa-jvara. Fever occasioned by, or connected with, heat (My.; Bp. 50, 25).
 ಉಷ್ಣತೆ ushṇatē. Heat, warmth; morbid heat in the system (My.; ಪಂಚಾಂಗ ಛ. B. 4, 82. 95).
 ಉಷ್ಣತೆ ushṇatva. = ಉಷ್ಣತೆ. (B. 5, 141).
 ಉಷ್ಣರಶ್ಮಿ ushṇa-raṣmi. The sun.
 ಉಷ್ಣರೋಗ ushṇa-rōga. Morbid heat in the system, especially venereal disease (C.).
 ಉಷ್ಣಾಗಮ ushṇa-āgama. Approach of the heat; the hot season (April-May in My.).
 ಉಷ್ಣಿಕ ushṇik. = ಉಷ್ಣಿ. Name of a type of metres (Mr. 362).
 ಉಷ್ಣಿಕೆ ushṇikē. Rice-gruel (ಗಂಜಿ Hlā; ಕೂರಾಮ್ಬು, ಯವಾಗು Mr. 214).
 ಉಷ್ಣಿಕ್ಕು ushṇikku. Tbh. of ಉಷ್ಣಿ (Sm. 106 Cm.).
 ಉಷ್ಣಿಸು ushṇisu. To be heated (R.).
 ಉಷ್ಣಿಹ ushṇih. Nom. ಉಷ್ಣಿಹ. (Ch.).
 ಉಷ್ಣಿಷ ushṇiṣa. Anything wound round the head (ಶಿರೋವೇಷ್ಟನ, ತಲೆಸುತ್ತಿ Nn. 121; ಶಿರವ ಸುತ್ತಿದು Mr. 469); a turban; a diadem, a crown (ಶಿರೇಟಿ, ಮುಕುಟ Nn. 121).
 ಉಷ್ಣೋದಕ ushṇa-udaka. Hot water (My.).
 ಉಷ್ಣೋಪಗಮ ushṇa-upagama. The hot season.
 ಉಷ್ಣ ushma. (Sk.). = ಉಷ್ಣೆ, ಉಷ್ಣ.
 ಉಷ್ಣಕ ushmaka. The hot season.
 ಉಷ್ಣನ ushman. = ಉಷ್ಣ. Heat; ardour; steam; the hot season. See ಉಷ್ಣ.
 ಉಷ್ಣ ushmē. Kannaḍa form of ಉಷ್ಣ (ಉಷ್ಣೆ); see ಉಷ್ಣಿ.
 ಉಸ್ us. = ಉಸ್, ಹುಸ್, ಹೋಸ್. A sound used in scaring away animals (C.). 2, in sighing when tired (C.; Tu.; Tē. ಉಸ್ಸ). Cf. ಉಸ್. — ಉಸ್ ಬರ. A call to their sheep and goats used by shepherds (C.). — ಉಸ್ಸು. — ಎಸ್ಸು. To utter the sound ಉಸ್ in either way (C.). ಉಸ್ಸು ಸುಯ್ಯತ (Bp. 3, 17).
 ಉಸಕನೆ usakkanē. = ಉಸಕನೆ. (ಗುಡುಗುಮ್ಮನೆ, ಅತಿಮೌನಾ ಫಂ Ct. I, 90).

ಉಸಕನೆ usakkanē. = ಉಸಕನೆ, etc. (My.).
 ಉಸಕು usaku. = ಉಸಕು 1, etc. (C.).
 ಉಸಬು usabu. = ಉಸಬು, etc. (ಮಣಲು, ಮಳಲು Ch.; C.).
 ಉಸಲಿ usali. = ಉಸಲಿ, ಉಸಲಿ, ಉಸಲಿ, ಉಸಲಿ, ಉಸಲಿ. Boiled pulse (also grains) seasoned with salt, chilli, mustard, oil, etc. (Si. 314; My.; Mhr. ಉಸಲಿ).
 ಉಸಲು usalu. = ಉಸಲಿ 2, etc. Breath (S. Mhr.). ಆನೆ ಎರ್ಮ ಮೂಗಿನ ಹೊರಳಿಗಳನ್ನ ಉಸಲು ಬಿಡುವದನ್ನೂ ಎದಿ ಕೊಳ್ಳುವದನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತದೆ (B. 5, 239). ಕರಡಿಗಳು (ಎವರಿ) ಉಸಲು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ (259). ಆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮೆದ್ದೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಉಸಲು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನೆಟ್ಟಗಾಗುತ್ತದೆ (260).
 ಉಸಲಿ usali. = ಉಸಲಿ, etc. (S. Mhr.).
 ಉಸಲಿ usali. = ಉಸಲಿ, etc. (G.).
 ಉಸಾಬರಿ usābari. Business, affair (S. Mhr.). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಉಸಾಬರಿಗಳು (B. 4, 194).
 ಉಸಿಕನೆ usikanē. = ಉಸಿಕನೆ. Stilly, silently; inactively; without emotion; without cause; uselessly; for nothing (ಸುಮ್ಮನೆ, ಸುಮ್ಮನೆ, ಮೌನಸ್ಮದ. 389; cf. Tē. ಉರಕೆ, ಉರಕೆ, silently, etc.; cf. ಉಡುಗು 1?). See Bp. 24, 28. 63; 25, 29; 38, 36; 47, 18; 50, 39. 59; 60, 40; 61, 57.
 ಉಸಿಕು usiku. = ಉಸಿಕು, ಉಸಿಕು 2, ಹೊಸಕು. (My.).
 ಉಸಿಗು usigu. = ಉಸಿಗು, etc. (My.).
 ಉಸಿಗೆ usigē. = ಉಸಿಕು, etc. (My.).
 ಉಸಿರ್ usir. 1. = ಉಸಿರ್ 1, ಉಸಿರು 1. (To breathe); to sound; to utter, to speak, to say, to tell (ಭಾಷಣ Sm. Dh.; ಪೇಟೆ Sm. Cm. 32. 72. 123. 149. 265. 390. 399. 400). P. p. ಉಸಿರ್ಮ. ಉಸಿರ್ (Sm. 32). ಉಸಿರ್ (72). ಉಸಿರುತ್ತಿರೆ (77). ಉಸಿರ್ (123). ಉಸಿರ್ವೆ (400). ಉಸಿರುತಿ! (277). ಆಮೆ ಅಜ್ಜಿವೆದಮ್ ಉಸಿರರ್ ಅಮ್ಮೆ ವ ಅಕ್ಕನ ಗತಿಮಂ (263). ಮರಿವರಂ, ಮಾಮರ್ ಎನ್ನ, ಆ ಎಂಬ ಧರ್ ಉಸಿರ್ (Sm. 48). ಉಸಿರ್ ಕಡುಗಣ್ಣಿ (Mr. 344).
 ಉಸಿರ್ usir. 2. = ಉಸಲು, ಉಸಿರು, ಉಸಿರ್ 2, ಉಸಿರು 2. Breath; life (T., M. ಉಯಿರ್). 2, taking breath: caesura (Ch.). ಉಸಿರ್ (Sm. 52; Abh. P. 9, 117).
 ಉಸಿರು usiru. = ಉಸಿರ್ 2, etc. (My.; also : strength, vigour).
 ಉಸುಕು usuku 1. = ಉಸಕು, ಉಸಿಕೆ; ಉಸಬು, ಉಸುಳ, ಉಸುಬು, ಉಸುಳ. Sand (ತರ್ಕರೆ, ಸ್ಥಳತ G.; C.; B. 4, 151; Tē. ಇಸುಕ, ಇಸುಮು, ಎಸಲು).
 ಉಸುಕು usuku. 2. = ಉಸಿಕು, etc. (My.).
 ಉಸುಪು usupu. = ಉಸಕು 1, etc. (My.).
 ಉಸುಬು usubu. = ಉಸುಳ, etc. (C.; B. 8, 65; 4, 132).
 ಉಸುರ್ usur. 1. = ಉಸಿರ್ 1, etc. P. p. ಉಸುರ್ಮ (Riv. 5, after 126). ಅಭಿನವನಿಗಣ್ಣನ್ ಅಭಿನವಮಂಗನ್ ಉಸುರ್ಮ (Mr. 5). ಅಭಿನವಮಂಗನ್ ಉಸುರ್ಮ ಸತ್ಯತಿಯದಂ ಜಿವರ್ ಆರ್? (7). ಇನ್ನುಸುರ್ಮ (Sm. 67). ತತ್ವಮದ ಬಿನ್ನಿವನು ಉಸುರ್! (Kk. 3). See Grj. 2, after 106; J. 2, 20; 4, 3. 41. 51; 5, 32; 8, 24; 9, 29; 10, 18; 12, 30; etc. — ಉಸುರುಸುರ್. rep. (Grj. 2, after 106; Bp. 29, 18).
 ಉಸುರ್ usur. 2. = ಉಸಿರ್ 2, etc. (J. 21, 39). ಅಜಿತ ಉ

ಸುರ (ಹೇಣಂ, Bp. 46, 57). — ಉಸುರಡಗು. — ಅಡಗು. Breath to be suppressed; to be nearly suffocated (Bp. 54, 81; 58, 56). — ಉಸುರನುಗೊಳಿಸು. — ಅನುಗೊಳಿಸು. To try to recover the natural breathing (Bp. 47, 59). — ಉಸುರ ಹಿಡಿ. = ಉಸುರು ಹಿಡಿ. To hold or suppress one's breath (Rām. 5, 8, 63). — ಉಸುರಾನ್. — ಅನ್. Breath to be arrested; to gasp for breath, to pant (Bp. 1, 50). — ಉಸುರಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To breathe (Rāv. 5, 94). — ಉಸುರಿಡು. — ಇಡು. To breathe (Bp. 50, 59; My.); to breathe with force, to snort (Bp. 32, 27). 2, to put one's breath (i. e. one's life with its sin and curse) upon another person, as a curse (S. Mhr.). — ಉಸುಗರೆ. — ಕರೆ. = ಉಸುರುಗರೆ. Breath to emit its peculiar sound. 2, to breathe; to pant; to sigh (ಪ್ರಸಿತ, ಸುಯ, ಉಸುರು ದಿಡು G.). — ಉಸುರೊಗು. — ಒಗು. Breath or sighs to come forth (J. 19, 14). — ಉಸುರ್ದಾಣ. — ತಾಣ. Breathing place, a pause (Ūh. v. 39). — ಉಸುರ್ವಿಡು. — ವಿಡು. To breathe (J. 5, 23).

ಉಸುರು usuru. 1. = ಉಸಿರಿ 1, etc. (My.). P. p. ಉಸುರಿ. ಅಭಿನವಮಂಗರಾಜನ್ ಉಸುರಿದನ್ ಅಭಿನವಾಭಿಧಾನವಂ (Mr. 1b. 4). See Bp. 1, 17; 3, 22; 8, 23; 11, 21. 49; 26, 53. 60; 28, 29; 32, 19; 39, 60; 57, 22; J. 6, 18. 34; 9, 26; 31, 56. — ಉಸುರುಸುರು. rep. (Bp. 37, 4; 45, 36).

ಉಸುರು usuru. 2. = ಉಸಿರಿ 2, etc. (C.; Tē. ಉಸುರು, ಉಸಿರಿ, ಉರುಪು, ಉರ್ವ; ಉಸು, speech; Tē. ಉಸುರು also: a sigh; Tu. ಉಸುರು, ಉಸುಲು; cf. ಉದು 1). ಉಸುರುಣ್ಣಾದರೆ ಉಪ್ಪು ಮಾದ ತಿನ್ನ ಬಹುದು (Priv.). — ಉಸುರಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು. To breathe (C.; B. 4, 85). — ಉಸುರಾದು. — ಅಡು. Respiration to take place (C.). — ಉಸುರು ಕಟ್ಟಿಸು. To choke, to suffocate (C.; B. 3, 109). 2, = ಉಸುರ ಹಿಡಿ (a. ಉಸುರ 2, My.). — ಉಸುರು ಕಟ್ಟು. Breath to be obstructed or suppressed, the windpipe to be stopped (C.; B. 4, 60). 2, to hold the breath (My.). — ಉಸುರುಗರೆ. — ಕರೆ. = ಉಸುಗರೆ. 2, to emit breath. ಬೆಡ್ಡನ್ನ ಉಸುರುಗರೆ (ದಿಸುಸುಯ G.). — ಉಸುರುಗರೆ. — ಕರೆ. To exhale (S. Mhr.); to breathe (ಅತ್ಯಾಸ G.). — ಉಸುರು ತಾಗು. The breath (of another person) to touch (one, My.). — ಉಸುರು ಬಿಡು. To exhale (C.); — to expire (My.). — ಉಸುರು ಹಿಡಿ. To hold the breath; to keep the breath in one's chest so as to make the body lighter, or so as to strengthen the chest for supporting a heavy object (C.); — to retain life (My.).

ಉಸುಪ್ಪು usupu. = ಉಸುಕು 1, etc. (R., G.).

ಉಸುಳ usuli. = ಉಸರಿ, etc. (S. Mhr.).

ಉಸುಳು usulu. = ಉಸುಳಿ, etc. (G.).

ಉಸುಳಿ usuli. = ಉಸುಳು, etc. (G.).

ಉಪ್ಪು usra. Bright; a ray of light. 2, a bull.

ಉಪ್ಪಿ usre. A cow.

ಉಪ್ಪಿನ usvāsa. Tbh. of ಉಪ್ಪುಸ. (C.; Mhr.).

ಉಹುಹು uhuhu. A sound emitted when shivering from cold (C.; Tē. ಹುಹು).

ಉಹೂ uhū. = ಉಹುಹು. (My.). 2, a sound used by cattle-drivers in calling their cattle or urging them on (S. Mhr.).

ಉಹಾ uhā. No, no! (My.; B. 4, 97; Mhr. ಉಹು).

ಉಳ್ ul. 1. = ಒಳ್ 1. To be (ಸತ್ಯ, ಸತ್ತೆ ſmd. Dh.; ſmd. 190; T., M.; Tē. ಉಣ್ಣು; cf. ಉಡು; ಇರ್ 1); to have,

to possess (see ಉಳ್ with accusative; ಒಡಮೆ, etc.). Its third person present is ಉಣ್ಣು (ſmd. 291; T., M. ಉಣ್ಣು); the other persons of the present are ಒಳಂ, ಒಳರ್, ಒಳಯ್, ಒಳರ್; ಒಳಂ, ಒಳವ್; ಒಳವ್ (292). ಉಣ್ಣು (ಅಸ್ತಿ Nr.). ಉಣ್ಣು is used also with its subject in the plural (C.), e. g. ಮದವನಿಗನ ಅರು ಕೆಲವ್ವರು ಸ್ವೇಹಿತರ್ ಉಣ್ಣು, ಅವರು ಜನ್ಮರು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಜನಪರ್ ಉಣ್ಣು ಒಲಯ್ವು ಕೊಪ್ಪರೆ (Bh. 1, 8, 60). ಜಾಣ್ ಉಣ್ಣು (ſmd. 60). Also ಧಾರ್ಮಿಕಂ ಮುಣ್ಣೆ ಒರ್ವನ್ ಉಣ್ಣು (J. 28, 14). ಅಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪು ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಉಣ್ಣು (C.). — ತರಣ್ ಅರುಮ್ ಒಳರ್ ಖಲಸಂಸರಣದೊಳ್ (ſmd. 85). ಅವನ ಆಳ್ ಒಳವ್. . . ನಿಮ್ಮ ಪ್ಪಾಹದೊಳ್ (201). ಪೇಡ್! ಎನಿರ್ತಮ್ ಒಳಂ ಮುರಾನ್ತಕನ್, ಒಳರ್ ಅಣ್ಣೆ ವರಂ ಮಾರ್ಬದೊಳಗೆ ಇದೆಯರ್ ಮರುಗುನ ಅತಿಥಿರ್ (292). ನಂಗುವುಮ್ ಒಳವ್ ಪಥಿಯೊಳಿ ಮಹಾಮತ್ಯಂಗಳ್ (292). ನೆಲದೊಳಗೆ ಉಳ್ ಪಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಂ ನೀರೊಳಗೆ ಒಳವ್ (Hlā.). ಉಣ್ಣೆಲ್ಲ (Bp. 4, 20). ಉಣ್ಣುಣ್ಣು (13, 3; 51, 57). See Bp. 38, 26. 72; 40, 14; 44, 53; 54, 28. 66. 81; 55, 43; Rāv. 5, 126; B. 1, 15. 18; 2, 18. 26; 3, 82. 103. — **ಉಳ್ಳ.** Present relative participle: being (C.; T., M.); — having, possessing (T.); being able (Bp. 28, 38). ದೋಷವಿದೊಳ್ ಎನಾನುಮ್ ಉಳ್ಳಿದಂ ಪ್ರಿಯದಿಂ ತಿರ್ದು ವುದು (ſmd. 3). ನೀನುಳ್ಳಿದೆ ಉಣ್ಣು ರಾಜ್ಯಂ (155. 292). ಮಾರ್ಗದೊಳ್ ಉಳ್ಳ ಸದ್ವಿ (74). ಅದಾವಳ್ಳರ್ (74). ಅರ್ಥಮ್ ಉಳ್ಳುದು (88). ಪೊನ್ನಕ್ಕನ ಕುಲೇನಂ (84. 174). ಸೊಲುಗುಳ್ಳವಳೆ ವೊಳ್ (174). ಧನಮುಳ್ಳಂ, ಬಿದುಳ್ಳಂ (242). ಕಾದಿ, ನಿನ್ನ ಉಳ್ಳರುಂ ಬೇಸತ್ತರ್ ಕೆಲರ್ (285). ಎಕಾರಂ ಕಡೆಯಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಒಡೆತಬ್ಬಂ (297). ಸ್ವತ್ತಿಕ ವರ್ಧಮಾನ ನನ್ನಾವರ್ತ ಕ ಮೂದು ವೊಡಲಾಗಿ ಉಳ್ಳವು ಅರಮನೆಯ ಹಸ್ತಂಗಳು (Hlā.). ನಾನಲುಳ್ಳ ಭೂಮಿ (ನಡ್ವಲ Hlā.). ಕೆಸದುಳ್ಳ ಎಡೆ (ಪಿಟ್ಟಲ Hlā.). ನಿನ್ನಯ ಜೀವಮ್ ಉಳ್ಳ ಅನ್ನ ಬರ ನಿನ್ನಯ ಧೈವವೇ ಗತಿ! (Bh. 1, 8, 26). ಉಳ್ಳುದು (ಎಡ್ಡ ಮಾನ, ಸತ್ Nr.). ಉಳ್ಳುದು (Bp. 27, 2). ಧದ್ರಾವತಿಯೊಳ್ ಉಳ್ಳ ತೇಜಗ್ (J. 3, 41). — ನುಣ್ಣು ಉಳ್ಳಂ or ನುಣ್ಣಿನ ಉಳ್ಳಂ (ſmd. 165). ಅವುದು ರೂಢಿಯನ್ ಉಳ್ಳುದು, ಅದುವೆ ರೇಸು (174). ಗರ್ವವನ್ ಉಳ್ಳವ (ಸಮುನ್ಯದ್, etc. Hlā.). ಸೂಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ದ್ವಿಯನ್ ಉಳ್ಳವನು (ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಿ Hlā.). ವಾತರೋಗವನ್ ಉಳ್ಳವನು (ವಾತಕ Hlā.). ಕುಂಜಿತಾಂಗುರಿಗಳನ್ ಉಳ್ಳ ಅಂಗಿಯ್ (ಪ್ರ ಸ್ತುತಿ Nr.). ಅಡ್ಡಾಯುಧವನ್ ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ಸ್ಥಿಸ್ತುತಿ Nr.). ಕತ್ತಲೆಯನ್ ಉಳ್ಳ ಇರುಳು (ತಮಸ್ವಿ Nr.). ತೋರಿತ ಕೆಡ್ಡಲನ್ ಉಳ್ಳ ಆಳು (ಪೀನೋದ್ಧಿ Nr.). ಪಿಲ್ಲಣಿಯನುಂ ಕೊಡಲಿಯ ನುಮ್ ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ಯಾಪ್ಪೇರ್ Nr.). ಮಳಲನ್ ಉಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶ (ಸಿಕ್ಕತಾವನ್ Nr.). ಕರಿಯ ರೇಖೆಯನ್ ಉಳ್ಳ ಸಾರಂ ಗ (ಕೃಷ್ಣಸಾರ Nr.). ಉಳ್ಳಲ್ಲಿ ಉಣಲಿಲ್ಲ, ಉಳ್ಳಲ್ಲಿ ಉಡಲಿಲ್ಲ, ಉಳ್ಳಲ್ಲಿ ದಾನ ಕೊಡವನ್ ಒಡವೆಯು ಕಳ್ಳಗೆ, ನೃಪಗೆ (Sp.). — **Si.** frequently uses the infinitive with ಅರ್ (ಅಲು) and following ಉಳ್ಳ instead of the relative participle present, e. g. ನ್ಯಾಪಿಸಲುಳ್ಳ (= ನ್ಯಾಪಿಸುವ, 50). ನಡೆಯಲುಳ್ಳ (85), ಕೊಳ್ಳಲುಳ್ಳ (87), ಸೆಳೆಯಲುಳ್ಳ (89), etc. — See also Bp. 17, 5; 23, 88; 30, 10; 39, 13; 40, 45; 61, 59. — **ಉಳ್ಳವ.** — ಅವ. A rich man (Bp. 23, 11).

ಉಳ್ ul. 2. = ಒಳ್ 2. The inner side, the inside (T. ಉಳ್, M. ಉಳ್ಳ, Tē. ರೋ; T., M. also ಉಡು). — ಉಳ್ಳಂಜು. — ಅಂಜು. To frighten the mind: to frighten excessively (Abh. P. 9, 174). — ಉಳ್ಳಲರ್. — ಅಲರ್. To blossom (also) in the inner parts. ಕೊಸಗು ಎನೆದುಮು ಮಲರ್ಬ ಅಲರ್ಬ, ಉಳ್ಳಲರ್ಬ, ಎಸುಪ, ಪೊಸು ಅಲರ್ಬ ಅಲರಿಂ (Ūp. 7, 56). — ಉಳ್ಳಕ್ಕು. — ಅಕ್ಕು. To fear in the mind: to fear greatly (Abh. P. 9, 178). — ಉಳ್ಳುರರ್. — ಉರರ್. To roll inside (Abh. 9, 117). — ಉಳ್ಳಿದೆ. — ಉಡೆ 2. An inner

(under) garment: the dress of a Jaina mendicant. ಸವಣ ರ ಉಳ್ಳದೆ (ತಟ್ಟು, Ūt. I, 64); a garment (of leaves, Rāv. 5, 109). — ಉಳ್ಳೆ. -ಒಳ 2. Inner blaze: the submarine fire (Abh. P. 10, 159; 11, 154; 12, 96).

ಉಳ್ ಲಿ. 3. = ಒಳ್ಳೆ 2. ಉಳ್ಳದಿಗ. A good, precious sort of garment (ದುಗುಲ, etc. Ūs.). — ಉಳ್ಳಿದಮ. -ಒಡಮೆ. A good, precious thing (Abh. P. 12, 39).

ಉಳಕ ಲಿ. 3. A small toy of wood that rolls on two round knobs of which one is at each end (S. Mhr.).

ಉಳಿ ಲಿ. 1. To conceal one's self, to hide (ಆದಂಃ Ūmd. I; ಗೋಪನ Ūmd. Dh.; M. ಉಳಿ, to stoop, peep; M., T. ಒಳಿ, ಒಡುಗು to hide one's self; cf. ಉಡುಗು 1; ಉಳ್ 2, ಒಳ್ 3).

ಉಳಿ ಲಿ. 2. Hiding. 2, an ambush, a lurking place (ಕಳ್ಳನ ಉಳಿ Ūmd. I); a hunter's hut (ಬೇಟೆಯ ಉಳಿ Ūmd. I; T. ಒಳಿ; M. ಒಡಿ, ಒಳಿ; Tu. ಉಳವು, Tē. ಒಲವು, a secret).

ಉಳಿ ಲಿ. 3. A thief (ಕಳ್ಳ Ūmd. I; ಚೋರ Ūmd. Dh.; T. ಉಳವ, a spy, scout).

ಉಳಿ ಲಿ. 4. A chisel; a burin; an awl (ಪ್ರಸ್ತರೋಪ ಕರಣ Ūmd. Dh.; ಒಡಗಿಯ ಉಳಿ Ūmd. I; ಬಿಂಕ, ಪ್ರಸ್ತರಘಟನೋಪಕರಣ Hlā.; ವೃಕ್ಷಾದನ, ವೃಕ್ಷಭೇದಿ Nr.; ಕಾರುಕನ ಮುಟ್ಟು Ūm. 116; ಬಿಂಕ Mr. 383. 483; ಬಿಂಕ, ಕಲ್ಲುಳಿ Nn. 129; C.; M., T., Tu.; Tē. ಉಲಿ; T. ಉರುಳು, to penetrate, pierce; Tu. ಉರುಮ್ಪು, to bore; T. ಫೊಳಿ, to chip, cut stone, etc.; Tē. ಒಡುಡು, to be worn away; ಫೊಡುಡು, to stab, thrust, pierce through; to bore as a hole). ಸಮೃದ್ಧಗಾದನ ಉಳಿ (ಆರೆ, ಚಮುಫೇದಿಕೆ Nr.). See ಉಗುರುಳಿ, ಕಲ್ಲುಳಿ, ತಿರುಪಳಿ. — ಉಳಿ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಮರಾ ಕಡಿಯೋದು ಬಿಡದು. — ಕಬ್ಬಿಣದ ಉಳಿಯಾದರೂ ಕೆಯ್ ಕಡಿಯದೆ? (Prva.). See Prv. s. ಶೈಲ್ಯ.

ಉಳಿ ಲಿ. 5. = ಉಲೆ. See ಮಣ್ಣುಳಿ.

ಉಳಿ ಲಿ. 6. An affix that denotes a person or beast following an occupation or being possessed of, see e. g. ಅಟ್ಟುಳಿ 2, ಎಗ್ಗುಳಿ 1 & 2.

ಉಳಿ ಲಿ. 7. See e. g. ಒಟ್ಟುಳಿ, ಜಂಗುಳಿ, ದೊನ್ನುಳಿ.

ಉಳಿ ಲಿ. 8. = ಹುಳಿ. Acidity, etc. (My.).

ಉಳಿಗ ಲಿ. 1. = ಒಳಗ. A man who hides or lurks (ಸನ್ನಿಧಂ Ūt. I, 20, o. ra. ಸನ್ನಿಧಂ, ಒಳಗ).

ಉಳಿಗ ಲಿ. 2. An affix denoting a man who lives on or by (Ūmd. 237), e. g. ದೇವಳಿಗ, ಮಣ್ಣುಳಿಗ (237).

ಉಳಿತ ಲಿ. 3. Hiding or sheltering one's self: having recourse to, joining, union (ಸೇರುವ Bhn. 60).

ಉಳುಕು ಲಿ. 1. = ಉಲುಕು 1, etc. (My.). ಉಳ್ಳೇ ತಿನ್ನವಗೆ (to him who had stolen and eaten the onions) ಉಳುಕು ತು (, when the theft was discussed, Prv.).

ಉಳುಕು ಲಿ. 2. = ಉಲುಕು 2, etc. (My.).

ಉಳುಕು ಲಿ. 3. = ಉಳ್ಳು 4. (ಉಳ್ಳಿ Hlā.; Nr.). ಬೇಡು ತಿಪ್ಪ ಉಳುಕು (ಉಳ್ಳು Mr. 47).

ಉಳ್ಳ ಲಿ. 3. = ಉಳ್ಳು. (Abh. P. 13, 63; 14, 122).

ಉಳ್ಳು ಲಿ. 1. = ಉಲುಕು 1, etc. (My.).

ಉಳ್ಳು ಲಿ. 2. = ಉಲುಕು 2, etc. (My.).

ಉಳ್ಳು ಲಿ. 3. To shine; to blaze; to appear (ದೀಪ್ತಿ Ūmd. Dh.; Ūt. I, 57; Abh. P. 13, 60; Ūs. 1, 46; T. ಒಳಿ, light, splendour, fire, etc.; ಒಳಿರ, to shine; ಒಡಿ, to shine; ಊದ್, sunshine; Tē. ಒಲೆ, ಫೊಲೆ, to appear, come to light; Tu. ಉಲೆ, to shine; cf. ಉಲಿ 1, ಉಲ್, ಒಲೆ 5, ಒಳ್ 2, ಫೊಲೆ 1).

ಉಳ್ಳು ಲಿ. 4. = ಉಳುಕು 3. A shining or blazing substance, a meteor (ದೀಪ್ತವಸ್ತು Ūmd. Dh.; Rāv. 5, 80). ಉಳ್ಳು ಬಿದ್ದವು (Bp. 61, 11).

ಉಳ್ಳು ಲಿ. 5. = ಉರಣ. (My.).

ಉಳ್ಳು ಲಿ. 1. See s. ಉಳ್ 1.

ಉಳ್ಳು ಲಿ. 2. = ಉರಣ 1, etc. A rolling; that rolls or is round, a ball, as of dough. 2, a bulb. — ಉಳ್ಳುಗಡ್ಡೆ. = ಉಳ್ಳುಗಡ್ಡೆ. (S. Mhr.). — ಉಳ್ಳುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A rolling ooooo-nut, either when rolled towards an idol, or when played with (S. Mhr.). 2, an unripe fruit, as a mango, etc. (My.).

ಉಳ್ಳತನ ಲಿ. 3. The state of being or having. ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳತನ (G. 78; My.). See ಡೈವಳ್ಳತನ.

ಉಳ್ಳಿ ಲಿ. 1. = ಉರಣ 1 q. r., etc. A bulb; an onion (My.; T. ಉಳ್ಳಿ, Tē. ಉಲ್ಲಿ, Tu. ಉಲ್ಲಿ, ಉಳ್ಳಿ, onion, garlic). ಉಳ್ಳಿ ತಿನ್ನವಗೆ ಉಳುಕುತು (Prv.). See ಕರುಳ್ಳಿ, ಕಾರುಳ್ಳಿ, ಕೇಸುಳ್ಳಿ, ನೇರುಳ್ಳಿ 1, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. — ಉಳ್ಳಿಗಡ್ಡೆ. An onion (C.). See ನಂ.

ಉಳ್ಳಿ ಲಿ. 2. = ಬೆಳ್ಳು 2. See ನೇರುಳ್ಳಿ 2.

ಉಳ್ಳಿ ಲಿ. 3. = ಉರಣ 2, etc. (My.).

ಉಳ್ಳಿಸು ಲಿ. 3. = ಉರುಳಿಸು, etc. (C.). ಗಾಲೀ ಉಳ್ಳಿಸು (G. 186).

ಉಳ್ಳು ಲಿ. 4. = ಉರಣ, etc. To roll, etc. (C.).

ಉಳ್ಳಿ ಲಿ. 5. = ಉರಣ 1, etc. — ಉಳ್ಳಿಗಡ್ಡೆ. = ಉಳ್ಳಿ. (ಮದ್ದುಮ, ನೇರುಳ್ಳಿ, ಪರಾಣ್ಣು, ಸುಕನ್ನಕ G.).

ಉಲಿ ಲಿ. 1. = ಉಲೆ, ಉದು 1. To plough (ಎಲೇಖನ Ūmd. Dh.; Abh. P. 11, 127; T., M. ಉದು; Tē. ಮನ್ನು; Tu. ಉರ, ploughing). P. p. ಉದ್ದು, (ಉತ್ತು). ಉದ್ದಂ (Ūmd. 288). ಜವದಂ ಕವಲೆಯಂ ಸುಟ್ಟು, ಕದ್ವಿಯೆನ್ನೆ ಉದ್ದಂ (282 Māb. MS.). ಉದ್ವೆಯೆನ್ನೆ ಉದ್ದ ಧಾವಂ (Ūmd. I).

ಉಲಿ ಲಿ. 2. = ಉದುತು, ಉದುದು, ಉದ್ತು, ಉದ್ತು, ಉದು 2, ಉದುತು, ಉದುದು, ಉದ್ದು. A shortened P. p. of ಉದ್ 1. — ಉದ ಕೊಳ್ಳು. To escape (C.). 2, to remain, to stop (C.; B. 5, 125).

ಉಲಿ ಲಿ. 3. = ಉದ್ 2, ಉದು 3. Remaining; staying; etc. — ಉದಗಡಮೆ. -ಕಡಮೆ. That remains as too less, i. e. the remainder (S. Mhr.). — ಉದಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ. (The remaining side), the remainder or rest (of a sum, C.). 2, remaining alive (My.). — ಉದತರ. = ಉದವಡಿ. (My.). — ಉದವಡಿ. Remainder (My.).

ಉಲಿ ಲಿ. 4. = ಉದು 4, ಹುದು. (My.).

ಉಲಿಕೆ ಲಿ. 1. = ಉಳ್ಳೆ 2, ಉಲಿಕೆ, ಉದಿಕೆ 2, ಉದುಕೆ 2, ಉದ್ವೆ 2. Remaining; remnant. ಉದಿಕೆ ಜನರು, the remaining persons (C.; B. 5, 20). ಉದಿಕೆ ಒಡವೆಗಳು, the

remaining things (127). ಉದಿತ ಕೂಡ, the rest of the money (C.).

ಉದಿತ ulata. 1. = ಉದಿತ 1. The act of ploughing, ploughing (My.).

ಉದಿತ ulata. 2. = ಉದಿತ, ಉದಿತ 2. Remaining; what remains, rest (C.).

ಉದಿತ ulatu. = ಉದಿತ 1, ಉದಿತ, etc. A P. p. of ಉದಿತ 1. Having remained, etc., being saved or gained.

— ಉದಿತಾಯ. — ಅಯ. = ಉದಿತಾಯ, ಉದಿತಾಯ. That remains (in one's hand) as gain: gain, profit (C.; ರಾಧ G.).

ಉದಿತ uladu. = ಉದಿತ, etc. A P. p. of ಉದಿತ 1 (C.). ಉದಿತ ದಣ್ಣು (B. 5, 68). ಯಜ್ಞಮಾನನ ಸ್ವತಸ್ತತ್ವ. ಉದಿತ ದಣ್ಣು (5, 121). See Prev. s. ತಗದು.

ಉದಿತ ulatē. Remaining; remainder (My.).

ಉದಿತ ulamē. = ಉದಿತ, ಉದಿತ. Ploughing (My.).

ಉದಿತ ulal. 1. Ploughing. ಉದಿತ ಇಲ್ಲದ ಹಾದಿನು (ಬಿಲ, ಅಪ್ರಕೃತ Nr.).

ಉದಿತ ulal. 2. To whirl round, to swing, to be unsteady; to be loosened and fly away (T., M. ಉದಿತ; Tē. ಉದಿತ; to fall; ವದಲು, ವದುಲು, to loosen, be untied; see ಉದಿತ). ಕದನದೊಳೆ ಅರ್ಮ ಸಾರ್ವಾ ಇನ ಮಾರಾಧರ್, ಅಪ್ಪು ಸಿಡಿಲ್ಲದು, ಕಸು ಸೂಸಿದುದು, ಅರಗೀರ್ ಉದಿಲ್ಲದು, ಮದಂ ಕಡಿವೋದುವೆ (Abh. P. 13, 69 MB.).

ಉದಿತ ulavu. (= ಉದಿತ), ಉದಿತ 2, ಉದಿತ 2. Remaining; remainder, balance (My.).

ಉದಿತ ulavē. Remaining; being saved; refuge; N. of a place. ನಡತನ್ನರ್ ಅ ಉದಿತಯ ಮಹಾಮನೆಗೆ (Bp. 61, 74).

ಉದಿತ ulasu. 1. = ಉದಿತ 1, ಉದಿತ 1. To cause to plough (My.).

ಉದಿತ ulasu. 2. = ಉದಿತ 2, ಉದಿತ 2. To cause to remain; to spare, etc. (My.).

ಉದಿತ ulahu. 1. = ಉದಿತ 1, etc. (My.).

ಉದಿತ ulahu. 2. = ಉದಿತ, etc. (My.).

ಉದಿತ uli. 1. To leave, to abandon, to quit (ಸ್ಥಾನವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ಮದ. I; ಬಿಡು I; ಸ್ಮದ. 107 Cm.; 194 Cm.; 261 Cm.; 354. 399 Cm.; ಕದ, ಕೆ 90 Cm.; 107 vritti); to except (ಸ್ಮದ. 377). 2, to be left, to remain (ಅವಶಿಷ್ಟ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ಮ. 116; ಎಸು ಸ್ಮದ. 113. 134 Cm.). 3, to be left out, excepted or excluded (ಹೊದಿತಾಗು 77. 337 Cm.). 4, to remain alive, to be saved (ಜೀವಿಸು ಸ್ಮದ. I; ಎವೋಡನ ಸ್ಮದ. Dh.). 5, to be saved, to be gained (ರಾಧಮಾಗು (ಸ್ಮದ. I). 6, to remain behind. (C.; T., M. ಒದ; Tu. ಒರಿ; T. ಉದಿತ, to live, to escape; Tu. ಉದಿತ, remnant). P. p. ಉದಿತ (etc., see s. ಉದಿತ). ಕದು ತಾಯ ಬದಿಯನ್ ಉದಿತಯ ತಿವಿದಿನ್ (ಸ್ಮದ. 194). ತಾರಗೆ ಬೆಳಗುದಾದುವೆ (Lilv. 3, 5). ಕೃತಾಭಿಷೇಕ ಮಹಿಮೆ ಕೆ 2 ಪಟ್ಟದ ಅರಸಿಯರು, ಭಟ್ಟಿನಿ ಎಮ್ಮುರು ಉದಿತ ಅರಸಿಯರು; ಕೃಷ್ಣ ಎಮ್ಮುರು ಹೊನ್ನೆ ಬೆಳ್ಳಿಯರು, ಉದಿತ ಒಡಮೆ ಕೃಷ್ಣ ಎಮ್ಮುರು; ಬೇಗುಲಂಗಳನೆ ಅಮೃತನಮ್ ಎಮ್ಮುರು, ಉದಿತ ಸಿರಿವನ್ನರ ಮನೆಮಂ ಹರ್ಷಮ್ ಎಮ್ಮುರು (Hla.). ಉದಿತ (ಅವಶಿಷ್ಟ ಸ್ಮದ.

344). ಉದಿತಯದು (ನಿಶೇಷ, ನ್ಯಾಯ Hla.). ಉದಿತಯದಿಹುದು (ನಿಶೇಷ, etc. Mr. 453). ಹಾದಿರಿಗೆ ಉದಿತವನೇ ಗೌಡ (Prev.). ನೀ ಹೋಗಲ್ ಎನ್ನ ಒಡಲ್ ಉದಿತವೇ? (Bh. 1, 8, 61). ಅದು ದೂರ ಉದಿತ (B. 2, 47). — See ಸ್ಮದ. 26. 47. 63. 77. 82. 90. 98. 107. 113. 129. 134. 138. 231. 248. 252. 291; Abh. P. 14, 102; Bp. 1, 54; 6, 3; 9, 29; 11, 6; 12 sum.; 12, 16. 19; 18, 23; 22, 8. 38; 24, 80; 27, 23; 47, 9; 52, 7; 55, 13. 17; 58, 37; 59, 54; 60, 22; Bh. 1, 10, 30; 3, 13, 31; Grj. 4, 59; Rāv. 5, 43; 6, 133; 13, 8. 19. 21; Sāv. 2, 12; J. 1, 7; 2, 19. 61; 4, 4; 5, 31; 7, 2; 9, 31; 10, 21. 38. 41. 43; 11 sum.; 15, 14. 18; 17, 20. 21; etc.; B. 3, 79. 101. 126; 4, 17. — ಉದಿತಯಗು. — ಕುಡು. To cause to remain alive, etc. (J. 4, 23). — ಉದಿತಯದ. rep. (Bp. 35, 3; 55, 3).

ಉದಿತ uli. 2. = ಉದಿತ, etc. Remaining; remnant, etc. See ಅರಿ ಉದಿತ. — ಉದಿತಗಡೆ = ಉದಿತಗಡೆ. (My.). — ಉದಿತನಿರ್ಭರ. (ಅರ್ಪ, q. v.; ಸ್ಮದ. II).

ಉದಿತ uli. 3. (= ಉದಿತ, q. v.). A kind of penance (ಒನ್ನ ನೋಡಿ Kk. 79).

ಉದಿತ uliki. = ಉದಿತ, etc. (C.; B. 5, 154. 167. 169. 180).

ಉದಿತ uliku. (ಸ್ಮದ. I). Remaining; surviving; remainder; preservation.

ಉದಿತ ulikē. 1. = ಉದಿತ 1, etc. (My. occasionally).

ಉದಿತ ulike. 2. = ಉದಿತ, etc. (My.).

ಉದಿತ uliga. 1. An affix denoting "subject to" (ಒಳ್ ಪಡೆದವ ಸ್ಮದ. I), e. g. ದಣ್ಣುದಿಗ (I). Cf. ಉದಿತ.

ಉದಿತ uliga. 2. A bird of omen (ತಕುನದ ವಕ್ತು ಸ್ಮದ. I; M. ಉದಿತ, circumstances; ಉದಿತ ಕಾಣು, to inquire from the astronomer; ಒಡಿ, sorcery; to use witchcraft; Tē. ವಲು, an omen; cf. ಒಕ್ಕು 4).

ಉದಿತ uligu. 1. = ಉದಿತ 1, q. v.

ಉದಿತ uligu. 2. = ಉದಿತ 2, q. v.

ಉದಿತ ulita. = ಉದಿತ 2. (My.).

ಉದಿತ ulitu. = ಉದಿತ, etc. (My.). — ಉದಿತಾಯ. — ಅಯ. = ಉದಿತಾಯ. (My.).

ಉದಿತ ulipu. = ಉದಿತ 1, ಉದಿತ, ಉದಿತ 1. To cause or suffer to remain; to spare, to save; to save, as life (ಶೇಷಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಉದಿತ ulimē. = ಉದಿತ, etc. (My.).

ಉದಿತ ulivu. = ಉದಿತ. (ಸ್ಮದ. I; ಸ್ಮದ. 247). ಭೀಷ್ಮಕ ನು ಮಗಳ ಉದಿತ ಕಾಣದೆ, ಕಣ್ಣನ್ ಒನ್ನ ಅನುಮಾನಸಾಧನವ (Rām.). 2, a kind of pēlikē among the viçchit-tiçitras (Kāvy. III, 2, B, 82 seq.). — See ಅದಿತದಿವ; J. 21, 20.

ಉದಿತ ulisu. 1. = ಉದಿತ 1, etc. (My.).

ಉದಿತ ulisu. 2. = ಉದಿತ 2, etc. To cause or suffer to remain; to spare, to save; to keep alive (C.; B. 3, 125; 4, 45. 223; 5, 63. 65).

ಉದಿತ ulu. 1. = ಉದಿತ, etc. To plough (C.). P. p. ಉದಿತ. ಉದಿತ (Si. 303. 320). ಉದಿತವು (319).

ಉದಿತ ulu. 2. = ಉದಿತ 1, etc. A P. p. of ಉದಿತ 1. — ಉದಿತ ಕೊಳ್ಳು. = ಉದಿತ ಕೊಳ್ಳು. To be spared, etc. (C.; B. 2, 39).

ಉಟು **uḷu. 3.** = ಉದ 2, etc. — ಉಡುಗಡೆ. -ಕಡೆ = ಉಡುಗಡೆ. (My.).
 ಉಟು **uḷu. 4.** = ಉದ 3, ಹುಡು. — ಉಡುಕಡೆ. ಉಡುಕಡೆ. Ringworm (My.).
 ಉಟುಕು **uḷuku.** = ಹುಡುಕು. (My.).
 ಉಟುಕೆ **uḷukē. 1.** = ಉಡುಕೆ 1, etc. (My.).
 ಉಟುಕೆ **uḷukē. 2.** = ಉಡುಕೆ, etc. (C.; B. 5, 281. 249. 274).
 ಉಟುಗು **uḷugu. 1.** = ಉಡುಗು 1, ಉಡು. To be attached to, to be fond of or pleased with, to love (cf. ಉಪ್ಪು 1; ಉಡು; ಒಡ್ಡು 1; T. ಉಡುವರ್, continual love). ಉಡುಗದಂ (ಒಡ್ಡಂ ಸ್ಮದ. I; ಕೂರ್ತಂ II, o. r. ಉಡುಗದಂ).
 ಉಟುಗು **uḷugu. 2.** Erotic sentiments, etc. (ವೇಟ ಸ್ಮದ. II, o. r. ಉಡುಗು).
 ಉಟುತ **uḷuta. 1.** = ಉಡುತ 1, etc. (My.).
 ಉಟುತ **uḷuta. 2.** = ಉಡುತ 2, etc. (My.).
 ಉಟುತು **uḷutu.** = ಉದ 1, etc. A P. p. of ಉದ 1. — ಉಡುತಾಯ. -ಅಯ. = ಉಡುತಾಯ, etc. (My.; B. 5, 303).
 ಉಟುದು **uḷudu.** = ಉಡುಡು, etc. (My.).
 ಉಟುಪು **uḷupu.** = ಉಡುಪು, etc. (J. 4, 62).
 ಉಟುಮೆ **uḷumē.** = ಉಡುಮೆ, etc. Ploughing (My.).
 ಉಟುವಿಕೆ **uḷuvikē.** Ploughing (My.).

ಉಟುಸು **uḷusu. 1.** = ಉಡುಸು 1, etc. (My.).
 ಉಟುಸು **uḷusu. 2.** = ಉಡುಸು 2, etc. (My.).
 ಉಟುಹು **uḷuhu. 1.** = ಉಡುಹು, etc. (Bp. 40, 38; 49, 9; 61, 25; Bh. 1, 8, 27. 28. 39; J. 2, 61; 4, 15; 6, 52; 8, 42; 10, 18; 11, 41; 20, 41. 42; 26, 44; 29, 24).
 ಉಟುಹು **uḷuhu. 2.** = ಉಡುಹು 2, etc. (My.).
 ಉಟುಕ್ಕ **uḷkē. 1.** = ಉಕ್ಕ 1, ಉಡುಕೆ 1, ಉಡುಕೆ 1. Ploughing (ಉಡ್ಡು ಧಾವಂ ಸ್ಮದ. I).
 ಉಟುಕ್ಕ **uḷkē. 2.** = ಉಕ್ಕ 2, ಉಡುಕೆ, etc. Remaining; remainder.
 ಉಟು **uḷgi.** = ಉಗ್ಗ 3, (ಉದ 3). A kind of penance (ಒನ್ನ ನೋವು ಸ್ಮದ. II; T., M. ಉದ, to suffer, be wearied; to undergo penance; to be employed in business, etc.; T. ಉಯಂಗು, to be distressed, be sorrowful; ಉಡ್ಡು, to labour much, work hard; ಒಡ್ಡು, to mortify the body; to afflict; to trouble; ಒಡ್ಡುಂಗು, to set in order, keep within bounds, curb, keep under; cf. ಒಡ್ಡುನೆ; see ಉಡುಗ).
 ಉಟು **uḷgu.** = ಉಡುಗು 1, etc. To be attached to, etc., to love (ಸ್ನೇಹ ಸ್ಮದ. Dh.).
 ಉಟು **uḷgē.** Attachment, love (ಸ್ನೇಹ ಕೆ. I, 45).
 ಉಟು **uḷdu.** = ಉದ 1, etc. A P. p. of ಉದ 1. (My.).
 ಉರು. A vulgar way of writing Sk. ರ್ಘ and ೃ.

ಉ

ಉ

ಉ **u. 1.** The sixth letter of the Alphabet (ಸ್ಮದ. 12). When initial it is often written ಉ.
 ಉ **u. 2.** Final ಉ is seldom met with in Kannada words; an instance is the noun ಉ (ಹೂ, ಸ್ಮದ. 67. 95. 202). As the final of imitative sounds it appears e. g. in ಕೂ (of ಕು) and ಫೂ (of ಫು), and then may take the pluta form (19. 68). A few monosyllabic Samskrita words retain their final ಉ in Kannada (67. 103).
 ಉ **u. 3.** In some verbal nouns ಉ is a lengthening of ಉ, e. g. in ಸೂಡು (ಸ್ಮದ. 250).
 ಉ **u. 4.** An optional form of the vocative of Samskrita words with final ಉ (ಸ್ಮದ. 152).
 ಉ **u. 5.** (= ಉ 10). An indicative adjective pronoun formed of ಉದ 1: this (in the middle). ಅ, ಈ, ಉ (ಸ್ಮದ. 202). ಅ ಬನಮ್, ಈ ಬನಮ್, ಉ ಬನಮ್ ಎನ್ನದೆ, ತೊದಿಲ್ಲ, ಘೋಷ್ವರ್ ಅವರ್ (202). Cf. ಉಕೆ 2, ಉಕೆ 1.
 ಉ **u. 6.** A contraction of ಉವ 2 or ಉವು (My.), e. g. ಎನಸೂಡು (ಸ್ಮದ. 88. 172. Mqb. MS.). ಇರೂ ಧಾವಂ (Nr.). ಉಟ್ಟನ ಕಟ್ಟಿರೂ ಮನೆ (Hla.). ಮೂಡೂದು (Mr. 380). ಅರಾಡೂದು

ದು, ಎದಿಗೂದು (454). ಮುಂಡೂದು (464). ಸುತ್ತೂದು (469). ತೊಡ್ಡೂದು (539). ಒಪ್ಪೂದು (Nn. 71). ಪಕ್ಕ ಎದಿಗೂದು (Kk. 86). ಪಾವಂ ಪಾದೂ ಕಾಲಕೆ (Sp.). ಚೆಲ್ಲೂದು (ಎಕೇರ್ಯ ಸ್ಮದ. Dh. Cm. ad ಪೀದ್). Cf. ಉಣ, ಉನ.

ಉ **u. 7.** = ಉಂ 1, ಉ 9, ಅಂ 5. A copulative conjunction that has the same meanings and uses as ಅಂ 5 q. v., etc., but appears as final also in the accusative: and; and...and; also; at any rate; even; soever; though.— ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಇಬ್ಬರೂ, ಉತ್ತಮರ್ ಎನ್ನೂ, ಅಧಮರ್ ಎನ್ನೂ, ಎನಸುಗು (Nr.). ಮಿತ್ರ ಸುಹೃತ್ ಎನ್ನೊಡೆ ಎಡೆಯಲಿ ಆದ ಸಂಗಡಿಗನು, ನಣ್ಣನೆನ್ನೊ ಎಮ್ಮರು (Nr.). ಲೇವೆ ರಾಜ ಎನ್ನೊಡೆ ಎಡೆಬೆಡಕು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು, ವೃಕ್ಷಾದಿಗಳ ಸಾಲಿ ನ ಮಧ್ಯವೆನ್ನೊ ಎಮ್ಮರು (Nr.). ಎನ್ನೊ ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ಸನಾತನ Nr.). ಎನ್ನೊ ಗೆಯ್ಯದ ಫೂಮಿ ಖಿಲಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hla.). ಕಟ್ಟಿ ಎಮ್ಮುದು ಕೊಟ್ಟಿಗೂ ರೇತಸ್ಸಿಗೂ ರಕ್ತಕ್ಕೂ ಮದುಳಿಗೂ ಉಡ್ಡೆಗೂ ಹೇಲಿಗೂ ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗಿಗೂ ಸಿಮ್ಪುಳಕ್ಕೂ ತ್ವೇಷ್ಠಕ್ಕೂ ಕಣ್ಣೀರಿಗೂ ಕಣ್ಣಿಗಿಣಿಗೂ ಬೆವರಿಗೂ ಹೆವರು (Sl. 205). ವಲ್ಲರಿ ಮಂಜರಿ ಹುಪ್ಪಿನ ಗೊಂಚಲಿಗಾದರೂ ಹುಪ್ಪು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಬಳ್ಳಿಗಳಿಗಾದರೂ ಬೆಸರುಗಳು (122). ಮಿಕ್ಕ ನಾಲ್ಕು ಶಬ್ದಗಳೂ (106). ಎರಾ ಮೂಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇರಾದ ಕೊಟ್ಟು (204). ತ್ಯಾಗ ಭೋಗಗಳು ಎರಡೂ ಉಳ್ಳವನು (354). ಎಲ್ಲವೂ ಸಮ್ಪೂರ್ಣವಾಗಿ (371). ಚನ್ನೋದಯಕಾಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತು

ವರ್ತೆ ಆದರೂ ಪಾಡ್ಯವು ಅದರೂ ಇದ್ದು ಅಚರಿಸಲ್ ಪಡುವ ಹುಣ್ಣಿಮೆ (39). ಹಕ್ಕಿವಾಗಿಯೂ ದಿನ್ನೆಯಾಗಿಯೂ ಹಾಕಿರುವ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ತಿಟ್ಟಿ (112). ಆಕಳು ಹಾಲು ಮೊಸರು ತುಪ್ಪ ಪುಷ್ಕಳವಾಗಿ ದೊರೆಯುವದಾಗಿ ಯೂ ಮೂದಿಲ್ ಪಡುವದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಗೊಲ್ಲರ ದೊಡ್ಡಿ (113). ಕಡೆಗೂ ಬೆಳದು ಇರುವದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ 377). ಎದ್ದೆ ಕಲಿಸುವನೂ ಅನ್ನ ಕೊಡುವನೂ ಕಷ್ಟದೊಳಗಿನ್ನ ಕಾಯುವನೂ (B. 1, 14). ಆ ಕಾಗದ ಬಹಳ ದಪ್ಪಗಿಯೂ ಹುರುಬರಕಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ (1, 15). ಗಣ್ಯನೊಳಗೆ ಲಿಕ್ಕ ಬೆಳೆಯೂ ಕಾಗದವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ (1, 23). ಅವು ಬದ್ಧೆ ಮೈ ಹದ್ದಿಗಳನ್ನ ನಾಯಿಗಳನ್ನ ಬಿಡುವವು (2, 18). ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವಾದರೂ ತಾನೇ ಆಗದು (2, 24). ಮತ್ತೆ ಯಾವವೂ ಇಲ್ಲ (2, 37). ನನ್ನ ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳು ಹೋದವು (3, 124; see ಎರಡೂ). ತರೀರ ದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇತರಸೌಖ್ಯಗಳು ಇದ್ದು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೇ ಸರಿ (4, 24). ಎಲ್ಲಿಯೂ, wheresoever; everywhere; etc. (C.). ಎನ್ನೂ, whensover; always; etc. (C.).—See ಲೂ.

ಲೂ ರಿ. 8. = ಲೂವು, etc. — ಲೂಗಾಯು. A slight wound (My.).

ಲೂ ರಿ. 9. The initial *u* that is connected with *pu* and *hu*, see e. g. ಲೂ 8, ಲೂಡು 2, ಲೂಡು, ಲೂರಿಗೆ, ಲೂ ಸರವಳ್ಳಿ, ಲೂಸು 1 & 2.

ಲೂಕಾರ ರಿ-kāra. The letter ಲೂ (Śmd. 11).

ಲೂಕಾರಾನ್ತ ರಿ-kāra-anta. A word with final ಲೂ (Śmd. 102).

ಲೂಕೆ ರಿ-kē. 1. = ಲೂಕೆ, ಲೂಕೆ, ಲೂಕೆ. The warp of a loom spread and starched; the warp in general (ನೆಯ್ಗೆ Śm. 78; T., M. ಲೂಡು, the woof; cf. ಉ ಯ್ 2?). ಹೊರಸಿನ ನೆಯ್ಯು ಲೂಕೆಯ ನುಲಿ (ಎದ್ದು Śmd. 1).

ಲೂಕೆ ರಿ-kē. 2. This (intermediate) female (ಮಧ್ಯ ನಾರಿ Śm. 78). ಆಕೆ, ಈಕೆ, ಲೂಕೆ (Śmd. 186). ಕದು ತಡೆದತ್ತು, ಕನ್ನಡ ಉಣ್ಣೆ ಲೂ ಮನೆಯ ಲೂಕೆಗಳ್ ಬಯರ್ (202).

ಲೂಬ್ಬಿ ರಿ-kyā. = ಉಬ್ಬು. Botted in a pot, as e. g. meat.

ಲೂಂಕೆ ರಿ-kē. = ಲೂಕೆ 1, etc. (My.).

ಲೂದ ರಿ-ā. = ಲೂಡು, ಲೂಂಡ, ಲೂಂಡು. Superior, more costly (C.; Mhr. ಉಂಡಾ). — ಲೂಡ ಅಡೆವೆ. Costly cloth (My.; ಸು ತೇಲಳಿ G.). — ಲೂಡ ನೀಡ. Superior and inferior (C.). ಲೂವಾಮ್ಬು ನೀಡವೆನ್ನ ಹೇರಿ ದಾರದು (Prv.). — ಲೂಡ ಬೆಳ್ಳಿ. Superior, fine silver (C.).

ಲೂಬೆ ರಿ-ā. = ಲೂಬು 2. (Tē. ಲೂಬೆ, a kind of grass; Tu. ಲೂಬರ್, a kind of broom grass). — ಲೂಬೆಹುಲು = ಲೂಬು ಹುಲು. A kind of long grass from which brooms are made (My.; cf. ಹಂಚೆಹುಲು).

ಲೂಡು ರಿ-ā. = ಲೂಡು. (Śd.; Tē. ಲೂಡು, to fall off, as the hair from sickness).

ಲೂಡು ರಿ-ā. = ಲೂಡ. (C.).

ಲೂಬೆ ರಿ-jē. An insect that infests grain (My.).

ಲೂಂಡ ರಿ-kē. = ಲೂಡ, etc. (My.).

ಲೂಂಡು ರಿ-kē. = ಲೂಂಡ, etc. (My.).

ಲೂಡ ರಿ-ā. A verbal noun of ಲೂಡು 1: Taking a meal; a meal (C.; ವಲ್ಲನ, ಅಭ್ಯವಹಾರ, ಆಶನ, ಭಕ್ಷಣ, ಭೋಜನ, etc. Hā., Nr., Mr. 220, Si. 317; T., Tu.). ವರಸುತ ಸುಮ್ ಇಲ್ಲದ ಮನೆಯೊಳ್ ಲೂಡಮ್ ಅದು ಆಗದು (Bp. 24, 81). ಕೇರಿಗೆ ಲೂಡು ಮಾಡಿದವನೋ? (40, 42). ತಿಂದುಮ್ಬು ಲೂಡ (43, 58). ಲೂಡು ಬನ್ನ (61, 19). ಲೂಡು ದಾ! (B. 2, 7). ಲೂಡದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮತಿ ಇರ ಬೇಕು (4, 25). ನಾಲ್ಕು ಮದ್ದಿ ಅತ್ತ ಇವರಿಗೆ ಲೂ ಟ್ಲೆ ಹೇದ್ದೇ (4, 52). ಲೂಡುಳ್ಳ ಕರೆಯುತ್ತೀರಿ (5, 152). ಲೂ ಟ್ಲೆ ಕೂತರು (5, 153). ಲೂಡುಗದವರ ಲೂಡು ಬತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಆಗು

ತ್ತದೆ (5, 286). ಲೂಡ ಅದ ಮೇಲೆ (5, 294). ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಗಾಡೆ, ಲೂಡು ಮೊದಲು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. — ಲೂಡುಳ್ಳದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಯಾತಕ್ಕೂ ಬೇಡ. — ಲೂಡುಳ್ಳದವನು ಕಾಟ ಮಾಡದೆ ಇರನು. — ಲೂಡುಳ್ಳ ಕಿಚ್ಚು ಬಿತ್ತು (or ಬೀದಿ); ಗನ್ನ ತೇದು, ಹಣ ಹೋಯ್ತು. — ಲೂಡುಳ್ಳ ಮುಂಡು, ಮೂಡುಳ್ಳ ಹಿಂಡು. — ಲೂಡುಳ್ಳ ಮುಂಡು, ದಣ್ಣಿಗೆ ಹಿಂಡು. — ಲೂಡು ಚಲೋದಾಯಿತು, ಹೊಟ್ಟೆ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಿಲ್ಲ. — ಲೂಡದಲ್ಲಿ ನೀಟಾಗಿರ ಬೇಕು. — ಲೂಡ ಪರಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ನೋಟ ಪೆದರಿಟ್ಟ, ಲೂಡ ಮನದಿಟ್ಟ. — ಲೂಡ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ, ಮಾ ತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗವಿಲ್ಲ. — ಲೂಡ ಬೇಡವೆನ್ನು, ನಾಟಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ. — ಲೂಡ ಅನ್ನರ ಹೂ, ಓಟ ಅನ್ನರ ಲೂಕೂ. — ಲೂಡ ಬೇಡೆ, ಪಡಿ ಬೇಡೆ. — ಲೂಡ ಹಾಗೆ, ಪಲಹಾರ ಮುಪ್ಪಾಗ (Prvs.). ವಿಷಯಲ ಮೃಟನಾಗಿ, ಸವಿಯ ಲೂಡಗಳನ್ ಉಣ್ಣು, ಬೆಮಿಸ ಬೇಡ (Dp. 4, 1). ಪುತ್ತ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿವಸ, ಹಾಲುಲೂಡಿದ ಹಟ್ಟಿ (1, 4). ಸೌಖ್ಯವಿಲ್ಲದ ಲೂಡವದು ಕಾದಿ ಕೂಟ (54, 3). See Prvs. a. ನೂಕು 1, ನೋಟ, ಪಕ್ಕ, ಪಕು, ಬಟ್ಟೆ 2, ಬಿಟ್ಟಿಯೂಟ; J. 29, 25; 34, 10. — ಲೂಡ ಗೀಟ. reit. A meal and its appendage (C.). — ಲೂಡ ಮಾಡಿಸು. To give a meal (to another, C.). ಅವನನ್ನು or ಅವನಿಗೆ ಲೂಡ ಮಾಡಿಸು (C.). — ಲೂಡ ಮಾಡು. To take a meal (C.). ಕೂಡ ಲೂಡ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಸಹಭೋಜನ Si. 317). See Prv. a. ನೋಟ.

ಲೂಟಗಾಡಿ ರಿ-ā-gāṭi. A great eater (C.).

ಲೂಟಗಾರ್ತಿ ರಿ-ā-gāṭti. A woman who eats much (My.).

ಲೂಟು ರಿ-ā. Rising. (Mhr. ಉಟೇಣ, to rise; ಬೈಸಣೇಣ, to sit). — ಲೂಟು ಬೈಸು. Rising and sitting down, sitting on the haunches and standing up in quick succession, which is done to exercise the limbs or, at school, is used as a punishment for idle boys (C.).

ಲೂಟೆ ರಿ-ā. (= ಬಿಡೆ). A natural spring of water (My.; Tē.; Tu. ಲೂಟಿ; T. ಲೂಡು; T., M., Tē. ಲೂಡು, to spring or issue forth, ooze; Tu. ಲೂಟು, ಲೂಸು, ಲೂಕೆ, ಉ ಯಿಲು, to ooze; see ಲೂಡು 3, ಒಡೆ 1, ಒಸರ್ 1; cf. ಉಟ್ಟೆ 2). ಲೂಡಕ ರಿ-āka. (fr. ಎಡ?). A deaf man (My.). ಲೂರೊನ್ನಾಡಿ ದರೆ ಲೂಡಕನೊನ್ನಾಡಿದ (Prv.).

ಲೂಡಲು ರಿ-ālu. = ಅವುಡಲು No. 2. (My.).

ಲೂಡಿಸು ರಿ-āisu. To cause to eat, to give to eat (My.; J. 12, 32). ಈತನಿಗೆ ನಂಜನ್ ಲೂಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಉಪಾಯಮಂ ಮಾಡ್ತೆಂ (J. 29, 37). ಕೊನ್ನವನೊ, ಎಷಮನ್ ಲೂಡಿಸಿ, ಚನ್ನಪಾಸಂ? (31, 28). 2, to cause to give to eat (My.).

ಲೂಡು ರಿ-ā. 1. (To take a meal, to eat, on account of ಲೂಟ & ಲೂಡಿಸು; T., M. ಲೂಮ್ಬು, to suck, to eat); — to give to eat, to make eat (ಭೋಜನಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; Śm. 94; C.; T. ಲೂಟ್ಟು). ಸರುವೇ ಪಣ್ಣ ಮೇಲೆ, ಮಾತೆ ಎಷಮಂ ಪೆತ್ತ ಅರ್ಥಕಂಗೆ ಲೂಡರ್ (84). ಆಪನಿತು ಹೊಸ ಹುಗ್ಗಿ ಗುಡ ಅಜ್ಜ ಅಪರಿಮಿತಂ ಕಲಿಸಿ, ಲೂಡುತ್ತ ಆ ಪರಮಮಾಹೇಶ್ವರನ ಅರಾಧನೆಯೊಳ್ ಒಲಿಸಿ (Bp. 3, 53). ತಾಯ್ ಮೊಲೆಯೊಡೆ (24, 45). ತಾಯೋಪಾಯಿಲಿ ಮೊಲೆಯೊಡಿ (25, 7). ಲೂಡುವನು ತಾನೇ ತುತ್ತು ತುತ್ತಿಗೆ (47, 40). ಮೊಲೆಯನ್ ಲೂಡಿದರ್ ಆರು? (50, 5). ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಲು ಮೊಲೆಯನ್ ಲೂಡಿದರು (50, 11). See Abb. P. 11, 148; Bp. 15, 5, 29; 50, 4; Rā. 3, 51; 4, 64-2, 39; Śkr. 2, 65.

ಲೂಡು ರಿ-ā. 2. = ಘಡು 1, etc. To join, to yoke, to put to or on, to apply, to put, etc. (My.; Tu.). ಮುದ್ದುಗಳನ್ ಲೂಡಿ (Bp. 1, 51). ಒನ್ನು ಕಣೆಯೊಡಿ (J. 4, 42).

See Rāv. 5, 65; J. 8, 16; ಉಪ್ಪುಡು. 2, to apply an unctuous substance, etc. to, to smear, to anoint, to besmear, to spread over (ಶೇಷನ ಸ್ಮ. 94; M. ಉದ್, to rub; cf. ಪೂಸು 1). ಎಷವನ್ ಉದಿದ ಬಾಣದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ಧ, ಶಿಪ್ತ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಯಾವರಸವನ್ ಉದಿದ ನಿಗ್ಧವದ ಬಳಿಗಳ ಒಲೆಗಳ ಮಿಶ್ರವೆಡ್ಡಿ ತಿಯರ್ (Rāghc. 17, 65).

ಉಡು ರಿಧು. 3. (fr. ಉಡು 1). A support, etc. (ಅಧಾರ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಉಡ್ತಿ, immobility; refuge, protection; Tē. ಉದೆ, firmness, strength; T. ಉನ್ಪು, to lean, set, fix, put in the ground, etc.; cf. ಉತ 2).

ಉಡುಗು ರಿಧುಗು. — ಉಡುಗುಡೆಟ್ಟು. The plant Alangium hexapetalum (ಅಂಕೋರ Si. 127; Tē.).

ಉಡೆ ರಿಧೆ. The pendent root of the banyan tree (Sd.; Tē.).

ಉಧೆ ರಿಧಾ. Carried; moved; married. See ಪೌಧ, ವ್ಯಾಧ.

ಉಧೆ ರಿಧೆ. A bride, a wife espoused according to the ritual. See ಅಧ್ಯಾಧ.

ಉಣಾ ರಿಧಾ. = ಉನಾ, of which it is a contracted form, e. g. ಅಣ್ಣಾಣ, ತೆಗೆಯಾಣ, ಬಿಡಾಣ, ಹತ್ತಾಣ (My.).

ಉಣಾ ರಿಧಾ. Tbh. of ಉನ. (My.).

ಉಣಾತೆ ರಿಧಾತೆ. Tbh. of ಉನತೆ. (My.).

ಉಣಾಲು ರಿಧು. = ಹೂಣಾ. To bury (My.).

ಉನೆಯ ರಿಧ್ಯಾ. = ಉಣ. Deficiency, defect (J. 1, 7, 8; 18, 44; 23, 43; 26, 60; see Prv. s. ಜಾಣ).

ಉಣ್ಣು ರಿಧು. To grow big or bulky (ಉಬ್ಬಿ ಬೆಳೆತೆ. I, 42).

ಉಣ್ಣು ರಿಧು. A wrong form of ಉಣ್ಣು (Bp. 42, 1; 53, 48).

ಉತ ರಿಧ-ತಾ. 1. This (intermediate) male. ಅತಂ, ಈತಂ, ಉತಂ (Smd. 182). ಅತಂಗರ್, ಈತಂಗರ್, ಉತಂಗರ್ (182). ಅತಂ ದುರ್ಯೋಧನನ್, ಈತಂ ರವಿಜಾತನ್, ಉತನ್ ಅತ್ಯತ್ಯಮಂ (182).

ಉತ ರಿಧಾ. 2. (fr. ಉಡು 1). Firmness, steady application of the mind (My.; see ಉಡು 4).

ಉತ ರಿಧಾ. Woven.

ಉತಿ ರಿಧಿ. Weaving, sewing. 2, speed. See ವ್ಯಾತಿ.

ಉತ್ವ ರಿಧಾ. The letter ಉ (Smd. 372. 379).

ಉದ ರಿಧಾ. = ಉಡು. Frankincense (ಸಿಲ್ವ G.; Mhr., H.). — ಉದಗಡ್ಡೆ. = ಉಡುಗಡ್ಡೆ. (My.). — ಉದಬತ್ತಿ. A thin stick covered with frankincense (C.; Tu. ಉಡು-).

ಉದನ್ತ ರಿಧ-ಂತಾ. A term with final ಉ (Smd. 102; Kāv. I, 2, 84-89).

ಉದರೆ ರಿಧಾರೆ. A kind of corn-tares in paddy and wheat fields (My.; Tē. ಉದೆ, a kind of grass; its plural ಉದೆಲು, a kind of corn-tares; ಉದೆಗಡ್ಡೆ, tares).

ಉದಲು ರಿಧಾಲು. Blowing; — swelling. — ಉದಲು ಮೋಡೆ. A swollen face (My.); a face that indicates anger (My.).

ಉದಾ ರಿಧಿ. = ಉಬಿ, ಉಬಿ. Brown, purple, lilao, dark flesh colour, sky-blue (My.; H., Br.).

ಉದಿ ರಿಧಿ. = ಉದಾ, etc. (C.; ತ್ಯಾವ G.; B. 3, 99. 108).

ಉದಿಕೆ ರಿಧಿಕೆ. Blowing; — swelling (My.).

ಉದಿಸು ರಿಧಿಸು. To cause to blow (C.); to cause to refine metal with the blow-pipe (My.). 2, to cause to swell (My.).

ಉಡು ರಿಧು. 1. = ಉಬು 1. To blow (ತ್ಯಾವಪ್ರಹರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; C.; T., M., Tē., Tu.; cf. ಉಸುರು 2); to purify or refine metal with the blow-pipe (My.; Tē.). 2, to become inflated, to be puffed up, to swell, to be distended (My.; T., M., Tē., Tu.; Tē. also ಉಡು). ಈವಿಗಳನ್ ಅಕ್ಕಿಗಳುಮಂ ನೆಟ್ಟನೆ ಉಡುವಳು (Bp. 15, 10). ಉಡುವ ಬಿಡಿಗಡ್ಡೆಗಳು (56, 17). ಕೊದಲನ್ ಉಡುತ (58, 23). ಸಿಕ್ಕಂಗೋವಿ ಉಡುವವನು (ವೇಣುಧ್ವ. Si. 340). ಉಡುವ ಬಸುಡಿ (ಹೇಣ, Bp. 46, 58). ತಾಯ್ತಿಡಿ... ಉದಿದುದೊ ಸೋಪ್ಪಳಮಂ ಬಸುಡು? (Rāv. 5, 40). ಗೇರ ವಣ್ಣನ್, ಇದು ಕಣ್ಣಮ್! ಎನುತ್ತಂ, ಸಾರಿ, ಮೇಲೆ ತೃಣಮ್ ಇಟ್ಟು, ಅದನ್ ಉದರ್ (9, 23). ಹಾದಿಯೋ ಉದಿದನ್ ಒರ್ವಂ, ಒಬಿ ಕರಂ ಪಾಡ್, ಕೇಡುಮಂ (9, 26). ಮೂಡಣ ಎಲರ್ ಉದೆ (9, 30). ಚಿತ್ತಂ ತವ್ವಿ ಲರೋ ಉದಿದೊಡೆ (J. 26, 13). ಉದಿದ ಅಪ್ಪು ಬೆಳ್ಳಿ ಬೂದಿ ಆಯಿತು (Prv.; see another Prv. s. ಓ 2). ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ, ಅದರೊಳಗೆ ಹೊಡೆದೊನ್ನು ಉಕ್ಕಿನ ತುಣ್ಣು ಚೆಲ್ಲಿ, ತಿದೀ ಉಡುವನು (B. 4, 157). ಕದ ಉದಿ ಕೊಣ್ಣಿತು (My.). — ಉಡ್ಡು. rep. See Prv. s. ಕುಟ್ಟು 1.

ಉಡು ರಿಧು. 2. Blowing. 2, swelling, swollen state. (Tē. ಉಡು, ಉದೆ; M. ಉತ್ತು, swelling, greatness). — ಉಡುಕಾಮಾಲೆ. = ಉಡುಗಾಮನಿ. (My.; T.; Tu. ಉಡುಕಾಮಲೆ). — ಉಡುಗಲ್ಲ. A swollen cheek; a double chin (My.). — ಉಡುಗಾಮನಿ. -ಕಾಮನಿ. A kind of jaundice by which the body swells (S. Mhr.). — ಉಡುಗಾಲು. -ಕಾಲು. A swollen leg (My.). — ಉಡುಗೊದಿ. -ಕೊದಿ. A tube used in blowing a fire; a blow-pipe (C.). — ಉಡುಬಟ್ಟಿ. A morbidly swollen body (My.). — ಉಡುಹೊಟ್ಟಿ. = ಉಡುಬಟ್ಟಿ. (My.).

ಉಡು ರಿಧು. = ಉಡ. (C.). — ಉದಿನ ಕಡ್ಡಿ. = ಉದಬತ್ತಿ. (C.). ಉಡುಗಡ್ಡಿ. = ಉದಿನ ಕಡ್ಡಿ. (My.). — ಉಡುಬಾಣ. = ಉಡು ಬತ್ತಿಗಡ. (My.). — ಉಡುಬತ್ತಿ. = ಉದಬತ್ತಿ (C.). — ಉಡುಬತ್ತಿ ಗಡ. A receptacle for the rīdubatti made of metal in the form of a tree (C.).

ಉಧ ರಿಧಾ. An udder.

ಉಧನ್ ರಿಧಾ. An udder.

ಉಧನ್ಯ ರಿಧಾಸಾ. Milk.

ಉನ ರಿಧಾ. = ಉನ, of which it is a contracted form. Frequently e. g. ಹೋಗೂನ, let us go! ಮಾಡೂನ, let us do! (C.). The form appears also as ಉನು (S. Mhr.). **ಉನ ರಿಧಾ.** = ಉಣ. Lessened; wanting; deficient, defective, short of any quantity; maimed; less, minus; subtraction, deduction (ಗತ, ಕೋಧನ, ಕಳಹಂ Mr. 440).

ಉನತೆ ರಿಧಾತೆ. = ಉಣತೆ. The state of being lessened, etc. (My., also ಉನತ್ಯ).

ಉಬತ್ತಿ ರಿಧಾತಿ. = ಇಬತ್ತಿ. Tbh. of ಎಫಾತಿ. (My.).

ಉಬಲು ರಿಧಾಲು. = ಉಬ್ಬಲು, etc. (My.).

ಉಬು ರಿಧು. 1. = ಉಡು 1. To blow (S. Mhr.; Tē. ಉಡು, to whistle; M. ಉವರ್, ಉದರ್, whistling).

ಉಬು ರಿಧು. 2. = ಉಬೆ. The awn of barley, etc. (C.; ಕಣ್ಣಿಕೆ Mr. 110; ತೂಕ G.; Mhr. ಓವ್ವಾ; cf. ಉಡು 1). ಧತ್ತದ ಉಬು, ನೆಲ್ಲ ಉಬು (ಕಿಂತಾರು, ಸಸ್ಯತೂಕ, ಧಾನ್ಯತೂಕ

Si. 305. 448). — ಉಮಿನ ಕರಡ. The ಉಮುಹುಲ್ಲ when dry (C.). — ಉಮುಕಡ್ಡ. = ಉಮಿನ ಕರಡ. (S. Mhr.). — ಉಮುಹುಲ್ಲ. A common fodder grass with very troublesome awns, *Andropogon contortus* (Z.; C.), used also in making brooms (My.).

ಉಮ್ ಓಂ. An interjection expressing pain (C.).

ಉಮ್ ಓಂ. An interjection expressing anger, etc. Cf. ಉಂ 2.

ಉಮೆ ಓಂಕೆ. A dumb man (My.; M., T. ಉಮ, dumb, stupid; a dumb man; T. ಉಮ್ಕೆ, a dumb person); a taciturn man (My.).

ಉಯಿಸು ಓಯಿಸು. Tbh. of ಉಹಿಸು. (My.).

ಉರ್ ಓರ್. = ಉರು, ಉರ್. An inhabited place; a village; a town (ಗ್ರಾಮ Nr.; Si. 442; ಗ್ರಾಮ, ಸುವಸಥ Hlā., Mr. 188; T., M.; Tē., Tu. ಉರು). ಉರ್ಗರ್ (Smd. 51). ಉರನ್ ಅಯ್ದಿದಂ (156). ಉರ ಮುನ್ನು (162). ಉರ್ಗ (82). ಉರೋ (231). ಎರಡು ಉರ ಎದೆಯ ನಿದುಮಾರಂ (ಪ್ರಾ ನರ); ಉರ ಹೊರೆ (ಗ್ರಾಮಾಂತಿಕ, ಉಪಶಲ್ಯ, ಕಟ, etc. Hlā.). ರೂ ದಿಸಿದ ಕವಿತಾಪ್ರವೇಶನು ನಾಡೋ ಉರೋನು ನೀನೇ! (Bp. 42, 6). ಬಟ್ಟೆಯನ್ ಉರ ಹೊದಿವಟ್ಟಿಸಿದಂ (Bh. 1, 10, 29). ಬನಗಂ ಬಳಸದ ಉರ್ಗರ್ ಇಲ್ಲದ ಎದೆ ಇಲ್ಲ ಆ ಇಳಿಯಲು (J. 3, 3). ಕಮಿಬರ್ ಇರ್ದ ಉರ್ಗನ್ ಕಾಡು ಬಳ್ಳಿತು (28, 36). ಮುನ್ನ ದುವಳ್ಳಾ ನದಿಂ ನಗರದ ಸಮಾವಳಿ ಅಯ್ದರೆ, ವಾದ್ಯಘೋಷಿತಂ ಕಿವಿಯೊಳ್ ಇದಿಯೆ, ಎನ್ ಇದು ಉತ್ತರಮ್ ಉರೋಳ್? ಎನೆ (31, 29). — See ತ ಮರೂರ್, ಹುಟ್ಟೂರ್; J. 3, 40; 4, 16; 6, 51; 24, 21. — ಉರಗ ಸ್. — ಅಗಸ್. A town gate (C.). — ಉರದಿಕೊಳಗ. — ಅಡಿ. A kūlaga of which the size has been fixed by the villagers (Bp. 1, 23; My.). — ಉರವ. — ಅವ. A man belonging to a village or town (C.). ಉರವರು (Bp. 54, 75). — ಉರವಳು. — ಅವಳು. A woman belonging to a village or town (C.). — ಉರುಮ್ಪದ್. — ಉಮ್ಪದ್. A village grant (J. 7, 30; My.). — ಉರೂಟ. — ಉಟ. A public meal (C.). — ಉರೂರ್. rep. ಉ ರೂರೋ (Smd. 231; Bp. 25, 20). — ಉರೂಡೆಯ. — ಒಡೆಯ. (Smd. 161). A village or town chief.

ಉರರಿ ಓರರಿ. = ಉರರಿ. A particle expressing expansion, and assent or acceptance.

ಉರರಿಕೃತ ಓರರಿ-ಕೃತ. = ಉರರಿಕೃತ. (G.).

ಉರವೈ ಓರವೈ. Relating to the thigh (of Brahmā): a *Vaiśya*.

ಉರಿ ಓರಿ. = ಉರರಿ. A particle of diffusion and assent.

ಉರಿಗೆ ಓರಿಗೆ. = ಘರಿಗೆ, etc. (My.). See ಎಣ್ಣೂರಿಗೆ.

ಉರಿಸು ಓರಿಸು. (? Abb. P. 10, 57).

ಉರಿಕೃತ ಓರಿ-ಕೃತ. Agreed, promised.

ಉರು ಓರು. = ಉರಿ, etc. (C.). ಅತ್ತರ್ ಉರಿಗೆ ಹೋದವರು ತಾವು ಇತ್ತ ಮನೆಗೆ ಅಯ್ದುತಂ (Bp. 14, 24). ನೆರೆಯೂರಿಗೆ ಹೋ ಗುತ (16, 1). ಉರಿಗೆ ದೂರೋ ಇರ್ದ ವನಂ (ಉಪರೋಷಿತ Hlā.). ಜನ ಧನ ಅಧಿಕಾರ ಇವು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವ ಉರು (Si. 106). ಪಾವಗ ಉರು (ಧೋಗವತಿ, ಪಾತಾಲರಾಜಧಾನಿ 425). ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ ದನ ಕಾಯವು ಪಾದೊರ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯ! (Sp.). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಉರು ಕೊಡಿತು ನಾಡುವ ನೀರು (Dp. 54). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಉರು, ಮಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಮನೆಯು, ಅಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ತನ್ನರು ಇದ್ದು, ಫಲವೇನು? (148). ಒಳ್ಳೆಯನ್ ಇರದ ಉರು, ಕಳ್ಳನ ಒಡನಾಟವೂ, ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು ಇವು ಮೂರು ಕೆಸರೋಳಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುದಿದನ್ನೆ (Sp.). ಯಾ ರೂ ಇಲ್ಲದ ಉರಿಗೆ ಅಗಸರ ಮಾಳೆಯೇ ಮುತ್ತಯ್ಯ. — ಉರ ಗುಡ್ಡಲಿ ತನ್ನ, ಸಾವ ಕಾಲವೆ ತಗದ. — ಉರ ಮುನ್ನ ನೆಗಲಿ ಹೂದಿದರೆ ಕಣ್ಣಿ

ಕಣ್ಣಿವರಿಗೆ ಒನ್ನೊನ್ನು ಮಾತು. — ಉರಲ್ಲಿ ತಿಂದುಣ್ಣು, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒನ್ನು ಪಡಾ ಹೇಯ! — ಉರ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ದಾರಿ ತೀರಿತು. — ಉರಿಗೆ ಅರ ಸನಾದರೂ ತಾಯಿಗೆ ಮಗ. — ಉರಿಗೆ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೆ ಅದಿರಿ? — ಉರಿಗೆ ಬನ್ನ ಮಾರಿ ಉಣ್ಣಿಲ್ಲದೇ ಹೋಗದು. — ಉರಿಗೆ ಬರುವನೂ ಒಟ್ಟು ನೆಣ್ಣು, ಉರಿಗೆ ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ನೆಣ್ಣರು. — ಉರಿಗೆ ಹಬ್ಬ ನಾದರೆ ನಾಯಿಗೆ ಲೊಟ್ಟೊಟ್ಟಿ. — ಉರಿಗೆ ಹೋಗದವರಿಗೆ ದಾರಿ ಗೊ ಡವೆ ಯಾಕೆ? — ಉರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಲಗೇರಿ. — ಉರು ಉಪಕಾರವಾಯ ದು, ಹಣ ತೃಂಗಾರವಾಯದು. — ಉರು ತಿಂದು, ಜೂಲುನಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ. — ಉರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಲಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರು. — ಉರು ಬೇ ದಿಯಾದರೂ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಬೇಡಾಯೇ? — ಉರು ಮೂರು ಸುತ್ತ ಸು ತ್ತಿದರೂ ಉರ ದಾಗಲಿಯೇ ಹೊದಿದ ಬೇಕು. — ಉರ ಮೇಲೆ ನೂರು ಬಿದ್ದರೆ ತಾನು ಘೋಗನಿಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದೇನು? — ಉರು ಒಳ್ಳೆದೇ ಎಂದರೆ, ದಾಯೆ ಒಳ್ಳೆದಾದರೆ ಉರು ಒಳ್ಳೆದು. — ಉರು ಸುಟ್ಟರೂ ಹನುಮ ನ್ನರಾಯ ಹೊದಿಗೆ. — ಉರು ಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತಿದರೂ ಉರ ದಾಗಲಲ್ಲಿ ನುಸಿಯ (ಹಾಯ) ಬೇಕು. — ಉರಕ್ಕೆ ಉರ ಬೇಕೆ ಉಣ್ಣು ಹೋಗಿ, ಮಾರವ್ವ! — ಉರು ಪಾದಾದರೂ ಗಾವುದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? — ಉರೆ ರ್ಲಾ ಕಣ್ಣಿ ಮಾತನ್ನು ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇದಾದ. — ಉರೆರ್ದಾ ತೊಳೆದ ರೂ ಮುಸಿ ಬೆಳ್ಳಗಾಗದು. — ಉರು ಸೂಡೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಪಾಲಿ ಕಾದರು. — ಉರೆರ್ದಾ ಸೂಡೆ ಆದ ಮೇಲೆ ದಾಗಲು ಹಾಕಿದರು (Prvs.). See Prvs. s. ಉಡಳ, ಯಾರ್. — ಉರ ಕತ್ತೆ. = ಉರುಕತ್ತೆ. (B. 3, 48). — ಉರ ಕಿರಿಯಾತು. The country Chirayit, *Andrographis paniculata* Nees (St. & Pl.). — ಉರ ಪಾರಿವಾಳ. A village or house pigeon (B. 3, 114). — ಉರಾರು. — ಅಳು. A villager; village-people. See Prv. s. ಧಾರಾಳ. — ಉರು ಕಟ್ಟಿ. A raised seat round a tree in front of a village (C.). — ಉರುಕತ್ತೆ. A village or domestic donkey (B. 5, 16). — ಉರುಕೇರಿ. A village or town street (C.; Si. 299). — ಉರುದೇವಮ್ಮ. A village goddess (C.). — ಉರವ್ವ. — ಅವ್ವ. A gavudā. See Prv. s. ಮಾದಿವ್ವ. = ಉರುದಾಗಿಲು. A town gate (C.; ಗೋಪುರ, ಪುರವ್ವಾರ Si. 112; ವಲಜ 413). — ಉರು ವಣ್ಣಿ. — ಹಣ್ಣಿ. A village hog (ಎಟ್ಟರ, ಗ್ರಾಮ್ಯತೂಕರ Nr.). ದಿಗ್ವ ರಣದ ಮದ್ ಉಮ್ಪದೇ ಬನ್ನು ಉರುವಣ್ಣಿಯ ಮೇಲೆಯಂ? (Bp. 11, 10). — ಉರುವಾಗರ್. — ವಾಗರ್. = ಉರುದಾಗಿಲು. (Bp. 43, 72). — ಉರುಸಿಂಗ. The village-lion: a Pariah dog (My.). — ಉರುಹತ್ತಿರ. The neighbourhood of a village (ಗ್ರಾಮಾನ್ತ, etc. Si. 113). — ಉರುಹಾಗಲ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, gene rally cultivated, *Momordica charantia* L. (St. & Pl.). — ಉರುರು. rep. ಆ ಕರಿಕಾಲೋಳನು ಮನೆಮನೆಗೆ ಉರುರಿಗೆ ಎರ್ದಾ ಜನಕೆ ಬಿಟ್ಟೆಯನ್ ಒರವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪೋವ ಸಮಯದಲಿ (Bp. 26, 55). — ಉರೆಳ್ಳುಗಿದ. — ಎಳ್ಳು. The gingely-oil plant, *Sesamum indicum*, D. C. (My.).

ಉರು ಓರು. The thigh (ತೊಡೆ Smd. 70. 91).

ಉರುಗ ಓರು-ಗು. (Smd. 240). A man born or living in a village, a rustic, a vulgar man (ಗ್ರಾಮಾ ಣ, ಗ್ರಾಮ್ಯ, ಗ್ರಾಮೇಯಕ Hlā.). — ಉರುಗನುಡಿ. A vulgar expression (ಅಶ್ಲೀಲ Hlā.; Mr. 85).

ಉರುಜ ಓರು-ಜ. Born from the thigh (of Brahmā): a *Vaiśya*.

ಉರುಪರ್ವ ಓರು-parva. The knee.

ಉರುವಿಲ್ಲೇಷ ಓರು-viślēsha. A disjunction of the thighs. See ಬಗಟು.

ಉರಿಸು ಓರಿ. That puts itself down. See ಬಿಲ್ಲದ ಹಾವು.

ಉರಿಸು ಓರಿಕೆ. Putting down, etc. (My.).

ಉರಿಸು ಓರಿಸು. 1. To cause to put down, etc. (My.).

ಉಪಿಸು *urisu*. 2. To steep, to soak (My.).

ಉಪಿಸು *uru*. 1. (= ಉಪು). To be, to exist; to stay, to stop, to reside (ಸತ್ತ್ವ Śmd. Dh.). ಬಹಳ ದಿವಸ ಒಂದು ಊರೋಳಿಗೆ ಉಪಿಸುವದು (C.). 2, to settle (v. i.), to take up one's abode. ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಅತಿಕರುಣಾಸುಧಾರಸವೇ ದಾದ ಆಶೋಕನದೊಳ ಆ ಗುರುಭಕ್ತನಂ ನೋಡಿ (Bp. 89, 49). ಕಂಗಳಿಗೆ ತಮಮ ಊದ, ದುರ್ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವುದು (60, 44). 3, to cause to settle on or to stick to. ನೆಲನ ಮೂಗಿಗೆ ಊದ ಹಿಡಿದ ಒಡೆದ ಎಕ್ಕಲಂ (Rāgho. 17, 72). 4, to put down, or fix, on the ground, etc. (C.). ಉಂಗುಟಗಳನ್ ಊದ ನಡೆವುತ (Bp. 1, 49). ಕಾಲೂಡು ನಿನ್ನ (1, 50). ಕಾಲೊನ್ನ ಧರೆಯೋ ಊದ (2, 12). ಅದಿಯನ್ ಊದುತ್ತ ಇನಿತು ದೂರಂ ನಡೆದು (43, 85). ಮಡದಿ ಮೋಣಾಲುಡು ದಾಗುತ ನಡೆಯ (57, 59). ನಾಲ್ಕು ಚರಣವನ್ ಊದ ನಡೆವ ಧರ್ಮ (J. 27, 19). ಜಾಡು, ಜವದಿ ಕೆಯ್ಯಡು, ಬಿದ್ದು, ಎದ್ದು (Rāv. 8, 124). ಕೆಯ್ಯಡು ಮೆಲ್ಲನೆ ಎದ್ದು ಅನಿತದಲ್ಲಿ (13, after 95). ಗೋವುಗಳ ಕಾಲುಗೊರನೆಗಳು ಊದಾದ ಗುಣ್ಣಿ (Sl. 431). ಕೋಲನ್ನು ಊದುವದು (C.). ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಂಗಾಲುಡು ನೆಟ್ಟಿಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇವೆ (B. 4, 82; see B. 4, 62). 5, to put in the ground, etc., to plant (C.). ಗಡಗಳ ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು ಅಗಿದು, ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಊದುತ್ತಾರೆ (B. 3, 107);—to inoculate (C.). ಮೆಯ್ಯೊಳಗೆ ಮಯ್ಯೊ ಬೀಜವನ್ನು ಊದುವದು (4, 222);—to set firmly, as flags, etc. (C.). 6, to put or apply to. ಮುಕುಲಿತಪ್ಪವ ಅಲಿತದಲಿ ಊದ ನಮಿಸುತ (Bp. 60, 61). 7, to join one thing to another one for support. ಗಲ್ಲದೊಳು ಕೆಯ್ಯಡು (Bp. 3, 17). ತೊಡೆಗಳಂ ಮೊಡಕೆಯ್ಯೊಳ ಊದುತ (4, 12). 8, to lean on. ಅದು ದಲದ ನಲಿನಮನ್ ಊದ (3, 8). ಕೆಯ್ಯುವನ್ ಊದ, ತಾ ನಿನ್ನ (32, 7). ಪಲಿಗೆಯನ್ ಊದ ಕೆಯ್ಯೊಳನ್, ಅಮರಿ (39, 62). 9, to enter into, to enter (the earth, etc.). ಬೇರೊಡುವದು, the root to enter or to be fixed, to root (C.). ಊದೊಡೆ (ಸರ್ವದ) ಎರಡು ಪಲ್ಲಕು (Bp. 46, 32). 10, to cause to enter, to stick; to sting (bite). ಮುಸುಟಿಯ ರಾಯಂ... ಕೂರಲಗನ್ ಅಲದೊಳ ಊದ ನಿಲರ್ (32, 24). ಊದೊಡು, ಜಾಡೊಡು, ನಾಡೊಡು (a riddle meaning "a bug"). ಜೇನು ನೋ ಊದತು (My.). 11, to enter and become beneficial, to agree with. ಆ ಊರಿನ ನೀರು ಅವನಿಗೆ ಊದತು (My.). 12, to walk (My.; see Prv. s. ಅಪ್ಪ).—(T. ಊನ್ನು, to lean, set, fix, stick in, put in the ground; M. ಊನ್ನು, to be fixed, firm; to lean, rest, rely upon; ಊದು, to sink into, penetrate; to sink to the bottom, subside, settle; Tu. ಊರು, to set firmly, etc.).

ಉಪಿಸು *uru*. 2. Leaning on, etc. — ಊದುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A stick to lean on, a walking stick (C.).

ಉಪಿಸು *uru*. 3. To leak out, to ooze, to spring as water (My.; Si. 82. 83. 115; see ಊಟ). 2, to be steeped, to be soaked (My.; T., Tē.; cf. ಉನಿ).

ಉರ್ಮಿ *urmi*. = ಉರ್ಮಿ, etc. — ಉರ್ಮಾವಲಿಗ. A town watchman (My.). — ಉರ್ಮಿಲಗ. A village or town barber (C.). — ಉರ್ಮಾವ. -ಕಾವ. A man who watches the heaps of grain in the fields of a village till government and the owners have got their share, when he receives his fees in the shape of grain (ಪ್ರಕಾಶದಾಶಂ Ūt. I, 74, f. c. ಕಾದ

ದಾದಿಂ?). — ಉರ್ಮೇಲಿ. -ಬೇಲಿ. A hedge round a village (My.).

ಉರ್ಮಿ *urja*. Power, energy, strength; effort, exertion. 2, the month Kārttika (November-December; Mr. 70).

ಉರ್ಮಿಸ್ವಲ *urja-s-vala*. Powerful, strong.

ಉರ್ಮಿಸ್ವಿ *urjasvi*. Powerful, strong. See Kāv. III, 3, B, 166.

ಉರ್ಮಿತ *urjita*. Powerful; well established (My.); mighty; great, excellent (My.); exceeding, much. See Grj. 2, after 106; 5, 44. Bp. 8, 47; 22, 51; 30, 2; 61, 79; J. 25 sum. ಉರ್ಮಿತೆ, an excellent female; a powerful mare (Bp. 59, 39).

ಉರ್ಮಿಸು *urjisu*. To be energetic, great, or much (Bp. 53, 24).

ಉರ್ಮಿ *urma*. = ಉರ್ಮೆ. See ಶೋರ್ಣ.

ಉರ್ಮಿನಾಭ *urma-nābha*. A spider.

ಉರ್ಮಿನಾಭಿ *urma-nābhi*. A spider.

ಉರ್ಮಿಯು *urmayu*. Woollen. 2, a woollen blanket. 3, a ram.

ಉರ್ಮಿ *urme*. = ಉರ್ಮೆ. Wool; felt. 2, a circle of hair between the eyebrows (G.).

ಉರ್ಮಿ *urmdha*. = ಉರ್ಮೆ, etc., ಉರ್ಮೆ. See ಕರೋರ್ಧ.

ಉರ್ಮಿ *urmdha*. High, raised up; being above. 2, elevation, elevated position, that is high. ಉರ್ಮಿಂ, on high, up, upwards.

ಉರ್ಮಿ *urmdhaka*. A certain drum, a kind of mardala.

ಉರ್ಮಿ *urmdha-kshipta*. Thrown or sent upwards; turned upwards, raised (ಉದಂಚಿತ, ನೆಗಸಿದುದು Mr. 449).

ಉರ್ಮಿ *urmdha-gata*. Gone up, risen; being on high.

ಉರ್ಮಿ *urmdhagata-vastu-grahana*. Seizing or taking what is on high. See ಎಟ್ಟು.

ಉರ್ಮಿ *urmdha-gati*. Going upwards; ascent, elevation; elevation in the scale of being: moksha (My.).

ಉರ್ಮಿ *urmdha-jānu*. Long-shanked, or thick-kneed.

ಉರ್ಮಿ *urmdha-jūu*. Long-shanked, etc.

ಉರ್ಮಿ *urmdha-n-dama*. Raised up, standing up.

ಉರ್ಮಿ *urmdha-piṇḍa*. = ಮೂರ್ಧಪಿಂಡ. (ಕುಮ್ಮಪ್ಪಲ Mr. 154).

ಉರ್ಮಿ *urmdha-puṇḍra*. A perpendicular line on the forehead of a Vaishṇava. (My.).

ಉರ್ಮಿ *urmdha-rēta*. Being above the semen: abstaining from sexual intercourse, chastity. (My.).

ಉರ್ಮಿ *urmdha-lōka*. The upper world, heaven (ಕಾಶ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ Nn. 93).

ಉರ್ಮಿ *urmdha-vimōcana*. Loosening from an elevated place. See ಅಮ.

ಉರ್ಮಿ *urmdha-śvāsa*. Expiration. (R.).

ಉರ್ಮಿ *urmi*. A wave. 2, a current, the flowing of water. 3, a fold or plait in a garment.

ಉರ್ಮಿ *urmikē*. A wave. 2, a finger ring (ಉಂಗುರ Mr. 340). 3, regret, sorrowing for anything lost.

ಉರ್ಮಿ *urmi-mat*. Wavy; bent, crooked.

ಉರ್ಮಿ *urmilā-kānta*. Lakshmaṇa (J. 20, 56. 60; 21, 37).

ಉರ್ಮಿ *urmilā-pati*. = ಉರ್ಮಿಲಾಪತಿ. (J. 21, 54).

ಲೂರ್ಮಿಲಾ ರಾಮಣಿ *Ūrmilā-ramana*. = ಲೂರ್ಮಿಲಾಪತಿ. (J. 20, 59).

ಲೂರ್ಮಿಲೆ *Ūrmilē*. -ಲಾ. Janaka's daughter and wife of Lakshmana. (My.).

ಲೂರ್ವ *Ūrva*. The submarine fire. (G.). 2, a reservoir. 3, a cloud. 4, a stable. 5, a pitri or mane of a deceased ancestor. 6, N.

ಲೂರ್ವಶಿ *Ūrvasi*. = ಉರ್ವಶಿ. (Bp. 57, 72; My.).

ಲೂರ್ವಿಕ *Ūrvika*. (fr. ಲೂರ್ವ?). People, folks. See Prv. s. ಪುರ್ವ.

ಲೂವು *Ūvu*. = ಉವು, etc., ಉ 8. (My.).

ಲೂಷ *Ūsha*. 1. Salt ground.

ಲೂಷ *Ūsha*. 2. = ಉಷ. See ಪ್ರತ್ಯುಷ.

ಲೂಷಣಿ *Ūshana*. = ಉಷಣ. Black pepper (ಮೆಣಸು Hla.).

ಲೂಷಣಿ *Ūshanē*. = ಉಷಣಿ. Long pepper (ಬೆವ್ವಲಿ G.).

ಲೂಷರ *Ūshara*. A barren spot with saline soil.

ಲೂಷವತಿ *Ūsha-vat*. Consisting of saline soil; a spot with saline soil.

ಲೂಷ್ಮ *Ūshma*. ಲೂಷ್ಮನ್ *Ūshman*. Heat; steam, vapour; ardour, passion; the hot season. See Śmd. 106; ಉಮ್ಮೃ.

ಲೂಷ್ಮ *Ūshmē*. Tbh. of ಲೂಷ್ಮನ್ (Śmd. 106. 107; ಉಮ್ಮೈ, ಸಗಲಿ, ಧುಕ Kk. 11b; ಉಮ್ಮೈ 12; ಉಮ್ಮಳಿಸಿತು 83).

ಲೂಸ್ *Ūs*. = ಉಸ್ No. 1. (My.).

ಲೂಸರವಳ್ಳಿ *Ūsaravalli*. = ಲೂಸರುಳ್ಳಿ, ಹೂಸರುಳ್ಳಿ, ಹೂಸರುಳ್ಳಿ. A kind of lizard, the Indian monitor, *Varanus dracaena* (My.; Tē. ಉಸುರಿ, ಉಸರವೆಲ್ಲಿ). — ಲೂಸರವಳ್ಳಿಹಾವು. (= ಲೂಸರವಳ್ಳಿ). (ಮಾಲುಧಾನ, ಮಾತುರಾಹಿ, ಎಪಗದ ಹುದು, ಉಮ್ಮತ್ತದ ಹುದು; ಇದು ಖಟ್ಟಾಂಗದ ಆಕಾರವಾಗಿಯೂ ದೀರ್ಘದೇಹವಾಗಿಯೂ ಉದ್ದವಾದ ಬಾಲವುಳ್ಳದಾಗಿಯೂ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳದಾಗಿಯೂ ಇರುವದು Si. 77).

ಲೂಸರುಳ್ಳಿ *Ūsarulli*. = ಲೂಸರವಳ್ಳಿ, etc. (R.).

ಲೂಸು *Ūsu*. 1. = ಹೂಸು 2. (My.).

ಲೂಸು *Ūsu*. 2. = ಹೂಸು 3. (My.).

ಲೂಹ *Ūha*. 1. = ಲೂಹ, etc. Reasoning; deliberation, reflection, calculation, inferring, conjecturing (ಅನುಮಾನ, ತರ್ಕ Mr. 10). 2, one of the *sañcāribhāvas* (Kāvy. IV, 2, 16).

ಲೂಹ *Ūha*. 2. Pushing, moving, etc. See ಪ್ರತ್ಯುಹ, ವ್ಯುಹ, ಸಮೂಹ.

ಲೂಹಾಬಲ *Ūhā-bala*. The power of reasoning, etc. (Bh. 1, 7, 41).

ಲೂಹಿತ *Ūhita*. Deliberated about, etc. (My.).

ಲೂಹಿನಿ *Ūhini*. An assemblage; a multitude reduced to order. See ಅಲ್ಪಾಹಿನಿ.

ಲೂಹನೀಯ *Ūhaniya*. = ಲೂಹು No. 1. (My.).

ಲೂಹಿಸು *Ūhisu*. = ಲೂಯಿಸು. To reason, to deliberate, ot

suppose, to infer, etc. (Bp. 1, 63; 18, 64; 40, 8. 15; 45, 28; 50, 54; Si. 327. 350. 385. 390; My.; B. 4, 58).

ಲೂಹಿಸುಹ *Ūhisuha*. Reasoning, etc. (ಲೂಹಿ, ತರ್ಕ Nn. 148).

ಲೂಹೂ *Ūhū*. No! no! Don't! (My.; Mhr.; see Prv. s. ಲೂಹ).

ಲೂಹೆ *Ūhē*. = ಲೂಹ, ಹೂಹ. Tbh. of ಲೂಹ (Śmd. 102; ತರ್ಕ, ಲೂಹಿಸುಹ Nn. 148).

ಲೂಹ್ಯ *Ūhya*. Inferrible; fit to be noted; fit to be deliberated about, fit to be supposed, etc. 2, fit to be pushed or moved. See ಸಮೂಹ್ಯ.

ಲೂಳ್ *Ūl*. 1. = ಲೂಳು. To call near from a distance (ದೂರಾದ್ ಆಹ್ವಾನ Śmd. Dh.). 2, to cry out; to howl (M. ಲೂಳಿ). P. p. ಲೂಳ್ಳು. ಕವಳ್ಳವ ಎಲೆ ಎಲೆ ಉಲಾ (o. r. ಒ ಒ) ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್ ಎನ್ನು ಒಡ್ಡತ ಲೂಳ್ಳ ಕೋಗಿಲೆಯುಂ (Śmd. 74). ಸನ್ನಿ ಸಮಾಸ ಎಫ್ತುಗರ್ ಅನ್ನಮನ್, ಅವದೊಡೆಯದೆ ಯೋ ತುಡುಗಿದ ಯತಿ, ಪದಬನ್ನಮನ್ ಅಡಿಯದನ್ ಒನ್ನುಂ ಮನ್ನಿ ಕಣ್ಣು ಲೂಳ್ಳ ನಾಯಿ ನಿಪ್ಪಾರಣದೋ (Ūt. II, 121). See Abh. P. 13, 19; 14, 122.

ಲೂಳ್ *Ūl*. 2. An outcry; a howl (Tē. ಲೂಲಿ, ಲೂಳಿ; M. ಲೂಳ್, ಒಳಿ, ಒಲಿ; T. ಲೂಳ್ಳಿ). — ಲೂಳಿದು. -ಇದು. To cry out; to howl (ಶ್ವಾನಜಮ್ಬುಕಧ್ವನಿ Śmd. Dh.). ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಕದ ಮೇಲೆ ತೊಟ್ಟುತ್ತಾಡು ಸಾವಿರ ಗೀತಸಂಕುಲವ ಹೇಳಿದೆವು, ಅವುಂ ಬಿಟ್ಟವಂ ಕಣ್ಣು ಲೂಳಿದುವದದ ಹನ್ನಮ್ ಆಯ್ತು (Bp. 22, 52). ಒಸ ದಿಗಲೋ ಲೂಳಿದುವ ನರಿಗಲೋ? (51, 53).

ಲೂಳವ *Ūlavē*. = ಲೂಳ್ 2. (Ū. Bp. 47, 29).

ಲೂಳು *Ūlu*. = ಲೂಳ್ 1. P. p. ಲೂಳಿ. ಹಗಲುಂ ನರಿಗಲ್ ಲೂಳಿದವು (Bp. 61, 11). ಹೆಸರ ನಾಯ್ಗು ಹಾಸ ಹಡುದು, ಉಬ್ಬಸದ ಲಿ ಲೂಳಿದವು (Bh. 3, 13, 21).

ಲೂಲಿಗ *Ūliga*. = ಲೂಲಿಗ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *Ūliga-itti*. = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗ *Ūliga*. (Drudgery?); work, business; service (C.; Tē. ಲೂಲಿಗ; T., M. ಲೂಲಿಯ; T. ಒಯ್, to perform; ಒಡುಗು, to go, walk; to aot; see ಉದ್ಲಿ; ಉದ್ಲಿ 1; cf. ಒಲಗ). ಕೇಳ್, ಅರಸ! ನಿಮ್ಮ ಲೂಲಿಗವ ತಪ್ಪಿಸಿದನ್ ಆದೊಡೆ (Bp. 53, 34). ಲೂಲಿಗದ ಬೇಲಿಯ ನಾಯ್ (ಎತ್ತಕ್ಕದ್ವು Mr. 185). ಮುನ್ನುಕದೆ ನಡಿಯುವ ಲೂಲಿಗದವನು (ಪುರೋಗ, ಅಗ್ರೇಸರ, etc. Si. 281). ಅರಸಿನ ಲೂಲಿಗದ ಸ್ಥಲ (ರಾಜಸಭೆ 485). ಎನ್ನನು ವೃತ್ತೋದರನ ಲೂಲಿಗವಂ (Bh. 1, 8, 56). See Grj. 6, 25; 7, 21; Rām. 3, 7, 30; J. 13, 60; 32, 41; B. 5, 283. 284. 285. 293; Prv. s. ವರ್ಗ. — ಲೂಲಿಗದವ. -ಅವ. A male servant (C.; ಅಳು, ಸೇವಕ G.; B. 5, 283).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *Ūliga-gitti*. A female servant (My.).

ಲೂಲಿಗತನ *Ūligatana*. Service. ಲೂಲಿಗತನಕ್ಕೆ ನಿನ್ನು ಕೊಳ್ಳು, to be in the employ of—. ಎರಡನೆಯವರಲ್ಲಿ ಲೂಲಿಗತನಕ್ಕೆ ನಿನ್ನು ಕೊಣ್ಣು (G. 551).

ಲೂಲಿಗಿ *Ūligi*. A male servant (My.).

ಲೂಲಿ *Ūlu*. = ಹೂಲಿ, etc. To bury (My.).

ಮು

RI

ಮು *ri*. The seventh letter of the Alphabet (Śmd. 12 seq.).
 When initial it occasionally appears as *o* or *ru* in the vulgar language.
 ಮುಕ್ *rik.* = ಮುಕ್.
 ಮುಕಾರ *ri-kāra*. The letter ಮು (Śmd. 11).
 ಮುಕಾರಾನ್ತ *rikāra-anta*. A term with final ಮು (Śmd. 103).
 ಮುಕ್ಯ *rikku*. Tbh. of ಮುಕ್ (Śmd. 106 Cm.).
 ಮುಕ್ತ *riktha*. *Property, wealth*.
 ಮುಕ್ಶ *riksha*. = ರುಕ್ಶ 2. A bear. 2, a star; a constellation, a lunar mansion. 3, the plant *Bignonia indica* (ದಿಲ್ಲಲಮರ G.).
 ಮುಕ್ಶಗ್ಧಿಕೆ *riksha-gandhikē*. The creeper *Batatas paniculata* Chois.
 ಮುಕ್ಶಗ್ಧಿಕೆ *riksha-gandhē*. The plant *Argyreia argentea* Sweet.
 ಮುಕ್ಶೇಶ *riksha-lāa*. Lord of the stars: the moon.
 ಮುಗ್ವೇದ *ri-vēda*. The *ṛigvēda*, the first of the four *vēdas* (C.).
 ಮುಗ್ವೇದಿ *rigvēdi*. Belonging to, or being conversant with, the *ṛigvēda*. — ಮುಗ್ವೇದಿಗ ಒಂಗರ. N. (Bp. 56, 41).
 ಮುಕ್ *ri*. = ಮುಕ್, ರುಕ್ಶ 1. A verse or text of the *vēdas*, especially one of the *ṛigvēda*. 2, the *ṛigvēda*.
 ಮುಚಿ *ri*. = ಮುಕ್ No. 1. (My.).
 ಮುಚ್ಚಿ *ri*. Wish, desire. See ಯದ್ವಚ್ಚಿ.
 ಮುಜೇದ *riji*. A seether or boiler; a frying pan.
 ಮುಜು *riju*. = ರುಜು, ರುಜು 1. Straight; right; honest, upright.
 ಮುಜುಧೇದ *riju-bhēda*. The state of being bent. See ಕುಳಿರ.
 ಮುಜುರೋಹಿತ *riju-rōhita*. The straight (unbent) bow of Indra (ಇನ್ದ್ರನ ಬಿಲ್ಲು Mr. 42).
 ಮುಜುಲವ್ವಿ *riju-lambi*. Hanging straight down.
 ಮುಜುವೀರ *riju-vīra*. An honest hero (Śmd. 74).
 ಮುಜುಕರಣ *riju-karāṇa*. Straightening; rectifying. See ತರ್ಮ.
 ಮುಜುಗತ *riju-āgata*. Coming in a straight manner (in dramatic action, Śmd. 74; Kāvya. I, 5, 45).
 ಮುಣ *riṇa*. = ರಣ, ರುಣ, ರೋಣ. Guilt. 2, debt; obligation. — ಮುಣ ಕೊಡು. To lend money (My.). — ಮುಣ ತೀರಿಸು. To discharge a debt (My.). — ಮುಣ ವರಿಕರಿಸು. To pay a debt (My.). — ಮುಣ ಮಾಡು. To contract debt, to borrow (My.). — ಮುಣ ಹರಿಸು = ಮುಣ ತೀರಿಸು. (My.). — ಮುಣ ಹೊಡಿಸು. To charge with debt (My.). — ಮುಣ ಹೊಡಿಸು. To incur debt (My.).
 ಮುಣಮುಣೇಭಾವ *riṇa-ṛiṇi-bhāva*. The state of getting into debt and that of being in debt (My.).
 ಮುಣಸಾಣ *riṇa-gāṇa*. A debtor (My.).
 ಮುಣತ್ರಯ *riṇa-traya*. Three obligations, viz. to *dēvas*, *pitṛis*, and *ṛishis* (J. 26, 58).
 ಮುಣಬಾಧೆ *riṇa-bādhē*. The trouble arising from being in debt (My.).

ಮುಣಮುಕ್ತ *riṇa-mukta*. Released from debt (C.).
 ಮುಣಮುಕ್ತಿ *riṇa-mukti*. Discharge of a debt. (My.).
 ಮುಣವಿಮೋಚನೆ *riṇa-vimōchanē*. Paying off a debt (My.).
 ಮುಣಸ್ಥ *riṇa-stha*. A creditor (ಸಿಲ್ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವನು, ಉತ್ತಮರ್ಣಿ Si. 300). 2, a debtor (C.; ಸಾಲ ತಗದು ಕೊಟ್ಟವನು, ಅಧಮರ್ಣಿ Si. 300).
 ಮುಣಾದಾನ *riṇa-ādāna*. Recovery of a debt. (R.).
 ಮುಣಾನುಬಂಧ *riṇa-anubandha*. The connection of indebtedness, as contracted in some preceding birth and forming the ground of certain sufferings or enjoyments in the present (My.; Mhr.).
 ಮುಣಿ *riṇi*. (Śmd. 232). Indebted; one under any obligation; a debtor.
 ಮುಣಿಕ *riṇika*. = ಮುಣಿ, q. v., ರೋಣಕ.
 ಮುತ *rita*. (= ವೃತ 2). True, right. 2, truth. 3, gleanings, gathering grain. 4, an ascetic (ಮುನಿ, ಎತಿ, Nn. 9, as ವೃತ). 5, the sun (ತರಣಿ, ಸೂರ್ಯ 9). 6, the moon (ಚಂದ್ರ 9). 7, a goose, a swan (ಮರಾಲ, ಹಂದೆ 9). 8, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 9). 9, gone, risen. 10, darkness (ಕತ್ತಲೆ 9).
 ಮುತಿ *riti*. Going; a road; assault; abuse; prosperity; etc. See ನಿರ್ಮತಿ.
 ಮುತೀಯೆ *ritiyē*. Censure, reproach. 2, shame.
 ಮುತು *ritu*. = ರಿತು, ರಿತು 1. A period; a period or season consisting of two months (ಎರಡು ಮಾಸಮ್ ಆಗಲ್ ಎನ್ನುವು ಮುತು ಅಕ್ಕುಂ Mr. 69; ಕಾಲವರ್ಧದ Nn. 133): ವಸಂತ, ಗ್ರೀಷ್ಮ, ವರ್ಷ, ಶರದ್, ಹೇಮಂತ, ತಿತಿರ. 2, the number six (from the six seasons, ಅದು Mr. 347; Ūh.). 3, the menses (ಸತಿಯ ಸೂತಕ Nn. 133); see ಪ್ರಥಮ. — ಮುತುಗೋಳ್. — ಕೋಳ್. To become menstruous (Mr. 302). — ಮುತುನದೆ. — ನದೆ. = ಮುತುಗೋಳ್ (Mr. 302).
 ಮುತುಮತಿ *ritu-mati*. A woman in her courses.
 ಮುತುವೃತ್ತಿ *ritu-vṛitti*. Revolution of the seasons, a year. (R.).
 ಮುತುಕಾನ್ತಿ *ritu-śānti*. A ceremony with regard to a married girl, performed when menstruation occurs for the first time and followed by the first sexual intercourse (My.).
 ಮುತುಸ್ನಾತೆ *ritu-snāṭē*. A woman who has bathed after menstruation and so prepared herself for sexual intercourse (J. 11, 26).
 ಮುತುಸ್ನಾನ *ritu-snāna*. Bathing after menstruation. (My.).
 ಮುತೇ *ritē*. Except, without.
 ಮುತ್ವ *ritva*. The letter ಮು (Śmd. 72. 103. 352).
 ಮುತ್ವಿಜ್ಜೆ *ritu-lj*. Nominative ಮುತ್ವಿಜ್ಜೆ. Sacrificing at the proper seasons. 2, a priest who officiates at sacrifices. Tbh. ಮುತ್ವಿಜ (J. 16, 27).
 ಮುದನ್ತ *ri-d-anta*. A term with final ಮು (Śmd. 103).
 ಮುದ್ದ *ridha*. Grown. 2, heaped or stored, as grain.
 ಮುದ್ದಿ *ridhi*. Growth; prosperity, welfare. 2, perfection,

excellence, supremacy. 3, a certain medicinal plant (ಮುಘುಸಂಗಿ G.).

ಮುಘು ṛibhu. A class of deities. 2, a divinity in general, a god.

ಮುಘುಕ್ಷು ṛibhuksha. Indra (My.).

ಮುಘುಕ್ಷಿನ್ ṛibhukshin. Indra.

ಮುಘರ್ṇ ṛi-varṇa. The letter ಮು; the letters ಮು and ಮೂ as belonging to the same class (Śmd. 65. 132).

ಮುಕ್ಯ ṛishya. The painted or white-footed antelope.

ಮುಕ್ಯಕೇತು ṛishya-kētu. An epithet of Aniruddha.

ಮುಷಭ ṛishabha. = ವೃಷಭ. A bull. 2, best, excellent. 3, the second of the seven notes of the gamut (Mr. 76). 4, a particular drug.

ಮುಷಿ ṛishi. = ರಿಷಿ, ರಿಷಿ, ರುಷಿ, ರುಷಿ. An inspired poet, a patriarchal sage, a saint; seven principal ones are enumerated, see ಸಪ್ತರ್ಷಿ. 2, the number seven (ಎದು Mr. 347).

3, Ursa major or the great bear, the seven principal stars of which represent the saplarshis. See ಮುಷ್ಕಿ.

ಮುಷಿಪುತ್ರಿ ṛishi-putri. The flower Artemisia indica (ಅಮಟಿ, etc. Mr. 136).

ಮುಷಿನಧು ṛishi-vadhu. A wife of any of the principal ṛishis (Mr. 258).

ಮುಷ್ಟಿ ṛishṭi. = ರಿಷ್ಟಿ. A scimitar, a sword, a spear. (G.).

ಮುಷ್ಯ ṛishya. = ಮುಕ್ಯ. The painted or white-footed antelope.

ಮುಷ್ಯಪ್ರೋಕ್ತೆ ṛishya-prōktē. The plant Mucuna pruriens D. C. (Carpopogon pruriens Roxb.). 2, the plant Asparagus racemosus Willd.

ಮುಷ್ಯಮೂಕ ṛishya-mūka. A mountain in the Dekhan, the temporary abode of Rāma with Sugrīva (Rām. 4, 1, 23).

ಮುಷ್ಯಕೃಂಗ ṛishya-śringa. N. of a personage whose story is told in the first book of the Rāmāyana (Rām. 1, 5, 13).

ಮೂ

ṚĪ

ಮೂ ṛi. 1. The eighth letter of the Alphabet (Śmd. 12).

ಮೂ ṛi. 2. An interjection of warding off reproach and terror. ಮೂವೆನ್ನಂ (Śmd. 67).

ಮೂ ṛi. 3. Recollection; etc. ಮೂವತ್ತಂ (Śmd. 67). ಮೂನ (133).

ಮೂಕಾರ ṛi-kāra. The letter ಮೂ (Śmd. 11).

ಁ

ṚĪ

ಁ ṛi. The ninth letter of the Alphabet (Śmd. 12).

ಁಕಾರ ṛi-kāra. The letter ಁ (Śmd. 11).

ಃ

ṚĪ

ಃ ṛi. The tenth letter of the Alphabet (Śmd. 12).

ಃಕಾರ ṛi-kāra. The letter ಃ (Śmd. 11).

ಎ

Ē

ಎ & 1. The eleventh letter of the Alphabet (Śmd 15 seq.). As an initial it is very often pronounced as ಯೆ or ಯ, and written accordingly. In S. Mhr. its pronunciation as ಯೆ is retained also in sandhi, e. g. ಹನ್ನೆರಡು (= ಹನ್ನೆರಡು); in the Abhā. we find e. g. ಮೂದ್ಕಸಳ (= ಮೂದ್ಕಸಳ), and even ತ್ತಗಿ (= ತಗಿ), ನ್ತಲ (= ನಲ). Remark: In the for-

mation of some verbal nouns ಎ is elided, e. g. ಮದವೆ, ತಿವೆ (Śmd. 247); this elision frequently takes place also in forming the present and the past participle, e. g. ನಡವ, ಹೊವ; ನಡದು, ಹೊವದು (C.). Cf. ಅಡೆ 15, & Tbhs. like ಎತಿ, ಎಮ, etc. About its arising from ಇ see Śmd. 282. 284. 285.

ಎ & 2. The final 1, of nouns (cf. remark ad ಇ 2), e. g. ಎದಂಕೆ (Śmd. 48), ಎಡೆ, ಅನೆ (68), ಕೆಡೆ (80), ಬೆಡೆ, ಬರೆ

ಎ ಟಿ. 14. = ಇ 3. See ಎಕೋ.

ಎ ಟಿ. An affix to form feminines (Smd. 244; cf. No. 2), e.g. ಕೋಡೆ, ಸಿತಗಿ, ಚದುರೆ, ಪಾಣ್ಣಿ (245), ಅನ್ನೆ 2, ಅಕೆ, ಈಕೆ. 2, the é that in Kannada is generally substituted for the final á of Sk. feminines (Smd. 100), e.g. ಮಾರೆ, ಬಾರೆ, ಲೀರೆ, ಧಾಪೆ, ಯಾತ್ರೆ (101).

ಎಂ ಟಿ. 1. = ಎ 7, ಎನು 1. Termination of the first person singular of the present, future and imperfect, and of the negative verb (Smd. 254; cf. ಅಂ 1, ಎನ್ 2). ಬರೆದವೆಂ (Smd. 259. 276); ಬಣ್ಣವೆಂ (254), ಕಾಡುವೆಂ (91), ಅಡುವೆಂ (268), ಮಾಡುವೆಂ (271), ಅಪ್ಪೆಂ (1); ಅಮರ್ಚಿದೆಂ (254), ಕೇಳ್ವೆಂ (262); ಮಾಡೆಂ (260), ಅಡಾಯೆಂ (296). — ಬಳ್ಳಿದೆಂ, ಪಣ್ಣತಿಯೆಂ, ಉದ್ಭವನೆಂ, etc. (257. 258), ಧ್ರಾಪ್ತೆಂ (191. 244), ಸುತ್ತೆಂ (395).

ಎಂ ಟಿ. 2. = ಇ 2, ಎನ್. Termination of the first person plural of the future, etc., being an optional substitute for ಎನ್ (Smd. 258), e.g. ನೋಮವೆಂ, ಕಾಡುವೆಂ, ತಿರ್ಪುವೆಂ (258), ಪಪ್ಪುವೆಂ, ಕೇಳ್ವೆಂ (259).

ಎಂ ಟಿ. 3. Termination of the first person singular of the imperative, e.g. ಆನ್ ಇದಂ ಮಾಡ್ತೆಂ! ಆಂ ತಿವನಂ ಪೂಜಿಸುವೆಂ! (Smd. 271 Cm.). Cf. ಅಂ 2.

ಎಕತ್ಯಾರು ékatyāru. Authority, control, power (My.; H.).
ಎಕಾರು ékarāru. A confession; — a deposition (My.; Br.; Mhr., H. ಇಕಾರಾರ).

ಎಕರೆ ékarē. An "acre". (My.; Br. ಯಕ್ಕಾ).

ಎಕಾರ ékara. The letter ಎ (Smd. 11. 63. 176).

ಎಕಾರವಿಧಿ ékara-vidhi. The rule that an ಎ is to occur (Smd. 212).

ಎಕಾಂತಾ ékara-anta. A term with final ಎ (Smd. 260).

ಎಕೋ é14-kō. = ಇಕೋ, etc. (Bp. 37, 66; 50, 68).

ಎಕ್ಕೆ ékka. 1. = ಎಕ್ಕೆ, q. v. ಎಕ್ಕದ ಗಿಡ (My.; ಅರ್ಕ, ವಸುಕ, etc. Sū. 141).

ಎಕ್ಕೆ ékka. 2. = ಯಕ್ಕ No. 3. Tbh. of ಎಕ (Smd. 377; ಒರ್, ಒಪ್ಪು ಕಾ.; My.).

ಎಕ್ಕಾಚಾಯ ékkačāya. (Smd. 23, o. r. in Mqb. ಎಕ್ಕಾಚಾಯ).
Tbh. of ಎಕ್ಕಾಚಾಯ?

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkaṭi. = ಎಕ್ಕಾಟಿ. Alone, solitary, by himself, in private (Tē.; Mhr. ಎಕ, ಎಕಾ); — a single, solitary person (Bp. 18, 9). — ಎಕ್ಕಾಟಿಗರೆ. -ಕರೆ. To call aside (Bh. 1, 7, 8; 2, 13, 21).

ಎಕ್ಕಾಟಿಗ ékkaṭiga. A superior, noble or great man (Bp. 16, 13; Tē. ಎಕ್ಕಾಟಿ, superior, noble, great; ಎಕ್ಕಾಪ್ಪ, greatness, height, ascent; high, great, mighty; ಎಕ್ಕಾಪ್ಪ, to rise, increase, swell; ಎಗಿ, ಎಗಿ, to rise, spring up; to fly or bound; cf. ಎಕ್ಕಾ 3, ಎಗರು, ಎಗಾ, ಎಗು, ಎದೊ 1).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkaṭi. Greatness; wonder; a wonder (ಅಕ್ಕರ್ಯಾರ್ಧ Ct. II, 101; Tē. ಎಕ್ಕಾಪ್ಪ, greatness, etc.; a strange thing, novelty; see ಎಕ್ಕೆ).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkaṭi. = ಎಕ್ಕಾಟಿ. (Bh. 4, 6, 26).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkaṭi. = ಎಕ್ಕಾಟಿ, q. v. (C.; Bh. 3, 13, 19).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékka-ṭaṭa. Tbh. of ಎಕ್ಕಾಟಿ (Smd. 377).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékka-ṭaṭa. Tbh. of ಎಕ್ಕಾಟಿ. (My.).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkaṭi. = ಎಗಾಟಿ, ಎಗಾಟಿ. Ridicule, derision, mockery, jest (My.; Tē. ಎಕಾಟಿ, ಎಗಾಟಿ).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékka-ṭaṭa. (Tbh. of ಎಕ್ಕಾಟಿ). One weight, equality (Abh. P. 9, 181); — whole, undivided weight, power or energy; full strength; very great power; vehemence (Rām. 5, 8, 36; 5, 9, 6; 6, 20, 5; J. 14, 8). ಅನಿಲಜನ್ ಎಕ್ಕಾಟಿ ಮೇಲೆ ಪಾಯ್ಡುನು, ಕಾಣದೆ ಅಹಿಪತಿಯ (Bh. 3, 13, 33). ಎಕ್ಕಾಟಿಪ್ಪಲೆಯನ್ ಎಕ್ಕಾಟಿಪ್ಪತಂ (Īḍakhaṇḍānubhavasāra 1, 7). ಎಕ್ಕಾಟಿಪ್ಪ, with full strength, etc. ಎಕ್ಕಾಟಿಪ್ಪನ್ ಇದ್ದು (Smd. 79).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkathāya. O. r. of ಎಕ್ಕಾಟಿ, q. v.

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkarīsu. To make faces at, to gibe at, to mock, to deride (R.; Tē. ಎಕ್ಕಾಟಿಪ್ಪ, ವೆಕ್ಕಾಟಿಪ್ಪ, ವೆಕ್ಕಾಟಿಪ್ಪ; T. ಎಕ್ಕ, ಎಕ್ಕಾ, to scoff, scorn, deride; cf. ಎಕ್ಕಾಟಿ?).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkala. 1. High, tall, huge like a demon (S. Mhr.).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkala. 2. A wild hog (ಕಾಡ ಹಂದಿ Ct. II, 36; ಕೊಡೆ ಕಾ.; Tē. ಎಕ್ಕಾಟಿ; T. ಎನ್, ಎದ್ದು, a hog). ಮೂವೆಯಿಟ್ಟಿದ ಗಿಡ ತೆದಿದಂ ಕೊರ್ವ ಎಕ್ಕಾಟಿ (Smd. 135 Mqb. M8.). ನೆಲನ ಮೂಗಿಂಗಿ ಉಡು ಪಿಣ್ಣನ್ ಎಕ್ಕಾಟಿ ಎಕ್ಕಾಟಿ ಎಕ್ಕಾಟಿಗರ್ಲಿನೊಳು ದಾಡಿಯಂ ಮನೆದು (Rāghā. 17, 72). ಸಿಂಗವನ್ ಇದ್ದು, ಎಕ್ಕಾಟಿ ದೊಕ್ಕಾಟಿ ತಿವು (17, 74). See Grj. 1, 100; Bh. 3, 13, 26. 28. 30; Rāv. 5, 89; J. 12, 48; 14, 6.

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkavaṭa. = ಎಕ್ಕಾಟಿ. A kind of leathern sandal (ಬೇಳ್ಳಿಯ ಕೆರ Ct. II, 36; ಕೆಪ್ಪೆ Sm. 32).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékka-patti. Tbh. of ಎಕ್ಕಾಟಿ (Smd. 377).

ಎಕ್ಕಾಟಿ (ékkā-sakka). = ಎಕ್ಕಾಟಿ, ಎಕ್ಕಾಟಿ, ಎಗಾಟಿ. Confusion, random, doubt (Čh. v. 19; T., M. ಎಕ್ಕಾಟಿ; perverseness. ಎಕ್ಕಾಟಿಪ್ಪನ್ ಅಡಿ (Bp. 55, 44). 2, ridicule, mockery; a joke (Tē. ಎಕ್ಕಾಟಿ, ಎಕ್ಕಾಟಿ, ಎಕ್ಕಾಟಿ; My. as ಎಕ್ಕಾಟಿ, ಎಗಾಟಿ).

ಎಕ್ಕಾಟಿ (ékkā-sakkē). A perverse female (Bp. 40, 52).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékka-sara. 1. Tbh. of ಎಕ್ಕಾಟಿ (Smd. 377; Abh. P. 3, after 67).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékka-sara. 2. Going or running alone (J. 16, 22).

ಎಕ್ಕಾಟಿ (ékkā-sēkka). = ಎಕ್ಕಾಟಿ, etc. ಎಕ್ಕಾಟಿಪ್ಪದ ಮಾತುಗಳು (Bp. 56, 51).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkaṭa. = ಎಕ್ಕಾಟಿ, etc. (Abh. P. 3, 116).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékka-āvali. Tbh. of ಎಕ್ಕಾಟಿ. (Abh. P. 5, 53).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékki. (= ಎಕ್ಕಾಟಿ 2). A piece of timber (or bamboo) forming one side of the frame of a cot (C.).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkikē. Dressing cotton, etc. (My.).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékkisu. To cause to dress cotton, etc. (My.).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékku. 1. = ಎಕ್ಕಾಟಿ. To divide; to separate (ಎಕ್ಕಾಟಿ Smd. Dh.); to dress cotton, to card wool (My.; Tu., M.; Tē. ಎಕ್ಕಾ, T. ಎಗು; M. ಎಕ್ಕಾ, carding cotton; T. ಎಕ್ಕಾ, to separate; ಇದ್ದು, to break; to split, break asunder, v. i., see ಇದ್ದು 3; cf. ಎಕ್ಕಾಟಿ 3). — ಎಕ್ಕಾಟಿ. -ಅಡು. To dress cotton (My.).

ಎಕ್ಕಾಟಿ ékku. 2. To have frequent evacuations,

to purge (ಪ್ರವಾಹಿಕೆ śmd. Dh.; T. ವೆಕ್ಕು, looseness with which cattle are affected).

ಎಕ್ಕು ಂಕ್ಕು.3. To come up, to stand on tiptoe (T., M.; Tē.: to ascend, mount, climb; to mount on, get upon; to rise, be augmented, increase; see ಎಕ್ಕುಟಗ, etc.; cf. ಎಟಕು). — ಎಕ್ಕುಡು. -ಅಡು. To get or fall upon (P Bh. 8, 24, 3). — ಎಕ್ಕುಕ್ಕು. rep. of the infinitive: up and up; one upon or after the other; etc. (ತೇನ ತೇನ, ಮೇಲೇಲೇಲೆ ಓ. II, 72; see ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ). ಎಕ್ಕುಕ್ಕುಯೆ ನೆಗದ್ದು, ಬರ್ಬೊದಲೆ, ಕುಕ್ಕು ಕೂ ಎನ್ನು, ಕೋದ ಕೂಗಿದುವಾಗಳು (śmd. 19. 68).

ಎಕ್ಕು ಂಕ್ಕು. Eminence, superiority; great force (Abh. P. 13, 21; Tē. ಎಕ್ಕುವು, ಎಕ್ಕುವೆ; see ಎಕ್ಕುಟ).

ಎಕ್ಕು ಂಕ್ಕು. = ಎಕ್ಕು 1, ಎಕ್ಕು q. v., ಯಕ್ಕು No. 2. A tall shrub, the gigantic swallow-wort or manure-leaf, Calotropis gigantea R. Br. (ಅರ್ಕ, ವಸುಕ, ಅನ್ನಿಲತ, ಅರ್ಕವರ್ಣ, etc. Nr.; ಅರ್ಕ Nn. 13; Mr. 128; Si. 141; C.; T. ಎರುಕ್ಕು, M. ಎರುಕ್ಕು). See ಬಿಳಿಯ ಎಕ್ಕು, ಗಣ್ಣು ಎಕ್ಕು, ಹೆಣ್ಣು ಎಕ್ಕು; Bp. 58, 22. — ಎಕ್ಕು ಗಿಡ. (Si. 141; ವಸುಕ G.). — ಎಕ್ಕುಬೆನಕ. A stone occasionally found about the roots of the ಎಕ್ಕು in form like Gaṇḍa and supposed to make its possessor very fortunate (R.). — ಎಕ್ಕುಮಾಳಿಗಿಡ. = ಎಕ್ಕುಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಎಕ್ಕುಕ್ಕು (ək-sukya). = ಎಕ್ಕುಸಕ್ಕು No. 2. (My.).

ಎಗಜಿ ಂಗಾ. = ಇಲಿಜೆ, ಎರ 1, ಎಲಿಜೆ, ಎಜ್ಜಿ, ಎಳಜೆ, (ರೇಸು 3). The jujube tree, Zizyphus jujuba Lam. (St. & Pl.; T. ಇಲಿಜೆ, M. ಇಲಿಜೆ). 2, the shrub Monetia barlerioides Lin. (My.; T. ಇಜಂಗು, ಜಂಗು; see ಉಜೆಗು).

ಎಗಜಿಗ (əga-čiga). = ಎಕ್ಕುಸಕ್ಕು (My.). — ಎಗಜಿಗದಾಟಗ. A mocker, a jester (My.).

ಎಗತಾಳ ಂಗಾಟಿ. = ಎಗತಾಳ. (My.).

ಎಗತಾಳಿ ಂಗಾಟಿ. = ಎಕ್ಕುತಾಳ. (My.; Tē.).

ಎಗರಿಕೆ ಂಗಾರಿಕೆ. Jumping (My.).

ಎಗರಿಸು ಂಗಾರಿಸು. To cause to rise; to cause to rise in the air or to fly, as a paper-kite; to cause to spring or jump; to shoplift, to pilfer, to take away (My.; Tē. ಎಗಯಿಂಜು, ಎಗಿಂಜು).

ಎಗರು ಂಗಾರು. To rise; to fly; to jump (My.; Tē. ಎಗರು, ಎಗರು; cf. ನೆಗರು 1). 2, to fly away, to go, as life; to be spent, as money; to abrade, to wear or chafe off, as gilt, paint, etc.; to be ruined, as commerce (My.).

ಎಗಾ ಂಗಾ. (Tē. ಎಗ, above, up, upwards; see ಎಕ್ಕುಟಗ). — ಎಗಾ ದಿಗಾ. Up and down, backwards and forwards (Tē.; R.).

ಎಗು ಂಗು. Rising; embarkation (Tē.; T. ಎದ್ದು; M. ಎದ್ದು, ಎದ್ದು). — ಎಗುಮತಿ. Dues for embarking (M. ಎದ್ದುಮತಿ, ಎದ್ದು; Tē. shipment, lading; T. ಎದ್ದುಮತಿ, exportation). — ಎಗುಮತಿ ದಿಗುಮತಿ. Export and import, shipping and unshipping (Tē.; R.).

ಎಗ (əggu-1-23). A rude, rustic, unpolished, stupid, or low man (ಕೂಡ śmd. I; ಗಾಮು ಓ. I, 101,

o. r. ಗಾಣು; ಗಾವಲ II, 77; ಗಾವಲ, ಗಾಮು, ಹೆಡ್ಡೆ 38; cf. ಎಡೆ ಗಣ. ಪುಂಪ್ರಜವನ್ ಉದ್ಭವವನ್ ಎಗ್ಗಂ (Bh. 1, 8, 39).

ಎಗತನ ಂಗಗತಾನಾ. (śmd. 248). Rudeness, vulgarity, etc. ಎಗತನದ ಮಾತು (ಗ್ರಾಮ್ಯ. ಅತ್ತೀಲ Nr.); stupidity (My.; Rēv. 11, 92).

ಎಗಳ ಂಗಗಾ. = (ಅಗ್ಗಳ ೧), ಎಕ್ಕುಳ, ಯೆಗ್ಗಳ, ವೆಗ್ಗಳ, ಹೆಗ್ಗಳ. Abundance, excess, etc. (ಅಧಿಕ ಓ. II, 19; cf. ಎಕ್ಕು3; ವೆಗ್ಗಳ).

ಎಗು ಂಗಗು.1. (śmd. 248). (= ಎದ್ದು3).

ಎಗು ಂಗಗು.2. = ವೆಗ್ಗು, ಹೆಗ್ಗು, (ನಿಗ್ಗು). Shame; the feeling of disgrace (C.; Tē.). 2, disgrace; blame; harm (Tē.). ಅಗ್ಗದಾ ಅರಳುಣ್ಣು, ಹೂಗ್ಗಮಟ್ಟಗೆ ಯುಣ್ಣು, ಹೆಗ್ಗುಳದ ಕಾಯಿ ಮೆಲ್ಲಲುಣ್ಣು; ಮೂಡನಾಡು ಎಗ್ಗನ್ನ ಬ ಹುಡೆ? (Sp.). See Bp. 6, 1; 43, 13; 45, 15; 52, 21; 60, 16.

ಎಗುಳಿ (əggu-1-uli). 1. A rustic, or low, person (ಕೊಟ್ಟಿಲ ಓ. I, 5).

ಎಗುಳಿ ಂಗಗು-2-uli. 2. A bashful person (My.).

ಎಗುಳಿತನ ಂಗಗುಲಿತಾನಾ. Shame, bashfulness (My.).

ಎಂಕಟ ಂಕಾಟ. = ಎಂಕಟ. (My.).

ಎಂಕಟಿ ಂಕಾಟಿ. = ಎಂಕಟ. (My.).

ಎಂಕಟ ಂಗಾಟ. = ಎಂಕಟ. (My.).

ಎಂಕಟಿ ಂಗಾಟಿ. = ಎಂಕಟ. (My.).

ಎಂಕಳಿ ಂಗಾಳಿ. = ಎಂಕಳ. — ಎಂಕಳಯ್ಯ = ಎಂಕಳಯ್ಯ (My.).

ಎಂಗಿ ಂಗಿ.1. = ಎಂಗಿ. A stupid, foolish, silly person (C.).

ಎಂಗಿ ಂಗಿ.2. Fraud, deceit (My., e.g. ಎಂಗಿ ಬಿದ್ದನು, ಅವನಿಗೆ ಎಂಗಿ ಹಾಕಿದರು). Cf. ವ್ಯಂಗ್ಯ. — ಎಂಗಿನಾಣ್ಯ. A counterfeit coin (My.; occasionally S. Mhr.).

ಎಂಗಿ ಂಗಿ. = ಎಂಗಿ, etc. (My.). See ಮತ್ತೆಂಗಿ.

ಎಚ್ಚಿ ಂಚ್ಚಿ. = ಇಸು3, etc. To shoot arrows, to discharge; to expel, as water out of a syringe (S. Mhr.).

ಎಚ್ಚತ್ತು ಂಚ್ಚತ್ತು. = ಎಚ್ಚತ್ತು. P. p. of ಎಚ್ಚಡು 1 & ಎಚ್ಚಡು1.

ಎಚ್ಚಡು ಂಚ್ಚಡು.1. = ಎಚ್ಚಡು 1, ಎಚ್ಚಡು q. v. To awake (v. i.). P. p. ಎಚ್ಚಡು. ಎಚ್ಚಡು ಇರ್ಪಡು (ಜಾಗರಣ, ಜಾಗರಣ, ಪ್ರಜಾಗರ, ಅವೇಕ್ಷೆ, etc. Hlā.).

ಎಚ್ಚಡು ಂಚ್ಚಡು.2. = ಎಚ್ಚಡು, ಎಚ್ಚಡು 2, ಹೆಚ್ಚಡು. The state of being awake, waking; watchfulness, circumspection, caution, care (ಅವೇಕ್ಷೆ Mr. 456; J. 7, 45). — ಎಚ್ಚಡಿದು. -ಅಡು. Waking, watchfulness, etc. to cease (J. 21, 49).

ಎಚ್ಚಡಿ ಂಚ್ಚಡಿ. = ಎಚ್ಚಡು 2, etc. (C.; ಜಾಗರ, ಜಾಗರಣ, etc. G.). ಜನರ ಕೂಡ ಗೆಳತನ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಬಹು ಎಚ್ಚಡಿದನ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 2, 10). ಎಚ್ಚಡವಾ ನಿದ್ರೆಯೂ (4, 133). — ಎಚ್ಚಡಿದ ಕಡ. A man devoid of watchfulness; a confused or mad man (ಸೋನಾಡ G.). — ಎಚ್ಚಡಿದಿಗಡಿ. -ಕೇಡಿ. An inattentive negligent, or lazy person (My.). — ಎಚ್ಚಡಿದಿಗಡತನ. Inattention, negligence, inadvertence (ಪ್ರವಾದ G.). — ಎಚ್ಚಡಿದಿಗಡತನ. -ಕೊಳಿಸು. To awaken; etc. ನಿದ್ರೆ (i. e. ನಿದ್ರೆಯನ್ನೆ

ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುವ ಹಾಡುಗಾದರು (Si. 292). — ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳ್ಳು. To awake (v. i.); to become watchful or precautions; to make provision (C.; B. 3, 70). — ಎಚ್ಚರದವು. -ತಪ್ಪು. To become off one's guard, to lose one's self (My.; B. 5, 139). ಎಚ್ಚರದವುಣ (ಹರವನ G.). — ಎಚ್ಚರದಿದ್ದು ಇರು. To be awake, etc. (C.; B. 4, 12). — ಎಚ್ಚರ ಪಡು. To be watchful, cautious, etc. (C.; B. 4, 24). — ಎಚ್ಚರ ಮದ್ದಿ. = ಎಚ್ಚರದವು. (B. 3, 12). — ಎಚ್ಚರವಾಗು. -ಅಗು. The state of ceasing sleep to take place (B. 5, 78). ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು (My.). 2, to awake (v. i., B. 3, 40). ಎಚ್ಚರವಾದನು (My.). ಎಚ್ಚರವಾಗಿರು, to be awake, etc. (Si. 398). — ಎಚ್ಚರವುಳ್ಳವ. A wakeful man, etc. (My.; ಜಾಗರಿತು, ಜಾಗರೂಕ G.).

ಎಚ್ಚರಾಕೆ ಕೆರಾರಿಕೆ. = ಹೆಚ್ಚರಾಕೆ. Waking, etc. (= ಎಚ್ಚರಾಕೆ; ಜಾಗರೂಕ, ಜಾಗರಿತು Nr., Si. 394; ಅವೇಳೆ 71; C.; T. ಎಚ್ಚರಾಕೆ; Tē., Tu. ಎಚ್ಚರಾಕೆ). ಎಚ್ಚರಾಕೆಯನ್ನು ಕೊಡೋಣ (ಪ್ರಬೋಧನ G.). ಅವನರತಮ್ ಎಚ್ಚರಾಕೆಯೋ ಇರು, ಅಯ್ಯಾ! (Bp. 4, 67). ಅದ್ಭುತವು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವವನು ಎಚ್ಚರಾಕೆಗಳು (40, 61). ಎಚ್ಚರಾಕೆ ಶಬ್ದ ಹೋಗುವದು (ಪ್ರವಾದ Si. 71). ಎಚ್ಚರಾಕೆಯುಳ್ಳವನು (ಜಾಗರೂಕ 361). ಎಚ್ಚರಾಕೆಯನ್ನು ನಡೆ (B. 5, 89). See J. 8, 28; 15, 49; 26, 1; Dp. 91, 1-10. — ಎಚ್ಚರಾಕೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸು. (My.).

ಎಚ್ಚರಿಸು ಕೆರಾರಿಸು. To awaken, to wake; to caution, to forewarn; to give a caution, to put in mind (C.; T., Tu. ಎಚ್ಚರ; Tē. ಎಚ್ಚರಿಸು). See Bp. 14, 22; 37, 20, 26; 60, 31; J. 4, 40; 5, 3, 27; 6, 18, 50; 12, 7; 13, 22; 26, 26; B. 5, 49.

ಎಚ್ಚರಿಸು ಕೆರಾರಿಸು. 1. = ಎಚ್ಚರ 1, etc., ಹೆಚ್ಚರಿಸು. (C.). P. p. ಎಚ್ಚರಿಸು. ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಡೆ (i. e. ನಿಡೆಯನ್ನು) ಎಚ್ಚರಿಸುವನೆ ಮಾಡುವರು (Si. 292). ಆ ಸವನಕ್ಕೆ ಕೂಸು ಅಡಬಡಿಸಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿತು (B. 3, 51).

ಎಚ್ಚರಿಸು ಕೆರಾರಿಸು. 2. = ಎಚ್ಚರ 2, etc. — ಎಚ್ಚರಾಗು. -ಅಗು. = ಎಚ್ಚರವಾಗು. (My.; B. 5, 28). — ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸು. (My.).

ಎಚ್ಚು ಕೆರರು. 1. P. p. of ಇಸು 3 (and ಎಸು 1). Having shot. — ಎಚ್ಚು ಪಾಯ್. To be shot and go right through (? ಪುಟ್ಟು Kk. 73; cf. ಉಚ್ಚ ಪಾಯ್?).

ಎಚ್ಚು ಕೆರರು. 2. To smear (ಅಂಜನಕ್ಕಿಯ ಕೆರರು. Dh.; Abh. P. 3, 85; Grj. 10, 41; Rāv. 8, 31; T. ಇಡುಜು; cf. ಎಸು). 2, to make even or proper, to decorate (ಸಮಾಧಾನ Mr. 339).

ಎಚ್ಚು ಕೆರರು. 3. = ಹೆಚ್ಚು. To increase, etc. (My.).

ಎಚ್ಚು ಕೆರರು. 4. = ಹೆಚ್ಚು. Increase, etc. (My.; Tē., T., M.). See ಹೆಚ್ಚು.

ಎಜನಾನ ಕೆರಾರಿಸು. = ಯಜನಾನ. (ಧಾನು Ob.; My.).

ಎಜ್ಜೆ ಕೆರರು. = ಬಿಟ್ಟು 2, etc. A bore, a hole (C.; ಸೂಚಕ ಕಣ್ಣು B. 4, 158). ರತ್ನದಿಗಳಿಗೆ ಎಜ್ಜೆಗಳು ಹಾಕುವ ಬಯ್ಯಿಗೆ (ಅಸ್ಥೋದನ Si. 345).

ಎಜ್ಜೆ ಕೆರರು. Tbh. of ಯಜ. (Nn. 111; My.).

ಎಂಜಲ ಕೆರರಾಲ. ಎಂಜಲು. = ಎಂಜಲ. That which in eating is left on the plates or leaves, sticks to the mouth or hands, or falls to the ground, that of which a piece is bitten off, to be short, all food or drink which has somehow come in contact with the mouth

or hands of the eater, and therefore is regarded as impure (C.; ಉಚ್ಚವು G.; ಕೆರಲ Si. 235; ಎಚ್ಚು, ತಿನ್ನ, ಪತ್ತ ಕೆರರಾಲ; T., M. ಎಚ್ಚು; Tē. ಎಂಜಲ); saliva (My.). ಎಂಜಲ ಮಾಂಸಂ (Bp. 18, 36). ಎಂಜಲ ಅಮ್ಮು (27, 57). ಎಂಜಲ ಪಾಲು (55, 15). ಎಂಜಲ ಕೂದ್ (56, 26; see also 56, 18). ದಾಯೋಗಿನ ಎಂಜಲ ತಲಿಕು (B. 3, 95). ಎಂಜಲ ಕೆಯ್ಯಿನ್ನ ಕಾಗೇ ಓಡಿಸುವದಿಲ್ಲ (lest the crow might get the énjāl; Prv. used with regard to a miser). (ಛಿಕ್ಕಿ) ಇಕ್ಕಲಾ ದಿದ (ತನ್ನ) ಕೆಯ್ಯ ಎಂಜಲವನ್ನು. — ತನ್ನದ ಆಲಿಗೆ ಎಂಜಲ ತಿನ್ನ. — ಎಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸದವಳು ತಂಗಳನ್ನಾ ಬಿಟ್ಟುಕೇ? — ಎಂಜಲು ಎತ್ತೋಗುಣ್ಣಾ! ಎನ್ನರೆ ಉಣ್ಣುವರು ಎಷ್ಟು ಜನ? ಎನ್ನ (Prvs.). See Bhaktisāra 101. — ಎಂಜಲ ದುಡ್ಡು. A duḍḍu obtained yesterday (not to-day; S. Mhr.). — ಎಂಜಲ ಮಾತು. A word of the past (not of to-day; S. Mhr.). 2, repeating the words of another (C.). — ಎಂಜಲವುದು. -ಪುದು. = ಎಂಜಲಗುಡ್ಡ, q. v. (ಎವುದು Kk. 81). — ಎಂಜಲಂಜಲ. rep. (Bp. 56, 22).

ಎಂಜಲ ಕೆರರಾಲ. = ಎಂಜಲ. — ಎಂಜಲಗುಡ್ಡ. (i. e. -ವುದು = ಪುದು, for ಪುದು). An insect or worm living in orts (ಎಗುದು Ct. II, 96).

ಎಂಜಲಿಸು ಕೆರರಾಲಿಸು. To defile (Bh. 2, 10, 8; J. 18, 46).

ಎಂಜಲಿಸು ಕೆರರಾಲಿಸು. To stand on tiptoe to reach any thing (My.).

ಎಂಜಲಿಸು ಕೆರರಾಲಿಸು. = ಎಂಜಲಿಸು. To be or come within reach (My.; cf. ಎಚ್ಚು 3 and see ಎಚ್ಚು 1). ಅದು ನನಗೆ ಎಂಜಲಿಸುವದಿಲ್ಲ (My.). 2, to be sufficient (My.). — ಎಂಜಲಿಸು ನೋಡು. To peep standing on tiptoe (My.).

ಎಂಜಲಿಸು ಕೆರರಾಲಿಸು. = ಎಂಜಲಿಸು. (My.).

ಎಂಜಲ ಕೆರರಾಲ. = ಎಂಜಲ, ಹೆಚ್ಚು, ಹೆಚ್ಚು. A bush-harrow (My.). — ಎಂಜಲ ಹೊಡೆ. To roll or flatten sown land by drawing over it a large bamboo mat or bushes having on them several heavy stones (My., = ಹೆಚ್ಚು ಹೊಡೆ in S. Mhr.).

ಎಂಜಲ ಕೆರರಾಲ. = ಎಂಜಲ, etc. (My.).

ಎಂಜಲ ಕೆರರಾಲ. = ಎಂಜಲ No 2. An obstinate, self-willed person (S. Mhr.; cf. ಎಂಜಲ 2).

ಎಂಜಲ ಕೆರರಾಲ. Reaching, reach (My. occasionally).

ಎಂಜಲ ತನ ಕೆರರಾಲ. Obstinacy (S. Mhr.).

ಎಂಜಲ ಕೆರರಾಲ. = ಎಂಜಲಿಸು. (My.). — ಎಂಜಲಿಸು ನೋಡು. = ಎಂಜಲಿಸು ನೋಡು. (My.).

ಎಂಜಲ ಕೆರರಾಲ. 1. = ಎಂಜಲ 12. To reach a thing which is on high (ಉಚ್ಚವು ಗತವಸ್ತುಗ್ರಹಣೆ ಕೆರರಾಲ. Dh.; T.; M. ಎಚ್ಚು). 2, to be within reach, to be obtainable (My.). ತನಪ್ರಸಾದಮ್ ಅದು ಎಂಜಲ ಅನ್ಯರಿಗೆ (Bp. 58, 39).

ಎಂಜಲ ಕೆರರಾಲ. 2. = (ಎಂಜಲ 1), ಎಂಜಲ 2, ಹೆಚ್ಚು. A blow (C.; T. ಎಚ್ಚು, to beat; to out; to throw; to hew; to kill; — a blow, etc.; Tu. ಎಡ, to strike; cf. ಇದ 1, ಎಚ್ಚು 3).

ಎಂಜಲ ಕೆರರಾಲ. 1. = ಎಂಜಲ 1. (My.).

ಎಂಜಲ ಕೆರರಾಲ. 2. = ಎಂಜಲ 2. (My.).

ಎಡ ಕೆರರಾಲ. 1. = ಅಡ 10, ಅಡ 15, ಇಡ, ಎಡೆ 1 q. v. Place, ground, etc. (Tē. ಎಡ, ಎಡ; T. ಇಡ, ಇಡ; M., Tu. ಇಡ; see ಎಡ 3, which appears to be identical; also ಎಡ 2

may be identical, if the original meaning be "inferiority"). See ಅಡ್ವಿಡ. — ಎಡತಾಕ. A man who goes and comes frequently (My.). — ಎಡ ತಾಕಿಸು. To cause to go and come frequently, etc. (C.). — ಎಡ ತಾಕು. = ಎಡೆ. To come in continual contact with a place, to go and come frequently, to frequent (My.). ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಸೇವಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಎಡ ತಾಕುವರು (B. 5, 286). ಅವ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಎಡ ತಾಕುತ್ತಾನೆ (C.). — ಎಡದೆಡೆ. = ಎಡೆದೆಡೆ, q. v.

ಎಡ ಛೇದ. 2. (= ಎಡ 1, etc. ?). The left, the left side (ಸವ್ಯ G.; C.; Tu.; T., M. ಇಡ; Tē. ಎಡಮೆ, ಡಾ; cf. ಎಡ 3 & ಎಳ; ರೊಡ್ಡ). ಎಡನು (ವಾಮ, ಸವ್ಯ Hlā.; Mr. 436). ನಾವು ಬಲದಲಿ, ಎಮ್ಮ ಎಡದಲಿ ನೀವು ಕುಳ್ಳಿರ್ದು (Bp. 24, 28). ಎಡದ ಕಡೆಯಲಿ (40, 21). ಬಲಮ್ ಎಮ್ಮ ಛಾಗಂ, ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಡನು (50, 27; see also 28. 32). ಎಡದ ಕರದಲಿ (52, 41). ಎಡದ ಬದಿ (55, 16). ಎಡದ ಕಾಲ (58, 65; J. 28, 33). ಎಡದ ಛಾಗ (ವಾಮ Nn. 24). ಎಡದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ನೆ ಇಕ್ಕುವುದು (ಅಲೀಧ); ಬಲದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಎಡದ ಕಾಲ ಮುನ್ನೆ ಇಕ್ಕುವುದು (ಪ್ರತ್ಯಾಲ್ಯೇಧ); ಎಡದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗವಲು ಪಟ್ಟ ಜನ್ನಿವಾರಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೇತ Nr.). ಎಡದ ಅಂಪು (J. 28, 14). ಎಡದ ಅಡಿ (28, 35). ಬಿಲ್ಲಮನ್ ಅಗಲಿ ಎಡದ ಕೆಯ್ಯೋ ಅಳವಡಿಸಿ (Rāghc. 17, 70). ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕೆ ಇರ ಬೇಡ, ಅಡುವವನ ಎಡಕೆ (to which side he throws the water of his nose) ಇರ ಬೇಡ (Prv.). — ಎಡಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To cross one's path coming from the left side (C.). — ಎಡಗಡೆ. -ಕಡೆ. The left side (C.). ಎಡಗಡೆಯ ಮುಂಗಾಲು (B. 4, 170). ರುಣ್ಣವು ಬಲಗಡೆಗೂ ಎಡಗಡೆಗೂ ಹೊರಳುತ್ತದೆ (4, 82). ಎಡಗಡೆಗೆ (Si. 376). 2, to the left side (C.). — ಎಡಗಣ್. -ಕಣ್. -ಗಣ್ಣು. The left eye (Bp. 18, 72; J. 26, 65). — ಎಡಗಾರ್. -ಕಾರ್. -ಗಾಲು. The left foot (Rāv. 13, 70; Bh. 1, 6, 4; B. 4, 168). — ಎಡಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. The left ear (C.). — ಎಡಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. The left hand (C.; Rāv. 14, 29). — ಎಡಗೆಯ್ಯಾತಿ. The left-hand caste among the hūlīyās (My.). — ಎಡದೊಡು. -ತೊಡು. To put on the left side (to pass under the left arm). ಜನ್ನವಿರಮಂ ಎಡದೊಡುವುದು (ಪ್ರಾಚೀನಾವೇತ Hlā.). — ಎಡದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. The left thigh (C.; Bp. 55, 17). — ಎಡನೊಡು. -ತೊಡು. = ಎಡದೊಡು. ಜನ್ನಿವಾರಮನ್ ಎಡನೊಡರ್ (ಪ್ರಾಚೀನ Mr. 255). — ಎಡಬದಿ. The left side (B. 4, 170). — ಎಡ ಬಲ. Left and right, the left and right side; to or on the left and right. ಸಾರಿಗನು ಎಡಬಲಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅಯ್ದಿಸುವುದು (ಪರಿಣಾಮ Nr.). ಎಡ ಬಲ ಮರಳಿ (Bp. 26, 80). ಎಡಬಲದೊಳಂ (C. Bp. 5, 8). ಎಡ ಬಲ ಬಳಸಿ ದವು (Bh. 3, 13, 27). ಎಡಬಲದ ಸೌಧಗರ್ (Rām. 13, 4). ಎಡ ಬಲಕೆಯ್ಯ ಕೆರಡೂ (Si. 212). ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಸ್ವ ಛಾವ (B. 4, 170). ಎಡಬಲದಲ್ಲ (5, 198. 207). 2, ಎಡಬಲರ್, persons of the left and right, a kind of servants (Bp. 59, 29). — ಎಡಭಾಗ. The left portion or side. ಒಡಲ ಎಡಭಾಗವು (ಸವ್ಯ Nr.). — ಎಡಮುಗ್ಗಲು. The left side (C.). — ಎಡ ಮು O. To turn (the body) to the left (in rising, which is regarded as inauspicious, My.); (the body) to turn to the left (My.); to turn or wind to the left, as a shell (v. l., My.). 2, the state of turning (the body) to the left, etc. (My.). — ಎಡವಲವರ್. -ಬಲ-ಬರ್. To circumambulate an object keeping it now on the left and then on the right side. ಬೇಡತೆಯು... ಪಾಡುತಿರೆ ಹುಲ್ಲೆ ಗಳುಮ್ ಇನಿತು ತೊಲಗದೆ, ಎಡವಲವರು (Rāghc. 17, 66). — ಎಡವಂಕ. -ವಂಕ. The left side (My.). — ಎಡವೆಗರ್. -ವೆಗರ್. The left shoulder (Rāv. 6, after 11).

ಎಡ ಛೇದ. 3. (= ಎಡ 1), ಎಡೆ 1, Nos. 2 & 3. Place or space

between, interval; the middle, the waist (T. ಇಡ್ತಿ; M., Tu. ಇಡ; Tē. ಎಡ, ಎಡೆ; the being middling (My.); inferiority; inferior (= ಅಡ 6 No. 5; C.). ಈ ಕುದುರೆ ಇಡ್ತಿವು ಎಡ (S. Mhr.). ಅದು ಅಮೇರಿಕದ ಹತ್ತಿಗಿನ ಎಡ (B. 4, 26). — ಎಡಕುಣ್ಣು. = ಎಡೆ. A middling, smaller kind of weeding machine drawn by oxen. It is so constructed that the young plants, planted or sown in rows, pass unhurt between two pieces of iron, whilst the weeds on both sides are pulled up by them (C.). — ಎಡತಡೆ. An obstacle that comes between, an impediment, a hindrance (My.). — ಎಡತರ. A middling sort; a middle size; mediocrity (C.; M. ಇಡತ್ತರ; Tu. ಇಡೆತರ, middling, inferior). — ಎಡತಪ್ಪಿಗಿಡ. -ತಪ್ಪಿ-ಗಿಡ. The shrub *Acacia cinerea* Spr. (or *Dichrostachys cinerea* W. & A.; St. & Pl.; T. ಎಡತ್ತೇಲರ್). — ಎಡವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. A middling, bad state or character (My.; T., Tu.). 2, want of understanding, stupidity (C.; Tu.). ಎಡವಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯ, a stupid man (C.). ಅಡೆ, ಅಡಿದರೆ ಸೋಲಿ, ಸೋತರೆ ಕೊಡೆ, ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಡವಟ್ಟು (Prv.). — ಎಡವಟ್ಟುತನ. Stupidity (My.). — ಎಡವಟ್ಟುದಾರಿ. A bad, rough path (My.). — ಎಡವರ್ಣ. A middle colour: greyish white (ಕಲ್ಯಾಣ Hlā.).

ಎಡಗೆ ಛೇದಗ್. = ವೆಡಗೆ, etc. (My.).

ಎಡಚು ಛೇದ. 1. The state of being left-handed (My.). — ಎಡಚ. -ಅ 3. A left-handed man (My.).

ಎಡಚು ಛೇದ. 2. = ಎಡಸು, etc. Difficulty, especially in speaking (S. Mhr.).

ಎಡತಿ ಛೇದ. 2-ti. (Śmd. 244). A middle-aged woman (cf. ಎಡಪ್ರಾಯ); or (fr. ಎಡಗ): a good-for-nothing woman.

ಎಡಪು ಛೇದ. 1. = ಎಡವು, etc. (Grj. 5, 53).

ಎಡರು ಛೇದ. 1. ಎಡರ್. = ಇಡರು, etc. Strait, trouble (Rāv. 13, 6. 14; J. 11, 35; 12, 3; 27, 42). 2, an impediment, an obstacle (J. 2, 54; 13, 21; C.). — ಎಡಗೇದ. -ಕೇದ. The destroyer of obstacles: Vināyaka (Kk. 5; Śm. 4).

ಎಡರ್ ಎಡ. 1. = ಎಡದು 3. Poverty, indigence; ruin (ದಾರಿದ್ರ Śmd. Dh.; Śm. 105; Ct. II, 73; ಕೆಡುವುದು Bhn. 56; ದರಿದ್ರ, ತವರ್ ಸಿ; T. ಇಡದು, to stumble; to lose one's state or dignity, see ಇಡದು). ಎಡಗರ್ (Śmd. 53). ಕುಡದ ನಿಮಗೆ ಈ ಎಡರ್ ಅಯ್ಯೇ (125). ಎಮ್ಮ ಅಡ್ಡನ ಎಡರ್ ಅಮೆ ತಿರ್ಮವೆಂ (258). ಎಡದಿಡು (Bp. 29, 10). ಎಮ್ಮೆದಿಡನ ಅಡಿದು (40, 35). ಎಡದಿಡಿಸಿದಲ್ಲಿ (40, 43).

ಎಡದು ಛೇದ. 1. To be crooked; to be dishonest (ನಕ್ರಛಾವ Śmd. Dh.; Śm. 105; Abh. P. 10, 212). ಎಡದಾದಂ, a dishonest man (Śmd. 16). ಎಡದಾದನೋ? ಅವನ ನೊಸಲ ಅಕ್ಕರಂ (o. r. ಅಕ್ಕರವಂ) ತೊಡೆದುದು ಅಕ್ಕುಂ (69).

ಎಡದು ಛೇದ. 2. = ಇಡೆವ್. Crookedness.

ಎಡದು ಛೇದ. 3. = ಎಡವ್. ಎಮ್ಮ ಎಡದುಗಳಿಗೆ (Bp. 23, 7). ಎಡದನಲಿ (Abhā. 1, 29).

ಎಡದು ಛೇದ. 4. = ಇಡವು, ಎಡವು, etc. To stumble, to trip (My.).

ಎಡವು ಛೇದ. 1. = ಇಡವು, ಎಡವು, ಎಡದು 4, ಎಡದು 1. The foot to be struck at a thing so as to cause

a person to fall or to be near to fall;— to strike with the foot against (c. Accus.);—to stumble, to trip. ಅವನು ಕಾಲು ಎದವಿ ಬಿದ್ದನು, or ಅವನು ಎದವಿ ಬಿದ್ದನು, he stumbled and fell (C.). ಕಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಲು ಎದವಿತು (C.). ಅವನು ಎದವಿದನು (C.). ಕಲ್ಲನ್ನು ಎದವಿದನು (My.).

ಎದವೆ ಛದಾವೆ. = ಎರವೆ, q. v.

ಎದಸು ಛದಸು. = ಎರಸು, q. v. (My.).

ಎದಹು ಛದಹು. 1. = ಎರವು, etc. To stumble, etc. (J. 16, 25; 28, 54; Rām. 5, 8, 70). ಸಮ್ಯ ಮನಾಸ್ತು ಪರಿತರಣ, ಎರಹಿ (Bp. 27, 17). 2, to commit a mistake. ಪತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳು ಎರಹಿ ಬರೆದ ಅಕ್ಕರದ ಬೀದಿ (J. 30, 28).

ಎದಹು ಛದಹು. 2. Stumbling (Rām. 5, 3, 45).

ಎದಹುಹ ಛದಹುಹ. Stumbling; deviating from the right course (ಸ್ವಲನ, ರಿಂಖನ Nr.).

ಎದಿಗಿ ಛದಿಗಿ. = ಎರಗಿ, etc. (My.).

ಎದೆ ಛದಿ. 1. = ಎರ 1, etc., ಎರ 3. A place, a spot (ಸ್ಥಾನ Sm. Cm. 27. 57. 104; ತಾವು 341; ಶಾವು Nn. 128, o. r. ಬದಿ; ಶಾವು 163; C.); ground, floor. ದೇವರಾದ ಎದೆಗೆ ಒಂದು ಲೋಪಂ (Sm. 57). ಕೆಲವು ಎದೆಯೋ (52). ಅರೆ ಎದೆಯೋ (82). ಎಣಿಸುವೆದೆಯೋ (116). ಅಗುಡ್ಡೆ (I). ಆನೆದೆ, ಆನೆದೆಯಣಿ (135). ಒಟ್ಟಿಗೂಡಿದ ಎದೆ (ಶೃಂಗಾಟಕ); ಇದ್ದ ಎದೆಯಲಿ ಇದುರ್ವೆ ಹಿರಗಿ ಮುನಿವನಂ (ಗೋಪ್ತನೃ); ಕೆಸರಿಯು ಎದೆ (ಮಿಶ್ರ); ಕೊಲುವ ಎದೆ (ಘಾತನಸ್ಥಾನ Hk.). ಕಾಳೆಗಟ್ಟೆ ಎನ್ನು, ಸನ್ನದ್ಧವು ಅಹ ತರುಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧಾಗಿಸಿ ಇರಿ ಸುಪ್ಪ (ವ್ಯಾಹ); ಸೇನೆಯಿದ್ದ ಎದೆಯಿದ್ದ ತೊಲಗುವುದು (ಪ್ರಶಕ್ತ Nr.). See Bp. 5, 19; 11, 12; 51, 37; 55, 16; Rām. 5, 34; 6, after 132; Sm. 84, 86; J. 3, 3. 23. 25; 8, 2; 25, 33; 28, 18. 45; Bh. 1, 10, 29. 2, room, place; interstice, place or time between, interval, meanwhile; distance (ತೆದಪು Sm. 135; see ಎದವಿ). ಎದೆ ಬಿಡದ ಕ್ರಿಯೆ (ಸತತ Si. 26). ಎದೆ ಬಿಡದದು (ಘನ, ನಿರಂತರ 371). ಎದೆ ಬಿಟ್ಟದು (ಬೇಲವ, ನಿರಲ 371). ಪ್ರಯೋಜನದಿಲ್ಲ ಎದೆ ಬಿಡದವನು (ಅರ್ಥದಿಲ್ಲ ಅನರ್ಥತನಾದವನು, ಅರ್ಥ 447). ಎದೆ ಬಿಡದೆ (ಅಭಿಲಾಷೆ 473). ರಣಭೀರಮಾರುತಿ ಮಿಕ್ಕು, (ಹೋರಂಗಂ) ಹರಿಸಿದವ ಅಸುರನ ಇದ್ದೆ ದೇಗೆ; ಎದೆಯಲಿ ಭಕ್ತಾದಿಗಳ ಬಹಿ ಹೆದರಿ ಉದಾವು (Bh. 1, 10, 29. 30). See Prv. s. ಎದವ. 3, inferiority; inferior. 4, = ಎದೆಕುಟ್ಟಿ. ಎದೆ ಹೊದೆ, to weed by means of the ಎದೆಕುಟ್ಟಿ (S. Mhr.; 8d.). — ಎದೆ ಕಡೆ. dupl. Place and direction (J. 26, 52). — ಎದೆಕುಟ್ಟಿ. = ಎದಕುಟ್ಟಿ, q. v. (S. Mhr.). — ಎದೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A small dam (My.). — ಎದೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಎದೆಗಟ್ಟು. (My.). — ಎದೆಗಡೆ. -ಕಡೆ. To out down (J. 25, 33). — ಎದೆಗಾರ. (Sm. 386; Kk. 98). An inferior or small fish-hook. — ಎದೆಗಡು. -ಕಡು. Room to fail: to be deficient in room (Abh. P. 14, 121). — ಎದೆಗಿ. ಎದೆಗೆ-ಇದು 4. To be closely confined in a place: to be covered over, to be enveloped, to be hidden (ಸಂಘನ Sm. Dh.). — ಎದೆಗುರು. -ಕುರು. = ಎದೆಗೊಡು. (Abh. P. 6, 117). — ಎದೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ಎದೆಗಿಡು. To throw to the ground (J. 7, 47). — ಎದೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. To cause room to fail, to obstruct, to resist (ತಕ್ಕದೆಯ, ತಡವುರೆ, ಮಾರ್ಕೋ, etc., ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಕೊ.). — ಎದೆಗಿಡೆ. -ಕಿಡೆ. = ಎದೆಗಿಡೆ. To fall to the ground, or down (J. 20, 30). — ಎದೆಗಿಡೆ. -ಎದೆಗಿ. rep. Here and there, etc. (Bp. 12, 19; 21, 10; 22, 49; 26,

68; 27, 72; 82, 51; 88, 70; 44, 2; 53, 24; Rām. 13, 3). — ಎದೆಗೆಯ. To prepare a (proper) place (V. 14, 59). — ಎದೆ ಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give way, to submit, to surrender to (J. 2, 16; 18, 48). — ಎದೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take place, to occur, to come into being (Sm. 206; Rām. 13, 65; J. 6, 2); to take a position: to come to a stand, to stand (J. 28, 38; Rām. 6, 9). 2, to obtain, to acquire (Grj. 10, after 79; J. 17, 4); to conceive (Rām. 4, 37; Abh. 2, 54); to resort to (J. 16, 40). — ಎದೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To put, to put on (Grj. 10, after 61). — ಎದೆ ತಾಕು. = ಎದೆ ತಾಕು. (My.). — ಎದೆಬಿಡು. -ತಿಡು. An interval of space (Rām. 6, 51, 19). ಎದೆಬಿಡು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು (ಲೇಖಿ, ರಾಜ Nr., o. r. ಎದೆ). — ಎದೆನಿಟ್ಟು. Informing against, betraying (ವಿಮಲೆ Ct. I, 13, o. r. ಎದೆನಿಟ್ಟು). — ಎದೆನುಡಿ. = ಎದೆಯ ನುಡಿ (Sm. 195). A middling or inferior word or speech. — ಎದೆ ನೆಲೆ. Place to be sufficient: to be sufficient in place (Abh. P. 9, 60; 15, 59). — ಎದೆಪ್ರಾಯ. = ಎದೆಪರೆಯ. The middle of the ordinary age of man (My.). — ಎದೆ ಮಡಗು. To leave an interval (Abh. P. 9, 61; 11, 100). — ಎದೆಮನೆ. A house in the midst (Bp. 48, 25). — ಎದೆ ಮಾಡು. = ಎದೆಗೆಯ. (Abh. P. 14, 38; Grj. 10, after 98). — ಎದೆಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Ch.). — ಎದೆಯಣಂ. (Sm. 136). A man of the midst (?). — ಎದೆಯರಾಗು. -ಅಗು. To be at hand, to be near and dear. ಎದೆಯರಾದ ಸಂಗಡಿಗನು (ಮಿತ್ರ, ಸುಖ್ಯತ, ನಣ್ಣಿ Nr.). — ಎದೆಯಾಗು. -ಅಗು. To be or become exposed to; room to be found for. ನಾಡಲಿ ಎನಿಸುವ ವಧು ನೆಗೆಗೆ ಎದೆಯ ಕೃಂ ಸಮಸ್ತಜಗತೀಶಲೋಕ (Sm. 221). ಅವರ್ಣವಾದಕ್ಕೆ ಎದೆ ಯಾಗದ ಒಳ್ಳೆನೆ (17). ನೆಗೆಗೆ ಎದೆಯಾಗಿಹುದು (Bp. 40, 73). See Sp. s. ತರುಣತ್ವ. — ಎದೆಯಾಟ. -ಅಟ. Moving from place to place, roaming; moving to and fro; commotion (J. 30, 30). ಹಾದರಕೆ ಎದೆಯಾಟದ ಆನೆ (Sp.). ಕರಿತುರಗನಿಡಯದ ಎದೆ ಯಾಟಗ ಘಟಗ (C. Bp. 42, 15). — ಎದೆಯಾದಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to roam about, (to send on errands). ಎರಾಸಿನ ಯೋ ಎದೆಯಾದಿಸೆನು (Bp. 9, 33). ಸೂಳೆಮಡೆಗೆ ಎದೆಯಾದಿಸುತ (26, 58). ಎದೆಯಾದಿಸುತಾ ಕೊಡದ ಲೋಭಿಯ ಮಾತು ಕೊಡಲಿಯ ಗಾಯ (Sp.). — ಎದೆಯಾಡು. -ಅಡು. To move; to move, wander, or play about, to roam (ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆ Kk. 51). ಹೊ ಲೆಯ ಹೊತ್ತು ಎದೆಯಾಡುವದು (ಪರ್ಯಾಪಾರ, ಎವಧ Nr.). ಗುಡ ದೋ ಎದೆಯಾಡುವ ಅನಿಲಂ (ಅಪಾನ Mr. 51). See Abh. P. 3, 128; 4, 29; Bp. 15, 23; 26, 19; 44, 7; 47, 66; 51, 42; 56, 54; Rām. 1, 16, 16; J. 5, 31; 6, 8; 15, 20; 19, 44; Abh. 2, 105. 106. — ಎದೆಯುಡುಗು. -ಲುಡುಗು. To leave room, to make an interval or an interruption; to stop; to cease (ಎಡ್ಡೆದ Sm. Dh.; ಎದೆವಡಿ Sm. 157; ಎದೆವಿಡು 157 Cm.; Rām. 14, 29). — ಎದೆಮೆಡೆ. rep. (Bp. 56, 13; Rām. 10, 31). — ಎದೆಯೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. To compress, to press, to squeeze (J. 3, 27). — ಎದೆವಡಿ. -ವಡಿ. To cut room asunder: to make an interruption, to stop, to cease (Abh. P. 11, 19; J. 4, 28; 19, 14); to end (ಎದೆಯುಡುಗು Sm. 157, ಎದೆವಿಡು Cm.; Rām. 1, 4, 9; ಎದೆವರಿ, i. e. -ವರಿ, is the original reading in Mqb. Abh. P.). ಎದೆವಡುವ ಎನಯಿತಂ (ಎಣಿತರಾಗ Mr. 241, o. r. ಸಿತ; the opposition is ನೀಲ, or ನೀಲೀರಾಗ). — ಎದೆವರಿ. -ವರಿ. = ದಿಗ್ವರಿ. (Abh. P. 13, 106). — ಎದೆವಿಡು. -ವಿಡು. = ಎದೆಯುಡುಗು. Also: to go beyond the (proper) boundary. See Bp. 2, 13; 18, 63; 35, 5; 38, 34; 50, 32; 51, 48; 57, 26; 58, 48; Rām. 8, 98. 113; J. 34, 8; Sm. 12. 40; Mr. s. ನೀಲೀರಾಗ. ಎದೆವಿಟ್ಟು (ಅತಿಕ್ರಮ, ಅತಿಪಾತ Nr.). — ಎದೆವೆಗು. -ವೆಗು. To come near, to approach (Abh. P. 10, after

201; 14, after 17 & 25). — ಎಡವೆರಸು. -ಬೆರಸು. To take a position in resistance, to stand (J. 27, 6). — ಎಡಸೆಳೆ. The inner force or velocity of a river (J. 9, 24). — ಎಡೆಹಗಲು. The time from about 9½ o'clock to 10½ in the morning (My.). — ಎಡೆಹರೆಯು. = ಎಡೆಪ್ರಾಯ. (My.). — ಎಡೆಬೊತ್ತು. The time between sunrise and sunset (My.).

ಎಡೆ ಕ್ಕೆ. 2. (fr. ಇಡಿ 1). Excess, abundance; exceedingly, etc. (ಅಧಿಕ Śmd. 391; Śm. 58; T. ಇಡ, extension; greatness).

ಎಡೆ ಕ್ಕೆ. 1. Tbh. of ಇಡೆ. An offering; food; meal. ಎಡೆ ಇಕ್ಕು, -ಇಡು, -ನೀಡು, -ಮಾಡು, -ಹಾಕು, to present food to a deity or to man (C.). ಅದಿಯಾ ದೈವವಂ ಭೇದಿಸಲಿಕೆ ಅದಿಯ ದೇ, ಹಾದಿಯಾ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವ ಮಾಡಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). ಸೇವಕರನ್ನು ಎಡೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಪಾಪ (B. 5, 288). See Sp. s. ಕೆಯ್ಯುರು. 2, the leaf, etc. on which food is placed (My.). — ಎಡೆಕಾಸು. A kāsū presented with food to a deity (S. Mhr.).

ಎಡೆ ಕ್ಕೆ. 2. = ಕೆಡೆ. (My.). See ಎಡೆನಾಗರ.

ಎಡೆಗ ಕ್ಕೆ. 1. A good-for-nothing man (ಸಲ್ಲದವ Kk. 37; Śm. 46; Tē. ವೆಡೆ, useless, etc.; ವೆಡೆಗು, ವೆಡೆಗು = ವೆಡೆವಾಡು, a fool).

ಎಡೆಯ ಕ್ಕೆ. 1. = ವೆಡೆಯ. See s. ವೆಡೆ.

ಎಡ್ಡ ಕ್ಕೆ. 1. (fr. ಎಡ್ಡು 1). A cheat, a liar (S. Mhr.; Tē. ಎಡ್ಡ).

ಎಡ್ಡ ಕ್ಕೆ. 2. = ಹೆಡ್ಡು. A dull, stupid man (My.; Tē. ಎಡ್ಡ; T. ಇಡುಡ್ಡು).

ಎಡ್ಡ ಕ್ಕೆ. 3. Beauty, charm, nicety, goodness (ಒಳ್ಳೆ Cē. I, 6; ಒಳ್ಳೆತು II, 24; ಮಮೋಹರ Kk. 18, Śm. 55; Grj. 6, after 56; Rāv. 6, 54; Tu. ಎಡ್ಡ; T. ಎಡಲ್, beauty; cf. the T. s. ಇಂ, ಇಡ್). ಆಕೆ ಕಣ್ಣೆಡ್ಡಮ್ ಅಡಳ್ (Lilv. 3, 46). ಇಕೆಗೆ ಇಡಿಯುಡೆ ಒತ್ತರಿಸಿ ಮನ್ನಯ್ಯತ್ತೆ ಎಡ್ಡಮ್ ಎನೆ ನಿನ್ನ ಚನ್ನಿಕೆಯ ಒಡ್ಡು (Rāv. 6, 5).

ಎಡ್ಡ ಕ್ಕೆ. 4. = ಅಡ್ಡ 1. — ಎಡ್ಡಂ ತಿಡ್ಡಂ. dupl. = ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ. (My.).

ಎಡ್ಡತನ ಕ್ಕೆ. 1. = ಎಡ್ಡತನ No. 1. Cheating, falsehood (S. Mhr.).

ಎಡ್ಡತನ ಕ್ಕೆ. 2. = ಎಡ್ಡತನ No. 2, ಹೆಡ್ಡತನ. Stupidity (My.).

ಎಡ್ಡತಿ ಕ್ಕೆ. 1. = ಹೆಡ್ಡತಿ. A stupid woman (My.).

ಎಡ್ಡಿಸು ಕ್ಕೆ. 1. = ಎಡ್ಡಿಸು. To rail, to abuse; to mock; to cheat (S. Mhr.; T. ಇಣಾಪ್ಪು, derision, contempt; to mock to deride). ಭೃಂಗಿ ನಗಿಸುತ್ತೆ, ಎಡ್ಡಿಸುತ್ತೆ, ತಿವನಿ ದಿರೋ ಅಸುತ್ತೆ (Bp. 1, 49). ಚಂಚರು ಬನ್ನ, ಚಪ್ಪಳಿಗುಟ್ಟು, ಎಡ್ಡಿಸು, ಕಾದಿಬಲ್ಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗರು ನಿನ್ನಂ (18, 15).

ಎಡ್ಡು ಕ್ಕೆ. 1. Cheating, falsehood (S. Mhr.; see T., M. s. ಎತ್ತ 2).

ಎಡ್ಡು ಕ್ಕೆ. 2. = ಹೆಡ್ಡು. Stupidity; a stupid thing or person (My.). — ಎಡ್ಡುಟ. -ಅಟ. Stupid behaviour (My.).

ಎಡ್ಡುತನ ಕ್ಕೆ. 1. = ಎಡ್ಡತನ 1. (S. Mhr.). 2, = ಎಡ್ಡತನ 2. (My.).

ಎಡ್ಡು ಕ್ಕೆ. 1. = ಎಡರು, etc. (My.).

ಎಣ್ಣೆ ಕ್ಕೆ. 1. = (ಎಣ್ಣು 2), ಎಣ್ಣು 2. Eight (Śmd. 223). — ಎಣ್ಣುಸಿರ. -ಸಾಸಿರ. Eight thousand (Śmd. 225). See ಪದಿನೆಣ್ಣುಸಿರ. — ಎಣ್ಣೆನೆ. The eight points of the compass; their guardians. ಎಣ್ಣೆನೆಯ ಅನೆಗಳ್ (Śmd. 225). See Bp. 8 sum.; 32, 5; 36, 62; 44, 32; J. 3, 21; 13, 47; 17, 2; 25, 3. — ಎಣ್ಣೆನೆವಣ್. -ವಣ್. A wife of any guardian of the eight points (J. 28, 39). — ಎಣ್ಣುರಬು. Eight forms (Śēv. 1, after 71). — ಎಣ್ಣೆಯ್ಯು. (= Śk. ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ): Paramāṣvara (Śā.). — ಎಣ್ಣೆಯ್ಯು. -ಅವ. = ಎಣ್ಣೆಯ್ಯು. (ತಿವ Kk. 4; Śm. 2).

ಎಣಿ ಕ್ಕೆ. 1. — ಎಣಿಗೋಣ. = ಎಣೆಗೋಣ, ಎಣೆಗೋಣ. — ಎಣಮಣಿಸರ. A kind of necklace, composed alternately of beads of gold and precious stones or corals (My.).

ಎಣಿಸು ಕ್ಕೆ. 1. = ಎಣಿಸು q. v., ಎಣಿಸು, ಎಣಿಸು. (C.; Bp. 22, 18).

ಎಣಿಕೆ ಕ್ಕೆ. 1. = ಎಣಿಕೆ. Counting, reckoning; number (C.). 2, thinking; thought; notice, observation (C.). ಅಕ್ಕರಂಗವ ಎಣಿಕೆ (ಮಾತೃ Nn. 157). ಅಕ್ಕರದ ಎಣಿಕೆ (ಗ್ರಂಥ Mr. 491). ಎಣಿಕೆಯಾದದು (ಗಣಿತ Si. 371). ಮುಡುಪಿನ ಎಣಿಕೆಗೆ ಕುನ್ನದನ್ನೆ ವಿಚಾರಿಸು! (Bp. 11, 14). ಸಾವಿರದ ಐದಿ ನೂರನೊಂದಿಗ ಎಣಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲಮ್ ಆಗಲು (51, 73). ಎಣಿಕೆಗೆ ದಾರದ ಮನುಷ್ಯ ಕರಣೀಶನ್ ಅದರೆ ಏನು? (Dp. 167). ಅರಮನೆಗೆ ಹತ್ತು, ನಿನಗೆ ಒನ್ನದ ಎಣಿಕೆಯೋ (J. 29, 22). ಎಣಿಕೆಗೆ ಅಳುವುಮ್ ಅಗಿ (Rāv. 13, 72). ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದ (countless) ಹಣ (C.). ಒಡಗೂಡದೆ ಇರದು ಎನ್ನ ಮನದ ಎಣಿಕೆ (J. 30, 28). See ಎಲವೆಣಿಕೆ; J. 2, 25, 45; 4, 4; 5, 28; 9, 6, 8; 13, 25. — ಎಣಿಕೆಯ್ಯು. To think, etc. (J. 20, 16). — ಎಣಿಕೆಗೋಣ. -ಕೋಣ. To consider, to respect, to take notice of (Bp. 2, 19; 4, 27; 52, 9; J. 10, 24; 12, 11; 13, 17; 17, 22; Dp. 126, 1). — ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬರು. To come under one's eye, to come quite close. ಮನುಷ್ಯನಾಗಲಿ ದನ ಕಡುಗಾಗಲಿ ತಮ್ಮ (ಮೊಸಳೆಗಳ) ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬನ್ನರೆ ಕೂಡಲೆ ಓದಿದು (B. 4, 132). ಬೇಡಿಯ ತನ್ನ (ಸಿಂಹದ) ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬನ್ನ ಕೂಡಲೆ ಮಹಿಯಾಗಿ ಬೊಗ್ಗಿ ಕೊಣ್ಣು ಬನ್ನು (4, 212).

ಎಣಿಕೆ ಕ್ಕೆ. 2. = ಹೆಣಿಕೆ. (My.).

ಎಣಿಸು ಕ್ಕೆ. 1. = ಎಣಿಸು, etc. To add together; to enumerate; to count, to reckon; to estimate; to appreciate; to consider, to take notice of; to think; to think of; to plan; to make equal; to compare. ಒನ್ನೆ ಎಣಿಸಿದ ಎಣಿವಿಧದ ಲಿಂಗೆಕ್ಕೆ ಸಪ್ತವಿಧವಿಧಗಳ್ (Śmd. 114). ಒನ್ನೆರಡು ಮೂಡೊನ್ನ ಪದಾರ್ಥಮನ್ ಎಣಿಸುವ ಎಡೆಯೋ (116). ಮೆ ಎನ್ನುದು ಅಕ್ಕಮ್ ಎಣಿಸುವ ಕೂಡೊ (242). ಎಣಿಸ ಬೇಕಾದುದು (ಗಣನೀಯ Nr.). ತೂಗುವುದು, ಅಳಿಯುವುದು, ಎಣಿಸುವುದು (ಮಾನ Si. 327). ಚಾಡಿ ಕೇಳಿ, ದೋಷಂಗಳನ್ ಎಣಿಸುತ್ತ (Śk. 94). ತಾನೊನ್ನೆಣಿಸಿದರೆ ದೈವವೊನ್ನೆಣಿಸಿತು (Prv.). ಕಾರಣಪುರುಷ, ನಿನಗೆ ಒಟ್ಟು ಭಕ್ತನನ್ ಎಣಿಸಲ್ ಉಣ್ಣೇ? (Bp. 30, 24). ತನ್ನಹಾತ್ಮನ ಅನೂನಮುಮೆಯನ್ ಎಣಿಸುವೊಡೆ ಗೌರೀಪತಿಗೆ ಅತ್ಯಕ್ಯ (31, 17). ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು ದನಗಳೊಳಗೆ ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ (B. 1, 18). ಈ ದೇಶ ಲೋಕಗೆ ಹವಾಲನನ್ನೂ ಪಕಾಲಿಯವನನ್ನೂ ಉದಾಹರಿಸಿದರೊಳಗೆ ಎಣಿಸುತ್ತಾರೆ (5, 286). See Bp. 1, 14, 36, 37; 5, 18; 35, 26; 47, 55; 50, 36; 51, 75; 54, 84; Rāv. 13, 26, 27; J. 29, 37; Bh. 1, 8, 40.

ಎಣಿಸು ಕ್ಕೆ. 2. = ಎಣಿಸು, etc. (My.).

ಎಣೆ ಕ್ಕೆ. 1. = ಎಣೆ. A couple, a pair; connexion; fellowship; adjustment; equality, similarity;

a match (ಸಾಮ್ಯ, ಜವಳಿ, ಹೋಡು, etc. Sm. 55; My.; T. ಇಣ್ಣ; Tu. ಇಣೆ; Tē. ಎಣೆ; see ಇಡಿ 1 and 2, ಇಣ್ಣ 2, ಎಳಸು 1, ಬೆಣ್ಣ). ಸುಣ್ಣದವನ ಎಣೆ (J. 28, 18). ಅವಳ ಕುರುಳಿ ಮಾರಿದು ಎಣ್ಣೆಗೆ ಎಣೆಯೇ? (Sm. 139). ಪೋಲಿಸುವದೆ ಎಣೆಯೊಳಗೆ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ? (Bp. 25, 11). ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಎಣೆಯೇ? (54, 22). ಉಮುಗಲು ಸೋಮಗೆ ಎಣೆಯೇ? (55, 22; see also 11, 24; 27, 44; 51, 57; 55, 28). ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಗಾಳಸಿಂಗಮ ಎಣೆಯೇ? (85, 103). ಜೀವರತ್ನಕ್ಕೆ ಎಣೆಯೇ ಎಣ್ಣಾದ ಪಾಪಾಣಂ? (62). ಎಲರ್ ದಿರೆಯು ದಾಯೆಡೆಯ ಎಲರ್ಗೆ ಎಣೆ (Rāv. 5, 34). ಅತಿಶಯ್ಯ ದೊಳ ಒಪ್ಪಿ ಇರೆ ಎನಯಮನ ಅಣ್ಣ ದಾಡುವಂಗೆ ಎಣೆ ಉಣ್ಣೇ? (13, 10). See Sm. s. ಪವಣ್ಣಂ; J. 2, 25; 6, 24; 8, 17; 28, 18. — ಎಣೆಗಣ್ಣು. The braid of hair of a woman tied up at the back of the head (ಧಮ್ಬಲ Si. 52). — ಎಣೆಗಣ್ಣಿ. — ಕಳೆ. To lose one's connexion with, to become loose. ದೇಹದ ಎಣೆಗಣ್ಣಿಯೆ ಇಹ ಹೆರೆ (ಉಪಜಪ್ಪೆ, etc. Mr. 401). — ಎಣೆಗಾಣು. — ಕಾಣು. To see the like (My.). — ಎಣೆಗೋಣ. = ಎಣೆಗೋಣ. (Sm. 143, o. r. ಎಣ, also Mqb.). — ಎಣೆಗೋಳ. — ಕೋಳ. To become equal. ಅವಳ ಮುಖವು ಹಸ್ತನನ್ನು ಎಣೆಗೊಣ್ಣಿತು (My.); to be united, to face (one another). ಗರ್ಜಸುತೆ ಅಣಿ ಯರಮ ಎಣೆಗೊಣ್ಣಿ ಇಭಂಗಳಂ... ಕಾದಿಸಿತು... ಇಭಾರೋಹಕರ್ (Rāv. 13, 86). 2, (a child) to suck when its mother is pregnant (R.); (infants) to become thin or lean when insufficiently supplied with milk from the breast (S. Mhr.). — ಎಣೆಗೋಣ. (-ಗೋಣ-ಅ 3). A person with a compound neck (as Brahmā, etc.?). It may become ಎಣೆಗೊಣ (Sm. 143, o. r. ಎಣ, also Mqb.). — ಎಣೆ ಬರ್. = ಎಣೆವರ್. To equal. ಉಮೇತಧಕ್ಕರ್ಗೆ, ಅದಿರರ್, ಅಜಹರಿಮುಖ್ಯರ್ ಎಣೆ ಬರ್ ಅದಿಯರ್ (Bp. 22, 17). — ಎಣೆಯಕ್ಕರ್. — ಅಕ್ಕರ್. The same letter or consonant (Ch.). — ಎಣೆಯೊಡ್ಡು. — ಒಡ್ಡು. To put opposite to (J. 14, 3). — ಎಣೆವಕ್ಕ. — ವಕ್ಕ. The company-bird: the ruddy goose (ಹಕ್ಕವಾಕ್ Kk. 14; Sm. 28). See Rāv. 6, after 24; J. 17, 25, 40; 26, 24; 30, 15. — ಎಣೆವಡೆ. — ವಡೆ. To be united, to be composed (Ch. v. 254). — ಎಣೆವರ್. — ಬರ್. To become or be equal (Rāv. 1, 36; 4, 9).

ಎಣೆ ಣ್ಣ. 2. = ಹೆಣೆ. To twist, etc. (My.).

ಎಣ್ಣನೆ ಣ್ಣಣ್ಣ. The eighth syllable (Ch. v. 132, 133; see s. ಎಣ್ಣು 2).

ಎಣ್ಣು ಣ್ಣು. 1. Arrogance. (Cf. ಪೆಟ್ಟು 3; Tu.: boasting; craftiness, cunning). — ಎಣ್ಣೆದೇ. — ಎದೇ. A proud heart or mind (Ch. v. 21).

ಎಣ್ಣು ಣ್ಣು. 2. (= ಎಣ, etc.). Eight (C.; T. ಎಟ್ಟು, Tu. ಎಣ್ಣು, Tē. ಎಣಮಿದ). ಎಣ್ಣದೊಳ (Sm. 43). ಎಣ್ಣರ್ (223). ಎಣ್ಣದರಿ (Bp. 35, 32). ಎಣ್ಣಕ್ಕೆ (Mr. 402). ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ ಪ್ರಕರಣಮ ಎಣ್ಣಕ್ಕಂ (Sm. 7). ಈ ಪೇದ್ದ ಎಣ್ಣಂ (42). ಹತ್ತಣ್ಣು (63). ತೊಮ್ಮತ್ತಣ್ಣು ಸಾವಿರ (Bp. 5, 18). ನೆಣ್ಣರ ಮನೆಗೆ ನಾಯಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಎಣ್ಣು ಊರಿಗೆ ಬೆರೆಕೆ (Prv.; another form is -- ಎಣ್ಣು ಮನೆಗೂ ಎಣ್ಣ). ಎಣ್ಣು ಜನರು (B. 5, 125). ಎಣ್ಣು ಮಡಿ (J. 17, 26). — ಎಣ್ಣಡಿ. — ಅಡಿ. Eight feet. 2, that has eight feet: the śarabha (Ct. II, 23). — ಎಣ್ಣದಿವರಿ. — ಅಡಿ-ಪರಿ. — ಅ 3. Who has the form of the śarabha: Virabhadra (Kk. 6; Sm. 4). — ಎಣ್ಣನೆಯ. — ಅನೆಯ. Eighth (cf. ಎಣ್ಣನೆ). ಎಣ್ಣನೆ ಉಮುಕೆ ದಿಕ್ಕಿ ಪನಾಗಿ (J. 25, 7). ಎಣ್ಣನೆಯ ವರುಷಮ ಅಗಡ್ಡೆ (29, 7). — ಎಣ್ಣಾನೆಣ್ಣು. — ಅನು-ಎಣ್ಣು. About eight (used only of time, C.). ಎಣ್ಣಾನೆಣ್ಣು ದಿವಸ (B. 4, 53). — ಎಣ್ಣು ಕುಲ. Eight castes of men. ಅಪ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕಮ್ಮಿ ಮೊದಲಾ ೪ ಎಣ್ಣು ಕುಲಮ ಅಕ್ಕು (Mr. 254). 2, the eight kinds

of nāgas: ಅನನ್ತ, ವಾಸುಕಿ, ತಕ್ಷಕ, ಕರ್ಕೋಟಕ, ಪದ್ಮ, ಮಹಾವದ್ಯ, ತಂಜುಪಾಲ, ಕುರಿನ್ತ (Mr. 402). See ಎಣ್ಣು ಪಾವು. — ಎಣ್ಣು ಗಣ. The eight syllable-feet (Mr. 363). — ಎಣ್ಣು ದೆಸೆ. The eight points of the compass. ಇನ್ತ, ಅನಲ, ಯಮ, etc. ಈ ಎಣ್ಣು ಮೂಡಲು ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಣು ದೆಸೆಗಂ ಕ್ರಮದಿನ್ತ ಒಡೆಯರು (Hik.). — ಎಣ್ಣು ನಗ. The eight chief mountains (the eighth being ತ್ರೀಶೈಲ?). ಎಣ್ಣು ನಗಂಗಳು ತಗ್ಗಿದವು (Bp. 28, 55). — ಎಣ್ಣು ಪಾವು. = ಅಪ್ಪಪಣಿ, ಎಣ್ಣು ಕುಲ No. 2. (Bp. 46, 27). — ಎಣ್ಣು ಮೂರ್ತಿ. The eight bodies or forms (of which Śiva consists, Bp. 9, 50). See ಅಪ್ಪಮೂರ್ತಿ. — ಎಣ್ಣು ಒಮ್ಮತ್ತು. Eight or nine (C.; B. 3, 13). 2, eight and nine (My.). 3, eight times nine (My.). — ಎಣ್ಣುವರೆ. Eight and a half (B. 4, 100; My.). — ಎಣ್ಣೆದಿ. — ಎಡೆ. = ಎಣ್ಣು ದೆಸೆ. (J. 27, 55). ಎಣ್ಣೆಣ್ಣು. rep. Eight and eight. ಎಣ್ಣೆಣ್ಣು ದಿವಸ, every eighth day (B. 1, 6). 2, eight times eight (My.).

ಎಣ್ಣೆ ಣ್ಣೆ. = ಹೆಣ್ಣೆ. Cow-dung (R.; cf. ಎರಣ).

ಎಣ್ಣಿ ಕಾಯಿ ಣ್ಣಿರಾಕೈ. A crab (Tē. ಎಣ್ಣಿ ಕಾಯಿ, ಎಣ್ಣಿ; R.; see ಎಸಡಿ).

ಎಣ್ಣಿ ಕೆ ಣ್ಣಿಕ್ಕ. = ಎಣೆಕೆ 1. (My.; T. ಎಣ್ಣಿಕ್ಕ; Tē. ಎಣ್ಣಿಕೆ).

ಎಣ್ಣಿ ಸು ಣ್ಣಿಸು. = ಎಣಿಸು, etc. (My.).

ಎಣ್ಣು ಣ್ಣು. To count; to think. (T., Tu. ಎಣ್ಣು; Tē. ಎಣ್ಣು). ಎಣ್ಣೆದ್ದು ಮಣ್ಣಾಯಿತು, ಹೆತ್ತದ್ದು ಹೆಣ್ಣಾಯಿತು (Prv.).

ಎಣ್ಣೆ ಣ್ಣೆ. Oil (C.; Tu., M.; T. ಎಣ್ಣೆ; Tē. ನೂನೆ). ಎಣ್ಣೆಯೊಳ ಅರೆನೇರಲ ತನಿವಣ್ಣು ಮನ ಉಣ್ಣೆ ಸಿದನ ಅಬುಜಧವನ್ ಎನಿಸಿದ ಮೆಯ (Sm. 84). ಎಣ್ಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ (163). ಎಣ್ಣೆಯರಿ ಹಿಟ್ಟು ಹೆ ಅಡುವ ದಾಳರಿ (ಪುಜಣ್ಣ Nr.). ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ರಿಣವು, ಹೊಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ರಿಣವು ತೀರದ ಆ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣುಪಾಲು (Sp.). ಬಿಡದೆ ಎಣ್ಣೆ ನೀರುಡಿವಾಲ್ಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಗೆ ಇಲ್ಲ (J. 28, 17). ಎಣ್ಣೆಯು ಬತ್ತಿಯುಂ ಸವೆವನ್ತೆ (Bp. 26, 47). ಎಣ್ಣೆ ಅಮ್ಮಲವು ಕೂದಿದನ್ತೆ (40, 74). ನಲ್ಲ ತೈಲದೊಳ ಅಲರುವ ಆ ಸೊಡರ್ ಎಣ್ಣಿನನ್ತೆ ಅಲರುವೆ? ಹೇದಾರೆ! ಎಣ್ಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಗುಣಮ ಅದು ಉಣ್ಣೆ? ಎಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲವೇ? (51, 37). ಎಣ್ಣೆ ತಣ್ಣಗಾದರೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತೇ? — ಎಣ್ಣೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಸಣ್ಣೆ ಯಾಕೆ? — ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮು ದೇತು. — ಎಣ್ಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ತನಿವಾರ (on which baths are chiefly taken). — ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿಗೆ ಹಾಕೋಣ, ಹಾಗೇ ಪ್ರೀತಿ. — ಎಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣಿದವನೂ ಅತ್ತ, ಕಾಯಿ ಹೆಣ್ಣಿದವನೂ ಅತ್ತ. — ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ, ಮಣ್ಣು ಹಾಕದರೆ ಬುಡಕ್ಕೆ ಗುಣ. — ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಣ್ಣು. — ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣು (Prvs.). ಎಣ್ಣೆಗೆ ಕಾಯಿ (B. 4, 161). See ಅಗಸೆಯಣ್ಣೆ, ಅವುದರೆಣ್ಣೆ, ಎಣ್ಣೆ, ಕುಸಿವೆ, ಕೊಣ್ಣು ರಿ, ಗನ್ನದ, ಹರಳಣ್ಣ. — ಎಣ್ಣು ರಿಗೆ. — ಊರಿಗೆ. An ūrigē fried in oil (My.). — ಎಣ್ಣೆ ಗಾಯ. — ಕಾಯ. Oil to be made hot or boiled (J. 11, sum.). — ಎಣ್ಣೆ ಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. A fruit boiled in oil and a little water (My.). — ಎಣ್ಣೆ ಗಾಸು. — ಕಾಸು. To heat oil (My.). — ಎಣ್ಣೆಗೆಮ್ಮ. — ಕೆಮ್ಮು. Darkish red, as the face of some natives (C.), ಷಾರ್ಕ್ ಬ್ರೌನ್, as a horse (B. 3, 55; 5, 12), blackish, as the bar across the shoulders of an ass (5, 16; ಕೆಪಿಲ, ಕರ್ಗಮ್ಮ G.). — ಎಣ್ಣೆ ಗೊಪ್ಪರಿಗೆ. — ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ. An oil kōpparigē (J. 10, 46; 11, 31). — ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆ. To extract oil (C.; B. 2, 11, 42). — ಎಣ್ಣೆ ಬದನೇ ಕಾಯಿ. Brinjals filled with condiments and boiled in oil and a little water (C.). — ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕು. To pour oil (C.). 2, to spoil another's affairs (as clothes are spoiled by the contact of oil). ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಹೆ ಸ್ಪೋiled my work or affairs (C.).

ಎಣ್ಣೆ *ēṇbar*. Eight persons. ಎಣ್ಣೆರುಮ್ ಎಣ್ಣೆರುಂ (Śmd. 180).

ಎತ್ತ ಕೆ. = ಎತ್ತ 3. See ಎತ್ತರ.

ಎತ್ತನ *ēṭana*. = ಎತ್ತನ, ಎತ್ತ, ಯತ್ತ. Tbh. of ಯತ್ತ. (C.).

ಎತ್ತಿ *ēti*. Tbh. of ಯತಿ (ಮುನಿ Nn. 8. 9. 18. 25. 44; ಅಡಲ, ಪರಮಯೋಗಿ 41; ಸಯಮು 80. 94; My.).

ಎತ್ತ *ētta*. 1. Which or what place or direction? — (which or what sort? — how? —); — to, or in, which or what place or direction? where? (C.; Tē. ಎನ್ನು; T. ಎಂಗು, ಎಂಗೇ, where). ಅತ್ತ, ಇತ್ತ, ಉತ್ತ, ಎತ್ತ (Śmd. 145). ಎತ್ತಣ, ಎತ್ತಣಿ (135). ಎತ್ತಣೆ (Bp. 46, 24). ಎತ್ತಣದು (Śmd. 180, = ಎತ್ತಣ್ಣು). ಎತ್ತ ಪಯಣಂ? (Bp. 28, 31). ಎತ್ತ ನೋಡೊಡೆ (23, 6). ನಾವೆತ್ತ? ನೀವೆತ್ತ? (56, 21; see also 60, 21). ಕೆವುಡನ್ ಎನ್ನುಂ ಮೊರೆವ ತಬ್ಬವನ್ ಎತ್ತ ಬಲ್ಲಂ? (60, 42). ಎತ್ತಣ (of what place: where) ಗಗನಮಡೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಚನ್ನ ಮರಂ? (Bh. 1, 20, 56). ಎತ್ತಣ (of what kind) ಅದ್ಭುತಮ್ ಇದು? (J. 8, 40). ಏನ್ ಇದು? ಎತ್ತಣ ಕೌತುಕದ ನುಡಿ (29, 23). ಎತ್ತಣವಂ? (28, 27). ಅದು ಎತ್ತಣದು? (Rāṣ. 6, after 34). ಸತ್ಯರ ಸಂಗಮ್ ಅದು ತೀರ್ಥ? ಹರಿವ ನೀರ್ ಎತ್ತಣದು ತೀರ್ಥ? (Sp.). ಎತ್ತ ಬಿಜಯಂಗಿಯ್ ನೋಡಿದೆ ಉತ್ತಮಮ್, ಎಲಾ! (Bh. 2, 13, 23). ಎತ್ತ ಬಲ್ಲರ್ ಸುಜನರ್. ಕವಟಗರ್ ಚಿತ್ತದೊಳ್ ಪುರುಗರ್ಡ ಮೂಟ ಮಂ? (J. 29, 36). ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ತುತ್ತ ಹುಡುಕುವದೇ. — ಎತ್ತ ಬಿದ್ದರೂ ತಿಮ್ಮಳಿ ಉಣ್ಣು. — ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಮೃತ್ಯು ಬಿಡದು (Prva.). — ಎತ್ತಂ. — ಅಂ 5. Wheresoever (ಅವ ದೇಸೆಯಲ್ಲಿಯೂ Śmd. 238 Cm.; ಆನೆದೆಯಲ್ಲಿಯೂ 399). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯೋ ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಉತ್ತ ಎತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನು ಅಹಿಷರ್ಕ (Śmd. 145; see also 128). ಮೆಯ್ಯೋ ಬಿಡದೆ ಎತ್ತಂ ತೋಡೊ ರೋಮೋದ್ಗಮಂ (Rāṣ. 9, 22). — ಎತ್ತ ಕಡೆ. Which side? whither? (C.). — ಎತ್ತಣ್ಣು. = ಎತ್ತಣದು (Śmd. 180; Ū. I, 76; Kk. 61). Of what place (it)? where? (of what sort?). ದೇವ ಎತ್ತಣ್ಣು? ಆಗಸಮ್ ಎತ್ತಣ್ಣು? ಎತ್ತಣ್ಣು ಉರ್ವಿ? ಎನಿಸಿ ಪರ್ವಿದು ತಮಂ (Śmd. 181). — ಎತ್ತಳದು. = ಎತ್ತಣದು. (J. 12, 3). — ಎತ್ತಾನುಂ. — ಅನುಂ. In what-soever direction; in some places; occasionally; (whatsoever). (Śmd. 391; ಅರಮೆ, ಅರೆ 395; ಏನಾನುಂ 4 Cm.). ಎತ್ತಾನುಂ ತತ್ತರುಪಮ್ ಅಪ್ಪದು (201). ಬಿರುದಿನೋ ಎತ್ತಾನುಂ ಸಲ್ಪದು (208). See also 211. 340. — ಎತ್ತತಲುಂ. — ಎತ್ತಲುಂ. Everywhere (J. 4, 10).

ಎತ್ತ *ētta*. 2. = ಎತ್ತು 2. Lifting up, raising. 2, taking up, undertaking, beginning (Tē. ಎತ್ತು). 3, reaching, obtaining (M. ಎತ್ತು). 4, finding out an item in an account (Tē. ಎತ್ತು). 5, taking in, cheating, deceit, cunning (T. ಎತ್ತು; M. ಎತ್ತು, ಎತ್ತು, a trap, snare; cf. ಎಡ್ಡು 1). — ಎತ್ತಗಡೆ. — ಕಡೆ. = ಎತ್ತುಗಡೆ. A means, an expedient, a device (My.); a trick (My.; Tē.). — ಎತ್ತಗೆಯ್. — ಕೆಯ್. = ಎತ್ತುಗೆಯ್. A (man's) elevated arm with the fingers extended (My.). — ಎತ್ತಗೆಯ್ಯುದ್. — ಕೆಯ್ಯುದ್. The height to which a man reaches with an arm elevated and its fingers extended (My.; ಪೌರುಷ G.).

ಎತ್ತನ *ēṭana*. = ಎತ್ತನ, etc. (My.).

ಎತ್ತರ *ēṭ-tāra*. = ಎತ್ತರು, ಎತ್ತರ. Height; tallness (O.; ನಿಲುವು G.). ಎತ್ತರವಾಗಿ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮಣ್ಣು ದಿಣ್ಣೆ (ಚಯ Si. 107). ಬೆಟ್ಟದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ (ಕಟಕ, ನಿತವ್ವು 115). ಬಹಳ ಎತ್ತರ (ಉಚ್ಚಾಯ 121). ಅಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಇರುವ ಸ್ಥಲ (ಸ್ಥಳ 208). ಎತ್ತರವಾಗಿರುವಿಕೆ (ದೈರ್ಘ್ಯ 222). ಎತ್ತರವಾ

ದದು (ಉಚ್ಚ, ಉನ್ನತ 372). ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳು ಅಯ್ಯತ್ತು ಅಡುವತ್ತು ಮೊದಿ ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 41). — ಎತ್ತರಗಡೆ. A rice field on an elevation. ತಗ್ಗುಗಡೆಗೆ ಮೂಡು ಬೆಳೆ, ಎತ್ತರಗಡೆಗೆ ಒಣ್ಣೆ ಬೆಳೆ (Prv.).

ಎತ್ತರು *ēttaru*. = ಎತ್ತರ. (G.).

ಎತ್ತರ *ēṭtāra*. — ಎತ್ತರ ತತ್ತರ. dupl. Confusion (P Ūh. v. 19).

ಎತ್ತಲ್ *ēṭṭa-all*. (Śmd. 145). = ಎತ್ತ 1, q. v., ಎತ್ತು. ಅತ್ತಲ್ ದೇವೇನ್ಬಂ, ಮತ್ತೆ ಇತ್ತಲ್ ಭುಜಗೇನ್ಬನ್, ಉತ್ತಲ್ ಆತಾಧವ ರೊಳ್ಳುತ್ತಿರೆ ಭೇಂದ್ರನಿ ಪರ್ವತ್ತು, ಎತ್ತಲ್ ಮಸಗಿ ಘೋಷತಿಕ್ಕಾದ್ಡಂ (145). ಬೀಡುಗೊಡ್ಡಿದ ಕತ್ತಲೆಯ ಪಾಳೆಯಮ್ ಎತ್ತಲ್ ಓಡಿದು ದೊ? ನೋಡಿದವಂ (J. 2, 65). ಎತ್ತಲ್ ಅಯ್ಯಿದೆ? (Bp. 14, 24). ಆನ್ ಎತ್ತಲ್, ಅಯ್ ನೀನ್ ಎತ್ತಲ್? (40, 46). ಎತ್ತಲ್ ಓಡುವೆ ವು? (52, 12; see also 53, 69). ಎತ್ತಲಿನ್ಬ (My.). ಎತ್ತಲಾಗಿ (= ಎತ್ತಲ್, My.). — ಎತ್ತಲು. — ಉ 9. = ಎತ್ತಲುಂ. ಎತ್ತರಾದರೆ ದೋಗಿ ಅಡಗು! (Bp. 24, 12). — ಎತ್ತಲುಂ. — ಉಂ 1. On all sides, everywhere; occasionally (ಎಲ್ಲಿಯೂ Śmd. 156 Cm.). ಅದಿಮುತ್ತು ಮುಗುಳ್ಳುದು ಎತ್ತಲುಂ (Ūpr. 7, 41). See J. 4, 10. 19; 8, 3. 6.

ಎತ್ತಿಕೆ *ēṭṭikē*. Lifting, etc. (My.).

ಎತ್ತಿಸು *ēttisu*. To cause to raise, take up, lift up or erect, etc. (ಉದ್ಧರಣೆ Śmd. Dh.; J. 7, 3). ಹೊಸ ದೀಪಕವುಗಳನುಮ್ ಆ ರಮಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎತ್ತಿಸಿದ್ (Bp. 42, 12). ಗೋಪುರವನ್ ಎತ್ತಿಸಿ (53, 30). ಕಳ್ಳೆಯ (= -ಯನ್) ಅವನ್ ಆ ಪುರದೊಳ್ ಎತ್ತಿಸಿದ (53, 57). ಎತ್ತಿಸಿದ ನನ್ನಿಟ್ಟಜಂಗಳ ಮೊತ್ತಂ (58, 53).

ಎತ್ತು *ēttu*. 1. To lift, to raise, to take up; to hold up; to lift, to remove by stealing; to raise or levy, as an army; to raise or collect, to take, as money, alms, etc.; to assume, as a form, a mortal body (avatāra); to exhibit, to introduce, to mention, as the name of another; to raise up, to cause to become great, as one's own name (C.; Tē., Tu.; T., M. ಎತ್ತು; T. also ಎನ್ನು; cf. ಎತ್ತು 1). ಎತ್ತಿ ಕಳೆದಂ (ಎದ್ದು ಸಿದಂ Śmd. I). ಮದಗುಜವರದಾದ ಬಾಲದ ಮೊದಲಂ ಪಿಡಿದು, ಎತ್ತಿ (91). ತೀಳ್ತಂ ಚಾತ್ರಾಯಧಮ್ ಎತ್ತಿ ನಡೆದಂ ಮೈರೀಭಕಣ್ಣೀರವಂ (255. 280). ಎತ್ತಿದವಂ (260). ಎತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸಮುದ್ರ, ಉದ್ಭವ); ಭಾಸ್ಕಂಗಳನ್ ಎತ್ತಿ ತೊಡುವುದು (ಉತ್ತಾರ Nr.). ಮುಸುಡನ್ ಉದ್ದವೆತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಇರ್ಪವನು (ಉತ್ತಕ್ಕ Hk.). ಮುಖವೆತ್ತಿ ನಡೆವವಂ (ಉರುತ್ತ Nr. 243). ಬಾವಿಯ ನೀರನ್ ಎತ್ತುವ ಜನ್ನವಿಶೇಷವು (ಘಟಿಯನ್ನ Nr.). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯೋ ಮುತ್ತಿದಂ (Śmd. 145). ಬೆಳೆಗೆಯ್ಯೋ ಇದು, ಎತ್ತಂ ಕಳೆರವದಂ ಕೆಯ್ಯನೆತ್ತಿ ಚಲಲರೆ ಎನುತುಂ (231). ತಿಲೆಯಂ ಎತ್ತುವ ಮರಂ (Śm. 101). ಕೆಯ್ಯತ್ತುವಮು is used also in the sense of ಕೆಯ್ಯು, e. g. Bp. 3, 47. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಿದನು, he raised his hand against me, wanted to beat me (S. Mhr.). ಪರರ ಮುರ್ವವನ್ ಎತ್ತಿ ನುಡಿಯಿದರು! (Bp. 4, 65). ಮತ್ತಗುವನ್ ಕೊಣ್ಣು, ಅದದ ಅಸುವನ್ ಎತ್ತಿ (i. e. having recalled it from death, 21 sum.; see 22, 20; 48, 16). ಅವರ ಮೇಲೆಗೆ ಎತ್ತಿ ಹೋದದೆ (if you attack him, 21, 36). ಕುಲವೆತ್ತಿ ಪೂರ್ವವನ್ ಆಡಿ (27, 40). ತನ್ನ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಕೆಡದು ಇರ್ಪವನನ್ ಎತ್ತಿ (30, 30). ದೀಪಾರತಿಯನ್ ಎತ್ತುವನು (41, 22; see also 48, 17; 50, 54). ತಮ್ಮ ತಾಸ್ತಮತಂಗಳೆ ಪ್ರತಿಗಳನ್ ಎತ್ತಿ (53, 59). ಅವ ವೇದದೊಳು ಆಡೊಡೆ ಒನ್ನದಿ ಶಾವನ್ ಅನು

to purge (ಪ್ರವಾಹಿಕೆ Śmd. Dh.; T. ವೆಕ್ಕು, looseness with which cattle are affected).

ಎಕ್ಕು ಂಕ್ಕು.3. To come up, to stand on tiptoe (T.; M.; Tē.: to ascend, mount, climb; to mount on, get upon; to rise, be augmented, increase; see ಎಕ್ಕುಟಗ, etc.; cf. ಎಟಕು). — ಎಕ್ಕುಡು. -ಅಡು. To get or fall upon (Bh. 8, 24, 3). — ಎಕ್ಕುಕ್ಕ. rep. of the infinitive: up and up; one upon or after the other; etc. (ತೇನ ತೇನ, ಮೇಲೇಲೇಲೆ Ćt. II, 72; see ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ). ಎಕ್ಕುಕ್ಕೆಯೆ ನೆಗದ್ದು, ಒರ್ಮೊದಲೆ, ಕುಕ್ಕು ಕೂ ಎನ್ನು, ಕೋದ ಕೂಗಿದುವಾಗಳ (Śmd. 19. 68).

ಎಕ್ಕು ಂಕ್ಕು. Eminence, superiority; great force (Abh. P. 13, 21; Tē. ಎಕ್ಕುವು, ಎಕ್ಕುವೆ; see ಎಕ್ಕುಟ).

ಎಕ್ಕು ಂಕ್ಕು. = ಎಕ್ಕು 1, ಎಕ್ಕು q. v., ಯಕ್ಕ No. 2. A tall shrub, the gigantic swallow-wort or manure-leaf, *Calotropis gigantea* R. Br. (ಅರ್ಕ, ವಸುಕ, ಅಸ್ಥೀತ, ಅರ್ಕವರ್ಣ, etc. Nr.; ಅರ್ಕ Nn. 13; Mr. 128; Si. 141; C.; T. ಎರುಕ್ಕು, M. ಎರುಕ್ಕು). See ಬಿಳಿಯ ಎಕ್ಕು, ಗಣ್ಣು ಎಕ್ಕು, ಹಣ್ಣು ಎಕ್ಕು; Bp. 58, 22. — ಎಕ್ಕು ಗಿಡ. (Si. 141; ವಸುಕ G.). — ಎಕ್ಕುಬೆನಕ. A stone occasionally found about the roots of the ಎಕ್ಕು in form like Gaṇēśa and supposed to make its possessor very fortunate (R.). — ಎಕ್ಕುಮಾಡಿದ. = ಎಕ್ಕುಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಎಕ್ಕುಕ್ಕ (ĕk-sukya). = ಎಕ್ಕುಸಕ್ಕ No. 2. (My.).

ಎಗಬೆ ಂಗಾಱಿ. = ಇಲಿಬೆ, ಎರ 1, ಎಲಿಬೆ, ಎಬ್ಬಿ, ಎಳಬೆ, (ರೇಸು 8). The jujube tree, *Zizyphus jujuba* Lam. (St. & Pl.; T. ಇಲಿಬೆ, M. ಇಲಿಬೆ. 2, the shrub *Monetia barlerioides* Lin. (My.; T. ಇಜುಗು, ಜುಗು; see ಉಬ್ಬೆಗು).

ಎಗಬೆಗ (ĕga-ĕga). = ಎಕ್ಕುಕ್ಕ (My.). — ಎಗಬೆಗದಾಬಗ. A mocker, a jester (My.).

ಎಗತಾಳ ಂಗಾಟಿ. = ಎಗತಾಳ. (My.).

ಎಗತಾಳಿ ಂಗಾಟಿ. = ಎಕ್ಕುತಾಳ. (My.; Tē.).

ಎಗರಿಕೆ ಂಗಾರಿಕೆ. Jumping (My.).

ಎಗರಿಸು ಂಗಾರಿಸು. To cause to rise; to cause to rise in the air or to fly, as a paper-kite; to cause to spring or jump; to shoplift, to pilfer, to take away (My.; Tē. ಎಗಯಿಂಚು, ಎಗಿಂಚು).

ಎಗರು ಂಗಾರು. To rise; to fly; to jump (My.; Tē. ಎಗರು, ಎಗರು; cf. ನಿಗರು 1). 2, to fly away, to go, as life; to be spent, as money; to abrade, to wear or chafe off, as gilt, paint, etc.; to be ruined, as commerce (My.).

ಎಗಾ ಂಗಾ. (Tē. ಎಗ, above, up, upwards; see ಎಕ್ಕುಟಗ). — ಎಗಾ ದಿಗಾ. Up and down, backwards and forwards (Tē.; R.).

ಎಗು ಂಗು. Rising; embarkation (Tē.; T. ಎದ್ದು; M. ಎದ್ದು, ಎದ್ದು). — ಎಗುಮತಿ. Dues for embarking (M. ಎದ್ದುಮತಿ, ಎದ್ದು-; Tē. shipment, lading; T. ಎದ್ದುಮತಿ, exportation). — ಎಗುಮತಿ ದಿಗುಮತಿ. Export and import, shipping and unshipping (Tē.; R.).

ಎಗ್ಗ (ĕggu-1-2). A rude, rustic, unpolished, stupid, or low man (ಕೂಡ Śmd. I; ಗಾವ್ವ Ćt. I, 101,

o. r. ಗಾವ್ವ; ಗಾವಲ II, 77; ಗಾವಲ, ಗಾವ್ವ, ಹೆಡ್ವ 32; cf. ಎಡೆ ಗಗಿ). ವೈರವಜವನ್ ಉದುತುವನ್ ಎಗ್ಗಂ (Bh. 1, 8, 39).

ಎಗ್ಗತನ ಂಗಗತಾನಾ. (Śmd. 248). Rudeness, vulgarity, etc. ಎಗ್ಗತನದ ಮಾತು (ಗ್ರಾಮ್ಯ, ಅಕ್ಷೀಲ Nr.); stupidity (My.; Rā. 11, 92).

ಎಗ್ಗಳ ಂಗಗಾ. = (ಅಗ್ಗಳ ೧), ಎಕ್ಕುಳ, ಯಗ್ಗಳ, ವೆಗ್ಗಳ, ಹೆಗ್ಗಳ. Abundance, excess, etc. (ಅಧಿಕ Ćt. II, 19; cf. ಎಕ್ಕು 3; ವೆಗ್ಗಳ).

ಎಗ್ಗು ಂಗ್ಗು.1. (Śmd. 248). (= ಎಜಗು 3).

ಎಗ್ಗು ಂಗ್ಗು.2. = ವೆಗ್ಗು, ಹೆಗ್ಗು, (ನಿಗ್ಗು). Shame; the feeling of disgrace (C.; Tē.). 2, disgrace; blame; harm (Tē.). ಅಗ್ಗದಾ ಅರಳುಬ್ಬ, ಹೊಗ್ಗಮಜ್ಜಿಗೆ ಯುಬ್ಬ, ಹೆಗ್ಗುಳದ ಕಾಯಿ ಮೆಲ್ಲಲುಬ್ಬ; ಮೂಡನಾಡು ಎಗ್ಗನ್ನೆ ಬ ಹುಡೆ? (Sp.). See Bp. 6, 1; 43, 13; 45, 15; 52, 21; 60, 16.

ಎಗ್ಗಿಳಿ (ĕggu-1-uli). 1. A rustic, or low, person (ಕೂಡಲಿ Ćt. I, 5).

ಎಗ್ಗಿಳಿ ಂಗ್ಗಿಳಿ.2. A bashful person (My.).

ಎಗ್ಗಿಳಿತನ ಂಗ್ಗುಲಿತಾನಾ. Shame, bashfulness (My.).

ಎಂಕಟಿ ಂಕಾಟಿ. = ವೆಂಕಟಿ. (My.).

ಎಂಕಟಿ ಂಕಾಟಿ. = ವೆಂಕಟಿ. (My.).

ಎಂಗಟಿ ಂಗಾಟಿ. = ವೆಂಗಟಿ. (My.).

ಎಂಗಟಿ ಂಗಾಟಿ. = ವೆಂಗಟಿ. (My.).

ಎಂಗಳಿ ಂಗಗಾಳಿ. = ವೆಂಗಳಿ. — ಎಂಗಳಯ್ಯ = ವೆಂಗಳಯ್ಯ (My.).

ಎಂಗಿ ಂಗಿ.1. = ವೆಂಗಿ. A stupid, foolish, silly person (C.).

ಎಂಗಿ ಂಗಿ.2. Fraud, deceit (My., e.g. ಎಂಗಿ ಬಿದ್ದನು, ಅವನಿಗೆ ಎಂಗಿ ಹಾಕಿದರು). Cf. ವ್ಯಂಗ್ಯ. — ಎಂಗಿನಾಣ್ಯ. A counterfeit coin (My.; occasionally S. Mhr.).

ಎಂಗಿ ಂಗಿ. = ಎಹಗಿ, etc. (My.). See ಮತ್ತೆಂಗಿ.

ಎಚ್ಚಿ ಂಚ್ಚಿ. = ಇಸು 3, etc. To shoot arrows, to discharge; to expel, as water out of a syringe (S. Mhr.).

ಎಚ್ಚತ್ತು ಂಚ್ಚತ್ತು. = ಎದ್ದತ್ತು. P. p. of ಎಚ್ಚು 1 & ಎಚ್ಚು 1.

ಎಚ್ಚದಿ ಂಚ್ಚದಿ.1. = ಎಚ್ಚದಿ 1, ಎದ್ದದಿ q. v. To awake (v. i.). P. p. ಎಚ್ಚತ್ತು. ಎಚ್ಚತ್ತು ಇರ್ಪದು (ಜಾಗರ್ಮ, ಜಾಗರಣಾ, ಪ್ರಜಾಗರ, ಅವೇಕ್ಷೆ, etc. Hā.).

ಎಚ್ಚದಿ ಂಚ್ಚದಿ.2. = ಎಚ್ಚದಿ, ಎಚ್ಚದಿ 2, ಹೆಚ್ಚದಿ. The state of being awake, waking; watchfulness, circumspection, caution, care (ಅವೇಕ್ಷೆ Mr. 458; J. 7, 45). — ಎಚ್ಚದಿದ. -ಅದ. Waking, watchfulness, etc. to cease (J. 21, 49).

ಎಚ್ಚದಿ ಂಚ್ಚದಿ. = ಎಚ್ಚದಿ 2, etc. (C.; ಜಾಗರ, ಜಾಗರಣ, etc. G.). ಜನರ ಕೂಡ ಗಳಿತನ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಬಹು ಎಚ್ಚದಿದಿದ್ದ ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 2, 10). ಎಚ್ಚದಿವಾ ನಿಡ್ಡಿಯಾ (4, 133). — ಎಚ್ಚದಿಗಿಡ. -ಇಡ. A man devoid of watchfulness; a confused or mad man (ನೋನಾಡ G.). — ಎಚ್ಚದಿಗಿಡಿ. -ಇಡಿ. An inattentive, negligent, or lazy person (My.). — ಎಚ್ಚದಿಗಿಡಿತನ. Inattention, negligence, inadvertence (ಪ್ರಮಾದ G.). — ಎಚ್ಚದಿ ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To awaken; etc. ನಿಡ್ಡೆ (i. e. ನಿಡ್ಡೆಯನ್ನು)

ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುವ ಹಾಡುಗಾದರು (Si. 292). — ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To awake (v. i.); to become watchful or precautionous; to make provision (C.; B. 3, 70). — ಎಚ್ಚರದಪ್ಪ. — ತಪ್ಪ. To become off one's guard, to lose one's self (My.; B. 5, 139). ಎಚ್ಚರದಪ್ಪೋಣ (ಹರವಸ G.). — ಎಚ್ಚರದಿನ್ನ ಇರು. To be awake, etc. (C.; B. 4, 12). — ಎಚ್ಚರದಿ ಪಡು. To be watchful, cautious, etc. (C.; B. 4, 24). — ಎಚ್ಚರದಿ ಮದ್. = ಎಚ್ಚರದಿವಪ್ಪ. (B. 3, 12). — ಎಚ್ಚರದಿವಾಗು. — ಆಗು. The state of ceasing sleep to take place (B. 5, 73). ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರದಿವಾಯಿತು (My.). 2, to awake (v. i., B. 3, 40). ಎಚ್ಚರದಿವಾದನು (My.). ಎಚ್ಚರದಿವಾಗಿದು, to be awake, etc. (Si. 898). — ಎಚ್ಚರದಿವರ್ವನ. A wakeful man, etc. (My.; ಜಾಗರತ್ವ, ಜಾಗರೂಕ G.).

ಎಚ್ಚರದಿಕೆ ಕೆಂಕಾರಿಕೆ. = ಹೆಚ್ಚರದಿಕೆ. Waking, etc. (= ಎಚ್ಚರದಿಕೆ; ಜಾಗರತ್ವ, ಜಾಗರ Nr., Si. 394; ಅವೇಶ್ವ 71; C.; T. ಎಚ್ಚರಕ್ಕಿ; Tē., Tu. ಎಚ್ಚರಕ್ಕೆ). ಎಚ್ಚರದಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡೋಣ (ಪ್ರಬೋಧನ G.). ಅನವರತಮ್ ಎಚ್ಚರದಿಕೆಯೋ ಇರು, ಅಯ್ಯ! (Bp. 4, 67). ಅಧ್ಯತಿಯ ಬಿಟ್ಟ ಬಿಸುಡಿಸುವ ಎಚ್ಚರದಿಕೆಗಳು (40, 61). ಎಚ್ಚರದಿಕೆ ತನ್ನ ಹೋಗುವದು (ಪ್ರವಾದ Si. 71). ಎಚ್ಚರದಿಕೆಯುಳ್ಳವನು (ಜಾಗರೂಕ 361). ಎಚ್ಚರದಿಕೆಯಿಲ್ಲ ನಡೆ (B. 5, 89). See J. 8, 28; 15, 49; 26, 1; Dh. 91, 1-10. — ಎಚ್ಚರದಿಕೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. = ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎಚ್ಚರಿಸು ಕೆಂಕಾರಿಸು. To awaken, to wake; to caution, to forewarn; to give a caution, to put in mind (C.; T., Tu. ಎಚ್ಚರ; Tē. ಎಚ್ಚರಿಸುಂಚು). See Bp. 14, 22; 37, 20, 26; 60, 31; J. 4, 40; 5, 3, 27; 6, 18, 50; 12, 7; 13, 22; 26, 26; B. 5, 49.

ಎಚ್ಚರು ಕೆಂಕಾರು. 1. = ಎಚ್ಚರ 1, etc., ಹೆಚ್ಚರು. (C.). P. p. ಎಚ್ಚರು. ವಾಡ್ಯಗಳನ್ನೆ ನಿಟ್ಟ (i. e. ನಿಟ್ಟೆಯನ್ನು) ಎಚ್ಚರುನನ್ನೆ ಮಾಡುವವರು (Si. 292). ಆ ಸವ್ಯಕ್ಕೆ ಕೂಸು ಅಡಬಡಿಸಿ ಎಚ್ಚರಿತು (B. 3, 51).

ಎಚ್ಚರು ಕೆಂಕಾರು. 2. = ಎಚ್ಚರ 2, etc. — ಎಚ್ಚರಾಗು. — ಆಗು. = ಎಚ್ಚರವಾಗು. (My.; B. 5, 28). — ಎಚ್ಚರುಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. = ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎಚ್ಚು ಕೆಂಕು. 1. P. p. of ಇಸು 3 (and ಎಸು 1). Having shot. — ಎಚ್ಚು ಪಾಯ್. To be shot and go right through (ಇ ಪುಣ್ಯ Kk. 73; cf. ಉಚ್ಚಿ ಪಾಯ್).

ಎಚ್ಚು ಕೆಂಕು. 2. To smear (ಅಂಜನಕ್ಕಿಯೆ ಸ್ಮದ. Dh.; Abh. P. 3, 85; Grj. 10, 41; Rāv. 8, 31; T. ಇದುಜು; cf. ಎದವು). 2, to make even or proper, to decorate (ಸಮಧಾವ Mr. 339).

ಎಚ್ಚು ಕೆಂಕು. 3. = ಹೆಚ್ಚು. To increase, etc. (My.).

ಎಚ್ಚು ಕೆಂಕು. 4. = ಹೆಚ್ಚು. Increase, etc. (My.; Tē., T., M.). See ಹೆಚ್ಚು.

ಎಜನಾನೆ ejanāna. = ಯಜನಾನ. (ಧಾನು Ūb.; My.).

ಎಜ್ಜೆ eḷḷa. = ಬಿಜ್ಜೆ 2, etc. A bore, a hole (C.; ಸೂಚೇ ಕಣ್ಣು B. 4, 158). ರತ್ನಾದಿಗಳಿಗೆ ಎಜ್ಜೆಗಳು ಹಾಕುವ ಬಯ್ಯಿಗೆ (ಅಸ್ಥೋದನಿ Si. 345).

ಎಜ್ಜೆ eḷḷa. Tbh. of ಯಜ. (Nn. 111; My.).

ಎಂಜಲ್ ಕೆಂಜಲ್. ಎಂಜಲು. = ಎಂಜಲ. That which in eating is left on the plates or leaves, sticks to the mouth or hands, or falls to the ground, that of which a piece is bitten off, to be short, all food or drink which has somehow come in contact with the mouth

or hands of the eater, and therefore is regarded as impure (C.; ಉಚ್ಚಿಷ್ಠ G.; ಕೇಲಿ Si. 235; ಎವಳ್ಳಿ, ತಿನ್ನ, ಪತ್ತಕ್ಕೆ 38; T., M. ಎಚ್ಚಲ್; Tē. ಎಂಜಲಿ); saliva (My.). ಎಂಜಲ ಮಾಂಸಂ (Bp. 18, 36). ಎಂಜಲ ಅಮ್ಮು (27, 57). ಎಂಜಲ ಪಾಲು (55, 15). ಎಂಜಲ ಕೂದ್ (56, 26; see also 56, 18). ದಾಯೋಳಗಿನ ಎಂಜಲ ತಟಕು (B. 3, 95). ಎಂಜಲ ಕೆಯ್ಯಿನ್ನ ಕಾಗೇ ಓದಿಸುವದಿಲ್ಲ (lest the crow might get the eṅṅjal; Prv. used with regard to a miser). (ಛೇಶ್ವ) ಇಕ್ಕರಾ ದಿದ (ತನ್ನ) ಕೆಯ್ ಎಂಜಲಿವುನ್ನೆ. — ತುವ್ವದ ಅಶಿಗೆ ಎಂಜಲ ತಿನ್ನ. — ಎಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸದವರು ತಂಗಲನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಕೇ? — ಎಂಜಲು ಎತ್ತೋ, ಗುಣ್ಣಾ! ಎನ್ನರೆ ಉಣ್ಣವರು ಎಷ್ಟು ಜನ? ಎನ್ನ (Prva.). See Bhaktisāra 101. — ಎಂಜಲ ದುಡ್ಡು. A duḍḍu obtained yesterday (not to-day; S. Mhr.). — ಎಂಜಲ ಮಾತು. A word of the past (not of to-day; S. Mhr.). 2, repeating the words of another (C.). — ಎಂಜಲುವುದು. — ಪುದು. = ಎಂಜಲಗುದ್, q. v. (ಎವ್ವದು Kk. 81). — ಎಂಜಲಿಂಜಲ್. rep. (Bp. 56, 22).

ಎಂಜಲ ಕೆಂಜಲ. = ಎಂಜಲಿ. — ಎಂಜಲಗುದ್. (i. e. -ವುದ್ = ಪುದ್, for ಪುದು). An insect or worm living in orts (ಎಗುದ Ūt. II, 96).

ಎಂಜಲಿಸು ಕೆಂಜಲಿಸು. To defile (Bh. 2, 10, 8; J. 18, 46).

ಎಟಕಿಸು ಕೆಟಕಿಸು. To stand on tiptoe to reach any thing (My.).

ಎಟಕು ಕೆಟಕು. = ಎಟಕು. To be or come within reach (My.; cf. ಎಕ್ಕು 3 and see ಎಟ್ಟು 1). ಅದು ನನಗೆ ಎಟಕುವದಿಲ್ಲ (My.). 2, to be sufficient (My.). — ಎಟಕೆ ನೋಡು. To peep standing on tiptoe (My.).

ಎಟಕು ಕೆಟಕು. = ಎಟಕು. (My.).

ಎಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ. = ಎಟ್ಟನೆ, ಹೆಣ್ಣು, ಹೆಣ್ಣೆ. A bush-harrow (My.). — ಎಟ್ಟು ಹೊಡೆ. To roll or flatten sown land by drawing over it a large bamboo mat or bushes having on them several heavy stones (My., = ಹೆಣ್ಣು ಹೊಡೆ in S. Mhr.).

ಎಟ್ಟನೆ ಕೆಟ್ಟನೆ. = ಎಟ್ಟ, etc. (My.).

ಎಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ. = ಬೆಟ್ಟ No 2. An obstinate, self-willed person (S. Mhr.; cf. ಎಟ್ಟ 2).

ಎಟ್ಟಿಕೆ ಕೆಟ್ಟಿಕೆ. Reaching, reach (My. occasionally).

ಎಟ್ಟಿತನ ಕೆಟ್ಟಿತನ. Obstinacy (S. Mhr.).

ಎಟ್ಟಿಸು ಕೆಟ್ಟಿಸು. = ಎಟಕಿಸು. (My.). — ಎಟ್ಟಿಸು ನೋಡು. = ಎಟಕೆ ನೋಡು. (My.).

ಎಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟು. 1. = ಎಟ್ಟು 12. To reach a thing which is on high (ಉರ್ಧ್ವಗತವಸ್ತುಗ್ರಹಣೆ ಸ್ಮದ. Dh.; T.; M. ಎಟ್ಟು). 2, to be within reach, to be obtainable (My.). ತಿವಪ್ರಸಾದಮ್ ಅದು ಎಟ್ಟದು ಅನ್ಯರಿಗೆ (Bp. 58, 39).

ಎಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟು. 2. = (ಎಟ್ಟು 1), ಪಟ್ಟು 2, ಹೆಟ್ಟು. A blow (C.; T. ಎಟ್ಟು, to beat; to cut; to throw; to hew; to kill; — a blow, etc.; Tu. ಎಡ್, to strike; cf. ಇಡ್ 1, ಎಟ್ಟು 3).

ಎಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ. 1. = ಎಟ್ಟ 1. (My.).

ಎಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ. 2. = ಎಟ್ಟ 2. (My.).

ಎಡ ಕೆಡ. 1. = ಅಡ 10, ಅಡೆ 15, ಇಡೆ, ಎಡೆ 1 q. v. Place, ground, etc. (Tē. ಎಡ, ಎಡೆ; T. ಇಡ, ಇಡ್; M., Tu. ಇಡ; see ಎಡ 3, which appears to be identical; also ಎಡ 2

may be identical, if the original meaning be "inferiority"). See ಅಡ್ವೈತ. — ಎಡತಾಕ. A man who goes and comes frequently (My.). — ಎಡ ತಾಕಿಸು. To cause to go and come frequently, etc. (C.). — ಎಡ ತಾಕು. = ಎಡೆ. To come in continual contact with a place, to go and come frequently, to frequent (My.). ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಸೇವಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಎಡ ತಾಕುವರು (B. 5, 286). ಅವ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಎಡ ತಾಕುತ್ತಾನೆ (C.). — ಎಡದೆಹಿಡು. = ಎಡೆದೆಹಿಡು, q. v.

ಎಡ ಕಡೆ. 2. (= ಎಡೆ 1, etc. ?). The left, the left side (ಸಕ್ಕ G.; C.; Tu.; T., M. ಇಡ; Tē. ಎಡಮೆ, ಡಾ; cf. ಎಡ 3 & ಎ; ರೊಡ್ಡ). ಎಡನು (ವಾಮ, ಸಕ್ಕ Hlā.; Mr. 436). ನಾವು ಬಲದಲಿ, ಎಮ್ಮ ಎಡದಲಿ ನೀವು ಕುಳಿದು (Bp. 24, 28). ಎಡದ ಕಡೆಯಲಿ (40, 21). ಬಲಮ್ ಎನ್ನು ಛಾಗಂ, ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಡನು (50, 27; see also 28. 32). ಎಡದ ಕರದಲಿ (52, 41). ಎಡದ ಬದಿ (55, 16). ಎಡದ ಕಾಲ (58, 65; J. 28, 33). ಎಡದ ಛಾಗ (ವಾಮ Nn. 24). ಎಡದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ನಿ ಇಕ್ಕುವುದು (ಅಲೀಫ); ಬಲದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಎಡದ ಕಾಲ ಮುನ್ನಿ ಕಕ್ಕುವುದು (ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಫ); ಎಡದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಪಲು ಪಟ್ಟಿ ಜನ್ನಿವಾರಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾಂತ Nr.). ಎಡದ ಅಂಫು (J. 28, 14). ಎಡದ ಅಡಿ (28, 35). ಬಿಲ್ಲಮನ್ ಅಗಲಿ ಎಡದ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಅಳವಡಿಸಿ (Rāghc. 17, 70). ಹೊರಿಯುವವನ ಬಲಕೆ ಇರ ಬೇಡ, ಅಡುವವನ ಎಡಕೆ (to which side he throws the water of his nose) ಇರ ಬೇಡ (Prv.). — ಎಡಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To cross one's path coming from the left side (C.). — ಎಡಗಡೆ. -ಕಡೆ. The left side (C.). ಎಡಗಡೆಯ ಮುಂಗಾಲು (B. 4, 170). ರುಣ್ಣವು ಬಲಗಡೆಗೂ ಎಡಗಡೆಗೂ ಹೊರಳುತ್ತದೆ (4, 82). ಎಡಗಡೆಗೆ (Si. 378). 2, to the left side (C.). — ಎಡಗಣ್. -ಕಣ್. -ಗಣ್ಣು. The left eye (Bp. 18, 72; J. 26, 65). — ಎಡಗಾರ್. -ಕಾರ್. -ಗಾಲು. The left foot (Rāv. 13, 70; Bh. 1, 6, 4; B. 4, 168). — ಎಡಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. The left ear (C.). — ಎಡಗಯ್. -ಕಯ್. The left hand (C.; Rāv. 14, 29). — ಎಡಗೆಯ್ಯಾತಿ. The left-hand caste among the hōllyas (My.). — ಎಡದೊಡು. -ತೊಡು. To put on the left side (to pass under the left arm). ಜನ್ನಿವರಮಂ ಎಡದೊಡುವುದು (ಪ್ರಾಚೀನಾಂತ Hlā.). — ಎಡದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. The left thigh (C.; Bp. 55, 17). — ಎಡನೊಡು. -ತೊಡು. = ಎಡದೊಡು. ಜನ್ನಿವಾರಮನ್ ಎಡನೊಡಲ್ (ಪ್ರಾಚೀನ Mr. 255). — ಎಡಬದಿ. The left side (B. 4, 170). — ಎಡ ಬಲ. Left and right, the left and right side; to or on the left and right. ಸಾರಿಗವನು ಎಡಬಲಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅಯ್ಯಿ ಸುವುದು (ಪರೋಪಾ Nr.). ಎಡ ಬಲ ಮರಳಿ (Bp. 26, 30). ಎಡಬಲದೊಳಂ (C. Bp. 5, 8). ಎಡ ಬಲ ಬಳಸಿ ದವು (Bh. 3, 13, 27). ಎಡಬಲದ ಸೌಧಗರ್ (Rām. 13, 4). ಎಡ ಬಲಕೆಯ್ಯೊಳರಡೂ (Si. 212). ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಎಟ್ಟು ನೋಡುವ ಸ್ವ ಛಾವ (B. 4, 170). ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ (5, 198. 207). 2, ಎಡಬಲರ್, persons of the left and right, a kind of servants (Bp. 59, 29). — ಎಡಛಾಗ. The left portion or side. ಬಡಲ ಎಡಛಾಗ ವು (ಸಕ್ಕ Nr.). — ಎಡಮುಗ್ಗಲು. The left side (C.). — ಎಡ ಮುರಿ. To turn (the body) to the left (in rising, which is regarded as inauspicious, My.); (the body) to turn to the left (My.); to turn or wind to the left, as a shell (v. i., My.). 2, the state of turning (the body) to the left, etc. (My.). — ಎಡವಲವರ್. -ಬಲ-ಬರ್. To circumambulate an object keeping it now on the left and then on the right side. ಬೇಡತಿಯು... ಪಾಡುತಿರೆ ಹುಲ್ಲೆಗಳುಮ್ ಇನಿತು ತೊಲಗದೆ, ಎಡವಲವರಲು (Rāghc. 17, 66). — ಎಡವಂಕ. -ವಂಕ. The left side (My.). — ಎಡವೆಗರ್. -ವೆಗರ್. The left shoulder (Rāv. 6, after 11).

ಎಡ ಕಡೆ. 3. (= ಎಡೆ 1, ಎಡೆ 1, Nos. 2 & 3. Place or space

between, interval; the middle, the waist (T. ಇಡ್ವ; M., Tu. ಇಡ; Tē. ಎಡ, ಎಡೆ; the being middling (My.); inferiority; inferior (= ಅಡ 6 No. 5; C.). ಈ ಕುದುರೆ ಇಡ್ವನ್ನ ಎಡ (S. Mhr.). ಅದು ಅಮೇರಿಕದ ಹತ್ತಿಗಿನ ಎಡ (B. 4, 26). — ಎಡಕುಣ್ಣು. = ಎಡೆ. A middling, smaller kind of weeding machine drawn by oxen. It is so constructed that the young plants, planted or sown in rows, pass unhurt between two pieces of iron, whilst the weeds on both sides are pulled up by them (C.). — ಎಡತಡೆ. An obstacle that comes between, an impediment, a hindrance (My.). — ಎಡತರ. A middling sort; a middle size; mediocrity (C.; M. ಇಡತ್ತರ; Tu. ಇಡೆತರ, middling, inferior). — ಎಡತಡೆಗಿಡ. -ತಡೆ-ಗಿಡ. The shrub *Acacia cinerea* Spr. (or *Dichrostachys cinerea* W. & A.; St. & Pl.; T. ಎಡತ್ತೇಲೆ). — ಎಡವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. A middling, bad state or character (My.; T., Tu.). 2, want of understanding, stupidity (C.; Tu.). ಎಡವಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯ, a stupid man (C.). ಅಡೆ, ಅಡಿದರೆ ಸೋಲೆ, ಸೋತರೆ ಕೊಡೆ, ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಡವಟ್ಟು (Prv.). — ಎಡವಟ್ಟುತನ. Stupidity (My.). — ಎಡವಟ್ಟುದಾರಿ. A bad, rough path (My.). — ಎಡವರ್ಣ. A middle colour: greyish white (ಕಲ್ಯಾಣ Hlā.).

ಎಡಗೆ ಕೆಡಾಗೆ. = ಪೆಡಗೆ, etc. (My.).

ಎಡಚು ಕಡೆ. 1. The state of being left-handed (My.). — ಎಡಚ. -ಅಚ. A left-handed man (My.).

ಎಡಚು ಕಡೆ. 2. = ಎಡಸು, etc. Difficulty, especially in speaking (S. Mhr.).

ಎಡತಿ ಕೆಡೆ-ತಿ. (Śmd. 244). A middle-aged woman (cf. ಎಡಪ್ರಾಯ); or (fr. ಎಡಗ): a good-for-nothing woman.

ಎಡವು ಕೆಡಪು. = ಎಡವು, etc. (Grj. 5, 52).

ಎಡರು ಕೆಡರು. ಎಡರ್. = ಇಡರು, etc. Strait, trouble (Rāv. 13, 6. 14; J. 11, 35; 12, 3; 27, 42). 2, an impediment, an obstacle (J. 2, 54; 13, 21; C.). — ಎಡಗರ್ಡ. -ಕೇಡ. The destroyer of obstacles: Vināyaka (Kk. 5; Śm. 4).

ಎಡದ್ ಕೆಡಾರ್. = ಎಡದು 3. Poverty, indigence; ruin (ದಾರಿದ್ರ Śmd. Dh.; Śm. 105; C. II, 73; ಕೆಡುವುದು Bhn. 56; ದಂದ್ರ, ತವರ್ ಕೆಡ; T. ಇಡದು, to stumble; to lose one's state or dignity, see ಇಡದು). ಎಡಗರ್ (Śmd. 53). ಕುಡದ ನಿಮಗೆ ಈ ಎಡದ್ ಅಯ್ಯೇ? (125). ಎಮ್ಮ ಅಕ್ಕನ ಎಡದ್ ಅಮೆ ತಿರ್ಮವೆಂ (258). ಎಡದಿಡಸಿ (Bp. 29, 10). ಎಮ್ಮೆಡದಿನ್ ಅದ್ (40, 35). ಎಡದಿಡಸಿದಲ್ಲಿ (40, 43).

ಎಡದಿ ಕೆಡಾರು. 1. To be crooked; to be dishonest (ವಕ್ರಛಾವ Śmd. Dh.; Śm. 105; Abh. P. 10, 212). ಎಡದಿನ್, a dishonest man (Śmd. 16). ಎಡದಿನ್ ನೋ? ಅವನ ನೊಸಲ ಅಕ್ಕರಂ (o. r. ಅಕ್ಕರವಂ) ತೊಡೆದುದು ಅಕ್ಕಂ (69).

ಎಡದಿ ಕೆಡಾರು. 2. = ಇಡಿವ್. Crookedness.

ಎಡದಿ ಕೆಡಾರು. 3. = ಎಡದ್. ಎಮ್ಮ ಎಡದುಗಳಿಗೆ (Bp. 28, 7). ಎಡದಿನ್ (Abhā. 1, 29).

ಎಡದಿ ಕೆಡಾರು. 4. = ಇಡದು, ಎಡವು, etc. To stumble, to trip (My.).

ಎಡವು ಕೆಡವು. = ಇಡದು, ಎಡವು, ಎಡದು 4, ಎಡದು 1. The foot to be struck at a thing so as to cause

a person to fall or to be near to fall;—
to strike with the foot against (o. Accus.);—to
stumble, to trip. ಅವನು ಕಾಲು ಎಡವ ಬಿದ್ದನು, or ಅವ
ನು ಎಡವ ಬಿದ್ದನು, he stumbled and fell (C.). ಕಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಲು
ಎಡವತು (C.). ಅವನು ಎಡವಿದನು (C.). ಕಲ್ಲನ್ನು ಎಡವಿದನು (My.).
ಎಡವೆ ಛೇದ್ಯಂ. = ಎಡವೆ, q. v.

ಎಡಗು ಛೇದ್ಯಂ. = ಎಡಗು 2, ಪೆಡಗು, q. v. (My.).

ಎಡಹು ಛೇದ್ಯಂ. 1. = ಎಡವು, etc. To stumble, etc.
(J. 16, 25; 28, 54; Rām. 5, 8, 70). ಸವ್ವು ಮನಾನ್ತು ಪರಿತರಣ,
ಎಡಹು (Bp. 27, 17). 2. to commit a mistake. ಪತ್ತಿ
ಕೆಯೊ ಎಡಹು ಬರೆದ ಅಕ್ಕರದ ಬೀದಿ (J. 30, 28).

ಎಡಹು ಛೇದ್ಯಂ. 2. Stumbling (Rām. 5, 8, 45).

ಎಡಹುಹ ಛೇದ್ಯಂ. Stumbling; deviating from
the right course (ಸ್ವಲನ, ರಿಂಪನ Nr.).

ಎಡಿರೆ ಛೇದ್ಯಂ. = ಎಡಿರೆ, etc. (My.).

ಎಡಿರೆ ಛೇದ್ಯಂ. 1. = ಎಡಿರೆ 1, etc., ಎಡಿರೆ 3. A place, a spot
(ಸ್ಥಾನ ಸ್ಮದ. Cm. 27. 57. 104; ತಾವು 341; ತಾವು Nr. 128,
o. r. ಬದಿ; ತಾವು 163; C.); ground, floor. ದೇವಾರದ ಎಡಿರೆ
ಬಿಂದು ದೋಷಂ (Smd. 57). ಕೆಲವು ಎಡಿಯೋ (52). ಅರೆ ಎಡಿ
ಯೋ (82). ಎಣಿಸುವೆದೆಯೋ (118). ಅಗುಡ್ಡೆ (I). ಅವೆಡೆ,
ಅವೆಡೆಯಣಿ (135). ಬಟ್ಟಿಗೂಡಿದ ಎಡಿ (ತೃಂಗಾಟಕ); ಇದ್ದ ಎಡಿ
ಯಲಿ ಇದ್ದು ಹೆದರ್ಗ ಮುನಿವನಂ (ಗೋಪ್ತತ್ವನ); ಕೆಸರುಳ್ಳ ಎಡಿ
(ಬಿಟ್ಟಲ); ಕೊಲುನ ಎಡಿ (ಭಾತನಸ್ಥಾನ Hk.). ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಎನ್ನು,
ಸನ್ನದ್ಧ ಮ್ ಅಹ ಡತುರಂಗಬಲನನು ತಕ್ಕ ಎಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಫಾಗಿಸಿ ಇರಿ
ಸುಹವ (ವ್ಯಾಹ); ಸೇನೆಯಿದ್ದ ಎಡಿಯಿದ್ದ ತೊಲಗುವುದು (ಪ್ರಹಕ್ರ
Nr.). See Bp. 5, 19; 11, 12; 51, 37; 55, 16; Rāv. 5, 34; 6,
after 132; Smd. 84, 86; J. 3, 3. 28. 25; 8, 2; 25, 33; 28, 18.
45; Bh. 1, 10, 29. 2. room, place; interstice,
place or time between, interval, meanwhile;
distance (ತೆರಿವು ಸ್ಮದ. 135; see ಎಡಿವದು). ಎಡಿ ಬಿಡದ ಕ್ರಿಯೆ
(ಸತತ 8i. 26). ಎಡಿ ಬಿಡದದು (ಘನ, ನಿರಂತರ 371). ಎಡಿ ಬಿಟ್ಟದು
(ಬೇಲವ, ನಿರಲ 371). ಪ್ರಯೋಜನದಿದ್ದ ಎಡಿ ಬಿಡವನು (ಅರ್ಥದಿದ್ದ
ಅನರ್ಥತನಾದವನು, ಅರ್ಥ 447). ಎಡಿ ಬಿಡೆ (ಅಭೀಕ್ಷಂ 473).
ರಣಧೀರಮಾರುತಿ ಮಿಕ್ಕು, (ಹೋರಂಗಂ) ಹರಿಸಿದನ್ ಅಸುರನ್ ಇದ್ದೆ
ಹೆಗೆ; ಎಡಿಯಲೇ ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗಳ ಬದಿ ಹೆದರ್ಗ ಉದಾವವು (Bh. 1, 10,
29. 30). See Prv. s. ಬಡವ. 3. inferiority; infe-
rior. 4. = ಎಡಿರೆಯೆ. ಎಡಿ ಹೊಡೆ, to weed by means
of the ಎಡಿರೆಯೆ (S. Mhr.; 8d.). — ಎಡಿ ಕಡಿ. dupl. Place
and direction (J. 26, 52). — ಎಡಿರೆಯೆ. = ಎಡಿರೆಯೆ, q. v.
(S. Mhr.). — ಎಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A small dam (My.). —
ಎಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಎಡಿಗಟ್ಟು. (My.). — ಎಡಿಗಡಿ. -ಕಡಿ. To cut
down (J. 25, 33). — ಎಡಿಗಾರ. (Smd. 386; Kk. 98). An
inferior or small fish-hook. — ಎಡಿಗದು. -ಕದು. Room to
fail: to be deficient in room (Abh. P. 14, 121). — ಎಡಿಗಿ
ದಾ. ಎಡಿಗಿ-ಇದಾ 4. To be closely confined in a place: to be
covered over, to be enveloped, to be hidden (ಸಂಭವ ಸ್ಮದ.
Dh.). — ಎಡಿಗದು. -ಕದು. = ಎಡಿಗದು. (Abh. P. 6, 117).
— ಎಡಿಗಡು. -ಕಡು. = ಎಡಿಗಡು. To throw to the ground
(J. 7, 47). — ಎಡಿಗಡು. -ಕಡು. To cause room to fail,
to obstruct, to resist (ತಕ್ಕಿಯ, ತಕ್ಕಿಯ, ಮಾಕೋರ್,
etc., ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ 3.). — ಎಡಿಗಡಿ. -ಕಡಿ. = ಎಡಿಗಡಿ. To fall to
the ground, or down (J. 20, 30). — ಎಡಿಗಡೆಗೆ. -ಎಡಿಗಿ. rep.
Here and there, etc. (Bp. 12, 19; 21, 10; 22, 49; 26,

68; 27, 72; 82, 51; 88, 70; 44, 2; 53, 24; Rām. 13, 3). —
ಎಡಿಗಿಯೆ. To prepare a (proper) place (V. 14, 59). — ಎಡಿ
ಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give way, to submit, to surrender to
(J. 2, 16; 18, 48). — ಎಡಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take place, to
occur, to come into being (Smd. 206; Rāv. 13, 65; J. 6,
2); to take a position: to come to a stand, to stand (J.
28, 38; Rāv. 8, 9). 2, to obtain, to acquire (Grj. 10, after
79; J. 17, 4); to conceive (Rāv. 4, 37; Abhā. 2, 54); to
resort to (J. 16, 40). — ಎಡಿಗೊಳು. -ಕೊಳು. To put, to
put on (Grj. 10, after 61). — ಎಡಿ ತಾಳು. = ಎಡಿ ತಾಳು. (My.).
— ಎಡಿವೆಡು. -ತೆಡು. An interval of space (Rām. 6, 51,
19). ಎಡಿವೆಡು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು (ಲೇಖಿ, ರಾಜ Nr., o. r. ಎಡಿ-).
— ಎಡಿವಿಟ್ಟು. Informing against, betraying (ಸುಮಾರಿ Ct. I,
13, o. r. ಎಡಿವಿಟ್ಟು). — ಎಡಿವುಡಿ. = ಎಡಿಯ ವುಡಿ (Smd. 195).
A middling or inferior word or speech. — ಎಡಿ ನೆಡಿ. Place
to be sufficient: to be sufficient in place (Abh. P. 9, 60;
15, 59). — ಎಡಿವಾಯು. = ಎಡಿವಾಯು. The middle of the
ordinary age of man (My.). — ಎಡಿ ಮಡಗು. To leave an
interval (Abh. P. 9, 61; 11, 100). — ಎಡಿಮನೆ. A house in
the midst (Bp. 48, 25). — ಎಡಿ ಮಾಡು. = ಎಡಿಗಿಯೆ. (Abh.
P. 14, 38; Grj. 10, after 98). — ಎಡಿಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of
a metre (Čh.). — ಎಡಿಯಣಿ. (Smd. 136). A man of the
midst (P.). — ಎಡಿಯಲಾಗು. -ಅಗು. To be at hand, to be
near and dear. ಎಡಿಯಲಾದ ಸಂಗದಿಗನು (ಮಿತ್ರ, ಸುಪ್ತ, ನವ್ಯ
Nr.). — ಎಡಿಯಾಗು. -ಅಗು. To be or become exposed to;
room to be found for. ನಾಣಿಲಿ ಎನಿಸುವ ವಧು ನಗಿಗೆ ಎಡಿಯ
ಕ್ಕುಂ ಸಮಸ್ತಜಗತೀಶಲದೋ (Smd. 221). ಅವರ್ಣನಾದಕ್ಕೆ ಎಡಿ
ಯಾಗದ ಬಿಟ್ಟಿ (17). ನಗಿಗೆ ಎಡಿಯಾಗಿಹುದು (Bp. 40, 73).
See Sp. s. ತರುಣತ್ವ. — ಎಡಿಯಾಟ. -ಅಟ. Moving from place
to place, roaming; moving to and fro; commotion (J. 30,
30). ಹಾದರಕೆ ಎಡಿಯಾಟದ ಆನೆ (Sp.). ಕರಿತುರಗನಿಡಯದ ಎಡಿ
ಯಾಟಗಳ ಘಾಟಗಳ (Č. Bp. 42, 15). — ಎಡಿಯಾದಿಸು. -ಅಡಿಸು.
To cause to roam about, (to send on errands). ನಿರಾಸಿನಿ
ಯೋ ಎಡಿಯಾದಿಸನು (Bp. 9, 38). ಸೂಳೆಯೆಡೆಗೆ ಎಡಿಯಾದಿಸುತ
(26, 58). ಎಡಿಯಾದಿಸುತಾ ಕೊಡದ ಲೋಭಿಯ ಮಾತು ಕೊಡಲಿಯ
ಗಾಯ (Sp.). — ಎಡಿಯಾಡು. -ಅಡು. To move; to move,
wander, or play about, to roam (ಕೊಲುಣಿಗೆ Kk. 51). ಹೊ
ಡೆಯ ಹೊತ್ತು ಎಡಿಯಾಡುವದು (ಪರ್ಯಾಹಾರ, ಎವಧ Nr.). ಗುಡ
ದೋ ಎಡಿಯಾಡುವ ಅನಿಲಂ (ಅಪಾನ Mr. 51). See Abh. P. 3,
128; 4, 29; Bp. 15, 23; 26, 19; 44, 7; 47, 66; 51, 42; 56,
54; Rām. 1, 16, 16; J. 5, 31; 6, 8; 15, 20; 19, 44; Abhā.
2, 105. 106. — ಎಡಿಯುಡು. -ಅಡು. To leave room, to
make an interval or an interruption; to stop; to cease
(ಎಡ್ಡೆದ ಸ್ಮದ. Dh.; ಎಡಿವಡು ಸ್ಮದ. 157; ಎಡಿವದು 157 Cm.;
Rāv. 14, 29). — ಎಡಿಯುಡೆ. rep. (Bp. 56, 13; Rāv. 10, 31).
— ಎಡಿಯುಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. To compress, to press, to squeeze
(J. 3, 27). — ಎಡಿವಡಿ. -ವಡಿ. To cut room asunder: to
make an interruption, to stop, to cease (Abh. P. 11, 19;
J. 4, 28; 19, 14); to end (ಎಡಿಯುಡು ಸ್ಮದ. 157, ಎಡಿವದು
Cm.; Rām. 1, 4, 9; ಎಡಿವರಿ, i. e. -ವರಿ, is the original reading
in Mqb. Abh. P.). ಎಡಿವಡಿವ ಎನಿಯತಂ (ಎಡ್ಡೆದ Mr. 241,
o. r. ಸಿತ; the opposition is ನೀಲ, or ನೀಲೀರಾಗ). — ಎಡಿವರಿ.
-ಬರಿ. = ಎಡಿವರಿ. (Abh. P. 13, 106). — ಎಡಿವದು. -ವದು. =
ಎಡಿಯುಡು. Also: to go beyond the (proper) boundary.
See Bp. 2, 13; 18, 63; 35, 5; 38, 34; 50, 32; 51, 48; 57,
26; 58, 48; Rāv. 8, 98. 113; J. 34, 8; Smd. 12. 40; Mr. s.
ನೀಲೀರಾಗ. ಎಡಿವಟ್ಟು (ಅತಿಕ್ರಮ, ಅತಿಪಾತ Nr.). — ಎಡಿವುಗು.
-ವುಗು. To come near, to approach (Abh. P. 10, after

201; 14, after 17 & 25). — ಎಡೆವರಸು. -ಬೆರಸು. To take a position in resistance, to stand (J. 27, 6). — ಎಡೆಸೆಳೆ. The inner force or velocity of a river (J. 9, 24). — ಎಡೆಹಗಲು. The time from about 9½ o'clock to 10½ in the morning (My.). — ಎಡೆಹರೆಯು. = ಎಡೆಪ್ರಾಯ. (My.). — ಎಡೆಹೊತ್ತು. The time between sunrise and sunset (My.).

ಎಡೆ ಛೇ. 2. (fr. ಇಡಿ 1). Excess, abundance; exceedingly, etc. (ಅಧಿಕ Śmd. 391; Śm. 58; T. ಇಡ, extension; greatness).

ಎಡೆ ಛೇ. 1. Tbh. of ಇಡೆ. An offering; food; meal. ಎಡೆ ಇಕ್ಕು, -ಇಡು, -ನೀಡು, -ಮಾಡು, -ಪಾಕು, to present food to a deity or to man (C.). ಅದಿಯಾ ದೈವವಂ ಭೇದಿಸಲಿಕೆ ಅದಿಯ ದೇ, ಪಾದಿಯಾ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವ ಮಾದಿಗರ ನೋಡು! (Śp.). ಸೇವಕರನ್ನು ಎಡೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಪಾಪ (B. 5, 288). See Śp. s. ಕೆಯ್ಯಡು. 2, the leaf, etc. on which food is placed (My.). — ಎಡೆಕಾಸು. A kāsu presented with food to a deity (S. Mhr.).

ಎಡೆ ಛೇ. 2. = ಹೆಡೆ. (My.). See ಎದಿಡೆನಾಗರ.

ಎಡೆಗ ಛೇಗ್ರಾ. A good-for-nothing man (ಸಲ್ಲದವ Kk. 37; Śm. 46; Tē. ವೇಡ, useless, etc.; ವೆಡಗು, ವೇಗು = ವೆ ದುವಾಡು, a fool).

ಎಡೆಯ ಛೇಗ್ರಾ. = ವೆಡೆಯ. See s. ವೆಡು.

ಎಡ್ಡ ಛೇದ್ದಾ. 1. (fr. ಎಡ್ಡು 1). A cheat, a liar (S. Mhr.; Tē. ಎಡ್ಡ).

ಎಡ್ಡ ಛೇದ್ದಾ. 2. = ಹೆಡ್ಡು. A dull, stupid man (My.; Tē. ಎಡ್ಡ; T. ಇಡುಡ್ಡು).

ಎಡ್ಡ ಛೇದ್ದಾ. 3. Beauty, charm, nicety, goodness (ಒಳ್ಳು Ct. I, 6; ಒಳ್ಳು II, 24; ಮಮೋಹರ Kk. 18, Śm. 55; Grj. 6, after 56; Rāv. 6, 54; Tu. ಎಡ್ಡ; T. ಎದಲ್, beauty; cf. the T. s. ಇಂ, ಇಡ್). ಆಕೆ ಕಣ್ಣೆಡ್ಡಮ್ ಅದಳ್ (Lilv. 3, 46). ಇಳಿಗೆ ಇಡಿಯದೆ ಒತ್ತರಿಸಿ ಮನ್ನಯ್ಯತ್ತೆ ಎಡ್ಡಮ್ ಎನೆ ನಿನ್ನ ಚನ್ನಿಕೆಯ ಒಡ್ಡು (Rāv. 6, 5).

ಎಡ್ಡ ಛೇದ್ದಾ. 4. = ಲಡ್ಡು 1. — ಎಡ್ಡಂ ತಿಡ್ಡಂ. dupl. = ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ. (My.).

ಎಡ್ಡತನ ಛೇದ್ದತಾನಾ. 1. = ಎಡ್ಡತನ No. 1. Cheating, falsehood (S. Mhr.).

ಎಡ್ಡತನ ಛೇದ್ದತಾನಾ. 2. = ಎಡ್ಡತನ No. 2, ಹೆಡ್ಡತನ. Stupidity (My.).

ಎಡ್ಡತಿ ಛೇದ್ದತಿ. = ಹೆಡ್ಡತಿ. A stupid woman (My.).

ಎಡ್ಡಿಸು ಛೇದ್ದಿಸು. = ಬಡಿಸು. To rail, to abuse; to mock; to cheat (S. Mhr.; T. ಇಣಾಪ್ಪ, derision, contempt; to mock to deride). ಧೃಂಗಿ ನಗಿಸುತ್ತೆ, ಎಡ್ಡಿಸುತ್ತೆ, ತಿವನಿ ದಿರೋ ಅಸುತ್ತೆ (Bp. 1, 49). ಚಂಚರು ಬನ್ನ, ಚಪ್ಪಳಿಗುಟ್ಟ, ಎಡ್ಡಿಸಿ, ಕಾದಿಬಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗರು ನಿನ್ನಂ (18, 15).

ಎಡ್ಡು ಛೇದ್ದು. 1. Cheating, falsehood (S. Mhr.; see T., M. s. ಎತ್ತ 2).

ಎಡ್ಡು ಛೇದ್ದು. 2. = ಹೆಡ್ಡು. Stupidity; a stupid thing or person (My.). — ಎಡ್ಡಾಟ. -ಅಟ. Stupid behaviour (My.).

ಎಡ್ಡುತನ ಛೇದ್ದುತಾನಾ. = ಎಡ್ಡತನ 1. (S. Mhr.). 2, = ಎಡ್ಡತನ 2. (My.).

ಎಡ್ಡು ಛೇದ್ದು. = ಎಡರು, etc. (My.).

ಎಡ್ಡ ಛೇ. = (ಎಣ್ಣು?), ಎಮ್ 2. Eight (Śmd. 223). — ಎಣ್ಣುಸಿರ. -ಸಾಸಿರ. Eight thousand (Śmd. 225). See ಪದಿನೆಣ್ಣುಸಿರ. — ಎಣ್ಣೆಸೆ. The eight points of the compass; their guardians. ಎಣ್ಣೆಸೆಯ ಅನಿಗಳ್ (Śmd. 225). See Bp. 8 sum.; 32, 5; 36, 62; 44, 32; J. 3, 21; 13, 47; 17, 2; 25, 3. — ಎಣ್ಣೆಸೆವೆಣ್. -ವೆಣ್. A wife of any guardian of the eight points (J. 28, 39). — ಎಣ್ಣರಿಲು. Eight forms (Śkv. 1, after 71). — ಎಣ್ಣೆಯ್ಯು. (= Śk. ಅಪ್ಪಮೂರ್ತಿ): Paramēśvara (Śs.). — ಎಣ್ಣೆಯ್ಯು. -ಅವ. = ಎಣ್ಣೆಯ್ಯು. (ತಿವ Kk. 4; Śm. 2).

ಎಣಿ ಛೇದ್ದಾ. = ಎಣಿ 1. — ಎಣಿಗೋಣ. = ಎಣಿಗೋಣ, ಎಣಿಗೋಣ. — ಎಣಿಮಣಿಸರ. A kind of necklace, composed alternately of beads of gold and precious stones or corals (My.).

ಎಣಿಸು ಛೇದ್ದಿಸು. = ಎಣಿಸು q. v., ಎಣಿಸು, ಎಣ್ಣಿಸು. (C.; Bp. 22, 18).

ಎಣಿಕೆ ಛೇದ್ದಿಕೆ. 1. = ಎಣ್ಣಿಕೆ. Counting, reckoning; number (C.). 2, thinking; thought; notice, observation (C.). ಅತ್ತರಂಗ ಎಣಿಕೆ (ಮಾತ್ರೆ Nn. 157). ಅತ್ತರದ ಎಣಿಕೆ (ಗ್ರಂಥ Mr. 491). ಎಣಿಕೆಯಾದದು (ಗಣಿಕೆ Si. 371). ಮುಡುಪಿನ ಎಣಿಕೆಗೆ ಕುನ್ನದನ್ನೆ ವಿಚಾರಿಸು! (Bp. 11, 14). ಸಾವಿರದ ಐದು ನೂರ್ವಸದಿಗಳ ಎಣಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲಮ್ ಅಗಲು (51, 73). ಎಣಿಕೆಗೆ ದಾರದ ಮನುಷ್ಯ ಕರಣೀಶನ್ ಅದರೆ ಏನು? (Dp. 167). ಅರಮನೆಗೆ ಹತ್ತು, ನಿನಗೆ ಒನ್ನದ ಎಣಿಕೆಯೋ (J. 29, 22). ಎಣಿಕೆಗೆ ಅಳುವುಮ್ ಅಗಿ (Rāv. 18, 72). ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದ (countless) ಹಣ (C.). ಒಡಗೂಡದೆ ಇರದು ಎನ್ನ ಮನದ ಎಣಿಕೆ (J. 30, 28). See ಎಲವೆಣಿಕೆ; J. 2, 25, 45; 4, 4; 5, 28; 9, 6, 8; 13, 25. — ಎಣಿಕೆಯೆ. To think, etc. (J. 20, 16). — ಎಣಿಕೆಗೋ. -ಕೋ. To consider, to respect, to take notice of (Bp. 2, 19; 4, 27; 52, 9; J. 10, 24; 12, 11; 13, 17; 17, 22; Dp. 126, 1). — ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬರು. To come under one's eye, to come quite close. ಮನುಷ್ಯನಾಗಲಿ ದನ ಕಡುಗಾಗಲಿ ತಮ್ಮ (ಮೊಸಳೆಗಳ) ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬನ್ನರೆ ಕೂಡಲೆ ಓದಿದು (B. 4, 132). ಬೇಟೆಯು ತನ್ನ (ಸಿಂಹದ) ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬನ್ನ ಕೂಡಲೆ ಮಹಿಯಾಗಿ ಬೊಗ್ಗಿ ಕೊಣ್ಣು ಬನ್ನ (4, 212).

ಎಣಿಕೆ ಛೇದ್ದಿಕೆ. 2. = ಹೆಣಿಕೆ. (My.).

ಎಣಿಸು ಛೇದ್ದಿಸು. = ಎಣಿಸು, etc. To add together; to enumerate; to count; to reckon; to estimate; to appreciate; to consider, to take notice of; to think; to think of; to plan; to make equal to, to compare. ಏನೆ ಎಣಿಸಿದ ಎಂಥವಿಧದ ಲಿಂ ಗಕ್ಕೆ ಸಪ್ತವಿಧವಿಧಗಳ್ (Śmd. 114). ಒನ್ನೆರದು ಮೂದೊನ್ನ ಪದಾರ್ಥಮನ್ ಎಣಿಸುವ ಎಡೆಯೋ (116). ಮೆ ಎಮ್ಮುದು ಅಕ್ಕುಮ್ ಎಣಿಸುವ ಕೂಯೋ (242). ಎಣಿಸ ಬೇಕಾದುದು (ಗಣನೀಯ Nn.). ತೂಗುವದು, ಅಳಿಯುವದು, ಎಣಿಸುವದು (ಮಾನ Si. 327). ಚಾ ದೀ ಕೇಳಿ, ದೋಣಿಹಂಗನ್ ಎಣಿಸುತ್ತ (Śk. 94). ತಾನೊನ್ನೆಣಿಸಿದರೆ ದೈವವೊನ್ನೆಣಿಸಿತು (Prv.). ಕಾರಣಪುರುಷ, ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳು ಭಕ್ತನನ್ ಎಣಿಸಲಾ ಉಣ್ಣೇ? (Bp. 30, 24). ತನ್ನಹಾತ್ಯನ ಅನಾನಮುಖಮೆಯನ್ ಎಣಿಸುವೊಡೆ ಗೌರೀಪತಿಗೆ ಅತ್ಯಕ್ಯ (31, 17). ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು ದನಗಳೊಳಗೆ ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ (B. 1, 18). ಈ ದೇಶ ಲೋಕಗೆ ಹವಾಲನನ್ನೂ ವಕಾಲಿಯವನನ್ನೂ ಉಲಾಗದವರೊಳಗೆ ಎಣಿಸುತ್ತಾರೆ (5, 286). See Bp. 1, 14, 36, 37; 5, 18; 35, 26; 47, 55; 50, 36; 51, 75; 54, 34; Rāv. 18, 26, 27; J. 29, 37; Bh. 1, 8, 40.

ಎಣಿಸು ಛೇದ್ದಿಸು. = ಎಣಿಸು, etc. (My.).

ಎಣಿ ಛೇ. 1. = ಎಣ. A couple, a pair; connexion; fellowship; adjustment; equality, similarity;

a match (ಸಾಮ್ಯ, ಜವಳಿ, ಹೋಡು, etc. Sm. 55; My.; T. 24; Tu. 2; Tē. ಎಣೆ; see 2 and 2, ಇಣ್ಣೆ 2, ಎಣೆ 1, 2). ನುಣ್ಣುಡುಪಿನ ಎಣೆ (J. 28, 18). ಅವಳ ಕುರುಳಿ ಮೂಲೆದು ಎಣ್ಣುಗಳ ಎಣೆಯೇ? (Sm. 139). ಪೋರಿಸುವದೆ ಎಣೆಯೊಳಗೆ ಸೆಟ್ಟಿ ಗೆ? (Bp. 25, 11). ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಕ್ಷೇತ್ರಂಗೆ ಎಣೆಯೇ? (54, 22). ಉ ಮಗಲು ಸೋಮಗೆ ಎಣೆಯೇ? (55, 22; see also 11, 24; 27, 44; 51, 57; 55, 23). ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಗಾವಸಿಂಗಮ ಎಣೆಯೇ? (86. 103). ಜೀವರತ್ನಕ್ಕೆ ಎಣೆಯೇ ಮಿಕ್ಕದ ಪಾಪಾಣಂ? (62). ಎಲರ್ ದಿರೆಯು ದಾಯೆಡೆಯ ಎಲರ್ಗೆ ಎಣೆ (Rā. 5, 34). ಅತಿಶಯ್ಯ ದೋಳ ಒಪ್ಪಿ ಇರೆ ಎನಯಮನ್ ಆಳು ದಾಡುವಂಗೆ ಎಣೆ ಉಣ್ಣೆ? (13, 10). See Sm. 8. ಪವಣ್ಣರಿ; J. 2, 25; 6, 24; 8, 17; 28, 18. — ಎಣೆಗಣ್ಣು. The braid of hair of a woman tied up at the back of the head (ಧಮ್ಮಿಲ್ಲ Si. 52). — ಎಣೆಗಣ್ಣೆ. -ಕಳೆ. To lose one's connexion with, to become loose. ದೇಹದ ಎಣೆಗಳೆಯದೆ ಇಹ ಹರ (ಉಪಚಡ್ವೆ, etc. Mr. 401). — ಎಣೆಗಾಣು. -ಕಾಣು. To see the like (My.). — ಎಣೆಗೋಣ. = ಎಣೆಗೋಣ. (Sm. 143, o. r. ಎಣ, also Mdb.). — ಎಣೆಗೋಳ. -ಕೋಳ. To become equal. ಅವಳ ಮುಖವು ಹನ್ನೆ ನನ್ನ ಎಣೆಗೋಣ್ಣೆತು (My.); to be united, to face (one another). ಗರ್ಜಸುತೆ ಅಣಿಯರಮ ಎಣೆಗೋಣ್ಣೆ ಇಭಂಗಂ... ಕಾದಿಸಿತು... ಇಧಾರೋಹಕರ್ (Rā. 13, 86). 2, (a child) to suck when its mother is pregnant (R.); (infants) to become thin or lean when insufficiently supplied with milk from the breast (8. Mhr.). — ಎಣೆಗೋಣ. (-ಗೋಣ-ಅ3). A person with a compound neck (as Brahmā, etc.?). It may become ಎಣೆಗೋಣ (Sm. 143, o. r. ಎಣ, also Mdb.). — ಎಣೆ ಬರ್. = ಎಣೆವರ್. To equal. ಉಮೇಶಭಕ್ತರ್ಗೆ, ಅದಿಸರ್, ಅಜಹರಿಮುಖ್ಯರ್ ಎಣೆ ಬರ್ ಅದಿಯರ್ (Bp. 22, 17). — ಎಣೆಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. The same letter or consonant (Ch.). — ಎಣೆಯೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To put opposite to (J. 14, 3). — ಎಣೆವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. The company-bird: the ruddy goose (ಚಕ್ಕವಾಳ Kk. 14; Sm. 28). See Rā. 6, after 24; J. 17, 25, 40; 26, 24; 30, 15. — ಎಣೆವಡೆ. -ವಡೆ. To be united, to be composed (Ch. v. 254). — ಎಣೆವರ್. -ಬರ್. To become or be equal (Rā. 1, 36; 4, 9).

ಎಣೆ ಣ್ಣೆ. 2. = ಹೆಣೆ. To twist, etc. (My.).

ಎಣ್ಣನೆ ṇṇaṇē. The eighth syllable (Ch. v. 132. 133; see 8. ಎಣ್ಣು 2).

ಎಣ್ಣು ṇṇu. 1. Arrogance. (Cf. ಪೆಟ್ಟು 3; Tu.: boasting; craftiness, cunning). — ಎಣ್ಣೆದರ್. -ಎಣ್ಣೆ. A proud heart or mind (Ch. v. 21).

ಎಣ್ಣು ṇṇu. 2. (= ಎಣ, etc.). Eight (C.; T. ಎಟ್ಟು, Tu. ಎಟ್ಟು, Tē. ಎನುಮಿ). ಎಣ್ಣೆದೋಳ (Sm. 43). ಎಣ್ಣೆಕೆ (223). ಎಣ್ಣೆವರಿ (Bp. 35, 32). ಎಣ್ಣೆಕ್ಕೆ (Mr. 402). ತಬ್ಬಮಣಿದರ್ಪಣದೋಳ ಪ್ರಕರಣಮ ಎಣ್ಣೆಕ್ಕುಂ (Sm. 7). ಈ ಪೇದ್ದ ಎಣ್ಣುಂ (42). ಹತ್ತಿಣ್ಣು (63). ತೊಪ್ಪುತ್ತಿಣ್ಣು ಸಾವಿರ (Bp. 5, 18). ನೆಣ್ಣಿರ ಮನೆಗೆ ನಾಯಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಎಣ್ಣು ಊರಿಗೆ ಬೆರೆಕೆ (Prv.; another form is -- ಎಣ್ಣು ಮನೆಗೂ ಎಣ). ಎಣ್ಣು ಜನರು (B. 5, 125). ಎಣ್ಣು ಮಡಿ (J. 17, 26). — ಎಣ್ಣಿ. -ಅಡಿ. Eight feet. 2, that has eight feet: the śarabha (Ch. II, 28). — ಎಣ್ಣಿದನರಿ. -ಅಡಿ-ಪರಿಣು-ಅ 3. Who has the form of the śarabha: Virabhadra (Kk. 6; Sm. 4). — ಎಣ್ಣಿನಯ. -ಅನೆಯ. Eighth (cf. ಎಣ್ಣಿನೆ). ಎಣ್ಣಿನೆಯ ಮುಳೆ ದಿಟ್ಟ ತನಾಗಿ (J. 25, 7). ಎಣ್ಣಿನೆಯ ವರುಷಮ ಅಗಟ್ಟಿ (29, 7). — ಎಣ್ಣಿನೆಣ್ಣು. -ಅನು-ಎಣ್ಣು. About eight (used only of time, C.). ಎಣ್ಣಿನೆಣ್ಣು ದಿವಸ (B. 4, 53). — ಎಣ್ಣು ಕುಲ. Eight castes of men. ಆ ದ್ರಾಹ್ಮರೊಳು ಕಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾ ದ ಎಣ್ಣು ಕುಲಮ ಅಕ್ಕು (Mr. 254). 2, the eight kinds

of nāgas: ಅನನ್ನ, ವಾಸುಗಿ, ತಕ್ಕಕ, ಕರ್ತೋಟಕ, ವದ್ವ, ಮಹಾಪದ್ಮ, ಶಂಬಪಾಲ, ಕುಲಿನ್ನ (Mr. 402). See ಎಣ್ಣು ಪಾವ್ವ. — ಎಣ್ಣು ಗಣ. The eight syllable-feet (Mr. 363). — ಎಣ್ಣು ದೆಸೆ. The eight points of the compass. ಇನ್ನ, ಅನಲ, ಯಮ, etc. ಈ ಎಣ್ಣು ಮೊದಲು ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಣು ದೆಸೆಗಂ ಕ್ರಮದಿನ್ನ ಒಡೆಯರು (Hk.). — ಎಣ್ಣು ನಗ. The eight chief mountains (the eighth being ಶ್ರೀಶೈಲ?). ಎಣ್ಣು ನಗಂಗಳು ತಗ್ಗಿದವು (Bp. 28, 55). — ಎಣ್ಣು ಪಾವ್ವ. = ಅಪ್ಪಪಣಿ, ಎಣ್ಣು ಕುಲ No. 2. (Bp. 46, 27). — ಎಣ್ಣು ಮೂರ್ತಿ. The eight bodies or forms (of which Śiva consists, Bp. 9, 50). See ಅಪ್ಪಮೂರ್ತಿ. — ಎಣ್ಣು ಒಪ್ಪುತ್ತು. Eight or nine (C.; B. 3, 13). 2, eight and nine (My.). 3, eight times nine (My.). — ಎಣ್ಣುವರೆ. Eight and a half (B. 4, 100; My.). — ಎಣ್ಣೆಡೆ. -ಎಡೆ. = ಎಣ್ಣು ದೆಸೆ. (J. 27, 55). ಎಣ್ಣೆಣ್ಣು. rep. Eight and eight. ಎಣ್ಣೆಣ್ಣು ದಿವಸ, every eighth day (B. 1, 6). 2, eight times eight (My.).

ಎಣ್ಣೆ ṇṇḍē. = ಹೆಣ್ಣೆ. Cow-dung (R.; cf. ಎಣಣ).

ಎಣ್ಣೆ ಕಾಯಿ ṇṇḍrakāyī. A crab (Tē. ಎಣ್ಣೆ ಕಾಯಿ, ಎಣ್ಣೆ; R.; see ಎಣಡಿ).

ಎಣ್ಣೆಕೆ ṇṇṇikē. = ಎಣೆಕೆ 1. (My.; T. ಎಣ್ಣೆಕ್ಕೆ; Tē. ಎಣ್ಣೆಕ್ಕೆ).

ಎಣ್ಣೆಸು ṇṇṇisu. = ಎಣಸು, etc. (My.).

ಎಣ್ಣು ṇṇu. To count; to think. (T., Tu. ಎಣ್ಣು; Tē. ಎಣ್ಣು). ಎಣ್ಣೆದ್ದು ಮಣ್ಣಾಯಿತು, ಹೆತ್ತದ್ದು ಹೆಣ್ಣಾಯಿತು (Prv.).

ಎಣ್ಣೆ ṇṇḍē. Oil (C.; Tu., M.; T. ಎಣ್ಣೆ; Tē. ನೂನೆ). ಎಣ್ಣೆಯೋ ಅರೆನೇದಲ ತನಿವಣ್ಣುಮನ್ ಉಣ್ಣೆಸಿದನ್ ಅಬುಜಧವನ್ ಎನಿಸಿದ ಮೆಯ (Sm. 84). ಎಣ್ಣೆಕ್ಕು ಎಣ್ಣೆ (163). ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟು ಅಡುವ ದಾಳಿ (ಪುಜೀತ Nr.). ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ರಿಣವು, ಹೊನ್ನು ಹಣ್ಣು ರಿಣವು ತೀರದ ಆ ಕ್ಷಣದ ಮಣ್ಣುಪಾಲು (Sp.). ಬಿಡದೆ ಎಣ್ಣೆನಿರ್ದಿವಾಲ್ಗು ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಗರ್ ಇಲ್ಲ (J. 28, 17). ಎಣ್ಣೆಯು ಬತ್ತಿಯುಂ ಸವೆವನ್ನೆ (Bp. 28, 47). ಎಣ್ಣೆ ಅಪ್ಪುವು ಕೊಡಿದನೆ (40, 74). ನಲ್ಲ ತೈಲದೋ ಅಲರುವ ಆ ಸೊಡರ್ ಎಣ್ಣಿನನ್ನ ಅಲರುವುಡೆ? ಹೇದಾರೆ! ಎಣ್ಣೆಗ್ ಎಣ್ಣೆಯ ಗುಣಮ ಅದು ಉಣ್ಣೆ? ಎಣ್ಣೆನೋಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲವೇ? (51, 37). ಎಣ್ಣೆ ತಣ್ಣಗಾದರೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತೇ? — ಎಣ್ಣೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಸಣ್ಣೆ ಯಾಕೆ? — ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮುಡಿತು. — ಎಣ್ಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ತನಿವಾರ (on which baths are chiefly taken). — ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೋ, ಹಾಗೇ ಪ್ರೀತಿ. — ಎಣ್ಣೆ ಹೆರ್ದಿದವ ನೂ ಅತ್ತ, ಕಾಯಿ ಬೆರ್ದಿದವನೂ ಅತ್ತ. — ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ, ಮಣ್ಣು ಹಾಕದರೆ ಬುಡಕ್ಕೆ ಗುಣ. — ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಣ್ಣ. — ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣು (Prv.). ಎಣ್ಣೆ ಕಾಯಿ (B. 4, 161). See ಅಗಸೆಯಣ್ಣೆ, ಅವುಡಲಣ್ಣೆ, ಎಣ್ಣೆಣ್ಣೆ, ಕುಸಿಡಿ, ಕೊಪ್ಪರಿ, ಗನ್ನದ, ಹರಕಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣರಿಗೆ. -ಊರಿಗೆ. An ūrigē fried in oil (My.). — ಎಣ್ಣೆಗಾಯ. -ಕಾಯ. Oil to be made hot or boiled (J. 11, sum.). — ಎಣ್ಣೆಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A fruit boiled in oil and a little water (My.). — ಎಣ್ಣೆಗಾಸು. -ಕಾಸು. To heat oil (My.). — ಎಣ್ಣೆಗೆಮ್ಮ. -ಕೆಮ್ಮ. Darkish red, as the face of some natives (C.), dark brown, as a horse (B. 3, 55; 5, 12), blackish, as the bar across the shoulders of an ass (5, 16; ಕಸಿಲ, ಕರ್ಗಿಮಸ್ತು G.). — ಎಣ್ಣೆಗೊಪ್ಪರಿ. -ಕೊಪ್ಪರಿ. An oil kōppariḡē (J. 10, 46; 11, 31). — ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆ. To extract oil (C.; B. 2, 11, 42). — ಎಣ್ಣೆಬದನೆ ಕಾಯಿ. Brinjals filled with condiments and boiled in oil and a little water (C.). — ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕು. To pour oil (C.). 2, to spoil another's affairs (as clothes are spoiled by the contact of oil). ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿದನು, he spoiled my work or affairs (C.).

ಎಣ್ಣೆ *ṣaṣṭar*. Eight persons. ಎಣ್ಣೆರುಮ್ ಎಣ್ಣೆರುಂ (Smd. 180).

ಎತ್ತೆ *ṣṭi*. = ಎತ್ತೆ 8. See ಎತ್ತೆ 8.

ಎತ್ತನ *ṣṭana*. = ಎತ್ತನ, ಎತ್ತ, ಯತ್ತ. Tbh. of ಯತ್ತ. (C.).

ಎತ್ತಿ *ṣṭi*. Tbh. of ಯತಿ (ಮುನಿ Nn. 8. 9. 18. 25. 44; ಅಡಲ, ವ ರಮಯೋಗಿ 41; ಸಂಯಮ 80. 94; My.).

ಎತ್ತೆ *ṣṭta*. 1. Which or what place or direction? — (which or what sort? — how? —); — to, or in, which or what place or direction? where? (C.; Tē. ಎನ್ನು; T. ಎಂಗು, ಎಂಗೇ, where). ಅತ್ತ, ಇತ್ತ, ಉತ್ತ, ಎತ್ತ (Smd. 145). ಎತ್ತಣ, ಎತ್ತಣಿ (135). ಎತ್ತಣಿನ್ (Bp. 46, 24). ಎತ್ತಣದು (Smd. 180, = ಎತ್ತಣ್ಣು). ಎತ್ತ ಪಯಣಂ? (Bp. 23, 31). ಎತ್ತ ನೋಡೊಡೆ (23, 6). ನಾವೆತ್ತ? ನೀವೆತ್ತ? (56, 21; see also 60, 21). ಕವಡನ್ ಎನ್ನುಂ ಮೊರೆವ ತಬ್ಬವನ್ ಎತ್ತ ಬಲ್ಲಂ? (60, 42). ಎತ್ತಣ (of what place: where) ಗಗನಮದೆ ನಡ್ತತ್ತ ಚನ್ನಮರ? (Bh. 1, 20, 56). ಎತ್ತಣ (of what kind) ಅದ್ಭುತಮ್ ಇದು? (J. 8, 40). ಏನ್ ಇದು? ಎತ್ತಣ ಕೌತುಕದ ನುಡಿ (29, 23). ಎತ್ತಣವಂ? (28, 27). ಅದು ಎತ್ತಣದು? (Rāṣ. 6, after 34). ಸತ್ಯರ ಸಂಗಮ್ ಅದು ತೀರ್ಥ! ಹರಿನ ನೀರ್ ಎತ್ತಣದು ತೀರ್ಥ? (Sp.). ಎತ್ತ ಬಿಜಯಂಗಯ್ಲು ನೋಡಿದದೆ ಉತ್ತಮಮ್, ಎಲಾ! (Bh. 2, 13, 23). ಎತ್ತ ಬಲ್ಲರ್ ಸುಜನರ್. . . ಕಪಟಗರ್ ಚಿತ್ತದೊಳ್ ಪುದುಗರ್ಡ ಮೂಟ ಮಂ? (J. 29, 36). ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ತುತ್ತ ಹುಡುಕುವದೇ. — ಎತ್ತ ಬಿದ್ದರೂ ತಿಮ್ಮಕೆ ಉಣ್ಣು. — ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಮೃತ್ಯು ಬಿಡದು (Prva.). — ಎತ್ತಂ. -ಅಂ 5. Wheresoever (ಅವ ದೇಸೆಯಲ್ಲಿಯುಂ Smd. 238 Cm.; ಅವದೆಯಲ್ಲಿಯುಂ 399). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯಿಳ್ ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಉತ್ತ ಎತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನು ಅಹಿತರ್ಕ್ (Smd. 145; see also 128). ಮೆಯ್ಯಿಳ್ ಬಿಡದೆ ಎತ್ತಂ ತೋರ್ ರೋಮೋಗ್ಗ ಮಂ (Rāṣ. 9, 22). — ಎತ್ತ ಕಡೆ. Which side? whither? (C.). — ಎತ್ತಣ್ಣು. = ಎತ್ತಣದು (Smd. 180; Ṣṭ. I, 76; Kk. 61). Of what place (it)? where? (of what sort)? ದೇಸೆ ಎತ್ತಣ್ಣು? ಆಗಸಮ್ ಎತ್ತಣ್ಣು? ಎತ್ತಣ್ಣು ಉರ್ವಿ? ಎನಿಸಿ ಪರ್ವದುಮ ತಮಂ (Smd. 181). — ಎತ್ತಳದು. = ಎತ್ತಣದು. (J. 12, 3). — ಎತ್ತಾನುಂ. -ಅನುಂ. In whatsoever direction; in some places; occasionally; (whatsoever). (Smd. 391; ಅರಮೆ, ಅರೆ 395; ಏನಾನುಂ 4 Cm.). ಎತ್ತಾನುಂ ತಕ್ಕುರುಪಮ್ ಅವ್ವದು (201). ಬಿರುದಿನೋ ಎತ್ತಾನುಂ ಸಲ್ಲದು (208). See also 211. 340. — ಎತ್ತತ್ತಲುಂ. -ಎತ್ತಲುಂ. Everywhere (J. 4, 10).

ಎತ್ತೆ *ṣṭta*. 2. = ಎತ್ತು 2. Lifting up, raising. 3, taking up, undertaking, beginning (Tē. ಎತ್ತು). 3, reaching, obtaining (M. ಎತ್ತು). 4, finding out an item in an account (Tē. ಎತ್ತು). 5, taking in, cheating, deceit, cunning (T. ಎತ್ತು; M. ಎದ್ದು, ಎದ್ದು, a trap, snare; cf. ಎದ್ದು 1). — ಎತ್ತಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಎತ್ತುಗಡೆ. A means, an expedient, a device (My.); a trick (My.; Tē.). — ಎತ್ತಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. = ಎತ್ತುಗೆಯ್. A (man's) elevated arm with the fingers extended (My.). — ಎತ್ತಗೆಯ್ಯದ್ದ. -ಕೆಯ್ಯದ್ದ. The height to which a man reaches with an arm elevated and its fingers extended (My.; ಪೌರುಷ G.).

ಎತ್ತನ *ṣṭana*. = ಎತ್ತನ, etc. (My.).

ಎತ್ತರ *ṣṭ-tara*. = ಎತ್ತರು, ಎದ್ದರ. Height; tallness (O.; ನಿಲುವು G.). ಎತ್ತರವಾಗಿ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮಣ್ಣು ದಿಣ್ಣೆ (ಚಯ Si. 107). ಬಿಟ್ಟಿದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಭಾಗ (ಕಟಕ, ನಿತವ್ವ 115). ಬಹಳ ಎತ್ತರ (ಉಚ್ಚಾಯ 121). ಅಣ್ಣುಗರ್ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಇರುವ ಸ್ಥಲ (ಸ್ಥಿತ್ಯ 208). ಎತ್ತರವಾಗಿರುವಿಕೆ (ದೃಢ್ಯ 222). ಎತ್ತರವಾ

ದದು (ಉಚ್ಚ, ಉನ್ನತ 372). ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳ್ ಅಯ್ಯತ್ತು ಅಡುವತ್ತು ಮೊದಿ ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 41). — ಎತ್ತರಗಡೆ. A rice field on an elevation. ತಗ್ಗುಗಡೆಗೆ ಮೂದು ಬೆಳೆ, ಎತ್ತರಗಡೆಗೆ ಒಣ್ಣೆ ಬೆಳೆ (Prv.).

ಎತ್ತರು *ṣṭtaru*. = ಎತ್ತರ. (G.).

ಎತ್ತಡಿ *ṣṭṭara*. — ಎತ್ತಡಿ ತತ್ತಡಿ. dupl. Confusion? (Ṣṭ. v. 19).

ಎತ್ತಲ್ *ṣṭta-ali*. (Smd. 145). = ಎತ್ತು 1, q. v., ಎತ್ತು. ಅತ್ತಲ್ ದೇವೇನ್ಬಂ, ಮತ್ತೆ ಇತ್ತಲ್ ಧುಜಗೇನ್ಬನ್, ಉತ್ತಲ್ ಆತಾಫವ ರೊಳ್ಳುತ್ತಿರೆ ಭೇರಿಧನಿ ಪರ್ವತ್ತು, ಎತ್ತಲ್ ಮಸಗಿ ಘೋಷತಿಕ್ಕಾದ್ಲಂ (145). ಬೀಡುಗೊಣ್ಣೆದ್ಲ ಕತ್ತಲೆಯ ಪಾಳೆಯಮ್ ಎತ್ತಲ್ ಓದಿದು ದೊ? ನೋಡಿದವಂ (J. 2, 65). ಎತ್ತಲ್ ಅಯ್ದಿದೆ? (Bp. 14, 24). ಆನ್ ಎತ್ತಲ್, ಅಯ್? ನೀನ್ ಎತ್ತಲ್? (40, 46). ಎತ್ತಲ್ ಓದುವೆ ವು? (52, 12; see also 53, 69). ಎತ್ತಲಿನ್ಬ (My.). ಎತ್ತಲಾಗಿ (= ಎತ್ತಲ್, My.). — ಎತ್ತಲು. -ಉ 9. = ಎತ್ತಲುಂ. ಎತ್ತಲಾದರೆ ಹೋಗಿ ಅಡಗುರು! (Bp. 24, 12). — ಎತ್ತಲುಂ. -ಉಂ 1. On all sides, everywhere; occasionally (ಎಲ್ಲಿಯುಂ Smd. 156 Cm.). ಅದಿಮುಕ್ತ ಮುಗುಳ್ಳುದು ಎತ್ತಲುಂ (Ṣṭ. 7, 41). See J. 4, 10. 19; 8, 3. 6.

ಎತ್ತಿಕೆ *ṣṭtikē*. Lifting, etc. (My.).

ಎತ್ತಿಸು *ṣṭtisū*. To cause to raise, take up, lift up or erect, etc. (ಉದ್ಧರಣೆ Smd. Dh.; J. 7, 3). ಹೊಸ ದೀಪಕವುಂಗಳನುಮ್ ಆ ರಮಣಂಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎತ್ತಿಸಿದ್ (Bp. 42, 12). ಗೋಪರವನ್ ಎತ್ತಿಸಿ (53, 30). ತಕ್ಕೆಯ (= ಯನ್) ಅವನ್ ಆ ಪರದೊಳ್ ಎತ್ತಿಸಿದ (53, 57). ಎತ್ತಿಸಿದ ನನ್ನಿಬ್ಬಜಂಗಳ ಮೊತ್ತಂ (58, 53).

ಎತ್ತು *ṣṭtu*. 1. To lift, to raise, to take up; to hold up; to lift, to remove by stealing; to raise or levy, as an army; to raise or collect, to take, as money, alms, etc.; to assume, as a form, a mortal body (avatāra); to exhibit, to introduce, to mention, as the name of another; to raise up, to cause to become great, as one's own name (C.; Tē., Tu.; T., M. ಎದ್ದು; T. also ಎನ್ನು; cf. ಎದ್ದು 1). ಎತ್ತಿ ಕಳೆದು (ಎದ್ದು 1). ಮದಗಜವರದಡಿ ಬಾಲದ ವೊಡಲಂ ಬಿಡದು, ಎತ್ತಿ (91). ತೀಳ್ತಂ ಚಕ್ರಾಯಧಮ್ ಎತ್ತಿ ನಡೆದಂ ವೈರೀಧಕಪ್ಪೀರವಂ (255. 280). ಎತ್ತಿದವಂ (280). ಎತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸಮುದಕ್, ಉದ್ಭೃತ); ಧಾನ್ಯಂಗಳನ್ ಎತ್ತಿ ತೂವುವುದು (ಉತ್ಕಾರ Nr.). ಮುಸುಡನ್ ಉದ್ದವೆತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಇರ್ಪವನು (ಉತ್ಕೃತ್ಯ Hlā.). ಮುಖವೆತ್ತಿ ನಡೆವವಂ (ಉರುವಕ್ರ Mr. 243). ದಾವೆಯ ನೀರನ್ ಎತ್ತುವ ಜನ್ಮವಿಶೇಷವು (ಘಟಿಯನ್ವ Nr.). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯಿಳ್ ಮುತ್ತಿದಂ (Smd. 145). ಬೆಳೆಗೆಯ್ಯ ಕೊಳ್ ಇದು, ಎತ್ತಂ ಕಳರವದಿ ಕೆಯ್ಯನೆತ್ತಿ ಚಲಲಿ ಎನುತುಂ (231). ತಿಲಿಯಂ ಎತ್ತುವ ಮರಂ (Smd. 101). ಕೆಯ್ಯಿತ್ತುವದು is used also in the sense of ಕೆಯ್ಯುಗಿ, e. g. Bp. 3, 47. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಯಿತ್ತಿದನು, he raised his hand against me, wanted to beat me (S. Mhr.). ಪರರ ಮರ್ಮವನ್ ಎತ್ತಿ ನುಡಿಯದಿರು! (Bp. 4, 65). ಮತ್ತಗಜವಂ ಕೊಣ್ಣು, ಅದದಿ ಅಸುವನ್ ಎತ್ತಿ (i. e. having recalled it from death, 21 sum.; see 22, 20; 48, 16). ಅವರ ಮೇಲಿಂಗೆ ಎತ್ತಿ ಹೋದದೆ (if you attack him, 21, 36). ಕುಲವೆತ್ತಿ ಪೂರ್ವವನ್ ಅಡಿ (27, 40). ತನ್ನ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಕೆಡದು ಇರ್ಪವನನ್ ಎತ್ತಿ (30, 30). ದೀಪಾರತಿಯನ್ ಎತ್ತುವನು (41, 22; see also 48, 17; 50, 54). ತಮ್ಮ ತಾನ್ಮಮತಂಗಳಿಂ ಪ್ರತ್ಯೆಗಳನ್ ಎತ್ತಿ (53, 59). ಅವ ವೇದದೊಳು ಅಡೊಡೆ ಒನ್ನದಿ ರಾವನ್ ಅನುಟ

ಸು! (55, 48, 51). ಕರಾಲಪರಕುವನ್ ಎತ್ತಿ (58, 25). ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಆ ಬದುಕು ಎತ್ತಿ ಬದಿಯ ಬೇಕು (B. 8, 101). ತತ್ತುಗಳೆದುರಾಗಿ ದಣ್ಣೆತ್ತಿ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೊದಿದುವೆ (ಅಭಿಷೇಕನ Si. 291). ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗೋರು ಇದ್ದರೆ ಸತ್ತ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದೆನು. — ಎತ್ತಿದಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತು ಕಳೆದರೆ ತುತ್ತಗೊಳ್ಳೆ ಬೇಡವೇ? (Prvs.). See also Bp. 10, 3; 23, 41; 27, 57; 29, 33; 32, 6. 25. 27; 38, 17; 39, 63; 44, 61; 45, 30. 33; 46, 8. 55; 47, 11. 58; 48, 30; 52, 5; 56, 31; 57, 23; 60, 9; Rāv. 5, 123; 6, after 11; J. 3, 9; 4, 19; 10, 30; 13, 53; 28, 20. 57. 59; 31, 31; B. 8, 62; 4, 10. 134. 142. — ಎತ್ತಿ ಬರೆ. To bring. ಬದಿಯ ಬಟ್ಟಲನ್ ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಎಲ್ಲಿ ಮೃ ಬನ್ನದೆ? (Bp. 14, 24). 2, to come to attack, to fall upon (Abh. P. 11, after 100). ಇವಾಸುರನ್ ಅತ್ತರನ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಬನ್ನನೆ (Bp. 22, 13). — ಎತ್ತಿ ಬರೆ. To copy in writing, as a manuscript, etc. (C.). — ಎತ್ತಿ ಹಾಯ್ಕು. To cast, as a net (Bp. 27, 22). 2, to remove by stealing (C.). — ಎತ್ತಿ ಹೋಗು. To go to attack, to invade. ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಗಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣೆ ರಾಜ್ಯವನ್ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾಪ್ಯ ಗ್ರಾಂ. Nr.). ವರಮಣ್ಣುಲವತಿಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತ (Bp. 22, 28). — ಎತ್ತತ್ತು. rep. (B. 3, 10).

ಎತ್ತು ettu. 2. = ಎತ್ತು 2, q. v. — ಎತ್ತುಗಡೆ. = ಎತ್ತಗಡೆ. (My.). — ಎತ್ತುಗಲ್ಲ. -ಕಲ್ಲು. Lift-stone: a stone that is liftable with common strength (My.); — a stone that one can scarcely lift, a rather big stone (My.). ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಎತ್ತುಗಲ್ಲು ಹಾಕಿದನು, he ruined me (My.). — ಎತ್ತುಗೆಯ. -ಕೆಯ. = ಎತ್ತಗೆಯ. (My.). — ಎತ್ತುತೆಗೆ. Dividing, division (ಧಾಸಿ ಹಂ Mr. 349). — ಎತ್ತುವಾಡಿಗ. -ವಾಡಿಗ. Rent, etc., that is raised or collected (ಧಾಟಿಕ Mr. 346). — ಎತ್ತೊರೆ. -ಬರೆ. A moveable earthen ṛiṣ consisting of two halves (My.).

ಎತ್ತು ettu. 3. Cutting, stabbing (see T. ಎತ್ತು 3. ಎತ್ತು 2). — ಎತ್ತುಂಗೋಲ್. -ಂಗೋಲ್. (Smd. 203). A sharp arrow (ಕೋರಮ್ಮ Kk. 52; ಕೊ.). ಎತ್ತುಂಗೋಲುಂ ಬಿರಯಿಗೆ ಚಿತ್ತ ಧನಂ (Smd. 16).

ಎತ್ತು ettu. 4. = ಎತ್ತು 1, ಎತ್ತು 1. An ox, a bullock (ಕೃಷ್ಣ, ಅನುಪ, ವೃಷಭ, etc. (Nr., Hla., Mr. 178, Si. 318; C.; J. 7, 59; T., M. ಎರುದು, ಎರು; Tē. ಎತ್ತು; Tu. ಎರು, an ox; a male buffalo). ಬಲ್ಲಿತ್ತು (ಮಹೋತ್ಸವ); ಮುತ್ತೆತ್ತು (ವೃದ್ಧೋತ್ಸವ); ಹೂಟದ ಎತ್ತು (ಧುಯ); ಹೇದುವ ಎತ್ತು (ಸ್ಥೂರಿ); ಹೂಡುವ ಎತ್ತು (ಸ್ಥೂರಿ); ಮುದಾದ ಕೊವ್ವಿನ ಎತ್ತು (ಕೂಟ Hla.). ನೋಗನು ತಲೆಯಾರು ಧಣ್ಣೆ ಎತ್ತು ಇವೆಲ್ಲಂ ಹೂಡುವ ಎತ್ತುಗಳು ಕ್ರಮದಿನ್ಯ ಯುಗ್ಯ ದ್ರಾಸ್ಯಂ ತಾಕಟ ಎನಿಸುಗು; ಕೊವ್ವಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು (ತೂಟರಿ); ಎತ್ತುಗರ ಮೂಗುನೇಣು (ನಾಸ್ಟು); ಎತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೂಡುವ ಧಣ್ಣೆ (ಗಣ್ಣಿ); ಮುದುವತ್ತು (ವೃದ್ಧೋತ್ಸವ); ಬಾಲ ಮೋಟಾದ ಎತ್ತು (ವಣ್ಣಿ); ಕೊಮ್ಮ ಮುದಾದ ಎತ್ತು (ಕೂಟ); ಹಿಡಗು ಬಡಿದ ಎತ್ತು (ಪಾತೋಲ್ Nr.). ಹೇದಾದೆತ್ತು (ಸ್ಥೂರೀಯ Mr. 179). See Si. 275. 303. 318. 319. 320. 430. — ಎತ್ತು ಅಯಿತು ಎನ್ನದೆ ಮೂಲೆಯಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಸುವುದು ಎವ್ವಿನ ಬಾಳಿ ಎತೆ? (Bp. 28, 34). ಬಣ್ಣೆಯೆತ್ತುಗಳ (56, 28). ಎತ್ತೆಗದುಂ ತಾಂ ದೊಡ್ಡತು ಎತ್ತು ಅಗದೇ? (ಕಿ.). ಗೋಣಿ ಬಲ್ಲದೆ ಎತ್ತಿನ ಆ ದುಃಖವೆ? (Dp. 87). ಎತ್ತಿನ ಮುಣ್ಣೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಬಡಿದ ಹಾಗಿ. — ಎತ್ತನ್ನು ಹುಲಿ ತಿನ್ನು, ಸಬರ ಮುರಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ತಿನ್ನು. — ಎತ್ತು ಅಯಿತು ಅನ್ನರೆ ಕೊಟ್ಟೆಗೆರೆ ತನ್ನ ಕಟ್ಟು! ಅನ್ನ. — ಎತ್ತು ಹಾಡುವದಕ್ಕೆ ನ್ನ ಮುಂಡೆ ಕವಡಿ (or ಗೋಣಿ) ಹಾಡಿತು. — ಎತ್ತು ಮಾದ, ಮತ್ತೂ ಗಂಜ. — ಹಾರುವವನಿಗೆ ಆಳಾಗ ಬೇಡ, ಗಾಡೆಗನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ. — ಎತ್ತಿಗೆ ರೋಗ ಬನ್ನರೆ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಬರೆ ಹಾಕಿದರು (Prvs.). — ಎತ್ತಿನ ನಾಲಿಗೆ. Bullock's tongue: an herb, *Trichodesma indicum* Br. (Z.). — ಎತ್ತಿನವ. -ಅವ. A bullock-man (C.). — ಎತ್ತುನಾಲಿಗೆ. = ಎತ್ತುನಾಲಿಗೆ. Bullock's tongue: a potherb wild in corn-fields, perhaps *Phlomis esculenta*

(ಗೋಷಪ್ಪಿಕೆ, ದಾರ್ವಿಕ Nr.). — ಎತ್ತುನಾಲಿಗೆ. (ಗೋಷಪ್ಪಿಕೆ, ದಾರ್ವಿಕ Si. 151; ಅನಡ್ವಜಪ್ಪ Mr. 148; ಬೆಣ್ಣೆ ಕಾಯಿದವು Si. 151). — ಎತ್ತೋಡು. -ಓಡು. A reading with the capacity of a bullock, i. e. reading, remembering and digesting (as the bullock chews the cud, R.).

ಎತ್ತುವಳಿ ettuvāli. Collecting or gathering money (My.).

ಎತ್ತುವಿಕೆ ettuvikē. Raising, etc. (ಸಮುದ್ಧರಣ Si. 420).

ಎತ್ತೆಗುವಿ (ettu-ēguvi? ettē-kuvi?). A kind of tree (ಪ್ಲಕ್ಷ Mr. 121).

ಎತ್ತು etna. = ಎತನ, etc. Tbh. of ಯತ್ತು (C.; B. 5, 59).

ಎತ್ತುಯಿಸು etnayisu. Tbh. of ಯತ್ತುಯಿಸು. (My.).

ಎತ್ತು etlu. = ಎತ್ತಲೆ. — ಎತ್ತಾಗೆ. -ಅಗೆ. To which direction? where? (C.).

ಎತ್ತು etva. The letter ಎ (Smd. 102. 132. 144. 145. 176. 215. 246. 281. 352; Kāv. I, 3, 35-40).

ಎಥೇಚ್ಚಿ etthēchha. Tbh. of ಯಥೇಚ್ಚ. (My.).

ಎಥೇಚ್ಚಿ etthēshṭa. Tbh. of ಯಥೇಚ್ಚ. (My.; Jūs. 22, 30).

ಎದರ್ eḍ. = ಎರಿ, ಎದ್ 1, etc. See ಎದ್ 4.

ಎದರಾಯಿಸು eḍarayisu. = ಎದರಾಯಿಸು, ಎದುರಾಯಿಸು, q. v. (My.).

ಎದರಿಸು eḍarisu. = ಇದರಿಸು, etc. (My.).

ಎದರು eḍaru. ಎದರ್. = ಇದರ್, etc. — ಎದರಾಲಿ. -ಅಳಿ. = ಎದುರಾಲಿ. (My.). — ಎದರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದರ್ಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದರ್ಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುರ್ಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎದಿರ್ eḍir. ಎದಿರು. = ಎದರು, etc. (My.). — ಎದಿರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದಿರ್ಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದಿರ್ಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುರ್ಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎದಿರಾಯಿಸು eḍirāyisu. = ಎದರಾಯಿಸು, etc. (My.).

ಎದಿರಿಸು eḍirisu. = ಎದರಿಸು, etc. (My.).

ಎದು eḍu. Tbh. of ಯದು (S. Mhr.).

ಎದುರ್ eḍur. = ಇದರ್, etc. (My.; Tē. ಎದುರು). — ಎದುರಾದು. -ಅದು. To outbid (My.); to contradict (Mg.). — ಎದುರಾಲಿ. -ಅಳಿ 1. An antagonist (My.). — ಎದುರ್ಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಇದಿರ್ಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದುರ್ಚಣ್ಣಿಸು. To contradict (My.). — ಎದುರ್ಚಿಟು. A document given by the purchaser of land engaging to give it back to the seller on repayment of the purchase-money within a definite term (My.). 2, a note of hand given for another that is lost (My.). — ಎದುರ್ದನ. An echo (My.). — ಎದುರ್ನುಡಿ. = ಎದುರ್ಚಿಟು No. 1. (My.); 2, counter part of a deed or lease (Mg.). — ಎದುರ್ನೋಡು. = ಇದರು ನೋಡು. (My.). — ಎದುರ್ಬೀಡು. = ಎದುರು ಬೀಡು. (My.). — ಎದುರ್ವಳ್ಳಿ. -ವಳ್ಳಿ. = ಎದುರ್ನುಡಿ No. 2. (Mg.).

ಎದುರಾಯಿಸು eḍurāyisu. = ಎದರಾಯಿಸು, etc. To oppose; to contradict (My.).

ಎದುರಿಸು eḍurisu. = ಎದರಿಸು, etc. (My.).

ಎದುರು eḍuru. = ಎದುರ್, etc. ತನ್ನೆಯು ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದು, ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲ ಹೇದ (B. 2, 14). ಅಲ್ಲೇ ಅವನದುರಿಗೆ ತೂಕಾ ಮಾಡಿಸಿ (4, 31). ಎದುರಾಗಿ (ಅಭಿತ Si. 470). ಗಾಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಸ್ವಭಾವವಳ್ಳಿ ಹುಲ್ಲಿ (ವಾತ್ಸರ್ಯ 168). ತತ್ತುಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ದಣ್ಣೆತ್ತಿ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೊದಿದುವೆ (ಅಭಿಷೇಕನ 291). ಯು

ದ್ವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಿಯವರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಅಣೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡು
 ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಉಪಾಯಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಅಭಿಯೋಗ, etc.
 391). ಎದುರಾಗಿಯೇ ಕದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಅಭಿಹಾರ, etc. 393). —
 ಎದುರದೆ. -ಆದಿ 6. Counter-trust: a security for a debt
 (My.). 2, = ಎದುರ್ಚಣು No. 2. (My.). — ಎದುರಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು.
 = ಇದಿಕ್ಕು, ಎದುರು. (My.). — ಎದುರಿಗೆ ಆಡು. To speak
 before a person (My.). ದೂತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಗಾಡು, ಹೊಗದನ್ನು
 ಹಿನ್ನಾಡು (Priv.). — ಎದುರು. -ಇಡು. = ಇದಿರು. To place
 before, in the presence of, opposite, or in opposition to.
 ಎದುರಿದರ್ ಪಡುವ (ಪ್ರತಿ Si. 468). — ಎದುರುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು.
 = ಇದಿಗೊಳಿಸು. (My.). — ಎದುರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದು
 ಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದುರುತ್ತರ. -ಉತ್ತರ. = ಇದಿರುತ್ತರ q. v. An
 opposite or oppugnant answer or speech, a contradiction
 (My.; ಮಾತುತ್ತರ G.). ಅವನು ಅಪ್ಪಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಕೂಡಲೆ
 ಅವನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಎದುರುತ್ತರ ಕೊಡುವಳು (B. 3, 59). — ಎದುರುದಾವೆ.
 = ಎದುರುವ್ಯಾಜ್ಯ. (My.). — ಎದುರು ಬದುರು. dupl. Front to
 front (My.). — ಎದುರು ಬೀರು. To fall athwart: to act ad
 versely, to oppugn; (to revolt); to contradict (which is
 the chief meaning in My.). ಅರಸುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಬಲ
 ಮುನ್ನಾದ ೭ ಬಗೆಯ ದರುಗಳ ದೆಸೆಯನ್ನು ಲೂ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳು ಎದುರು
 ಬೀರುವುದು ಮೊದಲಾದ ಬಗೆಗಳ ಭಯವು (ಅಹಿಭಯ Si. 267). —
 ಎದುರು ಬೀರುವಿಕೆ. Acting adversely. ಅಪಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಎದು
 ರು ಬೀರುವಿಕೆ (ಅಭಿಹಾರ Si. 449). — ಎದುರುಮಾತು. = ಎದುರು
 ತ್ತರ. (My.). — ಎದುರುವಾದಿ. = ಇದುವಾದಿ. (My.). — ಎದುರು
 ವ್ಯಾಜ್ಯ. A counter-claim, a set-off (My.).

ಎದೆ ṛdē. 1. = ಎದೆ. ಎದೆ. The chest, the breast;
 (the heart); courage (ಹೃದಯ, ಉರ, ವಕ್ರ, etc. Mr.
 327; ಉರ, ವಕ್ರ, ವಕ್ರ Si. 209; J. 12, 39; 20, 18; 34, 2;
 C.; Tu., Tē.; Tē. also ಎದೆ, ಯಾದೆ, ಅಕ್ಕು; M., T. ನೆಂಜು,
 ನೆಂಜು). ಎದೆಯೊಳಗಡೆ ಇರುವ ಕಪ್ಪಾದ ಮಾಂಸವೆಲೆ (ಗುಲ್ಮ
 etc. Si. 205). ಎದೆಗೆ ರಕ್ತಕವಾದ ತೊಗಲ ದಿಮ್ಮಿ (ತನುತ್ವ, etc.
 279). ಎದೆಯೊಳಗೆ ಅವನ ನೆನವನ ಎಮ್ಮುವಂ (Bp. 10, 45). ಎದೆ
 ಝಲ್ಲೆನುತ್ತಂ (26, 27). ಎದೆಗೊಳು ಕಳವಳಿಸಿ (54, 81). ಎದೆ
 ಗಳು ಧಗಿಲುಧಗಿಲೆನೆ (58, 61). — ಎದೆ ಅದಿರು. -ರು. The heart
 to tremble. ಪರವಾದಿಗಳ ಎದೆಗಳ ಅದಿರೆ (Bp. 53, 70). — ಎ
 ದೆ ಆಡು. The breast to become dry or to wither, as
 from sickness (C.); courage to be quenched (J. 15, 26;
 C.); the heart to lose its feelings. ಎರಾಸಿನಿಗೆ ಎಗೆ ಕೊ
 ಟ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಎದೆಯಾಡಿತೇ ನಿನಗೆ? (Bp. 42, 9). — ಎದೆ ಕ. To
 become courageous (Bp. 26, 42). — ಎದೆ ಒಡೆ. The heart
 to break: courage entirely to fail (C.). ಒಡೆವುದು ಎದೆ ತದ್ವಾ
 ಪೆಯಂ ನೆನದೊಡೆ (Bp. 35, 49). ಅವನ ಎದೆ ಒಡೆಯಿತು (B. 5, 64).
 ಭಗವನ್ತ, ಎದೆ ಒಡೆದು, ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು (5, 130). ಸಾರಂಗವು ಅಂಜ,
 ಎದೆ ಒಡೆ ಕೊಡು, ಗಿಡದ ಗುಮ್ಮನೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು (B. 3, 19). 2, the
 chest to break: all strength to be lost (from over-exertion,
 My.). — ಎದೆ ಕದಡು. The heart to be troubled or agitated.
 ಕದಡುವ ಎದೆಗಳೊಳಗೆ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ವದನವಂ ನೋಡುತ್ತ (Bp. 25,
 33). — ಎದೆ ಕನ್ನ. Courage to fade or fail. ಎದೆ ಕನ್ನದೆ (Bp.
 39, 64). — ಎದೆ ಕರಗು. The heart to melt (from compassion,
 J. 28, 32; My.). — ಎದೆಕೆತ್ತು. = ಎದೆಕೊಟ್ಟು. (My.). — ಎದೆ
 ಕೊಡು. = ಎದೆ ಕ. (My.). — ಎದೆಕೊಟ್ಟು. Audacity, impudence
 (My.). — ಎದೆಗತ್ತರ. -ಕತ್ತರ. Heart-scissors. ಎದೆಗತ್ತರಿಯು.
 -ಆ 3. A heart-cutter, a person who wounds or hurts
 deeply the sensibilities of. ಎದೆಗತ್ತರಿಯರ್ (Bp. 40, 55).
 — ಎದೆಗಳೆ. -ಕಳೆ. To deprive of courage. ಎದೆಗಳೆದ ಎನರೊ
 ಳು ಎಪವಟ್ಟು ತೀವರ್ಡ ಅವನದದ ಫಣಿವರಕಟಕ! (Bp. 8, 15). —
 ಎದೆಗಿತ್ತು. -ಕಿತ್ತು. = ಎದೆಯ ಕಿತ್ತು. Heart-fire: heart-ache,

mental anguish or pang, e. g. on account of sick children
 (C.). See Bp. 40, 61. — ಎದೆ ಗಿಡೆ. reit. (My.). — ಎದೆಗುಟ್ಟಿಗೆ.
 The pit of the stomach (C.). ತನ್ನ ಎದೆಗುಟ್ಟಿಗೆ ಧಗಿಲುಧಗಿಲೆ
 ನ್ನದೆ (Bp. 48, 10). — ಎದೆಗುಟ್ಟಿಗೆಸಣ್ಣ. The clavicle (ಹತ್ತು Si.
 209). — ಎದೆಗುಡಿ. 1. -ಕುಡಿ. The heart to bubble up, shud
 der, or be agitated. ತಾ ನೆನದೊಡೆ ಎದೆಗುದಿಯು (Bp. 2, 13).
 ಪರವಾದಿಯ ಎದೆಗುದಿಯು (53, 62). — ಎದೆಗುಡಿ. 2. -ಕುಡಿ. Heart
 boiling: violent mental agitation, fear. ಎದೆಗುಡಿ ಮಾಡ
 ಬೇಡ, do not fear! (C.). 2, great hurry (My.). ಎದೆಗುಡಿ
 ಪಟ್ಟು, ಕುದಿಯುವ ಅವರೇ ದಾಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಡು (Priv.). —
 ಎದೆಗುನ್ನು. -ಕುನ್ನು. Courage to decrease or fail (C.). ಮೋ
 ದಮ ಅಜಿತು, ಎದೆಗುನ್ನು, ಕನ್ನಿ (Bp. 23, 28; see 36, 17). ದಣ್ಣಿನ
 ವರು ಎದೆಗುನ್ನು ಓಡಿ ಹೋದರು (B. 4, 10). ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಎದುರುಗ
 ಳು ಬನ್ನಾಗ್ಯೂ ಎದೆಗುನ್ನು ಬೇಡಿರಿ! (4, 16). — ಎದೆಗುಮ್ಮು. -ಕುಮ್ಮು.
 To strike the chest or breast (of another, S. Mhr.). —
 ಎದೆಗೂಡು. -ಕೂಡು. 1. The chest to become fleshy (My.).
 — ಎದೆಗೂಡು. 2. The thorax (My.). ಎದೆಗೂಡು ಎದ್ದಿತು, the
 ribs of the thorax have become visible from disease, and
 protrude (My.). 2, the hollow of the breast sunk from
 fasting or disease. ಎದೆಗೂಡು ಹಾಯಿತು, the hollow of the
 chest has sunk in (S. Mhr.). — ಎದೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To
 dishearten (C. Bp. 47, 22). — ಎದೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Courage to
 fail (J. 18, 53; 25, 25; My.). — ಎದೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಎದೆ
 ಕ. (C.). — ಎದೆಗೊಯಿಕ್ಕ. -ಕೊಯಿಕ್ಕ. A man who destroys
 another's courage or disheartens him (C.). — ಎದೆಗೊಯಿ
 ಕತನ. -ಕೊಯಿಕ್ಕತನ. Intimidation (C.). — ಎದೆಬಲ್ಲಣ. -ತಲ್ಲಣ.
 Fear, awe. ಪರವಾದಿಗಳಿಗೆ ಎದೆಬಲ್ಲಣಂ (Bp. 49, 18). 2, a
 man who frightens. ಜವಂಗೆ ಎದೆಬಲ್ಲಣನು (8, 1). — ಎದೆಬದಕ.
 A padaka hanging over the breast (C.). — ಎದೆಬದಕ. A
 man who beats another's breast: one who disheartens
 another (C.). — ಎದೆ ಬಡೆ. The chest to become dry or
 to sink. ಬಡೆತದೆಗಳ. ಕಿಕ್ಕುಲರು (Bp. 58, 49). — ಎದೆ ಬಿರಿ.
 The heart to burst: courage to fail (My.). ಅಂತರ ಎದೆಗ
 ಳು ಬಿರಿಯು (Bp. 50, 17). — ಎದೆಭಾವ. Courage, energy.
 ಎದ್ದಿಗೂ ಮೆಯ ನೆಲೆಯದೇ ಎದೆಭಾವವಲ್ಲದ ಹೆಂಗಸು (ನವಿಂಸಕ
 Si. 195). — ಎದೆ ಭಿನ್ನವಾಗು. The heart to be pierced through,
 courage to be broken (Bp. 45, 6). — ಎದೆಮುಗುಳು. The
 chest-bud: an indefinable organ inside the chest. ಎದೆಮು
 ಗುಳು ಕಡಿಯುತ್ತದೆ (S. Mhr.). — ಎದೆ ಮುಡು. To break the
 breast: to labor to weariness, to fag hard (My.). — ಎದೆ
 ಯ ಕಿತ್ತು. = ಎದೆಗಿತ್ತು. ಪರವಾದಿಗಳ ಎದೆಯ ಕಿತ್ತು (Bp. 28, 47).
 — ಎದೆಯ ಗುಟ್ಟಿಗೆ. = ಎದೆಗುಟ್ಟಿಗೆ. (ಹೃದಯ, ಹೃದ, ಹೃದಯ
 ಕಮಲ Si. 204, sio!). — ಎದೆಯುದ್ದ. -ಉದ್ದ. Breast-high,
 breast-deep (C.). ಎದೆಯುದ್ದಗೋಡೆ (ಅಪ್ಪಾಳ, etc. G.). —
 ಎದೆಯುರಿ. -ಉರಿ. The heart-burn (My.). — ಎದೆಯದಿ. rep.
 ಎಮ್ಮೆ ಸತ್ತದವೆನ್ನ ಅ ಗವಳಗನು ಎದೆಯದಿ ಬಡ ಕೊಡು (B. 1, 10).
 ತಾಯಿ, ಮಗನು ಸಾಯುತ್ತಾನೆನ್ನ. ಎದೆಯದಿ ಬಡ ಕೊಳ್ಳ ಹತ್ತಿದರು
 (3, 28). See also 3, 41; 5, 164. — ಎದೆರವ. Chest-sound
 (ತಾಡ Mr. 330). — ಎದೆವಣಿ. -ಮಣಿ. A breast-jewel (J. 21,
 18). — ಎದೆವೊಡಕ. -ಒಡಕ. A coward (My.). — ಎದೆತೂರಿ.
 Pain in the chest (My.). — ಎದೆ ಹಣ್ಣಾಗು. The heart to
 lose its feelings. ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ನಿನ್ನ ಎದೆ ಹಣ್ಣಾಯಿತೇ?
 (S. Mhr.). — ಎದೆ ಹಾಯಿಸು. To put the breast forward;—
 to assume a lofty air (S. Mhr.). ಲಕ್ಕಾ ಎಪ್ಪು ಪಾರಿವಾಳಗಳು
 ಎದೆ ಹಾಯಿಸಿ ಕೊಡು (B. 3, 115). — ಎದೆ ಹಾಡು. The heart
 to pulsate; the heart to palpitate, as from fear (C.). ಎದೆ
 ಹಾಡುವುದು (ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶ B. 4, 133).

ಎದ ಟಿ. 2. = ಹೆದ. A bow-string. — ಎದವರ್. -ಬೆರ್. The fingers used in pulling a bow-string (Bh. 8, 24, 50).
 ಎದಗಾಡಿ ಟಿ. 2. -ಗ್ರಾ. A bold, courageous or audacious man (C.; ಗುಣಾಳು, ಭೈರ್ಯವಳ್ಳವನು G.). ಇಷ್ಟಾಗಿ ಎನಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲ; ಎನ್ನಕ್ಕೆ ಎದೆಗಾರಿ, ನೋಡು! (B. 4, 200).
 ಎದಗಾರ್ತಿ ಟಿ. 2. -ಗ್ರಾ. A bold female (My.).
 ಎದ್ದು ಟಿ. 1. = ಎತ್ತು 4. (Tē.). — ಎದ್ದು ಮದ್ದು. Stupidity as that of an ox (My.). ಎದ್ದು ಮದ್ದು. -ಅ. 3. A man stupid as an ox (My.).
 ಎದ್ದು ಟಿ. 2. = ಅದ್ದು 1, etc. To immerse, etc.; to dye (C.). ಬೀಜವನ್ ಅಯ್ದು, ಉದಕದಲಿ ಎದ್ದಿ (Bp. 27, 49). ರೇತಿಯನ್ನು ಬಣ್ಣ ಎದ್ದಿ, ಪರನಾಡುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹುವರು (B. 4, 162). ವಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಯ್ಯದು, ಬಣ್ಣಗಾಡರು ಬಣ್ಣ ಎದ್ದಿದರು (4, 178). ಬಣ್ಣ ಎದ್ದುವದಲಿಯೂ ಉಪ್ಪು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವದು (4, 204).
 ಎದ್ದು ಟಿ. 3. Nicety, brightness or purity of colour (S. Mhr.; cf. the T. s. ಇಂ, ಇಂ?). ಕುಡಿಯ ತೊಗಲಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಎದ್ದಾಗಿ ತೋರುವ ಕಾರಣ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಜನಸುಗಮವು ಮಾಯಾಕಾರಿ (B. 5, 26). ಬಣ್ಣ ಎದ್ದು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (S. Mhr.).
 ಎದ್ದು ಟಿ. 4. = ಎದುರ್, ಎದ್ದು. P. p. of ಏದು 1. Having risen, etc.
 ಎದ್ದೆ ಟಿ. 2. = ಎರ್, etc. (ಹದೆಯ, ಹೃದಯ ಸಿ.).
 ಎನ್ ಟಿ. 1. = ಅನ್ 1 q. v., etc. To say; to speak; (to tell); to call, to name (ಫಾಷಣ ಕೆಂದ. Dh.; T. ಎನ್, M. ಎನ್ನು). P. ps. ಎನ್ನು, ಎನ್ನ; relative pres. participle ಎನ್ನು. It is applied also to feeling, etc., e. g. ಬುಮ್ಮುಬುಮ್ಮೆನ್, ಧುರ್ದನ್. ಎನೆ (ಕೆಂದ. 86, 91, 95, 177). ನಿನಗೆ ವಸಂತದೊಳೆ ವೆಸರ್ ಅಪ್ಪದು, ಅದು ಎನ್ನನೆ (ಓಪ್ರ. 7, 41). ರವಿ ತಣ್ಣಗೆ ಅದನ್ ಎನೆ ಕಾಣಿಸಿತು (J. 28, 5). ಎನೆಯುಂ (ಕೆಂದ. 49, 395). ಎನರ್ ಅಕ್ಕುಂ (57). ಎನರ್ ಬೇಡ (61). ಎನುತುಂ (65). ಎನುತೆ (Rā. 5, 21). ಎನನ್ ಎನ್ನೆಂ? (18, 88). ಎನ್ನಂ, ಎನ್ನರ್, ಎನ್ನದೆ (ಕೆಂದ. 87). ಎನ್ನೆನು (Bp. 59, 11). ಎನ್ನಿ! (Bp. 4, 4; Dp. 54). ಎನ್ನು (ಕೆಂದ. 2; Bp. 18, 63). ಎನ್ನುವೆ (ಕೆಂದ. 17). ಎನ್ನುವದಿ (41). ಎನ್ನು ವರ್ತೋರ್ (67). ಎನ್ನುಲಿ (57). ಎನ್ನುನಿ (95). ಕುರಿಂದಕ್ಕನ್ ಎನ್ನು ದೊರೆ (J. 28, 52). ನಾನು ಹೆಣ್ಣಾದವನು ಎನ್ನು ಚಿತ್ತೇನಕ್ಕೆವೆ (Si. 68). ಇದು ಹೀಗೇಯೇ ಮಾಡ ಬೇಕು ಎನ್ನು ವೇದೋಕ್ತವಾದ ವಿಧಾನ ವು (248). ಎನ್ನುಂ (ಕೆಂದ. 275). ಎನ್ನುರ್ (ಬೇದ್ವಿರ್ 20, 24 Cm.). ದಿಳಿಯ ಕುದುರೆ ಸಿತ ಕರ್ಕ ಎನಿಸುಗು, ಅಗದುಕುದುರೆ ಎನ್ನೊ, ಎ ಮ್ಬರು; ಕಪ್ಪಾಗಿ ಇಹ ಅಗಲು ಜಾತಕ ಎನಿಸುಗು, ಕಲ್ಲ ಹೂವಿನ ಧೂಪ ಎನ್ನೊ, ಎಮ್ಬರು; ಅವದಾನೊನ್ನು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಪ್ಪಾದ ಧೂಪಮಂ ಮಾಂಗಲ್ಯಮ್ ಎಮ್ಬರು (Nr.). ಎಮ್ಬಂ (Bp. 18, 64). ಎಮ್ಬಿ (56, 25). ಎರಡುಂ ವ್ಯಂಜನಮನ್ ಉದ್ವರಿಸುವನಿತು ಕಾಲಮಂ ಮಾತೆ ಎಮ್ಬುದು (ಕೆಂದ. 19). ಅನ್ಯ ಅದಂ ಪ್ರತ್ಯಯಮ್ ಎಮ್ಬುದು (46). ದ್ರಾಕ್ಷಣಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂ ವೈಶ್ಯಂ ಕು 4 ವರ್ಣಮಂ ದ್ವಿಜರ್ ಎಮ್ಬುದು; ಗೃಹಸ್ಥನಂ ಸ್ವಾತಂ ಎಮ್ಬುದು; ವಾಸಪ್ರಸ್ಥನಂ ವೈಶಾನ್ವಸನ್ ಎಮ್ಬುದು; ಯತಿಯನು ಕರ್ಮಸನ್ಯಾಸಿನ್ ಎಮ್ಬುದು; ಎಲ್ಲಾ ವೇದವನ್ ಓದಿದಾತನು ಅನೂದಾತನು ಎಮ್ಬುದು; ಪ್ರಸಿದ್ಧನ್ ಅಪ್ಪ ತನ್ನಿಗೆ ಪಟ್ಟ ದಾತನು ಆಮುಖ್ಯಾಯಣನ್ ಎಮ್ಬುದು (Hik.). ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದು ವರಂ ಮಾಡಿದ ಅರಮನೆ ಬೇಗುಲಂಗಳಂ ಪ್ರಾಸಾದಮ್ ಎಮ್ಬುದು; ಬೇಗುಲಂಗಳನೆ ಆಯತನಮ್ ಎಮ್ಬುದು; ಸಾಕೆಮ್ಬುದು (ಹಸ್ತವಾರಣ K.). ಕೊತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಮಾಸರ್ ಎಮ್ಬುದು (Dp. 76). ಭೃತ್ಯರನ್ನು ಕರೆದು, ಹೀಗೆ ಮಾಡು! ಎಮ್ಬುದಾಗಿ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವದು (ಪ್ರ ತಿಪಾಸನ Si. 399). ಎಮ್ಬುದುಂ (= ಎನೆ, Rā. 6, 33 seq.) ಕರ್ಣಾ ಬಳಲಕ್ಷಣಶ್ಚ ತಾಪ್ರಮಂ, ರಾಕ್ಷಸಿಕರ್ ಪೇದಾನ್ವು ಬೆಸನೆ, ಬಗೆವುಗೆ

ಬೇದೊಂ (ಕೆಂದ. 3). ತದಿನಾಯಂ ಸನ್ದಿಯೆನ್ನುಂ ನಾಮಮ್ ಎನ್ನುಂ ಸಮಾಸಮ್ ಎನ್ನುಂ etc. ಪ್ರಕರಣಮ್ ಎನ್ನುಕ್ಕುಂ (7). ಕುಕ್ಕೂ ಕೋ ಎನ್ನು, ಕೋದಿ ಕೂಗಿದುವಾಗರ್ (19, 68). ಹಾ, ರಾಮಾ! ಎನ್ನು, ಸೀತೆ ದಾಯದಾದು ಅದ್ವಿರ್ (68). ಅವಣಂ ಪಿಂಗದ ಆ ಸ್ವರಂ, ನಾ ಮೆಯೆನ್ನು, ಬೇದಿರ್ ಪಡೆಗುಂ (18). ಕದ್ವಿಯೆನ್ನು, ಗರ್ವಧಂ (1). ಆಮರಾಂಗನೆಯರ್, ಕೋ ಎನ್ನು, ಪಾದಿದರ್ ಕೋಗಳಮಂ (65). ಒದವದ ಪದ್ಧಿಯೆನ್ನು, ಅಲಿಕ್ಕುಳ್ ಉದರ್ದವು ನಡ್ವಿಂ (65). ರಥರ ಕಾವಲವನ್ನಿರ್ ಹೆಸರು ಸವೈಪ್ಪ ಎನ್ನೊ, ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ ಎನ್ನೊ, ಉಣ್ಣು (Nr.). ಎಪ್ಪರ್ ಎನ್ನ ನುಡಿ ತಪ್ಪದು (J. 28, 29). ಎಪ್ಪರ್ ತನಗೆ ಎನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತಮಂ ನೆನೆದು (29, 36). ನಾವೆನ್ನ ನುಡಿ (Bh. 1, 8, 76). ಎನ್ನ ಕಿರಾತದೂತೋಕ್ತಿಯಂ ಕೇಳ್ವು (Rā. 5, after 119). ಎನ್ನು ಸು ಮರ್ (5, after 126). ಸದ್ವಿಗಟ್ಟ ತನ್ನೆಂ! ಎನ್ನು, ನುಡಿದ ಮಿತವತ ನಕುಮಾರಂ (5, after 130). ಕೊಟ್ಟನ್ ಎನ್ನು, ಸಿಂಹಲೇನ್ವಂ ನುಡಿ ದು (7, after 97). ಇನ್ನೆನ್ನು ಬರೆದು (J. 31, 29). ಅರಸಂಗೆ, ಬೇವಾ, ಸಿಂಹಲೇನ್ವನ್ ಎನ್ನುಂ ಕಪ್ಪಮ್ ಇತ್ತನ್ ಅಲ್ಪ! ಎನ್ನು, ಗಣಕಗಣ ಮ್ ಅಣಿಯರಂ ನಿನ್ನು ಕೆಯ್ ಮುಗಿದು ಬೇದಿ (Rā. 5, after 127). ಅಸೂಯೆಗೆ ಕಡಾಗ ಬೇಡ! ಎನ್ನು, ನಿಜನನ್ನನಂಗೆ ಆ ಕುರಿಂದಂ ಬೇದಿ ನು (J. 29, 17). ದಾಸಿಯನ್ನು ಕರೆಯುವಾಗ, ಹಂಜೆಯೆನ್ನು, ಹೆಸರಿ ಡ ಬೇಕು (Si. 66). Occasionally a sentence to come is introduced by ಎನ್, e. g. ತನ್ನೆಗೆ ಇನ್ನೆಂದಂ—(Bp. 3, 43). ನಾರಿಯೊ ವಳು ಮತ್ತೆ ಎನ್ನಲು—(5, 48). ಬೇವನನ್ನನು—(26, 46; see also 27, 60; 28, 21; 41, 26; 42, 33; 44, 67; 50, 2). ನುಡಿದರ್ ಇನ್ನೆಂದಂ—(43, 68). ನರೇನ್ವ ನನ್ನನಂಗೆ ಪತಿಮೋಹನನ್ನನನ್ ಇನ್ನೆಂದಂ—(Rā. 13, 20; see also 7, after 97). ಅವನ್ ಎನ್ನನ್ ಇದಂ—(5, 118). Frequently ಎನ್ನು ಎನ್ is used, e. g. ಎನ್ನೆನಲು (Bp. 2, 54; 24, 79; 27, 12), ಎನ್ನೆನುತ (88, 51), ಎನ್ನೆನಿಸಿ (27, 29), ಎನ್ನೆವ್ವು (ಕೆಂದ. 3), ಎನ್ನೆನೆ (38). Often, so to say, one's purpose and "for" are expressed by ಎನ್, e. g. ನಾ ಮುಂಜೆ ತಾ ಮುಂಜೆ ಇದನ್ ಎನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಜುವು ದು; ಸತ್ತವನ ಸುಡರ್ (to burn) ಎನ್ನು, ಒಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ; ಪತುವ ಕಟ್ಟರ್ ಎನ್ನು, ಕಳದಿಲಿ ನಟ್ಟು ಗುಣ್ಣುವು; ದಾವಿಯ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ, ಜೀ ವಧನ ಕುದಿಯ ಬೇಕೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲ ದೋಣಿ; ನೀರೋಳಗೆ ಮುಯಂ ಕಿ, ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಕುಯಮ್ ಆಗರ್ ಎನ್ನು, ಮಾಡುವ ಜವವು (Nr.). (See, regarding ಅರ್, Bp. 5, 6; 28, 38; 37, 1, 5; 38, 38; 39, 30; 42, 12; 45, 27, 31; 50, 24; 58, 22). ಕಾಳಿಗಟ್ಟನ್ನು, ಸ ನ್ನದ್ಧಮ್ ಅಹ ಚತುರಂಗಬಲಂ (Nr.). ವಧಿಸಲ್ವೆ ಎನ್ನು (Bp. 28, 8). ಬೇವನೆಗೆ ಎನ್ನು (8, 23). ದಾಸಂಗೆ ಎನ್ನು (8, 49). ಪಡೆಯಲ್ವೆ ಎನ್ನು (39, 10). ಸೂಳೆಗೆ ಎನ್ನು (41, 10). ನಿಶ್ಚೇಷಿಸಲಿಕೆ ಎನ್ನು (47, 8). ಅಗಟ್ಟೆ ಎನ್ನು (50, 65; 59, 49). ಸಮಿಧಗಳಿಗೆ ಎನ್ನು (55, 84). ಒದಲಿಕ್ಕೆ ಎನ್ನು (B. 4, 159). —ಆಗರ್! ಎನ್ನು (J. 28, 60). —ಎನ್ ವೇಡ. —ಬೇಡ. ಅಪ್ರಸಿದ್ಧದ ನುಡಿಗಳ್ ಎನ್ನು, ಎನ್ವೇಡ! (Bp. 51, 51). ಬೇಡಿನವೇಡ (Rā. 13, 26). —ಎನ್ನರೆ. = ಅನ್ನರೆ, q. v. ಎಂ ಜಲು ಎತ್ತೋ, ಗುಣ್ಣಾ! ಎನ್ನರೆ ಉಣ್ಣು ವರು ಎಷ್ಟು ಜನ? ಎನ್ನ (Prv.). ಅವು ಹಣ್ಣಾದವೆನ್ನರೆ (B. 4, 27). ತಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕೂತವೆನ್ನರೆ (4, 55). ಗಿಡವು ಬಲಿತು ದೊಡ್ಡದಾಯಿತೆನ್ನರೆ ಹೂ ಬಿಡುವದು (4, 70; see also 4, 147, 157, 158, 165, 218). —ಎನ್ನುದಂ ಗೆಯ್. = ಎನ್ನುದಂ ಮಾಡು, q. v. —ಎನ್ನುದಂ ಮಾಡು. To do what (a person) said (ಇಮ್ಮು ಕೆಯ್ ಕೆಂದ. II; Kk. 87, o. r. ಎನ್ನುದಂ ಗೆಯ್). See J. 18, 59. —ಎನ್ನುದನ್ ಅಪ್ಪ ಗೆಯ್. To assent to or accept what (a person) said. ತಾನ್ ಎನ್ನುದನ್ ಅಪ್ಪ ಗೆಯ್ಯದೆ ನುಡಿದ ನರೇನ್ವ ನಂದನಂಗೆ ಪತಿಮೋಹನನ್ನನನ್ ಇನ್ನೆಂದಂ (Rā. 13, after 20). —ಎನ್ನುದಾಗು. —ಆಗು. A saying, sentence or rule to occur or to exist (ಕೆಂದ. 106 Cm.). —ಎನ್ನೊಡೆ. = ಎನ್ನರೆ, e. g. ಅವು ಅವುವು ಎನ್ನೊಡೆ (ಕೆಂದ. 17).

ಎನ್ ಟಿ. 2. (= ಎನ್ನು 2), ನನ್ 1. Another form of ಅನ್ 1 q. v., for the declension of which it is used (cf. ಎಂ 1 etc., ಎಮ್ 1). —ಎನತು ಎನತು. = ಎನತ್ತು. That

of me, mine. ಎನತು ಶೌರ್ಯಂ (Śmd. 179). — ಎನತ್ತು. ಎನ-ಅತ್ತು 1. = ಎನತು. (ಎನ್ನದು Kk. 61). ಸಯ್ಯಣಿಯೆನತ್ತು (Śmd. 179). — ಎನ್ನದು. ಎನ್ನ-ಅದು 1. = ಎನತು, etc. (Śmd. 178. 179). ಎನಗೂ ಹರಿನಾಮ, ಮಾಧವನಗೂ ಹರಿನಾಮ; ಎನಗೂ ಜಲತಯನ, ಮಾಧವನಗೂ ಜಲತಯನ; ಎನ್ನದು ಕಿರಿದೇನು, ಮಾಧವನದು ಹಿರಿದೇನು? ಬೊರೋ, ಬೊರೋ, ಬೊರೋ! ಅನ್ವಿತು (Prv.).

ಎನ ಂna. 1. = ಎನೆ 1, ಎನ್ನ 3, ಎನ್ನೆ 1. Thought, mind: coming to the mind, entering the mind (ಎನ್ನ ವರ್ತನ Śmd. II; Kk. 82, o. r. ಎನ್ನೆ ವರ್ತನ; M. ಎನ್ನು, Tē. ಅನು, ಎನ್ನು also: to think, cf. ಎಣ್ಣು; Tē. ಎನೆ, similarity, equality, see ಎನೆ 1).

ಎನ ಂna. 2. = ಎನ್ನ 1, ನನ್ನ. Genitive of ಅಂ 1. See also ಎನೆ 2.

ಎನಸು ಂnasu. 1. = ಎನಿಸು 1, etc. (My.).

ಎನಸು ಂnasu. 2. Further, more, etc. (ಏರಿಮುಂ, ನಾಡೆ, ಅಳುವುಂ, ಕರಂ, ಅದಂ, ಉಂ, ಅತಿ Ūt. II, 25; see Kk. 50; cf. Tē. ಎನೆ, to be united, and ಎನೆ 1).

ಎನಿತು ಂnitū. = ಎನಿತು, (ಎನಿಸು 2, ಎನ್ನುಟು, ಎಷ್ಟು, ಎಟು 2, ಎಸು 3). What measure, amount, number or time? How much? (Śmd. 122; Kk. 61); (before nouns in the plural) how many? (how? Bp. 1, 4). (Tē. ಎನ್ನಿ, ಎನ್ನೆ; T. ಎತ್ತನೆ; M. ಎತ್ತ, ಎತ್ತಿರ; Tu. ಎತ್ತು). ಅನಿತು, ಇನಿತು, ಎನಿತು (Śmd. 123). ಎನಿತದಂ (185). ಎನಿತರ್ಕ (292). ಎನಿತದಂ? (Grj. 4, 49). ಹರಿ ನೆಗುಹರೆ ನೆಗದ ಮನ್ನರದ ಬಲುಹು ಎನಿತು? (Bp. 19, 26). ಎನಿತು ಅನಿತದೊಳೆ (Ūh. v. 234). ವಸು ಮುಕ್ತೇಶ್ವರಿಗೆ ತಮಗೆ ಎನಿತು ಮುಹಿ ಉಣ್ಣು, ಅದದಿ ಪೆಸರು ಕಾಪ್ಪು ಮ್ ಎನಿಕುಂ (Mr. 189). — ಎನಿತನೆಯ. — ಅನೆಯ. Belonging or amounting to what measure, position, etc. ಅನಿತನೆಯಂ, ಇನಿತನೆಯಂ, ಎನಿತನೆಯಂ (Śmd. 243). — ಎನಿತು. -ಉ 9. = ಎನಿತುಂ. ಈ ಪರಿಯೊಳ್ ಎನಿತಿಲ್ಲ (J. 28, 27). — ಎನಿತುಂ. -ಉಂ 1. How-much-soever, what measure (time, etc.) it may be. ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನಿರ್ ಮನೆ ಸುದದು (Śmd. 216). ಎನಿತುಮ್, ಅನಿತುಮಂ ಧರ್ಮಣಂ ಸೂದೊಗೊಟ್ಟಂ (73. 282). ವೇದ! ಎನಿತರ್ಕ ಮ್ ಒಳಂ ಮುರಾನ್ನಕನ, ಒಳರ್ ಅನ್ನೆ ವರಂ --- ಅತಿಭಟರ್ (292). — ಎನಿತನಿತು. rep. (Ū. Bp. 8, 13). — ಎನಿಬರ್. How many persons? (Bp. 44, 68; J. 2, 25). ಅನಿಬರ್, ಇನಿಬರ್, ಎನಿಬರ್ (Śmd. 122. 123).

ಎನಿತ್ತು ಂnittu. = ಎನಿತು. See Kāvy. I, 4, 33-38. — ಎನಿತ್ತೆನಿತ್ತು. rep. ಎನಿತ್ತೆನಿತ್ತು ಅಮೃತಪತ್ರನೇತ್ರಿಯಾ ಘನಸ್ತನಗರ್ ಒಳೆ ಗುಂ ಕಿರಾತಿಯಾ, ಅನಿತ್ತನಿತ್ತಂ ವನದೊಳೆ ವನೇಶರಂ ತನತ್ತು ಬಿರಾನ್ ಅದನ್ ಅನ್ನೆ ಕೀಸುಮಂ (Śmd. 144).

ಎನಿಬರ್ ಂenibar. See a. ಎನಿತು.

ಎನಿಸು ಂnisu. 1. = ಅನಿಸು, etc., ಎನಸು 1, ಎನ್ನಿಸು. To cause to say; to cause one's self to say; to cause to be called; to cause one's self to be called, to be called, to be spoken of. ಅದಿಯ ಪತ್ತು ಅಕ್ಕರಮುಂ ಸಮಾನಮ್ ಎನಿಸುಗುಂ (Śmd. 18). ಪುನ್ನುಳುವನೆ ಕುಲಿನಂ ಚೆನ್ನಂ ಕಲಿ ಸತ್ಯವಾದಿ ಎನಿಸುಗುಂ (84). ಎನಿಸುವ (91). ಎನಿಸ (95. 175). ಎನಿಪುವ (26). ಎನಿಪ್ಪ (96. 233). ಎನಿಪುದು (Śm. 7). ಎನಿಪ್ಪುದು (38). ಭಿನ್ನ ಎಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥದೇಹಮ್ ಎನಿಸುವ ಸತಿಯು (Dp. 1). ಎನಿಸುವುದು (Bh. 1, 8, 24). ಎನಿಕುಂ (Śmd. 113. 137). ಎನಿಕುಂ (19. 41. 171; Śm. 4). ಎನಿಸುಗು (Śm. 38). ಪ್ರವಾಹದಿನಾದ ಮುಕಲೊಟ್ಟಿಲು ಪುಲಿನಮ್ ಎನಿಸುಗು; ಒಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಪಣ ಎನಿಸುಗು; ಒನ್ನಾ ನೊನ್ನ ಎಮ್ಮ

ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕದಾಚಿತ್, ಜಾತು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಎನಿಸಿ (Śm. 8; Bh. 1, 8, 54; Rāv. 5, 34). ಎನಿಸಿದ (Śmd. 26). ಎನಿಸಿದಯ (74). ಎನಿಸಿದುದು (187). ಎನಿಸಿತು (J. 6, 6). See Bp. 16, 1; 22, 27; 38, 43; 48, 20; 49, 16. 26; 51, 76; J. 6, 10. 21; Śmd. s. ಪವಣ್ಣಂ.

ಎನಿಸು ಂnisu. 2. = ಎನಿತು q. v., etc. (My.; J. 2, 25; 3, 15).

ಎನು ಂnu. 1. The common form of ಎಂ 1 (except for the present), e. g. ಕೊಡಿಸುವೆನು (Bh. 1, 8, 7), ಈವೆನು (Bp. 9, 49), ಪುಟ್ಟಿದೆನು (11, 46).

ಎನು ಂnu. 2. = ಎನ್ 1, etc. ಎನುವದು (C.).

ಎನುಹ ಂnuha. Saying, etc. ಬೇಡಿಸುಹ (ನಿಷೇಧ Nr.).

ಎನೆ ಂne. 1. = ಎನ 1, etc. — ಎನೆವರ್ತು. -ವರ್ತು. To join the mind, to agree with one's wish. ಎನೆವರ್ತಿದುದನೆ ಚಿತ್ತಕಾದು (Ūt. I, 40). Cf. ಎರ್ವವತ್ತು.

ಎನೆ ಂne. 2. = ಎಲೆ 1, No. 2. Mode of calling to a female (My.; cf. ಅನೆ 1).

ಎನ್ನ ಂnta. 1. = ಅನ್ನ 1. A common P. p. of ಎನ್ 1, q. v. ಇಲ್ಲವೆನ್ನಲೇ ಇದ್ದುದು ಬರುತ್ತೇನೆ (B. 2, 21). ಎಳೆಗಾಯಿಗೆ ಸೀಯಾಳವೆನ್ನಲು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (2, 42). ಎನ್ನಿಗೂ ಅವರ ಮಾತು ಮೀರಿ ದಾರದು ಎನ್ನಲೂ ಅದಿಲ್ಲ ಬರೆದದೆ (3, 2). ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲ ಸಾಗುವ ಹದಗು ಎನ್ನಲೂ, ಉಗಿಯಿಲ್ಲ ಸಾಗುವ ಹದಗು ಎನ್ನಲೂ, ಎರಡು ತರಗಲುಣ್ಣು (3, 117; see 5, 234; Si. 106).

ಎನ್ನ ಂnta. 2. = ಎನ್ನಾ, ಎನ್ನ, etc. — ಎನ್ನೆನ್ನ. Of what and what a sort! how very great or important! ಎನ್ನೆನ್ನವರು ಅನ್ನೇ ಹೋದರು, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಬನ್ನ ಹುಳಿದೋನೆ ಬೇಡಿತು (Prv.). — ಎನ್ನೆನ್ನಾ. = ಎನ್ನೆನ್ನ. ಎನ್ನೆನ್ನಾ ಬೇವರಿಗಲ್ಲಾ ಅನ್ನರಾಟ! ಕಾಲ್ಪುಕ ಬೇವರಿಗೆ ಕೈರಾವೇ? (Prv.).

ಎನ್ನಾ ಂntā. = ಎನ್ನಾ, etc. (My.; G.; see ಎನ್ನೆನ್ನಾ).

ಎನ್ನು ಂntu. 1. = ಅನ್ನು 3, ಎನ್ನಿತು of ಎನ್ 1 (C.).

ಎನ್ನು ಂntu. 2. What manner or way? in what manner? how? (Śmd. 399; ಹ್ಯಾಗೆ 14 Cm.; Śm. 76; C.; Tē. ಎಟು, ಎಟ್ಟು, ಎಟ್ಟು, ಎಮ; Tu. ಎಂಡ; T. ಎಟ್ಟು). ಎನ್ನು ಓದಿದೊಡಂ (Śmd. 14). ಎನ್ನರ್ಕ (207). ಅದು ಎನ್ನೆನೆ (Ūpr. 7, 41; Bp. 41, 6). ಎನ್ನು? ಈಸು ಸಮ್ಮಯ ನಮ್ಮಲಿ ಉಣ್ಣೇ? (Bh. 2, 13, 24). ಈತತ್ವಮ್ ಇಲ್ಲದೇ ನೀನ್ ಈತನ್ ಎನ್ನಾದಿ? (Sp.). — ಎನ್ನೆನೆ. -ಅನ್ನ. Aa-so. ಘಟಕ್ಕೆ ಮೃತ್ತಿಕೆ ಎನ್ನೆನೆ ಅಕ್ಕರಾಕ್ಕವಾದ ಶಬ್ದಂಗಳ್ etc. (Śmd. 7 Cm.). See Bp. 51, 25. — ಎನ್ನಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ಎನ್ನಹ, etc. How being: what like? what kind of—? 2, of what a (good or bad) kind or nature! ಅನ್ನಪ್ಪಂ, ಇನ್ನಪ್ಪಂ, ಉನ್ನಪ್ಪಂ, ಎನ್ನಪ್ಪಂ (Śmd. 191). See Bp. 26, 60; 45, 10. — ಎನ್ನಹ. -ಅಹ. = ಎನ್ನ 2, ಎನ್ನ, ಎನ್ನ 2. (ಎನ್ನಪ್ಪ Śmd. 191). ಎನ್ನಹಂ (192; ಎನ್ನಂ Ūt. II, 64). ಎನ್ನಹವರ್ಗ್ (Śmd. 175). See Bp. 4, 69; 24, 6. 62; 51, 24; 55, 26. — ಎನ್ನಹಗೆ. -ಅಹಗೆ. = ಎನ್ನೆನೆ. (Bp.). — ಎನ್ನಾನುಂ. -ಅನುಂ. (Śmd. 390). Howsoever (Grj. 6, after 12). ರಾಜೇನ್ನ ನ ಉತ್ತಿಯನ್ ಎನ್ನಾನುಂ ಮನದೊಗೊಟ್ಟು (Rāv. 13, after 26). — ಎನ್ನು. -ಉ 9. = ಎನ್ನುಂ. ಎನ್ನು ಮಾಡಿದೊಡೆ ಅನ್ನರಾ! (Bp. 17, 9). — ಎನ್ನುಂ. -ಉಂ 1. In what manner soever; by all means; by any means. (ಹ್ಯಾಗೆ ಅದೊಡಂ Śmd. 164 Cm.). ಕವಿಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುಂ (139). ಮತ್ತೊಂದು ದಿನಮ್ ಎನ್ನುಂ ದೊರಕದೊಡೆ (Bp. 44, 24). — ಎನ್ನೆನ್ನು. rep. ಎನ್ನೆನ್ನು? ಎಲಿಪೊ, ಮಗುದ್ಲಿ ಪೇದ! (Rāv. 6, 36). — ಎನ್ನೆನ್ನೋ. -ಓ 3. Oh, what and what a manner! oh, how wonderful! ಎನ್ನೆನ್ನೋ! ಅ! ಕಬ್ಬುಮ್ ಒಳ್ಳೆತ್ತಾಯ್ಲ! (Śmd. 69). — ಎನ್ನೊ. -ಓ 4. Oh, how? oh, of what kind?

(Bp. 45, 36); one does not know or wonders how (Bp. 27, 17).

ಎನ್ನು *entutu.* (= ಎನ್ನು, etc.). What quantity or amount? etc. (how?). Cf. ಅನ್ನು, etc. ಬಗೆಗೆ ಬನ್ನೆ ಒನ್ನು ಕಟ್ಟುಮೆ ನೆಗದ್ದು ಈ ಚಾತುರ್ಯಮ್ ಇದ್ದದೆ ಎಂ? ಕಣ್ಣೆ ಬೆಡೆ ಜಗಮಂ ತೊಡಲುಮೆ ಎನ್ನು ಕೆ ಮುಗುದನ ಮಾತು ಎನ್ನುಬು, ಅನ್ನು ತಪ್ಪುಮೆ ಅಮೋಘಂ (Ct. II, 120). ಬೇಸಗೆಯ ಉಗ್ರಮ್ ಎನ್ನುದೋ? (Bēv. 5, 46). See Bp. 3, 34; 10, 2; 13, 12; 19, 26; 38, 12. 13; 58, 28; 61, 62; Abhā. 2, 76; J. 16, 34; 20, 58; C. Bp. 47, 10.

ಎನ್ನು *entra.* Tbh. of ಯನ್ನ (B. 5, 101. 152; G.; My.).

ಎನ್ನು *entha.* = ಎನ್ನ (ಎ. ಎನ್ನು 2), of which it is the common form. What kind or sort? 2, what a kind or sort! how! ಎನ್ನದು, what sort of thing? (C.). ಎನ್ನವ, what kind of man? (C.; B. 4, 49). ಈ ಆಳು ಎನ್ನ ಹನ್ನವದೆ, how beautiful this cow is! (B. 1, 20). ಈ ಮನೆ ಎನ್ನ ದೊಡ್ಡದು, how large this house is! (C.).

ಎನ್ನು *enthi.* = ಎನ್ನು. ಎನ್ನ, etc. ಇದು ಎನ್ನು ಹೋಲಿ ಕುದುರೆ! (B. 1, 3). ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಎನ್ನು ಹನ್ನವದೆ! (2, 1). ನೋಡು, ದೇವರು ಎನ್ನು ಹನ್ನನಿಯು, ಎನ್ನು ಸಮರ್ಥನು, ಎನ್ನು ಬಳ್ಳಿಯವನು! (2, 25). ಎನ್ನು ಬೆಳೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ (5, 99). ಸುಣ್ಣದ ಬಣ್ಣ ಎನ್ನುದು? (1, 5). ಅದರಿಂದ ಬಣ್ಣ ಎನ್ನುದು? (1, 15). ಅವರ ಉದು ತೊಡುಗೆಗಳು ಎನ್ನುವು ಎನ್ನುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹಳ ಮದ್ದಿ ನೋಡಿ ಬಲ್ಲರು (5, 296). ಅವನು—ಸಿಟ್ಟು ಎನ್ನುದೋ?—ಹುಟ್ಟಾ ಅಪಾಯನು (4, 153).

ಎನ್ನು *endu.* 1. P. p. of ಎನ್ನ 1.

ಎನ್ನು *endu.* 2. What time? when? (C.; T. ಎನ್ನು; Tu. ಎನ್ನಿ, ಎನ್ನ; Tē. ಎನ್ನದು, ಎನ್ನದು; cf. ಎನ್ನ 2). ಅನ್ನು, ಇನ್ನು, ಉನ್ನು. ಎನ್ನು (Smd. 398). ಎನ್ನಿಂ, ಎನ್ನಿಂಗಿ, ಎನ್ನಿನತ್ತಣಿಂ, ಎನ್ನಿನ (147). ಎನ್ನಿತ್ತಲೆ (Bp. 18, 33). ಎನ್ನಿಗಿ (45, 8. 37). ಎನ್ನಿಂಗಿ (34, 12; 35, 15; 45, 41. 45). — ಎನ್ನುವರೂ. — ಆದರೂ. At what time soever, ever, once (My.). ಈ ಮುದುಕನ ಮನೆಗೆ ಎನ್ನುವರೂ ನೀನು ಹೋಗಿದ್ದಿ? (B. 2, 38). 2, at all times, always, ever (My. occasionally). — ಎನ್ನಿಗಾದರೂ. — ಆದರೂ. At what time soever, ever, once. ಎನ್ನಿಗಾದರೂ ನಾಶವಾಗುವ ನಾಶ (ಅಸ್ತಿತ್ವ G. 38; My.; see Prv. 8. ತುರುಕ). — ಎನ್ನಿಗು. — ಉ 9. = ಎನ್ನಿಗೂ. See ಎನ್ನಿಗಿದ್ದಿಗು. — ಎನ್ನಿಗೂ. — ಉ 7. = ಎನ್ನುವರೂ No. 1. ಎನ್ನಿಗೂ ಅವರ ಮಾತು ಮಾತಿ ದಾರದು. ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಮಾತುವದು ಎನ್ನಿಗೂ ನಮ್ಮನ್ನ ಅಗದು (B. 3, 2). See Si. 195. 252. 373. 2, always, continually (Si. 92; My.). — ಎನ್ನಿಗಿದ್ದಿಗು. — ಎನ್ನಿಗು. For ever and ever (My.). 2, at any time, ever. ಪರಮನ್ ಈ ದಾರಿಗೆ ಬದುಕಿದದೆ ಮರಣ ಎಲ್ಲ ಇನ್ನಿದ್ದಿಗಿದ್ದಿಗು, ನಿರುತಂ (Bp. 13, 8). — ಎನ್ನಿನ ಹಾಳೆ. The customary nature or conduct (Bp. 40, 85). — ಎನ್ನಿನನ್ನೆ. — ಅನ್ನೆ. As always, as usual. See Bp. 1, 56; 2, 56; 27, 66; 44, 18; 46, 80; 56, 10. — ಎನ್ನಿನನ್ನೆ. — ಅನ್ನೆ. The former or usual manner, method or custom (Bp. 16, 17; 27, 14; 38, 50; 43, 48. 51. 83; 56, 13; J. 15, 39). — ಎನ್ನಿನನ್ನೆ. — ಅನ್ನು. The former time; as formerly or usual (Bp. 32, 41). — ಎನ್ನಿನ ಪರಿ. The former or usual way or manner (Bp. 2, 27; 22, 45; 29, 34; 48, 21; 56, 11). — ಎನ್ನಿನ ಘರ. = ಎನ್ನಿನ ಪತ್ತೆ. (J. 26, 26). — ಎನ್ನಿನಹಂಗಿ. — ಅಹಂಗಿ. = ಎನ್ನಿನ ಘರ. (Bp. 33, 20). — ಎನ್ನಿನ ಹಾಂಗಿ. = ಎನ್ನಿನಹಂಗಿ. (Bp. 16, 24; 47, 70). — ಎನ್ನಿನಾಳು 3. — ಅಳು 3. The former, usual form (Bp. 4, 68). — ಎನ್ನಿನನ್ನಂ. (More) than before. ಎನ್ನಿನನ್ನಂ ಲೇಸನಿಸಿ (Bp. 23, 41). — ಎನ್ನು. — ಉ 9. = ಎನ್ನುಂ. For ever, always, continually (Bp. 2, 25; Smd. 20; J. 3, 24); etc. — ಎನ್ನುಂ. — ಉಂ 1.

At all times, ever, always (J. 3, 23). 2, at any time, at any period or point of time, ever (ಅನಾಗರಂ Smd. Cm. 12. 66. 78. 79). ಎನ್ನುಂ ಕಾಣಿವು ಈ ಜೋಡ್ಯವಂ (Bp. 32, 48). — ಎನ್ನು ಮಂ. = ಎನ್ನುವಂ, ಎನ್ನುಂ. (Bp. 24, 70; 53, 37; 59, 9; 18, 81). See ಉಮಂ. — ಎನ್ನುವಂ. = ಎನ್ನುಮಂ. (Bp. 3, 59). See ಉವಂ 1. — ಎನ್ನುವುಂ. = ಎನ್ನುಂ. (Bp. 12, 58; 19, 31; 24, 15; 46, 12; 50, 50; 59, 51). See ಉವುಂ. — ಎನ್ನು. — ಉ 7. = ಎನ್ನುಂ No. 1. (My.). 2, at what time soever, ever, once (My.). ನಾನು ಎನ್ನು ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 26). ಎನ್ನು ಗೆಯ್ಯದ ಭೂಮಿ (ಶಿಲಿಹಿ.). ಎನ್ನು ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ಸನಾತನ, ನಿತ್ಯ Nr.). ಎನ್ನು ಇಲ್ಲದ ಮಾಣಿ ಅಮನಾಸೇ ದಿನ ಓದ ಕೂತ. — ಎನ್ನು ವಿವಿಧ ರಾವುತ ಕುದುರೇ ಹಿನ್ನುಮುನ್ನಾಗಿ ವಿವಾದ (Prvs.). — ಎನ್ನಿಗಿಗೂ. = ಎನ್ನಿಗೂ. Always, ever (C.). ಅರಸನ ಕರುಣೆ ಎನ್ನಿಗಿಗೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇರುವದು (My.). ಅರಸಾ, ಎನ್ನಿಗಿಗೂ ಬಾಡು! (My.). 2, = ಎನ್ನುವರೂ No. 1. (B. 2, 29; 4, 152; My.). — ಎನ್ನೆನ್ನಿ. — ಎನ್ನು. — ಎನ್ನು Nos. 1 & 2. (My.). ಇನ್ನು ಮುನ್ನ ನಾನು ಎನ್ನೆನ್ನಿ ಇನ್ನಾ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (B. 4, 45). — ಎನ್ನೆನ್ನಿ. — ಒ 4. ಎನ್ನೆನ್ನಿ. — ಒ 3. Oh, when? one does not know or wonders when. See Bp. 43, 12. 13. 14. 15; 45, 8. 34. 35. 42. 43. 44; 47, 14. 24; 53, 33.

ಎನ್ನು *enna.* 1. = ಎನ್ನ 2, etc. Of me. Accusative ಎನ್ನಂ ಎನ್ನನು. — ಎನ್ನನುವಂ. — ಅಂ 5. Also me (Bp. 59, 11).

ಎನ್ನು *enna.* 2. = ಎನ್ನ (ಎ. ಎನ್ನು 2), etc. ಎನ್ನಂ (ಎನ್ನಹಂ Ct. II, 64). ಮನಸಿಹಣ ಎನ್ನನ್, ಇನ್ನನ್; ಅರುಣಿಯನ್ನನ್ನನ್ ಎನ್ನನ್, ಇನ್ನನ್; ಆ ದಿನಕರನ್ ಎನ್ನನ್, ಇನ್ನಂ (Smd. 192).

ಎನ್ನು *enna.* 3. = ಎನ್ನ 1, etc. — ಎನ್ನವರ್ತನ. — ಎನ್ನವರ್ತನ. ಎನ್ನವೆನ್ನು, ಎನ್ನವರ್ತನಂ (Smd. II; see ಎನ್ನ 1).

ಎನ್ನಿಕೆ *ennikē.* = ಎನ್ನುವಿಕೆ. (My.).

ಎನ್ನಿಸು *ennisu.* = ಎನ್ನಿಸು 1, etc. (My.).

ಎನ್ನು *ennu.* 1. = ಎನ್ನ 1, etc. (My.). P. ps. ಎನ್ನು, ಎನ್ನ. ಸ್ವಾಮಿಹಿತಂ ಎನ್ನುತ (C. Bp. 11, 11). ಕನ್ನದ ಕನ್ನಡಿ ಅದು ಎನ್ನೆ (Cidakhapānubhavasāra 1, 7). ಆ ಹಣಕ್ಕೆ ದಾಡಿಗಿ ಎನ್ನೆನ್ನು ತ್ತಾರೆ (B. 5, 118).

ಎನ್ನು *ennu.* 2. Perhaps = ಎನ್ನ 2. — ಎನ್ನುವಂ. Me; or: also me, me too (Bp. 1, 8; 9, 25. 49). See ಉವಂ 2.

ಎನ್ನುವಿಕೆ *ennuvikē.* Saying; calling, naming. ಬೇಗವೆನ್ನುವಿಕೆ (ತೀಪ್ರ. Si. 26; see also 33. 42. 61. 70; My.).

ಎನ್ನೆ *enne.* 1. = ಎನ್ನ 1, etc. — ಎನ್ನವರ್ತನ. — ಎನ್ನವರ್ತನ. ಎನ್ನವೆನ್ನು, ಎನ್ನವರ್ತನಂ (Kk. 83, o. r. ಎನ್ನವರ್ತನಂ; see ಎನ್ನ 1).

ಎನ್ನೆ *enne.* 2. What time? Cf. ಎನ್ನು 2. — ಎನ್ನೆಗಂ. — ಗಂ. Up to or till what time? ಅನ್ನೆಗಂ, ಇನ್ನೆಗಂ, ಎನ್ನೆಗಂ (Smd. 295). — ಎನ್ನೆವರಂ. — ವರಂ. = ಎನ್ನೆಗಂ. ಎನ್ನೆವರಂ ಸಿರಿತಮು ಗುಣ್ಣು, ಅನ್ನೆವರಂ ಸೇವ್ಯಂ ಅಲೆ ಬಳಯಂ? (Smd. 296). — ಎನ್ನೆವರೆಗಂ. — ವರೆಗಂ. = ಎನ್ನೆವರಂ (Smd. 295).

ಎಪ್ *ēp.* = ಎಪ್ 4, etc. Seven. — ಎಪ್ಪತ್ತನೆಯ. ಎಪ್ಪತ್ತು. — ಅನೆಯ. Seventieth (C.). — ಎಪ್ಪತ್. = ಎಪ್ಪತ್ತು. See ಎಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಪ. — ಎಪ್ಪತ್ತು. — ಪತ್ತು. Seventy (C.). — ಎಪ್ಪತ್ತು ಎಪ್ಪತ್ತು. Seventy or eighty (B. 4, 48); or 70 and 80 (C.); or 70 times 80 (C.). — ಎಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು. Seventy-four (C.; Ch. v. 325). — ಎಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ. Seventy laes (C.; B. 5, 226). — ಎಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು. Seventy-nine (C.; also ಎಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು, C.). — ಎಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು. = ಎಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು, q. v. (My.). — ಎಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಪ. = ಎಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು (Ch. v. 322; C.).

ಎಬಡ *ēbada.* = ಎಬಾಸು. A man who has difficulty

in speaking (S. Mhr.);—a foolish, silly man (My.).

ಎಬಡತನ ēbadatana. The manner or being of an ēbada (S. Mhr.);—silliness (My.).

ಎಬಡಿ ēbadi. A woman who has difficulty in speaking (S. Mhr.);—a silly woman (My.).

ಎಬಡಿಸು ēbadisu. To be afflicted with difficulty in speaking (S. Mhr.).

ಎಬ್ಬಿರಿಸು ēbbirisu. = ಎಬ್ಬಿಸು, ಎಬ್ಬಿಸು. (My.).

ಎಬ್ಬಿಸು ēbbisu. = ಎಬ್ಬಿರಿಸು, etc., ಎರ್ಪಿಸು, ಎದ್ಬಿಸು, ಎದ್ಬಿಸು.

To rouse; to cause to rise, to awaken; to lift up; to raise; to take away; to steal (C.); to enliven, to give life (Bp. 22, 27). See Bp. 16, 20; 22, 42; 31, 23; 47, 57; J. 28, 47. ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ (B. 2, 25). ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆದು, ಒಳಗಿನ ಪತ್ರಿಕೆ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು (3, 52). ನಗಗಳು... ಕಲಕರಾಟ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತವೆ (3, 75). ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ರೊಕ್ಕಾ ಎಬ್ಬಿಸು! (3, 78). ಈ ವಜ್ರವು... ಒಂದು ದೇವಾಲಯದೊಳಗಿನ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ; ಅಲ್ಲಿನ ಒಬ್ಬ ಸಿಪಾಯಿ ಅದನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದನು (4, 174). ಮನೆಯ ದೇವರನ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳನು, ಶುನಕನ ಎಬ್ಬಿಸಿದನು; ಶುನಕನ ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಕನಿಷ್ಠ ದೇವರು! ದಿನವು ನೈವೇದ್ಯ ಉಣ್ಣಿ ದೇವರು ಇನಿತು ಎಬ್ಬಿಸಲಿಲ್ಲ! (Jns. 42, 12).

ಎಬ್ಬು ēbbu. = ಎರ್ಪು, ಎದ್ಬು. To rise. 2. To rouse (Grj. 6, 68).—ಎಬ್ಬು. -ಅಟ್ಟು. = ಎರ್ಪುಟ್ಟು, ಎದ್ಬುಟ್ಟು. To follow, to pursue; to chase; to harass. ದುರಿತಮ್ ಎಬ್ಬುಟ್ಟು (Bp. 25, 13). ದೌಡ ಮುಖ್ಯನನ್ ಅಂದಿನಲ್ಲಿ ಎಬ್ಬುಟ್ಟು (50, 18). ಕಿಪಾಕಿಯ ಸಮಯಗಳನ್ ಎಬ್ಬುಟ್ಟು (52, 30). ಪರರನ್ ಎಬ್ಬುಟ್ಟು ನಿರಿಸಿದನು (59, 55). ಕಾಯ್ದು ಅಪಮೃತ್ಯುಗಳನ್ ಎಬ್ಬುಟ್ಟು! (61, 90). ಯಮನ ಆಳ್ವಗನ್ ಎಬ್ಬುಟ್ಟು ಯತ್ನಕ್ಕಮಗತಿಗ ಕಾರ್ಯವ ಬರಿಸು! (Dp. 2). See Grj. 6, 4; C. Bp. 47, 11.

ಎಬ್ಬಿಸು ēbbirisu. = ಎಬ್ಬಿರಿಸು. (My.).

ಎಬ್ಬಿಸಿ ēbbisi. = ಎಬಡ, ಎಬ್ಬಿಸು. A foolish, silly man (C.; Tu. ಎಬ್ಬಿಸು; Tē. ಎಬ್ಬಿಸು, ಎದ್ಬಿಸು, ಎದ್ಬಿಸು, ಎದ್ಬಿಸು; Tē. ಎಬ್ಬಿ, ಎದ್ಬಿ, nasty; ಎದ್ಬಿತನ, ಎದ್ಬಿರಿ nastyness, disgust; loathsomeness; ವಿವ, ವಿವೆ, dislike, disgust; baseness, vileness, cf. ಎಸಿ).

ಎಮ್ ēm. 1. = (ಎಮ್ಮೆ), ಎಮ್, ನಮ್. The form which is used for the formation of the plural of ಅಂ 1, q. v. Cf. ಎನ್ 2. ಎಮ್ಮೆಮುಂ (Abh. P. 9, 46).—ಎಮ್. = ಎಮ್ಮೆ. Of us, our. —ಎಮ್ಗಿರಿ. -ಇಬ್ಬಿರಿ. To both of us (Bp. 40, 15; 45, 5). —ಎಮತು. -ಅತು. = ಎಮತ್ತು, ಎಮ್ಮತು, ಎಮ್ಮದು, ಎಮ್ಮತು. That of us, ours (Smd. 178-180; Kk. 61). —ಎಮತ್ತು. -ಅತ್ತು 1. = ಎಮತು, etc. —ಎಮ್ಮೆ. = ಎಮು. ಎಮ್ಮಯ (= ಎಮ್ಮಯು, Bp. 39, 59). —ಎಮ್ಮತು. -ಅತು. = ಎಮತು, etc. —ಎಮ್ಮದು. -ಅದು 1. = ಎಮತು, etc. —ಎಮ್ಮನಿ ಬರನು. -ಇಬರನು. Both of us (accusative; Bp. 42, 34). —ಎಮ್ಮನಿಬರನು. -ಇನಿಬರನು. All of us here (accus.; Bh. 1, 8; 57). —ಎಮ್ಮತು. -ಅತು. = ಎಮತು. ಎಮ್ಮತಯರುಂ (Smd. 180).

ಎಮ್ ēm. 2. = ಎಫಿ. Eight. —ಎಮ್ಮತ್. = ಎಮ್ಮತ್ತು. See ಎಮ್ಮತ್ತಣ್ಣು. —ಎಮ್ಮತ್ತಣ್ಣು. = ಎಮ್ಮತ್ತಣ್ಣು. (Ch. v. 328. 329; My.). —ಎಮ್ಮತ್ತು. -ಪತ್ತು. Eighty (C.). ಎಮ್ಮತ್ತು ವರುಷಗಳು (Bp. 27, 62). —ಎಮ್ಮತ್ತು ಸಾವಿರ. Eighty thousand. ಎಮ್ಮತ್ತು ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ (Bp. 44, 51). —ಎಮ್ಮತ್ತಣ್ಣು. -ಎಫಿ.

Eighty-eight (C.). — ಎಮ್ಮತ್ತಣ್ಣು ಕೋಟಿ. Eighty-eight crores. ಎಮ್ಮತ್ತಣ್ಣು ಕೋಟಿ ಧನ (Bp. 5, 57). — ಎಮ್ಮತ್ತಣ್ಣು ಕಾಲು-ಎರಡು. Eighty-two and a quarter (My.; B. 4, 100).

ಎಮ್ ēm. 3. = ಅಮ್, ಎನ್ 1, etc. See ಎಮ್ಮೆ, ಎಮ್ಮು 1.

ಎಮ್ ēma. Well! indeed! (ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಥ ಸ್ಮದ. 69). ನಿಮಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ಎಮ, ಅಬ್ಬಿಗರ್ಧನ ಆಯುಂ ತ್ರೀಯುಂ! (Smd. 69). ಸಿಂಗರಮ್ ಅಕ್ಕಿ, ಎಮ! ಅಂಜಿಂ (69). ಆತಂ ಮೇಣ್ ಸುರನ ಅಕ್ಕಿ, ಎಮ! (83). ಎಲ್ಲಂಗಮ್ ಎಲ್ಲ ಧನಮುಮನ್ ಎಲ್ಲ ಎದೆಮೇಳಮ್ ಎಲ್ಲ ತೆದೊಳಂ ಕುದುಗೆ, ಎಮ! (183).

ಎಮ್ ēma. Tbh. of ಯಮ (Nn. 92; My.).

ಎಮಕೆ ēmakē. = ಎಮಕೆ 1. (My.).

ಎಮಿಕೆ ēmikē. 1. A bone (My.; Tē. ಎಮಿಕೆ, ಎಮುಕೆ; cf. ಎಲು, etc.).

ಎಮಿಕೆ ēmikē. 2. = ಹೆಮಿಕೆ. A small golden ornament with pearls worn by women in the tragus of the ear (My.; cf. ಹೇಮು).

ಎಮೆ ēmē. = ಇಮೆ, ಎಮೆ. An eyelash (ಪಕ್ಷ್ಮಣ್ HIA.); an eyelid (My.). ಕಣ್ಣೆಮೆ (ಪಕ್ಷ್ಮಣ್ HIA.). — ಎಮೆ ಇಕ್ಕು. To shut the eyelids. ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದುವು, ಎಮೆಯಕ್ಕರ್ ಮದೊದುವು ಅವಳ ಧನಲಕಾಕ್ಷಂ (Smd. 264). — ಎಮೆದುಲು ಗರ್. -ತುಡುಗರ್. A large number of eyelashes or eyelids (Abh. P. 11, 184).

ಎಮ್ಮಲಿ ēmpali. The name of a tree (R.; Tē. ವೆಮ್ಮಲಿ, a small wild shrub with a leaf resembling that of the tamarind, the purple Galega).

ಎಮ್ಮೆ ēmba. = ಅಮ್ಮ 1. See ಎ. ಎನ್ 1.

ಎಮ್ಮೆ ēmbu. 1. = ಅಮ್ಮ 4. To say, etc. (without the past tense and negative form). ಎಮ್ಮತ್ತಡೆ, ಎಮ್ಮವಣ, ಎಮ್ಮವನ, ಎಮ್ಮೇಣ (My.). ಎರಡಂ ಬೆರಸಿ ಒಂದೆ ಎಮ್ಮವನು ಅದಾಗದು (Bp. 3, 72). ಬಲ್ಲಿನೆನ್ನು ಎಮ್ಮವರು ಎಲ್ಲರು ಹಿರಿಯರೇ? (Sp.). ಎಮ್ಮವ ಹಾಗೆ (Si. 68). ಎಮ್ಮವ (Si. 88. 99. 152. 168. 227. 329; B. 3, 1. 4. 26; 4, 155; 5, 193). ಎಮ್ಮವದಾಗಿ (= ಎಮ್ಮದಾಗಿ G.). Frequently in proverbs, e. g. ಅದೆಯ ಎಮ್ಮವನು ಅನೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಲಿ!—(Cf. e. g. ಉಮ್ಮು, ಕೊಮ್ಮು, ತಿಮ್ಮು).

ಎಮ್ಮೆ ēmbu. 2. = ಇಮ್ಮು 3. — ಎಮ್ಮು ಕೆಯ್. = ಇಮ್ಮು. To assent (ಅನುಮತಿಸ್ಮದ. Dh.; ಅಪ್ಪ ಕೆಯ್, ಅಂಗೀಕಾರ Kk. 59).

ಎಮ್ಮವಿಕೆ ēmbuvikē. Saying, etc. (Si. 258. 458).

ಎಮ್ಮೆ ēmma. See ಎ. ಎಮ್ 1.

ಎಮ್ಮೆ ēmmu. (= ಎಮ್ 1). — ಎಮ್ಮುವಂ. Us; (or: also us, us too (see ಉಮಂ 2). Bp. 2, 18; 3, 57; 4, 67; 10, 43. 45; 13, 25; 24, 34; 28, 38; 30, 19; 32, 46; 39, 43; 46, 15; 55, 33; C. Bp. 47, 18).

ಎಮ್ಮೆ ēmmē. 1. A female buffalo (ಕಾಸರಿ, ಮಹಿಳೆ Mr. 184; C.; T. ಎರುಮ್ಮೆ, M. ಎರಿಮ್ಮೆ, ಎರುಮ್ಮೆ, Tu. ಎರ್ಮೆ; Tē. ಎನು, a he-buffalo, ಎನುಮ್ಮು, a she-buffalo). ಎಮ್ಮೆಯ ಕೋಡು (ಗವಳ); ಹಸು ಎಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲಂ ಜೀವಧನಮ್ ಎಮ್ಮದು (HIA.). ಅವು ಎಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಂ (ಪಾದಬನ್ನನ Nr.). ಕಾಡೆಮ್ಮೆ (J. 28, 52). ಕಡೆವದು ಒನ್ನೆರಡೆಮ್ಮೆ (Dp. 4). ಎಮ್ಮೆಯ ಮೇಲೆ ಮದೊಗದಿದ ಹಾಗಿ. — ಎಮ್ಮೆ ಕಡೆತೋ? ಪುಣ್ಯ ಕಡೆತೋ? — ಎಮ್ಮೆ ಕಡು ಸಾಯ ಬೇಕು, ಹಿರೇ ಮಗಳ ಗಣ್ಣು ಸಾಯ ಬೇಕು (Prvs.). — ಎಮ್ಮೆಗಿಮ್ಮೆ. reit. ಎಮ್ಮೆಗಿಮ್ಮೆ ತನ್ನೆರೆ ಗಿನ್ನೆರೆ ತವರ

ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೀಯಾ? ನನಗೆ ಇಕ್ಕೀಯಾ? (Prv.). — ಎಮ್ಮೆಹೀಯು. A large black scorpion (My.; ವೃತ್ತಿಕ, ತೂಕಕಟ್ಟಿ Nr.; cf. ಎರಡೆದು). — ಎಮ್ಮೆದಾಡ್ತೆಗ. The spotted billed duck, *Anas poecilorhyncha* (Bd.). — ಎಮ್ಮೆಪೋರಿ. -ಹೋರಿ. A male buffalo-calf (Abh. P. 4, after 54; 13, 53. 78). — ಎಮ್ಮೆವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. The plant *Convolvulus argenteus* (ವ್ಯಾಲಿ, ಕೋರರ ಪುಟ Mr. 148).

ಎಮ್ಮೆ **emamē**. 2. = ಹೆಮ್ಮೆ. (My.).

ಎಯ್ **ēy**. 1. About this syllable see ಅಯ್ 1.

ಎಯ್ **ēy**. 2. (ಎಯ್ಯು). = ಎಯ್ಯ, ಬದು 1. A porcupine (T. ಎಯ್. M. ಎಯ್ಯಲ್, Tu. ಎಯ್; see ಇಸು 3, ಎಯ್). — ಎಯ್ಯ ಮುಕ್ಕು. A porcupine's quill (ತಲಲ, ತಲ Hlā, Nr.). — ಎಯ್ಯ ಮೃಗ. A porcupine (ಪ್ರಾವಿಧ, ತಲ್ಯ Nr.; ತಲ ಲ, ತಲ್ಯಕ Mr. 164).

ಎಯ್ಯಿ **ēyī**. = ಎಯ್, etc. (ತಲಲ, ತಲ್ಯಕ, ಪ್ರಾವಿಧ Hlā.).

ಎರ್ **ēr**. = ಎ, etc. See ಎದು.

ಎರ **ērā**. 1. = ಎಕೆ No. 1, etc. The jujube, *Zizyphus jujuba* Lam. ಎರನು (ಕುನಲ Nr.). — ಎರದ ತರು. (ಕರ್ಕ ನ್ನ, ಬದರಿ, ಕುನಲ Mr. 113). — ಎರದ ಪನ್. (ಕಾಲ Mr. 520). — ಎರದ ಮರ. (ಫೋಣ್ಣೆ, ಕೋಲಿ, ಬದರಿ, ಕರ್ಕನ್ಣೆ Nr.). — ಎರದ ಹದ್ದು. (ಕೋಲ, ಬದರಿ, ಕುನಲ, etc. Nr.).

ಎರ **ērā**. 2. = ಎರತೆ q. v., etc. (My.).

ಎರ **ērā**. 3. (or ಎರಿ?). = ಎರಕೆ (?). — ಎರಕೋಲು. The iron axle of a carriage (S. Mhr.). Cf. ಇರಸು.

ಎರಕೆ **ērākā**. (or ಎರಿಕೆ, fr. ಎರೆ 2?). Any metal infusion (My.; Tu.; T. ಉರುಕ್ಕು; M. ಉರುಕ್ಕು, melting; ಉರುಕ್ಕು, what is melted; fused metal; T., M. ಉರುಕ್ಕು, Tu. ಎರಗು, to melt); molten state, fusion (My.). ಎರಕದ್ದು, any cast thing (C.). — ಎರಕೆ ಹೊಯಿ. To pour melted metal into a mould, to cast (My.). ಎರಕೆ ಹೊಯಿದರೂ ನರಕ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಎರಕಲ **ērākālā**. — ಎರಕಲಾಮ್ಬೋದಿ. A tune so called (My.).

ಎರಕೆ **ērākē**. Tbh. of ಎರಕಾ. ಅಸ್ತಾವಳಿ ಸವಯಲ್, ಎರಕೆಗಲ ರಿ ಇಟ್ಟಾದರು (Bhāgavata 3, 2, 48).

ಎರಡು **ērādu**. = ಎರಡ, ಎರಡು. Two (ಉಭಯ, etc. Mr. 434; ಯುಗ Nn. 84; ಯುಗ, ದ್ವಿತಯ 90; ದ್ವಂದ್ವ, ದ್ವಿತಯ 91; ನೀವಿ, ಯುಗ್ಗ 105; ಅಮರ್, ಜುಗಮ, ಜವಳ Kk. 60; C.; T. ಇರಬ್ಬ, Tā. ರೆಬ್ಬ, Tu. ರಬ್ಬ; see ಇಕೆ; ರಟ್ಟಿಸು). ಒಂದೊ ಎರಡು ಮೂರು (Smd. 54; see 10. 19. 32. 46. 60. 197. 214. 221. 377. 388; Bp. 40, 73; 51, 20). ಎರಡು ಹಸುವಂ ಗೋಯುಗಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಎರಡು (= ಎರಡೂ) ಕೆಯ್ಯನು ಬಲಿದು (Bh. 1, 10, 33). ಎರಡದಿಲ್ಲಿ (Smd. 82 Cm.). ಎರಡದಿರಿ (Bp. 35, 32). ಎರಡದ (Smd. 91). ದತ್ತಮ್ ಎರಡದ ನಡುವೆ (ಪ್ರತಿಮಾನ Mr. 155). ಎರಡದೊಳ್ (Kk. 95). ಎರಡದೊಳಂ (Smd. 62). ಎರಡಂ (150). ಎರಡರ್ಕ; ಎರಡಕ್ಕೆ (Bp. 58, 47). ತೋಳನ್ ಎರಡಂ ನೀಡು ವನು (Bp. 47, 29). ಎರಡುಂ (38, 43. 54). ಎರಡುಮನ್ ಈಸಿ ಕೊಬ್ಬು (50, 86). ಎರಡುಮಂ ಕೂಡಿ ನಡೆಸುವಡಿ (53, 13). ಎರಡು ದಾಸರಿಗೆ ನವ್ವು, ಕುರುಡ ದಾಸ ಕೆಟ್ಟ (Prv.). — ಎರಡಕ್ಕೆ ಹೋಗು. To go to void excrement (C.). — ಎರಡನೆಯ. -ಅನೆಯ. Second in place, time, rank, etc.; a second, a perfect (see a perfect Alexander; My.). ಒಂದನೆಯಂ, ಎರಡನೆಯಂ (Smd. 243). ಎರಡನೆಯ ವರ್ಣಂ (871). ಸರಸಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ದೀನಿ ಎಕೆ ಸೌಧಾಗ್ಯಂ (408). ಎರಡನೆಯ ಧಾರಾಮೃತ (Bp. 53,

69). ಎರಡನೆಯ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ (1, 8). ಎರಡನೆಯ ಶಂಕರ (1, 61). ಎರಡನೆಯ ತಮ್ಮ (10, 43). ಎರಡನೆಯ ತಮ್ಮದ್ವೀಪ (2, 6). ಎರಡನೆಯ ತಿವ (2, 38). ಎರಡನೆಯಾಶ್ವರ (2, 19). ಎರಡನೆಯ ದಿನಮಣಿ (J. 28, 7). 2, other, different. ಎರಡನೆಯವ (B. 1, 6; 2, 38. 44). ಎರಡನೆಯ ಹಕ್ಕಿ (2, 6). ಎರಡನೆಯ ದಾರಿಕಾಪ (2, 14). ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಾಣಿ (3, 10). ಎರಡನೆಯ ಯಾವದಾದರೊಬ್ಬ ವಸ್ತು (3, 91). ಎರಡನೆಯ ಪಾರಿವಾಳ (3, 113). ಎರಡನೆಯದು (4, 49). ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಲ (4, 157). ಎರಡನೆಯಾಕೆ (5, 283). ಎರಡನೆಯ ಸೇವಕ (5, 285). — ಎರಡಮ್ಮಗ. -ಬಗ್ಗೆ. To think of or intend two different things: to play tricks, to act deceitfully. ಕೂಡಿದಂಗೆ ಎರಡಂ ಬಗ್ಗವಾತನುಂ ನರಕದೊಳ್ ಬೀದಿಲ್ಲಿಗೆ ಎಂ ಸನ್ನಯಂ? (Smd. 89). — ಎರಡಯಿದು. -ಅಯಿದು. Ten (My.). ಎರಡಯಿದು ತಿರದ ಅಸುರಪತಿಗೆ (Bp. 53, 19). 2, seven (My.). 3, two or five (My.). — ಎರಡಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಎರಡಯಿದು. ಎರಡಯ್ಯ or ಎರಡಯ್ಯಗ್ (Smd. 170). — ಎರಡಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. Twice as much (B. 4, 116). — ಎರಡಾಗು. -ಅಗು. To become separated, to be divided (Bp. 32, 36; 42, 2; Rā. 13, 83). — ಎರಡಾನುಂ. -ಅನುಂ. (Smd. 391). Howsoever two, at least two; about two. — ಎರಡಿದು. -ಇದು. To form or become two companies. ಇದಿರ್, ತದ್ವಲಮ್ ಎರಡಿಟ್ಟು, ತಳ್ಳು, ಅಡಸಿ, ಬೊಟ್ಟಿದು, ಅಡಿದು; ವನನ್ ಎಂದೆಂ? (Rā. 13, 88). — ಎರಡು ಎರಡುವರೆ. Two or two and a half (B. 4, 35; My.). — ಎರಡು ಪಾತಿಗಳು. Two oastes (Bp. 55, 19). — ಎರಡು ಜೀವದವಳು. A pregnant woman (My.). — ಎರಡು ತಲೆಯ ಉರಿಸಿಂಗಿ. See ಉರಿಸಿಂಗಿ. — ಎರಡು ತಲೆಪಾಪು. = ಇತ್ತರೆ ಗುಯ್ಯ, ಇತ್ತರೆಪಾಪು, ಇತ್ತರೆಪಾಪು. (Bd.; My.). — ಎರಡು ನಾಲಿಗೆಯವ. A double-tongued, deceitful man, a liar (C.). — ಎರಡು ನುಡಿ. To speak two things: to be insincere, malevolent or fault-finding. ಎರಡು ನುಡುವಂ (ಪುರೋಧಾನ, ದ್ವಿಜಪ್ಪ Mr. 230). — ಎರಡು ಬಗ್ಗೆ. 1. = ಎರಡಮ್ಮಗ. (My.). See Prv. s. ಕರೆ 1; Dp. 5, 7. — ಎರಡು ಬಗ್ಗೆ. 2. Two ways, manners, notions or opinions (Bp. 32, 17). — ಎರಡು ಮಾಡು. To split, to tear asunder, etc. ಎರಡು ಮಾಡೋಣ (ಎರಡ G.). — ಎರಡು ಮೂರು. Two or three (B. 2, 46; 3, 11); etc. — ಎರಡು ಮೂರುಂ. Two and three (= 5 ಸುರಮುಖೇಷ, Bp. 5, 64). — ಎರಡುವರೆ. -ಅರೆ. Two and a half (My.; B. 3, 103). — ಎರಡು ಸಾವಿರ. Two thousand. ಎರಡು ಸಾವಿರ ಬೊಡ್ಡರ (Bp. 50, 18). ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನಡಿದು ವರುಷಗಲ (B. 4, 218). — ಎರಡು ಸಾಸಿರ. = ಎರಡು ಸಾವಿರ. ಎರಡು ಸಾಸಿರ ರಸನೆಯುಳ್ಳವ, he with two thousand tongues: Mahāśīṣha (Bp. 1, 9). — ಎರಡು ಹೊತ್ತು. Morning and evening (S. Mhr.). — ಎರಡೂ. -ಊ 7. Also two; the very two, the two, both. ನನ್ನ ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳು ಹೋದವು (B. 3, 124). ಆ ಬೊಂಗಿಯನ್ನು ಎರಡೂ ಕೆಯ್ಯಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡು ಕೊಟ್ಟ (4, 38). ಎರಡೂ ಬಾಯಿ, the two or both openings (4, 158). ಎರಡೂ ಮೆಯ್, even on both sides (4, 103). — ಎರಡೂವರೆ. = ಎರಡುವರೆ. (B. 4, 108. 125; My.). — ಎರಡೆರಡು. rep. Two and two, i. e. four; or: two times two. ಎರಡೆರಡು ರಸನೆಯುಳ್ಳವ, he with four tongues: Brahmā (Bp. 1, 9). 2, two and two, in a distributive sense. ಎರಡೆರಡು ಅವಲೋಕ್ ಸವಣಂ (Smd. 13). ಎರಡೆರಡು ಬನ್ನಾಗಿ ವಕ್ತುವು (255). ಆ ಎರಡೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ (ಆ ಯುಗಂ ಗಳೊಳ್ 15 Cm.). ಎರಡೆರಡಾಗಿ (ಯುಗಲತೆ 255 Cm.). ಎರಡೆರಡು ಮಾಡುಂ ಕೂಡಿದೊಡೆ ವಸನ್, ಗ್ರೀಷ್ಮ, etc. ಎನ್ನು ಅದುಂ ರುತುಗಳ ಅಕ್ಕು (Hlā.). ದೇವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎರಡೆರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ (B. 4, 168). See B. 3, 3. 106; Bp. 46, 33.

ಎರಣ **ērāṇā**. The dung of a calf (ಕಡುವಿನ ಸಗಣ Smd. 33; -ಸಗಣ Kk. 69; ಕಡುವಿನ ಸೆಗಣಿ S.; cf. ಎಣ್ಣೆ, ಎರುಲು).

ಎರದು *ēradu*. = ಎರೆದು. P. p. of ಎರೆ 4.

ಎರಪು *ērapu*. = ಎರವು. (My.).

ಎರಲ್ *ēral*. 1. = ಎರಳ್ 1, ಎರಲ್, ಎಲಲ್. (Śmd. 41).
Wind, air (ಅನಿಲ Kk. 16; Śm. 13).

ಎರಲ್ *ēral*. 2. ಎರಲು. = ಎರಳ್ 2, ಹೆರಲ್, ಹೆರಳ್. The braided or plaited hair of females (My.).

ಎರಲ್ *ēral*. 3. Playing, dancing, or frisking about. ಎರಲನ್ನು ದಿಂಕೆನ್ನು ಗೊಣ್ಣುಗಳೊಳಗೆ ಬಿನದವಾಟಂ (Śs.).

ಎರಲೆ *ēralē*. = ಎರಲೆ. An antelope, a deer (My.; T. ಇರಲೆ, Tē. ಲೇಡ). ಪುಲಿ ಕರಡಿ ಎರಲೆ (Śmd. 129). ಆ ಎರಲೆ ಪೋದುವು (129). See Bh. 1, 20, 51; J. 28, 52. — ಎರಲೆ ಗುಡುವ. -ಕುಡುವ. = ಎರಲೆಗುಡುವ. — ಎರಲೆವಳ್ಳೆಗ. -ವಳ್ಳೆಗ. The moon (Ūt. I, 107; II, 6).

ಎರವ *ērava*. See s. ಎರೆ 4.

ಎರವನೆಗ *era2-vaniga*. A man who borrows. ಗಣ್ಣಿಗನ್ ಎರವನೆಗಂ ಸರವಣ್ಣಿಗಂ ಪಟ್ಟಸಾಲಿಗಂ (Śmd. 233; Kāv. I, 4, 2).

ಎರವಲ್ *ēraval*. -ಲು. = ಎರವು. (Bp. 51, 20; My.).

ಎರವಿಗ *ēraviga*. = ಎರವನೆಗ. (My.).

ಎರವು *ēravu*. (fr. ಎರೆ 4) = ಎರೆ 2, ಎರವು, ಎರವಲ್. (Śmd. 247). That is asked for or desired: an object of desire. 2, a thing which one desires to borrow;—a thing borrowed (for temporary use, as a book, a chair, etc.; C.; ಸಿಂ Nn. 150; T. ಇರವಲ್; M. ಇರವು; Tē. ಎರುವು, ಎರುವಲ್). ಎರವಿನಲ್ಲಿ (Nn. 150). ಎರವುಗಳು (Bp. 40, 58). ಎರವಿನ ಚಿನ್ನಾ ಧರಿಸಿ, ತಾನೂ ಅರಸಿ ಎನ್ನಲು. — ಎರವು ನಮ್ಮ, ನಿಜಾ ಮಹಿತಿ. — ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ದಾವು ದೊಳ್ಳಲು, ನೆರಮನೆಯಕ್ಕನ ಗಣ್ಣಿ ದಾವನಲ್ಲ (Prvs.). See Rāv. 1, 38; 11, 165. 3, the state of borrowing from one another: distant relationship, deficient affection or love (J. 2, 54; 4, 54; 28, 58); — difference, discordance; the state or quality of being adverse, hurtful or detrimental, that of impairing, damaging or endangering; deficiency; harm. ಅಪ್ಪವಿನ ವ್ಯಸನದ ಸಲುನಾಗಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಹ ಎರವಾಗುತ್ತಾರೆ (B. 4, 41; My.). ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಸಹ ಎರವಾಗುತ್ತಾರೆ (4, 60; My.). ಸ್ವಾಧೀನವಾಯ್ತು ಏದುವದದಾನ್ತ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಎರವಾಗುವದು! (4, 223; My.). ತನ್ನ ರೈತರಿಗೆ, ಗುಡ್ಡದೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಇರ ಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಎರವಾದೀರಿ ಎನ್ನು, ಅಪ್ಪನೆಯ ಕೊಟ್ಟನು (5, 59). ನಿನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಎರವಾದೀತು (C.). See Bp. 1, 29; 61, 68. — ಎರವಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To grant an object of desire. ಎರವಿಕ್ಕಿದ ಬೆಲ್ಲದ ಪೊರ್ ಅಪ್ಪಾರ್ವಮ್ ಅಗೆ ವೇದ್ದಂ ಕೃತಿಯಂ (Ūh. v. 2). 2, to lend one a thing that he wishes to borrow (My.). — ಎರವೀ. -ಕ. = ಎರವಿಕ್ಕು. ಎರವನ್ ಕಯನು (Bp. 60, 15). — ಎರವು ಕೊಡು. = ಎರವೀ. ತಮಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಎರವು ಕೊಡ ಬೇಕೆನ್ನ... ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದರೆ (B. 4, 88). ಮಕ್ಕಳನ್ ಎರವ ಕೊಟ್ಟವರ್ ಉಣ್ಣೆ? (Bh. 1, 10, 18). — ಎರವು ತರು. To take a borrowed thing home. ಯಾಚಿತಕವೆನ್ನು ಕೇಳುವದದಾನ್ತ ಹೊನ್ನರ್ ಪಟ್ಟದು, ಎರವು ತನ್ನದಕ್ಕೂ ಹೆಸರು (Si. 300). — ಎರವು ಬೇಡು. To ask for what one wishes to borrow: to ask a loan. ಅಮಗದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಾದುವಾಗ ಮದ್ದಳೆ ಎರವು ಬೇಡಿದರನ್ನಿ (Prv.). — ಎರವುಮುಟ್ಟು. A thing borrowed; a thing that

one desires to borrow. ಎರವುಮುಟ್ಟು ಕೊಡು (= ಎರವಿಕ್ಕು Nn 2, C.). ಎರವುಮುಟ್ಟು ತೆಕ್ಕಿಕ್ಕು, to borrow (C.). — ಎರವುಮುಯಿ ಮುಟ್ಟು. Things of borrowing and returning. ಎರವುಮುಯಿಮುಟ್ಟು ಉಣ್ಣು ವಸ್ತುತ್ವರದೊಳಗೆ (Bh. 1, 10, 18).

ಎರಳ್ *ēral*. 1. = ಎರಲ್ 1, etc. (Śmd. 41).

ಎರಳ್ *ēral*. 2. ಎರಳು. = ಎರಲ್ 2, etc. (My.).

ಎರಲೆ *ēralē*. = ಎರಲೆ. An antelope, a deer (masc. and fem.), including e.g. the black and spotted antelopes (ಕಮಲ, ಮೃಗ Nn. 29; ಕೃಷ್ಣ, ಪೃಷ್ಠ 47; ಹರಣಿ, ಮೃಗ 95; ಮಾರುತಪ್ರೇಮಿ, ತಮ್ಮರ, ಕೃಷ್ಣ Mr. 163; ಮೃಗ, ಕುರಂಗ, ಹರಣಿ, etc., ಚಿಂಕೆ Si. 168; ಕುರಂಗಿ, ಕದಲಿ Nr.; C.). ಬೋರೇ ವರ್ಣದ ಎರಲೆ, ಮಚ್ಚೇ ಎರಲೆ (ಕದಲಿ Si. 169). See ಗಣ್ಣಿರಕೆ. — ಎರಲೆಗುಡುವ. -ಕುಡುವ. The antelope-marked: the moon (Śm. 16).

ಎರಲ್ *ēral*. = ಎರದು (Śmd. 217. 221). Two. — ಎರದ್ದು. (Śmd. 217). Two bits, etc. — ಎರದ್ದುರ. Two hands (Abh. P. 9, 112). — ಎರದ್ದುಮರೆ. (Śmd. 69. 222). Two horses. — ಎರದ್ದುಯ್ದು. (Śmd. 69). Two weapons. — ಎರದ್ದು ವರ. Two *ēvaras* (C. Bp. 47, 37). — ಎರದ್ದುರ. (Śmd. 217). Two rows, etc. — ಎರದ್ದುತಿ. (Śmd. 11). Two kinds. — ಎರದ್ದುನೆ. Two regions or sides (Grj. 3, 114). — ಎರದ್ದು. (Śmd. 222). Two measures, etc. — ಎರದ್ದು. Two armies. ತಾಗಿದುವು ಎರದ್ದುಡೆಯ ಅನೆಯರ್ ಅನಿಗರ್ (Abh. P. 13, 75). — ಎರದ್ದುಲ. Two forces (Abh. P. 13, after 109). — ಎರದ್ದಾಡು. = ಎರದು ಮಾಡು. (Rāv. 6, 67). — ಎರದ್ದಾಡು. (Śmd. 197. 217). Two words. ಎರದ್ದಾಡಾಗಿ ಬದ್ಧಂ ಜಗದ್ವಲಯಕ್ಕೆ ಬಕ್ಕುಡಿ ಕಾದನ್ ಅದ (Śmd. 217. 222 Mdb. MS.). — ಎರದ್ದಾಡು. (Śmd. 28). Two and three, etc. — ಎರದ್ದತ್ತಿಗೆ. Two parasols (Ū. Bp. 47, 37).

ಎರಿಲದ್ದು (*ēril-addu*=*haddu*). The Indian bustard, *Eupoditis edwardii* (Gz.).

ಎರುಲು *ērubu*. (= ಬರು 2). Dung, muck (T. ಎರು; Tē. ಎರುವು, ಎರುಗು; T., M. ಎಕ್ಕ, excrements of lizards, flies, rats, etc.; cf. ರೆಟ್ಟಿ). — ಎರುಲುಹುದುವು. An earth worm, a muck worm (ಮುಕುಲತ, ಗಣ್ಣಿ ಪದ, ಕಂಚುಲತ, ಕೆಸಲಲ್ಲಿಯೂ ತಾವನದ ನೆಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಹಂಚಿ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನಾ ಕೆನ್ನು ಹುದು Si. 89; cf. ಎರೆ 2). See ಹೆಣ್ಣು ಎರುಲುಹುದು.

ಎರಿ *ēri*. 1. (= ಎರೆ 2 & 3). A dark-red or dark-brown colour, a dark or dusky colour (Tē. ಎರಿ, ಎರಿಪು; T. ಎರುವು, blood; copper; T. ಇರುಮ್ಪು, Tē. ಇನು ಮು, iron; T. ಇರುಳ್, the colour black); black grease for wheels (My.). 2, soil of a dark colour, black soil (ಭೂವಿಶೇಷ Śmd. Dh.; ಕೃತಿಭೇದ Śm. 104; ಅಸಿತರಸ, ಕೃಷ್ಣ ಮೃತ್ತಿಕೆ Mr. 93; My.). ಎರೆಯುಳ್ಳದೊನು ಭೂಮ್ಯನ್ತರಮ್ ಅದು ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿಯಕ್ಕುಂ (Nāgavarmanighaṇṭu p. 50). ಎರೆಯ ಭೂಮಿಯಂ ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿ ಎನ್ನುದು (Hlā.). ರಾಗದಿನ್ನೆ ಎರೆಯನ್ ಅದಂ ಗವಾಯು ಮುಗಿಲ್ಲದಮ್ ಎನಲ್ ಪರಿಯುತ್ತಮ್ ಇರ್ವ ನೆತ್ತರ ತೊಡೆಯಂ ಮರುಳ್ ತೊಳಸಿ ಪಾಯಿಸುತ ಇರ್ವು ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯೋಳ್ (Abh. P. 13, 66). ಹಿಂದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುದುಗೆ, ಕರಗೊಡೇ ಪಾವೆ ತಾ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದುದು ಎರೆಯ ಕಲೆಣ್ಣೆ? (Sp.). ಎರೆನೆಲ, ಎರಿಭೂಮಿ, ಎರಿಮಣ್ಣು, ಎರಿಹೊಲ, black soil (C.). — ಎರಿಗತ್ತಿಲೆ. -ಕತ್ತಿಲೆ. Sable darkness (Grj. 4, 73).

ಎರಿ *ēri*. 2. (= ಎರೆ 3). A worm that lives in orts (ಎವುಡ್, ಎಂಜಲ್ಪುದು Śmd. II, o. r. ಸೀಮುದು; ಕ್ರಿವ

Sm. 104; Tē. ಎರಿ, a bait or prey of any kind, used to catch wild beasts, fish, etc.; M. ಇರಿ, bait, worms, Ascarides, etc.; a worm in general: a bait. See Bp. 21, 28; Rāv. 5, 52. — ಎರಿಮುತ್ತಿ. A lumpy mass of worms (Rāv. 5, after 114). — ಎರಿವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. Worm-cloth: silk (ಪಟ್ಟಿ Ct. II, 78). — ಎರಿವೆರ್ಚು. -ವೆರ್ಚು. Baits to become abundant (Abh. P. 13, 51, 122).

ಎರಿ ಓರೆ. 3. Food for animals, as for snakes, birds, etc. (ತಿಯರ್ಗ್ಗಾ ಸ ಸ್ಮದ. Dh.; ಭುಜಗಗ ಗ್ರಾ ಸ ಸ್ಮ. 104; ಪಕ್ಕಿಗ ಉಣಿಸು ಸ್ತ.; T. ಇರಿ, ಉಣಿಸು; M. ಇರಿ; Tē. ಎರಿ, a red earth-worm used as a bait; ಎರಿ, redness; food; T. ಇರಿ, ಇರಿಟ್ಟು, M. ಇರಿಟ್ಟು, Tē. ಎರಿಟ್ಟು, Kōḍagu ಎರಿಟ್ಟು, flesh).

ಎರಿ ಓರೆ. 4. To beg, to ask, to solicit (ಯಾಚ್ಛೆ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ಮ. 104; T., M. ಇರಿ). P. ps. ಎರದು (Abh. P. 12, 79), ಎರದು. — ಎರವಂ. = ಎರಿವಂ. One who begs, etc. (ಬೇದಂ ರ್ತ. 1, 27; ಬೇದುವನಂ Kk. 37). — ಎರಿವಂ. = ಎರವಂ. (ಬೇದುವನಂ, ಯಾಚಿಸುವಂ ಸ್ಮ. 47). ಎರಿವರ್ಗ or ಎರಿವರ್ಗ (ಸ್ಮದ. 140).

ಎರಿ ಓರೆ. 5. = ಹೆರೆ, etc. The slough of a snake (J. 12, 13).

ಎರಿ ಓರೆ. (ಸ್ಮದ. 59; whether = ಎರಿ?). Cf. ಎರ್.

ಎರಿ ಓರೆ. = ಎರಿದು, ಎರಿದು. P. p. of ಎರಿ. — ಎರಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಎರಿದು ಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಎರಿಕ ಓರೆ. 1. Coming down, etc. (Bh. 2, 2, 103).

ಎರಿಕ ಓರೆ. 2. = ಎರಿಕ. Love, good will (ಪ್ರೀತಿ Kk. 68; ಸ್ಮ. 55, o. r. ಎರಿಕ; ಪ್ರಾಪ್ತ. Nn. 122, Mr. 488; Bh. 5, 1, 36; T. ಎರಿ, ಇರಂಗು, to be tender-hearted, gracious; ಉರುಕ್ಕು, affection). See ಕಟ್ಟಿಕರ್ತ. ಕಟ್ಟು 1.

ಎರಿಕಲ್ ಓರೆ. = ಎರಿಕಲ್. A roof, a thatch (M. ಇರಿ, T. ಇರಿ, the eaves of a house). ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಎರಿಕಲ್ (ಪಟಲ, ಫದಿಸ್ Nr.).

ಎರಿಕಲ್ ಓರೆ. 1. = ಎರಿಕಲ್. ಮನೆಯ ಎರಿಕಲ್ (ಪಟಲ, ಫದಿಸ್ Nr.). ರಾರಿಸಿದಂ ಕುರಿನತ್ತಂ ಸೌಧಾಗ್ಗುನಿಲಯದ ಎರಿಕೆಯ ವಸುವನಂ ಒದವಿದ ಅಗ್ಗದ ಪುಣ್ಯದ ಬಡಲ ಬರ್ ಎನವೆ ಆ ತಿರುವನು (J. 28, 55).

ಎರಿಕಲ್ ಓರೆ. 2. = (ಎರಿ), ಎರಿಕಲ್, ಎರಿಕಲ್, ಎರಿಕಲ್. A wing; a fin; an arm (ಪಕ್ಷಿ Nr.; ತನೂರುಹ, ಗರುತ್, ಪತ್ರ, ಪಕ್ಷಿ, etc. Hlā.; T. ಇರಿಗು, ಇರಿಕು, ಚಿರಿಗು; M. ಇರಿಗು, ಎರಿಗು; Tē. ಎರಿಕಲ್, ಎರಿಕಲ್; Tē. also: a rib; cf. ಎರಿಗು?). ಎರಿಕೆಯ ಮೊದಲು (ಪಕ್ಷಿ, ಪಕ್ಷಿ ಮೂಲ Hlā.). See Bh. 3, 13, 34; J. 6, 8; 28, 36.

ಎರಿಗಿಸು ಓರೆ. To cause to bow, to bend down, etc. (Abh. P. 12, 12; J. 3, 3; 8, 8).

ಎರಿಗು ಓರೆ. 1. To bow, to be bent; to make obeisance to; to crouch; to come down; to alight, to perch; to fall upon, to attack, (to strike); to enter, to join; to accrue to (ಪ್ರಾಪ್ತ ಸ್ಮದ. Dh.; ಪೂರ್ವಗಯಾಗು 183, 194 Cm.; ಬರ್ 218; ಮೋದು, ಪೂಯ ಸ್ತ.; C.; Tē.; T. ಇರಿಗು, ಇರಿಕು; M. ಇರಿಗು; Tu. ಎರಿಗು; see ಸ. ಇರಿಕು 2). ಎರಿಗುದು (ನತ, ನಮ್ರ, ಬನ್ನರ Hlā.). ಎರಿಗುದು (ನತ, etc. Mr. 454). ಪಕ್ಕಿ ಎರಿಗುದು (ತೆಂಗು ಪಂ Kk. 86). ಪಕ್ಕಿ ಎರಿಗುವುದು (ತೆಂಗು ಪಂ ಸ್ಮ. 30). ಎರಿಗಿದ ಮೂಗುಕ್ಕವನು (ನತನಾಸಿಕ್ Nr.). ಗುರುಂಗೆ ಎರಿಗಿದಂ (ಸ್ಮದ. 159). ಆರ್ ಎರಿಗರ್ ನೈವಕುಂಗಂಗೆ? (171). ಅರ್ಕೇನ್ದುಗಂ ತವ ಮೂರ್ತಂ ಕದ್ರಿ, ಸಿದ್ಧಿಲ್ ಎರಿಗುಗುಂ (267). ಮೂರ್ತೆಯಟ್ಟು

ಎರಿಗಿದ ತೆದಿದಂ ಕೊರ್ವದ ಎಕ್ಕಲಂ (135 Mdb. M8.). ಕೆಯ್ದುವಂ ದುಳವಿಸುತ, ನಿನ್ನಂ ಛೇದಿಸುವೆನೆನ್ನು, ಎರಿಗಲ್ (Bp. 32, 35). ಎರಿವ ತರಧರದ ತುರುಗಲ್ (Rāv. 1, 120). See ಸ್ಮದ. 98; Ūpr. 7, 55. 60; Abh. P. 7, 72; 12, 12; Bp. 11, 10; 23, 6; 36, 35; 40, 58; 46, 59; 47, 64; 49, 36; 57, 32; Grj. 2, 105; Bh. 1, 8, 58; 1, 10, 38; 2, 13, 8. 13; Rāv. 2, 39. 50; 5, 21; 6, after 11 & 23; 8, 105; 13, after 104; J. 2, 14. 50; 4, 10. 44; 15, 10; 28, 44; 31, 30; Si. 249; ರೇವು. — ಎರಿಗಿದು. rep. (Bp. 26, 29; 31, 5; 60, 29).

ಎರಿಗು ಓರೆ. 2. A bow, an obeisance (ನಮಸ್ಕಾರ Kk. 34, ಸ್ಮ. 34; ಪೂದವಾಕೆ ಸ್ಮ. 84).

ಎರಿಗು ಓರೆ. 3. (= ಎಸ್ 1). The quality or behaviour of a simpleton (ಗಾಮ್ತನ ಸ್ಮ. 84).

ಎರಿಗುಹ ಓರೆ. Bowing; coming down; perching; etc. ಪಕ್ಕಿ ಎರಿಗುಹ (ತೆಂಗುಹ ಸ್ಮದ. II; Ct. II, 101).

ಎರಿಕೆ ಓರೆ. = ಎರಿಕೆ 2. (ಪಟ್ಟಿ, ಪಕ್ಕಿ Kk. 69; ಪಟ್ಟಿ ಸ್ಮ. 30; ಪಕ್ಕಿ 78; Abh. P. 14, 146; Rāv. 5, after 55). ಗಿಳಿಯ ಎರಿಕೆಯ ಬಣ್ಣ (ಪರಿಣಿ Hlā.). ನಮ ಮಾಸಿದ ಎರಿಕೆಗಳಂ ಕಲಹಂನಗ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.).

ಎರಿಚು ಓರೆ. = ಎರಿಚು. To sprinkle; to scoop; to scatter; to strew; to cast; to sow (My.; T. ಇರಿಚು; see ಇರಿ 1, ಎರಿ 2).

ಎರಿಚುವಿಕೆ ಓರೆ. Strewing, casting, etc. ಕೆಳಕ್ಕೆ ಜಾಡು ಬನ್ನ ಕಾಡನ್ನು ರಾತಿಯ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎರಿಚುವಿಕೆ (Si. 400).

ಎರಿತಿ ಓರೆ. (fr. ಎರಿ 1). A mistress: the wife of Kāma (ಇಡ್ಡಗಾರ್ತ Ct. II, 119; T. ಇರಿತಿ, the mistress of a house).

ಎರಿದು ಓರೆ. = ಎರಿ, ಎರಿದು. P. p. of ಎರಿ 2.

ಎರಿವ ಓರೆ. A hill-tribe (in Kōḍagu; M.; T. ಇರಿವ, T. ಇರಿಮು, a hill; Tē. ಎರಿವುನಾಣ್).

ಎರಿ ಓರೆ. To be all, entire, full or complete (ಸಮಗ್ರತ ಸ್ಮದ. Dh.; cf. ಎಲ್ಲ, ನಿಜ, ಇಡಿ 1 & 2; Tu. ಎರ್, to be full). Cf. ಎರ್?

ಎರಿಕ ಓರೆ. = ಎರಿಕ 2, q. v.

ಎರಿಕ ಓರೆ. 1. The state of being a master or husband (ಪತಿತ್ವ ಸ್ಮದ. Dh.). 2, a master (ಕರ್ತೃ ಸ್ಮ. 117; T. ಇರಿಕ). — ಎರಿಕಯ. -ಅ 3. A master, a king; a husband (ಪಾಲಕ Ct. I, 82; ಅಣ್ಣ, ಬಲ್ಲಹ, ಅಧಿಪತಿ ಸ್ತ.; Abh. P. 10, 8; T. ಇರಿಕಯ, M. ಇರಿಕ). ನಾಡೆಪಿಯಂ (ಸ್ಮದ. 161). ಜಗದ ಪಿಯನೇ ಬಲ್ಲಂ (J. 4, 10). See ಇಂಗದಲ ಕುವರಿಯಪಿಯ, ಇರು ಕಿಯ, ಕುವರ್ವೆಟ್ಟಿಪಿಯ, ಪಗಲಿಪಿಯ, ಬಲ್ಲೆಪಿಯ, ಮಾನ್ಯಕಿಯ, ಮುನ್ನೀರೆಪಿಯ; J. 2, 48. — ಎರಿಕಯ. -ಅ 3. A mistress, a queen. See ಮಾತೆಪಿಯ. — ಎರಿವಟ್ಟು. -ಪಟ್ಟು. A royal fillet or tiara: eminent, chief (Abh. P. 4, 41; 7, 72).

ಎರಿಕ ಓರೆ. 2. To pour any liquids; to pour; (ಪ್ರವ್ರವ್ಯವಾನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ಮ. 117; C.; T., M. ಇರಿಕ, T. ಇರಿಕ; see ಎರಿಕ); to cast, as metal; to overflow, to cover with water, to bathe (C.). P. ps. ಎರಿ, ಎರಿದು, ಎರಿದು. ಮರಕ್ಕೆ ಎರಿ ನೀರಂ! (ಸ್ಮದ. 115). ಮರಕ್ಕೆ ನೀರೆ ಪಿವ ಪರಿಕಣಿ (ಅನಾಲ Hlā.). ಮರದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಉದಕವನ್ ಎರಿ ವ ಕಟ್ಟಿ (ಅನಾಲ Nr.). ನೀರೆವನಾತಂ (ನೀರ್ವಟಗಂ ಸ್ಮ. 46). ಗಿದು ಮರಕ್ಕೆ ಎರಿವ ನೀರ ಕಾಲುವೆ (ಅನಾಲ, etc. Mr. 108). ದಾ

ದ್ವೈ ನೀರೆಡೆ, to pour water on a person's prosperity in order to quench or destroy it (C.; Sā. 94). ಸಾಲಕ್ಕೆ ನೀರೆಡೆ, to quit a debt, to grant acquittance of a debt (C.). ಪಂಡರೋ ಹವನ್ ಎಡದು (Bp. 23, 24). ಎಡದು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ತಿರುಗ ಕೇಳ ಬೇಡ (Prv.). ಮೆಯ್ಯೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೂಸು, ಬಿಸಿನೀರಿನ ನನ್ನನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಎಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು (B. 1, 24). ಪರಂಗಿಗಳನ್ನು ಎಡೆಯ ತಕ್ಕದ್ದೊಸ್ತು ಧಾತು (B. 4, 141). See Bp. 9, 12; 15, 10; 18, 8; 31, 14; 41, 21; 43, 30; 44, 2; 50, 55. 60; 58, 22; 59, 1. 2. 8. 26. 27. 28. 29. 30. 42; Rā. 8, 117; J. 3, 9; 28, 17; Sā. 42; Dp. 148; ಧಾರ್. — ಎಡೆ ಎಡೆ. rep. (Bp. 6, 28; 58, 22; 60, 49).

ಎಡೆ ಕ್ಕೆ. 3. = ಎಲೆ 3. Pouring: fitness for being poured. — ಎಡೆಯಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. = ಎಲೆಯಪ್ಪ. A sweet rice-pancake (My.). — ಎಡೆವಪ್ಪ. — ಪಪ್ಪ. To apply streams of water (Grj. 4, after 26).

ಎಡೆಯಿಸು ಕ್ಕೇಯಿಸು. To cause to pour, etc. (My.).

ಎಡೆಯಿಸು ಕ್ಕೇಯಿಸು. = ಎಡೆಯಿಸು. (My.).

ಎರ್ಕೆ ērkē. = ಎಕ್ಕೆ q. v., etc. Tbh. of ಅರ್ಕ (Smd. 345. 364. 39; Sā.).

ಎರ್ಕು ಕ್ಕೇರು. = ಎಡೆರು. (My.).

ಎರ್ಕು ಕ್ಕೇರು. = ಎರರು, etc. (B. 5, 33). — ಎರ್ಕನೆಯ. = ಎರ ದನೆಯ. (B. 5, 38. 55. 86. 223). — ಎರ್ಕವರ. = ಎರಡಾವರ. (B. 3, 74; 5, 252). — ಎರ್ಕರ್ಕು. = ಎರಡೆರರು. (B. 5, 18. 34).

ಎರ್ತ ಕ್ಕೇರು. (ērtā). (Smd. 247). ಎತಂ, ಓತಂ, ಎರ್ತಂ, ಪೂ ತಂ (247). Cf. ಎಡೆ, ಎಡು?

ಎರ್ತ ಕ್ಕೇರು. Tbh. of ಎರ್ತ. (My.).

ಎರ್ಕು ಕ್ಕೇರು. = ಎದು 4, ಎದು. P. p. of ಎ. Having risen (Abb. P. 7, after 7). ದೇವತಾದ್ವಾರೋದ್ಧೇಶದೊಳ ಎರ್ಕು, ತಂಬುನು ಭು ಭೂ ಎನ್ನು ಪೂರಯ್ಯದಂ (Smd. 12 Mqb. MS.). ನವಿರ್ ಇದಿರರ್ಕು ತನುವಿನೊಳು ಪರಾಚನಲು (Rāgh. 17, 64).

ಎರ್ಕು ಕ್ಕೇರು. = ಎಲೆ 1, etc. (Smd. 55; ಉರ 48 Cm.; ಗುಣ್ಣಿ ಗೆ 8m. 84; Abb. P. 15, 78). ಪೂದವ ಎರ್ಕು (Rā. 5, 118). — ಎರ್ಕು ಗಾಣ್ಣಿ. — ಅಣ್ಣಿ (Smd. 167). A heart's ruler, a husband. ಎರ್ಕುಗಾಣ್ಣಿ ಎನ್ನ ರಸನ್ ಎಲ್ಲ ದನೋ? (136. 167). — ಎರ್ಕುಗಿಡು. — ಕಿಡು. Courage to fail. ಎರ್ಕುಗಿಡೆ ಇರು ಜವನಿಟ್ಟುರಕ್ಕೆ! (Smd. 68). — ಎರ್ಕುಗುಣ್ಣಿ. — ಕುಣ್ಣಿ. = ಎರ್ಕುಗುಣ್ಣಿ. (Abb. 1, 29). — ಎರ್ಕುಗೊಡು. — ಕೊಡು. = ಎರ್ಕುಗೊಡು. (R.). — ಎರ್ಕುಗೊಳ. — ಕೊಳ. To take courage; — to take to heart. ಬಿನವನುವಿನೆಗಮ್ ಎರ್ಕುಗೊಣ್ಣಿಂ (Smd. 294, o. r. in Mqb. ಎರ್ಕುಗೊಣ್ಣಿಂ). — ಎರ್ಕು ಗೊಳಸು. — ಕೊಳಸು. To captivate, to fascinate. ಅದಾಗವಿಗ ಕವಿತೆ ಬುಧರನ್ ಎರ್ಕುಗೊಳಸುಗುಮೇ? (Smd. 78). — ಎರ್ಕುಪದಿ ದೆ. — ತೆದೆ. The heart's door to open (Abb. P. 10, 8). — ಎರ್ಕು ಪಾಡು. The heart to palpitate (Abb. P. 9, 28). — ಎರ್ಕು ಯಾಣ್ಣಿ. — ಅಣ್ಣಿ. = ಎರ್ಕುಗಾಣ್ಣಿ (Smd. 167). — ಎರ್ಕುಯೊಡೆ. — ಓಡೆ. = ಎಲೆ ಓಡೆ. (Abb. P. 7, 88). — ಎರ್ಕುವತ್ತು. — ಪತ್ತು. To become settled in the mind (ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳು. Ū. II, 12). — ಎರ್ಕುಪಾಯ್. (Smd. 55, o. r. in Mqb. ಗೆರ್ಕು). — ಎರ್ಕುಪಾಡು. A palpitation of the heart; a heaving of the breast; a sob (ಗುಣ್ಣಿ 8m. 79).

ಎರ್ಕು ಕ್ಕೇರು. = ಎಬ್ಬು, etc. To rouse. ಸಾಲ್ಪಿಡಿದು ಸೂ ಸುವ ಧವಲಚಾಮರಂಗಳನ್ನೆ ಅಂಡೆವಿಣ್ಣನ್ ಎರ್ಕುಪನ್ನೆ (Rā. 13, after 77). — ಎರ್ಕುಟ್ಟು. = ಎಬ್ಬುಟ್ಟು, etc. (Abb. P. 10, after 186; 10, 200; 15, 65).

ಎರ್ವಿಸು ērvisu. = ಎಬ್ಬಿಸು, etc. (Abb. P. 13, 47). ಉರ್ವ ರೆಯ ತಾರಿಗಳ ಪಾಲ್ಪಿನೆಗೆ ನಭದಿಂ ಮುಗುರ್ವ ಗಿಳಿವಿಣ್ಣಗಳನ್ ಉರಿಯಿಟ್ಟ ಪಾಮರಿಯರ್ ಎರ್ವಿಸಿದೊಡೆ (J. 3, 5).

ಎಲೆ ಕ್ಕೆ. 1. (= ಎಲೆ 2), ಎಲಾ. (My.). See ಎಲೆಗೆ, ಎಲವು, ಎಲಾ, ಎಲೆ 1.

ಎಲೆ ಕ್ಕೆ. 2. = ಎಲೆ 2. — ಎಲಹೂರಿ. N. of a plant (ಕರ್ಕ, ಕರ್ಕ Mr. 133 in three MSS., one MS. ಕ್ಕುತಕ, and one ಎಲೆ ಹೂರಿ).

ಎಲಗ ಕ್ಕೆ. 1. Having a leaf or leaves. See ಎಲಗಲಗ.

ಎಲಗ ಕ್ಕೆ. 2. Ho! oho! (used in calling to females, Bp. 14, 30; J. 10, 26. 31; My.).

ಎಲೆ ಕ್ಕೆ. 3. = ಎಲೆ 3. No. 1, etc. The jujube (ಕರ್ಕುನು Nr.; My.). — ಎಲೆಚೆಯ ಬಳ್ಳಿ. The bottle gourd, Lagenaria vulgaris Ser. (St. & Pl.). — ಎಲೆಚೆಯ ಹಣ್. A ripe jujube (Bp. 18, 16).

ಎಲೆ ಕ್ಕೆ. 4. = ಎಲಾಚೆ. (ಕಾರಾಂಗಿ, ಎಲಕ್ಕಿ Mr. 141, one MS. ಎಲಚೆ).

ಎಲಬು ಕ್ಕೆ. 1. = ಎಲವು, ಎಲಬು, etc. (My.).

ಎಲರ ಕ್ಕೆ. 1. = ಎಲೆ 1, etc. (Smd. 41). Wind, air; breath (ಪವನ Ū. II, 10; ಅನಿಲ Kk. 16, Smd. 13). ಎಲ ಗರ್ಕ (Smd. 52). See Rā. 2, 35; 5, 34. 44; 9, 30; Sā. 1, after 79; J. 15, 3; ಎಲೆವೆಲರ್, ಕಮ್ಮೆಲರ್, etc. — ಎಲರಣೆ. — ಉಣೆ. Air-eater: a serpent (ಭುಜಗ Ū. I, 10; II, 17). — ಎಲರಣೆಗ. — ಉಣೆಗ. = ಎಲರಣೆ. (R.). — ಎಲರಣೆಯ ಪಕ್ಕು. Who reposes on a serpent: Upendra, Vishnu (Smd. 6). — ಎಲರಣೆವಕ್ಕು. — ಪಕ್ಕು. Upendra (Kk. 7, o. r. — ವದ್ವಕ್ಕು). — ಎಲರಣೆವಗಿಯ. — ವಗಿಯ. The enemy of serpents: Garuḍa (Smd. 6; ಬಲಗರುಡ Kk. 8). — ಎಲರಣೆವಸಿ. — ಬಸಿ. Who has a serpent round his belly: Gaṇapati (Smd. 4; ಎನಾ ಯಕ Kk. 5). — ಎಲರಣೆವದ್ವಕ್ಕು. — ವದ್ವಕ್ಕು. = ಎಲರಣೆವಕ್ಕು, q. v. — ಎಲರಣೆವೆದೆಯ. — ವೆದೆಯ. Who has a serpent for his bow-string: Īśvara (Smd. 2; ಶಿವ Kk. 4). — ಎಲಗರ್ಕೆಯ. The wind's friend: fire (ಅನಿಲ, etc. Smd. 11; ಕರ್ಕು Kk. 21). — ಎಲರ್ಕಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟು. The wind's path: the sky (ಅವ್ವು ರ, etc. Smd. 14). — ಎಲರ್ಕಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟು. The ascending node traversing the heavens (R.). — ಎಲರ್ಕಟ್ಟುವಾ. — ಪಾ. The sky-serpent: Rāhu (Smd. 17).

ಎಲರ್ಕು ಕ್ಕೆ. 1. To make vigorous, to enliven (ಚೇತನಕರಣ Smd. Dh.; T. ಇರಿರ್, ಚಿರಿರ್, to rise as the hairs of the body; to sprout, cf. ಇಗರು 2? Tē. ಎಲರು ಚು, to arise, appear; to be produced, manifested = ಅತಿ ಯೆಚು).

ಎಲಲ್ ಕ್ಕೆ. 1. = ಎಲೆ, etc. (Smd. 42).

ಎಲವ ಕ್ಕೆ. 1. (Smd. 16, o. r. in Mqb. ಎಲೆ). The Seemul or silk-cotton tree, Bombax heptaphyllum Roxb. (T. ಇಲವ, ಇಲವು; M. ಇಲವ, ಇಲವೆ. See ಕರಿಮೆಲವ, ಕಿಲಯ, ಕಿಚ್ಚನೆಯ. ಎಲವದಲಿ ಫಲಮ್ ಉಣ್ಣಿ (Bp. 30, 28). — ಎಲವದ ಮರ. = ಎಲವ. (ಪಿಚ್ಚಲೆ, ಪೂರಣೆ, ಮೋಡೆ, ಸ್ಥಿರಾಯು, ತಾಲ್ಪಿಲಿ Nr.; ಕುಕ, ತಾಲ್ಪಿಲಿಕುಕ Nr. 153; ಪಿಚ್ಚಲೆ, etc., ಬೂರುಗದ ಗಿಡ, ಚಕ್ಕುಮುಕ್ಕು ಹತ್ತಿಯ ಗಿಡ, ಬೆಣ್ಣುಹತ್ತಿಯ ಗಿಡ Si. 132). — ಎಲವದ ಮೇಣ. The gum or resin of the silk-cotton tree (ಪಿಚ್ಚೆ, ತಾಲ್ಪಿಲಿವೇಣ್ಣು Si. 133). — ಎಲವೂರ್. N. (Bp. 13, 1).

ಎಲವು ಕ್ಕೆ. 1. = ಎಲು, etc. (My.). ಹೊಟ್ಟೆ ಸೂರಿಗಿ, ಎಲವನ ಪಂಜರ ಮಾತ್ರ ಉದಾಯುತು (B. 5, 94).

ಎಲವೊ ಲೆ1-ರ4. ಎಲವೊ ಲೆ1-ರ3. Ho! o! oh! (C.). The character of this interjection is generally too strong for common conversation, occasionally even rough and fierce. See *e. g.* Śmd. 164; Bp. 9, 8, 10; 20, 22; 28, 17. 24; 49, 43; 50, 24, 27; 51, 35; 52, 29, 36; 58, 64; 60, 41; Bh. 1, 10, 30; Rśv. 6, 36; J. 12, 17, 21, 29, 41; Dp. 172. — ಎಲವೆಲವೊ. ಎಲ-ಎಲವೊ. rep. (J. 12, 38; 31, 33).

ಎಲಾ ಲೆ1-ರ5. O! etc. (C.). An exclamation of a familiar and friendly character, used in calling or directly addressing any person. See *e. g.* B. 1, 3; 3, 1, 78, 125; 4, 42, 44, 91. Cf. ಎಲೆ s. ಎಲೆ 1. Remark: when ಎಲಾ is met with in Kannada MSS., it is difficult to decide whether it or ಅಲಾ is meant.

ಎಲಾಂ ಲೆ1am. = ಎಲಾಂ. (S. Mhr.).

ಎಲಿ ಲೆ1. = ಇಲಿ 2. — ಎಲಿಯಾಲು = ಇಲಿಯಾಲು, etc. (ಮೂರ್ತ ಸರ್ವ Si. 143).

ಎಲು ಲೆ1u. = ಇಲುನು, etc. A bone (ಅಸ್ಥಿ Nr., Śm. 32; ಧಾತು, ಅಸ್ಥಿ, etc. Mr. 395; My.; Tn.; T. ಎನ್ನು, ಎಲುಮ್ಬು; M. ಎಲುಮ್ಬು; Tē. ಎಮ್ಬು). ಎಲುಗ (ಮೂಳೆ Bhn. 31). ಬರಿಯ ಎಲುಗ ಸಮೂಹವು ಬೆನ್ನ ಎಲುಗ ಸಮೂಹವು ಕ್ರಮದಿಂದ ಪಾರ್ಶ್ವ ವೃಕ್ಷ ಎನುಗು (Nr.). ಎಲುವನ್ನಿಕ್ಕೆ ಮೆತ್ತಿದ ಗೋಡೆ (ಎಡೂ, ಎಲೂ Nr.). ಒಡಲ ಎಲು (ಅಸ್ಥಿ, ಪಂಜರ, ಕಂಕಾಲ Mr. 397). ಕೆಯ ಕಾಲ ಎಲು (ನಲಕ, etc. 397). ಎಲುನ ನಾಯ್ಕಂ ಹೊಲೆಯಗಂ, ಮಾಂಸವನು ಮುಚ್ಚಿಗಗೆ (Bp. 21, 44). ಎಲು ಇಲ್ಲದ ನಾಲಗೆ ಹಾಗೂ ದೊಗುತದೆ (Prv.). See Bp. 39, 33; 57, 23.

ಎಲುಗು ಲೆ1ugru. = ಅಲುಗು 1. To shake (v. t.). ಕೆಯ್ದು ಗಳನ ಎಲುಗದವು ಬಿಡ್ತೆ ಸಿದ ತೋರ್ಗ (J. 4, 45).

ಎಲುಬು ಲೆ1ubu. = ಎಲು, etc. (C.). — ಎಲುಬುಸನ್ನುಕಗದ. A high shrubby plant, *Rhinacanthus communis* Nees (Z.). Cf. ಎಲುನುಸನ್ನಿಗದ.

ಎಲುವು ಲೆ1uvu. = ಎಲುಬು, etc. (C.; ಕೇಸ, ಕುಲು, ಅಸ್ಥಿ Si. 204). ಸಕ್ಕದ ಎಲುವು (ಸರ್ಕು 206). ಎಲುವುಗು (198). ಎಲು ವುಗ (205). ಎಲುವುಗಲ್ಲಿ (204). ಎಲುವನ ಗೋಡೆ (107). See B. 3, 123; 5, 243. — ಎಲುವುಸನ್ನಿಗದ. (ಎತಲ್ಕೆ, ವನ್ನಿ ಕೆ Si. 446; Cf. ಎಲುಬುಸನ್ನುಕಗದ).

ಎಲೆ ಲೆ1-ರ3. 1. ಎಲೆ ಲೆ1-ರ2. O!, etc. (My.). Its use is that of ಎಲಾ. See *e. g.* Śmd. 68, 151, 152, 153, 155, 272; Bp. 1, 55; 5, 1; 11, 3, 10, 45; 13, 5, 7; 14, 13; 15, 19; 16, 27; 18, 67; 24, 78; 29, 19; 32, 58; 39, 50; 45, 14, 22, 25, 39, 48; 47, 53; 48, 8; 52, 19, 43; 53, 34, 63; 56, 51; 58, 28; 59, 46; Bh. 1, 8, 61, 77; 2, 13, 36; Rśv. 2, 48; 5, 119, 125; 7, 98; 13, 11, 102; Rām. 26, 22; J. 6, 1; 28, 35; 29, 17, 28, 36; B. 2, 34. 2. = ಎಲೆ 3, ಎನೆ 2. (My.). — ಎಲೆ ಎಲೆ. rep. (ಫದಫದ Kk. 43; Śm. 60). See Śmd. 151; Bp. 38, 19; 49, 9; Rśv. 6, 34. — ಎಲೆ. rep. It is used in remembering (āmanāpa), deliberation (vicāra), and addressing (āmanāpa, Śmd. 394). See Bp. 9, 31; 20, 8; 32, 24; 34, 9; 45, 42; 49, 23; J. 12, 40.

ಎಲೆ ಲೆ1. 2. = ಎಲ 2. A leaf (ಪತ್ರ, etc. Nr.; Si. 122, 431, 465; ಪರ್ವ Nn. 9; ಪತ್ರ, ಪರ್ವ 39; C.; Abh. P. 7, 89; Tn. ತರೆ, ಎಲೆ; T. ಇಲೆ; M. ಇಲೆ; Tē. ಅಳು, ಲೇಳು); the blade of a knife, etc. (My.). 2, the leaf, i. e. betel leaf (C.; T. ಇಲೆ); a leaf-plate. ಮರದ ಎಲೆ (ಒಪ್ಪ, ಪರ್ವ, ದಲ, ಪತ್ರ, etc. Hlā.). ಮರದತ್ತಣಿನ್ ಎಲೆ ಉದ

ದುರ್ದು (Śmd. 115). ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೊಡಮ್ ಎಲೆ ಕದಿಲ್ಲವು (297). ಒಣಗಿದಲೆ (ಪದಗಂ I). ಹೂವಿನಲೆಯ ಅಕಾರಂ (Hlā.). ಸೀಲೆಗ ಎಲೆಗ ಧ್ವನಿ (ಮುಮರ); ಎಲೆಯನ್ ಉಟ್ಟವನು (ತಬರ); ಇಂಗಿನ ಎಲೆ (ಕಾರವಿ, ಪಾಪ್ತಿ ಕೆ Nr.). ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿರು, to sit over the leaf-plates, i. e. to sit at dinner (B. 4, 198; My.). ಸದೆ ಎಲೆ ಸೊಪ್ಪು (Bp. 16, 22). ಎಲೆಗೆ ಕಾಯ ಮದ್, ಕಾಯಿಗೆ ಎಲೆ ಮದ್. — ಎಲೆ ಮೆಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆನ್ನು ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). ಜಲಕಣಕಲಿತದಲಂ ನೀರ್ದಳಿದು ಇಟ್ಟ ಎಲೆ ಆಗಿ, ನಲಿನ ಕೆಲದಟ್ಟಿಗ ಇಟ್ಟ ಎನನೆ ವಿಶಬಾಂಗಳ್, ಕೊಳನ್ ಎನದುದು ರಾಜಹಂಸದ ಅವುತಣದ ಎದೆ ಪೋರ್ (Rśv. 12, 22). See Prv. s. ನೆಲ, ಬೇರು. — ಎಲಿಕ್ಕಿ. — ಅದಿಕ್ಕಿ. Betel leaf and areca nut (C.). ಎಲಿಕ್ಕಿ ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳು, to put ēladikē into one's mouth (C.). ಎಲಿಕ್ಕಿ ಹಾಕುವ ಬಟ್ಟೆ (ಹದವ G.). ಎಲಿಕ್ಕಿ ತಿತ್ತಿ (My.) = ಎಲಿಕ್ಕಿಯು ಚೀಲ (C.). — ಎಲಿಕ್ಕಿ. = ಎಲೆ ಗಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಎಲಿಕಾವು. The heat of leaves that have been held towards a light or a fire. ಎಲಿಕಾವು ಕೊಡು, to apply such hot leaves to alleviate pain (S. Mhr.). 2, = ಎಲಿತುಮ್ಬು. (My.). — ಎಲಿಗತ್ತರಿ. -ಕತ್ತರಿ. A leaf split in the form of a pair of scissors, with which the head of a boy is touched before the first tonsure (S. Mhr.). 2, a pair of scissors to shear wool (My.). — ಎಲಿಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. A thorny and milky shrub or tree, *Euphorbia nivulia* Ham. (St. & Pl.; ಮಹಾತರು, ವತ್ತು Mr. 136; ಶತ್ರು 517). 2, the prickly pear, *Opuntia dillenii* Haw. (S. Mhr.; Z.). 3, = ಅವುಡಲ No. 2 (My.). — ಎಲಿಗುದ್ದಲಿ. A broad guddali (My.). — ಎಲಿಜೇದು. A kind of scorpion. ಎಮ್ಮೆಜೇದೊನ್ನು ವೃಕ್ಷಿಕ್ಕ, ತೂಕಕ್ಕಿಟ್ಟ; ಎಲಿಜೇದೊನ್ನು ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ಎಲೆ ತರಲ್. To get leaves, to sprout (ಪಲ್ಲವಪ್ರಾಪ್ತಿ Śmd. Dh.). — ಎಲಿತುಮ್ಬು. The stem of a leaf (C.). — ಎಲಿತುಮ್ಬು. = ಎಲಿತುಮ್ಬು. (ವನ್ನ Si. 123; My.). — ಎಲಿದಟ್ಟಿ. -ತಟ್ಟಿ. A plate for keeping betel leaf in (My.). — ಎಲಿದೋಟಿ. -ತೋಟಿ. A betel garden (C.). — ಎಲಿನಾಗರ. A small and dangerous snake found in the foliage of the plantain and betel (My.). — ಎಲಿವೆಣ್ಣಿ. A bundle of betel leaves (C.). — ಎಲೆ ಬಿಡು. To send forth leaves, to sprout, as a tree (G. 188; C.). — ಎಲಿಮಿಡಿತೆ. A green locust (My.). — ಎಲಿಯ ನಾರು. The fibre or vein of a leaf (ಮಾಧಿ Nr.; My.). — ಎಲಿಯ ಬಳ್ಳಿ. The creeper called betel-leaf pepper, *Piper betle* Lin. (ತಾಮ್ಬಲವಲ್ಲಿ, ನಾಗವಲ್ಲಿ Nr., Hlā.; C.). — ಎಲಿಯಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. An arrow with a point in the form of a leaf (Rśv. 5, 52). Cf. ಬೋದೊಯಮ್ಬು. — ಎಲಿಯುಗುರು. -ಉಗುರು. A kind of a nail-like knife that can be fixed on the top of a finger. In gathering betel leaves one is fixed on the thumb and another on the fore-finger to pinch the leaves off (C.). — ಎಲಿವನಿ. -ವನಿ. A drop on a leaf. ಹಪಲಕು ನಿಡು ಗೋಡಂ ಸಳಿದು ಅಲುಗಿ ಸೂಸುವ ಎಲಿವನಿಗ (Rśv. 9, 24). — ಎಲಿವನೆ. -ಮನೆ. A leaf-house, an arbour or a hut made of leaves. ಎಲಿವನೆಯ ಹೊದವಣ್ಣನು (Rām. 3, 6, 5). — ಎಲಿವರದು. -ಹರದು. Betel-leaf trade. ಎಲಿವರದಾದು, to carry on such a trade (Śmd. 240). — ಎಲಿವಸ್ತ್ರ. A colored handkerchief (C.). — ಎಲಿವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. = ಎಲಿಯ ಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.; My.). — ಎಲಿವಳ್ಳು. A metal spoon with a round blade or basin (My.).

ಎಲೆ ಲೆ1. 3. = ಎಲೆ 3. — ಎಲಿಯವ್ವ. = ಎಲೆಯವ್ವ. (My.; Si. 314).

ಎಲೆಗಾಲು ಲೆ1-ಗ್ಗಾ. A male betel-seller (C.).

ಎಲೆಗಾರ್ತಿ ಲೆ1-ಗ್ಗಾರ್ತಿ. A female betel-seller (C.).

ಎಲೊ ६೩೧-೬೪. ಎಲೋ ६೩೧-೬೩. O! etc. (ಭೋ G.). —

Its use is that of ಎಲಾ, or ಎಲೆ 1 No. 1, perhaps connected with a little more force and resembling ಎಲವೊ. See e. g. Bp. 49, 9. 10; 55, 5. 52. 61; 51, 65; 52, 35; 60, 6; 61, 18; B. 2, 21. 47; 4, 90. 91.

ಎಲ್ಲಿ ६೩೧. = ಎಲೆ 1 No. 1, etc. (My.).

ಎಲ್ಲು ६೩೧. = ಎಲು, etc. (My.). ನೆರೆದ ನಿತಾಡರ್ ಎಲ್ಲು ಉ ದಾಯ ತಿನ್ನ ಗಣಗರ್ (Abh. P. 18, 66).

ಎಲ್ಲ ६೩೧. (fr. ಎದು). All; every thing; the whole

(ಕೃಷ್ಣ, ಸಮಗ್ರ, ಸಕಲ, etc. Hk.; ಅಖಿಲ Nn. 87; ಸರ್ವ 162; Tē. ಎಲ್ಲಿ; in T. & M. there exist ಎಲ್ಲಾಂ, ಎಲ್ಲಾಂಮುಂ, ಎಲ್ಲಾ ರುಂ; cf. ಇದಿ 1). ಎಲ್ಲಂ (Smd. 113. 121. 129. 134. 138. 139. 144. 188. 208. 384. 391). ಎಲ್ಲವು (122). ಪಾಲಿಕ್ಕುಂ ಜಗವೆಲ್ಲ ಮಂ ಕಮಲಭವಂ (268). ದೇಗಲವೆಲ್ಲವಂ ತುನ್ನು (Bp. 49, 22). ಸರಕನೆಲ್ಲವ ಸನ್ನವೆಲ್ಲವ ತನ್ನ ಜರದಲಿ (Bh. 1, 10, 34). ಇನಿತ್ತೆಲ್ಲ ಮಂ ಕರ್ಣತನಯಂಗೆ ತೋಡುತಿದರ್ ಭೇಮಂ (J. 3, 41). ತಿಮಂಗಿ ಲಮ್ ಎಲ್ಲಮಂ ನುಂಗುತಿರ್ಪದು (8, 8). ಎಲ್ಲವಂ (12, 19). ಎಲ್ಲ ಕೈಯಂ (Smd. 222). ಎಲ್ಲಕ್ಕಾ (Si. 327). ಎಲ್ಲಕೆ (Bp. 51, 1). ಎಲ್ಲಕೆ (44, 51). ಎಲ್ಲವದಿ (Smd. 118. 292). ಎಲ್ಲವದಿಂ (135). ಎಲ್ಲವದಿಲ್ಲಿ (Nn. 87. 162). ಎಲ್ಲವರ್ (Smd. 122. 123). ಎಲ್ಲಗರ್ (J. 28, 19). ಎಲ್ಲರಿಗ (Bp. 2, 29). ಎಲ್ಲನ್ನದೊಳಂ (Smd. 73). ಎಲ್ಲಂಗಮ್ (ಎಲ್ಲ ಅಂಗಮ್) ಎಲ್ಲ ಧನಮುಮನ್ ಎಲ್ಲಿದೆಯೊಳಮ್ ಎಲ್ಲ ತದೊಳಂ ಕುಡುಗ್, ಎಮ! (183. 208). ಎಲ್ಲಿದೆಯೊಳ (335). ಪತುನೊಳ ಅದ ಅವೆಲ್ಲಂ (ಗವ್ವು); ಹಸು ಎಮ್ಮೆ ಮೊದ ರಾದ ಉವೆಲ್ಲಂ ಜೀವಧನ ಎಮ್ಮುದು; ತೊದನ ಭೇದವ ಅನ್ನೊಜಾತಿ ಗಳೆಲ್ಲಂ; ನೆಲದೊಳಗೆ ಉಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಂ ನೀರೊಳಗೆ ಒಳವು (Hk.). ಆಕಳ ಹಾಲು ಮೊದಲಾದ ಅವೆಲ್ಲಂ (Nr.). ಮಹೇಸ್ವರ ಮಹ ಧೈತ್ಯಯಂಗಳ್ ಇವೆಲ್ಲಮ್ ಅಧ್ವನಂ or ಅಧ್ವನಂಗಳ್ (Smd. 168). ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಇವೆಲ್ಲಮ್ ಒಳವೆ? (155). ನರರೆಲ್ಲಂ ಜನ್ನ ಸಾರೂ ಪ್ಪಮನೆ ಪಡೆದರ್ (Rēv. 11, 67). ಪೊರೆಯ ತಬಿಯರೆಲ್ಲ ಕರವೆತ್ತಿ ಪೊಗದ್ದರ್ ಅವನ (Rāghc. 17, 70). ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸೆಗೆ ತೂ ತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೇ ತೂತು (Prv.). See, especially also with regard to the position, etc. of ಎಲ್ಲ, Bp. 2, 29; 9, 30; 14, 5; 16, 12; 18, 43; 22, 14; 27, 3; 38, 49. 60; 39, 26. 43. 59; 40, 43. 69. 89; 42, 13. 40; 43, 27. 40. 48. 65. 68; 44, 43; 46 sum.; 47, 7. 21; 49, 24. 42; 50, 80; 51, 1. 2; 52, 48; 59, 28; 60, 58. — ಎಲ್ಲಮ. — ಅದು. It all (Smd. 96. 182). ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹಿಡಿತುನ್ನು ಗಡ್ಡಕ್ಕಾ ಬಡತನವೇ? (Prv.). — ಎಲ್ಲಮುಂ. — ಉಂ 1. = ಎಲ್ಲವೂ. All together. ಅಗ್ಗ ದ ಅರಣ್ಯಮ್ ಎಲ್ಲಮುಂ ನೆಲಸರಿ ಅಪ್ಪಿನಂ (Rēv. 6, 34). — ಎಲ್ಲ ಮ್ತು. — ಅಮ್ಮು. N. of a goddess worshipped by all castes, a form of Pārvatī, one of the Śaktis (S. Mhr.; Tē., Tu.). — ಎಲ್ಲರುಂ. — ಉಂ 1. All the persons together; all men. See Smd. 112. 183. 259. 298; J. 8, 23. ಎಲ್ಲರುಂ ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಕೆ ಯ್ಗೆಯ್ಯಂ (ಸರ್ವಾಭಿಪಾರ, etc. Nr.). ಇನಿತ್ತೆಲ್ಲರುಂ (J. 12, 50). — ಎಲ್ಲರೂ. — ಉಂ 7. = ಎಲ್ಲರುಂ. ಎಲ್ಲರೂ ನಕ್ಕರೆ ಹುಚ್ಚ ತಾನೂ ನಕ್ಕ. — ಎಲ್ಲರೂ ನನಗಂಜಿದರೆ ನಾನು ಎರಾಜಿಗಂಜುವೆನು. — ಎಲ್ಲ ರೂ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಗೋಕರ್ಣದವರು ಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಿಕೇಲಿ ಕೂತರೆ ಹೊಡೊಳರು ಯಾರು? — ಎಲ್ಲರೂ ಹೆ ಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಮಾರಮ್ಮ ಮರಿಗೆ ಹೆತ್ತಳು. — ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪೇ ಬಟ್ಟೆ, ಕೊಡಗನಿಗೆ ಬೇಡು ಬಟ್ಟೆ (Prvs.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣ ದಾರದೇ ಇರುವ ಅರಸಿನ ಅನ್ನೇತರ (Si. 423). — ಎಲ್ಲವೂ. — ಉಂ 7. All the things together; all things; the whole (ಕಾತ್ಯಾಯಣಿ Si. 423; ನ್ಯಕ್ಷ 462; ಯಾವತ್ 468; ಅಭಿತತ್ 470). ತುವ ಮೊದಲಾದ ಅವೆಲ್ಲವೂ (ಪಯಸ್ಕ Nr.). ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು (Si. 254). — ಎಲ್ಲಾ. An optional form of ಎಲ್ಲ in compositions (Smd.

208). ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಂ or ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಂ. ಎಲ್ಲ ಪುರುಷರ್ or ಎಲ್ಲಾ ಪುರುಷರ್ (208). ಎಲ್ಲಾ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಉರ್ವರ್, etc.); ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಮಂ ವಸುಮದಿ ಎಮ್ಮುದು, ಎಲ್ಲಾ ಲೋಹಂ ತೈಜ ಸ ಎಮ್ಮುದು; ಎಲ್ಲಾ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಂ ನಿಯಮಿಸುವುದು (ಬ್ರಹ್ಮಚೂರ್); ಎಲ್ಲಾ ವೇದವನ್ ಓದಿದಾತನು (ಅನೂಪಾನ); ಎಲ್ಲಾ ಪಶುಗಳ ಮದ (ಒರ್ವರ್ Hk.). ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ (ಸಮಸ್ತತತ್, etc.); ಎಲ್ಲಾ ಸೇನೆಯೂ ತೆರಳುವುದು (ಸರ್ವಾಭಿ, etc.); ಎಲ್ಲಾ ರಸಂಗಳ ಮೇಲಣ ಉದಕ ವು (ಮಣ್ಣಿ Nr.). At present also: ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಡೆಗೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುವ ವನು (Si. 362). ಭೂಮಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟುನೇ ಅರಸಾಗಿ (257). — ಎಲ್ಲಾ ದೋಷ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ. — ಎಲ್ಲಾ (i. e. ಎಲ್ಲವು) ದೇವರ ಜಗಲಿ ಯಾದರೆ ನಿಲ್ಲದಿಡಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವೆಲ್ಲಿ? — ಎಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣಾ ಮಸಿ ನುಂಗಿತು. — ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು, ಬಂಗೀ ನಟ್ಟ. — ಎಲ್ಲಾ ಹೊಕ್ಕುತು, ಬಾಲ ಮಾತ್ರ ಉದಾಯ ತು (answers the boy his schoolmaster, paying his whole attention to the movements of a rat). — ಎಲ್ಲಾ ಹೋದರೂ ಮಲ್ಲ ಉದಾದ (Prvs.). See B. 3, 83; Bp. 38, 77; 41, 13; 61, 52; J. 1, 6. — ಎಲ್ಲಾಗಳ್. — ಆಗಳ್. Always, at all times (ಸರ್ವದಾ, ಸದಾ Nr.). ಎಲ್ಲಾಗಳುಂ (Kk. 3). — ಎಲ್ಲಾದು. — ಅದು = ಎಲ್ಲದು. ಎಲ್ಲಾದದಿಲ್ಲ (Si. 349). — ಎಲ್ಲಾನು. = ಎಲ್ಲವನ್ನು. (C.). — ಎಲ್ಲಾರು. = ಎಲ್ಲರು. (C.).

ಎಲ್ಲಿ ६೩೧-alli. What place? in what or which place? where? whither? ಅಲ್ಲಿ. ಇಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲಿ. ಉಲ್ಲಿ (Smd. 145). ಸುಭಕ್ತಿಯ ಸಮತೆ ಎಲ್ಲಿ ಇಡುದು, ಅಲ್ಲಿ ತಾನ್ ಇಡಂ (Bp. 10, 15; see also 55, 6). ಎಲ್ಲಿ (whither) ಹೋಗುವವು? (Bp. 26, 31). ಎಲ್ಲಿಗೆ (whither) ಪೋದಯು? (Smd. 153). ಎಲ್ಲಿಗೆ ಅಯ್ಯುವವು (Bp. 26, 31). ಎಲ್ಲಿಂದ, whence? (see Bp. 28, 41; 48, 10; B. 4, 136). ಎಲ್ಲಿಂದ ಬನ್ನಂ (J. 28, 26). ಎಲ್ಲಿಯ, of what or which place? of what sort? (My.). ಎಲ್ಲಿಯ ಬೇ ಲಮ್ ಇವು? (Bp. 80, 16). ಎಲ್ಲಿಯ ಕನಕಂ? (31, 16). ಸತೆಯ, ನೀನೇ ಎಲ್ಲಿಯ ಗುರುಗಳೇ? (51, 6). ನೀನ್ ಅದು ಎಲ್ಲಿಯ ತನ್ನೆ ಎನಗೆ? (3, 81). ಎಲ್ಲಿಯವ, a man of, or at, what or which place? or of what sort? (My.). ನೀನ್ ಎಲ್ಲಿಯವ? (Bp. 3, 82). ಈ ಕಳ್ಳನ್ ಎಲ್ಲಿಯವ? (31, 16). ಎಲ್ಲಿಯಣ = ಎಲ್ಲಿಯ. (My.). ಎಲ್ಲಿ ಯದು. — ಅದು. A thing of, or at, what place? whence, or where, is it? (C.). ಎಲ್ಲಿಯೋ? o, where? one does not know or is in doubt where (or how, B. 3, 62; 4, 52). ಎಲ್ಲಿಂದೋ? o, whence? one does not know or is in doubt whence (Bp. 43, 35; B. 4, 57). ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಮನೆಗೆ ಬಪ್ಪ (Prv.). — ಎಲ್ಲಾದರೂ. — ಅದರೂ. = ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ. Whithersoever, etc. (B. 1, 25). — ಎಲ್ಲಿಗೂ. — ಉಂ 7. = ಎಲ್ಲಿಗೆಯು. (C.). — ಎಲ್ಲಿ ಯು. — ಉಂ 9. Whithersoever; wheresoever (Bp. 37, 46). — ಎಲ್ಲಿತನಕ. Up to what place? how far? (Bp. 54, 34). See Prv. s. ತೆಂಗಿನ ಮರ. — ಎಲ್ಲಿದಂ. (Smd. 136). = ಎಲ್ಲಿಯವ. ಅಲ್ಲಿದಂ, ಇಲ್ಲಿದಂ, ಎಲ್ಲಿದಂ (136). ಸೊಬಗಿನ ಆಗರಮ್ ಎಲ್ಲಿದನ್? ಇಚ್ಛೆಯಾಣ್ಣನ್ ಎಲ್ಲಿದನ್? ಎರ್ಡಗಾಣ್ಣನ್ ಎನ್ನರಸನ್ ಎಲ್ಲಿದನೋ, ಲಲಿತಾಂಗಿವಲ್ಲಭಂ? (136). See Rēv. 13, 104. — ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ. — ಅದರೂ. Wheresoever; anywhere; everywhere; whithersoever (B. 2, 48; C.). — ಎಲ್ಲಿಯಾನುಂ. — ಅನುಂ. (Smd. 390). Wheresoever. — ಎಲ್ಲಿಯುಂ. — ಉಂ 1. = ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ. ಅಲ್ಲಿ ಯುಮ್ ಇಲ್ಲಿಯುಮ್ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ನೆಲಂ (Smd. 150). ಅಲ್ಲಿ ಇದು ಣ್ಣು ಎನ್ನು ಅರ್ಥದೊಳ ಎಲ್ಲಿಯುಮ್ ಉಳ್ಳ, ಒಡೆಯ, ವಸ್ತ್ರ (ಎಮ್ಮು ಈ ಮೂರು) ತಬ್ಬ ಮುಮ್ ಆಕ್ಕುಂ (73). See also 159. 275; J. 3, 2. — ಎಲ್ಲಿಯೂ. — ಉಂ 7. = ಎಲ್ಲಿಯುಂ. (B. 3, 11; C.). — ಎಲ್ಲಿ ಲ್ಲಿ. rep. Where and where? at what or which places? ಓದುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕೆಮ್ಮುದು ಕೆಲವು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿ ರುವದಿಲ್ಲ;... ದೇಶ ವಾಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಓದುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕೆಮ್ಮುವದಿ ಬಗ್ಗೆ ಗುರುತುಗಳು ಉಣ್ಣಿವೆ, ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕು (B. 3, 4).

ಅಲ್ಪ ಲಿಟ. A limit, a boundary (My.; Tē.; M. ಎದೆ, ಅಲ್ಪ; T. ಎಲ್ಪೆ; Tu. ಎಲ್ಪು, little, small, short). Cf. Sk. ಪೀಠಾ? — ಎಲ್ಪೆ ಕಟ್ಟು. = ಎಲ್ಪೆ. (My.). ಎಲ್ಪೆ ಕಟ್ಟಿನ ಹದ್ದು (ಸೀಮೆ Si. 113). ಎಲ್ಪೆ ಕಟ್ಟಿನ ಓಪಾದಿಯಾಗ (100). — ಎಲ್ಪೆ ಕಲ್ಲು. A boundary-stone (My.).

ಎಲ್ಪು ಲೆವು = ಎಲು, etc. (ಅಸ್ಥಿ, ಧಾತು, etc. Hlā.; My.). ಒಡಲ ಎಲ್ಪು (ಕಂಠಾಳ, ಅಸ್ಥಿ ಪಂಚರ; ಕೆಯ್ಯ ಕಾಲ ಎಲ್ಪು (ನಲಕ); ನಟ್ಟೆಲ್ಪು (ಕವೇರು Hlā.).

ಎವ್ ಕೆ. = ಎಮು 1, etc. ಎನಗೆ (= ಎಮುಗೆ, Bp. 42, 34; Bh. 1, 14, 25; Rām. 1, 16, 17).

ಎವಯಿಸು evayisu. Tbh. of ವ್ಯವಯಿಸು (Abh. P. 15, after 64).

ಎವರ್ಣಾ ಕೆ-Varṇa. The letter ಎ (Śmd. 68. 67. 151. 356).

ಎವು ಕೆ. = ಎಂ 2, etc. Termination of the first person plural (Śmd. 254), e.g. ಕೇಳೆವು, ಕಣ್ಣೆವು, ಉಸಿರ್ದೆವು; ಅಮ್ಮೆವು (255); ಒಳ್ಳೆದವು, ಒಳ್ಳೆದರವು (257), ಪಿರಿಯರವು (258); ಕೇಳೆವು (262), ಅಮ್ಮೆವು (263), ಒಯ್ಯೆವು, ಕೊಳ್ಳೆವು (87); ಕೇಳೆದವು, ಹೊರಳೆದವು, etc. (C.).

ಎವುಳ್ಳಿ ಕೆ. = ಎಂಜಲ್, q. v. (ಪಿನ್ನ, ಪತ್ತೆ, ಎಂಜರ್ ಕೆ.).

ಎವುಲು ಕೆ. See s. ಎ 13.

ಎವೆ ಕೆ. = ಎಮೆ q. v., etc. (ಅಪ್ಪಿರೋಮ, ಪಕ್ಷ Mr. 817; ವರ್ಷ, ಪಕ್ಷ, Nn. 86). ಕಣ್ಣೆವೆ (ಪಕ್ಷನ್ Nr.; ಚವಲಮ್ಪು Sm. 70). ಕೆಂ ಕಣ್ಣೆವೆ; Bp. 4, 26; 9, 3; 13, 18; 43, 42; 44, 40; B. 4, 83; J. 9, 8; 11, 37; 19, 21; 24, 4. — ಎವೆದೊಯಿಸು. — ತೆದೊಯಿಸು. To cause to open the eye-lids (Grj. 5, 6). — ಎವೆ ಯುಳಿ. — ಅಳಿ. A motion of the eyelid (C. Bp. 47, 28). — ಎವೆಯುಳಿದವ. — ಇಳಿದವ. A male person who never shuts his eye-lids: a deity (ಸುರ Sm. 8. 9). — ಎವೆಯುಳ್ಳು. — ಇಳ್ಳು. = ಎಮೆ. To put the eye-lids down, to shut them (J. 24, 45). ಇದಾರಿ ಎವೆಯುಳ್ಳು ವಪ್ಪು ಹೊತ್ತು (ಕಾವೈ Nr.).

ಎವೆ ಕೆ. Tbh. of ಯವ (ಯವ, ಸಿವಕೂ Nr.).

ಎಪ್ಪು ಕೆ. (= ಎನಕು, etc.). How much? etc. (see ಎನಕು with which it is identical as to meaning; C.). ಎಪ್ಪಾಗಿ (Bp. 44, 50). ಎನ್ ಎನ್ನದು (i. e. ಎನ್ನರೂ), ಎಪ್ಪಾದದಂ ದಿದ ತನ್ನನ್ನವ ನೀಡ ತಾಂ (Si. 85). ಎಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ನಪ್ಪವಾಗದೇ ದಿದದು (Prv.). ಎಪ್ಪು ಮಟ್ಟಿಗೂ (ಯಾವತ್ Si. 468). ಮಣ್ಣು ಎಪ್ಪು ತರದ್ದು? (B. 1, 1). ಎಪ್ಪದಿ; ಎಪ್ಪದಿಲ್ಲಿ, ಎಪ್ಪದೊಳಗೆ; ಎಪ್ಪಕ್ಕೆ, ಎಪ್ಪಕ್ಕೆ (C.). ಎಪ್ಪು ಮನ್ನಿ or ಎಪ್ಪು ಜನರು? how many people? (C.). ಎಪ್ಪು ಮನೆ or ಮನೆಗಳು? (C.). — ಎಪ್ಪನೆಯ. — ಅನೆಯ. = ಎನತನೆಯ. ಎಪ್ಪನೆಯದು (B. 1, 11). — ಎಪ್ಪನ್ನ. — ಅನ್ನ. (Literally: how much end? i. e.) what extent? to what extent? how long? how far? also: to what an extent! etc. (C.) ಎಪ್ಪನ್ನ ಬರತಾ ತಾರಲಿ? (B. 3, 59). ಅವನ ಫಜೀತಿ ಎಪ್ಪನ್ನ ಹೇದಿಲಿ! (B. 4, 198). ಅವನ ಕಪ್ಪು ಎಪ್ಪನ್ನ ಹೇದಿ ಬೇಕು? (5, 64). ಎಪ್ಪನ್ನ ನನ್ನ ಸಂಗದ ಬರುತಿ? (C.). — ಎಪ್ಪದಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ. = ಎಪ್ಪನ್ನ. (C.). — ಎಪ್ಪದಿವನು. — ಅವನು. A man of what position, power, faculties, etc.? (C.). — ಎಪ್ಪು ಮಟ್ಟಿಗೆ. = ಎಪ್ಪದಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ (C.). — ಎಪ್ಪು ಮಾತ್ರ. What measure? etc. ಎಪ್ಪು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ, to whatsoever extent (B. 4, 107). ಎಪ್ಪು ಮಾತ್ರವಾದರೂ, whatsoever, or to whatsoever, extent (B. 4, 88. 90. 195). — ಎಪ್ಪು. — ಒ 4. ಎಪ್ಪುಗೆ — ಒ 3. How (very) many! (B. 1, 18; 3, 67. 77; 4, 40. 70; 5, 268). 2, 0, how much or many? one does not know how much or many (B. 3, 28. 40; 4, 205. 224).

ಎಸ ಕೆ. — ಎಸಮುಚ್ಚೆ. A cover, a lid (ಪಿಠಾಣ, ಉದಂಚನ Hlā.; Mr. 210, o. rs. ಎಸಮುಚ್ಚೆ, ಎಸಮುಚ್ಚಿ). — ಎಸಮುಚ್ಚಿ. = ಎಸಮುಚ್ಚೆ, q. v.

ಎಸಕ ಕೆ. (fr. ಎಸೆ). Shine, splendor, beauty; appearance; form; state of being: fate; delight (ಮೇಣಿಸುವುದು C. II, 41; Tē. ಎಸಕ, delight; ಎಸಗು, to be or happen; to arise, be felt, as a passion; to be agreeable; to appear or shine). ಮುನಿಸು ಇದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ಯಣಿ ಎನತ್ತು, ಕೆಳದಿಗೆ ತನತ್ತು ಸನ್ನಿಸುವ ಎಸಕಂ (Śmd. 179). (ಧಾರ್ತ) ವ್ಯಸನದ ಎಸಕದಿಂ ಮೆಯ್ಯದಿಯದೆ, ಮನೆ ಮನೆವಾರ್ತೆಯಂ ಮದಿದು, ಲಜ್ಜೆಯಂ ತೊದಿದು ಇರುತ್ತಿರೆ (Śāstrasāra in W. 1921). ದೆಸೆವೆ ಣ್ಣೆ ಬಿಸಿವಸಲಿಂ ಬಸವದಿದು ಉಪ್ಪೆನ್ನ ಸುಯ್ಯ ಬಿಸುಸುಯ್ ಎಲರ್ ಎಪ್ಪು ಎಸಕಮನ್ ಬರ್ಚಿ ಬೀಸಿದುದು ಅಸದೃಶಸೋಪ್ಪಪ್ರಭಂಜನಂ ಬೀಸಗಿಯೋ (Rā. 5, 32). See Abh. P. 9, 96; Śiv. 2, after 2; J. 17, 6. 22; 28, 23; 34, 9. — ಎಸಕಂನಿಡು. — ಎಕದು. Shine or form to be destroyed (Abh. P. 13, 123).

ಎಸಗು ಕೆ. 1. To engage in, to undertake, to commence; to do, to make, to perform (ಉದ್ಯೋಗ Śmd. Dh.; ಮಾಡು Śmd. 268 Cm.; T., M. ಎದು, to take up; to undertake; T. ಇದ್ಕೆ, to join; to act; ಇಯ ದ್ಕು, to do; T. ಎಯ್, M. ಎಪ್ಪು, ಎಪ್ಪು, to unite, fit, meet, take effect; Tu. ಎತ್ತು, ಎಪ್ಪು, to raise; see Tē. s. ಎಸಕ). ಎಸವ (= ಎಸಗುವ, Śmd. 275). See Rā. 5, 117; 6, after 11; 6, 23; 9, 12; 13, 9 (ಎಸಪ್ಪದು). 14. 18; Bh. 1, 8, 1. 58; J. 2, 9. 19. 25; 4, 15. 62; 6, 4; 9, 21; 12, 1; 16, 27; 20, 9; 25, 17; 29, 39. 2. to commence (v. l., J. 32, 55).

ಎಸಗು ಕೆ. 2. Engaging in, etc. See s. ಪು 2.

ಎಸಗೆ ಕೆ. = ಎಸಗೆ, etc. (My.).

ಎಸಡಿ ಕೆ. = (ಎಣ್ಣೆ ಕಾಯಿ), ಬಡಿ 1, (ನಳ್ಳೆ, ಲಳ್ಳೆ). A crab (ಕುಲೀರ, ಕರ್ಕಟ Hlā.; T. ಕಣ್ಣು, ಕಣ್ಣು, ನಣ್ಣು; M. ಕಣ್ಣು; cf. ಇದಕು 1, ಪುಸಕು, ಹಿಡಿ).

ಎಸಡಿಗೆ ಕೆ. = ಎಸದ್ಕೆ. (Śmd. 28; dative of ಎಸಡಿ?).

ಎಸದು ಕೆ. = ಎಸೆದು. P. p. of ಎಸೆ 1 & 3.

ಎಸರ ಕೆ. (Śmd. 52). ಎಸರು. The water in a cooking pot when in a state of boiling; the water that is strained off from boiled vegetables or pulse; the water with the boiled vegetables, etc., pepper water (C.; Tē.; cf. ವ್ಯಜ ನೆ). See ನೀರೆಸರ್; Prv. s. ಪದವಲ 1.

ಎಸಳ ಕೆ. ಎಸಳು. A flower-leaf, a petal (C.; Tu.; T. ಇದದ್, ಅದದ್, ಎದು; M. ಇದದ್, ಇದದ್, ಅದದ್; ಇದೆ, a sprout, shoot); a small twig with leaves (My.). ಪೂವಿನೆಸಳ (Śmd. 28. 161). ಎಸಳೆ, ಎಸಳಳ್ (52). ಬನ್ನಿಗೆಯೆಸಳ (Cpr. 7, after 92). ಕೆನ್ನಾ ವರೆಯೆಸಳಳ್ (ditto). ಅ ಹೂಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಮೂರು ಎಸಳುಗಳು ಇರುವವು (B. 8, 106). See Bp. 18, 30; 22, 7; Bh. 1, 5, 9; 1, 20, 54; Śiv. 1, 72; ಅಜ್ಜೆಸಳ, ಅರೆಯೆಸಳ, ಕೆಲೆಯೆಸಳ, ಕುತ್ತೆಸಳ, ನಿಟ್ಟೆಸಳ, ಪಸುರೆಸಳ. — ಎಸಳುಕಣ್. = ಎಸಳುಣ್. (J. 29, 29). — ಎಸಳುಣ್. — ಕಣ್ಣು. A petal-like eye (J. 6, 16; 8, 21). — ಎಸಳುಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. An island-like leaf. ಕೆಡುಮದುಗೊಣ್ಣು ಬಣ್ಣೆನೊಳಗೆ ಕುಸಿ, ಪೂದದ್ದು ದುರ್ ಇದಿದರ್ ಕುತ್ತೆಸಳುಣ್ಣುಪದೊಳ್ ಅಯ್ತೆ ಮೆಯ್ಯರೆದು, ಕೆಸರೆ ದೊಳ್ ನಲುಪಂ ಪೊರಲ್ಪು, ನೀರ್ದಿಗಿದ ಕೆಲೆಯೆಸಳುಣ್ಣುಯೋ ಒಯ್ಯನೆ ಜಾಡಿ ಪರಾಗಪುಂಜದೊಳ್, ಪದವದಿಸಿತ್ತು ಭೃಂಗತಿಸು ನೀರಜದೊಳ್

ನಿಜಪಾಂಸುಳೇಲಿಯಂ (Öpr. 7, 60). — ಎಸಳಸೆ. -ವಸೆ. (Smd. 54). A bed of flower-leaves. — ಎಸಳದ. -ಬದ. The way, or place, of a petal (Öpr. 7, 60). — Cf. ಇಗರು 2 & 3?

ಎಸಳೆ ಕೆಸಾಳೆ. N. of a jungle tree (R&v. 5, 58; My.).

ಎಸಲಿ ಕೆಸಾಳೆ. (Smd. 59). ಎಸಲಿಕ್ಕ, ಎಸಲಿ (52).

ಎಸಲಿ ಕೆಸಾಳೆ. = ಎಸಲಿಗೆ, q. v.

ಎಸಿಗೆ ಕೆಸಿಗಿ. = ಎಸಿಗೆ, ಎಸುಸಿ. Shooting, throwing; a throw, a shot (My.). ಬಿಲ್ಲಿ ಸಿಗೆ (Si. 285).

ಎಸು ಕೆಸು. 1. = ಇಸು 3, etc. To shoot an arrow; to throw. ತೀಳುವೆಸುವಾತ (ಲಳುಹವು, ತೀಳುವೆಳಿ Hlā.). ಬೇಟೆ ಕಾಡಿನ ಎಸುವದವಾನ್ತೆ ಅದ ಬಲದ ಗಾಯವನುಳ್ಳ ಮೃಗಂ (ದಕ್ಷಿಣಾ ರುಸು); ಎಸುವವನು (ಕೃತಕವು, ಸುವ್ರಯೋಗ, ಕೃತವುಂಟು Nr.). ಎಸುವದೆ (Grj. 8, 13). See Bp. 34, 24, 27; 40, 7; J. 8, 35; ಪದಾಯಲಿಸು; ಪೂಣಿಸು.

ಎಸು ಕೆಸು. 2. (fr. ಇಸು 3). (Smd. 250). Shooting, throwing. ರತೀಶ್ವರನ ಎಸುವನೆ (Grj. 4, 113).

ಎಸುಗೆ ಕೆಸುಗಿ. = ಎಸಿಗೆ, etc. (Grj. 8, 39; Rām. 30, 11; Bh. 8, 23, 12, 45; J. 6, 32; 12, 29, 31, 35, 40; 13, 16, 20; 16, 40; 20, 12, 58; 21, 35; My.).

ಎಸೆ ಕೆಕೆ. 1. = ಎಸು 1, etc. To shoot an arrow; to throw (My.). P. ps. ಎಸೆದು, ಎಸು. ಪರಿನರ್ತನಂಗಿಯುತಿರೆ ನವಿಲು, ಬೇಡ ಕಣ್ಣು, ಇರದೆ ಎಸೆಯೆ (Rāghc. 17, 71). See Si. 280, 281, 289.

ಎಸೆ ಕೆಕೆ. 2. A shot; a throw (My.).

ಎಸೆ ಕೆಕೆ. 3. To shine, to be brilliant; to be beautiful; to be distinguished; to appear; to become manifest (ತೋಳೆ Smd. Dh.; ತೋಳಿಸು Smd. 2 Cm.; ಒಪ್ಪು 56 Cm.; T. ಇಯಂಗು, to shine; see ಎಸಕ). See Smd. 2, 18, 24, 56, 74, 75, 76, 81, 133, 163, 216, 235, 255, 297; Bp. 1, 26; 8, 23, 24; 12, 34; 22, 4; 44, 71; 50, 33; 53, 25; Bh. 2, 13, 25; R&v. 2, 38, 46, 47, 48, 50; 9, 11; J. 1, 3; 3, 6, 17, 24; 5, 7; 8, 4, 5, 6; 12, 25; 17, 20, 21; 19, 6; 26, 4; 28, 26, 58; C. Bp. 2, 3; 5, 5, 7, 48, 52; Rām. 13, 4, 10, 11; Abh. P. 3, 41, 42.

ಎಸು ಕೆಸು. = ಎಸೆದು. Vulgar P. p. of ಎಸೆ 1. (Si. 280, 288; My.).

ಎಹಗೆ ಕೆ11-hagge1. = ಎಹಗೆ, ಎಹಂಗಿ, ಎಹೆಂಗಿ, ಹೆಂಗಿ, ಹೇಗಿ, ಹ್ಯಾಗೆ, ಹ್ಯಾಂಗಿ. What manner? in what manner? how? (Cf. T. ಎಹಗಿ). ತಿಬ್ಬಮ್ ಎಹಗೆ ಅಹುದು, ಅಹಗೆ ಮಾಡಿದಂ. ದೋಷರಹಿತಮ್ ಎಹಗೆ ಅಹುದು, ಅಹಗೆ ಪೇದ್ದಂ (Smd. 175). See Bp. 15, 17; 18, 43; 36, 32, 33; 37, 9; 40, 38; 41, 11; 43, 57, 79; 44, 13; 58, 32; 61, 68.

ಎಹಂಗಿ ಕೆ11-hagge1. = ಎಹಗೆ, etc. What manner? etc. ಯುಕ್ತಿಗೆ ಎಹಂಗಿ ಅಹುದು, ಅಹಂಗಿ (Smd. 164 Mdb. Cm.). See Bp. 36, 57; 53, 36.

ಎಹೆಂಗಿ ಕೆ11-hagge1. = ಎಹಂಗಿ, etc. (Bp. 57, 67).

ಎಳೆ ಕೆ. 1. = ಎಳು, q. v. (Smd. 83, 84; T., M.; Tu. ಎಳ್ಳೆ). ಎಳ್ಳಂ (84). ಎಳ್ಳಿಕ್ಕ ಎಳ್ಳೆ (163). — ಎಳ್ಳಿನು. -ಅನು. As much as a gingely seed (Bp. 37, 55; J. 10, 24; 13, 30; 17, 13).

ಎಳೆ ಕೆ. 2. = ಎಳ. — ಎಳ್ಳದು. = ಎಳಗದು. (My.). — ಎಳ್ಳೇರು. = ಎಳನೀರು. (My.).

ಎಳ ಕೆ. 2. = ಎಳೆ 2. Tenderness; youth, youth; weakness; moderation; lightness in colour; etc.; (tender, etc.; see ಎಳ 2). — ಎಳ ಅಂಚೆ. (Smd. 70). A young goose. — ಎಳಕವುಂಗು. = ಎಳೆಗಾಂಗು. (J. 19, 6). — ಎಳಗನ್ನಿ. -ಕನ್ನಿ. = ಎಳಗನ್ನಿ. A cow (or buffalo) that has lately calved, a milch cow (My.). ಕಡುಗಳ ಸ ಮೂಹವು ಎಳಗನ್ನಿಗಳ ಸಮೂಹವು ಕ್ರಮದಿನ್ತೆ ವಾತ್ಸಕ ಧೈನುಕ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಎಳಗನ್ನಿಯಾಕಳು (ಧೇನು, ನವಸೂತಿಕೆ Nr.). ಎಳಗನ್ನಿಹಸು (ಧೇನುಕೆ Nr.). — ಎಳಗನ್ನಿ. -ಕನ್ನಿ. = ಎಳಗನ್ನಿ, ಎಳಗನ್ನಿ. (ಧೇನು, ನವಪ್ರಸೂತೆ Hlā.; My.). — ಎಳಗದಿಕೆ. -ಕದಿಕೆ. Young or tender karikē grass (C.). — ಎಳಗುದಿ. -ಕುದಿ. N. of a village. ಎಳಗುದೀ ಸಕ್ಕರೆ (B. 3, 45). — ಎಳದನೆ. -ತನೆ. A recently formed fetus. ಎಳದನೆಯಾವು (ಪರಿಕ್ಕಿ, ಬಾಲಗರ್ಭಿಣಿ Hlā.). — ಎಳನೀರ್. -ನೀರು. The water of an unripe cocoanut (My.). ಎಳನೀರ್ಗರ್ (J. 3, 27; 11, 38). — ಎಳನೀರ್ವೊನರ್. -ವೊನರ್. A stream of such water. ಬೇರ್ವೊರಸು ಕಾಯ್ ಪಲಸು, ಎಳನೀರ್ವೊನಲಂ ಕದಿವ ತಂಗು (Smd. 81). — ಎಳಮಾವು. A young or tender mango tree or mango. ಎಳಮಾವೇ! (Smd. 152). — ಎಳಮುತ್ತು. (Smd. 166). A delicate, fine pearl. — ಎಳಲತೆ. (Smd. 386; Kk. 99). A tender creeper. — ಎಳ ವರ್ತಿ. -ವರ್ತಿ (P). Young cotton (P). ತದಿಯಲ್ ತಕ್ಕಿಳವರ್ತಿಗಳೆ (Smd. 277, o. r. in Mdb. ಇದಿಯಲ್). — ಎಳವಳ್ಳಿ. -ಒಳ್ಳಿ. = ಎಳಲತೆ. ಎಳವಳ್ಳಿ ಬಾಲಮ್, ಅಲದೊಂಗಲೆ ಕೇಸರಂ (Smd. 81). — ಎಳವಳ್ಳು. -ಹುಳ್ಳು. Young grass (ತಪ್ಪು, ಬಾಲಪ್ರಸೂತೆ Hlā.). — ಎಳವರ್ತಿ. -ವರ್ತಿ. The young or new moon. ಎಳವರ್ತಿ ದಾಡೆ, ಕೆನ್ನಿಳರ ನಾಲಗೆ (Smd. 81).

ಎಳಕು ಕೆಲಕು. Young age (C.). ಅನಿ ಎಳಕುವಾಗ ಕೋಡೆಗಳು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 238).

ಎಳಗ ಕೆಲಗ. A species of sheep with rough wool; the ram is occasionally used by boys to ride on (C.; cf. Sk. ಎಡಕ, ಎಳಗ = T. ಎದಗ = Tē. ಎಡೆ = Sk. ಎಡ).

ಎಳೆ ಕೆಲಕಿ. = ಎಲಕೆ, etc. The jujube (My.). — ಎಳ ಚಯ ಗಡ. (ಕಳಗನ್ನಿ, ಕೋಲಿ, ಫೋಣ್ಣೆ Si. 130). — ಎಳಚಯ ಹಣ್ಣು. (ಕುವಲ, ಫೋಣಿ, ನೋಲ, ಬೋಲೆಹಣ್ಣು Si. 130).

ಎಳತು ಕೆಲತು. = ಎಳದು 1. (Tē. ರೇತೆ). ಎಳತಾದ ಎಲೆ (ಪಲ್ಲವ Si. 123).

ಎಳದು ಕೆಲದು. 1. (Smd. 70). = ಎಳೆದು. That is tender, young, etc. (See ಎಳ). — ಎಳದಾಗು. -ಅಗು. To decrease (J. 23, 41).

ಎಳದು ಕೆಲದು. 2. (= ಎಳದು). Moving about, unsteadiness, fickleness; tremblingly, unsteadily, ficklely (ತರಲಾಪ್ಪ, ಬೆಳ್ಳಂ Smd. 395 Cm.; M. ಇಳಗು, to move, shake, fluctuate, stir; ಇಳಕ್ಕು, to get into motion, to move, etc.).

ಎಳದ್ ಕೆಲದ್. = ಅಳದ್ 2, q. v. Fear (ಭಯ C. II, 19).

ಎಳವು ಕೆಲವು. To arrange; to order (ಎಳಕರಣ Smd. Dh.).

ಎಳವೆ ಕೆಲವೆ. (Smd. 247, o. r. in Mdb. MS. ಎಳವೆ).

ಎಳಸು ಕೆಲಸು. 1. To desire, to long for; to take pleasure in (ಇಚ್ಛೆ Smd. Dh.; Tē. ಲಾಪು; T. ಇಳ, ಇಯ್ಯ, connexion, concord; ಇಳ್ಳೆ, union; lust = ಇಚ್ಛೆ; see ಎಳೆ 1). See Smd. 297, 348; Bp. 11, 6, 10; 18, 12; 20, 19; 37,

54; 39, 50; 40, 31. 50. 72; 42, 25; 52, 42; Ūt. I, 1; Grj. 4, 72; Rā. 5, 39. 78; 6, after 24; 8, 117; 10, 9; 13, after 95; Rāghc. 17, 66; J. 3, 28; 4, 41; 5, 24. 59. 68; 6, 37; 7, 42; 10, 31; 11, 16; 15, 5; 28, 40. 48. 58; 30, 23; 32, 28. ಎಳಸು ಲೆಸು. 2. Desire, etc. (Grj. 5, 57).

ಎಳಸು ಲೆಸು. 3. = ಎಳಸು 1, q. v.

ಎಳಿದು ಲೆದಿ. (= ಎಳದು 2). Unsteadiness, fickleness (? Abh. P. 15, 69).

ಎಳೆ ಲೆ. 1. A rafter (S. Mhr.; B. 4, 121. 122).

ಎಳೆ ಲೆ. 2. = ಎಳ, q. v. (Tu.; Tē. ಎಳೆ, ಲೇ). Genitive ಎಳೆಯ or ಎಳೇ; locative ಎಳೆಯಲ್ಲಿ, ಎಳೆಯಲ್ಲಿ, ಎಳೇಲಿ. ಎಳೆಯ ಹುಲ್ಲು (ತಪ್ಪು, ದಾಲಕ್ಕು Nr.). ಎಳೆಯ ನೀಲಂ (ರಾಜಾವರ್ತಂ ಸ್ಮ. 69; Kk. 85). ಎಳೆಯ ಕೊನರ್ (ಪಲ್ಲವಾಂಕುರ, ಪ್ರವಾಲ Mr. 106). ಎಳೆಯ ಪವರ್ (ಪ್ರವಾಲ, etc. 505). ಎಳೆಯ ಪಿಡಿಯಾನೆ (ಧೇನುಕೆ 471). ಕಾಶ ಎಳೆಯ ಮಾವುಗಳ ಬನಬನದ ಕಾವುಗಳ (J. 17, 4). ಎಳೆಯ ದವನದ ಮೇಲೊಡೆ (Rā. 10, after 31). ಎಳೆಯ ತಿರು (B. 5, 321). ಎಳೆ ಹುಲ್ಲು, ಎಳೆ ಗಡಿಕೆ (Si. 165). ಎಳೆ ಮಗು (196). ಎಳೆ ರೇಕುಗಳು (97). ಎಳೆಲಿ ಬರಲೋ? ಮುಸ್ತಲಿ ಬರಲೋ? - ಎಳೆ (ಎಳೆ ಪ್ರಾಯದ) ಮರುಳೋ? ಎಪ್ಪತ್ತೇ (ಎಪ್ಪತ್ತು ವರು ಪದ) ಮರುಳೋ? (Prva.). - ಎಳೆಕಡು. = ಎಳೆಗಡು (Si. 318). - ಎಳೆಕಾವು. Slight heat (C.). - ಎಳೆಗಣ್ಣು. - ಕಣ್ಣು. = ಎಳೆಗಣ್ಣು. (ಧೇನು Mr. 181; J. 11, 4). ಎಳೆಗಣ್ಣುಗಳ (ಧೇನು, ನವಸೂತಿಕೆ Nr.; Si. 322). - ಎಳೆಗಣ್ಣು. - ಕಣ್ಣು. = ಎಳೆಗಣ್ಣು. (My.). - ಎಳೆಗಪ್ಪು. - ಕಪ್ಪು. Light black (Mr. 275; My.). - ಎಳೆಗಡು. - ಕಡು. A young calf (ವಪ್ಪ Nr.; J. 19, 31). ಎಳೆಗಡುಂ ತಾನ್ ದೊಡ್ಡತಪ್ಪು ಆಗದೇ? (Sā. 44). - ಎಳೆಗಾಯ್. - ಕಾಯ್. A young, only partly developed fruit of the kây class (ಮದಿ Kk. 23; Sā. 1, 51); a young kây. ತೆಂಗಿನ ಎಳೆಗಾಯ್‌ನ ನೀರು (B. 2, 41). - ಎಳೆಗಾಯ್. - ಕಾಯ್. = ಎಳೆಗಾಯ್. (ಮದಿ Sā. 22; ತರಾಟು, ಕೋಮಲ Hlā.; ತರಾಟು Si. 123). ಎಳೆಗಾಯ್‌ಗೆ ಸೀಯಾಕವೆನ್ನಲೂ ಅನ್ನತ್ತಾರೆ (B. 2, 41). - ಎಳೆಗಾಳಿ. A gentle wind (Rā. 5, after 19; 12, 23; Ū. Bp. 11, 5; J. 18, 23; 31, 1). - ಎಳೆಗೊಸು. - ಕೊಸು. A tender infant (C.). - ಎಳೆಗೆಮ್ಮು. - ಕೆಮ್ಮು. A light red, the colour of the dawn (My.; ಅರುಣ, ಅದ್ಯಕ್ಷರಾಗ Si. 51). ಎಳೆಗೆಮ್ಮುಳ್ಳ ನಯ್ತಲೆ 94). - ಎಳೆಗೊಂಗು. - ಕೊಂಗು. = ಎಳೆಕವಂಗು. Young areca (Ūpr. 7, after 92; Rā. 10, after 31). - ಎಳೆಬೊನ್ನ. Faint moonshine (Rā. 11, 80). - ಎಳೆತುಲಸಿ. Young tulaśi (J. 26, 68). - ಎಳೆತಂಗು. A young cocoonut tree (Ūpr. 7, after 72). - ಎಳೆತೋರ್. A tender, soft skin or hide (B. 5, 26). - ಎಳೆದಳರ್. - ತಳರ್. 1. Tender foliage to appear (see s. ಅರಮು 1). - ಎಳೆದಳರ್. - ತಳರ್. 2. Tender young foliage (ಪಲ್ಲವ, ಕಿಸಲಯ Mr. 106; ತೊವರ್ Ūt. II, 105). ಇಮ್ಮಾವಿನ ಎಳೆದಳರ್ ಪೂರ್ವ ಪೂಗುಡಿ (Ūpr. 7, after 92). See Rā. 2, 41; 10, after 31; J. 19, 34; 29, 49). - ಎಳೆದಿಂಗರ್. - ತಿಂಗರ್. = ಎಳೆವೆರ್. (Abh. P. 3, 2). - ಎಳೆದುಪ್ಪು. - ತುಪ್ಪು. A young black bee (J. 2, 65; 8, 3; 28, 43). - ಎಳೆನಗೆ. A smile (Bp. 16, 27; 26, 13; 28, 19; 57, 33; 60, 2; J. 1, 1; 2, 52; 11, 18; 13, 57; 16, 11; 19, 21). - ಎಳೆನಡಿ. One of a horse's paces: walk (ಅಪ್ಪಣಿತ Si. 274). - ಎಳೆನನೆ. A delicate bud (Rā. 2, 37). - ಎಳೆನಾಯ್. A young or small dog (J. 28, 41). - ಎಳೆನಾರು. A tender, delicate, fine fibre (My.). - ಎಳೆನೀರು. = ಎಳೆನೀರ್. (My.; B. 2, 41). - ಎಳೆನೀಲ. A light blue (My.); a kind of sapphire (ರಾಜಾವರ್ತಂ Sā. II). - ಎಳೆನೇಸರ್. The just risen sun (Abh. P. 3, 2; J. 1, 3). - ಎಳೆಪಾಳ. A slight degree of boiling (My.). - ಎಳೆಪುರ್.

A delicate, fine eyebrow. - ಎಳೆಪುರ್ಬೋರ್. - ತೋರ್. Delicate eyebrows and arms (J. 6, 27). - ಎಳೆಪುರ್. = ಎಳೆವುಲ್ಲು. (ತಪ್ಪು Mr. 109; J. 15, 18). - ಎಳೆಪ್ರಾಯ. Youth (C.). - ಎಳೆಬಣ್ಣ. Light or faint colour (My.). - ಎಳೆಬಿಳುಪು. A dusty-white colour (ಅಪ್ಪಣಿತ, ಧೂಸರ Si. 51). - ಎಳೆಮಕ್ಕರ್. Young children (J. 28, 22). - ಎಳೆಮದಿ. A tender young (B. 2, 67). - ಎಳೆಮಾದರ್. A young citron (J. 30, 16). - ಎಳೆಮಾವು. = ಎಳೆಮಾವು. (J. 29, 45). - ಎಳೆಮಿಂಡು. A faint lightning (Rā. 1, 132; 8, 102). - ಎಳೆಮಾನ್. A young, small fish (J. 6, 6). - ಎಳೆಮುತ್ತು. = ಎಳೆಮುತ್ತು. (Bh. 2, 13, 26). - ಎಳೆಮೋಗರು. A delicate bud (My.). - ಎಳೆಯಂ. - ಅಂ 3. (Sā. 185). A young man; a boy (J. 28, 16). ಎಳೆಯರ್ (J. 5, 57). - ಎಳೆಯ ಬಳ್ಳಿ. = ಎಳೆವಳ್ಳಿ. (J. 19, 31). - ಎಳೆಯ ಮಾವು. = ಎಳೆಮಾವು. (J. 17, 4). - ಎಳೆಯ ಮಿನ್. = ಎಳೆಮಿನ್. (J. 9, 24). - ಎಳೆಯವ. - ಅವ. = ಎಳೆಯಂ. (My.). ಎಳೆಯವ ತೋರಾದಿಸಿದ ಅನ್ನ, ಎಪ್ಪತ್ತದವ ಅಡಿಸಿದರೆ ಬಪ್ಪಿಲ್ಲೇ? (Prv.). - ಎಳೆಯ ವಲ್ಲಿ. = ಎಳೆಯ ಬಳ್ಳಿ. (J. 30, 15). - ಎಳೆಯರ್. - ಅರ್ 3. (Sā. 135). A young woman; a girl (Grj. 3, after 91). - ಎಳೆಯಲೆ. - ಎಲೆ. A young leaf (Ūpr. 7, after 92). - ಎಳೆಯಲೆ. rep. (B. 5, 240). - ಎಳೆಲತೆ. = ಎಳೆಲತೆ. (Ūt. II, 68. 98; Bp. 42, 23; Bh. 1, 5, 8). - ಎಳೆವರೆಯ. - ಪರೆಯ. = ಎಳೆಪ್ರಾಯ. (My.). - ಎಳೆವಳ್ಳಿ. - ಬಳ್ಳಿ. = ಎಳೆವಳ್ಳಿ. (Rā. 18, after 104). - ಎಳೆವಾದಿವಡೆ. - ಪಾದಿವ. The crescent of the moon of the first day of the Śuklapakṣa (Śāstrasāra in W. v. 1273). - ಎಳೆವಾಸಿ. - ಪಾಸಿ. A multitude of fine braids of hair (J. 6, 23). - ಎಳೆವಾದಿ. - ವಾದಿ. A young plantain. ಎಳೆವಾದಿಯ ಸುದಾಯಿಲೆ (Ūpr. 7, after 92; Abh. P. 9, 79). - ಎಳೆವಿಸರ್. - ವಿಸರ್. A moderate sunshine as that of the morning and evening or of the cold season (Abh. P. 3, 13; Rā. 9, 28; J. 3, 18; 17, 7). - ಎಳೆವರ್. - ಪರ್. = ಎಳೆವುಲ್ಲು. (Rā. 8, 125). - ಎಳೆವೆರ್. - ವೆರ್. A young woman (J. 6, 18. 27. 32; 80, 2. 18). ಎಳೆವೆರ್ಗೆ ದಟ್ಟಿ (Rā. 13, after 59). - ಎಳೆವೆರ್ಗೆ. - ವೆರ್ಗೆ. Young women (Abh. P. 15, 45; Rā. 1, 16, 53). - ಎಳೆವೆರ್. - ವೆರ್. = ಎಳೆವೆರ್. (Abh. P. 16, 88; Grj. 4, 20; Bp. 4, 28. 40; 17, 11; 42, 24. 37; Rā. 13, after 59). - ಎಳೆವೆರ್ಗೆದಿ. - ಕದಿ. A beam of the new moon (R.). - ಎಳೆವೆಲರ್. - ವೆಲರ್. = ಎಳೆಗಾಳಿ. (J. 8, 24; 8, 2; 80, 36). - ಎಳೆವೆಡತಿ. - ವೆಡತಿ. A young Bēḍati (Rā. 5, 97; 6, after 24). - ಎಳೆಸದ್ದಿ. A sowing machine with only one aperture (C.). - ಎಳೆಸಿಂಗ. A young lion (J. 4, 33). - ಎಳೆಸುಯ್. A slight sigh (Rā. 12, 56). - ಎಳೆಪದ. An imperfect degree of ripeness, of cooking, etc. (C.). - ಎಳೆಪದಿರು. A fruit newly come forth, a very young fruit (My.). - ಎಳೆಪಿಡು. = ಎಳೆಪದಿರು. (My.). - ಎಳೆಪುಲ್ಲು. = ಎಳೆವುಲ್ಲು. (B. 4, 79).

ಎಳೆ ಲೆ. = ಇಳಿ, etc. (ಭೂವಾಚಕ Sā. Dh.; ಇಳಿ 357; ಭೂಮ್ಯರ್ಥ I; ಬೂವಿ, ದರೆ, etc. Sā. 37; ಭೂಮಿ 112). - ಎಳೆದೇರ್. - ತೇರ್. Whose chariot is the earth: Śiva (Kk. 4; ಅಪ್ಪಣಿತ Sā. 2). - ಎಳೆಯ ದಂಗುಳಿಯ ಮಾರಯ್ಯ. N. (Bp. 27, 49; cf. ಇಳಿಯ ದಂಗುಳಿಯಾರ).

ಎಳೆತನ ಲೆತನಾ. Tenderness; youth (My.; Si. 322). ಎಳೆತನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯದ್ದು ಎಪ್ಪತ್ತದ ಮೇಲೆ ಬಪ್ಪಿಲ್ಲೇ? (Prv.).

ಎಳೆದು ಲೆದ್ದು. = ಎಳದು 1. ಎಳದು ಅಪ್ಪ ಪಕು (ತರುಣಪಕು, etc. Nr.).

ಎಳೆಯಂ ಲೆಪ್ಪಣ್ಣ. ಎಳೆಯರ್. ಎಳೇ. See s. ಎಳೆ 2.

ಎಳ್ಳು ಲೆಲ್ಲು. = ಎಳೆ 1. The oil-plant Sesamum indicum, the gingely-oil plant and its seed

(ತೆಲ Mr. 374; see ಅಗಸೆಕ್ಕು, ಊರೆಕ್ಕು, ಕರೆಯೆಕ್ಕು, ಕಾಡ ಗುಡೆ ಯೆಕ್ಕು, ಕಾಡೆಕ್ಕು, ಕಾರೆಕ್ಕು, ಗುಡೆಯೆಕ್ಕು, ಗುಡೆಕ್ಕು, ಜಕ್ಕುಎಕ್ಕು, ಹುಡ್ಡೆಕ್ಕು, ಹೊಕ್ಕುಕ್ಕು). ಎಕ್ಕು ಬೆಳವ ಕೆಯ (ತೈಲಿನ Mr. 94). See Bp. 48, 71; 51, 37, 38; Dp. 59, 1. ಎಕ್ಕುನ್ನು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಒಣಗುತ್ತದೆ; ನೀನು ಯಾಕೆ ಒಣಗುತ್ತಿ, ಮುರಳೇ ಬೀಜವೇ?—ಎಕ್ಕುಣಗಿದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬರುತ್ತದೆ; ನೀನು ಯಾಕೆ ಒಣಗುತ್ತಿ, ಮುರಳೇ ಬೀಜವೇ? (Prva.). — ಎಕ್ಕು ಕೆಯ. A field of sesamum (ತಿಲ್ಲ, ತೈಲಿನ Hk.). — ಎಕ್ಕುಗಸೆ. — ಅಗಸೆ. Lin or linseed of a blackish (bluish) colour (My.; ಅತಸಿ, ಉಮೆ, ಕ್ಷಮೆ Nr.; ಅತಸಿ, etc., ಕರೆಯಗಸೆ Si. 305; ಉಮೆ Mr. 374). — ಎಕ್ಕುಮಾಸೆ. — ಅಮಾಸೆ. The last day of the bhādrapada month on which the manes are worshipped (My.). — ಎಕ್ಕುಮ್ಪು. — ಅಮ್ಪು. = ಎಕ್ಕುನಿತು s. ಎಕ್ 1. (C.; B. 8, 97; 5, 120). — ಎಕ್ಕು ಹುಗ್ಗೆ. A dish of milk, rice and sesamum (ತಿಲಾದನ Nr.). — ಎಕ್ಕು ಹೂ. The blossom of sesamum (ವಜ್ರವುಷ್ಪ Nr.; ತ್ರೇಮುಕ್ತ G.). — ಎಕ್ಕು ಕಾಯಿ. The seed of sesamum (C.; B. 1, 6). — ಎಕ್ಕುಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. The pod of sesamum (C.). — ಎಕ್ಕುಚಟ್ಟಿ. A chatni (chatney) of sesamum (C.). — ಎಕ್ಕುಚಿಗಲೆ. A sweetmeat made of sesamum, etc. (C.). — ಎಕ್ಕುಣ್ಣೆ. — ಉಣ್ಣೆ. A sesamum sweetmeat ball (C.). — ಎಕ್ಕುನೀರು. Sesamum seeds and water presented as an offering to the manes of departed ancestors (My.). — ಎಕ್ಕುಬೆಲ್ಲ. A mixture of sesamum and jaggory used as an auspicious present to friends and relations at a festival in January (C.). — ಎಕ್ಕುರೇವಡಿ. A sweetmeat of sesamum and jaggory in the form of a dudḍu (S. Mhr.). — ಎಕ್ಕುಬಣ್ಣೆ. The refuse of gingelly-oil seed (C.). — ಎಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು. = ಎಕ್ಕುಬಣ್ಣೆ. (ಪಿಣ್ಣಾ ಕ Si. 406). — ಎಕ್ಕುಹುನ್ನು. = ಎಕ್ಕು ಹೂ. (ವಜ್ರವುಷ್ಪ Si. 104). — ಎಕ್ಕುಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Sesamum oil (C.).

ಎಲೆ ಕ್ಷಿ. 1. = ಎದ, ಎರೆ, ಬದ 1, ಬದು 1. To stand up; to rise (ನಗೆ ಕ್ಷಿ. 1); 2, to awake (ನಿನ್ನ 20 1); to arise, to spring up; to be produced; to be obtained (ದೊರೆ ಕೊಳ್ಳು I). (T., M. ಎದು; Tu. ಲಕ್; Tē. ಲೇ; see ಎಕ್ಕುಟಗ; ರೇಗು 1; ಲಗ್ಗೆ 2). P. p. ಎದ್ದು (Rāv. 5, 116; 5, after 120; 5, 133; 6, 11; 6, after 31; 8, 124; 13, 65). ಎದ್ದಂ (ಕೆ. 1; 285, 288). ಎದ್ದದು (Rāv. 6, 2; 11, 19).

ಎಲೆ ಕ್ಷಿ. 2. = ಬದ 2. A short P. p. of ಎದ 1. (Tē. ಏ). — ಎದ್ದರ. (i. e. ಎದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ಬರ). To come near, to come (ಸಮಾಪಾಗಮನ ಕೆ. 1; Tē. ಎ ತಂದು). ಪೊಲದೆ ಎದ್ದ ನ್ನಂ (ಕೆ. 68). ವಸಂತರಾಜನ್ ಎದ್ದನ್ನಪನ್ (260, see s. ಬದು ಕು 2). See Rāv. 5, 119; 7, after 97; 10, after 5; 13, after 1, 69 & 102.

ಎಲೆ ಕ್ಷಿ. 3. = ಎತ್ತ. Rising. — ಎದ್ದರ. (ಕೆ. 56). = ಎತ್ತರ. High position; height; etc. (Abh. P. 9, 70; ಕೆ. 1, 51). — ಎದ್ದರವು = ಎದ್ದರ (ಕೆ. 56).

ಎಲೆ ಕ್ಷಿ. 4. = ಎಪ್ಪ, ಬದ 3, ಬದು 2, ಓದು 1. Seven. (T., M. ಎದು). — ಎದ್ದತ್ತು. = ಎಪ್ಪತ್ತು, of which it is the original form (Tu. ಎಕ್ಕು). See ಎದ್ದತ್ತು.

ಎಲೆ ಕ್ಷಿ. 1. = ಎದುತು, ಎದುದು, ಎದುದು. P. p. of ಎದ 1. — ಎದು ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುದು ಕೊಳ್ಳು. (C.; B. 2, 9, 23). — ಎದು ಕೊಳ್ಳುಎಲೆ. (ಆಕರ್ಷಣೆ Si. 461). — ಎದು ತಡೆ. To drag and abandon dragging (to release, J. 28, 31). — ಎದು ತರ. — ತರು. = ಎದು ದು ಕೊಣ್ಣು ಬರ. To drag near (a place, etc., C.). — ಎದು ತರಿಸು. To cause to drag near (C.; J. 11, 31).

ಎಲೆ ಕ್ಷಿ. 2. = ಎದ್ 2, ಎದ್ 2. Dragging, etc. — ಎದುಕು ಲ. = ಇರ್ಕುಲ, ಇದ್ದುಕುಲ. Pulling; attraction; captivation,

oharm (ಇರ್ಕುಲ ಕೆ. 61; Kk. 49). — ಎದುಕುಲಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಇರ್ಕುಲಗೊಳ್, ಇದ್ದುಕುಲಗೊಳ್. To pull towards one's self; to captivate, to charm; to lay hold of, etc. (ನೇಳಿದು ಕೊಳ್, etc. ಕೆ. 5; Abh. P. 5, 57; Grj. 2, after 71). ಚಿತ್ರವನ್ ಎದುಕುಲಗೊ ಮ್ಪು ಗನ್ನ (ಸಮಾಕರ್ಷಣ, ನಿರ್ಹಾರ Nr.). — ಎದುಕುಲಗೊಳುಕು. — ಕೊ ಳುಕ. Noun of ಎದುಕುಲಗೊಳ್. (ನಿರ್ಹಾರ, ಆಧ್ಯವರ್ಷಣ Nr.). — ಎದುಕೂಟ. The act of tying a person's feet to an animal and having him thus dragged along. ನಿಮ್ಮನಿಬರಂ ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತ ಎದುಕೂಟ ಹೂಡಿಸುವೆ (Bp. 57, 80). ಹಕ್ಕುಯ್ಯ ಮಧುವಯ್ಯ ಗಳನ್ ಎದುಕೂಟಿಯಂ ಕಟ್ಟಿಸೆ (C. Bp. 62, 20). ತಿವತರಣರನ್ ಎದು ಹೂಟಿಯನ್ನ ಎದುಸರ್ (62, 29).

ಎಲೆತು ಕ್ಷಿ. 1. Pulling; pulling away; abstracting (C.).

ಎಲೆತು ಕ್ಷಿ. 2. = ಎದು. P. p. of ಎದ 1. (C.). — ಎದುತು. — ಅಟ 1. Dragging-play: laboriously moving: fatigue, exhaustion, fainting. ತನ್ನಯ ಜೀವನೆ ಎದುತುತುಮ್ ಆಯ್ತು (Bp. 52, 17). — ಎದುತುತು ಬೀದ್. To faint away (J. 21, 34). — ಎ ದಿತುತು. — ಅಟ. Dragging; abstraction, withdrawing. ಇನ್ನಿ ಯಗಲ ಎದುತುತು (ಉಪಾದಾನ G.).

ಎಲೆದು ಕ್ಷಿ. 1. = ಎದುದು. P. p. of ಎದ 1. (C.).

ಎಲೆಲ್ ಕ್ಷಿ. 1. To hang from, to be pendent, to be suspended (ಕೊಳ್ಳು ಕೆ. 1; ಅಲವ್ವುನ ಕೆ. 1; Dh.; ನೇಲ್ Kk. 72; Grj. 2, after 106; 7, after 11; 7, 49; 10, after 61; Rāv. 5 after 55; cf. ನೇಲ್). ಪಿಂಗಾಣಿಲ್ ಎದ್ದು ಧಾರಿಸಂಕರೆ (Rāv. 6, after 11). 2, to be cast down, to be weary (ಎದಲ್ ಕೆ. 1). — ಎದಲೆಎದು. — ಬದು. To let hang down. ಸರಿಸದೊಳ್ ಎದಲೆಎಟ್ಟು ಅರಳಲೆಮಾಡೆ (Rāv. 6, after 11; see 8, after 5).

ಎಲೆಲ್ ಕ್ಷಿ. 2. To cause to hang down, etc. (ಅಲವ್ವುನ ಕೆ. 1; Dh.).

ಎಲೆವು ಕ್ಷಿ. 1. To rub; to rub off or out (ಅಪ ಮುಣ್ಣು, ತೊಡೆ ಕೆ. 1; ನೇವು ಕೆ. 1; T. ಇದ್ದು, M. ಇದ್ದು; M. ಇದ್ದು, to daub, rub; to soil; ಇದ್ದುಕ್ಕು, rubbing, polish; cf. ಎಕ್ಕು 2); to stroke gently (Rāv. 4, 70).

ಎಲೆವು ಕ್ಷಿ. 2. Drawing, pulling. 2, spasm, cramp (My.).

ಎಲೆಸು ಕ್ಷಿ. 1. = ಎದುಸು. To cause to pull; to cause to drag (Bp. 58, 66; C. Bp. 62, 29; Bh. 4, 4, 39; C.).

ಎಲೆಸು ಕ್ಷಿ. 2. = ಎದುಸು. To cause to drag (C.). 2, to procrastinate; to stop, to thwart, to oppose (ತಕ್ಕೊಯ್, ತಡವುರೆ, ಪೋರ್ಕುಲ, ಕಡೆಗಣಿಸು, ಇದು ಸುನೂಂಕು, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಕೆ. 5; see ಇದುಸು 2, ಎದ 1; and cf. ಎಳಿಸು 1).

ಎಲೆಕೆ ಕ್ಷಿ. 1. = ಇದ್ 1, etc. To pull, to draw, to drag; to draw towards one's self forcibly; to seize or take fraudulently for one's own use (ಬರ ಸೆಳೆ ಕೆ. 1, o. r. ಬರ ತೆಗೆ; ರೋಧಾರ್ಪಣ, ಆಕ್ರಮ ಸಾರ್ಪಣ ಕೆ. 1; Dh.; ಆಕರ್ಷಣ ಕೆ. 112; C.; M. ಇದ್, T. ಇದ್, ಇಡ್, to draw; to protract, delay; Tē. ಡಾಗು, ರಾಡು). P. ps. ಎದುದು, ಎದುದು, ಎದುತು, ಎದು 1. See Bp. 53, 40; J. 3, 41; Rāv. 6, after 11; Si. 272, 319, 393. ಎತ್ತು ಕೊಣ್ಣುಗಲು ಬಣ್ಣೆ ಎದುಯುತ್ತವೆ (B. 1, 18). ಧಾತುಗಲೆನ್ನ ಬೇರಾದವು ಉದ್ದ

ಶ್ವಯನ್ನು ಎದೆಯ ಬಹುದು (4, 97). ಪಾಳೆಗೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ
ಅವಕ್ಕುವಾದ ತನ್ಮುಗಳನ್ನು ಈ ಹುದು ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿಟ್ಟ
ಎದೆಯು ತೆಗೆಯುತ್ತದೆ (4, 112). ಒಬ್ಬನ ಬದುಕನ್ನು ಎದಿ ಕೊಳ್ಳುವದು
(C.). — ಎದಿದಾಟ. — ಆಟ. Dragging and pulling, mutually
pulling (C.); delay (My.). — ಎದಿದಾಡು. — ಆಡು. To pull; to
pull mutually (My.); to delay (My.). — ಎದಿದೊಯ್. — ಒಯ್.
= ಎದಿದುಯ್. (Abh. P. 14, 102; Grj. 2, after 71; Bp. 42,
4; J. 7, 32; 11, 19). — ಎದಿದೊಯ್. — ಒಯ್. = ಎದಿದೊಯ್.
ಘಟಿಸುವನ್ನು... ನ್ಯಾಯಸಭೆಗೆ ಎದಿದೊಯ್ದನು (B. 4, 169). — ಎದಿ
ದುಯ್. — ಉಯ್. To seize and drag or carry along or away.
ಕಡುಕೆಯ್ತು ಕೃತಾನ್ತನು ನಿರ್ನರಮ್ ಎದಿದುಯ್ತು (Smd. 112).

ಎದಿ ಲೆಠಿ. 2. Thread (ತನ್ಮು ಮಾತ್ರ Smd. Dh.; ತನ್ಮು Smd. 112;
C.; M.; T. ಇದ್ದು). ನೂಲೆ (Smd. I). ಸಾರಸದ ನಾಳದ ಎದಿ
(ತನ್ಮು Mr. 421). ನೂತ ನೂಲ ಎದಿ (ತನ್ಮು 530). ತೀತರುಡಿಗೆ ಎದಿ
ಯಂ ಕೊಡುವ ಘಟು (at the putting on of a new cloth,
Bp. 11, 18). ಹೂಗೊಳಗಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಎದಿಗಳೇ ಕೇಸರವು
(B. 3, 106). ಎದಿಯನ್ನು ತೆಗೆ, to make thread, to spin (C.;
B. 5, 122; Si. 221). — ಎದಿಯಪ್ಪಮ. — ಅಪ್ಪಮ. = ಎದೀ ಹಬ್ಬ
No. 1. (My.). — ಎದೀ ಹಬ್ಬ. = ನೂಲಹಬ್ಬ No. 1, q. v. (My.);
= ನೂಲ ಹಬ್ಬ No. 2. (Mg.).

ಎದಿತ್ತು ಲೆಠತ್ತು. = ಎದಿತ್ತು. P. p. of ಎದಿತ್ತು.

ಎದಿರು ಲೆಠಾರ. (Smd. 59). = ಎದಿರು. 1. To awake, to
cease from sleep (ಪಾಗರಣ Smd. Dh.; ನಿವ್ರೆ ತಿಳಿ I).
2, to become or be awake, wakeful, vigilant

or cautious (ನಿದ್ರಾಧಾನ್ವ Smd. Dh.; ಮಹವೆ ಪಿಂಗು I).
3, to become vivified or healthy, to recover
(ಕುತುಬೋಸರಸು I). P. p. ಎದಿತ್ತು (I; 284).

ಎದಿರು ಲೆಠಾರ. ಎದಿರು. ಎದಿರು. See a. ಎದಿ 2 & 3.

ಎದಿರು ಲೆಠು. 1. = ಎದಿರು. 4. (That pulls or draws):
a bull (ಗೂಳ Smd. I); an ox (ಅನಡುಹ I). ಎದಿರುನ ಪಟ್ಟಿ
(Smd. 81).

ಎದಿರು ಲೆಠು. 2. The string or cord of the warp
of the texture of a cot (ಹೊರಸಿನ ನೆಯ್ತು ಉಳಿಯ
ನುರಿ Smd. I).

ಎದಿರು ಲೆಠಿಸು. = ಎದಿರು, etc. To wake from
sleep or repose, to rouse (v. t., ನಿವ್ರೆ ತಿಳಿಯನು
(Smd. I; Grj. 5, 6, 7). 2, to lift up (ಎತ್ತಿ ಕಳೆ Smd. I).

ಎದಿರು ಲೆಠು. = ಎದಿರು, etc. To go upwards, to rise
(ಉತ್ಥಪಣ Smd. Dh.; T., M. ಎದಿರುಮ್; T. ಎದಿರುಪ್ಪ, to rouse).
— ಎದಿರುಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟು. = ಎದಿರುಟ್ಟು, q. v. To follow, etc. (ಅನುಧಾ
ವನ Smd. Dh.; ಅರೆಯಟ್ಟು, o. r. ಅರೆಯ್, Kk. 66; ತೂಳ, ಅರ
ಯಟ್ಟು, ಬೆನ್ನಟ್ಟು, ಬೆಂಗೆವಾಯಿ, ಬೆನ್ನೇಡು Ss.). ಪದಿನೆನ್ನಾಸಿರ ರೋ
ಹವಕ್ಕರೆಯ ಪಾತ್ಯತ್ವಂಗಳ, ಇರ್ಭಾಸಿರಂ ಮದಮಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದ
ದನ್ನಿಳಿಗಳ, ಮತ್ತೆನ್ನ ಲಕ್ಕಂ ರಣೋನ್ನದವತ್ತಿವ್ರಹಮ್ ಎವ್ವು ಸೈನ್ಯ
ಮ್ ಅದಟಂ ಬನ್ನ, ಉಪ್ಪಳಂ ಕಾದಿ, ಓದಿದೊಡೆ ಎದಿರುಟ್ಟದನ್; ಅಟ್ಟು,
ಮುಟ್ಟು, ಓದಿದಂ ಪಾಣುಕ್ಕುಚ್ಚೇತ್ತರಂ (Smd. 22, 83).

ಎದಿರು ಲೆಠಿಸು. = ಎದಿರು, etc. See ಎದಿರು.

ಏ

ಐ

ಏ ಕೆ. 1. The twelfth letter of the Alphabet
(Smd. 15. 17. 18). As an initial it, occasionally, is repre-
sented by ಯಾ, see e. g. ಯಾಲ್ಕು, ಯಾಕೆ, ಯಾತ; and as
the vowel of an initial consonant it is usually pro-
nounced so in the vulgar dialect, e. g. ನ್ಯಾರ್ (ನೇರ್ Si.
218), ಪ್ಯಾಟೆ (106), ಪ್ಯಾಗ (470), ಪ್ಯಾಟೆ (114), ಪ್ಯಾಡ (114),
ಪ್ಯಾಡನು (341), ಪ್ಯಾಲ (126), ಪ್ಯಾನಾಯ (300), ಪ್ಯಾಳೆ (304),
ಮ್ಯಾಣ (133), ಮ್ಯಾಲೆ (95. 244. 252), ಪ್ಯಾಲೆ (212), ಪ್ಯಾವ
(C.); ಪ್ಯಾಪ್ಪೆ (Cb. 35. 58. 127). Cf. ಪ್ಯಾಗೆ; and also ಪ್ಯಾ 2. —
Not unfrequently an initial ಏ is written ಯೇ. — The verbs
ಕೇ, ತೇ, ದೇ, ಮೇ have a final ಏ. — ಏ occasionally arises
from ಇ (Smd. 250). — Observe also ಎದ್ = ಎದ್.

ಏ ಕೆ. 2. = ಎ, q. v. (Smd. 394). A particle of em-
phasis, a vocative particle, used in smarāṇa,
viçāra, āmantrāṇa, and avadhāraṇa (Smd.
394). ಎಕಮಾವೇ! (152). ಮನುವೇ, ನಿನ್ನಯ ಮಾರ್ಗಂ ಜನಕ್ಕಂ
ಸೂತ್ರಮ್ ಆಯ್ತು (152). ತಂಕರನು ನೀವೇ! ಭವನು ನೀವೇ! (Bp.
28, 65). ಅತನೇ ತೂರತ್ತವಳ್ಳವಂ! (38, 64). ಸತಿಗೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವೇ
ಧೂಪಣಂ (84. 27). ಒಮ್ಮಲೇ (B. 2, 6). ಬೆಂಕೇ ಹಬ್ಬು ನಿನ್ನ ಬುಧಿ
ಗೆ! (4, 45). ಒನ್ನು ತಟಿಕು ಹೇನುಮಪ್ಪಾ ಕೊಡೇ! (4, 2). It is
also added to *participles*, e. g. ಪ್ರತಿಷೇಧತ್ರಯೆ ಬರೆ ಭೂತವತಿ
ಯಾಗಿಯೇ ಸಲ್ಲದು (Smd. 261). ಹಸಗಡದೇ (Bp. 39, 64).

ಎನೇ (45, 27. 31). ನಿಲ್ಲದೇ (45, 34). ತಪ್ಪದೇ (48, 5). ಅಲ್ಲದೇ
(57, 58). ನಮ್ಮ ಹಿತದ ಸಲುವಾಗಿಯೇ (B. 1, 24). ತಿಳುಕೊಡ್ತೇ
ಹಬ್ಬುತ್ತೇನೆ (3, 115). ಪಾಗೆ ಮಾಡದೇ ನಿರ್ವಾಹವಲ್ಲ (4, 45).
ಅನುಸರಿಸಿಯೇ (4, 89). ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ (4, 135). ಮಾಡಿಯೇ
(5, 87). ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ (5, 227). ಇಲ್ಲದೇ (Si. 378. 394);
— and to *infinitives*, e. g. ಯಾವ ಮಾತು ಆದಲೇ ಬಾರದು
(B. 3, 88). ಆ ಕಥೆಯ ಧಾಪಾನ್ತರವನ್ನು ನೀನು ಇನ್ನೂ ಮಾಡೇ
ಇಲ್ಲವೇ? (4, 136). — ಎನ್ನಾ ಕರಿಣವೇ ಆಗಲಿ, ಎನ್ನಾ ಬಿಕ್ಕುಟ್ಟಿನದೇ
ಆಗಲಿ ಅಲ್ಪಕಾಲದೊಳಗೆ ಕೆಯ್ಯೊಡಿ ಬರುವದು (4, 152), ಏ, ರಾಮ
ಯ್ಯ! (My.). ಏ, ರಂಗಮ್ಮ! (My.). See ಲೇ. — ಏ ಹೋ! ಏ ಹೋ!
(Bp. 18, 69). — ಏ ಹೋ! (Bp. 32, 15).

ಏ ಕೆ. 3. = ಎ, q. v. (Smd. 396). About this *questioning*
particle see e. g. Bp. 10, 8; 11, 6. 9; 20, 15; 22, 46; 28,
29; 37, 27; 39, 47; 45, 17; 53, 35; 55, 13; 56, 31; Rsv.
13, 19; Bh. 1, 8, 21. 28. 89; 2, 13, 35. 39. 47; Ss. 8. 44.
ನಿನ್ನೂ ಅದೇ ಹಾದಿ ಅಲ್ಲವೇ? (B. 1, 26). ಅದು ಗುಬ್ಬಿ ಅಲ್ಲವೇ?
(2, 5). ಆ ಗುಣವನ್ನು ಗುಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ದೇವರು ಇಷ್ಟು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ,
ಅಲ್ಲವೇ? (2, 6). ದಡ್ಡಿಗೆ ಹೋದೇನೇ? ಅದು ದೂರ ಉದಯಿತು!
(2, 47). See also ಎನೇ.

ಏ ಕೆ. 4. A contraction of ಎಯ 1, in the genitive,
e. g. ಸಾಲೇ ಮನೆ (B. 1, 21), ಬೋರೇ ಕಾಯ್ (2, 17), ತನ್ನೇ
ಹೆಸರು (Si. 65), ಎಳೇ (see ಎಳೆ 2); — 2, in the accusative,

e. g. ಅದಿಕ್ಕೇ ಉದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬಹುದು (Prv.). ಎಂಜಲ ಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ಕಾಗೇ ಓದಿಸುವದಿಲ್ಲ (Prv.). ಕೊದ್ಲೇ ಹೋಗಲಾದಿಸು (Si. 225);— 3, in the locative, *e. g.* ಕಡೇಲಿ (Si. 447), ಮನೇಲಿ (B. 5, 318);—4, in the affix ಅನೆಯ, *e. g.* ಎರಡನೇ ಪುಸ್ತಕ, ಎರಡನೇ ಪಾಠ (B. 2, 1);—5, in the infinitive, *e. g.* ಕರೇ ಕಳುಹಿಸು (Si. 388).

ಏ ಕಿ. 5. = ಓವೆ, etc., ಯಾ. What? which? ಎ ತೆದಿಂ (Smd. 283). ಎ ಮಾತು (Çh. v. 138). ಎ ಕಾಲ (Bp. 41, 19; 60, 41). ಎ ತೆದಿ (44, 68). ಎ ದೇಸೆ (48, 22). ಎ ಪರಿ (25, 22, 23; 27, 2, 53; 32, 13; 40, 8; 47, 26; 54, 2). ಎ ಪೊತ್ತು (8, 46). ಎವುದು (Abh. P. 12, 61. 96). — ಎನಾಗಲೂ. — ಎ-ಅಗಲು-ಅೂ 7. = ಯಾವಾಗಲೂ. Always (ತಾತ್ಪರ್ಯ Si. 467).

ಏ ಕಿ. 6. = ಏರಿ, ಏನ್, etc. (Smd. 211). — ಎಗುವದು. = ಎಗಿಯ್ದು ದು. (Bp. 49, 40). — ಎಗುವೆಂ. = ಎಗಿಯ್ಯೆಂ. (Bp. 8, 16, 45; 13, 20; 15, 22; 16, 5; 18, 43. 63; 20, 2; 26, 53; 38, 30; etc.). — ಎಗುವೆವು. = ಎಗಿಯ್ಯೆವು. (Bp. 9, 3; 48, 13; 52, 12). — ಎಗಿಯ್ಯೆ. What to do or make? ಎಗಿಯ್ಯೆವೆವು (Bp. 15, 36). ಎಗಿಯ್ಯುದು (49, 38). ಎಗಿಯ್ಯೆಂ (17, 67; 22, 52; 50, 44; 58, 24). ಎಗಿಯ್ಯರು (Mr. 5). ಎಗಿಯ್ಯೆಡಂ (Ç. Bp. 11, 11). ಎಗಿಯ್ಯಲುಂ (Smd. 44). — ಎಗಿಯ್ಯು. = ಎಗಿಯ್ಯೆ. ಎಗಿಯ್ಯುವೆವು (Bp. 43, 37). — ಎವರ್. — ಬರ್. = ಎತರ್ ಬರ್. ಎವನ್ನಂ, ಎವನ್ನರ್ (Smd. 211). — ಎವಾಯ್. — ಬಾಯ್. What use? (Rsv. 5, after 19). — ಎವೆಂ. = ಎಗಿಯ್ಯೆಂ. (Bp. 13, 4, 7; 28, 14; 45, 10; J. 19, 40; 20, 21). — ಎವೆನು. = ಎಗಿಯ್ಯೆನು. (Bp. 48, 10). — ಎವೆವು. = ಎಗಿಯ್ಯೆವು. (Bp. 50, 60; 58, 20). — ಎವೇಂ. = ಎವೆಂ. (Bp. 13, 14). ಎವೇನೇವೆಂ. rep. (22, 34). — ಎವೇದ್. = ಎನ ಪೇದ್ (Smd. 211). What to say? ಎವೇದ್ವೆಂ (Smd. 211; Bp. 60, 12; 61, 38; Rsv. 5, 127; 13, 79; Smd. 48. 109; J. 4, 49; 6, 16; 28, 15). — ಎವೋಗು. = ಎತರ್ ಪೋಗು (Smd. 211). ಎವೋದಂ, ಎವೋದರ್ (211).

ಏ ಕಿ. 7. = ಎ 13. (My.). — ಎಗುದ. (*i. e.* ಎವುದ = ಎಪುದ). = ಎವುದು, q. v. ಸ. ಎ 13 (ಎಂಜಲಗುದ್ Çh. II, 96). — ಎಗೋ. — ಕೋ. To despise, to disregard (Abh. P. 11, 76).

ಏ ಕಿ. 8. The initial ಎ that is connected with p or h; see *e. g.* ಎಟು 1, ಎಡಿ 2, ಎಲು 1 & 2, ಎಸಿಕೆ, ಎದು 3.

ಏ ಕಿ. An interjection of remembering, addressing, censure or contempt, and compassion. Probably in ಎಮುನ್ದಂ (Smd. 64).

ಎಂ ಕಿ. = ಎ 6, etc. See s. ಎನ್. — ಎಂವೇದ್. — ವೇದ್. (Bp. 24, 46). — ಎಂ ಪೋದ್. — ಪೋದ್. (Bp. 23, 25; 81, 19).

ಏಕ ಕಾ. = ಎಕ 2. One, alone, solitary; the same; only. 2, unique, pre-eminent, chief, excellent. 3, one of two or many. 4, a, an. 5, the singular (Smd. 115. 264; Kavy. I, 2, 62-65).

ಏಕಕ ಕಾಕಾ. Same; solitary.

ಏಕಕಾಲ ಕಾ-ಕಾಲ. The same time. ಏಕಕಾಲಂ, at the same time, at once (ಯುಗಪದ್ Smd. 107).

ಏಕಕಾಂಡಲ ಕಾ-kundala. Baladēva (ಬಲ, ಬಲಭದ್ರ Nn. 147). 2, Kūrera (ಧನಾಧೀಶ್ವರ, ಕುಬೇರ 147). 3, N. of a town (ಪಟ್ಟಣಧೇದ 147).

ಏಕಕ್ರಿಯೆ ಕಾ-kriyē. The same action; the same verb (Kavy. V, 961). 2, the making one. See ಒಟ್ಟು.

ಏಕಗುರು ಕಾ-guru. A pupil of the same preceptor, a fellow-student.

ಏಕಗೃಹಕೃತ್ಯ ಕಾ-grīha-kṛitya. The state of forming one household; an undivided family (My.).

ಏಕಗ್ರೀವು ಕಾ-grīva. One neck, *i. e.* close union, amity (My.). ಏಕಚಕ್ರ ಕಾ-çakra. Governed by only one king. 2, N. of a town (Bh. 1, 10, sum.).

ಏಕಚಕ್ರಪುರ ಕಾ-çakra-pura. = ಏಕಚಕ್ರ No 2. (Bh. 1, 10, 1).

ಏಕಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕಾ-çakra-vartī. Sole master of the whole land (C.).

ಏಕಚರ ಕಾ-çara. Wandering or living alone. 2, going together; gregarious. 3, living only on land (My.).

ಏಕಚಕ್ರ ಕಾ-çhatra. One parasol; one royal power or sway. ನೆಲನನ್ ಏಕಚಕ್ರದರಿ ಸಲಹುವುದು ಮತ! (Bh. 1, 8, 15).

ಏಕಚಕ್ರಾಧಿಪತಿ ಕಾ-çhatra-adhipati. A supreme sovereign (My.).

ಏಕಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ ಕಾ-çhatra-ādhipatyā. Supreme sovereignty (My.).

ಏಕಚಕ್ರ ಕಾ-çhatrī. Subject to one king or lord; a country (Mhr.; R.).

ಏಕಚ್ಛಾಯ ಕಾ-çhāyā. (= ಎಕಚ್ಛಾಯ). Having only shadow, quite dark.

ಏಕಜಾತಿ ಕಾ-jāti. Once-born; of the same kind or caste (My.); a Sūdra.

ಏಕಜಾಯಿ ಕಾ-jyāi. (ಜಾಮ್ನಯಂ Çt. II, 110).

ಏಕತರ ಕಾ-tara. One of two, either, other; one of many (Colebr.).

ಏಕತಾನ ಕಾ-tāna. Intent or bent upon one object (ತದ್ಗತ, ಲ ಮ್ನು Mr. 329).

ಏಕತಾಲ ಕಾ-tāla. = ಎಕತಾಳ. Proper union of song, dance and instrumental music, keeping time together; harmony.

ಏಕತಾಲರಗತಿ ಕಾ-tāla-ragaṭi. A kind of metre (Çh.).

ಏಕತೆ ಕಾ-tē. = ಎಕತ್ವ. See Smd. 152. 168. 169.

ಏಕತ್ರ ಕಾ-tra. In one place, on one spot; together; on the one side—. (Çb.; B. 4, 106; 5, 175).

ಏಕತ್ವ ಕಾ-tva. Oneness, unity; identity. 2, the singular number (Smd. 124. 167. 168. 174; Kavy. I, 2, 44-46).

ಏಕದಂತ ಕಾ-danta. Single-toothed or tusked: Gaṇēsa.

ಏಕದಲ ಕಾ-dala. Having two leaves; N. of a plant (ಒನ್ನೆ ಲಗ Mr. 132).

ಏಕದಾ ಕಾ-dā. At the same time, at once. 2, once.

ಏಕದೃಶ ಕಾ-dṛiṣ. Nom. ಏಕದೃಕ್. One-eyed; excellent-eyed: a crow; Śiva.

ಏಕದೇಶ ಕಾ-dēṣa. A part, a portion (Kavy. III, 3, B, 144).

ಏಕದೇಶಿ ಕಾ-dēṣi. Of one or the same country (My.; Mhr.). 2, consisting of parts or portions.

ಏಕದೇಶೀಯ ಕಾ-dēṣīya. Belonging to one or the same country (My.).

ಏಕದೇಹ ಕಾ-dēha. Having only one body; closely united in friendship (My.); elegantly formed; the planet Mercury.

ಏಕಧುರ ಕಾ-dhura. (Cattle) being fit for special burden.

ಏಕಧುರಾವರ ಕಾ-dhura-vaha. Being fit for special burden.

ಏಕಧುರೀಣ ಕಾ-dhūrīṇa. Being fit for special burden.

ಏಕನಾಥ ಕಾ-nātha. Having one master. 2, sole master or lord (My.). 3, N. (My.).

ಏಕಪತ್ನಿ ಕಾ-patni. He who has only one wife (My.).

ಏಕಪತ್ನಿ ಕಾ-patni. Only one wife. (My.).

ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತ ಉಪಾಸನಾ-ವ್ರತ. The observance or rite of having but one wife, continency (J. 10, 39). 2, a continent male (10, 40).

ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತಸ್ಥ ಉಪಾಸನಾ-ವ್ರತ-ಸ್ಥಾನ. = ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತ No. 2. (J. 13, 33).

ಏಕಪತ್ರ ಉಪಾಸನಾ. = ಏಕಪತ್ರ. One-winged, one-leaved, etc.

ಏಕಪದ ಉಪಾಸನಾ. One step. 2, a simple nominal formation. 3, present time, same time.

ಏಕಪದಿ ಉಪಾಸನಾ. A path. 2, upon one foot, with one foot.

ಏಕಪಾದ ಉಪಾಸನಾ. One foot; having only one foot; standing on one foot. (Mr. 82).

ಏಕಪಾದಗತಿ ಉಪಾಸನಾ-ಗತಿ. Walking on one foot. See ದೂರ.

ಏಕಪಿಂಗ ಉಪಾಸನಾ. Having a yellow mark in the place of one of his eyes: Kuvēra.

ಏಕಪಿಂಗಲ ಉಪಾಸನಾ. = ಏಕಪಿಂಗ. (Colebr.).

ಏಕಮತಿ ಉಪಾಸನಾ. The mind fixed upon one object; unanimous. (My.).

ಏಕಮತ್ಯ ಉಪಾಸನಾ. The same exercise or application of knowledge; concord (My.). ಏಕಮತ್ಯ ಕಾಕ ಮಾದದು (Prv.).

ಏಕಮನಸ್ಸ ಉಪಾಸನಾ. ಏಕಮನಸ್ಸ. One mind (C.); fixing the mind upon one object; unanimous.

ಏಕಮಾತ್ರ ಉಪಾಸನಾ. One syllabic instant or Mora; a hrasva vowel (Śmd. 19; Kāv. I, 1a, 10.11).

ಏಕಮಾತ್ರಕ ಉಪಾಸನಾ. = ಏಕಮಾತ್ರ. (Śmd. 17).

ಏಕಮಾತ್ರ ಉಪಾಸನಾ. A pill that is used for curing any disease (My.). ಗಂಗಾಧರಪಟ್ಟಿ ತನ ಏಕಮಾತ್ರ ವೈಕುಂಠಯಾತ್ರ (Prv.).

ಏಕಯಸ್ತಿ ಉಪಾಸನಾ. A single string of pearls.

ಏಕಯಸ್ತಿಕೆ ಉಪಾಸನಾ. A single string of pearls.

ಏಕರಸ ಉಪಾಸನಾ. Of one flavour, etc. 2, perfect assimilation (My.).

ಏಕರೂಪ ಉಪಾಸನಾ. One form; uniform. (Śmd. 146. 259).

ಏಕರೂಪ ಉಪಾಸನಾ. Tbh. of ಏಕರೂಪ. A uniform mass, a mass of ashes. ಕಾಶರೂಪನ ಅಕವದಿಸಿದನು, ನಮದೀನ ತಾಕಿದೊಡೆ, ಏಕರೂಪದ ರಾಜಧನನನನು (Bh. 1, 8, 67).

ಏಕಲಿಂಗ ಉಪಾಸನಾ. = ಏಕಲಿಂಗ. (Si. 219).

ಏಕಲಿಂಗದೇವ ಉಪಾಸನಾ. An isolated phallus-god; Kuvēra. (B. 5, 68).

ಏಕಲೋಚನ ಉಪಾಸನಾ. = ಏಕಲೋಚನ. (ಶಾ. Mr. 170).

ಏಕವಚನ ಉಪಾಸನಾ. The singular number (Śmd. 97. 107. 111. 116. 128. 150. 152. 168. 169. 172, etc.; Kāv. I, 2, 12. 13. 41-43; I, 5, 6-12. 18-20, etc.).

ಏಕವಕ್ಯಕೆ ಉಪಾಸನಾ. Agreement of meaning (My.; Mhr.).

ಏಕಶೇಷ ಉಪಾಸನಾ. The remainder of one only; a term in grammar denoting that of two or more words only one remains or is retained. (My.).

ಏಕಸಂಖ್ಯೇವಚನ ಉಪಾಸನಾ. The singular number (Kāv. I, 5, 41-44).

ಏಕಸಂಖ್ಯಾಹರಿ ಉಪಾಸನಾ. One who understands and remembers a śloka from hearing it for the first time (My.).

ಏಕಸಂಖ್ಯಾಹರಿತ್ವ ಉಪಾಸನಾ. The faculty of an ekasandhigrahi (My.).

ಏಕಸಪ್ತತಿ ಉಪಾಸನಾ. Seventy-one.

ಏಕಸರ ಉಪಾಸನಾ. = ಏಕಸರ. (ಏಕಾವಲಿ HIA.).

ಏಕಸರ್ಗ ಉಪಾಸನಾ. Intent or bent upon one object.

ಏಕಸ್ಥ ಉಪಾಸನಾ. Standing together, remaining or being in one place; unanimous (My.).

ಏಕಸ್ಥಲ ಉಪಾಸನಾ. = ಏಕಸ್ಥಲ. One place, the same place.

ಏಕಸ್ಥಾನ ಉಪಾಸನಾ. = ಏಕಸ್ಥಾನ. 2, a name given to the figures under ten (My.).

ಏಕಸ್ಥಾನಿ ಉಪಾಸನಾ. Occupying the same place; originating in one place. (Śmd. 27. 43).

ಏಕಹಸ್ತ ಉಪಾಸನಾ. One hand;—one who has a mutilated hand (ಏಕಲಪಾಣಿ, ಏಕಲಯ Mr. 389).

ಏಕಹಾಯನಿ ಉಪಾಸನಾ. A heifer one year old.

ಏಕಾ ಏಕಿ ಉಪಾಸನಾ. Suddenly, all at once (ಅಕಸ್ಮಾತ್ Čb.; My.; Mhr.).

ಏಕಾಕಿ ಉಪಾಸನಾ. Alone, solitary (Bp. 18, 54; J. 19, 25).

ಏಕಾಕ್ಷ ಉಪಾಸನಾ. One-eyed; having an excellent eye; a crow. 2, N. of a plant (ಚಿಲಯತ, ಚಿಲಯ Mr. 133, o. rs. ಏಕಾಕ್ಷ & ಚಿಲಯತ).

ಏಕಾಕ್ಷರ ಉಪಾಸನಾ. A monosyllable (Śmd. 102. 103; Kāv. I, 5, 46; III, 2, B, 58. 69 seq.).

ಏಕಾಕ್ಷರಪದ ಉಪಾಸನಾ. A monosyllabic word (Kāv. I, 2, 84-89).

ಏಕಾಕ್ಷರ ಉಪಾಸನಾ. Being monosyllabic (Kāv. III, 2, B, 72).

ಏಕಾಕ್ಷಿ ಉಪಾಸನಾ. = ಏಕಾಕ್ಷ, q. v.

ಏಕಾಗ್ರ ಉಪಾಸನಾ. Turned towards one point, intent upon one object. (Abb. P. 14, 176; Bp. 42, 35).

ಏಕಾಗ್ರಾಹಿತ್ವ ಉಪಾಸನಾ. The state of not taking, holding or accepting as pre-eminent. See ಅದ' (o. r. ಏಕಾಗ್ರಾಹಿತ್ವ).

ಏಕಾಗ್ರಾಹಿತ್ವ ಉಪಾಸನಾ. = ಏಕಾಗ್ರ. Intent upon one object.

ಏಕಾಂಗ ಉಪಾಸನಾ. A single member, a single part (Śmd. 101). 2, a body-guard. 3, Mercury. 4, Mars. 5, Vishnu. 6, sandal-wood.

ಏಕಾಂಗಿ ಉಪಾಸನಾ. Of one member, side or qualification only (Mhr.);—solitary, alone (My. = ಏಕಾಕಿ).

ಏಕಾಂಗಿ ಉಪಾಸನಾ. One foot; one who has a mutilated foot, one who is lame (ಏಕಾಂಗಿ Mr. 389).

ಏಕಾದಶ ಉಪಾಸನಾ. Eleven; the eleventh.

ಏಕಾದಶರುದ್ರ ಉಪಾಸನಾ. A ceremony of bathing a linga whilst repeating the rudramantra eleven times (My.).

ಏಕಾದಶರುದ್ರ ಉಪಾಸನಾ. The eleven Rudras (Mr. 347; Grj. 10, 64; see their names in Vivēkacintāmaṇi, 6th prakaraṇa, 21st division).

ಏಕಾದಶಿ ಉಪಾಸನಾ. The eleventh day of the waxing or of the waning moon on which Vaishnavas (J. 29, 5. 13), Rāmānujas, and Smārtas use to wake and fast. ಏಕಾದಶಿಯ ಮನೆಗೆ ತಿರುವಾತ್ರಿಯ ಅವತರಣಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಏಕಾದಶೀವ್ರತ ಉಪಾಸನಾ. The observance of the ekādaśī rites (J. 29, 6. 21).

ಏಕಾಧಿಪತಿ ಉಪಾಸನಾ. A sole monarch. (My., a term also used in astrology, My.).

ಏಕಾಧಿಪತ್ಯ ಉಪಾಸನಾ. Monarchy (J. 5, 23; My.).

పాస్త్ర టీకా-anta. The only end or aim. 2, a solitary, lonely, private or secret place (వ్యవాయ Nn. 152; J. 6, 15). 3, a private consultation; secrecy (J. 6, 12, 36); a secret; retiring habits (దస్త్ర, మస్త్ర టీకాన Nn. 91; రక్ష 163; దక్షు Ct. I, 89; మస్త్ర Ct. II, 84; Sm. 66; B. 4, 138; My.). 4, alone, private, secret, hidden. 5, excessive. పాస్త్ర టీకా, టీకాన వాయకు. — నాల్గు కవచరివిగ పాస్త్ర, అటు కవిగ బిడ్డ మేలే టీకాన. — ఇట్టిరిద్దరే పాస్త్ర, మూవరిద్దరే టీకాన (Prva.). — పాస్త్రదవళ. — అవళ. A woman who is of retiring habits or lives by herself (పక్షుగీకాత్ Kk. 28, o. r. టే). — పాస్త్రదళ. — అళ. = పాస్త్రదవళ. (పక్షుగీకాత్ Sm. 74). — పాస్త్రనయ్య. — అయ్య. N. (Bp. 49, 11).

పాస్త్రరామ టీకా-āma. N. (Bp. 49, 2; 52, 38, 43, 45, 46). — పాస్త్రరామత్త. — తత్త. N. (Bp. 49, 4). — పాస్త్రరామయ. — అయ. N. (Bp. 49, 14). — పాస్త్రరామయ్య. — అయ్య. N. (Bp. 49 sum.; 49, 6; 52 sum.; 52, 44, 49, 50; 58, 6).

పాస్త్రవస్త్ర టీకా-anta-vanta. A private counsellor or secretary (Bp. 9, 47).

పాస్త్రవాస టీకా-ānta-vāsa. A solitary dwelling; a hermitage; — a seraglio, a harem (My.).

పాదే టీకా-āddē. A heifer one year old.

పాదమ్ర నాథ టీకా-āmbra (= āmbara)-nātha. N. of a śivalinga at Kañci (Bp. 17, 1).

పాయన టీకా-āyana. Fixing one's thoughts upon one object. 2, a solitary place. 3, union of thoughts.

పాయనగత టీకా-āyana-gata. Intent upon one object.

పారా టీకా-āra. The letter ప (Sm. 11, 64).

పారాతి టీకా-āraṭi. A waving platter with one wick (My.; Tē.; Bp. 47, 16).

పారథ టీకా-ārtha. The same object; one meaning; — a synonym (My.). 2, expressing one thing, forming only one notion. 3, having one meaning. See Kāv. II, 1, 7; II, 2, B, 3, 7-12; V, 950.

పారథగతి టీకా-ārtha-gati. Arriving at one meaning (Kāv. I, 3, 1-4).

పానలి టీకా-āvali. పానళి. = పానళి. A single line. 2, a single string of pearls (పశ్యసర Ct. II, 88; కట్టికే, బన్ను సరమ అగిదా దారం Mr. 338).

పాశ్రయ టీకా-āśraya. The same recipient; the same relationship; etc. See Sm. 196; Kāv. III, 3, B, 130. 2, the help or protection of one deity only; — resorting to one deity only (My.).

పాష్టిలి టీకా-āsthīla. The plant *Agati grandiflora* Desv. (*Sesbana grandiflora* Poir., శోకరేకున్న గిడి Si. 143).

పాష్టిలి టీకా-āsthīlī. The plant *Clypea hernandifolia* Wight & Arn.

పాద టీకా-āha. The period of one day. (My.). 2, a ceremony performed on the eleventh day in the course of funeral rites (My.).

పరీని టీకా-īni. Honesty, uprightness (My.; II.).

పరీభవిషు టీకా-ībhavisu. To become one (My.).

పరీభావ టీకా-ībhāva. Becoming one; association. (My.).

పరీషు టీకా-īnu. Sum total (C., also పరీషు; Mhr. పశుషు, పశున).

పరీ టీకా-ī. = యాకే. See s. పన.

పరీకే టీకా-ukti. A single word. 2, the singular number (Sm. 265).

పరీకేదక టీకా-udaka. The universal ocean (Bp. 21, 28). 2, connected (as relatives) by the offering of funeral oblations of water to the same manes.

పరీకేద్దిష్ట టీకా-uddiṣṭa. The śrāddha performed for one definite individual deceased. (My.).

పరీకేనవంశతి టీకా-āna-vimāṣati. Nineteen (Si. 326).

పరీకేత్ టీకా-āl. For one year (My.; H.).

పగం టీకా-ām. Most certainly (అతనికై Sm. 392). పగం దేగం (224). See Sm. s. బయ 3.

పగులి టీకా-āḡula. See s. ప 7.

పగిలక టీకా-āḡol. See s. ప 7.

పటు టీకా-āṭu. 1. (= పట్టు 2), టేటు. A blow; a throw; a shot (C.; Tē.; M. పడు; see పడు 4). 2, a kind of gambling with dice (Mg.). పటు తట్టు, the shot missed (its aim); the proper time has passed (C.).

పటు టీకా-āṭu. 2. = పట్టు. (C.). See Prv. s. కేటి. 2, = అట్టు. See రవేటు.

పటుగాలి టీకా-āḡa. A shooter; an excellent shot (My.).

పర టీకా-āra. (బధిర, కన్ను Mr. 388; cf. లూడక?). 2, a kind of sheep (Sk.; Tu. పరు = అడు).

పరక టీకా-āra. = పరగ. A kind of sheep; a ram; a wild goat. Cf. పరగ.

పరకే టీకా-āra. A ewe.

పరగజ టీకా-āra-gaja. The ringworm-shrub, *Cassia tora* or *alata*.

పరమూక టీకా-āra-mūka. Deaf and dumb. 2, perverse.

పది టీకా-ādi. 1. = పది, etc. A crab (శుద్ధి, కరక Mr. 410; C.). — పదికాయ. = పది. (Si. 88). — పదికాలినచ. A crab-footed man (S. Mhr.).

పది టీకా-ādi. 2. = టేడి. A coward (My.; Tu.).

పదిసు టీకా-ādisu. (= పశుసు). To speak ill, to rail; to mock (Mhr. పేటిపడి, to mock; to make grimaces). గడ్డవాది కడ్డ పన్ను, పదిసువాతను; దురాస శోచు నుదిను నుదిను పన్ను, పన్ను (Nr.). పదిసర పన్ను కలితను? (Bp. 22, 48). పదిసుతం (59, 20). అవనను బిరళి పదిసుతా (Bh. 1, 10, 32). See Grj. 5, 20; 5, after 20; Rāv. 5, after 55.

పడు టీకా-ādu. = పడు. Time (To. పడు, a year; T. యా న్దు, time; a year; హాన్దు, day = నాళ; M. హాయదు, sun; month; cf. నాళ, నేనదు). See మోనాయెడు.

పరుక టీకా-āra. = పరుక. A building or wall enclosing bones; a building constructed of rubbish, bones, etc.

పరి టీకా-āra. A kind of deer or antelope of a black colour with beautiful eyes and short legs (మల్లి Mr. 162; టిగరి G.). See దిలదేలా.

పరిధర టీకా-ādhara. The moon.

పరిధరధర టీకా-ādhara-dhara. Śiva (Bp. 26, 52; 36, 32; 57, 94).

పరిలాంధన టీకా-ālañchana. The moon.

పరిలాంధనలాంధన టీకా-ālañchana-lāñchana. Śiva (Bp. 27, 80; 32, 48).

పరివాదన టీకా-āhāna. Whose vehicle is an antelope: Vāyu (Grj. 6, 63).

ಬಿಹಾಕ್ ಛಾ-akshi. A woman with eyes which resemble those of a deer (J. 19, 37; 30, 16).

ಬಿಹಾಕ್ ಛಾ-anka. The moon (ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ Nn. 146).

ಬಿಹಾನ್ಯಾಥ ಛಾ-adhinātha. Śiva (Bp. 27, 32).

ಬಿಹಾನ್ಯಾಯಕ ಛಾ-adhināyaka. Śiva;—N. (Bp. 9, 39).

ವಿಲೆ ಛಿ. (fr. ಬದು 1). A ladder (ಅಧಿರೋಹಿನಿ, ಸಿಕ್ತೇಣಿ, ಸಿಕ್ತೇಣಿ Mr. 119; My.; Si. 112; T., Tu., M.). ವಿನೆಯಲ್ಲಾ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಬಿಡುವ ನಿಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣಿ (Bp. 37, 49). — ವಿನಿದೇವಿಟಿ. A number of flambeaux fixed on a ladder that is horizontally carried before persons of distinction (My.).

ವಿಲೆ ಛಿ. A female antelope (see ಬಿಲೇಯ); a kind of poisonous insect.

ವಿಲು ಛಿ. ವರ್ತ. An edge, a border; a point (ಕೋಣ, ಪಾರಿ, ಕೋಟಿ Nr.; C.; M.).

ವಿಲೆ ಛಿ. 1. = ವಿಲೆ. (ಯಾತ), ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. (fr. ಬದುತ, Śmd. 246. 247) = ಯಾತ. Ascent; rise. 2, an instrument on the principle of the lever for raising water, a picotta (ಆಕರ್ಷ Mr. 422, o. ra. ಆಕರ್ಷ and ವಿನೆ; My.; Tē.; T. ವಿದ್ವಿ). ವಿಲೆ (Śmd. 16). ಎತ್ತುವ ವಿಲೆ ಆಮನೋಲಯನಿ ಕಣ್ಣಿ ಎಸೆದು ವಿಲೆದ ಇದಂ ಕದನತ್ತಿಣೇತ್ರನಾ (204). 3, a similar instrument used for pounding rice (C.). — ವಿಲೇಯ. The bamboo by which the bucket hangs (My.; T. ವಿದ್ವಿ ಕಣ್ಣಿಲೇ).

ವಿಲೆ ಛಿ. Of a variegated colour.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿಲೆ ಛಿ. 2. = ವಿಲೆ, ಯಾತ. See s. ವಿನೆ.

ವಿನೆ ಎನ್ನುವೆವೊ! (175). ಎಂ ಸನ್ನಯಂ? (89). ವಿನಾಗಿಯುಂ (85. 137). ತಡೆವನ್ನೆ ಎಂ ಕಾರಣಂ? (151). ಎಲ್ಲರುಮ್ ಆ ಕರ್ಣನನ್ನಿರೆ ಎಂ ಜಾಗಿಗ್? (183). ನಭೋವಾರಣಮ್ ಒಲ್ಲದೆ ಒಕ್ಕ ದಧಿಪಾಣ್ಣಿ ರಬ್ಬಿಮೇ? ಪೇದ್! ಎನಲ್ಲೆ ನೀತಾರಮಯೂಖಮುಣ್ಣಿಲಮ್ ಅದು ವಿನೆ ಎಸೆದು ಇದುಮ್ ಪತ್ತಿಮಾತ್ರಿಯೋ? (Lilv. 3, 4). ನಿನಗೆ ಮುಡುಕಿದ ಕಾರ್ಯಮ್ ವಿನೆ? (Bp. 29, 11). ಹಲವು ಮಾತು ವಿನೆ? (42, 37). ಎಂ ತುದುಗಿ ಇದವೊ ತುದಿಗೋಡೋ ಮದಾ ಬಿಡತಿರೆ ನೋಡಿ ದಾಡುತಂ ವಿಹಗಂಗಳ್? (Rāv. 9, 28). ಪೇದಿರಿ ವಿನೆ ಅದ? (Rām. 13, 7). See Rāv. 2, 35; 6, 133; 13, 8. 21. 98; J. 31, 34. — Accusative: ವಿನೆ (Bp. 31, 15. 17; 46, 24; 49, 39; 60, 43), ವಿನಂ (1, 36; 14, 19; 20, 18; 22, 18; 39, 60; Śmd. 211, o. r. ವಿನೆ). Genitive: ವಿಲೆ (Śmd. 137. 16; Bp. 18, 14; 28, 17; 31, 20; 34, 36; 37, 17; 40, 38. 46; 44, 44; 51, 5). Dative: ವಿಲೇ (Śmd. 137. 140), ವಿಲೇ (Bp. 50, 7), ವಿಲೇ (2, 24; 3, 50. 56; 24, 10; 44, 8; Śmd. 140), ವಿಲೇ (Śmd. 137. 148. 155; Bp. 18, 29; 36, 45; 38, 65; 43, 44; 47, 28; J. 31, 34). Instrumental: ವಿಲೆ (Śmd. 137; J. 2, 24). Ablative: ವಿಲೆ (Śmd. 137). Locative: ವಿಲೆ (137), ವಿಲೆ (Bp. 45, 41). — ವಿಲೆ. — ಅದು. Of what it? a thing of what substance, influence, value, etc.? See Bp. 37, 11; 46, 46; 53, 43. — ವಿಲೆ. — ಅವ. Of what he? a man of what position, faculties, etc.? See Bp. 22, 60; 43, 43; Mr. 7. — ವಿನೆ. — ಎನ್. To say what? to call what? ವಿನೆ ಎನ್ನುವು, what shall I say? (Bp. 22, 55; Bh. 3, 13, 24). ವಿನೆ ಎನ್ನೆ? (Rāv. 13, 88). ಆ ಊರಲಿ ಅದ್ವೈತ ಮ್ ವಿನೆನೆ? (Bp. 57, 42). ವಿನೆನೆವು ನಿಮ್ಮಂ? (58, 33). — ವಿನಾಗು. — ಆಗು. To become what? ಅನ್ನಿನ ನಿಜಭುಜವಿತ್ತನ್ನ ಮ್ ವಿನಾದುದು, what has become of...? (Śmd. 137). 2, to happen what? ವಿನಾಯ್ತು, what has happened? (what will happen?). ಇದೇ ವಿನಾಯ್ತು, ವಿನಾಯ್ತು? (Bp. 37, 38). ವಿನಾದೊಂ, whatever it may be, something or other. — ವಿನಾನು. — ಅನು 5. = ವಿನಾನುಂ. ವಿನಾನುಗಿದೆವ. — ಕೆಡೆವ, one who lets drop anything from his mouth (ಯದ್ವದ, ಅನುತರ Hla.). — ವಿನಾನುಂ. — ಅನುಂ. Whatsoever, anything whatsoever. ದೋಷಂ ಇದೊಳೊ ವಿನಾನುಮ್ ಉಳ್ಳಿದಂ (Śmd. 3). ವಿನಾನುಮ್ ಒನ್ನು (241). — ಏನು. — ಉ 9. = ವಿನುಂ. ತನ್ನೊಡನೆ ಪೋವ ಮನು ಪ್ಪರ್ ಎನಿಲ್ಲ (Bp. 44, 39). — ವಿನುಂ. — ಉಂ 1. Whatsoever (ಅಣಂ, ಅಣಂ Śmd. 390). ವಿನುಮ್ ಅದೊಡವನು (ಅಣ್ಣ Hla.). — ವಿನುವ. — ಉಂ 3. Whatsoever (Acc., Bp. 6, 1). — ವಿನುಂ. — ಉಂ 2. Whatsoever (Acc., Bp. 13, 14; 18, 24; 24, 78; 31, 20. 25; 35, 88; 40, 27; 53, 18). — ವಿನುವಂ. — ಉಂ. Whatsoever (Nom., Bp. 2, 1). — ವಿನೆ. — ಎನ್. = ವಿನೆ. To say, or call, what? ನಿನ್ನ ವಿನೆನೆವು ಎನ್ನುವು? (Bp. 24, 81). ಕಾರಣಮ್ ಇದು ವಿನೆನಲು (26, 46). ನಿಮ್ಮ ವಿನೆವು? (57, 39). — ವಿನೇನ್. rep. ಆತ್ಮಸ್ವರಮ್ ಇದು ವಿನೇನ್? ಎನ್ನುತ (Bp. 22, 11). ಎಮಗೆ ಕೆ ತರಣನ್ ಇನ್ನು ವಿನೇನ್ ಕವನೋ? (38, 75). — ವಿನೇನು. — ಉ 9. Whatsoever. ವಿನೇನು? (Bp. 54, 14). — ವಿನೇನೋ. — ಓ 3. O what? o what? ವಿನೇನೋ, ಓದಿನ ಪರಿ ಲೇಸು, ಲೇಸು! (Śmd. 69). — ಎನೋ. — ಓ 4. O what? o how? could it be possible? ವಿನಾಗಿಯುಮ್ ವಿನೋ ತೀರವುದೆ ತೀರದೊಡಂ? (Śmd. 137). See also 112. 133, & s. ವಿನು 1.

ವಿನೆ ಛಿ. Sin.

ವಿನೆ ಛಿ. (also My.; see s. ಇ 15).

ವಿನಿಕೆ ಛಿ. (The being somewhat), some, a little, a few (S. Mhr.). ವಿನಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುಕದಿಮೆ (B. 5, 59). ವಿನಿಕೆ ಕೆಲಸಗಳು (5, 83). See B. 5, 21. 60. 65. 67. 91. 92. 101. 111. 118. 128, etc.

ಏನು ಕ್ಕು. 1. = ಎನ್, etc. (C.). ನಿಮಗೆ ಕುಡುಗನಿಗೆ ಏನು ಸವ್ಯಸ್ತ? (Bp. 28, 29). ಉಸಿವನೆ ಎದ್ದಿದ್ದು, ಏನು ಕಾರಣವೂ ಉಸರಂ? (47, 18). ಏನು ಫಲಂ? (52, 87). ಬೇರೇನು? (Bh. 2, 13, 24). ಹಾಡದೆ, ಏನು ಮಾಡೀತು? (B. 2, 44). ಆ ನೋವನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀ? (2, 42). ಏನನು (5, 165). ಏನಯ್ಯ? ಅನ್ನರೆ ತಾನನ ಮದಾ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು ಅನ್ನ. — ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಮಗ ಹರೆಯವುದನ್ನು ಬಿಡ (Prv. formed in connection with Prahlāda). — ಏನು, ಗವುಡ? ಅನ್ನರೆ ಕಮ್ಮಳಿ ಮೂರು ಹಣ ಅನ್ನ (Prvs.). ತಮ್ಮ ಅಂಗೆಯ್ಗೆ ಏನು ಕಾರಣ (why) ಕೊಡಲು ಇಲ್ಲ? (B. 5, 126). It is occasionally used at the end of questions, e. g. ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ನೀನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗ ತಕ್ಕವನೇನು? (B. 1, 25). ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನೋವು ಆಗುವದಿಲ್ಲನ್ನು, ನೀನು ತಿಳಿಯುತ್ತೀ ಏನು? (2, 43). ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ನಿನಗೆ ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೇನು? (3, 77). — ಏತನೋಳಿಗೆ ಸೇರದಿಹ ಸುತನಿನ್ನ ಫಲವೇನು? ಪತಿಸೇವೆಗೆ ಬದಗದಿಹ ಸತಿ ಇದ್ದರೇನು? (Dp. 167). ಕಾಯದೆ, ನೀ ಭಕ್ತನ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾ ಮಾಡುವದೇನು? (80). ಕೆಟ್ಟವರ ಅದೃಷ್ಟವ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಹೇದಿದರೇನು? ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವರೆ ತಮ್ಮ ಕೆಟ್ಟ ಗುಣವ? (68). — ಏನಾಗು. — ಆಗು. See it s. ಏನ್. ಈಗ ನಿನ್ನ ಹತ್ತರ ಎಲ್ಲೇ ಹಬ್ಬ ಆವೆ; ಇನ್ನು ಎರಡು ಏನಾದವು? (B. 2, 36). — ಏನಾದರು. — ಅದರು. ಏನಾದರೂ. — ಅದರೂ. Whatsoever it may be; something or other; something; anything. See e. g. B. 2, 47; 5, 117. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಆಗುವದು (Prv.). — ಏನು. — ಉ 9. = ಏನೂ. ಏನಿಲ್ಲನ್ನು, ಏನಿಲ್ಲನ್ನು, to say it is (nearly) nothing. ಏನಿಲ್ಲದರೂ, ಏನಿಲ್ಲದರೂ, at least (B. 3, 100; 4, 125. 136; My.). ಏನು ಅದಾಯದವ ತಾನಕ್ಕನಿನ್ನ ಕಡಿ (Prv.). — ಏನೂ. — ಊ 7. Whatsoever. ಏನೂ ಇಲ್ಲದವ ಯಾವದಕ್ಕೂ ಹೇಸ (Prv.). — ಏನೆ. — ಎ 4. Eh! (a mode of calling to a female, C.). ಏನೆ, ಅವಾ? (B. 2, 45). 2, what? (in asking a female, C.). — ಏನೆ. — ಎ 3. = ಏನೆ. (C.). ಏನೆ, ತಂಗೀ! (B. 3, 80). 3, whatsoever (C.). ಮಾವಾ, ಏನೆ ಇರಲಿ! (B. 4, 201). — ಏನೇನೂ. rep. of ಏನೂ. ನನ್ನದು ಏನೇನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ (B. 2, 8). — ಏನೋ. — ಓ 3. ಏನೋ. — ಓ 4. O what? one does not know what? (something); o how? could it ever be? ಇದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಗೊತ್ತು ಇದ್ದನ್ನೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ (B. 3, 42). ಆ ಮೂಕಿ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಏನೋ ಯೋಚಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು (3, 51). See also 3, 72. 83. 122; 4, 52. 138. 196. 207; 5, 130. 2, o! (in addressing males, My.). 3, what? (in asking males contemptuously, My.).

ಏನು ಕ್ಕು. 2. = ಅಹೆನು or ಇಹೆನು. A common affix for the first person singular of the present of uncertainty or mere possibility (see ಅನು 4), e. g. ಕೊಟ್ಟೇನು, I may give, perhaps I give, I am likely to give (B. 1, 12); ಅತ್ತೇನು (2, 43); ಬಿದ್ದೇನು (4, 181); ತಕ್ಕೊಳ್ಳೇನು (5, 113); ಮಾಡ್ಕೇನು (C.). See its plural ಏವು.

ಏನೆ ಕ್ಕು. 2-3. A common affix for the first person singular of the present, e. g. ತರುತ್ತೇನೆ, I bring (B. 1, 10), ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ (1, 11), ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ (C.). 2, a form to express "I am", e. g. ಬನ್ನೇನೆ (ಬನ್ನ ಏನೆ), ನಡೆದೇನೆ, etc. (S. Mhr.). — See ಅನೆ 1, and the plural ಎನೆ 1.

ಏವಿ ಥಿ. 1. A heavy wood like mahagony, Shorea robusta (My., Tē.; cf. ಇಬಾಥಿ).

ಏಬ್ರಾಜಾ ಥಿ. 1. The insect cochineal (ಇನ್ನ ಗೋವ Mr. 165; ಇನ್ನ ಗೋವ, ಕೆಮ್ಮುರು ಸ್ತ.).

ಏಬ್ರಾಸಿ ಥಿ. 1. = ಎಬ್ರಾಸಿ. (My.; M. ಎಮಾಳಿ, a beggar, a silly man).

ಏಯ್ ಕ್ಯ. 1. = ಏನು 1, etc. To cast, to throw, to shoot (Tu. ಎಯು, Tē. ಎಯು, ವೇಯು; R.).

ಏಯ್ ಕ್ಯ. 2. An exclamation used in calling to inferior people (My.).

ಏರಕೆ ಕ್ರಾಕೆ. = ಎರಕೆ. A sort of grass, which when plucked by Krishna and his family turned to clubs.

ಏರಣ್ಣ ಕ್ರಾಂಡಾ. The castor-oil plant, *Palma Christi*, *Ricinus communis* (ಗ್ರಾಮುಹ, ಅವುಡಲ Mr. 136).

ಏರಣ್ಣ ಕಿಟ್ಟ ಕ್ರಾಂಡಾ-ಕಿಟ್ಟ. Dregs of castor-oil (ಹೆಟ್ಟ ಕೆ. 89).

ಏರಿ ಕ್ರಿ. A raised bank, the bank of a tank, etc. (My.; T., M.; ಆಲಿ, ಪಾಲಿ Hk.). ಮಳಲೇರಿ (ಸ್ವತಃ Nr.). ಕೆಡಾಯಿ ಏರಿ (ವಾರಣ, ತಹಾಕಬನ್ನ ನ. 99). ಏರಿಗೆ ನೀರಿನ ಆತಿ, ನೀರಿಗೆ ಏರಿಯ ಆತಿ (Prv.). See Sp. s. ವಂಜು. 2, a tank (My.). — ಏರಿಕಟ್ಟ. = ಏರಿ No 1. (My.).

ಏರು ಕ್ಕು. 1. = ಉ 4. (My.). — ಏರುಕನ್ನಾಯ. Plough-tax (My.). — ಏರುಗಾಣೆ. — ಕಾಣಿಕೆ. = ಏರುಕನ್ನಾಯ. (My.). — ಏರು ಸುಂಕ. = ಏರುಕನ್ನಾಯ. (My.).

ಏರು ಕ್ಕು. 2. (= ಎರುಬು). Dung, cowdung (R.; cf. ಎರಣ).

ಏರು ಕ್ಕು. = ಪೇರು. — ಏರುಪೇರು. dupl. = ಎರು. ಏರುಪೇರು ಕಟ್ಟು = ಪೇರು ಕಟ್ಟು (My.).

ಏರುಂ ಕ್ಕು. (ಕ್ಕುಂ?). — ಏರುಚ್ಚು. A climbing herb, the smooth-leaved heart-pea, *Cardiospermum halicacabum* Lin. (St. & Pl.).

ಏರುವಂಗ ಕ್ಕು. N. of a plant (ಗಜ್ಜೇರ, ಸಮ್ಯಕ್ರೇ Si. 162).

ಏದಿ ಕ್ಕು. 1. = ಏದು 5, ಎ 1. A wound. ಎರ್ಫ (J. 4, 85; 16, 40).

ಏದಿ ಕ್ಕು. 2. = ಆ 2. To become, to be fit, to be suitable, to fit; — to be possible, to be able (T., M. ಎಡ, ಎಡ, ಎಲು). 2, to meet in battle (M.); to oppose (= ಎದಿ T.). See ಅದು 8, ಎ 2.

ಏದಿ ಕ್ಕು. 3. To glean, gather, or pick off; to select, choose (Tē.; Tē. ಎದಿ = ವೇದಿ, separate; ಎದ್ದು, to be separated or divided; cf. ಎಕ್ಕು 1).

ಏದಿ ಕ್ಕು. See s. ಎದು 1.

ಏದಿವಾಳಿ ಕ್ಕು. 2-3. (Smd. 239). A person fond of, or expert in, mounting and riding. See s. ನೀದಿ.

ಏದಿ ಕ್ಕು. An ascender. See ಅಲರೇದ.

ಏದಿಕೆ ಕ್ಕು. Rising, increasing; mounting; etc. (C.; Rām. 6, 53, 42; see ಅಳಿನೇದಿಕೆ).

ಏದಿಸು ಕ್ಕು. To raise; to place upon; etc. (C.). ಎದಿಸು ಪಟ್ಟು (ಅರೋಪಿತ Hk.). ಮನೆಗೆ ಎದಿಸಿದ ಪೂದಿಕೆ (ವಲಭಿ Mr. 200). ಪೂವನ ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪನ ಬದೆದು, ಎದಿಸಿ ತಾವರನೂಲ ನಾರಿಯಂ, ಜೀವಡೆಗೆಯ್ದು (Smd. 66. 183). See ಇ ದಿರೇದಿಸು, ನೆದಿವೇದಿಸು; Smd. 224; Abh. P. 11, after 8; Bp. 11, 45; 17, 22; 23, 14; 38, 15; 42, 3; 47, 41; 50, 13; 55, 9. 57; 57, 88; 58, 22; 60, 61; ಕೆವ. 1, 44; B. 3, 119; 4, 55. ಬಾಣಗಳನ್ನು ಎದಿಸಿದನು (ತೊಟ್ಟಂ G.). ಎದಿಸಿದ ಹೂವು (ಸಿ ಮಾಳ್ವ G.).

ಏದಿಸು ಕ್ಕು. 1. To rise; to increase, to become more or much; to ascend; to mount; to

climb (ಅರೋಹಣಾ śmd. Dh.; śm. 116; C.; T., M.; Tu. ಎರು; ಥ. ಎಕ್ಕು 3). P. p. ಎರು. ನೌವನ ಎರುದಂ (śmd. 67). ನಿಮಗೆ ಅವನು ಮನಕೆ ಎರುವನು? ಅದ್ವಿತೀಯ ಅವನ ಅಯ್ಯುಳಿಗೂ ಧೈರ್ಮ! ಎನ್ನು, ನವರತ್ನ ಮುಮಂ (117). ಕಲ್ಲು ಎರುದಂ (144). ಶಾರ್ಙ್ಗಮನ್ ಎಣಿಸಿದವನ್, ಅಹಿತಯ್ಯನ್ ಎರುದನ್ (224). ಮರದೊಳ್ ಸಮದ ಅಂಕವನೆಯನ್ ಎರುದಂ (288). ಅನೆಯನ್ ಎರುವಾತ (ನಿಪಾದಿ, etc.); ಕುದುರೆಯನ್ ಎರುವಾತ (ಸಾದಿ, etc.); ಹದಿಗಲ್ ಎರುವಾತ (ನಾವಿಕ, etc. Hlā.). ಕಾಳಿಗಕ್ಕೋಸ್ಕರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಎಣೋದಾರ್ಥಮ್ ಅಗಿ ಎರುವ ರಥವು (ಪ್ರಪ್ತರಥ Nr.). ಸುಬ ದುಬು ಸಿಟ್ಟು ಕನಿಕರ ಮುನ್ರಾದ ಮಾನವ್ಯತ್ತಿಗಳು ಕೊಬ್ಬಿ ತಲಗೆ ಎರುದಾಗ ಎನೂ ತೋಡದೇ ಹದನನ್ನೆ ಸ್ವಪ್ನಿಸಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವನು (Si. 73). ಬಹಳ ಮದವೇದಾದವರು (ಪ್ರಮದ 182). ಮದವೇದಾದ ಆನೆ (ಮತ್ತ 269). ಅಮಲೇದುತ್ತದೆ (C.); ಎಸವೇದುತ್ತದೆ (takes effect, C.). ಬೆಲೆಯೇದುತ್ತದೆ (C.). ಹಾವು ಕಡಿದ ಗಾಯದೊಳಗಿನ ನೆತ್ತರಾ ತೆಗದರೆ ಎವವು ಎರುವದಿಲ್ಲ (B. 2, 26). ಕಪ್ಪೇದಿ ಇದ್ದ ನೆಯ್ದಿಲ್ (ಕುಮುದ Mr. 420). ರಥವನ್ ಎರುದಂ (ರಾಜಾಧಿರಾಜ 287). ಪ್ರಶಸ್ತದ ಎತ್ತೇದುವವಂ (ಅನಡ್ವಾತ 247). ಮರದ ತುದಿಯನ್ ಎರು (Sp.). ಉಬ್ಬೇದಿ ನಲನ ಅಬ್ಬರಿದ (Rām. 26, 21). ಸೆಗಲೆಗಲ್ ಎರುದವ (Bh. 1, 5, 5). ಅನ್ವ ವೇದಿತು ಮುಸುಡು ತಕುನಿಸುಯೋ ಧನಾದಿಗ (2, 13, 42). ಬಿಸುಲು ಬಿಸುಲ್ ಎರುದುದು (J. 3, 41). ಇಳಿ ಕಾಯ್ದೇದುದು (Rāv. 5, 36). ಕಾಯ್ದೇದಿ, ದಿಕ್ಕುಪ್ಪಿಗಲ್ ಅದ್ವಿ (6, after 11). ದಿನದಿನಕೆ ಕಳೆಯೇದುತ್ತಿದಳು (Pril. 3, 31). ಬೆಮರ್ ಎರುದ ಅನನಂ (Rāv. 5, 118). ಯಾಕೆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಎರುದ್ವಿ? (B. 2, 21). ಎರುದದ ಇದುವಾನು (Prv.). See Bp. 1, 32, 50; 5, 38; 32, 15; 86, 13; 37, 49; 39 sum.; 39, 45. 47, 49, 51; 52, 13; 57, 88; 59, 12; 60, 58; Rām. 26, 28; Dp. 167; Rāv. 5, 122; 6, after 11; 13, 2; Rāghā. 17, 78. — ಎರು. An infinitive of ಎರು: so as to rise or go up, etc.: upwards; increasingly (T., M. much, more, too much); rising. — ಎರು ಕಟ್ಟು. To tie on high; to put a tie (to a man's arms) and draw him up (for punishment, S. Mhr.). 2, to be tied on high: to hang down. ಎರು ಕಟ್ಟಿದು (ಅಪ್ರಲವ್ಯ, ಉಚ್ಚಣ್ಣಿ Hlā.). — ಎರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. ಎರು ಕಟ್ಟಿದು (ಉಚ್ಚಣ್ಣಿ, ಅಪ್ರಲವ್ಯ Mr. 459). — ಎರು ಹಾಕು. To pile (My.). See Prv. s. ಕೆಡು. — ಎರು ಹೊತ್ತು. The time from sunrise to midday (My.; B. 2, 10). — ಎರುಬಿ. -ಅಟಿ. Mounting and riding. See Bp. 61, 24; Rāv. 6, after 11; J. 6, 39; 29, 7; Bh. 1, 7, 2. — ಎರು. = ಎರು. — ಎರುದೇಗಿ. -ತೇಗಿ. To be swollen, puffed up or distended. ಉಬ್ಬಿದ ಉರದ, ಎರುದೇಗದ ಒಪಲ, ಹಾಗಿದ ಬೆನ್ನ... ಗಬ್ಬಿನಾಯ್ಕಲ್ (J. 28, 46).

ಎರು ಕ್ಷೇ. 2. Rising, etc.; rising ground (My.; ದಿನ್ನ G.). — ಎರುಂಜವನ. -ಂ. Rising youth, bloom of youth, prime (Grj. 9, 107). ಎರುಂಜವನದೊಳ್ ಸೊಕ್ಕಿ (śmd. 204 Mdb.). — ಎರುಂಜವನಿ. -ಂ. A very young woman (ನ ವಯೋವನಿ ಕೆ. Rāv. 2, 20). — ಎರುಬ್ಬನ. -ಉಬ್ಬನ. Hard breathing (My.).

ಎರು ಕ್ಷೇ. 3. = ಬರು. See ಮೊನೆಯೇರು. Cf. ಅಪ್ 6?

ಎರು ಕ್ಷೇ. 4. (fr. ಇದ್ 1). That with which one pierces or which one throws (? T. a thunderbolt; see M. s. ಎರು 1, & ದಿಬ್ಬೇರು).

ಎರು ಕ್ಷೇ. 5. (fr. ಇದ್ 1). = ಬರು 1, etc. A cut, a wound (ಕ್ಷತ śmd. Dh.; ಗಾಯ śm. 116, Bhn. 51; ಕ್ಷತ, ಕರ್ಮ Hlā.; ಇರ್ವ Mr. 396). ಎರುಂಗೆ (Mr. 396; Abh. P. 13, 80). ಪೂರಾಯದ ಎರುನ ಕರಡಿ ಇಡಾನೆಗಲ್ ಕಳಕಳಂ (Bh. 3, 13, 28). ಇರುದರೆಯು ಎರುಲ್ಲ (Sp.). See ಅಕ್ಕೇರು s. ಅಪ್ 5.

ಎರುತ ಕ್ಷೇ. 1. = ಬತ (śmd. 246). The act of rising, etc.

ಎರುವಿಕೆ ಕ್ಷೇ. 1. Rising, etc. (My.).

ಎರ್ ಕ್ಷೇ. 1. = ಬರು 1, etc. A wound. — ಎರ್ವೆರು. A wound to be got; to get a wound, to be wounded (ಗಾಯವದಿ śmd. 217 Mdb. C.; ಕೆ. 1, 52). ಎರ್ವತ್ತರ್ ಎರ್ವತ್ತರಂ ಪದುಳಂ ಮಾಡ್ತು ಉಚಿತಂ (śmd. 79, 217). — ಎರ್ವಾರ್. A wound to heal. ಎರ್ವಾರ್ವು (śmd. 217). — ಎರ್ವಡೆ. -ವಡೆ. To get a wound, to be wounded (J. 21, 6; 23, 6; 25, 27).

ಎರ್ ಕ್ಷೇ. 2. (fr. ಬರು 2). The state of being fit, etc. 2, the state of meeting and opposing. — ಎರ್ವ ಡಿಸು. To arrange, to set in order (Si. 284; My.; Tē.). — ಎರ್ವಡು. To be arranged, etc. (My.; Tē.); — to be ready (as a person to act, My.). — ಎರ್ವಾರ್. = ಎರ್ವಾರ್. Decision; arrangement (My.; Tē.; T. ಎರ್ವಾರ್). — ಎರ್ವಾರ್. = ಎರ್ವಾರ್. (My.). — ಎರ್ವಾರ್. To go to meet, to oppose, to hinder, ಎರ್ವಾರ್ವು ತಡವೊಯ್ದು (śmd. II). ಎರ್ವಾರ್ವು (śmd. 217).

ಎರ್ವಾರು ಕ್ಷೇ. 1. = ಎರ್ವಾರು, etc. A sort of cucumber, *Cucumis utilisimus* Roxb.

ಎಲ ಕ್ಷೇ. 1. = ಎಲೆ. (My.; T.).

ಎಲಕ್ಕಿ ಕ್ಷೇ. 1. = (ಇಲಾಚಿ, ಎಲಚಿ), ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಯಾಲಕ್ಕಿ. Large cardamoms (ಎಲೆ, ಪೃಥ್ವೀ, ಹಸ್ತದಾಲಿ, etc. Nr.; ಕೂಟ Nr.; Mhr. ಎಲಚಿ, ಎಲಾಚಿ). See ಕೆಡು, ಬಿಳು; Si. 152, 153, 415. — ಎಲಕ್ಕಿಗಿ. The cardamom plant, *Alpinia cardamomum* Roxb. (St. & Pl.).

ಎಲನಾಲಕ್ಕಿ ಕ್ಷೇ. 1. *A perfume, the fragrant bark of Peronia elephantum.*

ಎಲಹುರಿ ಕ್ಷೇ. 1. *The plant Cassia sophora, or a cough medicine (ಕಾಸಮರ್ಧ Nr.).*

ಎಲಾಂ ಕ್ಷೇ. 1. = ಎಲಾಂ, ಯಾಲ. An auction, a public sale (My.; Tu. ಎಲಂ; Tē. ಎಲಮು, ಯಾಲಾಮು; H., Mhr. ನಿಲಾ ಮ್, ಲಿಲಾಂವ, ಲೇಲಾಮು, ಲೇಲಾಂವ).

ಎಲಾಪರ್ ಕ್ಷೇ. 1. *The plant Mimosa octandra Roxb.*

ಎಲು ಕ್ಷೇ. 1. = ಹೇಲು 1. (My.).

ಎಲು ಕ್ಷೇ. 2. = ಹೇಲು 2. (My.).

ಎಲು ಕ್ಷೇ. 3. To hang, to dangle (Tē. ವೇಲು, ವೇಲು). — ಎಲಾಡು. -ಅಡು. To swing (Sd.).

ಎಲೆ ಕ್ಷೇ. 1. ಎಲಾ. = ಎಲ. Large cardamoms: the seed of *Alpinia cardamomum*. (T. also ಅಂಚ).

ಎಲೇಕೇತಯ್ಯ ಕ್ಷೇ. 1. ಕೇತಯ್ಯ. N. (Bp. 47, 35; 60, 16, 26).

ಎಲೇಕೇರದ ಕೇತಯ್ಯ ಕ್ಷೇ. 1. ಕೇತಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 48; 58, 5).

ಎಲೇಕೇರನ ಕೇತಯ್ಯ ಕ್ಷೇ. 1. ಕೇತಯ್ಯ. N. (Bp. 60, 12).

ಎವ ಕ್ಷೇ. 1. Disgust, dislike, hatred (Tē.; cf. ಎ 7, ಎಸಿ); — ugliness (Tē.); something that is disgusting: a lamentable event (? Abh. 10, 209).

ಎವಂ ಕ್ಷೇ. 1. Thus; as, like; certainly, indeed, even.

ಎವಮಾದ್ಯ ಕ್ಷೇ. 1. *Of which the beginning is of this very kind, of the mentioned kind.*

ಎವಾಗಲೂ ಕ್ಷೇ. 1. See s. ಎ 5.

ಎವು ಕ್ಷೇ. 1. = ಅಹೆವು or ಇಹೆವು. The plural of ಎವು 2, e. g. ಇಹೆವು (B. 2, 45), ಕೊಟ್ಟೇವು, ಮಾಡ್ತೇವು (C.).

ಎವ ಕ್ಷೇ. 1. The plural of ಎವ No. 1, e. g. ಬರೆಯು ತ್ರೇವೆ (Si. 404), ಮಾಡುತ್ತೇವೆ (C.). 2, of ಎವ No. 2, e. g. ಬನ್ನೇವೆ (ಬನ್ನ ಎವೆ, 8. Mhr.).

పవ త్వ. 2. = అమే, etc. A tortoise (కట్టె, కమత, కలమ HIA.). దేన్నేనే (దులి HIA.).

పవణ śhaṇa. (= ఉపణ). Seeking; wish, desire. 2, an iron arrow. See అన్నేషణ.

పవనకే śhaṇikē. A goldsmith's balance.

పవన śhaṇ. (= ఉపణ). Seeking; begging, solicitation; wish, desire.

పపిత śhita. Searched, etc. See అన్నేషిత.

పప్యత śhyat. What is to come, future (Sk.).

పప్యత్యా అశ్యat-kāla. Future time (R.).

పసికే śsikē. = దేసికే. (My.).

పసు śsu. 1. = ఇసు 3, etc., పయ 1. To throw. — ప సాడు - అడు. To shoot arrows (తరగి śmd. Dh.; Abh. P. 9, 68; 10, 33, 34; 10, after 76; 10, 202; 13, 38).

పసు śsu. 2. (fr. ఇసు śmd. 250). A throw, a shot. పసువెద. -వెద. To be shot or hit (Abh. P. 9, 83).

పసు śsu. 3. = పనితు, etc. What quantity? etc. (C.; see పనితు). పసం (Bp. 60, 49), పసక్త (పసక్త, 18, 17, 86; 31, 13; 40, 77), పసద (Bh. 1, 10, 4). See Bp. 18, 18; 27, 1; 29, 12; 30, 13; 40, 47; 44, 40, 68; 59, 2, 15; 60, 49; Bh. 8, 19, 40; 8, 28, 42; J. 20, 46; 25, 32; 32, 30. పసు కే లదరా నాత తన్నదు (Prv.). 2. = అనితు, etc. See రవేసు. — పసదవం. -అవం. = ఎన్నదవను. A man of what position, power, faculties, etc. (Bp. 22, 41; J. 4, 62). — పసదవచ్. -అవచ్. A woman of what position, etc. (J. 6, 48).

పసే śsē. = యాసే. Crooked; wild, savage, rude, vulgar (Tē. పతే, పసే). — పసాళు. -అళు. A savage (Bp. 40, 76; Tē. పసేవాడు).

పదస్థ śhas. Anger; evil. See అసేదహ్.

పదగ ślaga. Tbh. of పదక (śmd. 29).

పళిద ślida. (śmd. 40). Contempt, mockery, abuse, blame, disgrace (తగద, పద, జున్న, శోదిజాబి, అణ త, నిర్దే శ్శ; Rām. 6, 58, 75; T., M.; M. పపణి, backbiting, etc.; T., M. ఇళి, vulgar laughter, contemptuous grin; disgrace; to grin; cf. ఎక్కరిసు?, పదిసు). 2, a contemptible, etc., man (Abh. P. 10, 13). — పళిదంగయో. -ంగయో. To censure, to condemn, to mock, etc. (Ā. Bp. 11, 9; V. 14, after 36 & 40). పళిదంగయోమోతగళి! (śmd. 16, 277). — పళిదవచ్చి. -ంగళి. To censure, etc. (Abh. 10, 229; 14, after 22).

పళిసు ślisu. (= పదిసు). To censure, to reprove, to condemn, etc. (see పళిద); to throw into the shade, to eclipse (Ā. v. 1). See Abh. P. 3, 155; 9, 190; 13, 139; 15, 67; Grj. 2, after 106; Rāv. 1, 36; 5, after 120; 13, 9.

పళి ślī. N. of a metre (Ā.; Tē. పళి, a carol or catch; a hurra or hoop; a chorus of applause).

పయో ślī. 1. = పయ 1, etc. To stand up; etc. (ఘాత పన śmd. Dh.; M. పయ). P. p. ఎద్దు. ఎద్ది (J. 3, 5, 21; 6, 3). See Bp. 12, 44; 31, 10; 32, 45; 37, 42; 42, 2; 61, 37; Bh. 1, 10, 26; Rāv. 9, 25. — పయోద. rep. (Bp. 5, 6; 32, 43, 44, 58; 42, 9; 46, 65).

పయో ślī. 2. = పయ 2. A (wrong) form of పయ 2. — ప

ద్దర. = ఎద్దర, (instead of which it often appears in MSS. and prints). See e. g. Grj. 4, 37; Bp. 56, 39; etc., etc.

పయో ślī. 3. = పయ 4, etc. Seven (సంఖ్యాపాద śmd. I; T., M. పయ; Tē. పయ). ఎద్దో (śmd. 223). ఎద్దిలి (Bp. 35, 82). ఎద్దిలిళు (40, 73). ఎద్ది (38, 11). — ఎద్దిదర. The seven seas (śmd. 225). — ఎద్దిళిళి. (The) seven fortresses (śmd. 225). — ఎద్దిదధ. The seven seas (Bp. 58, 62). — ఎద్దిన్. Seven days (Bp. 32, 20; 43, 50; 52 sum.; 52, 85; 60, 23, 26). — ఎద్దిదర. = ఎద్దిది. ఎద్దిదరంవర్తరంగ (Bp. 20, 30). — ఎద్దిది. Seven hundred (Bp. 47, 2; 51, 66; 56, 56; J. 13, 8). — ఎద్దిత్తు. Seventy (śmd. 225). — ఎద్దిర. = ఎద్దిరి. (Śā.). — ఎద్దిరి. A kind of boil or sore (śmd. 225). కరగుగుమో ఎద్దిరియనివ్వు కురువం దేగం (225). — ఎద్దిస్సన. = సప్తవ్యసన. (Śā.).

పయోగే ślīgē. = పయో. Rising; growth, increase; greatness, magnificence, elevation, glory; elation; haughtiness. దుష్ప్రవృత్త పయోగే (Bh. 1, 8, 48). లుంప కట్టిన పయోగయన్ని మూడిదం తన్నం (J. 26, 13). ప్రకాశవ పయోగే న్ని (28, 5). జేదాద మాతం శీలేద, పయోగయన్ని ఒకటిట్టి మూడియ ముక్క అళి శీలేదాశీగిన్నలు దోదా గయ మనయ బిట్టి దోదామయ లేసు (Subhāshita padya). See Ā. v. 337; Bp. 9, 24; J. 2, 4; 18, 45.

పయోసు ślisu. To cause to rise, to raise, etc. (J. 10, 12). పయోసిర (śmd. 153, 255). పయోసిదర అర్చవ వన్నమం కాలవర (J. 22, 7).

పయి śli. 1. = పయ 1, etc. To stand up, etc. (C.). P. p. ఎద్దు (J. 2, 87). పయిచ (Śi. 82, 367). పయ! (Bp. 12, 44). బిల్దెన పయిచం (18, 68). ఇదిరెద్దు కాదుచ (అధియో గ్, etc. Nr.). అయినినెద్దు ఎద్దు టిట్టి (Śi. 69). ఎద్దుచ (ఘాత 429). మేలక్తి పయిచ గుళ్ళిగళు (82). మోళి పయిచ ముగి (867). ఎద్దుద్దు భుంగాళిగళ బళగం (J. 3, 8). ఎద్దుచ ముగి ల్చ పయిచగళిగళ (17, 2). దోట్టికదత ఎద్దు (B. 2, 25). ఎ లిగళ నడువ దాదో గిదదోగిన్దు ఒన్దుచ పిన్దు ఒన్దు దోస సు దా పయిచవ (2, 87). ఆ బడ ప్పాణియన్ని శోట్టిలిక్తి నిన్దు శి య్దుదరు ద్దాగి ఎద్దుచద? (2, 43). See Bp. 16, 29; 18, 63; 37, 23; 45, 52; 48 sum. (నాను) ఎద్దురే (నిన్దు) శీట్టి! (కణ్ణ ను) అన్దు దాగి. — ఎద్దుచను గేద్దాను. — ఎద్దుచిదాదద ఒద్ది శోగి దిగిదా తన్నా శోగి? — ఎద్దుచి, దోగి? అన్దురే కదాను దేగల మే రి. — ఎద్దుచి దోగి! అన్దురే ఒద్దు దోగిచుత్తేనెన్దు (Prv.).

పయి śli. 2. = పయ 2, etc. (śmd. 223). Seven (Bp. 40, 73). ఎద్దిక్తి (C.). పయి గేణ (B. 5, 12). పయి శీలి (Bp. 24, 49; 25, 11). పయి జావ (60, 26). పయి దిన (28, 57; 48, 31; 52, 43). పయి నాలిగి (50, 24; Mr. 46). పయి నూర్పదగళ (Bp. 51, 1, 64). పయి నూర్పాతగళ (57, 12, 13). పయి నూ చరూపాన్దు (20, 30). పయి వారాపగళు (53, 25). పయి ఎద్దుదరు (45, 25). పయి మేలలల దోగళం (Mr. 82); పయి నాద (స్వర 500). — పదిన్దు. -అన్దు. Seventh (J. 30, 41). పదిన్దు ప్రకరణ (B. 5, 269). — పదిర. -అర. Seven and a half. — పదిరయిటద తని. -అటద. The planet Saturn supposed to have evil influence once in 7½ years of his 30 years' revolution (My.). — పయి తరిగదవన్నబర. -తరి కదవ అన్నబర. Up to the period of seven generations. సమానసిద్దు మో ఆ తరు పయి తరిగదవన్నబర సనాధిగళ ఎనిమగు (Nr.). — పయి నూది. Seven hundred (Bp. 5, 18). — పయి ముక్క తాయి. N. of a female image of wood (plaything of children, My.). — పయిచరి. పయిచరి. = పదిర. (My.). — పయిదేనాగర. -పడి. A fabulous seven-hooded cobra (My.). — పయిన్దు.

-ಎಣ್ಣು. Seven or eight (B. 3, 66); seven times eight; fifteen (My.). — ಎದಿರಡು. — ಎರಡು. Fourteen (Ch. v. 331); etc. — ಎದಿಲೆಯ ದಾದಿ. — ಎಲೆಯ. = ಎದಿಲೆನಾದಿ. (ಅಸಮತ್ವದ, ಸಪ್ತರ್ಷಿ Mr. 111; Si.; My.). — ಎದಿಲೆನಾದಿ. — ಎಲೆ-ದಾದಿ. A large evergreen tree, *Alstonia scholaris* R. Br. (ಸಪ್ತರ್ಷಿ, ನಿಶಾಲಪ್ತರ್ಷಿ, ಎಸಮತ್ವದ Nr.; ಕದಲಿ Nn. 43). — ಎದಿಲೆ. — ಎದಿ. Seven threads. ಎದಿಲೆಗಳ ಬಾಲು (ಸಪ್ತಕಿ Si. 220). — ಎದಿಲೆಹಗ್ಗುಣಿ. — ಕಹ್ಗುಣಿ. A gold bead necklace composed of seven strings or rows (C.). — ಎದಿಲೆದಾರ. — ದಾರ. A string of seven threads (C.).

ವಿಮು ಳ್ಲಿ. 3. = ಹೇಯ. To say, etc. (My.).

ವಿಮುವಿಕೆ ಳ್ಲಿuvikē. Rising, etc. ಕುಳಿತವನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದುವಿಕೆ (ವ್ಯತ್ಯಾಸ Si. 437).

ವಿಮುಹ ಳ್ಲuha. Rising, etc. ಇದೀದಿಹ (ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಮ, ಪ್ರಯೋಗಾರ್ಥ Nr.).

ವಿಮ್ಲಿ ಳ್ಲಿ. = ಬದಿಸಿ. ಕೋಪಮುಂ ಜನಮುಮ್ ಎದ್ಲಿಯುಮ್ ಅಸುರಮ್ ಅಪ್ಪಿನಂ ಮದಂ ಬಿಡುತರೆ ಕೀಡ ತಾಗಿದುವು ಎರಡುಡೆಯ ಅನೆಯೋ ಅನಿಗಳ (Abh. P. 18, 75). See Grj. 1, 9; 10, 99; Rām. 1, 7, 2; Rāv. 13, 84; Śāv. 1, 68; Ā. Bp. 2, 3; J. 2, 64; 11, 23; 12, 5; 18, 16. 42; 30, 49.

ವಿಮ್ಲಿರ್ ಳ್ಲibar. Seven persons. ಎದ್ಲಿರುಂ ಎಣ್ಣಿರುಂ (Śmd. 180).

ವಿಮ್ಲಿರು ಳ್ಲivaru. = ಬದ್ಲಿ. (My.).

ವಿಮ್ಲಿಕೆ ಳ್ಲivikē. = ಬದುವಿಕೆ. (My.).

ಐ

AI

ಐ ai. ēi. The thirteenth letter of the Alphabet (Śmd. 17. 18). The initial ಐ in Kannada words has arisen from ಅಯ್, ಅಯಿ (Śmd. 65. 189, or ಎಯ್). For Kannada words that appear with an initial ಐ in MSS. or prints see s. ಅಯ್ (or ಎಯ್).

ಐ ai. = ಅಯಿ. An interjection of calling, summoning, or remembering. See Nr. s. ಬೋಳಯಿಸು.

ಐಕಮತ್ಯ aikamatya. (fr. ಐಕಮತಿ). Sameness of opinion, unanimity, agreement. (My.).

ಐಕಾಗರಿಕ aikāgārika. (fr. ಐಕ & ಆಗಾರ). A robber breaking into lonely houses, a thief.

ಐಕಾರ ai-kāra. The letter ಐ (Śmd. 11).

ಐಕ್ಯ aikya. Oneness, unity (of mind, etc. My.); singleness; identity; harmony; sameness. 2, an aggregate. 3, the number 1 (Mr. 73). See Kāv. V, 2. 54 seq. — ಐಕ್ಯಮಾಗು. — ಆಗು. To become one or identical with (J. 10, 11).

ಐಕ್ಯಭಾವ aikya-bhāva. The state of being one, oneness (J. 18, 32).

ಐಕ್ಯವರ್ಣ aikya-varṇa. A mixed, blended colour. See ಕುಕ್ಕುಣಿ.

ಐಕ್ಯವನ aikshava. (fr. ಇಕ್ಷು). Relating to sugarcane, of sugarcane.

ಐಂಗುದ ainguda. (fr. ಇಂಗುದ). The fruit of the inguda plant.

ಐದವದ aldavida. = ಐಲವಲ. *Kuvēra*.

ಐದೂಕ aliduka. = ಐದೂಕ. (ಅನ್ನ ಗಟ್ಟಿ ಗೋಡೆ G.).

ಐನ aipa. (fr. ಐನ). Belonging to the male black antelope.

ಐನೇಯ aineya. (fr. ಐನೇ). Belonging to the female black antelope.

ಐತಿಹ್ಯ itibhya. (fr. ಇತಿಹ). Oral tradition, a legend, a tale (B. 4, 157).

ಐತ್ಯ aitya. The letter ಐ (Śmd. 188. 356. 360; Kāv. I, 3, 104-108).

ಐನಾ aina. = ಅಯಿನಾ. A mirror; a glass-pane; spectacles (My.; Mhr., H. ಅಯಿನಾ, ಐನಾ).

ಐನು ainu. = ಅಯಿನು. (My.).

ಐನ್ದ aindā. = ಅಯಿನ್ದಾ. Hereafter (My.; Tu.; H.).

ಐನ್ದವ aindava. (fr. ಇನ್ದ). Relating to the moon, lunar.

ಐನ್ದವಕಲೆ aindava-kalē. A digit of the moon (Śāv. 1, 85).

ಐನ್ದ್ರ aindra. (fr. ಇನ್ದ್ರ). Belonging to Indra.

ಐನ್ದ್ರಲುಪ್ತಿಕ aindraluptika. (fr. ಇನ್ದ್ರ ಲುಪ್ತ). Bald in consequence of disease.

ಐನ್ದ್ರಕಲೆ aindra-kāra. An arrow like Indra's thunderbolt (J. 13, 15).

ಐನ್ದ್ರಿಯಕ aindriyaka. (fr. ಇನ್ದ್ರಿಯ). Relating to the organs of sense.

ಐರಾವಣ airāvāṇa. Indra's male elephant, regent of the east quarter. 2, one of the chiefs of the serpent race.

ಐರಾವತ airāvata. Indra's male elephant, the elephant of the east quarter (ತತ್ವೇಫ Nn. 124). 2, = ಐರಾವಣ No. 2.

ಐರಾವತಿ airāvati. The female of Indra's elephant. 2, lightning (ಎಂಕು Mr. 43). 3, a cloud (ಮೇಘ 42). 4, the orange tree.

ಐಲವಲ ailavila. = ಐದವದ. *Kuvēra*.

ಐಲೇಯ ailēya. (= ಐಲನಾಲು). A perfume.

ಐವಜಿ aivaji. Instead of (My.; Mhr., H.).

ಐವಜು aivaju. Property, wealth: cash or goods (C.; Mhr., H.).

ಐಶಾನಿ aiśāni. (fr. ಈಶಾನ). The quarter of Śiva, the north-east quarter. (My.).

ಐಶ್ವರ್ಯ aiśvarya. (fr. ಈಶ್ವರ). = ಐಶಿ. Power, might; domination; supremacy; superhuman power; opulence, wealth (C.); ashes of cowdung (My.).

ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ತ aiśvarya-vanta. An illustrious, opulent, rich man (C.; ಸಮೃದ್ಧ G.). Feminine: ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ತಳು (C.).

ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ತೆ aiśvarya-vantē. A rich woman (C.).

ಐಷಮಘ aiśhamas. During or in the present year.

ಐಸಿರಿ aisiri. Tbh. of ಐಶ್ವರ್ಯ. (C.).

ಐಹಿಕ aihika. (fr. ಇಹ). Relating to this place or world; temporal; secular; local; this world (Bh. 1, 10, 13).

ಒ

ಓ

ಒ ಓ. 1. The fourteenth letter of the Alphabet (Śmd. 15. 45). In MSS. and prints when initial it is very often represented by ವ (already in Nr. ಒಗ್ಗರಿಸು appears as ವಗ್ಗರಿಸು), and is also written and pronounced ವೊ. For its connection with ಅ see *e. g.* ಮಟ್ಟಿಗ, ಮಟ್ಟಿ 2, Tbh. ಮಟ್ಟಿ, ಮಡ್ಡ, ಮಸರು, etc.; for that with ವ (or ಒ) also ಒಂಗಾರ, ಒಜನ, ಒಜ್ಜರ, ಒರಹ, ಒರುಸ, etc.; and for that with ಉ Śmd. 282.

ಒ ಓ. 2. (=ಓ 2). A contraction of ಉವ 2, *e. g.* ಅವ ರೊ (Bp. 18, 86), ಪೊಗಯೊ (49, 21), ಉರುಳೊ, ತರಳೊ (57, 45), ನಕ್ಕೊರು, ತಿರಗೊರು, ಬಿದಿರೊರು (Dp. 28 in B. 5, 322), ಒಸರೊ (Bh. 1, 5, 9).

ಒ ಓ. 3. (=ಉ 7). An imitative sound. — ಒಒ. One of the notes of the cuckoo (Śmd. 74, o. rs. ಉಳೂ, etc.).

ಒ ಓ. 4. = ಓ 3. A particle that is added to words or sentences, and is used like ಎ, ಏ (Śmd. 396. 68. 69). It is employed 1, in questions connected with doubt, further with censure or irony (Śmd. 396). ಅನೆಯೊ? ಅದಿಯೊ? (68). ವಾರುನೆ ಕಳ್ಳನ್ ಈಜ್ಜಿ ಮದಿದು ಇಕ್ಕಿ ದ ಬಟ್ಟರೊ? (Lilv. 3, 4). ಕೆಜ್ಜಿ ಕೈ ಇದುವೆಗಳು ಮುತ್ತಾಕ್ಕೊ? (Prv.). See Bp. 13, 15; 14, 8, 9; 18, 9-12; 12, 17; 40, 31; 45, 9. 10. 43; 46, 34; 58, 48; 60, 6. 37; Rāv. 13, 20. 103. 104; J. 2, 65; Dp. 1. — Like ಓ, q. v., it is used also in common questions simply to rouse a person's attention to a question. 2, in admiration, admonition, and calling. ಏನೆವ್ವು ವೆವ್ವೊ! (Śmd. 175). ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟೊ, ಮನುಷ! ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟೊ! (Dp. 26). ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಕೊಳ್ಳರೊ ನೀವೆಲ್ಲರು! (25). ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿರೊ! (9). ಎ, ಅವ್ವೊ! ಬಾರೊ! (C. with the ಒ long). 3, it is used also like the Sk. ಓ, *e. g.* ಒ, ಕೆಂತ! ಒ, ಕಾಕವ್ವ! ಒ, ಲಿಂಗಮ್ಮ! ಒ, ಬೋರಮ್ಮ! (My.).

ಒ ಓ. 5. The ö that is connected with pö and hō, *e. g.* ಒಕ್ಕರಣ, ಒಗು 3, ಒಂಗಿ, ಒತ್ತು 6 & 7, (ಒನಪು), ಒನ್ನರಿ, ಒನ್ನಿಗೆ, ಒನ್ನಿಸು, ಒನ್ನ 1, ಒಯಿ 2, ಒದಿಸು, ಒಸ, ಒಸಗೆ 1 & 2, ಒಸಲು, ಒಕ್ಕಿ 2.

ಒಂ ಓಂ. = ಲಂ 1 & 3. ಆವೊಂ, ನುಡಿದೊಂ, ಪಾದಿದೊಂ (Śmd. 189).

ಒಂಯಿ ömyi. The cry of buffaloes (C.). 2, a mode among children of expressing their uncomfortable feelings when being beaten (C.).

ಒಕ್ಕ ಓk. 1. = ಒಗ, ಒಜ, ಒತ್, ಒನ್, (ಒನ್ನು 2), ಒವ್, ಒವ್, ಒಮ್, ಒರ್, ಒಫ, ಒರ್ 1. One, etc. — ಒಕ್ಕಟ್ಟು. One bond; unanimity, concord, harmony (C.). ಅವರನ್ನು ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದನು, he made them one (in mutual love, B. 2, 30). ಅವಯವಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಮಾಡೋಣ (ರಚನೆ G.). — ಒಕ್ಕಡ. One side or place (My.). — ಒಕ್ಕಣ್ಣ. A one-eyed man (My.); of one eye. — ಒಕ್ಕಳ. One kaḷa (My.). ಒಕ್ಕಳ ಭತಂ (Bp. 30, 7). ಒಕ್ಕಳ ಹೊನ್ನಿನ ವರದೇಶಿ (Prv.). — ಒಕ್ಕು ದಿತೆ = ಒಕ್ಕುಡಿತೆ, ಒಕ್ಕುಡುತೆ. One kuditē (Bp. 42, 2). — ಒಕ್ಕುಡುತೆ = ಒಕ್ಕುಡಿತೆ. (Bp. 30, 14). — ಒಕ್ಕುಳ. One kuḷa (ಆ ಡಕ Nr.; My.; Bp. 9, 20). — ಒಕ್ಕೆಯ. One hand or arm

(Bp. 5, 10; 15, 10; 60, 53). — ಒಕ್ಕೆಯ್ಯ. — ಅ 3. A man who has a mutilated hand (ಎಕದಸ್ತ, ಎಕಲವಾಣಿ Mr. 389). — ಒಕ್ಕೊಮ್ಮು. One branch (Bp. 19, 64).

ಒಕ್ಕ ಓk. 2. An abbreviation of ಒಗೆದು, the P. p. of ಒಗೆ 3. Having thrown. — ಒಕ್ಕೊಡು. To throw, to cast; to throw away (C.). ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಆ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗನ ಮೇಲೆ ಒಕ್ಕೊಟ್ಟು (B. 4, 93). ಕುಮರೆ ಕಣ್ಣಲೆಯನ್ನು ಒಕ್ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವದು (4, 184).

ಒಕ್ಕ ಓk. 3. A short P. p. of ಒಗೆ 5. Having washed. — ಒಕ್ಕೊಡು. To wash and give (My.). — ಒಕ್ಕೊಳ್ಳು. To wash one's clothes (C.).

ಒಕ್ಕಾರ ö-kāra. The letter ಒ (Kāvy. I, 3, 104-108).

ಒಕ್ಕಣ ökkana. Tbh. of ಉಕ್ಕಣ, ಉಕ್ಕುಣ. A louse (R.).

ಒಕ್ಕಣಿಕೆ ökkaniḱē. (fr. ಒಕ್ಕು 2). Thrashing (My.).

ಒಕ್ಕಣಿಕೆ ökkaniḱē. = ಒಕ್ಕಣಿ, q. v. (C.; B. 4, 87).

ಒಕ್ಕಣಿಸು ökkaniṣu. = ವಕ್ಕಣಿಸು. To tell, to say; to relate; to describe (My.; J. 26, 57; Tē. ಒಕ್ಕಣಿಂಚು, ವ; cf. ವಾಕ್).

ಒಕ್ಕಣಿ ökkani. = ಒಕ್ಕಣಿಕೆ. (My.).

ಒಕ್ಕಣಿ ökkani. = ವಕ್ಕಣಿ. The title with which any one is honoured at the heading of a letter, etc. (My.; Tē. ಒಕ್ಕಣಿ, ವಕ್ಕಣಿ, T. ವಕ್ಕಣಿ). 2, style of composition (My.).

ಒಕ್ಕರ ökkara. Tbh. of ವಕ್ಕ. (My. occasionally).

ಒಕ್ಕರಣಿ ökkaraṇē. = ಹೊಕ್ಕರಣಿ, etc. (My.; Rām. 5, 8, 74; 6, 10, 27).

ಒಕ್ಕರಿಸು ökkariṣu. = ಒಗರಿಸು, ಒಿಕ್ಕರಿಸು, ಒಿಗರಿಸು, ವಾಕರಿಸು, ವಾಕಳಿಸು. To spit out, to vomit; to emit (cf. ಒಯ್ಕ). ಒಕ್ಕರಿಸಿದನು ಒಮು ಜಲವ (Bh. 1, 5, 5).

ಒಕ್ಕರಿಸು ökkariṣu. Tbh. of ವಕ್ಕಿಸು. To retrograde, to retire: to join (another party) clandestinely (My.).

ಒಕ್ಕಲ್ ökkal. 1. (fr. ಒಕ್ಕು 2). (= ಒಕ್ಕಿಲ್). Thrashing.

ಒಕ್ಕಲಾಯಿತು, thrashing is over (My.). — ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To thrash down, to destroy, to kill; to trouble greatly. ಮಾಮುಲಿತ ಎರಕಿರಾತರನ್ ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕು, ಧಾತ್ರಿಗೆ ಪೊಸ ರಕ್ತಪೂರಮ್ ಎಸಗಿತ್ತು ಅದು ಕೇಸರಿ (Rāv. 5, 117). ಎಕ್ಕುತುಳಕತ್ತಲೆಯನ್ ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕುತಮ್ ಅದಿವಿಗಿ ಇಕ್ಕೆಯನ್ ಇರಡಿ ತಿಳಿದು (Īdakhandaṇu-bhavaśāra 1, 7). ಚಿಕ್ಕಾದಿ ತಗ್ಗಿಯೊ ರಕ್ಕಸರು ಜಾರಿಯರುಮ್ ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕುವರು ಇರುಳ್ಳಿ, ಬೆಳಗಾಗಿ ಸುಕ್ಕಿದನ್ನಿಹರು (Sp.). See Abh. P. 10, 68; Grj. 6, 5; Śāv. 2, 14; J. 14, 8; 16, 34; 23, 1; Śā. in B. 5, 50.

ಒಕ್ಕಲ್ ökkal. 2. (fr. ಉಕ್ಕು) = ಒಕ್ಕಲು. Residing; a residence, a home; tenancy; — a resident; — a tenant; — a tenant of the soil, a husbandman, a farmer; — a tenant under government, etc., a subject (My.; Tu. ಒಕ್ಕಲ). See ಪೇರ್; Sp. 8. ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯ; ಮಾನ್ಯದೊಕ್ಕರ್; Prv. 8. ಬಿಡು 1. — ಒಕ್ಕಲಾಗು. -ಆಗು. To become a tenant, etc.; — to begin to live prosperously in every way. ಒಕ್ಕಲಾದಂ (ಬದ್ಧಿಂ Śmd. I). ಲಿಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಬಾಧಿ ಧುಕನನ್ ಅಕ್ಕದಿನ್ನಿ, ಈರಯ್ವು ಸಾಸಿರದ ಒಕ್ಕಲಾಯಿ ಬದುಕು ನೀನ್! ಎನ್ನು, ಉದಿ ವರಸಿದನ್ನಿ (Bp. 1, 34).

ಒಕ್ಕಲ ಒಕ್ಕಲಾ. A husbandman. ಹೊರಾ ಮಾಡುವ ಒಕ್ಕಲಗಲು (B. 5, 115, 116). ಒಕ್ಕಲರು (S. Mhr.). See Smd. 2. ಪುನರ.

ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿ ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿ. A farmer-woman (My.; B. 4, 62).

ಒಕ್ಕಲತನ ಒಕ್ಕಲತನ. Husbandry, farming (B. 4, 55, 80; 5, 89, 198; C.). ಒಕ್ಕಲತನ ಮಾಡುವ ಜನರು (B. 4, 220). ಒಕ್ಕಲತನದ ಕೆಲಸ (5, 121).

ಒಕ್ಕಲಿಗ ಒಕ್ಕಲಿಗ. A husbandman, a farmer, a Śūdra (ಕಾದಿಯು Kk. 34; Abh. P. 15, 66; C.). ಅವನು ದಿಂ ಪರ್ಯಾಯಂ ಕನಮಂ ಶೋಧಿಸದೆ ಬಿಡಿದ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಪೋರ (Smd. 267). ಕೃಷಿಯ ಮಾದ್ರಿ ಒಕ್ಕಲಿಗಂ (ಕರ್ಪಕ Mr. 370). ಒಕ್ಕಲಿಗನ ನೆಣ್ಣು ಒಡವೆಗೇಡು (Prv.). See ಗೆಯ್ಯಕ್ಕಲಿಗ, ಕಾದಿಯೊಕ್ಕಲಿಗ, ಕುಮಪುಕ್ಕಲಿಗ; Bp. 27, 51; 51, 22; B. 3, 68; Prv. ಓವಾಟ & ರಕ್ಕ.

ಒಕ್ಕಲಿಗಿತಿ ಒಕ್ಕಲಿಗಿತಿ. (Smd. 244). A farmer-woman.

ಒಕ್ಕಲಿತಿ ಒಕ್ಕಲಿತಿ. = ಒಕ್ಕಲಿಗಿತಿ. (Smd. 244).

ಒಕ್ಕಲು ಒಕ್ಕಲು. = ಒಕ್ಕಲ 2. (C.). ಉತ್ತಮರುಗಳ ಒಕ್ಕಲಿಗೆ ನೀರದವನು ಆಳು! (Abh. 2, 52). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು ಕೊಡುತು ನಾಡುವ ನೀರು (Dp. 54). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮನೆಯು, ಅಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ತವರು ಇದ್ದು, ಫಲವೇನು? (148). ಕಾದಿನಲ್ಲಿ ಹುರಿ ಕೂಗಿದರೆ, ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲು ತೆಗದರನ್ನೆ (Prv.). ಒಕ್ಕಲುಗಳು, tenants (B. 5, 203, 204). — ಒಕ್ಕಲದಿ. -ಅದಿ. A house built by the landlord for the use of his tenant (Mg.). — ಒಕ್ಕಲ ಮಗ = ಒಕ್ಕಲುಮಗ. (B. 3, 67; C.). — ಒಕ್ಕಲು ದಕ್ಕಲು. reit. = ಒಕ್ಕಲು ಪಕ್ಕಲು. (C.). — ಒಕ್ಕಲು ಪಕ್ಕಲು. reit. (C.). — ಒಕ್ಕಲುಮಗ. A husbandman. ಉತ್ತು ದಾಡುವ ಒಕ್ಕಲುಮಗನು (ಕರ್ಪಕ, ಕೇನಾಕ, ಕ್ಷೇತ್ರಾಚೀವ, ಕೃಷಕ, ಕೃಷೀಬಲ Nr.; C.). — ಒಕ್ಕಲುಮನೆ A house that has a resident or is occupied (My.). 2, a farmhouse (Mg.).

ಒಕ್ಕಿಕೆ ಒಕ್ಕಿಕೆ. Treading out corn (My.).

ಒಕ್ಕಿಲ್ ಒಕ್ಕಿಲ್. (= ಒಕ್ಕಲ 1). Separating, etc. (ಎಫೇ ದ Mr. 372; cf. ಉದಿ 19).

ಒಕ್ಕಿಸು ಒಕ್ಕಿಸು. To cause corn to be trodden out (My.).

ಒಕ್ಕು ಒಕ್ಕು. 1. P. p. of ಉಸು 1, etc.

ಒಕ್ಕು ಒಕ್ಕು. 2. (fr. ಉಸು 1; ಉದಿ 19). To tread out corn, to remove grain from the ears by the treading of oxen, etc.; to thrash (with sticks, ಸುಲಕರಣೆ Smd. Dh., Smd. 78; C.; T. ವದುಕ್ಕು, to beat). ಒಕ್ಕಿದ ಧಾನ್ಯವು (ಪುದ್ಧ Nr.). ಫಲಂಗಳ ಕೊಯ್ಲು ಒಕ್ಕುವ ತೊದ್ರಂ (Bp. 21, 26). ಹೊರಾ ಒಕ್ಕುವ ತನಕ ಕೂಲಿಯವಗೆ ಎನೂ ಕೊಡ ರಾದನು (B. 5, 99). ಅವನು ಹೊಲದ ಉತ್ತನ್ನವನ್ನು ಒಕ್ಕಿ ಕೊಡು ಕೂಡಲೆ (5, 115).

ಒಕ್ಕು ಒಕ್ಕು. 3. Thrashing. — ಒಕ್ಕುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A big stick used for thrashing (My.).

ಒಕ್ಕು ಒಕ್ಕು. 4. An omen (ಶಕುನ Smd. Dh.; Smd. 78; cf. ಉದಗ 2).

ಒಕ್ಕುಳಿಸು ಒಕ್ಕುಳಿಸು. To eject wind from the stomach, to belch (Bp. 1, 49; see 2. ಒಗಡಿಸು).

ಒಕ್ಕರೆ ಒಕ್ಕರೆ. Tbh. of ಪುಷ್ಕರ, a pond, etc. (Si. 91).

ಒಕ್ಕೊಡು ಒಕ್ಕೊಡು. See 2. ಒಕ್ಕ 2 & 3.

ಒಗ್ಗ ಒಗ್ಗ. = ಒಕ್ಕ 1, etc. — ಒಗ್ಗಟ್ಟು. = ಒಕ್ಕಟ್ಟು. (My.).

ಒಗಟು ಒಗಟು. = ಒಗಟಿ, ಒಗಟಿ. A riddle, an enigma (C.; Tu.). ಒಗಟುಮಾತಿಗೆ ಸಗಾಟ ತನ್ನ (Prv.).

ಒಗಟಿ ಒಗಟಿ. = ಒಗಟು, etc. (ಪ್ರಪ್ಪಲೀಕೆ, ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ Nr., Hla; My.).

ಒಗಡಿಕೆ ಒಗಡಿಕೆ. (= ಒಕ್ಕರಿಕೆ, etc.). Vomiting (ತೋಡ ದಿಕೆ Bhn. 45).

ಒಗಡಿಸು ಒಗಡಿಸು. = ಒಕ್ಕರಿಸು, etc. To vomit. (T. ಉ ಮಿಡ್, to vomit, cf. ಉಗುಡ್ 1; see T. & M. s. ಉಬ್ಬಿಕೆ; cf. ಉಗು 1). ಒಗಡಿಸು (ಒಕ್ಕರಿಕೆ Kk 54). ಒಗಡಿಸದೆ ಇರಾ, ಭೋಗಿ ದೇವಯ್ಯ! (Bp. 59, 5).

ಒಗತ ಒಗತ. 1. The act of having washed or of washing (C.).

ಒಗತ ಒಗತ. 2. The act of having thrown or of throwing (C.).

ಒಗತನ ಒಗತನ. The harmonious life of husband and wife and their management of household affairs (C.). 2, the affairs of life (ಸಂಸಾರ) as leading to illusion (Dp. 55). — ಒಗತ ನ ಮಾಡು. To manage household affairs harmoniously (My.).

ಒಗದು ಒಗದು. = ಒಗಿದು. P. p. of ಒಗಿ 1, 3, 4, 5.

ಒಗನಿ ಒಗನಿ. = ಉಗುನಿ, ಸೋನೆ 3, etc. (M. ಉಗಮರ, T. ಉಗಾಮರ, Careya arborea, Dillenia speciosa). — ಒಗನಿ ಯ ಮರ. Careya arborea Roxb. (or, according to others, Salvadora persica Lin.). ಪೀಲು, ಗುಡಫಲ, ಸ್ತಂಭ ಎನ್ನು, ಒಗನಿಯ ಮರ, ಗೋನ ಮರನ್ ಎನ್ನೂ, ಎನ್ನುರು; ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನ್ನೂ ಆ ಒಗನಿಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ಕೋಟಿ, ಕರ್ಪರಾಲ ಎನ್ನು ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು ನೆಗದ್ದು (Nr.).

ಒಗರ್ ಒಗರ್. ಒಗರು. An astringent taste (ತುನರ, ಕಪಾಯ Nr.; Si. 445; C.; B. 3, 20; ತುನರ Mr. 218; ಕಪಾಯ Nn. 119; Tē. Tu. ಉಬರ್, ಒಗರ್, brackishness = M. ಉವ ರ್, ಒರ್. T. ಉವರ್, ಉವರ್ಪ, saltiness; salt, see ಉಕ್ಕು 3).

ಒಗರೆ ಒಗರೆ. Equality, fitness, etc. (ಸಂ, ದೋರ, ಎಣೆ, ಹೋಳಿ, etc., ಸಮಾನ ಸಿ.).

ಒಗವಿಕೆ ಒಗವಿಕೆ. Washing (My.).

ಒಗಸು ಒಗಸು. 1. (fr. ಒಗಿ 5). To cause to wash (C.).

ಒಗಸು ಒಗಸು. 2. (fr. ಒಗಿ 3). To cause to throw or throw away (C.).

ಒಗಿ ಒಗಿ. = ಒಗಿ 3 & 5. (C.).

ಒಗಿಸು ಒಗಿಸು. = ಒಗಸು 1, ಒಗಸು. (B. 5, 287; C.).

ಒಗು ಒಗು. 1. = ಉಗು 1, ಫುಗು 2. ಅಸ್ಥದಿನ್ ಒಗುವ ರಕ್ತಂ (Smd. 91). ಎಡಬಿ, ಅಕ್ಕಿ ಧರಾತಲದೊಳ್ ಒಗಲು (Bp. 27, 17). See Bp. 50, 6; Sā. 1, 39; Bh. 8, 13, 22; J. 4, 39; 12, 7; 23, 18; 33, 22; ಫುಗರೋಗು, ಮೇರೋಗು.

ಒಗು ಒಗು. 2. Bursting forth, running over, excess. — ಒಗು ಮಗಿ. dupl. Abundance (ಬಹಳ Bhn. 62). It is occasionally used as ಪದಪೂರಣಾರ್ಥಂ (Ct. I, 19; II,

34). See Bh. 1, 5, 10; Rām. 5, 8, 57; 6, 10, 15; J. 15, 24; 18, 63.

ಒಗು ಒಗು. 3. = ಒಗು 1. To enter, etc. (My.), see ಒಡ್ಡುಗು 8. ಒಡ್ಡು 4, ಮೊದಲೆಯಾಗು.

ಒಗುಸು ಒಗುಸು. = ಒಗಿಸು, etc. (My.).

ಒಗೆ ಒಗ್ಗ. 1. To come forth, to be born, to originate, to arise, (to appear), etc. (ಜನನ ಸ್ಮದ. Dh.; S̄m. 80; ಹುಟ್ಟು ಸ್ಮದ. 54. 288. 398 Cm.; Tē. ಒಡಮು, ಪೊಡಮು, to be born, to arise; ಒಡುಡು, ಪೊಡುಡು, to rise as the sun, etc.; ಪೊಡಗು, ಪೊಡುಗು, to swell, to increase; ಪೊಡುಗು, ಪೊಗು, height; a heap; ಪೊಟ್ಟು, a swell of a river; T. ಉವಟ್ಟು, to overflow, increase; Tē. ಉಟ್ಟು, ಪುಟ್ಟು, to be born; see ಉರ್ವ 1; cf. ಒಗು 1 P). P. ps. ಒಗದು, ಒಗಿದು, ಒಗೆ 2. ತಿಥಿಲತಮ್ ಒಗಗುಂ (S̄md. 54). ಒಗಿದು (398). ಒಗಿದಂ (255). ಒಗಿದತ್ತು (R̄s̄v. 8, 102). See Grj. 4, 50, 51; Bp. 2, 10; 8, 18; 15, 2; 19, 57; 47, 28; 50, 1; 54, 33; 57, 71. 72; 61, 66; S̄m. 7. 10. 20; Kk. 28; Bh. 1, 8, 94; Prll. 3, 2; R̄s̄v. 5, 128; 6, after 24; 13, 26. 78; S̄s̄v. 1, 11. 42; J. 1, 3; 3, 25; 4, 61; Si. 92; ಉದ್ದಮೋಗ.

ಒಗೆ ಒಗ್ಗ. 2. P. p. of ಒಗೆ 1. — ಒಗೆ ತರ್. (i. e. ಒಗಿದು ಕೊಡು ಬರ್). To be born, etc. (ಹುಟ್ಟು ಸ್ಮದ. 269 M̄qb. Cm.; ಹುಟ್ಟಿ ಬರ್ 175 Cm.; ಬರ್ 269 Cm.; Grj. 4, 37. 97). ಇನ್ನು ಒಗೆ ತನ್ನ ತರದೈತುನೋ (R̄s̄v. 6, after 10; see 8, after 125).

ಒಗೆ ಒಗ್ಗ. 3. = ಒಗ. To throw (Bp. 24, 57; C.; cf. ಉಗು 1 P). P. ps. ಒಗಿದು, ಒಗಿದು, ಒಗ 2. ಆ ಹಾವಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಒಗಿದು (B. 2, 28). ಹುಡುಗ ಕಲ್ಲು ಒಗಿದನು (2, 47). ಅವನ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಹದಿದು ಒಗಿದು ಒಗಿದನು (4, 185).

ಒಗೆ ಒಗ್ಗ. 4. (= ಒಗೆ 5 P). To strike, to beat (ತಾಡನ S̄m. 80; T. ವಡುಕ್ಕು, to beat; to dash; cf. ಪುಯ, etc.). ಒಗವ ಪಟ್ಟಣಿಗೆ (ಕರಪೀಠ Mr. 158).

ಒಗೆ ಒಗ್ಗ. 5. = ಒಗ. (ಒಗೆ 4 P). To beat (and rub) clothes, dipped in water, on a stone for cleaning them, to wash (ವಸ್ತ್ರಪ್ರಕ್ಷಾಲನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಕುಕ್ಕು S̄m. 79; ವಸ್ತ್ರಮಂ ಕುಸುಲು 80; C.; Tē. ಉಸುಮು, ಉತುಕು). P. ps. ಒಗಿದು, ಒಗಿದು, ಒಗ 3. ಒಗದ 3 ಒಟ್ಟಿಗಳು (ಉದ್ದಮನೀಯ Si. 222). See Bp. 21, 18; 36, 47; 60, 48; Dp. 169, 1. — ಒಗೆ ಒಗೆ. rep. (Bp. 21, 8).

ಒಗ್ಗ ಒಗ್ಗ. (= ಸೊಗ್ಗ). A follower of the Mailāra līṅga (though not a Līṅgāyta), dressed in a jacket made of a black blanket (S. Mhr.). Pl. ಒಗ್ಗರು. — ಒಗ್ಗಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಒಗ್ಗ (S. Mhr.).

ಒಗರ ಒಗ್ಗ. A heap, a mass (My.).

ಒಗರಣೆ ಒಗ್ಗ. = ಅಗರಣೆ. A kind of seasoning done in two ways: into boiling oil or ghee one or more spices are thrown, after which vegetables are added and boiled with the mixture; or to pulse that has been boiled with salt, tamarind, pepper, etc. fried spices are added (C.; Tu.; Tē. ಪೊಗುಪು). ಪರಿಪಾಯ ಬಹುಭಕ್ಷ್ಯ ಪಾಕದ ಪರಿಮಲದ ತಾಕಾದಿಗಳ ಒಗರಣೆಗಳ ಸಾರಭಕ್ತಿ ತಿಳಿದುದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವನ (Bh. 1, 10, 23).

ಒಗರಿಸು ಒಗ್ಗ. To season, to spice (C.).

ಒಗರಿಸಿದ ಮಾದುರ (ಪ್ರಯಸ್ತ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ Nr.). ಒಗರಿಸಿದ ಸಮ್ಭಾರದ ಮಜ್ಜೆಗೆ (Si. 313). ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ, ಕಡಲೆ, ಸಾಸುವೆ, ಜೀರಿಗೆ, ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ತುಪ್ಪ ಮುನ್ನಾದವುಗಳನ್ನ ಒಗರಿಸಿ, ಹಿಂಗು, ಕರಬೇಳೆ ಮುನ್ನಾದ ಪರಿಮಳಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ರುಚಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು (ಪ್ರಯಸ್ತ, etc. 313).

ಒಗ್ಗ ಒಗ್ಗ. = ಒಗ್ಗ 2, No 3. A mass of seeds sown thickly in one place. ಒಗ್ಗ ಹಾಕು, to sow thickly with a view of transplantation (My.).

ಒಗ್ಗಿಸು ಒಗ್ಗ. To cause to bend, yield or submit, to make gentle and familiar, to tame (My.).

ಒಗ್ಗ ಒಗ್ಗ. 1. = ಒಗ್ಗ 1. To become one, to unite with, to meet together, to assemble in numbers (J. 10, 14; Tē.; Tu. ಒಗ್ಗ, to become one, be united). 2, to join (v. t.); to join or apply to. 3, to agree with one's constitution, as water, climate, etc. (My.). ಒಗ್ಗಿದರ್ ಕವಿದ ಜೇನ್ನೋದನೆ (J. 8, 32). (ಮದಕರಿ ಅವನಂ) ಭರದೋ ಉಪರಿಗೆ ಹಾಯ್ಕಿ, ಕೊಮ್ಮುಗಳೆರಡನ್ ಒಗ್ಗಲು (Bp. 22, 10). ಲಿಂಗಾರೋಗ್ಯಪ್ರಸಾದಕೆ ಪೊಗಿ ಕೆಯ್ಯಿನ್ ಒಗ್ಗಿ ಕೊಳಲು (48, 24). ಬೆನ್ನೊಗ್ಗಿ (= ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ, 54, 38). ತತ್ಪ್ರಸಾದಕೆ ಕರೆಯುಗಳನ್ ಒಗ್ಗಿ (56, 46).

ಒಗ್ಗ ಒಗ್ಗ. 2. = ಒಗ್ಗ, ಬಿಡು 2. An assemblage, a heap, a mass (ಗೊನ್ನಣೆ Ct. II, 101; Bp. 12, 8; C. Bp. 42, 24; J. 5, 38; 7, 6; 17, 48; 30, 2; 33, 47). 2, union, harmony (Bp. 4, 7). 3, = ಒಗ್ಗ. (My.). — ಒಗ್ಗಿದ. — ಒಡ. = ಒಗ್ಗಿದ. (J. 16, 39).

ಒಗ್ಗ ಒಗ್ಗ. 3. = ಉಡುಗು 1, etc. To bend, to bow; to turn towards. (Tē.). ಸಭಕ್ಕೆ ಮುಖವಂಕರುಹಮ್ ಒಗ್ಗಿ (Bp. 2, 12). ಮುಸುಡೊಗ್ಗಿ, ಮುದ್ದಂ ಬೇಡುವನು (15, 14). See also 22, 44; 26, 44. 2, to become submissive (My.; Tē.). Cf. ಬೊಗ್ಗ 1.

ಒಂಕಿ ಒಂಕಿ. = ವಂಕಿ. A hook (C.; Tē. ಒಂಕಿ, ವಂಕಿ, ವಂಕಿ; Tu. ಉಗ್ಗಿ, ಒಗ್ಗಿ, ವಗ್ಗಿ; cf. ಒಗ್ಗ 3). 2, a gold armlet of a curved shape worn by females (C.; Tē. ವಂಕಿ, T. ವಂಗಿ). Cf. Sk. ಅಂಕ?

ಒಂಗಾರ ಒಂಗಾರ. = ಒಂಗಾರ, etc. Gold; gold-ornaments; the price paid for a wife (M.).

ಒಂಗು ಒಂಗು. A teat, a pap (R.; T. ಒಟ್ಟ, ಒಂಜ; cf. ಅಟ್ಟ 3).

ಒಂಗಿ ಒಂಗಿ. = ಹೊಂಕಿ. (My.).

ಒಜ್ ಒಜ್. = ಒಜ್ 1, etc. One. — ಒಜ್ಜರ. — ಸರ. One string. ತಬರಿ ಮುದದಿಂ ಗಾಢಪರಿಮ್ಪಣಂಗೆಯ್ತು, ಮುತ್ತಿನ ಒಜ್ಜರನ ಅವನ ಪಿರಿಯರದೊಳ್ ಇಟ್ಟಿದನೆ (R̄s̄ghc. 17, 71). — ಒಜ್ಜವಡಿ. — ಸವಡಿ. A junction; a pair (Abh. P. 4, 18). — ಒಜ್ಜರೆ. — ಸಾರೆ. A palm of the hand. ಒಜ್ಜರೆಗರ್. An eye like a palm of the hand (R̄s̄v. 1, after 135; J. 6, 10). — ಒಜ್ಜಟ್ಟು. — ಜುಟ್ಟು. A span measured by the distance between the extended thumb and forefinger (ಪ್ರಾದೇಶ Hlā.). — ಒಜ್ಜಿದಿಗು. — ಸೆಜಿಗು. One end of a garment. (ತಿಪುವಿಗೆ) ಹೆಚ್ಚು ನೀರೆ ಜೊಡು, ಇಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿರೋ, ಒಜ್ಜಿದಿಗುಮಕುಲದಲಿ ತನುವನು ಮುಟ್ಟಿ (Prll. 3, 36). — ಒಜ್ಜೇರೆ. — ಸೇರೆ. = ಒಜ್ಜರೆ. ಒಜ್ಜೇರೆಗರ್ (J. 30, 2). — ಒಜ್ಜಿತ್ತು. — ಹೊತ್ತು. One time, once. — ನಜ್ಜಿದವರಸನ

ಇದ್ದುನಿರುವದು, ಅದುಮಾಡುತ್ತ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಹೊತ್ತೇದಾ ಕಿಚ್ಚು
ಇದ್ದು (Sp.).

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟಾ. (fr. ಒಟ್ಟು). Equality, harmony (M. ಒಟ್ಟು); agreeableness, the quality of pleasing (J. 80, 2); pleasure, delight;—delightfully, etc. ಪಗಲ ಪಗಲ ಎನ್ನು, ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು ಕೋಗಿಲೆಯಂ (Smd. 74). ನಿಟ್ಟುರಮ್ ಎನ್ನು, ಒಟ್ಟು ತಮ್ ಇಲ್ಲಿ ಮುದ್ದು (Ct. I, 89). See Sp. 2. ಲಂಡೆ. — ಒಟ್ಟು ತಂಗೋರ್. — ಒಟ್ಟು. To unite, to combine, to link closely or harmoniously together (Grj. 4, after 33). 2, to be pleased (Grj. 4, after 48); to be pleased with, to desire (Bp. 26, 18). 3, to become delightful (J. 26, 19).

ಒಟ್ಟು ಯ ಒಟ್ಟಾ. = ಒಟ್ಟು, ಒಟ್ಟು, ಒಟ್ಟು, (ಒಟ್ಟು). Disgrace; dishonor; opprobrium; impropriety (T. ಒಟ್ಟು); a wanton joke, a lewd expression; contempt (T. ಒಟ್ಟು, ಒಟ್ಟು). ಒಟ್ಟುಯಂಗಳ ಮುಟ್ಟುಗಳ (Bp. 40, 61).

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟಿ. = ಒಟ್ಟು, etc. — ಒಟ್ಟು ಹೊತ್ತು. Improper time (Bp. 28, 41).

ಒಟ್ಟು ಯ ಒಟ್ಟು. = ಒಟ್ಟು, etc. ಅದಿತ್ತೇಯಸಮುಟ್ಟುಯವನ ಒಟ್ಟುಯವನ ಅಯ್ದುನಿ ದಾಧಿಸಿದಂ (Bp. 16, 2).

ಒಟ್ಟು ಯ ಒಟ್ಟು. = ವಜ್ರ. Gravity, heaviness, weight; a weight; weight, dignity, influence (S. Mhr.; Mhr., H. ಮೋಜು, ಮೋಜು, ವಜ್ರ; Tu. ಒಟ್ಟು; cf. ಒಟ್ಟು).

ಒಟ್ಟು ರ ಒಟ್ಟು. = ವಜ್ರ. A spring, a fountain (Tu. ಉಣ, ಉಣ; Tu. ಉಗಿಲ್, a well; cf. ಒಟ್ಟು 1, ಒಟ್ಟು 1; ಉಗು 1). ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು (ಉಣ, ಪ್ರವಣ, ವಾರಿಪ್ರವಣ, ನಿರ್ಧಾರ, ಧಾರ Nr.).

ಒಟ್ಟು ರ ಒಟ್ಟು. Tbh. of ವಜ್ರ. (C.).

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು. = ವಜ್ರ, ವಜ್ರ, ವಜ್ರ, ವಜ್ರ 2. A weight, load, burden (S. Mhr.; Mhr. ಒಟ್ಟು; B. 3, 18. 49. 117; 4, 214).

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು. = ವಜ್ರ 1. An imitative sound. — ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು. rep. ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು ಮಾತು, to talk much; to prate, to gabble (S. Mhr.; Mhr. ವಜ್ರವಜ್ರ). — ಒಟ್ಟುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To say or talk much; to gabble (S. Mhr.).

ಒಟ್ಟು ರ ಒಟ್ಟು. = ವಜ್ರ q. v., ವಜ್ರ. The compound round a house (O.; Tu.; T. ವಜ್ರ; T. ವಜ್ರ, ವಜ್ರ, a lodge).

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು. = ವಜ್ರ 1, q. v. Discount, etc. (C.; Tu.; Mhr., H. ವಜ್ರ, exchange). See Prv. s. ಮುಟ್ಟು 1.

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು. Tribute (ಪವ್ವ ಸ್ಮ. 38, see ಕೊಟ್ಟು; M. ಒಟ್ಟು, to finish, destroy; to spend; to pay taxes).

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು. A heap, a mass, a company; abundance; a row (ಒಟ್ಟು, ಒಟ್ಟು, ಹೊರಳಿ, ಒಟ್ಟು, etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17; ಸನ್ನಿಹಿ, ಕಿಟ್ಟು, ತಣ್ಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿ ಸ್ಮ. 54; ಗವಣಿ Ct. I, 50; ಅತಿಶಯಾರ್ಥ II, 51). See Abh. P. 14, 168; Grj. 7, after 11; 10, after 79; 10, 101; Rāv. 5, 117; 6, after 11; 13, after 83. — ಒಟ್ಟು ಹೊತ್ತು. — ಕಿಟ್ಟು. To break up (v. i.), to disperse (Abh. P. 13, after 109).

ಒಟ್ಟು ಯು ಒಟ್ಟು. = ಒಟ್ಟು, etc. To overpower (Bp. 61, 26).

ಒಟ್ಟು ಯು ಒಟ್ಟು. ಒಟ್ಟು. = ಒಟ್ಟು, ಒಟ್ಟು. To collect, to be accumulated, as tears (Sarpabdhāshapa in B. 5, 320); to become one, to

collect, to be converged to a focus (Grj. 8, 50); to come together, to assemble (Abh. P. 14, after 132); to shrink, to contract (Grj. 1, 87). 2, to join (v. t.), to amass, to heap together, to pile up (Bp. 16, 8); to assemble (v. t.), to convene (Grj. 2, after 106); to subject, to conquer, to overwhelm (Bh. 1, 7, 62; J. 25 sum.).

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು. A mass, a heap (My.).

ಒಟ್ಟು ಯು ಒಟ್ಟು. = ಒಟ್ಟು. To join together (v. t., Bp. 11, 15).

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು. 1. (fr. ಒಟ್ಟು 2). An obstinate, self-willed person (S. Mhr.).

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು. 2. A kind of machine for uniting or twisting threads into twine or rope (C.). 2, stiffness of a limb, e. g. ಕಾಲಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಹಿಡಿಯಿತು (S. Mhr.).

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು. 3. = ಒಟ್ಟು 2 No. 2. (My.).

ಒಟ್ಟು ಕೆ ಒಟ್ಟು. Heaping (My.).

ಒಟ್ಟು ಲ್ ಒಟ್ಟು. 1. A handful (ಆರ Mr. 350).

ಒಟ್ಟು ಲ್ ಒಟ್ಟು. 2. — ಲು. = ಒಟ್ಟು. (ಒಟ್ಟು, etc. Kk. 17; Smd. 54). ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಆದ ಮಳೆ ಒಟ್ಟು (ಪಲಿನ Nr.). See ನೀರೊಟ್ಟು, ಮಳೆರೊಟ್ಟು; Grj. 10, after 79; J. 6, 6.

ಒಟ್ಟು ಯು ಒಟ್ಟು. = ಒಟ್ಟು. To join (v. t.), to heap, etc. (ಪಂಜೀಕರಣ ಸ್ಮ. Dh.). See Bp. 57, 16, 18. 2, to cause to heap or pile up, etc. (C.; Bh. 1, 8, 88; B. 5, 43, 50).

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು. 1. (fr. ಒಟ್ಟು) = ಒಟ್ಟು 3. To make one, to join; to put together; to pile up, etc. (ವಿಕ್ರಯ ಸ್ಮ. Dh.; ಮೋಗರ ಸ್ಮ. 88; C.; Tu.; T.: to paste, to cause to adhere). ಸತ್ತವನ ಸುಡಲನ್ನು, ಒಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಚಿತ್ತಿ Nr.). See Bp. 18, 28; 21, 8; 27, 37; 30, 4; 45, 30; J. 4, 38; B. 3, 44. 2, to come together, to assemble (Grj. 6, 8); to become one mass or heap (of ashes). ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಲು ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು (Bp. 56, 34). 3, to become joined or united, to adhere to (as mud, etc., My.; Rāv. 5, 66).

ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು. 2. = ಒಟ್ಟು 4. Conjunction, union (My.; T., Tu., Tē.); a heap, a pile (My.);—sum total (My.; Mr. 68). 2, something not expanded: a germ, a bud (ಮೋಗರ ಸ್ಮ. 88). 3, the close adhering or cohesion of a lump of clay (ಮೃತ್ತಿ ಸಂಘಟನ ಸ್ಮ.; cf. ಒಟ್ಟು). ಒಟ್ಟಿಗೆ (dative), all together; on the whole (C.). — ಒಟ್ಟು ಮಾಡು. — ಅಮ್ಮಾರ. The government and cultivator's corn before it is divided (My.). — ಒಟ್ಟು ರ. — ಆರ. = ಒಟ್ಟು. (S. Mhr.). ಒಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಯವರು. — ಕಟ್ಟಿಯ ಅವರು. All the persons that have a case (in a kacēri, S. Mhr.). — ಒಟ್ಟುಗುತ್ತಿಗೆ. Aggregate assessment (C.). — ಒಟ್ಟುಗೂಡು. — ಕೂಡು. To join together (v. t.), etc. (C.). — ಒಟ್ಟುಗೂಡು. — ಕೂಡು. To compose a mass or pile (ಪಯನ, ಬಿರಂಜು, ಸ್ಮ. Dh.). 2, to come together, to convene (My.; B. 2, 49); to become one in mind, etc. (My.). — ಒಟ್ಟು ಬೇ

೦೯೩. The total of an addition, the whole amount (C.). — ಒಟ್ಟುಲೆಕ್ಕ. Sum total (C.). — ಒಟ್ಟುಟ್ಟಗಿಡ. -ಒಟ್ಟು-. An undershrub, *Triumfetta rotundifolia* Lam.; also the undershrub *Urona sinuata* L. (Z.). — ಒಟ್ಟುಟ್ಟಲೆ. -ಒಟ್ಟುಲೆ. A large heap (J. 21, 48).

ಒಟ್ಟು ರ್ತೃ. 3. A vow, a solemn promise; an oath, an adjuration (T.; Tē. ಒಟ್ಟು, ವಟ್ಟು; T. ಒಟ್ಟು, a wager; see ಒಡ್ಡ 2; T. ವಟ್ಟು, to swear, etc.). — ಒಟ್ಟುಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. -ಒಟ್ಟು-. To swear, etc. (ತವನ, ತವಫ, ಅಣಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು Si. 55; see also 292).

ಒಟ್ಟು ರ್ತೃಕೆ. = ಒಟ್ಟು 3. (My.; Tu.). — ಒಟ್ಟು ಬೀದು. To be cracked, to get a hole (My.).

ಒಟ್ಟು ರ್ತೃಕೆ. = ಒಟ್ಟು. etc. Tbb. of ಉಪ್ಪು (Śmd. 355; Hlā.; ಕರಫ Nn. 161; J. 7, 5). ಒಟ್ಟಿಯ ಮದಾ (ಕರಫ Nr.).

ಒಡ ರ್ದಾ. 1. = ಒಡಂ 1, ಒಡೆ 5. Union, being together; (together, with). (Tē., Tu.). — ಒಡಗತ -ತತ. A riddle (S. Mhr.). — ಒಡಗೂಟ. -ಕೂಟ. Close union, intimate intercourse (Abhā. 1, 33; My.). — ಒಡಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. To cause to unite with, etc. (My.); to cause to be obtained, to prepare (J. 1, 2). — ಒಡಗೂಡು. -ಕೂಡು. To join (v. i.), to be united with, to be in connection or company with (Bp. 1, 48; 5, 41; 21, 29; 35, 39; 37, 68; Ā. Bp. 47, 4; Rāv. 4, 76; My.); to be obtained (Bp. 12, 52); to meet with success; to happen (J. 30, 28); — to have sexual intercourse (My.; J. 11, 26; 16, 17; 27, 46). 2, to join (v. t.), to obtain, etc. (Bp. 56, 6). See 5, 71; 7, 10; 15, 19; 25, 11; 27, 13; 31, 4; Si. 47. 62. 211. 212. 264. 265. — ಒಡಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To join (v. i.), to become united with, etc. See Bp. 4, 5. 42; 5, 6; 8, 42; 12, 7; 24, 16; 31, 11; 42, 31; 47, 57; 51, 77. 78; 55, 9; J. 2, 44; 4, 65; 24, 40; 30, 42. 44; 32 sum. — ಒಡಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. = ಒಡಗೊಳ್. (J. 26, 33). — ಒಡಬಡಿಕೆ. -ವಡಿಕೆ. = ಒಡವ್ವುಡಿಕೆ, ಒಡವ್ವುಡು 2. Agreeing, assenting; an agreement; a treaty (ಸಮಾಧಿ Nr.; Bh. 8, 24, 50). — ಒಡಬಡಿಸು. -ವಡಿಸು. = ಒಡವ್ವುಡಿಸು. To cause to agree, to persuade; to convince; to put down as settled (Bp. 51, 12). — ಒಡಬಡು. -ವಡು. = ಒಡವ್ವುಡು 1. To agree; to assent; to consent; to accept as settled or proper. ನಾವೆನ್ನ ನುಡಿಗೆ ಒಡಬಡುವಿರಾದೇಡೆ (Bh. 1, 8, 77). ಒಡಬಟ್ಟು (Bp. 5, 10). — ಒಡವರ್. -ವರ್. To come along with, to follow (Rāv. 5, after 55, 114 & 120; 6, 12). — ಒಡವುಟ್ಟು. -ವುಟ್ಟು. = ಒಡಹುಟ್ಟು 1. (My.). ಒಡವುಟ್ಟಿದನು (ಸಮಾನೋದಯ, ಸೋದಯ Hlā.). ಒಡವುಟ್ಟಿದನ ಮಗ (ಧಾತೃವ್ಯ, ಧಾತೃಪುತ್ರ Hlā.). ಒಡವುಟ್ಟಿದಳು (ಭಗಿನಿ, ಜಾಮಿ, ಸ್ವಸ್ಯ Hlā.; ಕಿಡುದಂಗಿ Kk. 71). ಒಡವುಟ್ಟಿದಳ ಮಗ (ಸ್ವಸ್ರೀಯ, ಜಾಮೀಯ Hlā.). ಒಡವುಟ್ಟಿದಳ ಮದವನಂ (ಧಾವುಕ Hlā.). — ಒಡವೆರಸು. -ವೆರಸು. = ಒಡವೆರಸು. To unite, to meet together, etc. (J. 8, 33). — ಒಡವೆರೆ. -ವೆರೆ. = ಒಡವೆರೆ. To keep company with, to be united with, etc. (Rāv. 2, after 8; 5, after 19; 6, after 24). — ಒಡ ಸರ್. To go together with (Abh. P. 2, 75). — ಒಡ ಹುಟ್ಟು. 1. = ಒಡವುಟ್ಟು. To be born together with, to be born by the same father and of the same mother (My.). ಹೆಣ್ಣತಿಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು (ಸ್ಥಾಲರು); ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣನು (ಅಗ್ಗಣ, etc. Nr.). ಗಣ್ಣನಿಗೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಣನ (ದೇವರ); ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಸೋದಯ, etc. Si. 192). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಂ (ಸಹಜಾತ, ಸಹೋದರ, ಧಾತೃ Mr. 311; J. 28, 56). ತನ್ನಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಪಿತೃವ್ಯ, etc.); ತಾಯ್ಕ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಮಾತು); ಗಣ್ಣನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ದೇವರ); ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನ ಹೆಣ್ಣತಿ (ಪ್ರಜಾವತಿ, etc.); ಗಣ್ಣನ

ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನ ಹೆಣ್ಣತಿ (ಯಾತ್ಯ Nr.). ಅರಸಿನ ಹೆಣ್ಣತಿಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ರಾಷ್ಟ್ರಯ Si. 65). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು (ಭಗಿನಿ, ಸ್ವಸ್ಯ Nr.; J. 33, 14). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದಳು (ಸಹಭವೆ Nn. 109). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದಳ (ಸ್ವಸ್ಯ, etc. Mr. 314). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಗಣ್ಣನು (ಅವುಕ, etc.); ಗಣ್ಣನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು (ನನಾನ್ದ, ನನ್ನಿನ); ತನ್ನಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಮಗನು (ಪುತ್ರಪುತ್ರೀಯ); ತಾಯ್ಕ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಮಗನು (ಮಾತೃಪುತ್ರೀಯ Nr.). ಹೆಣ್ಣತಿಗೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವರು (ಸ್ಥಾಲರು Si. 192). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವರು (B. 2, 40). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ಸಿರಿ (Bp. 11, 46). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದಂ, an elder or a younger brother (J. 13, 64; 21, 17). — ಒಡಹುಟ್ಟು. 2. The state of being brothers and (or) sisters; a company of brothers and (or) sisters (My.; see Jōgihāḍu s. ಅನ್ನೆ s. ಅನ್ 1).

ಒಡ ರ್ದಾ. 2. = ಒಡದು, ಒಡೆದು. A short P. p. of ಒಡೆ 1 (C.). — ಒಡ ಕೊಳ್ಳು. To break (v. i.); to separate from. ಸಾರಂಗವು ಅಂಜಿ, ಎದೆ ಒಡ ಕೊಣ್ಣು, ಗಿಡದ ಗುಮ್ಮಿನೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು (B. 3, 19). ಒಡವನ್ನು ಒಡ ಕೊಣ್ಣು ಹೊಡೆ ಹೊಡೆದರು (ಒಡವಾನ್ದ ಕುಡಿಗೆ ಹೊಡೆದರು, ಉದ್ವಾನ್, ಉದ್ವತೆ Si. 280). See Prv. s. ತಣ್ಣ.

ಒಡ ರ್ದಾ. 3. = ಒಡೆ 3. The state of being broken, etc.; breaking. — ಒಡಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A hand-mill of stone or wood to remove the husk from paddy and to split pulse (My.). — ಒಡಮೋಗಿ. A broken or cracked earthen vessel (C.). ಮುರವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಒಡಮೋಗಿಯ ತೂತು (Dp. 54).

ಒಡ ರ್ದಾ. 4. = ಒಡೆ 2. An abbreviated form of the infinitive of ಒಡೆ 1 (i. e. = ಒಡೆಯ, ಒಡೆಯಲ್ಪ). — ಒಡ ಕುಟ್ಟು. To beat so as to break, to beat into fragments, to pound (Bp. 45, 30; 52, 48; 55, 29. 34). — ಒಡಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಒಡ ಕುಟ್ಟು. ಒಡಗುಟ್ಟುವದು (ಎದರ, ಸ್ಥುಟನ Si. 387). — ಒಡಗೊಡು. -ಕೊಡು. To throw away (from or out of the hand) so as to break (Bh. 8, 24, 44). — ಒಡ ಮುರಕನ ಕಾಯಿ. (ಒಕ್ಕಿ G.). — ಒಡ ಮುರಕೇ ಕಾಯಿ. (ಯೋಗ್ಯ G.). — ಒಡ ಮುರಿ. To turn or twist round so as to break or open, as a tightly closed hand, etc. (C.). — ಒಡ ಮುದಾ. = ಒಡೆ ಮುದಾ. To bruise, to contuse (ನೀಳುಜನ G.).

ಒಡಂ ರ್ದಾ. 1. = ಒಡೆ 1, ಒಡೆನ್, ಒಡೆಮ. Union; together, in company, with; as soon as, when (T. ಉದನಾ; then. ಸಿರಿ ಒಡ್ಣು ಅಗದು; ಒಡಮೇನೊ, ಸುಹನೋ ತುನಾ? (Śmd. 109, o. rs. -ವೇನೊ, ನೇನೊ). See ಅಲೊಡಂ.

ಒಡಂ ರ್ದಾ. 2. See s. ಒಡೆ 4.

ಒಡಕ ರ್ದಾ. 1. = ಒಡಕು, q. v. The state of being broken, cracked, disunited, etc.; a fracture; a crack; disunion; that breaks or goes to pieces. ಒಡ್ಣಾಗಿ ಇರುವವರಲ್ಲಿ ಒಡಕ ಹುಟ್ಟಿಸುವವನು (ದುರ್ಜನ G.; My.). See ಎದೆಮೊಡಕ. — ಒಡಕಗದಿಗೆ. A broken pot (ಒಡು G.; C.). ಮುಡಕಮನೆಗೆ ಒಡಕಗದಿಗೆ (Prv.). — ಒಡಕದನಿ. A broken, i. e. disagreeable, voice (My.). — ಒಡಕದಾಯದ. A man with a leaking mouth: one who cannot keep secrets (C.).

ಒಡಕಲ ರ್ದಾ. 1. = ಒಡಕಲು. Broken state; broken paddy or split pulse, from which the chaff, husk, etc. generally have not yet been separated (C.).

ಒಡಕಲು ರ್ದಾ. 1. = ಒಡಕಲು. (My.).

ಒಡಕು ರ್ದಾ. 1. = ಒಡಕ. (ಪ್ರದರೆ, ಭಂಗ Nr.; ಎದರ, ಸ್ಥುಟನ ಭವೆ Si. 387; My.). ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಡಕು ಮುದಾಯ

ದೀಪ್ತ (B. 2, 30). ಮನಕನಮೋಳಗ ಒಡತು ಹುಟ್ಟದನೆ (2, 41). — ಒಡತುಡೋಲೆ. A boat with a hole. ಒಡತುಡೋಲೆಗೆ ಗಿಡ್ಡ ಬಲ್ಲ (Prv.). — ಒಡತುಹರವಿ. A broken earthen vessel. ದಡ್ಡಿಗೆ ಅಂಜುವ ಬಣ್ಣನ್ ಒಡತುಹರವಿಯ ಕಣ್ಣಿ (Dp. 54).

ಒಡತಣ ಒಡತಣ. = ಒಡತನ, etc. (Bp. 18, 5; 34, 30; 40, 30; 58, 43).

ಒಡತನ ಒಡತಣ. = ಒಡತಣ, etc. (My.).

ಒಡತಿ ಒಡತಿ. A female having ownership, power, etc., a mistress (Bp. 11, 21; 50, 8; My.).

ಒಡದು ಒಡದು. = ಒಡೆದು. P. p. of ಒಡೆ.

ಒಡನ್ ಒಡನ್. = ಒಡೆನ್, etc. — ಒಡನಾಟ. -ಅಟ. Playing together: companionship, company, intercourse (J. 28, 24). ಒಲ್ಲವರ ಒಡನಾಟ ಬಿಲ್ಲವನು ಮೆದ್ದನೆ; ಅಲ್ಲದಹುದು ಎನ್ನು ಅಪಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದನೆ (Sp.). ದುರ್ಜನರ ಕೂಡ ಒಡನಾಟ ಬಿಡಲ ರೊಪ್ಪನನೆ ಇಹುದು (Sp.). ಕಳ್ಳನ ಒಡನಾಟವು... ಕೆಸರೋಳಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುದಾದನೆ (Sp.). ಅವನ ಒಡನಾಟವು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು (B. 5, 188). 2, sexual intercourse (My.; see Prv. s. ಒಡಾಟ). — ಅಡಿ. A play-fellow: a companion; a friend; an equal (My.; J. 28, 44). ನಿರ್ದೋಷ್ಯಂ ವಿಶ್ವರೂಪರ ಒಡನಾಡಿಗ್ ಎನಿಸಿ (Smd. 117). ಒಡನಾದಿಯನ್ನೆ ತಾತ್ತರಿಯಾನ್ತಮ್ ತಿಳಿದು (Mr. 6). ತನತನಗೆ ಗೋವಳರು ಮಲ್ಲರನ್ ಅನುಕರಿಸಿ ತಿವಿದಾದುವರು, ಬಲ ದನುಜಹರರ ಒಡನಾಡಿಗಳು ತಾವಾಗಿ ವಿಜಯದಲಿ (Bhāgavata 10, 18, 10). — ಒಡನಾಡಿತನ. -ಅಡಿತನ. Companionship, friendship (My.; J. 6, 48). — ಒಡನಾಡು. -ಅಡು. To play with; to be in the company of, to associate with. ಮದಾಲಸರಾಜಹಂಸಮಣ್ಣಿಳಿಯೊಡನಾದಿಯಾದಿ, ನಡೆಗಲ್ಲು (Smd. 230). ಒಳ್ಳಿದ ಕಳ್ಳನೊಡನಾಡೆ ಅವ ತುದ್ದಕಳ್ಳನೇ ಆಕ್ಕ (Sp.). See Bp. 2, 42; 25, 8; 47, 39, 48; J. 5, 57, 58; 28, 22. — ಒಡನಿರ್. -ಇರ್. To be together with; to be in the company of. ಒಳ್ಳಿದರೊಡನಿರ್, ಕಳ್ಳನ್ ಒಳ್ಳಿದನ್ ಆಕ್ಕ (Sp.). ನಿಮ್ಮೊಡನಿರ್ (Bp. 48, 25). See Rāv. 7, after 97; J. 21, 46. — ಒಡನಿರು. -ಇರು. To cause to be or to place in one's company (Bp. 25, 8). — ಒಡನುನ್. -ಉನ್. To eat together or in company (Bp. 24, 31; 45, 24). ಒಡನುಮ್ಪುದು (ಸಹಭೋಜನ Nr.). — ಒಡನೆ. -ಎ 3. (Exactly) together with; together; with;—forthwith, at the very time, immediately (ಸಹ Smd. 893; Ct. I, 56; ಕೂಡ Smd. 29, 61. 119 Cm.; T. ಉಡನ್ನೆ). ಒಡನೆ ಅರುಮ್ ಇಲ್ಲ (Smd. 125). ನೀ ಮುಮ್ ಅಮುಮ್ ಒಡನೆ ಒದಿದೆವು (158). ಗಿಳಿಯೊಡನೋದಿಯೋದಿ, ನುಡಿಗಲ್ಲು (230). ಒಸರಿಸಿದ ಜವನೆಯೊಡನೆ ಒಸರಿಸಿದನ್ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ಯ? (16). ವಿರಯಗರ ಸುಯ್ಯೊಡನೆಮೆ (119). ನಿನ್ನೊಡನೆ ಒನ್ನು ಧಾಗಮಂ ಬರಿವುದು! (275). ವೈರಮ್ ಎಕೆ ಎಮ್ಮೊಡನೆ? (Bp. 58, 34). ಹೋರನೊಡನೆ ದಾರಿ ನಡೆಯುವುದು ಅದೇನು? (Dp. 167). ಒಡನೆ (forthwith) ಗೋಡುಟ್ಟು (J. 8, 40). ಒಡನೆ (immediately) ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು (29, 40). ಒಡನೆ ಕಾಲನ್ ಅಡ್ಡಲು (Bp. 20, 13). See Bp. 32, 40; 47, 46; 57, 40; Bh. 1, 10, 26; 2, 13, 35, 48; J. 2, 66; 3, 8, 22; 4, 66; 26, 5; 28, 15, 20, 48; 29, 34; Smd. 7; Si. 262, 264; Dp. 148. — ಒಡನೆ ಕೂಡು. To be in connection with, etc. (Smd. 4, 28, 49. 71, 72. 299, 340. 343 Cm.). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಅತಿಶಯಮ್ ಅಪ ಪರಾಕ್ರಮದೊಡನೆ ಕೂಡಿದವನ್ ಉಣ್ಣು, ಅತನು ಉರ್ಜಸ್ಸು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಇರುಳು (ಹೋಸ್ಟಿ Nr.). — ಒಡನೆವರಸು. -ವರಸು. = ಒಡನೆ ಕೂಡು. (Smd. 840). — ಒಡನೊಡ. -ಒಡ. = ಒಡನೊಡನೆ. (Bp. 56, 29). — ಒಡನೊಡನೆ. rep. All at once, etc. See Smd. 272; Bp. 2, 21; 15, 5, 9; 27, 72; 47, 60; Rāv. 6, 33; J. 16, 36; 20, 30; 28, 47. — ಒಡನೊಡೆ. -ಒಡೆ. = ಒಡನೊಡ. (J. 3, 37).

ಒಡಬಾನಲಿ ಒಡಬಾನಲಿ. Tbh. of ವಡವಾನಲಿ. (ಕಡಲು, ಮುನ್ನೀ ಗಿಡ್ಡು Ct. II, 118; ಕಡಲಿಡ್ಡು Ss.).

ಒಡಮ್ ಒಡಮ್. = ಒಡೆನ್, etc. — ಒಡಮ್ಪುಡಿ. -ಪಡಿ. = ಒಡ ಬಿಡಿ. (ಅಂಗೀಕಾರ, ಅಭ್ಯುಪಗಮ, ಪ್ರತಿಪದ, ಸಮಾಧಿ Nr.; C.). See Bp. 24, 28; 60, 60; B. 4, 19, 143; Si. 70, 263, 476. ಒಡಮ್ಪುಡಿಯನ್ನೆ ಆಗುವುದು ದಡಮ್ಪುಡಿಯನ್ನೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಒಡಮ್ಪುಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಒಡಬಿಡಿಸು. ಒಡಮ್ಪುಡಿಸಿದರೆ ಒಡಲು ರಿ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). See Bp. 26, 61; 27, 51, 54; 41, 20; 53, 59; Rāv. 6, after 11 & 132; J. 5, 34; 16, 16; B. 5, 71. — ಒಡಮ್ಪುಡಿಸುವಿಕೆ. -ಪಡಿಸುವಿಕೆ. Causing to agree, etc. (Si. 470). — ಒಡಮ್ಪುಡು. -ಪಡು. 1. = ಒಡಬಿಡು. (ಅಭ್ಯುಪಗಮ Smd. Dh.; ಮೆಚ್ಚು 4 Cm.; ಕೆಯ್ಯಿಳ್ 95 Cm.). ಒಡಮ್ಪುಟ್ಟು (288). ದೀರ್ಘಾದೇಶತಮನ್ ಒಡಮ್ಪುಡುವರ್ (142). ಮನಕ್ಕೆ ದಾರದುದನ್ ಒಡಮ್ಪುಡುವಲ್ಲಿ ಕಾಮಮ್ ಎನ್ನು ಅಪ್ಪಯಂ ನೆಗದ್ಗು (Nr.). ಲಂಡಕ್ಕೆ ಒಡಮ್ಪುಟ್ಟು, ಒಪ್ಪಣಮಂ ಕೊಟ್ಟು (Ss. 94). See Grj. 10, 99; Bp. 27, 50, 54; 40, 50; 45, 4; 58, 46; Rāv. 4, 76, 118; 10, after 10; Si. 265, 438; Ct. v. 203, 254. — ಒಡಮ್ಪುಡು. -ಪಡು. 2. An agreement; (a proof). ನುಡಿಗಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡ ದೋಳ ಜತ್ತಾಣಮುಂ ಬೆದಕ್ಕೆಯುಮ್ ಎನ್ನು, ಈಗದಿನ ನೆಗದ್ವಾಯ ಕಟ್ಟಿದೋಳ ಒಡಮ್ಪುಡಂ ಮಾಡಿದರ್ ಪೂತನಕವಿಗರ್ (Smd. 121). — ಒಡಮ್ಪುಡುವಿಕೆ. -ಪಡುವಿಕೆ. = ಒಡಮ್ಪುಡಿ. ಒಟ್ಟು ಹೋದ್ದನ್ನು ಒಡಮ್ಪುಡುವಿಕೆ (ಅಂ, ಎಂ Si. 475; see also 474).

ಒಡಮೆ ಒಡಮೆ. = ಒಡನೆ, ಒದಿನೆ. That is: a thing, a substance; that one possesses: a possession, especially an ornament, a jewel; property, wealth (ದ್ಯುಪ್ಪ, ದ್ರವ್ಯ, ಪ್ರವಿಣ, etc. Hk.; Abh. P. 6, 35; My.; Tē; M. ಉಡಮೆ; T. ಉಡಮೈ; see ಒಡೆ 6 & ಉರ್ 1). ಆಕುಪ್ಪಮ್ ಎನ್ನುವುದು ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯುಂ; ಉದಾದ ಒಡಮೆ ಕುಪ್ಪಮ್ ಎನ್ನುವುದು (Hk.). ಕಳ್ಳೊಡಮೆ (ಅಪಹೃತ, ಲೋಪ್ತ Hk.). See ಉಳ್ಳೊಡಮೆ.

ಒಡಮ್ಪಿ ಒಡಮ್ಪಿ. ಒಡಮ್ಪಿ ಒಡಮ್ಪಿ. The body (ತಂಫರ Smd. II; T., M. ಉಡಮ್ಪು; cf. ಒಡರ). ಪೋದ ಒಡಮ್ಪಿ ಪಿಕ್ಕುದುದು (Smd. 289).

ಒಡರ್ ಒಡರ್. ಒಡರು ಒಡರು. (= ಒಡರ್ಪು, etc.). ಒಡರ್ಪು (J. 17, 32). ಪ್ರಣಯಕಲಹವನ್ ಒಡರಿ (Bp. 42, 14). ಒಡರ್ಪುದು (J. 2, 31).

ಒಡರಿಚು ಒಡರಿಚು. = ಒಡರಿಚು, (ಒಡರಿ), ಒಡರ್ಪು. (J. 2, 46; Abh. 2, 85). ಒಡರಿಚುವುದು ಎಂ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ ಈ ನರ್ತನೋಚಿತೆ (Bp. 12, 42). ಕಮತ ಮತ್ಯುಂಗಂ ನಿಜಕರದಿನ್ ಎಕೋದಕದೋಳ ಒಡರಿಚಿ ಪಿರಿಯ ಗಾಣವನ್ ಇಕ್ಕುವ ಆ ಬಲಿಗಾಣಂ (21, 28). ಅನ್ದುಗೆಯನ್ ಎದದ ಅದಿಯೋಳ ಒಡರಿಚಿ (29, 3).

ಒಡರಿಸು ಒಡರಿಸು. = ಒಡರಿಚು, etc. (ಒರ್ Smd. 198 Cm.). ಮುನ್ನು ಪಿನ್ನುಗಳ ಅನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಡರಿಸುಗುಂ ರೋಪಂ (198). ನಡೆದುದೆ ಮಾರ್ಗಂ, ಪದವಿಡಲ್ ಒಡರಿಸಿದುದೆ! (407). ಒಡರಿಸಿದನ್ ಅಭಿನವ ನಿಗಣ್ಣನ್ ಅಭಿನವಮಂಗಂ (Mr. 6). See Abh. P. 4, 26; 7, 14; 9, 70; 10, 156; 14, after 122.

ಒಡರ್ಚಿಸು ಒಡರ್ಚಿಸು. (= ಒಡರ್ಚು). To undertake, to begin. ಅರಸನುಮ್ ಅರಸಿಯುಂ ನೆತ್ತವನ್ ಒಡರ್ಚಿಸು (Bp. 43, 2).

ಒಡರ್ಚು ಒಡರ್ಚು. = ಒಡರಿಚು, etc. To join (v. t.); to put to (or in). 2, to cause one's self to come in connection with, to join (v. i.). 3, to enter into, to engage in, to undertake, to begin; to do, to perform; to cause, to produce; to endeavour, to try, to make effort (ಉಡ್ಡಮು

Śmd. Dh.; ಮಾತು Ct. II, 89; Tē. ಒನಡು; for T., M. ಉಣ್ಣು, to exert, be strenuous, cf. ಉಣ್ಣು. ಜನೋದಯಂಗಿ ಇದಂ ಪೇದಿರ್ ಒಡರ್ಚೆಂ (Śmd. 255). See Ch. v. 16; Abh. P. 3, 47, 49; 9, 30, 186; 14, 143; Bp. 1, 64; 3, 43; 21, 45; 35, 6; 50, 25, 32; 51, 73; Grj. 9, 2; Rāv. 5, 32; 6, after 11 (twice); 6, after 24; 6, 33; 8, 5; 13, 83; V. 14, 109; J. 3, 31; 24, 11; 28, 45; 31, 23.

ಒಡಲ್ ಡ್ದಲ. = (ಒಡವು), ಬೆಡಲು. The body (ಶರೀರ Nr.; ಮಯ, ದೊಕ್ಕೆ Śm. 71; ಕೋಷ್ಠ Hk.; T., M., Tu. ಉಡಲ್; Tē. ಒಡಲು, ಒಕ್ಕು, ವಕ್ಕು); the belly, the stomach (C. as ಒಡಲು; Tu.). ಒಡಲ ಎಲ್ಲು (ಕಂಠಾಲ Hk.). ಒಡಲ ಎಲು (ಅಸ್ಥಿ, etc. Mr. 397). ಕಿಡಿಯ ಒಡಲವನು (ವೃತ್ತಿ, ಕಿರಾತ Hk.). ಒಡಲ ಎಡಧಾಗವು (ಸನ್ಯ Nr.). ತನ್ನ ಒಡಲ ಹೊರೆವಾತನು (ಅತ್ಯು ಮ್ಹರಿ, ಕುಟ್ಟು ಮ್ಹರಿ Nr.). See Bp. 6, 25; 8, 22; 20, 12; 26, 43; 44, 14; 46, 58; 59 sum.; 59, 10; 60, 58; Bh. 1, 8, 61; Rāv. 5, 117; 9, 18; J. 2, 15; 4, 36; 28, 29. 40. 46. 48. 55. — ಒಡಲ. -ಅ 3. A man who has a body. See ಕಾರೊಡಲ, ಕೇಸೊಡಲ.

ಒಡಲಿಚ ಡ್ದಲ-ಇಡ. (Śmd. 236). The body-born: Kāma (ಮನ್ಮಥ Śm. 7).

ಒಡಲು ಡ್ದಲು. = ಬೆಡಲ್. (C.). ಹಾವಿನ ಒಡಲು (ಭೋಗ Hk.). ಜ್ಞಾನವೃಕ್ಷನ ಒಡಲು ಧಾನುವಿನ ತೆಲನ್ ಇಡುಡು, ಜ್ಞಾನವಲ್ಲದನ ಕಾಯವು ಹಾಡೊರೆ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯು (Sp.). See Bp. 27, 15; 44, 26, 29; J. 31, 55. — ಒಡಲುಗೋರ್. -ಕೋರ್. To assume a body, to become incorporated (Bp. 18, 88; 58, 48). — ಒಡಲುರಿ. -ಉರಿ. Burning or pain of the belly: internal heat, grief (J. 23, 60; 30, 35). ಒಡಲುರಿ ಒನ್ನ ಕಡೆ, ಬ್ರಹ್ಮೇ ತೇ ಕಾಟ ಒನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). See Prv. s. ಒಡವುಡಿಸು.

ಒಡವೆ ಡ್ದಿವೆ. = ಬೆಡಮೆ, etc. (C.; Tu.; ಅಲಂಕಾರ, ಅರ್ಥಣ Si. 217). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒಡವೆ (ತುಳು, ಸ್ತ್ರೀಸಮೃದ್ಧದ ದ್ರವ್ಯ Nn. 125). ವರರ ಒಡವೆಯನ್ ಅವಹರಿಸುವದು (ವರವಸ್ತು ಸ್ವಾಪಣ 151). ಕಳ ಎನ್ನಾದ ಒಡವೆ (ಲೋಪ್ತ); ಅತಿಥಿಗೋಸ್ತರ ಇರ್ದ ಒಡವೆಯಲ್ಲಿಯು ಮ್ ಅತಂಗಿ ತಕ್ಕ ಒಡವೆಯಲ್ಲಿಯುಮ್ ಅತಿಥ್ಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕಳ ಎನ್ನೊಡವೆ (ಅವಶ್ಯತೆ Mr. 226). ಕೊಡ್ವೊಡವೆ (ವಗ್ರಹ Mr. 474). ಕೊವ್ವು ಒಡವೆ (ಕವ್ವ 267). See Bp. 4, 65; 31, 10; 44, 63; 45, 20; J. 16, 46; 31, 28; Dp. 148; B. 3, 27; 4, 148; Si. 218; Prv. s. ಬಂಗಾರ. — ಒಡವೆಗೇಡು. -ಕೇಡು. Loss of property. ಒಕ್ಕಲಿಗನ ನೆಣ್ಣು ಒಡವೆಗೇಡು (Prv.).

ಒಡಸು ಡ್ದಸು. = ಬೆಡಿಸು, ಬೆಡೆಸು. To cause to break, etc. (C.).

ಒಡಿ ಡ್ದಿ. 1. (Probably = ಉಡಿ 5, etc.). The waist, in ಒಡ್ಡಣ.

ಒಡಿ ಡ್ದಿ. 2. = ಉಡಿ 1 q. v., etc. To be broken, to come apart or to pieces, to crack, to burst, to chap (C.); to break forth, as a bud, a leaf (C.); to bud, as a tree (My.); to separate from, to leave; to turn, as milk (C.); to become weakened, to fail, as courage (C.); to take a side-course, to branch off, as a branch, a road (C.). 2, to break (v. t.), etc. (C.; Tu., M., T.; T. also ಒಟ). See B. 2, 3; 3, 82; 4, 54; 5, 128. 243; Si. 200, Prv. s. ತೈಲ್ಯ.

ಒಡಿ ಡ್ದಿ. 3. To flow in a small, gentle stream, to trickle through, to ooze, as water through

banks, as the spring (sēlē) of a well (C.; Tē. ಒಡಿ, ವಡಿ; T. ವಡಿ; M. ಒಡಿ; see ಉಗು 1, ಒಡ್ಡು 1, ಒಸಿ 1); to run and cause blots, as ink (C.; B. 1, 22). — ಒಡಿಗಟ್ಟು. f. e. ಒಡಿಯ ಕಟ್ಟು. To strain off, to filter through a cloth (My.; Tē. ಒಡಿಯ ಕಟ್ಟು, ಒಡಕಟ್ಟು; T. ವಡಿ ಕಟ್ಟು).

ಒಡಿ ಡ್ದಿ. 4. = ವಡಿ. Heat (Sd.; Tē. ವಡಿ).

ಒಡಿವೆ ಡ್ದಿವೆ. = ಬೆಡವೆ, etc. (C.; ಅರ್ಥ G.). See Si. 68. 243.

324. 330. 331. 413. 439; B. 5, 27.

ಒಡಿಸು ಡ್ದಿಸು. = ಉಡಿಸು 1, ಬೆಡಿಸು, etc. (C.; B. 5, 54).

ಒಡಿಸಿ ಡ್ದಿಸಿ. (= ಉಡೆಚು, ಬೆಡೆಚು). A buho (R.; Tē. ಒಡಿಸೆ, ವಡಿಸೆ).

ಒಡುಚು ಡ್ದುರು. = ಉಡೆಚು. (Sd.).

ಒಡೆ ಡ್ದೆ. 1. = ಬೆಡಿ 2, etc. To be broken, etc. (ಸ್ಥೋಟನ Śmd. Dh.; C.). P. ps. ಒಡ 2, ಒಡದು, ಒಡೆದು. ಒಡವುತ್ತಂ (Abh. P. 14, 89). ಒಡೆಯರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ದಾಂತ, ಭಿನ್ನ, ಭೇದಿಕ Nr.). ಕಾಯ್ತು ಬಿಡಿಯಾಗಿರ್ದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವುಡಾನೊನ್ನ ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದು ಬಿಡುತ್ತಿರ್ದ ಒಡೆದುಡು (ಅಮಿಕ್ಷೆ, ಒಡೆ Nr.; see Si. 240). ಹಳ್ಳಿ ಒಡೆದು ಬೆಳೆದ ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳು (ಗುಲ್ಮ Nr.). ಒಡದುಡು (ವಿಶೇರ್ಣ, ಜರ್ಘರ Nn. 41). ಒಡೆದುಡು (ವಿಶೇರ್ಣ 96). ಒಡದು ಹೋಗುವದು (ವಿದರ, ಸ್ಥೂಟನ, ಭಿವೆ Si. 387). ಹಿಣ್ಣಿನ್ ಒಡೆದ ಎಕ್ಕಲಂ (Rāghc. 17, 72). ಕಲ್ಲ ಒಡೆಯುವ ಉಳಿ (ಪಾಪಾಣಾಪಾರಣ G.). ಕಾಲ ಹಿಮ್ಮಡು ಒಡೆಯುವ ರೋಗ (ವಿಪಾದಿಕೆ G.). ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ಬೊಂಗಳಿಗಳು ಒಡೆಯುವ ಗಿಡ (ಸ್ತವ್ವು G.). See Śmd. 153. 223. 255; Bp. 14, 8; 22, 7; 23, 25; 35, 49; 38, 32; 44, 27; 45, 27; 50, 79; 51, 81; 52, 23; 53, 26; 55, 28; 57, 59; Bh. 1, 20, 57; 3, 13, 25. 31. 32; 6, 2, 2; Rāv. 5, 41. 121; 9, 22; J. 6, 6; 14, 5; 22, 3; 28, 17; B. 3, 82; 4, 178; Prv. s. ಬಣ್ಣ 2, ಮುಚ 1. — ಒಡೆಯ ಹೊಯ್. To bruise, to crush, to shatter to pieces (Bp. 24, 56). — ಒಡೆಯಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To break, to bruise, to pound (My.; Si. 302. 306). — ಒಡೆಯಡು. -ಇಡು. = ಒಡೆಯಕ್ಕು. ಪುಲಿಯ ತಲೆಯ ಒಡೆಯಿಟ್ಟು (Rāghc. 17, 70). — ಒಡೆಯಿಸು. -ಇಸು. To shoot to pieces (J. 13, 34).

ಒಡೆ ಡ್ದೆ. 2. = ಬೆಡ 4. — ಒಡೆಗಲಸು. -ಕಲಸು. 1. To break and make a medley of, to destroy (Bh. 6, 2, 2). — ಒಡೆಗಲಸು. -ಕಲಸು. 2. A broken, confused mass (Bh. 2, 2, 78). — ಒಡೆ ಒಡಿ. To bruise, to crush, to shatter to pieces (Bp. 49, 46; 57, 37). — ಒಡೆ ಮುಡಿ. = ಒಡ. (Bh. 2, 2, 97; J. 15, 32). — ಒಡೆ ಸೀಳ್. To split (a thing) so that it is reduced to fragments (Bp. 21, 43; 22, 16; 34, 34).

ಒಡೆ ಡ್ದೆ. 3. = ಉಡಿ 2, ಬೆಡ 3 q. v. A fragment (ಸ್ಥೋಟನದ್ರವ್ಯ Śmd. Dh.; Bh. 4, 2, 66). 2, coagulated, turned milk (see Nr. s. ಒಡೆ 1). — ಒಡೆಯೇರ್. -ಎರ್. Fractures to arise or be produced (J. 3, 21).

ಒಡೆ ಡ್ದೆ. 4. = ಅಡೆ 1, etc. If (ಪಕ್ಷ Śmd. 297); when; to. ನೀನ್ ಉಕ್ಕೊಡೆ ಉಣ್ಣು ರಾಚ್ಚಂ (155). ಕಾಡುಮೊಡೆ ಒರ್ವನೆ ಬಲ್ಲಿದಂ. ತಿರ್ಮಮೊಡೆ ಅವರ್ ಬಳ್ಳಿದರ್. ಚಿತ್ತಿಮೊಡೆ ತೂಳೆಯಂ ತರಿಸುವಂ (297. 298). See Śmd. 75. 136. 176. 388. 393; Bp. 2, 49; 46, 19; 50, 3; 51, 75; 52, 30. 81; 53, 13. 45; 54, 28. 58; 55, 38; Śm. 5. 51; Rāv. 13, 97; J. 19, 7; 28, 14. 48. 58; 30, 51. — ಒಡಂ. -ಅಂ 5. And if; etc. See ಅಂ 5, Nos. 6 & 7; Śmd. 13. 83. 84. 85. 87. 101. 164. 251; J. 28, 57.

ಒಡೆ ಡ್ದೆ. 5. = ಬೆಡ 1. — ಒಡೆವರಸು. -ಬೆರಸು. = ಬೆಡವರಸು. (V. 23, 11; J. 9, 15). — ಒಡೆವೆರೆ. -ಬೆರೆ. = ಬೆಡವೆರೆ. (V. 23, 18).

ಬಿಡೆ ಛೆ. 6. Possession, ownership; lordship (T. ಉಡ್ಡು, M. ಉಡೆ, belonging to; see ಒಡಮೆ).

ಬಿಡೆಗಾಯಿಳು ಛೆ-ಗ್ರಾಳು. A mistress (My.).

ಬಿಡೆಗಾರ್ತಿ ಛೆ-ಗ್ರಾರ್ತಿ. = ಬಿಡೆಗಾರಳು. (My.).

ಬಿಡೆತನ ಛೆ-tana. = ಬಿಡೆತನ, ಬಿಡೆತನ, ಬಿಡೆಯತನ. Ownership; lordship; rule, dominion, sway, sovereign power; superintendence (ಮಾಳ, ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ Nn. 101; C.; J. 11, 34). ಪೊದವಿಯ ಬಿಡೆತನ ಸಲ್ಲದವರನು (ಅಡವಿಗೆ) ನಡೆಸುವುದು ಕಾಲದಲಿ! (Bh. 1, 8, 23). ಕೊಡುವೆಂ ಶ್ರೀಲಸದ ಮಾತ್ಸ್ಯದಿವಕಲನೆಯೋಗದ ಬಿಡೆತನವ (Bp. 5, 55). ಇನ್ನು ಒಪ್ಪದು ಈ ಭಟ್ಟಾರದ ಬಿಡೆತನಮುಂ ಪ್ರಧಾನಕೆಯುಂ (11, 7).

ಬಿಡೆಯ ಛೆ-23. A man who possesses or has, an owner (ಉಳ್ಳ, ವಸ್ತು Smd. 241, 73); a lord, a master; a chief, a leader; a ruler; a king (ಅರ್ಯ, ಪರಿವೃಥ, ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಭು, ನೇತೃ, ನಾಯಕ, ಅಧಿಪ, ಅಧೀಶ, ಅಧಿಪತಿ Nr.; ಸ್ವಾಮಿ, ಈಶ್ವರ, ಪತಿ, etc. Nr.; ಸ್ವಾಮಿ, etc., ಆಲುವವನು Si. 355; ಸ್ವಾಮಿ, ಪತಿ, ನಾಯಕ, etc. Mr. 227; ಸ್ವಾಮಿ Bhn. 19; ಕಾನ್ತ, ಪತಿ Nn. 91; ಪರಿವೃಥ 161; ಯಜಮಾನ, ಕರ್ತ, ಸ್ವಾಮಿ G.; C.; Tu. ಒಡೆಯ, ಒಡೆಯ; Tೆ. ಒಡೆಯ; M. ಉಡೆಯವನ್, ಉಡಯಾನ್; T. ಉಡೆಯವನ್, ಉಡೆಯಾನ್; see 3. ಒಡಮೆ). ಉರೋಡೆಯಂ (Smd. 161). ಪರ್ಮಯೋಡೆಯಂ, ಜಗದೋಡೆಯಂ, ನೆಲಮೋಡೆಯಂ, ಕೊಡೆಯೋಡೆಯಂ, ಜಾಣೋಡೆಯಂ (242). ನಾಡೋಡೆಯಂ or ನಾಡೋಡೆಯಂ; ಕೊಡೆಯೋಡೆಯಂ or ಕೊಡೆಯೋಡೆಯಂ (167). ಲೇಸಿಂಗೋಡೆಯಂ (68). ಒಡೆಯಂಗೆ ಅತಿಹಿತವರ್ ಆರ್? (177; see also 39. 345). ಇನ್ನೆ, ಅನಲ, ಯಮ, etc. ಈ 6 ಮೂಡಲು ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಣು ದೆಸೆಗಂ ಕ್ರಮದಿನ್ನೆ ಒಡೆಯರು (Hla.). ಸೇನೆ ಗೊಡೆಯನು (ಸೇನಾನ); ಹಟ್ಟಿಗೊಡೆಯನು (ಗೋಪ); ಅನೇಕ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದ ಅನೆ (ಯುಧನಾಥ Nr.). ದೇವರು ದಯಾಧರಿತನಾದ ಒಡೆಯನು (B. 4, 143). Frequently the honorific plural of ಒಡೆಯ is used as ಒಡೆಯರ್, ಒಡೆಯರು, ಒಡೆಯರು ಗರ್. — See Bp. 4, 12; 10, 44; 14, 6, 19; 18, 6; 21, 11, 41; 22, 61; 24, 33; 25, 17; 27, 72; 40, 38; 43, 71; 44, 6; 45, 11; 46, 21; 47, 9, 20; 52, 33, 49; 53, 63; 54, 6; 57, 26, 62; 60, 60; ಮೂಜಗೊಡೆಯ; Bh. 1, 8, 86; 2, 4, 6; Mr. 6; J. 2, 34; 11, 31; 28, 27; 29, 16, 33. ಒಡೆಯ ಒಪ್ಪರೂ ಒಡೆದ ವಾತ್ಸ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. — ಒಡೆಯನ ಕಣ್ಣಿರೂ ಬಿಡತನ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ತೊಡೆ ಸೋಕಿದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುಡುಕ ಅಡಿಯದು (Prva.; see Prv. 2. ವಡಿ). — ಒಡೆಯ ಪಿಳ್ಳ. N. (Bp. 43, 49). — ಒಡೆಯರು ಗೊಡೆಯ. The lord of lords (Bp. 23, 13). — ಒಡೆಯರೊಡೆಯ. The lord of lords (Bp. 44, 63).

ಬಿಡೆಯತನ ಛೆ-yatana. = ಬಿಡೆತನ. (ಅಕ್ಷನ, ಕಟ್ಟಾಳುತನ, ತ್ಯಂ, ಸ್ವಾಮ್ಯ G.; My.).

ಬಿಡೆಸು ಛೆ-su. = ಬಿಡೆಸು, etc. (My.).

ಬಿಡ್ಡು ಛೆ. 1. A class of people who cut stones from the earth, convey them on their carts to where they are wanted, dig tanks and wells, etc. (C.; B. 4, 151). They speak a Tèlugu patois, and in S. Mhr. occasionally say they are followers of a deity at Söllāpura, called Siddharāmēśvara. (Tೆ. ಒಡ್ಡೆ, drudgery; ಒಡ್ಡೆವಾಣ್ಣು, tank diggers, labourers, pitmen; ಬಿಡ್ಡೆದೇತ = ಒಡ್ಡೆದೇತ; T. ಒಡ್ಡೆ, tank diggers, inhabitants of ಒಟ್ಟಿಯ, a country to the north of Madras). ಒಡ್ಡರಲ್ಲಿ ಪಡ್ಡನಾಗ ಬಾರದು (Prv.).

See Prv. 2. ತಮುಬು 2. 2, a man who can do only rough work (My.).

ಬಿಡ್ಡು ಛೆ. 2. (= ಬಿಡ್ಡು 4). A pile, a heap (T. ಒಟ್ಟು). 2, a stake in gambling, a wager, a bet (ನೀವಿ, ಪರಿವಣ Hla.; ಪಣ Nr.; T., M. ಒಟ್ಟು, Tೆ. ಬಿಡ್ಡು; see ಒಟ್ಟು 3, ಬಿಡ್ಡು 1). 3, a host, an army (ಪಾಲು ರೆ. II, 38). ಜೂಜಿನಲ್ಲಿಯ ಬಿಡ್ಡವ (ಗ್ಲಹ Nr.). ಜೂಜಿನ ಬಿಡ್ಡದಲ್ಲಿ ದರೋದರ ಎನಿಸು ಗು (Nr.). See Bh. 2, 13, 46, 48.

ಬಿಡ್ಡಣ ಛೆ. 1. = ಬಿಡ್ಡೆ. A pile, a mass (Rèv. 6, 5, 54); an assembly; an army (see ಇದಿರೊಡ್ಡಣ).

ಬಿಡ್ಡಣ ಛೆ. 2. = ಬಿಡ್ಡಣ. (My.; Tೆ.).

ಬಿಡ್ಡಣಿ ಛೆ. = ಬಿಡ್ಡಣ 1. (V. 28, 73). ಭಟ್ಟರ ಬಿಡ್ಡಣ (Bh. 6, 2, 5).

ಬಿಡ್ಡತಿ ಛೆ. A woman of the Öddas (C.).

ಬಿಡ್ಡತಿ ಛೆ. Tbh. of ವರ್ಧನಿ, q. v. (My.). ಬಿಡ್ಡತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪೆಡ್ಡತನ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಬಿಡ್ಡಯಿಸು ಛೆ. To counteract, to hinder, to defeat (Bh. 8, 23, 6).

ಬಿಡ್ಡವ ಛೆ. Arrangement (of words), style (Bh. 1, 1, 9).

ಬಿಡ್ಡವಣಿ ಛೆ. Array; preparation (ಸನ್ನಾಹ Bhn. 10; Bh. 2, 7, 21; J. 13, 9).

ಬಿಡ್ಡವಾಣ ಛೆ. = ಬಿಡ್ಡಾಣ, etc. (My.; Tೆ. ಬಿಡ್ಡಾಣ).

ಬಿಡ್ಡಿ ಛೆ. 1. (fr. ಬಿಡ್ಡ 1). Relating to the Öddas: their country, Orissa. — ಒಡ್ಡಿಜಗನ್ನಾಥ. Krishna's idol at Orissa (My.). — ಒಡ್ಡಿಯ. — ಅ 3. An Orissa man (Bh. 2, 4, 11).

ಬಿಡ್ಡಿ ಛೆ. 2. = ಉಡ್ಡಿ, ಬಿಡ್ಡು 4. (S. Mhr.). ಜೂಜಿನ ಒಡ್ಡಿ (ಗ್ಲಹ Hla.). — ಒಡ್ಡಿಗಲುಗ. = ಉಡ್ಡಿಗಲುಗ. (S. Mhr.).

ಬಿಡ್ಡಿಕೆ ಛೆ. Putting; piling (My.).

ಬಿಡ್ಡಿವಾಣ ಛೆ. = ಬಿಡ್ಡಾಣ, etc. (My.; T. ಬಿಟ್ಟಯಾಣ).

ಬಿಡ್ಡಿಸು ಛೆ. To cause to put, etc. (My.).

ಬಿಡ್ಡು ಛೆ. 1. (fr. ಉಡು). To place, to put, to lay; to put towards, to present, to expose; to hold (the hands, etc.) so as to receive, catch, or support a thing; to fix, to set; to array; to put a stake or as a stake at play (C.; Tೆ., Tu.; T. ಬಿಡ್ಡು, to lean against; to approach). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡುವವನು (ಪಕ್ಷ, ಚತುರ, ಪೇಶಲ, etc. Nr.). ಬಿಸು ನೆತ್ತರ ಧಾರೆಗೆ ದಾಯನೊಡ್ಡಿ (Smd. 216). ಮುಟ್ಟಿಯುಂ ಮುಟ್ಟಿಯುಂ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿ ಮಾಡುವ ಯುದ್ಧಂ (219). ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿದ ಸೇನೆ (ಮೋಹರಿ ಸಿ ಇರ್ವ ಸೇನೆ, ಸನ್ನಾಹ Nn. 105). ಒಡ್ಡಿದಲ್ಲಿ ನೀವಿ, ಪಣ ಎನಿಸುಗು (105). ಸತಿಯ ಕಂಗಲೋ? ಒಡ್ಡಿದ ಉರುಳುಗಲೋ? (Bp. 40, 4). ಹದವ ಗರಗಸಿನಲ್ಲಿ ತಿರವನೊಡ್ಡಲು ಬಹುದು (Dp. 172). ಭೂವತಿಲಕ ಸಿಲುಕಿದನ್ ಅವದಿರ್ ಒಡ್ಡಿದ ಬಲೆಗೆ (Bh. 2, 13, 45). ನಾಯಂ ಕರೆವುತ, ಒಡನೆ ಕಾಲನ್ ಅಡ್ಡಲು ಒಡ್ಡಿ (Bp. 20, 13). ತಳುವೆಲರ್ಗೆ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿ, ಮಾರ್ಗಕ್ರಮವನು ಕಳೆದರ್ ಅಡ್ಡಗರ್ (J. 8, 5). ತಂಗಾಳಿಗೆ ಒಡ್ಡಿದ ಮೆಯ್ (30, 19). ಕಾರವಭೂಪತಿ ಒಡ್ಡಿದನು ಧರ್ಮಜ ಹೆಸರಿಸಿದ ಧನವ (Bh. 2, 13, 49). ಅರಮನೇ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸೆವಗು ಬಿಡ್ಡು! — ಆಕಾಶ ಹದಾದು ಬೀದುವಾಗ್ಯ ಅಂಗೆಯೊಡ್ಡಿದರೆ ನಿನ್ನೀತೇ? (Prva.).

ಛೇಗ್ಗೆ ಕೆಯ್ಯೊಡ್ಡು! (C.). ಒಡ್ಡಿದ ಕೆಯ್ (ಪ್ರತಲ G.). ಎರಡು ಕರ ಗಳಕ್ ಒಡ್ಡಿ ಬೇಡಿ ಕೊಮ್ಮವೆಂ (Sarpabhdhāna in B. 5, 820). See J. 6, 89; 8, 18; Abhā. 2, 4; Prv. s. ಮಂಜು.

ಒಡ್ಡು ṛddu. 2. To become opposite; to oppose, to counteract, to resist (ಪ್ರತಿಕಾರ ṣmd. Dh.; Tē.; Tē. ಒಣ್ಣುಮಿ = ವಿರೋಧ; ಒಣ್ಣಾಡು, to contradict). ಒಡ್ಡಿದೊಡ್ಡು! ಎನುತೆ ಒಡ್ಡಿ, ಮೇಳದವಳ್ ಕುಂಕುಮವಾರಿ ಕುವ್ವಳಿಸಿ ಪೊಯ್ಯಿಕ್ (ṣmd. 281). ತೇರೊಡ್ಡು ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ನೀರದದ ಒಡ್ಡಿನ ಮೋ ಅಗೆ (Abh. P. 13, 78). ಅಡ್ಡಣಮ್ ಒಡ್ಡಿದ ಕಾಮುಗಿರೊಡ್ಡಣಮ್, ಇರದೆ ಇದಾದು ವಂಚಿವ ಅಸಿ ಮಿಂಚುವ ಮಿಂಚು (Rā. 6, 54). ಬಲ ಮ್ ಎರಡಾಗಿ, ಪೆರ್ವವಡೆದು, ಒಡ್ಡಿ, ಎರಾಸದಿ ನಿನ್ದು, ಬೊಟ್ಟಿಗೊಟ್ಟು (13, 88). See Abh. P. 13, after 17. Cf. ಉರುಟು 1? ಒಡ್ಡು 1.

ಒಡ್ಡು ṛddu. 3. (= ಒಟ್ಟು 1). To heap up (My.; Tē.).

ಒಡ್ಡು ṛddu. 4. (= ಒಟ್ಟು 2), ಒತ್ತೆ 2, ಒಡ್ಡಿ 2. A heap, a mass; a pile;—a stake at play;—a bank, a causeway;—a large or pompous concourse or gathering;—a host, an army; military array (ವ್ಯಾಕ ṣmd. Dh.; Hlā.; ಒಟ್ಟು Bhn. 35, o. r. ಮೊತ್ತ; ಧಾರಿ 54; ಸೈನ್ಯ 11; ಗೊನ್ನಣಿ 96; My.; Tē.; Tē. ಒಣ್ಣು, thick, substantial). 2, the original number whether multiplicand or dividend (Tē.; R.; Tu. ಒಡ್ಡೆ, a multiplication table). ಪಡೆಯೊಡ್ಡು (ವ್ಯಾಕ Mr. 468). ತರದ ಧ್ರುಂಗ ಒಡ್ಡೀ? (Bp. 11, 84). ನಾನಾದಿಗನ್ನದ ಧರಣಿಪರು, ಸಚಿವರು, ಪಸಾಯ್ಪರು ನೆರಮದು; ಅನ್ನಿನ ದಿವಸದ ಒಲಗದ ಒಡ್ಡು ಜಲು ವಾಯ್ಪು (Bh. 2, 13, 81). ಸಮುದ್ರದ ದಣ್ಣೆಗೆ ಒಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ (B. 4, 202). See Abh. P. 13, 73, 76; Rā. 6, 5, 54; J. 3, 16; 6, 10; 16, 37; 26, 69; 28, 24; 33, 23, 26; ಮಳರೊಡ್ಡು; Prv. s. ದೊಡ್ಡವ. — ಒಡ್ಡುಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To form a heap or mass (Abh. P. 1, 110). — ಒಡ್ಡುಂಗಲ್. — ಕಲ್. A rook (Rā. 5, after 55). — ಒಡ್ಡು ಮದ್. To be displayed in masses (Bh. 1, 19, 18). — ಒಡ್ಡು ಮಲಗೆ. — ಹಲಗೆ. A shield (Rā. 6, after 11). — ಒಡ್ಡುಗು. — ಒಗು. To enter an army. ಒಡ್ಡು ಅರಸಿನ ಬಣ್ಣನ ಒಡ್ಡೆಕ್ಕರೆನು? (Dp. 148). — ಒಡ್ಡೀಲಗ. — ಒಲಗ. A great assembly, a royal darbār, a royal audience (My.; Tē., Tu.; T., also ಒಟ್ಟೀಲಕ್ಕ). ಅಪಮಾನದೊಟದಿನ್ದು ಪವಾಸವೇ ಲೇಸು, ನೈವನ ಅಯ್ಯ ಒದವ ಒಡ್ಡೀಲಗಕ್ಕನ್ನ ತಪವೆ ಲೇಸನ್ನ (Sp.). See Abh. P. 2, after 29; Grj. 2, after 106; Rā. 5, after 19. — ಒಡ್ಡೀಲಗ ಕ. = ಒಡ್ಡೀಲಗಂಗೊಡು. (Bp. 4, 74; 53, 24). — ಒಡ್ಡೀಲಗಂಗೊಡು. — ಕೊಡು. To give or hold an ṛddu-laga (ಛೇಗ್ಗೆ 36, 50; 87, 56; Rā. 11, after 1).

ಒಡ್ಡು ವಿಕ್ ṛdduvikē. Putting towards, exposing to. ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ಒಡ್ಡು ವಿಕ್ (ನಿಷ್ಪಾವತಿ Si. 895).

ಒಡ್ಡುಣಿ ṛddyāṇa. = ಒಡ್ಡಣ 2, ಒಡ್ಡವಾಣ, ಒಡ್ಡಿವಾಣ, ಒಡ್ಡಾಣ, ಒಡ್ಡಾಣ. (ಕಾಂಚಿ, ಮೇಖರಿ, ಸವತೆ, ಸಾರಸನ G.).

ಒಡ್ಡಾಣ (ṛddi-ṣṇa?). = ಒಡ್ಡಾಣಿ, etc. A zone or belt of gold or silver chiefly worn by women (My.; Bp. 59, 3; ಕಾಂಚಿ, ಸಾರಸ ಛೇ.; M. ಉಡ್ಡಾಣ್; Tu. ಒಡ್ಡಣ, ಒಡ್ಡಾಣ; see ಉಡ್ಡವಾರ).

ಒಡ್ಡಾಣ ṛddyāṇa. = ಒಡ್ಡಾಣಿ, etc. (My.).

ಒಣ ṛṇa. 1. = ಉವಣ. An occasional form of ಒಣ, q. v. (My.).

ಒಣ ṛṇa. 2. Becoming dry; the state of being dry, withered, etc., sapless, profitless, empty

(C.; Tu.). — ಒಣಕೆಯ್. A dry hand (C.). 2, a withered hand (My.). — ಒಣಕೆಲಸ. Useless business (C.). — ಒಣಗಾಯ. — ಕಾಯ. Dry fruit (ಕುಪ್ಪಳಲ Si. 123; My.). — ಒಣಗಿದ. A dry tree (S. Mhr.). — ಒಣಜ್ವರ. A harmless fever (C.). — ಒಣತಿಣ್ಣೆ. A kind of itching in the skin without a visible eruption (C.; ಕಣ್ಣು, ಕಣ್ಣಾಯ G.). 2, dry food, as parched corn or pulse (My.). ಒಣತಿಣ್ಣೆ ತಿನ್ನರೆ ದಾಯಿ ಅದುತ್ತದೆ (Prv.). — ಒಣದಣ್ಣು. A dry stalk, especially of jōla (C.). — ಒಣದೊಗಲು. — ತೊಗಲು. A dry hide; leather (C.; B. 5, 262). — ಒಣನೆಲ. Dry land (B. 4, 98); a dry ground or soil (C.). — ಒಣಮಾತು. A senseless, useless word (C.). — ಒಣಮೋಡೆ. A dejected, sad countenance (S. Mhr.). 2, a face that indicates fasting (My.). — ಒಣರಗಲೆ. Useless talk (C.; B. 4, 53). — ಒಣರವದಿ. Dried leaves or straw of jōla (S. Mhr.). — ಒಣಸಂತಯ. Groundless suspicion (C.). — ಒಣಸಗಣೆ. Dry cowdung (C.; ಕರೀಷ Si. 315). — ಒಣಸೊಣ್ಣೆ. Dry ginger (C.; ಕುಣ್ಣೆ Si. 311). — ಒಣಹರಣೆ. = ಒಣರಗಲೆ. (C.). ಒಣಹುರಳು. = ಒಣತಿಣ್ಣೆ No. 1. (S. Mhr.). — ಒಣಹುಲ್ಲು. Dried grass, hay, straw (C.; ಕಳ್ಳ G.). — ಒಣಹೆಮ್ಮೆ. Idle assumption and display, vain pride (C.; B. 2, 12; 4, 49; ದಮ್ಮಾಡಾರ G.).

ಒಣಕ ṛṇa-ka. (ṣmd. 241). An emaciated man.

2, = ಒಣ 2, ಒಣಕು 1, ಒಣಗು 2. (My.).

ಒಣಕು ṛṇaku. 1. = ಒಣಕ No. 2. (My.).

ಒಣಕು ṛṇaku. 2. = ಬರಕು. To tremble, to shake (ಸ್ವರಣ, ಸ್ವರಣ Si. 389; Tē. ವಡಕು, ವಣಕು; cf. ಒಣೆ).

ಒಣಗಿಲು ṛṇagilu. -ಲ್. The state of being dry (My.; Tu. ಒಣಕೆಲ್). ಛಿಟಿಛಿಟಿ, ತಿರಿ ಪುಟಿವಟ್ಟಿದು ಒಣಗಲು ಹೊದದನಲಿ (Bh. 1, 20, 55).

ಒಣಗಿಸು ṛṇagisu. To cause to dry, to dry (v. t.), etc. (C.; Bp. 4, 73; B. 3, 29, 46, 95; 5, 295).

ಒಣಗು ṛṇagu. 1. To dry, to become dry; to become sapless; to wither; to emaciate (v. i.; ಕೋನಣ ṣmd. Dh.; C.; J. 9, 32; 23, 56; 26, 39; T. ಉಣಗು, ಉಲರು). ಒಣಗಿದ ಎಲೆ (ಪದಿಗ ṣmd. I). ಸೀಳ್ವು ಒಣಗಿದಾಡಿ ಶಾಖ (ದಾರುಕ ṣmd. I). ಒಣಗಿದ ಕಾಯಿ (ವಾನ, ಕುಪ್ಪಳಲ Hlā.; ವಾನ, ಕಲಾಟು Nn. 90). ಒಣಗಿದ ಮರ (ಕಾಪ್ಪ, ದಾರು); ಗೋಮಯಮ್ ಒಣಗಿದ ಕರೀಷ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಒಣಗಿದ ಮಿಡಿ (ಕುಪ್ಪಳಲ Si. 123). ಒಣಗಿದ ಮಾಂಸ (ಉತ್ತಪ್ಪ, ಕುಪ್ಪಮಾಂಸ 204). ಒಣಗಿದ ಕಾಡು (ಕಳ್ಳ 461). ಒಣಗಿದ ಬಿದಿರ ಮೆಳೆ (Bh. 1, 20, 27). ಆ ವಲ್ಲಧಂ ಬಿಲೋಳಗೆ ಒಣಗಿದಹಂ (Bp. 18, 37). ಸಕ್ಕಂಗಳುಮ್ ಒಣಗಿದವು (57, 47). ಅಪ್ಪ ತಿಮ್ಮುವವರ...ರಕ್ತ ಮಾಂಸವೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು, ಮೆಯ್ ಒಣಗಿ ಹೋಗುವದು (B. 4, 41). ಒಣಗಿದ ಕಾಡಿಗೆ ಕಿಟ್ಟು ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ಒಣಗಿದ ಎಲೆ ಉದುರುವಾಗ್ಗೆ ಹಸಿಯಲಿ ನಗಾಡುತ್ತದೆ (Prva.).

ಒಣಗು ṛṇagu. 2. = ಒಣಕು 1, etc. The state of being dry (My.). — ಒಣಗುಡೋಡ್. Dryness to appear: to become dry. ಒಣಗುಡೋರ್ವ ಕಾಯಿ (ವಾನ Mr. 109).

ಒಣರ್ ṛṇar. To feel, to perceive, to understand (Kāry. III, 3, 35; T. ಉಣರ್; cf. ಉನ್ನಿಸು).

ಒಣೆ ṛṇē. = ಒಣೆ. (My.).

ಒಣ್ಣೆ ṛṇṇi. 1. (fr. ಉಣು). Being joined: one, single, alone (C.; ಎಕ, ಕೇವಲ Si. 408; Tē., Tu.; M. ಉಣ್ಣೆ; T. ಒಣ್ಣೆ, ಒಣ್ಣಿ). See Prv. s. ತಣ್ಣೆ 2. — ಒಣ್ಣಿಕೊಮ್ಮು. A single tusk (My.). — ಒಣ್ಣಿಕೋಡೊಲಿ. A kind of ṛiṇē (as described

ಒಟ್ಟೆ 4, My.). — ಒಟ್ಟೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A single eye (C.). — ಒಟ್ಟೆಗಯ್ಯ. -ಕಯ್ಯ. A one-handed man (My.). — ಒಟ್ಟೆದೋತೆ. A single dōtra (C.). — ಒಟ್ಟೆದೋಳ. -ತೋಳ. A single, solitary wolf (B. 3, 85). — ಒಟ್ಟೆದೋಳು. -ತೋಳು. A single arm (C.). — ಒಟ್ಟೆ ಸಣ್ಣೆ. dupl. Quite alone (My.). — ಒಟ್ಟೆಸರ. A single string of pearls (ಏಕಾವಲಿ, etc. Si. 219). — ಒಟ್ಟೆಸುಗ. The head of a flock or herd, as a large elephant, etc. (My.). — ಒಟ್ಟೆತ್ತು. -ಎತ್ತು, A single bullock (C.). — ಒಟ್ಟೆಲುನಿನವ. -ಎಲುನಿನವ. A man of mere bones, a weak man (S. Mhr.). — ಒಟ್ಟೆಲಿ. -ಲಿ. A kind of oil (as described s. ಒಟ್ಟೆ 4, My.).

ಒಟ್ಟೆ ಂತಿ. 2. A sort of large gold earring (C.; ಕುಟ್ಟುಲ, ಕಣವೇಪ್ಪನ, ಹತ್ತಕಡಕು Si. 218, siol; Tu.; Tē. ಒಣ್ಣು; T. ಒಟ್ಟು). ಒಟ್ಟೆ ಮಾರ್, ತಣ್ಣೆ ತೀರಿಸಿದರೂ ದಣ್ಣೆ ಕೋಲ ಬಿದಲಿಲ್ಲ. — ನೀನು ಒಲೆ ಕಿವಿಯವಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾನು ಒಟ್ಟೆ ಕಿವಿಯವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ (Prva.).

ಒಟ್ಟೆ ಂತಿ. = ಒಟ್ಟೆ, etc. (S. Mhr.).

ಒಟ್ಟೆಗ ಂತಿಗ. (= ಉಟ್ಟೆಗ?). A single or solitary man, one who is quite alone (ಏಕಾಕಿ, ಎಕ, ಎಕಕ Si. 375; C.; Tu., Tē.; cf. ವಣ್ಣು). ಒಟ್ಟೆಗನಾದರೂ ತಣ್ಣೆ ಮಾ ತೋಡು ಬಿದಲಿಲ್ಲ. — ಒಟ್ಟೆಗನನ್ನು ನಮ್ಮುವದು ಕುಟ್ಟುಗಾಲನನ್ನು ನಮ್ಮುವದು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಒಟ್ಟೆಗತನ ಂತಿಗತಾನ. Loneliness, solitude (My.).

ಒಟ್ಟೆಗಾಡಿ ಂತಿ-ಗಟ್ಟಾ. = ಒಟ್ಟೆಗ, ಒಟ್ಟೆಗಾಡಿ. (My.).

ಒಟ್ಟೆಗಿತ್ತಿ ಂತಿಗ-ಇತ್ತಿ. A single or solitary woman (C.).

ಒಟ್ಟೆತನ ಂತಿತಾನ. = ಒಟ್ಟೆಗತನ. (My.).

ಒಣ್ಣು ಂತು. To agree (with one's health), to be salubrious (My.; Tē.; T. ಒಣ್ಣು).

ಒಣ್ಣೆ ಂತೆ. = ಒಟ್ಟೆ, ಒಣ್ಣೆ. Tbh. of ಉಟ್ಟು. A camel (Mr. 184; C.; J. 5, 13, 73; 16, 24; Si. 323; see also Si. 88, 268. 324; Tē., Tu.). ಒಣ್ಣೆಗೆ ನೋಣ್ಣುವೇನು? ಕುತ್ತಿಗೆಯೇನು? (Prv.).

ಒಟ್ಟೆಗಾಡಿ ಂತಿ-ಗಟ್ಟಾ. = ಒಟ್ಟೆಗಾಡಿ. (My.). See ಅಣ್ಣಾ.

ಒಣ್ಣೆ ಂದಿ. A bank, a shore (S. Mhr.; cf. ಒಡ್ಡು 4).

ಒಣ್ಣು ಂದು. (= ಒಟ್ಟು 2 No. 3), ವಣ್ಣು. Sediment, deposit, lees, dregs; the muddy deposit of a flood, river or tank; mud in tanks; muddiness, turbidness (My.; Te. ಒಣ್ಣು, ವಣ್ಣು; cf. ಬಣ್ಣುಲು). ಒಣ್ಣಾಗಿ ಇರುವದು (ಕಲುಷ, ಅನಿಷ್ಟ, ಅವಿಲ, ಕೆಸರು ಕದಡಿ ಕಲಕಾಗಿ ಒಣ್ಣು ವಾರಿ ಕೊಣ್ಣು ಇರುವಿಕೆ Si. 86). — ಒಣ್ಣುದಾರು. -ಪಾರು. To become mud or muddy (Si. 86).

ಒಣ್ಣೆ ಂದಿ. (= ಬಣ್ಣು?). — ಹಳೆಯಮೆನ್ನು ಸಿವ್ವುವುದು, ಒಣ್ಣೆಗೆ ಪೋಷಕವಾದ ಅಕ್ಕಿ (S.).

ಒತ್ತ ಂ. = ಒತ್ತ 1, etc. One. — ಒತ್ತಟ್ಟು. One side; aside (C.; Tu.). Frequently ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ, to, or on one side; aside. See B. 1, 25; 3, 20, 86, 101, 105; 5, 163, 286. — ಒತ್ತಣ್ಣ. One mass or company (My.). — ಒತ್ತರ. One layer, partition or division. See ಪಣ್ಣಿತ್ತರ. — ಒತ್ತೆದ. One kind or sort (My.). — ಒತ್ತೋಳ. One arm (J. 14, 15; 16, 20).

ಒತ್ತಟ್ಟೆ ಂತ್ತು-ಅಟ್ಟೆ 1. The nightmare (My.).

ಒತ್ತಡ ಂತ್ತಾಡ. (fr. ಒತ್ತು 3). = ಒತ್ತಲ, ಒತ್ತಳ. Fomentation (My.; T. ಒತ್ತಲ, ಒತ್ತಳ). 2, (fr. ಒತ್ತು 1).

Pressure; that has been pressed into. — ಒತ್ತಡಂಗಲಿಸು. -ಎಳಲಿಸು. To dip firmly into and apply (V. 14, 28).

ಒತ್ತಮ್ಬರ ಂತ್ತಾ(=ಂತ್ತು5)-ಮ-ಹಾರಾ (=bhara?). Great haste (Bh. 1, 5, 15).

ಒತ್ತರ ಂತ್ತಾರ. Impetuousness; force; speed; quickly, etc. (C.; Grj. 2, after 106). ಒತ್ತರವರ್ ಒತ್ತಿದನೆ ಬಿಡುಗಾಗಿ ಕೃಪಾದಿಗಳ ಒತ್ತ (Smd. 16). ಗಾಳಿಯು ಒತ್ತರದಿನ್ನ ಉರಿಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಿಡ್ಡಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿದಾಗ (B. 5, 165).

ಒತ್ತರಿಸು ಂತ್ತಾರಿಸು. To be amassed, redundant, or plentiful; to increase; to be or become lofty, haughty, impetuous, pressing, quick, or effective (ಉದ್ವೃತ್ತಿ Smd. Dh., o. r. ಉದ್ವೃತ್ತಿ; Grj. 4, after 104; Bp. 3, 36; 5, 43; 13, 13; 18, 61; 32, 28; 38, 17, 40; 43, 37; 44, 71; 45, 32; 53, 57; 55, 55; 56, 13; 58, 63; Rāv. 1, after 133; 1, 134; 5, 25; 6, 5; 6, after 24; 13, 77; J. 3, 18; 4, 7, 19; 12, 25; 15, 4; 19, 40; 20, 28; 22, 2; 27, 4). 2, to cause to be amassed, etc.; to join closely (v. t.); to subdue; to throw into shade (Bp. 32, 6; 35, 56; 46, 78; 58, 53; Rāv. 6, after 11); to push (My.).

ಒತ್ತಲ ಂತ್ತಾಲ. = ಒತ್ತಳ, etc. (My.).

ಒತ್ತಳ ಂತ್ತಾಳ. = ಒತ್ತರ No. 1. (My.).

ಒತ್ತಾಯ ಂತ್ತು5-ಆಯ2. Impetus, impetuosity; force, violence; importunity (J. 10, 58; 18, 45; 20, 50, 61; 21, 31; 25, 47, 59; 27, 8; My.); compulsion (My.).

ಒತ್ತಾನೆ ಂತ್ತು5-ಹಿಸೆ. Help, assistance (J. 20, 42; My.; T. ಒತ್ತಾಡ್ಕೆ, M. ಒತ್ತಾತಿ).

ಒತ್ತಾನೆಗಾಡಿ ಂತ್ತಾಸೆ-ಗಟ್ಟಾ. A male helper or assistant (My.). Feminine: ಒತ್ತಾನೆಗಾರ್ತಿ (My.).

ಒತ್ತಿಕೆ ಂತ್ತಿಕೆ. Pressing, etc. (My.).

ಒತ್ತಿಸು ಂತ್ತಿಸು. To cause to press, etc. (My.); — to place firmly, to fix (Bp. 16, 10).

ಒತ್ತು ಂತ್ತು 1. (fr. ಉತ್ತು). To press together, to press, to squeeze (Smd. 16, 91; C.; Tē.; Bp. 15, 18; 18, 58; 21, 42; 22, 15; 27, 13; 35, 11; 38, 56; 43, 30; 45, 27, 53; 47, 60; 57, 82; J. 6, 31; 2, 27; 15, 47; 20, 19; 23, 38; 25, 55; 26, 6; 14, 15); to shampoo (Smd. 297; Bp. 1, 46); to press down; to press into (Bp. 3, 36; 25, 25); to impress, as a seal (Bp. 9, 45; 28, 41; 52, 47; Abhā. 1, 43); to push (Bp. 55, 28); to subdue, to overpower, to rule (J. 29, 9, 22); to grasp (Lilv. 3, 2; J. 26, 21); to trouble, to harass (Bp. 24, 55; 40, 46; J. 2, 16; 22, 35); to take away by gentle pressure with a cloth, as fluids (Bp. 47, 15); to use unusual force or power, as in speaking, calling, praying, etc. (Bp. 3, 6; 5, 39; 11, 43; 44, 61; 50, 39; 26, 8; 44, 72; Bh. 1, 8, 15; J. 4, 31; 5, 15; 9, 15; 14, 7; 20, 14, 28; 24, 17; 25, 24; 26, 6; B.

3, 21), when the P. p. ಒತ್ತಿ may be translated by *firmly, powerfully, loudly, with force, gravely, roughly, vehemently, greatly, etc.*; to stress, to emphasize, as a word (B. 3, 6); to aspirate, as a letter; to make abundant (J. 9, 15). (ಅಕ್ರಮಣ ಸ್ಮದ. Dh.; ಅಕ್ರಮಣ ಸ್ಮ. 97; see ಉದ್ವಿ). ಒತ್ತಿದವಂ (ಸ್ಮದ. 260). ಒತ್ತಿ ಚಪ್ಪಟೆ ಅದುದು (ಕಪ್ಪಟೆ ಸ್ಮದ. 1). ಪಾದಾಡ್ಯಂ ಗಮಂ ಒತ್ತುವದು (ಸಂವಾಹನ, ಮರ್ಧನ Nr.). ತೊಡರೆ ಮೊನ್ ಮೃಗರಾಂಘನಧೀವರಂ ತಡೆಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮನ್ ಒತ್ತಿ, ತನ್ದು, ಅಡಸಿ, ಪಾನ್ದೊದಿಯೊ ತೆಗೆವನ್ನೆ ಬನ್ನೆಡೆಗೆ ಬನ್ನವು ತಣ್ಣದಿರ ಒಳಿಗಳ್ (Lilv. 3, 2). ಒತ್ತಿ ನಡೆಯುವದು (ಮಹಾಪ್ರಾಣ Mr. 52). See Rām. 5, 8, 72 where ಒತ್ತುವಲ್ಲಿವ, which perhaps is meant for ಒತ್ತುವ ಅದಲುವ. — ಒತ್ತಿದಿ. -ಓದಿ. To grasp, to seize, to lay hold of (J. 25, 61). — ಒತ್ತೊತ್ತು. rep. (Bp. 15, 8; 18, 62; 38, 38).

ಒತ್ತು ಂತ್ತು. 2. To give way, to leave space, to step aside (My.; Tē.; T. M. ಒದ್ದು; cf. ಬದಗು 1 No. 2).

ಒತ್ತು ಂತ್ತು. 3. To foment (My.; Tē.; T. ಒದ್ದು; T. also: to move).

ಒತ್ತು ಂತ್ತು. 4. To cut or break betel-nut (Tē.; R.).

ಒತ್ತು ಂತ್ತು. 5. The state of being pressed, joined, close together, or amassed; union; a mass; closeness; thickness; a pile; the bank of a river; the being contiguous or near, vicinity; a rising mass; the flood-tide; pressure, (impression); grasp, hold; the state of being doubled; a double consonant; the state of being multiplied (ನದಿಪೀಠ ಸ್ಮದ. Dh.; ಪೊದಿಯ ತೀರ ಸ್ಮ. 97; ದ್ವಿತ್ವ ಸ್ಮದ. 179. 370 Cm.; ಗುಣಿತ Mr. 349; My.; Tē., Tu.). ಒತ್ತಾಗಿಯೂ ಗುಮ್ಮಾಗಿಯೂ ಇರುವದು (ಸಾನ್ವ, ಸ್ವಿಗ್ಧ Si. 361). ಒನ್ನಕ್ಕೊನ್ನ ಸೇರಿ ಕೊಣ್ಣು ಒತ್ತಾಗಿ ಇರುವನ್ನಾದು (ಘನ, ನಿರನ್ನರ, ಸಾನ್ವ 371). ಅಖಿಲಭಕ್ತರ ಮಹಾಗ್ರಹದ ಒತ್ತನ ಅಲಿಸಿ (Bp. 26, 28). ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆವನ್ನದ ಒತ್ತಿನೊಳ್ ಅಯ್ದಿ ಭೂಪತಿ ದಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಿರಲು (22, 28). ಊರೊಳಗಣ ಅರಮನೆ ಗಳ ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿಕ ವನಮ್ ಅದು ಉದ್ಯಾನಮ್ ಎನ್ನು ಎನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 152). ನಗರದ ಒತ್ತಿನ ಬೀಡು (ಉಪನಗರ, etc. 190). ಕುದುರೆಯ ಎರಡು ನಮದನ್ನಗಳು ಸನ್ನತನಮ್ ಅಕ್ಕು, ಒತ್ತಿನ ಎರಡು ಪಲ್ಲಳು ಮಧ್ಯಮಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಅವಡಿ ಒತ್ತಿನ ಎರಡು ದ್ವಿಜಂ ಪಾರಿಪಕ್ಷಂಗಳ್ (Mr. 281). ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿಕ ವಾರ್ಧಭೂಸಂಜೆಯೆ ಮೇಲೆ ಕಾಲ್ಟಂಜೆ ಪರ್ಚಿ ತೋರ್ಕುಂ (326). ಎಲ್ಲರೊತ್ತಿನಿರ ಕಳುವವಂ (226). ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟಿನ ಒತ್ತಿನ ಬೆರಳು (ತರ್ಜನಿ Nr.; see Si. 211). ನೀರೊತ್ತು (ವೇಲೆ Hlā.). ಒತ್ತಿನಕ್ಕರಂ (ದಡ್ಡಕ್ಕರಂ ಸ್ಮದ. 38 Cm.; ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರಂ 71 Cm.). ಫಣಿರಾಜನ ಒತ್ತಿನೊಳು ಹಣವು ಇದ್ದರೇನು? (Dp. 167). See Ūh.; Bp. 16, 10; 22, 49; 26, 34; 30, 10. 13; 32, 17; 46, 5; 47, 9; 53, 58; 55, 34; 60, 23; Ū. Bp. 2, 4; 42, 15; Rām. 5, 9, 34; J. 3, 17; 14, 15; 12, 10. 20; 24, 72; ಉಗುರೊತ್ತು, ಕರೊತ್ತು, ಕವರೊತ್ತು, ತಲೆಯೊತ್ತು. — ಒತ್ತಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. A double consonant (ದ್ವಿತ್ವಂ ಸ್ಮದ. 47 Cm.; Ūh.). ಮುನ್ನೆ ಒತ್ತಕ್ಕರಮ್ ಇರಲು, ಪಿನ್ನೆ ಗುರುವಕ್ಕು (Mr. 363). — ಒತ್ತಾನೆ. -ಅನೆ. A tame elephant used to catch wild ones (My.). — ಒತ್ತಾಯ. -ಅಯ. A helper (My.). — ಒತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು. To heap up, to lay up, as fruits for maturing (B. 2, 51; My.). — ಒತ್ತುಗವ್ವು. -ಕವ್ವು. A prop (My.). — ಒತ್ತುಗುಡು. -ಕುಡು. To

join, to go near (Abh. P. 9, 146). — ಒತ್ತುಗುಣ್ಣಿ. -ಕುಣ್ಣಿ. A coiled snake (Mr. 207). — ಒತ್ತುಗೊಡು. -ಕೊಡು. To prop (My.). — ಒತ್ತುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To join, etc. ಇನಂ ತುಟಿ ನಾಡ್ವೀನ್ದ ಮನ್ ಒತ್ತುಗೊಣ್ಣು ನಡೆವಂ (ಸ್ಮದ. 260 Mdb. MS.). See J. 3, 20; Rśv. 4, 9. — ಒತ್ತುಂಗರ. -ಉಂಗರ. A thin tight ring put on the finger or toe to tighten other more precious rings (My.). — ಒತ್ತುಬೆರಳು. The finger adjoining (the thumb), the forefinger. ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟಿನ ಒತ್ತುಬೆರಳು (ಪ್ರದೇಶಿನಿ Si. 211). — ಒತ್ತುಬೇಲಿ. A bound hedge (ಪ್ರಾಚೀನ Nr.). — ಒತ್ತುವಲ್ಲಿವ. See note s. ಒತ್ತು 1. — ಒತ್ತುವಿಡಿ. -ಓದಿ. To join, to adjoin. ಗಿರಿನಗರಾದಿಗಳ ಒತ್ತುವಿಡಿದು ಪೋಪುದು (ಪರಿಸರ್ಯ, ಪರೇಸಾರ Nr.). — ಒತ್ತುಹಂಜರ. A covering fastened under the rafters of a roof (My.). — ಒತ್ತೊರಳು. -ಬರಳು. A kind of mortar with holes for forcing batter or dough through in the form of threads (C.).

ಒತ್ತು ಂತ್ತು. 6. = ಹೊತ್ತು. Time (My.). See ಅಪ್ಪೊತ್ತು, ಇಪ್ಪೊತ್ತು, ಹೊತ್ತುತ್ತು.

ಒತ್ತು ಂತ್ತು. 7. = ಹೊತ್ತು. Having carried (My.).

ಒತ್ತುಹ ಂತ್ತುಹ. Shampooing, rubbing (ಮರ್ಧನ, ಪೈಪ Nr.).

ಒತ್ತೆ ಂತ್ತೆ. 1. A pledge, a pawn (C.; Dp. 5, 5; Tu. ಒತ್ತೆ; T. M. ಒದ್ದು). ಪಣ್ಣುಪ್ಪೀಯರು ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಒತ್ತೆ (ಧೋಗ); ಒತ್ತೆ ಇದ್ದ ಅಳು (ಧೇನುಷ್ಯ Nr.). ಸಾಲ ತೀರುವನಕ ಇಟ್ಟ ಒತ್ತೆ (ಅಧಿ G.). ಕರೊತ್ತೆ (ಸ್ಮದ. 214). ತರೋದರಿ... ಒತ್ತೆಯಂ ನಾನ್ ಒದ್ದೆನ್ ಎನಲು (Bp. 40, 12). ಇದೇಕೆ ಒತ್ತೆಯನ್ ಒದ್ದೆನ್ ಎನ್ನೆ? (40, 13). — ಒತ್ತೆಡು. -ಇಡು. To deposit a pledge or pawn; to pledge, to pawn. ಒತ್ತಿಟ್ಟ ಇರುಳು ಈಕೆಯ ಕೈತವಕೆ ಅಂಜಿ, ಪೊದಿಮಟ್ಟಿದಂ (ಸ್ಮದ. 67). ಕರ್ಣಾವತಂಸವನ್ ಒತ್ತೆಯಿಟ್ಟು (Bp. 42, 11). — ಒತ್ತೆ ಇರಿಸು. = ಒತ್ತೆ ಇಡು. (Bp. 42, 11). — ಒತ್ತೆ ಈ. = ಒತ್ತೆ ಇರಿಸು. (Bp. 42, 83). — ಒತ್ತೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಒತ್ತೆ ಈ. (Bp. 45, 25). — ಒತ್ತೆಬಡುಕ. -ಪಡುಕ. The state of being pledged (ಬನ್ನಕ, ಅಧಿ Nr.). — ಒತ್ತೆ ಬಿಡಿಸು. To redeem a pawn (C.). — ಒತ್ತೆ ಸೂಳೆ. A harlot who takes pawns (Bp. 40, 46). — ಒತ್ತೆ ಹಿಡಿ. To seize or take as a pawn (C., also ಒತ್ತೆ ತೆಗೆ).

ಒತ್ತೆ ಂತ್ತೆ. 2. (fr. ಒತ್ತೆ). The state of being single or one of a pair (My.; Tu.).

ಒತ್ತೆ ಂತ್ತೆ. The letter ಒ (ಸ್ಮದ. 188. 281. 355).

ಒದಗಿಸು ಂದಗಿಸು. = ಒದವಿಸು. To cause (something) to come to or near; to cause to be obtained, to give; to make ready; to cause, to produce; to fulfil, etc.; to cause to stick to, to apply to, to plaster; to join, to collect (C.). ಒದಗಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುಡು (ನಿಡಿಗ್ಧ, ಉಪಚಿತ Nr.). ಒದಗಿಸುವನ್ ಈ ಕಥೆಯನ್ ಒದುವರಿಗೆ ಅಧೀಷ್ಟವನು (Bp. 13, 18). ಧಾಪೆ ಗಳನ್ ಒದಗಿಸಲು (36, 42). ಗಳಿಗೆಯನ್ ಒದಗಿಪುದು (36, 47). ಅಪವಗಣಪ್ರಸಾದವನ್ ಅಯ್ದಿ ಒದಗಿಸಿ (56, 10). ಕದಿರೆಯೊಕ್ಕುಂಗೆ ಹರಣವನ್ ಒದಗಿಸಿದಂ (54, 74). ಅಪುರಬಲಿಗೊಡಗಿಸಿದ ಕೊಡೆ (J. 2, 58). ನಿಖಿಲಪ್ರಾಣಿಗಳ್ಗೆ ತಾವವನ್ ಒದಗಿಸುವ ದುರ್ಧರಗ್ರೀಷ್ಠ ರಾಜಂ (15, 4; see also 16, 28).

ಒದಗು ಂದಗು. 1. = ಒದವು No. 1, ಒದಗು. To keep close to, to follow, to pursue (My., in ಒದಗಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು); to come to hand, to be got or obtained; to be effected; to accrue to; to

come; to be ready for; to be at hand; to happen to be; to be of use; to become endowed with power, to prosper, to thrive, to increase (C.; M. ಉದಗು; Tē., Tu. ಒದಗು; cf. ಒದ್ದು 1; ಫುಂಗು). ಧುರಕ್ಕೆ ಒದಗುವರ್ ಅರ್ (Smd. 177). ನಾಭಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ (ಸಮಾನ), ಕೊರಲಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ (ಉದಾನ Mr. 51). ಕೋವದರ್ಗೆ ಮುದಮ್ ಒದಗುವನಂ (Bhn. 2). ಪತಿ ಸೇನೆಗೆ ಒದಗದಿಹ ಸತಿ ಇದ್ದರೆ ಏನು? (Dp. 167). ಹಲವು ತರದ ಒದವೆಗಳು ಪುಸ್ತಿಯ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 3, 119). ಇದು ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (3, 126). ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗುವದು (4, 134). ಒಡುವವನೂ ಬತ್ತಲೆ, ಒದಗಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗುವವನೂ ಬತ್ತಲೆ (Prv.). See Bp. 18, 47; 34, 5; 36, 46; 40, 44; 43, 72; 47, 58; Bh. 1, 20, 27; J. 4, 2; 9, 15; 10, 47, 52; 12, 26; 16, 10; 18, 31; 20, 9; 22 sum.; 22, 32; 34, 9; Si. 285, 382; ಮೇಲೊದಗು. 2, to give way, to leave space, to step aside (My.; Tē.; cf. ಒತ್ತು 2).

ಒದಗು ṛodagu. 2. That is at hand, that has accrued to one or has come into one's possession. ಅದರಿಂದ ಲಭ್ಯವಾದ ಅದ ಒದಗಿನಂ ವದುವದಂ ಜಂಗ ಮುಲಕೆ ಮಾಣದೆ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಮಾತುತ (Bp. 27, 21).

ಒದಗು ṛodaḡu. = ಒದರು, ಒದುರು. The lip (My.; T. ಉದಗು, ಇದಗ; Tē. ಪೆವ, ಪೆವು).

ಒದರು ṛodaru. = ಒದರು, etc. (My.).

ಒದರುṣು ṛodaruṣu. To make to sound, as by pulling a bowstring (or bow) and letting it go suddenly, to twang (J. 4, 49; 7, 48; 12, 16; 18, 45; 20, 49); — to cause to sound, cry, shriek, etc. (C.); — to cause to shake, shake off or about (My.).

ಒದರುṣು ṛodaruṣu. 1. To move to and fro, to shake (v. l., My.); — to shake, to shake off or about (My.; T., M. ಉದರು); — to make the sound of a bowstring (or bow) which is suddenly pulled to make noise by slapping or clapping the arms, as done by combatants (ಅಸ್ಥೋಟನ Smd. Dh.); — to sound, to cry aloud, to shout, to shriek, to howl, etc. (C.; T. ಉದರುṣು, to sound; Tē. ವದರು, ವದುರು, to prattle, ohat, tattle, babble, grumble; cf. ಉದುರು, ಒದರು). ಗಾಳಿಗೆ ಒದರುವ ಬಿದಿರು (ಕೇಡಕ Mr. 125). ಅನೆ ಒದರುವ ಶಬ್ದ (ಬೃಂಹತ); ಒದರುವ ಹಕ್ಕಿ (ಕೋಗಿಲೆ G.). See Abh. P. 14, after 25; 14, 30, 106; Bp. 4, 7; 11, 46; 22, 31; 28, 17, 42; 38, 30; 54, 38; 61, 13; Rām. 5, 8, 24, 57; Bh. 2, 13, 46; 6, 2, 4; 7, 3, 19; J. 8, 38; 10, 33; 13, 47; 16, 35; 17, 40; B. 2, 28; 3, 75, 97; 4, 43; 5, 288); — to call (v. t., Bp. 51, 80). — ಒದದಾಟ. -ಅಟ. = ಒದದಾಟ. (My.). — ಒದದಾಟು. -ಅಟು. To make a great noise by shouting, etc. (C.; B. 1, 16). — ಒದದಾಟ. -ಅಟ. Great noise made by crying, etc. ವಕ್ಕಿ ಗಳ ಒದದಾಟ (ಉರಿ Ch.).

ಒದರುṣು ṛodaruṣu. 2. Shaking, etc. — ಒದದಾಟಲೆ. -ತಲೆ. A shaking head, as that of an old man (My.).

ಒದರುವಿಕೆ ṛodaruṣikē. Sounding, crying aloud, etc. (ಒಗುಳಿಕೆ, ಬೊಟ್ಟಿ G.; B. 5, 28).

ಒದವಿಸು ṛodavisu. = ಒದಗಿಸು. See Bp. 8, 39, 44; 9, 28; 11, 50; 22, 32; 23, 4; 30, 12; 33, 4; 37, 20; 41, 17; 43, 83; 44, 51; 49, 33; J. 5, 66; 6, 14; 28, 54; 29, 17; 31, 24; 34, 38.

ಒದವು ṛodavu. = ಒದಗು 1 No. 1, etc. (ಸಮೃದ್ಧಿ Smd. Dh.; ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು Smd. 15, 16, 46, 60, 84, 123, 138, 151, 160, 180, 181; 188, 392 Cm.; ಬರ್ 238, 381, 388 Cm.; ಇರುತಮ್ ಇರ್ 84 Mqb. Cm.; ಅಗುತಮ್ ಇರ್ 182 Mqb. Cm.; ಅಮದು 188 Mqb. Cm.; Tē.; T. ಉದವು). ರೈ ಒದವತ್ತು (Smd. 54). See Ch. v. 13, 173, 226; Bp. 27, 19; 50, 49; 51, 68; Bh. 1, 8, 55. Rāiv. 13, 5; Sīm. 8; J. 5, 18; 6, 38; 10, 33; 11, 23; 17, 2; 24, 76; 28, 55; 29, 3. 2, to gain, to obtain, to receive, etc. (Smd. 53, 278; Bp. 53, 54).

ಒದಗು ṛodasu. = ಒದಿಸು. (C.).

ಒದಹ ṛodaha. Kicking, spurring (Mr. 158).

ಒದಿ ṛodi. = ಒದೆ 1. (C.).

ಒದಿಸು ṛodisu. = ಒದಿಸು. To cause to kick, etc. (C.).

ಒದುಗು ṛodugu. = ಒದಗು 1, etc. (My.).

ಒದುಡು ṛoduḡu. = ಒದಡು. (My.).

ಒದೆ ṛode. 1. = ಒದಿ. To kick; to spur; to fix the foot against or on (ಪಾದಪ್ರಹರಣ Smd. Dh.; M. ಉದೆ; T. ಉದೈ). P. ps. ಒದೆದು, ಒದದು, ಒದ್ದು. ಘನಿನ ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪನ್ ಒದೆದು, ಏದಾಸಿ ತಾವರೆನೂಲ ನಾರಿಯಂ, ಹೇವಡೆಗೆಯ್ದು (Smd. 66, 139). ಒದೆವುದು (ಎಲಕ HIA.). ಒದವ ಗತಿ (ಯತ Mr. 157). See Bp. 3, 36; 9, 13; 28, 31; 38, 17; 43, 71; 46, 78; 47, 1; 54, 35; 58, 25; Bh. 1, 20, 27; 3, 13, 21; 6, 2, 5; Rāgho. 17, 70; Prll. 3, 27; J. 7, 41, 47; 8, 16; 14, 16; B. 5, 176. ಅದಿ ಬನ್ನ ಕತ್ತೆ ಅದಿಕೆ ತನ್ನ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಒಡ್ಡಾಡಿಸಿ ಬದ್ಧಿತನ್ನೆ. — ಎದ್ದು ಹೋಗು ಅಂದರೆ ಒದ್ದು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನ (Prva.). — ಒಡ್ಡಾಟ. -ಅಟ. Mutual kicking (C.); — kicking in pain or trouble (C.); — struggle, trouble, difficulty, hardship (My.). — ಒದ್ದಾಡು. -ಅಡು. To kick mutually; — to kick in pain or trouble; — to struggle or labour in any kind of difficulty or distress (C.; B. 2, 28, 50; 3, 19; 4, 181; Prv. s. ಮದೆ).

ಒದೆ ṛode. 2. A kick (My.; T. ಉದೈ). ಒದ್ದು ಒದೆ ಒದ್ದಂ (My.).

ಒದ್ದಿಕೆ ṛoddikē. = ಹೊದ್ದಿಕೆ. Union, concord, friendship (My.; Tē. ಒದ್ದಿಕೆ, ವದ್ದಿಕೆ).

ಒದ್ದು ṛoddu. A P. p. of ಒದೆ 1, q. v. (C.).

ಒದ್ದೆ ṛodde. Wetness, dampness; moisture; that is wet (C.; see ಉದ್ದೆ 2, ಒದವು; T., M. ಒದ, dampness). See Prv. s. ತುದ್ಧ. — ಒದ್ದೆ ತಲೆ. A wet head (My.). — ಒದ್ದೆ ನೆಲ. Land full of moisture (My.). — ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ. A wet cloth (B. 4, 25; see Prv. s. ನಿದ್ದೆ ಮಾಡು). — ಒದ್ದೆ ಹಿಣ್ಣು. To squeeze out (ಹಿಣ್ಣು G.; My.).

ಒನ್ ಱ್ಱ. = ಒರ್ 1, etc. One; a certain —. — ಒನ್ನಿನ. One day; a certain day; on a —. (Bp. 19, 29; 55, 28; My.). — ಒನ್ನಿನನ. = ಒನ್ನಿನ. (Bp. 35, 1; 37, 1; My.). — ಒದ್ದೆನೆ. One direction; a certain direction. (Bp. 2, 26; 17, 2; 35, 32; 27, 13; 32, 35; 52, 37; 55, 57; 57, 21; My.).

ಒನಕೆ ṛonakē. (fr. ಉದೆ 1). = ಒನಕೆ, etc. A large

wooden pestle for pounding rice and other things (ಅಯೋಗ್ರ, ಮುತಲ Nr.; ಮುತಲ Mr. 209; C.; T. ಉಲಕ್ಕಿ, M. ಉಲಕ್ಕಿ). ಒನಕೆಯನ್ನ ಕೊಲ್ಲಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಮುತಲ Nr.). ತರ್ಮವು ಇಲ್ಲದ ಗಣ್ಣು ಕರಿಯ ಒನಕೆಯ ತುಣ್ಣು (Dp. 54). ಬರಳಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಒನಕೆಗೆ ಪೆಟ್ಟು ತಪ್ಪೇತೇ? (Prv.). See Bp. 18, 21; 42, 2; 55, 45; Abhā. 1, 38; J. 5, 68. — ಒನಕೆವಾಡು. -ಹಾಡು. A song that is used at the time of pounding (Bp. 25, 21; My.).

ಒನಪು ṇapū. = ಬಿಲಪ. (ಒಯ್ಯಾರ, ಮುದುಕು G.; 8. Mhr.).

ಒನಪುಗಾರ್ತಿ ṇapū-gartī. = ಬಿಲಪಗಾರ್ತಿ. (ಒಯ್ಯಾರಗತಿ G.).

ಒನಲ್ ṇal. To be in a scornful wrath (ಅವಹಸ ನಕ್ರೋಧ ṣmd. Dh.; ನಗಿಯಲ್ಲದ ಕ್ರೋಧ Cm.; Abh. P. 3, 15; 13, after 34; T. ಉಲಿದು, ಉಡಲು, ಉಡದು, to be angry).

ಒನಲಿ ṇali. = ಒನ್ನರಿ, etc. A sieve, a strainer (ಬಾಲಿ, ತಿವು Nr.).

ಒನಸು ṇasu. = ಬಿನಸು. To cause to shake to and fro, etc. (My.).

ಒನಿಕೆ ṇikē. = ಬಿನಕೆ, ಬಿಲಕೆ. (ಅಯೋಗ್ರ, etc. Si. 307; ಪೇತಲ 457; C.). — ಒನಿಕೆಬಣ್ಣದುದು. A centipede (ಕರ್ಣಜಲಿಕೆ, ಶತಪದ Si. 171).

ಒನಿಸು ṇisu. = ಬಿನಸು. (C.).

ಒನೆ ṇē. = ಬಿನೆ, (ಬಿಲೆ 2). To shake corn or any seeds to and fro in a fan (mōra) so that the chaff and other impurities come to the surface and can be removed (ತೂರ್ವಕರಣ ṣmd. Dh.; C.); to winnow (Rām. 1, 16, 30).

ಒನ್ನು ṇtu. 1. = ಬಿನೆದು. P. p. of ಬಿನೆ (My.).

ಒನ್ನು ṇtu. 2. = (ಬಿನೆ, etc.), ವನ್ನಿ, ವನ್ನು. A turn, a rotation, a time (My.; Tu. ಒನ್ನಿ, ಒನ್ನು; Tē. ವನ್ನು; T. ಉದಿವ್ವ, ಉರುದ್ವ; see ಉಯ್ಯಾರ್?). — ಒನ್ನಿನವ. -ಅವ. One who takes his turn (My.).

ಒನ್ನು ṇtu. A share, a portion (Tē. ವನ್ನು, ಒನ್ನು; R.; Mhr. ವನ್ನು).

ಒನ್ನರಿ ṇdari. = ಬಿನಲಿ q. v., ಬಿನ್ನಿ, ವನ್ನರಿ, ವನ್ನರೆ, ವನ್ನಿ, ಹೊನ್ನರಿ. (My.; ಬಾಲಿನಿ, ತಿವು, ತೂತುಗಳ ಮೊದಲಿ, ಜಲ್ಲದಿ Si. 307).

ಒನ್ನಿಕೆ ṇdikē. = ಬನ್ನಿಕೆ, etc. (My.).

ಒನ್ನಿಗಳು ṇdigalu. A woman who is connected with or possesses. ಮಕ್ಕಳ ಒನ್ನಿಗಳು (ಕುಟ:ವ್ವಿನಿ, ಪುರಸ್ಸಿ Si. 183; only in Si.).

ಒನ್ನಿಗೆ ṇdigē. = ಬನ್ನಿಕೆ, ಹೊನ್ನಿಕೆ, ಹೊನ್ನಿಸೆ. Joining, being together with; together with (C.; ಅ Si. 466; ಅಮಾ 469; ಕೂಡ G.). ಹುಣ್ಣುಗೊನ್ನಿಗೆ ಧರಿಸಲ್ ಪಡುವ ಪತ್ರ (Si. 141). ಸೈನ್ಯದೊನ್ನಿಗೆ ಬನ್ನು (B. 4, 9).

ಒನ್ನಿತ ṇdita. = ವನ್ನಿತ. (Grj. 6, 22).

ಒನ್ನಿಸು ṇdisu. (= ಹೊನ್ನಿಸು). To join (v. t.); to put to; to place or fix in or on; to attribute; to cause to obtain or reach; to grant; etc. See Bp. 2, 2; 19, 50; 21, 8, 40; 22, 31, 46, 65; 26, 43, 66;

27, 31; 28, 56; 32, 26; 39, 37; 43, 32; 46, 75; 50, 27, 56; 52, 39; 55, 27; 58, 69; 60, 25; Rāv. 14, 55; J. 5, 60; 8, 8; 13, 53; 18, 42; 26, 21; B. 5, 241.

ಒನ್ನಿಸು ṇdiau. = ವನ್ನಿಸು. (My.; Bp. 1, 54; 57, 81).

ಒನ್ನು ṇdu. 1. (= ಹೊನ್ನು). To be one or united; to be united with or linked to; to be possessed of; to come in connection with; to come to meet; to be obtained; to be fit, suitable, or in use; etc. (ಸಮ್ಮೇಲನ ṣmd. Dh.; ṣm. 98; ಕೂಡು ṣmd. 26, 125, 129, 140, 212, 245, 280, 362 Cm.; ಪೂರ್ವಗೆ ಆಗು 240 Cm.; Tu.; T. ಒನ್ನು; Tē. ಬನರು; cf. ಉಡು?). ವೇದದೊಳ್ ಒನ್ನಿದ ಆಯು ನಿನಗೆ ಅಕ್ಕಿ! (ṣmd. 290). See ṣmd. 216; Ch. v. 184; Bp. 1, 56; 2, 21; 4, 28; 31, 29, 40, 11, 55; 49, 28; 58, 33, 63; 61, 57; ṣm. 20, 26; Rāv. 4, 78; 10, after 31; 13, 77. 2, to touch; to obtain, to get; to experience; to use; etc. See Bp. 25, 2; 50, 56; 53, 40; 59, 21; Rāv. 8, 118; 12, 39; 13, 20; J. 3, 27; 5, 10; 19, 25; ಅನನ್ಯವೊನ್ನು, ಒಲವೊನ್ನು, ಬೆಗಡೊನ್ನು, etc. — ಒನ್ನು ಒನ್ನು. rep. (Bp. 35, 2).

ಒನ್ನು ṇdu. 2. One thing; one; a, an; a certain thing; a certain —; an unusual — (ಸಂಖ್ಯೆ ṣmd. Dh.; 221; ಎಕ 32, 84 Cm.; C.; T. ಒನ್ನು; M. ಒನ್ನು; Tē. ಒಕೆ, ಒಕಡು, ಒಣ್ಣು; Tu. ಒಂಟ; see ಒಕ್ 1). ಒನ್ನು ಅರ್ಥಮನ್ ಎರಡು ಅರ್ಥಮಂ ಮೂಡು ಅರ್ಥಮಂ. . ವೇದ್ವಿ ಸಹಜದಿಂಗಳ್ (ṣmd. 32). ಒನ್ನು ಎರಡು ಮೂಡು (154). ಒನ್ನು ನಾಲ್ಕು or ಒನ್ನು ನಾಲ್ಕುಗಳ್ (170). ಒನ್ನು ದಿವಸದೊಳ್ ಬನ್ನಂ or ಒನ್ನು ದಿವಸಂ ಬನ್ನಂ; ಒನ್ನು ವರ್ಷಮನ್ ಇದಂ or ಒನ್ನು ವರ್ಷಮ್ ಇದಂ (167). ಮುದ್ದಿಗ ಮ್ ಎನ್ನು, ಒನ್ನು ಮರಂ; ಮುದ್ದಿ ಎನ್ನು, ಒನ್ನು ಮರಂ (34). ಸೊ ವಡೊನ್ನು (63). — ಒನ್ನದಿ (Bh. 1, 8, 25; J. 19, 22; C.). ಒನ್ನದಿಲ್ಲಿ (ṣmd. 32 Cm.; C.); ಒನ್ನದಿಲಿ (Bp. 35, 32). ಒನ್ನದಂ (ṣmd. 160). ಒನ್ನಂ (180), ಒನ್ನ (Nr.), ಒನ್ನನು (Bh. 1, 8, 35, 32), ಒನ್ನನ್ನು (Si. 48, 71; C.), ಒನ್ನದನ್ನು (Si. 48, 72; only in Si.). ಒನ್ನರ್ಕೆ, ಒನ್ನಕ್ಕೆ (Hlā.; Si. 198, 206, 216, 218, 376; C.), ಒನ್ನಕೆ (C.). — ಮನುಷ್ಯರ ಒನ್ನು ತಿಂಗಳು ಪಿತ್ಯಗಳ ಒನ್ನು ದಿವಸ (Hlā.). ಒನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಒನ್ನ ಕೊಟ್ಟುದು (ಪರಿದಾನ); ಒನ್ನು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಮತ್ತೊನ್ನು ವಸ್ತು ಪಡಿಯಾಗಿ ಇದ್ದು (ವ್ರತಿ); ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದೊಳಗೆ ಒನ್ನು ಭಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ಕ Nr.). ಒನ್ನದಿ (Bp. 2, 5). ಒನ್ನೆಡೆ (ಅನ್ನರ, ತದಿವು Nn. 77). ಒನ್ನೆಡೆಯ ತದಿನೋಳ್ (Cpr. 7, after 92). See ṣmd. 109, 150; Bp. 9, 1; 14, 2; 22, 5; 28, 5, 8; 32, 5, 51, 52; 39, 15, 46; 40, 50, 73, 77; 42, 32; 43, 83, 84; 45, 5; 51, 56; 52, 1; 57, 23, 69; Bh. 1, 8, 13, 87; 2, 13, 33; ṣk. 8; J. 6, 8; 28, 33, 57; Rāv. 2, 59; 8, 118. ಒನ್ನರಸು ಮತ್ತೊನ್ನರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕಡು ಕಬ್ಬೀ ಗೂಟಕ್ಕೆ ನ್ನ ಕಡೆ. — ಒನ್ನು ಅತ್ತೇ ಕಾಲ, ಒನ್ನು ಸೋಸೇ ಕಾಲ. — ಒನ್ನು ಕಂಚಾಯಿತು, ಒನ್ನು ಮಿಂಚಾಯಿತು; ಮುನ್ನ ಕೂತಿಯಾ, ಮುದಿಗೂಡೆ? — ಒನ್ನು ಮದಿಗೆ ಒನ್ನು ಕೂಡೆ ಹದಿಯ ದಾರದು. — ಒನ್ನು ಸಿಟ್ಟಿಲಿ ವಾ ಎಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ವಿದು ಸಿಟ್ಟಿನನ್ನಿ ವಿದ ತೀರದು (Prva.). — ಒನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗು. To go to make water (C.; Tē., T., Tu.). — ಒನ್ನನೆಯ. -ಅನೆಯ. First (ordinal, ṣmd. 243). ಒನ್ನನೆಯಂ (243). — ಒನ್ನರೆ. -ಅರೆ. One and a half (My., and occasionally 8. Mhr.). 2, one or a half (My.). 3, some (indefinite, My.). — ಒನ್ನದಿನ್ನೆ. -ಅನ್ನೆ. Like one or like the one. 2, at one, at the rate of one, per one, at the rate of so much a piece (My.). ಈ ಕೋಟಿಗೆ ೫೦ ಮೊದಕ್ಕೆ ಒನ್ನದಿನ್ನೆ ಕೊತ್ತರಗಳ ಉಣ್ಣು (B. 4, 146). ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒನ್ನದಿನ್ನೆ ಬೇ

ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗಳ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು (4, 308; see also 4, 159).
 -ಒನ್ನದಿ. -ಅದಿ. *i. e.* ಒನ್ನ (ಒನ್ನದಿ) -ಅದಿ (=ಅದಿಯಿ).
 I know nothing (about it, a S. Mhr. vulgarism). —
 ಒನ್ನದಿಲ್ಲ. -ಅಲ್ಲ-ಒನ್ನ. = ಒನ್ನದಿಲ್ಲ. (My.). — ಒನ್ನಾಗು.
 -ಅಗು, or ಒನ್ನ ಅಗು. To become one; to unite (J. 13, 2);
 to become the same; to become common to all. ಆತನೊಡನೆ
 ಒನ್ನಾಗಿ (Bp. 37, 11). ಒನ್ನಾಗಿ ತಾವು (61, 21). ಅವರೆಲ್ಲರೂ
 ಒನ್ನಾಗಿ (B. 4, 142). ಒನ್ನಾದದು (ಸಮಾನ Si. 469). ಒನ್ನಾಗಿ
 may occasionally be translated by "together with";
 "together"; "at the same time", etc., *e. g.* ಒನ್ನಾಗಿ ನುಡಿ
 ಯುವದು (ಯುಗವದುಕ್ತಿ Smd. 261. 269 Cm.). ಹನ್ನ ಸೂ
 ಯಕಳನ್ ಒನ್ನಾಗಿ ಪೇದ್ದಿಡೆ ಪುಡಿವನ್ನರ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlk.). ಬಿ
 ಲ್ಲವುನ್ ಒನ್ನಾಗಿ ಬಿಡದು, ಓಡಿ (Rāghc. 17, 73). ಕೂರ್ನಾ
 ಯೆರಸಿ ತಬರೊನ್ನಾಗಿ ಬನ್ನಂ ಪುರಿಂದಂ (Rāv. 5, 51). — ಒನ್ನಾ
 ನುಂ. -ಅನುಂ. (Smd. 391). However one, at least one; about
 one, perhaps one. — ಒನ್ನಾನೊನ್ನು. -ಅನು-ಒನ್ನ. Some or
 other; a certain—(C.); some (day), once (upon a time,
 ಕದಾಚಿತ್, ಹಾತು Nr.). ಒನ್ನಾನೊನ್ನು ವೇಳೆ (ಕದಾಚಿತ್, ಹಾತು Si.
 471). ಒನ್ನಾನೊನ್ನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ (ಸ್ಥಳಿತ್ 497). ಒನ್ನಾನೊನ್ನು ವೇಳೆ
 ಯಲ್ಲಿ (B. 5, 90. 93. 102). ಒನ್ನಾನೊನ್ನು ದೇಶದೊಳಗೆ (103).
 ಒನ್ನಾನೊನ್ನು ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ (109). ಒನ್ನಾನೊನ್ನು ವ್ಯಾಜದೊಳಗೆ
 (234). — ಒನ್ನಾವರ್ತಿ. -ಅವರ್ತಿ. One time or turn; once (C.;
 B. 5, 16). — ಒನ್ನನಿತ್ತು. -ಇನಿತ್ತು. A little; ever so little (Bp.
 13, 17; 14, 7. 10; 20, 7; 42, 29; 43, 14; 44, 69; 55, 81). —
 ಒನ್ನಪ್ಪತ್ತು. = ಒನ್ನಪ್ಪತ್ತರೆ. One time twenty (C.). — ಒನ್ನರೊ
 ನ್ನು. -ಇಲ್ಲ-ಒನ್ನ. = ಒನ್ನರೊನ್ನು. (C.). Some or other, this
 or that, some. ಒರ್ವ ಮಾತಾಡುವದೊನ್ನ ಒನ್ನರೊನ್ನು ತರದ ಅಪ
 ರಾಧವಾಗದೆ ಎನ್ನಿ ಇರದು (B. 4, 49). ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಯಾವಾಗಲೂ
 ಒನ್ನರೊನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ (4, 135). ಎಲ್ಲರೂ ಒನ್ನರೊನ್ನು
 ರೀತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ (4, 178). — ಒನ್ನಪ್ಪು.
 -ಇಪ್ಪು. = ಒನ್ನನಿತ್ತು. (B. 4, 79. 139; C.). — ಒನ್ನು. -ಉ 9. Also
 or even one or one thing. ಪಾರ್ವರ್ಗಿ ನಿಲಯದ ಸಮಸ್ತವಸ್ತು
 ಗಳನ್ ಒಂದು ಇತ್ತನ್, ಒನ್ನದಿಯದೆ (J. 28, 60). — ಒನ್ನು ಒನ್ನ
 ವರೆ. -ಅರೆ. One or one and a half (C.; B. 4, 123). — ಒನ್ನ
 ಗೂಡು. -ಕೂಡು. To be joined, to join, etc. (Rāv. 6, after
 11; J. 2, 66; 3, 36); to join, to associate one's self to (Bh.
 1, 8, 54). — ಒನ್ನು ತರೆ. = ಒನ್ನು ಪ್ರಕಾರ. (C.). — ಒನ್ನು ಪ್ರಕಾರ.
 One sort; one manner or mode; an unusual sort or man
 ner (C.). — ಒನ್ನು ಬಗೆ. = ಒನ್ನು ಪ್ರಕಾರ. (C.; Si. 325). — ಒನ್ನು
 ದಾರಿ. = ಒನ್ನಾವರ್ತಿ. (My.). ಒನ್ನು ದಾರಿಗೆ (Bp. 27, 26; 48,
 13). ಒನ್ನು ದಾರಿಯು (47, 22). — ಒನ್ನು ಮಾಡು. To join (v. t.),
 to unite (Smd. 251; Bp. 26, 61; My.). — ಒನ್ನುವಂ. -ಉ
 ವಂ 2. (Bp. 27, 16; 60, 22). — ಒನ್ನುವರೆ. -ಅರೆ. = ಒನ್ನರೆ.
 (My.; B. 2, 37). See ಒನ್ನಾವರೆ. — ಒನ್ನುವಂ. -ಉವಂ. (Bp.
 3, 52; 43, 69). — ಒನ್ನು ವೇಳೆ. One time, once, at a certain
 time, occasionally (C.; B. 3, 32; 5, 62). 2, perhaps (C.;
 B. 3, 12. 88. 91). — ಒನ್ನು ಸರ. = ಏಕಾವರಿ. (Si. 219). — ಒನ್ನು
 ಸಲ. = ಒನ್ನು ದಾರಿ. (My.). — ಒನ್ನು ಸಾರಿ. = ಒನ್ನು ಸಲ. (C.).
 — ಒನ್ನು ಹೊತ್ತು. One time: the time from six o'clock in
 the morning till midday; or the time from midday till
 six in the evening (C.). ಒನ್ನು ಹೊತ್ತು ಇರು, to eat but once
 a day (as a kind of fasting, C.); to remain one time
 (C.). — ಒನ್ನೂ. -ಊ 7. Also or even one or one thing. ಒ
 ನ್ನೂ ಇಲ್ಲ, there is nothing (C.). — ಒನ್ನೂ ಮುಕ್ಕಾಲು. One and
 three-fourths (C.; B. 4, 216). — ಒನ್ನೂವರೆ. -ಅರೆ. = ಒನ್ನರೆ,
 ಒನ್ನುವರೆ. One and a half (C.; B. 3, 74; 4, 26). 2, some or
 other, some (S. Mhr.). ಅವನು ಒನ್ನೂವರೆ ಕಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ
 ಬಹುದು (3, 200). 3, one or a half (My.). — ಒನ್ನೆ. -ಎ 3. One

indeed; one only; quite one, exactly one; the very same;
 one; it alone. ಒನ್ನೆ ಪ್ರಾಯದ ಸಂಗಡಿಗನು (ವಯಕ್ಕು Nr.). ಒನ್ನೆ
 ಬಾರಿ (ಯುಗವತ್, ಏಕದಾ Nr.). ಒನ್ನೆ ಮನ (ಏಕಾಯನ, ಏಕಾಗ್ರ,
 etc. Hlk.); unanimity (C.). ಒನ್ನೆ ತೆರಿ (ಒರನ್ನೆ ರೆ. II, 73). ಒನ್ನೆ
 ಸಮಾನಂ, quite the same, uniform (II, 48). See ಒನ್ನೇ. —
 ಒನ್ನೆರದು. -ಎರದು. One or two; a few (C.; B. 2, 11. 39; 3,
 40; Bp. 28, 12; 40, 35; 44, 28; 59, 16). ಒನ್ನೆರದು ಮೂರ್
 ಪೂರಾಯಗಾಯದೊಳ್ ಇದ್ದದು (Bp. 61, 31). 2, one time two;—
 one and two (C.). — ಒನ್ನೆಲಗ. -ಎಲಗ. A certain plant (ಎಳ
 ದಲ Mr. 132);—a prostrate herb growing in moist places,
 Hydrocotyle asiatica Linn. (St & Pl.). — ಒನ್ನೇ. -ಎ 2.
 = ಒನ್ನೆ. ಒನ್ನೇ ಕಡೆ (Si. 54). ಒನ್ನೇ ಹೆಸರು (194). ಒನ್ನೇ ತರ
 (B. 5, 205). ಒನ್ನೇ ಪ್ರಕಾರ (4, 42). ಒನ್ನೇ ಬಾರಿ (Bp. 50, 77).
 ಒನ್ನೇ ಸವನೆ, quite or always in the same manner; quite
 alike; quite even; quite regular (S. Mhr.; B. 5, 188. 205.
 215. 245). ಯಾವಾಗಲೂ ಒನ್ನೇ ಸವನೆ ಮದೆಯ ಧಾರೆ (ಆಸಾರ
 G.). ಎದೆಬಿಡದೆ ಒನ್ನೇ ಸವನೆ ಮದೆಯ ಅಗೋಣ (ಧಾರಾಸಮ್ಮಾ ತ G.).
 — ಒನ್ನೊನ್ನು. rep. One—the other (C.). ಚೀರಿಲ್ಲಿ ತಿಮಿ ತಿಮಿಂ
 ಗಿ ತಿಮಿಂಗಳಿಗಲ ಈ ನಾಲ್ಕು ಒನ್ನೊನ್ನುಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯವು ಅಪ್ಪ ಮಾನು
 (Hlk.). 2, one another (Bp. 12, 35; 19, 57; 56, 13). 3,
 something different or distinct; separate; own; peculiar
 (3, 25; 61, 37; Rāv. 6, 12). 4, each, each by itself,
 each severally, one by one (Bp. 24, 23; 35, 38; 36, 8;
 43, 13; 52, 16; 59, 35; 60, 18; Si. 403; B. 2, 37; C.). ಒನ್ನೊ
 ನ್ನಾಗಿ, separately (ಬೇಡೆ ಬೇಡೆ Smd. 352 Cm.). Also ಒನ್ನೊ
 ನ್ನೇ (Si. 194). 5, one (for each one). ಬಸದಿ ಒನ್ನೊನ್ನುಕ್ಕೆ ಒ
 ನ್ನೊನ್ನು ಮೇಲಿನವ ಲಿಂಗಂಗಂ ತನ್ನು (Bp. 51, 73; cf. 19, 51;
 J. 2, 27). 6, here and there one, some (C.). ಒನ್ನೊನ್ನು
 ಕವೆಗಳು ಇದೀ ಕೋದೇ ಮದಗಳನ್ನು ನುಂಗುತ್ತವನೆ (B. 2, 11).
 ಒನ್ನೊನ್ನು ಬೆಕ್ಕಗಳು ನಾಲ್ಕು ಗೇಣು ಉದ್ದ ಇರುತ್ತವೆ (2, 29).
 ಒನ್ನೊನ್ನು ವೇಳೆ, at times, occasionally (C.; B. 3, 105; 4,
 49), also ಒನ್ನೊನ್ನು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ (C.; 5, 205).

ಒನ್ನದಿಗೆ öndugē. = ಅನ್ನದಿಗೆ, etc. (ಅನ್ನದಿ, ಕಾಲಕಡಗ Nr.).

ಒನ್ನದಿ önduli. = ಒನ್ನದಿ. (Smd. 39).

ಒನ್ನದಿ önduli. = ಒನ್ನದಿ. (Smd. 39).

ಒನ್ನದಿ öndri. = ಒನ್ನದಿ, etc. (My.).

ಒಪ್ಪ öp. = ಒರ್ 1, etc. One. — ಒಪ್ಪಣ. Ono fanam (42
 ಕ್ಕಿಣ, My.). (ಗಣಕಂ) ಒಪ್ಪಣಮಂ ಕೊಣ್ಣು, ಅತಿವ್ಯಕ್ತಮಂ ಕೆಡಿಸಿ
 (Sis. 94). — ಒಪ್ಪತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಒಪ್ಪತ್ತು. (Bp. 30, 5; C.). ಒ
 ಪ್ಪತ್ತಿನ ಉಟ (B. 5, 133; C.). — ಒಪ್ಪಲ. One pala (Bp. 44,
 24). — ಒಪ್ಪಾನೆ. One pāñē (My.). ಒಪ್ಪಾನೇ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಇಪ್ಪಾ
 ನೇ ಉಪ್ಪೇ? (Prv.). See Prv. s. ನನ್ 1. — ಒಪ್ಪಾರು. = ಒರ
 ಪಾಕ. A shed hanging aslope from the wall, a pent-roof
 (My.). ಒಪ್ಪಾರಿನ ಚೂರು (ವರೀಕ, ನೀವು, ಪಟಲಪ್ಪಾನ್ Si. 111).
 — ಒಪ್ಪಡಿ. One closed or clenched hand (J. 26, 11); one
 grasp with the fist (Bp. 23, 9); the measure determined
 by clenching the hand round (anything, J. 30, 2). — ಒ
 ಪ್ಪತ್ತು. = ಒಪ್ಪತ್ತು, ಒನ್ನು ಹೊತ್ತು, q. v. (G.).

ಒಪ್ಪ öppa. Fitness, properness, propriety (My.);
 neatness, elegance, grace; beauty; an orna
 ment; lustre, polish (My.); correctness; agree
 ment, sanction. (T., M.). See Bp. 11, 7; 18, 81; 24, 19.
 86; 28, 46; 44, 2; 49, 17; Smd. 30; Rāv. 1, 120; 6, 23; 13,
 61; Sāv. 1, after 81; J. 6, 6. ತನ್ನದವಗೆ ಒಪ್ಪವಲ್ಲ (Prv.). — ಒ
 ಪ್ಪಂಗುನ್ನು. -ಂಕುನು. Beauty or grace to become loss (Grj.

4, after 120). — ಒಪ್ಪಂಗಡಿಸು. — ಕೆಡಿಸು. To destroy beauty: to stain, to tarnish (J. 25, 30). — ಒಪ್ಪಂಗಿಯ. — ಎ. To correct. ತಪ್ಪುಳ್ಳದೆ ಒಪ್ಪಂಗಿಯುದು (Mr. 3). — ಒಪ್ಪನ್ನಲೆ. — ಎ. ತಲೆ. = ಒಪ್ಪಮೈದು. (Räv. 5, 78). — ಒಪ್ಪ ಮಾದು. To bestow the last honours (on a deceased person by burning or burying, My.). ಅಪ್ಪ ಇಲ್ಲದವನ ಹೆಣವ ಒಪ್ಪ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? (Prv.). — ಒಪ್ಪ ಮೈದು. — ನಡೆ. = ಒಪ್ಪಮೈದು. (J. 25, 12). — ಒಪ್ಪಮೈದು. — ಎ. ವೆದು. To assume, have or display grace or beauty (in form or action, Grj. 8, 41; Räv. 6, 12). — ಒಪ್ಪ ನಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. = ಒಪ್ಪನಿಕ್ಕು, No. 2. (My.). — ಒಪ್ಪನಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To apply with elegance or pleasure, as a kiss (Bp. 47, 42). 2, to embellish; to polish (Abh. P. 11, 88; My.; Si. 428). — ಒಪ್ಪನಿಕ್ಕು. Embellishment (ಪರಿಕರ್ಮ, ಅಂಗಸಂಸ್ಕಾರ Si. 225). — ಒಪ್ಪ ಪಾಳು. To sign (My.; Tu. ಒಪ್ಪು.).

ಒಪ್ಪಣಿ oppaṇi. 1. A little (ಸ್ತೋತ್ರ, ಅಲ್ಪ, ಕ್ಷುಲ್ಪ, ಮನಾ, ಈಷತ್, ನೀತ್ಯನ್, Nr.; ಗರ್ಭ Hlā.; Bp. 5, 15; 34, 8; cf. ಒಪ್ಪನಿತು?).

ಒಪ್ಪಣಿ oppaṇi. 2. = ಒಪ್ಪ. The belly of small children (My., occasionally; cf. ಒಡವ್ವು).

ಒಪ್ಪಣ್ಣಿ oppaṇṇi. = ಒಪ್ಪಣಿ 1. ಆವಳೋರ್ವಳು ಒಪ್ಪಣ್ಣಿಮುದುಕೆ ಅಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯ್ಗೆ ಉಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಣನ ಇಲ್ಲದವಳು ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಒಪ್ಪನ್ನ oppanda. Agreeing; an agreement; a contract; a treaty (My.; Tē., T., Tu.; Si. 325, 476).

ಒಪ್ಪಯಿಸು oppayisu. (= ಒಪ್ಪಿಸು). To deliver over, to give in charge (Bp. 14, 4). 2, to polish (My.).

ಒಪ್ಪರ oppara. A cover or screen for the eye (ಕಣ್ಣ ಕೂಪಿಗೆ Bhn. 7).

ಒಪ್ಪಾನೆ oppu2-āṇē4. Fitness, propriety, etc.; fitly, etc. (My.).

ಒಪ್ಪಾರಿ oppāri. Conformity, sameness, likeness; nominal connection or relationship (R., Tē., T.). — ಒಪ್ಪಾರೋಡೆ. A wall built of unburnt bricks so that one is exactly put upon the other (no crossing or doubling taking place, S. Mhr.).

ಒಪ್ಪಿಕೆ oppikē. = ಒಪ್ಪಿಕೆ v., ಒಪ್ಪಿಕೆ. (C.).

ಒಪ್ಪಿಗೆ oppigē. Agreeing; consent, admission (My.; ಒಮ್ಮು G.; Tu.).

ಒಪ್ಪಿತ oppita. That has been agreed to, etc.; consent, agreement, etc. (My.). ಒಪ್ಪಿತದ ಮಾತು ತಪ್ಪಿಸ ದಾರದು (Prv.). — ಒಪ್ಪಿತ ಪಾಳು. To sign (My.).

ಒಪ್ಪಿಸು oppisu. (= ಒಪ್ಪಯಿಸು). (To join, v. t.); to assign, to deliver over, to give in charge, to commit, to present, to give (Abh. P. 4, 13; Bp. 11, 7, 17, 38; 18, 72; 25, 29; 27, 12; 28, 11; 37, 16; 49, 14; Bh. 1, 8, 59; Räv. 5, after 22; J. 5, 13; 7, 63; 10, 45; C.; T. ಒಪ್ಪಿಕು, Tē. ಒಪ್ಪಿಂಡು); to deliver (as a lesson or discourse, My.). ಅದೊನ್ನ ಮಾ ಒಪ್ಪಿಸೊಪ್ಪಿಸು ಸುದತಿ ಯಂ! (Smd. 281). ಕಟ್ಟಿ, ನಿಮ್ಮದಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಪ್ಪದೆ ಲೋಕಪಾಲಕರಂ? (153, 255). ಬಯ್ಯೆಯ ಮಗುಡೆ ಒಪ್ಪಿಸುವದು (ಪ್ರತಿಪಾನ Nr.). Also ಒಪ್ಪಿಸು ಕೊಡು (B. 4, 51). 2, to make consent, to prevail on (My.; Tē.; Tu. ಒಪ್ಪಾವನು).

ಒಪ್ಪು oppu. 1. (fr. ಉಪ್ಪು). = ಒಪ್ಪ 1. To agree with, to suit, to be fit, proper, becoming, or agreeable. 2, to agree to, to assent, to consent; to admit. 3, to be beautiful; to shine; to be manifested; to excel. 4, to be in use (ಅಂಗೀಕಾರ Smd. Dh.; ಸೌಂದರ್ಯ Smd. Dh.; ವರ್ಣ, ಶೋಭ Nn. 71; ಉತ್ತರ, ವಿರೂಪ 77; ರತ್ನ, ಭಾಸುತರ 155; ಜಿ Hlā.; ಎನೆ Smd. 56 Cm.; ಪರಿವಡೆ Smd. 62; C.; T., Tē.; Tu. ಒಪ್ಪ; see Tē. 8. ಉಪ್ಪು). ಒಪ್ಪಲ್ ಪಟ್ಟಿ (ವಿಲಸತ್ Smd. 23 Cm.). ಒಪ್ಪವನ್ನಾಡು (ವಿಲಸತ್ Nn. 165). ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅಂಗೀಕೃತ, etc. Si. 384). ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದ ಮಾತು (ಹೃದಯಂಗಮ, ಸಂಗತ 58). ನೀವು ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾನ್ನ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಯಿತು (B. 3, 84). ಅವರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (5, 275). ಅಂಜನಾಚಲದ ಪೋಲ್ ಕಣ್ಣೊಪ್ಪಿ ಬರ್ಪ ಅಮ್ಮುಡೋ ದರನಂ (Smd. 293). ಧರೆಯ ವೃಂದಾರಕರ ನುಡಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದ ಒರ್ತಾರು (J. 28, 28). ಅವನ ಮಾತು ನನಗೆ ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ (C.). See Smd. 235; Bp. 21, 12; 49, 26; Kk. 20, 30; Smd. 53, 57; Räv. 1, 120; 2, 36; 5, 21; 9, 4; 13, 10; 25, 5; Pril. 3, 2; Ü. Bp. 5, 49; 11, 4; 42, 15; Säv. 1, 69, 70, 73; J. 1, 3; 3, 33; 4, 65; 5, 25; 15, 10; 17, 35; 29, 37; 30, 29; 31, 67; 33, 18; Si. 389; B. 2, 33; 5, 227, 274, 280, 281, 282. — ಒಪ್ಪುಪ್ಪ. rep. (Bp. 44, 25).

ಒಪ್ಪು oppu. 2. Fitness, etc.; consent; beauty, elegance; shine, lustre, polish; excellence (Bp. 19, 28; 42, 24; T., Tē.). ಮಡೆಗೆ ಒಪ್ಪು ಪೋಲ್ (Smd. 19). — ಒಪ್ಪನ್ನ. — ಅನ್ನ. In a suitable manner (C.; G.). — ಒಪ್ಪುಪಾರ. — ಅಪಾರ. An agreement (My.; T.). — ಒಪ್ಪುಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. To accept; to take charge of (Bp. 24, 19; 28, 32). — ಒಪ್ಪುಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To cause to consent, to persuade (Räv. 6, after 132). — ಒಪ್ಪುವಜ್ಜರ. — ಬಜ್ಜರ. A polished diamond (J. 22, 5). — ಒಪ್ಪೆಸ. — ಎಸ. To appear to great advantage (Bp. 40, 3).

ಒಪ್ಪುಗೆ oppugē. = ಒಪ್ಪಿಕೆ, etc. (My.).

ಒಪ್ಪುವಿಕೆ oppuvikē. Agreeing, etc. (Si. 46; ಒಮ್ಮು, ರುಜಿ G.).

ಒಪ್ಪೆ oppē. = ಒಪ್ಪಣಿ 2. (My. occasionally).

ಒಬ್ಬ ob. = ಒಬ್ಬ 1, etc. One, etc. — ಒಬ್ಬನಗುತವನ್. A poor, miserable ascetic (Bp. 32, 53). — ಒಬ್ಬಳ. One bala. (Bp. 14, 1, 3, 5, 25; 29, 29). — ಒಬ್ಬರಳ. = ಒಬ್ಬೊಟ್ಟು. (J. 23, 21). — ಒಬ್ಬೊಟ್ಟು. One finger (Bp. 20, 23).

ಒಬ್ಬ obba. = ಒಬ್ಬ, ಒಬ್ಬ. One man; one (masc. or fem.); a, an (masc. or fem.); a man; a certain—. (ಎಕಾ, ಎಕ, ಎಕಳ Nr.; C.). ಒಬ್ಬ ರತ್ನ ಸಮಾನಿ (Bp. 24, 1). ಪೂಜಾರಿಯೊಬ್ಬನು (27, 17). ಆರಾಧೋಡೊಬ್ಬನು (50, 27). ಗುರು ಪೊಟ್ಟನು (51, 1). ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು (B. 4, 150). ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಯಾಕೆ (4, 176). ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಗಣ್ಣನಿರುವನು (4, 214). ಒಬ್ಬ ಕೆಟ್ಟರೆ ಹಬ್ಬ ಕೆಟ್ಟೀತೇ? — ಒಬ್ಬ ಭೋಗಿ ಅದರೆ ಒಬ್ಬ ಹೋಗಿ (Prv.). — ಒಬ್ಬನೆ. — ಎ3. One indeed; only one, only one man; he alone (Bp. 48, 23; C.). — ಒಬ್ಬನೇ. — ಎ2. = ಒಬ್ಬನೆ. (B. 4, 143; 5, 301). — ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬನು. One—the other. ಒಬ್ಬನ ಮುಸುಡನ್ ಅನ್ನ ಒಬ್ಬನ್ ಕಟ್ಟಿಸುತ (Bp. 9, 4). — ಒಬ್ಬರ್. ಒಬ್ಬರು. Some. ಒಬ್ಬರು ಈ ಕಡೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಆ ಕಡೆ ನಿಲ್ಲ! (C.). 2, the honorific plural. 3, the others, all the others. ಧರಿಯೋ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಪ್ಪು ಗುಣ, ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಮೂರು ಗುಣ (Bh.

1, 8, 13). 4, somebody. ಒಬ್ಬರ ಸಂಗಡ ಹೋಗುವವನು (ಸ
ಫ್ಫೆರ್ Si. 362). — ಒಬ್ಬರು. -ಉ 9. = ಒಬ್ಬರೂ. Also or
even some or one. ಒಬ್ಬರದೆಯದ ಗತಿಯೋ (Bp. 24,
57). — ಒಬ್ಬರೂ. -ಉ 7. = ಒಬ್ಬರು. (Si. 493). — ಒಬ್ಬರೆ. -ಎ 3.
ಒಬ್ಬರೇ. -ಎ 2. They alone (B. 5, 292); we alone; you
alone; he or she (honorific) alone. — ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ. -ರು.
These—the others, one another; these and the others;
every, each. ಅವರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸೇರಿದೆ (B. 2, 30). ಒಬ್ಬ
ರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಗಲಿದರೆ (2, 30). ಒಬ್ಬರ ಕೂಡ ಒಬ್ಬರು (2, 41). ಒಬ್ಬ
ರೊಬ್ಬರು ಒಬ್ಬ ಕುಳಿರಿ ನೀವು! (Bp. 39, 40). ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಉಳೇ
ಯುಳೇ! ಫಲರೇ! ಎನ್ನುತ್ತ (56, 14). ನಾ ಬಲ್ಲಿದ ತಾ ಬಲ್ಲಿದನ್
ಎನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರ ಅಹಂಕರಿಸುಹಂ ಅಹಮಹಮುಕಿ ಎನಿಸುಗು
(Mr.). ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕುಟ್ಟುವದು (ಕಲ್ಯ, ಪರಸ್ಪರಬಂಧನ Nn.
105). ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬೊಯ್ಯ ಕೊಟ್ಟುವದು (ವ್ಯಾವಸ್ಥೀತಿ Si.
482). ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಿಥನ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.).
See Bp. 59, 23. — ಒಬ್ಬವನು. -ಅವನು. = ಒಬ್ಬನು. (C.; B. 4,
157, 158; 5, 125, 281). ಅವರು ನಮ್ಮಬ್ಬರ ಮೇಲೆಯೂ ಸರಿಯಾ
ಗಿ ಮುತೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ, ಒಬ್ಬನಗೊಬ್ಬ ಒಬ್ಬನಗೊಬ್ಬ ಮಾಡು
ತ್ತಾರೆ (4, 108). — ಒಬ್ಬವಳು. -ಅವಳು. = ಒಬ್ಬಳು. (B. 5,
197; My.). — ಒಬ್ಬಳು. One woman; a woman; a certain
woman (C.; Bp. 52, 26). ಒಬ್ಬಳಿ, she alone (57, 70; B. 5,
292); only one woman. ಒಬ್ಬಳೇ. = ಒಬ್ಬಳಿ (C.). — ಒಬ್ಬಾಕೆ.
-ಅಕೆ. = ಒಬ್ಬವಳು (C.; B. 5, 146, 289). — ಒಬ್ಬಾತನು. -ಅತನು. =
ಒಬ್ಬವನು (C.). — ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ. -ಅನು. A certain man; a
certain (man or woman). ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ (C.). ಒಬ್ಬಾನೊ
ಬ್ಬಳು, a certain woman (C.). See B. 5, 92, 98, 108. —
ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು. -ಇಬ್ಬರು. One or two persons; some few per
sons (B. 5, 60; C.). ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರು (5, 287). — ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ
rep. Every or each man; every or each (man or woman).
ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮೊರೆನಾನಿಯ ಹತ್ತರ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ದಾಸಿ (B. 5, 288). ಒ
ಬ್ಬೊಬ್ಬಳು, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಾಕೆ (C.). — ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ. -ಒಬ್ಬರ. -ರು. They
mutually; they each and all; every one or each of them;
they one by one. See Bp. 26, 20; 36, 80; 52, 13; 57, 36;
58, 36; 59, 23; J. 22, 33; B. 5, 308. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ (B. 2, 30).

ಒಬ್ಬಟಿಗ obbatiga. = ಒಬ್ಬಟಿಗ. A single, lonely
man (S. Mhr.; Tu. ಒಬ್ಬಟಿಗಿ).

ಒಬ್ಬಟ್ಟು obbatu. = ಒಬ್ಬಟ್ಟು. A kind of sweet
cake, a hōligē (My.; Si. 314; Tē.); figuratively:
a blow (My.).

ಒಬ್ಬಟ್ಟಿಗ obbatiga. = ಒಬ್ಬಟಿಗ. (My.).

ಒಬ್ಬಿ obbi. One time, one turn (S. Mhr.; cf. ಒಮ್ಮೆ).

ಒಬ್ಬಿಟ್ಟು obbitu. = ಒಬ್ಬಟ್ಟು. (My.).

ಒಬ್ಬಳಿ obbuli. = ಒಬ್ಬಳಿ. A joining; a mass, a
multitude (ಮೊಕ್ಕಳ, ಹೊರಳ, ಒಟ್ಟಿರ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17;
ಹೊರಳ, ಬಳಗ, etc. Smd. 54; J. 4, 13; 10, 16; 19, 21). ಒಬ್ಬ
ಳಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು (ಸಮಾಚಾರ, ಸಮುಚ್ಚಯ Nr.). ತೀರಿದು
ದು ತಮದ ಒಬ್ಬಳಿ (Rām. 14, 1). — ಒಬ್ಬಳಿಗೊಡು. -ಕೊಡು.
To join together. ಹಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಒಬ್ಬಳಿಗೊಡು ಕ್ರಿಯೆಯ
ನುಡುಕ ಎನ್ನುವದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಮಾ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಒಬ್ಬಳಿಸು obbulisu. = ಒಬ್ಬಳಿಸು. To join (v. i.,
J. 18, 43).

ಒಬ್ಬಿ obbi. A bush, a thicket (My.).

ಒಮ್ om. = ಒಮ್, etc. One, etc. — ಒಮ್ಮತ್ತನೆಯ. ಒಮ್ಮ
ತ್ತು-ಅನೆಯ. Ninth. (C.; B. 5, 283). — ಒಮ್ಮತ್ತು. -ವತ್ತು.

Nine (Smd. 225; C.; T. ಒನ್ನದು). ಒಮ್ಮತ್ತುಮ್ ಅವರ್ಗಂ (44).
ಒಮ್ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಲಿ ತಿವನನ್ ಇದಲ್ ಎನು? (Bp. 50, 67). ಒಮ್ಮತ್ತಲಿ
ಲಿ (35, 32). ಒಮ್ಮತ್ತು ದಿವನಂ (2, 51). See J. 12, 27; 20, 30;
28, 57; Prv. s. ತುತ್ತ. — ಒಮ್ಮತ್ತು ತಿಂಗರ್. Nine months;
the — — . ಒಮ್ಮತ್ತು ತಿಂಗರ್ ತುಮ್ಮ (Bp. 3, 4). — ಒಮ್ಮತ್ತು ದ್ವಾರ.
The nine doors or openings of the body (Dp. 65, 3; see
ನವದ್ವಾರ). — ಒಮ್ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮರ್. The nine Brahmas (see ನವ
ಬ್ರಹ್ಮರ್). ಪನ್ನೆನ್ನರುತ್ತರ್, ಬ್ರಹ್ಮರ್ ಒಮ್ಮತ್ತು (Bp. 10, 31). —
ಒಮ್ಮತ್ತು ರಸ. The nine sentiments enumerated in dramatic
composition (Mr. 499; see ನವರಸ). — ಒಮ್ಮತ್ತು ಸಾವರ.
Nine thousand (J. 18, 11). — ಒಮ್ಮದಿಮ್ಮರ್. Nine persons
(R.). — ಒಮ್ಮಯ್. = ಒಮ್ಮತ್ತು. (Smd. 225). — ಒಮ್ಮಯ್. =
ಒಮ್ಮಯ್. ಒಮ್ಮಯಿನೂದು (My.). — ಒಮ್ಮಯ್ಯಾಡು. (Smd.
226). Nine hundred. — ಒಮ್ಮಯ್ಯಾಸಿರ. (Smd. 226). Nine
thousand. — ಒಮ್ಮೆತ್ತು. -ಫೊತ್ತು. One time; once (ಒಮ್ಮೆ Ct.
I, 22). — ಒಮ್ಮಣ. A single maund (My.). — ಒಮ್ಮನ. 1. =
ಒಮ್ಮಣ. (Bp. 22, 64; 40, 45). — ಒಮ್ಮನ. 2. One mind. 2,
attention fixed on only one object (ತದ್ಗತ, ಎಳತಾನ Mr.
329). — ಒಮ್ಮನನೇಮ. The rule or practice of considering
another and one's self quite the same (Bp. 24, 5). — ಒ
ಮ್ಮಾನ. One māna, half a sér. ತಮ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯವನೇ ಸರಿ, ಒ
ಮ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ (Prv.). — ಒಮ್ಮಾರು. One fathom
(Bp. 53, 49). — ಒಮ್ಮಾರುವೇಣಿ. A braid of hair that is one
fathom long (J. 30, 2). — ಒಮ್ಮೆಗ. Unanimity (My.; T.
ಬರುಮುಗ). 2, one direction or place (J. 12, 13).

ಒಮ್ಮು ömmu. 1. To join, to concur, to assent,
to admit, to agree; to be fit or proper (ಅನು
ವರ್ತನ Smd. Dh.; Bp. 27, 54; Tē.; T., M. ಬರುಮು).

ಒಮ್ಮು ömmu. 2. Agreeing, assenting, etc. (ಒಪ್ಪಿ
ಗೆ G.; T. ಬರುಮೈ. M. ಬರುಮು, union, harmony).

ಒಮ್ಮೆ ömmē. = ಒಮ್ಮೆ. One time or turn; once; —
together; at the same time (ಒಮ್ಮೆತ್ತು Ct. I, 22;
ಒಮ್ಮೆ I, 67; II, 76; C.; Tu.). ಅದು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ (Bp. 14,
34). ವರ್ತಕ್ಕೊಮ್ಮೆ (B. 2, 51). ಒಮ್ಮೆ ಕದ ಆಕರ್ (ಗೃಪ್ಪಿ Nr.).
See Bp. 27, 45; 55, 32; Bh. 1, 8, 55; Prll. 3, 30; J. 3, 22;
12, 47; 13, 23. 34. 43; 28, 19; B. 5, 170 a. ಬಟ್ಟು. ಒಮ್ಮೆ
ನಮ್ಮನೆಯ ಅಕ್ಕಿಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅಮ್ಮಾ, ನಿಮ್ಮನೆಯ ಪ್ರಸಾದವೇ? (Prv.).
Declension: ಒಮ್ಮಿಗೆ, ಒಮ್ಮಿನ್ನ, ಒಮ್ಮೆಲಿ, ಒಮ್ಮೆಲಿ. — ಒಮ್ಮಿಗೆ.
All at once, all together (C.). — ಒಮ್ಮಿನ್ನೊಮ್ಮೆ. -ಒಮ್ಮೆ.
Suddenly (C.; B. 3, 19, 72; 5, 70, 104). 2, at some time
or other, sometimes (C.). — ಒಮ್ಮಿನ್ನೊಮ್ಮೆಲಿ. -ಒಮ್ಮೆಲಿ-ಎ 3.
Quite suddenly (B. 2, 25). — ಒಮ್ಮೆಯು. -ಉ 9. Also once,
even once, though only once (Bp. 36, 57; 60, 38). 2, all
at once (Bp. 6, 4). — ಒಮ್ಮೆಯು. -ಉಂ 1. = ಒಮ್ಮೆಯು. ಪರ
ವನಿತೆಯರನ್ ಒಮ್ಮೆಯುಂ ನೀ ನೋಡದಿರು! (Bp. 4, 65; see 42,
17). — ಒಮ್ಮೆಲಿ. -ಎ 3. Together (B. 3, 10; 4, 37; 5, 24). —
ಒಮ್ಮೆಲೇ. -ಎ 2. = ಒಮ್ಮೆಲಿ. (B. 2, 6; 4, 212). — ಒಮ್ಮೆಲೇ. -ಎ 3. =
ಒಮ್ಮೆಲಿ. (B. 1, 10; 2, 30; 5, 40). — ಒಮ್ಮೇ. -ಎ 2. = ಒಮ್ಮೆ.
ಒನ್ನದ ತಟ್ಟುವನ್ನು ಒಮ್ಮೇ ಉತ್ತರಿಸ ಬೇಕು (B. 3, 3). — ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ
rep. Now and then, from time to time, sometimes, oc
casionally (Bp. 3, 37; J. 23, 14; C.; B. 2, 9, 18; 3, 10, 19.
91; 4, 37). 2, each time (Bp. 19, 52). 3, by turns (S. Mhr.).
ಒಮ್ಮೆ ömmē. = ಉಮ್ಮೈ. q. v.

ಒಯ್ öy. 1. = ಉಯ್ 1, ಒಯಿ 1, ಒಯ್ಯು, ವಯ್, ವಯ್ಯು,
ವೆಯ್ (ವೈ). To carry off; to conduct; to carry,
to convey. P. p. ಒಯ್ದು (C.). ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎದ್ದು ಒಯ್ದೆ

ಒಯ್ಯನ್ ಅತ್ಯವರನಂ ನರನಂ (Śmd. 28 Mdb.). ತಮಳೆ ಕೊಣ್ಣು ಮನ್ದಾ ಸಿಲನ್ ಒಯ್ಯತೆ ಇರ್ಪ ತನಿಗಮ್ಮ (Cpr. 7, 48). ಒಯ್ಯ ಪರ್ (Bp. 12, 1). ಒಯ್ಯ (19, 49). ಧನವನ್ ಅಯ್ ತಗೆದು ಕೊಣ್ಣು ಒಯ್ಯಲೈ (31, 12). ಒಯ್ಯನೆ? (54, 73, 74). ಒಯ್ಯ (57, 9). ಒಯ್ಯವೆಂ (59, 16). ಬಿಡುಗೊಟ್ಟಳು, ಬದಿಳ (ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಂ) ಕುರುನ್ಮವನ ಅಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯ (Bh. 2, 13, 13). See Abh. P. 10, after 58; Grj. 4; 62; Bp. 11, 16. 39; 18, 6; 27, 21; J. 2, 32; B. 2, 6. 18; 3, 12. Frequently ಕೊಣ್ಣೊಯ್; q. v. — ಒಯ್ಯಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to carry off, etc. (B. 3, 39; 5, 27).

ಒಯ್ ಓ. 2. (= ಬಯ್ 2). To put, to lay, to deposit; to put aside, to hide (R.; T. ಉಯ್ = ಪೈ).

ಒಯಕ್ ಓyak. = ಬಯ್ಯ. The sound emitted in vomiting (C.; cf. ಒಕರಿ, etc.). — ಬಯ್ಯೆನ್. -ಎನ್. To emit that sound (C.).

ಒಯಾಳಿ ಓyāli. = ಒಯ್ಯಾಳಿ, ವಯ್ಯಾಳಿ q. v., etc. (My.; Tē.). — ಒಯಾಳಿದಿನ್ನೆ. A rising open ground used as the ಒಯಾಳಿ ಬಯ್ಯ (My.). — ಒಯಾಳಿಬಯ್ಯ. A plain on which horse-races are held, or to which idols (on the dasarē festival) are conveyed on horse-back (My.).

ಒಯಿ ಓyi. 1. = ಬಯ್ 1, etc. (C.). P. p. ಒಯಿದು (Bp. 27, 22). ಒಯಿದಿರ್ (37, 36). ಕೊಣ್ಣೊಯಿದವೆಂ (44, 69). See B. 4, 52. 53. 110. 133.

ಒಯಿ ಓyi. 2. = ಕೊಯಿ. To strike;—to pour (My.). See ಕೊಯ್ಕಯಿ.

ಒಯ್ಕ ಓyk. = ಬಯರ್. (My.).

ಒಯ್ಯನೆ ಓykanē. Orderly, properly, exactly, clearly (ನೆಟ್ಟಗೆ, ಪರಿಸ್ಪುಟ Śmd. 393; ವ್ಯಕ್ತ Cm.; cf. ಒಯ್ಯ 1 and the T. s. ಉಯ್; T. ಉದುಂಗು, rule of conduct, discipline, order, a disposition of things in their proper order; rule, discipline; ಒಯ್ಯಕ್ಕ, an established rule of conduct, morals; way, manner; usage; ಒಯ್ಯಕ್ಕ, a rule, order; cf. ಒಜೆ; ಒಸುಗ).

ಒಯ್ಯೆ ಓyke. = ಬಯ್ಯೆ 1. A deposit; a treasure, a hoard (ಸರ್ವೇಶ, ಸಿಧಿ, ಉಪಸಿಧಿ Hā.).

ಒಯ್ಯ ಓyta. The act of conveying, etc. (My.).

ಒಯ್ಯನೆ ಓyyanē. (fr. ಉಯ್ 2). (= ಬಲ್ಲನೆ). In a restrained manner: slowly; leisurely; gently; deliberately; etc. (ಮಲ್ಲನೆ Cē. II, 27; ಬಲ್ಲನೆ I, 55; Tē.). (ಭೃಂಗಂತು) ಸೀಳು ಎದಗಿದ ಕೀಡುಸಕ್ಕದಿಯೊಳ್ ಒಯ್ಯನೆ ಜಾಡು (Cpr. 7, 60). See Bp. 4, 12; 5, 39; 12, 42; 21, 46; 23, 30; 26, 32; 27, 48; 31, 5; 38, 38; 43, 4; 44, 14; 47, 23. 58; 48, 8; 50, 6; Bh. 1, 10, 30; Rā. 6, 9; 10, 7; Sēv. 1, 18. 52; J. 2, 17. 30. 40; 3, 41; 29, 49. — ಒಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ. rep. (Bp. 1, 54; 14, 32; 38, 38; Rā. 6, after 11 & 24; J. 5, 60; 6, 37). — ಬಯ್ಯೊಯ್ಯನೆ. = ಒಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ. (J. 3, 6; 14, 22; 19, 15. 35).

ಒಯ್ಯಾರ ಓyyāra. = ವಯ್ಯಾರ. Parade, coquetry, etc. (C.; ಮುದುಕು, ಸೋಗು ಮಾಡೋಣ G.; Bp. 42, 16. 21; Bh. 1, 7, 41; Rām. 6, 14, 21; Rā. 11, 83; Tē. ಒಯಾರ, ಒಯ್ಯಾರ; T. ಬಯಲ್, ಬಯ್ಯಾರ. 2, beauty, grace (Grj. 10, after 79; Kp. 4, 8, pallavi; T., Tē.). — ಬಯ್ಯಾರವ್ವಡೆ. -ಎವಡೆ. To become charming or graceful (Grj. 2, after 106).

ಒಯ್ಯಾರಗಾತಿ ಓyyāra-gāti. A showy woman, a coquette (My.).

ಒಯ್ಯಾರಗಾತಿ ಓyyāra-gāra. A showy man, a dandy, a fop (My.).

ಒಯ್ಯಾರಗಿತ್ತಿ ಓyyāra-gitti. = ಬಯ್ಯಾರಗಾತಿ. (My.).

ಒಯ್ಯಾರತನ ಓyyāratana. = ವಯ್ಯಾರತನ. Showiness, etc. (My.; ಲಲಿತ, ಲೀಲೆ G.).

ಒಯ್ಯಾರಿ ಓyyāri. = ವಯ್ಯಾರಿ. A showy man (My.) or woman (C.; T.; Tē.).

ಒಯ್ಯಾರಿಸು ಓyyārisu. = ವಯ್ಯಾರಿಸು, q. v. (ಮುದುಕು ಮಾಡು G.).

ಒಯ್ಯಾಳಿ ಓyyāli. = ಬಯಾಳಿ, ವಯ್ಯಾಳಿ, etc. (My.; Tē.).

ಒಯ್ಯಾಳಿಗ ಓyyāliga. A man who makes an excursion on horse-back (My.).

ಒಯ್ಯಿಕೆ ಓyyikē. Carrying off, conveying, etc. (My.).

ಒಯ್ಯು ಓyyu. = ಬಯ್ 1, etc. (C.; ತಕ್ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು, ನಯಿಸು G.). P. p. ಒಯ್ಯು. ಅರಸರ ಭಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಬಯ್ಯುವ ಕಾಣಿಕೆ (ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, ಪ್ರದೇಶನ G.). ಬಯ್ಯೇಣ (ವಹನ G.).

ಒರ್ ಓr. = ಒರ್ 1, etc. One, etc. (ಎಕ್ಕ ಸೆ.; Tu.; T. ಒರು; cf. ಉದು). See ಒರೆ 1, ಒರ್.

ಒರ್ ಓra. 1. = ಬರದು, ಬರೆದು. P. p. of ಒರೆ 3, in ಬರ ಕೊಳ್ಳು, to stick to (My.).

ಒರ್ ಓra. 2. = ಬರೆ 4. — ಬರಕ್ಕಡಿ. ಬರಕೋಲು. A polishing stick (My.). — ಬರಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಬರೆಗಲ್ಲು. (My.).

ಒರ್ ಓra. 1. = ಬರಹ. (My.).

ಒರ್ ಓra. 2. Tbh. of ವರ. (My.).

ಒರಕು ಓraku. = ವರಕು. (My.).

ಒರಗೆ ಓragē. Oneness; entireness (J. 5, 55; cf. ಒರಗೆ).

ಒರಟು ಓraṭu. 1. = ಉರಟು 1, etc. Coarseness of cloth, etc. (My.). — ಒರಟುಪಾಣಿ. A coarse, rough hand (Dp. 59, 3).

ಒರಟು ಓraṭu. 2. = ಉರಟು 2, ಬರ್ಬು 2. (My.; Tu. ಬರಟ್ಟು; cf. ಬಟ್ಟೆ 1). ಬರಟಿನಿಂದ ಹರಟೆ ಉಣ್ಣಾಗುವದು (Prv.). — ಬರಟ. -ಅ 3. A man of overbearing manner (Bh. 8, 4, 30). — ಬರಟಾಡು. -ಅಡು. To speak gruffly. ನರಟುಗಾಡಿಸು ಬರಟಾಡು ತಾನೆ (Prv.).

ಒರಟುತನ ಓraṭutana. = ಉರಟುತನ. (My.).

ಒರತ ಓrata. = ಬರೆತ. Rubbing, etc. (My.).

ಒರದು ಓradu. = ಬರೆದು. P. p. of ಬರೆ 3 & 5. (C.).

ಒರಯಿಸು ಓrayisu. 1. (Śmd. 65). = ಬೆರೆಯಿಸು, q. v.

ಒರಯಿಸು ಓrayisu. 2. To cause to rub (My.).

ಒರಲ್ ಓral. (Śmd. 41). = ಬರಲು, ಬರಳ್, ಬರಳು, ಬರ್ಬು, ಬಳ್ಳು 1. A mortar either of stone or of hard wood (Tu.; T., M. ಉರಲ್; Tē. ಕೋಲು).

ಬರಲು ಓralu. = ಬರಲ್, etc. (My.).

ಬರವಾರಿ ಓravāri. A small hoe for hand-weeding (Sd.; My. occasionally).

ಬರಸಿಸು ಓrasisu. To cause to rub, etc. (C.).

ಬರಸು ಓrasu. 1. = ಬರಿಸು, ಬರ್ಸು. To touch (v. t.; Bp. 4, 6; 26, 65; 28, 7; 39, 37; 49, 31; 55, 29. 30; 56, 13; Rā. 6, 14, 21; Rā. 11, 83; Tē. ಒಯಾರ, ಒಯ್ಯಾರ; T. ಬಯಲ್, ಬಯ್ಯಾರ. 2, beauty, grace (Grj. 10, after 79; Kp. 4, 8, pallavi; T., Tē.). — ಬಯ್ಯಾರವ್ವಡೆ. -ಎವಡೆ. To become charming or graceful (Grj. 2, after 106).

5, after 19; M. ಉರಸು, ಉರುಸು, to come in contact). 2, to rub gently, to stroke (Bp. 14, 32; My.; T. ನರಸು). 3, to touch roughly; to rub; to scour; to brush; to rub off; to wipe; to rub out, to efface, to blot out; to annoy; to crush, to destroy (ಘರ್ಷಣ ಸ್ಮದ. Dh.; C.; T. ಒರುಡು; Tu. ಉರಸು, ಒರಿಸು; see ಉಜ್ಜು 1; Smd. 225. 343; Bp. 36, 28; 38, 37; 45, 26; 54, 53; 60, 40; 61, 40;—49, 32; 61, 70;—6, 4; 23, 22; 39, 15;—Bh. 2, 4, 9; 2, 18, 39;—J. 2, 33; 7, 48; 13, 50; 18, 2; 29, 21; 32, 27;—B. 3, 62. 84;—B. 5, 283. 294;—Prv. s. ನೊಸಲು). 4, to separate by friction, as grain from the ears. ಒರಸಿದ ಉಜ್ಜುಗೆ (ಘನಾಘ್ನಂ Mr. 375). 5, to spread a substance thinly over, to smear, to apply to (Bp. 11, 19; 18, 39). ಮುಂಗ ಬೆನ್ನೆ ತಿನ್ನು, ಅದಿನ ದಾಯಿಗೆ ಒರಸಿತು (so that the goat appeared as the culprit, Prv.). See Prv. s. ಬುಡ್ಡಿವನ್ನ. — ಒರಸೊರಸು. rep. (Bp. 19, 57; 38, 38. 56; 46, 60; 60, 49).

ಒರಸು öräsü. 2. Friction; rubbing; teasing; annoying; irritating (ಸೆನ್ನು ಸಿಂ. 51); destroying, killing (ಗೋಣ್ಣುಲ, ಇಕ್ಕು, ಹಂಸೆ ಕೊ.). — ಒರಸೊರಸು. rep. Great or mutual friction (J. 6, 32; 12, 6). ಇಟ್ಟಿನಿಸಿತು ಅಮರೇನ್ನ ತನಯನನ್ ಇದಿಗೊಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ನಾರೀಸಮೂಹಮ್, ಒರಸೊರಸಿನೊಳ್ ತೊಟ್ಟ ಮುದ್ದೊದಿಗಳ ಮನೆದ ಪೊಮ್ಮುಡಿ ಮನೆ ಕುಳುಮರಣಂಗರ್ ಬಗಲು (J. 33, 22). 2, mental friction: anger, wrath (ಸೊಸು, ಕಾಯ್ತು, etc., ಕೋಪ ಸಿಂ. 39; Kk. 48).

ಒರಡ örāha. = ಒರ 1. Tbh. of ನರಡ. (My., especially in samāsa, e. g. ಒನ್ನೊರಡ).

ಒರಳ್ örāl. (Smd. 41). = ಒರಲ್, etc. (ಉಡೂಬಲ, ಉಲೂಬಲ Mr.; ಉಲೂಬಲ Mr. 209; J. 5, 68; Abhā. 1, 38; see Si. 307). See ಕರೊರಳ್.

ಒರಳು örālu. = ಒರಳ್, etc. (C.). ಒರಳಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಒನಕೇ ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪೇತೇ?—ಒರಳಲ್ಲಿ ಹರಳು ಹುರಿದರೆ ಅರಳು ಅದೀತೇ?—ಒರಳು ಬೋಗಿ, ಮದ್ದಳೆ ಸಂಗಡ ಹೇದಾದ ಹಾಗಿ (Prv.). See ಒತ್ತೊರಳು; Prv. s. ಬೆರಳು. — ಒರಳುಕಲ್ಲು. A stone mortar (C.).

ಒರಾಡ örāha. Tbh. of ನರಾಡ. (Dp. 121, 7).

ಒರಿಸು örīsu. = ಒರಸು 1, etc. (C.; B. 5, 286). See Prv. s. ತಪು.

ಒರಿಸು örīsu. Tbh. of ವರಿಸು. (My.).

ಒರುಷ örūsha. = ನರುಷ, etc. (My.).

ಒರುನ örūsa. = ಒರುಷ. (My., especially in samāsa, e. g. ಒನ್ನೊರುಷ).

ಒರೆ ör-ēs. 1. Oneness even: likeness, similarity (ತೋಡು, ದೋರೆ, ತೋರಿ, ಸರಿ, etc., ನಾಮ್ನು Ct. II, 25). ಕುಣ್ಣಗನ್ನಿ ಯ ವಡನರುಡಿಗೆ ಒರೆಪೊನ್ನಿದ ಅನ್ನಮ್ ಎನಿಕ್ಕುಡು ಎಳೆವೆಡೆ (Bp. 4, 28). ಪರಿತಪ್ಪಿದ ಕುತನೋರಿಗೆ ಬರ್ಪವರ್ ಒರೇ? (Rā. 14, 30). See Bp. 85, 38; Bh. 1, 12, 18; J. 11, 11. — ಒರೆಗಿಡು. — ಕಡು. Equality (in rank, caste, etc.) to fail (Abh. P. 14, 12).

ಒರೆ örē. 2. To draw, to pull, to draw out or off (ಘರ್ಷಣ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಉರುಷ, to draw out of a sheath; to strip off; T. ಒರಿ, plunder; see ಉರಿಡು, ಉರ್ಪು 1).

ಒರೆ örē. 3. To be or come in contact, to touch,

to stick to, to adhere (My.; T.); to be joined. ಬಿಳಿದಿಗೊರೆಡ ಕೆಮ್ಮರೆ (ತುರಗಂ) ಜನ್ನನದು (Mr. 275). 2, to rub, to smear (Bp. 15, 10; My.). 3, to rub on, to apply to a touch-stone (My.; T. ಉರೈ, M. ಉರೆ, Tu. ಉರೆ; cf. ಉರ್ಪು 1). 4, to try, to examine. ನೀವು ಒರೆದು ನೋಡುವದು! (Bp. 12, 29). ಗಾಂವಲ್ಲುಳ್ಳಂ ಭಕ್ತರಮ ನಂಗರ್ ಒರೆಯಲ್ ಅಯ್ಯನ್ನು (25, 18). 5, to rub, to grind, to make thin or fine (ತನೂಕರಣ ಸಿಂ. 104; T. ಉರೈ; cf. ರುಬ್ಬು 1 & 2). P. ps. ಒರೆ 1, ಒರೆದು (Bp. 15, 10), ಒರೆದು. — ಒರೆದೊರೆದು ನೋಡು. To try well (Bp. 4, 67). — ಒರೆಯೋರೆ. rep. (Bp. 15, 10).

ಒರೆ örē. 4. = ಒರೆ 2. Rubbing, etc. (M. ಉರೆ, T. ಉರೈ). — ಒರೆಗಲ್. — ಕಲ್. — ಗಲ್ಲು. A touch-stone (C.; ತಣಾ, ನಿಕಪ Nr.; Si. 245; ಪರೀಕ್ಷಿತಂ ವೇತ್ತಿ Mr. 358; T. T. ಉರೈಗಲ್; Mhr. ನರಕಲು). ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚು, to apply to a touch-stone (C.; B. 3, 96). — ಒರೆಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. — ಗೊಳ್. To rub. ಕಡೆದು ಒರೆಗೊಣ್ಣು ಅಗ್ನಿಯಂ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮರ (ಅರಣಿ Si. 239). 2, to try metal. ಒಳ್ಳೆಹ ಮೊಳೆಯನ್ ಒರೆಗೊಮ್ಮ ಅಕ್ಕಸಾರೆ (Bp. 21, 30).

ಒರೆ örē. 5. To sound; to utter; to speak; to say; to tell; to relate; to instruct (ಉವದೇಶ ಸಿಂ. 104; ಪೇದೊ ಸ್ಮದ. 42. 236 Cm.; T. ಉರೈ, M. ಉರೆ; cf. ಉರೆ 2). P. ps. ಒರೆದು, ಒರೆದು (Bp. 60, sum.). ಒರೆವರ್ (Smd. 236). ಒರೆವುದು (42; J. 30, 49). ಒರೆಗು (Smd. 81). ಒರೆವೆಂ (J. 28, 14). ಒರೆದು (31, 29). See Bp. 3, 46; 28, 55; 43 sum.; Rā. 2, 25; J. 2, 15; 5, 88. — ಒರೆ ಒರೆ. rep. (Bp. 21, 47; 22, 64; 25, 20; 37, 20; 52, 84; 55 sum.).

ಒರೆ örē. 6. A word, an expression, etc. (R.; M. ಉರೆ, T. ಉರೈ, T. ರೊವೆ).

ಒರೆತ örēta. = ಒರೆತ. (My.).

ಒರೆಯಿಸು örēyisu. = ಒರೆಯಿಸು 1. To cause to pull; to cause to draw out (ಘರ್ಷಣ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಒರಿದಿಸು örāgisu. To cause to recline or lie down (My.); to throw to the ground (J. 13, 14; 21, 82).

ಒರಿದು örāgu. 1. = ಉರಿದು 1, etc. To be bent, to incline, to bow down; to be crooked, to be distorted;—to recline, to lean upon; to lie down; to fall down; to rest, to sleep (ಸುಪ್ತಿ ಸ್ಮದ. Dh.; My.; Tu. ಒರಿದು, ಒಲಂಗು; T. ಉರಿದು, M. ಉರಿದು; T. ಉಗ್ಗು, ಬಗ್ಗು, ಒರಿದು, ಬರಿದು). See Smd. 27; Bp. 22, 12; 58, 60; Rā. 2, 38; Rā. 2, after 42; J. 8, 9; 19, 16. 31. 50; 20, 18. 88; 25, 60; 26, 7; 29, 49; 30, 35; 31, 58; B. 3, 37.

ಒರಿದು örāgu. 2. = ಉರಿದು 2, etc. Being bent, crooked, etc.; a bend, etc. 2, a semi-circular cushion to lean the back against (My.). See Prv. s. ತಡಗು 2. — ಒರಿದು. — ಅ 3. A man with a wry mouth (S. Mhr.). — ಒರಿದು ದಾಯವ. = ಒರಿದು. (S. Mhr.). — ಒರಿದುಡಿಮ್ಮು. = ಒರಿದು No 2. (My.). — ಒರಿದುರ್ದಾರ. — ಉರ್ದಾರ. A long cushion to lean the back against (My.).

ಒರಿದು örāngu. = ಒರಿದು 1, (C. Bp. 47, 48).

ಒರಿದು örātu. P. p. of ಒರೆ 1.

ಒದಿತಿ *ōratē*. = (ಉದಿ), ಒದಿತಿ, ಒರ್ತಿ, ವರ್ತಿ. That oozes: a spring, a fountain (ಉತ್ತ, ಪ್ರವಹಾ Mr. 418); a hole dug in the dry bed of a stream, etc. where water oozes in (C.); a flow, as of blood (J. 21, 49); a liquid or fluid (ದ್ರವ, ರಸ Nr.). See Bp. 47, 10, 20, 21, 26, 27, 49; J. 12, 34; 15, 2. — ಒದಿತೆಯ ಬೊಪ್ಪಿದೇವ. N. (Bp. 58, 12). — ಒದಿತೆಯ ವಿರಾಸಿದೇವ. N. (Bp. 37, 7). — ಒದಿತೆನೋನರ್. — ಪೊನರ್. A stream produced by oozing (J. 25, 5).

ಒದಿತ್ತೆ *ōrantē*. = ಒದಿತಿ, etc. (Śmd. 48; ಬಜ್ಜರಕ್ಕೆ, ಬಗರಗೆ Kk. 56; ಪಕ್ಕಲಿ, ಬಗರಗೆ, ವಜ್ಜರ ಸೀ.; see ಬಜ್ಜರ).

ಒದಿತ್ತು *ōrapu*. (ಕರ್ಗ Śmd. II, o. r. ಕರ್ಗ; ಕರ್ಗ Kk. 77; ಒದಿತಿನೋ ಕಾಪ್ಪಿಯೊಳು ರಮ್ಯದೊಳು ರಂಗು ಎನಿಕು Śm. 83; Tē. ಉದಿವ, ಒದಿವ, beauty).

ಒದಿಲ್ *ōral*. 1. To be attached to, to love (ಸ್ನೇಹ Śmd. Dh.; ಪ್ರೀತಿ Śm. 107; T. ಉದಿಲ್, nearness; friendship; see ಉದಿ). ಒದಿಲ್ ನ ಎನ್ನು, ಕೂರ್ತಂ (Śmd. II). ಒದಿಲ್ (ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟಂ Kk. 80). ಒದಿಲ್ ಕ (ಕೂರ್ತಂ, etc. Kk. 29; Śm. 75). ಒದಿಲ್ ಪು (ಬಲ್ಲದು Ct. II, 92). See s. ಮುದ್ದುಗೆಯ್; ಸೇವ. 1, 77.

ಒದಿಲ್ *ōral*. 2. Attachment, love (ಕಾಪಲ್, ನೇಹಂ, ನಲ್, ಕೂರ್ತಂ Śm. 75; Kk. 30).

ಒದಿಲ್ *ōral*. 3. = ಒದಿಲು 1, ಒದಿಳು, ಬರ್ಲು, ಬರ್ಲ್. To cry out from pain, to scream, etc. (ವೇದನ ದ್ವನಿ Śm. 7; Tē. ಬದಿಲು; Tu. ಉರಲ್, ಒರಲ್, the ploughman's song; T. ಉದಿಮು, to snarl, etc.). P. p. ಒದಿಲ್ (J. 28, 35). ಒದಿಲ್ (19, 18). ಒದಿಲ್ (19, 26). See Grj. 4, 69; Bp. 20, 22; 32, 42, 43; 36, 14; 37, 21; 50, 7; 52, 15; 60, 28, 30; J. 19, 39; 24, 58; 26, 63; 28, 35; 31, 59, 60.

ಒದಿಲ್ *ōral*. 4. = ಒದಿಲು 2. An outcry, scream, shriek, snarl, etc. ಒದಿಲ್ ದ್ವನಿಯವನು (ಅನೌಮ್ಯಸ್ವರ, ಅಸ್ವರ Nr.).

ಒದಿಲಿಸು *ōralisu*. = ಒದಿಲ್ (My.).

ಒದಿಲು *ōralu*. 1. = ಒದಿಲ್ 3, etc. (My.). P. p. ಒದಿಲಿ (Bh. 1, 8, 90; 1, 10, 37). ಒದಿಲವ ತಿಲದವನು (ರವಣ, ತಲ್ಲನ Nr.). See Bp. 15, 22; 45, 27; 47, 45; 48, 25; Bh. 3, 13, 28.

ಒದಿಲು *ōralu*. 2. = ಒದಿಲ್ 4. (My.).

ಒದಿಲುಹ *ōraluha*. Crying out, etc. ಬೇಡೆನ್ನು ಒದಿಲುಹ (ಅಕ್ರೋಶನ, ಅಭಿವಂಗ Nr.).

ಒದಿಲಿ *ōralē*. Oozing; soreness with a watery humour. — ಒದಿಲಿಗಣ್ಣಿನವನು. — ಕ. A bleary-eyed man (ಕ್ರಿನ್ಯಾ, ಚುಲ್, ಚಿಲ್, ಪಿಲ್ Nr.). — ಒದಿಲಿಗಾರ. — ಕಾರ. A foot affected with elephantiasis (ತಿಪದ, ಪಾದವಲ್ಮೀಕಿ Hlā.).

ಒದಿಲ್ಪು *ōralēu*. To cause to cry out from pain, etc. (J. 24, 3).

ಒದಿವು *ōravu*. (= ಒದಿತಿ). A spring; a flow, etc. (J. 12, 31; My.; M. ಉದಿವ, ಉದಿವೆ, fountain, spring; superfluous water, e. g. in rice-fields; T. ಉದಿವ, spring of water, well). ನೀರಿನ ಒದಿವ (ನಿರ್ಭರ್ G.).

ಒದಿಳು *ōralu*. = ಒದಿಲ್ 3, etc. (S. Mhr.; My. occasionally).

ಒದಿಸು *ōrisu*. = ಹೊದಿಸು. (My.).

ಒದಿತಿ *ōrē*. 1. To ooze, to ooze out, to spring, to drip, to exude, to flow (ಸ್ತವಣ Śmd. Dh.); to be wet, moist, or damp (ಅರ್ಧ Śm. 116; Tē. ಉದಿ, M. ಉದಿ; T. ಪೂಜ; Tu. ಉಯಿಲು, ಉಜು, ಉಜು; see ಉಗು 1, ಉಜ್ಜಿ 2, ಉಜಿ 1, ಬಜ್ಜರ, ಬಜ್ಜಿ, ಬಸರ್ 1). P. ps. ಒದಿತು, ಬದಿತು. ಬದಿತು ಹರಿವ ಹಳ್ಳ (ಸ್ತೋತ್ರನ Nr.). See Bp. 58, 49; C. Bp. 11, 6; J. 13, 60; 26, 14.

ಒದಿತಿ *ōrē*. 2. (fr. ಉದಿ). That in which something is lodged: a sheath, a scabbard (ತತ್ತ್ ಕೋಶ Śmd. Dh.; Śm. 116; ಕೋಶ, ಪ್ರತ್ಯಾಕಾರ, ಖಗ್ಗಪಿಧಾನ Hlā.; ಕೋಶ, ಖಡ್ಗಾಚ್ಚಾದನ Nr.; ಪ್ರತ್ಯಾಕಾರ, ಕೋಶ Mr. 298; J. 30, 14; Bh. 5, 1, 41; C.; Tē.; Tu. ಒರೆ; M. ಉದಿ, T. ಉದಿ; T. ಉದಿ, to stay, lodge). ಅಸಿಯ ಒದಿತಿ (Śmd. 75). ಕಯ್ಯವನ ಒದಿತಿ (ಕೋಶ, ತತ್ತ್ಪಿಧಾನ Nn. 52). — ಒದಿತಿಗೆ. — ಕಳೆ. To draw a sword, etc. (Rāv. 6, after 11; 13, after 77). — ಒದಿತಿಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To sheath (Rām. 3, 6, 51; My.).

ಒದಿತಿಗಾರ *ōrē-gāra*. (Śmd. 235. 121). A sheath-maker.

ಒರ್ *ōr*. = ಒರ್ 1, etc. One, etc. (Śmd. 221). — ಒರ್ಕು ದಿತೆ. One kuditē. ಒರ್ಕು ದಿತೆನೀರ್ (Śmd. 89. 345). — ಒರ್ಕು ದಿತೆಗೊಳ. — ಕೊಳ. To take one kuditē (Bp. 14, 10). — ಒರ್ಕೆಯ್. To clasp, to grasp. ಒರ್ಕೆಯ್ ಬಿಲ್ಲುಮ್ ಅಮ್ಬುದುನ್ ಉರ್ಕಾಳ್ (Śmd. 79). — ಒರ್ಗು ದಿಸು. — ಕುದಿಸು. To bend to one side, to bend (v. i., Bp. 6, 20; J. 3, 9; 4, 35; 15, 41; see s. ಪಡು 3). — ಒರ್ಕು ದಿತೆ. The one-toothed: Vināyaka (Śm. 4). — ಒರ್ಕು ದಿತೆ. (Śmd. 79, o. r. ಒರ್ಕು ದಿತೆ). One mouthful or morsel. — ಒರ್ಕು ದಿತೆ. (Śmd. 222). One word. 2, a kind of pēlikē (Kāvy. III, 2, B, 82 seq.). — ಒರ್ಕು ದಿತೆ. One grasp, one, or a, handful. — ಒರ್ಕು ದಿತೆಗೊಳ. — ಕೊಳ. One handful of rice (Śmd. 222). — ಒರ್ಕು ದಿತೆ. (Śmd. 222). One name. — ಒರ್ಕು ದಿತೆ. (Śmd. 196. 222). A, or at the, first beginning; at first; early in the day. ಎಳ್ಳೆಳ್ಳೆಯ ನೆಗದ್ವಿ, ಒರ್ಕು ದಿತೆ, ಕು ಕೂ ಕೂ ಎನ್ನು, ಕೋದಿ ಕೂಗಿದುವಾಗ್ (Śmd. 19. 68; Kāvy. I, 1a, 11). ಒರ್ಕು ದಿತೆ (Abh. P. 13, after 66).

ಒರ್ಗಾದರ್ *ōrgādar*. (Śmd. 50).

ಒರ್ಗು *ōrgu*. = ಒರ್ಗು 2, etc. A joining; a heap, a mass, a multitude, an assemblage, a row (ಒಂಗುಳ, ತರಳ್, ನೆರವ, ಮೊಗ್ಗರ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ತಿರಿಣಿ, ತೆಮ್ಮಲ್, ವಂಗಡ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Śm. 54; ಗಡಣ 84; Rāv. 5, 28). 2, (fr. ಉದ್ಗ) attachment, intimacy (ಅಪರಂಜಯ Śm. 84). — ಒರ್ಗು ದಿತೆ. — ಒದಿ. To break away from the company, to turn aside. ಒರ್ಗು ದಿತೆಯದಿರು! ಒರ್ಗು ದಿತೆಯದಿರು! (Rāv. 5, 121).

ಒರ್ತು *ōrtu*. 1. = ಒರತು 1, etc. (My.).

ಒರ್ತು *ōrtu*. 2. = ಒರತು 2, etc. (My.).

ಒರ್ತಮಾನ *ōrtamāna*. = ವರ್ತಮಾನ. (My.).

ಒರ್ತಿ *ōrtē*. = ಒದಿತಿ, etc. (My.; ಕೂವರ್ತ G.).

ಒರ್ಪು *ōrpu*. (ಒರ್ಪು). 1. = ಒಪ್ಪು 1. (C. v. 224).

ಒರ್ಪು *ōrpu*. 2. Strength, firmness, durability, coarseness (of cloth, T. ಉರಪ್ಪ; R.; see ಉರತು 1).

ಬರ್ಬ ṛba. = ಬಬ್ಬ q. v., etc. ಬರ್ಬ, ಇರ್ಬರ್ (Śmd. 122).
ಬರ್ಬ ಅವನಿಪಂ (Bp. 22, 1). ಅವನಿಪನ್ ಬರ್ಬಂ (22, 28). ಅರ
ಸನ್ ಬರ್ಬಂ (46, 5). ಬಾಲನ್ ಬರ್ಬನ್ (50, 21). ಬರ್ಬ ಕೋವ
ದನ್ (57, 21). — ಬರ್ಬನೆ = ಬಬ್ಬನೆ. ಬರ್ಬನೆ ಸುತಂ (Bp. 48,
10). — ಬರ್ಬರೋರ್ಬರ್. = ಬಬ್ಬರೋರ್ಬರ್. (Bp. 12, 56; 61, 37).
— ಬರ್ಬರ್. = ಬಬ್ಬರ್. (Bp. 25, 9; 35, 25). — ಬರ್ಬೋರ್ಬರ್. =
ಬಬ್ಬೋರ್ಬರ್. ಬರ್ಬನೋರ್ಬನೆ (Bp. 54, 33).

ಬರ್ಬಳಿ ṛbuli. = ಬಬ್ಬಳಿ. (Grj. 1, 60; 10, 85). — ಬರ್ಬು
ಳೋರ್. — ಕೋರ್. To become united (Rāv. 1, 61).

ಬರ್ಬಳಿಸು ṛbulisu. = ಬಬ್ಬಳಿಸು. (Grj. 4, 87).

ಬರ್ಬ ṛr-mṛ. = ಬಮ್ಮ, q. v. (Śmd. 243; ಬಮ್ಮ Ṫt. I, 67;
II, 76; ಎಣಿಸುತಿಹ ಸೂದ್ Kk. 62; ಬನ್ನು ದಾರಿ Śmd. Cm. 122.
278. 265. 363). ತಳಿಗಲನ್ ಬರ್ಬ, ಪೂಗುಡಿಯನ್ ಬರ್ಬ, ಪ
ಸುಮದಿಯನ್ ಬರ್ಬ, ಕಾಯಿಲನ್ ಇರದೆ ಬರ್ಬ, ಪಣಿಲನ್
ಅದು ಬರ್ಬ ಜನಕ್ಕೆ ಮನಸ್ತಮೋದಮಂ ಬಳಯಿಸಿ, ಮಾಣದೆ ಇತ್ತು
ಸವಿಯಂ, ಕವಿಗೆ ಒಲಗಿಸಿತ್ತು ಕೋಕಲರವದೆ ಬರ್ಬ, ಧೃಂಗರುತದೆ
ಬರ್ಬ, ಶುಕಸ್ವರದೆ ಬರ್ಬ ಮಾಮರಂ (Öpr. 7, 48). See Śmd.
13. 127. 150. 182; Grj. 1, 26; Rāv. 4, 86; 9, 25; 13, 21.
— ಬರ್ಬಯುಂ. = ಬಮ್ಮಯುಂ. (Bp. 1, 27).

ಬರ್ಬ ṛru. = ಬರಲ್ 3, etc. (My.).

ಬರ್ಬ ṛrva. = ಬರ್ಬ, etc. ಬರ್ಬಂ, ಇರ್ಬರ್, ಮೂವರ್ (Śmd.
158; see 112). Its conjugation appears 257. 258. ಸತ್ತ
ಎಗೆ ಬರ್ಬ ಗರ್ವಂಧು ತಾನುಂ ಲೋಳಿ ಅಗರ್, ನಿಜಂ ಧರಿಯೋ
ದಾಕರು ಪಟ್ಟರೇ (Śk. 8). ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಮ್ಮ ಬರ್ಬನ್ (J. 1, 11). ಧಾ
ಮರ್ಕಂ ಮುನ್ನೆ ಬರ್ಬನ್ ಉಣ್ಣು, ಕೇರಳದೇಶದ ಅವನಿಪಂ (28, 14).
ಬರ್ಬ ಧಾತ್ರಿ (28, 16). — ಬರ್ಬನೆ = ಬರ್ಬನೆ (Śmd. 57). — ಬ
ರ್ಬರೋರ್ಬರ್. = ಬರ್ಬರೋರ್ಬರ್. ಬರ್ಬರೋರ್ಬರ್ ಮುಂದುವರು
(ಅಹಮತಮೇ Hiā.; Mr. 464). — ಬರ್ಬರ್. ಬರ್ಬಳು. = ಬರ್ಬ
ರ್. (Mr. 8. ಬಪ್ಪಚ್ಚಿ; Bp. 5, 48; J. 21, 27).

ಬರ್ಬ ṛrsu. = ಬರಸು 1, etc. (My.).

ಬರ್ಬ ṛrl. = ಬರಲ್ 3, etc. ಬರ್ಬ (Bp. 51, 72).

ಬರ್ಬ ṛrlu. = ಬರಲ್, etc. ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಬರ್ಬ (ಕುನ್ನಳಿಗೆ G.).
ಬರ್ಬಳು. = ಬರಳುಳು. (My.; ಉಡೂಬಲ G.).

ಒಲ ṛl. 1. = ನಲ್. To be pleased; to desire, to
will; to like; to love (ಉಡುಗು Śmd. I; ಬರಲ್ Ṫt. II,
92; ಇಚ್ಛೆ ಬರ್ಬ Śmd. Cm. 261; T. ಬಲ್, ಬಲ್ಲ; Tē., M. ಬಲ್ಲ).
P. p. ಬಲ್ಲ (Śmd. 261); negative participle ಬಲ್ಲದೆ (87);
first person singular of the negative ಬಲ್ಲೆಂ, commonly
ಬಲ್ಲೆ; third person ಬಲ್ಲಂ, commonly ಬಲ್ಲ. ಸಿರಿ ಬಲ್ಲಳೆ ಪುಡ್ಯ
ನಿಡ್ವರಂ? (Śmd. 109). ನರ್ಥೋವಾರಣಮ್ ಬಲ್ಲದೆ ಬಕ್ಕ ದಧಿಪಾಣ್ಣ
ರಹಿಷಿಮೇ? (Lilv. 3, 4). ಲೋಕಯಾತ್ರೆಯನ್ ಬಲ್ಲೆಂ (J. 26, 26).
ಬಲ್ಲೆ (ನಿಜ ನಿಷೇಧ Śi. 469). ನಲ್ಲನ್ ಬಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲ. ನಲ್ಲಕ್ಕಿಮೋನೊಲ್ಲ,
ಠಲ್ಲನೆ ಬಲ್ಲ, ಮೊಸರೊಲ್ಲ; ಯಾಕೊಲ್ಲ? ಇಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೊಲ್ಲ (Śp.).
ಪಾರ್ ಬಲ್ಲದೆ (J. 28, 4). ಯಾಕಾಗವೊಲ್ಲದು, why not? (B. 2,
7; vulgarly — ವಲ್ಲದು). ಬೆರ್ರಾ ಕೊದರಿಕೆ ಹೋದರೂ ಕೇಳೊಲ್ಲ
(2, 17). ತನ್ನೆ ಹೇದಿದ್ದು ನನಗೆ ನೆಪ್ಪಾಗೊಲ್ಲದು (3, 38). ಅವರ
ದಾಯಿಯನ್ನೆ ಮಾತುಗಳೇ ಹೊದರೊಲ್ಲವು (3, 88). ನಿಮಗೆ ದಾರಿ
ಸುಗೊಲ್ಲದೋ? (3, 123). ನಾನು ಹರೋ ಕಾದಿ ಹಿಡಿಯುವದು ನ
ನ್ನಿತ್ತ ಅಗೊಲ್ಲದು (5, 197). ಬಲ್ಲದ ಗಣ್ಣಿಗೆ ಬೆನ್ನೇರಿ ಕಲ್ಲು (Prv.).
ಮನೆ ಬಲ್ಲದ ಗದ (ಪುಡ್ಯಮಾತೃ Śi. 147). See Bp. 2, 3, 9; 5,
38; 9, 34; 13, 10; 24, 65; 40, 12; 42, 7; 47, 21; 50, 48;
53, 33; 54, 1; 57, 64; 59, 11; 60, 5. 24. 33; Ṫt. II, 26;
Rāv. 5, 133; 12, 23; 13, 45; Śēv. 1, 84; J. 31, 33; Rām.
13, 5.

ಒಲ ṛl. 2. = ಬಲು, ಬಿಲ್ 1, ಬಿಲು 2, (ಫೋಲ್ 2), ಫೊಲ್, ಫೊಲು,
ಫೋಲ್. Likeness, correspondence, equality;—
like, as; as if; so that. ಬೆಳ್ಳೋರ್ (J. 28, 17).
ಪುಣ್ಣದ ಬದರೋರ್ (28, 55). ಮೃಗಧರನೋರ್ (28, 58). ದುರ್ದಿನ
ದೋರ್ (Rāghō. 17, 64). ಕಾಲಮಂ ಕಳೆಪೋರ್ (J. 28, 2).

ಒಲ ṛla. 1. = ಬಲಿವ. — ಬಲವದಿಸು. — ಪದಿಸು. To cause one's
self to experience pleasure, to be pleased (Bp. 44, 30).

ಒಲ ṛla. 2. A P. p. of ಬಲಿ 2, in ಬಲ ಕೊಳ್ಳು. (My.; ಬಲಿ
ದಾಡು G.).

ಒಲಕೆ ṛlakē. = ಬನಕೆ. (My.).

ಒಲಗಾಲಿ ṛla-gāṛa. An amiable man.

ಒಲಗಾರ್ತಿ ṛla-gāṛti. (Śmd. 246 Mqb.). An amiable
woman.

ಒಲತ ṛlata. = ಬಲಿತ. (My.).

ಒಲದು ṛladu. = ಬಲಿದು. A P. p. of ಬಲಿ 1 q. v., & 2
(My.).

ಒಲಪು ṛlapu. (fr. ಬಲಿ 2). = ಬನಪು. Moving the body
in a foppish manner, affectation in walking,
etc., foppishness, dandyism, coquetry (J. 7, 6;
My.).

ಒಲಪುಗಾಲಿ ṛlapu-gāṛti. = ಬಲಿಪುಗಾರ್ತಿ. (My.). ಬಲಿಪುಗಾ
ತಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಾ ಹಿತ್ತಲು (Prv.).

ಒಲಪುಗಾಲಿ ṛlapu-gāṛa. A fop, a dandy (My.).

ಒಲಪುಗಾಲಿಳು ṛlapu-gāṛalu. = ಬಲಿಪುಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಒಲಪುಗಾರ್ತಿ ṛlapu-gāṛti. = ಬನಪುಗಾರ್ತಿ. A coquette
(My.).

ಒಲವರ ṛlavara. = ವಲವರ. Pleasure, etc. (ಬಲವ
Bhn. 42, o. r. ವಲವರ; Bh. 8, 16, 26; 8, 23, 25); — allur-
ing charm (Bp. 40, 58). — ಒಲವರಂಗೋರ್. — ಕೋರ್. To
take pleasure in, to side with (ಪಕ್ಷಸ್ವೀಕಾರ Śmd. Dh.,
o. r. ವ.).

ಒಲವು ṛlavu. (Śmd. 247). = ಬಲಿ 1. Pleasure, com-
placency;—kindness, favour, grace (ಒಲವರ
Bhn. 42; My.). ಈಶ್ವರನ ಬಲವ (Śmd. 62). ತ್ರಿಲೋಕನ ಬಲ
ನಿನ್ನೆ (72). See Grj. 10, 95. 116; Bp. 1, 56; 26, 40; 27,
76; Pril. 3, 26; Rāv. 4, 118; 13, 71; Rām. 14, 2; 26, 23;
J. 2, 2; 5, 1. 71; 6, 34; 11, 7. 22; 27, 22; 30, 42. 54; 34,
45. — ಬಲವಾನ್. — ಅನ್. To obtain or experience pleasure
(Bp. 14, 5). — ಬಲವಲರ್. — ಅಲರ್. Pleasure to bloom or
to become great (Bp. 50, 12). — ಬಲವಣ್ಣು. — ಉಣ್ಣು. Plea-
sure to arise (Bp. 42, 1; 53, 48). — ಬಲವತ್ತು. — ಎತ್ತು. To
assume pleasure: to be pleased (Bp. 36, 31; 60, 9). —
ಬಲವುಣ್ಣು. — ಬಣ್ಣು. To be linked to pleasure (or pleasure
to be linked to): to be pleased (Bp. 34, 18; 49, 30; 54,
64; 59, 49).

ಒಲಸು ṛlasu. = ಬಲಿಸು. (My.).

ಒಲನೆ ṛlasē. = ಬಲನೆ, ವಲನೆ, q. v., ವಲನೆ. (My.).

ಒಲಹು ṛlahu. Swinging to and fro; a swing
(ದೋಲ, ಪ್ರೇಮೋಲನ Mr. 461).

ಒಲಿ ṛli. = ಬಲಿ 1. To be pleased, to be favour-
able; to be pleased with; to desire; to like,

(My.; Tu.); to be apt, to be fit (see Smd. s. ಒಲೆ 1). ಒಲಿದನ್ನೆ ನಡವನ (ಸ್ವತಸ್ತವ್ಯತಿ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ (Hla.). ಒಲಿದನ್ನೆ ನಡವನ (ಸ್ವತಸ್ತವ್ಯತಿ Mr. 452). ಅದಾತು, ಸೋಮೇತನ್ ಒಲಿದು ಇತ್ತ ಅನಾ ಹತಮತಿಯ ಕುರುಹಿನ ಅಭಿನವಮಂಗಂ (Mr. 7). ಇತ್ತರಪಾಕವನ್ ಒಲಿಯದೆ (Bp. 3, 2). ಮಾತಿಗೆ ಒಲಿದು (11, 3). ಇಬ್ಬರ ನಿತ್ಯಗೆ ಲಗೆ ಒಲಿದು (27, 62). ತುಪ್ಪಮಂ. ಒಲಿವನಿತನ್ ಅರ್ಪಿಸಿ (32, 30). ಒಲಿದಳು ನಿನಗೆ (42, 7). ನಿನಗೆ ಮೃದನ್ ಒಲಿಯನೇ? (44, 9). ಒಲಿವನಿತನ್ ಆರೋಗಿಸಿದವೆಂ (59, 13). ನಿನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೃದನ್ ಒಲಿದು ಮೆಚ್ಚುವನು (60, 60). ದೇವನ್ ಒಲಿದಾತನೇ ಜಾತ (Sp.). See Bp. 11, 10; 22, 25; 43, 19; 46, 19, 47; 50, 48; 54, 73; Lili. 3, 6; Bh. 2, 13, 11, 37; Rām. 26, 24; J. 1, 6; 2, 47; 3, 10; 5, 44; 6, 15; 16, 12; 34, 47. 2, to be pleasant, agreeable or fit. ಪಕುಗಳಿಗೆ ಒಲಿದ ರಾವಿನೋ (Bp. 43, 72). — ಒಲಿ ಒಲಿ. rep. (Bp. 6, 26; 57, 45; Rāgho. 17, 66).

ಒಲಿಪು ṭlipu. = ಒಲಿಪು. (My.).

ಒಲಿಮೆ ṭlimē. = ಒಲಿಮೆ, etc. (Bp. 11, 28; My.; Tē. ಎಲಿಮ).

ಒಲಿಸು ṭlisu. = ಒಲಿಸು. To cause to be pleased, etc. (My.). See Bp. 5, 50; 12, 26; 16, 31; 27, 49; 40, 40; 41 sum.; 42, 15, 17, 20; 44, 43, 44; 51, 47; 54, 61; 59, 55; Rām. 28, 27; J. 6, 15. ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಒಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ (B. 5, 289). — ಒಲಿಸೋಲಿಸು. rep. (Bp. 6, 30).

ಒಲಿಸೆ ṭlisē. = ಒಲಿಸೆ, etc. (My.).

ಒಲು ṭlu. = ಒಲೆ 2, etc. (Bp. 37, 54; 58, 49; J. 6, 35; 17, 66, 72).

ಒಲುಮೆ ṭlumē. = ಒಲಿಮೆ, ಒಲುಮೆ, ಒಲೈ. Pleasure; affection, love, favour, kindness; royal protection (ಪ್ರಸಾದ, ಪ್ರಣಯ Nr.; ಪದ Mr. 267; My.). See Bp. 4, 59; 18, 79; 29, 15; 35, 22, 26; 40, 78; 42, 15, 20; 51, 76; 61, 23; Rāgho. 17, 70.

ಒಲುಮೆ ṭluvē. = ಒಲುಮೆ, etc. See Sp. s. ಪಂಜು.

ಒಲೆ ṭlē. 1. = ಒಲಿ 1. (My.; ಛೇತ್ಯದಿಂ ಬರೆ Smd. 209 Cm.; Tu. ಒಲ, Tē. ನಲಿ). P. ps. ಒಲಿದು (Bp. 50, 4), ಒಲಿದು (14, 12; 24, 9).

ಒಲೆ ṭlē. 2. (= ಒಲೆ). To swing (v. i.), to wave, to shake, to tremble; to move (ಆನ್ವೇಲನ Smd. Dh.; ಮುಕುಕು Smd. 108; My.; Tē.; M. ಉಲೆ; T. ಉಲೈ, ಒಲಿ; cf. ಅಲೆ 1, ಉಯ್ಯಲೆ, ಉಲುಕು 1). ಆಲಮ್ ಒಲಿದುದು (Lili. 3, 3; see s. ಪದು 3). See Grj. 9, 25; Bp. 18, 2; 24, 44; 26, 13; 32, 24; 38, 16; Rāv. 13, 45; Sēv. 1, 33; Pril. 3, 25. 2, to hang or bend to one side, as a wall, a tree, etc. (C.; Bp. 40, 77), as the body (Bp. 17, 2); cf. ನಾಲು. 3, to move in a swinging manner, i. e. to move with artificial appearance or show (Bp. 29, 3). 4, to shake (v. t.), etc. (Ṭ. Bp. 46, 13; J. 3, 6; 7, 32; 18, 47), to bend (J. 5, 60). — ಒಲೆ ಒಲೆ. rep. (Bp. 29, 3; 36, 35; J. 27, 51). — ಒಲಿದಾಡು. -ಆಡು. To swing or move about, etc. (v. i. & v. t.; My.). ಮದಿದುಮ್ಬಿಗಳ ಗಾನಕ್ಕೆ ಕೊರಲನ ಒಲಿದಾಡುವನ್ನೆ ಒಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ ಒಲಿದಾಡುವ, ಪೊವ್ವಣ್ಣಮ್ ಎಸೆವ ಕಲಿಮಸ್ತ್ರೀ (J. 3, 7).

ಒಲೆ ṭlē. 3. = ಉಲಿ 2. (ಒಗ್ಗು, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಹಪ್ಪರಣೆ Kk. 42). — ಒಲೆಗಡು. -ಕಡು. To sound (see Smd. s. ಬಲೈಗಣೆ).

ಒಲೆ ṭlē. 4. A fire-place (unconnected with a chimney), of which there are three kinds: 1, the first one is composed of three rough stones two of which form the sides and one the back, and is always made in bath-rooms, court-yards, gardens, stables, and by the way-side, occasionally also in kitchens. A fire is made between the stones, and a pot placed over them. 2, the second one (ಒಣ್ಣಲಿ) has the same triangular form and is equally broad and high (about one foot), but is constructed of mud or clay, and always adjoins to the wall of a kitchen. 3, the third one (ಹೋಡುಕೋಡೋಲಿ) differs from the second only in so far as it is elongated to both sides. A hollow passage within connects the elongations with the fire, and conveys its heat to two extra-pots placed on the openings (ಕೋಡೋಲಿ) of their surface. Not unfrequently only one such elongation is made for one extra-pot, when the fire-place is called ಒಣ್ಣಿಕೋಡೋಲಿ. Occasionally the second kind of fire-place is constructed of clay in a portable shape (ಆತ್ಮಸ್ತಕ Smd. Dh., Smd. 108; ಹುಲಿ, ಆತ್ಮಸ್ತಕ, ಉದ್ವಾಹನ, ಅಭಿಪ್ರಯಾನೆ Hla.; Mr. 211; Si. 305; C; Tu., M. ಉಲೆ, T. ಉಲೈ, Tē. ಪೊಯ್ಯ; cf. ಉಲಿ 1, ಉಲೆ, ಉಕ್ಕು 3). ಒಲೆಯೊಡನೆ ಮುತ್ತುಂಗಾರೋಕ ನರೆ ಬರ್ಪನ್ನೆಗಮ್ ಇರು (Smd. 294). ಉಯ್ಯುವ ಒಲೆ (B. 5, 144). ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೀರ ಕಾಯುವ ಪಾತ್ರೆ (5, 144). ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎದಿಸಿ (4, 203). ಅಟ್ಟ ಒಲೆ (Rāv. 5, 34). ಒಲೆ ಸೊಟ್ಟಾದರೆ ಬದನೆಕಾಯಿ ಬೇಯದೇ? (Prv.). ನೀ ಎತ್ತಲಿ, ಒಣ್ಣಿಕೋಡೋಲಿ, ಒಣ್ಣಲಿ, ಕೋಡೋಲಿ, ಗುಣ್ಣಲಿ, ಗೂಡೋಲಿ, ಹರಿಪ್ಪಲಿ; Prvs. s. ಒಲೆ & ಮನೆ; Grj. 9, 25; Rām. 6, 10, 27; Dp. 158, 1. — ಒಲೆಗುಣ್ಣು. The three stones of which an ṭlē consists (My.). ಅದಿ ಸತ್ತ ಮದಿಕೆಗೆ (ಅದಿಯನು) ಹೋಡಿಸಿ, ಒಲೆಗುಣ್ಣು ಹೂಡಿದಾರದು (Dp. 3). ರಸವನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಒಲೆಗುಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು, ಬುಡಕ್ಕೆ ಉರಿದ ಹಟ್ಟಿ (B. 3, 46). See Prv. s. ಮೆಲು. — ಒಲೆಗುಪ್ಪ. -ಕುಪ್ಪ. A ball of clay for shutting one or both of the side-openings of an ṭlē (My.). — ಒಲೆ ಹೂಡು. (or ಒಲೆಗುಣ್ಣು). To put three stones together to form an ṭlē (C.). — ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿಸು. To kindle a fire (My.).

ಒಲೆ ṭlē. 5. = ಪೊಲೆ 1, etc. To appear, to come to light (Tē.; R.; see ಉಕ್ಕು 3).

ಒಲೆ ṭlē. 6. (tr. ಒಲೆ 2). = ನಲಿ 2. The act of swinging, etc. (ತೂನೆ, ತೂಗು, ಅಲ್ಲಾಡು, etc., ಕಮ್ಪನ ಸೇ.).

ಒಲಿತ ṭlēṭ. = ಒಲಿತ. Swinging (My.).

ಒಲೈ ṭlī. = ಒಲಿಮೆ, etc. (My.). ದ್ವಿವದ ಒಲೈ ಇರಲುಂ (further when there is—) ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾಂ ಬದವಂ ಒಲಿದನ್ ಆಗನೇ? (Sā. 44). — ಒಲೈವದು. -ವದು. Pleasure to be got, etc. (V. 23, 3).

ಒಲ್ಲನೆ òllanē. = ಒಯ್ಯನೆ. (Ct. I, 55; Abh. P. 10, after 200; 14, 138; Tē.).

ಒಲ್ಲಿ òlli. A small dōtra (ಉದ್ದ ಮನೀಯ, ದೋವರ್ತಿ Mr. 343; C.; M., Tu.; Tē. ಒಲ್ಲಿ, ವಲ್ಲಿ). See Sp. s. ಒಲ್ 1; B. 3, 80. ಒಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಾಸ್ತು ಮಾಸು! (Prv.). — ಒಲ್ಲಿನಾಟು -ಮಾಟು. Making show with a gracefully arranged òlli (My.; To.).

ಒಲ್ಲಿ ಲಿಲೆ. See s. ಒಲ್ 1.

ಒವರ್ಣ ò-varṇa. = ಒವಾರ. (Śmd. 67).

ಒಸ òsa. = ಹೊಸ. (My.).

ಒಸಗು òsagu. = ಹೊಸಗು. (My.).

ಒಸಗೆ òsagē. 1. (fr. ಒಸೆ). = ಒಸಗೆ, ಹೊಸಗೆ 1, etc. Joy; a joyful occasion, a feast, a festival (ಉತ್ಸವ, ಮಹಸ್ತು, ಕೃಣ HIA.; ಉತ್ಸವ, ಕೃಣ Mr. 452; My.). See Bp. 4, 11; 21, 8; 28, 22, 23; 32, 14; 36, 11; 37, 5; 53, 11; 57, 88; 58, 29; Bh. 2, 13, 44; 8, 23, 8; J. 31, 14, 64; Rāv. 8, after 5; 10, after 57; V. 14, 44. — ಒಸಗೆವಡೆ. -ವಡೆ. A drum used on festive occasions (ಒದ್ದಣ Ct. II, 47; Sē.; J. 5, 2).

ಒಸಗೆ òsagē. 2. (fr. ಉಸಿರ್ 1p). = ಹೊಸಗೆ 2, etc. Speech, report, news (ಕೀರ್ತಿ Ct. II, 60; J. 19, 46; 23, 50; 30, 53; My.; Tu.). — ಒಸಗೆ ಕಳುಹಿಸು. To send news (My.). — ಒಸಗೆಯೊಲೆ. -ಲೆ. A palm-leaf on which a report is written (My.). ರಾಯನು ಮನದಿ ಘನಹರುಷಮಂ ತಾಳೆ, ಕೆನೆ ಮಾಲು ಸಕ್ಕರೆಯು ನೆರದ ಪೋರೆ ಆಯಿತೆನ್ನು, ರಸನಾದೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಪೋರಾಯಿತೆನ್ನು, ಒಸಗೆಪೋರೆಗಳನ್ನು ಬೆಸೆದನೆಗೆ ಕಳುಹಿದನು (Cōrakathē). — ಒಸಗೆವೇದ. -ವೇದ. To tell news (J. 18, 6). — ಒಸಗೆ ಹೇಡು = ಒಸಗೆವೇದ. (My.).

ಒಸದಿ òsadi. = ಒಸರು, ವಸದಿ, ವಸರು. The gums (C.). ಹಲ್ಲುಗಳು ಒಸದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲುಗೊಣ್ಣು ಇರುತ್ತವೆ (B. 4, 84).

ಒಸದು òsadi. = ಒಸದಿ, etc. (My.).

ಒಸತಿ òsati. Tbh. of ವಸತಿ. (My.; Rām. 5, 8, 35).

ಒಸರ್ òsar. 1. = ಒಸರು 1. To ooze, to trickle, to flow gently (ಪ್ರವಣ Śmd. Dh.; ಕಸಿ Śm. 110; Tu.; cf. ಉಗು 1, ಒದಿ 3, ಒದಿ 1, ಒದ್ದು 1; ಸೋರಾ. P. p. ಒಸರ್. ಒಸರ್ತು (ರೇಣ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಸ್ಪುತ, ಸ್ಪುತ Nr.). ಒಸರ್ವ (Bp. 40, 70; 48, 30). See Bp. 12, 49; 53, 24; 61, 41; J. 21, 58; 24, 47; 28, 35. ಚನ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರಮ್ ಒಸರ್ವದ್ವಿರೆ ಗೋರಿಕಲ್ ಒಸರ್ಗುಮೇ ಬಿಳ್ಳಿಂಗೋ? (Jav. 1, 13). 2, to let ooze out, to emit. ರಸಮನ್ ಒಸರ್ವ ಅಡ್ಡಗನ್ನಡದ ಹಲ್ಲುಮಂ. . ಉಸುರ್! (Kk. 5).

ಒಸರ್ òsar. 2. = ಒಸರು 2. Oozing, etc. — ಒಸರ್ಗರ್. -ರ್. The oozing-stone: a kind of crystal (ಚನ್ನ ಗರ್, ಕುಳರ್ಗರ್ Ct. II, 112).

ಒಸರಿಸು òsarisu. To cause to ooze, etc. (My.).

ಒಸರಿಸುಹ òsarisuha. Oozing, etc. (ಸ್ಪಷ್ಟ, ರೇಣ Nr.).

ಒಸರು òsaru. 1. = ಒಸರ್ 1. (C.). P. p. ಒಸರಿ. ಒಸರುವ (Bp. 32, 21). ಒಸರೊ (= ಒಸರುವ, Bh. 1, 5, 9). See J. 3, 12, 27; 12, 58; 20, 20; 21, 31.

ಒಸರು òsaru. 2. = ಒಸರ್ 2. — ಒಸರುನೀರು. Oozing or trickling water. ಅಂಗದಿವ್ಯಾಪಾರ ಒಸರುನೀರಿನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಒಸಲು òsalu. = ಫೊಸಲಿ, etc., ಹೊಸಲು. (My.).

ಒಸಿ òsi. = ವಸಿ, etc. A little (My.).

ಒಸಿಗೆ òsigē. = ಒಸಗೆ 1, etc. (My.).

ಒಸೆ òsē. To be delighted or joyful; to be delightful; to be suitable (ಪ್ರಸನ್ನ Śmd. Dh.; T. ಉಗ, ಉಜ, ಉಜರ್, ಉಯರ್, to be lifted up, high or elevated; to be glad, pleased; ಉವಗ್ಗಿ, ಒಗ್ಗಿ, joy; M. ಉವ, to jump up, exult; to love; cf. ಒ 4). P. ps. ಒಸೆದು, ಒಸದು (Bp. 18, 57). ಒಸೆದು (Śmd. 255). ಒಸೆವರ್ (245). See Śmd. 74, 258; Grj. 2, 60; 10, 106; Bp. 3, 33; 5, 38; 8, 18; 28, 3; 30, 5; 50, 14; 61, 40; Kk. 3; Śm. 9, 98; Rāv. 5, 133; 13, 43; J. 6, 16, 19; 15, 9; 28, 20. — ಒಸ ಒಸಿ rep. (Bp. 33, 9; 34, 4).

ಒಸಿಗೆ òsigē. A gift, a present (ಒಸಿ ಒದವ, a gift; Tē. ಒಸಗು, to give; see ಪೊಗದಿ & ಬದಿ 2). ಸತಿಯುಂ ಪತಿಯು ಬೇದ್ವರಿಗೆ ಒಸಗೆಗಳನ್ ಒಸದು ಇತ್ತು (Bp. 3, 33).

ಒಳ òl. 1. = ಲಳ್ 1, q. v. To be, etc. ಒಳಂ, ಒಳರ್ (Śmd. 292). ಒಳವು (5. 15, 23, 112, 292). ಒಳವೆ? (292). ಒಳನೇ? (288). ಒಳರೇ? (39). ಇದಕೆ ಎಳನದ ರಾಕ್ಷಸಿಕರ್ ಒಳರೆ? (Ct. I, 1).

ಒಳ òl. 2. = ಲಳ್ 2, ಒಳು 1. That is; that is true, good, nice, etc. (ನಿಗರ Ct. II, 24; T.). Its final is doubled before a following vowel (Śmd. 84). — ಒಳ್ಳನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. True or good Kannada (Śmd. 197). — ಒಳ್ಳಟ್ಟಿ. -ಕಟ್ಟಿ. Good poetry (Śmd. 89, 221). — ಒಳ್ಳಣ. A good quality, virtue (Ūh. v. 5). — ಒಳ್ಳಣ್ಣಿಗೆ. True courage (Rāv. 1, 133). — ಒಳ್ಳಣಿ. -ಗೊಣಿ. A good bunch (Rāv. 10, 2). — ಒಳ್ಳಸ. Good fame (R.). — ಒಳ್ಳಲ. A beautiful leaf (or lotus, J. 18, 35). — ಒಳ್ಳುಡಿಗ. -ತುಡಿಗ. A nice garment; a nice ornament (Ūh. in G. MS. v. 2). — ಒಳ್ಳೊಡವು. -ತೊಡವು. A beautiful ornament (Rāv. 11, 165). — ಒಳ್ಳೊಲೆ. -ತೊಲೆ. A beautiful beam (Śév. 1, 70). — ಒಳ್ಳಾಡು. A nice country (Abh. P. 16, 78). — ಒಳ್ಳುಡಿ. = ಒಳುನುಡಿ. A true, good, clever, or sensible word. ಕರ್ಣನ್ ಒಳ್ಳುಡಿ (Śmd. 133). ಒಳ್ಳಟ್ಟಿಮುಮ್ ಒಳ್ಳುಡಿಯುಂ (89, 221). — ಒಳ್ಳುಡಿಹಾಡಿ. (Śmd. 235). = ಒಳುನುಡಿಹಾಡಿ, q. v. ಎರಡ್ವಾತಾಗಿ ಬದ್ಧುಂ ಜಗದ್ವಲಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳುಡಿಹಾಡನ್ ಅದ (217, 222 Mqb.). — ಒಳ್ಳುಡಿದೋಡ. -ತೋಡ. To exhibit good words (Śév. 1, 48). — ಒಳ್ಳುಗೊಂಡರ್. A fine flower-bunch (Abh. P. 14, 196). — ಒಳ್ಳುತ್ತು. A good word (Ct. II, 98). — ಒಳ್ಳುತ್ತು. A true, real pearl. — ಒಳ್ಳುತ್ತು ದೊಡ. -ತೊಡ. An ornament of true pearls. ಗಜಾಶಿರದಿ, ಪದ್ಮಿಯ ದಾದಿಯುಂ ಬೆಸರ್ವತ್ತು ಪಟ್ಟಿದ ಒಳ್ಳುತ್ತು ದೊಡಗರ್... ಮಣ್ಣಿ ವೆಣ್ಣಿ ತಿಯರ್ (Rāghē. 17, 65). — ಒಳ್ಳೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Beautiful lustre (Śév. 1, 77). — ಒಳ್ಳೆಳಿ. -ಬೆಳಿ. Suitable erotic movements, etc. (Rāv. 11, 83). — ಒಳ್ಳರಲಿರಿ. -ಅರಲಿ-ತಿರಿ. To wander about in search of nice flowers (Śév. 2, 39). — ಒಳ್ಳಾರ್. -ಅರ್. A good man or servant. (Śmd. 84, 214 Mqb.). — ಒಳ್ಳಹ. -ಇಹ. Truth or goodness being therein: true, good, nice, etc. ಒಳ್ಳಹ ಹಸು (ಗೋಮತಲ್ಲಿಕೆ HIA.). ಒಳ್ಳಹ ನುಡಿ (ಸುವಹನ Nr.). ಒಳ್ಳಹ ನುಡಿಯುಳ್ಳಾತನು (ವಹನೇಸ್ಥಿತ Nr.). ಒಳ್ಳಹ ನೋಟವು (ವಲ್ಲುವರ್ತನ Nr.). ಒಳ್ಳಹ ನಲ್ಲದ ಅರಸನುಳ್ಳ ದೇಶ (ರಾಜಸ್ಥನ್, etc. Nr.). ಒಳ್ಳಹ ಮಣ್ಣು (ಮೃತ್ತೆ, etc. HIA.). ಒಳ್ಳಹ ಕುದುರೆ (ಉತ್ತಮಾಣಿ Nn. 12). ಒಳ್ಳಹ ಗತಿ (ಸದ್ಗತಿ); ಒಳ್ಳಹ ಗುಣ (ಸದ್ಗುಣ 66, 113). ಒಳ್ಳಹ ಕುಲ (ಸತ್ಕುಲ 129). See Nn. 25, 30, 68, 107, 114, 115, 116, 146, 160, 161, 168, 167; Bp. 21, 30; 55, 32; 58, 46. — ಒಳ್ಳುಣಿಸು. -ಉಣಿಸು. A good

meal; good food. (Śmd. 214). — ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Good, eatable oil, as that of ṣṇu, kusubh, etc. (C.).

ಒಳ ಲಿ. 3. = ಲಿ. 2, ಒಳ 2. That is hidden: the inside; inner; in; into; among; at; with; on; etc. (ಅಲ್ಲಿ Śmd. 145. 115; cf. ಉಳಿ 1). ತೋತ್ರದೊಳ್, ಶಾಸ್ತ್ರಮುಖದೊಳ್ (1). ಇದೊಳ್ (3). ನಾಡುಗೊಳ್ (28). ಮಾತನೊಳ್ (61). ಸಮಗೊಳ್, ಅತನೊಳ್ (143). ಕೊಡೊಳ್ (145). ದೇವರೊಳ್, ಕಾದುವರೊಳ್, ಮೊಗದೊಳ್, ಎರರೊಳ್ (163). ಕೊಡಲಿಯೊಳ್, ಗದಿಯೊಳ್, ಕಿವಿಯೊಳ್ (165). ಕೆಯೊಳ್ (145). ದಿವಸದೊಳ್ (167). ದಿನದೊಳ್ (262). ಪವನೊಳ್ ಮೇಲೆ ಸಂಪ್ರಿಯೊಳ್ (122). ಎಲ್ಲ ಅಂಗಮ್ ಎಲ್ಲ ಧನಮುನು ಎಲ್ಲ ನಡೆಯೊಳ್ ಮೇಲೆ ತೆಲದೊಳ್ ಕುಡುಗು, ಎಮ! (183. 208). ತಲೆಯೊಳ್ ಇದ್ದ ಮಾರಿಕಮಂ ಜೊಡಾಮಣಿ ಎಮ್ಮದು (Hla.). ಒಳ (Śm. 3. 19). See also Śm. 7. 20; Ōpr. 7, after 92; Rā. 5, 125; 6, after 11 and 24; 9, 26; 13, 10; 13, after 95; J. 19, 7; 33, 21. — ಒಳಕೆ. -ಅಂಕೆ. Control (My.). — ಒಳ್ಳೆ. -ಅಳ್ಳೆ. The inner sole of a shoe (C.). — ಒಳದಂಗು. -ಅದಂಗು. To hide one's self. ಇದಿಹ ಇನ್ನೊಳ್ ಫಣಿ ಒಳದಂಗಿ (Rā. 9, 25). — ಒಳಗೊಮ್ಮ. -ಕೊಮ್ಮ. An inner branch. (Śmd. 112. 223). — ಒಳ್ಳೆರುಳ್. -ತಿರುಳ್. The marrow (Bp. 11, 34). — ಒಳ್ಳೆಡೆ. -ತೊಡೆ. Thigh-in: thigh-connexion. ಒಳ್ಳೆಡೆಯ ಸನ್ನ, the joint connected with the thigh, the knee (ಮೊದಲಾರ್ Śmd. 1). 2, the inner side of the thigh (J. 11, 9). — ಒಳ್ಳೆಡೆ. -ತೊಡೆ. The inner part or middle of a stream (J. 9, 24). — ಒಳ್ಳನೆ. -ಮನೆ. An inner house or room (C. Bp. 5, 50). — ಒಳ್ಳನೆ. -ಉಡೆ. = ಉಳ್ಳನೆ. (Grj. 3, 47).

ಒಳ ಲಿ. 4. = ಒಳ, etc., ವರ್ 4. v.

ಒಳ ಲಿ. 1. (Śmd. 70). The inside. (Tu. ಉಳಿ). Dative ಒಳಕ್ಕೆ (Si. 239. 431; only in Si.), ಒಳಕ್ಕೆ (My.), ಒಳಯಂಕೆ. ಒಳಯಂಕೆ ಅಯ್ದ (Bp. 51, 80). — ಒಳ ಅಟ್ಟ. A loft in a house. (Śmd. 70). — ಒಳ ಅನುಭವ. Internal experience (Si. 387). — ಒಳಕೊಲ. A subordinate paragraph (My.). — ಒಳಕಾಲ. The side of the phalanges of the foot (My.). — ಒಳ ಕುಡುವ. An inner island (Bh. 2, 4, 10). — ಒಳಕೆಯ. 1. The palm of the hand (Śmd. 78; Bp. 21, 43; My.). — ಒಳ ಕೆಯ. 2. = ಒಳಗೆಯ. To do, or put, inside (of one's self): to take in, to inclose, to comprise (in one's self), etc. (ಅನ್ವೇಷಯ Śmd. Dh.; Rā. 3, 21; 7, after 17; 8, 42; Śā. 1, 31). Cf. ಒಳಕೊಳ್. — ಒಳ ಕೆಯ್. To cause to take in, etc. ನಲಿನನಾಲಮಂ ಬಳಸಿ ತಕ್ಕ ಅಲಿಮಾಲಿಯ ಲೀಲಿಯನ್ ಒಳ ಕೆಯ್, ನೀಲರತ್ನ ಕಡಯಮಂ ಪದಾರ್ಥದೊಳ್ ಅನ್ವೇಷಿಸಿ (Rā. 13, after 59). — ಒಳ ಕೊಳ್. = ಒಳಗೊಳ್. To inclose; to comprise; to contain; to assume; to unite with one's self. See Śmd. 208; Abh. P. 4, 24; 11, 83; Grj. 2, after 106; Bp. 3, 30; 26, 13; 37, 5. 35. 38; Rā. 5, after 115; 6, after 24; J. 6, 8; 29, 35. — ಒಳಕೊಣ್ಣೆ. An inner fort. (Śmd. 209). — ಒಳಗಡೆ. -ಕಡೆ. The inner side, the inside (B. 5, 210; My.); inside (Si. 83. 205; My.). 2, meanwhile (B. 2, 33; My.). 3, before (B. 4, 10). 4, afterwards, later (My.). — ಒಳಗತ್ತರ. -ಕತ್ತರ. An inner pair of scissors. ಪುರಗುಟ್ಟ... ಕೃಷ್ಣಾದಿರೋಗಗಲು ಕರುಳಿನ ಒಳಗತ್ತರಿಯ ಹಾಂಗೆ ಪುಟ್ಟಿ ಸುವ ಪರಿಪರಿಯ ವ್ಯಾಧಿ (Sarpabhūṣhaṇa in B. 5, 320). — ಒಳಗಮ್ಮ. -ಕಮ್ಮ. An inner, essential fragrance (Bp. 1, 7). — ಒಳಗುಟ್ಟು. A secret (C.). — ಒಳಗುಡಿ. An inner apartment. ಒಳಗುಡಿಯ ಹಾದರ (Bh. 2, 2, 78). 2, the inner part of a temple (My.). — ಒಳಗುಡು ವಿಕೆ. -ಕುನು ವಿಕೆ. Mental

agony, anxiety (ಅಧಿ, etc. Si. 70). — ಒಳಗಿಯ. -ಕೆಯ. = ಒಳ ಕೆಯ No. 2. (V. 23, 10). — ಒಳಗೊಳ್. = ಒಳಕೊಳ್. (J. 26, 11; 29, 35). — ಒಳ ಬಾಡು. To inclose, to tuck in (Bā. 3, 6, 5). — ಒಳಬಾಡು. An inward piercing (Bp. 40, 61). — ಒಳಬ್ಬರ. A bone-pervading latent fever (C.). — ಒಳಬೊಕ್ಕು. Bending inward. — ಒಳಬೊಕ್ಕುಕಾರ. A bandy-leg (Bp. 58, 49). — ಒಳತೊಟ್ಟಿ. Internal war or strife (Bh. 1, 8, 1). — ಒಳದವಡೆ. The inner side of the lower cheek (My.), or of the jaws (Si. 214). — ಒಳದಾರಿ. A bye-road, a near path (C.). — ಒಳದೇಗಿ. -ತೇಗಿ. To inclose (Bh. 6, 4, 67). — ಒಳದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. = ಒಳ್ಳೆಡೆ No. 2. (My.). — ಒಳನಾಡು. An inland country (My.). — ಒಳನಡಿ. That which is put in scales to produce equipoise (My.). — ಒಳ ಪಡಿಸು. To cause to yield; to seduce (My.; Si. 446); to make subordinate, etc. etc. (My.). — ಒಳ ಪಡು. To succumb; to yield (My.); to be subordinate (as a son to his father, in ಒಳ ಪಟ್ಟಿಪ್ಪಾ ನೆ, My.); to be subject to (as one's debts to his property, My.); to be charged upon (as one's debts upon his assets, My.); to be merged (as several smaller debts into a larger one, My.). — ಒಳ ಪುಗಿಸು. To cause to enter in or among (Grj. 2, after 106; Rā. 13, after 104). — ಒಳ ಪುಗು. To enter in, etc. (ನಡುವೆ ಪುಗು Śmd. 149). See Śmd. 28; Grj. 10, 105; Bp. 57, 37; 60, 31; Bh. 1, 8, 53; Rā. 5, 24; J. 9, 14. — ಒಳದಾಗಿರ. An inner door (ಅನ್ವೇಷಯ, etc. Si. 110). — ಒಳಧಗ. An inner part (My.; G.). — ಒಳಮಗ್ಗಲು. The inner side (B. 4, 141; My.). — ಒಳಮಟ್ಟು. = ಒಳಯ. (My.; Mg. ಒಳಮಟ್ಟು). — ಒಳಮನೆ. An inner apartment (ಅನ್ವೇಷಯ Si. 416). — ಒಳಮಾತು. A secret or private communication (My.). — ಒಳಮುಟ್ಟು. A low diffuse plant, Neptunia triquetra Benth. (Z.). — ಒಳಮೆಯ. The inner (or lower) side (B. 3, 36; 4, 70; My.). — ಒಳವಾಲಂಗೊಳ್. -ವಾಲಂ-ಕೊಳ್. To draw in the tail (Śmd. 78). — ಒಳವಾಲ ಹಾಕು. To lose, not to win (My.). — ಒಳವುಸಲು. -ಉಸಲು. Breath inhaled (S. Mhr.). — ಒಳನಂಡು. A secret design, a plot, intrigue (B. 4, 9, 20; My.; Tu. ಉಳಿಸಂಧಿ). — ಒಳ ನಾರ್. = ಒಳ ಹೊಗು. (G.). — ಒಳನಾಲ. A secret debt (C.). — ಒಳನೆಡಗು. The end of a woman's cloth that is tucked inside (My.). — ಒಳ ನೋರ. (To fear); to flinch, to withdraw (ಅಕ್ಕುಳಿಸು, ಮೆಯ್ದುಗಿ, ಪೆಡ ಮೆಟ್ಟು, etc., ಅವಸರಣಿಸಿ). — ಒಳ ಹೊಗು. = ಒಳ ಪುಗು. (Si. 85). — ಒಳಹೊಟ್ಟೆ. The stomach (ಕೊಣ್ಣೆ, ಅನ್ವೇಷಯ Si. 416); the inside of the belly (My.). — ಒಳಗ್ರ. -ಅಗ್ರ. The inner place or garden; that is indigenous, not imported (used with regard to fruit), as ಒಳಗ್ರದ ಅಡಿಕೆ, -ದಾಡಿಕೆ (My.). — ಒಳಾಯ. -ಅಯ. Intermediate space (C.).

ಒಳ ಲಿ. 2. (= ಒಳಪು, ಪೊಪು 1). Shine, blaze (cf. ಉಳ್ಳು 3). See ಉಳ್ಳು.

ಒಳಗನೆ ಲಿಗು-ಅಂಕಿ. Inside, in, into. (Tē. ಲೋನಿ). ಮನಮಯಮುಂದಿರದ ಒಳಗನೆ ಪೊಕ್ಕು (Rā. 10, after 5).

ಒಳಗು ಲಿಗು. (Śmd. 145). That is inside (J. 8, 42); the inside, the inner part; the heart; a secret;—within; in; into; etc. Acc. ಒಳಗಂ (Śmd. 149 Cm.); Gen. ಒಳಗಣ (Śmd. 135; Bp. 18, 12. 59; 37, 1; 41, 21; 48, 20; 56, 24, 32; 57, 42; J. 6, 6; 11, 17; Si. 319), ಒಳಗಿನ (Si. 267. 342; B. 1, 24; 3, 119); Dat. ಒಳಗಣ್ಣಿ (Rā. 10, after 31); Abl. ಒಳಗಣಿಂ (Śmd. 135), ಒಳಗಿನ (B. 3, 80. 81; 5, 35), ಒಳಗಿನಿನ್ (Si. 269. 380). ಬಸದೊಳಗು

(ಅನ್ವರ್ತಕರ, ಕೋಪ); ಮನೆಯೊಳಗು (ಅನ್ವರ್ತಕ, ಕೋಪ Nr.). ಸಮುದ್ರದೊಳಗಣ ಕತ್ತರಸತ್ತಂಗಣಂ ಯಾದಸ್ಸು ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಹೆದ್ದಾಗಿಲ ಇಕ್ಕಲದಲುಂ ಒಳಗಣ ಮೆಯ್ಯೊಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾ ದಿದ ಮಣ್ಣಿ ರಾತಿ (ಹಸ್ತಿನು); ನವಿಲ ಗಡಿಯೊಳಗಣ ನಯನಾಕಾರಮ್ ಆಗರ್ಡ ಬಣ್ಣಿ (ಹಸ್ತಿನು); ನೀರೊಳಗಣ ಚಿಪ್ಪು (ತಮ್ಮಕ್ಕ); ಅರಸನೊಳಗ ಣ ದಾರವಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತುದ್ದಾನ್ತ ಎನಿಸುಗು; ಒಳಗಣ ದಾಗಿಲು (ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ); ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಣ ತಿರು (ಧ್ಯಾನ Nr.). — ಒಳಗಣಂ. -ಅಂ 3. (Smd. 136). A man who is within, etc. — ಒಳಗಾಗು. -ಅಗು To expose one's self to, to become a butt for, to incur; to get into the power of; to submit, to submit one's self, to be subject. See Bp. 16, 10; 24, 70; 28, 20. 36; J. 1, 6; 5, 67; 11, 15; 17, 35; 27, 17; B. 3, 33; 4, 2. 89; 5, 2. — ಒಳ ಗಾಮು. -ಅದು. The heart or courage to go out or to fail (Grj. 4, after 120). — ಒಳಗಿನೊಳಗೆ. -ಒಳಗೆ. Secretly, privily (C.; B. 4, 139). — ಒಳಗುಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give out or reveal a secret. ಒಳಗುಗೊಡುವುದು (ಉಪಜಾಪ Hlā.). — ಒಳ ಗುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. (= ಒಳ ಕೆಯ್ಯು). To cause to take in, etc. (Sév. 2, after 42). — ಒಳಗುಮೋಡು. -ತೋಡು. To reveal a secret. ಒಳಗುಮೋಡುವುದು (ಉಪಜಾಪ, ಭೇದ Mr. 457). — ಒಳಗೊಳಗು. rep. (Bp. 61, 62).

ಒಳಗೆ ಲಾಗಣ. = ಒಳಗು (Smd. 145). In the inside, inside, within, in, into, (on, with), etc. (C.). ಕವಿ ಪೂವಿಗೆ ಇರೆ, ಕೀರಂ ಒಳಗೆ ಇರೆ (145). ಬನದೊಳಗೆ (73). ಉದಿಯೊಳಗೆ (125). ಕನ್ನದದೊಳಗೆ (115). ನೆಲದೊಳಗೆ ಉಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಂ ನೀರೊಳಗೆ ಒಳವು; ಒದರೊಳಗೆಯುಂ ಕೋಪಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಅವದಾನೊನ್ನದೊಳಗೆ ಪೋಲಿಸುವುದು (ಉಪಮೆ); ನಾಲ್ಕು ಧಾಗದೊಳಗೆ ಒನ್ನು ಧಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ಕ); ಹಗೆಯಂ ಬ್ಬರೊಳಗೆ ಎರೋಧ ಹುಟ್ಟಿಸುತ (ಭೇದ); ಕೊರರೊಳಗೆ ಇದೆಯರ್ ಇಕ್ಕುವುದು ನಿವೇತಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Nr.). ಎದು ದಿವಸದೊಳಗೆ or ಎದು ದಿವಸಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ, within seven days (C.; Si. 316). See Cpr. 7, 60; 7, after 92; Bh. 1, 8, 34. 48. 69; 2, 4, 7; 2, 13, 13; Smd. 20. 42. 48. 111; Rév. 6, 23; 10, after 81; Si. 64. 216. 316. 321. 369. 376. — ಒಳಗಿರ್. -ಇರ್. To be inside or in. 2, to meddle in or with (Bp. 60, 40). — ಒಳಗೆ ಸೇರು. To go inside; to sink, as an eye (C.; B. 4, 41). — ಒಳಗೊಳಗೆ. rep. (Bp. 3, 14. 25; 43, 25; 57, 48; J. 19, 17).

ಒಳತು ಲೆ2-atu. = ಒಳತು, etc. That is good, etc. (S. Mhr.).

ಒಳದು ಲೆ3-adu. That is within, the inner part (My.).

ಒಳಪು ಲೆ4pu. = ಘೋಷ 1, etc. (My.).

ಒಳದು ಲೆ4ru. **ಒಳದ್.** To sound, to cry, to roar (ದಾಪ Smd. Dh.; ಧ್ವನಿಗೆಯ್ Smd. 184 Cm.; Sév. 2, 15; T., M. ಉಳದು; cf. ಒದದು 1). ಒಳದುರ್ (Rév. 13, after 138).

ಒಳಲೆ ಲೆ4lā. A bivalve shell used in feeding children (Bp. 15, 13; My.).

ಒಳವರತೆ ಲೆ4varatē. (= a ಬಲವರತೆ). Pleasure, love (B. 5, 85).

ಒಳವು ಲೆ4vu. The inside; a secret (My.; Té.; T., Ta. ಉಳವು). See ಕಣ್ಣೊಳವು, Priv. s. ಮಗ 1. 2, authority, control. ಈ ಸ್ಥಲವು ನನಗೆ ಒಳವು (My.). — ಒಳವುಕು ಮದ. A stallion (Sd.).

ಒಳಗೆ ಲೆ4ga. = ಉಳಗೆ 1, q. v.

ಒಳದ್ ಲೆ4r. = ಉಳದ್, q. v.

ಒಳ್ಳಿತು ಲೆ2-itu No. 2. = ಒಳತು, ಒಳ್ಳಿತು, ಒಳ್ಳಿತ್ತು q. v. That is good, etc. (C.). ಶುಭ, ಮಂಗಳ, ಕಲ್ಯಾಣ, etc. ಒಳ್ಳಿತಕ್ಕೆ ಪೆಸರ್ (Mr. 26). ಅವನನ್ನು ಒಳ್ಳಿತಾಗಿ (well) ತಳಿಸಿದರು (B. 1, 23; 2, 31). ನೀವು ಒಳ್ಳಿತಾಗಿದ್ದೀರೋ? (3, 67). ತನ್ನ ಒಳ್ಳಿತ ಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ದುಡಿಯ ಬೇಕು (3, 115). ನಾನು ಒಳ್ಳಿತಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ (4, 197). — ಒಳ್ಳಿತು ಕೆಡತು. That is good and that is bad (C.; B. 3, 53). — ಒಳ್ಳಿತು ಹೀನ. = ಒಳ್ಳಿತು ಕೆಡತು. (C.; B. 4, 14. 89).

ಒಳ್ಳು ಲೆ4u. 1. = ಒಳ್ಳೆ 2, etc. — ಒಳುದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. A nice, beautiful thigh (Bp. 42, 23). — ಒಳುನಾರಿ. A good woman (ಮತ್ತಕಾತಿನಿ Mr. 306). — ಒಳುನುಡಿ. = ಒಳ್ಳುನುಡಿ. A good, clever word or speech (Bp. 42, 8). — ಒಳುನುಡಿಕಾಡಿ. = ಒಳ್ಳುನುಡಿಕಾಡಿ. A man who uses true, good, or clever words or speech; an eloquent man (ವಾಡೋಯ್ಯಕ್ಕ, ಪಟು, ವಾಗ್ವಿ, ವಾವದೊಳ Nr.). — ಒಳುಮಾಟ. A good, pious deed (Bp. 4, 46). — ಒಳು ಮೊಗ. A good, fine face (Bp. 5, 25). — ಒಳುರೂಪ. A good form (see Mr. s. ಪರಧಾಗ). — ಒಳುವಣ್ಣುಸು. -ವಣ್ಣುಸು. A good woman (ವರಸ್ತ್ರೀ, ಮತ್ತಕಾತಿನಿ Hlā.). — ಒಳುವೆಸರ್. -ಪೆಸರ್. A good name (Kk. 10b.). — ಒಳುಸುಡುಮಾತು. A good, nice sūlūmātu (Bp. 42, 4).

ಒಳ್ಳು ಲೆ4u. 2. = ಒಳ್ಳೆ 3, etc. (My.). ಕಾನ್ತನ ಹತ್ತಿರ ಬಹು ಸಮಯದೊಳು ಸಮ್ಯಮದಿಂ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯು ಪಲ್ಲಟ (ಎದ್ದಮ); ಎಳೆಧುರಮ್ ಅಹ ಎತ್ತಿನೊಳು ಎಳೆಧುರೋಣ, etc. ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Bp. 14, 29; 37, 56; 53, 31; Smd. 17.

ಒಳ್ಳು ಲೆ4u. = ಒಳ್ಳೆ, ಒಳ್ಳೆ, ವಳ್ಳೆ q. v. ಒಳ್ಳೆನ್ನು ಕುದುರೆಯು ವಳ್ಳೆಯಂ (Smd. II).

ಒಳ್ಳುಪು ಲೆ4pu. = ಒಳುಪು, q. v. (ಮಜ್ಜಾ ಸಾರ Mr. 497, o. r. ಒಳುಪು).

ಒಳ್ಳುಹು ಲೆ4hu. = ಒಳುಪು, ಒಳ್ಳು q. v. Essence;— property, possession;— trueness, goodness, excellence, superiority, superior merit, etc. (ಪರಧಾಗ, ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷ Hlā., Mr. 456; see ಒಳುಪು).

ಒಳ್ಳೆ ಲೆ4. = ಒಳು, etc. (ಕುದುರೆಯು ವಳ್ಳೆಯಂ Kk. 81, Smd. 41; MBS. ಪೂರ್ವ & ವಳಿ).

ಒಳ್ಳೆನ ಲೆ4ana. = ಒಳ್ಳೆತನ. The state of being good, etc. (ನಿಜವನಿಗೆ Bhn. 34).

ಒಳ್ಳು ಲೆ4pu. = ಒಳುಪು, etc. (ಎದ್ದ ರೆ. I, 6; ಲೇಸು II, 81; ವೃಷ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು Nn. 16; ಜಾತ್ಯ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು 74; ಪ್ರಸವ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು 120; ಸ್ವಸ್ತಿ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು 138). ಒಳ್ಳಂ (Smd. 2. 61. 63; Kk. 3). ಒಳ್ಳಿನೆ (Smd. 17). ಬಹಳದ ಒಳ್ಳುಮಂ ತೆಗೆವುದು (ಅವಹಾರ, ಅವಚಯ Nr.). See Abh. P. 7, 80; 11, 22; Grj. 10, 108. 114; V. 14, 52; Sév. 1, 84; J. 18, 36; 28, 61; 30, 15.

ಒಳ್ಳೆ ಲೆ4li. = ಉಳ್ಳಿ 1, etc. See ಒಳ್ಳೆಳ್ಳಿ, ಬೆಳ್ಳೆಳ್ಳಿ.

ಒಳ್ಳಿತು ಲೆ2-itu No. 2. = ಒಳತು, ಒಳ್ಳಿತ್ತು. (Smd. 95).

That is; that is true; that is good, auspicious, nice, handsome, excellent, well, etc. (ನರ್ ರೆ. II, 97; ಎದ್ದ II, 24; ತ್ವತ್ತೇಯಸ್, ಕಲ್ಯಾಣ, etc. Hlā.; ಪುರುಷ Bhn. 11; ಸದಗರ 56; ಎಳಟ, ಸುರಭಿ, ಎವಕ್ತತ, ವೃಷಭ Hlā.; ಸಮಾನ Nr.; ವೃಷ, ಒಳ್ಳು Nn. 16; ಪ್ರಮಾಣ, ಮಂಜುಲ 139; ಸ್ವಸ್ತಿ Mr. 532; My.). ಒಳ್ಳಿತಕ್ಕೆ (Hlā.). ಒಳ್ಳಿತದಿ (Hlā.). ಒಳ್ಳಿತದಿ (Mr. 532). ಒಳ್ಳಿತಂ ಗೆಯ್ಯವ (ತುಭಯ್ಯು, etc. Hlā.). ಮಿಗೆ ಒಳ್ಳಿತಂ ಮಾಡುವಂ (ತುಭಯ್ಯುತ Mr. 240). ಒಳ್ಳಿತಪ್ಪ ಹಸು (ಗೋಮುತಲೆ Mr. 180). ಒಳ್ಳಿತದ ರತ್ನ (ಸುರತ್ತ್ Nn. 80). Its

plural is ಒಳ್ಳೆದುವು (Śmd. 119. 120).—See Bp. 21, 12; 47, 14; Bh. 2, 13, 47; J. 4, 8; 12, 19; 17, 41; 19, 3; 23, 10; 28, 36.—ಒಳ್ಳೆತಂ.=ಒಳ್ಳೆದಂ. A good, excellent man (ವೃಷಭ Mr. 467).—ಒಳ್ಳೆತವಂ.—ಅವಂ.=ಒಳ್ಳೆತಂ. ಸಲೆ ಒಳ್ಳೆತವಂ (ದ್ವೈತಕಾಂಡ Mr. 240).

ಒಳ್ಳೆತ್ತು ಲಿ2-ittu1. = ಒಳ್ಳೆತ್ತು (Śmd. 95. 96). (ಪ್ರಾಕೃ. ಅವರ, ವರೇಣ್ಯ, ವರ, ತ್ರೇಷ್ಯ, ವಲ್ಯ, ಶುಭ, etc. Hlā.; ವಾಮು, ಮನೋಹರ Nn. 24; ಒಳ್ಳು 120; ಸ್ವಸ್ತಿ, ಒಳ್ಳು 188). ಒಳ್ಳೆತ್ತದಲ್ಲಿ (Nn. 150). ಒಳ್ಳೆತ್ತದನ್ನಾ ಸ್ತ್ರೀ (ಸದ್ವನಿತೆ 167). See Śmd. 69; Bp. 18, 29; 28, 22; 45, 1.

ಒಳ್ಳಿದ ಲಿ1ida. A good, etc., man (ತಾಲಿ, ತ್ರೇಯಸ್, ಅಧ್ಯಷ್ಟ, ತಾಲೀನ, ತಾರದ, ಪ್ರಕಾಂಡ, ಉದ್ಧ Hlā.). ಒಳ್ಳಿದಂ (Śmd. 184; Abh. P. 11, 26). ಒಳ್ಳಿದರ್ (Śmd. 121). See its conjugation 257. 298. 121. ಒಳ್ಳಿದರೊಡನೆ ಇರ್ದು, ಕಳ್ಳನ್ ಒಳ್ಳಿದನ್ ಅಕ್ಕುಂ; ಒಳ್ಳಿದ ಕಳ್ಳನೊಡನಾಡೆ, ಅವ ಶುಭಕಳ್ಳನೇ ಅಕ್ಕು (Sp.).

ಒಳ್ಳು ಲಿ1u. 1. = ಬರಲೆ, etc. (C.). — ಒಳ್ಳುಕಲ್ಲು. = ಬರಲು ಕಲ್ಲು. (C.).

ಒಳ್ಳು ಲಿ1u. 2. = ಬಳ್ಳು. An old jackal (R.; Tē. ವರಡು, ವರುಡು, ಒಡಿ; T., M. ಒರಿ).

ಒಳ್ಳೆ ಲಿ1. 1. Goodness, etc. (see ಒಳ್ಳೆತ್ತು); (good, etc.). Its genitive is ಒಳ್ಳೆಯ or ಒಳ್ಳೇ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ (Bp. 14, 4). ಒಳ್ಳೇ ಅಧ್ಯಷ್ಟವನ್ನ (Si. 352). ಒಳ್ಳೇ ಕೆಲಸ (B. 2, 14). ಒಳ್ಳೇ ಗುಣ (Si. 69). ಒಳ್ಳೇ ನಡತೆ (70). ಒಳ್ಳೇ ಮಣ್ಣು (100). ಒಳ್ಳೇ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನು (358). ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಿಗೆ ಸುಳ್ಳೇ ಪ್ರಧಾನ (Prr.). — ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆ rep. (B. 5, 197). — ಒಳ್ಳೆ ಕೆಯ್. To do what is good or fit; to be befitting. ದ್ರಾಹ್ಮಣಗೇ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಯ್ಯದು (ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ Hlā.). — ಒಳ್ಳೆದು. = ಒಳ್ಳೆತ್ತು q. v., ಒಳ್ಳೇದು. (C.). — ಒಳ್ಳೆಯಂ. — ಅಂ3. A good, etc., man. ಒಳ್ಳೆಯನ್ ಇರದ ಊರು

(Sp.). — ಒಳ್ಳೆಯವನು. — ಅವನು = ಒಳ್ಳೆಯಂ. (C.). ಒಳ್ಳೆಯವರ ಮಾನ ಹಳ್ಳೇರಿ ಹೋಯಿತು (Prr.). — ಒಳ್ಳೆಯವರು. — ಅವರು. A good, etc., woman (C.; B. 5, 218). — ಒಳ್ಳೆಯಾಕೆ. — ಅಕೆ. = ಒಳ್ಳೆಯವರು. (C.). — ಒಳ್ಳೇದು. = ಒಳ್ಳೆದು. (C.). ಒಳ್ಳೇದು ಕೆಡಕು (B. 5, 265). — ಒಳ್ಳೇ ನೀರಿ. The common indigo shrub, Indigofera tinctoria Linn. (St. & Pl.). — ಒಳ್ಳೇ ಮೆಣಸಿನ ಒಳ್ಳೆ. = ಮೆಣಸಿನ ಒಳ್ಳೆ. (St. & Pl.).

ಒಳ್ಳೆ ಲಿ1. 2. = ಉಳ್ಳೆ 2, ಹೊಳ್ಳೆ. A kind of amphibaena (ರಾಜಲ ದುಣ್ಣು Hlā., Nr., Mr. 401; My.; see ಉಂಟಾಗಿ & ರಾಜಲ; Tu. ಒಳ್ಳೆ, a water-snake). ಉರಗೇನೈಂಗೆ ಸಮಾನಮ್ ಒಳ್ಳೆಯೆ (Śk. 62). See ನೀರೊಳ್ಳೆ.

ಒಳ್ಳೆತನ ಲಿ1tana. = ಒಳ್ಳೆತನ. The state of being good, good conduct, propriety, etc. (C.).

ಒಳ್ಳೇತನ ಲಿ1tana. = ಒಳ್ಳೆತನ. (My.; ಗುಣ, ನಡೆ Ch.).

ಒಲಿಲ್ ಲಿ1al. = ಲಿಲಿಲ್. (J. 20, 26).

ಒಲಿಲು ಲಿ1ku. 1. To flow (ಪ್ರವಾಹ Śmd. Dh.; T., M. ಒದುಗು; Tē. ಉಲುಕು; cf. ಉಗ್ಗು 3, ಒಡಿ 3, ಒಸರ್ 1).

ಒಲಿಲು ಲಿ1ku. 2. The torrent or strong current of a stream (ನದಿಪ್ರವಾಹಂ Śmd. I).

ಒಲಿಲ್ ಲಿ1gal. The state of being joined or mixed. — ಒಲ್ಲಲ್ಲಂ. A kind of rain (Rēv. 8, 112).

ಒಲಿಲು ಲಿ1gu. 1. = ಒಸಗ್ಗು 1. To come or meet together, to unite, to assemble (ಸಮ್ಮೇಲನ Śmd. Dh.; cf. ಉಬ್ಬು 1, ಉದುಗು 1, ಒಡಗು 1, ಒಯ್ಯನಿ).

ಒಲಿಲು ಲಿ1gu. 2. = ಒಸಗ್ಗು 2, ಒಸರ್. An assemblage, etc.

ಓ

ಠ

ಓ ಠ. 1. The fifteenth letter of the Alphabet.

In MSS., prints, and vulgar language it is often found in the form of ಫೋ or ವಾ, when initial (for ವಾ see e. g. ವಾಕರಕೆ, ವಾಜ, ವಾಟ, ವಾಟಿ). It arises from ಉ e. g. in ಕೋಡು, ತೋಡು (Śmd. 250).

ಓ ಠ. 2. (= ಓ2). A contraction of ಉವ2 (C.), e. g. ಪಡೋ, ಬೀಡೋ (= ಪಡುವ, ಬೀಡುವ, Si. 360). ಆಗೋದು ಹೋಗೋದು ದೇವರೊಳ್ಳೆ, ಹೂಡೋದು ಬಿತ್ತೋದು ತನ್ನಿತ್ತೆ. — ಆಗೋ ಪೂಜೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿ, ಊಡೋ ತಂಬ ಊಡಿ ಬಿಡುವ. — ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗೋರು (= ಹೋಗುವವರು) ಇದ್ದರೆ ಸತ್ತ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದೇನು. — ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಕೇರಿ ಕೂತರೆ ಹೊಡೋರು ಯಾರು? (Prr.; see ಉಣ್ಣೋರು 3. ಕಣ್ಣುಗ; Prr. 3. ಕೊಳ್ಳು 1). ನಡೆಯೋ (B. 5, 111), ಮಾಡೋದು (5, 317). 2, a contraction that appears in three forms of ಕೊಳ್ಳು 1, i. e. ಕೋ = ಕೊಳ್ಳು, ಕೋತ = ಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಕೋ = ಕೊಳ್ಳೆ (C.). Cf. ಚಲೋ.

ಓ ಠ. 3. = ಓ4, q. v. (Śmd. 896. 68. 69). Cf. ಓಹೋ; Śk. ಓ. 1, in questions, etc. (896). ಎದದಾದನೋ? ಅವನ ನೊ ಸಲಕ್ಕುಂ ತೊಡೆದುದಕ್ಕುಂ! (69). ಮುತ್ತಿದನೋ? ಇನೆ ಕೋಣ್ಣೆ

ಧೂರಿಪಟಂ! (69). ಬಿದ್ದನೋ? (Bp. 11, 44). ಎನ್ನೋ? (45, 33. 44). ಇದೇನೋ? (50, 24). ಅದೆಯನೋ? (58, 83). ಎನ್ನ ದೋಪಕೆ ಅವನೋ ಎಧಿ? (60, 57). ಎನ್ನಂ ಕಾಣೆಯೋ? (20, 15). ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀಯೋ, ತಮ್ಮಾ? (B. 1, 11). ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಹರಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಬರಹ ತೀರಲಿಲ್ಲವೋ? (1, 11). ತಮ್ಮಾ, ನಿನಗೆ ದನ ಅನ್ನರೇನು ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ? (1, 17). ನೀನು ಹೋಗ ತಕ್ಕವನೋ? (1, 25). ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾ ಕೋ? ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (2, 7). ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಸುಖವೆನ್ನು ತಿಳಿದಾರೋ? (2, 44). ನೀನು ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀಯೋ? (2, 48). ನಾಯಿಗಳು ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ವೋ? ಎನೋ? ಎನ್ನು, ಆ ಹಾರುವನಿಗೆ ಸಂತಯ ತಟ್ಟಿತು (2, 53). ಎನಾಯಿತೋ, ತಂಕರಾ? (8, 84). ಒನ್ನು ಕ್ಷಣದೊಳಗೆ, ಇದ್ದನೋ? ಇಲ್ಲವೋ? ಎಮ್ಮುವ ಹಾಗೆ, ನಿಡ್ಡೆ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (4, 135). ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋದನು, he has gone somewhere, to one place or another (C.). 2, in admiration, etc. ಎನ್ನೆ ನೋ! ಆ, ಕೆಟ್ಟಮ್ ಒಳ್ಳೆತ್ತಾಯ್ತು! ಎನ್ನೆನೋ! ಒದಿನ ಪರಿ ಲೇಸು, ಲೇಸು! (Śmd. 69). ತೊಲಗರೋ! (Bp. 21, 10). ಹೋಗಿರೋ! (51, 69). ಮಂಗಳರು ಮನುಷ್ಯರ ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ! (B. 1, 13). ಎನ್ನಾ ಕೆಟ್ಟವನೋ ನೀನು! (2, 43). ಇವನಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಿಲ್ಲ! (3, 28). ಎಷ್ಟೋ ಮರಗಳಿಗೆ ಹೊಂಗೆಗಳೂ ಎಲೆಗಳೂ ಬಹಳ ಇರು

ಪದವು ಅದರ ಸರಳವಾದ ದೃಷ್ಟಿವಾಗಿ ದೀಯುತ್ತದೆ! (8, 36). ಎಷ್ಟೋ
ಹಸು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಎರವಾಗುವದು! (4, 223). — ಓ ಓ. = ಓಹೋ.
0, o! (ಅಥವಾ ಓ. II, 103). — ಓಯನ್. To say o! to
wonder; to encourage (Bp. 16, 11; 22, 58; 28 sum.; 28,
51, 53). — ಓಯನಿಸು. To cause to say o! (Bp. 22, 27).
Observe the following use of ಓ: ನನಗೆ ಹಾಗೆ ನೋವು ಆಗು
ವದೋ, ಅದರಿಂದಲೇ ಈ ನೋವು ಆಗುತ್ತದೆ (B. 2, 44; C.).
The ಓ may however be left out, see e. g. ಎನ್ನನೆ & ಎಹಗೆ,
and cf. Śmd. 174.

ಓ ರಿ. 4. To be attached to; to love; to be
fond of; to be pleased with; to be kind
(ಸ್ವೇತ Śmd. Dh.; My. only in the P. p.; M., T. ಉವ; M.
ಉವನಿ, love; cf. ಉಮ್ಮು 2, ಉದುಗು 1, ಓನೆ, ಓವು 2). P. p. ಓತು
(Śmd. 287; Bp. 4, 18). ಓವತ್ತು (Śmd. 265). ಓವ (Bp. 15, 15;
24, 39, 46; 57, 70; 60, 30). ಓವತ್ತು (Rāv. 5, 44). ಓವಂ
(Śmd. 275). ಓವದೆ (Bp. 24, 84). ಓವ (Bp. 48, 23). ನಲ್ಲರ
ನಲ್ಲರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಓವನೆ, ವರಮಾತು! (Śmd. 120 Mdb.). ಓತು
ಸಾಕದೆ ದಾದಿ (ಧಾತ್ರಿ Mr. 312). See Bp. 29, 35; 38, 65; 39,
14; 40, 39; 41 sum.; 57, 7; Bh. 1, 10, 36; Rām. 1, 16, 29;
J. 8, 5; 26, 11. 22, 23; Sp. s. ಧಾತು. — ಓವಂ. A beloved
man; a husband. See ಅಮದುಂವನ್ನೋವ. — ಓವನ್. A be-
loved woman (ಪ್ರಿಯತಮೆ Kk. 30; ನಲ್ಲಳ, ಪ್ರಿಯತಮೆ Śm.
74). See Ch. v. 173; Rāv. 10, 10.

ಓ ರಿ. 5. The initial ō that is connected with
initial pō or hō, see e. g. ಓಗು 2, Tbh. ಓಮ, ಓರ 2,
ಓರು 1, ಓರ 1, ಓರಿಸು, ಓಲು 1, ಓದು 2.

ಓ ರಿ. An interjection of calling (ಓ ಎನ್ನ ನುಡಿ, ಒಬ್ಬರು ಕರ
ದರೆ ಓ ಎನ್ನು ನುಡುವುದು Nn. 154), of praising or reverenc-
ing (ನುತ, ಕೋರಾಟ 154) and of questionableness (ಸಂತಯ,
ಸಂದೇಹ 154).

ಓಕ ಓka. = ಓಕನ್. See ಅನೋಕತ.

ಓಕರಿ ಓkari. (fr. ಬಯಕ). Vomiting; emitting
(Tē. ಓಕರಿ; Mhr. ಓಕ). — ಓಕರಿಗೋ. To vomit (Bp.
19, 51).

ಓಕರಿಕೆ ಓkarikē. = ಓಗಡಿಕೆ, ಓಕರಿ, ಓಕಾರ, ಓಗಡಿಕೆ, ವಾಕ
ರಿಕೆ, ವಾಕಳಿಕೆ, ತೋಡಿಕೆ. Vomiting (ಒಗಡಿಸು Kk.
54; ಉದ್ಗರ, ವಮನ Mr. 385; Bp. 3, 2; My.; ಉದ್ಗರ Śi. 400;
T. ಓತ್ಕಾರ, M. ಓತ್ಕಾರ).

ಓಕರಿಸು ಓkarisu. = ಓಕ್ಕರಿಸು, etc. To retch, to vomit,
to spit out; to emit; to dismiss (ಒಗಡಿಸು Śm.
60; My.; T. ಓತ್ಕಾರ). See Bp. 14, 10; 24, 12; 59, 4. 12;
Rām. 6, 51, 27; Bh. 1, 9, 8; 8, 25, 5; Abhā. 2, 12; J. 5,
31; 12, 45.

ಓಕರಿಸುಹ ಓkarisuhā. Vomiting (ಉದ್ಗರ, ಉದ್ಗ್ರಹ
Nr.).

ಓಕಸ ಓka. = ಓ. A dwelling, a house; a refuge; pleasure.

ಓಕಸಾರಕ ಓkasaukasa. A sparrow (ಗುಬ್ಬಿ Mr. 172).

ಓಕಳಿ ಓkali. (fr. "oohre" ?) = ಓಕಳಿ. A red liquid
of various ingredients which is sprinkled or
squirted upon persons at the hōli feast, at
the close of a temple-festival, or at mar-
riages (S. Mhr.).

ಓಕಾರ ಓkāra. The letter ಓ (Śmd. 11).

ಓಕಾಳ ಓkāla. = ಓಕರಿಕೆ, etc. (My.).

ಓಕುಳಿ ಓkuli. = ಓಕಳಿ q. v. (C.; Grj. 3, 62; 4, 25; 10, after
98; Bh. 1, 10, 9; 7, 7, 45; Rām. 1, 16, 51; J. 14, 15). —
ಓಕುಳಿ ಅಡು. To sprinkle the ṓkuli on one another (Abh.
P. 14, 200; My., also ಓಕುಳಿ ಜಲ್ಲು).

ಓಕೆ ಓkē. A contraction of ಉವಕೆ, the dative
form of a verbal noun formed of ಉವ 2 No. 2,
such a noun at present appearing only in
this case, e. g. ಅಡೋಕೆ, ನಡೆಯೋಕೆ, ಹೋಗೋಕೆ, ಬರೆಯೋ
ಕೆ, ಮಾಡೋಕೆ, etc. (My.), ಉಮ್ಮೋಕೆ (in Prva. s. ಅಮ್ಮು 4
and ಬದಿಗಾಲ). See ನ 4, and cf. note ad ಅ 4. ಊರೆಲ್ಲ ದೇ
ಡೋಕೆ ಹೊದಿಬರೆ ಕೊಡೋರು ಯಾರು? (Prv.).

ಓಗ ರೆಗಾ. Tbh. of ಓಕ (Śmd. 338).

ಓಗಟಿ ರೆಗಾಟಿ. = ಒಗಟು, etc. (My.; Bh. 8, 26, 17).

ಓಗಡಿಕೆ ರೆಗಾಡಿಕೆ. = ಓಕರಿಕೆ, etc. (V. 3, 9).

ಓಗಡಿಸು ರೆಗಾಡಿಸು. = ಓಕರಿಸು, etc. (Śm. 60; T. ಓಂಗು,
to lift up; to vomit; Tu. ಓಂಕದೆ, heaving of the belly;
retching).

ಓಗರ ರೆಗಾರ. (Tbh. of ಓದನ? or cf. ಪುಷ್ಪ?). Boiled
rice (ಫಿಸ್ಸೆ, ಫಕ್ಸೆ, ಅನ್ನ, ಒದನ, ಕಪ್ಪೆ, ಅಹಾರ Nr.; ಕೂ
ರೆ, ಅನ್ನ, ಒದನ, etc. Mr. 214; ಕತ್ತಿರ, ಕೂದ್ ಸಿ. 113; My.;
Tē. ಓಗರ, ಓಹರ, ಓರಮು). ಓಗರದ ಮೇಲಣ ನಡಿ (ಮಾಸರ, etc.,
Nr.). ಓಗರದ ಗಂಜಿ (ಮಾಸರ, ಅಹಾರ, ನಿಸ್ತಾವೆ Nr.). ಓಗರದ
ಸೀಳು (ಫಿಸ್ಸೆ, ದಗ್ಗಿತಿ Nr.). ಪ್ರಪಲ್ಲಮಲ್ಲಿನವಪ್ಪಮ್ ಓಗರದ
ಕಮ್ಮುಗಳ ಅಗರಮ್ ಅಯ್ಯ ಸುಗ್ಗಿಯೋ (Ūpr. 7, 49). See
Bp. 8, 42; 12, 28; 58, 48; Bh. 1, 10, 14; ಮೇರೋಗರ, ಪಾ
ರೋಗರ.

ಓಗು ರೆಗು. 1. (= ಉಗು 1). ಕಡಿಕಡಿ ಓಗಿ (Rāv. 5, after 122).

ಓಗು ರೆಗು. 2. = ಹೋಗು. To go (My.).

ಓಳು ರೆಗಾ. = ಓಗ. A stream, a current, a course of water
2, a heap; a multitude. 3, quick time in music.

ಓಂಕಾರ ಓm-kāra. The mystic syllable ōm. See Bp. 55, 50.

ಓಂಕಾರಿ ಓnkāri. N. (Grj. 10, 75).

ಓಜ ರೆಜಾ. = ವಾಜ. A teacher, a guru (ಅಚಾರ್ಯ Ūt.
I, 102; ಎಪಲವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಕ Kk. 85; ಎಪಲವಿದ್ಯಮಂ ಬಲಿತ್ತಾಗಿಯೆ
ಶಿಕ್ಷಿ ಪಾತ Śm. 46; My.; Tē. ಒಜ, ಒಜ; Tē. ಒಜನಾಡು, a priest-
ling; a sacrificer to the village goddess; M. ಒಜ್ಜ, a
Mārān Śūdra who beats the drum in temples; T. ಒಜ್ಜ,
a sacrificer to the goddess Pīḍāri). See ಬೋದಿಯರೋಜ,
ರಕ್ಕಸರೋಜ. 2, an artificer: a carpenter, a black-
smith (My.), a goldsmith (Tē. ಒಜ, a goldsmith;
T. ಒಜ, an artificer = ಕಮ್ಮಳ; cf. the terms s. ಊದಗ,
ಒಯ್ಯನೆ, and see ಒಜ). ಕಾಲಮ್ ಎಮ್ಮ ಒಜಂ (Rāv. 11, 19).

ಓಜ ರೆಜಾ. 1. = ಒಜ 2. Tbh. of ಒಜನ್. An elaborate style
abounding with compounds (Kāv. III, 1, A, 18-21).

ಓಜ ರೆಜಾ. 2. = ಒಜ 1. Odd; an odd number or line (Sk.;
Ūh.).

ಓಜಸ್ ರೆಜಾಸ್ (ಓಜಸ್ಸು). = ಒಜ 1, ಒಜ 2. Vitality, power, strength;
virility; energy. 2, light, splendour, lustre. 3, an
elaborate style abounding with compounds (Kāv. III,
1, A, 8). 4, manifestation, appearance. 5, support,
stay. 6, water.

ಓಜಾಯಿಲ (ôjô-âyila). A man of propriety (P Smd. 252).

ಓಜಿಸು ôjisu. To be properly or carefully performed (Bp. 31, 21; 35, 16).

ಓಜಿ ರ್ಜೆ. A row, a line, a range: a heap, a mass, an assemblage (Bh. 1, 10, 30; 6, 2, 5; Tê.; see T. s. ವರಸ);—regularity, order, propriety, suitableness; good sense (Tê. ಓಜಿ, ನಾಜಿ; see T. s. ಒಯ್ಯನೆ and ವರಸ). See Grj. 4, 123; Bp. 7, 30; 28, 80; 55, 7; Râv. 6, after 11 (twice), 133 and 137; 13, after 61 and 91; Râm. 3, 7, 38; J. 5, 20. — ಓಜಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. To be deprived of propriety, etc. See Sp. s. ಮಡದಿ. — ಓಜಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be tractable, etc. ಓಜಿಗೊಳ್ಳದ ಕುದುರೆ (ದುರ್ವಿನೀತ, ತೂಕಲ Nr.). — ಓಜಿವಪ್ಪ. -ತಪ್ಪ. Proper conduct to be deviated from (J. 21, 53). — ಓಜಿನಿಡಿ. -ನಿಡಿ. A seizure or hold of order, etc. (Abh. P. 2, 11). — ಓಜಿವೆವು. -ವೆವು. Propriety to take place: to be arranged in proper order (Ch. v. 104; Abh. P. 3, 107).

ಓಜಿ ರ್ಜೆ. 1. = ಓಜಿ 2. (Sk.; Ch.).

ಓಜಿ ರ್ಜೆ. 2. = ಓಜಿ 1. See ಅನೋಜಿ.

ಓಟಿ ರ್ತಾ. (fr. ಓಡು 2). = ವಾಟಿ 1. Running; a run; a race; speed, velocity; current of water (ರಂ ಹಸ, ಜವ, ರಯ, etc. Mr. 273; C.; Tu.; T. ಓಟ್ಟು). ಸಂಗರ ನೆ ದೊಡ ಓಟಂ (Grj. 9, 51). ಕುಣಿದೋಟ (ಪ್ರತ Si. 274). ಓಟಾ ಓಡಿ ದರೂ ಕಾಟ ತಪ್ಪದು. — ನೋಟವಿಲ್ಲದೆ ಓಟ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಟಾ ತಪ್ಪದು (Prvs.). See B. 5, 13; ನಿಟ್ಟೋಟ.

ಓಟಿಗಾಡಿ ರ್ತಾ-ಗ್ತಾ. A runner (C.).

ಓಟಿ ರ್ತೆ. = ಓಟಿ 1, etc. A half of a cocoa-nut shell (Mhr. ವಾಟಿ). See Prv. s. ಗಂಗೆ.

ಓಟು ರ್ತು. = ಓಟು, etc. (My.) ಓಟಕೆ = ಓಟಕೆ = ಅಪ್ಪಕೆ (My.). ಊಟಕೆ ದಾರವ್ವ! ಅನ್ನರೆ ಓಟಕೇ ಮುನ ಕೊಣ್ಣ (Prv.). See ರವೋಟು.

ಓಟಿ ರ್ತೆ. 1. = ವಾಟಿ. A large jungle reed (My.; Tu. ಓಟ್ಟು, T. ಓಟ್ಟು, M. ಓಡಿ). — ಓಟಿಕುಡ. A place on the Mercara Ghaut. — ಓಟಿಕೊಡಲು. A reed fife (My.).

ಓಟಿ ರ್ತೆ. 2. The tree *Garcinia pictoria* Roxb., the Mysore gamboge tree (ಅಮ್ಬುನಾಟ Mr. 139, o. r. ಅಮ್ಬುನಾಟ; Tu. ಓಟ್ಟು, ಓಡಿ). — ಓಟಿಪುಲ. ಓಟಿಕುಳ. Its fruit (My.; Tu.).

ಓಟಿ ರ್ತೆ. 3. (fr. ಓಡೆ 1) = ಒಟ್ಟು. A crack, a fracture, a hole (My.; T. ಓಟ್ಟು, Tê. ಓಟು; cf. ಓಡು 1). ಗಡಿಗೆ ಓಟಿ ಹಿತ್ತು (My.). See Prvs. s. ಕೋಟಿ, ತೇಟಿ, ನೋಟ.

ಓಟಿ ರ್ತೆ. 1. = ಓಟಿ, ಓಟ್ಟು, ವಾಟಿ 2. A half of a cocoa-nut shell (My.). 2, a seed pod of tamarind (J. 24, 35; My.), the shell of the wood-apple tree (My.), that of almonds (My.), etc.

ಓಟಿ ರ್ತೆ. 2. = ವಾಟಿ 1. The stone of a mango, etc. (My.; Mhr. ದಾಠ, ದಾಠಾ, ದಾಠಿಲ).

ಓಡ ರ್ತಾ. A boat (ದೋಣಿ, ನಾವು Mr. 407; My.; Tu., Tê., T.; M. ಓಡಿ, a large, long and narrow seaboat; cf. ಓಡು 1).

ಓಡಿ ಕೆ ರ್ತಿಕೆ. Running (My.).

ಓಡಿಸು ôdisu. To cause to run; to cause to

flee; to drive away (C.; Bp. 22, 29; 36, 48; 42, 2; 61, 79; J. 14, 6; B. 4, 9, 123).

ಓಡು ರ್ತು. 1. (fr. ಓಡೆ 1). A fragment; a potsherd; an earthen pan; the brain-pan or skull; the shell of a tortoise (ಧಾಣ್ಣ ತಕಲ Smd. Dh.; ಕಪಾಲ Hlâ.; My.; T., M.; Tu. ಓಡಿಲ್, ಓಡು; Tê.: crack, ohink, hole; defeat, loss). ಹಂಚಿನ ಓಡು (ಕರ್ಪರಾಂತ, ತರ್ಕರ Nr.). See Bp. 55, 21; 58, 60; ತಲೆಯೋಡು, ಸೋರೋಡು, ಹುರಿಯೋಡು. Plural once ಓಡ್ಗಲ್ (J. 11, 38). 2, a potsherd-like person, a despicable person (Bp. 56, 80).

ಓಡು ರ್ತು. 2. To run; to flee (ವರಾಯನ Smd. Dh., Sm. 93; C.; T., M., Tu., Tê.). ಓಡಿತ್ತು ಕನ್ನರಪ್ಪಣ್ಣಂ (Smd. 266). ವಸಿಪ್ಪ ಮಹರ್ಷಿ ಅಂಚ ಕೊಣ್ಣು ನೂಡು ಧಾಗವಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋದದನ್ನೂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹೊದಿ (Si. 93). ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಓಡಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪ್ರದ್ರಾವ, ಅವಯಾನ 296). — Commonly ಓಡಿ ಹೋಗು also: to go in a quick manner; and ಓಡಿ ಬರು also: to come in a quick manner. — ಓಡಿ ಸಿಕ್ಕ ಬೇಡ, ಅಡಿ ತಪ್ಪ ಬೇಡ. — ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಬಡ್ತಿ ಹಾಲಿಗೆ ಹೆಪ್ಪ ಹಾಕಾಕೇ? — ಓಡುವ ವನ ಕಣ್ಣರೆ ಅಟ್ಟುವವಗೆ ಘನ (Prvs.). See Bp. 46, 59; 47, 18; 50, 38; 52, 12; 54, 38; Râv. 9, 30; Ç. Bp. 4, 7; J. 2, 65; 17, 1; 28, 52, 58. — ಓಡಾಟ. -ಅಟ. Running about (C.). — ಓಡಾಡು. -ಅಡು. To run about (C.; B. 3, 40; 4, 60, 136). — ಓಡು ಓಡು. rep. (Bp. 60, 24; B. 2, 34; 3, 71; 4, 42; 5, 136). — ಓಡ್ಯಾಟ. = ಓಡಾಟ. (C.). — ಓಡ್ಯಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To drive away, etc. (C.). ಅಡಿ ಬನ್ನ ಕತ್ತೆ ಅಡಿಕೆ ತನ್ನ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಓಡ್ಯಾಡಿಸಿ ಬಡ್ತಿತನ್ನೆ (Prv.). — ಓಡ್ಯಾಡು = ಓಡಾಡು (C.; B. 3, 80; 5, 29; ವರಿ G).

ಓಡು ರ್ತು. 3. Running; fleeing. See ಓಡುಕುಳ.

ಓಡುಕುಳಿ ರ್ತು-kulî. (Smd. 239). A runner, etc.

ಓಡುವಿಕೆ ರ್ತುವಿಕೆ. Running, etc. (ಉಡ್ವೀನ Si. 178). ಹಾಯ್ದು ಓಡುವಿಕೆ (ವರಿತ 274).

ಓಡೆ ರ್ತೆ. = ವಾಡೆ. A broad burnt earthen hoop used for walling the inside of wells, one hoop being placed upon another (My.; T. ಉಪ್ಪಿ; Tê. ಓರೆ; cf. ಊಪು); — such a hoop, when large, used as a receptacle for grain, etc. (My., T., Tê.); — a large store-vessel constructed of baked earthen rims piled one upon another (My., T., Tê.).

ಓಡೆ ರ್ತೆ. N. of a plant (ಸಡೆ Mr. 134; Sk. ಓಡಿ, wild-growing rice).

ಓಡ್ವ ರ್ತಾ. N. of a people and country, the northern part of Orissa. (This Sk. term probably arose from the genitive plural of ಒಡ್ವ 1: ಒಡ್ವದೇತ = ಒಡ್ವರ ದೇಶ).

ಓಡ್ವಪ್ಪ ರ್ತಾ-pushpa. = ಉಡುಪ್ಪಪ್ಪ. *The China rose or shoe flower, Hibiscus rosa sinensis* Lin.

ಓಣ ರ್ತಾ. = ಒಣ 1, ಓನ 2. A contraction of ಉ ನೋ, the ಉ of which being either the ಉ of the base, as in ಹೋಗೋಣ, or the secondary ಉ mentioned s. ಉ 3 and ಉನ 2, as in ನಡೆಯೋಣ. See also ಓ 2. Forms with ಓಣ are used 1, as verbal nouns (C., declined except in the dative, My.). ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬನ್ನ ಇದು ಕೊಟ್ಟೋಣವಾಯಿತು (B. 4, 156). ನಾಯಿಗಳ ಬಡದುವಿಕೆಗೆ ಬೊಗಕೋಣವೆನ್ನಿ.

ಛಿನ್ನ ಮಾದುವ ತಟ್ಟಕ್ಕೆ ಗುಡುಗುಬಿಡೋಣವೆಂದೂ, ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 5, 38). ನನ್ನಿನ್ನ ಸುಮ್ಮನೇ ಇರೋಣವಾಗದೆ (5, 63). ಮದ್ದಾಗಲ ಬೋಣದವನ್ನ (5, 64). ಹಾಡೋಣ ದಾಡೋಣವನ್ನು ಮಾಡಿಸು ತ್ತು (5, 70). ಸರಕಾರ ಕೊಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡೋಣದವನ್ನ (5, 107). ಇರೋಣದಿಂದ (5, 110). ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚೋಣ, ಮನೆಗೆ ಕನ್ನ ಹಾಕೋಣ (5, 268). ತಕ್ಕೊವೋಣ, ಬೆಟ್ಟ ಮಾಡೋಣ, ಅಡೋಣವು (Si. 358). Though used in books of S. Mhr., the forms with ಓಣಿ are not rūḍhi there. — 2, as conveying the meaning of the first person plural of the imperative (C.), e. g. ಓಡೋಣ! ಹೋಗೋಣ! (B. 1, 16); ನೋಡೋಣ! (2, 14); ಮಾಡೋಣ! (3, 82). Common S. Mhr. people use ಉನ or ಲಾನ in this case.

ಓಣಿ ṛṇi. (fr. ಓರಣ) = ಓಳ. A continuous line, a row (T. ಓಳ; Tu.). 2, a lane; an alley; a street (C.; Tē.; ಕೇರಿ G.). ಪಾತರದವರ ಓಣಿ (ವೇತ್ಯಾಜನ ಸಮಾಕ್ರಯ G.). See B. 4, 185. 186; 5, 192. — ಓಣಿ ಓಣಿ. rep. (B. 2, 31).

ಓಣ್ಣಿ ṛṇi. = ಓಣಿ 1, etc. ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಿ ಓಣ್ಣಿ (C. Bp. 47, 20).

ಓತ ṛta. 1. (fr. ಓದು 1) = ಓತು 1, ಓದು 2. Reading. (Smd. 246. 247).

ಓತ ṛta. 2. = ಘೇತ, etc. (My.).

ಓತ ṛta. = ಊತ. Woven; sewed; strung. See ನಸ್ಯೋತ.

ಓತಪ್ರೇತ ṛta-prōta. Sewed or woven crosswise and lengthwise (Sk.): evenness, sameness (ಸಮತೆ My.); difference (ವಿತ್ಯುಕ್ತಮೆ My.).

ಓತಿ ṛti. A kind of lizard or chameleon; the lizard commonly called a blood-sucker, *Lacerta cristata* (ಸರಟ, ಕೃಕಲಾಸ Hlā., Nr., Mr. 154; ದ್ವಿಜ, ಸರಟ Nn. 36; My.; Tu. ಓತಿ; T. ಓತ್ತಿ, ಓದಿ, ಓದ್ತಿ; M. ಓತ್ತು). See Prv. 3. ನಾನು 1. — ಓತಿಕಾಟ = ಓತಿ. (C.). ಓತಿ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಬೇರಿ ಸಾಕ್ಷ (Prv.). — ಓತಿಕೇತ = ಓತಿ. (My.). — ಓತಿ ಕಾಟ = ಓತಿ. (My.; Si. 170). — ಓತಿಕ್ಕಾತ = ಓತಿ. (My.).

ಓತು ṛtu. 1. = ಓತ 1, etc. Reading; that has been read or studied: the veda (ಪದನಾತು, ಸುತಿ, ವೇದ Si.; T., M. ಓತ್ತು).

ಓತು ṛtu. 2. P. p. of ಓ 4.

ಓತು ṛtu. 3. = ಅವತು, etc. (Bp. 18, 79).

ಓತು ṛtu. A cat.

ಓತ್ರ ṛtra. The letter ಓ (Smd. 65. 132. 188. 250. 355; Kāv. I, 3, 104-108).

ಓದ ṛda. = ವಾದ 1, q. v. (My. occasionally).

ಓದನ ṛdana. Boiled rice (ಬಗರ Mr. 214; ಬ್ರಹ್ಮ ಅತನ Nn. 79).

ಓದಾಳಿ ṛdu-āli. (Smd. 239. 111). A person fond of reading (My.); a reader; a learned man (ಬಟ್ಟಿ Ṛ. I, 17; ಪಾಕ II, 39). See 3. ನೇದ.

ಓದಿಕೆ ṛdikē. Reading (C.).

ಓದಿಸು ṛdisu. To cause to read; to instruct in the śāstras (ಪಾತ್ರತಿಶ್ಚ Smd. Dh.). ಓದಿಸುವಾತ (ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯ Hlā.). ವೇದವನ್ನು ಓದಿಸುವವನು (ಅಧ್ಯಾಪಕ Si. 233). See Bp. 31, 28; 42, 5; 47, 32; 55, 45. 53. 54; J. 10, 15.

ಓದು ṛdu. 1. To utter; to read; to recite; to study; to say (ಪಠನ ಸ್ಮd. Dh.; ಉಚ್ಚರಿಸು ಸ್ಮd. Cm. 38. 41. 140. 189; ಪೇಠ್ ಸ್ಮd. 173; C.; T., M., Tu.; Tē. ಜ ದುವು; cf. Sk. base ಪೋಚ್ of ವಚ್?). ಓದುವ ಅನುಕ್ರಮಂ (ಪಾಠಕ್ರಮಂ ಸ್ಮd. 11). ಪೂರಯ್ತಿ ವೇದವೋದಿವವಂ (ಅನೂಚಾನ Mr. 250); ಓದೆನ್ನು ಪೇದುವನು (ಉಪಾಧ್ಯಾಯ 251); ಮಿಗೆ ಓದಿವವಂ (ಪಾರಾಯಣ 252); ಓದುವ ಗೃಹ (ತಿಕ್ಕಾಲಯ 197). ಓದುವ ಮಠ (ಮಠ, etc.); ವೇದವನ್ ಓದಿವಾತನು (ಭಾಸ್ತ ಸ Nr.). ಎಲ್ಲಾ ವೇದವನ್ ಓದಿವಾತನು ಅನೂಚಾನನ್ ಎಮ್ಮುದು; ಶ್ರೀಶ್ರಿಯನು ಭಾಸ್ತ ಸನ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ವೇದವನ್ ಓದುವಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮಿದ ಉಗುದುಗಳು (ಬ್ರಹ್ಮ ಬಿನ್ನು); ವೇದದ ಮೊದಲನ್ ಓದ ತೊಡಗಿದವನು (ಶೈಕ್ಷ, etc. Nr.). ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಿಲ್ ಓದುವುದು (ಪಾರಾಯಣ, etc. Hlā.). ಓದಿ, ಬೂದಿಯ ಪೂಸಿ, ತೇದು ಕಾವಿಯ ಹೊದೆದು ಹೋದಾತ ಯೋಗಿ ಎನ ಬೇಡ! ಇನ್ನಿ ಯವ ಕಾವಾತ ಯೋಗಿ! (Sp.). (ದುಷ್ಕವಿಗ ಕೃತಿಯನ್) ಓದಿದೊಡೆ ಕಲ್ಲ ಮಾಲೆಯ ನಾದಂ (Grj. 1, 21). ಕರ್ಪರದ ಕರಿದಿಯ ವಾಯ್ ತವ್ವದೆ ಓದುವನ ವಾಯ್ (Sp.). ಓದಿದವನು ಭೇದಾ ತಿಳಿದಾನು. — ಓದೋದು ತಾಸ್ತ, ಇಕ್ಕೋದು ಗಾಳ (Prvs.). See Smd. 287; Grj. 2, after 106; Bp. 24, 33; 57, 21; Pril. 3, 5; Rā. 4, 76; Sā. 1, after 79; J. 8, 24; 30, 24. 50; Sīm. 107; Dp. 87. — ಓದಗಲಿಸು. -ಕಲಿಸು. To teach to read (C.). — ಓದಾಟ. -ಆಟ. Reading (My.). ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಓದಾಟ ನಾಯ್ಕ ಒಡನಾಟ (Prv.). — ಓದು ಓದು. rep. (Smd. 230). ಓದಿಯೋದಿ ಮರುಕಾದ ಕೋಡು ಧಟ್ಟ (Prv.).

ಓದು ṛdu. 2. = ಓತ 1, etc. Reading, etc. (C.). ಓದುಂ ಗೆ ಓತಂ (Smd. 246). ಏನೇನೋ! ಓದಿನ ಪರಿ ಲೇಸು, ಲೇಸು! (69). ನಿನ್ನತಂ ನೆರವಿನ ಓದಿನ ಕಪ್ಪುಮನ್ ಓದಿದಿರ್ ಸುಧಾನಿಲಯದ ಮುನ್ನೆ, ಸತ್ಯತಿಯ ಮುನ್ನೆ (Grj. 1, 26). ಆಚಾರದ ಓದಿನ ನೆಡವಣಿಗೆ (ಬ್ರಹ್ಮವರ್ತನ Hlā.). ಓದಿಲ್ಲದಂ (ಅನಧ್ಯಾಯ, ನಿರಾಕೃತಿ Mr. 253). ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಓದು ಕಲಿಯುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 18). ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಓದ ಲ್ಲ (i. e. ಅಲ್ಲದದು), ಬೆಕ್ಕು ಹೆಚ್ಚಿಲಿಯಲ್ಲ, ಎಕ್ಕೆಯ ಗಿಡವು ಬನವಲ್ಲ; ಇವು ಮಾದಿ ಲೆಕ್ಕದೊಳಗಲ್ಲ (Sp.). See Bp. 9, 18; 57, 74; Sp. 3. ಅಕ್ಕರ. — ಓದು ಗೀಡು. reit. (Bp. 53, 61; My.). — ಓದುಕ್ಕಂ. -ಉಕ್ಕಂ. (Smd. 242). A man of extensive reading.

ಓದುಗಾಡಿ ṛdu-gāḍi. = ಓದುಂಗಾಡಿ. (My.).

ಓದುಂಗಾಡಿ ṛdu-g-ḡāḍi. (Smd. 236). A reader; a student; a clever reader.

ಓದುವಿಕೆ ṛduvikē. Reading, etc. (ನಿಪಾಠ, ಪಾಠ Si. 397; see also 251).

ಓನ ṛna. 1. A contraction of ಉಪನ in the genitive masculine (My.), e. g. ಬದಿಯೋನ (i. e. ಬದಿಯುವನ = ಬದಿಯುವವನ) ಹತ್ತರ ಬಡತನ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಓನ ṛna. 2. = ಓಣ. A contraction of ಉಪನ, e. g. in ಹೋಗೋನ! (My.).

ಓನಾಮ ṛ-nāma. = ಓಮಾನ. The name or mantra that begins with ಓ, i. e. ಓ ನಮಃ ತಿನಾಯ (C.). 2, a name of the alphabet of which formerly the letter ಓ (as a salutation) was first taught to write (C.; Tē.).

ಓಪ ṛpa. = ಓವ 1. The present relative participle of ಓ 4, q. v.

ಓಪಾದಿ ṛpādi. (fr. ಓತ್ 1). Likeness, similarity (C.; Tē.; Tē. ಓಪು, to fit, to suit; ಓಲುಪು, ಪೋಲುಪು, to compare). ಕಣ್ಣು ಕಸವಿನ ಓಪಾದಿಯವನು (ದ್ವೇಷ್ಯ, ಅಪ್ಪಗತ Nr.). ತಾಯಿಯ ಓಪಾದಿಯಲಿ (Bp. 15 sum.). ತಾಯೋಪಾದಿಯಲಿ (25, 7). ಕಡಲಿನೋಗು ದ್ವೀಪದ ಓಪಾದಿಯಾಗಿ ಇರುವ ಮೀನು (Si. 88).

ಒನ್ದು ಮನೆಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ (B. 4, 59). ಗುಡುಗಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ (4, 91). See Si. 114. 117. 204.

ಓಬಿಕಾಲಿ ಓಬಿ-kāla. A long time past (My.; H.).

ಓಮ್ ಓಂ. The syllable om. 2, yes.

ಓಮು ಓಮಾ. = ಓಮು, ಓವೆ 2, ಓವೆ 1, (ವಾದಕ್ಕಿ), ವಾಮು, ವೋಮು, ಹೋಮು. Bishop's weed, Ligusticum (or Ptychotis) ajwaen Roxb. (My.; ಖರಾಪ್ಪೆ, ಕಾರವಿ, ದೀಪ್ಯ, ಮಯೂರ, ಲೋಹಮಸ್ತಕ Si. 149; Tu., T., M.; Tē. ಓಮು, ವಾಮು; Mhr. ಓಮಾ). ಓಮು ತಿನ್ನ ಕತ್ತಲೆ ಹಾಗೆ. — ಓಮು ತಿನ್ನರೆ ಕ್ಷಮ ಹೋದೀತೇ? (Prva.).

ಓಮು ಓಮಾ. 1. Favour, kindness; assistance (Bp. 43, 86; Sk. ಓಮನ್; cf. ಓ 4).

ಓಮು ಓಮಾ. 2. Tbh. of ಹೋಮು. (My.).

ಓಮಾನ ಓಮಾ. A vulgar Tbh. of ಓನಾಮ (S. Mhr.).

ಓಮು ಓಮು. = ಓಮು, etc. — ಓಮುಕಾಯ. The seed of Bishop's weed (ಅಮೋದಿ, ಉಗ್ರಗಂಧ, ಪ್ರಹೃದರ್ಥ, ಯವಾನಿಕೆ, ಅಜಾಮೇದ Si. 158; ದೀಪಕ 406).

ಓಯಿ ಓಯಿ. An interjection used in calling: O! oh! ho! hallo! (ಸವ್ಯೋಧಿಸಿ ಕರೆಯುವದು Si. 472; C.; Tē., Tu.; T. ಓಯ್).

ಓರ್ ಓರ್. 1. = ಓರ್, when meeting with a vowel (Smd. 213). One, etc. (T., Tē.). — ಓರಡಿ. -ಅಡಿ. One foot (C. Bp. 19, 34). — ಓರನ್ನೆ. -ಅನ್ನೆ. Just like the one; in the same manner; just as before; always alike; habitually; fitly (ಒನ್ನೆ ತಿಂಟೆ II, 73). ಅಡಗನ್ ಓರನ್ನೆ ತಿವ್ವು ವಂ (ಶಾಸ್ತ್ರಲ Mr. 231). See Ch. v. 224; Bp. 6, 22; 13, 12; 14, 19; 18, 12; 26, 40; 39, 4; 40, 7, 34; 41, 15; 46, 49; 47, 32; 50, 53; Mr. 99. 157. 197. 472; Smd. 106. 116. 119; Grj. 9, 1; Rāv. 5, 29. 130; 13, 70; 14, 53; J. 32, 32. — ಓರನ್ನೆ. -ಅನ್ನೆ 1. Being of one and the same kind (adj., Abh. P. 2, 9); similarity (Abh. P. 15, after 45; Grj. 10, after 45). — ಓರೊಂ. -ಎಂ. (Smd. 214). One, or an, impure remnant of food. — ಓರೊದಾವರೆ. -ಎರೆ-ತಾವರೆ. A perennial herb, Ionidium suffruticosum Ging. (St. & Pl.). — ಓರೊನ್ನೆ. -ಒನ್ನೆ. = ಒನ್ನೆನ್ನೆ. (Smd. Cm. 368; see Smd. 219). — ಓರೊಂ. -ಒಂ. = ಒನ್ನೊಂ. (Rāv. 4, 121). — ಓರೊಂ. -ಒಂ. = ಒನ್ನೊಂ. (Bp. 9, 29; C. Bp. 47, 14).

ಓರ್ ಓರ್. 2. ಓರು. = ಫೋರ್ 3. A hole (My.).

ಓರ ಓರಾ. = ಓರೆ, ವಾರ 1, q. v. Declivity, sloping; sideways, etc. (My. in compounds; T., M. ಓರ, ವಾರ; Tē. ಓರೆ, ವಾರೆ); side, edge, margin, brim (My.; T., M., Tē.). — ಓರಪಾಕ. = ಒಪ್ಪಾರು. (My.; Tē.). 2, a verandah (My.; Tē.). — ಓರಪಾಕು. = ಓರಪಾಕ. (My.).

ಓರಗಿತ್ತಿ (ಓರಗಿ-itti). = ವಾರಗಿತ್ತಿ. A husband's brother's wife (My.; T. ಓರಗತ್ತಿ, ಓರಗತ್ತಾಳ್, ಓಯ್ವಿಡಿಯಾಳ್). ಓರಗತ್ತಿಯರು (ಯಾತ್ಯಗರು Si. 191).

ಓರಗೆ ಓರಗಿ. (fr. ಓರ್ 1). (Smd. 16, o. r. ಓರಗೆ). = ಓರಗೆ, ವಾರಗೆ. Equality (of age, etc.); similarity; a match (Rāv. 5, 126; My.). ಐರಾವತಕ್ಕೆ ಸುಪ್ರತೀಕಮ್ ಓರಗೆ (Smd. 159). ಓರಗೆಯ ಗಳೆಯ (ಸ್ವಗ್ಧ G.). — ಓರಗೆಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To be on a par with, etc. (Rāv. 4, 76). — ಓರಗೆಯವ. -ಅವ. A man of the same age (My.; ಸವಯ, ಸವಯಸ್ಸು G.).

ಓರಡಿ ಓರಡಿ. = ವಾರಡಿ. Sloping, declivity (My.). 2, variance, difference or unevenness in scales (My.; Tē. ವಾರೆ). — ಓರಡಿ ಕಟ್ಟು. = ವೇರು ಕಟ್ಟು. (My.).

ಓರಣಾ ಓರಾಣಾ. (fr. ಓರ್ 1). A line, a row (Bh. 1, 13, 8; 2, 13, 17; C. Bp. 5, 5; J. 8, 17; 12, 44; 30, 2). — ಓರಣಾ ಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To form or take the shape of a line (Sāv. 1, after 79). — ಓರಣಾವ್ವಿಡಿ. -ಎವಿಡಿ. = ಓರಣಾಗೋಳ್. Sāv. 1, after 79).

ಓರಣಿಸು ಓರಾಣಿಸು. To form, or be in, a row (Bh. 8, 23, 43); — to put in a row (Bh. 1, 10, 25).

ಓರಿಗೆ ಓರಿಗಿ. = ಓರಗೆ, q. v. (My.). ಈ ರಾಜಪುತ್ರರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಓರಿಗೆಯವರು (B. 4, 5). ನಿನ್ನ ಸಂಗಡದ ಓರಿಗೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆಯೇ? (Bp. 14, 26). ನಿವ್ವಯಕ್ಕನ ಮಗನ ಓರಿಗೆಯೇ? (47, 37).

ಓರು ಓರು. 1. = ಹೋರು. To fight (My.).

ಓರು ಓರು. 2. (= ಒಣ್ಣಿ). To think, to ponder, to consider, to inquire (M. ಓರ್, T. ಓರು; R.).

ಓರೆ ಓರೆ. (fr. ಓಲು 3; or fr. ಓರ್ 1: one-sidedness?). = ಓರ್, etc. The state of being aslant, leaning, oblique, sloping, bending, going sideways; declivity (My.; Tē.); crookedness (My.); wrongness (My.); variance (Bp. 54, 11). See Bp. 6, 2; 25, 26; 28, 49; 40, 58; 43, 85; 52, 44; 54, 11; Smd. 29; Rām. 6, 14, 23; Bh. 2, 4, 10; 2, 13, 41; Si. 288. ತಲೆಯನ್ನು ಓರೆ ಮಾಡಿ (B. 3, 11; 5, 25). See Prv. s. ಕುಣಿ 3. — ಓರೆಕವಿ. A bent, crooked ear (C.). — ಓರೆಕಯ್. A bent, crippled hand (C.). — ಓರೆ ಕೋರೆ. reit. (My.). — ಓರೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A tie bending to one side: a way of tying the turban sideways to cook with it (C.). — ಓರೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye that looks obliquely, a squint-eye (C.); — a look of disfavour (My.). — ಓರೆತವ್ವರ. A roof that deflects to one side (C.). 2, a pent-roof (My.). — ಓರೆದುಂಬು. -ತುಂಬು. A turubu that stands to one side (J. 26, 9; C.). — ಓರೆ ಪೋರೆ. reit. (J. 26, 62; My.). — ಓರೆಮೂಗು. A crooked nose (My.). — ಓರೆಮೋಲೆ. A wry face (C.). — ಓರೆಯಾಗು. -ಅಗು. To become crooked, to be bent (C.); — to go or step to one side or aside (C.). — ಓರೆಪೋಗು. -ಪೋಗು. To bend to one side (Abh. P. 13, 69).

ಓರೈ ಓರೈ. (Tē. ಓರು, the red painting upon the lower part of a house used as a decoration).

ಓರೈಗಾಲಿ ಓರೈ-ಗಾಳಿ. A painter (ರಂಗಜೀವ, ಚಿತ್ರಕೃತ್ Hla., MS. ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಾಲಿ).

ಓಲ್ ಓಲ. 1. = ಓಲ್ 2, etc. (Tē. ಓಲು, ಪೋಲು, to resemble; see ಪೋಲ್ 1 & 2). ಮಕ್ಕರೋಲ್ (Mr. 7). ರಾಜ್ಯ ಹೇಂಕೊಡನೋಲ್ ತುನ್ನು ತುಲುಂಕೆ (Sā. 96). See Grj. 4, 95; J. 28, 1. 28.

ಓಲ್ ಓಲ. 2. ಓಲು. (= ಒವರ್ fr. ಓ 4). (Tē. ಓಲಿಮಕ್ಕಿ, friendship). — ಓಲಾಟ. -ಅಟ. Affection, friendship (My.). — ಓಲಾಡು. -ಅಡು. To have affection for, to love (My.).

ಓಲ್ ಓಲ. 3. ಓಲು. (Tē. ಓಲೆ, bathing, playing in water; ಓಲಾಡು, ಓಲಾಡು, ಓಲಾಡು, ಓಲ್ಲಾಡು, to gambol, to revel; to gambol in water; to bathe; cf. the terms s. ಒಪ್ಪೆ). — ಓಲಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to play in water or to bathe, to cause to revel, etc. See Bp. 8, 59; 13, 27; 20, 7; 22,

63; 36, 50; 41, 18; 46, 74; 47, 8; 55, 47. — ಒರಾಡು. -ಅಡು. To move to and fro, or sport, in water; to swim, to bathe; to revel (ಜಲಪ್ರೀತನ ಸಂದ. Dh.). See Abh. P. 3, 132; Bp. 3, 9; 5, 11. 43; 6, 25; 31, 30; 43, 77; 55, 2; J. 5, 14; 28, 54. — ಒರಾಡು ಒರಾಡು. rep. (Bp. 53, 3).

ಹಿಲ್ ಲಿ. 4. (= ಒಲು3). — ಒರಾಟ. -ಅಟ. Swinging or dangling about (ತೂಗು Öt. I, 71, o. r. ಅರಾಟ; cf. ಒಲಿ 2, ಒಲು 3).

ಹಿಲಗ ಲಾಗಾ. 1. = ವಾಲಗ 1. Service, homage; an assembly; a levee; an audience; a durbar (My.; Të., Tu.; T. ಒಲಕ್ಕ; M. ಒಲಕ್ಕ, splendour, majesty). ಒಲಗದ ವಿಸ್ತಾರೋದ್ಧೇದ ಕರಣ, ಸರ್ವಾಧೇದ Nn. 108). See Smd. 13. 63. 157; Grj. 2, after 106; Bp. 5, 43. 71; 10, 1; 24, 50; 37, 52; 47, 9. 41; 53, 12. 33. 34; 61, 31; Ö. Bp. 47, 14; Rām. 6, 13, 4. 5; Bh. 1, 8, 34. 48; 2, 13, 31; J. 2, 51; 3, 32; 16, 23; B. 4, 126. See ಒಡ್ಡೋಲಗ, ವೇರೋಲಗ. — ಒಲಗ ಕ. To hold a public levee or council; to pay homage, to be in attendance; to form an assembly, to meet together. See Bp. 26, 23; 51, 79; 52, 37; 53, 32. — ಒಲಗಂಗೊಡು. -ಂಕೊಡು. = ಒಲಗ ಕ. See Bp. 10, 33; 36, 50; 87, 2; 55, 10; Rāv. 13, after 61; Ö. Bp. 3, 6; 47, 13. See ವೇರೊ. — ಒಲಗಂ ಪರಿ. A court, levee, etc. to disperse (Bp. 54, 83). — ಒಲಗವೆರಸು. -ವೆರಸು. To join, or be in company with, an assemblage (Bp. 5, 19; 50, 18). — ಒಲಗತಾಲಿ. A royal court; a hall of audience; a levee room (Rāv. 12, 41; Rāv. 1, 69; Ö. Bp. 5, 49).

ಹಿಲಗ ಲಾಗಾ. 2. = ವಾಲಗ 2. A haughty (My.).

ಹಿಲಗಾರ್ತ ಲಾಗಾ-ಆರ್ತ. Desire of paying homage (Rām. 6, 53, 75).

ಹಿಲಗಾರ್ತ ಲಾಗಿ-ಕಾಗ. A servant; a follower (ಅನುಜೀವಿ, ಸ ಹಾಯ, ಸೇವಕ, ಅನುಹರ, ಅನುಗ HIA.).

ಹಿಲಗಸು ಲಾಗಿಸು. = ಒಲಯ್ಯ, ಒಲವಸು. To serve; to pay homage to; — to assemble, to bring together (Abh. P. 10, after 36). ಒಲಗಸುವವನು (ಸೇವಕ, ಅರ್ಥನ, ಅನುಜೀವಿ Nr.). ಕವಿಗ ಒಲಗಿಸುತ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಕೋಕಿಲರವದಿ ಬರ್ಮ, ಕುಕಸ್ವರದಿ ಬರ್ಮ ಮಾಮರಂ (Öpr. 7, 48). ಮಾರಹರನಂ ಬಪುಯುಗಂಗೋ ಒಲ ಗಿಸಿದಂ (Bp. 54, 41). See Abh. P. 6, 153; Bp. 1, 41. 42. 43. 52; 10, 31; 51, 1. 11; Bh. 1, 8, 7. 85; 2, 13, 15; Rāv. 1, after 79.

ಹಿಲಯ್ಯ ಲಾಯ. = ಒಲಗಿಸು, etc., (ಅಲಯ್ಯ 2). (ಅರಸನ) ಚಿತ್ರ ವೃತ್ತಿಯನ್ ಅಡ್ಡು, ಹತ್ತಿದಿಡು, ಒಲಯ್ಯ! (Sp.). ಅನವರತಮ್ ಅಗಲದಲಿ ಜನಪತಿಯನ್ ಒಲಯ್ಯ! (Sp.). See Grj 10, 40; Bh. 1, 8, 60; J. 4, 60; 6, 47; 24, 6; Bp. 5, 11; 10, 26. 30; 43, 42; 54, 68; 61, 30. 57. 2, to assemble (v. i., Ö. Bp. 47, 38). 2, to be surrounded or accompanied (Ö. Bp. 5, 8).

ಹಿಲವಸು ಲಾವಿಸು. = ಒಲಗಿಸು. See Bp. 21, 7; 29, 31; 51, 63; 52, 49.

ಹಿಲಿಸು ಲಿಲಿಸು. = ಫೀಲಿಸು, etc. (My.).

ಹಿಲು ಲಿಲು. 1. = ಫೀಲಿ 1, etc. To resemble (My.; see ಒಲ 1.).

ಹಿಲು ಲಿಲು. 2. = ಒಲಿ 2, etc. Also: a bail, a security, a surety, a pledge; a hostage (My.; cf. ಫೀಲಿ). — ಒಲಗು. -ಅಗು. To become bail or surety; to become a hostage (My.). — ಒಲಿಡು. -ಇಡು. To give as a pledge or security; to give a hostage (My.). — ಒಲು ಕೊಡು. = ಒಲಿಡು. (My.).

ಹಿಲು ಲಿಲು. 3. = ಮಾಲು 1, etc. To bend (v. i., My.; Të. ವಾಲು, ವ್ರಾಲು); to slope, to slant (My.; Të.); to hang, to dangle (Të. ವೇಲು, ವ್ರೇಲು; see ಒಲ 4).

ಹಿಲುಗಾಲಿ ಲಿಲು-ಗ್ಲಾಗ. A male bail, security or bondsman; a male hostage (My.).

ಹಿಲುಗಾರ್ತಿ ಲಿಲು-ಗ್ಲಾರ್ತಿ. A female bail, etc. (My.).

ಹಿಲಿ ಲಿಲಿ. = ವಾಲಿ. A leaf of a palmyra-tree, especially one of the talipot or fan-palm, Corypha umbraculifera Lin., a cadjan leaf used to write on with an iron style (ಪತ್ರ Mr. 359; C.; M., Tu.; T. ಒಲಿ). 2, a coil of palmyra leaf occasionally worn as an ornament in the lobe of a female's ear (Tu.; My. as ಬಿಕ್ಕೋಲಿ). 3, an ear-ring of gold, etc. worn in the lobe of the ear of a female whose husband is alive (C.). 4, an umbrella-shaped awning over a cart (S. Mhr.). ಕವಿಯ ಒಲಿ (ತಾಡಕ, ತಾಲಕ, ತಾಲಪತ್ರ, ಕರ್ಣಿಕೆ HIA., Nr.). ಕರ್ಣಿಕೆ ಒಲಿ (ತಾಲಕ, ತಾಲಪತ್ರ Mr. 337). ಕವಿಗ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಒಲಿ (ಕರ್ಣಿಕೆ Si. 218). ಒಲಿ ಗಳ ಮಾದ್ರಿವಂ (ಪತ್ರ Mr. 377). ಬಲಿಯದ ಒಲಿ (ಅಲೀಖ Nn. 96). ತಾಳೇ ಒಲಿ ಮರ, the palm Borassus flabelliformis Lin. (ತಾಲ Si. 166). ಫೀಲಿಯಂ ನಿಶಾಸ್ತ್ರೀರಿಣಿ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದಿ ಕವಿಯ ಒಲಿಯ ಮಾತ್ರಕಪತ್ರಮೋ? (Liliv. 3, 4). ಯಾವರಸವನ್ ಊದಿದ ನಿಗ್ಗವದ ಬಳಿಗ, ಹಿಲಿಗ ಮಣ್ಣಿವಣ್ಣಿಯರ್ (Rāghā. 17, 65). ಮೂದು ದಿನದ ದಾದ್ರಿಗೆ ಅಡು ಕೋಡು ಒಲಿ (Prv.). See ಬಿಕ್ಕೋಲಿ, ಸುತ್ತೋಲಿ, etc.; Grj. 10, 40; Bp. 5, 52; 11, 43; 14, 4; 50, 38; 53, 16. 17; Rāv. 5, 110; Prv. a. ಮುಕ್ಕೋ. — ಒಲಿಪ್ಪಣಿ. A coil of written palm leaf (My.). — ಒಲಿಪ್ಪಣಿಮು. A ಲಿಲಿ ear-ring to which a talatumbu is attached (C.). — ಒಲಿಪ್ಪಣಿ. = ಒಲಿಪ್ಪಣಿಮು. (My.). — ಒಲಿಪ್ಪಣಿ. The screw of an ear-ring (C.). — ಒಲಿಪ್ಪಣಿ. = ಒಲಿಪ್ಪಣಿ. (My.). — ಒಲಿಪ್ಪಣಿ. A book of cadjan leaves (C.). — ಒಲಿಯ ಗಿಡ. The palmyra tree, Borassus flabelliformis Lin. (ತಾಲ Si. 166), the leaves of which are at present also used for making writing-leaves (My.). — ಒಲಿಪ್ಪಣಿ. The good fortune of a female to wear an ಲಿಲಿ as a sign of her husband being still alive (My.). — ಒಲಿಯ ಮರ. (Ö. Bp. 47, 45). The talipot palm; the palmyra tree (My.). — ಒಲಿಪ್ಪಣಿ. An ear-ring to which a small ornamental chain is attached (My.).

ಹಿಲಿಕಾಲಿ ಲಿಲಿ-ಕಾಗ. = ವಾಲಿಕಾಲಿ. A servant in the employ of government (or private persons) who carries letters, etc. (ಸೇವಕ, ಅನುಗ, etc. Mr. 441; C.; cf. ಒಲಗಾರ್ತ). ನಿಲಿ ದಾಲಕಗಿ ಪನ್ನ, ಕೋಲು ಒಲಿಕಾಲಿ ಪನ್ನ (Prv.).

ಹಿವ ಲಿಲಿ. 1. = ಹಿವ. (Bp. 48, 28).

ಹಿವ ಲಿಲಿ. 2. = ಹಿವು, etc. (ಅರಾಟ, ಕಾರವ, etc. Nr.).

ಹಿವರಿ ಲಿಲಿ. (Tbh. of ಉಪಗೃಹ). An inner apartment or chamber (ಅಪವರಕ, ಗರ್ಭಗೃಹ HIA.; ಉಪಗೃಹ, ಗರ್ಭಗೃಹ Mr. 195; ಕೋಣೆ Kk. 71, Smd. 60; ಗರ್ಭಗೃಹ, ಕೋಣೆ Ss., MS. ಗೋವರಿ; Abh. P. 10, 8. 9; Të.; Mhr. ಹಿವರಿ, a term for the several apartments under the arcade which is erected

along the course of the enclosing wall of a temple). ಅರಬ್ಬಿ ತಾವರೆಯೆಂಬ ಪಲಗಿಗಟ್ಟಿನ ಒವರಿಗ (Čpr. 7, after 92).
ಓವು ಓvu.1. = ಓವ2, etc. (My.). — ಓವುಕಾದು. = ಒಮುಕಾದು. (Si. 149).

ಓವು ಓvu.2. To take care of, to guard, to protect, to cherish, etc. (ಪಾಲನ ಸ್ಮದ. Dh.; Tē. ಒಮು; T., M. ಒಮು; cf. ಒ4). See Grj. 2, 60; 10, 98; Bp. 1, 15, 60; 10, 5; 22, 53; 37, 5; 43, 81; 46, 47; 49, 38; 50, 4; 55, 14; 57, 63; Mr. 340; Rāv. 1, after 135; J. 2, 3; 29, 23.

ಓವು ಓsha. Burning, combustion. See ತ್ರಿಕಟುಕ.

ಓವು ಓshadhi. A plant, a herb. 2, an annual plant, one that dies after becoming ripe.

ಓವು ಓshadhi-prastha-pura. N. of a mythic town, the town of Himavat (Grj. 2, 102).

ಓವು ಓshadhi-tā. Who presides over the plants: the moon.

ಓವು ಓshadhi-tāvara. = ಒಷಧಿತ. (Rāv. 12, 13).

ಓವು ಓshā. N. of a plant (ಬಿದಾರ Mr. 121). 2, = ಒಪ್ಪ, q. v. (ಬಿವ್ವ, ತುಣ್ಣಿಕೆ, ತೊಣ್ಣಿ Mr. 127, two MSS. ಒಪ್ಪ).

ಓವು ಓshātrē. (= ಉಪ್ಪ). A camel (ಶೀಘ್ರಗಾಮಿ, ವಾರಣ Nn. 99; My. ಒಪ್ಪ).

ಓವು ಓshātha. The upper lip; a lip in general (ಸಮ್ಪ್ರಮ, ತುಟ Nn. 63).

ಓವು ಪಾನ ಓshātha-pāna. A kiss (ತುಮ್ಪನ, ವದನಕೂಟ, ಮುದ್ದು Mr. 330).

ಓವು ಓshāthi. = ಒಪ್ಪ No. 2, q. v. A plant bearing a bright-red gourd, Momordica monadelpha Roxb.

ಓವು ಓshāthya. Labial.

ಓವು ಓshāthya-avara. The vowels u, ā, ī, au (Smd. Cm. 66).

ಓವು ರ ಓsara. = ವಾಸರ, ವಾಸರು, ವಾಸರೆ. Going or bending to one side, sloping, slanting (as a wall), being unsatisfactorily counterpoised, as the burdens on an ox's back, etc. (My.); — an unsatisfactorily balanced burden (Č. Bp. 47, 46).

ಓವು ರಿಕೆ ಓsarikē. The state of bending to one side, etc. (Rām. 6, 10, 5).

ಓವು ರಿಸು ಓsarisu. To go to one side, side-ways, aside, or out of the way; to turn aside, to draw back, to retreat, to withdraw; to give way, to yield; to go away; to be removed; to keep aloof; to hesitate; to stop (ಅವಸರಣ ಸೇ.; Tē. ಒಸರಿಂಚು, ಒಸರಿಲ್ಲ, ಒಪಟಂಚು, ಒಪರಿಂಚು, ಒಸಿಲು = ಒಮು, ತೊಲುಗು; T. ಒಂಚರಿ; cf. T. ಒಮುಂಗು, ಒಮುಂಗು, & ಉದುಗು 1, ಒಮಗು 1). ಒಸರಿಸಿ ನಡೆಯದಿರೆ (ಅನಿಲಂ) ತೂನ್ಯಮಶ್ಯಂ (Mr. 53). ಒಸರಿಸಿದ ಜವನಿಕೆಯೊಡನೆ ಒಸರಿಸಿದನ್ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ಯೆ? (Smd. 16). ಕುತ್ರಮ್ ಒಸರಿಸಿದಂ (ಎದ್ದಿತ್ತಂ Smd. I). See Bp. 1, 21; 8, 8; 9, 20; 17, 16; 27, 9; 28, 52; 40, 33. 47; 42,

9; 48, 29; 49, 10; 50, 37; 51, 50; 52, 16; 58, 19; 55, 4. 30; 59, 15; Rām. 6, 12, 34; Bh. 2, 13, 89; J. 5, 34; 30, 51.

ಓ, to put to one side or aside; to remove; to quit, to abandon (ಅಪಾದಾನ ಸ್ಮದ. Dh.; Tē.). ಮೇಲುಬದ ಸೆದಿಗನ್ ಒಸರಿಸುವನ್ನಿರೆ (Smd. 135). See Grj. 10, 89; Bp. 2, 12; 4, 67; 18, 7; 20, 20; 36, 51; 42, 32; Rāv. 10, 6; Sāv. 1, 40; J. 5, 60; 11, 19; 13, 24; Rām. 28, 8.

ಓಮು ಓsu. = ಓಮಿ, ಅನಿಮಿ, ಅಪ್ಪು, etc. (My.). See ರವೇಸು.

ಓಮುಗ ಓsuga. = ಓಮುಗರ. ಓಸುಗರ. Cause, reason, sake; (on account of; T. ಒಜ, ಒಜರ, cause, reason, sake; see ಒಯ್ಯನಿ). ಪಾದಪ್ರತ್ಯಾ ಲನಿಗೋಮುಗ ತನ್ನ ಉದಕ (ಪಾದ್ಯ Nr.). ಭಕ್ತಿಗೋಮುಗ (Bp. 48, 54). ಕರದ ಇಪ್ಪಲಿಂಗದ ಹದನನ್ ಅ ದುವರ್ ಒಮುಗ (Č. Bp. 57, 88). See Bh. 2, 13, 38; 4, 6, 26; J. 4, 60; 18, 55; 23, 11. 42; Dp. 151, 3. Cf. ಕೋಸಕೆ, etc.

ಓಮುಗರ ಓsugara. = ಓಮುಗ, etc. ಅದಕ್ಕೋಮುಗರ (ಪಾದ ಪ್ಯ, ಅನ್ನರ Nr.).

ಓಸುರ ಓskara. = ಓಮುಗರ, etc. (My.). ಅತಿಥಿಗೋಸುರ ಇದ್ ಒದನೆಯಲ್ಲಿಯುಮ್ ಅತಂಗ ತಕ್ಕ ಒದನೆಯಲ್ಲಿಯುಮ್ ಅತಿ ಥ್ಯ ಎನಿಸುಗು; ಕಾಳಿಗಕ್ಕೋಸುರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಎನೋದಾರ್ಥಮ್ ಅಗಿ ಎದುವ ರಥನೆ (ಪುಪ್ಪರಥ); ಅನಿ ಹಿಡಿಯಲ್ ಓಸುರ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪ ಗುದಾ (ವಾರಿ Nr.). ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೋಸುರ (Si. 112). See Si. 55. 243. 274. 294. 453; B. 3, 34. 93.

ಓಹಿಲ ಓhila. = ಒಹಿಲ. N. of a man (Sk. ಒಹಲ). See Bp. 9, 37; 43 sum.; 43, 16. 18. 22; 44 sum.; 44, 15. 35.

ಓಹಿಲ ಓhila. = ಒಹಿಲ. See Bp. 43, 35. 37. 67; 44, 8. 12. 16-29. 30. 31. 37. 50. 53; 54, 71. — ಒಹಿಲಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. (Bp. 43, 46; 44, 41. 42. 56. 68).

ಓಹೋ ಓ-hō. = ಓಹೋ. (Bp. 10, 2; My.).

ಓಹೋ ಓ-hō. Ho! stop! oh! (ನಿವಾರಣ ಸ್ಮದ. 393; Tē.). See Smd. 68; Bp. 14, 32; 25, 41; 32, 15; 59, 2; J. 2, 59; B. 3, 34. 77. 82. In My., S. Mhr., and Mhr. the term expresses wonder, admiration, or sudden delight. — ಓಹೋಹೋ. rep. (My.).

ಓಳ ರಿ. To have sexual intercourse (ಸಭುವನ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಒದ್ರ).

ಓಳಿ ರಿ. = ಓರಿ. A continuous line, a row: a multitude, a number, a mass; succession (ಲಾವಣಿಗೆ, ಸಮೂಹ Kk. 72; ಮೂತ್ರ Bhn. 6; T.; Tē. ಒರಿ; Mhr. ಒಳ, cf. ಒರಣ). ತಣ್ಣಿದಿರ ಒಳಿಗರ್ (Lhr. 3, 2). See Bp. 12, 2; 18, 60. 109; 27, 1; 28, 19; 38, 11. 14; 44, 58; 51, 1. 73; 54, 77; 61, 27; Bh. 1, 12, 12; J. 3, 8; 15, 9; 33, 19; Kk. 90. — ಒಳಿಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಒಲವೆದು. (Bp. 58, 55). — ಒಳಿವೆ ದು. -ವೆದು. To form a line or be in a line; to form a mass or considerable body (Čh. v. 92; Bp. 50, 46).

ಓಳಿಗೆ ರಿ. Tbh. of an ಒಲಿಕೆ (Smd. 338; Mqb. MS. ಒಳಿಗೆ = ಒಲಿಕೆ).

ಓಮಿ ರಿ.1. = ಎದ್ 4, etc. Seven (S. Mhr., pronounced ಯೋದು).

ಓಮಿ ರಿ.2. = ಫೋದ್ 2, etc. (My.). See ಕೆಡ್ಲೋದಿಡಿಕೆ, ಕೊಡ್ಲೋ.

ಉ

AU

ಉ au. The sixteenth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 14). In Kannaḍa words it is another form of ಅವ (Śmd. 189), or of ಅವ (e. g. ತವರ = ತೌರ). For all Kannaḍa and Tadbhava words with initial ಉ see under initial ಅವ and ಅವ, e. g. ಉಡು see as ಅವಡು, ಅವಡು; ಉಡಲ as ಅವಡಲ.—In Sk. terms ಉ occasionally occurs instead of ಅಂ, e. g. ಸೌಧ = ಸಂಧ (Nm. 162).

ಉರ au-kāra. The letter ಉ (Śmd. 11).

ಉಕ್ಷ aukshaka. (fr. ಉಕ್ಷನ್). A multitude of oxen.

ಉಘ aughā. A mass, a multitude (ಸೋಮ Mr. 423). ತು ತಾಘ (ವೇದಂಗ Nm. 141). 2, a flood.

ಉಚಿತಿ auçiti. (fr. ಉಚಿತ). Fitness, propriety.

ಉಚಿತ್ಯ auçitya. Fitness, propriety; pleasure, delight (Śmd. 116. 209 Cm.); one in whom one takes pleasure (J. 2, 65).

ಉಜ್ಜ aujasa. (fr. ಉಜ್ಜ). Lustre, shine (My.); gold (Sk.).

ಉಪ autapa. A vow of silence with the Jainas (ತೈನರ ಮಾನಂ Mr. 222).

ಉತ್ತರೇಯ antārēya. (fr. ಉತ್ತರ). Belonging to the north (My.; G.). 2, N. of a son of Uttarā, Janamējaya's father Parikshit (My.).

ಉತ್ತಮಾದಿ antīknapādi. (fr. ಉತ್ತಮಾದಿ). N. of Dhruva, grandson of the first Manu. 2, the polar star.

ಉತ್ರ auṭra. The letter ಉ (Śmd. 65. 132. 188. 355; Kāv. I, 3, 104-108).

ಉತ್ಸುಕ್ಯ utsukya. (fr. ಉತ್ಸುಕ). Anxiety, uneasiness, regret; —ardent desire, longing, eagerness, zeal (ಉತ್ಸುಕ Ṭ. II, 114; My.). See ಕರೂ; B. 5, 180.

ಉದಾಸ auḍasika. (fr. ಉದಾಸ). A cook.

ಉದರಿಕ auḍarika. (fr. ಉದರ). Voracious.

ಉದಾರ್ಯ auḍārya. (fr. ಉದಾರ). Generosity, nobility, magnanimity, greatness (My.; B. 5, 162).

ಉದಾಸೀನ auḍāsina. = ಅವದಾಸೀನ, ಉದಾಸೀನ.

ಉದಾಸೀನ್ಯ auḍāsinya. (fr. ಉದಾಸೀನ). Indifference; apathy (My.).

ಉದ್ಮರ audumbara. (fr. ಉದ್ಮರ). Coming from the udumbara tree. 2, the udumbara tree itself (ದುಘತರು, ಅತ್ತಿ Mr. 115).

ಉದ್ಧಾತ್ಯ auddhatya. (fr. ಉದ್ಧತ). The state of being raised or puffed up; arrogance; overbearing manner. See ಉ ಲ್ಘ, ಮರ; Rév. 5, after 131.

ಉದ್ವಾಹಿಕ audvāhika. (fr. ಉದ್ವಾಹ). Relating to marriage (My.). 2, a gift made to a woman at her marriage.

ಉನ್ನತ್ಯ aunnatya. (fr. ಉನ್ನತ). Height; greatness (ಬುದ್ಧ, ಮೊತ್ತಾಡ್ತಾದು Nm. 136; My.); haughtiness (My.; Si. 68). See ಮಹಾನ್ನತ್ಯ.

ಉಪಗವ aupagava. (fr. ಉಪಗು). Belonging to Upagava.

ಉಪಗವಕ aupagavaka. An assemblage of Aupagavas or descendants of Upagava.

ಉಪಚ್ಛನ್ನಸಿಕ aupacchandasika. (fr. ಉಪಚ್ಛನ್ನ). A kind of metre (Ch.).

ಉಪಮ್ಯ aupamyā. (fr. ಉಪಮಾ). Condition of resemblance or equality, similitude, comparison. See Kāv. III, 3, B, 116 seq.

ಉಪಯುಕ್ತ aupayika. (fr. ಉಪಾಯ). Answering a purpose, fit, proper.

ಉಪಲ aupala. (fr. ಉಪಲ). Belonging to a stone or stones; stony; of stone. (R.).

ಉಪಮಾಹ್ಯ aupavāhya. (fr. ಉಪಮಾಹ). A royal elephant (ನೃಪರಂ ನೆಗು ತಾಡ ಅನಿ Mr. 156).

ಉಪಾಸನ aupāsana. (fr. ಉಪಾಸನ). The fire used for domestic worship. 2, a kind of adoration of Agni (My.). 3, a small cake offered to the manes. 4, connected with worship, devotional.

ಉಪಾನ auṃina. (fr. ಉಪಾ). A field of flax.

ಉರಭ್ರ aurabhra. (fr. ಉರಭ್ರ). A coarse woollen blanket.

ಉರಭ್ರಕ aurabhraḥka. A flock of sheep.

ಉರಸ aurasa. (fr. ಉರಸ). Belonging to or produced from the breast (or by one's self); legitimate (J. 28, 57; My.); a legitimate son. ಉರಸಸ್ತುತಿ (B. 4, 217; My.).

ಉರ್ದ್ವಾದೇಹಿಕ aurdhavadhika. (fr. ಉರ್ದ್ವಾದೇಹ). Referring to the state after death; funereal; the obsequies of a deceased person; whatever is given or performed on a person's decease.

ಉರ್ವ aurva. (fr. ಉರ್ವ). Relating to Urva. 2, belonging to or being produced from the thigh (ūru); a descendant of Bhṛigu and preceptor to Sagara. 3, N. of a son of Vasishṭha. 4, submarine fire.

ಉಲಕೃತ್ಯ aulākya. (fr. ಉಲಕೃತ್). Owl-like; a follower of the Vaiśeṣika doctrine; Kaṇāda ṛishi (G.).

ಉಶೀರ auśtra. (fr. ಉಶೀರ). A couch, serving also the purposes of a seat; a seat, a chair. 2, the handle to the cow's tail or cāmara.

ಉಷಧ aushadha. (fr. ಉಷಧ). = ಅಗಸಿಧ, ಉಷಧ. A herb; any medicament or drug.—ಉಷಧ ಮಾಡು, to prepare medicine; to apply remedies (C.; B. 5, 278).

ಉಷಧಾಚಾರ್ಯ aushadha-ācārya. The physician of the gods (ಧನ್ವಂತರಿ Mr. 390).

ಉಷಧಿ aushadhi. = ಅಮೃತ. = ಉಷಧ (ಘೃತ, etc. Mr. 390). ಉಷಧಿಮ್ ಎನ್ನು, ಒನ್ನು ಉಷಧಿಯಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Śmd. I).

ಉಷ್ಣಕೃತ್ಯ aushṭraka. (fr. ಉಷ್ಣ). A herd of camels.

ಉಸದ ausada. Tbh. of ಉಷಧ. (Śmd. 335. 339; My.).

o m̄. 1. The séventeenth letter of the Alphabet.

It is an *avargiya* letter, and has been called the neutral or unmodified nasal. In the Śmd. its names are: bindu, anusvāra, sōnnē or sūnya (19. 20). It belongs to the yōgavāhas (25. 26. 43. 44). The *unmodified nasal* always precedes the *avargiya* letters ಯ್, ರ್, ಲ್, ವ್, ತ್, ಪ್, ಸ್, ಹ್ in the body of a word or in composition, e. g. ಅಂಕ, ಅಂಸ, ಅಂಹತಿ, ಸಂಯತ, ಸಂರಕ್ಷಣ, ಸಂರಾಪ, ಸಂವಿತ್ತಿ, ಸಂತಯ, ದಂಷ್ಟ, ಸಂಸರ್ಗ, ಸಂಹತಿ. Remark: The five *vargiya* letters ಷ್, ಞ್, ಳ್, ನ್ and ಮ್, that express the nasal sound as *modified* by guttural, palatal, lingual, dental,

and labial pronunciation (Śmd. 24), are often, for the sake of more *expeditious writing*, replaced by the sign of the unmodified sōnnē. With regard to ಷ್ and ಞ್ this convenient mode of writing has been adopted also for this Dictionary; but the alphabetical places of the two letters have been retained, so that, e. g., ಅಂಕ follows ಅಕ್ಷಿ, and ಅಂಹ follows ಅಹ್ವಾನ. When in Kannada final o is followed by a vowel, it changes into ನ್, ಮ್, or ವ್ (Śmd. 127. 128; cf. 192. 193).

o m̄. 2. = ಅಂ (am) 3 q. v., of which it is the *grammatical* form (Śmd. 114. 115).

3 h̄. The eighteenth letter of the Alphabet, (called visarga, Śmd. 19. 20. 44. 45). It is an unmodified

(*avargiya*) sibilant, and one of the four yōgavāhas (26. 44).

X h̄. The nineteenth letter of the Alphabet.

It is a guttural sibilant, used before ಕ್ (Śmd. 25. 26), and one of the four yōgavāhas (26. 44. 45). It is called

jihvāmūlya (26), the tongue-root sibilant, and according to its sign which has the shape of the thunderbolt, vajrākṛiti. See ಅರ್ಧವಸರ್ಗ.

oo r̄h. or ಠ (i. e. the K. consonant ಠ, in Hlā. and Abh. P. MSS.) or ಠ (in Vōpadēva's grammar). The twentieth letter of the Alphabet. It is a kind of sibilant, used before ಪ್ (Śmd. 25. 26), and one of the four yōgavāhas (26. 44. 45). It is called upadhmanya (26), the to-be-breathed one, and according to its sign which has the shape (of a female's breast 26, or that

of an elephant's two frontal bones, gajakumbhākṛiti. See ತೇಜದ್ವಿಜ್ಞ, ನಿಜಾವಕ, ಪದ್ವಿ, ಪದ್ವಿಕ, ಪದ್ವಿಪಾಪ, ಪದ್ವಿಪ ನ್, ಪದ್ವಿಧನ್ವ, ಪದ್ವಿಪತ, ಪದ್ವಿರಸ, ಪದ್ವಿಲಿಹ, ಪದ್ವಿವತಿ, ಪದ್ವಿ ವಾಟಿ, ಪದ್ವಿಹೀನಿ, ಪೌದ್ವಿ, ಬಹದ್ವಿರ, ವಾದ್ವಿ, ವಾದ್ವಿನಿನ್ದ, ಯಕ ದ್ವಿಟಹ, ರುದ್ರಪದ್ವಿ, ವರ್ಣಪದ್ವಿ.—In Hlā. 2, 28 the MS. has: ಕರವಾಟಂ ಭವೇತ್ ಕನ್ದಹ ಪಾದೋ ಮೂಲಂ, etc. (instead of ಕನ್ದ ಪಾದೋ). See ಅರ್ಧವಸರ್ಗ.

ಕ

K

ಕ k. The twenty-first letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). When the initial of the second word of a compound, it sometimes remains unchanged (Śmd. 78. 79. 80. 198. 199. 207. 208. 209. 210. 217. 222. 225. 386), but often changes into ಗ (77. 78. 195. 197. 198. 199. 200. 202. 203. 205. 206. 207. 210-216. 218. 221-224. 381. 386. 387). Once it takes the form of ಕ (215).

ಕ k-a. 1. The letter ಕ when pronounced with the short a, as is generally done at school. — ಕಘಾ. -ಘಾ. The under-letter ಘ (C.).

ಕ ka. 2. = ಕೆ 1, etc., in ಅಕ, ಅನಕ, ತನಕ.

ಕ ka. 1. (= ಗ 1). An affix for forming masculine nouns (Śmd. 241), probably taken from Sk. 2, an affix for the formation of neuter nouns. ಧಾನ್ಯಕಮ್ ಎನ್ನುವೆ (249 Mdb. MS.; cf. ಕಮಿಳ).

ಕ ka. 2. The god *Brahmā*. 2, the soul. 3, the sun. 4, wind. 5, the head. 6, water. 7, pleasure. 8, the number one (Mr. 349). Cf. ಕಂ & ಕಮ್.

ಕಂ kam. = ಕಮ್. The god *Brahmā* (ಸೋಮಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 7; ಬ್ರಹ್ಮನ Mr. 493). 2, the soul (ಅತ್ಮನು Nn. 7). 3, the body considered as the field of the indwelling and working of the soul (ಕ್ಷೇತ್ರ Mr. 506). 4, the sun (ಸೂರ್ಯ Nn. 7). 5, wind (ಪವನ, ವಾಯು 7; ಮಾರುತ Mr. 493). 6, the head (ಅರ, ಮುಖ 7; ಅರ 493). 7, water (ಉದಕ 7; ವಾರಿ 493). 8, heaven (ಸ್ವರ್ಗ 7; Mr. 506). 9, fire (ಅಗ್ನಿ 7; ಅಪಿ? o. r. ಅಪಿ? 506). 10, an organ of sense (ಇಂದ್ರಿಯ 7; 506). 11, the sky (ವ್ಯೋಮ 506). 12, an ascetic (ಯತಿ 506). 13, a parrot (ಕೀರ, ನಿಳಿ 7). 14, a peacock (ನವಿಲ 7). 15, pleasure (ಸುಖಾನ್ತ 493). 16, a zero (ಶೂನ್ಯ 506).

ಕಂಯಿ kamyi. = ಕಯ್ 6, etc. Bitterness (ಕಮಿ ಒಬ; C.).

ಕಂಸ kamśa. 1. (= ಕಂಡ). Brass, bell-metal. 2, a vessel made of metal, a drinking vessel, a goblet. 3, a king of Mathurā, the uncle and enemy of *Kṛishṇa* (Śmd. 183).

ಕಂಸ kamśa. 2. A segment of a circle as a parenthesis: a bracket (Mhr.; S. Mhr.);—an arc (Mhr.).

ಕಂಸಜಿತ kamśa-jit. The conqueror of *Kaṁśa*: *Kṛishṇa*.

ಕಂಸಜಾಲ kamśa-tāla. A cymbal of bell-metal or brass (Bp. 12, 34).

ಕಂಸಹರ kamśa-hara. The destroyer of *Kaṁśa*: *Kṛishṇa* (Mr. 18).

ಕಂಸಾಂತಕ kamśa-antaka. = ಕಂಸಹರ. (J. 14, 26).

ಕಂಸಾರತಿ kamśa-arāti. The enemy of *Kaṁśa*: *Kṛishṇa*.

ಕಂಸಾರಿ kamśa-ari. = ಕಂಸಾರತಿ. (J. 10, 49; 13 sum.). 2, a kind of metrical foot (Ūh.).

ಕಂಸಾಳ kamśāla. Tbh. of ಕಾಂಸಾಳ (Śmd. 381). A kind of cymbal; a gong (ಒಗಲಿ Śm. 64; ಕಂಸಾಳ, ಒಗಲಿ Kk. 67, o. r. of ಕಂಸಾಳ; ಡಳಲ, ಬಳಲ); a triangle (My.). See Bp. 12, 44; Ū. Bp. 5, 7.

ಕಂಸಾಳಕ kamśālakā. A male gold- or silver-smith (My.; Tē. ಕಂಸಾಲವಾಡು).

ಕಂಸಾಳಗಿತ್ತಿ kāmśāla-gitti. A female cymbal-beater (Bp. 5, 43). 2, a female of the *kāmśālakas* (My.).

ಕಕ kak. = ಕಾ 2, etc. — ಕಕ್ಕಾಂಡೇ ಕಾಯಿ. The *Colocynthis* (ಕಾಡ ಕನಡೇ ಕಾಯಿ, ಇನ್ನಿ ನಾರುಣಿ G.; My.).

ಕಕಲಾತೆ kakalātē. = ಕಕುಲತೆ, etc. Love (C.).

ಕಕಾರ ka-kāra. The letter ಕ (Śmd. 11).

ಕಕುತ್ಥ kakud-stha. N. of a grandson of *Ikshvāku*. (Rām. 3, 8, 13; My.).

ಕಕುತ್ಥಜ kakutstha-ja. Rāma (Rām. 4, 1, 21).

ಕಕುದ kakud. = ಕಕುಡ. A peak or summit, etc.

ಕಕುಡ kakuda. = ಕಕುಡ್. A peak or summit (ಅವಿಶಟ, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 143). 2, a bull's hump (ಗೂಳಿಯ ಬೆನ್ನ ಹಿಣಿಲು 143, o. r. ಹಿಳಲು). 3, a horn (ಗೂಳಿಯ ಕೊಮ್ಮು 143, o. r. ಕೊಡು). 4, the snout of a bull (ಮುಸುಳಿ 143, in one MS.). 5, a bull (ಪುಂಗವ, ಗೂಳಿ 143). 6, pre-eminent, chief; eminence, superiority (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯ 143). 7, an ensign or symbol of royalty. 8, a sword (ಕೃಪಾಣ, ಖಡ್ಗ 143). 9, the sky (ದೋದೋಗಣ, ಆಕಾಶ 143).

ಕಕುದ್ಮ kakudma. Tbh. of ಕಕುದ್ಮತ್. (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಕಕುದ್ಮತೆ kakud-mat. A bull; an ox.

ಕಕುದ್ಮತಿ kakud-mati. The hip and loins (ಹಿಪನ Hla.; ಕುಣ್ಣಿಗಳ ತಲದ ಕುದು Mr. 331, o. r. ಕುಣಿ).

ಕಕುಫ kakupha. = ಕಕ್ಕೋಳ, etc. (Mg.).

ಕಕುಫ್ kakubh. = ಕಕುಫ. A summit. 2, a region, a quarter.

ಕಕುಭ kakubha. = ಕಕುಫ (Śmd. 106). A region, a quarter (ದಿಶೋತ್ಕರ, ದಿಕ್ಕುಗಳ Nn. 128; ದಿಕ್ಕು Mr. 57). 2, pre-eminent, chief (ಮುಖ್ಯ 128). 3, a wooden vessel covered with leather, placed under the neck of a lute, to render the sound deeper (ನೀಲೆಯ ಕುಮ್ಮಳಾಯಿ G.). 4, the tree *Terminalia arjuna* W. & A. (ತೊಡ್ಡೆಮುತ್ತಿ 128; ಅರ್ಜುನ, ಮುತ್ತಿ Mr. 113). 5, one of the *rāgas* or personified musical modes (ಗೀತ, ಗೀತವಿಧ 128).

ಕಕುಲತೆ kakulatē. = ಕಕಲಾತೆ, ಕಕುಲಾತೆ, ಕಕುಳತೆ, ಕಕ್ಕಲಾತೆ, ಕಕ್ಕುಲತೆ, ಕಕ್ಕುಲತೆ. Love (My.; ಪ್ರೀತಿ G.); compassion (My.; T. ಕಕ್ಕಿ, to pity); desire, especially vain desire (see ಕಕ್ಕುಲತೆ; Tē. ಕಕ್ಕುಲತೆ, ಕಕ್ಕುಲತೆ).

ಕಕುಲಾತೆ kakulātē. = ಕಕುಲತೆ. Love; compassion (C.).

ಕಕುಳತೆ kakulatē. = ಕಕುಲಾತೆ. (My.).

ಕಕುಟ kakūṭa. A kind of bird (ಕರವೈರಿ Mr. 172).

ಕಕ್ಕೋಕ kakōka. = ಕಕ್ಕೋಳ. (C.).

ಕಕ್ಕ kakka. = ಕಕ್ಕರಿ. — ಕಕ್ಕ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. = ಕಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ, q. v. (My.).

ಕಕ್ಕ kakka. = ಕಕ್ಕಾ. A father's younger brother (C.; Tē. ಕಕ್ಕಿ, papa, daddy). — ಕಕ್ಕಯ. — ಕಕ್ಕಯ್ಯ. (Bp. 61,

9). — ಕಕ್ಕಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 3, 82; 9, 46; 37, 6; 47, 34; 57, 21, 29; My. = ಕಕ್ಕ). See ದೋಹರ—.

ಕಕ್ಕಡ kakkadā. A piece of twisted cloth dipped in oil, lighted, and carried about in the hand as a temporary light (C.; Tē. ಕಾಗಡೆ; Mhr. ಕಾಕಡಾ, ಕಾಣ್ಕಡಾ). ಒಂದು ಕಕ್ಕಡಾ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು, ಹೋಗು! (B. 4, 62).

ಕಕ್ಕಡೆ kakkadē. 1. (fr. ಕಡಿ 4?) (= ಕರ್ಕಡೆ). A weapon so called (M. ಕಕ್ಕಡೆ, a dagger; Sk. ಕರ್ಕಶ, a sword; Mhr., H. ಖಂಟೇರ, a sort of dagger). See Rāv. 6, after 11; Bh. 1, 7, 21. — ಕಕ್ಕಡೆನಲೆ. -ಲಲೆ. A kind of net (Śāv. 3, 24).

ಕಕ್ಕಡೆ kakkadē. 2. = ಕಟ್ಟಿಕಡೆ s. ಕಟ್ಟಿ 2. (My.).

ಕಕ್ಕರ kakkara. = ಕಕ್ಕ. Tbh. of ಕಕ್ಕರ. — ಕಕ್ಕರವಕ್ಕ. -ಹಕ್ಕ. (ಕಕ್ಕರ Si. 173).

ಕಕ್ಕರಿ kakkari. = ಕಕ್ಕ, ಕೊಕ್ಕರಿ, (ಕುಡು3), ಕೊಗ್ಗ, ಕೊಂಗ, ಕೊಂಗು 2, ಕೊಂಗರಿ, etc. — ಕಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. Crookedness (My.).

ಕಕ್ಕಲಾತೆ kakkalātē. = ಕಕ್ಕಲತೆ. Love; compassion (My.).

ಕಕ್ಕಸ kakkasa. Trouble (heavy breathing, etc.) arising from an overloaded stomach, from running very fast, etc. (S. Mhr.; T. ಕರಿ, to be sick in the stomach). — ಕಕ್ಕಸವೆವು. -ವೆವು. To suffer anguish (Śāv. 2, 15).

ಕಕ್ಕಸ kakkasa. Tbh. of ಕರ್ಕಶ (Śmd. 345; 49). (ಪರಿಗೆ Ūt. I, 86). ಕಕ್ಕಸನ ದೂತರಾ ಒಂದು, ಲಿಕ್ಕನಾಯಿತು! ಹೊದಿಡೆನ್ನರೆ ನಕ್ಕೋರಲ್ಲ; ಬಿದಿರೋರೇನೋ, ಮನುಷ್ಯ? (Dp. 28, 2). See Ū. Bp. 45, 29; J. 2, 62; 7, 31; 14, 6; 21, 35; 26, 11; ಕಡುಗಕ್ಕಸ.

ಕಕ್ಕಸಗೂಡ kakkasa-gāra. A severe, cruel man (My.). Feminine: ಕಕ್ಕಸಗಾರ್ತಿ (My.).

ಕಕ್ಕಸಜವುನ kakkasa-javvāna. Tbh. of ಕರ್ಕಶಯಾವನ (Śmd. 376).

ಕಕ್ಕಸತೆ kakkasatē. = ಕರ್ಕಶತೆ, q. v.

ಕಕ್ಕಸು kakkasu. = ಕಕ್ಕೋಸು. A cac-hus: a privy (My.; M. ಕಕ್ಕಸ; fr. the Danes or Dutch).

ಕಕ್ಕಾ kakkā. (fr. ಕಲಕು 2?). = ಕಕ್ಕು 2. — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. reit. An affrighted or timid man (My.). — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. Fear, fright, alarm (My.). — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. reit. = ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕರಿ. (My.). — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. reit. = ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. (My.).

ಕಕ್ಕಿ kakkī. = ಕಕ್ಕ. — ಕಕ್ಕಿ ಗಿಡ. The tree Cassia fistula (ನ್ಯಾಫಿಫಾತ G.; S. Mhr.).

ಕಕ್ಕಿ kakkī. (fr. ಕಕ್ಕ). A mother's younger sister; an uncle's wife (My.); a step-mother (My.).

ಕಕ್ಕಿಸು kakkisu. To cause to vomit (C.). 2, to make one discharge from the stomach; to make one give up, as what he has wrongfully seized and appropriated, to make him restore or refund (My.; Tē. ಕಕ್ಕಸಿಂಡು, ಕಕ್ಕಸಿಲ್ಲ; T. ಕಕ್ಕಿ ವು).

ಕಕ್ಕು kaku. 1. = ಕಡಿ 1, ಕಡುಕು 1, ಕಡಿಕು, ಕರ್ಕು 1, ಗರಕು. A jag, a notch, a dent; the rough part of a millstone or of a saw, the toothed part of a file or saw, of a horse's bit, etc.; jaggedness, irregular surface, roughness; sharp-

ness (Tē.; Tē. also ಕಡಿಕು, ಕಡಿಕು; T., M. ಕರುಕ್ಕು; T. also: the edge of a knife or sword). (ಕುಡುರಗಿ) ತಕ್ಕು ತಕ್ಕು ಸಿದು ಎನಿವ್ವ ನಾಲಗಿ ಲೇಸು, ಕಕ್ಕು ಕವಲಾಗಿ ಹೊಲ್ಲಂ (Mr. 277). — ಕಕ್ಕದಲಿ. -ತಲಿ 3. = ಕಕ್ಕನ್ನಲಿ (Śā.), ಕಡುಕುನಲಿ. A toothed, or sharp, sword. — ಕಕ್ಕನ್ನಲಿ. -ತಲಿ. = ಕಕ್ಕದಲಿ. (Śā.).

ಕಕ್ಕು kaku. 2. = ಕಕ್ಕ. — ಕಕ್ಕ ಬಿಕ್ಕ. = ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. (C.).

ಕಕ್ಕು kaku. 3. (fr. ಕಡಿ 4?). A shiver, a splinter (ಸಿಗುಡಿ Śm. 79; cf. ಕೆಲೆ, ಬಕ್ಕಿ?).

ಕಕ್ಕು kaku. 4. (fr. ಕಡಿ 1). = ಕಡು. To vomit (My.; in S. Mhr. especially used in regard to children; ಉದ್ಗಾರ Śm. 79; T., Tē., Tu.; T. ಕನ್ನ, to retch, to hawk; cf. ಕಕ್ಕ ಸ?). ಬಕ್ಕು ಕಡಿಕೆಯ ತಿನ್ನು ಕಕ್ಕುತ್ತವೆ (B. 5, 32). ಕಕ್ಕಿ ಕೊಡು ಅನ್ನ (ಸಮುದ್ದರಣ Si. 420).

ಕಕ್ಕು kaku. 5. Vomiting; the thing vomited (S. Mhr.; Tē.). — ಕಕ್ಕರೋಗ. Vomiting, sickness (ಪ್ರಚ್ಛಿದ್ ಕ, ವಮ Si. 201).

ಕಕ್ಕಲತೆ kakkulatē. = ಕಕ್ಕಲತೆ, etc. Love; compassion (My.). ಒಕ್ಕಲ ಮನೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಮೋಲಿ ಕಕ್ಕಲತೆ ಪಟ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? (Prv.).

ಕಕ್ಕಲಿತೆ kakkulitē. Love, compassion (My.; Bh. 1, 6, 33; Rām. 5, 8, 68; J. 6, 35); excessive desire, vain desire (Bp. 40, 33; J. 13, 7; 26, 35). ಒಮುಸಂಸಾರ ಮಾಯೆಯ ಕಕ್ಕಲಿತೆಯೊಳು ಬಿದ್ದೆನು (Dp. 6, 3). See Dp. 36, 2; 40, 1. — ಕಕ್ಕಲಿತೆಗೊಕ್ಕು. -ಕೊಕ್ಕು. To feel vain desire (Dp. 53, 5).

ಕಕ್ಕಲಿತೆಕಾಯಿ kakkulitē-kāra. A man who loves (Bh. 7, 15, 50).

ಕಕ್ಕಿ kakkē. = ಕಕ್ಕ. A tree with clusters of yellow flowers and long round legumes, the pudding-pipe tree, Cassia fistula L. (ಅರಗ್ಗು, ಅರೇವತೆ, ಶಮ್ಭೂಕ, ನ್ಯಾಫಿಫಾತ, ಚತುರಂಗುಲ, ಕೃತಮಾಲ, ಸುವರ್ಣಕ, etc. Nr.; ಅರಗ್ಗು, ಸ್ವರ್ಣಪುಷ್ಪ, ರಾಜತರು, etc. Mr. 114; My.; Tu.; T. ಕಡುಕ್ಕಿ, ಕೊಡ್ಡೆ; M. ಕೊನ್ನೆ). — ಕಕ್ಕಿಯ ಕಾಯಿ. (Si. 126). — ಕಕ್ಕಿಯ ಗಿಡ. (Si. 126). — ಕಕ್ಕಿಯ ಮರ. (Nr.).

ಕಕ್ಕೋಕ kakkōka. = ಕಕ್ಕು, ಕಕ್ಕೋಕ, ಕೋಕ. N. of a Pandita (My.; T. ಕೊಕ್ಕೋಗ, a treatise on women, their behaviour, etc. of a very low character; the book was written by ಕೊಕ್ಕೋಗವರದಿ in Sk., and translated into Tamil by ಅಡಿ ಎರರ ರಾಮಪಾಣಿಯ, Rottler s. v. & s. ಕರಣ). — ಕಕ್ಕೋಕಾಸ್ತ್ರ. = ಕೋಕಾಸ್ತ್ರ and the T. ಕೊಕ್ಕೋಗ (My.; occasionally in S. Mhr., where it is also called ಅನಂಗರಂಗಾಸ್ತ್ರ or ಕೋಕ ಮುನಿಾಸ್ತ್ರ).

ಕಕ್ಕೋಲ kakkōla. = ಕಕ್ಕೋಲ. N. of a plant bearing a berry, the inner part of which is a waxy and aromatic substance; a perfume prepared from the berries of this plant.

ಕಕ್ಕೋಲಕ kakkōlaka. = ಕಕ್ಕೋಲ, ಕಕ್ಕೋಲಕ. A perfume prepared from the berries of the ಕಕ್ಕೋಲ (ಗವಲಕಡಾರ G.).

ಕಕ್ಕೋಸು kakkōsu. = ಕಕ್ಕಸು. (My.).

ಕಕ್ಕಟ kakkhata. Hard.

ಕಕ್ಕ kakra. Tbh. of ಕಕ್ಕರ. The printed partridge or southern Francolin, Francolinus pictus (Bd.);—the eyed

partridge, *Perdix ocella* (Bd.);—the red-billed quail, *Coturnix erythrorhyncha* (Bd.).

ಕಕ್ಷ kaksha.—ಕಕ್ಷ 1, ಕಕ್ಷಿ. The hem of a garment tucked into the waist-band (ಕಕ್ಷ Mr. 491). 2, a piece of cloth worn over the privities (ಕಕ್ಷ Nn. 117). 3, a girdle, a string or zone for fastening a cloth round the waist (ಉದಿನೂರ, ಉದಿದಾರ 117; ಕಾಂಚಿ 491). 4, grass. 5, a climbing plant. 6, a court in a palace, etc. (ಪ್ರಾಂಗಣ, ಅಂಗಣ 117; ಮಂದಿರದ ಮುಮ್ಮುಗ 491). 7, the armpit (ಕಂಕುಡಿ 117; ಕಂಕುಡ Mr. 321. 486, o. r. ಕೊಂಕಡ). 8, a forest, a wild (ಕಾನ್ತಾರ, ಅಡ 117; ಅಟವ, ಎಟವ, etc. Mr. 151). 9, an objection or reply in argument. 10, the side or flank. See Prv. s. ಪ್ರಸ್ತ. ಕಕ್ಷವಾಲ kaksha-pāla. A bag carried under the armpit (My., also ಕಕ್ಷವಾಳ).

ಕಕ್ಷವಾಲಿಕೆ kaksha-pālikē.—ಕಕ್ಷವಾಲ. (Rāv. 5, after 25; V. 14, 31; My.).

ಕಕ್ಷಪಟ kaksha-puta.—ಕಕ್ಷಪಾಲ. (Grj. 2, after 106).

ಕಕ್ಷಮೂಲ kaksha-mūla. The armpit. See ಕಂಕುಡ.

ಕಕ್ಷಾಂತರ kaksha-antara. An inner court of a palace, etc.; an open space surrounded by buildings (ಪ್ರಕೋಪ, ಮನೆಯ ನಿಲವು Mr. 201).

ಕಕ್ಷಾಪಟ kaksha-paṭa.—ಕಕ್ಷಪಟ, ಕಕ್ಷಪಟ. A cloth passed between the legs to cover the privities.

ಕಕ್ಷಿ kakshi. One party as opposed to another; objection, contention (My.).

ಕಕ್ಷಿಗಾರ kakshi-gāra. A party (in a civil or criminal case); one who maintains or defends a claim or wrong at issue (My.).

ಕಕ್ಷಿ kakshē.—ಕಕ್ಷ Nos. 3. 6. 9. 2, the orbit of a planet (Mhr.; My.; B. 5, 182).

ಕಕ್ಷಿಸು kakshēsu. A kind of arrow (ಕವಚಿಕೆಯಮ್ಮ Mr. 296).

ಕಕ್ಷಿ kakshyē. An elephant's girth; a girdle or zone. 2, enclosure of an edifice; an open space surrounded by buildings, the square left unroofed in the centre of a house (see ನಮುನೆಯ).

ಕಗ್ಗ kag. (=ಕರು 1, q. v., ಕಸ 1, etc.). Hardness; strength; etc.—ಕಗ್ಗಣ್ಣು.—ಕಡಿಗಣ್ಣು, ಕಡುಗಣ್ಣು. A fast knot that cannot be easily untied (C.);—a hard knot in wood (My.). —ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ.—ಕತ್ತಲೆ.—ಕಡುಗತ್ತಲೆ. Thick darkness (J. 26, 6; C.; B. 3, 125). —ಕಗ್ಗಲೆ.—ಕಲಿ. The tree *Mimosa sundra* Roxb. (*Acacia sundra* Dec., St. & Pl.). 2, the tree *Acacia catechu* Willd. (*Mimosa catechu* Lin.; M. ಕಂಡಿಲ; ಗಾಯತ್ರಿ, ಬಾಲಕನಯ, ಖದಿರ, ದಸ್ತ ಧಾವನ, ತಡೆಯದ ಮರ Si. 314). ಬಿಳಿ ಕಗ್ಗಲೆ ಮರ (ಕದರ, ಸಿಖದಿರ, ಮೇಮನಲ್ಲ 134). ದುರ್ಗವೃಕ್ಷ ಕಗ್ಗಲೆ ಗಿಡ (ಅರಿ ಮೇದ, ಎಟ್ಟಿದಿರ, ಹುಡುಕಗ್ಗಲೆ ಮರ 134). 3,=ಕಾರೇ ಗಿಡ (My.). 4, a man of distinguished valor (My.). —ಕಗ್ಗಲ್ಲು.—ಕಲ್ಲು.—ಕಡುಗಡ್. A very hard stone (My.). —ಕಗ್ಗಾಯಿ.—ಕಾಯಿ. A thick-set, impervious jungle (My.). —ಕಗ್ಗಾಯಿ.—ಕಾಯಿ. =ಕಡುಗಾಯಿ. A hard, or an unripe, fruit (C.). —ಕಗ್ಗಾರು.—ಕಾಯಿ. Excess of rain (My.). —ಕಗ್ಗಾಯಿ. Great dryness, drought (My.). —ಕಗ್ಗಾಲ.—ಕಾಲ. A trying time, famine (My.). —ಕಗ್ಗಮುಳ.—ಕುಮ್ಮುಳ. A hard gourd (My.). —ಕಗ್ಗೊದಲೆ.—ಕೊದಲೆ. A kind of *Basilicum*, *Ocimum sanctum* Lin. (ಕುತೀರಕ, ಕರಿಂಜರ, ಪರ್ವತ Nr.; ದಾಬರಿ, ಕುತ್ತಪತ್ತ Mr. 129, o. r. ದಾಂಕಿ, ದಾಸದಾ, ಚಿತ್ರಪತ್ತ). ಬಿಳಿಯ ಕಗ್ಗೊದಲೆ, *Ocy-*

mum gratissimum Lin. (ಅರ್ಜು Nr.). —ಕಗ್ಗೊಲೆ.—ಕೊಲೆ.—ಕಗ್ಗೊದಲೆ. (ಪರ್ವತ, etc., ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ಗಿಡ, ಕಮ್ಮಗ್ಗಲೆ ಗಿಡ Si. 141). ಬಿಳಿ ಕಗ್ಗೊಲೆ (ಅರ್ಜು, ಬಿಳಿ ಗಗ್ಗಲೆ ಗಿಡ 141). ಕಗ್ಗೊಲೆ.—ಕೊಲೆ. A fell murder (Rām. 3, 4, 17; 3, 8, 10; Bh. 4, 3, 53).

ಕಗ್ಗ kagga. A long, tedious speech or literary composition (My.). —ಕಗ್ಗವನ.—ಅವನ. A man of long, tedious speech (My.).

ಕಗ್ಗನೆ kagganē.—ಕಂಕನೆ. (Abh. P. 13, 21).

ಕಗ್ಗು kaggu.—ಕಂಕು, ಕನಕು, ಕನರು No. 1, etc., ಸಸ್ತು. (Pungency), disagreeableness, especially said of the smell of burning oil (S. Mhr.).

ಕಂ kaṇ.—ಕಣಿ 1, etc. The eye. Dat. ಕಂಗೆ (Bp. 11, 84).

Nom. pl. ಕಂಗಳ (Bp. 1, 49; 29, 24; 31, 15; 51, 81; 54, 71; 57, 44; Nn. 34; J. 3, 17). —ಕಂಕಣ. An eye-drop, a tear (ಕಣ್ಣು ನೀರು Nn. 45; Bp. 18, 77; 20, 25). —ಕಂಕಡೆ.—ಕಡೆ.—ಕಣ್ಣೆ. A side-glance, a leer (sic! J. 3, 10). —ಕಂ ಗಾಣು.—ಕಾಣು.—ಕಣ್ಣಾಣ, ಕಣ್ಣುಗಾಣ. To perceive with the eyes (in opposition to *mentally*, S. Mhr.). —ಕಂಗಾಣಿಸು.—ಕಾಣಿಸು.—ಕಣ್ಣಾಣಿಸು. To cause to perceive with the eyes (S. Mhr.). —ಕಂಕುಣಿಸು.—ಕುಣಿಸು.—ಕಣ್ಣುಣಿಸು. A mark for the eye; the place at which the eye is to be (Bp. 18, 74). —ಕಂಗೆಡಿಸು.—ಕೆಡಿಸು.—ಕಣ್ಣೆಡಿಸು. To destroy the eye, etc.; to blind, to confuse, etc. (C.; J. 4, 23; 26, 4). —ಕಂಗೆಡು.—ಕೆಡು.—ಕಣ್ಣೆಡು. The eye or sight to be destroyed; to be blinded, confused or bewildered; to be vexed or irritated; to become afraid (C.; Bp. 56, 40; J. 4, 9; 8, 37. 40; 14, 25; 19, 31; 24, 35; B. 5, 258). —ಕಂ ಗೊಳಿಸು.—ಕೊಳಿಸು.—ಕಣ್ಣೊಳಿಸು, q. v. (Śālv. 1, 69; 1, after 71 & 79; 1, 85; J. 5, 11; 15, 11; 31, 10). ಕಂಗೊಳಿಸು (Śm. 17).

ಕಂಕ kaṅka. A heron. 2, Yama. 3, a false or pretended Brāhmaṇa. 4, a title of Yudhisṭhira, from his assuming the disguise of a Brāhmaṇa before king Virāṭ (Bh. 4, 1, 6). 5, a kind of mango. —ಕಂಕವಕ್ಕ.—ಹಕ್ಕ. A heron (ಕಂಕ, ಲೋಹವಕ್ಕ Nr.).

ಕಂಕಟ kaṅkaṭa. Armour, mail; an iron hook to goad an elephant.

ಕಂಕಟಕ kaṅkaṭaka. Armour, mail (ಬಿವಳಿ Mr. 292, o. r. ಕವಳಿ).

ಕಂಕಡಿ kaṅkaḍi. Tbh. of ಕಂಕಟ. (My.; H.).

ಕಂಕಣ kaṅkaṇa. (Śmd. 384; Kk. 95; Śm. 77). =ಕಂಕಣ. An ornament of the wrist, a bracelet (ಹಸ್ತಧೂಪಣ Nn. 45); a string or ribbon tied round the wrist. 2, a waist-tie (ಉದಿದಾರ, ಮೇಖಲೆ 45). 3, an ornament of the breast (ಕಾ ಸ್ತುಭ, ಪದಕ 45). 4, any ornament or trinket. 5, turning round (ಭ್ರಮಣ, ತಿರುಗುವುದು 45). 6, a crest. 7, a water-drop (J. 30, 7).

ಕಂಕಣಾರ kaṅkaṇa-kāra.—ಕಂಕಣಾರ. (My.).

ಕಂಕಣಗ್ರಹಣ kaṅkaṇa-grahaṇa. A partial, or annual, eclipse (C.).

ಕಂಕಣಬದ್ಧ kaṅkaṇa-baddha. A man who has a kaṅkaṇa tied round his wrist for any good, favourable or happy rites (My.). 2, one who devotes himself to the accomplishment of any good or bad object (My.).

ಕಂಕಣಿಕೆ kaṅkaṇikē.—ಕಂಕಣಿಕೆ. A wrist-ornament furnished with bells.

ಕಂಕತ *kaṅkata*. A comb (ಶೇಷವಾರ್ಹನಿ, ಹದಗೆ Mr. 208).
 ಕಂಕತಿಕೆ *kaṅkatikē*. A comb.
 ಕಂಕವತ್ರ *kaṅka-patra*. Furnished with the feathers of a heron: an arrow.
 ಕಂಕಭಟ್ಟ *kaṅka-bhaṭṭa*. = ಕಂಕ No. 4. (C.).
 ಕಂಕವನಾಲಿ *kaṅka-mālī*. A kind of musical instrument; beating time by clapping the hands. (R.).
 ಕಂಕಮುಖ *kaṅka-mukha*. A pair of tongs. (R.).
 ಕಂಕರ *kaṅkara*. Vile, bad. (R.).
 ಕಂಕರಿ *kaṅkari*. Tbh. of ಮಂಕರಿ (Śmd. 338. 357). — ಕಂಕರಿ ಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A large whip (ಬಲ್ಲಾಟೆ Ūt. I, 79).
 ಕಂಕರಿಕೆ *kaṅkarikē*. (Tbh. of ಕಂಕಣಿಕೆ). — ಮೆಯ್ಯ ಮುಕೋರ ಲ ಬಳ್ಳಿ ಪುಯ್ಯ ಫುಲಗಿರವ ಕೆಯ್ಯ ಕಂಕರಿಕೆ (Śmd. 84 Mqb.).
 ಕಂಕರಿ *kaṅkarē*. Gravel; a single pebble or particle (Mhr., H. ಕಂಕರ, Br.; R.).
 ಕಂಕಳ *kaṅkala*. = ಕಂಕಣ. — ಕಂಕಳವರಕ್. -ವರಕ್. A bracelet-gem; an excellent man: a man very familiar with proverbs (ನಲ್ಲಾ ದೆಗಾದ Ūt. I, 43).
 ಕಂಕಲಿ *kaṅkalī*. ಕಂಕಲು. = ಕಂಕುಡ್ q. v., etc. (ಕಪ್ಪ, ದಾಹುಮೂಲ Si. 210. 461; My.). ಕಂಕದಿ ಎಲುವಿನ ಸನ್ನಿ (ಜಪ್ಪ Si. 209). ಮೊಡಿಕೆಯಿನ್ನಲೂ ಮೇಲೆ ಕಂಕದಿ ವರಿಗೂ ಮೇಲುತೋಳು (ಪ್ರಗಣ್ಣ 210). ಕಂಕದಿ ಕೆಳಗಡೆ ಪಕ್ಕ (ಪಾರ್ವ 210).
 ಕಂಕಾಲಿ *kaṅkāla*. A skeleton (ಅಸ್ಥಿ ಪಂಚರ, ಒಡಲ ಎಲು Mr. 397). 2, N. of a Dānava.
 ಕಂಕಾಲಧರ *kaṅkāla-dhara*. Who carries the backbone of Vishṇu: Śiva (C.).
 ಕಂಕಾಲಮಾಲಿ *kaṅkāla-māli*. Whose necklace is formed of bones: Śiva. (My.).
 ಕಂಕಾಲಾಂಕಮಾನಿ *kaṅkāla-anka-pāni*. = ಕಂಕಾಲಧರ. (Bp. 54, 23).
 ಕಂಕಾಲಿ *kaṅkāli*. Śiva (My.). 2, N. of a servant of Śiva (Śiv. 1, after 79).
 ಕಂಕೆ *kaṅki*. = ಕಂಕು. An ear of jōla or sējjē (also of some other oorn, My.) the grains of which have been removed (C.; Tē.; cf. ಕಣಿಪ). ಸುಂಕಗನು, ಪುರಿಪಲು, ಬಿಂಕಿನ ಬೆಲೆವಣ್ಣು, ಕಂಕೆಯು, ಸುಂಕ, ನಸುಗುನ್ನಿ ಈ ಅಡು ಸೊಂಕಿದರೆ ಬಿಡವು (8p.).
 ಕಂಕು *kaṅku*. = ಕಂಕಿ. (My.).
 ಕಂಕುಲಿ *kaṅkūlī*. = ಕಂಕುಡ್, ಕಂಕುಡಿ, ಕಂಕುಡು, ಕವುಂಕುಡ್, ಕೊಂಕುಡ್, ಕೊಂಕುಡಿ, ಕೊಂಕುಡು, ಕೊಂಕುಡು. The arm-pit (ಕಪ್ಪ Mr. 486; My.; T. ಚಂಕ, ಕೈಕ್ಕುಡು; Tē. ಚಂಕೆ, ಚಂಕಿ; Tu. ಕಂಕುಳ). ಉರದ ಸೆಜ್ಜೆಯನು ಒಡನೆ ಕಂಕುಡಿದಿ ಅವಚಿ ಕೊಳುತಂ (Bp. 47, 46).
 ಕಂಕುಲಿ *kaṅkūla*. = ಕಂಕುಡ್, etc. (ಕಪ್ಪ Nn. 117; C.; B. 3, 124).
 ಕಂಕುಲು *kaṅkūlu*. = ಕಂಕುಡ್, etc. (My.). ತೋಳ ಮೊದಲುಗಳ ಎರಡೂ, ಕಂಕುಡು (ಕಪ್ಪಗಲು Nr.). ಕಂಕುಡಿನಿಂದಲೆ (Bp. 15, 21). ಕಂಕುಡಿನಲಿ (43, 27). ಕಂಕುಡಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ, ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ತರಣಾರ್ಥ (Prv.; other form — ಸರಾಮು).
 ಕಂಕೇಲಿ *kaṅkēli*. = ಕಂಕಲಿ. The *Asōka* tree, *Jonesia asōka* Roxb.
 ಕಂಕೋಶ್ಠ *kaṅkōshṭha*. N. of a plant (ಪಟುವರ್ಣಿ, ಹೈಮವತಿ, ಸ್ವರ್ಣಕೀಲಿ, ಹಿಮಾವತಿ, ಘಣ್ಣಾಮಣಿ ಸೊಪ್ಪ Si. 156).
 ಕಂಕೋಷ್ಠಿ *kaṅkōshṭhi*. A kind of leguminous shrub, *Glycine debilis* (ಕಾಡುದು Nr.).

ಕಂಗನೆ *kaṅganē*. = ಕಸ್ತನೆ. Greatly, excessively (Abh. P. 13, 49; Grj. 2, after 106).
 ಕಂಗಳ *kaṅgāla*. (= ಕಂಕಳ). A blind man (C.; T. ಕಂಗು, blackness; ಕಂಗುಲ್, darkness; could it be ಕರ್ಕ-ಕಳ, one who has lost his eyes?).
 ಕಂಗಾರು *kaṅgāru*. = ಕಂಕಾಲ, ಕಂಕು 2. Displeasure, anger (My.).
 ಕಂಗಾಲ್ *kaṅgāl*. Poor; poverty-stricken; wretched; weak; barren, as soil (C.; Mhr., H.). — ಕಂಗಾಲ. -ಅ 3. A pauper, a miserable wretch, a weak man (My.).
 ಕಂಗಾಲತನ *kaṅgālatana*. Pauperism, wretchedness (My.).
 ಕಂಗಾಲಿ *kaṅgāli*. Wretchedness (Mhr.). 2, a pauper, a beggar (My., Tē. as ಕಂಗಾಳ).
 ಕಂಗಾಲು *kaṅgālu*. = ಕಂಗಾರು, etc. (S. Mhr., only in ಕಂಗಾಲ ಮನುಷ್ಯ, a disagreeable, angry man).
 ಕಂಗಾಳ *kaṅgāla*. (ಕಣಿ-ಕಾಣ?). = ಕಂಕಳ. (My.).
 ಕಂಗಾಳಿ *kaṅgāli*. = ಕಂಗಾಲಿ, q. v.
 ಕಂಗು *kaṅgu*. 1. Great surprise (ಬಲುಡೋಡ್ಕ Ūt. I, 78).
 ಕಂಗು *kaṅgu*. 2. = ಕಂಗಾರು, etc., (ಕೊಂಗು 2?). Displeasure, anger (S. Mhr.; cf. ಕಡಗು 1?). — ಕಂಗಾರು. -ಅಗು. To become angry, to be displeased, irritated, loathed, or annoyed (S. Mhr.).
 ಕಂಗು *kaṅgu*. 3. = ಕಸ್ತು, etc. (My.).
 ಕಂಗು *kaṅgu*. 4. = ಕಂಕೂಂಸಿ, ಕಂಕೂಂಸಿ, ಕಂಕೂಂಸಿ. The heart-pea, *Cardiospermum halicacabum* Lin. (ಜ್ವಲನಿ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಪ್ಪತಿ Mr. 146, one MS. ಕಾಂಗು).
 ಕಂಕು *kaṅgu*. The Indian millet, *Panicum italicum* Lin. (ನವಣಿ Mr. 373). See ಪ್ರಿಯಂಗು.
 ಕಂಗುಂಗಿ *kaṅgungē*. = ಕಂಕು 4. (ಪಾರಾವತಾಂಪ್ರ, ಕಟಿಫಿ, ಪಿಣ್ಣಿ, ಪಣ್ಣಿ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಪ್ಪತಿ Nr.).
 ಕಂಗೂಂಗಿ *kaṅgūngē*. = ಕಂಗುಂಸಿ. (Si. 159).
 ಕಂಗೂಂನಿ *kaṅgūndi*. = ಕಂಗೂಂಸಿ. (Si. 159).
 ಕಂಗೋರೆ *kaṅgōrē*. An ornamental cordon, groove, etc.; spiral lines (Mhr.; R.; Br.).
 ಕಚ್ಚ *kač*. = ಕಚೆ. An imitative sound. (Cf. Mhr. ಕಚಕಚ). — ಕಚ್ಚು ತಿನ್ನು. To eat in a crouching manner (C.). — ಕಚ್ಚೆನ್ನು ಬೀಡು. To sound as a stone falling into mud (C.). — ಕಚ್ಚು ತುದು. To tread sticky mud and clay so that the peculiar, well-known sound is produced (C.).
 ಕಚ್ಚ *kač*. = ಕಂಕ 5, ಕನರ, ಗಜಿ. — ಕಚಮಿ. reit. The sound of mixing miscellaneous boiled things (as rice, vegetables, etc.) with the hand: confusion. — ಕಚಮಿ ಕಲಸು, to mingle boiled things in a confused manner (C.). — ಕಚಮಿಕೆಲಸ. Confused work (My.).
 ಕಚ್ಚ *kač*. The hair of the head (ಮುಟ್ಟೆಯ ಕೂದಲ್ Nn. 48). 2, matted and twisted hair (ಜಿಬಿ 100). 3, a bundle of hair at the back of the head (ತುದುಲು 51). 4, a cicatrix. 5, a cloud. 6, a binding, a band. 7, the hem of a garment.
 ಕಚಕ್ *kačak*. = ಕಚೆಕ, ಕಚುಂಕ. The sound produced when a stone falls into mud (My.).
 ಕಚಕ್ನೆ *kačkanē*. = ಕಚ್ಚನೆ. Smartly, forcibly,

suddenly, as ಕಚಕ್ಕನೆ ಮುಕ್ಕು ನಟ್ಟಿತು (C.; Të. ಏಚಕ್ಕನೆ, slapdash, at one smack). 2, with the sound produced when a stone falls into mud, or the feet tread wet or sticky clay (My.).

ಕಚ ಕಾಕಾ-pa. Cloud-drinker: grass; a leaf. (R.).

ಕಚಪ್ಪು ಕಾಕಾ-paksha. A quantity of hair, much hair; thick or ornamented hair.

ಕಚವಾಕ ಕಾಕಾ-pāsa. = ಕಚಪ್ಪು. A quantity of hair, etc.

ಕಚಪ್ಪು ಕಾಕಾ-pu. A dish of boiled vegetables or fruits seasoned with salt, pepper, etc. (My.; Tu. ಕಚಪ್ಪು, ಕಚಪ್ಪು; cf. ಕಚಪ್ಪು).

ಕಚಬನ್ಧ ಕಾಕಾ-bandha. A braid of hair (ಹಬೆರ ಕೆ. I, 74).

ಕಚಭರ ಕಾಕಾ-bhara. = ಕಚಪ್ಪು. A mass of hair, etc. (Grj. 10, 16; Bp. 40, 19; 42, 24; J. 5, 15).

ಕಚಮಾಲ ಕಾಕಾ-māla. Smoke. (R.).

ಕಚರಾ ಕಾಕಾ-rā. Rubbish, dirt, straw, fragments (Mhr.; My.). — ಕಚರಾಕೆಲಸ. The work of removing rubbish (My.). 2, worthless business (My.). — ಕಚರಾತೆವೆಗೆ. Municipal tax (My.). — ಕಚರಾಮವುಟ. A dirty duppaṭi (My.; ವರಾತಿ, ಸ್ಥೂಲಕಾಟಿ Si. 223).

ಕಚವಾಯಿಸು ಕಾಕಾ-vāyisu. To become weary, to be tired or exhausted (S. Mhr.; Mhr. ಏಚವೇಂ).

ಕಚಾಕಚೆ ಕಾಕಾ-kaci. An imitative sound: a brawl, a squabble (Mhr.; R., Të.).

ಕಚಾಯಿಸು ಕಾಕāyisu. To be smart, prompt, careful, or clever in doing a business (My.; cf. Mhr. ಕಚಕ್ಕು).

ಕಚೆ ಕಾಕಿ. = ಕಚೆ. — ಕಚಕಚಿ ನಮಲು. = ಕಚ್ಚುಚೆ ತಿನ್ನು. (My.). — ಕಚಮಿಚಿ ತಿನ್ನು. = ಕಚ್ಚುಚೆ ತಿನ್ನು. (C.).

ಕಚೆಕ ಕಾಕಿ-k. = ಕಚಕ, etc. (My.).

ಕಚು ಕಾಕು. An esculent root, Arum colocasia and other kinds. 2, a garden plant, the long Zedoary, Curcuma zerumbet Roxb. (St. & Pl.).

ಕಚುಂಕ ಕಾಕುñk. = ಕಚೆಕ, etc. (My.).

ಕಚೂರ ಕಾಕಿ-ōra. = ಕಚೋರ. (C.). See ಗವಲು.

ಕಚೇರಿ ಕಾಕಿ-ēri. = ಕಚ್ಚೇರಿ. A hall of audience; a town-hall; a court for administration of public business; an office: it is applied to the people assembled, and to the business proceeding (C.; H., Mhr.). — ಕಚೇರಿ ಮಾಡು, to open a court or office for business; to carry on business in an office (C.; see Si. 109; B. 4, 146; 5, 265).

ಕಚೋರ ಕಾಕಿ-ōra. = ಕಚೂರ, (ಕಚ್ಚೂರ, ಕಚ್ಚುರೆ, ಕಚ್ಚೋರ, ಕಚೂರ. The long Zedoary, Curcuma zerumbet Roxb., and its root (ಕಚೂರಕ, ದ್ರಾವಿಡಕ, etc. Nr.; My.). ಗನ್ನಕಚೋರ (ಕಚೂರಕ, ದ್ರಾವಿಡಕ, etc. Si. 155). 2, a kind of yellow orpiment (ಅಂಗುಲಿ, ಅಂದಾಳ Mr. 102). — See ಅದುಗಣ್ಣನುಕ್ಕು, ಕರಿ, ಗಣ್ಣೆ.

ಕಚ್ಚ ಕಾಕಿ-ā. 1. Tbh. of ಕಚ್ಚ (Smd. 346). Cf. ಕಚ್ಚೆ.

ಕಚ್ಚ ಕಾಕಿ-ā. 2. = ಕಚ್ಚಾ. Unripe, green;—uncooked, raw;—rude, rough, unfinished;—young, tender (as under-standing);—minor, less (as a measure or weight, My.; Mhr., H. ಕಚ್ಚಾ).

ಕಚ್ಚುಟ ಕಾಕಿ-ā. = ಕಚ್ಚುಟ, ಕಂಡು. (Tbh. of ಕಚ್ಚುಟ). A cloth passed between the legs to cover the privities (Të. ಕಚ್ಚುಡ, a tuck, truss, etc.). ಕಟ್ಟುವ ಕಚ್ಚುಟ (ಕಾಮೀನ Mr. 256).

ಕಚ್ಚುಡ ಕಾಕಿ-ā. = ಕಚ್ಚುಡ. Filth, rubbish (My.).

ಕಚ್ಚಡಿ ಕಾಕಿ-ādi. A kind of vegetable dish (My.; J. 6, 44).

ಕಚ್ಚನೆ ಕಾಕಿ-ānē. = ಕಚಕ್ಕನೆ No. 1. Smartly, etc. ಕಚ್ಚನೆ ಮುಕ್ಕು ನಟ್ಟಿತು (S. Mhr.).

ಕಚ್ಚರ ಕಾಕಿ-āra. (= ಕಚ್ಚುಡ). Dirty, foul; spoiled; vile, wicked.

ಕಚ್ಚರಿ ಕಾಕಿ-āri. A kind of sauce (?). ತುದಾದ ಕಚ್ಚರಿ (ವಿಜಯ Mr. 219).

ಕಚ್ಚಲಿ ಕಾಕಿ-āli. An honorary arm-ring (ವಿವರಿಸಿ ಬಳೆ Smd. II, Smd. 40; ವಿವರಿಸಿ ಬಳೆ Kk. 75; ಕಮ್ಮರೆ ಕೆ. I, 21, o. r. ಕಮ್ಮರೆ). ತೋಳ ಕಚ್ಚಲಿಯು .... ಪಲ ವಿವರಗಳ (Riv. 6, after 11).

ಕಚ್ಚಾ ಕಾಕಿ-ā. = ಕಚ್ಚ. (My.). — ಕಚ್ಚಾ ಸೇರು. A seer of only 20 or 24 rupees' weight (C.).

ಕಚ್ಚಿಕೆ ಕಾಕಿ-āikē. Biting, etc. (My.).

ಕಚ್ಚಿಡ ಕಾಕಿ-āid. ಕಚ್ಚಿಡ. A particle introducing a direct question with expected positive answer, and a kind of inquiry.

ಕಚ್ಚಿದ್ ಕಾಕಿ-āiri. To join two things, to unite (ಯುಗಲನನ್ನಾನ Smd. Dh.). Cf. ಇದ್ 4.

ಕಚ್ಚಿಸು ಕಾಕಿ-āisu. 1. To cause to bite (C.).

ಕಚ್ಚಿಸು ಕಾಕಿ-āisu. 2. To cause to join, to unite (My.).

ಕಚ್ಚು ಕಾಕಿ-ā. 1. = ಕಚು 1. To bite; to sting (C.). 2, to smart, to gripe, to ache, as the stomach;

to bite, as pepper, etc. (C.). ಕೆಡಕುಹುದು ಕಚ್ಚು ಮಗನಂ (Bp. 48, 8). ಅವನಂ ಕಚ್ಚು ಕೊಳುತ (31, 13). ಕಚ್ಚುವ ಜೀವಿಜಿವೆ (Si. 176). ಹೊಟ್ಟೆ ಕಚ್ಚು ಭೇದಿಗಳು ಅಗುವಿಕೆ (201). ಕಚ್ಚಿದರೆ ಕಚ್ಚುವದು; ಕಚ್ಚಲ್ಲ, ತೇದಿಲ್ಲ (i. e. pepper, Sp.). ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದುದು (ದನ್ನ Mr. 391). ಒನ್ನು ನಾಯಿ ಮಾಂಸದ ಕರಣೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚು ಕೊಣ್ಣು (B. 2, 4). ಆ ಹಾವನ್ನು ಕಚ್ಚು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಯಿತು (2, 28). ಕಚ್ಚೋ ನಾಯಿ ಬೊಗಸದು, ಬೊಗಸೋ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚದು. — ಕಚ್ಚೋ ನಾಯಿಯ ಮುನ್ನೆ ಕಣ್ಣುಗ ಹಾಕದ (Prvs.). See Bp. 46, 22; J. 13, 18; 24, 10, 11; B. 2, 47; Prvs. s. ಕನ್ನ ಮೃದ್ವಿ. — ಕಚ್ಚುಟ. — ಅಟ. Mutual biting (C.). 2, quarrel (C.). See Prv. s. ಮಚ್ಚೆ ನಾಲಿಗೆ. — ಕಚ್ಚುಡ. — ಅಡು. To bite one another, as dogs (C.). 2, to quarrel (C.). See B. 5, 32.

ಕಚ್ಚು ಕಾಕಿ-ā. 2. = ಕಚು 2. Biting; a bite; an incision; a notch, a nick; a wound. (Cf. ಕಚ್ಚು 1). ಗಿಡಕ್ಕೆ ಚೂರಿಯಿಲ್ಲ ಕಚ್ಚು ಹಾಕದರೆ (B. 2, 32). ತುದಾಕೆಯ ಬಾಯಿ ತಗಲಿ ಆ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚು ಬಿದ್ದಿದೆ (3, 45). ಮೇಲ್ದೋಟಿಗೆ ಚೂರಿಯಿಲ್ಲ ಕಚ್ಚು ಹಾಕುವರು (4, 40). ಗಿಡದ ಬೊಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಡೆಯಿಲ್ಲ ಕಚ್ಚು ಹಾಕದರೆ (4, 70). ಕೆಮ್ಮು ಉಳಿಯಿಲ್ಲ ಕಚ್ಚುಯಿತು (C.). 2, a bit, a fragment, a piece (My.).

ಕಚ್ಚು ಕಾಕಿ-ā. 3. = ಕಚು 4. Washing; water in which raw rice has been washed (C.; ಯೂಷ G., Të. ಕಚ್ಚು, ಕಡುಗು, ಕಲಿ; T. ಕಡು). See ಅಕ್ಕಿಗಚ್ಚು, ಕಲಗಚ್ಚು.

ಕಚ್ಚು ಕಾಕಿ-ā. 4. To join (v. i., My.; see ಕಚೆ).

ಕಚ್ಚುಟ ಕಾಕಿ-ā. = ಕಚ್ಚುಟ, q. v. (ಕಚ್ಚುಟ, ಕಾಮೀನ Hk.; ಗುಡ್ಡು, ಕಾಮೀನ Nn. 70). See Bp. 12, 54; 27, 43.

ಕಚ್ಚೂರ kaččūra. A leafless plant, wild and cultivated, *Kaempferia galanga* Lin. (St. & Pl.).

ಕಚ್ಚೆ kaččē. ಕಚ್ಚೆ. The organ of generation (yōni) of cows and buffaloes (S. Mhr.; Tē., also ಕರಿ).

ಕಚ್ಚೆ kaččē. Tbh. of ಕಕ್ಕ and ಕಚ್ಚ (cf. ಕಚ್ಚ). The hem or end of a garment tucked into the waist-band (C.). 2, a cloth passed between the legs to cover the privities (ಶೋನಣಿ Sm. 86; My.; Tē.). 3, a female's cloth (ಉಡು ಸೀರೆ Sm. 86). 4, a girdle (T. ಕಚ್ಚೆ). See Bp. 47, 20; ಅಡರುಗಚ್ಚೆ, ಗಣ್ಣುಗಚ್ಚೆ; ಬಾಲಂಗಚ್ಚೆ; ಬೀರಗಚ್ಚೆ; ವಾರಗಚ್ಚೆ; ಹಾರುವ ಗಚ್ಚೆ; ಹಿಂಗಚ್ಚೆ; Prv. s. ನಿವಾಳ. — ಕೆಯ್ ಬಾಯ್ ಕಚ್ಚೆ ಇವು ಮೂರು ಸುದ್ದವಾಗಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಭಯವಲ್ಲ (Prv.). — ಕಚ್ಚೆ ಹದಿಕ. A lewd man (C.). — ಕಚ್ಚೆ ಹದಿಕ. A lewd woman (C.).

ಕಚ್ಚೆರಿ kaččēri. = ಕಚ್ಚೆರಿ. (My.).

ಕಚ್ಚೆ kaččē. The hem or end of a garment tucked into the waist-band; the tuck of a dōtra, etc. 2, contiguous to water; marshy ground. 3, the bank of a river. 4, N. of a country (B. 3, 47). 5, a part of a boat (ಹಡಗದ ನಾಳ G.). 6, a tree, the timber of which is used for making furniture, etc., *Cedrela toona* Roxb., the common Tān (ತುನ್ನ). 7, the tree *Hibiscus populneoides* Roxb.

ಕಚ್ಚೆ ಪ kaččē-pa. A tortoise. 2, one of the nine treasures of Kubēra. 3, a flat kind of still.

ಕಚ್ಚೆ ಪಿ kaččē-pi. A female tortoise; a small tortoise. 2, the lute of *Sarasvatī*. 3, a cutaneous disease, wart or blotch (ಒನ್ನದ ಸಣ್ಣ ರೋಗ G.).

ಕಚ್ಚೆ ಕುಧಿ kaččē-kuddhi. Purity of the hem of one's garment: chasteness (My.; Tē.).

ಕಚ್ಚು kačču. Itch, scab. Cf. ಕಚ್ಚೆ.

ಕಚ್ಚುರ kaččura. Itchy, scabby; unchaste, libidinous.

ಕಚ್ಚುರೆ kaččurē. The plant *Athagi maurorum* Tournef.

2, a species of *Curcuma*. 3, the plant *Carpogon pruriens*.

ಕಚ್ಚೋರ kaččōra. A species of *Curcuma* (Sk.). See ಕಚ್ಚೋರ.

ಕಜ್ಜಾ kajjā. The waist-band or sash worn by peons or sepoys (My.; H.).

ಕಜ್ಜಾ ಕ kajjāka. Tbh. of ಮಜ್ಜಾ (Śmd. 338, o. r. ಮಜ್ಜಾಂ = ಕಜ್ಜಾಂ).

ಕಜ್ಜಾನಿ kajjāni. = ಮಜ್ಜಾನಿ. (My.).

ಕಜ್ಜಿಕ kajjika. See ಕಜ್ಜಾಕ.

ಕಜ್ಜೂರ kajjūra. = ಕಜ್ಜೂರ, ಕಜ್ಜೂರ, ಮಜ್ಜೂರ. The fruit of the date-tree (*Phoenix dactylifera*), also when compressed and packed in bundles (My.; Mhr. ಮಜ್ಜೂರ; Tē. ಕಜ್ಜೂರಪು, ಗಜ್ಜೂರ).

ಕಜ್ಜು kajja. 1. = ಕಜ್ಜಾಯ. Bread (S. Mhr. Lingavantas).

ಕಜ್ಜು kajja. 2. Tbh. of ಕಾಯ (Śmd. 356; Ūt. I, 16; ಉತ್ತರ, ಉದ್ಯೋಗ Mr. 451; ಕೆಲಸ Bhn. 24). See Śmd. 134. 262. 270; Bp. 28, 33; Rsv. 4, 118; 5, 132; 13, 3; Ū. Bp. 47, 16; J. 5, 32; 29, 39; 30, 28; 31, 34; ಕಡುಗಜ್ಜು.

ಕಜ್ಜುಲ kajjala. Lamp-black, and a collyrium prepared from it (ಕಾದಿಗಿ Nn. 61). 2, a cloud.

ಕಜ್ಜುಲಗಿ kajjala-giri. A mountain of lamp-black (Bp. 58, 48).

ಕಜ್ಜುಲಾದ್ರಿ kajjala-adri. = ಕಜ್ಜುಲಗಿ. (Bp. 58, 61).

ಕಜ್ಜಾಯ kajjāya. = ಕಜ್ಜು 1. Bread (S. Mhr. Lingavantas).

2, a kind of sweet rice-cake (My.; T. ಕಜ್ಜಾಯ; Tē. ಕಜ್ಜಾಯ, ಕಜ್ಜೆಮು; Mhr. ಪಾಜೀಂ). See Si. 800. 314. 401; Bp. 37, 65. 66. 67; J. 28, 20; Ū. Bp. 47, 42; ವಂಚ; Prva. s. ನಾಯಿ, ಪ್ರಸ್ತಪ.

ಕಜ್ಜಿ kajji. = ಗಜ್ಜು. Tbh. of ಮಜ್ಜಾ (Śmd. 365). Scab (the disease), itch (ಕಚ್ಚು, ಪಾಮನ್, etc. Si. 200; C.; Tē.). ಕಜ್ಜು ಯುಕ್ತವನು (ಕಚ್ಚುರ Si. 202). ಕೆಯ್ ಕಜ್ಜು (ಕಚ್ಚು, ಪಾಮನ್, etc. Nr.). ಕರಿಯ ಕಜ್ಜು ಯುಕ್ತವನು (ಪಾಮನ್, ಕಚ್ಚುರ Nr.). ಹುರು ಕು, ಕಜ್ಜು ಹತ್ತಿದರೆ ಗಜ್ಜು ಎನ್ನೆ ಹಜ್ಜು ಕೊಳ್ಳುವರು (B. 3, 80). ಸಜ್ಜು ನರು ಸಾಯಲೊಡೆ ನಿರ್ಜರರು ಮದಿಗುವರು; ದಾರ್ಜನ್ಯಕಾರಿ ಸತ್ತರೇನ? ದೇಹದ ಕಜ್ಜು ಹಂದಿನೆ (Sp.). ಕಜ್ಜು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಲಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲ, ಅಜ್ಜು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ಮೊಟ್ಟು. — ಕಜ್ಜು ಗಿಡ. A tree the rind and leaves of which are full of small scab-like elevations (My.). — ಕಜ್ಜು ಬುರುಕ. -ಪುರುಕ. A man who is infected with the itch and always scratches it (My.). Feminine ಕಜ್ಜು ಬುರುಕ (My.). — ಕಜ್ಜು ಹುರು. Worms in the body supposed to be the cause of the itch (C.).

ಕಜ್ಜೂರ kajjūra. = ಕಜ್ಜೂರ, etc. (C.).

ಕಂಚ kañca. = ಕಂಚು. (Tē.; T. ಕಂಚ; cf. ಕಂಸ 1).

ಕಂಚಗಾಡಿ kañca-gāḍi. (Śmd. 235. 236). = ಕಂಚುಗಾಡಿ. A worker in bell-metal, a brazier, a coppersmith (ಶೋಹಕಾರ Mr. 376, o. r. ಕಂಚು; C.).

ಕಂಚಗಾಡಿಕೆ kañca-gāḍikē. The business of a brazier, etc. (C.).

ಕಂಚಗಾರ್ತಿ kañca-gāṛti. (Śmd. 244. 246). A woman of the brazier caste (C.).

ಕಂಚಡಿ kañcadi. (= ಕಚ್ಚುಡಿ). See ಕಾಸಿ—.

ಕಂಚರ kañcara. Moving in the water, aquatic. (R.).

ಕಂಚವಾಳ kañca-vāla. = ಕಂಚಾಳ, etc. (My.).

ಕಂಚಾ kañcā. A marble (made of stone or lac, or being the seed of gajuga, My.).

ಕಂಚಾಳ kañcāla. = ಕಂಚವಾಳ, etc. (My.).

ಕಂಚಿ kañci. A kind of lime or bitter, sour orange (C.; Tu.; ಹೇರುಳ Mr. 112; ಕಳೆ, ಹಿರಳೆ, ನಾರಂಗ G.; cf. ಕಸರ ?). 2, a tall tree, *Trewia nudiflora* Lin. (St. & Pl., fam. Euphorbiaceae). — See ನೆಲ, ಪಾಲ್ಗಂಚಿ. — ಕಂಚಿನಿವ್ವಯ ಮರ. The tree *Artocarpus lacucha* (or *lokutsha*) Roxb. (ಲಕುಡ, ಲಿಕ್ಕುಡ, ಡಕ್ಕು Nr.).

ಕಂಚಿ kañci. Tbh. of ಕಾಂಚಿ (Śmd. 356). The town Conjeversam near Madras (T. ಕಚ್ಚಿ; My.; Bp. 24, 3; 25, 11). — ಕಂಚಿ ಮೇಕೆ. A small white goat (My.). — ಕಂಚಿದಮ. A small good kind of cow (My.).

ಕಂಚಿಕ kañcika. (Tbh. of ಮಜ್ಜಾಕೆ). A kind of spoon (ಸಪ್ತು Mr. 205).

ಕಂಚಿಗ kañciga. (ಅಸುರ Ūt. I, 27, o. r. ಕವ್ವುಗ). 2, N. among Tēlugu Brāhmanas and Sūdras (My.).

ಕಂಚಿನಿ kañcini. A dancing girl (My.; Br.; H.).

ಕಂಚಿನಾಳ kañcināla. = ಕಂಚವಾಳ, ಕಂಚಾಳ, ಕಾಂಚಿನಾಳ, etc. The mountain ebony, *Bauhinia variegata* Lin. (ಕಾಂಚಿನಾರಕ, ಶೋನವಾರಕ Mr. 124, o. r. ಕಾಂಚಿನಾಳ; My.).

ಕಂಚು kañcu. = ಕಂಚ. Tbh. of ಕಾಂಚು (Śmd. 348. 368; Nr.; Hlā. II, 15; Mr. 98; Śm. 68; Nn. 58. 84; C.). White copper

or brass, bell-metal, etc.; — a vessel made of kañcu. See Sl. 62. 330; B. 4, 141. ಒನ್ನು ಕಂಚಾಯಿತು, ಒನ್ನು ಮಂಚಾಯಿತು; ಮುನ್ನೆ ಕೂತಿಯಾ, ಮುದಿಗೂಬೆ? (Prv.). See Prv. s. ಪಂಡ ನಾರೆ. — ಕಂಡು ಮಂಚಾಗು. — ಅಗು. To appear or come like a flash, i. e. suddenly or unexpectedly, as a rare visitor, etc. (C.). — ಕಂಡುರಳಿ. — ಉರಳಿ. A round vessel of brass or bell-metal (My.; Si. 309).

ಕಂಡುಕ kañcuka. A bodice, a jacket (ಕುಪ್ಪನ Nn. 88); a coat of mail, armour; the skin of a snake.

ಕಂಡುಕಾಂಗ kañcuka-āṅga. A kind of bodice. See ಬಳಸು.

ಕಂಡುಕಿ kañcuki. Furnished with a bodice, etc. 2, an attendant on the women's apartments, a chamberlain; a master of ceremonies (Riv. 5, 21). 3, a snake. 4, a bodice; a coat of mail (ವಾರವಾಣ, ದಿವಕೆ Nn. 97; see ಬಳಸು).

ಕಂಡುಕಿತ kañcukita. Furnished with a bodice, etc. (Bp. 2, 22; 50, 57).

ಕಂಡುಗಾಡ kañcu-gāḍa. = ಕಂಡಗಾಡ. (ವ್ಯೋಹಾರ, ಲೋಹಾರ Nn.; Grj. 2, 92; Si. 338; My.).

ಕಂಜ kam-ja. Water-born: a lotus (ತಾವರೆ Nn. 124; ತವನ ತ್ತ Mr. 468). 2, Brahmā.

ಕಂಜಗರ್ಭ kañja-garbha. Viṣṇu (My.).

ಕಂಜಜ kañja-ja. Brahmā (My.).

ಕಂಜಜಾತ kañja-jāta. = ಕಂಜ. (My.).

ಕಂಜಜೋದ್ಭವ kañjaja-udbhava. Nārada, etc. (My.).

ಕಂಜನಾಭ kañja-nābha. = ಕಂಜಗರ್ಭ. (My.).

ಕಂಜನಾಲಿ kañja-nāli. -ಳಿ. The stalk of a lotus (Bp. 28, 25).

ಕಂಜನೇತ್ರ kañja-nētrō. A lotus-eyed woman (My.).

ಕಂಜಬಾಣ kañja-bāṇa. Who has the lotus for his arrow: Kāma. (My.).

ಕಂಜಭವ kañja-bhava. = ಕಂಜ. (My.).

ಕಂಜರ kañjara. The belly; an elephant; the sun; Brahmā. See ಮಾನ.

ಕಂಜರೇಖ kañjarīṭa. = ಮಂಜರೇಖ. A wagtail. (ಅಗಸವಕ್ಕಿ Ss.).

ಕಂಜಲೋಚನ kañja-lōcana. Lotus-eyed: Viṣṇu (My.).

ಕಂಜವೈರಿ kañja-vairi. The moon (ತಿಂಗಳ ಸಿಂ. 112).

ಕಂಜಕರ kañja-śara. = ಕಂಜವಾಣ. (My.).

ಕಂಜಸಖ kañja-sakha. The sun (Siv. 4, 44; My.).

ಕಂಜಸನ್ನಿ kañja-sadmē. Lakshmi (My.).

ಕಂಜಾತ kam-jāta. = ಕಂಜ. A lotus (Bp. 41, 20).

ಕಂಜಾಪ್ತ kañja-āpta. = ಕಂಜಸಖ. (My.).

ಕಂಜಾರಿ kañja-ari. = ಕಂಜವೈರಿ. (My.).

ಕಂಜಾಸನ kañja-āsana. Brahmā (My.).

ಕಂಜಾಸ್ಮಿ kañja-āsyē. A lotus-faced woman (My.).

ಕಂಜೇಕ್ಷುಣಿ kañja-ikṣhaṇē. A lotus-eyed woman (My.).

ಕಂಜೋದಯ kañja-udaya. Brahmā (My.).

ಕಂಜೋದರ kañja-udara. Viṣṇu (My.).

ಕಂಜೋದ್ಭವ kañja-udbhava. Brahmā (My.).

ಕಟ kaṭ. 1. = ಕಟ್ಟು 1, q. v. Another form of ಕಡಿದು, ಕಡು, the final of which is doubled before vowels (Sind. 214. 215).

ಕಟ kaṭ. 2. = ಕಟ 2. — ಕಟಕಟ. The sound of grinding one's teeth (C.).

ಕಟ kaṭ. = ಕಟು. Pungent, sharp. Cf. ಕಟ್ಟುಲ. — ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಮು ಕಪಾಯ. (ಕಾರಕಟ ಹುಳಿ ಬಗರುಗಳೆನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರಸಂಗಳು Nn. 119).

ಕಟ kaṭa. 1. = ಕಟ್ಟು 2, ಕಡ 3, ಕಡಿ 2, ಕಡೆ 1. End; corner; etc. — ಕಟವಾಯಿ. = ಕಟವಾಯಿ. (C.). ಕೂಸಿನ ಕಟವಾಯಿ ಹಿಡಿದು, ಹಾಲಿ ಕುಡಿಸು (C.). — ಕಟವಾಯ್. — ಬಾಯ್. = ಕಟವಾಯಿ, ಕಟವಾಯಿ, ಕಡೆವಾಯಿ (My.). ಕುದುರೆಯ ಕಟವಾಯೋ ಸುದಿ ಇರರ್ ಉತ್ತಮಂ (Mr. 279). ಪಾರ್ ಕಟವಾಯೋ ಬಗುತಿರಲು (Bp. 50, 6). See C. Bp. 47, 35; Bh. 3, 12, 17. — ಕಟವಾಯಿ. — ಬಾಯಿ. = ಕಟವಾಯ್, etc. The two corners of the mouth (ಸ್ವಪ್ನ Mr. 318; My.). 2, a cheek, or temple (only in Si.). ಅನೆಯ ಕಟವಾಯಿ (ಗಣ್ಡ, ಕಟ Si. 269; ಕರಟ, ಗಣ್ಡ 414; see also 213).

ಕಟ kaṭa. 2. = ಕಟ 2, (ಕಟ್ಟು 1). An imitative word of certain sounds. (Cf. Sk. ಕಟಕಟ, the noise of rubbing together, etc.). — ಕಟಕಟ ಕಡಿ. To grind or rattle one's teeth (C.). 2, to produce the sound kaṭa-kaṭa in chewing a hard or crisp substance, as dry pulse, crisp or old bread, etc. (C.). — ಕಟಕಟನ್ನು. — ಎನ್ನು. To emit the sound of a stone, etc. when struck on another (C.). 2, to emit the sound of a thing when broken, to crackle (C.; Tō. ಕಟುಕ್ಕನು). — ಕಟಕಟ. A noise in the stomach arising from drinking much water (C.). — ಕಟಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಕಟಕಟನ್ನು No. 2. (My.). — ಕಟಮುರಿ. The state of being bent from age and emitting the sound kaṭa when broken or chewed, said of bread (S. Mhr.). — ಕಟಮೈನ್ನು. To emit the peculiar sound of a hard substance (pulse, etc.) when chewed (S. Mhr.).

ಕಟ kaṭa. 3. (Mhr. ಕಟ, pains, toil; ಕಟಕಟ, wrangling, squabbling, etc.). — ಕಟಕಟ. ಕಟಕಡಿ. reit. Trouble (C.). ಇವಗೆ ನಾವು ಕಟಕಟಿಯ ಮಾತ್ರ ಮಾಡ ಬಾರದು (B. 5, 133). — ಕಟಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To say (the same thing) again and again (in admonishing, S. Mhr.). — ಕಟಪಟಿ. reit. Annoyance, trouble, cares (C.; Mhr. ಖಟಪಟ). 2, teasing persistence in speaking or begging for the benefit of one's self or of another (C.). 3, gabble (C.; Mhr. ಖಟ ಖಟ).

ಕಟ kaṭa. 4. = ಅಕಟ, etc. (My.). — ಕಟಕಟಾ. = ಅಕಟಕಟಾ. (Bp. 18, 9; My.; Tō.; Mhr.). — ಕಟಕಟನ್. — ಎನ್. To utter ಕಟಕಟಾ (Bp. 23, 16).

ಕಟ kaṭa. A twist of straw or grass; a mat. 2, the outskirts of a town. 3, time, season (ಸಮಯ Nn. 141). 4, the hip; the flank. 5, the temples of an elephant (ಗಣ್ಡ, ಅನೆಯ ಗಣ್ಡಸ್ಥಲ 141). 6, a corpse. 7, a place where dead bodies are burnt or buried. 8, a hearse, a bier, a bed, etc. used for conveying a dead body. 9, a plank. 10, an annual plant. 11, = ಖಟ, grass. 12, much, excessive; excess, superabundance. (Cf. ಕಟ್ಟು 3, ಕಡು 1, ಕಡಿ 1).

ಕಟಕ kaṭaka. (fr. ಕಡಿ 4). = ಕಟಕ, ಕಟಗ, ಕಟಕ, ಕಡಿಗ. One who cuts or kills: a butcher (C.; ಮಾಂಸಕ, ವೈತಂಸಿಕ G.; cf. ಖಟ್ಟಕ).

ಕಟಕ kaṭaka. = (ಕಟಕ, etc., ಕಡಕ No. 2), ಕಡಗ, ಕಡಗು, (K. ಕಡಿ 1), ಕಡಯ, ಕಡೆಯ. A bracelet (ಹಸ್ತವಿಧೂಪಣ Nn. 127; ವಳಯ Mr. 523); an anklet; a circle, an orb; a wheel. 2, the side or ridge of a hill or mountain; tableland (ಸರ್ವತೋಮುಖ, ಬಿಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು 127; ಗಿರಿಯ ಪೊರೆ 528). 3,

an army; a multitude (ಸೈನ್ಯ, ಸೇನೆ 127; 523; ಸಮೂಹ Sm. Cm. 2). 4, the ocean ತರಫಿ, ಸಮುದ್ರ 127; 523). 5, a royal metropolis (ರಾಜಧಾನಿ 523, therefore *e. g.* = ಕಲ್ಯಾಣ ಪುರ Bp. 37, 50, and = Cuttack, the capital of Orissa). 6, the buttocks (ನಿತ್ಯ 523). 7, excess, largeness (ಎಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡತನ 127). 8, a tooth, a tusk (ದಂತ, ದಾಡೆ 127; 523). 9, a ring placed as an ornament upon an elephant's tusk (ಅಲಂಕಾರ 523). 10, salt (ಸ್ವಾರ, ಉಪ್ಪು 127; 523). 11, heat of the sun, sunshine (ಅತಪ, ಬಿಸಿಲು 127). 12, a bow-string (ಸಿವ. 3, 52).

ಕಟಕಟೆ kṭakṭe. (fr. a ಕಡೆಯ ಕಟ್ಟಿ). A railing; a balustrade (My.; Tē.; cf. ಕಟಾಂಜನ).

ಕಟಕನೆ kṭakanē. With the sound of ಕಟ 2, *i. e.* that produced when one bites a hard or crisp substance (C.).

ಕಟಕರಿಸು kṭakarīsu. To cut (a thread, etc.) in two by beating with a stone (C.; cf. ಕಟ 2).

ಕಟಕರೋಣಿ kṭakarōṇi. = ಕಟಕರೋಣಿ, etc. (S. Mhr.). The dry plant *Aristolochia bracteata* Retz (Z.; see s. ಕತ್ತ ಗರ್ವ).

ಕಟಕರೋಹಿಣಿ kṭakarōhiṇi. = ಕಟವ್ವರೆ, etc. (My.).

ಕಟಕರೋಣಿ kṭakalōṇi. = ಕಟವ್ವರೆ, etc. (ಅತೋಕರೋಹಿಣಿ, ಕೃಷ್ಣೋದಿ, ಕಟುರೋಹಿಣಿ G.).

ಕಟಕಿ kṭaki. A biting, unfeeling, ironical language; irony; derision (My.; Tē. ಕಟಕ, ಕಟಕ; J. 6, 50; 7, 6; 15, 26; 33, 15; 27, 37). ಕಟಕಿಯನ್ ಅಡಿ (Bp. 53, 14). ಕಟಕಿಯನ್ ಅಡಕ (53, 72). ಕಟಕಿಯಾಗಿರ್ಪದು ಈ ಮಾತು (J. 18, 44). 2, a shrew (J. 5, 61; My.). — ಕಟಕಿ ವಾತು. -ಮಾತು. An ironical or ridiculous word (J. 6, 31).

ಕಟಕು kṭaku. 1. A sort of white or reddish earth or clay (S. Mhr.; cf. ಕಡು, Sk. ಖಟಕಾ).

ಕಟಕು kṭaku. 2. = (ಕಟ 2), ಕಟಕು 2. Dryness, crispness, said of bread and other eatables (C.; Mhr. ಕಡಕ). — ಕಟಕು ಕುಟುಕು. reit. (My.).

ಕಟಕು kṭaku. = ಕಡಕ, ಕಡಕು 2, ಕಡುಕ, ಕಡುಕು. (Tbh. of ಕಟಕ). A kind of ear-ring with a precious stone or pearls in the middle (C.; T. ಕಡಕ್ಕು).

ಕಟಕೋಲ kṭakōla. A spitting-vessel. (R.).

ಕಟಭಿ kṭabhi. *Heart-pea, Cardiospermum halicacabum* Lin.

ಕಟಮ್ಬರೆ kṭambarē. = ಕಟಕರೋಣಿ, ಕಟಕರೋಹಿಣಿ, ಕಟಕರೋಣಿ, ಕಟು, ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ, ಕಟುರೋಹಿಣಿ. The medicinal plant *Helleborus niger* Lin.

ಕಟಮ್ಬರೆ kṭambharē. The creeping plant *Paederia foetida* Lin.

ಕಟಲ್ಲನೆ kṭallanē. = ಕಟಕನೆ. (S. Mhr.).

ಕಟು kṭa. = ಕಡಾ. — ಕಟಾಕಟಿ. reit. Propriety, fitness, exactness (used with regard to eating and weighing, S. Mhr.).

ಕಟುಕೃಷ್ಣ kṭa(i. e. K. ಕಡೆ 1)-aksha. A side-glance, a leer (ನಿತ್ಯೇಷ, ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟ Mr. 316). 2, kind or tender regard, favor (C.). See ಮಾಲಿಸು.

ಕಟುಕೃಷ್ಣ kṭakṣhīsu. To cast a (loving) side-glance (Bp. 27, 66; 50, 3, 74; 57, 87; My.); to look at (My.); to favor, to regard (My.).

ಕಟುಕೃಷ್ಣ kṭakṣa. Tbh. of ಕಟಾಕ. (My.).

ಕಟಾಂಜನ kṭāñjana. (= ಕಟ್ಟಿವಂಜರ). A railing, generally of wood, to lean against (S. Mhr.; Mhr. ಕಟಾರಾ, ಕಡಾ; My. occasionally; cf. ಕಟಕಟಿ).

ಕಟಾಯಿಸು kṭāyisu. To cause to cut or reap, as corn (My.; H.); — to cut off, to deduct (My.); — to finish (v. t.; C.).

ಕಟಾರಿ kṭāri. = ಕಟಾರಿ. A sort of dagger (My.; Tē. ಕಟಾರ, ಕಟಾರಿ, ಕಟಾರಿ; T. ಕಟಾರಿ; M. ಕಟಾರಿ, ಕಟಾರಿ; H., Mhr. ಕಟಾರಿ).

ಕಟಾವು kṭāvu. Cutting, reaping (My.; H.).

ಕಟಾಹ kṭāha. = ಕಡಾಯ, ಕಡಾಯಿ. A boiler of a semi-spheroidal shape; a shallow boiler for oil or butter; a frying pan (ಕರ್ಪರ, ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ Mr. 209; ಸುಪಾತ್ರೆ, ಒಕ್ಕಿಹ ಪಾತ್ರೆ Nn. 107). 2, a hemi-sphere (Si. 114; Bp. 17, 18). 3, a winnowing basket; — a cane or bamboo-seat (ಬಿದಿರ ಚಕ್ಕು Nn. 107, o. r. ಕೆ-). 4, coming in contact with, mixing with, union (ಮಿಲನ, ಕೂಟ 107). 5, nearness (ಸಮೀಪ 107). 6, opportunity, season (ಸಮಯ, ಕಾಲನಿಶೇಧ 107). 7, ಸೊರೆ (107). 8, a turtle's shell. 9, a well. 10, hell. 11, a young buffalo whose horns are just appearing.

ಕಟಿ kṭi. 1. = ಕಟಿ. To cut a stone with a chisel (S. Mhr.). ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪಾದಿರು ಕಟಿಯುತ್ತಾರೆ (B. 4, 122). ಬೀಸೂ ಕಲ್ಲಿನ ಪಾಲಿಗಳನ್ನು ಕಟಿದು (5, 134). 2, to cut the mind, to keep it awake (S. Mhr.). ಅತ ಜೇದಿದ್ದು ಕಟಿಯುತ್ತಿತ್ತು (5, 152).

ಕಟಿ kṭi. 2. (cf. ಕಟ 2, ಕಟಕು 2). — ಕಟಕಟಿ. rep. Crispness, as that of well baked bread (S. Mhr.).

ಕಟಿ kṭi. The hip; the loins. 2, the buttocks (ಅರೋಹ, ನಿತ್ಯ Hlā., Mr. 331).

ಕಟಿಕ kṭika. = ಕಟಕ, etc. (ವೈತಂಸಿಕ, etc. Mr. 379, one MS. ಕಡಕ).

ಕಟಿಕು kṭiku. = ಕಡಿಕು 2. To be severed, to break (v. i., as the strings of a fiddle, etc., My.).

ಕಟಿಗ kṭiga. = ಕಟಕ, etc. A murderer (Rām. 5, 8, 50; J. 28, 82).

ಕಟಿಪ್ರೋಠ kṭi-prōtha. The buttocks (ಕಾಣ್ಡೆ Hlā.; ಕಟಿಸಾನು, ಕಟಿಯುಗ, ಕಾಣ್ಡೆ Mr. 331).

ಕಟಿಬನ್ಧ kṭi-bandha. A girdle. 2, a zone of the earth (Mhr.; B. 4, 104, 172).

ಕಟಿಯುಗ kṭi-yuga. = ಕಟಿಪ್ರೋಠ. (Mr. 331).

ಕಟಿಲ್ಲಕ kṭillaka. = ಕಟಿಲ್ಲಕ. A species of the balsam apple. *Momordica charantia* Lin. (ಹಾಗಲ ಕಾಯಿ G.).

ಕಟಿವಾತ kṭi-vāta. Lumbago (My.).

ಕಟಿವೃತ್ತ kṭi-vṛitta. One of the kinds of dramatic attitude (Mr. 82).

ಕಟಿಶೀರ್ಷ kṭi-śīrsha. = ಕಟಿಶೀರ್ಷಕ. (ತುದಿಗುಣ್ಡೆ Mr. 331).

ಕಟಿಶೀರ್ಷಕ kṭi-śīrshaka. The hip (as projecting like a head). 2, the hip and loins, or the hollow above the hips.

ಕಟಿಸಾನು kṭi-sānu. = ಕಟಿಪ್ರೋಠ. (Mr. 331).

ಕಟಿಸೂತ್ರ kṭi-sūtra. A zone or waist-band worn by females (ಉಡೆನೂರ C. II, 83; ಉಡುಗೆ I, 69).

ಕಟೀರ kṭīra. A hip; the part about the hips, the cavity of the loins or the iliac region (ತಿಗ Mr. 331).

ಕಟು kaṭu. = ಕಟ, (K. ಕಡು 1). *Pungent, acrid, sharp* (ಪಾಠ Nn. 147, o. r. ಕಾರ). 2, *strong-scented, pungent, ill-smelling; biting; hot; caustic, bitter, piercing;—fierce, impetuous.* 3, *a pungent taste, acerbity.* 4, *disagreeable; envious.* 5, *an improper action.* 6, *the plant Helleborus niger* Lin. (ಕನ್ನಡ Mr. 118). Cf. ಕಣ್ಣು 2.

ಕಟುಕ kaṭuka. = ಕಟಕ, etc. (My.). ಕಟುಕರ ಮನೆಯ ಕುಡಿಯ ಹಾಗೆ (Prv.). See ಅಷ್ಟಾದಶಪಾಠ.

ಕಟುಕ kaṭuka. Sharp, pungent, etc., = ಕಟು.

ಕಟುಕರೋಹಿನಿ kaṭuka-rōhini. = ಕಟುವುರೆ, etc. *The medicinal plant Helleborus niger* Lin. (see Mr. 140, texts corrupt).

ಕಟುಕು kaṭuku. 1. = (ಕಡಿರು 1), ಕಡುಕು 1, etc. A limited compass: smallness, littleness; a thin end (ಮಾತ್ರ, ತ್ವಚ, ಲವ, ಲೇಕ, ಕಣ, ಅಣು Nr., o. r. ಕಡುಕು). ನೂಲು ಮೊದಲಾದವು ಕಟುಕು (ತನ್ನಾನ್ಯಂತ, ಪಕ್ಷ್ಯಾನ್ Nr., o. r. ಕಡುಕು).

ಕಟುಕು kaṭuku. 2. = ಕಟಕು 2. (My.).

ಕಟುಮುಟ್ಟು kaṭu-tumbi. A bitter gourd, a variety of *Cucurbita lagenaris* (ಹಾಲುಗುಮ್ಮಕಾಯಿ G.; see its synonym ಇತ್ಯಾದಿ).

ಕಟುರ kaṭura. Tbh. of ಕಡೋರ (Śmd. 359).

ಕಟುರೋಹಿನಿ kaṭu-rōhini. = ಕಟುಕರೋಹಿನಿ, etc. *The plant Helleborus niger* Lin. (see Si. 142).

ಕಟುಕ್ತಿ kaṭu-ukti. A bitter, caustic word (Śāv. 4, after 30).

ಕಟಿ kaṭi. = ಕಟಿ 1. ಕಲ್ಲು ಕಟಿಯುವ ಉಳಿ (ಕಲ್ಲುಳಿ G.).

ಕಡೋರ kaṭōra. A bowl or cup (My.; Mhr., H.).

ಕಟ್ಟ kaṭṭa. 1. (= ಕಟ 2). — ಕಟ್ಟಕಟ್ಟ ಕಡೆ. To cut wood so that the sound ಕಟ್ಟು is produced (S. Mhr.). 2, to grind or rattle one's teeth (S. Mhr.).

ಕಟ್ಟ kaṭṭa. 2. = ಕಟ 1, etc. Another form of ಕಡೆ, end, etc. (Śmd. 228). — ಕಟ್ಟಕಡೆ = ಕಕ್ಕಡೆ 2. The extreme or farthest end, the very end; at the very end, at last, finally (C.; Tē.). ಕಟ್ಟಕಡೆ ವರ್ಣಪಟ್ಟಿಕರಂಗೋಬ್ಬ (Śmd. 229 Mdb.). ಒಂದು ಶಬ್ದದ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಅಕ್ಷರ (B. 3, 4). ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ (3, 96; 4, 218). — ಕಟ್ಟುತ್ತರ. — ಉತ್ತರ. A final or last answer or word (C.). — ಕಟ್ಟವಂಜರ. — ವಂಜರ. (= ಕಟಾಂಜನ). Border-edge: a railing or fence of wood or iron. ರಥದ ಕಟ್ಟವಂಜರ (ಮೂಢ, ರಥಗೋವನ Hlā.). ಸಮಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹ ಕಟ್ಟವಂಜರ (ರಥ ಗೋವನ Mr. 286).

ಕಟ್ಟ kaṭṭa. 3. (= ಕಟ್ಟು 1, etc.). — ಕಟ್ಟವತ್ತಿ. — ವತ್ತಿ. A kind of plant (ವತ್ತಿಕೆ Mr. 145, two MSS. ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ). — ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ. — ವತ್ತಿಗೆ (Śmd. 95). The hatchet of a village goddess (ಅಮೃತಗೋದರಿ Ct. II, 18; see ಹಗ್ಗಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ).

ಕಟ್ಟದ kaṭṭada. = ಕಟ್ಟಣ, ಕಟ್ಟ 1. (My.).

ಕಟ್ಟಣ kaṭṭana. A building (My.). See Prv. s. ಪಟ್ಟಣ.

ಕಟ್ಟನೆ kaṭṭanē. With the sound of ಕಟ್ಟ 1. — ಕಟ್ಟನೆ ಕಡೆ. To grind or rattle one's teeth (S. Mhr.). 2, to bite on a hard substance (S. Mhr.).

ಕಟ್ಟಯ್ಯ kaṭṭaysu. To embrace (Rām. 4, 4, 61).

ಕಟ್ಟಲು kaṭṭalu. — ಲ. The state of being bound, tied, or surrounded (ಒಡ್ಡ, ಸಿಖ Nr.).

ಕಟ್ಟಲೆ kaṭṭalē. = ಕಟ್ಟಲೆ 1, ಕಟ್ಟಲೆ. (C.). See ಲಕ್ಷ್ಯಗಟ್ಟಲೆ.

ಕಟ್ಟವಾಳ kaṭṭavāḷi. — ಫಿ. An obstinate, wicked woman or cow (S. Mhr.; Mhr. ಖಟ್ಟಾಳ, cross; vicious, as a horse or cow).

ಕಟ್ಟಲೆ kaṭṭalē. 1 & 2. See s. ಕಟ್ಟು 1.

ಕಟ್ಟ kaṭṭi. = ಕಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟಣ. One who applies to or turns on, as water on land. See ನೀರು.

ಕಟ್ಟಣೆ kaṭṭiṇē. Tbh. of ಕಾಪ್ಪಿಕೆ. A piece of wood or timber; wood or timber; fuel; a stick, a club (ಕಾಪ್ಪು G.; ಕಾಪ್ಪು, ದಾರು, ಮರ Si. 122; ವೇತ್ರ, ದಣ್ಣ Mr. 265; C.; T. ಕಟ್ಟಣೆ, Tē. ಕಟ್ಟಿ). ಸತ್ತವನ ಮುದಲೆನ್ನು ಒಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಣೆ (ಚಿತ್ರ, ಚಿತ್ರ, Nr.). ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ, ಕಟ್ಟಣೆ ಇಲ್ಲ! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). See Bp. 12, 28; 21, 28; 23, 19; 30 sum.; 57, 16; B. 2, 23, 30; 3, 117; Si. 297, 399; ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟಣೆ, ಹೊಂಗಟ್ಟಣೆ. — ಕಟ್ಟಣೆ ಗಟ್ಟಣೆ. reit. (C.). — ಕಟ್ಟಣೆಯವ. — ಅವ. A mace-bearer, a door-keeper (ವೇತ್ರಧರ Mr. 265). 2, one who bears, or sells, wood (S. Mhr.).

ಕಟ್ಟಣಿಕಾಡ kaṭṭiṇē-kāḍa. = ಕಟ್ಟಣೆಗಾಡ. (Bp. 59, 27).

ಕಟ್ಟಣಿಗಾಡ kaṭṭiṇē-gāḍa. A mace-bearer, a door-keeper (ಪ್ರತೀಪಾರ Ct. II, 108).

ಕಟ್ಟಿಸು kaṭṭisu. To cause to bind, tie or fasten (ಒಡ್ಡನ Śmd. Dh.; Bp. 16, 11; 28, 34; 42, 18; J. 8, 3; B. 3, 121); to cause to tie to, to cause to affix (B. 5, 123); to cause to stop (another's breath, as ಉಸುರು ಕಟ್ಟಿಸು, to smother, B. 3, 109); to cause to dam in (Bp. 26, 54); to cause to build (J. 5, 36; B. 4, 120; 5, 135); to cause (beasts) to copulate (C.); etc.

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 1. = ಕಟ್ಟಿ 1, ಕಟ್ಟು 1 q. v., etc. (Śmd. 214). (Tē., T.). — ಕಟ್ಟುಂ. — ಅಂಕ. (Śmd. 386; Kk. 97). A severe battle. — ಕಟ್ಟುಂಕದಲ್ಲಣ. — ತಲ್ಲಣ. (Śmd. 387). Fear arising from a severe battle. — ಕಟ್ಟುಡ್ಡರಿ. — ಅಡ್ಡರಿ. (Śmd. 69). Extreme astonishment. — ಕಟ್ಟಡವ. — ಅಡವ. A thick, impenetrable jungle (J. 19, 11; see Jōgihāḍu s. ಅನ್ನಿ under ಅನ್ನೆ 1). — ಕಟ್ಟಣಕ. — ಅಣಕ. Great strength (Grj. 2, after 106). — ಕಟ್ಟಣಿಯರ್. (fr. ಅಣಿ 2). Very beautiful women (Rām. 6, 56, 38). — ಕಟ್ಟವುಳ. — ಅವುಳ. = ಕಟ್ಟವುಳಿ. (Bp. 33, 16). — ಕಟ್ಟವುಳಿ. — ಅವುಳಿ. A thick kind of porridge, chiefly made of bruised jōla, to which tamarind, etc., is added (C.; ಹುಳಿಯವುಳಿ G.). — ಕಟ್ಟರಣ್ಣ. — ಅರಣ್ಣ. = ಕಟ್ಟಡವ. (J. 10, 20; 19, 18). — ಕಟ್ಟರಸು. — ಅರಸು. An anointed king, a monarch (Bp. 21, 20). — ಕಟ್ಟಲೆ. = ಕಟ್ಟಲೆ 1, (My.), of which the Mhr. ಖಟ್ಟಲಾ, ಖಟ್ಟಲೇಂ have been formed; it is also contracted into ಕಟ್ಟಲೆ. q. v. separately. — ಕಟ್ಟವಸರ. — ಅವಸರ. Great hurry (J. 31, 44). — ಕಟ್ಟವಂ. — ಅವಂ. Great wrestling (Bh. 4, 2, 61). — ಕಟ್ಟಲೆ. — ಅಲೆ 2. 1. (Śmd. 214 Mdb.). = ಕಟ್ಟಲೆ, ಕಟ್ಟಲೆ. (A strong or firm measure); an order, a command; a rule; rate (C.; J. 10, 39, 46; 11, 28; 17, 10; 31, 44; Abhā. 9, 26; ನಿಬಂಧನೆ G.; T. ಕಟ್ಟಲೆ, Tē. ಕಟ್ಟಲೆ); established rule, the right way or proper conduct, truth (ಸಾಕ್ಷಿ Nn. 162; ನಿಬಂಧ, ಸತ್ಯ Mr. 358). 2, a lawsuit, a case (C.; Mhr. ಖಟ್ಟಲಾ, ಖಟ್ಟಲೇಂ). 3, a weight by which anything is weighed (T.; see ಕಟ್ಟಲೆ). See B. 2, 19; 5, 10, 85, 178, 289, 304. — ಕಟ್ಟಲೆ. — ಅಲೆ 3. 2. Thick butter-milk (without an admixture of water, ಮುಟ್ಟಲೆ Ct. I, 47). — ಕಟ್ಟಲೆ. — ಅಲೆ. (Śmd. 214). A tight embrace. — ಕಟ್ಟಲಿಲಿ. — ಅಲಿಲಿ. Great grief (My.). — ಕಟ್ಟಲಿಲಿ. — ಅಲಿಲಿ. Great

love or pleasure (Grj. 10, after 14 & 28; V. 23, after 18). — ಕಟ್ಟಾಜ್ಜೆ. -ಅಜ್ಜೆ. A strict order; a hard measure (My.). ಕಟ್ಟಾಡಿತ್. -ಅಡಿತ್. Excessive play or sportiveness (Rām. 6, 11, 7). — ಕಟ್ಟಾಣಿ. -ಅಣಿ. Great excellency, first class, as soil (Tē.); the state of being very fine or costly (as pearls, J. 17, 6). — ಕಟ್ಟಾಯ. -ಅಯ. (Śmd. 214, o. r. ಕಟ್ಟಯ). A strict rule; firm resolution, firmness (Abh. P. 14, after 79; 14, 119); compulsion, violence, force (T.; cf. ಕಡ್ಡಾಯ). — ಕಟ್ಟಾಸದು. -ಅಸದು. Great weariness, etc. (Rām. 4, 2, 5). — ಕಟ್ಟಾಸುರ. -ಅಸುರ. Great vehemence or haughtiness; great cruelty (Bp. 53, 70; 60, 5; J. 26, 51; 27, 10). — ಕಟ್ಟಾರ್. -ಅರ್. (Śmd. 215). A strong, valiant man (ಮದ ರಾಃ Bhn. 37; Bp. 9, 88; J. 4, 46; 13, 60; 14, 16). — ಕಟ್ಟಾಶನ. -ಅಶನ. Great stateliness; great valour. — ಕಟ್ಟಾಶನವೈದು. -ಅವೈದು. To attain great stateliness (Rāv. 6, after 11, twice). — ಕಟ್ಟಿದರ್. -ಇದರ್. The very front; exactly or just in front (Tē. ಕಟ್ಟಿದುರು). See Bp. 11, 3; 22, 13; 24, 46; 26, 26; 39, 48; 53, 67; 60, 45; Rāv. 5, after 120; 13, after 1; Śāv. 1, after 79. — ಕಟ್ಟಿದಾವೆ. -ಇದಾವೆ. A large black ant, *Formica compressa* Fabr. (C.; B. 2, 9; T. ಕಟ್ಟಿದುಮು; Tē. ಕಟ್ಟಿಷೇಮೆ). — ಕಟ್ಟಿದುಜೆ. -ಇದುಜೆ. = ಕಟ್ಟಿದಾವೆ. (Bh. 7, 16, 3; J. 24, 84). — ಕಟ್ಟಿಕೊಡಗಿ. Land held free of any charge or tax (My.). — ಕಟ್ಟುಗ್ರ. -ಉಗ್ರ. Very fierce or severe (J. 8, 40; 25, 51). — ಕಟ್ಟುತ್ತರ. -ಉತ್ತರ. A strict order (My.). — ಕಟ್ಟುತ್ತಾರ. A remission on a large scale, remission of land-rent on account of loss by failure of rain, etc. (R.). — ಕಟ್ಟುಪಾಟು. An order; a system, a regulation (My., also ಕಟ್ಟುಪಾಡು; Tē. ಕಟ್ಟುಪಾಟು). — ಕಟ್ಟುಪಾಸ. -ಉಪಾಸ. Great or severe fasting (Bp. 27, 16; My.). — ಕಟ್ಟುಬ್ಬಡಿ. -ಉಬ್ಬಡಿ. Great elation, etc. (Grj. 2, after 106; R.v. 6, after 11). — ಕಟ್ಟುಬ್ಬಿಡಿ. -ಉಬ್ಬಿಡಿ. (Śmd. 214). = ಕಟ್ಟುಬ್ಬಿಡಿ. — ಕಟ್ಟುಬ್ಬಸ. -ಉಬ್ಬಸ. (Śmd. 215). Very difficult breathing; troublesome asthma. — ಕಟ್ಟುಬ್ಬಿಗ. -ಉಬ್ಬಿಗ. Great anxiety, etc. (Grj. 7, after 56; Śāv. 2, 9). — ಕಟ್ಟುಮಸ್ತಿ. Excessive pride (My.). — ಕಟ್ಟುಮಸ್ತು. Strength (My.). — ಕಟ್ಟುಲುಕು. -ಉಲುಕು. A great noise (My.). — ಕಟ್ಟುಬಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Colour of great brightness (Bp. 11, 26). — ಕಟ್ಟುವೈಫಾವೆ. A female of great discrimination (Prll. 8, 10). — ಕಟ್ಟುಕುರಿ. = ಕಡಿಕುರಿ, ಕಡುಕುರಿ, ಕಡುಪುಕುರಿ. Twine that curls upon much twisting (S. Mhr.). — ಕಟ್ಟುಹುಲಿ. A strong acid (My.). — ಕಟ್ಟುಹಿಗ. -ಉಹಿಗ. A hard task, severe service (My.). — ಕಟ್ಟಿಹಿ. -ಎಹಿ. Great love (V. 23, after 13). — ಕಟ್ಟಿಸಕ. -ಎಸಕ. Great beauty (J. 17, 11). — ಕಟ್ಟಿಸುಗ. An excessive shooting of arrows (Rām. 6, 47, 31). — ಕಟ್ಟೀಕಾನ್ತ. -ಎಕಾನ್ತ. (Śmd. 207). Great solitude; strict secrecy; privacy (Abh. P. 15, after 69; Bh. 1, 8, 71). — ಕಟ್ಟಿದೊಗ್ಗ. -ಎದೊಗ್ಗ. (Śmd. 214). Great magnificence, etc.

ಕಟ್ಟು kattu. 2. To bind, to tie; to dress, as a wound; to affix; to yoke; to construct; to build; to form; to fabricate, to compose, as verses; to arrange, as a play; to dam, to dam in, as water; to tie up; to shut up, as a passage, a door, etc., to block up; to cover; to lay by or amass, as money; to shut, as a mouth; to restrain, as (the appetite of)

the belly; to apply to, to turn, as water on land; to apply to, as scent to a cloth; to fix or determine, as the price of a thing; to bring together, to collect, as an army; to take into one's employ; to collect, acquire, or obtain, as merit; to contract or bring on, as the fruit of actions; to gain or conquer, as a country; to stop by magic, to bewitch, to charm, as a person or especially the eyes (ಬನ್ನನ Śmd. Dh.; Śm. 88; C.; Si. 231. 314; Tē., T., Tu.; M. ಕಟ್ಟು). 2, to be bound or fixed, to stop, to be habitually in a place, e. g. ಅವನ ದಾಯೋಗ ಕಟ್ಟಿ ಬಯ್ಯಲು ಕಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 31; My.); to attach one's self to, e. g. ಉಂ ಹೆಮ್ಮರನ ಸುತ್ತಲು ಕಟ್ಟಿತು (Bh. 1, 20, 55; see Rām. 5, 8, 63); to be checked, to become checkmate, e. g. ಅರಸು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಆಟ ಉಣ್ಣೆ? (Prv.); to be stopped, as urine, etc. in sickness (C.; Si. 201); to cover or copulate with, as beasts (My.), e. g. ಕಟ್ಟಿದ ಅವು (ಕಾಲ್ಕಿ, ಉಪಸರ್ಯ Hla.); to cause to copulate with (My.); to become with young (C.; Tē.; B. 3, 24), e. g. ವೃಷಭನಿದ್ದ ಕಟ್ಟಿದ ಅಳಲು (ಸನ್ನಿನಿ Nr.); to be formed; to gather, as a boil, or secretion, or lump (especially used as the second member of a compound, C.; Tē., M.). — ಒನ್ನೆದ ಯೋ ಕಟ್ಟುವುದೆ ಪಿರಿಯ ಪುರಿಯುಮಂ ಕವಿರಿಯುಮಂ? (Śmd. 150). ಕಟ್ಟಿಂ (224). ಕಟ್ಟಿದರ್ (255). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಬನ್ನ, ಪಿನ್ನದ, ಅಮುಕ್ಕ, ಅಪಿನ್ನದ Hla.). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಬನ್ನ, ಸನ್ನಿನಿ, ಮೂತ, ಉದಿತ, ಸನ್ನಿತ, ಸಿತ Si. 379). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಪೋಣಿಕಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾದಿಗಳು (ಗ್ರಂಥಿತ, ಗ್ರಂಥಿತ 377). ಕಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟಿ ಕರ್ಮ (ಸಮಾಧಿತಕರ್ಮ, o. r. ತನಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುಣ್ಣ ಕರ್ಮಂ ಗಳು Nn. 148). ಕಟ್ಟಿದಣ್ಣ ಕರ್ಮಗಳು (ವಾಸ, ಕರ್ಮಫಲ 90). ನೀರ ಹರಿಯಲ್ ಕಾಯದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಅಧಾರ); ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ನೇತ); ತದ್ದಲೆನ್ನು ನೊಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ವೃಷ ವಾಹ); ಕರತಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಯಾಘಾತನಿವಾರಣಾರ್ಥಮ್ ಅಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹರ್ಮ (ಗೋಧಿ); ಪಶುವ ಕಟ್ಟಲೆನ್ನು ಕಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿ ಗೂಡುವು (ಮೇಘ); ವಸಿ ಪುಪ್ತ ತೋಕದಿನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡು ಬಿದ್ದರ ನಡುವೆ ತದಿನಾದ ನದಿ (ತತದ್ರು); ತದ್ರಿಯ ಕಟ್ಟಿ ದಾಡಿಸುವ ದಣ್ಣಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಕಣ ನೊದರಾದುವು; ಚಣ್ಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಪ್ರಪ್ತ ಕ); ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಸೂತ್ರ (ಮೇಖಲೆ Nr.). ಸಪ್ತದ್ವೀಪಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡು (having made his own, C. Bp. 47, 11). ಇನಿ ಪುಣ್ಯಂಗಳಂ ನೀಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ (Bp. 17, 6). ಬೋಗರ ತಲೆಗಳಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಅರಾಹುಲ್ (40, 32). ಕಟ್ಟಿ ಬಲಿಯಂ (having bewitched king Bali, 57, 23). ನಾಯ ಬಾಲ ಸಡೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲೆ ಚನ್ನಪ್ಪದೇ? (Sa. 85). ಅಕ್ಕಥಂಗೆ ಪಟ್ಟಿಮನ್ ಅಮನ್ನೋತ್ತಾಪದಂ ಕಟ್ಟಿದಂ (Rāv. 4, after 118). ಮನವ ಘನದಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಘನವ ಮನದಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮನಮ್ ಅದುವೆ ಪಾಪಕೆಸದಾ ಯೋಗಿಗೆ ವನವಾಸ ಯಾಕೆ? (Sp.). ಅಳು ಕಟ್ಟಿದವನೇ ಅರಸು, ಕಡು ಇಕ್ಕಿದವನೇ ದಾತ. — ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆ ಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ, ಅಟ್ಟಿ ಕೊಡು ಬನ್ನೆ ಯೋ, ಯಮನೇ? (Prvs.). — See e. g. Bh. 8, 23, 35; ಅಡ್ಡಗಟ್ಟು, ಕಯ್ಗಟ್ಟು, ಗಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟು, ಗುಡಿ ಕಟ್ಟು, ತಕ್ಕಿಗಟ್ಟು, ನೀಡಿಗೆಗಟ್ಟು, ಮನೆಗಟ್ಟು, ಮೊಟ್ಟಗಟ್ಟು, ಮೊತ್ತಗಟ್ಟು, ಸನ್ನಗಟ್ಟು, ಸಮ ಕಟ್ಟು, ಸಡೆಗಟ್ಟು, ಹುಣ್ಣುಗಟ್ಟು; Prv. a. ಮನೆ. — ಕಟ್ಟಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To embrace and cause to play; to tickle with vehemence (S. Mhr.). —

ಕಟ್ಟು. -ಅಡು. To construct and play. ಮೇಘಂಗಳ ಆಕಾರ, ಬಾಲು ಕಟ್ಟಾಡುವ ಕಟ್ಟಿ, . . . ಇನ್ನುವೆಂ ಸಿರಿ ಪಲ್ಲ ಅಗ್ರದ ತುನ್ನುಡ (Si. 74). — ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳು. Also: to embrace (My.; see Prv. 1. ಅವ 2). ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳು ಯೋಗು, to conduct away with one's self (My.). — ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕು. = ಕಟ್ಟು. (C.). ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವದು (ಉದ್ದಾನ, ಬನ್ನನ Si. 265). ಅನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೂ (ಅಲಾನ 271). ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಗೂಟ (ಶಿವಕ, ಕೇಲಕ); ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕೊರಳ ಕುಣಿಕೆಹಗ್ಗ (ದಾಮ); ಪಶುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಹಗ್ಗವು (ದಾಮನಿ 323). — ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟು. rep. See Prv. 8. ಬಿಟ್ಟಿಯೂಟ.

ಕಟ್ಟು kattu. 3. Binding, tying, fastening; fettering; checking, restraint; impediment (ಉದ್ದಾನ, ಬನ್ನನ, ತಡೆಗೊಳಿಸುವಿಕೆ Si. 265; ಬನ್ನನ, ಪ್ರಸಿ, ಚಾರ, ತಡೆ 391). 2, a band, a tie (ಬನ್ನನ Mr. 267); the tire of a wheel; a boundary; a dam. 3, a pack, a bundle. 4, a frame. 5, something built, constructed or formed. 6, build, form, shape. 7, a regulation, a rule. 8, a fabrication, a fiction. 9, copulation of beasts. 10, bewitching. ಮಹಾದೇವನ ಪೆಡೆಯ ಕಟ್ಟು (ಕವರ್); ಹೆದ್ದಾಗಲ ಕಟ್ಟು (ಹಸ್ತಿನು, ಪರಿಕೂಟ HIA.). ವೀಣೆಯ ಕಟ್ಟಿನ ಬಿಗಿತ (ಉಪವಾಹ, ನಿಬನ್ನನ Si. 63). ಅಯುಧವು ಜಾಡು ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟು (ಮೇಖಲೆ 289). ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಮರದ ಗುದಿಗೆ (ಪರಿಪ 290. 412). ಕಟ್ಟು ಹದದ ಪಂಜು (Prv.). ಕಟ್ಟುಗಳು ಪಡೆದು (Bp. 32, 44). — See e. g. ಇಕ್ಕಟ್ಟು, ಎಡೆಗಟ್ಟು, ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟು, ಕಾಲ್ಗಟ್ಟು, ಕೆಸುಗಟ್ಟು, ಕಿಕ್ಕಟ್ಟು, ಕೇಗಟ್ಟು, ಚಾಕಟ್ಟು, ತಲೆಕಟ್ಟು, ತೋಳುಗಟ್ಟು, ನಡೆಕಟ್ಟು, ನಡುಕಟ್ಟು, ಸೆಲಗಟ್ಟು, ನೆಲೆಗಟ್ಟು, ಪಲಗಟ್ಟು, ಮಣಿಕಟ್ಟು, ಮರಗಟ್ಟು, ಮಾಕಟ್ಟು, ಮಯ್ಯಟ್ಟು, ಮೇಲ್ಗಟ್ಟು, ಸನ್ನಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟಡಕ. -ಅಡಕ. A binding written agreement (My.). — ಕಟ್ಟನ್ನ. -ಅನ್ನ. Boiled rice tied up for a journey (My.). — ಕಟ್ಟಾಗು. -ಅಗು. To become a rule or positiveness. ಕಟ್ಟಾಗಿ, rightly; positively (ನಿಯತಂ ಸಂದ. Cm. 82. 253; My.). 2, to stop (v. i.); to be hindered or impeded; to cease (used of trade, credit, strength, etc., C.). 3, to be shut or closed, as schools on account of holidays (B. 5, 276). — ಕಟ್ಟಣಿ. -ಅಣಿ. = ಕಳಾಣಿ. A necklace (generally) of small gold beads (C.; Tē.). — ಕಟ್ಟಿನ ಹಾವು. = ಕಟ್ಟುಹಾವು. A fierce species of cobra, Ophiophagus elaps, the Harmadryad (My.). — ಕಟ್ಟು ಕಡೆ. To go beyond the (common) boundary (Abh. P. 6, after 136; 15, after 16). — ಕಟ್ಟುಕಥೆ. A fabricated story, a fiction (C.). — ಕಟ್ಟುಕವ್ವು. A post to which animals, etc. are tied (My.; Tē.). — ಕಟ್ಟುಗಡಸು. -ಕಡಸು. A cow fit to receive the bull (ಕಾಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಡೆಯಾದ ಆಕಳು, ಉಪನಯನ Nr.). — ಕಟ್ಟುಗೂಳಿ. A bull for breeding (My.). — ಕಟ್ಟುಗೂಡು. -ಕೂಡು. = ಕಟ್ಟನ್ನ. (Abhā. 9, 26; My.). — ಕಟ್ಟುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To make firm (Bp. 44, 16). — ಕಟ್ಟುಂ ಪುರಿಗೆ. -ಪುರಿಗೆ. (Smd. 204). A knife for tying (to the waist). — ಕಟ್ಟುಂಹೋಳ. -ಹೋಳ. (Smd. 204). A bodice that is tied. — ಕಟ್ಟು ಪಡು. To be bound, etc. ಕಟ್ಟು ಪಟ್ಟ (ಬದ್ಧ, ನದ್ಧ, ಸಂಯುತ HIA.). — ಕಟ್ಟುಪ್ಪ. -ಉಪ್ಪ. A kind of artificial medicinal salt (My.). — ಕಟ್ಟು ಬೀಡು. To be bound or obliged (My.). — ಕಟ್ಟು ಮಾಡು. To bind; to tie, to fetter, as culprits (C.; B. 5, 106. 142. 201). 2, to put restraint on somebody (C.; 5, 138). 3, to make a regulation, to order (C.; B. 5, 58. 103). — ಕಟ್ಟುಮನೆ. A leather rope for tying (ಅಬನ್ನ, ಯೋಕ್ತ Si. 803). — ಕಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು. dupl.

Great embarrassment or want (My.). 2, strength (My.). — ಕಟ್ಟುಮುಡಿ. A knot of braided hair (ಕಬರಿ, etc. Mr. 320). — ಕಟ್ಟುಮೊಸರು. Curds strained by having been tied and hung up in a cloth (C.). — ಕಟ್ಟುವಡೆ. -ವಡೆ. To be fettered; the mind to be fettered or checked (ಮನೋನಿರೋಧ ಸಂದ. Dh.; Abh. 13, after 147). ಆಶಾಪಾಶವನ್ನಂ ಕಟ್ಟುವಡೆವಂ (Bp. 20, 23). ಅಣ್ಣದೇವನೊಳ್ ಇದಿದ ವಾತ್ಸಲ್ಯಮ್ ಎನ್ನು ಬಲ್ಲಣ್ಣಿಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವಡೆದು, ಅಲ್ಲಿನಲ್ ಅಡಿಯದೆ (J. 18, 60). — ಕಟ್ಟುವಾಸ. A wrapper or cover (My.). — ಕಟ್ಟುತ್ತಲು. A fictitious term (My.). — ಕಟ್ಟುಹಾವು. = ಕಟ್ಟಿನ ಹಾವು. (My.). — ಕಟ್ಟುಹೋರಿ. = ಕಟ್ಟುಗೂಳಿ. (My.). — ಕಟ್ಟಿಡೆ. -ಓಡೆ. To break a rule or promise (My.; ಮಾತ ಮುದಿ G.). 2, an association to be dissolved (My.).

ಕಟ್ಟು kattu. 4. The water in which any kind of pulse has been boiled, the decoction of any kind of pulse (ಪಶ್ಚಧಾನ್ಯರಸ ಸಂದ. Dh.; Smd. 88; C.; Tē.; M. ಕಟ್ಟು, T. ಕಡುಗು). ಕುದಿಸಿದ ಕಟ್ಟು (ಯೂಷ Nr.). ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕಟ್ಟು (ಯೂಷ Si. 495). ಹುರುಳಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬನ್ನವಗೆ ಕುದುರೇ ಬೆಲೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಕಟ್ಟನ್ನ. -ಅನ್ನ. Boiled rice mixed with kattu (used without salt, etc. as a medicine, My.). ಕಟ್ಟಿನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದವ ಕಟ್ಟನ್ನಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪ ಬೇಕು (Prv.). — ಕಟ್ಟುರಸ. = ಕಟ್ಟುಸಾಡು. (My.). 2, congealed mercury (My.). — ಕಟ್ಟುಸಾಡು. A decoction of pulse seasoned with salt, pepper, etc. (My.; Tē.).

ಕಟ್ಟುಕ kattuka. ಕಟ್ಟು-ಉಕ (Smd. 239). A man who ties. 2, ಕಟ್ಟು-ಕ 1 No. 2. A fiction, a falsehood, a lie (ತೊದರ್, ನೂಳ್, ಪುಸಿ, ಅನ್ಯತ Kk. 80, o. rs. ತೊದರ್, ತೊವರ್).

ಕಟ್ಟುವಿಕೆ kattuvikē. Tying, etc. (ಬನ್ನನ, ಪ್ರಸಿ, ಚಾರ Si. 391; ಯೋಗ, ಸನ್ನತ 410; ಅಭಿಹಾರ, ಸನ್ನಹನ 449).

ಕಟ್ಟುಹ kattuha. Tying, etc. (ಬನ್ನನ, ಪ್ರಸಿ, ಚಾರ Nr.). ಬಲುನಾಗಿ ಕಟ್ಟುಹ (ಗ್ರಹ Nr.).

ಕಟ್ಟಿ kattē. 1. A structure (bank or bench) of earth or stones to sit upon for resting, transacting business, etc. (C.; Mr. ಕಟ್ಟು); a station; a guard-house (My.). 2, an embankment, a dam, a dike (C.). 3, a causeway, a bridge (ಸೇತು, ಪರಣ HIA., Mr. 416; ಸೇತು, ಅರಿ Si. 104, cf. 396). 4, a basin round the foot of a tree (ಅಲನಾಲ Smd. 89; C.); a basin or hollow made in the rice on one's plate, etc. for the reception of pepper water, etc. (C.). 5, a pond (ಕುಣ್ಣೆ Smd. 86; ಕುಣ್ಣು 36. 89; My.). 6, a broom (T.; see ಕಸಗುಡಿಸಲುಕಟ್ಟಿ, ಚೀವರಿ; Tē.: a bundle, pack). 7, a formation (see ಸಾಕ್ಕುಗಟ್ಟಿ). ನೀರ ಹರಿಯುರ್ ಕಯದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಅಧಾರ); ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಸೇತು); ಮರದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಉದಕವನ್ ಎದ್ದ ಕಟ್ಟಿ (ಅಲನಾಲ Nr.). ನೀರ ಕಟ್ಟಿ (ವೇಲೆ Si. 456). ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ, ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕ ಹಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಕುಣ್ಣೆ (ವೇತನ, ಪಲ್ಲಲ, ಅಲ್ಲಸರನ್ 91). ಅಂಗಳ ದೊಳಗೆ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಎತರ್ದಿ G.). ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟಿ (Si. 366). ಬಾಲು ಕಟ್ಟಾಡುವ ಕಟ್ಟಿ (Si. 74). ಮಕ್ಕಳು ಹೊದಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು (B. 3, 80). ತನ್ನ ಮನೆಯ ಮುನ್ನ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ

ಜಾಪೇ ಪಾಸಿ ಕೊಣ್ಣು, ವರ್ತಮಾನಪತ್ರವನ್ನು ಒದುತ್ತ ಕೂತಿದ್ದನು (4, 183). See ಅಣಕಟ್ಟಿ.

ಕಟ್ಟಿ kaṭṭi. 2. The state of bamboos when they become old and sapless (ವಂಶವೃದ್ಧತ್ವ Sm. 89; Tē. ಕಟ್ಟಿ, harsh, hard, dry; firewood; T. ಕಟ್ಟಿ, ಕಡಲ್, firewood; cf. ಕಟ್ಟು 2? ಗಡಗು?). ಬಿದಿರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಒದಿಯತು, ಬಿದಿರು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಯಿತು (My.).

ಕಟ್ಟಿ kaṭṭa. 1. = ಕಟ್ಟಡ, etc. A building, an edifice (My.; Tē.). See ಕಡಕಟ್ಟಿ.

ಕಟ್ಟಿ kaṭṭa. 2. Flavour, savoury taste (S. Mhr.). ಕಟ್ಟಲ kaṭṭhala. A small tree found in the north-west of India, the bark and seeds of which are used in medicine, and as aromatics; the fruit also is eaten; the common name is kāyaphal. (ಕಡಿಯ ಸಿನೇ ಮರ Si. 131).

ಕಟ್ಟಿ kaṭṭi. Dyspepsy (My.).

ಕಟ್ಟಿ kaṭṭi. = ಕಟ್ಟಲೆ, etc. (s. ಕಟ್ಟು 1). A weight (of stone or metal) used by goldsmiths and ģinivāras (C.). ತೂಕದ ಪದಕಟ್ಟಿ (ಕಾರ್ಪಕ Si. 329). ಕರ್ಪ ತೂಕದ ತಾಮ್ರದ ಕಟ್ಟಿ (ಪಣ 329). 2, an established rule, order, or period (C.). ತಾಸ್ತೀಕ್ರವಾದ ಕಟ್ಟಿ (ವ್ರತ, ನಿಯಮ Si. 247). ಕಟ್ಟಿ ತುವುದ ಮೇಲೆ ಚೂಮಾತ್ರವು (ಜೀವ ದಲ್ಲಿ) ಇರಲಿಲ್ಲ (Dp. 4). ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಹಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪರ್ಯಾಯ, ಅತಿಕ್ರಮ, etc. Si. 399). 3, a lawsuit, a case (C.).—See ದಿನಕಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿಕಲ್ಲು. Stones used as weights (My.). — ಕಟ್ಟಿಚೀಲ. A bag for keeping the kaṭṭis and other things (C.).

ಕಟ್ಟುಂಗ kaṭṭu-āṅga. The tree *Calosanthos indica* Bl.

ಕಟ್ಟುರ kaṭṭura. Contemptible.

ಕಠ kaṭha. N. of a sage, a pupil of Vaiṣampāyana. 2, a note or simple sound. (R.).

ಕಠಾಣಿ kaṭhāṇi. Another form or Tbh. of ಕಟ್ಟುಣಿ (My.; see s. ಕಟ್ಟು 3). ಬಿಲಿಯುಳ್ಳ ಮುತ್ತಿನ ಕಠಾಣಿ (B. 4, 51).

ಕಠಾರಿ kaṭhāri. = ಕಹಾರಿ. (C.; Bp. 61, 26. 32; Śiv. 2, 79. 108). See ಹೊಂಗರಾರಿ.

ಕಠಿಂಜರ kaṭhinjara. A kind of basil with small leaves, *Ocimum sanctum* Lin. See ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ.

ಕಠಿಣ kaṭhina. = (ಕಠೀಣ), ಕಠಿನ, of which it is a Tbh. (My.; ಕಠೋರ G.).

ಕಠಿಣತೆ kaṭhinatē. Tbh. of ಕಠಿನತೆ. (Ā. Bp. 47, 10; My.).

ಕಠಿಣತ್ವ kaṭhinatva. Tbh. of ಕಠಿನತ್ವ. (My.; ವೈಷಮ್ಯ G.).

ಕಠಿನ kaṭhina. Hard; stiff; inflexible; solid; difficult; violent; severe; harsh; cruel (ಕಠೋರ, etc., ಬಿಟ್ಟಹವ Mr. 228).

ಕಠಿನತೆ kaṭhinatē. = ಕಠಿನತ್ವ. (My.).

ಕಠಿನತ್ವ kaṭhinatva. Hardness, firmness; difficulty; severity; cruelty; intensity. (My.).

ಕಠಿನಹೃದಯ kaṭhina-hṛidaya. A hard heart (My.). 2, hard-hearted, cruel, unkind. (My.).

ಕಠಿಲ ಕ kaṭhillaka. = ಕಟ್ಟಿಲ್ಲಕ. 2, the bitter apple, *Cucumis colocyntis* Lin. (P ಎಶಾಲ, ಬೆಳ್ಳದಕಲ Mr. 183).

ಕಠೋಣ kaṭhina. = ಕಠಿಣ, etc. (C.; B. 5, 127. 141. 142).

ಕಠೋರ kaṭhōra. = ಕಠುರ. Hard; stiff; solid; sharp, piercing; severe; cruel (ಎಪ, ನಿಮ್ಮರ Nn. 11, o. ra. ನಿಟ್ಟುರ, ನಿಷ್ಕೂರದ ನುಡಿ; ಕುಮುದ, ನಿಮ್ಮರ Nn. 29, o. r. ನಿಮ್ಮರನುಡಿ; see Mr. s. ಕಠಿನ). 2, full, complete (Sk.; see ಪೂರ್ಣ).

ಕಠೋರತನ kaṭhōratana. Hardness, firmness; severity, rigour (ಕಠುರ Ūb.).

ಕಠೋರತರ kaṭhōra-tara. Unusually hard, severe, cruel, etc. (J. 6, 7).

ಕಡ kaḍa. 1. A debt (ಮಣ, ವರ್ಯದಂಚನ, ಉದ್ಧಾರ, ಸಾಲ Si. 299; C.; M.; T. ಕಡನ್, ಕಡ್ಲ, ಕಡಮ್ಪು). 2, a loan (of money, cloths, books, etc., and eatables, C.). ಕಡ ಸಿ ಕೊಡಿದಾದರೆ ಹಡಗ ನನಗಿರಲಿ! ಅನ್ನ.—ಕಡ ಸುಟ್ಟ, ಬಡವ ಕಟ್ಟ.—ಕಣ್ಣುಗ ಉಣ್ಣೋರ ಮನೆಗೆ ಕಡನ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟಾರು? (Prva.). ಈಯನು ಭವಿಗಲಿ ಕಡನ (Bp. 60, 15). ಕಡಾ ತಕ್ಕೊಡ್ಡಿರುತ್ತೇನೆ (B. 4, 196). See ಕೆಯ್ಕಡ, ಮದಗಡ, ಮುಂಗಡ, etc.—ಕಡ ಗೊಳ್.—ಕೊಳ್. (Śmd. 200). To contract a debt; to borrow.—ಕಡಂಗೊಳ್.—ಕೊಳ್.—ಕಡಗೊಳ್. (Śmd. 200). — ಕಡ ಬೀ ದು. To fall into debt: to incur debt (My.).

ಕಡ kaḍa. 2. (fr. ಕಡೆ 5). A ferry, a ford (My.; T. ಕಡ್ಲ, a way).

ಕಡ kaḍa. 3. = ಕಟ 1, etc.—ಕಡಗಣ್ಣು.—ಕಣ್ಣು.—ಕಡೆಗಣ್ಣು. (My.). — ಕಡ ತೇರಿಸು. To relieve or save; to finish (My.). — ಕಡ ತೇರು.—ಕಡೆ ತೇರು. To reach the end: to be relieved (from distress), to be recovered (from disease); to be concluded or finished (My.; Tē.; T. ಕಡತ್ತೇರು).

ಕಡ kaḍa. 4. = ಕಡೆ 4, ಕಯ್ 4. Churning. (Cf. Sk. ಖಚ). — ಕಡಗೋಲು.—ಕೋಲು.—ಗೋರ. A churning stick (ವೈಶಾಖ, ಮನ್ಯ, ಪಿರರ, etc. Si. 323. 453; ವೈಶಾಖ, etc. Mr. 183; C.). — ಕಡಗೋಲುಬಳ್ಳಿ. A scandent annual herb, native of South America, the love-apple plant, *Lycopersium esculentum* Mill. (St. & Pl.). — ಕಡಗೋಲುಮಣ್ಣೆಯ ಶುಲ್ಲು. A common grass, *Panicum ciliare* Retz. (Z.). — ಕಡಗೋಲುಮರ. The cross at the bottom of a churning stick (My.). 2, the tree *Nauclea parviflora* Roxb. (Z.). — ಕಡಗೋಲುಹಗ್ಗ. The churning string (C.). — ಕಡಗೋಲುಹೆಡೆ.—ಕಡಗೋಲು ಮರ No. 1. (S. Mhr.).

ಕಡ kaḍa. 5. = ಕಡಿ 7. Cutting. — ಕಡಕತ್ತಿ. A chopper, a cleaver, a bill (My.). — ಕಡಕತ್ತಿಕಾಯಿ. The very large pod of the *Entada monastachya*, used as a vegetable (My.). — ಕಡಕತ್ತಿಕಾಯಿ ಬಳ್ಳಿ. The creeper *Entada monastachya* Dec. (My.). — ಕಡಗತ್ತಿ.—ಕತ್ತಿ. A small knife formed like a crescent with a hole at one end to put a string through (S. Mhr.).

ಕಡ kaḍa. 6. P. p. of ಕಡಿ 3, in ಕಡ ಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಕಡ kaḍa. 7. P. p. of ಕಡಿ 4, in ಕಡ ಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಕಡ kaḍa. 8. P. p. of ಕಡಿ 6 or ಕಡಿ 3, in ಕಡ ಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಕಡ kaḍa. 9. P. p. of ಕಡಿ 6, in ಕಡ ಕೊಳ್ಳು. (S. Mhr.).

ಕಡ kaḍa. 10. An imitative sound.—ಕಡಕಡ. rep. The sound produced by the fall of a thunder-bolt (S. Mhr.), or by the instrument called ಕರಡಿ (C.; cf. Mhr. ಕಡಕಡ). — ಕಡಕಡನೆ. With the sound of something hard (as a bone) when chewed (B. 5, 243; this would refer it to ಕಟ 2; the term is not among the Kannaḍa people in S. Mhr.). 2, with the sound produced by a windlass or wheel for raising water when in motion (My.). 3, with the sound produced by the feet in quick walking (see Prv. s. ಬೊಡಬೊಡನೆ). — ಕಡಕಡರ್. The sound produced by the fall of a thunder-bolt (S. Mhr.).

ಕಡೆ *kada*. 1. = ಕಲ 1, No. 1; ಕಳ 2. *Dumb*; ignorant, stupid.
 ಕಡೆ *kada*. 2. Tbh. of ಕಟ (Śmd. 338, o. r. ತಡ = ತಟ).
 ಕಡೆಕ *kadaka*. = ಕಟಕ, etc. (My.). 2, Tbh. of ಕಟಕ. See
 ಬರಿಗಡಕ. — ಕಡಕಸಾತ್ರೆ ಬಳಿ = ಕಡಕಬಳಿ. (My.). — ಕಡಕಬಳಿ.
 A bracelet with three points (My.).
 ಕಡಕಲ್ *kadakal*. (fr. ಕಡೆ 5). A kind of wicket or
 narrow passage (in walls or hedges, for the
 use of people only, My.).
 ಕಡಕು *kadaku*. 1. Nice, beautiful, good, as a feast (S. Mhr.;
 Mhr. ಕಡಕ).
 ಕಡಕು *kadaku*. 2. = ಕಟಕ, etc. (My.). See ಹತ್ತಕಡಕು.
 ಕಡಗ *kadaga*. Tbh. of ಕಟಕ (Śmd. 338; Śm. 72; ವಲಯ,
 ಕಮ್ಮು Nr.; ಕಮ್ಮು Si. 440; C.; T. ಕಡಗ, ಕಡಯ; Tē. ಕಡಿಯ,
 ಕಡೆಮು; see Si. 219). See ಕಾಲ ಕಡಗ, ಕಾಲು. ಬಡಗಿಯಲ್ಲದ
 ಚನ್ನ ಕಡಗವು ಅಗುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಕಡಗ ಇದ್ದವರು ಕಡ
 ಗೋಲು ಏಡಿಯಲಾರದೇ? (Prv.).
 ಕಡಗಾಯಿ *kada-gāya*. A debtor (My.).
 ಕಡಗು *kadagu*. 1. = ಕಡೆಗು 1 q. v., ಕಡುಗು 1. (Tē. ಕಡಗು,
 ಕಡಂಗು, ಕಣಗು, ಕಣಂಗು; T. ಕಡುಗು, to make haste). See
 Bp. 6, 2; 8, 11; 28, 53; 29, 10; 46, 51; 50, 23. 79.
 ಕಡಗು *kadagu*. 2. = ಕಡೆಗು 3. A small channel
 issuing from a larger one and leading
 water e. g. to a plantain tree (My.). See Prv. s.
 ದಾದಿ.
 ಕಡಗು *kadagu*. = ಕಡಗ, etc. (ಕಟಕ, ವಲಯ, ಬಳಿ Si. 219;
 only in Si.).
 ಕಡೆಗರ *kadāgara*. Chaff, husk; the stalks of various
 sorts of pulse, etc. (ಪೊಟ್ಟು G.).
 ಕಡೆಗಾಯ್ *kadāngu* = *āyita*. (Śmd. 234). A servant
 who has to attend to the wishes and whims
 of a king. ಅಯ್ತು, ಅಪ್ಪಿಯ ಗೂರ್ಜಿಸುವನೆ ಅಯ್ತು ಅರಮ
 ನೆಯೊಳಗೆ ಪುಗುವ ಪೊದಿಮುಕುವ ಝಳವ್ವಾಯ್ತರ, ಸೂದಾಯ್ತರ,
 ಕಲ್ಲಾಯ್ತರ, ಕಡೆಗಾಯ್ತರ, ಅಪ್ಪಾಯ್ತರ ರಭಸಂ (234).
 ಕಡೆಗು *kadāngu*. 1. (Śmd. 48). = ಕಡೆಗು 1, etc. To be
 or become full of desire, ardour, eagerness,
 zeal, to be lusty, to be desirous of, to strive,
 to make efforts, etc. (ಚಿತ್ತಶಕ್ತಿ, ಇಚ್ಛೆ Śmd. Dh.; Śm.
 84). See Śmd. 234; Abh. P. 11, 152; 13, 74; Grj. 1, 99;
 Bp. 14, 6; 50, 8; 53, 59; 61, 21; Rā. 5, 82. 84. 123; 6,
 after 11 (twice); 13, 84; 13, after 86; 13, 91; ವೆಸರ್ಕಡಂಗು.
 ಕಡೆಗು *kadāngu*. 2. Desire, wish, etc. See ಕಡಂ
 ಗಾಯ್.
 ಕಡೆಗು *kadāngu*. 3. = ಕಡೆಗು 2. A channel, a
 ditch, a trench (ಕಾಡ್ಕೆ Śm. 84; My.; T. ಕಡಂಗು, M.
 ಕಡಬ್ಬ; cf. ಕಡ 4? M., T. ಕಡು, ಕಡಿ, depth; a tank, a
 brook; see ಕಡ್ಕ 1; cf. Sk. ಗಡ, a ditch).
 ಕಡೆ ಕಡಾಕೆ. (Perhaps Tbh. of ಕಿರೀಟ). The Sirissa
 tree, *Acacia speciosa* Willd. (St. & Pl.).
 ಕಡಜ *kadaja*. = ಕೂಜ. A wasp, a hornet (ಗನ್ನೋ
 ರ, ವರದ Nr.; My.). Cf. ಹೆಗ್ಗಡಜ.
 ಕಡಜಿರಿಗೆ *kadajirige*. = ಕಜೀರಿಗೆ. — ಕಡಜಿರಿಗೆಹುದು. =
 ಕಜ. (C.).

ಕಡತ *kadata*. 1. = ಕಡಿತ 1. Cutting; biting, bite
 (as of insects); itching; gripe (in the intes-
 tines, see ಹೊಟ್ಟೆ-); — a cut; an incision, a notch
 (C.). ಕಾಳಗದೊಳಗೆ ಕಡತ ಹತ್ತಿ (B. 3, 124). ಅದರಲ್ಲಿ ಕಡತವು
 ಗುಣ್ಣಿ ನಾಟುವದಿಲ್ಲ (4, 47). ಕತ್ತಿಯ ಕಡತಗಲೂ ಧಾಲೆಯ ಗಾ
 ಯಗಲೂ (5, 56). ಅದಕ್ಕೆ ಕತ್ತಿಯ ಕಡತವು ಗುಣ್ಣುಗಲೂ ಹತ್ತುವ
 ದಿಲ್ಲ (5, 250).
 ಕಡತ *kadata*. 2. = ಕಡಿತ 2. A book made of fold-
 ed cloth which is covered with charcoal
 paste, on which accounts and memorandums
 are written with baḷapa (C.; Tē. ಕಡತ, ಕಡಿತ, ಕಣಿ
 ತ; T. ಕಡಿತ್ತ).
 ಕಡದು *kadadu*. 1. = ಕಡೆದು. P. p. of ಕಡೆ 3. (C.).
 ಕಡದು *kadadu*. 2. = ಕಡೆದು. P. p. of ಕಡೆ 5. (My.).
 ಕಡದು *kadadu*. 3. = ಕಡಿದು. P. p. of ಕಡಿ 4. (B. 5,
 32; C.).
 ಕಡದು *kadadu*. 4. = ಕಡಿದು. P. p. of ಕಡಿ 3. (My.).
 ಕಡದು *kadadu*. 5. (fr. ಕಡಿ 4). That which is steep:
 steepness (as of a hill, My.); — that which is
 vertical or upright: the upright position of
 the handle of a hoe, the pole of a plough,
 etc. (My.).
 ಕಡದು *kadadu*. 6. = ಕಡಿದು, etc. The state of be-
 ing hard, rough or severe, as that of a
 word; — that of being strong, hard or firm,
 as that of an iron article, etc. (My.). — ಕಡದಾ
 ಕು. -ಅಕು. A strong man (My.). — ಕಡದುಳ್ಳವ. -ಉಳ್ಳವ. =
 ಕಡದಾಕು. (My.).
 ಕಡದುಗಾಯಿ *kadadu-gāya*. A powerful man (My.).
 2, a man who is harsh or severe (My.).
 ಕಡನೆ *kadanē*. N. of a plant. See ಕಾಡ ಕಡನೆಗಿಡ.
 ಕಡನ್ದುರು *kadanduru*. (Śmd. 48). = ಕಡನ್ದುರುತಿ. A
 wasp, a hornet (Tē. ಕಡದುರು, ಕಣದುರು; M. ಕಡನ್
 ರ್, ಕಡನ್ದುರ್).
 ಕಡನ್ದುರುತಿ *kadandurutē*. = ಕಡನ್ದುರು. ತುನ್ನು ಪೀರ್ವ
 ವೊಲ್ ಎಂ ಪೀರ್ವಪುದೇ ಕಡನ್ದುರುತಿ ನವ್ಯಾಪೋದಮಂ ಪುಗಲೋಳ್?
 (Jnv. 1, 13).
 ಕಡಬ *kadaba*. = ಕಡಬೆ, (ಕಡವೆ), ಕಡವು, ಕಡವೆ q. v., ಕಡ
 ಹ 2. A species of deer (ಕುರಂಗ, ಕಮಲ Si. 455).
 Cf. ಕಡಿ 3.
 ಕಡಬು *kadabu*. = ಕಡುಬು, ಕಡುಮ್ಬು. A kind of
 cake boiled in steam (C.; in My. the same as ಇಡ್ಡ
 ಲಿಗೆ q. v.; Tē. ಕಡುಮು; ಮೋಡಕ G.). See ಪುಡಿಗಡಬು. —
 ಕಡಬಿನ ಕಾಳಗ. A quarrel about the kadabus that are
 distributed at temples among pūjāris, etc. on the śkā-
 daśī (My.).
 ಕಡಬೆ *kadabē*. = ಕಡಬ, etc. (ಕಡವೆ G.).
 ಕಡಮೆ *kadamē*. (fr. ಕಡಿ 4, or ಕಡ 1). = ಕಡಿಮೆ. Defi-
 ciency; want, defect; inferiority; (less);
 rest, remainder (C.; Tē.; T. ಕಡು, ಕಡುಕ್ಕು, dimi-

nution; deficiency; cf. ಕದಿಲೆ 1). ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವದು (ಸಮ, ಸರ್ವ, ಅತೀವ, etc. Si. 371). ಹದಿನಾಡು ವರುಷಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಆದ ವಯಸ್ಸು (195). ಮುದಿತನದಿನ ಚರ್ಮದೊಳಗೆ ಕಡಮಾಂಸಗಳ ಸತ್ವ ಕಡಮೆ ಆಗಿ ಜೋಲು ಬಿದ್ದ ಗಳಿಗೆಚರ್ಮವುಳ್ಳವನು (ವಲಿನ 197). ಮಸ್ತಿಗಿತ್ತಲೂ ಕಡಮೆ ಆಗಿರುವ ಬೇಡುಳ್ಳ ಕಾಯದ ಕಡನಾದ ಅಲೋಚನಾಧಿಕಾರಿ (ಕರ್ಮಸಚನ 257). ಜಾತ್ಯಾಚಾರಗುಣಾದಿಗಳಿನ್ಮ ಕಡಮೆ ಆದನ್ನಾ ಅಧಮನು (368). ತೂಕದ ಕಡಮೆ; ಜಾತಿಯ ಕಡಮೆ (C.).

ಕಡಮ್ಬ kadamba. = ಕಡವ 1, ಕಡವರ್, ಕಡವಲ, ಕಡವಾಲ, ಕಡವು, ಕಡವೊಡ, ಕಡಹ, ಕಡವ್ವು, ಕರವ್ವು 1, ಕಲಮ್ಬು, ಕಲಮ್ಬು. A tree with orange-coloured fragrant blossoms and with projecting antherae like the bristles of a hedge-hog, *Naucllea cadamba* Roxb. (T.; M. ಕಡಮ್ಬು; Tē. ಕಡಾಮಿ, ಕಡಿಮಿ). ಕಡವ್ವದ ದ್ವುಮ (ಕಡವು Kk. 70, o. r. ಕಡವ್ವು-). 2, the stalk of a *pothor* (ದೇಣ್ಣು G.).

ಕಡಯ kadaya. = ಕಡಗ. (Rāv. 13, after 59; My.).

ಕಡಯಿಸು kadayisu 1. To cause to churn, to have churned (My.). ಕಡಯಿಸಿದಂ ಸುರರಿನ್ ಅಸುರರಿಂ ಪಾಲ್ಗಡಲಂ (Śmd. 273).

ಕಡಯಿಸು kadayisu. 2. = ಕಡಸು 1. To cause to pass, etc. (My.).

ಕಡಲ್ kadāl. 1. (fr. ಕಡು 1). (= ಕಲೆ 4). That is firm: a stone, a rock; an impediment (in the middle of a stream). ಹೊಸಲನ್ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕಡಲು (ಕೂವಳ, ಎದಾರಕ Nr.).

ಕಡಲ್ kadāl. 2. (Śmd. 27). ಕಡಲು. The sea; an ocean (ತರನಿಧಿ Ct. II, 33; ಜಲಧಿ, ಮುನೀಶ್ವರ Śm. 36; My.; T., Tu.; Tē. ಕಡಲು, ಕಡಲಿ; cf. the terms s. ಕಡೆ 1). ಎದ್ದಿಡಲ್ (Śmd. 225). ಕಡಲ್ ಉಡುಗಿಯಾದ ಪೊಡವಯೋಳ್ (11. 12, o. r. ಉಡಿಗೆ). ಆ ಮುನೀಶ್ವರಂ ಶಾಂತರಸದ ಕಡಲ ಪೋರ್ ಇರ್ವಂ (251; see also 210). ಕಡಲು (ಸಮುದ್ರ, ಅಭಿ, ಉದಧಿ, ಸಿನ್ಧು, ಸಾಗರ, etc. Si. 80). ಹಾಲಿನ ಕಡಲು, ಉಪ್ಪಿನೀರಿನ ಕಡಲು, ಮೊಸರಿನ ಕಡಲು, ಹೆಣ್ಣದ ಕಡಲು (ಕ್ರೀರೋಡ, ಲವಣೋಡ, ದಧ್ಯುಡ, ಸುರೋಡ 81). ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು (ಅಕ್ಷೀಬ, ವತಿರ 311). ಕಡಲು ಕ್ಷಿ ಮೇಲ್ವಾಯದ ತಡೆ (456). See ಅಗ್ಗಡಲ್, ಇಂಗಡಲ್, ಕಿಟ್ಟಿಡಲ್, ನಡುಗಡಲ್, ಪಡುಗಡಲ್, ಪಾಲ್ಗಡಲ್, ಸವಿಗಡಲ್, ಸುತ್ತಂಗಡಲ್; Bh. 1, 19, 18; Rāv. 6, 11; 6, after 11; J. 6, 3, 9; 13, 10; 18, 7; Ć. Bp. 2, 3. — ಕಡಲ ಕುನರಿ. Lakshmi (My.). — ಕಡಲಣುಗ. -ಅಣುಗ. The moon (My.). — ಕಡಲ ನಾಲಗೆ. Cuttlefish bone (ಸಮುದ್ರಫೇನ, ದಿಟ್ಟೀರ, ಅಭಿ ಕಪ, ಫೇನ Nr.). — ಕಡಲ ನಾಲಗೆ. = ಕಡಲ ನಾಲಗೆ. (ವಾರಿಫೇನ Mr. 144). — ಕಡಲ ಪಯಣ. A sea-voyage (B. 4, 188; My.). — ಕಡಲಿಡು. -ಇಡು. To form an ocean (as tears do, J. 19, 30; 32, 52). — ಕಡಲು ದೆರೆ. -ತೆರೆ. A wave of the sea (Bp. 37, 25). — ಕಡಲುರಿ. -ಉರಿ. The sea-fire, submarine fire (ಮುನೀಶ್ವರಪ್ಪ, ಬಡದಾನಲ Ct. II, 118). — ಕಡಲಿಡ್ಡು. -ಕಿಡ್ಡು. = ಕಡಲುರಿ. (ಬಡದಾನಲ Śm. 12).

ಕಡಲೆ kadālē. = ಕಡ್ಲೆ. The Bengal gram or chick-en-pea, *Cicer arietinum* Lin. (ಚಣಕ, ಹರಿಮನ್ನಕ Nr.; ಬಡ್ಲಿಕ Mr. 373; ಉತ್ತಲಿಕೆ, ಚಣಂಗ Nn. 102; C.; M.; T. ಕಡಲ್ಕಿ). ಪುದ್ಗಿಯನ್ನು, ಉರ್ದು ಕಡಲೆ ತೋವರಿ ಗೋಡುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನ್ ಇಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟಿ ಕೂರ್ (Śmd. 1). (ದುಷ್ಟವತೆಯನ್) ಓದಿದೊಡೆ, ಕಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಯ ನಾಂದಂ; ಕಟ್ಟುನದ ಕಡಲೆ, ವಾದಿಸೆ ರಸನುಂ (Grj. 1, 22). ಆ ಕೀದುಗೊರವಂ ಮೆಲುತ ಕೊಟ್ಟುಂಜಲ ಕಡಲೆ (Bp. 37, 67). See ನೆಲ-. — ಕಡಲೆಬೇಳೆ. Split kadālē (C.).

— ಕಡಲೆಮಸಾಲೆ. Parched and pounded kadālē mixed with various ingredients (C.). — ಕಡಲೆಹುಳಿ. Juice extracted from the green pulse and the leaves of the plant (C.).

ಕಡವ kadāva. (= ಕಡಬ, etc.). A kind of deer (ಗಣಪತ Mr. 160).

ಕಡವ kadāva. 1. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (ಕಡಮ್ಬದ್ವುಮ Śm. 25; My.; ಕಡವಾಲದ ಮರ G.).

ಕಡವ kadāva. 2. A horse or stallion (S. Mhr.; H.). Cf. ಕಣಬ?

ಕಡವರ kadāvara. 1. = ಕವರ. Gold (ಕವರ, ಮೊನ್ನೆ, ಚಮ್ಮಿನ್, ಮಸುನಿ Śm. 68; Sk. ಕರ್ಬೂರ, ಕರ್ಬೂರ, gold; cf. ಕಡಾರಕಿ ಕಲ; ಕಡೆ 2). ಕಡವರದ ಇರವೊ? (Bp. 1, 39; see also 23, 33; 30, 21; J. 28, 54).

ಕಡವರ kadāvara. 2. A treasure (ಬಯ್ಯೆ Ct. I, 8, o. r. ಬಯಕೆ; ಬಯಕೆ II, 21; ನಿಧಾನ II, 83; ಬಯಕೆ, ನಿಧಾನ ಸೆ.).

ಕಡವಲೆ kadāval. ಕಡವಲಂ. = ಕಡವಲ. (My.).

ಕಡವಲ kadāvala. = ಕಡವಾಲ, etc. (ಕಡಹಮರ G.; C.).

ಕಡವಸ kadāvāsa. (-ವಸ 1) = ಕಡಾಸು. A skin (to sit or lie on, or to put on like a cloth, ತೋರ್, ತೋವರ್, ಸಮ್ಮಿ Śm. 32; ತೋರ್ 106; Tē. ಕಡವಸ, ಕಲವಸ, ಕಳಾಸ; Mhr. ಕಡಾಸನ). ಒಡೆಯ ಕಟ್ಟಲು ಬಹುದು, ಕಡವಸದಿನ್ ಉಡ ಬಹುದು, ಬಿಡದೆ ದೇಗುಲದಲಿರ ಬಹುದು; ಕರಣವ ತಡೆಯುವದು ಅರಿದು! (Sp.).

ಕಡವಳ್ kadāval. A deity, god (T. ಕಡವಳ್, ಕಡವಳ್). — ಕಡವಳ ನವ್ವಿ. N. (Bp. 9, 36; 27, 7; T.).

ಕಡವಾಲ kadāvāla. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (ಕಡವ, ಕಡಮ್ಬ, ಹಲಿಪ್ರಿಯ G.).

ಕಡವು kadāvu. = ಕಡಬ, etc. (ಎಸಿನಾಪ್ತ Mr. 160).

ಕಡವು kadāvu. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (ಕಡಮ್ಬದ ದ್ವುಮ Kk. 70; ಕಲಮ್ಬು Mr. 115). See Abh. P. 11, 56; Grj. 9, 32; Rāv. 8, 122.

ಕಡವೆ kadāvē. = ಕಡಬ, etc. An elk (C.; Tē. ಕಡವೈ; T. ಕಡವೈ, ಕಡವೈ; M. ಕಡಮಾನ್; Tu. ಕಡಮು); the Indian stag, *Rusa aristotelis* (Gz.).

ಕಡವೊರ kadāvōra. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (Rāv. 5, 58).

ಕಡಸಿಗೆ kadāsige. = ಕಡಸೀಗೆ. (C.).

ಕಡಸೀಗೆ kadāsige. N. of a plant (ಶೃಂಗ Mr. 150; My.).

ಕಡಸು kadāsu. 1. = ಕಡಯಿಸು 2. (My.).

ಕಡಸು kadāsu. 2. A young cow or buffalo, that has not yet calved (My.; T. ಕಡಾರಿ, M. ಕಡಟ್ಟಿ). See ಕಟ್ಟುಗಡಸು.

ಕಡಹ kadāha. 1. Churning (Rām. 1, 1, 3).

ಕಡಹ kadāha. 2. = ಕಡಬ, etc. ಗಾಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನದಿಯು ವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಹುಲ್ಲೆ (ನಾಯುಮ್ಬುಗ, ವಾತವ್ವು, ವಾತಮ್ಬುಗ); ಇದು ಕಡಹದ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಭೇದವು (Si. 168). ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಪ್ಪಾದ ಮುಂಗಾಲುಗಳಿಳ್ಳ ಕಡಹ (ಕನ್ನಲಿ 169).

ಕಡಹ kadāha. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (My.; ಕಡವಲ G.). ಕಡಹದ ಗಿಡ (ನೀಪ, ಪ್ರಿಯಕ, ಕಡಮ್ಬ, ಹಲಿಪ್ರಿಯ), ಕಡಲ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ, ದೇವಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಡಲುಮರ (Si. 151).

ಕಡಾ kadā. = ಕಟಾ. (Cf. Mhr. ಕಡಾ). — ಕಡಾಕಡಿ. reit. = ಕಟಾ ಕಟಿ. Strictness, exactness, accuracy (used with regard to truth, weighing, etc., C.). — ಕಡಾಕೋಡು. reit. Strength, firmness (as that of utensils, the body, etc., My.; cf. Mhr. ಕಡಾಕೋಟಿ, ಕಡೀಕೋಟಿ).

ಕಡಾಣಿ kadāṇi. (= ಕಡಿಯಾಣ, etc.). (The bit of a bridle); the pin of the axle of a cart (My.).
ಯಾಕಡಾಣಿ (ಕವಿಕೆ, ಖಲೀನ, ಲಗಾಂ Si. 274). See Si. 276. 277.

ಕಡಾಯ kadāya. = ಕಡಾಯಿ, etc. (C.).

ಕಡಾಯ kadāyi. Tbh. of ಕಟಾಹ. A large, round boiler of copper, bell-metal, or iron (C.; ಕಳಸಿಗೆ, ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ G.; T. ಕಡಾರ, M. ಕಡಾರ).

ಕಡಾಯಿಸು kadāyisu. 1. (= ಚಡಾಯಿಸು, ಜಡಾಯಿಸು). To fasten tightly; to ram, as a gun; to drive in, as a nail, etc. (R.; T. ಕಡಾಟು, ಕಡಾವು, ಕಡವು, ಚಡಾಯಿ; M. ಕಡಾವು; Mhr. ಕಡವಣ್ಣಂ).

ಕಡಾಯಿಸು kadāyisu. 2. To emit or create a loud sound (ಕವು ಕವಾಡು G.; Mhr. ಕಡಕಾವಣ್ಣಂ, to storm at, roar at, in scolding, etc.).

ಕಡಾರ kadāra. Tawny (ಕದ್ರು, ಪಿಂಗಲ, ನಸುಗೆಮ್ಮ Mr. 443).

ಕಡಾವಣಿ kadāvigē. Wooden shoes (C.; ಪಾವಣಿ Čb.; Mhr. ಖಡವಾ).

ಕಡಾವು kadāvu. = ಕಡಾವಿಗೆ. (My.).

ಕಡಾವು kadāva. The state of being torn, as a cloth (S. Mhr.). 2. = ಕವಾಸ, a bag (My.; H.).

ಕಡಾಸು kadāsu. = ಕಡವಸ, q. v. (My.). ಎದ್ದಾಡಿ, ಹೋಗಿ? ಕನ್ನರ ಕಡಾಸು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ (Prv.).

ಕಡಿ kadī. 1. = ಕಡು 1, etc. (T., M. ಕಡಿ; Tē. ಗಡಿ, big, stout; ಕಡಿ, great, large, strong; extreme). — ಕಡಿಶೋಷ. = ಕಡುಗೋಷ (My.). — ಕಡಿಗಣ್ಣು. = ಕಗ್ಗಣ್ಣು, ಕಡುಗಣ್ಣು. (My.). — ಕಡಿಗಣ್ಣು. Extreme danger (My.). — ಕಡಿನುಡಿ. A harsh, cruel word (My.). — ಕಡಿಯಂ. -ಅಂ 3. (Śmd. 184, o. r. ಕಡಿಯಂ). A strong, etc., man (T.: a harsh, severe man). — ಕಡುಕುಂ. = ಕಟ್ಟುಕುಂ s. ಕಟ್ಟು 1. (My.).

ಕಡಿ kadī 2. = ಕಟಿ 1, etc. End, corner, etc. (S. Mhr.).

ಕಡಿ kadī 3. To bite; to bite off, as a piece of bread; to sting, as a bee or scorpion; to bite, as a snake; to itch, as the body; to pain, as the stomach; to gnash, as the teeth; to chew (ದನ್ನದಿಂ ಕಡಿ, ಕರ್ಜು Śm. 86; ಚರ್ವಣ 92; C.; T., M.; Tu. ಕಡೆ, ಕಜೆ; Tē. ಕಡಿಚು, ಕಡಿಚು; T. also ಕಡಿ). P. pa. ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡಿದು. ಜೇನ ನೋಣಗಳು ಮೆಯ್ಯೆ ಎಲ್ಲಾದ ರೂ ಕಡಿದವೇನು? (B. 1, 9). ಮೊಟ್ಟೆ ಕಡಿಯುನಾಗ ಔಷಧವೆನ್ನು ಕವಾಕೆಯನ್ನು ತಿನ್ನು (3, 40). ಹಲ್ಲು ಕಡಿ (ಪಲ್ಲದಿ G.). ಇನಿತಾನಿತಾ ಗಲು ಇಕ್ಕುವ ಕಡಿದಡೆ ಅಗ್ಗದ ಮಧುರಮ್ ಅಗದೆ? (Bp. 22, 66). See Prv. s. ಮೆಟ್ಟು 1.

ಕಡಿ kadī 4. To cut; to hack; to chop; to cut down, to fell; to cut off; to dig, as a well, a ditch, etc.; to beat or pull, as the strings of a guitar (ಖಡ್ಗಿನ Śmd. Dh.; Śm. 92; C.; ಹಳು G.; Tu. ಕಡ). P. pa. ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡಿ, ಕಡಿದು (Śmd. 224). ಪಡು ವಂ ಕಡಿದಂ (156). ಕೊಡಲಿಯಂ ಕಡಿದಂ (157). ಕಡಿದ ಕತ್ತಿಗೆ (ಕೈ ಪಾಡೆ, ಲಾಣಕಾರಂ Hk.). ಕಡಿಯಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಫಿನ್ನ, ಛಾತ, ಲಾಣ, ಕೈತ, ವಾತ, ದಿತ, ಫಿತ, ವೈಕೃ Nr.; ದಾರಿತ, ಫಿನ್ನ, etc. Si. 382). ಕಡಿವುದು (ವರ್ಧನ, ಛೇದನ Nr.). ಮರವನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಉಳಿ (ವೃಕ್ಷಾದನ, etc.), ಕಲ್ಲು ಕಡಿಯುವ ಉಳಿ (ಖಿಂಕ, etc. Si. 45). ಕಡಿದ ಮರ (ಫಿನ್ನ ಕುಪಾತ Nn. 12). ಕಡವುತ (Bp. 13, 2). ಕಡ್ಡರ ಅಡಮ ಅಡು; ಅಡ ಮರಣ ಎಡುವದು, ಕೂಡದೆ ಕೊಂಕೆ

ನಡೆಯುವದು; ಕಡಿವರೆ ಅಡು ವಾಡದು (a guitar-string, Sp.). ಫೊಡವ ಕಡಿಯುವೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಡುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಕಟ್ಟುಗ ಸೋಗೇ ಕಡಿದು (B. 3, 45). ಕನ್ನಕವನ್ನು ಕಡಿದು (5, 105). ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ದಾವೇ ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಕಡಿದವನ ಪಾಪ ಖಡ್ಗ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಉಣ್ಣೇ? (Prvs.). See Bp. 20, 14; 34, 33; 52, 35; 53, 56; 55, 16; 60, 50. 57; Bh. 1, 8, 31; J. 4, 23. 44; 10, 36; ತಡೆಗಡಿ, ತಲೆಗಡಿ. — ಕಡವಾಟ. -ಅಟ. Mutual cutting or slaying; frequently: altercation, wrangling (C.). — ಕಡದಾಡು. -ಅಡು. To cut, or cut down, mutually; to fight, to wrangle (C.; B. 5, 32). — ಕಡಿವಾಡು. = ಕಡದಾಡು. (My.; G. 110).

ಕಡಿ kadī 5. = ಕಡಿದು. P. p. of ಕಡಿ 4. ಕಡಿ ಕಡಿದು (= ಕಡಿ ದು ಕಡಿದು, Bp. 30, 4. 21; 39, 34; 45, 28; J. 12, 38).

ಕಡಿ kadī 6. = ಕಡೆ 3, q. v. To churn (S. Mhr.).

ಕಡಿ kadī 7. = ಕಡೆ 5. Cutting; a cut, a portion severed or cut off; a chip, a piece; a bit; a potsherd (ತಕಲ Śmd. Dh.; Śm. 92; Bh. 8, 23, 42).

— ಕಡಿಕಡಿ. rep. Cuts and fragments. — ಕಡಿಕಡಿ ಅಣು. (Bp. 24, 83; 52, 34; 53, 69). — ಕಡಿಕಡಿ ಮಾಡು. (Bp. 39, 33). — ಕಡಿಕಣ್ಣು. Cuts and pieces (Abh. P. 3, 60; 13, 45. 78. 96. 108; Rām. 3, 6, 16). — ಕಡಿಕಣ್ಣು ವಜ್ರದು. (Bp. 58, 25). — ಕಡಿ ಕೊಮ್ಮು. A cut branch (? Abh. P. 13, 108). — ಕಡಿಗೆಯ್. To cut in two (J. 22, 32). — ಕಡಿಮೆಟ್ಟು. The impression of a horse's hoof (My.). — ಕಡಿಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. Rice broken from brittleness (My.). See Prv. s. ಪಡಿ 4. — ಕಡಿನದೆ. -ವದೆ. To receive a cut; to be cut off. ಕಡಿನದೆ ತೋಳ್ಳಳ್ (Rāv. 5, after 120). ಕಡಿನದೆ ಎಳೆವಳ್ಳಿ (13, after 104). See Bp. 11, 51; 19, 30; 49, 21; 54, 6; J. 12, 44; 22, 33; V. 14, 46. — ಕಡಿವಾಗ. -ವಾಗ. Portions cut off (Bh. 8, 17, 38). — ಕಡಿದವು. -ವೆಡು. Cutting to generate; to be cut (Rāv. 9, 22). — ಕಡಿವೋಗು. -ವೋಗು. To be cut off (Abh. P. 13, 69. 89; Rāv. 5, 119).

ಕಡಿ kadī 8. Curds mixed with salt, chillies, mustard, etc., and some rice-flour, boiled and seasoned (My.).

ಕಡಿ kadī 9. An oblong roll of cotton thread (S. Mhr.; Mhr. ಕಡೇ; T. ಕಡ, a hank).

ಕಡಿ kadī. A fold of skin over the navel (S. Mhr.; ವಲಿ G.; Mhr. ಖಡಿ, an eminence, a little hill).

ಕಡಿಕ kadika. = ಕಟಿಕ, etc. See ಕೊಲೆಗಡಿಕ.

ಕಡಿಕು kadiku. 1. = ಕಡುಕು 1, etc. A cut, a chip, a piece (ಫಿತ್ತ, ತಕಲ, ಖಡ್ಗ Nr., o. r. ಕಡುಕು); etc.

ಕಡಿಕು kadiku. 2. = ಕಟಿಕು. (J. 11, 17).

ಕಡಿಗ kadiga. = ಕಡಿಕ, etc. See ಕಡುಗಡಿಕ, ಕೊಲೆಗಡಿಕ.

ಕಡಿತ kadī-ta. 1. (Śmd. 247). = ಕಡತ 1. See Rām. 6, 47, 30; 6, 51, 19; ಮೆಯ್ಯದಿತ.

ಕಡಿತ kadī-ta. 2. = ಕಡತ 2. (ಅವ್ವಂ Mr. 359; My.).

ಕಡಿತಲೆ kaditalē. A leather-shield (Abh. P. 4, 9; 7, 57; 13, 54).

ಕಡಿತಲೆಕಾಟ kaditalē-kāṭa. = ಕಡಿತಲೆಗಾಟ. (Abh. P. 7, 57; 13, 53; 13, after 54).

ಕಡಿತಲೆಗಾಟ kaditalē-gāṭa. A soldier armed with a shield (ಚರ್ವ, ಫಲಕಪಾಣಿ Nr.).

ಕಡಿತಿ kaditi. = ಸೋಡಿ. A kind of deer (ಗೋಕರ್ಣ Si. 169; Tē. ಕಡಬು, ಕಡಂಬು, ಕಡತಿ, a kind of deer; ಕಡಿತಿ, ಕಡತಿ, an elk; ಕಣಬು, the deer called Sāmba). Cf. ಕಡಬು. **ಕಡಿದು kadidu.** (Śmd. 95. 96). = ಕಡದು 6, ಕಡು 1, etc. That is great, firm, strong, etc. It becomes ಕಟ್ಟು (214. 215) or ಕಡು (215), or ಕಡಿ (see ಕಡಿಯುಂ). ಕಡಿ ದಾದ ಅಶ್ವರ್ಯಂ (ಕಟ್ಟುಚ್ಛ 69 Cm.). Cf. ಕಡ್ಡಿತ.

ಕಡಿಪು kadipu. = ಕಡುಪು, ಕಡುಡು. Vehemence, etc. (Abh. P. 13, 74).

ಕಡಿಮೆ kadimē. = ಕಡಮೆ. (C.; Tē.). See B. 4, 12. 95. 128; Si. 351. ಮನ್ವ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ತನ್ನಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Prvs. s. ರೋಕ್ಕ, ಶೃಂಗಾರ. — ಕಡಿಮೆ ಮಾಡು. To make less. ಈ ಪಾವದಿನ್ನ ನೀನು ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟೆ! (B. 5, 54). — ಕಡಿಮೆ ಬೀಯು. To fall short; want to happen. ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಬೀದಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ (B. 5, 178).

ಕಡಿಯುಂ kadīyam. See s. ಕಡಿ 1.

ಕಡಿಯಣ kadīyana. = (ಕಡಾಣ), ಕಡಿಯಾಣ, ಕಡಿವಣ, ಕಡಿ ವಾಣ. A bit, a bridle (ಖಲೀನ, ಕವಿಕ Hlā.; ಕವಿ, ಖಲೀನ Nn. 59; My.; Tē. ಕಳ್ಳಿಯಮು, ಕಳ್ಳಿಮು; M. ಕಡಿವಾಲ್; T. ಕಡಿವಾಳ; Tu. ಕಡ್ಯನ).

ಕಡಿಯಾಣ kadīyāṇa. = ಕಡಿಯಣ, etc. (ಕವಿಕೆ, ಖಲೀನ Nr.; My.). See Rāv. 6, after 11; Rām. 26, 22.

ಕಡಿಯಾಲ kadīyāla. The plant *Andropogon aciculatum* (ಕಂಪಿನಿ, ಜೋರಪ್ಪು, ಕೇತಿನಿ, ಹಕ್ಕರಿಕೇ ಸೊಪ್ಪು Si. 153).

ಕಡಿಯಿಸು kadīyisu. = ಕಡಿಸು 2. To cause to cut, etc. (ಖಲೀನ Śmd. Dh.).

ಕಡಿಯುವಿಕೆ kadīyuvikē. Cutting, etc. (ವರ್ಧನ, ಛೇ ದನ Si. 387).

ಕಡಿಲ್ kadil. = ಖಡೀಲ್. ಆಕೆಗೆ ಕಡಲೆನ್ನು ಆತಂ ನುಡಿದಂ (Śmd. 139, not in Mdb.).

ಕಡಿವಣ kadīvana. = ಕಡಿಯಣ, etc. (ಖಲೀನ Mr. 274; My.).

ಕಡಿವಾಣ kadīvāṇa. = ಕಡಿಯಣ, etc. (ಕವಿಯ Nr.; ಕವಿಕೆ, ಕವಿಯ Si. 495; My.). See Rāv. 6, after 11; B. 3, 55; 4, 184. ಕಡ್ಡಿಗೆ ದಾಯಿ ತಿರುದು, ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ದಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಅದಿ ತೇ? — ಕಡ್ಡಿಗೆ ಮುನ್ನು, ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನು (Prvs.).

ಕಡಿಸು kadīsa. A tree producing a brown berry that is used as the drop to an earring (R.; Tē. ಕಡಿಸೆ, the tree *Cluytia collina* Roxb.; T. ಕಡಿಚ್ಚಿ, a shrub, *Caesaria elliptica*).

ಕಡಿಸು kadīsu. 1. To cause to bite, etc. (My.). ನಾಯಿಯನ್ನು ಕಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಕಳ್ಳನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು (B. 3, 126).

ಕಡಿಸು kadīsu. 2. = ಕಡಿಯಿಸು. (My.). ಒನ್ನಿಯವರ ಬೇಡಿಗ ಇನ್ನು ಕಡಿಸು (B. 5, 211). See Bp. 58, 66; Ć. Bp. 47, 22.

ಕಡು kaḍu. 1. = ಕಗ್, ಕಟೆ 1, ಕಟ್ಟು 3, ಕಟ್ಟು 1, ಕಡಿ 1, ಕಡದು 6, ಕಡಿದು, (ಕರ 1, ಕೊಡಿ 1). Firmness; strength; hardness; intensity; vehemence, impetuosity; swiftness; abundance, excess; greatness (Tē., M., T.; T. ಕಡು, to be abundant; abundance; ಕಡು ಮು, to be filled; ಕಾಡ್, to have a hard grain, as a tree; to be strong in mind, etc.; cf. ಕಡಲ್ 1; see ಕದೆ; cf. Sk. ಕಟ, ಕಟು). 2, greatly;—swiftly (ತೀವ್ರಂ Śmd. 391;

ಬೇಗಂ Cm.; cf. ಕಡ್ಡಿನೆ). It appears also as ಕಣ್, ಕಟ್ಟು, ಕಡಿದು (Śmd. 214. 215). — ಕಡು ಕಂಗಡು. To become very much afraid (Bp. 56, 40). — ಕಡುಕರುಣೆ. A person of great compassion (Bp. 28, 12). — ಕಡುಕವ್ವ. Great trouble (C.). — ಕಡುಕಳ್ಳ. A great thief (My.). ಕಳ್ಳರಲ್ಲಿ ಕಡುಕಳ್ಳರು ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕಡುಕಾಪಣ್ಣ. Great poverty, etc. (Śā. 42). — ಕಡುಕಾನಲಿ. A large frying-pan (Rām. 5, 8, 58). — ಕಡುಕಾವು. Excessive heat (C.). — ಕಡುಕೆಯ್. To hasten, to hurry (ತೀವ್ರತ್ವ Śmd. Dh.). ಕಡುಕೆಯ್ಯ, ಕೃತಾನ್ವನ ಇನ್ನು ನಿರ್ಣ ರಮ್ ಎಂದಿದೆಯ್ಯ (Śmd. 112. 153). See Abh. P. 3, 59; 9, 49, 74; 10, after 153; 10, 218; 11, after 52; 11, 120; 13, 25. 33. 39. 46; 13, after 101; 14, 197. — ಕಡುಕೇಡು. A heavy loss (My.). — ಕಡುಕೋಪ. = ಕಡುಗೋಪ. ಕಡುಕೋಪ ಬನ್ನಾಗ ತಡ ಕೊಟ್ಟವನೇ ಜಾಣ (Prv.). — ಕಡುಗಕ್ಕುಸು. — ಕಕ್ಕುಸ. Great hardness (J. 30, 2); great cruelty (19, 14). — ಕಡು ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A great or daring work or undertaking (Rāv. 13, 9). — ಕಡುಗಡಬಡಿಸು. To move very quickly about (Bp. 51, 59). — ಕಡುಗಡಗ. — ಕಡಗ. A man intent on murder (J. 11, 27). — ಕಡುಗಣ್ಣು. = ಕಗ್ಗಣ್ಣು, ಕಡಿಗಣ್ಣು. (My.). — ಕಡುಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆ. = ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ. Great, thick darkness (ಅನ್ಧತಮಸ, ಸನ್ನಮಸ (Hlā.; Abh. P. 9, 74). — ಕಡುಗನ್ನಿ. — ಕನ್ನಿ. A cow very fond of her calf (ವನ್ನಕಾಮೆ, ವನ್ನಲೆ Hlā.). — ಕಡುಗಮ್ಮು. — ಕಮ್ಮು. An excessive or strong smell or fragrance (Bp. 22, 66; Rāv. 6, after 11; 13, after 71; J. 3, 8). ಕಡುಗಮ್ಮು ವಡೆ. — ವಡೆ. To get etc., to become very fragrant (J. 3, 36). — ಕಡುಗರ್ಪು. — ಕರ್ಪು. Excessive blackness (Rāv. 2, after 8). — ಕಡುಗಲ್. — ಕಲ್. = ಕಗ್ಗಲ್ಲು. A hard stone. — ಕಡುಗಲಿ. — ಕಲಿ. A great, impetuous, daring hero. ಕಡುಗಲಿ! ಸಣಸುನ ಛಟಲ್ ಆಲ್? (Śmd. 177). ಅದು ಕಡುಗಲಿ (193). See Bp. 32, 13; 37, 46; Rām. 6, 47, 30; Rāv. 9, 11; 5, 123; J. 12, 28; 22, 3, 44. — ಕಡುಗಲಿತನ. — ಕಲಿತನ. Great valor or heroism (Abh. P. 15, 60). — ಕಡುಗಲ್ಲೆದಿ. ಕಡುಗಲ್ — ಎದಿ. A heart like a very hard stone (Śmd. 89. 221). — ಕಡುಗಲ್ಲಲಿ. — ಕಲ್ಲಲಿ. = ಕಡುಗತ್ತಲೆ. (Grj. 4, after 70). — ಕಡುಗಾಯ್. — ಕಾಯ್. To become very hot (Rāv. 5, 43; J. 11, 37). — ಕಡುಗಾಯ್ಲು. — ಕಾಯ್ಲು. Excessive heat; excessive wrath. See Abh. P. 9, 70; Grj. 8, after 11; J. 15, 4. — ಕಡುಗಾಸು. Great trouble; extreme fatigue (My.). — ಕಡುಗಾಳಿ. (Śmd. 215). A strong wind. — ಕಡುಗುಟ್ಟು. Very short. ಕಡುಗುಟ್ಟು ವೃಕ್ಷ (ಕ್ಷುಪ Mr. 103). — ಕಡುಗುದುರೆ. — ಕುದುರೆ. (Śmd. 215). A swift horse. — ಕಡುಗುರು. A great teacher. (ನಿಗಣ್ಣು) ಕಡು ಗುರುವಿನನ್ನ ಅತಿವಿಭಕ್ತಿಲಿಂಗಮನ ಕವುದು (Mr. 6). — ಕಡುಗುರುಡ. — ಕುರುಡ. A perfectly blind man (ಕುಡ್ಡಿ Ćt. I, 84). See Bp. 49, 46. — ಕಡುಗಮ್ಮು. — ಕೆಮ್ಮು. A bright red colour (Rāv. 2, 49; J. 3, 32). — ಕಡು ಗೆಯ್. = ಕಡು ಕೆಯ್. (Grj. 6, after 67). — ಕಡುಗಲಿಸು. — ಕಲಿಸು. (Śmd. 221). A hardy workman. — ಕಡುಗೇಡಿ. — ಕೇಡಿ. (Śmd. 198). A very mischievous person (My.). — ಕಡುಗೇಡುಗ. — ಕೇಡುಗ. A very mischievous man (J. 24, 21). — ಕಡುಗೋರ್ಪು. — ಕೋರ್ಪು. To grow very fat, etc. (Rāv. 1, after 102). — ಕಡುಗೋಪ. — ಕೋಪ. Great wrath (ತೀವ್ರಗಣ್ಣು Ćt. I, 78; ಮನ್ವ, ಮಹಾಕೋಪ Nn. 36; J. 4, 36; 12, 49). — ಕಡುಗೋಪು. — ಕೋಪು. A very passionate man (ಚಣ್ಣಿ Nr.). — ಕಡುಡಲು. Great beauty (Bp. 43, 59). — ಕಡುಡಳಿ. Severe cold (Rāv. 9, 25; My.). — ಕಡುಡಾಗಿ. (Śmd. 78. 198). A very liberal person. — ಕಡುಡೆಲ್ಲು. = ಕಡುಡಲು. (J. 6, 23; 24, 67). ಕಡುಡೆಲ್ಲು. — ಡೆ. A very handsome man (J. 30, 28). — ಕಡುಕಳ್ಳು. (Śmd.

78). Great cunning. — ಕಡುತನ. Great quickness or hurry (Bp. 40, 12; J. 25, 62). — ಕಡು ತಳತಳಿಸು. To shine very brightly (Bp. 18, 86). — ಕಡುತೇಜ. Great lustre (J. 10, 16). — ಕಡುದರ್ಪ. (Śmd. 207, o. r. -ತವ). Excessive pride (My.). — ಕಡುದಿಟ್ಟ. A very bold man (ಅದಭಿ Bhn. 46). — ಕಡುದೀರ್ಘ. Very long; very old (ಪೂಣ, ಅದೀರ್ಘ Nn. 138). — ಕಡುದುರುಳ. A very wicked man (Bp. 24, 56; 28, 24; 88, 70). — ಕಡುದುಷ್ಟ. = ಕಡುದುರುಳ. (My.). Feminine ಕಡುದುಷ್ಟಿ (J. 5, 61). — ಕಡು ದೈನ್ಯ. Great feebleness or thinness; great humbleness (J. 6, 28; My.). — ಕಡುದೊಡ್ಡಿ ತು. That is very great (ಬಿಣ್ಣು Ūt. I, 65). — ಕಡುನಾಲಿಗೆ. A talkative tongue. ಕಳ್ಳಗೆ ಕಡುನಾಲಿಗೆ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಹಲವು ನಾಲಿಗೆ (Prv.). — ಕಡುನೀಡಿ. A very dear man; a great beau (Rāv. 6, after 24). — ಕಡುನೀಡೆ. A great beauty, a fine damsel (Abh. P. 9, 162; 10, 69; 11, 85). — ಕಡುನೆಡಿ. The very vital point (Abh. P. 13, 102). — ಕಡು ನೋ. To feel great pain (J. 14, 24). — ಕಡು ನೋಳು. Acute pain (ಕಾರಣ, ಯಾತನೆ Nr.; My.). — ಕಡುಪರಿಮಳ. Great fragrance (Bp. 35, 13; 44, 30). — ಕಡುಪಾತ. = ಕಡುಪಾಪ. (J. 19, 27). — ಕಡುಪಾಪ. A heinous sin (My.). ಮಾತುತಂ ಕಡುಪಾಪಂಗರ, ವಾಯುಲ, ಆತ ಕುಚಿಯೇ? (Śā. 64). 2, a very sinful person (ಕಾಮ Ūt. I, 72). — ಕಡುಪಾಪಿ. A notorious sinner (C.). — ಕಡುಪುನಿತು. A very wonderful thing (J. 28, 45). — ಕಡುಬಡತನ. Great poverty (Bp. 27, 1). — ಕಡುಬಡವ. A very poor man (J. 28, 54). — ಕಡುಬಲಿಡ. A very strong man, etc. (Abh. P. 5, 5). — ಕಡುಬದಿಲ. -ಲು. To become very weary (Bp. 24, 61; 45, 34). — ಕಡು ಬಿನ್ನಣ. Great skill. ಕಡುಬಿನ್ನಣವುಡ್ಡಿ. -ಂ-ವಡೆ. To obtain or evince great skill (Rāv. 6, after 11). — ಕಡುಬಿಸಿ. Great hotness; excessively hot (Bp. 14, 8). — ಕಡುಬಿಸಿಲ. = ಕಡು ಬಿಸಿಲ. Great heat of the sun (ನಿರಾಳ, ಫರ್ಮ Mr. 34; My.). — ಕಡು ಬೆಳೆ. To grow excessively (Bp. 30, 21). — ಕಡುಭರ. = ಕಡುತನ. (J. 13, 11). — ಕಡುಭೀಕರ. Very dreadful or formidable. ಕಡುಭೀಕರನೋಡಿ. -ಂ-ತೋಡಿ. To appear very formidable. ಕಡುಭೀಕರನೋರ್ವ ಹಳ್ಳಂ (Rāghc. 17, 56). — ಕಡುಭೀಷಿ. Great fear (Bp. 32, 61). — ಕಡುಮರುಳು. Great bewilderment (Bp. 41, 7). — ಕಡುಮುಖಮೆ. Great glory, etc. (Bp. 32, 49). — ಕಡು ಮಿಡು. To shine brightly (Bp. 44, 21). — ಕಡು ಮಿಡುಕು. To push violently (Bp. 52, 27). — ಕಡು ಮಿಸುಗು. To shine intensely (Bp. 11, 41). — ಕಡುಮುನಿಸು. Great anger (Bp. 47, 43). — ಕಡುಮುಷ್ಟ. Very old age (Ū. Bp. 47, 46). — ಕಡು ಮುಳಿ. To become very angry (Abh. P. 13, after 141; J. 20, 30; 21, 30). — ಕಡುಮುಳಿಸು = ಕಡುಮುನಿಸು. (Abh. P. 9, 32; Bp. 60, 26). — ಕಡು ಮೂರ್ಖ. A big fool (ಅತಿಮೂರ್ಖ Nn. 156; My.). See Abhā. 8, 2; Prv. 2. ದೃಢಬುದ್ಧಿ. — ಕಡು ಮೆಚ್ಚು. To be greatly pleased (J. 21, 40). — ಕಡುಮೋಟ. Greatly infatuated, deluded, beguiled, or fascinated (Abh. P. 6, 35). — ಕಡುಯನ್ತ್ರತನ್ತ್ರ. Great trickery (Bp. 40, 62). — ಕಡುರಾಗ. (Śmd. 207). Great affection. 2, great wrath. — ಕಡುರುತು. The fixed period of menstruation. ಕಡುರುತುನಿನವಳು (ಪುಷ್ಪವತಿ Mr. 303). — ಕಡುರಾಗು. A great leap (Bh. 1, 20, 26). — ಕಡು ಲೇಸು. Very good. ಕಡುಲೇಸುಮನವನಂ (ಚಿದ್ರವ Mr. 241). — ಕಡುಬಾಳೆಗಲೆ. -ಮದಿ-ಕಲೆ. A heavy shower to fall (J. 20, 11). — ಕಡುವಿಜ್ರ. Very wonderful (Bp. 61, 62). — ಕಡುವಿಡಿ. -ಗಿಡಿ. Strength or toughness to abound. ಕಡುವಿಡಿ ಬರ್ವ ಚನ್ನಂಗಿಯ ತರು ದಾಳಿಗೆ (Śmd. 75, o. r. ಕರು). — ಕಡುಬಲ್ಲ. -ಬಿಲ-ಅ 8. A good archer (Abh. P. 13, 46). —

ಕಡುವಿವೇಕ. Proper discrimination (Bp. 24, 80). — ಕಡುವಿಷ. A strong, deadly poison (Bp. 46, 22; My.). — ಕಡುವಿಸಿಲ. -ಬಿಸಿಲ. = ಕಡುಬಿಸಿಲ. (Abh. P. 11, 177; Rāv. 5, 34). — ಕಡುವೆಟ್ಟುತು. -ಬಿಟ್ಟುತು. That is very hard or rough. ಮಲ್ಲಿ ದುವು ಅವು ಕಾಲ ತಳಮುಂ ಕಡುವೆಟ್ಟುದುವು ಅವು ಹಸ್ತಮುಂ (Śmd. 117). — ಕಡುವೆರಿಗು. -ಬಿರಿಗು. Great wonder (Rām. 2, 7, 13). — ಕಡುವೆಳ್ಳು. -ಬಿಳ್ಳು. A very white colour. (ಕಳ್ಳೆಳು) ನಮನಣ ಕರ್ಪಂ ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆಳ್ಳುಂ (Śmd. 81). — ಕಡುವೇಗ. -ಬೇಗ. Great swiftness (Śmd. 83; Abh. P. 13, 46; Bp. 37, 13; Rāv. 6, after 11 & 115). 2, a very swift man, a runner (ವೇಗಾಯ್ಲಂ Ūt. II, 32). — ಕಡುವೇಗಿ. -ಬೇಗಿ. A very swift or fleet person or animal. ಕಡುವೇಗಿ ಅವ ಕುದುರೆ (ಜವನ, ಜವಾಧಿಕ Nr.). — ಕಡುವೇಸಗಿ. -ಬೇಸಗಿ. Very hot weather (J. 2, 14). — ಕಡುತಿತು. A very young child (ಬಾಲಕ Mr. 525). — ಕಡುತೋಕ. Great grief (ಅದಿಲ Bhn. 47; J. 28, 35). — ಕಡು ಸವಲು. To become quite slack or loose (Bp. 22, 8). — ಕಡುಶೌರ್ಯ. Great valour (ಕಡುಶು Bhn. 3; J. 13, 64). — ಕಡುಸದಗರ. Great beauty; great elation (Rāv. 6, after 11). — ಕಡುಸನ್ನಸ. Excessive joy (Rāv. 13, after 70). — ಕಡುಸಹಸಿ. A person of great effort or daring (Bh. 1, 8, 11). — ಕಡುಸೋದ್ಡಿ. A very profligate woman. See Śmd. 244 s. ಬಳ್ಳು ಮುಯಲ. — ಕಡುಹುರಿ. = ಕಡಿಹುರಿ. (My.). — ಕಡುಹೆಡ್ಡ. A very stupid man (My.). ತನ್ನ ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇವನು ಕಡುಹೆಡ್ಡ (Sp.). — ಕಡು ಹೆದರು. To become very much afraid (Bp. 37, 26; 47, 54). — ಕಡುಹೇಡಿ. A great coward (My.). — ಕಡುಹೋಗಿ. Excessive smoke (Bh. 1, 20, 61).

ಕಡು kaḍu. 2. = ಕಡು 3. Crookedness (see Ūt. I, 13 s. ಕುಡು 3). — ಕಡುನಿಲ. -ಬಿಲ. A crooked, bent bow (Abh. P. 3, 40; 4, 34).

ಕಡು kaḍu. Chalk (S. Mhr.; Mhr. ಖಡೀ, ಖಡು, a sort of pipe-clay; cf. ಕಟಕು 1).

ಕಡುಕ kaḍuka. = ಕಟಕು, etc. (My.).

ಕಡುಕು kaḍuku. 1. = ಕಕ್ಕು 1, etc. Cutting; a cut, a piece (ಭಿತ್ತ, etc. Nr., o. r. ಕಡುಕು); a bit, a little (see ಕಟಕು 1); a jag, etc. — ಕಡುಕುನ್ದಲೆ -ಂ-ತಲೆ. (Śmd. 204, o. r. ಕು). = ಕಕ್ಕು ದಲೆ q. v., etc.

ಕಡುಕು kaḍuku. 2. A headless trunk (ಅಟ್ಟಿ, ಕುನ್ದ Kk. 41; ಅಟ್ಟಿ, ಕುನ್ದ Śm. 44; ಮುಣ್ಣು 80; T. ಕಡು, ಕಟ್ಟಿ, Sk. ಕಟ, a corpse; T. ಕಟ್ಟಿ also: the trunk of a tree).

ಕಡುಕು kaḍuku. 3. N. of a plant. ಸಣ್ಣ ಕಡುಕು (ಕಣಿಕೆ Nr.).

ಕಡುಕು kaḍuku. = ಕಟಕು, etc. (ಕಿವಿದುಡಿಗಿ Śm. 80; ಕರ್ಣವೇಷ್ಣು ನ Mr. 337; My.; T. ಕಡುಕುನ). See Bp. 4, 39; 14, 4; ತೋ ಮೈಗಡುಕು.

ಕಡುಗ kaḍuga. Tbh. of ಖಡ್ಗ. A sword (Rāv. 5, after 55; 14, 29; Rām. 30, 15; Bh. 6, 2, 4; Ū. Bp. 47, 37; Nn. 39).

ಕಡುಗು kaḍugu. 1. = ಕಡಗು 1, etc. (J. 16, 10; 20, 84, 58; 23, 23; 25, 37).

ಕಡುಗು kaḍugu. 2. To become hard or solid (Bh. 4, 3, 54).

ಕಡುಪು kaḍu-pu. (Śmd. 248). = ಕಡಿಪು, ಕಡುಪು. Firmness, etc.; force, vehemence; severity, censoriousness; great valor; pride (ಸಿಂಹ, ಅದಬಿ, ದರ್ಪ Ūt. II, 49; M. ಕಡುಪು, ಕಡುಪು; T. ಕಡುಪು, speed).

ಕಡುಪಿಂ, ಕಡುಪಿಂ (Śmd. 133). See Abh. P. 7, 123; 10, 22, 58; 13, 95; 14, 119; Grj. 2, after 106; 9, after 58; Bp. 32, 4; 58, 62; Rāv. 6, 11; 13, after 86; J. 17, 14. — ಕಡು ಪುರು. = ಕಡುಪುರು, etc. (My.).

ಕಡುಬು kadubū. = ಕಡಬು, etc. (My.). ತೀರ್ಥತ್ರಯವ ಗೆ ಯ್ತು, ಎಡೆಪ್ಪ ಕಡುಬುಗಳಂ ತಿನ್ನ (Jās. 22, 30). See Si. 309, 314; ಹೊಯಗಡುಬು.

ಕಡುಮೆ kadu-mē. (Śmd. 348). = ಕಡಪು. (M. ಕಡಮೆ, ಕರುಮೆ).

ಕಡುಮ್ಬ kadumbu. (Śmd. 48). (= ಕಡಬು, etc.).

ಕಡುಹು kaduhu. = ಕಡಪು, etc. (ಕಲಂಕ Mr. 483; ಕಡು ಶಾರ್ಫ Bhn. 3; Bp. 28, 43, 53; 32, 39; 40, 35; 43, 47; 46, 42; Rām. 4, 3, 6; 5, 3, 61; 6, 13, 4; 6, 30, 10; 6, 53, 16; Bh. 1, 10, 37; 6, 2, 3; Dp. 148. — ಕಡುಹುಗಲ್ಯ. -ಕಳ್ಳ. A notorious thief (Bp. 11, 51).

ಕಡುಹುಕಾರಿ kaduhu-kāra. A valorous man (Rām. 4, 6, 20; 6, 11, 10).

ಕಡೆ kadē. 1. (fr. ಕಡಿ 4). = ಕಟ 1, etc., ಕಡೆಯ 2. End; termination; outskirts; limit; the position of being last, low or inferior (occasionally = worse than); side; direction; place; aside; last; at last (ಅವಸಾನ Śmd. Dh.; ಅನಿಮ Śmd. 371 Cm.; ಅನ್ತ, Śmd. 90; ಸಾತಿ, ಅವಸಾನ Hlā.; ಅನ್ತ Nn. 88; ಅನ್ತ 111; ಅವಧಿ, ಅನಿಕ್ 120; ಸ್ವಸ್ತಿ, ಅವಧಿ 138; ಅವಧಿ Hlā.; C.; Tu., M., Tē.; T. ಕಡೆ). It becomes ಕಟ್ಟಿ (Śmd. 229). ಈ ಪದಂಗಳ ಕಡೆಯ ವಾರಾಕ್ಕೆ (56). ಪೂರ್ವಪದದ ಕಡೆಯುಂ ಪರಪದದ ಮೊದಲುಂ (60). ತುಕಾರ ದುಕಾರಂಗಳೆ ಕಡೆಯಾಗಿ ಪಲವು ಗುಣವಚನಂಗಳ ಒಳವು (96). ಗಾನ್ತ ಸಾನ್ತಧಾತುನ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ಲೋಪಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (275). ಕಡೆಯಿಲ್ಲದುದು (ಅನನ್ತ, ಅನವಧಿ); ಕಡೆಯಲ್ಲಿ (ವಶ್ಯತಾ); ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ (ಸಮನ್ತತ್ವ, ಪರಿತತ್ವ, ಸರ್ವತತ್ವ Nr.). ವೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು (ನಾಮಾನ್ತೇ, at the end of a proper name); ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲ್ ಓದುವುದು (ಪಾರಾಯಣ, ಸಾಕಲ್ಯವಚನ Hlā.). ಗಾಲಿಯ ಸುತ್ತಣ ಕಡೆ (ನೇಮಿ); ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರ್ವದ ಕತ್ತಲೆ (ಸನ್ನಮಸ Nr.). ಜನ್ಮದ ಕಡೆ (ನಿರ್ವಾಣ, ಜನ್ಮಾನ್ತ Nn. 19). ಬಹು ಕಾಲದಿನ್ನ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಗೋವುಗಳ ಹಿಣ್ಣು ಮನ್ನೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕಡೆ (ಗೌಪ್ತನಿ Si. 104). ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ (107). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸುವ ಕತ್ತಲೆ (ಸನ್ನಮಸ 76). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇನೆ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆ (ಅಸಾರ 291). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ (ಅಭಿತತ್ವ 470). ಕಡೆಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಜಘನ್ಯ 447). ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಡೆಗೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುವವನು (ವಿಶ್ವದ್ರೋಹ 362). ಕಡೆಗೂ ಬೆಳದಿರುವುದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸೃತ 377). ಕಾತೀ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ ಬನ್ನ (B. 3, 33). ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಇದ್ದಳು (5, 55). ಇದೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಉಣ್ಣು, ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ (5, 134; see ಕಡೆಗೆ). ಕಡೆಗೆ ಬನ್ನನು, he came last (C.). ಕಡೆಗೆ ಹೋಗು, to go last (C.); to go aside (C.). ಕಡೆಗೆ ನಿಲ್ಲು, to stand aside (C.). ಕಡೆಯ ಪಾದ್ವಿಲಗಲದೊಳ (Bp. 32, 52). ಪೌಳಯ ಕಡೆಗೆ ನಮ ಸಾರ್ಧ (26, 30). ಹುಟ್ಟಿದುದು ಮೊದಲ ಇದುವೆ ಕಡೆ (41, 8). ಕಡೆಯೊಳ (at last, 47, 22). ಬಲಮ್ ಎಮ್ಮ ಧಾಂ, ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಡನು (50, 27). ಕಾಲದ ಕಡೆಯ ವಣ್ಣ ಇದು (58, 62). ಏನು ಅಡಿಯದವ ಶ್ವಾನಕ್ಕಿನ ಕಡೆ. — ತರ್ಲೆ ಕೇಳುವವ ಮುರುಳಿನಿನ್ನ ಕಡೆ. — ತುಡ್ಡ ಮಾತು ಅಡುವವನು ಹುಡ್ಡನಿನ್ನ ಕಡೆ. — ಬಾಲಸನ್ಯಾಸಿ ಕೆಟ್ಟರೆ ಕೂಡಿ ನಾಯಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ. — ಮುತ್ತು ಕೆಟ್ಟರೆ ಭತ್ತಕ್ಕಿನ (or ಹೋಳಕ್ಕಿನ) ಕಡೆಯಾದೀತೇ? (Prvs.). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸೆದಿಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ಪರವನು ಕೊಡುವಾತ ಬೇಡೆ! (Sp.). ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದನ ಕಾಯುವ ಪಾದ್ವಿಲ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯೆ! (Sp.). ಕಡೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತನ್ನ ದೃಢಬುದ್ಧಿ ಹಿಂಗುವವಂ

(Dp. 148). ಸುಖದುಃಖದ ಉದಯದ ಕಡೆ ಮೊದಲ ಕಾಣಿಸುವವಂ ಅವನಂ? (Bh. 1, 8, 31). ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ನಡುಗಡಲೆ (Jmt. 24). ಕಡೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ (B. 3, 15). See Bp. 19, 67; 57, 29; Bh. 2, 13, 33; Rāv. 5, 121; J. 15, 3; 17, 20; ಎಡಗಡೆ, ಬಲಗಡೆ, ಕೆಳಗಡೆ, ನಿಲುಕಡೆ, ಪಿಂಗಡೆ, ಪಿನ್ನಗಡೆ, ವೇಗಡೆ, ಬಯಲಗಡೆ, ಬಲಗಡೆ, ಬಿಡುಗಡೆ, ಬೆಂಗಡೆ, ಮುಂಗಡೆ, ಮೇಲಗಡೆ, ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಹೊದಿಕಡೆ; Prv. s. ಬುದ್ಧಿವಂತ. — ಕಡೆಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣ್, etc. (Si. 66). — ಕಡೆಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. ಕಡೆಕಣ್ಣಿನ ಅಳು (ಚಿರಸೂತ, ವಷ್ಪಯಿಣಿ Si. 322, only in Si.). — ಕಡೆಗಣ್. -ಕಣ್. = ಕಡೆಗಣ್ಣು. The outer corner of the eye (ಕೇಕರ, ಅಪಾಂಗ Mr. 316). ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ ನೋಡಿ (Śmd. 98). ಕೆಮ್ಮಡರ್ಡ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ ನೋಡಿಸಿ ನೋಡಿ (Rāv. 14, after 5). ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ನೋಟ (ಎಕ್ವೇಷ, ಕಬಾಕ್ Mr. 316). ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ಬೆಳಗು ಪೊಳೆಯೆ (Bp. 5, 28). See Abh. P. 4, 34; Bp. 18, 61; J. 11, 10, 11; 16, 7. — ಕಡೆಗಣಿಸು. -ಕಣಿಸು. = ಕಡೆಗಣ್ಣು. To look upon (something) as inferior, to slight, to contempt; to act overbearingly, etc. (ಅವಕ್ಷಿ Śmd. Dh.; ತಳಿವಿಯ, etc., ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ Ss.; Abh. P. 7, 81; 9, 157; Bh. 1, 8, 40; Rāv. 6, after 11). 2, the end to appear, to end (v. i.);—to end (v. t.), to finish. ಅವನ ದಿ ಕಾಣ್ಕೆಯಿಂ (sight) ತಣಿವು ಕಡೆಗಣಿಸದು, ಅದು ಅನೇಕನಕಂ (Nr.). ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅವಸಿತ, ಸಿತ Nr.). — ಕಡೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣಿಸು, q. v. (ಅವಕ್ಷಿ, ಅವಕ್ಷಿ ಎನ್ನ ಮೂಲದುದು Śmd. Dh.; Sāv. 1, 21; Tē. ಕಡಗಾಂಡು, to excel, to surpass). — ಕಡೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಕಡಗಣ್ಣು, ಕಡೆಗಣ್. (ನಯನೋಪಾನ್ತ, ಅಪಾಂಗ Hlā., Nr.; Si. 215; ಅಪಾಂಗ, ಕೇಕರ Nn. 81). ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ನೋಟಂ (ಕಬಾಕ್ Nr., Hlā.; C.; Si. 215, 409). ಅನೆಯ ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ದೇಶವು (ನಿರ್ವಾಣ Nr., Hlā.; Si. 270). ಅನೆಯ ಕಡೆಗಣ್ಣು (ನಿರ್ವಾಣ Mr. 156). ಮುದದಿಯರ ನಡೆ ನೋಡು ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂ, ಕುದಿವಿಲ್ಲನ ಅನೇಕಮನ್ತಕೆ ಎಣೆಯಾದ ನಲ್ಲದಿಗಳಿಂ (Rāghē. 17, 67). ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ ಬಿಳೇ ಕಾನ್ನಿ (ಕುಕ್ಕಾಪಾಂಗ G.). — ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. = ಕಡೆಕಣ್ಣು, ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. A cow that has already full-grown calves or has born its last calf. ಕಡೆಗಣ್ಣಿಯ ಅಳು (ಚಿರಸೂತ, ವಷ್ಪಯಿಣಿ Nr.). — ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. = ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. (ವಷ್ಪಯಿಣಿ, ಪೌಡವತ್ವ Hlā.; ವಷ್ಪಯಿಣಿ Mr. 181). — ಕಡೆಗಣ್. The upper part of the neck (Bh. 1, 6, 16). — ಕಡೆಗಣ್. -ಕಣ್. The end to appear; to come to an end; to be accomplished (C.). ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ಕಾರ್ಯ (ಕೃತ Mr. 466; Nn. 103). ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ಯಾಗಂ (ಅವಧೃತ Mr. 261). ಕಡೆಗಣ್ಣಿದು (ಅವಸಿತ, ಸಿತ Si. 381). — ಕಡೆಗಣಿಸು. -ಕಣಿಸು. To cause the end to appear; to finish, to accomplish; to fulfil (C.). ಅ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗಡಿಯಾರವು ಬಹು ಉಪಯೋಗವಾದದ್ದು (H. 3, 88). ಅವನು ತನ್ನ ವಚನವನ್ನು ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಿನ್ನ ಕಡೆಗಣಿಸಿದನು (4, 78). ಅರವ್ವಿಸಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸದೆ (4, 152). — ಕಡೆಗಾಲ. -ಕಾಲ. The last time (of one's life or of the world). ಕಡೆಗಾಲದ ಅನತನಂ (ಪ್ರಾಯ, ಭೋಜನತ್ಯಾಗ, ಅನತನ Hlā.). ಕಡೆಗಾಲದೊಳು ಕೆಯ ಪಿಡಿದು ರಕ್ತಿಸಿ ಎನ್ನ (Dp. 119). See Abh. P. 4, 38; 7, after 59; 9, 32; 13, after 34; J. 8, 35; 13, 36. — ಕಡೆಗೇಲು. -ಕೇಲು. The pin of an axle (ಅಗ್ರ ಕೇಲಕ, ಅಣಿ, ಅಕ್ಷ Hlā.). — ಕಡೆಗೂ. ಕಡೆಗೆ-ಲೂ 7. To the very end; totally, perfectly. ಅವನ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿನದ ಹಂಚಿಕೆಗಳು ನಿನಗೆ ಕಡೆಗೂ ಗೊತ್ತುಣ್ಣು (B. 4, 139). — ಕಡೆಗೂಸು. -ಕೂಸು. The last or youngest child (My.). — ಕಡೆಗೆ. (See above). Aside (C.); on, or to, a side; towards (C.; B. 2, 33); towards the end; in the end, at last, finally (Bp. 21, 19; 61, 38; C.; B. 3, 125; 5, 103); last, after all the others (C.). ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆ, to take out of something (C.; B. 4, 158); to rescue (C.; B. 3, 41). ಕಡೆಗೆ ಬೀಡು, to come outside, as out of a room, etc. (C.); to come out (My.). ಕಡೆಗೆ ಮೂಡಿಸು, to re-

move, to heal (Bp. 17, 10). — ಕಡೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To finish (ಮುಗಿಸು G.; My.). — ಕಡೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. The last portion or rest of a fire-brand (V. 39, after 50). — ಕಡೆಗೋಡು. -ಕೋಡು. A channel for carrying off an excess of water (ಪರೀನಾಹ, ಒಲೋಡ್ಡಾಪ್ಪನ Hlā., Mr. 418). — ಕಡೆತನಕ. Until the end (My.). ಚಿಕ್ಕನ್ನಿನ ಕಡೆತನಕ (B. 5, 218). — ಕಡೆ ತೇರು. = ಕಡ ತೇರು. (My.). — ಕಡೆದೇಗೆ. -ತೇಗೆ. = ಕಡೆಗೆ ತೇಗೆ (B. 5, 218). — ಕಡೆದೋರು. -ತೋರು. The end to appear. ಕಡೆದೋರುತ್ತಾ ಇದ್ದನಿವು ಅಗಸದ ನಡುವೆ (Abh. P. 1, 42). — ಕಡೆನೋಟ. A side glance (S. Mhr.). — ಕಡೆ ಮುಗರ್. The horizon (Bh. 1, 20, 56). — ಕಡೆಯಣ. -ಅಣ್ -ಅ. A genitive form of ಕಡೆ. ಕಡೆಯಣ, ಕಡೆಯಣಿಂ (Smd. 135). ಕಡೆಯಣ ಅಕ್ಷರಂಗರ್ (ಅನ್ಯವರ್ಣಂ 21. 56. 118. 365 Cm.). ಪದದ ಕಡೆಯಣ ಡರಾರಂ (217). ಕಡೆಯಣ ಅಕ್ಷರದ ಅದರ್ಶ ನಮಂ (ಅನ್ಯವರ್ಣದೋಪಮಂ 56 Cm.). (ಕಣ್ಣಿ) ನಮವಣ ಕರ್ಪಣ ಕಡೆಯಣ ಕಮವರ್ಪಂ (81). — ಕಡೆಯಣಂ. -ಅಂ. 3. The last man (Smd. 136). — ಕಡೆಯವಂ. -ಅವಂ. = ಕಡೆಯಣಂ. 2, a man of a side or party, a partisan (B. 5, 62. 68). — ಕಡೆ ಮಗರ್. -ವಗರ್. Evening or sun-set (ಸಿವ್ವಗರ್ Smd. 18). ಮುಮ್ಮಗರ್, ನಡುವಗರ್, ಕಡೆವಗರ್ (ತ್ರಿವಿಧಾಕಾಲ ಸಂ.). — ಕಡೆ ವಡು. -ವಡು. To occur at the end (Ch. v. 298). — ಕಡೆವಳ್ಳಿ. -ಹಳ್ಳಿ. The outskirt of a village (Sā. 26). — ಕಡೆವಾಯ್. -ವಾಯ್. 1. To go or get aside or away from; to pass by, through, or over; to escape. (Rā. 6, after 11). — ಕಡೆವಾಯ್. -ವಾಯ್. 2. = ಕಡೆವಾಯಿ. (Sā. 3, 43. 44). — ಕಡೆ ವಾಯಿ. -ವಾಯಿ. = ಕಟವಾಯಿ, etc. (ಸ್ವಪ್ನನ್ Hlā.). — ಕಡೆವೆಟ್ಟು. -ವೆಟ್ಟು. Last birth. ಕಡೆವೆಟ್ಟಿನಾಕೆ, the last-born or youngest woman (Abh. P. 11, 62). — ಕಡೆವೆಳಗು. -ವೆಳಗು. = ಕಡೆವಗರ್. (Rām. 3, 8, 22). — ಕಡೆ ಸರಿ. To go to one side or aside (Sā. 3, after 35). — ಕಡೆಸರಿಂಗು. The extreme edge of a garment (Bp. 53, 49). — ಕಡೆ ಸಾರ್. = ಕಡೆ ಸರಿ. (Sā. 4, 26). — ಕಡೆ ಸಿಲ್ಲು. To remain behind, to be too late (V. 39, 48). — ಕಡೆಸರಿಗು. = ಕಡೆಸರಿಂಗು. (Rām. 28, 8). — ಕಡೆಸರಿಂಗು. (Smd. 197). = ಕಡೆಸರಿಂಗು. — ಕಡೆ ಹಾಯ್. = ಕಡೆವಾಯ್. (My.). ಕಡೆ ಹಾಯದ ದಾರಿ (ಅಪಘ, etc. Si. 105). — ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು. To cause to pass by, through, or over; to save (C.; ದಾಟಿಸು G.). ಪರಿಧವಾವ್ಯೋನಿಧಿಯ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು, ಅಪವ! (Śarpabdhūṣhaṇa in B. 5, 320). ಪಾಪದಿಂದ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು, ದೇವರ! (C.). — ಕಡೆ ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ. Causing one's self to pass to the opposite shore of existence. ಮ ರಣದ ಪರಿವಿಗೂ ತಪಘದಿಂದ ಉಪವಾಸವುತ ಮಾಡಿ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರಾಯ Si. 445). — ಕಡೆ ಹಾಯುವಿಕೆ. Getting over or through, etc. ದುರ್ಗವನ್ನು ಕಡೆ ಹಾಯುವಿಕೆ (ಸಂಕ್ರಮ, ದುರ್ಗ ಸಂಪರ Si. 396). — ಕಡೆಹುಟ್ಟು. The last-born or youngest child (My.). — ಕಡೇರಿ. A common form of ಕಡೆಯಲ್ಲಿ. (C.).

ಕಡೆ kadē. 2. = ಕಡೆಯ 1. Ornamental lines and figures drawn with white clay, lime, flour, etc. in, and in the front of, houses, on thresholds, etc., daily or on festive occasions (ಪೂವಲಿ, ರಂಗವಲಿ Sā.; Grj. 10, 59; cf. ಕಡವರ?). — ಕಡೆಸಾರ್. A row or mass of such ornamental work (Rām. 13, 5).

ಕಡೆ kadē. 3. = ಕಡಿ 8. To churn (ಮುನ್ನನ Smd. Dh.; ಪೂಸ, ಮುಘನ Smd. 62; ಮುಘನ 90; ಪೂಸ Kk. 62; ಮುಘನ Nn. 127; Abh. P. 9, 82; J. 2, 9; C.; M., Tu.; T. ಕಡ್ಡೆ; Tē. ಚಿಲು; T. ಕವ, ಕವ್ವ, churning stick; ಕವರ್, to churn; Tē. ಕವ್ವ, churning stick; cf. ಕದಿರ 4); to stir, as water

with a paddle-staff (B. 5, 156); to rub together, as two pieces of wood to excite fire. 2, to turn in a lathe (My.; T., M.). P. ps. ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡೆದು. ಕಡೆವ ಕವ್ವು (ಕರರ Nr.). ಕಡೆವ ಮಡಕೆ (Smd. 338; ಮುನ್ನನಿ, ಗಗರ್ Nr.). ಕಡದು ಕಡೆ ತೆಗೆದ ಹಸುವಿನ ಮಜಿಗೆ (ದಸ್ತಾಹತ, ಕಾಲಶೇಯ, ಅರಿವ್ವ Si. 316; see also 313. 316. 323). ಕಡವ ಕೋರ್ (ದಣ್ಣ Mr. 525). ಕಡವುತ (Bp. 13, 2). ಮೊಸರು ಕಡೆಯುವ ಗಡಿಗೆ (ಮುನ್ನನಿ Si. 323). ಕಡೆಯುವ ನೇಣು (ನೇತ್ರ 452). ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕಡೆಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಅರಣಿ G.; My.). ಕಡೆದು ಬರೆಗೊಣ್ಣು ಅಗ್ನಿಯಂ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮರ (ಅರಣಿ, ನಿರ್ಮಾಣ್ಣ ದಾರುಣಿ Si. 239). ಮೊಸರ ಕಡೆದರೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಬರುವದು (B. 1, 15). See Prv. s. ಬೆಳಗು 2.

ಕಡೆ kadē. 4. = ಕಡ 4, etc. Churning. — ಕಡೆಗೋರ್. -ಕೋರ್. -ಲು. A churning stick (ಗದಿ Smd. I; ಮುನ್ನ 338; ಕವ್ವೋರ್ Smd. II, Kk. 83; My.). ಕಡೆಗೋಲು (ಮುನ್ನ, ಮುನ್ಯಾ ನ, ವೈತಾಖ, ಖಜಕ Hlā., Nr.). ಕಡೆಗೋಲು ಹೊದಿತಾಗಿ ಬೆಣ್ಣೆ ತೋರುವದೇನೋ? (Dp. 148).

ಕಡೆ kadē. 5. To pass over; to transgress; to pass; to pass, to elapse; to get through (My.; T., M., Tu. ಕಡ; Tē. ಗಡದು, ಗಡುಡು; see ಕಡ 2; cf. ಕಳೆ 1). P. ps. ಕಡದು, ಕಡೆದು. ಸಮಾನಸಿಂಧಿಮ್ ಅಹರು ಏದು ತಲೆಗಡವ ಅನ್ನೆ ಬರ ಸನಾಭಿಗ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ನುಡಿಯಾದರೂ ಕಡೆಯ ದಾರದು (Prv.). See ಕಟ್ಟು. s. ಕಟ್ಟು 3.

ಕಡೆ kadē. 6. = ಕಡಿ 1. To fall down, to sink (S. Mhr.). P. p. ಕಡ. ಕಾಲು ಜಾಡಿ, ಕಡ ಕೋಣ್ಣು ಬಿದ್ದೆನು (B. 2, 31). ಅ ಮನೆಯು ಕಡ ಕೋಣ್ಣು ಬೀಳುವದು (3, 96).

ಕಡಿ kadē. (= ಕಡೆದು). A ring, a bracelet (C.; Mhr. ಕಡಿರಿ).

ಕಡೆಡಲು kadēcalu. Turning with a wheel or lathe (My.).

ಕಡೆತ kadēta. Churning (My.). 2, = ಕಡೆಡಲು. (My.).

ಕಡೆಯ kadēya. 1. = ಕಡಿ 2. (ರಂಗವಲಿ Kk. 26).

ಕಡೆಯ kadēya. 2. = ಕಡಿ 1. ಕೆಲವು ತರದ ನಾಯಿಗಳು ನೀರೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕಡೆಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯುತ್ತವೆ (B. 5, 29).

ಕಡೆಯ kadēya. = ಕಡಿ. Tbh. of ಕಟಕ. (ಸಂಜನಿ, ಹಂಸಕ, Mr. 344; ಪಾರಿಪಾಯ್, ಕಟಕ Bhn. 22; My.; Bp. 61, 27).

ಕಡ್ಡ kadḍa. 1. Boldness, courage; impudence (ದಿಟ್ಟತನ Ūt. II, 38).

ಕಡ್ಡ kadḍa. 2. (fr. ಕರರು 1). (= ಕೊಡ್ಡ 2). A clown, a blockhead; an unpolite man (S. Mhr.; Tē. ಕಡಿಟಿ, stubborn, brutish, villainous). ಒಟ್ಟಿನನ್ನು ಕಡ್ಡ ಮಾಡು, to make a dolt of one, to spoil him (S. Mhr.). — ಕಡ್ಡಾಗು. To become a dolt, etc. (S. Mhr.).

ಕಡ್ಡ kadḍa. 3. A pit-fall to catch elephants (My.; cf. ಕವ್ವ 2).

ಕಡ್ಡ kadḍa. 4. = ಕರಡೆ q. v., etc. See ಊಬುಕಡ್ಡ, ಬಂಗಡ್ಡ. **ಕಡ್ಡಣ kadḍana.** A band of plaited hair. ಮದವಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಡ್ಡಣ ಎನೆ ತಾನೆ ಜಡೆಗಟ್ಟು (Kk. 33, o. rs. ಮದವಟ್ಟಿಗೆಗೆ, ಮದವಟ್ಟಿಗೆನೆ, ಜಡೆಗಟ್ಟು).

ಕಡ್ಡಾಯ kadḍāya. (ಕಡ್ಡ-1-ಅಯ? or = ಕಟ್ಟಾಯ s. ಕಟ್ಟು 1). Force, compulsion; forcing people to pay the price set upon articles, exaction (My.; Tē.; Bp. 27, 52).

ಕಡ್ಡಾಯಗಾಯಿ kaddāya-grāya. An outrageous man (My.).

ಕಡ್ಡಿ kaddi. = ಕರಡಿ 1. (S. Mhr.).

ಕಡ್ಡಿ kaddi. Tbh. of ಕಾಪ್ಪ (Śmd. 370). A small stick, a bit of wood, the fibre or vein of a leaf, a bit of a stem or a haulm, etc.; a small stick used for writing (C.; ಪರಾ ಲ G.; Tē. ಗಡ್ಡಿ; see Si. 89. 122. 146. 156. 163-165). ಹುಲು ಕಡ್ಡಿ ಮೊದಲಹ ಕಸವು (Bp. 16, 22). ಕಡ್ಡಿ ತಡೆವುನೆ ಕಡಲಂ? (Bh. 1, 19, 18). ಕಡ್ಡಿ ಕಣ್ಣುಗನೀರ ತಪ್ಪುಮವು (or ತಡೆಯುವವು) (Prv.). ತಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿ ಗಳೆನ್ನ ಕಸಬೋರಿಗನನ್ನ ಕಟ್ಟುವರು (B. 2, 42). ಪಂಜರದ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಬಿದರಿನ ಕಡ್ಡಿಗಳು (ಕ್ಷೇಪಣಿ G.). ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಬೇಡ! ಕೆಡುತ್ತೇರಿ (said as a kind of oath; cf. Dp. 34 pallavi). — ಕಡ್ಡಂಚು. — ಅಂಡು. A small coloured line on the border of a cloth (My.). — ಕಡ್ಡಿ ಕಸ. dupl. (C.). — ಕಡ್ಡಿ ಚಿನ್ನಾ ಮಣಿತಕನ. A book on omens consulted by putting a kaddi between its leaves at random (C.). — ಕಡ್ಡಿಯರಗು. — ಅರಗು. Stick lac, lac still attached to the sticks on which it was formed (C.). 2, a stick of sealing wax (My.).

ಕಡ್ಡಿ kaddē. (fr. ಕರಡಿ 1). A bold woman (Abh. P. 12, 60).

ಕಡ್ಡೈ kadyē. A multitude (P). See ರಥ.

ಕಡ್ಡ kaddra. An imitative sound. (Mhr. ಬಡಬಡ, imitation of certain sounds, as of rustling, rattling, etc. = ಗಡಬಡ). — ಕಡ್ಡಬಡ್ಡ. reit. Confused sounds, unintelligible sounds, said of speech (S. Mhr.).

ಕಡ್ಲೆ kadlē. = ಕರಲೆ q. v. (C.; ಚೂಕ G.). ಕಡ್ಲೆಯ ಹೊಲ, (B. 3, 22). ಹಸಕದ ಹುಡುವು ಕಡ್ಲೇ ಕಾಯಿಪ್ಪು ಇರುವವು (4, 171). ಕಡ್ಲೆಗೆ ಬಾಯಿ ತೆದುವು, ಕಡಿನಾಣಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಅದೇತೇ? — ಕಡ್ಲೆಗೆ ಮುನ್ನು, ಕಡಿನಾಣಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನು. — ಕಡ್ಲೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಹಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಹಲ್ಲಿ ದ್ದವರಿಗೆ ಕಡ್ಲೆಯಿಲ್ಲ. — ಕಡ್ಲೇ ತಿನ್ನು ಕೆಲವು ತೊಳವ ಹಾಗೆ. — ಕಡ್ಲೇ ಸಂಗಡ ರಾಗಿ ಕೂಡಿ ಹುರಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See e.g. ನೆಲಗಡ್ಲೆ, ತಿವನ ಕಡ್ಲೆ. — ಕಡ್ಲೆಗಂಗಾರ. — ಕಡ್ಲೆಗಂಗಾರನ ಹುಲ್ಲು. A kind of grass, Chloris polystachia Roxb. (Z.). — ಕಡ್ಲೆಪಾಯಸ. Sweetened pāyasa made of kadlē, coconut-juice, etc. (My.). — ಕಡ್ಲೆಪುಟಾಣಿ. Fried kadlē (C.). ಕಡ್ಲೆಪುಟಾಣಿ ಸೀರೆ or ಕಡ್ಲೆಪುಟಾಣಿಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ (My.). — ಕಡ್ಲೆಬುಡ್ಡೆ. The pod of kadlē (S. Mhr.). — ಕಡ್ಲೆಹೂರಣ. Boiled kadlē mixed with sugar (C.).

ಕಣ್ಣೆ kan. 1. (Śmd. 58). = ಕಣ್ (ಕಂ), ಕಣ್ಣು, ಕಣ್ಣು q. v., ಕಣ್ 1, ಕಣ್ಣು 2. The eye; an eye or star of a peacock's tail; an eye-like knot in reeds, sticks, etc.; a small hole; an orifice; the small open place between a finger-nail and the flesh under it; a mesh, ನೇತ್ರ, ನೇತ್ರ, ನಯನ, etc. Mr. 316; ನೇತ್ರ, ಅವುಕ Nn. 66; ದೃಕ್ 131; ದೃಕ್ Kk. 63; ದೃಷ್ಟಿ Ūt. II, 100; T.; M. ಕಣ್, ಕಣ್ಣು; Tē. ಕನು, ಕನ್ನ; Tu. ಕಣ್ಣು. Before vowels ಕಣ್ಣೆ; Gen. ಕಣ್ಣೆ (Śmd. 162; Nr., Hlā.); Dat. ಕಣ್ಣೆ (Śmd. 11. 139); Instr. and Abl. ಕಣ್ಣೆಂ (128. 157); Acc. ಕಣ್ಣಂ (Bp. 54, 70; 59, 11; 61, 4), ಕಣ್ಣು (J. 4, 10); Loc. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ (Hlā.), ಕಣ್ಣಲಿ (Bp. 47, 1); Nom. plural ಕಣ್ಣಲ್ (Śmd. 81. 116). ಕಣ್ಣಲಾರಿ (ತಾರೆ Mr. 513). ಮನದೊಳ ದಯಮಾ ಇಲ್ಲದವನ ಕಣ್ಣೇಂ? ಪುಣ್ಣೇಂ? (Śmd. 84). ಕಣ್ಣು ನೀರು (ಅಕ್ಕು, ದಾಪ್ಪ, ರೋದನ, ನಯನಜಲ, ಅತ್ತ Hlā., Nr.; ದಾಪ್ಪಜಲ, ಮನ್ಯು Nn. 36). ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕೋರಿ ಎಮ್ಮುದು; ಬಿಳಿಯ

ಕಣ್ಣು ಕುದುರೆ (ಮಲ್ಲಿನಾಕ್ಷ Hlā.). ಕಣ್ಣು ಕಸವಿನ ಓಪಾದಿಯವನು (ದ್ವೇಷ, ಅಕ್ಷಿಗತ); ಕಣ್ಣು ಹಕ್ಕು (ದೂಷಕ); ಕಣ್ಣು ಹೊಟ್ಟೆ (ನೇತ್ರಬ್ಧ ದ, ವತ್ಸುನ); ಕಣ್ಣು ಎನೆ (ಪಕ್ಷ್ಯನ); ಅನೆಯ ಕಣ್ಣು ಅಲಿ (ಅಪಕ); ಕಣ್ಣು ಹಾಡೆ, ಕಣ್ಣು ಬೊಟ್ಟು (ತಾರಕ Nr.). ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಟ (Śm. 56). ಕಣ್ಣು ಬೇನೆ (Bp. 18, 66). See e.g. ಅರೆಗಣ್, ಕೆಂಗಣ್, ಗುಳ್ಳಿಗಣ್, ಬೆಳ್ಳಿಗಣ್, ಬಗನೆಗಣ್, ಮೊದಲುಗಣ್, etc.; Abh. P. 13, 60; Rāv. 2, 4, 36; 5, after 120; 6, after 11 & 24; 6, 36; 13, 61; Bh. 1, 5, 8; Ū. Bp. 11, 11; Rām. 26, 20. 23; J. 3, 5, 17; 15, 9, 14; 28, 17, 18. — ಕಣ್ಣದಡು. The eye to become dim (Śmd. I). — ಕಣ್ಣಪ್ಪ. A black collyrium applied to the eye (My.). — ಕಣ್ಣಮಲ. The eye-lotus (Śmd. 98). — ಕಣ್ಣಾಡಿಗಿ. = ಕಣ್ಣಪ್ಪ. (My.). — ಕಣ್ಣೆಡಿ. A spark of the eye (Abh. P. 6, 137). — ಕಣ್ಣೆಸು. Red, fiery colour of the eye (Abh. P. 4, 39). — ಕಣ್ಣೆಸುರು. Rheum in the eye (My.). — ಕಣ್ಣುಟಿಗಿ. = ಕಣ್ಣೆಟಿ. (My.). — ಕಣ್ಣುಟಲ. Crookedness of the eye (Bp. 18, 66). — ಕಣ್ಣುಣಿ. The socket of the eye (My.). — ಕಣ್ಣುಣಿಣಿ. The inner or outer corner of the eye (Bp. 18, 62; My.). — ಕಣ್ಣುಳಿಣಿ. = ಕಣ್ಣುಣಿಣಿ. (My.). — ಕಣ್ಣುಡಿ. = ಕಣ್ಣುಣಿ. (My.). — ಕಣ್ಣೆಡಿ. — ಕಡಿ. = ಕಂಗಡಿ. The outer corner of the eye (Rāv. 14, 35; Śēv. 2, 40). — ಕಣ್ಣುಟ್ಟುಗಟ್ಟಿಗಿ. — ಕಟ್ಟಿಗಿ. A stick or club full of knots and joints (Rāghb. 17, 67). — ಕಣ್ಣದಿರ್. — ಕದಿರ್. The lustre of the eye (Śēv. 3, 15; J. 26, 8). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಕಲಿ. A person who is courageous enough to look (at formidable objects, Abh. P. 5, 78). — ಕಣ್ಣಾಣ್. — ಕಣ್ಣಾಣ್. = ಕಂಗಾಣು, ಕಣ್ಣುಗಾಣ್, ಕಣ್ಣು ಕಾಣ್, ಕಣ್ಣುಗಾಣ್. The eyes to see (Bp. 28, 62; My.). 2, to perceive with the eyes (in opposition to ಮನಗಾಣ್, My.). — ಕಣ್ಣಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು. = ಕಂಗಾಣಿಸು. (My.). — ಕಣ್ಣೆಡ್ಡು. — ಕೆಡ್ಡು. The fire of the eye (J. 13, 11). — ಕಣ್ಣೆಡಿ. — ಕೆಡಿ. = ಕಣ್ಣೆಡಿ. An eye-spark (Rāv. 5, 116). — ಕಣ್ಣೆಸುರ್. — ಕೆಸುರ್. Disagreeable experience of the eye: a blast from an evil eye (J. 26, 11). — ಕಣ್ಣುಣಿಣಿ. — ಕಾಣಿಣಿ. = ಕಣ್ಣುಣಿಣಿ. (My.). — ಕಣ್ಣುಳಿಣಿ. — ಕುಳಿಣಿ. = ಕಣ್ಣುಳಿಣಿ. (My.). — ಕಣ್ಣೆಡಿ. = ಕಂಗಡಿ. (J. 26, 4; My.). — ಕಣ್ಣೆಡು. — ಕೆಡು. = ಕಂಗೆಡು. (Rāv. 6, after 115; 13, 65; 13, after 95; J. 8, 40; 26, 4; My.). — ಕಣ್ಣೆಣ್ಣುವಾಗು. — ಕಣ್ಣೆಮ್ ಅಗು. The eye to become (like) a live coal (J. 13, 36). — ಕಣ್ಣೆವರ್. — ಬರ್. = ಕಣ್ಣೆಗೆ ಬರ್. To appear. 2, to be pleasant to the eye, to be charming. ಕಣ್ಣೆವನ್ನುದು (ಮನೋಹರಂ ಸ.). ಕಣ್ಣೆವನ್ನೆ ಮನೋಹರಂ (Kk. 55, o. r. ಕಣ್ಣೆ). ಕಣ್ಣೆವನ್ನ ಗಳಗಾರ (98). ತತಂಗಲಸಿ ಬೆಳದ ದ ವನದ ಕಣ್ಣೆವನ್ನ ವನದ ನಡುವೆ (Ūpr. 7, after 92). See Rāv. 6, after 11; 13, 63; Śēv. 2, after 42. — ಕಣ್ಣೆಸರು. — ಕೆಸರು. = ಕಣ್ಣೆಸುರ್. (My.). — ಕಣ್ಣೆನೆ. — ಕೊನೆ. The outer corner of the eye (J. 5, 60; 6, 18; 18, 21). — ಕಣ್ಣೆಳ್. — ಕೊಳ್. To catch the eye: to appear (ದರ್ಶನೀಯ Śmd. Dh.; Abh. P. 12, 24). — ಕಣ್ಣೆಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. = ಕಂಗೊಳಿಸು. To cause one's self to catch the eye: to appear; to shine. ಕಣ್ಣೆಳಿಸುಗುಂ (Śmd. 74). ಪದಗಟ್ಟುಂಗಕ ನೆಡಿ ಕಣ್ಣೆಳಿಸಿದ ಕಣ್ಣೆಡದ ನುಡಿ (Ūt. I, 1). See Abh. P. 3, 38; 16, 90; Bp. 12, 34; Rāv. 5, 45; 13, 64; J. 15, 10; 18, 13; Ū. Bp. 11, 9. 10. — ಕಣ್ಣೆಳ್ಳಲ. — ಕೊಳ್ಳಲ. Decoration of the eyes by the application of black pigment; — the eye that is like a raft (Śēv. 1, 43). — ಕಣ್ಣೆಕ್. An eye that resembles a wheel (Śēv. 4, 4). — ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ. (Śmd. 78). A smile of the eye (ಸರಸಾರೋ ಕನ ಸ.). — ಕಣ್ಣಾಡೆ. Eye-track: a faint notice (My.). — ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು. An imposthume on the lid of the eye (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣೆಡರ್. — ಸೊಡರ್. An eye that resembles a lamp; lustre of the eye (Abh. P. 3, 39). — ಕಣ್ಣ. — ಅ8. A man

who has eyes. See *c. g.* ಒಕ್ಕಣ್ಣ, ಕಿಕ್ಕಣ್ಣ, ತಾವರೆಗಣ್ಣ, ಪಣ್ಣೆಗಣ್ಣ, ಪುಗಣ್ಣ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣ, ಮೆಯ್ಯಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣಿಗಿ. — ಅಡಿಗ. = ಕಣ್ಣಿಯು. Who has one eye (of Vishnu) in his foot: Śiva (Kk. 4), Paramēvara (Sis.). See Bp. 54, 44. — ಕಣ್ಣಿದಿಯ. — ಅಡಿಯ. = ಕಣ್ಣಿಗಿ. (3ನೇ ಸ್ಮ. 3). — ಕಣ್ಣಿ. — ಅನ್ದ. N. (Bp. 18, 5, 18). — ಕಣ್ಣಿನೊದಿರಿ. — ಅಂ-ತೊದಿರಿ. (Smd. 205). A turning round of the eyes. — ಕಣ್ಣಿವ. — ಅವ. N. (Bp. 18 sum; 18, 45, 84). — ಕಣ್ಣಿವ್ವ. — ಅವ್ವ. N. (Bp. 9, 35; 18, 1; 31, 21; 38, 46, 56). — ಕಣ್ಣಿವ್ವ. — ಅವ್ವ. Eye-water: tears (Bp. 18, 57). — ಕಣ್ಣಿದಮ. — ಅದಮ. To search with the eye. ತೊದಿಯದಿವ ಪೂಜಾರಿಗ (= ೪೦) ಕಣ್ಣಿದಮಿ ನೋಡಲ್ಕೆ (Bp. 26, 29). — ಕಣ್ಣಿದ. — ಅದ. To know (a person's) eye or the intent of (his) looks (Abh. P. 9, 82). — ಕಣ್ಣಿಲರ್. — ಅಲರ್. A flower-like eye (J. 11, 9). — ಕಣ್ಣಿಲಿ. — ಅಲಿ. 1. To move towards the eye: to appear. ಕಣ್ಣಿಲಿದಮ (ಪೂಜ್ಯದ್ವಿಸು, ಪೂಜಕರಿಸು (Smd. II, o. rs. ಕಣ್ಣಿಲಿ, ತಣ್ಣಿಲಿ; Kk. 75). See ಕಣ್ಣಿಲಿ. — ಕಣ್ಣಿಲಿ. — ಅಲಿ. 2. Shine, lustre (of the sun, Abh. P. 13, 93). — ಕಣ್ಣಿಲಿ. — ಅಲಿ. A power or possibility that solely depends on the eye (J. 16, 17). — ಕಣ್ಣಿಗಿರ್. — ಅಗಿ ಇರ್. To have the eye upon, to put one's desire on, to desire (Abh. P. 5, 62). — ಕಣ್ಣಿರ. — ಅರ. = ಕಣ್ಣಾರ. (J. 25, 62; My.). — ಕಣ್ಣಾರಿ. — ಅರಿ. To the full of one's eye; distinctly, clearly (C.; J. 11, 2). ಮಗಿ ಕಣ್ಣಾರಿ ನೋಡುತ (Bp. 4, 18). ಅಗಲು ನಿನ್ನವಂ ಕಣ್ಣಾರಿ ನೋಡುವೆನು (15, 35). ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಅವನು ಕಣ್ಣಾರಿ ಕಣ್ಣು (B. 3, 21). ಕಣ್ಣಾರಿ ಕಣ್ಣರೂ ಪರಾಮೃರಿಸಿ ನೋಡ ಬೇಕು (Prv.). See Abh. P. 9, 82; J. 13, 57; B. 4, 59; 5, 69, 72. — ಕಣ್ಣಾರಿ. — ಅರಿ. The pupil (or ball) of the eye (Abh. P. 13, after 54; Bp. 42, 4; 46, 56; 47, 29; J. 7, 58). — ಕಣ್ಣಿರು. — ಇರು. To fix the eye (on any thing, C.). ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುವರು (Bp. 25, 24). See Abh. P. 11, 152. — ಕಣ್ಣಿರಿ. — ಇರಿ. The eyes not being in existence. — ಕಣ್ಣಿರಿಮೋ. Who has a face without eyes: a blind man (ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದಂ Kk. 38; ಅನ್ತಕ ಸಿ.). — ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದಂ. — ಇಲ್ಲದಂ. A blind man (Kk. 38). — ಕಣ್ಣಿಲರ್. — ನಿಲರ್. — ರು. (Smd. 190). Eye-water: tears (ದಾಪ್ತ Si. 439; C.). ಗದಗದನೆ ಕಣ್ಣಿಲರ್ ಸುರಿಯೆ (Smd. 229). ಕಣ್ಣಿಲರು ಸುರಿಸುತ್ತ (B. 3, 34; 4, 201). ಕಣ್ಣಿಲರು ಸುರಿಸಿದನು (4, 74). ಕಣ್ಣಿಲರು ಸುರಿಸುತ್ತಾನೆ (5, 58). ಕಣ್ಣಿಲರು ಹಾಕು (C.). See Prv. s. ದಾಪ್ತಣ. — ಕಣ್ಣಿಬ್ಬು. — ಉಬ್ಬು. A eye-brow (C.; ಪೂ, ಮುಖು Si. 214). — ಕಣ್ಣಿರಿ. — ಉರಿ. Flame of the eye. ಲಾಟದೋ ಮದುವ ಕಣ್ಣಿರಿಯನ್ನೆ (Smd. 275). 2, envy (My.; see Prv. s. ಕಾಣು). 3, burning pain of the eye (My.). — ಕಣ್ಣಿಂಜರ್. — ಎಂಜರ್. The impurity or evil (coming) from the eyes (of others), the injury of (inauspicious) looks (ದೃಷ್ಟಿದೋಷ Kk. 54; Smd. 63). — ಕಣ್ಣಿಮೆ. — ಎಮೆ. = ಕಣ್ಣಿವೆ. An eyelid (ವರ್ತುನ್ Hla.; Abh. P. 1, 107). — ಕಣ್ಣಿವೆ. — ಎವೆ. = ಕಣ್ಣಿಮೆ. An eyelash; an eyelid (ಪಕ್ಷ್ಮಣ, ಅಕ್ಷಿರೋಮನ್ Nrr.; ಹವಲವ್ವು Kk. 32, Smd. 70; J. 18, 34; 32, 25). — ಕಣ್ಣಿವೆದಿ. — ತೆದಿ. To open the eyelids (J. 17, 40). — ಕಣ್ಣಿಲಿವ್ವ. A secret as indicated by the eye (J. 30, 35). — ಕಣ್ಣಿಲಿವ್ವ. ಕಣ್-ನೋಟ (Smd. 190). An eye-look. — ಕಣ್ಣಿರಿ. The eyes to turn round (Abh. P. 16, 14). — ಕಣ್ಣಿಮ್ವ. — ಮ್ವ. So that the eyes become full (C.). ಆ ಕೂಸಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಮ್ವು ನೀರು ಬಸ್ತವೆ (B. 3, 25). ಕಣ್ಣಿಮ್ವು ನೀರು (tears) ತನ್ನ (3, 34). — ಕಣ್ಣಿವೆ. — ತವೆ. = ಕಣ್ಣಿದವೆ. The eye to be satisfied (J. 26, 71). — ಕಣ್ಣಿವೆವ್ವ. — ತವೆವ್ವ. Satisfaction obtained by the eye (My.). — ಕಣ್ಣಿವೆ. — ತವೆ. The eye to become full, i. e. to be wholly applied to (Grj. 8, after 119). — ಕಣ್ಣಿವಿ. — ತವಿ. The extremity of the eye, its outer corner. ಕಣ್ಣಿದಿಗಿ

ತೋಳಿಸುವ ಗರಿ (ನೋಗಿ ಸ್ಮ. 72, o. r. ಗೆದಿ). — ಕಣ್ಣಿದಿಗಿ. A line (made with black pigment) proceeding from the outer corner of the eye. ಕಣ್ಣಿದಿಗಿಗೇಳೋ ನೋಗಿ ಎನಪ್ಪ ಶಬ್ದಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smd. 82, o. rs. ಗೆದಿ, ಗರಿ). — ಕಣ್ಣಿಗಿ. — ತಗಿ. To open the eyes (My.). — ಕಣ್ಣಿವಿ. = ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ; q. v. (Abh. P. 3, after 75). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. To open the eyes; to give lustre (Abh. P. 3, 156); to make visible, to show. — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. — ತವಿವ್ವ. (Smd. 78, o. r. -ವೆ). The act of opening the eyes; the eyes being opened (Bh. 8, 21, 15). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ ಮಾಡು. = ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. (Rām. 1, 16, 31). — ಕಣ್ಣಿವಿ. — ತವಿ. The eyes to open. 2, to open the eyes. See Smd. 118, 135; Bp. 38, 8; 47, 59; J. 4, 10; 31, 74. — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. — ತವಿವ್ವ. An eye-ornament (Abh. P. 3, 39). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. — ತವಿವ್ವ. To turn round or roll the eyes (Sisv. 3, 48). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. — ತವಿವ್ವ. Turning round or rolling the eyes (J. 25, 38). — ಕಣ್ಣಿವಿ. A web or film on the eye (My.). — ಕಣ್ಣಿವಿ. — ತವಿ. To receive sight (Sisv. 5, after 14). — ಕಣ್ಣಿವಿ. — ಪನಿ. (Smd. 78). = ಕಣ್ಣಿವಿ. An eye-drop: a tear. — ಕಣ್ಣಿವಿ. — ಪರಿ. The proper manner or decorum of look. ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. — ತವಿ. (Abh. P. 2, 53). — ಕಣ್ಣಿವಿ. To open the eyes; to open them widely (from anger, My.; Bp. 14, 29; 20, 18). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವದನ್ ಅದಿ ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ (Ct. II, 106, o. r. ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. A resting place for the eye. ಆ ನಾಡು ಪಿರಿಯ ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ (Smd. 82 Mdb.). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. Faintness of sight, aversion to further seeing (My.). See ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. (Smd. 82). Sexual pleasure derived from looking (at another). ಆ ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವದಿಂ ಕಿವಿವಿವ್ವ ವಗ್ಗುಳಿಸಿ (Bp. 45, 2). ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವದಿಂ. — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. To obtain etc. (Abh. P. 7, after 105). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. Pain in the eyes; soreness of the eyes (C.; Ch. v. 18; Bp. 9, 6). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. — ಪೂಜಾರಿ. A pair of eyes; both eyes (Rām. 8, after 82; Sisv. 1, 46). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. — ಪೂಜಾರಿ. (Smd. 78). Space to which the power of vision extends, sight (Abh. P. 7, after 105; 9, 41, 76; Sisv. 3, after 35). ತರದೋ ರುದ್ರಂ ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ ಆಗಿ (Smd. 78 Mdb., o. r. ರುದ್ರನಂ). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. — ಪೂಜಾರಿ. Lustre of the eye (Abh. P. 10, 80). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. = ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ 2. (Rām. 11, 85). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. A screen or obstacle for the eye. ತೋ ಹಿನೋ ಇದರ್, ಅವ ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವದ ಎರಿಗ ಹದಿದು (Singirāja 28, 35; My.). 2, the state of being hidden or invisible. ಅವನು ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವದನು (My.). 3, heedlessness (C.). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. 1. The eye to be disgusted with seeing (?). ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವದನ್ ಅದಿ ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವದ (Ct. II, 106, o. r. ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. 2. (Ct. II, 98). The eye regarded as a flower; an eye that resembles a flower (Abh. P. 1, 118; 6, 49; 9, 111, 117; 10, 81; Rām. 5, 110; 14, 94; J. 11, 19). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. To flash on the mind, to appear clearly, etc. (ಚಿತ್ರಸ್ವರೂ Smd. Dh.). See ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. To shut the eyes (Bp. 3, 18; Bh. 1, 6, 2; J. 7, 45). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. Eye-touch: the state of being within sight (Abh. P. 3, 28; 8, after 30). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. — ಬಿವ್ವ. (Smd. 81). = ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ (?). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. A sign made with the eye (Bp. 11, 40; My.). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. = ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. (My.). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. Sweetness or charm for the eye. ಮಯಿಸು ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ ರೂಪ (Smd. 83 Mdb.). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. The eye to be defeated; to be captivated by, or greatly pleased with, to be enamoured with. ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವದು (ಒಲ್ಲ ಪಾಂಗು Ct. II, 26; Abh. P. 4, 10; 5, 54; 16, after 39). — ಕಣ್ಣಿವಿವ್ವ. Eye-defeat: the state of captivating or

charming. ಕಣ್ಣೀಲಮನ್ ಅದಿಯುಂ ಪರವೆಣ್ (Śmd. 83; see s. ನವಣ್ಣಿ).

ಕಣ್ ಕಾ. 2. = ಕಣ 3, etc. — ಕಣ್ಣು. rep. = ಕಣಕಣ (My.). ಕಣ್ಣಿಸು. To emit the sound of kaṇ kaṇ (My.).

ಕಣ ಕಾ. 1. = ಕಣ 1, ಸಣ 2, (ಸಣಿ 1, etc.). A stick (M. ಕಣಿ, T. ಕಣ್ಣಿ, a small bamboo branch; a small stick, shaft, hilt, handle; an arrow). — ಕಣಕಾರ್. -ಕಾಲು. = ಗಣ. The shin-bone (Abh. P. 13, 45; 13, after 54; Grj. 10, 60; My.; ಜಂಘ, ಪ್ರಸ್ತುತ Si. 207; M. ಕಣಿಕಾರ್, T. ಕಣ್ಣಿಕಾರ್).

ಕಣ ಕಾ. 2. The oblong piece of cloth from which a female's bodice is made (C.; cf. Mhr. ಖಣ, a square).

ಕಣ ಕಾ. 3. = ಕಣ 2, ಸಣ, ಸಣ 1, ಜಂ, ಜಣ. An imitative sound. (Mhr. ಖಣ). — ಕಣಕಣ. rep. The ringing sound of unbroken, sound earthen or metal vessels, bells, etc. when struck with the knuckles (C.). 2, the sound of the common tabor or tom-tom (ಹರಿಗೆ) when struck (S. Mhr.; cf. ಕನಕ). — ಕಣಕಣವೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. = ಕಣಕಣಿಸು. (C.). — ಕಣಕಣಾಯಿಸು. = ಕಣಕಣಿಸು. (My.). — ಕಣಕಣಿಸು. To emit the sound of kaṇa kaṇa (My.).

ಕಣ ಕಾ. 1. A grain, a single seed, as of rice, etc.; broken grain, grits, as of rice or millet (ನುಡ್ಡು Hlā., Mr. 372); a particle, a small bit, a granule; an atom. 2, a drop. 3, a spark (ಕಡಿಯುಲೆದಿಗೆ Mr. 47); the facet of a gem. 4, small, minute. See B. 4, 55. 106. 124. 5, = ಕಣಿ, ಮಾಗಧ q. v. — ಕಣತಲೆಮಯ್ಲಿ. A harmless kind of small-pox (S. Mhr.).

ಕಣ ಕಾ. 2. = ಕಣ 1. Tbh. of ಖಲ. A threshing floor (J. 15, 6); a field of battle; a misty halo round the moon (S. Mhr.). ಕಣಕ ಗುಮ್ಮು (ಖಲಿನಿ, ಖಲೈ Si. 403; cf. 303). ಕಣದೊಳು ಕಾಡಿ ಗಲಿದ ಅತಿಬಲರ ಕೆಯ್ಯಾರಿಸುವ ದನಿ (Pril. 3, 5).

ಕಣ ಕಾ. 3. Tbh. of ಕ್ಷಣ. See ಅಕ್ಷಣ s. ಅಕ್ 1.

ಕಣಕ ಕಾ. 2. = ಕಣಕ 2, ಕಣಕ. Dough, especially of wheaten flour (C.; Tu. ಕಲಕ, to mingle; to knead). ಕುಟ್ಟಿದ ಕಣಕದನ್ನ ಪದಾರ್ಥ (B. 4, 82). See Sp. s. ಮುಕ್ಕಿ. — ಕಣಕ ಕುಟ್ಟುವ ಕಲ್ಲು. A smooth stone on which dough is put and pounded (C.).

ಕಣಕಪ್ಪಡಿ ಕಾ. 2. = ಕಣಕಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ. A flittermouse or bat (C.; Tē. ಗಬ್ಬಿಡಾಯಿ, -ಯಿ, ಗಬ್ಬಿಲು; M. ಕಡನಾದಿಲ್).

ಕಣಗಲ ಕಾ. 2. = ಕಣಗಲ, etc. (ಹಯಮಾರ ಒಬ.). ಬಿಳಿ ಕಣಗಲದ ಗಡ (ಕರವೀರ ಒಬ.). ಕೆಮ್ಮು ಕಣಗಲ (ಕಬರಿ ಒಬ., sic!). 2, a shrub yielding Tapioca, the bitter Cassava plant, Jatropha manihot L. (St. & Pl.).

ಕಣಗಿಲ್ ಕಾ. 2. (Tbh. of ಕರವೀರ ?) = ಕಣಗಲ Nr. 1, ಕಣಗಲ, ಕಣಗಲು, ಕಣಗಲಿ q. v., ಕಣಗಲಿ, ಕಣಗಲ, ಕಣಗಲು, ಕಣಗಲ, ಕಣಗಲ, ಕಣಗಲಿ, ಕಣಗಲಿ, ಕಣಗಲಿ, ಗಣಗಲು, ಗಣಗಲು, ಗಣ್ಣೀಲಿ. (My.). ಕೆಮ್ಮುಗಣಗಲ (Śmd. 216, o. r. ಗಣಗಲಿ).

ಕಣಗಿಲ ಕಾ. 2. = ಕಣಗಲ, etc. (ತತಪ್ಪುತ G.).

ಕಣಗಿಲು ಕಾ. 2. = ಕಣಗಲ, etc. (St. & Pl.). See ಮಗ-.

ಕಣಗಿಲೆ ಕಾ. 2. = ಕಣಗಲ, etc. Fragrant olean-der, Nerium odorum, the root of which is

poisonous and the leaves of which are compared to spears (ಪ್ರತಿಪಾಸ, ತತಪ್ಪುತ, ಹಣ್ಣಾತ, ಹಯಮಾರಕ, ಕರವೀರ Nr.; ಕರವೀರ, ಅತ್ತಮಾರ Mr. 113, o. r. ಕಣಗಲಿ; My.; T. M. ಕಣವೀರ; Tē. ಗಣ್ಣಿರು, ಗಣ್ಣೀರು, ಗಣ್ಣೀರು, ಗಣ್ಣಿನಿ; Mhr. ಕಣೇರ). See ಕೆಂಗಣಗಲಿ, ತೊಡೆಗಣಗಲಿ.

ಕಣಗು ಕಾ. 2. See ಕೆಮ್ಮುಕಣಗು.

ಕಣಜ ಕಾ. 2. = ಕಣಜ. (My.).

ಕಣಜ ಕಾ. 2. (= ಕಲಂಜ, ಗಳಿಗೆ, ಗಳಿಗೆ 1). A corn-bin, i. e. a cylindrical structure formed of bamboo-mats for storing grain, placed either in the house or outside (C.; in My. it is, at present, generally constructed of planks or bricks; ಕುಸೂಲ Nr.; ಕಟ್ಟಿ, ಕಲಂಜ Nr.; ಧಾನ್ಯಂಗಲ್ ಇಹ ಲಾವು Mr. 195; Mhr. ಕಣಗಾ; Tē. ಕಣಜ, ಕಣಂಜ, ಕಣದ, ಕಣಜ, ಕಳಂಜ; T. ಕಳಂಜಯ); an enclosure for grain, a granary (Rām. 5, 8, 48). ಕಣಜದೊಳು ಎಮ್ಮ ಭತ್ತವನ್ ಉಣ್ಣಿಡೆ (Bp. 24, 84). ಪಡಿಗಲಂ ಕಣಜದೊಳು ಅಳಿಯ ಬೇಳು (53, 12). ಹಿರಿಯ ಕಣಜದ ದವಸಂ (53, 18). ಹಿರಿಯ ಕಣಜವನ್ ಒಡೆದು ಕೊಳುತಂ (24, 26). ಕಣಜಂಗಲಂ ಗಮ್ಮನೆ ಹಿರಿದು, ನೆಲಗಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿಸಿ, ಕನಕನವನವ ರತ್ನ ಮಯಿತವಧವನಮಂ ರಚಿಸಿ (53, 29). ಸುಕರಧಾನ್ಯದ ಕಣಜಗಲ್ (C. Bp. 5, 50). — ಕಣಜದ ಹುಡಿ. -ಹುಡಿ. A wasp (My.; ಗಣ್ಣೀಲಿ, ವರದಿ Si. 176; ವೃತ್ತಿಕ 405, sic!).

ಕಣಜು ಕಾ. 2. = ಕಣಜು. (Śmd. 48). A weight used in weighing coral (My.; Tē. ಕಣಜು, ಕಳಂಜು, a weight of one pagoda and a half, used in weighing coral; T. ಕಡಂಜು, a weight of 2½ pagodas: the 16th part of an ounce; M. ಕಡಂಜು, a drachm, weight of 2 silver fanams, etc.; cf. ಕಡಂಜು). 2, = ಹಿಂಗಾಕ್ಷ (Mr. 157).

ಕಣಜು ಕಾ. 2. = ಕಣಜು. (Śmd. 48).

ಕಣಪ ಕಾ. 2. = ಕಣಪ, ಕಳಿಯ. A kind of spear or lance. ಕಣಬ ಕಾ. 2. A horse with white feet. ಅಡಿ ಬೆಳ್ಳಾಗಿ ಕಣಬನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 276).

ಕಣಬೆ ಕಾ. 2. N. of a species of creeper (ಕೌದ್ರಿ Mr. 147; cf. ಕಳವೆ 1 p.).

ಕಣಮೆ ಕಾ. 2. = ಕಣಮೆ, ಕಣಮೆ, ಕಣಮೆ, (ಕಣ್ಣಿ 1). A narrow pass between two mountains, a hill pass, a gap (My.; Tē. ಗಣ್ಣಿ, ಕನಮೆ, ಕನಮೆ, ಕಣ್ಣಿ, ಕಲಮೆ, ಗಣಮೆ; M. ಕಡಮೆ, ಕಡಾಯಿ, ಕಡನಾಯಿ, ಕಡಾಯಿ; T. ಕಡನಾಯಿ).

ಕಣಯ ಕಾ. 2. = (ಕಣ 2), ಕಣ 2. The knot which fastens a garment round the loins (ನೀಲಿ, ಉಡ್ಡಯ Hlā.).

ಕಣಯ ಕಾ. 2. = ಕಣಪ, etc. (Abh. P. 13, after 76).

ಕಣಲಿಗೆ ಕಾ. 2. = ಕಣಗಲಿ, etc. (ಪಡ್ಡು ಕೆ. II, 38; ಪಡ್ಡು ಕೆ. Kk. 22, o. rs. ಕಣಗಲಿ, ಕಣಗಲಿ).

ಕಣವೆ ಕಾ. 2. = ಕಣಮೆ, etc. (My.).

ಕಣಸು ಕಾ. 2. (= ಕಣಸು). Seeing, looking, sight. See ಅಲಗಣಸು s. ಅಲ 3, and cf. ಕಣಸು.

ಕಣಾ ಕಾ. 2. (Doest thou not see? is it not?) lo! indeed! ಛಾಛಾಛಾ ಒರುತಿರ್ಪರು, ಕಣಾ, ಕೇಳೆ, ಅಹ ಕುಮಾರಕುಮಾರ! (Rām. 26, 17). See 26, 13. 15; Bh. 1, 8, 13. 27. 28; 2, 13, 35; J. 6, 48; 23, 41.

ಕಣಾದ ಕಾ. 2. Eating atoms or granules. 2, a goldsmith (= ಕಲಾದಿ). 3, N. of a fishi, the author of the vaiśeṣika philosophy, a branch of the nyāya. (My.; G.).

ಕಣಿ kani. 1. A tabor or tom-tom (ಹರಿ) which when struck, exactly emits the sound of *kana* 3 (S. Mhr.).

ಕಣಿ kani. 2. (= ಕಣಯ, etc.). A knot, a tie (My.; M. ಕಣಿ, a snare, gin). ಕಣಿಯ ಕುಸುಕು (of bags that are tied) ಬಣ್ಣಿಯು ಬಿಚ್ಚಬಿಸಿ (Bp. 56, 5).

ಕಣಿ kani. 3. Sight, spectacle (M.); ominous sight: what is seen at the birth of a child (signs in heaven, etc.), or first sight on peculiar days, or significative presents (M.); divination, sooth (ಚಣ್ಣಿ Sm. 96, o. r. ಚಣ್ಣಿ; Tē. ಕನಿ; Tē. ಕನು, to see). — ಕಣಿ ಕೇಳು. To ask for a divination (My.). ಕಳ್ಳನ ತಾಯಿಯ ಸಂಗಡ ಕಣಿ ಕೇಳಿದ ಹಾಗಿ (Prv.). — ಕಣಿ ಹೇಳು. To explain a kani, to divine (My.; M. ಕಣಿ ಹೋರ, Tē. ಕನಿ ಬೆಟ್ಟು). ಕಣಿ ಮುನ್ನಾದ ಶಕುನಗಳನ್ನು ಹೇಳುವವರು (ಎತ್ತರಕ್ಕೆ, ಕುಳಿವೆ, ದೈವಕ್ಕೆ Si. 188). 2, to deliver a long tedious speech (My.).

ಕಣಿ kani. 4. = ಕಣಿ 3. (S. Mhr.).

ಕಣಿ kani. 5. A stone (ಅರಿ Sm. 96; cf. ಕಣಿ 4). ಕಣಿಯೊಂದು ವರುಸದ? (Bp. 1, 39). ಎನ್ನ ವರುಸದ ಕಣಿಯೇ! (36, 2). ಒಳವದ ಕಣಿ (My.; see Tbh. ಕಡು).

ಕಣಿ kani. 6. A place (ತಾವ Sm. 96; T. ಕಣಿ).

ಕಣಿ kani. 1. An atom, a minute particle; a trifle. ಎಸಳಿ ಮೂರನ ಶೂಕಲಾತ್ಮಗನಂ ಕಣಿಯುಂ ಬಗೆಯದೆ, ಮುಂಕೊಣ್ಣು, ತಂ ಕಿಸದೆ ಎದಾ (Rāv. 6, after 11).

ಕಣಿ kani. 2. = ಗಣಿ, ಗಣಿ. Tbh. of ಖನಿ (Smḍ. 864). That is dug: a ditch, a basin (see ಹರಿಕಣಿ); a mine (ಅಕರ, ಖನಿ, ಗಂಜಿ HIA, Mr. 100; ಅಕರ, ಖನಿ Nn. 91; ಗಂಜಿ 104; C.). ಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹೂಣಾ-ದಿರೂಪಮ್ ಅಗಿಹುದು (ಅಶ್ವತ Nr.). ಸೇವೆ ಅದೆಯದ ದಣಿಯು ಕಲ್ಲಿನ ಕಣಿಯು (Dp. 54). See e. g. Bp. 22, 62; J. 6, 25; B. 5, 98.

ಕಣಿಕೆ kanika. = ಕಣಿಕ, etc. ಕವ್ವಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕಣಿಕಾ ನಾ ದಿದ (Prv.).

ಕಣಿಕೆ kanikē. = ಕಣಿಕು. The stalk of the great millet when deprived of its ear, either green or dry (S. Mhr.; Tē.: a stick; cf. ಕಣಿಕೆ 2). ಕಣಿಕೆಯು ಬಣಿವೆ (ಬಣಿವೆ G.). ಕಣಿಕೆಯು ಒಟ್ಟು (ಮೆದೆ G.). ಎರಡು ಸಿವಮ ಕಣಿಕೆ ತನ್ನ ಚೆಲ್ಲು (B. 2, 19). ಎಮ್ಮೆಗಳು ಹುಲ್ಲನ್ನ ಕಣಿಕೆಯನ್ನ ತಿನ್ನು ಬದುಕುವವು (5, 22).

ಕಣಿಕೆ kanikē. A small particle; an atom; a spark; a drop. 2, the plant *Premna spinosa* or *longifolia* Roxb. See ಸಣ್ಣ ಕಡುಕು 3. ಕಡುಕು 3.

ಕಣಿಗಲ್ kanigal. -ಲು. = ಕಣಿಗಲ್, etc. (My.). ಪ್ರತಿಪಾಸ, ಶತಪಾಸ, ಚಣ್ಣಾತ, ಹಯಮಾರಕ, ಕರವೀರ ಎನ್ನರೆ ಗನ್ನೇದಿಕೆ, ಕಣಿಗಲ ಗಡ; ಕೆಲವರು ಇದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ತಟ್ಟುಗಳು ಬಿಳಿ ಕಣಿಗಲಿಗೂ 3 ತಟ್ಟುಗಳು ಕೆಮ್ಮು ಕಣಿಗಲಿಗೂ ಪೆಸರೆನ್ನು, ಹೇಳುವರು (Si. 140).

ಕಣಿಗಾರ್ತಿ kani-gārti. A female fortune-teller (My., also ಕಣಿಗಾರ್ತಿ).

ಕಣಿಗಿನು kaniginu. = ಕಣಿಗಲ್, etc. (St. & Pl.).

ಕಣಿಗಿಲ್ kanigil. -ಲು. = ಕಣಿಗಲ್, etc. See ಹಂಗಣಿಗಲ್, ಕೆಂಗಣಿಗಲ್, ದೇವಗಣಿಗಲು, ನೀರುಗಣಿಗಲ್, ನೆಲಗಣಿಗಲ್, ಪೆಗಣಿಗಲ್, ಮರಗಣಿಗಲು.

ಕಣಿಗಿಲ kanigila. = ಕಣಿಗಲ್, etc. ಕಣಿಗಲದ ಗಡ (ಗಣಿಗಲು G.).

ಕಣಿಗಿಲಿ kanigili. = ಕಣಿಗಲ್, etc. (ಪಡ್ಡಳಿ Sm. 27, o. rs. ಕಣಿಗಲ್, ಕಣಿಗಲ್).

ಕಣಿಗಿಲೆ kanigilē. = ಕಣಿಗಲ್, ಕಣಿಗಲ್ q. v., etc. (ಕರವೀರ, ಚಣ್ಣಾತ, ಪಡ್ಡಳಿ G.).

ಕಣಿತಲೆ kanitalē. The temple of the head (Si. 213, only in Si.; Tē. ಕಣಿತ).

ಕಣಿತಲೆ kaniti. A female fortune-teller (ಎತ್ತರಕ್ಕೆ, ಕುಳಿವೆ, ದೈವಕ್ಕೆ Nr.; My.).

ಕಣಿಮೆ kanimē. = ಕಣಿವೆ, etc. (My.).

ಕಣಿವೆ kanivē. = ಕಣಿಮೆ, etc. (C.).

ಕಣಿಶ kanīśa. An ear of corn (ಬೆವದ ತೆನೆ Mr. 372).

ಕಣಿಸ kanisa. Proper weight or value (Tē.; T. ಕಣಿಷ; R.; cf. ಕಣಿಷ?).

ಕಣಿಸು kanisu. = ಕಣಿಸು, ಕಳಿಸು. (To appear); to see, to consider (cf. ಕಣಿಸು, ಕಣಿ 3, ಕಾಣ್ 1). See ಅಲಗಣಿಸು 3. ಅಲ 3, ಕಡೆಗಣಿಸು 3. ಕಡೆ 1; ಕುಸುಗಣಿಸು.

ಕಣಿಯುಂ kanīyama. ಕಣಿಯುಂ. Very small; young, younger.

ಕಣು kanu. = ಕಣಿ 1, etc. The eye, etc. — ಕಣುಗಾಣ್.

-ಕಾಣ್. = ಕಂಗಾಣ್, etc. To see or perceive with the eyes. ಮಿಣ್ಣಿಯ ಗಣ್ಣು ತಾ ದಣ್ಣಿಗೆ ಹೋದರೆ, (ಯಾರೂ) ಹಣ್ಣಿಯ ಹೆಡೆಗೆ ಕೋಣನ ತನ್ನ, ಕಣುಗಣ್ಣು, ಹೋದದನೆ (8p.). — ಕಣುಗುಡು.

-ಕುಡು. = ಕಂಗುಡು. A mark for the eye: knowledge acquired by the eye (Rām. 5, 8, 48). — ಕಣುದಣಿ. -ತಣಿ. = ಕಣ್ಣಣಿ. The eye to be perfectly satisfied (Bp. 29, 17). — ಕಣುಮಿಂಡು. A flash of the eye (Bp. 40, 4). — ಕಣುತೂಲಿ.

An acute pain in the eye (Bp. 18, 66).

ಕಣುಕ kanuka. = ಕಣಿಕ, etc. (My.).

ಕಣುಕಪ್ಪಟೆ kanu-kappatē. = ಕಣಿಕಪ್ಪಟೆ, etc. (My.).

ಕಣುಕು kanuku. = ಕಣಿಕೆ. ಕಣುಕು ಹುಲ್ಲು ಇಕ್ಕಲು (Bp. 60, 27).

ಕಣಿ kanē. 1. = ಕಣಿ 1 q. v., etc. A stick; an arrow

(ಕೋರ, ಸರಳ, ಅಮ್ಮು Ūt. II, 47; ಕೋರ, ಸರಳ, ಪುಣ್ಣು Kk. 40; ಸಾಯಕ 39; ಕೋರ, ಪುಣ್ಣು, ಸರಳ Sm. 43; cf. ಗಣಿ, Sk. ಕಣಿ; Tu. ಕಣಿ, a slender bamboo branch; the quill of a porcupine). ಕಣಿಯ ಹೊದೆ (ಕೋರ, etc. Kk. 40). ಮದನನ ನಿದಿಯಲಗಣಿಗಳನೆ ಪೋಲ್ಲುವ ಅಕೆಯ ಕಣ್ಣಿ (Smḍ. 81). ಮಹರಥರ ಜವನಾಳನೆ ಅವ ಕಣಿ (Abh. P. 13, 71). ಕಣಿಯ ಸನ್ನಾನಂ (ತುಡುವದು Sm. 92). See ಅಲಗಣಿ, ಕಮ್ಗಣಿ, ಕಣ್ಣಿ, ಕೋಗಣಿ, ಗಡಗಣಿ, ಪೆಗಣಿ, ಬಲ್ಲಣಿ; J. 7, 61; 12, 20, 27. — ಕಣಿಗಡೆ. -ಕಡೆ. To rain arrows (J. 8, 29; 9, 16). — ಕಣಿದೊಡು. -ತೊಡು. To put the arrow on the bow (Sāv. 4, 19). — ಕಣಿಯೇಡು. -ನಿಡು. A wound made with an arrow (Abh. P. 13, 80). — ಕಣಿಪೋಗು. -ಪೋಗು. To become like a stick (Abh. P. 13, after 54).

ಕಣಿ kanē. 2. = ಕಣಿಯ, etc. ಸ್ತ್ರೀಯ ಉಡಿಯ ಸೀರೆಯ ಕಣಿ (ಸ್ತ್ರೀಕಟ್ಟಿವಪ್ಪಣ್ಣ, ನೀವ, ನಿಡ್ Nr.).

ಕಣಿ kanē. 3. = ಕಣಿ 4. The heavy wooden roller which stands upright in the stone- or wood-mortar of an oil-mill and is turned round

by oxen (ಧ್ರುವ, ಯಷ್ಟ Mr. 218; My.; M.); a pair of such rollers used for a sugar-mill (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣೆ. = ಕಣಿ No. 5. *Long pepper*. 2, *cumin seed*.

ಕಣಿಗಿಲೆ ಕಾಣೆಗಿಲೆ. = ಕಣಿಗಿಲೆ, etc. ಜಂಗಣಿಗಿಲೆ (Śmd. 216, o. r. ಜಂಗಣಿಗಿಲೆ).

ಕಣಿಯ ಕಾಣೆಯ. A story, a tale (Rām. 6, 53, 54; Mhr., Kōṅkaṇi ಕಾಣೆ; H. ಕಾಣೆಯ).

ಕಣಿರಿ ಕಾಣಿರಿ. A prickly shrub, *Zizyphus Oenoplia* Mill. (St. & Pl.; Kōṅkaṇi ಕಣಿರಿ).

ಕಣಿಪಟ್ಟಿ ಕಾಣ-ಕಾಪ್ಪಾಣೆ. = ಕಣಿಪಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಕಣಿಪಟ್ಟಿ ಕಾಣ-ಕಾಪ್ಪಾಣೆ. = ಕಣಿಪಟ್ಟಿ, etc. (B. 3, 27; My.).

ಕಣಿ ಕಾಣು. = ಕಣಿಸು. See ಕಡೆಗಣ್ಣು, ಕೆಸುಗಣ್ಣು.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 1. Tbh. of ಕಣಿ (Śmd. 338, o. r. ಕುಣಿ = ಕುಣಿ). An iron style used for writing on palm-leaves (C.). 2, the neck of a vessel (C.). ದಣಿಗುಣವ ಬಣ್ಣನ ಬಡಕುಡರವ ಯ ಕಣಿ (Dp. 54). 3, another form of ಕಣಿ. See Prv. s. ದಣಿ.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 2. = ಕಣಿ 2. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿಕಾ. = ಕಣಿ No. 3, ಕಣಿಯ. A thorn; the point of a needle or pin (ಮುಕ್ತ Nn. 39; ಮುಕ್ತ 81). 2, the erection of the hair of the body in thrilling emotions (ಪುಲಕ, ರೋಮಾಂಕನ 39). 3, a troublesome person, a foe (ಅರಾತಿ, ಹಗೆ 39). 4, any annoyance or source of vexation; an obstacle, an impediment; sin (ಕಿಲ್ವಿಪ, ಪಾಪ 39); war (ಅಹವ, ಕಾಳಗ 39); danger, peril (J. 9, 31; C.; see ಪ್ರಾಣ). 5, a hunter (ಬುಲಕ, ಬೇಡ 39). ಒನ್ನ ಕಣಿಕವ ನಿವಾರಣಾಯುತು (B. 4, 63). See Prv. s. ಮಣಿವ.

ಕಣಿ ಕಡೆದಣಿ ಕಾಣಿಕಾ-ಕಡೆದಣಿ. The cutting of thorns. See ಕೊಡು.

ಕಣಿ ಕಡೆದಣಿ ಕಾಣಿಕಾ-ದವಾರ. = ಕಣಿಯದಾರ. (Śmd. 384). An impeding door, etc.

ಕಣಿ ಕಡಲ ಕಾಣಿಕಾ-phala. The jack tree, *Artocarpus integrifolia* Lin.

ಕಣಿ ಕಾರಿ ಕಾಣಿ-ಕಾರಿ. = ಕಣಿಕಾರಿ No. 1. (My.; St. & Pl.; Sk.).

ಕಣಿ ಕಾರಿಕೆ ಕಾಣಿ-ಕಾರಿಕೆ. A sort of prickly nightshade, *Solanum jacquini* Willd. 2, ಅಣ್ಣಾಳಿ (G.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿಕಿ. What is prickly: an awn (ಅಣ್ಣು Mr. 110). 2, N. of a plant (ತಣ್ಣು Mr. 121). 3, N. of another plant (ಕುಟಿಲೆ Mr. 147). 4, a troublesome, vexatious woman (J. 5, 61).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ, ಕಣಿ, ಕಣಿ. A double bag carried across a beast (C.; Mhr. ಕಣಿ, Tē. ಕಣಿ, ಕಣಿ; T. ಕಣಿ). See B. 4, 184; 5, 125.

ಕಣಿ ಕಾಣಿಸು. To recoil, to shrink (Kāvy. III, 3, 104); to rear, to prance (Rāv. 13, 91; Tē. ಕಣಿ, ಕಟ್ಟರ = ನಾಟ್ಯದೇವ).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ, etc. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ. See ನೀರುಗಣಿ.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 1. A species of *Solanum*. 2, the *Acacia catechu* and other thorny plants. 3, any thorny shrub,

a thorny shrubby (C.; see ನೀರುಗಣಿ). 4, thorny; vexatious, annoying.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 2. Tbh. of ಕಣಿ. A gold wire with a golden plate attached, being an ornament for the neck and breast of men (and women, C.).

ಕಣಿ ಕಡಲ ಕಾಣಿಕಾ-phala. The jack tree, *Artocarpus integrifolia*.

ಕಣಿ ಕಾಣಿಕೆ. = ಕಣಿ 3. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿಕೆ. Tbh. of ಕಣಿ (Śmd. 338, 357, where o. r. ಕಣಿ).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ. See ನೀರುಗಣಿ.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. See ಕಣಿ.

ಕಣಿಯದಾರ ಕಾಣಿ-ದಾರ. Tbh. of ಕಣಿ (Śmd. 384).

ಕಣಿ ಕಾಣಿಸು. (Śmd. 273 Mdb.). To straiten; to distress (Bh. 3, 18, 35; cf. ಕಟ್ಟು 2).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 1. An offset in the wall of a well; an offset (or set-off) at the foot of a wall;—the foot of any vase-shaped vessel;—the rim of a vessel;—a flight of stairs leading down to the water of a well (My.; cf. ಕಟ್ಟು 3, ಕಡೆ 1).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 2. = (ಕನರು No. 1), ಕಮುಟು, ಕಾಟ, etc. (My.; cf. Sk. ಕಟ್ಟು).

ಕಣಿಯ ಕಾಣಿಕಾ. = ಕಣಿಯ. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ, etc. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ No. 1 & 2. The throat, the forepart of the neck (ಕೊರಳು Nn. 49; ಕಣಿ, ಕೊರಳು 51). 2, the neck (of a vessel). 3, an iron style for writing on palm leaves (ಕಣಿ Mr. 359; the true form is ಕಣಿ). 4, sound, especially guttural sound (ನಾಡ, ಧ್ವನಿ 51). 5, the body (ಸಂಕನನ, ದೇಹ 51). 6, proximity (ಸಮಾನ 51). 7, a shore or bank (ತಟ, ದಡ 51). See Prv. s. ಹುರುಳಿ.

ಕಣಿ ಗತ ಕಾಣಿ-ಗತ. Being at or in the throat; come to the throat, as the breath or soul of a dying person. (My.).

ಕಣಿ ಗರಲ ಕಾಣಿ-ಗರಲ. Śiva (My.).

ಕಣಿ ಪಾಠ ಕಾಣಿ-ಪಾಠ. Learning by rote or by heart (My.).

ಕಣಿ ಭೂಷಣ ಕಾಣಿ-bhūṣaṇa. A collar or short necklace.

ಕಣಿ ಮಾಲೆ ಕಾಣಿ-mālā. (Śmd. 386; Kk. 96). A necklace.

ಕಣಿ ಲಗ್ನ ಕಾಣಿ-lagna. Fastened round the throat; embracing. (My.).

ಕಣಿ ಕೋಷ ಕಾಣಿ-kōṣa. Aridness of the fauces; fruitless expostulation, vain talk. (My., also as ಕಣಿ ಕೋಷ).

ಕಣಿ ಸೂತ್ರ ಕಾಣಿ-sūtra. The cord worn by wives round their throat (My.; Tē.); the sacrificial thread (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ 2. A collar, a necklace (Sk.) ಮುತ್ತಿನ ಕಣಿ (My.; Si. 218). ಹೊಕ್ಕುಡು ತನಕ ಹೊತ್ತಾಡುವ ಮುತ್ತಿನ ಕಣಿ (ಉರಸುತ್ತಿಕೆ, ಪ್ರಾಲಮ್ಪುಕೆ G.). 2, a female who has a throat—(J. 6, 22).

ಕಣಿ ಕೆ ಕಾಣಿ-kē. ಕಣಿ. = ಕಣಿ. A single string of pearls (ನಿಕಾನಲಿ, ಒನು ಸರಮ ಅಗಿದ ಹಾರಂ Mr. 338).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. Mourned about; longed for. See ಉಕ್ಕಣಿ.

ಕಣ್ಣಿನ *kanthi-ra*. Roaring from the throat: a lion. 2, an elephant in rut. 3, a pigeon. — ಕಣ್ಣಿರವರಾಯ. N. of a Mysore king. — ಕಣ್ಣಿರವರಾಯನ ವರಹ. A pagoda worth ten gold fanams (My.). — ಕಣ್ಣಿರವರಾಯನ ಹಣ. A gold fanam (4 $\frac{1}{2}$ Anas, My.). — ಕಣ್ಣಿರವರಾಯನ ಹೊನ್ನು. A gold coin that is the half of a *kanthiravarāya's* *vara* (My.).

ಕಣ್ಣಿರಾಯ *kanthi-rāya*. = ಕಣ್ಣಿರವರಾಯ. — ಕಣ್ಣಿರಾಯನ ವರಹ. = ಕಣ್ಣಿರವರಾಯನ ವರಹ. (My.; Tē., Tu.). — ಕಣ್ಣಿರಾಯನ ಹಣ. = ಕಣ್ಣಿರವರಾಯನ ಹಣ. (My.).

ಕಣ್ಣಿರಸರ *kanthi-sara*. = ಕಣ್ಣಿ. (My.; Si. 218).

ಕಣ್ಣಿರಸ್ಯ *kanthi-rāshthya* (sic!). The vowels ಏ, ಓ and ಐ (Smd. 66 Cm.; My.).

ಕಣ್ಣಿ *kandē-a15*. 1. = ಕಣ್ಣಿ, ಕಣ್ಣಿ. Didst thou, or doest thou, (not) see? is it not so? (Bp. 38, 6. 7).

ಕಣ್ಣಿ *kanda*. 2. Flesh, meat (My.; Tē. ಕಣ್ಣಿ; cf. ಕಣ್ಣು 6). ಕಣ್ಣಿವಂ ತಾಳಿಸೆ (ಚರಣ Mr. 217). ಕಣ್ಣಿದಿಣ್ಣಿ (Abh. P. 14, 7). ಕಣ್ಣಿದಿಣ್ಣಿಯಂ ತೆಗೆ ತೆಗೆದು ಇಟ್ಟು (Rāv. 5, 117). ಹಾದಿಮೊಳ ಊದಿದನ್ ಒಪ್ಪಂ, ಒದಿ ಕರಂ ಪಾಪಿ, ಕಣ್ಣಿಮಂ; ಕಣ್ಣಿಮಾ ಇದೆನ್ನು, ಅದಂಸಿ, ಕಣ್ಣಿ ಕೊಕ್ಕಂ, ಮೇದುಮ ಅದಂ ಕಾಗೆ (9, 26). See ಮಾನ. — ಕಣ್ಣಿವಿಡು. -ಇಡು. To gather flesh, to grow stout (My.; Tē. ಕಣ್ಣಿ ಪೆಟ್ಟು).

ಕಣ್ಣಿ *kanda*. 1. = ಕಣ್ಣಿ. Tbh. of ಖಣ್ಣಿ (Smd. 338). See ಕರ್ಕಣ್ಣಿ, ಕರ್ಕಣ್ಣಿ, ಚೌಕಣ್ಣಿ, ಸಿರಿಕಣ್ಣಿ. — ಕಣ್ಣಿ ತುಣ್ಣು. dupl. Piece-meal (My.). 2, cutting and breaking off, discarding further talk. ಕಣ್ಣಿ ತುಣ್ಣು ಮಾತಾಡು, to speak so that further talk or argument becomes futile (an expression especially used in favor of truth, S. Mhr.). — ಕಣ್ಣಿವರೆ. -ಬರೆ. A net composed of different pieces (Bh. 3, 13, 23; Rāv. 5, after 114). — ಕಣ್ಣಿ ಸಕ್ಕರೆ. Sugarcandy (My.).

ಕಣ್ಣಿ *kanda*. 2. = ಕಣ್ಣಿ. See ಕಣ್ಣಿವಟ.

ಕಣ್ಣಿಗ *kandaga*. = ಕಣ್ಣಿಗ, ಕಣ್ಣಿಗ q. v. (C.; B. 3, 46, 117; 5, 312).

ಕಣ್ಣಿಣಿ *kandane*. (fr. ಕಂಡು 1). = ಕಣ್ಣಿನೆ. Final settlement; treaty; capitulation (My.). — ಕಣ್ಣಿಣಿಪತ್ರ. A paper of settlement (My.). — ಕಣ್ಣಿಣಿಹಣ. A fixed sum (My.).

ಕಣ್ಣಿನೆ *kandane*. = ಕಣ್ಣಿನೆ. (My.).

ಕಣ್ಣಿವಟ *kanda-pata*. Tbh. of ಕಣ್ಣಿವಟ (Smd. 356, o. r. ಕಣ್ಣಿವಟ).

ಕಣ್ಣಿವರ *kanda-pada*. Tbh. of ಕಣ್ಣಿವಟ (Smd. 380, o. r. ಕಣ್ಣಿವಟ).

ಕಣ್ಣಿರೆ *kandarē*. A principal vessel or artery of the body; a sinew (ಕೊರಕ ಹೆನ್ನರ Hā.; ಹೆನ್ನರ Mr. 398).

ಕಣ್ಣಿಲಿ *kandali*. A kind of bill-hook or cleaver (S. Mhr.).

ಕಣ್ಣಿ *kandā*. = ಕಣ್ಣಿ 1. ಕಣ್ಣಿ ತುಣ್ಣು. = ಕಣ್ಣಿ ತುಣ್ಣು. (My.).

ಕಣ್ಣಿ *kandī*. 1. = ಕಣ್ಣಿ, ಕಣ್ಣಿ, (ಕಣ್ಣಿಮೆ, etc.). A chink; a hole; an opening (My.; M., Tu.; Tē. ಗಣ್ಣಿ). ಮೂವು ಕಣ್ಣಿ, ಶ್ವೇತವ ಕಣ್ಣಿ (Abhā. 2, 71). ಚಕ್ಕದ ಕಣ್ಣಿ (ಚಕ್ಕ, ಚಕ್ಕದ ಕಣ್ಣಿ Si. 276). See Bp. 26, 31; 40, 69; ಅಮ್ಮುಗಣ್ಣಿ, ಖಣ್ಣುಗಣ್ಣಿ, ಸುಸುಳುಗಣ್ಣಿ, ಬಿಳಿಕಣ್ಣಿ, etc.; Prv. s. ಒಣ್ಣಿ 5. — ಕ

ಣ್ಣಿವರ್. -ವರ್. A tooth that stands somewhat apart (from the other ones, Bp. 51, 54). — ಕಣ್ಣಿಹಲ್ಲು. = ಕಣ್ಣಿವರ್. (My.).

ಕಣ್ಣಿ *kandī*. 2. The capital of Ceylon, Candy (T.; B. 4, 206).

ಕಣ್ಣಿ *kandī*. A measure of (capacity and) weight (Si. 327; My. = 20 maunds or 28 lbs.; S. Mhr.; Mhr. ಖಣ್ಣಿ: in Bombay of 20 Bombay maunds, or, for particular substances, 8 maunds; at Poona of 20 Poona maunds; T. ಕಣ್ಣಿ, ಕಣ್ಣಿಲ್, a certain weight, at Madras equal to 500 lbs.; M. ಕಣ್ಣಿ, a weight of 500 lbs.; Tē. ಖಣ್ಣಿ, the Indian ton, which for tobacco is 480 pounds, for metals and hardware 500, for sugar, dates and soft goods 560; Mgr., M. also: a certain timber-measure). See Prvs. s. ಮಣಿ.

ಕಣ್ಣಿಕೆ *kandikē*. (fr. ಕಂಡಿ 4). A piece (ತುಣ್ಣು Kk. 74).

ಕಣ್ಣಿಕೆ *kandikē*. 2. A stalk or stem (ನಾಳ, ಕಾಣ್ಣಿ Hā.; cf. ಕಣ್ಣಿ).

ಕಣ್ಣಿಕೆ *kandikē*. 3. = ಕಣ್ಣಿಕೆ, ಕಣ್ಣಿ 2. A ball of thread, a roll of thread on a small stick or straw, which is put into the weaver's shuttle (C.; Tē. ಕಣ್ಣಿ; T. ಕಣ್ಣಿ). ನಾಳು ಕಣ್ಣಿಕೆಯನ್ ಇರಿಸಿ ನೇಯುವ ಕೊದುವ (ವೇಮ, ವಾಯದಣ್ಣಿ Si. 343, sic!). — ಕಣ್ಣಿಕೆಮುಳ್ಳು. The long thorns of certain sticks on which weavers place wet *kandikēs* to dry (C.).

ಕಣ್ಣಿಗ *kandiga*. = ಕಣ್ಣಿಗ, etc. (My.).

ಕಣ್ಣಿತ *kandita*. (often written and pronounced ಖಣ್ಣಿತ). (fr. ಕಂಡು or ಕಂಡು 1). Firmness, positiveness, peremptoriness, strictness, certainty (C.; Tē. ಖಣ್ಣಿತ; T. ಕಣ್ಣಿತ; ನಿಶ್ಚಯ G.). ಕಣ್ಣಿತದ ಮುನ್ನಪೂರಿತವೆಯನ್ ಅದಿದು ಎಂಜಿಪಡೆ ವಾಯಸಂ? (J. 18, 46). — ಕಣ್ಣಿತವಾಡು. A decisive, last word (C.). — ಕಣ್ಣಿತವಾಣಿ. A positive, true speech or word. ಇದುವೇ ಕಣ್ಣಿತವಾಣಿ ಅಡುದು (Jns. 42, 12). — ಕಣ್ಣಿತವಾದಿ. One who speaks truly or justly (My.).

ಕಣ್ಣಿಸು *kandisu*. To settle, especially the price of a thing (S. Mhr.; Tē. ಖಣ್ಣಿಂಚು; T. ಕಣ್ಣಿ). ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಸು, fix the price of this book! (S. Mhr.).

ಕಣ್ಣಿ *kandū*. 1. P. p. of ಕಾಣ್ಣಿ 1, ಕಾಣ್ಣು.

ಕಣ್ಣಿ *kandū*. 2. = ಕಣ್ಣಿಕೆ 3. (My., occasionally; T.; see ನಾಳು).

ಕಣ್ಣಿ *kandū*. Scratching; itching; the itch (ಖರ್ಚು, ಮಯ್ಯೆ ತಿಮರು Mr. 384).

ಕಣ್ಣಿ *kandūka*. = ಕಣ್ಣಿ, ಕಣ್ಣಿ. (Si. 231, only Si.).

ಕಣ್ಣಿಗ *kanduga*. = ಕಣ್ಣಿಗ, etc. A measure of capacity: twenty *kōlagas* (ಪಾಂ Nr.; My.; Si. 329; ಪಾಂ Mr. 206; see Mr. s. ಪಾಗ and ಏರ್ಪ), from 20 to 32 *hēras* (a *hēra* = 128 *sēru*, S. Mhr.); — a weight of from 20 to 28 maunds (a maund = 48 *sēru*, S. Mhr.). ಅಯ್ಯಣ್ಣುಗಂ (Smd. 224). ಕಣ್ಣಿಗ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತುವ ಕೆಯಿ (ಪಾಂಕ Nr.). ಒನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗ ಬೀಜವರೇ ನೆಲವು (ಪಾಂಕ Si. 302). ಇವತ್ತು ಕಣ್ಣಿಗ (ವಾಡ 329). ಕಣ್ಣಿ ಕಣ್ಣಿಗನೀರು ತಡು ಬುವದು. — ಕಣ್ಣಿಗ ಉಣ್ಣಿಗ ಮನೆಗೆ ಕಡನ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟಾರು? — ಕತ್ತೆಯ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗ ಹಾಲಿದ್ದರೇನು? — ಕಣ್ಣಿಗ ಹಾಲಿಗೆ ಒಣ್ಣಿ ಬೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು (Prvs.). See Bp. 9, 21; 23, 37; ಮೂಗಣ್ಣಿಗ.

ಕಣ್ಣೂತಿ *kaṇḍūti. Scratching; itching; the itch.*

ಕಣ್ಣೂತಿ ಕರ್ಷಣ *kaṇḍūti-karṣaṇa. Rubbing or scratching what itches or the itch. See ಕುಡಿಸು.*

ಕಣ್ಣೂಯನ *kaṇḍūyana. Scratching; itching; the itch.*

ಕಣ್ಣೂಯಮಾನ *kaṇḍūyamāna. Scratching. (My.).*

ಕಣ್ಣೂಯೆ *kaṇḍūyē. Scratching; itching; the itch.*

ಕಣ್ಣೂರೆ *kaṇḍūrē. The plant Mucuna pruritus Hook.*

ಕಣ್ಣೆಯ *kaṇḍēya. 1. (fr. ಕಡಿ 4). A kind of sword (Rām. 3, 6, 41; 5, 3, 61; 6, 13, 6). ಕಣ್ಣೆಯವನ ಉದಿ ರು ಉಸುತುಂ ಮಣ್ಣೆಯಂ ಹೊಡದು (Bp. 27, 55). ಕಣ್ಣೆಯದ ಮೊಳೆ (a point or horn like a sword) ನೆಡೆದ ಬಿದ್ದದ ಹಿಣ್ಣುಗರ ತೋ ದಿಸುವಂ (Bh. 3, 13, 18).*

ಕಣ್ಣೆಯ *kaṇḍēya. 2. (fr. ಕಡು 1). Greatness, large extent (cf. ಕಡಿ). ಎವೇದುವನು ಪಾಣ್ಣುವಿನ ಕಣ್ಣೆಯಸಿರಿಯ ಸಡಗರವೆ? (Bh. 1, 4, 6). ತನಗೆ ಇರದೆ ಕಣ್ಣೆಯದ ಸಿರಿ? (1, 8, 60).*

ಕಣ್ಣೋಲ *kaṇḍōla. A basket for holding grain, made of bamboo or canes; any place in which provisions are kept, a store-room. 2, a camel.*

ಕಣ್ಣೋಲವೀಣೆ *kaṇḍōla-vīṇē. A lute of the Cāṇḍālas, a vulgar lute.*

ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ *kanna-kappadi. = ಕಣಕಪ್ಪಡಿ, etc. (C.). 2, the Indian goat-sucker, Caprimulgus indicus (Bq.).*

ಕಣ್ಣೆ *kanni. A rope, a cord; a neck-rope (ಸನ್ನನ, ದಾಮನ, ದಾಮನ HIA., Nr.; ಯೋತ್ರ, ಹಗ್ಗ Mr. 371; ದಾಮನ Si. 323; ಸಾವ. 3, 23; C.; T.; Tu.: fibre, cf. ಕಯದಿ). ಉರುಳ ಕೋರ ಕಣ್ಣೆ ಮೊದಲಾದ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬನ್ನನೋಪಕರಣಗಳ (ಎ ತಂಸ Nr.). See ಕಾಲು, ಕಾಲುಗಣ್ಣೆ, ಬಲ್ಲಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆವಲೆ. — ಬಲೆ. A net which is drawn together by means of two ropes (Bh. 1, 20, 52; 3, 19, 46).*

ಕಣ್ಣೆಲಿ *kannili. See s. ಕಣ 1.*

ಕಣ್ಣೆರ *kannir. See s. ಕಣ 1.*

ಕಣ್ಣು *kaṇṇu. = ಕಣ್ಣಿ 1, etc. (ದೃಕ್, ದೃಷ್ಟಿ, ನೇತ್ರ, ಲೋಚನ, ಚಕ್ಷು, ನಯನ, ಅವುಕ, ಈಕ್ಷಣ, ಅಕ್ಷಿ HIA.; Si. 214. 415; ಲೋಚನ Nn. 5; ನೇತ್ರ 8, 29; ಶುಕ್ಲ, ಅಕ್ಷಿ 32; ಅಕ್ಷ, ಅವುಕ 37; ಎಲೋಚನ 51. 65; C.; Bp. 18, 68, 69). ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು (ಚ ನ್ನ ಕ, ಮೇಚಕ HIA.). ಕೆಯ ಕಣ್ಣು ಮೊದಲಾದವಹಿನ್ನ ಅರ್ಥವ ಸೂಚಿಸುತ (ಸಂಕ್ಷಿ Nr.). ಕಣ್ಣಿನ ಮಧ್ಯೆ (ತಾರ, ದೃಗುಮಧ್ಯ Nn. 40). ಬಿರುಳು ಮಕ್ಕ ಕಣ್ಣವರು (ವಾಮಲೋಚನ); ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣಿನವನು (ವಲಿರ, ಕೇಕರ Nr.). ಕಣ್ಣಿಗೆ (Bp. 18, 67). ಕಣ್ಣಲಿ (18, 71). ಒಳ್ಳೆ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವರು (ವಾಮಲೋಚನ Si. 182). ಕಣ್ಣಿನ ಹು ಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಗಣ್ಣಿಕ್ಕುವದು (ಭುಕ್ಕುಟಿ 74). ಕಣ್ಣಿನ ಸಿಡ್ಡು (ದೂಷಿಕೆ 206). ಕಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡು (ಕನೀನಿಕೆ, ತಾರಕೆ 214). ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸುರಿಯುವ ನೀರು (ಅಶ್ರು, etc. 214). ಕಣ್ಣಿನ ಕೂದಲು (ಪಕ್ಷುನ್ 437). ಕಣ್ಣು ಹಿವೆ (ಪಕ್ಷುನ್ 437). ಲೋಗದಿನ್ನ ಕೊಡಿತು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು (ಹುಲ್ಲು, ಕ್ಷಿನ್ನಾಕ್ಷ 202). ನವಲುಗ ದಾಯ ಕಣ್ಣು (ಚಕ್ಷುಕ 177). ಬಣ್ಣಿಯ ಕಣ್ಣು (ಅಧಿಪ್ತನ 438; ಅಕ್ಷ 461). ಬಣ್ಣಿಯ ಕಣ್ಣಿನ ನಡುತಾಯಿ (ಪಿಣ್ಣಿಕೆ, ನಾಭಿ 276). ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣು, etc. (ರಥಾಂಗ 276). ಬಣ್ಣಿಯ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಸೇರುವ ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಲೋಹದ ಬಳೆ (ನೇಮಿ 276). ಬಲೆಯ ಕಣ್ಣು; ಹೊರಸಿನ ಕಣ್ಣು (C.). ಸೂಚಿಯ ಕಣ್ಣು (B. 4, 158). ಹೇವಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಣುಗ ಬೆರದ ಕಣ್ಣು (Dp. 54). ಕಣ್ಣಿನಷ್ಟು ಪ್ರಕಾಶವಲ್ಲ, ಮಣ್ಣಿನಷ್ಟು ಅಧಾರವಲ್ಲ. — ಕಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದ ದೈವ ಮತೀ ಕೊಟ್ಟಿತು (Prva.). ಕಣ್ಣಲಿ ನಾನು ಇದ್ದಿನ ತನಕ ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ (B.*

5, 131). ಅತಿವೇಗದಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕಣ್ಣು ತಡೆಯುವದು (5, 132). ಸುಮ್ಮನೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣು ನವ್ವು ದಾರದು (5, 179). — ಕಣ್ಣುಂಚೆ. — ಅಂಚೆ. Fright caused by looks. ಕಣ್ಣುಂಚೆ ತೋ ದಿಸು, to frighten by one's looks (C.). — ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮ. ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮ. = ಕಣ್ಣು ಮು. (C.; B. 3, 81). ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡು, to sleep soundly (C.). — ಕಣ್ಣು ಮದಿ. = ಕಣ್ಣು ದಿ, q. v. (C.; B. 4, 72). — ಕಣ್ಣು ರಿ. — ಅರಿ. = ಅರಿ 7. (My.). — ಕಣ್ಣುಲ್ಲಿ ನೀರು ತರು. = ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೀರು ತರು. (My.). — ಕಣ್ಣುಕೆ. — ಅಕೆ. The distance which the eye can see (Rām. 30, 12). — ಕಣ್ಣಾಣೆ. — ಅಣೆ. By my eyes! (a swearing formula, C.). — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣು. To appear to the eye (C.; B. 4, 65). — ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೀರು ತರು. = ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತರು. To bring tears into the eye, to begin to weep (S. Mhr.; B. 4, 201; 5, 156). — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬರ. = ಕಣ್ಣೆವರ. Also: to become significant or deserving to be considered, to become worthy of observation or adoration. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ ಬಹನ್ನದು (ಲೋಚನಗೋಚರ, ವನ್ನನ Nn. 87). — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿರುದು. To come into view (C.; B. 2, 6; 4, 37). — ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟಿನವ. — ಕಟ್ಟಿನ ಅವ. A juggler (C.). — ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. 1. or ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟುವದ್ಯ. = ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟು. Juggling; magic (C.). — ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. 2. To shut, or blind, or bewitch the eyes; to deceive or impose upon (My.). — ಕಣ್ಣು ಕಾಣ. — ಕಾಣು. = ಕಣ್ಣಾಣ. The eye to see. ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲವೆ? (B. 2, 21). ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (2, 38). ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣೇನು? ಮಸಿಯೇನು? (Prv.). 2, to see with one's eyes (cf. ಮನಗಾಣ). ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿರಾ! ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿರಿ? (Bp. 58, 33). — ಕಣ್ಣು ಕೆಸಿ. To assume an angry look (C.). — ಕಣ್ಣುಕೆಸುರು. = ಕಣ್ಣೆಸುರ. An evil eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕು. The eye to be dazzled, as by the rays of the sun (C.). — ಕಣ್ಣುಕುಟಿಕೆ. = ಕಣ್ಣುಟಿಕೆ. An imposthume on the eyelids (My.). — ಕಣ್ಣುಕುಣಿಕೆ. = ಕಣ್ಣುಣಿಕೆ. (C.). — ಕಣ್ಣುಕುದುರು. The socket of the eye (My. occasionally). — ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. Binding or bewitching the eye (ನೇತ್ರಬನ್ನ Mr. 226). — ಕಣ್ಣುಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. An axle-box. ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣುಗಣ್ಣೆ, etc. (ಅಪಸ್ವರ Si. 276). — ಕಣ್ಣುಗಾಣು. — ಕಾಣು. = ಕಣ್ಣು ಕಾಣು. (My.; ನೋಡು G.). ಕಣ್ಣುಗಣ್ಣೆ (ಅಪರೋಕ್ಷ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ G.). ಕಣ್ಣುಗಣ್ಣೆ (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ G.). — ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು. = ಕಣ್ಣುಗುಡು. (S. Mhr.). ಅನೆಯ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು (ಕನೀನಿಕೆ, ಕಮೇಕೆ G.). See ಗುಡ್ಡು. — ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು. = ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು. An eye-ball; the pupil of the eye (ತಾರಕೆ, ಕನೀನಿಕೆ Si. 214; ತಾರ 449; Tē. ಕನು). ಅನೆಯ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು (ಕಮೇಕೆ, ಅಕ್ಷ ಕೂಟಕ 270). — ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು. = ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು. (My.). — ಗಣ್ಣುಗೊಮ್ಮ. The pupil of the eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಚಿಮುಟು. = ಕಣ್ಣು ಚಿಮುಟು. (My.). — ಕಣ್ಣು ಚಿಮುಟು. To press the eyelids together, as a sign (My.); — the pressing together of the eyelids, as a sign (C.). — ಕಣ್ಣುಡೂಟಿ. The line of sight (S. Mhr.). 2, an expedient or means indicated with the eye (My.). — ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮ. = ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮ. (My.). — ಕಣ್ಣುನೂತಿ. Lachrymalis fistula (My.). — ಕಣ್ಣುನೋವು. Pain of the eye (C.). — ಕಣ್ಣುಪಟ್ಟು. An external application to allay inflammation in the eyes (My.). — ಕಣ್ಣುಪರೆ. = ಕಣ್ಣರೆ. (C.). — ಕಣ್ಣುಪಿಡ್ಡು. Rheum of the eye (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣುಪಿಸರು. = ಕಣ್ಣುಪಿಡು. (My.). — ಕಣ್ಣುಪಟ್ಟು. A blind put on the eyes of bullocks when working at the oil-mill (C.). — ಕಣ್ಣು ಬಡಿ. To shut the eyelids. ಕಣ್ಣು ಬಡಿಯುವದು ಹೊತ್ತು (ನಿಮಿಷ G.). — ಕಣ್ಣುಬೀಣ. A certain seed used as an eye-medicine (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣುಬೀಣೆ. = ಕಣ್ಣುನೋವು. (C.). — ಕಣ್ಣುಬೊಟ್ಟು. A pair of silver-eyes, put over the eyes of village-idols by worshippers (C.). — ಕಣ್ಣುಮುಖ. Dimness of sight (C.). — ಕಣ್ಣುಮಣಿ. A stone used to rub

inflamed eyes with (My.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು. — ಅಖ. = ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು. (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು. — ಅಖ. = ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು. (C.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು. A kind of blind-man's buff (My.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು. So that (it) touches the eye (ಕಣ್ಣಿಗೆ G.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು. The state of the eye being sealed up with purulent matter (C.). ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು, the eye to be sealed up by such matter (C.). — ಕಣ್ಣು ರುಪ್ಪು. — ಉರುಪ್ಪು. Burning of the eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಸನ್ನೆ. A sign made with the eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕು. Rheum of the eye (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಮುದುಕು. A slight view of (C.). — ಕಣ್ಣು ಸೋಗಿ. A line proceeding from the outer corner of the eye. — ಕಣ್ಣು ಸೋಗಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಬಿಟ್ಟು. The figure of a crescent tattooed at the outer corner of the eye of women (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಹುಟ್ಟು. The eyebrow (My.; Si. 66). — ಕಣ್ಣು ಹೂವು. A white spot on the eye-ball (My.). — ಕಣ್ಣು ಹೋಗು. The eye to lose the power of seeing (My.). ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹೋದವು (B. 5, 177). — ಕಣ್ಣೆತ್ತು. — ಎತ್ತು. To lift up the eyes (My.). ಅವನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ (B. 4, 74). ಅವರು ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಸಹ ನೋಡಿದವರು (4, 215). — ಕಣ್ಣೆವೆ. — ಎವೆ. See ಕಣ್ಣೆವೆ ಸ. ಕಣ್ಣೆವೆ 1. ಕಣ್ಣೆವೆ ಬದಿಯದವರು (ಅನಿಮವರು G.). ಕಣ್ಣೆವೆ ಬದಿಯೋಣ (ಪ್ರಸ್ತ G.). — ಕಣ್ಣೆತ್ತು. — ಎತ್ತು. The eyes to cause trouble or to pain, as on account of grits in them (C.).

ಕಣ್ಣು ಕಪಟಿ kannu-kapatē. = ಕಣ್ಣು ಕಪಟಿ, etc. (My.).

ಕಣ್ಣು ಕಪಟಿ kannu-kappaṭa. = ಕಣ್ಣು ಕಪಟಿ. (My.).

ಕಣ್ಣು ಕಪಟಿ kannu-kappaṭē. = ಕಣ್ಣು ಕಪಟಿ. (My.).

ಕಣ್ಣೆ kannē. = ಕರಣಿ. A clot, a lump, as of jag-gory, flesh, curds, etc. (C.).

ಕಣ್ಣೆ kannē. N. of a fish. 2, sin, evil. (My.).

ಕತ್ kat. = ಕರ್ತ. A stone. — ಕತ್ತಾಯ. The Barbadoes aloe, Aloe barbadensis Mill. (St. & Pl.; My.; T. ಕತ್ತಾಯ, 1. c. ಕರ್ತಾಯ; M. ಕತ್ತಾಯ, ಕತ್ತಾಯ, T. ಕತ್ತಾಯ, T. ಕತ್ತಾಯ, aloe). See ಅನಿ. 2, the small aloe, Aloe littoralis Koen. (My.).

ಕತ kata. 1. (Tbh. of ಕೃತ). Cause; reason (ಕಾರಣ ಸಂದ. 20; Grj. 7, 50; Bp. 5, 32; ಸಿಂ. 8, 111; T. ಕತ, ಕತನಿ. ಸರಸವಾಸನಿ, ನಿನ್ನ ಕತದಿಂದ ಬದುಕಿದನು (Bp. 49, 29). ತನ್ನ ಹೆಂಡಿರ ಕತದಿಂದ ಕತದಿಂದ (54, 6).

ಕತ kata. 2. = ಕೆತ. An imitative sound. (Mhr. ಮತ). — ಕತಕತ. The sound produced by boiling water, etc. (S. Mhr.).

ಕತ kata. 1. The clearing nut tree, Strychnos potatorum Lin. (Sk.; ಬಿಲ್ಲು Mr. 141).

ಕತ kata. 2. Tbh. of ಕೃತ. See ಗನ್ನ ಗತ, ಗಾಮ.

ಕತ katabē. Recognisance, a writ of agreement, a written bond (C.; Mhr., H. ಕತದಾ, ಕದದಾ; T. ಕದದಾ, ಕದದಾ; B. 5, 268).

ಕತ katarē. = ಕದ. Strife, contention (My.; H.).

ಕತಿ kati (generally written ಕಿತಿ). (= ಕಾತಿ 1, q. v.).

Anger, wrath, rage (ಕನಿಸು Ūt. I, 16; T., M. ಕದ, anger, wrath; cf. ಕನಿ; ಕಯ್ 6 f). ಕತಿ ಮೂಡಿ (Bp. 27, 40). ಕತಿ ಹೊಕ್ಕು (51, 7). ಕತಿ ಮನಗಡನು ಕರಿಕರ್ಣ (Bh. 8, 23, 25). See Prv. s. ಮತಿ; Bh. 2, 10, 23, 25; 8, 18, 34; 4, 2, 56, 59; J. 4, 32; 8, 4; 9, 17; 12, 26, 27, 41; 18, 87. — ಕತಿಗೋ.

— ಕೋ. To become angry, etc. (Bp. 18, 38; 24, 66; 53, 21; 56, 11; Bh. 8, 23, 25; J. 11, 38). ಕತಿಗೋಷ್ಣ ತಪಿಸುವ ಕೆ (ಅಕ್ರೋಶನ Si. 387). — ಕತಿಗೋಷ್ಣ. — ಕೋಷ್ಣ. A passionate wrath (Si. 69). — ಕತಿವಿ. — ವಿ. = ಕತಿಗೋಷ್ಣ. (Bp. 32, 57).

ಕತಿವಯ katipaya. Several, some (ಹಲವು ಕತಿವು Ūt. I, 91).

ಕತಿ katē. Tbh. of ಕಥೆ (Smd. 338; My.). See ಬಡಗತಿ, ಮುಂಗತಿ.

ಕತಿಗಾತಿ katē-gāṭa. A story-teller (C.).

ಕತ್ತ kattā. — ಕತ್ತಗಾಲಿನ ಹವ್ವು. — ಕಾಲಿನ. = ಅಡು ಮುಟ್ಟಿದ ಗಿಡ No. 2. (My.).

ಕತ್ತರಿ kattari. = ಕತ್ತಿ. Tbh. of ಕರ್ತ (Smd. 345; Ūt. II, 99; ಹೇದಿ ದಾಲ Ūt. I, 76; ಕೃಪಾಣಿ, ಕರ್ತ Si. 345; C.; T. ಕತ್ತರಿ).

See B. 4, 148; 5, 123; ಇರಿ, ಎರಿಗತ್ತರಿ, etc. 2, a beam in a mill by which its kapē is turned (ಬವರಿ Mr. 213; My.).

— ಕತ್ತರಿಗಲ್. — ಕಲ್. A pickpocket (My.). — ಕತ್ತರಿಗೋಲು.

— ಕೋಲು. = ಕತ್ತರಿ No. 1. (My.). — ಕತ್ತರಿ ಘಟ್ಟಿಸು. To hold or squeeze firmly, as with a pair of scissors (Bh. 2, 2, 97). — ಕತ್ತರಿದದ. — ತದ. To out, as with scissors (J. 20, 50).

— ಕತ್ತರಿದಟ್ಟು. A hold or seizure, as with a pair of scissors (My.). — ಕತ್ತರಿದಾವರಿ. An ornament of gold and gems worn (by males and females) near the top of the ear (My.; T.).

— ಕತ್ತರಿಮಳಲು. Gravel with sharp corners (Bp. 31, 3). — ಕತ್ತರಿನಾಣಿ. — ನಾಣಿ. Having a sword in his hand (Abh. P. 3, 48).

ಕತ್ತರಿಸು kattariṣu. To out with scissors or with scissor-like things, as teeth (C.; B. 4, 91); to out in two; to cut; to cut off; to shear (C.; B. 5, 122; T. ಕತ್ತರಿಸು); to pick, to pilfer, to steal (My.; T.). ಕತ್ತರಿಸಲ್ ವಟ್ಟಿದು (ಫಿನ್ನ, ಘಾತ, ಕೃತ, etc. Si. 382). ಆಯುಧಗಳನ್ನ ಕತ್ತರಿಸ ಕೂಡದ ಕವಡ (ನಿವಾತ 428). ಹೆಣ್ಣೆಯ ಕೂಡಲನ್ ಅದು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕತ್ತರಿಸ (Bp. 14, 34). (ಕಟ್ಟು) ಕಟ್ಟು ತುಣ್ಣಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸ (Ū. Bp. 11, 11). ಮಗುದಾ ಕೂರವನ್ನಿನ ಎತ್ತು, ಪೋಪ ಅಮ್ಮನು ತ್ತರಿದಂ ಕತ್ತರಿಸ (Rāghē. 17, 71). See Bh. 8, 23, 12; J. 4, 44; 7, 61; 12, 23, 27, 39, 49; 13, 40, 62; 14, 14, 16; 20, 14; 34, 17.

ಕತ್ತಲ್ kattal. ಕತ್ತಲು. = ಕತ್ತಲೆ, etc. (C.; ಅನ್ಢ Si. 433).

ಕತ್ತಲ ಹಕ್ಕಿ (ಜಮಕ್ಕಿ, ಅಜನಪತ್ರಿ 175). ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲು ಬಿದ್ದು, ಎಣಿಸಾಣದ ಹಾಗಾಯಿತು (B. 1, 21). ಕತ್ತಲೆ ಗುಡ್ಡಾಟ (Prv.).

See ಕಾರುಗತ್ತಲು.

ಕತ್ತಲ kattala. = ಕತ್ತಲೆ. (S. Mhr.). ಆ ಹೊತ್ತಿನ ರಾತ್ರಿ ಕತ್ತಲವತ್ತು (B. 5, 165). ಕತ್ತಲದ ಕೋಣೆ (5, 205). See ಮುಟ್ಟುಗತ್ತಲ.

— ಕತ್ತಲ ಕಟ್ಟು. To stand in the light (S. Mhr.). — ಕತ್ತಲ ಬಿಡು. To stand out of the light (S. Mhr.).

ಕತ್ತಲಿಸು kattaliṣu. = ಕತ್ತಲಿಸು. To become or be dark (Abh. P. 7, after 14; 10, 80; 13, 44; Grj. 9, 50; Bhāgavata 10, 18, 6; Abhā. 5, 55; J. 4, 19; Tu. ಕತ್ತಲಿಸು).

ಕತ್ತಲೆ kattalē. = ಕತ್ತಲೆ, ಕತ್ತಲ, ಕರ್ತಲೆ, ಕತ್ತಲೆ. Dark-

ness (ಧ್ವಾನ್ತ, ಅನ್ಧಕಾರ, ತಿಮಿರ, ತಮಸ್, etc. IIIA., Nr., Si. 75; ತಿಮಿರ No. 12; ತಮ 26, 43, 85; ಧ್ವಂಗ, ತಿಮಿರ 45; ಅನ್ಢ, ಗಡ್ಡರ 109; C.). ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಇರುಳು (ತಮಸ್, ತಾಮಸ); ಎಣಿಸಾಣದ ಹಾಗಾಯಿತು (B. 1, 21). ಕತ್ತಲೆ ಗುಡ್ಡಾಟ (Prv.).

See ಕಾರುಗತ್ತಲು.

ಕತ್ತಲೆ kattalē. = ಕತ್ತಲೆ, ಕತ್ತಲ, ಕರ್ತಲೆ, ಕತ್ತಲೆ. Dark-

ness (ಧ್ವಾನ್ತ, ಅನ್ಧಕಾರ, ತಿಮಿರ, ತಮಸ್, etc. IIIA., Nr., Si. 75; ತಿಮಿರ No. 12; ತಮ 26, 43, 85; ಧ್ವಂಗ, ತಿಮಿರ 45; ಅನ್ಢ, ಗಡ್ಡರ 109; C.). ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಇರುಳು (ತಮಸ್, ತಾಮಸ); ಎಣಿಸಾಣದ ಹಾಗಾಯಿತು (B. 1, 21). ಕತ್ತಲೆ ಗುಡ್ಡಾಟ (Prv.).

See ಕಾರುಗತ್ತಲು.

ಕತ್ತಲೆ kattalē. = ಕತ್ತಲೆ, ಕತ್ತಲ, ಕರ್ತಲೆ, ಕತ್ತಲೆ. Dark-

ness (ಧ್ವಾನ್ತ, ಅನ್ಧಕಾರ, ತಿಮಿರ, ತಮಸ್, etc. IIIA., Nr., Si. 75; ತಿಮಿರ No. 12; ತಮ 26, 43, 85; ಧ್ವಂಗ, ತಿಮಿರ 45; ಅನ್ಢ, ಗಡ್ಡರ 109; C.). ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಇರುಳು (ತಮಸ್, ತಾಮಸ); ಎಣಿಸಾಣದ ಹಾಗಾಯಿತು (B. 1, 21). ಕತ್ತಲೆ ಗುಡ್ಡಾಟ (Prv.).

See ಕಾರುಗತ್ತಲು.

ಕತ್ತಲೆ kattalē. = ಕತ್ತಲೆ, ಕತ್ತಲ, ಕರ್ತಲೆ, ಕತ್ತಲೆ. Dark-

ness (ಧ್ವಾನ್ತ, ಅನ್ಧಕಾರ, ತಿಮಿರ, ತಮಸ್, etc. IIIA., Nr., Si. 75; ತಿಮಿರ No. 12; ತಮ 26, 43, 85; ಧ್ವಂಗ, ತಿಮಿರ 45; ಅನ್ಢ, ಗಡ್ಡರ 109; C.). ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಇರುಳು (ತಮಸ್, ತಾಮಸ); ಎಣಿಸಾಣದ ಹಾಗಾಯಿತು (B. 1, 21). ಕತ್ತಲೆ ಗುಡ್ಡಾಟ (Prv.).

See ಕಾರುಗತ್ತಲು.

ing (people) with the fist in darkness, N. of a play (My.; Bh. 1, 6, 2). — ಕತ್ತಲೆನಣಿಯು. -ಮಣಿ-೩೩. He who is a jewel in darkness: the moon (ಚಂದ್ರ, etc., ತತಿ Kk. 44 in two MSS., o. r. ಕದ್ದಲೆನಣಿಯು).

ಕತ್ತಳ kattala. (H., Mhr. ಕತ್ತಲ, slaughter; general havoc). — ಕತ್ತಳಮವಳಗ. A horse so called (Bp. 59, 40).

ಕತ್ತಿ katti. Tbh. of ಕತ್ತಿ. A knife (excluding a pocket-knife, C.); a razor (C.); a sword (C.; J. 26, 6). (T., Tē., Tu.). ಅತಂಗಿ ಕತ್ತಿಯು ಮನೆದಂ (Śmd. 159). ಸತ್ತಿಯು ಯೆವ್ವು ಕತ್ತಿ (Bp. 34, 33). ಕತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತಿದ ಹೇನು. — ಬಂಗಾರದ ಕತ್ತಿಯಾದರೆ ರಕ್ತ ದಾರದೇ? (Prva.). See Si. 281. 289. 290. 303. 304; Prv. s. ಮತ್ತ. — ಕತ್ತಿ ಕಟ್ಟು. To gird on one's sword; — to be hostile, to be opposed to (My.). — ಕತ್ತಿಮತ. A religion established by the sword or by force (My.). — ಕತ್ತಿಮದನೆ. The representation of a king at his marriage by a sword as his proxy (My.). — ಕತ್ತಿಮಾತು. A mutual declaration of war between two states (My.). — ಕತ್ತಿಮೆದಿನಣಿಗೆ. The ceremony of parading a sword or swords from street to street. — ಕತ್ತಿಸಾಧಕ. = ಕತ್ತಿಸಾಧನ. (My.). 2, a man who learns the use of the sword; — one skilled in the use of the sword (My.). — ಕತ್ತಿಸಾಧನ. Sword exercise (My.).

ಕತ್ತಿಗೆ kattigē. Tbh. of ಕತ್ತಿ. ಕದಿನ ಕತ್ತಿಗೆ (ಕೃಪಾಣಿ, ಕಿಲಿ, ಕರ್ತಂ Hlā.; Abh. P. 13, 78).

ಕತ್ತಿಸು kattisu. To inflame, to kindle (My.).

ಕತ್ತು kattu. 1. The neck; the throat (ಕೊರಲು, ಗೋಣಿ Śm. 71; ಗರ 97; ಕಣ್ಣಿ, ಗರ Si. 213; Bh. 3, 23, 10; My.; T., M. ಕದುತ್ತ). See Si. 169. 230; ಹೆಗ್ಗತ್ತು. — ಕತ್ತು ಮೂಡ. A neck without any ornament (My.).

ಕತ್ತು kattu. 2. To cause to burn with intensity, to inflame, to kindle (ತಿವಿವಟಿಕರಣ Śm. 97; see ಕೊಳ್ಳು); 2, to begin to burn with flame, to kindle (My.; M.; Tē. ಕನ್ದು. T. ಕನ್ದು).

ಕತ್ತು kattu. 3. To cry, to croak, to caw, to bray, etc. (T.; R.).

ಕತ್ತು kattu. = ಕತ್. Writ; a writing, a letter; a bond (S. Mhr.; Mhr., H. ಕತ್). 2, a kind of hand-writing: the letters running into each other (R.; Mhr. ಕತ್, a line drawn; ಮರಡ, a scrawl).

ಕತ್ತುವೆನ kattupēna. (ಬೆಗಂ Śmd. II, o. r. ಜಗಂ).

ಕತ್ತುರಿ katturi. = ಕತ್ತೂರಿ, ಕಸ್ತೂರಿ. Tbh. of ಕಸ್ತೂರಿ (Śmd. 349; Ct. II, 8; ಮೃಗನಾಭ Mr. 335, Si. 227; J. 11, 41; My.). See ಗನ್ದ-; ಪುಡಿಗತ್ತು. — ಕತ್ತುರಿಕಾಮ. A kind of drug and perfume (ವಾಲುಕ Mr. 131). Cf. ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ. — ಕತ್ತುರಿಮಗ. (Śmd. 82). The musk-deer, Moschus moschiferus. — ಕತ್ತುರಿಯ ಮೃಗ. = ಕತ್ತುರಿಮಗ. (J. 3, 2; 28, 43).

ಕತ್ತೂರಿ kattūri. = ಕತ್ತುರಿ. (My.; T.).

ಕತ್ತೂಣ kad-ṛiṇa. A kind of fragrant grass.

ಕತ್ತೆ kattē. = ಕದ್ದೆ. An ass, a donkey (ವಾಲೆಯು, ಚಕ್ರಿವಾನ್, ಮರ, ಗದರಭ, ರಾಸಭ Hlā., Nr., Mr. 185, Si. 324; ಪ್ರಕರ, ಗದರಭ Nn. 45; J. 7, 59; C.; Tu.; T. ಕತ್ತೆ; Tē. ಗಾಡಿ ಕರ. ಕತ್ತೆ ಕಣ್ಣು ಹೊತ್ತರೆ ಸೆಟ್ಟತನ ಮಾಡೀತೇ? — ಕತ್ತೆ ಕಸ್ತೂರಿ ಹೊತ್ತ ಹಾಗೆ. — ಕತ್ತಿಗೆ ಕುದುರೆ ಸೋದರಮಾನೇ! — ಕತ್ತಿಗೆ ಧಾಗ್ಯ ಕಸ್ತೂರಿ ಹೊದುವದೇ! — ಕತ್ತಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಾಲುಕಡಗ? — ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ರಗಾ

ದಿನ ಮಿಣ್ಣು, ಹಣ ನೋಟಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣು, ಟವಣಿ ಶಾನಧೋಗನ ಮಿಣ್ಣು. — ಕತ್ತೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣರಿ ಹಾದುಗೋಡೆ. — ಕತ್ತೆ ತಿನದ್ದಿ ಹಾದು, ಹೊವಳಿಯೂ ಹಾದು. — ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೇ ಬತ್ತದ ಸುಗ್ಗಿಯೆ? — ಕತ್ತೆ ಬಿಲ್ಲಾ ಹೇತರೆ ಹೊನ್ನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕಿ? — ಕತ್ತೆ ಮೇದಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಮೇವಿಲ್ಲ. — ಕತ್ತೆ ಮೊಸರನ್ನದ ರುಚಿ ಬಲ್ಲದೇ? — ಕತ್ತೆ ಸತ್ತರೆ ಹಾದುಗೋಡೆ. — ಕತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆ ಏದಾದರೆ ಕೊಡೇ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಮಾನ ಬರ ಬೇಕು. — ಕತ್ತೆಯ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗ ಪಾಲಿದ್ದರೇನು? (Prva.). ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೆ ಹೊತ್ತ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಪರಿಮಳವ? (Dp. 76). See Prv. s. ಬತ್ತ 1. — ಕತ್ತೆಕಿಡಿ. The hyena (C.; Tu. ಕತ್ತೆಕುರ್ಬೆ; Tē. ಗಾಡಿದ ಪುಲಿ). 2, a kind of deer (ಗನ್ಧರ್ವ Si. 170; see ಕತ್ತೆಗುದುವ). — ಕತ್ತೆಕುದು. = ಕತ್ತೆಕಿಡಿ No. 1. ಕತ್ತೆಕುದು ಎಲುಗರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, a class of kurubas who sell blankets and grain which they load on donkeys (My.). — ಕತ್ತೆಗರ್ಬ. A medicinal plant, Aristolochia bracteata Retz.; the dry plant is sold in the bazaar under the name of ಕಳಿಕರೋಣಿ (Z.). — ಕತ್ತೆಗಿಡಿ. ಕಿಡಿ. The striped hyena (Gz.; My.). — ಕತ್ತೆಗುದು. ಕುದು. = ಕತ್ತೆಕಿಡಿ No. 2. (R.). — ಕತ್ತೆಗುದುವ. ಕುದುವ. = ಕತ್ತೆಕಿಡಿ No. 2. (ರಾಮು Nr.). — ಕತ್ತೆಮೊಗ. A donkey's face (J. 16, 20). — ಕತ್ತೇ ದಾಲದ ಹುಲ್ಲು. A common grass, Chloris barbata Swartz (Z.; My.).

ಕತ್ತನ kathhana. Boasting, praising. See ಎಕತ್ಥನ.

ಕತ್ತಾಯ kaththāya. A term with an aspirate (Śmd. 23, o. r. ಕಥಾಯ). Cf. ಕಥಯ?

ಕತ್ತಿ katri. = ಕತ್ತಂ. (My.). — ಕತ್ತಿಕಳ್ಳ. = ಕತ್ತಂಕಳ್ಳ. (My.).

ಕತ್ವ katra. The letter ಕ (Śmd. 345. 350).

ಕಥಂ katham. How? in what manner? whence? (My.).

ಕಥಕ kathaka. = ಕಥಕ. (My.).

ಕಥನ kathana. Telling, saying, relating; informing; narration; tale. See ಉದಾಹರಣೆ; Kāvya. III, 3, B, 2, 92; ಸ್ವರೂಪ; Bp. 13, 1.

ಕಥಾಂತರ kathā-antara. The course of a conversation; a story included in another, a subordinate story. (J. 9, 12).

ಕಥಾಪ್ರಸಂಗ kathā-prasaṅga. Connection of speeches or discourse; talking, conversation; the topic of a story; the story itself (S. Mhr.).

ಕಥಾಲಾಪ kathā-ālāpa. Speech, conversation; narration. (J. 6, 43; 10, 1; 17, 58).

ಕಥಿಕ kathika. A narrator, a relater, a story-teller. (Bp. 13, 1; My.).

ಕಥಿಯಿಸು kathiyisu. = ಕಥಿಸು. (Bā. 1, 106).

ಕಥಿಸು kathisu. To tell, to relate (Bp. 13, 1; My.).

ಕಥೆ kathē. ಕಥಾ. = ಕತೆ. A speech; a tale, a story. ಎಲೆ, ಕನ್ನಡಿ ಕಲಸಮೆ, ಕಥೆಯ ಕೇಳು! (Śmd. 155). ಕಥೆ ಕೇಳಿದರೆ ವ್ಯಥೆ ಹೋಗುವದೇ? — ಕಥೆಗೊನ್ನು ಕಾಲುಣ್ಣೇ? (Prva.). ಕಥೆ ಮಾಡು, ಕಥೆ ನಾಗಿಸು (B. 5, 135), ಕಥೆ ಹೇಡು, to relate a story (C.). ಕಥೆಯ ಮಾಡುವ ಗೋಸಾವ (ಚಾರಣ G.). See Prv. s. ಮಥನಕಾಲು.

ಕಥ್ಯಯ kathyaya. — (ಎಂತ್ರಿ Kk. 57, o. r. ಕಥ್ಯಯ; cf. ಕತ್ಯಯ?).

ಕದ್ kad. = ಕನ್ 2, ಕಬ್ 1, ಕಮ 1, ಕಫ 1, (ಕರೆ 7, etc.).

Blackness. — ಕದ್ದಾಯ. -ತಾಯ. A tree with a very dark bark, Xanthoohymus pictorius (ತಮಾಲು, ಕಾಲುಸುಣ್ಣೆ; ತಾಮ್ರ Nr.). — ಕನ್ದಾಯ. -ತಾಯ. = ಕದ್ದಾಯ. (ತಮಾಲು G.).

ಕದ್ kad. A particle of interrogation which as former part of a compound means "bad".

ಕದ kada. 1. = ಕದವು, ಕದವು. The leaf of a door (ಉ, ಕನಾಟ Mr. 191); a door (C.). (T. ಕದವ, ಕದವು, ಕಾವು; M. ಕದಗು, ಕಯವು; Tē. ಗವನಿ, ಗವನಿ; T. ಕವನಿ, a city gate; cf. ಕದೆ, ಕಾಯ್ 1 P). ಬಾಗಿಲು ಮುಚಿ ತೆಗೆಯುವ ಕದ (ಕನಾಟ, ಅರರ Si. 112; see also 110). See ಅಮೃತದ, ಪೂಂಗದ, ಮನೆ ಗದ; Bp. 24, 54; 42, 29; 43, 46. 47. 48. 49. ಬಾಕಲಗನ್ನಡಿ ಕದಗನ್ನಡಿ ಮಾಡಿಸಿದರು (B. 5, 140). ಮನೆಗೆ ತಿಮ್ಮವನಿಗೆ ಕದ ಹವ್ವಕದ್ದಿಗಿ. — ಕದಾ ತಿಮ್ಮವನಿಗೆ ಹವ್ವಕ ಕದ್ದೇ? (Prva.). — ಕದಕಟ್ಟ. dupl. (S. Mhr.).

ಕದ kada. 2. = ಕದ. (M. ಕದ್, to shake, shiver). 2, = ಕಲ 3, etc., an imitative sound: ha! ha! ha! (in laughing, Mhr. ಖದ). — ಕದಕದಿಸು ನಗು. To laugh with a chuckling sound or loudly (Śāstrasāra in W. v. 1319). — ಕದಕದಿಸು. rep. To shake, to move; to be agitated or commoted (ಸಂಚಲಿಸ್ತು Śmd. Dh.). — ಕದಕ್ಕದಿಸು. = ಕದಕದಿಸು. (Abh. P. 12, 27; Ā. Bp. 6, 13; Rā. v. 5, 110; 7, 170; Śśv. 2, 37). — ಕದಬದಿಸು. = ಕದಕದಿಸು. (Rām. 6, 51, 14).

ಕದಂ kadam. — (Mhr., H. ಖನ್ನಾ, high-mettled, as a horse; fiery, wild; etc.). — ಕದಂ ನಡಿಸು. To make walk fast, as a horse, etc. (My.).

ಕದಕ kadaka. A thievish, deceitful man. See ಅನ್ನಗದಕ, ಕಯ್ಯದಕ.

ಕದಕ kadaka. An awning; a canopy.

ಕದಕತನ kadakatana. Thievishness. See ಕಯ್ಯದಕ ತನ.

ಕದದಿಸು kadaḍisu. = ಕದರಿಸು, ಕದಲಿಸು. To cause to become turbid, etc. (My.).

ಕದದು kadaḍu. 1. = ಕದರ್, ಕದರು 1, ಕದಲು 1, ಕಲರು. To be shaken, agitated, stirred, perturbed, put into confusion, or troubled; to become turbid, foul, muddy, impure, or dim (ಕಲುಷ Śmd. Dh.; My.; T. ಕದುಮು, to be confused). ಕದದಿದ ಉದಕ (ಕಲುಷ, ಅನಶ್ಚ, ಅವಲ); ಕದದಿದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಮ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See ಕದ್ದದಮ, ಮನಂಗದಮ; Bp. 20, 17; 24, 19; 25, 33; 28, 55; 37, 39; 58, 62; J. 13, 47; Si. 83. 86. 454. 2, to stir (v. i.), etc. ಇದೆ ದನ್ನ ಕದದಿದ ಕೊಂ (J. 28, 44).

ಕದದು kadaḍu. 2. = ಕದರು 2, ಕದಲು 2. The state of being turbid, etc.; mud, etc. (J. 30, 8; Abh. 1, 53). 2, commotion, tumult; perturbation, trouble (Bp. 40, 65; Bh. 1, 8, 1. 2; 8, 27, 36). See ಸಾಸಿ ಮೊಗದಮ. — ಕದದೇದ್. -ಎದ್. To become turbid (Śśv. 4, 18).

ಕದಧ್ವ kad-adhva. A bad road.

ಕದವ kadana. Destroying, killing. 2, war, fight (ಕಾಳಿಗ Nn. 78, o. r. ಒಗಕ; ಕಾಳಿಗ 96; My.). See Bh. 1, 8, 6. 10; J. 11, 14; 13, 2. 57; 21, 66. — ಕದನಗಲಿ. -ಕಲಿ. A hero in battle (Bh. 4, 2, 63).

ಕದನ್ನ kad-anna. Bad rice or food (C.; B. 5, 76).

ಕದಪ್ಪ kadapu. = ಕದಮ್ಮು (Śmd. 48). The cheek (ಕಿಕ್ಕಿ, ಕಿಕ್ಕಿ, ಗಲ Śm. 71; ಕಟ, ಗಣ್ಣಿ, ಗಣ್ಣಿಪ್ಪಲ Nn. 141; T. ಕದಪ್ಪು, ಕವಣ, ಕವ್ವ; M. ಕವಿಲ್, ಕವ್ವ; Tē. ಚಪ್ಪು, ಚಪ್ಪು; ಗವಣ್; cf. Si. ಕಪ್ಪಲ). See Bp. 4, 23; 47, 58; J. 2, 48; 10, 50; 11, 25; 30, 2; ಸುಣ್ಣದಪ್ಪ

ಕದಮ್ಮ kadampu. = ಕದಪ್ಪ (Śmd. 48). ಅರ್ತ ಕದಮ್ಮ (288). See ತಕ್ಕದಮ್ಮ.

ಕದಮ್ಮ kadamba. = ಕದಮ್ಮ, etc., ಕರಮ್ಮ 1. The tree *Nauclea cadamba*. 2, a mass, a multitude (see ಕದೆ). 3, mustard seed. 4, turmeric. 5, boiled rice mixed with various ingredients (My.).

ಕದಮ್ಮ ಕ kadambaka. The mustard seed plant, *Sinapis dichotoma*. 2, a mass, a multitude. 3, = ಕರಮ್ಮ ಕ q. v. (ದಧಿಯಾಮ್ಮದುಗ್ಗಾದಿಯಲಿ ವಡೆಗಿಳಂ ಕಲಸರ್ ಅದು Mr. 219).

ಕದಮ್ಮದ್ರಮ kadamba-druma. = ಕದಮ್ಮ No. 1. (ಕದವ Śm. 25).

ಕದರ್ kadar. = ಕದರು 1, etc. P. p. ಕದರ್ಮ (J. 11, 25).

ಕದರ kadara. A white sort of *Mimosa* (ಬಿಳಿ ಕಾಟನ ನಿಡ G.).

ಕದರಿಸು kadarisu. = ಕದರಿಸು, etc. (My.).

ಕದರು kadaru. 1. = ಕದರ್. P. p. ಕದರಿ (My.).

ಕದರು kadaru. 2. = ಕದರು 2, etc. (My.).

ಕದರು kadaru. 3. ಕದರ್. = ಕದರ್, ಕದುರು. A spindle of metal or wood (C.; Tē.). 2, lustre. — ಕದರ ಕಸ. A perennial plant, *Tortula aspera* L. (Priva leptostachya Juss.; Z.). — ಕದರ ನಿಡಿ. The sun-bird (Pr.). — ಕದರುಮಲ್ಲಿಗೆ. A scandent shrub wild and cultivated, *Jasminum auriculatum* Vahl. (Z.).

ಕದರ್ಚೆ kadarōḥ. = ಕತರ್ಚೆ. (My.).

ಕದರ್ಥನ kad-arthana. Tormenting, troubling; estimating lightly, despising, disdaining. See ಕೊಕು.

ಕದರ್ಯ kad-arya. Mean; miserly, stingy.

ಕದಲೆ kadali. The plantain tree or banana, *Musa sapientum* (ಮೋಡ, ಬಾದ್ Nn. 20). 2, a flag carried by an elephant, a flag, a banner (ವಶಾಕೆ Nn. 43). 3, a kind of deer. 4, the tree *Alatonia scholaris* (ಏದೊಲೆವಾದ್ 43). 5, N. of another tree (ಭೂಜ, ವೃಕ್ಷ 43). 6, Siva (ಶಿವ, ಕತ್ತರ 43). 7, the sky (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 43). 8, an elephant (ಸಾಮಾಜ, ಅನಿ 43). 9, a seller of roots (ಮೂಲಿಗ, ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಮಾಟುವವನು 43). 10, darkness (ತಮ, ಕತ್ತಲೆ 43). 11, the middle or interior of a wood (ವನಾನ್ತರ, ಅರಣ್ಯಮಧ್ಯ 43).

ಕದಲಿಕೆ kadalikē. Motion, agitation, etc. (My.).

ಕದಲಿಕೆ kadalikē. = ಕದಲಿ No. 2. (Abh. P. 13, 75).

ಕದಲಿಸು kadalisu. = ಕದರಿಸು, etc. To cause to move, to cause to shake (My.; Tē. ಕದಲಿಂಚು, ಕದಲಿಂಚು); to cause to become turbid (My.). ಕದಲಿಸಲ್ ವಟ್ಟನ್ನಾಡು (ವೇಲ್ಲಿತ, ಪ್ರೇಂಖಿತ, ಚರಿತ, ಆಕಪ್ಪಿತ, etc. Si. 377).

ಕದಲು kadalu. 1. = ಕದರು 1, etc. To move (v. i.), etc. (J. 13, 47; My.; T.; Tē. ಕದಲು, ಕದುಲು). ಕದಲುವದು (ಸ್ವರಣ, ಸ್ವರಣ Si. 389). — ಕದರಾದಿಸುವಿಕೆ. -ಅಡಿಸುವಿಕೆ. Causing to move about (v. i., Si. 391). — ಕದರಾಮ. -ಅಡು. To move about, to be unsteady, to shake, etc. ಕದರಾಮವನ್ನಾ ಸ್ವಧಾವನ್ನಕ್ಕ ಅತ್ತಕ್ಕದರಾದಿಗಳು (ಚಲನ, ಕಮ್ಮನ, ಕಮ್ಮ Si. 373). ಕದರಾಮತ್ತಿರುವನ್ನಾ ಚಂಚಲವಾದದು (ಚಲ, ಲೋಲ, ಚಂಚಲ, ತರಲ, etc. 373).

ಕದಲು kadalu. 2. = ಕದರು 2, etc. (My.).

ಕದಲೆ kadalē. (fr. ಕದೆ). = ಕದಳ. A mass, a multitude

(ಬಂಗುಳಿ, ತರಳೆ, ದೊನ್ನಳ್ಳಿ, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17; ತಿನ್ನಿಣಿ, ದೊರಳಿ, etc., ಸಮೂಹ Ss.).

ಕವನು kadavu. = ಕವ1, etc. (ಅರರ, ಕಪಾಟ HIA., Nr.; My.).

ತವಪುರದ ಕವನುಗಳು (Bp. 9, 15).

ಕವಹು kadahu. = ಕವನು, etc. See Bp. 16, 5; 28, 49, 50; 43, 50; 44, 18; 47, 24; ವೆರ್ಗಡಹು, ಮುಚ್ಚು ಗಡಹು.

ಕವಳಿ kadali. = ಕವಲೆ. (ಗೊನ್ನಣಿ, ಬಳಗ, ದೊನ್ನಳ್ಳಿ, ಸನ್ನಣಿ, etc., Ssm. 54; Bh. 6, 8, 13).

ಕದಾ kadā. At what time?

ಕದಾಚಿತ್ kadā-çit. At some time or other.

ಕದಿ kadi. = (ಕರು1). To steal (C.; T. ಕಡ್, ಕಳ್, ಕರ, ಕದುವು, ಕದಿಮು, ಕವರ್; ಕಯುವು, ಕರವಡ, ಕಳವು, theft; Tu. ಕಣ್ಣು, ಕಡೆ; ಕಣ್ಣು, a thief; ಕದ್ದು, theft; see ಕರೆ4, ಕವರ್, ಕಸ2, ಕಳ್2, ಗರವು). P. p. ಕದ್ದು (Bp. 43, 81; 54, 10; C.). ಕದಿಯಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಮುಖತ, ಮೂಖತ Si. 377). ಎದುರಾಗಿಯೇ ಕದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಅಭಿಹಾರ, etc. 393). ಕದ್ದ ಕಳ್ಳನ ಮಾತು ಬದ್ದಮ್ ಆದರೆ ಏನು? (Dp. 148). ತಾನು ಕದಿಯಲಿಚ್ಛಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ (B. 3, 38). ಕದ್ದು ತಿಮ್ಮವದಕ್ಕಿನ್ನಾ ಬೇಡಿ ತಿಮ್ಮವನು ಲೇಸು. — ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಣು ತನ್ನ ಬಹುದು, ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ತನ್ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯ. — ಕದ್ದು, ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಣ್ಣು! (Prvs.).

ಕದಿಕಿ kadiki. A thievish woman. See ಕೆಯ್ದಿಕಿ.

ಕದಿರ್ kadir. ಕದಿರು. = ಕದರು 3, etc. A spike of corn, an ear (ಧಾನ್ಯದ ತೆನೆ Ssm. 66; ತೆನೆ 105; Kk. 66; Çt. II, 15; T., M.; M. also ಕರುದು). 2, a spindle (ಗುಣಕ್ಕು ತಸಲಾಬಿ Ssm. 105; T.; M. ಕದಿರ್, ಕವಜು). ಕದಿರು (ಗುಣವತಿ Mr. 206). 3, a ray of light (ಕರಣ Çt. II, 15; Kk. 66; Ssm. 105; T.); splendour (ಕಾನ್ರಿ Çt. I, 100; Kk. 25; Ssm. 15; M. ಕದಿರ; Sk. ಖದಿರ, ಖಿದಿರ, ಚದಿರ, the moon; ಛಿದಿರ, fire; ಛದ್ರ, a ray of light). ಕದಿರ್ಗಲ್ (Smd. 52). See Räv. 2, 54; ಅಮರ್ದುಗದಿರ, ಇಂಗದಿರ, ಕೆಂಗದಿರ, ಚಳಿಗದಿರ, ಚೆಂಗದಿರ, ತಣ್ಣದಿರ, ನುಣ್ಣದಿರ, ಬಿಸಿಗದಿರ, ಬಿಸುಗದಿರ, ಬಿಸುಗದಿರ, ಬೆಂಗದಿರ, ಬೆಂಗದಿರ, ಬೆಳ್ಳದಿರ, ಸೆಗಲಿಗದಿರ, ಹಿಮಗದಿರ, ಹಿವಗದಿರ. — ಕದಿ ಚೊನ್ನ. (Smd. 54). Bright moonlight.

ಕದಿರ kadira. Tbh. of ಖದಿರ (Smd. 338). — ಕದಿರವೆಯ್ಯ. N. (Bp. 54, 74; 58, 4). — ಕದಿರವೆಯ್ಯ. N. (Bp. 48 sum.; 48, 1. 7. 20. 31. 32).

ಕದಿಲು kadilu. An imitative sound (of noise, Räm. 6, 19, 25).

ಕದೀಂ kadim. Old, ancient (My.; H.). ಕದೀಮು, an old inhabitant of a village, an old servant (My.). ಕದೀಮು, long standing (in service, etc., My.).

ಕದುಕು kaduku. (fr. ಕವೆ). To press, to squeeze (J. 4, 44).

ಕದುಪು kadupu. (fr. ಕವೆ). A herd, a flock (Tē., R.; T. ಕದುಪು).

ಕದುಬು kadubu. To press; to seize or hold firmly; to distress, to straiten, to trouble; to urge with vehemence (Bh. 3, 13, 27; Räm. 3, 5, 9; J. 18, 53; 26, 21; cf. T. ಕದುವು, Tē. ಕದುಮು).

ಕದುರು kaduru. = ಕದರು 3, etc. (My.; Tē.).

ಕದುಷ್ಣ kad-ushṇa. Lukewarm, tepid.

ಕದ್ದಕ್ಕು kadriku. = ಕದ್ದಕ್ಕು, ಕದ್ದುಂಕು 2. Pecking; a stroke with the beak (ಚಂಡುಘಾತ Ss.).

ಕದ್ದಕ್ಕು kadriku. = ಕದ್ದಕ್ಕು, etc. (Ss.).

ಕದ್ kad. (= ಕರಿ2, etc.). To join, to be contiguous, to meet, to approach; to copulate; to be pressed or squeezed (Tē. ಕದಿ, ಕದಿ, ಕವಿ, ಕವೆ; R.; T. ಕದಿ, to grow thick; to increase, grow; ಕದಿಮ್ಪು, bigness; ಕದಿಮ್ಪು, abundance; greatness; ಕದಿ, to be abundant; abundance; ಕದಿಮು, to be filled, be abundant; ಕಯು, ಕಯುವು, greatness; abundance; excellence; ಕದ್ದು, cement; ಕಯಿರೈ, affinity; Tē. ಕದುಮು, to extend; M. ಕದಲ್, what is spread out, reaches far; see ಕಡ್ಡು 4, ಕಡು 1, ಕಡ್ಡಿಯು 2, ಕದಬಿ, ಕರ 1).

ಕದ್ದಳಿಗ kaddaliga. A class of people (Räm. 5, 8, 51).

ಕದ್ದಿ kaddi. Desire (?).

ಕದ್ದಿಕಾರಿ kaddi-kāra. One who desires (?). — ಕಲಹದ ಕದ್ದಿಕಾರಿರ ದೇವ. Sugriva (Räm. 6, 38, 15).

ಕದ್ದು kaddu. P. p. of ಕದಿ.

ಕದ್ದೆಯಿಸು kaddēyisu. To long for, to desire (?). — ಪಸಾದಕೆ ಕದ್ದೆಯಿಸುವಂ ಬನ್ನಂ (Bp. 29, 7).

ಕದ್ದು kadru. Brown, yellowish, tawny. 2, the wife of Kāśyapa and mother of the Nāgas.

ಕದ್ದುಂಕು kadruṅku. 1. = ಕದುಂಕು, ಕದುಂಕು. To peck (Räv. 1, after 135; J. 3, 11).

ಕದ್ದುಂಕು kadruṅku. 2. = ಕದ್ದಕ್ಕು, etc. (J. 11, 22).

ಕದ್ದಿದ kad-vada. Speaking improperly.

ಕನ್ kan. 1. = ಕಣ 1, etc. — ಕನ್ನಿಲ್. — ತವಿಲ್. To open the eyes (Bp. 48, 30; J. 7, 58. 64; 12, 41).

ಕನ್ kan. 2. = ಕದಿ, etc. Blackness; dark colour.

— ಕನ್ನಡ. The black country: Kannada (Canarese), the country and its language (C.). The country chiefly consists of the ěrē-bhūmi, black soil, cotton soil. A description of Kannada, called dēśapaddhati, is found in Sp., of which a fragment is given in W. p. 339 seq. — ಕನ್ನಡ is declared to be a Tbh. of Sk. ಕರ್ನಾಟ, ಕರ್ನಾಟಕ (Smd. 350; Ssm. 64; Kk. 67. 100). There arose many Paṇḍitas in Kannada (Nāgavarma, etc.), and it was once considered to be the chief seat of learning in South-India (a remark necessary to explain the meaning of Kannada-vakki). See Smd. 121; Kāv. I, 3, 84-88. ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Çt. I, 1; J. 1, 10). ನಾಗವರ್ಮನ ಕನ್ನಡಂ (Mr. 4). ಕನ್ನಡದ ಭಾಷೆ (J. 34, 41). 2, Canara (on the western coast), the Carnatio (on the eastern coast), and also Tēlugu (Br. s. ಕನ್ನಡ), as being once dependencies (and colonies) of Kannada. ಕನ್ನಡಗಲ್ಲು. — ಕಬ್ಬು. Kannada poetry (Smd. 58). — ಕನ್ನಡದಾನೆ. The Kannada language (Bp. 1, 21). — ಕನ್ನಡವಕ್ಕ. — ವಕ್ಕ. (Smd. 197). The parrot (ೞಳಿ, ಪಣ್ಣೆ ತವಕ್ಕ. Smd. II; ಚಾನಾಚಾರ್ಯ, ೞಳಿ Çt. II, 83; ಪುರುಳಿ, ಪಣ್ಣೆ ತವಕ್ಕ. ೞಳಿ Ssm. 28, Kk. 24). — ಕನ್ನಡವು. The great Indian bustard, Eupodotis edwardsii (Bd.); — the lesser Florioan or Likh, Sypheotides aurita (Bd.); — Edward's bustard, Otis edwardsii (Bd.); — the marbled bustard, Otis marmorata (Bd.); — Macqueen's bustard, Otis macqueenii (Bd.). See ತಲೆಬಕ್ಕ. — ಕನ್ನಡಿಯಲ್. — ಲು. The blue water-lily (Abh. P. 3, 85). ಕನ್ನಡಿಯಲು

(ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಕಾವಲಯ Hla.). — ಕನ್ನಯ್ಯರ. -ಯ. = ಕನ್ನಯ್ಯರ, ಕನ್ನಯ್ಯರ. ಕನ್ನಯ್ಯಲು (ನೀಲಾಮ್ಬುಜನ್ಯ, ಇನ್ನೀವರ Nr.). ಕನ್ನಯ್ಯಲಿ! (Śmd. 155). ಕನ್ನಯ್ಯಲಿಂ (Rā. 2, 59).

ಕನ್ kan. 3. = ಕಲ್ 4. — ಕನ್ನಲ. A stony, hard soil (My.).

ಕನ kana. = (ಕನು), ಕನಸು. (A sight), a dream (Ta.; T. ಕನವು, ಕನಾ; M. ಕನಾವು; Tē. ಕಲಿ). — ಕನವರಿಕೆ. -ಪರಿಕೆ. Talking in one's sleep (My.; Tē. ಕಲವರಿಕೆ). — ಕನವರಿಸು. -ವರಿಸು. To cause a dream to come out: to undergo a change from, or deviate from, sleep: to talk in one's sleep (ಸಿದ್ಧಾಂತಿಕಾರ Śmd. Dh.; My.; Tē. ಕಲವರಿಸು; Tu. ಕನಲರು).

ಕನಕ kanaka. Having the sound of ಕಣಕ No 2 (see s. ಕಣ 3). — ಕನಕತಮುಖಿ. A kind of tambour (My.).

ಕನಕ kanaka. Gold (ಚಿನ್ನ Nn. 113). 2, the thorn-apple, *Datura metel* and *fastuosa* (ಮದ್ದುಗುಣಿಳೆಯ ಗಿಡ G.). 3, a N. 4, the tree *Cynometra ramiflora* Lin. (St. & Pl.).

ಕನಕಗಿರಿ kanaka-giri. The mountain Méru. (Bp. 5, 58; 30, 27).

ಕನಕದಾಸ kanaka-dāsa. N. of a Vaishṇava devotee who composed many so-called dāsapadas, the haribhakti-sāra, etc. (C.). ಕನಕನ ಕವಿತ್ವ ತಿಳಿಸಿದರೂ ಸಿಕ್ಕದು (Prv.).

ಕನಕನಗ kanaka-naga. = ಕನಕಗಿರಿ. (Bp. 61, 42).

ಕನಕಲೋಚನ kanaka-lōcana. N. of a demon (Ā. Bp. 47, 5).

ಕನಕವೃಷ kanaka-vṛsha. A golden bull (J. 34, 28).

ಕನಕವೃಷ್ಟಿ kanaka-vṛṣṭi. A shower of gold (C.).

ಕನಕಾಕ್ಷ kanaka-akṣa. = ಕನಕಲೋಚನ. (Ā. Bp. 47, 3).

ಕನಕಾಚಲ kanaka-aśala. = ಕನಕಗಿರಿ. (Śā. 1, 54).

ಕನಕಾದ್ರಿ kanaka-adri. = ಕನಕಗಿರಿ. (ಮೇರು, ಸುರಗಿರಿ. Mr. 30).

ಕನಕಾಧ್ಯಕ್ಷ kanaka-adhyakṣa. A superintendent of the gold, a treasurer.

ಕನಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ kanaka-abhijantya. That consists of a multitude of lotus flowers: N. of a vṛṣṭi (Ā.).

ಕನಕಾಭಿವೇಶಿಕೆ kanaka-abhishēka. Honouring a guru, or other venerable persons, by pouring gold coins on his feet or head (C.). ಕಾದುಬೈರವ ಬನ್ನರೆ ಕನಕಾಭಿವೇಶಿಕೆ ಮಾಡಿಸಿದನೋ? (Prv.).

ಕನಕಾಂಬುಕೆ kanaka-ambaka. = ಕನಕಾಕ್ಷ. (Ā. Bp. 47, 2).

ಕನಕಾರವಿಂದ kanaka-aravinda. A gold-coloured lotus (J. 24, 13).

ಕನಕಾಶುಕೆ kanaka-ślukē. A golden vase.

ಕನಕೆ kanakē. One of the seven tongues of fire (Mr. 46).

ಕನಗು kanagu. = ಕನ್ನ, etc. — ಕನಗಿನ ನಟ್ಟು. A very troublesome grass of a disagreeable smell, *Ishaemum pilosum* Wight. (Z.; My.). — ಕನಗಿನ ಹುಲ್ಲು. = ಕನಗಿನ ನಟ್ಟು. (Z.; My.).

ಕನಡಕ kanaḍaka. A pair of spectacles (My.; Tu. ಕನ್ನಡಕ).

ಕನಡಿ kanaḍi. = ಕನ್ನಡಿ. (C.). See Prv. s. ಕನಸು. — ಕನಡಿಬಟ್ಟೆ. A small box made of mirror-glass (My.).

ಕನತ kanat. Shining; — desiring. (Bp. 35, 7; Śā. 1, 54, 58, 69).

ಕನರ kanar. 1. (= ಕಸರ). The taste of something unripe to exist, to be acrid, tart or bitter (ಅಪಕ್ವರಸ Śmd. Dh.).

ಕನರ kanar. 2. = ಕನರು No. 2. An unripe, acrid, tart or bitter taste (Rā. 10, 29). ಕನರ್ಗ (Śmd. 52).

ಕನರು kanaru. (= ಕನ್ನ, etc., ಕಣ್ಣು 2, ಕಮರು 2, etc., ಕಮರು 1). A disagreeable smell, especially that of burning oil (My.). 2, = ಕನರ 2. (My.; Tē.).

ಕನಲ್ kanal. 1. = ಕನಲು. To chafe (v. i.), to be angry (ಶ್ರೀಧರ Śmd. Dh.; ಕಾಯ Śm. 101; Tē.; J. 5, 25, 31, 39; 8, 24; T.: to burn; T. ಕನಿ, to glow, etc., see ಕನಿ). P. p. ಕನಲ್ಪ (Rā. 8, 116). ಕನಲುತ (Bp. 39, 43; 44, 20).

ಕನಲ್ kanal. 2. Wrath, anger (ಶೋಭ ಛ. II, 27; ಕಸುಗಣ್ಣು, ಕಾಯ್ತು, ಕನಿಸು, ಕೋಪ, etc. Śm. 39; T.: fire; ಕನಿ ದಲ್, anger).

ಕನಲು kanalu. = ಕನಲ 1. P. p. ಕನಲಿ (Bp. 50, 52). ಕನಲು ಬಹುದೇ? (53, 35). ಕನಲುನ (19, 28).

ಕನಲ್ಕೆ kanalkē. = ಕನಲ 2. (ಶೋಭ ಛ. II, 27; ಮುಳಸು, ಕನಿಸು, ಕಸುಗಣ್ಣು Kk. 43; J. 6, 2).

ಕನಸ kanasa. = ಕನಸು. ಕಲ್ಪನೆಯೋ? ಕನಸವೋ? (B. 5, 41). ಕನಸವಾಗ ಬಹುದು (5, 42).

ಕನಸು kanasu. = ಕನ q. v., ಕನಸ. (C.). ಕನಸು ಕಾಣುವಿ ಕೆ, etc. (ದೇವನ Śi. 437). ತಾನೆ ಇರುವ ಕಣ್ಣಿರ್ದ ಕನಸನ ಅವರ್ಗ ಪೇಡುತ್ತೆ (Bp. 8, 22). ಆ ಕನಸಂ ಕಣ್ಣು (18, 4, 6). ಕಾಣದ ಮುರುವ ಕನಸು ಕಣ್ಣಿರ (sees in his dream) ಎಂಬುದರಿ ಎಷ್ಟು ಕೂತ. — ಕನಸಿನ ನೆಟ್ಟು ಕನಡಿಯೇಕಗಣ ಗಣ್ಣು (Prva.). ಅವನಿಗೆ ಕನಸು ಬಿತ್ತು, a dream fell on him: he dreamt (C.). See Grj. 4, 78; Bp. 36, 35; 53, 50; Bh. 2, 13, 16; J. 18, 41. — ಕನಸಿಲ್ಲದವ. -ಇಲ್ಲದವ. One who neither sleeps nor dreams: a god (ನಿರ್ಧರ Kk. 10 a). — ಕನಸುಗಾಣದ. -ಕಾಣದ. One who neither knows sleep nor sees dreams: a god. — ಕನಸುಗಾಣದರ ಪಿಯುಂ. The head of the deities: Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮನು Śm. 8).

ಕನಾತು kanātu. A tent wall (My.; Mhr., H.).

ಕನಿ kani. Glow: tender-heartedness; pity, kindness, familiarity (T., M. ಕನಿವು; T., M. ಕನಿ, to glow; to become tender-hearted or compassionate; see ಕನರ 1; cf. ಕರ 4?). — ಕನಿಕರ. reit. or dupl. Pity, compassion (C.; B. 4, 89; Śi. 72; Tē., T.). — ಕನಿಕರಿಸು. To have compassion on. ಅವನನ್ನು ಕನಿಕರಿಸು (My.).

ಕನಿಕಷ್ಠ kanikashṭa. In S. Mhr., as it would appear, a Tbh. of ಕನಿಷ್ಠ.

ಕನಿಷ್ಠ kanishṭha. The smallest or least; the last or worst; very small, inferior, base. 2, the youngest; a younger brother. ಕನಿಷ್ಠವಿಶ್ವ, at the least (My.).

ಕನಿಷ್ಠಕೆ kanishṭhakē. The little finger.

ಕನಿಷ್ಠೆ kanishṭhē. The little finger.

ಕನೀನಿ kanīni. The little finger. 2, the pupil of the eye.

ಕನೀನಿಕೆ kanīnikē. The little finger. 2, the pupil of the eye (ಅಕ್ಷಮಧ್ಯತಾರೆ, ಅರಿ Mr. 316).

ಕನೀಯನ್ ಕನಿಯas. Smaller, less; younger; a younger brother.

ಕನೀಯನಿ kanīyasi. A younger sister. (My.).

ಕನೀಯಾಂ ಕನಿಯāmsa. = ಕನೀಯನ್, of which it is a Tbh. (Śmd. 108).

ಕನ್ನ ಕಂತಾ. = ಕನ್ನ 2. A stipulated or fixed term of payment, an instalment (S. Mhr.; ವಾಯಿದೆ G.; H.).

ಕನ್ನಿ ಕಂತಿ. 1. = ಕನ್ನಿ, ಕನ್ನ 1. A cow that has calved (T. ಕನ್ನಿ). See ಎಳಗನ್ನಿ, ಕಡಗನ್ನಿ, ವರ್ಷಗನ್ನಿ.

ಕನ್ನಿ ಕಂತಿ. 2. A composition of kēru oil and ashes, of a black colour, used to smear over lingas and Basava-idols (S. Mhr.).

ಕನ್ನಿ ಕಂತಿ. A female mendicant (ಭಿಕ್ಷುಕೆ Hlā.; Abh. P. 16, after 39).

ಕನ್ನಿಸು ಕಂತಿಸು. To extinguish, as a lamp (My.).

ಕನ್ನು ಕಂತು. To set, as the sun, etc. (My.; Tu. ಕನ್ನು, to sink, go down; to enter, to pierce; to set, as the sun;—depth; the state of being inclined or bent; see ಕಡಂಗು 3).

ಕನ್ನು ಕಂತು. 1. Happy. 2, Kāma (ಸುರಭಿ, ಕಾಮನು Nn. 30; ಮದನ Mr. 22). 3, the heart. 4, a granary.

ಕನ್ನು ಕಂತು. 2. = ಕನ್ನ. (My.; Tu.). See Prv. s. ತೊನ್ನು 2. ಕನ್ನುಕ ಕಂತುಕಾ. = ಕನ್ನುಕ. A ball for playing with. (Si. 230; Grj. 3, after 91; 40, 65; Bh. 3, 13, 34; Rāv. 13, 78; J. 23, 25).

ಕನ್ನು ಪಿತ ಕಂತು-pita. Viṣṇu (ಕಾಲ Mr. 520).

ಕನ್ನು ಮರ್ದನ ಕಂತು-mardana. Śiva (Bp. 49, 22).

ಕನ್ನು ವೈರಿ ಕಂತು-vairi. Śiva (Bp. 43, 23).

ಕನ್ನು ಹರ ಕಂತು-hara. Śiva (Bp. 17, 9; 52, 45).

ಕನ್ನೆ ಕಂತೆ. A bundle, as of grass, straw, etc. (My.; M. ಕಪ್ಪೆ = ಕಟ್ಟು, T. ಕಪ್ಪು; cf. ಕಟ್ಟು 3).

ಕನ್ನೆ ಕಂತೆ. Tbh. of ಕನ್ನೆ (Śmd. 338; My.; see ಕತ). ಕನ್ನೆಗೆ ತಕ್ಕ ಬೊನ್ನೆ (Prv.). 2, uselessness, vainness (of words, business, things, as ಕನ್ನೆ ಮಾತು, etc., My.). — ಕನ್ನೆ ಬಿಸಾಡು. To throw one's rags away: to die (My.).

ಕನ್ನೆ ಗ ಕಂತೆ-ga. (Śmd. 237). A man who wears a patched garment.

ಕನ್ನೆ ಕಂತೆ. = ಕನ್ನೆ. A rag, a patched garment, especially one worn by certain ascetics or mendicants (Bp. 27, 44); a thick cloth made of quilted rags used as a cover at night (ಕವಡಿ Mr. 207; ಬೊನ್ನೆ Si. 485). 2, a wall. See Prv. s. ಮನ್ನನ. — ಕನ್ನೆಯ ಕಲ್ಲಿನಾಕಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 9).

ಕನ್ನ ಕಾಂಡಾ. A young child, male or female (C.; Tē. ಕನ್ನ; M. ಕಪ್ಪೆ, a boy; a calf; see ಕನ್ನ 2). It is often used as a term of endearment for grown-up children. See Bp. 2, 54; 37, 50; 47, 20. 24. 38; 58, 22; Bh. 1, 8, 61. 76; 2, 13, 8; J. 11, 2; 13, 55; 18, 20; 19, 24; 28, 59. — ಕನ್ನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See Prv. s. ತನ್ನೆ.

ಕನ್ನ ಕಾಂಡಾ. A bulbous or tuberous root (ಸಾರಸದ ಗಡ್ಡೆ Mr. 420). 2, an esculent root, the root of *Amorphophallus campanulatus* Bl. 3, a lump, a swelling, a knot. 4, a kind of metre (Āh.; Mr. 366; Kāv. V., 962). 5, = ಕಂದ, a cloud. 6, the lower part of the neck (T.; Rāv. 5, 91?). — ಕನ್ನ ಗಡ್ಡೆ. = ಕನ್ನ No. 2. (ಅರ್ತೋಘ್ನ, ತೂರಣ Si. 161). 2, the purple-stalked Dragon, *Dracontium polyphyllum* Lin. (St. & Pl.).

ಕನ್ನ ಕ ಕಾಂಡಾ. A ditch, a trench (Mhr., H. ಎನ್ನಕ; C.; Tē.; B. 3, 72; Si. 91. 107. 262. 396).

ಕನ್ನಿಕೆ ಕಾಂಡಿಕೆ. An empty sack (ಬದುಗೋಣಿ Mr. 350; Tē. ಕನ್ನಿಕೆ = ಕನ್ನೆ).

ಕನ್ನ ಮೂಲ ಕಾಂಡ-ಮೂಲ. A radish, and other esculent roots (Bp. 18, 19; 34, 7).

ಕನ್ನರ ಕಾಂಡಾರಾ. A cave; a glen, a valley.

ಕನ್ನರಾಲ ಕಾಂಡಾರ-ಆಲಾ. The tree *Hibiscus populneoides* Roxb. (*Thespesia populnea* Corr., the Portia tree). 2, = ಅಕ್ಕಿಡ No. 1, a certain tree, described as a *Pilu* growing on the hills. See ಅಕ್ಕಿಡ.

ಕನ್ನರಿ ಕಾಂಡಾರಿ. A cave.

ಕನ್ನರೆ ಕಾಂಡಾರೆ. A cave.

ಕನ್ನರೊಳ ಕಾಂಡಾರೊಳಾ. = ಕನ್ನರಾಲ No. 1. (St. & Pl.).

ಕನ್ನರ ಕಾಂಡಾರ್ಪಾ. Kāma, Cupid.

ಕನ್ನರ ಜನಕ ಕಾಂಡಾರ್ಪಾ-janaka. Viṣṇu. (Ā. Bp. 47, 17).

ಕನ್ನರ ಜಾತ ಕಾಂಡಾರ್ಪಾ-jāta. N. of a vṛitta (Āh.).

ಕನ್ನರ ಪರಿಪು ಕಾಂಡಾರ್ಪಾ-ripu. Śiva.

ಕನ್ನರ ಪರಿಪುಗಣ ಕಾಂಡಾರ್ಪಾ-ripu-gaṇa. A class of metrical feet (Āh.).

ಕನ್ನರ ಪರಿ ಕಾಂಡಾರ್ಪಾ-ari. Śiva. 2, a certain metrical foot (Āh.).

ಕನ್ನಲ ಕಾಂಡಲ. ಕನ್ನಲು. = ಕನ್ನಲು. A small earthen water-vessel (My.; T. ಕನ್ನಲ; Tu. ಕನ್ನಲ).

ಕನ್ನಲ ಕಾಂಡಲಾ. The skull. 2, the cheek; the cheek and temple (cf. ಕದಪು). See Abh. P. 13, after 133. 3, a new shoot or sprig. 4, gold. 5, war, battle (cf. ಕದನ).

ಕನ್ನಲ ಕಾಂಡಲಿ. A species of deer (= ಕದಲಿ). 2, the plantain tree (= ಕದಲಿ). 3, a flag, a banner (= ಕದಲಿ).

ಕನ್ನಲಾಹನ ಕಾಂಡಾ-vāhana. Whose vehicle is a cloud: Indra; N. (Bp. 18, 12).

ಕನ್ನಲಾಹರ ಕಾಂಡಾ-āra. Military; the native militia; police (My.; Br., H.).

ಕನ್ನಾಯ (ಕಾಂಡ-āya). Tribute; tax, house-tax, land-tax, ground-rent (My.; Tē., T., M., Tu.; T. also ಕಪ್ಪೆ, tribute). 2, the space of four months (in astrology, My.; Tē.).

ಕನ್ನಿ ಕಾಂಡಿ. = ಕನ್ನಿ 1, q. v. See ಎಳಗನ್ನಿ, ಎಳಗನ್ನಿ, ಕಡಗನ್ನಿ, ಕಡಗನ್ನಿ, ಮುಕ್ಕನ್ನಿ, ವರ್ಷಗನ್ನಿ.

ಕನ್ನಿ ಕಾಂಡಿ. Root-coloured; whitey-brown, dust-coloured (Mhr.; B. 4, 40; My.).

ಕನ್ನಿಕೆ ಕಾಂಡಿಕೆ. Fading, faded condition, etc. (My.).

ಕನ್ನಿಲ್ ಕಾಂಡಿಲ್. ಕನ್ನಿಲ್. A lantern, a globe of glass (C.; Mhr., H. ಕನ್ನಿಲ್, ಎನ್ನಿಲ್).

ಕನ್ನಿಸು ಕಾಂಡಿಸು. To cause to lose one's lustre, etc. (J. 18, 42).

ಕನ್ನು ಕಾಂಡು. 1. = ಕನ್ನಿ 1, etc. See ಕಡಗನ್ನ.

ಕನ್ನು ಕಾಂಡು. 2. A calf (ಕಪ್ಪು, ವತ್ತೆ Śm. 33; ವತ್ತೆ 98; ಗೋವತ್ತೆ Kk. 62; My.; T. ಕನ್ನ; M. ಕಪ್ಪೆ, ಕನ್ನ; Tē. ಕನ್ನ, an infant, cf. ಕನ್ನ). 2, young plantain trees around the mother-plant (My.; M.).

ಕನ್ನು ಕಾಂಡು. 3. The foetus of beasts (C.; T., M. ಕರು; Tē. ಕರುವು, ಕಡುವು; cf. ಕರಣೆ, ಕಾಯ 3). ಕನ್ನ ಹಾಕು, (bottle)

to miscarry (C.; = ಕನ್ನಿಕ್ಕು). ಕನ್ನಿಕ್ಕಿದ ಅನ್ನ (ಅವಶೇಷ, ಸ್ವವತ್ಸ
ಫ HIA.). ಕನ್ನ ಹಾಕಿದ ಅಕ್ಕಿ (ವೇಡ್‌ Nr.). ಕನ್ನಿಕ್ಕಿದಾಳು (ಅ
ವಶೇಷ Mr. 180). ಕನ್ನ ಹಾಕಿದ ಹಸುವು (ಅವಶೇಷ Si. 321).
(Cf. Sk. ಕಲನ, ಕಲಲ, ಕಲಿ? K. ಕಲ 2?).

ಕನ್ನ ಕandu. 4. The top-stone in grinding (ವೇ
ಷಣಾಗತಿ ಸ್ಮd. Dh.; ವೇಷಣಂಗಿಯು ಪರಿ ಸ್ಮ. 98; Grj. 2, 89).

ಕನ್ನ ಕandu. 5. To be burnt or scorched by
the sun (said of the face) or by fire, to turn
black as the body, etc. by exposure to the
sun, to be charred (Tē.; T. ಕನ್ನ, ಕಾನ್ಯ, ಕರುಗು;
R.; cf. ಕಮರು 1, ಕವರು, ಕದ್ದು). 2, to lose one's lustre,
colour, or freshness; to wane; to fade; to
wither; to wane; etc. (ಗತಾನ್ತಿ ಸ್ಮd. Dh.; ಮುಸು
ಳಿದ ಕಾನ್ತಿ ಸ್ಮ. 98; My.; Tu., Tē.). ರೋಗದಿಂದ ಕನ್ನದವನು
(ನುಟ್ಟು Si. 203). ಕಳೆ ಕನ್ನಿ ಕಾನ್ತಿಯುಳ್ಳದೇ ಇರುವದು (ನಿವೃಥ,
ನಿರತ 881). ಕನ್ನಿ ಬದಲುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ರೋಗಾದಿಗಳು (ಸ್ವರ್ತ,
ಸ್ವಸ್ಥ, ಉಪಶಸ್ತು 392). See Bp. 4, 28; 14, 7; 20, 17; 22,
8; 23, 28; 37, 39; 39, 64; 45, 52; 58, 24; Bh. 2, 13, 42;
Rā. 13, after 104; Ā. Bp. 47, 44; 50, 27; J. 7, 58; 13,
55; 17, 43; 31, 6; B. 5, 209.

ಕನ್ನ ಕandu. 6. Discoloration by scorching,
dark hue, blackness; want of lustre; a stain
(ಕದ ಸ್ಮ. 98; ಕದ, ಕಳಂಕು Kk. 45; Tē.). 2, lowness
of spirits, grief, sorrow. ಎನ್ನ ಮನಸಿನ ಕನ್ನ ಅದುವು
ದೇನು? (Bp. 45, 35). ಮನದಲಿ ಕನ್ನ ಕುನ್ನದ (Bh. 1, 8, 20). —
ಕನ್ನ ಕವರು. Dejection and ill-humours (Rām. 4, 3, 6). —
ಕನ್ನ ಕುನ್ಯು. Stains and deficiencies (J. 13, 49; ಸೇವ. 2,
100). ಮನಸಿನ ಕನ್ನ ಕುನ್ನನು ಹಿಡಿಯಿದರು! (Bh. 1, 8, 8). —
ಕನ್ನಗೊರಲ. -ಕೊರಲ. Who has a black throat: Śiva (Sīm.
2; Kk. 4). — ಕನ್ನದಳ್ಳಿ. Blackish, impure silver (C.; Tē.).
ಕನ್ನದಿ ಕandu. An iron plate or pan for baking cakes, etc.
(ಸ್ವೇದನಕೆ, ಕಾವರಿ Mr. 211).

ಕನ್ನದಿ ಕ kanduka. = ಕನ್ನಕ. A ball for playing with.

ಕನ್ನದಿ ಕ kanduga. Tbh. of ಕನ್ನಕ in ಕರಗನ್ನದಿ.

ಕನ್ನದಿ ಗಾಂಡಿ kandu-gāṇḍa. A man whose eyes are
dim (ವೇಡಾಡೋಡಿ Bhn. 40, o. r. ಮುನ್ಸುಗಾಣ).

ಕನ್ನದಿ kandūri. A certain Mussulman feast-day (S. Mhr.;
T. ಕನ್ನರಿ).

ಕನ್ನದಿ kandē. = ಕನ್ನ. A species of plant (ಎವಪಾರಿ, ಮಡುವಾಗ
Mr. 149, o. r., in two MSS., ಕನ್ನ).

ಕನ್ನದಿ ಕ kandōti. A receptacle for money, either bag, box
or safe (My.; Br. as ಕನ್ನದಿ; H.).

ಕನ್ನದಿ kandlu. = ಕನ್ನಲ. (My.).

ಕನ್ನದಿ kam-dha. A cloud (Sk.). 2, the neck (Bh. 1, 7, 32).

ಕನ್ನದಿ kam-dhara. kam-dhara. (Smd. 102). Head-bearer:
the neck (ವೇಡು Nn. 51). 2, water-bearer: a cloud.

ಕನ್ನದಿ kandharē. (Smd. 102). The neck.

ಕನ್ನ ಕanna. 1. A hole made by burglars in a
house-wall (ಸುರುಂಗಿ, ಸನ್ನಿ HIA.; ಸನ್ನಿ, ಸುರುಂಗ Mr. 226;
ಸುರುಂಗ Si. 484; C.; Tē., T., M., Tu.; cf. ಕನ್ನ 1 & 2);
a chink (My.). ಕನ್ನದ ದಾಗಿಲು (ಸುರುಂಗಿ Nr.). ಕೆಲವು
ಕನ್ನರು... ಒಬ್ಬ ಸಾವಳಾರನ ಮನೆಯ ಕನ್ನ ಕೊಡಿದು (B. 3, 41).

ಕನ್ನದಿ ಕನ್ನನಿಗೆ ಮನ್ನಿಸಿ ತನ್ನನನ್ನೆ (Prv.). See Bp. 31, 7, 8.
9, 20; ಅಗುಡಾಗನ್ನ, ಗೋಡೆಗನ್ನ, ನೆಲಗನ್ನ, ಹೊಸತೆಲುಗನ್ನ; Prv.
s. ಕಾಟಿ 2. — ಕನ್ನಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A certain iron instrument
of burglars for making holes (C.). — ಕನ್ನಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ.
Another instrument of burglars (ಛಿತಿ ಜೀರ್ಣ Mr. 226, o. r.
ಛಿತಿ ಛಿನ್ನ; C.). ಇವರು ತಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯೊಳಗಿನ ಕನ್ನಗತ್ತಿಯಿಂದ ಇವರನ್ನು
ಇದ್ದು (B. 3, 101). — ಕನ್ನಗರ್. -ಕರ್. A house-breaker (ನಿತಿ
ಚರ Mr. 226). — ಕನ್ನಗರ್. -ಕರ್. = ಕನ್ನಗರ್. (C.; ಪುರಸ್ಕರ Āb.).
— ಕನ್ನದಗದ. -ಅಗದ. A pin for making holes in a wall
(Bp. 31, 29). — ಕನ್ನದ ಬೊಮ್ಮ. N. (Bp. 31, 7). — ಕನ್ನದ ಬೊ
ಮ್ಮದೇವ. N. (Bp. 31 sum.; 31, 1; 61, 9). — ಕನ್ನದ ಬೊಮ್ಮ
ದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2). — ಕನ್ನಮ್ನಡಿ. -ಎವಾಡಿ. N. of a
village in Mysore. ಕನ್ನಮ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕವ್ವುಳ್ಳ ಕತ್ತಿ ಕೊಡ್ತರೆ
ಬಲಮುರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲುಮುರೇ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡ್ತೆ (Prv.). — ಕನ್ನಕರ್ವು.
Burglary (My.). — ಕನ್ನಾಡೋರಿ. = ಕನ್ನಾಕರ್ವು. (My.).

ಕನ್ನ ಕanna. 2. = ಕನ್ನೆ. (My.).

ಕನ್ನ ಕanna. Tbh. of ಕರ್ಣ (Smd. 350).

ಕನ್ನಗಾಂಡಿ kanna-gāṇḍa. A burglar (My.).

ಕನ್ನದ kannaḍa. See s. ಕನ್ 2.

ಕನ್ನದಿ kannaḍi. = ಕನ್ನಡಿ. A looking-glass, a mirror
(ಅದರ್ಶ, ದರ್ಪಣ, ಮುಕುರ HIA., Nr.; Si. 231; ಅದರ್ಶನ,
ದರ್ಪಣ, etc. Mr. 205; ಮುಕುರ Nn. 102; ಕೆಯ್ಯಿಡಿ Āt. I, 98;
Kk. 62; ಕೆಯ್ಯಿಡಿ, ಚಲ್ಲಿ ಸ್ಮ. 64; C.; Tu.; T., M. ಕನ್ನಾಡಿ);
a pane of glass (C.; B. 5, 296); a lense of
spectacles (C.; and in a plural sense): a pair of
spectacles (My.; Tu.; T. also ಕಂಡ, ಕಂಡನ, mirror; cf.
Sk. ಕರ್ಕರ). ತನ್ನ ನೋಡಲಿ! ಎನ್ನು, ಕನ್ನದಿಯು ಕರೆವುದೇ? ತನ್ನಲ್ಲಿ
ಜ್ಞಾನವುಹಿದ ಮಹಾತ್ಮನು ಕನ್ನದಿಯನ್ನೆ (Sp.). ಕುರುಡನ ಕೆಯ್ಯಿಡಿ
ಕನ್ನದಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). See Smd. 109. 113. 155; Abh.
P. 11, 20; Bp. 1, 38; 36, 26. 45; 42, 35; 51, 32. 83; 60,
40; Bh. 1, 8, 83; Rā. 6, after 11; 13, 63; J. 3, 17; 17, 24.
37; Ā. Bp. 5, 2. 51; Abhā. 1, 4; Bhāgavata 1, 1, 10; Āda-
khaṇḍānubhavaśā. 1, 7; ನಡೆಗನ್ನದಿ, ಒಡತ, ಮೂಗು, ರನ್ನ-
ರಾಹುಗನ್ನದಿ. — ಕನ್ನದಿಗೋಡೆ. A wall covered with mirrors
(ಕನ್ನವಡ Āt. II, 63; Ss.). — ಕನ್ನದಿಲಕೆ. A bracelet of lac in
which small bits of a mirror are set (C.). — ಕನ್ನದಿಎಡಿ.
-ಎಡಿ. To seize or take a mirror (J. 17, 46). — ಕನ್ನದಿಹ
ರಳು. A piece of a mirror, e. g. that used by barbers (S.
Mhr.). 2, a lense of spectacles (My.). — ಕನ್ನದಿಹಾವು. (My.).
The snake Daboia russellii (?; cf. ಉರುಮುಣ್ಣಿಲಹಾವು).

ಕನ್ನದಿಗ kannaḍiga. A man of the Kannada
country (My.). It is considered to be a Tbh. of ಕರ್ಣ
ಟಕ (Mr. 382).

ಕನ್ನದಿಗಿತಿ kannaḍiga-iti. (Smd. 244). A Kannada
woman.

ಕನ್ನದಿಸು kannaḍisu. 1. To mirror: to appear
(Abh. P. 9, 191); — to cause to appear (11, 87).

ಕನ್ನದಿಸು kannaḍisu. 2. To translate into Kan-
naḍa (Bp. 1, 16; My.).

ಕನ್ನವಡ kanna-paḍa or -maḍa. A wall covered
with mirrors (ಕನ್ನದಿಗೋಡೆ Āt. II, 63; Ss.; Abh. P. 9,
after 187).

ಕನ್ನವಡೆ kannaḍuḷe. = ಕನ್ನಾಣ. Tbh. of ಕನ್ನಕುಟ್ಟೆ (HIA.).

ಕನ್ನವುರ kannavura. Tbh. of ಕರ್ಣಪುರ (Śmd. 380; Ūt. II, 15; Kk. 27; Śm. 27. 72). ಅಯ್ಯ ತೋವ ಕನ್ನವುರಂ (Śmd. 75).
ಕನ್ನಿಕೆ kannikē. Tbh. of ಕನ್ನಿಕೆ (Śmd. 351. 859; ಕೂಸು ಸ್ತ.; My.). See Śmd. 109; ಕದಗನ್ನಿಕೆ. — ಕನ್ನಿಕೆಗಣ್ಣ. = ಕನ್ನಾಪತಿ. (Dhw.).

ಕನ್ನೆ kannē. See ಮೂಲೆಗನ್ನೆ, ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ.

ಕನ್ನೆ kannē. Tbh. of ಕನ್ನೆ (C.). ಇನಿತು ಅತಿತಯನ್ ತಾಳ್ವದು ಈ ಕನ್ನೆಯನ್ನಂ (Śmd. 128). See Bp. 12, 6. 2, o. r. of ಕನ್ನೆ, q. v. — ಕನ್ನೆಗಿಡ. A young tree that has not yet borne any flowers and fruits (C.). — ಕನ್ನೆಮಾಡ. An upstairs room for maidens (Abh. P. 4, after 81). — ಕನ್ನೆವರ್. — ವರ್. A girl, a virgin (J. 29, 30).

ಕನ್ನಿತನ kannēṭana. Maidenhood, virginity (My.).

ಕನ್ನೋಜಿ kannōja. = ಕನ್ನವುಜಿ, etc. (Bp. 6, 19).

ಕನ್ಯಕಾಜಾತ kanyakā-jāta. Born of a young and unmarried woman.

ಕನ್ಯಕುಬ್ಜೆ kanya-kubjē. = ಕನ್ನವುಜಿ, etc., ಕನ್ಯಕುಬ್ಜೆ. N. of an ancient city in the North of India, Kanoj.

ಕನ್ಯಕೆ kanyakē. ಕನ್ಯಕಾ. = ಕನ್ನಿಕೆ. A girl, a maiden; a young virgin.

ಕನ್ಯಕೆ kanyasē. The little finger.

ಕನ್ಯಕುಬ್ಜೆ kanyā-kubjē. = ಕನ್ನಕುಬ್ಜೆ. (My.).

ಕನ್ಯಕುಮಾರಿ kanyā-kumāri. The youthful goddess: Durgā. 2, N. of a river, where Pārvatī is said to have done penance (S. Mhr.). 3, cape Comorin (My.; T.).

ಕನ್ಯಾದಾನ kanyā-dāna. Giving a girl in marriage (without taking any fees, C.). 2, kanyā-ādāna, receiving a girl in marriage.

ಕನ್ಯಾವತಿ kanyā-pati. A daughter's husband. See ಕನ್ನಿಕೆಗಣ್ಣ.

ಕನ್ಯಾವರಿಣಿ ಕನ್ಯಾ-parinatē. A very proficient maiden (Abh. P. 4, 82).

ಕನ್ಯಾವೃತ್ತ kanyā-putra. The offspring of an unmarried girl.

ಕನ್ಯಾರ್ಥಿ kanyā-arthi. A man who asks for a maiden in marriage (J. 9, 6. 7; My.).

ಕನ್ಯಾವರಣ kanyā-varaṇa. Choice of a bride (Rām. 1, 16, 46; J. 31, 15).

ಕನ್ಯಾವ್ರತ kanyā-vrata. A vow of virginity (S. Mhr.).

ಕನ್ಯಾಕುಲ್ಯ kanyā-śulka. The purchase-money of a maiden (J. 27, 29; My.).

ಕನ್ಯೆ kanyē. ಕನ್ಯಾ. = ಕನ್ನೆ. A girl, a maiden, a virgin; a daughter (ಕೊಡಗೂಸು, ಕುಮಾರಿ Hlā.; Mr. 302). 2, Durgā. 3, the sign of the zodiac Virgo.

ಕಪ kapa. = ಕಬ, ಗಪ, etc. Imitation of the sound emitted in eager gulping. — ಕಪಕಪ. rep. with the sound ಕಪಕಪ: quickly or greedily (C.). — ಕಪಕಪನೆ. rep. = ಕಪಕಪ. (C.). ಎನ್ನಾ ಮಾಂಸವಿದ್ದರೂ ತೋಳಗಲು ಅದನ್ನು ಕಪ ಕಪನೆ ತಿನ್ನು ಬಿಡುತ್ತವೆ (B. 5, 253).

ಕಪ kapa. Tbh. of ಕಪ (Śmd. 338).

ಕಪಟ kapaṭa. = ಕಬಟ, ಕವಡ. Fraud, deceit, dissimulation, hypocrisy, falsity, disguise (ಕೆಯ್ದವ, ಕೆಯ್ಯ, ಜಪ್ತು ಕ Śm. 52; Kk. 66; ಕೆಯ್ಯವ Ūt. I, 39; ಗಾಹು Bhn. 29). — ಕಪಟಮಾತು. A dissembling word or speech (ಎತ್ತಲವ್ವು Ūb.; My.).

ಕಪಟಕೃತ್ kapaṭa-kṛitya. A deceitful act (ವೈಸಿಕ Bhn. 9).

ಕಪಟಗಾಢ kapaṭa-gāṇa. A deceitful man, a hypocrite (My.). Feminine: ಕಪಟಗಾಢಿ (My.).

ಕಪಟತನ kapaṭatana. Deceitfulness (ತನ್ನ Ūb.; My.). See ಕಪಟತನ.

ಕಪಟತ್ವ kapaṭatva. = ಕಪಟತನ. (Dp. 31, 5; My.).

ಕಪಟವೇಷ kapaṭa-vēṣa. Assuming a false dress or appearance; disguise. (C.).

ಕಪಟಬರ kapaṭa-śabara. Śiva (Śāv. 4, 39).

ಕಪಟಸ್ಥ kapaṭa-sṭha. = ಕಪಟಗಾಢ. (C.). Feminine: ಕಪಟಸ್ಥಳಿ (C.).

ಕಪಟಹೃದಯ kapaṭa-hṛdaya. A man who has a deceitful, dishonest mind (ಕಡುಬು Bhn. 61; My.).

ಕಪಟಾತ್ಮ kapaṭa-ātma. Deceitfulness (Bp. 41, 9, neuter). 2, a deceitful man (S. Mhr.).

ಕಪಟಿ kapaṭi. = ಕವಡಿ 2. A fraudulent, deceitful, dishonest, hypocritical person (C.). See Bp. 38, 69; 40, 54. 63; 51, 40; B. 5, 39; Prv. S. ನೀ.

ಕಪಟಿಕ kapaṭika. = ಕವಡಿ 2. Acting deceitfully, dishonest; — fraud.

ಕಪಟಿ kapaṭē. = ಕಪಟಿ, etc. See ಕಪ್ಪು--

ಕಪಡ kapaḍa. An article of apparel, cloth (C.; H.).

ಕಪಣಿ kapaṇi. A sort of cloak dyed with kavi and worn by lingāyita priests or ascetics (S. Mhr.; Mhr. ಕಪಣಿ); a similar one of whatsoever colour, for children (S. Mhr.).

ಕಪರಿ kapari. = ಕಪ್ಪರಿ No. 2. Tbh. of ಕರ್ಪರ. A beggar's bowl (My.).

ಕಪರ್ದ kapaṛda. = ಕವಡಿ 1, ಕವಡಿ. A small shell or cowrie used as a coin or as a die in gambling, Cypraea moneta (ವರಾಟ, ಕವಡಿ Mr. 412). 2, braided and knotted hair, especially that of Śiva.

ಕಪರ್ದಕ kapaṛdaka. = ಕವರ್ದ No. 1. See ಕವಡಿ 1.

ಕಪರ್ದಿ kapaṛdi. Having braided and knotted hair; Śiva. 2, sign for a metrically long letter (Ūb.).

ಕಪಲಿ kapali. ಕವಲಿ. = ಕಪಲಿ 1, ಕವಲಿ 2, ಕವಲಿ. An apparatus for raising water, consisting of pulley, rope and leathern bucket, worked by oxen on an inclined plane (S. Mhr.; My. ಕವಲಿ; Tō. ಕಪಲಿ; T. ಕವಲಿ; Tō., T., M. ಕಪ್ಪು, a pulley = Arabic qabb; Tu. ಕಪ್ಪು). ಕವಲಿ (ಕವಲಿ) ಹೊಡೆ, to draw water by means of the kapali (C.; M. ಕಪ್ಪು ಬಲಿಕ್ಕಿ). — ಕವಲಿ (ಕವಲಿ) ದಾವಿ. A well fitted with the kapali (C.).

ಕಪಾಟ kapaṭa. = ಕವಾಟ. The leaf or panel of a door; a door. 2, an almira (My.).

ಕಪಾಯಿ kapaṭyi. = ಕವಾಯಿ, ಕವಾಯಿ. A gown reaching to the ankles (Br., H.); — a dress for idols (My.).

ಕಪಾಲ kapaḷa. 1. The fragment of a vessel, a potsherd. 2, the skull, the cranium (Bp. 57, 22). 3, either half of a water-jar. 4, a cup, a jar, a pot, a cover, a lid; a beggar's bowl.

ಕಪಾಲ kapaḷa. 2. Tbh. of ಕಪಾಲ. (C.).

ಕಪಾಲಧರ kapaḷa-dhara. = ಕಪಾಲಧೃತ್. Śiva (Mr. 12).

ಕಪಾಲಭೃತ kapaḷa-bhṛit. Who wears skulls: Śiva.

ಕಪಾಲಹಸ್ತ kapaḷa-hasta. Having a skull in his hand (in which he collects alms): Śiva (My.).

ಕಪಾಲಿ kapāli. 1. Having skulls, etc. 2, Śiva. — ಕಪಾಲಿ ಟ್ಟು. N. (Bp. 52, 10).

ಕಪಾಲಿ kapāli. 2. Tbh. of ಕಪಾಲಿ (S. Mhr.).

ಕಪಾಲಿಕೆ kapālikē. = ಕಪಾಲ, ಕವಳಿ 1. (Sk.).

ಕಪಾಲಿನಿ kapālini. A woman of low caste, daughter of a mother of the brahmanical caste and a fisherman father. (J. 5, 58); — a śakti of Śiva (Śiv. 3, 12).

ಕಪಿ kapi. A monkey. ಕಪಿಲ ಕುಣಿಸಿ, ಕಲ್ಲು ಕರಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Priv.). — ಕಪಿಮರ. N. of a plant. See Si. s. ಅಪರ and ತುರಪ.

ಕಪಿಕಡ್ಡು kapi-kāḍḍu. The plant *Mucuna prurius* Hook.

ಕಪಿಕೇತು kapi-kētu. Having a monkey on his banner: Sugriva (Abh. P. 10, 3).

ಕಪಿಚ ಕಪಿಚ. = ಕಪಿಚ. Incense, storax or coarse benzoin (ಅಗಲು Mr. 335; Sk. ಕಪಿಚ, ಕಪಿಚ).

ಕಪಿಂಜಲ kapiñjala. = ಕಪಿಂಜಲ, etc. A bird, the francoline partridge (ಲಾವಣಿ Mr. 177).

ಕಪಿತ್ಥ kapiṭṭha. The elephant or wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr. (ದಿವನರ Mr. 115; ದಿವನಲಿ G.).

ಕಪಿಧ್ವಜ kapi-dhvaja. A banner on which is the figure of a monkey (J. 12, 16). 2, having a monkey as his symbol, his ensign or arms: Arjuna (Sk.; My.).

ಕಪಿಧ್ವಜಕುಲ kapidhvaja-kula. The race that has a banner as its ensign on which is the figure of a monkey (Abh. P. 10, after 2).

ಕಪಿಧ್ವಜಕುಲಧ್ವಜ kapidhvajakula-dhvaja. Sugriva (Abh. P. 10, after 2).

ಕಪಿನಿ kapini. = ಕಪಿಲ. The name of a river near Mysore (My.). 2, N. (My.).

ಕಪಿಮುಷ್ಟಿ kapi-muṣṭi. A monkey-fist: firm grasp (avarice, obstinacy). ಕಪಿಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಗಾಢ kapi-muṣṭi-gāḍa. An avaricious, or obstinate, fellow (My.).

ಕಪಿಲ kapila. = ಕಪಿಲ, ಕವಲ, ಕವಲು. Monkey-coloured: brown, tawny. 2, N. of a rishi, the founder of the śāṅkhya philosophy (Mr. 77, 258).

ಕಪಿಲವರ್ಣ kapila-varṇa. A brown or tawny colour (ಕವಲವರ್ಣ Ct. II, 74).

ಕಪಿಲೆ kapilē. 1. = ಕವಲಿ, etc. (My.; Si. 90, 108).

ಕಪಿಲೆ kapilē. 2. = ಕವಲಿ, ಕವಲಿ 1. A brown cow; a fabulous cow of the Purāṇas. (Śmd. 150, o. r. ಕವಲಿ). 2, a tree, a kind of *Dalbergia sissoo*, or the *Dalbergia sissoo* itself. 3, a sort of perfume (ರೇಣುಕವಿಲಿ G.). 4, the female elephant of the south-east. 5, N. of a river (Sk.; My. = ಕಪಿಲ). — ಕಪಿಲಬಸವ. A brown bull stamped with a linga and left to roam about at liberty, etc. (My.).

ಕಪಿಲೇಕ ಕಪಿಲೇಶ. N. (Bp. 58, 11).

ಕಪಿಲೇಶ್ವರ kapilēśvara. N. (Bp. 10, 5).

ಕಪಿವಲ್ಲಿ kapi-valli. A climbing plant, *Scindapsus officinalis* Sweet. (ಮೊಟ್ಟ ಹವಿಲಿ G.).

ಕಪಿವ್ಯವಧ ಕಪಿ-ವಿಶಾಖಾ. Vāli (Rām. 4, 5, 10), or Sugriva, or Hanuman.

ಕಪಿಶ ಕಪಿಶ. Monkey-coloured: brown, reddish-brown, dark-brown (ಶ್ಯವ, ಹಸರುಗಿಮ್ಮ Mr. 448). 2, incense, storax or coarse benzoin (see ಕಪಿಚ).

ಕಪಿಶ್ರೀಷಾ kapi-śrīṣa. A monkey's head (ಕಪಿಮುಖ, ಮುಖದ ಭಾಗ N. 149). 2, the upper part or coping of a wall;

a merlon of a fort (ಕೋಟೆಯುಗ್ಗ, ಕೋಟೆಯ ತನಿ 149; ಕೋಟೆಯುಗ್ಗ Mr. 466).

ಕಪಿಶನ kapitana. The hog-plum, *Spondias mangifera* (ಅಮ್ಲದಿಯು ಗಿಡ G.). 2, the plant *Thespesia populnea* Corr. (*Hibiscus populneoides* Rox.). 3, the *Acacia sirisa*.

ಕಪಿನ್ದ್ರ kapi-indra. = ಕಪಿವ್ಯವಧ. The chief of the monkeys, etc. (Rām. 4, 8, 5).

ಕಪ್ಪಯ ka-pṭya. Smelling badly; disgusting, disagreeable. (G.).

ಕಪೋತ kapōta. A dove, a pigeon (see ಹೊದಿಸು). 2, pigeon-holes, a dove-cot (ನಿಲಂಕ, ಹೆಬ್ಬಗೆ Mr. 200; see Bp. 18, 38).

ಕಪೋತವಾಲಿ kapōta-pāli. A dove-cot.

ಕಪೋತವಾಲಿಕೆ kapōta-pālikē. A dove-cot.

ಕಪೋತಾಂಘ್ರಿ kapōta-anghri. A kind of perfume.

ಕಪೋತಾಂಜನ kapōta-anjana. Antimony.

ಕಪೋಲ kapōla. = ಕಪಾಲ 2. A cheek.

ಕಪ್ಪ kappa. 1. = ಕಪ್ಪು 7. Tribute (ಕೊಟ್ಟು Śmd. II; ಒಟ್ಟು Śm. 38; ಕೊಟ್ಟು ಒಡವೆ Mr. 267; ಕೊಟ್ಟು Kk. 84, o. r. ಒಟ್ಟು; ದಣ್ಣ Si. 416; C.; Tē., T., M., Tu.; see T. s. ಕನ್ನಾಯ and cf. Sk. ಕರ). See Si. 266; Bp. 23, 21; 27, 29; Bh. 2, 4, 7; Rāv. 5, after 19 & after 22; 5, 127; 6, 35; J. 17, 10; 25, 12; 29, 22; B. 4, 116. — ಕಪ್ಪಂಗೂಳಿ. — ಕೊಳೆ. To take tribute (Abh. P. 10, after 156). — ಕಪ್ಪಗಾಣೆ. — ಕಾಣೆ ಕೆ. dupl. (ಕಾಣೆ, ವಗಡಿ, ವನಾಯ, ವಲಿತ G.; My.).

ಕಪ್ಪ kappa. 2. = ಕಪ್ಪು 2. (My.).

ಕಪ್ಪ kappa. 3. = ಕಪ್ಪನೆ 1. — ಕಪ್ಪಕಪ್ಪನೆ. rep. Extreme blackness (J. 28, 41).

ಕಪ್ಪ kappa. 4. A ring of gold or silver-wire for the wrist or foot, worn as an ornament or as the sign of a vow (My.).

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-ggē. = ಕಪ್ಪನೆ 1. (My.).

ಕಪ್ಪಟ kappata. = ಕಪ್ಪಡ. See ಮೇಣಗಪ್ಪಟ.

ಕಪ್ಪಟೆ kappatē. = ಕಪಟಿ, ಕಪ್ಪಡಿ, ಕಪ್ಪಡೆ, ಕಪಟ, ಕಪ್ಪಟಿ. See ಕಪಟಪಟಿ, etc. (Cf. ಗಬ್ಬಿಲಾಯ).

ಕಪ್ಪಡ kappada. = ಕಪ್ಪಟ. Tbh. of ಕಪಟಿ. (ಅಂಕೆ Śs.; Tē., T.: cloth). ಒಪ್ಪಡಗೂಡು ಸಿಕ್ಕನ ಕಪ್ಪಡಮುಂ (Śmd. 79).

ಕಾಸಿನ ಕಪ್ಪಡವನ ಉಟ್ಟು (Bp. 29, 8). ಧಾತಕಪ್ಪಡ (48, 27). See Abh. P. 6, after 35; Bp. 47, 25; ಕಾಸಿಗಪ್ಪಡ, ನೀಲಿಗಪ್ಪಡ.

ಕಪ್ಪಡಿ kappadi. = ಕಪ್ಪಟಿ, etc. See ಕಪಿ.

ಕಪ್ಪಡಿ kappadi. (Śmd. 48). Tbh. of ಕಪಟಿ. (See ಅಪ್ಪಡ).

— ಕಪ್ಪಡಿಸಂಗಮ. N. of the confluence of the rivers Krishna and Malāpahari, and of a village there (S. Mhr.). — ಕಪ್ಪಡಿಸಂಗಮೇಶ್ವರ. — ಕಪ್ಪರ. N. (Bp. 3, 28; 4, 48). — ಕಪ್ಪಡಿಸಂಗಮೇಶ್ವರ. N. (Bp. 4, 56).

ಕಪ್ಪಡಿಗ kappadiga. Tbh. of ಕಪಟಿ. ಕಪ್ಪಡಿಗರ ದೇವತಾರ್ಥನೆ (ಹರ್ಷಂ Nr.).

ಕಪ್ಪಡೆ kappadē. = ಕಪ್ಪಟಿ etc. See ಕಪ್ಪಪ್ಪಡ.

ಕಪ್ಪನೆ kappu-anē. 1. = ಕಪ್ಪನೆ, ಕಪ್ಪನೆ. Black, blackly; black colour, blackness. ಕಪ್ಪನೆ ವಸ್ತ್ರ (ಒಪ್ಪುಲ Si. 456). ಉಪ್ಪವಾದ ಕಪ್ಪನೆ ಬಹಳ ಒಟ್ಟುಳ್ಳವನು (ಕೇಶವ, etc. 197).

ಕಪ್ಪನೆ kappanē. 2. = ಕಪಿಶ, etc. (C.).

ಕಪ್ಪರ kappara. 1. Tbh. of ಕಪ್ಪರ. (S. Mhr.; ಸಾರಂಗ, ಸೋಮು Cb.).

ಕಪ್ಪರ kappara. 2. = ಕಪ್ಪರೆ, ಕೊಪ್ಪರ. Tbh. of ಕರ್ಪರ (or ಕರ್ಪರ). (Tē. ಕಪ್ಪರೆ, T. ಕಪ್ಪರೆ). — ಕಪ್ಪರಕಾಯಕ. = ಗುಣ್ಣುಗಪ್ಪರ ಕಾಯಕ, q. v. (S. Mhr.).

ಕಪ್ಪರ kappari. Tbh. of ಕರ್ಪರ (or ಕರ್ಪರ). 2. = ಕಪರಿ, q. v. (My.). — ಕಪ್ಪರಿತುಕ್ಕ. (ಕರ್ಪರ, ದಾರ್ಪಕ, ತುಕ್ಕ, ಕ್ವಾಥೋದ್ಧವ Nr.).

ಕಪ್ಪರೆ kapparē. = ಕಪ್ಪರ. A large potsherd (My.).

ಕಪ್ಪಲ್ kappal. ಕಪ್ಪಲು. = ಕಪ್ಪು 2. ಆನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪಲು ಮುನ್ನಾದವುಗಳು (ವಾರಿ Si. 272). — ಕಪ್ಪಲ್ವರಿ. The jackal, Canis aureus (Gz.). — ಕಪ್ಪಲುನರಿ. The Bengal fox, Canis (vulpea) bengalensis (Bd.).

ಕಪ್ಪಳಿ kappali. (Śmd. 48).

ಕಪ್ಪಾನೆ kappu-ānē 4. = ಕಪ್ಪನೆ 1. (My.).

ಕಪ್ಪು kappu. 1. To dig (ಖನನ Śmd. Dh.; T. ಕಲ್ಲು, to dig with a small stick; cf. ಕಡಂಗು 3, ಕನ್ನ, ಕನ್ನ 1, ಗಬ್ಬರಿಸು).

ಕಪ್ಪು kappu. 2. = ಕಪ್ಪು 2, ಕಪ್ಪಲು. A hole in the ground, a pit (ನಿಮ್ಮ Śm. 100; My.; Tu. ಕರ್ಪ; Tē. ಕಾವು, a pit or well; cf. ಕಡ್ಡ 3). — ಕಪ್ಪುಗುದ. — ಕುದ. A hole for catching elephants. ಆನೆಯ ಹಿಡಿಯಲೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪುಗುದ (ವಾರಿ, ಗಜಬಂಧನಿ Nr.).

ಕಪ್ಪು kappu. 3. To cover; to spread, to extend; to overspread; to surround (Tē., T., M. ಕಪ್ಪು, ಕಮ್ಮು; R.; cf. ಕವ 1).

ಕಪ್ಪು kappu. 4. A sign, a banner (ವಾರಿ, ಕೇತು, ಧ್ವಜ, ಲಿಂಗ, ನಿಮಿತ್ತ Nr.).

ಕಪ್ಪು kappu. 5. = ಕರ್ಪ. Blackness; the colour black or dark-blue; black; collyrium; ink (ನೀಲ Nr.; ಕಾಲ, ಕೃಷ್ಣ Mr. 443; ನೀಲ 511; ಕೃಷ್ಣ 519; ಕರಿ Ūt. I, 21, o. r. ಕರೆ; ಅಸಿತ Nn. 14. 42; ರಾಮ 24; ಕೃಷ್ಣ 45. 47; ಕಾಲೀನ, ಕರಿದು 76; ಮುಸಿ Si. 485; C.; Tē., T., M., Tu.). ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಕೆಮ್ಮು (ಧೂಮ್ರ); ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಹೊನ್ನಣ್ಣ (ಕಡಾರ, ಕಸಿಲ, ಕದ್ಲು, ಖಂಗ, etc.); ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಅರಿಸಿನಣ್ಣ (ತಾಳವ, ಕಸಿತ Nr.). ಚಂದ್ರಮಣ್ಣಲದ ನಡುವಣ ಕಪ್ಪು (ಮೃಗ, ಅಂಕ, etc. Hlā.). ಕಪ್ಪೇದಿ ಇದ್ದ ನೆಯ್ದಿರ (ಕುಮುದ Mr. 420). ಎಮ್ಮೆ ಕಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಅದೆ (B. 1, 15). ಕಪ್ಪಿಣದ ಬಣ್ಣ ತುಸು ಕಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಇರುವದು (4, 147). ಅರಿಕುಲಂಗಳ ಕಪ್ಪನ ಅಣಕವ ಸುದುಗುರು ವ (Bp. 4, 29). ಮಿಸುವ ಕಪ್ಪಿನ ದಾಸಿಯಂ ಧಾವಿಸುವಂ (42, 23). ಕಪ್ಪು ಹಿಡಿದ ಅಕಲಂಕಕಾಂಚನದ ಬಪ್ಪದನ್ನದಿ (44, 2). ಅಕಳು ಕಪ್ಪಾದರೆ ಹಾಲು ಕಪ್ಪೇ? (Prv.). See Bp. 35, 13; 54, 35; Si. 40. 205. 206; J. 5, 55; 17, 14; 18, 84. 85; ಎಳೆಗಪ್ಪು, ಬಯಲೆಗಪ್ಪು. — ಕಪ್ಪಗಸ. — ಅಗಸ. = ಎಳೆಗಸ. (My.). — ಕಪ್ಪಕಾರ್ಪಿ. A shrubby plant, Justitia ecobolium L. (St. & Pl.). — ಕಪ್ಪಗೊರಲ. — ಕೊರಲ. Who has a black throat: Śiva (Bp. 18, 72). — ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣ. The colour black or dark-blue (ಕೃಷ್ಣ, ನೀಲ, ಅಸಿತ, ತಾಮ್ರ, ಕಾಲ, etc. Si. 51; B. 5, 245). — ಕಪ್ಪುಬೊಟ್ಟು. = ಕಪ್ಪಕಾರ್ಪಿ. (St. & Pl.).

ಕಪ್ಪು kappu. 6. Flesh, meat (S. Mhr.; cf. ಕಣ್ಣ 2, ಕದ 3).

ಕಪ್ಪು kappu. 7. = ಕಪ್ಪು 1. ಕಪ್ಪನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಣ್ಣು (B. 5, 67). — ಕಪ್ಪಕಾಣಿಕೆ. = ಕಪ್ಪಗಾಣಿಕೆ. (Ūb. 27). — ಕಪ್ಪಗಾಣಿಕೆ. = ಕಪ್ಪಕಾಣಿಕೆ. (B. 5, 110).

ಕಪ್ಪರ kappura. (Śmd. 191). = ಕಪ್ಪರ 1, ಕಪ್ಪ. Tbh. of ಕರ್ಪರ (Śmd. 381; Ūt. II, 8; Kk. 94; B. 4, 70). — ಕಪ್ಪರಗರದಗೆ.

— ಕರದಗೆ. Tbh. of ಕರ್ಪರಗರದಗೆ (Śmd. 381). — ಕಪ್ಪರವಳು. — ವಳು. Camphor-crystal (Ūp. 7, after 92).

ಕಪ್ಪೆ kappē. A frog (ಮಣ್ಣುಕ, ಪ್ಲವಕ, ಪ್ಲವಗ, ಭೇಕ, ತಾಲೂರ, etc. Hlā., Nr., Mr. 411; Si. 89. 410; ಭೇಕ Nn. 10. 18; ಪ್ಲವಂಗ 46; C.; Tē., Tu.; T. ತವಕ್ಕು, ತವಕ್ಕುಳಿ, ತವಕ್ಕು). ಕಪ್ಪೆಗಳು ಮಾನುಗಳು ಇಪ್ಪದದು ತೀರ್ಥವೇ? (Sp.). ಸರ್ಪನ ಉದೊ ಹೆಡೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನೆ (Sp.). ಉಬ್ಬಿದ ಕಪ್ಪೆ ಅನೇ ನುಂಗೀತೇ? — ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿ ಮದ್ದೇ ಬರಿಸಿದನೆ. — ಕಪ್ಪೆಯ ತುಲಾಧಾರಾ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಹೆಣ್ಣುಗಪ್ಪೆ, ಹೆಣ್ಣುಪ್ಪೆ. — ಕಪ್ಪೆಕೀಲಿ. A padlock (S. Mhr.). — ಕಪ್ಪೆಕುರ. A boil in the shape of a frog's body (C.). — ಕಪ್ಪೆಚಿಪ್ಪ. A bivalve shell, one half of which is occasionally used for giving babies milk to drink (ತಮ್ಮಕ್ಕ, ಜಲತುಕ್ಕ Si. 89; C.; B. 5, 184). — ಕಪ್ಪೆಬೀಗ. = ಕಪ್ಪೆಕೀಲಿ. (C.). — ಕಪ್ಪೆರೊಟ್ಟಿಗ. A spreading herb, Malva rotundifolia L. (Z.). — ಕಪ್ಪೆಮಣ್ಣು. A spreading sore in the palm of the hand, on the sole of the foot, etc. (S. Mhr.).

ಕಪ್ಪು kapra. = ಕಪ್ಪರ. (ಧವಲ, ಸಿತಾಧ, ಹಿಮಾಂತು Ūb.).

ಕಪ್ಪ kapha. = ಕಪ. Phlegm (ಅಜಿಗೂರು Mr. 386).

ಕಪ್ಪಣಿ kaphani. The elbow.

ಕಪ್ಪಿ kaphi. Phlegmatic; filled with muous.

ಕಪ್ಪೇಣಿ kaphōni. The elbow.

ಕಪ್ಪೇಕ kaphōli. = ಕಪ್ಪೇಣಿ. (ಮೊದಲೆಯ Mr. 323).

ಕಬ್ಬ kab. 1. = ಕದ, etc. Blackness. — ಕಬ್ಬಕ್ಕ. — ಹಕ್ಕ. = ಕರ್ಪಕ್ಕ. A rosefinch, a starling (Pr.; My.; Bh. 1, 20, 53; Śkr. 3, 33; ಕೃಕರ Si. 173, sic!). — ಕಬ್ಬಳಿ. = ಕಬ್ಬಳ್ಳಿ. A black creeper with very strong fibres, used in tying the bamboos under a thatch, etc. (My.). — ಕಬ್ಬಳ್ಳಿ. — ಬಳ್ಳಿ. = ಕಬ್ಬಳಿ, ಕರ್ಪಳ್ಳಿ. (ತೃಗಭಕ್ತ Mr. 147 in two MSS., o. r. ಕೃಗಭಕ್ತ). — ಕಬ್ಬುನ. — ಪುನ. See separately. — ಕಬ್ಬಿಗಿ. — ಹೊಗಿ. = ಕಾರ್ಪಿಗಿ. Black smoke (Bh. 1, 20, 55. 60; 2, 10, 23).

ಕಬ್ಬ kab. 2. = ಕಲೆ 4, etc. A stone. — ಕಬ್ಬುಸುರಿ. The waved-leaf fig-tree, Ficus infectoria. ಕಬ್ಬುಸುರಿಯ ಮರ (ಪ್ಲಕ್ಷ, ಜಟಿ, ಪರ್ಕಟಿ Nr.; Si. 128; cf. ಕಲ್ಲುಸುರಿ).

ಕಬು kaba. = ಕವ. — ಕಬಕಬ. rep. = ಕವಕವ. (My.).

ಕಬಕ್ಕನೆ kabakkane. = ಕಪ್ಪನೆ 2, ಕವಕ್ಕನೆ, ಗಪ್ಪನೆ, ಗಬಕ್ಕನೆ. In a snatching manner, with the sound produced in snatching; — with that of gulping quickly. — ಕಬಕ್ಕನೆ ಕಡ್ಡು. To bite snatchingly, as a dog (C.). — ಕಬಕ್ಕನೆ ನುಂಗು. To gulp quickly, as beasts (My.).

ಕಬಚ kabāca. = ಕವಚ. (My.).

ಕಬಟ kabāṭa. = ಕಪ್ಪಟಿ, etc. A bat (My.).

ಕಬಟ kabāṭa. Tbh. of ಕಬಟ. (Rām. 6, 12, 38).

ಕಬಂದ kabandha. Water. 2, a cloud. 3, a headless trunk, especially one retaining vitality (ಕಡುಕು, ಅಟ್ಟ Kk. 41). 4, N. of Rāhu. 5, N. of a Dānava or Rākṣasa, enemy of Indra; a Gandharva killed by Rāma (J. 18, 5).

ಕಬರ kabara. A Muhammadan tomb (My.; Mhr., H.). — ಕಬರಸ್ಥಾನ. A cemetery (My.; H.).

ಕಬರಿ kabari. = ಕವರಿ. A braid or fillet of hair; a knot of braided hair (ಕುನ್ನಲ, ವೇಡೆ, ಧಮ್ಮಿಲ್ಲ, ಕಟ್ಟುಮುದಿ Mr. 320; J. 2, 9; 11, 9; 18, 27). 2. = ಜಾಲಿ ಗದ (Ūb.). 3. = ಅದವೇ ತುಳಸಿ (Ūb.). 4. = ಕೆಮ್ಮು ಗಣಗಲ (Ūb.). — ಕಬರಿಯಗ. — ಅಗ. The point of a braid of hair (ಹೊಲೆಹ Ūt. I, 30).

ಕಬರು kabaru. News; information (C.; Mhr., H. ಖಬರ).
!attention! heed! (C.; H.).

ಕಬರುದಾರ kabaru-dāra. A careful, or strict, man (My.).

ಕಬರುದಾರಿ kabarudāri. Care, carefulness (My.; Mhr., H.).

ಕಬರುದಾರು kabarudāru. Skilful, clever; careful; attention!
take care! mind! (C.; Mhr., H. ಖಬರದಾರ).

ಕಬಲ kabala. 1. = ಕಬಳ, ಕವಣ, ಕವಲ, ಕವಳ 1. A mouthful;
a bolus, a pill.

ಕಬಲ kabala. 2. = ಕಾಲು. (S. Mhr.; Mhr. ಕವಲ).

ಕಬಲನ kabalana. Swallowing by mouthfuls. See ತುತ್ತು,
3ರದು.

ಕಬಲಪ್ರವೇಶ kabala-pravēśa. The entering of mouthfuls.
See ಗಾ.

ಕಬಳ kabala. (= ಕಬ್ಬಿಲ, ಕಬ್ಬೆಯ). A fowler, a hunts-
man (ಬೇಡ Ūt. I, 58, o. r. ಕವಳ).

ಕಬಳ kabala. = ಕಬಲ 1, etc. (ಬೇವಣ, ಪೊಳಗೆ, ತುತ್ತು ಸೆ; ಅಹು
ತಿ, ತುತ್ತು Mr. 220). ರಣಕಬಳರಕ್ಕೆ ಮರ್ದುಗಳ ಪುಡಿ ಭರಣಿಗಳ
(Bāv. 6, after 11). See ಗಣ, ಸಮ್ಭರಗವಳ.

ಕಬಳಿಸು kabaliṣu. To eat; to gulp, to devour (Bh. 8, 23,
13; My.).

ಕಬಾಡ kabāḍa. = ಕನಾಡ. A bullock or horse-load of grass,
wood, etc. (C.; Mhr.; Tē., also ಕನಾಡ; T. ಕನಾಡ).

ಕಬಾಡಿ kabāḍi. A person who brings and sells kabāḍas
(S. Mhr.).

ಕಬಾಬು kabābu. A ragout; a made dish of roast meat
(Br.; H.; My.).

ಕಬಾಯಿ kabāyi. = ಕಬಾಯಿ, etc. (My.).

ಕಬೀರದಾಸ kabīra-dāsa. N. of a poet who was a devotee
of Allah and Viṣṇu (C.).

ಕಬೀರ kabīr. = ಕಬೀಲ. Agreeing to; consent (C.; Mhr.,
H. ಕಬೀಲ).

ಕಬೀಲ kabīla. = ಕಬೀಲ. ಕಬೀಲ ಅಗೋಷ (ತಪ Ūb.). ಕಬೀ
ಲ ಮಾದೋಷ (ಗ್ರಹಣ, ಪರಿಗ್ರಹ Ūb.).

ಕಬೀಲಾತಿ kabīlāti. An agreement, written or oral (My.;
Mhr., H. ಕಬೀಲಾತಿ, ಕಬೀಲಾಯತಿ).

ಕಬೀಲಜಿ kabīji. A blind man (My.; Tē. ಕಬೀಲಜಿ).

ಕಬ್ಬ kabba. = ಕಬ್ಬಣ, etc. (My.).

ಕಬ್ಬ kabba. Tbh. of ಕಾಪ್ಪ (Smd. 351; Ūt. I, 26). See Smd.
13. 69. 121. 159; Ūb. v. 19; J. 1, 10; ಇದುಕುಂಗಬ್ಬ, ಬಗ್ಗಬ್ಬ,
ಪದಗಬ್ಬ, ಪಾಡುಗಬ್ಬ, ಪಾಟನಗಬ್ಬ, ಬೆದಗಬ್ಬ, ಮಾನಸಗಬ್ಬ.

ಕಬ್ಬಿ kabbaḥ. = ಕಪ್ಪಿ, etc. — ಕಬ್ಬಿ ಹಕ್ಕಿ. A bat (ಹುತು
ಕ, ಅಜನಪತ್ರಿ Si. 175; My.).

ಕಬ್ಬಣ kabbaṇa. = ಕಬ್ಬಣ, etc. (C.). — ಕಬ್ಬಣಂಜು. — ಅಂಜು.
(ಕಪ್ಪ Ūb.).

ಕಬ್ಬಣಿ kabbaṇi. See a. ಕಬ್ಬಿ 1.

ಕಬ್ಬಣಿ kabbaṇi. — ಕಬ್ಬಣಿ ಹದ್ದು. A heron (ಲೋಹಪಕ್ಷಿ,
ಕಂಕ, ಹರದೇ ಹಕ್ಕಿ Si. 172).

ಕಬ್ಬಿ kabbi. = ಕಬ್ಬಿನ. Tbh. of ಕವಿಯ. (ಕವ Mr. 274; Ū. Bp.
47, 44; T. ಕವಿನ, bridle). See a. ಕಬ್ಬಿನ.

ಕಬ್ಬಿಗ kabba-iga. (Smd. 233). A poet (ಕವ Ūt. II, 15). See
Smd. 188; ಅದಗಬ್ಬಿಗ, ಕದ್ದಬ್ಬಿಗ, ನರಗಬ್ಬಿಗ; Sēv. 1, 10. —
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಬ್ಬಿ. N. of a Kannada dictionary (Kk. 3. 101).
— ಕಬ್ಬಿಗರ. — ಕಳ. Literary theft. See Smd. a. ಕನಾಡಿಸು.

ಕಬ್ಬಿಣ kabbiṇa. = ಕಬ್ಬ. ಕಬ್ಬಣ, ಕಬ್ಬಿನ, ಕರ್ಬುನ, ಕರ್ಬೊ
ನ್, ಕಾರ್ಬೊನ್. (The dark-coloured, black metal):
iron (ಲೋಹ, ಕಾರಾಯಸ, etc. Si. 332; C.; Tē. ಇನುಮು, T.
ಇರುಮ್ಬು, ಕರುಮ್ಬಿನ, iron; Tu. ಕರ್ಬು, iron; see ಕರ್ಬು 1).
ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಟ್ಟ (ಮಣ್ಣಾರ Si. 332). ಕಬ್ಬಿಣದ ಪ್ರತಿಮೆ (346). ಕಬ್ಬಿ
ಣದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ (B. 3, 46). ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಣಕ್ಕೆ ಎನು
ಅಗ್ಗ? — ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಲೆ ಹುಡುಕಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). See
ಮುಡ್ಲೆ. — ಕಬ್ಬಿಣಕಟ್ಟ. Rust of iron, scoriae, dross (ಮ
ಣ್ಣಾರ, ಸಿಂಘಾಣಿ G.). — ಕಬ್ಬಿಣಗೊಮ್ಮೆ. An iron image (ಸ್ಥೂಪ
Si. 420; G.). — ಕಬ್ಬಿಣಂಜು. — ಅಂಜು. = ಕಬ್ಬಿಣಂಜು. An iron
plate for baking cakes, etc. (B. 4, 158). — ಕಬ್ಬಿಣದ ಪಾಳ.
A bar of iron (My.). — ಕಬ್ಬಿಣಸರಾಳೆ. An iron spike, etc.
(ದಸ G.).

ಕಬ್ಬಿನ kabbiṇa. = ಕಬ್ಬಿ. ಕುದುರೆಯ ಕಬ್ಬಿನ (ಕೀರ್, ಅವಿಲಣ Nn.
149, o. r. ಕಬ್ಬಿಯ ಕೀರು).

ಕಬ್ಬಿಲ kabbiḷa. (= ಕಬಳ, etc., ಕೆಂಬಿಲ). A huntsman,
a fowler; a rustic (= ಬೇಡ, ಬಿಲ್ಲ in the Bp.). See
Bp. 58, 16. 29. 50; 59 sum.; 59, 50. 54. ಶಿ. = ದಿವಾಕರ್ತಿ
(?). ಇಮರ್ಕಾರನ್ ಎನ್ನು ಕಲಿಗಂ, ಈ ಪಾತಿಥರ್ಮದಿಂ ಶ್ರೇಷ್ಠನ ಕ
ಬ್ಬಿಲಂ ನಿಷ್ಠನ್ (Mr. 381, o. r. ಕನಿಷ್ಠನ್, ಎಷ್ಠನ್). — ಕಬ್ಬಿಲವಡೆ.
A crowd of kabbilās (Bp. 59, 42).

ಕಬ್ಬಿಲಿಗ kabbiḷiga. (= ಕಬ್ಬೆಯ). A boatman,
a fisherman, a seller of chunam (S. Mhr.).

ಕಬ್ಬಿಲಿಗಿತ್ತಿ kabbiḷigitti. = ಕಬ್ಬಿಲಿತಿ. (S. Mhr.).

ಕಬ್ಬಿಲಿತಿ kabbiḷiti. A woman of the kabbiligas
(V. 39, 66). ಈ ಭೂಸುರರ ಗುರು ಕಬ್ಬಿಲಿತಿಗೆ ಅಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಸನ ಒಗೆ
ದನು? (Bp. 57, 72).

ಕಬ್ಬಿನೆ kabbiṣē. (= ಕಬ್ಬು). See ಕಾದುಗಬ್ಬಿಸಿ.

ಕಬ್ಬು kabbu. = ಕರ್ಬು, ಕರ್ಪ. The common sugar-
cane, Saccharum officinarum Lin. (ಇಕ್ಕು Hā.,
Mr. 95; ಇಕ್ಕು, ರಸಾಲ Si. 163; C.; T. ಕರುಪ್ಪ, ಕರುಮ್ಬು; M.
ಕರಿಮ್ಬು; Tu. ಕಮ್ಬು; Tē. ಹೆರುಕು). ಬಿಳಿಯ ಕಬ್ಬು (ಇಕ್ಕು, ರಸಾ
ಲ Nr.). ಕಬ್ಬಿನ ಸೋಗೆ (Si. 164). ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲು (ಇಕ್ಕುರಸ G.;
see Si. 312). ಕುದು ಕಬ್ಬಿನೋಕ್ಕು ಹೊಕ್ಕು, ಅದುವದೇ ತನರಸವ ಹೊ
ದಿಗಣ ಸೋಗೆಯ ಅಗಿವತ್ತೆ? (Bp.). ಕಬ್ಬಿನ ಜೂಜು (Bp. 20, 23). ಕ
ಬ್ಬಿನ ಕೋಲು (ಇಕ್ಕು ದಣ್ಣ G.). ಕಬ್ಬು ಕೊನೆಯಿನ್ನು ಮೆದ್ದರೂ ಬುಡದ
ನ್ನ ಮೆದ್ದರೂ ಸವ ಬಣ್ಣೇ. — ಕಬ್ಬು ಡೊಂಕಾದರೆ ಸವ ಡೊಂಕೇ? — ಕ
ಬ್ಬು ಸೀಯೆನ್ನ, ಬುಡಪರಿಯನ್ನರ ಅಗಿಯ ವಾರದು. — ಕಬ್ಬು ಸೀಯೆನ್ನ,
ಬೇರು ನುಂಗಿದರೆ ದವಡೆ ಹದಿದೀತು. — ಕಬ್ಬಿನ ಮೇಲೆ ಹೇನು ಇಕ್ಕಿದ
ನ್ನೆ. — ಅನೆಯಾಗಿ ಕಬ್ಬು ಮೇಯುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಇದುವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೇ
ಯುವದೇ ಲೇಸು (Prva.). See Bp. 38, 58; B. 3, 45; Abhā.
1, 5; Ū. Bp. 11, 11; 47, 42; Bh. 1, 8, 5; ಅಡುಗಬ್ಬು, ಕಾಕಬ್ಬು,
ಕಾಗಬ್ಬು, ಮರಕಬ್ಬು, ರಸಕಬ್ಬು, ಹುಡ್ಡು. — ಕಬ್ಬುಬಿಲ್ಲ ಕೃದ = ಕ
ಬ್ಬುಬಿಲ್ಲ. (ಇಂಗೋಲಿಲ್ಲ G.). — ಕಬ್ಬುಬಿರ್. — ಬಿರ್. A bow of
sugarcane (J. 6, 17; 30, 37). — ಕಬ್ಬುಬಿಲ್ಲ. — ಬಿರ್. ಅ S.
Kāma (J. 30, 20).

ಕಬ್ಬುನ kabī-puna. = ಕಬ್ಬಿಣ, etc. (ಕಾರ್ಬೊನ್ Smd. 68;
Kk. 47, o. r. ಕರ್ಬುನ, ಕರ್ಬೊನ್; ಗಿರಿಸಾರ ಅತ್ಯಸಾರ, ಲೋಹ,
ಕಾರಾಯಸ Hā., Nr.). ಕಬ್ಬುನದ ಕೋಲು (ಸರಿಫ); ಕಬ್ಬುನದ ಬ
ದಿಗೆ (ಮುದ್ದರ, etc.); ಕಬ್ಬುನದ ಎಕಾರವ ಕುತಿ ಎನಿಸುಗು, ಸರಕು
ಮೊದಲಾದುದು (Nr.). (ಮಕ್ಕುವಿತಿ) ಕಬ್ಬುನದ ಕಡಲಿ, ವಾದಿನ ರಸ
ಮಂ (Grj. 1, 22; see a. ಕಡಲಿ). See Bp. 50, 51; 53, 53;
Smd. 41. 42. 114; Ū. Bp. 47, 35. — ಕಬ್ಬುನಕೋಲು = ಕಬ್ಬುನ

ದ ಕೋಲು. (Bp. 61, 26). — ಕಬ್ಬಿನಗರ್. — ಕರ್. A loadstone (ಸೂಚಕರ್ ಸಾ.; cf. ಕಾರ್ಬೊನ್ ಕರ್).

ಕಬ್ಬಿಯ kabbēya. A boatman, etc. (= ಕಬ್ಬಿಲಿಗ, S. Mhr.).

ಕಮ್ kam. 1. = ಕದ್, etc. Blackness. — ಕಮ್ಮಡು. = ಕಾರ್ಮಡು, q. v. (J. 13, 54). — ಕಮ್ಮಡುವಿನಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. Yama (Kk. 15, o. r. ಕಾರ್ಮಡು). — ಕಮ್ಮತ್ತಿ. The tree Shorea robusta or Valeria robusta, a valuable timber tree (ಸಸ್ಯ ವನ್ನರ, ಅತ್ತಕರ್ಣಕ, ತಾಲ, ಸರ್ಪಕ, ಕಾರ್ಪ್, etc. Nr.; cf. ಕರಿಮ ತ್ರಿ & ಕರೇ ಮತ್ತಿ). — ಕಮ್ಮರ. N. of a tree with eatable fruits (Abh. P. 12, 6). ಲಕುಡ ಲಕುಡ ಡಡು ಎನ್ನು, ಕಂಚಿನ ಫ್ಲಿಯ ಮರ; ಕಮ್ಮರನ್ ಎನ್ನು, ಎನ್ನುರು (Nr.). (Could the ಕಮ್ be = ಕಮ್ಮ No. 2?).

ಕಮ್ kam. 2. = ಕಣಿ 1, etc. An eye. — ಕವ್ವನಿ. -ವನಿ. An eye-drop: a tear; tears. See Bp. 3, 37; 18, 46; 44, 28; 48, 11; 50, 7; J. 13, 59; 19, 20, 27. — ಕವ್ವನಿಗಡ್. — ಕಡ್. To shed tears (J. 19, 32; 20, 24). — ಕವ್ವನಿದುಮ್ಮು. — ತುಮ್ಮು. To be filled with tears: to shed tears (J. 32, 56). — ಕವ್ವನಿದುಳುಕು. — ತುಳುಕು. To shed tears (Bh. 1, 8, 61). — ಕವ್ವನಿದೊಡೆ. — ತೊಡೆ. To wipe tears (J. 23, 53; 28, 55). — ಕವ್ವಿಳಗು. Eye-shine. ಚಕ್ಕುಳ್ಳ ಕುಲಾಲಿ ಕುಲಶ್ಚಿಕೆ ಎನ್ನು, ಕುಲಶಾಂಟನ; ಕವ್ವಿಳಗಿನ ಬಿಣ್ಣುಮೆನ್ನು, ಎನ್ನುರು (Nr.).

ಕಮ್ kam. Water. 2, the head. 3, a particle: indeed, etc. See ಕಂ.

ಕಮಟಿ kamaṭi. A committee (My.; S. Mhr. ಕ್ಯಾಮೇಟಿ).

ಕಮಟು kamaṭu. = ಕಮಟು, etc. (C.).

ಕಮಠ kamaṭha. A tortoise. 2, a water-pot.

ಕಮರಿ kamaṭhi. A female tortoise or a small one.

ಕಮಲೇಶ್ವರ kamaṭha-lēvara. N. of a līṅga (S. Mhr.). 2, the first tortoise (ಅದಿಕರ್ಮ G.).

ಕಮಣ್ಣಿಲಿ kamaṇḍala. = ಕಮಣ್ಣುಲು. (ಕರಗ Nn. 50; ಕಮಣ್ಣುಲು 102; ಜಲಪಾತ್ರೆ Mr. 212).

ಕಮಣ್ಣಿಲಿ kamaṇḍalu. An ascetic's or religious student's water-pot (ಕುಣ್ಣಿಕೆ Mr. 256; ಗುಣ್ಣಿಗೇ Sm. 84).

ಕಮತ kamaṭa. The cultivation which the owner carries on with his own stook, but by the labour of another who is paid for his work (S. Mhr.; Tē; Upper India kamaṭ).

ಕಮತಿಗ kamaṭiga. = ಕಮ್ಮತಿಗ. The man employed to cultivate with the farming stook of the owner (S. Mhr.; B. 4, 42, 48).

ಕಮನ kamaṇa. Desirous; libidinous; desirable; beautiful, lovely (ಮನೋಹರ, etc. Mr. 424).

ಕಮನೀಯ kamaṇiya. To be desired, desirable; lovely, pleasing (ಸಾರಂಗ, ಮನೋಹರ Nn. 34; ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424).

ಕಮನೀಯಸ್ವಾನ್ತ kamaṇiya-svānta. Who has a lovely or good mind (ಸಿರ್ಮಲಚ್ಚ, ಸುಮನ Nn. 68).

ಕಮನ್ಧ kamaṇḍha. = ಕಬನ್ಧ. (Sk.).

ಕಮರ kamara. = ಕಮರು 2. ಕಮರದ ನಾತು (B. 5, 164).

ಕಮರಿ kamari. = ಕಮ್ಮರಿ. (My.; T. ಕಮರ್, a cleft in the ground caused by drought).

ಕಮರಿಕೆ kamarikē. = ಕಮರಿಕೆ. The state of being singed, etc. — ಕಮರಿಕೆಣ್ಣಿನ ಗಿಡ. The small tree

Carissa carandas (ಕರಮರ್ದಕ, ಕೃಷ್ಣಪಾಕಫಲ, ಸುಷೇಣ, etc. Si. 137; My.).

ಕಮರಿಗೆ kamarigē. = ಕಮರಿಕೆ. (My.).

ಕಮರು kamaru. 1. To be singed, burnt or scorched (by the sun, by fire, C.; ಸೀ G.; Tē. ಕಮರು, ಕಮರು, ಕಮಲು; cf. ಕನ್ನ 5). P. p. ಕಮರಿ.

ಕಮರು kamaru. 2. = (ಕಣ್ಣು 2), ಕನರು No. 1, ಕಮರ, ಕಮುಟು, ಕನರು 2, ಕವಟು, ಕವರು, (ಗವಲು). The state of being singed, scorched, etc. (C.; Tē.). 2, the disagreeable, stifling smell arising from burnt oil, ghee, hair, etc. (C.; Tē.). ಕಮರ ನಾತು (ಕವರು G.). — ಕಮರು ಬೀರು. To be singed, etc., as grass (S. Mhr.).

ಕಮಲ kamala. = ಕಮಳ. An erect large water-plant, the lotus or Egyptian bean, Nelumbium speciosum Willd. (ರಾಜೇನ Nn. 22; ತಾವರೆ 22, 29; see e. g. Ū. Bp. 4, 7). 2, water (ಜಲ, ನೀರ್ Nn. 29). 3, the blue lotus, Nymphaea caerulea (ಬುತ್ತಲ, ನಯ್ದಿಲ 29). 4, a ray (ಅಂಶ, ಕರಣ 29). 5, the moon (ಚಂದ್ರ, ಸೋಮ 29). 6, a species of deer (ಮೃಗ, ಎರಳೆ 29). 7, ಪಾವನ, ಹಾವನ (29). 8, N. of a vṛitta (Ūh.). — ಕಮಲಮೃ. — ಅಮೃ. N. (My.). — ಕಮಲವೃ. — ಅವೃ. = ಕಮಲಮೃ. (My.).

ಕಮಲಗಂಧಿ kamala-gandhi. A woman who has the fragrance of a lotus (My.).

ಕಮಲಗರ್ಭ kamala-garbha. Brahmā (Bp. 54, 48).

ಕಮಲಜ kamala-ja. Brahmā (J. 13, 42).

ಕಮಲಜಾಣ್ಣಿ kamalaja-aṇḍa. The universe (Rām. 5, 8, 58).

ಕಮಲನಾಥ kamala-nābha. Viṣṇu. (My.).

ಕಮಲನೇಟಿ kamala-pēṭi. A kind of ornamented border of a cloth (S. Mhr.; B. 3, 103).

ಕಮಲಬಾಣ kamala-bāṇa. Who has a lotus-arrow: Kāma. (My.).

ಕಮಲಬಾನ್ಧನ kamala-bāndhava. The friend of the lotus: the sun. (My.).

ಕಮಲಭವ kamala-bhava. Brahmā. (Śmd. 268).

ಕಮಲಮಿತ್ರ kamala-mitra. = ಕಮಲಬಾನ್ಧನ. (ಚಿಂಗಡಿರ Ū. II, 18).

ಕಮಲಮುಖಿ kamala-mukhi. A woman with a lotus-like face. (ನಾಲಿಕೆಮುಖಿ G.; My.).

ಕಮಲನದನೆ kamala-vadanē. = ಕಮಲಮುಖಿ. (J. 9, 10).

ಕಮಲನೈರಿ kamala-vairi. The enemy of the lotus: the moon. (My.).

ಕಮಲಸಖ kamala-sakha. = ಕಮಲಮಿತ್ರ. (Śmd. 105).

ಕಮಲಸಮ್ಭವ kamala-sambhava. = ಕಮಲಜ. (J. 32, 31).

ಕಮಲಾಕ್ಷ kamala-aksha. Viṣṇu or Kṛishṇa (Nn. 10). 2, the seed of the lotus of which beads are made (My.).

ಕಮಲಾಕ್ಷಸರ kmaḷāksha-sara. A rosary of lotus-beads (My.).

ಕಮಲಾಕ್ಷಿ kamalākshi. A woman with lotus-like eyes (J. 11, 15).

ಕಮಲಾದೇವಿ kamalā-dēvi. N. (Bp. 59, 8).

ಕಮಲಾನನೆ kamala-ānanē. = ಕಮಲಮುಖಿ. (Bp. 42, 29).

ಕಮಲಾಪ್ತ kamala-āpta. = ಕಮಲಸಖ. (Rām. 2, 54).

ಕಮಲಾಂಜಕ kamala-ambaka. = ಕಮಲಾ No. 1. (Śāv. 4, 102; J. 83, 14).

ಕಮಲಾಯ kamala-āya. N. of a woman (Bp. 36, 59).

ಕಮಲಾಲಯ kamala-ālayō. Lakshmi. (My.).

ಕಮಲಾನತಿ kamalā-vati. N. of a woman (My.). 2, N. of a town (My.).

ಕಮಲಾಸನ kamala-āsana. Brahmā. 2, a mode of sitting in yōga practice (My.).

ಕಮಲಿನಿ kamalini. A number of lotus-flowers; a lake or place abounding with them (ಪದ್ಮಿನಿ, ಬಿಸಿನಿ G.). 2, a woman regarded as a lotus (Śāv. 2, 57).

ಕಮಲೆ kamalē. -ಲಾ. Lakshmi (ಗೋಪಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 29).

ಕಮಲೇಷ kamalā-tēsa. Vishnu. (Dp. 30).

ಕಮರೋತ್ತರ kamala-uttara. Safflower, Carthamus tinctorius Lin.

ಕಮರೋದರ kamala-udara. Vishnu; the moon (J. 15, 11).

ಕಮರೋದ್ಭವ kamala-udbhava. Brahmā. (G.; My.).

ಕಮರ kamala. = ಕಮಲ. (Śmd. 25).

ಕಮಾನು kamānu. A bow; an arch, a vault (ಧನುಸ್, etc. Si. 287; C.; Mhr., H.; B. 4, 146); the spring of a watch, etc. (My.; Mhr.); a fiddle-stick (My.).

ಕಮಾಯಿಷಿ kamāyishi. Collection of the revenues (Br.; Mhr. ಕಮಾವಿಶಿ);—the gain realized in an undertaking (My.; Mhr.).

ಕಮಾಯಿಷಿದಾರ kamāyishi-dāra. A toll-collector (My.); a superintendent of sea-customs (Mg.).

ಕಮಿಡ kamica. ಕಮಿಲೆ kamici. A riding whip (My.; H.).

ಕಮಿತ್ರಿ kamitri. A lover.

ಕಮುಟು kamutu. = ಕಮಟು, ಕಮರು 2, etc. Rankness, rancidity, fetid smell, especially with respect to kōbbari long kept and to dirty clothes (C.); the disagreeable smell of burnt oil or ghee (My.).

ಕಮ್ಮ ಕampa. Trembling, tremor, quaking.

ಕಮ್ಮಣ kampana. A district (ಎಪಯ, ಗ್ರಾಮ HIA.; ಎಪಯ, ಪಯಿಳ Mr. 189, o. r. ಪೈಳ; T. ಕಮ್ಮಣ, a man who lives in a cultivated country).

ಕಮ್ಮಣ kampana. = ಕಮ್ಮನ No. 3. (Abh. P. 13, after 76).

ಕಮ್ಮನ kampana. Trembling, shaken, unsteady. 2, trembling, tremor. 3, a kind of weapon. See ಅದಿರ, ಅರ್ದಾಡು, ನಡಗು.

ಕಮ್ಮಡಗ kam-pāḍaga. Teak (ತೇಗು Śm. 25).

ಕಮ್ಮಾಯಮಾನ kam-pāyamāna. Trembling; tremor (My.).

ಕಮ್ಮಾಹತ kam-pāhata. ತಮ್ಮಂ ಕಮ್ಮಾಹತಮಿವ (o. r. -ಮಿವು) ಸುಮ್ಮನಿಕಂ (o. r. ನಿಮ್ಮನಿಕಂ, Ūt. I, 106).

ಕಮ್ಮತ kam-pita. Trembling, shaking. (Bp. 22, 67; 61, 11).

ಕಮ್ಮಲ kam-pila. = ಕಮ್ಮಲ್ಲ, ಕಾವ್ವಲ್ಲ, ಕಾವ್ವಲ್ಲ. N. of a plant.

ಕಮ್ಮಲ್ಲ kam-pilla. = ಕಮ್ಮಲ, etc. (ರೋಡನಿ, ವಸಾರೆ Si. 158).

ಕಮ್ಮಿಸು kam-pisu. To be odoriferous (Bp. 18, 30).

ಕಮ್ಮಿಸು kam-pisu. To tremble, etc. (Grj. 4, 86; Bp. 26, 27; J. 13, 8).

ಕಮ್ಮು kampu. = ಕಮ್ಮ. A bad smell (My.; Tē.; M. ಕೆನ್ನು, to stink). ಅಪಶ್ವವಾದ ಕೆನ್ನು ಕಮ್ಮು ಕ್ರವ್ಯನಿ (ಎಸ್, ಅಮ

ಗಣಿ Si. 51). 2, a pleasant smell, fragrance (ಸೌಸ ವ Śmd. II; Kk. 83; ಸೌಸವ, ಕಮ್ಮಿತ್ತು, ಮಗಮಗಿಸು, ನಡು, ಪರಿ ಮಳ Śm. 23; ಅಮೋದ, ಪರಿಮಳ, ಸೌರಭ್ಯ, ಸುಗಂಧಿಕೆ HIA.; Grj. 2, 13, 61; C.; Tē.). ಅವಧಾನೋನ್ನು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಮ್ಮಾದ ಧೂವ ಮಂ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಎಮ್ಮರು (Nr.). ಪೂವನೋ ಕಮ್ಮು (Śmd. 163). ಕಮ್ಮಲರ್ದು (55). ಜಾದಿಯತ್ತಣಿನೆಯುಂ ಕೇದಗೆಯತ್ತಣಿನೆಯುಂ ಕಮ್ಮು ಬನ್ನದು (150). ಶೈತ್ಯದ ಸೈತ್ಯಭವನಮುಂ ಕಮ್ಮಿನ ಕಾರಾಗಾರಮುಂ ಚಲ್ಲಿನ ಕುಲಗೃಹಮುಂ (Ūpr. 7, after 92). See Bp. 6, 8; 8, 18; 36, 29; Bh. 1, 5, 8; Śāv. 2, 39; Rāv. 5, 25; 10, after 31; J. 3, 30; 29, 28; ಅಲರ್ಗಮ್ಮ, ಕಮಗಮ್ಮ, ಕೆಯಿಗಮ್ಮ, ತನಿಗಮ್ಮ, ನಡುಗಮ್ಮ, ಪೂಗಮ್ಮ, ಪೂಸಗಮ್ಮ, ಮೆಯ್ಯಮ್ಮ, ಸೋಡರ್ಗಮ್ಮ. — ಕಮ್ಮುವಡೆ. -ಪಡೆ. To get fragrance, to become odoriferous (J. 3, 36). — ಕಮ್ಮುವಳ. That is full of perfumes: wind (ಅನಿಲ Kk. 16; ಗಾಳಿ, ಅನಿಲ, etc. Śm. 13).

ಕಮ್ಮುಗಾತಿ kampu-gāti. A woman who has a fragrant smell (Ū. Bp. 10, 6).

ಕಮ್ಮೆ kampē. = ಕಮ್ಮ. See ಅನು.

ಕಮ್ಮು kampra. Shaking, moving, trembling; agile.

ಕಮ್ಮು kamba. = ಕಮ್ಮ (Śmd. 24). Tbh. of ಸ್ವಮ್ಮ or ಸ್ತಮ್ಮ (see ಕೂವಕಮ್ಮ). A post; a pillar (C.; Tē., Tu., T., M.); a mast (T., M.). See Bp. 47, 7, 26; 49, 44; Śāv. 1, 70; Si. 120, 419; B. 4, 121.

ಕಮ್ಮರ್ತಿ kambarti. Making up for a deficit (My.).

ಕಮ್ಮಲ kambala. = ಕಮ್ಮಳಿ (Ūt. II, 19). A blanket, a cumley, chiefly of a black colour. 2, a dew-lap.

ಕಮ್ಮಲವಾಹ್ಯ kambala-vāhya. A kind of carriage covered with a cumley and drawn by oxen.

ಕಮ್ಮಲಾಶ್ವತರ kambala-aśvatar. N. of two musicians in the court of Śiva (Śāv. 1, 29; 1, after 79).

ಕಮ್ಮಲಾಸನ kambala-āsana. A blanket-seat (My.).

ಕಮ್ಮಲಿ kambali. Covered with a blanket.

ಕಮ್ಮಲಿನಾಹ್ಯ ಕೆ kambali-vāhyaka. = ಕಮ್ಮಲಿನಾಹ್ಯ. A kind of carriage etc.

ಕಮ್ಮಳ kambala. Daily hire or wages (My.; cf. ಸಮ್ಮಳ).

ಕಮ್ಮಳಗಾಡಿ kambala-gāḍi. A day-labourer (My.).

ಕಮ್ಮಳ kambali. = ಕಮ್ಮಲ (Śmd. 364; Ūt. II, 19; ಅಮ, ರಲ್ಲ ಕ, ಕಮ್ಮಲ, etc. HIA., Mr. 343; ರಲ್ಲಕ, ಕಮ್ಮಲ Nr.; C.; T., M., Tē. also ಕಮ್ಮಳ; Tu. ಕಮ್ಮಿಳಿ). ಹಲವು ಸೂದ್ ಉದಕ ದೋ ಅಲುಬಿ, ಸಳಿ ಸಳಿದು, ಬಗೆದೊಡಂ ಬಿಳಿದು ಅಹುದೆ ಕಮ್ಮಳಿ? (Bp. 60, 48). ಯಾವ ಉರೋ, ಗೌಡ? ಅನ್ನರೆ ಕಮ್ಮಳಿ ಮೂಡು ಹಣ ಅನ್ನ. — ಕಮ್ಮಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕಣಿಣಾ ನಾದಿದ. — ಕಮ್ಮಳಿಯವನ ಹೊಡೆದು, ಹತ್ಯೆಡವನ ಹೆದರಿಸ ಬೇಕು (Prva.). See Si. 223. 271. 276. 334; Bp. 20, 22; 58, 50; Prv. s. ಕನ್ನ ಮ್ಪಾಡಿ. — ಕಮ್ಮಳಿಕುಡು. A class of Kurubas who weave blankets and whose wives wear only blankets (My.). — ಕಮ್ಮಳಿಯಳಿಗ. — ಅಳಿಗ. A kind of lizard or chameleon (ಸರಬಿ Ūt. I, 68). — ಕಮ್ಮಳಿಹುಡು. A caterpillar (My.; M. ಕಮ್ಮಳಿಪ್ಪುಡಿ, T. ಕಮ್ಮಳಿಪ್ಪುಡಿ, Tē. ಕಮ್ಮಳಿಪ್ಪುರುಗು; ದುರ್ನಾಯಕ Mr. 165).

ಕಮ್ಮಾಡಿ kambāḍi. = ಕಮ್ಮಗಾಡಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕಮ್ಮಾಡಿಗಿತ್ತಿ kambāḍi-gitti. = ಕಮ್ಮಾಡಿಗಿತ್ತಿ, ಕಮ್ಮಡಿತಿ. (S. Mhr.).

ಕಮ್ಮಾಡಿಕೆ kambāḍikē. = ಕಮ್ಮಾಡಿಕೆ. A blacksmith's business (S. Mhr.).

ಕಮ್ಮಾವತಿ kambāvati. A kind of costly border of a silk garment (My.).

ಕಮ್ಮಿ kambī. 1. Wire (C.; T., Tē., M., Tu.; Tē. also ಕಮ್ಮಿ); an iron band (My.); a bar of iron, a rail (My.); a bar, the bridge of the nose (My.). ಮೂಗಿನ ಕಮ್ಮಿ (Mr. 280). — ಕಮ್ಮಡ್ಡ. — ಅಡ್ಡ. = ಕಮ್ಮಯಡ್ಡ. (My.; Tē. ಕಮ್ಮಯಡ್ಡ, ಕಮ್ಮಡ್ಡ). — ಕಮ್ಮಡ್ಡ. = ಕಮ್ಮಯಡ್ಡ. (G. 105. 115). — ಕಮ್ಮಯಡ್ಡ. — ಅಡ್ಡ. A plate with holes for drawing wire (8 Mhr.; M.).

ಕಮ್ಮಿ kambī. 2. A stripe (or stripes) running parallel with the border of a cloth (C.; Tē., M., T.). See ಅಡ್ಡ-; Si. 222; ಬ್ರಹ್ಮಗಮ್ಮಿ.

ಕಮ್ಮಿ kambī. 3. A thick bamboo (or pole) laid across the shoulder for carrying burdens, occasionally denoting the whole carrying apparatus (C.; Tē. a bar, a beam; cf. T. ಕಮ್ಮಿ, M. ಕಮ್ಮಿ, a cross piece of wood to hold the planks of a door or window together). ಕಾಸಿನ ಕಮ್ಮಿ (ಧಾರಯಟ್ಟ, ಎಹಂಕಿ Hlā.). See Bp. 6, 32; 43, 24. 25. 27. 29. 83; 44, 5. 6. 7. 12. 13; 50, 35; Rāy. 5, 114; J. 7, 5; ಅಡ್ಡ-, ಅಡ್ಡಹೊದಿ-.

ಕಮ್ಮಿ kambī. A club, a mace (Rāghō. 17, 67; M. ಕಮ್ಮಿ). See ಕಮ್ಮಿಗ.

ಕಮ್ಮಿ kambī. A ladle or spoon. 2, a shoot, a branch or joint of a bamboo. 3, the guava tree (ಬಿಕ್ಕಿ Mr. 120).

ಕಮ್ಮಿಕಾಡಿ kambī-kāḍi. A bearer of the carrying apparatus called kambī (Bp. 9, 41; 47, 37; My.).

ಕಮ್ಮಿಗ kambiga. A mace bearer, a doorkeeper (ಪದಿಯುತ Cē. I, 18).

ಕಮ್ಮಿಗ kambiga. Perhaps Tbh. of ಕಮ್ಮಿ. An asura (see s. ಕಂಟಗ).

ಕಮ್ಮಿ kambu. (= ಕಮ್ಮು). A conch, a shell (ತಂಬ Nn. 64; Bp. 5, 20). 2, a bracelet. 3, an elephant (ಗಜ, ಅನೆ Nn. 64). 4, water (ಜಲ, ಉದಕ 64). 5, the colour white (ಧವಲ, ಬಿಳಿ ದು 64). 6, a kind of grain (ಧಾನ್ಯಭೇದ 64; T., Tē.: Holous spicatus Lin., = M. ಕಮ್ಮಿ). 7, the neck. — See Mr. 110 s. ಕರಡ.

ಕಮ್ಮಿ ಕ kambuka. = ಕಮ್ಮು No. 1. 2, a mean person (Sk.; see ಕಮ್ಮಿಗ).

ಕಮ್ಮಿಗೆ kambugē. ರಥಗುಪ್ತ ವರೂಫ ಎನ್ನು, ದೂಳುಮುಜ್ಜಿ; ಕಮ್ಮಿಗೆ ಎನ್ನು, ಎನ್ನುರು (Nr.).

ಕಮ್ಮಿಕ್ಕಾ kambu-kaṇṇha. A conch-like neck (J. 25, 4).

ಕಮ್ಮಿಗಲ kambu-gala. = ಕಮ್ಮುಗ್ರೀವ. (J. 13, 9. 26).

ಕಮ್ಮಿಗ್ರೀವ kambu-griva. = ಕಮ್ಮುಕಣ್ಣ. 2, N. of a tortoise. (My.).

ಕಮ್ಮಿಗ್ರೀವೆ kambu-grivē. A neck marked with three lines like a shell.

ಕಮ್ಮಿ kambha. = ಕಮ್ಮ (Śmd. 24). (ಪ್ರವೃ Nn. 76; ಧಾರಕ, ಪ್ರವೃ Mr. 200; ಅರಾನ 157). — ಕಮ್ಮಗಟ್ಟ. — ಕಟ್ಟ. A construction on pillars. ಕಮ್ಮಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲುಕಟ್ಟಿಗಳು (Bp. 12, 13). — ಕಮ್ಮಪೂಜೆ. Worship paid to the first pillar when erected in a building (at an auspicious moment, My.). — ಕಮ್ಮಮುಹೂರ್ತ. = ಕಮ್ಮಪೂಜೆ. (My.).

ಕಮ್ಮಿ kamma. (= ಕಮ್ಮು 2). Another form of ಕಮ್ಮು (Śmd. 209. 210). See s. ಕಮ್ಮನೆ. — ಕಮ್ಮಿಗ್ಗಿ. A species of basil with small leaves, Ocymum sanctum (ಪರ್ವಾಸ, ಕರಿಂ ಜರ, ಕುಬೇರಕ, ಕಗ್ಗಿಲಿ, ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ನಡ Si. 141). — ಕಮ್ಮಿಗಣ. — ಕಣ. A fragrant arrow. ಕಮ್ಮಿಗಣೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚ ವನ ಇಮ್ಮಾವಿನ ಪೊದಕೊಳ್ ಇರ್ದು (Śmd. 210). — ಕಮ್ಮಿಗಣೆಯ. — ಅ 3. Who has fragrant arrows: Kāma (ಇಂಗೋಲಿಲ್ಲ, ಕಾಮ Śmd. II; Kk. 79; Śm. 7; ಕಾವ Cē. I, 94; ಸುರಭಿಕರ II, 16). — ಕಮ್ಮಿಲರ್. — ಅಲರ್. A fragrant flower (Śēv. 1, 45). — ಕಮ್ಮಿಲರ್. — ಎಲರ್. A fragrant breeze. ತೀಡುವೊಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಿಲರ್ ತೀಡುಗುಂ (Śmd. 297).

ಕಮ್ಮಿ kamma. Tbh. of ಕರ್ಮ. (My.).

ಕಮ್ಮಿಗಾಡಿ kamma-gāḍi. (Śmd. 235). = ಕಮ್ಮಾಡಿ, ಕಮ್ಮಡಿ, ಕಮ್ಮಡಿ. Tbh. of ಕರ್ಮಕಾರ. A blacksmith.

ಕಮ್ಮಿಗೆ kamma-ಇತ್ತೆ 4. (Śmd. 389). Fragrantly; deliciously (C.). ಕಮ್ಮಿಗೆ ಉಣಿಸಿ, ಬಿಮ್ಮಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ (Prv.). 2, fragrance, etc. ಕಮ್ಮಿಗೆ ತುವ (Abhā. 1, 44). ಕಮ್ಮಿಗಯ ಊಟ (C.).

ಕಮ್ಮಿಟಿ kammaṭi. Coinage; mint (Rām. 5, 8, 48; rare in S. Mhr.; T. ಕಮ್ಮಟ್ಟ; M. ಕಮ್ಮಟ್ಟ, ಕಮ್ಮಟ್ಟ).

ಕಮ್ಮಿಟಿ kammaṭi. A coiner (Rām. 5, 8, 50).

ಕಮ್ಮಿತಿಗ. kammatiḡa. = ಕಮ್ಮತಿಗ (Bp. 9, 46).

ಕಮ್ಮನೆ kamma-aṇē 1. = ಕಮ್ಮನೆ. (Śmd. 109. 389). — ಕಮ್ಮಕಮ್ಮನೆ. rep. (Śmd. 229). Very fragrantly.

ಕಮ್ಮರಿ kammari. = ಕಮರಿ. A declivity, a steep bank, a cliff, a precipice, a ravine (ಪ್ರಪಾತ, ತಟ, ಭೃಗು, ದರಕ Nr.; ಸದಾ Śm. 66. 117; ಸಂ Kk. 71).

ಕಮ್ಮರು kammaru. The loins, the waist (My.; Br.; Mhr., H. ಕಮರು).

ಕಮ್ಮರುಬಂದ kammārubanda. A leather waistband, belt. (My.; H.).

ಕಮ್ಮರೆ kammārē. = ಕಟ್ಟೆ, q. v. (whether = a ಕಯ್ಯೆ?).

ಕಮ್ಮಡಿ kammaḡa. = ಕಮ್ಮಾಡಿ, etc. (Śmd. 235; ವ್ಯಾಕರ Mr. 376; My.). ತಿಡಿಮೊತ್ತುವ ಕಮ್ಮಡಿಮೊಲ್ ಇರ್ದುಂ ಭೀಮಂ (Śmd. 91).

ಕಮ್ಮಡಿತಿ kammaḡa-iti. (Śmd. 246). The wife of a blacksmith; a female of the blacksmith-caste (My.).

ಕಮ್ಮಡಿ kammaḡa. = ಕಮ್ಮಾಡಿ, etc. (see Nr. s. ಕಲುಕುಟಿಗ; Bp. 21, 29; C.). See Prv. s. ಮೊಳೆ 2. — ಕಮ್ಮಾಡಿವಾರಿ. The workshop of a blacksmith (My.). ಕಮ್ಮಾಡಿಸಾಲಿಗೆ ಸೂಚಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದ ಹಾಗೆ (in order to sell it, Prv.).

ಕಮ್ಮಡಿಗಾತಿ kammāḡa-gāti. = ಕಮ್ಮಾಡಿಗಾತಿ. (My.).

ಕಮ್ಮಡಿಗಾತಿ kammāḡa-gritti. = ಕಮ್ಮಡಿಗಾತಿ. (My.).

ಕಮ್ಮಡಿತಿ kammāḡati. = ಕಮ್ಮಡಿಗಾತಿ. (C.).

ಕಮ್ಮಡಿಗೇ ಕammāḡikē. = ಕಮ್ಮಡಿಗೇ. (My.).

ಕಮ್ಮಾಳ kammāḡa. An artisan, an artificer: a blacksmith, a goldsmith, etc. (T., M.); a goldsmith (My.).

ಕಮ್ಮಿ kammi. 1. Tbh. of ಕರ್ಮ. See ಕಡ್ಡಿಯಿ.

ಕಮ್ಮಿ kammi. 2. Deficiency (C.; Br., M.; Mhr., H. ಕಮಾ, deficient; cf. ಕಡಿಮೆ). — ಕಮ್ಮಿ ಜಾಸ್ತಿ. More or less (My.).

ಕಮ್ಮಿತು kamma-itu. = ಕಮ್ಮಿತ್ತು. (Śmd. 109). That which is fragrant; fragrance (ಪರಮವ Kk. 68).

ಕಮ್ಮಿತ್ತು kamma-ittu. = ಕಮ್ಮು. (ಕಮ್ಮು Sm. 28).

ಕಮ್ಮಿದ kammida. A fragrant man. ಕಮ್ಮಿದಂ (Sm. 109).

ಕಮ್ಮಿದಳ kammidaḷ. (Sm. 109. 245). A fragrant woman.

ಕಮ್ಮು kammu. 1. Breath to be fragrant (ಗನ್ನ ಕ್ಷು ಸ್ಮ. Dh. Mdb., o. rs. ದನ್ನ ಸ್ವಾಸ, ದನ್ನ ಸ್ವಾಸ, ದನ್ನ ಸ್ವನ).
2. to emit a sound as teeth do.

ಕಮ್ಮು kammu. 2. (=ಕಮ್ಮ). A delicate smell, fragrance (ಕವಿದು ನಾನ್ತೆ Ūt. I, 22).

ಕಮ್ಮೆ kammē. One of the eight brahmanical classes or castes (in My. only smārtas Brāhmanas). ದಾಕ್ಷರೇಳು ಕಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಣು ಕುಲಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 254; Tē. ಕಮ್ಮೆ, ಕಮ್ಮನಾರು, T. ಕಮ್ಮನಾರ್, a caste of Tēlugu Śādras, usually employed in agriculture). — ಕಮ್ಮೆಕುಲ. The kammē caste (Mr. 540, o. r. in one MS. ಕಮ್ಮೆ).

ಕಮ್ಮ kamra. Desirous, cupidinous, loving; desirable.

ಕಯ್ kay. 1. = ಕೆಯ್ 1. This syllable often appears as ಕೆಯ್ and ಕೈ; it is, however, not unfrequently found in old good MSS., and appears to be radical; cf. e. g. Sk. ತಯ, the hand, with Kannada ಕಯ್ (ಕೆಯ್, ಕೈ), the hand. To avoid too great a deviation from present custom the form ಕೆಯ್ has been adopted wherever admissible.

ಕಯ್ kay. 2. = ಕೆಯ್ 2, etc. To do, etc.

ಕಯ್ kay. 3. = ಕಯ 2, ಕಯ್ಯ 2, ಕೆಯ್ 3, etc. The hand, etc. (My.). — ಕಯ್ಯಕ. -ಅಕ. Possibility for the hand (Abh. P. 9, 96). — ಕಯ್ಯಕವ. -ಅಕವ. Strength of the hand (Abh. 9, 23). — ಕಯ್ಯಾರ. = ಕೆಯ್ಯಾರ. (Bp. 57, 36). — ಕಯ್ಯಾರ. -ಪಾರ. To seek for with the hand, to lay hold of (Abh. P. 7, 48).

ಕಯ್ kay. 4. = ಕರ 4, etc., ಕೈ 5. Churning. — ಕಯ್ಯಾರ. A churning stick (ಕಡಗೋರ್ Kk. 83, o. r. ಕಡ). — ಕಯ್ಯಕ. -ಅಕ. Buttermilk (ದಧಿಮುಕ್ಕ Mr. 219).

ಕಯ್ kay. 5. = ಕೆಯ್ 4. Decoration.

ಕಯ್ kay. 6. = ಕಯ 1, ಕಯ 1, (ಕಯ್ಯ, ಕಯ್ಯ), ಕಯ್ಯ 1, ಕಹಿ, ಕೈ 4. Bitterness (T. ಕಡು; Tē. ಜೇಡಿ, ಜೇಡು; T. ಕಡು, to be of a sharp or acrid taste; ಕಹಿ, ಕಯ, M. ಕೈ, to be bitter; cf. ಕಹಿ?; Sk. ಕಹು; also ಕಹಿ?). (The term is at present frequently written ಖಯ್, ವೈ, etc.). — ಕಯ್ಯದ ನಲ ಗಡ. A sort of gourd, Trichosanthes dioeca (ಕುಲಕ, ಪಡೇಲ, ತಿಕ್ಕಕ, ಪಟು Si. 161; My.). — ಕಯ್ಯಿಪ್ಪ. Bitter herbs (My.). — ಕಯ್ಯಾರ. A kind of bitter gourd (ಇಕ್ಕಾಪ್ಪ ಕು, ಪಟುಪುಟ್ಟು Si. 161; My.; see ಕಹಿಸೋರೆ). — ಕಯ್ಯಾರ. A kind of bitter gourd (ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಫೋಜಕ, ಅನಡೆಜೆಟ್ಟು Si. 150; My.; see ಕಹುಬೇರೆ).

ಕಯ್ kay. 7. = ಕೆಯ್ 5, etc. A field.

ಕಯ kaya. N. of a Brāhmana (Abh. P. 6, after 34; 6, 34. 83).

ಕಯ್ kayak. A sound emitted by the throat when firmly pressed (My.).

ಕಯಾನ್ kayān. Imagination, guess (Si. 470).

ಕಯಿ kayi. 1. = ಕಯ್ 6, etc. Bitterness (My.; B. 4, 71).

ಕಯಿ kayi. 2. = ಕಯ್ 3, etc. The hand (My.). — ಕಯನಾರ = ಕಯ್ಯಾರ 1, q. v. A pair of compasses (My.). — ಕಯಸನ್ನ. = ಕಯ್ಯನ್ನ. A sign with the hand (Ū. Bp. 47, 32). — ಕಯವಾಳ. A small book made of palm-leaves (ಕವಳಕ Mr. 358).

ಕಯಿರ kayira. A kind of horse (Bp. 59, 40). ಎಳೆಗಪ್ಪದೋಡೆ (ತುರಗಂ) ಕಯಿರಂ (Mr. 275).

ಕಯಿಸು kayisu. = ಕಯ್ಯು, etc.

ಕಯ್ಪು kaypu. = ಕಯ್ಪಿ. (My.).

ಕಯ್ಪಿ kaypē. Bitterness (ಕಹಿ Ūt. I, 98; T. ಕಹಿಪ್ಪ; M. ಕಪ್ಪ, ಕೈಪ್ಪ). — ಕಯ್ಪಿಸೋರೆ. = ಕಯ್ಪೀರೆ. ಗುಡಪಾನಂಗಳೋರ್ ಅದ್ದೆ ಕಯ್ಪಿಸೋರೆ ತಾಂ ಸ್ವಾದು ಅಪ್ಪದೇ? (Sk. 64).

ಕಯ್ಪಿ kayyi. 1. = ಕಯ್ 6, etc. Bitterness (My.; B. 4, 71).

ಕಯ್ಪಿ kayyi. 2. = ಕಯ್ 3, etc. (ಪಾಣಿ, ತಯ, ಪಂಚಪಾಲು, ಕರ, ಹಸ್ತ Hk.; My.). See ಕಮಗಯ್ಪಿ.

ಕಯ್ಪಿ kayra. ಕೈರ. Tbh. of ಖಿದರ. (ಕಾಮ Mr. 144; Tē.). — ಕಯ್ಪಿಗುಳಿಗೆ. A pill made of kaira. ಕಯ್ಪಿಗುಳಿಗೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಮುಖ ವಾಸಿಸುವ ಗಂಧಂ (ಅಮೋದಿ, ಮುಖವಾಸನ Nr.).

ಕಯ್ಪಿದಮ್ಮುಲ kayra-dambula. ಕೈರ. Tbh. of ಖಿದರತಾಮ್ಬುಲ (Sm. 381).

ಕಯ್ಪು kaysu. = ಕಯಿಸು, ಕೆಯ್ಯು, etc.

ಕರ kara. 1. (= ಕರು 1, ಕರು 2). Greatness, extensiveness, abundance, power, etc.; ಕರಂ, greatly, extensively, much, etc. (ಕೆನ್ನಂ, ನೆದ್, ನೀಡುಂ, ಅಯ, ಅಧಕ, etc. Sm. 391; Sm. 58; ಪಿರಿದುಂ, ನಾಡೆ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥಂ Ūt. II, 25; Tē.; T. ಕರು, great, valuable; M. ಕರು, ಕರು = ಕಡು, stout; hard; see ಕಡೆ). See Ūt. v. 200; Sm. 18. 193. 293. 408; Bp. 5, 56. 65; 6, 25; 25, 15; 32, 16; 34, 11; 51, 41; 52, 18; Sm. 18; Rāv. 5, 121; 8, 112; 9, 7. 26. 29. 30; J. 3, 28; Ū. Bp. 5, 51; 11, 10.

ಕರ kara. 2. = ಕರೆ 2, ಕರ್ 2. P. p. of ಕರೆ 1. — ಕರ ಕೊಳ್ಳು. = ಕರೆದು ಕೊಳ್ಳು. (My.; B. 2, 35; 3, 81; 5, 107. 132. 161). ಕರ ಕೊಣ್ಣು ಬರು, to bring along with one's self; ಕರ ಕೊಣ್ಣು ದೋಗು, to conduct away with one's self (C.). — ಕರ ತರ. -ತರು. = ಕರೆದು ಕೊಣ್ಣು ಬರ್, -ರು. To call and bring (Bp. 4, 4; 35, 28; Dp. 1; Si. 388; C.; B. 2, 31). — ಕರ ತರ ಸು. = ಕರೆದು ಕೊಣ್ಣು ಬರಿಸು. To cause to call and bring (Bp. 24, 81; 44, 70; 50, 46; 53, 42; 55, 31; C.; B. 4, 7. 20).

ಕರ kara. 3. An imitative word for certain harsh grating sounds. (cf. ಕಟ 2, ಕರ್ 3). — ಕರಕರ. rep. The sound made 1, in the gnashing of teeth (C.; Mhr.; Tē. ಕರಕರ; M. ಕರುಗಡೆ); 2, in chewing certain substances, as cūramari, raw cucumbers (C.; Mhr.); 3, in cutting the throat of an animal, in cutting strong cloth with a knife (C.); 4, in scratching the body (S. Mhr.); 5, in writing with a pen or an iron style (My.; Tē.).

ಕರ kara. 4. = (ಕಟ 3), ಕರೆ 5, ಕರ್ 4. A term to express the state of being mentally grated,

worried, pained, etc. — ಕರಕನ್ನ. dupl. = ಕರಕರ. (My.). — ಕರಕರ. rep. Very painfully or severely. ಕರಕರ ನೊನ್ನ (Bp. 88, 57). — ಕರಕರಿಸು. (To fret); to feel remorse; to be grieved (Bp. 42, 17; Rśv. 13, after 102; My.). — ಕರಕರ. rep. Remorse; grief (My.; Mhr. ಖರಖರ; — worry-ing, troubling; trouble (C.). ಕರಕರೇ ದೇವರಿಗೆ ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣು (Prv.). See Prv. s. ಬರು. — ಕರಮರ. dupl. = ಕರಮರ. Worry; annoyance; fret (Bp. 28, 67).

ಕರ kara. 1. Doing, making; causing (ಕೃತ್ಯ Nr. 19). 2, the hand (ಹಸ್ತ, ಕೈಯ 19; ಕೈಯ Mr. 507). 3, a cubit, the distance from the elbow to the tip of the middle finger. 4, an elephant's trunk. 5, tax, impost, royal revenue, etc. (ರಾಜಾರ್ಥ, ಸಿದ್ಧಾಯ 19; ನೃಪಭಾಗ 507; ಬಲಿ, ನಾನಾ ಬಲಿ ಗರ್ವ 19). 6, a ray of light (ಕರಣ, ರಶ್ಮಿ 19; ಕರಣ 507). 7, water (ಹಲ Mr. 507). 8, a cloud (ವಾರುಣ, ಮೇಘ 19; ಅಮ್ಬುಧಿ 507, o. r. ಅಮ್ಬುಜ). 9, blood (ಕೀಲಾಲ, ರಕ್ತ 19). 10, wind (ಪವನ, ವಾಯು 19; ಅನಿಲ 507). 11, the number two (ಎರಡು Mr. 347; Ūh. v. 298). 12, the number six (Ūh. v. 251, o. r. ಖರ. 308). See Sp. s. ಮುನಿ 1. — ಕರಂಗೀಳ್. -ಂಕೋಳ್. To seize (see Śmd. s. ಕಟ್ಟಿ 2).

ಕರ kara. 2. Tbh. of ಖರ (Śmd. 338).

ಕರಕ karaka. = ಕರಗ. Hail (ಘನೋವಲ, ಅರಿಕಲ್ Nn. 50; ಅರಿಕಲ್ Mr. 523; ಅರಿವರಲ್ Kk. 70, Śm. 35). 2, an ascetic's or student's waterpot (ಕವಣ್ಣುಲ 50; 523). 3, ಕರಗ (50). 4, the pomegranate tree (ದಾಡಿಮ, ದಾಳಿವ್ವು 50; ದಾಡಿಮ 523). 5, a forest (ವನಾನರ, ಅರಣ್ಯ 50). 6, the ink-nut tree (ಅಘಯ, ಅಣಿಲಿ 50). 7, a nest (ನೀಡು, ಗೂಡು 50).

ಕರಕು karaku. = ಕರಿಕು, ಕರಿಂಕು, ಕರುಕು, ಕರ್ಕು 2. Black, as produced by burning to cinder; cinder (C.); the black crust which forms at the outside of the bottom of cooking pots, or inside cooking pots (C.); burnt or calcined medicinal drugs which are used with a mixture of water during sickness (My.; Tē. ಕರುಕು).

ಕರಕೆ karakē. Hail.

ಕರಗ karaga. Tbh. of ಕರಕ. A kind of water-jar (ಕರ್ಕಂ, ಕರಕ Hlā.; ಕರಕ Nn. 50; ಕರ್ಕಂ Mr. 209; ಪಟ್ಟಲಿಗೆ Ūt. II, 87; Abh. P. 11, 97; Bp. 59, 4; My.). — ಕರಗವೊಡ್. -ಂವೊಡ್. To carry a karaga (Śmd. 200).

ಕರಗನ್ನೂಗ karagandha. A hand-ball (ನೇಣ್ಣು Ūt. I, 104, o. r. ಕರದಂನುಗ).

ಕರಗನ್ನೂಗ kara-gandha. The plant Uraria lagopodioides (Sk. ಖರಗನ್ನ). 2, ಕದಿಕೆ (Mr. 116; ಖರಗನ್ನ also = ನಾಗವಲಿ).

ಕರಗಲಿನ್ನಿಕೆ kara-galantikē. A small water-vessel (ಕೈಯ್ದಿ ಗಿ Mr. 211).

ಕರಗಸ karagasa. = ಗರಗಸ. Tbh. of ಕೃಷಣ (Śmd. 336. 347; Nr., Hlā.; Mr. 299; C.; Tē.). See Bp. 22, 66; B. 4, 131; 5, 135; Prv. s. ವಾದೋ ಹಣ್ಣು.

ಕರಗಿಸು karagisu. = ಕರಿಗಿಸು, ಕರ್ಗಿಸು. To cause to be dissolved, to melt, etc. (C.). ಕರಗಿಸಲ್ ಪಟ್ಟು (ಎಲೀನ, ಎಮ್ಮತ, etc.); ಹೊನ್ನ ಬಿಲ್ವಗಳನು ಕರಗಿಸಿ ಮಾಡಿದು (ಕೃತ Nr.). ಕರಗಿಸಿದ ತುಪ್ಪ (ಎಲೀನ, ದುತ Hlā.). See Śi. 332. 345; J. 15, 3; B. 4, 97. 140. 209. ಕಲ್ಲನಾದರೂ ಕರಗಿಸ ಬಹುದು, ಕಪಟಿಯು ಎದೆ ಕರಗದು. — ಕಪಿ ಕುಟಿಸಿ ಕಲ್ಲು ಕರಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಕರಗು karagu. = ಕರಂಗು, ಕರ್ಸು 1. To be dissolved; to melt (C.); to melt away, i. e. to decrease in bulk, to disappear, as a boil; to be dissolved, as the fetus (C.); to become softened to pity or love, to become affected (C.); to wane, as the body (My.); to pine away for grief, to languish (ಎಲೀನ Śmd. Dh.; Tē.; T. ಕರೈ; M. ಕರಕ್ಕು). ತನೆ ಕರಗಿದ ಅಕ್ಕಳು (ಅವತೋಕೆ, ಸ್ವದ್ಧರ್ಭ Nr.). ಒಂದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿನ ನೀರೊಳು ಮುದುಗಿ, ಕರಗೋದೇ ಪಾಪ? (Sp.). ಬೆಂಕಿಗೆ ಕರಗದ್ದು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಕರಗೀತೇ? — ತಾಗದೆ ಬಾಗದು, ಬಿಸಿಯಾಗದೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗದು (Prva.). See Bp. 12, 30; 17, 19; 23, 26; 37, 39; 44, 26; 51, 20. 21; 61, 62; Bh. 1, 8, 88; Rām. 5, 8, 75; Rśv. 1, after 135; J. 28, 32; Śi. 201. 330. 382; B. 4, 71; 5, 71. 162; Prv. s. ಬಿಸಿ. 2, to melt (v. t.). See Śmd. s. ಎದ್ದೊರೆ.

ಕರಗ್ರಹಣೆ kara-grahana. Taking the hand (of the bride in the marriage ceremony): marriage (ಉಪ್ಪಾಡ, etc., ಮದುವೆ Mr. 307).

ಕರಂಕ karanka. The skull. 2, a water-pot made from a cocoa-nut. (R.).

ಕರಂಗು karangu. = ಕರಗು. (Bp. 17, 19; 35, 2).

ಕರಟೆ karaṭi. = ಕರಜೆ, ಕರ್ಜೆ, ಕರ್ಜಿ. — ಕರಟಿಕಾಯಿ. A small pancake folded and including ḷḷu and jaggory (S. Mhr.).

ಕರಜೆ kara-ja. (= ಕಾರಾಜ). Produced in or from the hand. 2, a finger-nail. 3, a timber tree, the Indian beech, Pongamia glabra Vent. 4, a sort of perfume.

ಕರಜಿವತೆ kara-jāta. = ಕರಜೆ No. 2. (My.).

ಕರಜೆ karaji. = ಕರಜೆ, etc. — ಕರಜಿಕಾಯಿ. = ಕರಟಿಕಾಯಿ. (My.; Tu.; Tē. ಕರ್ಜಿ, ಖರ್ಜಿ).

ಕರಂಜೆ karanja. = ಕರಜೆ No. 3. The tree Pongamia glabra. See ಹುಲಿಗಲ್.

ಕರಂಜಿಕೆ karanjaka. The tree Pongamia glabra.

ಕರಟೆ karaṭa. 1. An elephant's temples or cheek (ದನ್ನಿ ಕಪೋಲ, ಅನೆಯ ಗಣ್ಣುಪಲ Nn. 87; ಗಡ್ಲೆ Mr. 207; ಗಟಕಪೋಲ Mr. 524). 2, a crow (ಬಲಿ, ಕಾಗೆ 87; ಕಾಗೆ 524). 3, a frog (ಫೇಕ, ಕಪ್ಪೆ 87; ಕಪ್ಪೆ 524). 4, the sky (ನಭ, ಅಕಾಶ 87). 5, the soul (ಜೀವನಲ್ಲಿ 87, o. r. ಜೀವದಲ್ಲ; ಜೀವದೊಳ್ 524).

ಕರಟೆ karaṭa. 2. = ಕಣ್ಣು 2. The shell of a cocoanut (My.; Mhr. ಕರಟಿಲಿ, ಕರಣ್ಣಿಲಿ).

ಕರಟಿಕೆ karaṭaka. A crow. 2, N. of a jackal in the Hitopadēśa; — a backbiter, a calumniator (My.).

ಕರಟೆ karaṭi. An elephant (Mr. 153; Bp. 21, 34).

ಕರಟು karaṭu. = ಕರೇಟು. The Numidian crane (Sk.; ಬಿಕ್ಕುಟಿ G.).

ಕರಡೆ karada. = ಕಡ್ಡೆ 4, ಕರಡು 2. Dried fodder-grass (C.; Mhr.: a kind of grass; M. ಕರಡೆ, dried fruit). See ಗೆಜ್ಜೆ ಕರಡ. ಕುರುಡ ಎತ್ತಿಗೆ ಕರಡವೇ ಕೈರಾಪ (Prv.). See s. ಬಳಸಿ. Mr. 110 has: ವಟ್ಟು ಮಾರಳಿ, ಕಮ್ಮು ಕಸಕೆ, ಸನ್ನಂ ಕರಡಮ್, etc.

ಕರಡೆಗೆ karadaḡe. = ಕರಡಿಗೆ, ಕರಡ್ಡಿಗೆ, ಕರಡಿಗೆ. Tbh. of ಕರಡ್ಡೆ (ಕರಡ್ಡೆ Nr.; ಸಮುದ್ಧ Nr.; My.). Also: a box in which the līṅga is worn (C.). See ಕಪ್ಪುರಗರಡೆಗೆ.

ಕರಡಾ karadā. The colour of horses (Mhr.; B. 5, 257).

ಕರಡಿ karadi. 1. = ಕಡ್ಡಿ. A bear (ಮುಕ್ಕ, ಅಡ್ಡುಭಲ್ಲ, ಭಲ್ಲ)

೪, ಫಾಲ್ಗುಣಿ Hlā.; Nr.; Mr. 159; Si. 167; C.; Tu., T., M.; Tē. ಕರಡಿ, ಕರಡಿ. ಕರಡಿಗೆ ಕೂಡಲು ಯಾವದು? ರೋನು ಯಾವದು? — ಕರಡಿಯು ಕೆಂಪು ಹೆದದವ ಕರಿಯ ಕಮ್ಮಳಿಗೆ ಹೆದದ್ದಾಣೇ? (Prva.). See Ch. v. 18; Bp. 20, 22; Bh. 3, 13, 16; Rāgho. 17, 73; Śātv. 2, 34; J. 28, 52; B. 3, 107; 5, 247; ಮುದುಗರ 2; Prv. s. ತಿವಪೂಜೆ.

ಕರಡಿ karaḍi. 2. = ಕರಡೆ. (My.).

ಕರಡಿಗೆ karaḍigē. = ಕರಡಿಗೆ, etc. (ಕರಣ್ಣ Mr. 207; C.; ಫರಣಿ G.). ಮುಡ್ಡದ ಕರಡಿಗೆ (ಸಮುದ್ರ, ಸಮುದ್ರ Mr. 463, o. r. ಕರಡಿಗೆ). See B. 3, 80; 5, 144.

ಕರದು karaḍu. 1. That is rough, uneven, unpolished, hard (My.; M.; T. ಕರದು, ಕರಟ್ಟು; Tē. ಕರದು, ಕರದು, impure, base), or waste, useless, or wicked (My.). — ಕರದುಕಲ್ಲು, ಕರದುಕಾಗದ, ಕರದುದನ, ಕರದುಮನುಷ್ಯ, ಕರದುಮಾತು, ಕರದುಮುತ್ತು (My.; Mhr. ಅರಡೇ, a spotted and rough pearl; cf. Mhr. ಖರಾಬಾ). — ಕರದು ಮುದುಕು dupl. (My.; T.).

ಕರದು karaḍu. 2. = ಕರಡ, etc. (My.). See Prv. s. ಒಬ್ಬ ದಮ್ಮೆ.

ಕರದು karaḍu. = ಕರಡು, ಅರಡೆ. Rough, as an account (R.; Mhr. ಅರಡೇ, a rude sketch, foul copy; Br. ಹಾತ್‌ಕರಡಾ); a daily account, a day-book (My.; Tē.; Mhr. ಅರಡೇ); stout, as paper (S. Mhr.; Mhr. ಕರಡಾ; Br. ಅರಡಾ; My. ಕರಡಿ); scrawling, scribbling, a sorawl (C.; Mhr. ಅರಡ); drawing the pen over written letters, as is done at school as an exercise (S. Mhr. in ಕರಡು ತೀಡು).

ಕರಡ karaḍ. = ಕರಡಿ 2. An oblong drum, beaten on both sides; — a sort of double-drum (ಝಝಝ ರೆ Nr.; ಅರಬಿ Smd. 75 Cm.; C.). See Smd. 75; Grj. 3, 60; C. Bp. 5, 7; s. ಪಂಡಮಹಾನಾಡ್ಯ.

ಕರಣ karaṇa. 1. Making, doing; causing; accomplishing; an action; business (ಕೃತ, ಕೃತ್ಯ Nn. 108). 2, an instrument or means. 3, an organ of sense (ಇಂದ್ರಿಯ 108). 4, the body (ತರೇ, ದೇಹ 108; ಕಾಯ Mr. 469). 5, a field. 6, an astrological division of the day (Mr. 68). 7, the immediate cause of an action, the idea expressed by the instrumental case, instrumentality (Smd. 115. 156; Kāv. I, 2, 2. 3). 8, cause, motive. 9, the son of a Śūdra woman by a Vaiśya; a writer, a scribe. 10, the usage or practice of the writer-caste (ಸಭಾಭೇದ, ಓಲಗದ ವಿನಯೋಗಭೇದ Nn. 108). 11, the number five (ಅಯ್ದು Mr. 347). 12, rhythm, time; dramatic action, dancing posture (Bp. 32, 37). ಕರಣ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮರಣ (Prv.).

ಕರಣ karaṇa. 2. = ಕಾರಣ 2. (ಸಾವದ್ಯ, ಕೊರೆ Nn. 108).

ಕರಣಗ್ರಾಮ karaṇa-grāma. The senses collectively.

ಕರಣತ್ರಯ karaṇa-traya. The three karaṇas called ಮನ, ಮಹನ, ಕಾಯ (Nn. 114; Śātv. 1, 6).

ಕರಣಾಠಾರಿ karaṇa-āṭhā. An office of writers (ಗಣಕರ ಬರವ ಗೃಹ Mr. 197).

ಕರಣಸಾರಿ karaṇa-sāṭh. Tbh. of ಕರಣತಾರಿ (Smd. 376).

ಕರಣೆ karaṇi. = ಕರಣಿ 2. Doing, making, effecting (feminine). See ಉ. 2, a woman of a mixed caste. 3, = ಕರಣಿ, see ಕುಲ. 4, = ಕರಣಿ, ಕರ್ಣ, a mason's trowel (My.; T. ಕರಣಿ; Mhr. ಕರಣಿ, ಕರಣಿ). —

ಕರಣಿಕ karaṇika. = ಕರಣಿಕ, ಕರಣಿಕ. A writer, a scribe; a

village clerk or accountant (My.); a royal scribe or accountant (S. Mhr.; see s. ಅಪ್ಪದತ್ತಪ್ರಧಾನ); the head native official of a district collector's office (My.; Mg.); the head assistant to the Tahsildār of a tālūk (My.); an arithmetician; an astrologer (ಗಣಕ Mr. 358). See Bp. 5, 53; 31, 28; 35, 44; Prv. s. ಬರಣಿ. — ಕರಣಿಕಮಣ್ಣ ಲೀಕ. A chief scribe, etc. (Bp. 59, 27).

ಕರಣಿಕೆ karaṇigē. = ಕರಣಿ No 4. (My.).

ಕರಣಿಕೆ karaṇika. = ಕರಣಿಕ. (My.; ಪ್ರಧಾನ G.). ಎಣಿಕೆ ದಾರದ ಮನುಷ್ಯ ಕರಣಿಕೆ ಅದರೇನು? (Dp. 167).

ಕರಣಿಕತನ karaṇikatana. Clerkship (My.).

ಕರಣಿಯ karaṇiya. To be done or made, proper to be done. (Śātv. 13, 13).

ಕರಣೆ karaṇē. = ಕಣ್ಣೆ. A clot, a lump. (Tē. ಕರಡು, ಕರುಡು, ಕರುವು; cf. ಕಣ್ಣು 3, ಗಡ್ಡೆ 1). ಹಣ್ಣೆಯ ಕರಣೆ (Bp. 24, 68). ಮಾಂಸದ ಕರಣೆ (ಶೋಷಕ G.; B. 2, 4; 3, 11). 2, a ball made of finely powdered iron filings, charred rice and flour and rubbed on tabours to make them sound well (My., occasionally). See ಗಣ್ಣುಗರಣೆ.

ಕರಣೆ karaṇē. The large brass trumpet which sounds the bass (S. Mhr.; Mhr., H. ಕರಣಾ; T. ಕರ್ಣಾ; Br. ಕರ್ಣಾ).

ಕರಣೇಂದ್ರಿಯ karaṇa-indriya. An organ of sense. (My.; B. 5, 239).

ಕರಣ್ಣ karaṇṇa. (= ಕರಾಟ). A basket or covered box of bamboo wicker work; a casket or box of wood, metal, etc. See Bp. 8, 19; 12, 11.

ಕರಣ್ಣ ಕರಾṇṇaka. = ಕರಣ್ಣ, ಕರಡಿಗೆ, etc. A basket or covered box etc. (ಫರಣಿ G.). See ಕರ್ಪೂರ.

ಕರಣ್ಣ ಸೆ karaṇṇagē. (Smd. 48). Tbh. of ಕರಣ್ಣಕ. (ಸಮುದ್ರ, ಸಮುದ್ರ Hlā.).

ಕರಣ್ಣೆ karaṇṇē. A low annual herb, Sphaeranthus indicus L. (St. & Pl.; T. ಕೊಟ್ಟು-ಕರಣ್ಣೆ; Tu. ಕರ್ಣಿ).

ಕರತಲ kara-tala. The palm of the hand.

ಕರತಲಾಮಲಕ karatala-āmalaka. The āmalaka on the palm of the hand (or an āmalaka put on the —) considered to be a quite evident, undisputed object (My.; occasionally S. Mhr.).

ಕರತಳ kara-taḷa. = ಕರತಲ. (Smd. 386; Kk. 98; J. 3, 10.11).

ಕರತಾಲ kara-tāla. -ತಾಳ. A cymbal. 2, beating time by clapping the hands (My.).

ಕರತಾಳ kara-tāḷa. (ಶ್ರೀತಾಳ, ಹಿನ್ನಾಲಿ Mr. 359, o. r. ಕರತಾಳ).

ಕರತಾಳೆ kara-tāḷi. = ಕರತಾಳ, q. v.

ಕರತೋಯೆ kara-tōyē. N. of a river (in the north-east of Bengal).

ಕರದಣ್ಣ kara-daṇṇa. A lotus (ಪದ್ಮ Mr. 419; Sk. ಅರ). —

ಕರದಿಪ್ಪ kara-dīpa. A metal platter with a handle, used as a lamp (My.).

ಕರದಿವಣೆ kara-dīvigē. A plain platter used as a lamp (My.).

ಕರದು karadu. 1. P. p. of ಕರಿ 1. (C.).

ಕರದು karadu. 2. P. p. of ಕರಿ 1. (C.).

ಕರದು karadu. 3. = ಕರಿದು. That is black; blackness (C.; ಕಪ್ಪು G.).

ಕರನಧಮು kara-n-dhama. N. of a prince of Ayōdhya (J. 5, 23, 23).

ಕರಪತ್ರ kara-patra. A saw. (J. 26, 60, 62, 63, 66).

ಕರಪರಿಚ್ಯುತ kara-pariçyuta. Flown off from or fallen from the hand. (Śmd. 272).

ಕರಪಲ್ಲವ kara-pallava. A finger; the hand; conversation with the fingers (see Mr. 353; My. as ಕರಪಲ್ಲವ).

ಕರಪಾತ್ರೆ kara-pātrē. A small cup (ಕೆಯ್ಯುಟ್ಟರ್ Mr. 207).

ಕರಪಾಲ kara-pāla. A sword, a scymitar.

ಕರಪಾಲಿಕೆ kara-pālikē. A sword, or one-edged knife; a short club or wooden sword.

ಕರಪೀಠ kara-pīṭha. = ಕರಣಿ. (My.; occasionally). 2, a flat piece of wood with a handle used by cripples to rest their hands on in creeping (My.). 3, the tool called a road-tamper or dammas (ಒಗವ ಪೆಟ್ಟಣಿಗೆ Mr. 158).

ಕರಪುಟ kara-puṭa. Joining the palms of the hands in token of respect; the hands joined and hollowed to receive anything. (Bh. 1, 7, 40).

ಕರಬಾಲ kara-bāla. = ಕರಪಾಲ, ಕರವಾಲ, ಕರವಾಳ್, ಕರವಾಳು. A sword, a scymitar (ಕರವಾಳ್ Ūt. II, 70).

ಕರಬಾಲಿಕೆ kara-bālikē. = ಕರಪಾಲಿಕೆ. (Sk.).

ಕರಬೂಜು karabūja. = ಕರಬೂಜು. (My.).

ಕರಬೂಜು karabūju. = ಕರಬೂಜು, ಕರಬೂಜು, ಕರಬೂಜು, ಕರಬೂಜು. The musk-melon (C.; Mhr., H. ಖರಬೂಜು).

ಕರಬೋನ (kara-bōna). A (small) kind of water-vessel with a large mouth. ಉದ್ದುಟಂ ಕರಬೋನಮ್ ಅಕ್ಕು, ಅದರಿ ಮುಕ್ಕುಂ ತಿಖಿಯಕ್ಕು (Mr. 211, o. r. ಉದ್ದುಟಂ, ಉಕ್ಕುಟು).

ಕರಭ karabha. (= ಕಲಭ). The distance from the wrist to the tip of the little finger, the metacarpus (ಕಿವುನಿರಳ ಅಗ್ರ ದಿವ್ವ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ಮಧ್ಯ, ಕಿವುನಿರಳನ ತುದಿಯಿವ್ವ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ನಡಮಧ್ಯ Nn. 161; ಕಿವುನಿರಳ ಮಣಿಬಿನ್ನಂ Mr. 468). 2, a camel (ಒಟ್ಟಿ 161, o. r. ಒಟ್ಟಿ; ನಾರಣ Mr. 469). 3, a young camel (or any young animal). 4, a musical instrument (ಸುನಾದ್ಯ, ಒಳ್ಳಿತ ವಾದ್ಯ 161).

ಕರಭೂಷಣ kara-bhūṣaṇa. An ornament of the wrist, a bracelet.

ಕರಮ karama. Tbh. of ಕ್ರಮ (S. Mhr.).

ಕರಮರ್ದಕ kara-mardaka. = ಕರವನ್ನಿ. A prickly shrub with eatable berries, *Carissa carandas* Lin.

ಕರಮರ್ದಿ kara-mardi. (Sk.). = ಕರಮರ್ದಕ, ಕರವದಿ.

ಕರಮುಕ್ತ kara-mukta. A missile weapon thrown with the hand (ಕೆಯ್ಯುನ್ನ ಬಿಡುತಿರ್ ತವ್ವ Mr. 293).

ಕರಮುಕ್ತಿ kara-mukti. Throwing or throwing away with the hand. See ಡಲಂಗು.

ಕರಮ್ಬು karamba. 1. = ಕಲಮ್ಬು, etc. Tbh. of ಕದಮ್ಬು (Śmd. 352). The stalk of a potherb (ಹಸುರ ತಾಕದ ಕಾವು 352; M. ಕದಮ್ಬು).

ಕರಮ್ಬು karamba. 2. Mixed.

ಕರಮ್ಬು karambha. A cake, flour or meal mixed with curds. See HIA. and Nr. 5. ಕಲಮು 1.

ಕರಮ್ಬುಕ karambhaka. = ಕದಮ್ಬು No. 5, ಕದಮ್ಬುಕ No. 3, q. v. A cake, flour or meal mixed with curds (Sk.).

ಕರರುಹ kara-ruha. Growing from the hand: a finger-nail.

ಕರವಡಿಗಿ karavadiḡē. N. of a plant (ಕರವಡ್ಡಿ Mr. 118, o. r. ಕರವಡಿ in ono MS.; cf. ಕವಳಿ and ಕರವದಿ, etc. ?).

ಕರವನ್ನಿ karavāṇḍi. = ಕರವನ್ನಿ, q. v.

ಕರವದಿ karavadi. = ಕರವನ್ನಿ. (St. & Pl.). Tbh. of ಕರಮರ್ದಿ.

ಕರವನ್ನಿ karavāṇḍiḡē. = ಕರವದಿ. Tbh. of ಕರಮರ್ದಕ. (ಕರ ಮರ್ದಕ, ಅನ್ನ, etc. Nr.).

ಕರವಾಯಿ karavāyi. An instrument of braziers: the anvil on which vessels are hung to be hammered (Tē.; R.; Mhr. ಖರವಾಯಿ).

ಕರವಾಲ kara-vāla. = ಕರವಾಲ. (My.).

ಕರವಾಳ್ kara-bāl. = ಕರವಾಲ, etc. (ಕರವಾಲ Ūt. II, 70). See Abh. P. 13, 60; Rāṣ. 1, 99; 5, 121; 6, 36.

ಕರವಾಳ karavāḷi. (Ūt. I, 49, text very corrupt).

ಕರವಾಳು kara-bālu. = ಕರವಾಳ್. (Bp. 28, 46; 61, 25).

ಕರವಿಕ್ಕೀಳ kara-vikīṇa. Scattered or spread about, or shaken, with the hand. See ಕೊಡವು.

ಕರವಿಮೋಚನ kara-vimōcana. = ಕರಮುಕ್ತಿ. See ಇದು, ಡಲಂಗು, ಬಿಡುತು.

ಕರವೀರ kara-vīra. A fragrant oleander, *Nerium odorum* Ait. (ಅಶ್ವನಾರ, ಕಣಗಿರಿ Mr. 113; ಪದ್ಮಕ Ūt. I, 11).

ಕರವೀರೋಳ karavīra-ōḷa. N. (Bp. 22, 1; 25, 4).

ಕರವೂರ್ kara-vīr. The great town: N. of a town (Bp. 27, 38; 44, 58; 47, 36; T. ಕರವೂರ್).

ಕರಕಾಪೆ kara-ākhō. A finger.

ಕರಶೀಕರ kara-śikara. Water expelled by an elephant's trunk.

ಕರಸಾನೆ kara-śāṇē. Tbh. of ಖರಶಾನೆ (Śmd. 376).

ಕರಶೀಕರ kara-śikara. Water expelled by an elephant's trunk.

ಕರಸು karasu. 1. = ಕರಿಸು 2, ಕರೆಯಿಸು No. 1, ಕರೆಸು. To cause to call, to have called, etc. (Bp. 4, 5; 5, 3, 4, 53; 12, 38; 24, 32; 53, 58; 55, 8; 61, 4; J. 7, 1; 12, 28; C.). ಕರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to have one's self called or named (My.; B. 5, 55).

ಕರಸು karasu. 2. = ಕರಿಸು 1, No. 1 (S. Mhr.). 2, = ಕರಿಸು 1, No. 2 (My.).

ಕರಸ್ಥ kara-sṭha. Standing or being in the hand. (My.; G.).

ಕರಸ್ಥಲಿ kara-sṭhala. -ಳ. The hand (Bp. 38, 46; 56, 47; 57, 82); -N. of a place near Hampē (My.). - ಕರಸ್ಥಲದ ಅಪ್ಪಿ ದೇವ. N. (Bp. 59, 4). - ಕರಸ್ಥಲದವರು. -ಅವರು. An order of Jaṅgamas of the Liṅgavantas, who do not marry and are considered to have read some religious books (S. Mhr.).

ಕರಹ karaha. Calling; inviting (ಅಕಾರಣ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಅಭಿಮನ್ವನ HIA.; Mr. 88; ಅಹೋ Nn. 149; Grj. 3, after 91).

ಕರಹಟ್ಟಿ karahāṭṭa. See ಕರಹಟ್ಟಿಗ.

ಕರಹಟ್ಟಿಗ karahāṭṭiga. ಕರಹಟ್ಟಿ-ಗ. (Śmd. 233, o. rs. ಕರಹಟ್ಟಿಗ, -ಹಂಗ).

ಕರಹಾಟಿ karahāṭa. The bulbous root of a lotus, etc. (ಮರದ ಗಡ್ಡೆ HIA.; ಸಸ್ಯ ವೃಕ್ಷಗಳ ಗಡ್ಡೆ Mr. 107).

ಕರಹಾಟಕ karahāṭaka. The tree *Vangueria spinosa* Roxb.

ಕರಳು karalu. = ಕರುಳ್, etc. (C.; B. 4, 24). ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಿಗಿನ ಕರಳು (ಅನ್ನ G.).

ವಾಫ. A kind of drug and perfume (ಪ್ರೀವೇರ, ಬಾಲಕ, ಜಲ Hlā.). — ಕರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. A black Brāhmaṇa. ಕರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ನಮ್ಮ ಬಾರದು, ಬಿಳಿ ಜೊಲೆಯನ ನಮ್ಮ ಬಾರದು (Prv.). — ಕರಿಯ ಮಾನು. A kind of fish (ಶಕುಲ Nr.). — ಕರಿಯರ ಗು. -ಅರಗು. A blackish sealing wax (My.). — ಕರಿಯ ರೇಖೆ. A black stripe. ಕರಿಯ ರೇಖೆಯುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ಕೃಷ್ಣ ಸಾರ Nr.). — ಕರಿಯ ಲೊಕ್ಕ. (ನೀಲಿಕೆ, ನಿರ್ಗುಣ್ಣಿ, etc. Nr.; ಶೇಫಾಲಿಕೆ Nr.). — ಕರಿಯ ಹಕ್ಕ. (ಅಸಿತುಗ Mr. 174). — ಕರಿಯಳ. -ಅ ೪ 3. A female of a black colour (My.). — ಕರಿಯಾಲಿ. -ಅಲಿ. The pupil of the eye (ಕನೀಸಿಕೆ, ನಯನಮಧ್ಯತಾರೆ Hlā.). — ಕರಿಯುಡುವೆ. -ಇಡುವೆ. A black ant (Bp. 58, 50; My.). — ಕರಿಯುತ್ತಿ. -ಉತ್ತಿ. The fruit of the tree *Melia dubia* Cav. (Z.). — ಕರಿಯುತ್ತರಾಣಿಗಡ. A Jamaican plant, now running wild in India, the Jamaica Vervain, *Stachytarpheta jamaicensis* Vahl. (Z.; My.). — ಕರಿಯುದ್ದು. -ಉದ್ದು. = ತೂಗರಿ (St. & Pl.). 2, a black kind of uddu (My.). — ಕರಿಯುಪ್ಪ. -ಉಪ್ಪ. A kind of black sea-salt (My.). — ಕರಿಯುಮ್ಮತ್ತ. -ಉಮ್ಮತ್ತ. = ಕರಿಯುಮ್ಮತ್ತ. A black sort of thorn-apple (My.). — ಕರಲಾವಗ. The jungle bush-quail, *Perdicula asiatica* (My.). — ಕರಲಾವಂಡಹುಲ್ಲು. The grass *Andropogon iwarancousa* Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕರಹತ್ತಿ. The American cotton-plant, *Gossypium barbadense* Lin. (St. & Pl.; C.). — ಕರ ಹದಿ. To tear, i. e. do away with, unpropitiousness, an act that, on a certain day (ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿವೆ), is represented by throwing an iron ball that is attached to a rope, over a tōraṇa and thus pulling down the tōraṇa, when the ornamented bullocks of the place that previously had passed under the tōraṇa, are playfully driven about (S. Mhr.). — ಕರೇ ಕಜೋರ. A kind of perfume (ರಾಕ್ಷಸಿ, ಚಣ್ಣಿ, etc. Si. 154; My.). — ಕರೇ ಕಬ್ಬು. = ಕರೇ. A black sugar-cane of superior sweetness (C.). — ಕರೇ ಕಾಗಿ. (ದ್ರೋಣ Si. 419; My. as -ಕಾಗಿ). — ಕರೇ ಹೇಡು. A black scorpion (Si. 171; My.). — ಕರೇ ನೀರು. Water of a dark colour, though pure (C.). 2, water mixed with black impurities (My.). — ಕರೇ ನೆಲಕುಮ್ಮಳ. (ಕ್ಷೇರವಿದಾರಿ, etc. Si. 148). — ಕರೇ ಲಕ್ಕ. = ಕರಿಯ ಲೊಕ್ಕ. (C.). — ಕರೇ ಲಕ್ಕಲಿ. = ಕರೇ ಲಕ್ಕ. (ಶೇಫಾಲಿಕೆ, ಕರೇ ಹುಪ್ಪುಗುಳ್ಳ ಲಕ್ಕಲಿ Si. 138). — ಕರೇ ಸಾಸುವೆ. (ಕ್ಷವ, etc. Si. 305; C.). — ಕರೇ ಹತ್ತಿ. = ಕರಹತ್ತಿ. (Si. 150; My.). — ಕರೇ ಹುಪ್ಪು. A dark-coloured flower (Si. 138, 140; My.).

ಕರಿ kari. 4. = ಕರ 1, ಕೊರೆ 2. See ಅಸಕರಿ, ಅಸವಗರಿ.

ಕರಿ kari. 5. = ಕರಿ 1. (C.).

ಕರಿ kari. Having a trunk: an elephant (ಗಜ ಸ್ಮದ. Dh.; ಅನಿ Nn. 57; ಪಿಡಿ C̄t. I, 30). 2, the number eight (ಎಣ್ಣು Mr. 347; C̄h.). — ಕರಿಕಾಲ. N. (Bp. 15, 24; 47, 84). — ಕರಿಕಾಲ ಜೋಳ. N. (Bp. 26, 55; 33, 13; 44, 58; 54, 72; 57, 83). — ಕರಿಮೊಗ. = ಕರಿಮುಖ. Gaṇēśa (ಬೆನಕ, etc. S̄m. 4).

ಕರಿಕ karika. (S̄md. 154, o. r. ಕರಿಯ; 239). = ಕರಿಗ. A black man.

ಕರಿಕ karika. Doing, acting. See ಕುಂಘಾ.

ಕರಿಕರ kari-kara. An elephant's trunk. ಅನೆಯ ಸುಣ್ಣಿಲ ತುಡಿ (ಕರಿಕರದ ಅಗ್ನಿ Nn. 72).

ಕರಿಕು kariku. = ಕರಿಕು, ಕರಿಂಕು (S̄md. 48), etc. The state of being scorched, singed, or charred, etc. ಕರಿಕುವರೆ. -ವರೆ. (ಕರಿಕುವರೆ). To become scorched, etc. (Bh. 4, 3, 54; Rāv. 5, 38).

ಕರಿಗ kariga. = ಕರಿಕ. (My.; Tu. ಕರ್ಗುಡ). ಹಿರಿಯ ಬೊಮ್ಮನು ಕೆಂಚ, ಕಿಡಿಯ ಹರಿ ತಾ ಕರಿಗ, ಪುರಹರನು ಶುದ್ಧ ಧವಳಕನ; ಇವರುಗಳು ಸಂಯೆ ದೈವಕ್ಕೆ? (8p.).

ಕರಿಗಮನೆ kari-gamanē. A woman whose gait resembles that of an elephant (R.).

ಕರಿಗರ್ಜಿತ kari-garjita. The roaring of elephants.

ಕರಿಗಿ karigi. A black female (My.; Tu. ಕರ್ಗಿ).

ಕರಿಗಿಸು karigisu. = ಕರಿಗನು. (My.). ಕರಿಗನಲ್ ವಟ್ಟದು (ದ್ರುತ, ಅವದೀರ್ಣ Si. 378).

ಕರಿಘಟೆ kari-ghaṭē. A troop of elephants (J. 3, 38).

ಕರಿಂಕು kariṅku. = ಕರಿಕು (S̄md. 48).

ಕರಿಚರ್ಮಧಾರಿ kari-çarma-dhāri. Who wears an elephant's hide: Śiva (Bp. 25, 31).

ಕರಿಚರ್ಮಾಪ್ತುರಿ kari-çarma-ambara. Śiva (My.).

ಕರಿಜು kariçu. = ಕರಿಜು, q. v.

ಕರಿಜು kariju. To lay hold of, to seize, etc. (ಕಯ್ಯಿಳ್ C̄t. I, 89, o. r. ಕರಿಜು; cf. ಕದಿ, ಕರೆ 4).

ಕರಿಜು kariju. A weight used in weighing camphor (My.; cf. ಕಣಜು?).

ಕರಿಣಿ kariṇi. A female elephant (ಪಿಡಿ C̄t. II, 14). See ಪಿಡಿ.

ಕರಿತು karitu. P. p. ಕರಿ 1. (My.).

ಕರಿದು karidu. (S̄md. 96). = ಕರದು 3, ಕರೆದು. That is black; blackness (ಅಸಿತ, ತಿಪಿ, ನೀಲ, ಕೃಷ್ಣ, ಕಾಲ Hlā., Nr.; ಕಾದ್, ಕದಿ, ಕರ್ಪು S̄m. 69; ಕಾಲಿನ, ಕಪ್ಪು Nn. 76). ತುರಗಂ ಕರಿದಾಗೆ ಹೇಮನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 275). ಕರಿದನೊಳ್ (502). ಕರಿದನ ಹಿಣ್ಣಿ ಪಿಡಿಯದೊಡೆ (J. 6, 31).

ಕರಿಪಿಪ್ಪಲಿ kari-pippali. A plant bearing a pungent fruit, *Photos officinalis* Roxb. See ಗಜಹವ್ವಲಿ.

ಕರಿಪೋತ kari-pōta. A young elephant.

ಕರಿಪ್ರಾಸ kari-prāsa. A kind of alliteration (C̄h.).

ಕರಿಮಕರ kari-makara. A fabulous sea-monster.

ಕರಿಮುಖ kari-mukha. Gaṇēśa. (My.).

ಕರರ kari. = ಕರೇರ. A water-jar (ಘಟಿ, ಹರವಿ Mr. 209). 2, the root of an elephant's tusk (ವನ್ನಮೂಲ, ಅನೆಯ ಮೊದಲ ಕೊಮ್ಮು Mr. 155; cf. ಕರೇರಿ). 3, = ಕರೇರ No. 1.

ಕರಿರಿಪು kari-ripu. = ಕರಿವೈರಿ. (S̄s̄v. 3, 28).

ಕರಿವದನ kari-vadana. = ಕರಿಮುಖ. (My.).

ಕರಿವಲ್ಲಿ kari-valli. = ಗಜಹವ್ವಲಿ. (Si. 145).

ಕರಿವೈಜಯಂತಿ kari-vaijayanti. A flag carried by an elephant.

ಕರಿವೈರಿ kari-vairi. A lion (ಸಿಂಹ Mr. 159).

ಕರಿಕಾವಕ kari-śāvaka. A young elephant.

ಕರಿಷ್ಣು kariṣṇu. Fond of doing, doing. See ಅಲಂ-, ನಿರಾಕರಿಸ್ಸು.

ಕರಿಸು karisu. 1. = ಕರಸು 2. To cause to fry or roast (C.). 2, to fry or roast (My.). ಹಿಟ್ಟು ಕರಿಸಿ ಮಾಡುವ ದೋಸೆ (Si. 314).

ಕರಿಸು karisu. 2. = ಕರಸು 1, etc. To cause to call, etc.; to send for. ಕಾನ್ತನ ಕೂಡ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಂ ತಾನು ಕರಿಸಿ ಕೊಳುತ (ಲೀಲೆ Nr.). See B. 3, 23; 4, 78; 5, 191.

ಕರಿಸು karisu. To do, to make. See e. g. ಅಂಗೀ-, ಅನು-, ಅಲಂ-, ಪಕ್ಷೀ-, etc.

ಕರಿಸ್ಕಂಧ kari-skandha. A troop of elephants.

ಕರೀರ karira. = ಕರರ. A young, tender bamboo, shot from the root (ಕದಲೆ Mr. 485; ವಂತಾಂಕುರ, ಬಿದಿರ ಕದಲೆ Nn. 136). 2, a water-jar. 3, a thorny shrub, Capparis aphylla Roxb. (ಭೂಮಿರುಷ 485; ವೃಕ್ಷ, ಮರನು 136).

ಕರೀರಕ kariraka. Fight, battle (ಜಗದ H.; ದೌರ್ಮದ್ಯ, ಜಗದ Mr. 452).

ಕರೀರಿ kartri. The root of an elephant's tusk.

ಕರೀಷ karisha. Dry cow-dung.

ಕರು karu. 1. (Śmd. 59). Embossed work, bass-relief (T. ಕರುಕ್ಕು, ಕರುಕ್ಕುವೆಲೆ; M. ಕರುಕ್ಕುಪಣಿ; cf. ಕಕ್ಕು 1); an embossed, or plastic, representation: a puppet (ಕುತೃತೃ Ōt. I, 52). — ಕರುಮು. -ಇದು. To put bosses or raised figures; to mould, to model (ಲೇ ವ್ಯಕ್ತರ್ಮ Śmd. Dh.). See ಕರುಮಿಸು in Abh. P. 3, after 25; Grj. 2, after 106; 3, 102; Bp. 18, 38; Ō. Bp. 5, 51.

ಕರು karu. 2. (=ಕರ 1, etc.). Greatness (T. ಕರು, great; a hillock; ಕರುಮೈ, greatness; strength; M. ಕರು, stout; hard = ಕದು; ಕರುಮೆ, hardness, sharpness of sword, strength of a man = ಕದುಮೆ. — ಕರುಮಾಡ. A lofty dwelling, an upstairs house (ನೇರಿವನೆ, ಉಪ್ಪರಗೆ ಸಿ.). ಸಿರಿಯ ಕರು ಮಾಡ (ಕೆಸರ್ಮಲ್ಲಿಗೆ, ತಾವರೆ, ನಿರ್ವಾಳ, ಕಮಲ ಸಿ.; ದುಬ್ಬುಳಿ Kk. 13, o. r. ಕರುಮಾಡ). ಮುತ್ತಿನ ಕರುಮಾಡದ ಮುನ್ನಣ ಮೊಗಸಾಲೆ (Riv. 13, after 1). See Abh. P. 3, after 26; 3, 28; 7, after 62; 10, after 36; 11, 149; 16, after 71. — ಕರುನಾಡ. -ನಾಡು = ಕರುಮಾಡ. See above; J. 6, 10, 11; 8, 5; 15, 5.

ಕರು karu. 3. (once ಕರು, Abh. P. 9, 104). To point (with a weapon), to aim at (T. ಕರುದು, to think, esteem, design, be bent or intent; ಕರುತ್ತು, thought, etc.). P. p. ಕರುತ್ತು (Abh. P. 9, 104; 13, 51. 90; Grj. 1, 110; 2, 88; Śiv. 3, 50; 4, 6. 10).

ಕರುಂ karuṁ. An imitative sound. — ಕರುಂ ಕರುಂ. rep. The sound produced in eating raw cucumbers, etc. (C.). — ಕರುಂ ಕರುಂ. reit. = ಕರುಂ ಕರುಂ. (My.).

ಕರುಕು karuku. = ಕರಕು, etc. (My.; G.).

ಕರುಕು karuku. A kind of finger-ring (Si. 220, only in Si.).

ಕರುಣ karuṇa. = ಕರುಣೆ (Śmd. 102). That which causes pity; sorrow; pity; compassion; mercy. 2, compassionate, merciful (ಫೈಟಿ Nn. 194). 3, an ascetic (ತಪಸ್ವಿ 109). 4, one of the rasas or sentiments of a poem: the pathetic sentiment (Kāvy. IV, 2, 30. 35. 36). 5, the pamplemousse tree, Citrus decumana. — See Bp. 18, 52; 22, 20; 23, 40; 43, 8; 53, 47; 59, 52.

ಕರುಣಾಕರ karuṇa-ākara. A mine of mercy (Śév. 4, after 88).

ಕರುಣಾನಿಧಿ karuṇa-nidhi. A treasury of mercy (My.).

ಕರುಣಾಭಿ karuṇa-abdhi. An ocean of mercy (Śév. 2, 111; 4, after 99).

ಕರುಣಾಮ್ಬು karuṇa-ambu. A tear of compassion (Bp. 18, 64).

ಕರುಣಾಮೃತ karuṇa-amṛita. Kindness regarded as ambrosia (J. 1, 1).

ಕರುಣಾಂಬುಧಿ karuṇa-ambudhi. = ಕರುಣಾಭಿ. (Bp. 30, 30).

ಕರುಣಾರ್ತ karuṇa-ārta. Pitiful and painful, as a cry (B. 4, 38).

ಕರುಣಾಲವಾಲ karuṇa-ālavāla. A reservoir of compassion (My.).

ಕರುಣಾಲು karuṇa-ālu. -ಳು. A person who possesses pity, etc.; compassionate (My.). See Bp. 1, 33; 28, 50; 46, 75.

ಕರುಣಾಲುತನ karuṇālutana. Compassion (My.).

ಕರುಣಾವನ್ತ karuṇa-vanta. Having compassion, compassionate (Bp. 3, 67); a compassionate man (My.). 2, pitiable (Sk.).

ಕರುಣಾಶರನಿಧಿ karuṇa-śaranidhi. An ocean of mercy (Bp. 44, 73).

ಕರುಣಾಸಮುದ್ರ karuṇa-samudra. = ಕರುಣಾಶರನಿಧಿ. (My.).

ಕರುಣಾಸಾಗರ karuṇa-sāgara. = ಕರುಣಾಸಮುದ್ರ. (My.).

ಕರುಣಾಸಿಂಧು karuṇa-sindhu. = ಕರುಣಾಶರನಿಧಿ. (Bp. 36, 3).

ಕರುಣೆ karuṇi. A compassionate, merciful person (Bp. 10, 41; 24, 19). See ಕದು; ನಿಹ್. 2, pitiable.

ಕರುಣಿಸು karuṇisu. To be compassionate or merciful (Śmd. 152 Mdb.; Bp. 27, 14. 73; 57, 13; 61, 59; Bh. 8, 26, 26; C.; B. 4, 144); to pity (o. Acc., My.), to show mercy to (Bp. 44, 16; My.); to present (something) from compassion or mercy (Grj. 10, 112; Śév. 2, 112; Bp. 27, 38; 48, 6; My.).

ಕರುಣೆ karuṇē. -ಣಾ. (Śmd. 102; Kāvy. I, 2, 74-83). Pity, compassion. 2, = ಕರುಣ No. 4. (ಕರುಣಾರಸ Kāvy. IV, 2, 52).

ಕರುತ್ತು karuttu. P. p. of ಕರು 3, q. v.

ಕರುಬೂಜು karubāju. = ಕರಬೂಜು, etc. (ಕಲ್ಲಂಗಡಿ St. & Pl.; My.).

ಕರುಮಾಡ karumāḍa. See s. ಕರು 2.

ಕರುನಾಡ karuṇāḍa. See s. ಕರು 2.

ಕರುಳ್ karuḷ. (Śmd. 59. 132). = ಕರಳು, ಕರುಳು, ಕರ್ಳು, ಕಕ್ಕು 2. An entrail; the bowels (J. 12, 44; 16, 28; M. ಕರಳ್, lungs and heart, liver; the mind, heart; Tu. ಕರ್ಳು). 2, love (see ಕಕ್ಕು 2). ಕರುಳಂ (Śmd. 27; Bp. 45, 32). See ದೊಣ್ಣೆಗರುಳ್, ವೆರ್ಗರುಳ್, ಬಲ್ಲರುಳ್. — ಕರುಳ್ಳೆಣಿಲ್. -ಬಿಣಿಲ್. Entrails that resemble braided hair (Abh. P. 13, 49).

ಕರುಳು karuḷu. = ಕರುಳ್, etc. (ಅನ್ವ, ಪುರಾತನ Hla., Nr., Mr. 396; Si. 205; Bh. 8, 22, 45; My.). ಕರುಳು (Bp. 58, 56). ಕರುಳುಗಳು (Si. 205). ಕರುಳು ಒನ್ನಾಡರೇನು? ಮರುಳು ಒನ್ನೇ? (Prv.).

ಕರೂಷ karūsha. N. of a people and their country. (R.).

ಕರೆ karē. 1. = ಕರಿ 5, ಕರೆ 3. To call; to invite (ಅಪ್ಪಾ ನ Śmd. Dh.; Śm. 106; C.; T. ಕರೈ; Tu. ಕರೆ, to crow); to emit a sound, to sound (see ಉಸುರ್ಗರೆ, ಫುಲೈರೆ, ಫೋರ್ಗರೆ, ಲೊಟಗರೆ, ಸೂದೈರೆ; T. also: to speak; to clamour). P. ps. ಕರೆದು, ಕರದು (e. g. Bp. 32, 54; 57, 40), ಕರ 2, ಕರೆ 2. ಕರೆವಂ (ಬದು, ಅಪ್ಪಾನಪುರುಷ Śmd. I & Dh.). ಕರೆವುದು (ಹವ, ಹೂತಿ Nr.; ಹೇಪ, ಅಪ್ಪಾನ Nn. 95). ಕರೆವಲ್ಲಿ (ಅಕಾರಣ Nn. 89; ಅರ್ಚ, ಅಪ್ಪಾನ 106; ಅಪ್ಪಾನ 155). ಕರೆಅಲ್, ಕರೆಯಲ್ (Śmd. 73). ಕರೆದವಂ, ಕರೆದಪ್ಪಂ (277). ಕರೆದುದು (264). ಕರೆದು ಬೆಸಸುವುದು ಅವುದಾನೊನ್ನು ಉಣ್ಣು, ಅದದಿಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾಸನತಟ್ಟಂ ನೆಗದ್ಗುಂ (Nr.). ಕರೆವತೆ (Bp. 20, 13). ಭೀಮನ ಕರೆದಳ್, ಎದಯ್ ಪಾರಣೆಗೆ! ಎನ್ನು (1, 10, 26). ಅಳ ಕರೆ! (1, 19, 19). ಕಾಳಿಗಕೆ ಬೂಜಿಗೆ ಕರೆದಜೆ (2, 13, 39). ಕಣ್ಣು ಕರೆಯದ ನೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಕತ್ತೆಯ ತಣ್ಣು (Dp. 54). ಕರದರೆ ಉಣ್ಣು!

ತೆದಿದರೆ ಮುಚ್ಚು! ಸೇರಿದ ಒಡೆಯಗೆ ಎರಡ ಬಗೆಯ ಬೇಡ!—ಕರದು, ವೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಲನಾಗರು ಒಡೀತು (others: . . . ಅಳೆಯಗೆ ಮಲರೋಗ ಬನ್ನ, Prvs.). ಬಟ್ಟನು ಕರೆದರೆ ಓ ಎನ್ನು ನುಡಿದಲ್ಲಿ (ಓ Nn. 154). See Bp. 3, 21; 18, 18; 32, 18; 32, 44; 37, 3; 48, 9, 26; 52, 2; 60, 28; Rāv. 5, 125; 6, 10; 10, 9; J. 8, 6; Jns. 1, 16. — ಕರೆದೊಯ್. -ಬಯ್. (= ಕರ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು). To conduct away (another person) along with one's self (Bh. 2, 13, 13). — ಕರೆಯ ಕಳುಹಿಸು. = ಕರೆ ಕಳುಹಿಸು (s. ಕರೆ 3). ಕರೆಯ ಕಳುಹಿಸೋಣ (ಅಪ್ಪಾನ, ಹೂತಿ G.).

ಕರೆ karē. 2. = ಕರ 2, etc. — ಕರೆ ಕರೆ. rep. P. p. ಕರೆ ಕರದು (i. e. ಕರೆದು ಕರೆದು, Bp. 24, 61; Rāv. 13, after 95 & 102; J. 28, 20). — ಕರೆ ಕೊಳ್ಳು. = ಕರ ಕೊಳ್ಳು. (B. 5, 53. 138). — ಕರೆ ತರಿಸು. = ಕರ ತರಿಸು. (B. 4, 196; My.). — ಕರೆ ತರು. = ಕರ ತರು. (B. 4, 56. 196; My.).

ಕರೆ karē. 3. ಕರೇ. = ಕರೆಯು, infinitive of ಕರೆ 1. — ಕರೆ ಕಳಿಸು. To send (one person) to call or invite (another) (B. 4, 137; My.). — ಕರೆ ಕಳುಹಿಸು. = ಕರೆ ಕಳಿಸು. (C.). — ಕರೇ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ. Sending to call, sending for (ಹವ, ಹೂತಿ Si. 388; My.).

ಕರೆ karē. 4. To hide (v. t. & i., ಅಡಂಗು). ಕರೆದನ ಎನ್ನು, ಅಡಂಗಿದಂ (Śmd. II; Kk. 87, o. r. ಕರೆ; T. ಕರ, to hide, conceal; to be close-handed; to steal, see s. ಕವಿ; cf. ಕಂಚು). See ಅವತೆ 2, ತಲೆಗರೆ, ಮುಯ್ಯರೆ, ರೂಪುಗರೆ; Abh. P. 7, 86; Rāv. 4, after 14.

ಕರೆ karē. 5. = ಕರ 4. — ಕರೆಮರೆ. dupl. = ಕರಮರೆ. (Bp. 15, 7; 31, 14; 36, 17).

ಕರೆ karē. 6. A bank, a shore (ಕುಲ Śmd. Dh., i. e. ಕುಲ್ಯ or ಕೂಲ, see No. 3; ತೀರ Śm. 106; My.; Tu., Tē., M.; T. ಕರು); a boundary (T.). 2, the border, i. e. unwoven threads, of a cloth or blanket (ವಸ್ತ್ರದ ತೆರೆ Śmd. Dh.; ವಸ್ತ್ರಾಗ್ರ Śm. 106; ವರ್ತೆ, ವಸ್ತ್ರದ ತೆರೆ, ಸಿಡ Hla., Nr.; Mr. 342; C.; Tē., Tu., T., M.; in regard to a blanket the unwoven threads just at the end of the web are to be inter-knit with coloured or uncoloured cross-threads by means of the hand, by which the real border or selvage is formed). 3, a cow-house or station (ಗೋಕುಲ Śmd. Dh., which though in all MSS., appears to be a mistake, see ಕರೆಗಣ್ಣು; there seems to have been originally ಗೋಪನ, see ಕರೆ 4, and the ಅವನ s. ಕರೆ 8 may perhaps also be wrong; Tu.: ಕರೆ, a parish, a social or caste jurisdictional division; M.: a parish, a section). — ಈ ಕವ್ವು ಲಿಗೆ ಬಣ್ಣದ ಕರೇ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 5, 123). — ಕರೆ ಕಟ್ಟುವವರು. A class of Kurubas (now also of Mahomedans), whose occupation is to join a selvage to blankets). — ಕರೆಗಣ್ಣು. -ಅಣ್ಣು. To overstep the boundary, to become excessive (ಕುಲಾತೀತೃಮಾ Śmd. Dh.; Abh. P. 3, 154; 9, 30; 16, 89; Śāv. 1, after 79; 2, 24). — ಕರೆಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. (Boundary stones?): two stones erected by the individual who commences the building of a town, which are worshipped annually by him as long as he lives, and by his descendants, etc. after his decease. This prevails to the west of Mysore (R.).

ಕರೆ karē. 7. = (ಕದ, ಕನ 2, ಕಬ 1, ಕಮ 1), ಕರಿ 3, ಕಕ 1, (ಕಫ 1). Blackness; the colour black; a dark-blue colour (cf. ಕಯ್ಲ). Genitive ಕರೆಯ, ಕರೇ. — ಕರೆಕಮ

ಲ. (ಕೈರವ, ಕುಮುದ Dhv.; My.). — ಕರೆಗಣಿಕೆ. A ganikē that bears black berries (My.). — ಕರೆತಲೆ ಕೋಡು. The scaup, Fuligula marila (Bd.). — ಕರೆನೆಲ. Black soil (C.). — ಕರೆ ಬಣ್ಣ. A prostrate plant with light blue flowers, Ruellia prostrata Lamk. (Z.). 2, N. of a lewd warrior (My.). — ಕರೆಬಣ್ಣಿನ ಬಳ್ಳಿ. A milky climbing shrub, Cryptolepis buehanani Roem. & Sch. (Z.). — ಕರೆವಾಡು. A kind of plantain used for medicinal purposes (S. Mhr.; B. 2, 38). — ಕರೆಬೂದಿ. Ashes made by pouring water on a cake of dried cow-dung, etc. when glowing in the fire, and used as a dentifrice (C.; B. 3, 20). — ಕರೆಬೆಕ್ಕು. A black cat (B. 1, 27; C.). — ಕರೆಮಲೆ. The range of ghauts from Tirupati to Śrīśaila, and other black hills (My.). — ಕರೆಯುವ. -ಅವ್ವ. ಕರವ್ವ. The black dame: the name of a household-goddess, a kind of Śakti; there is no image of her, but she is considered to reside in the niche of a wall of a room, where a cocoa-nut is kept for her (S. Mhr.). — ಕರೆಯುಡ. -ಲುಡ. A kind of gecko, Hemidactylus sykesii (Bd.). — ಕರೆಯುಮೃತ್ತ. -ಲುಮೃತ್ತ. = ಕರೆಯುಮೃತ್ತ. (ದತ್ತಿ Si. 158). — ಕರೆಯುಳ್ಳ. -ಎಳ್ಳ. A species of Sesamum indicum (C.). — ಕರೆಹಕ್ಕಿ. (ಚತುಕೆ, ಅಜನವತ್ತೆ Si. 175); — the king crow or Dedugo (Bd.; Pr.). — ಕರೆಹವ್ವಲಿ ಬಳ್ಳಿ. (ನೆಲಹವ್ವಲಿ ಬಳ್ಳಿ St. & Pl.). — ಕರೇ ಅಗುರುಚಕ್ಕಿ. (ಅಗುರುಗನ್ನೆ Si. 226; My.). — ಕರೇ ಕಣ್ಣು. = ಕರೇ. (My.; ತವವರ್ವ ಓಬ.). — ಕರೇ ಕಮಲ. (ಇನ್ನೇವರ, ಉತ್ತಲ, ಕನ್ನೆಯಿಲ್, ಕುಮುದ G.). — ಕರೇ ಕರಡ. A black bear (C.; B. 3, 108). — ಕರೇ ಕುಮ್ಮುಳ. (ಅರಾಬು, ಅರಾಬು, ತುಮ್ಮು, ತುಮ್ಮಿ G.). — ಕರೇ ಕೂದಲು. Black hair (C.; B. 3, 48). — ಕರೇ ಗೋರಬೆ. = ಕರಿಯ ಗೋರಬೆ. (ಅರ್ತಗಲ, ದಾಸಿ G.). — ಕರೇ ಚಿಕ್ಕಿ. A black spot (B. 3, 99; 5, 255; My., also ಕರೇ ಚುಕ್ಕಿ). — ಕರೇ ಚಿಗುರು. (ಕೃಷ್ಣಸಾರ G.; My.). — ಕರೇ ಜೇಡು. A black scorpion (C.). — ಕರೇ ಜೀರಿಗೆ. = ಕರಿಯ. (ವೃಥಿ, ಸುಪನಿ G.). — ಕರೇಡು. (i. e. ಕರೆಯದು). That is black (C.). Plural ಕರೇವು (B. 3, 55. 113). — ಕರೇ ತೋಳ. A black wolf (B. 3, 85; 5, 252; My.). — ಕರೇ ದುಟ್ಟಿ. A black deer (My.). — ಕರೇ ಪಟ್ಟಿ. A black stripe (C.; B. 2, 26; 3, 74; 4, 35). — ಕರೇ ಬಣ್ಣ. A black colour (B. 1, 5). — ಕರೇ ಪಾಳದ ಬೇರು. (ಅಧಯ, ಅಮೃತಾಲ, ಇಷ್ಟಪಾಪ, ಉತೀರ, ನಲದ, ಲಘು G.). — ಕರೇ ಮುಳ್ಳೆ. A black mole (My.). — ಕರೇ ಮದಗುಣಿಕೆಯ ಗಿಡ. (ತಿವ ಓಬ.). — ಕರೇ ಮದ್ದು. Gunpowder (My.; T. ಕರುಮರುನ್ನು). — ಕರೇ ಮಯ್ಲು. A bad kind of small-pox (C.). — ಕರೇ ಮಲಪಾತಕ (-ಮೊಲ). The brown eagle, Aquilla fusca (Bd.). — ಕರೇ ಮೆಣಸು. Black pepper (My.). — ಕರೇ ಲಕ್ಕಿಗಿಡ. = ಕರೇ ಲಕ್ಕಿ, ಕರ್ಲಕ್ಕಿ. (ನಿರ್ಗುಣ್ಣಿ, ನೀಲಿಕೆ, ಸುವಹ G.). — ಕರೇ ಹದ್ದು. The white-banded eagle, Aquilla bifasciata (Bd.). — ಕರೇ ಹಲ್ಲಿ. A black (ominous) house-lizard (My.). — ಕರೇ ಹಿಟ್ಟೆ. A common weed, the ash-coloured fleabane, Vernonia cinerea Less. (St. & Pl.). — ಕರೇ ಹೂರಿ. A large straggling shrub, Anisonema multiflora Wight. (Z.; My.). — ಕರೇ ಹೂವಿನ ಗೋರಬೆ. (ಅರ್ತಗಲ G.).

ಕರೆ karē. 8. Green black pepper (ಅವನ Śmd. Dh.; My.); green cardamoms (My.).

ಕರೆಗಾವಿ karē-gāṇa. A man of the class of people called ಕರೆ ಕಟ್ಟುವವರು (s. ಕರೆ 6; C.).

ಕರಿದು karēdu. = ಕರಿದು, etc. That is black (C.; B. 1, 1).

ಕರೆಯಿಸು karēyisu. = ಕರಸು 1, etc. (My.). 2, to cause to sound, to call out loudly, to shout to-

gether (*only in Si.*). ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಸೇರಿ ಕರೆಯುವುದು (ಸಂಹಾತಿ Si. 55).

ಕರೆಯುವಿಕೆ karēyuvikē. Calling, etc. (ಹೂತಿ, ಆಕಾರಣ, ಆಹ್ವಾನ Si. 55; ಹವ, ಹೂತಿ 388).

ಕರೆಸು karēsu. = ಕರಸು 1, etc. (Bp. 51, 10; Bh. 1, 8, 64. 71; J. 2, 35, 45; 5, 36; 10, 47; 13, 5, 19; 18, 41; 28, 29; 29, 38; My.). ಕರೆಸಿಕೊಳ್, to have one's self called; to be called (Kk. 93).

ಕರೇಟು karētu. = ಕರಟು. *The Numidian crane* (ಬೆಕ್ಕಕ್ಕಿ G.).

ಕರೇಳು karēṇu. A male elephant (ರಣ Mr. 487); a female elephant (ವೆಣ್ಣು, ಹೆಣ್ಣಾನೆ Nn. 120; ಪಿಡಿ, ವೆಣ್ಣಾನೆ Mr. 153). 2, a great onward (ಅತಿವೇಗವುಳ್ಳ, ಅತಿಹೇರಿ Nn. 120; ಹನ್ನೆ Mr. 487). 3, dust (ರಣ, ದೂಳು 120). 4, the tree *Pterospermum acerifolium* (ಧೂಪಂತೇರಿ, ವೃಕ್ಷಧೇರು 120).

ಕರೇಟಿ karēṭi. *The skull*; a basin, a cup.

ಕರೇಡೆ karēḍa. A crore, a lakh (C.; H.).

ಕರೇರ್ಧ kara-ūrdha. The back of the hand (ಮೇಲೆಗಯ Mr. 322).

ಕರೇಳು karēḷu. A pistol (My.; Br., H. ಕರೇಲಿ, a large matchlock).

ಕರು kara. 1. = ಕಡೆ 4. P. p. of ಕಡೆ 3. — ಕರು ತರ್. (i. e. ಕಡೆದು ಕೊಡುವುದು). To milk and bring (Bp. 58, 22; My.).

ಕರು kara. 2. = ಕರು 1, etc. A calf (C.). ಹೆಣ್ಣುಹುಲ್ಲೇ ಕರುದ ಹರ್ವ (Si. 168). See B. 1, 21; 3, 17; ಹುಲ್ಲೆಗದಿ, ಹೋಗದ.

ಕರು kara. 3. With blackness. — ಕರುಕದನೆ. Quite black (C. Bp. 50, 27).

ಕರುಕು karaku. = ಕರುಕು 1, etc. (Tē.; R.).

ಕರುಕೆ karakē. = ಕರುಕೆ, etc. (ತತರ್ವಕೆ G.; My.).

ಕರುಂಗು karangu. To turn black (ಕಾಷ್ಟು, ಕಷ್ಟ Smd. Dh.; Abh. P. 7, after 14; 7, 114; 10, 80; T., M. ಕದು; M. ಕದು, ಕಡ್ಡೆ, black).

ಕರುದು karadu. P. p. of ಕಡೆ 3.

ಕರುಲ್ karal. ಕರುಲು. = ಕರ್ಲ. Saltishness, brackishness. (T. ಕನ್ನಿ, saltpetre). — ಕರುಲುಘೂವಿ. Saline soil (ಕಾಷವತ್, ಉಪರ Nn.; My.).

ಕರುಸು karasu. To cause milk to flow (Bp. 57 sam.; My.); to cause to rain (Bp. 25, 13; 54, 72; 57, 83); — to cause to milk (My.).

ಕರುವು karavu. Milking (My.; M. ಕದವು).

ಕರು kari. 1. = ಕಡೆ 3. (C.). ಕಾದದೆ ಕಡುವ ಆಕಳು (ಸುವ್ರತೆ, ಸುಖಸನ್ನಿಹಿ Nn.). ಕಾದದೆ ಕಡೆಯುವ ಹಸುವು (ಸುವ್ರತೆ, ಸುಖವಾಗಿ ಹಾಲು ಕಡೆಯಲ್ ಕಸುವ ಆಕಳು Si. 322). See Prv. s. ಎಮ್ಮೆ 1.

ಕರು kari. 2. = ಕಡೆ 1, etc. (Tē.). — ಕರುಗೊರಳ. — ಕೊರಳ. A black throat (Bp. 37, 32). — ಕರುಗೊರಳವನ. — ಅವನ. = ಕರುಗೊರಳ. (Bp. 44, 68). — ಕರುದೊವಲ್. — ತೊವಲ್. A black hide (Bp. 20, 12).

ಕರು kari. 3. Vegetables of any kind, raw or boiled (M., T.). 2, flesh, curry (T., R.; cf. ಕಷ್ಟ 6).

ಕರುಕೆ karikē. = ಕಡಿಕೆ, ಕಡುಕೆ, ಕಡುಂಕೆ, ಸಡಿಕೆ, ಸಡುಕೆ, ಸರ್ಕೆ. The Huriallee grass, *Agrostis linearis* Retz. (or *Cynodon dactylon* Pers.; ದೂರ್ವ, ಹರಿತಾಲಿ Mr. 109; ಕರಗನ್ನೆ 116; ದೂರ್ವ, ಸಹಸ್ರವೀರ್ಯ G.; C.; B. 3, 11; Tē. ಗಡುಕೆ; M. ಕಡುಗ; T. ಆಡುಗು, ಅಡುಗಮ್ಮಲ್; Tu. ಕಡಿಕೆ). ಬಿಳಿಯ ಕಡುಕೆ (ಸಿತದೂರ್ವ Mr. 109).

ಕರು karu. 1. (Smd. 59). = ಕರು 2, ಕರುವು. A calf (ವತ್ತ Nr.; Si. 463; ಕನ್ನಡ, ವತ್ತ Smd. 33; C.; Tu. ಕಂಜ; see ಕನ್ನಡ 2). ಆಗವನ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕರು (ತರ್ವಕೆ Nr.). ಕಡುವಿನ ಸೆಗಣ (ಎರಣ Kk. 69). ಕಡುಗಲು (ವತ್ತಸಮೂಹ Nn. 110). ಕಡುವಿಗೆ (Si. 319; B. 2, 21). ಆಕಳದಕ್ಕೆ ಪುಟ್ಟವು ಕಡುವಕ್ಕು, ಮಕ್ಕ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿ ಗಾಹ ತುರಗ ಕುದಿ ನಾಯ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟದವು ಮಡುಗಳ್ ಆಕಳುಂ (Mr. 186). See Smd. 194. 202; Bp. 38, 40; 50, 58; 51, 22, 23; 57, 32; 60, 30. 31. 35. 36; J. 11, 4; ಎಳಗದು. — ಕಡುಗಾಡು. — ಕಾಡು. A boy who tends calves (Bhāgavata 10, 13, 1).

ಕರು karu. 2. = ಕರು 3. (Abh. P. 3, 50; 9, 104).

ಕರುಕೆ karukē. = ಕಡುಂಕೆ (Smd. 48), ಕಡುಕೆ, etc. (ದೂರ್ವ, ತತರ್ವಕೆ Nr.); ಆ ಕಡುಕೆ ಬಿಳಿದಾದೊಡೆ ಗೋಲೋಮ ತತರ್ವೋ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See ಬಟ್ಟೆಗಡುಕೆ, ಬಟ್ಟೆಗಡುಕೆ.

ಕರುಂಕೆ karunkē. = ಕಡುಕೆ (Smd. 48; Sēv. 1, 38).

ಕರುಬತನ karubatana. The state of being an envious person; envy (Rām. 6, 12, 38; My.).

ಕರುಬು karubu. 1. = ಕರುಮ್ಮು 1. (My.). See Prv. s. ತರುಬು 1.

ಕರುಬು karubu. 2. = ಕರುಮ್ಮು 2. (J. 29, 32; T. ಕರುಬು). See C. I, 86 s. ಅಕ್ಕಟ. — ಕರುಬು. — ಅ3. An envious man; a deceitful, crafty man (ಕವಿಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಂ Bhn. 61; My.). See Bh. 1, 8, 21; J. 5, 69; 28, 36; Rāv. 11, 92. Feminine ಕರುಬಿ (My.).

ಕರುಮ್ಮು karumbu. 1. To envy, etc. (ಅಸೂಯ Smd. Dh.).

ಕರುಮ್ಮು karumbu. 2. Envy, etc. (ಅಕ್ಕಟ C. I, 106; ಅಕ್ಕಟ, ಅಸೂಯ Kk. 48, o. r. ಅಕ್ಕಟ; ಅಕ್ಕಟ, ಅಸೂಯ Smd. 60).

ಕರುವು karuvu. = ಕರು 1, etc. (My.). ಆಕಳ ಕಡುವು (ತರ್ವಕೆ G.).

ಕರುಹು karuhu. (ಕರುಹು?). (= ಕರುಬು 2). (P Bh. 2, 14, 61).

ಕರು karē. 1. = ಕಡೆ 2, (ಕರೆ, etc.). Blackness; the colour black or dark-blue; a stain, a spot (ಕಲಂಕ Smd. Dh.; ಕಲಂಕು Smd. 116; ಕಲಂಕ Kk. 11 b; ಕಲಂಕು, ಕನ್ನಡ 44; ಕಷ್ಟ C. I, 21; ಕರುದು, ಕಾದೆ Smd. 69; ಕನ್ನಡ 98; Tē., M.; T. ಕಡ್ಡೆ; cf. ಕರೆ 1). See Smd. 28; Kāv. 5, 22. — ಕಡೆಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗೊರಳ. (Bp. 14, 22). — ಕಡೆಗದು. — ಕದು. To be stained (Bp. 47, 15). — ಕಡೆಗೊರಳ. — ಕೊರಳ. A black throat (Bp. 17, 11; Rāv. 14, 95). ಕಡೆಗೊರಳ. — ಕೊರಳ. 3. The black-throated one: Śiva (ನೀಲಕಣ್ಣು Smd. 3; ಮಾದೇವ, ಉಮೆಯಾಳ್, etc. C. I, 5; Bp. 23, 27; V. 36, after 55; Sēv. 2, 84). — ಕಡೆಗೊರಳವನ. — ಅವನ. = ಕಡೆಗೊರಳ. (Bp. 52, 15). — ಕಡೆವಾಳಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 7). — ಕಡೆವೆಟ್ಟು. — ಬೆಟ್ಟು. The black or dark-blue mountain (ನೀಲಾಚಲ Sē.).

ಕರು karē. 2. = ಕಡೆ 7, etc. See ಉಡುಗಡೆ.

ಕದಿ karē. 3. = ಕದಿ 1. To milk; to cause to flow, to give forth, to emit; to rain; to shed tears (ದೋಹನ Śmd. Dh.; ಕ್ಷೀರದೋಹನ Śm. 116; ಎಮೋಹನ Œt. I, 29; ಇಂ Œt. I, 43, Śs.; ಇಹ Kk. 60; C.; T., M. ಕದಿ; Tē. ಕೇಳು); to give milk (My.; T., M.). P. ps. ಕದಿ, ಕದಿ, ಕದಿದು (e. g. Bp. 50, 4), ಕದಿದು. ಪಶುವಂ ಪಾಲಂ ಕದಿದಂ (Śmd. 157). ಗೋವಳನಿನ್ನೆ ಎರ್ವ ಕದಿಯಲ ಪಟ್ಟಿದು (300). ಕದಿವ ಮುಗಿಲ (ಘನಾಘನ Hlā., Mr. 483). ನಿನ್ನೆ ಕದಿದ ಹಾಲಿನಿಂದ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪವು (ಪ್ರಯ); ಮದಿಯ ಕದಿವ ಮೇಳ (ಘನಾಘನ.); ನಾಗುಳ ಹಾಲ ಕದಿವ ಅಳಲು (ದ್ರೋಣಮಘ Nr.). ಕೊಡನಾಲು ಕದಿವ ಅನು (ದ್ರೋಣಮಘ Hlā.). ಅವುಗಲು ಕದಿವ ಹಾಲ್ (ಕ್ಷೀರ, etc. Mr. 182). ಕದಿವದು ಒನ್ನೆರಕು ಎಮ್ಮೆ (Dp. 4). ಎತ್ತಲುಂ ಕದಿವುತೆ ಬಿಡುಗಾಳಿ ದೂಳು (J. 4, 10). ಕದಿಯುವ ಹಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಒಡೆಯುವ ಕತ್ತೇ ತನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). See Grj. 2, after 106; Bp. 9, 12; 18, 78; 57, 83; 60, 45; J. 1, 7; 4, 10. 16. 55; Rāv. 8, 112; Œ. Bp. 11, 6; Si. 316. 321; B. 1, 10; ಕಣಿಗಿ ಹಿ, ಕೊಡನಾಲು ಹಿ, ಬಿಸುಗಿ ಹಿ, ಮದಿಗಿ ಹಿ; Prv. s. ಅವುತಲ.

ಕದಿ karē. 4. = ಕದಿ 1. — ಕದಿ ಕದಿ. rep. P. p. ಕದಿ ಕದಿದು (J. 25, 5). — ಕದಿ ತರು. = ಕದಿ ತರ್. (My.).

ಕದಿಗಿ karragē. Blackly; blackness (C.). ಇದ್ದಲಿ ಬಣ್ಣ ಹಾಗಿರುತ್ತದೆ? ಕದಿಗಿ (B. 1, 4). See Prv. s. ಪಿತ್ತ.

ಕದಿನೆ karranē. = ಕದಿನೆ. (Bp. 34, 8; J. 13, 35).

ಕರ kar. (kar). 1. = ಕದಿ, etc. Blackness. — ಕರ್ಕಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. The liver (ಕಾಲಬಣ್ಣ Mr. 398). — ಕರ್ಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. = ಕರ್ಕಣ್ಣ. (ಕಾಲಬಣ್ಣ, ಯಕ್ಕತ್ Hlā.). — ಕರ್ಗಮ್ಮ. Purple, dark-red (My.; ಎಣ್ಣೆಗೆಮ್ಮ G.). — ಕರ್ಕಾಲಿ. The herb *Leucas indica* R. Br. (or *Phlomis indica*, St. & Pl.). — ಕರ್ಕಾಲಿ. A kind of mildew (S. Mhr.). — ಕರ್ನೆಯ್ದಲ. = ಕರ್ನೆಯ್ದಲ. (Śmd. 251, o. r. ಕರ್ನೆಯ್ದಲ). — ಕರ್ಬಕ್ಕ. — ಕಕ್ಕ. = ಕಕ್ಕಕ್ಕ. (Rāv. 5, 59; 11, 18). — ಕರ್ಬಟ್ಟಿಯವ. — ಅವ. Whose road is black: fire (ಕರ್ಬು Kk. 21, o. r. ಕಾರ್ಬು). — ಕರ್ಬು. = ಕಕ್ಕು. (Rāv. 5, after 55). — ಕರ್ಬುನ. — ಪುನ. The black-metal: iron (ಕಾರ್ಬುನ Kk. 47, o. r. ಕಬ್ಬುನ). ಕುದಿಮ್ ಎನ್ನು, ನೆಗಿಲಾಯ್ಕು ಕರ್ಬುನಂ (Śmd. I.). — ಕರ್ಬಿಟ್ಟು. A black mountain (Abh. P. 13, 128). — ಕರ್ಬಿಡ. A black huntsman. ಕರ್ಬಿಡರ್ (Śmd. 82). — ಕರ್ಬಿಡನ್. — ಪೊನ್. = ಕರ್ಬುನ. (ಗಿರಾಸರ್, ಶಿರಾಸರ್, ಅಯಸ, ಲೋಹ Mr. 98, o. r. ಕಾರ್ಬುನ; Abh. P. 4, 12). — ಕರ್ಬಕ್ಕ. = ಕರೇ ಲಕ್ಕ. A shrub or small tree, *Vitex negundo* L. (St. & Pl.).

ಕರ kar. 2. = ಕರ 2, in ಕರ್ಕೇಳು (My.).

ಕರ kar. 3. (= ಕರ 3). — ಕರ್ಕಣ್ಣ. rep. The sound made in the gnashing of teeth (C.). 2, the cawing of crows (My.; cf. ಕವ 1).

ಕರ kar. 4. = ಕರ 4. — ಕರ್ಕಣ್ಣ. = ಕರಕಣ್ಣ. (My.).

ಕರ karka. White; excellent; beauty; fire. 2, a white horse.

ಕರಕ karkata. A crab; the sign Cancer. 2, = ಕರ್ಕಡ, ಕರ್ಕಡ, hard, firm, strong (ಬೆಟ್ಟದವ Mr. 228, see ಕರ್ಕಡ).

ಕರಕಟ karkataka. A crab (ಕುಲೀರ, ಎಡಿ Mr. 410).

ಕರಕಟಿ karkati. = ಕಂಕಡಿ. A sort of cucumber, *Cucumis utilisissimus* Roxb. (ಸುವನ್ನೆ Hlā.; see Si. 161). 2, a female crab (Bp. 3, 16). 3, a snake (? cf. ಕರ್ಕೇಳು). — ಕರ್ಕಟಿಯ ರಟ್ಟು. A rope mistaken for a snake (Bp. 31, 3).

ಕರಕಟಿಕೆ karkatikē. The melon, *Cucumis melo* Lin. (ಎಂ ಸಿಕ್ Mr. 135).

ಕರ್ಕಡ karkada. Tbh. of ಕರ್ಕಟ. — ಕರ್ಕಡವನ್ನಿ. — ಪನ್ನಿ. A strong or fierce boar (Grj. 1, 109. 111).

ಕರ್ಕಡೆ karkadē. (= ಕಕ್ಕಡೆ 1?). See Abh. P. 13, 61.

ಕರ್ಕನ್ದು karkandhu. The jujube, *Zizyphus jujuba* Lam. (ಎಲಟಿ Nr.; ಬೋರೆಯು ಗಿಡ G.; see ಎಂ 1).

ಕರ್ಕರ karkara. Hard, firm (see ಕರ್ಕಟ No. 2). 2, a sort of duck or goose (ಕಾರಣ್ಣವ, ಕಾದವ್ವು Hlā. MS.).

ಕರ್ಕರಿ karkari. A kind of waterpot (ಕರಗ Mr. 209; see ಅ ಣದಿಗಿ).

ಕರ್ಕರೇಟು karkarēṭu. The Numidian crane.

ಕರ್ಕಲಗಿಡ karkala-giḍa. A shrub with yellow flowers, *Grewia pilosa* Lamk. (Z.).

ಕರ್ಕವೃತ್ತ karka-vṛitta. The first point of Cancer, the summer solstice (B. 5, 305. 306).

ಕರ್ಕಶ karkaśa. = ಕಕ್ಕುಸ. Hard, firm (ಬೆಟ್ಟದವ Mr. 228). 2, rough, not soft; harsh; severe; violent; cruel; unkind, unmerciful; Yama. 3, a kind of Cassia, *Cassia* or *Senna esculenta*; — ಎಲಹಾಲಿ (Mr. 133). — ಕರ್ಕಶವಡೆ. — ವಡೆ. To become hard (Bp. 12, 19).

ಕರ್ಕಶತೆ karkaśatē. = ಕಕ್ಕುಸತೆ. Hardness; roughness; harshness, etc. (ಇದುವು Kk. 51; ಪರ್ವಂತಿ Kk. 87, o. r. ಕಕ್ಕುಸತೆ).

ಕರ್ಕಶಯೌವನ karkaśa-yauvana. = ಕಕ್ಕುಸವುನ (Śmd. 376). A rough time of youth.

ಕರ್ಕಳ karkala. = ಕರ್ಕ No. 2. ತುರಗವರ್ಣಂ ಬಿಳಿಯದಾಗಿ ಕರ್ಕಳನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 275).

ಕರ್ಕಾರು karkāru. A kind of gourd, *Beningkasa cerifera* Savi. (ಕುವು Mr. 148).

ಕರ್ಕು karku. 1. = ಕಕ್ಕು 1, etc. — ಕರ್ಕುನದಿ. = ಕಕ್ಕುನದಿ, etc. (Śmd. 205 Mdb.).

ಕರ್ಕು karku. 2. = ಕರಕು 1, etc. (My.).

ಕರ್ಕುಂಟೆ karkōṇṭē. Tbh. of ಕ್ರೌಂಚ. = ಕೊರಕುಂಡೆ (and ಪರ್ವತಕ್ಕು). The demoiselle crane, *Anthropoides virgo* (My.).

ಕರ್ಕುಟ karkōṭa. = ಕರ್ಕುಟಕ. (My.; G.).

ಕರ್ಕುಟಕ karkōṭaka. N. of a nāga or serpent (Mr. 402; see ಎಣ್ಣು ಕುಲ; Bp. 46, 33; J. 24, 32. 35).

ಕರ್ಕುಟಕಿ karkōṭaki. The plant *Momordica charantia* Lin. (ಪಿತ್ತಪ್ಪು, ಹಾಗಲ್ Mr. 146).

ಕರ್ಕುಲ karkōla. = ಕಕ್ಕುಲ. (Nr.).

ಕರ್ಕುಲಕ karkōlaka. = ಕಕ್ಕುಲಕ. (Nr.).

ಕರ್ಗಿಸು kargisu. = ಕರಗಿಸು. (My.).

ಕರ್ಗು kargu. 1. = ಕರಗು, etc. (My.).

ಕರ್ಗು kargu. 2. = ಕದ್ಲು. To turn black (Abh. P. 7, 85).

ಕರ್ಗು kargu. 3. Blackness (ಕರ್ಕ Œt. I, 84).

ಕರ್ಕಿ karki. = ಕರಕಿ, etc. — ಕರ್ಕಿಕಾಯಿ. = ಕರಕಿಕಾಯಿ. (S. Mhr.).

ಕರ್ಕಿ karki. = ಕರ್ಕು, ಬರ್ಕು q. v. (My. occasionally). 2, that is for daily use; common, inferior (My.; Mhr., H. ಬರ್ಕು), e. g. ಕರ್ಕಿಯದಿಕೆ, ಕರ್ಕಿಯಲೆ (My.).

ಕರ್ಕು karōu. (karōu). 1. = ಕಚ್ಚು 1. To bite, etc. (ಪಾದನ Śmd. Dh.; ದನ್ನದಿಂ ಕದಿವುದು Śm. 86; Tē. ಕದಿ; see ಕದಿ 3). See Rāv. 5, after 120; 5, 122; 9, 27; 13, 64.

ಕರ್ಣಾವತಂಸ karna-avatamsa. An ear-ring (Bp. 42, 11; J. 2, 3).

ಕರ್ಣ karni. 1. Relating to the ear; having a helm. 2, the son of Karna (J. 8, 36). 3, a particular part of the plough (ಕುಡಿನು Mr. 370, one MS.; o. ra. ಕುಡನು one MS., ಕುಡಿನು two MSS.).

ಕರ್ಣ karni. 2. Tbh. of ಕರಣಿ. A scribe, an accountant. See ಕುಲಕರ್ಣಿ.

ಕರ್ಣಿಕ karnika. Tbh. of ಕರಣಿಕ. (My.).

ಕರ್ಣಿಕಾರ karnikāra. The tree *Pterospermum acerifolium* Willd. (ಕೊಸಗು Hlā.; ಕೊಸಗು, ಬಿಟ್ಟವಾನರೆ Śā.).

ಕರ್ಣಿಕೆ karnikē. A hollow cylinder thrust through the lobe of the ear; any ornament for the ear, an ear-ring (ಶ್ರವಣ ಕುಣ್ಣುಲ, ಕರ್ಣಕುಣ್ಣುಲ Nn. 21; ಕರ್ಣದ ಅಭರಣ Mr. 519; see s. ಕೊಪ್ಪ 2). 2, the tip of an elephant's trunk (ತುಣ್ಣುಲ ಕರಾಗ್ಗ, ಗಜಹಸ್ತಗ್ಗ 21; ಮದಗಜದ ಹಸ್ತ 519). 3, the pericarpium of a lotus (ಮನಜಾತೋಶ 21; ಅಮೃತಜದ ಬೀಜಂಗಲ್ ಇಪ್ಪ ಎದೆ 519). 4, a fruit stalk. 5, ಅಹವಾಂಗ, ಕಾಳಿಗದ ಮದ್ಯ (21). 6, ತೀರ್ಥ (21). 7, an Apsaras; N. of an Apsaras. ಕರ್ಣಿಕೆಯರ್ ಜರಾತ್ರಿತರ್ ಎನಲ್ಗೆ ಜಕ್ಕಿಯರ್ ಎನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 15). 8, ದಾಲಿ, ಕೊಡಗೂಸು (Nn. 21). 9, the middle-finger.

ಕರ್ಣೀರಥ karni-ratha. A covered car or a kind of litter.

ಕರ್ಣಿ karnē. = ಕರಣಿ No. 4. (My.).

ಕರ್ಣೇಜುಸ karnē-japa. A slanderous whisperer, a tale-bearer.

ಕರ್ಣೇಂದ್ರಿಯ karna-indriya. The organ of hearing (Dp. 53, 4).

ಕರ್ತ karta. Tbh. of ಕರ್ತೃ, q. v. A doer, a maker, an agent; a creator; one who practises what he knows; a master, a king (ಒಡೆಯ G.); etc. See Ch. v. 38; Bp. 50, 50; 53, 45. 57; 54, 3. 4. 5. 15. 17. 18. 19; 58, 65; ಅಂತನಿರ್ವಾಹ, ಲೋಕ-, ವಿಶ್ವ-. ಸೂಪಕಾರರ ಕರ್ತ (ಪೂರೋಗಮ Mr. 269). — ಕರ್ತಕರ್ತರ ಕರ್ತ. (Bp. 54, 3). — ಕರ್ತರ ಕರ್ತ. (Bp. 54, 19).

ಕರ್ತನ kartaṇa. Cutting, clipping, shearing.

ಕರ್ತರಿ kartari. = ಕತ್ತರಿ, ಕತ್ತಿ. Scissors or shears. 2, a knife; a dagger; a small sword. 3, the part of an arrow to which the feathers are attached (ಪುಂಬ, ತತ್ತಿಸುನ ಹಿರು ಕು Mr. 295). Cf. ಕತ್ತಿ. (Another ಕರ್ತರಿ see s. ಕರ್ತೃ).

ಕರ್ತಲೆ kartalē. = ಕತ್ತಲೆ, etc. (Abh. P. 10, 285).

ಕರ್ತವ್ಯ kartavya. To be done, fit to be done; that ought to be done, obligation, duty, task. See Bp. 53, 41; 54, 3; Śā. 4, after 24; B. 4, 33; Si. 71.

ಕರ್ತಾರ kartāra. Tbh. of ಕರ್ತೃ (Śmd. 104; My.). See Śmd. 301; ಕಾವ್ಯ.

ಕರ್ತು kartu. P. p. of ಕರಿ 1. (My.).

ಕರ್ತು kartu. Tbh. of ಕರ್ತೃ. (Bp. 30, 15; 54, 3. 16; J. 2, 29; My.). See ಜಗತ್.

ಕರ್ತೃ kartṛi. = ಕರ್ತ q. v., ಕರ್ತಾರ, ಕರ್ತು. A doer, a maker, an author, an agent (Śmd. 45); a creator; a master, a king (ಎಲಿ Śm. 117). 2, (in gram.) an agent, one who acts of his own accord, the active noun, the nominative case, the subject (Śmd. 115. 154. 155. 156. 272. 273. 299; Kāv. I, 2, 2. 3; V, 950). 3, an heir (My.). — ಕರ್ತರಿ. In the (idea of an) agent. — ಕರ್ತರಿಪ್ರಯೋಗ. The use of the active voice (My.).

ಕರ್ತೃಕ kartṛika. = ಕರ್ತೃ No. 2. See ಛಿನ್.

ಕರ್ತೃಕರ್ಮಕ್ರಿಯಾಸಮ್ಬಂಧ kartṛi-karma-kriyā-sambandha.

The relation between subject, object, and predicate (Śmd. 6 Cm.).

ಕರ್ತೃತ್ವ kartṛitva. Agency, the act or property of an agent. 2, mastership; superintendence (ಮೌಢಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ, ಒಡೆತನ Nn. 101).

ಕರ್ತೃ kartṛi. = ಕತ್ತಿ, ಕರ್ತರಿ. A pair of scissors (Sk.); etc.

ಕರ್ತೃಕೆ kartṛikē. = ಕತ್ತಿಗೆ, q. v. A small sword; a knife; a hunter's knife.

ಕರ್ತಮೆ kardama. Mud, mire, clay; filth, sin. 2, flesh. 3, N. of a Prajāpati.

ಕರ್ತಮಜಾತೆ kardama-jātē. A lotus; a woman of bad origin (J. 7, 9).

ಕರ್ದುಕು karduku. = ಕದ್ದುಂಕು 1, ಕರ್ದುಂಕು (Śmd. 48).

To strike lightly with the beak, to peck (ಲಘುಶಂಕುಘಾತನ Śmd. Dh.; Grj. 2, 36).

ಕರ್ದುಂಕು kardunṅku. = ಕರ್ದುಂಕು. (Śmd. 48 & Dh.; Abh. P. 7, 147; Grj. 3, after 103; Rāv. 8, 85; 10, 29; Śā. 2, after 42).

ಕರ್ಪಟ karpata. = ಕಪ್ಪಡ, etc., ಕರ್ಪಡ. Old or patched or ragged garments (ನಕ್ಷತ್ರ, ಮಾಸದ ಹಡಾಯ ಸೀರೆ Nr.); cloth, raiment (ಡೀಲ, ಬೀರ, ಅಮ್ಬರ, ವಸ್ತ್ರ, etc., ಸೀರೆ Hlā.). See ಕರ್ಮಗರ್ಪಟ.

ಕರ್ಪಟಿ karpati. (= ಕಪ್ಪಡಿ). A religious mendicant in patched or ragged clothes.

ಕರ್ಪಡ karpada. Tbh. of ಕರ್ಪಟ. (Śā. 3, 23).

ಕರ್ಪರ karpāra. = (ಕಪರಿ), ಕಪ್ಪರ 2, (ಕಪ್ಪರಿ No. 2), ಕಪ್ಪರೆ, ಕೊಪ್ಪರ, ಖರ್ಪರ. A cup; a pot; a boiler; an iron saucepan or frying-pan (ಕಬಾಹ, ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ Nr.; Hlā.; Mr. 209); the skull.

ಕರ್ಪರಿ karpāri. = ಕಪ್ಪರಿ No. 1. A collyrium extracted from the *Amomum zanthorhizon* Roxb. 2, blue vitriol (ಮಯೂರಕಣ್ಣು Mr. 144, o. r. ಖರ್ಪರಿ).

ಕರ್ಪಾಸ karpāsa. The cotton plant, cotton, *Gossypium herbaceum*.

ಕರ್ಪಾಸಿ karpāsi. The cotton plant.

ಕರ್ಪು karpu. (karpu). = ಕಪ್ಪು 5. (ಕರ್ಗು Ūt. I, 34; Śā. 3, 15; see ಕಡುಗರ್ಪು).

ಕರ್ಪುರ karpura. = ಕರ್ಪುರ, etc. Tbh. of ಕರ್ಪುರ. (ಹವ Ūt. I, 49; ಕಪ್ಪರ Kk. 94; C.). See Grj. 3, after 91; Bp. 8, 60; 60, 50. — ಕರ್ಪುರಸುಣ್ಣಿ. A kind of aromatic root (My.). See ವನತಿ.

ಕರ್ಪುರ karpūra. = ಕಪ್ಪರ 1, ಕಪ್ಪರ, ಕಪ್ಪ, ಕರ್ಪುರ. Camphor. See ವತ್ಸ. — ಕರ್ಪುರವಜ್ಜಿಗಿಡ. A kind aromatic pañcī (My.). ಕರ್ಪುರವಾಯಿ. A kind of wild plantain (My.). — ಕರ್ಪುರವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. Thick-leaved lavender, *Lavendula carnosa* Wall. (Mg.).

ಕರ್ಪುರಕರಣ್ಣಿ ಕ ಕarpūra-karaṇḍaka = ಕಪ್ಪರಗರದಗೆ. A camphor box.

ಕರ್ಪುರಶಿಲಾಜತು karpūra-śilā-jatu. or ಕರ್ಪುರಶಿಲಾಜತು. = ಕರ್ಪುರಶಿಲಾಧಾತು. (My.; Tē.).

ಕರ್ಪುರಶಿಲಾಧಾತು karpūra-śilā-dhātu. A foliated, crystallized gypsum, used medicinally (My.).

ಕರ್ಪುರಾರತಿ karpūra-ārati. An ārati in which camphor is burned (C.).

ಕರ್ಬು karbu. = ಕಬ್ಬು, etc. (Śmd. 201, o. r. ಕರ್ಪ; Bp.

12, 28; see ಅಮುಗಬು). — ಕರ್ತುನಿಲ್ಲ. -ವಿರ. 3. Kāma (Rāv. 1, after 135).

ಕರ್ತುನ karbuna. See s. ಕರ್ಮ 1.

ಕರ್ತುನ karbura. Greyish, variegated; a variegated colour. 2, gold. 3, a Rakshas or demon.

ಕರ್ತುಜ karbūja. = ಕರಬಜು, etc. (My.).

ಕರ್ತುರ karbūra. Gold. 2, the plant *Curcuma amhaladi* or *zerumbet*. 3, a yellow orpiment.

ಕರ್ತುರಿತ karbūrīta. Variegated; many-coloured. (Abh. P. 12, after 2).

ಕರ್ತುನ್ karbūn. See s. ಕರ್ಮ 1.

ಕರ್ಮ karma. = ಕಮ್ಮ. An act, an action; performance, business; duty. 2, the idea or notion expressed by the accusative case, the category of the accusative; the objective noun (Śmd. 6. 115. 154. 155. 156; Kāv. I, 2, 2. 3; V, 950). 3, the idea of the passive voice (Śmd. 300 Cm.; see ಕರ್ಮದಿಪ್ರಯೋಗ). 4, any religious action or rite, as sacrifice, ablution, etc. 5, sin (C.; Bp. 3, 48; 25, 31; 28, 32; 45, 32; 52, 13). See ಅಪಿ; Bp. 54, 14, seq.; ಬರಾಯ.

ಕರ್ಮಕರ karma-kara. A servant of any kind; a hired labourer.

ಕರ್ಮಕರಿ karma-kari. A female servant. (R.).

ಕರ್ಮಕಾಂಡ karma-kāṇḍa. That department of the vēdas (or śmṛitis) which relates to ceremonial acts and sacrificial rites. (My.).

ಕರ್ಮಕಾರ karma-kāra. = ಕಮ್ಮಗಾರ, etc. One who does any business; an artisan, a mechanic; a blacksmith; a hired labourer. Cf. ಕರ್ಮಕರ.

ಕರ್ಮಕ್ಷಮ karma-kṣama. Competent to perform an act.

ಕರ್ಮಗತಿ karma-gati. The condition induced by one's deeds, fate (My.; Mhr.).

ಕರ್ಮಕರ karmaṭha. Skillful or clever in work; scrupulously exact in the discharge of all work or rites; the director of a religious rite. (My.; Bp. 53, 3).

ಕರ್ಮಕರ karmaṇi. 1. Tbb. of ಕರ್ಮಣ್ಯ. Assiduous, laborious; a skillful or clever workman (ಕರ್ಮಕರ, ಬಲುಗಲಸ Mr. 236).

ಕರ್ಮಕರ karmaṇi. 2. In karma or the idea of the passive voice. — ಕರ್ಮದಿಕ್ರಿಯೆ. A verb in the passive voice (My.).

— ಕರ್ಮದಿಪ್ರಯೋಗ. The use of the passive voice (Śmd. 301 Cm.). — ಕರ್ಮದಿನಾಡ್ಯ. The passive voice. (My.). — ಕರ್ಮಣ್ಯಾರ್ಥ. = ಕರ್ಮದಿನಾಡ್ಯ. (My.).

ಕರ್ಮಣ್ಯ karmaṇya. = ಕರ್ಮದಿ 1. Diligent, etc.

ಕರ್ಮಣ್ಯ karmaṇyē. Wages, hire.

ಕರ್ಮದೋಷ karma-dōṣa. Sinful work, sin, vice; the evil consequence of human acts. (My.).

ಕರ್ಮಧಾರಯ karma-dhāraya. N. of a class of compounds (Śmd. 89 Mqb.; 196. 200. 203. 210. 211; Kāv. I, 3, 6-9).

ಕರ್ಮದ್ವಿ karmaṇḍi. A religious mendicant of the Brāhmaṇa caste.

ಕರ್ಮಪರಿಪಾಕ karma-paripāka. Final recompense for actions done in a former life; fate (ದತಿ, ಕರ್ಮದ ದಿವುಗದ Nn. 27). Cf. ಕರ್ಮಪಿಪಾಕ.

ಕರ್ಮಫಲ karma-phala. The fruit or recompense of actions (ನಾನ, ಕಟ್ಟಿದನ್ವಯ ಕರ್ಮಗಳು Nn. 90). See Bp. 34, 12; 54, 15.

ಕರ್ಮಮಾರ್ಗ karma-mārga. The way of works or rites; the way of sin (Bp. 40, 57).

ಕರ್ಮವಲೆ karma-valē. A form of jaundice (ಕಾಮಲೆ Mr. 387, o. r. ಕರ್ಮವಲೆ).

ಕರ್ಮವಾದಿ karma-vādi. Teaching works; teaching sin; a teacher of etc. ಕರ್ಮವಾದಿಯೆ! ಕರ್ಮವಿಕ್ರಯನೆ! (Bp. 45, 22).

ಕರ್ಮವಿಷಯ karma-vidūra. Very far from works or rites; very far from sin (Bp. 20, 28).

ಕರ್ಮವಿಪಾಕ karma-vipāka. The ripening of actions: the good or evil consequences of actions done in former stages of existence.

ಕರ್ಮಶಾಲೆ karma-śālē. A workshop (ಪಂಚಕಾರುಕರ ಮನೆ Mr. 197).

ಕರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ karma-śāstra. A work on religious rites. 2, a sinful work (Bp. 54, 29).

ಕರ್ಮಶೀಲ karma-śīla. Able to accomplish a work or a duty; assiduous.

ಕರ್ಮಶೂರ karma-śūra. One who accomplishes his work assiduously or scrupulously.

ಕರ್ಮಸಜಿವ karma-sāciva. A man employed upon active duty, as a judge, a deputy, etc.

ಕರ್ಮಸನ್ಯಾಸಿತ karma-sannyāsika. One who has withdrawn from works, an ascetic.

ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ karma-sākshi. Who beholds all deeds: the sun.

ಕರ್ಮಸಾಧಕ karma-sādhaka. Accomplishing a work. (R.).

ಕರ್ಮಸಾನ karma-sāna. Nails appended to the bit of a bridle (ಮೊಳೆಗಳು Mr. 274).

ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿ karma-siddhi. Accomplishment of an act, success. (My.).

ಕರ್ಮಾಂಗ karma-āṅga. Part of any act, part of a sacrificial rite. (J. 10, 30).

ಕರ್ಮಾಧಿಕಾರ karma-adhikāra. The right of action or of performing vedic rites (My.).

ಕರ್ಮಾಧೀಶ karma-adhīśa. A master over works (Bp. 54, 15).

ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ karma-anuśṭhāna. Practising one's duties discharging peculiar functions. (My.).

ಕರ್ಮಾಂತರ karma-antara. Funeral rites (My.; Tē., Mhr.).

ಕರ್ಮಾಯುಕ್ತ karma-āyatta. The fruit of actions (Abh. P. 9, 96).

ಕರ್ಮಾರ ಕರ್ಮāra. = ಕರ್ಮಕಾರ. 2, a bamboo.

ಕರ್ಮ karmi. = ಕಮ್ಮ 1. Acting, doing, performing; engaged in. 2, a sinner (Bp. 7, 4; 18, 42; 20, 28; C.). See ಅಪಿ, ಪತು, ಸುಕೃತ; Mr. 539.

ಕರ್ಮಕ karmika. Acting; active. See ಅಧಿ.

ಕರ್ಮಪ್ರ ಕarmishṭha. Very active or assiduous. 2, very sinful (Bp. 60, 55; My.).

ಕರ್ಮಣ karmaṇa. Acting; act, work. See ಅಲಂ.

ಕರ್ಮರ karmaṛa. Variegated; a variegated colour. (G.).

ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ karma-indriya. An organ of action: the hand, the foot, the larynx, the organ of generation, and that of feculent excretion. Cf. ಬುದ್ಧೇಂದ್ರಿಯ.

ಕರ್ಮ karlu. = ಕರಲ. — ಕರಲ ನಲ. = ಕರಲಧೂಮ. (C.).

ಕರ್ಮಟ karvaṭa. The capital of a district, of two or four

hundred villages, not a city nor a village, but partaking of both; a market-town.

ಕರ್ವತಕಾರಿ karvata-kāthi. An embellished silken border of a dōtra (S. Mhr.; B. 3, 103).

ಕರ್ವು karvu. = ಕರ್ಬು, etc. Sugar-cane. ಕರ್ವನೊಳ ರಸಂ (Smd. 168). See ರಸವಾಳಿಗರ್ವು. — ಕರ್ವವಿಲ್. — ಬಿಲ್. A bow of sugar-cane (Grj. 2, after 106; 3, 47). — ಕರ್ವ ಎಲ್ಲ. — ಅ 3. Kāma (Grj. 8, 22).

ಕರ್ಷ karsha. Drawing, pulling; ploughing. 2, a weight of gold or silver, equal to 16 māshas, about 176 grains troy (or commonly about 280 grains troy; ಎಮ್ಮತ್ತು ಗುಂ ಜೆಯ ತೂಕ G.). See Si. 329.

ಕರ್ಷಕ karshaka. A husbandman (ಕೃಷಿಯ ಮಾದ್ರಿ ಒಕ್ಕಲಿಗಂ Mr. 370).

ಕರ್ಷಣ karshana. Drawing, dragging, pulling, tearing scratching, (rubbing); ploughing; tormenting. See ಒರೆ, ಬರೆಯಿಸು; ಕಣ್ಣಿತಿ, ನಿ.

ಕರ್ಷಫಲ karsha-phala. Beleric myrobalan, the tree Terminalia bellerica Roxb. (ಅಳಿಯ ಕಾಯಿ G.; ತಾದಿಯ ಕಾಯಿ G.).

ಕರ್ಷು karshu. A furrow; a canal; a river. 2, agriculture. 3, livelihood. 4, a fire of dried cow-dung.

ಕರ್ಷೇಫಲ karsha-upala. A touch-stone (Sēv. 2, after 42).

ಕರ್ಳು karḷu. = ಕರುಳ್, etc. (My.).

ಕಲ್ kal. 1. (=ಕಲಿ 1). To learn (ಅಭ್ಯಾಸ Smd. Dh.; Sm. 108; Tu., T., M.; Tē. ಕವಿಷು). P. p. ಕಲ್ಪು (Smd. 230. 272). See Abh. P. 3, 150; Rēv. 4, 76; 13, 64; ನಡೆಗಲ್, ನುಡೆಗಲ್.

ಕಲ್ kal. 2. Learning. — ಕಲ್ಪಾಯ್. — ಅಯ್. (Smd. 234). A teacher (ಎದ್ಯಾತಿಕ್ಕ ಕ Kk. 36; ಎದ್ಯಮಂ ಬಲ್ಲಿ ತಾಗಿಯೆ ತಿಕ್ಕ ಪಾ ತ Sm. 46). See Smd. 234.

ಕಲ್ kal. 3. (=ಕಲಿ 2), ಕೊಲಿ 2, ಕೋಲಿ 3. (T., M. ಕಲ, Tē. ಕಲಮು, Sk. ಕಲಾ, ಕಲಿ, a ship). See ಹದಿಗಲ್, ಹದಿಗಲ್, ಹದಿಗಲ್.

ಕಲ್ kal. 4. (=ಕಲಿ 1), ಕಲಿ, ಕನಿ 3, ಕನಿ 2, ಕಲು, ಕಲ್ಪು 1. (Smd. 58). A stone (ಪಾಪಾಣ Smd. Dh.; ತಲಿ Sm. 108; ಪಾಪಾಣ, ಕಾನ್ತ, etc. Mr. 96; C. as ಕಲ್ಪು; T. ಕಲ್, ಕಲ್ಪು; M., Tu. ಕಲ್ಪು; Tē. ಕಲು, ಕಲ್ಪು; cf. ಕಡು 1, ಕನಿ 5). 2, a hard, stiff, apathetic state or mind (ಜಡಧಾವಂತ. I, 85). ಕಲ್ಪಿಲ್ಲಂ (Smd. 84). ಕಲ್ಪನ್ ಎದಿದಂ or ಕಲ್ಪನ್ ಎದಿದಂ (144). ಕಲ್ಪ ಪಾಸಿಗಲ್ (287, o. r. ಪುಲ್ಲ). ಬಿಟ್ಟದಿನ್ದುರುಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಪಂ ಗಣ್ಣಿಕ್ಕಲ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಪಾವಿಯ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ, ಜೀವಧನ ಕುಡಿಯ ಬೀಳಿನ್ದು, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಪ ದೋಣಿ (ಅಹಾವ, etc. Nr.). ಕಲ್ಪಿಲಿ (Bp. 28, 31; 42, 3; 50, 72). ಕಲ್ಪಂ (50, 35). ಕಲ್ಪಿಲಿ (=ಕಲ್ಪಿಲಿ, 18, 52; 43, 40). See J. 10, 11, 12; 14, 9; 19, 20. — ಕಲ್ಪಿಟಗ. (Smd. 237). = ಕಲ್ಪುಟಗ. A stone-cutter, a mason (My.). — ಕಲ್ಪವುಟಕ್ಕ. = ಕಲ್ಪುಟೋಕ. (My.). 2, = ಹೋಳಕ. (My.). — ಕಲ್ಪಣ. = ಕಲ್ಪ ಗಾಣ. (My.). — ಕಲ್ಪಣ್ಣು. = ಕಲ್ಪುಗುಣ್ಣು. A stone-ball, a boulder (C. Bp. 42, 30; J. 4, 23; 21, 30). — ಕಲ್ಪಣ್ಣು ವದಿ. — ಮದಿ. A rain of stone-balls (C. Bp. 42, 33). — ಕಲ್ಪವದಿ. A stone-čāvaḍi (My.). — ಕಲ್ಪಿಟ್ಟ. A square stone-trough (My.). — ಕಲ್ಪಿಣಿ. An oblong stone-trough (My.). — ಕಲ್ಪಾರು. The American aloe, Agave americana L., and the bastard aloe, Agave vivipara L. (Z.). 2, = ಕಲ್ಪುನಾರು. (My.). — ಕಲ್ಪಣಿ. A stone quarry (Mg.). — ಕಲ್ಪರಣಿ. = ಕಲಪರಣಿ, ಕಲ

ವಟ್ಟಿ. A stone vessel (R.). — ಕಲ್ಪರೆ. Laminæ in stones, as talo, slate, etc. (My.). — ಕಲ್ಪರೆ. A place of refuge under a rock. ಕಲ್ಪರೆ ನಿಲ್, to stand in such a place (Abh. P. 9, after 3). — ಕಲ್ಪಸರಿ. = ಕಲ್ಪುಬಸರಿ. (My.). — ಕಲ್ಪದೊ. A stone-rain (J. 4, 16); hail (My.). — ಕಲ್ಪ ಗಾಣ. A mill with stones for grinding (Riv. 6, 66). — ಕಲ್ಪ ಮಾನಿಸ. A man of stone: a very sturdy man (Grj. 2, after 106). — ಕಲ್ಪ ಣಿಸು. — ಉಣಿಸು. Stone-eating (J. 28, 38; cf. ದೃಪದಾತನ). — ಕಲ್ಪುಪ್ಪ. Rock-salt (B. 4, 202); sea-salt (My.; ಲವಣ, ಸಮು ದ್ರಜ Mr. 143; ಅಕ್ಕಿಲ, ವತಿರೆ, ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು Si. 311). — ಕಲ್ಪುಳಿ. — ಉಳಿ. A stone-cutter's chisel (ಟಿಂಕ Nr.; My.). — ಕಲ್ಪಿದಿ. — ಎದಿ. = ಕಲ್ಪಿದಿ. A heart of stone, a hard heart. See ಕಡುಗಲ್ಪಿದಿ. — ಕಲ್ಪಿರೆ. (Smd. 83). A handful of stones (?). — ಕಲ್ಪಿವು. = ಕಲ್ಪುಹುವು No. 2. (ಕಾರಾನುಸಾರ್ಯ G.; My.). — ಕಲ್ಪಿಣ್ಣಿ. A clod hard as a stone. ಹಿಂದು ಪಾ ಪನ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುದುಗಿ, ಕರಗೋದೇ ಪಾವಿ ತಾ ಮು ನ್ನ ಮಾಡಿದದು ಎರೆಯ ಕಲ್ಪಿಣ್ಣಿ! (Sp.).

ಕಲ kal. = ಕಲ 3. Tbh. of ಏಲ. See ಕಲ್ಪತ್ತು, ಕಲ್ಪತ್ತು.

ಕಲ kala. 1. (r. ಕಲಿ 2). The state of being joined or mixed; that of being promiscuous or various: all (Tē. ಕಲಿ). — ಕಲಕಾಲ. At the various, or all, times, permanently (Tē.). ಕಲಕಾಲ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ತ್ರ ಹೇದ್ಯಾನ್ದು (Prv.). — ಕಲಗಡ್ಡು. — ಕಡ್ಡು. The water wherein raw rice and other corn and vegetables have been washed, to which strained rice-water, etc. is added, and which is given to cattle (My.; Tē. ಕಲಿ; Si. 311). ಅರೇ ಹುವು ಬಿಲ್ಲ ಕಲಗಡ್ಡು ನೀರಿನ್ದು ಮಾಡಿದ ಹಡ್ಡು (ಮೈರೇಯ Si. 348). — ಕಲಗಂಡು. — ಕಂಡು. The vessel in which ಕಲಗ ಡ್ಡು is kept (S. Mhr.). — ಕಲಬರಿಕೆ. The state of being mixed together, as cold and hot water, etc. (C.).

ಕಲ kala. 2. (=ಕಲಿ 3). A pot, a vessel (T., M.; R.). ಕಲ kala. 3. = ಕದ 2 No. 2, ಕಲ 11. A sound in imitation of loud laughter. — ಕಲಕಲಿಸಿ ನಗು. To laugh aloud (My.).

ಕಲಿಕಲಿ kalkali. = ಕಲಕಲಾಟ. (S. Mhr.).

ಕಲ kala. 1. = ಕದ 1, etc. Dumb (ಕದ Hlā.). 2, gold (ಪೊನಿ C. I, 47; cf. ಕದವರ 1). 3, musical time or measure (ತಾಲ Mr. 111, as ಕಲ). 4, a palm-tree (ಧ್ವಜದ್ವಯ 111, as ಕಲ). 5, the palmyra-tree or wine-palm (ತಾದ್ 111, as ಕಲ). 6, another palm-tree (ಪತ್ರಿ 111, as ಕಲ). 7, the tree Shorea robusta. 8, (a note or tone) inarticulate, but melodious; a low or soft tone, as humming, buzzing, murmuring (cf. ಕಲಕಲ). — ಕಲಕೇತ. N. (Bp. 29, 5; 54, 44). = ಕಲಪಕೇತ. — ಕಲಕೇತದೊಮ್ಮ. N. (Bp. 29, 1. 25). — ಕಲ ಕೇತದೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 29 sum.; 29, 19. 32. 34. -ಯ; 58, 2). — ಕಲಕೇತದೊಮ್ಮ. N. (Bp. 29, 10). — ಕಲಕೇತದೊ ಮುದೇವ. N. (Bp. 61, 9). — ಕಲಕೇತಿ. A woman of soft, charming or clever words (My.). — ಕಲಕೇತಿತನ. The state of such a woman (My.). — ಕಲಕೇತದೊಡೆಯ. -ಬಡೆಯ. N. (Bp. 29, 33). — ಕಲಬಿಲಿ. Noise (S. Mhr.).

ಕಲ kala. 2. = ಕಲಿ. Part. See ನಿಕ್ಕಲ, ಸಕಲ.

ಕಲ kala. 3. = ಕಲ. See ಕಲಬತ್ತು.

ಕಲಂ kalam. = ಕಲಮು 1 & 2. See ಒಳ.

ಕಲಕ kalaka. (=ಕಲಕು 2), ಕಲ್ಪ. Mixture; a mixture in medicine (of unboiled ingredients, My.).

ಕಲಕಣ್ಣು kala-kanṭha. Having a sweet sound: the cuckoo (ಕೋಕಿಲ, ಕೋಗಿಲೆ Nn. 73); a bee (ಮಧುವ್ರತ, ತುಮ್ಮಿ 73); a dove; a pigeon; a swan. 2, a pleasing tone or note; singing (ಗಾನ, ತಿಪಾರ 73, o. r. ಗಾನವಿದ್ಯ 73).

ಕಲಕಲ kala-kala. = ಕಲಕಲ, ಕಳಕಳ, ಗಲಗಲ, ಗಳಗಳ. A confused noise, the murmuring or buzz of a crowd (Sk.). — ಕಲಕಲಾಟ. -ಅಟ. Twittering or chattering of birds (S. Mhr., Mhr.; ಜಡಿಸ, ಜಲ್ಲ, ಬಿವ್ವಿಡ್ಲಿ G.); confused jangle of men or beasts (Mhr.; B. 3, 75; 5, 262).

ಕಲಕಿಸು kalakisu. To perturb; to stir (My.; ಕಲ ಕು ಮಾಡು G.). ಬಿದರಿನ ಬದಿಗೆಗಲಿಸಿ ಆ ನೀರನ್ನು ಕೆಲವು ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಬಳಿತಾ ಕಲಕಿಸಿದ ಬಯಕ (B. 4, 55).

ಕಲಕು kalaku. 1. = ಕಲಂಕು. To agitate, to shake; to perturb, to make turbid; to stir up; to disturb (My.; J. 2, 41; 14, 6; 23, 88; T. ಕಲಕ್ಕು). ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪನ ಹುತ್ತ ಕಲಕಿ, ಜೀವಿಸ ಬಹುದು; ದುಷ್ಟಾತ್ಮರಾದವರ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ತಲೆರ ತನಿಗಿಣ್ಣುಮಂ ಕಲಕಿ, ನಡೆದು... ಎನ್ನೆ ಆಮುನ್ನಮಾರುತವ ಮೋದು! (J. 3, 32). 2, to be agitated, shaken, etc., to become turbid (C.; Tē. ಕಲಗು, ಕಲಂಗು; T. ಕಲಂಗು; M. ಕಲಬ್ಬು; Tu. ಕಲಂಕು, ಕಳಂಕು; cf. ಕದದು 1, etc.). — ಕಲಕಾಮ. -ಅದು. To make turbid, to stir up (J. 3, 24).

ಕಲಕು kalaku. 2. (= ಕಲಕ). The state of being turbid, turbidness (C.; ಅನಿಷ್ಟ, ಅನಿಲ G.). ಕಲಕ ನೀರು turbid water; the ôkali (C.; see Prv. s. ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣುಮೆ). — ಕಲಕಾಗು. -ಅಗು. To become turbid (C.). — ಕಲಕು ಮಾಡು. To make turbid (C.).

ಕಲಕ್ಕಟರ kalakkatar. = ಕಲೆಕಟರ್. A collector (R.).

ಕಲಂಕ kalaṅka. = ಕಲಂಕು, ಕಳಂಕು. A stain; a spot, a mark (ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಕುರುಹು Nn. 86); blackness (ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಕಪ್ಪು 86; ಕಪ್ಪಿ Kk. 11b). 2, a fault, a blemish (ಪಾಪ 86; ದೋಷ Mr. 488). 3, excessive impetuosity, fierceness, or harshness; abuse, censoriousness (ಅತೀವನೀವ್ರ, ಅತಿನಿಷ್ಕರ 86; ಕದುಹು 483). 4, the rust of iron. 5, a cloud (ಮೇಘ 86). ಕಲಂಕ ಹತ್ತು (B. 4, 198).

ಕಲಂಕು kalaṅku. = ಕಲಕು 1. To perturb, to stir, etc. (ಅರೋಪನ ಸಂದ. Dh.; Rāv. 5, 89; Tē. ಕಲಂಕು).

ಕಲಂಕು kalaṅku. = ಕಲಂಕ, etc. Tbh. of ಕಲಂಕ. A stain, etc. (ಕಪ್ಪಿ Sm. 116).

ಕಲಂಗಡಿ kalaṅgaḍi. = ಕಲ್ಲಂಗಡಿ. The water-melon, Cucumis vulgaris Bohrad. (S. Mhr.; Mhr. ಕಲಂಗಡಿ; Sk. ಕಾಲಿಂಗ).

ಕಲಂಜಿ kalajji. = ಕೂಲಜಿ, ಕೊಲಜಿ, ಕೋಲಜಿ, in ಅದುಗಲಜಿ, a further form of ಅದುಗೂಲಜಿ, q. v.

ಕಲಂಜಿ kalanji. ಕಳಂಜ. A kind of large basket in which corn is stored (ಗಳಗೆ Mr. 208, as ಕಳಂಜ; see ಕಳಂಜ).

ಕಲಡು kalaḍu. = ಕದದು 1, etc. To be shaken or perturbed; to become turbid, muddy, or unclean (ಕಲುಪ ಸಂದ. Dh.; Tu.: to be mixed; to be kneaded; M. ಕಲರು, to be mixed, etc.).

ಕಲತು kalatu. P. p. of ಕಲೆ 2.

ಕಲತ್ರ kalatra. ಕಳತ್ರ. (Smd. 187; Kāv. I, 2, 74-88). The hip and loins (ಜಫನಿ Hlā.). 2, a wife (ಹೆಣ್ಣುತಿ Mr. 306).

ಕಲಧೌತ kala-dhauta. Gold (ಸುರೂಪ, ಛಂಗಾರ Nn. 44). 2,

silver (ರಜತ, ಬೆಳ್ಳಿ 44). 3, the colour white (ಸಿತ್, ಬಿಳಿದು 44). 4, the thorn-apple (ದುತ್ತೂರ, ಉನ್ನತ 44).

ಕಲನ kalana. Doing, causing, effecting. 2, attaching, affixing, joining. See ಅಕಲನ. 3, a spot, a stain. 4, the embryo.

ಕಲಪು kalapu. A joined, or mixed, state; a miscellaneous mass or collection, as of materials for a house, for a plough, etc. (Tē. ಕಲಪೆ, T. ಕಲಪ್ಪೆ, M. ಕಲಪ್ಪೆ; T., M., Tu. ಕಲಪ್ಪು, mixture, etc.; R.).

ಕಲಬತ್ತ kala-batta. = ಕಲ್ಬತ್ತು, ಕಲ್ಪತ್ತು. A metal or stone mortar and pestle or mullar (S. Mhr.; Mhr. ಖಲಬತ್ತಾ, -ಬತ್ತಾ).

ಕಲಭ kalabha. (= ಕರಭ). A young elephant (ಮದಿಯಾನೆ Nn. 180; ಪಲ್ಲ ಮುದಿ Ūt. I, 80. 99; II, 23); a young camel.

ಕಲಮು kalama. = ಕಳಮು, ಕದಮೆ, ಕದಮೆ. Rice which is sown in May and June, and ripens in December or January; a white rice growing in deep water. 2, a "calamus", a reed for writing with.

ಕಲಮು kalamu. 1. = ಕಲಂ, ಕಲಮು, ಕಲಾಮು. A reed pen (C.; H., Mhr.); a painter's brush (C.; Mhr.).

ಕಲಮು kalamu. 2. = ಕಲಂ, ಕಲ್ಮು. A paragraph: a distinct head, item, article (C.; Mhr. ಕಲಮು).

ಕಲಮು kalamu. 3. A graft; ingrafting; the lopping and pruning of trees (Mhr. ಕಲಮು). ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಕಲಮು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 2, 52).

ಕಲಮುದಾನಿ kalamu-dāni. = ಕಲಮುದಾನಿ. A pen-case, a standish (C.; Mhr., H. ಕಲಮುದಾನಿ).

ಕಲಮುದಾನಿ kalam-dāni. = ಕಲಮುದಾನಿ. (My.).

ಕಲಮ್ಬು kalamba. = ಕದಮ್ಬು, ಕರಮ್ಬು, ಕಲಮ್ಬು, ಕಳಮ್ಬು. The stalk of a potherb. 2, an arrow (ಮಾರ್ಗಣ, ಅಮ್ಬು, ದಾಣ Nn. 17, as ಕಳಮ್ಬು). 3, the ruddy goose (ರಥಾಂಗ, ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ 17). 4, a swan (ಮರಾಲ, ಹಂಸ 17). 5, the red lotus (ಕೋಕನದ, ಕೆನ್ನಾವರೆ 17). 6, the tree Nauclea cadamba.

ಕಲಮ್ಬುಸನ kalamba-śana. A bow (Rām. 1, 16, 30, as ಕಳಮ್ಬುಸನ).

ಕಲಮ್ಬು kalambi. The potherb Convolvulus repens.

ಕಲಮ್ಬು kalambu. Tbh. of ಕಲಮ್ಬು No. 6. (ಕದವು Mr. 115).

ಕಲರವ kala-rava. A low sweet tone. (J. 28, 1). 2, a dove or pigeon; the cuckoo. See ದಾಸರ.

ಕಲಲ kalala. The uterine germ; the embryo (also ಕಲನ; see Nr. s. ಮಾಸು 2).

ಕಲಲು kalalu. ಖಲಲು. Ruin, loss (C.; Br.; H.).

ಕಲವತ್ತಿ kalavatti. N. of a man (Bp. 31, 23).

ಕಲವಂಕ kalavinka. A sparrow.

ಕಲವೆ kalavē. = ಕಲುವೆ. Tbh. of ಕಲಮ್ಬು No. 5? (Tē. ಕಲವೆ, the iris or fragrant blue water-lily). See ಕಂಠಲವೆ.

ಕಲಕ ಕಾಸಾ. = ಕಲಸ, ಕಳಕ, ಕಳಸ. A water-vessel, a jar, a jug, a pitcher, a vase. 2, an ornamental piece of painted wood, stone, brass, etc., as fixed on the spires of temples, carts, etc., a rounded pinnacle or ball on the top of a temple, a dome. See e. g. Bp. 5, 12; 18, 3; 57, 15; Si. 268. ಕಲಕಕ್ಕುಟ್ಟಿನ ಗಿಡ್ಡೆ ತೇರು (ಪುಷ್ಕರಧ Si. 275).

ಕಲಕಕುಡೆ kalasa-kuḍē. = ಕಲಕಸನಿ. (My.).

ಕಲಕಪುಡೆ kalasa-pūḍē. Worship paid to a water-pot, a

rite that takes place in many religious celebrations (C.; Tē.).

ಕಲಶಪ್ರತಿಷ್ಠೆ *kalāśa-pratishṭhē*. The rite of fixing an ornamental piece of wood, etc. on the top of a temple, etc. (My.).

ಕಲಶಪ್ರೋದ್ಭೂತ *kalāśa-prōdḥbūta*. Agastya (Rāṅ. 1, 102).

ಕಲಶಸ್ತನಿ *kalāśa-stani*. A woman with breasts resembling a *kalāśa* (My.).

ಕಲಶಸ್ಥಾನೆ *kalāśa-sthāpanē*. Solemnly placing a water-pot, a rite preliminary to the ಕಲಶಪೂಜೆ (My.; Tē.); a ceremony at marriages, etc. in which offerings are made to the several planets, etc. in one or different vessels (My.).

ಕಲಶಿ *kalāśi*. A water-pot. 2, the plant *Hemionitis cordifolia* Roxb.

ಕಲಸ *kalasa* = ಕಲಶ. (Sk.; My.).

ಕಲಸು *kalasu*. 1. = ಕಲಿಸು 1. To mix, to mingle (ಸಮುತ್ಪತ್ತಿ Smd. Dh.; C.; see ಕಣಕ). ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜನೆಯು ಹಿಟ್ಟು (ಕರವು, ದಧಿಸಕ್ಕು Nr.). ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಸತ್ತುಗ (ಕರವು, etc. Hā.). ಮೊಸರು ಬೆರೆಸಿ ಕಲಸಿದ ಹುರಿಹಿಟ್ಟು (ಕರವು, etc. Si. 314). ಕಾಳದೊಳಗೆ ಕಾಮುಗಿಲ ಅಂಜನವ ಕಲಸಿ ತನಿರಸ ದೊಳು ನೆಲೆ ಪೊರಲುದ ನೆಲಪುತ್ತಿಕೆಗಣನೆ (Rāghē. 17, 64). ದಧಿಯಾಸ್ತುದುಗ್ಗಾದಿಯಲಿ ವಡೆಗಣಂ ಕಲಸಲೆ ಅದು ಕರವುಕಂ (Mr. 219). ಎಲೆ ಕಾಯ ಮೊದಲಾದವಂ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದಡೆ, ದಾಧಿಕ್ಕ ಮ್ ಎನ್ನು, ಎನಕ್ಕುಂ (250). See Bp. 3, 14; 8, 43; 45, 28; 58, 55; ಒಡೆಗಲಸು 1, ತಡೆಗಲಸು, ಹೊಲೆಗಲಸು.

ಕಲಸು *kalasu*. 2. Mixed or mingled state. See ಒಡೆಗಲಸು 2. — ಕಲಸನ್ನ. -ಅನ್ನ. Tamarind or lime juice, gingillie-seed meal, chillies, salt, etc. mixed with boiled rice, fried in ghee, and eaten as a savory dish; it is often put up for a journey (My.). — ಕಲಸುಗೂಡು. = ಕಲಸನ್ನ. (Bh. 2, 2, 78). — ಕಲಸುಮೇಲೋಗರ. A mixture of boiled vegetables to which pepper, salt, etc. are added (My.). — ಕಲಸೋಗರ. -ಒಗರ. = ಕಲಸನ್ನ. (My.).

ಕಲಶ *kalaha*. Quarrel, strife, contention; war, battle (ಕಾಳಿ Nn. 99);—deceit, falsehood; abuse, beating, kicking, etc. See Bp. 61, 37; Śā. 4, 124; ಚೂಳಿಗಲಹ, ಬೀಡುಗಲಹ, ಬೀದಿಗಲಹ, and ಪತ್ತು 2 No. 2. — ಕಲಹಕೇಶ. = ಕಲಕೇಶ. (S. Mhr.).

ಕಲಹಂದ. *kala-hamsa*. A kind of goose or swan with greyish wings. ಸಕ್ಕ ಮಾನೆ ಕಲಹಂದಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 173).

ಕಲಹತಿ *kalahati*. N. of a country, and of a horse bred therein (Mr. 282).

ಕಲಹಲಮ್ಪುಟ *kalaha-lampaṭa*. Addicted to, or fond of, quarrel, etc. (a name of Nārada, Grj. 8, 26).

ಕಲಹಾನ್ತರಿತೆ *kalaha-antaritē*. An appeased wife, one who has been angry and is sorry for it (Sk.; R., Tē.); a heroine separated from her lover in consequence of a quarrel (Sk.).

ಕಲಹಾರ್ಥ *kalaha-arthi*. A person who seeks for quarrels (J. 5, 61).

ಕಲಹಾಶನ *kalaha-aśana*. One who lives upon quarrels: Nārada (My.).

ಕಲಹಾಳಗ *kalaha-āliga*. One who plays with, or likes, quarrels: Nārada (ನಾರದದೇವ Ōt. I, 87).

ಕಲಹಿಸು *kalahisu*. To quarrel (Abhā. 2, 2).

ಕಲಾಕಾನ್ತ *kalā-kānta*. The moon (My.).

ಕಲಾಕಾಮತನ್ತ್ರ *kalā-kāma-tantra*. A kind of lewd composition opposed to the śāstras (Kāvy. II, 2, B, 24).

ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ *kalā-kausalya*. Cleverness in the elegant arts, as singing, dancing, etc. (B. 4, 33. 109. 143; My.).

ಕಲಾದ *kalāda*. A goldsmith (ಅಕ್ಕಸಾಲಿ, etc. Mr. 376).

ಕಲಾನಿಧಿ *kalā-nidhi*. The storehouse of digits: the moon.

ಕಲಾನ್ತರ *kalā-antara*. Interest on money, profit (ವೃದ್ಧಿ, ಬಡ್ಡಿ Mr. 346).

ಕಲಾಪ *kalāpa*. 1. Quarrel, contention (C.).

ಕಲಾಪ *kalāpa*. 2. A collection; a multitude; an assemblage. 2, an ornament. 3, a peacock's tail. 4, a quiver. 5, a zone (ಉಡೆನೂಲು Hā.; ಉಡಿದಾರ Mr. 344). 6, the moon. 7, N. of a village where the destroyer Kalki is to be born.

ಕಲಾಪಕಲಾಧರ *kalāpa-kalā-dhara*. Śiva (Śā. 5, 20).

ಕಲಾಪಕ್ಷಿ *kalā-pakṣita*. (Smd. 258). A master of the fine arts.

ಕಲಾಪತು *kalāpatu*. = ಕಲಾಬತು. (My.).

ಕಲಾಪಮಾಲೆ *kalāpa-mālē*. A garland of peacock's feathers (Śā. 3, 15).

ಕಲಾಪಿ *kalāpi*. A peacock.

ಕಲಾಬತು *kalābatu*. = ಕಲಾಪತು. Silken thread covered with gold or silver (My.; Mhr., H.).

ಕಲಾಮು *kalāmu*. = ಕಲಮು 1, etc. (ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ Mr. 359).

ಕಲಾಯ *kalāya*. 1. Peas, *Pisum sativum*, etc. (ಬಟ್ಟೆಗಡಲೆ Hā.). See ನೆಲಕಡಲೆ.

ಕಲಾಯ *kalāya*. 2. = ಕಲಾಯಿ. The wash of tin given to culinary utensils (C.; Mhr., H. ಕಲ್ಪಕ).

ಕಲಾಯಗಾಡಿ *kalāya-gāḍa*. A man who tins vessels (C.).

ಕಲಾಯಿ *kalāyi*. = ಕಲಾಯ 2. (C.). ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಕಲಾಯಿ ಮಾಡಿಸಿ ಬಡ್ಡಿಸಿ ಬೇಕು (B. 4, 141).

ಕಲಾಲ *kalāla*. A distiller or vendor of spirituous liquors (ಶಾಸ್ತ್ರೀ G.; Mhr., H.).

ಕಲಾವಕ್ತ್ರ *kalā-vaktra*. Having sixteen faces: Brahmā (J. 32, 44).

ಕಲಾವತಿ *kalā-vati*. Durgā (Śā. 3, 12); N. of several women.

ಕಲಾವಿದ *kalā-vida*. = ಕಲಾವಿದ. One who knows the fine arts (J. 4, 8).

ಕಲಾಪಾನ್ತ್ರ *kalā-śāstra*. A lewd work on the art of love (My.; Tē.).

ಕಲಾಸಿ *kalāsi*. A khalassy: a seaman, lascar, etc. (My.; Mhr., H. ಖಲಾಸೀ; Br. ಕಲಾಸುನಾಡು).

ಕಲಾಹೀನ *kalā-hina*. One digit less than full (the moon).

ಕಲಿ *kali*. 1. (= ಕಲೆ 1). To learn. P. p. ಕಲಿತು (Bp. 22, 46). ಕಲಿತಂ (25, 8). ಕಲಿತು (11, 41; C. ಕಲಿಯಿತು). See Bp. 44, 60; J. 26, 10; 28, 19; B. 3, 32; Si. 182. 236. 288. 362. 397; ನುಡಿಗಲಿ; Prvs. a. ಎಳೆತನ, ಮಗ 1, ವಾದ. ಕಲಿತ ಬಡ್ಡಿ ಪಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೆ (Prv.).

ಕಲಿ *kali*. 2. = ಕಲೆ 2. To join (v. i.), to be mixed; to come together, to meet; to be near at hand; etc. (My.; Tē. ಕಲಿ, ಕಲೆ, ಕಡಿ; T. ಕಲ; T. ಕಲದ, agreement, combination, etc.; see ಕದೆ). P. p. ಕಲಿತು. ನಕ್ಷೆ

ಕಲಿಕೂ, (ದಾಲಿಯಂ) ಪಿಂದು ತೂಗುವ ನಚ್ಚುಮುಚ್ಚಿನ ದಾದಿಯರ್ (Pril. 3, 26). See Sp. s. ಧಾತು. ಅವರಿಬ್ಬರು ಎಲ್ಲಿ ಕಲಿತರು? (My.).

ಕಲಿ kali. 3. = ಕಲಿ 1. (S. Mhr.).

ಕಲಿ kali. 4. (fr. ಕಲಿ 1). = Sk. ಕಲಿ No. 1. A learned man, especially one learned in martial arts: a man noted for valor and prowess, a warrior, a hero. See Śmd. 84. 85. 109; Bh. 2, 4, 13; ಕದು ಗಲಿ. Cf. ಕಲಿತನ. (The term might be referred also to ಕದು 1, etc.; cf. Tē. ಕಡಿಮಿ, bravery, gallantry).

ಕಲಿ kali. (= ಕಲಿ 1). A warrior, a valiant person, a hero (= K. ಕಲಿ 4; ತೂರ, ಎರ, ಎತ್ತಾನ್ನ, ಭಟ, ಚಾರೂಭಟ Hlā.; ತೂರ, ಎತ್ತಾನ್ನ, ಎರ Mr. 230; ಶುಕ್ಲ Mr. 508; ಪರಾಕ್ರಮ Nn. 99). 2, the tree *Terminalia belerica* Roxb. 3, the fourth yuga or age of the world, the age of vice (ಯುಗ, ಯುಗಭೇದ Nn. 99), consisting of 432000 years of men and commencing on the 18th February of 3102 B. C. (see ಕಲಿಯುಗ; Bp. 12, 5). 4, contention, strife, war, dissension (ಕಲಹ, ಕಾಳಗ Nn. 99; ಮಹಾಕಲಹ Mr. 466). 5, an unblown flower, a bud (cf. ಕಗ್ಗಲಿ, ಹುಲಿಗಲಿ). 6, N. (Bp. 18, 109; 27, 41; see ದೀಪದ). 7, the worst in any class. — ಕಲಿಕಣ್ಣವು. N. (Bp. 43, 39). — ಕಲಿಕಸ್ತೂರಿ. = ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ. (St. & Pl.). — ಕಲಿಕಾ ಮದೇವ. N. (Bp. 26, 56. 60). — ಕಲಿಕಾಲ. A time of sin and misery (My.). — ಕಲಿಗಣೇಶ್ವರ. N. (Bp. 44, 45). — ಕಲಿದೇವ. = ಕಲಿದೇವ. N. (Bp. 14, 25; 55, 27. 31. 34. 47. 52; 59, 2). See ಹಾವಿನ ಹಾದಿ. — ಕಲಿದೇವ. N. (Bp. 59, 7). — ಕಲಿನಾಥ. = ಕಲಿನಾಥ. N. (Bp. 36, 16; 37, 10). — ಕಲಿ ಬಾಲ. N. (Bp. 27, 68). — ಕಲಿಮನ. A heroic mind (Rām. 4, 3, 6). — ಕಲಿಯನಾರ್. (a T. plural of ಕಲಿ). N. See ಗುಗ್ಗುಲ, ದೀಪದ. — ಕಲಿಯವ್ವು. N. (Bp. 9, 41). — ಕಲಿಯೇ ದಿ. -ನದಿ. To become full of contention (Bh. 8, 23, 45). — ಕಲಿಶ್ವೇತ. N. (Bp. 40, 90).

ಕಲಿಕೆ kalika. = ಕಳಿಕ, q. v. (perhaps a mistaken ತಿನಿಕಾ). 2, a curlew (Sk.).

ಕಲಿಕಾತೆ kalikātē. Calcutta, the presidency town.

ಕಲಿಕಾರಕ kali-kāraka. The plant *Caesalpinia bonducella* Flemm. See ತವಸಿಗಡ & ನವಲಿ.

ಕಲಿಕಾಲಿ kali-kāla. The age of vice (Śmd. 290). See s. ಕಲಿ.

ಕಲಿಕೆ kalikē. Learning, skill (My.).

ಕಲಿಕೆ kalikē. An unblown flower, a bud.

ಕಲಿಂಗ kalinga. = ಕಳಿಂಗ. N. of a country, extending from below Cuttack (ಕಟಕ್) to the vicinity of Madras (see e. g. Bp. 6, 18). 2, the fork-tailed shrike, *Lanius forficatus* (ಮರಾಯದ ಹಕ್ಕಿ G.). 3, the bird *Cuculus melanoleucus* (ಪಾಪಕ, ಸಾರಂಗ, etc. Mr. 171). 4, the Indra grain (= ಇಂದ್ರಾಯನ, ಭದ್ರಾಯನ). 5, clever; cunning; beautiful. 6, a son of Dirghatamas.

ಕಲಿಂಜ kalinjā. = ಕಲಿಂಜಕ. (Sk.).

ಕಲಿಂಜಕ kalinjaka. = ಕಲಿಂಜ, etc., ಕಲಿಂಜ, ಕಲಿಂಜಕ, etc. A oorn-bin (ಕಟ, ಕಲಿಂಜ Nr.).

ಕಲಿತ kalita. Learning, erudition (My.).

ಕಲಿತ kalita. Attached, affixed, joined, endowed with (Bp. 3, 69; 19, 83; 20, 25; 39, 7); known, understood; numbered; etc. See ಕಲಿತ, etc.

ಕಲಿತನ kali-tana. (Śmd. 249). The state of being learned in martial arts, valor, heroism (Abh. P. 3, 150; Bp. 28, 47; 34, 2. 23; Bh. 3, 18, 40; 8, 26, 36; J. 7, 64; 12, 9; B. 2, 10). ಚಲದೊಳಮ್ ಆಚಾರದೊಳಂ ಕಲಿತನದೊಳಂ (Śmd. 150). See ಕದುಗಲಿತನ.

ಕಲಿತು kalitu. P. p. of ಕಲಿ 1 & 2.

ಕಲಿದ್ರುಮು kali-druma. The tree of strife, as being the favourite haunt of goblins: *Terminalia belerica* Roxb. ಕಲಿನಾಶನ kali-nāśana. Destruction of the trials of the kaliyuga (J. 34, 42).

ಕಲಿನ್ದ kalinda. ಕಳಿನ್ದ = ಕಲಿದ್ರುಮು. 2, N. of a mountain on which the river Yamunā rises. (R.).

ಕಲಿನ್ದಜೆ kalinda-jē. The river Yamunā. (R.).

ಕಲಿನ್ದನನ್ದಿನಿ kalinda-nandini. = ಕಲಿನ್ದಜೆ. (R.).

ಕಲಿಯುಗ kali-yuga. = ಕಲಿ No. 3. The fourth age of the world. It is counted by ಮಾವುರನಭಯುಗರಾಗ್ನಿ (Mr. 73). See Bp. 34, 2; 41, 13; 55, 31.

ಕಲಿಯುವಿಕೆ kaliyuvikē. The act of learning, learning (Si. 251; My.).

ಕಲಿಲ kalila. Mixed, blended; crowded, impervious, inaccessible.

ಕಲಿಸು kalisu. 1. = ಕಲಿಸು 1. (My.; B. 4, 158). See Prv. s. ಕಲಿಸು.

ಕಲಿಸು kalisu. 2. = ಕಲಿಸು. To teach (C.). ಅದು ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಮೂರು ಹೆತ್ತವಳು ಮುಲುಕು ಕಲಿಸಿದಳೆ (Prv.). See Abh. P. 3, 150; Bp. 40, 40; 42, 2; 59, 55; J. 6, 37; 28, 19; Si. 186; B. 2, 46; 3, 32; 4, 33; Prv. s. ಶುಣ್ಣ.

ಕಲು kalu. = ಕಲಿ 4, etc. A stone (Bp. 57, 36). — ಕಲ ಗಡಿಗೆ. A gadigē of the balapa stone (C.; B. 3, 58). — ಕಲ ಪ. -ಅಪ. = ಕಲ್ಲಪ್ಪ. N. (S. Mhr.). — ಕಲ ಪಟ್ಟಿ. = ಕಲ ಪರ್ತಿ. (S. Mhr.). — ಕಲ ಪರ್ತಿ. = ಕಲ್ಲರತಿ, ಕಲ ಪಟ್ಟಿ. A cup made of a certain stone (S. Mhr.; B. 3, 58). — ಕಲುಕುಟಕ. A small kind of woodpecker with a far-sounding voice (C.). — ಕಲುಕುಟಗ. A stone-cutter (Bp. 16, 13; Rām. 5, 8, 50; My.). ಕಾರು, ಶಿಲ್ಪಿ ಎನ್ನು, ಬಡಗಿ ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ಕನ್ನಾಡಿ ಕಲುಕುಟಗ ಕಂಡಗಾಡಿನ ಎನ್ನು ಅಯ್ಯರ ಹೆಸರು (Nr.). — ಕಲುಗ ಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. A stone-pillar (S. Mhr.). — ಕಲುಗುಣ್ಣು. = ಕಲ್ಲುಣ್ಣು. A round stone, a boulder, (a heavy stone). See Bp. 16, 10; Rām. 6, 19, 25; Śā. in B. 5, 87. — ಕಲುಬುರಿಗ. Kalburga, a town in the Nizam's country (S. Mhr.). — ಕಲುಮಠ. A name given to many mathas (S. Mhr.). — ಕಲುಮದ. Bitumen; red chalk (ಗೃಹೇಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಗಿರಿಜ, etc. Nr.). — ಕಲು ಮುಳು. = ಕಲ್ಲು ಮುಳು No. 1. (Bh. 1, 8, 93).

ಕಲುಮ್ಬು kalumbu. 1. To perturbate, to make turbid, etc. (ಕಲುಷೇಕರಣ Śmd. Dh.; Tē. ಕಲುಪ; M. ಕಲಮ್ಬು, to get confused; T. ಕಲುಡ, ಕಲುಡಿ, ಕಲುಡಿ, troubled water; ಕಲುಡ್ಡಿರ, perturbation; see ಕಲಡು, etc.).

ಕಲುಮ್ಬು kalumbu. 2. Turbidity, contamination, defilement, taint (Abh. P. 6, 114; 11, 20; 12, 56). — ಕಲುಮ್ಬುಗೋಳ. -ಕೋಳ. To be tainted, etc. (Abh. P. 12, 59).

ಕಲುವೆ kaluvē. = ಕಲಿವೆ. See ಕಂಗಲುವೆ.

ಕಲುಷ kalusha. Turbid, foul, muddy. 2, impurity; sin. See ಕಡಡು, ಕಲಡು; Bp. 22, 14.

ಕಲುಷಭಂಜನ kalusha-bhañjana. A destroyer of sin (My.).
ಕಲುಷಿತ kalushita. Made turbid; foul, impure; defiled;
wicked. See Bp. 29, 13; 40, 57; 43, 85; 55, 12; 57, 38;
61, 17.

ಕಲುಷೀಕರಣ kaluṣī-karaṇa. Making turbid. See ಕಲುಮ್ಪು.

ಕಲುಸು kalusu. = ಕಲಿಸು 2. (My.).

ಕಲುಹೆ kaluhē. Turbidity, impurity (Bh. 8, 28,
10).

ಕಲೆ kalē. 1. = ಕಲಿಸು. The scar of an old wound
(ಈಶ್ವರ Nr.; C.; M.; T. ಕಷಮ, ತದುಮ್ಪು, see ಪದ್ಮ 1); the
mark of small-pox (C.; M.); a stain of mud,
oil, etc. (C.; cf. ಕಲೆ 1); a moral stain or taint
(C.). ಕೆಲವರ ಮೋಹಗಳು ಮಯ್ಯೆಯನ್ನ ಕಲೆ ಬಿದ್ದು ಕುರೂಪವಾಗಿ
ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ (B. 4, 223). ನನ್ನ ಜೆಲುವ ಮೋಹಿಗೆ ಏನಾದರೂ ದು
ರ್ಗುಣದ ಕಲೆ ಹತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯುವದು (B. 2, 15). See Bp.
38, 56.

ಕಲೆ kalē. 2. = ಕಲಿಸು 2. To join (v. i.). P. p. ಕಲಿತು
(My.).

ಕಲೆ kalē. 3. = ಕಲೆ 1. See ಕಲೆ 1.

ಕಲೆ kalē. 4. Sounding, sound, noise. See ಕಲೆ 1.

ಕಲೆ kalē. ಕಲಾ. = ಕಲೆ. A small part of anything, any single
part or portion of a whole;—a digit or one-sixteenth of
the moon's diameter (ಸುಧಾಕರನ ತರೀರದ ಅಂಶ Nn. 150). 2,
a measure of time: eight seconds or the thirtieth part of
a kṣaṇa (Mr. 64). 3, any practical art, any mechanical or
fine art: sixty-four such are enumerated, as carpentering,
architecture, jewellery, farriery, acting, dancing,
music, medicine, poetry, etc. (ಶಿಲ್ಪನಿಕರ್ಮ, ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ Nn.
150; see ಜಾಷಸ್ವಿ ಕಲೆ). 4, a mora or syllabic instant. 5,
an atom. 6, the embryo. 7, skill, ingenuity; contri-
vance;—fraud, deceit. ಕುಸುಮವು ಕೂರ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಕಲೆಯುಳ್ಳ
ದೆ ಮನ್ನಿಸ ಸೂಳೆಗೇನಾದೊಡಂ (Śmd. 66. 412). 8, freshness,
grace, lustre (Mhr.; K. as ಕಲೆ; not Sk.). 9, a boat. 10,
rejection, abandoning (ಪ್ರಜ, ಬಿಡುವು Nn. 150; cf. K. ಕಲೆ,
ಕದ). 11, the number sixteen (see ಕಲಾವತ್ಯ). — ಕಲೆವೆಡೆ.
—ಬೆಡೆ. To become graceful (J. 1, 6).

ಕಲೆಕಟರ kalēkaṭar. = ಕಲಕಟರ. (C.).

ಕಲೇವರ kalēvara. The body.

ಕಲ್ಪ kalka. = ಕಲಕ. (My.).

ಕಲ್ಪ kalka. Dirt, filth; sediment; a kind of paste; the
wax of the ear, ordure, faeces. 2, impurity, sin; false-
hood; pride.

ಕಲ್ಪ kalki. N. of Vishnu in his tenth and last avatāra
that is yet to come (Mr. 19; see ಹತ್ತು ಅವತಾರ & ಕಲಾಪ 2,
No. 7).

ಕಲ್ಪರ kalcar. — ಕಲ್ಪರೆನ್ನು ಕಾರು (Śa.).

ಕಲ್ಪ kalpa. A precept, an injunction, a rule, a sacred prac-
tice; manner. 2, one of the six vēdāṅgas, that which
prescribes the ritual and gives rules for ceremonial or
sacrificial acts. 3, a day of Brahmā or the period of a
thousand yugas, measuring the duration of the world. 4,
a resolve, a determination. 5, optionality, alternative.
6, practicable; proper; able. 7, having the manner or
form of anything, similar to, etc.; see ದ್ವೀಪ.

ಕಲ್ಪಕುಜ kalpa-kuja. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Nn. 18).

ಕಲ್ಪತರು kalpa-taru. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Nn. 13). See Śmd. 75.

ಕಲ್ಪತ್ತು kal-pattu. = ಕಲುತ್ತ, etc. (My.).

ಕಲ್ಪದ್ರುಮ kalpa-druma. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (J. 11, 18).

ಕಲ್ಪನ kalpana. 1. = ಕಲ್ಪನೆ. (My.).

ಕಲ್ಪನ kalpana. 2. Cutting.

ಕಲ್ಪನಾಕಥೆ kalpanā-kathē. A feigned story (My.).

ಕಲ್ಪನೆ kalpanē. ಕಲ್ಪನಾ. Fixing, settling; a rule. 2,
making, forming; fabrication; inventing, invention. 3,
caparisoning or decorating an elephant. 4, a fancy, an
idea formed in the mind; an imagination; a plan. (My.;
B. 5, 41. 208. 219).

ಕಲ್ಪಪಾಲ kalpa-pāla. = ಕಲ್ಪನಾಕ. A distiller of spirituous
liquors (o. r. ಕಲ್ಪಪಾಲ).

ಕಲ್ಪಭೂಜ kalpa-bhūja. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (ಅರ್ಕ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ Nn. 13).

ಕಲ್ಪಭೂಜಾತ kalpa-bhūjāta. = ಕಲ್ಪಭೂಜ. (Bp. 37, 30).

ಕಲ್ಪಭೂರುಹ kalpa-bhūruha. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (ಸುರತರು Mr. 30).

ಕಲ್ಪಲತೆ kalpa-latē. A creeper yielding everything desired
(Grj. 4, after 48). See ವಿವಿಜ.

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ kalpa-vriksha. One of the trees of svarga, grant-
ing all desires.

ಕಲ್ಪಾಂಘ್ರಿಕ kalpa-aṅghrika. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Śmd. 64. 277).

ಕಲ್ಪಾಂತ kalpa-anta. The end of a kalpa, the destruction
of the world (ಸಂಹಾರ, ಮಹಾಶ್ರಲಯ Mr. 71).

ಕಲ್ಪಾಂತದಹನ kalpānta-dahana. The fire or conflagration
occurring at the end of a kalpa (Bp. 56, 30).

ಕಲ್ಪಾಬ್ದ kalpa-abda. A cloud that is to appear at the end
of the world (Śā. 4, 4).

ಕಲ್ಪಾವನೀಜ kalpa-avantja. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Bp. 46, 4).

ಕಲ್ಪ kal-pi. (Śmd. 248). Learning, erudition.

ಕಲ್ಪಿತ kalpita. Made, fabricated, artificial; invented;
arranged; composed; thought, conceived, fancied. 2,
an elephant caparisoned or armed for war. (B. 4, 176;
5, 86; Bp. 47, 5; 55, 18; My.; Si. 36).

ಕಲ್ಪಿತೋಪಮೆ kalpita-upamē. A kind of upamē (Kāv. III,
3, B, 63 seq.).

ಕಲ್ಪಿಸು kalpisu. To join, to mix (Si. 313; only in
Si.).

ಕಲ್ಪಿಸು kalpisu. To make; to fabricate, to invent; to con-
ceive; to consider; to assume, to feign; to order, to give
a precept (Śmd. 167). (Bp. 21, 37; My.; Si. 56; B. 4, 98.
186; 5, 309).

ಕಲ್ಪತ್ತು kal-battu. = ಕಲುತ್ತ. (My.).

ಕಲ್ಮಷ kalmasha. A stain; a blemish; sin; dirt, dregs;
darkness (a division of the infernal regions).

ಕಲ್ಮಷ kalmasha. Variegated, spotted. 2, black and white,
greyish white (ಎಪರ್ವ Hlā.); black.

ಕಲ್ಮ kalmu. = ಕಲಮು 2. (My.).

ಕಲ್ಯ kalya. Ready, prepared; armed. 2, auspicious, agree-
able, good. 3, well, healthy (ಕುತ್ರವಲ್ಲದಂ Mr. 240). 4, the
dawn, the morning. 5, yesterday (ಪೂರ್ವವಾಸರ, ನನ್ನ Nn.
105). 6, spirituous liquor (ಅಸವ, etc., ಕರ್ವ Mr. 221). 7,
enmity (ಹಗೆ Nn. 105; cf. ಕಲೆ). 8, mutual joining or blind-

ing (ಪರಸ್ಪರಬಂಧನ, ಬಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಕಟ್ಟುವದು 105). 9, deaf and dumb. 10, clever, dexterous. 11, instructive, admonitory.

ಕಲ್ಯಾಣ kalyāṇa. Beautiful, agreeable; excellent; happy; auspicious, lucky; good (ತುಫ, etc., ಒಳಿತು Mr. 26). 2, good fortune, happiness, prosperity, welfare. 3, N. of a vṛitta (Ch.). 4, N. of a town, the capital of king Bijjala (e.g. Bp. 5, 3, 13; 32, 11; 33, 4; 34, 37; 37, 21; 52, 48; 55, 6, 12; 59, 56; 61, 1, 2, 8). 5, a festival (marriage). 6, gold. — **ಕಲ್ಯಾಣದೇವ.** N. (Bp. 59, 3).

ಕಲ್ಯಾಣ kalyāṇi. Happy, lucky, etc.; a blessed, fortunate, illustrious or good man; such a woman (Nn.2); Sarasvatī; Pārvatī (Śāv. 3, 64); Lakshmi (My.). 2, a square pond with steps on all sides (My.). 3, N. of a tune (My.). — **ಕಲ್ಯಾಣಿಯು.** A kind of marble-shaped sweetmeat-ball (My.).

ಕಲ್ಲ kalla. Deaf.

ಕಲ್ಲಂಗದಲೆ kallāṅgaḍalē. = ಕಳ್ಳಂಗಳದಲೆ. ಕಳ್ಳೆ 8. A shrubby plant, *Sida rhombifolia* L. var. *retusa* (St. & Pl.).

ಕಲ್ಲಂಗಡಿ kallāṅgaḍi. = ಕಲಂಗಡಿ. (St. & Pl.; My.; B. 1, 7).

ಕಲ್ಲಜೀಯ kalla-jīya. N. (Bp. 58, 21).

ಕಲ್ಲಂಜಿ kallañci. A swallow (Bd.). Cf. ಪದ್ಧಂಜಿ.

ಕಲ್ಲಮೂಕ kalla-mūka. = ಕಳಮೂಕ. Deaf and dumb.

ಕಲ್ಲ kalli. — **ಕಲ್ಲಾವಿ.** Ruin (S. Mhr.; cf. ಕಲಲು).

ಕಲ್ಲಿ kalli. 1. A kind of coarse net-work; a bag made of it (C.). See Bp. 35, 6; Bh. 2, 2, 78; ಬೆಂಗಲ್ಲಿ. — **ಕಲ್ಲಿಗೂದ.** — **ಕೂದ.** Rice tied up in leaves and put into a kalli (J. 6, 47).

ಕಲ್ಲಿ kalli. 1. (= ಕಲಿ). — **ಕಲ್ಲಿಯ್ಯ.** — **ಅಯ್ಯ.** See ಹಾವಿನ ಹಾದಿ, ಹಿಟ್ಟಿಂಗಿ. — **ಕಲ್ಲಿದೇವ.** (= ಕಲಿದೇವ). N. (Bp. 37, 7; 55, 26, 28, 32, 36). — **ಕಲ್ಲಿದೇವಯ್ಯ.** — **ಅಯ್ಯ.** N. (Bp. 55, 37). — **ಕಲ್ಲಿನಾಥ.** (= ಕಲಿನಾಥ). N. (Bp. 14, sum.; 14, 6, 29; 21, 40; 36, 26; 37, 46; 58, 9). — **ಕಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ.** — **ಅಯ್ಯ.** See ಕನ್ನೆಯ.

ಕಲ್ಲಿ kalli. 2. = ಗಲ್ಲ. — **ಕಲ್ಲಿಮಾಸ.** = ಗಲ್ಲಮಾಸ. (S. Mhr.).

ಕಲ್ಲಿ kalli. 3. — **ಕಲ್ಲಿದಾರಿಯಂಗಿ.** — **ಅಂಗಿ.** An aṅgi with folds at the sides (My.).

ಕಲ್ಲು kallu. 1. = ಕಲಿ 4, etc. A stone (ಅತ್ಯ Nn. 51; ಶಿಲೆ 68; ಕಾನ್, ಗ್ರಾನಾಲ 91; ಪಾಪಾಣಿ 106; ಎತ್ತರ, ದೃಷ್ಟತ್ 140; ಶಿಲೆ, ಉಪಲ, etc. Hlā.; C.). ಬಿಟ್ಟದತ್ತಣಿಸ್ತ ಉರುಳ್ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಣಶೈಲಂಗಂ N.). ತೇವ ಸಾಣೆಯ ಕಲ್ಲು (ಜಸ್ತನೋಪಲ Mr. 206). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸದಿಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ ತಾ ಬೇಡೆ (Sp.). ಹಾದಿಯ ಅ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎದೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವ ಮಾಡಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). ಅಲ್ಲದಹುದು ಎಷ್ಟು ಅಪಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದಿ ನ್ನೆ (Sp.). ಸೇವೆ ಅದೆಯದ ದಣಿಯು ಕಲ್ಲಿನ ಕಣಿಯು (Dp. 54). ಕಲ್ಲು ಕರಗಿ ಪಾತ್ರೆ ಅದ ಹಾಗೆ. — **ಕಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟವನ** (him who has been beaten etc.) ಬಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಇಡ ಬೇಕು. — **ಕಲ್ಲಾದರೇನು,** ಗುಣ್ಣಾದರೇನು ತಲೇ ಒಡೆದುರಿಕ್ಕೆ? — **ತೋಳ ಗುಣ್ಣೆಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅಳಿಗೊನ್ನೊ ಕಲ್ಲು.** — **ಹೋದರೆ ಒನ್ನ ಕಲ್ಲು,** ಒನ್ನರ ಒನ್ನ ಹಣ್ಣು. — **ಗೂಳಿ ಬಿದ್ದರೆ ಅಳಿಗೊನ್ನ ಕಲ್ಲು** (Prva.). See Bp. 19, 52; 29, 17; 50, 66, 75; 55, 22; B. 4, 198. — **ಕಲ್ಲಣದ.** — **ಅಣದ.** A mushroom growing in rocks (My.), and used by barbers to rub scurf from the head (R.). — **ಕಲ್ಲತ್ತಿಗದ.** — **ಅತ್ತಿ.** The opposite-leaved fig-tree, *Ficus oppositifolia* (My.; ಕಾಕೋಡು

ವ್ವುರಿಕೆ, ಫಲ್ಲ, etc. Si. 136). — **ಕಲ್ಲ ದಾರಿ.** A stony path (C.; B. 5, 205). — **ಕಲ್ಲ ನದ್ದಿ.** A stone-idol of Basava (Bp. 22, 27). — **ಕಲ್ಲಪ್ಪ.** — **ಅಪ್ಪ.** = ಕಲಪ. N. (C.; cf. ಕಲ್ಲಿ 1? or ಲಿಂಗಪ್ಪ). In the following proverb the ಅಪ್ಪ is joined for fun's sake: ಕಲ್ಲಪ್ಪನೂ ಗುಣ್ಣಪ್ಪನೂ ಕೂಡಿದರೆ ಮೆಣಸಪ್ಪ ಹುಡಿ. — **ಕಲ್ಲ ಮುದೆ.** A hollow of refuge for wild animals between stones or in rocks (ಪಡೆ Kk. 70; Śm. 90; ಪಡು Śs.). — **ಕಲ್ಲ ಮುದೆ.** = **ಕಲ್ಲಮುದೆ,** etc. (Bp. 61, 11). — **ಕಲ್ಲ ಮ್ಬ.** — **ಅಮ್ಬ.** N. (C.). — **ಕಲ್ಲಯ್ಯ.** — **ಅಯ್ಯ.** N. (C.). — **ಕಲ್ಲರಳಿ.** — **ಅರಳಿ.** A kind of *Ficus religiosa* (My.). — **ಕಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ.** Sugar-candy (C.; B. 3, 45). — **ಕಲ್ಲಲಿಡು.** — **ಇಡು.** To throw with stones (Bp. 28, 31; 50, 72). — **ಕಲ್ಲ ಹೂವು.** = **ಕಲ್ಲಹುವು,** q. v. (ಶೈಲೇಯ, ಕಾರಾನುಸಾರ್ಯ, ವೃದ್ಧ, ಅತ್ಯಪ್ಪ N.; My.). ಕಲ್ಲ ಹೂವಿನ ಧೂಪಂ (ಪಾವಕ, ಕಾರಾನುಸಾರ್ಯ, etc. Nr.). — **ಕಲ್ಲಾಟ.** — **ಅಟ.** Play with stones (C.). — **ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ.** — **ಇದ್ದಲಿ.** Mineral coal (C.; B. 4, 157). — **ಕಲ್ಲಿಲಿಡು.** = **ಕಲ್ಲಲಿಡು.** (Bp. 18, 52; 43, 40). — **ಕಲ್ಲು ಇದ್ದಲಿ.** = **ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ.** (B. 5, 144). — **ಕಲ್ಲ ಕಣಿ.** A quarry (My.; B. 5, 134). ಕಲ್ಲ ಕಣಿ (B. 4, 151). — **ಕಲ್ಲುಕಮ್ಮ.** A stone-pillar (C.). — **ಕಲ್ಲುಕುಟಕ.** = **ಕಲ್ಲುಕುಟಿ ಕ.** (C.). — **ಕಲ್ಲುಕುಟಕ.** A stone-cutter or -mason (ಅತ್ಯಕಾರ Mr. 376; My.). 2, = **ಕಲುಕುಟಕ.** (My.). — **ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗ.** = **ಕಲ್ಲುಕುಟಕ.** (My.). — **ಕಲ್ಲುಕುಟುಕ.** = **ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗ.** (My.). — **ಕಲ್ಲುಕೂವೆ.** A fragrant garden-flower, *Kaemferia rotunda* L. (St. & Pl.). — **ಕಲ್ಲುಕೆಲಸ.** Stone-work, walls, etc. consisting of stone (C.). 2, a stone mason's work (My.). — **ಕಲ್ಲುಗಾರಿ.** A stone-wheel peculiar to some parts of the country (C.). — **ಕಲ್ಲುಗುಣ್ಣು.** A boulder (My.; Si. 116). — **ಕಲ್ಲುಗಿಣ್ಣೆ.** Gēṇṇē made of stone as an ornament to a Basava idol or a building (C.). — **ಕಲ್ಲುನಾರು.** = **ಕಲ್ಲಾರು** No. 2. Asbestos. ಬಿಟ್ಟಗಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ... ಕಲ್ಲುನಾರು ಕಾವಿ ಮುನ್ನಾದ ಸಕಲಧಾತುಶಿಲಾಕಾರಗಳು (Si. 117). — **ಕಲ್ಲುನುಡ್ಡುಗೋಳಿ.** A small, diffuse under-shrub, *Heliotropium marifolium* Retz. (Z.). — **ಕಲ್ಲುನೆಲ.** A stony soil (C.; B. 2, 32). — **ಕಲ್ಲುಪದವಲ.** A paḍavala, to the lower end of which often a stone is tied to make it grow straight (S. Mhr.). 2, a kind of inferior paḍavala (My.). — **ಕಲ್ಲುಬಣ್ಣೆ.** A rock (C.; B. 4, 151; ಅದಿ G.). — **ಕಲ್ಲುಬಸುರಿ.** The plant *Thespesia populnea* Corr. (*Hibiscus populneoides* Roxb., ಪ್ಲಕ್ಕ, ಸುಪಾರ್ತಕ, ಕಪೀತನ, etc. Nr.; My.). Cf. ಕಲ್ಲುಸುರಿ. — **ಕಲ್ಲುದಾದೆ.** A wild plantain tree (My.). — **ಕಲ್ಲುಬೊಗರಿ.** A spinning top of stone (C.). — **ಕಲ್ಲುಮಂಗಿ.** A marigold made of baḷapa (My.). — **ಕಲ್ಲುಮುದೆ.** = **ಕಲ್ಲದಿ,** q. v., ಕಲ್ಲ ಮುದೆ. (C.). — **ಕಲ್ಲುಮಾವು.** A shrub or small tree, *Alangium lamarkii* var. *hexapetala* Lam. (St. & Pl.). 2, a kind of wild mango (ಕಾಡೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ G.). — **ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳು.** dupl. = **ಕಲು ಮುಳ್ಳು.** Stones and thorns (C.). ಕಾಡೊಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತುದೆದು ಬೇಸತ್ತನು (B. 3, 125). 2, the points on a mill-stone (My.). — **ಕಲ್ಲು ಮೆಟ್ಟಿ.** Stone steps (S. Mhr.; My. as **ಕಲ್ಲುಮೆಟ್ಟು**). — **ಕಲ್ಲು ರಾಸಿ.** A heap of stones (B. 4, 150). — **ಕಲ್ಲುಪ್ಪ.** — **ಉಪ್ಪ.** = **ಕಲ್ಲುಹುವು.** (My.). — **ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ.** = **ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ.** (C.; ಮಸ್ಕಣ್ಣಿ Si. 312). — **ಕಲ್ಲುಸುಟ್ಟುಸಿಗ.** A perennial herb used as a vegetable, *Glossogyne pinnatifida* D. C. (Z.; My.). — **ಕಲ್ಲುಸುಣ್ಣೆ.** A wild plant, *Zingiber zerumbet* Roscoe. (St. & Pl.; My.). — **ಕಲ್ಲುಸುಣ್ಣು.** Stone-lime (My.). — **ಕಲ್ಲುಸೋರೆ.** A kind of stone-vessel (S. Mhr.). 2, a kind of sōrē plant (My.). — **ಕಲ್ಲು ಹಾಕು.** To throw a stone down (C.);

to throw a stone or stones (My.); to destroy another's business (My.). — ಕಲ್ಲು ಹಾವು. A snake that has the habit to lie under stones, as the venomous Echis carinata (Bd.). — ಕಲ್ಲು ಹುನ್ನು. = ಕಲ್ಲು ಹೂವು, ಕಲ್ಲು ನು, ಕಲ್ಲು ನು. Lichens on stones and trees (S. Mhr.). 2, gum benjamin or benzoin (ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ, ವೃದ್ಧ, ಶೈಲೀಯ, ಅಶ್ವಪುಷ್ಪ Si. 152). — ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ. To throw a stone or stones (C.). — ಕಲ್ಲು ಹೋಳಕ. The common sand-grouse, Pterocles exustus (Bd.). — ಕಲ್ಲು ನು. - ಉನು = ಕಲ್ಲು ನು. (My.). — ಕಲ್ಲೆದೆ. - ಎದೆ. A stone-like, hard, or firm heart (My.). ಇಲ್ಲದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾ ಹೊಲ್ಲನವ ಜನರಿಗೆ; ಅಲ್ಲದ ಗುಣವುಳ್ಳ ಅರಸಿಗೆ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲೆದೆಯು ಬೇಕು (Sp.). — ಕಲ್ಲೆದೆಯವ. - ಎದೆ-ಅವ. A man who has a hard, unfeeling heart (C.). — ಕಲ್ಲೆನೆ. - ಎನೆ. 1. = ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ. (My.). — ಕಲ್ಲೆನೆ. - ಎನೆ. 2. A stone's throw (My.). ಕಲ್ಲೆಳು. - ಎಳು. A blow with a stone (My.). — ಕಲ್ಲೆಗಿ. - ಒಗಿ. = ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ. (C.). — ಕಲ್ಲೊಡ್ಡ. - ಒಡ್ಡ. An Ōḍḍa who blasts rocks with fire, etc. (C.). — ಕಲ್ಲೊಡ್ಡು. - ಒಡ್ಡು. A stony hillock (My.). — ಕಲ್ಲೊತ್ತು. - ಒತ್ತು. Stone-pressure: a kind of hard boil (abscess) appearing especially at the bottom of the heel from the effects of a bruise by a stone (C.). — ಕಲ್ಲೊರಳ. - ಒರಳ. A stone-mortar (Bp. 45, 28; My.).

ಕಲ್ಲು kallu. 2. = ಕಳ್ಳೆ 4, etc. (ಮೈರೇಯ, ಅಸವ, ತೀಧು Si. 348; Tē.).

ಕಲ್ಲೊಲ kallōla. A surge, a billow, a wave.

ಕಲ್ಲೊಲನಾಲೆ kallōla-mālē. A row, or succession, of waves (Grj. 2, after 106).

ಕಲ್ಲಾರ kalhāra. = ಕಹ್ಲಾರ. A red water-lily (ಸುಗಂಧಿಕ, ಚಂಗ ಬೆಗಿರ Mr. 420).

ಕವ kava. 1. P. p. of ಕವಿ, in ಕವ ಕೊಳ್ಳು (= ಕವಿಮ ಕೊಳ್ಳು, My.).

ಕವ kava. 2. An imitative sound of angry language. (T. ಕವೈ, abusive language). — ಕವಕವ ಅನ್ನು. = ಕವಕವ ಮಾಡು. (S. Mhr.). — ಕವಕವ ಮಾಡು. To chide, to scold (S. Mhr.).

ಕವ kava. 3. An imitating sound. — ಕವಕ್ಕವ. - ಕ್ಕ - ಕವ. rep. Coo, coo! (Tē. ಕವಕವೆ, cooing of doves). ಕವಕ್ಕವ ಎಲೆಲೆ ಒಬ್ಬ ಪುಗಲ್ಲುಗರ್ ಎನ್ನು, ಒಡ್ಡತ ಊರ್ವ ಕೋಗಿಲೆಯುಂ (Smd. 74).

ಕವ kava. 1. Tbh. of ಕ್ರಮ (Smd. 347).

ಕವ kava. 2. = ಕು. See ಕವೋಷ್ಠ.

ಕವಕ್ಕನೆ kavakkanē. = ಕಬಕ್ಕನೆ, etc. (C.; T. ಕವು, to snatch, as a dog).

ಕವಚ kavāḥa. = ಕವಚ. Armour, mail, a coat of mail; a jacket (ಅವತೆ, ಜವರಕ್ಕೆ Kk. 94; ವಾರವಾಣ, ಜೋಡು Nn. 97; ವರ್ಮ, ಮುದ್ದೋಡು 88; ಕಂಚುಕ, ಕುಪ್ಪಸ 88); the slough of a serpent (ಮರ್ಮರ, ಹಾವಿನ ಹೆರೆ 88); a hide (ಚರ್ಮ, ತೋಗಲು 88); a cover (My.). 2, an amulet, a charm; the mystical syllables of a mantra. 3, a loud sound, a proclamation (ಪ್ರವಚ, ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ 88). 4, a kettle-drum. 5, the tree Wrightia antidysenterica (ಕುಟಕ, ಕೊಡುಗೆ 88). — ಕವಚ ದೊಡು. - ತೊಡು. To put on a coat of mail. ಕವಚದೊಟ್ಟವಂ (ಸನ್ನದ್ಧ Mr. 292).

ಕವಚಿತ kavāḥita. Clad in armour.

ಕವಚು kavāḥu. 1. = ಕವಿಚು 1, ಕವಿಮ, ಕವಚು 1. (My.).

ಕವಚು kavāḥu. 2. = ಕವಿಚು 2, ಕವಚು 2. (My.).

ಕವಟಿ kavāḥi. = ಕವಡಿ. — ಕವಟಿಕಾಯಿ. = ಕವಡಿಕಾಯಿ. (My.).

ಕವಡ kavāḍa. Tbh. of ಕವಟ. — ಕವಡಕಣ್ಣಕ. An ugly-looking puppet of dough representing the house-demon, that is made and buried in the house at the time of griha-ṣānti (S. Mhr.). — ಕವಡಗಣ್ಣಕ. A great cheat (S. Mhr.); great cheating (S. Mhr.).

ಕವಡಿ kavāḍi. 1. = (ಕವಡಿಕೆ), ಕವಡಿ. Tbh. of ಕವಡ No. 1. A cowrie (C.; T.; M. ಕವಡಿ, ಕವಡಿ; Tē. ಗವೈ). See B. 3, 20; 5, 118. ಕವಡಿಗೆ ಅತ್ತು, ಕಣ್ಣು ಕಳ ಕೊಡು (Prv.).

ಕವಡಿ kavāḍi. 2. Tbh. of ಕವಟ. — ಕವಡಿಗಣ್ಣಕ. = ಕವಡಗಣ್ಣಕ. (B. 4, 179).

ಕವಡಿಕೆ kavāḍikē. 1. (= ಕವಚು 2). An ornamental, small stitched binding of a dōtra (C.); such a binding between the extremity and the selvedge of a cumly (My.).

ಕವಡಿಕೆ kavāḍikē. 2. — ಕವಡಿಕೆಯಮ್ಮ. - ಅಮ್ಮ. A kind of arrow (ಕಳ್ಳೇಸು Mr. 296).

ಕವಡಿಕೆ kavāḍikē. 1. Tbh. of ಕವಡಕ. A cowrie (Bh. 2, 13, 33; Rā. 6, after 11).

ಕವಡಿಕೆ kavāḍikē. 2. Tbh. of ಕವಟಿಕ. Fraud, deceit (Bh. 8, 24, 46).

ಕವಡಿಗ kavāḍiga. A kind of inferior rice of a reddish colour (My.).

ಕವಡು kavāḍu. 1. = ಕವಲೆ 2, etc. (My.). — ಕವಡುಮಾತು. A word out of place (My.).

ಕವಡು kavāḍu. 2. (= ಕವಡಿಕೆ 1). — ಕವಡಂಡು. - ಅಂಡು. An ornamental small wave binding of a dōtra or cumly (My.).

ಕವಡೆ kavāḍē. = ಕವಡಿ, ಕಾವಾಡೆ. (S. Mhr.; Mhr. ಕಂವಣ್ಣಿ). — ಕವಡಿಕಾಯಿ. A kind of eatable colocynth (S. Mhr.; see ಕಾಡ ಕವಡೆ ಕಾಯಿ).

ಕವಡೆ kavāḍē. = ಕವಡಿ 1. (ಕಾಕೆಲೆ Nr.; ವರಾಟಕ Nr.; ಕವಡ, ವರಾಟ Mr. 412; C.). — ಕವಡೆಚಿನ್ನಾ ನುಡೆ. A certain treatise on omens (C.).

ಕವಣ kavāṇa. Tbh. of ಕವಲ. (Tē.). — ಕವಣದ ಕಡ್ಡಿ. (ವಡೆ, ಉಗ್ರಗಣ್ಣೆ, etc., ಮುಕ್ಕಳ ತಾಯಿ Si. 146).

ಕವಣೆ kavāṇē. A sling for throwing stones (Siv. 3, 28 25; C.; Tu.; T. ಕವಣ, ಕವಣೈ, ಕವಣೈ, ಕವಣೈ; M. ಕವಣ, ಕವಣ). See Prv. 8. ಬವಣ. — ಕವಣಗರ್. - ಕರ್. A sling-stone (C. Bp. 42, 32).

ಕವತೆ kavāṭē. 1. = ಕವರ್ತ. (ಫೀಮಂ) ಮೂಡಲು ಹರಿದು, ಮುಜಾರು ಸಮುದ್ರಸೇನನ, ಸರ್ವಗವತೆಯಲಿ ತರಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ (Bh. 2, 4, 9).

ಕವತೆ kavāṭē. 2. (fr. a ಕವರ್ತ). Forked state. See ಪರ್ಗವತೆ.

ಕವಡಿ kavāḍi. = ಕವಡಿ, ಕವಡಿ q. v. (My.; T. ಕವಿಣೈ, M. ಕವಿಯನ).

ಕವನ kavāṇa. Composing; the composing of verses; a poetical composition (C.; Tē.; Mhr.); a fancy. ಅವಯವಗಳ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಸವನಾಗಿ ಇರುತ್ತಿರಲು, ಭವ ಭಕ್ತ ಪ್ರವಚ ಶೂದ್ರರು ಎನ್ನೆಷ್ಟು ಕವನಮ್ ಎತ್ತಿದರು? (Sp.).

ಕವನಗಾಳ kavāṇa-gāḷa. A poet (My.).

ಕವಯರ kavayara. = (ಕಯವಾರ), ಕೆಯ್ವಾರ 1. A pair of compasses (Smd. 26 Mdb. MS.; T. ಕವರಾಜ, ಕವಯಾಯ).

ಕವರ್ kavara. = ಕವರು 1. To take away by force, to seize, to strip, to plunder (ಇದ್, ಸುರಿ, ಪರಿಮುತ್ರಿ, ಸಳಿ ಸಿಮ. 63; ಇದ್, ಸಳಿ Kk. 49; ತೆಗೆ ಓ. I, 47; Grj. 3, 61; T.; M. ಕವರು; see ಕದಿ). ಕವರ್ದು (Smd., Kk., ಓ.; Säv. 1, 32). ಕವರ್ದರ್ (Räv. 1, 102). ಕವರ್ದರೆ? (Grj. 1, 21).

ಕವರ kavara. 1. Mixed, blended.

ಕವರಿ kavara. 2. = ಕವರು. A cover; an envelope (ರಕ್ಕಾ ವತ್ರು G.).

ಕವರಿ kavari. = ಕವರಿ. A braid or fillet of hair. 2, the plant *Ocymum gratissimum* (see ನಾಮನ ಬೇಳೆ). 3, the leaf of the *Asa foetida* plant.

ಕವರು kavaru. 1. = ಕವರಿ. ಸರ್ವಸ್ವವನು ನೆಪೆ ಕವರಿ (Räm. 1, 5, 32).

ಕವರು kavaru. 2. = ಕವರು 2, etc. ತನುರೋಮಂಗಳ ಇನಿ ಕುಂ ಕವರು ನಾತೊಡೆ (Bp. 44, 27).

ಕವರು kavaru. = ಕವರ 2. (C.).

ಕವರ್ತೆ kavartē. = ಕವತೆ 1. Taking by force, seizing, plundering. — ಕವರ್ತೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To seize, to captivate, to plunder; to charm (ಇದ್ ಸೆ.; Abh. P. 4, 38). ಕೇರ್ತರ ಚಿತ್ರಮಂ ಕವರ್ತೆಗೊಳ್ ಕವೆನ್ನ ವೃಂದಂ (Räv. 5, after 19).

ಕವಲ್ kaval. 1. To become bifurcated or forked, to get lateral branches, to branch off. P. p. ಕವಲ್ವ (Smd. 287 Cm.; Abh. P. 9, 16; Grj. 7, after 11). ಕವಲ್ ಕವಲ್ವ ನಲವಂ ಕೊನ್ನವುದು (Smd. 112. 223).

ಕವಲ್ kaval. 2. (Smd. 58). = ಕವರು 1, ಕವಲು, ಕವಿ. A bifurcation, a bifurcated or forked branch; a lateral branch; a forked stick; divided state (C. as ಕವಲು; Säv. 3, 23; ಟಿಪ್ಪಣಿ G.; T. ಕವ್ವ, ಕವದು, ಕವರ್, ಕವ್ವೆ, ಕವ್ವ; M. ಕವರ, ಕವೆ; Tu. ಕಬ, ಕದೆ, ಕಬರ್; a couple, a pair (My.; Tē. ಕವಿ). ಮರನ ಕವಲ್ (ಪ್ರಕಾಶ, ಸ್ವಸ್ತ Mr. 105). See ಅಬ್ಬಗವರ್, ಕದ್ದಿವಲ್; Bp. 18, 84; Mr. 277 (s. ಕವ್ವ 1). — ಕವಲಿಮ್ಪು. -ಅಮ್ಪು. A kind of arrow (ಅರ್ಧಪನ್ನ Mr. 296). See s. ಹೋಡ. — ಕವಲಿಡ್. -ಇಡ್. To become forked, as a horn, as lightning, etc. (Räv. 5, 85; 6, after 11). — ಕವಲಿಡದ. -ಇಲ್ಲದ. Who is without parts: the soul (ಅತ್ಮನ Kk. 69). — ಕವಲೊಡೆ. -ಇಡೆ. Branches to branch off, or to shoot; to get branches (Bh. 3, 11, 16; C.). — ಕವಲೊತ್ತು. -ಅತ್ತು. The stem of a tree up to the branches. ಮರನ ಕವಲೊತ್ತು (ಪ್ರಕಾಶ Mr. 105). — ಕವಲೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A forked or lateral branch. ಕೊಡಲ್ ಪಣೆ ಕವಲೊಮ್ಮು (Smd. 112. 223). — ಕವಲೊಗಿ. Smoke in the shape of forks (Abh. P. 3, 77). — ಕವಲ್ವಟ್ಟ. -ಅಟ್ಟ. A road dividing into two (Öh. v. 17). — ಕವಲ್ವಿಯು. -ವರಿಯು. To cause to get branches (Grj. 7, after 42).

ಕವಲ kavala. = ಕವಲ 1, etc. A mouthful; a morsel; a bolus. 2, a wash for cleansing the mouth.

ಕವಲು kavalu. = ಕವಲೆ 2. (C.; ಕೂರ್ಡ Nn. 89). — ಕವರಾಗು. -ಅಗು. To become divided or changed, as the mind (C.). — ಕವಲುಗಿಡ. A middle-sized tree, *Careya arborea* Roxb. (Z.). — ಕವಲುಡಾರಿ. = ಕವಲ್ವಟ್ಟ. (My.).

ಕವಲು kavalu. = ಕವಲ 2. (My.).

ಕವಲೆ kavale. Tbh. of ಕವಲೆ 2. — ಕವಲೆತ್ತು. -ಅತ್ತು. (= ಕವಲೆ ಬಸವ). An ox that has been taught to execute various clever performances (S. Mhr.).

ಕವಳ kavala. 1. (Smd. 25. 342). = ಕವಲ, etc. (ತುತ್ತು Kk. 46; Smd. 59). See ಉಬ್ಬಗವಳ, ರಸಕವಳ, ಸಮ್ಪರಗವಳ. — ಕವಳಂಗೊಳ್. -ಂಕೊಳ್. To take a mouthful or mouthfuls (Abh. P. 15, after 33).

ಕವಳ kavala. 2. = ಕವಳೆ. (Räv. 5, 56).

ಕವಳಿ kavali. = ಕವ್ವರಿ, etc. A swoon (S. Mhr.; ಮೂರ್ಘ G.; T. ಕವ್ವಳ, ಕಳೆ; T. ಕವ್ವೆ, M. ಕವಲೆ, perplexity; T. ಕಳೆ, Tē. ಕಳಬಟ್ಟು, ಕಳಬಟ್ಟು, to swoon, faint).

ಕವಳಿಕೆ kavaliika. = ಕವಳಿಗೆ 2. (ಕಯಿಪಾಳೆ Mr. 258).

ಕವಳಿಗೆ kavaliḡe. 1. Tbh. of ಕವಾಲಿಕೆ. Śiva's alms-pot, a skull (Bp. 39, 62; 45, 53; 61, 7). 2, a kind of metal vessel of various demensions (My.).

ಕವಳಿಗೆ kavaliḡe. 2. = ಕವಳಿಕೆ. A quantity embraced: a pack or bundle of betel or plantain-leaves (My.; Mhr. ಕವಳಿಕೆ); a pack of written palm-leaves (Bp. 35, 45). — ಕವಳಿಗೆಮನೆ. A house with a gable-roof (My.). — ಕವಳಿಗೆ ಸೂರು. A coupled or gable-roof (My.). — ಕವಳಿಗೆಡಾರು. = ಕವಳಿಗೆಸೂರು. (My.).

ಕವಳೆ kavale. ಕವಳೆ. = (ಕರವಟ್ಟೆ, etc.), ಕವಳ 2, (ಕವೆ 1). A spinous shrub, bearing eatable black berries, *Carissa carandas* L. (Z.). — ಕವಳೆಕಾಯಿ. A kavale berry (B. 4, 70).

ಕವಾಟ kavāṭa. = ಕವಾಟ. (ಕದವು HIA.; ಪಡಿ ಸೆ.). 2, an almira (My.). — ಕವಾಟಕಲಾಳೆ. A door-peg (ಕುಸಿ Smd. Dh.).

ಕವಾಡ kavāḍa. = ಕವಾಡ. (My.).

ಕವಾಡಗಿತ್ತಿ kavāḍa-gitti. A cowherdess (My.).

ಕವಾಡಿಗ kavāḍiga. A man of the cowherd caste (My.). — ಕವಾಡಿಗಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A street of cowherds (My.).

ಕವಾತು kavātu. = ಕವಾಯತ, ಕವಾಯತು. Military manoeuvres (My.; Br.; Mhr., H. ಕವಾತ).

ಕವಾಯಿ kavāyi. = ಕವಾಯಿ, etc. (My.).

ಕವಾಯಿತ kavāyita. = ಕವಾತು, etc. (G. 489).

ಕವಾಯಿತು kavāyitu. = ಕವಾಯಿತ, etc. (My.; Br.; B. 5, 193).

ಕವಿ kavi. 1. To come upon; to rush upon; to attack; to cover; to overspread;—to spread about, etc. (ಅಬ್ಬಾದನ Smd. Dh.; ಅನರೂ Smd. 109; C.; Tu. ಕವಿ; T., M., Tē.; see ಕದೆ, ಕವ್ವ 3). P. ps. ಕವ, ಕವಿ, ಕವು, ಕವಿದು. ಕಾಲಾಳ ಕವಿದು (Smd. 168). ಪೋಲಂ ಕಿಸುಸಂಜೆ ಕವಿದ ನೀರಾಚಲಮಂ (216). ನಡೆ ತನ್ನಂ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿ ಕವಿದ ಅಮ್ಮು ಧರವೊಲ್ (281). ಬಿತ್ತರದ ಕವನ ಕಾಳಗಂ (ಸೌಪ್ತಿಕ Mr. 288). See Abh. P. 4, 38; 7, after 14; 9, 186; Bp. 35, 6. 47; 57, 47; 60, 31; Räv. 5, 121; 6, after 11; 13, 84. 89; Bh. 1, 20, 55; J. 8, 17; 15, 4; ದೈನ್ಯಂಗವಿ. — ಕವಿ ಕವಿ. rep. See s. ಕವಿ 2.

ಕವಿ kavi. 2. P. p. of ಕವಿ 1. — ಕವಿ ಕವಿದು. = ಕವಿದು ಕವಿದು. (Bp. 32, 37; 52, 48). — ಕವಿ ತರ್. = ಕವಿದು ಕೊಣ್ಣು ಬರ್. To come upon, etc. (Abh. P. 9, 151; 13, 59; Grj. 4, after 70; Räv. 6, after 11; 13, after 71 & 77).

ಕವಿ kavi. 3. = ಸವಿ 2, ಸವ. A rushing upon, etc. — ಕವಿಯೇದಿ. -ಎದಿ. A sudden assault (ಸೌಪ್ತಿಕ HIA.).

ಕವಿ kavi. 4. An elephant (ಅನೆ Kk. 88).

ಕವಿ kavi. Wise, clever; a wise man (ಎದ್ವಾನ Mr. 223; Nn. 29). 2, a poet (ಕೃತಿಪತಿ, ಕವೀಶ್ವರ 59). 3, Śukra, the re-

gent of the planet Venus and preceptor of the demons (ಧಾರ್ಗವ, ಶುಕ್ರ 59). 4, water (ಜಲ, ಉದಕ 57). 5, the bit of a bridle or the reins altogether (ಖಿಲೇನ, ಕಡಿಯಣ 57; ಕಬ್ಬಿ Mr. 274; see Śm. 41. 109). 6, a water-fowl (ನೀರ ಹಕ್ಕಿ G.; not Sk.). ಕವಿ ಕಣ್ಣಿಷ್ಟ ರವಿ ಕಾಣ (Prv.).

ಕವಿಕ kavika. The bit of a bridle.

ಕವಿಕುಲ kavi-kusala. Fit for a poet (Kāvya. II, 2, B, 19).

ಕವಿಕೆ kavikē. The bit of a bridle.

ಕವಿಕೌಲ kavi-kauśala. The cleverness of a poet (Kāvya. II, 2, B, 19).

ಕವಿಚು kaviçu. 1. = ಕವಚು 1, etc. To cause to come upon, etc.; to put upon (Bp. 16, 6; My.).

ಕವಿಚು kaviçu. 2. = ಕವಚು 2, etc. To be turned upside down, to be overthrown or upset (ವಿಪರೀತವತನ Śmd. Dh.; My.; T. ಕವಿಡ್; M. ಕವಿದು, ಕವ ದು); to turn upside down, etc. (My.; T., M.).

ಕವಿಜಳ kaviñjala. = ಕವಿಂಜು, etc. Tbh. of ಕವಿಂಜು (Śmd. 342).

ಕವಿಂಜು kaviñju. = ಕವಿಂಜ (Śmd. 366), ಕವುಜಗ, ಕವುಜು, ಕವು ಜುಗ, ಗವುಜರ್, ಗವುಜಲ, ಗವುಜು.

ಕವಿತಾರಾಂಜಿ kavitā-kāraṇa. The means of or for a poetic composition (Kāvya. II, 1, 1-5).

ಕವಿತಾಗುಣೋದಯ kavitā-guṇa-udaya. A man in whom the merits of a composition in rhetoric become visible (Kāvya. I, 5, 49; II, 2, B, 44; III, 3, B, 172).

ಕವಿತೆ kavitē. = ಕವಿತಾ. Poesy, poetic style or composition (Āh. v. 17; Śmd. 78. 175. 301; Bp. 42, 17).

ಕವಿತ್ವ kavitva. = ಕವಿತೆ. (Śmd. 58; Nn. 82).

ಕವಿತ್ವತತ್ತ್ವ kavitva-tatva. The sum and substance of a poetic composition (Kāvya. II, 2, B, 43).

ಕವಿದಿ kavidi. = ಕವದಿ, etc. (ಕನ್ತೆ Nr.; My.).

ಕವಿಪುಂಗವ kavi-puṅgava. A most excellent poet (Kāvya. V, 950).

ಕವಿಮಂಗ kavi-maṅga. The poet Maṅga or Maṅgarāja (Mr. 589).

ಕವಿಮಾರ್ಗ kavi-mārga. The way or method of a poet (Śm. 77).

ಕವಿಯ kaviya. = ಕಬ್ಬಿ. The bit of a bridle. See ಕವಿನಾಣ.

ಕವಿರಾಜ kavi-rāja. A king among poets, a very eminent poet (Bhn. 1).

ಕವಿರಾಜಹಂಸ kavi-rājahaṁsa. An illustrious poet: surname of Nāgavarma, see e. g. Āh. vs. 1. 3. 16. 182. 194.

ಕವಿಲೆ kavilē. = ಕವಿಲ, ಕವಿಲು. Tbh. of ಕವಿಲ (Abh. P. 13, 43). — ಕವಿಲ್ಪಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. = ಕವಿಲವರ್ಣ (Āh. II, 74).

ಕವಿಲ kavila. = ಕವಿಲ್, etc. (ಕವಿಲ Hlā.). — ಕವಿಲಗೆಮ್ಮು. -ಕೆ ಮ್ಪು. Deep brown, etc. (ಬಣ್ಣ Hlā.).

ಕವಿಲು kavilu. = ಕವಿಲ್, etc. (ಪಿಂಗ, ಪಿತಂಗ Mr. 443). — ಕವಿ ಲುಗೆಮ್ಮು. -ಕೆಮ್ಮು. = ಕವಿಲಗೆಮ್ಮು. (ಬಣ್ಣ Mr. 443).

ಕವಿಲೆ kavilē. 1. = ಕವಲೆ. Tbh. of ಕವಲೆ 2 (Śmd. 342; Āh. II, 43). See e. g. Bp. 23, 29; 27, 73; 56, 43; 57, 51; V. 41, 49. — ಕವಿಲೆವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. A golden colour (ಪುಷ್ಪಣ್ಣ Kk. 26; Śm. 69).

ಕವಿಲೆ kavilē. 2. = ಕವಲಿ, etc. (My.).

ಕವಿಸಮಯ kavi-samaya. = ಕಾವ್ಯಸಮಯ. Poetical idiom or conventionality. See Kāvya. I, 1a, 5; V, 1, seq.

ಕವಿಸು kavisu. = ಕವಿಚು 1, etc. (J. 15, 47; 22, 10. 20; My.).

ಕವಿಹರಿ kavi-hari. The poet Hari (Bp. 1, 11).

ಕವಿಹೃದಯಸಾ ನ kavi-hṛdaya-sthāna. The innermost nature of a poet, his perfect skill (Āh. v. 18).

ಕವೀಂದ್ರ kavi-indra. A king of poets, a very eminent poet. See Āh. xx; Śmd. 29; ಕರ್ಣಾಟಕಸರಸಕವೀಂದ್ರ ಕರ್ಣ.

ಕವೀಶ್ವರ kavi-śvara. = ಕವೀಶ್ವ. (ವಿಧಿ, ಕವಿ Nn. 21; ಕವಿ, ಕೃತಿ ಪತಿ 59). See Āh. xx. v. 252; Śmd. 202; Śm. 119.

ಕವು kavu. 1. = ಕವ್ವು. An imitative sound. — ಕವ ಕವೆನ್ನ. To cry, as a crow (S. Mhr.; cf. ಕರ್ 3). 2, to bark, as a dog (My.).

ಕವು kavu. 2. P. p. of ಕವಿ 1, in ಕವ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಕವುಂಕುಲಿ kavuṅkulī. (Śmd. 48). ಕವುಂಕುಲಿ. = ಕಂಕು ಡ್, etc. The armpit (ಕಪ್ಪು ಮೂಲ Śmd. I; T. ಕಮುಕಟ್ಟು; Tu. ಕಿಡ್‌ಕಲ್). ಕವುಂಕುಡ್ or ಕುಂಕುಡ್ (Śmd. 189). ಕವುಂಕುಡು (ಕಪ್ಪು, ಪಾಪುಮೂಲ Hlā.). Cf. ಕದುಕು?

ಕವುಂಗು kavuṅgu. Tbh. of ಕ್ರಮುಕ (Śmd. 372; Āh. II, 16; ಅಡಕೆ Śm. 25; ಸೆವ. 2, after 42; T. ಕಮುಗು). ಕವುಂಗು or ಕುಂಗು (Śmd. 189).

ಕವುಚಿಮು kavuñimu. A file (ಆರಿ, ಚರ್ಮಭೇದಿಕೆ, ತೊಗಲ ನ್ನು ಉಜ್ಜಿ ಕೆರೆಯುವ ಆರಿ, ಆಕಾರಾಯಿ Śi. 345; only in Śi.).

ಕವುಚು kavuñu. 1. = ಕವಚು 1, etc. (My.).

ಕವುಚು kavuñu. 2. = ಕವಚು 2, etc. (My.).

ಕವುಚು kavuñu. A couch, a sofa (My.).

ಕವುಜಗ kavujaga. = ಕವುಜು, etc. (S. Mhr.).

ಕವುಜು kavuju. = ಕವಿಂಜು, etc. (ಪಿಂಗಾಕ್ಷ Mr. 175, o. r. ಕವುಜು; Tē; T. ಕವುದಾರಿ).

ಕವುಜುಗ kavujuga. = ಕವುಜಗ, etc. The grey partridge, Ortygornis pondicerianus (Bd.); — the wood-partridge, Perdix vulgaris (Bd.); — the oriental partridge, Perdix orientalis (Bd.).

ಕವುಟು kavuṭu. = ಕಮರು 2, etc. The disagreeable smell of burning oil, fish, raw meat, eggs, ulcers, etc. (My.; Tē. ಕವಡು, ಕಾಡು, ಕಾಸು; T. ಕವಿಟ್ಟು).

ಕವುಣ್ಣೆ kavuṇṇē. N. of a plant (ಕಾಣ್ಣಿ ನ Mr. 135). ಕವುಣ್ಣೆ or ಕಾಣ್ಣೆ (Śmd. 189).

ಕವುದಿ kavudi. = ಕವದಿ, ಕವದಿ. A quilted cover for the night (Āh.; ಕಣ್ಣಿ Mr. 207); quilted rags, used e. g. as a bed or as a saddle (My.). ಕವುದಿಗಲ್ ಅಯಿದೆ ಸಬರಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 350). ಕವುದಿಗಲಂ ಹೊಲಿವ ಕಾಯ ಕಂ (Bp. 23, 8). ಎತ್ತು ಹಾಡುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಮುಂಡೆ ಕವುದಿ ಹಾಡುತು (Prv.).

ಕವುಧರ್ಮ kavudharma. Tbh. of ಕಾಧರ್ಮ. (Bh. 1, 8, 89).

ಕವುರಿ kavuri. N. of a plant (ಕುರಿದ Mr. 116).

ಕವುರು kavuru. = ಕಮರು 2, etc., ಕವ್ವಲೆ. (Bh. 1, 20, 61; Rām. 5, 8, 64; M. ಕವರ್; T. ಕಬುರ್, ಕವರ್; Tē. ಗಾಡು, ಗಾ ಲು, ಗಾಳು). — ಕವುರಿಡು. -ಾಡು. To create a bad smell (Rām. 6, 11, 10; J. 13, 12). — ಕವುರೇಡ್. -ವಿಡ್. A bad smell to arise (Grj. 9, 28).

ಕವುಲೆ kavulē. = ಕವಲಿ, etc. (My.).

ಕವುಳುಡೆ kavuḷuḍē. A cushion, a pillow (ಮೂಡು

೩, ಮಲಗುಕೊ; ಮೂಡಾವೆ Ū. II, 83, o. r. ಮೂಡಾವೆ; Grj. 10, 51; Rām. 6, 40, 1).

ಕವೆ kavē. = ಕವರೆ 2. (My.).

ಕವೇರ kavēra. N. of a fishi. See a. ಮುಖ್ಯಮುಖ.

ಕವೇಶ್ವರ kava-ushna. *Slightly warm, lukewarm, tepid.*

ಕವ್ಯೆ kavya. A class of manes. 2, an oblation of food to deceased ancestors.

ಕವ್ವನೆ kavvanē. With a huff or a fit of anger (S. Mhr.).

ಕವ್ವರ kavvara. = ಕೊವ್ವರಿ, q. v.

ಕವ್ವರೆ kavvarē. ಕೌವರೆ. = ಕವಳಿ, ಕವ್ವಳಿ, (ಕಾಬಳಿ), ಕಾಳಿ, ಕೋನರಿ. A turning or whirling round, agitation, confusion (ಸವ್ಯು ಮು ūmd. II, o. r. ಕವ್ವರಿ; ūm. 51; ಬಳಸಿ ಬವ್ವುದು Kk. 59; ಸವ್ಯು ಮು 81; Tē. ಕವ್ವರೆ, agitation, emotion; cf. ಕತ್ವಲಿ). — ಕವ್ವರೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be agitated or confused (Abh. P. 6, after 178).

ಕವ್ವಲ್ kavval. = ಕವರು, etc. A strong or bad smell (ಕು Mr. 118).

ಕವ್ವಳಿ kavālē. = ಕವ್ವರೆ, etc. (ಬಳಸಿ ಬವ್ವುದು ūs.).

ಕೆಪ್ಪೆ kaṣṭha. Food; clothing; in the dual: food and clothing (ಕಡು ಸೀರೆ Mr. 25; cf. ಕಡಪ್ಪ).

ಕಾರ್ಡ ಕಾಶಿ-ārha. Deserving a whipping.

ಕೆ ಕಾಶಿ. = ಕಸಿ. A whip (ಡವ್ವುಟಿಗೆ, etc. Mr. 274); a string, a rope.

ಕೆರೆರು kaṣēru. = ಕಸೇರು. The back-bone. 2, a kind of grass, *Scirpus tysoor*.

ಕೆರೆರುಕೆ kaṣērukē. The back-bone.

ಕೆಡೆ kḥ-ḥid. Whosoever, any one (Mr. 535).

ಕೆಲ kaṣmala. Consternation, alarm; fainting, syncope; depression of spirit. 2, foul, dirty.

ಕೆಲ್ಯೆ kaṣya. Deserving a whipping. 2, a horse's flank (ಕುದುರೆಯ ನಡು Mr. 273). 3, spirituous liquor.

ಕೆಲ್ಯಪ ಕಾಸ್ಯಾ. A tortoise. 2, a sort of fish. 3, a kind of deer. 4, N. of a fishi, a descendant of Marīci and the husband of Aditi and twelve other daughters of Dakṣha (Mr. 489).

ಕೆಲ್ಯಪನನ್ನ ಕಾಸ್ಯಾ-nandana. Garuḍa. 2, Aruṇa (My. Amara).

ಕಸ kasha. Rubbing. 2, a touchstone.

ಕಸಾಯ kashāya. = ಕಸಾಯ, ಕಸಾಯಿ 1. Astringent; an astringent flavour (Nn. 83). 2, fragrant (Nn. 119). 3, an infusion, a decoction of medicinal herbs (ಔಷಧಂ ಬೇಯಲು ಕಸಾಯಮ್ ಎನಿಕ್ಕು Mr. 890; My.; B. 3, 64); exudation of a tree, as gum, resin, etc. 4, a thieves' path (ತುವರ, ಕಳ್ಳ ಪಾದ Mr. 226). 5, the red colour.

ಕಸಾಯಿತ kashāyita. Red coloured. (Śāv. 4, after 59).

ಕಷ್ಠ kashṭa. Bad, evil, wrong (ಪಾಪ, ಪೇಟ, etc. Mr. 225); boding evil (278. 280); severe. 2, trouble, misery, woe; bodily exertion, toil, hard work; difficulty. 5, (baldness, M. ಕಷ್ಠೆ, ಕಡ್ಠೆ, not Sk.). — See Kāvya. II, 1, A. 12. 20-28; Prv. a. ಪುಷ್ಪ. — ಕಷ್ಠ ಕೊಡು. To occasion or give trouble (C.). — ಕಷ್ಠ ಪಡಿಸು. To afflict, to annoy. ಇಷ್ಟನಾದವರು ಕಷ್ಠ ಪಡಿಸ್ತಾರೋ? (Prv.). — ಕಷ್ಠ ಪಡು. To suffer trouble (My.; B.

3, 91); to exert one's self (3, 105; 5, 76; My.). — ಕಷ್ಠ ಬಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಕಷ್ಠ ಪಡಿಸು. (B. 5, 201). — ಕಷ್ಠ ಬಡು. -ಪಡು. = ಕಷ್ಠ ಪಡು. (B. 4, 180; 5, 69. 79. 115). — ಕಷ್ಠ ಬೆಳೆ. The hair on the head or face to grow (S. Mhr.). — ಕಷ್ಠ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To get one's self shaved (S. Mhr.). — ಕಷ್ಠ ಮಾಡು. To shave (S. Mhr.). ನನ್ನ ಕಷ್ಠ ಮಾಡು, shave me! (S. Mhr.). — ಕಷ್ಠ ಸಹಿಸು. Patiently to bear trouble (B. 5, 12). — ಕಷ್ಠ ಸೋಸು. = ಕಷ್ಠ ಸಹಿಸು. (B. 5, 103).

ಕಷ್ಠಚರ್ಮ kashṭa-carma. Leprous (ತೆರಿವಿಷ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ ತೊಗಲು Nn. 143; ತೆರಿವಿಷ್ಟ Mr. 479).

ಕಷ್ಠಹರವೃಕ್ಷ kashṭa-hara-vriksha. = ಅನನ್ದವೃಕ್ಷ. (Si. 137).

ಕಷ್ಟಾಲ kashṭa-ālu. ಕಷ್ಟಾಳು. Painstaking, industrious (My.; Mhr.).

ಕಷ್ಟೆ kashṭē. A troublesome, mischievous female (Bp. 40, 53; J. 9, 18).

ಕಸ kasa. = ಕೆಚ್, etc. (S. Mhr.).

ಕಸ kasa. 1. (ಕಣ), ಕಸಕು, ಕಸರು 1, ಕಸಿ 4, ಕಸು 1, ಕಸುರು, (ಕುಸುರಿ, ಕುಸುರು). — ಕಸಗಾಯು. -ಕಾಯು. A hard, unripe, astringent fruit (C.; ಕರಾಟು G.).

ಕಸ kasa. 2. = ಕಸು 2. A shortened P. p. (See ಕಡಿ). ಕಸ ಕೊಳ್ಳು. To take away by force or violence (C.; B. 2, 4; 4, 93; 5, 69. 89).

ಕಸ kasa. 3. = ಕಸವ. Rubbish, off-scourings, sweepings, etc. (ಸದೆ ūm. 99; ಸಂಕರ, ಅವಕರ Mr. 202; C.; ಅವಕರ, ಸಂಕರ, ಸದೆ G.); a weed, a useless plant (ಕಳೆ ūm. 112; C.; see ಅಡಿಕೆ, ಕದರು); impurities or bad humours in the body (C.); the after-birth, placenta (My.). ಕಸ ಗುಡಿಸು ಅನ್ನರೆ ಬಸಬಸ ಮುಂತೋ? (Prv.). ಕಸಮಂ ಸೋದಿಸದೆ ಬಿತ್ತಿದ ಬಕ್ಕಲಿಗನ ಪೋಲ್ (ūmd. 267; see also 275 Mdb.). See Bp. 18, 59; 23, 18; 41, 21; Ū. Bp. 47, 42; B. 5, 293; Prv. a. Sk. ಪದ. — ಕಸ ಕಡ್ಡಿ. dupl. (C.; B. 3, 48; 5, 16; G. 34. 52. 121. 324). — ಕಸಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An inflamed eye (S. Mhr.). — ಕಸಗುಡಿಸಲುಕಟ್ಟಿ. A broom (ಸಮ್ರಾಜ್ಞಿ Si. 112). — ಕಸ ಗುಡಿಸು. To sweep (My.; Si. 112). ಕಸಕಿರಿ ಗುಡಿಸಿದ ಕಸ (ಸಂಕರ, ಅವಕರ Nr.). — ಕಸಗೂಡಿಸು. To sweep (C.). — ಕಸಬರಲು. A kind of broom (My.; ಸಮ್ರಾಜ್ಞಿ Si. 112). — ಕಸಬರಿಗೆ. -ಪರಿಗೆ. A broom (C.; ತೋಧನಿ, ಸಮ್ರಾಜ್ಞಿ G.). — ಕಸಬೊರಿಗೆ. -ಪೊರಿಗೆ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (My.). — ಕಸಬೊರಿಗೆ. -ಪೊರಿಗೆ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (C.; ಪರಕೆ G.; B. 2, 42). — ಕಸಮರ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (ಸಮ್ರಾಜ್ಞಿ Si. 112, only Si.). — ಕಸವರಿಗೆ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (My.). — ಕಸ ಹೊಡೆ. To sweep (C.).

ಕಸ kasa. 4. = ಕಸಾ, ಕಸಿ 5, ಗಸಿ 2. — ಕಸಮಿಸು = ಕಸಮಿಸು. (My.). — ಕಸಮಿಸು. reit. Uneasiness, especially in the bowels (C.; B. 4, 76). 2, uneasiness, disquiet of the mind (My.).

ಕಸ kasa. 5. = ಕೆಚ್, etc. — ಕಸಮಿಸು. reit. = ಕಡಮಿಸು. (My.).

ಕಸ kasa. 6. P. p. of ಕಸಿ 1, in ಕಸ ಕೊಳ್ಳು (My.; see ಕಸಿ).

ಕಸಕಸಿ kasakasi. = ಕಸಕಸಿ, ಗಸಗಸಿ. (B. 2, 21; 4, 89).

ಕಸಕಸಿ kasakasē. = ಕಸಕಸಿ, etc. Poppy-seed (Ū. Bp. 47, 45; My.; Mhr.; H. ಖಸಖಸ; Sk. ಖಸ್ತಸ; T. ಕಜಕಜಾ, M. ಕಜಕಜೆ, Tē. ಗಸಗಸಾ). — ಕಸಕಸಿದ. The opium poppy, *Papaver somniferum* L. (St. & Pl.).

ಕಸಕಿಲು kasakilu. -ಲ್. A broom (ಸಮ್ರಾಜ್ಞಿ Nr.;

ಸಮ್ರಾಜ್ಯ, ಪಂಚೋದನ Mr. 202). ಕಸಕಲಿಂ ಗುಡಿಸಿದ ಕಸ (ಸಂ
ಕರ, ಅವಕರ Nr.).

ಕಸಕು kasaku. = ಕಸ 1, etc. — ಕಸಕುಗಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ.
(My.).

ಕಸಕೆ kasakē. (= ಕಸಿಗಿ?). A kind of grass or
grain (ಕಮ್ಮ Mr. 110).

ಕಸನ kasana. Moving, going. See ಎ.

ಕಸಬು kasaba. = ಕಸಬು q. v., ಕಸಬು. (G. 130).

ಕಸಬುದಾರ kasaba-dāra. A tradesman (My.). See B. 5, 85.
193. 225. 282.

ಕಸಬು kasabu. = ಕಸಬು, etc. Business, trade, profession
(C.; B. 5, 273; Br.; Mhr., H. ಕಸಬು).

ಕಸಬೆ kasabē. The chief town of a district or tāluk, a
metropolis (My.; Mhr., H.).

ಕಸಮ kasama. = ಕಸಮ. — ಕಸಮಮುಂಡ. N. (Bp. 11, 4).

ಕಸರ್ kasar. (= ಕಸ 5). To scratch the throat,
to be astringent or have an astringent taste
(ಗಲಕಣ್ಣಿ 3 Śmd. Dh.; M. ಕಮರ್; Tu. ಕಸ).

ಕಸರ kasara. ಕಸರಾ. = ಕಚ, etc. — ಕಸರಾಬಸರ. = ಕಚ
ಮಿ. (S. Mhr.). — ಕಸರಾಮಸರ. = ಕಸರಾಬಸರ. (S. Mhr.).

ಕಸರತೆ kasarat. Practice in an art, in the gymnastic feats,
etc. (My.; Mhr., H.).

ಕಸರಿಕೆ kasarikē. = ಕಸರು 1, No. 3. (Bh. 3, 23, 53).

ಕಸರು kasaru. 1. = ಕಸ 1, etc. Astringency (from
unripeness). 2, unripeness. (Tē.). 3, ill-hu-
mour (Rām. 4, 3, 6). 4, bad humours in the body
(Tē. ಕಸರು, ಕಸರು; R.). — ಕಸರುಗಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸರು kasaru. 2. Dust and other impurities
(C.; B. 3, 46; 4, 71).

ಕಸರು kasaru. = ಕಸರು. Deficiency, defect, diminution;
customary detraction in delivering certain measures,
as of grain, toddy, etc.; a sum added to or subtracted
from either side to make up a difference (My.; Mhr.,
H., M.); profit or loss on the exchange of coins (C.). —
ಕಸರು ಬಸರು. reit. = ಕಸರು. (My.).

ಕಸಲೆ kasalē. = ಕಸಾಲೆ, etc. See ಕೆಟು.

ಕಸವ kasava. = ಕಸವು. A proper name (Śmd. 95).

ಕಸವರ kasavara. = ಕಸವರ 1. Gold (ಪೊನ್ Śmd. II;
Ct. I, 57; ಮಿಸುನಿಪೊನ್ Kk. 88; ಸೊನ್ನೆ, ಚೆಮ್ಮೆನ್, ಸುವರ್ಣ 47;
ಕಡವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಚೆಮ್ಮೆನ್, ಮಿಸುನಿ Śm. 68; ಸೊನ್ನೆ 99; o. rs.
Śmd. II: ಮಿಸುನಿಯ ಪೊನ್; Kk. 88: ಮಿಸುನಿ ಹೊನ್). See
Abh. P. 6, after 34.

ಕಸವು kasavu. = ಕಸ 3. (ಸಂಕರ, ಅವಕರ Hlā.; Bp. 16, 22;
My.; Tē. ಕಸವು, ಕಸವು). ಕಣ್ಣ ಕಸವಿನೋಪಾದಿಯವನು (ದ್ವೇಷ,
ಅಕ್ಕಿ ಗತ Nr.).

ಕಸವು kasavu. = ಕಸವು, q. v. (My.; B. 5, 166. 252).

ಕಸಾ kasā. = ಕಸ 4. — ಕಸಾವಿಸಿ. = ಕಸವಿಸಿ. (C.; Mhr. ಕಾಸಾ
ವೀಸ).

ಕಸಾಬು kasāba. = ಕಸಾಯಿ 2. A butcher (My.; Mhr., H.).

ಕಸಾಯಿ kasāya. = ಕಸಾಯಿ 1. Tbh. of ಕಸಾಯಿ (Śmd. 335
Mqb.; My.).

ಕಸಾಯಿ kasāyi. 1. = ಕಸಾಯಿ. (C.).

ಕಸಾಯಿ kasāyi. 2. = ಕಸಾಯಿ. (My.; Br.; Mhr. ಕಸಾಯಿ).

ಕಸಾರಿಕೆ kasārikē. (= ಕಸಾಲೆ). Indisposition, slight disorder
of the body (S. Mhr.).

ಕಸಾಲೆ kasālē. = ಕಸಲೆ, ಕಸಾಲೆ. See ಕೆಟು.

ಕಸಾಲೆ kasālē. Difficulty, trouble, distress (Tē. ಕಸಾಲಾ;
S. Mhr. occasionally = ಕಸಾರಿಕೆ).

ಕಸಿ kasi. 1. To slide or slip down from (ಬಂ
Śm. 110);—to fall, to fall down, to come to
the ground (as a wall, My. in ಕಸ ಕೊಳ್ಳು 3. ಕಸ 6).

ಕಸಿ kasi. 2. To ooze, to trickle, to flow (ಬಸರ್
Śm. 110; T. ಕಚ).

ಕಸಿ kasi. 3. Drizzling, fine rain (ಬನುಗು Śm. 110).

ಕಸಿ kasi. 4. = ಕಸ 1, etc. (Tē. ಕಸಿ, unripe, unfit for the
knife). — ಕಸಿಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸಿ kasi. 5. = ಕಸ 4, etc. — ಕಸಿಮಿಸಿ. reit. = ಕಸಮಿಸಿ. (My.).
— ಕಸಿಮಿಸಿ. = ಕಸಿಮಿಸಿ. (My.).

ಕಸಿ kasi. = ಕಸಿ. Castrated; pruned; castration; pruning
(S. Mhr.; H., Mhr. ಅಬೇ, ಅಸೀ). — ಕಸೀ ಮಾಡು, to prune
(C.; B. 2, 17); to castrate (My.).

ಕಸಿಗಿ kasigi. (= ಕಸಕೆ?). — ಕಸಿಗಿಡ. An aquatic plant
with a medicinal root, Polygonum glabrum Willd. (Z.).
ಕಸಿತ kasita. Moved, gone. See ಎ.

ಕಸಿನ್ದಿ kasindi. A certain creeping plant (Tē. ಕಸಿನ್ದಿ; ಕೊಣ್ಣಿ
ಕಸಿನ್ದಿ, the plant called prickly Scopolia; ಕಸಿನ್ದಿ, ಕಸಿನ್ದಿ
ನೈ, the cassia tree). See ತೇಟು.

ಕಸಿಬಿ kasibi. = ಕಸಬುದಾರ. (My.).

ಕಸೀದಿ kasidi. = ಕಸೂತಿ, ಕಸೂದಿ. Embroidery (My.; Mhr., H.
ಕಸಿದಾ, ಕತೀದಾ).

ಕಸು kasu. 1. = ಕಸ 1, etc. (Tē. ಕಸು, young, unripe). —
ಕಸುಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. = ಕಗ್ಗಾಯಿ, ಕಸಗಾಯಿ. (Bp. 20, 26;
48, 11). — ಕಸುಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. = ಕಸುಗಾಯಿ. (C.; ತಲಾಟು,
ಅಮಫಲ Si. 123). (In the ಮಲನಾಸು) ಕಾಡೆಲ್ಲ ಕಸುಗಾಯಿ,
ನಾಡೆಲ್ಲ ಹೆಗ್ಗಿಡವು (Sp.).

ಕಸು kasu. 2. = ಕಸ 2. — ಕಸು ಕೊಳ್ಳು. = ಕಸ ಕೊಳ್ಳು. (C.).
— ಕಸು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. (Si. 391). — ಕಸುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. — ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.
(ಅಪಹಾರ, ಅಪಚಯ Si. 392, only in Si.).

ಕಸುಕ kasuka. A man who takes away by force
or violence (My.).

ಕಸುಕ kasuka. Going, moving. See ಸಂ.

ಕಸುಬು kasubu. = ಕಸಬು, etc. (My.).

ಕಸುರು kasuru. = ಕಸರು 1, etc. — ಕಸರುಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ.
= ಕಸರುಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸುರು kasuru. = ಕಸರು. (My.).

ಕಸುವು kasuvu. = ಕಸವು. Strength, power; the nutrimental
principle, as of soils, etc. (C.; Mhr. ಕಸ; ಅಗ್ಗಕೆ, ಬಲ,
ಅವು, ಶಕ್ತಿ, etc. G.). See B. 2, 30; 3, 51. 126; 4, 26; 5,
148. 154. — ಕಸುವುಲು. = ಲಾವಂಚಪುಲ್ಲ. (St. & Pl.).

ಕಸೂತಿ kasūti. = ಕಸೀದಿ, etc. (C.). See Prv. 3. ನಿಷದ್ಧ. — ಕಸೂ
ತಿ ತೆಗೆ. To embroider (C.; B. 5, 140. 224). — ಕಸೂತಿ ಹಾಕು.
= ಕಸೂತಿ ತೆಗೆ. (My.). — ಕಸೂತಿಹೂವಿನ ಗಿಡ. The Lantana
(C.). See ನಾತಪ್ಪ.

ಕಸೂದಿ kasūdi. = ಕಸೂತಿ. (My.).

ಕಸೆ kasē. = ಕತೆ. The string, or tie, of an angī, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಕಸಾ). — ಕಸೆಗೋಳ. -ಕೋಳ. To seize a whip (Riv. 2, after 8). — ಕಸೆಪಾಪಡೆ. A petticoat with strings attached (My.; Si. 224).

ಕಸೆರು kasēru. = ಕತೆರು. A kind of grass, *Scirpus kysoor*. ಕಸ್ತಿ kasti. Violence, force, annoyance (S. Mhr.; My. occasionally; H., Br.). See Prv. s. ನಸ್ತಿ.

ಕಸ್ತು kastu. Cares, pains, trouble; fuss, ado (My.; B. 3, 101; Mhr. ಖಸ್ತಾ).

ಕಸ್ತುಗಾಡಿ kastu-gāḍi. A painstaker (My.).

ಕಸ್ತುತಗಾಡಿ kastu-tagāḍi. A very peremptory demand for payment (My.).

ಕಸ್ತುರಿ kasturi. = ಕಸ್ತೂರಿ. ಕತ್ತ ಬಟ್ಟೆದ ಹೊತ್ತ ಕಸ್ತುರಿಯ ಪಂಚು ವನ? (Dp. 76). — ಕಸ್ತುರಿಬಟ್ಟು. A musk spot put on the forehead (My.; ಅಪಾಂಗ G.). — ಕಸ್ತುರಿಬೊಟ್ಟು. = ಕಸ್ತುರಿಬಟ್ಟು. (My.).

ಕಸ್ತುರಿ kastūri. = ಕಸ್ತೂರಿ, etc. Musk. See Prv. s. ಕತ್ತ. — ಕಸ್ತೂರಿಅಂಜನ. A kind of scented turmeric (My.; Si. 146). — ಕಸ್ತೂರಿಕಡ್ಡಿ. A thin stick covered with musk, etc. (My.). — ಕಸ್ತೂರಿಕಡ್ಡಿ ಸೀರೆ. A black cloth with white square stripes (My.). — ಕಸ್ತೂರಿಮುಡಿಸೀರೆ. = ಕಸ್ತೂರಿಕಡ್ಡಿ ಸೀರೆ. (My.; Tē. ಕಸ್ತೂರಿಮುಲ್ಲ ಸೀರೆ). — ಕಸ್ತೂರಿಗೊಬ್ಬಳಿ. A kind of Acacia with very fragrant round yellow flowers (My.). — ಕಸ್ತೂರಿಮಲ್ಲಿಗೆ. A scendent shrub, *Jasminum pubescens* Willd. (St. & Pl.; My.). — ಕಸ್ತೂರಿಮಾವು. A kind of mango (Si. 129).

ಕಸ್ತೂರಿಕೆ kastūrikē. Musk.

ಕಸ್ತೂರಿಮೃಗ kastūri-mṛiga. ಕಸ್ತೂರಿಮೃಗ. The musk-deer (ಸಾಗಣಿಕೆ Mr. 160; ಗಣನವ G.; B. 4, 215).

ಕಸ್ತೂತಿ kasmāt. Wherefrom? whence? why? See ಅ.

ಕಸ್ತೂರ kasvāra. Going, moving. See ಎ. 2, wealth, property, goods (ಪ್ರಕರ, ಎತ್ತ Nn. 45; ದ್ರವಿಣ, ಧನ, ವಸ್ತುವ್ರತತಿ, ನಾನಾವಸ್ತುಗಳು 59; ದ್ರವ್ಯ, ವಸ್ತು 164). 3, the universal soul, the soul (ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ, ಪರಮಾತ್ಮ 59, o. r. ಅತ್ಮ). 4, endless (ನಿತ್ಯ, ಕೇಡಲ್ಲದುದು 59).

ಕಹ kaha. An imitative sound. — ಕಹ ಕಹ. rep. The note of the bird sārāsa (ಸಾರಸವಕ್ಕಿಯ ಧ್ವನಿ ಸೀ.).

ಕಹ kaha. An imitative sound. — ಕಹಕಹವನ್ನು. To utter a courageous cry, as soldiers in battle (Tē.; R.).

ಕಹಳಾರವ kahaḷā-rava. The sound of a kahaḷē (Mr. 81).

ಕಹಳೆ kahaḷē. ಕಹವಾ = ಕಾಳಿ (Śmd. 352), ಕಾಹಲೆ, of which it appears to be a Tbh. A metal horn (trumpet) of a long tapering shape, or of a horn-like shape. See e. g. Bp. 47, 2; J. 12, 12; 13, 38; ಬಿಡುಗಡೆ.

ಕಹಳೆಕಾಡಿ kahaḷē-kāḍi. A man who blows a kahaḷē (Bp. 3, 43).

ಕಹಿ kahi. = ಕಯ 6, etc. Bitterness (ಅಕ್ರ Nr., Mr. 218, Nn. 119, 147; ಕಯ್ತೆ Ct. I, 98; ಕಹಿ G.; C.). ನೇಮಿಸಿ ರಾಜದ ಸೋಸಗೆ ಪಾಯಸವೇ ಕಹಿ (Prv.). See Prv. s. ಬೇವು. — ಕಹಿಅಕ್ಕಿಲೆ. A bitter walnut (B. 3, 115). — ಕಹಿಗಡ. A bitter shrub or herb (B. 3, 48). — ಕಹಿನನೆ. A bitter bud. ಅಕ್ಕಿಲೆಮ್ ಅವ್ ಕಹಿನನೆ (ಕಸ್ತೂರಿ, ಪಾಲಕ Nr.). — ಕಹಿಪಡಲ. A species of cucumber, *Trichosanthes dioeca* (ಪಟೋಲ, ಅಕ್ಕಿ, etc. Nr.; ಪಾಣ್ಯಕ, ಕುಲಕ Mr. 146; St. & Pl.: *Trichosanthes cucumerina* L.). — ಕಹಿಪಳ್ಳಿ. Bitter herbs or greens (ಅಕ್ರತಾಕ G.; My.). — ಕಹಿಸೋರೆ. A kind of bitter

gourd (ಅಕ್ರತಾಕ, ಕಹಿತುಮ್ಮ Nr.; ಎಪಕುಮ್ಮಳಾಯಿ G.; My.). ಉಣ್ಣು ನಗದಿವೆ ಮೋಡೆ ಅಮನೆ ಕಹಿಸೋರೆ (Dp. 54). ಕಹಿಸೋರೆ ಕಾಯಿ (My.). — ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬಳ್ಳಿ. A long white gourd, the bottle gourd or white pumpkin, *Lagenaria vulgaris* Ser. (ತುಮ್ಮ, ಅರಾಬು Nr.). — ಕಹಿಹೀರೆಯ ಬಳ್ಳಿ. A climbing plant, *Luffa acutangula* var. *amara* Roxb. (St. & Pl.). — ಕಹಿದುರ. A kind of bitter grass (ರೂಪ Mr. 110).

ಕಹಿಪು kahipu. Bitterness (My.).

ಕಹ್ಲಾರ kahlāra. = ಕಹ್ಲಾರ. The white water-lily.

ಕಹ್ಲ kahva. A crane, *Ardea nivea*.

ಕಳ kal. 1. = ಕಳು 3, ಕಳೆ 1, ಗಳು 1. A plural affix, e. g. ಬುಧರ್ಕಳ, ಗೋವರ್ಕಳ, ಗೋದಾಯಿಲರ್ಕಳ; ಮಕ್ಕಳ, ನಾಡ್ಕಳ, ಕೋಡ್ಕಳ (Śmd. 124). ದೇವಿಯರ್ಕಳ! ಬುಧರ್ಕಳ! (153).

ಕಳ kal. 2. = ಕಳು 1. To steal (ಸ್ವೇಯ Śmd. Dh.; Śm. 112; T. ಕಡ, ಕಳ; M. ಕಳ; see ಕಡಿ). P. p. ಕಳ್ಳು (Abh. P. 10, 58; Grj. 2, after 106; Riv. 1, 23). ಕಳರ ನೋಡಿದಂ (Śmd. 86). ಕಳರ ಪೋದಂ, ಕಳರ ಬನ್ನಂ (87). ಕಳರೊಡಂ (86). ಕಳದ ಬನ್ನಂ (87). ಕಳರ ಪಟ್ಟಮು (ಮುಖತ Nr.).

ಕಳ kal. 3. Stealing; falsehood, deceit. (T. ಕಳ, ಕಳ್ಳ, ಕಯವು; Tu. ಕಳು; Tē. ಕಳ್ಳಿ). — ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ. -ಂ-ಕಡಲೆ. = ಕಲ್ಲಂಗಡಲೆ, q. v. (ಎಲವಾಲುಕ, ಐಲೇಯ, etc. Nr.; My.). — ಕಳ್ಳಡ್ಡು. -ಅಜ್ಜು. A false mould or type (Bp. 40, 61). — ಕಳ್ಳಟ. -ಅಟ. (Śmd. 84). Thievish play or behaviour. — ಕಳ್ಳಿಡವೆ. -ಬಡವೆ. Stolen property (ಅಪಹೃತ, ಲೋಪ್ತ Hlā.).

ಕಳ kal. 4. (Śmd. 59). = ಕಳ್ಳು 1, ಕಲ್ಲು 2. Toddy (ಮ ದ್ಧೆ Śmd. Dh.; ಮೈರೇಯ, ಕಳ್ಳು, ಅಸವ, etc. Mr. 221; ಸುರೆ Śm. 112; T. ಕಳ, ಕಟ್ಟರ, ಕಳ; M. ಕಳ, ಕಳ್ಳು; Tu. ಕಳಿ; cf. Sk. ಕಲ್ಯ No. 6). ಕಳ್ಳ ಮಾಡುವ ಗೃಹ (ಗೃಹ Mr. 198). ನಾರು ಲೆ ಕಳ್ಳನ್ ಕಟ್ಟೆ ಮಾಡು ಇಕ್ಕದ ಬಟ್ಟಲೋ? (Lilv. 3, 4). — ಕಳ್ಳುಡಿ. -ಕುಡಿ. To drink toddy. ಕಳ್ಳುಡಿವುದು (ಅಪಾನ, ಪಾನ ಗೋಷ್ಠಿ Hlā.). ದಾಡ ಮಾಡಿಸುತ ಕಳ್ಳುಡಿವುದು (ಅನಂದತ, ಉಪದಂತ Mr. 221). See ಗೋಟ್ಟಿಗಳ್ಳುಡಿ. — ಕಳ್ಳವಿ. The sweetness of toddy. ಕಳ್ಳವಿಗೆ ಕುಡಿದು ಧನಮಂ (Śmd. 88). — ಕಳ್ಳಲೆ. (Śmd. 238). One who lives upon toddy, a habitual toddy drinker.

ಕಳ kal. 5. A quantity or skein of cotton yarn (ನೂಲ ಖಂಟ Śm. 112).

ಕಳ kala. 1. An imitative sound accompanying weeping, etc. (cf. Sk. ಅಶ್ರು-ಕಲ, sobbing). — ಕಳಕಳ. rep. (ದುಃಖದ ಧ್ವನಿ G.). — ಕಳಕಳನೆ ಅಯಿ. To weep and sob. (ಮತಂ) ಕಳಕಳನೆ ಅಯಿತಿರಲು (Bp. 15, 13). ಕಳಕಳನೆ ಮೊಲೆವಾಲನ್ ಅರ್ಥಿಸಿ ಅಯಿತುಮದ ಬಾಲಕಂ (24, 68). — ಕಳಕಳಕೆ. Lamentation (Rām. 5, 8, 51, 67; 6, 40, 2). — ಕಳಕಳವೆದ್. -ವೆದ್. To break forth into lamentations. ಮದಗಟತಯಿ ಬ್ಬಂಟನಾದದರಿ ಕಳಕಳವೆತ್ತಿಡುದು ಅಗಿವಾ ಪೂರವು (Prill. 3, 5).

ಕಳ kala. 2. (ಕಳೆ). A sound imitating the noise of rice when nearly boiled. (Tē. ಕಳವೆಕೆ, the sound of boiling violently; Mhr. ಖಳಖಳ, rippling of a brook; clinking; rattling; clashing). — ಕಳಕಳ ಅನ್ನು. To make the noise of kalakala (S. Mhr., also ಕಳಕಳ ಅನ್ನು). — ಕಳಕಳ ಕುಡಿ. To boil with the noise of kalakala (S. Mhr.).

ಕಳ kala. 3. A sound indicating agitation or commotion. (Mhr. ಖಳಖಳ clashing; trouble, toil; ಖ

ಲಬಲ, commotion of minds; ಖುಬಲಾ, agitation; ಕಳಕಳ, concern, solicitude; the yearnings of pity; ಕಳವಳ, the yearning of tenderness or compassion). — ಕಳಕಳ. = ಕಳವಳ. (Rām. 6, 13, 4). — ಕಳಕಳಿಸು. = ಕಳವಳಿಸು. See Prvs. s. ನೆಡಿಲು, ನೊಣ. — ಕಳವಳ. (Śmd. 40). Agitation of the mind, commotion; distress; anxiety; confusion (ಅಕುಲಕ, ಉತ್ತಿಂಜಲ Mr. 433; ಕಾರಗಿ Ūt. I, 53; ಚಿನ್ನ, ಮಡುಗೋಣ G.; My.; T. ಕಳವು, ಕಳನ್, confusion of mind). See Bp. 26, 31; 28, 56; 40, 26, 33; Dp. 30, 1. — ಕಳವಳಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. -ಳು. To begin to be agitated, to become anxious, etc. (C.; B. 1, 4; 4, 179; Si. 68, 71, 292). — ಕಳವಳ ವಡಿಸು. To agitate, to distress, etc. (My.). — ಕಳವಳ ಪಡು. To be agitated, etc. (B. 5, 65; My.). — ಕಳವಳಿ. = ಕಳವಳ. (Rām. 5, 8, 49). — ಕಳವಳಿಸು. To be agitated; to grieve; to be perplexed or bewildered; etc. (ಮನೋವೈಕಲ್ಯ Śmd. Dh.; My.). ಕಳವಳಿಸುವಂ (ನಿಹಸ್ತ, ವ್ಯಾಕುಲ Mr. 239). See Grj. 4, 86; Bp. 9, 51; 20, 25; 24, 70; 27, 3; 37, 39; 40, 35; 43, 54; 44, 22; 48, 12; 51, 72; 54, 81; Bh. 2, 13, 28; 3, 13, 35; 8, 23, 41; J. 20, 22; Śāv. 4, 91; Dp. 30, 2. — ಕಳವಳಿಸುಹ. Confusion, etc. (ಉತ್ತಿಂಜಲ, ಅಕುಲಕ HIA.).

ಕಳ kala. 4. = ಕಡಿ 2 (Śmd. p. 35, No. 117). (Tu. ಕಲಕಲ, brightly). — ಕಳಕಳಿಸು. = ಕಡಿಕಡಿಸು. (Śmd. 1). To shine, to glitter, to be bright (J. 11, 31; 13, 51; 16, 8; 30, 3).

ಕಳ kala. 5. = ಕುಳ 1, etc. A certain measure: a kōlaga. See ಕಳ್ಳ, ಒಳ್ಳ, ನಾಗ, ಮೂಗ.

ಕಳ kala. 6. = ಕುಳ. See ಕುಳಕ s. ಕುಳ 2.

ಕಳ kala. 7. = ಕಳ್ಳ 1. A thief, a rogue (ಖಲ Nr.). See ಕನ್ನಗ. It is considered to be a Tbh. of ಖಲ (Śmd. 388).

ಕಳ kala. 8. = ಕಳವು. Theft. See ಕಳವಳಿ.

ಕಳ kala. 9. P. p. of ಕಳಿ 1. — ಕಳಕಳ. rep. = ಕಳದು ಕಳಿ. (J. 15, 41). — ಕಳ ಕೊಳ್. -ಕೊಳ್ಳು. = ಕಳದು ಕೊಳ್, q. v. To put off, to let drop, to cast. ಚರ್ಮದ ಚೀಲವಂ ಕಳ ಕೊಟ್ಟ ಹಾವು (Si. 77; C.). 2, to spend (C.). ದೊಡ್ಡವನು ಪಟಂಗರೊಳಗೆ ಸೇರಿ, ಊರೊಳಗೆ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಕೆಯ್ಯೊಳಗಿನ ದುಡ್ಡು ಕಳ ಕೊಟ್ಟು, ಕಡೆಗೆ ಸೆವೆಮನೇ ಸೋಲಿತಿ ಅದನು (B. 2, 25; see also 5, 54). 3, to get rid of (C.). ಬೇಸವು ಕಳ ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ (5, 231). ಕೆರ ಕೊಟ್ಟು ತಿಣ್ಣೆ ಕಳ ಕೊಳ್ಳುವದು (ತಿಮಿರು G.). ದಣವು ಕಳ ಕೊಳ್ಳೆ! (C.; see G. 244). 4, to fail in, to break, as a word or promise. ಮಾತು ಕಳ ಕೊಟ್ಟನು (C.). 5, to give up, as a connexion or friendship. ಅವನ ಸ್ನೇಹವನ್ನು, ಬೇಕ ನ್ನ, ಕಳ ಕೊಟ್ಟೆನು (C.). 6, to let slip or pass, as an opportunity. ತಕ್ಕ ಸಮಯ ಕಳ ಕೊಟ್ಟನು (C.). 7, to lose; to suffer the loss of; to let drop unintentionally (C.). ಒಬ್ಬ ಸಾವಕಾಶನು ವ್ಯಾಪಾರದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಣ ಕಳ ಕೊಟ್ಟು, ಬಡವನಾಗಿ (B. 2, 17). ಬುದ್ಧಿ ಕಳ ಕೊಟ್ಟು ಹುಡುಕ ಹತ್ತಿದರೆ ಆಗುವದೇನು? (2, 47). ಕಡೆಗೆ ತಾನೇ ಮಾನಗೇಡಿಯಾಗಿ, ಕುದುರೆ ಕಳ ಕೊಟ್ಟು, ಮನೆಗೆ ಹೋದನು (3, 72). ದೀವದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತ ಕೂತು ಕಣ್ಣು ಕಳ ಕೊಳ್ಳೆ ಬೇಕೇನು? (4, 137). ಸೆಟ್ಟರೇ, ನೀವು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯನ್ನು ಕಳ ಕೊಟ್ಟು ನೈ ತೋರುತ್ತದೆ (4, 188). ಜೀವನವೇ ಕಳ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (4, 194). ಕೂಸು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಕಳ ಕೊಟ್ಟಿತು (C.). See Prv. s. ಭರವಸ. 8, to get loose. ಹಣ್ಣು ಮರ ದಿನ್ನ ಕಳ ಕೊಟ್ಟು ಬಿತ್ತು (My.).

ಕಳ kala. 10. (fr. ಕಳಿ 1). = ಕಳವೆ 2, ಕಳಿ 2. The state of being taken away or removed from (as from

a heap). 2, the state of being loose or slack. — ಕಳಗೂಡು. -ಕೂಡು. = ಕಳವೆಗೂಡು. A lump of boiled rice taken (from the mass, ಪುರಾಕ, ಭಕ್ತಸಿಕ್ಕ HIA.; see s. ಅಗುರು). — ಕಳವಳಿ. reit. = ಕಳ No 2. (My.). — ಕಳಬಿಳಿ. = ಕಳವಳಿ. (My.).

ಕಳ kala. 11. = ಕಲ 3, etc. — ಕಳಕಳಿಸಿ ನಗು. = ಕಲಕಲಿಸಿ ನಗು. (J. 3, 39; 28, 60).

ಕಳ kala. 1. = ಕಲ 2. Tbh. of ಖಲ (Śmd. 338). A threshing floor (Śmd. 256; ಖಲಧಾನ್ಯ, ಖಲ HIA.; ಕಲ Mr. 372). 2, a field of battle (J. 15, 14). 3, see K. ಕಳ 7.

ಕಳ kala. 2. = ಕಡ 1, ಕಲ 1 No. 1. Dumb (ಮೂಗ HIA.; ಜಡ, ಸದ್ದ ಮೂಗ Mr. 388).

ಕಳಕಳ kalakala. = ಕಲಕಲ. Noise, clamour; tumult; chattering of birds (Abh. P. 4, 113; 7, after 59; Grj. 10, 88; Bh. 1, 7, 38, 39; Rām. 1, 16, 46; 6, 10, 25; Śāv. 1, after 79; 3, after 35; J. 3, 37).

ಕಳಗ kalaga. Any one of the pieces of wood which are perpendicularly inserted in the pieces of timber at either side of the platform of a cart or car (S. Mhr.).

ಕಳಂಕು kalaṅku. = ಕಲಂಕು, etc. Tbh. of ಕಲಂಕ. ಕಳಂಕಿಗೆ ನಾಮ ಕಡೆ, ಕನ್ನಡಿ ಎನ್ನು (Kk. 45).

ಕಳಚು kalaču. To put off, to let drop, to cast (My.). ಪೊರೆ ಕಳಚಿದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ Si. 77). 2, to shake off, to free one's self from (My.). (ಕುನ್ನಿಗಲ್) ಕಳಚಿ ಹಾಸವಂ (Bh. 3, 13, 27). 3, to remove; to pull off; to pull out (Rām. 3, 4, 27; My.). ಗುರು ಭತ್ತಿಯಾಣ್ಣಾರಿ ಎರಡು ಕಂಗಳನ್ ಅಗಲ್ ಅನ್ನು ಉಬ್ಬರಿಸಿ ಕಳಚಿ (Bp. 45, 49). 4, to become loose (Rām. 6, 1, 13; My.; see Si. 277, 382).

ಕಳಂಜಿ kalañji. = ಕಲಂಜ, q. v. (Mr. 208).

ಕಳತನ kalatana. = ಕಲ್ತನ, ಕಳ್ಳತನ. (S. Mhr.).

ಕಳದಿಗೆ kaladigē. A kind of medicinal plant (ಕಟು, ಕಟುಮೃದ, ಅತೋಕರೋಹಿನಿ, ಕಟುರೋಹಿನಿ, ಮತ್ಸ್ಯಪಿತ್ತ, ಕೃಷ್ಣಧೇದಿ, ಚಕ್ರಾಂಗಿ, ತಕಾರಾದನಿ Nr.; cf. ಕಳವಿಗೆ?).

ಕಳದು kaladu. P. p. of ಕಳಿ 1.

ಕಳದು kalama. = ಕಲದು, etc. — ಕಳಮ್ಮಕ್ಕಿ. A rice-crop regarded as a woman (J. 3, 6).

ಕಳಮೂಕ kala2-mūka. (= ಕಲ್ಲಮೂಕ; cf. ಕಲ್ಲ No. 9). ಮೂಗ ಕೇಳದೆ ಇರಲೆ ಅನ್ನು ಅವಂ ಕಳಮೂಕನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 388).

ಕಳಮ್ಮ kalamba. = ಕಲಮ್ಮ. An arrow (Nn. 17; Śāv. 4, 52).

ಕಳದು kalaru. (Śmd 40). (T. ಕಡದು, to exhort; to speak; to plague, importune).

ಕಳವಂಜಿ kala (l. e. kalē)-mañjala. A kind of superior turmeric (ತಿಗುರಿನ ಅಂಟಿನ Ūt. I, 63; o. r. ಕಳ-; T.).

ಕಳವಳ kalavala. See s. ಕಳ 3.

ಕಳವಳಿ kalas-valiga. A thief, a rogue (Rām. 3, 8, 12).

ಕಳವಿಗೆ kalavigē. A kind of fragrant plant (ನನ Mr. 141; cf. ಕಳವಿಗೆ?).

ಕಳವು kalavu. (Śmd. 247). = ಕಳ 8, ಕಳದು 2. Theft (ಸ್ತೇಯ, ಚಾರ್ಯ HIA., Nr.; Si. 449; ಚಾರ್ಯ, ಸ್ತೇಯ, ವಿಚ್ಛಿತ್ತ Mr. 226; ಹಂಸಿ HIA.; ಹಂಸಿ, ತಸ್ತುರ Nn. 118; C.; T.; J. 2,

5; 4, 22; 6, 34). ಕಳವೆನ್ನಾದ ಬಡವೆ (ಶೋಭಾ Nr.). ಕಳವೆನೊಡವೆ (ಅವತುತಿ, ಲುಪ್ತ Mr. 226). ಚುದ್ರತನ ಕಳವು ಪರತಾವದಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯಿನ್ನರ ಗದಾಸಿ ಸಿಕ್ಕಾರ್ಥ ಅರ್ಥ ಸದ್ವದರಿ ಅರ್ ಉಮ್ಮುವರು? (Dp. 1). ಕಳವು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಅಗುತ್ತದೆ (B. 3, 38). ಕಳವರಿ (= ಕಳವಿನಲ್ಲಿ) ಹೋದ ಮಾಂಸವು (3, 44).

ಕಳವೆ kalavē. 1. = (ಕವೆ). ಕಳವಿ. A spinous shrub, bearing eatable black berries, *Carissa carandas* L. (St. & Pl. ad ಕಳವಿ; M. ಕಳಾವು; Tē. ಕಲಿವೆ, ಕಳವಿ; cf. ಕಲಾವಿ?). — ಕಳವೆಯ ಹಣ. (Bp. 18, 16).

ಕಳವೆ kalavē. 2. = ಕಳ 10. — ಕಳವೆಗೂಡು. -ಗೂಡು. = ಕಳಗೂಡು. (Rām. 6, 55, 15).

ಕಳವೆ kalavē. ಕಳವಿ. Rejected, base, adulterated, bad (as coin, fruits, etc., My.; Br. ಕಲಿದ, ಕಲಿವಿ, ಕಲ್ಪಿ, ಕಳವಿ as H.). **ಕಳಕ kalaka.** = ಕಲಕ, etc. (Bp. 36, 48; 39, 25).

ಕಳನ kalasa. Tbh. of ಕಲಕ (Śmd. 335; Bp. 46, 58).

ಕಳಸಿಗೆ kalasigē. A water-pot (ಕಲಕ Nr.; ಕಾತಿ, ಮಲ್ಲಿಕೆ Mr. 210; My.). See G. a. ಕಡಾಯಿ. 2, a certain corn-measure, $\frac{1}{2}$ of a muḍi (Tu. ಕಳಸೆ, ಕಳಸಿಗೆ).

ಕಳಸು kalasu. 1. = ಕಳಸು 1. To send (C.; B. 5, 126).

ಕಳಸು kalasu. 2. = ಕಳಸು 2. To make subtract, to cause to get rid of, etc. (My.).

ಕಳಹ kalaha. Putting off; taking away; lessening. ಕಳಹಂ (ಗತ, ಶೋಧನ, ಊನ Mr. 440).

ಕಳಹೇನ kalā-hina. (Mr. 281, of the horse).

ಕಳಹು kalahu. 1. = ಕಳಹು, etc. To send (C.).

ಕಳಹು kalahu. 2. = ಕಳಹು. (My.).

ಕಳಾಗಮ kalā-gama. The augment of ಕಳೆ (Śmd. 123).

ಕಳಾಭಾವ kalā-bhāva. The mode of the art of love (Bp. 42, 23).

ಕಳಾವಿದ kalā-vida. = ಕಳಾವಿದ. (Bp. 46, 1).

ಕಳಾಸ kalā-śa. Seat of all the parts: the aggregate, the whole (Grj. 7, after 11; Bh. 8, 26, 29; Rāy. 5, after 19). 2, = ಕಡಾಸ, a bag (My.).

ಕಳೆ kali. 1. = ಕಳೆ 1. (S. Mhr.; My. occasionally; frequently in MSS. and books).—Remark: It is impossible to distinguish with certainty between ಕಳೆ 1, ಕಳೆ 1, and ಕಳ 1 in MSS. and books.

ಕಳೆ kali. 2. To ripen well. (T. ಕಲಿ, to be ripe; cf. ಕನ್ನ 37). P. p. ಕಳಮು (My.; Śāy. 1, 55).

ಕಳೆ kali. 3. The state of being quite ripe. — ಕಳೆಯದಿ. -ಅದಿಕೆ. A superior kind of betel-nut (My.). — ಕಳವಣ. -ವಣ. = ಕಳವಣ್ಣ. (Śāy. 2, after 42). — ಕಳವಣ್ಣ. A perfectly ripe fruit (My.).

ಕಳಕ kalika. ಕಲಿಕ. A kind of millet (ಯವನಾಲ, ಹೋಲ Mr. 374).

ಕಳಿಕೆ kalikē. Appearing. See ಮುಡುಕಳಿಕೆ, and cf. ಕಳಸು 3.

ಕಳಿಕೆ kalikē. A flame (Abh. P. 4, after 29; 5, 46; Tē.; cf. ಕದ 2).

ಕಳಿಂಗ kalinga. = ಕಲಿಂಗ. A cunning, bad man; etc. (Bh. 1, 8, 32. 54. 56).

ಕಳಿಜ kalija. = ಕಾಳಜ, etc. (My.).

ಕಳಿಪು kalipu. = ಕಳುಪು, etc. To send (Abh. P. 7, after 7 and 14).

ಕಳಿವಿ kalivi. = ಕಳವೆ 1, q. v. See ಹಿರಿಯು. (Tē. ಚಿಕ್ಕ ಕಳವಿ, *Carissa spinarum*).

ಕಳಿವು kalivu. = ಕಳಿವು. Removal, etc., shaking off, warding off (Bh. 2, 2, 108).

ಕಳಿಸು kalisu. 1. = ಕಳಸು 1. (C.). See B. 1, 8; 2, 7; 3, 34; Prv. a. ತಾನು.

ಕಳಿಸು kalisu. 2. = ಕಳಸು 2. To cause to subtract (My.; S. Mhr. rare).

ಕಳಿಸು kalisu. 3. = ಕಳಿಸು, ಕಲ್ಪು. To appear. See ಮುಡುಕಳಿಸು.

ಕಳಿಹಿಸು kalihisu. = ಕಳುಹಿಸು. (My.).

ಕಳು kalu. 1. = ಕಳೆ 2. To steal (cf. ಕದಿ). ಕಳುವನೋ? (Bp. 47, 36). ಗೊಲ್ಲಗೇರಿಗೆ ಬಿನ್ನೆಯಂ ಕಳುವಲ್ಲಿಗೆ ಅಯ್ದಿ (54, 40). ನೋಡೆ ನೋಡೆ ಕಳುವವಂ (ಪತ್ಯತೋಹರ Hla.). ಎಲ್ಲರೊತ್ತಿನರಿ ಕಳುವವಂ (ಪತ್ಯತೋಹರ Mr. 226).

ಕಳು kalu. 2. (Śmd. 59; not in Māb. MS.). = ಕಳವು? (Tu. ಕಳು, fraud; trick; a lie; cf. ಕಳ 3).

ಕಳು kalu. 3. = ಕಳೆ 1.

ಕಳುಕ kaluk. An imitative sound. (M. ಕಳುಕನೇ, an imitative sound descriptive of bursting; Tē. ಗಳು ಕಳುಮ್ ಅನು, to be startled, shocked or struck). — ಕಳು ಕೈನ್ನು. -ಎನ್ನು. To snap or knock in being stretched or strained (My.); to be shocked or struck with surprise or horror, as the mind (My.).

ಕಳುಪು kalupu. = ಕಳಹು 1, ಕಳಪು, ಕಳುಹು. To send. See Bp. 1, 51. 61; 4, 5; 84, 31; Rāy. 5, 22; 5, after 22; 5, 125; J. 2, 43.

ಕಳುಹಿಸು kaluhisu. = ಕಳುಹಿಸು. To have (one's self) sent (in ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, J. 29, 40; C.). 2, to send (C.; Si. 58; B. 5, 182).

ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ kaluhisuvikē. Sending (ಪ್ರೃಷ Si. 461). ಕರೇ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ (ಹವ, ಹೂತಿ 388).

ಕಳುಹು kaluhu. = ಕಳುಪು, etc. To send; to send away, to dismiss (Bp. 11, 16; 12, 7; 25, 19; 27, 36; Bh. 1, 10, 23; J. 28, 28. 58; 29, 17. 24. 27. 32; 30, 25. 27. 49; C.; B. 5, 182). — ಕಳುಹು ಕಳುಹು. rep. (Bp. 37, 47).

ಕಳೆ kalē. 1. = ಕಳೆ 1. To send forth; to throw away; to let go, to abandon, to leave; to reject; to remove; to pull off; to leave out, to let alone; to get rid of; to subtract or deduct; to spend, as time and money; to leave behind, to go beyond, to cross; to draw out, as a sword from out of a sheath; to remove, to do away with, to destroy; to extinguish, as a lamp; to let drop unintentionally; to lose; to slight (ಎಸರ್ಜನ Śmd. Dh.; ಬಿಡು Śmd. 45 Cm.; ಎಡಮ್ಪನ Śm. 112; C.; Tu., M.; T. ಕಳೆ; cf. Tē. ಗಡಡು, ಗಡುಡು; see ಕಡೆ 5). ಮುಸಾರವೆನ್ನೆ ಕಳೆ ಕಳೆಯ ಕಳೆದಿಟ್ಟು (Sarpabdhāshana in B. 5, 319). 2, to

become loose (ಕದೀರ Ñt. II, 57); to go, to pass, to be spent (ಪೋಗು Ñm. 82; C.; Tu.). P. ps. ಕಳ, ಕಳದು (e. g. Bp. 18, 47; 24, 79; 27, 20; 41, 10; 43, 37, 38; 50, 71), ಕಳೆದು. See Ñmd. 45. 82. 91. 107. 200. 224. 254. 262. 337. 354; Bp. 1, 18; 11, 15; 12, 37; 14, 20; 16, 19; 18, 47; 27, 24. 30; 37, 20; 44, 10; 45 sum.; 45, 29; 49, 9; 50, 50; 51, 7. 9. 36; 54, 71; 55, 24. 34. 44; 56, 20. 29. 39; 57, 33. 63; 59, 54; 60, 17; 61, 27; Bh. 1, 8, 21. 30; Rāv. 5, 42; 6, 2. 133; 9, 12; 10, after 31; 13, 11; J. 3, 4; 8, 5; 17, 1; 19, 7; 28, 2; Anubhavāmrīta 1, 5; Dp. 172, 1; Si. 244. 427. 475. 476. 477; B. 3, 32; 4, 60. 155. 178. 201; 5, 205; ಅತಿಗಲೆ, ಅಲ್ಲಗಲೆ, ಎಣೆಗಲೆ, ಒಡೆಗಲೆ, ಕಳೆಗಲೆ, ಹೊತ್ತುಗಲೆ, etc. — ಕಳ ಕಳೆ. rep. See s. ಕಳ 9. — ಕಳ ಕೊಳ್. — ಕೊಳ್ಳು. = ಕಳದು ಕೊಳು. See s. ಕಳ 9. — ಕಳದು ಕೊಳ್. — ಕೊಳು. or ಕಳೆದು. = ಕಳ ಕೊಳ್. Also: to snatch or take away; to take. ಕಳದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ (ಗೃಹಯಾಲು, ಗೃಹೇಶ್ವರ Ñr.). ಕಳದು ಕೊಳುತ (ಅದಾನ, ಪರಿಗ್ರಹ Ñr.). ಕಳೆದು ಕೊಳುತ (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ Ñr.). — Observe the note to ಕಳೆ 1.

ಕಳೆ kalē. 2. ಕಳೆಯ. = ಕಳ 10, etc. Removal. — ಕಳೆನಗ. The yoke that is fastened round the neck of the bullocks which precede the chief pair in a team (S. Mhr.). — ಕಳೆದ ಕೆಳು. The pegs used to fasten the ಕಳೆನಗ (S. Mhr.). — ಕಳೆದ ದಾರು. The leather-strap used to secure the ಕಳೆನಗ (S. Mhr.).

ಕಳೆ kalē. 3. Weed (ಕಸ Ñm. 112; C.; M.; T. ಕಳ್ಳಿ). ಕಳೆ ತೆಗಿಸು (B. 5, 115). ದುರಿತದುರ್ಗುಣವೆನ್ನು ಕಳೆಯ ಕಿತ್ತು (Sarpabhūṣaṇa in B. 5, 319).

ಕಳೆ kalē. (Ñmd. Dh.). ಕಳಾ. = ಕಲೆ. Shine, lustre; a ray; beauty; a mark or sign (ಕಾನ್ತಿ, etc. Kk. 25; ಕದೀರ, ಮನುಗು, etc., ಕಾನ್ತಿ Ñm. 15; ಪ್ರಕಾಶ 112; ಪಳೆ? Ñt. I, 60; Tē.; T. ಕಳ್ಳಿ). 2, the fine arts. 3, a part; a digit; etc. See Bp. 3, 42. 43; 5, 20; 40, 80; 42, 15; 46, 58; 51, 21; 53, 8; 54, 18; 60, 88; B. 3, 74. 99; 5, 255; Prll. 3, 31; Rāv. 9, 9; Çh. 4, the number sixteen (ಹದಿನಾಡು Mr. 348). — ಕಳೆಗಲೆ. — ಕಳೆ. To lose one's lustre (Rāv. 13, 45). — ಕಳೆಗುಣಿಸು. — ಕುಣಿಸು. To make lustre to fade (My.; ಮಸುಳಿಸು G.). — ಕಳೆಗುಣಿಸು. — ಕುಣಿಸು. Lustre to fade; to wane, as the moon. ಉದುರಾಡು ಕಳೆಗುಣಿಸು, ವರ್ತಮೆ ಇಡನೇ? (Ñā. 44). See Bp. 4, 28; 28, 12; J. 18, 47; 26, 4; B. 2, 17; 4, 41. — ಕಳೆಗೆದು. — ಕೆದು. Lustre to be destroyed, etc. (Rāv. 12, 13). — ಕಳೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಕಳೆವೆದು. (J. 12, 8). — ಕಳೆಯೇದು. — ಎದು. Lustre etc. to increase; to increase in lustre, etc. (J. 11, 41; Rāv. 4, 57). — ಕಳೆವೆದು. — ವೆದು. To attain lustre, etc. (J. 30, 3; 33, 21).

ಕಳೆಯ kalēya. = ಕಳಾ, etc. (Rām. 6, 40, 4).

ಕಳೆಯುವಿಕೆ kalēyuvikē. Letting go, etc. See ಹೀಗಲೆಯುವಿಕೆ.

ಕಳೆವಂಜಳ kalē-manjālā. = ಕಳವಂಜಳ, q. v.

ಕಳೆವು kalēvu. (Ñmd. 247). = ಕಳವು.

ಕಳೆ kalga. = ಮಳ್ಳ. Tbh. of ಮಳ್ಳ. (ಕಡುಗ, ದಾಳ Ñt. I, 11; M. ಮಳ್ಳ).

ಕಳ್ಳನ kaltana. = ಕಳತನ, etc. (Bp. 31, 15).

ಕಳ್ಳ kalā. 1. = ಕಳ 7. A thief; a rogue, a bad fellow (ನಕಾರಾಂಕ, ತಸ್ತರ, ದಸ್ತ, ಚೋರ, ಸೇನ, etc. Hlā.,

Ñr., Si. 342; ಪಾರಿಪನ್ನಿಕ, ಚೋರ, etc. Mr. 225; ನಿಶಾಧರ, ತಸ್ತರ Ñn. 23; ಕತ್ತಿರ, ತಸ್ತರ 107; C.; T., M.; Tu. ಕಳ್ಳ, ಕಳ್ಳಿ; Tē. ಕಲ್ಲರಿ). ಕದ್ದ ಕಳ್ಳನ ಮಾತು ಬದ್ಧಮಾ ಅದರೆ ಎನು? (Dp. 148). ಬಲ್ಲಿದರೊಡನಿರ್ದು ಕಳ್ಳನೊಬ್ಬರಾದ ಅಕ್ಕು; ಬಲ್ಲಿದ ಕಳ್ಳನೊಡನಾದ ಅವ ಶುದ್ಧಕಳ್ಳನೇ ಅಕ್ಕು (Sp.). ಕಳ್ಳನ ಬಡನಾಟವು... ಕೆಸದೋಳಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುದಿದನ್ನೆ (Sp.). ಮನೆಯ ದೇವರನ ಬಯ್ಯೆ ಕಳ್ಳನು, ಕುನ ಕನ ಎಬ್ಬಿಪುದು (Jñs. 42, 12). ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ನಣ್ಣು, ಹುಳ ಮೆಣಸಿಗೆ ನಣ್ಣು. — ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ಬಲ್ಲ. — ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳರು ಕೂಡಿ ಸನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಳ್ಳಗೆ ಕಡುನಾಲಿಗೆ, ಹಾದರಿಗತ್ತಿಗೆ ಹಲವು ನಾಲಿಗೆ. — ಕಳ್ಳಗೆ ಜೇದು ಬದಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಳ್ಳಗೆ ಸನ್ನ ಕೊಟ್ಟು, ಬಡವಗೆ ಹುಯ್ಯುರಿಕ್ಕಿದ. — ಕಳ್ಳನ ತಾಯಿಯ ಸಂಗಡ ಕಣ್ಣೆ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಳ್ಳನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆದ್ದರೂ ಮುಣ್ಣೆ. — ಕಳ್ಳನ ಹೆಣ್ಣೆ ಕಳ್ಳನೇ ಬಲ್ಲ. — ಕಳ್ಳರಲ್ಲಿ ಕಡು ಕಳ್ಳರು ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ. — ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಣ್ಣೆ. — ತಾ ಕಳ್ಳನಾದರೆ ಪರರಿಗೆ ನವ್ವು (Prva.). See Bp. 31, 16; 40, 58; 60, 22; Abhā. 2, 11; ಅಜ್ಜಿಗಳ್ಳ, ಕೆಲಸಗಳ್ಳ, ದಾಸಗಳ್ಳ, ಮೆಯ್ಯಳ್ಳ, ಸೀರೆಗಳ್ಳ; Prv. s. ಬೆಳ್ಳಿ. — ಕಳ್ಳಕಾಗದ. A forged or false document (C.). — ಕಳ್ಳಕಿಣ್ಣೆ. A hole made by burglars (C.). — ಕಳ್ಳಕುಕ್ಕನ ಬಳ್ಳಿ. An erect, often climbing shrub with purple flowers, *Argyrea cuneata* Ker. (Z.). — ಕಳ್ಳಕುಣಿ. The hollow above the chest between the larynx and trachea (S. Mhr.). — ಕಳ್ಳಕೊದವ. A thief of the Kūṛavas, a noted thief (C.). — ಕಳ್ಳಗಣ್ಣು. A sham-bundle, appearing as if it contained valuables, but in reality being full of trash (My.). 2, a puzzle-knot (My.). — ಕಳ್ಳಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. = ಕಳ್ಳಕಿಣ್ಣೆ. (My.). — ಕಳ್ಳಚೀಟಿ. A forged bill or document (My.). — ಕಳ್ಳಜನ. Thieves (C.). — ಕಳ್ಳಟಿಪ್ಪಣ. (Ñmd. 78). A deceitful, false, forged explanation. — ಕಳ್ಳದನ. Thievish, straying cattle (My.). — ಕಳ್ಳದಾರಿ. A path only known to and fit for thieves (ಅಪಘ Ñi. 105; C.). — ಕಳ್ಳದಾರಿ. An inroad of robbers (ದದುದು Ñt. I, 8). — ಕಳ್ಳಪತ್ರ. = ಕಳ್ಳಕಾಗದ. (C.). — ಕಳ್ಳಬಣ್ಣ. A great or noted thief (ನಿಶಾಧರ Ñn. 23, o. r. ಕಳ್ಳ; C.); a roguish, deceitful servant (My.). ಕಳ್ಳಬಣ್ಣ ಬಡೆಯಗೆ ಹತ (Prv.). — ಕಳ್ಳಮಾತು. A lie, a falsehood (C.). — ಕಳ್ಳರುಣು. A false, forged signature (C.). — ಕಳ್ಳವಳ್ಳಿ. — ಬೆಳ್ಳಿ. Base silver. ಕಳ್ಳವಳ್ಳಿವಟ್ಟರ್. — ಬಟ್ಟರ್. (Ñmd. 284). — ಕಳ್ಳವೇಷ. A disguise put on to conceal one's real circumstances (C.). — ಕಳ್ಳಸಾಕ್ಷಿ. False witness (C.); a witness who utters falsehood (My.). — ಕಳ್ಳಪಾದರ. Felonious adultery (My.). — ಕಳ್ಳಹಾದಿ. = ಕಳ್ಳದಾರಿ. (C.; ತುನರ, ಕಷಾಯ Mr. 226). — ಕಳ್ಳಸುಣ್ಣೆ. A forged draft or cheque (My.). — ಕಳ್ಳಹುದು. An insect or worm inclosed in a case formed of small bits of sticks and straw, out of which (like a tortoise) it can put forth its head (C.). — ಕಳ್ಳಹೊನ್ನು. A counterfeit, base gold coin. ಕಳ್ಳಹೊನ್ನುಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮುದ್ರೆ (Prv.). — ಕಳ್ಳಮುಖ. — ಉಮುಖ. A quicksand (My.).

ಕಳ್ಳ kalā. 2. N. of a plant (ಕಾಕಳ Mr. 194; Tu. ಕಳ್ಳಿ, a kind of grass). — ಕಳ್ಳನಾಗರಿ. — ಪಾಸಗಿ. A bed made from this plant (ನಾಡಿನಾಸಗಿ, etc., see Ñmd. s. ನಾಡಿ).

ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ kallāṅṅaḍalē. See s. ಕಳ್ಳೆ 3.

ಕಳ್ಳತನ kallātana. = ಕಳತನ, etc. (C.; ಚಾರಿಕೆ, ಸ್ತೋತ್ರ, etc. Si. 343).

ಕಳ್ಳತಿ kallāti. The wife of a thief (My.); a female thief. See ಕೆಲಸಗಳ್ಳತಿ.

ಕಳ್ಳವಾಳ kallavāḷa. Tbh. of ಕಲ್ಲಪಾಲ (ಕಳ್ಳಪಾಲ). (ಕಲ್ಲಪಾಲ, ಪಾಣ್ಣಿಕ Hlā.).

ಕಳ್ಳಿ kallī. 1. The milk-hedge, *Euphorbia tiru-kalli* L., and other kinds (ಸೀಹುಡ್ಡ, ವಜ್ರದ್ಡು, ಸಮ ನ್ನದುಗ್ಗಿ, etc. Nr.; Si. 147; C.; Tē., Tu., T., M.). See ಎರಿ ಗಳ್ಳಿ, ಕೋಲು, ಗೂಟ, ಹೆಡೆಕಳ್ಳಿ, ಡಬ್ಬಳ್ಳಿ, ದುಣ್ಣುಗಳ್ಳಿ, ಬನ್ನೆಗಳ್ಳಿ, ಬೊನ್ನೇ ಕಳ್ಳಿ, ಮುಣ್ಣುಗಳ್ಳಿ, ಮುಕ್ಕು, ಮೂರು ಏಣಿನ, ಎರಾಯತಿ. 2, a wicked person, one like the caustic juice of the ಕಳ್ಳಿ (C.). — ಕಳ್ಳಿಯ ಗಿಡ. (Bp. 60, 50). — ಕಳ್ಳಿಯ ಮರ. (ತಕ್ರ, ವಜ್ರ Nn. 80, o. r. ವಜ್ರ). — ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಲು. The juice of the kallī (C.; see s. ಬೆಳ್ಳಿ).

ಕಳ್ಳಿ kallī. 2. = ಕಳ್ಳಿ 1. (C.). See ಮೆಯ್ಯಳ್ಳಿ.

ಕಳ್ಳು kallu. 1. = ಕಳ್ಳಿ 4, etc. Toddy (ಕಳ್ಳು, ಮಧು, ಅಸ ವ, ತೇಧು, ಸುರೆ, ಶುಣ್ಣಿ, ಹಾಲೆ, ಮೈರೇಯ, etc. Hlā.; ಮಧು Mr. 509; C.).

ಕಳ್ಳು kallu. 2. = ಕರುಳ್ಳಿ, etc. (C.). S. Mhr. also: love, e. g. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕಳ್ಳು ಅದೆ.

ಕಳ್ಳಿ kallī. 1. = ಕಳ್ಳಿ 2. A female thief (Bp. 40, 54; My.). ತಾ ಕಳ್ಳಿ ಪರರ ನವ್ವಳು, ಹಾದರಗಿತ್ತಿ ಗಣ್ಣಿನ ನವ್ವಳು (Prv.).

ಕಳ್ಳಿ kallī. 2. = ಕವಳಿ, etc. — ಕಳ್ಳಿಮಳ್ಳಿ. dupl. A play at which children turn about till they become giddy (S. Mhr.).

ಕಲಿ kal. = ಕರು 1, q. v.

ಕಲಿ kala. 1. = ಕರು 2. — ಕದಕರು. dupl. Perplexity with regard to place or position (ಸ್ಥಾನವ್ಯಾಕುಲತೆ Smd. I); the loss of the original form or state (ಮೊದಲ ರೂಪುಗಟ್ಟಿದು ಓತ. I, 3, o. r. ಕರು).

ಕಲಿ kala. 2. = ಕಳ 4. — ಕದಕರು = ಕಳಕಳಿಸು (Smd. I). To glitter. ಕದಕರುಸಿದನ್ ಅಕಳಂ (Smd. I).

ಕಲಿತ kalata. (fr. ಕಲ 1). Purging (My.).

ಕದಮೆ kalamē. ಕದಮಾ. = ಕದವೆ, etc. (Grj. 2, 14; M.). ಕದ ಮೆಯಂ ಬೆಳವ ಕೆಯ (ತಾಲೇಯ Mr. 94). ಕದಮೆಯ ಭೇದಂ (ಮಹಾಶಾಲಿ Hlā.). — ಕದಮಾವನ. A kalāmē-field (Grj. 2, 12).

ಕಲಿಲ್ kalal. 1. To become thin, small, delicate, emaciate, or poor (ಬದವಾಗು Smd. I; ತನುತ್ವ Smd. Dh.; Smd. 107; T. ಕಯ, ಕಳ, ಕಡ್ಡಿ, waste; consumption; see ಕಡಮೆ). ಕದಿಲ್ಲಂ (Smd. 260). ಕದಿಲ್ಲಂ (49. 260). 2, to be disappointed or baffled (? ಮನ ಮಗು Smd. I, o. r. ಮನವಗು).

ಕಲಿಲ್ kalal. 2. The state of being thin, etc. (ತನುತ್ವ Smd. I).

ಕಲಿಲ್ kalal. 3. = ಕದಲು 2. To slip off; to drop down; to get loose (Abh. P. 7, 86; T., M.). ಕದಲು ಬೆನೆ ಕಳಮದು (Öt. II, 57). ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೊಡಮ್ ಎರೆ ಕದಿಲ್ಲವೆ (Smd. 297). ನೆಗದರ ಫನದ್ವನ್ನ ಕದಿಲ್ಲ ಉದಿರ್ಗತ್ತು ಫನೋಪ ಲಾಡ್ವದಂತಂ (Rāv. 8, 116). 2, to throw away, etc. (J. 31, 55).

ಕಲಿಲ್ kalal. 4. (Smd. 27). (fr. ಕಡೆ3). Butter-milk; curds (ತಕ್ರ Smd. Dh.; ಮಜ್ಜೆಗೆ Smd. I; ಮೊಸರ್ Kk. 62, Sā.; ಅಳಿ Smd. 107).

ಕಲಿಲ್ kalal. 5. A foot-ring; an anklet (ಮಂಜೇರ Smd. Dh.; ಅನ್ನಿಗೆ Smd. I; ನೇವರ, ನೂಪುರ Sā.; T.).

ಕಲಿಲಿಸು kalalīsu. = ಕದಿಲ್ಲ. (Rām. 3, 4, 17; 5, 3, 61).

ಕಲಿಲು kalalu. 1. Two or three of the upper joints of a sugarcane that are insipid (S. Mhr.; M. ಕದಿಲ್, a piece of sugarcane).

ಕಲಿಲು kalalu. 2. = ಕದಿಲ್ 3. P. p. ಕದಿಲ್. To get loose (Rām. 5, 9, 24). 2, to remove (Rām. 6, 40, 2); to pull out, as a sword (3, 6, 41).

ಕಲಿಲೆ kalalē. 1. A small thorny branch or twig (ಮುಳ್ಳೆರಸಿದ ಗುಣುಗುಣಿಮ್ಪು Smd. I, o. r. ಗುಣ್ಣುಗೊಮ್ಮು). ಕ ದಿಲೆಗೇಳಿ ನಿಮ್ಮಡಿಮೊಳಗೆ! (125, o. r. ಕದಿಲೆ).

ಕಲಿಲೆ kalalē. 2. = ಕದಿಲ್. (My.).

ಕಲಿಲ್ಲು kalālū. = ಕದಿಲಿಸು. To make separate, to separate; to pull out; to remove, to put aside; to lose, to possess no longer (ಪೃಥಕ್ಕರಣ Smd. Dh.; M. ಕದಿಲ್, selection). See Abh. P. 5, 5; Grj. 6, 18; 7, after 11; 10, after 61.

ಕದವೆ kalavē. = ಕದಮೆ. Tbh. of ಕಲಮ (Smd. 30. 364; ರಾಹಾ ನ್ನ Nr.). ನೆಲ್ಲ ಕದವೆಯೂ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ವೈ ಹೇಯತಾಲೇಯ Nr.). ಅದುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಡ ಕದವೆ (ಪಾಪ್ಪಿಕ Nr.). See Bp. 14, 15; Bh. 1, 10, 25; ಕೆಂಗದವೆ, ಮದ್ದುಗದವೆ, (ಮದ್ದು-).

ಕಲಿ kalī. 1. = ಕರಿ 4, etc. To go or be removed very far; to pass away (ಅಪರೂಪ Smd. Dh.; Smd. 115; ದೂರವೊಗು Smd. I; T., M.; Tu. ಕರಿ). 2, to end; to die (ನಿಧನ Smd. Dh.; Smd. 115; ಸಾಯ್ Smd. I; T., M.). 3, to go beyond the hand, to be excessive (ಕೆಯ್ಯಾದು Smd. I; see ಕವೆ). 4, to unloose; to remove; to make to pass (T., M.); to purge (My.; T.). — See the note ad ಕಳಿ 1.

ಕಲಿ kalī. 2. Going far; a great distance. — ಕದವರಿ. -ವರಿ. To run to a great distance; to become excessive (J. 27, 7). ಕದವರಿನ ಕೋಪದಿಂ ಮನ್ನಿನಂತಾಹಾರಮ್ ಉದಿಯರ್ ಅಗದು (31, 52).

ಕಲಿ kalī. 3. (= ಕರಿ 8). Sour gruel (ಸೌವೇರ Smd. Dh.; ಅವ್ವಳಕ Smd. 115; ಅವ್ವಲಿಸಾ; cf. ಕಾಲೆ; T. ಕದ, sharpness; acritude).

ಕಲಿಲೆ kalilē. = ಕದಿಲ್ 2. A tender shoot that grows from the root of a bamboo bush and is used for pickles, etc. (ಬಿದಿರ ಕುದಿ Smd. I; ಕರೇರ, ವಂತಾಂಕುರ Nn. 136; ಕರೇರ Mr. 485; C.; M. ಕಯಲ್; Tu. ಕನೆಲೆ).

ಕಲಿವು kalivu. Ending, etc. (Smd. I).

ಕಲಿಹ kalīha. Exceeding, etc. See ಅಸ ಕದಾಹ.

ಕಲಿ kalu. 1. = ಕವ. An instrument for perforating an elephant's ear (? ನಾಯ್ Smd. I, o. r. ನಾಯಿ q. v.; T. ಕದು, a trident; a stake for empaling malefactors = ಕೂಲ; cf. ಕದು 1).

ಕಲಿ kalu. 2. = ಕದ 1. — ಕದುಕದು = ಕದಕದು, q. v.

ಕಲಿನೆ kalikanē. = ಸಕ್ಕನೆ. Suddenly (ಅಕ್ಕಿತ್ತ Smd. I; Kk. 50; Rāv. 5, after 55; V. 40, 56; Sāv. 4, after 5; 4, 71; cf. ಕದು 1).

ಕಲಿ kalu. = ಕಕ್ಕು 4. (Śāstrasāra in W. v. 1270).

ಕಲಿ kalgu. = ಕರ್ಗು 2. To turn black (ಕಾಪ್ಪು Smd. Dh.; see ಕನ್ನ 5, & cf. ಕಾಗು, ಕಾದ್ 3).

ಕಲ್ಪಲಿಸು *kāṭṭalīsu*. = ಕಲ್ಪಲಿ. (Abb. P. 7, 114).

ಕಲ್ಪಲಿ *kāṭṭalī*. (Śmd. 49). = ಕಲ್ಪಲಿ, etc. Darkness (ಮರ್ಘ Śmd. I; ಮರ್ಘ, ತಿಮಿರ Śm. 16). ಅರ್ಥವು ಗಳಂ ತವೆ ನುಂಗಿ ಇರ್ಕುಂ ಕಲ್ಪಲಿ (Śmd. 167). See ಎರಗದ್ದಲಿ, ಬನಗದ್ದಲಿ; Grj. 4, after 70; 4, 73. 80. 82. — ಕಲ್ಪಲಿವಗಯ. -ವಗಯ. The enemy of darkness: the moon (ಚಂದ್ರ, etc., ತತಿ Kk. 44). — ಕಲ್ಪಲಿವಣಿ. -ವಣಿ. The gem in darkness: the moon (ಚಂದ್ರ ಸೆ.).

ಕಲ್ಪಲಿ *kāṭṭalī*. (Śmd. 49). = ಕಲ್ಪಲಿ. An ass, a donkey (ಗರ್ವಧ Śmd. I; M. ಕರುದಿ, T. ಕರುದ್ವಿ, T. ಗಾಡಿ). ಕಲ್ಪಲಿಯ ನ್ನುದ್ದಂ (Śmd. 282 Mdb.). — ಕಲ್ಪಲಿಕುಟಗ. (Śmd. 237). A donkey-driver.

ಕಾ ಕಾ. 1. = ಕಾಯ 1, etc. To guard, to protect; to keep; to save; to take care of; to tend; to watch; to keep in check; (to bear with, to be indulgent with regard to). (ರಕ್ಷಣ Śmd. Dh.; T., M.). P. p. ಕಾದು (Śmd. Cm. 265. 279; Bp. 55, 45). ಕಾಯಲುಂ ಬಲಗವದಿಂ ನೆಲನ್ ಎಲ್ಲಮಂ (Śmd. 64). ನುಡಿದನೆ ಕಾವುದನೇ? (68). ಕಾವಂ (Abb. P. 13, 91). ಕಾವಂ (ರಕ್ಷಿವನು Bhn. 8). ಕಾವುದು (Bp. 1, 60). ಕಾವದಿ (13, 6). ಕಾವರ್ (22, 36). See ಕಾವ.

ಕಾ ಕಾ. 2. = ಕರ್, ಕಾದು 2, etc. A forest, a wild. (T.). — ಕಾಕುಟ್ಟು. (= ಕಾಗುಟ್ಟು). A sort of reed or grass, *Saccharum sara* (ಗುಟ್ಟು, ತೇಜನಕ, ತರ Nr.). — ಕಾಕುರುಳು. Dry oowdung of wilds and forests (S. Mhr.). — ಕಾಕುರುಳು. = ಕಾಕುರುಳು. (S. Mhr.). — ಕಾಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. A species of reed or grass, used for mats, roofs, etc., *Saccharum spontaneum* (ಕುಟ್ಟು, ಕಾಕ Hla.). — ಕಾಗೆಣ್ಣಿ. A kind of fish (Rā. 5, 115). — ಕಾದಾದಿ. A garden flower of a scarlet colour, the Indian shot, *Canna indica* L. (Z.). — ಕಾಯುರುಲಿ. -ಕುರುಲಿ. A kind of bird (Bh. 1, 20, 53).

ಕಾ ಕಾ. 3. = ಕಾವ 3. An imitative sound. — ಕಾ ಕಾ. rep. The cawing of crows (C.).

ಕಾ ಕಾ. Useless, bad. See ಕಾವುದು, etc.

ಕಾಂವು *kāmvu*. = ಕಾವ 2, etc. (ಕಾಣ್ಣಿ G.; My. occasional).

ಕಾಂಸುಳಿ *kāmsuḷi*. = ಕಾಸುಳಿ, q. v.

ಕಾಂಸುಳಿ *kāmsya*. = ಕಂಸು, q. v. White copper or brass, queen's metal, bell-metal, any amalgam of zinc and copper. 2, a drinking vessel of brass, a goblet.

ಕಾಂಸುಳಾಲಿ *kāmsya-tāla*. = ಕಂಸಾಳ. A cymbal.

ಕಾಂಸುಳೋರಣಿ *kāmsya-tōraṇa*. (Śmd. 385; Kk. 99). A tōraṇa of bell-metal vessels.

ಕಾಕ ಕಾಕ. (= ಕಾಕಿ, ಕಾಗೆ, etc., of which it may be a Tbh.). A crow (ಕಾಗೆ Ūt. II, 109); an impudent, insolent, bad fellow (Bp. 21, 23; 51, 53); N. of a *rākshasa* (see ಕಾಕಾರಿ). 2, a kind of tree. — ಕಾಕಬ್ಬರ. A quartan ague on account of which the whole body becomes black (My.). — ಕಾಕ ಪೋಕ. dupl. A lewd fellow (My.).

ಕಾಕಚಿಂಚಿ *kāka-cinči*. The shrub *Abrus precatorius* (ಗುಲ ಗುಂಡಿ G.).

ಕಾಕತಾಳಿನ್ಯಾಯ *kāka-tāli-nyāya*. Unexpected, accidental (as in the fable of the ripe fruit of the palm falling unexpectedly just when a crow has alighted, and killing the traveller sitting under the tree, C.; T., Tā.).

ಕಾಕತಿನ್ದುಕ *kāka-tinduka*. A sort of ebony, *Diospyros tomentosa* Roxb.

ಕಾಕತುಣ್ಣಿ *kāka-tuṇḍa*. A dark species of *Agallochum*.

ಕಾಕತುಣ್ಣಿ *kāka-tuṇḍi*. = ಕಾಕದೊಣ್ಣಿ, ಕಾಗೆದೊಣ್ಣಿ q. v. The shrub *Leea hirta* Banks.

ಕಾಕತುಣ್ಣಿಕೆ *kāka-tuṇḍikē*. The plant *Abrus precatorius*. 2, the plant *Xanthochymus pictorius* (ತಾಪಿಚ್ಚು, ಕಾಗೆದೊಣ್ಣಿ Hla.).

ಕಾಕದೊಣ್ಣಿ *kāka-tōṇḍē*. = ಕಾಗೆದೊಣ್ಣಿ No. 2. (ತಾಪಿಚ್ಚು Mr. 127).

ಕಾಕನಾಸಿಕೆ *kāka-nāsikē*. The shrub *Leea hirta* Banks.

ಕಾಕಪಕ್ಷ *kāka-pakṣa*. Three or five locks of hair left on each side of the head at the time of tonsure; a tuft or lock of hair left on the crown of the head at tonsure (ಚಿಟ್ಟಿಕೆ Hla.; ತಿಪ್ಪಿ, ತಿಪ್ಪುಳ, ಚಿಟ್ಟಿಕೆ Mr. 320).

ಕಾಕಪರ್ಣಿ *kāka-parṇi*. The plant *Phaseolus trilobus*. (R.).

ಕಾಕಪೀಲುಕ *kāka-pīluka*. A sort of ebony, *Diospyros tomentosa* Roxb.

ಕಾಕಬಲಿ *kāka-bali*. Offering of food to crows (My.; S. Mhr. *Brāhmaṇas*).

ಕಾಕಬುದ್ಧಿ *kāka-buddhi*. Insolent, bad notions. ಯಾಕೆ ಮೂರ್ಖನಾದ್ದಕ್ಕಿ ಕಾಕಬುದ್ಧಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಲೋಕನಾಥನ ನೆನೆ, ಮನುಷ್ಯ! (Dp. 28).

ಕಾಕಭಾಜನ *kāka-bhājana*. The crow's portion: waste, ruin (J. 24, 37).

ಕಾಕಮಾಚಿ *kāka-māci*. The plant *Solanum indicum* L. (according to others: *Solanum trilobatum*). See ಕಿರಗುಕ್ಕು.

ಕಾಕಮಾರಿ *kāka-māri*. A twining shrub, yielding the berries called *Cocculi indicul*, *Anamirta ooculus* Wight. (St. & Pl.; M.).

ಕಾಕಮುಖ *kāka-mukha*. (= ಕಾಕತುಣ್ಣಿ). (ಅಗರು Mr. 335, o. r. ಕಾಲ.).

ಕಾಕಮುಂಚಿ *kāka-muñci*. A prickly scandent undershrub, the three-lobed nightshade, *Solanum trilobatum* L. (St. & Pl.). See ಕಾಕಮಾಚಿ.

ಕಾಕಮುದ್ದ *kāka-mudgē*. A wild kind of bean, *Phaseolus trilobus* Ait.

ಕಾಕವ್ವಿ *kākambi*. = ಕಾಕವಿ q. v. Molasses (C.; ಭಾಣಿಕ, ಮತ್ಸ್ಯೇಣ್ಣಿ, ಕಾಕವಿ G.).

ಕಾಕಲಿ *kākali*. A soft, sweet, pleasing sound; a low and sweet tone.

ಕಾಕವಿ *kākavi*. = ಕಾಕವ್ವಿ. (Mhr. ಕಾಕವೀ, ಕಾಕವೀ; B. 3, 46).

ಕಾಕಾ *kākā*. = ಕಕ್ಕ. A paternal uncle (C.; Mhr., H.; M. ಕಾಕ್ಕಿ, mother's brother).

ಕಾಕಾಂಗಿ *kāka-aṅgi*. The shrub *Leea hirta* Banks.

ಕಾಕಾರಿ *kāka-ari*. An owl (ಗೂಗಿ Mr. 170). 2, *Rāma* (My.).

ಕಾಕಿ *kāki*. (= ಕಾರ, ಕಾಕೆ, ಕಾಗಿ, ಕಾಸೆ. A crow (Tē.; T. ಕಾಕ್ಕಾಯ್, ಕಾಕ್ಕಿ; M. ಕಾಕ್ಕಿ; Tu. ಕಕ್ಕಿ; cf. ಕ 3, ಕವ 1, ಕವ 3; see Tu. s. ಕರ 1). — ಕಾಕಿಗಡ. A common spinous shrub, *Canthium parviflorum* Lam. (or *Webera tetandra* Willd., St. & Pl.; cf. ಕಾರಿಮುಕ್ಕು). 2, a common herb or half shrub, with red, yellow or black berries, *Solanum nigrum* L. (Z.).

ಕಾಕಿ ಕಾಕಿ. A female crow.

ಕಾಕಿಣಿ *kākini*. A weight, the quarter of a *paṇa*; or, according to others, the quarter of a *māsha*. 2, a cowrie (see Nr. s. ಕವಡಿ).

ಕಾಕು kaku. 1. (= ಕಾಂಕೆ). The state of being overheated, excited, irritated, tired, or loathed, from the effects of the sun, trouble, etc. (8. Mhr.; Tē. ಕಾಕು, ಗಾಕು, confusion; being troubled; ಕಾಕು, to be heated; to boil; to be in trouble, grieve; cf. ಕಾಯ್ 5). — ಕಾಕಿದ್ (Śmd. 81 Māb).

ಕಾಕು kaku. 2. The sharp, stifling smell of an onion (8. Mhr.; cf. ಕಾಕಿ 3).

ಕಾಕು kaku. A *significative change of the voice*, in fear, anger, grief, etc., sometimes speaking sorrowfully, sometimes angrily, etc., etc.; a very crooked way of speaking, prevarication, evasive speech or reply; sarcasm; perversity (ಅತಿಶೋಕಾನುಡಿ Mr. 86). See Kāv. III, 2, B, 88 seq.; Grj. 7, 41; Bp. 19, 14; Abhā. 2, 13; Si. 57. ಏಕ ಮತ್ಯ ಕಾಕ ಮಾತಮ (Prv.). ಕಾಕಂ ದೆರಸಿ ನುಡಿವದು ಆರಾಪಮ್ ಆತ್ಮಂ (Mr. 88, originally ಆಪಮ್). 2, stress, emphasis (Śmd. 150; Kāv. I, 2, 47-49). 3, a dialectical word, a provincial expression, patois (ದೇಶೀಯ Kk. 66; ದೇಶೀಯ Śā.). 4, muttering, murmuring. See Prv. s. ಪೂರ್ವ. Remark: In its declension ಕಾಕು is occasionally treated as if it were K. — ಕಾಕುಮತಿ. A perverse mind; a person of a perverse mind (Bp. 40, 83). — ಕಾಕುಮನುಷ. A man of a perverse mind (Dp. 91, 5). — ಕಾಕುಮಾತು. A crooked, perverse word. ಕಾಕುಮಾತು ಆತ ಬೇಡ, ಪೂರ್ವಪದ್ಯಗೆ ಹೋಗ ದೇಡ (Prv.). — ಕಾಕುಸೇವೆ. A perverse service. ಕಾಕುಸೇವೆ ಯಿಲ್ಲದ ಮನುಷನೆ ಕಾತಿ (Dp. 165).

ಕಾಕು ಕಾಕುದಾ. The palate.

ಕಾಕುತ್ಥ kākutstha. N. of Rāma, Lakshmaṇa, etc. (J. 18, 3; 21, 34).

ಕಾಕೆ kākē. = ಕಾಕೆ, etc. A CROW. — ಕಾಕೆಮನ್ದಲಿ. A climbing herb, *Trichosanthes palmata* Roxb. (St. & Pl.). ಕಾಕೇನ್ದು kākā-indu. A kind of ebony, *Diospyros melanoxylon* (= tomentosa).

ಕಾಕೋರುಮ್ಪುರಿಕೆ kākā-udumbarikē. The opposite-leaved fig-tree, *Ficus oppositifolia* Roxb.

ಕಾಕೋವರ kākā-udara. A serpent.

ಕಾಕೋದರಕಾಂಠಿ kākōdara-kāṇṭhi. Vishṇu (My.).

ಕಾಕೋಲ kākōla. A raven. 2, a crow (ಬರಿಧುಕ್, ಕಾಗೆ Nn. 97). 3, enmity (ನಿರೋಧ, ಹಗೆ 97). 4, a sort of poison (ಎಷ್, ಗರಕ 97). 5, a forest conflagration (ದವ, ಕಾಡುಗಿಡ್ಡು 97).

ಕಾಕೋಲಧರ kākōla-dhara. Śiva (My.).

ಕಾಕೋಲಿ kākōli. -ಳಿ. A vegetable substance (from Nepal?) used in medicine, described as sweet and cooling, allaying fever, etc. (ನಾಯಸೋಲಿ, ಸ್ವಾದುರಸೆ, etc., ಗೋರಿಮಡಿ Si. 158).

ಕಾಕ್ಷಿ kākshi. A fragrant kind of earth.

ಕಾಕ್ಷಿವ ಕākshiva. The plant *Hyperanthera moringa*.

ಕಾಗಜ kājaja. = ಕಾಗದ, etc. (ವತ್ತಳೆ Mr. 359, o. r. ಕಾಗದ; My.).

ಕಾಗಡಿ kāgadi. = ಕಾವಡಿ. (My.). See ಕಾಲ್. 2, a kind of square cradle suspended from the roof (My.).

ಕಾಗದ kagada. = ಕಾಗಣ, ಕಾಗಿದ. Paper; a letter, note, or document (C.; Mhr.; T., Tē. ಕಾಗದ; M. ಕಾಯದ; H.

ಕಾಗಣ). — ಕಾಗದ ವತ್ತ. dupl. Writings and papers; letters and notes (C.; Mhr.). ಅವನಿಗೂ ನನಗೂ ಕಾಗದ ವತ್ತ ನಡೆಯು ತ್ತದೆ, he corresponds with me (My.).

ಕಾಗಿ ಕāgi. = ಕಾಕೆ etc. A crow (8. Mhr.; ಕಾಕ, ಕರಟ, etc. Si. 173). See ಕರೇ ಕಾಗಿ, ಕೆಮ್ಮು -, ಚಮ್ಮರ -, ಮಾದೇ -, ಮುದಿ -. — ಕಾಗಿ ಎಡಗಟ್ಟು. A crow to cross one's path from the left side, which is an ill omen (8. Mhr.; My. as ಕಾಗೆ). — ಕಾಗಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Small eyes, resembling those of a crow (8. Mhr.; My. as ಕಾಗೆ). — ಕಾಗಿತೊಬರೇ ಹಿಡ. (ಕಾಕೇನ್ದು, ಕಾಕತೆನ್ದು ಕ, etc. Si. 130). — ಕಾಗಿತೊಣ್ಣೆ. = ಕಾಗೆದೊಣ್ಣೆ. (ಕಾಕಾಂಕಿ, ಕಾಕನಾಸಿಕೆ, ಹುಡ್ಡು ತೊಣ್ಣೆ Si. 151). — ಕಾಗಿನೆಲಿಲೆ. (ನಾದೇಯಿ, ಭೂಮುಹಮುಟ್ಟಿ ಕಿ. 130). — ಕಾಗಿಬಣ್ಣ. A jet black colour (My. as ಕಾಗೆ). — ಕಾಗಿಬಲಗಟ್ಟು. A crow to cross one's path from the right side, which is a good omen (8. Mhr.; My. as ಕಾಗೆ). — ಕಾಗಿಬಿದುರು. A kind of reed or grass, *Saccharum sara* (ಗುಣ್ಣು, ತೇಜನಕ, ಶರ Si. 168). — ಕಾಗಿಮೇಡಿ. (ಕಾಕೋಡುಮ್ಪುರಿಕೆ, ಫಲ್ಲ, etc., ಬ್ರಹ್ಮಮೇಡಿ Si. 136). — ಕಾಗಿರೋಗ. A disease (consumption) by which the face becomes jet black (8. Mhr., My. as ಕಾಗೆ).

ಕಾಗಿದ kagida. = ಕಾಗದ, etc. (My.).

ಕಾಗು kagu. A dark-black or dark-blue colour (ಅತಿನೀಲ Bhn.; cf. ಕಡ್ಗು; My.; T. ಕಾವು, black mark on the forehead; ಕಾಂಗು, M. ಕಾಂಗಿ, blue or dark cloth); a dark-black cloth (My.). ಕಾಗಿನ ದಟ್ಟು (Rāghc. 17, 64). ಕಾಗಿನ ಕಪ್ಪದವನ ಉಟ್ಟು (Bp. 29, 3).

ಕಾಗುಣಿತ kā-guṇita. The long syllable ಕಾ and the other long syllables of the alphabet being spelt together with the short ones at school (as ಕ ಕಾ, ತಿ ತೀ, etc., C.). ಕಾಗುಣಿತ ದಾರದವನಿಗೆ ಕಾವು ಹೇಡು ವದು ಹ್ಯಾಗೆ? (Prv.).

ಕಾಗಿ ಕāgi. = ಕಾಕೆ, etc. A CROW (ಕಾಕ Hlā., Nr., Ūt. II, 109; ಬರಿ Hlā.; ಕರಟ Mr. 524; ನಾಯಸ Nn. 14-16; ಅರಿಷ್ಟ 120; My.; Sk. also ಕಾಗ). 2, = ಕಾಕಮಾಣಿ (Mr. 130). ಕಾಗೆ ಯ ಮೊತ್ತಂ (ಕೊತ್ತದ್ Śmd. I). ಕಾಗೆಯ ನೆರವಿ (ಕೊತ್ತದ್ Śm. 30). ಕಾಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವೇ? — ಇರು ಳು ಕಾಗೆಗೆ ಆಗದು, ಹಗಲು ಗೂಡೆಗೆ ಆಗದು (Prvs.). See Bp. 3, 79; 57, 68; 58, 49; 61, 11; Rāv. 9, 26; J. 15, 19; 23, 23; ಅಡವಿಯ ಕಾಗೆ, ಕಾಡ ಕಾಗೆ, ನೀರುಗಾಗೆ, ನೀರ್ಗಾಗೆ, ಮುಡುಗಾಗೆ, ಹೊಂಗಾಗೆ. — ಕಾಗೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಕಾಗಿಬಿದುರು. ಕಾಗೆಗಟ್ಟಿನ ಹುಲ್ಲು (ತೇಜನಕ, ಶರ G.). — ಕಾಗೆದೊಣ್ಣೆ. = ಕಾಕತುಣ್ಣೆ, ಕಾಗಿ ತೊಣ್ಣೆ. The shrub *Leea hirta* B. (ಕಾಕತುಣ್ಣೆ Śmd. 381; ಕಾ ಕಾಂಕಿ, ಕಾಕನಾಸಿಕೆ Nr.). 2, the plant *Xanthochymus pictorius* (ಕಾಕತುಣ್ಣೆಕೆ, ತಾಪಿಡ್ಡ Hlā.; ಕಾಕದೊಣ್ಣೆ Mr. 127). — ಕಾಗೆ ಬಂಗಾರ. Talc mineral (My.; Tē. ಕಾಕಿ-). — ಕಾಗಿಬಂಗಾರ. = ಕಾಗೆಬಂಗಾರ. (My.). — ಕಾಗೆಮಾರಿ. = ಕಾಕಮಾರಿ. (St. & Pl.; My.).

ಕಾಂಕೆ kāṅkē. (fr. ಕಾಯ್ 5). (= ಕಾಕು 1). Heat of any kind (My.; T. ಕಾಂಕೆ; Tē. ಕಾಕೆ).

ಕಾಂಕ್ಷಿತ kāṅkshita. Wished, desired; longed for; wish, desire. (Bp. 20, 26; 43, 54).

ಕಾಂಕ್ಷಿಸು kāṅkshisu. To wish, to desire. See ಅ-; V. 14, 111.

ಕಾಂಕ್ಷೆ kāṅkshē. Wish, desire. 2, a disease of the eyes, affection of the optic nerve. — ಕಾಂಕ್ಷೆ ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To fulfill one's own desire (B. 5, 88).

ಕಾಚ ಕಾಂ. = ಕಾಚು, ಕಾಂಚು, ಕಾಸು 1, ಗಾಚು, ಗಾಸ, (ಜಾಚು).
Glass; alkaline ashes, any salt of potash or soda in a glassy or crystalline shape. 2, a sling for suspending things; the rope net-work or the strings by which the articles to be carried are suspended from the cross-pole (ನೇಲಕು Hlā.; ಅವಲಮ್ಬು, ಶಿಕ್ಕ, ನೇಲಕು Mr. 218; see Si. s. ಕಾ ವಾ). 3, an affection of the optic nerve.

ಕಾಚಭೂಷಣ ಕಾಚಾ-bhūṣaṇa. An ornament of glass. See ಬಳೆ.

ಕಾಚಮಣಿ ಕಾಚ-maṇi. = ಗಾಚಮಣಿ. A glass bead.

ಕಾಚಲು ಕಾಚalu. N. of a village (?). — ಕಾಚಲ ದೇವ. N. (Bp. 59, 7).

ಕಾಚಲನಾ ಕಾಚa-lavana. A black, medicinal salt. (My.).

ಕಾಚಲಯ ಕಾಚa-valaya. A glass ring. See ಬಳೆ.

ಕಾಚಸ್ಥಲಿ ಕಾಚa-sthali. The trumpet flower, *Bignonia suaveolens* Roxb.

ಕಾಚಾ ಕಾಚā. = ಕಾಸ 2. A cloth used as girdling for the loins (My.; Mhr., H. ಕಾಚಾ).

ಕಾಚಿ ಕಾಚi. = ಕಾಂಚಿ, ಕಾಮಂಚಿ, ಕಾಮಂಚಿ, ಕಾಮಂಚಿ q. v.,

ಕಾಂಚ. — ಕಾಚಿಕಡ್ಡಿ. = ಕಾಚಿಕುಲ್ಲು. (Si. 165). — ಕಾಚಿಗಡ. The plant *Solanum indicum* L. (ಕಾಕಮಾಚಿ, ವಾಯು Si. 160). 2, the Brinjal or egg-plant, *Solanum melongena* L. (St. & Pl.). See ಗಣಕ. — ಕಾಚಿದೇವ. See ಲಿಂಗದ. — ಕಾಚಿಕುಲ್ಲು. A kind of fragrant grass (ಕತ್ತಣಿ, ಪೊರ, ಸಾಗ ನ್ನಿಕ, ಧ್ಯಾನ, ದೇವಗಧಿಕ, ರೌಪ್ಯ Si. 165; ಭೂತಿಕ, ಕತ್ತಣಿ 405).

ಕಾಚಿಕ ಕಾಚita, Suspended in a kāca. 2, = ಕಾಂಚಿಕ.

ಕಾಚು ಕಾಚu. Cashoo, catechu or cutch, the inspissated juice of the *Acacia catechu* (ಕಯ್ತು, ಖದಿರ Mr. 144; ಖದಿರ G.; My.; Tē.; T. ಕಾಚು; M. ಕಾಚ್ಚು, ಕಾಚ್ಚು, ಕಾಚ್ಚು). See Sp. s. ಮಾಳಿಗೆ. — ಕಾಚಿನ ಗಿಡ. (ಖದಿರ, ಗಾಯತ್ರಿ, ದಸ್ತಧಾವನ, ದಾಲತನಯ G.).

ಕಾಚವಾರ ಕಾಚavāra. = ಕಾಚಿವಾರ, ಕಾಂಚಿರ, ಕಾಸರ, ಕಾಸ ಕರ್, ಕಾಸರಿಕೆ, ಕಾಸಾರಕ, ಕಾಸು. The tree bearing the nux vomica (ಕಟ್ಟಿ G.; Tu. ಕಾಯಿರ್, ಕಾಯಿ).

ಕಾಚಿ ಕಾಚi. A Muhammadan priest; a judge (My.; H., Mhr.). ಕಾಚಿ ಪಾಚಿ, ಪಾಚಿ ಕಾಚಿ (Prv.).

ಕಾಚಿವಾರ ಕಾಚivāra. = ಕಾಚವಾರ, etc. See ಕಟ್ಟಿ.

ಕಾಚು ಕಾಚu. Tbh. of ಕಾಚ (Śmd. 364 Māb.). Glass (ಕಾಚ Mr. 340; S. Mhr.). ಕಾಚಿನ ಬಳೆ, ಕಾಚಿನ ಸಾಮಾನು (B. 4, 226). See B. 3, 88; 4, 96. 224.

ಕಾಂಚಣಿ ಕಾಂಚaṇa. Tbh. of ಕಾಂಚನ. Gold; wealth (My.).

ಕಾಂಚನ ಕಾಂಚaṇa. Gold. 2, a middle-sized tree with fragrant blossoms, *Mesua ferrea* Lin. (ನಾಗಸವ್ವಿಗೆ Mr. 127).

ಕಾಂಚನಪ್ರಸಾರ ಕಾಂಚaṇa-prasara. The tree *Mimusops elengi* (ಬಕುಲ, ನಾಗಕೇಸರ Mr. 125).

ಕಾಂಚನಮಂಚ ಕಾಂಚaṇa-maṇca. (Śmd. 385; Kk. 96). A golden bedstead.

ಕಾಂಚನಮಾಲೆ ಕಾಂಚaṇa-mālē. N. of a vṛitta (Čh.).

ಕಾಂಚನವರ್ಣ ಕಾಂಚaṇa-varṇa. The colour of gold (ಪೊಮ್ಮಣ್ಣ Nn. 125).

ಕಾಂಚನವಾದ ಕಾಂಚaṇa-vāda. A good report (ಕಾಂಚಿನ, ಸುವರ್ಣ ವಾದ Nn. 76).

ಕಾಂಚನಾದ್ರಿ ಕಾಂಚaṇa-adri. The golden mountain (My.).

ಕಾಂಚನಾರಕ ಕಾಂಚaṇa-raka. = ಕಾಂಚನಾಳ, etc. The mountain

ebony, *Bauhinia variegata* Lin. (ಕಾಂಚನಾಳ Hlā.; see Mr. s. ಕಾಂಚನಾಳ).

ಕಾಂಚನಾಲಿ ಕಾಂಚaṇāli. = ಕಾಂಚನಾರಕ, etc. (Sk.).

ಕಾಂಚನಿ ಕಾಂಚani. Turmeric.

ಕಾಂಚಾಣಿ ಕಾಂಚāṇa. Tbh. of ಕಾಂಚನ. Wealth (My.).

ಕಾಂಚಾಳ ಕಾಂಚāla. = ಕಾಂಚನಾಳ, etc., ಕಾಂಚನಾಳ. Tbh. of ಕಾಂಚನಾಲಿ. (My.). See ಕೆಂಗಳಾಚಾಲ.

ಕಾಂಚಿ ಕಾಂಚi. = ಕಾಂಚಿ, etc. — ಕಾಂಚಿಯ ಹುಲ್ಲು. The lemon grass, *Andropogon shoenanthus* L. (ಮಾಲಾತ್ಯಾಣಿಕ, ಭೂಷಣಿ Nr.).

ಕಾಂಚಿ ಕಾಂಚi. — ಬೆಣ್ಣೆ = ಕಾಂಚಿ. A girdle, a woman's zone (ಉಡಿನೂಲು Hlā.; ಉಡಿದಾರ Nn. 118). 2, the plant *Abrus precatorius*. 3, N. of a town, Conjeveram (Bp. 17, 1; My.).

ಕಾಂಚಿಕ ಕಾಂಚika. = ಕಾಂಚಿಕ. (Sk.; G.).

ಕಾಂಚಿತ ಕಾಂಚita. Worshipped, honoured (ಸಂಪತ್ತ, ಅರ್ಚಿಸರ್ ಪಟ್ಟಮು Hlā.; ಸಯಪ್ತಕಮ್, ಅರ್ಚನಂ Mr. 449).

ಕಾಂಚಿವಾರ ಕಾಂಚivāra. = ಕಾಂಚಾಳ, etc. (ಕೋವಿದಾರ, ಕಾಂಚನಾರ ಕ Hlā.; see Mr. s. ಕಾಂಚನಾಳ). ಕೆಮ್ಮುಕಾಂಚಿವಾರದ ಗಿಡ (ಕೋವಿದಾರ, ಚಮುಕ, etc. Si. 126).

ಕಾಂಚೀಪದ ಕಾಂಚi-pada. The hips and loins; the public region (ಜಘನ Hlā.).

ಕಾಂಚೀಪುರ ಕಾಂಚi-pura. = ಕಾಂಚಿ No. 3. (Bp. 16, 1; 25, 13).

ಕಾಂಚಿ ಕಾಂಚi. = ಕಾಂಚಿಕ, ಗಂಚ 1. (Sk.).

ಕಾಂಚಿಕ ಕಾಂಚika. Sour gruel (ಅರಣಾಲ, ಧಾನ್ಯಾಂಜ್ಜ, etc., ಅಮ್ಬಿಲ Mr. 214).

ಕಾಂಚಿರ ಕಾಂಚira. = ಕಾಂಚಿವಾರ, etc., ಕಾಂಚೀರಗಿ. A species of gourd or plant of the curcubitaceous order with an exterior resembling an orange, but with a pulp like cow-dung; the *Strychnos nux vomica* (ಕಮ್ಮಾಕ, ಮಹಾಕಾಲ Hlā.; ಕಮ್ಮಾಕ, ವೇಗ Nn. 97; T. ಕಾಂಚಿರ, ಕಾಂಚಿರ; M. ಕಾಂಚಿರ).

ಕಾಂಚೀರಗಿ ಕಾಂಚiragā. = ಕಾಂಚಿರ, etc. (ಕಮ್ಮಾಕ Mr. 127, o. r. ಕಾಂಚೀರಗಿ).

ಕಾಂಚು ಕಾಂಚu. = ಕಾಚು, etc. (S. Mhr.).

ಕಾಟ ಕಾಟa. 1. (fr. ಕಾಡು 1). Trouble, annoyance, plague (C.). ಅಜ್ಞಾನವಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಅಜ್ಞಾನಿಗರ ಕಾಟ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. — ಅರಸನ ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. — ಊಟಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದವನು ಕಾಟ ಮಾಡಿದೆ ಇರನು. — ಓಟಾ ಓಡಿದರೂ ಕಾಟ ತಪ್ಪದು (Prv.). See Bp. 51, 75; B. 2, 30; 4, 9. 47; Prv. s. ಕಟ್ಟಿ, ನೋಟಿ, ಬದಿ, ಬೇನೆ, ವಸ್ತ್ರನೆ ಮಾಡು, ಶನಿ. — ಕಾಟಾಚಾರ. — ಅಚಾರ. Good behaviour or politeness proceeding from the wish to avoid annoyance (My.).

ಕಾಟ ಕಾಟa. 2. (fr. ಕಾಡು 2). = ಕಾಟಕ 1, No. 1. A forest-er or huntsman; a N. (Śmd. 95); the N. of a gölla (= ಕಾಟ 2; V. 14, 100). — ಕಾಟಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. The fowler's idol, consisting of a few stones white-washed (R.); N. (My.). — ಕಾಟನಾಯಕ. The chief called Kāṭa; N. (My.). ಕಾಟನಾಯಕನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನಾ ಹಾಕಿದರೆ ನೇತಾಡುವದು ಎರಡು ಬಂಗೀ ಬೀಲ (Prv.).

ಕಾಟ ಕಾಟa. 3. = ಕಣ್ಣು 2, ಸಾಟ, ಸಾಟು. A sharp, strong, stifling smell, as that of tobacco, chillies, etc. (S. Mhr.; Tē. ಕಾಟು; T. ಕಾಡ, ಕಾಡ್, to be sharp, pungent; cf. ಕಾಟು 2).

ಕಾಟ *kāṭa*. 4. = ಕೇರ, etc. (S. Mhr.; Tē. ಕಾಡೆ, at, near, by).

ಕಾಟ *kāṭa*. 5. = ಕಾತ, etc. See ಕೊನ್ನೆ, ತೊನ್ನೆ..

ಕಾಟಕ *kāṭaka*. 1. = ಕಾಟ 2. A forester or fowler (ಬೇರ S. Mhr.); a N. (Bp. 10, 6). 2, a troublesome man, a marauder (My.). See ಅತಿ; Prv. s. ತಾಯಿ.

ಕಾಟಕ *kāṭaka*. 2. Trouble, annoyance (My.). See Prv. s. ನಾಟಕಧಾರ.

ಕಾಟಕತನ *kāṭakatana*. Giving trouble, annoying (My.). See Prvs. s. ಪೀಠ, ಬಾಟಕತನ.

ಕಾಟಕಾಯ *kāṭakāya*. = ಕಾಟಕಾಯ. (My.).

ಕಾಟಕಾಯ *kāṭakāya*. = ಕಾಟಕಾಯ, ಕಾಟಗಾಯ. Plundering, marauding (S. Mhr.).

ಕಾಟಕಿ *kāṭaki*. A troublesome woman (My.).

ಕಾಟಕೋನ *kāṭakōna*. A mason's square (Mhr. ಕಾಟಕೋನ). 2, a right angle (C.).

ಕಾಟಗಾಯ *kāṭagāya*. = ಕಾಟಕಾಯ. (S. Mhr.).

ಕಾಟಿ *kāṭi*. 1. = ಕಾಟ. (S. Mhr.).

ಕಾಟಿ *kāṭi*. 2. = ಕಾಟ 2. N. of a gōlla (Bp. 9, 12).

ಕಾಟಿಮೆ *kāṭimē*. N. of a woman (Bp. 23, 20).

ಕಾಟು *kāṭu*. (fr. ಕಡಿ 4). A bite (of the teeth), a cut (of an axe, a sword, etc., My.; Tē.).

ಕಾಟಿ *kāṭi*. = ಕಾಟಿ 1, ಕಾಡೆ q. v. A kind of fermented pap of jōla or rāgi, to which butter-milk is added (C.; Tē.: rice gruel).

ಕಾಟಿ *kāṭi*. Bordering lines or a border of gold and silk threads (Mhr. ಕಾಡಿ). See ಕರ್ಪತ, ದಾಟಿ.

ಕಾಟಿಣ್ಯ *kāṭiṇya*. Tbh. of ಕಾಟಿಣ್ಯ. (Bp. 38, 34; My.; B. 4, 149).

ಕಾಟಿಣ್ಯ *kāṭiṇya*. Hardness; firmness; solidity, a solid matter; sternness, severity; difficulty.

ಕಾಡೆ *kāḍe*. = ಕಾಡು 2, etc. — ಕಾಡೆ ಜ್ವ. — ಕಿ ಜ್ವ. = ಕಾಡುಗಿಜ್ವ. (ಪದುಮಗಿಜ್ವ. Ūt. II, 113; J. 4, 23; 30, 38; Dp. 172, 3). — ಕಾಡೆ ಜ್ವ. ಗೋ. — ಕೋ. To take jungle-fire, to be set on fire by it (J. 9, 32). — ಕಾಡೆ ಜ್ವ. — ಕೋ. A wild buffalo (Rām. 6, 19, 17).

ಕಾಡೆ *kāḍe*. = ಕಾಡು 2, etc. See ಗುಡ್ಡಗಾಡ, ಸುಡುಗಾಡ. — ಕಾಡುಗುಡ. — ಕುಡ. = ಕಾಡುಗುಡ. (B. 5, 23). — ಕಾಡುಗಿಜ್ವ. — ಕಿ ಜ್ವ. = ಕಾಡುಗಿಜ್ವ. (Bp. 56, 26; My.).

ಕಾಡವೆ *kāḍave*. (= ಕಡವೆ). — ಇದು ಬಗ್ಗ ಸಾರ್ವ ಗವ! ಇದು ಕಾಡವೆಯ ನೋರೆಯು! (Rāghō. 17, 68). ಬದಿಮ ಛಲ್ಲಕ ನ, ಕಾಡವೆಯ ಕೆಮ್ಮಿಡುವಿದು (17, 74).

ಕಾಡಿ *kāḍi*. (A jungle-woman); N. (My.).

ಕಾಡಿ *kāḍi*. (= ಕಡ್ಡಿ). A blade of grass, a bit of straw, etc. (My.; Mhr.). — ಕಾಡಿವಾರ. Caustic (My.). — ಕಾಡಿಯರಗು. — ಅರಗು = ಕಡ್ಡಿಯರಗು. (My.).

ಕಾಡಿಕೆ *kāḍikē*. Troubling, teasing, annoying (My.).

ಕಾಡಿಗ *kāḍiga*. A troublesome man (My.; ಕಾ ಮವನ G.) 2, a duck (Sd.; cf. Sk. ಕಾಡವಪ್ಪ, ಕಾರಣ್ಣ).

ಕಾಡಿಗ *kāḍigē*. Lampblack; a collyrium prepared from it (ಕಜ್ಜಳ, ಅಂಜನ, ಅಭಿಷತ Hā.; ಅಂಜನ, ಕಜ್ಜಳ Nn. 61; C.; Tu.; Tē. ಕಾಟಿಕೆ, ಕಾಟಿಕೆ; cf. ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಲಿ ಗ). See B. 1, 5, 22; Rām. 6, 12, 34; J. 10, 50; 26, 9. — ಕಾಡಿಗಿಗರಗು. The plant *Eclipta prostrata* and *erecta* Lin., used in preparing *kāḍigē* (ಭೃಂಗರಾಜ, ಮಾರ್ಕವ G.). — ಕಾಡಿಗಿಗರಗ. = ಕಾಡಿಗಿಗರಗು. (S. Mhr.). — ಕಾಡಿಗಿಜ್ವ. A jōla of a somewhat blackish colour (S. Mhr.). — ಕಾಡಿಗಿಯ ಗುಡ್ಡ. (ಅಂಜನಾನ್ವಿ G.). — ಕಾಡಿಗಿರೂಗಿಸಿನ ಹಕ್ಕಿ. A wag-tail (ಅಂಜನಿರೂ, ಅಂಜನ, ಗಿಜ್ಜುಗುಡ್ಡ Si. 172; Tē. ಕಾಟಿಕೆವಿಜ್ಜಿ). ಕಾಡಿಸು *kāḍisu*. To trouble, to plague (C.; Bp. 32, 39; 54, 55).

ಕಾಡು *kāḍu*. 1. To treat harshly or disrespectfully; to give trouble; to be importunate; to trouble, to plague (ಅವಹೇಲನ Smd. Dh.; Smd. 91; C.; cf. ಕಡು 1). ಕಾಡದೆ ಕಡುವ ಆಕಳು (ಸುಪ್ರತೆ, ಸುಖವನ್ನೋಡ್ಕೆ Nr.; Si. 322). ಬೆದರ ಕಾಡುವಾತಂ (Kk. 37; Smd. 46). ಕಾಡುವ ದ್ರಾಹಿಗಿ ನಾಡುವ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. — ಅನೇಗೆ ಗುಂಗುರು ಕಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Bp. 14, 16, 22; 36, 43; 37, 36; 40, 42; 42, 6; Sīv. 3, after 35; 4, 12; J. 8, 20, 48; B. 4, 185; 5, 102; Prvs. s. ನವಗ್ರಹ, ತನಿ.

ಕಾಡು *kāḍu*. 2. = ಕಾ 2, ಕಾಡ, ಕಾಡ, ಕಾಡ 1. A forest; a jungle; a wild (ಅರಣ್ಯ Smd. Dh.; ಕಾನನ, ಪದು, ಬಿಂಜ, ಅಡಂ Smd. 21; ವನ, ಕಾನನ, etc. Si. 438, 458; C.; Tu., T., M.; Tē. ಕಾಡು, ಕಾಡು; T. also: ಕಡು, ಕಡ್ಡಿ). ಕಾಡ ಕೋಡುಗಿ ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿಯೇ? — ಕಾಡಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮಾಡು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲ! ಎನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುರಿ ಕೂ ಹಿದರೆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಕಲು ತೆಗದರನೆ. — ಕಾಡಿಗಿ ಆತ್ತು, ಕಣ್ಣು ಪೋಟಿ ಹೋಯಿತು (Prvs.). ಕಾಡ ಕಪಿ ಬಲ್ಲದೇ ಮಾಣಿಕದ ಬೆರೆಯ? (Dp. 76). See e. g. Sīv. 3, 32; J. 10, 3; 18, 40; 19, 8; 28, 36, 47; 29, 32; ಕಗ್ಗಾಡು, ಮನಜಗಾಡು, ಮೇಡುಗಾಡು, ಸುಡು ಗಾಡು, ಹಕ್ಕಿಗಾಡು, ಹಗ್ಗಾಡು. — ಕಾಡ. — ಅ 3. A jungle-fellow: a lazy, good-for-nothing man (C.). — ಕಾಡ ಅತ್ತೆ. The tree *Urostigma arnottianum* Miq. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಇರವನ್ನಿ. (ವಾಸನ್ನಿ, ಮಾಧವೀಲತೆ Nr., o. r. ಕಾಡಿರವನ್ನಿ). — ಕಾಡ ಕಡನೆಗಿಡ. The plant *Solanum stramonioefolium* Jacq. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಕಬ್ಬು. = ಕಾಕಬ್ಬು. (My.). — ಕಾಡ ಕಲ್ಲುರು. A shrub or small tree, *Helicteres isora* L. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಕವಡೇ ಕಾಯಿ. (ಕಣ್ಣು ವಡೇ ಕಾಯಿ, ಇನ್ನ ವಾರುಣಿ G.; My.). — ಕಾಡ ಕಾಗೆ. A raven (ಸಿರಿಕಾಕ, ವನಾತ್ರಯ, ದ್ವೀಪ, ಕಾಕೋಲ Mr. 170). — ಕಾಡ ಕೆಸು. A stemless plant, used as a vegetable, *Colocasia nymphaefolia* Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡ ಕೋಣೆ. A tall tree, *Pithecolobium bigeminum* Benth. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಕೋಣ. A wild buffalo (ಮುಜ, etc. Nr.; My.; B. 3, 24). — ಕಾಡ ಗರ್ಗೊ. A small tree, *Cluytia collina* Roxb. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಗುಡಿಯುಳ್ಳ. A common weed, *Blainvillia latifolia* D. C. (Z.). — ಕಾಡ ಜೇರಿ. A tall, robust, annual plant, the purple flea-bane, *Vernonia anthelmintica* Willd. (St. & Pl.; S. Mhr.). — ಕಾಡಡಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆ. A wild areca. See Si. 131. — ಕಾಡ ತುಮ್ಮ. A kind of tumbé plant (ನಿನೋಲೆ Mr. 134, o. rs. ನಿನೋಲೆ, ನಿಮೋಲೆ). — ಕಾಡತ್ತಿ. — ಅತ್ತಿ. An erect shrub, *Bauhinia tomentosa* L. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ನಜವಲು. A herb, native of S. America, now a weed in gardens, *Turnera ulmifolia* Lin. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ನಾಯಿ. A wild dog (B. 3, 39). — ಕಾಡ ನೋಣ. A gad-fly (ದಂತ, ವನಮುಕ್ತೆ Nr.). — ಕಾಡ ಪಾವಟಿ. =

ಕಾಡೆ ಕವಡೇ ಕಾಯಿ. (My.). — ಕಾಡೆ ಪಾನರೆ. = ಕಾಡೆ ಪಾನಬೆ. (My.). — ಕಾಡೆ ಪಾನಬೆಲಿ. A creeping or climbing herb, Bryonia maderaspatana Berg. (Bryonia scabrella L., St. & Pl.). — ಕಾಡೆ ಬಜೆ. The nettle-tree, a small tree, Sponia andaresa Comm. (St. & Pl.). — ಕಾಡೆ ಬಜೆ. A kind of bajr (My.). — ಕಾಡೆ ಬೇಗಿ. = ಕಾಡುಕಟ್ಟು. (ದನಾನ್ನಿ G.; My.). — ಕಾಡೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ. (ಕಲ್ಲಾವು G.). — ಕಾಡೆ ಮೃಗ. A wild beast (Bp. 57, 14). — ಕಾಡರಸಿನ. -ಅರಸಿನ. A beautiful garden-plant, Curcuma zeodaria Rosc. (St. & Pl.; My.). See Si. 146. — ಕಾಡರಳೆ. -ಅರಳೆ. Wild cotton (ಭಾರದ್ವಾಜಿ Si. 150). — ಕಾಡವರಬಿಳಿ. -ಅವರ-. A woody twining plant with yellowish flowers, Cylista scariosa Ait. (Z.). — ಕಾಡವೋನು. -ಓನು. A medicinal herb, native of America, Chenopodium ambrosioides Schuth. (St. & Pl.). — ಕಾಡೆ ಹದ್ದಿ. A wild boar, a wild hog (ನರಾಹ, ತೂಕರ, ಕೋಳು, etc. Nr.; ಎಕ್ಕಲ Si. II, 36; C.). — ಕಾಡೆ ಹರಳುಗಿಡ. A shrub used to make hedges, native of Brazil, but now common in India, Jatropha curcas L. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡೆ ಹಾಕುಕಾರಿ. A climbing shrub, Toddalia aculeata Pers. (St. & Pl.). — ಕಾಡೆ ಹೀರೆ. The plant Luffa acutangula Sering. and Luffa petandra Roxb. (Luffa foetida Cav., ಫೋಷ, ಕೋಶಾತಕ Nr.; My.). — ಕಾಡೆ ಹೆಸರು. A climbing herb, Phaseolus adenanthus Meyer (St. & Pl.); Phaseolus trinervius Heyne (Z.; C.); = ಮಕುಪ್ಪಕ, ಮಯಪ್ಪಕ, etc. (Nr.). — ಕಾಡೆ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿಗಿಡ. A tall herb, Lobelia nicotianaeifolia Heyn. (St. & Pl.). — ಕಾಡಾಕಳು. -ಅಕಳು. A wild oow (ಕಾಡಾವು G.; C.; B. 3, 16). — ಕಾಡಾಡಿ. -ಅಡಿ. A person living or wandering in forests (My.). — ಕಾಡಾಡುಬಿಳಿ. -ಅಡು. A twining plant, Trichosanthes cucumerina L. (St. & Pl.). — ಕಾಡಾನೆ. -ಅನೆ. A wild elephant (Räv. 6, 23; J. 15, 19; 22, 34; C.). — ಕಾಡಾರವ್ವು. -ಅರವ್ವು. Dry cultivation (My.; Tē.). — ಕಾಡಾವು. -ಅವು. A wild cow (G., S. Mhr.; Tē. ಕಾರಾವು). — ಕಾಡಾರವ್ವುಗಿ. = ಕಾಡೆ ಇರವ್ವು, q. v. — ಕಾಡಿರುವ್ವುಗಿ. -ಇರುವ್ವುಗಿ. = ಕಾಡಿರವ್ವುಗಿ. (ಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷ, ಅತಿಮುಕ್ತ, etc. Si. 139). — ಕಾಡೀರುಳಿ. -ಕರುಳಿ. = ಕಾಡುಬೆಳ್ಳುಳಿ. (St. & Pl.); a wild onion (My.). — ಕಾಡುಕಟ್ಟೆ ಸೊಪ್ಪು. A spreading herb, the mallow-leaf, Malva rotundifolia L. (St. & Pl.). Cf. ಕಾಡುಗಡಲೆ. — ಕಾಡುಕಸೂರಿ. The musk-mallow, a herb, Hibiscus abelmoschus L. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಕಟ್ಟು. = ಕಾಡುಗಿಟ್ಟು. (Si. 458). — ಕಾಡುಕುಮರಿ. A wild horae (B. 5, 16). — ಕಾಡುಕುರುಳು. = ಕಾಡುಕಳ್ಳು. (G.; My.). — ಕಾಡುಕುರು. A wild sheep, a jungle sheep (G.; My.). — ಕಾಡುಕುರುಬಿ. = ಬೆಟ್ಟದ ಕುರುಬಿ. (My.). — ಕಾಡುಕುಸುಬಿ. A weed, Tricholepis amplexicaulis Clarke (Z.). — ಕಾಡುಕೋಕ್ಕರೆ. (ಕೃಕರ, ಕಾಡುಬಳಿ Si. 173). — ಕಾಡುಕೋಣ. = ಕಾಡೆ ಕೋಣ. (B. 3, 24; 5, 21; C.; ಮುನ, etc. Si. 167). — ಕಾಡುಕೋಡು. The grey jungle-fowl, Gallus sonnerati (My.). — ಕಾಡುಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. (ಮುಂಗಲ್ಗುಕ, ಮಸೂರ Si. 304). — ಕಾಡುಗತ್ತೆ. -ಕತ್ತೆ. A wild ass (B. 3, 47; 5, 15). — ಕಾಡುಗಿಟ್ಟು. -ಕಿಟ್ಟು. A jungle-fire (ದನ, ದಾವ Nr.; ಪತ್ತ, ದನಾ ನಲ Nr. 39; ದಾವ, ಕಾಡುಗಿಟ್ಟು 66; ದನ 97; My.). — ಕಾಡುಗು ದುರೆ. -ಕುದುರೆ. = ಕಾಡುಕುದುರೆ. (B. 3, 56; 5, 12). — ಕಾಡುಗು ದಿ. -ಕುದಿ. = ಕಾಡುಕುದಿ. (B. 3, 8). — ಕಾಡುಗೋನು. A wild species of the sweet potato (My.). — ಕಾಡುಗೋಣ. -ಕೋಣ. = ಕಾಡುಕೋಣ. (B. 5, 21). — ಕಾಡುಗೋಡಿ. A kind of grass, Coix barbata Roxb. (ಗವೇರು, etc. Si. 307). — ಕಾಡುಜನ Savages (B. 3, 32; C.). — ಕಾಡುಜಾಜಮರ. The wild nutmeg tree, Myristica horsfieldii Blum-Spr. (St. & Pl.). —

ಕಾಡುಕೋಗರಿ. An erect shrub, Atylosia candollei W. & A. (St. & Pl.; see Si. 154). — ಕಾಡುದಾರಿ. A jungle path (ಕಾನ್ತ ರ Si. 105). — ಕಾಡುದಾಲಿ. The wild cinnamon tree, Cinnamomum malabathrum Don. (St. & Pl.). — ಕಾಡುದ್ವು. -ಉದ್ವು. (Si. 304; cf. ಅದಮಯುದ್ವು). See Nr. s. ಮದ್ದುಗದನೆ. — ಕಾಡುನಾಯಿ. = ಕಾಡೆ ನಾಯಿ. The wild dog, Cyon rutilans (Gz.; B. 5, 27). — ಕಾಡುನುಗ್ಗಿಗಿಡ. A low shrub with yellow flowers, Ormocarpum sennoides D. C. (St. & Pl.). — ಕಾಡುನೋಣ. = ಕಾಡೆ ನೋಣ. (Si. 176). — ಕಾಡುಬಳಿ. (ಕೃಕರ Si. 173). — ಕಾಡುಬಾಡೆಗಿಡ. The wild plantain-tree, Musa superba Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡುಬುಡುಮೆ. A kind of budumē (My.). — ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು. The common wild cat, Felis chaus (Gz.). — ಕಾಡುಬೆಣ್ಣೆಕಾಯಿಗಿಡ. The muskmallow, a herb, Hibiscus abelmoschus L. (St. & Pl.), and several other plants of the Malvaceae family (Z.). — ಕಾಡುಬೆಣ್ಣೆ. = ಕಾಡುಕುರುಳು. (ಕರಣೆ Si. 315; My.). — ಕಾಡು ಬೆಳ್ಳುಳಿ. A bulbous plant, Scilla indica Roxb. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಭಾಷೆ. A language not refined or polished (B. 4, 128). — ಕಾಡುಮನುಷ್ಯ. A savage (ಹೂಣ G.); a stupid, uneducated man (C.). — ಕಾಡುಮನ್ನಿ. Savages (B. 5, 105). — ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆಗಿಡ. A scandent shrub, Jasminum angustifolium Vahl. (St. & Pl.; S. Mhr.). See ದೊಡ್ಡ-. — ಕಾಡು ಮಿನಿಕೆಬಿಳಿ. A climbing herb, Cucumis trigonus Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡುಮೃಗ. = ಕಾಡೆ ಮೃಗ. (G.). — ಕಾಡುಮಣ್ಣು. (ಚವ್ವ, ಚವಕೆ Nr.; Si. 145). — ಕಾಡುರೋಗ. A fierce, fatal sickness. See Prv. s. ನಾಡಿ ನೋಡು. — ಕಾಡುರಿವ್ವು. A large shrub or small tree, Atalantia monophylla Corr. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸಬ್ಬು. (ತತಪ್ಪನೆ, ಅತಿಭತ್ತೆ, ಕಾರವಿ, etc. Si. 160). — ಕಾಡುಸವ್ವು. A tree with thick branches and white flowers, cultivated in gardens, Plumeria acutifolia Poir. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸವ್ವೆ. (ಕರ್ಕಟ Si. 161). — ಕಾಡುಸೂಸಿ. An annual herb, Cleome viscosa L. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸೂರ್ಯಗಡ್ಡೆ. = ಕನ್ನಗಡ್ಡೆ. (St. & Pl.). — ಕಾಡು ಸೊಳ್ಳೆ. (ದಂತಿ Si. 176). — ಕಾಡುಸುಕ್ಕಿ. A crude, unrefined condition or state (B. 4, 129). — ಕಾಡುಹತ್ತಿ. (ಭಾರದ್ವಾಜಿ Si. 150). — ಕಾಡುಹದ್ದಿ. = ಕಾಡೆ ಹದ್ದಿ. (ನರಾಹ, etc. Si. 167; ಎಕ್ಕಲ G.). — ಕಾಡುಹಾಗಲ. (Si. 160). — ಕಾಡುಹೀರೆ. = ಕಾಡೆ ಹೀರೆ. (Si. 150). See ಹೊಪ್ಪುಗಡ್ಡೆ-. — ಕಾಡುಹುಳಿ. = ಕಂಬಪುಷ್ಪಬಿಳಿ. (Z.). — ಕಾಡುಹೆಸರು. = ಕಾಡೆ ಹೆಸರು. (Si. 304). — ಕಾಡೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. A wild ox (B. 3, 16). — ಕಾಡೆಮ್ಮೆ. -ಎಮ್ಮೆ. A wild female buffalo (J. 28, 52; B. 3, 24). — ಕಾಡೆಳ್ಳು. -ಎಳ್ಳು. Wild Sesamum (ಚರ್ಚಿ Nr.); a native of Africa, cultivated in India, yielding oil, Guizotia abyssinica Cass. (St. & Pl.). — ಕಾಡೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. A chief of the Bédas (Räv. 5, after 114; Säv. 3, 58).

ಕಾಡು kādū. 3. = ಕಾಡೆ 3, etc., (ಕಾರಿ 1, etc.). Blackness; black (ಕರ್ಪ Sm. 91; M. ಕಾರ, ಕಾಡು, darkness; a cloud).

ಕಾಡುಹ kādūha. Treating harshly, etc. ಇದಿರದ್ದು ಕಾಡುಹ (ಅಭಿಯೋಗ, ಅಭಿಗ್ರಹ Nr.).

ಕಾಡೆ kādē. = ಕಾಡೆ, etc. (My.; T., M. ಕಾಡೆ, water in which rice has been washed, kept till it ferments; sour gruel; cf. ಕಡೆ 3).

ಕಾಡೆ kādē. 1. A decoction (S. Mhr.; ಕಪಾಯ G.; B. 5, 72; Mhr., H. ಕಾಡೆ). ಕುದಿಸಿದ ಕಾಡೆ (ನಿರ್ಘೃತ G.).

ಕಾಡೆ kādē. 2. Tbh. of ಕಾಡು. A stalk (Sd.; cf. Mhr. ಕಾಡೆ).

ಕಾಣ್ kân. 1. = ಕಾಣು, q. v. To see (ದರ್ಶನ śmd. Dh.; T., M.; Tē. ಕಾನು, ಕನು; J. 5, 25; 13, 10, 44; 88, 40; 88 ಕಣಿಸು); to regard. P. p. ಕಣ್ಣು (śmd. 285). ಕಣ್ಣಂ (287). ಕಣ್ಣೆವ (255). ಅವರ ನಾಳೆ ಕಾಣ್ಣಂ (267). ಕಾಣ್ಣಂ (275). ಬಸವವಿಧುವಂ ಕಾಣ್ಣ ಕಾಣ್ಣೆಯಲಿ (Bp. 5, 13). ಕಾಮ್ಣು (=ಕಾಣ್ಣು, Bp. 46, 59; 47, 50). ಇನ್ನಿಡೆ ಮದರ್ ಕಾಣ್ಣಂ (13, 26). ಎಲೆ ಅಪ್ಪಾನಿಗಲಿರಾ, ಕಣ್ಣು ಕಾಣೆರೆ? (58, 33). ಕಾಣ್ಣಿವೆ (4, 50). ಧಾನುವಂ ಕಾಣಿಕವು ಕಾಣ್ಣಿದೆ? (60, 43). ಕಾಣ್ಣಿದು (1, 37). ನಿಶೇಷಾರ್ಥವ ಕಾಣ ಬಲ್ಲವನು (ಪ್ರಗಲ್ಬ); ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಕಾಣ ರ ಪಟ್ಟಿದು (ಅವಗೀತ Nr.). ಮಗುಡೆ ಮಗುಡೆ ಕಣ್ಣಿದು (ಅವಗೀತ, ಮುಮರ್ಕುಪ್ಪ HIA.). ಫಣ್ಣಾರದ ಅಲಿಲವಸ್ತುಗಳನು ಒನ್ನು ತ್ವಣಿ ಮಾಗಿ ಕಣ್ಣು ವೆಡ್ಡಿಸಿ (J. 31, 26). See Bp. 21, 17; 32, 48; 55, 32; Bh. 1, 10, 39; 2, 13, 16; Rāv. 13, after 102; Rām. 26, 16; Ā. Bp. 11, 6; Rāghc. 17, 53, 69; J. 3, 4; 28, 19, 33, 48; 30, 48; 33, 25; ಕಡೆಗಾಣ್, ನೆಲೆಗಾಣ್, ಮುಟ್ಟಿವೆಗಾಣ್, ಮುನ್ನುಗಾಣ್, ಸಂಗಾಣ್. 2, to appear; to be apparent. ಕಾಣ್ಣಿದು (ನಿಶದ, ಪ್ರಕಟ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಪ್ರಕಾಶ, ಸ್ಪುಟ Mr. 449). See ಕಾಬ, ಕಾಮ್ಣು, ಕಾಮ್ಣುವ. — ಕಾಣ್ ಕಾಣ್. rep. (Bp. 9, 10; 53, 3; J. 14, 29; 28, 20). — ಕಾಣ ಬರ್. = ಕಾಣಿಲ್ಕೆ ಬರ್ (śmd. 93). 2, to become apparent (Bp. 58, 63). — ಕಾಣ ಬಡ. Being possible to see. ಹನ್ತನಂ ಕಾಣ ಬಡವನ ಅ ಮಾವಾನ್ಯೆ (ಸಿರೀವಾಲಿ Nr.). — ಕಾಣ ಬಡದು. That one can see, or that can be seen (ರೂಪ Nr.). — ಕಾಣ ವಾಡ. Ap-
pearing. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ ವಾಡವ್ವಾಡು (ಲೋಕನಗೋಡರ Nn. 87). — ಕಾಣರ ಬರ್. To be possible to see; to happen to see. ಅನ್ನದಾನ್ತೆ ಅವರನ್ ಅ ಪೊದಿಲೋ ಕಾಣರ ಬನ್ನು (śmd. 112). Cf. ಕಾಣ ಬರು s. ಕಾಣು. — ಕಾಣಿಲ್ಕೆ ಬರ್. To be possible to see; (to) may see. ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಮಂ ಕಾಣಿಲ್ಕೆ ಬಪ್ಪನು ಅದ್ವರ ಕೈ ತಿಯೋ (śmd. 93).

ಕಾಣ್ kân. 2. Seeing; appearing. — ಕಾಣ್ಣಿಟ್ಟ. A (or any) way that comes in sight; a way where one may see. — ಕಾಣ್ಣಿಟ್ಟಿಗಡು. -ಕಿಡು. To lose, or part with, the way where one may see (J. 19, 18). — ಕಾಣ್ಣಿಟ್ಟಿಗೋರ್. -ಕೋರ್. To take any road that comes in sight (J. 19, 1).

ಕಾಣ kāṇa. A man who does not see. See ಮುನ್ನುಗಾಣಂ.

ಕಾಣ kāṇa. One-eyed, monocular. 2, a crow. (R.).

ಕಾಣೆ kāṇi. A sixty-fourth fractional part ($\frac{1}{64}$) of any coin (My.; Tē., Tu.; T. $\frac{1}{8}$; M. $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{8}$). ಕೊಟ್ಟುಮ್ ಅದೆಯ ಬುಧರ್ಗ ಕಾಣೆಯನ್, ಇಟ್ಟುಮ್ ಅದೆಯ ವಿ ಧಾತಿಯಂ (Bp. 41, 8). See ಅರೆ, ಇದ್ದಗಾಣೆ, ಧುಗ್ಗಾಣೆ, ಮುಕ್ಕಾಣೆ. 2, a cawney or twenty-four grounds (T.). 3, gift (M.); property, possession, right of possession, hereditary right (T.; M. ಕಾಣ, pos-
session, goods). — ಕಾಣಾಡ. -ಅಡ (i. e. T. ಅಡ್ಡಿ = ಅಳುವಿಕೆ). Hereditary right to lands, fees of office, etc. (Tē., R.; T. ಕಾಣಿಯಾಡ್ಡಿ).

ಕಾಣೆ kāṇi. Unevenness of scales, want of equipoise (S. Mhr.). 2, that which is put to counterpoise (S. Mhr.). — ಕಾಣೆ ಕಟ್ಟು. To make scales even (S. Mhr.). — ಕಾಣಿತೂಕ. The weight of anything put to balance scales (S. Mhr.). — ಕಾಣೆ ಪೇರು. = ಕಾಣೆ No. 2. (S. Mhr.).

ಕಾಣಿಕೆ kāṇikē. (śmd. 248). = ಕಾಣ್ಕೆ. Seeing, sight (see ಮುಂಗಾಣಿಕೆ); visit (J. 33, 16). 2, a present, a gift (ಉಪಾಯನ, ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, etc. Nr.; ಕರ Si. 448; C.; M.;

T. ಕಾಣಿಕ್ಕು, Tē. ಕಾನುಕೆ). See Bp. 27, 52; Bh. 1, 8, 84; 2, 13, 8, 10, 15; J. 5, 15; 7, 15; 17, 39; 29, 33; B. 4, 12; ಕೆಯ್ಯಾಣಿಕೆ. — ಕಾಣಿಕೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಕಾಣ್ಕೆಗೊಡು. To give or make a present; to give as a present (Bh. 2, 13, 11; J. 7, 24). — ಕಾಣಿಕೆಗೋರ್. -ಕೋರ್. To take or receive presents (J. 17, 48). — ಕಾಣಿಕೆವರದ. -ವರದ. A dealer in (costly) articles that are fit for presents: a Jain (ಜೈನ Śt. I, 27, o. r. ಕಾಣಿಗವರದ).

ಕಾಣಿಸು kāṇisu. To cause to appear, to show. ಮೃಗಗಣಮಂ ಪೋದ ಪಣ್ಣೆಯಂ ಕಾಣಿಸಿದಂ (śmd. 273). See Bp. 45, 3; 50, 70; 57, 44; Bh. 1, 8, 31, 84; Rāv. 6, after 24; J. 29, 33; 32, 55; 33, 24. 2, to make (an object) come in (one's own) sight (Bp. 20, 2). 3, to show one's self, to come in sight, to appear (ತೋಡು śmd. Cm. 86, 164; C.). See Bp. 28, 23; 35, 21; 57, 44; J. 2, 22; 3, 19; 8, 6; 11, 22; 12, 42; 15, 2; 28, 5. 38, 43; Ā. Bp. 42, 13; B. 2, 14, 41; 3, 90; ಗಾಯಗಾಣಿಸು, ತವುದಲಿಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ವಿನಾಶ Si. 395). ಕಾಣಿಸಲ ಪಡದೇ ಇರುವ ಹನ್ತ ಕಲಿಯುಕ್ಕನಾ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಕುತ್ತು), ಹನ್ತ ಕಲೆ ಕಾಣಿಸಿದನಾ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಸಿರೀವಾಲಿ Si. 40). 4, to become visible to the apprehension of the mind, to appear. ಅದು ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ (C.). — ಕಾಣಿಸಿ ಕೋರ್. -ಕೈ. = ಕಾಣಿಸು No. 3. 2, to have shown or introduced to one's self. ಅರಸಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೋಡ್ಡರ್ ಅ ನೃಪರ ಅರಸಿಯನು, ಸುಕುಮಾರಕರನು, etc. (Bh. 2, 13, 12; C.; B. 4, 4).

ಕಾಣು kāṇu. = ಕಾಣಿ 1. To see, etc. (J. 6, 21; 11, 26; 13, 6; 17, 17). P. p. ಕಣ್ಣು. ಅ ಊರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ or ಕಾಣ್ತೇನೆ (C.). 2, to appear. ವಾಕಲ ಹೊಡಿಕಡೆಗೆ ಕಾಣುವನೆ (Si. 112). ಕೆ ಕುರುಡಪ್ಪಾಣಿಗೆ ಏನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 90). ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಬಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (3, 89). ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಅಗೋಣ (ವಿನಾಶ G.). ಕಾಣದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ನಿಷ್ಠೆ Si. 416). ಕಣ್ಣಿ ದೇವರಿಗಲ್ಲಾ ಕೆಯ್ ಮುಗಿದರೂ ಗಣ್ಣಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಾಗದು. — ಕಣ್ಣಿಡ್ಡಲ್ಲ, ಕೇಳಿಡ್ಡಲ್ಲ; ಗಣ್ಣಿನ ಸೋದರೆ! — ಕಣ್ಣಿದ್ದು ಮಾತಾಡಿದರೆ ಕಣ್ಣಿದನ್ನಾ ಕೋಪ. — ಕಣ್ಣಿರೆ ಕಣ್ಣಿರೆ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಹೊಟ್ಟಿಯಿರಿ. — ಕಣ್ಣಿರೆ ಕೋಪ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ತಾಪ. — ಕಣ್ಣಿರೆ ಮಾಣೆ, ಉಣ್ಣಿರೆ ಗೋಣೆ. — ಕಣ್ಣಿರೆ ಸೇರದವನಿಗೆ ಉಣ್ಣಿರೆ ಸೇರೀತೇ? — ಕಣ್ಣಿರೆ ಸುಂಕ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಬಿಂಕ. — ಕಣ್ಣಿವರ ಕಾಲು ಓದಿದರೂ ಗಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋದು ತಪ್ಪದು. — ಕಣ್ಣಿವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನ ದಾವೀಲಿ ದೂಡಿ ಅದೂ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಣ್ಣು ದಣಿದೆಯೋ? ಉಣ್ಣು ದಣಿದೆಯೋ? — ಕಾಣದ ಮುರುವ ಕನಸು ಕಣ್ಣಿರೆ ಏದಿ ವಾರಿ ಎದ್ದು ಕೂತ (Prvs.). — ಕಾಣಗೊಡು. -ಕೊಡು. To let appear (G. 44). — ಕಾಣ ಬರು. To appear, to come in sight, to be seen (My.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣ ಬಾರದೇ ಇರುವ ಅರಸಿನ ಅನ್ತಃಪುರ (ಪುದ್ಗಾನ್ತ Si. 428). ಕಾಣ ಬರುವನೆ (ಪ್ರಾಡುಸ್ 474). — ಕಾಣು ಕಾಣು. rep. ಕಣ್ಣಿ ಕಣ್ಣಿವರಿಗಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದರೂ, ಗಣ್ಣಿ ಸತ್ತ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಬೋದಿಸದೇ ಬಿಡರು (Prv.). See B. 3, 6, 72. — ಕಾಣ್. -ಎ 3. See! lo! it is so! (said to a female, My.). — ಕಾಣ್. -ಎ 4. See! lo! it is so! (said to a male, My.). Cf. ಕಣಾ. — ಕಣ್ಣಿ ಕಡೆಗೆ. To any direction that comes in sight, ad libitum (J. 2, 29). — ಕಣ್ಣಾ ಬಡ್ಡಿ. In any way or manner that comes in one's sight, (inconsiderately), excessively (C.). — ಕಣ್ಣು ಬರು. = ಕಾಣ ಬರು. (C.; B. 4, 16, 32, 34).

ಕಾಣುವಿಕೆ kāṇuvikē. Seeing. ಕನಸು ಕಾಣುವಿಕೆ (ದೇವನ Si. 437). 2, appearing. ಹಗಲು ನಕ್ಷತ್ರ ಕಾಣುವಿಕೆ (ಅಜ ನೃ 295).

ಕಾಣ್ಕೆ kāṇkē. (Smd. 248). = ಕಾಣಿಕೆ. Seeing, sight (see Nr. s. ಕಾಣಿಕೆ). 2, a present, a gift. — ಕಾಣ್ಕೆ ಈ. = ಕಾಣಿಕೆಗೊಡು, ಕಾಣ್ಕೆಗೊಡು. (Rāṣ. 5, 25). — ಕಾಣ್ಕೆ ಗೆಯ್ಯ. To make a present; to give as a present (Rāṣ. 10, 2). — ಕಾಣ್ಕೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಕಾಣ್ಕೆ ಈ, etc. (Rāṣ. 5, 125). — ಕಾಣ್ಕೆ ನೀಡು. = ಕಾಣ್ಕೆ ಈ. (Rāṣ. 5, 21; Śāṣ. 1, 80, 83).

ಕಾಣ್ಕೆ kāṇḍa. = ಕಣ್ಣು 2, (ಕಾಡೆ 2). A stalk, a stem. 2, an arrow (ಮಾರ್ಗಣ್ಣು, ಅಮ್ಬು Nn. 116; ಶಸ್ತ್ರ Mr. 502). 3, a section, a part; the section of a book (ಪ್ರಸ್ತಾವನ 502). 4, a multitude (ಸಮೂಹ 116); a cluster, a bundle. 5, season, opportunity (ಪ್ರಸ್ತಾವನ, see No. 3). 6, good knowledge (ಸುವಿದ್ಯೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯೆ 116). 7, water (ನೀರು 116; ನೀರ್ 502). 8, the sky (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 116). 9, blame, censure (ನಿಂದ 116; 502). 10, a curtain (ತೆರೆ 116, one MS. ಸೀರೆ; cf. ಕಾಣ್ಕೆ ಪಟ). 11, associating with; cohabitation (ಮಿಲನ, ಕೂಟ 116; ನಿಜಕೂಟ 502). 12, speed (ತೀವ್ರ, ಬೇಗ 116). 13, at the end of compounds: bad, inferior. 14, a horse.

ಕಾಣ್ಕೆ ಜ ಕāṇḍa-ja. Water-born: a lotus. (R.).

ಕಾಣ್ಕೆ ಧಿ kāṇḍa-dhi. The ocean. (R.).

ಕಾಣ್ಕೆ ಪಟ kāṇḍa-paṭa. = ಕಣ್ಣು ಪಟ. A curtain, a screen, especially the screen surrounding a tent, an outer-tent.

ಕಾಣ್ಕೆ ಪುಷ್ಪ kāṇḍa-prishṭha. One who carries arrows on his back, a soldier. (G.).

ಕಾಣ್ಕೆ ರುಹೆ kāṇḍa-ruḥē. N. of a plant (Mr. 140, o. r. ಕಾಣ್ಕೆ ರುಹ; texts corrupt).

ಕಾಣ್ಕೆ ವ ಕāṇḍa-va. Tbh. of ಪಾಣ್ಣವ. See Prv. s. ಪಾಣ್ಣವ; J. 13, 10; 22, 45.

ಕಾಣ್ಕೆ ವತ kāṇḍa-vat. -ವನ್. Armed with arrows.

ಕಾಣ್ಕೆ ಪುಷ್ಪ kāṇḍa-sprishṭha. A soldier by profession. 2, a *Brahmana* who lives by the profession of arms.

ಕಾಣ್ಕೆ ಲ ಕāṇḍa-lā. A basket to hold grain; a granary constructed of bamboos.

ಕಾಣ್ಕೆ ಗೆ kāṇḍigē. N. of a plant (ಹಾಶಿ Mr. 149; Sk. ಕಾಣ್ಕೆ, a kind of grain; a kind of gourd, *Cucumis utilisissimus*).

ಕಾಣ್ಕೆ ಲ ಕāṇḍira. Armed with arrows.

ಕಾಣ್ಕೆ ಲ ಕāṇḍa-ikshu. The plant *Asteracantha longifolia* Nees. 2, the plant *Saccharum spontaneum*.

ಕಾಣ್ಕೆ ರಿ kāṇḍēri. N. of a creeping plant (ಪವಿಮೂರ್ತಿ, ಶೃಂಗುಲಿ, ಅಸ್ತಿವಳ್ಳಿ, ತೀವಳ್ಳಿ, ಮುಗುರವಳ್ಳಿ Mr. 145, one MS. ಮುಗುರು).

ಕಾಣ್ಕೆ ಕāṇḍmē. Great valour (? ಬಲ್ಲಾಳನ ಒತ್ತ. II, 76; fr. ಕದು 1 P.).

ಕಾತ ಕāta. = ಕೇತ, etc. See ಕೊಣ್ಣೆ.

ಕಾತರ kātara. = ಕಾತರ. Confused, agitated, perplexed, disordered; confusion, perplexity (ಕಾಳಿ Śā.). 2, *timid*, *afraid*; alarm, fright (My.; Sk. ಪಾತ್ರ, horror). ಕಾತರಮಂ ತಳದಂ (ಕಾತರಗ ಒತ್ತ. II, 92).

ಕಾತರತೆ kātaraṭē. Confusion, perplexity (Abh. P. 4, 10).

ಕಾತರಿ kātari. Assurance; guarantee (C.; Mhr., H. ಪಾತರೀ).

ಕಾತರಿನು kātariṣu. To be agitated, perplexed, bewildered, or alarmed. See Abh. P. 9, 146; Bp. 36, 17; 57, 10; Rām. 3, 4, 22; 5, 8, 41; J. 5, 59; 11, 19; 18, 47; 30, 35; Bh. 1, 10, 26; Ū. Bp. 19, 32, 34.

ಕಾತರ ಕātaṭa. = ಕಾತರ. Perplexity, alarm, fright (ಸಿದ್ಧಿಮಿಡಿ, ತಳ್ಳುಕೆ Śm. 50).

ಕಾತರಗ kātaliḡa. A perplexed, timid man (ಕಾತರಮಂ ತಳದಂ Ū. II, 92).

ಕಾತಿ ಕāti. 1. (generally written ಬಾತಿ). (= ಕತಿ, and a ಕಾಯ್ತ fr. ಕಾಯ್ 5; cf. ಕತ್ತು 2). Anger, wrath (Grj. 2, after 106; Bp. 3, 50; Bh. 8, 23, 4; J. 7, 83; 13, 63). — ಕಾತಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become angry, etc. (Bp. 47, 12; 51, 5; Bh. 4, 4, 12; J. 21, 33).

ಕಾತಿ ಕāti. 2. Coir; cord made of it (C.; T., M. ಕಯ್ತು; Tu. ಕತ್ತ; Mhr. ಕಾಥಾ). See ಹುರಿಗಾತಿ.

ಕಾತಿ ಕāti. 1. = ಕಾತಿ, etc. See e. g. ಬಿಂಕೆ-, ಮಾಯೆ-.

ಕಾತಿ ಕāti. 2. (ಸೇವನ್ನಿಗಿ ಒತ್ತ. I, 38, o. rs. ಕಾನ್ತಿ, ಸೇವಂಗಿ).

ಕಾತು kātu. = ಕಾಯ್ತು. P. p. of ಕಾಯ್ 8.

ಕಾತ್ಯಾಯನಿ kātyāyani. *Durgā.* 2, a middle-aged widow (ನಡು ಹರೆಯದವಳು Mr. 302).

ಕಾತ್ಯಾಯನಿಕೆ kātyāyanikē. A middle-aged woman.

ಕಾತ್ಯಾಯನೀಪುತ್ರ kātyāyanī-putra. Gaṇēśa; Kārttikēya (My.).

ಕಾದಮ್ಮ kādamba. A kind of goose with grey wings; a drake, or a teal. 2, = ಕಡಮ್ಮ, etc., the tree *Nauclea kadamba*.

ಕಾದಮ್ಮ ಕ kādambaka. = ಕಾದಮ್ಮ. (ಕರ್ಕರ Mr. 173).

ಕಾದಮ್ಮರಿ kādambari. A liquor distilled from the flowers of the kadamba. 2, N. of a Sanskrita work.

ಕಾದಮ್ಮಿನಿ kādambini. A long line or bank of clouds (ಮುಗಿಲೆ Śm. 107; ಕ್ಷೀರ, ಮೇಘ Nn. 11).

ಕಾದಲೆ kādāl. (fr. ಕಾಯ್ 5). Affection, love (T.; Tē. ಗಾಡಿಲಿ; M. ಕಾಳಲ್, burning, high flame, love fever; M. ಕಾಳು, Tē. ಕಾಲು, to burn; cf. ಕನಿ). — ಕಾದಲ. -ಅ 3. A dear man, a male friend; a paramour (ನಲ್ಲಂ Ū. I, 10; II, 17; ನಲ್ಲ, ಇನಿಯ, ಓಪ, ಪ್ರಿಯತಮ ಸೇ.; Rāṣ. 4, 20; 4, after 20; J. 6, 15; 16, 13; T.). ಕಾದಲರ್ಗಲ್ (Smd. 53). — ಕಾದಲೆ. A beloved female, a sweetheart, etc. (ಸಖಿ, ನಲ್ಲಲ್, ಇನಿಯಲ್, ಓಪಲ್, ಪ್ರಿಯತಮಿ Śm. 74; Kk. 30; Sē.; T. ಕಾದಲಿ). See Ū. v. 334; Rāgh. 17, 72; Śāṣ. 4, 67.

ಕಾದಲೈ kādālmē. = ಕಾದಲೆ. (ಸೇಷ Smd. II; ಸೇಷ, ನಲ್ಲೈ ಒಪಲ್, ಕೂರ್ಮೆ Śm. 75; ಸೇಷ Kk. 88; Ū. II, 81; Śāṣ. 3, after 35; T. ಕಾದಲೈ).

ಕಾದಿ kādi. = ಪಾದಿ. A thick stuff of cotton (My.).

ಕಾದಿಸು kādīsu. To cause to fight (ಸಂಗರತೆಯೆ Smd. Dh.; Bh. 2, 3, 3; My.).

ಕಾದು kādu. 1. To war, to fight; to fight (v. t.), to contend with (ಯುದ್ಧ Smd. Dh.; C.; T., Tu.; cf. ಕಾಳಗ). ನೆರೆದ ಅರಸರುಗಳನ್ ಅನಿಬರಮುಂ ಕಾದಿ ಗೆಲ್ಲನ್ ಒರ್ವನೆ ಪಾರ್ಥಂ (Smd. 122). ಕಾದುವ ಅನೆ (ಸಮರೋಚಿತ Hlā.). See Smd. 163. 280. 288; Abh. P. 9, 49; Bp. 32, 20; 61, 39; Bh. 1, 8, 6; 2, 4, 6, 7; 5, 1, 41; Rāṣ. 2, 54; 5, 125; 6, 54. 116; Pril. 3, 5; J. 4, 45; B. 4, 37. — ಕಾದಾಟ. -ಅಟ. A fight, a quarrel (C.). — ಕಾದಾಡು. -ಅಡು. To fight, etc. (C.; B. 3, 11; 5, 19).

ಕಾದು kādu. 2. P. p. of ಕಾ 1 & ಕಾಯ್ 1.

ಕಾದು kādu. 3. P. p. of ಕಾಯ್ 5.

ಕಾದುಹ ಕāduha. Fighting. ಬೆರಸಿ ಕಾದುಹ (ಪುಮುಲ, ರಣಸಂಕುಲ Nr.).

ಕಾದ್ರವೇಯ kādravēya. (fr. ಕದ್ರು). A snake.

ಕಾನ kâna. — ಕಾನಕಾನ ಉತ್ತತಿಯಾಟ. A play of boys at which one is to jump over another's feet, etc. (S. Mhr.).
ಕಾನ kâna. An ear (Mhr.). — ಕಾನದಾವಲಿ. An ornament for the ear (S. Mhr.).

ಕಾನಕ kânaka. (fr. ಕನಕ). Golden (Śév. 1, 78).

ಕಾನಗು kânagu. A timber tree, *Dalbergia arborea* Heyn. (*Dalbergia canceolaria* L., St. & Pl.; Tē. ಕಾನಗು).

ಕಾನನ kânana. A wood, a forest, a grove (ಕಾಡು, ಪದು, ಬಿಂಜ, ಅಡವಿ Śm. 21).

ಕಾನನಚರ kânana-çara. A Bêda, a huntsman (Śév. 4, 34).

ಕಾನಿನ kânina. The son of an unmarried young woman.

ಕಾನುಗೊಯಿ kânugöyi. A remembrancer or overseer; an officer of a large district acquainted with its customs and with the nature of its landed tenures (Br., H.; R.).

ಕಾನೂ kânû. A rule, regulation (ಧರ್ಮ, ಕಾಯಿದೆ Çb.; Mhr., H.).

ಕಾನೂನು kânûnu. = ಕಾನೂ. (C.).

ಕಾನೆ kânē. = ಮಾನೆ. (My.). See ಗದ್ದೆ ಕಾನೆ.

ಕಾಂತ kânta. 1. Desired, loved, dear, beloved; lovely, beautiful; pleasing, agreeable (ಮನೋಹರ, ನಿರ್ಮಲ Nn. 99; ಮದುವೆ, ಪ್ರಿಯವು Mr. 528). 2, a lover, a husband (ಕಪಿ, ಒಡೆಯ 99; ಪತಿ 528, ಒಡೆಯ 227); a gallant (J. 26, 9). 3, a stone (ಗ್ರಹವಾಲ, ಕಲ್ಲು 99; ಕರ್ 528, ಕರ್ 96). 4, a dwelling, a house (ನಿವಾಸ, ಮನೆ 99; ಮನೆ 528). 5, iron. 6, the moon. 7, *Krishna*; Skanda. 8, one of the *gûṇas* of poetical composition (*Kâvy*. III, 1, A, 3. 12-14).

ಕಾಂತ ka-anta. 2. A word that ends in *k* combined with a vowel (Śmd. 302).

ಕಾಂತಲಕ kântalaka. The tree *Credela toona* (ತುನ್ನ) Roxb.

ಕಾಂತರ kântara. A forest (ಎಟನ, ಅಡವಿ Nn. 106). 2, a difficult road (ಎಕಮಾಥ, ಬಿಡುಸಿನ ಹೆದ್ದಾರಿ 106; ಅತಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತವು ಪರ್ವತ Mr. 478). 3, a kind of sugarcane. — ಕಾಂತರಕ ರಗಿ. Roaming in a forest or in forests (Abh. P. 8, after 67).

ಕಾಂತರಕ kântaraka. A kind of sugarcane.

ಕಾಂತಿ kânti. Wish, desire; loveliness, beauty; — splendour, lustre; personal decoration or embellishment (ಪೊಗರ, ತೋರಗು, ಕದಿರ, etc. Kk. 25; ಕದಿ 46; ಕಳೆ, ಕದಿರ, ಮನುಗು, etc. Śm. 15; ರಂಗು 83; ಕದಿರ Çt. I, 100; ಮನೆ, ತಳಪ, etc. Çb.; see ತೋರಗು, ಬೆಳಗು, ಮನುಕು, ಮನುಗು). — ಕಾಂತಿಗುಣ್ಣು. — ಕುಣ್ಣು. Brightness to decrease (Rêv. 13, 45).

ಕಾಂತಿವನ್ತ kânti-vanta. Full of lustre (Śmd. 251).

ಕಾಂತಿವಸ್ತು kânti-stambha. A lamp-stand, a lamp (ದೀಪ್ತಿಯು Mr. 205).

ಕಾಂತಿ ಕಾಂತೆ. A lovely woman, a mistress, a wife (ಪ್ರೀ Nn. 91; Bp. 57, 65; J. 8, 12).

ಕಾಂತವಿಕ kântavika. A baker.

ಕಾಂತಿಶಿಕ kântiśika. Not knowing where to resort to, put to flight.

ಕಾಪ kâpa. Relative present or future participle of ಕಾಪು 1, q. v.

ಕಾಪಟಿಕ kâpatika. (fr. ಕಪಟ). Fraudulent, dishonest; a hypocrite; a flatterer. (My.).

ಕಾಪಟ್ಯ kâpatya. Dishonesty, fraud, guile. (My.).

ಕಾಪಥ ಕâ-patha. A bad road. 2, the fragrant root of *Andropogon muricatus* Retz.

ಕಾಪಟಿಕ kâpatika. = ಕಾಪಟಿಕ. A cheat; a juggler.

ಕಾಪಾಲಿ ಕâpâla. (fr. ಕಪಾಲ 1). Relating to the skull; made of skulls; relating to a beggar's bowl. 2, the plant *Cucumis utilisissimus*. (R.).

ಕಾಪಾಲಿಕ kâpâlîka. = ಕಾಪಾಲ No. 1. 2, a religious mendicant (My.). 3, a worshipper of *Śiva* of the left-hand order, characterized by carrying skulls of men as ornaments and by eating and drinking from them.

ಕಾಪಿ kâpi. 1. Coffee (C.; H.). — ಕಾಪಿಗಿಡ. The coffee-tree, *Coffea arabica* L. (C.).

ಕಾಪಿ kâpi. 2. N. of a tune (My.; T. ಕಾಪಿ).

ಕಾಪಿ kâpi. 3. A copy (C.).

ಕಾಪಿಕಾಯನ kâpiśâyana. A sort of spirituous liquor.

ಕಾಪು kâpu. = ಕಾಪು 1. Guarding, protecting, preserving (ರಕ್ಷೆ Çt. I, 84; Abh. P. 9, 99; 10, 6; J. 16, 2; Śév. 1, after 64; My.; Tē.; T., M. ಕಾಪು); a guard (see ಕಾರ್ಪು). ನಿಷ್ಪಾದನೆ ಬನ್ನ ಧಾಗಮಂ ಬರಿವು, ಕಾಪು ಮಾಡುವು ದು (Śmd. 275 Mdb.). ಎಳೆಗೊಳಿನ ದಾಗಿದ್ದದ ಕಾಪಿನ ಬಾವ್ವೇ ಯನಿರ್ಮಿತಮ್ ಅದ ಜನ್ಮದ ಪುತ್ರಗಿರ್ (Rêv. 10, after 31). 2, a preservative ceremony on the seventh day after a child's birth (My.). 3, that preserves: a mark made with lamp-black on the chin or also on both cheeks for good luck (My.; Tē., T., M. ಕಾಪು). — ಕಾಪಾದಿಸು. -ಅಡಿಸು. To make watch or guard (My.; G.). — ಕಾಪಾಡು. -ಅಡು. To guard, to protect, to take care of (C.). ನಮ್ಮ ಕಾಯಿ ತನ್ನೆ ಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಮನಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾದಿದರು (B. 2, 40; see 3, 25). — ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ. -ಅಡುವಿಕೆ. = ಕಾಪು. (My.; ಭರಣ, ರಕ್ಷಣೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ G.). — ಕಾಪಿಡು. -ಇಡು. = ಕಾಪಾಡು. (ಸಂರಕ್ಷಣೆ Śmd. Dh.). 2, to put the mark ಕಾಪು No. 3 (My.). — ಕಾಪಿನವ. -ಅವ. A watchman (Bp. 27, 53). — ಕಾಪಿರಿ. -ಇರಿ. = ಕಾಪಾದಿಸು. (Bp. 14, 2). — ಕಾಪುವೇದ್. -ವೇದ್. To order to protect (Abh. P. 5, 103).

ಕಾಪುತ್ರ ಕâ-putra. A bad son. See ಗೋಣಿ.

ಕಾಪುರುಷ ಕâ-purusha. A mean, contemptible man, a coward, a wretch; mean, etc. (Bp. 27, 53; 45, 22; Bh. 4, 4, 25; J. 29, 15).

ಕಾಪೇಯ ಕâpêya. (fr. ಕಪಿ). The tricks and doings of a monkey (ಕಪಿಗರ ಸಂಯೋಗ Mr. 161).

ಕಾಪೇತ ಕâpôta. (fr. ಕಪೇತ). The colour of a pigeon; grey. 2, *natron*, *alkali*; antimony.

ಕಾಪೇತಾಂಜನ ಕâpôta-anjâna. Antimony, especially considered as a collyrium.

ಕಾಬಿ kâba. = ಕಾರ್ಯ of ಕಾರ್ 1. (Râm. 4, 1, 11. 18). ಕಾಬಿರಿ (= ಕಾಬಿರಿ, 3, 12, 33).

ಕಾಬಿಳಿ ಕâbalaṣi. (= ಕಪ್ಪಿರೆ, etc.). Agitation, etc. (Bp. 47, 28).

ಕಾಬ್ಯ ಕâbya. = ಕಾಪ್ಯ. (Bp. 26, 7).

ಕಾಮ kâma. = ಕಾಮ. Wish, desire; love; lust. 2, *Kâma*, the god of love (ಕಾಮನಿಲ್ಲ Çt. I, 66), *Krishna's* and *Rukmiṇi's* son. 3, ಕಾಮಂ, adv., according to one's heart's content;

granted, admitted; well; excessively (ಅತ್ಯಧಃ, etc., ಪಿರಿ ದು Mr. 436). — ಕಾಮಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. = ಕಾಮ. (B. 3, 71). 2, N. (My.). — ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು. The rain-bow (ಇನ್ದ್ರಾಯುಧ, ಮದೆಯ ಬಿಲ್ಲು G.). — ಕಾಮನ ಸುಡುವದು. The burning of an effigy of Kāma at the close of his annual festival (C.). — ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣುಮೆ. Kāma's annual festival, the hōli, in the phālguna month. ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣುಮೆಗೆ ಕಲಕ ನೀರು (Prv.). ಕಾಮಕರ ಕāma-kara. Following one's own inclinations, indulging in one's desires. 2, arrogance, pride (ಗರ್ವ śmd. II; ಗಬ್ಬ, ಬಿಳ, etc., ಗರ್ವ śm. 38; Kk. 84; ಬಿಗಿ śm. 81). See śmd. 293; ಬೆಸೆ. ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ಕāma-kastūri. (ಕರಿಜರ, ವರ್ಣಾಸ, etc. Si. 141; sweet Basil, Ocimum basilicum Lin., St. & Pl.). ಕಾಮಕೂಟ ಕāma-kūṭa. Harlotry. (R.). ಕಾಮಕೋಪಲೋಭನೋದಮಮತ್ತರ ಕāma-krodha-lōbhama-mōha-mada-matsara. The six vices or enemies (Bp. 40, 66; C.). ಕಾಮಗಾಮಿ ಕāma-gāmi. One who goes or acts as he lists. ಕಾಮಗಾರಿ kāmagāri. Work; execution of business; workmanship (C.; Mhr. ಕಾಮಗಾರಿ). — ಕಾಮಗಾರಿಶಿಕ್ಷೆ. Imprisonment with hard labour (My.). ಕಾಮಚಾರಿ ಕāma-cāri. Acting unrestrainedly; libidinous; self-willed. (Bp. 40, 83). ಕಾಮಜ ಕāma-ja. Arising from desire. 2, Aniruddha. ಕಾಮಜನಕ ಕāma-janaka. Viṣṇu or Kṛishṇa (My.). ಕಾಮಜ್ವರಿತ ಕāma-jvarita. Inflamed with lust (Bh. 1, 6, 18). ಕಾಮಂಜ ಕāmaṅga. = ಕಾಜೆ, etc. The lemon grass, *Andropogon schoenanthus* L. (St. & Pl.). ಕಾಮಂಜಿ ಕāmaṅgi = ಕಾಮಂಜ, etc. Sweet rush: lemon grass or camel's hay, *Andropogon schoenanthus* (Tē., R.). ಕಾಮನಿ kāmāni. = ಕಾಮನಿ, ಕಾಮಲೆ, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಕಾಮನಿ). — ಕಾಮನಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Yellow, greenish eyes, caused by jaundice (S. Mhr.). ಕಾಮತನ್ತ್ರ ಕāma-tantra. The course or science of love; N. of a work. (Bp. 40, 40). ಕಾಮದ ಕāma-da. Granting what is wished. 2, Skanda. 3, the sun. See śmd. 293. ಕಾಮದಹನ ಕāma-dahana. = ಕಾಮನ ಸುಡುವದು. ಕಾಮ. (My.). ಕಾಮದುಘ ಕāma-dugha. Milking all desires; the cow of plenty. (Bp. 39, 1; 61, 84; Rāv. 4, 90). ಕಾಮಧೇನು ಕāma-dhēnu. The cow of plenty, yielding all desires (ಸುರಭಿ Nn. 30; Bp. 57, 82; C.). ಕಾಮಧ್ವಂಸಿ ಕāma-dhvāsi. Śiva. ಕಾಮನ ಕāmāna. Desirous, lustful. ಕಾಮನಿ kāmāni. = ಕಾಮನಿ, etc. See ಊದುಗಾಮನಿ. ಕಾಮನೆ kāmāne. Wish, desire. ಕಾಮಪತ್ನಿ ಕāma-patni. The wife of Kāma, Rati. ಕಾಮಪಾಲ ಕāma-pāla. Baladēva (ಮಧುಪ್ರಿಯ, ಬಲಭದ್ರ Nn. 29). ಕಾಮಪ್ರಧ್ವಂಸಿ ಕāma-pradhvāsi. Śiva. 2, sign for a metrically long letter (Ūh.). ಕಾಮಬಾಣ ಕāma-bāṇa. The (five) arrows of Kāma: the number 5 (Ūh.).

ಕಾಮಭಕ್ಷ್ಯ ಕāma-bhakṣa. Eating anything or everything. (R.). ಕಾಮಯಿತ್ಯ ಕāmayitṛ. Desirous, lustful. ಕಾಮರಿಪ ಕāma-ripu. Śiva. 2, a certain metrical foot (Ūh.). ಕಾಮರೂಪಿ ಕāma-rūpi. Taking any shape at will. 2, pleasing, beautiful. (Bp. 8, 36). ಕಾಮಲಿ ಕāmāla. Desirous, lustful, libidinous. — ಕಾಮಲಿ ದೇವಿ. N. (Bp. 59, 8). ಕಾಮಲೆ ಕāmālē = ಕರ್ಮವಲೆ, ಕಾಮಲೆ, ಕಾಮನಿ, ಕಾಮಲೆ q. v., ಕಾಮಲೆ. A form of jaundice, excessive secretion or obstruction of bile (Sk.; ಕರ್ಮವಲೆ Mr. 387). ಕಾಮವಾದ ಕāma-vāda. Saying anything at pleasure. (R.). ಕಾಮವಿಕಾರ ಕāma-vikāra. Unnatural or unusual desire or lust (Bp. 40, 47, 48; My.). ಕಾಮವೈರಿ ಕāma-vairi. Śiva (Bp. 43, 16; 54, 21). ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಕāma-śāstra. Any treatise on women, their behaviour, etc. (My.). ಕಾಮಹರ ಕāma-hara. Śiva (Bp. 24, 74). 2, sign for a metrically long letter (Ūh.). ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಕāma-akṣhi. Durgā, in Kañci (My.). 2, a kind of lute (S. Mhr.). ಕಾಮಾಂಕುಕ ಕāma-ankuṣa. A finger-nail. ಕಾಮಾಂಗ ಕāma-aṅga. The mango tree. 2, N. of a vṛitta (Ūh.). ಕಾಮಾಟ ಕāmāṭa. Labour or work (for wages, My.). ಕಾಮಾಟಿ ಕāmāṭi. = ಕಾಮಾಟ. (S. Mhr.); 2, a day-labourer (My.; Tē., M., T.; a house-servant Mhr.). ಕಾಮಾಟಿಕೆ ಕāmāṭikē. = ಕಾಮಾಟ. (C.). ಕಾಮಾತುರ ಕāma-ātura. Affected by love or desire; excited by lust; lust (Bp. 40, 65; 41, 4; My.). ಕಾಮಾತುರಳು (ಕಾಮನಿ, ಪ್ರಮದ G.). — ಕಾಮಾತುರವಡಸು. -ಅಡಸು. Lust to attack (Bp. 42, 32). ಕಾಮಾತುರಿ ಕāmāturi. A lustful female (Bp. 40, 53). ಕಾಮಾನ್ತಕ ಕāma-antaka. Śiva. 2, a sign for a metrically long letter (Ūh.). 3, ಕಾಮಾನ್ತಕಂ, the metrical foot -- ~. ಕಾಮಾನ್ತಕಗಣ ಕāmāntaka-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.). ಕಾಮಾನ್ಧ ಕāma-andha. Blind from love or lust. (Bp. 28, 23). ಕಾಮಾನ್ಧಕ ಕāma-andhaka. = ಕಾಮಾನ್ಧ. (Bp. 45, 3). ಕಾಮಾರಿ ಕāma-ari. Śiva (ಅತ್ತರ Nn. 8). ಕಾಮಾರಿಗಣ ಕāmāri-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.). ಕಾಮಾಲೆ ಕāmālē. = ಕಾಮಲೆ, etc. (My.; T. ಕಾಮಾಲ್ಕೆ; M. ಕಾಮಲೆ; Tē. ಕಾಮಿಲಾ, ಕಾಮರುಲು, ಕಾಮೆರ್ದು). See ಊದು, ಪಿತ್ತ. ಕಾಮಾಸ್ತ್ರ ಕāma-āstra. = ಕಾಮವಾಣ. (Ūh.). ಕಾಮಿ kāmī. Wishing, desiring, lustful; a libidinous man, a lecher (ಕಡುಪಾವ Ūt. I, 72). 2, N. of Rati. 3, a female cat (S. Mhr.; B. 5, 32). See Bp. 44, 54; 54, 21. ಕಾಮಿನಿ kāmīni. = ಕಾಮಲೆ, etc. ಕಾಮಿನಿ ರೋಗ (ಕಾಮಲೆ G.). ಕಾಮಿತ ಕāmīta. Wished, desired; a wish, desire. (Bp. 1, 26; 9, 19; 43, 75). ಕಾಮಿತಾರ್ಥ ಕāmīta-arthā. A desired object (My.). ಕಾಮಿನಿ kāmīni. A loving or affectionate woman; a woman in general (ಹೆಚ್ಚು Ūt. II, 78; ಹೆಂಗಸು Mr. 301; ಮಾಧವಿ ಸ್ತೀ Nn. 17; ರಾಮೆ, ಸ್ತೀ 24; ಸ್ತೀ 47. 60).

ಕಾಮಿಸು *kāmisu*. To wish, to desire (Bp. 23, 13. 39; 25, 23; 40, 79; J. 3, 39; My.; Prv. s. ನೋವು).

ಕಾಮು *kāmu*. = ಕಾವು 2, q. v. ತಾನರೇ ಕಾಮುಗಳು (ನಾಲ, ನಾಲೆ Si. 96). ಸೋಪ್ತನ ಕಾಮು (ಕಡವು, ಕಲವು 310).

ಕಾಮುಕ *kāmuka*. *Wishing; desirous; lustful, libidinous*. (Bp. 40, 60).

ಕಾಮುಕೆ *kāmuki*. *A lustful, libidinous woman, a harlot* (ಸೂಳೆ No. 98. 113).

ಕಾಮುಕೆ *kāmukē*. *A woman desirous of any thing* (wealth, food, etc.).

ಕಾಮೋಽಭವ *kāma-udbhava*. Sprung from love; N. of a *vṛtta* (Ch.).

ಕಾಮ್ಪಿಲ್ಯ *kāmpilya*. = ಕಾವ್ಪಿಲ್. (ವಸಾಂ Si. 158).

ಕಾವ್ಪಿಲ್ಯ *kāmpilla*. = ಕವ್ಪಿಲ್, etc. N. of a plant.

ಕಾವ್ಪು *kāmba*. = ಕಾವ್ಪು, of ಕಾವಿ 1. (My.).

ಕಾವ್ಪುಲ *kāmbala*. (fr. ಕವ್ಪುಲ). Covered with a woollen blanket; a carriage covered with a woollen blanket.

ಕಾವ್ಪುನಿಕ *kāmbavika*. (fr. ಕವ್ಪು). A dealer in shells.

ಕಾವ್ಪುವ *kāmbuva*. = ಕಾವ್ಪು. (My.).

ಕಾವ್ಪೋಜ *kāmbōja*. Born in Kambōja. 2, a horse of the Kambōja breed (ಕುದುರೆ ಹಾವ್ವೋಜದೊಳಗೆ ಪಟ್ಟ ಕಾವ್ಪೋಜಂ Mr. 282). 3, N. of a country (Bp. 6, 9; Rāv. 5, 22).

ಕಾವ್ಪೋಜಿ *kāmbōji*. = ಕಾವ್ಪೋಜ No 2 (Bp. 59, 87). 2, the plant *Glycine debilis* Ait.

ಕಾವ್ಪೋರಿ *kāmbōdi*. N. of a rāga (My.; Tē.). See ಎರಕಲ.

ಕಾವ್ಯ *kāmya*. *Desirable; agreeable; beautiful; optional*. (Bp. 41, sum.).

ಕಾವ್ಯದಾನ *kāmya-dāna*. A grant of all things desired; an acceptable gift.

ಕಾವ್ಯಾರ್ಥ *kāmya-ārtha*. A particular advantage which one desires to get by voluntary observances or rites (My.).

ಕಾಯ *kāy*. 1. = ಕಾ 1 q. v., ಕಾಯ 1, ಕಾಯು 1. To guard, etc. (ರಕ್ಷಣೆ Sm. 101; Tē. ಕಾಯು, ಕಾಡು; T. ಕಡುಡು, custody = ಕಾವಲ್). P. ps. ಕಾಡು (e. g. Si. 259. 279), ಕಾಯ್, ಕಾಯ್ಡು. ಇನ್ನಯನ ಕಾಡಾತ ಯೋಗಿ (Sp.). ನಿನ್ನ ಅಲಯದೊಳಗೆ ಇನ್ನವರಗೆ ಒಡವೆಯಂ ಕಾದಿದೊ (J. 31, 28). ಕಾಯ್ (Sm. 244). ನೀನು ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯರ ಮಾನ ಕಾಯ್ದರೆ (B. 1, 14). ನಾಯಿಗಳು ಒಡೆಯನ ದಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದು (3, 39). ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕೊಟ್ಟು (5, 103). ನವ್ವಿಗೆ ಕಾಯ್ದು ಕೊಟ್ಟು (2, 25). See Bp. 32, 46; 46, 19; 47, 45; 57, 12; J. 2, 19; 4, 63; 10, 18; 11, 35; ಅಪರಾಧ ಕಾಯ್, ಕೆಯ್ಯಾಯ್, ಪೊಲಗಾಯ್. — ಕಾಯ್ ಕಾಯ್. rep. (Bp. 30, 23; 38, 71; 45, 42). — ಕಾಯ್ ಕಾಯ್. rep. (Bp. 48, 12). — ಕಾಯವೇಡು. -ಬೇಡು. To be necessary to guard, etc. ಕಾಯವೇಡಾ? (Bp. 48, 11).

ಕಾಯ *kāy*. 2. = ಕಾಡು, etc. P. p. of ಕಾಯ 1. — ಕಾಯ್. = ಕಾಯ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಬರ್. To tend and bring home (Bp. 24, 3).

ಕಾಯ *kāy*. 3. Fruit to grow or to develop (ಫಲೋತ್ಪತ್ತಿ Sm. Dh.; Sm. 101; My. only in ಕಾಯ್; T., M. ಕಾಯ್; Tē. ಕಾಯು; Tu. ಕಾಯ್; Tē. ಕನು, to bring forth, to bear young; to produce, as applied to fruit trees or crops; cf. ಕನ್ದು 8). P. ps. ಕಾಡು, ಕಾಯ್. ಬೇರ್ವರಸು ಕಾಯ್ ಬಲು (Sm. 81). ಕಾಯಾದುದಕ್ಕೆ ಕಾಡು ಅಕ್ಕುಂ (Sm. 22).

ಕಾಡು ಅನಲ್ವ ಕಾಯಾದುದು (Kk. 20). ಕಾತ ಎಳೆಯ ಮಾವುಗಳ ಬನಬನದ ತಾವುಗಳ (J. 17, 4). ಕಾಡು ಬದಗುವ ಫಲಾಳ (Rāv. 2, 38). ಕಾಯ್ದುದನೆ ಫಲಿಸಿದುದು (Uti. I, 39).

ಕಾಯ *kāy*. 4. = ಕಾಯ, ಕಾಯ 2, ಕಾಯು 2. Fruit in a yet unripe, hard, but pretty full-grown state; any nut, or any head or capsule of plants, a pod (C.; T., M.; Tē. ಕಾಯ್; T., M. ಕಾಯ್, to grow callous; M. ಕಾಯ್, Tē. ಕಾಯ್, the state of being hard or callous); a piece used at the pagadē play (C.). ಮುತ್ತ ಕಾಯ್ (ತದಿಲ್ ಸ್ಮ. 1). ಕಾಯಂ ಪೋದಿಂ (Sm. 156). ಕಾಯ ತೋಟ್ಟು (ತಾಕತಾಳಿ, etc., ದಾಡು Hlā., Mr. 95). ಕಾಯ್ ಸೊಪ್ಪುಂ ತದಿವುತ (Bp. 20, 14). ಎವದ ಕುವ್ವಳಕಾಯ ತನ್ನ (Jūs. 22, 29). ಕಾಯ್ಳಂ (Cpr. 7, 48). ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಹನ್ನೋ? ಕಾಯೋ? (C.). See ಎಳೆಗಾಯ್, ಮುಗುಳ್ಳಾಯ್. 2, hardness; callosity. — ಕಾಯಾಗು. -ಅಗು. Fruit to grow (see s. ಕಾಯ್ 3). ಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಯುವ ಅತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ನನ್ನತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೊವಾಗಿ ಕಾಯುತ ಮರನಂ ನಾನಸ್ತತ್ಯಮ್ ಎವ್ವುದು; ಹೊವಾಗದೆ ಕಾಯುತ ಮರನಂ ನಾನಸ್ತತಿ ಎವ್ವುದು (Hlā.). 2, to get fruits. ತಂಗಿನ ಮರಗಳು ನೊಡಿ ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಕಾಯಾಗುತ್ತವೆ (B. 2, 41). ಮಾನಿನ ಮರಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕಾಯಾಗುತ್ತವೆ (2, 51). — ಕಾಯ್ಬಿಡಿ. -ಎಬ್. A firm, strong thread (S. Mhr.); a thread that is not pliable or is coarse (My.).

ಕಾಯ *kāy*. 5. = ಕಾಯು 2. To grow hot, to be heated; to grow red-hot; to burn with passion, to be or become angry (ಕೋಪ Sm. Dh.; ಕನಲ್ ಸ್ಮ. 101; T., M.; Tē. ಕಾಗು, ಕಾಯ್; Tu. ಕಾಯ್; cf. ಕತಿ, ಕಾತಿ 1, ಕಾಕು 1, ಕಾಂಕಿ). P. ps. ಕಾಯ್ಬಿ, ಕಾಡು (e. g. Bh. 1, 20, 54; J. 15, 4). ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ಬಿಂ ಬಿಸ್ತೀರ್ ಮನೆ ಸುಡದು (Sm. 216). ಕಾಯ್ಬಿ ಬಿಸಿಯಾಗಿದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಧಾ ನೊನ್ನ ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದುದಿತ್ತೆನೆಂದ ಒಡಿದುದು (ಅಮಕ್ಕೆ Nr.). ಹಾಲು ಕಾಯವೋ? (Bp. 14, 8). ವೈಪಾಳಿಯೋ ತಂಕರತರಣಜನಂ ನೋಯ್, ಕಾಯ್ಬಿಪ್ಪನ್ ಎಮ್ಮ ಕ ವಸುಧೇಶಂ (Rāv. 13, 25). ಕಾದ ಹೆಗ್ಗಾವಲಿ (Bp. 45, 28). ನೀರು ಕಾಡು, ಉಗಿಯಾಗಿ (B. 2, 48). ಕಮ್ಮಾಡಿಸು ಕುಲಿಮೆಯೋಳಗೆ ಕುಡಗಳನ್ನು ಕಾಯ ಹಾಕ (2, 12). ಕೆಮ್ಮಿಗೆ ಕಾದ ಕುಡವನ್ನು ಭರನೆ ಬಿಡು (2, 12). ಕಾದ ಹಾಲು ಕುಲಿ ಅದೀತೇ? (Prv.). See ಕುಡಗಾಯ್; J. 10, 46; 11, 31.

ಕಾಯ *kāya*. = ಕಾಯ್ 4, etc. ಮೆಲಿದರೊ ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ಕಾಯಗಳಂ? (Bp. 54, 30). — ಕಾಯ ಪಳ್ಳಿ. dupl. (B. 5, 287).

ಕಾಯ *kāya*. The body (ಕರಣ Mr. 469). 2, the root of the two smaller fingers, sacred to Prajāpati. 3, a multitude.

ಕಾಯಂ *kāyam*. Fixed, settled, permanent, confirmed (C.; H.; Mhr. ಕಾಕಮ). — ಕಾಯಂಗುತ್ತಾಗ್ಗಾಮ. Village-lands granted by the state at a permanent rent (My.).

ಕಾಯಕ *kāyaka*. Relating to the body; performed with the body. 2, work, profession; pursuit, practice, rite, observance (My.; Tē. ಕಾಯಕ, ಕಾಯ್ಕ; Bp. 12, 58; 22, 26. 48; 23, 3; 24, 2; 27, 20; 28, 3; 29, 30; 30, 7; 40, 37; 47, 5). See ಕವ್ವರ, ಗಣ್ಣಿ, ಗುಣ್ಣುಗವ್ವರ, ಬೊಟ್ಟಿ; Prv. s. ನಾಯಕ. — ಕಾಯಕವತ್ತಿ. (Bp. 60, 21).

ಕಾಯಜ *kāya-ja*. Produced by or in the body. 2, a son. 3, Kāma.

ಕಾಯಜಿತ *kāyaja-pita*. Vishṇu or Kṛishṇa (My.).

ಕಾಯಜಾತ *kāya-jāta*. = ಕಾಯಜ No. 3. (Bp. 48, 12).

ಕಾಯಜಾಂತ *kāyaja-antaka*. Śiva. (Bp. 48, 12; 52, 25).

ಕಾಯಜಾರಿ kâyajā-ari. Śiva. (Bp. 17, 4; 20, 32).

ಕಾಯತ kâyata. = ಕಾಯಸ್ಥ. (My.; Mhr.).

ಕಾಯದೇ kâyadē. = ಕಾಯಿದೆ. A rule, a regulation (My.; Mhr., H.; B. 5, 194, 234).

ಕಾಯಭವ kâya-bhava. = ಕಾಯಜ.

ಕಾಯಭವರಿಪು kâyabhava-ripu. Śiva. (Bp. 46, 34).

ಕಾಯಮಲ kâya-mala. Impure matter or excretions of the body. See ಕೊಡೆ.

ಕಾಯಸ್ಥ kâya-stha. = ಕಾಯತ. A man belonging to the writer-caste, a scribe. — ಕಾಯಸ್ಥಜಾತಿ. A tribe of Brāhmanas whose employment is writing (My.).

ಕಾಯಿ kâyi. 1. = ಕಾಯ 1, etc. P. p. ಕಾಯಿದು (Bp. 48, 16; My.; Si. 423). — ಕಾಯ ಕಾಯಿ. rep. (Bp. 48, 12). — ಕಾಯಿ ಕಾಯ. = ಕಾಯ ಕಾಯಿ. (Bp. 28, 62).

ಕಾಯಿ kâyi. 2. = ಕಾಯ 4, etc. (ಬೀಜಕೋಶ, ತಮ, ತಿವ್ವೆ Hlā.; Mr. 108; C.; Tu.). See Bp. 9, 2; Si. 88. 97. 119. 123, etc.; ಅಟಗಾಯಿ, ಎಳೆಗಾಯಿ, ವಗಡೆಮು, etc. — ಕಾಯಿಕಟ್ಟು. Callosity to be produced: a boil to form (from the throw with a stone, My.); a boil to be still hard (My.). — ಕಾಯಿಕಡಬು. A kaḍabu filled with jaggery, etc. (My.). — ಕಾಯಿ ಕಸರು. dupl. Various vegetables (C.). — ಕಾಯಿ ಕಸ. = ಕಾಯಿ ಕಸರು. (My.). — ಕಾಯಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye in which the pupil has perished (My.; Tē. ಕಾಯಕಣ್ಣು). — ಕಾಯಿದುಗು. -ತುಡುಗು. A large number of kâyis (Abh. P. 12, 5). — ಕಾಯಿದೇವ. N. See ದೇವದಣ್ಣಿಯ. — ಕಾಯಿಧಾನ್ಯ. A generic name for pulse, etc. (Si. 306, only in Si.). — ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. dupl. Pod and leaf vegetables (C.). — ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. = ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. (B. 5, 128; G. 371. 482. 568). — ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. = ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. (My.; B. 3, 125). — ಕಾಯಿ ಬಿಡು. To get fruits (My.). — ಕಾಯಿ ಸೊಪ್ಪು. = ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. (C.). — ಕಾಯಿಸೋರೆ. (ತುಪ್ಪು, etc., ಸೀ ಸೋರೆ Si. 161, only in Si.). — ಕಾಯಿಪಾಲು. The milk of a coconut (C.).

ಕಾಯಿ kâyi. 3. = ಕಾಯಿ. See ತುಡುಗಾಯಿ.

ಕಾಯಿಕಾನ್ಯಧಿ kâyikā-vriddhi. Interest obtained from capital; interest consisting in the use of an animal or any capital stock pawned or pledged; etc. (R.).

ಕಾಯಿಕೆ kâyikē. Guarding, etc. (My.).

ಕಾಯಿದೆ kâyidē. = ಕಾಯಿದೆ. (C.; B. 4, 117; 5, 6. 84).

ಕಾಯಿಲೆ kâyilē. Sickness (My., also ಕಾಬಿಲೆ; Tu.; Mhr., H. ಕಾಬಿಲೆ, restlessness in fever, etc.; M. ಕಾಯಲು, heat).

ಕಾಯಿಸು kâyisu. 1. = ಕಾಸು 1. To make hot, etc. (C.). ನೆರಮನೆ ಹೋಳಿಗೆ ತುಪ್ಪಾ ಕಾಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Si. 240. 312. 379. 382. 445; Prv. s. ಬಿಸಿ.

ಕಾಯಿಸು kâyisu. 2. To make guard, watch, etc. (My.).

ಕಾಯು kâyu. 1. = ಕಾಯ 1, etc. Also: to wait (My.). P. p. ಕಾಯು. ವಾಗಿಲು ಕಾಯುವ ಜವಾನ (C.; ಪ್ರತಿಪಾರ Si. 258). ಬೇರಿ ಎದ್ದು ಹೋಲ ಮೇಯುವಾಗ್ಯ ಕಾಯೋದು ಯಾರು? (Prv.). ಅಕ್ಕ ಕಾಯುವಾಕೆ (ಗೋಶಿ G.).

ಕಾಯು kâyu. 2. = ಕಾಯ 5, q. v. P. p. ಕಾಯು. ಕಾಯುವ (C.; B. 4, 143; 5, 144). ಕಾಯಿತು (= ಕಾದಿತು, C.; B. 5, 164).

ಕಾಯು kâyu. 3. = ಕಾಯ 4. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲದ ಸಿರಿಯು ಕೊಡಿತ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯು (Dp. 54).

ಕಾಯ್ತು kâytu. = ಕಾತು. P. p. of ಕಾಯ 3.

ಕಾಯ್ತು kâypu. = ಕಾಪು 1, ಕಾಪು 2. Heat (Rāv. 5, 36; J. 15, 4; Tē. ಕಾಪು). 2, wrath, anger (ಬಲುಗೋಪ Ūt. I, 12; ಕನಿಸು, ಕೋಪ I, 98; ಮುಳಿಸು, ಕಸುಗಣ್ಣು, ಕನಿಸು, etc., ಕೋಪ Kk. 43; Śm. 39; Abh. P. 14, 143; Rāv. 5, 36. 48; Śēv. 3, 54. 57. 62; 4, 9). See ಕಡುಗಾಯ್ತು. — ಕಾಯ್ತು. -ಅಪು. Wrath to be appeased (Abh. P. 14, 38). — ಕಾಯ್ತು. -ಇಡಿ. Wrath to become great (Śēv. 3, 61; 4, 79). — ಕಾಯ್ತು ಗೋಳ. -ಕೋಳ. To seize wrath: to become wrathful (Śēv. 2, 10; 4, after 17). ಸಿಡಿಲ ವಡೆ ಕಾಲನ (Yama's) ಕಾಯ್ತು ಗೋಣ್ಣು (Rāv. 6, after 11). — ಕಾಯ್ತು ವೆಡೆ. -ವೆಡೆ. = ಕಾಯ್ತು ಗೋಳ. (Śēv. 4, 7).

ಕಾಯ್ತು kâyya. = ಕಾಯ. See ನಿ.

ಕಾರ್ kâr. 1. = ಕಾರು 3, ಕಾರು 1, ಕಾರ್ 1, ಕಾರ್ 3. Blackness (ಕಾಯಿವಣ್ಣು Śm. 102; J. 33, 20; T., M.: blackness; a cloud; Tē.; Tu. ಕಾರು, darkness; blackness). — ಕಾರಾ ಮಡೆ. The leguminous plant Dolichos catiāng L. (T., Tē.; My.). — ಕಾರು. -ಇಡು. To put on blackness: to grow black (J. 12, 38). — ಕಾರುಕು. -ಇಡುಕು. A dark night (Abh. P. 7, 85; 9, 71; Bp. 55, 26). — ಕಾರಕ್ಕು. -ಎಳ್ಳು. A mole, a dark spot under the skin (ತಿಲಕ, ತಿಲಕಾಲಕ Nr.). 2, the lungs (ತಿಲಕ, ಕೊಲ್ಲೆಮು Hlā.). — ಕಾರೊಡರ. -ಬಡರ. A black body (Bp. 20, 12; Ū. Bp. 47, 14; Śēv. 4, 4; J. 28, 40). — ಕಾರೊಡಲ. -ಅ3. Who has a black body: Kṛishṇa (ಉಪೇಕ್ಷೆ Kk. 7; Śm. 5. 6; ಹರಿ Ūt. II, 4).

ಕಾರ್ kâr. 2. = ಕಾರಿ 2, ಕಾರು 2, ಕಾರ್ 2. The coming of clouds: the rainy season, from the middle of June to the beginning of October (ಒಲದಾಗಮು Śmd. Dh.; ಬರಿಸಕಾಲ Śm. 102; M. ಕಾರ್, ಕಾರಿ, a cloud; T. ಕಾರ್, a cloud; water; the ploughing season; Tē. ಕಾರು, season, time; wet season). ಕಾರ್ಗರ್ (Śmd. 51). ಕಾರ ಮಂಚು (J. 25, 45). ಕಾರ ಮುಗಿರೆ (ನೀರ ಪೊಳೆಗು Ūt. I, 87). See Abh. P. 7, 152; 4, 119; Grj. 4, 25; J. 17, 3; Rāv. 6, 5; 8, 118; ಪೂಸಗಾರ್, ಮುಂಗಾರ್, ಹಿಂಗಾರ್.

ಕಾರ್ kâr. 3. To bite, to eat (ಪಾದನ Śmd. Dh.; Śm. 102; M.). ಕಾರ್ವಂ (Śmd. 50).

ಕಾರ kâra. 1. Tbh. of ಕ್ಕಾರ. Pungency, hotness of taste (C.; see Prv. s. ಚಿಕ್ಕ ಮೆಣಸು); a pungent, hot, spicy substance (C.; Tē., Tu.; ಕಟು Nr.; Nn. 147; Mr. 218; ಲವಣ Si. 50; Mhr. ಪಾರಿ); a spicy medicine (My.). ಕಾರದ ರುಚಿ (ಕಟು Si. 414). 2, an alkali, such as soda or potash (C.). 3, caustic (Tē., T.; see ಕಾದಿಕಾರ). See ಅಕ್ಕಲ, ಬಳೆಗಾರ, ಬೆಳುಗಾರ, ಸಬುಕಾರ, ಹವ್ವಕಾರ. 4, wrath. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವನ ಕಾರ (S. Mhr.). — ಕಾರಿನಾಯಿ. A kind of vermicelli made of kaḍlē flour and rice flour mixed with chillies, salt, etc. and fried in oil or ghee (My.).

ಕಾರ kâra. 2. = ಕಾರಿ. Making, doing, causing; a maker, a doer. 2, the term used in designating a sound of the alphabet, e. g. ಅಕಾರ, ಇಕಾರ. See ಅಂಗೀ, ಅನ್ಫ, etc. 3, tax, toll, revenue, tribute (= ಕರು).

ಕಾರ kâra. 3. = ಕಾರಿ 1, No. 1. See ಕಾರಗೃಹ.

ಕಾರಕ kâraka. Making, doing, etc.; one who effects or produces anything; an agent (Bp. 5, 16). 2, the relation of a noun to the verb in a sentence. See Kāv. I, 2, 1-3. 55-57; I, 3, 16. 17; III, 8, B, 22-29; Śmd. 115. 167. 168. 170. 175. 199. 201. 3, torment, torture, agony.

ಕಾರಕಗತಿ *kāraṅ-gati*. The course connected with *kāraṅ* No. 2 (Kāv. I, 2, 58-61).

ಕಾರಕದೀಪಕ *kāraṅ-dīpaka*. A kind of *dīpaka* (Kāv. III, 3, B, 39-47).

ಕಾರಕಪದ *kāraṅ-pada*. A noun on which the case of an adjective depends (Śmd. 170. 171).

ಕಾರಕವಶ *kāraṅ-vaśa*. The power or influence of *kāraṅ* No. 2 (Śmd. 115).

ಕಾರಕವಿರಹಿತ *kāraṅ-virahita*. The state of being destitute of or neglecting the rule regarding *kāraṅ* No. 2 (Bp. 1, 18).

ಕಾರಕನ *kāraṅ-kūna*. A clerk (C.; H., Mhr.); a tollman (My.).

ಕಾರಖಾನೆ *kāraṅhānē*. = ಕಾರುಖಾನೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆ. A manufactory, a workshop (C.; Mhr.; B. 3, 46; 4, 29. 159. 210).

ಕಾರಗೃಹ *kāra-grīha*. = ಕಾರಾಗೃಹ. A jail (ಸೆರೆಸಾರಿ Mr. 197).

ಕಾರಗಿ *kāragē*. (= ಕವೃತಿ, etc. ?). Commotion, etc. (ಕವನ *Āt.* I, 53).

ಕಾರಂಜಿ *kārañji*. = ಕಾರಂಜಿ. A playing fountain, a jet d'eau (C.; Mhr. ಕಾರಂಜಿ).

ಕಾರಣ *kāraṇa*. 1. Cause; reason; motive, origin; an instrument, a means. 2, the natural form or constitution of a thing. 3, = ಕಾರಣ (ಯಾತನ, ದಣ್ಣೆ Mr. 392). 4, agency, instrumentality. See Śmd. 159; Kāv. III, 3, B, 140; IV, 2, 37. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮಾರಣವಿಲ್ಲದ ಮಾನವಿಲ್ಲ (Prv.). 5, a deity; a father. 6, need of (Mhr., S. Mhr.). — ಕಾರಣ ಬೇಡು. To be needed or necessary (B. 4, 88. 110. 152; see s. ಬೇಡು 1). — ಕಾರಣ. adv. For, on account of (My.).

ಕಾರಣ *kāraṇa*. 2. = ಕರಣ 2. Killing, slaughter, injuring, hurting.

ಕಾರಣಪುರುಷ *kāraṇa-puruṣa*. A man who is the cause (of creation or of important things), a deity, a great man (Bp. 4, 53; 22, 62; 28, 59; 30, 18. 24; My.).

ಕಾರಣಪುರುಷರತ್ನ *kāraṇapuruṣa-ratna*. The best of the *kāraṇapuruṣas* (Bp. 33, 1).

ಕಾರಣಮೂರ್ತಿ *kāraṇa-mūrti*. A form or incarnation of the deity (Bp. 34, 14. 30).

ಕಾರಣಯೋಗಿ *kāraṇa-yōgi*. An able *yōgi*, a *yōgi* of importance (Bp. 55, 52).

ಕಾರಣವೈರ್ಮ *kāraṇavāirmō*. (ಕವನ ಭೇದ *Āt.* I, 67, o. r. ಕಾರಣ ವರ್ಮ = ನಡೆನ ಭೇದ).

ಕಾರಣಾಂತ *kāraṇa-anta*. The absence of cause (ಅಕೃತ್ಯ *Nn.* 126).

ಕಾರಣಿಕ *kāraṇika*. Causal; investigating, examining, ascertaining the cause; an examiner, etc. (ಪರೀಕ್ಷಕ, ಸರ್ವರ ವಿಚಾರಮಂ ತಿದ್ದುವವಂ Mr. 244); performing, performance (My.). ನೀರ ಬೊಟ್ಟುಳಿ ನೆಚ್ಚಿ, ಸಾರಿ, ಕೆಡದಿರು, ಮರುಳೆ! ಸಾರಗುಣಿ ಯಾಗು! ಸರ್ವರೊಳು ನಿಜ ತಿಳಿ! ಕಾರಣಿಕನಾಗು! (Sp.). See Sp. s. ಮರು. — ಕಾರಣಿಕಬೊಟ್ಟು. N. (Bp. 9, 48).

ಕಾರಣಿ *kāraṇi*. The ornamental red stripe or painting upon the lower part of the walls of a house, etc. (My.; Rāv. 8, 4; Śāvi. 5, after 57; Bh. 1, 12, 10; Tē. ಚಾರೆ, ಚಾರಲಿ, ಚಾರಿ, a line, a streak, a stripe). ಎರಚಿಸಿದ ಸಾರಣಿಯ ಕಾರಣಿಯ ಧಾರಣಿಯ (Ā. Bp. 5, 5). ಕಸ್ತೂರಿಕಾಂಕುಮಣಿಗಳು ಪೊರೆದ ಸಾರಣಿಗಳಂ ಕಾರಣಿಗಳಂ (5, 51). See ನಿಜಗಾರಣಿ.

ಕಾರಣಿ *kāraṇi*. = ಕಾರಣ No. 3. Torment, agony.

ಕಾರಣ *kāraṇa*. = ಕಾರಣವ. — ಕಾರಣವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. (ಕಾರಣವ *Nr.*).

ಕಾರಣವ *kāraṇava*. A sort of duck or goose (ಕರ್ಕರ, ಕಾದ ಮೈ *Hla.*).

ಕಾರಭಾರ *kārabhāra*. = ಕಾರುಭಾರ. Business, affairs, especially some extensive business as that of a state, of a mercantile concern, etc. (C.; Mhr., H.; B. 3, 74; 4, 7).

ಕಾರಭಾರಿ *kārabhāri*. = ಕಾರುಭಾರಿ. One who conducts business, a manager (My.; B. 4, 217).

ಕಾರಮ್ಮ *kārambhē*. A plant bearing a fragrant seed, the *priyangu*. See ನೆರಂ 2.

ಕಾರವ *kāraṇi*. 1. The *Asafoetida* plant or its leaf. 2, the plant *Celosia cristata* Lin. (= ಮಯೂರ). 3, a kind of anise, *Anethum sowa* Roxb. 4, the plant *Nigella indica* Roxb.

ಕಾರವ *kāraṇi*. 2. = ಕಾರವಿ, ಕಾರುವೆ. A kind of red cotton cloth (C.; Mhr. ಕಾರವಾ, H. ಕಾರುವಾ, ಕಾರ್ವಾ).

ಕಾರವೆಲ್ಲ *kāravēlla*. The plant *Momordica charantia* Lin.

ಕಾರಸಿಕೆ *kārasikē*. = ಕಾರಸಿಕೆ, of which it is an o. r.

ಕಾರಸೆ *kārasē*. The plant *Solanum stramoniae-folium* Jacq. (St. & Pl.). 2, = ನಾಗದಮನ (Mr. 149).

ಕಾರಾಗಾರ *kāra-āgāra*. (Śmd. 383). A place of confinement; a jail.

ಕಾರಾಗೃಹ *kāra-grīha*. = ಕಾರಗೃಹ. (My.).

ಕಾರಾಚ *kāraāca*. = ಕರಣ No. 3. (Rāv. 5, 56; My.).

ಕಾರಾಂಜಿ *kārañji*. = ಕಾರಂಜಿ. (My.).

ಕಾರಾವರ *kāra-avara*. A man of a mixed and low caste, employed in working in leather and hide (Sk.). Cf. ಗವಳಗ.

ಕಾರಿ *kāri*. 1. A brackish ground, a backwater, an arm of the sea (My.; T. ಕಾರಿ, ಕಾದಿ, ಕಾಯಲೆ, ಕಯಿ; M. ಕಾರಿ, ಕಯಿ; Tē. ಕಯ್ಕ; Mhr. ಕಾದೀ; cf. Mhr. ಕಾರಿ ?). 2, a ford (My.). — ಕಾರಿಕಾಲಮ್ಮ. N. (Bp. 15, 25).

ಕಾರಿ *kāri*. 2. = ಕಾರಿ 2, etc. (S. Mhr. in ಮುಂಗಾರಿ, ಹಂಗಾರಿ).

ಕಾರಿ *kāri*. Making, doing, acting, causing; an artist, an artificer, a mechanic; an actor.

ಕಾರಿಕೆ *kārikē*. = ಕಾದಿಕೆ, ಗಾದಿಕೆ. A female who does, makes, or acts. 2, an actress. 3, a doing, a business; a trade; an art. 4, a comment, a gloss.

ಕಾರಿಗ *kāriga*. One who applies alkalis (?). See ಅಲ್ಲಿಗಾರಿಗ.

ಕಾರಿಗ *kārigē*. Tbh. of ಕಾರಿಕೆ (Śmd. 363, o. rs. ಕಾರಿಗ, ಗಾರಿಗ).

ಕಾರಿನಿ *kāriṇi*. Making, doing, etc. (feminine). See ತಿರಸ್ಕಾರಿನಿ.

ಕಾರಿತ *kāritē*. Interest, the amount of which is fixed by the debtor, he being forced to do so by the creditor. (R.).

ಕಾರಿಯ *kāriya*. Tbh. of ಕಾರಿ. (Bp. 28, 23; J. 18, 5; Tē.).

ಕಾರವಿ *kāriṇi*. = ಕಾರವಿ 2. (C.; B. 3, 117).

ಕಾರೀಕ *kārika*. The fruit of the date-tree plucked whilst immature and dried (S. Mhr.; Mhr. ಕಾರೀಕ; M. ಕಾರಿಕೆ).

ಕಾರೀಷ *kāriṣa*. (fr. ಕರೀಷ). A great quantity of dried cow dung cakes.

ಕಾರು kâru. 1. = ಕಾರ್ 1, etc. Blackness. — ಕಾರುಗತ್ತಲ. -ಕತ್ತಲ. Sable darkness (My.; ತಾರ್ವ Si. 453). — ಕಾರುಗತ್ತಲೆ = ಕಾರುಗತ್ತಲ. (J. 26, 9; My.).

ಕಾರು kâru. 2. = ಕಾರ್ 2, etc. (My.). ಕಾರ ಮದಿ ಬಿದ್ದರೂ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ (Prv.). — ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿವೆ. A feast in the third month, when the ಕರಿ ಹದಿಯುವದು (see s. ಕರಿ 3) takes place (S. Mhr.). — ಕಾರ ಹುಲ್ಲು. Any grass that grows in the rainy season (My.); a kind of flag or reed (?). ಕಾರ ಹುಲ್ಲಿನೊಳು ತಿರುಗುವ ಮಾನ (ನಲಿಮಾನ, ಚಿಲಿಚಿಮ Si. 87). — ಕಾರುಗದ್ದೆ. Wet land cultivated in the rainy season (My.). — ಕಾರುಬೆಳೆ. The wet-season crop (My.). — ಕಾರುಹತ್ತಿಗಿಡ. A kind of cotton plant (My.).

ಕಾರು kâru. 3. Pincers, tongs (Tē.; see ನೀರು, ಪಟ, ಮೊನೆ).

ಕಾರು kâru. A maker; a mechanic, an artisan. 2, an art, a science.

ಕಾರುಕ kâr-uka. (Śmd. 239). A black man (?); an eater (?).

ಕಾರುಕ kâruka. An artisan, an artificer, a mechanic. See Śm. 116; ಪಂಚಕಾರುಕ.

ಕಾರುಕೃತ್ಯ kâr-kṛitya. The work of an artisan (Si. 381). **ಕಾರುಖಾನೆ kârūkhāṇē.** = ಕಾರಖಾನೆ, etc. (My.).

ಕಾರುಣಿಕ kârūnika. (fr. ಕರುಣ). Compassionate, tender, kind.

ಕಾರುಣ್ಯ kârūnya. Compassion, kindness. See Prv. s. ತಾರುಣ್ಯ. — ಕಾರುಣ್ಯವುಡೆ. -ಎ-ಪಡೆ. To be or become compassionate (Śév. 4, after 99).

ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ kârūnya-nidhi. A treasure of compassion (J. 18, 51).

ಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರ kârūnya-sāgara. An ocean of compassion (Bp. 24, 34).

ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧು kârūnya-sindhu. = ಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರ. (Bp. 61, 48).

ಕಾರುಬಾರಿ kârūbāri. = ಕಾರಭಾರಿ. (My.).

ಕಾರುಬಾರು kârūbāru. = ಕಾರಭಾರ. (My.; Br.; M. ಕಾರುಬಾರು).

ಕಾರುವೆ kârūvē. = ಕಾರುವ 2, etc. (My.).

ಕಾರೆ kârē. The spinous shrub *Webera tetandra* Willd. (ತೀಕ್ಷ್ಣ Mr. 139; My.; M.; T. ಕಾರೈ; Tē. ಗಾರಿ). ಕಾರೆಯ ಸೊಪ್ಪು (Bp. 58, 43). — ಕಾರಿಕಾಡು. A thorny jungle or thicket (Si. 102; M. ಕಾರಿಕ್ಕಾಡು). — ಕಾರಿಕಾಯಿಗಿಡ. The tree furnishing Myrobalans or ink-nuts, *Terminalia chebula* Roxb. (St. & Pl.; cf. ಗಾರಿ). — ಕಾರಿಮುಳ್ಳು. A common spinous shrub, *Webera tetandra* Willd. (Z.; or *Canthium parviflorum* Lam.; see ಕಾಕಿಗಿಡ). 2, the strong, sharp thorn of the kârē (My.). — ಕಾರೇಗಿಡ. = ಕಾರೆ. (My.; see ಕಗ್ಗಲಿ). — ಕಾರೇ ಹಣ್ಣು. The ripe fruit of the kârē. ಬೋರೇಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಾರೇ ಹಣ್ಣು ಅದೀತೇ? (Prv.).

ಕಾರೆ kârē. 1. ಕಾರಾ = ಕಾರ 3. Confinement, binding; a fetter; a prison. 2, pain, affliction. 3, an ornamental ring worn round the neck and reaching to the chest, generally of gold, a gold collar (My.).

ಕಾರೆ kârē. 2. Tbh. of ಕಾರ್ಯ.

ಕಾರೆಗಾಹಿ kârē-gāra. A workman (My.).

ಕಾರೋತ್ತರ kârōttara. Yeast, barm, froth.

ಕಾರ್ತಿ kâr. = ಕಾರು 1. To vomit; to emit (ನಮನ

Śmd. Dh.; T. ಕಾರ್ತಿ, ಕಾರ್; M. ಕಾರು, ಕಾಲು; Tu. ಕಾರ್; Tē. ಕಾರು, ಗಾಯು, ಗ್ರಾಯು). P. p. ಕಾರ್ತು. ಕಾರ್ತುವು ಅಕ್ಷಿಗರ್ ಅರುಣತೆಯಂ (J. 31, 30).

ಕಾರ್ತಿ kârā. See ಹೆಗ್ಗಾಡಿ.

ಕಾರಿ kârā. = ಕಾರ 2, ಗಾಡಿ. Tbh. of ಕಾರ 2. An affix for the formation of nouns, e. g. ಇಟ್ಟೆಕಾರಿ, ವೆಣೆಕಾರಿ, etc. (Śmd. 234, 235; Tē. ಕಾರು, ಗಾಡು).

ಕಾರಿತನ kârātana. = ಕಾರ್ತನ, ಗಾಡಿತನ. Doing, acting, performing. See ಕೆಯ್ಯು ಗಾಡಿತನ, ಮಾತುಗಾಡಿತನ.

ಕಾರಿ kârī. A feminine form of ಕಾರಿ. See ಅಟಗಾಡಿ.

ಕಾರಿಕೆ kârīkē. Vomiting (My.).

ಕಾರಿಕೆ kârīkē. Tbh. of ಕಾರಿಕೆ. See ಕೆಯ್ಯು ಕಾರಿಕೆ, ಮಾಟ, ಮಾತು.

ಕಾರಿಸು kârīsu. To make vomit or disgorge, etc. (Bh. 8, 21, 8; J. 23, 39; C.).

ಕಾರು kârū. 1. = ಕಾರ್. (C.). P. p. ಕಾರ್. ಜವನ್ ಉಣ್ಣು ಕಾರ್ವನಿರೆ (Abh. P. 13, 78). ಕಾರ್ವದೆ (Bp. 21, 22). ಕಾರ್ವ ನಾಯಿಗಳು, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿಯುವಾಗ ಮಾತ್ರ, ಡೆವಧವೆನ್ನು, ಕಡಿಕೆಯನ್ನು ತಿನ್ನು ಕಾರ್ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (B. 3, 40). See Prv. s. ಬಿಡು 1, No 2.

ಕಾರು kârū. 2. Vomiting, etc. — ಕಾರುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. An emitted spark (Rām. 6, 30, 13).

ಕಾರು kârū. 3. A ploughshare (Tē. ಕಟ್ಟು; T. ಕಾರು; R.).

ಕಾರುಹ kârūha. Vomiting (ಉದ್ಗಾರ, ಉದ್ವಾಹ Nr.).

ಕಾರ್ kâr. 1. = ಕಾರ್ 1, etc. Blackness. — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (My.; ಅನ್ವತಮಸ್ Si. 76). ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ ಉಳ್ಳ ರಾತ್ರಿ (ತಮಸ್ತ 38). — ಕಾರ್ಗಟ್ಟಿಯನ. = ಕರ್ಗಟ್ಟಿಯನ, q. v. — ಕಾರ್ಗಲೆ. A black net (Rāv. 11, 23). — ಕಾರ್ಗೋಗ. -ಫೋಗ. = ಕರ್ಗೋಗ. Black smoke (Rām. 4, 3, 11; 6, 14, 20; Rāv. 11, 19; J. 13, 10, 12; 31, 11). — ಕಾರ್ಗೋನ್. -ಫೋನ್. = (ಕರ್ಗೋನ್), ಕರ್ಗೋನ್, ಕರ್ಗೋನ್. (ಗಿರಿಸಾರ, ತಿಲಾಸಾರ, etc. Mr. 98, o. r. ಕರ್ಗೋನ್; ಕಟ್ಟುನ Kk. 47, o. ra. ಕರ್ಗೋನ್, ಕರ್ಗೋನ್; ಕಟ್ಟುನ Śm. 68). ಕಾರ್ಗೋನ್ ಛಿತ್ತಿಗೋ? (Bp. 58, 48). — ಕಾರ್ಗೋನ್ ಕಲೆ. A loadstone (ಸೂಚಕರ Ūt. II, 112). — ಕಾರ್ ಮರಡು. The black deep, i. e. the river Kālindī or Yamunā. — ಕಾರ್ವಡುವಿನಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. The elder brother of Yamunā or Yamī: Yama (Śm. 12). See ಕಮ್ವಡುವಿನಣ್ಣ. — ಕಾರ್ ಮುಗಿಲೆ. A dark, black cloud. (T.). See Abh. P. 13, 76; Bp. 44, 2; Bh. 1, 19, 21; Rāghē. 17, 64; Rāv. 2, 39; 6, 54; 8, 102; 9, 4; Śév. 1, 33; 2, after 42; J. 3, 38; 5, 15; 22, 8; Si. 52; it may occasionally be translated also: a monsoon-cloud). — ಕಾರ್ವುಗಿಲ್ಲಟ್ಟಿ. -ಬಟ್ಟಿ. The way of the clouds, the sky (R.). — ಕಾರ್ವೊಟ್ಟು. Sable darkness (My.). — ಕಾರ್ವಟ್ಟಿಗ. -ಬಟ್ಟಿಗ. Whose track is blackness: fire, Agni (Śm. 11).

ಕಾರ್ ಕಾರ್. 2. = ಕಾರ್ 2, etc. The rainy season (J. 13, 32). — ಕಾರ್ಗಾರ್. -ಕಾರ್. (Śmd. 218). The rainy season. ಕಾರ್ಗಾಲ ಕಾರ್ವುಗಿಲ್ಲಟ್ಟುಂ (Abh. P. 13, 76). — ಕಾರ್ಗಾಲ. -ಕಾಲ. = ಕಾರ್ಗಾರ್. (J. 3, 40; 4, 35; 17, 5). — ಕಾರ್ ಮುಗಿಲೆ. See s. ಕಾರ್ 1. — ಕಾರ್ವೋಗ. The beginning of the rainy season (Grj. 9, 38).

ಕಾರ್ವಾನೆ kārkhāṇē. = ಕಾರಖಾನೆ, etc. (My.; Si. 108).

ಕಾರ್ತಿ kārṭi. — ಕಾರ್ತಿಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, *Momordica dioica* Roxb. (St. & Pl.).

ಕಾರ್ತನ kārtaṇa. = ಕಾರ್ತನ. See ಉರವಣಿ.

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ kārta-vīrya. (fr. ಕೃತವೀರ್ಯ). = ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ. Arjuna, a prince of the Haihayas. 2, N. of a Jaina çakravartī.

ಕಾರ್ತವಸ್ತು kārta-svara. (fr. ಕೃತವಸ್ತು). Gold.

ಕಾರ್ತಾಂತಿಕ kārtaṅtika. (fr. ಕೃತಾಂತ). An astrologer.

ಕಾರ್ತಿ kārṭi. = ಕಾರ್ತಿ 1, ಗಾರ್ತಿ 1, ಗಾರ್ತಿ. = ಕಾರ್ತಿ. (Tē. ಕೃತಿ). See e. g. ಕುಟಿಲ.

ಕಾರ್ತಿಕ kārṭika. ಕಾರ್ತಿಕ. (fr. ಕೃತಿಕ). N. of the month Kārṭika (October-November), when the moon is full and near the Kṛittikās (the 8th month in the ಚಾನ್ದ್ರ ಮಾಸ, My.; B. 5, 307. 308; Mhr.). 2, Skanda (ಕೃತಿಕಾಂ Nn. 98; ಗಾಂ ಗೇಯ, ಮಯೂರಧ್ವಜ 44; ಗುಪ್ತ, ಸ್ವಾಮೀಕಾರ್ತಿಕ 144).

ಕಾರ್ತಿಕಿಕ kārṭikika. The month Kārṭika.

ಕಾರ್ತಿಕದ್ವಾದಶಿ kārṭika-dvādasi. = ಉತ್ಥಾನದ್ವಾದಶಿ. (My.).

ಕಾರ್ತಿಕೇಯ kārṭikēya. Skanda, the son of Agni and Gangā, whose nurses were the Kṛittikās.

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ kārta-vīrya. The Haihaya Arjuna, one of the six great çakravartīs who are called puṇyaśīloka (Mr. 263; My.).

ಕಾರ್ತವ್ಯ kārṭavya. (fr. ಕೃತವ್ಯ). The whole, totality.

ಕಾರ್ಪಟಿಕ kārṭapika. (fr. ಕರ್ಪಟ). = ಕರ್ಪಟ. A pilgrim who subsists by carrying water from holy rivers, etc. 2, a juggler, a cheat.

ಕಾರ್ಪಣ್ಯ kārṭanya. (fr. ಕೃಪಣ). Poverty, indigence; pitiful circumstances; imbecility;—compassion, pity;—parsimony, niggardliness (My.). See Grj. 8, after 14; Bp. 45, 21; J. 2, 5.

ಕಾರ್ಪಾಸ kārṭāsa. (fr. ಕರ್ಪಾಸ). Made of cotton; cotton (ಪತ್ರಿ Mr. 128); cotton-cloth (ನೂಲಿ ವಸ್ತ್ರಂ 341). See ಪದ್ಮ. ಕಾರ್ಪಾಸವಾಸ kārṭāsa-çāpa. A bow for dressing cotton. See ದೇವಿ.

ಕಾರ್ಪಾಸವಿವರಣ kārṭāsa-vivarana. The spreading out or hatching of cotton. See ಖಚು.

ಕಾರ್ಪಾಸಕೋಧನ kārṭāsa-kōdhana. The dressing of cotton. See ಸಸಿ.

ಕಾರ್ಪಾಸಿ kārṭāsi. The cotton plant, Gossypium herbaceum.

ಕಾರ್ಮ kārma. (fr. ಕರ್ಮ). Laborious, industrious.

ಕಾರ್ಮಣ kārmaṇa. Finishing a work. 2, magic, sorcery.

ಕಾರ್ಮುಕ kārmauka. A bow (ಬಿಲ್ಲು Nn. 63).

ಕಾರ್ಮುಕಕೋಟಿ kārmauka-kōṭi. The notched end of a bow.

ಕಾರ್ಯ kārya. = ಕೃತ್ಯ, ಕಾರ್ಯ, ಕಾರ್ತ. To be made or done; fit, right. 2, affair, business (ಕೆಲಸ Nn. 19); a festal occasion. 3, an effect, the necessary result of a cause (Śmd. 7). 4, motive, object, purpose. 5, cause, origin. See Kāv. III, 3, B, 135. 140; IV, 2, 37. ಕಾರ್ಯ ಬನ್ನರೆ ಕತ್ತೇ ಕಾಲು ಹಿಡಿಯ ಬೇಕು (Prv.). — ಕಾರ್ಯವಾಸಿ. A good state of affairs (My.). ಕಾರ್ಯವಾಸಿಗೆ ಕತ್ತೇ ಕಾಲು ಕಟ್ಟು! (Prv.). — ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸು. To accomplish a business (B. 4, 13; C.). — ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಸು. Work to be accomplished (My.).

ಕಾರ್ಯದಕ್ಷ kārya-dakṣa. Clever at a work (My.).

ಕಾರ್ಯಧಾರೆ kārya-dhārē. The course of business (Bp. 28, 34).

ಕಾರ್ಯಧರನ್ದರ kārya-dhurandhara. One who well attends to business (My.).

ಕಾರ್ಯಭಾಗ kārya-bhāga. A work to be done; a division of a work (Mhr.);—plot, intrigue (My.).

ಕಾರ್ಯವಿಘಾತ kārya-vighāta. Impediment of business (ಪ್ರತಿಬಂಧ, etc. Si. 397).

ಕಾರ್ಯಸಾಧನ kārya-sādhana. Means of effecting any object;—accomplishing or effecting an object or a business (My.).

ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ kārya-siddhi. Accomplishment of a work, success, fulfilment of any object. (C.).

ಕಾರ್ಮ kārva. A kind of small, strong pony (My.; Si. 273).

ಕಾರ್ಷಾಪಣ kārṣāpaṇa. A karṣa of silver, equivalent to sixteen paṇas of cowries.

ಕಾರ್ಷಿಕ kārṣika. (fr. ಕರ್ಷ). = ಕಾರ್ಷಾಪಣ. A karṣa of silver. 2, a copper kārṣika, or paṇa, equivalent to eighty cowries.

ಕಾರ್ಷ್ಣಿ kārṣṇi. (fr. ಕೃಷ್ಣ). Kṛishṇa's son Pradyumna (J. 12, 33; 22, 30).

ಕಾರ್ಷ್ಣ್ಯ kārṣṇya. Blackness, black colour; darkness. See ಕರ್ಷ, ಕರು.

ಕಾರ್ಷ್ಯ kārṣya. The tree Shorea robusta Roxb. (Vatica robusta Steud.).

ಕಾಲ kāl. 1. (fr. ಕವಲೆ 2?). = ಕಾಲ 1. The foot; the leg down from the knee (ಅಡಿ, ಪಾದ Śm. 70; ಪಾದ, ಅಂಭು Nn. 130; J. 18, 34; T. ಕವಲೆ, ಕಾಲ; M. ಕಾಲ; Tē. ಕಾಲ; Tu. ಕಾಲ). ಕಾಲೀಕ ಮುದ್ರಿಸಿದಂ (Śmd. I). ಕಾಲೀಕ ನಡೆದವಿರ್ (Śmd. 125). ಕಾಲರಿ (Bp. 28, 31). ಕಾಲಕ ಮೇಲೆ ಬೀದುವನು (55, 4). ಕಾಲಕಂ (59, 20). ಕಾಲನೀರಂ (60, 8). ಕಾಲನ ಅಡ್ಡಲೊಡ್ಡಿ ನಿಲ್ಲತ (20, 13). ಕಾಲಕ (Rēv. 5, 118). ಕಾಲಕಂ (J. 12, 35). ಬಿನ್ನ, ಕಾಲೆ ಎದಗಿದೊಡೆ (31, 30). ಕರಿಗ ಕಾಲೆ ಒಳಗಾದನೊ? (Rēv. 13, 103). ಕೆಮ್ಮವು ಕಾಲ ಮೊಗಂಗಳಂ ರಾಜಂಸೆಗಳಂ ಎಮ್ಮದು; ಕೆಯ ಕಾಲ ಕೆಡು ಯವನು (ವಾಮನ); ಕೆಯ ಕಾಲ ಎಲ್ಲ (ನಲಕ Hlā.). ಎಡದ ಕಾಲ ಉದುಗಿ ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ನಿಕ್ಕುವುದು (ಅಲಿಥ); ಎರಡು ಕಾಲ ನಡುವೆ ಪನ್ನೆರಡು ಅಂಗುಲದ ತೆವು ಅಗಿದ್ದೆ ವೈತಾಖ ಎಮ್ಮದು (Nr.). See ಅಂಗಾರ, ಮೊದಗಾರ, etc.; J. 2, 49; 4, 59; 18, 48. 62; 20, 28; 26, 18. 2, a strand or lock of hair (in plaiting); a strand of hairs of the tail of the Bos grunniens; any of the tie-ropes of a dāvaṇi; any string of the nēlahu (My.). — ಕಾಲ ಕಡಗ. A kind of plain anklet; a gagra (ಸಿಂಚಿನಿ, ಪಾದಕಟಕ Hlā.; Bp. 14, 4). — ಕಾಲಂಗುಲಿ. — ಅಂಗುಲಿ. A toe (J. 5, 55). — ಕಾಲದ್ದಣಿಗೆ. — ಅಡ್ಡಣಿಗೆ No. 1. (Rām. 6, 55, 36). — ಕಾಲವ. — ಅವ. = ಕಾಲಾರ್. (J. 22, 7). — ಕಾಲ ಹುಗುಳು. Chilblain (ಪಾದಶೋಖ Nr.). — ಕಾಲಾಟ. — ಅಟ. Motion of the feet: stir, walk (My.); the play of the feet of dancers (C.); playing upon and tormenting with the paws. See Bp. 9, 12; Bh. 8, 23, 44; 8, 27, 4; J. 13, 20. ಕಾಲಾಟವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಕಪಾಯದ ಗಸಗೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಕಾಲಾನ್. — ಅನ್. = ಕಾಲಿಡು. (Bh. 3, 18, 40). — ಕಾಲಾರ್. — ಅರ್. — ರು. A foot-soldier. ಕಾಲಾರ್, ಕಾಲಾರ್ಕ (Śmd. 168). ಕಾಲಾರು (ಪದಾತಿ, ಪತ್ರಿ, ಪಾದಚಾರಿ, etc. Hlā., Nr.; ಪದಾತಿಕ, ಪತ್ರಿ, etc. Mr. 287; Si. 285). ಅನಿ ಕುದುರೆ ತೇರು ಕಾಲಾರ್ ಎಮ್ಮವು ಕಿ ನಾಲ್ಕು ಸೇನಾಂಗಗಳು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಸನ್ನಿ ಸಾವಿರ ಕಾಲಾರ್ನ ಸ ತ್ತಂ! (Śā. 10). See Rēv. 13, 70; Bh. 6, 2, 3. — ಕಾಲಿಕ್ಕು. — ಕಕ್ಕು. = ಕಾಲಿಡು. (Rām. 6, 47, 38). — ಕಾಲಿಡು. — ಕಡು. To set down the foot or the feet; to take a step; to walk; to

come, etc. (Bp. 40, 7; Rāv. 8, 124; J. 10, 1. 10. 11; B. 4, 199). — ಕಾಲಿಡವಂ. -ಕಾಲಿಡವಂ. A cripple (ಪೆದವಂ Śmd. I). — ಕಾಲುಂಗುರ. -ಲಂಗುರ. = ಕಾಲುಂಗರ (s. ಕಾಲು, Grj. 7, 51). — ಕಾಲೂರ. -ಲೂರ. A village that can be passed through only, or easily, on foot, a rustic place (see ಕಾಲುರಿತ). — ಕಾಲೂರು. -ಲೂರು. = ಕಾಲಿಡು. (Bp. 1, 50; 3, 7). — ಕಾಲೂದಿಗ. -ಲೂದಿಗ. A peon (My.). — ಕಾಲ್ಪುಪ್ಪಸ. Trowsers (C.; Rāv. 6, after 11). — ಕಾಲ್ಪುಪ್ಪಳಿಸು. To join the feet and jump up (Grj. 8, after 77). — ಕಾಲ್ಪುಪ್ಪ. A sandal attached to the foot (Bp. 38, 56). — ಕಾಲ್ಪುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A foot-tie or chain, a shackle. ಅನೆಯ ಕಾಲ್ಪುಟ್ಟು (ನಿಗಲ, ಪಾದ ಬದ್ಧ, ಶೃಂಗುಲ, etc. Hā.). — ಕಾಲ್ಪುಡ. -ಕಡ. A ford (My.). — ಕಾಲ್ಪುಡು. -ಕಡು. To wash the feet (of another, Abh. P. 15, after 9). — ಕಾಲ್ಪುಪ್ಪ. -ಕಾಪ್ಪ. Foot-guard, a guard on foot: foot-soldiers (Abh. P. 4, after 53; 13, 79). — ಕಾಲ್ಪಿಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To impede; to strike with amazement or terror (Rāv. 6, after 11). — ಕಾಲ್ಪಿಡು. -ಕೆಡು. To lose the power of one's limbs; to fear (J. 3, 41; My.). — ಕಾಲ್ಪಿಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall down at the feet of somebody (J. 9, 31). — ಕಾಲ್ಪಿರಡು. -ಕೆರಡು. = ಕಾಲ್ಪುಪ್ಪ. (Bp. 57, 3). — ಕಾಲ್ಪಿರ. -ಕೊರ. Killing with the foot (Rāv. 6, after 11). — ಕಾಲ್ಪಿರ. -ಕೊರ. To get feet; to begin to stand on the feet (Abh. P. 5, 107). ಮುಂಗಾಲುಳಂ ನೆಗಪಿ ನಿಲ್ಲ, ಪಿಂಗಾಲುಳಂ ಕಿಡ್ತು ದಾಣ್ಣುವ, ಪೊದಿಕಾಲ್ಪಿರ, ಮರಳಿ ಮೆಟ್ಟುವ... ಅತ್ತಂಗಲ್ (Rāv. 6, after 11). — ಕಾಲ್ಪಿರಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to stand on the feet. ಸುದು ಸುದಿದು ಅತ್ತಮನ್ ಎದುತ್ತ ಪೊಳೆಯಿಸಿ ಮಿಗೆ ದಣ್ಣಿಗೊಡುತ ಇದಿರ್ತುತೆ ಪೆದಿಕಾಲ್ಪಿರಳಿಸಿ ಪೆದಮೆಟ್ಟುತೆ ಅವ್ವಳಿಸುತ್ತ ಪಳಂಚಿದರ್ ತುರಂಗಿಗಲ್ ಅದಿರ್ತುತೆ (Rāv. 13, 85). — ಕಾಲ್ಪಿಗಿಸು. To put to flight (My.). — ಕಾಲ್ಪಿಗಿ. = ಕಾಲ್ಪಿಗಿ. To retreat, to flee (My.). — ಕಾಲ್ಪಿರ. -ತಳ. The bottom or sole of the foot (J. 7, 41). — ಕಾಲ್ಪಿರ. -ತುಡಿ. The point of the foot (J. 18, 21; 28, 55; Rāv. 2, 79). — ಕಾಲ್ಪಿರ. -ತುಡಿ. 1. To trample upon with the feet; to treat roughly. — ಕಾಲ್ಪಿರ. -ತುಡಿ. 2. = ಕಾಲ್ಪಿರ. (Rām. 4, 3, 12). 2, that which has been trampled upon (Grj. 3, 97; Rām. 3, 12, 15). — ಕಾಲ್ಪಿರ. -ತುಡಿ. Trampling upon with the feet; ornel treatment (C. Bp. 11, 11). — ಕಾಲ್ಪಿಗಿ. -ತೆಗಿ. Taking, or lifting up, the foot (C. Bp. 19, 35). 2, to go away (Grj. 4, 68). — ಕಾಲ್ಪಿರ. -ತೊಡಕು. 1. To entangle the foot or the feet (J. 2, 45). — ಕಾಲ್ಪಿರ. -ತೊಡಕು. 2. Foot-impediment (Bp. 5, 31). — ಕಾಲ್ಪಿರ. Walking on foot (Bp. 5, 17; 32, 33; C. Bp. 5, 8; J. 31, 64; My.). — ಕಾಲ್ಪಿರ. = ಪಿಲ್ಲಿ 1. (My.). — ಕಾಲ್ಪಿರ. A plain anklet (My.). — ಕಾಲ್ಪಿರ. To part the legs (Bp. 38, 17). — ಕಾಲ್ಪಿರ. A stool or a low table (ಹಂಗುಳಿಗೆ C. II, 92; My.). — ಕಾಲ್ಪಿರ. One whose foot is broken, a cripple (My.). See Prv. s. ಅನ್ನರಾಟ. — ಕಾಲ್ಪಿರ. -ಬರಿದ. A strong-footed man. ಪರಿಕಾಪಿರೋಳು ಈತಂ ಕಾಲ್ಪಿರಿದಂ (Śmd. 163). — ಕಾಲ್ಪಿರ. -ಮಿಡಿ. To seize or embrace a person's feet: to salute respectfully (ಮೊಟ್ಟು, ಮಡಿ, etc., ನಮಸ್ಕಾರ Śs.; J. 17, 59). ನಲ್ಲಗೆ, ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ಪಿರಿದಪೆಂ, ತಿಳಿ! ಮೋನಮ್ ಇದೇಕೆ? (Śmd. 155). ಕಾಲ್ಪಿರಿದವಯೋ? (164). — ಕಾಲ್ಪಿರ. -ಪೊಣೆ. Foot-surety: the certainty that something bad is to happen on account of a rash act (kicking, etc.) done with the foot (J. 17, 52). — ಕಾಲ್ಪಿರ. A kind of rain. ನಿಲ್ಲದೆ ಕಾಲ್ಪಿರ, ಸಾಲ್ಪಿರ ಸಲೆ ಸುರಿದು (Rāv. 8, 112). — ಕಾಲ್ಪಿರ. = ಕಾಲ್ಪಿರ. (My.). — ಕಾಲ್ಪಿರ. A fordable river (My.).

ಕಾಲ ಕಾಲ. 2. = ಕಾಲಿ, ಕಾಲಿ, ಕಾಲಿ, ಕಾಲಿ 2. A water-course, a channel; a brook (ಪರ, ಕಾಲಿ C. II, 53; ಕಾಲಿ Kk. 23; T.; Mhr. ಕಾಲಿ; perhaps = ಕಾಲ 1, in the sense of a branch).

ಕಾಲ ಕಾಲ. 3. = ಕಾಲ 2. A quarter or fourth part (My.; S. Mhr. as ಕಾಲ; T., M.; Tē. ಕಾಲ; this term may be identical with ಕಾಲ 1, the sense being perhaps derived from the foot of a quadruped being one out of four, cf. Sk. ಪಾದ). — ಕಾಲಿರ. A quarter rupee's weight (My.). — ಕಾಲಿರ. A quarter of a star pagoda (My.). — ಕಾಲಿರ. One pie (My.). — ಕಾಲಿರ. A quarter rupee (My.).

ಕಾಲ ಕಾಲ. = ಕಾಲ. Tbh. of ಕಾಲ 1. Time (S. Mhr.; T., M.); opportunity; occasion, cause (S. Mhr.). See ಕಾರ್ಗಲ್; Śmd. s. ತದಿಸಲ್. ಅದರಿ ಕಾರ್ಗಲ್ ಬನ್ನನು (S. Mhr.). ಈ ಬಡತನದ ಕಾಲಿರಗೇ ಬನ್ನಕ್ಕಿಮ್ಮ ಬೆನೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು (B. 3, 59). — ಕಾಲಿರ. Calculation of time (Mr. 326).

ಕಾಲಿ ಕಾಲ. 1. (Śm. 77). = ಕಾಲ, ಕಾಲ, ಕಾಲ 1. Time; the right point of time, the proper time (ಸಮಯ, ನಿಮಿಷಭೇದ Nn. 56). 2, a year (ಸಂವತ್ಸರ 56). 3, a period of time; season; the time of the world (ಯುಗ 56); life-time. 4, the half of a lunar month (ಪಕ್ಷ, ಮಾಸಾರ್ಧ 56; ಪಕ್ಷ Mr. 520). 5, death, time of death (ಮೃತ್ಯು Mr. 520). 6, Yama (ಯಮನು 56; ಅನ್ತಕ 520); a diśādhīpa (Mr. 57). 7, fruit, result, fate (ಫಲ 56). 8, power, strength, valour (ಸಾಹಸ, ಪರಾಕ್ರಮ 56). 9, terrible (ಭಯಂಕರ, ಉಗ್ರ 56; ಅತಿರೌದ್ರ 520; cf. ಕಾದೆ 1, No. 2). 10, a calamitous period (Mhr.; B. 4, 77). 11, time or tense of a verb. — ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟುತು, ಕಾಗೆ ರಾಗೇ ತಿನ್ನು. — ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೊಳಲ (Prvs.). — ಕಾಲ ಕಳೆ. To spend or pass away time (B. 4, 2, 5; C.). — ಕಾಲಗೆಯ್. -ಗೆಯ್. To die (Abh. P. 16, after 39 & 72). — ಕಾಲ ತು ಮ್ಪು. Time to be fulfilled; death to have come (Bp. 46, 24). — ಕಾಲ ಬಯಸು. = ಕಾಲ ಕಳೆ. (B. 4, 194). — ಕಾಲವಾಗು. -ಅಗು. To die (My.).

ಕಾಲ ಕಾಲ. 2. = ಕಾಲ 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸಿತ, ಕರ್ಪು Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ಶಂಕರ, ಕಪ್ಪರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 3, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನ್ಯ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujube (ಎರಡ ಪಣ್ಣ 520). 9, the serpent Coluber naga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮ್ಪು. -ಅಮ್ಪು. N. See ಕಾಲ-.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. A freckle or mark.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲ 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸಿತ, ಕರ್ಪು Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ಶಂಕರ, ಕಪ್ಪರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 3, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನ್ಯ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujube (ಎರಡ ಪಣ್ಣ 520). 9, the serpent Coluber naga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮ್ಪು. -ಅಮ್ಪು. N. See ಕಾಲ-.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. A freckle or mark.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲ 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸಿತ, ಕರ್ಪು Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ಶಂಕರ, ಕಪ್ಪರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 3, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನ್ಯ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujube (ಎರಡ ಪಣ್ಣ 520). 9, the serpent Coluber naga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮ್ಪು. -ಅಮ್ಪು. N. See ಕಾಲ-.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. A freckle or mark.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲ 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸಿತ, ಕರ್ಪು Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ಶಂಕರ, ಕಪ್ಪರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 3, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನ್ಯ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujube (ಎರಡ ಪಣ್ಣ 520). 9, the serpent Coluber naga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮ್ಪು. -ಅಮ್ಪು. N. See ಕಾಲ-.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. A freckle or mark.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲ 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸಿತ, ಕರ್ಪು Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ಶಂಕರ, ಕಪ್ಪರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 3, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನ್ಯ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujube (ಎರಡ ಪಣ್ಣ 520). 9, the serpent Coluber naga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮ್ಪು. -ಅಮ್ಪು. N. See ಕಾಲ-.

ಕಾಲಕ್ರಿಯಾಮಾನಾ *kāla-kriyā-māna*. A measure of the duration of (musical) time.

ಕಾಲಕ್ಷೇಪ *kāla-kshēpa*. Spending or passing the time (C.); allowing time to pass away, delay. See ತಡೆ, ತಕ್ಕ.

ಕಾಲಖಂಡ *kāla-khaṇḍa*. The liver (ಕರ್ಕಣ Mr. 398).

ಕಾಲಗಣನ *kāla-gaṇana*. Calculation of time (My.). — ಕಾಲಗಣನವಿದ್ಯೆ. Astrology (My.); astronomy (B. 5, 230).

ಕಾಲಗತಿ *kāla-gati*. The lapse of time. (C.).

ಕಾಲಚಕ್ರ *kāla-čakra*. The wheel of time or fortune (My.); the vicissitudes of life (B. 5, 57).

ಕಾಲಜಿತ *kāla-jit*. Śiva (My.). 2, a general of Rāma (J. 20, 36, 38).

ಕಾಲಜ್ಞ *kāla-jña*. One who knows the fixed times or seasons; an astrologer (My.); a cock. See ಅ.

ಕಾಲಜ್ಞಾನ *kāla-jñāna*. Knowledge of time or of the times; knowledge of events to come (C.).

ಕಾಲಜ್ಞಾನಿ *kāla-jñāni*. A person who possesses *kāla-jñāna* (C.). 2, Śiva.

ಕಾಲತ್ರಯ *kāla-traya*. The three times: past, present, and future (Śmd. 259); morning, noon, and evening (Bp. 47, 3).

ಕಾಲತ್ರಯಪರಿಣಾಮಿ *kālatraya-pariṇāmi*. Being subject to the change of the three times (Śmd. 260).

ಕಾಲತ್ರಯವೇದಿ *kālatraya-vēdi*. A person who knows the three times (Śmd. 129).

ಕಾಲದರ್ಶಿ *kāla-darśi*. A person who sees, knows, or shows time (ಮುನಿ, ಮುಖ Mr. 257, o. r. ಕಾಲನರ್ಶಿ).

ಕಾಲದೂತ *kāla-dūta*. A messenger of death or of Yama (Dp. 49, 3; My.).

ಕಾಲಧರ್ಮ *kāla-dharma*. Death.

ಕಾಲಪನಾಕನ *kāla-paṇāśana*. The serpent Coluber naga (Bp. 46, 37).

ಕಾಲಪುರುಷ *kāla-puruṣa*. Time personified; death personified (Abb. P. 14, after 28).

ಕಾಲಪ್ರಶ್ಠ *kāla-prishṭha*. N. of the bow of Kṛṣṇa.

ಕಾಲಭೇದ *kāla-bhēda*. = ಕಾಲವಿಶೇಷ. A particular time (Śmd. 400; Śm. 78; Nn. 117).

ಕಾಲಭೈರವ *kāla-bhairava*. The terrible Bhairava: Śiva's form at the destruction of the world (J. 16, 31).

ಕಾಲಮಾನ *kāla-māna*. Measurement of time; time as to its characters (B. 5, 305; My.). See ನಡಾವಳಿ.

ಕಾಲಮುಖ *kāla-mukha*. (ಅಗರು Mr. 335, o. r. ಕಾಕ-). Cf. ಕಾಕಾಗರು.

ಕಾಲಮೂರ್ತಿ *kāla-mūrti*. Time personified. (My.).

ಕಾಲಮೇಷಿ *kāla-mēshi*. The plant *Vernonia anthelmintica* Willd.

ಕಾಲಮೇಷಿಕೆ *kāla-mēshikē*. The plant *Rubia munjistia* Roxb. 2, perhaps: the plant *Ipomoea atropurpurea* Chois.

ಕಾಲಯವನ *kāla-yavana*. An asura destroyed by Kṛṣṇa through Muçukunda, q. v. (Bhāgavata 10, 51, 44).

ಕಾಲರಾತ್ರಿ *kāla-rātri*. = ಕಾಕರಾತ್ರಿ. A dark night. 2, the night of all-destroying time, the night of destruction at the end of the world: Durgā (Śiv. 3, 6, 12).

ಕಾಲರುದ್ರ *kāla-rudra*. = ಕಾಲಭೈರವ. (J. 2, 41).

ಕಾಲನಕ್ಷ *kāla-naṣa*. = ಕಾಲಾಧೀನ. (Abhā. 2, 39, 42).

ಕಾಲನಹ್ನಿ *kāla-vahni*. = ಕಾಲಾನ್. (Bp. 46, 42; 53, 71).

ಕಾಲವಾಚಕ *kāla-vācaka*. A term expressing time (Śmd. 147, 400).

ಕಾಲವಾಚಿ *kāla-vāci*. = ಕಾಲವಾಚಕ. (Śmd. 146).

ಕಾಲವಿಶೇಷ *kāla-viśēsha*. A particular (point of) time (ಕಾಲಭೇದ Nn. 117).

ಕಾಲವೇಳೆ *kāla-vēlē*. dupl. (Bp. 38, 11).

ಕಾಲವ್ಯಾಪಿ *kāla-vyāpi*. Filling all time, everlasting.

ಕಾಲಶಿವ *kāla-śiva*. N. of Śiva (Bp. 48, 2).

ಕಾಲಸೂತ್ರ *kāla-sūtra*. N. of a hell.

ಕಾಲಸ್ಥ *kāla-skandha*. A sort of ebony, *Diospyros embryopteris* Pers. 2, a tree bearing dark blossoms, *Xanthochymus pictorius* Roxb.

ಕಾಲಹರ *kāla-hara*. Śiva (Śiv. 5, 28).

ಕಾಲಹರಣ *kāla-haraṇa*. Spending or passing the time (C; B. 3, 101); delay, procrastination (My.).

ಕಾಲಾಗುರು *kāla-aguru*. A black kind of *Agallochum*.

ಕಾಲಾಗ್ನಿ *kāla-agni*. The fire that is to destroy the world; the conflagration at the end of time (J. 4, 26; 21, 33).

ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರ *kālāgni-rudra*. Rudra regarded as the fire that is to destroy the world. (Śmd. 142). — ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 6).

ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರೋಪನಿಷತ್ *kālāgnirudra-upanishad*. N. of an Upanishad (Bp. 43, 74).

ಕಾಲಾಂಗಿ *kāla-āngi*. (ಎಲೆ, ಎಲೆಕ್ಟ Mr. 141).

ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮ *kāla-atikrama*. Passing the proper boundary of time (ಅತಿವೇಳೆ, ಕಾಲವು ಅತಿಗವದು ದೋಷದು Nn. 132).

ಕಾಲಾಧೀನ *kāla-adhīna*. Subject to time or death (Abhā. 2, 36, 40, 41).

ಕಾಲಾನುಕಾಲ *kāla-anukāla*. From season to season, year by year (C.); at some time or other, once (My.).

ಕಾಲಾನುಕೂಲ *kāla-anukūla*. Suitableness of time, favourable moment (Bp. 44, 20).

ಕಾಲಾನುಸರಣಿ *kāla-anusaraṇē*. Conformity to the times (My.).

ಕಾಲಾನುಸಾರ *kāla-anusāra*. = ಕಾಲಾನುಸರಣಿ. (My.).

ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ *kāla-anusārya*. A kind of yellow fragrant wood. 2, gum benjamin or benzoin. See ಕಲ್ಲುಹುಣ್ಣು.

ಕಾಲಾಂತಕ *kāla-antaka*. Time regarded as the god of death, Yama (J. 16, 38). 2, Śiva (My.).

ಕಾಲಾಂತಕ್ರೃತ *kāla-anta-kṛit*. Śiva (My.).

ಕಾಲಾಂತರ *kāla-antara*. Interval; process of time, period; another time, a later time (My.; B. 4, 128).

ಕಾಲಾಯನ *kāla-ayasa*. Iron.

ಕಾಲಾರಿ ಕಾಲಾರಿ. (ಕಾಲಾರಿ). The black-sided sandpiper, *Charadrius* (Bd.).

ಕಾಲಾವಧಿ *kāla-avadhi*. Fixed or appointed time (C.); — the end of a year (My.); — end (Abb. P. 14, 184).

ಕಾಲಾಸ *kālāsa*. ಕಾಳಾಸ. A banner, a flag (ಧಾಕ Mr. 299).

ಕಾಲಾಹಿ *kāla-ahi*. The black cobra, *Coluber naga* or *tridudians* (J. 30, 8).

ಕಾಲಿ ಕಾಲಿ. A woman who has feet. See ಹಾದುಗಾಲಿ.

ಕಾಲಿ ಕಾಲಿ. = ಕಾಳಿ. Black colour. 2, Durgā.

ಕಾಲಿಕ ಕಾಲಿಕಾ. Relating to time; fit for any particular season.

ಕಾಲಿಕಾದೇವಿ kālīkā-dēvi. Durgā (My.).

ಕಾಲಿಕೆ kālīkē. ಕಾಲಿಕಾ. = ಕಾಳಿಕೆ. Blackness. 2, cloudiness; a dense mass, multitude, or succession of clouds. 3, rust; verdigris (ಕಿಲುಮ್ಬು ಕೆ.ಸ.). 4, Durgā.

ಕಾಲಿಂಗ kālīnga. = ಕಾಳಿಂಗ. N. of a country, its people and prince; belonging to Kālīnga. 2, an elephant. 3, a snake (the black cobra). 4, a water-melon. 5, a poisonous plant.

ಕಾಲಿಂಗಮರ್ಧನ kālīnga-mardana. The snake-subduer: Kṛishṇa (My.).

ಕಾಲಿದಾಸ kālī-dāsa. ಕಾಳಿ. N. of a celebrated poet (Čh. v. 1; Bp. 54, 70).

ಕಾಲಿಂದಿ kālīndi. The river Yamunā.

ಕಾಲಿಂದಿವೈರಿ kālīndi-vairi. Balarāma (ಬಲ Mr. 21).

ಕಾಲಿಂದಿಸಹಜಾತ kālīndi-sahajāta. Yama (Mr. 49).

ಕಾಲಿಂದೀಕರ್ಷಣ kālīndī-karṣhaṇa. Balarāma.

ಕಾಲಿಂದಿಭೇದನ kālīndī-bhēdana. Balarāma.

ಕಾಲಿಂದಿಸೋದರ kālīndī-sōdara. Yamunā's brother: Yama.

ಕಾಲಿವೆ kālīvē. = ಕಾಲಿ 2, etc. (C.; Tē. ಕಾಲಿವೆ, ಕಾಲುವೆ; T. ಕಾಲ್ವಾಯಿ). ಊರ ಗುದ್ದಲಿ ತನ್ನ, ನಾಡುಕಾಲಿವೆ ತೆಗೆದ (getting no money, for nothing, Priv.).

ಕಾಲೀನ kālīna. Relating to any particular time; timely, seasonable. (My.).

ಕಾಲೀಯಕೆ kālīyaka. A kind of yellow fragrant wood.

ಕಾಲು kālu. 1. = ಕಾಲಿ 1. The foot, etc. (ಅಂಘ್ರ, ಚರಣ, ಪಾದ Hk.; ಅಂಘ್ರ, ಪದ, etc. Mr. 332; C.). ಸತತಮುಂ ಕಾಲು ನಿಲ್ಲದೆ ತೊದಿಲುನ ಆ ರವಿ (Bp. 54, 12). ಧರ್ಮಮ್ ಇಲ್ಲದ ಆರ ಸು ಮುದದ ಕಾಲಿನ ಗೊರಸು (Dp. 54). ಕುನ್ನಿಯ ಕಾಲಿಗೆ ಎದಿಗಿ ದಂ (Bh. 2, 13, 13). ಕಾಲುಗಳು (Si. 174. 199). ಎರಡೇ ಕಾಲಿ ನಿಂದ ನಿದಿಯುತ್ತವೆ (B. 1, 13). ಕಾಲಿಲಿ (4, 47. 123). ನನಗಾದರೂ, ಆತ್ಮಾರಾಮನು ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿ ಕೊಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಹೇಳಿ ಕೂಡದವನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ (4, 198). ಕಾಲಿ ದ್ವವರು ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೀ, ಕುಣ್ಣುಮುರುವೆ?—ತಲೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಹೊಣೆಯಾದ ಹಾಗೆ (see ಕಾಲೊಡೆ).—ಹಾದರ ಗಿತ್ತಿಯ ಕಾಲು ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲದು.—ಕಾಲ ತೊಂದಿದ ಹಾವು ಕಡ್ಡದೆ ಬಿಡದು (Prva.). — ಕಾಲ ಕುಲಸ. Trowsers (B. 3, 114). — ಕಾಲ ಕೆದಕು. To scratch or paw (another's foot) with his foot, in order to rouse a quarrel (an expression used to show that a quarrel is picked up causelessly, C.). ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನ ಕೂಡ ಸುಮ್ಮನೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲ ಕೆದಕು ಜಗದಾ ತೆಗೆದು (B. 2, 31). — ಕಾಲಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. A kind of bench (C.). — ಕಾಲ ನಡಿಗೆ. Walking on foot (C.; B. 4, 188). — ಕಾಲನ್ನಿ ಗೆ. -ಅನ್ನಿ ಗೆ. A bracelet for the leg ornamented with little bells, etc. (C.). — ಕಾಲಾಡಿ. -ಅಡಿ. A quick, fast walker (My.); a wanderer, roamer (R., T.). ಕಾಲಾಡಿಯೊಣ್ಣೆ; a fast-walking camel (My.). — ಕಾಲಾಡಿತನ. -ಅಡಿತನ. Much walking, roaming (My.). — ಕಾಲಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to take a walk (My., used of men and beasts). — ಕಾಲಾ ಡು. -ಅಡು. To take a walk or exercise, used only of stable-cattle (S. Mhr.), also of persons (My.). — ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಡು. = ಕಾಲು ಬೀಡು. (My.). — ಕಾಲು ಕಟ್ಟು. 1. To tie the leg or legs. 2, to embrace (another's) feet (My.). See Prv. s. ಕಾರ್ಯವಾಸಿ. — ಕಾಲುಕಟ್ಟು. 2. Marriage (My.). — ಕಾಲುಕಡಗ. A kind of plain anklet (C.; ಪಾಪಂಗದ Si. 220). ಕತ್ತಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಾಲುಕಡಗ? (Prv.). — ಕಾಲುಕಣ್ಣೆ. = ಕಾಲು ಗಣ್ಣೆ. (ವಟರ Mr. 380; Abhā. 5, 47). 2, any one of the tie-

ropes of a dāvaṇi (My.). — ಕಾಲುಕುಪ್ಪಸ. = ಕಾಲ ಕುಲಸ. (My.). — ಕಾಲುಗಣ್ಣೆ. -ಕಣ್ಣೆ. A rope for tying, or catching, the feet (Bh. 3, 13, 23). — ಕಾಲುಗೊರಸು. A hoof (ತಪ್ಪ, ಖರ Si. 274; My.). — ಕಾಲುಂಗರ. -ಲಂಗರ. = ಕಾಲುಂಗುರ (s. ಕಾಲ್ 1). A ring worn on the second toe (C.). — ಕಾಲು ಚೀಲ. A pair of stockings (C.; B. 5, 297). — ಕಾಲುತೆಗೆ. = ಕಾಲಿಗಿ. To run away (C.). ಸಿಂಹದ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಮೃಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಗದಗದ ನಡುಗಿ, ನಿಲ್ಲರಾದಿದೆ, ಕಾಲು ತೆಗೆಯುತ್ತವೆ (B. 4, 212). — ಕಾಲುತೊಡಗಿ. A leg-trinket (Si. 220). — ಕಾಲುದಾರಿ. = ಕಾಲುನಟ್ಟಿ. (C.). — ಕಾಲುಡೂಳೆ. ಕಾಲುಡೂಳು. Dust of the feet: an evil (especially belly-ache) that may have been occasioned by coming into contact with the foot-dust of others (My.). — ಕಾಲುಡೂಳೆ. = ಕಾಲುಡೂಳೆ. (S. Mhr.). — ಕಾಲುನಡೆ. Walking on foot (C.; Si. 268. 280. 425). — ಕಾಲುಬಲ. Foot-soldiers (My.; S. Mhr. rare). — ಕಾಲು ಬೀಡು. To fall at one's feet. ಆತನ ಕಾಲು ಬಿದ್ದು (B. 3, 25). ರಾಕ್ಷಸನ ಕಾಲು ಬೀಡಲು (5, 132). — ಕಾಲು ಮಡಿ. 1. To bend the leg, i. e. to make water (C.). — ಕಾಲುಮಡಿ. 2. Urine (S. Mhr.). — ಕಾಲುಮದಿ. Foot-protection: a kind of sandal or shoe worn especially by peasants (S. Mhr.). — ಕಾಲು ಮಾಡು. To make for, to move toward, to begin. ಆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಮಾಡಿದನು (S. Mhr.). 2, ಕಾಲು ಮಾಡೂದು ಧಾರಮ್ ಎನಿಕ್ಕು (with regard to hunting Mr. 380, o. r. in one MS. ಪಾಲು). — ಕಾಲುಮೂದಿ. A foot without any ornament (My.). — ಕಾಲುಮೆಟ್ಟು. A shoe (S. Mhr.). 2, mutual treading upon the feet: irritating one another to quarrel (Bh. 1, 8, 1; cf. ಕಾಲ ಕೆದಕು). — ಕಾಲುನಟ್ಟಿ. -ಬಟ್ಟಿ. A foot-path (ವತ್ಸಗನಿ, ಎಕಪದಿ Nr.). — ಕಾಲುಸರವಣಿ. A chain worn as an ornament just above the ankles (C.; Si. 220). — ಕಾಲುಹೊದಿ. = ಕಾಲೊಡೆ. A fordable river (C.). — ಕಾಲೆದಿ. -ಎದಿ. To draw along, as a foot or the feet (B. 4, 123; J. 3, 41).

ಕಾಲು kālu. 2. = ಕಾಲಿ 3. (C.). ಒಂದು ಅರ್ಭದ ನಾಲ್ಕತ್ತೆರಡೂ ಕಾಲು ಕೋಟಿ ಜನರು (B. 4, 100). ಎನ್ನುತ್ತೆರಡೂ ಕಾಲು ಕೋಟಿ (4, 100). — ಕಾಲುನಾಸಿ. One-fourth (My.).

ಕಾಲು kālu. = ಕಾಲ್. See ಮದಿಗಾಲು.

ಕಾಲುರಿಚೆ kāluriṇa. (fr. ಕಾಲಿರಿ-ಇಚೆ śmd. 236). A rustic (ಗ್ರಾಮ್ಯ Kk. 38; śm. 47; ಬೆಳ್ಳಕ್ಕರಿಗ, ಗ್ರಾಮ್ಯ ಕೆ.; Rāv. 1, 23).

ಕಾಲುವೆ kālūvē. = ಕಾಲಿವೆ, etc. (ಕುಲೈ Nr.; My.). ಕೆಡದಾ ಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮಾಡಿದ ತೊಡೆ ಕುಲೈ ಎಮ್ಮುದು, ಇದು ಕಾಲುವೆ (Nr.; see Si. 82. 94. 116). ಗಿಡು ಮರಕ್ಕೆ ಎದವ ನೀರ ಕಾಲುವೆಗೆ (ಅನಾಲ, etc. Mr. 108). See J. 18, 13; B. 4, 184. — ಕಾಲುನೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To construct a water-course (Bp. 10, 5). ಕಾಲುಪ್ಪು kālūshya. (fr. ಕಲುಪ). Foulness, turbidness, filth; sin; want of harmony. (My.).

ಕಾಲೆ kālē. Indigo, Indigofera tinctoria Lin. 2, long pepper, Piper longum. 3, perhaps: the plant Ipomoea atropurpurea Chois. 4, black cumin, Nigella indica Roxb. ಕಾಲೇಯ kālēya. Saffron.

ಕಾಲೇಯಕೆ kālēyaka. The plant Curcuma xanthorrhiza Roxb. See ಮರದಂಸಿನ.

ಕಾಲೋಚಿತ kāla-ūcita. Suitable to the time; opportune, in season; at a convenient time; a convenient time (J. 2, 55; C.).

ಕಾಲೋರಗ kāla-uraga. = ಕಾಳೋರಗ, ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪ, q. v. (Nn. 4).

ಕಾಲ್ಪಕ kâlpaka. The plant *Curcuma zerumbet* Roxb.

ಕಾಲ್ಪಿ kâlpī. (fr. ಕಲ್ಪ). Preceptive, ritual (fem.). 2, the town of Kâlpī in the N. W. Provinces. — ಕಾಲ್ಪೀ ಕಲ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ. Sugarcandy from Kâlpī (S. Mhr.; B. 3, 45).

ಕಾಲ್ಪಿ kâlyā. Timely, seasonable; pleasant, auspicious. 2, dawn, day-break.

ಕಾಲ್ಪಿ kâlvē. = ಕಾಲುವೆ, etc. (ಕಾರ್ Kk. 23; ಕಾರ್, ಪುರ Œt. II, 53; My.).

ಕಾವ kâva. Relative participle present and future of ಕಾ 1, q. v. (See Bp. 28, 11. 66; 46, 86; 52, 14; 53, 45; J. 15, 22). ಕಾವನ್ನರ್ (-ಅನ್ನರ್, i. e. ಅನ್ನವರ್, Abh. P. 15, 138).

ಕಾವ kâva. Tbh. of ಕಾವು (Œt. I, 10; II, 17; Œm. 7; ಕಮ್ಮಂಗ ನೆಮ Œt. I, 94; ಇಂಗೋಲ್ವಿಲ್ಲ, etc. Kk. 79; ಮನ್ನಥ 8; ಮದನ Bhn. 8). — ಕಾವನಯ್ಯ -ಅಯ್ಯ. Kâma's father: Vishnu (ಉಪೇಕ್ಷ Kk. 7; Œm. 5).

ಕಾವಚಿಕ kâvaçika. (fr. ಕವಚ). A multitude of mailed soldiers.

ಕಾವಂಚಿ kâvañci. = ಕಾಚೆ, etc. The lemon grass, *Andropogon schoenanthus* L. (St. & Pl.; T. ಕಾವುಚ್ಚಿ, M. ಕಾವುಚ್ಚಿ; Tē. ಕಾವಂಚಿ, the fragrant grass *Hoemonites cordifolia* Roxb. = ಕತ್ತೂಣ).

ಕಾವದಿ kâvadi. = ಕಾಗದಿ No. 1. A bamboo lath or pole, provided with slings at each end, for the conveyance of pitchers, etc. across the shoulder (ಪರ್ಯಾಪಾರ, ಎವಧ Si. 431; C.; Tē.; T. ಕಾ, ಕಾವದಿ, ಕಾವುತ್ತದಿ; M. ಕಾವು, ಕಾವದಿ; Mhr. ಕಾವದ; T., M. ಕಾವು, to carry burdens by a kâvadi). ಕಾವದಿ ಹೊರುವವನು (ವಾರ್ತಾವಹ, ವೈವಧಿಕ Si. 340). See ಅಧ್ಯ. — ಕಾವದಿಯ ಉಟ್ಟಿ. (ಕಿಚ್ಚಿ, ಕಾಡ, ಕಾವದಿಯ ದಪ್ಪಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲುವು Si. 344). — ಕಾವದಿಯ ದಪ್ಪಿ. The bamboo lath of a kâvadi (Si. 344).

ಕಾವಣ kâvaṇa. (Œmd. 25). (Protection); a shade, a shed, a pandal (ಪನ್ನರ್ Œt. II, 93; ಚಪ್ಪರ, ಪನ್ನರ್ Kk. 26; ಪನ್ನರ, ಚಪ್ಪರ Œm. 59; T.).

ಕಾವನ್ನ ಕâvanda. Lord, master, owner (C.; H., Mhr. ಪಾವನ್ನ; M. ಕಾಮನ್ನ, ಕಾಮನ್ನಿ; T. ಕಾವನ್ನ).

ಕಾವರ kâvara. = ಕಾವುರ, ಕಾಹುರ. Mental heat: passion, anger, wrath (ಕೋಪ Bhn. 22, o. r. ಕಾವುರ; Mhr. ಕಾವರಾ, wild from fright, rage, etc.; Tē. ಕಾವರ, pride of flesh, arrogance; T. ಕಾತ್ತಿರ, fatness, corpulence; wrath, anger).

ಕಾವಲ್ kâval. = ಕಾವಲ, ಕಾವಲು, ಕಾವಲಿ 1. Guarding, protecting, watching; a guard, a watch; custody; a place where anything is guarded, or cattle are tended (Tu., T.; Tē. ಕಾವಲಿ). ಹಗಲ್ ಅಮ್ಮ ಕಾವಲನ್ ಇರಿಸಿ (Bp. 43, 46). ಕಾವಲಿ (J. 4, 29; 5, 20; 20, 4). ಕೋಟಿಕೋತ್ತರದ ಕಾವಲಿ ಕಂ ಬರಿದರ್ (9, 17). — ಕಾವಲ ರ. -ಅವ. A protector; a guard; a sentinel. ರಥದ ಕಾವಲವ ಸ್ಥಿರ (ಸವ್ಯೇಶ್ವ, ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ Nr.). ಹೊದವಳೆಯದ ಕಾವಲವನು (ಪರಿಧಿ Nr.). — ಕಾವಲಿನ. = ಕಾವಲವರು. (Si. 279).

ಕಾವಲಿ kâvali. = ಕಾವಲಿ, etc. (S. Mhr.; ಅಂಗರಕ್ಕೆ G.). ದಾಗಿಲ ಕಾಕ್ಕಿ, ಹೊದಿಗೆ ನಾಯಿ ಕಾವಲಿ ಇಟ್ಟು (B. 2, 45). See ಬೆಂ ಗಾವಲ. — ಕಾವಲದವ. -ಅವ. = ಕಾವಲವ. (ವಿಶಾಯ, ಸೇನಾರಕ್ಷ G.).

ಕಾವಲಿ kâvali. 1. = ಕಾವಲಿ, etc. (C.).

ಕಾವಲಿ kâvali. 2. = ಕಾವಲಿ 1. A plate or pan for frying or baking (ಕನ್ನ, ಸ್ವೇದನಿ, ಸ್ವೇದನಕೆ HIA., Nr., Mr. 211; Si. 308; ಕರಿಯುವ ಪಾಳಿಗೆ G.; C.; Tu. ಕಾವಲಿ). ಕಪ್ಪಿಣದ ಕಾವಲಿಹೆಂಡು (ಕನ್ನ, etc. Si. 308). ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸಿಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೆ ತೂತು (Priv.). See Bp. 53, 53; ಕಡು-; ಹುರಿಗಾವಲಿ, ಹೆಗ್ಗಾವಲಿ; Priv. s. ದೋಸೆ.

ಕಾವಲಿಗಾದಿ kâvali-gâira. = ಕಾವಲವ. (ಬೇಹುಕಾದ G.).

ಕಾವಲು kâvalu. = ಕಾವಲಿ, etc. (My.). ದಣ್ಣುಕಾವಲಿಗಾಗಿ (Si. 268). ಕುರುಡನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೈವದ ಕಾವಲು (Priv.). See ದನ ಗಾವಲು, ಹುಲ್ಲು-; Priv. s. ಮದವಣಿಗೆ.

ಕಾವಲುಗಾದಿ kâvalu-gâira. = ಕಾವಲಿಗಾವ. (B. 4, 156. 180; My.).

ಕಾವಲಿ kâvali. 1. = ಕಾವಲಿ 2. (Râm. 5, 8, 69; My.).

ಕಾವಲಿ kâvali. 2. = ಕಾಲುವೆ, etc. (C.). ರಕ್ತದ ಕಾವಲಿಗಳು ಹರಿದವು (B. 4, 10).

ಕಾವಳ ಕâvala. = ಕಾವಳ, ಗಾವಳ. Darkness (ತಿಮಿರ, ಕತ್ತಲೆ Nn. 12; C.; Mhr. ಕಾಹುರಾ; Tē. ಕಾವಿರಿ, ಕಾವುರು, ಕಾವುರೆ, black vapour; anything that appears like smoke). See J. 18, 43. 44; Râm. 3, 5, 9.

ಕಾವಳು kâvalu. (ಕಾವಳು ಪಾಣ್ಣರು Œt. I, 86, o. r. ಕಾರಣ ಪಾಣ್ಣರು; cf. ಪಾಣ್ಣರ ?).

ಕಾವಾಕುಳ ಕâvâkula. A herb with yellow flowers, *Jussieua villosa* Lam. (St. & Pl.).

ಕಾವಾಡೆ kâvâḍē. = ಕವಡೆ, etc. See ಕಕ್ಕಾವಾಡೆ.

ಕಾವಿ kâvi. A red earth or ochre (ಪಾದುಕರ್ Œm. 52; ಬಿಮ, ಜಾಜು Nn. 81; C.; T., M., Tē., Tu.; Mhr. ಕಾವು; cloth dyed with red ochre. ಅವಕೋರ್ವಳು ಒಪ್ಪಚ್ಚಿ ಮುಡುಕಿಯಾಗಿ ಕಾವಿಯು ಸೀರೆಯನ್ ಉಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಣನ್ ಇಲ್ಲದವಳು (ಕಾತ್ಯಾಯನಿ Nr.). ಓದಿ, ಒಡಿಯ ಪುಸ್ತಿ, ತೇದು, ಕಾವಿಯ ಹೊದಿದು ಹೋದಾತ ಯೋಗಿ ಎನ ಬೇಡ! ಇನ್ನಿ ಯನ ಕಾದಾತ ಯೋಗಿ (Sp.). ಕಾವಿಯದಿ (ಕಾಪಾಯಾಮ್ವರ G.). — ಕಾವಿಕಲ್ಲು. Red ochre (My.). — ಕಾವಿಯುಣ್ಣೆ. -ಉಣ್ಣೆ. A ball of red ochre (My.).

ಕಾವು kâvu. 1. = ಕಾಯ್ವು, etc. Heat; glow (C.; Tu.). ಔಷಧದ ಕಾವು (B. 3, 28). ಬಿಸಲಿನ ಕಾವು (4, 119). ಮೆಯ್ಯ ಕಾವು (My.). ನೀರಿನ ಕಾವು (My.). 2, cauterization. — ಕಾವು ಕೊಡು. To apply heat, to foment (C.). 2, to cauterize (My.). — ಕಾವು ಹಾಕು. To cauterize (My.).

ಕಾವು kâvu. 2. = ಕಾಂವು, ಕಾಮು. (Tbh. of ಕಡವ್ವು, ಕಡವ್ವು, ಕರವ್ವು, ಕಲವ್ವು? or vice versa?). A stalk, a culm, a stem; a handle (C.; T. ಕಾವು; M. ಕಲವು, ಕಾದು, ಕಾಮು). ಕೊಡೆಯ ಕಾವು (Œmd. 161). ಹಸುರ ತಾಕದ ಕಾವು (ಕಡವ್ವು, ಕರವ್ವು 852). ತಾವರೆಯ ನೆಯ್ವಿಲ ಕಾವು (ನಾಲ); ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳ ಕಾವು (ನಾಲಿ, ನಾಲ, o. r. ನಾಡಿ); ಕೊಡುವೊಡ ಕಾವು (ಪರಾಲ); ವೀಣೆಯ ಕಾವು (ನೀಣಾದಣ್ಣಿ, ಪ್ರವಾಲ); ಹಸುರಾದ ತಾಕದ ಕಾವು (ಕಡವ್ವು, ಕಲವ್ವು Nr.). ಕಾವಿಲ್ಲದ ಬಾಚಿ ಯಾತಕ್ಕು ಬೇಡ. — ಕೊಡಲೀ ಕಾವು ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು (Priv.). See Si. 96. 162. 310. — ಕಾವುಬಿಡ್ವಲಿ. (ಉಪೇಕ್ಷಕ Si. 162).

ಕಾವು kâvu. 3. = ಕಾ 3. An imitative sound: cawing (Tē.; Mhr. ಕಾವಕಾವ; ಕಾವಳಾ, a crow). — ಕಾವು ಕಾವು rep. The cawing of crows (C.). ಕಾಗೆ ಸಾಕಿದ ಕೋಗಿಲೆಯು

ಮದಿ ಸುಸ್ವರದೊಳ್ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಗೆಯನ್ನದಿ ಕಾವು ಕಾವೆನ್ನದಿ ಅದಿಡುವ
ದೆ? (Bp. 3, 79). 2, the weeping of babies (My.).
ಕಾವುಂಜಿ *kāvuñji*. = ಕಾವಂಜಿ, etc. (ಭೂತಿಕ, ಭೂಸ್ತುತಾ Nr.).
ಕಾವುರ *kāvura*. = ಕಾವರ, q. v.
ಕಾವುಳ *kāvula*. = ಕಾವಳ, etc. (Abh. P. 14, after 128;
Grj. 4, 142).
ಕಾವೆ *kāvē*. Ringing and turning and twisting of a horse
whilst at full speed; starting him violently up and
down (Mhr., H. ಕಾವಾ). — ಕಾವೆ ತಿರುಗಿಸು. To longe a
horse (R.).
ಕಾವೇರಿ *kāvēri*. The river *Kāvēri*. (Bp. 26, 54; 50, 38; Rāv.
2, 4).
ಕಾವ್ಯ *kāvyā*. (fr. ಕವಿ). = ಕವಿ, ಕಾವ್ಯ. *Uśanas or Śukra*. 2,
a poem, a piece of poetry, a poetical composition (*Kāvy*.
II, 1, 7; III, 2; IV, 1). 3, a poet (Bp. 9, 43).
ಕಾವ್ಯಕರ್ತಾರ *kāvyā-kartāra*. A poet (ಕವಿ Mr. 360).
ಕಾವ್ಯಕರ್ತೃ *kāvyā-kartṛi*. = ಕಾವ್ಯಕರ್ತಾರ. (ಕೃತಿವತಿ, ಕವಿ Nn.
59).
ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯ *kāvyā-pariçaya*. Acquaintance with or know-
ledge of poems (Śmd. 175).
ಕಾವ್ಯಮಲವ್ಯಾಪ್ತಿ *kāvyā-mala-vyāvṛitti*. Rejection of, or
turning away from, impurities in poetical composition
(*Kāvy*. I, 1a, 5; II, 1, 1 seq.).
ಕಾವ್ಯರಚನೆ *kāvyā-raçanē*. Composition of a piece of
poetry (J. 34, 46; My.).
ಕಾವ್ಯಸಮಯ *kāvyā-samaya*. = ಕವಿಸಮಯ. (*Kāvy*. V, 1,
seq.).
ಕಾವ್ಯಾಂಗ *kāvyā-aṅga*. The body of a poetical composi-
tion (*Kāvy*. IV, 2, 14).
ಕಾವ್ಯಾಲಂಕೃತಿ *kāvyā-alanṅkṛiti*. Rhetorical or poetical
ornament (*Kāvy*. II, 2, B, 33).
ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕ *kāvyā-avalōka*. (also ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ). Look-
ing at or considering poetical composition: the title of
Nāgavarma's work on poetics (*Kāvy*. I, 1a, 3).
ಕಾಶ *kāśa*. = ಕಾಸ 1. Appearance; shining; splendour
(Bp. 47, 72). See ಕಾಸ, ಕಾಸ, ಪ್ರ., etc. 2, the grass or reed
Saccharum spontaneum (ಕಾವುಗವ್ವನೆ Mr. 111).
ಕಾಶನ ಕಾಸಾನಾ. Causing to appear. See ಪ್ರ-
ಕಾಶಕರ್ಪಟ *kāśa-karpaṭa*. = ಕಾಸಗವ್ವ. A rag used to cover
the privities or to gird the loins.
ಕಾಶಿ *kāśi*. ಕಾಶಿ. = ಕಾಸಿ 1. Shining, appearing; see ಕಾಶ-
2, Benares (Bp. 53, 56); N. of a people. ಅವನ ಕೇಶಿ-
ಕಾಶಿಯನ್ನ ರಾಮೇಶ್ವರತನಕ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿತ್ತು (B. 5, 59). See Dp.
165. — ಕಾಶಿಕಾಗದ. Good white paper (S. Mhr.). — ಕಾಶಿ
ಕುಪ್ಪೆ. A phial in which pilgrims keep water taken out
of the Ganges at Benares (T.; R.). — ಕಾಶಿತಾಲಿ. A metal
vessel used like the ಕಾಶಿಕುಪ್ಪೆ (My.). 2, a marriage-
badge attached to an ornamental necklace (My.). — ಕಾಶಿ
ತಬ್ಬಿ. Fine silk (My.). — ಕಾಶಿ ಭಾಗೀರಥಿ. Water brought
from Benares (My.).
ಕಾಶಿಕೆ *kāśikē*. ಕಾಶಿಕಾ. Benares. (J. 5, 28).
ಕಾಶಿನಾಥ *kāśi-nātha*. N. (Bp. 37, 7; 59, 5). 2, Śiva.
ಕಾಶಿರಾಜ *kāśi-rāja*. N. of the father of Anusālva (J. 12,
37).
ಕಾಶೀರಾಯ *kāśi-rāya*. N. (B. 4, 55).

ಕಾಶೀವಿಶ್ವನಾಥ *kāśi-viśvanātha*. Śiva (C.).
ಕಾಶಿ ಕಾಶಿ. ಕಾಶಾ. = ಕಾಶಾ, ಕಾಸಿ 2, ಕಾಸಿ. The end of a
woman's garment tucked into the waist-band (not Sk.;
Mhr. ಕಾಶಾ). 2, a cloth used to cover the privities or
to gird the loins (not Sk.).
ಕಾಶ್ವರಿ *kāśmari*. The tree *Gmelina arborea* Roxb.
ಕಾಶ್ಮೀರ *kāśmīra*. Relating to *Kāśmīra*; the country
Kāśmīra (Bp. 6, 19). 2, the root of *Costus speciosus*.
3, saffron (ರಕ್ತ, ಕಂಕುಮದ ಹೂವು Nn. 126).
ಕಾಶ್ಮೀರಜ *kāśmīra-ja*. Saffron.
ಕಾಶ್ಮೀರಜನ್ಮ *kāśmīra-janma*. Saffron.
ಕಾಶ್ಯಪ *kāśyapa*. (fr. ಕಶ್ಯಪ). Pertaining to *Kāśyapa*;
Kāśyapa (Mr. 258); Aruṇa.
ಕಾಶ್ಯಪಿ *kāśyapi*. The earth. 2, Aruṇa, the charioteer of the
sun.
ಕಾಷಾಯ *kāśhāya*. = ಕಾಸಾಯ. Red. 2, a red cloth.
ಕಾಷಾಯಧಾರಿ *kāśhāya-dhāri*. An ascetic (ಸನ್ಯಾಸಿ G.; My.).
ಕಾಷಾಯವಸನ *kāśhāya-vasana*. Having a red cloth (Sk.);
a red cloth (My.).
ಕಾಷ್ಠ *kāśṭha*. = ಕಡ್ಡಿ. A piece of wood, a stick; a pin, a
bolt (ಕೇಲಕ, ಕೇಲು Nn. 101); wood, especially dry wood
(ಕಟ್ಟಿಗೆ Nn. 69; ಕುಟಿ Nn. 18; ಇನ್ನನ, etc., ಅಡುಗಟ್ಟು Mr. 48;
ಬಣಗಿದ ಮರ, ದಾರು Nr.). 2, a blockhead (ಮೂರ್ಖ Nn. 33).
3, thinness, poorness (ಕೃತ, ಬದವು 33). 4, = ಕಾವೈ (Nn. 33).
ಕಾಷ್ಠಕುದ್ದಾಲ *kāśṭha-kuddāla*. A scraper or shovel.
ಕಾಷ್ಠತಕ್ಷ *kāśṭha-taksh*. ತಟ್ಟಿ. A carpenter.
ಕಾಷ್ಠವ್ಯಸನ *kāśṭha-vyasana*. Worthless, vain grief (My.).
ಕಾಷ್ಠಮುನಾಹಿನಿ *kāśṭha-ambu-vāhini*. A wooden bucket
or baling vessel.
ಕಾಷ್ಠಿಕೆ *kāśṭhikē*. = ಕಟ್ಟಿಗೆ. A piece of wood.
ಕಾಷ್ಠೀಭೂತ *kāśṭhī-bhūta*. Having become wood or like
wood (Bp. 19, 80).
ಕಾಷ್ಠೀಲಿ *kāśṭhīlī*. The plantain, *Musa sapientum*.
ಕಾಷ್ಠಿ *kāśṭhī*. A quarter or region of the world (ದಿಕ್ Nn.
33, as ಕಾಷ್ಠ). 2, place, site. 3, a measure of time.
eighteen twinklings of the eye (ಕಾಲಾನುರ Nn. 33; ಕಾಲಭೇದ
Mr. 489). 4, excellence (ಉತ್ಕೃಷ್ಟ 33); clearness, distinct-
ness (ವ್ಯಕ್ತಿ 489). 5, favourableness (ಅನುಕೂಲ 33). 6, the
being opened, blown as a flower (ಉನ್ಮಿಲಿತ, ಎಕಾಶ 33; ಎ
ಕಾಶ 489).
ಕಾಸ *kāsa*. 1. = ಕಾಶ. Appearing, shining; splendour;
blooming, opening. (ಕಾಶಿ Bhn. 26). See ಎ-
ಕಾಸ *kāsa*. 2. Tbh. of ಖಾಸ (Śmd. 338).
ಕಾಸ *kāsa*. 3. Cough, catarrh. See ಕೆಮ್ಮು. 2, dyspnoea,
asthma (My.).
ಕಾಸ *kāsa*. 4. Causing to go. See ನಿಷ-
ಕಾಸಗಾಢ *kāsa-gāṇa*. = ಕಾಸಗಾಢ, ಕಾಸಗಾಢ. (S. Mhr.).
ಕಾಸಗಿ *kāsa-gi*. Private, not public; own (My.; Mhr. ಖಾಸ
ಗಿ).
ಕಾಸಗ್ನಿ *kāsa-ghni*. A sort of prickly nightshade, *Solanum*
jacquini (see ಕಿರುದೇಗು No. 2).
ಕಾಸಜಿ *kāsa-jit*. The plant *Clerodendron siphonanthus*
(see ಕಿರುದೇಗು No. 2).
ಕಾಸದಾರ *kāsa-dāra*. = ಕಾಸಗಾಢ, etc. A groom (My.; Mhr.:
H. ಖಾಸದಾರ).

ಕಾಸಮರ್ಧ *kāsa-marda*. A cough-medicine, *Cassia sophora* Lin.

ಕಾಸರ *kāsara*. = ಕಾಸರ್, etc. (Mg.). See ಕಾಸ್.

ಕಾಸರ *kāsara*. A male buffalo.

ಕಾಸರಿ *kāsari*. A female buffalo (ಮಹಿಷ, ಎಮ್ಮೆ Mr. 184).

ಕಾಸರಿಕೆ *kāsarikē*. A kind of potherb or cucumber (ಗಜ್ಜೀರ, ಸಮೃತ್ತಿ Nr., o. r. ಕಾರಸಿಳ). 2, = ಕಾಸರ್, etc. (My.).

ಕಾಸರ್ *kāsarka*. = ಕಾಸಿವಾರ, etc. The tree *Strychnos nux vomica* Lin. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಸರ್‌ನ ಬಣ್ಣ ನೀ. = ಕಾಸ್. A parasitical shrub, *Loranthus loniceroides* Lam. (St. & Pl.).

ಕಾಸು *kāsa*. Good, fine; legitimate, not base born; own (My.; Mhr., H. ಪಾಸಾ).

ಕಾಸಾಯ *kāsāya*. Tbh. of ಕಾಸಾಯ (Śmd. 335).

ಕಾಸಾರ *kāsāra*. A pond (ಸರಸಿ, ಕೊಳ Mr. 417).

ಕಾಸಾರಕ *kāsāraka*. = ಕಾಸರ್, etc. (see s. ಇಟ್ಟ).

ಕಾಸಿ *kāsi*. 1. = ಕಾಶಿ. Benares (Bp. 54, 64; J. 5, 27, 30). ಕಾಶಿ ದ್ರವರು ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೋದೀ, ಕುಣ್ಣುಮುಡುವೆ? — ಕಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕಾಸು ಬೇಕು (Prva.). — ಕಾಸಿಕಾಗಡಿ. A *kāgaḍi* in which water is brought from Benares (My., also ಕಾಸಿಕಾವಡಿ). ಕಾಸಿದಾವಳಿ. A soft woollen *dāvali* (C.).

ಕಾಸಿ *kāsi*. 2. = ಕಾಶಾ, ಕಾಸೆ. Tbh. of ಕಾಶಾ. See ಕಾಸಿಕಂಡಡಿ, ಕಾಸಿಗಪ್ಪಡ. A cloth for girding the loins (S. Mhr.).

ಕಾಸಿಕಂಡಡಿ *kāsi-kaṇḍaḍi*. A cloth for girding the loins and a kaupina. See Sp. s. Tbh. ಜಡಿ.

ಕಾಸಿಗಪ್ಪಡ *kāsigappaḍa*. Tbh. of ಕಾಶಾಕರ್ಪಡ (Śmd. 881, o. r. ಕಾಸೆ).

ಕಾಸಿತ *kāsita*. Made gone, driven away. See ಸಿ:-.

ಕಾಸಿಸು *kāsisu*. To cause to make hot, etc. (Bp. 50, 39; My.).

ಕಾಸು *kāsu*. 1. = ಕಾಸು 1. To make hot, to heat; to warm, as the body; to boil, as water, etc.; (to burn), to bake, as *happalas*, bread, etc.; to melt, as butter, gold, etc. (ದಾತ Śmd. Dh.; C.; T. ಕಾಯ್ಲು). ಕಾಸಂ (Śmd. 275). ಕಾಸುವ ರಸದ್ರವ್ಯಾ ನುಕರಣಂಗಳ್ (I). ಕಾಸಿದ ಮರಳ್ (II). ಕಾಸಿದ ತುಪ್ಪ (ಶೃತ, ಪಕ್ವ Hlā.). ಕಾಸರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸನ್ತಾಪಿತ, ಸನ್ನಪ್ತ Nr.). See Bp. 9, 38; 14, 5; 18, 29; 22, 65; 27, 48; 54, 31; Bh. 1, 20, 60; Rāv. 11, 19; J. 15, 17; Ā. Bp. 11, 11; B. 1, 15; Prv. s. ಮಣ್ಣು. — ಕಾಸು ಕಾಸು. rep. (B. 4, 106).

ಕಾಸು *kāsu*. 2. The smallest copper coin, a cash (ನಿವರ Śmd. Dh.; C.; Tē., Tu.; T. ಕಾಲು; M. ಕಾಶು); a coin or money in general (C.; Tē., T., M.). ಮೂರು ಕಾಸು (ಪ್ರಹರ G.). ತಾಮ್ರದ ಕಾಸು (ಪಣ Si. 418). ಕೊಡುವದೊನ್ನು ಕಾಸು, ಕೊಡೇ ತುಟ್ಟು ಕಾಸು. — ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಸೂಳೆ ಕಾಸಿಗಾದರೂ ಬೇಡ. — ಕಾಸು ಕಾಸ ಹಡೆಯದು, ಜೋಗರ ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟಿತು. — ಕಾಸು ಇದ್ದರೆ ಕೊಡೆಯಾಲ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆ, ಅಲ! — ಕಾಸಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಅನ್ನರೆ ನನಗೆ ಮೂರು ಕಾಸಿಗೆ ಇರಲಿ! — ಕಾಸು ಬಿಟ್ಟವ ಬೇಡ ಬಿಟ್ಟನು. — ಕಾಸಿದ್ದರೆ ಕೈರಾಸ (Prva.). See Prv. s. ಕಾಸಿ 1.

ಕಾಸು *kāsu*. 1. Tbh. of ಕಾಡ. ಕಾಸಿನ ಕವ್ವು (ಧಾರಯಟ್ಟ, ನಿವಂ ಗಳಿ Hlā.).

ಕಾಸು *kāsu*. 2. A sort of spear or lance.

ಕಾಸುಳಿ *kāsuḷi*. The plant *Sida indica* Lin. (ತುಡುವೆ, ತೇಜ ಸ್ವ Mr. 129, o. r. ಕಾಂಸುಳಿ; M. ಕಾಟೂರ).

ಕಾಸೆ *kāśē*. = ಕಾಸಿ 2. Tbh. of ಕಾಶಾ (Śēv. 2, 53; V. 4, 36; see ಪೊಸಗಾಸಿ).

ಕಾಸ್ತುರ *kāstūra*. = ಕಾಸದಾರ, etc. (My.).

ಕಾಸ್ತು *kāstra*. = ಕಾಸರ, etc. — ಕಾಸ್ತುಬಣ್ಣ ನೀ. = ಕಾಸರ್‌ನ. (St. & Pl.).

ಕಾಹಕ *kāhaka*. (fr. ಕಾಹು 1). A guard, a guardian (Bh. 3, 21, 52).

ಕಾಹಲ *kāhala*. = ಕಾಹಲಿ. See s. ಪಂಡಮಹಾವಾಡ್ಯ.

ಕಾಹಲಿ *kāhalē*. = ಕಹಳೆ, etc. A horn (Sk.).

ಕಾಹಳಿ *kāhaḷi*. N. of a plant (ಕಳ್ಳ Mr. 134).

ಕಾಹಿ *kāhi*. = ಕಾಯಿ 3. A person who tends, watches or guards (Ā. Bp. 47, 19). See ಕಡುಗಾಹಿ, ತುಡು, ಮನಣ.

ಕಾಹಿಲಿ *kāhilē*. = ಕಾಯಿಲಿ, q. v. (My.).

ಕಾಹು *kāhu*. 1. = ಕಾಫ. Preserving; protection; watching; guard; custody (J. 8, 26; 13, 42; 16, 23; 24, 4; Bh. 2, 2, 78; 3, 18, 38; 7, 15, 49; see ಮಯ್ಯಾ ಹು).

ಕಾಹು *kāhu*. 2. = ಕಾಯ್ಲು, etc. Heat, etc. (Grj. 9, 17; Bp. 53, 53; J. 15, 2; 30, 30).

ಕಾಹುರ *kāhura*. = ಕಾವರ, etc. Feverish excitement: bewilderment, confusion (Bh. 8, 24, 51; Rām. 5, 8, 64; 6, 12, 36; J. 20, 29; 26, 4; 27, 6).

ಕಾಹುರತೆ *kāhuratē*. = ಕಾಹುರ. (Rām. 6, 55, 5).

ಕಾಳ *kāla*. 1. = ಕಾಲ 1 (but rare). See Prv. s. ವೇಳೆ. — ಕಾಳ ಯಮ. The death-god Yama. ಅಳು ಕಾಯಿ ಇದ್ದವನಾದರೆ ಕಾಳ ಯಮ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಕಾಳ *kāla*. 2. = ಕಾಲ 2. Black, etc. — ಕಾಳಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ, = ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. (Bp. 31, 4). — ಕಾಳಜೀರಿ. Black cumin, *Nigella indica* (ಉಪಕುಂಡಲಿ, ಸುಷಮ, ಕರೇ ಜೀರಿ G.). — ಕಾಳಕೃಷ್ಣ. A black female giant (J. 8, 47). — ಕಾಳರಾತ್ರಿ. = ಕಾಲರಾತ್ರಿ. A dark night (Bp. 23, 18); etc. — ಕಾಳಹಸ್ತಿ. = ಕಾಳತಿ. (T. ಕಾಳಸ್ತಿ). Calastri, a mountain and town in the Carnatic, where a black elephant worshipped Śiva. (Bp. 18, sum.). — ಕಾಳಹಸ್ತಿಗಿರಿ. The mountain Calastri (Bp. 18, 1). — ಕಾಳಹಸ್ತೀಶ್ವರ. Śiva (My.). — ಕಾಳೋರಗ. -ಉರಗ. = ಕಾಲೋರಗ. The black cobra (ಶಿಖಿ, ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ Nr. 4).

ಕಾಳಗ *kālagā*. (fr. ಕಾಹು 1). = ಕಾಳೆಗ. Fight, battle, war (ರಣ, ಯುದ್ಧ, etc. Mr. 289; ಬಣ್ಣಣ, ಮೊನೆ Śmd. II; ಕೊಳುಗುಳ, ಬಣ್ಣಣ, ಬುದ್ಧ, ಮೊನೆ, ಪೊಣಿರ ಸಿಮ. 39; ಮೊನೆ 100; ಪೊಣಿರ 102; ಯುದ್ಧ, ಕಲಹ, etc. Nr.; Si. 294; ಕೊಳುಗುಳ Bhn. 29; C.; T. ಕಾಳೈಯಂಗ). See J. 2, 4; 4, 3; 7, 29; 8, 26; 22, 47; 25, 11; Si. 284. 292. 293; B. 2, 5; 4, 9; 5, 160. — ಕಾಳಗಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To fight (Śēv. 4, 70). — ಕಾಳಗಂ ಗೊಡು. -ಂಗೊಡು. To offer fight; to fight (J. 28, 9; 25, 51). — ಕಾಳಗವಲಗಿ. -ವಲಗಿ. = ಕಾಳೆಗ. A war-drum (ಅತ್ತವರ Śmd. II; Śm. 40).

ಕಾಳಜಿ *kāja*. = ಕಳೇಜ, ಕಾಳಿಜ, ಕಾಳಿಜ. The liver (ಗೋರೋ ಜನ, ಬುಕ್ಕಾ G.; Mhr., H. ಕಾಳೇಜ).

ಕಾಳಂಜಿ *kāṇḍji*. = ಕಾಳಾಂಜಿ. A spittoon (ದವಳೆ Śmd. II; Śm. 61; Kk. 54, o. r. ಕಾಳಾಂಜಿ; Bp. 12, 9; Śēv. 1, after 79; Tē. ಕಾಳಂಜಿ, ಕಾಳಾಂಜಿ; T., M. ಕಾಳಾಂಜಿ; cf. ಕಾ ದ್ 1? Sk. ಖಟಕಾಹವಳಿ). 2, a vessel of brass,

silver, etc. with which scented water is sprinkled (S. Mhr.; ರಸವಾತ್ರ Mr. 265). 3, a kind of fan or whisk (Tē, M., R.; T. ಕಾಲಜ).

ಕಾಳತಿ ಕಾಳಿತಿ. = ಕಾಳಪ್ಪ. (T. ಕಾಳತಿ). See ತಿರು.

ಕಾಳವ ಕಾಳವಾ. N. of a country (Bp. 6, 18).

ಕಾಳಾಂಬಿ ಕಾಳಿಂಜಿ. = ಕಾಳಂಬಿ No. 1, q. v. (ದವಳೆ ಓ. II, 94; My.).

ಕಾಳಿ ಕಾಳಿ. = ಕವ್ಯ, etc. (ಕಾತರ ಸಂ.).

ಕಾಳಿ ಕಾಳಿ. = ಕಾಲಿ. N. of a washerman (Bp. 21, 12). 2, Durgā (C.). See ಮಾ. — ಕಾಳಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (C.). — ಕಾಳಿ ಕೊಡ್ತ. See ಉಪ್ಪು. — ಕಾಳಿದೇವ. N. (Bp. 59, 2). — ಕಾಳಿನಾಥ. Siva. See ಶ್ರೀ. — ಕಾಳಿಯ ಮಧನ. Kṛishṇa (J. 5, 8).

ಕಾಳಕ ಕಾಳಿಕಾ. = ಕಾಳಕೆ. Lampblack, etc. (ಕಜ್ಜಲ, ಅಂಜನ, etc., ಕಾಡಿಗೆ Mr. 337).

ಕಾಳಕೆ ಕಾಳಿಕೆ. = ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಳಕ. Blackness, etc.; rust; verdigris; impurity (ಕಿಲುಮ್ಬು Kk. 51, Sm. 63). See Abh. P. 16, 57, 71; Grj. 6, after 56.

ಕಾಳಗ ಕಾಳಿಗ. = ಕಾಳಿಗ. — ಕಾಳಿಗನಾಗ. = ಕಾಳಿಗ. (Abh. P. 4, 119).

ಕಾಳಿಂಗ ಕಾಳಿಂಗ. = ಕಾಲಿಂಗ, ಕಾಳಿಗ. The black cobra, Naga tripudians (ತನುವಿನೊಳೆ ಕವ್ಯಗೆ ಕಾಳಿಂಗನ ಅಕ್ಕಿ Mr. 402). — ಕಾಳಿಂಗನಾಗರವಾ. A variety of Naga tripudians (Bd.).

ಕಾಳಿಜ ಕಾಳಿಜ. = ಕಾಳಜ, etc. (ಅಗ್ರಮಾಂಸ G.; Rām. 6, 45, 61). 2, the breast, the heart (S. Mhr.; Mhr. ಕಾಳಿಜ).

ಕಾಳಿಜಿ ಕಾಳಿಜಿ. = ಕಾಳಿಜ No. 2. (S. Mhr.).

ಕಾಳಿ ಕಾಳಿ. = ಕಾಡಲಿ. Tbh. of ಕಡಲೆ (Sm. 352). See ಕೊಡ್ತು ಗಾಳಿ, ಗವುರಿ, ಪೊಂ, ಬುರುಗು, ಬೂಗ, ಹೆಗ್.

ಕಾಳಿಗ ಕಾಳಿಗ. = ಕಾಳಿಗ. (ಬದ್ಧಿಣಿ Sm. II; ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಲಿ, ಕಲಜ, etc. Hlā.; ಸಂಗರ Nn. 9; ಬಲ 14; ಭುರ 19; ಕಣ್ಣು, ಅ ಹವ 39; etc., etc.; ಮೊನೆ Kk. 87; Abh. P. 13, 139; 14, after 46). ಕಾಳಿಗಕ್ಕೋಸ್ಕರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಎನ್ನೋದಾರ್ಥಮ್ ಆಗಿ ಎದುವ ರಫವು (ಪುಷ್ಪರಫ); ಕಾಳಿಗಕ್ಕೆ ಅನುವಾದುದು (ಸನ್ನಹನ); ಕಾಳಿಗಕ್ಕೆನ್ನು, ಸನ್ನದ್ಧಮ್ ಅಹ ಚತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸು ಹವು (ವ್ಯೂಹ); ಎಲ್ಲರುಂ ಕಾಳಿಗಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಯೆಯ್ಯಂ (ಸರ್ವಾಭಿಮಾರ); ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಳಿಗದತ್ತಣ್ಣ ಮುಗಿದವನು (ಸಂಪ್ರಕೃತ Nr.). ಕಾಳಿಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು (ಭರಣ್ಣುತ Nn. 94). — ಕಾಳಿಗವಲಗೆ. = ಕಾಳಿಗ. (ಅತ್ರವರ Kk. 82).

ಕಾಡು ಕಾಡು. 1. = ಕಾಡು 2, etc., ಕಾಡು 1. A forest; a wild. ಕಾಡು (Sm. 140). — ಕಾಡು ಜೀರಿಗೆ. = ಕಾಡು ಜೀರಿಗೆ. A tall robust annual plant, the purple flea-bane, Vernonia anthelmintica (St. & Pl.). — ಕಾಡುಗು. -ಅಗು. To become a wilderness: to be ruined (ಕೆಟ್ಟು ಪೋಗು Bhn. 63). See Bh. 1, 8, 2; J. 8, 27; 13, 60; 23, 9; 24, 22. — ಕಾಡುರಿ. -ಉರಿ. = ಕಾಡುಚ್ಚು. (Bhāgavata 10, 17, 21, 26). — ಕಾಡುಚ್ಚು. (Sm. 28, 80, 217). = ಕಾಡುಕಿಚ್ಚು. A fire on hills or in forests (ವನವಿಚ್ಚು, ದವ, ದಾವ Hlā.; ದಾವ, ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು Nn. 66). — ಕಾಡುಚ್ಚು. = ಕಾಡುಚ್ಚು. (ದವ Sm. 12). — ಕಾಡು ಬು. Wild cattle. ಕಾಡುಬು ಮಸಗಿದ ಪೊರ (Sm. 80). — ಕಾಡು ರ. A forest-stream (ಕಾಡು ಹೊನರ್ ಸೆ.; V. 14, 24; ಸೆವ. 1, 10, 41). ಕಾಡುರಮ್ ಆಗಿ ಕಾವುರಸಂ (Sm. 80; Kāvy. I, 3, 101). ಅಸ್ಥಕ್ಕೆನ್ನು ಕಾಡುರಿಂ ಪರಿವಿನೆಗಂ (Abh. P. 13, 64). — ಕಾಡುನಿರ. = ಕಾಡುರಿ. (Grj. 9, after 98). — ಕಾಡುಯ ದ. A forest-hunter (Siv. 4, 96). — ಕಾಡುರೆ. A kind of deer (Siv. 3, 28). — ಕಾಡುರಾಸಿ. A savage (V. 35, after 55). — ಕಾಡುಗ. A boast of prey (ವನಚರವತು, ತಾವದ

Hlā.). 2, wildness, ferocity, wickedness, badness;—a bad man, an enemy (ಕೆಡಕ ಓ. I, 103; cf. ಕಾಲ 1 No. 9). — ಕಾಡುಗು. -ಅಗು. To become troublesome, inimical or hostile (S. Mhr.). — ಕಾಡುಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. = ಕಾಡುಗೆಡೆ. To utter bad language, to speak contemptuously (Rāv. 1, 36). — ಕಾಡುಗೆಯ್ತ. -ಕೆಯ್ತ. A bad act (ದುಕ್ಕು Kk. 74; Sm. 52). — ಕಾಡುಗತು. A bad word (V. 37, after 132).

ಕಾಡು (ಕಾಳು) ಕಾಳಿ (ಕಾಳಿ). 2. (fr. ಕಡು 1). = ಕಾಡು 2. A small pebble, gravel (T.); a corn, a single grain; grain, corn; seed; a pea; a bean (Tu. ಕಾಳು; T. ಕಾಡು, according to which the ದು has been adopted; T. ಕಾಡು, to have a hard grain, as a tree; to be strong in mind, to be resolute, determinate; to be sharp, pungent = ಕಾಡು). — ಕಾಡು ದಾಡು. See ಓ. I, 74 s. ಊರ್ಗಾವ.

ಕಾಡು ಕಾಳಿ. 3. = ಕಾಡು 3, ಕಾಡು 1, etc. Blackness (ಕಡು, ಕಡೆ, ಕರ್ಪು Sm. 69; T. ಕಾಡುಗ; cf. ಕಡು). — ಕಾಡುಮೈ. -ಎಮ್ಮ. A black (well-washed and fed) excellent female buffalo, a she-buffalo of the Bēlavala district (Sp.; My.). — ಕಾಡುಮೈಗ. The black cobra or a black snake (Rāv. 11, after 164). — ಕಾಡುಮರ್. Marrow or brain of a blackish colour (Rāv. 5, after 120).

ಕಾಡುಮೆ (ಕಾಳಿಮೆ) ಕಾಳಿಮೆ (ಕಾಳಿಮೆ). (Hardness of mind), obstinacy, haughtiness (? see T. s. ಕಾಡು 2). — ಕಾಡುಮರಸ (ಕಾಳಿಮರಸ). -ಅರಸ. N. (Bp. 11, 4).

ಕಾಡು ಕಾಳು. 1. = ಕಾಡು 1, etc. A forest, etc. — ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು. -ಕಚ್ಚು. = ಕಾಡುಚ್ಚು. (Bhāgavata 10, 17, 20; Rām. in W. v. 449). — ಕಾಡುಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. = ಕಾಡುಗೆಡೆ. (J. 18, 45). — ಕಾಡುಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. Wicked, bad work (Bp. 12, 2; 26, 58). — ಕಾಡು ನುಡಿ. To utter a bad word, to lie (Bp. 14, 26). — ಕಾಡುಬಾಡು. A wicked Bauddha (Bp. 50, 62). — ಕಾಡುಚ್ಚರವ. The ferocious Bairava. See Prv. s. ಕನಕಾಭಿಷೇಕ. — ಕಾಡು ಮಾಡು. To ruin (Dp. 55 sum.). — ಕಾಡುಮಾಡು. = ಕಾಡುಗತು. A bad word, a lie (Bp. 39, 58). — ಕಾಡುಮಾರ್ಗ. A bad, wicked way (Bp. 18, 44). — ಕಾಡುಮಾಡು. A wicked brute (Bp. 9, 13; 21, 23; 38, 14). ಕಾಡುಮಾಡುರ ಸಂಗ ಮಡೆದು ಕಳೆ! (Dp. 172).

ಕಾಡು (ಕಾಳು) ಕಾಳು (ಕಾಳು). 2. = ಕಾಡು 2. (C.; ಕಣ, ಧಾನ್ಯ G.). ಗಿಳಿಗಳು ಹಣ್ಣು ಹವುಲ ಹಸಿ ಕಾಡು ತಿನ್ನು ಬದುಕುತ್ತವೆ (B. 2, 9). ಬೇಳೆ ಅಕ್ಕಿ ಜೋಳ ಮುಂತಾದ ಕಾಡುಗಳು (2, 9). ಯಾಲಕ್ಕೇ ಕಾಡು (3, 30). ಹತ್ತೇ ಕಾಡು (4, 27). ಕಾಡು ಬಹಳ ತುಟ್ಟ ಅದವು (4, 74). ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯ ಬೇಕಾದರೆ (B. 5, 100). ಓಮುಕಾಡು (Si. 158, 406). ಅಲಸನ್ನಿಗೇ ಕಾಡು (304). ಮೆಣಸಿನ ಕಾಡು (310; C.). ಹೆಸರಾಸ ಕಾಡು (304; C.). — ಕಾಡು ನವ. -ಅವ. A man who possesses corn or sells it (C.; B. 5, 102). — ಕಾಡು ಕಡಿ. dupl. (C.; B. 2, 5; 3, 15; 5, 133). — ಕಾಡು ಕಡ್ಡಿ. = ಕಾಡು ಕಡಿ. (My.). — ಕಾಡು ಕಾಡು. rep. (B. 4, 71).

ಕಾಡುಗ (ಕಾಳುಗ) ಕಾಳಿ (ಕಾಳಿ)-ugā. (Sm. 240). A grain-dealer (?).

ಕಿಂ kim. = ಕಿಮ್. What? how? 2, either, or. 3, a particle of aversion or contempt. (Sm. 100).

ಕೆನವದ್ವಿ kim-vadanti. What do they say? 2, rumour, report, whether true or not.

ಕಿಂವಾರ್ತೆ kim-vārtē. Whose tidings? (ಅರ ವಾರ್ತೆ Śmd. 100).

ಕಿಂವಾರು kim-āru. The beard of corn (ಸುಂಕು Mr. 372). 2, an arrow. 3, a heron.

ಕಿಂಕಾರ್ kim-āka. The tree *Butea frondosa* Roxb. (ಮುತ್ತ ಲಗಡ G.).

ಕಿಂವಾರ kimkāra. A necklace composed of several strings (ಸರಗವಾಗಿ ಕೇಡಿದುದು Mr. 467).

ಕಿಂಕಿ kiki. A blue jay.

ಕಿಂಕಿದಿವ kikidiva. A blue jay.

ಕಿಕ್ಕಲಿಸು kikkārisu. To make small, to reduce to a less compass, to draw together, as one's body (My.). 2, to be closely united or crowded, to be thick-set, as fruits or leaves on a tree; to be excessive, as the water of a tank (My.; cf. ಕಿಂ 1 and ಕಿಕ್ಕಿದ).

ಕಿಕ್ಕಿನ್ದ kikkinda. = ಕಿಕ್ಕಿನ್ದ. Closeness, straitness, narrowness (My.); pressure; a crowd (ತಣ್ಣ, ಗುಮ್ಮ, ಗುಮ್ಮ, ಬಮ್ಮಲ್, etc. Śm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ತರಕ್ಕಿ, ನೆರವಿ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಸಮೂಹ ಸ್ತ.; My.). ಕಿಕ್ಕಿನ್ದದಿಂ ಪೂರಣಂ ಗೆಯ್ (ಅದಿ Śm. 91).

ಕಿಕ್ಕಿಲಿ kikkiri. 1. (reduplication of ಕಿಕ್ಕಿ). To be close together, to be dense, to be crowded, full, abundant, or thick-set. (Tē.). ಸಲವ ಬಣ್ಣಂ ಗಳಂ ಕಿಕ್ಕಿದಾದ ರಂಗುನರಲ್ಲ ಕ ತಪ್ಪಲ್ಲ (Virāgamavīramāhā-śvaratanttra-karnāṭāṭikē, chapter 33). ಜನಪದಮ್ ಇದಿದು ಕಿಕ್ಕಿದಾದು ಇರುವ ಬನವದ (Prill. 3, 6). See Ā. Bp. 11, 10; J. 3, 27; 26, 11.

ಕಿಕ್ಕಿಲಿ kikkiri. 2. A crowd, a throng. — ಕಿಕ್ಕಿಲಿ ದ. — ಇದ 4. To be greatly pressed together, to form a dense crowd (Grj. 2, after 106).

ಕಿಕ್ಕು kikkū. A loud, shrill cry. (Mhr. ಕಂಕ; cf. ಕಿ ದಿಕ್ಕು, ಕಿಕ್ಕು). — ಕಿಕ್ಕಿ ದ. — ಇದ 1. To utter a shrill sound. ಕಿಕ್ಕಿ ದಿಕ್ಕುತಂ ನಾಯಂ ಕರವುತ (Bp. 20, 13).

ಕಿಗ್ kig. = ಕಿ, etc. Smallness, etc. — ಕಿಗ್ ಬಟ್ಟ. — ಕಟ್ಟ. A small tie or band (Grj. 7, after 72; Bh. 8, 26, 51). — ಕಿಗ್ ಲ. — ಕಲ್. A small eye (Grj. 1, 106; Rāv. 5, 89).

ಕಿಗ್ಗಿ kiggi. = ಕಿಗ್, q. v.

ಕಿಂಕರ kim-kara. A servant; a slave (ಕೀನಾತ, ಬಣ್ಣ Nn. 92; ಹೇಟ, ಹೆತನಲ್ಯ Mr. 238). — ಕಿಂಕರಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. See ಕಿವ.

ಕಿಂಕರತೆ kinkaratē. = ಕಿಂಕರತೆ. (Śāv. 2, after 25; 4, after 99). 2, want, destitution (My.).

ಕಿಂಕರತೆ kinkaratva. The condition of a servant or slave (C.).

ಕಿಂಕರಿ kinkari. The wife of a servant. (R.).

ಕಿಂಕರೆ kinkarē. A female servant. (R.).

ಕಿಂಕಲ kinkala. The state of being crowded, etc. (ಸಂಕೀರ್ಣ Ūt. I, 80, o. r. ಕಂಕಲ).

ಕಿಂಕಾಬ್ kinkāb. = ಕಿಂಕಾಬ್. Silk stuff interwoven with gold or silver thread, brocade (My.; H.).

ಕಿಂಕಾರ kinkāra. The noise emitted by small bells when shaken (My.). Cf. ಕಿಂ 1.

ಕಿಂಕಿಲಿ kinkilī. A small bell; any tinkling ornament (ಉ ಸರ್ವ ಕಿಂಕಿಲಿ Mr. 344).

ಕಿಂಕಿರ kinkira. A horse. 2, the cuckoo or kōkila. 3, the large black bee. 4, Kāma. (R.).

ಕಿಂಕಿರಾತೆ kinkirāta. The blossom of a species of amaranth (ಕುರುಣ್ಣುಕ, ಬಿಳಿಯ ಗೋರಕಿ Mr. 124).

ಕಿಂಕಿಲ kinkila. = ಕಿಂಕಲ, q. v.

ಕಿಂಕುರ್ವಾಣತೆ kim-kurvāṇatē. Any situation or circumstances in which one asks one's self what ought to be done? (Grj. 8, 36).

ಕಿಚ್ ಕಿಚ್. = ಕಿಚ್, ಕಿಚು, ಕೀಚು. An imitative sound. (Tē. ಕಿಚ್ಕಿಚ್, M., T. ಕಿಚ್ಚು ಕಿಚ್ಚು, Mhr. ಕಿಚಿಚಿ, chirping). — ಕಿಚ್ಚುಗಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಕಿಚ್ಚುಗಟ್ಟು (My.). — ಕಿಚ್ಚಿಚ್ ಅನ್ನು. = ಕಿಚ್ಚಿಚ್ ಅನ್ನು. (My.; Tē.).

ಕಿಚ್ಚು kicaku. An imitative sound. — ಕಿಚ್ಚನ್ನು. — ಅನ್ನು. To chatter, as babies do (My.).

ಕಿಚ್ಚಿ ಕಿಚ್ಚಿ. = ಕಿಚ್ಚಿ, (ಕೃಪರ). A mixture of rice and pulse (C.; Mhr., H. ಕಿಚ್ಚಿ; M. ಕಿಚ್ಚಿ).

ಕಿಚಿ kiči. = ಕಿಚ್, etc. — ಕಿಚಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To chirp, as birds; to chatter, as monkeys (My.; Mhr. ಕಿಚ್ಚಿಚ್ಚಿಚ್ಚಿ). — ಕಿಚ್ಚಿಚ್ ಅನ್ನು. = ಕಿಚ್ಚಿಗುಟ್ಟು. (My.).

ಕಿಚಿಕಿಲ್ kicikil. To neigh (ಹೇಟಿಶ್ Śmd. Dh.; cf. ಕಿಲ್, ಕಿಲ್ 1; Sk. ಕಿಲ್, a horse?).

ಕಿಚಿಲಿ kičili. = ಕಿಚ್ಚಿ ಕಿ. ಕಿಚ್ಚಿ 1. (My.; Tē., T., M. ಕಿಚ್ಚಿಲಿ).

ಕಿಚು kiču. = ಕಿಚ್, etc. (My.).

ಕಿಚ್ಚಿ ಕಿಚ್ಚಿ. = ಕಿಚ್ಚಿ. (C.; B. 4, 32). ಕಿಚ್ಚಿ ಕಿಚ್ಚಿ ಬೇಡಿದರೆ ಗಿವುಡ ಹಚ್ಚಿ ಬೇಡಿದ (Prv.). — ಕಿಚ್ಚಿ ದಿವಚ್ಚಿ. dupl. (S. Mhr.).

ಕಿಚ್ಚು kičču. = ಕಿಚ್ಚು 1. Fire (ಸಪ್ತಾರ್ಕ, ಬಹುಲ, ತಿಖಿ, etc. Hlā.; ಅಗ್ನಿ, ಅನಲ, etc. Śm. 11; ಪ್ರದೀಪ Hlā., Mr. 260; T.; Tu. ಕಿಚ್ಚಿ, ಕಿಚ್ಚು; Tē. ಕಿಚ್ಚು, ಚಿಚ್ಚು; C.; cf. ತೀ 2). ಅತನುಂ ನೀನುಂ ಕೂಡಿದಿರಪ್ಪೋಡೆ ಅತನಕ್ಕಿ ಕಿಚ್ಚುಂ ಗಾಳಿಯುಂ ಕೂಡಿದನೆ (Śmd. 262). ಮುಗಿಲ ಕಿಚ್ಚು (ಮೇಘವಟ್ಟು, ಮೇಘಚಿಕ್ಕಿ, ಇರಮ್ಮ ದ Hlā., Nr.). ಕಿಚ್ಚಿ ಹೊಸವ ಕೋಲು (ಅರಣಿ Hlā., Mr. 260). ಸಮುದ್ರದ ಕಿಚ್ಚು (ದಾಡವ, etc. Hlā.). ವಾರಿಧಿಯ ಕಿಚ್ಚು (ವಾಡವ Mr. 48). ಗೊಬ್ಬರದ ಕಿಚ್ಚು (ಕರೀಷಾಗ್ನಿ Nr.). ಉರಿವ ಕಿಚ್ಚಿ ನ ಎದಿ ಗೆಯನೆ ಮೂಡಿದಂ ಚನ್ನಂ (J. 26, 13). ಕಚ್ಚಿ ದರೆ ಕಚ್ಚಿ ವಟ್ಟು, ಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಚೇದಿಲ್ಲ (pepper, Sp.). ಪ್ರಾಣ ತೊಲಗಿದ ಹೆಣ್ಣು ಕಿಚ್ಚಿ ಗಂಟೆ ಲ ಬಲುಬೆ? (Dp. 76). ಕಿಚ್ಚಿ ಗಂಟದ ಬೂದಿಗೆ ಅಂಚ್ಚಾನೇ? — ಕಿಚ್ಚು ನುಂಗುವವ ನುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prva.). ಹೆಣ್ಣು ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚಿ ವ ದು or ಕೊಡುವದು (C.). See Bp. 18, 28; 25, 27; 28, 47; 50, 28; 56, 35. 40; 60, 18. 50; J. 23, 62; ಇಡುಗಿಚ್ಚು, ಕಡಲಿಚ್ಚು, ಕಾಡ್ಕಿಚ್ಚು, ದೂವೆಗಿಚ್ಚು, ಹೊಟ್ಟಿಕಿಚ್ಚು, etc. — ಕಿಚ್ಚು ಗೋರ. — ಕೋರ. A poker (ಪಾವಕ Nn. 122, Mr. 526).

ಕಿಂಚನ kim-ā-na. Further not; to a certain degree; somewhat.

ಕಿಂಚಿತೆ kim-āit. Somewhat. 2, a little.

ಕಿಂಚಿತೆ kiñcita. Tbh. of ಕಿಂಚಿತ್. ಕಿಂಚಿತದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ಎನು? (Prv.).

ಕಿಂಚಿತೆ kiñcit-praudhē. A woman not long married, etc. (ಸುವಾಸಿನಿ Mr. 306).

ಕಿಂಚಿದ್ಧುತಕಾಲ kiñcit-bhūtākāla. Some time ago, time just passed (Śmd. 400).

ಕಿಂಚುಲಕ kiñculaka. An earth-worm, a certain worm (ಗಿಣ್ಣು ಪದ q. v., ನಾಯಿನೋಲಿ Mr. 411).

ಕಿಂಚುಲುಕ kiñculuka. An earth-worm.

ಕಿಂಜಲ್ಕ kiñjalka. The filament of a plant, especially the filament or blossom of a lotus.

ಕಿಟಕಿ *kiṭaki*. = ಕಿಟಕಿ, etc. (My.). ಕಿಟಕಿಯಿನ್ದ ನುಸುಳುವವ ಹೆದ್ದಾ
ಗಲಿನ್ದ ದಾರನೇ? (Priv.). See ಕಿಡಕ.

ಕಿಟಿ *kiṭi*. An imitative sound. — ಕಿಟಕಿಟ. *rep.* = ಕಿ
ಟಕಿಟ. (S. Mhr.). — ಕಿಟಕಿಟ. *dupl.* A vexing, troubling
noise (S. Mhr.).

ಕಿಟಿ *kiṭi*. = ಕಿರ, ಕಿಂ. A hog.

ಕಿಟಿಕಿ *kiṭiki*. = ಕಿಟಕಿ, ಕಿಡಕ, ಕಿಡಿ. A window; a wicket (My.;
Mhr., H. ಬಿಡಕೇ; M. ಕುಡುಕ್ಕು). See B. 4, 121; Si. 109;
Priv. s. ತೆವಿ 1.

ಕಿಟ್ಟ *kiṭṭa*. A *gajuga* (Molucca bean) that is
very strong and therefore especially used
for a marble (My.). ಕಿಟ್ಟದಿನ್ದ ಹೊಡೆದು, ಲೊಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ
(Priv.).

ಕಿಟ್ಟ *kiṭṭa*. 1. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. (My.).

ಕಿಟ್ಟ *kiṭṭa*. 2. = ಕಿಟ್ಟು. *Secretion, excretion; excrement; dirt;*
dross of iron in or after fusion; dregs of oil; rust, etc.;
cow-dung kept in a pit (S. Mhr.). ಎರಡು ಕಿಟ್ಟ (Smd. 89).
ಕಟ್ಟುನದ ಕಿಟ್ಟ (ಮಣ್ಣಿನ ರ. Nr.). ಕಟ್ಟಿನದ ಕಿಟ್ಟ (ಮಣ್ಣಿನ ರ, etc. Si.
332).

ಕಿಟ್ಟಿ *kiṭṭi*. (fr. ಕಿಟ). A kind of torture, in which
the hands, ears or noses of people are
pressed between two sticks (My.; T., M.; Tē.
ಕಿಟ್ಟಿಕೋಲಿ).

ಕಿಟ್ಟು *kiṭṭu*. = ಗಟ್ಟು. To touch, to reach. 2, to
come to hand, to be reached, to be obtained
(ಸ್ಪರ್ಶನ Smd. Dh.; T., M.; Tē. ಕಿಟ್ಟು, ಕಿರಿ, ಗಿಟ್ಟು, also: to
be crowded, squeezed, or shut together; T. ಕಿಟ್ಟು, M. ಕಿಡೆ,
ಕಿಡೆ, to approach, come near, etc.; to be obtained; cf.
ಕಡು 1).

ಕಿಟ್ಟು *kiṭṭu*. Tbh. of ಕಿಟ್ಟ. ಅವರದ್ದ ಎಣ್ಣೆ ಕಿಟ್ಟು (ಹೆಬ್ಬಿ G.).

ಕಿಡ *kiḍa*. A man who is ruined, etc. See ಎಡ್ಡದ
ಗಡ.

ಕಿಡಕಿ *kiḍaki*. = ಕಿಟಕಿ, etc. (S. Mhr.). — ಕಿಡಕಿವಡಕು. One of
the two frames of which folding-windows consist (S.
Mhr.; My. as ಕಿಟಕಿವಡಕು). — ಕಿಡಕಿದಾಗಲು. The window-
opening (S. Mhr.; My. s. ಕಿಟಕಿದಾಗಲು). — ಕಿಡಕಿದಾವಲಿ. An
ornament for the ear, worn by females (S. Mhr., My. as
ಕಿಟಕಿದಾವಲಿ).

ಕಿಡಿ *kiḍi*. 1. A spark (ಸ್ಫುಲಿಂಗ, ಕಣ HIA.; ಅಗ್ನಿಕಣ Smd.
• 12; C.; Tu.; Si. 25; T. ಕಿಳರ್, to be bright, shine; ಚಿಡಿ,
splendour; ಕಿಡಿ, great fame). See Bp. 44, 20; 51, 59; 60,
5; Bh. 1, 20, 54. 60. 61; J. 8, 38; ಕಣ್ಣಿಡಿ, ಕೆಂಗಿಡಿ, ಗಿಡುಗಿಡಿ,
ತನುಗಿಡಿ. — ಕಿಡಿಯಿನ್ದ ಕಾಡು ಸುಡ ಬಹುದು (Priv.). — ಕಿಡಿ ಕಿಡಿ.
rep. (Rāv. 5, after 122). — ಕಿಡಿ ಕಿಡಿಯಾಗು. — ಆಗು. To be-
come very angry or enraged (Č. Bp. 47, 29; J. 22, 44).
ಕಿಡಿ ಕಿಡಿವೋಗು. — ವೋಗು. = ಕಿಡಿ ಕಿಡಿಯಾಗು. (Grj. 9, after 114).
— ಕಿಡಿಗಣ್. — ಕಣ್. A fiery, red eye (J. 28, 46). — ಕಿಡಿಗಣ್ಣು.
— ಕಣ್ಣು. Śiva (ತಿಯುವುಕ Čt. II, 31). — ಕಿಡಿಗಡ್. — ಕಡ್. To
rain sparks (Rām. 6, 14, 20). — ಕಿಡಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To
emit sparks (Grj. 8, 48). — ಕಿಡಿಗದಡ್. — ಕದಡ್. ಕಿಡಿಗದ
ಡು. Sparks to fly about. ಕಿಡಿಗದಡು (Sāv. 4, 87).
ಕಿಡಿಗದಡುವ ಅಗ್ನಿ (ಬಾಲಕ Mr. 525). — ಕಿಡಿ ಪಾಡು. = ಕಿಡಿಗದಡ್.
(Sāv. 4, 1). — ಕಿಡಿಕೆ. A little fire (C.). — ಕಿಡಿಯಡು.
— ರಾಡು. To send forth or emit sparks (J. 4, 36; 12, 39;
13, 36). — ಕಿಡಿಯೇದಗಿ. — ಎದಗಿ. A shining spark (ಕಣ,

ಸ್ಫುಲಿಂಗ Mr. 47). — ಕಿಡಿವೇದ್. — ಬೀದ್. Sparks to fall. ಕಿಡಿ
ವೇದ್ವಿರ ತಾಗೆ ರಥಂ ರಥಂಗೇಳರ್ (Abh. P. 13, 75). — ಕಿಡಿ ಸಾ
ಸು. = ಕಿಡಿಯಡು. (Sāv. 4, 7).

ಕಿಡಿ *kiḍi*. 2. One who ruins or destroys. — ಕಿಡಿ
ಗಡಿ. — ಕೇಡಿ. *dupl.* One who destroys everything, as a
boy (S. Mhr.). — ಕಿಡಿಗೇಡಿತನ. — ಕೇಡಿತನ. The nature (of
certain boys) to destroy or spoil utensils, etc.; mischief-
making (S. Mhr.; ಕೇಟಕತನ G.).

ಕಿಡಿರಿ *kiḍiri*. = ಕಿಡಕಿ, etc. (ಪ್ರಥಮ G.; B. 4, 225. 296).

ಕಿಡಿಸು *kiḍisu*. = ಕೆಡಿಸು. To destroy, to ruin
(Smd. 226, where Mdb. and Kāv. I, 3, 76 read ನೆಗಿಡು.
288. 301). ಕಿಡಿಸದಂ (ಅದಿಂದ Smd. I).

ಕಿಡು *kiḍu*. 1. (= ಕೆಡೆ 2). Touching; approach.
(T. ಕಿಡ್ಕಿ; M. ಕಿಟ್ಟು, ಕಿಡೆ; see ಕಿಟ್ಟು). — ಕಿಡು ಕುಟ್ಟು. To knock
against, to collide with (ಸಂಘಟ್ಟನ Smd. Dh.). — ಕಿಡುಗು
ಟ್ಟು. = ಕಿಡು ಕುಟ್ಟು. ತಪ್ಪಂ ತನ್ನಿಳ್ ವಳಂಚಿ ಕಿಡುಗುಟ್ಟು ತಪ್ಪೆವಮ್ಮು
ಗಳನಂ (Smd. 286. 287).

ಕಿಡು *kiḍu*. 2. = ಕೆಡು. To go to ruin, to be de-
stroyed, to perish; to spoil, to be damaged;
to come to nothing; to disappear, to go out
(ಎನಾಕ Smd. Dh.; T., M. ಕೆಡು; Tē. ಚಡು, ಚವಳ; T. ಚವಟ್ಟು,
ಚರ, to destroy). P. p. ಕಿಟ್ಟು (Smd. 282. 284). ನಾಮಪ್ರಸ
ದ್ಧಿ ಕಿಡದ ಪಕ್ಕಂ (62). ನಾಮಂ ಕಿಡುಪಾಡೆ (63). ಪಾವನಕಿಡಲೊ
ದಂ ನೀರ್ ತಿಳಿವುದು (295).

ಕಿಡುಕ *kiḍu-ka*. (Smd. 241). = ಕೆಡುಕ, etc. A man
who destroys, etc. ಕಿಡುಕನು (ಅವಕೇರ್ಚಿ HIA.).

ಕಿಣ *kiṇa*. A callosity; a wart; a scar.

ಕಿಣಿ *kiṇi*. 1. = ಗಣಿ 1. An imitative sound. (T. ಕಣ್,
a ringing sound; ಕಿಣಿ, cymbal; Tē. ಕಿಣಿಕಿಣಾರಾಡು, to tinkle,
etc.). — ಕಿಣಿಕಿಣಿ ಎನ್ನು. To tinkle, to tinkle, as small bells,
etc. (My.). — ಕಿಣಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To tinkle, etc. (My.).

ಕಿಣಿ *kiṇi*. 2. Any impurity of the teeth (ದಪ್ಪದ
ಮಲ Ss.). — ಕಿಣಿವರ್. — ವರ್. A tooth covered with foul
matter (V. 35, after 55).

ಕಿಣಿಹಿ *kiṇihi*. The plant *Achyranthes aspera*.

ಕಿಣ್ಣಿ *kiṇṇi*. = ಕಣ್ಣಿ 1. A chink; a gap; an open-
ing; a clift (C.; Mhr. ಬಿಡ್ಡ). See ಕಕ್ಕ-, ಹೇರುಗಿಣ್ಣಿ, ಬೆಳ
ಕಿಣ್ಣಿ. — ಕಿಣ್ಣಿಹಲ್ಲು. = ಕಣ್ಣಿವರ್. (C.).

ಕಿಣ್ವ *kiṇva*. Ferment, a drug used to produce fermentation.

ಕಿತ *kita*. (?). A mistake for ಕೀತ of ಕೀ? ಕಿತನಾಸಿ
(Smd. 221, o. r., in Mdb. M8., ಕೃತನಾಸಿ).

ಕಿತಮ *kitama*. Tbh. of ಕೃತಿಮ (S. Mhr.).

ಕಿತವ *kitava*. A gambler; a cheat, a fraudulent man (Sāv.
2, 111). 2, the thorn-apple, *Datura metel* (ಮದ್ದುಗುಣಕ
ಯ ಗಡ G.).

ಕಿತಾಬು *kitāba*. = ಕಿತಾಬು. (B. 5, 199. 232. 268).

ಕಿತಾಬು *kitābu*. A title. 2, a book (C.; Mhr., H.; B. 5, 268).

ಕಿತ್ತಡ *kittada*. Disagreeableness, disgustful-
ness (ಕಿಸುರ್ Čt. II, 118; ಕಿಸುರ್ Kk. 72; see Abh. P.
7, 81).

ಕಿತ್ತಡಿ *kittadi*. See s. ಕಿತ್ತು 1.

ಕಿತ್ತಳೆ *kittalē*. See s. ಕಿತ್ತು 1.

ಕಿತ್ತಾ kittā. A time, turn (My.; Mhr., H.). — ಕಿತ್ತಾವಾರ. In portions or fragments (My.; H.).

ಕಿತ್ತಾಟ kittāṭa. (= ಕಲ್ಲಾಟ). Strife, quarrel (My.; T. ಕಟ್ಟಾಟ, ಕಟ್ಟಲಾಟ, more properly ಕಟ್ಟಲಾಟ, Rottler).

ಕಿತ್ತಾನ್ kittān. A sort of hempen cloth, canvas (My.; Si. 221; Mhr. ಕಿತ್ತಾನ; H. ಕಿತಾನಿ, ಕಿತ್ತಾನ್, ಕಿತಾನ್).

ಕಿತ್ತು kittu. 1. = ಕುತ್ತು 1. (ಚೆಟ್ಟು 1). Another form of ಕಿಡು (Śmd. 215). That is small, short, (or restrained). (T. ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು; M. ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು, ಚೊಟ್ಟು; Tē. ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು; see ಕಿರು). — ಕಿತ್ತಡಿ. -ಅಡಿ. (Śmd. 215). A person whose feet are restrained, an ascetic, a rishi (ವ್ರತೆ Śmd. II; Kk. 76; ಏತೆ Ūt. I, 81; ತವಸಿ, ಜೋಗಿ, etc., ಮುಖ Kk. 33; Śm. 34; Śāv. 2, 83). — ಕಿತ್ತಳೆ. = (ಕಿಚಿಲಿ), ಕಿತ್ತೆ, ಕಿತ್ತಳೆ. An orange (C.; Tu. ಕಿತ್ತಲಿ, ಕಿತ್ತಳೆ, ಕಿತ್ತೆ; Tē. ಕಿತ್ತಳೆ; T. ಚಿಡಳೆ, a citron). See J. 19, 6; B. 4, 64; 5, 135. — ಕಿತ್ತಳೆಗಿಡ. = ಕಿತ್ತಳೆಮರ. (ಬರಾವತ, ನಾಗರಂಗ, ಭೂಮಿಜಮ್ಮುಕ G.; S. Mhr.). — ಕಿತ್ತಳೆಮರ. The orange tree, Citrus aurantium L. (St. & Pl.; My.). — ಕಿತ್ತಳೆಹಣ್ಣು. A ripe orange (ನಾರಂಗ, etc. G.; My.). — ಕಿತ್ತಳೆ. -ಅಳೆ. (Śmd. 215, not in Mdb. which in its stead has a ಕಿತ್ತಿನಿದಂ or ಕಿತ್ತಿನೀದಂ, that in another MS. appears as ಕಿತ್ತಿನಂ). — ಕಿತ್ತಳೆ. -ಇಳೆ. (Śmd. 215). = ಕಿತ್ತಳೆ, (ಕಿತ್ತಳೆ). — ಕಿತ್ತಳೆ. -ಈಳೆ. This form is probably to be presupposed for ಕಿತ್ತಳೆ (cf. ಪೇರೀಳೆ). — ಕಿತ್ತೂರು. -ಈರು. N. of a place (B. 4, 216). — ಕಿತ್ತಸರ್. -ಎಸರ್. (Śmd. 215). A small flower-leaf (ಕಿಡಿಯೆಸರ್ Ūt. II, 90).

ಕಿತ್ತು kittu. 2. = (ಕಿರ್ತು), ಕಿತ್ತು. P. p. of (ಕಿರು 2), ಕಿರು 2.

ಕಿತ್ತು kittu. 3. To pluck out or up (S. Mhr.; T. ಕುತ್ತು; cf. ಕಿರು 2). See Sp. s. Tbh. ಏತೆ 2; Prv. s. ಪುಣ್ಯ.

ಕಿತ್ತೆ kitlā. = ಕಿತ್ತಳೆ, etc., s. ಕಿತ್ತು 1.

ಕಿನ್ kin. = ಕಿರು 1 (Śmd. 209), etc. The state of being below, under, lower. — ಕಿನ್ನೀರ್. (Śmd. 210). Low water. — ಕಿನ್ನೆಲ. (Śmd. 210). Low ground.

ಕಿನರಾಪ ಕಿನಾಕಾಪು. ಕಿನರಾಪು ಕಿನಾಕಾಪು. = ಕಿರಾಪ. (C.; Mhr., H. ಕಿನರಾವ, -ಬ).

ಕಿನಾರ ಕಿನಾರ. Edge, side, border (My.; Mhr., H. ಕಿನಾರಾ, ಕಿನಾರ).

ಕಿನಾರ ಕಿನಾರೆ. = ಕಿನಾರ. (My.).

ಕಿನಿಸು kinisu. 1. To be or become angry (ಕೋಪ Śmd. Dh.; Grj. 9, after 114; Tē. ಕಿನ).

ಕಿನಿಸು kinisu. 2. Anger, wrath (ಕತೆ Ūt. I, 16; ಕಳೆ ಮೂದು I, 36; ಕಾಯ್ತು, ಕೋಪ II, 98; ಕೋಪ II, 27; ಮೂಳಸು, ಕಾಯ್ತು, ಕನರ, ಕನರೈ, ಕೋಪ, etc. Śm. 39; Kk. 43; Tē. ಕಿನಿಕೆ, ಕಿನೈ).

ಕಿನ್ನರ kim-nara. What sort of man? 2, a being with a human figure and the head of a horse (ಅಶ್ವಾಸ್ಯ Mr. 56), reckoned among the gandharvas; a demigod attached to the service of Kuvēra. 3, a N. (Bp. 9, 45; 29, 16. 31; 87, 6; 47, 37). — ಕಿನ್ನರದೇವ. N. (Bp. 36, 31). — ಕಿನ್ನರದೊಮ್ಮೆ ದೇವ. N. (Bp. 28, 53). — ಕಿನ್ನರದೊಮ್ಮೆಯ್ಯ. N. (Bp. 28, 28; 36, 16). — ಕಿನ್ನರದೊಮ್ಮೆದೇವ. N. (Bp. 28, 2. 59; 29, 22. 31; 54, 77; 61, 9). — ಕಿನ್ನರದೊಮ್ಮೆದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 28, 6; 29, 26; 58, 2). — ಕಿನ್ನರಯ್ಯ. N. (Bp. 28 sum.; 29 sum.; 29, 11. 33; 35, 57; 36, 4. 35; 43, 49). — ಕಿನ್ನರತರಣ. N. (Bp. 28, 68; 29, 10; 36 sum.; 36, 44).

ಕಿನ್ನರವತಿ kinnara-pati. Kuvēra (ಪೊನ್ನೊಡೆಯ, ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕನ ರಸ, ಅಯ್ಯೋಗನ ಕೆಳೆಯ Śm. 13).

ಕಿನ್ನರಿ kinnari. A female Kinnara (Śāv. 3, after 35). 2, = ಕಿನ್ನರಿ. The lute of the Candālas (Sk.; C.; Tē. ಕಿನ್ನರೆ, ಕಿನ್ನರೆ; T., M. ಕಿನ್ನರ, ಕಿನ್ನರಿ). See Bp. 28, 4; B. 5, 187. — ಕಿನ್ನರಾಯಿ. The calabash of the kinnari (S. Mhr.).

ಕಿನ್ನರೀಯೆ kinnari-kriyē. Playing the kinnari. See ಮುರೆ.

ಕಿನ್ನರೇಕ kinnara-īsa. Kuvēra. (Bp. 36, 4).

ಕಿನ್ನರೇಶ್ವರ kinnara-īśvara. Kuvēra. (Bp. 36, 2).

ಕಿನ್ನೂರಿ kinnūri. = ಕಿನ್ನರಿ No 2. (S. Mhr.).

ಕಿಪ್ kip. = ಕಿರು 1, etc. The state of being below, etc. — ಕಿಪ್ಪಿಟ್ಟಿ. = ಕಿಪ್ಪಿಟ್ಟಿ q. v., ಕಿರ್ಪೊಟ್ಟಿ, ಕಿಡ್ಪಿಟ್ಟಿ. (C.).

ಕಿಪ್ಪರಿ kippari. To jump (Rām. 5, 8, 48; cf. ಕುಪ್ಪಳ ಸು 2P).

ಕಿಫಾಯತಿ kiphāyati. Profit, gain (C.; Mhr. ಕಿಫಾಏತಿ).

ಕಿಬ್ kib. = ಕಿವ, etc. — ಕಿಬ್ಬಿ. = ಕಿಬ್ಬರಿ, etc. (Bh. 4, 2, 57). — ಕಿಬ್ಬಿ. The flank of an animal. ಸಾಲಿಗನು ಬನ್ನದ ಎ ದುವಾಗ ಕಿಬ್ಬಿಯ ಕೆಳು ಮುಡಿದನ್ನೆ (Sp.). — ಕಿಬ್ಬರಿ. = ಕಿಬ್ಬಿ, ಕಿಬ್ಬಿ, ಕಿಬ್ಬರಿ. (My.; Śāv. 3, 51). — ಕಿಬ್ಬುಮು. The lower belly, the abdomen, the hypogastrio region; the pelvis. ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗಣ ಕಿಬ್ಬುಮು (ವಸ್ತಿ Nr.; Bh. 1, 4, 15). — ಕಿಬ್ಬಿಟ್ಟಿ. -ಪೊಟ್ಟಿ. = ಕಿಪ್ಪಿಟ್ಟಿ, etc., ಕಿಬ್ಬುಮು. (My.; ಹೊಕ್ಕುಡುಕೆಗಣ ಕಿವ ಹೊಟ್ಟಿ, ವಸ್ತಿ Si. 208).

ಕಿಮ kim. = ಕಿಂ, q. v. ಕಿಮ್ಮೇ ಪ್ರತಿವಚನಂ (Ūt. I, 90).

ಕಿಮಿ kimi. = ಕಿವಿ, q. v. (My.; ಕರ್ಣ, ತೋತ್ರ, ತ್ರವ, etc. Si. 215). See ಕಿರಿ.

ಕಿಮಿಚು kimiču. = ಕಿವಚು, etc. (My.).

ಕಿಮು kimu. Either, or, whether.

ಕಿಮುಕ್ kimuk. = ಕಿರ್ಪ. — ಕಿಮುಕ್ಕಿನ್ನು. To make slight noise (with any part of the body, My.).

ಕಿಮುತ kim-uta. Either, or, whether.

ಕಿಮುಡ್ಡಿ kimuḍḍi. The state of being crushed, made small, etc. (Tē. ಕಿಮುಡು = ಅಲ್ಪ). — ಕಿಮುಡ್ಡಿದ. -ತುಡ. To crush or make small by trampling on (ಸಣ್ಣಮ್ ಅಗಿ ತುಡಿ Śmd. I).

ಕಿಮುಡ್ಡಿ kimuḍḍi. 1. = ಕಿವುಡು, etc., ಕಿವುಡ್ಡಿ. To crush, bruise or squeeze by means of the hand (ಪಸ್ತಮರ್ದನ Śmd. Dh.). 2, to shrivel. ಜು ಚರ್ಪ ಪೋರ್ ಬಿಸಿರ್ ಅಳುರೆ ಕಿಮುಡ್ಡಿದ ತಳೆರನ್ನೆ ನೊನ್ನು, ಗುಣನನ್ನಿ (Śmd. 39).

ಕಿಮುಡ್ಡಿ kimuḍḍi. 2. The state of being crushed by means of the hand, etc. (ಪಸ್ತವಮರ್ದನಂ Śā.).

ಕಿಮ್ಮಚ kim-pāca. Cooking what? 2, one who cooks nothing; miserly, avaricious.

ಕಿಮ್ಮಚಾನ kim-pācāna. = ಕಿಮ್ಮಚ. Miserly, avaricious.

ಕಿಮ್ಮಾಕೆ kim-pāka. Unripe; stupid; ohildish; — a cucurbitaceous plant, Trichosanthes palmata (= ಮಹಾಕಾಳ). 2, = ಕಾಂಚರ, q. v.

ಕಿಮ್ಮುರುಪ್ಪ kim-purusha. = ಕಿನ್ನರ. A demigod attached to the service of Kuvēra.

ಕಿಮ್ಮತ್ತು kimmattu. Price; worth (C.; Si. 347; Mhr., H. ಕಿಮ್ಮತ).

ಕಿಮ್ಮಿರ kimmira. Tbh. of ಕಿಮ್ಮಿರ. (My.; Tē.). — ಕಿಮ್ಮಿರ
ವೈರಿ. Bhtmasēna (My.).

ಕಿರ kira. = ಕಿಟಿ, etc. A hog.

ಕಿರಣ kirāṇa. A ray of light (ಕದಿರā Ūt. II, 14; Kk. 66; Śm.
105; see ವಿಪ್ರ.).

ಕಿರಯ kiraya. Tbh. of ಕ್ರಯ. (My.).

ಕಿರಮಂಜಿ kiramanji. Cochineal; cochineal colour (C.;
Mhr. ಕಿರಮಜಲ).

ಕಿರಾನಿ kirāṇi. Grocery, as sugar, spices, etc. (C.; Mhr. ಕಿ
ರಾನಾ).

ಕಿರಾತ kirāta. The name of a savage tribe that inhabits
woods and mountains (ಬುಲ್ಬುಲ, ಶಾಬರ Nn. 127). 2, = ಕಿರಾ
ತತಿಕ್ರ, (ಕಿರಿಯಾತು, ಚಿದಾಯಿತ, etc.). 3, a dwarf (see Hlā.
s. ಒಡರ್ & cf. ಕಿರು 1). 4, N. of a poem (Śmd. 408). See
Prv. s. ಪುರಾತನ.

ಕಿರಾತಕಿ kirātaka. The tribe of the Kirātas. (My.).

ಕಿರಾತತಿಕ್ರ kirāta-tikta. (= ಕಿರಾತ No. 2). A kind of gentian,
Agathotes chirayta Don. (Gentiana chirayta Roxb.).

ಕಿರಾತಿ kirāti. A woman of the Kirāta tribe (Sk.).

ಕಿರಾತಿ kirātā. = ಕಿರಾತಿ. (Śmd. 144; My.).

ಕಿರಾಯ kirāya. Rent, hire, fare (My.; Br., H.).

ಕಿರಿ kiri. 1. = ಕೆರೆ 2. To shave (ವಪನ Śmd. Dh.; T. ಚಿ
ರೈ, M. ಚರ; cf. ಕಲಸಿ).

ಕಿರಿ kiri. 2. To display or show the teeth, to
grin (ದನ್ವಿವಕನ Śmd. Dh.; My.; cf. ಕಸಿ 1). ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು
ಗಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದರೂ ಗಣ್ಣು ಸತ್ತ ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಬೋದಿಸದೇ ಬಿಡರು
(Prv.). See ಪಲ್ಲಿರಿ.

ಕಿರಿ kiri. 3. A knot in thread (ತನ್ಮುಗ್ರಸ್ಥಿ Śmd. Dh.;
cf. ಕೆಚ್ಚು 2 & 3; Tē. ಕಿರಿ, to be tight; ಕಿರಾ? ಸಿಲ್ಪು?).

ಕಿರಿ kiri. = ಕಿರ, etc. A hog (ವರಾಹ Śmd. Dh.).

ಕಿರಿಯಾತು kiriyātu. = ಚಿದಾಯಿತ. Tbh. of ಕಿರಾತ No. 2. (St.
& Pl.; Mhr. ಕಿರಾತತ).

ಕಿರಿಕಿರಿ kirikiri. = ಕಿರಕಿರಿ. Teasing, annoyance, trouble (C.;
H.).

ಕಿರೇಟಿ kirīṭa. A crest, a diadem, a crown, a tiara (ಉಪ್ಪೇಷ,
ಮಕುಟ Nn. 121).

ಕಿರೇಟಾಪದ kirīṭa-rāpa. N. of a bird (ಕೋಟಿ 2, q. v., o. r. ಕಿರೇ
ಟಾಪಾ).

ಕಿರೇಟಿ kirīṭi. Decorated with a diadem, crowned. 2, N.
of Arjuna, etc. (Śmd. 267; J. 9, 12; 12, 13).

ಕಿರುಟಿಗ kiruṭiga. The bay-backed shrike (Bd.;
Pr.).

ಕಿರುಟಿಗಿ kiruṭigē. The Keroula shrike, Keroula
indica (Bd.);—the great Indian shrike, Lanius
burra (Bd.);—the Lahtora butcher bird,
Lanius lahtora (Bd.).

ಕಿರೆ kirē. (= ಕೆರೆ). — ಕಿರಿಸೂಪ್ಪುಗಿಡ. The herb Amarantus
frumentaceus Roxb. (St. & Pl.).

ಕಿರ ಕಿರ. ಕಿರು. To make close, to confine: to
close or shut, as a door (Abh. P. 10, 8); to
block up, as a road (J. 23, 35); to make a fence,
to put (something) as a hedge (Bp. 60, 50); to
give security to (J. 4, 19); to shut, as the

mouth (Bh. 7, 1, 11); to shut the mouth, to be
silent (Bh. 7, 1, 15; J. 17, 50); to enwrap, to en-
velop, to cover, as darkness does (J. 2, 16; 26,
6); to lay one's self on, to cover (with locative,
Bh. 3, 14, 1;—ವ್ಯವಧಾನ Śmd. Dh.; T. ಕೆದಿ, to narrow, to
contract; to fasten, to close; to stuff, press in; to be
thronged or crowded; M. ಕೆದಿಕ್ಕು, to fill up, dam up;
to oppose, to resist; see ಕೆದಿ 1, ಗಿಡಕು, ಸದಿಗು, ಸದಿ). P. p.
ಕೆತ್ತು (Śmd. 285. 287).

ಕಿರ ಕಿರ 1. = ಕೆದಿ, etc. — ಕಿರಕಸಾರಿ. = ಕಿರುಕಸಾರಿ. An
annual herb, used as a potherb, Amaranthus campestris
Willd. (Z.). — ಕಿರಕುಳ. = ಕಿರುಕುಳ, etc. A trifling, inferior
kind: a little amount or worth (S. Mhr.; cf. Mhr. ಕಿರಕುಳ
ಕುಳ, ಕಿರಕೋಳ). 2, petty annoyance (My.). — ಕಿರಕೋಳ. =
ಕಿರುಕುಳ No. 2. (My.). — ಕಿರಗುಣ್ಣಿ. -ಕುಣ್ಣಿ. A small ಕುಣ್ಣಿ
(S. Mhr.). — ಕಿರಿದು. = ಕಿರುದು No. 2. (C.).

ಕಿರ ಕಿರ 2. = ಕಿರಕು, (ಕಿರು 2, ಕೆರ 2), ಗಿರು 2, ಗೆರ 2.
An imitative sound. — ಕಿರಕಿರ. rep. The sound of
creaking shoes, of cart wheels, of doors, etc. (My.; T.;
Tē. ಕಿರಕಿರ; M. ಕಿರುಕಿರ, rustling, rattling).

ಕಿರ ಕಿರ 3. = ಕಿರು 2, etc. — ಕಿರಗುಟ್ಟು. = ಕಿರುಗುಟ್ಟು, q. v.
(My.).

ಕಿರಕು kiraku. = ಕಿರು 2, ಕಿರಕಿ, ಗಿರಕು. — ಕಿರಕುಕಿರಕು. =
ಕಿರಕಿರ. (My.); also: the noise made by the friction of
bamboos (My.). — ಕಿರಕುರಾಟ. A small creaking machine
for clearing cotton from the seeds (My.); a chain-wheel
used for drawing up water (My.); a kind of whirligig
(My.).

ಕಿರಕು kirāku. = ಕಿರಾಕು, ಕಿರುಕು, ಕಿರಕು 2. To cry,
to shout, to scream (Si. 294; cf. ಕಕ್ಕು, T. ಕಿರಾಕಿರಾ,
ಕಿರಾಕು, Mhr. ಕಿರ).

ಕಿರಕುವಿಕೆ kirācuvikē. Crying, etc. ಕಾಳಗದ ಕಕ್ಕು
ದಿನ ಕಿರಕುವಿಕೆ (ಕ್ರನ್ನನ Si. 295).

ಕಿರಿದು kirādu. See s. ಕಿರಿ 1.

ಕಿರಬಿ kirāba. = ಕಿರುಬಿ, ಕಿರುಬಿ, ಕುರುಬಿ 2, ಕುರುಬನ 2. (S.
Mhr.). 2, a leopard (My.). See ಕತ್ತೆ.

ಕಿರಬು kirābu. = ಕಿರುಬು, etc. A hyena (S. Mhr.; ತರ
ಕ್ಕು, ಮೃಗಾತನ, ರಂಕು G.; Tē. ಕೊರಪೋತು, ಕೊರ್ನ, ಕೊಣ್ಣಿ ದೋ
ತು, ಕೊರ್ನಾ).

ಕಿರ ಕಿರ. (fr. ಕಿರ). = ಕಿಗ, (ಕಿತ್ತು 1), ಕಿರು 1, ಕಿರು 1, ಕೀಟು 1,
ಕೀನ, ಕುರು, (ಕೊಂಡ, ಕೊದ 4, ಕೊದಕಿ, ಗಡ್ಡ, ಗುಜುರು,
ಗುಜ್ಜು, ಜಿಕ್ಕು), ಜಿಟಿ 1, ಜಿಟಿ 1, (ಜಿನ್ನ 2), ಜಿರು, ಸಿರಿ 1. That
which is curt, small, little, short, young, in-
significant, trifling; (small, junior, etc.; T. ಚಿರು;
M. ಚಿರು, ಚಿರು; Tē. ಕಿರ, ಚಿರು, ಚಿರು, ಚಿರು; Tu. ಕಿರಿ, ಕಿರು, ಕಿರು).
— ಕಿರ ಕಿರ. rep. ಕಿರ ಕಿರಾಯ ಸಮಯಿಗವನ್ ಎಟ್ಟಿಟ್ಟಿ (Bp. 52,
30). — ಕಿರಕುಮ್ಬುಳ. (Si. 161). — ಕಿರಕುಲ. = ಕಿರುಕುಲ, etc.
An inferior caste; a low-caste man (Bp. 58, 49). — ಕಿರ
ಕೊಣ್ಣು. A small branch or twig (My.; G.). — ಕಿರಗಡಲೆ.
-ಕಡಲೆ. (Si. 804). — ಕಿರಗಣ್ಣಿ. A small bell (C.; Si. 221).
— ಕಿರಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A small eye (My.; G.). — ಕಿರಗಿರಿ.
-ಕಿರಿ. A small ear (C.; B. 5, 34). — ಕಿರಗುಳ್ಳು. = ಚಿರುಗುಳ್ಳು.
A prickly undershrub, the Indian nightshade, Solanum

(Sév. 8, 28). — ಕಿರುಗಿಣ್ಣು. A small round bell (ಕಂಕಣಿ, ಕ್ಷುಧ್ರಘಟ್ಟಿಕೆ Nr.). — ಕಿರುಗೇಣ್ಣು. A short sword (Sév. 3, 26). — ಕಿರುಗೊರಳು. — ಕೊರಳು. A short neck (Rām. 8, 8, 15). — ಕಿರುಗೋಣಿ. (Smd. 385; Kk. 98). A small gōṇi. 2. = ಕಿರುಗೋಳಿ. (ತುಪಸರ್ವ Mr. 149, o. r. ಕಿರುಗೋಳಿ). — ಕಿರುಗೋಳಿ. = ಕಿರುಗೋಣಿ No. 2. The tree *Urostigma pisiferum* Miq. (St. & Pl.). — ಕಿರುಜವೆ. A kind of barley. See Nr. s. ಅಡುವತ್ತು. — ಕಿರುಡೊಳ್ಳು. The abdomen (Dp. 132, 5). — ಕಿರುತಾಳಿ ಗಿಡ. A kind of palm tree (Si. 166; cf. ಕಿರುದಾದಿ). — ಕಿರುದಂಗ. — ತಂಗ. The youngest of one's sisters (ಒಡವುಟ್ಟಿದ್ Kk. 71). — ಕಿರುದಳಿರ. — ತಳಿರ. Tender, young foliage (Sév. 3, 27). — ಕಿರುದಾರ. A short thread (Bp. 47, 30). — ಕಿರುದಾದಿ. — ತಾದಿ. The palmyra palm, *Borassus flabelliformis* Lin. (ತಾಲಿ Nr.). — ಕಿರುದಿನ. A few days (Bp. 27, 21). — ಕಿರುದಿನಸಂಗರ್. = ಕಿರುದಿನ. (Bp. 16, 21). — ಕಿರುದುಮುಡಿ. — ತುಮುಡಿ. A plant that stings like a nettle, *Tragia cannabina* Lin. f. (St. & Pl.). — ಕಿರುದರೆ. — ತರೆ. A wave (ತರಂಗ, ಭಂಗ, ಎಳೆ Mr. 406; J. 30, 6). — ಕಿರು ದೇಗು. — ತೇಗು. The shrub *Clerodendrum siphonanthus* R. Br. (ಫಂಚೆ, ದ್ರಾಹ್ಯ, ಪಡ್ಡಿ ಭಾರ್ಗಿ, etc. Nr., o. r. ಕಿರುದೇಗು; Si. 143). 2, ಭೃಗುಡೆ, ಸ್ವಸ್ತ, ಕಾನ್ತಿ (Mr. 140, o. r. ಸ್ವಸ್ತ, ಕಾಸಮ್ಮ, ಕಾಸಾನ್ತಿ; perhaps ಕಾಸಮ್ಮ; Sk. ಕಾಸತ್ is = ಕಿರು ದೇಗು 1). — ಕಿರುದೇಗು. = ಕಿರುದೇಗು, q. v. — ಕಿರುದೊಡೆ. — ತೊಡೆ. The shank or lower part of the leg from the ankle to the knee (ಪ್ರಸ್ತ, ಪಂಫಿ Hlā., Mr. 332). 2, the upper part of the leg, especially its inner side (S. Mhr.; Bp. 4, 18). ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗಮ್ ಎನ್ನು, ಅನೆ ಕುದುರೆಗೆ ಕೊಳ ಅದ ಕಿರುದೊಡೆಯ ಚಡ್ಡ (Smd. II). — ಕಿರುನಗೆ. A smile (J. 2, 48; ಸ್ತುತ Si. 73). — ಕಿರುನವಣೆ. The plant *Panicum miliaceum* (ಅಣು Nr.). — ಕಿರುನಾಯ್ಕ. (Smd. 215). A small dog. — ಕಿರುನೆಲಿ. (Smd. 215, o. r. — ನೆಲ). A small annual herb, *Phyllanthus niruri* L. (St. & Pl.; C.; see ಕಿರುಯ ನೆಲಿ). — ಕಿರುನೇರವು. The just risen sun (Dp. 132, 8). — ಕಿರುಪಕ್ಷಿ. A small bird (ಹ್ರಸ್ವಿ Mr. 175). ಕಿರುಬತ್ತ. (ಅಣು Si. 305). — ಕಿರುದಾವರ್. A cockroach (ಪರೋಕ್ಷ, ತೈಲಪಾಯಿಕೆ Nr.). — ಕಿರುಬುಲಿ. — ಪುಲಿ. A leopard; a hyena (ತರಕ್ಕು, ಮೃಗಾದನ Nr.). — ಕಿರುಬೆಟ್ಟ. = ಕಿರುಗಿರಿ. ಕೆಲದ ಕಿರುಬೆಟ್ಟಂ (ಪಾದ, ಪರ್ಯವನವತ Hlā.). — ಕಿರುಬೆಮ ರ್. Slight perspiration (J. 18, 30). — ಕಿರುಬೆಳ್ಳು. A little white. (ತುರಗದಲ್ಲಿ ಕಿರುಬೆಳ್ಳುದೊಣ್ಣೆ ನೀಲಂ (Mr. 275). — ಕಿರುಬೋರಿ. — ಪೋರಿ. A male calf (ವತ್ಸ Mr. 178). — ಕಿರುಮಂಚ ಬಳ್ಳಿ. A creeper, the vomiting swallow-wort, *Asclepias asthmatica* L. or *Tylophora asthmatica* W. & A. (St. & Pl.; T. ಕುಡುಂಜಾ). — ಕಿರುಮನೆ. A room (My.). — ಕಿರುಮಾ ನ್. A sort of fish (ತಿರುಕು Nr.; ನಲಮಾನ, ಚಿಲಿಮ Hlā., Mr. 409; Rāv. 5, 115). — ಕಿರುಮುಗಿರ್. A small cloud (Rāv. 8, 105). — ಕಿರುಮೋರದಿ. = ಕಿರುಬೆಟ್ಟ. (Bh. 3, 21, 8). — ಕಿರುಮನಿ. — ಪನಿ. A small drop (Bh. 8, 23, 41). ಕೆದರ್ವ ಕಿರುಮನಿಗ್ (ಪೃಪತ, ಪೃಪದ Mr. 418). — ಕಿರುಮರೆಯ. — ಹರ ಯ. Young age (Bp. 12, 35; 40, 40). — ಕಿರುಮಹಿ. — ಮಹಿ. A very young animal (Rāv. 8, 98). — ಕಿರುಮಲೆ. — ಬಲೆ. (Smd. 215). A small net (Sév. 3, 24). — ಕಿರುಮದಿ. — ಮದಿ. A light shower of rain (Bp. 19, 69). — ಕಿರುಮಿದಿರ್. — ಬಿದಿರ್. (Smd. 215). A small bamboo. — ಕಿರುಮೀರಿ. — ಮೀರಿ. A small peacock's tail (Abh. P. 7, 139). — ಕಿರುಮೆಣ್ಣೆರ್. — ಮೆಣ್ಣೆರ್. Young women (Rāv. 8, after 5). — ಕಿರುಮೆರರ್. — ಮೆರರ್. The little finger (J. 30, 29). — ಕಿರುಮೆರರ್. — ಮೆರರ್. = ಕಿರುಮೆರರ್. ಅಳವಲ್ಲಿ ಕಿರುಮೆರರ್ ಮೊದಿಂ (ಅರತ್ತಿ Mr. 323). ಕಿರು

ಮೆರರ್ ಮಣಿಬಣ್ಣಂ (ಅರತ್ತ 468). ಕಿರುಮೆರರ್ ಗೇಣ್ (ಎತ್ತ 324). ಕಿರುಮೆರಳಿನ ತುದಿಯಿರುವ ಮಣಿಬಟ್ಟಿನ ನಡುಮಧ್ಯ (ಅರತ್ತ Nn. 161). — ಕಿರುಮೆಲರ್. — ಮ್. ಎಲರ್. A breeze (J. 8, 3). — ಕಿರುಮೆಸರ್. — ಮ್. ಎಸರ್. A small flower-leaf (Bp. 4, 25). — ಕಿರುಮೆಳ್ಳಂ ಗರ್. — ಬೆಳ್ಳಂಗಳ್. Mild moonlight (Rāv. 4, after 14). — ಕಿರುಮೆಳ್ಳುಗಿರ್. — ಬೆಳ್ಳುಗಿರ್. A small white cloud (Rāv. 8, 9). — ಕಿರುಹಾಲಿಗಿಡ. The Indian nettle tree, *Sponia andaresa* Comm. (St. & Pl.). — ಕಿರುಳಿ. — ಉಳಿ. A small chisel (My.).

ಕಿರು ಕಿರು. 2. = (ಕಿರು 2), ಕಿರು 3, ಕಿರು 2. An imitative sound. — ಕಿರುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To make (children) cry or solem (My.). — ಕಿರುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಕಿರುಗುಟ್ಟು. To cry, to solem (My.). 2, to creak, as a door (My.). — ಕಿರು. — ಓ 3. Shrill screaming. ಕಿರು ಎನ್. To scream or cry shrilly, as men, elephants, etc. (from fear or wrath, My.).

ಕಿರು ಕಿರು. 2. = ಗೇಣ್. To scratch out, to erase (T., M. ಕಿರುಕ್ಕು; Tē. ಕಿರುಕ್ಕು; R.; cf. ಕಿರು 3).

ಕಿರು ಕಿರು. 2. = ಕಿರುಕ್ಕು, etc. (My.).

ಕಿರು ಕಿರು. 2. = ಕಿರುಕ್ಕು No. 2. (My.).

ಕಿರು ಕಿರು. 2. With a rattling noise (J. 13, 35).

ಕಿರು kir. 1. = ಕಿರು 1, etc. The state of being below, etc. — ಕಿರುಕ್ಕು. = ಕಿರುಕ್ಕು, etc. (Abh. P. 13, after 54). — ಕಿರುಕ್ಕು. = ಕಿರುಕ್ಕು, etc. The flank. ಪೊದವ ಎರ್, ಪೊಯ್ ಕಿರು ಕಿರು (Rāv. 5, 118).

ಕಿರು kir. 2. = ಕಿರು 2, etc. — ಕಿರು ಎನ್. To utter a shrill cry, as the elephant (C.). — ಕಿರು ಕಿರು ಎನ್. = ಕಿರು ಎನ್. 2, to creak, as a door (C.). — ಕಿರುಕ್ಕು. — ಕುಟ್ಟು. = ಕಿರುಗುಟ್ಟು, q. v. (My.; Grj. 1, 103).

ಕಿರು kir. 2. = ಕಿರುಕ್ಕು (My.).

ಕಿರು kir. 2. An imitative sound. — ಕಿರು ಕಿರು. rep. The sound produced by the bamboo pole of a kambu or kāvadi when carried (My.).

ಕಿರು kirgi. = ಕಿರು, ಕಿರು 2. (ಒಡವೆ Smd. II, o. r. ಕಿರು; Kk. 77, o. r. ಕಿರು).

ಕಿರು kirgu. = ಕಿರು (Smd. 50).

ಕಿರು kiru. 1. = ಕಿರು. Fire (ಅನ್ನಿ ಸೆ.; ಅನ್ನಿ, etc. Kk. 21 in two MSS.). See ಕಿರುಗಿರ್.

ಕಿರು kiru. 2. = ಕಿರುಕ್ಕು, etc. (My.).

ಕಿರು kirtu. (= ಕಿರು 2 ?). — ಕಿರುಲಗು. — ಅಲಗು. A drawn blade of a knife or sword (? ಚೀಲಾಯ Bhn. 5, o. r. ಕಿರುಲ ಗು; see ಚೀಲಾಯ; ಕಿರುಲಗು, a small blade, appears to be the true reading).

ಕಿರು kirdi. An account of receipts and disbursements (My.; Mhr., H. ಕಿರ್ದಿ). ಕಿರ್ದಿವತ್ತು (My.).

ಕಿರು kirdu. = ಕಿರು No 2, etc. That is small, etc. ಕಿರ್ದಿ. — ಒಡೆ. A small fragment or damage (Bp. 47, 15).

ಕಿರು kirmira. = ಕಿರು. Variegated; variegated colour. 2, N. of a rākshasa conquered by Bhīmasēna.

ಕಿರು kil. An imitative sound. See ಕಿರಿಕಿರಿ, ಕುಕಿ ಲಿ; ಕೆಲೆ 1 & 2; ಜೆಲೆ; ಸೆಲೆ 1; (ಗೇಲೆ 1 & 2). (T. ಚರ್, the noise of a clamorous multitude).

ಕಿಲ kila. = ಕಿಲಿ. An imitative sound of joyful titter or laughter (M. ಕಿಲಗಿಲಿ, loud laughter; M. ಚಿ, T. ಕಿಳಕಳು, to laugh aloud; see ಚಿರಿಡು). — ಕಿಲಕಿಲಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು = ಕಿಲಕಿಲಗುಟ್ಟು. To laugh heartily, to titter (My.). — ಕಿಲಕಿಲ ನಗು. = ಕಿಲಕಿಲಿ ನಗು, q. v. (My.).

ಕಿಲ kila. 1. Playing, play. See ಕುಣಿಸು.

ಕಿಲ kila. 2. = ಕಿಲಿ. Indeed, verily, namely; as reported; probably.

ಕಿಲಕಿಂಚಿತ kila-kinčita. Amorous agitation, weeping, laughing, being angry, merry, etc. in the society of a lover. (R.).

ಕಿಲಕಿಲಾ kilakilā. = ಕಿಳಕಳಾ. Sounds, or cries, expressing joy (Sk.), shouting, etc. (J. 22, 4).

ಕಿಲಬು kilabu. = ಕೆಲಬು 1, etc. (C.). ಕಿಲಬಿನ ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಹುಳಿ ಕಲಿಸಿ ಉಣ್ಣು ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಕಿಲಾಟ kilāṭa. Inspissated milk, coagulated milk; cheese.

ಕಿಲಾಸ kilāsa. A blotch, a scab.

ಕಿಲಾಸ kilāsi. Having blotches.

ಕಿಲಿ kilī. = ಕಿಲ, ಚಿಲಿ, (ಲಿಲಿ 2). — ಕಿಲಕಿಲಗುಟ್ಟು. = ಕಿಲಕಿಲ ಗುಟ್ಟು. (My.). — ಕಿಲಕಿಲಿ ನಗು. To titter or laugh from pleasure (C.). — ಕಿಲಿವಿಲಿ. = ಚಿಲಿವಿಲಿ. The chatter of certain birds (also of the hāluvakkī, S. Mhr.; Tē. ಕಿಲಕಿಲಿ); the chatter of children, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಕಿಲಕಿಲಾಟ, clamorous chirping of birds).

ಕಿಲಿಗ kiligā. (fr. ಕಿಲಿ 1). (= ಕೆಲಸ 2). A barber (? ಇಮ್‌ಕಾರ Mr. 381).

ಕಿಲಿಂಜ kilinja. = ಕಿಲಿಂಜಕ, etc. (Sk.).

ಕಿಲಿಂಜಕ kilinjaka. = ಕಲಿಂಜ, ಕಲಿಂಜಕ, ಕಲಿಂಜ. A mat, a screen. See Nr. 3. ಕಲಿಂಜಕ.

ಕಿಲಿಬು kilibu. = ಕೆಲಬು 1, etc.

ಕೆಲಬು kilubu. 1. = ಕೆಲಬು, ಕೆಲಬು, ಕೆಲಬು, ಕೆಲಬು. Rust (My.); verdigris (C.; tarnish). (Tē. ಚಲು, ಚಲಮು; M. ಕಳಪ, ಕಳಾಪ; T. ಕಳಮು, ಚಳಮು). ತಪ್ಪಿಗೆ ಯನ್ನು ದಿನಾಲು ಬೆಳಗುವದರಿಂದ ಕೆಲಬು ಎದುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 19). ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಕೆಲಬು ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ (4, 106). ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಕೆಲಬು ಹಿಡಿಯದಿದ್ದರೂ (4, 126).

ಕೆಲಬು kilubu. 2. To get corroded, to be covered with verdigris (C.; B. 1, 2, 19; M. ಕಳರ).

ಕೆಲಮ್ಬು kilumbu. = ಕೆಲಬು 1, etc. (ಕಾಲಿಕೆ Ss.; ಕಾಳಿಕೆ Kk. 51; S̄m. 63).

ಕೆಲವು kilvu. = ಕೆಲಮ್ಬು. (My.).

ಕಿಲೆ kilē. = ಕಿಲ 2. (ನುತಿ, ಸೌತ್ಯ; ಸಮ್ಯಾಪ, ನುಡಿ Nn. 142).

ಕಿಲಿಷ kilbiṣa. = ಕಿಲಿಷ. (Bp. 87, 67; My.).

ಕಿಲಿಷ kilmiṣa. Tbh. of ಕಿಲಿಷ. (S. Mhr.).

ಕಿಲ್ಲೆ killē. A fort (C.; Si. 107; Mhr., H. ಕಲ್ಲಾ).

ಕಿಲ್ಲೆದಾರ killē-dāra. The officer in charge of a fort (My.; B. 5, 161).

ಕಿಲ್ವಿಷ kilviṣa. = ಕಿಲ್ವಿಷ, ಕಿಲ್ವಿಷ, (ಚಿಲ್ವಿಷ). Fault, offence, sin, guilt; injustice, injury; disease, sickness.

ಕಿವಡು kivadu. = ಕಿವಡು, etc. To squeeze and crush with the hand, to press into a mass by means of the hand (C.).

ಕಿವಡು kivadu. = ಕಿವಡು. (My.). — ಕಿವಡ. -ಅ. = ಕಿವಡ. (C.). — ಕಿವಡಿ. = ಕಿವಡಿ. A deaf woman (C.; T. ಚಿವಡಿ, ಚಿವಡಿ). See ಹುಟ್ಟಿವಡಿ; cf. ಕೆವ್ವು.

ಕಿವಡುತನ kivadutana. = ಕಿವಡುತನ. (My.).

ಕಿವಿ kivi. = ಕಿವಿ. The ear (ಕರ್ಣ, ಶ್ರೋತ್ರ, ಶ್ರವ, ಶ್ರವಣ, ಶ್ರುತಿ Hlā.; Nr.; Mr. 319; Si. 215; ಪಾಲಿ, ಶ್ರೋತ್ರ Nn. 31; C.; ಕೊಡಂಕ Kk. 32; ಕೊಡಂಕ S̄m. 70; Tu. ಕಿವಿ; Tē., T., M. ಚಿವಿ; M. also ಚಿಗಿಡು, ಚಿವಿ, ಚಿವಿಡು; T. also ಕಾದು); the priming cup of a gun (C.); the touch-hole of a cannon (My.); the perforated handle of a reel (S. Mhr.); the handle of a frying pan (M.). ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದು (ಶ್ರಾವಣ S̄md. 11 Cm.); ಕಿವಿಯಂ ಕೇಳಂ (128). ಕಿವಿಯಂ ಕೇಳಂ or ಕಿವಿಯೊಳ್ ಕೇಳಂ (165). ಕಿವಿಗಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಪೂರಮನ್ ಇಡುವೆಂ (139). ಕಿವಿಗೆ ಓಲಗಿಸುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಕೊಳಕಿಲರವದೆ... ಮಾಮರಂ (Ūpr. 7, 48). ಗೂಗಿಯ ಕಿವಿಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ (B. 3, 120). ವಾದ್ಯದ ಧ್ವನಿ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ (My.). ಕಿವಿ ಕೇಳುತ್ತದೆ (C.). ಈ ಮಾತು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೆ (B. 3, 124). ಆ ಸುದ್ದಿಯು ಸರಕಾರದವರ ಕಿವಿ ತನಕ ಹೋಯಿತು (4, 222). ಕಿವಿ ಕತ್ತಿ ಮೂಡು ಬೇಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಹೆದರುವಳೇ? — ಕಿವಿ ಕೇಳ ದಿದ್ದರೆ ಕೇಯ ಮೊಗುಬಡೇ? (Prvs.). See S̄md. 11. 268; Bp. 61, 14; Rēv. 6, after 11; J. 3, 4; 22, 4; 28, 39, 45; 31, 29; Ū. Bp. 11, 6; Si. 218. 363, 407; ಗಲ್ಲಗಿವಿ, ತುದಿಗಿವಿ, ಮ ದಿಗಿವಿ, ಮುದುಡುಗಿವಿ, ಮುರುಟುಗಿವಿ, etc. — ಕಿವಿಗಡೆಗೆ. — ಕಡೆಗೆ. Towards the ear, up to the ear (J. 20, 53). — ಕಿವಿಗಡೆ. The upper part of the auricle (S. Mhr.). — ಕಿವಿಗುಡು. — ಕು ಡು. = ಕಿವಿಗೊಡು. (J. 18, 56). — ಕಿವಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. To give ear, to pay attention to (C.). ಈ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ (B. 2, 46). ಅವನು ನಿನ್ನ ಬಿನ್ನಹಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಡುವನು (4, 144). ಕಿವಿ ಗೊಟ್ಟು ಕೇಳು, to hear attentively (Bp. 45, 20; C.; B. 3, 78, 96; 4, 39; ಚಿತ್ತವನು G.). — ಕಿವಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. A woman whose ears have been cut off (Rām. 5, 2, 34). — ಕಿವಿಚಾಟು. Ear-notice. ನನಗೆ ಕಿವಿಚಾಟಾಯಿತು, I have heard it (S. Mhr.). — ಕಿವಿತೂತು. A perforation in the auricle (C.). — ಕಿವಿ ತೆರೆ. To open the ears. ಕಿವಿ ತೆರೆದು ಕೇಳು (My.). — ಕಿವಿದುಡಿಗಿ. — ತುದಿಗಿ. An ornament for the ear (ಕಡುಕು S̄m. 80). ಪವಿತ್ರಮ್ ಎನ್ನು, ಒನ್ನು ಕಿವಿದುಡಿಗಿ (S̄md. II; Kk. 85). — ಕಿವಿದೆರೆ. — ತೆರೆ. An opened ear (J. 19, 16). — ಕಿವಿದೊಡವು. — ತೊಡವು. = ಕಿವಿದುಡಿಗಿ. (Rēv. 13, 70). — ಕಿವಿಮಾತು. A whispered word (C.). — ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚು. To shut the ears (C.; J. 18, 46, 54). — ಕಿವಿಮೂಡು. A woman deprived of her ears (Rām. 5, 2, 31). 2, a woman without any ornaments in her ears (My.). — ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗು. The wax of the ear (Si. 205, only in Si.). — ಕಿವಿಯ ಗುಗ್ಗ. = ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗು. (My.). — ಕಿವಿಯ ಬುಡ. The root of the ear. ಅನೆಯ ಕಿವಿಯ ಬುಡ (ಚೂಲಿಕೆ Si. 270). — ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಇಡು. To make known, to communicate (C.); also: ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕು (C.; B. 4, 139); and also: ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕು (My.). — ಕಿವಿಯ ಮೊದಲು. = ಕಿವಿಯ ಬುಡ. ಅನೆಯ ಕಿವಿಯ ಮೊ ದಲು (ಕರ್ಣಮೂಲ, ಚೂಲಿಕೆ Hlā.). — ಕಿವಿಯದಿಕ. — ಅದಿಕ. = ಕಿವಿದದಿಕ. A man who has a rent ear (My.). — ಕಿವಿಯದಿಕ. — ಅದಿಕ. = ಕಿವಿದದಿಕ. A woman with a rent ear (My.). — ಕಿವಿಯಾರ. — ಅರ 1. = ಕಿವಿಯಾರಿ. (Bh. 8, 27, 1; My.). — ಕಿವಿಯಾರಿ. — ಅರ 4. Attentively, etc. (Abh. P. 8, 12; C.). — ಕಿವಿಯಿಲ್ಲದವಳ. — ಇಲ್ಲದವಳ. A woman deprived of her ears; a deaf woman (ಮೂಡು S̄md. I). — ಕಿವಿಯುಳ್ಳವಳ. — ಉಳ್ಳವಳ. A hearing woman (ಶ್ರೋತ್ರ G.). — ಕಿವಿಯೋಲೆ. — ಲೆ. (ಕರ್ಣಿಕೆ,

ತಾಲವತ್ರ Nr.; ತಾಡಕ, ತಾಡವತ್ರ, o. r. ತಾಲಕ, etc. Hlā.). — ಕಿವಿವರಂ. As far as the ear, up to the ear. ವೇರ್ಗಣೆದೊಟ್ಟು, ಕಿವಿವರಂ ತೆಗೆದು, ನಡುನೆತ್ತಿ ಒಡೆದು ಎತ್ತಂ (Rāghc. 17, 69). — ಕಿವಿವರೆಗೆ. = ಕಿವಿವರಂ. (J. 4, 36; 7, 49). — ಕಿವಿವುಗು. -ಪುಗು. = ಕಿವಿವೊಗು. (Abh. P. 7, 48). — ಕಿವಿವೇಟ. -ಬೇಟ. Sexual pleasure derived from hearing (Bp. 45, 2). ಕಿವಿವೇಟಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To obtain etc. (Abh. P. 8, 11). — ಕಿವಿವೊಗು. -ಪೊಗು. To enter the ear (Rāv. 6, after 11). — ಕಿವಿಹದಿಕ. A man whose auricle is torn or rent (C.). — ಕಿವಿಹದಿಕ. A woman with a torn or rent auricle (C.). — ಕಿವಿಹದಿಕ. = ಕಿವಿಹದಿಕ. (G.; My.). — ಕಿವಿ ಹಣ್ಣು. To pull or twist the ear (C.).

ಕಿವಿಚು kiviṇ. = ಕಿವುಚು, etc. (My.).

ಕಿವುಕ kivuk. = ಕಿಮುಕ. (My.).

ಕಿವುಚು kivuṇ. = ಕಿವಿಚು, ಕಿಮುಟ್ಟು 1, ಕಿವಚು, ಕಿವಚು, ಕಿವುಟ್ಟು. (My.). ಕಿವುಚುವುದು (ಉಪಮಾರ್ಥ, ಎತ್ತಕಾರ Mr. 457).

ಕಿವುಡಿಕೆ kivudikē. Deafness (Ram. 3, 7, 80). *

ಕಿವುಡು kivuḍu. (Śmd. 248). Deafness (My.; Tē. ಚೆಮುಡು, ಚೆವುಡು; T. ಚೆವುಡು). ದಿಗುಮುಟ್ಟುಲಂ ಕಿವುಡಾಗಿ ಬಹುಮಾಡ್ತು ಧ್ವನಿಗಳಿಲ್ಲ (Bp. 5, 14; see J. 21, 13). 2. = ಕಿವುಡು, a deaf person (ನಡ, ಬಧಿರ Hlā.). — ಕಿವುಡ. -ಅ 3. = ಕಿವಡ. A deaf man (ನಡ, ಬಧಿರ Nr.; Mr. 388; Si. 198; My.; T. ಚೆವಡ, ಚೆವಡ, Tē. ಚೆವಿ). ಕುರುಡ ಕಣ್ಣಿಡಿಯ, ಕಿವುಡ ಕೇಳದಿಡಿಯ. — ಕಿವುಡ ಯಜಮಾನಗೆ ಮೂಗ ಬಣ್ಣ (Prva.). ಮೂಗನುಂ ಕಿವುಡನುಂ ಕಲ್ಲ ಮೂಕನ ಎವ್ವುವನು (Hlā.). See Bp. 18, 18; 47, 64; 60, 42; Prv. s. ಕಚ್ಚಿಡಿ. — ಕಿವುಡಿ. = ಕಿವಡಿ. (My.). — ಕಿವುಡುವಿಡ. -ಬಿಡ. To become deaf (Abh. P. 7, 82; 10, 157).

ಕಿವುಡತನ kivuḍutana. = ಕಿವಡತನ. Deafness (My.; Si. 863).

ಕಿವುಲಿ kivul. = ಕಿವರು (Śmd. 28). ಕಿವುಲಕ್ಕೇಳಂ (28).

ಕಿವುಲಿ kivulṇ. = ಕಿಮುಟ್ಟು 1, ಕಿವಚು, etc. ಕಿವುಟ್ಟು ವುದು (ಉಪಮಾರ್ಥ, ಎತ್ತಕಾರ Hlā.).

ಕಿಶೋರ kiśōra. A coll (ಪೋತ, ಮಹಾಗುದುರೆ Mr. 273). See ಕುಣ್ಣುಲ.

ಕಿಶೋರಕ kiśōraka. A coll.

ಕಿಷ್ಕಿನ್ದ kishkinda. = ಕಿಕ್ಕಿನ್ದ. (My.).

ಕಿಷ್ಕಿನ್ದ kishkindha. N. of an elephant (Abh. P. 14, 95).

ಕಿಷ್ಕಿನ್ದ kishkindhē. N. of a hill-fort (Rām. 4, 2, 15).

ಕಿಷ್ಕು kishku. Vile, bad (cf. ಕಿಡ್ 1). 2, a cubit, whether the measure, or the forearm. 2, a span.

ಕಿಷ್ಕ kishkē. N. of a monkey from which the name of ಕಿಷ್ಕಿನ್ದ has come (Rām. 4, 2, 14, 15).

ಕಿಸ kisa. = ಕಿಸು 2, ಕಿಸು 1. Opening; putting astride; withdrawing the lips from the teeth, grinning.

— ಕಿಸಗಾಲು. -ಕಾಲು. The legs put astride (in walking, C.).

— ಕಿಸದಾಯ. A grinning mouth (sign of weak intellect, C.); a grinner (S. Mhr.). — ಕಿಸನಾಯ. -ಬಾಯ. = ಕಿಸದಾಯ No 1. ಹೇದಿದ್ದೇ ಹೇದೋ, ಕಿಸನಾಯ ದಾಸಯ್ಯ! (Prv.). — ಕಿಸನಾಯ. -ಅ 3. A grinner, a simpleton (My.). ಕಿಸನಾಯನ ಕಣ್ಣರೆ ಬಿಡದೇ ಬೇಕಾರ (Prv.).

ಕಿಸಕ್ಕನೆ kisakkanē. 1. With a loud noise (used of sneezing, My.; Tē. ಕಿಸಕಿಸ).

ಕಿಸಕ್ಕನೆ kisakkanē. 2. = ಕಚಕ್ಕನೆ No. 1. Suddenly, unawares (C.).

ಕಿಸಂಗಿ kisaṅgi. A tall herb, Abutilon indicum Don. (St. & Pl.).

ಕಿಸಮು kisamu. Kind, sort, species (H. ಕಿಸ್ಸು). — ಕಿಸಮುವಾರು. Arranged according to sorts (My.).

ಕಿಸರು kisaru. = ಕಿಸರು. Rheum in the eye (My.; see ಕಣ್ಣೆಸರು; cf. ಪಿಸರು).

ಕಿಸಲಯ kisalaya. A sprout, a shoot (ಎಳೆದಳಿರ Mr. 106).

ಕಿಸಿ kisi. 1. To expand; to open; to withdraw the lips from the teeth so as to show them; to put astride (ಎಕಸನ Śmd. Dh.; C.; cf. ಕಿರಿ 2). P. ps. ಕಿಸಿದು, ಕಿಸ್ತು. ನರಿ ಆ ನೋಡೆ ತಾಳರಾದಿದೆ, ಒದಹಿ, ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿದು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತಿತು (B. 2, 12). ಅವನು ಕೋರಾಪೇತದಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಕಿಸಿದು, ಹಲ್ಲು ಕಿಸ್ತು (5, 139). ಸಿಟ್ಟಿನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಕಿಸಿದು ಒದಹುವದು (G. 199). ಕಾಲನ್ನು ಕಿಸಿಯುತ್ತಾನೆ (My.). ಬಾಯ ಕಿಸಿದು (Abh. 2, 78). See Prv. s. ನಿಲ್ಲು.

ಕಿಸಿ kisi. 2. = ಕಿಸು, etc. — ಕಿಸಿಕು ನಗು. To grin in laughter (C.). — ಕಿಸಗಾಲು. = ಕಿಸಗಾಲು. (My.; Tē.). — ಕಿಸದಾಯ. = ಕಿಸದಾಯ. (My.).

ಕಿಸಿಕಿಲ kisikil. (Bp. 51, 53).

ಕಿಸು kisu. 1. ಕಿಸು, etc. — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye widely opened (My.). — ಕಿಸುಗಾಲು. = ಕಿಸಗಾಲು. (My.). ಕಿಸುಗಾಲವನು (ಪ್ರಜ್ಞ, ಪ್ರಗತಜಾನುಕ Si. 196).

ಕಿಸು kisu. 2. = ಕೆಂ, (ಕೆಟ್ಟನೆ), ಕೇಸು 2, ಬೆಂ, etc. (Śmd. 215). Redness; a dark-red or coppery colour (ಕೆಮ್ಮು C. I, 59; ಕೆಮ್ಮು, ಅರುಣ II, 4; ತಾಮ್ರ Hlā.; ತಾಮ್ರ Śs.). See ಕಣ್ಣೆಸು. — ಕಿಸುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. (Śmd. 216). A red bundle. — ಕಿಸುಗಣಗಿಲ. -ಕಣಗಿಲ. (Śmd. 216, o. r. -ಗಣಗಿಲಿ). The red oleander. — ಕಿಸುಗಣಗಿಲಿ. = ಕಿಸುಗಣಗಿಲ, q. v. — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. 1. To look fierce, to be angry (ಕೋಪಿಸು Śmd. II; Kk. 88; ಕೋಪಿಸು ನೋಡು C. II, 107; Abh. P. 1, 117; 3, 15; 11, 115. 146). — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. 2. Anger, wrath (ಕಮಗೋಪ C. I, 78; ಕನಲ್ಕ, etc. Kk. 43; ಮುಳಿಸು, ಕನಿಸು, ಕನಲ್, ಮುನಿಸು, etc., ಕೋಪ Śm. 39). — ಕಿಸುಗಲ್. -ಕಲ್. (Śmd. 216). The red stone, a ruby (ಕೆಮ್ಮರಲ್, ರನ್ನವರಲ್, ಕುರುವಿನ್ನ Śm. 68; Kk. 47). ಕಲ್ಲಿಲ್ಲಂ ಕಿಸುಗಲ್, ಮರನೆಲ್ಲಂ ಮಾವಿವಾಣ್ವ (Śmd. 84). See Abh. P. 2, after 13; 7, 146. — ಕಿಸುವಾಸುದ. A red wale (J. 17, 41). — ಕಿಸುವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Red colour (ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ Kk. 25; Śm. 69; ಕೆಚ್ಚು Śm. 87). — ಕಿಸುವೊನ್. -ಪೊನ್. Copper (ಪದೊದಾಮ್ಪು C. I, 32; ಕುಲ್ಕ, ಸುಲು, ಸುಲ್ Śmd. 364). — ಕಿಸುವೊನಲ್. -ಪೊನಲ್. (Śmd. 216). A red-coloured stream. — ಕಿಸುಸಂಜೆ. (Śmd. 216). A purple twilight. ಪೋಲ್ಲಂ ಕಿಸುಸಂಜೆ ಕವಿದ ನೀರಾಚಲಮು (216). See Abh. 1, 71; 2, after 13. ಕಿಸುಸಂಜೆವರೆ. -ವರೆ. Purple twilight to spread (Abh. P. 10, 64). — ಕಿಸುಸೆರೆ. A red hollow of the hand. ಕಿಸುಸೆರೆವರೆ. -ವರೆ. Redness (of the eyes that have the form) of hollows of the hand to become great (Abh. P. 11, 135).

ಕಿಸು kisu. 3. (cf. ಪಿಸ). An imitative sound. — ಕಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To whisper (My.).

ಕಿಸುರ್ kisur. 1. To be intolerable or very disagreeable (ಅಸಹ್ಯಧಾನ Śmd. Dh.).

ಕಿಸುರ್ kisur. 2. = ಕಿಸುಡ್, ಕೆಸರು. An intolerable or very disagreeable state, condition, or feeling, disagreeableness, disgustfulness (ಕೃಷ್ಣಾ. 2, 118; Abh. P. 9, 21); strife, quarrel. 2, the blast of an evil eye, the evil eye (Tē.); evil, harm. See ಕಣ್ಣಿ ಸುರ್. — ಕಿಸುರಳವಂ. -ಅಳವಂ. One who is addicted to quarrels (Abh. P. 3, 19). — ಕಿಸುರ್ವರ್. -ಬರ್. That from which injury comes (to the mind): a drug to produce madness, etc. (ಮರವೆಯಾಷಠಂ. 2, 108).

ಕಿಸುರು kisuru. = ಕೆಸರು. (My.).

ಕಿಸುಡ್ kisur. = ಕೆಸುರ್ 2. (ಕೃಷ್ಣಾ. Kk. 72).

ಕಿಸೆ kisē. A pocket (C.; B. 3, 62; 5, 297; Mhr., H. ವಿನಾ). ಕೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಯುಧವಿದ್ದು ನೆಸೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಕಿಸಾರ kisāra. (ಕೆಸು 2-ಕಾರ). = ಕೆವಲ, ಕೇವಲ. A small shrub with scarlet flowers, *Ixora coccinea* Lin. (St. & Pl.).

ಕಿಸ್ತು kistu. P. p. of ಕೆಸು 1. (My.).

ಕಿಸ್ತು kistu. (ಕೆಸು). An instalment; payment by instalments; the term of an instalment (My.; Br.; Mhr., H. ವಿಸ್ತ). — ಕಿಸ್ತುಬ್ಬಿ. Settlement of the instalments of the revenue both to time and amount (My.). — ಕಿಸ್ತುದಾಕ. Arrears of instalments (My.).

ಕಿಳ್ kil. Tbh. of ಕಿಲ್ವ (ಕಿಲ್ವ, 3, 368; o. r. ಕಿಲ್ವ = ಕಿಲ್ವ).

ಕಿಲಕಿಲ kilakila. = ಕಿಲಕಿಲಾ. A cry expressing fear or pain. ಕಲಿಗರ್ ಕಳಕಳಾಯಿತರವದಿ (Bh. 1, 20, 57).

ಕಿಲಿರ್ kilir. 1. = ಕೆಲರ್. To neigh (ಹಯಧ್ವನಿ 3, 368; Dh.; Tē. ಕಾಲಿಂಚು, ಕರಾಳಿಂಚು, ಸಕಲಿಂಚು, ಸಿಗಲಿಂಚು; T. ಕಣ್ಣಿ; M. ಚನಕಪ್ಪ, ಚದಾರಿಕ್ಕಿ; T. ಕುಳಿದು, to sound; cf. ಕೆಲಕರ್; ಗಣಿ). P. p. ಕೆಲರ್ವ (Rēv. 6, after 11; 13, 90). ಕೆಲರ್ವ (6, after 11).

ಕಿಲಿರ್ kilir. 2. (= ಕೆಲರ್ 2?). To be angry. ಕೆಲರ್ವ ದು (ಕೆಸು 2, 1, 36).

ಕಿಲಿರ್ kilir. -ದಿ. To sound; to neigh (ಹಯಧ್ವನಿ 3, 368; Dh.; ನಿನದ 2, 11, 92). ಕೆಲರ್ವ ಹಯಂಗಳ್, ಗರ್ಜನೆ ಬಲವನಂಗಳ್ ಗರ್ಜಂಗಳ್ (3, 368).

ಕಿಲ್ kil. 1. = ಕೆನ್, ಕೆಪ್, ಕೆಬ್, ಕೆಫ 1, ಕೆಫ 1, ಕೆಫ. The state of being low, below, beneath, under, down, base, degraded, or mean (ಕೆಳಗು 3, 368; Tē. ಕೆ, ಕೆನ್, ಕೆಬ್; M. ಕೆದು; M. ಕೆದ್, to descend; T. ಕೆದಕ್ಕು, the lowland, the east; cf. ಕೆದವ). — ಕೆದ್ವಿಟ್ಟು. (3, 368). A lower structure, etc. — ಕೆದ್ವಿಡಲ್. (3, 368). The western (or eastern) sea. — ಕೆದ್ವಿಣ್. (3, 368). An inferior arrow, etc. — ಕೆದ್ವಿಟ್ಟು. An inferior, base post (Rēv. 8, 99). — ಕೆದ್ವಿವಲ್. (3, 368). A lower bifurcated branch. — ಕೆದ್ವಿವಲ್. (3, 368). A lower tank, etc. — ಕೆದ್ವಿಮ್ಬು. (3, 368). A lower branch, etc. — ಕೆದ್ವಿಲಿಗ್. -ಕಾಳಿಗ್. The soft palate (Rēv. 5, after 114). — ಕೆದ್ವಿಡಿಸು. = ಕೆದ್ವಿಡು. To subdue; to humble, to degrade, etc. (C. Bp. 47, 35, 36). — ಕೆದ್ವಿಡು. To be subdued, humbled, degraded, put into shade, be reviled, etc. (Abh. P. 9, 74; 11, 11). — ಕೆದ್ವಿರ. (3, 368). A lower coat, stratum, etc. — ಕೆದ್ವಿಟ್ಟು. = ಕೆದ್ವಿಟ್ಟು, etc.

The abdomen; the pelvis (ಕೆದ್ವಿಡ್ 2, 11, 53; Rēv. 9, 29). — ಕೆದ್ವಿಡ್. (3, 368). = ಕೆದ್ವಿಟ್ಟು (2, 11, 53). ಕೆದ್ವಿಡ್ ರಸಭಾವಮ್ ಇರ್ವೆಡ್ ಮುಖಂ ಸುರತೋತ್ತಮಗೋಮಿನೀಮುಖಂ (3, 368). — ಕೆದ್ವಿಡು. To humble, to degrade, to bring shame or contempt upon, to put into shade, etc.; to revile (ಕೆದ್ವಿ 2, 11, 22; Abh. P. 1, 95; 3, 118; 13, 76; Grj. 2, after 106; Bp. 55, 33, 43). — ಕೆದ್ವಿಟ್ಟು. A lower nail or peg, etc. (Rēv. 6, after 11).

ಕಿಲ್ kil. 2. = ಕೆದ್ವಿ 3, (of which it is the form required for the formation of ಕೆದ್ವಿ 2, ಕೆದ್ವಿ).

ಕಿಲ್ಗು kilgu. = ಕೆಸುರ್. To be low: to be below the common stature, to be dwarfish. ಕೆದ್ವಿ ದನ್ ಎನ್ನು, ಗುಟ್ಟಂ (3, 368).

ಕಿಲ್ಗು kilgu. = ಕೆದ್ವಿ 2. P. p. of ಕೆದ್ವಿ 3, q. v.

ಕೀ ki. 1. An imitative sound. — ಕೀ ಕೀ. rep. The cry of certain birds (C.); the squeaking of pigs (My.). (T.; Tē. ಕೀಕೀ). — ಕೀ ಕೀ ಎನ್ನು. To utter ki ki (C.).

ಕೀ ki. 2. To become pus, to become putrid (ಕೆದ್ವಿವಲ್ 3, 368; Dh.; M. ಚೀ; T. ಚೀ, ಚೀದ್; M. ಚೀ, Tē. ಚೀಮು, pus, matter; Tē. ಚೀಮು, ಚೀವು, ಚೀವು, to rot, etc.; ಚೀಡು, ಚೀಡೆ, the rot, murrain; cf. ಕೆದು 2; ಸುಡ್ವಿ 2). P. p. ಕೀಡು (3, 368. 279) or ಕೀಡು (287). ಗಾಯವು ಕೀಡು ಕೊಡ್ವೆ ತು (My.).

ಕೀಕನ kikasa. A bone.

ಕೀಕಕ ಕೀका. A hollow bamboo whistling or rattling in the wind. 2, a kind of tree (see ಮಾರ್ಗಣ). 3, a chief of the army of king Virāṭa, who was conquered by Bhīma (Bp. 11, 51). 4, N. of a Rākshasa.

ಕೀಕಕಾಂಘ್ರಿ ಕೀका-anghri. The tree kīका (ಮಾರ್ಗಣ, ಕೀಕಕದ ಮರ Nn. 70).

ಕೀಕಕಾನ್ತ ಕೀका-antaka. Bhīma (J. 4, 65).

ಕೀಕಕಾರಾತಿ ಕೀका-arāti. Bhīma. (My.).

ಕೀಡು kiḍu. = ಕೆದ್ವಿ, etc. (My.; T. ಕೆದ್ವಿ, Tē. ಕೆಡು; cf. ಕೀ 1).

— ಕೆದ್ವಿಟ್ಟು. -ಅಕ್ಕಿ. The curlew (ಕುಂಚ್, ಕುಂಚ್ Si. 174). — ಕೆಡು ಕೆಡು. The (shrill) chirping of birds (My.); the squeaking of rats (My.). — ಕೆಡುದಾಲದ ಹಕ್ಕಿ. (ಕೋಯಟ್ಟು ಕ Si. 178; My.).

ಕೀಟ kiṭa. (= ಕೆಡ). A worm, an insect. 2, excrements (cf. ಕೆಟ್ಟು). 3, an expression of contempt. ಕೆಟ್ಟ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಕಾಟ ಬಹವ (Prv.).

ಕೀಟ ಕಿṭaka. = ಕೆಟ್ಟ. See ಪುರು; Bp. 22, 9.

ಕೀಟಕತನ kiṭakatana. (fr. ಕೆದು 2). Mischief-making (S. Mhr.; ಕೆಡಗೇಡತನ G.).

ಕೀಟಲೆ kiṭalē. = ಕೆಟ್ಟ. Mischief-making: trouble, annoyance (My.).

ಕೀಟಾಲಯ kiṭa-ālaya. A bath-room (ಪಶ್ಚಿಮದ ಮನೆ Mr. 196).

ಕೀಟು kiṭu. 1. (fr. ಕೆದು). A little (S. Mhr.).

ಕೀಟು kiṭu. 2. Disregard, contempt, scorn (Tē.; Sd.).

ಕೀಟಿ kiṭi. = ಕೆಟ್ಟ. (My.).

ಕೀಡಿ kiḍi. = ಕೆಡ. Tbh. of ಕೆಟ್ಟ. (S. Mhr.; Tu.; ಕ್ರಮ G.; Mhr. ಕೆಡ).

ಕೀಡಿ *kidiki*. A vile, unchaste woman (*cf.* ಕೀಟ ಕತನ; Tē. ಕೇಡು = K. ಕೇಡು). ಕೀಡಿಯ ಮಗ (ಬನ್ನಕ್ಕ, ಬನ್ನಕ್ಕ ಕೇಡು Hlā.).

ಕೀಡೆ *kidē*. = ಕೇಡ. (My.).

ಕೀಣ *kina*. = ಕೇಣ. Consideration, deliberation (ಅಲೋಚನೆ Bhn. 55, o. r. ಕೇಣ).

ಕೀತು *kitu*. (*fr.* ಕಿತ್ತು). A piece, a slice (of fruits and flesh, My.).

ಕೀನ *kina*. Smallness (ಕಿಂದು Cī. I, 30; T.: want, deficiency = ಕುಡ್ಡಿ; see ಕಿರು).

ಕೀನಾಕ *kināśa*. Cultivating the soil. 2, poor, wretched (ಕೃಷಣ, ದೀನ Nn. 92); small, little. 3, *niggardly* (ಬುಟ್ಟು 92). 4, killing animals for one's food (ಮಾಂಸಜೀವಿ, ಮಾಂಸವ ತಿನ್ನುವನು 92). 5, a servant (ಕಿಂಕರ, ಬುಟ್ಟು 92). 6, sick, diseased (ಸರುಜ, ಅತಿರೋಗ 92). 6, *Yama* (ಯಮ, ಎಮು 92).

ಕೀನಾಕನಗರಿ *kināśa-nagari*. *Yama's* residence (Rām. 3, 6, sum.).

ಕೀನಾಕನಾಕ *kināśa-nāśa*. *Śiva* (Bp. 54, 22).

ಕೀನಿ *kini*. (*fr.* ಕಿನಿ?). Opening, etc. (?). — ಕೀನವಲ್ಲ. — ಹಲ್ಲು. Grinned teeth (?). ಕೆದಕುಮಾಸೆಯ ಕೀನವಲ್ಲ ಗೆಳೆ (ಜೇಡರ್, Bp. 58, 49).

ಕೀನಿಕೆ *kinikē*. Grinning, grin (? Bp. 51, 53).

ಕೀಮು *kimu*. (*fr.* ಕೀಮು). = ಕೀಳು, etc. (My.).

ಕೀರ *kira*. (*fr.* ಕಿರಿ?). The mungoose (My.; T., M. ಕೀರಿ).

ಕೀರ *kira*. 1. A parrot (ತಿಪ, ನಿಳಿ Nn. 6; ಸುಕ ಸ್ಮ. 78). 2, flesh.

ಕೀರ *kira*. 2. Tbh. of ಕೀರ (Smd. 346).

ಕೀರಾರ *kirāra*. = ಕೀರಾರ. Tbh. of ಕೀರಾರಗಾರ (Smd. 383).

ಕೀರಿತಿ *kiriti*. Tbh. of ಕೀರಿತಿ (ಜಸ Cī. II, 80).

ಕೀರು *kiru*. A dish composed of rice, wheat, etc., milk, sugar and spices (My.; Mhr. ಕೀರು).

ಕೀರೆ *kirē*. (= ಕೀರೆ). (T. ಕೀರೆ, Tē. ಕೀರೆ, ಕೂರೆ, M. ಚೀರೆ, a general name of all sorts of greens). — ಕೀರೆದಣ್ಣು. Wild cole, *Justicia madurensis* (My.). — ಕೀರೆನೊಪ್ಪ. The plant *Amarantus polygamus* Lin. (ತಣ್ಣುಲಿಯ, ಅಲ್ಲಮಾರಿವ SI. 156; *cf.* ಕಿರುಕುಸಾರಿ).

ಕೀರು *kiru*. 1. (= ಕೀರು, etc.). To cry out from fear or pain, to scream (ಭಯದ್ವನಿ Smd. Dh.; Tē. ಕುಡ್ಡಿ, to cry, make a loud noise, exclaim).

ಕೀರು *kiru*. 2. To rage; to burn with rage or great desire, to fume (ಅಗ್ರಹ Smd. Dh.; T., M. ಚೀರು, to hiss, puff as a snake, foam; to rage; Tē. ಚೀರು, to hiss like a serpent; *cf.* ಸಿಟ್ಟು ?). ಕೀರು (Smd. 224; Abh. P. 13, 75). See Abh. P. 9, 95, 146; 13, 95; 14, 143; Grj. 7, after 59.

ಕೀರು *kiru*. 3. (= ಗೀರು, ಗೀರು 1), ಗೀರು 1. To rub off or away; to scrape, to scratch (ಪ್ರಮಾಣನ Smd. Dh.; T., M. ಕೀರು, Tē. ಗೀರು, ಗೀರು, Tu. ಕೀರು, to scratch; to draw lines; *cf.* ಕಿರುಕು, ಗೀರು). See Bh. 8, 26, 10; J. 4, 44; 15, 43.

ಕೀರ್ಣ *kirṇa*. Scattered, thrown, cast; dishevelled. 2, spread over, covered, full. 3, secret, hidden.

ಕೀರ್ಣಕ *kirṇaka*. = ಕೀರ್ಣ. See ಪ್ರ.

ಕೀರ್ತನ *kīrtana*. Mentioning, saying, telling; reciting; celebrating, praising. See ಅ-; ಪೂಜೆ. — ಕೀರ್ತನಂಗಿಯ. — ೦. To praise (Śśv. 1, 84).

ಕೀರ್ತನೆ *kīrtanē*. A praise, a song of praise; a celebration with music and singing. See Bp. 30, 8; 54, 69; 61, 64; Prvs. s. ನರ್ತನೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. 2, fame, glory.

ಕೀರ್ತಿ *kīrti*. = ಕೀರಿತಿ. Mentioning; speech, report (ಬಸಗೆ Cī. II, 60). 2, good report, fame, glory. 3, praise, worship; favour (ಬಲಿ Nn. 16). See Prvs. s. ಭರ್ತಿ, ಮೂರ್ತಿ. — ಕೀರ್ತಿ ಗಡುಸು. To acquire fame (B. 5, 229). — ಕೀರ್ತಿವೆಡು. — ವೆಡು. To obtain fame, to become famous (Bp. 54, 85).

ಕೀರ್ತಿತ *kīrtita*. Mentioned; celebrated, praised. See ಪ್ರ.

ಕೀರ್ತಿಮಯ *kīrti-maya*. Consisting of fame. (Grj. 10, after 110).

ಕೀರ್ತಿಮುಖ *kīrti-mukha*. N. (Bp. 18, 19).

ಕೀರ್ತಿವನ್ತ *kīrti-vanta*. A famous, celebrated, praiseworthy man (C.).

ಕೀರ್ತಿವಿದ *kīrti-vida*. A man who has acquired fame. ಕೀರ್ತಿವಿದನ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಪುರುಷ (ಜಸಯುತ Nn. 114).

ಕೀರ್ತಿಸು *kīrtisu*. To praise, to laud (ವರ್ಣನ Smd. Dh.; My.). See Kāvya. I, 1a, 3; Bp. 2, 18, 85; 4, 73; 6, 11; 7, 18; 8, 24; 11, 15; 39, 37; 43, 18; 60, 19; 61, 52; Mr. 3. ಕೀರ್ತಿವ ನರಂ (ವನ್ನಿ, etc. Mr. 270).

ಕೀರ್ಯ *kirya*. To be scattered; what is scattered. See ಪ್ರ. ಕೀಲೆ *kīl*. = (ಕೀಲಿ), ಕೀಲು. Tbh. of ಕೀಲಿ (Smd. 365; ಅಣಿ, ಅ ಕ್ಷೇತ್ರ Mr. 286; T. ಕಿಟರ್, ಕೀಲಿ). ಜನ್ಮದ ಕೀಲಂ ಕಳೆದ್ದಿರೆ ಅಯ್ಯು (Smd. 84). ಕೀಲ್ಕಳಿ (Bp. 11, 15). See ಅರಗೀಲ. — ಕೀಲ್ಕಳಿಸು. — ಕೀಲ್ಕಳಿಸು. To fasten, to pin, etc. (Rāv. 8, after 5). — ಕೀಲೆಗೆ. — ತೆಗೆ. To remove a peg, etc. (Grj. 4, 68).

ಕೀಲ *kīla*. A stake, a pin, a peg, a bolt, a bar, a wedge, etc. (ಕಾಪ್ಪ, ಕೀಲು Nn. 101). 2, a post; a pillar. 3, a lance, a pike. 4, fire, flame (ಕೃತಾನು, ಅಗ್ನಿ 101). 5, a mountain (ಧಾತಿಧರ, ವರ್ವತ 101). 6, lao (ರಾಕ್ಷ, ಅರಗು 101).

ಕೀಲಕ *kīlaka*. A pin, a bolt, a stake, a wedge, a peg (ಗುಡಿಯ ಗೂಟ Hlā.); a wooden hammer (ಕೊಡತಿ Mr. 383); a pillar to which cows are tied, etc. 2, a certain mountain (ತಿಪ, ವರ್ವತವಿಶೇಷ Nn. 6). 3, the forty-second year in the cycle of sixty (C.). 4, = ಕೀಲ No. 4, flame (ಉರಿಯ ವೆಪ್ಪಣ್ಣಲಿ Mr. 47, o. r. ಕೀಲಾಲ). See ಚಿತ್ರಕ and ಕೀಲಸ.

ಕೀಲನ *kīlana*. See Mr. 216 s. ಕೀಲಸ.

ಕೀಲಾರ *kīlāra*. = ಕೀರಾರ. Tbh. of ಕೀರಾರಗಾರ (Smd. 383). See Bp. 9, 46; 60, 22, 26, 36; J. 32, 29.

ಕೀಲಾರಿ *kīlāri*. Tbh. of ಕೀರಾರಗಾರ. (ಗೋನಾಪ್ತಮ, ಗೋವಿಪ್ತ Hlā., Mr. 187; Bh. 3, 17, 35).

ಕೀಲಾಲ *kīlāla*. Blood (ರಕ್ತ, ನೆತ್ತರು Nn. 54). 2, water (ಜಲ, ಉದಕ 54). 3, red (ಲೋಹಿತ, ಕೆಮ್ಮು 54). 4, a sound in a horse's stomach (ವಾಚಧ್ವನಿ, ಕುದುರೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಗುಳುಕು 54). 5, a blazing flame (ಉರಿಯ ವೆಪ್ಪಣ್ಣಲಿ Mr. 47, o. r. in two MSS. ಕೀಲಕ; *cf.* ಕೀಲ, ಕೀಲಿ). 6, a sweet beverage; honey (*cf.* ಸೀಯಾಳ).

ಕೀಲಿ *kīli*. A lock (C.); the spring of a watch (B. 3, 87; S. Mhr.). — ಕೀಲಿಕೆಯ. The key of a lock (C.). — ಕೀಲಿ ತೆಗೆ. to unlock (C.).

ಕೀಲಿಕೆ *klilikē*. The pin of an axle.

ಕೀಲಿತ *klilita*. Staked, impaled; pierced; pinned; bound, fettered, confined. See Bp. 24, 4; 40, 68.

ಕೀಲಿಸು *klisū*. To bind, to fasten, to fix, to pin, to put in, to set;—to be fastened, etc. See Ūpr. 7, after 92; Grj. 7, 24; 10, after 61; Bp. 3, 3. 9. 30; 4, 38; 17, 3; 18, 66; 31, 4; 37, 23; 40, 17; 42, 4; 44, 14; 46, 29; 50, 35; 54, 51; Bh. 6, 2, 5; 6, 4, 141; Rāv. 10, after 81; J. 10, 11; 12, 34; 13, 20; 20, 30.

ಕೀಲು *klū*. = ಕೀಲ, etc. A pin, a peg, a tenon, a joint, etc. (ಮಯೂಖ Nn. 95; ಕಾಪ್ಪ 101; ಸ್ಥಾಪು Hlā.; C.). 2, a device, a contrivance (S. Mhr.), a secret reason, a secret, the key to. ಕರ್ಮಧಾರೆಯ ಕೀಲನ್ ಅರಯ್ತು (Bp. 28, 34). ತೃಂಗಾರಂಗ ಪವ್ವದ ಕೀಲು (28, 46). ಮದದಿಯರ ಮನಸು ಗಳ ಕೀಲುಗಳ ಬಲ್ಲವನೆ (40, 32). ಲೋಲಲೋಚನೆ ತೂಲಿಧಕ್ಕನು ತನ್ನನ ಅಪಾಯದ ಕೀಲನ್ ಅಪಾದು (40, 85). ಕೀಲು ತೂಲಂಗಿ ದೊಂಕುಗಳ ಎಡೆಗೆಡೆಗೆ ನೆಲೆಗೊಡ್ಡ ಕೀಯ ಕಾಲ ಅಂಗುಳಂಗಳ ಸನ್ನಿಗಳ (ಹೊಂ, 46, 58). ಕೀಲು ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಗಾಲೀ ನಡಸುತ್ತದೆ (Priv.). See ಕಡೆಗೀಲು. — ಕೀಲ ಬೊಮ್ಮೆ. A doll with movable limbs (Bp. 14, 4; My.). — ಕೀಲುಕೂಟ. A kind of jointed hinge (My.).

ಕೀಲುಕ *klūka*. (= ಕೀಲಕ). A peg, a bolt, a wedge (ಗುದ್ದ, of a ship, Mr. 408).

ಕೀಲೆ *klīlē*. A flame.

ಕೀವ *kiva*. = ಕೀವ, etc. (S. Mhr.).

ಕೀವಿ *kivi*. — ಕೀವಿದೇವ. N. (Bp. 58, 11).

ಕೀವು *kivu*. (fr. ಕೀ 2). = ಕೀಮು, ಕೀವ. Pus, matter of a sore (C.; ಯೂವ G.; ಪೂಯ Si. 495; see s. ಕೀ 2).

ಕೀಕ *kīsa*. A monkey.

ಕೀಕಪರ್ಣಿ *kīsa-parṇi*. The plant *Achyranthes aspera*.

ಕೀಸರ *kisara*. The noise of loud speaking, crying, chattering, etc. (S. Mhr.; cf. ಕೀಳು).

ಕೀಸು *kisu*. 1. (= ಕೀದಿಸು, or fr. ಕೀವಚು?). To cause one's self to be pulled out or off, to be pulled out or off; to cause to be pulled out or off, to pull out or off. ವ್ಯಾಸದೇವಂ ಕೀಯ್ಯನ್ ಎತ್ತಿದನೆ ಆ ಸಮಯದಲಿ ನನ್ನ ಕೀತನು ಕೀಸಿ ಮುಡಾಯನೆ ಆತನ ಎರಡು ಕರಂಗಂಗಳ, ಮುನಿದು? (Bp. 54, 49). ವ್ಯಾಸದೇವಂ ಕೀಯ್ಯನ್ ಎತ್ತಿದನು ಅಸುರದೊಳ;... ಆ ತೋಳ ಕೀಸಿ ಕೊಡ್ತಿವು (were pulled out or off) ನನ್ನ ನಾಥನ ಕೀಯ್ಯಲಿ (57, 24). See Bh. 4, 4, 37.

ಕೀಸು *kisu*. 2. To make thin, to scrape; to furbish or polish (ಕೃತೀಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh., ಸ್ಮ. 110; o. r. in both ಕೃತೀಕರಣ; T. ಬೀವು, to shave or scrape; to peel or bark a tree; to furbish or polish; to sharpen a stick with a knife; see ಬೀವು & cf. ಕೀತ್ತು 4). ಎನಿತ್ತನಿತ್ತು ಅಮ್ಬುಜ ಪತ್ರನೀತ್ರೆಯಾ ಘನಸ್ತನಂಗಳ ಬಳೆಗುಂ ಕಿರಾತಿಯಾ, ಅನಿತ್ತನಿತ್ತು ವನದೊಳ ವನೇತರಂ ತನತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾನ್ ಅದನ್ ಅನ್ನೆ ಕೀಸುಗುಂ (ಸ್ಮದ. 144).

ಕೀಸು *kisu*. 3. Scraping, scratching. — ಕೀಸುಕ. -ಉ. A small chisel, used for making lines, or cutting small holes (My.).

ಕೀಸು *kisu*. 4. A coil of palmyra leaf put in the lobe of the ear (ಕರ್ಣಪತ್ರ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ಮ. 110).

ಕೀಳ್ *kil*. 1. (fr. ಕೀಲ್ of. ಕೀಟು). (That is small or young): a calf. ಕೀಳೆನ್ನು ಕನ್ನೆನ್ನು ಗೋವತ್ತಂ (ಸಿ.).

ಕೀಳ್ *kil*. 2. ಕೀಳು. (ಕೀಲ್). = ಕೀಳಲ್. A veranda (My.). ಬನ್ನು ಕಮರಾನನೆಯ ಕೀಲೆಯ ಮುಂದಿರದ ಮುನ್ನೆನೆಯ ಕೀಳೆನೊಳ್ ಬನ್ನಿ, ಆಕೆಯ ದನಿಯನ್ ಅಲಿಸುತಿರ್ಪ ಸಮಯದಲಿ (Bp. 42, 29).

ಕೀಳಿಲ್ *kilil*. (ಕೀಲ್). = ಕೀಳ್ 2. (Kāvy. III, 3, B, 12).

ಕೀಲ್ *kil*. 1. = ಕೀಲ್ 1, etc., ಕೀಲು, ಕೀಡು 1. The state of being low, etc.; meanness (ಕೆಳಗು ಸ್ಮದ. I; ಸ್ಮ. 114; ಅಧರ, ಅಧ, ಅಧವ್ವ Mr. 535; ಪ್ರತಿಪದಿ Nn. 155; T.; M. ಕೀಡ್, ಕೀಳ್; Tu. ಕೀಡು, ಕೀಳ್; Tē. ಕೀಡು). 2, a low, inferior, base, or mean man (ಕೀಲಕುಲನ್ ಸ್ಮದ. I; ಮೇಲಲ್ಲದವಂ ಸ್ಮ. 114; ಅಧಮನು Nn. 149, o. r. ಅಧಮವಪ್ಪದು). ಕವ ಪೂಜಿಗರೆ ಕೀಡ್ ಬಳಿಗರೆ ಅವರಲಮೋ? ತುರಗಮುಖ ಮೋ? ನೃಪಮುನಿರಮೋ? (ಸ್ಮದ. 145). ಕೀಡ ಕೀಣಕ ಬೀಡ, ಮೇಗಾಲು ತುಲಿಸಬೀಡ. — ಕೀಡ ಕೀಣಕ ಬೀಡ, ಹಾಡ ಮೆಟ್ಟಿ ಬೀಡ (Priv.). 3, gold without value, inferior gold (ದೊರೆಯಲ್ಲದ ಭಂಗಾರಂ ಸ್ಮದ. I). — ಕೀಡ. -ಅ 3. A low, etc. man (ಆಣಕ, ನೀಡ, ಜಾಲ್ಮ G.; My.). ಕೀಡರ ಸ್ವೇಹವು (B. 2, 10). — ಕೀಡ ಕುಲದವಳು. (ಅವಿವೆಣ್ಣು, ಜೇರಿ G.; My.). — ಕೀಡ ಜನ. (ಪ್ರಾಕೃತ G.). — ಕೀಡ ಜಾತಿ. A low caste (C.). — ಕೀಡ ಮನುಷ್ಯ. An inferior man (S. Mhr.). — ಕೀಡ ಮಾತು. An improper word (My.). ಬಹಳ ಕೀಡ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವವನು (ಒಲ್ಲಾಕ G.). — ಕೀಡಾಳ್. -ಅಳ್. -ಳು. A low man (ಬದಿಗ ಸ್ಮ. 46; ಬದಿಗ Kk. 37, o. r. ಬದಗ; ಬದಗ ಸಿ.; Bp. 26, 58). — ಕೀಡಲಿ. = ಕೀಡಿಸಳ್. (Rāv. 2, 70). — ಕೀಡಿಸಳ್. -ಎಸಳ್. A lower flower-leaf. — ಕೀಡಿಸಳ್ವದ. -ಬದ. A path on a lower flower-leaf. (ಭೃಂಗತಿತು) ನೀಳ್ವೆದಿಗದ ಕೀಡಿಸಳ್ವದಾಯೋ ಬಯ್ಯನೆ ಜಾಡ (Ūpr. 7, 60). — ಕೀಡುರ. An inferior kind (My.; T.). — ಕೀಡುಟಿ. -ತುಟಿ. The lower lip (My.).

ಕೀಲ್ *kil*. 2. The bit of a bridle (ತುರಗಮುಖದ ಲೋಹಂ ಸ್ಮದ. I; ಕುದುರೆನಾಯೋಳಗೆ ಇರ್ಪ ಕಬ್ಬುನಂ ಸ್ಮ. 42. 114; ಅವಲಣ, ಕುದುರೆಯ ಕಬ್ಬಿನ Nn. 149; T.: a bridle).

ಕೀಲ್ *kil*. 3. = ಕೀಲ್ 2, ಕೀಡು 2. To draw or pull out; to pluck out or up; to uproot, to eradicate; to pull off; to rob (ಉತ್ತಾಟನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ಮ. 114; ನಿರ್ಮೂಲಿಸು ಸ್ಮದ. I; ಮೀಣ್ವು ಸ್ಮ. 90). P. p. ಕೀಡು (ಸ್ಮದ. 288; Bp. 44, 14; 13, 82). ಕಟ್ಟಿದಲಗಂ ಕೀಡು (ಸ್ಮದ. 64 Mdb.). Irregular P. ps. ಕೀಡ್ವು (ಸ್ಮದ. 287 Cm.; Bp. 37, 24; ಸಿ.; 3, 42; 4, 60), ಕೀಡ್ವು (57, 19; Rāv. 6, 7; 6, after 11). Future ಕೀಡ್ವಂ (ಸ್ಮದ. 275). ಕೀಡರ್ ವಟ್ಟಿದು (ಅವಹಿತ, ಉನ್ಮೂಲಿತ, ಉತ್ತಾಟಿತ, ಉದ್ಧೃತ Hlā.). See Bp. 28, 26; 32, 24; J. 10, 12; 13, 54; 22, 31.

ಕೀಲಿ *kila*. = ಕೀಡು 1. ಕೀಡವಾದವುಗಳು (B. 5, 193). 2, see s. ಕೀಡ 1.

ಕೀಲಿತನ *kilatana*. Lowness, inferiority, baseness (My.; B. 5, 193. 292).

ಕೀಲಿಸು *klisū*. To cause to draw or pull out, etc. (C.).

ಕೀಡು *kilū*. 1. = ಕೀಡು 1, etc. (ಕುಪ್ರಿಯ, ಜಘನ್ಯ Hlā.; Bh. 2, 13, 44). ಕೀಡನ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ (Bp. 56, 49). — ಕೀಡಾಗು. -ಅಗು. To become low, etc. ಕೀಡಾದದು (ಬೀನ Si. 439; ನೈಕು 462). — ಕೀಡಾಯ. -ಅಯ. The lower part of the body

(My.; Si. 271). — ಕೇಡುಗೊರವ. A low beggar, etc. (Bp. 37, 67). — ಕೇಡುಜಾತಿ. A low caste (Bp. 28, 31). — ಕೇಡು ನುಡಿ. A low, improper word (B. 4, 49). — ಕೇಡುಮನ್ನೆಯ. A petty chieftain (Bp. 16, 29). — ಕೇಡುಮಾತು. = ಕೇಡುನುಡಿ. (Bp. 21, 23). — ಕೇಡು ಮೇಲು. Evil and good (My.). — ಕೇಡುಹತ್ತಿ. Inferior cotton (B. 4, 162). — ಕೇಡುಹವೆ (whether ಕೇಡುವ ಹವೆವೆ?). The herb *Amarantus frumentaceus* Roxb. (St. & Pl.).

ಕೀಲು *kīlu*. ೨. = ಕೇಡು ೩, etc. P. p. ಕೆತ್ತು (Bp. 13, 18; 31, 3; 44, 10; 45, 32; 51, 71; 52, 12; 57, 16; Bh. 1, 8, 15; Rāghc. 17, 70, 73; J. 26, 6; 28, 48; B. 4, 198; C.). ಕೇಡು ವೆಂ (Bp. 44, 14). See Prv. 8. ಕನ್ನಮ್ಮಡಿ.

ಕು *ku*. 1. = ಸು 1. An affix for the formation of nouns and verbs. See e. g. ಕೊಂಕು (fr. ಕುಡು Smd. 218) and Smd. 303-305.

ಕು *ku*. ೨. Frequently = ಕುಂ, etc., e. g. ಅಕ್ಕು (Mr. 148. 149; Smd. 5), ತೋರ್ಕು (Mr. 249; Smd. 15).

ಕು *ku*. 1. A particle implying inferiority, wickedness, badness, etc.

ಕು *ku*. 2. The earth.

ಕುಂ *kum*. = ಕು 2, ಕ್ಯುಂ, ಸು 1, ಸುಂ. An affix for the formation of the third person, singular and plural, in all genders and tenses (Smd. 266), e. g. ಮಾಡ್ಯುಂ, ಇರ್ಕುಂ, ಬರ್ಕುಂ (267), ಪರಿಹರಿಕುಂ, ಸಮನಿಕುಂ, ಕೇಳಿಕುಂ, ಧಾವಿಕುಂ, ಮಾಣಿಕುಂ (268), ಪೋಕುಂ, ಆಕ್ಕುಂ (290).

ಕುಂಯಿ *kumyi*. = ಕುಂಯಿ, ಕೊಂಯಿ. A sound imitating the yell or howl of dogs when beaten, etc. (C.). — ಕುಂಯಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To yell or howl, as dogs (My.). — ಕುಂಯಿ ಕುಂಯಿ ಮಾಡು. = ಕುಂಯಿಗುಟ್ಟು. (B. 3, 122).

ಕುಕ್ *kuk*. The first note in the crowing of cocks. Cf. ಕೂ. — ಕುಕ್ಕುಕೂ. Crowing. ಕುಕ್ಕುಕೂ ಎನ್ನುವ ಕೂದಿ ಕೂಗಿದುವಾಗಳ (Smd. 19, 68).

ಕುಕರ *ku-kara*. Having a crooked or withered arm.

ಕುಕರ್ಗಕೆ *ku-kargakē*. N. of a plant. See ಮರಹಜುಕೆ.

ಕುಕವಿ *ku-kavi*. A bad poet (Smd. 81; Bp. 1, 20).

ಕುಕಾಲ *ku-kāla*. An unpropitious season. (My.).

ಕುಕಿಲ್ *kukil*. 1. To cry as a cuckoo (ಕೋಕಿಲಸ್ತನ Smd. Dh.; ಕೋಕಿಲಾರವ Smd. 29). ಕುಕಿಲ್ವದು (ಕೋಕಿಲಾರವ Cē. II, 26; ಕೋಕಿಲಾರವ Kk. 24). ಕುಕಿಲ್ವ ಪಿಕಂ (Sēv. 1, 52).

ಕುಕಿಲ್ *kukil*. ೨. -ಲು. The cuckoo (My.; ಪಕ್ಷಿಭೇದ Smd. Dh.; T. ಕಾಯಿಲ್, M. ಕಾಯಿಲ್, ಕುದಿಲ್, the cuckoo; T. ಕುಕ್ಕುಲ್, N. of a red bird).

ಕುಕಿಲ *kukila*. A certain bird (Bh. 1, 20, 52).

ಕುಕುಂದರ *kukundara*. The cavities of the loins just above the hips.

ಕುಕೂಲ *kukūla*. Conflagration of husks or chaff; a smoking fire (ದೂವೆಗಿಡ್ಡು Mr. 482; ಬೃಹದ್ಭಸ್ಮ, ಅನ್ನಿ Nn. 141). 2, a hole filled with stakes (ದಕ್ಕುಳ್ಳ ಕುಣಿ 482; ರನ್ನ, ಭದ್ರ, ಕುಣಿ 141). 3, table-land, etc. (ಸಾನು, ಬಿಟ್ಟದ ತನ್ನಲು 141). 4, superior, excellent (ಅತ್ಯುತ್ತಮ 482; ಉತ್ಕೃಷ್ಟ, ಹೆಚ್ಚು 141).

ಕುಕ್ಕು *kukka*. See ಕಕ್ಕುಕಕ್ಕನ ಬಳ್ಳಿ.

ಕುಕ್ಕುಟಿ *kukkati*. The fork-tailed shrike (ಕರಿಂಗ, ಭಂಗ, ಧೂಮಾಟ, ಅನ್ನದಲ್ಲ ಕೂಕಲಮೂಗವನ್ನು Si. 130; Tē. ಕೂಕಟಮೂಗವನ್ನು).

ಕುಕ್ಕುಡಿ *kukkadi*. The quantity of thread that is spun in one ball (S. Mhr.; Mhr. ಕುಕ್ಕುಡಿ). 2, the ball-like swelling appearing on the upper arm from being suddenly struck (S. Mhr.). ಕುಕ್ಕುಡಿ ಎದ್ದು, such a swelling to rise or take place (S. Mhr.).

ಕುಕ್ಕುರಿಸು *kukkarisu*. To put down with violence, as a water-vessel (C.); figuratively: to destroy, as vessels (C.). ೨, to squat (My.).

ಕುಕ್ಕಿ *kukki*. = ಕುಕ್ಕೆ. — ಕುಕ್ಕುಬಳ್ಳಿ. A creeper, not indigenous, but running wild now, *Passiflora foetida* D. C. (Z.).

ಕುಕ್ಕಿ *kukki*. Tbh. of ಕುಕ್ಕಿ (Ss.).

ಕುಕ್ಕಿಸು *kukkisu*. 1. To cause to wash (My.).

ಕುಕ್ಕಿಸು *kukkisu*. ೨. To cause to wink, etc. (My.). ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸು (G. 163). ೨, to cause to inoculate (with the matter of small-pox, My.).

ಕುಕ್ಕು *kukku*. 1. = ಕುಡುಕು 1. To peck (ಚಂಡುಕು Smd. 79; C.; Tu. ಕುಕ್ಕು); to strike something with a stone, etc. in a pecking manner (C.); to prick (see Prv. 8. ಬಂಗಾರ); to hack or dig up the ground slightly with a hoe (C.). ಕಾಗೆ ಕುಕ್ಕು ಕೊಕ್ಕುಂ (Rēv. 9, 26). ಉದಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಗೂಗಿಯನ್ನು ತಲೆತಲೆ ಕುಕ್ಕುತ್ತವೆ (B. 3, 119). ೨, figuratively: to urge (C.). ಹುಡುಗರು ತನ್ನ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕುಕ್ಕುತ್ತಾರೆ (S. Mhr.; ...ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಕುಕ್ಕುತ್ತಾರೆ, My.). 3, to be closed and opened quickly, to wink, to be dazzled by the light of the sun, etc. (C.). ಮಂಚನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುತ್ತವೆ (B. 1, 22). ಕಣ್ಣುಗಳು ಬಿಳಕಿಗೆ ಕುಕ್ಕದವೆ (4, 83). See B. 5, 136; cf. ಕುಬಕು.

ಕುಕ್ಕು *kukku*. ೨. (= ಕುಕ್ಕು 1). To destroy lice (ಯೂಕಂಗಳಂ ಮಿಗೆ ಸಂಹರಿಸು Smd. 79; Tē.).

ಕುಕ್ಕು *kukku*. 3. = (ಕುಕ್ಕು 1), ಕುಡುಕು 2, ಕುನುಕು 2, No. 2. To beat a cloth somewhat gently in washing, i. e. to dip a cloth in water, seize it with both hands, and (in a pecking manner, from a small distance) let it go down repeatedly on the washing-stone, and squeeze and rub it thereon (ವಸ್ತ್ರಸ್ವಲ್ಪಘಾತನ Smd. Dh.; ವಸ್ತ್ರವ ಜಲದೊಳು ಬಗೆ Smd. 79; C.; T. ಕುಡ್ಡಿ, to wash; ಕುಮ್ಮು, to wash cloth, softly beating it with the hands; Tē. ಕುಕ್ಕು, to beat; cf. ಕುನುಬು, ಕುಮ್ಮು).

ಕುಕ್ಕು *kukku*. 4. = ಕುಡುಕು 4, q. v. Probably a mistake for ಕಕ್ಕು 1. — ಕುಕ್ಕುನದಿ. (= ಕುಡುಕುನದಿ). (Smd. 205, o. ra. ಕರ್ಕುನದಿ, ಕಕ್ಕುನದಿ).

ಕುಕ್ಕು *kukku*. 5. = ಕೊಕ್ಕು 2. A heron, a crane (My.; ಪಕ್ಷಿಭೇದ Smd. Dh.; T., M. ಕೊಕ್ಕು, a heron, a paddy-bird).

ಕುಕ್ಕು kukku. 6. = ಕುಲಕು 3. Shaking. — ಕುಕ್ಕುಟ. -ಟ. Trot, as of a horse (My.).

ಕುಕ್ಕುಟ kukkuṭa. (= ಕೋಡ್ Śmd. 30). A cock. Cf. ಕುಕ್.

ಕುಕ್ಕುಟಾಂಡ kukkuṭa-aṇḍa. A fowl's egg. (My.).

ಕುಕ್ಕುಟಾಸನ kukkuṭa-āsana. The posture assumed in easing nature (My.); a similar posture of an ascetic in religious meditation (My.).

ಕುಕ್ಕುಟಿ kukkuṭi. A hen. 2, fraud, hypocrisy (ಮಾಯೆ, etc. Hlā.; Mr. 150).

ಕುಕ್ಕುಭ kukkubha. A wild cock, Phasianus gallus.

ಕುಕ್ಕುರ kukkura. A dog (ನಾಯ್ಕ, etc. Śm. 31). 2, a vegetable perfume. 3, N. of a country (Bp. 6, 18). — ಕುಕ್ಕುರ ಗೋರ. -ಕೋರ. A dog's neck, or its sound (Śm. 110).

ಕುಕ್ಕುರಿಸು kukkurisu. (fr. ಕುಕ್ಕು). = ಕೊಕ್ಕುರಿಸು 2. To shrink, to shrug up one's self (from fear, Grj. 2, 105; Bh. 3, 18, 44). 2, to fall down so as to be crushed (Bh. 8, 28, 16; cf. ಕುಕ್ಕುರಿಸು).

ಕುಕ್ಕುಳ kukkuḷa. — ಕುಕ್ಕುಳಗುದಿಹಂ. -ಕುದಿಹಂ. (Ūt. I, 24).

— ಕುಕ್ಕುಳಗುದಿಯಿಸು. -ಕುದಿಯಿಸು. To trouble greatly (Grj. 6, after 5). Cf. ಕದಕದ?

ಕುಕ್ಕು ಕುಕ್ಕೆ. = ಕುಕ್ಕಿ. A small basket made of bamboo, etc. (My.). ಕುಕ್ಕಿ ತುಟ್ಟಿದ ರೊಕ್ಕಮ್ ಇದ್ದು, ಫಲಮ್ ಎನು? (Dp. 148). ಭಿಕ್ಷುನು ಕುಕ್ಕಿಗೆ ತನಿತ್ತರ ಬನ್ನ ಹಾಗಾಯ್ತು (Prv.). See Prv. 8. ನನ್ 1. — ಕುಕ್ಕಿ ಕೊದಮ. A Kūṛama who makes baskets (My.).

ಕುಕ್ಕಿ kukshi. = ಕುಕ್ಕಿ. A cavity. 2, the belly (ಹೊಟ್ಟೆ Nn. 5). See ಪೊಡೆ.

ಕುಕ್ಕಿ ಕುಕ್ಕಿಹಿಕಾ. N. of a bird (ಚನುಕುರುಳಿ Mr. 175, o. r. ಚನುಕುರು).

ಕುಕ್ಕಿಮುರಿ kukshi-m-bhari. Nourishing only one's own belly, selfish, greedy.

ಕುಗಟಿ kuggaṭi. = ಕೂಗಟಿ 1. (My.).

ಕುಗ್ಗಿಸು kuggisu. = ಕುಗ್ಗಿಸು, (ಕುಡ್ಗಿಸು). To cause to be depressed, etc. (My.; ಕುಡ್ಗಿಸು ಗ.).

ಕುಗ್ಗು kuggu. = ಕುಂಗು 1, etc., ಕುಂಚು, ಕುರ್ಗು 1, etc. To sink or become low; to be bent down, to be depressed; to crouch; to decrease, to become less; to cease or stop, as a voice or speech (C.; Tu.). ಚರ್ಚನ ಹಿಮ್ಮುಗವ ಕುಗ್ಗಿದ ಹಾಗಾಗಿ ಅಶಕ್ತನಾದನು (B. 3, 99). ಕತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣು ಬುಡದಲ್ಲಿಯೂ ತುಟ್ಟಿ ನಲ್ಲಿಯೂ ತುಸು ಕುಗ್ಗಿರುವನೆ (4, 64). ಅವನ ಧೈರ್ಯ ಕುಗ್ಗಿದ್ದಿಲ್ಲ (5, 64). ಕುಗ್ಗಿದವ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಣ್ಣುಕಲರವಗಳು (J. 28, 1). ಸ್ವರ ಕುಗ್ಗಿತು (C.). See Bp. 19, 26; 28, 55; 46, 57; 47, 16; J. 7, 46; 33, 11.

ಕುಗ್ರಹ ku-graha. An unpropitious planet. (Bp. 54, 86; My.).

ಕುಗ್ರಾಮ ku-grāma. A petty village, a hamlet. (My.).

ಕುಗ್ರಾಮವಾಸಿ ku-grāma-vāsi. An inhabitant of a petty village, an inerudite man (My.).

ಕುಂಕುಮ kuṅkuma. = ಕುಂಕುವ. Saffron, Crocus sativus L., the plant and the pollen of the flowers. ಕುಂಕುಮದ ಹೂವು (ಕಾಶ್ಮೀರ, ರಕ್ತ Nn. 126). ಕುಂಕುಮ ಕೆಮ್ಮಾಗಿದ್ದರೂ ಸಮಿಗೆ ಹು ವರ್ಣವೇ? (Prv.). 2, a kind of fragrant cosmetic

(My.); — crimsoned saffron-powder applied by women to their foreheads as a sign of their husband being alive (My.).

ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ kuṅkuma-késari. The saffron flower (ಕುಂಕುಮದ ಹೂವು Si. 226).

ಕುಂಕುಮಾಂಕ kuṅkuma-aṅka. Marked with saffron (J. 4, 68; My. as ಕುಂಕುಮಾಂಕ).

ಕುಂಕುವ kuṅkuvā. Tbh. of ಕುಂಕುಮ (Śmd. 347).

ಕುಂಕೆ kuṅkē. (= ಸೊಂಕೆ). The nape of the neck (R.; M. ಕುಂಕ). 2, the shoulder (S. Mhr.).

ಕುಂಗ kuṅga. A fisherman (ಚಿರವ ಸmd. II).

ಕುಂಗು kuṅgu. 1. = ಕುಗ್ಗು etc., (ಕುನುಂಗು). (T., Tē. ಕುಂಗು; M. ಕುಂಗು, ಕುಂಚು; Tē. ಕುಂಕು, to set, as the moon) ಕುಂಗಿದ್ದವನನ್ನು ನುಂಗ ನೋಡುವರು (Prv.).

ಕುಂಗು kuṅgu. 2. Silence (ಮೌನ Ūt. I, 35).

ಕುಚ kuṇa. The female breast; a teat, a nipple (ಜವ್ವನ Kk. 32; Śm. 70; ಮೇಲಿ Nn. 6). ಕುಚದ ಮೇಲೆ ಇವನ ಸೆಡಗು (ಮೇಲುಬು Śm. 71). ಕುಚದಿಡುಮ್ಬು (Rā. 2, after 8).

ಕುಚಂದನ ku-ṇandana. Red sandal-wood, Pterocarpus santalinus Lin.

ಕುಚಮುಖ kuṇa-mukha. A nipple.

ಕುಚರ ku-ṇara. Going slowly; behaving badly; vile; malevolent. 2, censorious, detracting. See ವಕ್ತು.

ಕುಚಾಗ್ರ kuṇa-agra. A nipple.

ಕುಚಾಳ ku-ṇāḷi. A bad disposition, an evil temper; jeering, mockery (C.; Mhr. ಕುಚಾಳ, vile, etc.); a person of bad disposition (My.).

ಕುಚಿತ್ತ ku-ṇitta. A bad thought, a bad mind. 2, a man who has evil thoughts, etc. (Bp. 22, 61).

ಕುಚು kuṇu. = ಕೆಸು 3, ಕುಸ, ಕುಸು, ಸುಜ, ಸುಜು, ಸುಸ, ಸುಸು 1. A sound imitating whispering. — ಕುಚು ಕುಚು. rep. Whispering (C.; Mhr. ಕುಚಕುಚ; M. ಕುಚು ಗುಚು, ಕುತು ಕುತು; T. ಕುಚುಗುಚು; Tē. ಗುಚುಗುಚಿ, ಗುಸಗುಸ). — ಕುಚು ಕುಚು ಮಾತಾಡು. To whisper (C.).

ಕುಚೀಲ ku-ṇēla. A bad garment; badly clothed. 2, N. of a Brāhmaṇa (Bhāgavata 10, chapters 95. 96).

ಕುಚೀಷ್ಟಕ ku-ṇēṣṭaka. A man who has evil designs, etc. (J. 5, 69).

ಕುಚೀಷ್ಟ ku-ṇēṣṭa. An evil design, a wicked contrivance; tearing and tormenting (as by pinching, mimicking, etc.); reviling and defaming; wild, provoking pranks and tricks. (C.; Mhr.; B. 4, 138. 155; see Prv. 8. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ).

ಕುಚೋದ್ಧ ku-ṇōdya. Reviling, defaming, derision, mockery; an evil thought; a calumniating disposition (C.; Mhr., Tē., M.). ಕುಚೋದ್ಧದ ಅರಸಗೆ ಕುಲಗೇಡಿ ಪ್ರಧಾನಿ (Prv.).

ಕುಚೋದ್ಧಗಾಢ ku-ṇōdya-gāḍa. A reviler, a mocker (My.).

ಕುಚ್ಚ kuṇṇa. A perfectly blind man (ಕಡುಗುರುಡ Ūt. I, 84).

ಕುಚ್ಚಿತ kuṇṇita. Tbh. of ಕುಚ್ಚಿತ. (Bp. 40, 61; My.).

ಕುಚ್ಚು kuṇṇu. 1. = ಕುಡುಸು, etc. To boil (v. t., C.). — ಕುಚ್ಚಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. = ಕುಡುಕಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುಚ್ಚು kuṇṇu. 2. A kind of fish (Rā. 5, 115).

ಕುಚ್ಚು kuṇṇu. = ಕುಂಚ, ಕೊಚ್ಚು. Tbh. of ಕೂರ್ಚ (cf. ಗುಚ್ಚ, ಗುಂಚ, ಗುತ್ಸ, ಗುಲುಂಚ). A bunch, a bundle, a cluster,

a tassel, etc. (Tē., M., T.; Tu. ಕುಟ್ಟಿ). See Rāv. 6, after 11; Ā. Bp. 5, 3. 51; Si. 215. 275. 2, a brush (M., T.; R.).

ಕುಜ ku-ja. 1. Earth-born. 2, a tree (ಕುಜಾತ, ಮರ Nn. 20). 3, the earth's son, the planet Mars (ಮಂಗಲ, ಭೂಸುತ 20). See ಸಿಸುಮ್ನು.

ಕುಜ ku-ja. 2. Low-born: a Pulinda (ಪುಲಿನ್ದ, ಕಿರಾತ, Nn. 20). 2, a bad product: a coarse, vile mind (ಗಾಢೋಕ್ತಿ, ನಿಷ್ಕರಮ ಅದ ಬುದ್ಧಿ 20).

ಕುಜನ ku-jana. A wicked person. ಕುಜನರ ಸಂಗ ಅಜನಿಗೂ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 9, 14; 21, 4; 28, 47; 60, 55.

ಕುಜನತೆ ku-janatē. Wickedness, meanness (Śāv. 1, 17).

ಕುಜವಾರ kuja-vāra. Tuesday (My.).

ಕುಜಾತ ku-jāta. A tree (ವೃಕ್ಷ Nn. 126). 2, Mars (ಮಂಗಲನು 154). 3, the tree Dalbergia ougeinensis (ಸ್ಯಂದ್ರನ, ವೃಕ್ಷಭೇದ Nn. 11).

ಕುಜಾತಜಿ kujāta-jāṭi. A pendent root from a tree (ಮರದ ಬೀಜಲು Nn. 66).

ಕುಜಾತವಿವರ kujāta-vivara. A kind of tree (ವಟ Nn. 96).

ಕುಜಿ ku-jē. A low, mean female (J. 5, 61).

ಕುಜ್ಜಿ kujjē. = ಕುಜುಜಿ. An unripe fruit of the jack tree (My., occasionally).

ಕುಂಚ kuñca. = ಕುಂಚು. A bunch, cluster, tassel; anything resembling a tassel (S. Mhr.; T., M. ಕುಂಚ); a brush, used by weavers (C. = ಕುಂಚಿಗೆ 2); a whisk, a kind of fan or chowry (ಚಮರ Śm. 44; My.; T., M. ಕುಂಚ; Tē. ಕುಂಚ; Mhr. ಕುಂಚಾ, ಕುಂಚಿ). See Abh. P. 3, after 83; Bp. 12, 9. 2, a hang-nail (S. Mhr.).

ಕುಂಚಕ kuñcaka. Being crooked, bent, curved or contracted. See ಸಿ.

ಕುಂಚಟಿಗ kuñcaṭiga. A Śūdra (who prepares and sells split tōgari, ವ್ಯಸಲ Mr. 375, o. r. ಕುಂಚಡಿಗ; My.).

ಕುಂಚಡಿಗ kuñcāḍiga. = ಕುಂಚಟಿಗ. (My.).

ಕುಂಚವಡಿಗ kuñca-vaḍiga. (Śmd. 234). A man whose business is to whisk off flies with the kuñca, etc.

ಕುಂಚಿ kuñci. = ಕುಂಚಿಗೆ 1, ಕೊಂಚಿಗೆ. A hooded cloak for children, "a cap with a flap" (My.; Tē.; Mhr. ಕುಂಚಿ).

ಕುಂಚಿಗ kuñciḡa. = ಕುಂಚಟಿಗ. (My.).

ಕುಂಚಿಗಿ kuñciḡi. 1. = ಕುಂಚಿ, etc. (C.).

ಕುಂಚಿಗಿ kuñciḡi. 2. (= ಕುಂಚ). Tbh. of ಕೂಚಿಗಿ (ಕೂಚರ್ಗ). A brush made of the roots of grass, and used by weavers for cleansing the warp (My.).

ಕುಂಚಿತ kuñcita. Crooked, curved, bent, contracted.

ಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿ kuñcita-aṅguli. With bent or curved fingers.

ಕುಂಚು kuñcu. = ಕುಂಚು, etc. (Tē.). — ಕುಂಚದವ. A man who does not humble himself or who does not yield (ಅದಟ Āt. I, 60).

ಕುಂಜ kuñja. A place overgrown with creepers, a bower, an arbour. 2, the jaw. 3, an elephant's tusk.

ಕುಂಜರ kuñjara. An elephant. 2, pre-eminent, excellent. 3, the demon Gajāsura (see ಕುಂಜರಾರಿ).

ಕುಂಜರಕರ kuñjara-kara. An elephant's trunk.

ಕುಂಜರಾರಿ kuñjara-ari. A lion. 2, the animal Śarabha. 3, Śiva (Bp. 56, 22).

ಕುಂಜರಾಶನ kuñjara-aśana. The tree *Ficus religiosa*.

ಕುಂಜಲ kuñjala. Sour gruel.

ಕುಂಜು kuñju. To jump (ನೇಗೆ Āt. I, 76, o. r. perhaps ಕುಮ್ನು; see ಕುಮಕು 1, ಕುಪ್ಪು 2).

ಕುಟ kuṭa. (fr. ಕುಟ್ಟು 1). = ಕೂಟ 2. Beating. See ಮರ ಕುಟ, ಸರಕುಟ.

ಕುಟ kuṭa. = (ಕೊಟ), ಕೊಡ. A water-pot, a pitcher (ನಿವ, ಕಲಶ, ಕೊಡ Mr. 209). 2, a house. 3, a tree (cf. ಲಡ?). 4, a hammer for breaking stones.

ಕುಟಕ kuṭaka. 1. = ಕುಟಕ 1, etc. A beater. See ಕಲ್ಲು-ಕುಟಕ kuṭaka. 2. (fr. ಕುಡು 1). = ಕುಟಕ 2, ಕುಟಿಗ 2. A man who gives. See ಕೆಯ್ಯುಟಕ, ನೀರ್ಗುಟಕ.

ಕುಟಕ kuṭaka. 3. (fr. ಕುಡಿ 2). One who drinks. See ಮದ್ಯಗುಟಕ.

ಕುಟಕ kuṭaka. = ಕುಡರ. The post round which the string of the churning-stick winds. 2, a plough without a pole (ನೇಗಲಿಯ ಕುಡ G.).

ಕುಟಕು kuṭaku. = ಕುಲುಕು 1. To cram into, to stuff (ಗಾಢಪೂರಣ Śmd. Dh. b).

ಕುಟಗ kuṭaga. = ಕುಟಕ 1, etc. See ಮರಗುಟಗ.

ಕುಟಂಕ kuṭaṅka. = ಕುಟುಂಗಕ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ. A roof; a hut.

ಕುಟಜ kuṭaja. = ಕೊಡಸಿಗೆ, etc. The medicinal tree *Wrightia antidysenterica* R. Br. (ಕೊಡಸಿಗೆ Nn. 88; ಕುಮಂಜನ Mr. 336).

ಕುಟಜಕ kuṭajaka. = ಕುಟಜ. (ಕೊಡಸಿಗೆ Śmd. 369).

ಕುಟನ್ನಟ kuṭannaṭa. The tree *Calosanthos indica* Bl. 2, the fragrant grass *Cyperus rotundus* (see ಸಿಕ್ಕು). 3, = ಲವಂಗ, q. v.

ಕುಟರ kuṭara. = ಕುಡಾಕು, q. v.

ಕುಟರು kuṭaru. A tent (Sk.). Cf. ಗುಡಾರ.

ಕುಟಾರಿ kuṭa-hāri = ಕುಟಹಾರಿ. A female servant (ದಾಸಿ, etc., ತೊತ್ತು Mr. 304).

ಕುಟಾರಿಕೆ kuṭa-hārikē. O. r. of ಕುಟ್ಟಾರಿಕೆ, q. v.

ಕುಟಾಯಿಸು kuṭāyisu. = ಗುಟಾಯಿಸು. To mix (My.; H.).

ಕುಟ kuṭi. = ಗುಡಿ. A curvature, a curve. 2, a hut, a house, a hall. 3, a vessel with openings used for fumigations. 4, a nosegay, a bundle or tuft of flowers.

ಕುಟಿಕ kuṭika. 1. (fr. ಕುಟ್ಟು 1). = ಕುಟಕ 1, ಕುಟಗ, ಕುಟಿಗ 1, ಕುಟುಕ, ಕುಟ್ಟು. One who beats, etc. See ಕಲ್ಲು-, ನೀರ್ಕುಟಕ 1, ಮರ.

ಕುಟಿಕ kuṭika. 2. = ಕುಟಕ 2. See ನೀರ್ಕುಟಕ 2.

ಕುಟಿಕೆ kuṭikē. = ಕುಟಿಗ, in ಕಣ್ಣು ಕುಟಿಕೆ.

ಕುಟಿಗ kuṭiga. 1. (Śmd. 237). = ಕುಟಕ 1, etc. See ಕಲ್ಲು-, ಕಡ್-, ಕಲ್ಲು-, ಕದ್ದಿ-, ಚಮ್ಮು-, ಮರ. (Cf. Sk. ಕುಟ್ಟು).

ಕುಟಿಗ kuṭiga. 2. = ಕುಟಕ 2, etc. See ನೀರ್ಕುಟಿಗ.

ಕುಟಿಗಿ kuṭigē. Beating: that beats or throbs: an imposthume, in ಕಣ್ಣುಟಿಗಿ.

ಕುಟಿಲ kuṭila. Bent, crooked, curved, tortuous (ಕುಂಚಿತ, etc., ಪೂರಿದ ಕೊಂಕು Mr. 429). 2, curled, curly. 3, insincere, dishonest, fraudulent; insincerity, etc. (ಜಾರಕ, ಕೃತವ Nn. 89; ಕೆಯ್ಯುಟು Āt. I, 82, o. r. ಕೆಯ್ಯುಟು). See Bp. 32, 49; 60, 16.

ಕುಟಿಲಗಾರ್ತಿ *kuṭila-gārti*. A perverse, fraudulent woman (My.).

ಕುಟಿಲತನ *kuṭilatana*. = ಕುಟಿಲತೆ. (G. 166. 385).

ಕುಟಿಲತೆ *kuṭilatē*. Crookedness; guile, dishonesty. (My.).

ಕುಟಿಲತ್ವ *kuṭilatva*. = ಕುಟಿಲತೆ. (My.).

ಕುಟಿಲಭಾವ *kuṭila-bhāva*. The state of being crooked, etc. (ಕೊಂಕು, ಬಿಂಕು *Āt.* I, 8).

ಕುಟಿಲಾಂಗ *kuṭila-āṅga*. A dishonest means (J. 7, 6).

ಕುಟಿಲಾಚಾರ *kuṭila-āśāya*. Ill-intentioned, malevolent.

ಕುಟಿಲೆ *kuṭilē*. A perverse, fraudulent woman (Bp. 40, 56; J. 5, 61). 2, N. of a plant (ಕಣ್ಣಿಕೆ Mr. 147).

ಕುಟೀರ *kuṭīra*. A small house, a hut, a cottage. (My.).

ಕುಟು *kuṭu*. An imitative sound. — ಕುಟು ಕುಟು. rep. The sound being heard when mice eat grain (C.).

ಕುಟುಕ *kuṭuka*. = ಕುಟಿಕ 1, etc. See ಕಲ್ಲು.

ಕುಟುಕಿಸು *kuṭukisu*. = ಸುಟುಕಿಸು. To gulp, to swallow in large draughts (My.).

ಕುಟುಕು *kuṭuku*. 1. To sting, as a scorpion (My.; cf. ಕುಡುಕು 1; T. ಕೊಡುಕು, M. ಕೊಡುಕು, a scorpion's sting; ಕೊಡುಕು, to prick, sting; T. ಕೊಟ್ಟು, to sting, as a scorpion or bee; Tu. ಕುಳಿ, to sting).

ಕುಟುಕು *kuṭuku*. 2. = ಸುಟುಕು, ಸುಟುಕು. A gulp, a draught; a morsel; food (My.; Grj. 2, after 71; Śiv. 2, 65).

ಕುಟುಂಗಕ *kuṭuṅga*. = ಕುಡುಂಗಕ. An arbour or bower formed of creeping plants; a thatch, a roof; a hut; a granary.

ಕುಟುಂಬ *kuṭumba*. A household, the collective members of a household, a family. 2, the mistress of a family: a wife (Mhr.; C.).

ಕುಟುಂಬಾಧ್ಯಾಪಕ *kuṭumba-vyāpṛita*. A provident and attentive father of a family (ಮನನಾರ್ತಯುಕ್ತವಂ Mr. 233).

ಕುಟುಂಬಸ್ಥ *kuṭumba-stha*. A man who has a wife and children (C.).

ಕುಟುಂಬಿ *kuṭumbi*. One who has or supports a family. 2, a householder, a paterfamilias. 3, one who takes care of anything.

ಕುಟುಂಬಿನಿ *kuṭumbini*. The wife of a householder and mother of a family, a matron.

ಕುಟ್ಟ *kuṭṭa*. At the end of compounds: cutting; pounding, beating (Sk.).

ಕುಟ್ಟಕ *kuṭṭaka*. = ಕುಟ್ಟ. See ತಾಮ್ರ.

ಕುಟ್ಟಗ *kuṭṭaga*. = ಕುಟ್ಟಗ. See ಜಮ್ಮು.

ಕುಟ್ಟಣ *kuṭṭaṇa*. = ಕುಟ್ಟಣ, ಕುಟ್ಟ, ಕುಟ್ಟ. A mortar of metal used to pound betel-nuts (My.).

ಕುಟ್ಟಣಿ *kuṭṭaṇi*. = ಕುಟ್ಟಣ, etc. (My.).

ಕುಟ್ಟಣಿ *kuṭṭaṇi*. = ಕುಟ್ಟಣ, ಕುಟ್ಟಣಿ, ಕೊಟ್ಟಣಿ, ಕೊಟ್ಟಣಿ. A bawd, a procuress. Cf. ಕುಟ್ಟಣಗಿತ್ತಿ.

ಕುಟ್ಟಣಾರಿಕೆ *kuṭṭa-hārikē*. = ಕುಟ್ಟಣಾರಿ. A female servant (o. r. ಕುಟ್ಟಣಾರಿಕೆ).

ಕುಟ್ಟಿ *kuṭṭi*. = ಕುಟ್ಟಿಕ 1. See ಮರ.

ಕುಟ್ಟಿಕೆ *kuṭṭikē*. = ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ. (My.).

ಕುಟ್ಟಿಕೆ *kuṭṭikē*. A drove of oxen (ಬಣ್ಣತ್ತು Mr. 350).

ಕುಟ್ಟಿಗ *kuṭṭiga*. A kind of play (Bh. 1, 6, 2).

ಕುಟ್ಟಿಜಾತ *kuṭṭi-ċāta*. A jungle deity; a familiar spirit, an elf (T., M. ಕುಟ್ಟಿಜಾತ). — ಕುಟ್ಟಿಜಾತವಿದ್ಯೆ. Jugglery (My.).

ಕುಟ್ಟಿತ *kuṭṭita*. Cut; pounded, flattened.

ಕುಟ್ಟಿನಿ *kuṭṭini*. A bawd, a procuress (ಮೊದಲ *Āt.* II, 87; ತಲೆ ಹಿಡಿತ ಅದ ಕುಟ್ಟಿನಿ ಗಿತ್ತಿ Si. 188).

ಕುಟ್ಟಿಮ *kuṭṭima*. Ground smoothed and plastered; a ter-seled pavement (ನೊಗಟ್ಟು Mr. 192).

ಕುಟ್ಟಿಸು *kuṭṭisu*. To cause to beat, etc. (Bp. 27, 52; 38, 36; 55, 30; C.; see Prv. 3. ಪಟ್ಟೀ ವೀಳು).

ಕುಟ್ಟು *kuṭṭu*. 1. To beat, to strike; to pound; to bruise (ತಾಡನ *Śmd.* Dh.; C.; T., M., Tē., Tu.; M., T., Tē. also ಕೊಟ್ಟು; cf. ಕುಡು 2, ಕೊಟ್ಟಣ, ಕೊಟ್ಟುಕ, ಕೊಡತ 2). See Bp. 21, 15; 38, 28; Śiv. 4, 6; B. 1, 14; 3, 110; 4, 82; Si. 228. 235. 251. 292. 391. ಪುಡಿ ಅಗುವ ಹಾಗೆ ಕುಟ್ಟಿರ ಪಟ್ಟಮ (ಅನಧಸ್ತ, ಅವಜಾರ್ಹತೆ (Si. 376). ಕುಟ್ಟಿರಾದ ಬದ್ಧಿ ಊದ್ದಾದಿ ನೋಡಿದವನು. — ಇಟ್ಟು ಕಾಣದೇ ಕುಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ (himself, Prvs.). 2, to throw (cf. the idea of ಹೊಡೆ). ಅಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಮು, ಬಿಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಬಿಲ್ಲು; ಕುಟ್ಟಿರಾ ಮೂಗಾನವನ! (Prv.). 3, to prick; to ache (Tē.; R.). 4, (at the end of certain compounds:) to utter, etc.; to do, e. g. ಗಿಡ್ಡಗಿಡ್ಡಗುಟ್ಟು, ಗುಣಗುಟ್ಟು, ಬುಸುಗುಟ್ಟು, ಮಾತುಗುಟ್ಟು, ತಳಗುಟ್ಟು, etc. — See ಒಡ ಕುಟ್ಟು, ಕಡು ಕುಟ್ಟು, ಕೆಯ್ಡುಕುಟ್ಟು, ಕೋಡ್ಡುಟ್ಟು, ಪಲ್ಲುಕುಟ್ಟು, ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟು, ಹುಡುಗುಟ್ಟು, etc.; Prvs. 3. ಪಟ್ಟಣ, ಬಿಡು 1. — ಕುಟ್ಟಾಡು. — ಅಡು. To strike mutually (C.).

ಕುಟ್ಟು *kuṭṭu*. 2. A blow (My.); a pricking or piercing pain in the bowels, arising from constipation, etc. (S. Mhr.; see ಮುಟ್ಟು). ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟು ಹಿಡಿದದೆ (S. Mhr.). 2, a pulverized substance, see ಮರ.

ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ *kuṭṭuvikē*. Beating, etc. (Si. 391).

ಕುಟ್ಟುಹ *kuṭṭuha*. = ಕೊಟ್ಟುಹ. Beating, etc. See ಪಲ್ಲುಟ್ಟುಹ, ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟುಹ.

ಕುಟ್ಟಿ *kuṭṭi*. The state of being pulverized by wood-worms (My.; Tu.). ಮರಕ್ಕೆ ಕುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

— ಕುಟ್ಟಿಹುಡಿ. A wood-worm (My.).

ಕುಟ್ಟಿ *kuṭṭa*. = ಕುಟ್ಟಣ, etc. (My.).

ಕುಟ್ಟಿ *kuṭṭi*. = ಕುಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಕುಟ್ಟಲಿ *kuṭṭala*. = ಕುಟ್ಟಲಿ. A new bud; an opening bud (ನನೆ, ಮುಗುಳ್, ಮೊಗ್ಗ, ಸುರ್ಗ Kk. 23; Śm. 22). See ಮುಗುಳ್. 2, N. of a *vṛitta* (Ch.).

ಕುಟ್ಟಲಿ *kuṭṭalya*. = ಕುಟ್ಟಲಿ. (ಕೋಶ, ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗ Nn. 52).

ಕುಟ್ಟು *kuṭṭu*. = ಸುಟ್ಟು. A sound in imitation of the cooing of pigeons (My.).

ಕುಠ *kuṭha*. = ಕುಠ. A tree.

ಕುಠರ *kuṭhara*. = ಕುಠರ. The post round which the string of a churning stick winds.

ಕುಠಾಕು *kuṭhāku*. A bird, the woodpecker, *Picus bengalensis*.

lensis (Sk.; ಕ್ರೋಶ or ಅಕ್ರೋಶ, ಮರಕುಟವಕ್ಕೆ Mr. 171, two MSS. ಕುಟರ).

ಕುಠಾರ kuṭhāra. = ಕೊಡಲಿ. An axe (ಕೊಡಲಿ Ūt. II, 40). 2, a sort of hoe or spade.

ಕುಠಾರಕ kuṭhāraka. An axe. 2, Paraśurāma (J. 6, 2).

ಕುಠಾರಧರ kuṭhāra-dhara. Gaṇapati (ಎಷ್ಟರಾಜ, ಎನಾಯಕ, etc. Mr. 16). 2, Paraśurāma (My.).

ಕುಠಾರಿ kuṭhāri. = ಕುಠಾರ. 2, an axe-bearer, a chief of the door-keepers. See ಅಪ್ಪದತ್ತಪ್ರಧಾನ.

ಕುಠೇರಕ kuṭhēraka. A kind of Basilium, Ocimum sanctum.

ಕುಡ kuḍa. 1. (= ಕುಡ 2, ಸುಡ 2). The simple iron scraper, a flat plate, used for the kuṇṭṭe (S. Mhr.). 2, a staff-like iron roller used in clearing cotton from the seed; it is moved by the foot (S. Mhr.). 3, an iron used in cauterizing. See ಬರಗುಡ. 4, a stick of sealing-wax (My.).

ಕುಡ kuḍa. 2. = ಕುಡಿ 1, etc. — ಕುಡಗೋಲು. = ಕುಡಿಗೋಲ್, etc. (My.).

ಕುಡ kuḍa. 3. P. p. of ಕುಡಿ 2, in ಕುಡ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಕುಡಕ kuḍaka. = ಕುಡಿಕ. A drinker, a drunkard (C.).

ಕುಡಗಲೆ (kuḍa-kalē). = ಕಣ್ಣಲಿ No. 3. (My.).

ಕುಡತ kuḍata. = ಕುಡಿತ. Drinking; a draught (C.). ಒಳ್ಳೇ ಕುಡತ ಕುಡಿದನು (C.).

ಕುಡತರ್ಗನ ಬಳ್ಳಿ (kuḍa-targana balli). = ಕದರುಮಲ್ಲಿಗೆ. (Z.).

ಕುಡತಾ kuḍatā. = ಕುಡತೆ, etc. (My.).

ಕುಡತಿ kuḍati. = ಕುಡತಾ, ಕುಡ್ತಾ. A jacket (S. Mhr.; B. 5, 297; Mhr. ಕುಡತೇ, ಕುಡತೇಲಿ).

ಕುಡತೆ kuḍatē. = ಕುಡಿತೆ, etc. (My.).

ಕುಡಲು kuḍalu. = ಕುಡ್ಲು. A corrupted form of ಕುಡುಗೋಲು. (My.).

ಕುಡವ kuḍava. = ಕುಡುಲು. A measure of capacity, being the fourth part of a praśtha (ಪಾವ ಸೇರು G.).

ಕುಡಿ kuḍi. 1. = ಕುಡ 2, ಕುಡು 3, etc. — ಕುಡಿಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. = ಕುಡುಗೋಲ್. (Bp. 27, 16. 18). — ಕುಡಿವಲ್ಲ. — ಬಿಲ್ಲ. = ಕುಡುವಲ್ಲ. (Rāghā. 17, 67).

ಕುಡಿ kuḍi. 2. To drink (ಪಾನ śmd. Dh.; śm. 93; C.; T., M.; cf. Tē. ಕ್ರೋಲು, ಗ್ರೋಲು, to drink); to inhale. ಕಣ್ಣ ಎಗೆ ಕುಡಿದು ಧನಮಂ (śmd. 83). ಕುಡಿವುತ್ತು ವಾದಿಸುವುದು (ಉಪದಂಶ, etc. Hlā.). ವಾಸಿಯ ಸಮಾವದಲ್ಲಿ, ಜೀವಧನ ಕುಡಿಯ ಬೀಳೆನ್ನಿ, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲು ಡೋಣಿ (ಅಪಾವ, etc.); ಮಧ್ಯವ ಕುಡಿದ ಬಟ್ಟಲು (ಪಾನಪಾತ್ರ Nr.). ಮಿಠಾ ಕುಡಿವುದು (ಅಪಾನ, ಪಾನಗೋಲು Mr. 221); ಸಾರೆ ಕೆಲಬರು ಕುಡಿ ಕುಡಿಯ (ಸಹಪಾನ 221). ಒಬ್ಬನ ಜೀವ ಕುಡಿಯುವುದು (to take away—, S. Mhr.). ಹೊಗೆ ಕುಡಿಯೋಣ (ಧೂಮ್ರಪಾನ G.; S. Mhr.). ನಾತ ಕುಡಿಯುವುದು (S. Mhr.). ಕುಡಿಯುವ ಪಾನಕದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ತಪ್ಪಿಗೆಯು ತಪ್ಪಲಿಯು ಅವು ತಾಮ್ ಉನ್ನುದಕೆ ಕುಡಿದವದಕೆ ವಾಡವು, ಗೊಪ್ಪು ಅವು ತಾಮ್ ಏತಕ್ಕಲ್ಲವು (Jñs. 42, 14). See Bp. 1, 20; 58, 57; Bh. 1, 10, 30; Rāv. 5, 33; Si. 90. 348; ಕಣ್ಣಡಿ, ನೀರ್ಗುಡಿ.

ಕುಡಿ kuḍi. 3. P. p. of ಕುಡಿ 2, in ಕುಡಿ ಕುಡಿದು (i. e. ಕುಡಿದು ಕುಡಿದು, Bh. 8, 23, 11).

ಕುಡಿ kuḍi. 4. = ಕುಡು 5. Drinking. (T., M.). — ಕುಡಿ ನೀರ್. — ಕು. Drinking water (My.). ಕುಡಿನೀರ ಮನೆ (ಪ್ರವೇ Mr. 196); ಕುಡಿನೀರ್ ಇತ ಪಾತ್ರೆ (ಸಗ್ಗಲೆ 265). — ಕುಡಿವಾರ್. — ಪಾಲ್. Milk for drinking. ಬಿದವೆ ಎಲೆವ ನೀರ್ಗುಡಿವಾಲ್, ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಗಳಲ್ಲ (J. 28, 17).

ಕುಡಿ kuḍi. 5. A pointed end, a point; the extreme point or tip of a creeper and of its several branches (ವಲ್ಲಗ್ರ śmd. Dh.; śm. 93; C.); the upper (tender) portion of a bamboo-shoot (ಕಬಲಿ, ಬಿದಿರ ಕುಡಿ śmd. I); a sprout (My.); an extremity, a point, a top, an end (ಕೊನೆ Ūt. I, 43; My.); the end of the wick of a lamp (C.; Tē. ಕೊಡ; T. ಕೊಡುನ್ನು); the lash of a whip (C.); the point of a flame, a pointed flame (C.). (Tu., T., M., Tē. ಕೊಡಿ; cf. ಕೊಟ್ಟು 1; T. ಕುಡ್ತಿ, ಕೊಡುನ್ನು, a shoot). ಸಾಡಸದ ಕುಡಿ ಕೊನರುತ್ತಿರಲ್ (Bp. 16, 16). ಬೊಂಗೆಗಳ ಕುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಗ್ಗುಗಳಾಗುವವು (B. 3, 36). ಕುಡೀ ಕತ್ತರೂ ಅದಿ ಸಾಯುವದೇ? (Prv.). ಕುಡಿ ನಿಮದ್ ಪುರ್ಯ (Rāv. 6, 36). ಪುಡಿ ಅದರೆ ನಿಮದ್ ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆತತ್ತು (Liliv. 3, 3). See Grj. 2, after 106; 3, after 26; J. 6, 3; Si. 123; ಕೆಂಗುಡಿ, ಜೆಂಗುಡಿ, ಪೂಗುಡಿ, ಮುಂಗುಡಿ. 2, a flag, a banner (Tu., T., M., Tē. ಕೊಡಿ; see ಉಪ್ಪರಗುಡಿ, ಮೇಲುಗುಡಿ). — ಕುಡಳ್ಳಿ. = ಕುಡಿಯಳ್ಳಿ. (S. Mhr.). — ಕುಡಿಕಡ್ಡಿ. A small stick (taken or fallen) from the extremity of a branch (Si. 122). — ಕುಡಿಗಣ್. — ಕಣ್. = ಕುಡಿಗಣ್ಣು. The outer corner of the eye (J. 11, 16). — ಕುಡಿಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. = ಕುಡಿಗಣ್. (ಅಪಾಂಗ, ಕಣ್ಣುಗಳ ಕೊನೆಗಳು Si. 214). — ಕುಡಿಗರ್ಪ. — ಕರ್ಪ. The black colour of the nipples of the breast (Grj. 3, 37). — ಕುಡಿಗೊನರ್. — ಕೊನರ್. A pointed shoot (J. 3, 25). — ಕುಡಿ ದಾಡೆ. The point of a tusk (Śēv. 4, 16). — ಕುಡಿನಾಲಿಗೆ. The point of the tongue (J. 28, 37). — ಕುಡಿನೋಟಿ. A side-glance (J. 6, 27; S. Mhr.). — ಕುಡಿಮಿಂಚು. A pointed lightning (Abh. P. 2, 75; 7, after 105; 7, 143; J. 16, 7). — ಕುಡಿಮಿನುಗು. Point-lustre: lustre of the extremities (of tusk-like teeth, Rām. 6, 53, 43). — ಕುಡಿಮೀಸೆ. A mustache with pointed extremities (Rāv. 14, 6; My.). — ಕುಡಿಮುಸುಗು. The end of a female's cloth put over the head so as to cover it down to the forehead (My.). — ಕುಡಿಯಳ್ಳಿ. — ಅಳ್ಳಿ. = ಅಳ್ಳಿಕುಡಿ, q. v. (My.). ತೊಡೆಸಂಕಲೆಯಿಕ್ಕಿದ ಪೊರ್ ಕುಡಿಯಳ್ಳಿಗಳೆನ್ನಿ ಸುರಿಮವು ಇರ್ಕಲಕೆ ಕರುಳ್ (śmd. 132). — ಕುಡಿರಮ್ಪಿ. The extreme end of a branch (Si. 122). — ಕುಡಿವರೆ. — ವರೆ. (ಕುಡಿವರಿ). Sprouts to spread, to sprout, to run, as a creeper, etc. (ಪರ್ವ Ūt. II, 50; Grj. 3, after 12; 5, after 76; Rām. 4, 1, 1; J. 18, 25). — ಕುಡಿವಾಲ. — ವಾಲ. A pointed tail; the end of a tail (Rāv. 5, 87; Śēv. 3, 62). — ಕುಡಿವಳಗು. — ಬೆಳಗು. Pointed light: a ray, rays (Rāv. 5, after 19; 10, after 57; Rām. 3, 6, 50). — ಕುಡಿಬಿಡುಗು. The extreme point of a cloth (My.). — ಕುಡಿಬುಟ್ಟು. A pointed eyebrow; an eyebrow's point (J. 13, 36).

ಕುಡಿ kuḍi. 6. = ಕುಡು 6. (T., M. ಕುಡಿ, a house = Sk. ಕುಲಿ; a town, village; an inmate, inhabitant, tenant; a tribe, family; ಕುಡಿಯಾನ್, an inhabitant, citizen, tenant). — ಕುಡಿಯು. — ಅ 3. A Śūdra, a farmer (ತೂದ್ರ Ūt. I, 84. 101; II,

16; ಒಕ್ಕಲಿಗ Kk. 34). See ಮಲೆ. — ಕುಡಿಯೊಕ್ಕಲಿಗ. -ಒಕ್ಕಲಿಗ. = ಕುಡುಮೊಕ್ಕಲಿಗ. A Sūdra of a better position (ಅಭೀರ, ಮಹಾ ಶೂದ್ರ Hlā.).

ಕುಡಿಕ kuḍika. = ಕುಡಕ. (My.; T. ಕುಡಿಯು).

ಕುಡಿಕೆ kuḍikē. A small earthen vessel into which oil, ghee, etc. is put; a similar one of metal or wood, used by girls to play with (C.; Si. 309; T. ಕುಡುಮ್ಬ; M. ಕುಡುಗ, ಕುಡುವೆ; Sk. ಕುಡಿಕಾ, an earthen or wooden water-pot used by ascetics; T. ಕುಡು, a pot; a large water-pot). ಸುಣ್ಣದ ಕುಡಿಕೆ (Bp. 12, 12). ಕೂತು ಉಮ್ಮು ವನಿಗೆ ಕುಡಿಕೇ ಹಣವೂ ಸಾಲದು (Prv.). — ಕುಡಿಕೆ ಬಿಡುಸು. A valcano-like kind of fire-work (My.).

ಕುಡಿಗು kuḍigu. = ಕುಡಿಗು, q. v.

ಕುಡಿತ kuḍita. = ಕುಡತ. (My.).

ಕುಡಿತೆ kuḍitē. = ಕುಡತೆ, ಕುಡುತೆ. The palm of the hand, especially the palm of the hand hollowed or held as a cup (ಪ್ರಸೃತಿ, ಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿಗಣನ ಉಕ್ತ ಅಂಗಿಯು Nr.; S. Mhr.; Tē. ಕೊಡೆವೆ). ಹಿಡಿ ಕೆಯ್ದಿದ ಕೆಯ್ಯ ಕುಡಿತ (ಮುಟ್ಟು Hlā.). ಅಂಗುಲಿ ಮದಿದ ಕುಡಿತ (ಪ್ರಸೃತಿ Hlā.; Mr. 323). See ಒಕ್ಕುಡಿತ, ಒಕ್ಕುಡಿತ, ಕೆಯ್ಯುಡಿತ. — ಕುಡಿತಗಣ. -ಕಣ. An eye like a kuḍitē, a large eye (Bp. 4, 25; 42, 24; Bh. 4, 4, 9).

ಕುಡಿನ kuḍina. = (ಕುಡಿನ್ನು?), ಕೊಡಿನ. The body of a plough, i. e. the wood without the plough-share and pole (ಕೂಟಕ, ನಿರೇಷ, ಹಲ Nr., o. r. ಕೊಡಿನ).

ಕುಡಿನ್ನು kuḍinnu. = ಕುಡಿಗು. A particular part of a plough (ಕರ್ಣ Mr. 370; see ಕರ್ಣ).

ಕುಡಿಯ kuḍiya. See s. ಕುಡಿ 6.

ಕುಡಿಯುವಿಕೆ kuḍiyuvikē. Drinking (Si. 247).

ಕುಡಿಲು kuḍilu. A sprout, a shoot (only in Si.). ಚುರುಕಿಗಳಂ ಕೂಡಿರುವ ಕುಡಿಲು (ಪಲ್ಲವ, ಕಸಲಯ Si. 128).

ಕುಡಿಸು kuḍisu. 1. (fr. ಕುಡಿ 2). To cause to drink (C.). ತಾಯಿ ನಿನಗೆ ಮೊರೆ ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು (B. 1, 24). See 3, 86; Bp. 58, 42; 60, 60; C. Bp. 47, 22; ನಿರ್ಗುಡಿಸು.

ಕುಡಿಸು kuḍisu. 2. (fr. ಕುಡು 3). To be crooked or bent. See ಒಕ್ಕುಡಿಸು.

ಕುಡಿಸು kuḍisu. 3. (fr. ಕುಡು 1). = ಕೊಡಿಸು. To cause to give, etc.

ಕುಡು kuḍu. 1. = ಕೊಡು 1. To give; to present, to bestow, to grant; to allow (ಪ್ರದಾನ śmd. Dh.; T., M. ಕೊಡು; Tu. ಕೊರ). P. p. ಕೊಟ್ಟು (śmd. 282. 287). ಕುಡುವುದು (66). ಕುಡುವಂ (260). ಕುಡು! (91). ಕುಡದೆ (100). ಹೊನ್ನಂ ಕುಡುವೆದಿಗೆ ಕಲ್ಲತರು (75). ಅರ್ಥಮಂ ಕುಡುಗುಂ (111; cf. 47). ಕುಡದ ನಿಮಗಮ್ ಈ ಎದದಾಯ್ತೇ? (ironical question, 125). ಎನಗೆ ಉತ್ತರಮಂ ಕುಡ! (153). ಎಲ್ಲ ಅಂಗಮ್ ಎಲ್ಲ ಧನಮುಮನ್ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೊಳಮ್ ಎಲ್ಲ ತೆಂದೊಳಂ ಕುಡುಗಿ, ಎಮ! (183. 208). ಅನಂ ಕುಡುಗಿ (269). ನೀನ್ ಎನಗೆ ವಸನನ ಆಗಮ ನಮಂ ನೆರೆ ಸೂಚಿ ಕೊಟ್ಟಯ್ (Cpr. 7, 41, where ಕುಡು is pleonastic). ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುವಿನ ಬದಿಯೊಳ ಕುಡುವುದು (ಬದುವದಾ śmd. I). ಏಡಿ! ಎನ್ನು, ಅಸಿತಾಲವತ್ತಮಂ ಯತಿ ಕೊಟ್ಟಂ (284). ಕೊಟ್ಟವಂ (282). ಕುಡುವುದು (ಎತ್ತಾಣನ, ವಿಹಾಪಿತ, ದಾನ, etc. Hlā.). ಕುಡರ್ ನೆಡೆದ ಕೂಸು (ವರ್ಯ, ಪತಿವರ Hlā.). ಕಾಮ

ವಸ್ತುಗಳಂ ಕುಡುವುದು (ಕಾಮ್ಯದಾನ Nr.). See Bp. 24, 83; J. 28, 20; ಅಭಯಂಗುಡು, ಬಡ್ತಿಗುಡು, ಬೆಂಗುಡು, ಸೂಡುಗುಡು. 2, to give forth or emit, as a sound. See ಗರ್ಜನ ಗುಡು, ಜತಿಗುಡು, ಧ್ವನಿ, ಮೆಲ್ಲುಲಿಗುಡು. 3, (to perform, to do). — ಕುಡುಕುಡು. rep. = ಕೊಡು ಕೊಡು. (Bp. 11, 29).

ಕುಡು kuḍu. 2. To beat. (Tu. ಕೊರ; M. ಕೊಡು, to flog, to throw; cf. ಕುಟ್ಟು 1, and see ಕುಡುಪು). ಗಾಯಕರು ತಾಳಂಗವಂಗುಡೆ (Bp. 26, 8).

ಕುಡು kuḍu. 3. = ಕರು 2, ಕುಡ 2, ಕುಡಿ 1. The state of being crooked, bent, hooked, or tortuous; crookedness, etc. (ವಕ್ರ śmd. Dh.; ಕೊಂಕು śmd. 218, Cē. II, 71, Kk. 62, śm. 64; ಕಾಟಿಲ್ಕುತೆ Cē. I, 18, o. r. ಕಡು; T., M. ಕೊಡು; cf. ಕಕ್ಕರಿ, ಕುನಿ 1, ಕೂನ್ 1, ಕೊಕ್ಕರಿ, ಕೊಕ್ಕಿ 1, ಕೊಂಕು 1 & 2, ಕೊಳ್ಳೆ, ಕೋಗಿ, ಕೋಡು, ಕೋಡು 5, ಗುಡಿ 1, ಚೊಟ್ಟು, etc., ಸೊಟ್ಟು, etc.). 2. the state of being uneven (not level) or hilly (?). See ಕೊಡಗು, etc. — ಕುಡುಗಲು. = ಕುಡಲು, ಕುಡ್ಲು, ಕುಡುಗೋಲು. (My.). — ಕುಡುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. -ಲು. (śmd. 218). = ಕುಡಗೋಲ್, ಕುಡಿಗೋಲ್, ಕುಡುಗಲು, etc. A kind of sickle (ಲವಿತ್ರ, ದಾತ್ರ Hlā.; Nr.; Mr. 371; Si. 308; C.; Tē. ಕೊಡವಲಿ). See B. 1, 9; Si. 313; ಕೂರಿಲಿ; Prv. s. ಬೆಟ್ಟ 1. — ಕುಡುದಡಿ. (śmd. 218). A crooked stick. — ಕುಡುದಾಡಿ. (śmd. 218). A curved tusk. — ಕುಡುಮುಂಡು. (śmd. 218). A crinkling or zigzag lightning. ಕುಡು ಮುಂಡಂ ಮನೆದನ್ನರ್ ಅವ್ವ ಪಲರೊಳ ವೆಣ್ಣಿರ್ (218 Mq̄b.). — ಕುಡುವಿಲ್ಲ. -ಇಲ್ಲ. 1. (śmd. 63). There is no crookedness. — ಕುಡುವಿಲ್ಲ. -ಬಿಲ್ಲ. 2. He with the (always) bent bow: Kāma (ಕಾಮ Cē. I, 66; ಕಾವ, ಕೊಂಕುವಿಲ್ಲ, etc., ಮನ್ನಥ śm. 7; ಮನ್ನಥ, etc. Kk. 8, o. r. ಕುಡಿ). ಕುಡುವಿಲ್ಲನ್ ಎಚ್ಚ ಕೋಲುಂ ನಡೆದು, ದರ್, ಅನ್ನು ಒರ್ವನ ಎರ್ಡೆಯಂ etc. (śmd. 89. 221). — ಕುಡುವುರ್ವ. -ಫುರ್ವ. (śmd. 218; śm. 118; Abh. P. 4, 34). A curved eye-brow. — ಕುಡುವೆಲೆ. -ವೆಲೆ. (śmd. 218). The crescent.

ಕುಡು kuḍu. 4. P. p. of ಕುಡಿ 2, in ಕುಡು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಕುಡು kuḍu. 5. = ಕುಡಿ 4. — ಕುಡುನೀರು. = ಕುಡಿನೀರ್. (S. Mhr.).

ಕುಡು kuḍu. 6. = ಕುಡಿ 6. — ಕುಡುಮೊಕ್ಕಲಿಗ. = ಕುಡಿಯೊಕ್ಕಲಿಗ. (S. Mhr.).

ಕುಡು kuḍu. 7. An imitative sound. — ಕುಡುಕುಡು ಜಗ್. The sound emitted by the karaḍē drum when beaten (C.).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 1. = ಕುಕ್ಕು 1. To peck (ಹಂಚುಘಾತನ śmd. Dh.; cf. ಕುಟುಕು 1).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 2. = ಕುಕ್ಕು 3, q. v. To wash (a cloth) somewhat gently (ಕಷ್ವತ್ವಧಾವನ śmd. Dh.).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 3. (ಧಾನ್ಯಾದಿವ್ಯಕ್ತ śmd. Dh.).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 4. = ಕುಕ್ಕು 4, q. v. Probably a mistake for ಕಡುಕು 1. — ಕುಡುಕುನ್ದಲಿ. -ಕ-ತಲಿ. (śmd. 204 Mq̄b. as ಕುಡುಕುನ್ದಲಿ, o. r. ಕಡುಕುನ್ದಲಿ, q. v.).

ಕುಡುಂಗಕ kuḍungaka. Tbh. of ಕುಟುಂಗಕ. (ತಮುಲುಲ್ಲು Nr.).

ಕುಡುತೆ kuḍutē. = ಕುಡಿತೆ, etc. See ಒಕ್ಕುಡುತೆ.

ಕುಡುದು kuḍudu. (= ಕಡದು 5). Steepness (R.; M. ಕೊಡು, extreme; steep; severe, intense, fierce; T. ಕೊಡು,

severe, cruel; ಕೊಡುವೆ, severity; evil; crookedness; cf. ಕುಡು 3; Tē. ಕೋರು, steep; ಗೋಡಿಗೆ, steepness).

ಕುಡುಪು kudupu. (fr. ಕುಡು 2). = ಕುಡುಡು, (ಕೋಣೆ), ಸೂಕು, ಸೂಕು. A stick, etc. for beating drums, striking the cords of the lute, etc., a fiddle-stick (My.; Tē.; T. ಕುಡೆಲ್, a short cudgel; a drum stick; T. ಕೊಟ್ಟು, to beat, used of playing upon the fiddle and beating drums). See ಪೊಂಗುಪು.

ಕುಡುಬು kuduba. (Tbh. of ಕುಡವ). A measure of capacity, containing about two seers (ಪಡಿ Sm. 95).

ಕುಡುಹು kuduhu. = ಕುಡುಪು, etc. ಬಾಚಿಸುವ ಕುಡುಹು (ವಾದನದಲ್ಲೂ Sm. 46). ವಾಚ್ಯವಂ ನುಡಿಸುವ ಕುಡುಹು (46 Cm.). ಬಾಚಿಸುವ ಕುಡುಹು (ಕೋಣೆ Hla.). ವೀಣೆ ಮೊದಲಾಗಿರ್ವ ವಬ ಕುಡುಹು (ಕೋಣೆ Nr.). ಹದಿಯ ಕುಡುಹು (ದಣ್ಣ Mr. 525). See Bp. 21, 40; ಬಹುಗುಡುಹು. 2, an instrument for dressing cotton (ಬೆಸೆ, ಬಿಲ್, ಕೋಧ Mr. 206).

ಕುಡ್ಡ kudḍa. = ಕುರುಡ, etc. (S. Mhr.).

ಕುಡ್ಡಿ kudḍi. = ಕುರುಡಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕುಡ್ಡು kudḍu. = ಕುರುಡು, etc. (S. Mhr.). — ಕುಡ್ಡ ಗುಡು ಯಳ್ಳು. = ಕಾಡ ಗುಡುಯಳ್ಳು. (Z.). — ಕುಡ್ಡ ನೋಣ. (S. Mhr.; ವರಟೆ G.). — ಕುಡ್ಡ ಬಾರ್ಲಿ. The Indian bustard quail, Turnix taigoor (Bd.); — the painted spur-fowl, Gallinula erythrorhynchos (Bd.); — the Lerwa partridge, Perdix lerwa (Bd.). — ಕುಡ್ಡ ಬಿಕ್ಕಕ್ಕಿ. The cinnamom heron, Ardea cinnamomea (Bd.).

ಕುಡ್ತಾ kudṭa. = ಕುಡತಿ, etc. (My.). ತೋಗಲ ಕುಡ್ತಾ (Si. 279).

ಕುಡ್ತಲ kudṭala. = ಕುಡ್ತಲ. A new bud; an opening bud.

ಕುಡ್ತು kudya. (= ಗೋಡೆ). A wall.

ಕುಡ್ತುಕೋಡ ಕುಡ್ಯಾ-ವಿಷೇಷ. A kind of wall. See ಮಾಡು.

ಕುಡ್ಲು kudlu. = ಕುಡಲು, ಕುಡುಗೋಲು. (My.). See ಮುಚ್ಚುಗುಡ್ಲು.

ಕುಣಿತ kunata. = ಕುಣಿತ. Dancing (C.; ಕಾಲಾಟ G.).

ಕುಣನ kunapa. A corpse (ಹಣನು Nn. 11; Mr. 395; ಸಬ Kk. 41); a carcass. See ಪ್ರೇತ.

ಕುಣಮ್ಬು kunamba. A potherb, Amaranthus oleraceus Willd. (St. & Pl.).

ಕುಣಿ kunī.1. A piece, a rag; cloth (T., M. ತುಣಿ). See ಕುಡುಗುಣಿ No. 2.

ಕುಣಿ kunī.2. = ಕುಡು 2, ಸುಣಿ 1, ಸುಡು. A hole; a pit; a grave (ನಿಮ್ಮಧೂಮಿ Sm. Dh. one MS.; ಗರ್ತ Nr.; Nn. 120; ಸಣ್ಣ Mr. 487; C.; Tu. ಗುರಿ; T. ಕುಡ್ಡು, to hollow, excavate, make a hole). ದೆಡತಲೆಯ ಕುಣಿ (ಅವಟು Nr.). ಕುಣಿಗರ ತಟದ ಕುಣಿ (ಕಪಾಡುತಿ Mr. 331, o. r. ಕುಡು); ದಕ್ಕುಳ್ಳ ಕುಣಿ (ಕುಕೂಲ 482). See ಕಣ್ಣುಣಿ; B. 4, 148. 185; Prv. s. ಮಗ್ಗ. ಕುಣಿ ಅಗಿಸಿದರೆ ರುಣ ತೀರೇತೇ? (Prv.). — ಕುಣಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A sunken eye (C.). — ಕುಣಿಗಾಡು. -ಕಾಡು. Grain that is preserved in a pit (My.). — ಕುಣಿನರಿ. A fox (R.; T. ಕುಡುನರಿ).

ಕುಣಿ kunī.3. To move in a hopping, skipping or jumping manner; to dance (ನರ್ತನ Sm. Dh.; ಸೃಷ್ಟಿ Nn. 129; T., M. ಕುಣಿ; Tē. ಗುಣಿ; C.; cf. ಕುಲುಕು 2). ಜಲದನಿನದಕೆ ಕುಣಿದ ನವುಗುಣಿಯು (Bp. 37, 54). ಅನಿಯದಿಂ

ಕೇಗಿ ಕುಣಿದ ನವಿಲ್ (Rā. 8, 120). ಕುಣಿದ ಕೋಕಿಗಳ ಕೇಕಿಗಳ ದೊಂಬುಗಳು (J. 29, 46). ಕುಣಿದ ಕುಡುರ (Bh. 6, 2, 5). ಕುಣಿದ ನೋಣಿಗಳ ಬಳಗಂಗರ್ (J. 3, 25). ಕಲಾಪಿಗಳ ಅಟಮಂ ಮನಂ ಗೋಳಿ ನಡೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ, ಕುಣಿಯಲ್ ನೆದಿ ಕಲ್ಲು (Sm. 230). ಕುಡಿ ನಿರ್ದರ್ ಪುರ್ವ ಕುಣಿವುತ್ತು ಬಡನಿರ (Rā. 6, 36). ಭರತಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಕುಣಿಯುವದು (ನಟನ, ನಾಟ್ಯ, etc. Si. 64). ಕುಣಿಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ಅಂಗರ ಬರೆ! ಎಮ್ಮನೆ (others: ಸೋಟ್ಟ). — ಕುಣಿಯುವಾಗ ಮುಸುಕೇ? — ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬಡ್ತಿ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟುಕೇ? (Prv.). See Bp. 9, 12; 32, 37; 59, 24; J. 10, 42; 19, 33. 50. — ಕುಣಿದಾಟ. -ಅಟ. Dancing (My.). — ಕುಣಿದಾಡು. -ಅಡು. To cause to dance (Rām. 5, 8, 29). — ಕುಣಿದಾಡು. -ಅಡು. = ಕುಣಿ. ಕುಣಿದಾಡುವ ರಾಪ (ಅನರ್ತ Nr.). ತಲೆ ಹೋಗಿ ಕುಣಿದಾಡುವ ಮೋಕ್ಷ (ಕಬ್ಬಣ್ಣ Si. 297). See Bp. 52, 42; J. 22, 23. 24. — ಕುಣಿದೋಟ. -ಟ. Running in a capering manner (ಪುತ Si. 274; S. Mhr.).

ಕುಣಿ kunī.4. P. p. of ಕುಣಿ 3. — ಕುಣಿ ಕುಣಿದಾಡು. rop. (= ಕುಣಿದು.). (Bp. 15, 23; 41, 22; 58, 23; Prll. 3, 29).

ಕುಣಿ kunī.5. Dancing. — ಕುಣಿನಡಿಕೆ. A vaulting, or capering, pace (ಪುತ Si. 204, only in Si.).

ಕುಣಿ kunī.6. = ಕುಳಿ, etc. See ಪೇಂಕುಣಿ.

ಕುಣಿ kunī. Crooked-armed, having a curved, withered, or crippled arm. 2, the tree Cedrela toona Roxb.

ಕುಣಿಕೆ kunika. A cripple (ಕೆಯ ಕಾಲು ಮೋಟಿನ ಅದಂ Mr. 389).

ಕುಣಿಕೆ kunikē.1. (= ಕುಣಿ 2). A hollow, a cavity. ಹೊಜಿನಾಟಿ ಇದ್ದ ಕುಣಿಕೆಗಳಿರದು (ಕುಕುಸ್ತರ Nr.).

ಕುಣಿಕೆ kunikē.2. = ಕೊಲಿಕೆ, ಕೊಳಿಕೆ. A loop, a noose; a hoop, a clasp; a link; a knot (C.; ಕವಿಕೆ, ಬಿಲಿನ Si. 274, sic! Tē. ಕೊಲಿಕೆ, ಕೋಡಮು; T. ಕುಳು, ಕೊಳು; see ಕುಡೆ & s. ಕುಡಿ 1). ಕುಣಿಕೆಯ ಹಗ್ಗ (ಶೃಂಗುಲ Si. 271). ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕೊರಕ ಕುಣಿಕೆಹಗ್ಗ (ದಾಮ, ದಾವಣಿ 323). ಬಲಿಯಂ ಸರಿವ ಕುಣಿಕೆ (ಗೋಣು Mr. 880). ಹಮ್ಮುಗಿಯ ಕುಣಿಕೆ ಗಳು (ಸಂಕಟ Mr. 292). See ಕುಡುಕುಣಿಕೆ No. 2, ಸರುಗುಣಿಕೆ; Bp. 56, 4; Grj. 7, after 11; Rām. 5, 8, 28.

ಕುಣಿಕೆ kunikē.3. A finger. See ಕುಡುಕುಣಿಕೆ No. 1.

ಕುಣಿಕೆ kunikē.4. = ಕುಳಿಕೆ 1. A corner (of the eye; cf. ಕೊಣಿ 2? or is the term somehow = ಕುಣಿಕೆ 1?). See ಕಣ್ಣು, ಕಣ್ಣು.

ಕುಣಿಕೆ kunikē. = ಗುಳಿಕೆ 1, q. v. (M. ಕುಳಿಕೆ, ಗುಳಿಕೆ). See ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ, ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ.

ಕುಣಿತ kunita. = ಕುಣಿತ. (C.; Rām. 1, 16, 43).

ಕುಣಿಯುವಿಕೆ kuniyuvikē. Dancing (ನಾಟ್ಯ Si. 97).

ಕುಣಿಲ್ kunil. A cudgel (Abb. P. 13, after 54; see T. s. ಕುಡುಪು). ಕುಣಿಲ್ ಕೋಲು (ಬಟ್ಟಿ Nr.; cf. ಬಟ್ಟಂಗ).

ಕುಣಿಸು kunisu. To cause to dance (C.; Bp. 47, 42; Rām. 5, 8, 28). ಕುಣಿ ಕುಣಿಸಿ ಕಲ್ಲು ಕರಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಕುಣಿಸಿ ನಗನೇ ಕವಿಮಾರವ್ಯಾಸನ ಉದ್ವಿಧವರ? (Bh. 1, 1, 11).

ಕುಣಿಹ kunīha. Dancing (ಸೃಷ್ಟಿ, ನರ್ತನ Nr.; ರಂಗಣ Ōt. II, 57; Rām. 4, 3, 4; 6, 30, 33; 6, 49, 8). ಕುಣಿಹಕ್ಕೆ ರಂಗಣ ನಡ್ವಣಂ (Kk. 59).

ಕುಣುಕು kunuku.1. To pound (ಮುಸಲತ್ತೆಯೆ Sm. Dh.; cf. ಕುಕ್ಕು 3).

ಕುಣುಕು kunuku.2. To play, to sport (ಕು Sm. Dh.). Cf. ಕೋಣುಕು 1?

ಕುಣ್ಣು *kunṭu* 2-33. A cripple, a lame man (ಎಕಾಂಘ್ರ Mr. 389; ವ್ಯಂಗ G.; C.; M. ಕುಣ್ಣು; B. 3, 127). ಕಾಲಿಲ್ಲದ ಕುಣ್ಣನು (ಕ್ರೋಧ, ಪಂಗು Si. 198). ತೊಡೆಗಳ ವರಿಗೂ ಕಾಲುಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಕುಣ್ಣನು (ಪೋಡ, ಖಂಜ 199). ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣು ಚೇಷ್ಟೆ, ಕುರುಡಿಗೆ ಹದಿನಾಯಿ ಚೇಷ್ಟೆ. —ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಸೊಣ್ಣದಲ್ಲಿ ತ್ರಾಣ. —ಕುಣ್ಣು ನಾರೂ ಒಣ್ಣೆಯ ದೋರೆ ಬಹಳ (Prvs.). —ಕುಣ್ಣುಗಾಲು. —ಕಾಲು = ಕುಣ್ಣುಗಾಲು. (C.). ಕುಣ್ಣುಗಾಲ. -ಅ 3. A man with lame feet (see Prv. s. ಒಣ್ಣೆಗ). —ಕುಣ್ಣುಗಣನು. A kind of yam, *Dioscorea pulchella* Roxb. (St. & Pl.). —ಕುಣ್ಣುನೇದಿಳಿ. The tree *Elaeocarpus lanceaefolius* Roxb. (St. & Pl.). —ಕುಣ್ಣುಮುದುವ. dupl. ಕಾಲಿಲ್ಲವರು ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೋದೀ, ಕುಣ್ಣುಮುದುವ? (Prv.). —ಕುಣ್ಣುಹಲಸಿಯಾಳ. Hop-sotch (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಣು *kunṭa*. Tbh. of ಕುಣ್ಣು (Śmd. 338 Mḍb.). —ಕುಣ್ಣುದೇವತೆ. A weak deity (Bp. 48, 18).

ಕುಣ್ಣುಣಗಿತ್ತಿ *kunṭanagitti*. = ಕುಣ್ಣುಣಗಿತ್ತಿ, ಕುಣ್ಣುಲಗಿತ್ತಿ, ಕುಣ್ಣುಣಿಗಿತ್ತಿ. A pimp, a procuress (ಕುಟ್ಟಣಿ, etc. G.; ದೂತಿ, etc. Dhv.).

ಕುಣ್ಣುಣಿ *kunṭani*. (Śmd. 48, o. r. ಕೂಣ್ಣಿಣಿ). = ಕುಣ್ಣುಣಿ, ಕೂಟಣಿ, ಕೂಣ್ಣಿಣಿ. Tbh. of ಕುಟ್ಟಣಿ. (ಕುಟ್ಟಣಿ Mr. 304; ದೂದವ Śm. 75; ದೂದವ Kk. 30, o. r. ಕುಣ್ಣುಣಿ; J. 9, 13; My.). 2, a procurer, a whoremaster (Bp. 9, 41). 3, panderage (C. Bp. 47, 42). —ಕುಣ್ಣುಣಿವನೆ. -ಮನೆ. A pimp's house (ತಾಪು, ತಾಪೆ ಕೆ.).

ಕುಣ್ಣುಣಿಕೆ *kunṭanikē*. Hopping. —ಕುಣ್ಣುಣಿಕೆಯಾಳ. -ಆಳ. Hop-sotch (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಣುಣಿಗ *kunṭaniga*. A procurer, a whoremaster (ಗದ್ದಿಗ C. I, 9; Bp. 40, 25).

ಕುಣ್ಣುಣಿಗಿತ್ತಿ *kunṭaniga-itti*. = ಕುಣ್ಣುಣಿಗಿತ್ತಿ, etc. (My.).

ಕುಣ್ಣುಲಗಿತ್ತಿ *kunṭalagitti*. = ಕುಣ್ಣುಲಗಿತ್ತಿ, etc. (C.).

ಕುಣ್ಣುಲತನ *kunṭalatana*. The business of a procuress (C.).

ಕುಣ್ಣಿ *kunṭi*. A lame woman (My.). See Prv. s. ಮನೆ.

ಕುಣ್ಣಿಗ *kunṭiga*. = ಕುಟ್ಟಿಗ. —ಕುಣ್ಣಿಗನ ಬಳ್ಳಿ. A foetid, climbing, milky herb, *Daemia extensa* R. Br. (Z., commonly ಕುಣ್ಣಿಗಾಸು).

ಕುಣ್ಣಿನಿ *kunṭini*. = ಕುಣ್ಣುಣಿ, q. v.

ಕುಣ್ಣಿತನ *kunṭitana*. Lameness (My.; ವೈಕಲ್ಯ Cb.; Tē. ಕುಣ್ಣಿ, lame, crooked).

ಕುಣ್ಣಿಸು *kunṭisu*. To cause to hop, etc. (My.).

ಕುಣ್ಣು *kunṭu*. 1. = ಕೂಣ್ಣು 1. To limp, to halt; to hop (C.; Tē.; Tu. ಕುಣ್ಣು, ಕೋಣ್ಣು; T. ಕನ್ನ, M. ಕತ್ತು). ಕುಣ್ಣಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತಣ್ಣಿ ತೀರಿಸ್ಕಾನು (Prv.). See Bp. 43, 85; B. 3, 99. 124; 5, 256.

ಕುಣ್ಣು *kunṭu*. 2. = ಕೂಣ್ಣು 2. Lameness (Tē.: lameness, crookedness); hopping; a hop. ಒಣ್ಣು ಕುಣ್ಣು (My.). —ಕುಣ್ಣು ಸುದ್ದಿ. A lame, not satisfactory, useless news (Dp. 88, 3; My.). —ಕುಣ್ಣುಕಾಲು. = ಕುಣ್ಣುಗಾಲು. A crippled, lame foot (My.). ಕುಣ್ಣುಕಾಲುಳ್ಳವನು (ಕ್ರೋಧ Si. 198). —ಕುಣ್ಣುಗಾರ. -ಗಾರ. -ಲು. = ಕುಣ್ಣುಕಾಲು. ಕುಣ್ಣುಗಾಲವನು (ಪೋಡ, ಖಂಜ Nr.). —ಕುಣ್ಣುತ್ತು. -ಎತ್ತು. A lame bullock. ಕುಣ್ಣುತಿಗೆ ಕೊಡಿಕ ನೀರೆ ಪಂಜಾಮೃತ (Prv.). See Prv. s. ನಣ್ಣು.

ಕುಣ್ಣಿ *kunṭē*. 1. An instrument for levelling ploughed ground and removing noxious roots, weeds, etc.; it consists of a large block of

wood (ಎಣ್ಣು) in which two shafts are inserted, and from which a thick plate of iron (ಕುಡ) connected with it by two pieces of wood, juts out; it is drawn by two oxen (S. Mhr.; ದೋಲ Mr. 370; Tē. ಗುಣ್ಣಿ). In Mysore there are several bent pieces of iron in the block with an open interstice between each other, and the instrument is simply used for removing weeds from out of standing crops (see ಎಡಕುಣ್ಣಿ). ಕುಣ್ಣಿ ದೋಡಿ, to labour with the ಕುಣ್ಣಿ (C.). See ಎಡ, ಎಡೆ, ಬೆಳಸಾಲ, ಹೆಗ್ಗುಣ್ಣಿ. 2, the web-beam in a loom (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಣಿ *kunṭē*. 2. A pit (for water), a pool, a pond (ಕಟ್ಟಿ, ಕುಣ್ಣು Śm. 36; My.; T. ಕುಟ್ಟಿ; Tē. ಕುಣ್ಣು, ಗುಣ್ಣಿ, ಗುಣ್ಣಿ; cf. ಗುಣ್ಣಿ, ಜುಣ್ಣಿ, etc.). ಕೆಡೆಯನ್ನಾ ದೊಡ್ಡ ಕುಣ್ಣಿ (ಅಧಾರ Si. 92; see also 91).

ಕುಣ್ಣಿಗಿತ್ತಿ *kunṭigitti*. = ಕುಣ್ಣುಲಗಿತ್ತಿ, etc. (My.; Si. 188).

ಕುಣ್ಣಿಗಿ *kunṭiya*. = ಕುಣ್ಣುಣಿಗ. (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಣಿ *kunṭha*. = ಕುಣ್ಣು. Blunt, dull; stupid; slow at work, inefficient, indolent; weak; foolish.

ಕುಣ್ಣಿತ *kunṭhita*. Blunted; lazy, stupid;—grasped, held, stopped, motionless (ರೂಪಿತ, ನಿನ್ನುದು Mr. 453); posed, con-founded (Mhr.; B. 4, 7); covered (ರೂಪಿತ, ಮುಸುಕಿದುದು Hk., o. r. ಗುಣ್ಣಿತ).

ಕುಣ್ಣಿಕರಣ *kunṭhi-karana*. The act of making stupid, motionless, dull, etc., paralyzing, stunning. See ಬೆಟ್ಟಿರಿಸು.

ಕುಣ್ಣಿ *kunṭa*. = ಕೊಣ್ಣಿ. A hole in the ground, a pit. 2, a pot (ಚರು, ಕುಣ್ಣು, etc. Mr. 209; see B. 3, 80). 3, a pool, a pond (ಕುಣ್ಣಿ, ಕಟ್ಟಿ Śm. 36; ಕಟ್ಟಿ 89; ದೋಣಿ 96). 4, a son born in adultery.

ಕುಣ್ಣಿಗೋಲಕೆ *kunṭa-gōlaka*. Sour rice, gruel. 2, a man born in adultery (Abhā. 2, 2; My.).

ಕುಣ್ಣಿನಿ *kunṭani*. = ಕುಣ್ಣುಲಿ, ಕುಣ್ಣುಳಿ. See ಒತ್ತುಗುಣ್ಣುಣಿ.

ಕುಣ್ಣರಿಕೆ *kunṭarikē*. = ಕುಣ್ಣಿ ಕೆ, q. v. (S. Mhr.). ಆನೆಯ ಬೆನ್ನ ಮೇಲಿನ ಕುಣ್ಣರಿಕೆ (ಪರಸ್ಪೋಮ G.).

ಕುಣ್ಣರು *kunṭaru*. = ಕುಣ್ಣು, q. v. (S. Mhr.). —ಕುಣ್ಣರ ಬೀಳು. To fall so as to sit on the ground, to fall or sink down, as an animal, to sink, as a house (S. Mhr.; ಕುಸಿ, ತಗುಲ G.).

ಕುಣ್ಣಲಿ *kunṭala*. = ಕುಣ್ಣಲು, ಕೊಣ್ಣಲು. An ear-ring, also one worn as a badge of honour by Paṇḍitas, etc.; a ring; the coil of a rope. 2, lines drawn to include parentheses, etc.; brackets (R.; Mhr. ಕುಣ್ಣಲಿ).

ಕುಣ್ಣಲಿದೀಕ್ಷಿತ *kunṭala-dīkshita*. A man who after the performance of a sacrifice is decorated with a pair of thick gold ear-rings (My.).

ಕುಣ್ಣಲಿಪತ್ಯತ *kunṭala-paṇḍita*. A scholar who wears a pair of thick rings as badges of honour in his ears (My.); one who wears them only for sham's sake (My.).

ಕುಣ್ಣಲಿ *kunṭali*. = ಕುಣ್ಣುಣಿ, etc. Having ear-rings; circular, spiral, coiling; a snake (ಚಪ್ಪಗ, ಮುಂದೆ ಘಟಿ Mr. 400; see s. ದಾವು). 2, the herb *Mollugo oerviana* Ser. (St. & Pl.). 3, the shrub *Clerodendron inerme* R. Br. (St. & Pl.). 4, an astrological diagram (Mhr.; My.; see ರಾಶಿ).

ಕುಣ್ಣಲಿತ *kunḍalita*. Formed into a ring; round, circular (Abh. P. 9, after 62).

ಕುಣ್ಣಲಿಲೇಕರಣ *kunḍali-karāṇa*. Forming a ring or circle. See ಗುಡಿಕಟ್ಟು.

ಕುಣ್ಣಲಿಲೆಯ *kunḍaliya*. The herb *Amarantus polygamus* (ಅಲ್ಲಮಾರಿಷ, ಕೇರೇ ಸೊಪ್ಪು Si. 156).

ಕುಣ್ಣಲಿಲೇಶಯನ *kunḍali-līśa-śayana*. Who reposes on the king of snakes: Vishnu (My.).

ಕುಣ್ಣಲಿಲೇಶಕುಣ್ಣಲಿ *kunḍali-līśara-kunḍala*. Who has the king of snakes as his ear-ring: Śiva (Bp. 32, 1).

ಕುಣ್ಣಲಿ *kunḍalu*. Tbh. of ಕುಣ್ಣಲಿ (ಅಸ್ತು, ಪಲ Nn. 65, o. r. ಲವ).

ಕುಣ್ಣಲಿ *kunḍali*. = ಕುಣ್ಣಲಿ, etc. (ಒತ್ತುಗುಣ್ಣಲಿ Mr. 207).

ಕುಣ್ಣಲಿ *kunḍi*. A student's water-pot, made of a hollow coconut, etc.

ಕುಣ್ಣಲಿಕೆ *kunḍikē*. = ಗುಣ್ಣಲಿ. A water-pot.

ಕುಣ್ಣಲಿಜ *kunḍija*. N. of a ṛishi (ಕಾಣ್ಣಿನ್ಯ Mr. 257 one MS., o. rs. ಕಾಣ್ಣಿಲ್ಯ, ಕಾಣ್ಣಿನ್ಯ).

ಕುಣ್ಣಲಿನ *kunḍina*. N. of a son of Dhṛitarāshṭra. 2, a city, the capital of the district Vidarbha (Rām. 3, 2, 17).

ಕುಣ್ಣಲಿನಿ *kunḍini*. N. of a plant (ಕವಣ್ಣಿ Mr. 135).

ಕುಣ್ಣಲಿ *kunḍā*. (= ಕೊಂಡಿ 3). Buttock; the buttocks, the posteriors, the anus (ಕಟಿಪ್ರೇಢ, ಸ್ಥಿವ್, ಪುತ Hlā.; ಕಟಿಪ್ರೇಢ, ಕಟಿಸಾನು, ಕಟಿಯುಗ Mr. 331; ಶ್ಲೋಕಿ G.; Bp. 38, 18; C.; T., M. ಕುಣ್ಣಲಿ; Tu. ಕುಣ್ಣಲಿ; Tē. ಕುಣ್ಣಲಿ, ಕುಣ್ಣಲಿ, ಗುಡ್ಡ; Mhr. ಕುಣ್ಣಲಿ; M. also ಕೂದಿ; T. also ಕೂಡು; cf. Sk. ಕೂತ; ಗೂದಿ); the bottom of a vessel. ಕುಣ್ಣಲಿಯ ಕುಡು (ಕುಕುಣ್ಣಲಿ, ಏಕುಕುಣ್ಣಲಿ Hlā.). ಸಾಲಿಗನು ಬನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಕುಣ್ಣಲಿ ಚೇದು ಕಡಿದನೆ (Sp.). ಉಣ್ಣಿದಲ್ಲಾ ಕುಣ್ಣಲಿಲೇ ಹೋಯ್ತು. —ಕುಣ್ಣಲಿ ಬೆಳದರೆ ಗವುಡನಾದಾನೇ? —ಕುಣ್ಣಲಿಬಟ್ಟು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇ ಮುಹೂರ್ತ. —ಕುಣ್ಣಲಿಬಟ್ಟು ಚಣ್ಣ ಕಣ್ಣವರಿಗುಣ್ಣು, ಕಾಣದವರಿಗಿಲ್ಲ. —ಕುಣ್ಣಲಿ ಮೇಲೆ ಬದಿದರೆ ದವದೇ ಹಲ್ಲು ಉದರಿತೇ? —ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಬದಿಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣ್ಣಲಿ ಕೆತ್ತಿದ (Prvs.). ಕುಣ್ಣಲಿಯಿಲ್ಲದ ಮಗಿ (C.). See ತಾಡುಗುಣ್ಣಲಿ, ತುಡಿಕುಣ್ಣಲಿ, ತುಡಿಗುಣ್ಣಲಿ; Prvs. s. ಕೂಗು 1, ಮಣ್ಣಿ. — ಕುಣ್ಣಲಿಕಾಯಿ. = ಕುಣ್ಣಲಿ. (My., also ಕುಣ್ಣಲಿಯುಡು). — ಕುಣ್ಣಲಿ ಚಣ್ಣ. A kind of very short and tight breeches (C.). — ಕುಣ್ಣಲಿ ದಳ. A catamite (C.).

ಕುಣ್ಣಲಿದರ *kunḍa-udara*. N. of a great Bhūta (Bhūṭālapāṇḍyakathā).

ಕುಣ್ಣಲಿಕೆ *kunḍrikē*. = ಕುಣ್ಣಲಿ. Sitting down or on; that on which one sits down, as a mat, a cumly, etc. (C.).

ಕುಣ್ಣಲಿಸು *kunḍrisu*. = ಕುಣ್ಣಲಿಸು, etc. (C.). See Prv. s. ದಣ್ಣಲಿ.

ಕುಣ್ಣು *kunḍru*. = ಕುಣ್ಣರು, ಕುಣ್ಣರಿ, ಕುಣ್ಣರು, ಕೂಡರು, ಕೂಡು. To sit down (C.). ಅದುವವನ ಎಡಕ್ಕೂ ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕ್ಕೂ ಕುಣ್ಣು ದಾರದು. — ತಿಪ್ಪೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಣ್ಣು ವನಗೆ ತಕ್ಕ ಯಾತಕ್ಕೆ? (Prvs.).

ಕುಣ್ಣು *kunḍmu*. To bend (v. i.), etc. (ಕಾಸಿ Ūt. I, 37, o. r. ಕುಣುಕು).

ಕುತ *kuta*. = ಕೊತ, etc. An imitative sound. — ಕುತ ಕುತ. rep. The noise of boiling water, etc. (My.; Tē. ಕುತಕುತ; T. ಕುತಗುತ; Mhr. ಮುತಮುತ).

ಕುತನಿ *kutani*. = ಕುತನಿ, ಕುತ್ನಿ, ಕುತನಿ, ಕುತನಿ, ಕುತ್ನಿ. Satin, so called as being brought from Khoten (S. Mhr.; H., Br. ಮುತನಿಲ).

ಕುತನಿ *kutani*. = ಕುತನಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕುತನ್ತ್ರ *ku-tantra*. A wicked course or design (My.). See Prv. s. ಕುರುತಬಟ್ಟು.

ಕುತನ್ತ್ರಗಾಢಿ *kutantra-gāṇa*. A man of wicked devices (My.). See Prv. s. ತನ್ತ್ರಗಾಢಿ.

ಕುತಪ *ku-tapa*. Slightly hot. 2, the afternoon (ಅಪರಾಹ್ನ, ಸಂಜೆ Nn. 107). 3, the sacrificial grass *kuṣa* (ದರ್ಭೆ 107). 4, bad penance (ವೃತಕೀನ, ಕೆಟ್ಟ ತಪಸ್ಸು 107). 5, the open hands placed side by side and slightly hollowed (ಅಮೂಲ, ಕೆಯ್ಯು ಬಗಸೆ 107). 6, an eligible time for the performance of sacrifices to the manes (My. as ಕುತಪಕಾಲ).

ಕುತರ್ಕ *ku-tarka*. Fallacious argument, sophistry, fallacy, sophism. (My.; Bp. 6, 4).

ಕುತಲಿ *kutala*. The third of the seven lower regions (My.). 2, the earth (R., Tē.).

ಕುತಾಪಿ *ku-tāpi*. A person full of wicked desires (Bp. 40, 66).

ಕುತು *kutu*. A leathern oil-bottle.

ಕುತುಕ *kutuka*. Eagerness, impetuosity; desire; curiosity (ಕಾತುಕ, ಅಶ್ಚರ್ಯ Nn. 89).

ಕುತುಪ *kutupa*. A small leathern oil-bottle. 2, = ಕುತಪ No. 6 (My. as ಕುತುಪಕಾಲ).

ಕುತುಬಿ *kutubi*. An oration in eulogy of the five sacred personages (Mahomed and his four successors) and the king; the Friday sermon and blessing (Arab. khutbah, H., S. Mhr.).

ಕುತೂಹಲ *kutūhala*. Eagerness, impetuosity; desire; curiosity; anything interesting or wonderful (ಅಶ್ಚರ್ಯ Nn. 93; ಗಂಜ, ಅಶ್ಚರ್ಯ 104). 2, sport, play, amusement.

ಕುತ್ಯೇಲ *kutkila*. A mountain (ಜೀಮೂತ, ಪರ್ವತ Nn. 57; Smd. 188).

ಕುತ್ನಿ *kutni*. = ಕುತನಿ, etc. (My.).

ಕುತ್ನಿ *kutta*. (fr. ಕುಡು). Defect, deficiency (My.; T., M. ಕುಡು; T. ಕುಡು; M. ಕುಡು); fault, guilt (My.; T., M.); sickness, disease (ರುಜಿ, ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ, etc. Nr.; Tu.); trouble (My.); adversity, difficulty, danger (S. Mhr.; T., M. ಕುಡುಗು, T. ಕುಡು; M. ಕುಡು, Tē. ಕುಡಿ, to grow less, etc.). ಕುತ್ನವು ಓಸರಿಸಿದಂ (ಎದ್ದಿತ್ತಂ Smd. I.). ಕುತ್ನನಾಗಿ ಮಾಡುವನು (ಉಣ್ಣಾಢು); ಕುತ್ನದ ಕಾರಣಂ (ನಿದಾನ Hlā.). ಕುತ್ನವು ಇಲ್ಲದವನು (ಕಲ್ಯ, ವಾರ್ತ, ಅರೋಗ Hlā., Nr.). ಕುತ್ನವಿಲ್ಲದವನು (ನಿರಾಮಯ); ಕುತ್ನದಿನ್ ಕೂನ್ನುಗೊಣ್ಣುವನು (ರುಜಾಢುಗ್ಗು); ಕುತ್ನದಿನ್ ಕೊರಗಿದವನು (ಗ್ಲಾನ Nr.). See Bp. 1, 36; ಬಸಿರ್ಕುತ.

ಕುತ್ನನಿ *kuttani*. = ಕುತನಿ, etc. (My.).

ಕುತ್ನನಿ *kuttani*. = ಕುತನಿ, etc. (My.).

ಕುತ್ನಿ *kuttari*. A stack, a rick (ಬಣವ್ವೆ Mr. 371).

ಕುತ್ನಿಯ *kuttaru*. ಕುತ್ನಿಯ. = ಕುತ್ನಿಯ, q. v. (ಪೂದಕ Smd. 24).

ಕುತ್ತಿಗೆ *kuttigē*. The throat; the neck; the throat and neck (C.; B. 1, 20; 8, 94; 4, 9; ಕಣ್ಣ, ಗುಲ Si. 213; Tē. ಕುತಿಕೆ, ಕುತಿಕೆ, ಕುತ್ತು, ಗುತ್ತು, ಗೊನ್ನು, ಗೊನ್ನುಕೆ,

the throat). ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಊರಲ್ಲಿ ಸುಲಮ ಬಿಟ್ಟದೇ ಗುಣ. — ಚನ್ನದ ಹೂರಿ ಎನ್ನು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prvs.).
ಕುತ್ತಿಸು kuttisu. To cause to beat; — to have one's self beaten, to be beaten (J. 28, 34).

ಕುತ್ತು kuttu. 1. = ಕೆತ್ತು 1. That is small, etc. (T., M. ಕುದ್ದು; Tē. ಕೊದ್ದು). Another form of ಕೆತ್ತು or ಕುದು (Śmd. 214). — ಕುತ್ತಡಿ. -ಅಡಿ. (Śmd. 214, 215). A small foot. — ಕುತ್ತಳೆ. -ಅಳೆ. (Śmd. 214). A small measure. — ಕುತ್ತಿವಂ. -ಇವಂ. (Śmd. 214). This small man. — ಕುತ್ತಿಳ್ಳೆ. (Śmd. 214, not in Mdb.). — ಕುತ್ತಸಳ್. -ಎಸಳ್. (Śmd. 214, 215). = ಕತ್ತಸಳ್. (ಭೃಂಗಶಿಖ) ಇದಿದಿದ್ ಕುತ್ತಸಳ್ಳದುವದೋ ಅಮ್ಮ ಮೆಯ್ಯರೆಮ (Ōpr. 7, 60).

ಕುತ್ತು kuttu. 2. = ಕೊತ್ತು 1. To beat, to strike, to bruise (ಘಾತನ Śmd. Dh.; T., M. ಕುತ್ತು, ಕೊತ್ತು; T. ಕುದ್ದು, to crack, to break; cf. ಗುದ್ದು 2); to turn downwards (see ತಲೆಗುತ್ತು); — to push, to throw. See Bh. 3, 19, 38; 8, 26, 45.

ಕುತ್ತು kuttu. 3. Beating, etc.; a stroke. See ಅಳ್ಳೆ ಗುತ್ತು, ಮೊನೆಗುತ್ತು, ಮೊನೆಗುತ್ತು. — ಕುತ್ತುಕೋವಿ. A throwing tube: a gun (ಹಾದಿಸುವ ತುದಾಕೆ G.). — ಕುತ್ತುಂಗದ. -ಂಗದ. (Śmd. 203). A beating wing, etc. — ಕುತ್ತುಂಗುಳೆ. -ಂಗುಳೆ. (Śmd. 238, o. r. ಕುತ್ತಂಗುಳೆ). A person engaged in beating, etc.

ಕುತ್ತಿಗೆ kuttugē. The act of striking or state of being struck; that of being turned downwards or bent. See ತಲೆಗುತ್ತುಗ.

ಕುತ್ತುದು kuttur. -ದು. = ಕುತ್ತಲು. A bush, a thicket (ಸುಮ್ಮಿ Ōt. II, 35; ಪೂವದ II, 90, Kk. 22; Śāv. 4, 23). ಬಿಡದೆ ಕುತ್ತುಗರ್ವಂ ಸೋದಿದರ್ (J. 28, 47). ಕುತ್ತುದುಳ್ಳ ಪುದಗಿ ದ್ವ ಪರಿ (28, 48).

ಕುತ್ತೆ kuttē. A female who has any disease. See ಬಟ್ಟಿಗುತ್ತೆ.

ಕುತ್ತಿ kutni. = ಕುತ್ತಣಿ, etc. (My.).

ಕುತ್ತಿನೆ kutsita. = ಕುತ್ತಿತ. Reproached, reviled, despised; reproach; slander (ಪಿಸುಣ, ಕೊಳ್ಳೆಯ, ಹಾಡಿ Śm. 65; ಪಿಸುಣ Kk. 73); contemptible, vile, hateful (ಕೆಡಕನ್ Mr. 238, o. r. ಕೆಮಕು). ಕುತ್ತಿತೆ, a contemptible female (J. 5, 61).

ಕುತ್ತಿನೆ kutsē. Censure, abuse, contempt.

ಕುಥೆ kutha. Kuśa grass. 2, a painted or variegated cloth or blanket serving as an elephant's housings.

ಕುಥೆ kuthē. A painted or variegated cloth or blanket.

ಕುದಕಲ್ kudakal. = ಕುದ್ಜಲ್, ಕುದನಲ್, ಕುದನಲ್, ಕುದುನಲ್, ಕುನಲ್. The state of being (partially) boiled. — ಕುದಕಲಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. = ಕುದ್ಜಲಕ್ಕ. Paddy that has been slightly boiled, then dried, and pounded (C.).

ಕುದಪಲ್ kudapal. = ಕುದಕಲ್. (My.). — ಕುದಪಲಕ್ಕ. = ಕುದಕಲಕ್ಕ. (My.).

ಕುದರು kudaru. = ಕುದರು, ಕುದರು 3. Low ground; a hollow; the bed of a stream, or a stream (My.).

ಕುದರೆ kudarē. = ಕುದರೆ, ಕುದರೆ. A horse (C.). See ಕೆಟ್ಟು.

ಕುದರ್ಶನ ku-darśana. A bad vision, etc.; a bad view, theory or system. (Bp. 36, 41).

ಕುದಸಲ್ kudasal. = ಕುದಕಲ್, etc. (My.). — ಕುದಸಲಕ್ಕ. = ಕುದಕಲಕ್ಕ. (My.).

ಕುದಸು kudasu. = ಕುಟ್ಟು 1, ಕುದಿಯಿಸು, ಕುದಿಸು. To boil, etc. (v. t., C.). ತುದುತಿನ್ನಿ ಗಣ್ಣನಾ ಬಡತನವ ಬಲ್ಲ ಕೇ? ಕಡನ ತನ್ನ, ಕಕ್ಕ, ಕುದಸಿ, ತುಪ್ಪವ ಬೆರಸಿ, ಹೊಡದು, ಕುಳ್ಳಿಡ ಕೊ! (Sp.).

ಕುದಿ kudi. 1. To boil (v. i.), to bubble up, to boil up (ಸನ್ನಾಪ Śmd. Dh.; ಪಡನ Śm. 98; C.; M.; T. ಕೊದಿ; Tu. ಕುದಿ, ಕೊದಿ; cf. ಕುತು. 2, to suffer pain or vexation in the mind, to grieve (ಮನಸ್ತಾಪ Śm. 98; C.; T.: to be angry; M. ಕೊದಿ, to be greedy, envious; Tu. ಕೊದಿ, greediness; Tē. ಗೊದೆ, hunger). P. ps. ಕುದಿದು, ಕುದ್ದು. ತಕವಕನ ಕುದಿನ ಬಡದಾಳ್ (Ō. Bp. 2, 3). ಸುಣ್ಣ ಕುದಿಯುತ್ತದೆ (C.). See Bp. 24, 66; 36, 46; 59, 50; 60, 24; Abhā. 1, 31; J. 4, 1, 2, 8; 11, 39, 40; 13, 10; ಎದೆಗುದಿ 1, ತನಿ ಗುದಿ, ತದಿತಗುದಿ.

ಕುದಿ kudi. 2. Boiling, etc.; an ebullition (S. Mhr.); grief. ಬನ್ನ ಕುದಿ ಆಯ್ತು (C.). ಅನ್ನ ಕುದಿ ಬನ್ನು or ಪತ್ತಿತು (My.). See ಎದೆಗುದಿ 2.

ಕುದಿಗೆ kudigē. = ಕುದಿ 2. (S. Mhr.).

ಕುದಿಯಿಸು kudiysisu. = ಕುದಿಸು, etc. See ಕುಕ್ಕುಳುಗುದಿಯಿಸು.

ಕುದಿರ್ kudir. A receptacle for paddy or grain made of earthen hoops or bamboo mats, a granary (ಕುಶಾಲ, ಧಾನ್ಯಕೋಪಕ Hhā.; T. ಕುದಿರ್, ಕುಲುಕ್ಕಿ; Sk. ಕೃದರ).

ಕುದಿರು kudiru. = ಕುದರು, etc. (My.).

ಕುದಿರೆ kudirē. = ಕುದರೆ, etc. (B. 5, 62).

ಕುದಿಸು kudisu. = ಕುದಿಸು, etc. To boil, etc. (v. t., C.). ಕುದಿಸಿದ ಕಟ್ಟು (ಯೂಪ Nr.). ಕುದಿಸಿ ತೊಡಿಸಿದ ಹಟ್ಟು (ಉಚ್ಚ, ಪೈರ Si. 313). See Bp. 36, 47; B. 1, 22; 3, 46; 4, 170; Si. 380.

ಕುದಿದ ಕುಡಿಹಾ. Boiling, etc. See 3. ಕುಕ್ಕುಳು.

ಕುದುಕು kuduku. 1. (= ಕುಲುಕು 2). To trot. (M. ಕುದುಕು, to take a spring in order to leap; Tē. ಕುದುಲು, to jolt, or shake, as a horse does; T., M. ಕುದಿ, to leap, jump, spring or skip; cf. ಕುಂಜು, ಕುಪ್ಪು 2).

ಕುದುಕು kuduku. 2. (= ಕುಕ್ಕು 6, ಕುಲುಕು 3). Trotting. — ಕುದುಕುನರಿ. -ನರಿ. (= ಕುಕ್ಕೋಟ, ಕುಲುಕೋಟ). Trotting-run: trot. ಕುದುಕುನರಿಯರಿ ಪರಮ, ಪೇರೋಟಿದ ಪರಮ (Bp. 26, 32).

ಕುದುಪಲ್ kudupal. = ಕುದಪಲ್, etc. (My.). — ಕುದುಪಲಕ್ಕ. = ಕುದಕಲಕ್ಕ. (My.).

ಕುದುರ್ kudur. A wall (ಕೇರ, ಗೋಡೆ Śm. 57; T. ಹುದರ್).

ಕುದುರು kuduru. 1. To settle; to recover from illness (see ಮೆಯ್ಯುದುರು); to be set, framed, arranged, fixed, settled, well grounded; to be got, come to hand; to be adjusted, set

right, reformed; to fit or suit; to become calm or quiet; to become firm, resolute, or fixed; to prove true (Tē.); to prosper, to succeed, to flourish (My.; Tē.; cf. ಕುಬೆ).

ಕುದುರು kuduru. 2. = ಕುದ್ರಿ. Settlement (T. ಕುದಿರ್); symmetry, beauty; trim, orderliness; health, perfection; family; a garden bed (Tē.; M. ಕುದಿರ್, small mounds of earth in ricefields, on which the rice is grown, etc.); a ledge, or rim, preventing grain flying out of a mortar; a settle or ring of cord to prevent a pot from rolling over (Tē.; cf. ಕುನ್ದಿಗಿ). — ಕುದುರುಪಾಟು. Settlement (Tē.); success, prosperity (of a business, My.).

ಕುದುರು kuduru. 3. = ಕುದರು, etc. (My.; see ಕಣ್ಣು-).

ಕುದುರೆ kudurē. = ಕುದರೆ, etc. A horse (ಅರ್ವತ್, ಗನ್ನ ವರ್, ಅಶ್ವ, ವಾಟ, ತುರಂಗಮ, ಹಯ, etc. Hlā.; Nr.; Mr. 273; Si. 272; ವಾಟ Nn. 14. 135; ಹಯ 8; ತುರಂಗಮ 10; ವಾಡವ, ತುರಂಗ 13; ಅಶ್ವ 23; C.; Tu.; T., M. ಕುದರೈ). ಬಿಳಿಯ ಕುದುರೆ (ಕರಕ); ರಕ್ತವರ್ಣಕುದುರೆ (ತೋಣ); ಕರಿಯ ವರ್ಣಕುದುರೆ (ಹೇಮ); ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣ ಕುದುರೆ (ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಕ); ಕರಿಯ ಕಣ್ಣ ಕುದುರೆ (ಇನ್ನಾಯುಧ); ತ್ರೀವೃಕ್ಷಮ್ ಎನ್ನು ಕುಟುಪನುಳ್ಳ ಕುದುರೆ (ತೀವೃಕ್ಷ); ಕುದುರೆಗಳ ಧ್ವನಿ (ಹೇವೆ); ಕುದುರೆಯ ವೇಗ (ರಂಹ, ತರ, etc.); ಕುದುರೆಯ ಮಸ್ತಕಂ (ವಾಟತಾರೆ, etc.); ಪಾರಾಸಿಕದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕುದುರೆಗಳು (ವನಾಯುಜಂಗಲು); ದಾಖ್ಲಿಕ್ ದೇಶದವು (ಕಾಮೋಜಂಗಲು); ಸಿನ್ಧು ದೇಶದವು (ಸೈನ್ಧವಂಗಲು); ಕುದುರೆಯನ್ ಎಟುವಾತ (ಅಶ್ವರೋಹ); ರಥವ ಹೂಡುವ ಕುದುರೆ (ವಾಹನ, ಧೋರಣ, etc. Hlā.). ಹೇವುವ ಕುದುರೆ (ಪೃಥ್ವ್ಯ, etc.); ಕುದುರೆಯ ತೊಡಿಗೆ (ಅಶ್ವಿಭರಣ); ಕುದುರೆಯ ರಾಯ (ಮಸ್ತಕ); ಅನಿ ಕುದುರೆ ತೇರು ಕಾಲಾರ್ಕ್ ಎನ್ನುವ ನಾಲ್ಕು ಸೇನಾಂಗಗಳು (Nr.). ಕುದುರೆಯ ನಡೆ (ಅಶ್ವಗತಿ Nn. 124). ಕುದುರೆಗಳ ಕೂಗು (ಹೇವೆ Si. 273). ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತುವ ಸವಾರನು (ಅಶ್ವರೋಹ 278). ಅನಿಯ ಮೇಲೆಯುಮ್ ಅಳ ಮೇಲೆಯುಂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ಪರಿಮದು ಗಣಂ ಭುವನೈಕರಾಮನಾ (Śmd. 146). ಕುದುರೆ or ಕುದುರೆಗರ್ ಎಟುವಾತ (168). See Abh. P. 13, 60; Bp. 61, 38; Bh. 6, 2, 5; J. 7, 34; 10, 10. 33; Prv. s. ಕಟ್ಟು 4; ಅಗದುಕುದುರೆ, ಓಟಗೂ ಕುದುರೆ, ಕಡುಗುದುರೆ, ಬಿಸಿಲ್ಲುದುರೆ, ಮಡುಗುದುರೆ, ಸಿಲುಕುಗುದುರೆ, ಹೆಣ್ಣುಕುದುರೆ, etc. — ಕುದುರೇ ಓದ್ದಿರ ಬೇಡ, ಅರಮನೇ ಮುಸ್ತಿರ ಬೇಡ. — ಕುದುರೇ ಓದ್ದಿರ ಬೇಡ, ಹಾರುವನ ಮುಸ್ತಿರ ಬೇಡ. — ಹುರುಳಿ ಸಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುದುರೇ ಕ್ರಯ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಕುರುಡ ಕುದುರೆಗೆ ಹುರಿದ ಹುರುಳಿ (Prvs.). 2, the cock of a gun (C.). 3, a knight at chess (C.). — ಕುದುರೆಕಿವಿಗನ ಮರ, or ಕುದುರೆಕಿವಿಮರ. The tree Terminalia tomentosa W. & A. (St. & Pl.; My.). — ಕುದುರೆಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A horse-thief (J. 4, 21). — ಕುದುರೆಗಾವ. -ಕಾವ. A man who tends or watches horses (Bp. 47, 36). — ಕುದುರೆಗಾವಲ್. -ಕಾವಲ್. The guarding of a horse or of horses (J. 4, 12; 20, 9; 25, 9). — ಕುದುರೆಹಿಮೆ. = ಕುದುರೆಹಿವೆ. (My.). — ಕುದುರೆಹಿವೆ. The hair of a horse's tail (C.). — ಕುದುರೆಹಿವೆ. N. of a play with flat stones, etc. (My.). — ಕುದುರೆಮುಖ. N. of a land-mark and sanitarium on the Western Ghats (Mg.). — ಕುದುರೆಮುಖದಿವಿಗದು. A kind of crocodile (My.). — ಕುದುರೆಮೊಗದವ. A man with a horse-head (J. 16, 20). 2, = ಹಯಗ್ರೀವ. (My.). — ಕುದುರೆಯವ. -ಅವ. A man who has a horse or horses (C.). 2, a horsekeeper (C.). — ಕು

ದುರೆಯೋದು. -ಓದು. A reading with the capacity of a horse, i. e. reading and forgetting what one reads (as the horse which does not chew the cud, R.). — ಕುದುರೆ ರಾಹುತ. A horseman, a trooper (C.; B. 4, 181). — ಕುದುರೆವಳೆಯ. A horse's martingale (ಒಳ್ಳೆ Śmd. II; ಮೊಳ್ಳೆ Śmd. 41). — ಕುದುರೆವಾಯ್. -ವಾಯ್. A horse's mouth (Śm. 42. 109. 114). — ಕುದುರೇ ಬಳ್ಳಿ. The creeper Argyrea malabarica Chois. (Z.). — ಕುದುರೇ ಮಸಾಲೆ. A perennial fodder plant, the Lucerne grass, Medicago sativa D. C. (Z.; My.).

ಕುದುರೆಗಾಡಿ kudurē-gāḍa. A horsekeeper (T., M. ಕುದಿಕ್ಕಾರ; S. Mhr. and My. very rare).

ಕುದೃಷ್ಟಿ ku-drishti. Weak sight. (My.). 2, evil eye. (My.).

ಕುದೆ kudē. A fetter (R.; Tē. ಕುದಿ, to become tight, as a knot, etc., to be joined; M. ಕುದ, notch; tightness, elasticity; T. ಕುದೈ, M. ಕುವೆ, a loop, a running knot; a button to fasten bracelets or necklaces, etc.; cf. ಗುತ್ತ, ಗುದಿ 1 & 2; ಕುದಿ 1).

ಕುದ್ದಾಲಿ kudḍāla. = ಗುದ್ದಲಿ. A hoe, a kind of spade. 2, mountain ebony, Bauhinia variegata.

ಕುದ್ದು kuddu. A P. p. of ಕುದಿ 1 (C.; B. 5, 153). ಡನ್ನ ಗಿ ಕುದ್ದದ್ದು (ನಿಪ್ಪತ್ತ G.).

ಕುದ್ರಿ kudri. = ಕುದುರು 2. — ಕುದ್ರಿಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. (Destruction of calmness, etc.): envy (S. Mhr.).

ಕುದ್ಧರ ku-dhara. = ಕುದ್ಧ. (ಪರ್ವತ Bhn. 64). See ಉದಯ; Grj. 3, 7; Bp. 19, 28; J. 4, 7.

ಕುಧ್ರ ku-dhra. A mountain.

ಕುನಟಿ kunaṭi. Red arsenic.

ಕುನನು kunasu. Rancour, spite (S. Mhr.; Mhr., H. ಮುನಸ; B. 3, 94).

ಕುನಾಶಕ ku-nāśaka. The thorny shrub Alhagi maurorum Tournef.

ಕುನಿ kuni. 1. To bend (v. i.), to bow, to stoop; to shrink (ಅಕುಂಚನ Śmd. Dh.; T., M.; M. also ಚುನ; see ಕುಮ 3).

ಕುನಿ kuni. 2. A bent or curved ground (ವಕ್ರ ಭೂಮಿ Śmd. Dh.; T.: a bow; M.: semicircle; a small garden; Tē.: an angle, a bit of land).

ಕುನಿ kuni. 3. = ಕುನಿದು. P. p. of ಕುನಿ 1, in ಕುನಿ ಕುನಿದು (Grj. 1, 93).

ಕುನಿಕಿಲ್ kunikil. -ಲು. A sack, a bag. See Bp. 27, 37; 56, 5. 29; Bh. 1, 10, 24. 25.

ಕುನಿಷ್ಟ kunishta. = ಕೊನಷ್ಟ, (ಕೋನು 2). Crookedness, perverseness; insolence (M.; Tē. ಕುನಿಷ್ಟ, ಕುನುಷ್ಟ, ಕೊನಷ್ಟ, ಗೊನಟ; T. ಕುನಿಷ್ಟ; R.).

ಕುನುಂಗು kunuṅgu. (= ಕುಂಗು 1). To contract one's self, to be contracted, to shrivel up; to bend, to stoop, to couch, to crouch (ಸಂಕೋಚ ನ Śmd. Dh.). See Grj. 7, 13; Rāv. 5, 78. 116; 6, after 11; Sēv. 3, 53; 4, 78.

ಕುನ್ತ kunta. = ಕೊನ್ತ. A lance; a spear, 2, a small animal, an insect (Sk.; cf. ಕುನ್ತಿ?).

ಕುನ್ತಲ kuntala. Hair; the hair of the head. 2, a particular mode of dressing the hair. 3, N. of a country (Bp. 6, 18). Cf. ಕೂದಲ್.

ಕುನ್ತಲನಗರ kuntala-nagara. N. of a town (J. 28, 6; 29, 18; also ಕುನ್ತಲಪುರ, 28, 11. 16).

ಕುನ್ತಲಹಸ್ತ kuntala-hasta. The long plaited hair of females (ಪರಕು G.).

ಕುನ್ತಲಾಧೀಶ kuntala-adhīśa. The king of Kuntala (J. 28, 27; also ಕುನ್ತಲೇಶ್ವರ, 28, 25, and ಕುನ್ತಲೇಶ್ವರ, 30, 43).

ಕುನ್ತಿ kunti. ಕುನ್ತಿ. = ಕೊನ್ತಿ. N. of the daughter of the Yādava prince Śūra; she was adopted by Śūra's cousin Kuntibhōja, became one of the wives of Pāṇḍu, and the mother of the Pāṇḍavas. ಅನ್ನಿ ಇನ್ನಿ ಕುನ್ತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಎಲ್ಲ (Priv.). See J. 7, 19; 32, 56. — ಕುನ್ತೀ ಹಬ್ಬ. An annual festivity of the Kuñōigās, making an image of Kuntī and worshipping it (My.).

ಕುನ್ತೀಕುಮಾರ kunti-kumāra. = ಕುನ್ತೀ ಪುತ್ರ. (J. 2, 30).

ಕುನ್ತೀಪುತ್ರ kunti-putra. = ಕೊನ್ತೀ ಪುತ್ರ. A son of Kuntī.

ಕುನ್ತೀಸುತ kunti-suta. = ಕುನ್ತೀಕುಮಾರ. (J. 26, 77).

ಕುನ್ತು kuntu. = ಕುಳಿತು, ಕುಳಿದು, ಕುಳು, ಕುಳಿತು, ಕುಳಿದು, ಕೂತು 2. A P. p. of ಕುಳಿ 1. Having sat down (C.; Bp. 2, 48). ಕುನ್ತು ಕೂ! sit down! (C.).

ಕುನ್ತ ಕುನ್ತ. A pillar of bricks, etc. (My.; Tē., Tu.).

ಕುನ್ತ ಕುನ್ತ. A kind of jasmine, *Jasminum multiflorum* or *pubescens* (ಮೊಲ್ಲೆ Mr. 125; ಮೊಲ್ಲೆ, ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ Si. 139). 2, *Olibanum*, the resin of *Boswellia thurifera* Roxb. 3, one of Kubēra's nine treasures. See ತುಮ್ಮಿಹ.

ಕುನ್ತ ಕುನ್ತ. Defect (My.; Tē.); hindrance, obstacle (My.; Tē., T.).

ಕುನ್ತ ಕುನ್ತ. = ಕುನ್ತ. — ಕುನ್ತ ಕುನ್ತ. — ಅಬ್ಬ. N. of a woman (Ch. v. 10. 11).

ಕುನ್ತ ಕುನ್ತಲರದನೆ kunda-kuṭmala-radanē. A woman whose teeth resemble jasmine-buds (My.).

ಕುನ್ತ ಗಂಧಿ kunda-gandhi. A woman whose smell resembles that of the jasmine (Bp. 4, 28).

ಕುನ್ತಣ ಕುನ್ತಣ. = ಕುನ್ತಣ. Setting a precious stone in and with fine gold (S. Mhr.; T. ಕುನ್ತಣ). 2, fine gold (My.; Śāv. 1, after 81).

ಕುನ್ತಣಿ kundaṇi. = ಕುನ್ತಣಿ, etc. (My.).

ಕುನ್ತಣಿಗೆ kundaṇigē. = ಕುನ್ತಣಿ, ಕುನ್ತಣಿ. The wooden rim of a mortar so placed as to keep in the contents while beating (C.; Tē. ಕುನ್ತಣಿ, ಕುನ್ತಣಿ, ಕುನ್ತಣಿ; T., M.: a large mortar to beat paddy in; cf. ಕು ದುರು 2).

ಕುನ್ತಣ ಕುನ್ತಣ. Fine gold (My.; Tē.).

ಕುನ್ತರುಷ್ಕ kundarushka. = ಕುನ್ತರುಕ. (ಕುನ್ತ, ಕುನ್ತ, etc., ಮೊಲ್ಲೆ ಕುನ್ತಣಿ Si. 152; Sk. ಕುನ್ತರುಕ).

ಕುನ್ತಣಿಗೆ kundaṇigē. = ಕುನ್ತಣಿ. See G. s. ಒಳಕು.

ಕುನ್ತಿ kundi. Low, or bent, ground (?). See ಅನಿ ಗುಡಿ.

ಕುನ್ತಿಸು kundisu. To cause to decrease, etc. (J. 18, 42).

ಕುನ್ತು kundu. 1. (fr. ಕುನ್ತು). To become small, little, or less;—to become lean; to de-

crease, to wane; to fail; to sink under affliction, to faint; to cease (ಪ್ರಯ ಸ್ಮದ. Dh.; C.; Tē., Tu.; T. ಕುನ್ತು). ಅವರವರೇ ಎಷ್ಟುರಿತಂಗೊಡನೆ ಕುನ್ತಿದುವು ಇರುಳ್ಳ ಕುಮಂ ಮುಂಚೆ ಬಂದ ಜಲವಾಗಮದೊಳ (Smd. 119). ಬೆಳಸುಂ ಕುನ್ತಿದು (256). ಚೆನ್ನಂ ಕುನ್ತಿದ ಹುಣ್ಣಿವೆ (ಅನುಮತಿ); ಅಯ್ಯತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು ಮಾಣವಕಮ್ ಎಮ್ಮುದು; ಹಾರ ಗುಡ್ಡ ಅರ್ಧ ಗುಡ್ಡ ಗೋಪುಡ್ಡ ಎಮ್ಮಿವು ಕ್ರಮದಿಂದ ಕುನ್ತುತ್ತುಂ ಬರಲ್ ಅಪ್ಪವು (Hlk.). ಇನ್ನು ಕುನ್ತಿದ ಪಾರ್ವತಿ (ಅನುಮತಿ Mr. 69). ಕಾಯ ಕುನ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಜೀವದಾಶೆ ಅದು ಏನು? (Dp. 167). ಪಕ್ಷಿಸಂಕುಲ ಮಂ ಕುನ್ತಿದ ಕೊಡು ಅಳಕ್ಕೆ ಇದೆ ಫಲಂ! (Rāv. 5, 122). ಕೊಡಲು ಜಾಣರು, ಕುನ್ತದನ್ನಿರಲ್, ಅರ್ಧಗೆ ಅರ್ಧವನು (Prll. 3, 6). ಕುನ್ತಿದವನಾದರೂ ಮುನ್ನನಾಗಿರ ಬಾರದು (Priv.). See Bp. 14, 7; 23, 4; 30, 7; 37, 39; 44, 28; 45, 52; 54, 61; 60, 38; 61, 57; Bh. 1, 8, 20; Rāv. 13, after 104; Śāv. 2, 10; J. 27, 17. 50; 28, 5; ಎದೆಗುನ್ನು, ಕಂಕರಿಗುನ್ನು, ಕಳೆಗುನ್ನು, ಕಾನ್ತಿಗುನ್ನು, ಕೆಯ್ತುನ್ನು, ಮನಗುನ್ನು 1.

ಕುನ್ತು kundu. 2. Decrease, deficiency, loss; defect, want; fault; inferiority; emaciation; dejection, grief; a cattle-disease (ಪಶುರೋಗ ಸ್ಮದ. Dh.; ನ್ಯಾಯ, ಅಧಮ Nr.; C.). ಚೊಕ್ಕಟದ ತನಿಸುಖವ ಮು ಕ್ಕಳಿಸುವ ಅನುಭವಿಗೆ, ಸಕ್ಕದವನ ಉದಯ, ಕುನ್ತೇನ್ ಅಪ್ಪದು? (Cidakhaṇḍīnubhava 1, 7). See Śāv. 2, 100; J. 8, 15; 5, 12; 17, 43; ಕನ್ನ ಕುನ್ತು, ಮನಗುನ್ನು 2, ಹೆಚ್ಚು ಕುನ್ತು. — ಕುನ್ತಿದು. -ಇದು. To find fault with (J. 1, 7; C.). ಉದ್ದಿದ್ದು ಏನು ಕುನ್ತಿದುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ (B. 3, 19). — ಕುನ್ತು ತರು. = ಕುನ್ತಿದು. (C.). ಜೋತಿಷತಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕುನ್ತು ತನ್ನನು (B. 5, 170). — ಕುನ್ತು ಸಿನ್ನೆ. dupl. (Bp. 19, 31). — ಕುನ್ತು ಹೆಚ್ಚು. The state of being less or more (Rām. 4, 3, 6).

ಕುನ್ತು kundu. The resin of *Boswellia thurifera* Roxb.

ಕುನ್ತುರು kunduru. The resin of *Boswellia thurifera* Roxb.

ಕುನ್ತುರುಕಿ kunduruki. The plant *Boswellia thurifera* Roxb.

ಕುನ್ತುವಿಕೆ kunduvikē. Decreasing, etc. See ಒಳ ಗುನ್ನುವಿಕೆ.

ಕುನ್ತುಹ kunduha. Decreasing, decline, etc. ಕುನ್ತುಹಂ (ಅವಹಾರ, ಅವಶಯ Nr.). See ಚೆನ್ನೈಗುನ್ನುಹ.

ಕುನ್ತು kunna. A small louse (My.; T.).

ಕುನ್ತುರ kunna. Glass ware (Br., R.).

ಕುನ್ತಿ kunni. 1. A cub, a puppy, etc., especially a young dog (C.; T., M. ಕುನ್ತು; M. ಕುನ್ತು; T., M. ಕುಟ್ಟು, ಕೊಟ್ಟು; Tē. ಗುನ್ನೆ, ಕೂನೆ; Sk. ಕುನ್ತು? cf. ಕೂಸು?); a dog in general (My.). See Bp. 84, 28; 53, 52; 61, 19; Bh. 1, 8, 90; 1, 10, 30; 3, 13, 27; B. 3, 40. 86; Priv. s. ಪೋರ; Sp. s. ಮಾಯ; ಮೊಲೆಗುನ್ನಿ. — ಕುನ್ನಿನಂ. = ಕವ್ವಲ್ಲಂ. (Gz.).

ಕುನ್ತಿ kunni. 2. = ಕುನ್ನೆ. See ನಸುಗುನ್ನಿ. (T. ಕುನ್ತಿ, M. ಕುನ್ನಿ, Tē. ಗುಂಜಿ, Abrus precatorius; cf. Sk. ಗುಂಜಿ).

ಕುನ್ನೆ kunnē. = ಕುನ್ನಿ 2. See ನಸುಗುನ್ನಿ.

ಕುಪತಿ ku-pati. Earth-ruler: a king (ಅರಸು Mr. 262).

ಕುಪಥ ku-patha. A bad road; bad conduct; a heterodox doctrine. See Bp. 40, 66; 50, 65.

ಕುಪರಿ ku-pari. A bad manner (Bp. 28, 16. 43; 32, 55; 40, 54; 43, 58).

ಕುಮಿತ kupita. Provoked, incensed, angry, enraged;—

passion, anger, etc. See Bp. 26, 15; 52, 9; 53, 75. ಕುಮಿತೆ, a passionate female (J. 5, 61).

ಕುಮಿತಮತಿ kupita-mati. A person that has a passionate mind (Bp. 40, 54).

ಕುಪ್ಪಾಯ ku-pūya. Low, vile.

ಕುಪ್ಪ kuppa. (fr. ಕುಪ್ಪೆ 1). N. ಕುಪ್ಪನ ನಮ್ಮ ಕೊಳೆ ಬಿತ್ತಿದೆ, ಕುಪ್ಪ ಓಡಿ ಹೋದ, ಕೊಳೆ ಹೊತ್ತಿ ಹೋಯ್ತು (Priv.).

ಕುಪ್ಪಟೆ kuppaṭṭe. = ಕುಪ್ಪಡಿಸಿ, etc. (My.). ಕುಪ್ಪಟೆವೊಳಗೆ ತಾವರೆಗಡ್ಡೆ ಹುಟ್ಟುವದೇ? (Bp. 30, 28).

ಕುಪ್ಪಡಿಗ ಕುಪ್ಪಡಿಗ. = ಕುಪ್ಪಡಿ, ಕುಮ್ಮಡಿ, ಕುಮ್ಮುಡಿ, ಕುಮ್ಮಡಿ. A potsherd in which fire is kept, a chafing dish or portable furnace (S. Mhr.; ಅಗ್ನಿಪ್ಪಿಗೆ, ಅಂಗಾರಧಾನಿಕೆ G.; Tē. ಕುಮ್ಮಡಿ; T. ಕುಮ್ಮಡು-ಚಟ್ಟು; T. ಕುಮ್ಮು, the heat of fire; M. ಕುಪ್ಪು, heat; ಕುಮ್ಮುಲ್, inward heat; ಕುಮ್ಮುಲ್, sultriness; Tē. ಕುಮ್ಮು, to smoulder; smouldering ashes; T. ಕುಮ್ಮು, to be hot, sultry; M. ಕುಮ್ಮು, to be hot, close; T. ಕೊಡ್ತಿ, fire; Tu. ಕುಯುಲ್, to be inflamed; Tē. ಕುಮ್ಮುಲು, ಕುಮಾರಿಲು, ಗುಮಲಿಂಚು, to smoulder, burn without flame; cf. ಕೊಮೆ).

ಕುಪ್ಪರಿಸು kupparisu. 1. = ಕುಪ್ಪಳಿಸು 2. (My.; T. ಕುಪ್ಪು, to jump, to leap).

ಕುಪ್ಪರಿಸು kupparisu. 2. = ಕುಕ್ಕರಿಸು, ಕುಪ್ಪಳಿಸು 4. To lift up and throw to the ground (S. Mhr.; T. ಕುಪ್ಪು, to fall upon the face).

ಕುಪ್ಪನ kuppaṇa. = ಕುಪ್ಪ, ಕುಬಸ, ಕುಬುಸ, ಕುಬ್ಬಸ, ಕುಬ್ಬ. Tbh. of ಕೂರ್ಪಾಸ (Smd. 359; Hlā.; ūt. I, 52. 92; II, 20; ಕೂರ್ಪಾಸಕ, ಜೋಲ N.; ಕಂಚುಕ Nn. 88; ಕಂಚುಕ, ವಾರವಾಣ, etc. Mr. 343; C.). See ವಡ್ಡಗುಪ್ಪಸ; J. 30, 21; Sēv. 3, 3. — ಕುಪ್ಪನ ಕಾಂಚುಕ್ಕ. = ಕುಕ್ಕುಬಕ್ಕ. (Z.).

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaliṣu. 1. To heap, to amass; — to be amassed, to be numerous (ರಾಶಿ Smd. Dh., Smd. 110; ನಿಲುಮ್ಮು Smd. II, Smd. 57, Kk. 92). ಕುಪ್ಪಳಿಸು ಗುಪ್ಪೆಗೊಡ್ಡೆ ಮೊಡ್ಡೆಗರುಳ್ (Rāv. 5, after 120). See ನಿಲುಮ್ಮು 1 & 2.

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaliṣu. 2. = ಕುಪ್ಪರಿಸು 1. To fix the feet together and jump; to jump over (ಹರಣಯುಗವರಸ ಪಾಡ್ Smd. 110; ನೆಗೆದು ದಾಣ್ಣು Bhn. 7, o. r. ನೆಗೆದು ತಾಗು; Tē. ಕುಪ್ಪುಂಚು; Tē. ಗೊಬ್ಬಿಕ್ಕು, capering). See Smd. 231; Grj. 1, 104; Bp. 18, 72; Rāv. 5, 116; J. 34, 20; ಕಾರ್.

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaliṣu. 3. To be injured by a hot liquor or scalded, to blister (v. i., My.).

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaliṣu. 4. = ಕುಪ್ಪರಿಸು 2. (S. Mhr.).

ಕುಪ್ಪಿ kuppi. (= ಕುಪ್ಪಿಗೆ). Tbh. of ಕೂಪಿ. A vial, a flask, a bottle (My.; S. Mhr. rare; T., M.; Tē. ಕುಪ್ಪೆ in ಗಾಲು; Mhr. ಕುಪ್ಪಿ). — ಕುಪ್ಪಿ ಕಟ್ಟಿಮಾತ್ರ. = ಕುಪ್ಪಿ ಮಾತ್ರ. (My.). — ಕುಪ್ಪಿ ಮಾತ್ರ. Medicine calcined in the form of a bottle (My.).

ಕುಪ್ಪಿಗೆ kuppigē. (fr. ಕೂಪಕ?). = ಕುಪ್ಪಿ. ಕುಂಕುಮದ ನೀರ್ಗಲ ಕುಪ್ಪಿಗೆ (Rāv. 13, 88). — ಕುಪ್ಪಿಗೆ ಮಾತ್ರ. = ಕುಪ್ಪಿ ಮಾತ್ರ. (My.).

ಕುಪ್ಪಿಸು kuppisu. To cause (an animal) to jump with joined feet (My.).

ಕುಪ್ಪು kuppu. 1. To heap, to heap up, to lay in a heap (ಪುಂಜೀಕರಣ Smd. Dh., Smd. 100; Tē. ಕುಪ್ಪುಂಚು).

ಕುಪ್ಪು kuppu. 2. To leap, to jump; to leap over (ಲಂಘನ Smd. 100; cf. ಕುಂಚು; ಕುಮಕು 1). 2, to join the feet together and jump (My.).

ಕುಪ್ಪು kuppu. 3. = ಸುಪ್ಪು. A kind of disease: an abnormal globular excrescence of the body (ದೋಗಧೇದ Smd. Dh.; ಅಮಯಧೇದ Smd. 100; My.; T., M. ಕುಪ್ಪಿ, ಕುಮಿದ್, anything which is globular, a knob or ball on the top of anything, a pommel; a hump, etc.; see ಗುಬ್ಬಿ 1).

ಕುಪ್ಪೆ kuppe. 1. = ಸುಪ್ಪೆ. A heap, a pile; a dung-hill (My.; Tē.; T. ಕುಪ್ಪಲ್, ಕುಪ್ಪೆ, ಕುಪ್ಪೆ; Tē. also ಕುಪ್ಪೆ, ಕೂಪೆ; T., M. ಕುಪಿ, to be joined, be assembled; M. ಕುಮೆ, heaping up; T. ಕುಮಿ, to accumulate; heap = Tē. ಗುಮ; T., M. ಕುಮಡು, hill, mountain; cf. ಕುಮಿನ, ಕುಮಿ 1, ಕೋಮು 5 No 2, ಗುಣ್ಣು 1, ಗುಮಿ, etc.). See ಮುಕ್ಕುಪ್ಪೆ; ಹಾದುಗುಪ್ಪೆ. — ಕುಪ್ಪೆಗೂಡಿಸು. — ಕೂಡಿಸು. To make a heap (My.).

ಕುಪ್ಪೆ kuppe. 2. — ಕುಪ್ಪೆಗಿಡ. An annual weed, the Acalypha indica L. (St. & Pl.; Tē. ಕುಪ್ಪಿ, ಕುಪ್ಪೆಣ್ಣಿಡೆಟ್ಟು; T. ಕುಪ್ಪೆಮೇನಿ, M. ಕುಪ್ಪೆ-).

ಕುಪ್ಪು kupya. Base metal, any metal but silver and gold. See ಅ-.

ಕುಪ್ಪುತರ್ಕಿಗ ku-pratarkiga. A bad reasoner; a bad logician (Bp. 43, 62).

ಕುಪ್ಪುಬೋಧೆ ku-prabōdhē. Bad intellect or knowledge (Bp. 51, 51).

ಕುಪ್ಪಿಯ ku-priya. Disagreeable, detested, base.

ಕುಬುಕು kubaku. = ಕುಬುಕು. To dig up the ground slightly with a kind of weeding-hook (My.; cf. ಕುಕ್ಕು 1).

ಕುಬುಸ kubasa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (C.; B. 5, 297; Si. 224).

ಕುಬಿಬಿ kubibi. = ಕುಬುಬು. A kind of outcry. ಕುಬಿಬಿ ಬುಬುಬಿಸುತ (Bp. 58, 23; cf. ಕುನ).

ಕುಬುಕು kubuku. = ಕುಬುಕು. (My.).

ಕುಬುಜ kubuja. = ಕುಬ್ಬ. (My.).

ಕುಬುಧ್ಧ ku-buddhi. Evil-mindedness; evil-minded. (Bp. 32, 52; 50, 47; Sēv. 5, 19).

ಕುಬುಬು kububu. = ಕುಬಿಬಿ. (Bh. 8, 23, 13). — ಕುಬುಬಿ ಡ್. — ಕುಬು. To utter the sound of ಕುಬುಬು (Rām. 3, 6, 55; 6, 44, 41).

ಕುಬುಸ kubusa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (ಕೂರ್ಪಾಸಕ, etc. Si. 224; My.). ಹಾವಿನ ಕುಬುಸ (ಕಂಚುಕ, etc. 78). ಕುಬುಸವಂ ತೊಡೆದ ಜೊಸ ಹಾವು (ಮುಕ್ಕುಕಂಚುಕ, etc. 77).

ಕುಬೇರ kubēra. = ಕುನೇರ. (C.).

ಕುಬೋಧಕ ku-bōdhaka. A bad, evil teacher. (My.).

ಕುಬೋಧನೆ ku-bōdhanē. Bad, base instruction. (My.).

ಕುಬ್ಬ kubja. = ಕುಬುಜ. Hump-backed, crooked; dwarfish; crookedness (ಧಗ್ಗು, ಕೊಂಕು Nn. 132; ವಾಮನ, ಗುಡ್ಡ 132; ಗೂನುಳ್ಳವ G.). Feminine ಕುಬ್ಬಿ (J. 30, 14, where also N.).

ಕುಬ್ಬನ kubbasa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (ಕಂಚುಕ, ಕೂರ್ಪಾಸ G.; My.).

ಕುಬ್ಬು kubbu. = ಕೊಬ್ಬು 2. — ಕುಬ್ಬುಟ. — ಅಟ. Proud behaviour. ಇವ್ವಾಯಿ ಇದ್ದವನ ಕುಬ್ಬುಟ ಒಡಕ (Priv.).

ಕುಬ್ಬು kubsa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (My.).

ಕುಭಾಷಿ ku-bhāṣhi. A bad, evil speaker. (Bp. 53, 47).
 ಕುಭೃತಿ ku-bhṛit. Earth-supporting: a mountain (ವರ್ತ
 Nn. 55; ನೇತ್ರ, ಪರ್ವತಭೇದ 66).
 ಕುಭೃತ್ವೇಷ ಕುಭೃತ-ವಿಷೇಷ. A certain mountain (ಹಿಮ,
 ಪರ್ವತಭೇದ Nn. 81).
 ಕುಮಕಿ kumaki. = ಕುಮುಕು, ಕುಮ್ಮಕು. Succour; help;
 assistance (C.; Mhr., H. ಕುಮಕಾ).
 ಕುಮಂಜನ kumanjāna. The medicinal tree
 Wrightia antidysenterica (ಕುಟುಬ Mr. 336; T. ಕು
 ಮಂಜಾನ್, ಕುಮುಜಾನ್, ಕುಯ್, incense). Cf. ಕುರುತಿಗ.
 ಕುಮತಿ ku-mati. Vile or base sentiment; slow or weak in-
 tellect;—evil-minded; foolish. (Bp. 32, 61; 54, 30; 55,
 34; 60, 47; J. 29, 38).
 ಕುಮನ ku-mana. A wicked, cruel mind (Bp. 60, 40).
 ಕುಮನ್ತ್ರ ku-mantra. Evil counsel; evil design;—a charm
 employed to secure success in a bad enterprise. (Bp. 50,
 78; 51, 11; J. 31, 68).
 ಕುಮನ್ತ್ರಿ ku-mantri. A bad, evil counsellor. (Bh. 1, 8, 72).
 ಕುಮರಿ kumari. A piece of ground in a jungle
 or forest, on which the trees are cut down
 and burned, whereafter it is cultivated for
 one or two years only (My.; Tu. ಕುಮರು; perhaps
 originally: combustion; see s. ಕಾವ್ದಿಗ).
 ಕುಮಾಯೆ ku-māyē. A wicked trick (Bp. 41, 7).
 ಕುಮಾರ kumāra. = ಕುಮರ, etc. A boy, a youth, a son.
 2, the heir apparent or crown-prince. 3, Skanda, the god
 of war. — ಕುಮಾರಕೂಟ. The children of a rāja that are
 begotten and born out of wedlock (My.).
 ಕುಮಾರಕ kumāraka. A boy, a lad, a child (Bp. 59, 26).
 2, the plant Capparis trifoliata Roxb. (see ಮಡಿವಸಲೆ).
 ಕುಮಾರಗುರು kumāra-guru. Śiva (G.).
 ಕುಮಾರಪಾಲಕ kumāra-pālaka. N. (Bp. 43, 1). ಕುಮಾರಪಾ
 ಲಕಗುರ್ಜರ (44, 73; 54, 75).
 ಕುಮಾರತೆ kumārātē. = ಕುಮಾರತೆ. (C.).
 ಕುಮಾರರಾಮ kumāra-rāma. N. of a jester. ಕುಮಾರರಾಮ
 ನು ಸೋರೆಯಾಯಿ ಪಿನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).
 ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ kumāra-vālmiki. The author of the
 Kannaḍa Rāmāyaṇa (Rām. 1, 1, 11-15).
 ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ kumāra-vyāsa. The author of the Kannaḍa
 Bhārata (Bhn. 1).
 ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ kumāra-svāmi. Skanda (My.).
 ಕುಮಾರಿ kumāri. = ಕುಮರಿ. A young girl, a maiden; a
 daughter. 2, the plant Aloe perfoliata Lin. (ಲೋಯಿಸರ
 Mr. 131). 3, Durgā.
 ಕುಮಾರೀಭೂತಿರ kumārī-bhū-tira. Cape Comorin (B. 4, 115).
 ಕುಮಾರ್ಗ ku-mārga. A bad way. (Bp. 60, 39).
 ಕುಮಾರ್ತೆ kumārte. = ಕುಮಾರತೆ. A maiden; a daughter
 (My.; Tē. also ಕುಮಾರತಿ; not in Sk.).
 ಕುಮುಕು kumuku. = ಕುಮಕಿ, etc. (C.).
 ಕುಮುಟು kumuṭu. (= ಕಮಟು, etc.). Nauseousness,
 loathsomeness; mustiness, damp smell, decay
 (T. ಕುಮಟು; M. ಕುಯಿಮ್ಮು, ಕುಯುಮ್ಮು, ಕುಶುಮ್ಮು; Tē.
 ಕುಮ್ಮು; R.; Mhr. ಕುಬಟ, musty, mouldy; foul-mouthed;

T. ಕುಮ್ಮು, to become of a smoky taste, as meat, etc.;
 Tu. ಕುಮೆ, ಕುರಿ, to decay, putrify, as meat, etc.; cf. ಕೊಡು(1)).
 ಕುಮುದ್ ku-mud. Unkind. 2, = ಕುಮುದ No. 1.
 ಕುಮುದ ku-muda. The esculent white water-lily, Nymphaea
 esculenta (ನೆಯ್ದಿಲ್ Nn. 29; Mr. 506; ಕೈರವ, ಬಿಳಿಯ ನೆಯ್ದಿಲ್
 420). 2, the blue lotus, or blue water-lily, Nymphaea
 cyanea (ನೀಲೋತ್ಪಲ, ಕವ್ವೇಲಿ ಇದ್ದ ನೆಯ್ದಿಲ್ Mr. 420). 3,
 a lotus, Nymphaea nelumbo (ಅಮ್ಮುಟ, ತಾವರೆ Nn. 29).
 4, the elephant of the south-west, or southern, quarter
 (ದಿಗ್ಗಜ 29; ಆಶಾಗಜ 506). 5, N. of a tree (ಫೂರುಡ, ಮರನು
 29; ಫೂಮಿರುಡ 506). 6, the moon (ಸುಧಾಕರ, ಚನ್ನ 29; ಸತಿ
 506). 7, camphor. 8, brown, tawny (ಕಪಿಲ, ಕಪಿಲವರ್ಣ
 29; ಕಪಿಲ 506). 9, water (ಅಮೃತ, ಉದಕ 29). 10, the earth's
 joy, people's pleasure (ಜನಪ್ರಸಾದ, ಜನರಗರ ಹರುಷ 29).
 11, unkindness (ಕಠೋರ, ನಿಷ್ಕರ 29). 12, N. of a vr̥tta
 (Ch.). 13, N. of a monkey-chief (J. 21, 9, 19). — ಕುಮು
 ದಗಡ್ಡೆ. A fragrant garden-flower, Kaemferia rotunda L.
 (St. & Pl.).
 ಕುಮುದಪತ್ರಾಭ kumuda-patra-ābha. Resembling the leaves
 of the white water-lily.
 ಕುಮುದಪ್ರಿಯ kumuda-priya. = ಕುಮುದಪ್ರಿಯ. (Kāvya. V, 10).
 ಕುಮುದಬಂಧು kumuda-bandhu. The white water-lily's
 friend: the moon.
 ಕುಮುದಬಾಂಧವ kumuda-bāndhava. = ಕುಮುದಪ್ರಿಯ. (My.).
 ಕುಮುದವೈರಿ kumuda-vairi. = ಕುಮುದಾಂಧ (My.).
 ಕುಮುದಲೋಭಿ kumuda-lōbhi. A pool graced with white
 water-lilies; the quarter graced with the kumuda-
 elephant; the army graced with the kumuda-monkey
 (J. 15, 11).
 ಕುಮುದಾಕ್ಷಿ kumuda-akshi. A female with eyes resembling
 white water-lilies (Grj. 7, after 11).
 ಕುಮುದಾರಿ kumuda-ari. The white water-lily's enemy:
 the sun. 2, a certain metrical foot (Ch.).
 ಕುಮುದಿಕೆ kumudikē. The plant kaṭphala. 2, a small tree,
 the seeds of which are aromatic.
 ಕುಮುದಿನಿ kumudini. An assemblage of kumudas, or a place
 abounding in them.
 ಕುಮುದಿನೀಕಾಂತ kumudini-kānta. The moon (My.).
 ಕುಮುದವತ್ kumud-vat. Abounding in white water-lilies.
 ಕುಮುದವತಿ kumud-vati. An assemblage of white water-lilies,
 or a place filled with them. 2, N. of a woman (J. 26, 55,
 etc.). 3, N. of a river (My.).
 ಕುಮ್ಮಟಿ kumṭaṭi. = ಕುಮ್ಮಡಿ, etc. (My.).
 ಕುಮ್ಮಟಿ kumṭaṭi. Company (C.).
 ಕುಮ್ಮ kumba. See ಕೊಕ್ಕುಮ್ಮ. (T., M. ಕೂಮ್ಮ, bud;
 peak; the mast of a ship).
 ಕುಮ್ಮ kumba. 1. An enclosure round the place of sacrifice.
 ಕುಮ್ಮ kumba. 2. Tbh. of ಕುಮ್ಮ (Smd. 339). 2, a heap of
 boiled rice prepared in the name of a goddess at her
 festival (R.; Tē. ಕುಮ್ಮ). — ಕುಮ್ಮಸಾಕ. A vapour bath:
 sitting well wrapt up over a chafing dish (Tē., R.).
 ಕುಮ್ಮತರ kumba-tara. Tbh. of ಕುಮ್ಮಕುಲ. (Kk. 67).
 ಕುಮ್ಮಟಿ kumṭaṭi. = ಕುಮ್ಮಡಿ. A contraction of ಕುಮ್ಮಗಡಿ
 (Smd. 235). A potter (ದಾವ್ಲು, ಕೋವ Smd. II; Ūt II, 105,
 o. r. ಕುವರ). ಮಾಡಲೆ ಪಟ್ಟಿದು ಫಿಟು ಕುಮ್ಮಟಿನಿ (Smd. 301).

ಕುಮ್ಮಳ kumbaḷa. (Śmd. 29). Tbh. of ಕೂಷ್ಮಾಂಡ (Śmd. 371. 372; Hlā.; Mr. 148; ಕುಷ್ಮಾಂಡಿಕ್ Nr.; Si. 161; J. 31, 62; C.; Tē. ಗುಮ್ಮಡಿ). See ಕಗ್ಗುಮ್ಮಳ, ನೆಲಕುಮ್ಮಳ, ಬೂಜುಗುಮ್ಮಳ, ಬೆಟ್ಟಕುಮ್ಮಳ, ಸೀ., ಹೆಗ್ಗುಮ್ಮಳ. — ಕುಮ್ಮಳಕಾಯಿ. A pumpkin (C.; B. 4, 64). ಕುಮ್ಮಳಕಾಯಿ ಕಳ್ಳ! ಅನ್ನರೆ ಭುಜಾ (or ಹೆಗಲು) ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Priv.). — ಕುಮ್ಮಳಗಿಡ. = ಕುಮ್ಮಳಬಳ್ಳಿ (Si. 161). — ಕುಮ್ಮಳಬಳ್ಳಿ. The pumpkin-oreeper (C.). — ಕುಮ್ಮಳಮರ. The tree Aegle marmelos (St. & Pl.).

ಕುಮ್ಮಾಡಿ kumbāḍa. = ಕುಮ್ಮಡಿ. Tbh. of ಕುಮ್ಮಕಾರ. (ಕುಮ್ಮಕಾರ Hlā., Nr., Si. 338; ಕುರಾಲ Nn. 80. 145; Mr. 148; Bp. 21, 27; C.). ಕುಮ್ಮಾಡರ ತಿಗುರಿ (ಕುರಾಲಚಕ್ರ Nn. 49. 85). ಕುಮ್ಮಾಡಿನ ಮೂಡಿದ ಮಣ್ಣುಹರುವಿ (ಕಲಶ, etc. Si. 309). ಕುಮ್ಮಾಡಿನ ಅವಿಗಿಯಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರದ ಚನ್ನು ಹುಡುಕದನೆ. — ಕುಮ್ಮಾಡಿಗೆ ಮರುಷ, ದೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ (Priv.). — ಕುಮ್ಮಾಡಿತಗರಿ. A potter's wheel (C.). — ಕುಮ್ಮಾಡಿದವಳಿ. A potter-female (C.). — ಕುಮ್ಮಾಡಿದುದು. ಕುಮ್ಮಾಡಿದುದು. The beetle called a carpenter or mole cricket (C.; Br. ಕುಮ್ಮರಪುರುಗು); it is known for its cleanly appearance (S. Mhr.). ಕೆಸದೊಳಗೆ ಕುಮ್ಮಾಡಿದ ಹುದು ಇಹುದು, ಎಸವುದು ತಾ ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿಯೆ (Jns. 22, 53).

ಕುಮ್ಮಾಡಿಗೆತ್ತಿ kumbāḍa-gitti. A potter-female (C.).

ಕುಮ್ಮಾಡಿತನ ಕುಮ್ಮಾḍātana. = ಕುಮ್ಮಾಡಿಕೆ. (My.).

ಕುಮ್ಮಾಡಿನ ಕುಮ್ಮಾḍāti. = ಕುಮ್ಮಾಡಿಗೆತ್ತಿ. (C.).

ಕುಮ್ಮಾಡಿಕೆ ಕುಮ್ಮಾḍikē. The business of a potter (C.).

ಕುಮ್ಮು kumbu. 1. (fr. ಕುಮು). Bending, bowing down: a bow, an obeisance (ತುದಿಲ್, ಮೊದ್ಗು, ಮಣಿ, ಪೂಜವಡಿ, etc., ನಮಸ್ಕಾರ Śm. 34; Kk. 34; T., M.). See Priv. s. ತೇಗು 1. — ಕುಮ್ಮು. To bow down, to do obeisance (Rāv. 13, 65; Śēv. 5, after 55; T., M.).

ಕುಮ್ಮು kumbu. 2. Decay (of dry trees or bamboos, My.; Tu.; see s. ಕುಮುಟು). ಮರಕ್ಕೆ ಕುಮ್ಮು ಹಿಡಿಯಿತು; ಮರ ಕುಮ್ಮಾಯಿತು (My.).

ಕುಮ್ಮೆ kumbē. A wall on a flat roof that serves for a balustrade (S. Mhr.; B. 2, 5; Tē. ಕೊಮ್ಮೆ, T. ಕೊಮ್ಮೆ). Cf. Sk. ಕುಮ್ಮು 1?

ಕುಮ್ಮು kumbha. = ಕುಮ್ಮು 2. A water-jar, a pot; the sign of the zodiac Aquarius. 2, the frontal globe on the upper part of the forehead of an elephant. 3, a fragrant resin (= ಗುಗ್ಗುಲು; see ಧೂಪದ ಗಿಡ). 4, N. of a demon (Ā. Bp. 47, 21). 5, a measure of grain, commonly called a comb.

ಕುಮ್ಮುಕೆ kumbhaka. Stopping the breath by shutting the mouth and closing both nostrils with the fingers of the right hand (ನಾಸಿಕದಿ ನಿನ್ನ ಅನಿ Mr. 53).

ಕುಮ್ಮುಕರ್ಣ kumbha-karṇa. N. of a rākṣasa, the younger brother of Rāvaṇa (J. 18, 7; Rām. 6, 26 sum.).

ಕುಮ್ಮುಕಾರ kumbha-kāra. = ಕುಮ್ಮುಡಿ, etc. A potter.

ಕುಮ್ಮುಕುಚ kumbha-kuṇḍa. A breast resembling a water-pot (J. 16, 5).

ಕುಮ್ಮುಕೋಣ kumbha-kōṇa. N. of a town in the Tamil country (My.; T. ಕುಮ್ಮುಗೋಣ).

ಕುಮ್ಮುಜ kumbha-ja. = ಕುಮ್ಮುಸವ್ವು. (My.).

ಕುಮ್ಮುಭೇದ kumbha-bhēda. A kind of water-pot. See ಮೋಗಿ.

ಕುಮ್ಮುವಾದ್ಯ kumbha-vādya. An earthen vessel used for a drum (ಗುಮತೀ ವಾದ್ಯ G.).

ಕುಮ್ಮುಸವ್ವು kumbha-sambhava. Born in a water-jar: Agastya.

ಕುಮ್ಮುಸ್ಥಲ kumbha-sthala. = ಕುಮ್ಮುತಳ. ಅನೆಯ ಕುಮ್ಮುಸ್ಥಲ (ಮೂರ್ಘಪಿಂಡ, ಕುಮ್ಮು, ಎರಡು ಕುಮ್ಮುಸ್ಥಲದ ನಡುವಿಡಿದು Hlā.). See Si. 269.

ಕುಮ್ಮಾಣ್ಣ kumbha-aṇḍa. A class of demons. 2, N. of a fishi (My.).

ಕುಮ್ಮು kumbhi. An elephant. 2, a pot. 3, the plant kat-phala. 4, a vessel for preserving grain.

ಕುಮ್ಮುಕೆ kumbhikē. The plant Pistia stratiotes Lin. See ನಿಡದವ.

ಕುಮ್ಮಿನಿ kumbhini. The earth (Mg. 91; My. as ಕುಮ್ಮಿನಿ).

ಕುಮ್ಮಿನನ kumbhi-nasa. A kind of snake (Mr. 399).

ಕುಮ್ಮಿವಾಕೆ kumbhi-pāka. A hell, in which the wicked are baked like potters' vessels, etc. (My.).

ಕುಮ್ಮಿರ kumbhira. A crocodile (ನಕ್ರ, ಮೊಸಳೆ Mr. 410).

ಕುಮ್ಮೇದಯ kumbha-udaya. = ಕುಮ್ಮುಟ. (R.).

ಕುಮ್ಮೇದವ kumbha-udbhava. = ಕುಮ್ಮುಟ. (My.).

ಕುಮ್ಮುಕು kummaku. = ಕುಮುಕ, etc. (My.; Si. 284. 445).

ಕುಮ್ಮುಟ kummaṭa. = ಕುಮ್ಮುಡಿ, etc. (My.).

ಕುಮ್ಮುಟಿ kummaṭi. = ಕುಮ್ಮುಟ, etc. (My.).

ಕುಮ್ಮುಣ್ಣಿ kummanni. The membrum virile (My.).

ಕುಮ್ಮುಸು kummasu. = ಕುಮ್ಮುಸು, (ಗುಮಿಸು). To cause to pound (My.).

ಕುಮ್ಮುಳಿಸು kummalisu. — ದಾಮ್ಪವು ಎನಲ್ಕು ಮ್ತಳವ ರಾಹು (Kk. 12; could it be ಉಮ್ಮಳಿಸು? or = ಕುಮ್ಮಳಿಸು 2?).

ಕುಮ್ಮಿಸು kummisu. = ಕುಮ್ಮುಸು. (My.).

ಕುಮ್ಮು kummu. 1. (= ಕುಮ್ಮು 1). To beat with a pestle, to pound (ಮುಸಲಕ್ತಯೆ Śmd. Dh.; Grj. 2, after 106; T., M.; Tē. ಕುಪ್ಪು, ಗುಪ್ಪು, ಗುಮ್ಮು; T. also ಕುಮ್ಮು; T. ಕುಮ್ಮುಲ್, beating).

ಕುಮ್ಮು kummu. 2. Pounding; a beat with a pestle (My.).

ಕುಯ್ kuy. = ಕುಯಿ 2, ಕೊಯ್ 1, q. v. To cut, etc. (ತಿದಿ Ct. II, 106; My.; T., M., Tē. ಕೊಯ್). P. p. ಕುಯ್ತು (My.). ಕುಯ್ತಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಛನ್ನ, ಭಾತ, ಲೂನ, ಕೃತ್ತ, etc. Si. 382).

ಕುಯಕೆ kuyaka. = ಕೊಯಕ. Tbh. of ಕುಹಕ (Śmd. II).

ಕುಯನ್ತ್ರ ku-yantra. A bad apparatus or machinery (Bp. 51, 55).

ಕುಯನ್ತ್ರಕೆ ku-yantraka. A bad machinist; a machinator (Bp. 27, 80).

ಕುಯಿ kuyi. 1. = ಕುಯಿ. (S. Mhr.).

ಕುಯಿ kuyi. 2. = ಕುಯ್, etc. P. p. ಕುಯಿದು (My.).

ಕುಯಿಲು kuyilu. = ಕೊಯಿಲು. Cutting, reaping. 2, a tenon (My.; cf. ಕೂರು 1, ಕೂಲು). — ಕುಯಿಲಾಳು. — ಅಳು. A man employed for reaping (My.).

ಕುಯುಕ್ತಿ ku-yukti. A wicked device or scheme. (Bp. 40, 36; 54, 79).

ಕುಯಿಸು kuyisu. = ಕೊಯಿಸು, ಕುಯ್ತಿಸು, etc. (My.).

ಕುಯ್ಯ ಕuyya. (Tē. ಕೊಯ್ಯ. wood; a staff, a stick; thing, wretch; see s. ಕೊಯ್ಯ). See ಇತ್ತಲೆಗುಯ್ಯ.

ಕುಯ್ಯಿಸು kuyyisu. = ಕುಯಿಸು, ಕೊಯ್ಯಿಸು, etc. To

cause to cut, etc. ಚನ್ನದ ಡೂಂ ಎನ್ನು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಕುಯ್ಯು ಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಕುಯ್ಯುವಿಕೆ kuyyuvikē. Cutting, etc. (ವರ್ಧನ, ಛೇದನ Si. 387). ಹೊಲ ಗದ್ದೆ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯುವಿಕೆ (ಲವ, ಅಭರಾವ, ಲವನ 395).

ಕುಯ್ಯೋ kuyyō. = ಕೊಯ್ಯೋ. (My.).

ಕುರ kura. = ಕುರು 1, etc. (C.).

ಕುರ kura. 1. Probably a mistake for ಕುರು (Bp. 61, 30).

ಕುರ kura. 2. Tbh. of ಮುರ (Śmd. 338).

ಕುರಗ kuraga. An instrument of goldsmiths, etc., a sort of anvil (S. Mhr.; Mhr. ಮುರಾಯಾಳ).

ಕುರಂಗ kurāṅga. A species of antelope; an antelope, a deer (ಸಾರಂಗ Nn. 34; ಹುಲ್ಲಿ Mr. 162). ತುರಂಗಕ್ಕೂ ಕುರಂಗಕ್ಕೂ ಸಮವೋ? (Prv.). 2, N. of a country (Bp. 6, 18; ಕುರುಂಗ?). 3, = ಕುರಂಜ, etc. (My.).

ಕುರಂಗಕ kurāṅgaka. An antelope.

ಕುರಂಗಧರ kurāṅga-dhara. The moon (Śāv. 5, 26). See ತರುಣಕುರಂಗಧರಧರ.

ಕುರಂಗನಾಭಿ kurāṅga-nābhi. Musk. (R.).

ಕುರಂಗರಿಪು kurāṅga-ripu. A tiger (ವ್ಯಾಘ್ರ Mr. 159).

ಕುರಜಿ kuraçi. = ಕುರಚಿ, etc. (My.).

ಕುರಂಜಿ kurañji. = ಕುರಂಗ, ಕುರನ್ನ, ಕುರುನ್ನ. Tbh. of ಕುರು ಎನ್ನ. The Corundum-stone, Spatum adamanticum, used for cutting and polishing diamonds (My.; Tē. ಕುರಂಜ, ಕುರುನ್ನ, ಕೊಂಪನ್ನ; T. ಕುರುನ್ನ; Mhr. ಕುರನ್ನ).

ಕುರಟಿಕೆ kuraṭikē. = ಕುರಟೆಗೆ, ಕುರುಟೆಗೆ, ಕುರುಟೆಗೆ, ಕೊರಟೆಗೆ. — ಕುರಟೆಗೆ ಬೀಜ. The seeds of the Odina wodier (My.; Si. 142).

ಕುರಟೆಗೆ kuraṭigē. = ಕುರಟೆಗೆ, etc. — ಕುರಟೆಗೆಬೀಜ. (C.).

ಕುರಡ kuradu-aṣ. = ಕುರುಡ, etc. (C.).

ಕುರಡಿ kuradi. = ಕುರುಡಿ, etc. (C.). ಕುರಡಿ ಹಾದರಕ್ಕೆ ಮನೆ ಮುಖ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟರು (or ನಡೆಗಟ್ಟರು, Prv.). — ಕುರಡಿ ಕುರಾರ. A kind of wasp that affixes its one-celled nest to walls, doors, etc. (S. Mhr.).

ಕುರಡು kuradu. = ಕುರುಡು, etc. (My.).

ಕುರಣ್ಣ kurāṇṇa. = ಕುರಣ್ಣ, ಕುರುಣ್ಣ, etc. (Sk.; R.).

ಕುರಣ್ಣಕ kurāṇṇaka. (= ಕುರುಣ್ಣಕ). The blossom of yellow amaranth or of a yellow kind of barleria.

ಕುರಂದ kuranda. = ಕುರಂಜ, etc. (My.; Mhr.).

ಕುರಮ್ಮ kuramba. = ಕುರುಮ್ಮ. See ಕು.

ಕುರರ kurara. An osprey (ಕುರವಕ್ಕಿ Si. 174).

ಕುರರಿ kurari. A female osprey. (R.). 2, a sheep, an ewe (ಎಡಕೆ, ಮೇಕೆ, ಕುದು Nr.).

ಕುರಲ್ kural. To cry, to shout (see ಕೊರಲ್). ಕುರಲ್ಯ (Abh. P. 11, 147).

ಕುರವಕ kuravaka. = ಕುರುವಕ. (Śāv. 3, after 35; J. 8, 16). See ಮದರಂಗ.

ಕುರವಿ kuravi. N. of a plant (ಕವಂ Mr. 116).

ಕುರಳು kuralu. = ಕುರುಳ್ 2, etc. (C.; ಕರೀಷ G.).

ಕುರಾಣ kurāṇa. = ಮುರಾಣ, ಮುರಾಣು. (B. 5, 54; Mhr.).

ಕುರಿಚೆ kuriçē. = ಕುರಚಿ, ಕುರುಚಿ, ಕುರ್ಚಿ. A chair (My.; Mhr., H. ಮುರಚಿ, ಮುರಸೀ; M. ಕುರುಚಿ).

ಕುರು kuru. 1. = ಕುರ, ಕುರುವ. A protuberance or excrescence on the body; a boil (ಗಡು Mr. 385; C.; M., T.; Tē. ಕುರುವ; Tu. ಕುರಿ; T., M. ಕುರು also: small-pox; prickly heat; cf. Sk. ಗುಲ, ಗುಲೀ?). ಚನ್ನ ಕುರು (ಪೃಷ್ಠ ಗ್ರಸ್ತಿ, ಗಡು Hlā.; ಪೃಷ್ಠಗ್ರಸ್ತಿ Mr. 385). ಕರಗುಗುಮ್ ಎದ್ದಿರ ಎನ್ನ ಕುರುವಂ ಬೇಗಂ (Śmd. 225). ಕೊಂಪುಡಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ಕುರು kuru. 2. = ಕುರ. (Mhr. ಕುರಕುಟೀ, febrile symptoms; ಕುರಕುರ, grumbling in the belly). — ಕುರುಕುರಿವೋಗ. = ಕುರ್ಕುರಿವೋಗ. An internal disease among horses (C.).

ಕುರು kuru. (= ಕುರಿ 1). N. of a people and their country (Bp. 6, 18). 2, Kuru, the ancestor of both Pāṇḍu and Dhṛitarāṣṭra (Śmd. 136, 291).

ಕುರುಂ kurum. (= ಕರುಂ). An imitative sound. — ಕುರುಂ ಕುರುಂ. rep. The sound produced in eating well parched grain or pulse (C.).

ಕುರುಕುಲ kuru-kula. The race of king Kuru (Śmd. 216).

ಕುರುಕುಲಾಧಿಪ kurukula-adhipa. The chief of the Kuru race (Śmd. 294).

ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ kuru-kshētra. The field of the Kurus, an extensive plain near Delhi, the scene of the battles between the Kurus and Pāṇḍus. (My.).

ಕುರುಜಾಂಗಲ kuru-jāṅgala. N. of a country and its people. (R.).

ಕುರುಜಾತ kuru-jāta. A descendant of Kuru (ಕಾರವ Mr. 263).

ಕುರುಜು kuruju. A frame-work of bamboo-slits covered with paper or cloth or leaves, used to put idols in, or by the bride and bridegroom to sit in (My.; Ć. Bp. 5, 2, 4; Śāv. 2, after 42; V. 5, after 21; Tu. ಕುರುಜ, ಗುರ್ಜ). ಕುರುಜು ಮೇರುವೆ ಅಲ್ಲ, ನೊರಜುಗಳ ಸ್ವರ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). See ಬಲ್ಲುರುಜು, Prv. s. ಬುರುಜು.

ಕುರುಟಿಕೆ kuraṭikē. = ಕುರಟೆಗೆ, etc. (My.). See ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಕೆ.

ಕುರುಟೆಗೆ kuraṭigē. The medicinal tree Wrightia antidysenterica, the seeds of which are used as a vermifuge (ಕುಟಿಜ, ಕೊಡಸಿಗೆ G.). — ಕುರುಟೆಗನ ಬೀಜ. The seeds of the Wrightia (ಇನ್ನಯವ, ಇನ್ನಜಿವ G.).

ಕುರುಟೆಗೆ kuraṭigē. = ಕುರಟೆಗೆ, etc. A certain plant which is described as milky and thorny, with a fruit shaped like a ram's horn, and used as a medicine for the eyes, Odina wodier (ಅಜತ್ಯಂಗಿ, ಎಪಾಣಿ Nr.; ಪ್ರಾಥು Mr. 147, two MSS. ಪ್ರಾಥು). See ಹೆಗ್ಗುರುಟೆಗೆ. — ಕುರುಟೆಗೆ ಗಿಡ. The shrub Odina wodier (ಅಜತ್ಯಂಗಿ, ಎಪಾಣಿ, ದುಪ್ಪುಪುಟುಪ್ಪು Si. 151). — ಕುರುಟೆಗೆ ಬೀಜ. = ಕುರಟೆಗೆ ಬೀಜ. (My.).

ಕುರುಡ kurudu-aṣ. = ಕುರುಡ, ಕುರಡ. A blind man (ಅನ್ನ, ಅನ್ನೇಡಮೂಕ Hlā.; ಅನ್ನ, ಅದ್ಯಕ್ Nr.; ಅನ್ನಕ Nn. 85; ಅನ್ನ Mr. 388; Si. 203, 433; C.; T., M., Tu.; Tē. ಗುಡ್ಡಿ, blind). ಕುರುಡ ಬಲ್ಲನೆ ಪಗಲನ ಇರೂರ? (Dp. 87). ಕುರುಡಂ ಕನ್ನಡಿಯಂ, ಕಾವ್ಯದತ್ತರಿಯಂ ಪಾಮರ. ಜಿಹ್ವೆಯಲ್, ಸಿಂಹಕೆ ಗಾ ವಸಿಂಗಮ್ ಎನ್ನೆಯೇ? (Śā. 103). ಕುರುಡ ಕಣ್ಣಿಹಿಯು, ಕವುಡ ಕೇ ರಹಿಯ. — ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರೂ ಬನ್ನೆ, ತೆಪ್ಪಿದರೂ ಬನ್ನೆ. — ಕುರುಡಗೆ ಹಗಲೇನು? ಇರುಳೇನು? — ಕುರುಡನ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ ಕೊಟ್ಟ

ಹಾಗೆ. — ಕುರುಡನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದೈವದ ಕಾವಲು. — ಕುರುಡನಿಗೆ ತರದ ನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್. — ಕುರುಡರೊಳಗೆ ಮೆಳ್ಳನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ (Prva.). See Ch. v. 17; Bp. 42, 5; 60, 42; B. 3, 49; ಕಮಗುರುಡ, ಪುಟ್ಟುಂ ಗುರುಡ, ಹುಟ್ಟುಗುರುಡ.

ಕುರುಡತನ kurudātana. Blindness (My.; B. 5, 177; Tē. ಗುಡಿತನ).

ಕುರುಡಿ kurudi. = ಕುರ್ದಿ, ಕುರಡಿ. A blind woman (C.; T., M.). ಕುರುಡಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಮನೇ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮೂಲ. — ಕುರುಡೀ ಪಾದರವ ಊರ ಉಬ್ಬಿಸ (Prva.).

ಕುರುಡು kurudu. = ಕುರ್ದು, ಕುರಡು, ಕುರುಳು 3. Blindness, (blind) (C.; Tu., T., M.). Genitive ಕುರುಡ. ಅವನ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡು (C.). ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಆ ಕುಣ್ಣಿಗಳು ಕುರುಡು ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 86). — ಕುರುಡ ಎತ್ತು. A blind ox. ಕುರುಡ ಎತ್ತಿಗೆ ಕರಡವೇ ಕೈರಾಸ (Prv.). — ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು. An eye destitute of the sense of seeing (C.). — ಕುರುಡ ಕುದುರೆ. A blind horse. ಕುರುಡ ಕುದುರೆಯ ಹಿಂದೆ ಹುರುಳಿ. — ಕುಣ್ಣು ಕುರುಡ ಕುದುರೆಯ ಹಿಂದೆ ಹುರುಡ ಹುರುಳಿ (Prvs.). — ಕುರುಡ ಗಜುಗ. A kind of gajuga plant (My.). — ಕುರುಡ ದೂಮ. The blind Dāma: N. ಕುರುಡ ದೂಮಿಗೆ ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ ಸ್ಥಿತ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕುರುಡ ನಾಯಿ. A blind dog. ಕುರುಡ ನಾಯಿ ಹೇಳು ಕಣ್ಣಿನೆ (Prv.). — ಕುರುಡ ಬಟ್ಟೆ. A blind battu. ಕುರುಡ ಬಟ್ಟರೇ, ನಮಸ್ಕಾರ. ಅನ್ನರ ಕುತಸ್ತಕ್ಕೆ ಮೂಲವೋ? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕುರುಡುಗಣ್ಣು. = ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು. (My.). — ಕುರುಡೇಟು. -ಎಟು. A random or bad shot. ಕುರುಡೇಟು ತರದು ತಗಲಿತು (Prv.).

ಕುರುಣ್ಣು kuruṇṇa. = ಗೋರಬೆ, ಗೋರಬೆ, ಗೋರಣ್ಣು, ಗೋರಣ್ಣೆ. = ಕುರುಣ್ಣುಕ, q. v.

ಕುರುಣ್ಣುಕ kuruṇṇaka. The yellow variety of amaranth. 2, a yellow species of barleria, Barleria prionitis L.

ಕುರುದಣ್ಣು kuru-danḍa. See ಅಬ್ಬಿಗೋರ s. ಅಬ್ಬಿ 2.

ಕುರುನಾಯಕ kuru-nāyaka. The leader of the Kurus (Śmd. 64 Mqb.).

ಕುರುನ್ದ kuruṇḍa. = ಕುರಂಜಿ, etc. (My.). ಕುರುನ್ದದ ಕಲ್ಲಿನ ಪುಡಿ (B. 4, 158).

ಕುರುನತಿ kuru-pati. The lord of the Kurus (Śmd. 77. 151).

ಕುರುಪಿ kuruṇi. N. of a woman. See ತಿರು.

ಕುರುಪ ಕುರುಪ. Tbh. of ಕೃಪೆ. (S. Mhr.).

ಕುರುಪ್ರಭು kuru-prabhu. The ruler of the Kurus (Śmd. 288).

ಕುರುಬೆ kurubē. = ಕುರುಮೈ. A tender, young cocoanut, or unripe fruit of the cocoanut tree (My.; M. ಕುರುಮೈ, T. ಕುರುಮೈ; T., M. ಕುರು, to sprout, shoot).

ಕುರುಮೈ kurumba. = ಕುರಮ್ಮ. See ಸಿ. Cf. ಕುಟುಮೈ.

ಕುರುಮೈ kurumbē. = ಕುರುಬೆ. (My.).

ಕುರುರಾಜ kuru-rāja. The king of the Kurus (Śmd. 171).

ಕುರುವಕ kuruṇaka. = ಕುರವಕ. The crimson sort of amaranth. 2, a purple species of barleria. 3, the red cedar, a shrub, Erythroxylon monogynum Roxb. (St. & Pl.).

ಕುರುವಿನ್ದ kuruvinḍa. = ಕುರಂಜಿ, etc. The fragrant grass *Cyperus rotundus* Lin. 2, vermilion (ಪಂಪವಾದ, etc. Mr. 102). 3, a ruby (ಕೆಮ್ಮರ, ರನ್ನವರ, ಕುಸುಗರ Kk. 47; Śm. 68). 3, the Corundum-stone (My.; Tē.).

ಕುರುವಿನ್ದ kuru-viṇḍa. A pala of gold, a weight of gold equal to about 700 troy grains.

ಕುರುವು kuruṇu. = ಕುರು 1, etc. (My.). ಸಣ್ಣ ಕುರುವು (ಸಿ ಕಟ G.). ಕುರುವಿನಷ್ಟು ನೋವಿಲ್ಲ, ನೋಡ ಬರುವ ನಾರಿಯಿಲ್ಲ (Prv.). **ಕುರುವೇರಿ kuru-bēri.** (= ಕೋಳವೇರಿ). A plant with fragrant roots, the cuscus-grass, *Andropogon muricatus* Retz., or *A. aromaticus* Roxb. (St. & Pl.); *Andropogon shoenanthus* Lin. (ಪಾಲ, ಪ್ರೇವೇರಿ, etc., ಮುಷುವಾರ Si. 152). (T.; Tē. ಕುರುವೇರಿ).

ಕುರುವೈರಿ kuru-vairi. The enemy of the Kurus: Bhīma (ಪಾಯುಪುತ್ರ, ವೈಕೋದರ, ಭೀಮ Mr. 264).

ಕುರುಸಿ kuruṇi. = ಕುರಿಸಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕುರುಸೈನ್ಯ kuru-sainya. The army of the Kurus (Mr. 263).

ಕುರುಳೆ kuruḷi. 1. = ಕುರುಳು 1, ಕುರ್ಳು 1. A curl or lock of hair (Śmd. 59; Abh. P. 3, 157; 15, 5; Śāv. 3, 47; J. 8, 17; 19, 25; M. ಕುರುಳ, ಕುರುಳ; T. ಕುರಲ, ಕುರುಳ, ಕೂರಲ, ಚುರುಳ; Tē. ಕುರುಳ; Sk. ಕುರಲ, ಕುರುಳ; Mhr. ಕುರಳ; cf. ಸುರುಳ; hair (ನವಿರ, ಕೂದಲೆ Śm. 71. 111). ಕುರುಳ ಕೋಕಾಯ್ತು (Śmd. 60). ಕುರುಳೆ (52. 139). ಕುರುಳು (52. 116). ಕುರುಳು ಕರ್ಪ (170). ನೋಸಲೋ ಅಲೆವ ಕುರುಳು (ಅಲಿ Mr. 320). See ನಿಹಿಗುರುಳ, ಸುರ್ಕುಗುರುಳ. — ಕುರುಳು ಎತ್ತು. -ತುಮ್ಮ. Curly regarded as black bees (V. 5, after 14). — ಕುರುಳೆ ಎಂಗಲ. -ತೋಗಲ. A tassel or tuft of hair (J. 18, 35).

ಕುರುಳೆ kuruḷi. 2. = ಕುರಳು, ಕುರುಳು 2, ಕುರ್ಳು 2, ಕುಳೆ, ಕುಳು 1. A cake of dried cow-dung (ಗೋಮಯ ಪಿಂಡ Śm. 111).

ಕುರುಳಿ kuruḷi. See ಚಿಂತುಕುರುಳಿ.

ಕುರುಳು kuruḷu. 1. = ಕುರುಳೆ 1, etc. (My.). ನೋಸಲನೆ ಅಲೆವ ಕುರುಳು (ಪ್ರಮರಕ Hā.). ಕುರುಳು ಹಣೆದ ಜಡೆ (ಜಡೆ, ಲಗ್ನಕಡ Si. 415). See Bp. 5, 30; ಸಣೆಕುರುಳು, ಮುಂಗುರುಳು. — ಕುರುಳುಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. A lock of hair; curly hair (ಅಲಕ, ಚೂರ್ಣಕುನ್ತಲ Nr.).

ಕುರುಳು kuruḷu. 2. = ಕುರುಳೆ 2, etc. (My.). ಕುರುಳಿನ ಬೆಂಕಿ (ಕರ್ಪ G.). ಉರಿ ಹಪ್ಪುವ ಕುರುಳು (ಬಿಡೆ G.).

ಕುರುಳು kuruḷu. 3. = ಕುರುಡು. (Bp. 8, 11).

ಕುರುಳೆ kuruḷē. An earthen vessel with a wide mouth, used for churning, etc. (My.; ಅವಕುಟ Mr. 211).

ಕುರುಳ್ಳು kuruḷḷu. To shake or brandish a weapon (ಶತ್ರು ಸಂಚಾಲನ Śmd. Dh.; V. 42, after 23). ಕಲಿಗ ಕರತಲದಿನೆ ಒಪ್ಪಿಗಡೆದು ಕುರುಳ್ಳುವ ಕೆಯ್ತುಗಲ ಬಳ್ಳಿವೆಳಗು (Rāv. 13, after 77).

ಕುರುಪ ಕು-ರೂಪ. Ill-made, ugly; ugliness. (B. 4, 223).

ಕುರುಪಿ kuruṇi. Deformed, ugly; frightful; an ugly person. (Bp. 18, 69).

ಕುರುಪು kuruṇu. Tbh. of ಕುರುಪ. (ಕೂಪಪೀನವಾದುದು, ಎಕಟ Nn. 146).

ಕುರೆ kure. An imitative sound. (T. ಕುರೈ, sound). — ಕುರೆ ಕುರೆ. rep. A sound used in calling a dog (S. Mhr.). — ಕುರೊ ಕುರೊ. = ಕುರೆ ಕುರೆ. (My.).

ಕುರೆ kure. Pure silver (Mhr., S. Mhr.).

ಕುಡಿಬಿ kuraḍi. ಕುಡಿಬೆ. = ಕುಡಿಬು. (Tē. ಕುಡಿಬೆ). — ಕುಡಿಬೆಕಾಡು. A jungle of small trees (My.). — ಕುಡಿಬೆ. A small tree, a shrub (My.).

ಕುಡಿಬಿ kuraḍi. = ಕುಡಿಬು 1. (My.).

ಕುಡಿಬತನ *kurabatana*. = ಕುಡಿಬತನ. (My.).

ಕುಡಿವ *kurava*. = ಕುಡಿವ 1. See ನಡುಗುಡಿವ.

ಕುಡಿಳ್ *kurai*. = ಕುಡಿಳ್ 2. Shortness, littleness; a distich or couple of lines; a Tamil poem written in such distichs by Tiruvalluvar (T.; B. 4, 130).

ಕುಡಿ *kuri*. 1. To mark, to mark out; to take note of, to give attention to, to regard, to mind (My. in ಕುಡಿತು ಕೊಳ್ಳು to mind; T.; Tē. ಗುಡಿಂ ತು; cf. ಕೂನ್ 3, ಕೂರ್ 2, ಕೋಡಿ 1). P. p. ಕುಡಿತ್ತು (Śmd. 287 Cm.). ಕುಡಿತ್ತು is commonly looked upon as a participle: with a view to, etc. (ಪ್ರತಿ Nr.; Tē. ಕುಡಿಂಡಿ, ಕೂ ಚಿ). ನಡುವೆಮುಂದು ತೋರಮಧ್ಯಮಂ ಕುಡಿತ್ತು (o. r. ಕುಡಿತ್ತು) ದಿಗ್ವಾಡಕಮ್ ಅಲ್ಲು, ಮಧ್ಯಮಂ ಕುಡಿತ್ತು ದಿಗ್ವಾಡಕಂ (Śmd. 135). ಧಾರಾಕ್ಷನಂ ಕುಡಿತ್ತು ಪತ್ತನಂ ಬೇಡಿ (Ū. Bp. 47, 2). ಮೈಘನವನ್ನು ಕುಡಿತ್ತು (ಮೈಘನವನ್ನು Si. 57). See Kāv. I, 5, 48; Ūh. v. 57; B. 4, 18. 157. 199; 5, 2; Si. 69. 362.

ಕುಡಿ *kuri*. 2. = ಸುಡಿ. A mark, a sign; aim; an object of aim, a butt (ಕುಡಿಪು Śmd. II; ಕುಡಿಪು Kk. 86, o. r. ಗುಡಿ; T.; Tē. ಗುಡಿ; cf. ಗುಡಿತ್ತು, ಗುಡ್ಡ; see ಕೊ ಡು 1).

ಕುಡಿ *kuri*. 3. = ಕೊಡಿ 4. A sheep; a ram (ಅವ, ಊರ್ನಾಯು, ಉರಪ್ಪ, ಮೇಷ, etc. Hlā. Mr. 184; ಎಡಕೆ, ಕುರ ರಿ, ಮೇಷ Nr.; C.; Ta. ಕುರಿ; T., M. ಕೊಡಿ, Tē. ಗೊಡ್ಡಿ). ಕು ಡಿಯ ಹಾಲು (ಅವನೋಡ, ಅವದೂಸ Hlā. Mr. 184). ಕುಡಿಗರ ಗುಮ್ಮು (ಔರಪ್ಪಕ Si. 324). ಕುಡಿಯ ಬಣ್ಣ (ಊರ್ಣ 419). ಕುಡಿ ಕಪ್ಪಿನೋರು ಹೊಕ್ಕು, ಅದುವದೇ ತೂರಸವ? (Sp.). ಕುಡಿ ಹೆಚ್ಚಿ ದಪ್ಪ ಕುಡುಬಗೆ ಲಾಫ. — ಕುಡಿ ಸತ್ತು ಮೂಡು ತಿಂಗಳಾಯಿತು, ತೊ ಗಲ ಹವಾ ನೋಡೆ! — ತೋಳಾ, ಕುಡಿ ಕಾದೀಯಾ? ಅನ್ನರೆ ಸಮ್ಪರವೇ ದೀವ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prva.). See Bp. 28, 8; J. 5, 72; ಕೊಡ್ಡುಗು ಡಿ. — ಕುಡಿ ಕೂಡಲು. Wool (C.). — ಕುಡಿಗರ್ಕ್ಕ. — ಕರ್ಕ್ಕ. A sheep-thief (Bp. 31, 23). — ಕುಡಿಗಾವ. — ಕಾವ. A watcher or tender of sheep, a shepherd (My.). See ದಾವ್ವ. — ಕು ಡಿಗಿಡ. A creeper said to be an antidote to snakebites, Aristolochia bracteata Retz. (St. & Pl.). — ಕುಡಿ ತಲೆ. A sheep's head (Bp. 54, 51). — ಕುಡಿ ತುಪ್ಪಟ. = ಕುಡಿ ಕೂಡ ಲು. (My.). — ಕುಡಿ ದದ. — ತದ. 1. To cut down or slaught- er sheep or something as if it were a sheep (Bh. 1, 19, 9). 2, a slaughter of sheep: a mass of slaughtered sheep (J. 22, 40; Bh. 4, 4, 102; cf. ಕುಡಿ ದದ). — ಕುಡಿ ಮನ. A sheepish, cowardly disposition (Bh. 3, 19, 14). — ಕುಡಿ ಮನ್ನೆ. A flock of sheep (My.). — ಕುಡಿ ಮದ. A lamb (C.; B. 5, 262). — ಕುಡಿ ವಾನಿಸ. — ಮಾನಿಸ. A sheepish, foolish man (Śāv. 5, 19). — ಕುಡಿ ಹಟ್ಟಿ. A sheepfold (C.). — ಕುಡಿ ಹಿಟ್ಟು. A flock of sheep (C.). ಕುಡಿ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ತೋಳ ಹಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕುಡಿ ಹೋತ. A ram. ಕುಡಿಬನ ಕುಡಿ ಹೋತ ವಾನೀರಿ ದಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕುಡಿ ಕೆ *kurikē*. A village (P. T. ಕುಡಿಟ್ಟಿ, an additional appellation of villages or towns). See ಪಾಲ್ಕುಡಿ ಕೆ.

ಕುಡಿ ತನ *kuritana*. A sheepish, foolish disposi- tion (Rām. 4, 3, 24).

ಕುಡಿ ತು *kuritu*. P. p. of ಕುಡಿ 1, q. v.

ಕುಡಿ ಪು *kuripu*. = ಕುಡಿ 2. A mark, etc. (T. ಕುಡಿ ಪು. ನಾರಾಯಣನ ಮತ್ತಿತನ ಕುಡಿ ಪು ತ್ರೀವತ್ಸಮ್ ಎನ್ನುವು (Hlā.).

ಕುಡಿ *kurū*. (Śmd. 214. 215). = ಕಿಡಿ, etc. Smallness, etc. (T., M.; Tē. ಕುಡಿ, ಕುಡಿಟ್ಟಿ). — ಕುಡಿ ಕುಡಿ. rep. With extreme smallness (Grj. 7, 12). — ಕುಡಿ ಗಡ್ಡ. (Śmd. 218). A short beard. — ಕುಡಿ ಗಣ್ಣು. (Śmd. 218). A small bundle. — ಕುಡಿ ಗಿಡ. (Śmd. 215. 218). A small tree. — ಕುಡಿ ಗಿಣ್ಣು. A small joint (of sugar-cane, bamboo, etc., My.). — ಕು ಡಿ ಗಿಯ. — ಕಿಯ. (Śmd. 218). A small hand. 2, = ಕುಡಿ ಗಿಯ 2. (ಅಸಸ್ಪರ Mr. 286). — ಕುಡಿ ಗಿಯಿ. — ಕಿಯಿ. = ಕುಡಿ ಗಿಯ. A small hand. 2, the fore-part of a carriage (ಅಸ ಸ್ಪರ, ರಥಾಗ್ರ Hlā. 2, 293 MS.). — ಕುಡಿ ದಡಿ. (Śmd. 218). A short stick or cudgel. — ಕುಡಿ ದದ. — ತದ. (Śmd. 218). A small knife or sword. — ಕುಡಿ ದಣ್ಣ. — ಸಣ್ಣ. A small step (V. 29, 26). — ಕುಡಿ ದಡ. — ಸಡ. (Śmd. 218). A small army.

ಕುಡಿ ಕು *kuruku*. = ಕುಡಿ ಕು (Śmd. 48). To bite, to gnaw, to nibble, etc. (ಪಾದನ Śmd. Dh.; My.; T., M. ಕೊಡಿ; Tē. ಕೊಡುಕು).

ಕುಡಿ ಕುಳಿ *kurukuli*. (Śmd. 239). A detractor, a slanderer (?).

ಕುಡಿ ಕೆ *kurukē*. = ಸುಡಿ ಕೆ, ಸುಡಿ ಕು, ಸೊಡಿ ಕು, ಸೊಡಿ ಕೆ, ಸೊರ್ಕೆ. Snoring (R.; T. ಕುಡಿ ಕ್ಕಿ, ಕೊಡಿ ಕ್ಕಿ; M. ಕುರ್ಕು, ಕೂರ್ಕು; Tē. ಗುಡಿ ಕೆ, ಗುಡಿ ಕ್ಕಿ, ಗೊಡಿ ಕೆ).

ಕುಡಿ ಗಣಿ *kurugani*. = ಕೊಕಣಿ, ಕೊಕಣಿ 2, ಕೊಗಣಿ, (ಕೊ ಸ್ಸ, ಸುಸ್ಸ). The state of being diminished, grown short, or worsted (R.). 2, (that is diminished; that has been thickened by boiling or evaporating; T. ಕುಡಿ ಗು, ಕುಡಿ, M. ಕುಡಿ, ಕುಡಿ, to diminish, etc.; to thicken by boiling, be boiled away): the serum of the ear, ear-wax (R.; T. ಕುಡಿ ವ್ವು, M. ಚಿಪ್ಪಿ, Tē. ಗುಡಿ ರಿ, ಗುಡಿ ರಿ, ಗುಡಿ ರಿ).

ಕುಡಿ ಕು *kurukū*. = ಕುಡಿ ಕು. (Śmd. 48).

ಕುಡಿ ಕು *kurukū*. = ಕುಡಿ ಕೆ, ಕೊಕು 1, ಸುಜ್ಜು, ಸುಜುಡಿ, ಸುಜ್ಜು 2, (ಕೊಕು). The state of being diminished, etc.; smallness; dwarfishness; (small, etc.) (My.; ವಾಮನ, ನೈಕ, ನೀಡ, ಖರ್ವ Si. 372; Tē. ಕುಡಿ ಕು).

ಕುಡಿ ಜಿ *kurujē*. = ಕುಡಿ ಜಿ. An unripe fruit of the jack tree (My., occasionally).

ಕುಡಿ ಪು *kurupu*. = ಕುಡಿ ಪು, ಕುಡಿ ಪು, ಕುಡಿ ಹು. A mark, a sign, a token; a characteristic; acquaintance (ಅಂಕ Ū. I, 48; ಕುಡಿ ಹು Ū. II, 106; ವತ್ಸ, ಕುಡಿ ಹು Nn. 110; ಅಭಿಜಾ ನ Mr. 37; ಕೂನ್ Śm. 63. 100; Kk. 57, o. r. ಕೂನ್; ಕೂನ್ ಸಿ; cf. ಗುಡಿ ತು, ಗೊತ್ತು). ಲಿಂಗಮ್ ಎನ್ನುವು ವಸ್ತುವಿನ ಕುಡಿ ಕು ಪೇಡ್ವು (Śmd. 154). ತ್ರೀವತ್ಸಮ್ ಎನ್ನು ಕುಡಿ ಪನು ಕುಡಿ ಕು (ತ್ರಿವತ್ಸಮ್ Hlā.). See Abb. P. 10, 8; J. 12, 29; 19, 39; 23, 56; 28, 30. 33; 30, 49. — ಕುಡಿ ಪು. — ಅ 3. One who has a mark. See ಎರಳು ಗುಡಿ ವ. — ಕುಡಿ ಪು. — ಇಪು. To mark; to indicate; to define; to consider; to observe, to see (ಅಪ್ಪು ಸು Śmd. 354. 335 Cm.; J. 6, 48). — ಕುಡಿ ಪು ನ್ನು. — ಒನ್ಪು. A mark or sign to be obtained (Śāv. 2, 95).

ಕುಡಿ ಬು *kuruba*. 1. = ಕುಡಿ ಬು, (ಕುಡಿ ಮ್ವು 1). A man of the shepherd caste, a shepherd (who worships the mailāra līṅga and the masapi, ಜಾಡಾಲ, ಅಜಾಡೀವ

Nr.; ದಾವು Ct. I, 61; C.; Si. 339; ಗೊಲ್ಲ Bp. 20, 10. 12; see s. ಕೋವ 1 & ದಾವು 1; T6. ಕುರುಬೆ, ಕುರಮ; T., M. ಕುರುಮ್ಬು. 2, a stubborn, foolish man (ಮೂಢಚಿತ್ತಂ Bhn. 61; C.; M. ಕುರುಮ್ಬು). ಕುರುಬನ ಕುರುಬೋತ ದಾವಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ಕುರುಬನ ಮನ್ನೇ ತೋರ ಕಾದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Bp. 20, 12; B. 4, 144; 5, 122; ಕವ್ವುಳಿ, ಕಾದು, ಬಿಟ್ಟದ, ಹಾಲು. — ಕುರುಬನ ಗಡ್ಡೆ. A perennial creeping plant, forming large, roundish, prickly heads of flowers close to the earth, *Lepidagathis cristata* Willd. (Z.). — ಕುರುಬಬೆಗ್ಗಡೆ. A chief among shepherds (My.).

ಕುರುಬು *kuruba*. 2. = ಕಿಬು, etc. See ಕತ್ತೆ, ಕತ್ತೆಗುರುಬು.

ಕುರುಬು *kuruba*. 3. = ಕುರುಮ್ಬು 2. A potter (P see s. ಕೋವ 1).

ಕುರುಬಗಿತ್ತಿ *kuruba-gitti*. A Kuruba woman (C., also ಕುರುಬಗಿತಿ).

ಕುರುಬತನ *kurubatana*. = ಕುರುಬತನ. The profession of a shepherd (My.). 2, stubbornness; foolishness (My.).

ಕುರುಬತಿ *kurubati*. = ಕುರುಬಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಕುರುಬಿತ್ತಿ *kurubitti*. = ಕುರುಬತಿ. (My.).

ಕುರುಮ್ಬು *kurumba*. 1. (= ಕುರುಬು 1). 2, a man belonging to a fort (ಅಡಂಗಾಯ್, ಕೋಟ್ಟವಳ Kk. 37, Sm. 45; T. ಕೊಟ್ಟವ, ಕೋ, a headman, king; ಕುರುಮ್ಬು, a fort; T., M. ಕುರು, a hill; T., M. ಕುರುಬು, a chief). 3, a caste of mountaineers (T., M.; B. 4, 130; see s. ಕೋವ 1).

ಕುರುಮ್ಬು *kurumba*. 2. = ಕುರುಬು 3. See s. ಕೋವ 1 & ದಾವು 1.

ಕುರುಮ್ಬಿ *kurumbi*. (Sm. 48, o. r. ಕುರುಮ್ಬು).

ಕುರುಮ್ಬಿತಿ *kurumba-iti*. (Sm. 244). A Kurumba woman.

ಕುರುಮ್ಬು *kurumbu*. = ಕುರುಮ್ಬು. q. v. Stubbornness; foolishness (My.; T.: wickedness).

ಕುರುಮ್ಬುಗಾತಿ *kurumbu-gāra*. A stubborn man (My.).

ಕುರುವ *kuruva*. 1. = ಕುರುವ, ಕುರ್ವ. (A hill, see s. ಕುರುಮ್ಬು 1), an island (ದ್ವೀಪ, ಅನರೇಪ, ಉದಕದ ನಡುವಣ ತೆವರು Nr.). ಸುತ್ತಂಗಡಲು ಐದರ ಕುರುವ (ಅನರೇಪ Hlā.). See Bh. 1, 12, 5; 2, 4, 10; ಕುತ್ತೆಸಳ್ಳುಕುವ, ನಡುಗುರುವ.

ಕುರುವ *kuruva*. 2. = ಕಿಬು, etc. See ಕತ್ತೆಗುರುವ.

ಕುರುವು *kuruvu*. = ಕುರುವು, etc. (Bp. 35, 22; Rām. 4, 2, 21).

ಕುರುಹು *kuruhu*. = ಕುರುವು, etc. (ಅಂಕ, ಲಾಂಛನ, ಚಿಹ್ನೆ, ಲಕ್ಷಣ Nr.; ದೋಷ Hlā.; Nn. 15; ಕಲಂಕ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ 86; ಅಂಕ 114; ಕೂನ ಸಿಸ.; C.). ಆ ದೇವಮಣಿಯೆವ್ವು ಕುರುಹುರಳ (ಅತ್ತಂ) ತ್ರೀವತ್ತಕನ್ ಎನಿಕ್ಕು (Mr. 276). ಜಾಣಿನ ಆ ಕುರುಹು ಬೇಡಿ (Sp.). See Grj. 5, 38; 5, after 42; 8, 37; Bp. 6, 11; 16, 6; 18, 3; 40, 70; 49, 44; 57, 32; B. 4, 59. 219; ಕಂಗು ಕುರು, ಕೂಗುಕುರು. — ಕುರುಹುಡು. = ಕುರುಹುಡು. (ಕಾಣ್ ಸಂದ. 93; Grj. 5, 42; J. 17, 56). — ಕುರುಹುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To mark out, to show (J. 6, 49). — ಕುರುಹುಪಾಣ. -ತಾಣ. A pimp's house (ತಾಡ, ತಾಪು Kk. 57).

ಕುರುತಿ *kurū*. = ಕೋವ 7, etc. See ಉರುಗುಡಿ.

ಕುರ್ *kur*. = ಕುರು 2. — ಕುರ್ಕುರೋಗ. = ಕುರುಕುರೋಗ. (My.).

ಕುರ್ಕುರ *kurkura*. = ಕುಕ್ಕುರ. A dog.

ಕುರ್ಕುರಧ್ವನಿ *kurkura-dhvani*. Barking. See ಬಗುರ್.

ಕುರ್ಗಿಸು *kurgisu*. = ಕುಗ್ಗಿಸು, ಕುಡ್ಗಿಸು. To cause to be bent, contract, shrink, etc. (ಸಂಕೋಶ Sm. Dh.).

ಕುರ್ಗು *kurgu*. 1. = ಕುಗ್ಗು 1, etc., ಕುಡ್ಗು. To bend (v. i.), to shrink, etc. (Grj. 5, 20; 7, 13; Rāv. 5, 94; Sāv. 4, 78). ಕುರ್ಗಿದು (Sm. 50). ನಿಜಸೃಷ್ಟಿಧಾರದಿಂದ ಎಣ್ಣೆ ಸಯಾನೆಗರ್ ಕುಸಿದು ಕುರ್ಗಿದು (225).

ಕುರ್ಗು *kurgu*. 2. The state of being bent, etc.; a hump. ತೋರಕುರ್ಗು (ಕೂನ Sm. 100).

ಕುರ್ಚಿ *kurci*. One who has been deprived of (something) by cutting (see ಕೋವ 1). See ಮೂಗುರ್ಚಿ.

ಕುರ್ಚಿ *kurci*. = ಕುರಿಚಿ, etc. (C.; B. 4, 188; 5, 140; Si. 231).

ಕುರ್ಚಿಕೆ *kurçikē*. = ಕೂರ್ಚಿಕೆ. Inspissated milk (ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ ಗಂಗಳು Mr. 216, o. rs. -ಅನ್ನಗುಳು & ಕೂರ್ಚಿಕೆ).

ಕುರ್ಚಿಗೆ *kurçigē*. A weeding hook (S. Mhr.; cf. ಕುರು 1 No. 2, ಕುರುಕು; Mhr. ಮುರವಣೀಂ, to grub up).

ಕುರ್ಣಿ *kurñi*. See ಕವ್ವು.

ಕುರ್ವ *kurva*. = ಕುರುವ 1, etc. (J. 32, 25. 37).

ಕುರ್ವಾಣ *kurvāṇa*. Doing, making, etc. See ಎ.

ಕುರ್ವಾಣತೆ *kurvāṇatē*. The state of doing, etc. See ಕಂ.

ಕುರ್ಳು *kurḷu*. 1. = ಕುರುಳ್ 1, etc. (My.). See ಸುರುಗುಳು.

ಕುರ್ಳು *kurḷu*. 2. = ಕುರುಳ್ 2, etc. (My.).

ಕುಲ *kula*. = ಕುಲ 2. A crowd, a herd, a troop, an assemblage, a multitude. 2, a race, a family, a community, a tribe, a caste (ಪಾತಿ Nn. 76). 3, a good or noble family or caste; high station, eminence. 4, a house, an abode. ಕುಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ, ಆಹಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಲಬ್ಧಿ. — ಕೂದಿಗೆ ಹೀನನಾದರೆ ಕುಲಕ್ಕೆ ಹೀನನೇ? — ಕುಲವನ್ನು ನಾಲಿಗೆ ಹೇಡುವದು. — ಕುಲವಿದ್ದರೂ ಮಲ ಹೋಗದು. — ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯುವು ಕೊಡಲೇ ಕಾವು (Prvs.). See Bp. 55, 20; 57, 68. 69; W. p. 303 seq.; ನೂಟಿಸ್ಸಂ; Prv. s. ನೆಲ; ಕರೆ 6. — ಕುಲಗಿಡಕ. -ಕೆಡಕ. A man who spoils caste; one who has spoiled his caste, or one whose caste is spoiled (C.). — ಕುಲಗಿಡಕ. -ಕೆಡಕ. = ಕುಲಗಿಡಕ. (Bp. 11, 51). — ಕುಲಗಿಡಕೆ. -ಕೆಡಕೆ. A woman who spoils caste, etc. (Bp. 40, 54). — ಕುಲಗಿಡು. -ಕೆಡು. Caste to be spoiled. ಕುಲ ಗೆಟ್ಟು ವರಚಿತ್ತೆಯೊಳಗೆ ಇವರ್, ಅನ್ನಲ್ಲ? ಕುಲಗೆಟ್ಟು ಶಿವನ ಮುಖ ಹೊಕ್ಕು ಮುಖಗಳು ಕುಲವಾದರ, ಅಯ್ಯ! (Sp.). See Bp. 55, 3. — ಕುಲಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. = ಕುಲಗಿಡಕ. Also: a bad, rude fellow (C.; J. 17, 54). ಕುಚೋದ್ಯದ ಅರಸಗೆ ಕುಲಗೇಡಿ ಪ್ರಧಾನ. — ಕುಲಗೇಡಿಯ ಕೂಡೆ ಸರಸವೇ? (Prvs.). 2, = ಕುಲಗಿಡಕೆ. (J. 5, 61). — ಕುಲಗೇಡಿಗ. -ಕೇಡಿಗ. = ಕುಲಗಿಡಕ. (Bp. 3, 59). — ಕುಲಗೇಡತನ. -ಕೇಡಿತನ. The act of spoiling caste; that of caste being spoiled (My.; ವಿಜಾತಿ G.). — ಕುಲಂಗಿಡು. -ಕೆಡು. = ಕುಲಗಿಡು. (Bp. 28, 31). — ಕುಲನುಳ್ಳಂ. -ಉಳ್ಳಂ. A well-born or noble man (ಅಭಿಜಾತ Mr. 242).

ಕುಲಕ *kulaka*. Relating to a kula; of a good family or eminent by birth. 2, a species of ebony, *Diospyros lomen-*

loka Roxb. 3, a sort of gourd, *Trichosanthes dioeca* Roxb. (ಪಾಂಡುಕ, ಕುಟಪದಲ Mr. 146). 4, a kind of verse (Kāvya. V, 961).

ಕುಲಕರಣಿ *kula-karaṇi*. = ಕುಲಕರ್ಣಿ. (R.; Mhr. ಕುಳಕರಣೀ).

ಕುಲಕರ್ಣಿ *kula-karṇi*. (The writer of a community); a village clerk or accountant (S. Mhr.; Tē. ಕುಲ್ಕರ್ಣಿ).

ಕುಲಕಾಯಕ *kula-kāyaka*. Caste-profession (S. Mhr.).

ಕುಲಕಿಸು *kulakisu*. = ಕುಲಕೆಸು, etc. (My.).

ಕುಲಕು *kulaku*. = ಕುಲಕು 2. (My.).

ಕುಲಕ್ಷಯ *kula-kshaya*. Extinction of a race or caste. See Prv. s. ಪರನಿನ್.

ಕುಲಗಿರಿ *kula-giri*. A chief mountain, any one of the seven principal mountains (Śmd. 251; Ū. Bp. 47, 34). 2, the number seven (Ūh.).

ಕುಲಗುರು *kula-guru*. The preceptor of a family or caste (My.).

ಕುಲಗೃಹ *kula-grīha*. A noble house (Ūpr. 7, after 92).

ಕುಲಗೋತ್ರ *kula-gōtra*. Caste and family. ನಡೆಯೊಡೊನ್ನೆ ಧೂಮಿ, ಕೂದಿಯೊಡೊನ್ನೆ ನೀರು, ಸುಮನ್ನ ಒನ್ನೆ ಇರುತ್ತರೆ ಕುಲ ಗೋತ್ರ ನಮನೆ ಎತ್ತರಿದು? (Sp.). ಕುಲಗೋತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಅದರೂ ಮಲಮುತ್ತುಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಕುಲಚ್ಛದ *kulaścāri*. N. (Bhāvaścintāratna, by Gubbiya Malhanārya, 1 sum.; 1, 22. 45; 2, 2). Plural: ಕುಲಚ್ಛದ್ ಯಾರ್ (Bp. 9, 48; 50, 42).

ಕುಲಜ *kulaja*. = ಕೊಲಜ, ಕೊಜ್ಜ. Born in a good family, well-born; ancestral, hereditary. See Sp. s. ವಾಡಗ.

ಕುಲಂಜ *kulañja*. = ಕುಲಂಜನ, etc.

ಕುಲಂಜನ *kulañjana*. = ಕುಲಂಜನ, ಕೊಳಂಜ, ಕೊಳಂಜನ, ಕೊಳಂಜು. The plant *Alpinia galanga* and its root (Sk.; Mhr. ಕುಲಂಜನ, ಕುಲಂಜನ, ಕೋಳಂಜನ, ಕೋಳಂಜನ).

ಕುಲಜಿ *kula-jē*. = ಕೊಲಜಿ, etc. A well-born, respectable woman.

ಕುಲಜಿ *kula-jē*. An unchaste woman.

ಕುಲತಿಲಕ *kula-tilaka*. The tilaka or an ornament to a family. (R.).

ಕುಲಧಾಂಜನ *kulathā-añjana*. = ಕುಲಧಿಕೆ. See ಕಮ್ಮೇಳಗು s. ಕಮ್ಮ 2.

ಕುಲತಿಕ್ಕಿ *kulathikē*. A blue stone used as a collyrium and in medicine.

ಕುಲತ್ಥಿ *kulathē*. ಕುಲತ್ಥಾ. = ಕುಲತ್ಥಿಕೆ.

ಕುಲದೀಪಕ *kula-dīpaka*. The lamp or light or glory of a family. (Bp. 3, 58; My.).

ಕುಲದೇವತೆ *kula-dēvatē*. The female tutelary deity of a caste or family (My.).

ಕುಲದೇಶ *kula-dēśa*. A native-country (Kāvya. V, 44).

ಕುಲದೈವ *kula-daiva*. The male tutelary divinity of a race, caste or family; a principal deity. (Bp. 60, 7; 61, 55).

ಕುಲಧರ್ಮ *kula-dharma*. Practice or duty peculiar to a race or caste (C.).

ಕುಲನಗ *kula-naga*. = ಕುಲಗಿರಿ. (Śmd. 251).

ಕುಲನಾರಿ *kula-nāri*. A woman of good family; a virtuous, chaste woman (ನಾರಿಕೆ, ಪತಿವ್ರತೆ Mr. 305).

ಕುಲನಾಶಕ *kula-nāśaka*. A man who destroys or spoils family or caste (Bp. 3, 58).

ಕುಲಪರ್ವತ *kula-parvata*. = ಕುಲಗಿರಿ. (Ū. Bp. 47, 31).

ಕುಲಪಾಲಿಕೆ *kula-pālikē*. A chaste, respectable woman.

ಕುಲಪುತ್ರ *kula-putra*. A son of a noble family, a respectable youth. (My.).

ಕುಲಪ್ರಮಾಣ *kula-pramāṇa*. The proof for (the existence of) caste. ಕುಲಪ್ರಮಾಣ ನಾಲಿಗೆ, ಜಲಪ್ರಮಾಣ ತಾನರೆ (Prv.).

ಕುಲಪಾಲಿಕೆ *kula-bālikē*. = ಕುಲಪಾಲಿಕೆ. A chaste, respectable woman.

ಕುಲಭೇದ *kula-bhēda*. A division or class in a family or caste (Nn. 65).

ಕುಲಭ್ರಷ್ಟ *kula-bhrashta*. Expelled from a family; an outcast (C.).

ಕುಲಮದ *kula-mada*. Pride of birth or caste (Abhā. 2, 55).

ಕುಲಮೆ *kulamē*. = ಕುಲಮೆ, q. v., etc. (C.; B. 4, 140).

ಕುಲವಧು *kula-vadhu*. = ಕುಲನಾರಿ. (ಕುಲ್ಯ, ಕುಲಸ್ತ್ರೀ Nn. 42; Śmd. 186).

ಕುಲವಿವರ *kula-vivara*. = ಕುಲಭೇದ. (Nn. 75).

ಕುಲವಿಹೀನ *kula-vihīna*. A man of low birth; an outcast. (Bp. 40, 71).

ಕುಲವೃದ್ಧ *kula-vṛiddha*. The oldest member or head of a family or caste. (My.).

ಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠ *kula-śrēṣṭhi*. Of good family, eminent by birth; the chief of a guild.

ಕುಲಸಂಕರ *kula-saṅkara*. Mixture of caste. (Bp. 55, 12).

ಕುಲಸಮ್ಮುಖ *kula-sambandha*. Family-connection (Śmd. 161).

ಕುಲಸಮ್ಮುಖ *kula-sambhava*. Sprung from a family.

ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯಕು *kula-striyāku*. = ಕುಲಸ್ತ್ರೀ. (G. 146).

ಕುಲಸ್ತ್ರೀ *kula-stri*. A woman of a good family and respectable conduct (ಕುಲ್ಯ, ಕುಲವಧು Nn. 42).

ಕುಲಸ್ಥ *kula-stha*. Standing or abiding in the family; belonging to a good family or caste (ಪುರುಳಿ Śm. 113; C.). Feminine ಕುಲಸ್ಥೆ (My.).

ಕುಲಹೀನ *kula-hīna*. = ಕುಲವಿಹೀನ. (Bp. 56, 18; 57, 66; Prvs. s. ವರಹೀನ, ವಸ್ತ್ರಹೀನ).

ಕುಲಾಚಲ *kula-aśala*. = ಕುಲಗಿರಿ. (Śāhv. 3, 19).

ಕುಲಾಚಾರ *kula-ācāra*. The established observances or practices of caste (C.).

ಕುಲಾತಿಕ್ರಮಣ *kula-atikramāṇa*. Overstepping (the rules of) family or caste. See ಕರಗಮ್ಮ and the remark s. ಕರೆ 6 No. 1.

ಕುಲಾದ್ರಿ *kula-adri*. = ಕುಲಾಚಲ. (J. 13, 10, 17).

ಕುಲಾಂತಕ *kula-antaka*. A man who makes an end of his family or race (J. 18, 16).

ಕುಲಾಯ *kulāya*. 1. A nest.

ಕುಲಾಯ *kulāya*. 2. = ಕುಲಾಯಿ, etc. (B. 5, 146).

ಕುಲಾಯಿ *kulāyi*. = ಕುಲಾಯಿ 2, ಕುಲಾಯಿ, ಕುಲಾಯಿ, ಕುಲಾಯಿ, ಕುಲಾಯಿ. A little cap (C.; H., Br.).

ಕುಲಾಯಿಸು *kulāyisu*. To be open, to expand, to acquire clearness, etc. (Mhr., H. ಮುಲಾಯಿಸೇಂ); to increase (My.).

ಕುಲಾಲ *kulāla*. A potter (ಕುಮ್ಮಾದಿ Nn. 80, 145).

ಕುಲಾಲಕರಣ *kulāla-karaṇa*. Doing the work of a potter. See ಕಾನ್.

ಕುಲಾಲಚಕ್ರ *kulāla-śakra*. A potter's wheel (ಕುಮ್ಮಾದಿರ 3 ಗುರಿ Nn. 49; J. 13, 20).

ಕುಲಾಲಿ kulāli. The wife of a potter. 2, a blue stone used as a collyrium. 3, N. of a plant (ಪಾಲುದುಳಿ, o. r. -ಹುರಳಿ).

ಕುಲಾವಿ kulāvi. = ಕುಲಾಯಿ, etc. (My.). See Prv. s. ಚೋಟುದ್ದ.

ಕುಲಾಸ kulāsa. = ಮುಲಾಸ, q. v. (My.).

ಕುಲಿ kuli. A killer (ಕೊಲ್ಲುಂ Śmd. 230; M., T. ಕೊಲ್ಲಿ; M. ಕುಲಿ, killing, murder). See ಅಡಿಗುಲಿ, ಆನೆ-, ಮೂಂ.

ಕುಲಿ kuli. A sort of prickly nightshade, *Solanum jacquini* Willd.

ಕುಲಿಕ kulika. Of a good family, well-born. 2, N. of a nāga or serpent (Bp. 46, 28).

ಕುಲಿಕಿಸು kulikisu. = ಕುಲಿಕಿಸು, ಕುಲಿಕಿಸು. To cause to shake (by another, My.). 2, to shake, to agitate (Si.). ಕುಣಿಯುವಾಗ ಮೆಯ್ಯನ್ನು ಕುಲಿಕಿಸುವದು (ಅಂಗಹಾರ, ಅಂಗವಕ್ಷೀವ Si. 66).

ಕುಲಿಕು kuliku. = ಕುಲಿಕು 2, etc. (My.).

ಕುಲಿಕೆ kulikē. = ಕೊಲಿಕೆ, etc. (My.; see ಕುಲಿ 1).

ಕುಲಿತ kulita. Accumulated, collected, amassed. See ಅ-.

ಕುಲಿಮೆ kulimē. = ಕುಲಮೆ, etc. (C.; B. 2, 12).

ಕುಲಿತ kuliśa. The thunderbolt of Indra (ಒಡ್ಡರ Ṫt. I, 21). 2, a certain metrical foot (Ṫh.). 3, a sort of fish.

ಕುಲಿತಧರ kuliśa-dhara. Indra. 2, = ಕುಲಿತ No. 2 (Ṫh.).

ಕುಲಿತಧಾರಿ kuliśa-dhāri. Indra (My.).

ಕುಲಿತಹಸ್ತ kuliśa-hasta. Indra (My.).

ಕುಲೀನತ್ವ kulinatva. Belonging to a family. 2, of high descent, well-born. 3, of a good breed.

ಕುಲೀನತ್ವ kulinatva. Birth, rank, family respectability. (My.; ಕಾಲೀನ G.).

ಕುಲೀನೇ kulinē. A woman belonging to a family; a well-born woman. See ಕ್ಷತ್ರಿಯ-.

ಕುಲೀರ kulira. A crab.

ಕುಲಿಕಿಸು kulukisu. = ಕುಲಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಕುಲುಕು kuluku. 1. = ಕುಲಕು. To fill with force, to cram into, to stuff (ಗಾಢಪೂರಣ Śmd. Dh.).

ಕುಲುಕು kuluku. 2. = (ಕುಡುಕು 1), ಕುಲಕು, ಕುಲಿಕು. To shake (v. t.), as a bottle, as a measure in measuring, as a vessel in filling it, as the body in dramatic action or in putting on foppish airs, and as the voice in singing (My.; Tē.; T. ಕುಲುಕ್ಕು, ತುಲುಕ್ಕು; Tē. ಕುಲುಕು, T. ಕುಲುಂಗು, M. ಕುಲುಡ್ಡು, to shake, quake, be agitated; T. ಕುಲೈ, M. ಕುಲಿ, to be agitated, shake, jolt; Tē. ಕುಲಿಂಡು, ಕುಡುಕ್ಕು, to shake, v. t.; ಕುಡುಲು, to jolt or shake, as a horse; cf. ಕೊಡಕ್ಕು, ತುಲುಕು). ದದ್ದುಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಹರಳು ಹಾಕಿ ಕುಲುಕಿದನೆ (Prv.).

ಕುಲುಕು kuluku. 3. = ಕುಕ್ಕು 6, ಕುಡುಕು 2, ಕುಲೈ. Shaking; a shake; jolting, trotting (My.; Tē.; T., M. ಕುಲುಕ್ಕು; M. also ಕುಣುಕ್ಕು; Tē. also ಗುಣುಕ್ಕು). ಒನ್ನಡ ಕುಲು ಕನ್ನು ಕುಲುಕು, to give one, or a, shake (My.). — ಕುಲು ಕೋಟಿ. -ಓಟಿ. (= ಕುಕ್ಕೋಟಿ, ಕುಡುಕೋಟಿ). Trotting, trot (My.).

ಕುಲುಕುಗಾತಿ kuluku-gāti. A woman of affected gestures, a coquette, a lewd woman (My.).

ಕುಲುಮೆ kulumē. = ಕುಲಮೆ, ಕುಲಿಮೆ, ಕುಲೈ, ಕೊಲಿಮೆ, ಕೊಲಮೆ. A fire-pit or furnace (C.; Tē. ಕೊಲಿಮೆ; Tē. ಕೊಲಿಮೆ also: a pit, cf. ಕುಡು 2; Tu. ಕೊಲಿಮೆ, a very deep pit; see ಕುಪ್ಪಡಗಿ). See B. 4, 148. 225. — ಕುಲುಮೆ ಕನ್ನಾಯ. A tax on blacksmiths (My.).

ಕುಲೇಂದ್ರ kula-indra. The chief of a family or race (J. 20, 1).

ಕುಲೋದ್ಧಾಮ kula-uddāma. = ಕುಲೇಂದ್ರ. (J. 17, 60).

ಕುಲೋದ್ಧಾರಕ kula-uddhāraka. Raising a race or family; a man who raises or elevates a race or family (My.).

ಕುಲೋದ್ಭವ kula-udbhava. Well-born. 2, born or produced in a family or race (J. 16, 2).

ಕುಲ್ಕು kulku. = ಕುಲಿಕು 3, etc. (My.).

ಕುಲ kulga. A male buffalo (S. Mhr.; Mhr., H. ಮುಲಗಾ).

ಕುಲಿ kulti. Horse-gram (My.; H.).

ಕುಲ್ಮಾಷ kalmāsha. Sour gruel. 2, half-ripe barley; forced rice. 3, a sort of phaseolus (ಕೀಟ ಉದ್ಭವ G.). 4, a species of dolichos, *Dolichos biflorus*. See ಅಲಸಂದಿಗೆ; ಮುದ್ದು ಗಡುವೆ.

ಕುಲೈ kulmē. = ಕುಲಮೆ, etc. (My.).

ಕುಲ್ಯ kulya. 1. (= ಕುಲೈ 1). A bone. 2, a canal, a channel (ಕಾರ್ Śm. 36). 3, a ditch, a trench (ಕಡಂಗು 84). 4, a dyke, a bank (ದಡ Nn. 42; see ಕರ 6). 5, a river (ನಡಿ 42). 6, a forest (ಅರಣ್ಯ, ವನ 42). 7, bewilderment (ಮೋಹ 42). 8, a bad habit (ವ್ಯಸನ 42).

ಕುಲ್ಯ kulya. 2. Relating to a family; of a good family, well-born; friendly inquiry after family affairs. See Bp. 43, 66.

ಕುಲ್ಯ kulyē. 1. (= ಕುಲ್ಯ 1). A rivulet; a canal; a ditch; a dyke. 2, the plant *Solanum longum* (cf. ಗುಳ್ಳೆ).

ಕುಲ್ಯ kulyē. 2. A woman of good family and respectable conduct (ಕುಲವಧು, ಕುಲಪ್ತೀ Nn. 42). 2, Lakshmi (ರಮೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ 42).

ಕುಲ್ಲ kullā. Expanded; open (My.; Mhr., H. ಮುಲ್ಲ).

ಕುಲ್ಲಾಯ kullāyi. = ಕುಲಾಯಿ, etc. (My.; T.).

ಕುಲ್ಲಾವಿ kullāvi. = ಕುಲ್ಲಾಯಿ, etc. (My.).

ಕುಲ್ಲು kullu. All, the whole (My.; Br.; Mhr., H. ಕುಲ).

ಕುವಕ kuvaka. Tbh. of ಕುವಕ. Cheating (My.).

ಕುವರ kuvara. 1. A potter (ಪಾವ್ಲು, ಕುವ್ವುಡಿ Ṫt. II, 105; see ಕೋವ 1).

ಕುವರ kuvara. 2. = ಕವ್ವರ, ಕೊವ್ವರಿ, (ಗುಬರು, etc.). A curtain, a veil (ಜವನಿಕೆ, ಮುಸುಕು Bhn. 61; Tē. ಕುವಾರ, a tilt or cloth covering of a carriage).

ಕುವರ kuvara. = ಕೂಬರ 1, ಕೂವರ, ಕೊಮರ, ಕೊಮಾರ, ಕೋರ 2. Tbh. of ಕುಮಾರ (Śmd. 361; Ṫt. II, 8; ಗುಡ Śm. 4, Kk. 6). ಪಟ್ಟದ ಕುವರಂ (ಯುವರಾಜ Mr. 310). See ಅರಗುವರ, ಅರಸು, ಇಂಗಡಲ ಕುವರ, ಚುಕ್ಕುಗುವರ, ನೈವ, ನೇಸರ್ಗುವರ.

ಕುವರಿ kuvari. = ಕೊವರಿ. Tbh. of ಕುಮಾರಿ. See ಇಂಗಡಲ, ಪಾಲ್ಗಡಲ; J. 9, 7. 10.

ಕುವಲ kuvāla. The jujube tree and its fruit, *Zizyphus*

jujuba Lam. (ಬೋಲೆ G.). 2, the water-lily. 3, N. of a son of Viravarma (J. 27, 5).
 ಕುನಲಯಿ *kuvalaya*. = ಕೋನುಳಿ, ಕೋನಳ. Any water-lily. 2, the blue water-lily. (ಕನ್ನೆಯ್ಲು Hlā.). 3, the earth.
 ಕುನಲಯಾಧಾರಿ *kuvalaya-ādhāri*. A pond (J. 15, 12). 2, *ku-valaya-ādhāri*. A king (15, 12).
 ಕುನಲಿ *kuvali*. = ಕೋಲಿ. *The jujube, Zizyphus jujuba* Lam. (ಎರ Mr. 113). See Si. 130.
 ಕುನಲೆ *kuvalē*. N. of a woman (J. 11, 6).
 ಕುರ್ವಾ *ku-vāk*. -ವಾಚ್. Injurious or censorious language; speaking ill of any one.
 ಕುರ್ವಾಕೃತ *kuvāk-śruta*. A man who listens to slander (ಕೃತಗ್ರಾಹ್ಯ, ಹಹದಮಂ ಕೇಳಂ Mr. 244).
 ಕುರ್ವಾ *ku-vāda*. Censorious, detracting.
 ಕುವಿ *kuvi*. 1. See ಎತ್ತಿಗುವಿ.
 ಕುವಿ *kuvi*. 2. To cry out (cf. ಕುಬಿಬಿ & ಕೂಗು 1). ಪುಣ್ಯಂ ಗೆಯ್ಯದ ಪಾಸಿಗೆ ಪುಣ್ಯಂ ಬದಕ ವಕೆ ಮದಿಗಿ ಕುವಿದೊಡೆ ಬರ್ಹಂ? (Jmt. 17).
 ಕುನಿಟ *ku-viṭa*. A bad paramour or catamite. (Bp. 28, 41).
 ಕುನಿನ್ದ *kuvinḍa*. A weaver.
 ಕುನಿನ್ದಕ *kuvinḍaka*. A weaver (ಸಾಳಿಯ Mr. 377).
 ಕುನಿಲಾಸಿ *ku-vilāsi*. A man of improper sport (ಕುಡರ, etc., ವಕ್ರ Mr. 244).
 ಕುನೇರಿ *kuvēni*. A fish-basket.
 ಕುನೇರ *kuvēra*. = ಕುಬೇರ. *Kuvēra*, the god of wealth and regent of the north, Śiva's friend (ತಿರುಳಿಗೆಯು, ಪೊನ್ನೊಡೆಯ Kk. 16; ಪುನಶ್ಚಾತ್ಮೋದ್ಭವ Mr. 54).
 ಕುನೇರಕ *kuvēraka*. The tree *Cedrela toona* Roxb.
 ಕುನೇರಾಕ್ಷಿ *kuvēra-akshi*. The plant *Bignonia suaveolens*.
 ಕುವೈ *kuvvā*. = ಕೂವೆ, q. v. (My.). — ಕುವೈಯಿಲಿ. -ಎಲಿ. The dried leaves of the *kuvvā* used to make hoods or cloaks (*gūragu*) to cover the head and body from the rain (My.). — ಕುವೈಹಿಟ್ಟು. A kind of arrowroot (My.).
 ಕುವೈ *kuvvā*. = ಕೂ 2, ಕೂವ. (My.).
 ಕುಸಾ *kuṣa*. The sacrificial grass *Poa cynosuroides* Retz. 2, water (ಲುದಕ, ನೀರು Mr. 404). 3, a son of Rāmacandra (J. 18, 1). 4, one of the great dvīpas or divisions of the universe. 5, a certain metrical foot (Īh.).
 ಕುಸಜ *kuṣa-ja*. A lotus, or water-lily. (Bp. 12, 5).
 ಕುಸಜಾಕ *kuṣa-jāta*. = ಕುಸಜ. (R.).
 ಕುಸಬ್ಬ *ku-śabda*. An improper word (Mr. 2; My.).
 ಕುಸಲ *kuśala*. = ಕುಸಲ. Right, proper, suitable; happy, prosperous; skilful, clever, expert; cleverness (My.). 2, well-being, happiness. 3, virtue. 4, adequacy. See s. ನೇಲಿ.
 ಕುಸಲಗಾಢಿ *kuśala-gāṇa*. A clever man (My.). Feminine ಕುಸಲಗಾಢಿ (My.).
 ಕುಸಲತನ *kuśalatana*. Cleverness, ability (C.; B. 5, 224).
 ಕುಸಲತೆ *kuśalatē*. = ಕುಸಲತನ. (My.). 2, (*kuśa-latē*), N. of a plant (ಬಳ್ಳಿ Mr. 149).
 ಕುಸಲಪ್ರಶ್ನೆ *kuśala-praśnē*. Friendly enquiry after a person's health or welfare (My.; Tē.).
 ಕುಸಲನ *kuśala-lava*. Kuśa and Lava, the sons of Rāma (J. 19, 45, 49).

ಕುಸಲಿ *kuśali*. A clever woman (C.).

ಕುಸಲ ಕುṣa-śthala. N. of the town Kanyakubjā. — ಕುಸ ಸ್ಥಲದವರು. A class of Brāhmaṇas on the western coast (My.).

ಕುಸಲ ಕುṣaśthali. N. of a woman, daughter of Dakṣa (Rām. 4, 2, 14).

ಕುಸಾಗ್ರಬುದ್ಧಿ *kuṣa-agra-buddhi*. (= ಕುಸಾಗ್ರಮತಿ). Intellect as sharp as the point of kuṣa grass: acumen. (My.). 2, shrewd, intelligent.

ಕುಸಾಗ್ರಮತಿ *kuṣa-agra-mati*. = ಕುಸಾಗ್ರೇಯಮತಿ. (ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಂ Mr. 242).

ಕುಸಾಗ್ರೇಯಮತಿ *kuṣa-agra-mati*. One whose understanding is as sharp as the point of a blade of kuṣa: acute, penetrating, subtle;—mental acumen.

ಕುಸಾಲ *kuśālu*. Ease; healthy state; fun, frolic, pleasure (C.; Mhr., H. ಮುಶಾಲ). — ಕುಸಾಲಮೆರಂಗಿ. Salute-firing (My.).

ಕುಸಾಸನ *kuṣa-āsana*. A mat of sacrificial grass. (My.).

ಕುಶಿ *kuśi*. 1. Wrought iron; a ploughshare.

ಕುಶಿ *kuśi*. 2. = ಕುಷಿ, ಕುಸಿ. Pleasure; will (S. Mhr.; Mhr., H. ಮುಶೀ, ಮುಷೀ).

ಕುಶಿಕ *kuśika*. = ಕುಶಿ 1, ಕುಶಿರ. A ploughshare.

ಕುಶಿರ *kuśira*. = ಕುಶಿಕ. (ಫಾಲ, ಕುದ Mr. 370).

ಕುಶಿಲನ *kuśilava*. An actor, dancer, mime.

ಕುಶಲ *kuśāla*. = ಕುಸಲ. A granary. See ಕುದಿರ.

ಕುಶ ಕುಶೆ. A bridle, a rein; a plank for covering anything; a piece of wood; = ಕುಶ No. 1 (ಎತ್ತ, ದರ್ಭ Nn. 104; Sēv. 2, 108).

ಕುಶೇಶಯ *kuśēśaya*. Resting in water; a water-lily, a lotus; Viṣṇu (My.).

ಕುಶ್ವಭ್ರ *ku-śvabhra*. A small hole in the earth. (R.).

ಕುಷಿ *kushi*. = ಕುಶಿ 2, etc. (C.).

ಕುಷ್ಕಿ *kushki*. Dry land, land not artificially irrigated (My.; H.).

ಕುಷ್ಟಿಗ *kuṣṭiga*. = ಕುಷ್ಟಿಗ. — ಕುಷ್ಟಿಗನ ಬಳ್ಳಿ. = ಕುಷ್ಟಿಗನ ಬಳ್ಳಿ. (Z.).

ಕುಷ್ಟ *kuṣṭha*. The plant *Costus speciosus* or *arabicus* (ಕೊಂಚ G.). 2, leprosy (ತೊನ್ನು Mr. 385). See Bp. 54, 69, 70; 56, 55, 56.

ಕುಷ್ಟಾಣಕ *kuṣṭhāṇaka*. The gourd *Benincasa cerifera* Savi.

ಕುಸ *kuṣa*. = ಕುಡು, etc., ಕುಸು. (Mhr. ಕುಸಕುಸಣ್ಣೆ, to sob; to murmur). — ಕುಸ ಕುಸ. rep. Whispering. ಕುಸ ಕುಸ ಮಾಡು, to whisper (My.). — ಕುಸ ಕುಸು. = ಕುಸ ಕುಸ. (My.). — ಕುಸಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To whisper (My.).

ಕುಸಕು *kuṣaku*. = ಕುಸಕು 2, No. 2. (C.).

ಕುಸಂಗ *ku-saṅga*. Bad company (My.).

ಕುಸಂದಿ *ku-sandhi*. An improper union of letters (My.); narrowness, a narrow space (My.; Tē.); an unlucky conjunction of stars (My.).

ಕುಸಮಯ *ku-samaya*. A bad association; a bad rule, etc.; heterodoxy. (Bp. 8, 19; 23, 15; 53, 55).

ಕುಸಲ್ *kuṣal*. = ಕುಡಕಲೆ, etc. — ಕುಸಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. = ಕುಡ ಕಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುಸಲ *kuṣala*. Tbh. of ಕುಸಲ. See s. ಪರಣ.

ಕುಸಾಕುಳಿ kusākuli. = ಕೊಸಾಕುಳಿ. Trouble, annoyance (My.).

ಕುಸಾಲೆ kusālē. = ಕಸಲೆ, ಕಸಾಲೆ. See ಕೆಡು.

ಕುಸಿ kusi. 1. = ಕುಸುಕ. The peg or knob-like ornamental pin of a door (ಕವಾಟಕಲಾಳಿ śmd. Dh.; My.; T. ಕುಡ್ಡಿ, M. ಕುಡ್ಡೆ, a little plug, stake, etc.; cf. ಕುಡೆ?).

ಕುಸಿ kusi. 2. To bend (v. i.); to stoop; to be lowered (to hang down from heaviness); to sink, to give way, to settle, to tumble in; to wear away, etc. (ತಡ್ಗು śmd. I; ಕ್ಷೀಣತ್ವ śmd. Dh.; C.; Tē. ಕುಸಿಜು; cf. ಕುಡಿ 1). ಕುಸಿದು ನಡೆದಂ (śmd. 280). ನಿಜ ಸ್ವಸ್ಥಧಾರದನ್ನೆ ಎಡ್ಡೆಸೆಯ ಅನೇಗರ್ ಕುಸಿದು ಕುಗ್ಗಿದುದು (225). ಕುಸಿಯದೆ ಇರಿ! (Bp. 37, 39). ಲಸಿತದಿವ್ಯೋನ್ನತತರೀರಂ ನಿಷಿತತೂಲದ ಶೂಕನಿಹತಗೆ ಕುಸಿಯದೆ (39, 64). ಕುಸಿದಿಟ್ಟ ಚಕ್ರದನ್ನೆ (discuss) ಕುನುಂಗಿ ಪರಿವ... ದುಷ್ಟಗಣಂಗಳ್ (Rāṣ. 6, after 11). ಬಲಧಾರಕ್ಕೆ ಧರಾತಲಂ ಕುಸಿಯೆ (13, 77). ಕುಸಿದ ನಡುವಿನ, ಹೊರಟ ಬೆನ್ನಿನ (ಕುಡುಬಂ Bp. 20, 11). ಕುಸಿದವರಾಂಗಂ (Rāṣ. 5, 92). ಮನೆ ಕುಸಿಯಿತು, ಹಗೆಯ ಕುಸಿಯಿತು (C.). See Abh. P. 7, 157; Rām. 1, 16, 43; 6, 30, 10; Rāṣ. 2, after 76; 14, 58; Rāṣ. 4, 9, 78; J. 3, 19.

ಕುಸಿ kusi. 3. = ಕುಸಿದು. P. p. of ಕುಸಿ 2. — ಕುಸಿ ಬೀಡು, To sink, give way, as a wall, etc. (C.).

ಕುಸಿ kusi. 4. The state of being bent, sunk, etc. (ಮಣಿ Ōt. I, 32; ಏರಿದುದು Bhn. 48, o. r. ಏಡಿದುದು). — ಕುಸಿಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. A sunk, f. e. short, neck. ಅದು ಕುಸಿಗೊರಲ್ (śmd. 111 Mqb.). — ಕುಸಿಗೊರಲ. -ಕೊರಲ. (śmd. 95). A man with a short neck. ಅವಂ ಕುಸಿಗೊರಲಂ (111 Mqb.). — ಕುಸಿಗೊರಲೆ. -ಕೊರಲೆ. A woman with a short neck. ಅವರ್ ಕುಸಿಗೊರಲೆ (śmd. 111 Mqb.).

ಕುಸಿ kusi = ಕುಡಿ 2. (My.).

ಕುಸಿಕು kusiku. = ಕುಸುಕು 2, etc. ಆ ಬಣ್ಣೆಯಂ ಕುಸಿಕಿದು ಬರಲೇಸದಂ! (Bp. 56, 29).

ಕುಸಿಬೆ kusibē. A Tbh. of ಕುಸುಮ್ಬ. (ಕುಸುಮ್ಬ Mr. 374; C.). ಕುಸಿಬೆಯಣ್ಣೆ, safflower oil (C.).

ಕುಸಿಮ್ಬೆ kusimbē. = ಕುಸಿಬೆ. (My.).

ಕುಸೀದ ku-sīda. Usury. 2, = ಕುಸೀದಿಕ. (ಬಡ್ಡಿಯುಮ್ಬಂ Mr. 345).

ಕುಸೀದಿಕ kusīdika. A usurer, a money-lender. See s. ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡು.

ಕುಸು kusu. = ಕುಸ, etc. — ಕುಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕುಸಗುಟ್ಟು. (My.).

ಕುಸುಕ kusuka. = ಕುಸಿ 1. (J. 17, 6).

ಕುಸುಕು kusuku. 1. The state of being lowered or low, as a door, etc. (My.).

ಕುಸುಕು kusuku. 2. = ಕುಸಕು, ಕುಸಿಕು, ಕುಸುಂಕು. To strike, to beat (ಘಾತನ śmd. Dh.; Grj. 2, after 106). 2, = ಕುಕ್ಕು 3, to wash by slightly beating (My.).

ಕುಸುಂಕು kusunku. = ಕುಸುಕು 2. (śmd. Dh.).

ಕುಸುಬು kusubu. = ಕುಸುಮು. To wash clothes by beating them on a flat stone (ಒಗೆ śm. 80; My.; see ಕುಕ್ಕು 3, ಕುಸುಕು 2); to knock down (Grj. 2, after 106). ಕುಸುಬಿದವ್ವ ಕುಕ್ಕುಗಳ್ ಅಖಿಲಮೃಗಕಾಲನ (Bh. 3, 13, 27).

ಕುಸುಬೆ kusubē. A Tbh. of ಕುಸುಮ್ಬ. (ಕುಸುಮ್ಬ Nr.; My.). ಕುಸುಮು kusuma. A flower (ಮಲರ್, ಅರಲ್, ಪೂ śm. 23; ಅರಲ್, ಅಲರ್ 103, 108). 2, the menstrual discharge.

ಕುಸುಮಧನ್ವ kusuma-dhanva. Kāma (J. 12, 4).

ಕುಸುಮಬಾಣ kusuma-bāṇa. An arrow of flowers (Grj. 7, after 11). 2, Kāma (My.).

ಕುಸುಮಮಂಜರಿಗೆ kusuma-mañjarigē. A bunch of flowers (ಮಂಜರಿ Kk. 19).

ಕುಸುಮರಸ kusuma-rasa. Honey (Bp. 60, 43).

ಕುಸುಮಮಾಲಿಕೆ kusuma-mālika. A garland-maker (Rām. 5, 8, 50).

ಕುಸುಮವಿಲಿತ್ರ kusuma-vilītra. N. of a vṛitta (Ōh.).

ಕುಸುಮವಿಲಿಖ kusuma-vilīkha. Kāma (Bp. 32, 2).

ಕುಸುಮಕರ kusuma-sāra. Kāma (śmd. 127; Bp. 59, 35). 2, N. of a vṛitta (Ōh.).

ಕುಸುಮಪಟ್ಟರಿ kusuma-shaṭpadi. N. of a metre (Ōh.).

ಕುಸುಮಸಂಕೋಚನ kusuma-saṅkōcāna. The shutting of flowers. See ಮುಗಿ.

ಕುಸುಮಸಾಯಿಕೆ kusuma-sāyaka. = ಕುಸುಮದಾಣ. (My.).

ಕುಸುಮಾಕರ kusuma-ākara. A place abounding with flowers, a flower-garden; the vernal season. (My.).

ಕುಸುಮಾಂಘ್ರೀಪ kusuma-aṅghripa. N. of a vṛitta (Ōh.).

ಕುಸುಮಾಂಜನ kusuma-añjana. The calx of brass.

ಕುಸುಮಾಯುಧ kusuma-āyudha. Flower-armed: Kāma.

ಕುಸುಮಾರಿ kusumāri. ಕಬ್ಬಿಣದ ಕುಸುಮಾರಿ (ದ್ವುಫಣ, ಮುದ್ದರ, ಫಣ, ದೊಡ್ಡ ಹಾರ, ಗುದಿಗೆ Si. 290).

ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರ kusuma-astra. = ಕುಸುಮದಾಣ. (J. 7, 38).

ಕುಸುಮಿತ kusumita. Furnished with flowers, flowered (ಹೂವಾದ, ಅರಳಿದ G.; My.).

ಕುಸುಮು kusumu. = ಕುಸುಬು. (My.).

ಕುಸುಮೆ kusumē. = ಕುಸುಮ No 2. 2, N. of a plant (ಕೆಂಚೆ Mr. 149). 3, Tbh. of ಕುಸುಮ್ಬ (My.). — ಕುಸುಮೆಹಾಡ್ಕ. (ಪ್ರದರ, ನಾರೀರುಳ್ Si. 448).

ಕುಸುಮೇಷು kusuma-ishu. Flower-arrowed: Kāma.

ಕುಸುಮೋಪಾಯ kusuma-upāyaya. The act of collecting flowers (J. 8, 19).

ಕುಸುಮ್ಬರಿ kusumbari. = ಕೊಸವ್ವರಿ, ಕೊಸವ್ವರಿ, ಕೊಸುಮರಿ, ಕೊಸುಮ್ಬರಿ. Raw fruit, etc., preserved especially as a seasoning (S. Mhr.; Mhr. ಕೊಸಿಮ್ಬರಿ, ಕೊಸಿಮ್ಬರಿ).

ಕುಸುಮ್ಬೆ kusumbē. (śmd. 48). A Tbh. of ಕುಸುಮ್ಬ (śmd. 339, 364; Hlā.; My.); dried flowers of safflower (B. 5, 72; Mhr.); the dye prepared from them. — ಕುಸುಮ್ಬೆದ್ದು ಪ್ಪಟೆ. A deep red cloth (C.). — ಕುಸುಮ್ಬೆದ್ದಾಗು. A deep red turban (My.). — ಕುಸುಮ್ಬೆಬಣ್ಣ. A deep red colour (C.; Si. 441).

ಕುಸುಮ್ಬು kusumbha. = ಕುಸಿಬೆ, ಕುಸಿಮ್ಬೆ, ಕುಸುಬೆ, ಕುಸುಮೆ No 3, ಕುಸುಮ್ಬೆ. A thistle-like herb, the safflower, *Carthamus tinctorius* L. 2, the water-pot of the student and sannyāsi.

ಕುಸುರಿ kusuri. 1. = ಕುಸುರು 1. The pulp or soft part of some vegetables and fruits. (T. ಕುಸ್ರಿ; Tē. ಗುಜುರು, ಗುಜ್ಜು, ಗುಂಜು, pulp; thick juice; pith; T. ಕೊಟ್ಟಿ, pulp; T., M. ಕುಡಿದಮ್ಮ, thickened fluid, congee, loam; to grow thick or condensated; M. ಕೊಡು, fat, thick,

solid; cf. ಕೊಟ್ಟು 1 & 2, ಕೊಡು 1, ಗೊಟ್ಟು 2). 2, the sticky filament of flowers (J. 3, 27; My.); a kusuri-like ornament for the back part of the head (My.). 3, a kind of pēlikē in poetical composition (Kāv. III, 2, B, 82 seq.). — ಕುಸುರಿದಹ. -ತಹ. To reduce to pulp. ತನುವಂ ಕುಸುರಿದಹದು (Bp. 45, 28). ಸಾಯರಾಹುನು! ಎನಲು, ಕುಸುರಿದಹಯದೆ ಬಿಡರು ಯಮನವರು ಬೇಗ (Dp. 4). See Rām. 6, 11, 18; J. 16, 38; 20, 58; 22, 17, 28.

ಕುಸುರಿ kusuri. 2. = (ಕನ 1), ಕುಸುರು 2. — ಕುಸುರಿಗಾಯ. -ಕಾಯ. A very young, quite unripe fruit (My.). ಕುಸುರಿ kusuri. A kind of cloth (ಅಂಡೆ, ಪಟ್ಟಭೇದ Mr. 342; cf. ಅಂಡೆ 1).

ಕುಸುರು kusuru. 1. = ಕುಸುರಿ 1. The sticky filament of flowers (My.). ತಾವರಿಹುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಥವಾ ಯಾವ ಹುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಕುಸುರುಗಳು, ಹುವಿನ ತಿರುಳುಗಳು (ಕಂಜಲ್ಕ, ಕೇಸರಿ); ಕುಸುರುಗಳನ್ನರೆ ಹುವಿನಲ್ಲಿ ನೂಲಿನ ಎದ್ದಿಗಳು ಜೊತೆಗೊಡಿದನೆ ಚಿತ್ರವಾಗಿ ಇರುವವು (Si. 96).

ಕುಸುರು kusuru. 2. = ಕುಸುರಿ 2. — ಕುಸುರುಗಾಯ. = ಕುಸುರಿಗಾಯ. (My.).

ಕುಸುವು kusuvu. Common hemp, Cannabis sativa L. (St. & Pl.).

ಕುಸೂರಿ kusūla. = ಕುಸೂಲ. A granary. See ಕಣಜ.

ಕುಸ್ಪತಿ ku-sṛiti. Evil conduct; magic rites, sorcery.

ಕುಸ್ತಿ kustī. Wrestling (C.; Si. 294; Mhr., H. ಕುಸ್ತಿ). — ಕುಸ್ತಿ ಬಿಡು. To set on to wrestle (My.). — ಕುಸ್ತಿಯಾಡು. -ಆಡು. To wrestle (C.). — ಕುಸ್ತಿ ಹಿಡು. = ಕುಸ್ತಿಯಾಡು. (S. Mhr.; B. 2, 2).

ಕುಸ್ತುಭ kustubha. Vishnu. (R.).

ಕುಸ್ತುಮ್ಬರಿ kustumbari. = ಕುಸ್ತುಮ್ಬರು, etc. (ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ Ōt. II, 99; My.).

ಕುಸ್ತುಮ್ಬರು kustumburu. = ಕುಸ್ತುಮ್ಬರಿ, ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ, ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ, ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ, ಕೊತ್ತಿರಿ, ಕೊತ್ತುಮರಿ, ಕೊತ್ತುಮರಿ, ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ, ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ. Coriander, the plant and its seed, Coriandrum sativum L.

ಕುಸ್ವರ ku-svara. A disagreeable, discordant note (My.).

ಕುಹಕ kuhaka. = ಕುಹುಕ, ಕುಹಕ, ಕೊಹುಕ. Cheating; a cheat, a rogue, a juggler; juggling, deception,legerdemain (ಕೊಹುಕ Kk. 87; Sm. 59; Bp. 40, 56).

ಕುಹಕೆ kuhaki. A deceiver, a juggler (ಮಾಯೆಗೆಯ್ವಂ Mr. 276; Bh. 1, 8, 65; 2, 13, 13; My.); a female deceiver (J. 5, 61).

ಕುಹನ kuhana. Envious; hypocritical.

ಕುಹನೆ kubanē. Hypocrisy.

ಕುಹರ kuhara. A hollow; a hole, a cave (ಗಿರಿಯ ಗುಹೆ Mr. 97).

ಕುಹು kuhu. The new moon, i. e. the first day of the first quarter on which the moon rises invisible (ಚನ್ನ ನಂ ಕಾಣಲು ಬಾರದ ಅವನಾವಾಸ್ಥೆ Hlā; ಶಶಿ ಅಡಗಲು ಅದು ಕುಹು Mr. 69). 2, the cry of the kōkila.

ಕುಹುಣ್ಣಿ kuhuṇḍa. N. of a demon (Ō. Bp. 47, 21).

ಕುಹೂರವ kuhū-rava. The kōkila or cuckoo. (R.).

ಕುಳ್ kul. = ಕುರುಳ್ 2, etc. (My.).

ಕುಳ kula. 1. = ಕಳ 5, ಕೊಳ 3, ಕೊಳಸ 1. A certain measure: a kōḷaga. See ಅಯ್ಯಳ, ಒಕ್ಕುಳ, ನಾಗುಳ.

ಕುಳ kula. 2. = (ಕುಳಕೆ 2), ಕುಳು, ಕೊಳ್ಳೆ 2, ಕೊಳು 2. Seizing, etc. See ಕೊಳಗುಳ.

ಕುಳ ku-la. 1. The true of the Kannada language (Smḍ. 12. 13. 26. 27. 29. 31. 40. 51. 332. 408).

ಕುಳ kula. 2. = ಕುಲ, ಕುಳು. Family, race (Mhr. ಕೂಳ). 2, a lessee or tenant with reference to the Sarkār (Mhr. ಕೂಳ); any one who pays taxes (My.). — ಕುಳವರ್ತನೆ. The perquisites of the village officers receivable from farmers and those who pay revenue to government (R.). — ಕುಳವಾಡಿ. An inferior village-servant (My.). Feminine ಕುಳವಾಡಿತ್ತಿ (My.). — ಕುಳವಾಡಿಕೆ. The business of a kulavādi (My.). — ಕುಳವಾಡಿಗ. = ಕುಳವಾಡಿ. (My.). Feminine ಕುಳವಾಡಿತ್ತಿ (My.). — ಕುಳವಾಡಿತನ. = ಕುಳವಾಡಿಕೆ. (My.). — ಕುಳವಾರು. A settlement made with the farmers individually (My.; Br., H. ಕುಲ್ವಾರ್). ಕುಳವಾರು ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ತಳವಾರ ಎನ್ನು ಮಾಡ್ತಾನು? (Prv.; see Prv. s. ತಳವಾರ). — ಕುಳವಾರ್ಚಿಟ್ಟು. An account of the land farmed by each cultivator severally (My.).

ಕುಳಾನ್ತ kula-anta. A word that ends in the true Kannada of (Smḍ. 41. 52).

ಕುಳಿ kulī. = ಕಳ 6, ಕುಸಿ 6, ಸುಳ, (ಕೊಳ). An affix for the formation of nouns, e. g. ಒಡಕುಳಿ, ವೇಂಕುಳಿ, ಪೂಕುಳಿ, ಮದುಕುಳಿ (Smḍ. 239).

ಕುಳಿಕೆ kulikē. 1. = ಕುಸಿಕೆ 4. See ಕಣ್.

ಕುಳಿಕೆ kulikē. 2. = (ಕುಳಕೆ 2). See ಕೊಳಗುಳಕೆ.

ಕುಳಿತು kulitu. = ಕುನ್ನು, etc. P. p. of ಕುಳಿ 1 (Ō.).

Seated, sat down. ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳು, to sit down. ರಾಜರು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವ ಆಸನ (ನೃಪಾಸನ, ಭವ್ಯಾಸನ Si. 267). ರಥದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವವನು (ರಥಿಕ 288). ಕುಳಿತವನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದುವಿಕೆ (ಉತ್ಥಾನ 437). ಈಜಲ ಮರದ ನೆರಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಡ್ತಾನು (B. 2, 13). ಗಿಡದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು (3, 11). ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಹದ್ದಿಗೋಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ (Prv.). — ಕುಳಿತು ಕುಳಿತು. rep. ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕುಳಿತು ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ಬೇಸವ ಬಂದಿದ್ದೀತು (B. 3, 67).

ಕುಳಿಯ kulīya. (Smḍ. 40).

ಕುಳಿರ್ kulir. 1. = ಕುಣ್ಣು, ಕುಳ್ಳಿರ್, ಕುಳ್ಳಿರು, ಕುಳ್ಳು 3, ಕೊಡ್ರು, ಕೊರ್ 3. To bend, to stoop; to squat; to sit down (ಪುಜುಭೇದ Smḍ. Dh.; Tē. ಕೂಕುಣ್ಣು, ಕೂಬುಣ್ಣು, ಕೂರ್ಬು ಕೊನು, ಕೂರ್ಬುಣ್ಣು, ಕೂರ್ಬುಣ್ಣು, to sit down; Tu. ಕುಳ್ಳು).

ಕುಳಿರ್ kulir. 2. To be cool or cold. (T.). ಕುಳಿದು (ಚಳಿತ Ōt. I, 36).

ಕುಳಿರ್ kulir. 3. (Smḍ. 58). Coolness, coldness; cold; snow, frost (ಹೈಮ Smḍ. Dh.; ಹಿವ, ಚಳಿ, ಅಯ್ಯಲ್, ಹಿಮ Sm. 16; ತಣ್ಣಿತು, ಕೊಡು, ಕೊಟ್ಟು, ಶೈತ್ಯ 36; ಶೈತ್ಯ, ಹಿಮ 105; M. ಕುಳಿರ್, ಕುಳುರ್; T. ಕುಳಿರ್, ಕೂದರ್, ಕೂದಿರ್, ಕೂಡೈ, coldness; cold wind; cf. ಕೊಡತ 1). — ಕುಳಿರ್ಕೊಡು. To become very cool (Abh. P. 7, 147). — ಕುಳಿರ್ಗರ್. -ಕರ್. The cool stone, the moon-stone (ಚನ್ನ ಗರ್, ಬಸರ್ಗರ್ Ōt. II, 112). — ಕುಳಿರ್ಗಾಳಿ. (Smḍ. 54). A cool wind. — ಕುಳಿರ್ಗಯ್ಯ. Who has cool hands or rays: the moon (ಚನ್ನ Ōt. I, 55). — ಕುಳಿರ್ವನೆ. -ಮನೆ. A cool house or room (ಶೈತ್ಯಾಲಯ Kk. 23). — ಕುಳಿರ್ವಾನೀರರ್. -ಪಾಲಿ-ನೀರರ್. Very cool water (V. 4, 25). — ಕುಳಿರ್ವಟ್ಟು. -ಬಿಟ್ಟು. The snow-

mountain: Himālaya (ಹಿಮಾಲಯ, Ūt. II, 10). ಕುಳಿವೆಟ್ಟಣುಗಿ. -ಅಣುಗಿ. Himālaya's daughter: Pārvatī (ಗಿರಿ ಪರವತಿ. 3). ಕುಳಿವೆಟ್ಟಣುಗಿಯ. -ಎಣುಗಿಯ. Himavat, the king of the snowy mountains. ಕುಳಿವೆಟ್ಟಣುಗಿಯನಣುಗಿ. -ಅಣುಗಿ. Himavat's daughter: Pārvatī (ಉಮೆ Ūt. II, 119). — ಕುಳಿವೆ ರಸು. -ಚಿರಸು. To be united with coolness, to be cool (J. 3, 9). — ಕುಳಿವೆಳಗ. -ಚಿಳಗ. Who has cool light: the moon (ಚಂದ್ರ, etc., ಶಬಿ Kk. 44).

ಕುಳಿಲ್ kulil. To amuse one's self with jumping over wood or trees (ಮರವಾಯಿದು ಬಿನದಿವುದು ಸಿ.).

ಕುಳು kulū. = ಕೂಳು 2, q. v.

ಕುಳು kulū. = ಕುಳ 2. — ಕುಳುವಾಡಿ, etc. = ಕುಳವಾಡಿ, etc. (My.).

ಕುಳ್ಳು kulū. = ಕುಳಿತು, etc. See Sp. s. ಕುಡಸು; Bp. 3, 39.

ಕುಳ್ಳವಿ kulūvi. = ಕುಳಾಯಿ, etc. (Si. 279, only in Si.).

ಕುಳ್ಳಿ kulūi. = ಸುಳ್ಳು 2. See ದವುತಿಕುಳ್ಳಿ.

ಕುಳ್ಳಿತು kulūitu. = ಕುಳಿತು, etc. P. p. of ಕುಳ್ಳಿರ್. See Bp. 20, 15; 34, 9; 87, 3. 65; 39, 44; 45, 13; 53, 33. 58.

ಕುಳ್ಳಿರ್ kulūir. = ಕುಳಿರ್ 1, etc. To sit down. P. p. ಕುಳ್ಳಿರ್ದು. ಪದುಗೋಲೋಕ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು (Ūmd. 168). ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ತ (ಅಸೀನ, ಉಪವಿಷ್ಟ Hlā.). ಕುಳ್ಳಿರ್ದು (ಅಸೀನ, etc. Mr. 246). ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಅಡಿಯದೆ ಮೇಲು ಮೊಗವಾಗಿ ಮಲಗಿದ ಮಗವು (ಉತ್ತಾ ನತಯ, ದಿವ್ಯ); ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಎದುವಲ್ಲಿ ಉತ್ತಾನ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕುಳ್ಳಿರುತ (Bp. 26, 28). ಕುಳ್ಳಿರಿ! (= ಕುಳ್ಳಿರಿಂ! 58, 69; 59, 1). ಲತೆಯ ತೂಗುಮಂಜಡೋಕ ಶಬಿಪ್ರಧಾಮಹಾದೇವಿಯುಂ ತಾನುಂ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು (Ūpr. 7, after 92). See Bp. 10, 1; 12, 16; Rā. 5, 21; 7, after 97; 8, after 125; 10, after 31; 12, after 41; 13, after 1; 13, after 1; 13, after 3; 3, after 35; J. 5, 68; 13, 24; 17, 27. 30; 28, 25; 29, 49.

ಕುಳ್ಳಿರಿಸು kulūirisu. = ಕುಳ್ಳಿರಿಸು, ಕೂಡಿರಿಸು, ಕೂಡಿರಿಸು. To cause to sit down, etc. ಬಸಿ ಪ್ರಧಾನರಂ, ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ (Ūmd. 71). See Bp. 4, 4; 5, 65; 47, 7; 51, 10; 57, 25; 59, 57; J. 29, 36.

ಕುಳ್ಳಿರು kulūiru. = ಕುಳ್ಳಿರು, etc. ಕುಳ್ಳಿರುವಲ್ಲಿ (Nn. 54).

ಕುಳ್ಳಿಹ kulūiha. = ಕುಳ್ಳಿರ್. Present or future participle relative of ಕುಳ್ಳಿರ್. ಕುಳ್ಳಿಹಲ್ಲಿ (ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ); ಅರಸುಗಳು ಕುಳ್ಳಿಹ ಅಸನ ಅವದಾನೊನ್ನು ಉಣ್ಣು, ಅದು ಧ ದ್ರಾಸನ ಎನಿಸುಗು; ತದುವಾಯಿಗೊಣ್ಣು ಕುಳ್ಳಿಹಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕಾರಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಕುಳ್ಳು kulū. 1. = ಕುರುಳ್ಳಿ 2, etc. A cake of dried cow-dung (C.). — ಕುಳ್ಳುತಾಲಿ. A round pile of kulū for cooking (C.). — ಕುಳ್ಳುವಾನ. A stack of kulū (S. Mhr.).

ಕುಳ್ಳು kulū. 2. = ಕುಡಳ್ಳಿ. Shortness, etc. — ಕುಳ್ಳು = ಕುಡುಳ. (ಖರ್ವ, ಪ್ರಸ್ತ, ವಾಮನ Si. 197; My.). ಕುಳ್ಳನ ಕರೆಯ ದಾರದು, ಕಳ್ಳನ ಕರೆಯ ಬದುದು. — ಕಳ್ಳನ ನವ್ವಿದರೂ ಕುಳ್ಳನ ನವ್ವ ದಾರದು (Prva.). Cf. ಕೂಳ್ಳು 2.

ಕುಳ್ಳು kulū. 3. = ಕುಳಿರ್ 1, etc. (My.). P. p. ಕುನ್ರು.

ಕುಡ್ಲಿ kul. 1. (?) (= ಕುಡ್ಲಿ 2?). See ಕವುಕುಡ್ಲಿ, ಪೂಕ್ಕುಡ್ಲಿ.

ಕುಡ್ಲಿ kul. 2. A tong (? M. ಕೂಡುಸ್ಸು, closeness; ಕೂಡಿರ್, tongs). See ಕುಡ್ಲಿ 1.

ಕುಡ್ಲಿ kulā. 1. Confusion, disorder, perplexity (see ಕುಡುಕುಡ್ಲಿ; M. ಕುಡುಕ್ಕು, intricacy, as of thread; ಕುಡುಪ್ಪು, intricacy; ಕುಡ್ಲಿ, to be mixed; to be perplexed; ಕುಡುಪ್ಪು,

to be troubled; ಕುಡುಕ್ಕು, to entangle; ಕುಡುಪ್ಪು, to be entangled, hooked in; ಕುಡುಸ್ಸು, closeness = ಕುಡುಕ್ಕು, ಕುರುಕ್ಕು, entanglement, rope-knot = ಕುಡುಕ್ಕು; T. ಕುಡು, to be joined, united; ಕುಡುಪ್ಪು, intricacy in business, impediment, confusion; ಕುಡು, crowd, multitude; ಕುಡುಕ್ಕು, to be mixed; see ಕುಡುಕ್ಕು 2, ಕುಡ್ಲಿ, ಕುಡ್ಲಿ, ಕುಡುಕ್ಕು, ಕೂಡುಪ್ಪು, ಗುಣ್ಣು 1, ಗುಬರು, ಗೊಟ್ಟು 2, ಗೊಡವೆ).

ಕುಡ್ಲಿ kulā. 2. = ಕುಡ್ಲಿ 1, ಕುಡು, ಸುಡು 2, ಸುಡು 1. A piece of iron used for the ranṭṭe (and kunṭṭe), a ploughshare (ನೇಗಿಲ್ಪಾಯ್ತು ಕರ್ಬುನಂ Ūmd. I; ಕುಡಿರ್, ಫಾಲ Mr. 370; T., M. ಕೂಡು; T. also ಕಾಡು; Tē. ಕಡ್ಲಿ, ಕೂಡ್ಲಿ; Sk. ಕುಡಿಕ್ಕ, ಕುಡಿಕ್ಕ, ಕೂಟ, ಕೂಟಕ್ಕ; cf. ಕುಡಿನ್). 2, an iron used in cauterizing, see ಬರಿಗುಡು.

ಕುಡ್ಲಿ kulī. 1. (To be or become low, deepened, or hollow; T., M.; cf. ಕುಸಿ 2, ಕೂಡಿರ್). 2, to make a hole, to dig (ಖನನ Ūmd. Dh.; Ūmd. 115; M.; T. ಕುಡ್ಲಿ; see ಕೂಡಿ 2 & s. ಕುಡಿ 2).

ಕುಡ್ಲಿ kulī. 2. = ಕುಡಿ 2, etc. A hollow; a hole; a pit; a grave (ನಿಮ್ಮಡೂಮ Ūmd. Dh.; ಅಗುಡ್ಲಿ Ūmd. I; ನಿಮ್ಮ Ūmd. 115; ಪ್ರಭ, ದರ Nr.; ನಿಮ್ಮ, ಅಗಾಧ, ಗರ್ವ, ಬಿಲ, ಛಿದ್ರ, etc. Hlā., Mr. 392; ಗರ್ವ Nn. 12; My.; T., M.; Tu. ಗುರಿ; Tē. ಗೊಯ್ತು; Sk. ಕೂಲ, ಕುರಿ, ಕೂಡ; T. ಕೂವಲ್, depth; a well). ಬೇವಾದಿಗಳನ್ನ ಮಾಡಲು ಪಟ್ಟ ಕುಡ್ಲಿ (ಗುಪ್ತ, ಗಡ್ಡರಿ; ಗುಣ್ಣುಂ ಗಳಿನ್ ಸಂಕೀರ್ಣಮಾದ ಕುಡ್ಲಿ (ಕುಕೂಲ Nr.). ದಕ್ಕು ವೆರಸಿದ ಕುಡ್ಲಿ (ಕುಕೂಲ); ಕುಡ್ಲಿಯ ಕುಡ್ಲಿ (ಕುಕುನ್ದರ, ಜಘನಕೂವಲ್ Hlā.). See Bp. 40, 70; ಕಳ್ಳುಗುಡ್ಲಿ, ಕ್ರೀಡಾಕುಡ್ಲಿ. — ಕುಡ್ಲಿ ತೆವರು. Unevenly raised ground (ಸ್ಥಳ, ಎತ್ತರೋನ್ನತ Hlā.). — ಕುಡ್ಲಿ ಮೂಗು. A flat nose. ಕುಡ್ಲಿಮೂಗಿನವನು (ಅವಟಿಲ್ಲ, ನತನಾಸಕ, etc. Si. 197).

ಕುಡ್ಲಿ kulī. 3. (= ಕುಡಿ 1?). (It is very probable that ಕುಡ್ಲಿ is a mistake for ಕುಡಿ). — ಕುಡ್ಲಿದದ್ಲಿ. (very probably ಕುಡಿಡದ್ಲಿ, q. v.). ಗೋವರ್ವರ್ ಇದಿರ್ಗದ ಗೋದಾಯ್ತು ಕರ್ವೋ ಎಕ್ಕುತುರ್ವರ್ ಇದಿದು, ಕುಡ್ಲಿದದ್ಲಿಯಾದರ್ (Ūmd. 79). — ಕುಡ್ಲಿದದ್ಲಿದದ್ಲಿ. -ತದ್ಲಿ. (very probably ಕುಡಿಡದ್ಲಿದದ್ಲಿ). (Kāvy. I, 1 a, 25, o. r. ಕುಡಿಡದ್ಲಿ).

ಕುಡ್ಲಿ kulū. = ಕುಡು 2, etc. (ಫಾಲ, ಕುಡಿಕ್ಕ Hlā.).

ಕುಡ್ಲಿ ಸು kulḡisu. = ಕುರ್ಗಿಸು, etc.

ಕುಡ್ಲಿ kulḡu. = ಕುರ್ಗು 1, etc. To contort, to shrink, etc. (ಅಕುಂಚನ Ūmd. Dh.).

ಕೂ kū. A cry, call, clamour. (Tē., T.). See ಕು ಕೂಕೂ.

ಕೂ kū. 1. (Ūmd. 103). A female piśāca or goblin.

ಕೂ kū. 2. = ಕೂವ. A Tbh. of ಕೂವ.

ಕೂಕಣಿ kūkani. = ಕೂಕಣಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕೂಕಮ್ಬಿ kū-kamba. = ಕೂಕಮ್ಬು, ಕೂವಕಮ್ಬು. ತುಡಿಯ ಕೂಕಮ್ಬು ದವನು (ನಿಯಾಮಕ, ಕರ್ಣಧಾರಕ Mr. 407).

ಕೂಕಮ್ಬಿ kūkambi. A great distance (S. Mhr., obsolete).

ಕೂಕಲು kūkalu. Crying, shouting (Tē.). — ಕೂಕಲು ಮೂಗ ಪಕ್ಕಿ. The fork-tailed shrike (ಕರಿಂಗ, etc., ಕುಳ್ಳಿ, q. v., Si. 172).

ಕೂಕು kūku. = ಕೂಕು 2. — ಕೂಕು. -ಇದ್. To shout. ಮುಡಿಯದೆ, ಕುಡಿದು, ಕುಡಿರ್ಗ ಅದಿರ್ ಕೂಕುಡು, ಎಡ್ಲರ್ (Ūmd. 387).

ಕೂಕುದ kākuda. *One who gives a girl in marriage in due form, decorating her with ornaments* (see Tē. s. ಕೂಸು).

ಕೂಕುಮ್ಬ kū-kumba. = ಕೂಕುಮ್ಬ, etc. The mast of a vessel (ಕೂಕು, ಗುಣವೃತ್ತಕ Nr.).

ಕೂಕುಮ್ಬಕಾದ kūkumba-kāra. = ಕೂಕುಮ್ಬಕ. A pilot; a helmsman (ಕರ್ಣಧಾರ, ನಾನಿಕ Nr., o. r. ಕೂಕುಮ್ಬಕಾದ).

ಕೂಕುಮ್ಬಕಾದ kūkumbi-kāra. = ಕೂಕುಮ್ಬಕಾದ, q. v.

ಕೂಗಟಿ kūgāṭi. 1. = ಕೂಗಟಿ. The soap nut tree (Tē. ಕೂಕುಮ್ಬ, ಕೂಕುಮ್ಬ). See ಹೆಗ್ಗೂಗಟಿ.

ಕೂಗಟಿ kūgāṭi. 2. = ಕೂಗಟಿ, etc. — ಕೂಗಟಿಹುಣ್ಣು. A sore occasioned by wax in the ear. ಕೂಗಟಿಹುಣ್ಣು ಅದರ ಹಾಗೆ ಬದಿಯುವದಕ್ಕೆ ಅಗದೇ? (Prv.).

ಕೂಗಣಿ kūgāṇi. = ಕೂಗಣಿ, etc. Ear-wax (S. Mhr.; ಸಿಂಹಾಪ, ಮಲ G.).

ಕೂಗು kūgu. 1. To cry aloud; to cry out (ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಿ Smd. Dh.; C.; Tu.; Tē. ಕೂಯ; T., M. ಕೂಗು, ಕೂವ; cf. ಕುಂ). ಕೂಗುಕೂಲ ಎನ್ನು ಕೂಲಿ ಕೂಗಿದುವಾಗ (Smd. 19). ಧಾರುಣಿತಲಮ್ ಅದರಿ ಕೂಗುವರ್ ಅರ್? (Bp. 57, 11). ಯಾಡಕರನ ಎತ್ತಲು ಕೂಗಿ ಕರೆವನ್ನೆ ಉರಿಯ ಕೂಗಿಲಿಗ (J. 8, 6). ಕೂಗುತಿವೆ ಕೂಗಿಲಿಗಲು (3, 24). ಕೂಗಿ ಹೇದಿದರೆ ತೂಗುವ ತ್ತಾಸು ಕೇಳುತ್ತದೋ? — ಕೂಗುವ ಕೂಲಿಗ ಕುಣ್ಣಿ ನೋಂದಿರೇ? ಎದ್ದು ರಾಗಿ ಬೀಸುವಕೇ ಬಲ್ಲಲು! (Prvs.). See Rāv. 13, after 102; Bh. 1, 8, 21; Si. 56. 57. 163. 171. 295. 363. 379. — ಕೂಗಾಡು. — ಅಡು. = ಕೂಗು. (My.). ಅವರು ಅನ್ನದಿದ್ದ ಕೂಗಾಡಿ (B. 5, 165). — ಕೂಗಾಡು. = ಕೂಗಾಡು. (C.).

ಕೂಗು kūgu. 2. = ಕೂಕು. A cry, a clamour, a shout, etc. (Tē. ಕೂಕಿ). ನವಲುಕೂಗು (ಕೇಕಿ Si. 177; C.). ಕುಡುರಿಗ ಕೂಗು (ಹೇವೆ 273; My.). ಅನಿಗ ಕೂಗು (ಬ್ರಂಹತ 295; C.). ನರಿಯ ಕೂಗು (C.). ಆ ಕೂಗು (C.). — ಕೂಗತ. — ಅಕತ. The distance at which a loud cry can be heard (C.). ಎರಡು ಕೂಗತಯ ಮಾರ್ಗ (ಗವ್ಯಾತಿ, ಕ್ರೋಶಯುಗ Nr.). — ಕೂಗಡು. — ಇಡು. To cry aloud (ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಿ Smd. Dh.; My.). — ಕೂಗಿನ ಮಾರಯ್ಯ. N. of certain Lingāya mendicant (S. Mhr.). — ಕೂಗು ಹಾಕು. = ಕೂಗಡು. (C.).

ಕೂಗುರಿ kūguri. A sort of pulse. ಕೂಗುರಿ ಅವರಿಗಲು ನಲಾಂ (Mr. 150, o. r. ಕೂಗುರಿ).

ಕೂಗುವಿಕೆ kūguvikē. Crying aloud (C.).

ಕೂಂಕು kūṁku. To rise, to soar (ಉತ್ಪರ್ವಣ Smd. Dh.; Rāv. 13, 84). ಕೂಂಕಡು (Smd. 48).

ಕೂಚ kūcā. = ಕೂಚು 1, etc. (My.).

ಕೂಚ kūcā. Tbh. of ಕೂಚ. See ವರಹಾ.

ಕೂಚಿ kūcī. = ಕೂಚು, etc. N. in ಕೂಚು ಹೊಟ್ಟೆಯ. — ಕೂಚಿಹಟ್ಟು. = ಕೂಚುಹಟ್ಟು q. v. (C.).

ಕೂಚಿಗ kūciga. N. (Bp. 56, 27; My.).

ಕೂಚಿಮಾರ kūcīmāra. N. (Bp. 40, 18).

ಕೂಚು kūcū. 1. = ಕೂಚ, ಸುಚ್ಚು 1. A post or pillar in a wall for the support of beams (My.; Tē. ಕುರುಚು). See Sp. s. ಮೂಳೆ. ಮೂರಿಗೆ ಒನ್ನು ಕೂಚು, ಮೊಕ್ಕೆ ಒನ್ನು ಗುಚ್ಚು (Prv.).

ಕೂಚು kūcū. 2. = ಕೂಚು, etc. Smallness, etc. — ಕೂಚುಗಡ್ಡ. A thin beard (My.). — ಕೂಚುಗಡ. A small, stunted tree (My.).

ಕೂಚು kūcū. 3. = ಕೂಚಿ. — ಕೂಚುಗೋಲು. — ಕೋಲು. A hook used in locking a door (My.).

ಕೂಚು kūcū. March or decampment of troops (or of people, My.; Mhr., H. ಕೂಚ).

ಕೂಜಿ kūja. 1. = ಕೂಜಿ, ಕೂಜಿ. An earthen water-jug, a goglet (My.; Mhr., H. ಕೂಜಾ; T. ಕೂಜಾ).

ಕೂಜಿ kūja. 2. Rumbling; cooing; murmuring; etc. (Sk.; R.).

ಕೂಜಿತ kūjita. = ಕೂಜಿ 2. See ರತ.

ಕೂಟ kūṭa. 1. (= ಕೂಟ, ಕೂಡು 2). A verbal noun of ಕೂಡು 1: A joining; a coming in contact with; a junction; connection, union (ಸನ್ನಿ, ಶ್ಲೇಷ Nr.; ನೆರೆ ರಿ. I, 48; ಯೋಗ, ನೀನಿ Nn. 105; ಮಿಲನ 107; ಯೋಗ, ಸಂಗ 113; ಅಭಿವಂಗ 122; ಪ್ರಮಾಣ, ಮಿಲನ 139; ಅಭಿವಂಗ Mr. 492; ಯೋಗ 514; ಸನ್ನಿ 487; ಸಾಕಂ, etc. 535); an assembly, a crowd (My.); a heap, a quantity (My.); company, fellowship (ಕಾಣ್ಣ, ಮಿಲನ Nn. 116; ಸಮಿತಿ, ಸಾಂಗತ್ಯ 141; ವಿಧಾನ, ತನ್ನ Nn. 75; ವಿಧಿ Mr. 488; ಕಾಣ್ಣ Mr. 502; My.; T. ಕೂಟ, ಕೂಟ; Tē. ಕೂಟ ಮ; Sk. ಕೂಟ). 2, sexual intercourse (ಡರ್ಡ, ರತ Nn. 73; ರತ, ಸುರತ 155; ಸಮೋಗ, ರತಿ 163; ಯಾಥ, etc. Mr. 329; Bp. 40, 30; 42, 15. 23; My.; at the present time the only meaning in S. Mhr.; Tē. ಕೂಟಮ; Sk. ಕುಟೀರ, ಕುರೀರ). ಅಟಂ ಪಾಟಂ ಕೂಟಂ (Smd. 246). ಅಟಪಾಟಕೂಟಂಗ ಕೇಲಿಗೆ ಅಯ್ಯಿ ಸದು ತೂಡ್ತಿ (198). ನದಿಗ ಕೂಟ (ಸಿನ್ಧು ಸಂಗಮ Nr.). ಧರ್ಮ ಕಾಮ ಅರ್ಥ ಕಿ 3 ಪುರುಷಾರ್ಥಗ ಕೂಟ (ತ್ರಿವರ್ಗ Si. 255). ಸೂಚಿ ಹಿವುರಿ ಮಿಣುಕು ಮೂಡಿದ ಕೂಟ (ತ್ರಿಕಟ 335). ಮೂಡು ಅಗ್ಗಿಗ ಕೂಟ (ತ್ರೆತೆ 424). ಕಿವಿದು ಕೂಟಂ (ಕೊಂಡೆ ರಿ. I, 18). ತೆವಿದ ಕೇವು ಮೆಟ್ಟಿ ಮಡಿಗುವ ತೆವಿನೆ ಅಡಿಯದರ ಕೂಟ (company); ಬಿವಿ ಕೂಟ ತನ್ನೆ ಇವಿದು ಕೂಡ್ತಿ (Sp.). See Prv. s. ನೋಟ; Grj. 2, after 106; Rāv. 11, 83; Sāv. 1, 50; J. 6, 34. 35; 15, 6. 47; 24, 48. — ಕೂಟ ಕೂಡು. To assemble (My.).

ಕೂಟ kūṭa. 2. = ಕೂಟ. See ಮರಕೂಟ, ಸರ.

ಕೂಟ kūṭa. 3. = ಸುರೈ 2, etc. A peg, etc. (My.).

ಕೂಟ kūṭa. (= ಕೂಡು 6). A heap, a multitude, an assemblage (Bp. 37, 14); connection (ಯೋಗ Nn. 152), the state of being together with (ಸಮ 152; ಸಾಕಂ, ಸಮಂ, ಸಾರ್ಥಂ, ಸತ್ತಂ Mr. 535). 2, any prominence: a horn (cf. ಕೋಡು); a hump (see ಅಂಸ-); the summit of a mountain (ಮೇಲರಿ, ಬೆಟ್ಟದಕುಡಿ Nn. 152, o. r. -ತಪ್ಪಲು; cf. ಕೋಡು); the head, the highest or best (see ಹದರ್). 3, immovableness, steadiness. 4, a roguish plot; fraud, deceit, trick, forgery (ಕವಟ, ನೆವ 152; cf. ಕೂಟ 1). 5, a ship, a boat (ಧೈತ್ರ, ಹದಗು 152). 6, a ploughshare (cf. ಕುಡಿ 2). 7, a hammer, a mallet (cf. ಕುಟ್ಟು 1). 8, an ox whose horns are broken (ಕೂಮ್ಬು ಒತ್ತಿ ಮುಡಿದೊಡೆ ಕೂಟಂ Mr. 179; cf. ಕುಡು). 9, oardamom (ಏಲಕ್ಕಿ Nr.; cf. ಕುಟ್ಟು). 10, a point connected with the horoscopes of two parties to be married (My.; Mhr.).

ಕೂಟಕ kūṭaka. A mass; a globe. 2, a ploughshare. 3, the body of the plough exclusive of the pole and share. See ಕೂಡಿನ.

ಕೂಟನೆ kūṭāni. = ಕೂಟನೆ, etc. (ಕುಟ್ಟಿನಿ, ತಮ್ಮರಿ, etc. Hā.).

ಕೂಟವಾಲಕ kūṭa-pālaka. A bilious fever. (R.).

ಕೂಟಮಾನ kūṭa-māna. A false measure or weight (Sk.). 2, a union of all sorts of musical instruments (Rāv. 5, after 19).

ಕೂಟಯನ್ತ್ರ ಕುಟಾ-yantra. A snare; a trap.

ಕೂಟರ ಕುಟಾರಾ. A hornless animal (ಕೊಮ್ಮಿಲ್ಲದ ವಶು Mr. 186).

ಕೂಟಕಾಲ್ಮಲಿ ಕುಟಾ-śālmali. A kind of silk-cotton.

ಕೂಟಸಾಕ್ಷಿ ಕುಟಾ-sākshi. A false witness. (J. 20, 16).

ಕೂಟಸಾಕ್ಷ್ಯ ಕುಟಾ-sākshya. False witness (J. 5, 67).

ಕೂಟಸ್ಥ ಕುಟಾ-stha. Standing at the top; standing in a multitude or in the midst; immovable, perpetually and universally the same, as the soul, space, ether, etc.; the male representative of a family (My.).

ಕೂಟಸ್ಥತ್ವ ಕುಟಾ-sthatva. Unchangeableness, uniformity. (R.).

ಕೂಟಾಕ ಕುಟಾ-āka. (= ಕೂಟ No. 7). A hammer. (R.).

ಕೂಟಾಗಾರ ಕುಟಾ-āgāra. An apartment on the top of a house (ವಲಭಿ G.).

ಕೂಟೆ ಕುಟಿ. (= ಕೂಟ 3). A hat (turban) peg or stand (My.).

ಕೂಟು ಕುಟು. (= ಕೂಟ 1). A dish made of two or more vegetables boiled together (My.; T. ಕೂಟು).

ಕೂಡ ಕುಡಾ. (= ಕೂಡು 2 No. 2), ಕೂಡೆ. An infinitive of ಕೂಡು 1, q. v., used adverbially: In company; together with, along with; with (C.; T.). ಮುನಿ ದೊಡೆ ಅಮ್ಮನ ಕೂಡ ಮುನಿಯಲಿ! (Bp. 47, 28). ದುರ್ಜನರ ಕೂಡ ಒಡನಾಟ ಬಿಡಲ ಬಿಡುಬಿಡು ನನ್ನಿಹುದು (Sp.). ತನ್ನೆ ತಾಯಿಗಳ ಕೂಡ ಬಹು ಭತ್ತಿಯಿಲ್ಲ ನಡ ಕೋ! (B. 1, 24; see also 1, 10). ಹುಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನೆಯ ಕೂಡಲೂ ಗಣ್ಯಕದ ಕೂಡಲೂ ಕಾದಿ (4, 37). ಅವನ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ಬೇಡ! (C.). 2, also, likewise (My.), e. g. ಅದು ಕೂಡ ಬನ್ನ. — ಕೂಡ ಕೂಡಲೆ. From time to time (My.). — ಕೂಡಾ. = ಕೂಡ. (C.). ಕುದುರೆಗಳ ಕೂಡಾ ಮಹಾನ ದವನ ಉತ್ತರಿಸಿ ನಡೆ ತರುತಿರ್ಪಂ (J. 28, 1). ಅಣ್ಣ ಅಕ್ಕ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಡಾ, ಭ್ರಾತೃಗಳೆನ್ನು, ಒನ್ನೇ ಹೆಸರು (Si. 193). ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೂಡಾ ನಾಳೆ ಬನ್ನರೆ (B. 1, 26). — ಕೂಡಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To heap up (Bp. 43, 69). — ಕೂಡಿದು. -ಇಡು. To heap (My.). 2, to place one thing to another (My.). — ಕೂಡಿರಿಸು. -ಇರಿಸು. To place or keep in (one's own) company. (ನಮ್ಮನ್ನು) ಬೇರೆ ಜಾರಿಸಿ! ಕೂಡಿರಿಸಿ! ನಿಮಗೆಯು ತೋರಿದುದೆ ಮತ! (Bh. 1, 8, 75).

ಕೂಡದಲೆ ಕುಡದಾಲೆ. = ಕೂಡುದಲೆ. (My.).

ಕೂಡರು ಕುಡಾರು. = ಕೂಡು, etc. (B. 5, 96. 283. 294).

ಕೂಡಲ್ ಕುಡಲ. ಕೂಡಲು. = ಕೂಡು. The state of being joined with or endowed with. (T.; Tē. ಕೂಡಲಿ). ಯುತ, ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸಂಹಿತ, etc. ಕೂಡಲ್ವೆ ನಾಮಂ (Mr. 440). 2, a junction; a confluence (ಸಮ್ಮೇದ, ಸಂಗಮ, ಸಂವೇದ್ಯ Hā.; ಸಂಗಮ Ct. I, 67; My.). 3, = ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ (Bp. 61, 40). — ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ. N. of the confluence of the Kṛishṇā and Bhīma rivers (My.). — ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶ. -ಈಶ. Śiva's līṅga or Śiva at Kūḍala saṅgama (Bp. 3, 28; 4, 56; 58, 67). — ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ. -ಈಶ್ವರ. = ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ. (Bp. 61, 73). — ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ. = ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶ. (Bp. 61, 49). — ಕೂಡಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put or bring together, to amass (My.); to grasp; to effect or accomplish. ಕೂಡಲಿಕ್ಕುವಲ್ಲಿ ಘಟೆ, ಸಂಗ್ರಹ (Nn. 109). ಸಾಧಿಸಲು ಪಟ್ಟಿ ಬುದ್ಧಿಯಿದ್ದೊಗ (ಯತ್ನ, ಎಲ್ಲವಂ ಕೂಡಲಿಕ್ಕುವ ಬುದ್ಧಿ Nn. 148). — ಕೂಡಲೆ. -ಎ 3. = ಕೂಡ್ಲೆ. At the very moment; forthwith (C.). ಅವನನ್ನು ಕಡ್ಲೆ ಕೂಡಲೆ (B. 2, 19).

ಗೊನೆಯನ್ನು ಇದಿಸಿ ಕೊಡು ಕೂಡಲೆ (2, 87). 2, even together with (a person, etc., My.). — ಕೂಡಲೇ. -ಎ 2. = ಕೂಡಲೆ. (C.). ಯಜಮಾನರು ಹೇದಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 1, 14). ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಗಡಿಯಾಲ ಮಾಡುವವನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ (4, 197).

ಕೂಡಸು ಕುಡಸು. = ಕೂಡಿಸು. (S. Mhr.; Ūb. 80).

ಕೂಡಿಕೆ ಕುಡಿಕೆ. Joining; meeting; a junction (ಮೇಲಕ, ಸಂಗ, ಸಂಗಮ Si. 398; ಸಮತಿ 425). 2, marrying a widow (My.). ನದಿಗಳ ಕೂಡಿಕೆ (ಸಮ್ಮೇದ, etc. Si. 94). See ಕೆಯ್ಯೂಡಿಕೆ; Prv. s. ಬಾದಿಗೇ ಮನೆ. — ಕೂಡಿಕೆ ಗಣ್ಣ. A man who has married a widow (My.). — ಕೂಡಿಕೆ ಹೆಣ್ಣಿತಿ. A remarried widow (My.).

ಕೂಡಿರಿಸು ಕುಡಿರಿಸು. 1. See s. ಕೂಡ.

ಕೂಡಿರಿಸು ಕುಡಿರಿಸು. 2. = ಕುಕ್ಕುರಿಸು, etc. (B. 5, 39. 42. 43. 57. 126. 132. 143).

ಕೂಡಿಸು ಕುಡಿಸು. = ಕೂಡಸು. To join (v. t.); to mix; to add; to amass; etc. (C.; Tē. ಕೂಡಿಸು). ಕೂಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸಂಯೋಜಿತ, ಉಪಾಹಿತ Si. 379). See Si. 348; B. 3, 4. 72; 4, 125. 141. 225; Prvs. s. ತುಪ್ಪ, ತುಣ.

ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ ಕುಡಿಸುವಿಕೆ. Putting together, etc. (ಸಂಗ್ರಹ G.).

ಕೂಡು ಕುಡು. 1. To join (v. i.); to unite (v. i.); to be one;—to come together, to meet;—to be joined, connected, furnished, endowed with;—to be possible; to take place (ಸಮ್ಮೇಲನ śmd. Dh.; śm. 94; ಪೂರ್ಮಗೆ ಅಗು śmd. 172 Cm.; ಬನ್ನಾಗು 172 Cm.; ಅಪ್ಪ 396 Cm.; C.; Tē., T., M.; cf. ಕುದಿ 1, ಗುಡಿಯೆಸು 1). ಒಡನೆ ಕೂಡಿದ (ನಿಯುಕ್ತ śmd. 343 Cm.). ಎರಡು ಕೂಡಿದದು (ಯುಗ್ಮ, ಯುಗಲ Si. 179). ಕೂಡಿದ್ದು (ದ್ವಂದ್ವ 459). ಅರಸರುಮ್ ಅರಸಿಯರು ಕೂಡಹ ಬನಂ (ಪ್ರಮದವನ Hā.). ಕೂಡಿದ ಮೊದಲಾಲುಳ್ಳವನು (ಪ್ರಜ್ಞಾ, ಸಂಗತಜಾನುಕ); ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಇರುಳು (ಜ್ಯೋತ್ಸ್ಮಿ Nṛ.). ಸನ್ನೋಪದಿತ್ತ ಕೂಡಿದ ಮನಸುಳ್ಳವನು (ತೂರ್ವಮಾಣ Si. 354). ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅವಯವದಿಲ್ಲಲೂ ಕೂಡಿದಿದ್ದಲೂ ಕೂಡಿರುವವನು (ಸಿಂಹಸಂಹನನ 355, see also 363). ಕೂಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು (ಸಂಸಕ್ತ, ಅವ್ಯವಹಿತ, etc. 371). ತನ್ನ ಅನುಜನಂ ಕೂಡಿಕೊಟ್ಟು, ವಿಶಾಸ್ತಭವನಕೆ ಅಯ್ಯಿ (J. 30, 50). ಕೇಡು ಬರುವಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೂಡುವದು (springs up also) ದುರ್ಬುದ್ಧಿ. — ಕೂಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾಡದ ಅಡಿಗೆ (Prvs.). ಅಡನ್ನರೆ ಅಡದದು, ಅಡ ಮರನೇದುವದು, (ಎದಿ) ಕೂಡದೆ ಕೊಂಕೆ ನಡೆವದು, ಕಡಿದರೆ ಅದು ಬಾದದು (gnaitar-string, Sp.). ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ಹೆಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ನನಗೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ (B. 4, 136). ಈ ಹೊತ್ತು ನನಗೆ ಬನ್ನಿ ಗದಿಗೆ ಸಹ ಕೂಡುವದಿಲ್ಲ (4, 137). ಬೇವರು ನಿನಗಿನ್ನ ಹೇಡಿ ಕೂಡದಪ್ಪು ಶ್ರೇಷ್ಠನು (4, 144). ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಧಾರವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೂಡಿ ಅದೆ (belongs to you, 4, 126). See śmd. 45. 53. 75. 89. 262. 343; Bp. 37, 4; 47, 17; 50, 36; 53, 13; 58, 50; Bh. 1, 8, 83; Ū. Bp. 4, 7; J. 3, 24; 8, 2; 29, 9; Rā. 6, 23; 9, 22; B. 2, 30; Si. 428; ಒಡಗೂಡು, ಒಡನೆ ಕೂಡು, ಬನ್ನಿಗೂಡು, ಬಬ್ಬಳಿಗೂಡು, ಕೆಯ್ಯೂಡು, ಬಟ್ಟಿಗೂಡು, ಮೆಯ್ಯೂಡು. 2, to be fit (My.). ಕೊಲ್ಲ ಕೂಡದು (ಅವಧ್ಯ Si. 65). ಅನುರಾಗಾದಿಗಳಿಲ್ಲ ಹುಟ್ಟುವ ಪಲಕಾದಿಕರೀಗಳ ವಿಶಾಕಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸ ಕೂಡದ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ ಮಹಿ ಮಾಡುವದು (ಅವಹಿತ, etc. 78). ಕೂಡದು (ಮಾ, ಅಲಂ, ಬೇಡ 473). 3, to have sexual intercourse (ಮೈಥುನ śm. 94; My.; Bp. 40, 42). 4, to join (v. t.); to add, as numbers (C.). ಕೂಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ (ನಿಯುಕ್ತ śmd. 24 Cm.; ಎಹಿತ 140 Cm.).—See Prvs. s. ಬೆಸ್ತು, ಲಿಖಿ.—

ಕೂಡ. An infinitive of ಕೂಡು. See ಕೂಡ. — ಕೂಡ ಬೀಡು. To be accumulated or amassed (B. 1, 10; My.). — ಕೂಡ ಹಾಕು. To heap up, to amass, to lay up (B. 2, 9; 3, 36. 68; 5, 122; My.). — ಕೂಡಿ ಬರು. To come in company or together, as ಅವರಿಬ್ಬರು ಕೂಡಿ ಬಂದರು (My.). 2, union or terms of friendship or love to exist (C.). ಅವಳಿಗೂ ಅವಳ ಗಣ್ಯನಿಗೂ ಕೂಡಿ ದಾರದ್ದು (B. 5, 48). 3, to prosper, as a business (My.); to be practicable or possible (My.). 4, to assemble and come (to a place, My.). 5, to astrologically agree, as the horoscopes of a marriageable pair. — ಕೂಡಿ ಬೀಡು. = ಕೂಡ ಬೀಡು. (C.; B. 5, 217).

ಕೂಡು kūdu. 2. (= ಕೂಟ 1). Joining; association; company. ಕೂಡಿಗೆ (Bp. 45, 5). 2, = ಕೂಡ. — ಕೂಡುಗೆಳೆದು. ಕ- or -ಗೆ. A friend with whom one keeps company (ನಯಸ್ಕ, ಸ್ನಿಗ್ಧ, ಸವಯಸ್ ನr.). — ಕೂಡು ಬೀಡು. = ಕೂಡ ಬೀಡು. (B. 5, 106. 303; My.). ಕೂಡು ಬಿದ್ದ (ಸಂಚಿತ G.). — ಕೂಡುಮಾತು. Colloquy, conversation (ಸಂಕಥೆ, ಸಂಗೀತ Mr. 461). — ಕೂಡು ಹಾಕು. = ಕೂಡ ಹಾಕು. (B. 5, 88. 303; My.).

ಕೂಡುದಲೆ kūdudalē. = ಕೂಡದಲೆ. Success, prosperity (My.; T. ಕೂಡುದಲೆ).

ಕೂಡುವಿಕೆ kūduvikē. = ಕೂಡಿಕೆ. ಕೂಡುವಿಕೆ (ಸಮಾಜ G.).

ಕೂಡುತ ಕūduha. Meeting, union, etc. (ಮೇಲಕ, ಸಂಗ, ಸಂಗಮ Nr.).

ಕೂಡೆ kūdē. = ಕೂಡ. So that (any thing) is joined; with, together with; together; at the same time; all at once; further, also (ಒಡನೆ Śmd. 301 Cm.; ಸಾಧ್ಯಂ, ಸಾಕಂ, ಸತ್ತಾ, ಸಮಂ, ಸಹ Si. 471; My.; Tē, M.). ಕಾನನ ಕೂಡೆ ತೋಡಿಗೇ ತೋಡಿಗೇಳಂ ಕರಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಲೀಲೆ Nr.). ಮುಟ್ಟಿ ಒದಹಂ ಬಾರಣಂ ಕೂಡೆ (ನೀತ Mr. 158). ಕೂಡೆ ಪಾನ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪೀತಿ, ತುಲ್ಯಪಾನ); ಕೂಡೆ ಊಟ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಸಹಭೋಜನ Si. 317). See Śm. 75; Bp. 1, 51; 27, 40; 31, 6; 48, 6; 50, 38; 53, 14; Bh. 1, 5, 5; 1, 8, 83; 1, 16, 15; 2, 13, 35; Rāv. 11, 67; J. 2, 65; 4, 31; 17, 20; 22, 3; 28, 22. 36. 45. 55. 58; 29, 30. — ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ. rep. Mutually, one with the other, all together. ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ ಮಾತಾಡುವುದು (ಸಂಕಥೆ, ಅನ್ಯೋನ್ಯಸಂಗೀತಿ Hlā.). See J. 28, 47. — ಕೂಡೇ. = ಕೂಡೆ. (B. 4, 104; My.; M.).

ಕೂಡಿಸು kūdriṣu. = ಕೂಳ್ಳಿಸು, etc. (C.; B. 8, 58. 86. 88; 4, 216).

ಕೂಡು kūdru. = ಕೂರ್ 1, etc. (C.; B. 1, 3. 17; 4, 202). P. p. ಕೂತು.

ಕೂಡು kūdru. = ಕೂಡಲ್. ಕಡಲಿನೊಳಗೆ ಹೊದೆಯ ಕೂಡು (ಸಮೀಪ, ಸನ್ನಿಹಿತ ಸಂಗಮ Si. 94). — ಕೂಡ್ಲೆ. = ಕೂಡಲೆ. (My.; Si. 119; B. 2, 49).

ಕೂಡ್ಲೆ kūdṛi. = ಕೂಡ್ಲೆ, q. v.

ಕೂಡು kūdru. 1. (Śmd. 48). = ಕೂಡು 1. To limp, to halt; to hop (ನಿಶ್ಚಿತಗತೆ Śmd. Dh.).

ಕೂಡು kūdru. 2. (Śmd. 250). = ಕೂಡು 2. The state of limping, etc.

ಕೂತು kūtu. 1. Dance, play (T. ಕೂತ್ತು; Sk. ಕೂಡ, a leap, jump; cf. ಕೂಡೆ 3). — ಕೂತಾಡಿದೇವ. N. (Bp. 17, 1). — ಕೂತುವಾಹನ. A kuruju in which an idol is put and before which people dance in procession (My.).

ಕೂತು kūtu. 2. = ಕುನ್ತು, etc. (C.). ಕೂತು ಕೂನಿವ್ವ ಚೀಲಂ (ಜರಾಯು Mr. 308). ಗಣ್ಯ ಕೂತು ಕೆಟ್ಟನು, ಹೆಂಗಸು ತಿರುಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು. — ಕೂತರೂ ನಾತ ಹೋದೀತೇ ಹೇತದ್ದಕ್ಕಿನ್ನ ಹೆಚ್ಚು! — ಕೂತುಮ್ಬುವನಿಗೆ ಕೂಡೇ ಹಣ ಸಾಲದು (Prvs.). See B. 1, 8; 2, 6; Si. 231. 246. 399.

ಕೂತುರು kūturu. The creeping herb Bryonia scabra Rottl. (Tē.; Si. 152).

ಕೂದಲ್ kūdāl. = ಕೂದಲ, ಕೂದಲು. Hair, of the head or body (ನವಿರ್ Śmd. II; Kk. 83; ನವಿರ್, ಕುರುಕ್ Śm. 71; ಚಿಕ್ಕರ, ತಿರಸಿಪ, ಕೇತ, etc. Mr. 319; Sk. ಕುಂಜರ, ಕುನ್ತಲ; T. ಕುಂದಿಲ್, ಕೂನ್ದಲ್, ಕೂರಲ್, ಕೂದ್ಲಿ, ಕೊನ್ದಲ್, ಕೋದ್ಲಿ, ಕೋಲಿ; M. ಕೂನ್ದಲ್). ಮೆಯ್ಯ ಕೂದಲ್ (ಲೋಮ Mr. 319). ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲ್ (ಪ್ರವಾಲ, ನವಿರ್ Nn. 7; ತಿರೋರುಹ 45; ಕಡ 48). See ಕೊಂಕುಗೂದಲ್, ತಲೆ; Bh. 3, 13, 29.

ಕೂದಲ kūdāl. = ಕೂದಲ್. (S. Mhr.; B. 5, 18). ವೊಲದ ಕೂದಲ (ತತಲೋಮ G.).

ಕೂದಲು kūdalu. = ಕೂದಲ್, etc. (C.). ಮೆಯ್ಯ ಕೂದಲು (ಲೋಮ, ತನೂರುಹ Hlā., Nr.). ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲು (ಕೇತ, ಕುನ್ತಲ, etc.); ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲು ವೊದಲಾದವರಿಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿನಿನ್ನದ ಬಿಳುಪು (ನಲಿತ Nr.). ಕಣ್ಣ ಕೂದಲು (ವಕ್ಷ Si. 437). ಕುಂದೇ ಬಣ್ಣ ಮುನ್ದಾದ ಕೂದಲು (ಊರ್ಣ 419). ಕುಂದೇ ಕೂದಲು (C.). See Si. 73. 168. 169. 215. 216. 334; B. 2, 26. ಇವನ ಮಾತು ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳಗಿನ ಕೂದಲು ತೆಗದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕೂನ್ kūn. 1. = ಕೂನು 1. To be bent or bowed, to bend, to stoop (ಅನಮ Śmd. Dh.; T.; M. ಕೂನ್, ಕೂರ್; see ಕೂಡು 3, ಕೂನಿ 1, ಕೂನಿ 2). P. p. ಕೂನ್ತು (287 Cm.).

ಕೂನ್ kūn. 2. = ಕೂನು 2, ಸೂನು. A hump (ತೋರ ಕುರ್ಗು Śm. 100; M. ಕೂಜ್ಜು, ಕೂನ್; T. ಕೂನ್, ಕೂನರ್; Tē. ಗೂನು). — ಕೂನ. -ಅ 3. A hump-backed man (ಕುಬ್ಜ, ಗಡುಲ Nr.). — ಕೂನ ಪಾಣ್ಣಿ. N. (Bp. 50 sum.).

ಕೂನ್ kūn. 3. = ಕೂನ, ಕೂನು 3. A mark; a sign; acquaintance (ಕುಡುಪು Śm. 63. 100; Kk. 57, o. r. ಕೂನ; see ಕುಡು 1).

ಕೂನ kūn. = ಕೂನ್ 3. (ಕುಡುಪು Śs.; S. Mhr.; Mhr. ಖೂಣ).

ಕೂನಿ kūni. 1. A hump-backed female (My.).

ಕೂನಿ kūni. 2. An earthen basin used by oilmen (My.).

ಕೂನು kūnu. 1. = ಕೂನ್ 1. (My. in the present and imperative).

ಕೂನು kūnu. 2. = ಕೂನ್ 2, etc. (My.; see ಮುದಿಗೂನು).

ಕೂನು kūnu. 3. = ಕೂನ್ 3, etc. (S. Mhr.).

ಕೂನ್ತು kūntu. Bending, bent state. — ಕೂನ್ತುಗೊಳ. -ಕೂರ್. To bend downwards, to become crooked. ಕುತ್ತದಿನ್ನ ಕೂನ್ತುಗೊಣ್ಣವನು (ದುಷಾಭುಗ್ಗ, ನ್ನುಬ್ಬ Nr.).

ಕೂಪ ಕūpa. = ಕೂಪ s. ಕೂರ್ 2. (Bp. 23, 32; 46, 55; J. 3, 29; 18, 23; 28, 3. 50).

ಕೂಪ ಕūpa. = ಕುಪ್ಪೆ, ಕೂ 2, ಕೂವ. A hole, a hollow; a well (ದಾವಿ Nn. 48; cf. ಕುಡು 2). 2, a mast.

ಕೂಪಕ ಕūpaka. A hollow, a cavity. 2, a hole dug for water in the dry bed of a rivulet. 3, the mast of a vessel. 4, a tree or post to which a boat is moored; a rock or tree in the midst of a river. 5, a leather oil-vessel. See ಬಗರಗೆ, and Nr. s. ಇಬ್ಬಗೆ.

ಕೂಪಸ್ತವ್ವು kûpa-stambha. = ಕೂವಕವ್ವು. (Śmd. 842). The mast of a vessel.

ಕೂಪಾರ kûpāra. The ocean.

ಕೂಪಾರೋದಿತ kûpāra-udita. (ತುಕ್ಕ Mr. 144, o. r. ತುತ್ತು).

ಕೂಪಿ kûpi. = ಕುಪ್ಪಿ. A flask, a bottle (Sk.).

ಕೂಬರ kûbara. 1. = ಕುವರ, etc. See ನಲ.

ಕೂಬರ kûbara. 2. = ಕೂವರ 2. (Sk.).

ಕೂಬರಿ kûbari. = ಕೂವರಿ. (Sk.).

ಕೂರ್ kûr. 1. = ಕೂರ್. Sharpness; acuteness. (T., M.; Tē. ಕೂಡ; T., M. also: to be pointed or sharp; Tu. ಕೂಟು, to sharpen; cf. ಕುಯ್; ಕೂರ 2). — ಕೂರಕುತ. -ಅಂ ಕುತ. A pointed, sharp hook (Abh. P. 13, 73; Rāv. 6, after 11). — ಕೂರಮ್ಪು. -ಅಮ್ಪು. A pointed, sharp arrow (ಎತ್ತುಂ ಗೋರ Kk. 52). ಕೂರಮ್ಪಿನೆಡ್ಡು (Rāghr. 17, 71). See Abh. P. 9, 68; Śāv. 3, 4, 23; J. 4, 31; 7, 51, 61. — ಕೂರಲಗು. -ಅಲಗು. The sharp blade of a weapon (Bp. 1, 33; 27, 13, 31; 32, 24; 52, 39; J. 9, 33). — ಕೂರಸು. -ಅಸು. (Śmd. 207). A sharp sword. ಕೂರಸಿಯಿನೆಸು ಮೆದುವನ್ ಆ ನರನಾಥಂ (184). See Abh. P. 7, 56; Śāv. 2, 82; 3, 50). — ಕೂರಾಳ್. -ಅಳ್. A keen, brave soldier (ಉರ್ಕಾಳ್, ಬಬ್ಬಣ್ಣ, etc., ಪರಾಕ್ರಮವಳ್ಳ ವನು Śs.; Abh. P. 7, 60). — ಕೂರಾಲ್ಪನ. -ಅಲ್ಪನ. (Śmd. 81 Mdb.). Great valour (?). — ಕೂರಿಟ್ಟು. -ಇಟ್ಟು. A pointed, sharp spear or javelin (Śāv. 3, 26). — ಕೂರಿಲಿ. -ಇಲಿ. Having no point or sharpness. ಕೂರಿಲಿಕುಡುಗೋರ್ (Śmd. 221). — ಕೂರುಗುರ್. -ಉಗುರ್. A sharp finger-nail (Rāv. 7, 10; Ā. Bp. 18, 15; J. 11, 24).

ಕೂರ್ kûr. 2. To mind, to be attached to, to love (ಸ್ನೇಹ Śmd. Dh.; ಮದುಗು Śmd. II; M. ಕೂಡು, to love, mind; love; ಕೂಡುನ್, lover, etc.; see Tē. s. ಕೂಮರ್; Sk. ಕುಮ್ಪು, the paramour of a harlot; see ಕುಡು 1). P. p. ಕೂರ್ತು (Śmd. 287). ಕೂರ್ತು ಈವಂ (60). ಕೂರ್ವಂ (275). ಕೂರ್ವಡು (264). The participle present ಕೂರ್ವ appears also as ಕೂವ, q. v. ಕೂರ್ತು ಮದುಗಿದಂ (ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟಂ Kk. 80). See Grj. 1, 18; 2, 1; Bp. 1, 32; 4, 60; 13, 21; 26, 51, 55; 27, 75; 32, 57; 47, 34; 50, 68, 73; 53, 21; 60, 60; 61, 15, 75; V. 11, 24; Rāv. 11, 112; Śāv. 2, 96; J. 17, 60). — ಕೂರ್ತಳ್. A beloved woman (ಒಡ್ವಿಳ್, ಅದ್ವಿರ್ತಳ್, ಗುಣಕ ದುಗೋಣ್ಣಳ್ (Kk. 29; Śm. 75). — ಕೂರ್ವ. = ಕೂವ. Loving; beloved; a lover; a paramour; the loved one: a husband. See ಕೂರ್ವವನು s. ಕೂರ್ವ 2. Feminine ಕೂರ್ವಳ್ (Rāv. 5, 105).

ಕೂರ್ kûr. ಕೂರು. = ಕುಳಿ 1, etc. To sit down (My., without a P. p.)

ಕೂರ kûra. 1. ಕೂದ್ 1, ಕೂರ. Boiled rice (also ಕುರು in Sk.).

ಕೂರ kûra. 2. = ಕೂದ್ 2. Tbh. of ಕೂರ. Fierce, cruel; sharp; hot; disagreeable (ಪ್ಪದ್ರ Mr. 469; ಪರುಪ 515). ಕೂರದಸು (ತದ್ Śm. 116). See Bp. 40, 81; Rāv. 11, 112; Dp. 54, 8.

ಕೂರಹು kûrahu. A sword, a scymitar (ತಪ್ಪ Mr. 383).

ಕೂರಾಮ್ಪು kûra-ambu. Rice-water, rice-gruel (ಉಪ್ಪಿ, ಯನಾಗು, ಗಂಟ Mr. 214).

ಕೂರಿಕೆ kûrikē. Sharpness, pointedness (Rām. 4, 6, 18).

ಕೂರಿತು kûr-itu. = ಕೂರಿತ್ತು. (Śmd. 96. 183). That

is sharp or pointed (ಬಸಿ Śm. 50). ಕೂರಿತವು (29 ಕ್ಕ, ಬರ, ಕಟು Nr.).

ಕೂರಿತ್ತು kûr-ittu. = ಕೂರಿತು (Śmd. 96). ಸಣ್ಣಿತ್ತುಂ ಕೂರಿತ್ತುನ್ ಅದ ಧಾನ್ಯದ ತುದಿ (ತೂಕ Nr.). ಕೂರಿತ್ತದ ಗಂಟಂ (ಸೊಗಡಂ Śm. 23).

ಕೂರಿದ kûrida. A sharp, acute, or brave man. ಕೂರಿದಂ (Śmd. 184). ಕೂರಿದಿರ್ or ಕೂರಿದರಿರ್ ಕಾಳಗದೋ (258). Also plural neuter ಕೂರಿದವ್ (Āpr. 1, 94).

ಕೂರಿಲಿ kûrili. See s. ಕೂರ್ 1.

ಕೂರಿಸು kûrisu. 1. To cause to love (Rāv. 11, 112).

ಕೂರಿಸು kûrisu. 2. To cause to sit (My.). 2, to join (v. t., as two pieces of wood, My.; Tē. ಕೂರ್ಪು).

ಕೂರು kûru. 1. = ಕುಯಿಲು, ಕೂಲು 2 No. 1. A tenon (My.).

ಕೂರು kûru. 2. ಕೂರ್. = ಕೂಲು 1. (My.). See ಕೂರ್ಪು 3. ಕೂರುಮು kûruma. Tbh. of ಕೂಮರ್. (My.).

ಕೂರೈಗೆ kûrigē. The seed drill or sowing machine drawn by oxen (ವಾಸಿ Mr. 370; C.; Tē. ಕೂರು, to fill or stuff anything, to load). — ಕೂರೈಗೆ ಹೋದಿ. To work with the kûrigē (C.).

ಕೂರೈ ಕುರೈ. A kind of cloth-louse (ವಸನಾತ್ರಯ Mr. 166; C.; M. ಕೂರೈ, T. ಕೂರೈ, ಚೀರೈ).

ಕೂರ್ kûr. = ಕೂರ 1. Sharpness, etc. — ಕೂರ್ಗಣಿ. -ಕಣಿ. A pointed, sharp arrow (Abh. P. 14, 144; Bp. 4, 26; Śāv. 3, 25; J. 4, 35; 28, 48). — ಕೂರ್ಗಣಿವಯ್. -ವಯ್. A shower of sharp arrows (Śāv. 4, 14). — ಕೂರ್ಗೋಳ್. To become sharp or fierce (J. 4, 35). — ಕೂರ್ಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಕೂರ್ಗಣಿ. (R.). — ಕೂರ್ಪೆಸು. A sharp-pointed stake (V. 29, 119; J. 31, 30). — ಕೂರ್ಪಾಡೆ. A sharptusk (Śāv. 3, 62). — ಕೂರ್ನಾಯ್. A sharp, fierce dog (Rāv. 5, 51). — ಕೂರ್ಪಾಳ್. -ಪಾಳ್. (Śmd. I). A sharp knife or sword (Abh. P. 8, 27; 13, 139).

ಕೂರ್ಪ kûrpa. = ಕುಡ್ಪು, etc., ಕೂಡ. A bunch of anything, a bundle of grass, etc. 2, the head, the face (ಮುಖ Nn. 89). 3, the space between the eyebrows (ನಡು, ಮಧ್ಯ 89). 4, the beard; the mustaches (ತೃತ್ತು, ಮಾನೆ 89). 5, a bifurcation, etc. (ಕವಲು 89).

ಕೂರ್ಪಕ kûrpaka. = ಕುಂಡಿಗೆ 2. A bushel; a brush. 2, an ornament on the top of a banner.

ಕೂರ್ಪಶೀರ್ಷ kûrpa-śīrsha. N. of a plant, a drug, commonly called jivaka, one of the eight principal medicaments (ಹಕ್ಕೇ ಸಿಕ್ಕಿಹಿಡ Si. 157).

ಕೂರ್ಪಿಕೆ kûrpikē. = ಕುರ್ಪಿಕೆ. A brush. 2, inspissated milk (see ಗಿಣ್ಣು 1).

ಕೂರ್ತು kûrtu. P. p. of ಕೂರ 2, q. v.

ಕೂರ್ದನ kûrdana. Leaping. 2, playing, sport. See ಕೂತು 1.

ಕೂರ್ದಾಲ kûrdāla. = ಕುದ್ದಾಲ (HIA. MS.).

ಕೂರ್ಪ kûrpa. The space between the eye-brows. 2, a kind of bamboo-lid (ಕೆರನೆ Mr. 209). 3, the hair around the yōni (ಅಂಗನೆಯ ಯೋನಿಯ ರೋಮುಗಳು 328).

ಕೂರ್ಪರ kûrpara. The elbow; the knee. Cf. ಕೊಪ್ಪರ.

ಕೂರ್ಪಾಸ kûrpāsa. = ಕುವ್ವಸ, etc. A bodice; a jacket; a cuirass.

ಕೂರ್ಪಾಸಕ kūrpaśaka. = ಕೂರ್ಪಾಸ. *A bodice, etc.*

ಕೂರ್ಪು kūrpu. 1. (fr. ಕೂರ್ 1). Sharpness, etc.; valour; a keen, penetrating look (T.: saltiness). ಕೂರ್ಪು ಕೂರ್ಪು (Śmd. 170). ನಡುವಣ ಕರ್ಪುಂ ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆ ಕ್ಕುಂ ತುದಿಯ ಕೂರ್ಪುಮ್ ಎನೆದಿರೆ ಎಟರಂ ಬಿಡದೆ ಸಲ ತೆಗೆದ ಮ ದನನ ನಿದಿಯಲರ್ಗಣೆಗನನೆ ಪೋಲ್ಪುವಾಳೆಯ ಕರ್ಪುಂ (81). See Abh. P. 14, 102, 143; Grj. 4, 2. — ಕೂರ್ಪಡು. -ಡಡು. To sharpen (Grj. 5, after 76).

ಕೂರ್ಪು kūrpu. 2. (fr. ಕೂರ್ 2). Love (Abh. P. 7, 59; 11, 120; Rāv. 5, 48). — ಕೂರ್ಪವನು. -ಅವನು. A beloved man; a lover; a husband (ವಲ್ಲಭ, ದಯತ, ಪ್ರಿಯ Hlā.).

ಕೂರ್ಪು kūrpu. 3. (fr. ಕೂರು 2). Destruction, ruin, etc. (ತತ್ವ Ūt. II, 4).

ಕೂರ್ಮ kūrma. = ಕೂರುಮ. *A tortoise, a turtle* (ಅವೆ G.). 2, the second incarnation of Viṣṇu (Mr. 19; Bp. 54, 42). 3, one of the outer winds of the body (ಪುದಿದ ಅಂಗಮಂ ಬಲಿದಿತ ಅನಿಲಂ Mr. 51).

ಕೂರ್ಮಪುರಾಣ kūrma-purāṇa. The purāṇa of Viṣṇu's tortoise incarnation (C.).

ಕೂರ್ಮಾವತಾರ kūrma-avatāra. = ಕೂರ್ಮ No. 2. (Bp. 54, 62).

ಕೂರ್ಮಾಸನ kūrma-āsana. A metal or wooden stool in the form of a tortoise back, on which an idol is placed or a pūjāri sits (My., also ಕೂರ್ಮಪೀಠ).

ಕೂರ್ಮ kūrmi. *A female tortoise.*

ಕೂರ್ಮೆ kūrme. (Śmd. 248). Attachment, love; the state of being enamoured (ಕಾದಲ್ಮಿ, ನೇತ, ನಲ್ಮಿ, ಒದಲ್ Śm. 75; ಮೋತ Ūt. II, 76; Tē. ಕೂರ್ಮ, ಕೂರಿಮ). ಕೂರುವುದು ಕೂರ್ಮಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲ್ದ ಮನ್ನಿನ ಸೂಳೆಗೆ ಎನನ ಅದೊಡಂ (Śmd. 66). See Abh. P. 10, 212; Bp. 22, 60; Rāv. 10, 2; 13, 21; 13, after 77; Śā. 2, 16; J. 9, 25.

ಕೂರ್ಮೇಶ kūrma-lā. The king of turtles, the tortoise supposed to uphold the world; N. of a linga (Bp. 54, 62).

ಕೂಲ್ kūl. = ಕೋಲ್ 2. Length, etc. — ಕೂಲ ಬಲಿ. A lengthy net (Bp. 51, 73).

ಕೂಲ್ ಕೂಲ್. A heap, a mound; a bank, a shore (ಕುಲ್ಕ, ದಡ Nn. 42; see s. ಕರ 6).

ಕೂಲಂಕಷ kūla-n-kasha. = ಕೂಲಂಕುಷ. Carrying or tearing away the bank (Sk.). 2, the whole, from first to last (My.; Tē.).

ಕೂಲಂಕಷ kūla-n-kashē. Tearing away the bank; a river.

ಕೂಲಂಕುಷ kūlanukusha. = ಕೂಲಂಕವ No. 2. (My.).

ಕೂಲಜ್ಜಿ kūlajji. = ಕುಲಜ್ಜಿ, etc. See ಅದುಗೂಲಜ್ಜಿ.

ಕೂಲದೇಶ kūla-dēśa. A bank, a shore.

ಕೂಲಿ kūli. (A gift = a ಕೂದಲಿ, ಕೂದುಲಿ, or ಕುಡ್ಲಿ from ಕೂದು, to give?); hire, wages, especially daily hire or wages, cooly (ಕರ್ಮಕ್ಕಿ, ಎಫಿ, ಭೃತಿ, ವಣ, etc. Nr.; Si. 347; ಭೃತ್ವ Si. 462; C.; T., M., Tē., Tu.). See Bp. 23, 36; 27, 16; Ū. Bp. 47, 42; Si. 84, 339, 357; B. 2, 88; 4, 74; 5, 84, 96, 287, 294; Prv. s. ಪೋಲೀ ದನ. 2, a day-labourer, a cooly (My.; H., Bengālī). — ಕೂಲಿ ಕು ಪ್ಪಡಿ. dupl. = ಕೂಲಿ No. 1. (My.). — ಕೂಲಿ ಕುಪ್ಪುಲಿ. dupl. = ಕೂಲಿ No. 1. (C.). — ಕೂಲಿಕೆಲಸ. Daily labour (C.). — ಕೂಲಿ ನಾಲಿ. dupl. = ಕೂಲಿ No. 1. (My.). — ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಸು. To

employ day-labourers. See Prv. s. ಕೆಡು. — ಕೂಲಿ ಮಾಡು. To work as a day-labourer (C.). — ಕೂಲಿಯವ. -ಅವ. A day-labourer, a cooly (ಭೃತಕ, ಕರ್ಮಕರ, etc. Si. 340; ಭೃತಕ G.; C.). — ಕೂಲಿಯಾಳ. -ಅಳಿ. A female cooly (B. 4, 176). — ಕೂಲಿಯಾಳು. -ಅಳು. = ಕೂಲಿಯವ. (ಭರಣ್ಯಭುಕ್, ಕರ್ಮಕರ Nr.; C.). — ಕೂಲಿಯ ಹೆಂಗಸರು. Female day-labourers (B. 4, 178).

ಕೂಲಿಕಾತಿ kūli-kāti. = ಕೂಲಿಕಾರ್ತಿ. (My.).

ಕೂಲಿಕಾರಿ kūli-kāra. A day-labourer (ಪ್ರೇಷ್ಯ, ಸಂ ಸ್ತನ್ದ Hlā.; ಭೃತಕ, ಭೃತಿಭುಕ್, ಕರ್ಮಕರ, etc. Nr.; ಪರಿಸ್ತನ್ದ Mr. 236; C.). ಕೂಲಿಕಾರಿಕಾರಿ (B. 4, 178). See B. 3, 59; 4, 74; ಕೆಯ್ಯೂರಿಕಾರಿ.

ಕೂಲಿಕಾರ್ತಿ kūli-kārti. A female cooly (C.).

ಕೂಲಿಗಾರಿ kūli-gāra. = ಕೂಲಿಕಾರಿ. (My.).

ಕೂಲಿಸು kūlisu. To cause to fall; to destroy (My.; Tē. ಕೂಲುಡು, ಕೂಲ್ಪು, ಗೂಲ್ಪು, to cast or knock down, to slay, to kill, to overthrow, to ruin).

ಕೂಲು kūlu. 1. = ಕೂರು 2. To fall down, or be overturned; to be destroyed or ruined (My. only in ಕೂಲಿ ಹೋಗು; Tē.).

ಕೂಲು kūlu. 2. = ಕೂರು 1, etc. A tenon (C.; Mhr. ಕೂಸು). 2, a sloping flight of stairs leading down to the water of a tank (My.). — ಕೂಲುಕ ವ್ವು. A post with tenons (My.). — ಕೂಲುಕುಮ್ಮು. -ತುಮ್ಮು. The nave of a wheel (ಪಿಣ್ಣೆಕೆ, ನಾಭಿ Mr. 285).

ಕೂವೆ kūva. = ಕುವೆ, ಕೂ 2. A Tbh. of ಕೂವೆ. A mast.

ಕೂವೆಕವ್ವು kūva-kamba. = ಕೂಕವ್ವು, etc. Tbh. of ಕೂವೆಕವ್ವು (Śmd. 342; ಕೂವೆಕ, ಗುಣವ್ಯಕ್ತಕ Hlā.; Śā. 2, 44).

ಕೂವೆಕವ್ವು kūva-kambiga. = ಕೂಕುವ್ವುಕಾರಿ. (ನಿಯಾಮ, ಕರ್ಣಧಾರ Hlā.).

ಕೂವರ kūvara. 1. = ಕುವರ, etc. See ನಲ.

ಕೂವರ kūvara. 2. = ಕೂಬರ 2. The pole of a carriage (ಕಸು Mr. 286).

ಕೂವರಿ kūvari. = ಕೂಬರಿ. A carriage covered with a cloth or blanket.

ಕೂವೆ kūvē. = ಕುವೆ. The East-Indian arrowroot, Curcuma angustifolia Roxb. (St. & Pl.; M.; T. ಕೂಗೈ). See ಕಲ್ಲು, ಕೆಮ್ಮು, ದೊಡ್ಡ.

ಕೂಷ್ಮಾಂಡ kūshmaṇḍa. = ಕುವ್ವು. The pumpkin-gourd, Benincasa cerifera Savi.

ಕೂಸು kūsu. (Śmd. 109). A male or female infant, a babe; a maiden, a young virgin; a person (ಬಾಲಕ G., C.; ಕೊಡಗೂಸು Ūt. II, 58; ಕನ್ನಿಕೆ Ss.; T. ಕುಂ ಜು; Tē. ಕೂಸು, trifling; ಕೂತು, a daughter; ಕೂನೆ, a young one; cf. ಕುನ್ನಿ 1, ಕುಡುಡು, ಕೊಡ 1). ಕೂಸು ಪರ್ವ ಚೀರ (ಗರ್ಭಾಶಯ, ಜರಾಯು Hlā.). ಕೂತು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಚೀಲಂ (ಜರಾಯು Mr. 308); ವಡದ ಕೂಸು (ಪೋತ, ಶಿಶು, ಬಾಲಕ, ಅರ್ಧಕ, etc. 308). ಕೂಸಿಗೆ ಲಡ್ಡುಗೆಯ್ದು (Śmd. 159). ಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸಾ ದೊಡೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸಕ್ಕುಮೆ? (290). ಕೂದಲ್ ನೆಲೆದ ಕೂಸು (ವರ್ಯ ಪತಿಂವರ Hlā.). ಕೂಸು ಕಾಸು ಹೇಲದು (others: ಹಡೆಯದು), ಹೋಗುಕ ಮುಗಲು ಮುಟ್ಟುತು (Prv.). See Bp. 57, 15; B. 1, 28; ಒಳುವಣೂಸು, ಕೊಡಗೂಸು, ಗಣ್ಣೂಸು, ಗಣ್ಣು, ಪಸು, ಮೋಲಿ, ಹೆಂ, ಹೆಣ್ಣು, etc. — ಕೂಸಾಟ. -ಅಟಿ. Children's play (ಚಿಣ್ಣುರಾಟ Ūt. II, 66; My.). — ಕೂಸಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To

cause to perform childish play. ಕುಟುಂಬಗೃಹಕ್ಕೆ ಕೂಸಾದಿವ
ವಾರದ ಅಕ್ಕರದ ರಾಜ್ಯದೊಳ್ ಈ ಕುಟುಂಬಗೃಹವೆಂಬ (Smd. 233
Mdb.). 2, to amuse a child (C.). — ಕೂಸಾದು. — ಅಪು. To
play like children. See ಗಡುಗೂಸಾದು. — ಕೂಸಾಳು. — ಅಪು.
A weak, useless person. See Prv. 8. ದೋಸೆ. — ಕೂಸುಗುಡು.
— ಕುಡು. To give a child in marriage (Abh. P. 8, 16).

ಕೂಸುತನ kūsutana. The state of being young,
childhood (My.). See ಕುಟುಂಬಗೃಹವು.

ಕೂಳೆ ಕುಳಿ. = ಕೂಳೆ 1, q. v., (ಸೂ 1). (Rā. 5, 52; My.).
See ಕುಟುಂಬಗೃಹ, ಕುಟುಂಬಗೃಹ, ಕುಟುಂಬಗೃಹ, ಹಂಚು.

ಕೂಳೆ ಕುಳಿ. 1. = ಕೂಳೆ, etc. A basket for fishing
(ಮತ್ಸ್ಯಾಧಾನ, ಕುಟುಂಬಗೃಹ Nr.; M. ಕೂಡ, ಗೂಡ, ಕೂಟ, ಕುಟುಂಬ;
T. ಕೂಟ; Tē. ಕೂಡಮು; see ಕೂಡಮು).

ಕೂಳೆ ಕುಳಿ. ಕೂಳಿ ಕುಳಿ. 2. The stump of jōla
left in the ground to push out new shoots (S.
Mhr.; especially that of *badane*, My.; T. ಕೂಟ, stump,
cut short); stubble in general (My.). — ಕೂಳಿಕಾಯಿ.
A fruit of *badane* grown after the herb had been cropt
and sprouted again (My.). 2, the edge of stitching
(My.). — ಕೂಳಿಗಡ. A herb which, when cropt, sprouts
again (My.). — ಕೂಳಿಬೆಳೆ. A crop got from the ಕೂಳಿಗಡ
(My.).

ಕೂಡ ಕುಳಿ. 1. = ಕೂಡ 1, ಕೂಡು. Supposed Tbh. of ಕೂಡ (Smd.
30; Smd. 113). Boiled rice; food (ಒಗರ Smd. 113; T., M.; Tu.
ಕೂಡ; Tē. ಕೂಡ; see ಕೂಡ 1). ಪುಟ್ಟಯೆನ್ನು, ಉರ್ದು ಕಡಲೆ
ತೂವರಿ ಗೋಡುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದವನಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟ ಕೂಡ (Smd. I).
ತಳಿಯ ಕೂಡದಿರೋ ಪಣ್ಣ ಅರವೆ (I). ಒಪ್ಪಿಕೂಡುಂ ಸಿಕ್ಕನ
ಕಪ್ಪಡಮುಂ (79). ಎಂಜಲ ಕೂಡ (Bp. 56, 26). See ಅಡುಗೂ
ದ, ಕಳ. — ಕೂಡ. — ಅ 3. One who has (for his) food. See
ಜಾಪೆಗೂಡ, ಜನ್ನ, ಮರ. — ಕೂಡಗಲು. A lump of boiled
rice (kneaded into a ball, ಪುಲಕ Nn. 145, o. r. ಕೂಡಗು
ಲು). — ಕೂಡುಗಿದು. — ಕುಡಿ-ಕುಡಿ. Rice to boil very much:
to boil very much like rice (Rām. 6, 50, 18). — ಕೂಡುಗಿದಿ
ಗೋ. — ಕುಡಿ-ಕೋ. Rice to begin to boil: to begin to
boil like rice (V. 34, after 80). — ಕೂಡುಗಿದು. — ಬಡಿಕ. The
devouring of rice, gluttony (Śāstrasāra in W. v. 1270).
2, a glutton (My.). — ಕೂಡುಗಿದತನ. — ಬಡಿಕತನ. Gluttony
(My.). — ಕುಡುಗಿದು. — ವಣಿಗ. (Smd. 242). A glutton (ತೀನಾಳಿ
Smd. 48; Kk. 38; Ss.).

ಕೂಡ ಕುಳಿ. 2. = ಕೂಡ 2. Tbh. of ಕೂಡ (Smd. 30; Smd. 113).
Fierce, ferocious; cruel; mischievous, malignant; hot,
sharp; fierceness, etc. — ಕೂಡ ರಕ್ಕಸ. A cruel, mean
giant (My.). — ಕೂಡ ನಾಯಿ. A ferocious, mean dog. ದಾಲ
ಸನ್ಯಾಸ ಕುಟುಂಬ ಕೂಡ ನಾಯಿಗನ ಕಡೆ (Prv.). — ಕೂಡುಮ್. Tbh.
of ಕೂಡರಕರ್ಮ (Smd. 376).

ಕೂಲಿ ಕುಳಿ. A vulgar, rude, stupid, useless,
mean, or vile man; vulgar, etc. (ಎಗ್ಗ Smd. I;
ಕುಟುಂಬ, ಅಲ್ಲ Ss.; ಗಾಮ್ನ Bhn. 31; C.; Tē. ಕೂಳಿ; Tē. ಗೂಡು,
obscene, etc.; M. ಕೂಡ, T. ಕೂಡ, ಕೂಡ, rottenness; use-
lessness, inferiority). See Bp. 21, 23; 28, 19; 51, 41; 57,
13; Jns. 42, 72; Prv. 8. ನೆಡು.

ಕೂಟಿತನ kūḷatana. Rudeness, meanness, etc.
(Bp. 26, 58; My.).

ಕೂಡು ಕುಳಿ. = ಕೂಡ 1. (ಅನ್ನ, ಕೂಡ, ಭಕ್ತ, ಅನ್ನ, ಅತನ, ಅಪಾರ,
etc. Hlā.; C.). ಹೆದರೆ ಇಟ್ಟ ಕೂಡು ಉಪ್ಪು (ಪರಾನ್ನ, ಪರಪ
ನ್ನಾದ Hlā.). ಲೋಗಂಕೃತ ಕೂಡುನುಮ್ನವಂ (ಪರಾನ್ನ, etc.); ಕೂ

ದ ಮೇಲಣ ನಡಿ (ಪಿಠೆ Nr.). ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬನ್ನ ಕೂಡುಗೆ ಸೇರಿ ಕೂಡು
ದ್ದೇನೆ (B. 4, 139). ಕೂಡು ಜಿಲ್ಲದ ಕಡೆ ಸಾವಿರ ಕಾಗೆ. — ಕೂಡುಕ್ಕು
ವನೇ ಒಡೆಯ, ಕೂಡು ಹೋಗುವನೇ ಜವರಾಯ (Prva.). See
Bh. 1, 10, 25. 30. 31; B. 3, 40. 66; ತಿರುಗೂಡು, ಮಡ; Prv.
8. ಕುಲ. — ಕೂಡುಪಾಡು = ಕೂಡುಬಕ್ಕ. (My.). — ಕೂಡುಬಕ್ಕ.
A glutton (B. 5, 253). — ಕೂಡುಬೊಕ್ಕ. = ಕೂಡುಬಕ್ಕ. (C.; B.
5, 28. 31). — ಕೂಡು ಸೀರೆ. Food and clothing (ಕಡಿಪು, ಭೋಜ
ನಾಚ್ಚಾದ Hlā.; Mr. 25; Bp. 28, 19).

ಕೂಲಿ ಕುಳಿ. A vulgar, vile woman (Bp. 40, 54).

ಕೃಕ ಕೃಕ. The throat, the larynx. (R.).

ಕೃಕಣ krikana. = ಕೃಕಣ. A kind of partridge, *Perdix syl-
vatica*.

ಕೃಕರ krikara. = ಕೃಕರ, ಕೃಕ, ಕೃಕರ. A kind of partridge,
Perdix sylvatica. 2, one of the five vital airs, that
which assists in digestion; that which shuts and opens
the eye (ಅರಿಗ ಮುಟ್ಟಿ ತೆದುವು Mr. 52).

ಕೃಕಲಾಸ krikalāsa. A kind of lizard or chameleon (ಒಪ್ಪಿ
Mr. 164).

ಕೃಕವಾಕು krikavāku. A cock. 2, a peacock. 3, a chame-
leon. See ನೇತಿ.

ಕೃಕಾಟಕ krikāṭaka. = ಕೃಕಾಟಕ. (ಪಡಕು Mr. 327).

ಕೃಕಾಟಕೆ krikāṭikē. The back or nape of the neck.

ಕೃಚ್ಚ ಕೃಚ್ಚ. *kričhra*. Distress, danger. 2, difficulty, trouble. 3,
pain. 4, penance, expiation. 5, bad, miserable, evil.

ಕೃಚ್ಚ ಮೂತ್ರಪುರೀಷತ್ವ ಕೃಚ್ಚ-mūtra-purīṣhatva. Pain or
difficulty in the evacuations. (My.).

ಕೃತ ಕೃತ. = ಕೃತ. Making, doing, etc. See e.g. ಕೃತರಕರ್ಮ,
ದ್ಯುತ. 2, an affix used to form nouns from roots. 3, a
noun or nominal theme formed with this affix (Smd. 88.
90. 110. 120. 134. 200. 245).

ಕೃತ ಕೃತ. Done, made, wrought, accomplished; deed, work,
action, accomplishment (ಕರಣ, ಕೃತ Nn. 108; ಕಡೆಗಟ್ಟು ಕಾ
ಯ Nn. 103; Mr. 466). 2, well-done, proper, good; a
virtuous man (J. 18, 20). 3, the first of the four ages or
yugas of the world (ಯುಗ, ಯುಗಭೇದ 103). 4, a kind ac-
tion, benefit. 5, Yama (ಸವನ, ತಮನ, ಯಮ 103). ಕೃತಂ,
done with, enough.

ಕೃತ ಕೃತ. = ಕೃತ 2. Made, artificial, factitious; not
natural, adopted (as a son). 2, factitious salt (ಎಡಲವಣ
Mr. 143). 3, simulated, false; hypocrisy (ಗಪ್ಪರ, ಕೃತಿಮ
Nn. 109).

ಕೃತಕರೂಪ ಕೃತaka-rūpu. A supernatural form or manner
(Bp. 32 sum.).

ಕೃತಕರ್ಮ ಕೃta-karma. Having done or accomplished
one's work or duty; skilful, clever.

ಕೃತಕಾಚಲ ಕೃtaka-ačala. An artificial hill (Grj. 3, 92; 4,
after 12).

ಕೃತಕಾರ್ಷ್ಣ ಕೃta-kāraṣṇi. Arjuna's son Babbhruvāhana (J.
22, 30).

ಕೃತಕೆ ಕೃtaki. = ಗಡಕ. (Smd. 353). A deceitful female (?).

ಕೃತಕೃತ ಕೃta-kṛitya. Having successfully accomplished
a business or duty; a man who has accomplished or
attained any object or purpose; contented, satisfied;
clever. (Bp. 4, 70; 31, 27; 35, 52; 46, 37; 54, 83; J. 2, 52.
53; 11, 24).

ಕೃತಘ್ನ *kṛita-ghna*. Destroying past transactions or benefits done, unmindful of services rendered, ungrateful. (J. 5, 69; My.).

ಕೃತಘ್ನತೆ *kṛita-ghnatē*. Ingratitude. (My.).

ಕೃತಜ್ಞ *kṛita-jña*. Remembering past transactions or benefits, grateful. (J. 5, 67; My.; B. 4, 59).

ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ *kṛitajñatā-pūrvaka*. With gratitude. (My.; B. 4, 124).

ಕೃತಜ್ಞತೆ *kṛita-jñatē*. Remembering kind actions, gratitude. (My.; B. 4, 91; 5, 180).

ಕೃತಜ್ಞತ್ವ *kṛita-jñatva*. = ಕೃತಜ್ಞತೆ. (B. 5, 10).

ಕೃತಕೃತಿ *kṛita-kṛiti*. Skilled in archery (ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯುಂಟು) Mr. 294).

ಕೃತಮಾಲಿ *kṛita-māla*. The tree *Cassia fistula* L. See ಕಕ್ಕಿ.

ಕೃತಮುಖ *kṛita-mukha*. Conversant with the means of success, clever.

ಕೃತಯುಗ *kṛita-yuga*. = ಕೃತ No. 3. This age consists of ಗಗನ-ಅಮೃತ-ವ್ಯೂಹ-ಸುಂದರ-ಲೋಕನ-ನಗ-ಐಕ್ಯ, i. e. 1,728,000 human years (Mr. 73).

ಕೃತಲಕ್ಷಣ *kṛita-lakṣhaṇa*. Noted for good qualities.

ಕೃತನರ್ಮ *kṛita-varma*. Dexterous, skilful (ಚತುರ, ಕೃತವಸ್ತು, etc., ಬಲ್ಲವ Mr. 244). 2, N. of a prince (J. 7, 1; 8, 29).

ಕೃತನರ್ಮಕ *kṛita-varmaka*. = ಕೃತನರ್ಮ No. 2. (J. 7, 8).

ಕೃತವೀರ್ಯ *kṛita-vīrya*. N. of a prince, the father of Haihaya Arjuna. See ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ.

ಕೃತವ್ರಣ *kṛita-vraṇa*. N. of a Brāhmaṇa (J. 15, 80, 33).

ಕೃತಸುನೃಪಿಕೆ *kṛita-sūpatnikē*. A woman whose husband has taken another wife, a superseded wife.

ಕೃತಸ್ವರ *kṛita-svara*. Full of sound. See ಕಾರ್ತಸ್ವರ.

ಕೃತಹಸ್ತ *kṛita-hasta*. Dexterous, skilful. 2, skilled in archery.

ಕೃತಾಕೃತ *kṛita-akṛita*. Done and not done; wrought and unwrought; manufactured and not manufactured.

ಕೃತಾಂಜಲಿ *kṛita-āṇjali*. One who joins the, or the joining of the, hands in reverence (J. 5, 44).

ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟ *kṛita-āṇjali-puṭa*. Joining the, or the joining of the, palms of the hands for obeisance, etc. (J. 5, 9).

ಕೃತಾಂತ *kṛita-anta*. Causing an end; bringing to an end. 2, established truth or doctrine. 3, the end or result of actions, destiny. 4, Yama. 5, a sinful or inauspicious action. See Śmd. 83. 112; Bp. 41, 27; 61, 12.

ಕೃತಾಂತಕ *kṛita-antaka*. Yama. (Bp. 46, 66).

ಕೃತಾಂತಮರ್ದಕ *kṛitānta-mardaka*. Śiva (Śsv. 4, 128).

ಕೃತಾಭಿಷೇಕ *kṛita-abhishēka*. Anointed.

ಕೃತಾರ್ಥ *kṛita-artha*. A man who has attained an end or object; successful; contented, satisfied; clever. See Grj. 4, 40; 4, after 48; Bp. 3, 57; 24, 14; 30, 13; J. 2, 46.

ಕೃತಾರ್ಥತೆ *kṛita-arthatē*. Accomplishment of an object; success. (Śsv. 5, after 39).

ಕೃತಿ *kṛiti*. Doing, making, composing; action; an act; a literary work, a poem (Kāvya. II, 1, A, 13; III, 1, A, 8; IV, 1; Śmd. 29. 31. 92; Bp. 61, 82). 2, wise, learned, skilful. 3, N. of a type of metres (Čh.; Mr. 362).

ಕೃತಿಸತಿ *kṛiti-pati*. An author, a poet (ಕವಿ, ಕವೀಶ್ವರ, ಕಾವ್ಯಕರ್ತೃ Nn. 59).

ಕೃತಿಮತ *kṛiti-mata*. A kind of poetic style (ಧಾತು, ಕವಿತ್ವದ ಛೇದ Nn. 82).

ಕೃತಿಯುಕ್ತ *kṛiti-yukta*. Proper for literary composition (Śmd. 166).

ಕೃತ್ತ *kṛitta*. Cut; divided.

ಕೃತ್ತಿ *kṛitti*. Hide, skin. 2, the birch tree.

ಕೃತ್ತಿಕೆ *kṛittikē*. N. of a plant (ಪಾಂಚು, ವರ್ಷಟಕ Mr. 140, one MS. ಕೃತ್ತಿಕಣ್ಣಿಕ).

ಕೃತ್ತಿಕೃತವಸ್ತ್ರ *kṛitti-kṛita-vastra*. Whose garment is made of a skin: Śiva (Bp. 15, 35).

ಕೃತ್ತಿಕೆ *kṛittikē*. The third lunar mansion containing six stars called the Pleiades, who are considered to be the nurses of Kārttikēya. (B. 5, 308). 2, a vehicle, a cart. 3, N. of a utensil (ಬೀವು Mr. 207).

ಕೃತ್ತಿಧರ *kṛitti-dhara*. Śiva (Bp. 38, 35).

ಕೃತ್ತಿವಸ್ತ್ರ *kṛitti-vastra*. A vestment made of a hide (Śsv. 1, 74).

ಕೃತ್ತಿವಾಸ *kṛitti-vāsa*. = ಕೃತ್ತಿವಾಸನ. (ಅಮೃತಕರ, ಈಶ್ವರ Nn. 35). See Bp. 37, 56; 43, 51.

ಕೃತ್ತಿವಾಸನ *kṛitti-vāśas*. Covered with a skin: Śiva.

ಕೃತ್ತು *kṛittu*. Tbh. of ಕೃತ. See Śmd. 110. 120. 135. 205.

ಕೃತ್ಯ *kṛitya*. To be done or performed, practicable; proper. 2, action, act, deed (ಕರ Nn. 19; ಕರಣ, ಕೃತ 108); business; duty, office. 3, a man who may be seduced from allegiance, treacherous. 4, a certain class of affixes. 5, a kind of evil spirit.

ಕೃತ್ಯ ಕೃತ್ಯೆ. An act, a deed. 2, a female deity to whom sacrifices are offered for destructive or magical purposes.

ಕೃತ್ರಿಮ *kṛitrima*. = ಕೃತಮ. Made artificially, factitious, artificial. 2, falsified; false, deceitful (C.); guile, deceit (C.; Mhr.); bewitchment, witchcraft (My.). 3, adopted; an adopted child (Bp. 52, 15?).

ಕೃತ್ರಿಮಧೂವಕ *kṛitrima-dhūpaka*. Compound perfume.

ಕೃತ್ರಿಮಿ *kṛitrimi*. A deceitful person (My.).

ಕೃತ್ಸನ *kṛitsana*. All, whole, entire.

ಕೃದಂತ *kṛit-anta*. A word ending with a kṛit affix (Śmd. 203. 325).

ಕೃದರ *kṛidara*. A store-room, a granary. See ಕುದಿರ.

ಕೃಂತ *kṛinta*. = ಕೃಂತನ. (Bp. 8, 1).

ಕೃಂತನ *kṛintana*. Cutting, cutting off, cutting in pieces. See ಅರಿ, ನೇರ.

ಕೃಪ *kṛipa*. A son of the rishi Śaradvat, who was adopted by king Śāntanu and became the brother-in-law of Drōṇa. (Śmd. 16. 256. 292).

ಕೃಪಣ *kṛipana*. Inclined to grieve; pitiable, miserable; poor, wretched (ಕೃಪಣ, ದೀನ Nn. 58). 2, miserly; avaricious (ಲೋಭಿ Bhn. 8). See Prv. s. ನಿಪೂಣ.

ಕೃಪಣತನ *kṛipana-tana*. Wretchedness;—avarice (ಕಾರ್ಪಣ್ಯ G.; My.).

ಕೃಪಣತ್ವ *kṛipana-tva*. = ಕೃಪಣತನ. (My.).

ಕೃಪಣಿ *kṛipāṇi*. A wretched, or avaricious, female. (Bp. 40, 54; My.).

ಕೃಪಾಕುಕ್ಷು *kṛipā-kaṭākṣa*. A look with favour, a kind look; the eye of favour. (Bp. 46, 49; My.).

ಕೃಪಾಕರ kripā-ākara. A mine of compassion (Śśv. 4, 1; J. 11, 36).

ಕೃಪಾಂಗ kripā-aṅga. Having a body that is tenderness (Śśv. 3, 1).

ಕೃಪಾಜಲಧಿ kripā-jaladhi. An ocean of pity (J. 21, 53).

ಕೃಪಾಣಿ kripāṇi. A sword, a scymitar.

ಕೃಪಾಣಿ kripāṇi. A pair of shears or scissors. 2, a dagger (Nn. 2); — a sword, a scymitar (ಕೃತಿ, ಅವಂಗೋತ Mr. 379).

ಕೃಪಾಪ್ರಸನ್ನಿ kripā-dṛishṭi. A look with favour, a kind look. (My.).

ಕೃಪಾನಿಧಿ kripā-nidhi. A receptacle, or an ocean, of tenderness (My.).

ಕೃಪಾಭಾವನೆ kripā-bhāvanē. Compassionate disposition or nature (Bp. 32, 63; My.).

ಕೃಪಾರತ್ನಾಕರ kripā-ratnākara. An ocean of tenderness (Śśv. 5, 58).

ಕೃಪಾರಸನಮುದ್ರ kripā-rasa-samudra. An ocean of tender feelings (Bp. 50, 29).

ಕೃಪಾರ್ಣವ kripā-arnava. = ಕೃಪಾರತ್ನಾಕರ. (Śśv. 5, 32).

ಕೃಪಾಲು kripā-ālu. Tender, compassionate, merciful.

ಕೃಪಾನದಿ kripā-vanadhi. = ಕೃಪಾರ್ಣವ. (J. 33, 54).

ಕೃಪಾನಲೋಕನ kripā-avalōkana. = ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ. (J. 10, 32).

ಕೃಪಾಸಾಗರ kripā-sāgara. An ocean of compassion (My.).

ಕೃಪಾಹೀನ kripā-hīna. = ಕೃಪೆಹೀನ. ೨. ಕೃಪೆ. (My.).

ಕೃಪಿಲ kripīṭa. The belly (ನಿನ್ನ ಬಸುಡು Nn. 85; Mr. 484). 2, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 85; ವಾರಿ 484). 3, bell-metal, etc. (ಸಾರಾಪ್ಪಕ, ಕಂಡು 85). 4, fire-wood (ಬದಿ 85).

ಕೃಪಿಲಯೋನಿ kripīṭa-yōni. Fire; Agni.

ಕೃಪೆ kripē. ಕೃಪಾ. = ಕರುಣೆ, ಕೃಪೆ. Pity, tenderness, compassion, mercifulness; favourableness; kindness. See Bp. 24, 62; 31, 19; 32, 43; 36, 43; 47, 45; 50, 64. — ಕೃಪೆ ಪಡೆ. To obtain favour (Bp. 61, 34). — ಕೃಪೆ ಪಡೆ. -ಪಡೆ. = ಕೃಪೆ ಪಡೆ. (Bp. 27, 44). — ಕೃಪೆವರಸು. -ಬೆರಸು. To become linked to compassion, etc., to feel compassion, etc. (Bp. 28, 63; 39, 61). — ಕೃಪೆವೆಡು. -ವೆಡು. To become compassionate (Bp. 88, 71). — ಕೃಪೆಹೀನ. Destitute of pity, etc. (ಅಪಹಾರ, ಕರುಣಾವಿಲ್ಲದು Nn. 151).

ಕೃಮಿ kṛimi. = ಕೃಮಿ. A worm, an insect. 2, a spider. 3, the silkworm. 4, lac, the red dye.

ಕೃಮಿಕೋಶೋತ್ಥಿ kṛimi-kōśa-uttha. Proceeding from a cocoon, silken.

ಕೃಮಿಘ್ನ kṛimi-ghna. A shrub used in medicine as a vermifuge, *Erycibe paniculata* Roxb. See Si. 147.

ಕೃಮಿಜ kṛimi-ja. = ಕೃಮಿಜ. *Agallochum*. See Si. 227 and ಕೃಷ್ಣಗರು.

ಕೃಮಿರೋಗ kṛimi-rōga. Disease caused by intestinal worms. (My.).

ಕೃಲ್ಲಿಂಗ kṛit-līṅga. = ಕೃತ್ No. 3. (Śmd. 88. 91. 203).

ಕೃವಿ kṛivi. A loom. (R.).

ಕೃಶ kṛiśa. Lean, emaciated, thin, spare, slender, weak (ತಾರಕ, ಬಡವು Nn. 28; ಕಾಪ್ಪ, ಬಡವು 33; ತೊಲೆ, ಬಡತನ 158); little, small, insignificant, poor. See ಪಡೆ.

ಕೃಶಕರ kṛiśa-śara. One whose arrows have become feeble (Śśv. 4, 122).

ಕೃಶಾಂಗ kṛiśa-aṅga. An emaciated, thin body (ಬಡವಾದ ದೇಹ Nn. 157).

ಕೃಶಾನು kṛiśānu. Fire; Agni. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಕೃಶಾನುರೇತಸು kṛiśānu-rētas. Śiva.

ಕೃಶಾಶ್ವಿ kṛiśa-aśvi. A pupil of Kṛiśāśva, the author of directions to players and dancers: a dancer, an actor.

ಕೃಶೀಕರಣ kṛiśī-karaṇa. The making thin, lean, etc. See ಕೇಸು, ಕೆತ್ತು.

ಕೃಶೋದರಿ kṛiśa-udari. A thin-waisted woman. (My.).

ಕೃಷಿ kṛishi. Agriculture, husbandry (ಬಸವು Śt. I, 49).

ಕೃಷಿಕ kṛishika. A husbandman. 2, = ಕುಶಿಕ, a ploughshare.

ಕೃಷೀವಲಿ kṛishivala. A husbandman.

ಕೃಷ್ಣ kṛishṭa. 1. Drawn, pulled; ploughed, tilled.

ಕೃಷ್ಣ kṛishṭa. 2. Tbh. of Kṛishṇa. (My.).

ಕೃಷ್ಣಿ kṛishṭi. Drawing, attracting; ploughing. 2, a wise, learned man.

ಕೃಷ್ಣ kṛishṭa. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ (C.; Mr. 519 one MS.).

ಕೃಷ್ಣ kṛishṭa. = ಕೃಷ್ಣ 1, ಕೃಷ್ಣ 2, ಕೃಷ್ಣ, ಕೃಷ್ಣ, ಕೃಷ್ಣ. Black; dark-blue (ಕಪ್ಪೆ Nn. 45; ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪೆ 47; ಕಪ್ಪೆ Mr. 519); wicked, evil. 2, the dark half of the lunar month from full to new moon. 3, Kṛishṇa, one of the incarnations of Vishṇu (ವನವಾಲಿ Nn. 47; ಮದನಪಿತ 519; Bp. 54, 33). 4, a crow. 5, black pepper (ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಮಾಗಧ 47; ಹಿಪ್ಪಲಿ 519). 6, the black antelope; the spotted antelope (ಪುಷಕ, ಎರಕೆ 47; ಎರಕೆ 519 & 163). 7, Indra (ತಟವಲ್ಲಭ, ಇನ್ನ 47). 8, fire (ಅಗ್ನಿ 47). 9, Vyāsa (ದಾದರಾಯನ, ವೇದವ್ಯಾಸ 47; ವ್ಯಾಸ 519). 10, water (ಜೀವನ, ಉದಕ 47; ವಾರಿ 519). 11, the sky (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 47; ನಭ 519). 12, a river (ಧಾನಿ, ನದಿ 47; ನದಿ 519); the river Kistna? 13, a crest or crown (ಮಾಲಿ, ಮಕುಟ 47; ಕಿರೀಟ 519). 14, a net (ಜಾಲ, ಬಲೆ 47). 15, Arjuna (My.; Br.). — ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. See ವೇದಾನ್ವಿತಗ.

ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಮ kṛishṭa-karma. An evil deed; criminal, sinful. See ಅ.

ಕೃಷ್ಣಕಾಕ kṛishṭa-kāka. A raven.

ಕೃಷ್ಣಜಯಂತಿ kṛishṭa-jayanti. A particular combination in astronomy on the birthday of Kṛishṇa (My.).

ಕೃಷ್ಣತೆ kṛishṭatē. = ಕೃಷ್ಣತೆ. (J. 7, 9). 2, hypocrisy, fraud (7, 9).

ಕೃಷ್ಣತವಿ kṛishṭatva. Blackness (Kāvy. V, 53).

ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನ kṛishṭa-dvaipāyana. Vyāsa. (My.).

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ kṛishṭa-paksha. = ಕೃಷ್ಣ No. 2. (Kāvy. V, 30).

ಕೃಷ್ಣವಾಕಫಲ kṛishṭa-pāka-phala. The shrub *Carissa carandas* Lin.

ಕೃಷ್ಣಪಾಡ್ಯ kṛishṭa-pādya. The first day of the moon's wane (My.; see Si. 39).

ಕೃಷ್ಣಪಾಣಿ kṛishṭa-pāṇi. Greyish white.

ಕೃಷ್ಣಫಲೆ kṛishṭa-phalē. The plant *Vernonia anthelmintica* Willd.

ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿ kṛishṭa-bhūma. Having a black soil.

ಕೃಷ್ಣಭೇದಿ kṛishṭa-bhēdi. A medicinal plant (= ಕಟುರೋಹಿಣಿ).

ಕೃಷ್ಣಮುನಿ kṛishṭa-muni. = ಕೃಷ್ಣ No. 9. (J. 5, 73).

ಕೃಷ್ಣಮೃತ್ತಿಕೆ kṛishṭa-mṛittikō. Black soil.

- ಕೃಷ್ಣಲಿ *krishṇalī*. The shrub *Abrus precatorius* (ಗುಂಜ, ಗುರುಗುಂಜ Mr. 127, o. r. ಗುರುಗುಂಜ).
- ಕೃಷ್ಣಲೋಹಿತ *krishṇa-lôhita*. Dark-red, purple.
- ಕೃಷ್ಣವಕ್ತ್ರ *krishṇa-vaktra*. Black-faced. 2, the black-faced monkey (ಗೋಲಾಂಗೂಲ, ಮುಸು Mr. 161).
- ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ *krishṇa-varṇa*. Of a black colour; the colour black.
- ಕೃಷ್ಣವರ್ತ *krishṇa-vartma*. Whose way is black: fire; Râhu; a blackguard.
- ಕೃಷ್ಣವೃತ್ತಿ *krishṇa-vṛtṭi*. The trumpet-flower, *Bignonia suaveolens* Roxb.
- ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ *krishṇa-vēni*. N. of a river (My.; Si. 94).
- ಕೃಷ್ಣಕರ್ಮ *krishṇa-sârma*. N. (Bp. 55, 17; J. 26, 33).
- ಕೃಷ್ಣಸ್ಥನಿ *krishṇa-sanni*. A disease of an alarming character, in which the tongue turns black (My.).
- ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ *krishṇa-sarpa*. The black cobra, Naga tripudians (33, ಕಾಲೋರಗ Nn. 4).
- ಕೃಷ್ಣಸುರ *krishṇa-sâra*. The black or spotted antelope.
- ಕೃಷ್ಣಹೃದಯ *krishṇa-hṛidaya*. A wicked, deceitful disposition (J. 7, 10; 26, 18).
- ಕೃಷ್ಣಾಗರು *krishṇa-agaru*. A black variety of *Agallochum* or aloe wood. ಶ್ರೀಗಂಧ, ರಕ್ತಚಂದನ, ಕೃಷ್ಣಾಗರು ಮುಂತಾದ ಗಂಧ (ಚಂದನ G.). ಕೃಷ್ಣಾಗರು, ಚಂದನ (ಕೃಷ್ಣ G.). ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹುವಿನ ವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣಾಗರು (ಮಂಗಲ್ಯ Si. 227).
- ಕೃಷ್ಣಾಗರುಗಂಧ *krishṇâgaru-gandha*. (ಕಾಲಾಗರು, ಅಗರು Si. 227).
- ಕೃಷ್ಣಾಗರುಚಂದನ *krishṇâgaru-çandana*. (ಅಗರು, ಚಂದನ G.).
- ಕೃಷ್ಣಾಂಕ *krishṇa-aṅka*. A black mark (J. 10, 51). 2, Krishna's remembrance (10, 51).
- ಕೃಷ್ಣಾಂಗಿ *krishṇa-aṅgi*. The goddess Kâli (ಮಾಯಾರಾಜೆ Mr. 15).
- ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ *krishṇa-ajina*. The skin of the black antelope. (J. 28, 5).
- ಕೃಷ್ಣಾನದಿ *krishṇâ-nadi*. The river Kistna (B. 4, 9).
- ಕೃಷ್ಣಾವತಾರ *krishṇa-avatâra*. An incarnation of Krishna. (J. 13, 39).
- ಕೃಷ್ಣಾವಲೋಕನ *krishṇa-avalôkana*. A sight of Krishna (J. 26, 19);—the yôni (26, 19).
- ಕೃಷ್ಣಿಕೆ *krishṇikê*. Black mustard, *Sinapis ramosa* Roxb.
- ಕೃಷ್ಣಿ *krishṇê*. = ಕೃಷ್ಣಿ. One of the seven tongues of fire. 2, long pepper, *Piper longum* Lin. 3, Draupadi. 4, Durgâ.
- ಕೃಷ್ಯ *krishya*. To be ploughed;—a ploughed field (J. 2, 18).
- ಕೃಸರ *krisara*. ಕೃತರ. (= ಕಚಡಿ, etc.), ಕೃಸರಿ. A dish consisting of sesamum and grain; a mixture of rice and peas boiled together with a few spices, khichree. (R.).
- ಕೃಸರಿ *krisari*. = ಕೃಸರ. (J. 6, 44).
- ಕ್ರೃಪ್ತ *kripta*. = ಕೃಪ್ತ. Arranged, prepared; ready; effected; invented; fixed, appointed; ascertained. (My.). 2, price, worth, value (ವೇತನ, ಮೌಲ್ಯ, ಹೊತ್ತ ಬೆಲೆ Mr. 346). 3, cut, elipt.
- ಕ್ರೃಪ್ತಿಕ *kriptika*. Price, worth, value (ಬೆಲೆ Hlâ.).
- ಕೆ ಕೆ. 1. = ಅಕೆ, ಅಕೈ 2, ಅಸೆ 1, ಇಕೆ 2, ಇಕೈ 2, ಕೆ 2, ಕೈ 1, ಸೆ 1, ಚೆ. A suffix of pointing or directing to-

wards an object, etc. used to form the dative singular (Śmd. 115), e. g. ಬನಕೆ, ಪೊಲಕೆ, ಕುಲಕೆ, ಚಲಕೆ (139), ಕಾದ್ಕಿ, ಕೋದ್ಕಿ, ನಾದ್ಕಿ (140), ಅದರ್ಕೆ (140), ಅವರ್ಕೆ (91), ಅನಿರ್ತರ್ಕೆ, ಏರ್ತರ್ಕೆ (140).

ಕೆ ಕೆ. 2. = ಕೈ 2, ಸೆ 2. A suffix used to form the third person of the imperative (Śmd. 269), e. g. ಅವಂ ತರ್ಕೆ! ಅವಂ ಬರ್ಕೆ! ಪಂಪಾಲಿಕೆ! (269), ಅವರ್ ಮಾದ್ಕಿ! ಅವರ್ ತೋರ್ಕೆ! ರಕ್ತಿಕೆ! ಪೂಜಿಕೆ! (270), ಪೋಕೆ! (290), ಅಕೈ! (290. 69).

ಕೆ ಕೆ. 3. = (ಇಕೆ 1, ಇಕೈ 3), ಸೆ 4. A nominal and pronominal suffix (Śmd. 247), (perhaps taken from Sk.), e. g. ಮದಿಕೆ, ಹದಿಕೆ, ಕಾಡ್ಕೆ, ಪೂಡ್ಕೆ, ತರಲ್ಕೆ, ನಿಮಿರ್ಕೆ, ತೋರ್ಕೆ (248); ಅಕೆ, ಈಕೆ, ಉಕೆ (186).

ಕೆಕಾರ *kê-kâra*. The syllable ಕೆ (Śmd. 185. 278).

ಕೆಕುಂದ *kêkunda*. (? see s. ಉಂಡಿ ಗೆ).

ಕೆಕ್ಕರ *kêkkara*. — ಕೆಕ್ಕರಬಳ್ಳಿ. The melon vine (3. Mhr.; Z.). See ಪುಟ್ಟಹಣ್ಣು.

ಕೆಕ್ಕರಿಕೆ *kêkkarikê*. The musk-melon (ಕರಬೂಟು My.).

ಕೆಕ್ಕರಿಸು *kêkkarisu*. To become red (v. 11, 60). Cf. ಕೆಂಗರಿಸು.

ಕೆಕ್ಕಸ *kêkkasa*. Insult, insulting language; insultingly (Abhâ. 2, 52).

ಕೆಕ್ಕಳಿಸು *kêkkâlisu*. To be excited from fear, to be in a fright (ಭಯವಿಚಾರ Kk. 42, Śm. 40; ಸೀತದ, ಭಯವಿಚಾರ Śs.; Grj. 2, after 106; Bh. 3, 5, 42).

ಕೆಕ್ಕು *kêkku*. To shout in training cattle (ಗೋಶಿಕ್ಷಾಧ್ಯನಿ Śmd. Dh.; V. 11, 63; cf. ಕೆಳಕು, ಚೆಕ್ಕರಿಸು; T. ಕೆಕ್ಕಲಿ, shouting; Mhr. ಕೆಂಕರ್ಕೇ, to yell).

ಕೆಕ್ಕೆ *kêkkê*. The cheek (ಕೆನ್ನೆ, ಕದಪು, ಗಲ್ಲ Śm. 71; ಕೆನ್ನೆ Śmd. II; Kk. 79; My.; Tê. ಚೆಕ್ಕಲಿ, ಚೆಂಕೆ; Tê. ಚೆಕ್ಕು, ಚೆಂಕೆ, ಚೆಮ್ಮ, ಚೆಮ್ಮ, ಚೆರವೆ, the side; the cheek; cf. ಕೆಲ 1).

ಕೆಕ್ಕೊರಸು *kêkkôrasu*. (Śmd. 49 in Mqb. & another MS., o. r. ಕೊಕ್ಕರಸು).

ಕೆಂ *kêṁ*. = ಕೆಸು 2, etc., (ಕೆಟ್ಟನೆ, ಕೆಇನ್, ಕೆನ್, ಕೆಮ್, ಚಂ (ಚೆಜ್), etc. (Śmd. 215). Redness. (Tê.). — ಕೆಂಕರ್.

A red or fiery eye. — ಕೆಂಕಣ್ಣೆ. -ಸದೆ. To get a red eye (Râv. 13, 75). — ಕೆಂಗಣ್. -ಕಣ್. = ಕೆಂಕಣ್. (Râv. 5, 51; 6, after 11; ಕೆಂಗಣ್ಣು in Râm. 6, 13, 6). — ಕೆಂಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. The red-eyed one: the cuckoo (ಕೋಗಿಲಿ Śmd. II). — ಕೆಂಗಣ್ಣುಲ ವರ್ಕ್ಕು. -ಅಲವರ್ಕ್ಕು. That is like a black bee with red eyes: the cuckoo (ಕೋಗಿಲಿ Śmd. II; ಕೋಗಿಲಿ, ಪರಪುಟ್ಟಿ, etc. Śm. 28; Kk. 79). — ಕೆಂಗಣ್ಣುಕ್ಕು. -ವಕ್ಕು. The cuckoo (Śâv. 2, after 42). — ಕೆಂಗದಿರ. -ಕದಿರ. Who has fiery rays: the sun (ಪೊದ್ರು, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). — ಕೆಂಗದ. A red feather, etc. (Abh. P. 14, 106; Râv. 13, after 59; J. 12, 29; 23, 39; 25, 31). ಕೆನ್ನಲಿ ಮಿಸುವ ಕೆಂಗದ ಅದುದು (Śmd. 289). 2, a kind of fish (Râv. 5, 115). — ಕೆಂಗದಗೋಲ. -ಕೋಲ. An arrow to which red feathers are attached (J. 13, 18). — ಕೆಂಗದ. -ಕದ. (Śmd. 216, o. r. -ಗಾದ). A red spot or stain. — ಕೆಂಗದ. -ಕದ. A red stone (My.). — ಕೆಂಗದವೆ. -ಕದವೆ. A kind of rice. See ನೆಲ್ಲು. — ಕೆಂಗಾಂಚಾರ. -ಕಾಂಚಾರ.

A kind of ebony, *Bauhinia variegata* (ಕೋವಿದಾರ, ಚಮುಕ, ಕುದ್ದಾಲು, etc., ಕೆಮ್ಮುಕಾಂಚವಾರ Si. 126). — ಕೆಂಗಾಡೆ. — ಕಾಡೆ. See Sm. s. ಕೆಂಗಡೆ. — ಕೆಂಗಿಡಿ. — ಕೆಡಿ. A red, fiery spark (Rā. 6, 36; Śā. 3, 62; 4, 8. 42. 77). — ಕೆಂಗಿಡಿಯ. — ಕೆಡಿ-ಅ. 3. The red-sparked one: fire (ಅಗ್ನಿ, ಅನಲ, etc. Sm. 11; ಕರ್ತು Kk. 21). — ಕೆಂಗುಡಿ. — ಕುಡಿ. — ಕೆಂ. The red sprout: coral. ಕೆಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಕೊಡೆ (Sm. 216). — ಕೆಂಗುರುಳ. — ಕುರುಳ. A red curl (J. 18, 20). — ಕೆಂಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. A shining live coal (J. 17, 20; Sarpabhdhāna in B. 5, 320). — ಕೆಂಗೇರಿ. — ಕೇರಿ. N. of a village (My.). — ಕೆಂಗೋಡೆ. — ಕೋಡೆ. (Sm. 216). A red umbrella. — ಕೆಂಗೋಲು. — ಕೋಲು. A red arrow (Bh. 7, 7, 13).

ಕೆಂಕ kēṅka. (= ಕೆಂಚು). A reddish-brown, tawny colour, the colour of the dawn (ಪೂವುಣ್ಣ, ಸಸುರುಂ ಕರದುಂ ತಮ್ಮಾಳ ವಕ್ಕವರ್ಣಂ Ūt. II, 67; ಕೆಂಗಲ್, ಕಸು, etc., ಅರುಣವರ್ಣ Śā.; Abh. P. 9, 48; Ūp. 1, after 101; Rā. 4, 9).

ಕೆಂಕಲಿ kēṅkali. = ಕೆಂಕೇಲ್ಲಿ. Tbh. of ಕೆಂಕೇಲ್ಲಿ. (St. & Pl.).

ಕೆಂಕಲ್ kēṅkal. A kind of fish (Rā. 5, 115).

ಕೆಂಕೇಲ್ಲಿ kēṅkēlli. = ಕೆಂಕಲಿ. (Śā. 2, after 42).

ಕೆಂಗಲ್ kēṅgal. A reddish-brown colour (ಕೆಂಕ, ಕಸು, etc., ಅರುಣವರ್ಣ Śā.).

ಕೆಂಗಲಿಸು kēṅgalisu. To become red, etc. (Śā. 4, 12).

ಕೆಚ್ಚನೆ kēṅcānē. (Sm. 109). = ಕೆಂ (ಕೆಜ್ಜೆ), ಚಿಂ, ಕೆಸು, ಕೆಸು (215). Redness; redly (red, My.). ಪಚ್ಚನೆ ಕೆಚ್ಚನೆ ಬಗೆಯಂ (112, o. r. ಬಯಸಿದಂ). ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಮೀನು (ರೋಹಿತ); ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಚುರು (Nr.). ಕೆಚ್ಚನೆ ಅವ ಬನ್ನಿಗೆ (ಹಲ್ಲುಕ, ರಕ್ಕಸನ್ನೆಕ); ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ (ಸವುರ Nr.). ಕೆಚ್ಚನೆಯಲವ (ರೋಹಿತ Si. 133). ಕೆಚ್ಚನೇ ತಗಡೆ (ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ, ಸರಲೆ, ತ್ರಿಪುಟಿ, ರೋಹಿತ, etc. 148). ಮುಸುಮ ಕೆಚ್ಚನೆ ಮಾಡಿ (Bp. 21, 18).

ಕೆಚ್ಚಲ್ kēṅcāl. ಕೆಚ್ಚಲು. = ಕೆಚ್ಚಲ. The udder of beasts (ಶೂಭಸ್, ಅಮೇನ Nr., Hlā., Mr. 181, Si. 323; Abh. P. 7, 157; C.; T. ಚರುತ್ತಲ್; M. ಚರನ್ನಲ್, ಚರುನ್ನಲ್). ತೋರಿದ ಕೆಚ್ಚಲನುಳ್ಳ ಅಕಳು (ಪೀನೋಽಘ್ನ, etc. Nr.). See Bp. 60, 35; Rā. 5, after 55; B. 1, 10; ಬಿಣ್ಣೆಚ್ಚಲ್, ಬೆಣ್ಣೆಚ್ಚಲ್.

ಕೆಚ್ಚಲ kēṅcāla. = ಕೆಚ್ಚಲ್. (S. Mhr.). See B. 3, 17; 4, 220; 5, 20. ದೊಡ್ಡ ಕೆಚ್ಚಲದ ಅಕಳು (ಪೀನೋಽಘಿ G.).

ಕೆಚ್ಚು kēṅcu. 1. = ಕೆಂಚು, etc. Redness (ಕಸುವಣ್ಣ Sm. 87).

ಕೆಚ್ಚು kēṅcu. 2. To join the ends of two threads by twisting them with the fingers (ತನ್ನವಾಯು ಕ್ರುಮಿ Sm. Dh.; ತನ್ನಕ್ರಿಯೆ Sm. 87; C.; see ಕರಿ 3). — ಕೆಚ್ಚಾಟ. — ಅಟಿ. The act of joining etc. (My.).

ಕೆಚ್ಚು kēṅcu. 3. The knot which is formed by twisting (C.; Tu. ಕೆಚ್ಚ). — ಕೆಚ್ಚುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. — ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. The being twisted or curled. ರೋಮಕೂವಗಲು ಕೆಚ್ಚುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ರೋಮಾಂಚ Si. 73).

ಕೆಚ್ಚು kēṅcu. 4. (The marrow, essence, or pith of plants, etc.); core, the heart of a tree; essence; strength (ತರುಸಾರ Sm. Dh.; ಮಜ್ಜನ್, ಸಾರ Nr.; ತಾರದೆ, ಸಾರ Nn. 28; ಸಾರ 80; ಮಜ್ಜಾಸಾರ 125; C.; cf. ಜೇಗು). ಮರದ ಕೆಚ್ಚು (ಮಜ್ಜನ್, ಸಾರ Hlā., Nr., Mr. 105). ಕೆಚ್ಚೇದಾದ ವೈರಾಗ್ಯದ ವೆಚ್ಚಂ (Abh. P. 8, 35). ಅಮೃತದೊಳು

ಕೆಚ್ಚು (oream, Bp. 8, 18). ಸತ್ಯದ ಕೆಚ್ಚು (28, 47). ಮುಚ್ಚು ಮದ್ದೆ ಗಳ ಕೆಚ್ಚುಗಳು (supports or supporters, 40, 61). See ಬರೆಚ್ಚು; Rām. 3, 6, 18. — ಕೆಚ್ಚುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To become strong, firm, or excessive (Grj. 2, after 106; 8, after 77). — ಕೆಚ್ಚೋದಿಕೆ. — ಒಡು-ಅದಿಕೆ. Pieces of areca nut that are hard (C.).

ಕೆಚ್ಚು kēṅcu. 5. Pride (ಕೋರ್ಪ Sm. 87; J. 13, 48; Tē. ಗೆಚ್ಚು; T. ಚರುಕ್ಕು, M. ಕೆಚ್ಚು, ಕೆಚ್ಚು, ಕೆಚ್ಚುವು; T. ಚರುಕ್ಕು, M. ಕೆಚ್ಚು, ಕೆಚ್ಚು, ಕೆಚ್ಚು, to be proud; cf. ಸೆಡಕು, etc.). ಕೆಚ್ಚು ಸದಲೆ, ಮನಂಗದಡಿ (Bp. 22, 33). — ಕೆಚ್ಚು ಎರ್ದ. — ಬೀರ್ದ. To become full of pride. ಕೆಚ್ಚು ಎರ್ದ (Abh. P. 14, after 170). — ಕೆಚ್ಚೆದ. — ಎದೆ. A proud mind (J. 4, 40; 23, 59).

ಕೆಚ್ಚು kēṅcu. 6. = ಕೆಚ್ಚು 3. (S. Mhr.).

ಕೆಂ kēṅ. ಕೆಣ್ಣ. = ಕೆಂ (ಕೆಜ್ಜೆ), etc. Redness. — ಕೆಂಚೆ. — ಕೆಂಚೆಡಿ. (Śā. 1, 74; J. 8, 46, o. r. -ಚೆಡಿ; Tē.). — ಕೆಂಚಾಚ. A red jasmine (Bp. 56, 31; J. 6, 18). — ಕೆಂಚೆಡಿ. (Sm. 216). Red matted hair (Abh. P. 3, 124; Bp. 12, 54; 17, 11; J. 28, 9). — ಕೆಂಚೇಯ. — ಚೇಯ. = ಕೆವ್ವರವು. (My.). — ಕೆಂಚೊಡರ್. — ಸೊಡರ್. A red light (Rām. 6, 46, 21). — ಕೆಂ ಜೋಳ. A kind of millet (S. Mhr.).

ಕೆಂಚಗೆ kēṅcāgē. = ಕೆಂಚನೆ. Redness; redly (My.).

ಕೆಂಚನೆ kēṅcānē. = ಕೆಂಚನೆ. (My.).

ಕೆಂಚಿ kēṅci. A red or brown female (C.); N., especially among peasants (C.). See ಕೆಂಚ ಸ. ಕೆಂಚು.

ಕೆಂಚಿಗೆ kēṅciḡē. The herb *Trianthema monogyna* L. (St. & Pl.). Cf. ಕೆಂಚಿಗೆ?

ಕೆಂಚು kēṅcu. = (ಕೆಂಕ), ಕೆಚ್ಚು 1. (Sm. 248; My.). — ಕೆಂಚ. — ಅ. 3. A red or brown man (My.). 2, N. (Sm. 154), especially among peasants (C.). 3, a rustic, a block-head (S. Mhr.). See Sp. s. ಕರಿಗ.

ಕೆಂಜಗ kēṅjaga. = ಕೆಂಜಿಗ, ಕೆಂಜುಗ. A kind of troublesome red ant (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಚಡ).

ಕೆಂಜಿಗ kēṅjiga. = ಕೆಂಜಿಗ, etc. (My.).

ಕೆಂಜಿಗೆ kēṅjiḡē. A certain plant (ಕುಸುಮೆ Mr. 149). Cf. ಕೆಂಚಿಗೆ?

ಕೆಂಜುಗ kēṅjugē. = ಕೆಂಜಿಗ, etc. (ಅರುಣಾಂಗ Mr. 165, o. r. ಕೆಂಚಿಗೆ).

ಕೆಟ್ಟತನ kēṭṭatana. A bad, wicked, lewd disposition or conduct (C.). ಕೆಟ್ಟತನಕ್ಕೆ ಬಪ್ಪಿದವ ಕೆಟ್ಟನ್ನ ಕ್ಕೂ ಬಪ್ಪ ಬೇಕು (Prv.).

ಕೆಟ್ಟು kēṭṭu. P. p. of ಕೆಡು 2 and ಕೆಡು.

ಕೆಟ್ಟಿ kēṭṭē. Evil, misfortune, ruin (Tē. ಚಟ್ಟಿ). — ಕೆಟ್ಟಿನೆಸು. — ಎಣೆಸು. To devise evil (J. 31, 64).

ಕೆಡಕ kēḍaka. = ಕೆಡುಕ, ಕೆಡಿಕ, ಕೆಡುಕ. A man who destroys, or one who is ruined; a mischief-maker; a bad, wicked, mean man (C.; ಕಾಡೆ Ūt. I, 103; ಕುತ್ರಿತ Mr. 238). See ಕುಲಗಡಕ.

ಕೆಡಕತನ kēḍakatana. = ಕೆಡಕುತನ, ಕೆಡುಕುತನ. A corrupt, depraved, bad, lewd nature or conduct (C.; Bp. 43, 59).

ಕೆಡಕಿ kēdaki. = ಕೆಡಿಕೆ, ಕೆಡುಕಿ. A woman who destroys or is ruined; a bad, depraved woman, etc. (C.).

ಕೆಡಕು kēdaku. = ಕೆಡುಕು. Corruption; ruin; foulness; evil; a wicked disposition or conduct

(C.; ಹಾಡು, ನಾಕ G.). ಒಳಿತು ಕೆಡಕು (B. 3, 53; My.). ಒಳ್ಳೆದು ಕೆಡಕು (5, 265; My.). See B. 4, 187; 5, 201. 205. 213.

— ಕೆಡಕುಹುಡು. A vicious insect or reptile (Bp. 48, 9).

ಕೆಡಕುತನ kēdakutana. = ಕೆಡಕತನ, etc. (C.).

ಕೆಡದು kēdadu. = ಕೆಡೆದು. P. p. of ಕೆಡೆ 1.

ಕೆಡವಿಸು kēdapisu. = ಕೆಡವಿಸು, etc. (J. 13, 56).

ಕೆಡವು kēdavu. = ಕೆಡವು, ಕೆಡಹು, ಕೆಡಿವು. To make fall down or fall; to fell; to throw to the ground; to throw (into); to pull down, as a house (ಪತನ Śmd. Dh.; Tē. ಗೆಡವು; T., M. ಕೆಡವು; Tu. ಕೆಡಗು, to fall or slip down). ಮಗಮಂ ಕೆಡವುವೆ (ಇಬುಸರ್ Kk. 81). ಪುಲಿಯ ಬೆಂಗೆಡೆಗಯ್ಯ, ಇದಾದು, ಕೆಡವೆವನ್ ಒರ್ವ ಬಲವನ್ನಬೇಡಂ (Rāghc. 17, 73). ಬಡಿಕೋಲನ್ ಇಟ್ಟು, ಮೊಲನಂ ಕೆಡವಿ (17, 74). See Bp. 49, 46; Rāv. 5, 89; 6, after 11; 3, 50; J. 12, 44; 14, 14; 28, 45.

ಕೆಡವಿಸು kēdavisu. = ಕೆಡವಿಸು, ಕೆಡವಿಸು, ಕೆಡಿವಿಸು. (My.).

ಕೆಡವು kēdavu. = ಕೆಡವು, etc. (C.; J. 6, 17; B. 2, 2). 2, to cause to fall, as into holes, to pierce through, as a hole (C.; B. 5, 227). — See ತಡೆಗಡವು, ತಡು, ಬೀದಿ. — ಕೆಡವಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow to pull down, as a house (B. 5, 45).

ಕೆಡಹ kēdaha. A man who (simply) lets drop (words from his mouth without any thought). See ಉತ್ತರಂಗಕಡಹ.

ಕೆಡಹಿಸು kēdahisu. = ಕೆಡವಿಸು, etc. To cause to make fall down, etc. See ಬೀದಿಗಡಹಿಸು; J. 11 sum.

ಕೆಡಹು kēdahu. = ಕೆಡವು, etc. See Bp. 9, 13; 14, 26; 18, 28; 21, 9, 42; 22, 29; 28, 24; 34, 32; 37, 70; 51, 72; 56, 22; 57, 37; 61, 31; Rām. 6, 9, 19; Bh. 1, 6, 2; 1, 8, 53; 2, 4, 6; J. 12, 43; 14, 16; 28, 41. ಅಡೆಗಡಹು s. ಅಡೆ 15; ಎಡೆ ಗಡಹು s. ಎಡೆ 1. 2, = ಕೆಡವು No. 2. (C.). See ತಡು, ಮಡೆ ಗಡಹು.

ಕೆಡಹುವಿಕೆ kēdahuvikē. Causing to fall, etc.

ಕೆಡಹುವಿಕೆ (ಅವನಾಯ, ನಿಯಾತನ, ನಿಪಾತನ Si. 397).

ಕೆಡಿಕೆ kēdika. = ಕೆಡಕೆ, etc. See ಕುಲಗಡಿಕೆ, ನಾಣ್ಣಿಡಿಕೆ.

ಕೆಡಿಕೆ kēdikē. = ಕೆಡಕೆ. See Bp. 40, 58; ಕುಲಗಡಿಕೆ.

ಕೆಡಿವಿಸು kēdivisu. = ಕೆಡವಿಸು. (My.; B. 5, 45. 203).

ಕೆಡಿವು kēdivu. = ಕೆಡವು, etc. (My.). See B. 5, 183; ಬೀದಿ ಗಡವು.

ಕೆಡಿಸು kēdisu. = ಕೆಡಿಸು. (Tu. ಕೆಡಗು). To destroy; to ruin; to make bad, to spoil; to deflower; to remove, as a disease (Bp. 50, 29), or as darkness (J. 22, 5); to extinguish, as a lamp (C.). ಕೆಡಿಸಿದಂ (ಅದಾದಂ Śmd. I). ಕೆಡಿಪುದು (= ಕೆಡಿಸುವುದು 75). ಕೆಡಕ್ಕುಂ (wrongly = ಕೆಡಿಸುಗುಂ 269). ಕೆಡಿಸದೆ (195). ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡುಹ (ಕ್ಷಯ); ಲೋಗರ ಕೊನ್ನಿವೆ ಕೆಡಿಸಿಹನ್

ಎನ್ನು ವಿಚಾರಂ (ವ್ಯಾಪಾರ, ದೋಷಹನ್ನನ Nr.). ಅತಿವ್ಯಯಂ ಕೆಡಿಸಿ (88. 94). ತೀರ್ಥಗಳಲೇ ಮುಡಿಗಿ ನಿರತನು ಕೆಡಿಸಿದರು (Jāna. 22, 30). ಹೆಂಗಸನ್ನು ಕೆಡಿಸು (C.). See Śmd. 75; Bp. 3, 5; 9, 13; 17, 4; 40, 39; 49, 45; 50, 49; 51, 49. 67; 58, 25; Rām. 6, 9, 21; Bh. 1, 8, 57; J. 1, 7; 9, 18; 22, 5; 29, 38; ಅನ್ನಗಿಡಿಸು, ಎಡೆ, ಕಣ್, ಕಾಲ, ಗತಿ, ನಡೆ, ನಾಣ್.

ಕೆಡು kēdu. = ಕೆಡು 2, q. v. To be destroyed; to be ruined; to be spoiled; to become foul; to become bad; to become vicious; to become vile or low; to be extinguished (ಅದಾ Śmd.

62 Cm.; ಕ್ಷಿತಿ No. 130; C.); to be removed, to cease, as sorrow, etc. (C.; Bp. 45, 36). P. p. ಕೆಟ್ಟು. ಕೆಟ್ಟು, ruined, spoiled, foul, bad, etc. ಕೆಟ್ಟವಂ (ಅಕ್ಷಿಪ್ತ, ಹತಕ Hlā.; Mr. 239). ಕೆಟ್ಟವಳ ತನುಜಂ (ಒನ್ನಲ Mr. 310); ಕೆಟ್ಟುದು (ಭಗ್ವ, ಭಿನ್ನ, etc. 448; ಬತ್ತೆ Ct. II, 54). ಕೆಟ್ಟ ತನಸ್ಸು (ಕುತಪ No. 107). ಕೆಟ್ಟ ತೊಗಲು (ನಪ್ಪಡಮ 143). ಕೆಟ್ಟ ದಾರಿ (ದುರದ್ವ, etc. Si. 104). ಕೆಟ್ಟ ಇಚ್ಛೆ (48). ಕೆಟ್ಟ ನಾತ (50; ಸೋಗಡು G.). ಕೆಟ್ಟ ಕಮ್ಮು (51). ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು (58; ದುರ್ಭಾವೆ G.). ಕೆಟ್ಟ ಗುಣ (69). ಕೆಟ್ಟ ಪಾತಿ (Bp. 40, 56). ಕೆಟ್ಟ ನುಡಿ (58, 39). ಕೆಟ್ಟ ಹಾವು (B. 2, 26). ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ (3, 61. 78). ಕೆಟ್ಟ ಶಬ್ದ (3, 61). ಕೆಟ್ಟ ಹುಡುಗರು (1, 14). ಕೆಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ (ದುರ್ಮತಿ G.). ಕೆಟ್ಟ ಪಾದಿ (ದುರದ್ವ G.). ಕೆಟ್ಟ ಮನಸ್ಸು (ದುರ್ಮನ G.). ಕೆಟ್ಟ ಆಶೆಯುಳ್ಳವ (ದುಸ್ಸಂಗಿ G.). ಕೆಟ್ಟರೂ ಜೀವದ್ದು (My.; G.) or ಕೆಟ್ಟು ಬದುಕು (My. = ಅದಿದು). — ಫಲಮ್ ಅಗಲೊಡನೆ ಕೆಡುವು ಒಪ್ಪಿಗರ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಫಲಮ್ ಅಗಿ ಬಲಿಯಲೊಡನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಂಗು ಒಪ್ಪಿಗರ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕೆಟ್ಟ ಅಡಿಗೆ ಅಬ್ಬೀಕೇ ಜಾಣೆ! (the woman who has made a good dinner of a spoiled one etc.). — ಕೆಟ್ಟ ಗಡ್ಡೆಗೆ ಮನೇ ನೆಲ್ಲ ಎಡಿ ಹಾಕಿದರು. — ಕೆಟ್ಟ ಭೂಮಿಗೆ ಮನೇ ದವಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ. — ಕೆಟ್ಟ ಮುಣ್ಣೆ ಕುಲಾ ಸೇರಳು. — ಕೆಟ್ಟರೂ ಪಟ್ಟಣಾ ಸೇರ ಬೇಕು. — ಕೆಟ್ಟವನೆನಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ನೂದು ವರುಷ ದಾದೊಡೆದಕ್ಕು ನ್ತಲೂ ಒಳ್ಳೆಯವನೆನಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಮೂದು ದಿವಸ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲಬೇಕೆ? — ಕೆಟ್ಟವರಿಗೂ ಅದಿದವರಿಗೂ ಗೊಟ್ಟಿಕೆಡಿ ತವರ ಮನೆ. — ಕೆಟ್ಟ ನಣ್ಣರ (others: ಬೀಗರ) ಸೇರ ಬೇಡ, ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮ ತಿರಿಗೆ ಕೇಳ ಬೇಡ. — ಕೆಟ್ಟ ಮುದಿದವರೆಲ್ಲಾ ಹುಚ್ಚರಾಯನ ಗುಡೇ ಸೇರಿ! (Prvs.). See Bp. 24, 55; 30, 13; 40, 73; 48, 10; 51, 5; 52, 13; Rāv. 13, after 104; J. 5, 38. 63; 8, 35; 30, 28; Prv. s. ಅದು 1; ಕೆಯ್ಯದು, ದೆನೆ, ನೆಲೆ, ಮನ, ಮುನ್ನು, ಹರಹು, ಹೋಹು. — ಕೆಟ್ಟ ಹೋಗು. = ಕೆಡು. (C.; Si. 69). ಕೆಟ್ಟ ಹೋಗುವಿಕೆ (ನಪ್ಪ, ಅನ್ನ 416). — ಕೆಡ ಬಗೆ. To think of or design the ruin of others (Bp. 26, 15; 51, 67).

ಕೆಡುಕ kēduka. = ಕೆಡಕೆ, etc. (ದುರ್ಭವ, ಬಲ Nr.; ಎಗಡ Ct. I, 89; My.). See ಕೊಲೆಗಡುಕ, ಬಾಣ.

ಕೆಡುಕಿ kēduki. = ಕೆಡಕೆ, etc. (My.).

ಕೆಡುಕು kēduku. = ಕೆಡಕು. (My.).

ಕೆಡುಕುತನ kēdukutana. = ಕೆಡಕತನ, etc. (ಘಾತಾಳಿಕೆ G.).

ಕೆಡುವಿಕೆ kēduvikē. Being destroyed, etc. ಉಚಿತ ವೃತ್ತಿ ಕೆಡುವಿಕೆ (ಭೇಷ Si. 265). ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೆಡುವಿಕೆ (ವಿಕ್ರಯ G.).

ಕೆಡುಹ kēduha. Ruin, destruction; removal; disappearance, etc. (ಎನಾತ, ಅದರ್ಶನ Nr.).

ಕೆಡೆ kēdē. 1. = ಕೆಡೆ 6. To fall down, to fall to the ground, to drop, to sink (to perish; ಪತನ Śmd. Dh.; Tē. ಗಡೆ; T., M. ಕಡ); to let fall, to drop thoughtlessly, as words (cf. ಗಡಹ). P. ps. ಕೆಡದು

(Bp. 23, 35; 45, 6; 52, 18; 53, 68), ಕೆಡೆದು. ಕೇರ ಕೆಡೆದುದು (Smd. 219). ಸುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆವತ್ತು (Lilv. 3, 3; see s. ಸಮ 3). ಕೆಡೆವ ನಿರ್ಜರಜಲದ ಹನಿಗಲ್ (Rāghc. 17, 56). See Bp. 3, 17; 9, 13; 10 sum.; 14, 18; 30, 30; 40, 69; 45, 34; 49, 26; 51, 81; 52, 13; 56, 35. 40; 60, 58; 61, 39; Rāv. 13, after 96; ಸೇವ. 4, 18; 4, after 22; J. 4, 23; 12, 44; ಅಡಗಡೆ, ಪನಾನು ಗಡವ, ಕಾಲೆಡೆ, ಕಾದಿಡೆ, ತಡೆಗಡೆ, ತೊಣ್ಣು-, ಬಣ್ಣು-, ಬೂತು-, ಮಡೆ-, ಸುಯ್ಯಡೆ, ಹೊಡೆ-. — ಕೆಡೆ ಕೆಡೆ. rep. (Bp. 22, 30; 54, 23; Rāv. 5, 123; ಸೇವ. 4, 25). — ಕೆಡೆಯಿವಿ. -ಇವಿ. To pierce (one) so that (he) falls down (Bp. 54, 44). — ಕೆಡೆಯಿಸು. -ಇಸು 3. (Abh. P. 9, 128; J. 20, 34; 27, 39).

ಕೆಡೆ ಕೆಡೆ. 2. = ಕೆಡೆಯು, ಕೆಡೆಯಲ್ಪೆ, an infinitive of ಕೆಡೆ 1 (so that anything falls, etc.). — ಕೆಡೆ ನೂಂಕು. (Bp. 22, 15; 26, 31; 51, 67; 57, 37. 43). — ಕೆಡೆ ಬಡಿ. (Bp. 23, 37). — ಕೆಡೆ ಹಾಯ್ಕು. (Bp. 51, 52). — ಕೆಡೆವೊಡೆ. -ಹೊಡೆ. (Bp. 57, 15). — ಕೆಡೆ ಹೊಡೆ. (Bp. 53, 40).

ಕೆಡೆ ಕೆಡೆ. 3. The act of thoughtlessly or inconsiderately dropping (words). — ಕೆಡೆನುಡಿ. 1. To speak inconsiderately (Abh. P. 15, after 58). — ಕೆಡೆನುಡಿ. 2. An inconsiderate word or speech (J. 5, 50).

ಕೆಣಕಿಸು kēṇakisu. To cause to provoke, etc. (My.).

ಕೆಣಕು kēṇaku. To irritate or provoke, by words or deeds (ಕದರ್ಥನ Smd. Dh.; C.; Tu.; Tē. ಚೆನು ಕು, ಚೆನಕು, ಚೆನಕು; ಚೆಣಕು, a touch, poke; T. ಚೆಣಕ್ಕು, to pinch; a pinch, touch, provocation; cf. ನೆಣಕು). ಕೆಣಿ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಹಾದಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಬೇಡ! (Priv.). See Bh. 1, 7, 50; 3, 13, 26; 6, 2, 5; Pr. 172, 3; ಸೇವ. 4, 10, 29; J. 4, 15; 20, 29; 22, 41; B. 3, 84; Pr. s. ತಿಗಳತಿ. — ಕೆಣಕಾಟ. -ಅಟ. Irritation, provocation (My.).

ಕೆಣ್ಣ ಕೆಣ್ಣ. A live coal (ಅಂಗಾರ Nr.; Mr. 48; ಇಂಗಲ್, ಇನ್ನಲ್ Ū. II, 118, o. r. ಇಂಗಲ್; ಇಂಗಲ್ Kk. 15; Smd. 11; Abh. P. 9, 47; C.; cf. ಕೆಣ, etc.). ತಲೆದ ಕೆಣ್ಣವ ಮೆಟ್ಟ ಮುಡಿ ಗುವಾ ತಲೆನನ್ನೆ ಅಪಾಯದರ ಕೂಟ (Sp.). ಕೆಣ್ಣಕ್ಕೆ ಇರುವ ಮುತ್ತಿ ತೇ? (Priv.). See Bp. 15, 32; 44, 20; 45, 6; 55, 25; 61, 39; Rāv. 9, 23, 26; J. 8, 47; ಕೆಂಗಣ, ತನ, ಬಹು; Si. 308. 380. 402. — ಕೆಣ್ಣ ಗರ್. -ಕರ್. A sparkling, fiery or red eye (Ū. Bp. 47, 14; My.). — ಕೆಣ್ಣ ರೊಟ್ಟಿ. Bread baked on coals (My.). — ಕೆಣ್ಣ ವಡಿ. -ಮಡಿ. A rain of live coals (Abh. P. 9, 32). — ಕೆಣ್ಣ ಸವ್ವಿಗೆ. A red sort of sampigē (My.; Rāv. 4, after 14). — ಕೆಣ್ಣ ಸೇವೆ. The ceremony of walking over a heap of coals (My.).

ಕೆಣ್ಣವಿಸು kēṇḍavisu. To put live coals on (for blasting rocks, Rām. 6, 53, 87).

ಕೆತ್ತನೆ kēttanē. = ಕೆತ್ತೆ. The act of setting (or the state of being set), as precious stones, etc. (My.). — ಕೆತ್ತನೆಯ ಓಲೆ. An ear-ring of gold in which precious stones are set (My.). — ಕೆತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸ. The business of setting etc. (My.).

ಕೆತ್ತವಾರಿ kēttavāri. = ಕೆತ್ತಾವರಿ. A kind of weed-ing hook (My.).

ಕೆತ್ತಿಕೆ kēttikē. The act of setting precious stones (My.). 2, the act of chipping, etc.; engraving (My.).

ಕೆತ್ತಿಗೆ kēttigē. = ಕೆತ್ತೆ ಕೆ. (My.). — ಕೆತ್ತೆಗಿಸರವಣಿ. = ಕೆತ್ತೆ ಸರವಣಿ. A chain in which precious stones are set (My.).

ಕೆತ್ತಿಸು kēttisu. 1. To cause to set precious stones (My.).

ಕೆತ್ತಿಸು kēttisu. 2. To cause to carve or engrave, as letters (B. 4, 207; My.); to cause to chip, etc. (C.).

ಕೆತ್ತು kēttu. 1. P. p. of ಕೆಡೆ.

ಕೆತ್ತು kēttu. 2. To quiver, to shiver, to tremble (ಸ್ಪಂದನ Smd. Dh.; T. ಕೆತ್ತುಕೆತ್ತನೆ, to palpitate). ಭೇಮ ಬಾ ಧರಣಿಗೆ ಅನ್ನ ಕೆತ್ತುತು ಹೃದಯ ವಾಮಭುಜಾಕ್ಷಿಗಳು ಸಹಿತ (Bh. 2, 13, 42). See ನಮಗತ್ತು; Abh. P. 5, 86; 13, after 54; Bp. 24, 42; Bh. 8, 24, 7.

ಕೆತ್ತು kēttu. 3. = ಕೆಟ್ಟು 6. To enclose, to set, as precious stones (ಬನ್ನನ Smd. 97, o. r. ಸ್ಪಂದನ; C.; Tu.; T. ಚೆತ್ತು, Tē. ಚೆತ್ತು; cf. ಕೆಡೆ; M. ಚೆರುದು, to shove or put in; ಚೆರುಕ್ಕು, to enclose; cf. ತೆತ್ತು 2).

ಕೆತ್ತು kēttu. 4. To make thin; to pare the surface; to chip, as a plank, etc.; to cut, as a native writing pen; to scrape or chip off, as grass; to dig slightly; to engrave, to carve (ತನಕರಣ Smd. Dh.; ಕೃತೀಕರಣ Smd. 97; C.; Tu.; M. ಚೆತ್ತು; T. ಚೆರುಕ್ಕು; Tē. ಚೆತ್ತು, ಚೆತ್ತು, ಚೆತ್ತು; see ಚೆತ್ತು, ಚೆತ್ತು, ಕೆತ್ತು 2). ಕವ್ವು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಬಡಗಿಗಳು ಕೆತ್ತುತ್ತಾರೆ (B. 4, 122). ಹಿಡದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಚೂರಿಯನ್ನ ಕೆತ್ತು (4, 207). ಕೆತ್ತಿದ ಅಕ್ಷರಗಳು (4, 207). ಕೆತ್ತಲೆ ವಟ್ಟುದು (ಅಪ್ಪ, ತಪ್ಪ, ತನಕೃತ Nr.). ಅಕ್ಷರಗಳು ಕೆತ್ತಲೆ ವಟ್ಟ ಮೊದಲು (ಅಂಗುಲಿಮುದ್ರೆ Si. 220). ಉದುವ ನೇಗಲನ್ನ ಕೆತ್ತುವ ದೋಕರಿ (ಫಾಲ, ಕೃಷಕ 303). ಉದ್ಯೋಗಿಸಲ್ಪಡ ಬಡಗಿ ಮಕ್ಕಳ ತಿಕಾ ಕೆತ್ತಿದ (Priv.). See Prvs. s. ಬಿತ್ತು 1, ಮಟ್ಟಿ; Bh. 3, 19, 38; J. 23, 88.

ಕೆತ್ತೆ kēttē. A chip, a paring (My.; Tu.; M. ಚೆತ್ತು).

ಕೆತ್ತೆ kēttē. = ಕೆತ್ತನೆ. (My.). — ಕೆತ್ತೆ ಸರವಣಿ. = ಕೆತ್ತೆಗಿಸರವಣಿ. (My.).

ಕೆಡಕು kēḍaku. To stir (v. t.); to scratch, as fowls; to stir up, to dig up or loosen earth (My.; Tē. ಕೆಲಕು).

ಕೆಡಾರಿ kēḍari. 1. = ಕೆಡದು 1, etc. P. p. ಕೆಡದು. See Rāv. 5, after 120; Rāghc. 17, 68; J. 3, 27; 10, 50; ಸೇವ. 1, after 79; 2, 2; 2, after 42. ಅತಿಗಾಳಿಯೋ ಕೆಡವರ್ ಹನಿ (ತೇಕರ Mr. 44); ಅನೆಯ ಕರವಿ ಕೆಡವರ್ ಸಣ್ಣ ಹನಿ (ವಮಫು 156). See ಕಡಿಗಡೆ.

ಕೆಡಾರಿ kēḍari. 2. = ಕೆಡದು 2. — ಕೆಡಗಿಡಿ. -ಕಡಿ. Scattering sparks (J. 8, 47). — ಕೆಡವಲೆ. -ತಲೆ. A dishevelled head of hair (My.). — ಕೆಡಗೂದಲೆ. -ಕೂದಲೆ. Dishevelled hair (My.; B. 5, 12).

ಕೆಡಾರಿ kēḍari. She whose (hair) is dishevelled. See ತಲೆಗಡೆ.

ಕೆಡಾರಿಕೆ kēḍarikē. The state of being dishevelled (Rām. 6, 19, 16).

ಕೆಡಮಿ kēḍami. 1. = ಕೆಡದು 1, ಸಿಬ್ಬು; ಚದರು, etc.; (ಚಲ್ಲು, etc.). To scatter (v. i.), to be scattered about; to be dishevelled; to disperse (v. i.); —

to scatter or throw or toss about; to swing about; to expand, as wings; to scratch, as fowls, dogs, etc.; to paw (ಎಕೀರ್ಫ Smd. Dh.; C.; T. ಚೆದು, ಚೆದುರು, ಚೆನ್ನು; M. ಚೆದು, ಚೆನ್ನು, ಚೆನ್ನು; T. ಚೆದುರು, ಚೆದುರು). P. p. ಕೆದರು. ಕೆದರುವ ಕಂಟಲ್ದಿನ್ ಅದು ಸರೋವರಂ ಕುಟಕಲಂ (Smd. 272). ಗಾಳಿಯಂ ಕೆದರುದ ಹನಿ (ಸೀಕರ Hk.). ವಾಯುವತದ್ವಂ ಕೆದರುದ ಜಲಕಣಂಗಳು (ತೀಕರ Nr.). ಕೆದರುದದು (ವ್ಯಕ್ತ, ಅವಗುಣ, ಅಕುಲ Si. 372). ಸುತ್ತ ಕೆದರುವ ಚಾಮರ (ಪ್ರಕೀರ್ಫ Mr. 265). ಕೆದರುದರ್ ಕಡಿಯ ಉಲುಬೆಗೆ (J. 8, 38). ಸಾರಿಗಾಮವನು ಕೆದರುದರು (Bh. 2, 13, 49). ಇದೆ ಪನ್ನಿ ಕೆದರುದ ನಲಂ! (J. 28, 44). See Abh. P. 3, 116; 4, 27; 5, 89; 9, 32, 47; Bp. 18, 46; 21, 16; 22, 14; 47, 14; 50, 79; Bh. 1, 6, 3; 2, 13, 52; 3, 13, 21, 23; J. 8, 35; 13, 47; 17, 4; 22, 17; 32, 43; Rā. 4, after 14; 6, after 11; B. 3, 42, 75; 5, 253; Si. 392; ಕಾಲ, ಗದಗಿದದು, ಗುಳು, ತನಿ, ಪೊದೆ, ಬಲಿ, ಮನಂ, ಮಯ್.

ಕೆದರು kēdaru. 2. = ಕೆದರ್ 2. The state of being scattered, etc. See ತನಗಿದದು. — ಕೆದರುಮಾಸ. Dishevelled whiskers (Bp. 46, 57; 58, 49).

ಕೆನ್ ಕೆನ್. = ಕೆಂ (ಕೆಂ), etc. Redness. — ಕೆನ್ಟ. A red sash (Rā. 13, 70). — ಕೆನ್ನನ. Red cattle (My.). — ಕೆನ್ದಲಿ. A red head. ಕೆನ್ದಲಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹುಡು (ವರ್ತಕ Si. 406). ಕೆನ್ದಲಿ ಹಕ್ಕಿ (ವರ್ತಕ 178). — ಕೆನ್ದಲಿಗ. A quail (ವರ್ತಕ Nr.). — ಕೆನ್ದಲಿ. -ತಳ. (Smd. 386; Kk. 98). A red bottom, etc. (Abh. P. 8, 42; 5, 53). 2, -ದಳ (ದಲ), a red leaf (J. 15, 10). — ಕೆನ್ದಲಿ. -ತಳಿ. (Smd. 193). = ಚೆ. Red young leaves (ಪಲ್ಲವ, etc. Nr.; ಪಲ್ಲವ Mr. 120). See Smd. 81, 216, 289; Abh. P. 11, 118. — ಕೆನ್ದಲಿ. -ತಾವರೆ. = ಚೆ. The red lotus; the red water-lily (ಕೋಕನದ Hk.; ಕಲವು, ಕೋಕನದ Nu. 17). See Ūpr. 7, after 92; Abh. P. 5, 58. — ಕೆನ್ದಲಿ. -ಪೂ. A flower of the red lotus, etc. (Abh. P. 5, 89). — ಕೆನ್ದಲಿ. -ಪುಟ. = ಚೆ. A red lip (J. 18, 20). — ಕೆನ್ದಲಿ. -ಬು. Red dust (Bp. 61, 11; J. 4, 30; 20, 36; 22, 5). — ಕೆನ್ದಲಿ. = ಕೆನ್ದಲಿ. (J. 12, 7). — ಕೆನ್ದಲಿ. = ಕೆನ್ದಲಿ. ಕೆನ್ದಲಿಯುನ್ದ ಗಸಂ ಕೆನ್ದಲಿದು (Smd. 177). — ಕೆನ್ದಲಿ. A red tongue (J. 28, 46). — ಕೆನ್ದಲಿ. Red water: blood (ರಕ್ತ Kk. 40; ರಗುತ, ನೆತ್ತರು, ಶ್ವೇತಕೆತ Smd. 44; ಸೆವ. 4, 22; J. 4, 35; 12, 31; 14, 15). — ಕೆನ್ದಲಿ. = ಚೆ. A trailing herb, Indigofera enneaphylla L. (St. & Pl.). — ಕೆನ್ದಲಿ. = ಚೆ. Crimson blood (Abh. P. 13, 47, 128). — ಕೆನ್ದಲಿ. = ಚೆ. The red-flowered water-lily, Nymphaea lotus L. (St. & Pl.). — ಕೆನ್ದಲಿ. Red soil (My.).

ಕೆನೆ kēnē. 1. Beauty, elegance, loveliness (ಅನು, ಹಸ, ರೀಸು, ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, ಚೊಕ್ಕ, ರಯ್ಯ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; Smd. 100; cf. ಚೆನ್ 2, ಕೆಯ್ 4).

ಕೆನೆ kēnē. 2. The cream of milk (ಕ್ಷೀರಭೇದ Smd. 100; C.; cf. ಕೆನೆ, etc. P.). ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ತಿಳಿಯಾದ ಕೆನೆ (ಮಸ್ತು Si. 316). See J. 6, 6; Si. 315. — ಕೆನೆಗಂಜ. The scum of boiled rice. ಬೋಜನದ ಕೆನೆಗಂಜ (ಮಾಸರ, ಅಚಾಮ, ನಿಸ್ತಾಪ, ಭಕ್ತ ಸಮುದ್ಭವಮಸ್ತು Si. 315, only Si.). — ಕೆನೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Cream to set (Bp. 14, 9; My.). — ಕೆನೆಮೊಸರು. Creamy curds (C.; ಪಿಚ್ಚಲ, ಎಜಲ G.). — ಕೆನೆವಾರ್. -ಹಾರ್. Milk on the surface of which cream has formed (J. 1, 7).

ಕೆನ್ದಲಿ kēndālī. (Tbbh. of ಕೇನಾರ). The temples (My.; M. ಚೆನ್ನಿ; cf. ಕೆನ್ನಿ).

ಕೆನ್ದು kēndu. 1. Redness (C.; B. 3, 74). ಕೆನ್ದು ಎತ್ತು (C.). ಕೆನ್ದುರಳಿ (My.). ಕೆನ್ದು ಕಡಿ (My.).

ಕೆನ್ದು kēndu. 2. To lean on or upon (? ನೆಮ್ಮು C. I, 44, o. r. ಒಮ್ಮು).

ಕೆನ್ನ ಕೆನ್ನ. Excessiveness. ಕೆನ್ನಂ (Smd. 110), excessively, exceedingly; further (ಅಧಿಕ Smd. 391; ವೆಗ್ಗವಾಗಿ 295 Cm.; ಅಧಿಕ C. I, 32, Smd. 58; M. ಚೆನ್ನು, T. ಚೆನ್ನು, P. p. of ಚೆರ್ = Kan. ಸರ್, having passed on; T. ಚೆಮ್ಮು; redness; straightness; greatness; cf. ಕೆಯ್ 5 P).

ಕೆನ್ನ ಕೆನ್ನ. = ಕೆನ್ನ 2. The (upper) cheek (ಕೆಕ್ಕಿ Smd. II; ಕದಪು, ಕೆಕ್ಕಿ, ಗಲ್ಲ Smd. 71; Kk. 79; ಗಡ್ಡ, ಕಪೋಲ Si. 213; C.; Tu. ಕೆಪ್ಪೆ; M. ಕವರ್, ಕೆಕ್ಕಿ, ಕೆನ್ನಿ, ಕೊನ್ನಿ, ಕೊಮೆ, ಕೊವದು, ಕೋಡು, ಚೆನ್ನ, ಚೆಪ್ಪಿ, ಚೆಕ್ಕಿ; T. ಕನ್ನ, ಕೋದನ್ನಿ; see ಕೆಕ್ಕಿ). ಕೆನ್ನಿಗ ಮೇಲ್ಬಾಗವಾ ಒಮ್ಮಾಗವಾ (ಹನು Si. 213). ಅನೆಯ ಕೆನ್ನಿ (ಗಡ್ಡ, ಕಟ 269). See J. 4, 42; 7, 54.

ಕೆಪ್ಪು kēppu. Deafness (My.; Tu.; cf. ಕವದು). — ಕೆಪ್ಪ. -ಅ 3. A deaf man (My.); a term of abuse, the meaning of which is unknown (S. Mhr.). — ಕೆಪ್ಪಿ. A deaf woman (My.).

ಕೆಬ್ಬಿ kēbbi. 1. Redness (of soil, My.).

ಕೆಬ್ಬಿ kēbbi. 2. (= ಸಿಪ್ಪೆ). See Prv. s. ಬೊಡ್ಡದಾಯಿ.

ಕೆಮ್ ಕೆಮ್. = ಕೆನ್, etc. Redness. — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. (Smd. 216). Red cloth. 2, redness (of soil, My.). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. Red colour (ಕೆಸುವಣ್ಣ Kk. 25; Smd. 69; My.). — ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ. -ಪತ್ತಿ. The cotton shrub, which bears red flowers (T. ಚೆಮ್ಮು ರುತ್ತಿ; R.). 2, = ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿ, ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ No. 1, ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿ, a kind of red paddy (My.; see Mr. s. ನೆಲ್ಲ). — ಕೆಮ್ಮರ. = ಕೆಮ್ಮರವು. (My.). — ಕೆಮ್ಮರಲ. -ವರಲ. The red pebble: a ruby (ರನ್ನ ವರಲ, ಕೆಸುಗಲ, ಕುರುವನ್ನ Smd. 68; Kk. 47; Rā. 4, after 14; ಸೆವ. 1, 45; 1, after 79; 2, after 42). — ಕೆಮ್ಮರವು. -ವರವು. = ವರವು, spreading). = ಕೆಂಜೇಯಿ, ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ No. 2. A red eruption on children (in the form of a scorpion, from bodily heat (My.). — ಕೆಮ್ಮರು. = ಕೆಮ್ಮರವು. (My.). — ಕೆಮ್ಮಲಿ. -ಪಲಿ. A red shield (Abh. P. 13, 54). — ಕೆಮ್ಮವ. -ವವ. Red coral (J. 6, 6). — ಕೆಮ್ಮದಿಯಿ. -ಪದಿಯಿ. A red flag (Rā. 13, 75). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. N. of a place (Bp. 9, 42; 38, 57; 57, 31, 51, 54). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣುಗೇರಿ. -ಪಾಣ್ಣುಗೇರಿ. A row of red beds (J. 10, 50). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. (Smd. 216). Purple sunshine. ಬಯ್ಯನ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ ಎಳಸಲ್ ಎಳದುವು ಅತ್ತ ಮತರುಗಲ್ (297). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. -ಪುಣ್ಣ. (ಕನ್ನ ಗೋವ ಸೆ.). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. = ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. (My.). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. = ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. (My.). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. A finger of which the nail is coloured with a red dye (Rā. 13, after 59). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. Red light or lustre (Rā. 4, after 14; 5, after 19; 12, 42; 13, after 59). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. -ಪೊಣ್ಣ. Red lustre (ಸೆವ. 3, after 35; J. 10, 50). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. -ಪೊಣ್ಣ. A red, fiery smoke (Bp. 58, 59). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. -ಪೊಣ್ಣ. A red stream (J. 23, 36; 30, 8). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. -ಪೊಣ್ಣ. To carry redness: to become red. ಕಾಸಿದ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ ರೋಹಂ (Bp. 60, 39). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. -ಪೊಣ್ಣ. Red lustre (Abh. P. 1, after 71; Rā. 7, after 17; ಸೆವ. 1, after 72). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. = ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ, ಚೆಮ್ಮಣ್ಣ, q. v. ನೆಬಲು ಅಡಿ ದರೆ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ ಪುಕ್ಕ ತಡಿ ಕೊಣ್ಣಿತು (Prv.). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. A red kind of maṭṭi (S. Mhr.). — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. (Smd. 193). ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. A kind of red earth used for painting walls, etc. (C.; B. 3, 57; Si. 100). See Prv. s. ಛಾಣ. — ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ. A red fish

(Rév. 1, 100). — ಕೆಮ್ಮಾನೆ. Red whiskers (C. Bp. 47, 14). — ಕೆಮ್ಮೋಡಿ. A red billock (G. 152). — ಕೆಮ್ಮೋಡಿ. A fair countenance (My.).

ಕೆಮ್ಮಗೆ kēmpu-agē4. Redly; redness; red (C.). ಕೆಮ್ಮಗೆ ಕಾದ ಕುದವು (B. 2, 12). ಕೇಸರದ ಎದಿಗಳೂ ಕೆಮ್ಮಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (3, 106).

ಕೆಮ್ಮನೆ kēmpu-anē1 or 2. = ಕೆಮ್ಮನೆ. (ಕಸು, ಅರುಣ Ūt. II, 4; My.).

ಕೆಮ್ಮಾನೆ kēmpu-ānē4. = ಕೆಮ್ಮನೆ. (My.).

ಕೆಮ್ಮು kēmpu. (Śmd. 248). Redness; red colour (ಅರುಣ, ತೋಣ, ರಕ್ತ, etc. Hlā.; ಕಸು Ūt. I, 57; ಪ್ರವಾಲ, ಅರುಣ Nn. 7; ಲಲಾಮು 26; ಕೀಲಾಲ, ಲೋಹಿತ 54; ಚನ್ನ, ಅರುಣ 69; ವರಾಗ, ಅರುಣ 113; ತಾಮ್ರ Ūs.; C.; Tē., T., M.); a ruby (ವದಲಾಗ, etc., ಕೆಮ್ಮುಕಲ್ಲು Si. 331; My.; T., Tē., M.). ಕೆನ್ನಲಿ ಯನ್ನಾಗಸಂ ಕೆಮ್ಮಾದುದು (Śmd. 177). ಕೆಮ್ಮು ಹಸುರು ಅಷ್ಟದು (ಧೂಮ್ರ, ಧೂಮಲ Hlā.). ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಕೆಮ್ಮು (ಧೂಮ್ರ Nr.). ಕೆಮ್ಮು ಪು ಕಾಲ ಮೊಗಂಗಳಿಂ ರಾಜಹಂಸೆಗಳ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಬಿಳುಪು ಕೆಮ್ಮು ಬೆರಸಿದುದು (ಶ್ರೀತರತ್ತ, ಪಾಟಲ); ಕೆಮ್ಮು ಬೆರಸಿದ ಅರಸ ನುಣ್ಣು (ಪಿಂಗ, ಪಿತಂಗ, ಕಪಿಲ, etc.); ಕೆಮ್ಮಿನ ಗೋರಬೆ (ಕುರವಳ); ನುಗ್ಗೆ ಕೆಮ್ಮುದೊಡೆ ಮಧುತಿಗ್ಗು ಎಸಸುಗು; ಕೆಮ್ಮಿನ ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ (ಕುರವಳ Nr.). ಕೆಮ್ಮುಗೂಡಿದ ಹಸರು (ಧೂಮ್ರ, ಧೂಮಲ Mr. 443). ಕೆಮ್ಮಿನ ಅದಾವೆ (Bp. 22, 55). ಕೆಮ್ಮು ಗಿಳಿ (Ūb. 137). ಕೆಮ್ಮು ಕಬ್ಬು (101). ತೋಳಗಳು ಕೆಮ್ಮಿನ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 85). See Bp. 4, 7; Rév. 2, 47; 13, 45; 14, after 5; Rām. 6, 13, 4, 6; Bh. 1, 5, 8; J. 2, 65; 3, 11; 4, 36; 7, 58; 8, 46; 10, 51; 17, 21; ಎಣ್ಣೆಗೆಮ್ಮು, ಎಳೆ, ಕಡು, ಕವಿಲ, ನಸು, ಬೆಳರ್, ಸಂಜೆ, ಹಸರು. — ಕೆಮ್ಮುರಗು. — ಅರಗು. (ರಾಕ್ಷಿ, ಜತು, ಅಲಕ್ರ, etc., Si. 226; My.). ಕೆಮ್ಮುರಗಿನ ಗಿಡ (ಕ್ರಮುಕ, ರಾಕ್ಷಾಪ್ರಸಾದನ 131). — ಕೆಮ್ಮುಕಳಗು. ಕೆಮ್ಮುಕಳಗಿನ ಮರ, the Indian oak tree, *Barringtonia acutangula* Gaert. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಕಳಗಿಲೆ. = ಜಿಂಗಗಿಲಿ, q. v. (G.; My.). — ಕೆಮ್ಮುಕಲ್ಲು. A ruby (ಶೋಣರತ್ನ, etc. Si. 331; My.). — ಕೆಮ್ಮುಕುಣ್ಣಾಲಗಿಡ. A medicinal shrub or small tree, *Gomphia angustifolia* Vahl. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಕೂವೆ. A kind of wild arrow-root, *Curcuma leucorrhiza* Roxb. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಗಣಜಿಲೆ. A diffuse, prostrate herb, *Trianthema decandra* L. (Z.). — ಕೆಮ್ಮುಗಡದು. — ಕಡದು. Redness to become dim or to fade (J. 10, 50). — ಕೆಮ್ಮುಗೋರಬೆ. A species of *Barleria* with yellow blossoms (ಪೀತ, ಸಹಜಂ Mr. 124; ಕುರವಳ G.). — ಕೆಮ್ಮುಜೇರು. A red scorpion (Si. 171; My.). — ಕೆಮ್ಮುಜಮ್ಮುನೇಡಿಲು. The tree *Eugenia malaccensis* L. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಜಾಲಾರೀ ಗಿಡ. (ಕ್ರಮುಕ, ರಾಕ್ಷಾಪ್ರಸಾದನ, etc. Si. 131). — ಕೆಮ್ಮುತಾವರೆ. = ಕೆಮ್ಮುದಾವರೆ. ಕೆಮ್ಮುತಾವರೆ ಬಣ್ಣ (ಕೋಕನದಚ್ಚೆನಿ Si. 51). — ಕೆಮ್ಮುತುಮ್ಮು. A wasp (ಗನ್ನೇಲಿಲಿ, ವರಬೆ Si. 176). — ಕೆಮ್ಮುತೋಡ್ಡೆ ಗಿಡ. (ತುಣ್ಣಿಕೇರಿ, ರಕ್ತಫಲೆ, ಬಿಟ್ಟಿಕೆ, ಪೀಲುವರ್ಣಿ Si. 156). — ಕೆಮ್ಮುದಾವರೆ. — ತಾವರೆ. The red lotus, etc. (ಅರುಣಾಬ್ಬ, ಕೋಕನದ Mr. 419). — ಕೆಮ್ಮು ದೋರು. — ತೋರು. To appear red. ಕಾಲ ಮೊಗಂ ಕೆಮ್ಮುದೋವೆ ರಾಜಮರಾಲಂ (Mr. 173). — ಕೆಮ್ಮುನೆಲ. Red soil (C.). — ಕೆಮ್ಮುನೆಲಗುಮ್ಮಳ. A water-plant, *Polygonum glabrum* Willd. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುನೆಲ್ಲ. (ಪ್ರೀಟ, ಪಾಟಲ, etc. Si. 304; My.). — ಕೆಮ್ಮುಪಾಟಲೀ ಬಳೆ. A red glass bracelet (My.). — ಕೆಮ್ಮುಬಂಗಡಬಳ್ಳಿ. The creeping plant *Ipomaea biloba* Forsk. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಬಟ್ಟಿ. Red cloth (Si. 187). — ಕೆಮ್ಮುಬಣ್ಣ. Red colour (C.; ಲೋಹಿತ, ರಕ್ತ, etc. Si. 51). — ಕೆಮ್ಮುಬಸಳೆ. The vegetable *Basella rubra* L.

(St. & Pl.; S. Mhr.). — ಕೆಮ್ಮುದಾದಿ. A red plantain (ಪೊಮ್ಮದಿ G.). — ಕೆಮ್ಮುಬೂರಗದ ಮರ. A kind of silk-cotton tree, *Bombax malabaricum* D. C. (St. & Pl.; ರೋಷನ, ಕೂಟತಾ ಲಿಲಿ Si.). — ಕೆಮ್ಮುಮುತ್ತಿ. (ನದೀಸರ್ಪ, ಎರತರು, etc. Si. 132). — ಕೆಮ್ಮುಮನ್ನಾರ. The ornamental tree *Bauhinia variegata* L. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಮಲೆ. A hill in the Western Ghats (My.). — ಕೆಮ್ಮುಮಾನು. (ರೋಹಿತ Si. 87). — ಕೆಮ್ಮು ಮಾನೆ. Red whiskers (Bp. 20, 11). — ಕೆಮ್ಮುರತ್ನ. (ವೂಡೆಕ್ಕ G.; My.). — ಕೆಮ್ಮುಲಾವಗ. The rock bush-quail, *Perdula argoondah* (My.). — ಕೆಮ್ಮುಹುಲಿಗಿಡ. A small shrub, *Phyllanthus rhamnoides* Retz. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಮೊದಿ. A stream coming from the ಕೆಮ್ಮುಮಲೆ and joining the Kāvēri (My.). — ಕೆಮ್ಮೋಲೆ. — ಒಲೆ. An ear-ring in which a ruby is set (My.).

ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ kēmbatti. See s. ಕೆಮ್ಮ.

ಕೆಮ್ಮಲು kēmbalu. = ಕೆಮ್ಮಲು. (My.).

ಕೆಮ್ಮಾರ kēmbāra. = ಕೆಮ್ಮಾರೆ, etc. The redness of evening (T. ಚೆಮ್ಮಾನಿ, ಚೆಮ್ಮಾನಿ). ಕಾರ್ಪುಗಿಲಿ ಕೆಮ್ಮಾರದ ಬಣ್ಣ (ಧೂಮ್ರ, ಧೂಮಲ Si. 52). ಕೆಮ್ಮಾರದ ಬತ್ತ (ಆಶು, ಪ್ರೀಟ, ಪಾಟಲ, ಕೆಮ್ಮುನೆಲ್ಲ 304; My.). 2, = ಕೆಮ್ಮರಪು s. ಕೆಮ್ಮ. (My.).

ಕೆಮ್ಮಾರೆ kēmbārē. = ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ No. 2 s. ಕೆಮ್ಮ. (My.).

ಕೆಮ್ಮಾನೆ kēmmanē. Uselessly, causelessly, for nothing, etc. (ಸುಮ್ಮನೆ Ūt. II, 79; Abh. P. 7, 149; 8, 59). ಕೆಮ್ಮಾನೆ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರ್ಪುದೇ? (Śmd. 112). ಕೆಮ್ಮಾನೆ ಈ ಮಿತ್ರನ ತೇಜಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡರ್ ಅದೆಂ (Rév. 6, 4). ತನುಭವನಿಲ್ಲದ ಮನೆ ಕೆಮ್ಮಾನೆ (V. 14, 87).

ಕೆಮ್ಮಲು kēmmalu. = ಕೆಮ್ಮಲು, ಕೆಮ್ಮುಲು, = ಕೆಮ್ಮು 2, q. v. (My.).

ಕೆಮ್ಮಿಸು kēmmisu. To cause to cough (C.).

ಕೆಮ್ಮು kēmmu. 1. To cough (ಕಾಸ Śmd. Dh.; C.; T. ಚರುಮು; M. ಚುಮು).

ಕೆಮ್ಮು kēmmu. 2. Coughing; a cough (ಕ್ಷವಘು, ಕಾಸ Nr., Hlā., Mr. 387; C.; ಉದ್ವಾಹ Si. 400). ಫಲವಾಯಿತು ತೀರ್ಪಯಾತ್ತಲಿ ಮಲವಸರ್ಜನೆ ಕೆಮ್ಮು ಉಬ್ಬಿಸ etc. (Jñs. 22, 31). ಕೆಮ್ಮಿನಿನ್ನ ಹೂಸು ಮಡಿಸಿದ (Prv.).

ಕೆಮ್ಮುಲು kēmmulu. = ಕೆಮ್ಮಲು, etc. (ಕಾಸ Si. 200; My.; T. ಚರುಮಾರು).

ಕೆಮ್ಮುಹ kēmmuha. Coughing (ಎಕ್ಕಾಕ Nr.).

ಕೆಯ kēy. 1. = ಕಯ 1, q. v.

ಕೆಯ kēy. 2. = ಕಯ 2, ಕೆಯ 2, ಕೆಯ, etc. (To handle); to perform, to do, to make, to work (Tē., T., M. ಚಯ; Tē. also ಚೆ). ದ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ ಹೊಲ್ಲ ಕೆಯ್ಯದು (ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಅವಧ್ಯ Hlā.). ದ್ರಾಹ್ಮಣಿಗ್ಗೆ ಬಳ್ಳಿ ಕೆಯ್ಯದು (ಪ್ರಾಣ್ಯ, ಪ್ರಾಣ್ಯೋಹಿತ Hlā.). 2, to be serviceable; to be fit. ನಿನಗೆ ಈವುದನ್ ಎನ್ ನುಡಿದನೊ? ಎ, ಅದು ಕೆಯ್ಯದು! (Śmd. 68). See ಅಪ್ಪ ಕೆಯ, ಇಮ್ಮು, ಇದಿ, ಎಮ್ಮು, ಬಳೆ, ಕಡು, ಕೆಯ್ಯು, ಬದಿ, ಬೆಸ, ಬೇಸ.

ಕೆಯ kēy. 3. = ಕಯ 3, etc., ಕೆಯ್ಯ 1, ಕೈ 1, ಕೈಯ್ಯ, ಕೈಯ್ಯ (Śmd. 58). The hand; the fore-arm (ಪ್ರ Nn. 19; ಕರ, etc. Mr. 322, 507; ತಳ, ತಲ Kk. 32; Śm. 70; C.). 2, an elephant's trunk (C.). 3, the branch of a tree (ಕೋಡು, ಮರಗೊಮ್ಮು Śm. 24; Kk. 19; My.).

4, a staff, a pole; a handle; a key (My.; see ಮರಗಯ). 5, means, instrumentality (e.g. Bp. 4, 61; 13, 16; 40, 11; 52, 7; 55, 45; 61, 76; B. 2, 41). 6, handiness, smallness. (Tu. ಕೈ; T. ಕೈ; M. ಕಯ್, ಕೈ; Tē. ಕಯ, ಕಯ್, ಕೈ, ಚಟ್ಟು, ಚಟ್ಟಿ, ಚಯ, ಚಯ್, ಚೇ, ಚೇಯ). ಕೆಯ್ಯ ಕಂಕರಿ (Smd. 84, o. r. ಕಯ್- Mdb.). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯ ಮುತ್ತುದಂ (145, o. r. ಕ-). ಕೆಯ್ಯ (B. 2, 37). ಕೆಯ್ಯ (J. 3, 21). ಕೆಯ್ಯ ಕಾಲ ರಾಲ್ದವನು (ವಾಮನ Hlā., orig. ಕ-). ಕೆಯ್ಯ ಕಾಲ ಎಲ್ಲ (ನಲಕ Hlā., orig. ಕ-). ಕೆಯ್ಯ ಕಪ್ಪ (ಕಪ್ಪ); ಹಗಲು ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಬಿಡವೆದವನು (ಪುರಸ್ಕೃತ); ಅನೆಯ ಕೆಯ್ಯನ ಸುರಿಯುವ ಶೀಕರವ (ಕರಶೀಕರ, ವಮಧು Nr.). ಕೆಯ್ಯ ಬಗವೆ (ಅಂಜುಳ Nn. 107). ಸುರಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದು ಕೆಯ್ಯಂ ಬದ ದ ದಾರದು (ಅಮುಕ್ತ Hlā., orig. ಕ-); ಅನೆಯ ಕೆಯ್ಯ ತುನ್ಬುರ್ ನ (ವಮಧು, etc. Hlā.). ಅನೆಯ ಕೆಯ್ಯ (ಶುಕ್ಲ Hlā.; ಇಪಹಸ್ತ Nn. 131). ಕೆಯ್ಯ ತೋಡಿಸಿ ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಡ್ತ ಹಾಗೆ (Priv.). See Abh. P. 13, 66; Bp. 34, 36; 43, 32; 46, 58; Bh. 2, 13, 47; Rā. 5, 39, 118; 8, 124; 10, after 1; 10, after 7; 13, 72; J. 30, 49; Dp. 172, 1; Si. 198, 209, 210, 212; ಅಗಯ್, ಮುಂಗಯ್, ಮೇಗಯ್, ಮೋಕಯ್, etc.—ಕೆಯ್ಯಟ್ಟು. A kind of ornamental bracelet (My.).—ಕೆಯ್ಯರಣ. Medical treatment known to every body, well-known medical treatment (My.; Bh. 1, 6, 14).—ಕೆಯ್ಯಪ್ಪ. = ಕೆಯ್ಯಲಸ. (My.).—ಕೆಯ್ಯದ. To go beyond the hand, etc. (ಅಸಕದಿ Ct. II, 11).—ಕೆಯ್ಯಗದ. A note of hand, a bond (My.).—ಕೆಯ್ಯಲು. Hands and feet; feet and all. ಕೆಯ್ಯಲು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳು, to make obeisance (C.; B. 4, 138). ಕೆಯ್ಯಲು ಬೀದಿ, to fall to one's feet (C.; B. 4, 75, 109). ಕೆಯ್ಯಲು ಹೋಗು, to lose the power of motion (C.; B. 2, 47).—ಕೆಯ್ಯಲ್ಲದೆ. -ವದೆ. To get hands and feet (Bp. 58, 48).—ಕೆಯ್ಯಲಗ. Close fight, wrestling (ನಿಯುಡ್, ದಾಹುಯುಡ್ Si. 294).—ಕೆಯ್ಯುಂಚಿ. A small brush (My.).—ಕೆಯ್ಯುಲಿ. = ಕೆಯ್ಯಲಿ. Working with one's own hand as a day-labourer (S. Mhr.).—ಕೆಯ್ಯಲಿರಾದಿ. A day-labourer (Bp. 29, 13).—ಕೆಯ್ಯುಸು. A child that is still to be carried (My.).—ಕೆಯ್ಯಯ್. rep. (Bp. 33, 12, 19; 61, 19).—ಕೆಯ್ಯಲಸ. Work done with one's own hand (C.); work performed by the hand (C.). ಕೆಯ್ಯಲಸದವ, a man employed in manual occupation (C.).—ಕೆಯ್ಯಲೆ. Under (another's) control or authority; the state of being at (another's) disposition (C.). ಕೆಯ್ಯಲಗಿನ ಅಳುಮಕ್ಕಳು (B. 4, 34). ಕೆಯ್ಯಲಗಿನವ, a man entirely at (another's) disposition (4, 72; 5, 206, 215; ಕೆಯ್ಯಲಗು G.). ಕೆಯ್ಯಲಗಿನವಳು (B. 5, 285).—ಕೆಯ್ಯಿಡಲಿ. = ಕೆಯ್ಯಿಡಲಿ. A small axe (My.).—ಕೆಯ್ಯಿಡು. To deceive (My.; cf. ಕೆಯ್ಯಿಡು).—ಕೆಯ್ಯಿಡ್. -ಳ್ಳು. = ಕೆಯ್ಯಿಡ್. To take; to seize; to receive, to obtain; to begin, to undertake; to make one's own, to accept, to adopt; to assent; to take notice of, to mind (ಸ್ವೀಕಾರ Smd. Dh.; ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಅಂಗೀಕರಿಸು Smd. 4; ಬಡಮ್ಪುಡು 95 Cm.; ಕರಿಜು Ct. I, 69). ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ತೀಲ ಕೆಯ್ಯಿಡ್ತಲು (Priv.). See Smd. 219, 288, 292; Grj. 10, 114; Bp. 2, 55; 4, 61; 13, 16; 21, 7; 22, 52, 64; 23, 3; 25, 39; 27, 55; 30, 9; 37, 55; 39, 50; 41, 20; 45, 15; 47, 10, 68; 50, 13; 53, 36; 55, 2; 56, 28; 58, 45, 47; 59, 15; 60, 2, 33; Bh. 1, 8, 78; Rā. 6, after 11; 13, 70; Sā. 4, after 17; J. 1, 2; 8, 3, 31; 28, 53; 29, 40; Č. Bp. 42, 25; 47, 5; B. 5, 212. 2, to become held, to obtain, etc. (ಸ್ವೀಕಾರವಾಗು Smd. 242 Cm.).—ಕೆಯ್ಯಿಳಿಸು. = ಕೆಯ್ಯಿಳಿಸು. To cause to be acceptable; to

hand; to cause to make one's own, etc. ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸಿ, ಮುಗ್ಧಿಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಯಿಳಿಸುವನೆ (Smd. 84 Mdb.). See Abh. P. 11, 21.—ಕೆಯ್ಯಿಳಿಸು. Seizing, etc. ಕೆಯ್ಯಿಳಿಸು (ಅಪ್ರಾಪ್ತ, ಅಸ್ಥಿತ Mr. 459, o. r. ಕಯ್).—ಕೆಯ್ಯಿಳಿಕ್ಕು. rep. (Bp. 58, 69).—ಕೆಯ್ಯಿಳಲು. A walking-stick (C.).—ಕೆಯ್ಯಿಳಲ. Hand-stocks (My.).—ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To close or grapple with (Bp. 8, 56). 2, to happen, to originate (Bh. 1, 8, 6).—ಕೆಯ್ಯಿಡ. -ಕಡ. A temporary loan of articles or money without bond or interest (C.; B. 3, 78, 93; 5, 159; ಎರವು, ಪರ್ಯುಷಂಚನ G.). ಕೆಯ್ಯಿಡ ತೀರಿಸು, to clear off or return a loan (B. 5, 222).—ಕೆಯ್ಯಿಡಿ. A small pot (ಕರಗಲನ್ನಿಕೆ Mr. 211; My.).—ಕೆಯ್ಯಿಡೆ. -ಕಡೆ. To churn or stir about with the hand. ಮೊಸರು ಕೆಯ್ಯಿಡದು ಮಾಡಿದ ಮಜ್ಜೆಗೆ (ರಸಾಲ, ಮಾರ್ಚಿಕೆ Si. 313).—ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. A purse or bundle of money for one's own use (C.; B. 5, 288; ಕೂಡ ಹಾಕಿದ ಹಣ G.).—ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟೆ. A bell that is rung with the hand (Bp. 44, 41, 50; My.).—ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟ ಕೆಲಸ. -ಕಟ್ಟು. Work which is known to a person or to which a person is accustomed (My.).—ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. To go beyond; to become excessive; to proceed from; to make an outset (ಅತಿಕ್ರಮಣ Smd. Dh.; Kk. 73; Sā. 44). See Abh. P. 5, 125; 6, 49; 9, 42; 13, 102; Grj. 2, after 106; Rā. 3, 102; 5, 99; 13, after 87; Sā. 1, 48.—ಕೆಯ್ಯಿತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A small knife (J. 26, 51; My.; Tē. ಚೇಕತ್ತಿ).—ಕೆಯ್ಯಿದಕ. -ಕದಕ. A male pilferer (S. Mhr.).—ಕೆಯ್ಯಿದಕತನ. -ಕದಕತನ. Pilferer (S. Mhr.).—ಕೆಯ್ಯಿದಕಿ. -ಕದಿಕ. A female pilferer (S. Mhr.).—ಕೆಯ್ಯಿದಕಿ. -ಕದಿ. To go beyond; to become excessive (ಅತಿಕ್ರಮಣ Smd. Dh.; Abh. P. 9, after 158).—ಕೆಯ್ಯಿದಿಕೆ. -ಕಾದಿಕೆ. A present given with the hand (J. 21, 57; 29, 44).—ಕೆಯ್ಯಿಡ್ಕೆ. -ಕಾಡ್ಕೆ. = ಕೆಯ್ಯಿದಿಕೆ. ಕೆಯ್ಯಿಡ್ಕೆಗೆಯ್, to make a present (Sā. 1, 84).—ಕೆಯ್ಯಿಯ. -ಕಾಯ. To guard or restrain one's hand from retaliation (S. Mhr.). 2, to protect, etc. (ಸಂರಕ್ಷಣ Smd. Dh.; J. 25, 21; Bhāgavata 10, 13, 1).—ಕೆಯ್ಯಿದಿ. -ಕಾದಿ. A clever man (My.).—ಕೆಯ್ಯಿದಿಕೆ. -ಕಾದಿಕೆ. The arts of industry, manufacture (B. 4, 142, 143, 159, 204; My.).—ಕೆಯ್ಯಿಕ್ಕು. = ಕೆಯ್ಯುಕ್ಕು. (My.).—ಕೆಯ್ಯಿಟಕ. -ಕುಟಕ. A help-mate (S. Mhr., rare). ಕೆಯ್ಯಿಟಕಾಗೋಣ (ಅನುಬಂಧ G.).—ಕೆಯ್ಯಿದಿತೆ. -ಕುಡಿತೆ. The cavity formed by putting the hands side by side, hollowing the palms (Rām. 5, 9, 28; V. 4, 85).—ಕೆಯ್ಯಿಡು. -ಕುಡು. = ಕೆಯ್ಯಿಡು (Rā. 14, 57; Sā. 3, 51).—ಕೆಯ್ಯಿದಿ. A short club (Rām. 5, 8, 33; My.).—ಕೆಯ್ಯಿದುರೆ. -ಕುಡುರೆ. A knight (at chess) that is in one's hand (J. 6, 30). 2, ಕೆಯ್ಯಿ ಉಡುರೆ, so that it falls into the hand (6, 30).—ಕೆಯ್ಯಿಡ್ತಲಿ. A small hoe (My.; Si. 303).—ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. The hand to fail; the hand to cease from working (Bp. 26, 30; 47, 20; J. 23, 41).—ಕೆಯ್ಯಿದುತು. A (person's) signature (C.).—ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟಿ. A certain small peg used by weavers (My.).—ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟಿಕೆ. -ಕಡಿಕೆ. Accomplishment; success (ಸ್ಥಿತಿ G.; My.).—ಕೆಯ್ಯಿಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. To accomplish; to cause to succeed (G. 63, 98, 487; B. 5, 10; My.).—ಕೆಯ್ಯಿಡು. -ಕೂಡು. To be obtained; to be accomplished; to succeed (C.). See Bp. 24, 45; 43, 72; J. 3, 22; 4, 2; 80, 40; B. 3, 72, 96; 4, 91, 218. ಕೆಯ್ಯಿಡಿದ ಬರು, to be obtained; to be accomplished; an opportunity to present itself (C.).—ಕೆಯ್ಯಿಲಿ. = ಕೆಯ್ಯಿಲಿ. (Bp. 27, 16).—ಕೆಯ್ಯಿಡು. -ಕೆಡು. The hand to fail; to lose the use or power of one's hands; to be defeated (J. 4, 36, 40; 12, 24, 27; 21, 20; 23, 44; 28, 45).

—ಕೆಯ್ ಬರು. To be obtained (B. 2, 37; C.). 2, to become useful or afford assistance, as a grown up son to his father (C.). —ಕೆಯ್ ಯ್. To make, to cause (J. 25, 28). 2, = ಕೆಯ್ತು 3. (J. 13, 17). See another ಕೆಯ್ ಯ್ ಸ. ಕೆಯ್ 4. —ಕೆಯ್ ಸಿಕ್ಕು. To be reached, caught, or obtained (C.; S. Mhr. also ಕೆಯ್ ಸಿಕ್ಕು. B. 4, 17, 18. 112. 176). —ಕೆಯ್ತು ದತಿ. -ಕೊದತಿ. A small wooden hammer (Rām. 6, 26, 28). —ಕೆಯ್ತು ದಲಿ. -ಕೊದಲಿ. = ಕೆಯ್ತು ದಲಿ. (Rāv. 3, 102). —ಕೆಯ್ತು ದು. -ಕೊದು. = ಕೆಯ್ತು ದು. To give or present the hand in a certain respectful manner; to put the hand (Grj. 4, 98; Bp. 12, 7; 25, 8; 42, 31; 55, 9; Bh. 2, 13, 24; 5, 2, 4; Rāv. 3, after 80; J. 26, 3; My.); to give the hand in conformation of a promise (J. 18, 5; My.); to give the hand for help (My.). —ಕೆಯ್ತು ವೈ. -ಕೊವೈ. Hand-hood: the hands joined to form a cup (from cold, Bh. 3, 9, 24). —ಕೆಯ್ತು ಲಿ. -ಕೊಲಿ. Killing with the trunk (Rāv. 6, after 11). —ಕೆಯ್ತು ಲ್. = ಕೆಯ್ತು ಲ್. (Bp. 60, 35; Rām. 3, 8, 24; J. 12, 40). —ಕೆಯ್ತು ಲ್ತು. = ಕೆಯ್ತು ಲ್ತು. To cause to take, etc. (Grj. 10, 29; 10, after 61; Bp. 8, 58; 32, 30; 40, 21; 51, 76; Rām. 1, 16, 33; Rāv. 13, after 59; 11, 22). —ಕೆಯ್ತು ಲ್ಲಿ. -ಕೊಲ್ಲಿ. A fire-brand in one's hand, or a small one (Rām. 6, 11, 10). —ಕೆಯ್ತು ಪುರ. A shrine in which idols are carried about (My.). —ಕೆಯ್ತು ಪುಳಿ. Clapping the hands (S. Mhr.). —ಕೆಯ್ತು ಪುಳಿ. = ಕೆಯ್ತು ಪುಳಿ. (Rām. 5, 8, 28. 48; My.). —ಕೆಯ್ತು ಪುಟ್ಟಿ. = ಕೆಯ್ತು ಪುಳಿ. (My.). —ಕೆಯ್ತು ಫಳ. Dexterity; sleight of hand (ಕೆಯ್ತು Bhn. 19). See Bh. 1, 7, 41; 8, 26, 5. —ಕೆಯ್ತು ಫಳು. Cramp in the hand or arm (C.). —ಕೆಯ್ತು ಚು. To stretch out the hand (C.); to put (with a stretch). ಹಣೆಗೆ ಕೆಯ್ತು ಚು, ಗಣಕೂಟಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನಯ್ಯದನು (Bp. 37, 14). —ಕೆಯ್ತು ಟಿಳಿ. = ಕೆಯ್ತು ಟುಳು. (My.). —ಕೆಯ್ತು ಟುಳು. A snap with the fingers (C.). —ಕೆಯ್ತು ಟುಂಕು. = ಕೆಯ್ತು ಟುಳು. —ಕೆಯ್ತು ಟುಂಕು ಗಯ್. To snap the fingers (Rāv. 5, after 85). —ಕೆಯ್ತು ಟು. A note of hand (C.). —ಕೆಯ್ತು ಲ. A glove (C.; B. 3, 11. 109; ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ G.); a small bag (My.); a leathern fence for the hand (Si. 287). —ಕೆಯ್ತು ಲು. = ಕೆಯ್ತು ಲ. (B. 5, 260). —ಕೆಯ್ತು ಲ್ಲಿ. To join the hands or the palms of the hands and thus raise them up towards the forehead, in greeting (C.; B. 4, 169; 5, 176). —ಕೆಯ್ತು ಲ್ಲಿ. To be loosened from the hand, to fall (ಪೀಠೆ Sm. I.). —ಕೆಯ್ತು ಲ್ಲಿ. = ಕೆಯ್ತು ಲ್ಲಿ. (Grj. 2, after 106). —ಕೆಯ್ತು ಟು. To clap the hands (My.); to touch pieces of money in counting them (C.); to give a secret sign with the hands (My.); to go from hand to hand, as money, etc. (My.). —ಕೆಯ್ತು ದೆ. = ಕೆಯ್ತು ದು. (My.). —ಕೆಯ್ತು ಪೈ. 1. An error of the hand, a mistake or wrong done with it (Rām. 28, 6); a slip of the pen (C.; Tē. ಜೇ.). —ಕೆಯ್ತು ಪೈ. 2. To fall from the hand (My.). —ಕೆಯ್ತು ವಳ. Hand-speed; dexterity (J. 22, 10). —ಕೆಯ್ತು ವಳ. Clapping the hands; a kind of larger cymbal (C.; Bp. 25, 32; Si. 340). —ಕೆಯ್ತು ಫು. = ಕೆಯ್ತು ಯ್ No. 1. (S. Mhr.). —ಕೆಯ್ತು ದು. An instrument to let down or raise the inner latch of a door from out-side (My.). —ಕೆಯ್ತು ತ್ತು. So much food as is taken with the fingers and put into the mouth (Bp. 46, 37; My.). —ಕೆಯ್ತು ಸ್ತು. A deal of oards for games (My.). —ಕೆಯ್ತು ಫ. -ತಳ. The bottom or palm of the hand (J. 13, 52; 18, 10; 28, 24). —ಕೆಯ್ತು ವರೆ. -ತಾವರೆ. The hand considered as a lotus (Rāv. 5, after 43). —ಕೆಯ್ತು ವಿಗೆ. A kind of hand-lamp. ಹಳಹಳನೆ ಮಂಚು ಸಿಡಿಲ ಕೆಯ್ತು ವಿಗೆವೇಲೆ (Sm. I.

229). See Abh. P. 11, 12; Grj. 2, after 106; Bp. 16, 17; 61, 30; Rām. 1, 16, 41; Rāv. 6, after 11; J. 2, 47. —ಕೆಯ್ತು ದುಕು. -ತುಡುಕು. 1. To apply the hand, or lay hold of, with vehemence or eagerness; to seize eagerly or by force; to grasp; to thrust the hand into (Bp. 9, 30; 11, 12; 18, 91; 28, 51. 53; 32, 14; 51, 61; Rāv. 9, 25; Pril. 3, 27; Rām. 4, 3, 6; J. 27, 5; 28, 30). —ಕೆಯ್ತು ದುಕು. -ತುಡುಕು. 2. The act of seizing eagerly or by force, etc. (Rām. 6, 12, 10; My.). —ಕೆಯ್ತು ದಿ. -ತುಡಿ. The point of the hand (Rām. 5, 8, 67). —ಕೆಯ್ತು ಗೆ. -ತೆಗೆ. To withdraw the hand (Bp. 15, 26; Rāv. 4, after 88). —ಕೆಯ್ತು ದಿಗ್ಗಿ. -ತೊದಿಗ್ಗಿ. Ornaments for the hand (My.). —ಕೆಯ್ತು ದಿಗ್ಗು ಮಣಿ. To be liberal in giving alms (C.). —ಕೆಯ್ತು ಫಸು. -ತೊಫಸು. Boxing (Bh. 1, 8, 2). —ಕೆಯ್ತು ಫಸುಕಾಡಿ. -ಕಾಡಿ. A boxer (Rām. 6, 37, 6). —ಕೆಯ್ತು ಫಿ. -ತೊಫಿ. To wash the hands (Bh. 1, 10, 34). —ಕೆಯ್ತು ಫಿಲೆ. Exhibition with the hand (Rām. 6, 30, 19). —ಕೆಯ್ತು ಫಿಲಸು. -ತೊಫಿಲಸು. = ಕೆಯ್ತು ಫಿಲ. (J. 4, 38). —ಕೆಯ್ತು ಫಿಲ. -ತೊಫಿಲ. To exhibit (the power of) one's hand (Bh. 8, 24, 42; J. 8, 33; 23, 15). —ಕೆಯ್ತು ರ್. Water poured over the hand of the bridegroom and bride at the marriage (Abh. P. 5, 125). —ಕೆಯ್ತು ದು. To stretch out the hand, etc. (Bp. 36, 18; 40, 77; 57, 78; 59, 23; 60, 61). —ಕೆಯ್ತು ದಿ. Venereal disease in the palm of the hand (My.). —ಕೆಯ್ತು ಗಡು. The raising of the hand (Rām. 6, 13, 6). —ಕೆಯ್ತು ರವು. Help, assistance (Rām. 5, 8, 56; C.). ಸರಸ್ವತಿ ಕೆಯ್ತು ರವಾಗಿ ವೇದಿ ವಳ (Sm. I. 109). —ಕೆಯ್ತು ಲಯ. A man who is conducted by, or is under, one's hand: a male servant (Bh. 1, 4, 42; 3, 19, 7). —ಕೆಯ್ತು ದಿ. = ಕೆಯ್ತು ದಿ. A hand-drum. —ಕೆಯ್ತು ದಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To beat a hand-drum (J. 3, 7). ಕೆಯ್ತು ದಿಗುಟ್ಟು ಅದಿವರ (Sm. I. 82, o. r. ಕೆಯ್ತು ದಿಗುಟ್ಟು). —ಕೆಯ್ತು ವಡ. A handkerchief (C.; cf. ಕೆಯ್ತು ಟುಟ್ಟು, ಕೆಯ್ತು ತ್ತು). —ಕೆಯ್ತು ದಿ. A handle (My.). ಅಯುಧದ ಕೆಯ್ತು ದಿ (ಪುರ Si. 289). ಹಲಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವವಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕೆಯ್ತು ದಿ (ಸಂಗ್ರಹ, ಹಲಗೆಯ ಹಿಡಿ 290). 2, the place where a bow is held. ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೆಯ್ತು ದಿಯ ಸ್ಥಳ (ಲಕ್ಷಣ, ಬಿಲ್ಲಿನ ನಡುವು 287). 3, a looking-glass (ಕನ್ನಡಿ Ct. I. 38; ಮಹಾರ II, 14; ಕನ್ನಡಿ, ಬಿಲ್ಲಿ Sm. 64; Kk. 62; Abh. P. 7, after 105). ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೆಯ್ತು ದಿ, N. of a glossary (Kk. 3. 101). —ಕೆಯ್ತು ದಿಗೊಡೆ. A low wall round a veranda or a flat roof (My.). —ಕೆಯ್ತು ಟಿಗಿ. A hand-box (My.; Tē. ಜೇವಿಟ್ಟಿ). —ಕೆಯ್ತು ದೆ. The lower, feathered part of an arrow (ಸಾಯಕದ ಪುಂಜ Kk. 39; ಕಣೆಯ ಪುಂಜ Sm. 43; Rāv. 3, 23). —ಕೆಯ್ತು ಟುಟ್ಟು. A small cup or basin (My.); a scoop, generally of wood (C.; ತರ್ಮ, ತರ್ಮ Si. 310). —ಕೆಯ್ತು ದಲು. A loan (of money, My.). —ಕೆಯ್ತು ರಹ. Hand-writing (C.; B. 4, 188. 196; 5, 197); signature (My.). —ಕೆಯ್ತು ಲಿ. The power of the hand (B. 5, 227). —ಕೆಯ್ತು ಲಿ. An arm-ring, a bracelet (C.; Si. 339). —ಕೆಯ್ತು ಲಿ. A small adze (My.; ದಾತ್ಯ, ಲವತ್ಯ Si. 303). —ಕೆಯ್ತು ಫು. A grass-knife or sickle (G.). —ಕೆಯ್ತು ದು. To let loose (one's own or another's) hand; to cease to assist (C.). ಅವನನ್ನು ಕೆಯ್ತು ದ ಬೇಡ! (My.). ಮರ ವೇಲೆ ಕೆಯ್ತು ಟುಟ್ಟು ಹಾಗೆ (Prv.). See B. 5, 57. 142. 159; Prv. s. ನಡುನೀರು, ನಡುಹೊದಿ. —ಕೆಯ್ತು ದಲಿ. A small leather-bottle (ಕುತುವ Si. 309). —ಕೆಯ್ತು ಗ್ಗಿ. A small loom (My.); a loom that is worked by hand (C.; B. 4, 28). —ಕೆಯ್ತು ಲಿ. = ಕರಪೀಠ No. 2. (My.). —ಕೆಯ್ತು ದಿ. 1. To become confounded, perplexed, or amazed (ವಿಸ್ಮಯ Sm. Dh.; Bh. 3, 18, 43; J. 18, 31). ಕೆಯ್ತು ದಿದನು (ವಿಸ್ಮಯ, ನ್ಯಾಕುಲ Nr.). —

ಕೆಯ್ಲಿ. 2. An attitude in dancing: a stiff, immovable attitude (Rā. 5, after 19). — ಕೆಯ್ಲಿಪು. Black dirt on the hand (My.). 2, slowly killing medicine (My.). — ಕೆಯ್ಲಿ. — ಮಾಟ. A sign or gesture made with the hand (ಸಂಕ್ಷಿ Mr. 354). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. To make signs or gestures with the hand (J. 15, 28); to represent the form of something by means of the hands. ಅವನು ಆ ವೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಕೆಯ್ಲಿಡು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ (B. 4, 182). 2, to become aggressive, to rebel. ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಲಿಡುವದು (C.). 3, to brandish a weapon (ತಸ್ತ ಸಂಚಾಲನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; Bh. 8, 24, 4; J. 4, 47). 4, to appoint or fix the price or to agree about the price in a transaction, to conclude a bargain (ವ್ಯವಹಾರಮಾಲ್ಯ ಸಂಕೇತನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; see ಬೇಗು). — ಕೆಯ್ಲಿರು. A fathom; the distance of a fathom (C.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. The offering of goods for sale at the doors (My., also ಕೆಯ್ಲಿಡಾಟು). — ಕೆಯ್ಲಿಗು. To become excessive, overpowering, etc. ಆಗವದೋಹಲಂ ತನಗೆ ಕೆಯ್ಲಿಗಿ (Abh. P. 13, 65). See Kāvya. III, 3, 149; Abh. P. 4, 16; 5, 125; 7, 49; 12, 27; 13, 39. 43. 123; Bh. 2, 2, 96. — ಕೆಯ್ಲಿಡು. To become conspicuous or eminent by the (power of one's) hand (J. 10, 52). 2, = ಕೆಯ್ಲಿಡು No. 2. (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. To exceed, to go beyond; to surpass; to become excessive; to pass, to go (ಅಸಕದಿ ಸಿದ್ಧ. I; ಕದಿ I; ಅಸಕದಿ ಸಿದ್ಧ. 50; Kk. 65). ಕೆಯ್ಲಿಡು ಹೋದದು (ಅನರ, ಅತಿಕ್ರಮ Nn. 77). ಕೆಯ್ಲಿಡು ಹೋದದು (ಘೂತ, ಮೂಡಿದುದು Nn. 78). ಕೆಯ್ಲಿಡು ಅದಿದು, ಸನ್ನಿಗೆ ಅವನಿತ್ತರರು (ಭೀಮನ) ವತಮಾಯ್ತು (Bh. 2, 4, 8). ನಮಕಂ ಕೆಯ್ಲಿಡು (Rā. 9, 22). 2, to get out of one's power, to be not obtained, as money, etc. (C.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. Exceeding, etc. (ಅಸಕದಿ ಸಿದ್ಧ. I; ಅಸಕದಿ ಸಿದ್ಧ. Kk. 85). — ಕೆಯ್ಲಿಗು. = ಕೆಯ್ಲಿಡು (C.). ಕೆಯ್ಲಿಗಿಯುವವನು (ವನ್ನಾರು, ಅಭಿವಾದಕ Si. 360). See Bp. 1, 56; Bh. 1, 8, 32; Rā. 5, after 127; J. 7, 35. — ಕೆಯ್ಲಿಡು. To cover the hands with one's dōtra, to put them lazily in the lap. ಸ್ವಸ್ಥ ಕೆಯ್ಲಿಡು ಕೊಣ್ಣು ಕೂಡುವದು (B. 4, 72; My.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು. 1. To touch with the hand (Bp. 38, 32; 58, 23; My.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು. 2. Small utensils (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡ್ಲೆ. A small lump (J. 6, 47). — ಕೆಯ್ಲಿರಿ. A plain bracelet (My.). — ಕೆಯ್ಲಿರಿಗೆ. A twist of grass or cloth round the hand (Rā. 5, 99; My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. The hand to break; to break the hand; also figuratively used (C.). ಕಡಿಮೇ ಧಾತುಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಸಿಟ್ಟೆಯವಾಗಿ ಕೆಯ್ಲಿಡು ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು (B. 4, 95). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. A hand or arm without any ornament (My.). — ಕೆಯ್ಲಿ. — ಅ 3. A man who has a hand, or who has in his hand. See ಅಮದುಗಯ್ಯ, ಕೊನ್ನಗೆಯ್ಯ, etc. 2, the genitive of ಕೆಯ್ಲಿ. ತೀಲವನ್ನರ ಕೆಯ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ (Bp. 1, 33). — ಕೆಯ್ಲಿಕ್ಷರ. — ಅಕ್ಷರ. Writ, not print; signature (My.). — ಕೆಯ್ಲಿ. = ಕೆಯ್ಲಿ, ಕೆಯ್ಲಿ. In the hand; by the hand; etc. ಇದು ಅವನ ಕೆಯ್ಲಿ ಆಗದು, he cannot do this (C.). ಆಗದು, ಅಯ್ಯೋ, ತಮ್ಮ ಕೆಯ್ಲಿ! ಎನ್ನುತ್ತ ತೊಲಗಿದರು (Bp. 46, 23). ಪರಮಪುತ್ರ ಕೆಯ್ಲಿರಾದೊಡೆ (48, 14). — ಕೆಯ್ಲಿ. = ಕೆಯ್ಲಿ. ಯಾವದೊನ್ನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಲಿಸುವದು ಎಲ್ಲರ ಕೆಯ್ಲಿಯೂ ಉಣ್ಣು (B. 4, 72). — ಕೆಯ್ಲಿಷಯ. = ಕೆಯ್ಲಿಷಯ. (ಕನ್ನರಯ್ಯ) ಬಸವರಾಜನ ಕೆಯ್ಲಿಷಯ್ಯರೆ (Bp. 28, 60). — ಕೆಯ್ಲಿ. — ಅ 3. Possibility, power (Abh. P. 4, 86). — ಕೆಯ್ಲಿ. — ಅ 3. To cause the hand to move; to move (anything) with the hand; to rub gently with the hand, to stroke (C.). ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಕರೆಬಿಟ್ಟನು ಮುಮ್ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಲಿಡಿಸಿದರೆ ಕಿಡಿಗಳು ಪಾಡುತ್ತವೆ (B. 1, 27). ದನಗರ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಲಿಡಿಸಿ (4,

43). ತನ್ನೆ ಅವನ ಮುಮ್ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಲಿಡಿಸಿ (4, 92). ಹಂಚುಗಳನ್ನು ಕೆಯ್ಲಿಡಿಸು (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಅ 3. The hand to move or to be put in motion, especially for doing an act of kindness (C.). ಕೆಯ್ಲಿ ಬಾಯ್ ಆದದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ (Prv.). ತಿವ, ತಿವಾ! ಎವಗೆನ್ನು ಕೆಯ್ಲಿಡುವವು? (Bp. 24, 62). 2, to move (anything) with the hand (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. A small picotta (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಅ 3. To hold, or support, the hand, to stretch it out and hold it (Bp. 26, 61; 55, 4; My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಅ 3. The hand to be joined, inclined, ready, full, etc. ಉರದೊಳು ಕೆಯ್ಲಿಡು ಅಪ್ಪವನು (Bp. 47, 29). ಕೆಯ್ಲಿಡು, so that the hands are joined: with all their hands; with full and open hands; with a prompt hand (Bp. 25, 4; 30, 4; 43, 24; 50, 3; 57, 36; My., also ಕೆಯ್ಲಿಡು). ಕೆಯ್ಲಿಡು ಮಾಡು (ಅಭಿವೇಗ, ಅಭಿಗ್ರಹ Nr.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಅ 3. Fostering or nursing with one's own hand or supporting by one's own means (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಅ 3. Bribery; a bribe (My.). ಪ್ರಜೆಗಳ ಪಾಲಿಸಿ ಬಲ್ಲದೆ ಆತನ ಅರಸಂ; ಕೆಯ್ಲಿಡೆಯಂ ಮಾಡದ ಆ ನಿಜಮುಖ್ಯ ಶ್ವರ; ತನ್ನೆ ತಾಯಿ ಸಲಹೆ ಬರಲಿತ್ತೇ ಧಾರ್ಮಿಕಂ (Si.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಅ 3. A labourer's or servant's assistant (My.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಅ 3. To put the hand (Bh. 1, 10, 38; Rām. 3, 6, 51; J. 2, 62). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಅ 3. To put the hand, as into a plate, etc. (C.). ಬಟ್ಟಲೊಳಗೆ ಇದೆ! ಹುಗ್ಗಿಯಂ, ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು, ಕೊಳ್ಳಯ್! (Bp. 33, 18). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. With or by the hand. ಕೆಯ್ಲಿಡುಗು. = ಕೆಯ್ಲಿ ಆಗು. (C; B. 5, 115). — ಕೆಯ್ಲಿಡುವವನು. — ಇಲ್ಲದವನು. A man without a hand or forearm, a man with a withered hand, etc. (ಕುಡೆ HIA.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. The length of the (whole) arm with the fingers extended. ಆಳುಕೆಯ್ಲಿಡು (ಪೌರುಷ Si. 213). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಅ 3. To fix or put the hand on the ground; to apply it to (Bp. 3, 17; Rā. 8, 124; 13, after 95; C; B. 4, 152). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಅ 3. Oil extracted by hand (not by mill, C.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಅ 3. To raise the hand or the hands (Bp. 3, 47; 54, 49; 57, 24; C; B. 3, 52). ಕೆಯ್ಲಿಡು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ (ಪ್ರಜಿತ, ಕೆಯ್ಲಿ ನೆಗಡಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ Nn. 163). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಅ 3. To hold the joined palms of the hands so as to receive something (Bp. 28, 7; 52, 12; C; B. 4, 89). ಮದೀ ನಿರು ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಜನ ನಿರುಗೆ ಕೆಯ್ಲಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. = ಕೆಯ್ಲಿಡು. ನೆರೆದ ಜಂಗಮರ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಕೆಯ್ಲಿಡಿಯದು ನೆಗಲು (Bp. 12, 56). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. In or into the hand; in or into the power; under the control (C.). ಕೆಯ್ಲಿಡುಗೆ ಇರು (B. 2, 46; 3, 14, 16). ಕೆಯ್ಲಿಡುಗೆ ಸಿಗು (B. 5, 187). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. A small rāṭṭa (Bh. 1, 12, 17). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. A small rāṭṭa (ಪ್ರಿತಿ G.; My.). — ಕೆಯ್ಲಿ. = ಕೆಯ್ಲಿ, etc. ಕೆಯ್ಲಿಗು, — ಆಗು, to be produced or accomplished by means of the hand; to be practicable; to be possible; to be able; to be useful (C.). ಕೆಯ್ಲಿಡು ಮಟ್ಟಿಗೆ (B. 3, 32, 105, 123). ನೋಟಗಳು ಕೆಯ್ಲಿಗದವು (3, 69). ಕೆಯ್ಲಿಗದವ (ನೋಟವಾರಿ, ಅಲಸ, ಅಲ ಸ್ಥವ, ಮನ್ನ G.; C.). ಕೆಯ್ಲಿ ಆಗು (B. 2, 87). ಅವರ ಕೆಯ್ಲಿ ಕೆಲಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು (B. 4, 72, 73). ಕೆಯ್ಲಿ ತಿರುವಾಡಿಸುವನು (4, 158). ಕೆಯ್ಲಿಡು ಕಲ್ಲು (ನೀನು) ಕೊಡೆ; ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಬೆರಗು ಕೊಟ್ಟೀಯಾ? — ಕೆಯ್ಲಿಡು ಕಲ್ಲು (ನಾನು) ಕೊಡೆ; ಮನೆಗೆ ಬಾ! ಬಿರಿದ ದಾಟಿದಣ್ಣು ಕೊಡುವನು. — ಕೆಯ್ಲಿಡು ಅರ್ಥ, ಹತ್ತರ ಇದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣಿ (Prv.). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು. — ಪಟ್ಟ. A handkerchief (My., occasionally). — ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟಲ. = ಕೆಯ್ಲಿಟ್ಟು. (ಕರಪಾತ್ರ Mr. 207). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಬರ್. To come to hand; to be obtained (Abh. P. 5, 125; 6, 109). — ಕೆಯ್ಲಿಡು. = ಕೆಯ್ಲಿಡು. — ಕೆಯ್ಲಿಡು. A drummer who beats a small drum with his hand or a stick, one

who plays on a tabor, etc. (ಪಾಣಿವಾದ, ಪಾಣಿಫ Nr.). — ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ ಸು. = ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ ಸು. To throw off, to discharge (Bh. 8, 26, 7; 8, 27, 32). — ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ ಸು. = ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ ಸು. 2, to furnish; to deliver over (J. 8, 13; 29, 33). — ಕೆಯ್ಯತ್ತ. Actual possession (C.). ಕೆಯ್ಯತ್ತವಾಗು, to come into one's power or possession (C.). See B. 3, 63; 4, 23. 146. 216. 217. 227. — ಕೆಯ್ಯತ್ತ. = ಕೆಯ್ಯತ್ತ. (My.). — ಕೆಯ್ಯತ್ತ. -ಪಾಡ. The state of being at hand or near (S. Mhr.; Tē. ಚೇವಾಟು). 2, = ಕೆಯ್ಯತ್ತ. (My.). — ಕೆಯ್ಯತ್ತ. 1. = ಕಯಿವಾರ, ಕವಯರ. A pair of compasses (C.; Mhr.; Tē. description of a circle). ಕಯ್ಯಾರಂ or ಕಯಿವಾರಂ (Śmd. 189, o. r. ಕಯಿ). ಕೆಯ್ಯಾರಮಂ ಬೀಸಿದನ್ನೆ ಬಟ್ಟೆ ತಾಗಿ ತೋರ್ಪುದು ಸೊನ್ನೆ (26). — ಕೆಯ್ಯಾರ. 2. Praise, eulogy, bestowed together with a raising of the hands (Abh. P. 12, 50; Grj. 10, after 110; Bh. 1, 12, 25; T., Tē.). ಸುಜನ ವತ್ತಲನ್ ಎಲ್ಲಿಯುಮ್ ಈತನ್! ಎನ್ನು, ಕೆಯ್ಯಾರದ ಬಣ್ಣ ಕುಂ ಮುಂ ಧಮಣ್ಣಲಿ ವಣ್ಣಿತನಾಗವರ್ಮನಂ (Kāvy. II, 2, 45). ಅನಿತುಂ ಕೆಯ್ಯಾರಮಂ ಮಾಡಿದರ್ (Śmd. 90 Mdb.). ವರಮವಾರಕರ ಕೆಯ್ಯಾರಂ (C. Bp. 6, 53). ನರನ ಕೆಯ್ಯಾರ, for the praise of Nara (Bh. 8, 22, 4). — ಕೆಯ್ಯಾರಿಸು. To praise. ಕಣದೊಳು ಕಾದಿ ಗೆಲಿದ ಅತಿಬಲರ ಕೆಯ್ಯಾರಿಸುವ ದನಿ (Prll. 3, 5). See Grj. 10, 106; Bp. 5, 38; 26, 6; J. 7, 16; 12, 16; 31, 75; 33, 48. — ಕೆಯ್ಯಿಡಿ. -ಓಡಿ. To seize the hand, to take by the hand, etc. See Bp. 22, 66; 24, 52; 25, 1; 29, 33; 36, 18; 43, 14; 45, 53; 46, 65. 75; 52, 19; 59, 24; Rāv. 5, 40; J. 16, 16; 30, 48. — ಕೆಯ್ಯಿಡಿತಿ. -ಓಡಿತಿ. Seizure with the hand, encompassment with it (J. 6, 28). — ಕೆಯ್ಯಿಲ. -ಬಿಲ. The nostrils of an elephant's trunk (Śēv. 3, 58). — ಕೆಯ್ಯಿಸು. -ಬೀಸು. To swing the arms backwards and forwards when walking, as showy people do (C.). 2, to wave the hand when beginning to fight (ರಣಾರವ್ವು Śmd. Dh.; Abh. P. 13, after 34; Rām. 6, 10, 71; J. 20, 38). 3, to wave the hand for giving a sign (ಹಸ್ತ ಸೂಚನ Śmd. Dh.; Rāv. 1, after 135; My.). — ಕೆಯ್ಯಿಗು. -ಫುಗು. To enter the hand: to be obtained (ಕೆಯ್ಯಾರ Śmd. 387 Cm.; ಕೆಯ್ಯಿ ಬರ್ Mdb. Cm.). ಬೇಬರ ಕೆಯ್ಯಿಕ್ಕ ಸಿಧಿ (Śmd. 387). — ಕೆಯ್ಯಿರಸು. -ಬೆರಸು. To join (v. i.) the hand, etc. ನಿಗುರಿದ ಕೆಯ್ಯಿರಸಿದ ಮುಂ ಗೆಯ್ಯ (ಹಸ್ತ Nr.). See Bp. 10, 35; 37, 4. — ಕೆಯ್ಯಿರಳ. -ಬೆರಳ. -ಫು. A finger (Bp. 18, 59; 47, 58; J. 20, 19). — ಕೆಯ್ಯಿಗು. Dexterity (in shooting, Abh. P. 13, 47). — ಕೆಯ್ಯಿಯ. -ಪೊಯ. To clap the hands (ಹಸ್ತ ತಾಡನ Śmd. Dh.). 2, to manifest approbation by striking the palm of another's hand, to agree, to assent (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ Śmd. Dh.). — ಕೆಯ್ಯಿಲ. -ಹೊಲ. = ಕೆಯ್ಯಿಲ. A field tilled with one's own hand. ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಕೆಯ್ಯಿಲನ ಪೆಸರು ಕ್ಷೇತ್ರಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 370). ಕೆಯ್ಯಿಲಗಾಯ. -ಕಾಯ. To watch such a field. ಕೆಯ್ಯಿಲಗಾದಂ or ಕೆಯ್ಯಿಲಂಗಾದಂ (Śmd. 200). — ಕೆಯ್ಯಿನ್ನೆ. A sign made with the hand (C.; Abh. P. 12, 28; Bp. 1, 55; 26, 25; Rām. 3, 6, 1). ಕೆಯ್ಯಿನ್ನೆ ಗೆಯ್ಯ. To make a sign with the hand (Abh. P. 9, 149). — ಕೆಯ್ಯಿಗು. The hand to be successful; to be possible (C.). ಕೆಯ್ಯಿಗಿದರ ಅವರ ಮೇಲೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿಂ! (B. 4, 17). — ಕೆಯ್ಯಿರಂ. To join (v. i.) the hand: to be obtained (Abh. P. 3, after 46; Grj. 3, 84; Rāv. 7, after 98; J. 13, 25; 23, 34; 31, 78; 33, 12). — ಕೆಯ್ಯಿಲೆ. A veranda (My.; Si. 106. 107). — ಕೆಯ್ಯಿಡ್ಡಿಗಿ. A small leather bottle. ಸ್ನೇಹಪಾತ್ರ ಕಿಡಿದಾದೊಡೆ ಕುತುವ ಎನುಗು, ಅದು ಕೆಯ್ಯಿಡ್ಡಿಗಿ (Nr.). — ಕೆಯ್ಯಿರಿಗಿ. = ಕೆಯ್ಯಿರಿಗಿ. (Śēv. 3, 54). — ಕೆಯ್ಯಿರಿಗಿ. (Śmd. 88). A small knife, a dagger. — ಕೆಯ್ಯಿಡ್ಡಿ. Plunder, spoil. ಕೆಯ್ಯಿಡ್ಡಿಗೊಳ್.

-ಕೊಳ್. To ransack (Bh. 1, 8, 19). — ಕೆಯ್ಯಿಡ್ಡಿ. Arrest, captivity (C.; B. 5, 202). ಕೆಯ್ಯಿಡ್ಡಿವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To take captive (Rāghc. 17, 74). — ಕೆಯ್ಯಿರಂ. -ರು. = ಕೆಯ್ಯಿರಂ. (My.; B. 5, 56). — ಕೆಯ್ಯಿಡಂ. A small lamp (J. 31, 14). — ಕೆಯ್ಯಿಡಲ್. -ಲು. The arm to be very much fatigued from carrying a burden, etc. (C.). — ಕೆಯ್ಯಿಡ್ಡು. To put or apply the hand to, etc. (C.; B. 4, 136. 170. 216; 5, 283). — ಕೆಯ್ಯಿ ಕು. To put the hand; to put or apply the hand to (C.; B. 4, 15. 79. 197; 5, 8. 206). ಚೇದಿನ ಮುನ್ನವನ್ನಿಡ್ಡು ದವ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತುಕ್ಕ ಕೆಯ್ಯಿಡದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕೆಯ್ಯಿರ. Facility (Rām. 6, 51, 14). 2, (= ಕೆಯ್ಯಿರ P), (down from the shoulder) to the arm (in lowering a pole that is carried by persons across the shoulder, My.). — ಕೆಯ್ಯಿರು. The hand's ruin. ಕೊಡುವರೆ (i. e. ಕೊಟ್ಟರೆ) (ನನ್ನ) ಕೆಯ್ಯಿರು? ಎಡೆ ಏನು ದೂರವೇ? (ಎನ್ನು, ಎಡೆಯನ್ನು) ಅಡಿಯಾಡಿಸಿ, ತಾ ಕೊಡದ ಲೋಭವಾತು ಕೊಡಲಿಯ ಗಾಯ (Sp.). — ಕೆಯ್ಯಿಡಿ. 1. A leathern fence for the left hand (arm) worn by archers (ಗೋಧಿ, ಕರತಲದಲ್ಲಿ ಚ್ಯಾಭಾತನವಾರಣಾರ್ಥಮ್ ಅಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಚರ್ಮ Nr.). — ಕೆಯ್ಯಿಡಿ. 2. (= ಕೆಯ್ಯಿಯ). To slap another's palm as a token of promise or for striking a bargain (My.). — ಕೆಯ್ಯಿಲ. = ಕೆಯ್ಯಿಲ. (C.). 2, a small field (My.).

ಕೆಯ್ಯಿ kēy. 4. = ಕಯ್ಯ 5, ಕೈ 2, (ನಯ್ಯ). Trim, decoration, etc. (T. ಕೈ; Tē. ಕೈ, ಗೈ; T. ತೈ, to adorn; ಚಯ್, redness; straightness, rectitude, regularity, properness; ಚವ್ವಂ, straightness, etc.; ಚಿಪ್ಪು, an ornament, elegance; ಚಿಪ್ಪು, to be choice, etc.; ಚೆನ್ನೆ, ಚೆನ್ನೆ = ಚಯ್, straightness, etc.; ಚೆಮ್ಮಿ, beauteousness; ಚೆಡಿ, splendour; see ಕೆನೆ 1, ಚನ 2, etc.). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. A fragrant substance for decorating the body (Abh. P. 7, after 47; Rāv. 4, after 14). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take that fragrant substance (Grj. 10, after 98). — ಕೆಯ್ಯಿಯ. -ಕಯ್ಯ or ಗೆಯ್ಯ. To make ready; to trim, to adorn (one's self, etc., ಭೂಷಣೋದ್ದೇಶನ Śmd. Dh.; Abh. P. 2, 11; Kāvy. 3, 2, 10; Tē. ಕೈಚೇಯ್, ಗೈ, ಕೈಸೇಯ್; T. ಕೈ ಪುಣ್ಣಿ). See Rāv. 4, after 14; 5, 112; 6, after 11; 13, after 61; V. 14, 51. See another ಕೆಯ್ಯಿಯ s. ಕಯ್ಯ 3. — ಕೆಯ್ಯಿಯು. -ಕಯ್ಯು or -ಗಯ್ಯು. To cause to trim or adorn (J. 13, 57; 18, 38). — ಕೆಯ್ಯಿಯು. -ಕಯ್ಯು or -ಗಯ್ಯು. Preparing; getting ready; etc. ಎಲ್ಲರು ಕಾಲಿಗೆ ಕೆಯ್ಯಿಯುಂ (ಸರ್ವಾಭಿವಾರ, etc. Nr.). — ಕೆಯ್ಯಿಡ್ಡಿ. To be nicely arranged (Abh. P. 4, 26; 7, 82).

ಕೆಯ್ಯಿ kēy. 5. = ಕಯ್ಯ 7, ಕೆಯ್ಯಿ 1, ಕೆಯ್ಯಿ 2, ಕೈ 3. A field (My., in ಕಯ್ಯ ಕೊಯ್ಯುವದು; T. ಚಯ್; Tē. ಚೆ. ಚೇನು, ಕಯ್ಯ, ಕೈ, ಚೆಲಕೆ; T. also ಕದಿನ, ಕೈದೈ, ಚೆಮು, ಕೆಡುವು; ಕದುಮು, ಚೆದುಮು, ಕಲಿ, ತಬ್ಬಿ, to germinate, to shoot, etc.; ಚೆದಿ, ಕದಿ, to thrive, be fertile; M. ಕಯ್ಯಿ, ಕಯ್ಯ, to thrive, bring fruit; ಕಯ್ಯು, ಕಯ್ಯ, to increase, rise; cf. ಕೆರರು 3; Śik. ಕೇದಾರ; see also ಚಗುರ್ 1). ಮಾಡದ ಕಯ್ಯ (ಪೀಡೆ Śmd. I). ಎರಡು ದಾರಿ ಉತ್ತ ಕೆಯ್ಯಿಲ್ಲಿ ಸಮಾಪ್ತತ ಎನುಗು (Nr.). ಉದನ ಕಯ್ಯ (ಮಾಪಣ); ಹೆಸರಿ ಕಯ್ಯ (ಮಾಧ್ಯೇನ); ಜನೆಯ ಕಯ್ಯ (ಯವ್ವ Mr. 93). ಕದುಮೆಯಂ ಬೆಳವ ಕಯ್ಯ (ಶಾಲೆಯು); ಎಳ್ಳು ಬೆಳವ ಕಯ್ಯ (ತೈಲೀನ Mr. 94). See ಅಗಸೆಗಯ್ಯ, ಬೆಳೆಗಯ್ಯ; Ūpr. 1, 94; Bp. 60, 17. — ಕೆಯ್ಯಿಮು. -ಕಮು. The smell or fragrance of a field (J. 3, 8).

ಕೆಯ್ಯಿ kēy. 1. = ಕಯ್ಯ 5, etc. (ನಪ್ರ, ಕೇದಾರ, ಕ್ಷೇತ್ರ Nr.). ಅಗಸೆಯ ಕೆಯ್ಯಿ (ಉಪ್ಪು, etc.), ಸಣ್ಣ ಕೆಯ್ಯಿ (ಧಂಗೆ, etc.), ಜನೆಯ ಕೆಯ್ಯಿ (ಯವ್ವ), ಉದನ ಕೆಯ್ಯಿ (ಮಾಧ್ಯ, etc.), ಎಳ್ಳು ಕೆಯ್ಯಿ

(ತಿಲ್ಲ, etc.), ಹಾರಕನ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ), ಹೆಸರಿನ ಕೆಯಿ (ಮೌಢೀ ನ HIA.). ಬಿತ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೆಯಿ (ವೀಣಾಕೃತ), ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ಸೀತೆ, etc.), ಮೂರು ದಾರಿ ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ತ್ರಿಗುಣಾಕೃತ), ಕಣ್ಣುಗಬೀಜವ ದಿವ್ಯ ಕೆಯಿ (ಪಾರೀಕ), ಹಾರಕನ ಬೆಳೆನ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ), ಹೆಸರಿನ ಕೆಯಿ (ಮೌಢೀನ Nr.).

ಕೆಯಿ këyi. 2. = ಕೆಯ್ 2, etc. See ಬದ್ 2.

ಕೆಯ್ këykë. (Action, performance, T. ಚೈಯ್ಯ); deceit, fraud (ಜತ್ತವ, ಕೈತವ Kk. 66, o. r. ಕೆಯ್).

ಕೆಯ್ këyta. = ಕೈತ, ಸೆಯ್. Doing, performance; an act (Të. ಚೇತ; cf. 8k. ಕೇತನ); trickery, tricks; deceit, fraud (ಕೈದವ, ಜತ್ತಕ, ಕವಜ Sm. 52; ಪಣ್ಣಿ Kk. 63; see Kk. s. ಕೆಯ್). ಕೋಡಗನ ಕೆಯ್ಯಮಂ ಕಾವೇಯ ಎಮ್ಮ ದು (HIA.). See ಅದ್ಗಯ್, ಕಾದ್ಗಯ್, ಬಲ್ಗಯ್, ಮುದ್ದಗಯ್; Abh. P. 10, 7.

ಕೆಯ್ಯಳು këyðālu. Crooked, dishonest behaviour, fraud (ಕುಟಲ Çt. I, 82, o. r. ಕೆಯ್ಯಳ; Të. ಗಯ್ಯಳ, ಗಯ್ಯಳಿ).

ಕೆಯ್ ಕೆಯ್. The state of being dressed, accoutred, or decorated (ಅಪಿನದ್, ಬದ್, ಪಿನದ್ Mr. 457 in two MSS., o. r. ಕಬ್ಬಿ; T. ಚೆಯ್, behaviour, demeanour).

ಕೆಯ್ këydu. = ಕೈದು. A weapon (ಪೇತಿ, ತಸ್ತ, ಪ್ರಹರಣ, ಅಯುಧ, ಅಸ್ತ್ರ HIA.; ತಸ್ತ Nr.; Të; T., M. ಕರುವ). ಕೆಯ್ ಮುಕ್ತಮುಕ್ತ ಅಮುಕ್ತ ಕರಮುಕ್ತ ಯಸ್ತಮುಕ್ತ ಎಮ್ಮದು ನಾಲ್ಕು ತವನ್ ಅಕ್ಕ (HIA.). ಕೆಯ್ ವ ಮಾಡುವನು (ತಸ್ತಾಚೇವ, etc.); ಕೆಯ್ ವ ಹಿಡಿದು ಬದುಕುವಂ (ಅಯುಧೀಯ, ತಸ್ತಾಚೇವ); ತಸ್ತಧರಣ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ಪರಿವಾರ ಕೆಯ್ ಗಳ ನಿವಾಸಿಗಳಂ (ಲೋಪಾಧಿಸಾರ Nr.). ಕೆಯ್ ವಿನ ಬದ್ (ಕೋತ, ತಸ್ತಪಿಠಾನ್ Nn. 52). ಕೆಯ್ ವಿನ ನಲ್ಲಿ (Nr.). See Mr. 293; Bp. 32, 35; 51, 71; 61, 25, 28; B. v. 6, after 11; 13, after 77; J. 4, 33; 22, 6, 7; ಬಟ್ಟಿಗೆ ಯ್ ಮುಮ್ಮೇನೆ. — ಕೆಯ್ ಕೆಯ್. To use a weapon: to fight (Abh. P. 10, 218; 14, after 149). — ಕೆಯ್ ಗೋವ್. -ಕೊ ವ್ = ಕೆಯ್ ವಿನಿ. (Grj. 6, 56). — ಕೆಯ್ ವಿನಿ. -ಸಿಡಿ. To seize a weapon. ಕೆಯ್ ವಿನಿದವ (ತಹಸ್ತ, ಪಿಕ್ತ ತಾಯುಧ; ತಸ್ತಾಚೇವ, ಕಾಣ್ತಸ್ತಾಚೇವ HIA.). ದ್ವಾಪರರೋಪ ಕೆಯ್ ವಿನಿವಂ (ತಸ್ತಾಚೇವ Mr. 254). ಬಿಡುವನೈ ಕೆಯ್ ವಿನಿವಂ (Sm. 260 Mqb). — ಕೆಯ್ ವಿದು. -ಫಿದು. To carry a weapon. ಕೆಯ್ ವಿದುತರ ದೇವಂಗಿ ಅರ್ ಎದಿಗರ್, ಸ್ವಪತುಂಗಂಗಿ? (Sm. 93, 171).

ಕೆಯ್ ಕಾದಿ këydu-kāra. (Sm. 235). A soldier, etc.

ಕೆಯ್ ಕಾದಿತನ këydu-kāratana. Skill in arms (Bh. 8, 26, 4).

ಕೆಯ್ këymä. = ಕೈಮೆ, ಸೆಯ್, ಸೇಮೆ. Doing, performance; work; achievement; dexterity, cleverness, sleight; deceit (ಕೆಯ್ ಕಳ Bhn. 19; ಮಾಟ Çt. II, 85; M. ಕೈಮೆ, power, authority; T. ಕಯ್ಮೆ, villany). ಕಗ್ಗಿಲೆಯ ಕಾಮನ ಕೆಯ್ಯಯನ ಕದರಿಸು! (Rām. 3, 4, 17). See Bh. 2, 13, 24; Rām. 3, 6, 54; J. 12, 23.

ಕೆಯ್ këyyi. 1. = ಕೆಯ್ 8, etc. The hand (My.; ಪಸ್ತ Si. 421, ಕರ 448, orig. ಕೈಯ್; ಪಸ್ತ, ಕರ Nn. 131, orig. ಕೈಯ, o. r. ಕಯ್).

ಕೆಯ್ këyyi. 2. = ಕೆಯ್ 5, etc. A field (ವಸ್ತ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕೇದಾರ HIA.).

ಕೆಯ್ këysu. = ಕಯ್ಸು, ಕಯ್ಸು, ಗಯ್ಸು, ಗಯ್ಸು, ಸೆಯ್ಸು, ಸೆಯ್ಸು, ಸೇಯ್ಸು. To cause to make or do or work. See ಬರ್ಕೆಯ್, ಬರ್ ಕೆಯ್, ತಬ್ಕೆಯ್, ಪಿಡಿ, ಹಿಡಿ.

ಕೆಯ್ këyha. Doing, performing. See ಕೆಯ್ ಕೆಯ್.

ಕೆರ këra. 1. = ಕೆರವ, ಕೆರಹು, ಕೆರ್ಪ. A leather sandal; a shoe (C.; ಪಾದುಕೆ, ಪಾದು, ಉಪಾನಹ Si. 344; T. ಚೆರುಪ್ಪ, M. ಚೆರಿಪ್ಪ, Të. ಚೆಪ್ಪ). ಕೆರದ ಅಳತೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಬೇಣ್ಣೆಯ ಕೆರ (ಎಕ್ಕವದ Çt. II, 36). See Prv. s. ಬಟ್ಟಿ 2.

ಕೆರ këra. 2. = ಕೆರೆದು, ಕೆರದು. A P. p. of ಕೆರೆ 1, in ಕೆರ ಕೊಕ್ಕು (C.).

ಕೆರಕಲು kërakalu. Scrapings (of rice burnt at the bottom of a pot, My.). ಕೆರಕಲನ್ನ (My.).

ಕೆರಕು këra. That is scratching or rough, as a stone (C.). 2, scab (ಪಾಮ, ಕಚ್ಚು, ಖಸ್ತ HIA.; Mr. 384; T. ಚಿರಂಗು, M. ಚಿರಪ್ಪ). — ಕೆರಕ. -ಅ 3. One who sorapes together, a miser (C.); a beggar (My.).

ಕೆರಣ್ಣು këraṇṇu. To dig with the nails, to scratch (ನಖನನ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಚುರಣ್ಣು, ಚುರಣ್ಣು; M. ಚಿರಣ್ಣು, ಚುರಣ್ಣು; T. also: ಕಿರ; M. ಚಿರಗು, ಚುರಗು, to sorape, grate; ಚಕ್ಕು, to scratch; Të. ಚೆಲಕು, to scratch; cf. ಕೆರೆ 1).

ಕೆರದು këradu. = ಕೆರೆದು. P. p. of ಕೆರೆ 1.

ಕೆರವು këravu. = ಕೆರೆ 1, etc. (C.). Dat. ಕೆರೆವಿಸೆ.

ಕೆರನೆ kërasë. = (ಗರನೆ, ಸೆರನೆ, ಸಿರನೆ, ಸೆರೆನೆ. A kind of flat bamboo basket in the form of a square (ಕೂರ್ಪ Mr. 209; S. Mhr.). — ಕೆರನೆದಾಯಿಯವ. Whose mouth is as large as a kërasë: a man who betrays secrets (S. Mhr.).

ಕೆರಹು kërahu. = ಕೆರೆ 1, etc. (ಚರ್ಮಪಾದುಕ, ಉಪಾನಹ Mr. 205). See Bp. 55, 57; 57, 2; Bhāgavata 10, 18, 3; ಕಾಲ್ಗಿರ ಹು. — ಕೆರಹುಗಾರ್. -ಕಾರ್. A foot with a sandal attached (Bp. 18, 36, 47, 74; 49, 8, 9). See ಬಲುಗಿರಹುಗಾರ್.

ಕೆರಳ್ këra. 1. = (ಕೆರ್ 2), ಕೆರಳು 1. To cry, to utter loudly, to shout. (Të. ಗೆರಲು, ಗೆರಲು, ಗೆರ್ಲು; T. ಕೆಮ್ಮು; T. ಚಿರತ್ತು, ಚಿಮ್ಮು, to sound; cf. ಕಿಡಿಚು). P. p. ಕೆರಳ್ಳು (Sév. 4, 46).

ಕೆರಳ್ këra. 2. = ಕೆರಳು 2. To become angry, to begin to rage. (T. ಕೆಮ್ಮು; Të. ಕೆರಲು; Të. ಚೆರೆಚೆರೆ, hotly, fiercely; T. ಚಿರುಕ್ಕು, to be angry; cf. ಕಿಡಿಚು, ಕಿಡಿ, and see o. r. s. ಕೆರಳ್ಳು). P. p. ಕೆರಳ್ಳು. See Bp. 5, 32; Rāv. 5, after 122; 5, after 127; 6, 32, 35; J. 2, 41; 4, 42; 8, 26; 9, 30; 11, 26, 28; 12, 21, 25, 47; 21, 34; 22, 13; 23, 14, 16.

ಕೆರಳಿಚು këraliçu. = ಕೆರಳ್ಳು No. 2. To enrage (Bh. 6, 5, 47).

ಕೆರಳು këra. 1. = ಕೆರಳ್ಳು 1. P. p. ಕೆರಳ್ಳು. ಕೆರಳು ನುಡಿದು (ಅಧಾಪಣ, ಅಲಾಪ Nr.).

ಕೆರಳು këra. 2. = ಕೆರಳ್ಳು 2. P. p. ಕೆರಳ್ಳು. ನುಡಿಯ ಪಾಲಿಸಿ ನುಡಿಯ ನುಡಿಯುವದು ಜಗವೆಲ್ಲ; ನುಡಿದರೆ ಕೆರಳು ಕಿಡಿಯದ ಸ್ವಪನ ತಾ ನುಡಿಸುವರೆ ಇಲ್ಲ (Sp.). See Bh. 8, 26, 35; Rām. 6, 30, 32.

ಕೆರಳು kēralu. 3. (= ಕೆರಳು 1). To increase, as pain, etc.; to spread, as a sore (My.; Bp. 3, 13; Tē. ಕೆರಳು; see s. ಕೆಯ್ 5).

ಕೆರಳು kēralū. To make a noise by slapping or clapping the arms, as done by combatants, etc. (ಅಸ್ಥಿಪಟನ ಸ್ಮದ. Dh., o. r. ಕೋಪೋದ್ರೇಕ). 2, = ಕೆರಳು, to enrage (Sēv. 4, 26; J. 9 sum.).

ಕೆರಿಸು kērisu. 1. To cause to shave (My.).

ಕೆರಿಸು kērisu. 2. To cause to scrape (My.).

ಕೆರೆ kērē. 1. To scratch; to scrape (ಸಖತ್ರಯ ಸ್ಮದ. Dh.; cf. ಕರಿ 1). ಉಚ್ಚ ಕೆರೆಯುವ ಅರೆ (ಅರೆ Si. 345, sic!). (ತುರಗಂಗಗಳ) ಖುರಪುಟಂಗಕೊಳು ಕೆರವುತ (C. Bp. 47, 85). ಮೆಯ್ಯನ್ನು ಕೆರೆಯುವದು (C.). ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕೆರೆ (My.). See Prv. s. ಕೋಡು.

ಕೆರೆ kērē. 2. = ಕರಿ 1. To shave (My.).

ಕೆರೆ kērē. 3. A herd of kine (ಗೋಸಮೂಹ Ss.).

ಕೆಪ್ಪಿ kēṇṇi. 1. (fr. ಕಿಪ್). A tank (ಅಧಾರ, ತಡಾಗ Hā.; ತೀರ್ಥ, ತಟಾಕ Nn. 48; ಜರಾಧಾರ, ತಟಾಕ Mr. 417; C.; M. ಚಪ್ಪಿ; Tē. ಚಿರುಪ್ಪ; T. ಚಪ್ಪಿ, M. ಚಪ್ಪಿ, enclosure, dam). ಕೆಪ್ಪಿಯ ಎಂ (ತಟಾಕವನ್ನನ Nn. 99). ಕೆಪ್ಪಿಯ ಕೋಡಿ (Smd. 162). ಕೆಪ್ಪಿ ಮುನ್ನ ಅಪಪಟ್ಟಿಯೇ? (Prv.). See Smd. 141. 160. 165; Bp. 52, 11. 15; Rāv. 6, 9; J. 3, 2; 15, 2; 18, 13; Si. 91. 92. 242; ಅಪುಗಿಪ್ಪಿ, ಕಿಪ್ಪಿಪ್ಪಿ, ತಾವರೆಗಿಪ್ಪಿ, ದಾಂಗಿಪ್ಪಿ. — ಕೆಪ್ಪಿ ಕಟ್ಟಿ. dupl. (C.). 2, the bank of a tank (My.). — ಕೆಪ್ಪಿಯೊಡಲು. — ಬಡಲು. The inner part of a tank (C.). — ಕೆಪ್ಪಿಯೊಡೆ. — ಬಡೆ. A tank to break down (C.). 2, to break down a tank. ಕೆಪ್ಪಿಯೊಡೆದವನ ಕೆಯ್ಯನ್ನ ಕವ್ವಳೇ ಕತ್ತು ಕೊಡ್ಲಿ (Prv.).

ಕೆಪ್ಪಿ kēṇṇi. 2. = ಕೆಪ್ಪಿ 7, etc. See ಉಡುಗಿಪ್ಪಿ.

ಕೆರ್ಪು kēṇṇu. = ಕೆರೆ 1, etc. (ಎಕ್ಕವಡ Smd. 32; ಮೆಟ್ಟು 88; ಅಟ್ಟಿ 89). ಕೆರ್ಪುಂ (Smd. 50). See Bp. 18, 94; Rāv. 5, 51; Sēv. 3, 27; ಕಾಲ್ಕೆರ್ಪು.

ಕೆಲ kēla. 1. Side; vicinity; the side; the right, or left, side; aside (ಪಕ್ಕ, ಪೂರೆ, ಪೂರ್ವಗಿ, ಸನಪ, ಸ ಎನಾಪ Smd. 59; Kk. 33; Tē. ಕೆಲಕು, ಕೆಲನು, ಕೆಲನೆ, ಕೆಲವೆ, ಕೆಲವು, ಕೆಲವು, ಕೆಲವು, ಕೆಲವು, ಚೆನ್ನ; see s. ಕೆಲೈ and ಕೆಲೈ; T. ಚೆಪ್ಪಿ = ಪಕ್ಕ). ಕೆಲಗರ್ or ಕೆಲಗರ್ (Smd. 126). ಕೆಲದೋ ವಧುವು ಲ್ಲದ ಲೀಲೆ (67). ಅದಕಿ ಕೆಲಂ (162). ತಿದ್ದಲೆನ್ನ, ನೊಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಪ್ರಪ್ಪವಾಕ್, ಯುಗಪಾತ್ರಗ); ಮನೆಯ ಕೆಲದ ದಾಗಿಲು (ಸಕ್ಷದ್ವಾರ Nr.). ಕೆಲದ ಕೆಲದಿಟ್ಟುಂ (ಪಾದ, ಪರ್ಯಂತಪರ್ವತ); ರಾಜಧಾನಿಯ ಕೆಲದ ಬೀಡು (ಶಾಖಾನಗರ, ಉಪನಗರ Hā.). ನೈಗೋಧಭೀಷಂ ಕೆಲಂ ಸಿದ್ಧಂ ಪರ್ಮರನ್ ಅಗದೇ? (Ss. 44). See Bp. 12, 36; 21, 44; 32, 27; 33, 10; 45, 34; 50, 10; 56, 52; Bh. 2, 13, 45; Rāv. 6, after 11; 11, 7; Sēv. 4, 9; J. 6, 43; 23, 60; 28, 45; Si. 319; ಇಕ್ಕಿಲ, ಇಕ್ಕಿಲ. — ಕೆಲಕೆ ಪಾಯ್. To go to one side or aside. See ಪರ್ವಳಸು. — ಕೆಲ ಕೆಲ. rep. Both sides (Bp. 17, 2; J. 33, 23). — ಕೆಲದಂ. A man who is on one side, or on both sides. ಕೆಲದನ್ ಅಲ್ಲಿದನ್ ಇಲ್ಲಿದನ್ ಈಗರ್ ಎನ್ನುನಂ ಮುತ್ತಿದನ್ ಒನ್ನ ತೇರೋ ಅಮರೇನ್ನ ಸುತಂ (Smd. 136). — ಕೆಲದಟ್ಟಿ. — ತಟ್ಟಿ. A plate put at the side of other things (Rāv. 12, 22). — ಕೆಲನಾಗು. — ಅಗು. To go aside (My.). — ಕೆಲನೀರ್. Water at hand (to be employed for its various uses, Grj. 9, 120). — ಕೆಲನೆಗೆ. — ಅತೆಗೆ. To take to one side or aside (Rāv. 13, 96). — ಕೆಲನೆಲ್ಲಗು. — ಅತೊಲ್ಲಗು. To go to one side or aside (Sēv. 4, 11). —

ಕೆಲನೆಲ್ಲೆಡು. — ಅತೊಲ್ಲೆಡು. To appear on one side (Rāv. 2, 20). — ಕೆಲ ಬಲ. The left and right side (Bp. 47, 17; Bh. 2, 4, 12; J. 6, 46; 30, 29). — ಕೆಲವರೆ. — ಮನೆ. (Smd. 385; Kk. 96). A jewel at the side (of any thing). — ಕೆಲ ಸಾರ್. To go or come near (Rāv. 14, after 5). 2, to get out of the way or away, to retire (J. 12, 35). — ಕೆಲ ಸಾರು. = ಕೆಲ ಸಾರ್. (J. 4, 33). — ಕೆಲ ಸಿಡಿ. To fly or bounce to one side; to separate (v. i., J. 30, 19).

ಕೆಲ kēla. 2. Some, several, a few (C.; T. ಚಲ, M. ಚಲ). ಕೆಲ ಹೇಡುಗರ್ (Bp. 23, 39). ಕೆಲ ಹೊತ್ತು (B. 4, 102). — ಕೆಲ ಕೆಲ. rep. ಕೆಲ ಕೆಲ ದಿನಕೆ (Bp. 60, 59). — ಕೆಲ ಕೆಲಬರ್. rep. Some, or a few, persons (Bp. 1, 57). — ಕೆಲ ಕೆಲವರು. = ಕೆಲ ಕೆಲಬರ್. (B. 4, 98). — ಕೆಲ ಕೆಲವು. rep. = ಕೆಲ ಕೆಲ. See Smd. 47. 186. 341. 382; B. 3, 29. 37; 5, 206. — ಕೆಲ ಬರ್. — ರು. (Smd. 122. 123). Some persons (ಅರೆಬರ್ C. I, 48). ಅದರಿಪರ್ ಕೆಲಬರ್ (Smd. 142). ಸಾರೆ ಕೆಲಬರು ಕುಡಿಯ (ಸಹಪಾನ್ Mr. 221). See Bp. 56, 37; 57, 21. — ಕೆಲ ವ್ವುರ್. — ರು. = ಕೆಲಬರ್. (Smd. 122. 71. 127. 142). ಮದವನಗನ ಅರು ಕೆಲವ್ವರು ಸ್ವೇತತರುಣ್ಣು, ಅವರು ಜನ್ಮರನಿಸುಗು (Nr.). — ಕೆಲಬರ್. — ರು. = ಕೆಲಬರ್. (Smd. 141. 257. 268; Abh. P. 13, 92. 93; Bp. 58, 64; S. Mhr.). — ಕೆಲವರ್. — ರು. = ಕೆಲಬರ್. (C.; Si. 27. 49. 194). — ಕೆಲವು. — ಅವು. Some, several, or a few, things, etc. (ಅರೆಉಡು, ಅರೆ, ಅರ್ಧ C. II, 33; ಚೆ, ಚೆನ, ಅಸಾಕಲ್ಯ Si. 471). ಕೆಲವು (Smd. 59). ಕೆಲವಂ (334). ಕೆಲವದಿ (382). ಕೆಲವದಿರ್ (59). A strange plural appears in ಕೆಲವುಗಲು (B. 3, 87; My.). 2, from the true neutral plural use, e. g. in ಕೆಲವು ಶಬ್ದಂ (Smd. 352), ಕೆಲವೆಡೆ (82), ಕೆಲವು ದಿನಂ (J. 28, 15), the custom arose to use ಕೆಲವು just like ಕೆಲ, e. g. ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು, ಕೆಲವು ಎದ್ದಾಳಿಗರು (B. 3, 4; My.), ಕೆಲವು ಕಾಲ (Si. 266; My.), ಕೆಲವು ಜನರು (C.).

ಕೆಲಚು kēlaṇṇu. Help (ಸಹಾಯ Smd. II; Smd. 57; Kk. 77).

ಕೆಲಸ kēlasa. (fr. ಕೆಯ್ 2). Work; occupation; business; affair; employment; deed, act; use, advantage (ಕಾರ್ಯ Nn. 19. 144; ಕಪ್ಪಿ Bhn. 24; ಕರ್ಮ, ಕ್ರಿಯೆ Si. 385; C.; Tē. ಕೆಲಸಮ್ಪು). ಲೆಪ್ಪ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಕೆಲಸ (ಪುಸ್ತಕರ್ಮ Hā.). ಅವಕೋರ್ಪ ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲದ ಹೇಡದ ಕೆಲಸವ ಮಾಡುವವನಾಗಿ, ರಾಜೀವಾಸದೊಳು ಸುಧಿವಳು (ಅಸಿಕ್ಟಿ Nr.). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿದ (ಕರ್ಮತೂರ, ಕರ್ಮತ Hā.). ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಜಾಣನು (ಕರ್ಮತೂರ, etc.); ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯೆಗಿನವನು (ಮನ್ನ, ತನ್ನ, ಅಲಸ, etc.); ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯೊಪ್ಪುವವನು (ದಕ್ಷ, ಚತುರ, etc. Nr.). ಪಾಪದ ಕೆಲಸ (ಅಕುಶಲಕರ್ಮ Si. 423). ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಕುಮ್ಮಾಪಿ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣ್ಣೇ ತಟ್ಟಿದ (Prv.). See Bp. 3, 37; 26, 55; 37, 4. 12; 53, 12; 54, 19; 60, 60; 61, 23. 59; J. 19, 25; B. 2, 14. 29; 3, 83. 126; 4, 110. 149. 222; 5, 204. 222. 236. 268. 285; Si. 69. 296. 357. 385. 396. 399. 400, etc.; ಅರೆಗಿಲಸ, ಗಣ್ಣು ಕೆಲಸ. — ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರು. To come to do work. 2, to be useful or serviceable (C.; B. 3, 115; 4, 14. 194). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮೆಯ್ಯೊ ಮುಕ್ಕ (ಅಕರಣೆ Si. 401). — ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೀಡು. = ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರು. (C.; B. 2, 23; 3, 48. 57; 5, 154. 188). — ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವರ್. — ಬರ್. = ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರು No. 1. (Smd. 82). — ಕೆಲಸಗರ್. — ಕರ್. A lazy man (ಸುಧಿ Smd. I; C.). — ಕೆಲಸಗರ್. — ಕರ್. A lazy woman. ಕೆಲಸಗರ್. ತೆಗೆ ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿದ ಪಾಗಿ (Prv.). — ಕೆಲಸಗರ್. — ಕರ್. = ಕೆಲಸಗರ್. (My.). — ಕೆಲಸಂಗೆಯ್. — ಅಂಗಿಯ್. To work, to work. ಪಂಚಾರುಕರು ಕೆಲಸಂಗೆಯ್ ಮನೆ (ಕರ್ಮಶಾಲೆ Hā.). See Bp. 29, 14; 47, 18. — ಕೆಲಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To demand or exact work (C.; B. 4,

72. 73). — ಕೆಲಸ ಬೋಗಸಿ. reit. (B. 4, 142; 5, 282. 284). — ಕೆಲಸವು. — ಎ. ವು. To enter into or upon a work. ಕೆಲಸವು (Smd. 200). — ಕೆಲಸವು. — ಎ. ವು. To undertake a work (Bp. 53, 66). — ಕೆಲಸ ಬೇಡು. To give order for work to be done (C.; B. 5, 134).

ಕೆಲಸಿ kēlasi. 1. A person who works. See ಕಡುಗಲಸಿ, ಬಲು, ಬದ್.

ಕೆಲಸಿ kēlasi. 2. (fr. ಕೆಲಿ 1). = (ಕೆಲಿ), ಕೆಲಸ್ಯ. A barber and hair-dresser (My.; ನಾವರಿಗ G.; T. ಚರೈಯ). ಕೆಲಸಿ ಒಳ್ಳೆಯವನೇ ಸರಿ, ಹೊಲಸಿನವನು ಕುಣ್ಣು ಕೂಡದು (Prv.).

ಕೆಲಸಿಗ kēlasiga. = ಕೆಲಸಿ 2. (C. Bp. 47, 41; My.). — ಕೆಲಸಿಗರವ. — ಅವ. = ಕೆಲಸಿಗ. (Si. 337).

ಕೆಲಸ್ಯ kēlasya. = ಕೆಲಸಿ 2. (S. Mhr.).

ಕೆಲೆ kēlē. To cry or shout with energy or for joy (ಉತ್ತರಾಧ್ಯಾಸಿ Smd. Dh.; T. ಚರೈ, ಚಲಮ್ಪು, ಚಲಮ್ಪು, to sound; cf. ಕರ; ಗಜ್ಜೆ, ಗಜ್ಜೆ). See Bp. 32, 23, 25; 38, 17; 60, 32; 61, 23; Śāv. 1, 52. 2, to cry out, to vociferate (abusively, My.; Abhā. 2, 52; Sp. 6. ಬಲ್ಲತನ).

ಕೆಲೆತ kēlēta. Abusive vociferation (My.).

ಕೆಲ್ಲ kēlla. (= ಕೆಲ್ಲೆ). A shive, a little piece of thread or a fibre (Rām. 6, 53, 91).

ಕೆಲ್ಲಯಿಸು kēllayisu. To splinter (v. i.): to be troubled, to be vexed (Bh. 6, 5, 31).

ಕೆಲ್ಲೆ kēllē. A shiver, a splinter (ಸುಗುಡೆ Smd. 49; Kk. 56; Bh. 7, 3, 34; Tē. ಚರೈ; T. ಚರೈ; T. M. ಚರೈ, a chip; see s. ಕೆತ್ತು 4). — ಕೆಲ್ಲೆಗಡೆ. — ಕೆಡೆ. To go into splinters (Bh. 6, 6, 2).

ಕೆವಲ kēvala. = ಕೇವಲ. (St. & Pl.).

ಕೆವ್ವನೆ kēvvanē. With the hissing sound of a stone, etc., thrown away with great force (C.; Tē. ಕೆವ್ವನೆ).

ಕೆಸ kēsa. = ಕೆಸವು No. 2, etc. See ಮರ.

ಕೆಸರು kēsaru. = ಕೆಸು 2. (My.; see ಕಣ್ಣೆಸರು).

ಕೆಸರ kēsar. = ಕೆಸರು, q. v. ಕೆಸರ (Smd. 59). ಕೆಸರ್ಗ (53). ಕೆಸರೋ (J. 12, 8). ಕೆಸರೋ ಅದ ವಜ್ರೆ (ಅದವ ಜಿಗಿ Smd. II). See Śāv. 3, 45, 46. — ಕೆಸರಿಂಕ. — ಅಂಕ. A wrestler (ಮುಲ್ಲ Smd. II; Kk. 78; Kāv. III, 2, 82). — ಕೆಸರ್ಮಲ್ಲಿಗೆ. (Smd. 217). A lotus (ನೀರ್ವೂವು, ತಾವರೆ Kk. 13; ಅರವಿನ್ದ, ತಾವರೆ Smd. 26). — ಕೆಸರ್ಮಸಗು. (Smd. 217). Mud to be expanded, etc.

ಕೆಸರಾಗಿ kēsariḡē. The drain of a bathroom (ಬಡ್ಡರ ಕೆ.).

ಕೆಸರು kēsaru. = ಕೆಸರು. Wet soil; mud, mire (ವಂಕ, ತಾದ, ನಿವದ್ವರ, ಜಮ್ಬುಲ, ಕರ್ದಮ, ಇಚಿಕಲ Hlā.; Mr. 418; Si. 83. 480; C.; T. ಚಗದಿ, ಜಿಮಮಿಯ, ಜೆದುಕ್ಕು, ಜೆದು ಮ್ಪು, ಜೆಯರ್, ಜೆಯ್ಕರ್, ಜೇದಗ, ಜೇದು, ಜೇವರ್; M. ಜೇದು, ಕೆದುಮ್ಪು, ಜೆದುಕ್ಕು, ಜೆಲಿ, ಜೆಡಿ, ಜಲಿ; Tē. ಚದುಕ್ಕು, ಜೇರುಕ್ಕು; Mhr. ಜೇನ್ದು). ಕೆಸರುಕ್ಕು ಎಡಿ (ಪಿಟ್ಟುಲ, ಎಚಿಕಲ Hlā.). ಮಾವರೆ ಫೇಸರೆ? ಕಾವಮೇನ್? ಅದು ಕೆಸರೋ? (Sp.). ಸುಕ್ಕನ ಮಾತು. ಸೆಸರೋ ಮುಕ್ಕು ತುದಾದನೆ (Sp.). ಕೆಸರನ್ನಲಿ ನಟ್ಟ ಕಮ್ಪದನೆ. —

ಕೆಸರಾಗಿ ಹದಗೋಲು ಬೇಕೇ? — ಕೆಯ ಕೆಸರಾದರೆ ದಾಯ್ ಮೊಸರು (Prvs.). See Bp. 60, 42; Bh. 1, 5, 9; J. 33, 18; Si. 86.

ಕೆಸವು kēsavu. A mushroom (ಛತ್ತಿಕ Mr. 149). 2, = ಕೆಸು, etc. ಕೆಸವಿನ ಸೊಪ್ಪು (My.).

ಕೆಸು kēsu. = ಕೆಸ, ಕೆಸವು No. 2, ಕೆಸವೆ, ಕೆಸು 1. A stemless plant with large leaves and eatable tubers, the Cocco, Arum colocasia L. (St. & Pl.; Tu. ತೇವು, T. ಜೇವು; T. M. ಜೇಮ್ಪು). See Prv. s. ಕೆತು.

ಕೆಳ kēḷa. = ಕೆಡ 1, etc., ಕೆಳಗು (Smd. 211). Dative ಕೆಳಕ್ಕೆ (C.; Si. 115, 116. 397. 400), or ಕೆಳಕ್ಕೆ (My.), e. g. ತಲೆ ಕೆಳ ಕಾಗಿದ್ದಾತನು (ಅವಾಚ್, ಅಧೋಮುಖ Nr.). — ಕೆಳಗಡೆ. — ಕಡೆ. The lower side; the under side; downwards; beneath (ತಲೆ Si. 457; C.); the eastern direction, the east (C. in ಕೆಳಗಡೆ ಸೀಮೆ). See Si. 84. 110. 116. 121. 204. 209; B. 4, 205; 5, 21. — ಕೆಳತಟ್ಟು. = ಕೆಳಗಡೆ. (My.). — ಕೆಳತನಕ. Down to the lower portion, to the bottom (C.). ಮೇಲಿನ್ದ ಕೆಳತನಕ (B. 4, 150). See B. 5, 297. — ಕೆಳತುಟಿ. The lower lip (My.). — ಕೆಳದವಡಿ. The molars of the lower jaw (My.; cf. Si. 214). — ಕೆಳದಾಡಿ. = ಕೆಳದವಡಿ. (My.; cf. Si. 213). — ಕೆಳನಾಲಿಗೆ. The uvula (ಸೂನೆ G.). — ಕೆಳಧಾಗ. The lower portion (C.; B. 4, 69). ನಡುವಿನ ಕೆಳಧಾಗ (ಜಘನ G.). — ಕೆಳ ಮೆಯ. The lower body or side (My.); the inner side, as of a jacket (S. Mhr.). See Smd. 250. — ಕೆಳಲೋಕ. A lower world. ತಲೆ ಅತಲೆ ಎತಲೆ ಸುತಲೆ ರಸಾತಲೆ ತಲಾತಲೆ ಮಮಾ ತಲಮ್ ಎನ್ನು, ಸತತಂ ಕೆಳಲೋಕಮ್ ಎದಿಕ್ಕು (Mr. 32). — ಕೆಳ ಸಾರ್. = ಕೆಳಗು ಸಾರ್ (Smd. 211). To approach the lower side, etc. — ಕೆಳಜೊಟ್ಟಿ. = ಕೆಡುಜೊಟ್ಟಿ. (My.).

ಕೆಳಗು kēḷagu. = ಕೆಡ (Smd. 80. 198. 209), ಕೆನ್ (209), ಕೆಳ (211), ಕೆಡ (Smd. 114). The state of being under, below, down, or inferior; the lower side or direction; the bottom; under, down, downwards, etc.; the state of being previous (ಅಧಸ್ತಾ, ಅವಾಚ್, ಅಧಸ್ತಾ Hlā.; ಅಧಸ್ತಾ Mr. 59; ತರ Smd. 348. 349 Cm., Smd. 118; ಅಡಿ Smd. 350 Cm.; J. 15, 42). Deolensian: ಕೆಳಗಣ, ಕೆಳಗಣಿ, ಕೆಳಗಣೆ (Smd. 185), ಕೆಳಯಕ್ಕೆ (Nr.), ಕೆಳಯಕ್ಕೆ (Bp. 43, 5), ಕೆಳಯಕ್ಕೆ (S. Mhr.), ಕೆಳಯಕ್ಕೆ (G.), ಕೆಳಗನ (C.; Si. 399), ಕೆಳಗಿನನ್ದ (C.; Si. 378), ಕೆಳಗಿನೋರ್ (Smd. 113). ಅನೆಯ ಕುಪ್ಪುಳ್ಳಲದ ಕೆಳಗು (ಅರಣ್ಣ); ತುಟಿಯ ಕೆಳಗು (ಚಿಲುಕ Hlā.). ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗಣ ಕಿಟ್ಟುಸುದು (ವಸ್ತು); ಮೊದಲೆಯ್ಕೆ ಕೆಳಗಣ ಧಾಗವು (ಪ್ರಕೋಪ); ಕೆಳಯಕ್ಕೆ ಹಾಡುವ ವಸ್ತು (ಸಣ್ಣೇನ Nr.). ವರ್ವತಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಮರುವ ಕೆಳಗಣ ಧೂಮ (Si. 116). ಕೆಳಗಣ ದಿನ (ಅಧರೇದ್ಯುಸ್ 477; My.). — ಕೆಳಗಣಂ (Smd. 136). A man of an inferior position, etc. — ಕೆಳಗಣೆ ವರ್. — ಬರ್. To descend (ಇದು Smd. I). — ಕೆಳಗು ಸಾರ್. = ಕೆಳ ಸಾರ್ (Smd. 211).

ಕೆಳಗೆ kēḷagē. = ಕೆಳಗು (Smd. 145; C.). ಮೇಲುಂ ಕೆಳಗೆಯುಂ (26). ಕೆಳಗೆ (ತರದಲ್ಲಿ 351 Cm.). ಅಕ್ಕಿಯುಂ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಲು (ನಿಮಾಲನ Mr. 317). * ಉದಿಯನ್ದ ಲೂ ಕೆಳಗೆ (ಅಧರ, ಅಧೋಧಾಗ Nn. 67). ಅದಿಯ ಗುರುನ್ದಂ ಕೆಳಗೆ (Ch. v. 30). ಪೇರಾಲದ ಕೆಳಗೆ (Bāv. 9, 24). ಗೊಜ್ಜಿಗೆಯಲಿ ಬೆಳ್ಳುಗಲಿ ಕೆಳಗೆ (10, after 81). ಹೂಗಿದು ಗಳ ಕೆಳಗೆ (Bp. 38, 10). ವರ್ಗದ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೆಳಗೆ (last) ಬನ್ನು (B. 1, 12). ಒನ್ನು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒನ್ನು ಹುಲಿ ಮಹಿ ಮಲಗಿತ್ತು (2, 12). ಅಕಿ ಮೋಲಿ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು, ಸುಮ್ಮನೇ ನಿನ್ನಳು (3, 81; cf. 3, 99). ಗಡದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿ, ನಿನ್ನು ಕೊಟ್ಟು (4, 18). ನಾಲ್ಕು ನೂರು ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ (ago, 4, 98). ಗೋಪುರದ ಕೆಳಗೆ ನಿನ್ನಳು (4, 175). ಮಹಾರಾಣಿಯವರು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್

ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಕೆಳಗೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳರು (4, 116). — ಕೆಳಗಿಡು. — ಇಡು. To put or lay down (C.; B. 4, 56, 62). — ಕೆಳಗಿಡು. — ಇಡು. To descend (C.; B. 4, 18, 19). — ಕೆಳಗಿಡು. — ಇಡು. To cause to descend; to take down (C.; B. 4, 55). — ಕೆಳಗೆ ಬೀಳು. To fall to the ground (C.). ಕೆಳಗೊಳಗಿನ ಮಧ್ಯವು ಸದರಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು (B. 5, 71). — ಕೆಳಗೆ ಮೇಲು ಮಾಡು. To make the lower side the upper, to turn, as hay (C.; B. 5, 295). — ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ. Topsy-turvy (C.).

ಕೆಳದಿ kēḷadi. = ಸೇರಿ, ಸೆರಿ, ಸೆತೆ. A female companion or friend (ಅರಿ, ಸಖಿ Nn. 138; ಗೆಳತಿ, ಸಖಿ Ss.; ವಯಸ್ಕ, ಅರಿ, ಸಖಿ Hlā., Nr.; ಮಿತ್ರ, ಸಖಿ, ಸಹಜೀವಿ, etc. Mr. 305; Tē. ಚರಿ, ಚರಿಯು; T. ಚಲಿದಿ; T. ಕಳ್ಳಿ, consanguinity; ಕಳ್ಳಿಾರ್, companions, relations; ಕೇಳ, relation; ಕೇಳ, a companion; ಕೇಳಕ್ಕ, a relation; friendship; cf. ಕೇಳ. Plural ಕೆಳದಿಯರ್. See Śmd. 98. 179. 207; Prll. 3, 29. 30; Bh. 2, 13, 11; J. 3, 6; 7, 8; 8, 15. 23; 29, 30.

ಕೆಳಯಕೆ kēlayakē. = ಕೆಳಯಕೆ, etc. See s. ಕೆಳಗು.

ಕೆಳರ್ kēlar. 1. (= ಕೆಳರು). To gape; to open (v. i.); to expand, to unfold; to extend; to spring open, to blossom; to break forth or out, to appear, to rise (ಎಚ್ಚವುಳ್ಳ ಸ್ಮದ. Dh.; Sēv. 3, 62; T., M. ಕೆಳರ್; M. ಕೆಳರು, to rise as dust).

ಕೆಳರ್ kēlar. 2. (= ಕೆಳ 2, ಕೆಳ 1). To cry out, to roar; (to dispute, to wrangle). ಕೆಳರ್ದು (ಎವಾದ ಓ. II, 46). See Abh. P. 13, 85; 14, after 144.

ಕೆಳವು kēlavu. (Śmd. 247).

ಕೆಳೆ kēlē. 1. To draw or attract towards one's self (ಅಕರ್ಷಣ, Mahādēvapuramatha's MS. of Śmd. Dh.; cf. ಸೆಳೆ).

ಕೆಳೆ kēlē. 2. = ಸೇರಿ, ಸೆರಿ, ಸೆತೆ. Union; companionship, friendship;—a companion, a friend, male or female (Śmd. 109; see ಕೆಟ್ಟು 2 ಗಡೆ 2). See Bp. 9, 41; 28, 37; 40, 31; 47, 36; J. 24, 8; 26, 23. — ಕೆಳಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To become a companion or friend of; to befriend; to become united. ಕೆಳಗೊಟ್ಟುಂ (Śmd. 200, o. r. — ಗೊಟ್ಟುಂ). ಕೆಳಗೊಟ್ಟುರ್ಕುಂ (ಓ. II, 30). See Rēv. 9, 9; 8, 119; Bh. 1, 6, 4; J. 30, 38. — ಕೆಳಗೊಳರು. — ಕೊಳರು. To join, to put to or in (Rēv. 4, after 14; 8, 8; 13, after 59).

ಕೆಳಿತನ kēḷitana. = ಸೆಳಿತನ, etc. Companionship, friendship (Abh. P. 16, after 39; Sēv. 2, after 42).

ಕೆಳೆಯ kēḷē-2-28. = ಸೆಳೆಯ, ಸೆನೆಯ, ಸೆಳೆಯ, ಸೆಳೆಯ. A male companion or friend (ತಕ್ಕುಂ ಓ. II, 72; ಮಿತ್ರ, ಸಖಿ, ವಯಸ್ಕ, ಸುಹೃತ್, ಸ್ನಿಗ್ಧ Hlā.; Mr. 268; Tē. ಚರಿಯುಡು; T. ಚರಿದನ). See Śmd. 159; Abh. P. 15, 38; J. 28, 23. 26; 29, 6; Bhāgavata 10, 18, 9; Śm. 13. 2. = ಕೆಳ 2, companionship, friendship, affection (ಸಖ್ಯ, ಸಾಪ್ತಪದೀನ, ಸೌಹಾರ್ದ, ಸಾಹೃದ, ಸ್ನೇಹ, ಮೈತ್ರಿ, ಪ್ರೀತಿ, etc. Hlā.).

ಕೆಲುವ kēlava. = ಕೆಲುವ. An old man (ಮುಡುಕ Śmd. I, o. r. ಕೆಲುವ; T., M.; T. ಕೆಲ, old; M. ಕೆಲ, to descend; to be subtracted, low, degraded; see ಕೆಲ 1).

ಕೆಲುವ kēliva. = ಕೆಲುವ, (ಮುಡುಕ ಓ. I, 3).

ಕೇ ಕೆ. To lie down, to repose (ಶಯನ Śmd. Dh.; cf. Sk. ಶೇಫ). 2, to copulate with (ನಿಧುವನ Śmd. Dh.; My.). P. p. ಕೇಡು (265. 279; My.). ಪೂಜನ ಕೇಯಂ (75). ಮನೇ ಗಣ್ಣ ಗೇಡು, ಹಾಕುತ್ತಾನೆ; ಪುಕ್ಕಸ್ಯಾಟಿಮಣ್ಣ ಕೇಡು, ಜೋಗು ತಾನೆ (Prv.). See Prv. s. ರೋಣ. — ಕೇಡಾಟ. — ಅಟ. Copulation (My.).

ಕೇಟಟ kēkaṭa. Barren; rough (Śd.; Mhr. ಪೇಶಡ, decrepit, decayed; cross, snappish).

ಕೇಕಯ kēkaya. N. of a tribe, country and its king. (Rām. 1, 3, 17).

ಕೇಕರ kēkara. Squint-eyed; a leer (ಅಪಾಂಗ, ಕಡೆಗಣ್ಣು Nn. 81; Mr. 316; Rēv. 4, 100). 2, an excellent man (Rēv. 4, 100).

ಕೇಕರಾವಲೋಕನ kēkara-avalōkana. A side glance (of love, Abh. P. 16, 78).

ಕೇಕರಿಕೆ kēkarikē. Hawking in spitting; spitting out (ನಿವೇಶನ, etc. Si. 400).

ಕೇಕರಿಸು kēkarisu. (ಕಾಕರಿಸು). To hawk in spitting (C.; Bp. 38, 17; Tē. ಕೇಕರಿಂಚು). ಉತ್ತಮರನ್ನು ನಿನ್ನಿಸಿದರೆ ಮುಖದ ತುಮ್ಮ ಕೇಕರಿಸಿ ಉಗುದುತ್ತಾರೆ (Prv.).

ಕೇಕರವ ಕೇಕ-ರವ. The sound ಕೇಕಾ (ಕೇಕ). (ಕೇಗಿದುಮ ಓ. II, 89).

ಕೇಕೆ kēki. A peacock.

ಕೇಕು kēku. = ಕೇಸು 2, q. v.

ಕೇಕೆ kēkē. The cry of a peacock.

ಕೇಕೇ kēkē. An imitative sound. — ಕೇಕೇ ಹಾಕು. To laugh aloud (from joy or for derision's sake, My.).

ಕೇಗು kēgu. 1. To cry as a peacock (ಮಯೂರವ್ಯನ Śmd. Dh.; ಕೇಕಾರವ ಓ. II, 89). ಕೇಗಿದುಮ ಸೋಗಿ (Śmd. 169). ಅಣಿಯರಂ ಕೇಗಿ ಕುಣಿದ ನವರ್ (Rēv. 8, 120).

ಕೇಗು kēgu. 2. = ಕೇಕು. The cry of a peacock (ನವಲ ಧ್ವನಿ ಓ. I, 71; ನುಡಿದ ನವಲ ಧ್ವನಿ Kk. 24, o. r. ಕೇಕು; ನವಲ ದನಿ Śm. 29).

ಕೇಟ ಕೆಟ. = ಕೇತ (ಕಾಠ್ಯ), etc. See ಒತಿಕ್ಕಾಟ (-ಕೇಟ).

ಕೇಡಾಳಿ kēḍu-āli. (Śmd. 239). A mischief-maker (My.).

ಕೇಡಿ kēdi. One who ruins or is ruined. See ಅನ್ನಗೇಡಿ, ಅಭಿಮಾನ, ಅಸೆ, ಎಡರ್, ಕಡು, ಕುಲ, ತಿಳಿ, ದಾಯೆ, ಬುದ್ಧಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಮತಿ, ವಿಚಾರ, ವ್ರತ, etc.

ಕೇಡಿಗ kēḍiga. = ಕೇಡುಗ. One who ruins or is ruined (My.). See ಕುಲಗೇಡಿಗ.

ಕೇಡಿಗತನ kēḍigatana. = ಕೇಡಿತನ. (My.). See ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿಗತನ.

ಕೇಡಿತನ kēditana. The state of being a destroyer or that of being destroyed, impaired. See ಎಚ್ಚದಿಗೇಡಿತನ, ಕಡಿ, ತಿಳಿ, ನಾಚಿಕೆ, ಮಾನ, ದಾಯೆ, ವಿಚಾರ, etc.

ಕೇಡು kēḍu. A verbal noun of ಕೆಡು (Śmd. 250). Ruin, destruction; mischief, evil; disaster; loss (ಪುಟ್ಟು Śmd. I; Śm. 56; Kk. 75; ಕ್ಷಯ, ಕ್ಷತಿ Nr.; C.; Tu.; Tē. ಕೇಡು, ಜೇಟು). ಮಾಡಿದವಂ ಖಲಸಮತಿಗೆ ಕೇಡಂ (Śmd. 260 Mdb.). ಕೇಡಿಲ್ಲದ ವಸ್ತು (ಸನಾತನ, ಧ್ರುವ, ನಿತ್ಯ, etc. Hlā.).

ಯಸ್ಥಿ ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ಸನಾತನ, ನಿತ್ಯ Nr.). ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ನಿತ್ಯ Nn. 18. 41. 59; ನಿತ್ಯ, ಅನುಪ್ರ 132). ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ (ಸ್ಥಾನ), ಪರರಿಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ (ವೃದ್ಧಿ); ತನ್ನ ಕೇಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡುವ (ಜಯ); ಕೇಡು ಅಡವಿದವನು (ಅವನು, ಅವತೃಪ್ತ Nr.). ತನಗೆ (= ತನಗೆ) ಅಗದವ ರಿಗೆ ಕೇಡನ್ನು ಉಣ್ಣು ಮಾಡ ಬೇಕೆನ್ನು ಪಾಪಬುದ್ಧಿ (ಅಸೂಯೆ Si. 69). ಪರರರ್ಥವ ಸೇವೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪಾತಕತನದಿಂದ ಪರರ ಪೀಡಿಸ ಪಾಪಿಗೆ ಪರರರ್ಥಂ ಗತಿಯ ಕೇಡು (Jmt. 22). ಕೇಡು ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೂ ಡುವದು ದುರ್ಬುದ್ಧಿ. — ಕೇಡು ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ (ತಾನು) ಬೆಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ತಪ್ಪದು (Prvs.). See Smd. 69. 139; Bp. 40, 74; 48, 15; 56, 2. 21. 37; 61, 5; Bh. 1, 8, 56; B. 2, 8; 4, 171; Prv. s. ಬುದ್ಧಿ. — ಕೇಡುಗಾಲ. — ಕಾಲ. A disastrous period (C.). ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ನಾಯೊ ಮಹಾ ಮೊಟ್ಟೆಯಿತ್ತು. — ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ, ಮರಣಕಾಲಕ್ಕೆ ಮದ್ದು ಇಲ್ಲ (Prvs.). — ಕೇಡುಸುದ್ದಿ. Evil tidings (C.).

ಕೇಡುಗ **kēḍuḡa**. = ಕೇಡಿಗ. (My.). See ಅಭಿಮಾನಗೇಡುಗ, ಕಮಗೇಡುಗ.

ಕೇಣ **kēṇa**. = ಕೇಣ, q. v. Envy, grudge; greediness after; anger, passion (ಮುಚ್ಚರ, ಮತ್ತರ ಸೆ.; ಮತ್ತರ Bhn. 18; cf. ಜನನಿ); deliberation, consideration, restraint. See Grj. 8, after 26; Bp. 17, 5; 33, 11; 37, 18; 40, 60; Bh. 1, 7, 40; 6, 8, 12; 8, 24, 42; Sāv. 4, 10; J. 1, 8; 19, 87; 22, 6; 23, 42; Abhā. 1, 40. — ಕೇಣಗೋ. — ಕೋ. To become envious, etc. (Bh. 8, 22, 29; J. 20, 38). — ಕೇಣವೃದ್ಧಿ. — ವೃದ್ಧಿ = ಕೇಣಗೋ. (Sāv. 4, 87). — ಕೇಣಸರ. Envy; stubbornness (My.).

ಕೇಣಕಾಡಿ **kēṇa-kāḍi**. A grudger (Bh. 6, 2, 16).

ಕೇಣಿ **kēṇi**. A temporary well or tank, a hole dug in a river's bed (M., T., R.; T., M. also ಕೆಣದು; cf. ಖಂಡಿ).

ಕೇಣಿ **kēṇi**. 1. Tbh. of ಕ್ರೇಣಿ (Smd. 845).

ಕೇಣಿ **kēṇi**. 2. (= ಕೇಳಿ). — ಕೇಣಿಗೋ. — ಕೋ. To begin to move about or to sport, to take up the movements of (J. 7, 15; 12, 42).

ಕೇಣಿಕಾಡಿ **kēṇi-kāḍi**. A trafficker. See ಮುಂಗೇಣಿಕಾಡಿ. (Mhr. ಕೇಣಿಕ, an article of traffic).

ಕೇಣಿಗ **kēṇiga**. = ಕೇಣಿಕಾಡಿ. (C. Bp. 47, 41).

ಕೇಶ **kēṣa**. = ಕಾಶ 5, ಕಾಶ, ಕೇಶ, ಕಾಶ್ಯ, ಕಾಶ್ಯ. See ತೋಣ್ಣ, ದೊಣ್ಣ.

ಕೇಶ **kēṣa**. Summons, invitation; place, site. See ಸಂ. 2, (= ಕೇಶಿ 2), a N. among Śaivas (My.). — ಕೇಶಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 48; 87, 8. 29. 60; 60, 18. 29. 31. 34. 35. 36). See ಎಲೇಶ, ಎಲೇಶ್ವರ.

ಕೇಶಕ **kēṣaka**. = ಕೇಶ. See ಸಂ.

ಕೇಶಕಿ **kēṣaki**. = ಕೇದಗಿ, ಕೇದಗಿ. The fragrant screw-pine, *Pandanus odoratissimus* Lin. (ಗದಾಹೂ Ḫt. I, 103).

ಕೇಶನ **kēṣana**. Summons, invitation. 2, business (cf. ಕೇಯ 2). 3, a place; a house (ಅಗಾರ, ಮನೆ Nn. 62). 4, splendor (ಕೇಶ, ತೇಜಸ್ಸು 62). 5, a flag, a banner (ಪತಾಕೆ, ಠಿಕ್ಕಿ Nn. 18; ಧ್ವಜ 62).

ಕೇಶಲ **kēṣala**. — ಕೇಶಲದೇವ. N. (Bp. 59, 8).

ಕೇಶಾರ **kēṣāra**. = ಕೇದಾರ. (Bp. 19, 23; 58, 34; My.).

ಕೇಶಿ **kēṣi**. 1. See ಕಲಕೇಶಿ.

ಕೇಶಿ **kēṣi**. 2. (= ಕೇಶ No. 2). — ಕೇಶದೇವ. N. (Bp. 87, 4. 22.

41. 57; 60, 19). See ಮೇದರ. — ಕೇಶದೇವಯ್ಯ. N. See ಮೇದರ.

ಕೇಶು **kēṣu**. A ray of light; brightness (ಅಂಶು, ಕರಣ Nn. 42). 2, a meteor; a comet (ಶಿಖಿ Nn. 4). 3, the dragon's tail or descending node: the lower part of the body of the daitya Śaṁbhikēya, which was severed from its head (called Rāhu, q. v.) by Vishṇu (ಗ್ರಹಭೇದ 42; ಶಿಖಿ Mr. 39; ಚಮುಳಿ Kk. 12; ಚಮುಳಿ 11 b). 4, a sign, a flag, a banner (ಪತಾಕೆ, ಠಿಕ್ಕಿ 42). 5, a chariot of the gods (ಶಿಖಿ, ಎಮಾನ 42). 6, disease. 7, an enemy.

ಕೇಶುದಾಂಡ **kēṣu-dāṇḍa**. A flag-staff (J. 12, 16).

ಕೇಶುಪಟ **kēṣu-paṭa**. A flag (Sāv. 3, after 35).

ಕೇಶುಮಾಲ **kēṣu-māla**. One of the nine great divisions of the world, the western varsha of jambudvīpa. (My.).

ಕೇದಗಿ **kēḍagē**. = ಕೇದಗಿ. Tbh. of ಕೇತಕಿ (Ḫt. II, 7; Mr. 126; Si. 166; My.; ಗದಾಹೂ Kk. 22. 86; Smd. 26; ಗದಾಹೂ Ḫt. I, 103; T. ಕೇಜಯಾ, ಕೇದಗ್ಯ). ಕೇದಗಿಯ ಪೂ (ಗದಾಹೂ Smd. II). ಕೇದ ಗಿಯತ್ತಣಿಸೆಯು ಕಮ್ಪು ಬನ್ನದು (150). See ಬಿಳಿ.

ಕೇದರ **kēḍara**. N. of a plant.

ಕೇದರಿಸಿ **kēḍarisi**. ಕ್ಯಾ. A common annual herb, *Mollugo stricta* L. (Z.).

ಕೇದಾರ **kēḍāra**. = ಕೇತಾರ. A field (ಕೇಯ, ಹೊಲ Nn. 38). 2, a park (ಉಪನಂದನ, ಉದ್ಯಾನವನ 38). 3, a temple; Kēḍār, a part of the Himālaya (ದೇವಗೇಡ, ದೇವಾಲಯ, o. r. ತಿವಾ ಲಯ 38). 4, the body (ತನು, ದೇಹ 38). 5, Śiva as worshipped at Kēḍār. — ಕೇದಾರಗಾಳ. N. of a tune (My.).

ಕೇದಾರಲಕ್ಷ್ಮಿ **kēḍāra-lakṣmi**. A field regarded as Lakṣmī (Ḫpr. 1, after 94).

ಕೇದಾರೇಶ್ವರ **kēḍāra-śivara**. = ಕೇದಾರ No. 5. (My.).

ಕೇದಗಿ **kēḍigē**. = ಕೇದಗಿ. (C.). ಕೇದಗಿಹುವುನ ತಾಳೇ ಗಿಡ (Si. 166).

ಕೇನಾರ **kēṇāra**. (= ಕೆನ್ನಾರ). The upper part of the cheek; the temples.

ಕೇನಿಪಾತಕ **kēṇipātaka**. The helm; a rudder.

ಕೇಂದ್ರ **kēndra**. Centrum, the centre of a circle. (My.). 2, the distance of a planet from the first point of its orbit in the fourth, seventh or tenth degree. (My.).

ಕೇಪಲ **kēpala**. = ಕೆಪ್ಪಲ, ಕೆವಲ. A shrub with scarlet flowers, *Ixora coccinea* L. (St. & Pl.; Tu. ಕೇವಳಿ, ಕೇಪುಲ, ಕೇಪುಳ). See ಗಣ್ಣು.

ಕೇಪು **kēpu**. The periodical supply of merchandise (My.; Mhr. ಪೇಪ).

ಕೇಮ **kēma**. Callosity, as that of a wart (Tē. ಕೇಮು; R.; M. ಕೇಮ, strength, solidity, stoutness; Tē. ದೇವ, core of a tree; strength, courage; stoutness, solidity; cf. ಕೇವ, ಹೇರು).

ಕೇಮ **kēma**. Tbh. of ಕ್ಷೇಮ. (S. Mhr.).

ಕೇಯಿಸು **kēyisu**. (Smd. 278). = ಕೇಸು 3. To cause to repose, etc. (My.).

ಕೇಯೂರ **kēyūra**. A bracelet worn on the upper arm.

ಕೇರ **kēr**. 1. = ಕೇ. A wall (ಛತ್ತಿ Ḫt. II, 107; ಗೋಡ 1, 60; Kk. 46; ಕುಡುರ, ಗೋಡ Smd. 57; see ಕುಡುರ). ಕೇರ ಕೆಡದುದು (Smd. 219). ಕೇರ್ಗ (51). See Abh. P. 5, 109; Rāv. 2, 21; 6, after 11; 10, after 31.

ಕೇರ **kēr**. 2. ಕೇರು. = ಸೇರು, ಸೇ. The tree Seme-

carpus anacardium Lin., which produces the marking-nut (My.; M. ಚೇರ, T. ಚೇ, ಚೇರ; Tē. ಚೇದಿ, ಚೇದಿ). ಕೇರು (ಅರುಷ್ಕರ G.; My.). — ಕೇರ ಮರ. = ಗೇರ. The marking-nut tree (C.; ಅಶ್ವ, ಭಲ್ಲಾತಕ, ಎರವುಕ್ಕ G.). — ಕೇರುಬೀಜ. The marking-nut (C.).

ಕೇರ kēra. ಕ್ಯಾರ. (So that it joins or follows, = ಸೇರ; T. ಚೇರ, Tē. ಚೇರೆ, jointly; near, close): just then, afterwards (S. Mhr.), e. g. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೇರ ಬನ್ನೆನು, ಇದನ್ನು ಹೇರು ಕೇರ ಹೋದನು. Cf. ಕಾಟ 4, ಕೇಸ.

ಕೇರ kēra. Rubbish, refuse, etc. (Mhr. ಕೇರ, ಬೇರ). — ಕೇರ ಮಾವು. An inferior mango (S. Mhr.; B. 2, 51). — ಕೇರ ಸೋಲೆ. A broom (Si. 112; Mhr. ಕೇರಸುಲೆ).

ಕೇರಲ kērala. ಕೇರಳ. The Kērala or Malabār country; a Malabār man (ಚೇರಣಿಗ Mr. 382, o. rs. ಯೇರದಿಗ, ವೇರ ದಿಗ; Bp. 6, 19). Cf. ಚೇರ.

ಕೇರಲಾಧೀಶ್ವರ kērala-adhīśvara. The king of Kērala (J. 28, 17).

ಕೇರಿ kēri. A street (ರಥ್ಯ, ಪ್ರತೋರಿ, ಎತೆಬಿ, ಬೇದಿ Nr.; C.; Tu.; Tē. ಗೇರಿ; T., M. ಚೇರಿ; cf. ಕೇದಿ); one of the four chequered stripes on a pagadē cloth (Bp. 43, 4). ಮಾಡುವ ಕೇರಿ (ಎವಣಿ, ಅಂಗಡೀ ಬೇದಿ Si. 106). ಅಂಗಡಿಕೇರಿ (ಎವಣಿ 420). See Bp. 52, 11; ಸೂಳೆಗೇರಿ. — ಕೇರಿ ಕೇರಿ. rep. (Śmd. 231; Bp. 5, 12; 26, 6; 43, 59; Ā. Bp. 5, 3; Pril. 3, 4; J. 26, 7). — ಕೇರಿಗೋಳ. -ಕೋಳ. To take a street, i. e. to betake one's self to it (J. 26, 9).

ಕೇರು kēru. = ಕೇರಿ 2, q. v.

ಕೇರಿ kēri. ಕ್ಯಾರಿ. The rat-snake, also called the whip-snake, *Ptyas mucosus* (E. Nicholson; ಮಾಲುಧಾನ, ಮಾತುರಾಬಿ Nr.; C.; M. ಚೇರಿ, T. ಚಾರೈ, Tē. ಸಾರಿ, ಚಿರಿ-ಪೋತು; cf. Sk. ಶೇರ, the boa). — ಕೇರಿತುಪ್ಪ. The fat of the rat-snake which is used medicinally (My.). — ಕೇರಿಮಾನು. (ಗ್ರಾಹ, ಅವಪಾರ Si. 88). — ಕೇರಿಹಾವು. = ಕೇರಿ. (C.; B. 2, 26).

ಕೇರಿಸು kērisu. To cause to winnow (C.).

ಕೇರು kēru. To winnow (ಸೂರ್ವಕರಣ Śmd. Dh.; C.; M. ಚೇರು; Tē. ಚೇರು, ಚೇಯು; ಚೇಟಿ, a winnowing basket; cf. ತಗಟು). ಕೇರುವ ಮದ (ಪ್ರಸ್ತೋಟನ G.). ಕೇರುವ ಮೊದ (ತೂರ್ವ G.). — ಕೇರಾಟ. -ಅಟ. Winnowing (My.).

ಕೇರ kēr. = ಕೇರಿ 1. — ಕೇರ್ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A wall-like structure (V. 4, 24). ವನದ ನಡುವೆ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ನೇರುವಟ್ಟು ದಾಳವೇರ ಕೇರ್ಗಟ್ಟು (Āpr. 7, after 92).

ಕೇಲ್ ಕಲಿ. ಕೇಲು. A large earthen water-jar (ಮಣಿ, ಅಲಿಂಜರ Hlā., Nr., Mr. 210; S. Mhr.; Mhr. ಗೇಲಾ, a round vessel to hold oil, etc.). ಕೇಲಂ ಮಾಡುವ ತಿಗುರಿಯ ಕೋಲನೆ ಪೂರ್ವ ಇದು (Śmd. 84).

ಕೇಲನ kēlana. = ಕೇರಿ. (My.).

ಕೇಲಿ kēli. ಕೇಲಿ. = ಕೇಲಿ. Play, sport, pastime, amusement, amorous sport.

ಕೇಲಿಗಾಹ ಕೇಲಿಗ-ghā. A pleasure-house; a private apartment. (My.).

ಕೇಲಿಕಿಲಿ kēli-kila. A jester, a buffoon.

ಕೇಲಿಕೆ kēlikē. ಕೇಲಿಕಾ. = ಕೇಲಿಕೆ. Play, etc. (= ಕೇಲಿ). See Bp. 5, 41; 6, 22; 12, 42; 19, 19; 36, 28; 37, 2, 8; 46, 52; 56, 6; 57, 46; 61, 64. — ಕೇಲಿಕೆಯ ಮಹಾದೇವ. N. (Bp. 59, 7).

ಕೇಲಿಗೃಹ kēli-grīha. = ಕೇಲಿಗಾಹ. (My.).

ಕೇಲಿಮಂದಿರ kēli-mandira. = ಕೇಲಿಗೃಹ. (Bp. 42, 29).

ಕೇಲಿಸು kēlisu. ಕೇಲಿಸು. To sport, to play (Bp. 37, 2; 61, 64). ಬೆಳಗುತ್ತಿನ ಕೇಲಿಸಿದಂ (Śmd. 295). ರಮ್ಯ ಕೇಲಿಕುಂ ಪಕ್ಕ ಣಮಂ (268).

ಕೇಲಿನಿಲಯ kēli-nilaya. = ಕೇಲಿಗೃಹ. (Abh. P. 1, 1).

ಕೇಲೀವನ kēli-vana. A pleasure-park, a pleasure-grove (Grj. 4, after 15).

ಕೇವ ಕೇವಾ. Pride, arrogance (ಗರ್ವ Kk. 64, o. r. ಕೇವಲ; see ಕೇಮ & ಚೇಗು).

ಕೇವಟಿ kēvaṭi. Tbh. of ಕೈವರ್ತಿ. ಕೇವಟಿಯಾದ ಮುಸ್ತಿ (ಕುಟು ಬಟ, ಗೋನರ್ವ, ಕೈವರ್ತಿ, ಮುಸ್ತಿ, etc. Nr., o. r. ಕೇವಟಿಗೆ).

ಕೇವಟಿಗೆ kēvaṭigē. Tbh. of ಕೈವರ್ತಿ. See s. ಕೇವಟಿ.

ಕೇವಣ ಕೇವಾಣ. Tbh. of ಕೈವಣ (Śmd. 346, ನೂಕುವುದು Cm.). Attaching to, putting or fixing to or in, etc. (Bh. 3, 7, 90; Rām. 6, 55, 1).

ಕೇವಣಿಸು kēvaṇisu. To put, to attach to, to put or fix to or in, etc. (Āpr. 1, 60; Bh. 3, 7, 30; 7, 7, 34).

ಕೇವಲ kēvala. Alone, only, mere, sole, one. 2, entire, whole, all. 3, pure, simple, unmingled, perfect in one's self. 4, being one with the supreme soul, emancipation, absorption (ಕೈವಲ್ಯ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26). See Abh. P. 1, 7; B. 4, 73; 5, 13. 167. 208. 227; Si. 384.

ಕೇವಲಜ್ಞಾನ ಕೇವಲ-jñāna. Pure knowledge (ನಿರ್ಮಲದ ಜ್ಞಾನ Nn. 89).

ಕೇವಲಿ kēvali. A Jaina deified saint, an Arhat. See Abh. P. 1, 8; 16, after 34. 35. 39.

ಕೇವು kēvu. (fr. ಕೇ). Coition (My.).

ಕೇಶ ಕೇಶಾ. The hair of the head (ಮುನ್ನೆಯ ಕೂದಲು Nn. 130). 2, a kind of perfume.

ಕೇಶಘ್ನ ಕೇಶ-ghna. A disease producing baldness, falling of the hair (ತೇವಳಿ, Mr. 386, o. r. ತೇವಳು).

ಕೇಶಪಕ್ಷ ಕೇಶ-paksha. Much hair, a fine head of hair; a tuft.

ಕೇಶವಾಕ ಕೇಶ-pāśa. Much or ornamented hair; a tuft.

ಕೇಶವಾಶಿ ಕೇಶ-pāśi. A lock of hair on the top of the head.

ಕೇಶಬಂಧನ ಕೇಶ-bandhana. Binding the hair; hair tied into a bundle; tying or fastening in the hair. See ತುಡುಲು, ಮುದಿ.

ಕೇಶಮಾರ್ಜನ ಕೇಶ-mārjana. A comb.

ಕೇಶಮಾರ್ಜನಿ ಕೇಶ-mārjani. A comb (ಕಂಕತ, ಹಣಿಗೆ Mr. 208).

ಕೇಶವ ಕೇಶava. Having much or handsome hair. 2, *Krishna* or *Vishnu*. 3, N. of the author of the *Sābdamanidar-paṇa* (Śmd. 2. 301. 302. 407. 408). See Bp. 54, 60; 56, 27; ಕರಿಯು.

ಕೇಶವೇಶ ಕೇಶ-veśa. A tress or fillet of hair. See ತುಡುಲು.

ಕೇಶಹಸ್ತ ಕೇಶ-hasta. Much hair, a fine head of hair.

ಕೇಶಾಕೇಶಿ ಕೇಶ-ā-kēśi. Hair to hair; pulling each other's hair (Bh. 6, 4, 9; J. 27, 6). ಕೇಶಾಕೇಶಿಯುದ್ಧ (J. 8, 33).

ಕೇಶಿ ಕೇಶi. Having much or handsome hair. 2, N. of an asura slain by *Krishna* (Śmd. 183). 3, N. of an author (Bp. 1, 10). 4, *Rudra*. See ಉತ್ತಮಾಂಗದ, ಧರ್ಮಪಟ. — ಕೇಶಿದೇವರ ದಾಸಿ. (Bp. 58, 4). — ಕೇಶಿರಾಜ. = ಕೇಶವ No. 3.

(Śmd. 3. 408). — See Bp. 36, 59; 37, 7; 47, 35; 58, 4; ಚೇರ ನದ. — ಕೇಶಿರಾಜಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 42; 61, 9).

ಕೇಶಿಕ kēsika. Having much or handsome hair.

ಕೇಶಿನಿ kēsini. The plant *Chrysopogon aciculatus* Trin. 2, N. of a daughter of the king of Vidarbha. (My.).

ಕೇಶಿಹರ kēsi-hara. The destroyer of Kēsi: Kṛṣṇa (Mr. 18).

ಕೇಸ ಕēsa. ಕಾಸ. (= ಕೆಯ್ಯ or ಸೇಸ, so that, or when, one causes to bring about, or has brought about, anything): afterwards (S. Mhr.; cf. ಕೇರ, e.g. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕೇಸ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಕೇಸರ kēsara. The filament of flowers. 2, the pollen of flowers (ಅಲವ್ವೆ Kk. 14). 3, the plant *Mimusops elengi* Lin. 4, the plant *Rottleria tinctoria* Roxb. 5, the plant *Mesua ferrea* Wight. Arn. 6, the mane of a horse or lion. 7, gold. 8, saffron (B. 3, 106; My.; Mhr. ಕೇಶರ; Sk. ಕೇಸರವ).

ಕೇಸರ ಕೇ ಹಿನ್ದ kēsara-i-hind. The empress of Hindusthān, title of Queen Victoria (B. 4, 5).

ಕೇಸರಿ kēsari. Having a mane. 2, a lion (ಸಿಂಹ Sm. 83). 3, a horse. 4, saffron-coloured (Mhr. ಕೇಶರಿ). — ಕೇಸರ ಧತ್ತ. A red kind of paddy (My.). — ಕೇಸರ ಫಾತು. Rice seasoned with saffron, sugar, etc. (My.; Mhr.). — ಕೇಸರ ಹೂವು. The saffron plant (Z.). 2, the shrub *Bixa orellana* L. (Z.).

ಕೇಸರಿದ್ವಿಪಾತಿ kēsari-dvipa-arāti. The enemy of lions and elephants: Bhērūṇḍa (Mr. 160).

ಕೇಸರಿದ್ವಿಷ kēsari-dviṣa. The lion's enemy: Śarabha (Mr. 160).

ಕೇಸವೆ kēsavē. = ಕೇಸು, etc. (St. & Pl.; Sk. ಕೇಡುಕ, ಕೇಮುಕ, ಕಡು, ಕಡ್ವೇ, a plant with an esculent root, *Colocasia antiquorum*, *Arum colocasia*).

ಕೇಸು kēsu. 1. = ಕೇಸವೆ, etc. (The Taro). — ಕೇಸಿನ ಪಲ್ಲ. The kēsu vegetable (S. Mhr.).

ಕೇಸು kēsu. 2. = ಕೇಸು 2, etc., when meeting a vowel (śmd. 216). Redness. — ಕೇಸಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. (śmd. 216). A red kind of rice (My.). — ಕೇಸದ. -ಅದ. (śmd. 216). A red or reddish foot (Abh. P. 3, 116; 10, 35; 12, 16; Rā. 8, 8). ಕೇಸದಿಯು, a man with reddish feet (śmd. 220). — ಕೇಸರಲೆ. -ಅರಲೆ. The red squirrel, *Sciurus elphinstonei* (Gz.). — ಕೇಸುರಿ. -ಲುರಿ. (śmd. 216). A red flame. See Abh. P. 11, 146; Bh. 1, 20, 52. 60. 61; J. 13, 12. — ಕೇಸುಳ್ಳಿ. -ಲುಳ್ಳಿ. The reddish bulb: an onion (ಪಲಾಣ್ಣು, ಸುಕನ್ದಕ Nr.). — ಕೇಸೊಡಲ. -ಒಡಲ. The red-bodied one: the planet Mars (ಮಂಗಳ Sm. 17).

ಕೇಸು kēsu. 3. = ಕೇಯಸು. (My.).

ಕೇಸು kēsu. A certain stuff (of cotton, wool, etc., My.; Mhr. ಪೇಂಸ).

ಕೇಳ ಕēḷ. = ಕೇಳು. To hear (v. i.); to hear (v. t.); to listen to; to give attention to, to heed, to mind (ಅರ್ಹಣ śmd. Dh.; T. ಕೇಡ್, ಕೇಡ್, ಕೇಳ್; M. ಕೇಳ್; Tu. ಕೇಲ್). 2, in later and modern times also: to ask; to beg; to demand (T., M.). P. p. ಕೇಲ್ದ (Ch. v. 2; śmd. 4. 71. 255. 260; Bp. 22, 49. 53; 32, 35; Rā. 5, after 119; J. 1, 6. 7; 13, 1. 22. 54; 28, 15. 26; 31, 34). ಕೇಲ್! (śmd. 151. 272; Bh. 2, 13, 32). ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಲ್ದುದು (ಶ್ರಾವಣ śmd. 11 Cm.). ಕಿವಿಯಿಂ ಕೇಳಂ (128). ದೇವಾಸುರಮುಂ ಕೇಳರೇ, ದೇವ? (153. 263). ವ್ಯಾಕರಣಮನ್ ಎಲ್ಲ

ರುಂ ಕೇಳ್ವಂ ತಿಳವಿನಂ! (259). ನುಡಿಯಲವೆಯದೆ ಕೇಳಲವೆಯದೆ ಇದ್ದದೆ ಕಲ್ಲಮೂಕನ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮೂಗ ಕೇಳದಿರಲೆ ಅನ್ನು ಅವಂ ಕಳಮೂಕನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 388); ಕೇಳ್ವುದು (ಶ್ರುತ 440). ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾ ಬಿಟ್ಟಿಗಲ್ ಕಡುಕಾರ್ವಣ್ಣದಿ ಕೇಳ್ವವೇ? (83. 42). ಧರ್ಮಕೆ ತಾಂ ಕಥೆಯನ್ ಅರ್ಪಿಸಿ ಕೇಳ್ವುದು (Jmt. 13). ಕೇಳಲೊಡಂ ಕಿವಿ ಸವಿಯೊಳಗೆ ಅದಿದೊಡಂ ತನ್ನನಂ, .. ಅದು ಸತ್ಯತೆಯೇ? (Grj. 1, 22).

ಕೇಳ ಕēḷa. (śmd. 40). A companion (? see s. ಕೇವ).

ಕೇಳ ಕēḷa. The plantain (Mhr., Kōṅkaṇi). — ಕೇಳಹೂ. = ಕಾದಾದಿ. (St. & Pl.; see s. ಕಾ2).

ಕೇಳ ಕēḷi. = (ಕೇಣಿ 2), ಕೇರಿ. (ಶ್ರೀಡೆ śmd. I; Nn. 26; śm. 114). ಸಮರಕೇಳಿ (śmd. 258). See Bp. 59, 24.

ಕೇಳಿಕೆ kēlikē. Hearing; hearsay; asking. ಕೇಳಿಕೆಯ ಮಾತು, a word which one has (only) heard (C.).

ಕೇಳಿಕೆ kēlikē. = ಕೇಲಿಕೆ. — ಕೇಳಿಕೊಡಿ. -ಮಿಡಿ. To begin to play, etc. (Śā. 1, after 79).

ಕೇಳಿಸು kēḷisu. To cause to hear or listen; to cause to ask (C.). 2, to cause one's self to be heard; to cause to be heard, to sound or play on. ಅದಿವೇಣಿಗಳನ್ನ ಕೇಳಿಸ ಮಾಡಿರಾಜನು (Bp. 9, 44). ಪರಮಧತ್ತಂ ಚಮತ್ಕೃತಿಯನ್ನ ಕನ್ನರಿ ವೇಣಿಯಂ ಪಿಡಿದು, ಒನ್ನು ದಿವಸಂ ಕೇಳಿಸಲು (28, 5). 3, to be heard (C.). ಕಿವಿಗಳನ್ನ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ (B. 4, 86). ಕುಡಿಬರಿಗೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಸುವನ್ನ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು (2, 34). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿಸುವನ್ನ ಓದ ಬೇಕು (3, 3); see also 4, 111. 4, to hear (v. i., C.). ಗೂಗಿಯ ಕಿವಿಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ (B. 3, 120). 5, to sound (v. i., C.). ಚರ್ತು ಒದವಿ ಹತ್ತಿದರೆ ಯಾರೋ ಅತ್ತ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ (3, 99). — See Śā. 1, after 79; J. 4, 11.

ಕೇಳಿಸು kēḷisu. = ಕೇಲಿಸು, q. v.

ಕೇಳು kēḷu. = ಕೇಳ್. (C.). P. p. ಕೇಳ. ಚಿತ್ರವಿಟ್ಟು ಕೇಳುವುದು (ಅವಧಾರಣ Nr.). ಕೇಳುವುದು (ಪ್ರಶ್ನೆ, ಅನುಯೋಗ, ಪೃಚ್ಛೆ Si. 56). ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು (ಯಾಚ್ಛೆ, ಅಭಿಶಸ್ತಿ, ಯಾಚನೆ 245). ಕೇಳುವದಿನ್ನು ಹೊನ್ನಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಯಾಚಿತಕ 300). ಕೇಳಿದ ವಸ್ತುಗಳಂ ಕೊಡುವ ದೇವತಾದಿಗಳು (ವರದ, etc. 354). ಕೇಳುವವನು (ಯಾಚಕ, ಅರ್ಥ, etc. 367). ಕೇಳಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಶ್ರುತ 426). ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲ ಕೇಳ ಹೊತ್ತನ್ ಅದಿಯೆ (Dp. 4). ಕೇಳದ ಕಿವಿ ಊರಿಗೆ ಮಾರಿಯ ತನ್ನ. — ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ, ಹೇದುವವರಿಗೆ ಸುದ್ಧಿ. — ಮಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಕೇಳುವದಿಷ್ಟೇ? (Prva.). ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳು! (B. 2, 7). ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಏನಾದರೂ ಕೇಳ ತಕ್ಕದಿದ್ದರೆ (3, 5). ಕೆಲವು ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು (4, 53). ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಕೇಳ ಬೇಕೆನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ (4, 64). ಅದು ನನಗೆ ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ (I cannot hear it, C.). See Bp. 3, 58. 76. 77; 5, 55; 9, 13. 24; 12, 2; 21, 11; 22, 32; 37, 37; 40, 14; 45, 20; 46, 79; 58, 64; B. 2, 20. 21. 53; 3, 13; 4, 199; Prv. s. ಬೇಗೆ ಹತ್ತು. — ಕೇಳಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to hear (B. 4, 76). — ಕೇಳ ಬರ್. -ಬರು. To sound (v. i.). ಪಿರಿಯ ಧ್ವನಿಗಳ ಉಡೆ ಕೇಳ ಬರುತ್ತಿರಲು (Bp. 53, 25). 2, to be heard (C.). ಆ ಚಕ್ರೇ ಮಾತಾದಿದ್ದು ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಕೇಳ ಬರಲಿಲ್ಲ (B. 4, 111). ಕಿವಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಕೇಳ ದಾರಿದೇ ಇದ್ದರೂ ಹಿತವಾಗಿ ಹಾಯ್ದೋಡುವ ನಾದವು (ಕಲ Si. 61). 3, to come to hear or to ask (C.).

ಕೇಳುವಿಕೆ kēḷuvikē. = ಕೇಳಿಕೆ. (ಯಾಚ್ಛೆ, ಭಿಕ್ಷೆ, ಅರ್ಥನೆ Si. 387; ಶ್ರುತಿ 426).

ಕೇಳುಹ kēḷuha. Hearing; asking. ಕಾಣ ಬಹುದು, ಕೇಳುಹ, ಪರಿಮಳಿಸುಹ, ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸವಿಹ, ಮುಟ್ಟುಹ ಎವ್ವಿವು ಎವಯಂಗಳು (Nr.). ಕೇಳುಹ (ನುಡಿ, ಕೇಳ್ವಿದೆ Nn. 166).

ಕೇಶಿಕೆ kēṣikē. = ಕೇಶುಕೆ. (My.; Si. 469).

ಕೇಲಿ kēli. A line, a series; a group, flock, troop; a heap (ಸಂಕ್ತ ಸ್ಮದ. I; ಪಾಠ, ಪನ್ತ Kk. 90, o. r. ಕೇರಿ; ಪಾಠ, ಪನ್ತ S̄m. 53; ಸಾರ್ 107. 114; ಗವಣ Ūt. I, 26; cf. ಕಟ್ಟು; T. ಚೇಮ, ಚೇಣ, ಚೇಯ, distance; length, breadth; height; greatness; crowd, assembly; see ಗೇಣ 1).

ಕೈ kēi. 1. = ಕೆಯ 3, etc. The hand, etc.

ಕೈ kēi. 2. = ಕೆಯ 4, etc. Decoration.

ಕೈ kēi. 3. = ಕೆಯ 5, etc. A field.

ಕೈ kēi. 4. = ಕೆಯ 6, etc. Bitterness.

ಕೈ kēi. 5. = ಕೆಯ 4, etc. Churning.

ಕೈಕಯೆ kaikayē. N. of the daughter of king Kēkaya, wife of Daśaratha (J. 18, 62).

ಕೈಕಸಿ kaikasē. N. of the mother of Rāvaṇa (Rām. 6, 52, 17).

ಕೈಕೆ kaikē. = ಕೈಕಯೆ. (J. 18, 9).

ಕೈಕೇಯೆ kaikēya. N. of a prince of the Kēkayas (Bh. 6, 2, 11).

ಕೈಂಕರ್ಯೆ kainkaryā. (fr. ಕಿಂಕರ). The state or office of a servant or slave; service; servitude. (Rāv. 5, after 26; My.).

ಕೈಟಭೆ kaiṭabha. N. of an asura slain by Viṣṇu.

ಕೈಟಭಜಿತೆ kaiṭabha-jit. Viṣṇu.

ಕೈಟಭಾರಿ kaiṭabha-ari. Viṣṇu.

ಕೈಟರ್ಯೆ kaiṭaryā. A plant used in medicine (= ಕಟ್ಟಲ).

ಕೈತೆ kēyṭa. = ಕೆಯ್ತು.

ಕೈತವೆ kaitava. (fr. ಕಿತವ). = ಕೈದವ. Gambling. 2, a gambling house (ಜೂಬುಳ್ಳ ಮನೆ Mr. 198). 3, deceit, fraud, cheating (ಕೈದವ ಸ್ಮದ. II; ಕೆಯ್ತು, ಜತ್ತವ Kk. 66; ಕೈದವ 82; ಕವಟ Ūt. I, 39; ಜತ್ತವ II, 12). See S̄md. 67; Abh. P. 7, after 33; Rev. 11, after 164.

ಕೈದವೆ kaidava. Tbh. of ಕೈತವ (S̄md. 338; II; Kk. 82; ಕೆಯ್ತು, ಜತ್ತವ, ಕವಟ S̄m. 52).

ಕೈದಾರಕೆ kaidāraka. (fr. ಕೇದಾರ). A multitude of fields.

ಕೈದಾರಿಕೆ kaidārika. A multitude of fields.

ಕೈದಾರ್ಯೆ kaidāryā. A multitude of fields.

ಕೈದಿ kaidi. A prisoner (My.; Mhr., H.; B. 5. 265).

ಕೈದು kēidu. = ಕೆಯ್ದು.

ಕೈದು kaidu. Imprisonment; restraint; arrest (C.; Mhr., H.).

ಕೈದುಮಾನೆ kaidu-khāṇē. A prison (Mhr.; R.).

ಕೈಫಿಯತು kaiphiyatu. Statement; an affair, a case (C.; Mhr., H.); a suit; a plaint.

ಕೈಫು kaiphu. Intoxicating quality; an intoxicating drug; intoxication (Mhr., H.; R.).

ಕೈಮೆ kēimē. = ಕೆಯ್ತು.

ಕೈಯಿ kēiyi. = ಕೈ 1, etc. (My.).

ಕೈಯ್ಯಿ kēiyi. = ಕೈಯಿ, etc. (My.).

ಕೈರ ಕaira. = ಕಯ್ತು.

ಕೈರವೆ kairava. The white esculent water-lily (ಕಾಮುಡ, ಬಿಳಿಯ ನಯ್ತು Mr. 420).

ಕೈರವಜಾನ್ತವೆ kairava-bāṇdhava. The moon. (Bp. 12, 36). ಕೈರವಮಿತ್ರ ಕairava-mitra. The moon (My.).

ಕೈರವಣಿ kairaviṇi. An assemblage of kairavas, or a place abounding in them.

ಕೈಲಾಸೆ kailāsa. N. of a mountain in the Himālaya range, the seat of Kuvēra and paradise of Śiva; euphemistically: death (My.). ಕೈಲಾಸದವರು ಬಲ್ಲರು, ಕೈಲಾಸದವರು ಬಲ್ಲರು. — ಅಮೃತವರು ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥ ಅಗುನಾಗ ಅಮೃತವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸ (Prvs.). See Bp. 54, 71; Prv. 2. ಪಾಸು 2.

ಕೈಲಾಸದುರ್ಗ ಕailāsa-durga. = ಕೈಲಾಸ. (Bp. 43, 50).

ಕೈಲಾಸಪುರಿ kailāsa-puri. = ಕೈಲಾಸ. (Bp. 25 sum.).

ಕೈಲಾಸವಾಸಿ kailāsa-vāsi. A deceased worshipper of Śiva (C.).

ಕೈಲಿ kaili. Of capacity (Mhr., H.).

ಕೈಲಿವಜನಿ kaili-vajani. Of capacity and of weight (R.).

ಕೈವರ್ತ ಕaivarta. A fisherman.

ಕೈವರ್ತಿ ಕaivarti. = ಕೇವಟಿ. The grass Cyperus rotundus.

ಕೈವರ್ತಿಕೆ kairavartikē. = ಕೇವಟಿಗೆ, ಕೈವರ್ತ.

ಕೈವರ್ತಿಮುತ್ತು ಕaivarti-mustaka. The fragrant grass Cyperus rotundus.

ಕೈವಲ್ಯೆ kaivalya. (fr. ಕೇವಲ). Perfect isolation (ನಿಶಾನ್ತ Nn. 165); perfect exemption from further transmigration, absorption in the supreme soul, eternal emancipation (ನಿರ್ವಾಣ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 19; ಮೋಕ್ಷ 71; ಸಮೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ 165). 2, the chief station or position (ವಿಮುಖ್ಯಾಸ್ಥಾನ, ಮುಖ್ಯನಾದ ಸ್ಥಾನ 165). 3, pureness (ನಿರ್ಮಲ 165). 4, a branch or recession of the vēdas (Bp. 43, 75). See Abh. P. 1, 5, 6; Bp. 43, 66.

ಕೈವಲ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ kaivalya-lakshmi. The fortune of kaivalya; kaivalya regarded as a Lakshmi (Śav. 5, 32).

ಕೈಶಿಕೆ kaisika. (fr. ಕೇಶ). A quantity of hair, a head of hair. 2, love, passion, lust.

ಕೈಶಿಕೆ ಕaiśiki. A kind of dramatic style, the graceful style, suited especially to the passion of love (Kāv. IV, 2, 58. 61).

ಕೈಶ್ಯ ಕaiśya. (fr. ಕೇಶ). A quantity of hair, a head of hair.

ಕೊ ಕā. (= ಕೋ 1, ಸೊ). See ಅಕೊ, ಇಕೊ, ಇದುಕೊ.

ಕೊಂಯಿ kōmyi. = ಕುಂಯಿ. (My.).

ಕೊಕ ಕōk. An imitative sound. (M. ಕೊಕ್ಕು). — ಕೊಕ್ಕುಕ ಎನ್ನು. To cackle or cluck as a hen (C.; M. ಕೊಕ್ಕು, T. ಕೊಕ್ಕರಿ; Tē. ಕೊಕ್ಕರಿಂಚು).

ಕೊಕ್ಕರಸು kōkkarasu. = ಕೆಕ್ಕರಸು, q. v.

ಕೊಕ್ಕರಿ kōkkari. = ಕಕ್ಕರಿ, etc. (M., Tē. ಕೊಕ್ಕರಿ). — ಕೊಕ್ಕರಿ ಬಕ್ಕರಿ. reit. = ಕಕ್ಕರಿ ಬಕ್ಕರಿ. (My.).

ಕೊಕ್ಕರಿಸು kōkkarisu. 1. To threaten, to menace, to abuse, to rebuke, to deride (ವಿಭರ್ತನ ಸ್ಮದ. Dh., o. r. ನಿರ್ಭರ್ತನ). See J. 13, 12f.

ಕೊಕ್ಕರಿಸು kōkkarisu. 2. (fr. ಕುಡು 3 or ಕುದು). = ಕುಕ್ಕರಿಸು. (To bend), to shrink (v. i., as the hands, etc. from cold, My.); to shrug one's self up (from cold, fear, etc., My.; Śav. 4, 19); to shrink, to recoil, etc. (Rām. 6, 51, 26; Bh. 6, 3, 81. 50).

ಕೊಕ್ಕರಿಸು *kōkkarīsu*. 3. To shout (T. ಕೊಕ್ಕರಿ, Tē. ಕೊಕ್ಕರಿಸು; R.).

ಕೊಕ್ಕರಿಸು *kōkkarīsu*. 4. To chuckle, to giggle (S. Mhr.).

ಕೊಕ್ಕರೆ *kōkkarē*. = ಕೊಕ್ಕರೆ 2, ಕೊಕ್ಕರೆ. A crane (ಕರ್ಕರೇಟು, ಕರೇಟು Si. 175; My.; Tu. ಕೊಂಗು; Tē. ಕಕ್ಕರ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೊಕ್ಕರಾಯಿ, ಕೊಂಗ; M. ಕೊಕ್ಕನ, ಕೊಕ್ಕು, ಕೊಡ್ಡೆ, T. ಕೊಕ್ಕು, a crane, heron, paddy-bird). ಮಾನು ತಿನ್ನುವ ಕೊಕ್ಕರೆ (ಧಾಂಪ್ಪ 461). See ಕಾಡು, ನೀರು; Prv. s. ನಗುನಗು. — ಕೊಕ್ಕರೆದು ವಿನಗಿದ. (ತಿವಮಲ್ಲಿ, ಪಾಶುಪತ, ಎಕಾಪುಲ, ಬಕ, ವಸು Si. 142).

ಕೊಕ್ಕಿ *kōkki*. 1. The stumped (beak-like) branch of a tree (S. Mhr.).

ಕೊಕ್ಕಿ *kōkki*. 2. (fr. ಕುರು 3) = ಕೊಕ್ಕೆ 1, ಕೊಂಕಿ. Crookedness; perverseness. — ಕೊಕ್ಕಿ ಮನುಷ್ಯ. = ಕೊಕ್ಕಿ. A perverse, vicious man (S. Mhr.).

ಕೊಕ್ಕು *kōkku*. 1. (fr. ಕುಕ್ಕು 1, ಕೊಂಕು 2). The beak or bill (My.; M.). See Rāv. 9, 26, 28; Prv. s. ಪಕ್ಕ.

ಕೊಕ್ಕು *kōkku*. 2. = ಕೊಕ್ಕರೆ. (My.).

ಕೊಕ್ಕೆ *kōkkē*. 1. = ಕೊಕ್ಕರೆ 2, ಕೊಂಕಿ. Crookedness; a crook; a bend; a hook (My.; Tu.; T. ಕೊಕ್ಕು, M. ಕೊಕ್ಕಿ, Tē. ಕೊಕ್ಕಿ, ಕೊಗ್ಗಿ, ಕೊಂಕಿ, ಗೊಕ್ಕು, a bend, hook, clasp). — ಕೊಕ್ಕಿಕೋಲು. A hook (My.; ಅಂಕುಶ, ಸ್ಥಿತಿ Si. 271); a walking stick with a bent handle (My.). — ಕೊಕ್ಕಿ ಮನುಷ್ಯ. = ಕೊಕ್ಕಿ ಮನುಷ್ಯ. (My.). — ಕೊಕ್ಕಿ ಮಾತು. A crooked, perverse word (My.). — ಕೊಕ್ಕಿ ಮೂಗು. A nose like a hook (My.). ಕೊಕ್ಕಿ ಮೂಗಿನವನು (ಖುರಣಸ Si. 198 sic!). — ಕೊಕ್ಕಿ ಮೊಳೆ. A hooked nail (My.).

ಕೊಕ್ಕೆ *kōkkē*. 2. — ಕೊಕ್ಕಿಗಿಡ. A shrub with fragrant white flowers, cultivated in gardens, *Tabernaemontana coronaria* Br. (St. & Pl.; Tu.).

ಕೊಕ್ಕೆ *kōkkē*. = ಕೊಕ್ಕರೆ. (My.).

ಕೊಗ್ಗ *kōgg*. = ಕೊಡ್. Putridness. — ಕೊಗ್ಗ ಸದ್ದು. — ಕೆಸರು. Putrid mud (Bp. 10, 6; 56, 53).

ಕೊಗ್ಗ *kōgga*. = (ಕಕ್ಕರಿ, etc.), ಕೊಂಕ. Crookedness, etc. 2, a man with a crooked, uncouth voice (S. Mhr.). — ಕೊಗ್ಗದನಿ. A disagreeable voice (S. Mhr.).

ಕೊಗ್ಗಿ *kōggi*. = ಕೊಗ್ಗಿ ದಿ, ಕೊಗ್ಗಿ ಲಿ, ಕೊಗ್ಗಿ. — ಕೊಗ್ಗಿಗಿಡ. A very common under-shrub, *Tephrosia purpurea* Pers. (Z.; My.). See ಮುಕ್ಕುಗೊಗ್ಗಿ.

ಕೊಗ್ಗಿ ದಿ *kōggidi*. = ಕೊಗ್ಗಿ ಲಿ, etc. ಎದ್ದೆ ದಿಲಾಪದ ಬದ್ದಿ ಕೊಗ್ಗಿ ದಿಗಿಡಾ ತನ್ನ ಕೋ? (Prv.).

ಕೊಗ್ಗಿ ಲಿ *kōggili*. = ಕೊಗ್ಗಿ, etc. (My.).

ಕೊಗ್ಗು *kōggū*. = ಕುಡುಗಣಿ, etc., ಗುಗ್ಗಿ. ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗು (Si. 205, only in Si.).

ಕೊಗ್ಗಿ *kōggē*. = ಕೊಗ್ಗಿ, etc. (My.).

ಕೊಂಕ *kōnka*. = ಕೊಂಕ s. ಕೊಂಗು 1 (? see Mr. 379 s. ಮ್ಲೇಚ್ಛ).

ಕೊಂಕಣ *kōnkana*. The Concan country of the western coast (C.; Tē.; T., M. ಕೊಂಕಣ; Sk. ಕೋಂಕಣ; Mhr. ಕೋಂಕಣ). ಕೊಂಕಣಾ ಸುತ್ತಿ ಮಯ್ಯರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Bp. 6, 19; B. 2, 42; Prv. s. ತಂಕಣ ದೇಶ.

ಕೊಂಕಣಸ್ಥ *kōnkana-stha*. A Concan Brāhmaṇa (C.).

ಕೊಂಕಣಿ *kōnkaṇi*. A person belonging to the Concan Brāhmaṇas (C.; M. ಕೊಂಕಣಿ). See Prv. s. ತೋಟ.

ಕೊಂಕಣಿಕೆ *kōnkaṇikē*. The behaviour of a Concan Brāhmaṇa. See Prv. s. ಲಂಕೆ.

ಕೊಂಕಣಿಗ *kōnkaṇiga*. A Concan Brāhmaṇa (ಲಿವ್ವು Mr. 382). ಅಂಕಣದ ಮನೆಯಾದರೆ ಕೊಂಕಣಿಗನಿಗೆ ಅಗ ದೇ? — ಕೊಂಕಣದಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prvs.). See Prv. s. ಗೆದ್ದು.

ಕೊಂಕಲಿ *kōnkali*. = ಕೊಂಕುಲಿ, etc. (ಕಪ್ಪ Mr. 321, o. r. ಕೊಂಕುಲಿ).

ಕೊಂಕಲಿ *kōnkali*. = ಕೊಂಕಲಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕೊಂಕಲು *kōnkalu*. = ಕೊಂಕಲಿ, etc. (C.).

ಕೊಂಕಿ *kōnki*. = ಕೊಕ್ಕೆ 1. A hook; a fish-hook, an angle (Bp. 21, 28); a kind of hook to join the rollers of a sugar-mill (My.). — ಕೊಂಕಿಯು ನಾರಸ. N. (Bp. 51, 4).

ಕೊಂಕಿಸು *kōnkisu*. To make crooked; to distort (Bp. 1, 50; Sāv. 2, 71; C.).

ಕೊಂಕು *kōnku*. 1. (fr. ಕುರು 3). To be bent, to get crooked, curved, distorted, deformed, or curled; to become perverse, untrue, etc. (C.). ಕೊಂಕುಮದು (ವಕ್ರ, ವೃಜನ, ಭುಗ್ಗ, ಕುಟಿಲ, etc., Nr., Hlā.; ಕರಾಲ, ಎಕಟಿ Hlā.). ಕೊಂಕದ ತಲೆನವರು (ಅಲಕ); ಕೊಂಕದ ನುಡಿ (ಕಾಕು Hlā.). See Ūh. v. 25; Grj. 2, after 106; 5, after 42; Bp. 9, 25; 17, 2; 21, 15; 37, 39; 43, 54; 52, 18; Rāv. 5, after 19; 5, 97; Sāv. 1, after 79; J. 21, 10.

ಕೊಂಕು *kōnku*. 2. (= ಕೊಂಗು 2, ಕೊಂಕು). The state of being bent, crooked, etc. (ಕುಡುಸಿಮ್. 218; Kk. 62; Sīm. 64; Ūt. II, 71; ಕುಟಿಲಭಾವ Ūt. I, 8; ವಾಮ, ವಕ್ರ Nn. 24; ಕುಬ್ಜ, ಭಗ್ನ 182, o. r. ಕೊಂಕು; ಎಕಟಿ, ಕೊಂಕು 146; C.; Rām. 6, 10, 5). 2, a crooked line to denote that a syllable is metrically long; a long syllable; metrical length (Ūh.; ಬಿಜ್ಜು, ಗುರು Sīm. 55; ಗುರುತ್ವ Kk. 68; ಗುರು ಸಿಂ.). ಕುರುಳ್ ಕೊಂಕಾಯ್ತು (Sīm. 60). See ಅತಿಕೊಂಕು, ಮೂಗೊಂಕು. — ಕೊಂಕಾಣ. — ಆನ್. To get bent, etc. (Sāv. 3, 7). — ಕೊಂಕು ಕೊಡತೆ. Wrongs and defects (J. 18, 42). — ಕೊಂಕುಗುರ್. — ಉಗುರ್. A bent nail or claw (J. 28, 46). — ಕೊಂಕುಗುರುಳು. — ಕುರುಳು. Curled hair; a lock. ಕೊಂಕುಗುರುಳಿನ ರಮ್ಪೆ (see Sp. s. ಮಂಕು). — ಕೊಂಕುಗೂದಲ್. — ಕೂದಲ್. Curled hair; a lock (ಅಲಕ Mr. 320). — ಕೊಂಕುಗೇರೆ. A crooked line: the sign for a long syllable (Ūh.; ಗುರು Mr. 864). — ಕೊಂಕುನುಡಿ. A deformed or altered voice or word. ಅತಿಕೊಂಕುನುಡಿ ಕಾಕೆನಕ್ಕು (Mr. 86). — ಕೊಂಕು ಮಾಡು. To act in a perverse manner. ಕಾಗೆ ತಾನು ಯಾರೆವ್ವು ಎಚ್ಚರಿ ಮದಿತು, ಸಟಿ ಕೊಣ್ಣು, ಕೊಂಕು ಮಾಡುತ್ತ (B. 3, 12). — ಕೊಂಕುವಿಲ್ಲ. — ಬಿಲ್ಲ. He with the (always) bent bow: Kāma (ಕಾಮ, ಮನ್ಮಥ, etc. Sīm. 7). — ಕೊಂಕುವೆರಸು. Alteration to be attached. ಕೊಂಕುವೆರಸಿದ ನುಡಿ (ಉಲ್ಲಾಸ Hlā.).

ಕೊಂಕುಡಿ *kōṅkuḷi*. (Smd. I, o. r. ಕಂಕುಡು). **ಕೊಂಕುಡಿ**. = ಕಂಕುಡು, etc. The armpit (My.). ಅಲ್ಲೇ ನ್ನಾಯ ಇಲ್ಲೇ ಕಡೆತು; ಕೊಳ್ಳೇ, ಮಲ್ಲಿ, ಕೊಂಕುಡಿ ಕೂಸು!—ಕೊಂಕುಡಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prvs.).

ಕೊಂಗ *kōṅga*. = ಕೊಗ್ಗ. See another ಕೊಂಗ s. ಕೊಂಗು 1. — ಕೊಂಗ ಮಂಗ. dupl. A man of silly, apish behaviour (My.); a buffoon (My.). — ಕೊಂಗ ಮಂಗತನ. Silly, apish behaviour; buffoonery (My.).

ಕೊಂಗರಿ *kōṅgari*. = ಕೊಕ್ಕರಿ, etc. — ಕೊಂಗರಿ ಬಿಂಗರಿ. reit. = ಕೊಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. (My.). — ಕೊಂಗರಿ ಮಂಗರಿ. reit. = ಕೊಂಗರಿ ಬಿಂಗರಿ. (My.; Tē. ಕೊಂಕರಿಮಂಕರಿ).

ಕೊಂಗು *kōṅgu*. 1. The Kōṅgu country (Čera or Kēraja, especially the country about Coimbatoor, T.; M. ಕೊಟ್ಟು). — ಕೊಂಗ. -ಅ 3. An inhabitant of the Kōṅgu country (My.);—a horse of that country (Bp. 59, 40). See ಕೊಂಕ.

ಕೊಂಗು *kōṅgu*. 2. = ಕೊಂಕು 2. — ಕೊಂಗಾಟ. -ಅಟ. A crooked, perverse behaviour (My.).

ಕೊಂಗಿ *kōṅgi*. = ಕೊನೆ 3, ಕೊನ್ನು 3, ಕೊಮ್ಮೆ, (ಟೊಂಕಿ). The branch of a tree (S. Mhr.).

ಕೊಚ್ಚಿ *kōcchi*. Cochin on the Malabar coast (C.; T., M.).

ಕೊಚ್ಚಿಕೆ *kōcchikē*. The act of cutting or cutting up (My.).

ಕೊಚ್ಚಿಸು *kōcchisu*. To cause to cut up or to pieces (C.).

ಕೊಚ್ಚು *kōcchu*. 1. To shake flour, as it comes from the mill, on a small fan so as to separate any impurities (C.; cf. ಕುಲುಕು 2, ಕೊಡಪು; T. ಕೊಡ, to separate stones, etc. from rice, etc.).

ಕೊಚ್ಚು *kōcchu*. 2. = ಕೊರ್ಚು 2. To cut away, up, or to pieces (C.; Č. Bp. 42, 38; Bh. 3, 19, 46; 8, 23, 19; J. 4, 40; 9, 32; 13, 18, 48; 20, 47; 21, 34).

ಕೊಚ್ಚು *kōcchu*. 3. The act of, or an instrument for, cutting to pieces (Bp. 28, 47); the state of being cut into pieces. — ಕೊಚ್ಚಿದಿಡಿಕೆ. -ಓದಿ-ಅಡಿಕೆ. Areca-nut cut into very small pieces (My.).

ಕೊಚ್ಚು *kōcchu*. 4. (= ಕೊಚ್ಚು 3). Powder, dust (ಪುಟ.).

ಕೊಚ್ಚು *kōcchu*. 5. = ಕೊರ್ಚು 3. The stench of urine (Tē. ಕಡ್ಡು, ಗಡ್ಡು; R.).

ಕೊಚ್ಚು *kōcchu*. 6. = ಕೊರ್ಚು 1. To speak much or braggingly, to utter in ostentatious language, etc. (C.; ಬಹಳ ಮಾತಾಡು G.; M. ಕೊಂಜರ್, ಕೊಜ್ಜಿ, prattle; T., M. ಕೊಂಜು, to prattle, T. ಕೊಜ್ಜಿ, a corrupt or low expression; Tē. ಕಡ್ಡು, ಗಡ್ಡು, bragging, boast). ಬಹಳ ಹರಟೆಯ ಕೊಚ್ಚು ವದು (C.; B. 4, 194).

ಕೊಚ್ಚು *kōcchu*. = ಕುಡ್ಡು, etc. (ಗೊಂಡಲು G.).

ಕೊಚ್ಚಿ *kōcchi*. (= ಕೊಡಚಿ, etc.). Mud, mire, bath-drainage (My.; see T. s. ಕುಸುರಿ 1).

ಕೊಜ್ಜಿ *kōjji*. = ಕೊಬ್ಬ. See ಇತರಲಿಗೊಜ್ಜಿ.

ಕೊಜ್ಜಿ *kōjji*. = ಬೋಜಾ. A eunuch, who generally uses the attire of women (C.; Mhr., H. ಬೋಜಾ).

ಕೊಂಚ *kōṅcē*. = (ಕುಡುಚು), ಕೊಂಚಿ 1. A little; littleness; inferiority (My.; ಮಾತೆ, ತುಟಿ, ಲವ, ಲೇತ, ಕಣ Si. 370; ಅ, ಕನವತ್ 466; ಕಂಚಿತ್, ಅಲ್ಲ, etc. 473; Tē. ಕೊಂಚ, ಕೊನೆ; T. ಕೊಂಜ). ಬಹಳ ಕೊಂಚಮ್ ಆಗಿರುವದು (ಅಲ್ಲಿಪ್ಪ, ಕಣಿಯ, ಅಣಿಯು Si. 370). ಕೊಂಚವಾದದು (ತಲಿನ 438). — ಕೊಂಚ ದವ. -ಅವ. A man of no consideration, an insignificant man (My.).

ಕೊಂಚಿ *kōṅcē*. = ಕುಂಚಿ, etc. (ಕೊಪ್ಪೆ G.; B. 5, 146).

ಕೊಂಚಿ *kōṅcē*. 1. = ಕೊಂಚ. (ಕಡಿದು ಕೂಟ Čt. I, 18; ಅಲ್ಲ Sm. 85).

ಕೊಂಚಿ *kōṅcē*. 2. An enclosure; a rampart, especially a surrounding wall elevated on a mound of earth (ಪ್ರಕಾರ, ವರಣ, ಶಾಲ Nr.).

ಕೊಂಚಿ *kōṅcē*. 3. (= ಕುಂಚಿ). The posteriors (ಪುಟ ಮಾಟ Čt. I, 62).

ಕೊಂಚಿ *kōṅcē*. = ಕ್ರೌಂಚ, ಕ್ರೌಂಚು. Tbh. of ಕ್ರೌಂಚ (Smd. 356; ಕ್ರೌಂಚವತ್ತು Kk. 14; Sm. 29; ಪಕ್ಷಿಯ ಭೇದ Sm. 85). — ಕೊಂಚಿ ವತ್ತು. -ಪತ್ತು. (ಕ್ರೌಂಚ Nr.). — ಕೊಂಚಿವಟ್ಟು ನ್ನಳಿದಂ. -ದಿಟ್ಟು-ಂತಳಿದಂ. Who took possession of the mountain Kraunca: Guha (Kk. 6; Sm. 4; cf. ಕ್ರೌಂಚದಾರಣ).

ಕೊಟ *kōṭa*. = ಕುಟ, ಕೊಟ್ಟು 2, ಕೋಟ. ಅಳಳ ಕೊಟ (ಗೋಪು, ವ್ರಹ Si. 413; Mhr. ಕೋರಾ).

ಕೊಟಾರ *kōṭāra*. (= ಕೊಟ್ಟಾರ). A threshing-floor (My.).

ಕೊಟಿಗೆ *kōṭigē*. = ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, etc. (C.).

ಕೊಟ್ಟ *kōṭṭa*. 1. = ಸೊಟ್ಟು 1. A bamboo tube, etc. (My.).

ಕೊಟ್ಟ *kōṭṭa*. 2. (fr. ಕುಡಿ 5). The state of being extreme, etc. (cf. ಕೊಟ್ಟು 1). — ಕೊಟ್ಟಕೊನೆ. The extreme point (My.; Tē.).

ಕೊಟ್ಟ *kōṭṭa*. 3. = ಕೊಡಚಿ. (St. & Pl.).

ಕೊಟ್ಟ *kōṭṭa*. 1. Tbh. of ಕೋಪು. See ಕೊಟ್ಟಾರ.

ಕೊಟ್ಟ *kōṭṭa*. 2. = ಕೊಟ. ಅಳಳುಗಳು ಇರುವ ಕೊಟ್ಟವ (ಗೋಪು, ಗೋಪುನಕ Si. 103; T., Tē.).

ಕೊಟ್ಟ *kōṭṭa*. 3. = ಕೋಟ್ಟ. A fort. See ಕೊಟ್ಟವಳ, etc.

ಕೊಟ್ಟಗಾಟ *kōṭṭa-gāṭa*. (= ಕೊಟ್ಟವಳ). A man belonging to a fort (Bp. 61, 26; ಅದಂಗಾಯ್ತು, ಕುಡುವು, ಕೊಟ್ಟವಳ G.).

ಕೊಟ್ಟಗೆ *kōṭṭagē*. = ಕೊಟ್ಟಗೆ, ಕೊಟ್ಟಗೆ. Tbh. of ಕುಟಂಕ (or of ಕುಟಕಾ, a hut? cf. also ಕೋಪುಕ). A stall or out-house, especially for cattle; a barn, a room, etc. (My.; T. ಕೊಟ್ಟಗೆ, ಕೊಟ್ಟಗೈ, ಕೊಟ್ಟಾಯ್, ಕೊಟ್ಟಾಯಿ, ಕೊಟ್ಟರ್; M. ಕೊಟ್ಟರ್; Tē. ಕೊಟ್ಟಾಯಿ, a shed built of thatch; a large shed or pent roof). ಕೊಟ್ಟಗೆಯ ಎಡಿಕರ್ (ಪಟಲ, ಫದಿಸ್ Nr.).

ಕೊಟ್ಟಜ *kōṭṭaja*. Tribute (ಕಪ್ಪ Smd. II.; Čt. I, 50;—Kk. 84, o. r. ಬಟ್ಟಜ; T. ಕುಟ್ಟಿ, M. ಕೋಡ್; cf. ಕೊಡ್ 7).

ಕೊಟ್ಟಡಿ *kōṭṭadi*. = ಕೊಡದಿ q. v., ಕೋಟದಿ. (My.).

ಕೊಟ್ಟಣ *kōṭṭaṇa*. (fr. ಕುಟ್ಟು 1). = ಕೊಟ್ಟ. Beating the husk from paddy, etc. (C.; M.; Tē. ಕೊಟ್ಟಮು). See Bp. 27, 52; Č. Bp. 47, 42. ಕೊಟ್ಟಣಾ ಕುಟ್ಟು ಎಣ್ಣಿನ ಸಾಕ ದ ದಾಗೆ (Prv.). — ಕೊಟ್ಟಣಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A street where people live who perform kōṭṭaṇa (My.). — ಕೊಟ್ಟಣಗುಟ್ಟು -ಂ-ಕುಟ್ಟು. To beat the husk from paddy (Bp. 23, 19).

ಕೊಟ್ಟಣಗಿತ್ತಿ kōttana-gitti. A female who beats husk from paddy, etc. (My.).

ಕೊಟ್ಟಣ ಕōttatana. (fr. ಕೋಟ). Crookedness; deceit. See *Prv.* s. ಮಟ್ಟ.

ಕೊಟ್ಟಣ ಕōtta-vala. = ಕೊಟ್ಟಣಾದಿ. (ಅಡಂಗಾಯ್ತು, ಕುಡುಮ್ಬ Kk. 37; Sm. 45).

ಕೊಟ್ಟಣ ಕōttasa. (= ಕೋಲ್ದನ). Roasted meat (ಸುಟ್ಟಿಗೆ, ಸುಡುಡಾದು Sm. 32).

ಕೊಟ್ಟಣ ಕōtta-āra. (= ಕೊಟಾರ). Tbh. of ಕೋಲ್ದನಗಾರ (Sm. 383; V. 37, 27; T., M.; Mhr. ಕೋಲಾರ). — ಕೊಟ್ಟಣರಸೋಮೇಶ್ವರ. N. (Bp. 53, 30).

ಕೊಟ್ಟಣ ಕōttāri. The officer in charge of a granary or warehouse, a steward (Bp. 9, 42; 59, 29).

ಕೊಟ್ಟಿ ಕōtti. 1. (ಸೂಕಳ Sm. 89).

ಕೊಟ್ಟಿ ಕōtti. 2. (fr. ಕುಡು 3?). A (perverse), shameless, base, obscene man (ಬಣ್ಣ Sm. 89, o. r. ಭಣ್ಣ).

ಕೊಟ್ಟಿ ಕōtti. 1. = ಕೋಟಾ. False; faithless, perfidious; spurious; alloyed; bad; vicious (Mhr., H. ಬೋಟಾ; cf. ಕೂಟ No. 4). — ಕೊಟ್ಟಿಕತೆ. A forged writ of agreement (B. 5, 268). — ಕೊಟ್ಟಿದನ. Vicious cattle (S. Mhr.). — ಕೊಟ್ಟಿನಡತೆ. A bad conduct (S. Mhr.; B. 5, 197). — ಕೊಟ್ಟಿ ರೂಪಾಯಿ. An alloyed, bad rupee (S. Mhr.).

ಕೊಟ್ಟಿ ಕōtti. 2. A room. ಜನನ ಕೊಟ್ಟಿ (ಅನ್ನೇಶ್ವರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೋಲೇರಿ).

ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಕōttigē. = ಕೊಟ್ಟಿಗೆ. (C.). ಅರಮನೆಯೊಳಗಿನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ (ಕಟ್ಟಿ G.). See Bp. 56, 34, 39; J. 10, 20; B. 5, 126. — ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆ (ಕುಮಲ G.). ಕಾದು ಹಾಕುವ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಮನೆ (ಕೋಲ್ದ G.). — ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯವ. -ಅವ. A steward (Bp. 9, 46; 59, 29).

ಕೊಟ್ಟು ಕōttu. 1. (fr. ಕುಡಿ 5). A point; a nipple; a crest (ಕಂಟಿ HIA.; cf. ಕೊಟ್ಟು 2); a gold ornament worn by women in their plaited hair (My.; cf. ಕೋಪ್ಪ 3). ನವಿಲ ಕೊಟ್ಟು (ತಿಪಿ, ಚೂಡೆ HIA.; Mr. 169). ಮೊರೆಯ ಕೊಟ್ಟು (ಕುಡಮುಖ, ಚೂಡುಕ, ವೃತ, ತಿಪಿ HIA.). ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ತನ್ನೆ, ತರೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟವಗೆ, ಸರಿ ಗಡಿಗೆ ಜಾವನ ಅದುವನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೊರೆಯಲ್ಲಿ (a cock, Sp.).

ಕೊಟ್ಟು ಕōttu. 2. P. p. of ಕುಡು 1 and ಕೊಡು 1.

ಕೊಟ್ಟುಕ ಕōttuka. = ಕೊಟ್ಟುಗ. The lapwing (ಕೋಯಟ್ಟು, ತಿಪು HIA.; ತಿಪು Mr. 172; cf. ಕೇಳುಡಾಲ).

ಕೊಟ್ಟುಗ ಕōttuga. = ಕೊಟ್ಟುಕ. (Bh. 1, 20, 53).

ಕೊಟ್ಟುಹ ಕōttuha. = ಕುಟ್ಟುಹ. See s. ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟುಹ.

ಕೊಟ್ಟಿ ಕōtti. = ಸೊಟ್ಟಿ 2, ಸೊಟಿ. The stone or kernel of fruit, especially of mangoes (My.; Tē., Tu.; T. ಕೊಟ್ಟಿ; M. ಕುಡಿಟ್ಟಿ, ಕೊಟ್ಟಿ, ಕುರು; Mhr. ಗೋಟಾ, ಗೋಟೇ, a roundish stone or pebble; a marble). — ಕೊಟ್ಟೀಲಿ. -ಲಿ. A gold ear-ring having the form of a fruit-stone (My.).

ಕೊಟ್ಟ ಕōtta. = ಕೊಟ್ಟಣ. (My.).

ಕೊಟ್ಟ ಕōttu. Tē. plural of ಕೊಟ್ಟು, pounding; a blow. See ತಲೆಕೊಟ್ಟ ಮಾರಿ.

ಕೊಡ ಕōthadi. = ಕೊಟ್ಟಡಿ, etc. A chamber, a room (Si. 108, 117; Mhr., H. ಕೋತಡಿ).

ಕೊಡ ಕōda. 1. Tenderness, tender age, youth. (T. ಕಾಯ, ಕುದು, ಕುದುವು; Tē. ಕೊಡಮು, ಕೊಡಮೆ, ಕೊಮರು,

ಕೊಮೆ, ಕೋಡೆ = T. ಕೋಡಿ; cf. ಕೋಣಮು). — ಕೊಡಗೂಸು. -ಕೂಸು. A young girl, a maiden (ಕುಮಾರಿ, ಕನ್ಯೆ HIA.; ಕೂಸು Ūt. II, 58; ಕರ್ಣಿಕೆ, ದಾಲಿ Nu. 21). ಕೊಡಗೂಸು ಕನ್ಯೆ, ಕೊಟ್ಟ ಕೂಸು ವರ್ಯ (Mr. 302). See Abh. P. 8, after 61; Bp. 9, 38; 14 sum.; 14, 5; V. 9, after 70; 9, 72.

ಕೊಡ ಕōda. 2. Honey (ಜೇನ್ Sm. 93; T. ಕೊಂಗು, Tē. ಕುರುಡು).

ಕೊಡ ಕōda. 3. = ಕೊಡಗು. — ಕೊಡಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಕೊಡಗು ಕತ್ತಿ. (My.).

ಕೊಡ ಕōda. Tbh. of ಕುಟಿ (Nr., HIA.; Mr. 209; Si. 309; ಭಾಣ್ಣ Sm. 93). An earthen pitcher or pot (C.), also one of metal (My.). See ಜೇಂಗೊಡ; V. 38, 37, 38. — ಕೊಡಪಾನ. A kōda of copper or brass (C.; Ū. Bp. 47, 40). — ಕೊಡಪಾನೆ. = ಕೊಡಪಾನ. (My.). — ಕೊಡವಾರ್. -ಲು. -ಪಾರ್. A potful of milk. ಕೊಡವಾಲು ಕಡೆವ ಅನ್ನ (ದೋಣದಮುಳು, ಪ್ರಚುರದುಗ್ಗಿ HIA.; Mr. 182). — ಕೊಡವಾಲಂಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಕೊಡವಾಲ್ಗಡೆ. (J. 29, 2). — ಕೊಡವಾಲ್ಗಡೆ. -ಕಡೆ. To yield a potful of milk (J. 18, 13).

ಕೊಡಕು ಕōdaku. (= ಕೊಡಕು 2?). Crookedness (?). ಕೊಡಕು ಬೀಡು. (A oart) to go to one side and with two wheels enter the road-ditch (My.).

ಕೊಡಕೆ ಕōdakē. = ಕೊಡಕೆ (Sm. 48). The ear (ಕಿಂ Sm. 70; Tē.: a cup; cf. ಕುಡಿ 1). ಕೊಡಕೆಯ ಅಭರಣದೊಳ್ ಕೊಪ್ಪ (101). See J. 17, 14.

ಕೊಡಗ ಕōdaga. Want, poverty (ತವರ್, ಎಡರ್, ದಾರಿ Ūt. II, 73; see s. ಕುಡುಮ? ಕೋಡಿ 2). Another ಕೊಡಗ see s. ಕೊಡಗು.

ಕೊಡಗು ಕōdagu. (fr. ಕುಡು 3?). = ಕೊಡ 3, ಕೊಡವು 1. The Coorg country (C.; B. 8, 30; T., M. ಕುಡಗು; Tē. ಕೊಡಗು). — ಕೊಡಗ. -ಅ 3. A Coorg man (C.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬನ್ನೇ ಬಟ್ಟೆ, ಕೊಡಗನಿಗೆ ಬೇಡ ಬಟ್ಟೆ (Prv.). See ಕೊಡವ. — ಕೊಡಗುಕತ್ತಿ. = ಕೊಡಗತ್ತಿ. A Coorg knife, a kind of broad sword or cleaver shaped like a bill-hook (My.; Tē.).

ಕೊಡಗೆ ಕōdagē. = ಕೊಡಿಗೆ. A gift, a grant (ಉಪ್ಪು ದಾ Sm. 1; My.). See ಕಟ್ಟು -s. ಕಟ್ಟು 1.

ಕೊಡಂಕೆ ಕōdāṅkē. = ಕೊಡಕೆ. (Sm. 48; ಕಿಂ Kk. 32). See Rāv. 13, 62; Sēv. 2, 40; ಕೊನೆಗೊಡಂಕೆ.

ಕೊಡಬಿ ಕōdabi. = ಕೊಟ್ಟಿ 3, ಸೊಡಬೆ. — ಕೊಡಬಗಡ. A large prickly shrub or small tree, Zizyphus xylopyrus Willd. (St. & Pl.; T. ಕೊಟ್ಟಿ-ಬಲನ್ನೆ, ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಡಡು ಕōdāḍu. (fr. ಕೊಡ 2). = ಕೊಡನು. To remove the ear-wax out of the ears with the finger or a pick; to remove the impurities from out of a vessel by rubbing its inside with the hand (My.).

ಕೊಡತ ಕōdata. 1. Coldness (ಪಳ Sm. 97; cf. ಕಾಳರ್ 3, ಕೋಟಿ 1, ಕೋಡು 2).

ಕೊಡತ ಕōdata. 2. (fr. ಕೊಡ 3). = ಕೊಡೆತ. The pain of a sore (ಪುಣ್ಣೇವು Sm. 97; My.; T. ಕುಡ್ಕೆ, to hollow, to scrape out, see ಕೊಡೆ 2; to pierce, make a hole through; to gnaw, as a worm; to ache; to cause overpowering grief); severe itching (My.).

ಕೊಡತ ಕōdata. 3. A stick tied to a dog's neck

by means of which the dog is fastened at home or led about (ಪಾಸುಗೋಲ್ *Sm.* 97; *Tē.* ಕೊಡತಿ; *M.* ಕೊಳುತ್ತು, what holds, etc.).

ಕೊಡತಿ kōḍati. (*fr.* ಕುರು 2). (= ಕೊಡವ್ವ). (That beats, pounds, breaks): a wooden hammer (*C.*; ಕಲಕ *Mr.* 283; *M.* ಕೊಟ್ಟು, ಕೊಟ್ಟು ವಡಿ; *cf.* *Sk.* ಕುಟಿ). ಮಣ್ಣು ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬಡೆಯಿಕ್ಕುವ ಕೊಡತಿದೊಣ್ಣೆ (ಕೋಟಿತ *Si.* 302). ಅದಕ್ಕದು ಉಳಿ ಕೊಡತಿಯ ನ್ಯಾಯ (*Prv.*). See ಹೆಣ್ಣುಗೊಡತಿ; *Prv.* ಸ. ತಾಸಿನ ಬಟ್ಟಲು.

ಕೊಡವ್ವ kōḍanti. (*Sm.* 48). (= ಕೊಡತಿ).

ಕೊಡಪು kōḍapu. = ಕೊಡವ್ವ 2, ಕೊಡದು. To scatter or throw in different directions with the hand; to shake or toss about (*v. t.*); to shake (*v. t.*, ಕರವೀರ್ಣ *Sm.* Dh.; ತೋನೆ, etc., ಅಲ್ಲಾಡು, ಕವುನ ಸೆಸ; *M.* ಕುಡೆ; *cf.* ಕುಲುಕು 2 P). ಕೊಡಪುವದು (ಎಧಾನನ, ನಿಧುವನ, ಜಾಡಿಸುವದು *Si.* 386). See *Sāv.* 4, 17; *Rāv.* 5, 43; 6, after 11; ಮುದ್ದಿಡಪು.

ಕೊಡಮೆ kōḍamē. = ಕೊಡಮ್ಮೆ. A double basket for catching fish (*Sa.*; *Tē.* ಕೊಡಮು; see ಕೂಳಿ 1).

ಕೊಡಮ್ಮೆ kōḍambē. = ಕೊಡಮೆ. (*Rāv.* 5, after 114).

ಕೊಡರಿಸು kōḍarisu. A kind of ornament (? *Rām.* 6, 2, 7).

ಕೊಡಲಿ kōḍali = ಕೊಡ್ಲಿ. *Tbh.* of ಕುರಾರ (*Sm.* 341, 369; *Nr.*, *Hlā.*; *Mr.* 298; *Īt.* II, 40; *C.*; ದಾತ್ರ, ಲವಿತ್ರ *Si.* 303). An axe, a hatchet. ಕೊಡಲೀ ಕಾವು ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು. — ಬಿಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವವನ ತಿಕದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲೀ ಸಿಗ (or ಸಿಕ್ಕು) ಹಾಕಿದರು (*Prvs.*). See *Bp.* 9, 14; ಅಮೃಂಗೊಡಲಿ, ಗಣಕೊಡಲಿ; *Prv.* ಸ. ತಾನು.

ಕೊಡವು kōḍavu. 1. = ಕೊಡರು. The Coorg country (in the language of the Coorg people). — ಕೊಡವ. -ಅ 3. = ಕೊಡಗ. A Coorg man (in the language of the Coorgs; *M.* ಕುಡವ; *M.* ಕುಡವ also: a predial slave; Maṅgarāja makes a distinction between the Kōḍagas and Kōḍavas, saying in verse 379 of his work as follows: ಮೈಲೆಚ್ಚರೆನೆ ಕೊಡವ ಕೊಡಗರು).

ಕೊಡವು kōḍavu. 2. = ಕೊಡವು, etc. (*My.*). ಕೊಡವಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ಕೊಡಹುವದು, etc. *Si.* 386).

ಕೊಡಸಿಗು kōḍasigu. (= ಕಡಿನ್). The small tree *Cluytia collina* Roxb. (*St.* & *Pl.*).

ಕೊಡಸಿಗೆ kōḍasigē. = ಕೊಡಿಸಿಗು, ಕೊರಿಸಿಗು. *Tbh.* of ಕುಟಿಪಕ (*Sm.* 369; ಕುಟಿಪ, ತಕ್ಕ, etc. *Nr.*; ಕುಟಿಪ *Sm.* 25; *Nn.* 88; *My.*; *Tē.* ಕೊಡತಿ).

ಕೊಡಸು kōḍasu. = ಕೊಡಸು. (*My.*).

ಕೊಡಹು kōḍahu. = ಕೊಡವು, etc. ಕೊಡಹುವದು (ಎಧಾನನ, ಎಧುವನ *Nr.*; *Si.* 386). ಅರ್ತಿಗೆ ಬಳಿ ತೊಟ್ಟು, ಕೆಯ್ ಕೊಡಹುದರೆ ಹೋಗುವದೋ? (*Prv.*). See *Bp.* 22, 31; *Bh.* 1, 10, 37; 1, 20, 61; 3, 13, 30, 35; *J.* 20, 47.

ಕೊಡಿ kōḍi. = ಕಡಿ 1, etc. Strength, stoutness. ಕೊಡಿಯುಡವೆ (*S.* *Mhr.*; *B.* 4, 158). — ಕೊಡಿಕಲ್ಲು. Stone-like firmness in one's health. ಈ ಮನುಷ್ಯನು ಕೊಡಿಕಲ್ಲಾಗಿದ್ದಾನೆ (*S.* *Mhr.*).

ಕೊಡಿಗೆ kōḍigē. = ಕೊಡೆಗೆ. (*My.*). — ಕೊಡಿಗೆಮಾನ್ಯ. Land free of rent (*My.*).

ಕೊಡಿಸಿಗು kōḍisigu. = ಕೊಡಸಿಗೆ, etc. (ಕುಟಿಪ, etc. *Si.* 137).

ಕೊಡಿಸು kōḍisu. = ಕುಡಿಸು 8. To cause to give (*C.*).

ಕೊಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟವನು (ದಾಖತ, ಸಾಧಿತ *Si.* 364). See *Bp.* 8, 36; *Bh.* 1, 8, 7; *Bhāgavata* 10, 18, 3; *B.* 2, 31; 5, 186. 2, to allow (*My.*), *e. g.* ನಿಲ್ಲಗೊಡಿಸು, ಬರ-.

ಕೊಡಿಸುವಿಕೆ kōḍisuvikē. Causing to give. ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಿಸುವಿಕೆ (ಅರ್ಥದಾವನ, ಸಾಧನ *Si.* 437).

ಕೊಡು kōḍu. 1. = ಕುರು 1. To give, etc. (ದಾನ *Nn.* 141). *P. p.* ಕೊಟ್ಟು. ಪ್ರಿಯವಚನಂ ಬೆರಸಿ ಕೊಡುವವನು (ವದಾನ್ಯ *Hlā.*). ಪಣ್ಯಪ್ರೀಯರು ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬತ್ತ (ಫೋಗ); ಬನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಬನ್ನ ಕೊಟ್ಟು (ಪರಿವಾಸ, ಪರೀವರ್ತ, etc.); ಬನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಬನ್ನ ಕೊಳುವು (ಅವಮೃತ್ಯು); ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊಟ್ಟವನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಉತ್ತಮಾರ್ಥ ಎನ್ನೂ ಅಧಮಾರ್ಥ ಎನ್ನೂ ಎನಿಸುಗು; ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಸಮೃದ್ಧನಾದವನು (ಕುಸೀದಿಕ, etc.); ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಳಗದತ್ತ ಬೆನ್ನ ಮಗುದಿದವರು (ಸಂತಪ್ತಕರು *Nr.*). ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುದು (ದಾನ, bribery, *Mr.* 267); ಬಡ್ಡಿಗೊಡುವವನು (ಕುಸೀದಿಕ 345); ಕೊಟ್ಟಿಡುವೆ (ಎಗ್ಗತ 474); ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟವಂ (ವಧುತಾತ 313); ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಅತ್ತೆ (ಗೃಹಮಾತೆ 313); ಕೊಟ್ಟು ಕೊನು (ನರ್ಮ 302). ಕೊಟ್ಟು ದೇವರು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದರೆ, ಕುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು ಅದೋಡು ಯಾಕೆ? — ಕೊಟ್ಟು ಸಾಲ ಕೇಳದೆ ಹೋಯಿತು, ಮಾಡಿದ ಅರಮ್ಪು ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು. — ಕೊಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟವನಿಲ್ಲ, ತಿರು ಬದುಕಿದವನಿಲ್ಲ. — ಕೊಡೋಡು ಕೊಡು! ಅದಿಗೇ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎ ಮ್ಪುನೆ. — ಕೋಡೋಡು ಬನ್ನ ಕಾಸು, ಕೋಣೆ ತುವ್ವು ಹಾಸು. — ಕೊಡೋಡೋಡು ಕಾಸು, ಕೆಲಸವೆರೆಡು ತಾಸು. — ದೇವರು ವರ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ವರ ಕೊಡನು (*Prvs.*). — ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡು (*C.*). ನೋವು ಕೊಡು (*C.*). ಗಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು; ಪಾತ ಕೊಡು (*C.*). Occasionally ಕೊಡು (= ಕುರು) is added to other verbs without altering their meaning (*C.*), *e. g.* ನಿಧಾಗಿಸಿ ಕೊಡು = ನಿಧಾಗಿಸು, (*Cm.* ad *Sm.* 46). — See *Bp.* 5, 54; 21, 30; 32, 44; 51, 19; 52, 46; *Bh.* 1, 8, 8. 23. 66. 93; 1, 10, 36. 38; 2, 13, 10; *Rāv.* 7, 98; *J.* 2, 27. 60; 8, 42; 13, 42; 29, 16. 39; 30, 26. 49; 31, 27; *Dp.* 148, 5; *B.* 1, 6; 3, 93; 4, 6. 9. 16. 110. 123. 150. 153. 196. 197. 198. 216; 5, 17. 54. 84. 113. 127. 154. 303; ಅಳವಿಗೊಡು, ಬಟ್ಟೊಡು, ಬಡ್ಡೀಲಗಂಗೊಡು, ಓಲಗಂ, ಕಾಣೆ ಕೆ, ಕಾಣ್ಕೆ, ಕಾಳಗ, ಕೆಯ್, ದಣ್ಣೆ, ಧನ, ಬೊಟ್ಟೆ, ಮೆಯ್, ಮೊರೆ. — ಕೊಟ್ಟುದು. -ಅಡು. To give repeatedly. ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟಾಡಿ ಬದುಕುವವನು (ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಜೀವ, ವಾದ್ಧುಷ *Nr.*). 2, to give mutually (*C.*). — ಕೊಟ್ಟು ವದ್ಡು. = ಕೊಟ್ಟುಂ (*i. e.* ಕೊಟ್ಟ ರೂ) ಅದ್ಡು. (*Bp.* 41, 8). — ಕೊಡು ಕೊಡು. = ಕುಡು ಕುಡು. (*Bp.* 11, 3. 33; 27, 64; 32, 34; 37, 41. 46; 42, 9; *Rāv.* 7, after 98; *B.* 4, 127). — ಕೊಡು ಗಿಡು. *reit.* (*Bp.* 42, 18).

ಕೊಡು kōḍu. 2. = ಕೊಡೆ 4. Giving. — ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವದು. To give and receive; giving and receiving (*C.*). ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು, quarrels about giving and receiving (*B.* 4, 142). ಪದಾರ್ಥವು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಬರ ಬೇಕು (*B.* 5, 77). See *B.* 5, 106. 228. 263.

ಕೊಡುವಿಕೆ kōḍuvikē. Giving (ಸಾತಿ *Si.* 424; ಔದಾರ್ಯ *G.*). See *Si.* 56. 248. 325. 397. 437; *B.* 5, 107.

ಕೊಡುಡ kōḍuḥa. Giving. ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಡುಡ (ಅರ್ಥಪ್ರಯೋಗ, ವೃದ್ಧಿಜೀವಿಕೆ *Nr.*). ಹೆವ್ವ ಕೊಡುಡಂ (ಅತಂಡನ *Nr.*). ಕೊಡುಡ (ಎತ್ತರು *Mr.* 346).

ಕೊಡೆ kōḍē. 1. (*Sm.* 109. 113). An umbrella; a parasol (ಅಪವತ್ರ, ಫತ್ರ *Hlā.*; *Si.* 268; ತಡೆ, ಮೇಘದಪ್ಪುರೆ, ಫತ್ರ ಸೆಸ; *C.*; *Tu.*; *T.* ಕುಡ್ಡೆ, *M.* ಕುಡೆ; *Tē.* ಗೊಡುಗು, ಗೊಡುವು). ಕೊಡೆಗೊಡೆಯಂ or ಕೊಡೆಯೊಡೆಯಂ (*Sm.* 167. 242). ಕೊಡೆಯ ಕಾವು (161). ಕೆಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಕೊಡೆ (216). See *Bp.* 56, 17; *Rāv.* 5, 44; *J.* 2, 9; *B.* 4, 190; ಬೆಣಗೊಡೆ,

ದೇ, ಮುಕ್ಕೊಡೆ. ಅಲ್ಲಗೆ ಐತ್ತರ್ಯ ಬನ್ನರೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೇ ಹಿಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು (Priv.). See Privs. s. ದಿಸರ್, ಮದ್. — ಕೊಡೆಯಾರ್. -ಅರ್. The town of Mangalūr in South Canara (C.). ಕಾಸು ಇದರೆ ಕೊಡೆಯಾರ್; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆ, ಅಲ! (Priv.). — ಕೊಡೆವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To seize, take, or hold a parasol, etc. (Abh. P. 4, 9; Bp. 23, 19; J. 13, 34; 19, 16; 28, 36). — ಕೊಡೆಮುಲ್ಲ. A mushroom (ಛತ್ರ, ಅತಿಛತ್ರ, ಪಾಲಛತ್ರ Si. 165, only in Si.).

ಕೊಡೆ ಕೊಡೆ. 2. To hollow, to excavate (T. ಕುಡ್ಡು; to scrape out, as a cocoanut, etc. (My.; T.); to remove with the finger or a pick, as ear-wax (My.). See s. ಕುಡು 1 and ಕೊಡತ 2.

ಕೊಡೆ ಕೊಡೆ. 3. To ache; to itch very much (My.). See ಕೊಡತ 2.

ಕೊಡೆ ಕೊಡೆ. 4. = ಕೊಡು 2. See ಕೊಳು ಕೊಡೆ, ಕೊಳ ಕೊಡೆ.

ಕೊಡತ ಕೊಡತ. = ಕೊಡತ 2. (My.).

ಕೊಡ್ಡ ಕೊಡ್ಡ. 1. = ಕೊರಡು. A kind of rainbow. ಕೊಡ್ಡ ಮೂವಿತು (S. Mhr.).

ಕೊಡ್ಡ ಕೊಡ್ಡ. 2. (= ಕಡ್ಡ 2). A stupid man, a clown (S. Mhr.; cf. ಕೊರಟುಗು).

ಕೊಡ್ಲಿ ಕೊಡ್ಲಿ. = ಕೊಡಲಿ. (C.; B. 3, 6).

ಕೊಣ ಕೊಣ. 1. = ಕೊಳ 2. A pond, a tank (My.).

ಕೊಣ ಕೊಣ. 2. = ಸೊಣ 2. A sound in imitating nasalization. — ಕೊಣ ಕೊಣ ಎನ್ನು. To speak through the nose, to nasalize (in speaking or reading, My.).

ಕೊಣಕು ಕೊಣಕು. 1. To jump or leap, to leap over, as wild beasts (ಮೃಗಲಂಘನ Sm. Dh.; cf. ಕುಂಟು, ಕುಣುಕು 2, ಕುಡುಕು 1, ರೋಣಕು).

ಕೊಣಕು ಕೊಣಕು. 2. A leap or jump. — ಕೊಣಕುಡು. -ಡು. To perform a jump, to jump, etc. (ದಾಣ್ಣು Kk. 53; ದೊಡ್ಡು, ದಾಣ್ಣು, ಮಿಕ್ಕುಸು, ಸರಳಿಸು Sm. 31; Ūpr. 1, 118; Śāṅv. 3, 51; T. ಕುಡುಕ್ಕುಡು, to pass across).

ಕೊಣಗು ಕೊಣಗು. = ಕೊಳಗು, etc. A hoof (ಖುರ, ಶಪ HIA.).

ಕೊಣತ ಕೊಣತ. A kind of wooden (or iron) club swung in the hands for exercise, etc. (My.). — ಕೊಣತ ಕಟ್ಟು. To climb a rope to which the kōṇata is attached (My.).

ಕೊಣವಿ ಕೊಣವಿ. (= ಕುಡುಕು). A flail (Mangalore Moral Class-book p. 138; Tē. ಕುಡುಕೆ, ಗುನುವ, a club).

ಕೊಣವಿಗಿ ಕೊಣವಿಗಿ. A round wooden dish to knead dough in, etc. (S. Mhr.).

ಕೊಣವಿಗಿ ಕೊಣವಿಗಿ. = ಕೊಣವಿಸಿ. (S. Mhr.).

ಕೊಣಸು ಕೊಣಸು. A young one of wild beasts (ಮೃಗಪೂತ Ūt. II, 80; ಮಗವಡ Kk. 53, Sm. 31; Sk. ಕುಣಕ; T. ಕುಡುನ್ಟು, an infant; Tē. ಕೊಡುಕು, a son; ಕೊಣ್ಣಿಕೆ, an infant; see ಕೊಡ 1).

ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. (= ಕೊರಡು). A knotty club (My.).

ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. A hill, a mountain (Tē. ಕೊಣ್ಣು; T. ಕುಣ್ಣು, ಕುಣ್ಣು; M. ಕುಣ್ಣು, ಕುಣ್ಣು; cf. ಕುಡುಕು 1; ಗುಡ್ಡ 2 p.). — ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡ. -ಕುಡ್ಡ. A hill or jungle sheep (ದೊಡ್ಡ Mr., o.

r. ಕೊಣ್ಣು ಗೊಡ್ಡ; ಅಟವ್ಯವಿ, ವನೇರಣ Mr. 160); — the four-horned antelope, Tetraeros quadricornes (Gz.). — ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡದುವು. Hair or wool of a jungle sheep (Rāgh. 17, 68). — ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡ. -ಕುಡ್ಡ. = ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡ. N. (Bp. 36, 59). — ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡ. = ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡ. (Bp. 1, 10). — ಕೊಣ್ಣು ಗೊಡ್ಡ. -ಕೊಡ್ಡ. = ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡ, q. v. (Tē. ಕೊಣ್ಣು ಗೊಡ್ಡ). — ಕೊಣ್ಣು ವೇಡು. N. (Si. 101; = ಗೋಣ್ಣು ವನ, ಗೋಣ್ಣು ವಾರ). — ಕೊಣ್ಣು ಮುಸುಡಿ. A large black-faced monkey (My.; Tē. ಕೊಣ್ಣು ಮುಡ್ಡು). — ಕೊಣ್ಣು ಮುಸುವ. = ಕೊಣ್ಣು ಮುಸುಡಿ. (My.). Cf. ಗುಣ್ಣು 1. ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. Tbh. of ಕುಣ್ಣು (Sm. 355; Abh. P. 10, after 183; My.). — ಕೊಣ್ಣು ಪಟ್ಟ. -ಅಪ್ಪ. N. among Brāhmanas (S. Mhr.). — ಕೊಣ್ಣು ಬಣ್ಣ. A cart used at the kōṇḍa feast (My.). — ಕೊಣ್ಣು ಪಟ್ಟ. A feast in honor of Virabhadra at which Lingavantas carry an idol of Virabhadra and dance with it on live coals in a pit (My.).

ಕೊಣ್ಣಲು ಕೊಣ್ಣಲು. = ಕೊಣ್ಣಲು. Tbh. of ಕುಣ್ಣಲು. An ear-ring (My.).

ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. N. of a plant (ಸೂಪಕಾರಕ Mr. 121, o. r. ಸೂಪಕಾರಕ).

ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. See s. ಕೊಳ 1.

ಕೊಣ್ಣಿ ಕೊಣ್ಣಿ. A hook projecting from a wall (ನಾಗದತ್ತಕ, ನಿಯೋಜ Nr.); a hook; the semi-circular link of a padlock (C.; Tē. ಕೊಣ್ಣಿ). 2, the sting of a scorpion (C.; Tē. ಕೊಣ್ಣಿ, ಕೊಣ್ಣಿ; see ಕುಡುಕು 3 and ಕುಟುಕು 1). ಜೇದಿಗೆಯ ಕೊಣ್ಣಿಯಲಿ ಇಡುಡು ಎಪ (Jñs. 42, 72). See B. 4, 122, 211.

ಕೊಣ್ಣಿಸು ಕೊಣ್ಣಿಸು. To slander; to defame (Bp. 11, 5, 19).

ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. P. p. of ಕೊಳ 1, etc.

ಕೊಣ್ಣಿ ಕೊಣ್ಣಿ. 1. (= ಕೊಣ್ಣಿ ೧). See ಮುಡುಗೊಣ್ಣಿ.

ಕೊಣ್ಣಿ ಕೊಣ್ಣಿ. 2. = ಕೊಣ್ಣಿಯ No. 1. (ತೃಕು Ūb.).

ಕೊಣ್ಣಿ ಕೊಣ್ಣಿ. 3. A chaplet of pearls worn on the head (My.).

ಕೊಣ್ಣಿ ಕೊಣ್ಣಿ. 4. = ಸೊಣ್ಣಿ. A tassel, etc. (My.).

ಕೊಣ್ಣಿ ಕೊಣ್ಣಿ. = ಕೊಣ್ಣಿ, etc. — ಕೊಣ್ಣಿ ಬಳ್ಳಿ. = ಕೊಣ್ಣಿ ಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ಕೊಣ್ಣಿಗ ಕೊಣ್ಣಿಗ. = ಕೊಣ್ಣಿಯ No. 1. (V. 8, after 3). 2, = ಕೊಣ್ಣಿಯ No. 2. (My.).

ಕೊಣ್ಣಿಗಾಲಿ ಕೊಣ್ಣಿಗ-ಗಾಳಿ. A male defamer or calumniator (R.; Tē. ಕೊಣ್ಣಿಗಾಡು; T. ಕೊಣ್ಣಿಗಾಳಿ).

ಕೊಣ್ಣಿಗಿತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣಿಗ-ಇತ್ತಿ. A female defamer, etc. (Bp. 40, 52).

ಕೊಣ್ಣಿತನ ಕೊಣ್ಣಿತನ. = ಕೊಣ್ಣಿಯ No. 1. (My.; Tē.).

ಕೊಣ್ಣಿಯ ಕೊಣ್ಣಿಯ. = ಕೊಣ್ಣಿ 2, ಕೊಣ್ಣಿಗ. Backbiting, calumny, slander, defamation, abuse (ಸುಮಣ, ಚಾಡಿ, ಕುಪಿತ Sm. 65; My.; Tē. ಕೊಣ್ಣಿ ಮು; T. ಕುಣ್ಣಿಯ, ಕೋಳ, ಕುಡುಕು; M. ಕುರಳಿ, ಕುಡುಕು; Mhr. ಕುಡೇಂ, evil-mindedness). 2, an informer, a slanderer, a defamer (ಕರ್ಣಜಪ, ಸೂಚಕ, ಪಿತುನ, ದ್ವಿಜಪ Nr.; ತ್ರಿಯಕ್ಷರ Mr. 244; Tē. ಕೊಣ್ಣಿಯುಡು; T. ಕೊಣ್ಣು ಟಿ). — See Bp. 11, 5; Dp. 5, 6.

ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. = ಕೊಣ್ಣು. (My.).

ಕೊತ kōta. = ಕತ, ಕುತ. — ಕೊತ ಕೊತ. = ಕುತ ಕುತ. (My.).
ಕೊತಮ್ಮರಿ kōttambari. Tbh. of ಕುಸುಮ್ಮರು. (S. Mhr.; Mhr. ಕೋಡಮ್ಮರಿ).

ಕೊತ್ತಣಿ kōttani. = ಕೊತ್ತಣ. A multitude, a flock (ಕಾಗೆಗಳ ಮೊತ್ತಂ Smd. II; Tē., T., M. ಕೊತ್ತು; T. also ಕೊನ್ನು; cf. ಕುತ್ತುಡ, ಕುಪ್ಪೆ 1, ಕುಡಿ 1, ಗೊನ್ನಣ).

ಕೊತ್ತಮ್ಮರಿ kōttambari. = ಕೊತಮ್ಮರಿ. (C.).

ಕೊತ್ತಲ kōttala. = ಕೊತ್ತಲ. (My.; J. 17, 6).

ಕೊತ್ತವಾಲ kōttavāla. The chief officer of the police of a town (Mhr., H. ಕೋತವಾಲ); the overseer of a travellers' bungalow (My.).

ಕೊತ್ತಳ kōttaḷa. = ಕೊತ್ತಲ. A bulwark, a bastion (C.; T., M.; Tē. ಕೊತ್ತಡ, ಕೊತ್ತಳ; T. also ಕೊಮ್ಮಳ, cf. ಕುಮ್ಮು). See Bp. 16, 10; J. 9, 17; Dp. 1, 2; B. 4, 146; Si. 89.

ಕೊತ್ತಲಿ kōttali. = ಕೊತ್ತಲಿ. A flock, as of crows (ಕಾಗೆಯ ಮೊತ್ತಂ Smd. I; ಕಾಗೆಯ ನೆರವ Kk. 82; Smd. 30).
2, a multitude or assemblage, as of fishermen, etc. (ಚೆನದರ ನೆರವ Smd. I). See Grj. 6, after 56; V. 35, after 55. Cf. ಕೊತ್ತು 2.

ಕೊತ್ತಿ kōtti. A male or female cat (My.; M. ಕುಡುಪ್ಪಾ, ಕುಡುಪ್ಪಾ, ಕೊಡ್ಪಿ, a she-cat; ಕುಡುಕ್ಕು, ಕುಡುಕ್ಕು, ಕುರುಟ್ಟು, to pur; see ಕೊರ 1). ಕೊತ್ತಿ ಬಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಮೀಸಲೆಮ್ಮದನು? (Dp. 76). ಕೊತ್ತಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. — ಕೊತ್ತಿಯ ಪಾತ್ರ (or ಪಾರುವತ್ತು) ಬಲೆಯ ಮುನ್ನೆ (Prva.).

ಕೊತ್ತಿರಿ kōttiri. = ಕೊತಮ್ಮರಿ, etc. ಕೊತ್ತಿರಿಬೀಜ (ಕುಸುಮ್ಮರು, etc. Si. 311).

ಕೊತ್ತು kōttu. **1**. To chop, to mince (My.; T.; cf. ಕುತ್ತು 1; ಕೊತ್ತು 2).

ಕೊತ್ತು kōttu. **2**. A bunch, a cluster (My.; Tē. ಗೊತ್ತು; cf. ಗೊನೆ).

ಕೊತ್ತುಮರಿ kōttumari. = ಕೊತ್ತುಮ್ಮರಿ. (My.).

ಕೊತ್ತುಮರಿ kōttumiri. = ಕೊತ್ತುಮರಿ. (My.).

ಕೊತ್ತುಮ್ಮರಿ kōttumbari. Tbh. of ಕುಸುಮ್ಮರು (Smd. 349. 365. 374; Nr.; Hlā.; Si. 311; ಕುಸುಮ್ಮರಿ Ūt. II, 99; ಅರುಣ, ಧಾನ್ಯ Mr. 137; My.). — ಕೊತ್ತುಮ್ಮರಿಕಸ. A small annual weed, Anotis montholoni Hook. f. (Z.).

ಕೊದಲು kōḍalu. **1**. = ಕೊದಲು 1. To hesitate in speaking, to stammer; to pronounce inarticulately, to mutter with the omission of a letter or syllable (My.; Tē. ಕೊತುಕು, ಕೊದುಕು, ಕೊದುಗು; M. ಕೊಡ್ಪು; T., M. ಕುಳಡಿ; see ಕುಡಿ 1 P. cf. ತೊದಲ).

ಕೊದಲು kōḍalu. **2**. = ಕೊದಳ್, ಕೊದ್ದು 2. The act of stammering, etc. (My.; Tē. ಕೊದುಗು; M. ಕೊಡ್ಪು, ಕುಡ್ಪು; T. ಕೊನ್ನಿ). — ಕೊದಲ. -ಅ 3. A stammerer, etc. (My.).

ಕೊದಳ kōḍaḷ. = ಕೊದಲು 2. (Ūpr. 8, 50; 4, 2).

ಕೊದ್ಲು kōḍlu. **1**. = ಕೊದಲು 1. (My.).

ಕೊದ್ಲು kōḍlu. **2**. = ಕೊದಲು 2. (My.).

ಕೊನರ್ kōnar. **1**. = ಕೊನರು 1. To get shoots, to sprout; to arise; to extend, to become great; etc. (ಪಲ್ಲವೋತ್ತತಿ Smd. Dh.). P. p. ಕೊನರ್ತು (Smd. 287). ಕೊನರ್ತು ಪೂವಾಲೆ (Kk. 96). See Grj. 3, after 119; Bp. 2, 34; 4 sum.; 16, 16; 44, 20; 46, 37; Rām. 3, 7, 30.

ಕೊನರ್ kōnar. **2**. = ಕೊನರು 2. A shoot, a sprout; a new branch; the film or fibre, or the stalk, of a lotus (ಮೃಣಾಲ, ಎಸ Nr., cf. ಕುಸುಂ 1 P). ಕೊನರ್ತು (Smd. 52). ಎಳೆಯ ಕೊನರ್ (ಪಲ್ಲವಾಕುರ, ಪ್ರವಾಲ Mr. 106). See V. 4, 36; Sēv. 2, 43, 44; J. 3, 82; ಕುಡಿಗೊನರ್, ಮಾಂ.

ಕೊನರು kōnar. **1**. = ಕೊನರಿ 1. P. p. ಕೊನರಿ (Bp. 3, 4; 18, 82; 38, 40; Bh. 3, 21, 54; 4, 2, 53; 6, 2, 22; J. 21, 62). — ಕೊನರು ಕೊನರು. rep. (Bp. 35, 3).

ಕೊನರು kōnar. **2**. = ಕೊನರಿ 2. ಮರದ ಕೊನರು (ಪ್ರವಾಲ, ಪಲ್ಲವಾಕುರ Hlā.).

ಕೊನಷ್ಟೆ kōnashṭhē. = ಕುನಿಷ್ಟ. (My.).

ಕೊನೆ kōṇē. **1**. To thrive or succeed in one's adopted object or affair (ಸ್ವೀಕೃತಾರ್ಥವರ್ಧನ Smd. Dh.). P. p. ಕೊನೆದು (Ūh. G. MS. v. 27). See Abh. P. 11, after 170; Grj. 1, 111; 8, 78; 5, 15; 10, 64; 10, after 103; 10, 105.

ಕೊನೆ kōṇē. **2**. An extremity; a point; a tip; a top; an end; a corner; a sprout (ಅಗ್ರ Smd. Dh.; ಕುಡಿ Ūt. I, 43; C.; Tu., Tē.; T. ಕುನ್ಯೆ, ಕೊನ್ಯೆ). ತುಡು ಮ್ಪಿನ ಕೊನೆ (ಚೊಲ್ಲೆಯ Kk. 51; Smd. 72). ಮರದ ಕೊನೆ (ಅಗ್ರ, ಶಿಖರ, etc. Si. 122). ಪಾದದ ಕೊನೆ (ಪಾದಾಗ್ರ 207). ಮೊಲೆಯ ಕೊನೆ (ಕುಡಾಗ್ರ 209). ತುಟಿಯ ಕೊನೆ (ಸೃಕ್ತ 214). ಬಟ್ಟೆಯ ಕೊನೆ (ದತ್ತ 222). ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೊನೆ (ಅಟನಿ 287). ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದದು (ಅನಂತ 428). See Bp. 47, 30; 51, 47; Sēv. 3, after 35; 4, 30; J. 23, 30; 28, 46; B. 3, 11; 4, 175; 5, 279; ಉಗುಗೊನೆ, ತೆನೆ, ದಿಟ್ಟ. — ಕೊನೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To accomplish (C.; B. 4, 42; 5, 47. 55. 78; ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಯ್ಯು G.). — ಕೊನೆಗಾಣು. -ಕಾಣು. To be accomplished or fulfilled (My.; B. 5, 41. 216). — ಕೊನೆಗೊಡಂಕೆ. -ಕೊಡಂಕೆ. The tip of the ear (Rāv. 6, after 11; V. 5, after 14). — ಕೊನೆಗೊನರು. -ಕೊನರು. Points, etc., to sprout, etc. (Bp. 18, 83). — ಕೊನೆವರೆ. -ವರೆ. Pointed buds to spread (Bp. 50, 79). — ಕೊನೆವರೆಗಂ. Up to the top. ಪಣೆಯಂ ಕೊನೆವರೆಗಂ ಪೂತುವು, ಅರರೆ, ಚಮ್ಮಕನಕರಂ (Ūpr. 7, 53). — ಕೊನೆವಾನೆ. -ವಾನೆ. (Sis.). The point of a braid of hair. — ಕೊನೆವುಗುರ್. -ವುಗುರ್. The point of a nail or claw; a pointed or sharp nail or claw (Rāv. 5, 116).

ಕೊನೆ kōṇē. **3**. = ಕೊನಿ, etc. The branch of a tree (My.).

ಕೊನ್ನ kōnta. Tbh. of ಕುನ್ನ (Smd. 355; ಕುನ್ನ, ಪುನ Nr.; ಸುಳ, ಡೊಂಕಲೆ Kk. 40, Smd. 43). See Abh. P. 14, 40; Grj. 7, 52; Bp. 34, 32. — ಕೊನ್ನಗೆಯ್ಯ. -ಕೊಯ್ಯ. Who has a spear in his hand: the ruler of the south-western quarter (ನಿರುತಿ Smd. 12. 13).

ಕೊನ್ನ ಕಾಡಿ kōnta-kāḍa. A spearman (ಕಾನ್ರಿಕ, ಪುನಿಕ್ Nr.).

ಕೊನ್ನಿ kōnti. Tbh. of ಕುನ್ನಿ. (C.). — ಕೊನ್ನಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. Mother Kuntī (C.).

ಕೊನ್ನೀಪುತ್ರ kōnti-putra. = ಕುನ್ನೀಪುತ್ರ. (Ūh. G. MS. v. 24; My.).

ಕೊನ್ನು kōndu. P. p. of ಕೊಲ 1, ಕೊಲು 1 and ಕೊಲ್ಲು.

ಕೊನ್ನೆ kōṇṇē. The tree Cassia fistula Lin. (S. & Pl.; Tu.; T. ಕೊನ್ನಿ).

ಕೊಪ್ಪ kōppa. (Smd. 48). = ಕೊಪ್ಪಲೆ. A small village (My.; T. ಕುಪ್ಪ; Tu. ಕೊಪ್ಪ, a hut), frequently used in village-names (C.; cf. ಕೊಪ್ಪು 2).

ಕೊಪ್ಪಟ köppaṭa. = ಕೊಪ್ಪ 1, etc. (ಧನುಷೋಟ Mr. 294).

ಕೊಪ್ಪರ köppara. The shoulder-blade (? Grj. 2, after 106; Tē. = ಧುಜಿರಸ). Probably Tbh. of ಕರ್ಪರ.

ಕೊಪ್ಪರ köppara. = ಕಪ್ಪರ 2, etc., (ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ q. v.), (ಪೊಪ್ಪರ). Tbh. of ಕರ್ಪರ.

ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ köpparigē. (= ಕೊಪ್ಪರ, etc.). Tbh. of ಕರ್ಪರ. A metal boiler, used also for keeping oil or ghee in (ಕರ್ಪರ, ಕಪಾಪ Nr.; Hlā.; Mr. 209; ಪಕ್ಕಲೆ Bhn. 65; C.; Tē. ಕೊಪ್ಪರ; M. ಕೊಪ್ಪರ; T. ಕೊಪ್ಪರ). See Bp. 58, 57. 68; 59, 15; C. Bp. 47, 40; Bh. 1, 12, 17; J. 11 sum.; 17, 38; B. 3, 46; ಎಣ್ಣೆಗೊಪ್ಪರಿಗೆ, ಬೆಳ್ಳಿಗೊಪ್ಪರಿಗೆ, ಹೊಂಗೊಪ್ಪರಿಗೆ.

ಕೊಪ್ಪರಿಸು köpparisu. also **ಪೊಪ್ಪರಿಸು.** To beat (Rām. 6, 50, 18; Bh. 3, 20, 31; cf. ಕುಮ್ಮು 1). 2, to be crushed, to be subdued (Bh. 8, 19, 37; 8, 26, 14).

ಕೊಪ್ಪಲ್ köppal. (Śmā. 48). (= ಕೊಪ್ಪಳ, ಕೊಪ್ಪ). A heap (T. ಕುಪ್ಪಳ); a small hamlet (My.; ಹೊಸತಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿದ ಹಳ್ಳಿ G.).

ಕೊಪ್ಪಳ köppala. N. of villages (S. Mhr.).

ಕೊಪ್ಪಿ köppi. (= ಕೊಪ್ಪೆ?). — ಕೊಪ್ಪಿದೇವ. See ಬೆಲ್ಲವತ್ತೆಯ.

ಕೊಪ್ಪು köppu. 1. = ಕೊಪ್ಪಟ, ಕೊಪ್ಪು. The notched extremity or horn of a bow (ಗೋಲೆ, ಪಿಕ್ಕು, ಕೋಟಿ Śm. 43; ಗೋಲೆ 101; ಗೋಲೆ, ಪಿಕ್ಕು, ಧನುಷೋಟ Kk. 89, o. r. ಕೊಪ್ಪು; Tē. ಕೊಪ್ಪು, ಕೋಪ್ಪು; Abh. P. 5, 83). ಬೆಲ್ಲಿನ ಕೊಪ್ಪು (ಆಟನ Nr.). ಬೆಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪು (ಕಾರ್ತುಕೋಟಿ, ಅಟನ Hlā.; ಕೋಟಿ, ಡಾವದ ಅನ್ಯ Nn. 43).

ಕೊಪ್ಪು köppu. 2. An ornament for the upper part of the ear, worn by women (ಕೊಡಂಕೆಯ ಅಭರಣ Śm. 101; Bp. 4, 39; T.). ತಾಲಕಂ, ತಾಲವತ್ತಂ ಕರ್ಣದ ಓರೆ; ಆ ಮೇಲಿರುವ ಕೊಪ್ಪು ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳು ಕರ್ಣಕಗಳು (Mr. 837).

ಕೊಪ್ಪು köppu. 3. A female's hair, tied in a tuft (T., Tē.; Mhr. ಪೋಪಾ, ಗೋಳಾ, the hair-knot of women).

2, = ಕೊಟ್ಟು 1, a gold ornament worn by women in their plaited hair (My.). See ಹವರಿ, ಮಾಣಿಕ ಗೊಪ್ಪು.

ಕೊಪ್ಪೆ köppē. = ಸೊಪ್ಪೆ, ಸೋಟಿ. The cap or hood made of a göngadi or cumbly (C.). See ಕೆಯ್ಯೆಪ್ಪೆ.

ಕೊಬರಿ köbari. = ಕೊಬ್ಬರಿ. (C.).

ಕೊಬ್ಬಟ್ಟು köbbatttu. (ಕೊಬ್ಬ-ಹೊಟ್ಟು). Husk of paddy (S. Mhr.; ಭತ್ತದ ಗೊಳರಿ G.).

ಕೊಬ್ಬರಿ köbbari. The kernel of the coconut, which resembles fat or lard, the copra of trade (C.; Tē. ಕೊಬ್ಬರಿ, ಕೊಬ್ಬರೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಕೊಬ್ಬರೆ; Tu. ಕೊಪ್ಪರ, ಕೊಪ್ಪರಿ, ಕೊಬರಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ; T. ಕೊಪ್ಪರೆ; M. ಕೊಪ್ಪರೆ; Mhr. ಪೋಪರೇಂ; H. ಪೋಪ್ಪು). ಒಣಕೊಬ್ಬರಿ, dried kernel of coconuts; ಹಸಿಕೊಬ್ಬರಿ, fresh kernel (C.). See B. 2, 42. — ಕೊಬ್ಬರಿಹಟ್ಟು. A kind of chatney (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿಹುಪ್ಪು. Congealed coconut oil (My.). — ಕೊಬ್ಬರಿದೋಸೆ. A kind of dōsē (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿಹಟ್ಟು. The half of a coconut shell with the kernel in it (S. Mhr.); the half of the kernel (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿಯೆಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Coconut oil (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿ ಸರ. A string of the halves of coconut kernels, given

as a present, especially at the hōli feast (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿ ಹಟ್ಟು. The refuse of expressed coconuts (C.).

ಕೊಬ್ಬಿಗ köbbiga. A proud man (My.).

ಕೊಬ್ಬಿಲ köbbila. (= ಕಬ್ಬಿಲ). A rustic, or low, man (ಎಗ್ಗುಳಿ Cē. I, 5).

ಕೊಬ್ಬಿಸು köbbisu. To fatten (My.).

ಕೊಬ್ಬು köbbu. 1. = ಕೊಬ್ಬು 1, ಕೊರ್ಪು 1. To grow fat, thick, or stout; to increase, to grow; to be rank or luxuriant in growth; to become proud, presumptuous, or insolent (C.; Tē. ಕೊಪ್ಪು; T., M. ಕೊಬ್ಬು; see ಕುಸುರಿ 1; cf. ಗೊಬ್ಬರು). See Bp. 21, 19; 22, 54; 44, 21; 55, 20; 56, 25; 61, 32; Bh. 2, 4, 12; J. 6, 12; 7, 29; 28, 46; B. 4, 191.

ಕೊಬ್ಬು köbbu. 2. = ಕುಬ್ಬು, ಕೊಬ್ಬು 2, ಕೊರ್ಪು 2. Fat; fatness; rankness, luxuriance; pride, arrogance (C.; T., M. ಕೊಬ್ಬು, ಕೊಬ್ಬು; Tē. ಕೊಪ್ಪು, ಕೊಪ್ಪು; T. also ಕೊಮ್ಮು). See Bh. 1, 8, 9; Si. 205. — ಕೊಬ್ಬಾಟ. = ಕುಬ್ಬಾಟ. (My.). — ಕೊಬ್ಬೇಣು. — ಎಣ್ಣು. To become fat, luxuriant, etc. (B. 3, 10; 5, 24; My.).

ಕೊಮರ kömara. = ಕುಮರ. (My.; Tē.).

ಕೊಮಾರ kömāra. = ಕೊಮರ, etc. (C.).

ಕೊಮೆ kömē. To begin to burn, as fire or anger (My.; see ಕುಪ್ಪಡಿ).

ಕೊಮ್ಮೆ kömpē. 1. (= ಕೊಪ್ಪೆ 1?). (A small collection): a small thorn-bush (S. Mhr.); a small bundle or load of thorny twigs (S. Mhr.).

ಕೊಮ್ಮೆ kömpē. 2. A small village or a small hamlet (C.; cf. ಕೊಪ್ಪು). ಹಮ್ಮಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿತ್ತು ನನ್ನ ಕೊಮ್ಮೆಯಲ್ಲಿರುವುದೇ ಲೇಸು (Prv.). 2, a hut (ಗುಡಸಲು G.; Tē.; T. ಕುರಮ್ಮೆ).

ಕೊಮ್ಮೆ kömba. = ಕೊಳುವ, ಕೊಳ್ಳುವ. A relative present participle of ಕೊಳ್ಳೆ 1.

ಕೊಮ್ಮು kömbu. 1. A verb formed of ಕೊಮ್ಮು: to seize, to take. ಕೊಮ್ಮುತ್ತದೆ, ಕೊಮ್ಮುವಣ, ಕೊಮ್ಮುವನ, ಕೊಮ್ಮೋಣ, etc. (My.). ದೊರೆ ಕೊಮ್ಮುವದೇ (Bp. 53, 22). ಕೊಮ್ಮುವ (Si. 347. 360). ಕೊಮ್ಮೋಣ (388). ಕೊಮ್ಮುವದು (347. 482; Dhv. pp. 16. 23. 24). ಕೊಮ್ಮುವನು (Dhv. 22. 25. 30); ಕೊಮ್ಮುವಳು (27). ಇದ್ದ ಊರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ಕದ್ದ ಕೊಮ್ಮುವರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ಕೊಮ್ಮು kömbu. 2. (fr. ಕುಮ್ಪು). A horn of animals; that is horn-like, as a root, a root; a serpentine horn to play upon; a tusk (ಲರಾಮ, ಶೃಂಗ Nn. 26; C.; T.; Tē. ಕೊಮ್ಮು; cf. ಕುಮ್ಮು 1, ಕೋದು 5). ಕೊಮ್ಮಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು (ತೂಬರ Nr.). ಕೊಮ್ಮಿಲ್ಲದ ವಕು (ತೂಬರ Hlā.). ಕೊಮ್ಮು ಮುಡಿದ ಎತ್ತು (ಕೂಟ Nr.). ಕೊಮ್ಮಿತ್ತಿ ಮುಡಿದೋಡೆ ಕೂಟಂ (Mr. 179). ಎಮ್ಮೆಯ ಕೊಮ್ಮು (ಗವಲ, ಶೃಂಗ Si. 332). ಅನೆಯ ಕೊಮ್ಮು (ಎಪಾಣ, ರದನ Hlā.; Mr. 154; ಕುಂಟ Si. 413). ಅನೆಯ ಮೊದಲ ಕೊಮ್ಮು (ಕರಿ, ದನ್ನಮೂಲ Mr. 155). ಮದಕರಿತರವ ಬಿರಿಯುಲೋಡೆದು, ಅಲುಗಿ, ಕೊಮ್ಮುಂ ಕಿತ್ತು (Rāghō. 17, 70). ಅನೇ ಕೊಮ್ಮಿನ ಸ್ಥಲ (ದನ್ನಭಾಗ Si. 270). ಅನೇ ಅದು ಮೊದಲಾದವಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕೊಮ್ಮು, ಅಯ್ಯಂಗಾರರಿಗೆ ಮೂರು

ಕೊಮ್ಮ (Priv.). See Bp. 22, 10; 29, 4. 2, the vowel ಉ or its embodied form ಁ (Tē., My.). — ಕೊಮ್ಮಿನ ಕೂಗು. The distance at which a horn-blast can be heard (My.). — ಕೊಮ್ಮುಗಾಳಿ. -ಕಾಳಿ. A serpentine horn to play upon (C. Bp. 5, 7; My. as ಕೊಮ್ಮುಕಾಳಿ).

ಕೊಮ್ಮು kömbu. 3. = ಕೊಂಗೆ, etc., (ಕೊಮ್ಮು 2 ?), ಕೊಮ್ಮೆ. The branch of a tree (ತಾಜೆ Nr.; My.; T. ಕೊಪ್ಪ, ಕೊಮ್ಮ; cf. ಕೋಡು 6). ಮರದ ಕೊಮ್ಮು (Smd. 161; ವಿಸ್ತಾರ, ವಿಟಪ Hlā.; ವಿಟಪ Mr. 104). ಕೊಮ್ಮಿನ ಬಿಡುಲು (ತಾಜಾತಿಫೆ, ಅವರೋಪ); ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದ ಕೊಮ್ಮು (ಪರಿಧಿ); ಮರದ ಮೊದಲಿನ ಕೊಮ್ಮುಪರ್ಯಂತರಮ್ ಇದರ್ ನಡುವಣ ದಿಣ್ಣು (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ, etc. Nr.). See Smd. 112. 223. 289; Rā. 5, 122; Sā. 2, 42; 3, after 35; J. 3, 36; Si. 120. 140; ಗುಜುಕುಗೊಮ್ಮು, ಗುಜ್ಜು, ಗುಜ್ಜು, ಮರ, ಮೊದಲು, ಸೆಳೆ, ಹಣೆ, ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು ಗೊಮ್ಮು. reit. (Öpr. 2, 74). — ಕೊಮ್ಮುಗೋರ್. -ಕೋರ್. To get branches (Öpr. 1, 100).

ಕೊಮ್ಮು kömbu. 4. A fixed or an appointed place, a place of assignation (ಕೊಳ, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ, Smd. II; ಕೊಳ Öt. I, 68; ಸಂಕೇತಫೂಮ Kk. 39; ಸಂಕೇತದ ಸ್ಥಲ Smd. 57; ಪನ, ಕೊಳ, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Kk. 94; T.).

ಕೊಮ್ಮುವಿಕೆ kömbuvikē. Taking, etc. (C.). ಸನ್ನೋಪಗೊಮ್ಮುವಿಕೆ (ಮದೋತ್ತರ Öb.).

ಕೊಮ್ಮೆ kömbē. = ಕೊಮ್ಮು 3, etc. A branch (C.; ತಾಜೆ, ಲತೆ Si. 121; ವಿಟಪ 440; Tē. ಕೊಮ್ಮೆ; B. 2, 22. 32). — ಕೊಮ್ಮೆದಾದಿಗಿಡ. The branchy or Bengal plantain tree (Tē., R.).

ಕೊಮ್ಮೆ kömmē. 1. A corn-bin (My.). ನಿಮ್ಮನೆಯಮ್ಮೆ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮನೇ ಕೊಮ್ಮೆ ಇದೆ (Priv.).

ಕೊಮ್ಮೆ kömmē. 2. Hog-weed, Boerhavia procumbens or diffusa (ಪನರ್ನವೆ, ತಿವಾಟಿ Mr. 133, o. r. ತವಾಟಿ; ಪನರ್ನವೆ, ತೋಫಫು Si. 159; My.). See ಗಣಜಲಿ 2.

ಕೊಯ್ köy. 1. (Smd. 58). = ಕುಯ್, etc., ಕೊಯಿ 1, ಕೊಯು, ಕೊಯ್ಲು. To cut; to saw; to crop; to reap; to pluck, as fruit, etc. (ಲವನ Smd. Dh.; C.). P. ps. ಕೊಯ್ಲು, ಕೋಡು. ಕೊಯಲುಂ or ಕೊಯ್ಲುಲುಂ (Smd. 86). ಪೊಲ ಗದ್ದೆಗಳ ಕೊಯ್ಲುದು (ಲವ, ಅಭಿರಾವ, ಲವನ Nr.). ಕರಗಸದ ನಡು ಬಡಮಾದರೆಯು ಕೊಯ್ಲು ಇಕ್ಕದೇ? (Bh. 1, 8, 28). ಮಡಿಸಿ ಕೊರಲನು ಕೊಯ್ಲು ನರರ ಮಡಿ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ಕೊಯ್ಲು ಕಾಲನ್ನು ನಾಯಿ ತಿನ್ನರೇನು? ನರಿ ತಿನ್ನರೇನು? (Priv.). See Bp. 9, 7; 22, 9; 46, 6; 48, 11; 54, 52; 61, 90; J. 4, 44; 8, 18. 21; 28, 33; ಪೂಗೋರ್.

ಕೊಯ್ köy. 2. = ಕೊಯಿ 2, ಕೊಯ್ಲು. A P. p. of ಕೊಯ್ 1. — ಕೊಯ್ತರ್. = ಕೊಯ್ಲು ಕೊಣ್ಣು ಬರ್. (Bp. 18, 30; 22, 25).

ಕೊಯ್ köy. 3. = ಕೊಯ್ಲು. Cutting, etc. See ಕೊಯ್ಗಾಡಿ. — ಕೊಯ್ಗಾರಳು. A throat that has been cut (Bh. 7, 7, 45).

ಕೊಯಕ köyaka. = ಕುಯಕ, etc. Tbh. of ಕುಹಕ (Smd. 348; Kk. 87; Smd. 59).

ಕೊಯಿ köyi. 1. = ಕೊಯ್ 1, etc. P. p. ಕೊಯಿದು (Bp. 41, 21; 44, 62; 45, 29; C.; B. 5, 114). ಕೊಯಿವ (Bp. 33, 10).

ಕೊಯಿ köyi. 2. = ಕೊಯ್ 2, ಕೊಯಿದು. A P. p. of ಕೊಯಿ 1. ಕರಗಸಕ್ಕೆ ಹಲ್ಲು ಕೊಯಿ ಕೊಡು (C.). — ಕೊಯಿ

ಕೊಯಿದು. (Bp. 44, 25; 31, 67). — ಕೊಯಿ ಕೊಳ್ಳು. To pluck and take, etc. (S. Mhr.). See Priv. s. ಮೂಗು.

ಕೊಯಿಕ köyika. = ಕೊಯ್ಲು. A man who cuts. See ಎದೆಗೊಯಿಕ, ಕೊರಳು.

ಕೊಯಿಕತನ köyikatana. Cutting. See ಎದೆಗೊಯಿ ಕತನ.

ಕೊಯಿತ köyita. Cutting (My.). 2, that cuts: a kind of bill-hook (S. Mhr.).

ಕೊಯಿಲು köyilu. = ಕುಯಿಲು, ಕೊಯ್ಲು. Cutting; reaping; plucking; stripping by plucking (My.; ಲಾನ, ದಾಳಿ Mr. 371, where ದಾಳಿ appears to be a mistake for ದಾತ; ಅವದಾರ, ಅವದಯ, ಹಾನಿ, ಕಸುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ Si. 392).

ಕೊಯಿಸು köyisu. = ಕುಯಿಸು, ಕುಯ್ಲುಸು, ಕೊಯ್ಲುಸು, ಕೊಯ್ಲು. To cause to cut, etc. (C.; B. 5, 161. 295).

ಕರದ ಅಕತೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಯಿಸಿದ ಹಾಗಿ (Priv.).

ಕೊಯು köyu. = ಕೊಯ್ 1, etc. ಕೊಯುತ್ತೇನೆ, ಕೊಯುವದು (S. Mhr.).

ಕೊಯ್ köyka. = ಕೊಯಿಕ. See ಕೊರಳುಗೊಯ್ಲು, ಗಣ್ಣುಗೊಯ್ಲು, ಗೋಣು.

ಕೊಯ್ಕಿ köyki. A woman whose (ears, etc.) have been cut off. See ಕವಿಗೊಯ್ಕಿ.

ಕೊಯ್ಕೆ köykē. A woman who cuts. See ಗಣ್ಣುಗೊಯ್ಕಿ, ಗೋಣು, ಗೋಣು, ಮನಗಣ್ಣು.

ಕೊಯ್ಗಾಡಿ köy-gāḍi. A cutter, a sawyer (J. 26, 51).

ಕೊಯ್ಗಾ köyga. = ಗೋವ 2. Guava, Psidium pyrifera L. (T., M.; Tē. ಗೋಯ್ಗಾ, ಗೋಯ; Spanish-Mexican: Guayaba).

ಕೊಯ್ಗಿ köyyi. = ಕೊಯ್ 3. — ಕೊಯ್ಗಿಕ್ಕರೆ. = ಕರಗೊಪ್ಪ, that is oroot and grows again (My.; Tē. ಕೊಯಿಕೂರಿ).

ಕೊಯ್ಗಿಸು köyyisu. = ಕೊಯಿಸು, etc. (My.).

ಕೊಯ್ಗು köyyu. = ಕೊಯು, etc. (My.; G. 87; B. 5, 295). ತಂಗಿನ ಮರ ಯಾಕೆ ಹತ್ತುತ್ತೆ? ಅನ್ನರೆ ಬಿಕ್ಕಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಗಿದಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಹಾಗಿ (Priv.). See Priv. s. ದಾಣ.

ಕೊಯ್ಗೋ köyyō. = ಕುಯ್ಗೋ. — ಕೊಯ್ಗೋ ಮೊದ್ದಿ. A cry of fright, wailing (R.; My., Tē. ಕುಯ್ಗೋ ಮೊದ್ದಿ).

ಕೊಯ್ಲು köylu. = ಕೊಯಿಲು. (ಲಾನ, ದಾತ Hlā.; My.). See ಗೋಣುಗೊಯ್ಲು.

ಕೊಯ್ಲು köysu. = ಕೊಯಿಸು, etc. (C.; Bp. 50, 24).

ಕೊರ köra. 1. = (ಕೋ), ಕೊರ. The sound produced in the throat by hoarseness (C.); the pur of a cat (My.; see ಕೊತ್ತಿ). — ಕೊರ ಕೊರ ಎನ್ನು. = ಕೊರಗುಟ್ಟು. That sound to be produced in the throat (C.; T. ಕುಮಿ ಕುಮಿ); to pur (My.). — ಕೊರಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕೊರ ಕೊರ ಎನ್ನು. (My.).

ಕೊರ köra. 2. (Tē. ಕೊರೆ, ಕೊದಿ, profit, use, good, avail, advantage; ಕೊ, ಕೊಂ as prefix = Sk. ಕು; cf. ಕೊದಿ7). — ಕೊರಮುಟ್ಟು. A tool, an instrument (Si. 345; Tē. ಕೊರೆ, ಕೊದಿ).

ಕೊರಕಂಚಿ (köra. or köra-kañḍi). — ಕೊರಕಂಚಿಬಳ್ಳಿ. = ಉರಿಬಳ್ಳಿ. A twining plant growing in hedges, Pentatropis microphylla W. & A. (Z.).

ಕೊರಕಂಚೆ kōrakāñčē. Tbh. of ಕ್ರೌಂಚ. = ಕರ್ಕಂಚೆ (Gz.).

ಕೊರಗಣೆ kōraganē. Sorrow (My.).

ಕೊರಗಿಸು kōragisu. To cause to become sapless, etc. (Śāv. 1, 14).

ಕೊರಗು kōragu. 1. To become deprived of juice or sapless; to shrivel; to be emaciated; to wane; to sorrow (ರಸವಿಹೀನ Śmd. Dh.; My.; T. ಚುರುಗು, M. ಚುರುಪ್ಪು, to shrivel, to shrink, etc.; cf. ಸೊರಗು). ಕುತ್ತದಿನ್ನ ಕೊರಗಿದವನು (ಗ್ಲಾನ, ಗ್ಲಾನು Nr.). See Grj. 4, 66; Bp. 37, 39; 57, 13; Rāv. 5, 83; 9, 9; 13, after 104; J. 13, 48; 17, 20; ಮನಂಗೊರಗು.

ಕೊರಗು kōragu. 2. Sorrow (My.).

ಕೊರಂಗಿ kōraṅgi. A monkey (ಕು, ಪ್ಲವಂಗ, ಮರ್ಕಟ, etc., ಕೋತಿ Si. 167; T. ಕುರಂಗು).

ಕೊರಚು kōraču. = ಕೊಪಚು 2. — ಕೊರಚಾಟ. = ಕೊಪಚಾಟ. (ಅಣಕ Kk. 55). — ಕೊರಚಾಡು. = ಕೊಪಚಾಡು. (ಅಣಕವನಾಡು Ū. I, 14).

ಕೊರಟೆಗೆ kōraṭigē. = ಕುರಟೆಕೆ, etc. (My.).

ಕೊರಟು kōraṭu. = ಕೊರಟ್ಟು. The state of being checked in growth or stunted (My.; Tē. = ಭಗ್ಗ; T. ಕುರುಟ್ಟು, blind; stupid, foolish, ignorant, see ಕುರುಡು; cf. ಸೊರಟು). — ಕೊರಟು ಬೀಡು. To get stunted (My.). — ಕೊರಟುಬೆರಳು. A stunted finger (My.).

ಕೊರಡು kōraḍu. = ಕೊಡ್ಡೆ 1, (ಕೊಟ್ಟು), ಕೊಪಡು. The trunk of a lopped tree; a stump, a log, a piece of wood (ತಂಕು Śmd. 335; ಸ್ಥಾನು, ಧ್ರುವ, ತಂಕು Nr.; ಸ್ಥಾನು Nn. 162, o. r. ಕೊಪಡು; C.; M. ಕುರಡು, ಕುಪಡು, ಕುರಡೆ, ಕುರಡ್ಡೆ, ಕುರಣ್ಣು; T. ಕುಪಡು; Tē. ಕೊರಟು). 2, a clod-crusher (ಕೋಪ್ಪಳೇದ Mr. 370). 3, a kind of rainbow appearing in a straight form, Indra's bow unbent and invisible to mortals (Tē. ಕೊಪಡು). ಇನ್ನ ಚಾವ ಸಸಿನೆ ಮೂದಿದಡೆ ಕೋಟಿತ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ಕೊರಡು (Nr.). See Prv. s. ಗಂಧ.

ಕೊರಣ್ಣು kōraṇṇu. = ಕೊರಟು. (V. 6, 23, 24).

ಕೊರನಾರಿ (kōra-nāri). (T. ಕೋರೈ). — ಕೊರನಾರಿಗಡ್ಡೆ. A kind of sedge, Cyperus hexastachyus Rottl. (St. & Pl.; My.).

ಕೊರಪೆ kōrapa. = ಸೊರಪೆ. A curry-comb (R.; Tē. ಕೊಪಪೆ, ಗೊರಪೆ; T. M. ಕುರಪ್ಪ; Mhr., H. ಖರಾರಾ).

ಕೊರಲ್ kōral. (Śmd. 41). = ಕೊರಲು, ಕೊರಳೆ, ಕೊರಳು, ಕೊರ್ಲು, ಕೊಳ್ಳೆ 3, ಕೊಳ್ಳು 2. Sound, voice;—the throat; the neck; the throat and neck (ಕಣ್ಣ Śmd. 43 Cm.; M. ಕುರಲ್, ಕುರಲ್, ಕುಪಿಲ್; Tu. ಕುರಲ್; T. ಕುರಲ್; Tē. ಗೊನ್ನು; see ಕುರಲ್). ಕೊರಲೆ (Rāv. 14, 29). ಕೊರಲೊಳಗೆ ಇದೆಯಲ್ ಇಕ್ಕುವ ಜನ್ಮವಿರಂ (ನಿವೇಶ Hlā.). ಜನ್ನಿ ವಾರಮಂ ಕೊರಲಲ್ಲಿಕ್ಕುವನು (ನಿವೇಶ Mr. 255); ಕೊರಲಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಲಂ (ಉದಾನ 51). See Rāv. 6, after 11; Śāv. 1, after 81; 4, 15; V. 9, 49; J. 3, 6 (o. r. ಕೊರಲ್); 28, 46 (o. r. ಕೊರಲ್); ಇಂಗೊರಲ್, ಕನ್ನೂಗೊರಲ್, ಚಿಂ, ನಡು, ನಿಡು, ಮಾ ಕೊರಲ್, etc. — ಕೊರಲೊಲೆ. — ಕೊಲೆ. Killing with the neck (Rāv. 6, after 11). — ಕೊರಲಾಡು. — ದಾಗು. To bend the neck (Ū. Bp. 11, 10).

ಕೊರಲು kōralu. = ಕೊರಲ್, etc. (ಗೋಡ್, ಕತ್ತು, ಗಳ Śm. 71). See Bp. 5, 20; 17, 11; 28, 42; 46, 56.

ಕೊರಲ್ಟು kōralēu. To call or cry out, to vociferate (ಅಕ್ರೋಶಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; cf. ಗೊರೆ).

ಕೊರಲ್ ಕōral. (Śmd. 41). = ಕೊರಲ್, etc. (J. 7, 46; 11, 37; 13, 38).

ಕೊರಳು kōralu. = ಕೊರಳೆ, etc. (ಗ್ರೀವೆ, ತಿರೋಧಿ, ತಿರೋಧರೆ, ಕನ್ನರೆ, ಗಲ, ಕಣ್ಣಿ Hlā.; Nr.; Mr. 321; Si. 213. 486; ರುಚಕ Mr. 523, Nn. 41; ಕಣ್ಣಿ Nn. 49; ಕನ್ನರ 51; C.). ಮೂವು ರೇಬೆ ಯನುಳ್ಳ ಕೊರಳು (ಕಮ್ಮುಗ್ರೀವೆ); ಕೊರಳಲಿ ಇಕ್ಕಿದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ಪಾಲವುಳ್ಳ); ಕೊರಳಲಿ ಇಕ್ಕುವ ತುಡುಗೆಯೆಲ್ಲಂ (ಗೈವೇಯಕ Hlā.). ಕೋಕದಿನ್ನ ವಸಪ್ಪ ಪುತ್ತ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು ಬಿದ್ದರೆ ನೂವು ತೆಲಿನಾದ ನದಿ (ತತದ್ವ); ಕೊರಳನ್ನ ಇದೆಯಿಕ್ಕಿದ ಜನಿವಾರವು (ನಿವೇಶ Nr.). ಕೊರಳ ಬೆನ್ನರ (ಕಣ್ಣರೆ Hlā.). ಕೊರಳ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೂವು, ಮುಗಿಲ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೂವು! ಅನ್ನದೆ (Prv.). See Bp. 27, 13; 58, 63; 59, 48; 61, 27; J. 18, 58; Si. 61. 175. 218. 230. 273. 303; ಕಿಡಿಗೊರಳು, ಕಿಡಿ. — ಕೊರಳು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳು. To hold another by the neck, to embrace his neck, from love, etc. (C.). ಅಪ್ಪ ಸತ್ತ ಅಜ್ಜ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹುಡ್ಡೆ ಮಾವ ಬನ್ನ, ಕೊರಳು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು, ಅತ್ತ (Prv.). — ಕೊರಳುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To hold another by the neck, to detain him forcibly or cleverly, as a merchant a customer (C.). — ಕೊರಳುಗೊಯಿಕ್ಕ. — ಕೊಯಿಕ್ಕ. A cut-throat (C.). — ಕೊರಳುಗೊಳಸು. — ಕೊಳಸು. To subdue (Bh. 3, 6, 79). — ಕೊರಳುದ್ದ. — ಉದ್ದ. The height of the neck; reaching to the neck (Bp. 2, 12; 59, 21). — ಕೊರಳುವಟ್ಟು. A collar (My.); a wrapper for the neck (My.). ಕೊರಿಪಿಡಿ kōripidi. Annoyance, trouble, vexation, persecution (R.; Mhr. ಗುರವಚಾ, entanglement, disordered state of things or persons; ಛೋರವಡ, a care).

ಕೊರಿಸು kōrisigu. = ಕೊಡಿಸು, etc. (St. & Pl.). •

ಕೊರೆ kōrē. 1. The sleeping body to sound, to snore (ನಿದ್ರಾಂಗಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; see ಕುಡುಕೆ).

ಕೊರೆ kōrē. 2. = ಕರೆ 4, etc. See ಅಸಗೊರೆ.

ಕೊರಿ kōra. 1. Cutting, etc. — ಕೊಪಿಕಲ್ಲು. A sharp, rough, rugged stone (S. Mhr.).

ಕೊರಿ kōra. 2. = (ಕಿಡಿ, etc.), ಕೊಪಿ 4, q. v. — ಕೊಪಿಕೊಳ್ಳು. A firebrand, after it has been nearly extinguished (My.; Tē. ಕೊಪಿಕಂಡು).

ಕೊರಿ kōra. 3. = ಕೊಪಿದು, etc., ಕೊಪಿ 2. P. p. of ಕೊಪಿ 1, in ಕೊಪಿ ಕೊಳ್ಳು, to cut, etc. (C.).

ಕೊರಿಕಲ kōrakala. = ಕೊಪಿಕಲು. (S. Mhr.; B. 4, 184).

ಕೊಪಿಕಲು kōrakalu. A cut, an excavation made by running water, a channel, the bed of a stream (C.; B. 3, 31; 5, 31).

ಕೊಪಿಕು kōraku. = ಕುಡುಕು, ಕೊಪುಕು. To bite, etc. (My.).

ಕೊಪಿಚ kōrača. A thievish wandering hill-tribe that sell wooden combs, etc. (My.; M. ಕುಪಿಚ್ಚೆ, T. ಕುಪಿಂಚ, hill country; M. ಕುಪಿಚ್ಚೆಯನ್, a hill man; Tē. ಕೊರಚನಾಡು, ಕೊರಚೇನಾಡು, a hill man; a gypsy; see s. ಕುಡುಪ್ಪು 1 and cf. ಕೊಪಿವ). Another ಕೊಪಿಚ see s. ಕೊಪಿಚು 2.

ಕೊಪಿಚು kōraču. 1. (T. ಕುಪಿ, divination; ಕುಪಿ, a

prognostic; ಕುಡಿ ಚೂರ್, to divine; ಕುಡಿ ಕೇಳ, to consult a fortune-teller; cf. ಕುಡಿ 1 & 2). — ಕೊಡಿಚಾಡು. -ಅಡು. To use words that reveal secrets, vulnerable points or touchy quarters (ಮರ್ಯಾದಾಬದ್ಧನವಚನ ಸ್ಮದ. Dh.; Abh. P. 14, 106).

ಕೊಡಿಚು kōraču. 2. (fr. ಕೊಡಿ 1). = ಕೊರಚು. (M. ಕುಡಿ, sarcasm, taunt; cf. ಕೊಡು 1). — ಕೊಡಿಚ. An upbraiding man, a blamer, a scorner, etc. (ಹಗರಣೆಗ ಒ. I, 93). — ಕೊಡಿಚಾಟ. -ಅಟ. = ಕೊರಚಾಟ, ಕೊಡಿಚಾಟ. Cutting or sarcastic speech, upbraiding, mooking, reviling, etc. (ಅಣಕ ಸಮ. 48; ತಗದ, ಪದ, ಚುನ್ನ, ಎಳದ, ಅಣಕ, ನಿನ್ನೆ ಸಾ.); much useless talk (My.). — ಕೊಡಿಚಾಡು. -ಅಡು. = ಕೊರಚಾಡು. To speak sarcastically, to upbraid, to revile, etc. (Abh. P. 12, 16; Sā. 98). ಕೊಡಿಚಾಡಿದುದು (ಅಣಕ ಒ. II, 22). 2, to talk much and uselessly (My.); to speak vainly about (something, Abhā. 2, 79).

ಕೊಡಿಡಾ kōraḍā. ಕೊಡಿಡೆ. = ಕೊಡಿಡಿ, ಕೊಡಿಡೆ. A whip (My.; Mhr. ಕೊರಡಾ; Br. ಕೊರಡಾ; T. ಕೊಡಿಡಾ, ಕೊರಡ್ಡಾ; M. ಕೊಡಿಡಾ; Port. corda, cord, rope).

ಕೊಡಿಡು kōraḍu. = ಕೊರಡು, q. v. See ಪೂತ್ತುಂಗೊಡಿಡು.

ಕೊಡಿತಿ kōratā. = ಕೊಡಿತಿ. The act of cutting, etc.; the piercing of cold (My.).

ಕೊಡಿತಿ kōratī. A female who has been curtailed. See ಮೂ-.

ಕೊಡಿತು kōratu. = ಕೊಡಿತು. (Si. 287, only Si.).

ಕೊಡಿತಿ ಕೊರಾತೆ. = ಕೊಡಿತಿ. The state of being curtailed; deficiency; want; loss; defect; fault (ಲೂನ, ನ್ಯೂನ Nr.; ಸ್ಥೂಲೋಚ್ಛಯ, ಅಸಾಕಲ್ಯ Nr.; ಕೋಡಿ Bhn. 4, o. r. ಪೋಡಿ; C.; Tē.). ಕೊಡಿತೆಯಲ್ಲದ (ಅನೂನ ಸ್ಮದ. 108 Cm.). ಕೊಡಿತೆಯಲ್ಲದವನು (ವಾನ, ಅಕ್ಷೀಣ Nn. 90). ಕೊಡಿತಿ ಅದಮ (ಅಧಮ Si. 443). See Bp. 2, 1; 9, 49; 27, 5; 37, 47; 45, 52; 46, 50; ಸೆವ. 4, 105; J. 1, 7; Si. 48. 230; ಗಡನ. — ಕೊಡಿತಿ ಪಡು. To feel a want; to be poor; to feel grieved (My.). — ಕೊಡಿತಿ ಬರು. Deficiency, diminution, or loss to come about or happen (C.; B. 4, 80; 5, 39. 43). — ಕೊಡಿತಿ ಬೀರು. = ಕೊಡಿತಿ ಬರು. (B. 5, 36; My.).

ಕೊಡಿತ್ತೆ kōrantē. (Smd. 48). = ಕೊಡಿತಿ.

ಕೊಡಿಡು kōraḍu. = ಕೊಡಿತು, ಕೊಡಿಡು. A P. p. of ಕೊಡಿ 1 (C.).

ಕೊಡಿಮ ಕೊರಾಮ. = ಕೊಡಿಮ. (My.). See ಕುಕ್ಕಿ-.

ಕೊಡಿಲೆ kōralē. = ಕೊರಲೆ, (ಕೊಡಿ 6). A kind of millet, *Panicum italicum* Lin., which is proverbially small (My.; ಸ್ವಸ್ತಿ Mr. 110; Tē. plural ಕೊಡಿಲು; T. ಕುರಲೆ). See ಕುಕ್ಕಿಲೆ. 2, = ಕೊಡಿಲೆ, a kind of ant (ತೀ Mr. 165).

ಕೊಡಿವ ಕೊರಾವ. = ಕೊಡಿವು. A man of a now settled tribe, who, in S. Mhr. and My., speaks Kannada, makes baskets, mats, etc., is a musician, etc. (C.; a section of the Kōravas is noted for thievish habits, see ಕರ್ಕು; T., M. ಕುಡಿವ, a wandering tribe of basket-makers, snake-catchers and gypsies; Tē. ಕೊರವೆ, the Coravas, a certain tribe of

mountaineers; cf. Tu. ಕೊರಗ, ಕೊರಗಾರ). See B. 4, 130. 2, a kind of fish (My.; Rāv. 5, 115).

ಕೊಡಿವಂಜಿ kōravāñji. A female of the Kōravas, who commonly is a fortune-teller (S. Mhr.; Tē.; T. ಕುಡಿವಂಜಿ, ಕುಡಿವಂಜಿ). — ಕೊಡಿವಂಜಿಕಥೆ. A story about Arjuna disguised as a Kōravāñji (My.).

ಕೊಡಿವತಿ kōravati. = ಕೊಡಿವಂಜಿ, ಕೊಡಿವತಿ. (My.).

ಕೊಡಿವಿತಿ kōraviti. = ಕೊಡಿವತಿ. (My.).

ಕೊಡಿಸಾಟ ಕೊರಾಸಾಟ. = ಕೊಡಿಚಾಟ a. ಕೊಡಿಚು 2. (S. Mhr.; ಉಪಪಾಸ, ನಳಲಿ G.).

ಕೊಡಿಸು kōrasu. = ಕೊಡಿವು. To cause to cut, etc. (Abhā. 2, 93; C.).

ಕೊಡಿ ಕೊರಿ. 1. = ಕೊಡಿ 1. (C.).

ಕೊಡಿ ಕೊರಿ. 2. (= ಕೊಡಿ 5, ಕೊಡಿ). That has been cut off: a large branch cut off from a thorn-bush (S. Mhr.; cf. ಕೊಡು 2).

ಕೊಡಿ ಕೊರಿ. 3. = ಕೊಡಿ 8. To whirl, to whirl about, to turn round by itself; to be confused or perplexed, to rave (ಗರವನಗೊಳ, ಗರವನು Kk. 91, o. r. ಕೊಡಿ; T. ಕುಡಿಗು, M. ಕುಡ್ಡು; cf. ಕವುಳಿ).

ಕೊಡಿ ಕೊರಿ. 4. = ಕೊಡಿ 3. See ಕೊಡಿಗೊಡಿ.

ಕೊಡಿಯಿಸು kōriyisu. = ಕೊಡಿವು. (My.).

ಕೊಡಿಸು kōrisu. = ಕೊಡಿವು, ಕೊಡಿಯಿಸು. (My.).

ಕೊಡಿಸು ಕೊರಿ. = ಕೊಡಿವು, etc. (My.; Tē.).

ಕೊಡಿ ಕೊರೆ. 1. = ಕೊಡಿ 1. To cut (ಖಣ್ಡನ ಸ್ಮದ. Dh.; Smd. 116), as wood with a saw (Bp. 22, 66; C.; B. 5, 135. 144), as the throat with a sword (Smd. 27; Rāv. 14, 29), as the stalks of millet (C.; cf. Rāv. 10, after 31), to break, as a hole in a wall (C.), to bore, as a hole by a drill (My.; Si. 399), to cut, as letters with a knife (B. 5, 207), as a bow-string the hand (Si. 287), to excavate, as running water the soil (C.); to pierce, as cold (My.). (Tu. ಕುರೆ, ಕೊರೆ, to be excavated, bored, etc.; T. ಕೊಡಿ, to nibble as a mouse; to nip off the husks of grain; M. ಕುಡಿ, to cut off, as the splint of trees; cf. ಚುಡುಕು; ಕೊಡಿ 2). P. ps. ಕೊಡಿಡು (Smd. 27), ಕೊಡಿಡು, (ಕೊಡಿ ತು). See ಸೆವ. 4, 16; J. 4, 44; 23, 36.

ಕೊಡಿ ಕೊರೆ. 2. = ಕೊಡಿ 3. P. p. of ಕೊಡಿ 1, in ಕೊಡಿ ಕೊಡಿಡು (Smd. 27).

ಕೊಡಿ ಕೊರೆ. 3. To grow little or less or short, to diminish (T. & M. ಕುಡಿ; R.; see a. ಕುಡಿಗಣಿ).

ಕೊಡಿ ಕೊರೆ. 4. (= ಕಿಡಿ, etc.), ಕೊಡಿ 2. Smallness, shortness, deficiency; defect (My.; Tē.; T. ಕುಡಿ; M. ಕುಡಿ; Tu. ಕೊರೆ). ಬಳ್ಳದ ಕೊಡಿ, deficiency in the measure of a balla (My.). 2, rest, remainder (of money, My.). — ಕೊಡಿದಿನ. A day on which one has failed to work, etc., a day of absence (My.). — ಕೊಡಿಪ್ಪದಿ. The ebb of life, the point of death (Tē.; R.). — ಕೊಡಿಯಕ್ಕಿ.

-ಅಕ್ಕ. A deficient quantity or rest of rice (in measuring, My.). — ಕೊಡಿಸವ್ವ. The remainder or rest of pay (My.).
ಕೊಡು ಕೊರೆ. 5. = ಕೊಡ 2. Cutting, cutting off.
2, a cut off piece, as of sugar-cane (My.). — ಕೊಡಿಯ. — 3. A man who has been curtailed. See ಮೂ.
ಕೊಡು ಕೊರೆ. 6. (= ಕೊಡಲಿ). A sort of grain (ಧಾನ್ಯ ಭೇದ ಸ್ಮದ. Dh.; ಧಾನ್ಯ ಸ್ಮ. 116; ಜಘ್ಘ ಓ. I, 29).
ಕೊಡು ಕೊರೆ. 7. = ಕಡ 2, ಕುಡ, ಕೊಡ 2. Clothes, raiment, especially also that which is given on a wedding day (T. ಕೂಡು, M. ಕೂಡು). See ಉಡು ಗೂಡು, ತೂಡು, ಪಟ್ಟು; also ಕೊಟ್ಟು and ಕೊರ 2.
ಕೊಡು ಕೊರೆ. 8. = ಕೊಡ 3, q. v. (ಗರವಸಗೂಳ, ಗರವಟಿಸು ಸ್ಮದ. II).
ಕೊಡು ಕೊರೆ. 9. A person who turns about, a rambler. See ತಿರುಕೊಡು.
ಕೊಡುತ ಕೊರೆತ. = ಕೊಡತ. (My.).
ಕೊಡುಯುವಿಕೆ ಕೊರೆಯುವಿಕೆ. Cutting, etc. ತೂಡು ಕೊಡುಯುವಿಕೆ (ವ್ಯಥ, ವೇದ Si. 388).
ಕೊರ ಕೊರ. An imitative sound (cf. ಕೊರ 1). — ಕೊ ಕೊರಿಸು. To croak, as a frog (C.).
ಕೊರಕು ಕೊರಕು. 1. = ಕೊರಕು 6. To speak much and braggingly, to talk big, to speak scurrilously, etc. (ಅವಿವಾಕ್ಯಮಂ ನುಡಿ ಸ್ಮ. 86). Cf. ಕೊಡು 2.
ಕೊರಕು ಕೊರಕು. 2. = ಕೊರಕು 2. To cut off, away or up, as thorn-bushes (ಕಣ್ಣಕಫೇದ್ಯ ಸ್ಮ. 86).
ಕೊರಕು ಕೊರಕು. 3. = ಕೊರಕು 5. The stench of urine (ಮೂತ್ರಗಂಧ ಸ್ಮ. 86).
ಕೊರಕು ಕೊರಕು. 1. = ಕೊರಕು 1, etc. To increase, to grow fat, etc. (ಸವ್ಯುಧಿ ಸ್ಮದ. Dh.; Grj. 4, 88). See ಕರುಗೊರಕು.
ಕೊರಕು ಕೊರಕು. 2. = ಕೊರಕು 2, ಕೊರಕು 2. (ಕೊರಕು ಸ್ಮ. 87; Abh. P. 10, 209; Grj. 10, 49; Ā. Bp. 11, 11). — ಕೊರಕು ಗುಡು. -ಕುಡು. To give increase, to increase (v. t., Abh. P. 7, 127).
ಕೊರಲೆ ಕೊರಲೆ. = ಕೊರಲಿ, q. v. (ಗಮುರ್ತ, ನವಣೆ Si. 164, sic!). See ಕಗ್ಗೊರಲೆ.
ಕೊರವು ಕೊರವು. 1. = ಕೊರವು 1, etc. (Tೆ. ಕೊರವು). ಮೂವೆ ಯುಟ್ಟು ಎದಗಿದ ತದಿಂ ಕೊರವು ಎಕ್ಕಲಂ (ಸ್ಮದ. 135 Mdb.). See Abh. P. 13, 63; Grj. 3, 112; Rāv. 11, 93; J. 3, 5.
ಕೊರವು ಕೊರವು. 2. = ಕೊರವು 2, etc. (Grj. 4, 58).
ಕೊರವು ಕೊರವು. 3. = ಕೊರಲೆ, etc. (My.; B. 5, 297).
ಕೊಲೆ kol. 1. = ಕೊಲು 1, ಕೊಲ್ಲ. To kill, to slay, to murder (ಹಂಸ ಸ್ಮದ. Dh.; T., M., Tೆ. ಕೊಲ್ಲ; Tu. ಕೊಲ; see ಕುಲಿ). P. p. ಕೊಲ್ಲು (ಸ್ಮದ. 164. 223. 281; 135 Mdb.). ಕೊಲ್ಲುವಂ (281). ಕೊಲ್ಲಂ ಕೊಲ್ಲುನೆ ರಸಮನ್ ಅಂಜನಸಿದ್ಧಂ (281 one MS.). ಕೊಲ್ಲಂ (220). ಕೊಲರ್ ಬಗೆದಂ (86). ಕೊಲ್ಲದೆ ಇಹುದು (ಅಹಂಸ, ಧರ್ಮ Nn. 79). See Bh. 1, 8, 28, 54; 1, 10, 39; Rāv. 5, 119. 122; Sāv. 4, 29; J. 9, 21; 13, 63; 28, 30. 46. 52; 29, 37; 31, 28; s. ಕೊಲ 2.
ಕೊಲೆ kol. 2. ಕೊಲು. = ಕೊಲೆ 3, ಕೊಲೆ 3. (A joining), a raft (cf. ಕೊಲಿಕೆ). See ಪದುಗೊಲೆ, ಹದು.

ಕೊಲೆ kol. 3. = ಕೊಲೆ 1. A stick; a pole. See ಕೊಲ್ಲು.
ಕೊಲಜೆ kōla-ja. = ಕೊಜೆ. Tbh. of ಕುಲಜ. See ಇರ್ತಲೆಗೊಲಜ.
ಕೊಲಜೆ kōla-jē. (= ಕಲಜೆ, ಕೂಲಜೆ). Tbh. of ಕುಲಜೆ.
ಕೊಲಿಕೆ kōlikē. = ಕುಲಿಕೆ 2, ಕುಲಿಕೆ, ಕೊಳಿಕೆ. A clasp, a hook, etc. (My.; Tೆ.; T. ಕೊಳುಕು, to connect, join, tie together, hook in, etc.).
ಕೊಲಿಮೆ kōlimē. = ಕುಲಿಮೆ, etc., ಕೊಲುಮೆ. (B. 5, 123, My.; T. ಕೊಲೆ, ಕೊಲ್ಲ, M. ಕೊಲ್ಲ, a blacksmith; T. ಕೊಲೆ, metal; cf. ಕೊಳ್ಳು?).
ಕೊಲಿಸು kōlisu. = ಕೊಲಿಸು, ಕೊಲ್ಲು. To cause to kill (C.). See Abh. P. 16, after 39; Bp. 25, 23; 27, 51; J. 29, 38; Ā. Bp. 47, 26.
ಕೊಲು kōlu. 1. = ಕೊಲ 1, etc. To kill (C.). ಕೊಲುವ ವನು (ತರಾರು, ಘಾತಕ Hlā.; ಹಂಸ Mr. 236). P. p. ಕೊಲ್ಲು. ಕೊಲುವೆ (ಸೂನೆ, ಘಾತನಸ್ಥಾನ Hlā.; Mr. 379). ಒನಕೆಯಿಟ್ಟ ಕೊಲರ್ ತಕ್ಕವನು (ಮುತಲ್ಪ); ಲೋಗರ ಕೊನ್ನು ಇಹೆ, ಕೊಡಿಸಿ ಇಹೆ ನ್ ಎನ್ನು ಎಚಾರಂ (ವ್ಯಾಪಾದ, etc. Nr.). ಅಸನದಲಿ ಉಮ್ಮುವದು, ಸೂಸುವದು ದಾಯಲ್ಲಿ, ಬೇಸದದಿ ಹೊತ್ತು ಕೊಲುತಿಹುದು (asyringe or fountain, Sp.). See Bp. 22, 14. 29; 24, 86; 25, 31; 28, 31; 46, 19; 49, 23. 40; 53, 45; 60, 40; J. 14, 9. — ಕೊಲ ವೇದ. -ವೇದ. To order to kill (Bp. 61. sum.).
ಕೊಲು kōlu. 2. — ಕೊಲುಕುಟಕನ ಗಿಡ. = ಕೋಳಿಕುಟುಮುಕುಳಿ. The plant *Gloriosa superba* Lin. or *Methonica superba* Lam. (ಅಗ್ನಿ ತಿಪೆ, ರಾಗಲಿಪಿ Si. 151).
ಕೊಲುಮೆ kōlumē. = ಕೊಲಿಮೆ, etc. (My.).
ಕೊಲೆ kolē. Killing, murder, slaughter (ಮಾರಣ, ನಿತರಣ, ಘಾತಕ, ಕದನ, ಹಂಸ, etc., Hlā.; ವಿತಸನ, etc. Mr. 300; ಹಂಸ ಸ್ಮ. 51; ಕೋಶ Nn. 52; ಕರಣ 108; ಹಂಸ 118; ವಧ 192; ಹರಣ 165; C.; Tu.; T. ಕೊಲೆ, ಕೊಲ್ಲಿ). ನ್ಯಾಯದ ಕೊಲೆ (ಸ್ಮದ. 64 Mdb.). See Abh. P. 10, 94; Bp. 53, 44; Rāghc. 17, 66; J. 2, 5; 12, 47; 28, 30. 40; ಕಾಲೊಲಿ, ಕೆಯೊಲಿ, ಕೊಲರ್, ದಾಯ್. — ಕೊಲಿಗಡಿಕ. -ಕಡಿಕ. A man who butchers life, a murderer (J. 13, 22). — ಕೊಲಿಗಡಿಕ. -ಕಡಿಕ. = ಕೊಲಿಗಡಿಕ. (Bh. 6, 4, 109; J. 31, 47). — ಕೊಲಿಗಡಿಕ -ಕಡಿಕ. A destroyer of life, a murderer (ಘಾತಕ, ಹಂಸ, ಕ್ರೂರ Nr.). — ಕೊಲಿಗಲಸ. -ಕಲಸ. Murderous acts, murder (Rām. 6, 31, 6). — ಕೊಲಿಗೊಳ. -ಕೊಳ. To undertake or commit murder (Rām. 3, 7, 33). — ಕೊಲಿಪಾತಕ. In law: manslaughter (My.).
ಕೊಲೆಗ ಕೊಲೆಗ. = ಕೊಲೆಗೂಡ. (My.).
ಕೊಲೆಗೂಡ ಕೊಲೆ-ಗೊಡ. A murderer (My., 8. Mhr. rare).
ಕೊಲ್ಲುಟಿಗ kōlṣ-aṭiga. (ಸ್ಮದ. 240). A player with sticks, a pole-dancer, a rope-dancer (ಡೂವು Kk. 38; ಸ್ಮ. 59; T. ಕೋರವು; Mhr. ಕೋರವು ಬೈಲೆ). ಗಡಿಯೆ ನ್ನು ಕೊಲ್ಲುಟಿಗರ್ ಅಡುವುದು ಅಕ್ಕಂ (ಸ್ಮದ. I).
ಕೊಲ್ಲುಟಿಗಿತ್ತಿ kōlṣ-aṭiga-itti. A female pole-dancer, who performs various feats (ಬಹುರೂಪಿಣಿ ಓ. II, 91).
ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆ kōl-aṇigē. (ಸ್ಮದ. 25). Playing, play, performance (ಅಡುವುದು ಸ್ಮ. 61; ಎಡೆಯಾಡುವುದು Kk. 51, o. r. ಅಡುವುದು). See Bh. 1, 8, 94; 3, 4, 40.

ಕೊಲ್ಲಾರ kollāra. = ಕೊಲ್ಲಾರಿ, ಕೊಲ್ಲಾರು. (Bh. 9, 2, 43).

ಕೊಲ್ಲಾರಿ kollāri. = ಕೊಲ್ಲಾರ, etc. (Bh. 10, 4, 11).

ಕೊಲ್ಲಾರು (kōl=kōlikē-āru) = ಕೊಲ್ಲಾರ, etc. A cart to which oxen, etc. are yoked. — ಕೊಲ್ಲಾರ ಬಡ್ಡಿ. = ಕೊಲ್ಲಾರು. (J. 7, 5; Tē. ಕೊಲ್ಲಾರುಬಡ್ಡಿ, ಕೊಲ್ಲಾರು-).

ಕೊಲ್ಲಿ kollī. = ಕೊಲ್ಲಿ. A bend, a curve; a corner, a nook; a gulf, a bay (My.; M. ಕೊಲ್ಲಿ, ಕೊಳ್ಳು; T. ಕೋಡ). — ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕೇಶ. N. (Rāṣ. 1, 53, 56).

ಕೊಲ್ಲಿಸು kollīsu. = ಕೊಲಿಸು. (C.; B. 2, 19; 4, 9, 80; 5, 108; Prv. s. ನಿಲ್ಲು).

ಕೊಲ್ಲು kollu. = ಕೊಲು1, etc. (C.). P. p. ಕೊನ್ನು. ಕೊಲ್ಲುವ ದು (ಪ್ರಮಾಪಣ, ಮಾರಣ, ಪ್ರತಿಘಾತನ, ಕೃಧನ, ವಧ, etc. Si. 297). ಕೊಲ್ಲುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ತರಾರು, etc. 360). ಎಪದಿನ ಕೊಲ್ಲ ತಕ್ಕವನು (ಎಕ್ಕ 365). ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲರ್ ಪಟ್ಟಿ ವತು (ಉಪಾಹೃತ 241). ಕೊನ್ನಡಂ ಕೊಲ್ಲಲಿ! (Bp. 13, 25). ಹಲ್ಲು ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲ, ನೊಲ್ಲು ನೋಟಗಮಲ್ಲ, ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡಿಯುವುದು ಲೋಕದೊಳಗಿಲ್ಲ ರಾವಿ ನೊಳು (a net, Sp.). ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲ ತಕ್ಕವನು (ವಧ್ಯ, ಶೀರ್ಷಭೇದ್ಯ); ಒಸಕೆಯಿಲ್ಲ ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲರ್ ವಡ ತಕ್ಕವನು (ಮುಸಲ್ಲ Si. 365). ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮನ್ತ್ರತನ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗ (393). ನೊನ್ನ ವಗೆ ನೋಯಿಸಿದರೆ ಕೊನ್ನ ಪಾವನಲ್ಲವೇ? — ಕೊನ್ನ ಪಾಪಾ ತಿನ್ನು ಪರಿಹಾರ (Prv.).

ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ kolluvikē. Killing (ಸಾಧನ, ಮಾರಣ Si. 437).

ಕೊಲ್ಲಿ kollē. (fr. ಕುಡು) = ಕೊಲ್ಲಿ. The state of being bent, etc. (ವಕ್ರ Kk. 74).

ಕೊಲ್ಲು kōlsu. = ಕೊಲಿಸು. ನಲ್ಲ! ಎನ್ನ ಮುದಿಗೆ ಪಡಿ ಅದು (ಸಂವರ)! ಕೊಲ್ಲದಿರು! (Rāghē. 17, 71).

ಕೊವರಿ kōvari. Tbh. of ಕುಮಾರಿ. (My.).

ಕೊವ್ವರಿ kōvvari. = ಕುವರ 2, etc. (ಮುಸುಡು Cē. I, 33, o. r. ಕವರ).

ಕೊಸಗು kōsagu. The tree Pterospermum acerifolium Willd. (ವೃಕ್ಷೋತ್ತಲ, ಕರ್ಣಿಕಾರ Hlā.; Mr. 114; ದ್ಯುಮೋತ್ತಲ, ಕರ್ಣಿಕಾರ, ಪರಿವ್ಯಾಧ Nr.; ಬಿಟ್ಟದಾವರೆ, ಕರ್ಣಿಕಾರ ವೃಕ್ಷ 8s.; ಬಿಟ್ಟದಾವರೆ Cē. II, 42; ಮರದಾವರೆ, ಬಿಟ್ಟದಾವರೆ Sm. 25; Kk. 19). See Cpr. 7, 56; 7, after 92.

ಕೊಸವ್ವರಿ kōsambari. = ಕುಸುವ್ವರಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕೊಸರಿಕೆ kōsarikē. Hankering after, desire (Rām. 6, 12, 30); charm (6, 61, 24).

ಕೊಸರು kōsaru. 1. To become excessive, as wrath, to spread, as a sore (My.; Rām. 3, 7, 30; Tē. ಕೊಡಲು, to abound); to become overbearing: to disentangle one's self forcibly from the hold of another (S. Mhr.). ಆ ಕುಡುರೆ ಕೊಸರಿ ಕೊಣ್ಣು ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (B. 4, 79).

ಕೊಸರು kōsaru. 2. To hanker or be agog, to be greedy, to desire (My.; Grj. 2, after 106; Tē.; cf. ಕುಡಿ 1); to demand an article gratis or into the bargain (My.; Tē.). ಕೊಣ್ಣರ ಇಲ್ಲ, ಕೊಸರಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.).

ಕೊಸರು kōsaru. 3. Eagerness, lust, cupidity (Tē.); anything that is asked for and generally

given in boot when a person buys commodities (C.; Tē.; Tu. ಕುಸರಿ; T. ಕೊಡು). ಕೊಸರು ಕೊಟ್ಟು ಬದುಕಿದವರಿಲ್ಲ, ಮೊಸರು ಮಾತಿ ಕಟ್ಟಿದವರಿಲ್ಲ (Prv.).

ಕೊಸಾಕುಳಿ kōsākuli. = ಕುಸಾಕುಳಿ. (My.).

ಕೊನೆ kōsē. 1. To embrace sexually (ನಿಭುವನಕರಣ Smd. Dh.; My.; M. ಕೊಟ್ಟು; cf. ಸುಸಿರ; Sk. ಕುಟ್ಟಾರ, sexual intercourse, see s. ಕೊಟ). P. ps. ಕೊನೆದು, ಕೊನ್ನು (My.). — ಕೊನ್ನಾಟ. -ಅಟ. Sexual embrace (My.).

ಕೊನೆ kōsē. 2. A way of mounting (or riding?) a horse (ವಾಹನೋಪಭೇದ Smd. Dh.).

ಕೊಳ್ kōl. 1. = ಕೊಳು1, ಕೊಳ್ಳು1. To seize; to lay hold of; to take away; to take; to accept; to make one's own; to take for one's own use or benefit; to take or mean as a satisfaction, or benefit, to one's self; to obtain, to meet with success; to buy; to undertake (ಗ್ರಹಣ Smd. Dh.; M.; T. ಕೊಳ್, ಕೊಳ್ಳು; Tē. ಕೊನು); as the second member of a compound also: to get, gain, obtain, acquire, hold on, etc., see e.g. ಅಸುಂಗೋಳ್, ಎದಿಕುಳಿ, ಒಲವರಂ, ಓಜಿ, ಕಾಣ್, ಕೂನ್ನು, ಕೆಯ್ಯೋಳ್, ಗಡಣಂಗೋಳ್, ಗುಣಂಗೋಳ್, ದೊರೆ ಕೊಳ್, ನೆಡಿ, ಬಡಿ, ಬಿಡ್ಡೋಳ್, ಬೆಂ, ಮನಂ, ಮಾರ್ಕೋಳ್; ತಡುವಾಯಿಗೋಳ್, ನೆರೆ, ಧಯಂ, ಮುಂಕೋಳ್, etc., etc. P. p. ಕೊಣ್ಣು (Smd. 287, 292); relative present participle ಕೊನ್ನು (e.g. Bp. 2, 19; 43, 81; 53, 13; 60, 57). ಕೊಳರ್ ಎಪ್ಪು ಕ್ರಿಯೆಯೋಳ್ ಕುಳಂ (Smd. I). ಕೊಳರ್ ಸಾದರ್ಪಂ (86). ಈ ಕ್ರಮದಿನ ಅದಿದು ಕೊಳ್ಳಿ! (131). ಕೊಳ್ಳಂ, ಕೊಳ್ಳೆವ, ಕೊಳ್ಳದೆ (87). ಪರಗನ್ನಡದ ಪುದುಂಗೋಳ್ (78). ಸವಣಂ ಬಳ ಪಂಗೋಳ್, ಗಾಣಿ ಎ ಬಿಡ್ಡೋಳ್, ಬಲವರೋಳ್ ವಜ್ರಂಗೋಳ್, ದಾನವರಪ ಚಕ್ರಂಗೋಳ್, ಕಾರವಾರಿ ಗಡೆಗೋಳ್, ಪೂರ್ಣಗೇ ಆಮಂ ನಿಲ್ಲಂ? (200). (See also 224, 281, 288). ಒನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಒನ್ನ ಕೊಮ್ಮದು (ಸರಿ ದಾನ, ಪರೀನತ, etc.); ಕೊಣ್ಣ ಬೆರೆ (ನೀವಿ, ಪರಿವಣ, ಮೂಲಧನ Nr.). ಮುಸುಡನ್ ಉದ್ದಮ್ ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಇರ್ಪವನು (ಉತ್ಪತ್ತಿ Hlā.). ಕಳದು ಕೊವ್ವಾತನು (ಗ್ರಹಯಾಲು, ಗ್ರಹೀತೃ); ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊಮ್ಮವನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಉತ್ತಮರ್ಗ ಎನ್ನೂ ಅಧಮರ್ಗ ಎನ್ನೂ ಎನಿಸುಗು; ಮಧ್ಯವ ಕೊಮ್ಮ ತಾವ (ಕುಣ್ಣಾದಾನ); ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ (ಸ್ಥಾನ); ವಸ್ತು ಪುತ್ರ ಶೋಕದಿನ್ ಕೊಳರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು ಬಿದ್ದರೆ ನೂಡು ತೆರಿ ನಾದ ನಡಿ (ತತದ್ಯು); ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು ನಣ್ಣನು (ಸಖ್ಯ); ಮಾಡಿ ಕೊಮ್ಮವನು (ಕ್ರಾಯಕ); ಮಾಡಿ ಕೊಮ್ಮವನು (ಕ್ರೇಯ); ಹೊದ್ದು ಕೊಮ್ಮ ಸೀರೆ (ಪ್ರವಾರ Nr.). ತನ್ನಿಗೆ ಜನಪರ್ ಉಣ್ಣು ಓಲಯ್ಣು ಕೊಮ್ಮರೆ (Bh. 1, 8, 60). ಪರರರ್ಥವ ಸೇಕಿದು ಕೊಮ್ಮ ಪಾಕತನಂ (Jmt. 22). ಜಗತ್ತುಪ್ರೇರಕಂ ನೀನ್ ಇರಲ್, ಕೊಡುವರ್ ಕೊಮ್ಮರು ಮರ್ತ್ಯ ರೇ? (84. 42). See Abh. P. 11, after 170; Grj. 1, 111; 3, 78; 5, 15; 10, 64, 105; Bp. 5, 52; 14, 23; 21, 30; 29, 17; 39, 50; 40, 72; 42, 3; 45, 20; 54, 38; 57, 41; 58, 38; 60, 14, 22; Abh. P. 13, 61; Bh. 1, 8, 2; 2, 13, 10; Rām. 3, 7, 34; Rāṣ. 5, 125, 133; Sāṣ. 4, 39; J. 3, 24; 8, 2; 28, 16, 33, 58; 24, 4; 29, 23; 30, 42; 31, 26; 33, 25. — Remarks: a, Very often, especially in vulgar language, ಕೊಳ್ (ಕೊಳು, ಕೊಳ್ಳು) is added to the P. p. of other verbs often quite pleonastically. — b, When ಕೊಳ್ (ಕೊಳು, ಕೊಳ್ಳು) is added to the P. p. of causative verbs, occasionally the idea of the passive voice is nearly expressed, e.g. ತರೆಯನ್ ಅರಿಸಿ ಕೊಳರ್ ತಕ್ಕವನು (ಶೀರ್ಷಭೇದ್ಯ); ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣವನು (ಬದ್ಧ); ನೂಕಿಸಿ ಕೊಣ್ಣವನು (ಅಧಿಷ್ಠಿಪ್ತ); ಬಯ್ಯಿ ಕೊಣ್ಣವನು (ಅಭಿ

ಸ್ತ); ಗರ್ವವ ಮುಹಿಸಿ ಕೊಣ್ಣವನು (ಅತ್ರಗರ್ವ, ಅಭಿಧೂತ); ಹದಿಸಿ ಕೊಣ್ಣವನು (ಗರ್ವಾಧೀನ); ಹಮ್ಮಟಗಿಯನ್ನ ಹೊದಿಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕ ವನು (ಕಶಾರ್ಪ, ಕಶ್ಯ Nr.). An instance with ಕೊಳು: ಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಅಭಿನಾದನಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳುವಾತನು (ಉಪಸಂಗ್ರಹ್ಯ Hlā.). Similar instances are frequent in S. Mhr. and My. — ಕೊಳ್ಳಕ್ಕ. rep. To take and take, etc. ಕೊಳ್ಳಕ್ಕಿನ್ನು, ಒಡನೊಡನೆನು ತುಕ್ಕುವ ಯುವತಿಯರ ಕರಪರಿಚ್ಛೇದನಲಿಂಗರ್ ಕೊಳೆ ಬಿಡೆ ಕೆದಕುವ ಕಿಂಜಲ್ಕದಿನ್ ಅದುದು ಸರೋವರಂ ಕಪಿಶಬಲಂ (Smd. 272). ಅಹಿಗರ್ ಅಪಾರಮಂ ಕೊಣ್ಣ ಕೊಣ್ಣ (J. 8, 2). — ಕೊಣ್ಣಾಟ. -ಅಟ. Praise (ಪ್ರಶಂಸೆ Smd. Dh. Cm.; ಸುತ Nn. 154; ಸ್ತೋತ್ರ, etc. Mr. 86; My.). — ಕೊಣ್ಣಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to praise (Bp. 36, 43; My.). — ಕೊಣ್ಣಾಡು. -ಅಡು. To lay hold of one mentally and speak: to praise, to extol; to respect highly, to reverence (ಅತ್ಯಾದರ Smd. Dh.; ಪೊಗದ 366 Cm.; C.; cf. ಬಿಟ್ಟು, which is the contrary). ಕೊಣ್ಣಾಡರ್ ಪಟ್ಟ (ಎನುತ 92 Cm.). ಕೊಣ್ಣಾಡರ್ ಪಟ್ಟದು (ಅಡಿತ, ಶಸ್ತ್ರ, ವರ್ಣಾಯತ, ಪ್ರಣುತ, ವರ್ಣಿತ, ಸ್ತುತ, etc., ಹೊಗದಿಲ್ ಪಟ್ಟದು Si. 384). ಅರಸುಗರ್ ಕಾರ್ಯ ಗುಣಂಗಳನೆ ಕೊಣ್ಣಾಡುವನನು (ವಸ್ತಿ, ಸ್ತುತಿವಾರ್ತ Nr.). See Grj. 10, 105; Bp. 4, 66; 12, 8; 18, 7; 47, 39; 55, 4; Bh. 2, 13, 29; Rām. 26, 20; Sāv. 1, 80; 4, 48; J. 7, 63; 13, 32, 44; 29, 34. — ಕೊಣ್ಣಾಡುವನಿಕೆ. -ಅಡುವನಿಕೆ. Praising; praise (ಸ್ತುತಿ Si. 419). ಸುಗುಣಗಳನ್ನ ಕೊಣ್ಣಾಡುವನಿಕೆ (ಸ್ತವ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಸ್ತುತಿ, ಸುತಿ 56). — ಕೊಣ್ಣು ಬರ್. -ಬರು. To bring (Bp. 23, 34; 82, 42; 41, 10; 59, 11; My.). — ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು. To take or convey away (Bp. 23, 39; My.). — ಕೊಣ್ಣಿಯ. -ಬಯ. To take and carry away, to convey, etc. (Abh. P. 10, 58; Bp. 9, 22; 14, 25; 16, 30, 31; 17, 22; 18, 7; 20, 7; 22, 7; 25 sum.; 34, 19; 42 sum.; 42, 39; 57, 71; 57, 4; 60, 18; J. 4, 2, 14, 22). — ಕೊಣ್ಣಿಯು. -ಬಯ. = ಕೊಣ್ಣಿಯ. (Bp. 44, 69).

ಕೊಳ ಕೊಲ. 2. = ಕೊಳು 2, etc., (ಕೊಳ್ಳೆ, ಕೊಳು). Seizing, preying; taking. — ಕೊಳಕ್ಕಿಡೆ. = ಕೊಳು ಕೊಡೆ. Taking and giving (Abh. P. 4, 98, 101; 5, 14). — ಕೊಳ್ಳಗ. = ಕೊಳ್ಳಗ. (ವ್ಯಾಲ Nn. 74, o. r. ಕೊಲುವ ಮೃಗ; Sāv. 3, 47). — ಕೊಳ್ಳಗ. A beast of prey (ವ್ಯಾಲ Mr. 486; Abh. P. 7, 95). ಎಪಮುಂಪಂ ವ್ಯಾಘ್ರಕೂಕಪ್ರಾಪಾದಿಮೃಗಂ ಕೊಳ್ಳಗಮ್ ಎನಿಕುಂ (Mr. 166).

ಕೊಳ ಕೊಲ. 3. = ಕೊಳಲೆ, etc. The throat, etc. — ಕೊಳ್ಳಟ್ಟ. = ಕೊಳಲುವಟ್ಟ. (My.). — ಕೊಳ್ಳದ. The neck-rope of a bullock to break (My.).

ಕೊಳ ಕೊಲ. 1. A place of assignation, an appointed place (ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Smd. II; ಕೊಮ್ಮು Ct. I, 68; ಪನ, ಕೊಮ್ಮು, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Kk. 94).

ಕೊಳ ಕೊಲ. 2. = ಕೊಣ 1, ಕೊಳಹೆ. (A hold), a pond (ಕಾಸಾರ, ಸರಸ Mr. 417; ಸರಸ 36; Smd. 38; My.; T., M., Tu. ಕುಳ; Tē. ಕೊಲ). ಕೊಳನು (ಕಾಸಾರ, ಸರಸ, ಸರಸ್ಸು Nr.; Hlā.; ಶರ, ಸರೋವರ Nn. 35; ಪದ್ಮ, ಸರ 54). ಕೊಳಂಗರ್ (Smd. 117). ಕೊಳನೆ! (152). ಹೆನ್ನೆಯ್ದಿಲ್ಲಂ (216 Mdb.). See Grj. 9, 69; Bp. 87, 38; 49, 43; 50, 1, 58; Bh. 2, 13, 28; Rāv. 5, 38; 6, 2; 12, 22; Sāv. 3, 42; Ū. Bp. 14, 4; J. 3, 3, 4; 7, 8; 15, 9, 10, 33; ತಂಗೊಳ, ತಣ್, ತಾವರೆ, ತಿಳಿ, ಪೂ. — ಕೊಳಗೊಳ. — ಕೊಳ. To form a pond (Ūpr. 1, 94). — ಕೊಳದ ಹಕ್ಕಿ. A crane (ಪುಷ್ಕರಾಪ್ತ, ಸಾರಸ Si. 174). — ಕೊಳದ ಮೇಘ. (A colour resembling) a cloud reflected in a pond (Bp. 11, 24).

ಕೊಳ ಕೊಲ. 3. = ಕೊಳಗ 1, etc. See ಮೂಗೊಳ.

ಕೊಳಕೆ ಕೊಲಕೆ. = ಕೊಳ್ಳೆ. The third crop of rice

(My.; Tu. ಕೊಲಕೆ, ಕೊಳಕೆ). ಕುಪ್ಪನ ನವ್ವಿ ಕೊಳಕೆ ಬಿತ್ತಿದೆ, ಕುಪ್ಪ ಓಡಿ ಹೋದ, ಕೊಳಕೆ ಹೊತ್ತಿ ಹೋಯಿತು (Priv.).

ಕೊಳಗ ಕೊಲಗ. 1. = ಕುಳ 1, etc. A measure of capacity: 4 ballas (My.; ಅಧಕ Si. 329; ಶಾಖ Mr. 206; Tu.; M.; T. ಕುಳಗ; cf. Sk. ಕುಲಿಜ). ಅಧಕ ಎನ್ನೊಡೆ ಕಿಡಿಯ ಕೊಳಗವು (Nr.). See Mr. s. ಪಾಗ and ಖರ್ಪ; Bp. 1, 23; 23, 37; 33, 13; J. 34, 28; Priv. s. ತಾಯಿ; ನಾಗೊಳಗ. 2, a large metal water-vessel (S. Mhr.). 3, (= ಕೊಳ್ಳು 2?), an ornament for the ear (?C. Bp. 47, 44). — ಕೊಳಗದವ್ವಲೆ. -ತವ್ವಲೆ. = ಕೊಳಗ No. 2. (My.).

ಕೊಳಗ ಕೊಲಗ. 2. = ಕೊಣಗು, ಕೊಳಗು, (ಸೊರಸು). The hoof of a beast, whether cloven or not (C.; B. 5, 12, 24; T., M. ಕುಳಮ್ಮು; T. also ಕುಳಗು).

ಕೊಳಗು ಕೊಲಗು. = ಕೊಳಗ 2, etc. (ಶಪ, ಮರ Nr.; Rāv. 13, 96; Sāv. 3, 45; B. 1, 21). ಕುದುರೆಯ ಕೊಳಗು (ವರ್ತಕ); ಹುಲ್ಲೆಯ ಚರ್ಮ ಕೊಳಗು ಮೊದಲಾದವು ಐಕ್ಯೆಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅವನ ಕೊಳಗು (ಅಂಗೊಳಗು Smd. 33).

ಕೊಳಗುಳಿಕೆ (kōla-kulikē). = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ q. v., ಕೊಳವಂಕೆ, ಕೊಳವಳಿಕೆ, ಸೊಳಗೊಳಿಕೆ. A spiny herb, growing in watery places, *Barleria longifolia* Lin. (*Asteracantha longifolia* Nees.; ಇಕ್ಕುರಕ Mr. 132; cf. ಕೊಳಕಿಲಾಕ್ಷ).

ಕೊಳಂಜ ಕೊಲಂಜ. = ಕುಲಂಜನ, etc. (ಕುಪ್ಪ, ಮಂಜಪ್ಪ, ಮಧುಕ, ನಾಪ್ಪ, ವಿಕಪೆ, ವ್ಯಾಧಿ G.).

ಕೊಳಂಜನ ಕೊಲಂಜನ. = ಕೊಳಂಜ. (ಅಪ್ಪ, ಉತ್ತಲ G.).

ಕೊಳಂಜು ಕೊಲಂಜು. = ಕೊಳಂಜನ. (ಯೋಜನವರ್ಣಿ, ಯೋಜನವಲ್ಲಿ G.).

ಕೊಳರ್ ಕೊಲ. The fragrant *Andropogon* grass (?); horripilation (?). ಕೊಳರೆನೆ ರಾಮುಂಡವಪ್ಪದು (Ūt. 1, 53, o. r. ಕೊಳರೆನೆ ಲೋಮುಂಡವಪ್ಪದು). — ಕೊಳರ್ವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. N. of a bird (Grj. 9, 69; J. 17, 25).

ಕೊಳವಂಕೆ (kōla-pañkē). = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ, etc. (ಇಕ್ಕುಗನ್ನೆ, ಕಾಣ್ಣೆ ಇಕ್ಕು, ಕೊಳಕಿಲಾಕ್ಷ, ಕ್ಷುರ, ಇಕ್ಕುರ, ಗೊಲುಮಡಿ Si. 147; My.).

ಕೊಳವಳಿಕೆ (kōla-palikē). = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ. (St. & Pl.; My.).

ಕೊಳವಿ ಕೊಲವಿ. (Smd. 247).

ಕೊಳವೇರಿ ಕೊಲ-ಬೆರ. = ಕುದುರೇರ್. The root of the fragrant grass *Andropogon muricatus* (ರಾಮುಟ್ಟ, ರಾಮುಡ Smd. II; ರಾಮುಂಡ Kk. 22; ರಾಮುಡ 85; ದಾಳ, ರಾಮುಟ್ಟ Smd. 27; V. 4, 24; cf. Sk. ಪ್ರೀವೇರ). ಕೊಳವೇರ್ಗರ್ ಕೇರ್ಗರ್ (Rāv. 10, after 31). **ಕೊಳಹೆ ಕೊಲಹೆ.** = ಕೊಳ 2, etc. (ವೇತನ, ಪಲ್ಲಲ, ತಲ್ಲ Hlā.; Mr. 417).

ಕೊಳಿಕೆ ಕೊಲಿಕೆ. (= ಕುಳ). Holding, seizure. See ನೀಕ್ಕಿಳಿ.

ಕೊಳಿಕೆ ಕೊಲಿಕೆ. = ಕೊಲಿಕೆ, etc. (My.).

ಕೊಳಿಸು ಕೊಲಿಸು. = ಕೊಳ್ಳಿಸು. To cause to seize, etc. (My.). See ಅನುಗೊಳಿಸು, ಅಸುಂ, ಎರ್ಡೆ, ಒಪ್ಪೆ, ಕಣ್, ಕಯ್, ಪದ, ಪುದು, ಪುದುಂ, etc., etc.

ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ ಕೊಲಿಸುವಿಕೆ. Causing to seize, etc. See ಅಪರಾಪಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಗೇರಿ, ಹೊತೆ, ತಡೆ, ನಿರ್ಬಂಧ, ಪ್ರಕಾಶ, ಸಮಾಧಾನ, ಸಾಯಿ, ಸಿಪ್ಪಾನ್ತ.

ಕೊಳು ಕೊಲ. 1. = ಕೊಳ್ಳೆ 1, etc. (C.; Bp. 27, 24, 79). ಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಅಭಿನಾದನಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳುವಾತನು (ಉಪಸಂಗ್ರಹ್ಯ Hlā.).

ಕೊಳು *kōlu*. 2. = ಕುಳ 2, etc., ಕೊಳ್ಳೆ 2. Seizing; taking; buying; cost-price. ಕೊಳುವೊಂದಿಷ್ಟ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದುದು (ಅಧಿಕಫಲ, ಲಾಭ Nr., o. r. ಕುಳುವೊಂದಿಷ್ಟ). — ಕೊಳು ಕೊಡೆ = ಕೊಳ್ಳೊಡೆ. Taking and giving (Rām. 1, 16, 25. 33). — ಕೊಳುಗುಳೆ. -ಕುಳ. Seizing and seizing: a fight, a war (ಬಣ್ಣಣ Ct. I, 28; ಅಹವ II, 62; ಬಣ್ಣಣ, ಬುಡ್ಡ, ಮೊನೆ, ಪೊಣರ್, ಕಾರಗ Sm. 39; Kk. 41; ಕಾರಗ Bhn.). See Rāv. 6, after 132; Śāv. 2, 52; Bh. 2, 2, 78; J, 7, 51; 9, 17; 13, 55; 17, 30.

ಕೊಳುಗುಳೆ (*kōlu-kulikē*). = ಕೊಳಗುಳೆ, etc. (ಇಷ್ಟು ಗ ನ್ಣೆ, ಕಾಣ್ಣೆ, etc. Nr., o. r. ಕೊಳ; My.).

ಕೊಳುಹ *kōluha*. Seizing, etc. (ಕ್ರಯ Mr. 346). ಒನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಒನ್ನ ಕೊಳುವು (ಅವಮತ್ಯಕ); ಇದಿರಿದ್ದು ಈಸಿ ಕೊಳುವು (ಅಭಿವಾರ, ಅಭಿಗ್ರಹಣ); ಕಳೆದು ಕೊಳುವು (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ); ಕಳೆದು ಕೊಳುವು (ಅವಾನ, ಪರಿಗ್ರಹ); ಕಾನ್ನನ ಕೂಡೆ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗವಂ ತಾನು ಕರಿಸಿ ಕೊಳುವು (ಲೀಲೆ); ಪರರಿಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿ ಕೊಳುವು (ವೃದ್ಧಿ); ಬೆಸನ ಹೇದಾಸಿ ಕೊಳುವು (ಅನುಜ್ಞೆ); ಬೇಡಿ ಕೊಳುವು (ಪ್ರಾರ್ಥನೆ); ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುವು (ಅಲಿಂಗನ, etc. Nr.). See ಅದಾಗೊಳುವು, ಎದಿಳುವು, ಕೇಯ್ದಿಳುವು, ನಣ್ಣುಗೊಳುವು, ಬೆಸ, ಮೊ ದರ್.

ಕೊಳ್ಳೆ *kōlkē*. = ಕೊಳಕೆ. (My.).

ಕೊಳ್ಳು *kōlpu*. = ಕೊಳ್ಳು 1, q. v. (Abh. P. 5, 86).

ಕೊಳ್ಳು *kōlla*. 1. A deep place, a depth, the clift of a rock, a cave, etc. (C.; ನಿಶಂಃ, ಗಪ್ಪರ Hlā.; Mr. 97). ಬೆಟ್ಟಮಂ ಗಟ್ಟಮಂ ಹಳ್ಳಮಂ ಕೊಳ್ಳಮಂ (Śmd. 130). ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳುಗಳು ತೋರಿದೇ ಸಮನಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಪ್ರಾಂತ (ಪ್ರಸ್ಥ, ಸಾನು Si. 115). See Bh. 2, 4, 10; Rāghc. 17, 56; B. 3, 100; 5, 129.

ಕೊಳ್ಳು *kōlla*. 2. (= ಕುಳ್ಳ s. ಕುಳ್ಳು 2). N. (R.; T. ಕೊಳ್ಳು, a short man, dwarf).

ಕೊಳ್ಳಿ *kōlli*. = ಕೊಳ್ಳಿ 1. A fire-brand (ಅಲಾತ, ಉಲ್ಕು Nr.; Hlā.; Mr. 47; Si. 308; ಉಳ್ಳಿ Si. 484; C.; B. 2, 26; M.; Tē. ಕೊದಿವು; T. ಕೊಳ್ಳಿ, ಚುಕ್ಕು; T., M. ಕೊಳುತ್ತು, to make to catch; to kindle; Tē. ಕೊರಲು, to blaze, shine; see ಕತ್ತು 2). ಕೊಳ್ಳಿ ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟು ತಲೇ ತುದಾಸಿ ಕೊಟ್ಟಿನ್ನೆ. — ಮುಕ್ಕು ಎಲ್ಲದವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಎಲ್ಲಿಯದು (to throw the fire-brand on the funeral pile)? — ಹಳ್ಳಿ ದೇವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ದೀಪ. — ಮುಕ್ಕು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಉರಗೊಳ್ಳಿ, ಕಡೆ, ಕೆಯ್, ಕೊದಿಕೊಳ್ಳಿ, ಪದಿಗೊಳ್ಳಿ; Prvs. s. ಬೆಳ್ಳಿ. — ಕೊಳ್ಳಿದೆವ್ವ. An ignis fatuus (My.). — ಕೊಳ್ಳಿಸಿತಾಚಿ. = ಕೊಳ್ಳಿದೆವ್ವ. (My.).

ಕೊಳ್ಳಿಸು *kōllisu*. = ಕೊಳಿಸು. (C.).

ಕೊಳ್ಳು *kōllu*. 1. = ಕೊಳ್ಳೆ 1, etc. (C.). P. p. ಕೊಟ್ಟು; infinitive and imperative sing. also ಕೋ (C.); present participle also ಕೋತ (C.). ಕೊಳ್ಳು! (Bp. 28, 10). ಕೊಳ್ಳುವ ವನು (ಕ್ರಾಯಿಕ Si. 324). ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅಗಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ್ ಪಟ್ಟಿದು (325). ನಂಜ ಕೊಳ್ಳು ತಕ್ಕದು (ಅವದಂತ 347). ನೀನು ಪು ಸ್ತಕ ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕು (B. 1, 23). ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ (2, 33). ತನ್ನೆ ಅವನಿಗೆ, ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ತಿನ್ನು! ಎನ್ನು, ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟನು (3, 62). ಈ ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಟ್ಟು ಏನು ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕು? (3, 62). ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆನಾದರೂ ಕೊಳ್ಳುವ! (4, 43). ಮಂಗಗ ರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ (1, 13). ಕೊಳ್ಳುವವನಿ ಗೂ ಕೊಡುವವನಿಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರವರ ಬೇಕು (5, 84). ಮೂಡೋಣ ಕೊ ಳ್ಳೋಣ (ಕ್ರಯ ಎತ್ತಯ 5, 113). ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಉಣ್ಣಿ ಉಟಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವೇನು? — ಕೊಣ್ಣೋರಿಗೆ (i. e. ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ) ಕೊ

ಡ್ಣೋರಿಗೆ ಕೊಟಿ ರಾಧವೆವ್ವನೆ (Prvs.). — ಕೊಣ್ಣು ಕೊಳ್ಳು. = ಕೊಳ್ಳು. To buy (C.; B. 1, 23).

ಕೊಳ್ಳು *kōllu*. 2. = ಕೊರಳು, etc. (My.).

ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ *kōlluvikē*. Taking, etc. ಒಹಳ ಅಹಚಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಫೋಪಣೆ Si. 56). See 252. 262. 265. 388; ಅನು ತಾವಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಕಸು, ಕೆಡ್ಡು, ಹಗೆ.

ಕೊಳ್ಳಿ *kōllē*. 1. = ಕೊಳ್ಳ. (ಉಳ್ಳಿ, ನಿಗೃತಚ್ಚಲೆ Nr.).

ಕೊಳ್ಳಿ *kōllē*. 2. Pillage, plunder (My.; T. ಕೊಳ್ಳಿ, ಕೊಣ್ಣೆ; Tē. ಕೊಳ್ಳಿ). See Bp. 58, 44; Si. 295. 391. ಕೊಳ್ಳಿಯ ವರು ಕೊಳ್ಳಿಗತ್ತರು, ಸೂಟಿಯವರು ಸೂಟಿಗತ್ತರು (Prv.). ಕೊಳ್ಳಿ ಮಾಡು, ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆ, to plunder (My.).

ಕೊಳ್ಳಿಗಾಲಿ *kōllē-gāla*. A plunderer (My.).

ಕೊಲಿ *kōl*. = ಕೊನ್. The state of being putrid or pap-like. — ಕೊದ್ಲಿ ಸರ್. — ಕೆಸರ್. Putrid, soft mud; a pap-like substance, paste (Abh. P. 12, 3; 13, after 54; Rāv. 5, after 120; V. 7, 7). — ಕೊದ್ಲಿದುರ್. Pap-like brain (Abh. P. 13, 74. 81; 14, 7).

ಕೊಲಿಕು *kōlaku*. The state of being worn out, decayed, rotten, putrid, stinking, etc.; the state of being languished, pined away, etc.; that is putrid, etc. (C.). ಕೊದಿಕ ಮೂಸ (B. 3, 100). ಕೊದಿಕ ಅದಾವೆ (C.). ಕೊದಿಕ ಹಣ್ಣು (C.). ಕೊದಿಕ ನಾತ (C.). ಕೊದಿಕು ನಾಡುವ ದುರ್ವ್ರಣಂಗಳು (Bp. 40, 70). ತರೀರದ ಕೊದಿಕು (My.; ಕಟ್ಟಿ, ಮಲ Si. 205). — ಕೊದಿಕ. — ಅ. 3. (Śmd. 241 Māb.). A dirty man (My.); a worn out, withered, decrepit man (S. Mhr.). — ಕೊದಿಕ. A dirty woman (My.); a worn out woman (S. Mhr.). — ಕೊದಿಕುಮಣ್ಣುಲ. The (puffing) chain viper, *Duboisia elegans* (My.). — ಕೊದಿಕುಮೂಸು. A rotten nose (Dp. 59, 1).

ಕೊಲಿಕುತನ *kōlakutana*. Putrescence, filthiness (My.).

ಕೊಲಿಚಿ *kōlāci*. = ಕೊಳ್ಳಿ, ಕೊದಿಚಿ. The state of being putrid, impure, stinking, pap-like, soft, or muddy; soft mud. ಕೊದಿಚಿ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣಿ ಪಾಕೆ ಮೋಲಾ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ (Prv.). ಕೊದಿಚಿವಾರಿ, ಕೊದಿಚಿ ನೀರು (S. Mhr.).

ಕೊಲಿಚಿ *kōlācē*. = ಕೊದಿಚಿ. (My.). ಕೊದಿಚಿನೀರು (Bh. 5, 3, 56; 7, 6, 50). ನಿರ್ಮಲಿಲ್ಲದ ಮನಸು ತಾ ಕೊದಿಚಿಹೊಲಸು (Dp. 54).

ಕೊಲಿತು *kōlatu*. = ಕೊದಿತು. P. p. of ಕೊದಿ 1.

ಕೊಲಿನ್ನು *kōlamba*. Hindrance (S. Mhr.; see s. ಕುದಿ 1).

ಕೊಲಿಲ್ *kōlāl*. ಕೊಲಿಲು. (fr. ಕೊಡೆ 2). (= ಕೊದಿವಿ ಕೋವಿ). (A hollow tube); a flute, a pipe (ವೇಣುವಾದ್ಯ Śmd. I; C.; Tu.; T. ಕುದಿರ್, hollowness; a flute; ಕುಯಿರ್, anything hollow; see also ಕುದಿ 1). See Bp. 12, 42; 58, 23; Bhāgavata 10, 18, 11. ಕೊದಿಲನೂದುವವ (ವೇಣು ಧೃ. G.; My.). ಕೊದಿಲು ಹಿಡಿದವ (ಮುರಲೀಧರ G.; My.). — ಕೊದಿ ಲುಗೋದ. — ಕೋದ. The ruddy crane, *Porzana fusca* (Bā.). **ಕೊಲಿವಿ** *kōlavi*. = (ಕೊದಿಲ್), ಕೊದಿವೆ, ಕೊದಿವಾಯಿ, ಕೊದಿವಿ, ಕೋವಿ. A tube, a blow-pipe, especially a bamboo tube, used to blow fires with, and

when having a bottom, as a vessel to keep oil, etc. in; a tubular stalk (ಧಮನಿ Mr. 207; S. Mhr.; Tē. ಕೊಳುವು, ಕೊಳವೆ; Tu. ಕೊಲವೆ, ಕೊಳವೆ; T. ಕುದುಯ). ಕಾವಿಗೆಯ ಕೊದವಿ (ಅಂಜನಿ Mr. 337). ನೂಲುಕಡಿಕೆಯನಿ ರೂ ನೇಯುವ ಕೊದವಿ (ವೇಮ, ನಾಯದಣ್ಣಿ Si. 343 sic!). ಹಾಸಿನ ಕೊದವಿ (S. Mhr.). ತಾವರೇ ಬಳ್ಳಿಯ ಕೊದವಿಗಳು (ಮೃಣಾಲ, ಬಸ Si. 96). ಕಾಚನ ರಸವನ್ನು ಕೊದವಿಯ ತುದಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ಉದಿ (B. 4, 225). See ಜೀರ್ಣೋದವಿ. — ಕೊದವಿಹೂಟ. ಕೊದವಿಹೂಟದ ಮನೆ (ಅನುಕರ್ಷ Si. 277).

ಕೊಲುವೆ kōlavē. = ಕೊದವಿ, etc. (My.). — ಕೊದವೆಹುದಿ. = ವಜ್ರಕೀಟ (My.).

ಕೊಲಿಸು kōlasu. = ಕೊದಿಸು. To cause to decay, to rot (C.).

ಕೊಲಾಯಿ kōlāyi. = ಕೊದವಿ. (My.).

ಕೊಲಾವಿ kōlivi. = ಕೊದವಿ, etc. ಒನ್ನು ಉದ್ದನ್ನ ಕೊದಾವಿ (ಸೋಣ್ಣಿ) ಆನೆಯ ಮೋದೆಯ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ (B. 5, 238).

ಕೊಲಿಸು kōlisu. = ಕೊದಿಸು. (My.).

ಕೊಲಿ ಕೊಲಿ. 1. To wear out (v. i.), as cloth; to decay, as a corpse; to rot, as fruit, fibres, wood, etc.; to spoil, as corn; to become putrid; to grow pap-like (ಜೀರ್ಣಿಸು śmd. I; ಮಲ ಮದಿ I, o. r. ಮಲಮೇದು; ಜೀರ್ಣ= śmd. Dh.; C.; B. 4, 54, 132; Tu. ಕುಲಿ; T. ಕುದಿ, to become like pap, be soft; M. ಕುದಿ, to be macerated, kneaded, mixed as pap; ಕುಡು ಮುಟ್ಟು, ಕುಡುಮುಟ್ಟು, ಕುಡುಮುಟ್ಟು, to rot, decay; see ಕುಮುಟ್ಟು, ಕುಸುರಿ; T. ಕೂದಿ, ಕೂದಿ, what is rotten; mire; pap; boiled rice); to pine away on account of grief; to wither; to become lean (S. Mhr.; B. 5, 128; T., M.; cf. Sk. theme ಕೂಡಿ); to be disappointed or baffled (? ಮನ ಮಿಗು śmd. I, o. r. ಮನವಿಕ್ಕು; see ಕುದಿ 1). P. ps. ಕೊದಿತು, ಕೊದಿತು. ರೋಗದಿಂದ ಕೊದಿತು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು (ಚುಲ್ಲ, ಚಿಲ್ಲ, ಪಿಲ್ಲ Si. 202). ಒಕ್ಕ ರಿಲ್ಲದ ಊರು ಕೊದಿತು ನಾಡುವ ನೀರು (Dp. 54). ಕೊದಿತ ಹಣಿ ಗಳು (B. 3, 85). ಕೊದಿತ ಕುಮ್ಭಕಾಯಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ (Prv.). ರೋಗದಿಂದ ಕೊದಿತವನು (ಕುಣಿ G.).

ಕೊಲಿ ಕೊಲಿ. 2. Anything worn out, rotten, putrid, corrupt, filthy or foul; excretion of the body; dirt; impurity; mud (ಮಲ, ಪಾಪ, ಅಮೇಧ್ಯ, ಕಟ್ಟಿ Si. 456; ಕಾಯಮಲ śmd. Dh.; My.; Tu. ಕುಲಿ). ಕೊದಿಯಾದದು (ಮಲಿನ, ಕಚ್ಚರ Si. 368). ನೀರು ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚುವ ಕೊದಿಯ ಪಾಚಿ (ಶೈವಾಲ 95). ಕೊದಿಯುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ (ನಕ್ರಕ, ಕರ್ಪಟ 223). ಮಯ್ಯ ಕೊದಿ ಮೋಗರಾದಿಸು (225). See Prv. s. ಮೊ ದಲು. 2, = ಕೊದವು, hindrance: detention. — ಕೊ ದಿಮಚ್ಚೇ ಹುಣ್ಣು. (ಕೋರ, ಮಣ್ಣುಲಕ Si. 200). — ಕೊದಿಸಕ್ಕದ. (śmd. 78). Impure or corrupt Samāskṛita (see s. ಮೆದಿಸು). — ಕೊದಿ ಹಾಕು. To rot (v. t.), to expose to a process of maceration (My.). 2, to detain, stay or stop (My.). ನನ್ನ ಸ್ತು ಕೊದಿ ಹಾಕ ಬೇಡ (My.).

ಕೋ ka2 or kō1-03. 1. = (ಕೊ, etc.), ಕೋ. See ಕೋ, ಕೋ.

ಕೋ ಕೊ. 2. An imperative singular of ಕೊಳ್ಳು 1 (C.). See Bp. 1, 15; 44, 9, 10, 14; 49, 9; 51, 9; 52, 36;

53, 17; 58, 30; B. 5, 132. 2, an infinitive of ಕೊಳ್ಳು 1 (C.). See B. 4, 137, 195, 201. — ಕೋ ಕೋ! rep. (Bp. 15, 34).

ಕೋ ಕೊ. 3. To string (pearls, beads, etc.) upon a thread, to thread (ಸೂತ್ರವೇಶ śmd. Dh.; Abh. P. 10, 222; T., M. ಕೋ, ಕೋರ; Tē. ಕೋವೆ, ಕೋಡೆ, ಕೋವೆ, T. ಕೋವೈ, ಕೋವೈ, a string of beads, etc.; cf. ಕೋಸು 1). P. p. ಕೋದು, ಕೋತು (Dp. 55, 1). ಮುತ್ತಂ ವೊದಿಸುಂಗೋ ದನ್ನಿರೆ (śmd. 78). ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಒನ್ನೊನ್ನು ಕೊನ್ನಾವರೆಯ ಎಸಗಲಂ ಕೋದು ಕೊಸಗಿನ ಎಸಗಲಂ ಬೀದಿಗಟ್ಟಿ ಪೊಸಯಿಸಿ ಮನಕ್ಕೆ ಪದವ ನೀವ ನವಪದಂಗಳ (Ūpr. 7, after 92). ಅಮರದತ್ತನು ವರರುಚಿಯುಂ ಧಾಗುರಿಯುಂ ಗೋಪಾಲತನುಂ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳತ್ತಣಿ ನ್ನಂ ತಬ್ಬಂಗಳೆಮ್ಮ ರತ್ನಂಗಳ ಮಾಲೆ ಕುಗಳ ಕೊರಲಂಗೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೋಯಲರ ಪಟ್ಟಮದು (Hlā.). 2, to be threaded; to be entered (ಪನಣಿಗೆ ಅಪ್ಪದು śmd. 398 Cm.). ಅನ್ನು ಇನ್ನುಗಳ ಪದಾಪೂರಣದೊಳ ಕೋವುಪ (398). See Śāv. 2, 64, 68.

ಕೋಕ ಕೊಕ. A wolf (ವನಾಪ್ತ, ತೋಳನು Nn. 128; ತೋಳ Mr. 522). 2, the ruddy goose, *Anas casarca* Gm. (ಚಕ್ರಯುಗ, ಚಕ್ರವಕ್ತ 128; ರಥಾಂಗ 522; ತೋಣಿವಕ್ತ Ūt. II, 109). 3, a frog (ಭೇಕ, ಕವೈ 128; ಭೇಕತತಿ 522). 4, the date tree (ಬರ್ಜೂರ 128; ಬರ್ಜೂರ 522). 5, N. of another tree (ತರು, ಮರಗಳ ಭೇದ 128; ಕ್ಷಿತಿಪ 522). 6, an elder sister (ಜೋವೈ, ತನ್ನೆಂದಿ ಹಿರಿಯಳು 128; ಜೋವೈ 522). 7, N. of a Pandita, = ಕಕ್ಕೋಕ. (Sk.).

ಕೋಕಕುಲಿ ಕೊಕ-kuḷi. A female with a ruddy goose-like breast (Bp. 5, 32).

ಕೋಕನದ ಕೊಕನಾಡ. The red lotus (ಕೊನ್ನವರೆ Hlā.; Nn. 17; ಅರುಣಾಬ್ಬ, ಕೆಮ್ಮುದಾವರೆ Mr. 419).

ಕೋಕನದಚ್ಚಿ ಕೊಕನಾಡ-čhavi. The colour of the red lotus, crimson.

ಕೋಕನದವೈರಿ ಕೊಕನಾಡ-vaīri. The moon. 2, a certain metrical foot (Ūh.).

ಕೋಕನಾಡ ಕೊಕ-śāstra. = ಕಕ್ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ. N. of a very indecent treatise on the art of love, ascribed to a Pandita Kōka. (Mhr., My.).

ಕೋಕಿ ಕೊಕಿ. = ಕೋಕ No. 2. (J. 19, 33; 29, 48; ಕೋಕ, ದಕ್ರ ವಾಕ Si. 174).

ಕೋಕಿಲ ಕೊಕಿಲ. = ಕೋಗಿಲ, ಕೋಗಿಲೆ. The cuckoo, *Cuculus indicus*.

ಕೋಕಿಲಿನದ ಕೊಕಿಲ-ṇinada. The cry or note of the cuckoo (ಪುಗಿಲುಗಿಲಿನವ ರಾವಂ Ūt. II, 93).

ಕೋಕಿಲರವ ಕೊಕಿಲ-ṛava. = ಕೋಕಿಲಿನದ. 2, the fifth note of the musical scale or gamut (ಪಂಚಮ Ūt. II, 93).

ಕೋಕಿಲಸ್ವನ ಕೊಕಿಲ-ṣvana. = ಕೋಕಿಲಿನದ. See ಕುಕಿಲ.

ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ ಕೊಕಿಲ-akṣa. The plant *Asteracantha longifolia* Nees. Cf. ಕೋಗಿಲಕೆ.

ಕೋಕಿಲಾರವ ಕೊಕಿಲ-āraṇa. = ಕೋಕಿಲಿನದ. See ಕುಕಿಲ.

ಕೋಕಿಲಾಲವ ಕೊಕಿಲ-ālāpa. = ಕೋಕಿಲಾರವ. See ಕುಕಿಲ.

ಕೋಗಿಲ ಕೊಗಿಲ. = ಕೋಗಿಲೆ. (S. Mhr.).

ಕೋಗಿಲೆ ಕೊಗಿಲೆ. Tbh. of ಕೋಕಿಲ (śmd. 364; Hlā.; Mr. 169; Nn. 73; Si. 173; ಪೊಕ್ಕುದಿವಕ್ಕ, ಕೆಂಗಣ್ಣುಲವಕ್ಕ, ಪರಪಟ್ಟಿ, ಪದಿಯಿವಕ್ಕ Kk. 79; śm. 28; C.). *Cuculus tenuirostris* (Bd.); *Cuculus lathami* (Bd.). ಕಾಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವೇ—ಕೋಗಿಲೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಗೆಗಳು ಕೂದಿದ ಹಾಗೆ.—

ಕಾಗೆ ಕಂದಾದರೆ ಕೋಗಿಲೆ ಅದೀತೇ? (Prvs.). See ನೀರು, ಸೊಕು
ಗೋಗಿಲೆ; Bp. 3, 79; J. 3, 24; 8, 4. 6. — ಕೋಗಿಲೆಯೆಲೆ. ಎಲೆ.
= ಕವೆಯೆಲೆ. (My.). — ಕೋಗಿಲೆ ಗಿಡ. A plant of which
the leaves are used instead of plates, etc. (My.).

ಕೋಗಿಲರು kōgīru. A cushion used as a saddle (C.; Mhr., H.
ಮೋಗಿಲರು).

ಕೋಚ್ ಕೊಂ. A coach (Si. 275).

ಕೋಚ ಕೊಂ. Bending from the right course, making
crooked; contracting. See ಉತ್ಕೋಚ, ಸಂ.

ಕೋಚನ ಕೊಂನಾ. = ಕೋಚ. See ಸಂ.

ಕೋಚು ಕೊಂ. = ಕೊಚೆ, ಕೊಚು 3, ಕೋಚು 2 q. v. (C.;
cf. Sk. ಕೋಚ; Mhr. ಕೋಚ, deviation from squareness,
as of an awning, wall, road, etc.). — ಕೋಚುಭಟ್ಟ. A per-
verse, foolish, stupid bhāṭṭa; also N. (C.). ಓದಿ ಓದಿ ಮರು
ವಾದ ಕೋಚುಭಟ್ಟ (Prv.).

ಕೋಚು ಕೊಂ. A couch (B. 4, 188).

ಕೋಚುಮಾನ ಕೊಂಮಾನಾ. = ಕೋಚ್ಮನ. (My.).

ಕೋಚ್ಮನ್ ಕೊಂಮನ್. A coachman (ಬಣ್ಣ ಹೊಡೆವ ಅಳು Si. 278).

ಕೋಟೆ ಕೊಟ. 1. = (ಕೊಡತ 1P), ಕೋಡು 2. Coldness (ಕು
ಳರ್, ತಣ್ಣತು, ಕೋಡು, ಶೈತ್ಯ Sm. 36, o. r. ಕೋಟೆ; ಕೋಡು,
ತಣ್ಣತು, ಶೈತ್ಯ Kk. 23; T., M. ಕೋಟೆ, crookedness, distortion;
coldness, stiffness; see s. ಕೋಡು 1, and cf. ಚೋಟೆ, etc.).

ಕೋಟೆ ಕೊಟ. 2. N. of a bird (ವ್ಯಾಕುಲಿ, ಕರಿಟಚಾವ
Mr. 170, two MSS. ಕರಿಟೆ.). 2, N. of a gōlla (Bp.
9, 12; V. 14, 100).

ಕೋಟೆ ಕೊಟ. Crookedness. 2, a shed, a hut. 3, a fort.
Cf. ಕೊಟ್ಟೆ 1 & ಕೋಟಾ. 4, N. of a small village (Mg.).

ಕೋಟೆಡಿ ಕೊಟಡಿ. = ಕೊಟ್ಟಡಿ. (My.).

ಕೋಟೆರ ಕೊಟಾರಾ. The hollow of a tree (ಮರದ ಹೊದಲು Nr.
142).

ಕೋಟೆರಪುಷ್ಪಿ ಕೊಟಾರಾ-puṣṭhi. The plant Convolvulus argen-
teus (ವ್ಯಾಲಿ, ಎಮ್ಮೆವಳ್ಳಿ Mr. 148; Sk. also ಕೋಟೆರ).

ಕೋಟೆರಿ ಕೊಟಾರಿ. A naked woman; Durgā.

ಕೋಟೆಲಿಗ ಕೊಟಲಿಗಾ. A man who causes
trouble (My.).

ಕೋಟೆಲೆ ಕೊಟಲೆ. = ಕೋಟೆ. Trouble, affliction,
pain (ನೋವು Bhn. 41; C.; Tu.; T. ಕೋಟಲೆ; Tē. ಗೊಡೆ;
Tē. ಕೋಡಾಡು, to be amazed or confounded; ಗೋಟಾಡು,
ಗೋಟಾಡು, to harass; M. ಕೋಟಿ, T. ಕೋಟಿ, violence;
bashfulness; grief; see ಕೋಡು 3). ಅಟ್ಟುಮೈದು ಅಡು ಕೋಟೆ
ಲೆ, ತಿಂದುಮೈದು ಪರಮಸುಖ (Prv.). See Grj 8, 57; Bp.
51, 75; Ć. Bp. 3, 18; Bh. 1, 8, 94; 3, 18, 38; Abhā. 1, 34.
52; Jns. 22, 54; V. 9, 81. — ಕೋಟೆಲೆಗೋರ್. -ಕೋರ್. To
undergo pain, etc. (Abhā. 2, 104). — ಕೋಟೆಲೆವಡು. -ವಡು.
To suffer pain, etc. (Abh. P. 16, 55).

ಕೋಟೆವ ಕೊಟಾವಿ. A naked woman; Durgā.

ಕೋಟಾ ಕೊಟ. = ಕೊಟ್ಟೆ 1, q. v. (My.).

ಕೋಟಾನುಕೋಟೆ ಕೊಟಾನುಕೊಟಿ. Tbh. of ಕೋಟೆನುಕೋಟೆ. To be
reckoned by crores, countless (C.; Mhr. ಕೋಟಾನುಕೋಟೆ).
See Bp. 35, 55; 50, 59; 53, 73; Ć. Bp. 47, 14.

ಕೋಟೆ ಕೊಟಿ. = ಕೋಡೆ. The point or extreme part (cf. ಕೂಡಿ
5); the outer angle of the eye. 2, the point or edge of
a sword; a dagger (ಸುರಗಿ, ಕಠಾಂ Nn. 43). 3, the end of
a bow (ಚಾಪದ ಅಂತ್ಯ, ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪು 43). 4, an angle or corner.

5, the highest point, excellence, eminence. 6, ornament,
decoration (ಭೂಷಣ, ಅಭರಣ 43). 7, beauty (ಪಾಂಡು, ಚಲು
ವು 43). 8, mental elation of joy (ಮನದ ಉತ್ಸವ, ಮನೋ
ತ್ಸವ 43). 9, a crore or ten millions (ಗಣನೆ, ಲೆಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ 43).
10, a countless number (ಅಗಣಿತ, ಲೆಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ 43).
11, war (ಸಂಯುಗ, ಕಾಳಿಗ 43). 12, the hollow of a tree,
a cave, etc. (ಮರದ ಪೊಟೆ ಮೊದಲಾದ ಗುಹೆಗಳ 43). 13, a
division or branch (Mhr., My.; see ಉಟ್ಟಿ, ಬಿಸಿ, ಪಾ
ಣಿ). ಕೋಟೆಭಾಗ್ಯವದ್ದ ವನಾದರೂ ಕಡೆಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ. —
ಕೋಟೆವರಹಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೋಮಟಿಯ ಸಾಕ್ಷಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡದು
(Prvs.). See ಪಿಕ್ಕು.

ಕೋಟಿಕ ಕೊಟಿಕಾ. Forming the highest point, top or sum-
mit of anything (Abh. P. 14, after 188).

ಕೋಟೆವಾತ್ರ ಕೊಟಿ-pātra. A rudder (ಅಂತ್ಯ, ನಾವೆಯ ಸೋಗಿ Hlā;
ಹಡಗಿನ ಮುಖ Mr. 408).

ಕೋಟೆವರ್ಷ ಕೊಟಿ-varṣhē. The plant *Medicago esculenta*
Rottl. Roxb. (*Trigonella corniculata* Lin.).

ಕೋಟೆಕ ಕೊಟಿಕಾ. = ಕೋಟೆಕ. A harrow (ಮಡಿಕೆ Mr. 370, o. r.
of one MS. ಮಲಿಕೆ, another ಹಲಿಕೆ). See ಹಲಿಕೆ; ಕೊಡೆ.

ಕೋಟೆರ ಕೊಟಿರಾ. A crest, a diadem.

ಕೋಟೆಕ ಕೊಟಿಕಾ. A harrow.

ಕೋಟೆ ಕೊಟೆ. = ಕೋಟೆ, ಗೋಡೆ. Tbh. of ಕೋಟೆ or ಕೋಟೆ. A
mud-wall, a wall round a town, a rampart; a fort (ವಪ್ಪ,
ತಾಲ, ಪಾಕಾರ Hlā.; ವರಣ, etc. Si. 107; ತಾಲ Nn. 20. 61.
121; ವರಿಧಿ 97; ವಪ್ಪ, ಪುರಭಿತ್ತಿ, ತಾಲ Mr. 191; C.; M. ಕೋಡು,
ಕೋಟೆ; T. ಕೋಡು, ಕೋಟೆ). ಕೋಟೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ವಹರ
ಕಾದರು. — ಕೋಟೆಯ ದೇವರಿಗೆ ಓಟೆಯ ದೀಪ (Prvs.). ಕೋಟೆಯ
ತೆನೆ (ಕಮಿತೀರ್ಷ, ಕೋಟೆಯುಗ Nn. 149; Bp. 16, 11). See V.
4, 33; Ć. Bp. 42, 13; J. 3, 18; Dp. 1, 2; ರಾಯಗೋಟೆ. —
ಕೋಟೆಗಲ್ಲ. -ಕಲ್ಲ. A wall-stone of a fort (Bp. 16, 5). —
ಕೋಟೆಗಾರ್ಯ. -ಕಾರ್ಯ. To guard a fort (V. 10, 12). — ಕೋ
ಟೆಗಾವರ್. -ಕಾವರ್. A fort-guard (J. 17, 9). — ಕೋಟೆದಿನೆ.
-ತೆನೆ. = ಕೋಟೆಯ ತೆನೆ. See ಹೊಂಗೋಟೆದಿನೆ. — ಕೋಟೆವರಿ. -ವರಿ.
A crack in a wall or rampart (Bp. 58, 44).

ಕೋಟೆಕವ್ವರ ಕೊಟ-ḷāvara. N. of Śiva and of a village. See
Prv. s. ವಣ್ಣಾರ.

ಕೋಟೆ ಕೊಟಾ. = ಕೊಟ್ಟೆ 3, (ಕೋಟೆ, ಕೋಟೆ). A fort, a stronghold.
ಕೋಟೆಯಾರ ಕೊಟಾರಾ. A stronghold of thieves or robbers (ಕಳ್ಳ
ರಿಪ್ಪ ಅಲಯ Mr. 198). 2, the stairs of a pond. 3, ris-
ing ground (ಚಿಟ್ಟ ಮೊದಲಾದ ತೆವರು Nr.). 4, a libertine.
ಕೋಟೆಯಾರ ಕೊಟಾಂತಾರಾ. (i. e. ಕೋಟೆಯಾರ). = ಕೋಟಾನುಕೋ
ಟಿ. (C.).

ಕೋಟೆ ಕೊಟಿ. = ಕೋಟೆ. (C.).

ಕೋಲ ಕೊಠಾ. White leprosy with round spots. 2, ringworm,
impetigo.

ಕೋಲಿ ಕೊಠಿ. A granary; a factory; a bank; a warehouse
(Mhr.; Ćb. 20; Si. 106; My.).

ಕೋಡ ಕೊಡಾ. — ಕೋಡಲಿ. A kind of salted cake in the
form of a ring fried in oil or ghee (C.; Tē. ಕೋಡಲಿ;
Mhr.). — ಕೋಡವಳಿ. = ಕೋಡಲಿ. (My.).

ಕೋಡಗ ಕೊಡಗಾ. A monkey, an ape (ಬೀಳುಮುಖ,
ಮರ್ಕಟ, ಕಪಿ, ವಾನರ, etc. Hlā.; Nr.; Mr. 161; C.; T. ಕೋ
ಡರ, ಕೋಗುಲ, ಕುರಂಗು; Tu. ಕೊಡಂಬ, ಕೊಡಂಬು, a large kind
of ape). ಕೋಡಗದ ಕೆಮ್ಮು (ಕಾವೇಯ Hlā.). ಕೋಡಗದ ಮೆಯ್ಯ
ಬಣ್ಣ (ಶ್ಯಾಂ, ಕಪಿತ Nr.). See Bp. 22, 48; 29, 7; Rā. 5,
after 55; J. 15, 20; 16, 33; Dp. 76, 3.

ಕೋಡಂಗಿ kōḍaṅgi. An apish man: a buffoon, a harlequin (C.; M.; T., Tē. ಕೋಣಂಗಿ, Tu. ಕೊಡಂಗಿ; T. ಕೋಟ್ಟಾಳ್ಳಿ, ಕುಣಾಮ್ಪು, ಕೋಪ್ಪ, ಕೋರಣಿ, Tē. ಕೋಡಗ, ಕೋದಗ, M. ಕೋವರಟ್ಟಿ, ಕೋದ್ರಾಟ, ಕೋಮಾರ, jostling, buffoonery).

ಕೋಡಂಗಿತನ kōḍaṅgitana. Buffoonery (My.; Tē. ಕೋಣಂಗಿತನ).

ಕೋಡರತನ kōḍaratana. (fr. ಕೋಟ್ಟಾರ). The state of a libertine and connection with him. ಧನದ ಕೋಡರತನಂ ನೂಕು! (J. 6, 26).

ಕೋಡಿ kōḍi. 1. (fr. ಕೊಡೆ 2?). (Śmd. 27). A passage to carry off excess of water, the outlet of a tank (ಜಲೋತ್ಪಾದನ, ಪರಿವಾಹ Nr.; ನೀರ ಬಟ್ಟಿ Bhn. 4; Bh. 8, 24, 47; C.; T. ಕೋಡು, Tē. ಕೋಟಿ, ಕೋಡು, a channel; T. ಕುದು, a sluice). ಕಡೆಯ ಕೋಡಿ (Śmd. 162). See Bp. 4, 11; 11, 35; B. 4, 184; ಇಕೋಡಿ, ಕಡೆಗೋಡಿ. — ಕೋಡಿವರ. — ವರ. To flow through the outlet of a tank: to flow in streams (Rām. 5, 9, 24; J. 23, 23).

ಕೋಡಿ kōḍi. 2. Deficiency, defect, want (ಕೊಪತ Bhn. 4; Bh. 2, 13, 34; 3, 19, 37; Rām. 4, 2, 4; 6, 9, 20; J. 26, 64; cf. ಕೊಡಗ). — ಕೋಡಿಗರೆ. — ಕರೆ. To make light of, to disregard, to slight (Bh. 8, 26, 20; J. 18, 42). — ಕೋಡಿಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು. To show or point out a defect (Rām. 6, 50, 43).

ಕೋಡಿ kōḍi. 3. (Tu. ಕೋಡದಬ್ಬು, ಕೋಡಿ, ಕೋಡೆ, a demon worshipped by Pariahs; ಕೋಡಿ, a kind of flag, an image of garuḍa, basava, or other demi-god set upon a long post before a temple; cf. ಗುಡಿ 2). — ಕೋಡಿರ ದಬ್ಬು. A certain festival. See Prv. s. ವಸ್ತಾರ.

ಕೋಡಿ kōḍi. Tbh. of ಕೋಟಿ (Śmd. 338).

ಕೋಡು kōḍu. 1. To be cool or cold (ಶೈತ್ಯ Śmd. Dh.; Abh. P. 16, 28; cf. ಕುಳಿರ 2; M. ಕೋಡು, ಕೋಣು, to bend, to be crooked, twisted, awry; to feel very cold; T. ಕೋಡು, ಕೋಣು, to bend, infect; ಕೋಟ್ಟು, to make crooked; see s. ಕೋಟಿ 1). See ಕುಳಿಕೋಡು.

ಕೋಡು kōḍu. 2. = ಕೋಟಿ 1. Coldness (ಶೈತ್ಯ Ūt. I, 38; ಕೋಟಿ, ತಣ್ಣೆತು, ಶೈತ್ಯ Kk. 23; ಕುಳಿರ, etc. Śm. 38).

ಕೋಡು kōḍu. 3. To shrink; to fear (ಛಯ Śmd. Dh.; Tē. ಕೋಡಾದು, to be amazed or confounded; T. ಕೋಡು, a timid, bashful person). See Śmd. 28; Grj. 4, after 120; 5, 69, 89; 8, after 55; Bp. 37, 39; Rāv. 11, 115; and s. ಕೋಟಿ 1.

ಕೋಡು kōḍu. 4. Shrinking; fear (ಛಯ Śm. 94); a wonderful thing, a wonder (Bp. 24, 45). — ಕೋಡುನೃಕ. — ನೃಕ. To shrink, to shrivel, etc. (ಸವೆ Ūt. I, 49).

ಕೋಡು kōḍu. 5. (fr. ಕುಡು 3) = ಕೋಡು. A horn of animals; a tusk (ಶೃಂಗ Śmd. Dh.; Śm. 94; ಗೋ, ಶೃಂಗ Nn. 5; ಲವಾಮು, ಶೃಂಗ 26; ಶೃಂಗ, ಎಪಾಣ 28; ಸಾರಂಗ, ಶೃಂಗ 34; ದನ್ತ, ಶೃಂಗ 81; ದಂಪು, ಎಪಾಣ, ದಾಡೆ 85; ಪ್ರವಾಣ 139; ಲವಾಮು Mr. 498; Abh. P. 4, 119; Śāv. 3, 51, 55, 57; 4, 3; C.; T.; cf. ಕೊಮ್ಮು 2; Tbh. ಕೋಡು). ಕೋಣನ ಕೋಡು (ಗವಲ Nr.). ಎಮ್ಮೆಯ ಕೋಡು (ಗವಲ Hlā.). See Śmd. 28; Bp. 29, 4; 32, 27; Abh. P. 13, 74; Rāv. 6, after 11. 2, a point; the peak or top of a hill (T.; T., M. ಕು

ವಡು, a globe, round body; a hill; the peak of a hill; see s. ಕುಡು 1; cf. Tbh. ಕೋಡು). ಬಿಟ್ಟದ ಕೋಡು (ಕೂಟ, ಶೈಲಶೃಂಗ Nr.). — ಕೋಡುಗರ್. — ಕರ್. — ಗಲ್ಲು. The top-stone: the peak of a hill. ಕೋಡುಗಲ್ಲು (ಕೂಟ, ಶಿಖರ, ಶೃಂಗ Nr.; Mr. 97; C.; Rām. 6, 11, 7; J. 2, 65; B. 5, 136). — ಕೋಡುಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. = ಕೋಡುಗರ್. (ಶೃಂಗ, ಶಿಖರ, ಕೂಟ Hlā.). — ಕೋಡುಮುಡುಕ ಬಳ್ಳಿ. The creeper Cynanohum pauciflorum R. Br. (Z.). — ಕೋಡುವೀಸ. The allowance of a vis of corn, etc. for every bullock-load that comes into a town, etc. (R.). — ಕೋಡೇಡು. — ಎಡು. A wound made with a tusk (Ūpr. 5, after 39; Abh. P. 13, 80).

ಕೋಡು kōḍu. 6. The branch of a tree (ಕೆಯ, ಮರಗೊಮ್ಮು Kk. 19; Śm. 24; My.; T. ಕುವಡು, ಕೋಡು, ಕೋಲ; cf. ಕೊಮ್ಮು 3). See Bp. 38, 39; ತುದಿಗೋಡು, ನಿದುಗೋಡು. — ಕೋಡುಕಳ್ಳಿ. The milk-hedge, Euphorbia tirukalli L. (St. & Pl.). — ಕೋಡೋಲಿ. — ಲಿಲಿ. A kind of fire-place (My.; see ಲಿಲಿ 4).

ಕೋಡು kōḍu. 7. (fr. ಕುಡು 1). (Śmd. 250). Giving; a gift (ಕೊಡುವ ಧಾನ Śm. 94; ದಾನ Nn. 85).

ಕೋಡು kōḍu. Tbh. of ಕೂಟ (Śmd. 338, 356, 364). — ಕೋಡ ಕೆಯ, joined, i. e. both, hands (Bh. 6, 4, 67; Rām. 3, 8, 69). — ಕೋಡಿಸು. — ಇಡು. To become most excellent (Abh. P. 1, 23; Grj. 8, 25). — ಕೋಡುಗವಣೆ. — ಕವಣೆ. A pair of slings (Rām. 6, 11, 7).

ಕೋಡೆ kōḍē. West wind, cool wind (M., that is the hot land-wind for the Mysore, Tēlugu, and Tamil countries); the hot season (March-May, My.). — ಕೋಡೆಗಡ್ಡೆ. A paddy-field that yields a crop in the hot season (My.).

ಕೋಣಿ kōṇi. Tbh. of ಕೋಣ (Śmd. 365).

ಕೋಣ ಕōṇa. A male buffalo (ಮಹಿಷ, ಸೈಂಧ, ರಕ್ತಾಕ್ಷ, etc. Hlā.; Mr. 162; C.; Tē.; M. ಕೂಳ, a young male buffalo; Sk. ಗವಲ; Sk. ಗೋಣ, an ox). ಕೋಣನು (ಪುನ್ನಾಗ, ಬುಲಾಯ Nn. 61; ಖಪುರ 102). ಕೋಣಂ (Śmd. 148). ಕೋಣನ ಮುನ್ನೆ ಕನ್ನರಿ ಬಾಡಿಸಿದ. — ಕೋಣ ಗದ್ದೇ ಉತ್ತರ ಮೊಸರೋಗರಾ ಇಕ್ಕೋಲೋ? — ಎತ್ತು ಏಡಿಗೆ ಎದಿದರೆ ಕೋಣ ನೀರಿಗೆ ಎಡೆಯುತ್ತದೆ. — ಕೋಣ ಬೆಳದರೆ ಅನೆ ಅದೀತೇ? (Prvs.). ಕೋಣ ಬಲ್ಲದೆ ವೇದವ ನ್ನೀಡಿ ಪರಿಸಲಿ? (Dp. 76). See Śāv. 3, 56; J. 5, 72; B. 1, 18, 28; 5, 22; ಅಡವಿಯು, ಕಾಡ; Prv. s. ಪ್ರಾಣ 2, a foolish man (My.). — ಕೋಣದ ಬಳ್ಳರಿ. = ಕೋಣದ ಬಳ್ಳಿ. (Z.). — ಕೋಣದ ಬಳ್ಳಿ. A leafless, shrubby creeper, Sarcostemma intermedium Dene. (Z.; My.).

ಕೋಣ ಕōṇa. = ಕೋಣ, ಕೋಣೆ, ಕೋನ, (ಕೋಲೆ 2). An angle, a corner; an intermediate point of the compass. 2, a drum-slick, an instrument for striking the cords of a lute, etc. (cf. ಕುಡುಪು). 3, the sharp edge of a sword. 4, the planet Saturn (Mr. 38). 5, a stick, a club (cf. ಕೋಲ). ಕೋಣ ಕōṇa-pa. A guardian of a point of the compass; Nairṛita (My. Amara; Rām. 30, 12).

ಕೋಣೆ kōṇē. 1. A pitcher (ಗಲಗಿ Kk. 47, Śā.; cf. ಗುಡಾಣ, ಗುಡುವನ).

ಕೋಣೆ kōṇē. 2. An inner apartment or chamber, a room (ಒವರಿ Kk. 71; Śm. 60; Śā.; C.; Tē. ಕೋಣೆ). See B. 2, 35; 4, 57; 5, 205. 2, a kitchen (My.). — ಕೋಣೆವುಗಿಸು. — ವುಗಿಸು. To cause to enter a chamber. ಮೂಡೆವರುಮಂ ಕೋಣೆವುಗಿಸುಗುಮ್ ಅಸುರರ್ (Śmd. 267).

ಕೋಣೆ ಕಂಠ. Tbh. of ಕೋಣ. A point of the compass (ಗೋಣ್ಣು Kk. 82).

ಕೋಣೆ ಕಂಠ. = ಕೋಣೆ. (Śmd. 384; Śm. 77). A fort, etc. See Śmd. 69. 259; ತಳಗೋಣೆ, ಹತ್ತುಗೋಣೆ, ಹೆಸಗ. — ಕೋಣೆಗಾರಗ. -ಕಾರಗ. A fight on the ramparts (Ūpr. 5, 104; C. Bp. 24, 25. 31).

ಕೋಣ ಕೊತ. 1. = ಕೊಳುತ, ಕೊಳ್ಳುತ. (C.; B. 5, 300).

ಕೋಣ ಕೊತ. 2. N. of a low-caste tribe on the Nilagiri (cf. ಕೊಡು; Sk. ಕೋಠ, putrefaction, corruption).

ಕೋತ ಕೊತ. Reduction (My.; H.).

ಕೋತಮ್ಬರಿ ಕೊತಮ್ಬರಿ. Tbh. of ಕುಸ್ತುಮ್ಬರಿ. See Prv. s. 2. ತಾಮ್ಬರಿ.

ಕೋತಲು ಕೊತಲು. A led horse: something which is more than absolutely necessary (Br., H.); saving, laying up, in ಸಮ್ಬರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋತಲು ಉದ್ಧರಿಸುವದು (My.). — ಕೋತಲು ಮುತ್ಸದ್ಧಿ. An extra clerk (My.). — ಕೋತಲುಸಮ್ಬರ. Extra pay (My.).

ಕೋತಿ ಕೊತಿ. An ape, a monkey (ಕಪಿ, ಪ್ಲವಂಗ, ಮರ್ಕಟ, etc. Si. 167; ಸಾರಾವಳ 406; ಪ್ಲವಗ 410; C.; Tu., Tē.; T. ಕೋಣ್ಣಿ). ಕೋತಿಗೆ ಭಂಗಿ ಇಟ್ಟದ್ದನೆ. — ಕೋತಿಗೆ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹೂ ಮಾರಿ ಕೊಟ್ಟ (Prva.). See Prva. s. ನೀತಿ, ನೇಯಿಗೆಯುವ, ನೋತ, ಮತ; J. 16, 85; Dp. 55.

ಕೋತು ಕೊತು. = ಕೋಡು 2. P. p. of ಕೋ 3.

ಕೋತು ಕೊತು. Farming, tenanting, contracting, renting (S. Mhr.; Mhr. ಬೋತ, ಬೋತಲ). 2. = ಬಾರಕೋತು, barracks (My.).

ಕೋಡಣ್ಣ ಕೊಡಣ್ಣ. A rope for punishment, suspended in schools, on which a boy is tied up with his hands clasped and which he is not permitted to loose (Tē., T.; M. ಕೋಡಾಣ್ಣ; My.).

ಕೋಡಣ್ಣ ಕೊಡಣ್ಣ. = ಕೋಯಣ್ಣ. A bow. See ಬಿರು.

ಕೋಡು ಕೊಡು. 1. P. p. of ಕೋಯ 1. (S. Mhr.).

ಕೋಡು ಕೊಡು. 2. = ಕೋತು. P. p. of ಕೋ 3.

ಕೋದ್ರವ ಕೊದ್ರವ. The grain Paspalum frumentaceum or P. scrobiculatum (ಉನ್ನತ, ಹಾರಕ Mr. 373; see Si. 304).

ಕೋದ್ರವಣ ಕೊದ್ರವಣ. = ಕೌದ್ರವಣ. A kōdrava-field (Ūpr. 1, 89).

ಕೋನ ಕೊನ. Tbh. of ಕೋಣ. (Mhr.: a corner, etc.; child-birth, delivery). — ಕೋನಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. among Mahrattas (C.). — ಕೋನೇರಿ. -ವಿರಿ. = ಕೋನೇರು. (R.; My. in the name of ಕೋನೇರಿಸೆಟ್ಟಿ). — ಕೋನೇರು. A stone-faced tank with steps on all sides (Tē., R.).

ಕೋಪ ಕೊಪ. Passion, wrath, anger (ಮುನಿಸು Nn. 142. 167; ಮೊರಕು Ūt. I, 72; ಕಾಯ್ತು, ಕನಿಸು I, 98; ಮುನಿಸು, ಮುಳಿಸು, etc. II, 27; ಮುನಿಸು, ಸೊಸು, ಬರಸೊರಸು, ಕಾಯ್ತು Kk. 43). See ಬರಸೊರಸು, ಕನಡ್, ಕಾಯ್, ಕಾಯ್ತು, ಕಾವುರ, ಕನಿಸು, ಕನು ಗಣ್ಣು, ಮುನಿಸು, ಮುಳಿ, ಮುಳಿಯಿಸು, ಸೀತದ್, ಸೊಸು; ಕನು ಗೋಪ, ಬಲು; Sp. s. ಪಾವಕರ್ಮ. ಕೋಪ ತಾಪಾ ತನ್ತು, ತಾವ ಬ್ರಹ್ಮೇತೇ ತನ್ತು (Prv.).

ಕೋಪಕೃಪ ಕೊಪ-ಕರ್ಮ. A passionate man. 2, ka-upa-krama. Brahmā's creation.

ಕೋಪಗಾತಿ ಕೊಪ-ಗಾತಿ. A passionate woman (ಕೋಪನೆ, ಕೋಪ ಕೃಪೆ Si. 182).

ಕೋಪಗಾತಿ ಕೊಪ-ಗಾತಿ. A passionate man (My.).

ಕೋಪಜ ಕೊಪ-ಜ. Arising from passion.

ಕೋಪಜ ಕಾ-ಉಪಜ. Brahmā's creation.

ಕೋಪನ ಕೊಪನ. Inclined to anger, passionate.

ಕೋಪನೆ ಕೊಪನೆ. = ಕೋಪಗಾತಿ, q. v.

ಕೋಪಶಿಖಿ ಕೊಪ-ಶಿಖಿ. The flame of wrath (Rām. 3, 8, 68).

ಕೋಪವಿಕಾರ ಕೊಪ-ವಿಕಾರ. Uncommon passion (ಸೀತದ್ Kk. 52).

ಕೋಪಾಗ್ನಿ ಕೊಪ-ಅಗ್ನಿ. The fire of wrath (Śāv. 4, 57; J. 12, 22).

ಕೋಪಾಟೋಪ ಕೊಪ-ಆಟೋಪ. Agitation or display of wrath (Śāv. 4, 39; J. 4, 56).

ಕೋಪಿ ಕೊಪಿ. Angry, passionate, wrathful. See Bp. 22, 50; 61, 15; Prv. s. ನೇಣು.

ಕೋಪಿಸ್ಥ ಕೊಪಿಷ್ಠ. Very passionate, irascible; an irascible man. (C.).

ಕೋಪಿಸ್ಥಳ ಕೊಪಿಷ್ಠಳ. A very passionate woman (C.; B. 4, 185).

ಕೋಪಿಸು ಕೊಪಿಸು. To become angry, etc. (ಅಮರ್ಷ Śmd. Dh.; ಕನುಗಣ್ಣು Kk. 88). See Bp. 26, 16; 45, 8; 56, 30.

ಕೋಪು ಕೊಪು. Dramatic gestures or attitudes (J. 17, 24; 24, 72; M., T. ಕೋಪು, arrangement, nice order, method, etc.; Tē. ಕೋಪು, a sort, kind, or variety; variation of music; see ಕೋ 3?). ಛತ್ರೀಸದೃಶ್ಯ ಭಾವಪುಷ್ಪಸಂಗಮ ಬಿತ್ತರಿಸುವದು ಕೋಪನಿಕೃ (Mr. 82).

ಕೋಪೋದ್ರೇಕ ಕೊಪ-ಉದ್ರೇಕ. Excess of passion. See ಕೆರಳು.

ಕೋಮಟಿ ಕೊಮಟಿ. A Vaiśya shopkeeper (Bp. 25, 23; C.; Tē.; T., M. ಕೋಮಟ್ಟಿ; Tē. ಕೋಪು, a mercantile house or firm). ಕೋಮಟಿ ಮೋಸ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, ಮೋಸ ಹೋದರೆ ಹೇಡುವದಿಲ್ಲ. — ಕೋಟಿವರಹಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೋಮಟಿ ಸಾಕ್ಷಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡದು (Prva.). 2, a miser (My.).

ಕೋಮಟಿಗ ಕೊಮಟಿಗ. = ಕೋಮಟಿ. (C.). See Bp. 50, 39; Si. 298; B. 3, 83.

ಕೋಮಟಿಗಿತ್ತಿ ಕೊಮಟಿಗಿ-ಇತ್ತಿ. A Kōmaṭi female (C.).

ಕೋಮಟಿತನ ಕೊಮಟಿತನ. The profession of a Kōmaṭi (My.). 2, covetousness (My.).

ಕೋಮಲ ಕೊಮಲ. ಕೋಮಳ. = ಕೋಮಳ. Tender, soft; bland, sweet, low; pleasing, beautiful (ನಿಗರೂಢ Bhn. 61, 51; ನಳನಳಿ Śm. 22). 2, unripe; unripe fruit (ತಲಾಟು, ತಿರುಳು ಮೋರ್ವ ಮಡಿಗಾಯ Mr. 109). 3, water (ಉಪಕ 404). 4, N. of two vṛttas (Ūh.).

ಕೋಮಲತರ ಕೊಮಲ-ತರ. Uncommonly tender, etc. (Bp. 38, 43).

ಕೋಮಲತೆ ಕೊಮಲತೆ. Softness, agreeableness, etc. (Bp. 42, 25; Rām. 28, 24).

ಕೋಮಲರುಚಿರ ಕೊಮಲ-ರುಚಿರ. N. of a vṛtta (Ūh.).

ಕೋಮಲಾಂಗ ಕೊಮಲ-ಅಂಗ. A man who has a beautiful body (Rām. 3, 4, 2; J. 11, 10).

ಕೋಮಲಿತ ಕೊಮಲಿತ. = ಕೋಮಲ. (J. 19, 21).

ಕೋಮಲೆ ಕೊಮಲೆ. ಕೋಮಳ. A delicate, beautiful female. (Bp. 4, 27. 40; 12, 40; 32, 45; 42, 31; 44, 52).

ಕೋಮಳೆ ಕೊಮಳೆ. = ಕೋಮಳ, etc. Tbh. of ಕುಮಲಮು. (ನೆಯ್ದಿಲೆ Kk. 85).

ಕೋಮು kōmu. Caste, tribe (My.; Br.; Mhr., H. ಕೋಮು).
ಕೋಯಷ್ಟಿ kōyashṭi. *The lapwing*; a small white crane, the paddy-bird. See ಕೊಟ್ಟುಕ.
ಕೋಯಷ್ಟಿಕ kōyashṭika. *The lapwing*; etc. (ಕೀಡುವಾಲದ ಹಕ್ಕಿ Si. 178).
ಕೋರ kōra. 1. = ಕೋರ. One who does, makes, performs, is occupied with (anything bad), etc. (C. in compounds; H. ಕೋರು).
ಕೋರ ಕōra. 2. = ಕುನರ, etc. Tbh. of ಕುನಾರ (Smd. 361).
ಕೋರಕ kōraka. A bud, an unblown flower (ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗು Nn. 102; ಮೊಗ್ಗು 164).
ಕೋರಕಿತ kōrakita. Budded (Ūpr. 1, 141; Abh. P. 3, after 117).
ಕೋರಂಗ kōraṅgi. Small cardamoms.
ಕೋರಡಿ kōraḍi. The state of being unsubstantial, empty, rapid, etc. (Rām. 4, 3, 5; Mhr.).
ಕೋರತನ kōratana. The condition of one who does, etc. (My. in compounds).
ಕೋರದೂಷ kōradūsha. = ಕೋದ್ರವ. *The grain Paspalum scrobiculatum* Lin.
ಕೋರದೂಷಕ kōradūshaka. *Paspalum scrobiculatum*.
ಕೋರಮ್ಮ kōramba. A gold or silver frontlet of idols (My.).
ಕೋರಯಿಸು kōrayisu. To be dazzled (My.; Bh. 4, 11, 10; Tē. ಕೋರಗಿಂಚು, to dazzle the eyes). (ತೂವಣಾ ಬಿಂದು) ಕಣ್ಣು ಕೋರಯಿಸಿದವು ಕೋಸುರಾಂಗನ ಕಾಯಕಾನ್ತಿಯಲಿ (Rām. 3, 4, 2).
ಕೋರಾ kōrā. New, just as made. 2, unbleached cotton cloth (My.; Tē.). — ಕೋರಾನ್ನ. Undressed corn, as given to Brāhmanas, Jāngamas, etc. (Mhr.; C.).
ಕೋರಿಂದೆ kōrindē. A kind of fragrant plant (ಜನಿ, ಜತೂಕೆ, ಜನನಿ, ಹಕ್ಕಿವರ್ತನಿ, etc., ಹಕ್ಕಿವರ್ತನಿವು Si. 160; Tē. ಕೋರಿಂದೆ, ಗೋರಿಂದೆ).
ಕೋರು kōru. Silken thread covered with gold or silver (My.; H.). 2, a presidency (as Madras, My.; H.).
ಕೋರೆ kōrē. Crookedness;—perverseness (My.; cf. ಕೋರು 2; ಗೋರೈ?). — ಕೋರಪಟ. A small flag as that with which a lance is adorned, and any similar one (My.).
ಕೋಲು kōra. = ಕೋಲೆ. See ಬಲುಕೋಲಿದಾದೆ.
ಕೋಲಡಿ kōraḍi. = ಕೋಲಿದೆ, etc. (Bh. 3, 12, 56).
ಕೋಲೆಡೆ kōraḍē. = ಕೋಲಿಡಾ. A whip (Si. 344).
ಕೋಲಾ kōri. (= ಕೋಲ 2). A small (generally old) piece of cotton cloth, a rag (My.); a worn out blanket (S. Mhr.). — ಕೋಲಾಯಂಗ. -ಅಂಗ. A jacket made of a blanket, as worn by the Ūggas (S. Mhr.). — ಕೋಲಾಸಿಟ್ಟ. A Liṅgāya tradesman who walks about with a bagful of articles and a kōri on his shoulder (S. Mhr.; such a man may become a rich merchant and retain his name). — ಕೋಲಾಹಣ್ಣು. A ripe mulberry (that is somewhat hairy, S. Mhr.). — ಕೋಲಾಹುದು. A caterpillar (hairy like a blanket, S. Mhr.).
ಕೋಲಾಕೆ kōrikē. Wishing, desiring (My.; ದೋಹದ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಕಡೆ, ತೃಪ್ತ, ಕಾಮ, etc., ಅಶಿ ಪದುಮಕಿ Si. 70). ಕೋಲಾಕೆಯುಳ್ಳವನು (ಕಾಮುಕ, ಕಾಮನ, etc. 359).

ಕೋಲು kōru. (ಕೋರು). 1. To purpose, to think, to wish, to desire (T., M.; Tē. ಕೋರು; Tu. ಕೋರ; cf. ಕುಡ 1). ಅವಧ್ಯಬಗಿಯಂ ಕೋಲಿದೆ (Mr. 2).
ಕೋಲು kōru. 2. (fr. ಕೊಡ 1). (= ಕಡಲು). (A cut off portion); a part, a portion, a share, in cultivation, etc. (S. Mhr.; Bp. 46, 14; Tē. ಕೋರು; M. ಕೂಡು). See ಅರಗೋಡು, ನಾಡೋಡು, ಮುಕ್ಕೋಡು, ಮೂಗೋಡು.
ಕೋಲಿ ಕōrē. (fr. ಕೊಡ 1). = ಕೋಲೆ. Cutting; sharpness, pointedness (Tē. ಕೋಲೆ, ಗೋಲೆ). 2, a tusk (C.; Tē.); a long pointed tooth; a fang (My.; Tē.; M. ಕೋಡು, to tear the flesh by thorns; cutting, tearing; cf. ಗೂಡು, ಗೋಡು 1). ಸಾವಿರ ಕೋಲೆಗವಳು ಮಾನು (ಸಹಸ್ರದಂಷ್ಟು Si. 87). ಹಾವಿನ ಕೋಲೆ ದಾಡೆ (ಅಶ್ವ 463), See B. 4, 21. 22. 24; 5, 237. — ಕೋಲೆದಾಡೆ. A long pointed tooth (J. 27, 23). — ಕೋಲೆವಿವಾಸೆ. Pointed whiskers (S. Mhr.). — ಕೋಲೆರೂಮಾಲು. A turban with a point in front (My.). — ಕೋಲೆಹಲ್ಲು. = ಕೋಲೆ No. 2. (B. 4, 35. 816; My.).
ಕೋಲು kōru. A court (C.; B. 4, 146; My. also ಕೋರಲು).
ಕೋಲೆ kōl. 1. (Smd. 58). = ಕೊಲೆ 3, ಕೋಲು. A stick, a staff, a rod (ಪೊಣ, ಲಗುಡ, ರವು, ದಣ್ಣ, ಯುಟ್ಟಿ Hk.; ದಂಗೆ Kk. 74; ಬಡಿ, ದಂಗೆ, ಬಿಂಕೆ Smd. 31; ದಣ್ಣ 106; T., M.; cf. ಕಾಯ್ಕ; Sk. ಕೋಲ); a roasting spit; a staff as a measure of length (My.; see Mr. s. ದಣ್ಣ). 2, an arrow (ಕಣೆ, ಸರಳ, ಅಮ್ಮು Ūt. II, 47; ಕಣೆ, ಪುಣುಮ್ಬು, ಸರಳ, ಅಮ್ಮು Smd. 43. 106; Kk. 40; T., M.). ಕೋಲಂ (Smd. 84). ಕೇಲಂ ಮಾಡುವ ತಿಗುರಿಯ ಕೋಲನೆ ಪೂರ (84). ಪೂನೆ ಕೋಲ (162). ಕೋಲಗನ ಅನ್ನು ಅಯ್ದು ಪಾನ್ನರ (Rāṣ. 8, 124). ಉರು ಕೋಲ ಕಣ್ಣೆ ಮೊದಲಾದ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬಣ್ಣನೋಪಕರಣಗಳು (ಎತಂಸ Nr.). ಕಿಚ್ಚಂ ಪೂಸೆವ ಕೋಲ (ಅರಣಿ Mr. 260). ತೂಗುವ ಕೋಲ (ಸಮದಣ್ಣೆ 258). ಪುಸ್ತಕವಂ ಪೂತ್ತಿಪ್ಪ ಕೋಲ (ತನಕಿ 359). ಎರಡು ಕೋಲ ಆಗಿ ದಣ್ಣ ಮನಿಕ್ಕುಂ (325). See Abh. P. 13, 61; Bp. 18, 28. 29; Bh. 2, 13, 13; J. 4, 40; 7, 49; 12, 20. 22. 25. 39. 47; 28, 45; ಇಂಗೋಲ, ಎತ್ತುಂ, ಕಡೆ, ಕುಡು, etc., etc. — ಕೋಲೈ. -ಕಡೆ. To rain arrows (J. 22, 11; 27, 38). — ಕೋಲೈಕ್ಕ. -ಕೋಲ. To get an arrow (J. 10, 24). — ಕೋಲೈದಿ. -ತುಡಿ. The point of an arrow (J. 13, 42. 48). — ಕೋಲೈಸ. (= ಕೊಟ್ಟು). Meat roasted on the spit (ಸುಣ್ಣೆ ಗೆ, ಸುಡುಡಾದು Ss.). — ಕೋಲೈದಿಸು. -ತೂದಿಸು. To fix an arrow (J. 7, 41). — ಕೋಲೈದಿ. A shower of arrows (J. 12, 36).
ಕೋಲೆ kōl. 2. ಕೋಲು. = ಕೊಲೆ. Length, largeness, hugeness (My.; M.; Tē. ಕೋಲು, ಕೋಲೆ, ಕೋಲಿನಿ). ಕೋಲಾದದು (ದೀರ್ಘ, ಅಯುತ, ಉದ್ದವಾದದು, ನೀಳವಾದದು Si. 872; My.). — ಕೋಲ ಬಲೆ. = ಕೂಲ ಬಲೆ (My.). — ಕೋಲು ಬಲೆ. = ಕೋಲ ಬಲೆ (My.). — ಕೋಲೈಲೆ. -ಬಲೆ. = ಕೋಲ ಬಲೆ, etc. (Sā. 3, 24).
ಕೋಲೆ kōl. 3. = ಕಲೆ 3, etc. A raft, a float (T.; Tē., Sk. ಕೋಲ). See ಹಡಗೋಲೆ.
ಕೋಲೆ ಕōla. Ornament, decoration; form, figure, chiefly of masks, dresses, etc., (used also in devil-dances). (My.; M., T., Tu.; Tē.: dance, cf. ಕೋಪು? see ಕಣ್ಣೋಲ). ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೋಲ (Prv.). 2,

public procession, as on the birthday of children, as that of the bride and bridegroom, etc. (My.; T.).

ಕೋಲ ಕೊಲಾ. *A hog* (= ಕ್ರೋಡ). 2, *a raft, a float* (cf. ಕೋಲ 3). 3, = ಕುಂಬಲ, *the fruit of jujube* (ಬೋರೇ ಹಣ್ಣು G.). 4, a kind of weapon (cf. ಕೋಲ 1).

ಕೋಲಕ ಕೊಲಾಕಾ. = ಕಕ್ರೋಲಕ. *A kind of perfume* (ಗವಲಕ ಚೂರ G.). 2, *black pepper*.

ಕೋಲಜಿ ಕೊಲಜಿ. = ಕೊಲಜಿ, ಕೊಲಜಿ, etc. See ಅಡುಗೋಲಜಿ.

ಕೋಲದಲ ಕೊಲಾ-dala. *A kind of perfume* (= ನಬಿ).

ಕೋಲವು ಕೊಲಂಬಾಕಾ. *The body of a lute, the whole of it except the strings*.

ಕೋಲವ ಕೊಲಾವಾ. See ಕೋಲೆ.

ಕೋಲವಲ್ಲಿ ಕೊಲಾ-valli. *A plant with a pungent fruit resembling pepper, Pothos officinalis Roxb.*

ಕೋಲಾಡಿ ಕೊಲಾಡಿ. *Colar* (My.). ಕೋಲಾಡಿಟ್ಟು. *An inferior horse, a country pony* (My.).

ಕೋಲಾಹಲ ಕೊಲಾಹಲಾ. *A loud and confused sound or noise, as of men, animals, etc.* (ಗಜಬಹ Bhn. 43); *an uproar* (ಕಪಕಗಳು ಮುತ್ತಿ ಉಲವುದು Mr. 288). See Bp. 22, 14; 23, 2; ಕೋಲಾಹಲಕೆ; ಬೊಟ್ಟಿ; ರಾಯಕೋಲಾಹಲ.

ಕೋಲಿ ಕೊಲಿ. (fr. ಕಯಾ). *A stubble of jōla* (S. Mhr.; Tē. ಕೋಲಿ).

ಕೋಲಿ ಕೊಲಿ. *The jujube tree, Zizyphus jujuba Lam.*

ಕೋಲು ಕೊಲು. = ಕೋಲ 1, etc. *A stick, etc.* (ದಣ್ಣಿ Si. 416; ಪುಷ್ಪತ, ದಾಣ, etc. 289; C.; Tē. ಕೋಲಿ); *as a measure it is used for a gaja* (My.), and for the distance from the chin to the feet (S. Mhr.). ಕೋಲುಗರ (Bp. 61, 25). ಬ್ರತಿಗರ ಕೋಲು (ಅಪಾಧ); ಕಚ್ಚ ಹೊಸನ ಕೋಲು (ಅರಣಿ Hk.). ಕಬ್ಬುನದ ಕೋಲು (ಪರಿಫೆ Nr.). ಕುಟೀ ಕೋಲು (ಪ್ರಾಸ, ಕುನ್ತ Si. 291). ಕೋಲು ಉಡುತ್ತ (B. 3, 124). See Si. 250. 271. 281. 289. 290. 344. ಕೋಲು ಮುದಾಯ ದಾರದು, ದಾವ ಸಾಯ ದಾರದು (Prv.). — ಕೋಲ ಕಳ್ಳಿ. *A species of leafless milk-hedge* (My.). — ಕೋಲ ಪೊನ್ನೆ. (ಪುತ್ತಿಪರ್ಣ, ಪುಧಕ್ಕರ್ಣ, ಚಿತ್ತಿಪರ್ಣ, ಅಂಫುವಲ್ಲಿಕೆ, ನರಿಪೊನ್ನೆ Si. 144). — ಕೋಲರಗು. — ಅರಗು. *A stick of sealing wax* (My.). — ಕೋಲಬು. — ಅಬು. *A common weed, Alysicarpus rugosus D. C. (Z.)*. — ಕೋಲ ಸಮ್ಪಿಗೆ. (ಹೇಮಪುಷ್ಪಕ G.). — ಕೋಲಾಟ. — ಅಟ. *A play, especially of children, at which they make alternate motions and strike mutually small sticks in each other's hands* (C.; Tu., Tē.). See ಜೆಡೆ. 2, *a kind of military exercise* (Bh. 1, 7, 50). — ಕೋಲಾಮ. *To play at the above game* (C.). — ಕೋಲು ಕುದುರೆ. *A stick on which boys ride* (C.). 2, *a crutch* (C.; B. 3, 124). — ಕೋಲುಗಳ್ಳಿ. = ಕೋಲ ಕಳ್ಳಿ. (My.). — ಕೋಲುಡಕೆ. — ತಕೆ. *To lay hold of an arrow*. ಬಿರ್ ಕೋಲುಡಕೆನ ಸತಹೋಗಿ (Rāgho. 17, 70). — ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಮಾಘ, ಕುನ್ತ Si. 139; C.). — ಕೋಲುಮಿ. — ಒಡಿ. *To seize a stick* (Bp. 20, 13; 26, 12) or an arrow.

ಕೋಲುಕಾಡಿ ಕೊಲು-ಕಾಡಿ. *A peon* (C.; Tē.; M. ಕೋಲಾಡಿ).

ಕೋಲಿ ಕೊಲೆ. *Long pepper, Piper longum Lin.* ಕೋಲಿ ಕೋಲವಂ ದರುಣಮನೆ ಬೈಸಿ (Mr. 119 in two MSS., o. r. in two MSS. ಕೋಲಕಂ, one MS. ಬೈನೆ, another MS. ಬಯಸಿ).

ಕೋಲವ ಕೊಲಾ. 1. *A potter*. ದಾವ್ವರ್ ಎನ್ನುಂ ಕೋಲವ ಎನ್ನುಂ ಕುಮ್ಮದಿ (Śmd. II, o. r. ಕುಮ್ಮದಿ; ದಾವ್ವರ್ ಎನೆ ಕೋಲವ ಎನೆ ಕುಮ್ಮದಿ Kk. 91, o. r. ದಾವ್ವರ್ ಎನೆ ಕೋಲವ ಕುಮ್ಮದಿ). (Cf. ಕುಮರ; T., M. ಕುತವ, a potter). ಕೋಲವ ಹಕ್ಕಂ (Abh. P. 14, after 174; 14, 183).

ಕೋಲವ ಕೊಲಾ. 2. *A Kurumba* (see a. ಕೋಲವ 1).

ಕೋಲವ ಕೊಲಾ. (Śmd. 25). Tbh. of ಕೊಲವ (Śmd. 356. 360; Kk. 65; ಕಚ್ಚೆ Śm. 86; Abh. P. 3, 19; T. ಕೋಲವ, ಕೋಲವಾ; M. ಕೋಲವಾ, ಕೋಲಾ; Tē. ಗೋಲಾ).

ಕೋಲವರಿ ಕೊಲಾರಿ. = ಕವ್ವರಿ, etc. (ಸವ್ವ ಮ, ದಾವರಿಸುದು Ct. I, 20).

ಕೋಲವರಿ ಕೊಲಾ. = ಕೋಲವರಿ, ಕೋಲವರಿ, ಕೋಲಿ 1. (ನಯ್ದಿರಾ Śm. 26).

ಕೋಲವ ಕೊಲಾ. Tbh. of ಕೋಲವ (Ct. II, 37).

ಕೋಲಿ ಕೊಲಿ. = ಕೊಲಿ, etc. *A tube, a flute* (Tē. ಕೋಲಿ, ಕ್ರೋಲಿ, ಗ್ರೋಲಿ). See ಪಿಕ್ಕಂ. 2, a gun, a matchlock (C.). ಕೋಲಿ ನೋಡಿ ಹೆದರುವನ ಫರಂಗಿ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟನೆ? (Prv.).

ಕೋಲಿದ ಕೊಲಿದಾ. *Skilled, experienced, learned, wise* (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223). See Ct. II, 3; Śm. 1; ವಾಕ್. Feminine ಕೋಲಿದ (J. 31, 7).

ಕೋಲಿದತ್ವ ಕೊಲಿದತ್ವಾ. *The state of being skilled, etc.* (Bp. 10, 54; 42, 17).

ಕೋಲಿದಾರ ಕೊಲಿದಾರಾ. *The tree Bauhinia variegata Lin.*

ಕೋಲವಾರ ಕೊಲಾರ. N. of a place. — ಕೋಲಾರ ಬಸದಿ. (Bp. 50, 80). — ಕೋಲಾರ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. (Bp. 50, 76).

ಕೋಲವ ಕೊಲೆ. 1. *Dyspepsy, purging disease of children*. ನಿನಗೇನ್ ಅಜೀರ್ಣದ ಕೋಲವಯೋ? (Bp. 15, 20). 2, *a lengthy boil rising on the head of children* (My.).

ಕೋಲವ ಕೊಲೆ. 2. *The climbing plant Bryonia grandis with beautiful red fruit* (M.; T. ಕೋಲಿ; Tē. ಕ್ರೋಲಿ, ಗೋಲಿ, Gadelupa indica Lam.; R.).

ಕೋಲವ ಕೊಲೆ. 3. *A crucible* (ತೈಲಸಾವರ್ತನ, ಮೂಸ Nr.; My.; T. ಕುಕ್ಕಿ, M. ಕುವೆ; see ಕುವ್ವಡಿಗಿ?).

ಕೋಲೆ ಕೊಲೆ. *A kind of condensed milk* (My.; H. ಬೋಲಾ).

ಕೋಲ ಕೊಲಾ. = ಕೋಲ. *A case; a sheath, a scabbard* (ತಪ್ಪು ಧಾನ, ಕೆಯ್ದು ಎನೊಡೆ Nn. 52; ಬದಿ Mr. 518; Śm. 116). 2, *a pod, a seed-vessel*. 3, *a storehouse, a treasury; a treasure, a store, provisions* (ಗೃಹ, ಮನೆ 52; ಭಂಡಾರ 52; 518). 4, *the pericarp of a lotus* (ಕರ್ಣಿಕೆ 52). 5, *a bud* (ಕುಟ್ಟು; ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗ 52; ಮುಗುಳ 518). 6, *gold or silver, wrought or unwrought*. 7, *a testicle or the scrotum*. 8, *the vulva, the womb*. 9, *the penis*. 10, *an egg*. 11, *a country* (ದೇಶ 52; 518). 12, *a kind of poetical expression* (Kāv. V, 961; ವಚನ, ನುಡಿ 52). 13, *an ordeal* (of which ten kinds are enumerated), e. g. *an ordeal at which either the plaintiff, or the defendant, is obliged to sip two handfulls of water, previously consecrated by the bathing of an idol* (ದಿಕ್ಕು 52; see ಕ್ರೋಲಿ No. 3). 14, *killing* (ಕೊಲೆ 52). 15, *a vocabulary, a dictionary*. See ಅಮರ. 16, *a term for the three sheaths or succession of cases which make up the various frames of the body enveloping the soul* (viz. annamayakōśa, vijñāna-, ānanda-).

ಕೋಶಗ್ರಂಥ *kōśa-grīha*. A room in which valuable things are kept or contained; a treasury. (Kāvy. I, 1a, 4; My.).

ಕೋಶಫಲ *kōśa-phala*. A kind of perfume.

ಕೋಶಾಕರಿ *kōśātaki*. A species of cucumber or gourd, *Trichosanthes dioeca* Roxb. 2, the plant *Luffa acutangula* Sering. and *Luffa petandra* Roxb. (= ಫೋಷ). See ಪಾಲೆ.

ಕೋಶಿ *kōśi*. A coat, cover, pod.

ಕೋಶಿಕೆ *kōśikē*. A sort of drinking vessel.

ಕೋಷ *kōśha*. = ಕೋಶ.

ಕೋಷ್ಠ *kōśṭha*. = ಕೊಟ್ಟಿ. 1. The intestines, viscera (ಉದಾಹರಣೆ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಒಳಗು Nn. 126). 2, an apartment. 3, a granary. 4, a kind of tree (ವೃಕ್ಷ, ಮರದ ಛೇದ 126). 5, = ಕುಷ್ಠ, *Costus speciosus* Sm. (ನೀರಣ Mr. 143; T.; Mhr.). 6, = ಕುಷ್ಠ, leprosy (My. as ಕೋಷ್ಠ). 7, a square, as in tables of calculation (My.; Mhr.).

ಕೋಷ್ಠಕ *kōśṭhaka*. = (ಕೊಟ್ಟಿಗ), ಕೋಷ್ಠ Nos. 2 & 3. See ಧಾನ್ಯ. 3, a surrounding wall.

ಕೋಷ್ಠಾಗಾರ *kōśṭha-āgāra*. = ಕೊಟಾರ, ಕೊಟ್ಟಾರ. A store-room; a treasury. (Śmd. 383).

ಕೋಷ್ಣ *kōśhṇa*. Moderately warm, tepid.

ಕೋಸಕೆ *kōśakē*. = ಕೋಸಕೆ, ಕೋಸರ, ಕೋಸರ, ಕೋಸರ. A wrong form for ಕೊಸಗ, etc.: for, on account of (R.; Tē. ಕೋಸ, ಕೋಸರ)./

ಕೋಸಗಿ *kōśagē*. = ಕೋಸಕೆ. (R.).

ಕೋಸಮ್ಬರಿ *kōśambari*. = ಕೋಸಮ್ಬರಿ, etc. (C.; ಪ್ರಣೀತ, ವರದಿ G.).

ಕೋಸರ *kōśara*. = ಕೋಸಕೆ. (R.).

ಕೋಸಲ *kōśala*. ಕೋಸಲ. N. of a country, the warrior-tribe inhabiting it, and its king. (Rām. 1, 3, 17; 4, 8, 1).

ಕೋಸು *kōśu*. 1. To cause to string upon a thread (ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಶ Śmd. Dh.; see ಕೋ 3).

ಕೋಸು *kōśu*. 2. (fr. ಕುಡಿಮೆ) = ಕೋಚು. The state of being crooked or curved, deviation from squareness, as that of torn cloth, of a wall, of a place, of a road, etc. (C.; Tē. ಕೊಸಾ, ಕೊಸುಗಾ, ಕೊಸು, ಕೊಸುಗಾ, ಕೋಸು, ಕೋಸ; cf. ಕುಸಿ 4, ಕೋರೆ; see 1. ಕೋಟ 1, ಕೋಡು 1).

ಕೋಸು *kōśu*. 1. Cabbage (My.; Tē.; H.).

ಕೋಸು *kōśu*. 2. Tbh. of ಕೋಶ. A measure of distance: 3 miles (My.; H.); 4 miles (My., as ಸುರಾಸೀ ಕೋಸು).

ಕೋಸುಮರಿ *kōśumari*. = ಕೋಸುಮ್ಬರಿ, etc. (My.).

ಕೋಸುಮ್ಬರಿ *kōśumbari*. = ಕುಸುಮ್ಬರಿ, etc. (C.).

ಕೋಸುಕರ *kōśakara*. = ಕೋಸಕೆ. (R.).

ಕೋಡಳಿ *kōḥaḷi*. = ಕೋಡರ್. (Bp. 18, 39).

ಕೋಡಳಿ ಕೊಹಳೆ. A case, an envelop (Bh. 8, 13, 69; Mhr. ಮೋಳ).

ಕೋಡು *kōḥu*. (fr. ಕೋ 3). A continuous line (Rām. 6, 11, 1).

ಕೋಡ್ *kōḷ*. = (ಕೋಡ್ 2, etc., ಕೋಡ್ 2), ಕೋಡು. Seizure: pillage, plunder (My. as ಕೋಡು); prey; havoc (Abh. P. 14, 97; T.); — calumny, false imputation

(My. as ಕೋಡು; T.). — ಕೋಡೋಡನೆ. -ಬಡನೆ. Pillage, plunder, spoil (J. 16, 46). — ಕೋಡೋರ್. -ಕೋರ್. To plunder (J. 12, 5). — ಕೋಡ್ಪಡಿ. -ಮಡಿ. To take by open force (J. 4, 66).

ಕೋಳ ಕೊಲೆ. Stocks for criminals (C.; T. ಕುಟ್ಟಿ, ತೊಡು; Tē. ಕೊಯ್ಕಿ, in the compounds ಕೊಯ್ಕಿಮೋಡು, ಮೋಡ್ ಕೊಯ್ಕಿ, see ಕುಯ್ಕಿ; Mhr. ಮೋಡಾ). ಉಮ್ಮುವದಕ್ಕೆ ಉಡುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ ಕರೆ! ಕೋಳಕ್ಕೆ ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ (or ಹೆಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ) ಹಾವನ ಕರೆ! (Prv.). ಅವನ ಕೆಯ್ or ಕಾಲು ಕೋಳಕ್ಕೆ ಹಾಕು or ಹೆಟ್ಟು (C.); ಅವನ ಕೆಯ್ ಕೋಳ ಹಾಕು (My.). ಕಾಲ ಸಂಕಲಿಯಿರಲು ಕೊರಳಿಗೆ ಕೋಳವನ್ನು ಬಲುಹಾಗಿ ತೊಡಿಸುವ ಮೊಲು (Abhā. 1, 35). ಕೋಳಕೆ ಕಾಲ ಸೇರಿಸಿ (2, 71).

ಕೋಳಾದಳೆ *kōḷāḥaḷikē*. = ಕೋಲಾಡಲು. (Rām. 3, 6, 12).

ಕೋಳಾದಳನ್ನು *kōḷāḥaḷisu*. To emit a loud sound; to emit the loud sound of (Bh. 6, 3, 1; 7, 10, 28).

ಕೋಳಿ ಕೊಲ್ಲಿ. — ಕೋಳಕುಟುಮಬಳ್ಳಿ. = ಕೊಲುಕುಟಕನ ಗಿಡ. A beautiful scendent plant with red and yellow flowers, *Gloriosa superba* L. (St. & Pl.). — ಕೋಳಕುಟುಮ್ಬು. N. of a plant (ಅಸುರೆ, ಪಾಲ್ಕಂಟ Mr. 182, one MS. ಕೋಳಿ).

ಕೋಳು ಕೊಲು. = ಕೋಳಿ. (My.). — ಕೋಳುಮೋಗು. -ಮೋಗು. To become a prey (Rām. in W. v. 449). — ಕೋಳೂರು. -ಲೂರು. N. of a village (S. Mhr.). ಕೋಳೂರ ಕೊಡಗೂರು. (Bp. 14 sum.).

ಕೋಳಿ ಕೊಲೆ. 1. = ಕೋವರ್, etc. (ಕನ್ನೆಯ್ದಲೆ St. & Pl.).

ಕೋಳಿ ಕೊಲೆ. 2. (Tbh. of ಕೋಣ). The outer angle of the eye (My.; T.).

ಕೋಲಿ ಕೊಲಿ. (Śmd. 28). = ಕೋಡು 5. A horn, etc. ಕೋಡ್ಕೆ (140). ಕೋಡ್ಕೆ (124). ಕೋಡ್ಕೆ (142. 166). ಕೋಡ್ಕೆ (sic 291, see 8. ನಿಕಾರ). — ಕೋಡ್ಕೆಟ್ಟು. = ಕೋಡು ಕುಟ್ಟು. (Śmd. 28. 217). To strike or gore with the horn or with the tusk (Cpr. 5, 59; Rām. 5, after 55). ಕಾದ್ಕೆಟ್ಟು ತಗುಳಿ, ತಮ್ಮಿಕ್ಕ ಕೋಡ್ಕೆಟ್ಟು ಕಾದ್ಕೆಟ್ಟು ಮಸಗಿದ ಮೋರ್ ಒಡ್ಡಿದು (o. r. ಅದಮದು) ಕುರುಸ್ಸು (Śmd. 80).

ಕೋಲಿ ಕೊಲಿ. (Śmd. 27). A cock; a hen; a fowl in general (ದತ್ತ Mr. 482; ಕೃಷ್ಣವಾಕು, ತಾಮ್ರಹೂಡ, ಕುಕ್ಕುಟ, ಹರಣಾಯುಧ Hā.; Mr. 171; Si. 172; J. 26, 24; C.; T., M.; Tē. ಕೋಡಿ; Tu. ಕೋರಿ). It is supposed to be a Tbh. of ಕುಕ್ಕುಟ (Śmd. 30. 355. 361. 364). ಕುಕ್ಕುಟ ಕೋ ಎನ್ನು, ಕೋಡಿ ಕೂಗಿದುವಾಗ (19. 68). ಚಿತ್ತಾರದ ಬಿಕ್ಕೇ ಕೋಡಿ (ಮಯೂರ, ಬರ್ಬ, etc., ನವಿಲು Si. 177). ಕೋಡಿದಿಗೆ (or ಕೋಡಿಯನ್ನು) ಕೇಳಿ, ಮನುಷ್ಯ ಅರಿಯುತ್ತಾರೋ? — ಕೋಡಿ ನುಂಗಿದ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ. — ಕೋಡೀ ಕಾಲಿಗೆ ಗಿಡ್ಡೇ ಕಟ್ಟಿದರೆ ತಿವ್ವೇ ಕೆರೆಯದೆ ಇರುವದೋ? — ಹಾಗದ ಕೋಡಿ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ನು (Prva.). See ಅಡವಿಯ, ನೀರು, ನೀರುಗೋಡಿ, etc. — ಕೋಡಿ ಕಟ್ಟು. To set oaks a fighting (My.). — ಕೋಡಿಕೋಡು. Calicut (My.; M.). — ಕೋಡಿದಿಗೆ. A fowl's feather, a quill (C.). — ಕೋಡಿದಿಗಾರ. -ಕಾರ. A cock-fight (J. 6, 39). — ಕೋಡಿದಿಗೂಡು. A hen's nest, or a hen-coop (C.; B. 3, 20). — ಕೋಡಿದುಟ್ಟು. A cock's or hen's comb (C.). — ಕೋಡಿದತ್ತಿ. A fowl's egg (C.; B. 4, 173). — ಕೋಡಿದಪ್ಪು. A cock-fight (Si. 349. 418). — ಕೋಡಿದಲಿಗೆ. (Si. 277). — ಕೋಡಿದುಕುಂಟ. A cock (ಪದಾಯುಧ Nn. 121; C.).

ಕೋಲಿ ಕೊಲೆ. Thick phlegm, phlegm (My.; T. ಕೋಡ್ಕೆ; see ಕೋಡ್ 1).

ಕೌ kau. This initial syllable of Kannada or

some Tadbhava terms is *not original*; occasionally, however, it may be used to represent, in writ, the syllables ಕವ or ಕವು, e. g. ಕಾಂಗು = ಕವಂಗು, ಕಾಂಕುದ = ಕವಂಕುದ, ಕಾಣ್ಡ = ಕವಣ್ಡ (Śmd. 189), ಕಾರು = ಕವರು. For Kannada and a few Tadbhava words beginning with ಕೌ in print or writ see s. ಕವ- and ಕವು-; and for ಕಾವೇರಿ see ಕವರೆ.

ಕೌಕುಟಿಕ kaukuṭika. (fr. ಕುಕುಟ). A poulterer. 2, a kind of mendicant who walks with his eyes fixed on the ground for fear of treading upon insects, etc. 3, a hypocrite.

ಕೌಕ್ಷೇಯ kaukshēya. (fr. ಕುಕ್ಷು). Abdominal, ventral; being in the belly or in a sheath. (Bp. 59, 39).

ಕೌಕ್ಷೇಯಕ kaukshēyaka. A sword.

ಕೌಂಗು kaungu. = ಕವಂಗು, q. v.

ಕೌಟ kauṭa. (fr. ಕುಟ). Relating to a house; living in one's own house, independent.

ಕೌಟತಕ್ಷ kauṭa-takṣa. A carpenter who works at home on his own account, an independent one.

ಕೌಟವಿ kauṭavi. (fr. ಕೋಟವಿ). A naked woman.

ಕೌಟಿಕ kauṭika. (fr. ಕೂಟ). = ಕೌಳಿಕ. One whose business is to catch animals in traps, etc. 2, one who kills animals and sells their flesh for his own subsistence. 3, fraudulent, dishonest.

ಕೌಟಿಲ್ಯ kauṭilya. (fr. ಕುಟಿಲ). Crookedness, curvature, curliness; falsehood, deceit, etc. See ಕೋಕು, ಬಂಕು, ಬದಸು.

ಕೌಟಿಲ್ಯತೆ kauṭilyatē. = ಕೌಟಿಲ್ಯ. (ಕಸು Ūt. I, 13, o. r. ಕುಡು).

ಕೌಟಕ kauṭapa. (fr. ಕುಟಪ). Feeding on corpses: a rākṣhaśa or goblin.

ಕೌಂಡ kaunda. = ಕೌಂಡ. (Āpr. 1, 33).

ಕೌಂಡನ್ಯ kaundanya. N. of a sage (ಕುಂಡಿಬ Mr. 257; see s. ಕುಂಡಿಬ); N. of a grammarian (in a Čh. MS. v. 29).

ಕೌಂಡಿಕ kauṇḍika. (= a ಕೌಂಡಿಕ of ಕುಂಡ). — ಕೌಂಡಿಕಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (Čh. v. 8. 9).

ಕೌಂಡನ್ಯ kaundinya. = ಕೌಂಡನ್ಯ. (Čh. v. 7; J. 10, 25; 33, 39).

ಕೌತುಕ kautuka. (fr. ಕುತುಕ). Desire for. 2, eagerness, impetuosity. 3, curiosity. 4, any singular or surprising object, a wonder; surprise, wonder, astonishment (ಬಿಸ ವನ್ಡ Śmd. II; Kk. 83; Śm. 50; ಬಿಕ್ಕಸವಟ್ಟುದು Ūt. I, 50). 5, joy, pleasure; festivity, sport, gaiety, a festival. See B. 4, 219; 5, 205. 206. — ಕೌತುಕವನ್ಡ. — ಅ-ತಾ. To be astonished, etc. (Grj. 4, after 48; Rāv. 5, 124). — ಕೌತುಕಮ್ಪು. — ಅ-ವದು. = ಕೌತುಕವನ್ಡ. (Rāv. 5, after 24).

ಕೌತುಕಜನಕ kautuka-janaka. Creating pleasure (Āpr. 1, 58).

ಕೌತುಹಲ kautūhala. (fr. ಕುತುಹಲ). Desire for; eagerness, vehemence; curiosity; a curiosity, a surprising object, etc. = ಕೌತುಕ.

ಕೌದ್ರವೀಣ kaudravīṇa. (fr. ಕೋದ್ರವ). A field sown with kōdrava.

ಕೌಧರ್ಮ kaudharma. = ಕವಧರ್ಮ. (fr. a ಕುಧರ್ಮ). Bad practice, etc.

ಕೌನ್ತಿ kaunti. A sort of perfume.

ಕೌನ್ತಿಕ kauntika. (fr. ಕುನ್ತ). A warrior armed with a spear.

ಕೌನ್ತೇಯ kauntēya. (fr. ಕುನ್ತಿ). N. of Sahadēva (Mr. 264), Yudhisṭhira, Bhīma, and Arjuna (Śāv. 4, after 99; J. 8, 36). See Śmd. 288.

ಕೌನ್ಡ kaunda. (fr. ಕುನ್ಡ). = ಕೌಂಡ. Relating to jasmine.

ಕೌಪ kaupa. = ಕೌಪ. (S. Mhr.; Bp. 16, 22).

ಕೌಪೀನ kaupina. = ಕೋವಣ, ಕೌಪ, ಕೌಪ. A privy part (ಗುಪ್ತ Nn. 134; Mr. 486); the pudenda. 2, a small piece of cloth worn over the privities (ಕಟ್ಟುವ ಕಡ್ಡು Mr. 256; ಜತ್ತರ Śs.). 3, a wrong or improper act, an act different from prescribed rules (ಛಿನ್ದಕಾರ್ಯ 134; Mr. 486); lowness, vileness (ಅಧಮ 134).

ಕೌಪು kaupu. = ಕೌಪ, ಕೌಪೀನ No. 2. (ಕಪ್ಪ Nn. 117; Bp. 12, 22; 16, 22; 27, 44).

ಕೌಬೇರ kaubēra. = ಕಾವೇರ. (ಸೋಮ, ಕುಬೇರ Nn. 25).

ಕೌಬೇರಿ kaubēri. = ಕಾವೇರಿ. (ಉತ್ತರ, etc., ಬದಗರ್ Mr. 58).

ಕೌಮಾರ kaumāra. (fr. ಕುಮಾರ). Juvenile. 2, childhood. (My.).

ಕೌಮಾರಿ kaumāri. One of the divine mātṛis or personified energies of the gods, the śakti of Kārttikēya. See ಮಾತೃ and ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ.

ಕೌಮುದ kaumudi. (fr. ಕುಮುದ). Moonlight (ಬೆಳುದಿಂಗಳು Nn. 60).

ಕೌಮೋದಕ kaumōdaki. The mace of Kṛishṇa or Viṣṇu.

ಕೌರವ kaurava. A descendant of Kuru (ಕುರುಜಾತ Mr. 263), especially a son of Dhṛitarāṣṭra; belonging to the Kurus. See Śmd. 91. 267. 288; J. 2, 3. 21; Prv. a. ಪಕ್ಷ.

ಕೌರವಾರಿ kaurava-ari. An enemy or the enemy of the Kauravas; Bhīma. (Śmd. 200).

ಕೌರವ್ಯ kauravya. = ಕೌರವ. (J. 2, 31).

ಕೌರ್ಮ kaurma. (fr. ಕೂರ್ಮ). Relating to a tortoise; relating to the avatāra of Viṣṇu as a tortoise. ಕೌರ್ಮಪುರಾಣ (Bp. 43, 76).

ಕೌಲಟೀನೇಯ kaulatīṇēya. (fr. ಕುಲಟಿ). A bastard; the son of a female beggar.

ಕೌಲಟೀಯ kaulatīya. The son of a female beggar.

ಕೌಲಟೀರ kaulatīra. A bastard, the son of a disloyal wife.

ಕೌಲಿಕ kaulika. (ಕೌಳಿಕ). (fr. ಕುಲ). Belonging to a family or race; ancestral. 2, an impostor, a heretic. 3, = ಕೌಲಿಕ ನ, rumour, report (ನಾಡು 2 Mr. 86, one MS. ಜಾಣ್ಡು 2).

ಕೌಲೀನ kaulina. Belonging to a noble family; high birth (ತುದ್ಧಾನಯ, ಸತ್ಯುಲಿನ Nn. 76). 2, rumour, report; a good report (ಕಾಂಡನವಾದ, ಸುಖವಾದ 76; one MS. ಕಾಂಡನ = ದ್ರವ್ಯ; ವಾದ = ಲೋಕವಾದ). 3, a sick person (ರೋಗಿ, ರೋಗಿ ಸ್ಥ 76). 4, black (ಕರಿದು, ಕಪ್ಪು 76, one MS. ಕಪ್ಪುಲ). 5, combat of animals, of birds, snakes, etc.; contention of, as a species of gambling; cock-fighting, etc. (ಮೃಗ 76; ಸತು 76).

ಕೌಲು kaulu. = ಕಬಲ 2, ಕವಲು. Agreement (My.; H.); writing of assurance or engagement as granted by government to the cultivator of the soil (Mhr., H. ಕೌಲ). 2, safeguard to pass, as granted to an enemy (C.; Mhr., H.). 3, stipulated tribute (My.). — ಕೌಲುಕಾರ. An agreement (C.).

ಕೌಲೇಯ kaulēya. Sprung from a noble family; (domestic); a dog (V. 11, 63).

ಕೌಲೇಯಕ kaulēyaka. Domestic; a dog.

ಕೌವೇರ kavēra. (fr. ಕುವೇರ). = ಕೌಬೇರ, q. v. Relating to or coming from Kuvēra. 2, the plant Costus speciosus.

ಕೌವೇರಿ kavēri. = ಕೌಬೇರಿ. The region of Kuvēra, the north.

ಕೌಶಲ kauśala. (fr. ಕೌಶಲ). Well-being, happiness, good fortune (ತಾರದಿ, ಕೌಶಲ Nn. 28; ತಮ್ಮ, ಕೌಶಲ 64). See Śmd. 301. 2, skilfulness, cleverness. — ಕೌಶಲದೋಷಿ. — ತೋಷಿ. To evince skilfulness (Śāv. 4, 75).

ಕೌಶಲ್ಯ kauśalya. = ಕೌಶಲ. (ಕೌಶಲ Ūt. II, 115; Śmd. 301 Cm.).

ಕೌಶಿಕ kauśika. (fr. ಕೌಶಿಕ). Indra (ಇಂದ್ರ Nn. 10; Mr. 511). 2, N. of the fishi Viśvāmītra (ಮುನಿ 10; ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ Mr. 257; ಮುನಿ 511; J. 18, 2. 9). 3, a snake-catcher; an ichneumon (ಸರ್ಪೋಪಹರಣಿ 10). 4, an owl (ಘೋಷ 10; ಗೂಗೆ 511). 5, bdellium (ಗುಗ್ಗುಲ 10; 511; see ಗುಗ್ಗುಲ). 6, a marvel (ಅದ್ಭುತ 10). 7, a snake's face or mouth (ಅಹಮುಖ, ಪಾನನ ಮುಖ 10).

ಕೌಶಿಕೆ kauśikē. The state of being versed in kōśas or dictionaries (Grj. 2, after 106). 2, a water-pot, a drinking vessel (ಕಳಸಿಗೆ, ಮಲ್ಲಿಕೆ Mr. 210).

ಕೌಶೀಯ kauśēya. (fr. ಕೌಶೀಶ). Being in or coming from a sheath or case; silken; silk-cloth. See ವವುಧೀಯ.

ಕೌಸಲೆ kauśalē. = ಕೌಸಲ್ಯ. (J. 18, 9. 63; 19, 24; 20, 7).

ಕೌಸಲೀಯ kauśalēya. Rāma, the son of Kausalyā. (J. 21, 60).

ಕೌಸಲ್ಯ kauśalyē. (fr. ಕೌಶೀಶಲ). The wife of Daśaratha and mother of Rāma. (My.).

ಕೌಸೀದ್ಯ kauśīdya. (fr. ಕೌಸೀದ). Indolence, sloth.

ಕೌಸುಮ kauśuma. (fr. ಕೌಸುಮ). Relating to flowers; flowery, flowering.

ಕೌಸ್ಥಿಕ kauśpitika. (fr. ಕೌಸ್ಥಿಕ). A juggler, a cheat.

ಕೌಸ್ತುಭ kauśtubha. The jewel suspended on the breast of Viṣṇu or Kṛishṇa (ಕಂಕಣ, ವದಕ Nn. 45). See Ūt. v. 24.

ಕೌಸ್ತುಭಾಭರಣ kauśtubha-ābharana. Viṣṇu or Kṛishṇa (J. 2, 51).

ಕೌಸ್ತುಭೋದ್ಭಾಸ kauśtubha-udbhāsa. = ಕೌಸ್ತುಭಾಭರಣ. (J. 13, 26).

ಕೌಶಿಕೆ kauśika. (= ಕೌಶಿಕ, and) Tbh. of ಕೌಶಿಕ. A butcher (ಕೌಶಿಕ Hlā.; ವೈತಂಸಿಕ, ಕಟಿಕ Mr. 379). 2, deceit, imposture (Bh. 1, 8, 89; 2, 13, 13; Rām. in W. v. 449).

ಕೃಂ kṛm. = ಕುಂ, etc., e. g. ಪರದಿಕೃಂ, ಪೂದಿಕೃಂ, ರಂಜ ಕೃಂ (Śmd. 268). ಪಾಳಿಕೃಂ ಜಗವ್ವಿಮಂ ಕಮಲವೃಂ (268).

ಕೃ ಕ್ಕೆ. 1. = ಕೆ 1, etc., e. g. ಬನಕ್ಕೆ, ಪೊಲಕ್ಕೆ (Śmd. 139). ಕುಲ ಕೃಂ ಚಲಕೃಂ ಭೂತಲದೋಳ ಅರ್ಗಮ್ ಅಧಂ (138). ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕತನ ಅಧಂ. ಅ ಕಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕ ಕಟ್ಟಮ್ ಅಯ್ಯ (159).

ಕೃ ಕ್ಕೆ. 2. = ಕೆ 2, etc., e. g. ರಕ್ಷಕ್ಕೆ, ಪೂಜಕ್ಕೆ (Śmd. 270). ನರ ನಾಥನ ಅ ತವದಿಂ ಪೆರ್ಚಕ್ಕೆ ದೇಶಂಗಂ! (270).

ಕ್ರಿನ್ ktin. (3). An affix forming nouns.

ಕ್ಯಾ kyā. The vulgar pronunciation of initial ಕೆ (C.), e. g. ಕ್ಯಾಕರಿಸು, ಕ್ಯಾದಿಗೆ (G. 167), ಕ್ಯಾರೆ, etc.

ಕ್ಯಾಟೆ kyāṭa. = ಕ್ಯಾತ, etc. See ಓತಿ.

ಕ್ಯಾತ kyāṭa. = ಕೇತ, etc. See ಓತಿ, ತೋಡ್, ತೋಡ್.

ಕ್ರಕಚ krakaca. = ಕರಗಸ, ಗರಗಸ, ಗರಗಸು. A saw.

ಕ್ರಕಚಿ krakacē. N. of a plant (ಗರಗಚಿ Mr. 116); — the tree Pandanus odoratissimus (Bk.).

ಕ್ರಕಣ krakana. = ಕೃಕಣ, ಕೃಕರ (Nr.).

ಕ್ರಕರ krakara. (= ಕಕ್ಕರ). A sort of partridge, Perdix sylvestris (= ಕಕ್ಕರ). 2, the shrub Capparis aphylla Roxb. — ಕೃಕರವಕ್ಕ. — ಹಕ್ಕ. (ಕ್ರಕಣ, ಕೃಕರ Nr.).

ಕ್ರತಕ krataka. See ಎಲಹಾಲಿ.

ಕ್ರತು kratu. Sacrifice, offering. 2, one of the Prajāpatis. 3, one of the Viśvādēvas. 4, N. of a plant (ಗದುಗು Mr. 150, o. r. ಗದುಗ).

ಕ್ರತುಧ್ವಂಸಿ kratu-dhvamsi. The destroyer of (Daksha's) sacrifice: Śiva.

ಕ್ರತುಪುರುಷ kratu-purusha. Viṣṇu. (Bp. 54, 46).

ಕ್ರತುಭುಜೆ kratu-bhuj. ಕ್ರತುಭುಜ. One who eats the sacrifice: a deity. ಕ್ರತುಭುಜ (Bp. 2, 27).

ಕ್ರಥ kratha. N. of a race belonging to the Yādavas. (R.).

ಕ್ರಥನ krathana. Killing, slaughter.

ಕ್ರಂದನ krandana. Crying out, calling; challenging. 2, weeping, lamenting.

ಕ್ರಂದಿತ krandita. Cried out; wept; crying.

ಕ್ರಮ krama. = ಕರಮ, ಕವ 1. Going, proceeding, advancing, stepping; a step. 2, the foot (ಚರಣ, ಪಾದ, ಅಂಟು, ಪದ, ಕಾಲ Mr. 332). 3, regular course or progress, order, series; regular arrangement; regular succession. 4, method, manner. 5, a sacred precept or practice. See ಪಾಡು. — ಕ್ರಮದಪ್ಪ. — ತಪ್ಪ. Order to be missed or deviated from (B. 5, 234). — ಕ್ರಮವಿಧಿ. — ಹಿಡಿ. To seize or take the proper course or order. ಕ್ರಮವಿಧಿ ನುಡಿ (ಸಂಗತ್ಯ Mr. 461).

ಕ್ರಮಗಣನ krama-gaṇana. Reckoning or enumerating successively or in order. (Śmd. 261).

ಕ್ರಮಣ kramaṇa. = ಕ್ರಮ No. 1. See ಅತಿ-, ಅನು-, ಶಿಕ್ಷಾ-, etc.

ಕ್ರಮವಾಚಿ krama-vāci. A term expressing regular succession (Śm. 53).

ಕ್ರಮಸನ್ನಾಹ krama-sandhāna. Placing, holding, bringing or uniting together in regular order. See ಬದಿ ಕೊಳ್.

ಕ್ರಮಾಗತ krama-āgata. Arrived or descended regularly or lineally. (My.).

ಕ್ರಮಿಸು kramisu. To go, to walk, to step. See ಅತಿ-. 2, to go across, to cross (B. 4, 104; My.).

ಕ್ರಮುಕೆ kramuka. = ಕವುಗು, ಕೌಗು. The betel-nut tree, Areca faufel or catechu. 2, the mulberry tree, Morus indica (see Si. 131). 3, a red sort of the lōdhra tree.

ಕ್ರಮೇಣ kramēṇa. In regular course, by degrees, gradually, according to order. (B. 4, 172; My.).

ಕ್ರಮೇಣಕೆ kramēṇaka. = ಕ್ರಮೇಲಕ. (Mr. 184).

ಕ್ರಮೇಲಕ kramēlaka. The camel.

ಕ್ರಯ kraya. = ಕರಯ. Buying, purchase (ಕೊಳುತ Mr. 346). 2, price, value (C.). ಬಹಳ ಕ್ರಯವುಳ್ಳ ಧಾರೀ ಬಟ್ಟೆ (ಮಾಧನ Si. 222). — ಕ್ರಯ ಇಡು. To set a price on, to fix a price (B. 5, 208; My.). — ಕ್ರಯ ಕಟ್ಟು. To fix a price; to prize (B. 4, 173; My.). — ಕ್ರಯ ಕೊಡು. To give money for (B. 5, 75; My.). — ಕ್ರಯ ಬೀಡು. Price to be obtained or fetched (C.). ಅವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಬಹಳ ಬೀಡುವದು (B. 4, 193). ಸಲಿಕೆಗೆ ಯಾಕೆ ಕ್ರಯ ಬೀಡುತ್ತದೆ? (5, 79).

ಕ್ರಯವಕ್ರಯ kraya-vikraya. Buying and selling, trade, traffic (B. 5, 113; My.).

ಕ್ರಯವಕ್ರಯಕೆ kraya-vikrayika. A trader, a merchant.

ಕ್ರಯಪಾನನ kraya-sāna. A deed of sale (My.).

ಕ್ರಯಕೆ krayika. A purchaser, a buyer.

ಕ್ರಯ್ಯ krayya. Exhibited for sale, purchasable.

ಕ್ರವ್ಯ kravya. Raw flesh.

ಕ್ರವ್ಯಾದ್ *kravya-ad.* Consuming flesh or corpses: an evil spirit, a goblin, a *rākshasa*.

ಕ್ರವ್ಯಾದ್ *kravya-ada.* Carnivorous; a goblin, a *rākshasa*.

ಕ್ರಾಂತ *krānta.* Gone; going, stepping. See ಅಂತಿ, ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತ.

ಕ್ರಾಂತಿ *krānti.* Going, proceeding; a step; declination of a heavenly body; the sun's course on the globe, the ecliptic. (B. 5, 306; My.).

ಕ್ರಾಂತಿಚಕ್ರ *krānti-çakra.* = ಕ್ರಾಂತಿವೃತ್ತ. (My.).

ಕ್ರಾಂತಿವೃತ್ತ *krānti-vṛtta.* The ecliptic (B. 5, 309; My.).

ಕ್ರಾಮ *krāma.* Going, proceeding. See ಸಂ-.

ಕ್ರಾಯಕ *krāyaka.* A purchaser, a buyer.

ಕ್ರಾಲುಚೆಟ್ಟು *krālu-çēṭṭu.* The plant *Vernonia anthelmintica* (Tc.; ಅಮಲ್ಲು, etc., ವಾಹುಜಿಗಿ Si. 145).

ಕ್ರಿಮಿ *krimi.* = ಕೃಮಿ. A worm, an insect (ತೃಪ್ತ, ಹುಡು Nn. 121; ನೀಲಂಗು, etc. Mr. 396). 2, lac (ಕಾಶ್ಚ, ಅರಗು 121).

ಕ್ರಿಮಿಜ *krimi-ja.* = ಕೃಮಿಜ. Produced by worms: silk. ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಿಮಿಜ ರೋಮಂಗಳಿನ್ದ ನಯದ ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತದ ನಕ್ಕು (Mr. 341).

ಕ್ರಿಯಾಕಾರ *kriyā-kāra.* An agreement, a contract.

ಕ್ರಿಯಾಕಾರಕಸೋಪಕರಣ *kriyā-kāraka-gōpaka.* Hiding the agent: a kind of *çitra* in poetical composition (Kāvya. III, 2, B, 75 seq.).

ಕ್ರಿಯಾಖಂಡನ *kriyā-khaṇḍana.* Breaking, reducing to pieces (? ತಾರದ, ಖಂಡನಕ್ರಿಯೆಗರ್ Nn. 28, o. r. ತಾರದಿ).

ಕ್ರಿಯಾಂಗ *kriyā-anga.* In theatricals: proper outward appearance or disguise and accompanying songs (Mr. 78. 82; Bp. 25, 20).

ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ *kriyā-ātmaka.* Having the nature or notion of an action or of a verb; a word that possesses the nature or notion of an action or of a verb. See Śmd. 91. 92; Kāvya. V, 13.

ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕಾನ್ವಯ *kriyātmaka-avyaya.* A particle that partakes of the nature of a verb (Śmd. 389).

ಕ್ರಿಯಾದೀಪಕ *kriyā-dīpaka.* A kind of *dīpaka* (Kāvya. III, 3, B, 39 seq.).

ಕ್ರಿಯಾಪದ *kriyā-pada.* A verb (Śmd. 54. 61. 168. 261. 299; Kāvya. I, 3, 16. 17).

ಕ್ರಿಯಾಫಲ *kriyā-phala.* Result or consequence of acts. (My.).

ಕ್ರಿಯಾಮಾಲೆ *kriyā-mālē.* The conjugation of a verb and its table (My.).

ಕ್ರಿಯಾರ್ಥ *kriyā-artha.* The meaning of a verb; the infinitive with ಅರ್. See Śmd. 253. 254. 276. 277. 302; Kāvya. I, 5, 84. 85.

ಕ್ರಿಯಾಲಂಕಾರಹೀನ *kriyā-alāṅkāra-hīna.* Want of ornament in verbs or actions (Bp. 1, 18).

ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ *kriyā-lōpa.* Deficiency in or loss of any of the essential ceremonies of religion. (My.).

ಕ್ರಿಯಾವತ್ *kriyā-vat.* Active, industrious, strenuous; performing ceremonies and duties in the right manner. See ಒರವಸುಗ.

ಕ್ರಿಯಾವಂತ *kriyā-vanta.* Tbh. of ಕ್ರಿಯಾವತ್. An active man; a truthful man, a man of correct conduct (C.).

ಕ್ರಿಯಾವಾಚಕ *kriyā-vāçaka.* Expressing an action; a verbal noun. (Śmd. 89).

ಕ್ರಿಯಾವಿಭಕ್ತಿ *kriyā-vibhakti.* A termination or inflection of the persons of a tense. (Śmd. 61. 90).

ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣ *kriyā-viçēṣhaṇa.* That which defines an action more closely; an adverb. (Śmd. 174. 175).

ಕ್ರಿಯಾಶೂನ್ಯ *kriyā-śūnya.* Deprived of or without action (Śmd. 389).

ಕ್ರಿಯಾಸಮುಭಿಹಾರ *kriyā-samabhihāra.* Repetition of any act, doing anything repeatedly (Śmd. 230. 231. 270; Kāvya. I, 3, 89-97; I, 5, 41-44).

ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ *kriyā-samāsa.* A verbal compound (Śmd. 90. 199. 210).

ಕ್ರಿಯಾಸಿದ್ಧಿ *kriyā-siddhi.* Accomplishment of an act, success. (My.).

ಕ್ರಿಯಾಸ್ವಭಾವಾನ್ವಯ *kriyā-svabhāva-āṅkhyāna.* One of the three kinds of *jāti* in rhetoric (Kāvya. III, 3, B, 5-9).

ಕ್ರಿಯೆ *kriyē.* ಕ್ರಿಯಾ. Action, work, business; an act. 2, action, as the general idea expressed by any verb (Śmd. 33. 36. 88. 253. 276. 277). 3, time, tense (Śmd. 90. 260). 4, a verb; the verb of a sentence (Śmd. 6. 35. 115. 152. 172. 175. 199). 5, a noun of action (Śmd. 35, e. g. ಕೋರ). 6, a literary work. 7, bodily action, exercise of the limbs. 8, study. 9, medical treatment or practice. 10, a religious rite or ceremony; substantiating, by oath, etc. (Mhr., 8. Mhr.). 11, expiation, atonement. 12, a means, an expedient. 13, an instrument, an implement. 14, judicial investigation. 15, beginning, undertaking.

ಕ್ರಿಯೈಕ್ಯ *kriyē.* = ಕ್ರಿಯೆ. (ನೇಗದ್ Mr. 458).

ಕ್ರಿಸ್ಣ *krishṇa.* Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. (C.).

ಕ್ರಿಸ್ಣ *krishṇa.* Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. (My.).

ಕ್ರಿಸ್ಣಿ *krishṇi.* Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. N. (My.; B. 5, 127. 148).

ಕ್ರಿಸ್ತ *krista.* Christ (B. 5, 279; My.).

ಕ್ರಿಸ್ತಕ *krista-çaka.* The era of Christ (My.).

ಕ್ರಿಸ್ತಿ *kristi.* Christian (B. 5, 168. 278. 280).

ಕ್ರಿಸ್ತಿಯ *kristiya.* A Protestant Christian (My.). Feminine ಕ್ರಿಸ್ತಿಯಳು (My.).

ಕ್ರೀಡಾಕಾರ *krīḍa-kāra.* The cry of the bird called *hamsa* (Grj. 8, after 8; 10, 33).

ಕ್ರೀಡಾಕುಂಡ *krīḍa-kuṇḍi.* A pleasure-pond (ವಾಟಿ, ದೀರ್ಘಕೆ Nn.).

ಕ್ರೀಡಾಗೃಹ *krīḍa-griha.* A pleasure-house, a private apartment. (My.).

ಕ್ರೀಡಾರಥ *krīḍa-ratha.* A pleasure-van.

ಕ್ರೀಡಾವನ *krīḍa-vana.* A pleasure-garden, a park. (My.).

ಕ್ರೀಡಿಸು *krīḍisu.* To play, to sport, to frolic (J. 30, 10); to have sexual intercourse (My.; ರಮಿಸು G.).

ಕ್ರೀಡಿಸುವಿಕೆ *krīḍisuvikē.* Playing, sporting (ದೀನನ Si. 436).

ಕ್ರೀಡೆ *krīḍē.* ಕ್ರೀಡಾ. Play (ಕೇಳಿ Sm. 114); amorous sport, sexual intercourse (My.). See ರಮಿಸು.

ಕ್ರೀತ *krīta.* Bought; a son purchased from his natural parents. See ಎ-.

ಕ್ರುಂಚ *kruñç.* = ಕ್ರುಂಚು. A kind of heron; a curlew (ಕೊಂಡಿ Hlā.).

ಕ್ರುಂಚು *kruñçu.* = ಕ್ರುಂಚ. (ಕ್ರುಂಚ, ಕೊಂಡಿ Mr. 169).

ಕ್ರುದ್ಧ *kruddha.* Irritated, angry, wrathful; a passionate man (ಕೋಪ Bhn. 59; J. 18, 4; My.).

ಕೃಷ್ಣ krudh. *Anger, wrath.*

ಕೃಷ್ಣ krupē. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. (C.).

ಕೃಷ್ಣ krushā. *Crying out, calling; weeping; noise, sound.*

ಕೃಷ್ಣ krūra. = ಕೂರ, ಕೂಡ. *Cruel, fierce, savage, hard-hearted; pitiless; hot, sharp, disagreeable; harsh, rough; terrible; a bad man, a scoundrel (ಏಲ, ಮುರ್ಛನ Nn. 107); a thief (ತಸ್ಮರ, ಕೃಷ್ಣ 107). 2, hard, solid. 3, name of an animal (ಮೃಗಭೇದ 107). 4, boiled rice.*

ಕೃಷ್ಣರ್ಮ ಕೃಷ್ಣ krūra-karma-krit. *Perpetrating cruel actions.*

ಕೃಷ್ಣರ್ಮ ಕೃಷ್ಣ krūra-karmi. = ಕೂಡುಮ್. A person who performs terrible or pitiless deeds (ನೃತನ, ಬಿಡುಗಡೆ Mr. 235). See Bp. 51, 74.

ಕೃಷ್ಣಗ್ರಾಹ್ಯ ಕೃಷ್ಣ-grāhya. A man who listens to slander, a slanderer (ಕುಮಾಕೃತ, ಚಹದಮಂ ಕೇವಂ Mr. 244, o. r. ಬೇದಂ).

ಕೃಷ್ಣಚಿತ್ತ ಕೃಷ್ಣ-citta. A cruel-minded man (Bp. 25, 26).

ಕೃಷ್ಣಾಸ್ತ್ರ ಕೃಷ್ಣ-āstra. A sharp missile weapon (ಚಕ್ರ Mr. 516).

ಕ್ರೇಣಿ krēpi. = ಕೇಣಿ 1. Buying, purchasing, purchase.

ಕ್ರೇತವ್ಯ ಕ್ರೇtavya. *Purchasable.*

ಕ್ರೇತೃ ಕ್ರೇtṛi. A buyer, purchaser. See ಎ.

ಕ್ರೇಯ ಕ್ರೇya. *Purchasable.*

ಕ್ರೋಡ ಕ್ರೋḍa. The chest, the breast, the bosom. 2, a hog (ಎಕುಲ ಸ.); an avatāra of Viṣṇu. 3, the planet Saturn.

ಕ್ರೋಡರೂಪಿ ಕ್ರೋḍa-rūpi. Viṣṇu (My.).

ಕ್ರೋಡೀಕರಣ ಕ್ರೋḍi-karāṇa. Folding to the breast, embracing; an embrace.

ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸು ಕ್ರೋḍi-karīsu. To embrace: to compress, to abridge, to write briefly (My.; Tē.).

ಕ್ರೋಧ ಕ್ರೋḍha. Anger, wrath, passion. See ಕನರ್, ಮುನಿ, ಸರ್. 2, N. of a dānava (Ōpr. 5, 29).

ಕ್ರೋಧನ ಕ್ರೋḍhana. Angry, passionate. 2, the fifty-ninth year of the cycle (C.).

ಕ್ರೋಧನಿರ್ವೇಶ ಕ್ರೋḍha-nirdēśa. Indication or manifestation of passion. See ರೂಪಿಡು.

ಕ್ರೋಧಿ ಕ್ರೋḍhi. Angry, passionate. (Bp. 60, 55). 2, the thirty-eighth year of the cycle (C.).

ಕ್ರೋಧೋತ್ಸರ್ಜನ ಕ್ರೋḍha-utsarjana. Laying aside or quitting passion. See ತಿಳಿಪು.

ಕ್ರೋಶ ಕ್ರೋśa. = ಕೋಸು 2. Calling out, a cry, a shout. 2, a measure of distance, a kos, ¼ yojana (ಪಥಭೇದ, ಪಥಸಂಖ್ಯೆಯ ಭೇದ Nn. 112; ಪಥಸಂಖ್ಯೆ Mr. 489; see s. ಮೊದಲ). 3, wrongly instead of ಕೋಶ: an ordeal (ದಿವ್ಯ, ದಿವ್ಯ 112; ದಿವ್ಯ 489). 4, see Mr. s. ಕುರಾಕು.

ಕ್ರೋಶಯುಗ ಕ್ರೋśa-yuga. Two kos.

ಕ್ರೋಷು ಕ್ರೋśtu. A crier: a jackal.

ಕ್ರೋಷುನಿನ್ನೆ ಕ್ರೋśtu-vinnē. The plant Hemionites cordifolia Roxb. (others: Ramvāsac; see ನರಬಾಲದ ಹುಲ್ಲು).

ಕ್ರೋಷು ಕ್ರೋśtṛi. A kind of Convolvulus. 2, the female of a jackal.

ಕ್ರೌಂಚ krauñca. = ಕರೌಂಚೆ, ಕೂಂಚೆ, ಕೂರಕಂಚೆ. A kind of heron or curlew. 2, a mountain in the Himālaya, torn asunder by Skanda. 3, one of the principal divisions (dvīpas) of the world.

ಕ್ರೌಂಚದಾರಣ krauñca-dāraṇa. The splitter of the Krauñca-hill: Skanda.

ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿ krauñca-pakshi. = ಕ್ರೌಂಚ No. 1. (ಕೂಂಚೆ Kk. 14; Śm. 29).

ಕ್ರೌಂಚಾರಾತಿ krauñca-arāti. The enemy of krauñca: Skanda.

ಕ್ರೌಂಚಾರಿ krauñca-ari. = ಕ್ರೌಂಚಾರಾತಿ. (ಎತಾಖ, ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತಿಕ ಕೇಯ Nn. 38; ಸ್ವಸ್ಥ Mr. 16).

ಕ್ರೌರ್ಯ kraurya. (fr. ಕೃರ್). Cruelty, fierceness; hard-heartedness; terribleness. (My.).

ಕ್ಲಮ klama. *Fatigue, languor, exhaustion.*

ಕ್ಲಮಥ klamatha. = ಕ್ಲಮ. *Fatigue, etc.*

ಕ್ಲಮಥು klamathu. = ಕ್ಲಮ. *Fatigue, etc.* (ಗ್ಲಾನಿ, ನೋವು Mr. 384).

ಕ್ಲವ klava. Fear. See ಎ.

ಕ್ಲಿನ್ನ klinna. *Moistened, wet* (ಹಸಿ Hlā., Mr. 448; originally in Hlā. and Mr. ಹಸಿ).

ಕ್ಲಿನ್ನಾಕ್ಷ ಕ್ಲಿನ್ನā-akṣha. *Blear-eyed.*

ಕ್ಲಿಶ ಕ್ಲಿśita. *Fatigued, tired, afflicted.*

ಕ್ಲಿಷ್ಟ kliṣṭa. *Fatigued, tired, afflicted.* 2, hurt. 3, put to shame. 4, contradictory, inconsistent.

ಕ್ಲಿಶಕ ಕ್ಲitaka. *Liquorice* (ಚೇಪು ಮಧು G.).

ಕ್ಲಿಶಕಿಕೆ ಕ್ಲitakikē. *Indigo, Indigofera tinctoria.*

ಕ್ಲಿಬ ಕ್ಲiba. An eunuch (ನಪುಂಸ, ನಪುಂಸಕನು Nn. 146). 2, emasculated, enervated, impotent; timid (ಅತಂಕಶರೀರ, ರೋಗಸ್ಥ, ಹೆದರುವನು 146; ಅದೃಷ್ಟಾ Mr. 481). 3, idle, slothful. 4, mean, miserly (ಕೃಪಣ, ರೋಧಿ 146). 5, the neuter gender.

ಕ್ಲಿವ klīva. = ಕ್ಲಿಬ 1-5. A eunuch, etc.

ಕ್ಲುಪ್ತ klupta. Tbh. of ಕ್ಲಪ್ತ. (My.; J. 6, 45).

ಕ್ಲೇಶ klēśa. *Affliction, pain, trouble, distress, sorrow* (ಮಜ್ಜಾಸಾರ, ದುಃಖ Nn. 125; ಮಜ್ಜಾಸಾರ Mr. 497). — ಕ್ಲೇಶವ್ಯಧು. -ಂ-ವಧು. To suffer pain, to grieve (ಬೇದ, ದುಃಖ Śmd. 142 Mqb. MS.).

ಕ್ಲೋಮ klōma. *The lungs. 2, the bladder.*

ಕ್ವ kva. Where?

ಕ್ವಚಿತ್ kva-çit. = ಕ್ವಚಿತ್. Anywhere; somewhere; in some rare place; secretly, privately (ರಹಸ್ಯ, ಏಕಾಂತ Nn. 163). 2, sometimes (ಸಮಯ 163). 3, a secluded spot for hearing the śāstras (ಶ್ರುತಮಂ ಕೇಳಿದೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಲ ಕೇಳುವ ರಾವು 163). 4, very little; very rare (ಅತಿಸ್ವಲ್ಪ 163). 5, used in bereavement (ಕೆಯ್ಯಿತ್ತಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಕೆಯ್ಯಿ ನೆಗೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ 163).

ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವaçita. Tbh. of ಕ್ವಚಿತ್. (C.; B. 4, 214; 5, 257).

ಕ್ವಚಿತ್ಪ್ರಯೋಗ ಕ್ವaçit-prayōga. Rarely used (Śmd. 113); an occasional use.

ಕ್ವಚಿತ್ಪ್ರೀತಿ ಕ್ವaçit-bhōga. A trifling pleasure (ಅಲ್ಪಭೋಗ, ಅಲ್ಪಸುಖ Nn. 160).

ಕ್ವಣ kvaṇa. A sound, a tone.

ಕ್ವಣಿತ kvaṇat. Sounding; tinkling. (Śmd. 100).

ಕ್ವಣಿತಂಕಣ ಕ್ವaṇat-kaṇkaṇa. A tinkling bracelet (Śmd. 100).

ಕ್ವಣನ kvaṇana. A sound, a tone.

ಕ್ವಣಿತ ಕ್ವaṇita. Sounded, twanged, as a stringed instrument. (My.).

ಕೃಷಿತ kvathita. *Boiled, decocted.*

ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣan. *Question* (Si. 56).

ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣa. *A sound, a tone.*

ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣa. *Decoction, extraction.*

ಕೃಷ್ಣರಸ ಕೃಷ್ಣa-rasa. *Extracted juice.*

ಕೃಷ್ಣೋದ್ಭವ ಕೃಷ್ಣa-udbhava. *Produced by boiling; blue vitriol used as a collyrium.*

ಕೃಷ್ಣಕಾರ ksha-kāra. *The syllable ಕೃ (Śmd. 346).*

ಕೃಷ್ಣಭಕ್ಷ kshaga-bhaksha. *See ಕೃಷ್ಣಭ.*

ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣa. = ಕೃಷ್ಣ. *A moment (ಅತಿಶೀಘ್ರ, ಅತಿವೇಗ Nn. 117).*

2, *a measure of time equal to four minutes, or, according to others, equal to 3 or 3½ seconds (ಕಾಲವಿಶೇಷ, ಕಾಲ ಭೇದ 117; ಕಾಲ Mr. 494).* 3, *leisure.* 4, *season, opportunity (ಅವಸರ 494).* 5, *occupation, work (ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಉದ್ಯೋಗ 117; ವ್ಯಾಪಾರ 494).* 6, *a festival; joy (ಹರ್ಷ, ಸಂತಸ 117; ಸಮೋಹ 494).* 7, *the middle (ಮಧ್ಯ 117; 494).* 8, *dependence (ಪರಾಧೀನ 117; 494).*

ಕೃಷ್ಣಗಭಸ್ತಿ kshana-gabhasti. = ಕೃಷ್ಣಪ್ರಭೆ. (ಸೌದಾಮಿನಿ, etc., ಮುಂತು Mr. 43).

ಕೃಷ್ಣದೇ ಕshana-dē. *Leisure-giving; the night.*

ಕೃಷ್ಣನ ಕshana. *Wounding, killing.*

ಕೃಷ್ಣಪ್ರಭೆ kshana-prabhē. *A momentary shine or flash: lightning.*

ಕೃಷ್ಣಭಂಗುರ kshana-bhaṅgura. *Perishing in an instant, transient, frail, perishable. (My.).*

ಕೃಷ್ಣಮಾತ್ರಾನುರಾಗ kshana-mātra-anurāgi. *One whose affection lasts only a moment.*

ಕೃಷ್ಣರುಚಿ kshana-ruçī. = ಕೃಷ್ಣಪ್ರಭೆ. (Rāv. 11, 25).

ಕೃಷ್ಣಲಕ್ಷ್ಮಣ kshana-lakṣaṇē. *Lightning (Rāv. 1, 10).*

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಧ kshana-ardha. *Half a moment, a small space of time. (Śāv. 4, 106; My.).*

ಕೃಷ್ಣಕಕ್ಷಣಿಕ kshanaṇika. *Momentary, transient. (Ūpr. 1, 25; Bp. 32, 53).*

ಕೃಷ್ಣಕೆ kshanaṇikē. = ಕೃಷ್ಣಪ್ರಭೆ. *Lightning.*

ಕೃಷ್ಣ kshata. *Wounded, hurt, hit, injured, violated. 2, a wound, a hurt. See ಅ-, ಎದು, ನಮ-, ಸ್ವಲ್ಪ-.*

ಕೃಷ್ಣಜ kshata-ja. *Produced by a wound; blood; pus, matter.*

ಕೃಷ್ಣವ್ರತ kshata-vrata. *A violator of a vow.*

ಕೃಷ್ಣಿ kshati. *Hurt, injury; a wound; damage. (R.).*

ಕೃಷ್ಣ ಕshatti. *A doorkeeper. 2, a charioteer. 3, the son of a Śūdra by a Kshatriya woman. 4, the son of a Śūdra by a Vaiśya woman.*

ಕೃಷ್ಣ kshatra. *The military or reigning order or caste. 2, a man of the Kshatriya caste.*

ಕೃಷ್ಣಧರ್ಮ kshatra-dharma. *The duty of a Kshatriya, military conduct, bravery. (My.).*

ಕೃಷ್ಣಿಯ kshatriya. *A man of the military class or caste.*

ಕೃಷ್ಣಿಯಕುಲೀನೆ kshatriya-kulīnē. *A woman of Kshatriya descent (Bp. 55, 14).*

ಕೃಷ್ಣಿಯಾಣಿ kshatriyaṇi. *A woman of the Kshatriya order.*

ಕೃಷ್ಣಿಯ kshatriyi. *The wife of a Kshatriya.*

ಕೃಷ್ಣಿಯ kshatriyē. *A woman of the Kshatriya class.*

ಕೃಷ್ಣ ಕshatva. *The syllable ಕೃ (Śmd. 346).*

ಕೃಷ್ಣ kshantṛi. *One who is patient or forbears.*

ಕೃಷ್ಣ ಕshapana. = ಸವಣ. *Fasting. 2, destroying. 3, a Buddha mendicant; a Jaina mendicant (ಚೈನ Hlā.). ಸಾಧು ನಿರ್ಗುಣರ ನಗ್ನಾಟರ ಜೈನರ ದಿಗಮ್ಬರರ ಜೀವಕರ ಕೃಷ್ಣ ರ ಎನೆ ಗುರುಗಳ ಆತ್ಮ (Mr. 222; see Bp. 51, 65).*

ಕೃಷ್ಣಕ ಕshapanaka. = ಕೃಷಣ No. 3. *See Bp. 52, 7.*

ಕೃಷ್ಣಕಾಚ್ಛಾದನ kshapanaka-ācchādana. *A kshapanaka's or Jaina mendicant's garment. See ತಟ್ಟು.*

ಕೃಷ್ಣಮುನಿದೇವ kshapana-muni-dēva. *N. (Bp. 52, 17).*

ಕೃಷ್ಣಾಕರ kshapā-kara. *Making the night: the moon.*

ಕೃಷ್ಣಾನಾಥ kshapā-nātha. *The moon.*

ಕೃಷ್ಣಿತ kshapita. *Sent, thrown, cast. (Ūpr. 4, after 60; Bp. 44, 88).*

ಕೃಷ್ಣ ಕshapē. ಕೃಷ್ಣ. *Night. 2, turmeric.*

ಕೃಷ್ಣ ಕshama. *Patient, keeping quiet; enduring, bearing patiently, putting up with. 2, adequate, competent, fit for; able. See Bp. 49, 3; ಕರ್ಮ-, ಧಾರ-.*

ಕೃಷ್ಣತೆ kshamatē. *Ability, fitness, capability. (Ūpr. 4, 17).*

ಕೃಷ್ಣನಾಪ kshamā-pa. *A lord of the earth, a king (Bp. 61, 83).*

ಕೃಷ್ಣನಾಪಕ kshamāpana. -ನೆ. *Forbearance, long-sufferance (My.).*

ಕೃಷ್ಣನಾರುಹ kshamā-ruha. *A tree (Bp. 20, 1).*

ಕೃಷ್ಣ ಕshami. *Patient, forbearing, indulgent. 2, able.*

ಕೃಷ್ಣ ಕshamitṛi. *Patient, forbearing, indulgent.*

ಕೃಷ್ಣಮಿಯಿಸು kshamiyisu. = ಕೃಷ್ಣಮ. (Abh. P. 8, 45; 11, 54; 15, after 77).

ಕೃಷ್ಣಮಿಸು kshamisu. *To endure, to bear patiently, to forbear; to bear with, to put up with, to pass unavenged (C.; ಕೆಯ್ಯಾಯ್, ತಾಳು G.; 'to pardon sin' might be given by ಪಾವ ಕೃಷ್ಣಮಿಸು ಬಿಡು). ಎನ್ನ ತಪ್ಪಂ ಕೃಷ್ಣಮಿಸು! (Bp. 18, 80). ಈ ತಪ್ಪಂ ಕೃಷ್ಣಮಿಸವೇದ್ಯು (-ಬೇದ್ಯು, 22, 41). ದಾಲಕರ ಅತೀತಮಂ ಕೃಷ್ಣಮಿಸು! (J. 21, 54). ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ನೀನು ಕೃಷ್ಣಮಿಸು ಬಿಟ್ಟರೆ ಜನರು ನೀನಿಗೆ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುವರು; ಶಿಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಕೃಷ್ಣಮಿಸುವದು ಬಹು ಯೋಗ್ಯವು (B. 3, 14). ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಷ್ಣಮಿಸವೆನ್ನು ಅತನನ್ನು ಬೇಡಿ ಕೋ! (4, 45). ನಾನಾದರೂ ಇದ್ದಿನವರೆಗೆ ಅವನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣಮಿಸಿದೆನು (4, 200). ಅವರ ಮೇಲೆ ದಯೆ ಮಾಡಿ, ಅವರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣಮಿಸ ಬೇಕು (5, 9). See ಅವರಾಧ-. Regarding the meaning cf. ತಾಳ, ಸಯಿಸು.*

ಕೃಷ್ಣಮೆ kshamē. ಕೃಷ್ಣಮಾ. *Patience, forbearance, indulgence, long-suffering (ತಾಳ್ಮೆ, ಸಹನ, ಸುದಾರಿ G.; My.). 2, the earth.*

ಕೃಷ್ಣಯ kshaya. 1. *Wane, decrease, diminution; wasting away, consumption; loss; ruin, destruction; end. 2, pulmonary consumption. 3, the destruction of the universe. See ಕುಸ್ಥ, ತಪಿಸು, ತವು, ತವುಂಕಲ್. 4, = ಅಕ್ಷಯ No. 3. (My.).*

ಕೃಷ್ಣಯ kshaya. 2. *A dwelling, a house; the earth; the house of Yama; N. of a mantri of Yama (J. 27, 23-26).*

ಕೃಷ್ಣಯಕರ kshaya-kara. *Causing destruction, etc. (Bp. 53, 3).*

ಕೃಷ್ಣಯತಿಥಿ kshaya-tithi. *A lunar day beginning after the sunrise of one day and ending before that of the next (My.; Mhr.). 2, that lunar day, or the anniversary of it, or the monthly recurrence of it, which was the day of the decease of (Mhr.; R.).*

ಕೃಷ್ಣಯಪಕ್ಷ kshaya-paksha. *The fortnight of the waning moon. (Mhr.).*

ಕ್ಷಯಮಾಸ kshaya-māsa. That month in which occur two saṅkrāntis (My.; B. 5, 309; Mhr.).

ಕ್ಷಯರೋಗ kshaya-rōga. Pulmonary consumption, consumption in general (B. 5, 157). ಕ್ಷಯರೋಗ ನಾಸಿ ಆಗೋದು ಕಷ್ಟ, ಏದದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ದೊರೆಯುವದು ಕಷ್ಟ (Prv.).

ಕ್ಷಯಸ್ಥು kshayishṇu. Wasting, perishing; fragile. (R.).

ಕ್ಷಯಿಸು kshayisu. To wane, to decrease, etc. (My.). ಸಣ್ಣಗೆ ಕ್ಷಯಿಸು ದುರ್ಬಲನಾದವನು (ಗ್ರಾ.ನ, etc. Si. 402).

ಕ್ಷರ kshara. Melting away, perishable. See ಅ.

ಕ್ಷವ kshava. Sneezing. 2, black mustard, *Sinapis ramosa* Roxb.

ಕ್ಷವಧು kshavathu. Sneezing; catarrh; cough.

ಕ್ಷರ ksha-ja. The letter ಕ when the substitute for Saṃskṛita ರ (Śmd. 12. 13. 24. 44. 45. 408).

ಕ್ಷಾತ್ರ kshātra. (fr. ಕ್ಷತ್ರ). Belonging to the military or reigning order (J. 2, 22; Śév. 4, 55); the dignity of a ruler; a Kshatriya. See ಮನ್ತ್ರ.

ಕ್ಷಾನ್ತ Enduring, patient.

ಕ್ಷಾನ್ತಿ kshānti. Patience, forbearance.

ಕ್ಷಾಮ kshāma. Scorched, singed; emaciated, wasted, thin, spare; emaciation; thinness; debility; famine. ಕ್ಷಾಮದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೋಭೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಓಮ ತನ್ನರೆ ಕ್ಷಾಮ ಹೋದೀತೇ?—ಕ್ಷಾಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾಮ ಮಾತ್ರ ರಾಧ (Prva.). See Grj. 2, 8; Bp. 7, 17.

ಕ್ಷಾಮದೇವತೆ kshāma-dēvatē. The goddess of famine (My.).

ಕ್ಷಾರ kshāra. = ಕಾರ 1. Salty, biting, corrosive, acid, hot, pungent, saline. 2, salt; any saline substance, an alkali, soda, nitre, saltpetre (ಕಬಕ, ಉಪ್ಪು Nn. 127; ಸಾರಿಪ್ಪ ಒಡಿ Mr. 48); essence (My.). 3, glass. 4; = ಕ್ಷಾರಣ, a biting word, abuse (ನಿರೂಪಣ, ಆಕ್ಷೇಪ, etc., ಒಯ್ಯು Mr. 88). 5, a rogue.

ಕ್ಷಾರಕ kshāraka. An unblown flower.

ಕ್ಷಾರಕೆ kshāraki. N. of a creeper (ತಮ್ಮಡಿವಳ್ಳಿ Mr. 147, one MS. ತಮ್ಮಡ-).

ಕ್ಷಾರಣ kshāraṇa. ಕ್ಷಾರಣೆ kshāraṇē. Accusation of infidelity; censure in general.

ಕ್ಷಾರಮೃತ್ತಿಕೆ kshāra-mṛttikē. Salt-ground.

ಕ್ಷಾರಮೃದಿ kshāra-ambudhi. The salt ocean (Kāvy. V, 62).

ಕ್ಷಾರಾಂಶ kshāra-aṁśa. The portion or remnant which is salt (B. 4, 202).

ಕ್ಷಾರಿತ kshārita. Calumniated, accused.

ಕ್ಷಾಲ kshāla. = ಕ್ಷಾಲನ. See ಪ್ರ.

ಕ್ಷಾಲನ kshālana. Washing (ಕರ್ಚಿದುದು Ūt. II, 69). See ತೋ.

ಕ್ಷಾಲಿತ kshālita. Washed, cleansed. See ಪ್ರ.; Bp. 61, 89.

ಕ್ಷಾವ kshāva. = ಕ್ಷವ. See ಎ.

ಕ್ಷಿತ kshiti. Ruling. 2, dwelling. See ಮಹೀ.

ಕ್ಷಿತ kshita. Decreased, wasted, decayed, worn out, etc. (ಕೀಡ Dhv.).

ಕ್ಷಿತಿ kshiti. 1. Decrease, wane, loss, destruction, ruin (ಕೆಡುವುದು Nn. 130).

ಕ್ಷಿತಿ kshiti. 2. An abode, a dwelling. 2, the earth (ಧರಾತಲ Nn. 130); earth, soil; a field. 3, a certain high number (see Mr. a. ಎರ್ವ).

ಕ್ಷಿತಿಶಾನ್ತ kshiti-kānta. A king (Bp. 58, 28).

ಕ್ಷಿತಿಜ kshiti-ja. A tree (Mr. 522; Bp. 11, 9).

ಕ್ಷಿತಿಜೆ kshiti-jē. Śtā. (My.).

ಕ್ಷಿತಿಧರ kshiti-dhara. Earth-supporter: a mountain.

ಕ್ಷಿತಿಧರೇನ್ದ್ರ ಸುತೆ kshiti-dhara-indra-sutē. Pārvati (Bp. 13, 30).

ಕ್ಷಿತಿನಾಥ kshiti-nātha. A king (Ūpr. 5, 34; Bp. 57, 66).

ಕ್ಷಿತಿಪ kshiti-pa. = ಕ್ಷಿತಿನಾಥ. (Bp. 51, 8; 57, 85).

ಕ್ಷಿತಿಪತಿ kshiti-pati. = ಕ್ಷಿತಪ. (Ūpr. 2, 3. 4. 93).

ಕ್ಷಿತಿಪಾಲ kshiti-pāla. = ಕ್ಷಿತಪ. (My.).

ಕ್ಷಿತಿಭೇದ kshiti-bhēda. A kind of soil. See ಎರಿ.

ಕ್ಷಿತಿರಮಣ kshiti-ramaṇa. = ಕ್ಷಿತಪ. (Bp. 36, 39; 43, 1).

ಕ್ಷಿತಿರುಹ kshiti-ruha. A tree.

ಕ್ಷಿತಿವಧು kshiti-vadhu. The earth regarded as a woman (Rāv. 2, 32).

ಕ್ಷಿತಿಪುತ್ರಾಸುತ kshitisutā-suta. A son of Śtā (My.).

ಕ್ಷಿತಿಪುತೆ kshiti-sutē. -ತಾ. Śtā (My.).

ಕ್ಷಿತಿಲ kshiti-lā. A king. (Śmd. 177).

ಕ್ಷಿತಿಧರ kshiti-adhipa. = ಕ್ಷಿತೀಶ. (Bp. 54, 83).

ಕ್ಷಿಪೆ kshipē. Throwing; sending; directing.

ಕ್ಷಿಪ್ತ kshipta. Thrown, cast, impelled; sent; dismissed.

ಕ್ಷಿಪ್ತ kshipnu. Throwing (obstacles in the way); obstruction; obstructive. 2, addicted to censure.

ಕ್ಷಿಪ್ರ kshipra. Quick, swift, speedy.

ಕ್ಷಿಯ kshiyē. Decrease, loss, destruction.

ಕ್ಷೀಣ kshīṇa. Decreased, wasted, worn away; lost, destroyed; emaciated, thin, slender; injured, broken; subdued; poor, miserable. See ಐದಿ.

ಕ್ಷೀಣಕುಲ kshīṇa-kula. A miserable race or caste. See ಕೀಡ.

ಕ್ಷೀಣತ್ವ kshīṇatva. The state of wasting away, diminution, decay; the state of being injured; etc. See ಅದ್ಭು, ಕುಸಿ, ತದ್ಭು, ನುಡ್ಭು.

ಕ್ಷೀಣಧನ kshīṇa-dhana. Impoverished. (Ūpr. 2, after 49).

ಕ್ಷೀಣ kshīṇa. = ಕ್ಷೀಣ. (My.).

ಕ್ಷೀರ kshīra. = ಕೀರ 2. Milk (ದುದ್ಧ, ಅಮೃತ Nn. 11). 2, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 11). 3, a cloud (ಕಾದವ್ವಿನಿ, ಮೇಘ 11).

ಕ್ಷೀರಕ kshīraka. (= ಕ್ಷೀರಕ No. 2?). See Mr. s. ಕ್ಷೀರಸ.

ಕ್ಷೀರಕಾಕೋಲಿ kshīra-kākōli. A root from the Himālaya, one of the eight principal medicaments. See ಅಪ್ಪವರ್ಗ.

ಕ್ಷೀರಕೆ kshīrakē. = ಕ್ಷೀರಕೆ. See s. ಹಾಲೆ.

ಕ್ಷೀರಜ kshīra-ja. Curds (ಮಸರು Ūb.).

ಕ್ಷೀರದೋಹನ kshīra-dōhana. Milking milk. See ಕಡೆ.

ಕ್ಷೀರನೀರ kshīra-nīra. Milk and water. 2, a union like the mixing of milk and water: an embrace. (R.).

ಕ್ಷೀರಭೇದ kshīra-bhēda. A kind of milk. See ಕೆನಿ.

ಕ್ಷೀರವತಿ kshīra-vati. N. of a milky plant (ಬುಗುಡಿ Mr. 147).

ಕ್ಷೀರವಿಕ್ರತಿ kshīra-vikṛiti. Inspissated milk.

ಕ್ಷೀರವಿದಾರಿ kshīra-vidāri. The plant *Batatas paniculata* Chois.

ಕ್ಷೀರಕುಕ್ಲೆ kshīra-śuklē. The plant *Batatas paniculata* Chois.

ಕ್ಷೀರಸ kshīrasa. Essence of milk, a certain, or any, product of milk (ಕಿಲಾಟ Hlā.). ತುಪ್ಪ ಹಾಲೆರಡದಿರಿ ತಾಳಿಸಿದ ಹೊಯಿಗ ಲವೆ ಕ್ಷೀರಸಂ ಕೀಲಕಾಖ್ಯಂ (Mr. 216, o. r. in two MSS. ಕೀಲ ನಾಖ್ಯಂ, and one MS. ಕ್ಷೀರಕಂ instead of ಕ್ಷೀರಸಂ).

ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರ kshira-samudra. = ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿ. (My.).
 ಕ್ಷೀರಾಗಾರ kshira-āgāra. = ಕೀರಾರ, ಕೀರಾರ. A milk-house, a dairy.
 ಕ್ಷೀರಾಗಾರಿ kshirāgāri. = ಕೀರಾರಿ. A cow-keeper, a dairy-man.
 ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿ kshira-abdhi. The sea of milk.
 ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿತನಯ kshirābdhi-tanayē. Lakshmi.
 ಕ್ಷೀರಾಮ್ಬುಧ kshira-ambudhi. = ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿ. (Kāvy. V, 62).
 ಕ್ಷೀರಾವಿ kshirāvi. A sort of Asclepias, Asclepias rosea. See ಅಕ್ಕಿಹೆಡೆ. 2, Euphorbia hirta and thymifolia (ದೂವಿ G.; H. ದೂವಿ).
 ಕ್ಷೀರಿಕೆ kshtrikē. = ಕ್ಷೀರಕೆ. The plant Mimosa kauki. See ಪಾಲಾಯಿಜೆಟ್ಟು. 2, a dish prepared with milk. Cf. ಕ್ಷೀರಕ.
 ಕ್ಷೀರೋದ kshira-uda. The sea of milk.
 ಕ್ಷೀರೋದತನಯ kshirōda-tanayē. Lakshmi.
 ಕ್ಷೀರೋದಭವ kshirōda-bhava. The moon (Kāvy. V, 62).
 ಕ್ಷೀವ kshiva. = ಕ್ಷೀವ. Drunk, intoxicated.
 ಕ್ಷುಣ್ಣ kshunna. Pounded, crushed, shattered. 2, exercised, skilful; one who has mastered the principles of a science.
 ಕ್ಷುತ kshut. 1. Sneezing.
 ಕ್ಷುತ kshut. 2. = ಕ್ಷುತ್ತು, ಕ್ಷುಧ. (Śmd. 106).
 ಕ್ಷುತ kshuta. Sneezing.
 ಕ್ಷುತಕರಣ kshuta-karāṇa. Sneezing. See ಸೀನ್.
 ಕ್ಷುತಾಭಿಜನನ kshuta-abhijanana. Black mustard (Nr. M88; cf. ಕ್ಷುಧಾಭಜನನ).
 ಕ್ಷುತ್ತು kshuttu. = ಕ್ಷುತ. Tbh. of ಕ್ಷುಧ (Śmd. 106). See ಹಸಿ.
 ಕ್ಷುತ್ರಪತ್ರ kshutra-patra. See ಕಗ್ಗೊದರೆ.
 ಕ್ಷುದ್ರಾಧಿ kshut-bādhē. Distress of hunger (My.).
 ಕ್ಷುದ್ರ kshudra. (= ಕ್ಷುಲ್ಕ). Small, little. 2, poor, indigent, miserable (ಅತಿದೀನ, ಅತಿಕ್ವವಣ Nn. 151). 3, low, vile, wicked. 4, avaricious, niggardly (ಅತೀರೋಧಿ 151). 5, cruel (ಕ್ರೂರ, ನಿಟ್ಟೂರಿ 151; ಕೂರ Mr. 469). 6, ಕ್ಷುದ್ರನು = ಮಧು (Nn. 13). 7, a small shell (ಕ್ಷುಲ್ಕ, ಗುಳ್ಳೆ Nn. 58). 8, an ant (ಪೀಲಿಕ, ಇದುವೆ Mr. 165). 9, sunshine (ಅತವ, ಬಿಸಿಲು 151). 10, a fault, a foible (Mhr.); slander (C.). ಕ್ಷುದ್ರ ಕೇಳುವವನು ತೂವ್ರನಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). 11, a bee. See ಕ್ಷುದ್ರ.
 ಕ್ಷುದ್ರಕ kshudraka. Small, minute. 2, a slanderer (My.).
 ಕ್ಷುದ್ರಗಾಢಿ kshudra-gāṇi. A slanderer (ಕರ್ಣೇಷವ, etc., ಬಾಡಿ ಹೇಳುವವನು Si. 366; My.).
 ಕ್ಷುದ್ರಘಟಿಕೆ kshudra-ghanṭikē. An ornament of small bells, a tinkling ornament.
 ಕ್ಷುದ್ರತಾಣ್ಣಲಿ kshudra-taṇḍula. A grain of rice; broken rice (ನುಚ್ಚು Hlā.).
 ಕ್ಷುದ್ರಧಾನ್ಯ kshudra-dhānya. Shrivelled grain.
 ಕ್ಷುದ್ರನಾಸಿಕೆ kshudra-nāsika. Small-nosed.
 ಕ್ಷುದ್ರಪಕ್ಷಿಕೆ kshudra-pakshika. A small bird. See ಚಟ್ಟಿ 1.
 ಕ್ಷುದ್ರವಾರ್ತಿಕೆ kshudra-vārtāki. A kind of egg-plant or Solanum. See ರಾಮಗುಳ್ಳ.
 ಕ್ಷುದ್ರಶಂಖ kshudra-śankha. A small shell.
 ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಣ kshudra-aṇḍa. Born from minute eggs (ಮದಾ ನಾಸ ಮೊತ್ತಂ Mr. 410).

ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಣಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ kshudrāṇḍa-matsya-saṅghāta. Small fry.
 ಕ್ಷುದ್ರಿ kshudri. A slanderous person (My.).
 ಕ್ಷುದ್ರೆ kshudrē. A vile woman, a whore. 2, a dancing girl (ನಟ್ಟುವತಿ Mr. 378). 3, a crippled or deformed woman. 4, a bee. 5, a sort of prickly nightshade, Solanum jacquini Willd.
 ಕ್ಷುಧೃತ kshut-vat. Hungry.
 ಕ್ಷುಧ kshudh. = ಕ್ಷುತ 2, ಕ್ಷುತ್ತು. Hunger.
 ಕ್ಷುಧಾಭಿಜನನ kshudhā-abhijanana. Black mustard, Sinapis ramosa Roxb.
 ಕ್ಷುಧಾರ್ತ kshudhā-ārta. Hungry, hungered. (My.).
 ಕ್ಷುಧಿತ kshudhita. Hungry, hungered.
 ಕ್ಷುಧಿ kshudhi. ಕ್ಷುಧಾ. Hunger. See ಹಸಿ.
 ಕ್ಷುಪ kshupa. A shrub, a bush (ಕದುಗುಜವೃಕ್ಷ Mr. 103); a thicket (ಗುಜ್ಜ, ಮದಲೆ Hlā.).
 ಕ್ಷುಬ್ಧ kshubdha. = ಕ್ಷುಭಿತ. See ಪರಿ-
 ಕ್ಷುಭಿತ kshubhita. Agitated; frightened, alarmed.
 ಕ್ಷುಮೆ kshumē. Linseed, Linum usitatissimum. 2, a sort of flax, Bengal śapa.
 ಕ್ಷುರ kshura. A razor. 2, = ಖುರ. 3, the plant Astera-cantha longifolia Nees.
 ಕ್ಷುರಕ kshuraka. A species of tree with beautiful flowers (ತೆಲಕದ ಮರ Si. 131; ಫೇನಿಲ, ತೆಲಕರು Mr. 119). 2, a barber (My.).
 ಕ್ಷುರಪ್ರ ಕshura-pra. An arrow with a horse-shoe-shaped head (ಬೋದಿ Mr. 296).
 ಕ್ಷುರಮರ್ದಿ kshura-mardi. A barber.
 ಕ್ಷುರಿ kshuri. A barber.
 ಕ್ಷುರಿಕೆ kshurikē. A knife, a dagger. Cf. ಸುರಗ.
 ಕ್ಷುಲ್ಲಕ kshullaka. (= ಕ್ಷುದ್ರ, ಕ್ಷುದ್ರಕ). Little, small; thin, fine (ಸೂಕ್ಷ್ಮ Mr. 517). 2, poor, indigent (ಕ್ವವಣ, ದೀನ Nn. 58). 3, miserly, avaricious. 4, low, vile. 5, dull, apathetic (ಹಡನು 58). 6, stupid (ಅಲ್ಪಮತಿ, ಮತಿಹೀನ 58). 7, a man of the lowest extraction; a savage or Kirāta (ತಬರ, ಕಿರಾತ 58; ಪಾಮರಕುಲ 517). 8, a liar (ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮ, ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿ 58). 9, a small shell (ಕ್ಷುದ್ರ, ಗುಳ್ಳೆ 58; ಗುಳ್ಳೆ 517). 10, brass (ಕಾಂಸ್ಯ, ಕಂಡು 58).
 ಕ್ಷುಲ್ಲಕಾಮ್ಲೆ kshullaka-amlē. A kind of sorrel (ಬೋಣೆ, ಪಳುಮುಣಿನೆ Mr. 141).
 ಕ್ಷೇತ್ರ kshētra. A field. 2, place, region, country, district; a place of pilgrimage. 3, a wife. 4, the body. 5, any figure considered as having geometrical dimensions; a diagram. — ಕ್ಷೇತ್ರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. A noted Tē. poet (My.).
 ಕ್ಷೇತ್ರಜ kshētraja. A kind of son, the offspring of the wife by a kinsman or person duly appointed to raise up issue to the husband. (My.).
 ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ kshētrajña. Experienced, skilful. 2, knowing the body: the soul (ಕಸ್ತರ, ಅತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮ Nn. 59).
 ಕ್ಷೇತ್ರವಾಲಿ kshētra-pāla. A man employed to guard fields; a deity protecting the fields: Bhairava (My.; ವಟು Mr. 14).
 ಕ್ಷೇತ್ರವಾಲಕ kshētra-pālaka. = ಕ್ಷೇತ್ರವಾಲ. (My.).
 ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ kshētra-phala. The superficial contents of a

figure; area (B. 4, 115). 2, the quotient, product, fruit, etc. of any business (Mhr.).

ಕ್ಷೇತ್ರಭೇದ kshētra-bhēda. A certain spot or place (ಪಾಳೆ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸ್ಥಳಭೇದ Nn. 31).

ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ kshētra-ājīva. A husbandman.

ಕ್ಷೇತ್ರಿಯಪದ kshētriya-pada. Songs by the poet Kshētrayya (My.).

ಕ್ಷೇಪ kshēpa. Throwing, casting; pushing; sending; directing; depressing; passing away; laying on (as paint). See ಕಾಲ, ನಿ, ಎ, ಸಂ.

ಕ್ಷೇಪಕ kshēpaka. A thrower, sender, etc.; inserted, interpolated, a spurious passage; an additive quantity, addendum. (R.).

ಕ್ಷೇಪಣ kshēpaṇa. = ಕ್ಷೇಪ, ಕೇವಣ. Throwing; sending; directing, etc.; putting or placing anything on or in; fixing or attaching to.

ಕ್ಷೇಪಣಿ kshēpaṇi. An oar.

ಕ್ಷೇಪಿಸ್ಥ kshēpishṭha. Quickest, speediest.

ಕ್ಷೇಮ kshēma. = ಕೇಮ, ಜೇಮ, ಸೇಮ. Residence, place of rest. 2, well-being, weal, happiness; health. 3, a kind of perfume. ಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜೇಮದಾತೆ ಬಿಡ (Prv.) 4, friendly embrace (Mhr.). — ಕ್ಷೇಮ ಗೆಯ್ಯ. To cause or confer happiness, etc. ಕ್ಷೇಮ ಗೆಯ್ಯವ (ಇಪ್ಪರಾ Mr. 229).

ಕ್ಷೇಮಕರ kshēma-kara. = ಕ್ಷೇಮಂಕರ. (My.).

ಕ್ಷೇಮಂಕರ kshēma-ñ-kara. Promoting well-being, conferring happiness.

ಕ್ಷೇಮಸಮಾಲಾರ kshēma-samācāra. News regarding a person's welfare (C.; B. 4, 87).

ಕ್ಷೇಮಾಲಿಂಗನ kshēma-āliṅgana. A friendly embrace (Mhr., R.).

ಕ್ಷೈರೇಯಿ kshairēyi. (fr. ಕ್ಷೇರ). A dish made of milk, rice and sugar.

ಕ್ಷೈತ್ರ kshaitra. A multitude of fields, etc.

ಕ್ಷೈಣಿ kshōṇi. The earth; a field. 2, a certain metrical foot (Ch.). 3, a certain high number (see Mr. s. ಎನ್).

ಕ್ಷೈಣಿಸುತ kshōṇi-jī-suta. A son of Sītā (Rām. 1, 12, 7).

ಕ್ಷೈಣಿಜೆ kshōṇi-jē. -ಜಾ. Sītā.

ಕ್ಷೈಣೀಧ್ರ kshōṇi-dhara. A mountain. (Śmd. 68. 289).

ಕ್ಷೈಣೀಪತಿ kshōṇi-pati. A king. (My.).

ಕ್ಷೈಣೀಶ kshōṇi-īśa. A king (Ūpr. 3, 101).

ಕ್ಷೋದ kshōda. Pounding; powder, dust. 2, agitation.

ಕ್ಷೋದಕ್ಷಮ kshōda-kshama. Bearing or being able to

bear any kind of pounding, firm, stable. (Kāvy. II, 2, B. 1. 2).

ಕ್ಷೋದಿಸ್ಥ kshōdishṭha. Smallest, very minute.

ಕ್ಷೋಭ kshōbha. = ಕ್ಷೋಭ. Shaking, agitation, commotion, disturbance, trembling, emotion, fright, alarm. 2, a certain high number (see Mr. s. ಎನ್).

ಕ್ಷೋಭಿತ kshōbhita. Agitated; disturbed; alarmed; angry. (Ūpr. 3, after 94; My.).

ಕ್ಷೋಭೆ kshōbhē. = ಕ್ಷೋಭ. (My.; see Prv. s. ಕ್ಷಮ).

ಕ್ಷೋಭಿಸು kshōbbhisu. To be agitated, disturbed, or excited (R.).

ಕ್ಷೋಮ kshōma. (= ಕ್ಷಮ). Wove silk.

ಕ್ಷೋದ್ರ kshaudra. (fr. ಕ್ಷುದ್ರ). Honey.

ಕ್ಷೋಮ kshauma. (fr. ಕ್ಷಮಾ). Linen; linen cloth. 2, wove silk. 3, a room on the top of a house, etc. (= ಅಟ್ಟ).

ಕ್ಷೋರ kshaura. (fr. ಕ್ಷೌರ). = ಚೂರ 2. Shaving. ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to get one's self shaved (C.; see Prv. s. ವೈರ). ಕ್ಷೌರಕ್ಕೆ ಕೂತಲ್ಲಿ ಸೀನು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕ್ಷೌರಕತ್ತಿ. A razor. ಕ್ಷೌರಕತ್ತಿ ಬಡೋದು, ಯಾಕೆ ಅಡುತ್ತೀರಮ್ಮ? (Prv. regarding Brāhmaṇa widows).

ಕ್ಷೋರಕ kshauraka. A barber (ದಿವಾಕೀರ್ತಿ, ಸಾವಿದ Nn. 152).

ಕ್ಷೋರಗೃಹ kshaura-griha. A barber's shop (ಸಾವಿದರ ಅಲಯ Mr. 127, o. r. ಕ್ಷೌರಕ-).

ಕ್ಷುಣಿತ kshūta. Sharpened, whetted.

ಕ್ಷು kshma. = ಕ್ಷು (ಭೂಮಿ Nn. 86).

ಕ್ಷುಂಠ kshma-āma. Ground, the surface of the earth.

ಕ್ಷುಂಜ kshma-ja. Earth-born; the planet Mars; a tree (Bp. 19, 70).

ಕ್ಷುಂಧರ kshma-dhara. Supporting the earth: a mountain. See ದೇವ.

ಕ್ಷುಂಪತಿ kshma-pati. A king. (My.). 2, Vishṇu (My.).

ಕ್ಷುಂಭುತ kshma-bhrit. Supporter of the earth; a king; a mountain.

ಕ್ಷು kshme. ಕ್ಷುಂ = ಕ್ಷು. The earth. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಕ್ಷುಪೇಡ kshvēda. = ಕ್ಷುಪೇ. Poison. See ಅಶ್ವವಿಷ.

ಕ್ಷುಪೇದನ kshvēdana. = ಕ್ಷುಪೇಡ No. 2. See ಪ್ರ. 2, murmuring, hissing, etc.

ಕ್ಷುಪೇದಿತ kshvēdita. A battle-cry, a war-whoop.

ಕ್ಷುಪೇಡೆ kshvēdē. A war-whoop. 2, a bamboo rod. See ಬೊಟ್ಟೆ.

ಕ್ಷುಪೇಶ kshvēśa. = ಕ್ಷುಪೇ. (Si. 78).

ಖ

KH

ಖ kh. The twenty-second letter of the Alphabet (Śmd. 12. 22. 23).

ಖ kha. The letter **ಖ** when pronounced with the short **a**, as is generally done at school.

ಖ kha. *The sky* (ಪೊಮ್ಮ, ಆಕಾಶ Nn. 116). 2, *an organ of sense* (ಇಂದ್ರಿಯ 116). 3, *perception* (ಬುದ್ಧಿ 116). 4, *mind* (ಮನ, ಮನಸ್ಸು 116). 5, *Brahmā* (ಪಿತಾಮಹ, ಬ್ರಹ್ಮನು 116). 6, *heaven* (ಸ್ವರ್ಗ, ದೇವಲೋಕ 116). 7, *a field* (ಕ್ಷೇತ್ರ 116). 8, *a bolt, a lock* (ಅರ್ಗಲ, ಬಿಡುಗ 116). 9, *an ascetic* (ಯತಿ 116). 10, *an empty space* (ಶೂನ್ಯ 116). 11, *a cypher, zero*; see ಕಲಿಯುಗ. 12, *the number two* (Mr. 849).

ಖಕಾರ kha-kāra. The letter **ಖ** (Śmd. 11).

ಖಗ kha-ga. Moving in the air. 2, *the sun* (ವತಂಗ, ಸೂರ್ಯ Nn. 46; ದಿನೇಶ Mr. 511). 3, *a bird* (ಎಡಗ, ಪಕ್ಷಿ 46; ಪಕ್ಷಿ 511). 4, *an arrow* (ಅಮ್ಬು 511). 5, *a deity* (ಅಮರ 511; ಪೇಡರ 46). 6, *a house* (ಮದ್ದಿರ, ಮನೆ 46; ಗೃಹ 511).

ಖಗತ್ವ kha-gatva. Flight in the air. (Bp. 84, 10).

ಖಗಪತಿ khaga-pati. = **ಖಗೇಶ್ವರ**. (My.).

ಖಗರಾಜ khaga-rāja. = **ಖಗೇಶ್ವರ**. (J. 24, 2).

ಖಗವಲ್ಲಭ khaga-vallabha. = **ಖಗೇಶ್ವರ**. (J. 14, 19).

ಖಗೇಶ್ವರ khaga-śvara. *Garuda*.

ಖಗೋಲ kha-gōla. The celestial sphere, the starry vault; astronomy. (C.).

ಖಂಕರ khaṅkara. A curl, a lock of hair.

ಖಂಕರಿ khaṅkari. = **ಕಂಕರಿ**. Having locks of hair.

ಖಚರ kha-čara. Moving in the air; a bird; the sun; a Gandharva (Mr. 518). 2, *the number one* (Ūh.).

ಖಚರಪ್ಲತ khačara-pluta. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಖಚರಾಂಗನೆ khačara-aṅganē. = **ಖಚರಾಬಲೆ**. (Śśv. 2, 37).

ಖಚರಾಬಲೆ khačara-abalē. A female of the Gandharvas (Śśv. 1, 39).

ಖಚಿತ khačita. Fastened, bound; set, inlaid, studded. 2, *joined, mixed, combined*. See Ūh. v. 210; Bp. 1, 40; Bh. 1, 12, 26; J. 3, 20; ಎ. 3, firm, positive, true (My.).

ಖಜ khaja. Stirring, churning (cf. ಕಡ 4); a churning stick; a ladle; contest.

ಖಜಕ khajaka. An awning, a canopy (see Hlā. s. ಮೇಲು ಕಟ್ಟು).

ಖಜವೆ khajava. = **ಖಜಕ**. (ದನ್ನೋದಯ, ಎತಾನ, ಉಲ್ಲೋದ, ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು Mr. 204, one MS. ಖಜಕ).

ಖಜಾಕೆ khajākē. (= **ಕಂಚಕ**, **ಖಜಾಲು**). A ladle, a spoon.

ಖಜಾಖ khajākha. = **ಕಜಾಕ**, q. v.

ಖಜಾಂಚೆ khajāñči. A treasurer, a cash-keeper (My.; Br.; H.).

ಖಜಾನೆ khajānē. = **ಕಜಾನಿ**, **ಖಜೇನೆ**. A treasury; treasure (C.; Śi. 256; Mhr., H. ಖಜಾನಾ, ಖಜೇನಾ).

ಖಜಿಕೆ khajikē. A ladle, a spoon (ದರ್ಪ, ದಾರುಹಸ್ತ, ಹುಟ್ಟು Mr. 205; cf. ಖಜಾ).

ಖಜಿಖ khajikha. = **ಕಜಕ** q. v., (ಖಜಕ).

ಖಜೇನೆ khajitnē. = **ಖಜಾನೆ**. (Ūb. 38. 94).

ಖಜ್ಜ khajjā. = **ಖಜ್ಜ**. Quarrelling (My.; H.).

ಖಜ್ಜೋರ khajjā-khōra. A quarrelsome man (My.; H.).

ಖಜ್ಜಿ khajja. = **ಖಜ್ಜ**. (S. Mhr.).

ಖಂಜ khañja. Lame, limping.

ಖಂಜನ khañjana. A wagtail, *Montacilla alba* (ಗವುಟ Mr. 173).

ಖಂಜರಿ khañjari. A small tambourine (My.; Mhr. ಖಂಜರಿ).

ಖಂಜರೇಟ khañjarita. = **ಕಂಜರೇಟ**, q. v. A wagtail.

ಖಂಜೇಶ್ವರ khañjī-kṛita. Made lame (Ūpr. 5, 34).

ಖಟ khaṭa. 1. (cf. ಕಟ 3). — **ಖಟಪಟ**. Busy, bustling; enterprising, etc. (Mhr.; ಬೇಸಾಯ Ūb.).

ಖಟ khaṭa. 2. (= **ಕಟ**, **ಖಡ**). Grass. 2, a blind well. 3, phlegm. 4, an axe, a hatchet (cf. ಕಡಿ 4). 5, a plough.

ಖಟಕುಹರ khaṭa-kaṭāhaka. A spitting-box (Sk.; cf. ಕಾಕಂಜಿ).

ಖಟಿಕೆ khaṭikē. = **ಖಡಿಕೆ**. Chalk (see ಕಟಕು 1).

ಖಟ್ಟಕ khaṭṭika. A butcher, a hunter, a fowler, one who lives by killing and selling game (Sk.). Cf. K. ಕಟಕ.

ಖಟ್ಟ khaṭva. = **ಖಟ್ಟ**. (ಹೊರಸು Mr. 202).

ಖಟ್ಟಾಂಗ khaṭvāṅga. A club shaped like the foot of a cot: a club or staff with a skull at the top considered as the weapon of Śiva; a bone shaped like the foot of a cot carried by Śiva as a club (Grj. 10, after 61; Bp. 54, 48).

ಖಟ್ಟಾಂಗಧರ khaṭvāṅga-dhara. Śiva. (R.).

ಖಟ್ಟಿ khaṭvō. **ಖಟ್ಟಾ** = **ಖಟ್ಟ**. A bedstead, a couch, a cot. 2, a swing, a hammock. 3, = **ಖಟ್ಟಾಂಗ**. (ಕುಣಿಲು Nr.).

ಖಡ khada. Buttermilk boiled with acid vegetables and spices (cf. ಕಡಿ 8, ಕಡೆ 8). 2, grass. 3, dividing, breaking. 4, a sword (= **ಖಡ್ಗ**, **ಖಾಡ**). — **ಖಡಾಖಡಿ** = **ಖಡ್ಗಾಖಡಿ**, **ಖಾಡಾಖಡಿ**. (Śmd. 219 Mqb. MS.).

ಖಡಿಕೆ khaṭikē. = **ಖಟಿಕೆ**. (Sk.).

ಖಡ್ಗ khadga. = **ಕಡಗ**, **ಕಳ್ಗ**, **ಖಳ್ಗ**. A sword. See ಕಾಕ. 2, a rhinoceros. 3, a kind of viñchitticitra (Kāv. III, 2, B, 57. 60, seq.).

ಖಡ್ಗಪಿಢಾನ್ khadga-piḍhāna. A sheath, a scabbard.

ಖಡ್ಗಫಲ khadga-phala. The blade of a sword.

ಖಡ್ಗಹಸ್ತ khadga-hasta. Bhairava (Mr. 15).

ಖಡ್ಗಾ khadgā. — **ಖಡ್ಗಾಖಡಿ**. **ಖಡ್ಗ-ಅ-ಖಡಿ**. = **ಖಡಾಖಡಿ**, etc. Sword to sword: a fight at which swords are mutually used, a sword-fight (ಖಡ್ಗದಿಂ ಖಡ್ಗದಿಂ ಮಾಡುವ ಯುದ್ಧಂ Śmd. 219).

ಖಡ್ಗಿ khadgi. Armed with a sword; a swordsman (Rām. 6, 18, 21). 2, a rhinoceros.

ಖಡ್ಗಮೃಗ khadgi-mṛiga. A rhinoceros (ಗಜಕ Mr. 163).

ಖಣತಾರ *khanat-kāra*. A clanging or clanking sound (Abh. P. 13, 37).

ಖಣಿ *khaṇi*. = ಖದ. An imitative sound. (Cf. ಕಣ 3; 8k. ಖಣಖಣಾಯ, to tick, tinkle, crack, etc. — ಖಣಿಖಣಿರ್. dupl. = ಖದಖಣಿರ್. A sound imitative of the noise produced by the weapons of fighting warriors (J. 22, 7; Bh. 3, 18, 35). — ಖಣಿಖಣಿಖಣಿಖಣಿಖಣಿ. A kind of repetition of ಖಣಿಖಣಿರ್ (Bh. 1, 7, 50). — ಖಣಿಖಣಿ. (P.) = ಖಣಿಖಣಿರ್. (ಕಾಮನಿಧಿ Ct. I, 37).

ಖಣಿಲ್ *khaṇil*. (= ಖದಲ್). An imitative sound: shrill, aloud, ringing, etc. (Tē. ಖಣಿಲ್, ಖಣಿಲ್; see ಖಣಿಖಣಿಖಣಿಖಣಿ, etc.). — ಖಣಿಲಿನ. -ಖಣಿ. (Śmd. 22). Shrilly, etc.

ಖಣ್ಡ *khaṇḍa*. = ಕಣ್ಡ 1. Broken, divided; a fragment, a part, a piece; a section, part or division. 2, candied sugar. 3, a division of the terrestrial globe (B. 2, 11; 4, 98; My.). 4, the half-moon or crescent (ಅರ್ಧೇಂದ್ರ Mr. 37). See ಫೇದ್, ಮುದ್.

ಖಣ್ಡ ಕಾಂಡಾ. Breaking to pieces, etc. 2, a fragment, a part. Cf. ಕಣ್ಡೆ 1.

ಖಣ್ಡಣಿ *khaṇḍaṇi*. = ಖಣ್ಡಣ. (S. Mhr.).

ಖಣ್ಡನ *khaṇḍana*. Breaking, dividing, cutting, reducing to pieces; injuring; frustrating; refuting, confuting, etc. See ಅರ್ಥ-. ಕಪತ್, ಕಡಿ, ಕಡಿಯಿಸು, ಕೊಡ್, ತಡ್.

ಖಣ್ಡ ಪರಕು *khaṇḍa-paraśu*. Cutting to pieces with an axe: ಸೀರಾ (ಪರ, ಪರಮೇಶ್ವರ Nn. 165). 2, Paraśurāma (ಜಾಮ ದಗ್ಧ, ಪರಕುರಾಮ 165). 3, Gaṇḍā (ಪೇರವ್ವು, ಎನಾಯಕ 165).

ಖಣ್ಡ ಮಣ್ಣಲ *khaṇḍa-maṇḍala*. A segment of a circle, an incomplete sphere. (R.).

ಖಣ್ಡ ಕರ್ಕರೆ *khaṇḍa-karkarē*. Sugar in pieces, candied sugar.

ಖಣ್ಡ ಕರಧರ *khaṇḍa-karadhara*. The half-moon or crescent (Bp. 58, 67).

ಖಣ್ಡ ಕಣಿಣಿಖರ *khaṇḍa-kāṇi-kākhara*. Śiva (Bp. 4, 62).

ಖಣ್ಡ ಕ *khaṇḍika*. Pease (ಬಟ್ಟಗಡಲೆ HIA.; ಕಡಲೆ Mr. 373). See ಸೆಲಕಡಲೆ.

ಖಣ್ಡಿತ *khaṇḍita*. Vulgar form of ಕಣ್ಡಿತ, q. v.

ಖಣ್ಡಿತ *khaṇḍita*. Cut, taken in pieces; destroyed; refuted; betrayed. (Bp. 39, 56).

ಖಣ್ಡಿತೆ *khaṇḍitē*. A woman whose husband or lover has been guilty of infidelity. (R.).

ಖಣ್ಡಿಸು *khaṇḍisu*. = ಖಣ್ಡಿಸು. To break, to crush, to cut; to destroy; to disappoint, etc.; to refute (in argument, My.). ಖಣ್ಡಿಸಿದವಂ (Śmd. 274). ಬರ್ಪ ಅಮ್ಬಂ ನಿತಿವಿವಿವಿ ಖಣ್ಡಿಸಿದಂ (274). See Bp. 4, 64; 24, 21. 39. 82; 27, 41; 32, 34; 38, 64; 49, 19; Bh. 8, 23, 21. 22; J. 2, 41; 4, 37. 44; 12, 32; 22, 20. 23. 30. 32.

ಖಣ್ಡೀರಾವ *khaṇḍī-rāvu*. An incarnation of Śiva (Mhr., cf. ಖಣ್ಡ ಪರಕು); N. (My.).

ಖಣ್ಡೀಜಿ *khaṇḍīji*. = ಖಣ್ಡೀರಾವ. (My.).

ಖಣ್ಡೀಜಾ *khaṇḍībbā*. = ಖಣ್ಡೀರಾವ. (Mhr., R.).

ಖಣ್ಡಿಸು *khaṇḍisu*. = ಖಣ್ಡಿಸು. (My.; Bh. 6, 4, 89).

ಖತ *kat*. = ಕತ್ತು, q. v. (My.).

ಖತಮಾಲ *kha-tamāla*. A cloud; smoke. (R.).

ಖತಾನೆ *khatāvaṇi*. The roll or paper on which are abstracted, into distinct heads, the items of the day-book; abstracting and entering items (Mhr.; C.).

ಖತಿ *khati*. Vulgar form of ಕತಿ, q. v.

ಖತಿಲಕ *kha-tilaka*. The sun. (R.).

ಖತ್ರ *khatra*. A kind of musical instrument (Bp. 19, 8).

ಖತ್ವ *khatva*. The letter ಖ (Śmd. 339. 345).

ಖದರ *khadira*. = ಕದರ, ಕಯ್ಯ. The tree *Acacia catechu* Willd., and its resin which is called Catechu, Khayar, or Terra japonica (see ಕಾಡು).

ಖದರತಾಮ್ಬುಲ *khadira-tāmbūla*. = ಕಯ್ಯದಮ್ಬುಲ. Catechu and betel.

ಖದರಿ *khadiri*. A sensitive plant, *Mimosa pudica*.

ಖದ್ಯೋತ *kha-dyōta*. A fire-fly; the sun.

ಖನಕ *khanaka*. Digging; a digger, a miner, a house-breaker. 2, a rat, a bandicoot (ಉನ್ನರ, ಪೆಗ್ಗಣ Mr. 164).

ಖನನ *khanana*. Digging; excavating; burying. See ಅಂಗುಲಿ, ನಖ, ಅಗದ್, ಅಗುದ್, ಅಗುದ್, ಅಗಿ, ಕಪ್ಪ, ಕುದ್, ಗಟ್ಟಿರಿಸು.

ಖನನವನರಣ *khanana-vivarāṇa*. A manner of digging. See ಕದಿ.

ಖನಿ *khaṇi*. = ಕಣಿ 2, etc. A mine; a quarry.

ಖನಿಜ *khaṇi-ja*. A mineral (B. 4, 15. 94; My.).

ಖನಿತ್ರ *khanitra*. An instrument for digging, a spade, a hoe, etc.

ಖಪುರ *khapura*. The betel-nut tree, *Areca faufel* or *catechu* (ಪೂಗ, ಅಡಕೆ Nn. 102; ಪೂಗ Mr. 517). 2, ಖಪುರ, Tripura (ತ್ರಿಪುರ 102; ಪುರ 517). 3, the mouth (ವಕ್ರ, ಮುಖ 102; ಮುಖ 517). 4, a tree (ಧೂಪ, ಮರ 102; ಧೂಪ 517). 5, a buffalo (ಬರಾಯ, ಕೋಣ 102). 6, disrespect, disgrace (ಅಪಮಾನ 102).

ಖಪ್ರವಾಹ *kha-pravāha*. The celestial Ganges (My.).

ಖಪ್ರವಾಹಜಾಲ *kha-pravāha-jāṭa*. Śiva (My.).

ಖಯ *khaya*. (Mhr. ಖಯ, ಪೈ, conceit; restiveness). — ಖಯ ಮೋಡಿ. A malignant calumniator (Sd.).

ಖರ *khara*. = ಕರ 2. Hard, harsh, rough (ಬೆಟ್ಟಕವ Mr. 228); sharp, hot; sharp-edged; sharp, pungent; cruel. 2, an ass (ಕತ್ತಿ Nn. 80). 3, the twenty-fifth year in the cycle of sixty (C.). 4, N. of a rākshasa (J. 18, 4; Rām. 3, 6 sum.).

ಖರಕರ *khara-kara*. Hot-rayed; the sun. (My.). 2, a certain metrical foot (Čh.).

ಖರಕರಣ *khara-kirāṇa*. = ಖರಕರ. (Bp. 25, 46).

ಖರದೆ *kharaḍē*. = ಕರಡು. See ಪಕ್ಕಾ-.

ಖರಣ್ಣ *khara-nas*. Sharp-nosed.

ಖರಣಸ *khara-nasa*. Sharp-nosed.

ಖರಪುಷ್ಪ *khara-puṣhpē*. A kind of *Ocymum* (see ನಾಮದ ಬೇಕೆ).

ಖರಮಂಜರಿ *khara-mañjari*. The plant *Achyranthes aspera*.

ಖರವೈರಿ *khara-vairi*. Rāma (My.).

ಖರಪಾಣ *khara-ṣāṇa*. = ಕರಪಾಣ. A grindstone (Čpr. 1, 44); a sharp saw.

ಖರಾಂತಕ *khara-antaka*. Rāma (Rām. 3, 6, 45; J. 20, 12).

ಖರಾರಿ *khara-ari*. = ಅರವೈರಿ. (My.).

ಖರಾರು kharāru. A ourrycomb (My.; Mhr., H. ಖರಾರಾ; see s. ಕೊರವ).
ಖರಾಕ್ವಿ kharāśvī. The plant *Celosia cristata*.

ಖರಾಸುರ khara-asura. = ಸುರ No. 4. (Rām. 3, 6, 55).
ಖರಿಯು kharīya. = ಸುರ 2 q. v., ಸುರಿಯು. (B. 5, 9, 79, 84, 122).

ಖರೀದಿ kharīdi. Purchasing; a purchase (C.; Mhr., H. ಅಂ ದಿ); price, value (C.).
ಖರು kharu. (= ಸುರ). Harsh, cruel. (R.; cf. ಕರು 1?).

ಖರೆ kharē. 1. The grass *Andropogon serratus*. See ದೇವ ತಾಡ & ವೇಣಿ.
ಖರೆ kharē. 2. True (C.; Mhr. ಖಾ).

ಖರೆಯು kharēya. = ಸುರಿಯು, etc. (B. 5, 87, 102, 127, 131, 132, 145).
ಖರ್ಚು kharācu. = ಕರ್ಚ, etc. Expenditure, consuming; ex-
pense, money, etc. expended; costs (C.; Mhr., H.; ವ್ಯಯ
Sl. 393). See B. 5, 106, 111, 271, 302; Prv. s. ಮೂರು. —
ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚ. dupl. (C.; Mhr. ಖರ್ಚವೇಚ್ಚ).

ಖರ್ಚುದಾರ kharācu-dāra. A man who makes expenses or
bears them; a prodigal man, a spendthrift (C.).
ಖರ್ಜು kharju. = ಕಜ್ಜ. *Itch, scab*. 2, a kind of kēsu or
Arum (ಮರಸಣಿ Mr. 149).

ಖರ್ಜುರ kharjura. = ಖರ್ಜೂರ. Silver. 2, tin (ತೃಪ್ತ Mr. 135).
ಖರ್ಜೂರ kharjūra. = ಕಜೂರ, etc. The date tree, *Phoenix*
dactylifera L. (ಉತ್ತಮ Mr. 145, o. r. ಉತ್ತಮ). 2, silver.
ಖರ್ಜೂರ ಹಣ್ಣು ಅಗುವಾಗ್ಯ ಕಾಗೇ ದಾಯಿಗೆ ಹುಣ್ಣು (Prv.).

ಖರ್ಜೂರಿ kharjūri. The wild date tree, *Phoenix sylvestris* L.
ಖರ್ಪರ kharpara. = ಕರ್ಪರ, etc. The skull; the half of a
skull; the shell of a tortoise (Ūpr. 2, 44); a beggar's
bowl or dish (V. 14, 30); an umbrella. 2, a thief; a rogue.
3, N. of a country (Bp. 61, 30).

ಖರ್ಪರಿ kharpari. = ಕರ್ಪರಿ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ಪರಿ No. 2, q. v.
ಖರ್ವ kharva. Mutilated, maimed; short, low. 2, a dwarf.
3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1).

ಖರ್ವ-ವದ್ಯ-ಕೋಟಿ-ತಂಜ-ಕ್ಷಿತಿ-ಕೋಟಿಭವಾರ್ವಮ್ ಅಪ್ಪ ಅಂ
ಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್-ತದ್ವ ಬರೆ ತೋರ್ವವಡಿ ದಶಕಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಇನ್ನು
ಭತ್ತೀಸತಾಣವರೆ (o. r. ಹೋವೀಸ) ಸಂವಿಯಕ್ಕುಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ
ಸಂಜ್ಞೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿಗೆ ಮುನ್ನ ತೋರ್ವ ಅಂಕಿ ಮಾನ, ತತ್ಪರ್ವಂ
ಬಳ್ಳಮ್, ಅ ಪೂರ್ವಂಕ ಕೋರಗ, ತತ್ಪರ್ವಂಕ ಅಯ್ಯುಂ, ಮೊದಲಂಕ
ಯದು ಕಣ್ಣುಗಂ (Mr. 357). 4, one of the nine treasures
of Kubēra.

ಖರ್ವುರ kharvura. = ಕರ್ವುರ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ವುರ No. 2, q. v.
ಖರ್ವುರ kharva. Mutilated, maimed; short, low. 2, a dwarf.
3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1).

ಖರ್ವುರ-ವದ್ಯ-ಕೋಟಿ-ತಂಜ-ಕ್ಷಿತಿ-ಕೋಟಿಭವಾರ್ವಮ್ ಅಪ್ಪ ಅಂ
ಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್-ತದ್ವ ಬರೆ ತೋರ್ವವಡಿ ದಶಕಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಇನ್ನು
ಭತ್ತೀಸತಾಣವರೆ (o. r. ಹೋವೀಸ) ಸಂವಿಯಕ್ಕುಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ
ಸಂಜ್ಞೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿಗೆ ಮುನ್ನ ತೋರ್ವ ಅಂಕಿ ಮಾನ, ತತ್ಪರ್ವಂ
ಬಳ್ಳಮ್, ಅ ಪೂರ್ವಂಕ ಕೋರಗ, ತತ್ಪರ್ವಂಕ ಅಯ್ಯುಂ, ಮೊದಲಂಕ
ಯದು ಕಣ್ಣುಗಂ (Mr. 357). 4, one of the nine treasures
of Kubēra.

ಖರ್ವುರ kharvura. = ಕರ್ವುರ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ವುರ No. 2, q. v.
ಖರ್ವುರ kharva. Mutilated, maimed; short, low. 2, a dwarf.
3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1).

ಖರ್ವುರ-ವದ್ಯ-ಕೋಟಿ-ತಂಜ-ಕ್ಷಿತಿ-ಕೋಟಿಭವಾರ್ವಮ್ ಅಪ್ಪ ಅಂ
ಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್-ತದ್ವ ಬರೆ ತೋರ್ವವಡಿ ದಶಕಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಇನ್ನು
ಭತ್ತೀಸತಾಣವರೆ (o. r. ಹೋವೀಸ) ಸಂವಿಯಕ್ಕುಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ
ಸಂಜ್ಞೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿಗೆ ಮುನ್ನ ತೋರ್ವ ಅಂಕಿ ಮಾನ, ತತ್ಪರ್ವಂ
ಬಳ್ಳಮ್, ಅ ಪೂರ್ವಂಕ ಕೋರಗ, ತತ್ಪರ್ವಂಕ ಅಯ್ಯುಂ, ಮೊದಲಂಕ
ಯದು ಕಣ್ಣುಗಂ (Mr. 357). 4, one of the nine treasures
of Kubēra.

ಖರ್ವುರ kharvura. = ಕರ್ವುರ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ವುರ No. 2, q. v.
ಖರ್ವುರ kharva. Mutilated, maimed; short, low. 2, a dwarf.
3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1).

ಖರ್ವುರ-ವದ್ಯ-ಕೋಟಿ-ತಂಜ-ಕ್ಷಿತಿ-ಕೋಟಿಭವಾರ್ವಮ್ ಅಪ್ಪ ಅಂ
ಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್-ತದ್ವ ಬರೆ ತೋರ್ವವಡಿ ದಶಕಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಇನ್ನು
ಭತ್ತೀಸತಾಣವರೆ (o. r. ಹೋವೀಸ) ಸಂವಿಯಕ್ಕುಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ
ಸಂಜ್ಞೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿಗೆ ಮುನ್ನ ತೋರ್ವ ಅಂಕಿ ಮಾನ, ತತ್ಪರ್ವಂ
ಬಳ್ಳಮ್, ಅ ಪೂರ್ವಂಕ ಕೋರಗ, ತತ್ಪರ್ವಂಕ ಅಯ್ಯುಂ, ಮೊದಲಂಕ
ಯದು ಕಣ್ಣುಗಂ (Mr. 357). 4, one of the nine treasures
of Kubēra.

ಖರ್ವುರ kharvura. = ಕರ್ವುರ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ವುರ No. 2, q. v.
ಖರ್ವುರ kharva. Mutilated, maimed; short, low. 2, a dwarf.
3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1).

ಖರ್ವುರ-ವದ್ಯ-ಕೋಟಿ-ತಂಜ-ಕ್ಷಿತಿ-ಕೋಟಿಭವಾರ್ವಮ್ ಅಪ್ಪ ಅಂ
ಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್-ತದ್ವ ಬರೆ ತೋರ್ವವಡಿ ದಶಕಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಇನ್ನು
ಭತ್ತೀಸತಾಣವರೆ (o. r. ಹೋವೀಸ) ಸಂವಿಯಕ್ಕುಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ
ಸಂಜ್ಞೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿಗೆ ಮುನ್ನ ತೋರ್ವ ಅಂಕಿ ಮಾನ, ತತ್ಪರ್ವಂ
ಬಳ್ಳಮ್, ಅ ಪೂರ್ವಂಕ ಕೋರಗ, ತತ್ಪರ್ವಂಕ ಅಯ್ಯುಂ, ಮೊದಲಂಕ
ಯದು ಕಣ್ಣುಗಂ (Mr. 357). 4, one of the nine treasures
of Kubēra.

ಖರ್ವುರ kharvura. = ಕರ್ವುರ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ವುರ No. 2, q. v.
ಖರ್ವುರ kharva. Mutilated, maimed; short, low. 2, a dwarf.
3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1).

ಖರ್ವುರ-ವದ್ಯ-ಕೋಟಿ-ತಂಜ-ಕ್ಷಿತಿ-ಕೋಟಿಭವಾರ್ವಮ್ ಅಪ್ಪ ಅಂ
ಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್-ತದ್ವ ಬರೆ ತೋರ್ವವಡಿ ದಶಕಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಇನ್ನು
ಭತ್ತೀಸತಾಣವರೆ (o. r. ಹೋವೀಸ) ಸಂವಿಯಕ್ಕುಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ
ಸಂಜ್ಞೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿಗೆ ಮುನ್ನ ತೋರ್ವ ಅಂಕಿ ಮಾನ, ತತ್ಪರ್ವಂ
ಬಳ್ಳಮ್, ಅ ಪೂರ್ವಂಕ ಕೋರಗ, ತತ್ಪರ್ವಂಕ ಅಯ್ಯುಂ, ಮೊದಲಂಕ
ಯದು ಕಣ್ಣುಗಂ (Mr. 357). 4, one of the nine treasures
of Kubēra.

ಖರ್ವುರ kharvura. = ಕರ್ವುರ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ವುರ No. 2, q. v.
ಖರ್ವುರ kharva. Mutilated, maimed; short, low. 2, a dwarf.
3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1).

ಖರ್ವುರ-ವದ್ಯ-ಕೋಟಿ-ತಂಜ-ಕ್ಷಿತಿ-ಕೋಟಿಭವಾರ್ವಮ್ ಅಪ್ಪ ಅಂ
ಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್-ತದ್ವ ಬರೆ ತೋರ್ವವಡಿ ದಶಕಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಇನ್ನು
ಭತ್ತೀಸತಾಣವರೆ (o. r. ಹೋವೀಸ) ಸಂವಿಯಕ್ಕುಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ
ಸಂಜ್ಞೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿಗೆ ಮುನ್ನ ತೋರ್ವ ಅಂಕಿ ಮಾನ, ತತ್ಪರ್ವಂ
ಬಳ್ಳಮ್, ಅ ಪೂರ್ವಂಕ ಕೋರಗ, ತತ್ಪರ್ವಂಕ ಅಯ್ಯುಂ, ಮೊದಲಂಕ
ಯದು ಕಣ್ಣುಗಂ (Mr. 357). 4, one of the nine treasures
of Kubēra.

ಖರ್ವುರ kharvura. = ಕರ್ವುರ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ವುರ No. 2, q. v.
ಖರ್ವುರ kharva. Mutilated, maimed; short, low. 2, a dwarf.
3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1).

ಖರ್ವುರ-ವದ್ಯ-ಕೋಟಿ-ತಂಜ-ಕ್ಷಿತಿ-ಕೋಟಿಭವಾರ್ವಮ್ ಅಪ್ಪ ಅಂ
ಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್-ತದ್ವ ಬರೆ ತೋರ್ವವಡಿ ದಶಕಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಇನ್ನು
ಭತ್ತೀಸತಾಣವರೆ (o. r. ಹೋವೀಸ) ಸಂವಿಯಕ್ಕುಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ
ಸಂಜ್ಞೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿಗೆ ಮುನ್ನ ತೋರ್ವ ಅಂಕಿ ಮಾನ, ತತ್ಪರ್ವಂ
ಬಳ್ಳಮ್, ಅ ಪೂರ್ವಂಕ ಕೋರಗ, ತತ್ಪರ್ವಂಕ ಅಯ್ಯುಂ, ಮೊದಲಂಕ
ಯದು ಕಣ್ಣುಗಂ (Mr. 357). 4, one of the nine treasures
of Kubēra.

ಖರ್ವುರ kharvura. = ಕರ್ವುರ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ವುರ No. 2, q. v.
ಖರ್ವುರ kharva. Mutilated, maimed; short, low. 2, a dwarf.
3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1).

ಖರ್ವುರ-ವದ್ಯ-ಕೋಟಿ-ತಂಜ-ಕ್ಷಿತಿ-ಕೋಟಿಭವಾರ್ವಮ್ ಅಪ್ಪ ಅಂ
ಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್-ತದ್ವ ಬರೆ ತೋರ್ವವಡಿ ದಶಕಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಇನ್ನು
ಭತ್ತೀಸತಾಣವರೆ (o. r. ಹೋವೀಸ) ಸಂವಿಯಕ್ಕುಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ
ಸಂಜ್ಞೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿಗೆ ಮುನ್ನ ತೋರ್ವ ಅಂಕಿ ಮಾನ, ತತ್ಪರ್ವಂ
ಬಳ್ಳಮ್, ಅ ಪೂರ್ವಂಕ ಕೋರಗ, ತತ್ಪರ್ವಂಕ ಅಯ್ಯುಂ, ಮೊದಲಂಕ
ಯದು ಕಣ್ಣುಗಂ (Mr. 357). 4, one of the nine treasures
of Kubēra.

ಖರ್ವುರ kharvura. = ಕರ್ವುರ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ವುರ No. 2, q. v.
ಖರ್ವುರ kharva. Mutilated, maimed; short, low. 2, a dwarf.
3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1).

ಖರ್ವುರ-ವದ್ಯ-ಕೋಟಿ-ತಂಜ-ಕ್ಷಿತಿ-ಕೋಟಿಭವಾರ್ವಮ್ ಅಪ್ಪ ಅಂ
ಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್-ತದ್ವ ಬರೆ ತೋರ್ವವಡಿ ದಶಕಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಇನ್ನು
ಭತ್ತೀಸತಾಣವರೆ (o. r. ಹೋವೀಸ) ಸಂವಿಯಕ್ಕುಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ
ಸಂಜ್ಞೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿಗೆ ಮುನ್ನ ತೋರ್ವ ಅಂಕಿ ಮಾನ, ತತ್ಪರ್ವಂ
ಬಳ್ಳಮ್, ಅ ಪೂರ್ವಂಕ ಕೋರಗ, ತತ್ಪರ್ವಂಕ ಅಯ್ಯುಂ, ಮೊದಲಂಕ
ಯದು ಕಣ್ಣುಗಂ (Mr. 357). 4, one of the nine treasures
of Kubēra.

ಖಲಿನಿ khalini. A multitude of threshing-floors.

ಖಲಿನೆನ khalina. The bit of a bridle (ಕಡಿಯಣಿ Nn. 59).

ಖಲು khalu. A particle expressing prohibition and concili-
ation, indicating inquiry and certainty, etc.

ಖಲೂರಿಕೆ khalūrikē. A place for military exercise (ಗಡು
ಸಾಧನೆಯು ಮನೆ Mr. 197; see ತೃಪ 1 and ಗಡು).

ಖಲೇವಾಲಿ khalē-vāli. A post fixed in the centre of a threshing-
floor, to which the cattle are attached as they go round to
tread out the corn.

ಖಲೈ khalayē. A multitude of threshing-floors.

ಖಲ್ಲ khalā. A little case or cap formed by rolling up
paper, etc. 2, a stone or vessel for grinding drugs, etc.
(Sk.; R.).

ಖಲ್ಲಾಟ khalvāṭa. Bald-headed. (R.).

ಖನಖನು khavakhavisu. To burn, to long, to suffer
impatient desire (Rām. 6, 51, 13; Mhr. ಖನಖನೇಂ).

ಖನ khasa. Itch, scab.

ಖನಿ khasi. = ಕನಿ. (R.).

ಖನಾಣಿ kashāṇi. An expression of reproach at the end of
a compound. (R.).

ಖಳ khalā. = ಖಲ. (Śmd. 25).

ಖಳ khalga. = ಕಳ, etc. (ಅಡ್ಡಾಯುಧ, etc. Hlā.). — ಖಳಧಾರೆ.
The sharp edge of a sword (Abh. P. 13, after 133). — ಖಳ
ಧೇನು. A female rhinoceros (Ūpr. 5, after 64).

ಖಳಾಣಿ khalga-aṣani. Who has a sword like a thunder-
bolt (Ūpr. 1, 142).

ಖಲಾಲೆ khalālē. = ಖಲಾಲೆ, q. v. (ಗ್ರೀಷ್ಮಮತು) ಎಂದೆಂದು ಬಿಡು
ಬಿಡು ತಿರಿಕಮತುನನು; ಖದಿಲೆ ಖದಿಲೆ ವಸಸ್ತನನು, ಬಲುಖಳದ ದಾ
ದಾಯಣ ಅಟ್ಟಿದನು, ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ದಾಹಿಸಲು (Bhāgavata 10, 18, 2).

ಖಲಿ khalī. = ಖಲಿ. — ಖಲಿಖಲಿಖಲಿಖಲಿ. rep. (J. 27, 7).

ಖಲಿಲ್ khalīl. = ಕದಿಲ್, ಖಲಿಲ್. — ಖಲಿಲೆನ. — ಖಲಿ
(Śmd. I). Shrilly, loudly, roughly, etc.

ಖಲಿಲೆ khalīlē. Loudly, with a rough voice.
ಖಲಿಲೆ ನುಡಿದು (Śmd. 28, o. r. ಖದಿಲೆ).

ಖಾಡೆ khāḍa. = ಖಡ, ಖಡ್ಗ. — ಖಾಡಾಖಾಡಿ. — ಖಾಡಿ. = ಖಾಡಿ
ಖಡಿ. Athletic sports at which also swords are used, a
fierce duel, a wrestling match (My.; ಮಲ್ಲಯುಧ Bhn. 4;
Bh. 3, 13, 35).

ಖಾಣಿ khāṇa. (Śmd. 28). = ಖಾನ 1. Food; fodder (S. Mhr.;
H.; Mhr. ಖಾಣೇಂ). See Bp. 22, 27; 27, 52; ಹುಲ್ಲು.

ಖಾಣಿವೆ khāṇivē. = ಕಾಣಿವೆ. N. of a forest in Kurukshetra,
burnt by Agni with the assistance of Arjuna and Krishna
(Bh. 1, 20 sum.).

ಖಾತೆ khāṭa. Dug; a hole. 2, a square or large tank (ಪುಷ್ಪ
ರಣಿ, ಹೊಕ್ಕರಣಿ Mr. 417).

ಖಾತಕೆ khāṭaka. A digger; a hole, a ditch, etc. See ದೇವ-
ಖಾತಿ khāṭi. = ಖಾತೆ 2. (B. 5, 125).

ಖಾತಿ khāṭi. = ಕಾತಿ, ಖಾತಿ, ಗಾತಿ. A moat, a ditch.

ಖಾತಿ khāṭi. 1. An artificial pond (ಪುಷ್ಪರಣಿ Hlā.).

ಖಾತಿ khāṭi. 2. An account as appearing upon the day-
book; the range or sphere (of rule, sway); province,
proper office; department (C.; B. 5, 218; Mhr. ಖಾತೇಂ; see
ವಿಷಯ).

ಖಾದ khāda. = ಖಾದನ. (R.).

ಖಾದನ khādāna. *Chewing, eating; food.* See ಕರ್ತು, ಕಾರ್, ಕುಡುಕು, ತಿನ್.

ಖಾದನಪರೀಕ್ಷೆ khādāna-partkshē. *Tasting.* See ಸವ.

ಖಾದನವಿಕೇಷ khādāna-viśēsha. *A certain manner of eating.* See ಮುಕ್ಕು.

ಖಾದಿ khādi. = ಕಾದಿ. (S. Mhr., Mhr. ಪಾದೀ; Si. 223).

ಖಾದಿತ khādita. *Eaten.*

ಖಾದಿರ khādira. (fr. ಖಾದಿರ). *Made of or coming from the Acacia catechu; catechu.* (J. 33, 37).

ಖಾನ khāna. 1. = ಪಾನ. (My.).

ಖಾನ khāna. 2. *A prince, a king, a chief; a title borne by Mohammadan nobles and assumed by other Mohammadans* (My.).

ಖಾನಿ khāni. = ಪಾನಿ. (My.).

ಖಾನಿಗಿ khānigi. *Relating to a house: domestic, private, household* (My.; Br.; Mhr., H. ಪಾನಿಗಿ).

ಖಾನೆ khānē. = ಕಾನೆ, ಪಾನಿ. *A place; a house, e. g. in ಕಾ ಪಾನೆ* (C.; Mhr., H.); *a sliding box, a drawer* (S. Mhr.); *divisions in a drawer* (My.). — ಪಾನೆಸುಮಾರಿ. *Numbering the houses of a town or village; the number taken; a census of the population, also of the live stock* (My.; Mhr., H.).

ಖಾಮುಖ khāmakhā. *Positively, certainly; necessarily* (My.; Mhr., H.).

ಖಾರಿ khāri. *A measure of capacity, equivalent to sixteen drōmas or about three bushels* (ಕಣ್ಡುಗ Si. 329).

ಖಾರಿಗೆ khārigē. (Śmd. 23). = ಕಾರಿಗೆ, etc. *Tbh. of ಪಾತಿ* (Śmd. 363 Mqb.).

ಖಾರೀಕ khārika. *(A land) holding or sown with one khāri of grain.*

ಖಾರೀವಾಸ khāri-vāpa. *Sown with a khāri of grain.*

ಖಾಲಿ khāli. *Empty, as a house, etc., vacant. 2, unemployed* (C.; Mhr., H. ಪಾಲಿ). 3, *useless* (My.).

ಖಾವುಕ khāvala. *A kind of tone or note* (Bp. 19, 10).

ಖಾಸ khāsa. = ಕಾಸ 2. (Śmd. 338).

ಖಾಸಾ khāsa. = ಕಾಸಾ.

ಖಾಸಾಸ್ವಾರಿ khāsa-svāri. *The equipage, procession, or train of a chieftain in person; the chieftain in person* (My., also ಪಾಸ್ವಾರಿ; Br.; Mhr., H.).

ಖಿಂಕೃತ khin-kṛita. *The sound produced by a (flying) arrow* (Mr. 89).

ಖಿಜಮತ khijamata. *Service or attendance* (My.; Mhr., H. ಪಿದಮತ).

ಖಿಜಮತಗಾರ khijamata-gāra. *A servant of great men for petty offices about the person* (Mhr., H., ಪಿದ-; B. 5, 286).

ಖಿಜಮತಗಾರಿ khijamatagāri. *The office of a khijamatagāra* (Mhr., H. ಪಿದ-; B. 5, 284).

ಖಿನ್ನ khinna. *Depressed, distressed, suffering pain or uneasiness, wearied.* See ಸಂ-; Bp. 9, 25; J. 24, 25, 74.

ಖಿಲ khila. *A piece of waste or uncultivated land. 2, a supplement. 3, emptiness; anything vain, empty, or fruitless.* (My.; J. 27, 9). 4, *remainder. 5, a gap.* See ಉ, ಸ.

ಖಿಲೈತ್ರ khila-kshētra. = ಖಿಲ No. 1. See ಪೀಡ.

ಖಿಲಾತು khilātu. *A robe of honour* (Mhr., H.; R.).

ಖಿಲ್ವ khilva. = ಕಳ್, q. v.

ಖಿಳಿ khilī. *N. of an animal* (Bh. 3, 13, 16).

ಖುದ khuda. *God* (C.; Persian ಮುದ).

ಖುದ್ಧ khuddu. *Own, proper; in person, self* (C.; Mhr., H. ಮದ್).

ಖುಮ್ಮರಿ khummari. *A certain feat of wrestlers* (Ūpr. 5, 77).

ಖುರ khura. = ಕುರ 2, ಕ್ಷುರ. *A hoof.*

ಖುರಾಸ khura-nas. *Having a nose like a hoof.*

ಖುರಾಸ khura-nasa. *Having a nose like a hoof.*

ಖುರಪಟ khura-puta. *A hoof* (J. 13, 2; Ū. Bp. 47, 35).

ಖುರಾಕು khurāku. *Rich, nutritive diet, especially as prescribed for a person or an animal out of condition* (My.; Mhr., H.).

ಖುರಾಣ khurāṇa. = ಕುರಾಣ, etc.

ಖುರಾನು khurānu. *The Koran* (C.; Mhr. ಕುರಾನ; M. ಕುಡು ವಾನ). ಇಕ್ಕೊಳವು ಗಾಳ, ಓದುವವು ಮುರಾನು (Prv.).

ಖುರಾಸಾನಿ khurāsāni. — *ಖುರಾಸಾನಿಯೆಣ್ಣೆ.* *An inferior kind of gingillie oil* (My.).

ಖುರ್ದುಖುರ್ದು khurdu-burdu. *Embezzlement* (My.; Br., H.).

ಖುರ್ನಾಸ khurnāsa. = ಮುರ್ನಾಸ. (S. Mhr.).

ಖುರ್ನಿಸು khurnīsu. *Obeisance* (Sd., H.).

ಖುಲಾಸ khulāsa. = ಕುಲಾಸ. *Openness (of a place, of a bundle); emptiness, roominess; evidence, clearness; unrestraint, freedom; open, etc.* (My.; Mhr., H.). Cf. ಕುಲ್ಲಾ.

ಖುಲ್ಲ khulla. *Small, little; low, mean, vile; wicked* (Bp. 18, 37; 21, 22, 40; 43, 40; Bh. 2, 14, 65). 2, *impatience, anger, wrath* (ಮುನಿಸು Mr. 234). — Cf. ಕೂಡ?

ಖುಲ್ಲಕ khullaka. = ಮುಲ್ಲ No. 1. (R.).

ಖುಲ್ಲತನ khullatana. *Meanness, etc.* (Bp. 20, 15).

ಖುಷಾಮತು khushāmatu. *Flattery, fawning* (My.; Mhr., H.).

ಖುಷ್ಕರಿದಿ khushkaridi. *Purchase made willingly or without any constraint: what is purchased without any advance or dispute* (My.; H.).

ಖುನ khūna. *An indication, a mark, a sign* (ಪಾಲಿ Ūb.; Mhr. ಮೂಣ; see K. ಕೂನ 3).

ಖುನಿ khūni. *Murder* (C.; Si. 297; B. 5, 268; Mhr., H. ಮೂನ).

ಖುಬು khūbu. *Well, finely, handsomely; copiously* (S. Mhr.; Mhr., H. ಮೂಬ).

ಖೆ khē. *That has been dug.* See ಪರಿ.

ಖೇಚರ khē-čara. *Moving in the air; a bird* (ಏಗ Nn. 46); *a deity* (ಏಗ 46); *a Gandharva* (135; ಪಾಪಾ 153; Ūpr. 6, 6-19).

ಖೇಚರಾಹಿ khēčara-ahi. *Rāhu* (Mr. 39).

ಖೇಟ khēṭa. *Phlegm* (ಕಪ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ Nn. 23). 2, = ಪೀಡ, *a village; a small town* (ಪುರ, ಪಟ್ಟಣ 23; ಗ್ರಾಮಧಾನ Mr. 188). 3, *tableland* (ಗಿರಿಸಾನು, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲ 23). 4, *a shield* (ಅಡ್ಡಣ, ಪೀಡೆಯ 23). 5, *hunting. 6, bad, vile, inferior.*

ಖೇಟಕ khēṭaka. *A village. 2, = ಪೀಡೆಯ, a shield* (ವಸು, ಪಂಗೆ Nn. 17).

ಖೇಟನ khēṭana. *Hunting, the chase* (ಪೀಣ್ಣೆ Mr. 270).

ಖೇಡ khēḍa. = ಪೀಟ. *A village* (ಗ್ರಾಮಧಾನ, ಪೀಟಕ Hā.; Rām. 5, 8, 74). 2, *a man overcome by terror* (Bh. 3, 13, 41; Mhr.: *a queer fellow*). — *ಪೀಡದಾರಯ್ಯ.* *N. See ಉಮ್ಮದ್.*

ಬೀದತನ khēdatana. The state of being confused or overcome by terror (Bh. 3, 19, 37).
ಬೀಡೆಯ khēḍya. = ಬೀಡ No. 4, ಬೀಡು 1. A shield (ಬೀಡು, ಅಡ್ಡಣ Nn. 23).
ಬೀಡ್ಯ khēḍya. 1. = ಬೀಡೆಯ. (ಹಂಗೆ Si. 290). ಬೀಡ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಹರ್ಷ, ಫಲಕಪಾಣಿ, ಹಲಗೆಯವ್ಯವಸ್ಥೆ 281).
ಬೀಡ್ಯ khēḍya. 2. A stockade for impaling wild elephants (My.).
ಬೀದ khēda. *Sorrow, grief, distress, despondency* (ಅತಿದುಃಖ, ಅತ್ಯನುರೂಪ Nn. 55; ದುಃಖ ಸಂದ. 393 Cm.; see Kāvya. I, 2, 52-55; ಉಮ್ಮಳಿ). 2, neighing; roaring (ಹಯಸಿಂಹನಾದ 55). 3, little (ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ 55; cf. ಕಿರಿದು). 4, a bamboo (ತೃಣ, ಬಿದಿರು 55). 5, poison (ಗರಲ, ವಿಷ 55). — ಬೀದಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To become full of grief (B. 2, 47).
ಬೀದವಡವುನ khēda-vidambana. The expression of sorrow, etc. (Smd. 393).
ಬೀದಿಸು khēdisu. To feel grieved, etc. (Abh. P. 9, after 15; My.). See ಪ್ರತಿ.
ಬೀಡು khēpu. A single time, a turn (Mhr., H. ಬೀವ; R.).
ಬೀಡು khēya. A moat, a ditch.
ಬೀಲ khēla. (= ಬೀಳ). Moving to and fro; (playing).
ಬೀಲನ khēlana. Shaking, moving to and fro; *play, sport*.
ಬೀಲೆ khēlē. *Play, sport*.
ಬೀಳ khēla. (= ಬೀಳ). A man who makes sport of, or acts against (? Bp. 23, 2). 2, a Malayāla man (ಮಲೆಯನಾ ಬೀಳನ್ ಅಕ್ಕು, Mr. 382, o. ra. ಮಲೆಯಾಳುವಂ ಬೀಳಂ, ಮಲೆಯಾಳವಂ, ಮಲೆಯಾಳನುಂ; cf. ಕೇರಳ?).
ಖೈರು khairu. Welfare; good condition of things outward; goodness (Mhr., H. ಖೈರ; R.).
ಖೊಪ್ಪರ khōppara. (Smd. 23). (= ಕೊಪ್ಪರ, etc.). ಖೊಪ್ಪರದಕ್ಕೆ in Mr. 299 might be read ಖೊಪ್ಪರ ದಕ್ಕೆ, in which case ದಕ್ಕೆ (= ದಕ್ಷಿಣ) might mean "arm". Cf. K. ಕೊಪ್ಪರ.

ಖೊಪ್ಪರಿಸು khōpparisu. = ಕೊಪ್ಪರಿಸು, q. v.
ಖೋ khô. The sound khô in a play of children. 2, the sound khô in a fight. ಖೋ ಯೆನ್ನು, ಉಬ್ಬಿ, ಬೊಬ್ಬಿದು (Rām. 3, 6, 8). See Rām. 6, 14, 18; C. Bp. 42, 25. — ಖೋ ಅಸು. To engage in a certain play at which the continual utterance of ಖೋ is the chief thing (S. Mhr.; B. 1, 16).
ಖೋಜಾ khôja. = ಕೊಜೆ. (Si. 259).
ಖೋಡ khôḍa. = ಖೋಲ. *Limping, lame.* 2, a certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77).
ಖೋಡಿ khôḍi. An evil disposition; a vice, a defect (in a horse, etc.); an error, a flaw (in a speech, etc.); — ill-disposed; having a bad habit; a mean, miserable wretch (S. Mhr.; Mhr.; cf. ಕೋಡಿ 2).
ಖೋಡಿತನ khôḍitana. An evil disposition; the state of being bad or mischievous (S. Mhr.).
ಖೋರ khôra. = ಕೋರ 1, q. v.
ಖೋಲ khôla. = ಖೋಡ. *Limping, lame.* Cf. ಕೋಲ್ಪು?
ಖೋಲಿ khôli. A quiver (Sk.).
ಖ್ಯಾ khya. = ಖ್ಯಾತ. See ಪ್ರ-
ಖ್ಯಾತ khyaṭa. Known, named, called; told; *well-known, celebrated, famous.* See ನೆಗಡ್.
ಖ್ಯಾತಗರ್ಹಣ khyaṭa-garhaṇa. *Ill-reported, detested, notoriously vile.*
ಖ್ಯಾತಯರ khyaṭa-yaṭa. A man of great celebrity (Kāvya. III, 3, B, 172).
ಖ್ಯಾತಿ khyaṭi. *Fame, celebrity, glory.* See ನೆಗಡ್; Prv. a. ನೇತಿ.
ಖ್ಯೆ khye. Appearing; being known, known; etc. See ಸಂ-
ಖ್ಯೆಯ khyaṭya. Apt to appear or to be known; etc. See ಸಂ-.

ಗ

ಗ g. The twenty-third letter of the Alphabet (Smd. 12. 21). About its character see e. g. 54. 78. 203. 204. 205. 206. 275. 284. 289. 381. 385. 386. Occasionally an initial ಗ appears as ದ, see e. g. ಗೊಬ್ಬಳಿ, ಗೊಮ್ಮೆ², ಗೋಲಿ.
ಗ ga.1. The letter ಗ when pronounced with the short a, as is generally done at school.
ಗ ga.2. = ಗ್, ಗೈ, (ಗಂ). An affix for the formation of words denoting time, e. g. ಅಗ, ಈಗ. Cf. ಗಡು 1.
ಗ ga.1. (= ಗ 1). An affix for forming masculine nouns (Smd. 237), probably taken from Sk.
ಗ ga.2. *Going, moving; entered, staying, being, abiding in; referring to, standing in connection with.* 2, the third

G

of the seven primary notes of music (ಗಾನ್ಧಾರ Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ). 3, sign for a metrically long syllable (Īh; Mr. 363). 4, the number three (Mr. 349).
ಗಂ gām. (= ಗಂ 2). Limit; up to, unto, till, e. g. ಅನ್ನೆಗಂ, ಇನ್ನೆಗಂ, ಎನ್ನೆಗಂ (Smd. 295).
ಗಂಹರ gāmhara. = ಗಡ್ಡರ. See Prv. a. ಯಾವನ; ಸೆವ. 1, 50.
ಗಕಾರ ga-kāra. The letter ಗ (Smd. 11. 342).
ಗಕುಂ gakuṁ. In a pitch-dark manner. ಕತ್ತರ ಗಕುಂ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಡಿತು (My.).
ಗಕ್ಕನೆ gakkane. = ಕಕ್ಕನೆ, ಚಕ್ಕನೆ. Quickly, suddenly (C.; Dp. 40, 1).
ಗಕ್ಕು gaku. The marone-backed heron, Ardea grayii (Bd.).

ಗಗಣ gagaṇa. = ಗಗನ. The sky; the atmosphere.

ಗಗನ gagaṇa. The sky; the atmosphere (ಪಾನ್, etc. Kk. 88). 2, a zero (see ಗುಪ್ತಯುಗ). 3, a certain metrical foot (Īh.). — ಗಗನದರ್ಶ. -ಅರರ್. A flower in the sky: any unreal or fanciful thing, an impossibility (Bp. 42, 3). See Prv. s. ಏಗ೦.

ಗಗನಗಂಗೆ gagaṇa-gaṅgē. The celestial Ganges (Īpr. 4, 31).

ಗಗನಚರ gagaṇa-čara. Moving in the air; a bird; a planet; a male gandharva.

ಗಗನಚರಿ gagaṇa-čari. A female gandharva (Śév. 3, after 35).

ಗಗನಬಾವ gagaṇa-bāpa. A rain-bow. (Bp. 42, 3).

ಗಗನಮನಿ gagaṇa-maṇi. The sun (ರವಿ Bhn. 62; Bp. 56, 31; J. 8, 45).

ಗಗನಲಕ್ಷ್ಮಿ gagaṇa-lakṣmi. The sky regarded as a woman (Īpr. 1, 69; 1, after 101).

ಗಗನಲತೆ gagaṇa-latē. A creeper or tree (supposed to be) in the air (Abhā. 6, 24).

ಗಗನಸ್ಥ ಲೀಲಮೆ gagaṇa-sthali-ramē. = ಗಗನಲಕ್ಷ್ಮಿ. (Rāv. 8, 118).

ಗಗನಾಗಣ gagaṇa-aṅgaṇa. The sky (ಎಗ್ರಹ, ಆಕಾಶ Nn. 98).

ಗಗನಾಮ್ಬುಧಿ gagaṇa-ambudhi. The sky regarded as an ocean (J. 8, 46).

ಗಗನಾರವಿನ್ದ gagaṇa-aravinda. A sky-lotus: any unreal or fanciful thing (My.).

ಗಗನದೇವ gagaṇi-dēva. N. (Bp. 59, 2).

ಗಗರ gaṅgarā. = ಗಗ್ರ, ಗಗ್ರ, ಗಂಗಳ, (ಘುಘರ). A hollow ornamented silver ring in which there are pebbles, etc. that when shaken, emit the sound of *gala gala* (My.). — ಗಗರ ಗೋಲು. -ಕೋಲು. A pole to which gaṅgaras are attached (My.).

ಗಗರಿ gaṅgari. = ಗಗ್ರ, etc., (ಘುಘರಿ). A hollow ring of brass, containing bits of metal, etc. to produce a jingling noise when shaken (S. Mhr.; My. occasionally).

ಗಗ್ರ gaṅgru. = ಗಗ್ರ, etc., (ಗಬ್ಬ). (S. Mhr.).

ಗಗ್ರ gaṅgra. = ಗಗ್ರ, etc. (My.).

ಗಗ್ರಿ gaṅgrā. (= ಗೋರಿ). See ಗಮ್, ಬಿಳಯ. (Tē. ಗಗ್ರಿ, ಗಗ್ರಿ).

ಗಂಗಳ gaṅga. 1. = ಗಂ, ಗಂ 1. (Probably connected with ಗಲ, the throat; Mhr., H. ಗಂಗಳ, a dewlap). — ಗಂಗಳೋವು. -ತೋವು. The dewlap of an ox (ಸಾನ್ನ, ಗಲಕಮ್ಬಲ SI. 319).

ಗಂಗಳ gaṅga. 2. N. of a dynasty (at the time of which Nāki, i. e. Nāgavarma, lived; see ರತ್ನಸಂಗ s. ಅಜತಕೇಶನ ಪಟ್ಟಿ). — ಗಂಗಳೋದಾಮಣಿ. The gem (i. e. the best) of the Gaṅga kings (Sind. 68). — ಗಂಗಳಮಾಲೆ. N. of females among the Gaṅgādikāras (My.).

ಗಂಗದಿಕಾರಿ gaṅgādi-kāra. A man of the lowest caste (of the four), a respectable Śūdra (ಅನ್ವ, Mr. 375; My.). ಗಂಗದಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಗ. ಅಪ್ಪಾದಿತಜಾತಿ.

ಗಂಗರ gaṅgara. = ಗಗ್ರ, etc. ಉಂಗರ ದೊಡ್ಡವಾದರೆ ಗಂಗರ ವಾದೀತೇ? (Prv.).

ಗಂಗಲ gaṅgala. Another form of ಗಂಗೆ 2; cf. ಗಂಗಾಪ್ಪುಕೆ, ಗಂಗಾಪ್ಪು. — ಗಂಗಲಾಪ್ಪು. -ಅಪ್ಪು. N. (Bp. 4, 16).

ಗಂಗಳ gaṅgaḷa. = ಗಂಗಾಳ. (My.). See Prv. s. ಮಂಗಳವಾರ.

ಗಂಗಸುಗರ gaṅga-sūgara. Arrack (Ī. Bp. 47, 45). 2, N. of a village (My.).

ಗಂಗಾಜಮುನಾ gaṅgā-jamunā. The Ganges and Yamunā rivers. 2, a cloth of which the border on one side is of one colour and on the other of another (Mhr., H.; B. 3, 108; My.).

ಗಂಗಾಜೂಟ gaṅgā-jūṭa. Śiva (Bp. 35, 55).

ಗಂಗಾತೋಯ gaṅgā-tōya. Ganges-water (J. 26, 46).

ಗಂಗಾದೇವಿ gaṅgā-dēvi. A water goddess (My.); N. (Bp. 4, 49; 11, 28; 59, 7).

ಗಂಗಾಧರ gaṅgā-dhara. Śiva.

ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ gaṅgādhara-śvara. Śiva. ಅಗಭೋಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ಯವ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ (Prv.).

ಗಂಗಾಧೀಶ gaṅgā-adhīśa. Śiva. 2, a certain metrical foot (Īh.).

ಗಂಗಾನಂದನ gaṅgā-nandana. Bhīṣma (Bh. 2, 13, 42).

ಗಂಗಾಪುತ್ರ gaṅgā-putra. = ಗಂಗಾನಂದನ. (My.). 2, a man of low caste (Sk.; cf. ಗಂಗಿಯ ಮಕ್ಕಳು); a fisherman (My.).

ಗಂಗಾಭವಾನಿ gaṅgā-bhavanī. = ಗಂಗಾತೋಯ. (My.).

ಗಂಗಾಮೌಲಿ gaṅgā-mauli. Śiva (Bp. 2, 33).

ಗಂಗಾಪ್ಪಿಕೆ gaṅgā-ambikē. N. (Bp. 11, 22, 40).

ಗಂಗಾಪ್ಪು gaṅgā-ambu. = ಗಂಗಾತೋಯ. (J. 9, 26).

ಗಂಗಾಪ್ಪು gaṅgā-ambē. N. (Bp. 4, 42).

ಗಂಗಾಯಾತ್ರಿ gaṅgā-yātrē. Pilgrimage to the Ganges. (C.).

ಗಂಗಾಯು gaṅgā-āyi. N. (Bp. 4, 30).

ಗಂಗಾವತನ gaṅgā-avataṁsa. Śiva (Bp. 12, 15).

ಗಂಗಾಸಂಗಮಕುಟ gaṅgā-saṅga-makuṭa. Śiva (Bp. 25, 44).

ಗಂಗಾಸುತ gaṅgā-suta. Bhīṣma (ಗಾಂಗೀಯ, ಭೀಷ್ಮ Nn. 44).

ಗಂಗಾಸ್ನಾನ gaṅgā-snāna. Bathing in the Ganges (C.).

ಗಂಗಾಹಿಮಕರ gaṅgā-himakara. The Ganges and the moon (J. 6, 5). 2, gaṅgā-ahi-makara. The Ganges, snakes and sea-monsters (6, 5).

ಗಂಗಾಳ gaṅgāḷa. = ಗಂಗಳ. A circular metal vessel for holding water, etc. (My.; Mhr.). 2, a metal plate for eating from (C.). See Bp. 59, 2; B. 4, 141.

ಗಂಗಿ gaṅgi. = ಗಂಗ 1. — ಗಂಗಿದೋಗಲು. = ಗಂಗದೋವಲು. (S. Mhr.).

ಗಂಗಿ gaṅgē. 1. = ಗಂ. — ಗಂಗಿದೋಗಲು. = ಗಂಗದೋಗಲು. (Bh. 8, 17, 56; B. 1, 20; 3, 16; 5, 18; Tē. ಗಂಗಿದೋಗಲು).

ಗಂಗಿ gaṅgē. 2. ಗಂಗಾ. The river Ganges; water (My.). 2, Śiva's wife (Mr. 13). 3, Satyavati, the low-caste boatman's girl (My.), who, as one with Gaṅgā, became the mother of Bhīṣma and of the Hölēyas (ಹೋಲಿಯರು); the Hölēyas, therefore, are called ಗಂಗಿಯ ಮಕ್ಕಳು (S. Mhr.). ಗಂಗಿಗೆ ಹೋಗಿ, ತಂಗಿನ ಒಬ್ಬೀ ತನ್ನ ಹಾಗಿ. — ಗಂಗಿಗೆ ಹೋದರೂ ತಪ್ಪುಗೇ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ (Prv.). — ಗಂಗಿದೋವಿ. -ತೋವಿ. The river Ganges (J. 84, 4).

ಗಂಗೋತ್ರಿ gaṅgōtri. The spot on which the Ganges descends from heaven (Mhr.; My.; B. 5, 152).

ಗಂಗೆೋದಕೆ gaṅgā-udaka. Ganges-water (My.; B. 5, 61); drinking-water (My.).

ಗಜ್ಜೆ gaḍḍi. A chunammed floor (My.; Mhr.). — ಗಜ್ಜೆಯಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Varnish (My.).

ಗಜ್ಜು gaḍḍu. Mortar, plaster, cement (C.; Tē.; H.; M. ಕಂಡೆ, see ಕವೆ). See B. 4, 120, 151; 5, 219.

ಗಜ್ಜಿ gaḍḍi. Running away; making off (Mhr. ಗಜ್ಜಿ). — ಗಜ್ಜಿ ಯೊಡೆ. To run away (S. Mhr.).

ಗಜ gaja. = ಗಜೆ, (ಗಜೆ 3). An imitative sound. — ಗಜಬಜ. reit. = ಗಜಬಜೆ. Stir, bustle, briskness, etc. (Bh. 2, 10, 25). 2, the buzz or hum of a multitude of people, etc. (ಶೋಲಾಹಲ Bhn. 43; Rām. 4, 6, 21; J. 26, 54; Mhr.); the noise of chariots (Bh. 6, 2, 3); etc. — ಗಜಬಜಸು. To become full of stir, bustle, etc.; to buzz, to hum, to make a noise; to roar; to be struck aghast. See Grj. 9, 98; Bp. 1, 44; 37, 37, 43; 51, 53; Ā. Bp. 42, 25; Bh. 4, 8, 10; 8, 21, 7; J. 9, 17; 14, 25; 20, 24; 24, 45. — ಗಜಬಜೆ. = ಗಜಬಜ. (Bp. 35, 10; 40, 35). — ಗಜಬಜನು. — ಎನು. = ಗಜಬಜಸು. (of birds, Abhā. 2, 16).

ಗಜ gaja. 1. An elephant, one of the eight elephants of the quarters (ಘನಾಘನ, ಅನೇ Nn. 15; ಸಾರಂಗ, ಅನೇ 34). 2, N. of an asura or rākshasa. 3, the number eight (Āh.; Mr. 73). 4, = ಇಥ, one of the viçchittivētras (Kāvy. III, 2, B, 57, 60 seq.). — ಗಜನಿಮ್ಮೆ. The large hill-orange (My.; Tē.; ಲಕುಂಡ, ಲಕುಂಡ, ಕಂಡಿನಿಮ್ಮೆ Si. 136). — ಗಜಗವಳ. — ಕವಳ. An elephant's mouthful (My.). — ಗಜರಗಲೆ. Great gabble (My.).

ಗಜ gaja. 2. A measure of about two feet; a measuring rod of this length (S. Mhr.; Mhr., H.; see a. ಮೊದಲ); a quantity (of cloth, etc.) measured by one gaja; a measure of three feet, a yard (My.). 2, a ramrod (C.; Mhr., H.). — ಗಜಕಡ್ಲೆ. Rate by gajas (My.).

ಗಜಕಬಳ gaja-kabala. The food of elephants (ವಿಧೆ Si. 433).

ಗಜಕರ್ಣ gaja-karṇa. Ringworm (S. Mhr., Mhr.; ಮಣ್ಣು ಲಕ G.).

ಗಜಕರ್ಣಿ gaja-karṇi. = ಗಜಕರ್ಣಿಕೆ, q. v.

ಗಜಕರ್ಣಿಕೆ gaja-karṇikē. N. of a plant (ಅಡಲ Mr. 134, one MS. -ಕರ್ಣಿಕೆ).

ಗಜಗ ಗಜgaga. = ಗಜುಗ, etc. (C.).

ಗಜಗ gaja-ga. N. of an author (Śmd. 4). Cf. ಗಜಗ.

ಗಜಗಮನ ಗಜa-gamana. Indra (Bp. 1, 44).

ಗಜಗಮನೆ ಗಜa-gamanē. A woman of a stately elephant-like walk (Bp. 12, 5).

ಗಜಗಲಿಸು ಗಜagalisu. To glitter. ಗಜಗಲಿಸು ಇನ ಬಿಮ್ಮ ಮೂಡಲು (Rām. 1, 14, 2; see 6, 54, 6).

ಗಜಗಾಮಿನಿ ಗಜa-gāmini. = ಗಜಗಮನೆ. (J. 18, 30).

ಗಜಜರ್ಮಧಾರಿ ಗಜa-çarma-dhāri. Śiva (My.).

ಗಜಜರ್ಮಾಮ್ಬರ ಗಜa-çarma-ambara. Śiva (My.).

ಗಜಜಾತಿ ಗಜa-jāti. The elephant. ಮಂದಂ ಮೃಗಂ ಭದ್ರಮ್ ಎನಲು ಗಜಜಾತಿ ಮೂಡಿಸ್ತಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 154).

ಗಜಜೀವ ಗಜa-jīva. = ಗಜಾಜೀವ. (ಸೇವಕ Mr. 157).

ಗಜಜಿ ಗಜajā. A multitude of elephants.

ಗಜದಂತ ಗಜa-danta. An elephant's tusk; ivory (ನಿಗ್ಗು ಮು Āh. II, 95; ನಿಗ್ಗು ಮು Āh. I, 14; Kk. 77; Śm. 41; Āpr. 1, 78).

ಗಜದಾನ ಗಜa-dāna. The liquor exuding from an elephant's temples (ಅನೆಯ ಮದ Nn. 51, 107). 2, gift of an elephant (My.).

ಗಜದಾನವ ಗಜa-dānava. = ಗಜಾಸುರ. (Śiv. 4, 3; J. 15, 23).

ಗಜದುಳಿ ಗಜa-tuli. (Śmd. 207, o. r. ಕಜದುಳಿ). One who equals an elephant (?).

ಗಜಧ್ವಜ ಗಜa-dhvaja. A flag carried by an elephant (ಕದಲಿ Mr. 473).

ಗಜನಗರಿ ಗಜa-nagari. = ಗಜಪುರ. (J. 16, 19).

ಗಜನಿ ಗಜani. Poor rice-lands (Sd.; T. ಕದನ, mire; a paddy-field).

ಗಜನಿಮಲಿಕೆ ಗಜa-nimlikē. An elephant's wink: wakefulness, lightness of sleep, a nap (Br., R.).

ಗಜನತಿ ಗಜa-pati. The lord or keeper of elephants; a title given to kings; a stately elephant. (R.).

ಗಜವಾಹು ಗಜa-pāru. (Śmd. 207, o. r. ಜಗ-). A vimāna to which elephants are yoked.

ಗಜಪಿಪ್ಪಲಿ ಗಜa-pippali. = ಗಜಪಿಪ್ಪಲಿ. The plant Scindapsus officinalis, bearing a seed which resembles pepper.

ಗಜಪುರ ಗಜa-pura. Hastināpura, Delhi. (J. 16, 17; 23, 2; 32, 57).

ಗಜಪ್ರಾಸ ಗಜa-prāsa. A kind of alliteration (Āh.).

ಗಜಪ್ರಿಯೆ ಗಜa-priyē. The gum olibanum tree, Boswellia serrata.

ಗಜಪ್ರೇಮ ಗಜa-prēmi. = ಗಜಪ್ರಿಯೆ. See ತದಿಳು.

ಗಜಬಂಧನ ಗಜa-bandhana. The place where elephants are tied up.

ಗಜಬಂಧನಿ ಗಜa-bandhani. An elephant-stable.

ಗಜಬಿಂದು ಗಜa-bindu. Spots on the body of an elephant (ವದ್ಲ, ಅನೆಯ ಬಿಂದು Nn. 54).

ಗಜಭಕ್ಷ್ಯ ಗಜa-bhakshyē. The tree Boswellia serrata. See ತದಿಳು, ತದುಗು.

ಗಜಮುಖ ಗಜa-mukha. Gaṇēsa. (My.).

ಗಜಯೋನಿ ಗಜa-yōni. = ಗಜಜಾತಿ. (Si. 409).

ಗಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಗಜa-lakshmi. Richness in elephants (a kind of riches that is not to be destroyed, My.; see Prv. a. ಅನೇ 2).

2, a picture of Lakshmi with elephants on her sides (My.).

ಗಜಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಹನ ಗಜa-lakshmi-vāhana. A kind of litter with wooden elephants, on which an idol of Lakshmi is carried about (My.).

ಗಜದಿ ಗಜaru. 1. ಗಜದಿ. = ಗಜದಿ 1. To produce or emit a loud sound; to scold. P. ps. ಗಜದಿ, ಗಜದಿ. ಗಜದಿವ ಅಗ್ಗದ ಕವಳಿಗರ್ (Bh. 6, 2, 3). ಗಜವರ್ ಕ ಬುಕವಳಿ (Ā. Bp. 5, 7). See Abh. P. 14, after 144; Bā. 5, after 120; 5, after 122; 6, after 11; Śiv. 4, after 36; 4, after 71; Rām. 1, 14, 2. Cf. Mhr. ಗಜದಿ.

ಗಜದಿ ಗಜaru. 2. = ಗಜದಿ 2. A loud, angry sound or speech (ಶೋಷಿ ನುಡಿಮದು Bhn. 43; Bh. 7, 1, 19; 7, 3, 19; J. 2, 5; Tē. ಕಸರು).

ಗಜವದನ ಗಜa-vadana. Gaṇēsa.

ಗಜವೈರಿ ಗಜa-vairi. A lion (My.).

ಗಜವ್ರಜ ಗಜa-vraja. A troop of elephants. 2, the number eight (Āh.).

ಗಜವ್ರತ ಗಜa-vrāta. The number eight (Āh.).

ಗಜಶಾಲೆ gaja-sālē. An elephant-stable (ಅನೇಕ ಮನೆ Mr. 193).

ಗಜಸನ್ನಾ gaja-santrāsa. A portion of an elephant's head (? ಅನೆಯ ಮಸ್ತಕದ ವಿಭಾಗ Nn. 62).

ಗಜಸನ್ನಾಗ್ರ gaja-hasta-agra. The tip of an elephant's trunk (ಕರ್ಣಿಕೆ, ಶುಕ್ಲಾಲಕರಾಗ Nn. 21).

ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ gaja-hippali. = ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ. (ಕಂಪಿಪ್ಪಲಿ, ಕಂಪಲಿ, etc. Si. 145; ವಸಿರ, ಶ್ರೇಯಸಿ G.).

ಗಜಾಪ್ಯ gaja-ākhyē. (= ಗಜಾಪ್ಯ in Sk.). The plant *Cassia alata* or *tora* (ಯಾನೇಗ Mr. 117, o. rs. ಯಾನ and ಗಜಾಪ್ಯ).

ಗಜಾಜೀನ gaja-ājīva. An elephant-keeper.

ಗಜಾನನ gaja-ānana. *Gaṇēsa*.

ಗಜಾರಾತಿ gaja-arāti. A lion (Ūpr. 5, 74).

ಗಜಾರಿ gaja-ari. A lion. 2, Śiva. (G.; My.).

ಗಜಾರೂಢ gaja-ārūḍha. Riding on an elephant, mounting one (Grj. 3, 111).

ಗಜಾರೋಹ gaja-ārōha. An elephant-driver.

ಗಜಾರೋಹಿನಿ gaja-ārōhipi. A woman who rides on an elephant (J. 6, 22).

ಗಜಾಲು gajālu. Loud, idle chat or talk (My.; Mhr.).

ಗಜಾಲುಗಾತಿ gajālu-gāti. A female chatter-box (My.).

ಗಜಾಲುಗಾಠ gajālu-gāṭa. A male chatterer (My.).

ಗಜಾಮರ gaja-asura. = ಗಜ No. 2. (Bp. 54, 37).

ಗಜಾಸ್ಯ gaja-āśya. *Gaṇēsa*. (Śā. v. 4, 46).

ಗಜಿ gajī. = (ಕಟ, ಸರ 4), 7, 2, ಸಿಜಿ. — ಗಜ ಬಿಜ. reit. = ಸಿಜಿ ಬಿಜ. Confusion, disorder, intricacy (My.). — ಗಜ ಬಿಜರಹ. A writing of which the letters run one into another and which is nearly illegible (C.; Tē.).

ಗಜಿಗ gajiga. = ಗಜುಗ, etc. (My.; St. & Pl.).

ಗಜಿಗಿ gajigē. = ಗಜುಗ. (St. & Pl.).

ಗಜುಗ gajuga. = ಗಜುಗ, ಸಜಿಗ, ಸಜಿಸಿ, ಸಜಿಗ, ಸಜಿಗ, ಗಜುಗ. A prickly climbing shrub of which the seeds are used for marbles, the *Molucca bean*, *Guilandina bonduc* Lin. (C.; T. ಕ ದಿಗು, ಕದಿರ, ಕದಿರ; M. ಕದಿರ, ಕದಿರ, ಕದಿರ; Tē. ಗಜಿ). See ಉತ್ತಿ-, ಕುರುಹ. 2, a protuberance from the eye-ball resembling a *Molucca bean* (C.). ಹೇವಮಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಜುಗ ಬೆಳೆದಾ ಕಣ್ಣು (Dp. 54).

ಗಜಿ ಗಜಿ. = ಗಜ. — ಗಜಿಬಿಜ = ಗಜಬಿಜ. (Grj. 5, 37).

ಗಜಿ ಗಜಿ. Tbh. of ಗಜಿ (Śmd. 352).

ಗಜಿಗ ಗಜಿಗ. = ಗಜುಗ. (St. & Pl.).

ಗಜಿಗ ಗಜಿಗ. (= ಗಜುಗ?). N. (Kāvy. III, 3, 152).

ಗಜೇಂದ್ರ gaja-indra. A large, stately elephant.

ಗಜೇಂದ್ರಮಸರಸಿದೇವ gaja-lāvāra-masani-dēva. N. (Bp. 32, 34).

ಗಜೇಶ್ವರ gaja-utkara. A troop of elephants (ಅನೆಯ ಘಟಿ Nn. 109).

ಗಜಿರಿ gajjari. A good, sweet carrot (S. Mhr.; Mhr. ಗಾಜಿರಿ).

ಗಜಿ ಗಜಿ. = ಕಜಿ. Scab, itch (My.; Tē.). See Prvs. s. ಪ್ರೀತಿ, ಬಿಜನ.

ಗಜಿಗ ಗಜಿಗ. = ಗಜುಗ, etc. (My.).

ಗಜ್ಜು gajju. = ಸಿಜ್ಜು. Fetid drain-water (My.; Tē.). See ಬಜ್ಜಲು.

ಗಜ್ಜುಗ gajjugā. = ಗಜುಗ. (My.; Si. 72). See ಹಗ್ಗಜ್ಜುಗ.

ಗಜ್ಜಿ ಗಜ್ಜಿ. = ಸಜ್ಜಿ 1. A little spherical bell enclosing small bits of stone or metal (My.; Si. 220; Tē.; T. ಕೆಜ್ಜಿ, M. ಕೆಜ್ಜಿ; cf. ಕಲ್, ಸಲ್).

ಗಂಜಿ ಗಾಂಜಿ. = ಗಂಜಿ 3, etc., ಗಂಜಿ, etc. See ಗಂಜಿ.

ಗಂಜಿ ಗಾಂಜಿ. = ಗಂಜಿ. A store-room, a treasury (ಕೋಶ, ಭಂಡಾರ Nn. 104; ಭಂಡಾರ Mr. 472). 2, a mine (ಕಣಿ 104; ಖನಿ, ಕಣಿ Mr. 100). 3, a tavern (ಕಳ್ಳ ಮಾದುವ ಗೃಹ Mr. 198). 4, the third, etc. (ತೃತೀಯ Mr. 472).

ಗಂಜಿನಿ ಗಾಂಜಿನಿ. = ಗಂಜಿನಿ. A bush, a shrub, etc. (ಉಲವ Mr. 109, o. r. ಗಂಜಿನಿ; cf. ಗಂಜಿನಿ ಹುಲ್ಲು).

ಗಂಜಿನಿಕೆ ಗಾಂಜಿನಿಕೆ. = ಗಂಜಿನಿಕೆ. — ಗಂಜಿನಿಕೆಯ ಹುಲ್ಲು. A species of fragrant grass (ಪೊದೆ, ಕತ್ತೂರಿ, ಸಾಗನ್ನಿಕೆ, ಧ್ಯಾಮ, ದೇವಬಗ್ಗಿಕ, ರಾಹಸಿ Nr., o. r. ಗಂಜಿನಿಕೆ).

ಗಂಜಲ ಗಾಂಜಲ. = ಗಂಜಲ. (My.).

ಗಂಜಲ ಗಾಂಜಲ. = ಗಂಜಲ, (ಸೀತ?). The urine of cattle, horses, elephants, donkeys, sheep, and goats (My.). ಬಿಜರ ವಟ್ಟಿ ಮೂತ್ರವ ಗಂಜಲ ಮುನ್ನಾದದು (ಮೂಢ, ಮೂತ್ರಿತ Si. 380; see also 315). — ಗಂಜಲದ ಹುಲ್ಲು. A species of coarse grass, found in meadows and on roads in solitary patches and not liked by cattle, *Eleusine indica* (ಉಲವ, ಬಟ್ಟಿಹಿ HIA.).

ಗಂಜಲಿ ಗಾಂಜಲಿ. = ಗಂಜಲಿ, q. v.

ಗಂಜಿ ಗಾಂಜಿ. 1. Tbh. of ಗಾಂಜಿ (Śmd. 356). Conjee, rice gruel; starch (ಯವಾಗು, ಉಪ್ಪಿಕೆ, ಶ್ರಾಣಿ, ತರಲಿ, ಎಲೇಪಿಕೆ HIA.; ಸಿಜ್ಜಿ Si. 484; ಕೂರಾಮ್ಬು, ಯವಾಗು Mr. 214; C.; Tē.; T. ಕಂಜಿ, M. ಕಂಜಿ). ಕಾಸಿದ ಗಂಜಿ (ಯವಾಗು, etc.); ಓಗರದ ಗಂಜಿ (ಮಾಸರ, ಅಜಾಮ, ಸಿಜ್ಜಾವೆ Nr.). ಎತ್ತೂ ಮಾದಿ, ಮತ್ತೂ ಗಂಜಿ. — ಗಂಜಿ ಬಿಸಿಯಾದರೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಬಸ್ತ, ಬಾಹಿ. — ಗಂಜಕಸ. A common annual creeping plant, *Indigofera linifolia* Retz. (Z.). — ಗಂಜಲಿಬಿಜ. A starched cloth (C.). — ಗಂಜಲದನೆ. A large good sort of brinjal (My.). — ಗಂಜಮುಕ್ಕು. A common spiny shrub, *Ajima tetraoantha* Lam. (Z.). — ಗಂಜಿಯದಿವೆ. -ಅದಿವೆ. = ಗಂಜಿ ಬಿಜ್ಜಿ. (C.; B. 5, 287). — ಗಂಜರಟ್ಟು. A cloth used in pouring off the conjee from boiled rice (My.).

ಗಂಜಿ ಗಾಂಜಿ. 2. (= ಗಾಂಜಿ, etc.). Hemp, *Cannabis indica* (ಪಾಣಿ Nr.; T. ಕಂಜಾ, M. ಕಂಜಾವು).

ಗಂಜಿ ಗಾಂಜಿ. 3. = ಗಂಜಿ, ಗಂಜಿ No. 3, ಗಂಜಿ, ಗಂಜಿ, etc., (ಬಂಜಿ). See ಗುರು, ಗುಲ, ಗುಲಿ, ಗುಲು.

ಗಂಜಿನಿಕೆ ಗಾಂಜಿನಿಕೆ. = ಗಂಜಿನಿಕೆ, q. v.

ಗಂಜೀವು ಗಾಂಜೀವು. A pack of (round) cards; a single card of a pack (C.; Mhr., H. ಗಂಜೀವು, ಗಂಜೀವು). ಗಂಜೀವು ಅಡೋರಿಗೆ ಗಂಜಿಯೂ ಸಿಕ್ಕದು (Prv.).

ಗಂಜು ಗಾಂಜು. Each of the round brass or copper vessels that are put one in another so as to form a cone (My.; Mhr. ಗಂಜಿ, a heap, etc.).

ಗಂಜಿ ಗಾಂಜಿ. = ಗಂಜಿ. A tavern. 2, a mine. 3, = ಗಂಜಿ 3, etc., the plant *Abrus precatorius*.

ಗಟ ಗಾಟ. = ಗಟಕು, (ಸರ 2). An imitating sound. — ಗಟಗಟ. rep. The noise made in guzzling or in gulping

copiously (C.; Mhr.), e. g. ಹಾಲನ್ನು ಗಟಗಟ ಕೂಡಿ. — ಗಟಗಟನೆ. = ಗಟಗಟ. (My.).

ಗಟ gata. Tbh. of ಘಟ. (My.).

ಗಟಕ gataka. Tbh. of ಘಟಕ. A powerful, able man (My.).

ಗಟಕು gataku. = ಗಟ. — ಗಟಕುಗಟಕು. = ಗಟಗಟ. (My.).

ಗಟನೆ gatanē. Tbh. of ಘಟನೆ. (My.).

ಗಟನರ್ಪ gata-sarpa. Tbh. of ಘಟನರ್ಪ. (My.).

ಗಟಕೆ gatike. (= ಘಟಕ). A thick, condensed, hard state. ಗಟಕೆ ಅಗುವ ಹಾಗೆ ಕಾಯಿಸಿದ ಕಪ್ಪಿನ ಹಾಲು (ಮತ್ಸ್ಯಶ್ಲೋಕ, ಕಲ್ಪಸ್ಮೃತಿ Si. 312, only in Si.).

ಗಟಿವಾಳಿ gativāli. An independent, quarrelsome, abusing woman (S. Mhr.).

ಗಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿ. = ಘಟ್ಟ, which is a Tatsama (Śm. 77). A ghaut, a mountain-range (C.; Mhr. ಘಾಟ; cf. ಕಡದು 5). ಗಟ್ಟಿದ ಕೆಳಗೆ (the western coast, My.; Si. 158). ಗಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು, ಬಿಟ್ಟದ ನೆಲೆಯಾಯಿ (both of which are excellent). — ಅಟ್ಟ ಸ್ವರ್ಗವಲ್ಲ, ಗಟ್ಟಿ ಮೇಲೆವಲ್ಲ (Prva.). ಗಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟವ ತಿರುಗಿ ಕಷ್ಟಬಿಟ್ಟವ ಚರಣ (Dp. 104). See Prva. s. ಮಠ, ಮುಟ್ಟು 1; Rām. 6, 14, 29.

ಗಟ್ಟನೆ gattanē. = ಗಟ್ಟಿ, ಘಟ್ಟನೆ. Tbh. of ಘಟ್ಟನೆ. Beating into a hard mass; beating down, as roads (C.); loading a gun (My.). — ಗಟ್ಟಿನೆಮನೆ. The tool called a road-tamper or dammas (My.).

ಗಟ್ಟಿ gatti. (fr. ಕಡು 1). (= ಘಟ್ಟ). Firmness; hardness; the state of being congealed, congelation; the state of (fluids, etc.) being thick, solid, or tenacious; the state of being solid (not hollow); strength, power, ability; (a strong, loud voice); stability; tightness; firm, etc. (C.; Tu., Tē., T., M. ಕಟ್ಟಿ; ಕರ್ಕಶ Si. 460; Mhr. ಘಟ್ಟ, strong, stout; thick; tight; cf. ಕಟ್ಟು 1, seq.). ಎನ್ನ ಗಟ್ಟಿಯ ತಿರವನೇ ಬರಿಸಿದ ನನ್ನ ಕೈಯಿರು ನೊಂದವ (Bp. 38, 37). ಭಕ್ತರ ಮನಂಗರ ಗಟ್ಟಿಯಂ ನೋಡಲ್ವಿ (25, 24). ನೆಲವೆಲ್ಲ ಬಣಗ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವದು (B. 2, 49). ಹಲ್ಲು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವವು (3, 20). ನೀರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಿಳಿ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅವೇ ಆಣೇ ಕಲ್ಲು (1, 22). ಮೇಣದ ಹಾಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ (3, 63). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಬನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊಡೆ (2, 30). ಗಿಳಿಗೆ ಬೊಂಗೆಗರನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ (2, 3). ಹಾಗೆ ಕಲಿತದ್ದು ಗಟ್ಟಿಯಾದೀತು (3, 62). ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದ ಬಾರದು (2, 1). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು (2, 34). ಕುದುರೆಯ ಹಾಗೆ ಚನ್ನವೂ ಗಟ್ಟಿಯೂ ಯಾವವೂ ಇಲ್ಲ (3, 54). ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವದು (ಕರ್ಕಶ, ಕಠಿಣ, ಕಠೋರ, etc. Si. 374). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ (ಸಾರ, ಮಜ್ಜನ 122). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಿಸಿಗೆಗೊಣ್ಣಿರುವದು (ದೃಢಸ್ಥಿತಿ, ಸಂಹತ 373). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ಮುಟ್ಟುಬನ್ನ, ಸಂಗ್ರಾಹ 391). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುವದು (ಘೋಷಣೆ 56). 2, (ಘಟ್ಟ), a lump, a small mass of any matter, a ball of perfumes (C.; J. 23, 26; Grj. 2, 90; V. 9, after 21; T., M. ಕಟ್ಟಿ; Tē. ಕರುವು, ಗರುವು; Mhr. ಬಡಾ, ಗಡ್ಡಾ; see ಕೈಯಟ್ಟು s. ಕೈಯ 4). ಧೂಪದ ಗಟ್ಟಿ (ಕೃತಿಮಧೂಪಕ G.). ಅನೇಕಸುಗಂಧಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಧೂಪದ ಗಟ್ಟಿ (ವೃಕಧೂಪ G.). 3, (ಘಟ್ಟ), an ingot (C.; Tē. ಕಡ್ಡಿ, ಗಟ್ಟಿ, ಗರುವು; T., M. ಕಟ್ಟಿ; Mhr. ಗಟ). ಸುವರ್ಣದ ಗಟ್ಟಿ (Bp. 30 sum.). ಭಂಗಾರದ ಗಟ್ಟಿ (G. 148). ಗಟ್ಟಿ ಕರಗಿ ನೀರಿನ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವದು (ಎಲೀನ, ಎದ್ದುತ Si. 382). See B. 3, 72; 4, 96. 124. 4, smartness,

fineness, beauty, charm (ಅನು, ಹಸ, ಲೀಸು, ಚೂಕ್ಕಿ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18, o. r. ನಟ್ಟ; Śm. 55; Tē.; cf. ಗರಗಂಕೆ). 5, a strong, smart person. ಕುಹಕದ ಗಟ್ಟಿಯರು (Bp. 40, 56). — ಗಟ್ಟಿಕೆಲಸ. A firm, strong, substantial work (C.). — ಗಟ್ಟಿಕೋಡು. A strong or solid horn (B. 4, 47; My.). — ಗಟ್ಟಿತೋಲು. Strong leather (B. 5, 260). — ಗಟ್ಟಿದುದ್ದು. A kind of duddu, now = 4 kāsū (My.). — ಗಟ್ಟಿಬರ್ಫ. Ice or snow (ಹಿಮಸಂಹತಿ, ಹಿಮಾನಿ G.). — ಗಟ್ಟಿ ಮಗುದ್ದು. To grind perfumes (Ūpr. 1, 123; Grj. 2, 89; V. 9, after 21; Śāv. 2, 64). — ಗಟ್ಟಿಯಮ್ಮಲಿ. — ಅಮ್ಮಲಿ. A thick ambali (C.). — ಗಟ್ಟಿಮೊಸರು. Thick curds (C.). — ಗಟ್ಟಿಯಾಳು. — ಆಳು. A strong, energetical, able person (C.). — ಗಟ್ಟಿವಜ್ರ. A hard, or beautiful, diamond (Bp. 60, 45). — ಗಟ್ಟಿಹಾಲು. Thick milk, pure milk (S. Mhr.). — ಗಟ್ಟಿಹೆಂಗಸು. A robust, strong, able woman (C.).

ಗಟ್ಟಿಗಗಟ್ಟಿ. A strong, energetic, able, valiant man (C.; ಧೀರ G.). ನಾನೆ ಗಟ್ಟಿಗ, ನಾನೇ ಗಟ್ಟಿಗನೆನ್ನು, ಎರ ಭಟರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಾವು ಒಬ್ಬರೊಳಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅಹಂಕಾರ ವದು (ಅಹಮಹಮತಿ Si. 293). See Prv. s. ಲೊಟ್ಟಿ 1.

ಗಟ್ಟಿಗೆ gattigē. Firmly, strongly, loudly, etc. (My.; Tē.).

ಗಟ್ಟಿತನ gattitana. Strength, hardness, energy (ದಾರ್ಢ್ಯ G.; ಸಾರ Čb.; see B. 3, 48).

ಗಟ್ಟಿವಳ್ಳಿ gatti-valti. (= ಘಟ್ಟಿ-). A female perfumer, a toilet-woman (ಸ್ಮರಣ್ಣಿ, ಗಂಧಕಾರಿಕೆ Hla.; ಸ್ಮರಣ್ಣಿ Mr. 304; Grj. 2, 89. 91; 7, 8; Č. Bp. 10, 5).

ಗಟ್ಟಿಸು gattisu. To make effort (so as to speak loud, B. 3, 3. 6).

ಗಟ್ಟಿಸು gattisu. = ಘಟ್ಟಿಸು. To strike, to beat (C.). ಹಾಯ್ದು ತ್ತುವ ಎಕ್ಕಲನ ಮದದಲಿ ಲಹಿ ಗಟ್ಟಿಸಿದ (Bh. 3, 13, 30). ಈ ಸಾ ವುಕಾರನ ಬದುಕು ತತ್ಕೊಣ್ಣು, ಏನು ಹಣೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವೆನು? (B. 4, 170). 2, to beat down, as a road (My.); to fill into the belly (My.).

ಗಟ್ಟು gattu. (= ಕಟ್ಟು 3). A bank or shore; a dam or mound (Tē.). ನೀರಿನ ಗಟ್ಟು (ತಟ, etc. Si. 82).

ಗಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿ. = ಗಡ್ಡಿ, etc. A bale, a bundle, a ream of paper (C.; Mhr. ಗಠಾ).

ಗಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿ. = ಗಟ್ಟಿ. (C.).

ಗಡ gada. 1. = ಗಳ 1. A particle used in polite narration and pleasant talk (Śmd. 397): Indeed, certainly, yes, etc. See Śmd. 69. 191. 277. 301; Bp. 22, 48; 23, 22; 29, 15; 32, 50; 51, 8; Bh. 2, 13, 34; Rāv. 9, 9; 13, 27; J. 6, 14; 28, 29; Čh. v. 206. 306. — ಗಡಾ. -ಅ 5. = ಗಡ. See Śmd. 69. 143.

ಗಡ gada. 2. = (ಗಟ), ಗಡು 2, (ಗಡ). A term expressing quick motion. — ಗಡಗಡ. rep. Quickly (used of walking, reading, eating, etc., C.). — ಗಡಗಡನೆ. = ಗಡಗಡ. Quickly; violently, thrillingly. ಗಡಗಡನೆ ನಡಗುತ್ತ (Bp. 52, 12). ಗಡ ಗಡನೆ ನಡುಗಿದನು (58, 62). — ಗಡಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಗಡಗುಟ್ಟು. To be affected with a thrilling sensation, as in fear or from cold (My.). — ಗಡಬಡ. reit. Bustle (My.). — ಗಡಬಡಿಸು. To move quickly, to bustle, to be rash, etc. (Bp. 40, 38; 51, 59; 58, 36; Bh. 7, 5, 27; Rām. 4, 60, 20; see ಕಡು). — ಗಡಬಡ. = ಗಡಬಡ. (Rām. 6, 53, 15).

ಗಡ gada. 3. = ಗಡು. An imitative sound. (Mhr.; cf. ಗಡಾವಳಿ). — ಗಡಗಡ ಎನ್ನು. To rumble or rattle, as thunder, carts, etc. (C.; T.). — ಗಡಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To rumble or rattle as a quickly moving cart (My.).

ಗಡ gada. 4. = (ಕದ 1), ಸಡಿ, ಸಡಿ 2, ಸಲ 2, etc., ಸಳ 3. A term expressing disorder. (Mhr.). — ಗಡಬಡ. dupl. Confusion; puzzle; tumult, ado; vexation (Bp. 56, 17; B. 5, 66; My.; Mhr.). — ಗಡಬಡಿ = ಗಡಬಡ, ಗಡಬಡಿ, ಗಡಿಬಡಿ (C.; Mhr.; Tē. ಗಡಬಡಿ, ಗಡಿಬಡಿ). — ಗಡಬಡೇತ್ತರ. -ಈತ್ತರ. A confused lord or master. ಈತ್ತರನಿನ್ನ ಗಡಬಡೇತ್ತರ ದೊಡ್ಡನನೋ? (Priv.). — ಗಡಬಡಿ = ಗಡಬಡಿ. (B. 5, 199).

ಗಡ gada. 5. = ಸರಬು, ಸರಪು, ಸಡಿ 3, ಸರು 1, ಸರುಬು, ಸರುಪು. A limit; a limited time, a period, a term, an instalment (My.; Tē. ಗಡವು; T. ಕಡು; M. ಕಡು, ಗಡು).

ಸರ gada. 1. = ಘಟಾ. Tbh. of ಘಟ, q. v. An earthen vessel used like a drum (My.). Cf. ಸಂಗಡ.

ಸರ gada. 2. = (ಗಡಿಕೆ), ಗಲ 2. An impediment. See ಅಗಡ, ಅವಗಡ, ನಿಗಡ. Cf. ಗಡ 1.

ಸರ gada. 3. A small fort, especially a hill-fort (ದುರ್ಗ, ಕಲ್ಲೆ. Cb.; My.; Mhr., H.).

ಸರ gada. 4. A liquid measure equal to forty sērs (My.; H.).

ಸರಕ gada. 5. A sort of gill-head or gold-fish.

ಸರಗಂಜಿ gadaganči. = ಗಡಂಜಿ. A stand, as for water-pots, a shelf (C.; Mhr., H. ಘಟವಂಜಿ, ಘಡೋಂಜಿ).

ಸರಗಿ gadagē. Tbh. of ಘಟಕ (Śmd. 338). 2, = ಗಡಿಗಿ, Tbh. of ಘಟಿಕಾ. (My.).

ಸರಂಗ gadānga. = ಗಡಂಗು, ಗಿಡಂಗಿ. A godown, a store-room, especially also a spirit-shop (C.; Mhr., H. ಗಿಡಂಗಿ; M. ಕಡಮ್ಪು; Br. ಗಿಡಂಗಿ).

ಸರಂಗು gadāngu. = ಗಡಂಗ. (My.). ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡುವ ಗಡಂಗು (ಗಂಜಿ, ಮದಿರಾಗ್ಯತ Si. 108).

ಗಡಡು gadācu. (fr. ಕಡು 1) = ಸರಸು, ಸರುಸು. Hardness, as of metal; brittleness, as of iron or wood; difficulty, as of work; severity, heaviness, as of rain; great weight, as of a burden, (hard, etc.). (S. Mhr.; B. 4, 1).

ಸರಂಜಿ gadānci. = ಗಡಗಂಜಿ. (S. Mhr.).

ಗಡಣ gadāna. A mass, a heap; a multitude (ಸಮೂಹ Śmd. 197 Cm.; ಕೇವಿ Ct. I, 26; ದೊನ್ನಲಿ, ಗೊನ್ನಲಿ I, 34; ಒಟ್ಟಿಲೆ I, 50; ಸಿಕಾಯ I, 102; ಜಂಗುಲಿ, ವಂಗಡ, ಬರ್ಗು, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Śm. 84; see ಕಡೆ; cf. Sk. ಘಟಿನ, joining together). See Grj. 10, 79; Bp. 31, 28; Bh. 1, 8, 8. 31; 1, 20, 55. 61; Rāv. 2, 47; 8, 102; 13, 70; Rām. 1, 13, 10; Ā. Bp. 5, 8; J. 2, 67; 19, 7; 30, 1. — ಗಡಣಗೋಳ. -ಕೋಳ. To become a mass, to be joined or united, etc. (Śiv. 3, after 35). ಗಡಣಗೋಣಂ (Śmd. 200).

ಗಡಣಿಸು gadānisu. To join (v. t.), to put together, to heap, to lay in a heap, to pile; to prepare; to concert (Bp. 8, 43; 24, 23. 30. 60. 63; 27, 49; 30, 10; 33, 4. 11. 14; 47, 17; 52, 5; 57, 86; 58, 69; 59, 1. 18. 19; Bh. 6, 4, 140; 7, 5, 27; V. 5, after 61; 14, 54; cf. ಗಡಾಯಿಸು). 2, to join (v. i.), to unite with (Bh. 4, 6, 24; 6, 4, 107).

ಸರಣಿ gadāṇē. (Tbh. of ಗರಣಿ?). Reckoning, considering (Bp. 11, 51; Tē. an acquirement or acquisition); meaning, sense, purpose (4, 54; 17, 5; 42, 8); regarding; being worthy of notice (32, 57). Cf. ಗವನಿ — ಗವಣಿಗೋಳ. -ಕೋಳ. To have regard for, to pay attention to; to regard; to care for, etc. (Bp. 26, 15; 40, 79; 43, 68; 51, 4).

ಗಡತರ gadātara. = ಸರುತರ, ಸಾತರ. Massiveness, thickness, stoutness, strength, (massive, etc., C.; Mhr. ಪಾಡಸರ; B. 3, 118; 5, 34. 237).

ಸರದ gadāda. = ಗಡದು, ಗಡುದು. Thick, gross, as darkness; sound, profound, deep, as sleep, study, etc. (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಡತ, ಗಡದು). ಗಡದ ನಿಜೆ (B. 3, 51).

ಸರದು gadādu. = ಗಡದ. (C.).

ಸರಪು gadāpu. = ಗಪ್ಪು, q. v. Being withdrawn from sight, hiding, disappearance (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಡಪ, ಗಡಬ, ಗೈಪ, ಗೈಬ, ಗರಳ), e. g. ದಾವೆಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಗಡಪಾದನು.

ಸರಪೆ gadapē. A kind of metal pot (Mhr. ಗಡವಾ; R.; Tē. ಕಡವೆ, a water-pot or earthen vase).

ಗಡಬ gadāba. = ಸರ 5, etc. (My.).

ಗಡವ gadāva. A stout, male monkey (My.).

ಗಡವು gadāvu. = ಸರ 5, etc. (C.).

ಗಡಸರಿ gadāsari. = ಸರುಸರಿ. A stout, robust person (My.).

ಗಡಸು gadāsu. = ಸರಜು, etc. (My.).

ಸಡಾಯಿಸು gadāyisu. To hide or fix firmly in the earth, as a boundary stone (My.; Mhr. ಗಡದಳೇಂ).

ಸಡಾರಿ gadāri. An iron crow-bar (My.; H.).

ಗಡಾವಣೆ gadāvaṇē. (fr. ಸರ 3). Loud sound, noise (Rām. 3, 5, 10; 3, 6, 28; 6, 11, 16; 6, 30, 38; Bh. 1, 7, 20; 1, 12, 19).

ಗಡಿ gadi. 1. = ಸಡಿ 1, etc. A pole. ಹಡಗಿನ ಗಡಿ (ಅಂತ್ಯ, ಕೇನಿಪಾತನ Si. 85; T., M. ಕಡು, a staff).

ಗಡಿ gadi. 2. = ಸರ 4, etc. — ಗಡಿಬಡಿ = ಗಡಬಡಿ. Confusion; vexation and trouble (C.).

ಗಡಿ gadi. 3. = ಸರ 5, etc. A term, a limit (ಅನ್ತರ, ಅವಧಿ, ಯಾವತ್ ತಾವತ್ Nr.; Tē.; Sk. ಘಟ, a border); a frontier (ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಡೆ Mr. 89; My.; Tē.); a place, an abode (ಇಕ್ಕೆ, ಇಮ್ಮು, ಗೊತ್ತು, ನಲೆ, ತಾಣ, etc., ಅತ್ತಯ 9s.; J. 9, 25; T. ಕಡ್ಡೆ; Tē. ಕಡೆ; cf. ಕಡೆ 1). ಗಡಿ ದುರ್ಗಂಗಳು ಧ ಪ್ರಮಾಣಿ (Śā. 96). See (ಅಂಗಡಿ), ತಳಗಡಿ, ಮುಂಗಡಿ. — ಗಡಿ ಗಡು. -ಕಡು. To go beyond the common limits (Grj. 3, 64).

ಸಡಿ gadi. 1. A small fort (R., Tē.; Mhr., H. ಗಡೀ, ಗಡಿಲೆ; T. ಕಡಿ).

ಸಡಿ gadi. 2. (= ಗಡಿ). Tbh. of ಘಟ. A hurry or hour of 24 minutes; a gong or plate of metal on which the hours are struck (Tē. ಗಡಿ, ಗಡಿಯ). See ಗಡಿಯಾಲ.

ಸಡಿಕೆ gadikē. = (ಗಡ 2). See ಅವ.

ಸಡಿಗಿ gadigi. = ಗಡಿಗಿ. — ಗಡಿಗೀ ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ = ಗಡಿಗೀ. (B. 3, 45).

ಸಡಿಸಿ gadigē. = ಗಡಗಿ No. 2, ಗಡಿಗಿ. Tbh. of ಘಟಿಕಾ. An earthen vessel (C.; ಕುಟ್ಟು, ಘಟ Si. 440). See Bp. 14, 11; 20, 13; 65, 38; B. 2, 16; 5, 128; Priv. s. ಫಿನ್ನ. ಕುರುದಿಯು

ಮದಿನೆಯಾದರೆ ಮನೆಯ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮೂಲ (Priv.). — ಗಡಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ. Sugar-candy formed in a gadigē into which threads had been put by means of which the sugar in a lump is hung up (My.).

ಗಡಿಯಾರ gadiyāra. = ಗಡಿಯಾಲ, etc. (C.; B. 4, 164; Tē. ಗಡಿಯಾರ, ಗಡೇರ, ಗಡ್ಯಾರ; see ಗಡಿ 2.).

ಗಡಿಯಾಲ gadiyāla. = ಗಡಿಯಾರ, ಗಡಿಯಾಳ. An hour-glass; a gong; a watch, a clock (C.; B. 4, 190. 196; Mhr., H. ಘಡ್ಯಾಳ; M. ಗಡಿಯಾರ, ಘಡಿಗಾರ, ಗಡಿಯಾಳ).

ಗಡಿಯಾಳ gadiyāla. = ಗಡಿಯಾಲ. (C.; B. 3, 86).

ಗಡಿಸು gadisu. 1. = ಗಳಿಸು, ಗಡಿಸು 1. Tbh. of ಘಟಿಸು. To bring together, to collect, to acquire, to earn (Tē. ಗಡಿಸು, ಗಡಿಯಂತು, ಗಣಿಯಂತು). 2, to come together. See ಸಂ-3, to exert one's self. See ಅವಗಡಿಸು 2, and cf. ಘಟಿ.

ಗಡಿಸು gadisu. 2. (fr. ಗಡ 2). To impede, etc. See ಅವಗಡಿಸು 1.

ಗಡು gadu. 1. = (ಗಡ 2), ಗಡ 5, ಗಡೆ, etc. Term, period, etc. See ಅಗಡು, ಈಗಡು.

ಗಡು gadu. 2. = ಗಡ 2. — ಗಡುಗುಟ್ಟು. = ಗಡ. (My.).

ಗಡು gadu. 3. = ಗಡ 3. — ಗಡುಗುಟ್ಟು. = ಗಡ. (My.).

ಗಡು gadu. An excrescence on the neck; a boil (ಕುರು Mr. 385); a hump on the back; a superfluous excrescence or addition, as to a poem; an earth-worm. See ಅನ್ನ ಗಡು.

ಗಡುತರ gadutara. = ಗಡತರ, etc. (ಗಾತ್ರ, ಬಿಣ್ಣು G.; My.; B. 4, 21. 22. 46).

ಗಡುಡು gadudu. = ಗಡಡ, etc. (My.).

ಗಡುಬು gaduba. = ಗಡ 5, etc. (My.).

ಗಡುವು gaduvu. = ಗಡುಬು, etc. (My.).

ಗಡುರ gadura. = ಗಡುಬು.

ಗಡುಲ gadula. Hump-backed.

ಗಡುಸರಿ gadusari. = ಗಡಸರಿ. (My.; Tē.).

ಗಡುಸು gadusu. = ಗಡೆಚು, etc. (C.). ಕಟ್ಟಣದ ರಸವು ಆದ, ಪೆಣ್ಣುಗಟ್ಟು, ಬಹಳ ಗಡುಸಾಗುವದು (B. 4, 148).

ಗಡುಸುತನ gadusutana. Hardness, etc. (My. occasionally).

ಗಡೆ gadē. 1. = (ಕಟೆ 1), ಗಡಿ 1, ಗಡಿ, ಗಡ 2, ಗಡು, ಗಡುವು, ಗಡು. A bamboo-pole (My.). ಹಡಗು ನಡಿಸುವ ಗಡೆ (ನೌಕಾದಣ್ಣು Si. 84).

ಗಡೆ gadē. 2. = ಕಿಡು 1, ಸಿಡೆ 1, (ಕೆಳೆ 2, etc.). (Touching; fitting; meeting); match; comparison, equality (ಸಂ, ದೋರೆ, ಪಾಸಟಿ, ತೋಟ, ದೋಡು, etc., ಸಮಾನ ಸೇ.; T. ಕಿಡೆ, M. ಕಿಡೆ; cf. ಘಟಾಯ).

ಗಡೆ gadē. (= ಗಡಿ 2). Tbh. of ಘಟಿ (Smd. 338). A wheel for raising water (S. Mhr.; cf. ಘಟೇಯನ್ತ). — ಗಡೆಗಡೆ. rep. = ಗಡೆ. (S. Mhr.; in this form the word apparently belongs to ಗಡ 3).

ಗಡೆಕಾಲಿ gadē-kāra. A man on the back of an elephant who carries a pole with a flag, etc. (My.). 2, a man who propels a raft or boat with a pole (My.).

ಗಡ್ಡೆ gadḍa. The beard about the chin (C.; Tē.; T. ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟು). ಅರಸು ಅನ್ನದಿ ಊರು ನಡುಗುತ್ತದೆ, ಮುಡುಕ ಅನ್ನ

ರೆ ಗಡ್ಡೆ ಅಲಗುತ್ತದೆ. — ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದವ ಡಿಬಾಸನ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡ್ಡೆ ಸುಟ್ಟು ಕೊಡ್ತೆ. — ಗಡ್ಡೆ ಕೈ ಬಿಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಹವ್ಯಕ ಕಾಸಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನೆ. — ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹಿಡಿ ತುಮ್ಮ ಗಡ್ಡೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಡತನವೇ? (Prva.). ಗಡ್ಡೆ ಮಾಸೆ (ವ್ಯಂಜನ, ಶತ್ರು N.; Si. 436). ಗಡ್ಡೆ ಮಾಸೆಯಿಲ್ಲದ ಗಡ್ಡೆಗೂಸು (ತೂಬರ Hla.). ಹೆಡ್ಡೆನಾದವ ಬಹಳ ಗಡ್ಡೆ ಎರಿಸಿದರೇನು? (Dp. 148). See Bp. 3, 27; 20, 11; 56, 38; 58, 49; Ā. Bp. 32, 45; J. 9, 8; Si. 121. 195. 216. 448; B. 4, 21. 181; 5, 28. 58. ಕೂಡು, ಪೇಡು. 2, = ಗಡ್ಡೆ, the chin (My.; Tu., Tē.; ಚಿವುಕ Si. 213). See ಬಿಳಿ-; Prv. 3. ಮಡ್ಡ. — ಗಡ್ಡೆದಾಡ್ಡು. — ಅಡಿಕ್ಕ. N. (Bp. 56, 33).

ಗಡ್ಡಿ gadḍi. = ಗಡ್ಡೆ. A bunch or bundle; a quantity of ten quires of paper (S. Mhr., Mhr.).

ಗಡ್ಡೆ gadḍē. 1. = (ಗಟ್ಟೆ), ಸಿಡ್ಡೆ. (ಸಿಡ್ಡೆ 2, ಗಟ್ಟೆ 1). A mass; a lump; a clump; a concretion (C.; Tē.; M. ಕಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟೆ; Mhr. ಗಡ್ಡಾ; cf. ಗಟ್ಟಿ No. 2; ಕರಣೆ). ಉಪ್ಪು ಮುನ್ನುಡ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಅಗಿಯುವ ಮರದ ಗುಡ್ಡಲಿ (ಅಪ್ಪಿ Si. 85). ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ (ಎದ್ರಧಿ 201). 2, any bulbous root (C.; Tē., Mhr.; M. ಕಟ್ಟೆ). ಸಾರಸದ ಗಡ್ಡೆ (ಕನ್ನ Mr. 420). ಸಸಿ ವಲ್ಲಿಗಳ ಗಡ್ಡೆ (ಕರಪಾಟ 107). ಮರದ ಗಡ್ಡೆ (ಕರಪಾಟ Hla.). ತಾವರೆಗೆ ಗಡ್ಡೆ (ಕರಪಾಟ, ಶಿಫೆ, ಕನ್ನ Si. 96). See Si. 95. 146. 152. 153. 154. 155. 158. 159. 161. 162. 446; B. 3, 106. 109; 4, 143. 3, the bulky platform of an idol-car (S. Mhr.). 4, the root of the ear (C.). ಕಿವಿಯ ಗಡ್ಡೆ (G. 145). ಆನೆಯ ಕಿವಿ ಗಡ್ಡೆ (ಚೂರಿಕೆ G.). 5, a small insulated and dry spot in a river; an island (C.; Tē., Mhr.). See ನಡು. — ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To congeal; to freeze (C.; B. 3, 41; 4, 101; 5, 29); to condense (v. i.), as the milk of the kōvā (My.). 2, to grow in clumps or tufts, as grass or bamboos (C.). — ಗಡ್ಡೆದಧಿ. (Bh. 1, 10, 2). — ಗಡ್ಡೆಹಾಗಲ. (ಕಾರವೇಲ್ಲ, ಕಟ್ಟಿಕ್ಕ, etc., Si. 160). — ಗಡ್ಡೆಹುಲ್ಲು. A good fodder-grass, Andropogon mollicomus Kunth. (Z.).

ಗಡ್ಡೆ gadḍē. 2. (= ಕಟ್ಟೆ 1). A bank, a shore (My.; Tē.).

ಗಡ್ಡೆ gadḍē. = ಗಟ್ಟಿ, ಗಡ್ಡಿ. (My.).

ಗಣ್ಣೆ gaṇṇe. = ಗಣ 2, etc. — ಗಣ್ಣೆ. = ಗಣ್ಣೆ. (My.).

ಗಣ gaṇa. 1. = ಕಣ 3, etc., ಸಣೆ, ಸಣೆ, ಘಣ, ಧಣ. An imitative sound of the ringing of bells. — ಗಣಗಣ. rep. = ಘಣ. The ringing sound of bells (C.; Mhr. ಘಣ). — ಗಣಗಣ ಎನ್ನು. To sound as a bell (C.). — ಗಣಗಣಿಸು. = ಗಣಗಣ ಎನ್ನು. (My.).

ಗಣ gaṇa. 2. = ಕಣ 1. — ಗಣಕಾಲ. = ಕಣ. (ಒಂಫೆ, ಪ್ರಸ್ಯತ N.).

ಗಣ gaṇa. A flock, a multitude, a troop, a body, a company, a class, a tribe. 2, a body of troops equal to 27 chariots, 27 elephants, 81 horses and 135 foot. 3, the host or the attendants (demi-gods, eminent followers, Jaṅgamas) of Śiva (often considered to be under the superintendence of Gaṇēśa). 4, a syllable-, or a Mora-foot, in prosody (Īb.; see ಎಣ್ಣು ಗಣ). 5, a number. 6, a kind of perfume (ಅಜವಾನ G.). 7, a series or group of asterisms or lunar mansions.

ಗಣಕ gaṇaka. = ಗಣಕ. An arithmetician, a calculator; an accountant; an astrologer (ಕರಣಿಕ Mr. 358, o. r. ಗಣಿಕ). ಗಣಕರ್ (o. r. ಗಣಿಕರ್) ಬರವ ಗೃಹ (ಕರಣಿಕಾರ Mr. 197).

ಗಣಕಿ ganaki. The potherb *Solanum indicum* Lin. (ಕಾಕಮಾಚಿ, ವಾಯಸಿ Nr.; My. as ಗಣಕಿ; see ಕಾಚಿ).
ಗಣಕಿ ganaki. The wife of an astrologer.
ಗಣಜಲಿ ganajali. = ಗಣಜಲಿ 2. (S. Mhr., My. as ಗಣಜಲಿ).
ಗಣಜಿಲು ganajilu. = ಗಣಜಲಿ 2. (St. & Pl.; My.).
ಗಣಜಿಲಿ ganajilā. 1. The chicken-pox (S. Mhr.).
ಗಣಜಿಲಿ ganajilā. 2. = ಗಣಜಲಿ. Hogweed, *Boerhavia procumbens* or *diffusa* (ಪುನರ್ವನ, ತೋಫಫು Nr.; ಪುನರ್ವನ Mr. 138; My.; Tē. ಗಲಗರ, ಗಲಿಜೇರು, ಗಲಿ; M. ತದುವಾಮಿ, ತದುವಾಮಿ; T. ಕದಿಯರತ್ತ). 2, the prostrate herb and vegetable *Trianthema*, see ಕೆಮ್ಮು-, ಬಿಳೇ. (Z.; Tē. ಗಲಿಜರು, ಗಲಿಜೇರು). See ಕೊಮ್ಮ 2.
ಗಣಜಿ ganajō. = ಕದಿತಿ. A kind of elk or deer (ಗೋಕರ್ಣ Nr., o. r. ಗನ್ನರ್ವ, ತರಥ).
ಗಣತಿ ganati. 1. Tbh. of ಗಲಿತಿ. See Mr. s. ಗಲಿತಿ.
ಗಣತಿ ganati. 2. = ಗಣತಿ. Reckoning, counting (of horse-men, My.; Mhr.).
ಗಣತಿಸಿ ganatigē. Tbh. of ಗಲಿತಿ. (Hlā.).
ಗಣದಾಸವ್ಯ gaṇa-dāsa-avvē. N. (Bp. 59, 6).
ಗಣದಾಸಭೀಮಯ್ಯ gaṇa-dāsi-bhīmayya. N. (Bp. 37, 7; 58, 9).
ಗಣದಿಸು gaṇadisu. = ಗಣತಿಸು, ಗಣದಿಸು, ಗಣದಿಸು. To count; to consider; to estimate (Bp. 39, 2).
ಗಣದ್ರವ್ಯ gaṇa-dravya. Public property, common stock; a variety of articles. (R.).
ಗಣನ gaṇana. = ಗಣನೆ. (My.). See ಕಾಲ-.
ಗಣನಾಶೀತ gaṇanā-ātita. Innumerable. (Ēmd. 285).
ಗಣನಾಥ gaṇa-nātha. Śiva; Gaṇēśa; a gaṇa-chief. See Bp. 44, 30.
ಗಣನಾಥೇದ gaṇanā-bhēda. A way of counting (Nn. 17, 66).
ಗಣನಾಮ gaṇa-nāma. The figurative names for certain metrical feet (Īh.).
ಗಣನಾಯಕ gaṇa-nāyaka. = ಗಣನಾಥ. Gaṇēśa (Mr. 13).
ಗಣನಾವಿಹೀನ gaṇanā-vihīna. Innumerable (Śāv. 5, 51).
ಗಣನಿಯಮಕನ್ನ gaṇa-niyama-kanda. The kanda-metre being regulated by feet (Īh.).
ಗಣನೀಯ gaṇanīya. Numerable; calculable.
ಗಣನೆ gaṇanē. ಗಣನಾ. Reckoning, counting, computing; enumerating; considering; regarding; taking notice of; esteeming; amount or sum. See Īh. v. 254; Ēmd. 154; Bp. 16, 28; 50, 11; J. 10, 43; 18, 7; Nn. 27, 43, 72; B. 4, 106; 5, 122. — ಗಣನೆವಡೆ. -ವಡೆ. To be counted or enumerated (Īpr. 1, 53).
ಗಣನ gaṇa-pa. = ಗಣನತಿ. (Bp. 5, 55; 61, 93).
ಗಣಪತಿ gaṇa-pati. The leader or chief of the attendants, or followers, of any deity; Gaṇēśa; Śiva (Mr. 12); the head of an assemblage.
ಗಣಯಿಸು gaṇayisu. = ಗಣಿಸು. To count, to calculate (Īh. v. 229); to reckon, to consider; to regard.
ಗಣರಾತ್ರಿ gaṇa-rātri. A multitude of nights, many nights. See Hlā. s. ಇರುರ್.
ಗಣರೂಪ gaṇa-rūpa. Swallow-wort, *Calotropis gigantea* (or *Asclepias* —; ಎಕ್ಕೇ ಗಾ G.).

ಗಣಲ್ gaṇal. = ಗಣ 1, etc. (C.; Tē. ಖಣಲ್).

ಗಣಲು gaṇalu. (= ಗಣಲೆ). A knuckle of the fingers; a knot or joint in any cane (S. Mhr.; Tē. ಕಣುಪು; cf. ಕಣ 1, ಗಮಪು, ಗಣ್ಣು 2).

ಗಣವೃತ್ತ gaṇa-vṛtta. A metre of syllable feet (Mr. 366).

ಗಣನಂಜಿ gaṇa-saṅjñē. = ಗಣನಾಮ. (Mr. 364).

ಗಣಾಸಕ gaṇa-hāsaka. A kind of perfume (ಅಮಾನ G.).

ಗಣಾಕ್ಷರ gaṇa-akṣhara. Certain syllables of prosody (Īh.; Mr. 363).

ಗಣಾಧಿಪ gaṇa-adhipa. Gaṇēśa; Śiva; a gaṇa-chief.

ಗಣಾಧೀಶ gaṇa-adhīśa. Gaṇēśa (ಎಪ್ಪರಾಜ, etc. Mr. 16).

ಗಣಾರ್ಚನೆ gaṇa-arcanē. The homage paid by the Lingavantas to the Jaṅgamas (C.).

ಗಣಿ gaṇi. = ಗಣಿ 2, etc. (My.; Si. 116, 312, 380, 338).

ಗಣಿಕೆ gaṇika. = ಗಣಕ, q. v. 2, = ಗಣಿಕೆ? ಸೂರ್ಗಲೆನೆ ಗಣಿಕರ ಕೃಂ (Īt. I, 60).

ಗಣಿಕಾರಿಕೆ gaṇikārikē. The tree *Premna spinosa*.

ಗಣಿಕಾಸ್ತ್ರೀ gaṇikā-strī. = ಗಣಿಕೆ. See Śā. s. ಬೇಟಿ 2.

ಗಣಿಕೆ gaṇikē. (= ಗಣಲು). A knot, a joint (ಗ್ರಂಥಿ G.; cf. ಗಣ್ಣು, ಘಟಿಕೆ No. 4). ಕಪ್ಪಿನ ಗಣಿಕೆ (B. 3, 43). — ಗಣಿಕೆ ಕುಣ್ಣು. A sore on the finger joints (S. Mhr.).

ಗಣಿಕೆ gaṇikē. ಗಣಿಕಾ. A harlot (ಕಾಮುಕಿ, ಸೂಕಿ Nn. 98; Bp. 40, 63; Ī. Bp. 47, 15; ಪಾತರದವಳು G.). 2, a female elephant. 3, a young elephant (ಪುಣ್ಣಾಲಕೋರ, ಮಲಯಾ ನೆ 98). 4, a sort of jasmine, *Jasminum auriculatum* (ಪಾಟಮಲ್ಲಿಗೆ G.).

ಗಣಿಗಲು gaṇigalu. = ಗಣಿಗಲ್, etc. (My.; Si. 123).

ಗಣಿಗಿಲು gaṇigilu. = ಗಣಿಗಲು. (My.). — ಗಣಿಗಲು ಮುಸ್ತೆ. The Indian spikenard, a herb growing in the Himālaya, *Narostachys jatamansi* Dec. (St. & Pl.). — ಗಣಿಗಲು ತೋರಮರ. = ಕೆಮ್ಮುಕಣಗು. (St. & Pl.).

ಗಣಿತ gaṇita. Numbered, counted, calculated; calculating; the science of computation, arithmetic (Bp. 3, 42); the astrological part of a jyōtiṣīśāstra; a sum.

ಗಣಿತಗಾಥ gaṇita-gāṭha. = ಗಣಿತಗಾಥ. (My.).

ಗಣಿತಜ್ಞ gaṇita-jña. An astrologer (My.; B. 5, 176).

ಗಣಿತಜ್ಞತೆ gaṇita-jñatē. Knowledge of astrology (My.).

ಗಣಿತವಿದ್ಯೆ gaṇita-vidyē. The science of computation (B. 5, 166, 275).

ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ gaṇita-śāstra. The book or science of computation, comprising arithmetic, algebra and geometry (My.; B. 5, 197).

ಗಣತಿ gaṇiti. = ಗಣತಿ 2. (My.).

ಗಣತಿಸು gaṇitisu. = ಗಣದಿಸು, etc. (Bp. 7, 11; 18, 77).

ಗಣದಿಸು gaṇadisu. = ಗಣತಿಸು. (Bp. 30, 24).

ಗಣಿಲ್ gaṇil. = ಗಣಲ್, etc. (My.).

ಗಣಿಸು gaṇisu. = ಗಣಯಿಸು. (J. 7, 7; 14, 7; 21, 18; 33, 10; My.).

ಗಣುದಿಸು gaṇudisu. = ಗಣದಿಸು. (Bp. 6, 8).

ಗಣಿ gaṇi. = ಗಣಿ 1, etc. (C.); the stalk or stem of an onion (S. Mhr.). See Prv. s. ದೊಮ್ಮ.

ಗಣಿಗಾಯ gaṇi-gāya. (= ಗಣಿಕಾಯ, ಗಣಿಕಾಯ). A boat-man (My.); a tumbler or dōmba (My.).

ಗಣೇಯ gaṇēya. Numerable.

ಗಣೇಶ gaṇa-īśa. Pārvaṭi's son Gaṇēśa. See Śi. md. 93. 151. 207; Bp. 24, 48. 2, Śiva. 3, a gaṇa-chief.

ಗಣೇಶ್ವರ gaṇa-īśvara. = ಗಣೇಶ. See Bp. 61, 46 & ಕಲಿ.

ಗಣ್ಣ gaṇṭa. (= ಸಂಘ). Till, up to the time (My.).

ಗಣ್ಣಿ gaṇṭi. (= ಗಾಢಿ). A little bundle, a parcel (My.; Mhr., H. ಗಡ).

ಗಣ್ಣಲ gaṇṭala. = ಗಣ್ಣಲು. (C.).

ಗಣ್ಣಲು gaṇṭalu. ಗಣ್ಣಲ್. = ಸಂಘಲ, ಗಣ್ಣಲ್. The throat (ತಾಲಕ Bhn. 63; ಕಾಕುಡ G.; C.). See Bp. 25, 25. 86; 28, 11; Bh. 1, 8, 57; B. 4, 74. 85.

ಗಣ್ಣಿ gaṇṭi. A kind of small gold ear-ring (ಕುಣ್ಣಿಲ, ಕರ್ಣವೇಷ್ಣನ Si. 218; C.; Tē.). — ಗಣ್ಣಿಚಕುಮ್ಭ. The drops of a gaṇṭi (C.).

ಗಣ್ಣಿ gaṇṭi. (= ಗಣ್ಣ). (My., in ಪ್ರಕೃತ, ರುದ್ರ-).

ಗಣ್ಣಿಕೆ gaṇṭikē. A clump, etc. (ಸ್ತವ್ವ, ಗುಡ್ಡ, ಗುಡ್ಡ Si. 305).

ಗಣ್ಣಿಗ gaṇṭiga. — ಗಣ್ಣಿಗನ ಕಸ. An annual herb, *Spermoocoe hispida* L. (Z.).

ಗಣ್ಣ gaṇṭu. Considered to be a Tbh. of ಗ್ರೆಣ್ಣಿ (Śmd. 341. 365; Mhr. ಗಾಣ್ಣ). The knot or joint of a reed, bamboo or cane (ಗ್ರೆಣ್ಣಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಸ Hlā.; Mr. 109; C.; Tē.; cf. ಗಣಲು). 2, a knot, the knot of a cord, etc. (C.; Tē.). 3, a bundle, a bag, a parcel (C.; Tē.). 4, that has been tied together or laid by: money, wealth (C.); capital or stock in trade (C.; B. 5, 97). 5, a joint or articulation of the body (Bp. 38, 57; C.; ಬೆರಳಿನ ಗಣ್ಣು G. 182). 6, a lump or concretion formed in the abdomen (C.; ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಎಡಗಡೆಪಕ್ಕದಿಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣು ಅಗುವ ರೋಗವೆನ್ನರೆ ಗುಡಿ Ūb.). 7, knotting: swelling and hardening of the veins on the surface of the legs, arms and hands (C.). ಬೆರಳ ಗಣ್ಣುಗಳು (ಪಾಣಿಪಾಪವರ್ವ Mr. 322). ಇಟ್ಟ ಗಣ್ಣನ್ನು ತಿರಿಗಿ ಕೊಡೋಣ (ನಿಯಾತನ G.). ಗಣ್ಣು ಪರಕ ಕಯ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಸೊಣ್ಣು ಮುಡುಸಿ ಕೊಣ್ಣು. — ಕಯ್ಗೆಲಿದ್ದರೆ ಗಣ್ಣು, ಛಾವಿಸಿದರೆ ನಣ್ಣು. — ಕನಸಿನ ನಣ್ಣು ಕನಡಿಯೊಳಗಣ ಗಣ್ಣು (Prvs.). See Bh. 1, 20, 57; Si. 459; B. 1, 23; 3, 64. 100; 4, 6; 5, 238; ಅಜ್ಜ, ಎಣ್ಣೆ, ಕಗ್ಗಣ್ಣು, ಸರಿಗಣ್ಣು; Prvs. a. ತುಣ್ಣು, ದೇವ, ಪಾಪ. — ಗಣ್ಣನೆ. — ಅಸೆ. The desire of becoming rich (C.). — ಗಣ್ಣಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To knot; to tie (Bp. 42, 4). ಗಣ್ಣಿಕ್ಕರ್ ಪಟ್ಟುಡು (ಗ್ರೆಣ್ಣಿತ Nr.). 2, to knit, as the eye-brows. ಹುಟ್ಟು ಗಣ್ಣಿಕ್ಕುವುದು (ಛುಕ್ಕುಟ Hlā.). 3, to bring about (Rām. 5, 8, 85; J. 6, 37; 9, 31). 4, to be united closely (Grj. 2, after 106). 5, to be knit, as the eye-brows (J. 22, 11). — ಗಣ್ಣುಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಟ್ಟಿಗೆ. A knotted stick, knotted wood (Rāgho. 17, 67; My.). — ಗಣ್ಣು ಗದದಿ. dupl. (B. 4, 169). — ಗಣ್ಣುಗಕ್ಕು. — ಕಕ್ಕು. A man who hides his wealth, i. e. falsely assumes the appearance of poverty (S. Mhr.). 2, a man who does not return what he has borrowed (My.; Abhā. 8, 2). — ಗಣ್ಣುಗಾಲು. — ಕಾಲು. A leg with dilated veins (C.). — ಗಣ್ಣುಗೆಯ್. — ಕೆಯ್. A hand or an arm with dilated veins (C.; Bp. 58, 49). — ಗಣ್ಣುಗೊಯ್. — ಕೊಯ್. A purse-cutter: a pick-pocket or defrauder (S. Mhr.). — ಗಣ್ಣುಗೊಯ್. — ಕೊಯ್. A female purse-cutter, etc. (S. Mhr.; Bp. 40, 53). — ಗಣ್ಣುಬೋಪೆ. A knotted stick (S. Mhr.). — ಗಣ್ಣುಬೆಗ. — ಉಬೆಗ. One who spends his principal instead of trading

with it (Sd.). — ಗಣ್ಣುತುಮ್ಬ. The herb *Leucas urticaefolia* Br. (Z.). — ಗಣ್ಣುಪುರ್ವ. Knit eye-brows, a frown (Bp. 20, 12; V. 11, 60). — ಗಣ್ಣುದಾರಂಗ. An undershrub, *Clerodendron serratum* Blum., or — *siphonanthus* R. Br. (Si. 143; C.; T., Tē.). — ಗಣ್ಣು ಬೀಡು. To get knotted, as a thread (C.). 2, close (occasionally improper) connection, intimacy or friendship to spring up (between two persons). ಅವನಿಗೂ ನನಗೂ ಗಣ್ಣು ಬಿತ್ತು (C.). ಅವನಿಗೂ ಆಕೆಗೂ ಗಣ್ಣು ಬಿತ್ತು (C.). 3, union, harmony or agreement to take place, become or be. ಅವನ ಮಾತಿಗೂ ನನ್ನ ಮಾತಿಗೂ ಗಣ್ಣು ಬಿತ್ತು (C.). 4, to run counter to, to stop anybody's progress in a hostile manner, to attack (C.; see B. 2, 18; 3, 126; 5, 59. 64). — ಗಣ್ಣುಬ್ಬು. — ಉಬ್ಬು. = ಗಣ್ಣುಹುಬ್ಬು. (My.). — ಗಣ್ಣು ಮೊಟ್ಟೆ. dupl. (C.). — ಗಣ್ಣು ಮೋಟೆ. A frowning countenance (My.). — ಗಣ್ಣುಲಗಾಮು. A bridle full of troubling knots (My.). See ತುಣ್ಣುಕುಮರೆ. — ಗಣ್ಣುಪಾಕ್ಕು. A knotty, unjust, difficult lawsuit (My.). — ಗಣ್ಣುಪಾಕ್ಕುಗಾಡಿ. A man who institutes such a suit (My.). — ಗಣ್ಣು ದಾಕು. To make a knot (C.). 2, to knit, as the eye-brows (C.). ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಗಣ್ಣು ದಾಕಿದ ಹುಬ್ಬು (ಛುಕ್ಕುಟ G.). 3, to employ capital (C.). — ಗಣ್ಣುಹುಬ್ಬು. = ಗಣ್ಣುಪುರ್ವ. (My.).

ಗಣ್ಣಿ ಗಾಣ್ಣಿ. = ಗಡ್ಡೆ 1, etc. (ತಾಲಕ, ಗಡ್ಡೆ Si. 95, only in Si.). ಯಾವದಾನ್ತೆ ಹುಟ್ಟು ಮುನ್ನಾದ ಗಣ್ಣಿಗಳು ಅನಿಯರ್ ಪಡು ತೊ, ಅಣ್ಣ ಗುಡ್ಡಲಿ (ಸ್ತವ್ವಕ್ಕೆ, ಸ್ತವ್ವುಳಿನ 399). — ಗಣ್ಣಿ ಕಡೋರ. (ತಡಿ, ಗಡ್ಡೆಮೂಲಿ, ಪಡ್ಡೆ ಗಿರಿ Si. 122). — ಗಣ್ಣಿ ಮುಸ್ತೆ. ಒಣ್ಣು ಗಡ್ಡೆ ಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಮೋತೆಗಳುಳ್ಳ ಗಣ್ಣಿ ಮುಸ್ತೆಗಳು (ಹೂಡಾರಿ, ಹಕ್ಕರಿ, ಉಜ್ಜಿ ಬಿ Si. 162).

ಗಣ್ಣಿ ಗಾಣ್ಣಿ. Tbh. of ಘಣ್ಣಿ (Śmd. 338; C.; Tē.; T. ಕಣ್ಣಿ, ಕಣ್ಣಿ); also: an English hour (C.). See e. g. Bp. 32, 29; 43, 32; B. 4, 141; 5, 287; Nr. a. ದಾಕು. ಗಣ್ಣಿ ದಾಕು, — ಹೊಡೆ, to beat a gong; to ring a bell (C.). ಗಣ್ಣಿಗೆ ಒನ್ನೇ ಸ್ವರ. — ಧರತರಾಜನ ತಿಕ್ಕು ಗಣ್ಣಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಗಣ್ಣಿಕಾಯಕ. The profession of a Jangama mendicant going from door to door ringing a bell (S. Mhr.).

ಗಣ್ಣು ಗಾಣ್ಣು. = ಗಣ್ಣಲು, etc. (C.). — ಗಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿಗೆ. A particular swelling of the uvula (S. Mhr.).

ಗಣ್ಣು ಗಾಣ್ಣು-3. One of the Tatsamas (Śmd. 384; Kt. 95; Śm. 77). A strong, powerful, manly male person; a husband (ಕಾನ್ತ, ಕಮಿತ್ಯ, ಪತಿ, ರಮಣ, ಧವ, ಪ್ರಿಯ, etc. Nr., Hlā., Si. 193; ಅನುಕ, ವರಯುತ, ಭರ್ತೃ, etc. Mr. 307; J. 7, 25; 13, 44; C.; Tē.; M., T. ಕಣವ, ಕಣ್ಣ). ಒವರ್ನೇ ಗಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಜಗತೆಲದೊಳಗೆ? (Śmd. 57). ಅವರ್ ಗಣ್ಣರ್, ಅವರ್ ಪೆಣ್ಣಿರ್ (109). ಸಾಯಿರ ಗಣ್ಣರ್, ಸಾಯಿರ ಪೆಣ್ಣಿರ್ (111). ಗಣ್ಣನುಂ ಮಕ್ಕಳುಮಲ್ಲದವಳು (ನಿರ್ವೇರಿ Hlā.). ಗಣ್ಣನು ಬಯಸು ವನೆ ಅಪ್ಪವಳು (ಕಾನ್ತ); ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ಗಣ್ಣನು (ಧನೀಪತಿ); ಗಣ್ಣನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು (ನಣ್ಣಿನ); ಗಣ್ಣನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು (ದೇವ ರ); ಗಣ್ಣನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ಹೆಣ್ಣಿನ (ಯಾತ್ರಿ); ಅವಳೊಳವಳು ಒಪ್ಪ ಚ್ಚಿ ಮುಡುಕಿಯಾಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯನುಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಣಿನಲ್ಲದ ವಳು (ಕಾತ್ಯಾಯನಿ Nr.). ಗಣ್ಣಿನಲ್ಲದ ಮುಣ್ಣಿ (ಎಥವ); ಗಣ್ಣಿನುಳ್ಳ ವಳು (ಪತಿಪತಿ Si. 185). ಗಣ್ಣಿ ಗಮ್ಬಲಿಯಿಕ್ಕು, ಗಣ್ಣಿ ಗರಣ್ಣನುನೂ, ಗಣ್ಣಿ ಬಣ್ಣಾಗಿ ನರಳುವ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ್ಣಿಕ್ಕು! (Sp.). Plural also ಗಣ್ಣಿನಿರು (C.; B. 3, 32). ಗಣ್ಣಿಗಂಜದ ನಾರಿ ಅವಳಿ ಹೆಮ್ಮಾರಿ (Dp. 54). ಗಣ್ಣಿ ಪಟ್ಟೇ ಸೀರೆ ತರುತ್ತಾನೆನ್ನು, ಇದ್ದ ಸೀರೆ ಸುಟ್ಟು. — ಗಣ್ಣಿನ ಮದುವೆಯಾದರೂ ಗಂಜ ಬರ ತಪ್ಪದು. — ಗಣ್ಣಿಗೆ ಅಗಲಿಕೆ ತೋದಿಸ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೀನಿ ಕಲಿಸ ಬೇಡ. — ಗಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ, ಒಡೆಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯ. — ಗಣ್ಣಿ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಬುಧಿ ಬನ್ನು.

ಗಣ್ಡ ಇಲ್ಲದ ಗಯ್ಯಾಳ, ದಣ್ಣ ಇಲ್ಲದ ಹಾವಳಿ. — ಗಣ್ಡಿಗೆ ಬೇರೂರ ಗುಣ್ಣು ಕಲ್ಪಿಗೂ ಬೇಡ. — ಗಣ್ಡನಿಗೆ ಗದಿಕೆ ತೋರಿಸ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸವಿ ಕಲಿಸ ಬೇಡ. — ಸೇರದ ಗಣ್ಡಿಗೆ ಮೊಸರೊಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಹಿಕ್ಕು. — ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾದರವಾದಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಡನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇನು ತಗದಕನ್ನೆ. — ಹಣ್ಣಿತಿ ಹೆಗ್ಗಡಿತಿಯಾದರೆ ಗಣ್ಡ ಮೂದಿನಾಯಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prvs.). 2, = ಗಣ್ಡ, stoutness; strength; greatness. — See ಅದ್., Prvs. s. ಬರು ಬರು, ಬೊಡಿ. — ಗಣ್ಡ ಕೊಡಲಿ, ಗಣ್ಡುಗೊಡಲಿ. A kind of axe, used in war or for cutting animals (My.; ಕುಪಾರ, ಸ್ವಧಿತಿ, ಪರಶು Si. 281. 290). — ಗಣ್ಡ ಗತ್ತರಿ. -ಕತ್ತರಿ = ಗಣ್ಡು. Large scissors, such as devotees (or mendicants) threaten to decapitate themselves with, in order to extort a gift from a deity (or alms); — a pair of shears (My.). — ಗಣ್ಡ ಗತ್ತರಿನಾಚಿದೇವ. N. (Bp. 58, 1). — ಗಣ್ಡ ಗರ್ವ. (Śmd. 386; Kk. 96). Great pride (Abh. P. 11, 134). — ಗಣ್ಡ ಗಲಿ. -ಕಲಿ. (Śmd. 386; Kk. 96). = ಗಣ್ಡುಗಲಿ. A strong hero. — ಗಣ್ಡ ಗಾಡಿ. = ಗಣ್ಡುಗಾಡಿ. Great gracefulness or beauty (Abh. P. 3, 88. 156; 14, after 107). — ಗಣ್ಡ ಗುಣ. (Śmd. 386; Kk. 96). Great excellence (Abh. P. 9, 154). — ಗಣ್ಡ ಗೂಸು. -ಕೂಸು. = ಗಣ್ಡುಗೂಸು. A male person. ಗಡ್ಡ ಎಸೆಯಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಡುಗೂಸು (ತೂಬರ Hla.). — ಗಣ್ಡುಗೊಡಲಿ. -ಕೊಡಲಿ. = ಗಣ್ಡುಕೊಡಲಿ. (My.; Si. 290; Tē. ಗಣ್ಡುಗೊಡಲಿ). — ಗಣ್ಡ ಪೆಣ್ಣೆರ. (Śmd. 386). Husband and wife (ದಮ್ತಿತಿ Hla.). — ಗಣ್ಡ ಪೆಣ್ಣೆರ. A badge of honour (Tē., R.). — ಗಣ್ಡ ಮುಡ್ಡರ. Great enmity, etc. (Abh. P. 7, 50). ಗಣ್ಡ ಮಾತು. A great, bold word (Abh. P. 3, 59; 13, 139). — ಗಣ್ಡ ಮೇಣು. The Pimento tree, *Eugenia acris* W. & A. (St. & Pl.). — ಗಣ್ಡ ವರಿಜು. -ವರಿಜು. (Śmd. 386; Kk. 96). A mighty, grand form; the form of a man. See Abh. P. 3, 38; 7, after 105 & 106; 11, 97. — ಗಣ್ಡ ವಸದನ. -ವಸದನ. (Śmd. 386; Kk. 96; o. r. in both: ಗಣ್ಡ ವಸನ). Grand decoration. — ಗಣ್ಡ ವಸನ. -ವಸನ. An excellent cloth (?; see Śmd. s. ಗಣ್ಡ ವಸದನ). — ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಣಿತಿಯರು. = ಗಣ್ಡ ಪೆಣ್ಣೆರ. (ದಮ್ತಿತಿ Nr.; My.). — ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಣಿರು. = ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಣಿತಿಯರು. (C.; Bp. 24, 21; B. 3, 59; 5, 133. 203).

ಗಣ್ಡ ಗಾಂಡಾ. = K. ಗಣ್ಡ, q. v. The cheek (= ಕನ್ನ 2). 2, an elephant's cheek or temple. 3, a boil, a pimple. 4, the force or fierceness of any disease, of rain, of wind, etc., the baneful influence of a star, etc. (C.; Mhr.; Tē.; T. ಕಣ್ಡ; cf. ಗಣ್ಡಾ ನರ). 5, a hero. 6, chief, best, excellent. 7, one of the 27 portions of a circle on the plane of the ocelliptic or one of the yōgas.

ಗಣ್ಡ ಕ ಗಾಂಡಕ. A eunuch (My.; H.).

ಗಣ್ಡ ಕ ಗಾಂಡಕಾ. A rhinoceros.

ಗಣ್ಡ ಕಾರಿ ಗಾಂಡಕಾರಿ. = ಗಣ್ಡ ಕಾಲಿ. (ಮುಟ್ಟಲುಮುರಿಕೆಯ ಗಡ G.).

ಗಣ್ಡ ಕಾಲಿ ಗಾಂಡಕಾಲಿ. A sensitive plant, *Mimosa pudica*.

ಗಣ್ಡ ಕಿ ಗಾಂಡಕಿ. N. of a river. (My.).

ಗಣ್ಡ ಧೇರುಣ್ಡ ಗಾಂಡಾ-bhērūṇḍa. = ಧೇರುಣ್ಡ. (My.).

ಗಣ್ಡ ಮಣ್ಣಿಲಿ ಗಾಂಡಾ-maṇḍala. = ಗಣ್ಡ No. 1. (Abh. P. 14, 177).

ಗಣ್ಡ ಮಾರಿ ಗಾಂಡಾ-mālē. The umbilical cord wound round the head at birth (looked upon as an unlucky sign, My.). 2, scrofula of the neck and throat (My.).

ಗಣ್ಡ ಪತ ಗಾಂಡಾವತಾ. A kind of deer (ಕಡವ Mr. 160).

ಗಣ್ಡ ಕೈಲಿ ಗಾಂಡಾ-sāila. A huge rock or rocky fragment fallen from a mountain.

ಗಣ್ಡ ಸ ಗಾಂಡಾಸ. = ಗಣ್ಡುಸ. A male person (B. 5,

287). ಗಣ್ಡ ಸರು (C.; B. 4, 165; 5, 140. 283. 284). — ಗಣ್ಡ ಸ ಮಕ್ಕಳು. Male persons (C.).

ಗಣ್ಡ ಸತನ ಗಾಂಡಾ-sātana. = ಗಣ್ಡುಸತನ. (C.).

ಗಣ್ಡ ಸು ಗಾಂಡಾಸು. = ಗಣ್ಡುಸು. A male person (C.). ಅದುವ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಗುವ ಗಣ್ಡ ಸನ್ನೂ ನಮ್ಮ ದಾರದು. — ಗಣ್ಡ ಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟನು, ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು (Prvs.).

ಗಣ್ಡ ಸಲಿ ಗಾಂಡಾ-sthala. The temples of an elephant (ದನ್ನಿ ಕಪೋಲ Nn. 87; ಕಟ 141; ಕರಟ, ಕಟ Mr. 153); the cheek (J. 11, 38).

ಗಣ್ಡ ಸುಗ್ಗಿ ಗಾಂಡ್‌ಗುಂಡಿ. Barefacedness, impudence (My.; H.).

ಗಣ್ಡಾಡಿ ಗಾಂಡಾ-ādi. A man of mighty acts, a hero (J. 7, 68; My.).

ಗಣ್ಡಾ ನರ ಗಾಂಡಾ-antara. Desperate sickness, alarming danger, imminent jeopardy, boding prospects (C.; B. 2, 39; 4, 59. 192; 5, 165).

ಗಣ್ಡಾ ಮಾರಿ ಗಾಂಡ್‌-mālē. = ಗಣ್ಡ ಮಾರಿ No. 2. Inflammation of the glands of the throat (My.; Mhr. ಗಣ್ಡ ಮಾರಾ).

ಗಣ್ಡಾಲಿ ಗಾಂಡ್‌āli. A bent-grass or *Agrostis* with white blossoms (= ತಕುಲಾಕ್ಷು). See Si. 162; ಬಳ್ಳಿಗಡುಕೆ.

ಗಣ್ಣಿ ಗಾಂಡಿ. = ಕಣ್ಣಿ 1. (My.). — ಗಣ್ಣಿ ಕಾಲಿ. The watcher of the wicket of a fort (My.); one who takes tolls at a pass (R.).

ಗಣ್ಣಿ ಕೆ ಗಾಂಡಾ-ikē. (or gāṇḍu-ikē). (Śmd. 248). Prowess. See ಬಳ್ಳಿಣ್ಣಿ ಕೆ. — ಗಣ್ಣಿ ಕೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see prowess (Śiv. 3, 54).

ಗಣ್ಣಿ ಗ ಗಾಂಡಿಗ. A valiant man (Bh. 3, 18, 41); a firm, resolute or stiff-necked man (Bp. 15, 32; 27, 65).

ಗಣ್ಣಿರ ಗಾಂಡಿರ. A sort of potherb. 2, the Tēlinga potato, *Arum campanulatum* Roxb. (St. & Pl.).

ಗಣ್ಣು ಗಾಂಡು. Strength; manliness; largeness; firmness; impetuosity; bravery (= ಗಣ್ಣು No. 2); — the male sex; a male; a male person, a man (C.; Tē.; cf. ಕಡು 1). ಹೆಣ್ಣಾದೊಡಂ ಗಣ್ಣಾದೊಡಂ (Śmd. 148). ಹೆಣ್ಣು ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಕುಣಿಯುವ ಗಣ್ಣಿನ ಹೆಸರು (ಧ್ರುಕುಂಸ, ನರ್ತಕಪರುಷ, ಸ್ತ್ರೀವೇಷಧಾರಿ Si. 64). ಗಣ್ಣು ದುಗಿ ಪೆಣ್ಣು ಗಣೇ ತಾರಿ (Bp. 54, 37). ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಸೇರಿ ಸೂಗುಸಿನ್ನ ಅಡುವಿಕೆ (ದ್ರವ, ಕೇರಿ, ಲೀಲೆ, etc. Si. 72). ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಗಳ ಹೊತ (ಎಫುನ, ದ್ವನ್ನ, ದಮ್ತಿತಿಗಳು 179). ಪೆಣ್ ಗಣ್ಣು ಗಳೊಳ ಬರ್ವರಂ ನಿಜಾಚಾರಿ ಎರಿಹಿತರಾಗಿ ನಡೆವರಿಲ್ಲ. . . ರಾಮರಾಜ್ಯದೊಳ (J. 18, 13). ತರ್ಮ ಎಲ್ಲದ ಗಣ್ಣು ಕರಿಯ ಬನಿಕೆಯ ತುಣ್ಣು (Dp. 54). ಕುಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣಿಗೆ ಬಗರು, ಅಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣಿಗೆ ಹೋತು ಅನ್ನುವರು (B. 3, 9). ತಮ್ಮ ಮನಸಿಗೆ ಬನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಮದುವೆ ಮಾಡು ತಾರಿ (5, 289). ಗಣ್ಣಿನ ತನ್ನೆ (5, 289). See J. 15, 28; Prv. s. ಗವಡ and ಗೆದ್ದು; ಅದ್. — ಗಣ್ಣು ಕ್ಷರ. -ಅಕ್ಷರ. An aspirate (C.). — ಗಣ್ಣಾಡು. -ಅಡು. A he-goat (C.; ಸ್ತುಭ, ಭಾಗ, ಅಖ, etc. Si. 328). — ಗಣ್ಣಾನೆ. -ಅನೆ. A male elephant (ಇಭ Nr.). — ಗಣ್ಣಾಳು. -ಅಳು. A male cooly (C.). — ಗಣ್ಣು ಎಣ್ಣೆ. The plant *Calotropis gigantea* R. Br. (Z.). — ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣೆ. The larger roller in a sugar-mill (My.). — ಗಣ್ಣು ಕೆಲಸ. A work of manly strength, a work superior to that of others (C.; ಪಾರುಷ Si. 462). — ಗಣ್ಣು ಕೇವಲಿಗಡ. The shrub *Memeylon amplexicaule* Roxb. (St. & Pl.). — ಗಣ್ಣು ಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ. The ends of a dōtra tucked in a peculiar manner

by a man who prepares for work (C.; B. 4, 179). — ಗಣ್ಯ ಗತ್ರಂ. = ಗಣ್ಯ ಗತ್ರಂ. (C.). — ಗಣ್ಯ ಗರಣಿ. — ಗರಣಿ. A large lump. See Sp. s. ಗಣ್ಯ. — ಗಣ್ಯ ಗಲಿ. = ಗಣ್ಯ ಗಲಿ. (Rā. 5, 93; J. 14, 16). — ಗಣ್ಯ ಗಾಡಿ. = ಗಣ್ಯ ಗಾಡಿ. (Rā. 13, 60). — ಗಣ್ಯ ಗುಟ್ಟು ಪಿಳ್ಳೆ. A male young sparrow (ಪಾಟಕರ Si. 173). — ಗಣ್ಯ ಗುಟ್ಟು. A male sparrow (My.; B. 2, 6). — ಗಣ್ಯ ಗೂಸು. — ಗೂಸು. = ಗಣ್ಯ ಗೂಸು. A male person, a man (ಮಾನವ, ಮರ್ತ್ಯ, ಮನುಷ್ಯ, etc. Mr. 222). ಸ್ತ್ರೀಯರ ವೇಷವ ಧರಿಸಿ ಕುಳಿತ ಗಣ್ಯ ಗೂಸು (ಭ್ರಮಂಸ Nr.). See Bp. 40, 25. 2, a male child (C.). — ಗಣ್ಯ ಗಿಡು. — ಕಿಡು. Prowess or courage to fail (Grj. 6, after 77). — ಗಣ್ಯ ಗೊಡಲಿ. = ಗಣ್ಯ ಗೊಡಲಿ, ಗಣ್ಯ ಗೊಡಲಿ. (My.). — ಗಣ್ಯ ಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To become impetuous, to dash, etc. (Rā. 5, 117). — ಗಣ್ಯ ಗೋಗಲಿ. — ಕೋಗಲಿ. (Smd. 277). A male cuckoo (Öpr. 2, after 93). — ಗಣ್ಯ ಜಾತಿ. The male sex (C.). — ಗಣ್ಯ ಜಂಕೆ. A male antelope (My.; Si. 168, 169). — ಗಣ್ಯ ದುಗು. — ಉದುಗು. = ಗಣ್ಯ ಗಿಡು. (Grj. 6, after 80; V. 36, 58). — ಗಣ್ಯ ಡೆ. — ಉಡೆ. A strong garment: a coat of mail (Abh. P. 9, 156). — ಗಣ್ಯ ದೊಡ್ಡ. — ತೊಡ್ಡ. A river the personification of which is male (ಛಿದ್ರ, ಉದ್ಭವ, ನದಿ Hlā.; Mr. 413; ನದಿ, ಸರಸ್ವತೆ Nr.), as the Sōna (ತೋನ, ಹಿರಣ್ಯವಾಹು Nr.) and the Sindhu (ನದಿ ವಿಶೇಷ, ಸಿಂಧು Nr.). — ಗಣ್ಯ ನವಿಲ್. A peacock (ಸೋಗಿ Öt. II, 89). — ಗಣ್ಯ ನಾಲ್ಕು. The plant *Cleome viscosa* L. with yellow flowers (Z.). — ಗಣ್ಯ ನಾಯಿನೋಲಿ. See s. ನಾಯಿನೋಲಿ. — ಗಣ್ಯ ನುಕು. A male beast (Si. 396). — ಗಣ್ಯ ಬಿದರು. A bamboo that is solid, not hollow, the male bamboo (B. 4, 55), *Bambusa stricta* Roxb. (St. & Pl.). — ಗಣ್ಯ ಮಕ್ಕಳು (fr. ಗಣ್ಯ ಮಗ, — ಮಗು). Male children (C.); men (C.). ಗಣ್ಯ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಣೆಯ ಮನಸು ಗುಣ್ಣೆಗಿಂತ ಗಟ್ಟಿ (Prv.). See B. 3, 33; 4, 5, 55; 5, 274. — ಗಣ್ಯ ಮಹಿ. A young male (C.). ಗುಟ್ಟಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಯ ಮಹಿ (ಪಾಟಕರ Nr.). — ಗಣ್ಯ ಮಗು. The proper limit of manly behaviour to be overstepped (Bp. 40, 34). — ಗಣ್ಯ ಮುದುಗ. (= ಗುಣ್ಯ ಮುದುಗ). N. of a bird. See Nr. s. ಸರಕುಟವಕ್ಕಿ. — ಗಣ್ಯ ಮೈಗ. A male beast (B. 4, 193). — ಗಣ್ಯ ಸಿಂಹ. A male lion (B. 4, 212; 5, 242). — ಗಣ್ಯ ಸೊಲಿ. A clever harlot (Bp. 42, 16). — ಗಣ್ಯ ಹುಡುಗ. A boy (C.; B. 5, 276). — ಗಣ್ಯ ಹುಡು. A male spider (B. 4, 113), a male insect, etc. — ಗಣ್ಯ ಹೊಡೆ. = ಗಣ್ಯ ದೊಡ್ಡ. (Si. 421; My.).

ಗಣ್ಯ ಗತನ ಗಾಂಧುಗತಾನಾ. Valiantness (Bh. 3, 10, 51; cf. ಗಣ್ಯಿ).

ಗಣ್ಯ ಸ ಗಾಂಧುಸಾ. = ಗಣ್ಯ ಸ. ಗಣ್ಯ ಸಿಗೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಯ ಸರು (ದೇವ್ಯ, ದೇವರ Si. 192). ಗಣ್ಯ ಸರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆಳದ ಕೂದಲು (ಶ್ವತ್ತು 216). ಗಣ್ಯ ಸರ ಕವಚದ ಅಂಗಿ (ಕೂರ್ಪಾಸಕ 224).

ಗಣ್ಯ ಸು ಗಾಂಧುಸು. (fr. ಗಣ್ಯ ಸೂಸು). = ಗಣ್ಯ ಸು. ಗಡ್ಡವಾಸಿಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಲಿಂಗಮಲ್ಲದ ಗಣ್ಯ ಸಿಗೆ ಪಣ್ಣೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು (Si. 195).

ಗಣ್ಯ ಸುತನ ಗಾಂಧುಸುತಾನಾ. = ಗಣ್ಯ ಸುತನ. Virility (ಪುಷ್ಕಾಂಶ, ಪೌರುಷ Si. 462).

ಗಣ್ಯ ಸದ ಗಾಂಧು-pada. A kind of worm (ಕಿಂಕುಲಕ, ನಾಯಿನೋಲಿ Mr. 411; ಮದೋ ಹುಡಿ G.).

ಗಣ್ಯ ಸದಿ ಗಾಂಧು-padi. A female or small *gandūpada*.

ಗಣ್ಯ ಸು ಗಾಂಧು-sha. A handful of water taken for rinsing the mouth. 2, rinsing the mouth (ಮುಕ್ಕಳಿಸುವದು Mr. 463). See ಮುಕ್ಕಳಿ, ಮುಕ್ಕಳಿಸು.

ಗಣ್ಯ ಸೈ ಗಾಂಧು-shā. A handful of water taken for rinsing

the mouth. 2, an enlarged navel (ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾದ ಹೊಕ್ಕುಡು G.).

ಗಣ್ಯೋತ್ಪಲ ಗಾಂಧು-utpala. (= ದಣ್ಡೋತ್ಪಲ). N. of a plant (ನಾಕನಾರಿ, ಸಹದೇವ Mr. 127, one MS. ಗಣ್ಯೋತ್ಪಲ; Tō. ಸಹದೇವ = ಕರೇರ, *Capparis aphylla*).

ಗಣ್ಯೋಲಿ ಗಾಂಧೊಲಿ. (ಗಣ್ಯ-ಎರಳಿ). The male Indian antelope, *Antelope cervicapra* (Bd.).

ಗಣ್ಯೋಲಿ ಗಾಂಧೊಲಿ. = ಗಣ್ಯೋಲಿ. (My. Amara; Si. 176).

ಗಣ್ಯ ಗಾಂಧಾ. A division of paddy-land, a paddy-field (My.; Tu. ಕಣ್ಣ; see ಗಡ್ಡ).

ಗಣ್ಯ ಗಾಂಧಾ. Calculable, numerable; to be counted or regarded; worthy of esteem. See ಅ-, ಅಗ್ಗ-; Bp. 19, 32; 30, 18; 55, 21.

ಗತ ಗಾತಾ. Gone; gone away, departed; deceased; past, gone by; disappeared; come to, approached, arrived at, being in, contained in; gone to any state or condition; belonging to; relating to, connected with; spread abroad. See e. g. ಅಕ್ಕಿ ಗತ, ಮಗ್ಗತ; Smd. 241, 267; Kāv. III, 3, B, 164, 166, 170. 2, going, motion; state, condition; etc. **ಗತಕ ಗಾತಾ.** Going, motion; sickness (J. 6, 34; Mhr.: sham, feint).

ಗತಕಾಂಧಿ ಗಾತಾ-kānti. Deprived of lustre. See ಕನ್ದು.

ಗತಕೋಪಿ ಗಾತಾ-gōshthi. Stale words or news (My.); the state of being postponed to an indefinite time, as a law-suit (My.).

ಗತಕೇಜು ಗಾತಾ-tēja. = ಗತಕೇಜು. See ನನ್ದು.

ಗತಕೇಜು ಗಾತಾ-tējas. Bereft of splendour. See ನನ್ದು.

ಗತನಾಸಿಕ ಗಾತಾ-nāsika. Noseless (ಮೂಕೊಡಿಯಂ Mr. 389).

ಗತಪ್ರತ್ಯಾಗತ ಗಾತa-prati-āgata. Gone away and returned; come back again after having gone away. 2, a kind of *ōtra* (Kāv. III, 2, B, 75 seq.).

ಗತಾನುಗತಿ ಗಾತa-anugatika. Following what precedes, following custom, imitating, doing as others do (Kāv. III, 1, A, 25).

ಗತಾಬ್ದ ಗಾತa-abda. The past year (My.).

ಗತಾಮ್ಬುಕ ಗಾತa-ambaka. Deprived of sight, blind (Bh. 1, 8, 9).

ಗತಾರ್ಥ ಗಾತa-ārtha. Unmeaning, nonsensical; — become poor; — deprived of an expected or desired object (My.); — understood, signified (Mhr.); — done, accomplished (Mhr.).

ಗತಾಸು ಗಾತa-asu. Expired, dead. (J. 26, 44).

ಗತಿ gati. Going, moving, motion; gait, deportment; procession, march, progress (ವರ್ತ, ವರ್ತನೆ, ಗಮನ Nn. 166). 2, a path, a way; recourse, refuge, resource (e. g. Bp. 12, 31; 14, 31; 36, 5; 52, 9); an expedient, means; course of events, fortune; state, condition, mode of existence; happiness. 3, the course of the asterisms; the diurnal motion of a planet in its orbit; a certain division of the moon's path and the position of a planet in it. 4, transmigration. 5, the result of actions done in former stages of existence. 6, deliberation; knowledge (ಯೋಚನ, ಯೋಚನೆ Nn. 166; ಅದಿವ ನೆನಹಂ Mr. 468). 7, sin, vice (ವೃಜನ, ದುಷ್ಕರ್ಮ 166). 8, an art, method or rule for dancers, musical time (Bp. 32, 37; cf. ಗತ್ತು, ಚಿತಿ). ಗತಿಯಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮತಿಯಲ್ಲ (Prv.).

See *Prvs.* ೨. ಮುತಿ 1, ಎದುರು. — ಗತಿ ಗತಿ. rep. of ಗತಿ No. 8. (Bp. 58, 23). — ಗತಿಗಿದು. -ಕಿದು = ಗತಿಗಿದು. (Abh. P. 9, 15). — ಗತಿಗಿದು. -ಕಿದು = ಗತಿಗಿದು. (Grj. 8, 23). — ಗತಿಗಿದು. -ಕಿದು. To destroy the course, state, good condition, welfare or happiness (of people, etc.); to check (Rév. 6, 4; J. 8, 34; B. 4, 52, 182). — ಗತಿಗಿದು. -ಕಿದು. Progress, state, refuge, resources, good condition or happiness to be destroyed or lost. ಅತಿರಥನಾದರೂ ಗತಿಗಿದ ದಾರದು (Prv.). See Bp. 57, 14; J. 7, 14; 10, 39; B. 4, 74, 126). — ಗತಿಗೀಡ. -ಕೀಡ. A person who destroys his own welfare or that of others (My.). — ಗತಿಗೀಡು. Ruin of welfare, etc. (My.). — ಗತಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give welfare, etc. (J. 18, 52). — ಗತಿಗದ. -ದದ. To obtain or acquire welfare (J. 24, 76). — ಗತಿವಿಡ. -ವಿಡ. To lay hold on the refuge or the good fortune of (something, Bp. 22, 37; 61, 59); to take a road, to enter upon a journey (Rām. 4, 1, 13).

ಗತಿಬಂಧನ gati-bandhana. Arresting or checking motion, etc. See ತಗರ್.

ಗತಿಭಂಗ gati-bhaṅga. Breaking, suspending, interrupting or stopping motion, etc.; stoppage, detention, impediment to progress. See ಮುಗ್ಗ.

ಗತಿಮುಕ್ತಿ gati-mukti. Cessation or discontinuance of motion. See ನಿರ್.

ಗತಿಲಂಘನ gati-lāṅghana. Going by leaps, jumping (ಪಾಳೆಯ Mr. 82, o. rs. ಗತಿಲಂಘನ in one MS., ಪಾಳೆಯ in another, and ಪಾಳೆಯ in another one).

ಗತಿಲಂಘನ gati-lāṅghana. Swiftmess in going or moving. See ಗತಿಲಂಘನ.

ಗತಿವಿಹೀನ gati-vihina. Remediless; devoid of resource or refuge, forlorn (Bp. 24, 32).

ಗತಿಸು gatisu. To go; to go away, to die; to pass, as time (My.).

ಗತಿಸ್ತಂಭ gati-stambha. Stopping or arresting motion. See ತಡೆಮು.

ಗತಿಹೀನ gati-hina. = ಗತಿವಿಹೀನ. (My.).

ಗತ್ತು gattu. Tbh. of ಗತ in its Mahratti meaning: musical time, beating time in music (for dancers, C.; cf. ಗತಿ No. 8).

ಗತ್ತುಗಾಡ gattu-gāra. A time-server (especially in his words, My.).

ಗತ್ತುನರ gati-antara. Another remedy or resource (My.; Mhr.); a way of avoiding, escaping (B. 4, 6; Mhr.).

ಗತ್ಯ gatva. The syllable ಗ (Śmd. 339, 342, 350).

ಗದ್ gad. = ಗದ. — ಗದ್ಗದನೆ ನಡುಗು. = ಗದಗದನೆ. (B. 5, 243).

ಗದ gada. = (ಕದ 2, ಸದ 2), ಗದ, (ಸದ 2, ಸದ 1). A term expressing quick motion, shaking. — ಗದಗದ ನಡುಗು. To shake or shiver violently (S. Mhr.; B. 4, 212). — ಗದಗದನೆ ನಡುಗು. = ಗದಗದ, ಗದ್ಗದನೆ. (B. 8, 80). — ಗದ ಗದಿಸು. To tremble (Abhā. 2, 104; J. 16, 35); to cause to tremble (J. 13, 47).

ಗದ gada. 1. Speaking, speech; a sentence. See ಸಿ.

ಗದ gada. 2. Disease, sickness. 3. Gada, the younger brother of Krishna. 3. = ಗರ 2, poison.

ಗದಕ gadaka. Tbh. of ಗತ್ಯ. See ಗದ್ಗದನೆ.

ಗದಕಿ gadaki. Tbh. of ಗತ್ಯ (Śmd. 353).

ಗದಗದಿಸು gadagadisu. = ಗದ್ಗದಿಸು. (Bh. 8, 20, 40).

ಗದಗು gadagu. = ಗದರು, (ಜಡ್ಡು 2). The fetid smell of cattle urine; the smell of sheep and goats; the disagreeable smell of burning chillies or tobacco (My.; Tē. ಕಸು, dirt, foulness, odour, gust, etc.; Mhr. ಗದಕ, foulness of a liquid; dregs, refuse; cf. ಕವು, etc.).

ಗದಭೇಕೋರಗ gada-bhēka-uraga. A snake for disease when looked upon as a frog (Bp. 39, 21).

ಗದಮು gadamu. (= ಕದುಮು). To push away (S. Mhr.; Tē. ಕದುಮು).

ಗದರು gadaru. = ಗದರು. (My.).

ಗದರಾಕೆ gadarikē. Loud and earnest exhortation (with regard to men, My.); scaring (with regard to cattle, My.).

ಗದರಾಸು gadaraisu. = ಗದರಾಸು. To exhort with a loud voice and earnestly (to refrain from a wrong thing), to charge earnestly (My.). 2, to scare, to frighten, as beasts (My.).

ಗದರಾಸು gadaru. = ಗಜರು 1. To produce a loud sound: to thunder; to roar; to growl; to cry; to menace (ಗರ್ಜನೆ Śmd. Dh.; Bp. 28, 42; 38, 30); to exhort with a loud voice and earnestly (My.; T. ಕದರು, ಕದುಮು, ಕದರು; Tē. ಗದುರು, to frighten).

ಗದರಾಸು gadaru. 2. = ಗಜರು 2. Roaring, crying, etc. (Rām. 5, 8, 67).

ಗದಾಸ್ರಜ gada-agraja. Gada's elder brother, Krishna.

ಗದಾಧರ gadā-dhara. Bearing a club; Krishna. (Bp. 53, 58).

ಗದಾಮುದ್ರೆ gadā-mudrē. One of the five gestures to be made in presenting offerings to an idol. (R.).

ಗದಿತ gadita. Spoken, said. (My.).

ಗದಿಸು gadisu. To speak, to say, to tell (Rév. 1, 35).

ಗದು gadu. = ಗದುಪು. A swelling (as from a blow), a gathering, a tumour (My.; Tē. ಕದು ಮು; T. ಕದು, a wart; cf. ಕದುಪು, and see also ಗಜಲು, ಗಾಡಂ).

ಗದುಗ gaduga. = ಗದುಗು No. 1, q. v.

ಗದುಗು gadugu. (= ಗದುಗು?). N. of a plant (ಶ್ರು Mr. 150, in two MSS.; o. r., in two MSS., ಗದುಗು). 2, N. of a town (Bh. 1, 1, 9).

ಗದುಪು gaduvu. = ಗದು. (My.).

ಗದೆ gadē. ಗದಾ. = ಗದೆ, (ಗದ್). A mace, a club, a bludgeon. See Śmd. 157, 165. — ಗದೆಗೋ. -ಕೋ. To seize a club (Śmd. 200).

ಗದೋತ್ಕರ gada-utkara. Disease, sickness (ಅಂಪು, ವ್ಯಾಧಿ Nn. 104).

ಗದದ gadgada. Stammering, stuttering; indistinct or convulsive utterance, as sobbing, etc. See Bp. 2, 22; J. 19, 40; 28, 55; — uttering stammering sounds, etc. (J. 19, 23). — ಗದದವರಸು. -ವರಸು. The sound gadgada to mix or join with (Bp. 47, 46).

ಗದ್ದಕೆಣ್ಣಿ gadgada-kanthē. A woman whose throat is filled with gadgada (J. 19, 38).

ಗದ್ದಕೆ gadgadikē. Stammering, etc. (Bp. 3, 40; 43, 18).

ಗದ್ದಕಿಸು gadgadisu. = ಗದಗದಿಸು. To stammer, etc. (Grj. 5, 80; J. 18, 52).

ಗದ್ದ gadda. = ಗದ್ದ No. 2. The chin (Rām. 6, 38, 15; 8. Mhr.; B. 4, 83. 84. 134; Tē. ಗದ್ದವೆ).

ಗದ್ದರಿಸು gaddarisu. (fr. ಸದು). To swell (as the face or limbs, My.).

ಗದ್ದರಿಸು gaddarisu. = ಸದರಿಸು, ಸದ್ರಿಸು. (My.). 2, to thunder (8. Mhr.); to roar as a tiger (8. Mhr.).

ಗದ್ದಲ gaddala. Noise; din (C.; B. 3, 41; 4, 138. 156; 5, 48. 132. 262; cf. ಗಜಾಲು).

ಗದ್ದಿಗೆ gaddigē. (Tbh. of ಸರ್ಪ). = ಸದ್ದಿಸೆ, ಸರ್ದಸೆ. A throne; a seat (C.; ಪೀಠ, ಆಸನ Si. 231; ಛೇದ 453; Tu.; Tē. ಗದ್ದಿಯೆ, ಗದ್ದೆ); a tomb-monument of Jaṅgamas (C.); basis. See Si. 267. — ಗದ್ದಿಗೆ ಕಲ್ಲು. The base of a pillar (C.; B. 4, 121).

ಗದ್ದಿಸು gaddisu. = ಸದ್ರಿಸು, etc. To cry, etc. (J. 17, 2; Tē. ಗದ್ದಿಂದು).

ಗದ್ದಿಗೆ gaddugē. = ಸದ್ದಿಸೆ, etc. (ಪಟ್ಟವನೇ, ಸರೇನಾಸನ Si. II, 51; ಪಟ್ಟವನೇ, ಸಿಂಹಾಸನ Kk. 26). See Bp. 5, 65; 12, 9; 55, 11; 61, 30; Bh. 2, 13, 45; J. 5, 9; 30, 50.

ಗದ್ದೆ gaddē. = ಸರ್ಪ. A field (ಕೇದಾರ Nr.), especially paddy-land, a paddy-field (C.; Tē. ಕಯ್ಯ; T., M. ಕದನಿ, ಕಯ್ಯ; cf. ಕಯ್ಯ 7, ಗದ್ದು). ನೆಲ್ಲ ಗದ್ದೆ (ವೈಜಯ); ಅಮವ ತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆವ ಪಟ್ಟಗದ್ದೆ (ಪಟ್ಟಕ್ಕ Hlā.). ಪೊಲ ಗದ್ದೆಗಳ ಕೊಯ್ಯದು (ಅವ, etc. Nr.). ಗದ್ದೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ ನೀರೂ ಪರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತೂ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟು ಹಿನ್ನಕ್ಕೆ ಬಾರದು. — ಕೆಟ್ಟ ಗದ್ದೆಗೆ ಮನೆಯ ನೆಲ್ಲ ಎದಿ ಹಾಕಿದರು (Prvs.). See Bp. 27, 17; Si. 103. 299. 300. 302. 395. — ಗದ್ದೆಕಾನೆ. A multitude of fields (ಶೈವಾರಕ, ಶೈವಾರ್ಯ, ಗದ್ದೆಗಳ ಗುಮ್ಮು Si. 302). — ಗದ್ದೆಗಲ್ಲ. = ಗದ್ದೆಮಡಿ. (My.). — ಗದ್ದೆತಾಳು. = ಗದ್ದೆಗಲ್ಲ (My.; Si. = ಗದ್ದೆಕಾನೆ, 302). — ಗದ್ದೆತೆವರು. A ridge or bank dividing rice-fields (My.). — ಗದ್ದೆಬದ. = ಗದ್ದೆತೆವರು. (My.). — ಗದ್ದೆಬದು. = ಗದ್ದೆಬದ. (My.). — ಗದ್ದೆಮಡಿ. A paddy-field (My.). — ಗದ್ದೆಮಡಿರುಮಾಲೆ. A (silken) turban-cloth with squares (C.). — ಗದ್ದೆಬಯಲು. A low-lying plain or open tract containing paddy-fields (My.). — ಗದ್ದೆಮರ. An instrument used for levelling ploughed paddy-fields (My.).

ಗದ್ದಿಸು gaddrisu. = ಸದ್ದರಿಸು, etc. (My.).

ಗದ್ಯ gadya. To be spoken or uttered; prose, especially elaborate prose composition. See Śmd. 72; Kāv. V, 960; Prv. s. ಪದ್ಯ.

ಗದ್ಯಪದ್ಯ gadya-padya. Prose and verse (C.).

ಗದ್ಯಪದ್ಯಾತ್ಮಕ gadyapadya-ātmaka. Containing prose and verse (My.).

ಗದ್ಯಾಣಿ gadyāṇa. A weight about equal to a ruvi or farthing (C.; Sk. ಗದ್ಯಾಣಕ, a weight = 32 guṇjās, or = 64 guṇjās with physicians). See ಸುಳ; Prv. s. ಗರ್ವ. 2, a kind of small gold coin (at Bellari, occasionally in My.). See Prv. s. ಮಧ್ಯಾತ್ಮ.

ಗನ್ ಗān. — ಗನ್ನೇರಿಕೆ. The tree Barringtonia acutangula

Gaertn. (ನಿಬುಲ, ಅಮ್ಬುಲ, ಇಲ್ಲು, ನೀರುಹಲಸಿನ ಗಿಡ Si. 136). 2, = ಕದಗಿರ್, etc. Oleander (ಪ್ರತಿಪಾಸ, ತತಪ್ರಾಸ, ಕರವೇರ, etc., ಕಣಿಗಲ ಗಿಡ 140; Tē. ಗನ್ನೇರು).

ಗನ gāna. Tbh. of ಘನ. (C.).

ಗನಹ ganaha. Śiva (Kk. 4; ಈಶ್ವರ Śm. 3). 2, a Brāhmaṇa (ಇಳಿಯ ಪಿರಿಯ, etc., ದ್ವಿಜ Kk. 34; Śm. 52).

ಗನಿ gāni. = ಕಣಿ 2, etc. (My.).

ಗನೇಮು ganīma. The enemy, the public foe (Mhr., H., Br., R.).

ಗನೆ gānē. To emit a loud sound, to roar (Abb. P. 13, 21. 49; T. ಕನ್ನೆ; see s. ಕಳೆರ್ 1).

ಗನ್ನಿ gānti. Tbh. of ಗ್ರಸ್ತಿ. (My. occasionally).

ಗನ್ನು gāntu. A way, a course; a traveller (Sk.). 2, moving about, jumping, dancing (J. 19, 5; Tē. ಗನ್ನು, ಗೆನ್ನು).

ಗನ್ತು gānti. Who or what goes or moves. See ಅಧೀನ.

ಗನ್ತು gānti. A cart drawn by oxen.

ಗನ್ತು gāntu. Tbh. of ಗನ್ಧ. (C.). See ಸಿಂ. — ಗನ್ತವಟ್ಟಿಗೆ. ಪಟ್ಟಿಗೆ. Connection-board: the cross pieces of wood, bars, or braces for holding together the planks of a door (C.; Tē. ಗನ್ತವಟ್ಟಿ). — ಗನ್ತವುಡಿ. -ವುಡಿ. Perfumed powder (My.). — ಗನ್ತವುಡಿಯುತ್ಸವ. -ಉತ್ಸವ. N. of an idol festival (My.).

ಗನ್ತಕತ್ತರಿ gānta-kattari. Tbh. of ಗನ್ತಕಸ್ತುರಿ.

ಗನ್ತರ gāntara. Tbh. of ಗನ್ತರ್ವ. (V. 7, 28; Śiv. 1, 29). — ಗನ್ತರಗಿಯು. -ಕಿಯು. Who presents his ear to the performance of the Gandharvas: Śiva (Kk. 4; ಈಶ್ವರ Śm. 2).

ಗನ್ನಿ gānti. = ಗನ್ನೆ. Tbh. of ಗ್ರಸ್ತಿ. A small swelling in the skin, etc. (My.). See ಪಿತ್ತ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಮಾಂಸ.

ಗನ್ನಿಗ gānta-iga. (Śmd. 233). A seller of perfumes (C. Bp. 47, 41; My.). 2, a procurer (ಕುಣ್ಣಿಣಿಗ Si. I, 9). 3, an eye-doctor, an oculist (8. Mhr.).

ಗನ್ನಿಸೆ gāntigē. Tbh. of ಗ್ರಸ್ತಿ. — ಗನ್ನಿಯಂಗಡಿ. -ಅಂಗಡಿ. A shop in which medical drugs are sold (My.).

ಗನ್ನೆ gāntē. = ಗನ್ನೆ. (My.).

ಗನ್ನ ಗānta. = ಗನ್ನ. Smell, odour. See ನಾಮ. 2, a perfume (ಅಮೋಘ, ಪರಿಮಳ Nn. 68). 3, the mere smell of anything, a small quantity, a little (ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ 68; ಕಪಿಧು Mr. 468). 4, a stone (ಶಿಲೆ, ಕಲ್ಲು 68). 5, connection; relationship. 6, a neighbour. 7, pride, arrogance. 8, sandal-wood. ಗನ್ನದ ಕೊರಡು ಸಮಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗನ್ನದ ಎಣ್ಣೆ. Sandal oil (C.; B. 3, 80). — ಗನ್ನದ ಹುಲ್ಲು. A kind of fragrant grass (Si. 164). — ಗನ್ನವುಡಿ. = ಗನ್ನವುಡಿ, ಗನ್ನವುಡಿ. (My.; Si. 229). — ಗನ್ನಬೇವು. The curry-leaf tree, Murraya Koenigii Spr. (ಪಾರಿಭವ, ನಿಮ್ಮತರು, etc. Si. 127; My.). — ಗನ್ನಮೆಣಸು. Cubeb, the spicy berry of a climbing shrub, Piper cubeba L. (St. & Pl.; My.). — ಗನ್ನಸರಕು. Spicery (My.). — ಗನ್ನವುಡಿ. = ಗನ್ನವುಡಿ, of which it is a contraction (Si. 229; My.).

ಗನ್ನಕ ಗāntaka. Sulphur (ಬಲಿ Nn. 16).

ಗನ್ನಕಚೋರ ಗānta-kacōra. Zedoary, Curcuma zedoaria (ಕರ್ಕೂರಕ, ದ್ವಾಂಧಕ, etc. Si. 155; My.).

ಗನ್ನಕಧ್ವತಿ ಗānta-dhṛiti. Sulphuric acid (My.).

ಗನ್ನಕರಸಾಯನ ಗānta-rasāyana. A paste made of sulphur, etc. (My.).

ಗನ್ನಕಶುದ್ಧಿ ಗānta-suddhi. Prepared sulphur (My.).

ಗನ್ನಕಸ್ತೂರಿ *gandha-kastūri*. = ಗನ್ನಕತ್ತುರಿ. Scented musk (My.).

ಗನ್ನಕಾರಿಕೆ *gandha-kārikē*. A female employed with the preparation of perfumes, a toilet-woman. See ಗಬ್ಬಿವಲ್ಲ.

ಗನ್ನಕುಟಿ *gandha-kuṭi*. A kind of perfume (= ಮುರೆ; ಚಾಳಿಸ ಪತ್ತಿ G.).

ಗನ್ನತೈಲ *gandha-taila*. Sandal oil (My.).

ಗನ್ನದ್ರವ್ಯ *gandha-dravya*. A fragrant substance. See ಸಾಮ.

ಗನ್ನನ *gandhana*. 1. Fragrance (ಸೌರಭ, ಪರಿಮಳ Nn. 161).
ಗನ್ನನ *gandhana*. 2. Continued effort, perseverance (ಉತ್ಸವ, ಉತ್ಸಾಹ Nn. 161). 2, manifestation (ಪ್ರಕಾಶ, ಪ್ರಕಟ 161; ಪ್ರಕಾಶ Mr. 531). 3, intimation, informing against (ಅಪರಾಧ ಕಾರ್ಯ, ಹೇಯವನ್ನಾ ಕಾರ್ಯ 161; ಅಪರಾಧವನ್ನು 531). 4, joy (ಸಂತೋಷ 531).

ಗನ್ನನಾಕುಲಿ *gandha-nākuli*. The ichneumon plant, perhaps *Ophioxylon serpentinum* Lin. (ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ, ಹಾವುಕಣ್ಣಿನ ಗಿಡ, ನಂಜಾಡೇ ಗಿಡ, ಮುಂಗೀ ಮೇವುಗಿಡ Si. 150).

ಗನ್ನಫಲಿ *gandha-phali*. A medicinal plant and perfume, the *priyangu*; see ನೆರರ್ 2. 2, the bud of *Mitchelia champaca*.

ಗನ್ನಮಾದನ *gandha-mādana*. N. of a particular mountain. (Bp. 19, 30). 2, N. of a monkey chief (Rām. 4, 7, 14).

ಗನ್ನಮಾರ್ಜಾರ *gandha-mārjāra*. The civet cat. (R.).

ಗನ್ನಮಾಲ್ಯ *gandha-mālya*. Fragrances and garlands; a fragrant garland.

ಗನ್ನಮೂಲಿ *gandha-mūli*. The plant *Curcuma amhalai* or *zerrumbet* Roxb.

ಗನ್ನಮೂಷಿ *gandha-mūshi*. = ಗನ್ನಮೂಷಿಕೆ. (ಹುಂಚಲಿ Si. 170; My. Amara).

ಗನ್ನಮೂಷಿಕೆ *gandha-mūshikē*. The musk rat or shrew, *Sorex moschatus*.

ಗನ್ನರಸ *gandha-rasa*. Myrrh.

ಗನ್ನರ್ವ *gandharva*. = ಗನ್ನರ. A celestial musician (ಬೇಡರ, ಬೇಡರರ ಭೇದ Nn. 135; ಖಚರ Mr. 518). 2, the soul after death and previous to its being born again, a ghost. 3, a singer (ಗಾನನು, o. r. ಗಾನನು, ಹಾಡುವವನು 135; ಬೇಡಿಯ ಗಾನನು 518). 4, a wife, or a beautiful woman (ಸತಿ, ಪ್ರೀತಿ 135; ಮೆಯ್ಯಿಯ ಹಾನನಿ 518). 5, a horse (ವಾಹ, ಕುದುರೆ 135; ಕುದುರೆ 518). 6, a kind of deer (ಮೃಗ, ಮೃಗಭೇದ 135; see ಕತ್ತಿಕಡು and ಕಸ್ತೂರಿಮೃಗ). 7, the cuckoo. 8, a kind of bee (ಅಳಿವರ, ತುಪ್ಪಿಗಳ ಭೇದ 135). 9, the sun.

ಗನ್ನರ್ವನಗರ *gandharva-nagara*. The city of the Gandharvas, an imaginary town in the sky. (R.).

ಗನ್ನರ್ವನಾರಿ *gandharva-nāri*. The wife of a Gandharva, an Apsaras. (Bp. 34, 7).

ಗನ್ನರ್ವಪುರುಷ *gandharva-purusha*. A Gandharva (Bp. 34, 7).

ಗನ್ನರ್ವವಿವಾಹ *gandharva-vivāha*. One of the forms of marriage: marriage on the mutual agreement of the parties (C.).

ಗನ್ನರ್ವಹಸ್ತಕ *gandharva-hastaka*. The castor-oil plant, *Ricinus communis*.

ಗನ್ನವತಿ *gandha-vati*. The earth. 2, a kind of jasmine. 3, N. of Vyāsa's mother. 4, N. of a city. 5, sulphur (ಗನ್ನೇಶಲ, ಗನ್ನಕ Mr. 102). 6, a kind of perfume (ಸುರಭಿ, ಮುರೆ Mr. 129, one MS. ಗಾನಾಂ).

ಗನ್ನವಹ *gandha-vaha*. Bearing fragrances; the wind.

ಗನ್ನವಹೆ *gandha-vahē*. The nose.

ಗನ್ನವಾಹ *gandha-vāha*. = ಗನ್ನವಹ. The wind.

ಗನ್ನವೀಡ *gandha-vīḍa*. Bitloben or black salt (Mhr.; S. Mhr. as -ವೀಡ).

ಗನ್ನಸಾರ *gandha-sāra*. Sandal.

ಗನ್ನಶ್ವತೆ *gandha-akshatē*. Sandal and whole grains of raw rice (Bp. 2, 53; Rām. 6, 49, 35; J. 5, 71; 31, 43; My.). 2, the pigment called akshatē and sandal-paste (My.).

ಗನ್ನಾಖು *gandha-ākhu*. The musk rat. (R.).

ಗನ್ನಾಪಣಿ *gandha-āpana*. A shop where sandal and other perfumes are sold (Çpr. 1, after 122).

ಗನ್ನಾಶ್ವ *gandha-aśma*. Sulphur.

ಗನ್ನಿ *gandhi*. Smelling, odoriferous; having the smell of, smelling of. See e. g. ಅಬ್ಬ.

ಗನ್ನಿಕ *gandhika*. Having the smell of; odoriferous; sulphur.

ಗನ್ನಿನಿ *gandhini*. A kind of perfume (= ಮುರೆ).

ಗನ್ನೀಶ್ವರ *gandha-utāmē*. Spirituous liquor.

ಗನ್ನೇಶಲ *gandha-upala*. Sulphur (ಗನ್ನವತಿ, ಗನ್ನಕ Mr. 102).

ಗನ್ನೇಲಿ *gandhōli*. = ಗನ್ನೇಲಿ. A wasp.

ಗನ್ನ *ganna*. (fr. ಕಂ). Stealth, clandestineness, cunning, deceit (J. 9, 13; 24, 42; Tē. ಕನ್ನ; T. ಕಂ). See Prv. s. ತೊನ್ನ. — ಗನ್ನಗತ. -ಕತ. Cunning artifices, trickery (J. 7, 54; 31, 35). — ಗನ್ನಗದಕ. -ಗದಕ. = ಗನ್ನಗತ. (Bp. 24, 75; 40, 67). — ಗನ್ನಗರುವಿಕೆ. Sham dignity (Rām. 1, 5, 31). — ಗನ್ನದಂಕ. -ಅಂಕ. Deceitful fight (Grj. 2, after 106).

ಗನ್ನಿಚ್ಛಿ *gap-çip*. Still, silent, silently (My.; Mhr., H. ಗವ ಚಿಪ).

ಗವ *gapa*. = ಕವ, etc., ಗವ, ಗಬ. (Mhr. ಗವ, ಫವ). — ಗವ ಗವ. = ಕವಕವ. (C.; B. 3, 22). — ಗವಗವನೆ. = ಕವವನೆ. (C.; B. 3, 122).

ಗವ *gapa*. = ಗಪ್ಪ. Deceit, falsehood (My.; H. ಗಪ).

ಗಪ್ಪ *gappa*. = ಗಪ. (C.).

ಗಪ್ಪನೆ *gappanē*. = ಕಪ್ಪನೆ 2, etc. Suddenly, all at once (C.). — ಗಪ್ಪನೆ ಹಿಡಿ. To seize suddenly (C.; B. 3, 31; 4, 37).

ಗಪ್ಪಿ *gappi*. = ಗಪ್ಪ. Falsehood, a lie (My.).

ಗಪ್ಪಿ *gappu*. = ಗದಪ್ಪ, ಗವ. Deceit, falsehood (My.). 2, the state of becoming invisible or lost (S. Mhr.; Mhr. ಗಪ್ಪ). 3, the state of becoming still or mute (C.; Mhr.). ಅವನ ದಾಯಿ ಗಪ್ಪಾಯಿತು (C.).

ಗಬ *gaba*. = ಗವ, etc. — ಗಬಗಬ. = ಗವಗವ. (C.).

ಗಬಕ್ಕನೆ *gabakkannē*. = ಕಬಕ್ಕನೆ, etc. — ಗಬಕ್ಕನೆ ಹಿಡಿ. To seize with a snatch, to snatch (C.).

ಗಬ್ಬ *gabba*. 1. Tbh. of ಗರ್ವ (ಗರ್ವ Kk. 57, o. r. ಗಬ್ಬ; ಗರ್ವ Sm. 38; ಬಿಂಕ 101; Bh. 8, 5, 10). 2, a man who is conscious of his prowess (Bh. 8, 23, 3).

ಗಬ್ಬ *gabba*. 2. Tbh. of ಗರ್ವ (ಪೂಜೆ Sm. 101). — ಗಬ್ಬ ನಿಬ್ಬ. = ಗಬ್ಬನಾಗು. (C.; B. 5, 22). — ಗಬ್ಬನಾಗು. -ಅಗು. To become pregnant (used of cattle, C.; B. 3, 17). — ಗಬ್ಬಾಗು. = ಗಬ್ಬನಾಗು. (C.; B. 8, 24. 66. 86; 5, 22. 243).

ಗಬ್ಬರಿಸು gabbbarisu. (tr. ಕವ್ವ 1). To dig; to dig up or into; to undermine; to rend (ಎನನ ಸ್ಮದ. Dh.; Bh. 2, 13, 43; 6, 1, 42; 7, 5, 34; 8, 23, 3; J. 4, 44).

ಗಬ್ಬಿ gabbi. Tbh. of ಗವ್. Proud, haughty; headstrong, unmanageable; strong, noble. (Tē.). ಗಬ್ಬಿನಾಯ್ (J. 28, 46).

ಗಬ್ಬಿಲಾಯಿ gabbilāyi. A bat or flitter-mouse (ಜಮಕೆ Si. 175; Tē. ಗಬ್ಬಿಡಾಯಿ; cf. ಕವ್ವ 4). See s. ಚಳಕುರು ನಾಯಿ.

ಗಬ್ಬು gabbu. = (ಗಸು, ಕಮ್ಮು, ಗಮ್ಮು, ಗರ್ಬು. (Any strong smell, good or bad, Tē.); a bad smell, stench (C.; Tē.).

ಗಬ್ಬಿ gabbasti. A ray of light, a beam; the sun. (Bp. 39, 54). See Prv. s. ತವಸ್ಸು.

ಗಬ್ಬಿರ gabbhira. = ಗವ್ಬಿರ. Deep (see ವಾರಿರಮ್ಮ). 2, deep in sound, hollow-toned, deep-sounding. 3, profound; grave, serious; solemn, earnest; secret, mysterious. See ಗುಬ್ಬು.

ಗಮ್ gam. An imitative sound (cf. ಗಮ್ಮು). — ಗಮ್ಮಡು. -ಡು. To clang, to sound, to reverberate (v. i., Rām. 6, 14, 25). — ಗಮ್ಮೆನ್. -ಎನ್. To emit the sound of plashing or splashing (Bp. 32, 36).

ಗಮ gama. A term expressive of diffusedness and strength of a fragrance (cf. ಕಮ್ಮು, ಗಮ್ಮು, ಗುಮು). — ಗಮಗಮ. rep. (C.; Tē. ಗಮಗಮ; Mhr. ಘಮಘಮ). — ಗಮಗಮ ಅನ್ನು. = ಗಮಗಮ ನಾಡು. (My.). — ಗಮಗಮ ನಾಡು. To smell strongly and sweetly (C.). — ಗಮಗಮ ಸು. = ಗಮಗಮ ನಾಡು. (R.).

ಗಮ gama. = ಗಮ 1. Going, moving; march. 2, flightiness, superficiality, thoughtlessness; acting inconsiderately; inconsiderateness, rashness; (loftiness).

ಗಮಕೆ gamaka. Making clear or intelligible, leading to conviction; an evidence. 2, the being uninterrupted in course or joining what follows; a kind of consecutive or running compound (Smd. 200-203; Kāv. III, 3, B, 153). 3, one of the twenty-two quarter tones or intervals in music (Mr. 78; a deep expectorated tone in singing, Mhr.; see s. ರಾಗ). 4, = ಗಮ No. 2, springiness; loftiness; exertion (Tē., R.).

ಗಮಕತ್ವ gamakatva. = ಗಮಕ No. 2. (Kāv. I, 3, 1-4). See s. ಗಮಸು.

ಗಮಕಸಪ್ತಕ gamaka-saptaka. A collection of seven gamakas (Bp. 19, 10).

ಗಮಕಸಮಾಸ gamaka-samāsa. = ಗಮಕ No. 2. (Smd. 90, 201, 202, 408).

ಗಮಕೆ gamaki. A speaker, a reader, a declamator (ವಾಚಕ, ಶಿಷ್ಯನೋದಮಂ Mr. 360). See Grj. 2, after 106; Bp. 5, 29; 6, 17; Nn. 168.

ಗಮಕಿಸು gamakisu. To spring; to exert one's self (Tē., R.).

ಗಮಕೃತ gama-kṛita. The action of going or marching. See ಗಮಸು.

ಗಮಣ gamana. = ಗಮನ. (My.).

ಗಮನ gamana. Odour, fragrance (My.).

ಗಮನ gamana. Going; walking; march; approaching; intercourse with a woman.

ಗಮನಾಗಮನ gamana-āgamana. Going and coming; frequenting. (Mhr., R.).

ಗಮನ gamani. A term of general abuse: rogue, rascal, etc. (My.; Mhr.).

ಗಮನಿಸು gamanisu. = ಗಮನಸು. (My.).

ಗಮನಿಸು gamanisu. To go; to walk (ಯಾತ್ರೆ, ನಡೆವುದು Nn. 159). See Bp. 18, 18; 26, 34; 29, 5; 32, 18; 50, 2; 61, 31.

ಗಮನೀಯ gamaniya. To be gone to; accessible; passable; practicable. See ಉದ್.

ಗಮನೆ gamanē. A woman who has the gait of —. See ಇಧ್, etc.

ಗಮನೋದ್ಯುಕ್ತ gamana-udyukta. Being zealously active in going. See ಘೋಷ.

ಗಮಾರ gamāra. = ಗಮಾರ. (My.).

ಗಮಿತ gamita. Caused to go, sent, brought, etc. See ಅವ-.

ಗಮಿಸು gamisu. To go; to walk (ಗಮಕೃತ Smd. Dh., o. r. ಗಮಕೃತ; Bp. 48, 22; Rām. 28, 7).

ಗಮಿಸುವಿಕೆ gamisuvikē. Going, motion (ದೇವನ Si. 437).

ಗಮ್ಮು gampu. (= ಕಮ್ಮು). Fragrance (Bh. 1, 12, 9; J. 18, 29). See Prv. s. ತಳುಪು.

ಗವ್ವೆ gampē. A basket (My.; Tē.).

ಗವ್ವಾರಿ gambhāri. The tree *Gmelina arborea* Roxb.

ಗವ್ವಾರಿ gambhira. = ಗಭೀರ. Deep; deep in sound, hollow-toned, deep-sounding; etc. See ಗುಬ್ಬು; Ūpr. 6, after 13; Bp. 5, 16; Śiv. 4, after 36.

ಗವ್ವಾರಿತರ gambhira-tara. Uncommonly deep (Bp. 41, 1).

ಗವ್ವಾರಿತೆ gambhira-tā. Depth; profoundness, earnestness, sagacity. (Bp. 46, 10).

ಗವ್ವಾರಿವೇದಿ gambhira-vēdi. Deeply sagacious: restive, as an elephant. (R.).

ಗಮ್ಮ gamma. = ಗಮ್ಮು. Tbh. of ಘಮ (Smd. 20; My.).

ಗಮ್ಮತ gammata. (Mr. 408 with regard to a ship, text not clear; Mhr. ಗಮತ, ಗಮ್ಮತ, bilge-water).

ಗಮ್ಮತ್ತು gammattu. The passing of time pleasantly; any amusing object or occupation (My.; Mhr. ಗಮತ).

ಗಮ್ಮನೆ gammanē. Quickly (ವಹಿಲ Ūt. II, 79; see Ūt. I, s. ಘಮ್ಮನೆ). See Bp. 22, 7; 26, 68; 27, 26, 39, 61; 31, 5; 39, 30; 45, 58; 58, 29.

ಗಮ್ಮು gammu. (tr. ಗಮ). To emit a peculiar sound, as monkeys do (Rām. 6, 11, 16).

ಗಮ್ಮು gammu. = ಗಮ್ಮು. — ಗಮ್ಮು ಕುಡ್ಡು, heat to boil (one): to be sultry (S. Mhr.).

ಗಮ್ಮು gamya. To be gone; to be gone to; requiring to be attended to; accessible; attainable (Smd. 287); fit for cohabitation; intelligible; suitable, fit. See ಅವ-; Bp. 57, 68.

ಗಯ gaya. = ಗಯ. (Bp. 58, 34; C.). 2, N. of an asura; N. of a gandharva.

ಗಯಾವಳ gayā-vaḷa. A Brāhmaṇa subsisting upon the offerings made by pilgrims at Gayā; a disorderly walking Brāhmaṇa (My.; Mhr.); an extortioner (My.).

ಗಯಾವಳ gayā-vāḷa. = ಗಯಾವಳ. (My.).

ಗಯಾಳ gayāḷa. A flimsy, weak, or vain man (Bh. 2, 2, 66; Mhr.).

ಗಯಿಸು gayisu. = ಕಯಿಸು, etc. See ಬಿಜಯಂ.

ಗಯೆ gayē. ಗಯಾ. = ಗಯ. Gayā, a city and place of pilgrimage in Behar. (My.).

ಗಯ್ಯಾಳಿ gayyāli. Stupid, idiot-like; careless; flimsy (Mhr. ಗಯ್ಯಾಳಿ); a shrew, a scold, a vixen (My.; see Prv. a. ಅಡಗಿಸು and ಗಯ್ಯಾಳಿ). Cf. ಕಯ್ಯಾಳಿ.

ಗಯ್ಯಾಳಿತನ gayyālitana. A vixenish temper (My.).

ಗಯ್ಯು gaysu. = ಕಯ್ಯು, etc. See Bp. 26, 59.

ಗರ gara. See ಗರಗಂಕೆ; cf. ಗದ 2 ?

ಗರ gara. 1. Uttering, speaking. See ಸಂ. Cf. ಗದ 1.

ಗರ gara. 2. (= ಗದ 2). Swallowing; a drink; *poison, venom* (ಗರಲ, ಸರ್ವವಿಷ Mr. 400). 2, the fifth of the eleven astrological divisions (karapas) of the day.

ಗರ gara. 3. Tbh. of ಗ್ರಹ. A planet; an evil spirit; any state of mind which proceeds from demoniacal or magical influences. — ಗರಗರ್ ಬಲ್ಲಹ. The chief of the planets: the sun (ನೇರವ್, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). — ಗರಗರ್ವಾಣ್. — ಅಣ್ಣ. The sun (ರವಿ ಸೆ.). — ಗರ ಬಡೆ. An evil spirit to smite any one (S. Mhr.). — ಗರವ ಕೊಳ್. To catch a demoniacal or magical influence, to fall under its power (ಗರವರಿಸು Kk. 91, o. r. ಗರವಗೊಳ್). — ಗರವಗೊಳ್. = ಗರವ ಕೊಳ್, of which it is an o. r. — ಗರವಟಗಿ. -ಪಟಗಿ. = ಗರವಟ್ಟಗಿ, ಗರವೊಟ್ಟಗಿ. Possession, frenzy, fury, wandering of mind; torment, agony (ಯಾತನಾರ್ಥ U. I, 72; Rām. 6, 45, 6). — ಗರವಟಗಿವರ್. -ಬರ್. = ಗರವಟ್ಟಗಿವರ್. Possession, etc. to come or to take place. ಕಾಮನ ಗರವಟಗಿವರ್ವನೈ ಸುತ್ತಿ ಬರ್ವು ವು ಅಳಿಗರ್ (Smd. 81 Mq̄b.). — ಗರವಟಿಸು. = ಗರವರಿಸು. To become possessed with an evil spirit, to rave, to wander, etc. (ಗರವಸಗೊಳ್, ಕೊಡೆ Smd. II). — ಗರವಟ್ಟಗಿ. -ಪಟಗಿ. = ಗರವಟಗಿ. — ಗರವಟ್ಟಗಿವರ್. = ಗರವಟಗಿ. ತೊಡಿಸ್ತೆನಿಸ್ತೆ, ಭ್ರಮೆಗೊಡ್ಡಿಸುಂ ಗರವಟ್ಟಗಿವರ್ವನುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smd. I, o. r. ಗರವಟಗಿ.). — ಗರವರಿಸು. = ಗರವಟಿಸು. (Kk. 91; see ಕೊಡೆ 3 and ಗರವಸಗೊಳ್). — ಗರವಸ. Subduement by or subjection to demoniacal or magical influences, etc. — ಗರವಸಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To fall under the power of garas, etc. (ಕೊಡೆ, ಗರವರಿಸು Kk. 91). — ಗರವರ್. -ಬರ್ (?). The power or great force of garas (? Rām. 6, 19, 17). — ಗರವೊಟ್ಟಗಿ. -ಪೊಟ್ಟಗಿ. = ಗರವಟ್ಟಗಿ. ಉರಿನಾಲಿಗೆಯ ಗರವೊಟ್ಟಗಿಯ ತೊಡಲಿಕೆ ತರಳಿಚಿತು ತ್ತೀನು ಕೋಟಿಗರ್ (Bh. 1, 20, 56). — ಗರ ಬಿಡಿ. An evil spirit to seize (Abhā. 2, 55; C.). — ಗರ ಹೊಡೆ. = ಗರ ಬಡೆ. (S. Mhr.; Bp. 54, 81; Bh. 4, 4, 3. 33).

ಗರಕರಣ gara-karana. = ಗರ 2, No. 2. (My.).

ಗರಕು garaku. ಗರಕು. = ಕರಕು 1, etc., ಸರಸು 1, ಸರ್ಕು. Jaggedness, unevenness, irregular surface, roughness (My.).

ಗರಗ garaga. = ಸರಸು, ಸರುಗ, ಸರುಸು, ಸರ್ಗ. A common weed, *Eclipta alba* Hassk. (comprising erecta and prostrata; My.; Tē. ಗಯಿಸು). — ಗರಗದ ಸೊಪ್ಪು. (ಮಾರ್ಕವ, ಪುಂಗರಾಜ Si. 160; My.).

ಗರಗತಿಗ garagatiga. N. of a plant (ಪ್ರಕಟ Mr. 116; = ಗರಗ My.).

ಗರಗತ್ತಿ garagatti. The tree *Ficus asperima* (My.).

ಗರಿಗರಿ gara-garikē. Pleasantness, neatness,

beauty (ಚೋಕ್ಕು Ūt. II, 88; ಗಾಡಿ, ಚೋಕ್ಕುಟು, ಸೊಬಗು ನಿಜತೆ, ಸುಧಗ Sīm. 47; Rām. 1, 5, 31; Tē. ಗರಗರಿ, ಗರಗಂಕೆ, ಗರಗಂಕೆ).

ಸರಸನ garagasa. = ಸರಗಸ, ಗರಗಸು. (ಪ್ರಕಟ Si. 345; My.). — ಗರಗಸದ ಮರ. A tree with rough leaves, *Ficus conglomerata* Roxb. (St. & Pl.; My.).

ಸರಸಸು garagasu. = ಗರಗಸ. ಹದವ ಗರಗಸಿನಲ್ಲಿ ತಿರವನೊಡ್ಡಲು ಬಹುದು (Dp. 172).

ಗರಗು garagu. = ಸರಗ, etc. See ಕಾದಗಿ.

ಸರಜವಾಕರಣ garajavā-karana. = ಗರಜೆ. (My.).

ಸರಜು garaju. Need; pressing necessity, pressing business (C.; Mhr., H. ಗರಜ; Br.).

ಸರಜೆ garajē. = ಗರಜರಣ. (My.).

ಸರಜೆ garaḍa. — ಗರಜಜೀವ. The Persian lilac, *Melia azedarach* L. (Z.).

ಗರಡಿ garaḍi. = ಸರುಡಿ, q. v. (C.). — ಗರಡಿಮನೆ. = ಗರುಡಿ. (C.). — ಗರಡಿಸಾಧಕ. = ಗರುಡಿ. (C.).

ಸರಣ garana. Tbh. of ಗ್ರಹಣ (Smd. 366; My.). See ಹಟ್ಟಿ. ಗರಣ ಕಟ್ಟಿತು or ಗರಣ ಬಿಡಿಯಿತು (My.).

ಗರಣಿ garani. = ಕರಣಿ, etc. (My.).

ಸರತಿ garati. = ಗರ್ತಿ. A decent and reputable woman, a keeper at home (not a gadabout, C.; Mhr.; Mhr. ಫರ = ಗೃಹ).

ಸರಮu garama. (= ಗರಮ, etc., ಫರ್ಮ). Hot; heat (C.; Mhr., H.). — ಗರಮುಮಸಾಲೆ, ಗರಂ, drugs or spices of heating virtue (C.; Mhr.).

ಸರಮu garami. = (ಗರಮ), ಗರಿಮ, ಗರ್ಮ. Heat; lues venerea (C.; Mhr.).

ಸರಲ garala. ಸರಳ. *Poison, venom*.

ಸರಲಕನ್ನರ garala-kandhara. Śiva (Bp. 24, 27).

ಸರಲಗ್ರೀವೆ garala-grīva. Śiva (Bp. 24, 72; 25, 12).

ಸರಲಧರ garala-dhara. Śiva (Mr. 12); a snake (Bp. 51, 61).

ಸರಲಪುರ garala-pūra. A serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಸರಲಭುಗ garala-bhuk. Śiva (Bp. 54, 86).

ಸರಲವಿಶಿಖೆ garala-viśikha. A poisoned arrow (J. 13, 15).

ಸರಲಾಶನ garala-aśana. Śiva (Śāv. 5, 21).

ಗರವು garavu. To draw the whole towards one's self, to take away or seize all (ಸರ್ವಾರ್ಥ ಪರಣ Smd. Dh.; see ಕಡಿ).

ಗರಸು garasu. 1. = ಸರಸು, etc. (My.).

ಗರಸು garasu. 2. = ಸರುಸು. Gravel (C.; B. 4, 121; Tē. ಗರುಸು).

ಗರನೆ garasē. (= ಕೆರನೆ), ಸರನೆ. The measure called a garce, equal to 400 marakāls (the Madras garce is 320 pounds; Tē. ಗಂನೆ; T. ಕರಣ್ಣಿ, ಕಂಣ್ಣಿ; R.).

ಸರಳ garala. = ಗರಲ, e. g. Bp. 51, 61; 58, 46.

ಸರಳೆ garalē. N. of a plant (ಸೂರತಿ Mr. 135).

ಸರಣವಾರ garāṇa-dāra. A respectable man (C.; Mhr., H. ಫರಣಾ, family, race, lineage).

ಸರಸ garāsa. Tbh. of ಗ್ರಾಸ. (C.).

ಸರಿ gari. A kind of grass, *Adropogon serratus*. See ದೇವ ತಾಡ, and cf. ಗದ್ಯ.

ಗರಿಗ gariga. A kind of bird (Bh. 1, 20, 53).

ಗರಿಮೆ garima. ಗಂವಾ. (fr. ಗುರು). Heaviness, weight. 2, the faculty of making one's self heavy at will. 3, importance, dignity, venerableness; worth, excellence (Bp. 1, 45).

ಗರಿಮಿ garimi. = ಗರಿಮೆ, etc. (My.).

ಗರಿಮೆ garimē. = ಗರಿಮೆ. (Bp. 23, 21; 57, 64; 58, 68).

ಗರಿಸ್ಥ garishtha. (fr. ಗುರು). Heaviest, excessively heavy; most venerable. 2, worst.

ಗರೀಬ gariba. Poor (C.; Mhr., H.).

ಗರೀಯ garīya. Tbh. of ಗರೀಯಸ್. (My.).

ಗರೀಯಸ್ garīyas. (fr. ಗುರು). Heavier, uncommonly heavy; greater, very great; dearer; highly venerable. (My.). 2, worse.

ಗರು garu. = ಗುರು. See ಅ. ಕಷ್ಟವು ಗರುವೆ ಅಹುದು, ಅವ! (Bh. 1, 10, 18).

ಗರುಗ garuga. = ಗರಗ, etc. (ಮಾರ್ಕವ, etc. Nr.; ಅಂಗಾರ ಕ, ಪುಂಗ Mr. 130; ಪುಂಗ Nn. 45; My.). See ಬೆಣ್ಣೆ.

ಗರುಗು garugu. = ಗರುಗ. (My.). See ದಣ್ಣು.

ಗರುಡ garuḍa. The bird and vehicle of Vishṇu, the chief of the feathered race, the enemy of the serpent race, and the son of Kaśyapa; an eagle or kite (ಎಲರುಣವಗಯ, ಪದು, ಪಕ್ಕಿಗಳರಸ Kk. 8; Śm. 6; T., M. ಕರು, ಕರುಗು, Tu. ಕರು, eagle, vulture). 2, a building shaped like Garuḍa. 3, the number 1 (Īh.). 4, the hornbill (Mhr.). 5, a peculiar military array. — ಗರುಡಗವ್ವು. -ಕವ್ವು. A pillar of wood before a śaṇḍi to which culprits used to be tied (S. Mhr.); a high stone-pillar, before a temple, on which, at festivals, a flambeau is put; its base bears an image of garuḍa (My.). — ಗರುಡ ಪದ್ಮ. An emerald, used as an antidote against poison (My.; Mhr. ಗರುಡಪಾಡ; Sk. ಗಾರುಡ).

ಗರುಡಧ್ವಜ garuḍa-dhvaja. Vishṇu or Kṛishṇa.

ಗರುಡವಾತ garuḍa-pātāla. = ಪಾತಾಳಗರುಡ. A medicinal herb said to be an antidote to snake-bites, Ophiorrhiza mungos Lin. (St. & Pl.).

ಗರುಡಪುರಾಣ garuḍa-purāṇa. N. of a small purāṇa by Garuḍa, read at times of trouble (My.).

ಗರುಡಫಲ garuḍa-phala. The tree Hydnocarpus venenata Gaert. (St. & Pl.).

ಗರುಡಮಂತ್ರ garuḍa-mantra. A charm against poison (ಗರುಡ G.; My.).

ಗರುಡವಾಹನ garuḍa-vāhana. Mounting a garuḍa: Kṛishṇa or Vishṇu (J. 13, 22). 2, a kind of idol-conveyance (My.).

ಗರುಡವಾಹಿನಿ garuḍa-vāhini. = ಗರುಡ No. 5. (Abh. P. 14, 146).

ಗರುಡಾಸ್ರಜ garuḍa-agraja. The elder (or younger) brother of Garuḍa, Aruṇa.

ಗರುಡಾಂಕ garuḍa-aṅka. = ಗರುಡಧ್ವಜ. (ಕೃಷ್ಣ Mr. 18).

ಗರುಡಿ garuḍi. = ಗರಡಿ. An abode, a place of resort (ಗವಿ, ಗೊತ್ತು, ನೆಲೆ, ಪೊದಲೆ, ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ, ಚಾವಡಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಮು, ಬದಿಕೆ, ಆಮವೊಲ, ಆಶ್ರಯ Śm. 58; Kk. 64; Tu. ಗರಡಿ, ಗರೂಡಿ, a demon-shrine; a veranda; Mhr. ಫರಬಾ, a bird's nest; house-site; a hole in which a body might lodge). 2, a fencing school, a place for wrestling, boxing and other athletic exercises

(Īpr. 3, after 9; My.; Tu.; Tē. ಗರಡಿ; M. ಕಳಂ; T. ಕರಡಿ, ಕಳಂ, ಕದಗ; cf. ಬಲೂರಿಕೆ). See Śmd. 181. — ಗರುಡಿಮನೆ. = ಗರಡಿ. = ಗುರುಡಿ No. 2. (My.). — ಗರುಡಿಸಾಧಕ. = ಗರಡಿಸಾಧಕ. Gymnastic exercises (My.). — ಗರುಡಿಸಾಧನೆ. = ಗರುಡಿಸಾಧಕ. (My.). ಗರುಡಿಸಾಧನೆಯ ಮನೆ (ತೃಮಗೃಹ, ಬಲೂರಿಕೆ Mr. 197). — ಗರುಡಿಸಾಮು. = ಗರುಡಿಸಾಧನೆ. (My.).

ಗರುತ garut. (ಗರುತ್ತು). A wing.

ಗರುತ್ಮತ garut-mat. A bird. 2, Garuḍa.

ಗರುತ್ಮನ್ತ garutmanta. Tbh. of ಗರುತ್ಮತ. (My.).

ಗರುವ garuva. 1. Probably Tbh. of ಗರಿಮೆ or of ಗರು. A worthy, respectable man (Bh. 1, 8, 72; 2, 13, 37, 39; 3, 18, 39, 42).

ಗರುವ garuva. 2. Tbh. of ಗರ್ವ. (My.).

ಗರುವ garuva. 3. Tbh. of ಗರಿಮೆ. Heaviness (Bh. 8, 26, 14).

ಗರುವಲಿ garuvali. = ಗಾಳಿ. Wind (R.; Tē. ಕರುವಲಿ, ಗಾಲಿ; T., M. ಕಾಪ್ಪು, ಕಾಲ; Tu. ಗಾಲಿ, ಗಾಲಿ).

ಗರುವಾಯಿ garuvāyi. = ಗರುವಿಕೆ. (Rām. 3, 4, 7; 6, 14, 18).

ಗರುವಿಕೆ garuvikē. Dignified, proper behaviour or manner (Bp. 46, 10; 60, 42; Rām. 6, 10, 24). 2, pride (J. 27, 47).

ಗರುಸು garusu. = ಗರುಸು 2. (My.).

ಗರಾ gara. 1. Whirlingly (see ಕೊಡೆ 3; cf. ಕಕ್ಕೆ 2?). — ಗರಗದ. Around and around, whirlingly; smartly, quickly (C.; Mhr. ಗರಗದ). ಗರಗದ ಬರೆ (S. Mhr.). — ಗರಗದನೆ. = ಗರಗನೆ. ಗರಗದನೆ ತಿರುಗು. = ಗರಗನೆ. (My.). — ಗರಗನೆ. = ಗರಗದ. ಗರಗನೆ ತಿರುಗು. To turn or whirl round with velocity, as a millstone, the head, a man, etc. (v. i.; My.; B. 4, 79).

ಗರಾ gara. 2. A sound in imitation of that which is produced when very crisp substances, as well baked happalas, etc., are eaten (cf. ಕಟಿ 2 and ಕರ 8). — ಗರಗದ ಎನ್ನು. To emit that sound (My.).

ಗರಾಕೆ garakē. = ಕರಾಕೆ, etc. (My.).

ಗರಾಗು garagu. = ಗರಾಗು. The state of being scorched by heat, fragile, brittle, dry and crumbling as flowers, leaves, grass, etc.; — the state of being very crisp by frying or baking, as sandigēs, happalas, etc. (My.; Tē. ಗರಗದ, crispness, etc.; cf. ಕಕ್ಕೆ 2). — ಗರಗುವಡಿ. A crisp vadē (My.). — ಗರಗೊಟ್ಟು. A crisp ōbbattu (My.).

ಗರಾ gari. A feather; a wing; the feather-like leaf or branch of a palm, etc. (ತಿಪ್ಪದಿ Śmd. II; Śm. 30; Kk. 84; ಪತ್ರಪಾಲಿ, ವಾಟಿ Hā.; ಪತ್ರ Nn. 39; ಪಕ್ಷ 112; ವಾಟಿ, ಛದ 124; ತನೂರು, etc. Mr. 168; ಪಕ್ಷ 497; ಪಕ್ಷ, ವಾಟಿ 81, 289; C.; Tē. ಗಡಿ, ಗದಿ; T., M. ಚಿಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕು; Tu. ಕೆಡಿ). ಪಕ್ಕಿಯ ಗದಿ (ತಿಪ್ಪದಿ Śmd. I). ಅಮ್ಮನ ಗದಿ (ಪಕ್ಷ, ವಾಟಿ Nr.; ಪತ್ರಪಾಲಿ Mr. 295). ಮೊದಲ ಗದಿ (ಪಕ್ಷ 3 Mr. 168). ನವಿಲ ಗದಿಯೊಳಗಣ ನಯನಾಕಾರಮಾಡಿ ಇದ್ದ ಬಣ್ಣ (ಚನ್ನಕ, ಮೇಡಕ); ನವಿಲ ಗದಿಯನ್ ಉಟ್ಟಹನು (ಕಿರಾತ); ನವಿಲ ಗದಿಯ ಸೋಗಿ (ತಿಪ್ಪದಿ, ಪಿಡ್ಡೆ, ಬರ್ಹ Nr.). ತೆಂಗಿನ ಗದಿಗಳನ್ನ ಚಾವೆ ಹೇಯುವರು (B. 2, 42). See Abh. P. 3, 56; 13, 74; Bp. 4, 26; Rāv. 6, after 11; 8, 98, 105; Śāev. 3, 3; J. 12, 40; 14, 11, 20; 28, 4; ಕುತ್ತುಂಗದಿ, ನುಣ್, ಹೊಂ. — ಗದಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Wings to be formed: to get strength, to improve (v. i.;

My.; to increase (as wrath, etc., Bh. 4, 3, 12; 7, 18, 27).
 — ಗದ್ಯಗಣ. — ಕಣ. A winged or feathered arrow (Rāv. 6, after 11; 6, 47). — ಗದ್ಯಗದಮು. — ಕದಮು. To spread out the feathers or wings (Rāv. 9, 28; J. 28, 36). — ಗದ್ಯಗೋಲು. — ಕೋಲು. = ಗದ್ಯಗಣ. (Bh. 7, 17, 37). — ಗದ್ಯದೋಲು. — ತೋಲು. To show the feathered part, as of an arrow (Bh. 8, 24, 30).
 — ಗದ್ಯಪಾ. = ಗದ್ಯವುತ್ತು. (Śāv. 3, 3). — ಗದ್ಯಮರ. The two side-portions of a wheel of an idol-car (My.). — ಗದ್ಯಮಾಸ. A kind of fish (Rāv. 5, 115). — ಗದ್ಯಮುದ. Stiffness of well starched and ironed cloth (My.). — ಗದ್ಯವನ. — ವನ. A drop falling from the wing (Rāv. 6, 6). — ಗದ್ಯವುತ್ತು. — ವುತ್ತು. The flower of the tree Pandanus odoratissimus, or the tree itself (ಕೇದಗಯ ಪು. Śmd. II). — ಗದ್ಯವಾಚ. — ವಾಚ. = ಗದ್ಯವುತ್ತು. (ಕೇದಗೀ Kk. 86; Śm. 26; Rāv. 7, 40). — ಗದ್ಯವೆರೆ. — ವೆರೆ. Feathers to be annexed or affixed (Rāgh. 17, 17, 64, 65). — ಗದ್ಯವನ್ನೆಗಯ. To make signs with the feathered part of an arrow (Abh. P. 13, after 101). — ಗದ್ಯಮೋಪ್ಪ. Wing-lameness: fatigue, exhaustion (ಗಾ. Bhn. 34, o. rs. ಗದ್ಯಮೋಪ್ಪು, — ಮೋಪ್ಪು & ನಾಸ). — ಗದ್ಯಹೂ. = ಗದ್ಯವಾಚ. (ಕೇತಕಿ Ct. I, 103).
ಗದ್ಯಕೆ garikē. = ಕದ್ಯಕೆ, etc. (My.). See ಬಿಳಿಯ. — ಗದ್ಯಕೆ ಹುಲ್ಲು. (ದೂರ್ವ, ಶತಪಥಿಕ etc. Śi. 162). See ಬಿಳಿಯ.
ಗದ್ಯಗು garugu. = ಗದ್ಯಗು. (My.).
ಗದ್ಯ garra. A sound in imitation of loud belching and of creaking. — ಗದ್ಯಗದ್ದನೆ ತೇಗು. To belch with the repeated sound of garra (Bp. 59, 19).
ಗದ್ಯನೆ garranē. With the sound of garra (My.; Tē. ಗದ್ಯನಿ. ಗದ್ದನೆ ತೇಗುತ (Bp. 38, 16; My.; Tē.). ಗದ್ದನೆ ಕದಹನ್ ಉದ್ ತೇಗದು (Bp. 47, 24). ಗದ್ದನೆ ಪೂರಕ್ಕು ಗಾಳಿಗರ್ವೆ ಬದ್ ಧರಣಿಯಂ (J. 13, 35).
ಗರ್ gar. (= ಗದ್ದ). The creaking sound of an oil or sugar-mill (C.), and that of wheels (My.).
ಗರ್ಗು garku. = ಗರಕು, etc. (My.).
ಗರ್ಕೆ garkē. = ಕದ್ಯಕೆ, etc. (My.).
ಗರ್ಗ garga. = ಗರಗ, etc. See ಕಾದಿಗ.
ಗರ್ಗ garga. N. of a fishi. See ಗಾರ್ಗ and ಶಿನಿ.
ಗರ್ಗರ gargara. Tbh. of ಘರ್ಘರ (Śmd. 338).
ಗರ್ಗರಿ gargari. A churn; a gurglet. 2, Tbh. of ಘರ್ಘರಿ. — ಗರ್ಗರಿ. A medicinal herb, Wedelia calendulacea Less. (St. & Pl.). See ಕಾಡ.
ಗರ್ಜನ garjana. Crying; roaring; rumbling; grumbling; passion, wrath; reproach, menace. See ಗದಮು.
ಗರ್ಜನೆ garjanē. = ಗರ್ಜನ. See ಘಟ. — ಗರ್ಜನೆಗುಡು. — ಕುಡು. To roar (Rāv. 5, 96, 116). — ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡು. To roar (C.; B. 4, 212).
ಗರ್ಜನೈಘ garjan-mēgha. A thunder-cloud.
ಗರ್ಜಿ garji. N. of a tree, the small, sour fruits of which are used for pickles (My.).
ಗರ್ಜಿತ garjita. Roared; roaring; rattling; rumbling. 2, a furious elephant.
ಗರ್ಜಿಸು garjisu. To roar, etc. (ಧಯಂಕರವ್ವನಿ Śmd. Dh.).
ಗರ್ಜಿಸು ಗರ್ಜಿಸು. ಗರ್ಜಿಸು (ಬಿಟ್ಟು ಕೂರ Mr. 236). See Śāv. 3, 57; 4, after 19, 36 & 71. 2, to chide (J. 6, 48).
ಗರ್ಜೆ garjē. = ಗರ್ಜನ. (Dhw.).

ಗರ್ತ garta. A high seat, a throne; the seat of a war-chariot, a chariot; a table for playing at dice. 2, a hole, a ditch (ಕುಡ್, ಧಾರ Nn. 12; ಕುಣಿ 120).
ಗರ್ತಿ garti. = ಗರತಿ. (My.).
ಗರ್ಧಭ gardabha. An ass (ಕತ್ತ Nn. 45). See ಕದ್ಯ.
ಗರ್ಧಭಾಕೃತಿ gardabha-ākṛiti. The form of an ass (J. 10, 19).
ಗರ್ಧಭಾಣ್ಡ gardabha-aṇḍa. The tree *Thespesia populneoides* Wall.
ಗರ್ಧಗು gardugu. (Śmd. 55). (= ಗದುಗು?).
ಗರ್ಧಗಿ gardugē. = ಗದ್ದಿಗಿ, etc. (ಪಟ್ಟವಣಿ, ಸಿಂಹಾಸನ Śm. 37). See ಪಟ್ಟ-; Bp. 54, 73.
ಗರ್ಧದು garduru. (Śmd. 49).
ಗರ್ಧೆ gardē. (Śmd. 49). = ಗರ್ದೆ. ಗರ್ಧಗರ್ವ (Rāv. 2, 10, 12; V. 4, 16).
ಗರ್ಧನ gardhana. Greedy, covetous.
ಗರ್ಧನೆ gardhanē. Greediness, covetousness.
ಗರ್ಬ garba. = ಗರ್ವ. (Bp. 38, 21; 56, 25).
ಗರ್ಬಿಸು garbisu. = ಗರ್ವಿಸು. (Grj. 2, after 106; 4, 88).
ಗರ್ಬು garbu. = ಗಬ್ಬು. (Rāv. 5, after 55).
ಗರ್ಭ garbha. = ಗಬ್ಬ 2. The womb. 2, an embryo or foetus. 3, a child. 4, the inside, the interior, the middle; (filled with). See Kāv. V, 967. ಗರ್ಭ ಕರಗು (C.). — ಗರ್ಭಗುಡಿ. = ಗರ್ಭಗೃಹ No. 2. (C.). — ಗರ್ಭ ಧರಿಸು. To conceive (My.).
ಗರ್ಭಕ garbhaka. A wreath of flowers worn in the hair.
ಗರ್ಭಗೃಹ garbha-griha. An inner apartment; a lying-in chamber. 2, the sanctuary or adytum of a temple. See Āpr. 3, after 97; Bp. 26, 27.
ಗರ್ಭಫೇದ garbha-śhēda. Destruction of the foetus, producing abortion (My.).
ಗರ್ಭಧಾರಣೆ garbha-dhāraṇa. Gestation, impregnation, conception, pregnancy. (My.).
ಗರ್ಭನಿವಾಸ garbha-nivāsa. = ಗರ್ಭಗೃಹ No. 1. (Āpr. 3, 99).
ಗರ್ಭಪಾತ garbha-pāta. Miscarriage, abortion (My.).
ಗರ್ಭಮೋಚನ garbha-mōcana. Delivery, birth. See ಹೆಮುವಣಿ.
ಗರ್ಭವತಿ garbha-vati. A pregnant female. (My.).
ಗರ್ಭವಾಸ garbha-vāsa. The abode of the foetus, the womb (Bp. 61, 63). 2, dwelling-place, house, refuge (My.).
ಗರ್ಭಶ್ರೀಮನ್ತ garbha-śrīmanta. Born to riches and honour (C.; Mhr.).
ಗರ್ಭಸಂಸ್ಕಾರ garbha-saṁskāra. = ಗರ್ಭಾಧಾನ No. 2. (My.). 2, a purificatory rite observed by women in the sixth or eighth month of their pregnancy (My.; Bp. 3, 52).
ಗರ್ಭಸ್ಥ garbha-stha. Situated in the womb (My.).
ಗರ್ಭಸ್ಥಾನ garbha-srāva. = ಗರ್ಭಪಾತ. (My.).
ಗರ್ಭಾಂಗರ garbha-āṅgāra. The uterus; an inner room, a lying-in chamber; = ಗರ್ಭಗೃಹ No. 2.
ಗರ್ಭಾಂಗನೆ garbha-aṅganē. = ಗರ್ಭಣಿ. (Āpr. 4, 43).
ಗರ್ಭಾಧಾನ garbha-ādhāna. Impregnation. 2, a ceremony (ಸಂಸ್ಕಾರ) performed after menstruation to ensure or facilitate conception (My.).

ಗರ್ಭಾಶಯ garbha-āśaya. The womb, the uterus. See s. ಮಾಸು 2.

ಗರ್ಭಾಷ್ವಕ garbha-ashtaka. The eighth year reckoning from conception (Bp. 3, 43).

ಗರ್ಭಾಷ್ವಮ garbha-ashtama. The eighth month of uterine gestation (My.). 2. = ಗರ್ಭಾಷ್ವಕ. (My.).

ಗರ್ಭಿಣಿ garbhini. Pregnant; a pregnant woman (ಬಸುರಾ ದನ್ಯಾ ಪ್ರೀ Nn. 133; ವರಧುರ್ಯ, ಸತ್ಯ, ಅನೃತ್ಯ, ಗುರ್ವ Mr. 307).

ಗರ್ಭಿತ garbhita. Pregnant; full, filled; hid (Rām. 1, 16, 28); inclosed (My.).

ಗರ್ಭಿತಕರಿಸು garbhita-karisu. To inclose (as one letter with another in one envelope, My.); to comprise (Ūpr. 5, 3).

ಗರ್ಭಿತಕೃತ garbhita-kṛita. Inclosed, put into (Grj. 5, after 76).

ಗರ್ಭೋಪಘಾತಿನಿ garbha-upaghātini. A cow which mis-carries.

ಗರ್ವಿ garvi. = ಗರವು, etc. (My.).

ಗರ್ಮುತ garmut. A kind of grass (see ಕೊಲೆರ್).

ಗರ್ವ garva. = ಗಬ್ಬು 1, ಗರುನ 2, ಗರ್ವ, ಗರ್ವ. Pride, arrogance, conceit (ಗಬ್ಬು, ಬಿಂಕ, ಪನ್ನ ಮುಕ್ತು 3m. 38; ಮುಕ್ತು 79; ಹನ್ನಿ, ಬಿಂಕ, ಗಬ್ಬು, ಮುರ್ಕು Kk. 57; ಕೇವ 64; ಕಾಮಕರ 84; ಉಕ್ತು Ūt. II, 31; ಬಿಂಕ II, 47; ತಾಮರ (P II, 94). ಗರ್ವ ಪದು (My.), ಗರ್ವ ಮಾಡು (My.; B. 5, 183). ಗದ್ಯಾಣತೂಕಚಿನ್ನವಿ ದ್ವರೇ ಗರ್ವ ಮಾಡ ಬಹುದು (Prv.). 2, N. of a vṛitta (Ūh.).— See Kāvya. IV, 2, 16; ದೇವ.

ಗರ್ವತೆ garvatē. The state of being proud. See ನಿರ್ವರ್ವತೆ.

ಗರ್ವಹೀನ garva-hīna. Free from or deprived of pride. See ಸೋರ.

ಗರ್ವಿ garvi. = ಗಬ್ಬಿ, q. v. (My.). See Prv. s. ಪೂರ್ವ.

ಗರ್ವಿತ garvita. Proud, haughty; conceited. See Bp. 23, 40; 45, 21; 60, 55; ಪುಗಾಯ್.

ಗರ್ವಿಷ್ಠ garviṣṭha. Proudest, most haughty (C.; B. 5, 50).

ಗರ್ವಿಸು garvisu. = ಗರ್ವಿಸು. To be or become proud, etc. See Bp. 21, 14; 24 sum.; 26, 62; 54, 48.

ಗರ್ವಿಸುವಿಕೆ garvisuvikē. Being conceited (ದೇವನ Si. 437).

ಗರ್ವ garvu. Tbh. of ಗರ್ವ. (S. Mhr.).

ಗರ್ವೋದ್ಧತ garva-uddhata. Puffed up or inflated with pride (Sāv. 3, 63).

ಗರ್ವಕ ಗರ್ವಕಾ. A basin-like copper or brass vessel (My.; ಅನುಕರ, ಗುಡ್ಡೆವಟ್ಟರ್ Mr. 212).

ಗರ್ವಣ garhāṇa. Censure, blame, reproach.

ಗರ್ವೆ garhē. Censure, blame, reproach. See ಹದವು.

ಗರ್ವ್ಯ garhya. Deserving reproach, blamable. 2, low, vile.

ಗರ್ವ್ಯವಾದಿ garhya-vādi. Speaking in an improper manner, vilely or inaccurately (ಶೋಧಾನ್ವಿತ ನುಡಿವನಂ Mr. 240).

ಗರ್ವ್ಯಾಧೀನ garhya-adhina. Subject to reproach (ಹದವು ಕೊಪ್ಪುವನು Nr.).

ಗಲ್ gal. = ಗಡು 1, etc., ಗಲು, ಗಲ್ 2, ಗಳು 2. Term, period. See ಲ-, ಕ-.

ಗಲ gala. 1. = ಗಲ್ಲು, (ಘಟ). — ಗಲಗಲ. Clanking, clinking, tinkling, rattling, etc. (My.; Tē.). — ಗಲಗಲಿಸು. To clank, etc. ಗಲಗಲಿಸುವ ಅನ್ವುಗ (Prll. 3, 25).

ಗಲ gala. 2. = ಗಡ 4, ಗಲ. — ಗಲಬಲ. = ಗಲಬಲ. (Ūb. 69). — ಗಲಬಲ. = ಗಲ. (My.; Mhr. ಗಲಬಲ; G. 175. 477).

ಗಲ gala. 3. — ಗಲಬಲ. The act of rinsing (My.). — ಗಲಬಲಿಸು. To cleanse (vessels) by the introduction of water, to rinse (My.; Tē.).

ಗಲ gala. 1. = ಗಲ. The throat; the neck. See ಕೊರಳು.

ಗಲ gala. 2. = ಗಡ 2. See ಅಗಲ.

ಗಲಕಮ್ಬಲ gala-kambala. A bull's dewlap.

ಗಲಕಣ್ಣಿತಿ gala-kandṭiti. Scratching the throat. See ಕಸರ್.

ಗಲಕು galaku. = ಗಲಕು 1, ಗಲಕು. — ಗಲಕುಹುಲ್ಲ. A strong grass, yielding native pens, Eriochrysis fusca Trin. (St. & Pl.).

ಗಲಗಲ gala-gala. = ಕಲಕಲ, etc. Clamour, confused chatter (C.; Mhr.). — ಗಲಗಲ ಮಾಡು. To chatter loudly, etc. (S. Mhr.). — ಗಲಗಲ. -ಅಲ. Clamour, vociferation, noise (S. Mhr.).

ಗಲಗು galagu. 1. = ಗಲಕು, etc. A kind of reed for pens (C.; Tē. ಕಲುಗು). — ಗಲಗಿನ ಹುಲ್ಲು. A tall, coarse kind of grass, Rottboellia exaltata L. (Z.).

ಗಲಗು galagu. 2. Loud chatter (My.; cf. Mhr. ಗಲಕಾ).

ಗಲಗುಹಿತ್ವ gala-grāhitva. Seizure of the throat; encompassing the throat (Ūpr. 3, after 9).

ಗಲತಿ galati. = ಗಲ, etc. (My.).

ಗಲಧ್ವನಿ gala-dhvani. = ಗಲ. A sound of the throat, a gurgling sound. See ಮಣಿತ.

ಗಲನ galana. Dropping, trickling, oozing, leaking; molting. See ಬಸಿ, ಸುರಿ, ಸೋರ, ಸೋರು.

ಗಲನಿ galanti. = ಗಲತಿ 1, ಗಲನಿತ್. (Sk.).

ಗಲನಿಕೆ galantikē. = ಗಲತಿ 1, ಗಲನಿಕೆ, ಗಲನಿ, ಗಲನಿಗಿ 1. A small pitcher, a water-jar (ಗಲನಿಕೆ Hlā.; ಗಲನಿ Mr. 210); a small water-jar with a hole in the bottom from which the water drops upon a līṅga, etc.

ಗಲಬೆ galabē. Hubbub, uproar; clamour (My.; Mhr., Br.).

ಗಲವಾನೆ gala-misē. The extremity of a moustache curling over the cheek (My.; Mhr., H. ಗಲಮಿತಿ).

ಗಲರವ gala-rava. = ಗಲಧ್ವನಿ. (ಮಣಿತ Mr. 330).

ಗಲಸುಧನೆ gala-sādhane. A kind of jugglery consisting in swallowing and vomiting up stones, scorpions, etc. (S. Mhr.).

ಗಲಹಸ್ತ gala-hasta. = ಗಲಹಸ್ತ. The hand at the throat, collaring, throttling.

ಗಲಿ gali. = ಗಲಿ 2, etc. — ಗಲಿಬಲ. Disorder, confusion (C.).

ಗಲಿತ galita. Dropped; fallen; oozed; loosed; melted. See ವಸ್ತು.

ಗಲಿಜು galtju. Dirty, filthy, as persons, places, things (My.; Mhr., H.).

ಗಲಿತ galita. A blow (My.; H.).

ಗಲು galu. = ಗಲ, etc. See ಲ-, ಕ-.

ಗಲುಗು galugu. = ಗಲಕು 1. (My.).

ಗಲುಹು galuhu. Tinkling, jingling. ಕಾಲ ಗಡ್ಡೆದ ಗಲುಹು ಅಲಿಸಿ ಮಾಡು (Prll. 3, 27).

ಗಲೇಫು galéphu. (S. Mhr. as ಗಲೇಫು). A case, as of a pillow, sofa, etc. (My.; Mhr., H. ಗಲೇಫು).

ಗಲೇಫ್ಫೇರ ಗಲಾ-uddéssa. The region of the throat.

ಗಲ್ಕು galku. = ಗಲ 1. ಕಡಗಂ ಗಲ್ಕನೆ (Rāv. 14, 35).

ಗಲ್ಪಟ್ಟಿ galpatti. (i. e. ಗಲಪಟ್ಟಿ). A wrapper round the throat, a comforter (My.).

ಗಲ್ತಿ galti. = ಗಲತಿ, ಗಲ್ಲತ್ತು. (My.).

ಗಲ್ಬಿ galbha. Bold, audacious. See ಪ್ರ.

ಗಲ್ಬಿತೆ galbhatē. Boldness. See ಪ್ರ.

ಗಲ್ಯೆ galyē. A multitude of throats.

ಗಲ್ಲ galla. One of the Tatasamas (Śmd. 384; Kk. 95; Śm. 77; Ūt. II, 48) = ಗಲ್ಲೆ 2. The cheek (ಗಲ್ಲೆ, ಕಪೋಲ

Nr.; ಕೆನ್ನೆ, ಕದಪು, ಕೆಳ್ಳೆ Śm. 71; ತಾಳ್ Ūt. 1, 45; ತಾಲುಗಿ Śmd. 43 Cm. ? see ತಾಳ್; C.; Mhr. ಗಾಲ). ತುಟಿಯ ಕೆಳಗಡೆಗಲ್ಲ

(ಚವುಕ Si. 213). See Bp. 40, 19; 46, 57; 47, 32; J. 11,

15; Mr. s. ಮಕರಿಕೆ; ಉಡುಗಲ್ಲ, ತಳ್ಳಲ್ಲ, ನುಣ್ಣಲ್ಲ. — ಗಲ್ಲಗಿವಿ.

-ಕವಿ (Śmd. 386). An ear that hangs down the cheek

(My.). — ಗಲ್ಲಗುಗ್ಗು. (Śmd. 386). A curl of hair combed

over the cheek (by women,?). — ಗಲ್ಲತಗ್ಗು. A dimple in

the cheek (S. Mhr.). — ಗಲ್ಲವಾಸೆ. = ಕಲ್ಲಿವಾಸೆ, ಗಲವಾಸೆ

q. v. (My.). — ಗಲ್ಲಮುಗ್ಗು. (Śmd. 386 Mdb.). — ಗಲ್ಲಪ್ಪಲ.

(Śmd. 386; Kk. 99). = ಗಲ್ಲ.

ಗಲ್ಲ galla. = K. ಗಲ್ಲ. The cheek.

ಗಲ್ಲಣೆ gallanē. Trouble, annoyance, torment,

plague (ಘಾಸಿ Bhn. 14). ತೋರ್ಪದಡೆಲ್ಲ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನದೂ

ಪದ ಗಲ್ಲಣೆ (Abhā. 11, 65). See Bh. 1, 14, 21; 8, 18, 35;

8, 23, 9; J. 21, 20.

ಗಲ್ಲತ್ತು gallattu. = ಗಲ್ಲಿ, etc. Astray, in the state of

missing; misplaced; disordered (My.; Mhr., H. ಗಲತ);

wrong distribution in cards playing (My.).

ಗಲ್ಲಾ gallā. Corn (Mhr., H.). 2, = ಗಲ್ಲೆ, the money-pit in

the shop of shroffs and dealers (My.; Mhr.).

ಗಲ್ಲಿ galli. A lane, an alley (My.; Mhr., H.).

ಗಲ್ಲಿಸು gallisu. To trouble, to annoy, to tor-

ment, to fatigue. ಗಲ್ಲಿಸುವ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿಸಿಲಿನ್ದ ಮೂ

ಏಗಂ ತಲ್ಲಣಿಸಿತು (J. 15, 2). See Bh. 1, 14, 10; 7, 16, 9; J.

4, 5. 2, to be troubled, etc. (Bh. 7, 16, 2). 3, to

shake (v. t.), as the boiled contents of a pot,

as a measure, etc., or as corn, etc. on a fan

(C.). 4, to push away (S. Mhr.; cf. Mhr. ಘಾಲವಣೀಂ).

ಗಲ್ಲು gallu. (Mhr. ಗಳ, the hangman's hook). — ಗಲ್ಲಾಗು.

-ಅಗು. Execution by hanging to take place. ಅವನಿಗೆ ಗಲ್ಲಾ

ಯತು (C.). — ಗಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು. To execute on a gallows by

hanging (C.; B. 5, 159). — ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕು. = ಗಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು.

(C.; B. 5, 159). — ಗಲ್ಲಿನ ಮಣೆ. The bench on which the

criminal has to stand under a gallows (C.). — ಗಲ್ಲಿನ ತಿಕ್ಕೆ.

Punishment by hanging (C.; B. 5, 268). — ಗಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗ.

The rope used in hanging (C.). — ಗಲ್ಲುಗದ್ದು. -ಕದ್ದು. The

posts of a gallows (S. Mhr.). — ಗಲ್ಲುಮರ. A gallows-tree

(C.).

ಗಲ್ಲೆ gallē. 1. = (ಗಲ್ಲೆ 1), ಸಕ್ಕ. A lump, a clot;

a concretion (My.). ತುಟದ ಗಲ್ಲೆ (ಉಲ್ಪ Mr. 308). —

ಗಲ್ಲೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To become clotty, etc. (My.). ಗಲ್ಲೆಗಟ್ಟಿದ

ಸತ್ತರು (ಉಲ್ಪ, ಕಲಲ H1ā.).

ಗಲ್ಲೆ gallē. 2. = ಸಲ್ಲ. (ಕರಟ Mr. 207).

ಸಲ್ಲೆ gallē. = ಗಲ್ಲಾ No. 2. (S. Mhr.).

ಸಲ್ವರ್ಕೆ galvarka. A goblet.

ಗವ್ gav. = (ಕವ 1), ಸವ್ಯ. — ಗವಗವ ಎನ್ನು. To bark,

as a dog (C.).

ಗವ ಗವಾ. The feeling of great, smart itching.

(T. ಕವನ, acute pain = ಕದ್ದು; cf. ನವ). — ಗವಗವ ಎನ್ನು.

To itch very much (S. Mhr.).

ಗವ ಗವಾ. 1. = ಗಮ. See ಸಂ.

ಗವ ಗವಾ. 2. A cow; cattle. See ಪುಂ, ಪಡ್, etc.

ಗವಕ್ಕನೆ gavakkannē. = ಕವಕ್ಕನೆ, etc. (My.).

ಗವಡೆ gavaḍa. = ಗವಡ. (My.).

ಗವತೆ gavata. (Tbh. of ಗವ್ಯಾತಿ?). Meadow or pasture grass

(ಘಾಸ, ಯವನ, ಜವನ, Nr.; Mhr.; Tē. ಗೋತ, ಗಾತ).

ಗವನ ಗವಾನಾ. Attention, care, heed, consider-

ation (My.; Tē. ಗಮನ; M. ಕವನ, ಕವೈ; T. ಕವನ, ಕ

ವಲ್, ಕವಟ್ಟೆ, ಕವೈ; ಕವಲು, ಕವಿ, to be concerned, be inte-

rested, be intent upon; Tu. ಗವ, sense, sensation, cons-

sciousness; cf. ಜ್ಞಾಪಿ, ಜ್ಞಾಪನ? ಕವಿ 1?).

ಗವನಿಸು gavānisu. = ಸಮನಿಸು, ಸವಿಸು. To heed, to

mind (My.).

ಸವಯ ಗವಾಯಾ. A species of ox, the Gayal, Bos gavaeus.

2, a monkey-chief attached to Rāma (J. 21, 9. 19).

ಗವದೊಗ ಗವಾರಿಗಾ. A man of the basket- and

mat-maker tribe or caste (ಮೇದ Śm. 58; M. ಕವ

ದೊ, T. ಕವದ್ವಿ, ಕವದ್ವಿವಮಗ). Cf. ಕಾಲಾವರ.

ಸವಲ ಗವಾಲಾ. A buffalo's horn.

ಗವಲು gavalu. = ಸವಲು. (My.). — ಗವಲ ಕಡೂರ. = ಗವಲ

ಕಡೂರ. A kind of bad-smelling kaḍōra (ಕಕ್ಕೋಲಕ, ಕೋ

ಲಕ G.; My.).

ಗವಸಣೆ gavasaṇi. = ಸವಸಣೆ. (My.; Mhr.; cf. ಗೋಣೆ?).

ಗವಸಣಿಕೆ gavasaṇikē. = ಸವಸಣಿಕೆ. (S. Mhr.). ಗೋಣೆ

ಗೇತಕೆ ಗವಸಣಿಕೆ? (Abhā. 1, 40).

ಗವಸಣಿಗೆ gavasaṇigē. A cover, a wrapper, a

cloth, a case, a sack; any cover or case

(ಅತ್ತರಣ, ಪ್ರವೇಶ Mr. 203; ಬೇಲ G.; My.; T. ಕವಿಜನ್ಮ; M. ಕ

ವಿಯನ್; Tē. ಗವಸಣೆ; T. ಕಂಜುಕಿ, Tē. ಗೋತ, a sack; T.

ಕವಿ, to cover; ಕವವು, to put in, enclose; see ಕವಿ 1; cf.

ಗೋಣಿಕ). ಎಣೆಯ ಗವಸಣೆಗೆ (ಕಕುಧ, ಪ್ರವೇಶಕ Nr.). ಬಿಲ್ಲ

ಗವಸಣೆಗೆ (ಧನುರ್ಮ Mr. 294). See Si. 344; Prv. s. ಗಾಣಿ 1.

— ಗವಸಣೆಗೊಡಿಸು. -ತೊಡಿಸು. To cause (one) to put a

cover to (V. 5, after 14).

ಗವಸಣಿಸು gavasaṇisu. To inwrap, to cover

(Abh. P. 7, 114).

ಗವಳಿ gavalī. = ಸವಳಿ. (My.).

ಸವಳಿ gavalī. = ಗವಳಿ. Tbh. of ಗೋವಾಲಿ. (Mhr. ಗವಳಿ; R.).

ಸವಳಿಗ ಗavalīga. (ಗಾಳಿಗ). = ಗೋವಳಿಗ. Tbh. of ಗೋವಾಲಕ.

A cow-herd caste who sell milk, etc. (C.; B. 1, 10; ಗೋ

ವಾಲಕ G.). — ಗವಳಿಗೋ. -ಕೋ. A cow-herds' street (My.).

ಸವಳಿಗಿತ್ತಿ gavalīga-itti. A woman of the cow-herd caste

(C.; ಮಹಾಶಾಸ್ತ್ರಿ G.).

ಗವಾಕ್ಷ gava-aksha. A bull's eye: a little round window,

an air-hole.

ಗವಾಕ್ಷಿ gava-akshi. A sort of cucumber, *Cucumis madras-patanus* or *coloquintida*.

ಗವಾರ gavaara. = ಗವಾರ. Rustic, clownish (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಂವಾರ).

ಗವಿ gavi. 1. A (covered or sheltered) place of resort; a cave (ಗರೂಡ, ಗೊತ್ತು, ನೆಲೆ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; Śm. 58; Bh. 3, 18, 39; My.; Tē. ಕವಿ, ಗವಿ; Sk. ಗವ, cave). See Rāghc. 17, 68; B. 3, 27.

ಗವಿ gavi. 2. = ಕವಿ 3. Covering, overspreading, etc. — ಗವಿಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Thick or dense darkness (My.). ಗವಿಸು gavisu. = ಗವನಿಸು. To pay attention, to heed (Kk. 21).

ಗವೀನ gavina. Of or belonging to a cow (My.).

ಗವು gavu. = ಗವಿ 2, etc. — ಗವುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. = ಗವಿಗತ್ತಲೆ (My.).

ಗವುಗೆ gavugē. — ಗವುಗೆಸಾಳಿನಲ್ಲ. (ತಾಲಿ G.).

ಗವುಜಲ gavujal. = ಕವಿಂಜಳ, etc. (My.). — ಗವುಜಲಕ್ಕಿ. The grey partridge, *Ortygornis pondicerianus* (My.). See ಕರ್.

ಗವುಜಲ gavujala. = ಗವಜು 1. (ಖಂಜರೇಟ, ಖಂಜನ Si. 172).

ಗವಜಲ gavujala. = ಗವಜರ.

ಗವುಜಿ gavuji. = ಗವಜು 2, (ಗಾಙಕ). Noise; hubbub (Tu.; Mhr. ಗವಗವ). ಗವುಜ (ಗವುಜು My.) ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಗೋವಿ ನ್ನುಟ್ಟು ಬಾವೀರಿ ಬಿಟ್ಟು. — ಮದಿಕೆ ಮಾಡುವವಗೆ ದುಡುಕಿನ ಗವುಜ (ಗವುಜು My.) ಯಾಕೆ? (Prvs.).

ಗವುಜು gavuju. 1. = ಗವಜಲ. A wagtail, *Montacilla alba* (ಖಂಜರೇಟ, ಖಂಜನ Nr.; Mr. 173).

ಗವುಜು gavuju. 2. = ಗವಜಿ. (My.). Cf. ಗದಬು, ಗವರ, ಗದಬ 2.

ಗವಜು gavuju. = ಕವಿಂಜು, etc. (My.).

ಗವರ gavuda. ಗೌರ. = ಗವರ. (A formation from ಗಾವ = ಗ್ರಾಮ). The (generally Śūdra) chief officer of a village, (though occasionally not so powerful as the śānabhōga, C.; Mhr. ಗಾವರಾ). ಅದೇ ಊರಿಗೆ (or ಕಾದೂರಿಗೆ) ಉದ್ಧಾರವ ನೇ ಗವರ. — ಗವರನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕರುಣೆಯಾದರೆ ಕವರ ಮಂತ್ರ ಹೊತ್ತು ತನ್ನ ಗ ಕಟ್ಟೇಳು. — ಗವು ಹೆತ್ತರೆ ಗವರನ ಹೆಸರು, ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಹೆಗ್ಗಡಿತಿಯ ಹೆಸರು. — ಊರಿಗೆ ಗವರನಾದರೆ ತೋಳಿಗೆ ಏನು? (it does not care for the headman, Prvs.). 2, a title of honour among peasants (C.). 3, a good caste of peasants (My.). See Bp. 27, 58; 51, 23; B. 3, 22; Prv. s. ಕವುಳಿ, ಕಟ್ಟಡಿ, ಬಂಗಾಳ.

ಗವರಗಿತ್ತಿ gavuda-gitti. A gavuda's wife (S. Mhr.).

ಗವರತನ gavudatana. = ಗವುಡಿ. (My.).

ಗವರಸಾನಿ gavuda-sāni. = ಗವುಡಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಗವುಡಿ gavudi. = ಗವುಡಿತಿ. (A rustic female): a female servant (C.; ತೊತ್ತು G.). ಗವುಡಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ತವರೇ ತ್ಯಾಗ (Prv.).

ಗವುಡಿಕೆ gavudikē. The business of a gavuda (C.).

ಗವುಡಿತಿ gavuditī. = ಗವುಡಿ. (My.).

ಗವುರ gavur. ಗವುರು. = ಗವರಿ. A loud, shrill, harsh sound (Tē. ಗೌರಿ; cf. ಗದಬು). — ಗವುರು. -ಇಡು. = ಗವುರು. (Bh. 3, 21, 8). — ಗವುರುಗಾಳಿ. -ಕಾಳಿ. A kind of harsh-sounding kālā (My.; Tē. ಗೌರಿಕಾಳಿಲು). — ಗವುರುಗ. -ಉಗಿ. To emit the sound of ಗವುರ. ಗವುರುಗಿನ ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಗ (Bh. 6, 2, 4).

ಗವುರಿ gavuri. = ಗವರ. — ಗವುರಿಕಾಳಿ. = ಗವುರುಗಾಳಿ. See s. ವಂಡಮಹಾಶಬ್ದ.

ಗವುರಿ gavuli. A paste of wheaten flour, made into threads and out into small bits (S. Mhr.; Mhr. ಗವುರಾ, ಗವುರೇ, related to ಗಹೂ, wheat).

ಗವುಲು gavulu. = (ಕಮರು 2, etc.), ಗವಲು, ಗವಲು. A fetid smell, as that of sweat or of oil on the body (C.).

ಗವುಳಿ gavuli. = ಗವಳಿ. The house lizard (C.; ಮು ಸಲಿ, ಮುಸಲಿ, ಗೃಹಲಿಙ್ಗಿಕೆ Si. 171; T. ಕಾಳಿ, M. ಗಾಳಿ; cf. Sk. ಗೋಳಿ). See Prvs. s. ಬಿವಳಿಗಾಡಿ, ತೂಲಿ.

ಗವುಳು gavulu. = ಗವಲು, etc. — ಗವಳ ಕಚೋರ. = ಗವು ಕಚೂರ (S. Mhr.).

ಗವೇರು gavēru. The grass *Coix barbata* Roxb.

ಗವೇರು gavēdhu. = ಗವೇರು. (ಕಾಡುಗೋಡು Si. 307).

ಗವೇರುಕೆ gavēdhukē. = ಗವೇರು. (Si. 307).

ಗವೇನ್ದ್ರ gava-indra. An excellent, big ox (Āpr. 4, 7).

ಗವೇಶ್ವರ gava-tāvara. An owner of kine.

ಗವೇಷಣೆ gavēṣhaṇē. Seeking after, research.

ಗವೇಷಿತ gavēṣhita. Sought, inquired for.

ಗವ್ಯ gavya. Belonging to or coming from a cow: milk, cheese, butter, urine and dung. See Prv. s. ದ್ರವ್ಯ.

ಗವ್ಯುತ gavyūta. = ಗವ್ಯುತಿ, ಗಾವದ, ಗಾವದ. (Sk.).

ಗವ್ಯುತಿ gavyūti. A league, measured by 2000 fathoms. 2, = ಗವತ, a pasture, pasture land.

ಗವ್ಯೆ gavyē. A herd of kine.

ಗವ್ಯರ gavvara. Tbh. of ಗವ್ಯರ. (ಬಿಲದ ಮಾರ್ಗ Āt. I, 33).

ಗವ್ಯು gavvu. = ಗವ. — ಗವ್ಯುಗವ್ಯನ್ನು. To bark (C.).

ಗವ್ಯು gashṭu. = ಗಸಿ 1. (My.).

ಗಸ gasa. A sound used in imitation of a somewhat gentle, but quick way of rubbing. — ಗಸಗಸ ತಿಕ್ಕು. To rub, as the teeth, the body, or clothes on a stone slab, etc. (S. Mhr.; B. 4, 60). — ಗಸಗಸ ತುದ.

To make clean or bright by treading, as grain (S. Mhr.).

ಗಸಗಸೆ gasagaṣē. = ಕಸಕಸೆ, etc. (My.).

ಗಸಗಾ gasana. Tbh. of ಗಸಗಾ. (S. Mhr. rare).

ಗಸಣೆ gasaṇē. Sad or sorrowful thought or reflection, care, concern (My.). ಹಸಿವು ತೃಪ್ತಿ ನಿರ್ದೇಶನ ವಿಷಯವ್ಯಥಾನುಯೋಗ ವಶವಾಗಿ ನರಗೆ ಸಮವಿರಲು ಕುಲವೆವ್ವು ಗಸಣೆಯುತನದು? (Sp.). See Āpr. 6, 26; Bp. 24, 65; 58, 29; Bh. 1, 10, 14; J. 25, 25; 32, 4; 34, 3; Abhā. 6, 26; Prv. s. ಕಾಲಾಟ. — ಗಸಣೆಗೋಳ. -ಕೋಳ. To become full of anxious thoughts, etc. (Bp. 37, 66; 46, 50; Rām. 3, 8, 1).

ಗಸಾಟ gasāṭa. Perplexing affair; a difficulty or trouble (R.; Mhr. ಕಾಟಾಟ).

ಗಸಾಟೆ gasāṭi. With great force (of rubbing; Mhr. ಫಫ್ಫಾ, a rough rub or wipe). ಗಸಾಟೆ ತಿಕ್ಕು, to rub with force (S. Mhr.).

ಗಸಿ gasi. 1. = ಗವ್ಯು. The sediment or dregs of oil or melted butter, or of pickles (C.; Tē. T. ಕಡುಗು, M. ಕಟ್ಟು). See Prvs. s. ನಸಿ 1, ಮಕ್ಕಳು.

ಗಸಿ gasi. 2. = ಕಸಿ 5, etc. — ಗಸಿಮಸಿ = ಕಸಿಮಸಿ (My.).

ಗಸ್ತಿ *gasti*. = ಗಸ್ತು. Rounds or a patrol: going the rounds (C.; Mhr., H. ಗಸ್ತು). See ಗಸ್ತಿ. — ಗಸ್ತಿ ಪಹರೆ. dupl. = ಗಸ್ತಿ. (C.). — ಗಸ್ತಿಯವನು. -ಅವನು. A man going the rounds (My.).

ಗಸ್ತು *gastu*. = ಗಸ್ತಿ. (My.).

ಗಹ *gaha*. A sound in imitation of laughter (cf. ಕದ 2). — ಗಹಗಹ. rep. The sound of merry or derisive laughter (ಹಸನವ್ಯವಹೃತಿ ಸ್ಮದ. 398; ನಗೇಯೋ ಅದ ವ್ಯಸಿ Ct. I, 56). — ಗಹಗಹಕೆ. Hilarity (ತೋಷ Bhn. 15, o. r. ಸಂತಪ; Bh. 1, 15, 19). — ಗಹಗಹಿಸು. To laugh merrily or derisively (Bp. 4, 63; 16, 24; 31, 9; 37, 9; 49, 21; 61, 32; Rām. 6, 10, 43; J. 5, 57; 13, 38). Occasionally ಗಹ ಗಹಿಸಿ ನಗಿಸು (Bp. 47, 32), ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗು (20, 16; 28, 20; 50, 78; Rāv. 6, after 24; J. 2, 21; 3, 15).

ಗಹನ *gahana*. A fault-finding, censorious (derisive) speech (? ಕೊಡತೆಯ ನುಡಿ Bhn. 50).

ಗಹನ *gahana*. = ಗಾಹ 2. Deep, dense; *impervious, inaccessible*. 2, a thick; a wood. 3, difficult of comprehension, profound; a mysterious, wonderful thing, an impenetrable secret (ಅರಿದು Mr. 461; Bp. 9, 5; 37, 9; 56, 18).

ಗಹ್ವರ *gahvara*. = ಗಂಹರ, ಗವ್ವರ. Deep; *impervious*. 2, a thick. 3, an abyss; a cave, a cavern (ಗುಹೆ Nn. 109). 4, a wild or jungle (ಅರಣ್ಯ, ಅದಮ 109). 5, *hypocrisy* (ಕೃತಕ, ಕೃತ್ರಿಮ 109). 6, an impenetrable secret. 7, black (ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 109). 8, darkness (ಅನ್ಯ, ಕತ್ತಲೆ 109). 9, a tree with a very dark bark, *Xanthochymus pictorius* Roxb. (ತಮಾ ಲ Mr. 469). 10, close by, contiguous (ಸಮಾವ 109).

ಗಹ್ *gal*. 1. = ಕಳ್ಳೆ 1, etc. An affix of the plural, e. g. ವನದೇವತೆಗಳ (ಸ್ಮದ. 109), ಉತ್ತಿಗಳ, ಸಂಖ್ಯೆಗಳ (110), ಮನೆಗಳ (111), ಊರ್ಗಳ, ಕೇರ್ಗಳ (51), ಅಗದ್ದಿಗಳ, ದಾಸುದ್ದಿಗಳ, ಮುಗುರ್ದಿಗಳ. ಕುರುರ್ದಿಗಳ, ಕನರ್ಗಳ (52), ಕೆಸರ್ಗಳ, ಬಸರ್ಗಳ (53), ತೊಡೆಗಳ, ಕಣ್ಣಿಗಳ, ತೋರ್ಣಿಗಳ (117), ಸಮೃದ್ಧ ಮಧುಗಳ (117), ದಲಿತಾಬ್ಜಗಳ, ಅರಿಕುರಾಕುಲಗಳ (117), ಅತ್ತಿಗಳ, ತಾಯ್ಣಿಗಳ, ತನ್ನಿಗಳ (124, 125); ಗುರುಗಳ, ಪ್ರಧಾನ್ಯಮಿಗಳ (125); — ಮರಗಳ or ಮರಗಳ, ಪೊಲಗಳ or ಪೊಲಗಳ, ಪಯಗಳ or ಪಯಗಳ, ಕೆಲಗಳ or ಕೆಲಗಳ (126), but ಗುಣಗಳ, ಮದಗಳ, ನದಗಳ, ದೇಶಗಳ, ಕೋಶಗಳ, ಪಾಶಗಳ (126, 127); — ಅಣ್ಣಿಗಳ, ಧಾವಗಳ, ಮಾವಗಳ, ಅಯ್ಯಗಳ, ಅಕ್ಕಿಗಳ (124, 126); — ಆತಗಳ, ಆತಗಳ, ಊತಗಳ; — ಊತೆಗಳ, ಆತೆಗಳ (202, 231); — ಅಂಗಳ, ನೀಂಗಳ, ತಾಂಗಳ (178 in one MS.); — ಅವರ್ಗಳ, ಇವರ್ಗಳ ಉವರ್ಗಳ (124); — ಸುರತರುನ್ನನಂಗಳರ! ದಿನೆಗಳರ! ಮುಗಿಲ್ಲರ! (153); — ಹೋದವರುಗಳ (Bp. 4, 61), ಮಕ್ಕಳುಗಳ (J. 28, 20). — The vocative simply with the final ಗ್ಹ in ಪೋಗಿಮ್ ಉಗ್ರಾಂಗಳ (ಸ್ಮದ. 153). — ಗಳಾಗಮ. -ಅಗಮ. The affix ಗ್ಹ (ಸ್ಮದ. 116, 123).

ಗಹ್ *gal*. 2. = ಗಲ್, etc. Term, period. See ಅ-, ಈ-.

ಗಳ *gala*. 1. = ಗಡ 1. (ಸ್ಮದ. 397).

ಗಳ *gala*. 2. = ಗಡ 1, q. v. — ಗಳಗಳ ಬಣಗು. To be quickly parched up or scorched, as leaves (S. Mhr.).

ಗಳ *gala*. 3. = ಗಡ 4, etc. — ಗಳಬಳ. = ಗಡಬಡ. (Grj. 10, 86).

ಗಳ *gala*. = ಗಲ 1, e. g. Bp. 38 sum.; 40, 19; J. 20, 8; 28, 55. See ಕಡೆಗ; ಸ್ಮ. s. ಕೋರಲು. — ಗಳದೊಡಗಿ. -ತೊಡಗಿ. A neck-ornament (Bp. 12, 18). — ಗಳಪತ್ರ. Tbh. of ಗಳಪತ್ರ. (Bh. 2, 2, 97).

ಗಳಕ್ *galak*. = ಗರ್ಹ. (My.).

ಗಳಗ *galaga*. = ಗಳಗ 2. (My.).

ಗಳಗಳ *gala-gala*. = ಗಲಗಲ, etc. (My.).

ಗಳಗಾಳ *gala-gāla*. (ಸ್ಮದ. 386; Kk. 98). A hook for catching the throat, or one that has entered it.

ಗಳಗಿ *galagē*. = ಕಣಿಜ, etc., ಗಳಗಿ 1. A high bamboo-basket for storing corn (ಕಲಂಜ, ಕಳಂಜ Mr. 208; ತೊಮ್ಮೆ ಸ್ಮ. 101, o. r. ಗಳಗಿ; C.; Bp. 42, 8). ಕುಸೂಲವೆನ್ನು ಕಣಿಜಂ, ಗಳಗಿ ಎನ್ನದಿ ಎಮ್ಮರು (Nr.).

ಗಳಗ್ವಿನಿ *gala-dhvani*. = ಗಲರವ. (ಮಣಿತ, ರತಕೂಜಿತ HIA.).

ಗಳಗ್ವಿನಿ *galantigē*. 1. (ಸ್ಮದ. 48). = (ಗಣತಿ 1), ಗಣತಿಗಿ, etc. Tbh. of ಗಲಗ್ವಿನಿ, q. v. (ಅರಿದಗಿ ಸ್ಮದ. 337; My.).

ಗಳಗ್ವಿನಿ *galantigē*. 2. (fr. ಗ್ವಿನಿ). An inner apartment or chamber (ಕೋಣೆ Kk. 47; ಕೋಣೆ, ಓವರ q. v. ಸಾ.).

ಗಳರವ *gala-rava*. = ಗಲರವ. (J. 11, 24).

ಗಲಾಮ *galām*. = ಗಳಿ. — ಗಲಾಮ್ವಿಳಾಮ್. dupl. = ಕಲಬಿರಿ, s. ಕಲ 1. The noise of children at play (My.).

ಗಳಗಿ *galigē*. 1. = (ಘಳಗಿ), ಗಳಗಿ (My.; ವಾಡೆ, ಕುಸೂಲ Si. 416). ಸಣ್ಣ ಬಾಯಿಯ ಗಳಗಿ (ಹೇಳಗಿ G.).

ಗಳಗಿ *galigē*. 2. = ಗಳಗ. (Tbh. of ಘಳಗಿ). A doubling of cloth, a fold (S. Mhr.; Bp. 21, 8; 36, 47).

ಗಳಿಸು *galisu*. = ಗಡಿಸು 1, etc. See ಸಂ-.

ಗಳು *galu*. 1. = ಗಳ್ಳೆ 1, etc. (C.). ಧರ್ಮಗಳ (Bp. 26, 51). ಕೆಲಸಗಳ (26, 58). ಮನೆಗಳು, ಮರಗಳು, ಕಾಲುಗಳು, ಅವುಗಳು, etc., etc. (C.). See e. g. Bp. 28, 46; 30, 30; 34, 24; 36, 45; 37, 57; 38, 34, 45; 39, 51; 40, 80; 42, 3; 44, 49; 46, 52; 50, 70, 75; 57, 16.

ಗಳು *galu*. 2. = ಗಳ್ಳೆ 2. See ಅಗಲು 1, ಈಗಲು.

ಗಳಿ *galē*. = ಗಳಾಮ್. — ಗಳಿಬಳಿ. = ಗಳಾಮ್ವಿಳಾಮ್. (My.).

ಗಳಿವು *galēvu*. (ಗಳಿಯವು, ಗಳಿಯ). A complete agricultural apparatus (S. Mhr.); a set of implements of Kabbilas (Bp. 58, 50, ಗಳೇಗಳ). ಗಳೇದ ಸಾಮಾನು (S. Mhr.; B. 5, 198). Cf. ಘೆಯ.

ಗಳ್ಳನೆ *gallanē*. A sound produced in loud laughter (ಸಾಸ್ರಾಸ್ರಾ in W. 1517; cf. ಗೋಳ).

ಗಳ್ಳಿ *gallē*. = ಗಡ್ಡೆ 1. A lump, etc. (My.).

ಗಲಿ *gal*. = ಗಡ 1. — ಗಲಿದನೆ. = ಗಡಗಡನೆ. (Abh. P. 13, 79).

ಗಲಿ *gala*. 1. = ಗಡ, etc., ಗಳ 2, ಗಡ. A term expressing quick motion. — ಗಡಗಡಗಿ. = ಗಡಗಡನೆ. (Rām. 5, 8, 60). — ಗಡಗಡನೆ. rep. Quickly (ಬೇಗ ಸ್ಮದ. I; ತೀಕ್ಷ್ಣ ಸಾ.; Kk. 50; ಸ್ಮ. 61; Čpr. 2, 89; 38, 39; Bp. 5, 56; V. 5, 25). ಗಡಗಡನೆ ಗುಡುಗುಡುವೆನುತುಂ ಪರಿವೃಣನರ್ ಸೋಗಯಿ ಸುಗುಂ (ಸ್ಮದ. I). ಗಡಗಡನೆ ಕಣ್ಣೀರ್ ಸುರಿಯೆ (229).

ಗಲಿ *gala*. 2. = ಗಡೆ 1, etc., ಗಡೆ q. v., ಜಡವೆ. (C.; B. 4, 121).

ಗಲಿಪ *galapu* 2-as. = ಗಡಪ. A loquacious, prating, foul-mouthed, lying man (ಸೂರಪಂ, o. ra. ಸೂರಪಂ, ಸ್ವರಪಂ, ಸ್ವರಪಂ, ಸ್ಮದ. I).

ಗಲಿಪತ್ಯ *galapatya*. A loquacious, lying behaviour; idle prattle, a lie (ಘಸಿ Ct. II, 46).

ಗಲಿಪು *galapu*. 1. = ಗಡಪು. To chatter, to prate, etc. (ಬಹುಧಾಷಣ ಸ್ಮದ. Dh.; Čpr. 1, 57; Abh. P. 11, after

140; Grj. 5, 25; Rāv. 8, after 5; 11, 166; Śālv. 1, 88). ಪಾಲ್ಕಿ, ನೀಂ ಗದವದಿರ್ (Rāv. 5, 21).

ಗಲಿಪು galāpu. 2. Chatter, idle talk (Abh. P. 15, 57).

ಗಲಿಹ galāha. = ಗದಪ. (ದುರ್ಮುಖ, ಮುಖರ Hlā.; ಮಾತಾಳ Bhn. 6, o. r. ಗದಪ).

ಗಲಿಹು galāhu. = ಗದಪ 1. ಗದಹುವಂ (ಬಹುವಚ Mr. 242).

See Bp. 9, 10; 14, 30; 57, 39; J. 2, 62; 6, 48.

ಗಲಿಕೆ galikē. Acquirement, acquisition; gain (C.; ಅರ್ಜನೆ, ಸಮ್ರಾಪನೆ G.). See B. 1, 16; 4, 194; Prv. s. ಗಣ್ಣ.

ಗಲಿಗೆ galigē. Tbh. of ಘಟಿಕೆ (Śmd. 80). A period or hour of twenty-four minutes (ನಾದಿಗೆ Śmd. 28; ನಾಡಿ, ಘಟಿಕೆ Mr. 67; ನಾಡಿ, ನಾದಿ Kk. 58; Śm. 18; C.); a short time (C.). See B. 3, 15. 113. — ಗದಾಗೆಬಟ್ಟಲು. ಗದಾಗೆಬಟ್ಟಲು. ಗದಾಗೆಬಟ್ಟು. The metal vessel by the sinking of which in water the galigē is measured (C.). — ಗದಾಗೆಬಟ್ಟಲ್. = ಗದಾಗೆಬಟ್ಟಲು, etc. (Rāv. 8, after 5; Bh. 1, 7, 21).

ಗಲಿಯು galīya. (= ಫುಡಿಯ?). See ಅನ.

ಗಾಯಿಸು galīyisu. = ಗದಿಸು 1, ಗದಿಸು 1, ಘಟಿಸು. Tbh. of ಘಟಿಯಿಸು. To come to, to reach; to be obtained; to be joined together or united; to happen, to take place; to be met as such and such or in such and such a form or meaning (ದೊರೆ ಕೊಳ್ Śmd. I Mqb. before No. 134; ಬರ್ 397 Cm.). See Śmd. 349. 396; Abh. P. 16, 45. 2, to join or bring together; to procure; to acquire, to obtain, to gain (ದೊರೆ ಕೊಳಿಸು Śmd. I Mqb.). 3, to exert one's self; to be upon the alert.

ಗಾಯಿಸು galīsu. 1. = ಗದಾಯಿಸು No 2. Tbh. of ಘಟಿಸು. (C.). ತನ್ನೆ ಗದಾಸಿದ ಧನ (ಗ್ರಸ್ತ, ಪಿತ್ತಧನ Nn. 41). See Bp. 9, 24; 11, 6; 27, 20; 28, 3; Abhā. 1, 5; Dp. 1, 8. 4; 4, 1; J. 5, 56; 32, 29; B. 1, 1; 2, 17. 25; 3, 63; 5, 98. 229; Prv. s. ಪಾಟ.

ಗಾಯಿಸು galīsu. 2. Bringing together, making gain, etc. — ಗದಾಸಾಳಿ. -ಅಳಿ. A person bent on acquisition. — ಗದಾಸಾಳಿವೆನ್. -ವೆನ್. An acquisitive, industrious woman (ವದಿಪ್ಪ ಗಾರ್ತ Śm. 74; ವದಪ್ಪ- Kk. 29).

ಗಾಯಿ galu. = ಗದ 2, etc. (My.).

ಗಾಯಿವು galuvu. = ಗದ, etc. (My.).

ಗಾಯಿ ಗಾಳಿ. = ಗದ 2, etc. A bamboo rod or stake, a bamboo; a pole, a staff; the bamboo (pole) of Kōllatīgas or Dōmbas on which they tumble, etc.; a churning stick (ಕೊಲ್ಲಟಿಗ ರಾಡುವುದುಂ ಕಡೆಗೋಲುಂ Śmd. I; ದಣ್ಣ ಕ, ಸ್ತವ್ವ Mr. 288; My.; T. ಕದ್ಡಿ, M. ಕದ್ಡಿ). ನಾವೆ ನಡಯಿಸುವ ಗದ್ (ನೌಕಾದಣ್ಣ, ಕ್ಷೇವಣೆ Nn.). ಗದ್ ಹುಟ್ಟುಗಲು (ಪಾಣೆದಣ್ಣ Mr. 416). — ಗದ್ವದ. -ಬದ್. The form of a (long) bamboo-pole (Abh. P. 10, after 91). — ಗದ್ಗೂಸಾಡು. -ಕೂಸಾಡು. To perform ohildish play on or with a pole or poles. ಗದ್ಗೂಸಾಡುವಂ ನಂ ಗಿರಿತನಂ ಸರ್ವಸ್ವಮುಂ ಕೊಣ್ಣು ಮುನ್ನುದಿವರ್ (Śmd. 78). — ಗದ್ವಿವಿವಾಡು. -ವಿವಿವಾಡು. To perform as a pole-tumbler, etc. (Śmd. 240).

ಗಾಯಿಕಾರಿ ಗಾಳಿ-ಕಾರಿ. (Śmd. 285.). = ಗದಿಸಾಡಿ, etc.

ಗಾಗಳ galāḡa. (= ಗವಳ). Noise, vociferation (My.; cf. ಗಾವಳ).

ಗಾಂಗೇಯ ಗಾಂಗೇಯ. (fr. ಗಂಗಾ). Belonging to the Ganges; 2, Kārttikēya (ಮಯೂರಧ್ವಜ, ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತಿಕ Nn. 44). 3, Kārṇa

(44). 4, Bhīṣma (ಗಂಗಾಸುತ, ಭೀಷ್ಮ 44; Mr. 263). 5, the root of *Scirpus kysoor* Roxb. or *Cyperus hexastachyus communis* Rottl. 6, gold (ಬರಣ್ಣ, ಭಂಗಾರ 44). 7, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿ 44).

ಗಾಂಗೇರುಕೆ gāṅgēruki. The plant *Urvāria lagopodioides* Dec.

ಗಾಬಾರ ಗಾಬಾರ. Tbh. of ಗ್ರಹಬಾರ. (My.).

ಗಾಜು gāju. Tbh. of ಕಾಚ, q. v. (Śmd. 338. 364; Nn.; Śi. 332. 412). Glass (Bp. 60, 44; C.). 2, ಗೃಹ, ಧಾತು (Mr. 98, o. r. ಪಾಟ). — ಗಾಜುದೊಡಿಗೆ. -ತೊಡಿಗೆ A glass-ornament (Śālv. 2, 81). — ಗಾಜುಮಣಿ. Tbh. of ಕಾಚಮಣಿ. (My.). — ಗಾಜುಲವಣಿ. Tbh. of ಕಾಚಲವಣಿ. (My.).

ಗಾಂಜಿ gāṅja. = ಗಾಂಜಿ. (My.).

ಗಾಂಜಿ gāṅji. = (ಗಾಂಜಿ 2), ಗಾಂಜಿ. The dried heads of the hemp-plant (C.; B. 4, 25; Mhr. ಗಾಂಜಾ). — ಗಾಂಜಿಗಿಡ. The common hemp-plant, *Cannabis sativa* L. (Z.; My.).

ಗಾಟಿ ಗಾಟಿ. = ಕಾಟಿ 3, q. v. (C.; Mhr. ಘಾಟಿ).

ಗಾಟಿ ಗಾಟಿ. ಘಾಟಿ. (Tbh. of ಗಾಢಿ?). Largeness, bigness; a multitude (ದೊಡ್ಡತು Bhn. 41; Bh. 3, 18, 38; Tē.: thick, hard, tight, strong).

ಗಾಟಿಕೆ ಗಾಟಿಕೆ. ಘಾಟಿಕೆ. To tease, to harass (Bh. 3, 9, 26; Mhr. ಘಾಟಿಕೆ).

ಗಾಟಿ ಗಾಟಿ. = ಗಾಟಿ 2. (My.).

ಗಾಟು ಗಾಟು. = ಗಾಟಿ, etc. (C.; Tē. ಘಾಟು).

ಗಾಟು ಗಾಟು. 1. "Guard" (My.; see ಮೇ.).

ಗಾಟು ಗಾಟು. 2. = ಗಾಟಿ. A difficult passage, or a pass, over a hill (My.; Mhr. ಘಾಟಿ; cf. ಗಟ್ಟಿ).

ಗಾಡ ಗಾಡ. Tbh. of ಗಾಢ. Firmly; certainly (ಬದ್ಧ Śmd. II; Śm. 65).

ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ. Comeliness, gracefulness, charm, beauty (ಸೊಬಗು Ūt. I, 14; II, 22; ನಿಜತೆ, ಸೊಬಗು, ಸುಧಗ ತೆ Kk. 54; ಚೊಕ್ಕಟು, ಸೊಬಗು, ಗರಗರಿಕೆ, ನಿಜತೆ, ಸುಧಗ Śm. 47; M. ಚಾಯ್, ಚಾಯರ್, T. ಚಾಯರ್, ಚೇಡು, beauty). See Ūpr. 1, after 101; 2, 79; Abh. P. 3, 39; 9, after 158; 9, 163; Rāv. 4, after 14; 8, after 125; 10, after 7 & 10 & 57; 13, 4; Śālv. 1, after 72; J. 7, 25; ಗಣ್ಣ. — ಗಾಡವದಿ. -ವದಿ. = ಗಾಡವದಿ. (Rāv. 8, after 5). — ಗಾಡವದಿ. -ವದಿ. To become graceful, etc. (Abh. P. 12, 27; Śālv. 5, 54).

ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ. 1. A common load-cart (C.; Mhr. ಗಾಡಾ); a cart with a frame or box; a carriage, a gāri (My.; H., Mhr.); the circumference of a wheel, the mere ring or frame (Mhr. ಗಾಡಾ, H. ಗಾಡಿ). See Śi. 273. 275, & a. ಮಾಡಿ. — ಗಾಡಿನತ್ತು. A round nose-ring (C.). — ಗಾಡಿನಟ್ಟು. The inner bottom or seat of a cart (S. Mhr.; My. as ಗಾಡಿನಟ್ಟು). — ಗಾಡಿಯವ. -ಅವ. A cart-driver or cart-owner (C.).

ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ. 2. = ಗಾರಡಿ, etc.

ಗಾಡಿರಾಡಿ ಗಾಡಿ-ಕಾರಿ. = ಗಾಡಿಗ, ಗಾಡಿಗಾಡಿ, ಗಾರಡಿಗಾಡಿ. (S. Mhr.).

ಗಾಡಿರಾರ್ತಿ ಗಾಡಿ-ಕಾರ್ತಿ. = ಗಾಡಿಸಾರ್ತಿ, q. v.

ಗಾಡಿಕೆ ಗಾಡಿಕೆ. (fr. ಗಾಡ). Intensity; excess (Rām. 6, 10, 24. 25; Bh. 3, 10, 51; 3, 18, 35).

ಗಾಡಿಗ ಗಾಡಿಗ. = ಗಾರುಡಿಗ. A juggler; a ohicaner (S. Mhr.; Bp. 48, 52; 44, 64; 50, 86; 51, 47).

ಗಾಡಿಸಾಡಿ ಗಾಡಿ-ಗಾಡಿ. = ಗಾಡಿಸಾಡಿ, ಗಾಡಿಗ, etc. (S. Mhr.).

ಗಾಡಿಗಾರ್ತಿ ಗಾಡಿ-ಗಾರ್ತಿ. (Śmd. 244, o. r. -ಕಾರ್ತಿ). A charming woman.

ಗಾಡಿಗಾರ್ತಿ ಗಾಡಿ-gārti. A woman with the nature of a gādigāra (S. Mhr.).

ಗಾಡಿನತನ ಗಾಡīnatana. = ಗಾಡಿ. (Rām. 6, 12, 34).

ಗಾಡಿಸು ಗಾḍisu. To become tight, close or fast (Bh. 3, 13, 35); to enter; to be deeply entered into, to get firmly established (J. 29, 34). 2, to become excessive (Rām. 1, 16, 13; 4, 3, 5); to be or become vehement, eager or ardent (Bh. 3, 13, 39; 6, 2, 2). See ಸಗಾಡಿಸು.

ಗಾಢ ಗಾḍha. = (ಗಾಬಿ), ಗಾಡ. Dived or entered into; hidden or absorbed in; roamed, roved. 2, tightly drawn; tight, close, firm, compact, thick (ಬದ್ಧ Kk. 76, o. r. ಬಿಡ್ಡ); deep, sound, as sleep; strong, intense, vehement; stout; coarse. 3, excessive, much; excessively, etc. 4, a term in music (Bp. 19, 14). See ಸ. ತರುಣತ್ವ.

ಗಾಢನಿದ್ರೆ ಗಾḍha-nidre. A sound or deep sleep (My.).

ಗಾಢಪುರಣ ಗಾḍha-pūraṇa. Filling with force. See ಕುಲುಕು.

ಗಾಢಪ್ರವೇಶ ಗಾḍha-pravēśa. Entering into, or causing to enter into, forcibly, etc. See ಅಡಸು, ತುಡುಕು, ಬಿಟ್ಟು.

ಗಾಢವಿಮೋಚನ ಗಾḍha-vimōcana. Unloosing with force, or freeing fully. See ಇಡುಕು.

ಗಾಢಸ್ಪರ್ಶನ ಗಾḍha-sparśana. Touching with force or roughly. See ಪಂಕು.

ಗಾಢಾನ್ಧಕಾರ ಗಾḍha-andhakāra. Thick darkness (My.).

ಗಾಢಾಯಿಲ ಗಾḍha-āyila. (Śmd. 252). A strong or eager man.

ಗಾಢಾಲಿಂಗನ ಗಾḍha-āliṅgana. A close embrace. (Grj. 2, after 106). — ಗಾಢಾಲಿಂಗನಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To embrace closely (J. 32, 16).

ಗಾಢೋಕ್ತಿ ಗಾḍha-ukti. Coarseness, rudeness, vileness (ಕುಬ, ನಿಷ್ಕುರಮಾದ ಬುದ್ಧಿ Nn. 20).

ಗಾಣ ಗಾṇa. 1. = ಗಾಳ. A hook, a fish-hook (ನಡಕ Mr. 462, o. r. ಗಾಳ; Abh. P. 16, 55; C.); a fishing tackle, an angle (Bp. 21, 28). ಮೀನ ಹಿಡಿಯುವ ಗಾಣ (ಗಾಳ G.).

ಗಾಣ ಗಾṇa. 2. An oil-mill; a sugar-cane press or mill (C.; Tu.; Mhr. ಘಾಣಾ; Tē. ಗಾನಗಿ, ಗಾನುಗು, ಗಾನುಗಿ; T. ಕಾಣ; ತಿಲಯನ್ನ G.). ಗಾಣ ಅಡಿಸು, to work a mill or press (C.; B. 3, 45). ಗಾಣದೊಳಗಿನ ಹಿಣ್ಣಿ (ಪಿಣ್ಣಾಳ G.). ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮುದ್ದಾಳು. — ಗಾಣದತ್ತಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆಯಾಳೆ? ಗೋಣಿಗೆ ಗವಸಣಿಗೆ ಯಾಳೆ? (Prva.). See Ū. Bp. 11, 11; B. 2, 42. — ಗಾಣಕನ್ನಾಯ. A tax on oil-presses (My.). — ಗಾಣತದಗ್ಗೆ = ಗಾಣಕನ್ನಾಯ. (My.).

ಗಾಣ ಗಾṇa. 1. Tbh. of ಗಾನ 1. (ಗನ್ನರ್ವ Nn. 135, o. r. ಗಾನನು; Tē.).

ಗಾಣ ಗಾṇa. 2. Tbh. of ಗ್ರಹಣ. (My.).

ಗಾಣಗಿತ್ತಿ ಗಾṇa-gitti. = ಗಾಣಗಿತ್ತಿ. (My.). See Prv. s. ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ.

ಗಾಣಪತ್ಯ ಗಾṇapatyā. (fr. ಗಣಪತಿ). Worship of Gaṇēśa; chieftainship (Bp. 54, 75); a worshipper of Gaṇēśa. See ಪತ್ಯ.

ಗಾಣಿ ಗಾṇi. A songstress (Nn. 2).

ಗಾಣಿಕ್ಕ ಗಾṇika. (fr. ಗಣಿಕಾ). An assembly of harlots (ವಾಠಸತಿಯರ ಹಿಣ್ಣು Mr. 305).

ಗಾಣಿಗ ಗಾṇiga. An oil-miller (C.; ತಿಲಘಾತಕ, ತೈಲಕ G.). ಎಳ್ಳು ಗಾಣಿಗ ಬಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಸಿವ್ವುಗ ಬಲ್ಲ, ಕಳ್ಳರನು ಬಲ್ಲ ತಳ

ವಾರ, ಬಣಜಗನ್ನೆಲ್ಲವನು ಬಲ್ಲ (Sp.). ಗಾಣಿಗನ ಮನೆಯೆತ್ತು ಒಯ್ಯ ಬೇಡ, ಪೂಜಾರೀ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಒಯ್ಯ ಬೇಡ. — ಗಾಣಿಗನ ಸ್ನೇಹ ಕೃಷ್ಣ ಗಂಧ ಹುಡಿಯುವನ ಗುದ್ದಾಟ ಲೇಸು. — ಹಾರುವನಿಗೆ ಆಳಾಗ ಬೇಡ, ಗಾಣಿಗನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ. — ಗಾಣಿಗನ ಸಂಗಡ ಕಡವಾಡಿ, ಒಣ ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನ ಹಾಗೆ (Prva.). See Ū. Bp. 47, 41; ಹೆಗ್ಗಾಣಿಗ. 2, a kind of king-crow with white tail-feathers (Bd.). — ಗಾಣಿಗನ ಕಡ್ಡಿ. = ಸಾಮಕುಸುಮಿ. (Z.).

ಗಾಣಿಗಿತ್ತಿ ಗಾṇiga-itti. The wife of an oil-miller (C.). ಬೀದೀಲಿ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಗಾಣಿಗಿತ್ತಿ ಅಯ್ಯೋ ಅಂದರೆ ನೆತ್ತಿ ತಣ್ಣಗಾದೀತೇ? (no, if she does not put oil to their heads, Prv.). — ಗಾಣಿಗಿತ್ತಿಯ ಕಸ. A very common procumbent plant, Rostellularia diffusa Nab. E. (Z.).

ಗಾಣ್ಣಡಿ ಗಾṇṇadi. (= ಗಣ್ಣಡಿ). A small bundle. (R.; Mhr. ಗಾಣ್ಣೋಡಿ).

ಗಾಣ್ಣೆವ ಗಾṇṇiva. The bow of Arjuna.

ಗಾಣ್ಣೆವಿ ಗಾṇṇivi. Arjuna. (Śmd. 200; Śēv. 4, 29, 87; 5, 45, 52).

ಗಾಣ್ಣೆವ ಗಾṇṇiva. The bow of Arjuna.

ಗಾಣ್ಣೆವಿ ಗಾṇṇivi. Arjuna (ಜಿಷ್ಟ Mr. 512; ಫಲ್ಲನ 264).

ಗಾಣ್ಣು ಗಾṇṇu. 1. The posteriors; the anus (Mhr. ಗಾಣ್ಣು). — ಗಾಣ್ಣುಗುದಿಗೆ. A bump with the knee upon a boy's posteriors (S. Mhr.; Mhr. ಗಾಣ್ಣುಗುದಧಿ).

ಗಾಣ್ಣು ಗಾṇṇu. 2. A sturdy, but foolish man (My.; cf. Mhr., H. ಗಾಢಾ). 2, a stout club (My.).

ಗಾಣ್ಣು ಗಾṇṇu. = ಗಾಣ್ಣು, q. v. (ಎಗ್ಗ Ū. I, 101, o. r. ಗಾಣ್ಣು).

ಗಾಣ್ಣು ಗಾṇṇu. = ಗಾಣ್ಣು, q. v. (ಅತಿಹದ್ದ Ū. I, 65).

ಗಾತ ಗಾṭa. 1. ಘಾತ. = ಘಾತ 2. Tbh. of ಪಾತ (? cf. ಗಾದಿಗಿ). Depth (Tē. ಘಾತ, a square reservoir for water; ಗಾತಾಮು, a pit, hole). ಘಾತವಳ್ಳುದ್ದು (ನಿಮ್ಮ, ಗಭೀರ ಅದವಾಗಿರುವದು); ಘಾತ ಸಾಲದ್ದು (ಉತ್ತಾನ, ಅದವಾಗಿದಿರುವದು); ಘಾತ ಅಧಿಕವಾಗಿ ತಳ ಸಿಕ್ಕದಿರುವದ್ದು (ಅಗಾಧ, ಬಹಳ ಅದವಾಗಿರುವದು Si. 86).

ಗಾತ ಗಾṭa. 2. Tbh. of ಘಾತ. (S. Mhr.).

ಗಾತರ ಗಾṭara. = ಗಾತ್ರ. Contraction of ಗಡತರ, q. v. (C.).

ಗಾತಿ ಗಾṭi. 1. = ಗಾತಿ, etc. See e. g. ಇಡ್ಲೆ-, ಬಲಪ್ಪ-, ಕೋವ-, ಜಗ್ಗ-, ತಿಣ್ಣೆ-, ಬಿನ್ನಾಣ-, ಮಾಯ-, ವಿನೋದ-, etc.

ಗಾತಿ ಗಾṭi. 2. Tbh. of ಘಾತಿ (R.).

ಗಾತ್ರ ಗಾṭri. A singer. See ಉದ್.

ಗಾತ್ರ ಗಾṭra. = ಗಾತರ. (My.).

ಗಾತ್ರ ಗಾṭra. A limb or member of the body. 2, the body. 3, the fore-quarter of an elephant (ಅನೆಯ ಮುಂಗಾರ Mr. 158).

ಗಾತ್ರರಕ್ತ ಗಾṭra-raktaki. Red sandal (ಜನ್ನನ Mr. 335).

ಗಾತ್ರವಿಲ್ಲ ಗಾṭra-viślēśha. A close union or contact of bodies. See ಅಮರ್.

ಗಾತ್ರಸಂಕೋಚಿ ಗಾṭra-saṅkōḥi. The polecat, Viverra zibethicus.

ಗಾತ್ರಾನುಲೇಪನಿ ಗಾṭra-anulēpani. Perfume for the person.

ಗಾಥಿ ಗಾṭhi. A singer; N. of the father of Viśvāmītra. (My.).

ಗಾಥಿ ಗಾṭhē. = ಗಾಥೆ, ಗಾಥೆ. A song; a verse; a metrical sūtra; a saying or proverb (see ಗಾಥೆ).

ಗಾದರಿ ಗಾದari. (= ಗದು). The mark on the skin from the blow of a whip, from the bite of

a musquito, from a scratch with the nails, etc. (S. Mhr.).

ಗಾಧಾರಿ ಗೌರೀ. — ಗಾಧಾರಿಕ. A N. applied to different plants of the order of Compositae, especially to *Cyathocline lyrata* Cass. (Z.). See ದೊಡ್ಡ.

ಗಾಧಿ ಗೌರೀ. A cushion; the seat of some eminent personage (C.; Mhr.; B. 5, 48. 55. 185).

ಗಾಧಿ ಗೌರೀ. Tbh. of ಪಾತಿ, q. v. (ಅಗದ್ ಓ. II, 77).

ಗಾಧು ಗೌರೀ. Luxuriant growth of grass, shrubs, etc. (S. Mhr.).

ಗಾಧಿ ಗೌರೀ. Tbh. of ಗಾಧಿ. A saying, a proverb (C.). ಗಾಧಿ ವೇದಕ್ಕೆ ತಲೆದಿಮ್ಮು. — ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಗಾಧಿ, ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ (Prva.). See ಜಾತಿ, ನಾಡು; Prva. s. ಪೂರ್ವ, ಪ್ರಸ್ತಾವ, ವೇದ. — ಗಾಧಿ ಕಥೆ. dupl. (C.). — ಗಾಧಿಮಾತು. = ಗಾಧಿ. (C.). ವೇದ ಗಾಧಿಮಾತು, ತಾಸ್ತ ಸನ್ನೆಗುಲ್ಲ, ಪುರಾಣ ಪುಣ್ಯರ ಗೋಟ್ಟಿ (or ಪೋಟಿ, Prv.).

ಗಾಧಿಗಾಧಿ ಗೌರೀ-ಗೌರೀ. A man familiar with proverbs. See ನರ.

ಗಾಧಿ ಗೌರೀ. Fordable, shallow; a shallow place; bottom. See ಅ.

ಗಾಧಿ ಗೌರೀ. = ಗಾಧಿ. N. of the father of Viśvāmitra. (My.).

ಗಾಧೀಯ ಗೌರೀ. Viśvāmitra. (R.).

ಗಾನ ಗೌರೀ. 1. = ಗಾನ 1. Singing; vocal music; a song; a singer (ಗನ್ನರ್, ಹಾಡುವವನು Nn. 135, o. r. ಗಾನನು); a cuckoo; a dove, etc. (ಕಲಕಣ್ಣ, ಶಿವಾರ 73); the Kanda metre (ಕನ್ನ ಓ. I, 46). See Prv. s. ಬೇನೆ.

ಗಾನ ಗೌರೀ. 2. Tbh. of ಗಾನನ (Śmd. 352. 361).

ಗಾನದೇವತೆ ಗೌರೀ-dēvatē. A deity presiding over vocal music (J. 21, 57).

ಗಾನ್ತ ಗಾ-anta. A term with final ga (Śmd. 274. 305).

ಗಾನ್ತರ್ವ ಗಾನ್ಧಾರ್ವ. (fr. ಗನ್ತರ್ವ). Belonging or relating to the Gandharvas. 2, the art of the Gandharvas: song, music and dance. See Bp. 6, 26; 8, 4.

ಗಾನ್ತರ್ವಭವನ ಗಾನ್ಧಾರ್ವa-bhavana. A beautiful edifice (My.); — a music-hall.

ಗಾನ್ತರ್ವವಿವಾಹ ಗಾನ್ಧಾರ್ವa-vivāha. = ಗನ್ತರ್ವವಿವಾಹ. (My.).

ಗಾನ್ಧಾರಿ ಗಾನ್ಧಾರ್ವ. The third of the seven primary notes of music or saptasvaras (Mr. 76). 2, Candahar and its people.

ಗಾನ್ಧಾರಿ ಗಾನ್ಧಾರಿ. N. of the wife of Dhṛitarāshṭra (Śmd. 103; J. 7, 19; 83, 3). 2, N. of a plant (ದೇವಪತ್ರ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಮಂಜಪತ್ರ Mr. 132, o. r. ಪಂಜಪತ್ರ). 3, = ಗನ್ಧೀವತಿ, q. v. 4, N. of a rāga (My.).

ಗಾಬರ ಗಾಬಾರ. = ಗಾಬರಿ. (My.).

ಗಾಬರಿ ಗಾಬರಿ. Overcome by terror, grief, etc.; the state of being overcome by fear, etc. (C.; Mhr., H. ಘಾಬರಾ; B. 4, 60. 197; 5, 53).

ಗಾಬು ಗಾಬು. Fear, alarm (C.; Tu.; T. ಕರುಮು, to be confused; cf. ಕದಿ 1). ಅವನು ಗಾಬಾದನು (C.).

ಗಾಮಿ ಗಾಢಿ. Going, moving; approaching; attaining; referring to; used as.

ಗಾಮ್ನ ಗಾಢಿ-ಗಾಢಿ. = ಗಾಢಿ. A rustic, a simpleton; a vulgar or vile man (ಗಾವಲ, ಎಗ್ಗ, ಹೆಡ್ಡೆ ಸೆ.; ಮೋಡ Śm. 95; ಗಾವಲ 107; ಕೂಡ Bhn. 31; Kāv. III, 8, 12; Grj. 4,

10; Śāv. 1, 22; 4, 127; C.; Tē. ಕಾಪು, a holder of property; a tenant, inhabitant; a farmer, cultivator; a rustic).

ಗಾಮ್ನತನ ಗಾಢಿ-patana. The condition or behaviour of a gāmpa (ಎದುಗು Śm. 84; My.; Tē. ಕಾಪ ತನ, the state of farmers, the rustic condition).

ಗಾಮ್ನ ಗಾಢಿ-ಗಾಢಿ. = ಗಾಢಿ. Stupidity (ಹೆಡ್ಡೆ ಓ. II, 24; V. 35, 54).

ಗಾಮ್ನಾರ್ವ ಗಾಢಿ-bhārya. (fr. ಗಮ್ನಾರ್ವ). Deepness; profundity of character, earnestness, sagacity. (B. 5, 228; My.).

ಗಾಯ ಗಾಢಿ. (ಘಾಯ). A hit, a bruise (ಘಟ್ಟನೆ Bhn. 86); a wound (ಎದು Bhn. 51; ಎದು Śm. 116; C.; ಕ್ಷತ G.; Tē.; M., T. ಕಾಯ; Mhr., H. ಘಾಯ, ಘಾವ; T. ಕಾಯ, sharpness = ಕಾರ್ಪು; ಕಾಯ್ವರ್, cutting; Tē. ಗಟ್ಟಿ, a hole; a wound; cf. ಕಾಟು). See Bp. 61, 31; J. 7, 45; 12, 28; 13, 21; 14, 12; 18, 10; B. 2, 13. 26; 3, 109; 5, 40. 62. 161; Ū. I, 52; ಉ., ಮೂಗಾಯ. — ಗಾಯಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು. To wound (Bhn. 8, 26, 57; J. 22, 6). — ಗಾಯದೊವುಲು. — ತೊವುಲು. A common weed, the ash-coloured fleabane, *Veronica cinerea* Less. (Z.). — ಗಾಯನದ. — ನದ. = ಎರ್ವೆದು, q. v. To be wounded (J. 12, 47).

ಗಾಯ ಗಾಢಿ. Tbh. of ಗಾಬ. Straining, sifting (My.).

ಗಾಯಕ ಗಾಢಿ-ಯಾ. Singing; a singer. See Śmd. 296; Bp. 6, 17; 19, 38. 39; 59, 29; J. 7, 6.

ಗಾಯಕಿ ಗಾಢಿ-ಯಾ. A songstress (Grj. 7, after 11).

ಗಾಯತ್ರಿ ಗಾಢಿ-ಯಾ. A song. 2, N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362). 3, a vedic hymn composed in the gāyatrī metre. 4, the gāyatrī or vedic verse (Rigveda III, 62, 10) repeated by every Brāhmaṇa at his morning and evening devotions (Bp. 3, 63); the gāyatrī verse personified as a goddess, the wife of Brahmā and mother of the vēdas (J. 31, 73). 5, the tree *Acacia catechu* Willd.

ಗಾಯನ ಗಾಢಿ-ಯಾ. Singing; song; a singer.

ಗಾಯನಗಾಢಿ ಗಾಢಿ-ಯಾ-ಗಾಢಿ. A singer (My.).

ಗಾಯನಿ ಗಾಢಿ-ಯಾ. A songstress (Abh. P. 3, 107).

ಗಾಯಿ ಗಾಢಿ-ಯಾ. A cow (Mhr. ಗಾಕ). — ಗಾಯಕನಾಯಿ. A beef butcher (My.). — ಗಾಯದೊವುಲು. A creeping plant, *Boerhavia repens* L. (Z.).

ಗಾರ ಗಾಢಿ-ಯಾ. Emitting or ejecting from the mouth; swallowing. See ಉದ್, ನಿ.

ಗಾರಡ ಗಾಢಿ-ಯಾ. Tbh. of ಗಾರಡ. (My.; Tē.).

ಗಾರಡಿ ಗಾಢಿ-ಯಾ. = ಗಾಡಿ 2, ಗಾರಡ, ಗಾರುಡಿ. (My., Tē.).

ಗಾರಡಿಗ ಗಾಢಿ-ಯಾ. = ಗಾಡಿಗ, ಗಾರುಡಿಗ. (Si. 79; C.).

ಗಾರಡಿಗಾಢಿ ಗಾಢಿ-ಯಾ-ಗಾಢಿ. = ಗಾಡಿಗಾಢಿ, ಗಾಡಿಗಾಢಿ. (My.; S. Mhr. rare).

ಗಾರಣ ಗಾಢಿ-ಯಾ. (= ಗಾಣಿ). (Tbh. of ಕ್ಷಾರಣ, accusing of unfaithfulness? or of ಗರ್ಹಣ?). Bearing tales, aspersing, calumniating (ಮೂಡು Śmd. II; Kk. 90; Mhr. ಗಾರಣೇಂ, ಗಾರ್ಹಣೇಂ, complaint against). See ದೋಹರ್.

ಗಾರಣಿ ಗಾಢಿ-ಯಾ. = ಕಾರಣಿ. — ಗಾರಣಿಗಾಢಿ. — ಕಿಡಿ. Sparks in the form of stripes (Rām. 5, 8, 77).

ಗಾರಿಗೆ ಗಾಢಿ-ಯಾ. (= ಘಾರಿಗಿ?). A flat, circular cake made of wheaten flour (or rice flour) and jaggory, and fried in ghee or oil (Bp. 14, 11; V. 14, 80; C.; Tu.; Tē. ಘಾರಿಗಿ). See Si. 309; ಬೆನ್ನ ಗಾರಿಗೆ.

ಗಾರಿಗೆ *gārigē*. = ಕಾರಿಗೆ, ಪಾರಿಗೆ. Tbh. of ಪಾತಿಕೆ. (ಪರಿವೆ 8s.).
ಗಾರಿಸು *gārisu*. To fry, as *saṇḍigēs*; to brown chillies and mustard by frying them in ghee or oil (My.; cf. ಕರಿಸು 1).
ಗಾರು *gāru*. A sharp eruption on the body from internal heat (My.; M. ಗಾರೆ; cf. Tbh. ಕಾರ 1P).
 — **ಗಾರುಬೋಲ್ಯೆ**. A rash (My.).
ಗಾರುಡ *gāruda*. (fr. ಗರುಡ) = ಗಾರಡ. Relating to *garuḍa*. 2, a mantra or charm against poison (ಗರುಡಮುಕ್ತ G.). 3, an emerald. 4, juggling; chicanery (J. 2, 8; My.; Mhr.). — **ಗಾರುಡಕರ್ಮ**. The use of *garuḍa* No. 2. (Bp. 46, 29). — **ಗಾರುಡಮಣಿ**. An emerald (Ūpr. 1, 137), used as an antidote against poison (My., = ಗರುಡವಜ್ರ). — **ಗಾರುಡಮುಕ್ತ** = ಗಾರುಡ No. 2. (Bp. 46, 24, 30).
ಗಾರುಡತನ *gārūḍatana*. Conjuring, jugglery, etc. (My.; ಮಾಯ G., Ūb.).
ಗಾರುಡಶಿಲೆಮುಖ *gārūḍa-silimukha*. An arrow that counteracts poison (J. 13, 15).
ಗಾರುಡಿ *gārūḍi*. = ಗಾಡಿ 2, ಗಾರಡ, ಗಾರಡಿ, ಗಾರುಡ. Conjuring, charming, jugglery, etc. (My.). 2, = ಗಾರುಡಿಗ. (ಜಾಂಗುಲಿ ಕ G.). — **ಗಾರುಡಿಯ ವಿದ್ಯೆ**. (ತಾಪ್ಪರಿ, ಇನ್ದ್ರ ಪಾಲ G.; My.).
ಗಾರುಡಿಕ *gārūḍika*. = ಗಾಡಿಗ, ಗಾರಡಿಗ, ಗಾರುಡಿಗ. A charmer, a dealer in antidotes (Sk.).
ಗಾರುಡಿಗ *gārūḍiga*. Tbh. of ಗಾರುಡಿಕ. A poison-doctor, a snake-charmer, a conjurer, a juggler (ಜಾಂಗುಲಿಕ, ವಿಷಫಿಷ ಕೆ HIA.; ವಿಷವೈದ್ಯ, ಜಾಂಗುಲಿಕ Nr.; ಜಾಂಗುಲಿಕ Mr. 391; Bp. 9, 44; 46, 28; C.).
ಗಾರುಡಿಸು *gārūḍisu*. To consult in private; to communicate (Bh. 1, 6, 5).
ಗಾರುಡಾಪದ *gārūḍa-aushadha*. A drug used as an antidote against poison (Bp. 46, 27).
ಗಾರುತ್ವ *gārūtva*. (fr. ಗರುತ್ವ). An emerald.
ಗಾರೆ *gārē*. (= ಕಾರೆ). The tree *Terminalia catappa* (ಇಂಗುಡಿ, ತಾಪಸತರು, ಇಂಗವದ ನಿಡ Si. 182; see ಕಾರೆಕಾಯು ನಿಡ).
ಗಾರೆ ಗಾರೆ. A dilute mixture of earth, lime, etc. with water, to be used as mortar (My.; Tu., Tē; T. ಕಾರೈ; Mhr. ಗಾರಾ). — **ಗಾರೆಕೆಲಸ**. The business of applying *gārē*; a work done with *gārē* (My.). See ವಜ್ರ.
ಗಾರೆಗಾರ *gārē-gāra*. A plasterer (My.).
ಗಾರಿ *gāra*. = ಕಾರಿ, etc. (Śmd. 234, 336).
ಗಾರಿಣಿ *gārīṇa*. (= ಗಾರಣಿ). Displaying, publishing, (bearing tales) (ಹರವಡಿ, ದೋಹರ್, ಪ್ರಕಟ Kk. 52). See ದೋಹರ್ and cf. ಗಾಡಿ.
ಗಾರಿತನ *gārātana*. = ಕಾರಿತನ, etc. See ಬಿಲ್.
ಗಾರಿಣಿ *gārīṇi*. ಗಾರಿಣಿ. The feminine of ಗಾರಿ, see e. g. ಅಕ್ಕಿ ಸ್, ಅನ್ನ, ಒಲಪ್ಪ, ಹಗರಣ.
ಗಾರಿಕೆ *gārikē*. = ಕಾರಿಕೆ, etc. See e. g. ದುಸ್ತ, ಪಾಲು, ಮಾತು, ಸೂಳೆ.
ಗಾಯಿ *gāyī*. (= ಕಾಯಿ 2, etc.). Wildness, a wild; rudeness; offence. (Tē. ಕಾರು, ಕಾಯಿ, wild; hard, etc.). See ಕಗ್ಗಾಯಿ. — **ಗಾಯಿಗಿಡೆ**. -ಕೆಡೆ. To drop offensive language: to slight, to abuse (Bh. 4, 9, 72; 7, 1, 24). Cf. ಕಾಯಿಗಿಡೆ. — **ಗಾಯಿಗಲಸ**. -ಕೆಲಸ. Rude action, a rude act (Bp. 26, 21). Cf. ಕಾಯಿಗಲಸ. — **ಗಾಯಿನುಡಿ**. a rude or of-

fensive word (Bp. 56, 20). Cf. ಕಾಯಿ ನುಡಿ. — **ಗಾಯಿಬುದ್ಧಿ**. Evil design (Bp. 22, 22). — **ಗಾಯಿ ಮಾಡು**. To make a wild of: to destroy (J. 25, 44).
ಗಾರ್ಗ್ಯ *gārgya*. (fr. ಗರ್ಗ). Descended from Garga; a son of Garga. (My.).
ಗಾರ್ತಿ *gārti*. = ಕಾರ್ತಿ, etc. See e. g. ಇಚ್ಛೆ, ಒಲಪ್ಪ, ಪಾಲು.
ಗಾರ್ದಭ *gārdabha*. (fr. ಗರ್ದಭ). Relating to or coming from an ass; asinine; relating to the giant *Gardabha*. 2, an ass (My.; Bp. 54, 37; 57, 78; 60, 42).
ಗಾರ್ಭಿಣ್ಯ *gārbhīṇya*. (fr. ಗರ್ಭಿಣಿ). An assemblage of pregnant women.
ಗಾರ್ಹಪತ್ಯ *gārhapatya*. (fr. ಗೃಹಪತಿ). A sacred fire perpetually maintained by the householder.
ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ *gārhasṭhya*. (fr. ಗೃಹಸ್ಥ). The order of a householder; household, domestic affairs.
ಗಾಲ *gāla*. = ಗಾಯ. Flowing, dropping; straining fluids, etc. 2, swallowing. See ನಿ.
ಗಾಲವ *gālava*. The tree *Symplocos racemosa* Roxb. 2, N. of a fishi (J. 20, 8; 29, 17, 18).
ಗಾಲಿ *gālī*. A wheel (ಚಕ್ರ, ಧಾಂಗ HIA., Nr.; ಚಕ್ರ Nn. 49; Mr. 516; C.; Tu.; T. ಕಾರ್). ಗಾಲಿಯ ಸುತ್ತಣ ಕಡೆ (ನೇಮು Nr.). ಕೆಲಸ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಗಾಲಿ ನಡಿಸುತ್ತದೆ (Prv.). See Śiv. 2, 12; J. 3, 21; 12, 35; 13, 35; 23, 22; 26, 26.
ಗಾಲಿತ *gālita*. (= ಗಲಿತ). Dropped, strained, distilled, etc.; sifted. See ವಸ್ತ್ರ.
ಗಾಲು *gālu*. = ಗಾಳು. Attacking; ruining; calamity (Mhr., H. ಫಾಲ). — **ಗಾಲುಮೇಳು**. = ಗಾಳುಮೇಳು, ಗಾಳುಮೇಳು. Disorder: tumult, commotion; hurry, bustle; turning and tossing of a sick person; distress of system (S. Mhr.; Mhr., H. ಫಾಲಮೇಳು).
ಗಾವ *gāva*. = ಗಾವೆ. Tbh. of ಗ್ರಾಮ (Śmd. 347; Mhr.; cf. ಗಾವಡ).
ಗಾವಟಿ *gāvāṭi*. N. of a tree (ಸಾರಸ, ಗಾವಟಿಯ ಮರ Nn. 56; ಸಾರಸ Mr. 142).
ಗಾವಣಿಗ *gāvaṇiga*. A rustic, vulgar or low man (ಅವಧ್ಯ Mr. 375).
ಗಾವದ *gāvada*. = ಗಾವಡ. Tbh. of ಗವ್ಯಾತ. An Indian league, containing from 10 to 12 English miles (C.; T. ಕಾವ, ಕಾವದ).
ಗಾವದಿ *gāvadi*. A blockhead (Mhr., H.; R.).
ಗಾವರ *gāvāra*. = ಸಾವಳಿ. Sound, noise, tone, outcry (ಮೊರಕ Ūt. II, 38; ಸೂಪ್ಪಳ, ಅಬ್ಬರ, ದನಿ, ಸರ, ಗಾವಳಿ, ಉಲಿ, ಧ್ವಾನಿ Śm. 30; Kk. 25; Sk. ಕಾಹಲ = ಧ್ವನಿ; cf. ಗಾಗಳಿ).
ಗಾವರಸ *gāvā-rasa*. Tbh. of ಗ್ರಾಮರಸ (Śmd. 376).
ಗಾವರಿಸು *gāvārisu*. To sound (v. i.), to make a noise (Ūpr. 1, 118; V. 9, 24; Śiv. 2, 58).
ಗಾವರಿಸು *gāvārisu*. (ಅಮಲಾಗು G.; he probably means a ಕಾವರಿಸು of ಕಾವರಿ).
ಗಾವಸಿಂಗ *gāvā-singa*. Tbh. of ಗ್ರಾಮಸಿಂಹ. A dog. ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಗಾವಸಿಂಗಮ್ ಎಣೆಯೇ? (Śā. 103).
ಗಾವಳ *gāvāla*. = ಕಾವಳ. (My.).
ಗಾವಳಿ *gāvāli*. = ಸಾವರ, q. v. See Rām. 5, 8, 68, 66; J. 2, 5; 8, 37; Ū. Bp. 42, 15.
ಗಾವಳಿಗ *gāvāliga*. An uproarious man (Rām. 6, 52, 14).

ಗಾವಿಲ ಗೌವಿಲ-ila. (Smd. 241). Tbh. of ಗ್ರಾಮೀಣ (Smd. 367), of ಗ್ರಾಮೀಣ (i. e. ಗ್ರಾಮೀಣ, Smd. 47). A villager, a rustic; a rude man; a blockhead (ಎಗ್ಗೆ U. II, 77; ಗಾಮ್, ಎಗ್ಗೆ ಹೆಡ್ಡೆ Ss.; ಗಾಮ್ Smd. 107). 2, the headman of a village (ಗ್ರಾಮಣಿ Kk. 58; ಗ್ರಾಮಾಧಿಪತಿ Smd. 107). See Bp. 9, 6; 32, 55; 39, 45; 49, 38; Sps. s. ಬಯ್ಯಡ್ಡು.

ಗಾವುದ ಗೌವುದ. = ಗಾವುದ. (ಗತಿ, ಯೋಜನ Nn. 166, o. rs. ಯೋಜನ, ಯೋಜನೆ; My.). ಊರು ಹಾದಾದರೂ ಗಾವುದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prv.). See Bp. 5, 13; 50, 63; Rām. 13, 1; Si. 88; ಅರೆ, ಮೂ.

ಗಾವೆ ಗೌವೆ. = ಗಾವ. See ಜಾಗಾವೆ.

ಗಾವ ಗೌವ. Tbh. of ಕಾಡ. Glass. ಮನೆ ಗಾವ ಮೊದಲಾದವದಿನ್ದ ಮಾಡಿದ ಪುತ್ರಳಿ (ಪುತ್ರ Nr.).

ಗಾಸಿ ಗೌಸಿ. = ಘಾಸಿ. Trouble, annoyance; fatigue, exhaustion; pain (ಗದಾಸೋಪ್ಪ Bhn. 34; C.; Tē., Tu.). See ಕಡು. ಅವನು ಗಾಸಿಯಾದನು, he became fatigued, etc. (C.). ಗಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣರ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಕೂಸು ಗಾಸಿಯಾಯಿತು (Prv.). — ಗಾಸಿಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To suffer fatigue, etc. (My.). See Prv. s. ರೇಸು.

ಗಾಸಿ ಗೌಸಿ. A small sitting-cloth, used as ornamental covering over the saddle (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಾಸಾ).

ಗಾಡ ಗೌಡ. Diving into, bathing. 2, hiding one's self in; depth, interior, innermost recess. See ಅವ.

ಗಾಡಕ ಗೌಡಕ. Entering deeply into. See ಫಲ.

ಗಾಡನ ಗೌಡನ. = ಗಾಡ No. 1. See ಅವ.

ಗಾಹು ಗೌಹು. (Tbh. of ಗಾಹ?). Fraud, deceit, hypocrisy (ಕವಟ Bhn. 23; Bh. 3, 13, 17; 7, 1, 12). ಬಿಡಗಂ ನು ದಿವ ಗಾಹನಲಿ ತು ಎನಿಸುಗು (Mr. 536). — ಗಾಹುಗತ. — ಕತ. dupl. (Bh. 1, 8, 78; 7, 17, 24).

ಗಾಹೆ ಗೌಹೆ. Tbh. of ಗಾಹೆ (Smd. 341).

ಗಾಳ ಗೌಳ. = ಗಾಳಿನಲಿ q. v., ಗಾಳಿ, ಗಾಳು. Wind. ಗಾಳಿ ನ್ನ (Bp. 18, 30; Tē. ಗಾಡುವು, ಗಾಡು).

ಗಾಳ ಗೌಳ. = ಗಾಳಿ 1, q. v. One of the Tatsamas (Smd. 884; Kk. 95; Smd. 77). A fish-hook, etc. (ಬಡಿತ, ಮತ್ಸ್ಯ ಪದನ, ಮತ್ಸ್ಯಬನ್ಧನ Nr.; Si. 86; ಬಡಿಸ Smd. 31; My.; Tu.). ಒಡೋಡು ಶಾಸ್ತ್ರ, ಇತ್ಯೋಡು ಗಾಳ. — ಎಲ್ಲರೂ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಗೋಕರ್ಣದವರು ಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು (Prvs.). ಗಾಳದ ನೇಣು (ತಣಸೂತ್ರ, ಪವಿತ್ರತ Nr.). ಮಾನ ಗಾಳ (ಪಡಿತ, o. r. ವಳಿತ Hk.). See Rāv. 5, 52; Sāv. 3, 23; ಎಡೆ, ಗಳ, ಸಣ್ಣ.

ಗಾಳಕ ಗೌಳಕ. (Tbh. of ಗಾಳಕ?). A good, proper man (S. Mhr.; Tē.: a clever, ingenious man = ಫೌಫ).

ಗಾಳಿ ಗೌಳಿ. = ಗಾಳಿ, etc. Wind; air (ಪವನ, ಶ್ವಸನ, ವಾಯು, ಮರುತ್, ಅನಿಲ, ಪವನಾನ, etc. Hk.; Si. 405; ಕಮ್ಮವಳ, ಮಗದೇರ, ಎಲರ್, ಎರರ್, ಅನಿಲ Smd. 13; C.); a vital air (Mr. 51. 52); emptiness, senselessness; — a demon, evil spirit (C.; Tē.). ಗಾಳಿಯಂ ಕದದಾದ ಹನಿ (ಸೀಕರ); ಮದುವೆರಸಿದ ಗಾಳಿ (ಝಂಝಾವಾತ); ಗಾಳಿಗೆ ದನಿಗೆ ಯ್ತು ಬಿಡಿರು (ಕೀಡಕ Hk.). ಗಾಳಿ ಹೋಯಿತ್ತು ಎನ್ನುಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಾತ (Nr.). ಅತ್ಯನೋ ಮುಖ್ಯವು ಗಾಳಿ (ಅನ್ವರ್ಯಾಮ Mr. 52); ಅರಯು ಬಹ ಗಾಳಿ (ಮನ್ವಾನಿಲ 50); ಮದೆಯ ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ (ಝಂಝಾನಿಲ 50); ತಿರುಗಿಸುವ ಗಾಳಿ (ವೈರಮ್ವಣ 52). ಗಾಳಿಯು ನಡೆ (ಲಘು, ವಾಯುಚಾರ Nn. 145). ದುರ್ಗನ್ಧಮಂ ಗಾಳಿಯೊಳ ತಡೆಯರ್, ನಾಡಿದೆ? (Sā. 85). ಗಾಳಿಯಿನ್ದ ದೂಳು ಹಾದಾದರೆ ಕೋದೇ ಹೊಟ್ಟೆ ತುವಿತ್ತೇ? — ಗಾಳಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಅನ್ನ ಪಿಣ್ಣಕ್ಕೆ ದಾರದು. —

ಗಾಳಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತೂದ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. — ದಾಯಿನ್ದ ಹೇದಿದ್ದು ಗಾಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು. — ಗಾಳಿಗೆ ಗುದ್ದಿ ಮೆಯ ನೋಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Smd. 24. 262. 297; Si. 85. 267. 380. 395. 428; Abh. P. 12, 28; 13, 73. 74; J. 3, 8. 25; 8, 2; 10, 12; 15, 3; 16, 37; 17, 4; 28, 53; 30, 31; Bp. 20, 13; 22, 7. 8; 26, 30; 37, 25; 24, 4; 54, 12; 57, 48; 61, 66; ಅತಿ, ಎಳೆ, ಕುಳಿರ್, ತಂ, ತಂ, ಬಿಡು, ಬಿಡು, ಸುಟ್ಟುರೆ, ಸುಟ್ಟುರೆ. — ಗಾಳಿ ಗಣ್ಣು. A bagful of wind: a mass of lies (C.). — ಗಾಳಿ ಗೋಪುರ. N. of a gōpura on a hill at Tirupati (My.). — ಗಾಳಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To inhale air; to take an airing (C.; B. 2, 11; 5, 238). — ಗಾಳಿಪಟ. A paper kite (C.; B. 1, 19). ಗಾಳಿಪಟಸೂತ್ರ, the three or four balance nooses of a kite, to which the long string is tied (C.). — ಗಾಳಿಪೂಜೆ. Worship of demons, especially of Kāli, at which bloody sacrifices are offered (My.). — ಗಾಳಿಪೂಜೆಬಿಟ್ಟು. A hill in the Nuggur country (R.). — ಗಾಳಿ ಬಡೆ. Wind to touch one (My.). 2, an evil spirit to smite one (C.). — ಗಾಳಿ ಬಿಡು. Wind to begin to blow (C.; B. 3, 68). 2, wind to cease to blow (My.). — ಗಾಳಿಮಟ್ಟ. = ಗಾಳಿಗಣ್ಣು. (S. Mhr.; My. as -ಮೊಟ್ಟಿ). — ಗಾಳಿಮಣ್ಣು. A maṇṭapa without walls in a garden or before a town or village (My.). ಗಾಳಿಮಣ್ಣುವದ ಹೋಗಿಯ ಹಾಗೆ (who suffers much trouble from the wind, Prv.). — ಗಾಳಿಮಾತು. = ಗಾಳಿವಾತು. (My.). — ಗಾಳಿಯ ಸೇಲೆ. A cloth that waves in the wind (Bp. 31, 4). — ಗಾಳಿಯ ಸೊಡರ್. A light in a current of air (Sā. 74). — ಗಾಳಿವಟ್ಟಿ. — ಒಟ್ಟಿ. The sky (ಎಮ್ಮಟ್ಟಿ Kk. 10 b). — ಗಾಳಿವಟ್ಟಿಗ. — ಒಟ್ಟಿಗ. A deity (ನಿರ್ಫರ Kk. 10 a). — ಗಾಳಿವಾತು. — ಮಾತು. An empty, unfounded, aspersive word, abuse (ಬಯ್ಯರ್ Smd. II; ತಿಟ್ಟು, ಬಯ್ಯರ್ Smd. 53; ಬಯ್ಯ 102; ತಿಟ್ಟು, ಬಯ್ಯರ್ Kk. 90; Mhr. ಗಾಳ, ಗಾಳಿ; Sk. ಗಾಲಿ). — ಗಾಳಿತಂಕೆ. Suspicion that one is possessed by a devil and the therefrom arising demoniac possession itself (My.; T. ಕಾಡುಪ್ಪಿಂಗೆ). — ಗಾಳಿಶಮಾಚಾರ. = ಗಾಳಿಸುದ್ದಿ. (My.). — ಗಾಳಿಸುದ್ದಿ. A false report (My.). — ಗಾಳಿ ಸೊಂಕು. An evil spirit to come in contact with or possess one (C.). — ಗಾಳಿ ಹಾಕು. To fan (C.; B. 5, 286). ಗಾಳಿ ಹಾಕುವವ (ಬಿಜ್ಜಿಣಿಯವ G.; My.).

ಗಾಳಿಗೆ ಗೌಳಿಗ. A demon to which the gālipūjē is made (Śāstraasāra in W. v. 1269).

ಗಾಳಿಸು ಗೌಳಿಸು. To strain; to sift (My.; Mhr. ಗಾಳಿನೇರಿ; see ಗಾಲ).

ಗಾಳು ಗೌಳು. = ಗಾಳಿ, etc. Wind. ಗಾಳಿಗೆ (Bp. 22, 7. 8).

ಗಾಳು ಗೌಳು. = ಗಾಳು. — ಗಾಳುಮೇಳ. = ಗಾಳುಮೇಳು. (Rām. 5, 8, 73; 6, 51, 86. 91). — ಗಾಳುಮೇಳು. = ಗಾಳುಮೇಳ. (Rām. 5, 8, 45).

ಗಾಳುಕ ಗೌಳುಕ. A pair of pincers; a pair of tongs (ತಣ್ಣಸು ರಾಳಿ, ಇಕ್ಕದಿ Mr. 883, o. ra. ಇಕ್ಕದಿ, ರಾಡಿ; Mhr. ಗಾವಿಲ, ಗಾಳಿ, pincers, tongs).

ಗಿ ಗಿ. (= ಗೇ). A syllable used in reiteration (C.; Tē.), e. g. ಪದವಿಗಳ ಗಿವಿಗಳ (Bp. 2, 24), ನಮ್ಮ ಗಿಮ್ಮ (26, 22), ಫನ ಗಿನ (28, 18), ಪದವಿ ಗಿವಿ, ಪದಿ ಗಿಡಿ (29, 14). See also ಅಜಿ ಗಿಜಿ, ಎಮ್ಮೆ ಗಿಮ್ಮ, ಫಲಿ ಗಿಲಿ, ದಿವಿ ಗಿವಿ, ನಡೆ ಗಿಡೆ, ಪ್ರಿಯವಿ ಗಿಯವು, ಭಳುತಿ ಗಿಳುತಿ, ತಿವರಾತ್ರಿ ಗಿವರಾತ್ರಿ, ಹರಿ ಗಿರಿ.

ಗಿಕ್ಕು ಗಿಕ್ಕು. (= ಗೇಕ್ಕು). — ಗಿಕ್ಕಿನ ಗಡ್ಡೆ. (= ಗೇಕ್ಕಿನ). ಕುಟಿ ನ್ನಟಿ, ದಾತಪುರ, ವಾನೇಯ, ಕೈವರ್ತಮುಸ್ತಕ, etc. ಅನ್ದರೆ ತುಂಗ ಮುಸ್ತ, ತುಂಗೇ ಗಡ್ಡೆಗಳ; ಗೇಕ್ಕಿನ ಗಡ್ಡೆ ಎನ್ನಲು ಗಿಕ್ಕಿನ ಗಡ್ಡೆ ಎನ್ನಲು ಅನ್ನುವರು (Si. 155).

ಗಿಜ್ಜೆ gijjē. (= ಗಿಜ್ಜೆ, etc.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಹೊಡೆ. To peg skillfully one's own top into that of another so that this though fallen, begins to spin again (S. Mhr.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಆಟ. -ಆಟ. The play of pegging one top into another etc. (S. Mhr.).

ಗಿಜ್ಜೆ gija. 1. = ಗಿಜ್ಜೆ 2. — ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ. = ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ. (My.).

ಗಿಜ್ಜೆ gija. 2. = ಗಿಜ್ಜೆ 3. — ಗಿಜ್ಜೆ ಬಿಜ್ಜೆ. = ಗಿಜ್ಜೆ ಬಿಜ್ಜೆ. (My.).

ಗಿಜ್ಜೆ gija. 3. (= ಗಿಜ್ಜೆ, etc.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ ಮಾಡು. To whisper (My.).

ಗಿಜ್ಜೆ gijaṭi. 1. (= ಗಿಜ್ಜೆ 1, ಜಿಜ್ಜು 1). A jelly-like, viscous, pulpy, sticky state (B.; Tē. ಗಿಜ್ಜು, ಗುಜ್ಜು; see ಕುಸುಂ 1; Mhr. ನೀರ, pulp, pith).

ಗಿಜ್ಜೆ gijaṭi. 2. = ಗಿಜ್ಜೆ 4, etc. — ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ. = ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ. A herb or low shrub, *Crotolaria verrucosa* Lin. (St. & Pl.).

ಗಿಜ್ಜೆ giji. 1. (= ಗಿಜ್ಜೆ 1). — ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ. rep. = ಗಿಜ್ಜೆ 1, especially used of the state of old fruits and wounds (S. Mhr.).

ಗಿಜ್ಜೆ giji. 2. (= ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ 1. A sound denoting confusion, etc. (Mhr. ಗಿಜ್ಜೆ, ಕಿಜ್ಜೆ, ಕಿಜ್ಜೆ, ಕಿಜ್ಜೆ, confused crowdedness, as of letters; disorder; confusedly unintelligible, as speech). — ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ. = ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ. The state of being very crowded (C.). ಮನೆ (or ಸನ್ನೆ) ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ ಆಯಿತು (C.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ. -ಕುಜ್ಜೆ. To be crowded or thronged, as a house or market (My.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಬಿಜ್ಜೆ. = ಗಿಜ್ಜೆ ಬಿಜ್ಜೆ. (S. Mhr.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಬಾಯಿ. -ಬಾಯಿ. A mouth (or a person with a mouth) of somewhat unintelligible speech. ಬಿಜ್ಜೆ ಬಿಜ್ಜೆಯೋ ಎಲ ಹೊಟ್ಟೆಕಾಯಿ ಮುಕ್ಕು, ಹುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲ ಗಿಜ್ಜೆ ಬಾಯಿ; ಮೂಡಲ ಬಿಜ್ಜೆ ಬೇಡ! (Sp.).

ಗಿಜ್ಜೆ giji. 3. (= ಕಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ 2. — ಗಿಜ್ಜೆ ಬಿಜ್ಜೆ. = ಗಿಜ್ಜೆ ಬಿಜ್ಜೆ. The chirping and chattering of birds (C.). ಗಿಜ್ಜೆ ಬಿಜ್ಜೆ ಮಾಡು (S. Mhr.).

ಗಿಜ್ಜೆ giji. 4. = ಗಿಜ್ಜೆ 2, ಗಿಜ್ಜೆ 1, etc. — ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ = ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ, etc. (St. & Pl.).

ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ gijugāra. A wagtail (ಖಂಜರೇಟ, ಖಂಜನೆ, ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ Si. 172 sic! Si. confounds two different birds, just as does the Tē. in its ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ; see ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ).

ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ gijūcalu. A kind of bird (Bh. 1, 20, 53).

ಗಿಜ್ಜೆ gijūcē. = ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ 3, ಗಿಜ್ಜೆ No. 3, (ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ). See ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ.

ಗಿಜ್ಜೆ gijūju. The state of being full of seeds and of a disagreeable taste, said of the heads of some vegetables (S. Mhr.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ. -ಕಾಯಿ. Such a vegetable-head (S. Mhr.).

ಗಿಜ್ಜೆ gita. An imitative sound. — ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ. -ಕರ. (The belly) to rumble (after drinking much water or taking much food, My.).

ಗಿಜ್ಜೆ gitaka. = ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ. The dry kernel of the cocoanut when still in the nut (S. Mhr., or also when out of it, My. as ಗಿಜ್ಜೆ; see G. s. ಅಟ್ಟು 3).

ಗಿಜ್ಜೆ gitaku. = ಗಿಜ್ಜೆ, etc. (C.; B. 2, 42).

ಗಿಜ್ಜೆ gituku. = ಗಿಜ್ಜೆ, etc. (My.).

ಗಿಜ್ಜೆ gittisu. = ಗಿಜ್ಜೆ. To cause one's self to be reached: to be obtained (My.).

ಗಿಜ್ಜೆ gittu. = ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ 2. To be obtained, etc. (My.; Tē. ಗಿಜ್ಜೆ, to suit, agree, match, meet, be met). 2, to be pressed closely one to the other. ಅವನ ಹಲ್ಲು ಗಿಜ್ಜೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವನ, he has lock-jaw (My.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಬಿಜ್ಜೆ. A useless man (My.).

ಗಿಜ್ಜೆ gida. = ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ 1, (ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ 2). A plant, as of chilli, of the brinjal, of pulse, etc., etc. (C.; Tē. ಗಿಜ್ಜೆ; a small tree, a shrub (C.; Tē. ಗಿಜ್ಜೆ; T., M. ಗಿಜ್ಜೆ; T. ಗಿಜ್ಜೆ, to thrive, grow well, etc.; see s. ಕೆಯ್ 5; cf. Sk. ಝಟಿ); a tree in general (C.; Tē. ಗಿಜ್ಜೆ). ಮರಗಳು, ಗಿಜ್ಜೆಗಳು (ವೃಕ್ಷ, ಮರಗಳು, ತರು, ಕುಟ, ದ್ವಯ, etc. Si. 119). ಗಿಜ್ಜೆಗಳು (ನಗ, ಅಗ 409). ಗಿಜ್ಜೆ (ತಿಜ್ಜೆ 434; ಅದ್ವಿ 448). ಗಿಜ್ಜೆ ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಆರು ನೀರನವೆವರ್? (Sā. 42). ಗಿಜ್ಜೆಗಿ ಬೋಗ್ಗದ್ದು ಮರನವ ಮೇಲೆ ಬೋಗ್ಗೇತೇ? — ಗಿಜ್ಜೆ ಸುಕ್ಕಾ ದರೆ ಬಂಗಿ ತಿಜ್ಜೆ ನೋಡು, ಹೋಗಿತಿವ ಸುಕ್ಕಾದರೆ ಗ್ರಹಣ ನೋಡು (Prvs.). See J. 28, 47; Bāghā. 17, 56; Si. 119. 120. 121. 126-134. 367. 405. 431. 446. 459. 497. 498; B. 1, 14; 2, 49; 4, 17. 18. — ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ. dupl. (C.; B. 5, 25. 128). ಗಿಜ್ಜೆಗಿಜ್ಜೆ. -ಕಟ್ಟೆ. dupl. (C.; B. 2, 45; 3, 11. 27). — ಗಿಜ್ಜೆ ಮುಂ ಗನ ಆಟ. A play at which boys climb trees (S. Mhr.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಮುಂಕೆ. = ಗಿಜ್ಜೆ ಮುಂಕೆ. (S. Mhr.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಮುಂಕೆ. Medicinal plants and roots; a herbal drug, medicine (C.; ಒಪ್ಪಿ G.; B. 4, 128).

ಗಿಜ್ಜೆ gidaga. = ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ. A hawk; a falcon (S. Mhr.; ತಾಡನ, etc. Si. 171); — a small kestrel (Bd.; Pr.); — the jugger falcon, Falco jugger (Bd.).

ಗಿಜ್ಜೆ gida-gāra. A man who malignantly administers poison (S. Mhr.).

ಗಿಜ್ಜೆ gidi. 1. To enter by mouthfuls; or to devour mouthful after mouthful; or to cause mouthfuls to enter (ಕುಟವ್ರವೇಶ ಸಿದ್ಧ. Dh.; cf. Sk. ಗಿಜ್ಜೆ); to force into the mouth (of others, as food, cloth, My.; Tē. ಗಿಜ್ಜೆಗಿಜ್ಜೆ, to tighten, be tight or squeezed).

ಗಿಜ್ಜೆ gidi. 2. An imitative sound. (Tē. ಗಿಜ್ಜೆಗಿಜ್ಜೆ, noisily). — ಗಿಜ್ಜೆಗಿ. A small drum shaped like an hour glass (C. Bp. 5, 7; My.; T. ಕುಟಗಿ; Tē. ಗಿಜ್ಜೆ, a sort of drum; ಗಿಜ್ಜೆ, ಗಿಜ್ಜೆ, a sort of castanets; cf. ಗಿಜ್ಜೆ ಗಿಜ್ಜೆ). — ಗಿಜ್ಜೆಗಿ. = ಗಿಜ್ಜೆಗಿ. (R.; T. ಕುಟಗಿ. a kind of musical instrument).

ಗಿಜ್ಜೆ gidiga. = ಗಿಜ್ಜೆ, etc. (ಪ್ರಾಚೀ, ಶ್ಲೋಕ Hlā.). See Bh. 3, 13, 34; Rev. 5, 52.

ಗಿಜ್ಜೆ gidu. = ಗಿಜ್ಜೆ. ಮರ, ಗಿಜ್ಜೆ, ಬಳ್ಳಿ, ಪಲ್ಕೆ, ಪೊದಡೆ (ಸಿದ್ಧ. 89. 129. 198). ಮರಂ, ಗಿಜ್ಜೆ, ವಕ್ಕು, ಮಗಂ (154). ದ್ವಯ ಗಿಜ್ಜೆ (ದ್ವಯ, etc.); ನೀರಿಯ ಗಿಜ್ಜೆ (ನೀರ, etc.); ಸಮಗಾತಿಯ ಗಿಜ್ಜೆ (ಸಮಗಾತ, etc.); ತುಟ್ಟುಗಿಜ್ಜೆ (ದ್ವಯ); ಹಟ್ಟೆಯ ಗಿಜ್ಜೆ (ತ್ರಿಜ್ಜೆ ಸ್ತನ, etc.); ಹಟ್ಟೆಯ ಗಿಜ್ಜೆ (ತುಟ್ಟೆಕೆ, etc.); ಹಟ್ಟೆಯ ಗಿಜ್ಜೆ (ವೇ ತಡ, etc. Nr.). ಕಾಟಿಯ ಗಿಜ್ಜೆ (ಕಾಟಿ Nn. 76). ಗಿಜ್ಜೆ ಮರಕ್ಕೆ ಎದ್ದ ನೀರ ಕಾಲುನೆಗರ್ (Mr. 108); ಗಿಜ್ಜೆ ಬಳ್ಳಿ ಮರನ್ ಆಯ್ತು

ಭೂಜಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (150). See Abh. P. 7, 85; Grj. 1, 86; 5, 25; Bp. 35, 13; 38, 9-11; 43, 36; 60, 50; Sēv. 4, 23; J. 16, 40.

ಗಿಡುಗ gīḍuḡa. = ಗಿಡೆ, etc. (ತಪಾಪನ, ಪತ್ರಿ, ಶೈಲನ Nr.; ಪ್ರಾಚೀ, ಎಪಮುಪ್ಪಿಡನ, ಶೈಲನ Mr. 174; My.).

ಗಿಡ್ಡ gīḍḍu-ḡa. = ಸುಡ್ಡ 1. A short, small, dwarfish man (ಖರ್ವ, ವಾಮನ, ಕ್ರಸ್ತ Nr.; Si. 197; C.; B. 3, 44; Tē. ಗಿಡ್ಡ). ಗಿಡ್ಡನಾಗಿ ಬದವನಾಗಿದ್ದವನು (ಪೃತ್ವಿ, ಅಲ್ಪತನು Nr.). — ಗಿಡ್ಡ ಪುಟ್ಟ. dupl. (My.).

ಗಿಡ್ಡ gīḍḍa. Short and thick (Mhr. ಗಿಡ್ಡ, ಗಿಡ್ಡ). — ಗಿಡ್ಡಕು ಮ್ಪಣಿ. A small, thick rupee of the Sultan's time (My.). — ಗಿಡ್ಡದುಡ್ಡ. A small, thick dudḍu of Kṛishṇa rājā's time (My.).

ಗಿಡ್ಡಂಗಿ gīḍḍaṅgi. = ಗಡಂಗ, etc. (My.). See. ಗಿಡ್ಡಂಗಡ.

ಗಿಡ್ಡನೆ gīḍḍu-anē. Short, small (My.); shortness, etc. ಗಿಡ್ಡನೇ ಮರ (My.). ಗಿಡ್ಡನಾದುದು (ವಾಮನ, ಸ್ಯಕ್, ನೀಡ, ಖರ್ವ, etc. Nr.).

ಗಿಡ್ಡನೆ gīḍḍu-ānē. = ಗಿಡ್ಡನೆ (My.). ಗಿಡ್ಡನೆಯಾಕಾದರೆ ಬಡ್ಡನೆಗೆ ಸಮ ಬಡ್ಡನೇ? (Prv.).

ಗಿಡ್ಡ gīḍḍi. A short, dwarfish female (My.).

ಗಿಡ್ಡು gīḍḍu. (fr. ಕಿಡು 1). = ಸುಡ್ಡ 3. Shortness, smallness (ವಾಮನ, ಸ್ಯಕ್, etc., ಕುಡುಡು, ಕುಕ್ಕು, ತಗ್ಗಾದ ಗುಟ್ಟು Si. 372; C.). Gen. ಗಿಡ್ಡ. — ಗಿಡ್ಡಂಗಡ. = ಗಿಡ್ಡಂಗ. A small shop, especially a liquor-shop (ಪುಣ್ಯ, ಮದಸ್ಸಾ ನ, ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವ ಮನೆ Si. 347). — ಗಿಡ್ಡ ಕಾಲು. A short, small foot or leg (C.). — ಗಿಡ್ಡ ಕೈಯ್ಯ. A short hand or arm (C.). — ಗಿಡ್ಡ ನಾಯಿ. A small dog (C.; B. 3, 45). — ಗಿಡ್ಡ ದಾದೆ. A kind of plantain (B. 2, 38). — ಗಿಡ್ಡ ರಾಗಿ. A variety of rāgi with a small seed (My.).

ಗಿಣಿ gīṇi. 1. = ಕಿಣಿ 1, ಗಿಣಿ 4, ಗಿಲಿ, ಗಿಲ, etc. A sound in imitation of chinking, etc., light rattling. — ಗಿಣಿಗಿಣಿ. = ಗಿಣಿಗಿಡ, etc. The plant *Crotolaria* in its various species, of which the seeds, when ripe, rattle or crackle in the legumen (ಫಣ್ಣಾರವೆ, ತಣಪುಪ್ಪಿ Nr.; ಮಣಿ Mr. 139, o. rs. ಅಮನಿ, ಅವನಿ; T. ಕಿಣಿಡಿ, ಕಿಲುಗಿಲು ಪೈ, ಚಿತ್ತುಡು, ಚಿತ್ತರು).

ಗಿಣಿ gīṇi. 2. = ಗಿಣಿ. A parrot (ಕೀರ, ತುಕ Si. 174; ಪಂ 450; C.; Tē. ಚಿಲಕೆ; M. ಕಿಳ; T. ಕಿಳ, ಕಿಳ್ಳಿ; Sk. ಚಿಮಿಕ್, ಚಿಂ; see ಕಿಡ, ಕಿಲ, ಕಿಲೆ; ಕಿಳಿ). ಗಿಣಿಗಿರ ಹಿಣ್ಣು (ತೌಕ Si. 181). See ಅರ, ವೆಣ್. — ಗಿಣಿಕೋಲು. A stick hooked at the top like a parrot's beak (My.); the handle of a weeding machine so shaped (Sd.). — ಗಿಣಿಮಾವು. A mango the extremity of which resembles a parrot's beak (C.; B. 2, 51). — ಗಿಣಿಮೂಗು. A parrot's beak (My.); a Roman nose (C.; M. ಕಿಳಮೂಕ್ಕು). ಗಿಣಿಮೂಗಿನ ಗಡ್ಡ, a climbing plant with large tubers that sprout and grow even in the air, *Corallocarpus epigaea* Hook. f. (Z.; see ಅಕಾಶಗದುಡ ಬಳ್ಳಿ). — ಗಿಣಿವಡ. = ಗಿಣಿವಡ, q. v.

ಗಿಣಿಕೆ gīṇikē. = ಗಿಲಕು, etc. See ಗಿಣಿ.

ಗಿಣ್ಣ gīṇṇa. Gingham, double-threaded stuff, stout cloth (C.; Tē. ಗಿಣ್ಣು, ಗಿಣ್ಣಿನ, ಗಿಣ್ಣಿಮು; T., M. ಕಿಣ್ಣನ್; M. ಕಿಣ್ಣು, to become stout, thick, stiff; Tē. ಗಿಣ್ಣಿಪ, ಗಿಣ್ಣಿಮು, thick, compact; cf. ಗಿಟ್ಟು).

ಗಿಣ್ಣಿ gīṇḍi. = ಗಿಣ್ಣಿಲಿ, ಗಿಣ್ಣಿಲಿ. A small metal water-vessel in the form of a čerigē or čēmbu (ಹು ಪಾತ್ರೆ, ಕಮಂಡಲ, ತಮ್ಬುಗೆ Mr. 212; S. Mhr.; Mhr. ಗಿಣ್ಣಿಲಿ, a metal water-vessel, used to hold holy water; T. ಕಿಣ್ಣ, ಕಿಣ್ಣಿ, ಕಿರಾಣಿ, a small bowl, brass cup, charger; M. ಕಿಣ್ಣ, ಕಿಣ್ಣನ್, a metal plate; gong; ಕಿಣ್ಣಿ, a goblet, water vessel with a spout, used also to collect money; Tē. ಗಿಣ್ಣಿ, a vessel with a spout, like a teapot; ಗಿಣ್ಣಿ, a cup, goblet, porringer); that vessel with a spout (C.). See Bp. 12, 9; Č. Bp. 47, 40; Si. 309; ಪೂಂ. ಬಂಗಾರದ ಗಿಣ್ಣಿ (ಧೃಂ ಗಾರ, ಕನಕಾಲುಕೆ, ಚಿನ್ನದ ಬಟ್ಟು (Si. 268; cf. 241).

ಗಿಣ್ಣು gīṇḍu. To pinch with the nails (My.; Tē. ಗಿಣ್ಣು; T., M. ಕಿಣ್ಣು; cf. ಚಗಟು).

ಗಿಣ್ಣು gīṇṇa. = ಗಿಣ್ಣು 1, ಗಿಣ್ಣು 2. The milk of a buffalo or cow which has lately calved (S. Mhr.).

ಗಿಣ್ಣಿಲ್ gīṇṇal. = ಗಿಣ್ಣಿಲಿ, ಗಿಣ್ಣಿಲಿ. See ದಾರೆ.

ಗಿಣ್ಣಿ gīṇṇi. = ಗಿರಣಿ. A cancerous disease which destroys especially the toes, fingers and nose (S. Mhr.; M. ಕಿಡ, ಕುಡ, a sore to form into a hole).

ಗಿಣ್ಣಿಲ್ gīṇṇil. = ಗಿಣ್ಣಿಲಿ. See ದಾರೆ; Bp. 14, 18, 25.

ಗಿಣ್ಣು gīṇṇu. 1. = ಗಿಣ್ಣು, etc. (ಕ್ಷೀರವಿಕ್ರಮ, ಕೂರ್ಚಿಕೆ Nr.; My.). See ಹಾಲು. — ಗಿಣ್ಣುವಾಲು. — ಹಾಲು. = ಗಿಣ್ಣು. ಕಡ ಎ ವಿನ ಗಿಣ್ಣು ವಾಲು (ಪೀಯೂಷ Nr.). — ಗಿಣ್ಣು ಹಾಲು. = ಗಿಣ್ಣುವಾಲು. (My.). ಕಡ ಎದು ದಿನಗಲ ಬಳಗಾಗಿ ಹಸುವಿನ ಗಿಣ್ಣು ಹಾಲು (ಪೀ ಯೂಷ Si. 316). Cf. Tē. ಹುಣ್ಣು.

ಗಿಣ್ಣು gīṇṇu. 2. = ಗಿಣ್ಣು 1. A knot, a joint (as of sugar-cane, a finger, etc., My.; cf. ಗಣಲು, ಗಣಿಕೆ). ಬಿದಿರ ಗಿಣ್ಣು (ಗ್ರಸ್ತಿ, ಪರ್ವನ್, ಪರೂನ್ Nr.). See ಕುಡು, ಬಿರಕು.

ಗಿತ್ತಿ gitti. A wrong, though common, affix, that has arisen from ಗತ -ಗಾತ್ರಿ, see e. g. ಅಭಿಮಾನ, ಕುಟಿಲ, ಕುಣ್ಣಿಣ, ಕುಣ್ಣಿಲ, ಕುಮ್ಬುಡಿ, ಕೊಣ್ಣಿ, ಗವಡ, ಡೊವ್ವು, ಡೊವ್ವುರು, ಹಾಕರು.

ಗಿಡ್ ಗid. = ಗಿಡ್. — ಗಿಡ್ಗಾಣಿ. = ಗಿಡ್ಗಾಣಿ. (My.).

ಗಿಡ್ಡ gīḍḍa. (fr. ಕಿಡು 1?) = ಗಿಡ್, ಗಿಡ್ಡನ, ಗಿಡ್ಡ, ಗಿರ, ಗಿಡ್.

A fourth part, a quarter ($\frac{1}{4}$). (Tē. ಗಡ್ಡ, an obsolete coin like a farthing, equal to $\frac{1}{4}$ or $\frac{1}{2}$ of a ಪೈಕ; ಗಿಡ್ಡ, the smallest measure of capacity, a gill or liquid ounce, $\frac{1}{4}$ of a sōlē, weighing 4 ḍabbus). — ಗಿಡ್ಡಗಾಣಿ. — ಗಾಣಿ. = ಗಿಡ್ಗಾಣಿ. $\frac{1}{4}$ of a kāṇi, $\frac{1}{8}$ of a haṇa, used in weighing (My.).

ಗಿಡ್ಡನ gīḍḍana. = ಗಿಡ್ಡ. The fourth part of a sōligē (My.). 2, = ಗಿಡ್ಡ No. 2. (S. Mhr.).

ಗಿಡ್ಡ gīḍḍa. = ಗಿಡ್ಡನ No. 1. (My.). 2, eight seers or two sōligēs (S. Mhr.). See Si. 327.

ಗಿಮಿ gimi. = (ಗಿರ 2, etc., ದಿಮ). — ಗಿಮಿಗಿಮಿ ತರುಗು. To turn round and round, and make one's self giddy, as in play (S. Mhr.).

ಗಿರ gir. = ಗಿರ. Speech. 2, the goddess of speech, Sarasvall.

ಗಿರ gira. (gira). (fr. ಕಿಡು 1?) = ಗಿಡ್ಡ. — ಗಿರಹಾಲು. 16, the sixteenth part (My.). — ಗಿರಪಾವು. dupl. $\frac{1}{4}$ or the fourth part of a measuring seer (S. Mhr.). 2, $\frac{1}{16}$ of a seer (My.).

ಗಿರ gira. = ಗಿರ. (My.).
 ಗಿರಕೆ girakē. A machine for separating the seeds of cotton (Mhr., R.; cf. ಕಿರಕು).
 ಗಿರಗಿ giragē. = ಗಿರ. The ankle (My.; Tē. ಗಿರಗಿ; cf. ಕುಟಕಿ).
 ಗಿರಣಿ girani. = ಗಿರಣಿ. (S. Mhr.).
 ಗಿರಣಿ girani. A cotton-press (Mhr.). 2, a jenny and the manufactory where it is used (S. Mhr.).
 ಗಿರದಿ giradē. A small and circular cushion (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಿರದಿ).
 ಗಿರಂತ giranta. Tbh. of ಗ್ರಂಥ. (S. Mhr.).
 ಗಿರಬ್ಬಿ girabbāri. Distress, penury (My.; Mhr., H.); fate (My.).
 ಗಿರಸ್ತ girasta. Tbh. of ಗೃಹಸ್ಥ. (S. Mhr.).
 ಗಿರಾಕಿ girāki. A purchaser; customers (C.; Mhr. ಗಿರಾಕಿಯ, ೪, i. e. 8k. ಕ್ರಯಕ; B. 3, 103; 4, 62; 5, 116). 2, salable, in request, dear in price (My.; Br., H.).
 ಗಿರಾಗತಿ girāgati. (Tbh. of ಗೃಹಗತಿ). One's private affairs (S. Mhr.).
 ಗಿರಾಚಾರ girācāra. Tbh. of ಗ್ರಹಚಾರ. (My.).
 ಗಿರಾದಿ girādi. Lattice, battlement (T., M. ಕಿರಾದಿ; Portuguese grade; R.).
 ಗಿರಾಯಿಸು girāyisu. = ಗೀರಾಯಿಸು, q. v. (My.).
 ಗಿರಾಸ್ತ girāsta. = ಗಿರಸ್ತ. (My.).
 ಗಿರಿ giri. 1. Swallowing (= ಗಿರಿ). 2, a mountain, one of the seven (or eight) chief mountains (ಬೆಟ್ಟು śm. 88). 3, the number seven (Āh.). 4, venerable, respectable. — ಗಿರಿ ಗಿರ rep. (Bp. 19, 48).
 ಗಿರಿ giri. 2. An affix denoting office, business, profession (Mhr., H.), e. g. in ಗುರೂಸ್ತ, ದಿವಾನ, ಮುನೀಸ್, ಸಿಪಾಯಿ, etc.
 ಗಿರಿಕರ್ಣಿ giri-karni. The plant *Clitoria ternatea* Lin. (ಎಮ್ಮೆ ಕಾನ್ತೆ G.).
 ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆ giri-karnikē. = ಗಿರಿಕರ್ಣಿ. (Sk.). 2, a species of *Achyranthes* (kinhi) with white blossoms (Sk.; ಫಲರಾ ಬತ, ದಿಣ್ಣ Mr. 113, o. rs. ದ್ವಾಪರಾಚತ, ಪಾರಾಚತ. — ಗಿರಿಕರ್ಣಿಯ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb with large blue or white flowers, growing in hedges, *Clitoria ternatea* L. (St. & Pl.).
 ಗಿರಿಕೆ girikē. A mouse, a small rat. See ಬೆಟ್ಟಿಲಿ.
 ಗಿರಿಗಟ girigata. Tbh. of ಗಿರಗಟ (or ಗಿರ, śmd. 336).
 ಗಿರಿಗಿ girigē. = ಗಿರಗಿ (My.).
 ಗಿರಿಜ giri-ja. Mountain-born; a mountain-born man, mountaineer. 2, talc. 3, red chalk; bitumen; iron.
 ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ girijā-kalyāṇa. The title of a Kannada poem in pure campū by Hampē's Harīśvara (in v. 31 Harīśvara introduces Kēśavarāja's ಐದ and ಕುಳ).
 ಗಿರಿಜಾಕಾಂತ girijā-kānta. Śiva. 2, a certain metrical foot (Āh.).
 ಗಿರಿಜಾತಿ giri-jāti. Pārvati. (Āh. v. 10; Āt. II, 1).
 ಗಿರಿಜಾನಾಥ girijā-nātha. = ಗಿರಿಜಾಕಾಂತ, Nos. 1 & 2. (Āh.).
 ಗಿರಿಜಿ giri-jē. ಗಿರಿಜಾ. Pārvati, the daughter of Himavanti. — ಗಿರಿಜೆಯರಸ. — ಅರಸ. Śiva (Bp. 54, 44; 61, 77). — ಗಿರಿಜಯಾತ್ಮಕ. — ಅತ್ಮಕ. Shāpamukha (Bp. 38, 63).
 ಗಿರಿಜೇಂದ್ರ girijā-indra. Śiva (Mr. 495).

ಗಿರಿಜೇಶ girijā-īśa. Śiva (ಬಹು, ಕಪ್ಪರ Nn. 38).
 ಗಿರಿದುರ್ಗ giri-durga. A hill-fort (Āpr. 4, 27).
 ಗಿರಿಧನ್ಯ giri-dhanva. Śiva (Śēv. 4, 122).
 ಗಿರಿಧರ giri-dhara. Kṛishṇa (My.). 2, Vishṇu in the form of a tortoise (My.).
 ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಕೆ giri-mallikē. The plant *Wrightia antidysenterica* R. Br. 2, a kind of jasmine.
 ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಗೆ giri-malligē. Tbh. of ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಕೆ. (ಶ್ರ. Mr. 517, Nn. 80; ವಿಚಿತ್ರ 80; Āpr. 4, 45).
 ಗಿರಿರಾಜ giri-rāja. The Himālaya (Grj. 2, 63).
 ಗಿರಿರಿಪು giri-ripu. Indra (Mr. 41).
 ಗಿರಿವ್ರತನಾಥ giri-vrāta-nātha. = ಗಿರಿರಾಜ. (Grj. 3, 2).
 ಗಿರಿಶ giri-īśa. = ಗಿರಿಸ. Inhabiting mountains: Śiva.
 ಗಿರಿಶಂ giri-īśam. The metrical foot ು — (Āh.).
 ಗಿರಿಶೃಂಗ giri-śṛiṅga. The peak of a mountain; — Gaṇēśa. (R.).
 ಗಿರಿಸ girisa. Tbh. of ಗಿರಿಸ (śmd. 335).
 ಗಿರಿಸಾನು giri-sānu. Table-land (ಪೇಟೆ, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲೆ Nn. 23).
 ಗಿರಿಸಾರ giri-sāra. Iron.
 ಗಿರಿಸುತೆ giri-sutē. = ಗಿರಿಸ. (ಶ್ರ, ಪಾರ್ವತಿ Nn. 60).
 ಗಿರೀಶ giri-īśa. Śiva. 2, the Himālaya.
 ಗಿರೀಶ್ವರ giri-īśvara. = ಗಿರೀಶ. (Bp. 61, 46).
 ಗಿರೆ girē. = ಗಿರ, ಗಿರ, ಗಿರ. (śmd. 107).
 ಗಿರೇಬಾಜ girēbāja. A variety of the domestic pigeon, a tumbler (B. 3, 114; H.).
 ಗಿರೋಗಿ girōga. Tbh. of ಗ್ರಹಣ. (S. Mhr.).
 ಗಿರೀ girī. To conceive, to think; to imagine, to take for (ಪಂಥಾವನ śmd. Dh.). P. p. ಗಿತ್ತು (Āpr. 2, 47; 5, after 39; Abh. P. 7, 96; 10, 6). ಗಿತ್ತಂ, ಗಿತ್ತರ (śmd. 282, 287). ಗಿತ್ತುದು (ಪಂಥಾವನದು Āt. II, 102). ಪಗಲನಿರ್ದ ಅಕ್ಷವೆಂದಿಂಗಳನ್ ಇನಕರಣಶ್ರೇಣಿ ಗಿತ್ತು (śmd. 134). ಮುಗಿಲಂ ಮಾದಾನ ಗಿತ್ತಂ (282, 287, o. r. ಗಿತ್ತರ). ತಮ್ಮ ನಣ್ಣರಂ ಪಗವದೆ ಗಿತ್ತು (Abh. P. 5, 4). See Rāṣv. 1, after 135; 5, 41; 5, after 55; 6, 20; 6, after 24; 9, 29; 11, 18.
 ಗಿರ girā. 1. = ಗಿರ, q. v., ಗಿರ 2. — ಗಿರಗಿರನೆ. = ಗಿರಗಿರ (ಶ್ರೇಷ್ಠ Kk. 50, o. r. ಗಿರಗಿರನೆ).
 ಗಿರ girā. 2. = (ಗಿರು), ಗಿರ 1, etc. (Mhr. ಗಿರಗಿರನೆ, to whirl, go round; cf. ಗಿರಗಿರನೆ. — ಗಿರ ಗಿರ rep. = ಗಿರ ಗಿರನೆ. (My.; Tē.). — ಗಿರ ಗಿರನೆ. In a whirling, going round manner (used of the head, persons, etc., My.). — ಗಿರಗಿರನೆ. — ಕುಟ್ಟು. To go round (as the head from billousness, My.).
 ಗಿರಕಿ girāki. = ಗಿರಕೆ, etc. (My.).
 ಗಿರಕು giraku. 1. (r. ಕಿರ). The state of being strait, as a gate (S. Mhr.); that of being firmly fixed, that of being to be opened with great difficulty, as a door (S. Mhr.); that of being close, pressing, etc., as a crowd (S. Mhr.). (Tē. ಕಿರಿ, to be tight; M. ಕಿರಿ, to resist, insist on).
 ಗಿರಕು giraku. 2. = ಕಿರಕು, etc., ಗಿರಕಿ 1, ಗಿರಕು. — ಗಿರಕೆನ್ನು. — ಎನ್ನು. To creak, as a door. (My.; M. ಕಿರಿ, to creak as a door).

ಗಿರಕೆ girakē. = (ಗಿರಕೆ), ಗಿರಕೆ, ಗಿರಕೆ 2, ಗಿರಕೆ. Whirling, going round (C.; Tē. ಗಿರಕುನೆ, round and round: whisking). — ಗಿರಕೆ ಹೊಡೆ. To tumble or turn over in flight, as a pigeon (My.).

ಗಿರಾ giri. 1. = (ಗಿರಾ), ಗಿರಾ 2, ಗಿರಾ 1, ಗಿರಾ 1. Whirling, going round; a whirl, a whirling, buzzing, whizzing sound. — ಗಿರಾ ಗಿರಾ. A kind of rattle-box (My.). — ಗಿರಾ ಗಿರಾ. rep. (T. ಕುಕ್ಕು). — ಗಿರಾ ಗಿರಾ ಗಿರಾ. -ಕುಕ್ಕು. An unsteady, vicious eye (My.). — ಗಿರಾ ಗಿರಾ ಗಿರಾ. -ಕುಕ್ಕು. To strike with the sound of girigiri. ಗಿರಗನ ಎರಕೆಯ ಪುಟದ ಗಿರಾಯ ಅನ್ನದಲಿ ಗಿರಾ ಗಿರಾ ಗಿರಾ ದನು ಭೀಮ (Bh. 3, 18, 34). — ಗಿರಾ ಗಿರಾ ತಿರುಗು. To turn round with speed, as children in play (C.).

ಗಿರಾ giri. 2. = ಗಿರಾ 1. — ಗಿರಾ ಗಿರನೆ. = ಗಿರಾ ಗಿರನೆ, q. v.

ಗಿರಾಕಿ giriki. 1. = ಗಿರಕು 2, etc. — ಗಿರಾಕೆ ಮೆಟ್ಟು. = ಕಿರಾಕೆ ಹೋಡು. (My.).

ಗಿರಾಕಿ giriki. 2. = ಗಿರಕೆ, etc. (My.). — ಗಿರಾಕೆ ಹೊಡೆ. To turn round as a spinning-top (My.).

ಗಿರಾಕೆ girikē. = ಗಿರಕೆ, etc. (C.). 2, a child's toy: a wheel that turns on a string (My.; Mhr. ಗಿರಕೆ).

ಗಿರಾ giru. 1. = ಗಿರಾ 1, etc. — ಗಿರಾ ಗಿರಾ. -ಕಿರಾ. A whirling spark. ಸುರಿವ ಗಿರಾ ಗಿರಾ ಗಿರಾ ತುಪಾಕಿ (J. 8, 39).

ಗಿರಾ giru. 2. = ಕಿರಾ 2, etc. Creaking. (Tē. ಕಿರಾ). — ಗಿರಾ ಗಿರಾ. -ಕುಕ್ಕು. = ಕಿರಾ ಗಿರಾ ಗಿರಾ No. 2. To creak, as a door (My.).

ಗಿರಾಕು giruku. = ಗಿರಕು 2, etc. Creaking; the noise of a rushing wind. — ಗಿರಾಕೆ ನ್. -ಎನ್. Rushing wind to emit its peculiar noise (Bp. 26, 30).

ಗಿರಾಗಟೆ girugattē. (ಗಿರಾಗಟೆ). (= ಗಿರಾಗಟೆ, ಗಿರಾಗಟೆ, ಗಿರಾಗಟೆ). A sort of castanets. (Tē. ಗಿರಾಗಟೆ, ಗಿರಾಗಟೆ, ಗಿರಾಗಟೆ; see s. ಗಿರಾ 2). ಗಿರಾಗಟೆ ಗಿರಾಗಟೆ (Riv. 6, after 11). See ಗಿರಾ. 2, a child's turning-rattle (My.). — ಗಿರಾಗಟೆಯ ನವರಾಯದೇವ. N. (Bp. 58, 10).

ಗಿರಾಗಟೆ girugattē. = ಗಿರಾಗಟೆ No. 2. (My.).

ಗಿರಾ girra. = ಗಿರಾ 1, etc. — ಗಿರಾ ತಿರನೆ. Quickly (ತೀವ್ರೆ Smd. 891; Smd. 61).

ಗಿರಾನೆ girranē. With a whirl. ತುರಿತದಂ ಗಿರಾನೆ ತಿರಗ (Bp. 17, 17). Cf. ಗಿರಾ 2.

ಗಿರಾ girru. A sound in imitation of that of the girugattē. — ಗಿರಾ ನ್. -ಎನ್. To emit that sound. See Riv. s. ಗಿರಾಗಟೆ.

ಗಿರ gir. 1. = ಗಿರಾ 1, etc. ತಲೆ ಗಿರ or ಗಿರಾದ ಎನ್ನ ತಿರುಗು ತ್ರವೆ (My.).

ಗಿರ gir. 2. = ಕಿರಾ 2, etc. — ಗಿರ ಎನ್ನು. ಗಿರಾದೆನ್ನು. To creak (as wheels, doors, or shoes, My.).

ಗಿರಗಟೆ girgata. (ಗಿರಗಟೆ). = ಗಿರಗಟೆ (Smd. 336; there is no such Sk. word), ಗಿರಗಟೆ, (ಗಿರಗಟೆ). A kind of a not well-sounding musical instrument (Smd. 75, 76).

ಗಿರಗಟೆ girgattē. = ಗಿರಗಟೆ. (Smd. 76 Cm.).

ಗಿರದ girda. (girda). = ಗಿರದ, etc. (C.).

ಗಿರದ್ದಿ girvandi. (ತಿರಕು Smd. 335 Cm.).

ಗಿರ gil. = ಗಿರ, etc., ಗಿರ. A sound in imitation of tinkling, chinking, jingling, clanking, or rattling (M. ಕಿರಗಿರ, tinkling, rattling, loud laughter, cf. ಕಿರ; ಕಿರ, to rattle, etc.). — ಗಿರಗಿರ. rep. The sound emitted by the gējjē (C.).

ಗಿರ gila. = (ಕಿರ), ಗಿರ 1, ಗಿರ, ಗಿರ 1, (ಗಿರ), ಗಿರ, (ಗಿರ 2, etc.). A sound in imitation of rattling, etc. — ಗಿರಗಿರ. = ಗಿರಗಿರ. (Z.).

ಗಿರ gila. Swallowing. See ತಿರುಗು.

ಗಿರಕು gilaku. = ಗಿರಕೆ, ಗಿರ, etc., ಗಿರಕು. Tinkling, rattling, etc.; a jingle. — ಗಿರಕು ಗಿರಕು. rep. The sound emitted by the gējjē (C.). — ಗಿರಕು ಮರ. = ಗಿರಗಿರ, ಗಿರಗಿರಕೆ, etc., ಗಿರಗಿರ. (ಘಟ್ಟಾರವೆ, ತಿರಗಿರಕೆ Si. 148; Tē. ಗಿರಕೆ).

ಗಿರಕೆ gilakē. = ಗಿರಕೆ, etc. (My.).

ಗಿರನ gilana. Swallowing. See ತಿರುಗು, ಗಿರಕೆ.

ಗಿರಾಯ gilāya. = ಗಿರಾಯ, ಗಿರಾಯ. A composition of lime (or ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು), water and sand, plaster (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಿರಾಯ).

ಗಿರಾಯ gilāyi. = ಗಿರಾಯ. (C.).

ಗಿರಾವೆ gilāvu. = ಗಿರಾಯ. (My.; Br. ಗಿರಾಯ, ಗಿರಾವೆ).

ಗಿರಿ gili. 1. = ಗಿರಿ, etc. — ಗಿರಿಗಿರ. = ಗಿರಿಗಿರ, ಗಿರಿಗಿರ, etc. (St. & Pl.). — ಗಿರಿಗಿರ. = ಗಿರಿಗಿರ, ಗಿರಿಗಿರ, etc., ಗಿರಿಗಿರ. A herb or low shrub, *Crotalaria verrucosa*, also *Crotalaria refusa* (Z.; ಘಟ್ಟಾರವೆ, ತಿರಗಿರಕೆ Si. 148). 2, a child's rattle-box (S. Mhr.).

ಗಿರಿ gili. 2. Fear (My.; Tē.; T. ಕಿರಿ; M. ಕಿಲ್ಲ, doubt-T. ಕಿರುಗಿರು, M. ಕಿರುಗಿರು, tremor; T. ಕಿರು, tremor; cf. ಸಿರಿ). ಅವನಿಗೆ ಗಿರಿ ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಗಿರಿ gili. = ಗಿರಿ 1.

ಗಿರಿಕೆ gilikē. = ಗಿರಿಕೆ, ಗಿರಿಗಿರ No. 2, ಗಿರಿಕೆ. A child's rattle-box (My.; Bp. 29, 4; Tē. ಗಿರಿಕೆ, ಗಿರಿಕೆ; T. ಕಿರಿಕು).

ಗಿರಿಕೆ gilita. Swallowed; eaten.

ಗಿರಿಬಿರಿ gilibili. (= ಕಿರಿಕಿರಿ). Trouble, annoyance (S. Mhr.).

ಗಿರಿಲೆ gilil. = ಗಿರಿ, etc. — ಗಿರಿಲೆ ನ್. -ಎನ್. To rattle (Bp. 29, 4).

ಗಿರಿಲೆ gilila. (Gilt): the state of being covered with gold or silver or plated (My.).

ಗಿಲು gilu. = ಗಿಲ, etc. — ಗಿಲುಗಿಲು. = ಗಿರಿಲೆ. (C.).

ಗಿಲುಕು giluku. = ಗಿಲಕು, etc.. The sound emitted by a child's rattle-box (My.; Tē.). — ಗಿಲುಕುಗಿಲು ಕೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To rattle (My.).

ಗಿಲೆ gilikē. = ಗಿರಿಕೆ, etc. (My.).

ಗಿಲ್ಲ gillā. A complaint; slander (S. Mhr.; Mhr., H., Br.).

ಗಿಸಿ gisi. — ಗಿಸಿ ಗಿಸಿ. rep. Willfully, with self-will. ಗಿಸಿ ಗಿಸಿ ಹೋಗು (S. Mhr.).

ಗಿಸು gisu. = ಕಿರು 3, (ಕಿರು). — ಗಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To whisper (My.).

ಗಿಲಿ gili. = ಗಿಲಿ 2. A parrot (ಕೀರ, ಕುಳ Hla.; Nr.; Mr. 171; Si. 174; ಪಟ್ಟಿತವಕ್ಕೆ, ಕನ್ನಡವಕ್ಕೆ Smd. II; ಕನ್ನಡವಕ್ಕೆ, ಪುರುಳಿ, ಪಟ್ಟಿತವಕ್ಕೆ Smd. 28; Kk. 24; ಪಾಪಾಪಾಯ್, ಕನ್ನಡವಕ್ಕೆ).

Üt. II, 83; ಶುಕ Nn. 6. 10. 23. 153; ಕಂ, ಕೇರ 7; C.). ನೀಯ ಎದೆಯ ಬಣ್ಣ (ಕಂಕಿ Hlā.). ನೀಯ ಪಿಣ್ಣ (Śmd. 161). ನೀಯ ಸಾಕ, ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). See Śmd. 110. 230. 231; Bp. 37, 54; 42 sum.; 42, 39; 45, 43; Bh. 1, 5, 7; Ā. Bp. 11, 9; Rāv. 2, 35. 37. 38; J. 3, 11; 17, 25; 28, 36; 29, 46; ವೇದ. — ನೀದಾಳ. — ತಾಳ. A tāli or padaka on which is the figure of a parrot (My.; V. 4, 86). — ನೀದೇರ. — ತೇರ. Whose vehicle is a parrot: Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Śm. 7). — ನೀವದ. — ಮದ. A young parrot (ಪುರುಷ Üt. I, 28, o. r. ನೀ). — ನೀವಾತು. — ವಾತು. The prate of a parrot (ತೋಡುಗವದು Kk. 24; Śm. 29). — ನೀವಿಣ್ಣ. — ವಿಣ್ಣ. A flock of parrots. (J. 3, 5, 7; 8, 4).

ನೀಗಿ. (= ಗಿ). (C.; Tē.), e. g. ಧಾತೆ ನೀತೆ (Bp. 22, 48), ವಾತೆ ನೀತೆ (36, 15), ಓದು ನೀದು (58, 61).

ನೀಳು ಗಿಳು. = ಕೆದುಕು, (ನೀಳು 1). To scrape or scratch, etc. (Tē.; T. ಚೀಳು; M. ಕೀಳು, ಚೀಳು; R.).

ನೀಳಾರ ಗಿಣ-ಕಾರ. ಫೀಂ. The roaring of an elephant (My.; Tē. ಫೀಳಾರ). ಗಣಫೀಳಾರ (ಬೃಂಹತ, ಅನೇಕ ಕೂಗು Si. 295).

ನೀಳು ಗಿಳು. (= ನೀಳು 2). — ನೀಳು ವಾಡಲು. = ನೀಳು ವಾಡು. (My.).

ನೀಳು ಗಿಳು. 1. = ಕೀಳು 3, ನೀಳು, ನೀಳು 1, ನೀಳು 1. To scrape or scratch; to scrawl, to scribble (My.); to draw a line or lines over with a pen (C.); to scratch out, to erase (My.); to draw lines or furrows; to lance a tree in order to extract its milky juice (My.; Tē.). ನೇಗಲುಗಳನ್ನ ನೀಳರ ಪಟ್ಟು ಸಾಲು (ನೀತೆ Si. 303).

ನೀಳು ಗಿಳು. 2. = (ಕೀಳು 3), ನೀಳು 2. A scratch, a line made with a chisel, a pen, etc. (My.); scrawling; a furrow (My.). — ನೀಳು ವಾಡು. reit. Scrawl, scribble (My.).

ನೀಳು ಗಿಳು. = ನೀಳು 3. The bottle-bird (from the shape of its nest being like a bottle or retort), *Ploceus baya* (C.; Tē. ನೀಳು, ನೀಳು). See Bh. 1, 20, 53; Śiv. 3, 33.

ನೀಳು ಗಿಳು. 1. = ನೀಳು 1. To draw a line or lines over with a pen (S. Mhr.).

ನೀಳು ಗಿಳು. 2. = ಕೀಳು. Rheum of the eye (My.; ದೂಳಿ, ಕಣ್ಣಿನ ಸಿಕ್ಕು Si. 206). ಕಣ್ಣು ನೀಳು (ಕಿಟ್ಟು 205).

ನೀಳು ಗಿಳು. = ನೀಳು 3. (My.; ಮುಂಜಕ್ಕು Mr. 175, o. r. in two MSS. ಮುಂಜ, and in three MSS. ನೀಳು; Si. 172 wrongly = ಮುಂಜಕ್ಕು, etc.).

ನೀಳು ಗಿಳು. = ನೀಳು 3. (My.).

ನೀಳು ಗಿಳು. 1. = (ನೀಳು 2), ನೀಳು 2. A line, a stroke (ಮಾತೆ, ಕೇವಿ Nn. 157; C.; Tē. ಕೀಳು, ನೀತೆ, ನೀತೆ, ಚೀತೆ; T. ಕೀಳು; Mr. ಚೀತೆ; Sk. ಚೀತೆ). — ನೀಳು. — ಚೀ. Hop-scootch (My.).

ನೀಳು ಗಿಳು. 2. = ನೀಳು, etc. (My.).

ನೀಳು ಗಿಳು. Sung, chanted; singing; a song (ವರ್ಣ, ರಾಗ Nn. 71); a sacred song or poem. 2, N. of a metre (Üh.). See Nn. s. ಮುಂಗುಲಿ.

ನೀಳು ಗಿಳು. The arrangement of a song; praising, praise.

ನೀಳು ಭಾಷ್ಯ ಗಿಳು-bhāshya. A commentary on the bhagavadgītā (My.).

ನೀಳು ಗಿಳಿ. Singing; a song; a kind of song or metre (ನಾಕ, ನೀತೆ, ನೀತೆವಿಧ Nn. 128). See ಸಂ-; Üpr. 2, 55.

ನೀಳು ಗಿಳಿ. A short song; a name of three different metres (Üh.).

ನೀಳು ಗಿಳಿ. ನೀಳು. A song or poem. 2, N. of a metre (Üh.). 3, the bhagavadgītā (J. 28, 13).

ನೀಳು ಗಿಳಿ. Singing; a song. See ಉದ್.

ನೀಳು ಗಿಳು. A house, an abode (S. Mhr.; Tē. ನೀಳು).

ನೀಳು ಗಿಳು. = ನೀಳು. (Śmd. 107).

ನೀಳು ಗಿಳು. 1. = ಕೀಳು 3 q. v., ನೀಳು 1, etc., (ನೀಳು 1).

To scrape, to scratch (Bh. 1, 6, 6; My.; cf. ಚವರು); to scrape off, as butter from the hand with one's teeth (S. Mhr.); to scrape or rub off with the hand, as orts sticking to a table, etc. (C.); to draw, to draw lines or streaks. ಕೇವಿಮರದು ಅಕ್ಕಿಮೋಡೆ ಚೀಳೆ, ಅದವಂ ಹಿನ್ನೆ ಕೇವಿ ನೀಳು ಇರ ಪಾಗಂ (Mr. 356).

ನೀಳು ಗಿಳು. 2. = ನೀಳು 1, (ನೀಳು 2, ಚಾಡ). A scratch or its mark (C.); a line, a streak, a stripe, a groove (C.). — ನೀಳು. — ಅಂಡು. A stripe-like, fine border of a cloth (C.). — ನೀಳು ಚಿಕ್ಕು. A shell with stripes (C.). — ನೀಳು ಬಳೆ. = ನೀಳು ಬಳೆ. (C.). — ನೀಳು ಬೋಗಂ. A spinning top with grooves (C.). — ನೀಳು ಸಿಕ್ಕು. = ನೀಳು ಚಿಕ್ಕು. (G.). — ನೀಳು ಗಿಳು. Streaks of sandal on the body (C.); a streak of sandal on the forehead (My.). — ನೀಳು ನಾಮ. A perpendicular sectarian line on the forehead made with gōpi (C.). — ನೀಳು ಬಳೆ. A fluted gold bracelet (C.; ಅನಾವಳೆ, ಪಾಂಡಾರ್ಯ Si. 219). — ನೀಳು ವಾಡು. dupl. = ನೀಳು ಗಿಳು. (C.).

ನೀಳು ಗಿಳು. 3. = ಚೀಳು. — ನೀಳು ಗಿಳು. = ಚೀಳು ಗಿಳು. The carpenter or mole cricket (My.).

ನೀಳು ಗಿಳು. 1. Praised. See ಅಪ್ಪ, ಸಂ.

ನೀಳು ಗಿಳು. 2. Swallowed.

ನೀಳು ಗಿಳು. Swallowing.

ನೀಳು ಗಿಳು. A god, a deity.

ನೀಳು ಗಿಳು. *gīrvāṇa-nātha*. Indra. 2, a Jaina saint or divinity (ಅರುಹ Mr. 23).

ನೀಳು ಗಿಳು. *gīrvāṇa-nikēṭana*. Heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 5).

ನೀಳು ಗಿಳು. *gīrvāṇa-bhāshē*. Samakṛita. (My.).

ನೀಳು ಗಿಳು. A divine woman; Sarasvatī. (Nn. 2).

ನೀಳು ಗಿಳು. *gīr-pati*. The lord of speech: *Bṛihaspati*.

ನೀಳು ಗಿಳು. = ನೀಳು (Śmd. I), ಚೀಳೆ. A roar, a scream, a yell. — ನೀಳು. — ಇದು. To roar, etc. (ಚೀಳು Kk. 54; Śm. 50; Grj. 10, 74; Rāv. 5, 39; J. 20, 36; 28, 39). ನೀಳು ಬೃಂ (Śmd. I). — ನೀಳು. — ಎನ್. = ನೀಳು. (Bp. 22, 16. 31). ಮತ್ತೇನು ನೀಳು ಧರಣಿ ಬೀಳು (Rāgho. 17, 69).

ನೀಳು ಗಿಳು. 1. (= ಕೀಳು 1?). — ನೀಳು ಮಾಡು. To disesteem, to dishonour (S. Mhr.).

ಗೀಳು gīlu. 2. (= ಗೀಳು). To rend (v. t.), as cloth (My.).

ಗೀಳು gīl. = ಗೀಳಿ (Smd. I). — ಗೀಳು = ಗೀಳು. ಗೀಳು ಬಿಟ್ಟು (Smd. I).

ಗು gu. 1. = ಕು 1. An affix for the formation of nouns, e. g. ಬಗರು, ಪೊದಗು, ಪೆದಗು, ಮೇಗು, ಕೆಳಗು (Smd. 145. 198. 206. 209), and of verbs (see Smd 305, seq.).

ಗು gu. 2. = ಸುಂ 1, etc., e. g. ಬಗರು, ನೆಗರು (Smd. 10), ವರ್ತು (11), ಸಲ್ಲು (13), ಎಸರು (14), ಬರೆಗು (81). See Bp. 1, 25. 26; 14, 17.

ಗುಂ gum. 1. = ಕುಂ, etc. (Smd. 266. 267; 54. 55).

ಗುಂ gum. 2. An imitative sound (cf. ಗುಮು). — ಗುಂ ಗುಂ. The sound of buzzing in the ears, singing of the ears (My.).

ಗುಂಯಿ gumyi. = ಸೊಂಯಿ. An imitative sound: whizzing, buzzing. — ಗುಂಯಿ ಗುಂಯಿ. rep. The sound emitted by some insects, especially by the musquito and gungi (C.; B. 2, 44).

ಗುಕ್ guk. An imitative sound: hooting (cf. ಗೂ). 2, the sound produced by cuffing. ಗುಕ್ ಗುಕ್. rep. The hoot of the owl (S. Mhr.; Mhr. ಘುಘು).

ಗುಕಾರ gu-kāra. The syllable ಗು (Smd. 274 Cm.).

ಗುಕ್ಕು gukku. 1. To draw a deep breath whilst speaking, so that a faltering of speech takes place (S. Mhr.; Tē. ಗುಕ್ಕು, ಗುಕ್ಕು, drawing in the breath, a single inspiration or breathing; ಕುಕ್ಕು, to draw a deep breath, to groan, to snore, see ಕುಕ್ಕು; T. ಕೊಡುಕ್ಕು also: breath). — ಗುಕ್ಕು ಮಾತಾಡು. To speak in a faltering manner (S. Mhr.).

ಗುಕ್ಕು gukku. 2. = ಸುಕ್ಕು. Drawing a deep breath and emitting an inarticulate, suppressed sound. — ಗುಕ್ಕು. -ಎನ್. To emit a half suppressed sound. ಗುಕ್ಕುನ್ನದೇ ಮಿಕ್ಕುನ್ನದೇ, ಉಸುರ್ ಅಡಗ (Bp. 54, 81).

ಗುಕ್ಕು gukku. 3. (= ಸುಕ್ಕು 2). Palpitation of the heart (ಎರ್ದೆಹಾಡು Smd. 79).

ಗುಕ್ಕು gukku. 4. A mouthful (ತುತ್ತು Smd. 79; Tē. ಗುಕ್ಕು, a gulp, mouthful; Sk. ಗುಡಕ, a ball; a mouthful; cf. ಗುಟ್ಟು, ಗುಳುಳು). See ಕೆಯ್.

ಗುಗರಿ guggari. 1. = ಸುಗುರಿ 1, ಸುಗು. Grain boiled whole or half dressed, and seasoned (C.; Tē. plural ಗುಗುಳು; Mhr. ಘುಗರೇ; T. ಹುಣ್ಣಿಲಿ). ಬನ್ನ ಬಳಗವು ಕೂಡಿ, ಹೊನ್ನಿ, ಹೋಗವ ಪಾಡಿ, ಹಿನ್ನೆ ಸತ್ತವರ ಹಸರಿಟ್ಟು, ಗುಗರಿ ತಿನ್ನು, (ಕೂಸಂ) ತೂಗುವರು (Sp.). — ಗುಗರಿಕಸ. An annual weed, Hedyotis aspera D. C.; also H. corymbosa L. (Z.).

ಗುಗರಿ guggari. 2. (fr. ಕುರು). = ಸುಗುರಿ 2, ಸುಗುರು, ಸುಂಸುರು 1. (C.). — ಗುಗುರಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become erect, as the hair of the body (My.).

ಗುಗರಿ guggari. 3. The state of being shrunk (cf. ಕುಕ್ಕುರು). — ಗುಗುರಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. A mode of punishing boys at school, putting the hands under the legs and bringing them up over the knees, where they

are tied and a stick is put under the knot between the wrists so as to cross the knees (My.).

ಸುಗುಳು guggala. = ಗುಗುಳು. Bdellium; a powder made of it (C.; Bp. 27, 11; 47, 16). — ಸುಗುಳುಕಳಿಯನಾರ್. N. (Bp. 27, 14).

ಸುಗುಳು guggila. = ಗುಗುಳು. — ಸುಗುಳದ ಗಿಡ. (ಗುಗುಳು, etc. Si. 129, only Si.).

ಗುಗುರಿ gugguri. 1. = ಸುಗುರಿ 1. (ಸಣ್ಣ Mr. 875, one MS. ಗುಗುರಿ, one MS. ತಣ್ಣ, and another one ತಣ್ಣ; ಅವತ್ತು, ಪಾಲಿ, ಅಥ್ಯವ Si. 314 siol; My.; Dp. 38, 2). ಮದ್ಯವ ಸೇವಿಸುಗಾಗ ಮೆಲುವ ಗುಗುರಿ (ಅವದಂತ Nr.).

ಗುಗುರಿ gugguri. 2. = ಸುಗುರಿ 2. Curling, a curl; becoming erect, bristling, as the hair of the body. See ಗಲ್ಲ-.

ಗುಗುರು gugguru. = ಸುಗುರಿ 2. — ಗುಗುರುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. -ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. The act of becoming erect or bristling (My.). ಮೆಯ್ಯದಲು ಗುಗುರುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ರೋಮಾಂತ್, ರೋಮದರ್ಪಣ Si. 78).

ಸುಗುಲ guggula. = ಗುಗುಳು. (My.). — ಗುಗುಲದ ಮರ = ಗುಗುಳಮರ. A large timber tree, yielding frankincense or olibanum, Boswellia serrata, var. glabra Roxb. (ಗುಗುಳು, ಕಾತಿಕ, etc. Nr.).

ಸುಗುಲು guggulu. = ಗುಗುಳ, ಗುಗುಳ, ಗುಗುಳು, ಗುಗುಳ, ಗುಗುಳ. A fragrant gum, Bdellium. 2, the tree Amyris agallochum. 3, Morunga hyperanthera.

ಸುಗುಳ guggula. = ಗುಗುಳು. (ಕಾತಿಕ, ಗುಗುಳದ ಮರ Nr. 10; ಕಾತಿಕ, ಮಹಿಷಾಕ್ಷ Mr. 144; ಕಾತಿಕ 511; My.). — ಗುಗುಳಾಯಕ. The profession of a religious mendicant carrying burning bdellium from door to door begging alms (R.). — ಗುಗುಳಮರ = ಗುಗುಲದ ಮರ. (St. & Pl.).

ಗುಗಿ guggē. (= ಕುಕ್ಕುಗೇ, etc.). Ear-wax (My.). — ಗುಗಿಕ್ಕಡ್ಡಿ. An ear-pick (My.).

ಗುಗ್ರಿ gugri. = ಸುಗುರಿ 1. (My.).

ಗುಂಗಾಡ ಗುಂಗಾಡಿ. (fr. ಸುಂಯಿ). = ಸುಂಸಾಡಿ, ಸುಂಸಾಣಿ, (ಸುಂಸುರು No. 2). A musquito (S. Mhr.; ಭುಂಗಾಂ G.; Mhr. ಗುಂಗಾಣಿ, to buzz, hum, whiz; Sk. ಗುಂಜ, humming).

ಗುಂಗಾಡಿ ಗುಂಗಾಡಿ. = ಸುಂಸಾಡಿ. (My.).

ಗುಂಗಾಣಿ ಗುಂಗಾಣಿ. = ಸುಂಸಾಡಿ. A musquito (My.). 2, a very small thing, a trifle (My.).

ಗುಂಗಿ गुंगी. (The buzzer:) a large black bee, resembling the humble bee (My.). — ಗುಂಗಿಮಾಳ. A kind of mango from the seed of which, when broken, sometimes a musquito issues (S. Mhr.; B. 2, 51). — ಗುಂಗಿ ಹುಡು. (C.; ಅರಲುಣಿ, ಅಲರುಣಿ, ಅಲಿ, ಅದಿ, ಇನ್ನಿ, ಪಂಡ ರೀಕ, ತುಟ್ಟು, ದ್ವೀರೇಷ, ನೀಲಕಣ್ಣಿ, ಪದಿಮ, ಬಣ್ಣಣಿ, ಧ್ರಮರ, ಪಟ್ಟದ, etc. G.; B. 4, 175). — ಗುಂಗಿ ಹುಡು (ಪಲ್ಲ G.).

ಗುಂಗು गुंगु. (= ಸೊಂಸು, ಸುನಿ), ಸುಂಯಿ, ಸೂಸು. The husk of paddy, etc. (My.; cf. ಉಟ್ಟು, etc.).

ಗುಂಗುರು गुंगुरु. 1. = ಸುಗುರಿ 2, ಸುಜುರು, ಜುಂಜುರು. The state of being curled or tangled (cf. ಕುರುಳು 1). — ಗುಂಗುರುಕೂಡಲು. = ಉಂಗುರು. Curled hair (My.). — ಗುಂಗುರುದರೆ. -ತರೆ. = ಜುಂಜುರುದರೆ. A head with curled or tangled hair (My.).

ಗುಂಗುರು guṅguru. 2. An eye-fly (My.; Mhr. ಘಂಠಿ, a sandfly, a midge, a gnat). 2, a musquito, a gnat (My.). ಅನಗೆ ಗುಂಗುರು ಕಾದಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಗುಚ್ಚು guṇḇḇu. = ಸುಜ್ಜು 2 q. v., ಬುಚ್ಚು 3.

ಗುಚ್ಚು guṇḇḇa. = ಗುಂಫ, ಗುಚ್ಚ. A bundle; a bunch; a tassel; a bunch of flowers, a cluster of blossoms (ತೊಂಗಲ್, ಗೊಂಡಲ್, etc. Kk. 20; Śm. 24; cf. ಕುಚ್ಚು). 2, a clump of grass; a bush; a thicket (ಕುಪ್ಪ, ಮಡಲ್ Hlā.). 3, a necklace of thirty-two (or of seventy) strings.

ಗುಚ್ಚಕ guṇḇḇhaka. = ಗುಚ್ಚಕ. A cluster of blossoms.

ಗುಚ್ಚಾರ್ಧ guṇḇḇa-ardha. = ಗುಚ್ಚಾರ್ಧ. A necklace of twenty-four strings.

ಗುಜ ಗುಜ. = (ಗಜ 8), ಗುಜು, etc. (My.).

ಗುಜಾರಾಘ ಗುಜಾರāṭha. = ಗುಜರಾಷ್ಟ್ರ. Tbh. of ಗುಜರರಾಷ್ಟ್ರ. The district of Gujarāt (C.; B. 2, 22; 3, 47; 4, 39).

ಗುಜಾರಾಘ ಗುಜಾರāthi. Belonging to Gujarāt; an inhabitant of it (C.; B. 4, 40).

ಗುಜಾರಾನು ಗುಜಾರānu. A livelihood, subsistence (My.; Mhr., H. ಗುಜಾರಾನ್).

ಗುಜರಿ gujari. = ಗುಜರಿ 1. The evening market (My.; Br.; Mhr.).

ಗುಜಸ್ತ ಗುಜasta. = ಗುಜಸ್ತ. Past, as a year, etc. (My.; Br.; Mhr., H. ಗುಜಸ್ತ).

ಗುಜು ಗುಜು. = ಕುಜು, etc. A sound in imitation of whispering (C.; Tu.). — ಗುಜುಗುಜು. To whisper (Bp. 61, 5; J. 19, 1; Mhr. ಗುಜುಗುಜುಣೀಂ). — ಗುಜುಗುಜು. Whispering, etc. (ದಿಸುಗುಜು Bhn. 43; Bp. 40, 62; 58, 64; C.). — ಗುಜುಗುಜುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಗುಜುಗುಜು. (Bp. 55, 3; 56, 11; My.). — ಗುಜುಗುಜು ಮಾತಾಡು. = ಗುಜುಗುಜು. (C.). — ಗುಜುಗುಜುವೆನ್. -ಎನ್. = ಗುಜುಗುಜು. (Bp. 1, 44; 28, 20). — ಗುಜುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಗುಜುಗುಜು. (My.).

ಗುಜುರು ಗುಜುರು. = ಗುಂಕುರು 1, etc. (Tu. ಗುಜುರ). — ಗುಜುರೇಡ್. -ಎಡ್. To be tangled (Rām. 6, 53, 43).

ಗುಜುರು ಗುಜುರು. (fr. ಕಿಠ). = ಸುಜ್ಜು 2, ಸುಡ್ಡು 3. Shortness, smallness. — ಗುಜುರುಗುಮ್ಪು. -ಕೊಮ್ಪು. A small branch, a twig. ಮುಳ್ಳೆರಸಿದ ಗುಜುರುಗೊಮ್ಪು (ಕದಲೆ Śmd. I, o. r. ಗುಜು-).

ಗುಜ್ಜು gujja. = ಸುಡ್ಡು 1, (ಸುನ್ಯ 2). Shortness, smallness (T. ಕುಂಜ). 2, ಸುಜ್ಜು 2-ಅ 8, a short man, a dwarf (ಕಿಡ್ಗದಂ Śmd. I; ಗಡುಲ, ಕುಜ್ಜು Hlā.). ಗುಜ್ಜುಂ (Śmd. 154). See ಕಡು, and cf. ಕೊಂಡ. — ಗುಜ್ಜುಗೊಮ್ಪು. = ಗುಜುರು, q. v. ಗುಜ್ಜುಗೊಮ್ಪಿನ ಮರ (ಕುಪ್ಪ Hlā.).

ಗುಜ್ಜು gujja. = ಗುಜ್ಜರ. (S. Mhr.). Cf. ಗುಜ್ಜರಾಪ್ಪ.

ಗುಜ್ಜಿಗೆ gujjigē. = ಸುಜ್ಜಿಗೆ, ಸುಜ್ಜುಸಿ, ಸೊಜ್ಜುಸಿ, ಸೊಜ್ಜುಸಿ. A kind of jasmine (ಸೇವನ್ತಿಗೆ Śm. 26, o. r. ಗುಜ್ಜುಗೆ; ಸೇವನ್ತಿಗೆ Kk. 22, o. rs. ಗುಜ್ಜುಗೆ, ಸೊಜ್ಜುಗೆ; Tē. ಗುಜು; T. ಕೊಡುಂಘಂ).

ಗುಜ್ಜರ gujjara. Tbh. of ಗುಜರ (Śmd. 356).

ಗುಜ್ಜರಪಟ್ಟಿ gujjara-paṭṭi. Tbh. of ಗುಜರಪಟ್ಟಿ (Śmd. 380). Cf. ಗುಜ್ಜರಾಪ್ಪದ ಪಟ್ಟಿ.

ಗುಜ್ಜರಾಪ್ಪ gujja-rāshṭra. = ಗುಜರಾಪ್ಪ. — ಗುಜ್ಜರಾಪ್ಪದ ಪಟ್ಟಿ. Woven silk or fine cloth from Gujarāt (Bp. 11, 26).

ಗುಜ್ಜರಿ gujjari. 1. = ಗುಜುಂ. (C.).

ಗುಜ್ಜರಿ gujjari. 2. N. of a tune (My.; J. 21, 56).

ಗುಜ್ಜರ gujjara. = ಗುಜ್ಜರ. (My.).

ಗುಜ್ಜರಿ gujjāri. A short man, a dwarf (My.). ಗೊನ್ನು ಉಣ್ಣಾಗಿ, ಎಲುವುಗಳು ಬೊಗ್ಗಿ ಗಜ್ಜಿಕ್ಕಿದ ಗುಜ್ಜರಿ (ಕುಜ್ಜು, ಗಡುಲ Si. 198).

ಗುಜ್ಜಿ gujji. A female dwarf (My.).

ಗುಜ್ಜಿಗೆ gujjigē. = ಸುಜ್ಜಿಗೆ, q. v.

ಗುಜ್ಜು gujju. 1. (= ಕೊಜು 1). A small perpendicular post by which short beams are raised upon longer ones, a queen-post, a strut (My.; Tē. ಕುರುಜಿ, ಗುಂಜಿ; Tu. ಗುಜ್ಜಿ). See Prv. s. ಕೊಜು 1.

ಗುಜ್ಜು gujju. 2. (Śmd. 248). = ಕೊಜು, etc. Shortness, smallness, etc. (ಚುಂಡು, ಕಿಜ್ಜು Śm. 62; Kk. 56, o. rs. ಗುಜ್ಜು, ಗುಂಜು; My.; Tē.; Tu. ಗುಜು; M. ಕೊಜ್ಜು). ತಗ್ಗಾದ ಗುಜ್ಜು (ವಾಮನ್, ನೃತ್, ನೀಡ, ಖರ್ವ Si. 372). — ಗುಜ್ಜು ಕತ್ತಿ. A short sword or knife (ಕಿಲಿ, etc. Si. 290). — ಗುಜ್ಜು ಗುಡುಕು. Short breathing, suppressed groans (Rām. 6, 53, 37). — ಗುಜ್ಜುಗೆಜ್ಜೆ. Small gējjēs (V. 3, 80). — ಗುಜ್ಜು ಮರ. A small tree, a shrub or bush (ಕುಪ್ಪ Si. 120).

ಗುಜ್ಜಿಗೆ gujjigē. = ಸುಜ್ಜಿಗೆ, q. v.

ಗುಂಫ guṇḇḇa. = ಗುಚ್ಚ. (G.).

ಗುಂಜಿ guṇja. = ಗಂಜಿ 3, etc., ಗುಂಜ, ಗುಂಜಿ. A clump or bush of creepers (ಲತಿಕಾಸಮೂಹ, ಲತೆಯ ಹೊದಡು Nn. 133; cf. ಕುಂಜ). 2, Abrus precatorius (ಗುರುಗುಂಜ 133). 3, a treasury (ಧನಾಶ್ರಯ, ಧಣ್ಣಾರ 133).

ಗುಂಜತಿ guñjat. Making a murmuring or clanking sound (Ūpr. 3, 49).

ಗುಂಜಾಭರಣ guñjā-abharaṇa. An ornament made of the seeds of the Abrus precatorius (Śāv. 3, 4; J. 8, 46).

ಗುಂಜಾಯಿಷಿ guñjāyishi. (Profit): illicit profit (Mhr., H. ಗುಂಜಾವೀಸ); excess of the real over the recorded area of a farmer (My.).

ಗುಂಜಾಲಾಡು guñjā-lāḍu. A sweetmeat made of dough of Bengal gram flour in the shape of Abrus-seeds by frying and with sugar formed into balls (My.).

ಗುಂಜಿ guñji. = ಗುಂಜ No. 2, ಗುಂಜಿ. (ಕಾಕುಂಡಿ, ಗುಂಜಿ, etc. Nr.; C.; B. 4, 106; cf. ಕುನ್ಜಿ 2). See ಗುರು; Prv. s. ಮಂಜ. — ಗುಂಜತೂಕ. The weight of a seed of the Abrus precatorius (B. 4, 194; C.). — ಗುಂಜದೊಡವು. -ತೊಡವು. = ಗುಂಜಾ ಧರಣ. (Rāv. 5, 112). — ಗುಂಜವಡ್. Gum made of the guñji (My.).

ಗುಂಜು guñju. 1. = ಸುಜ್ಜು 2, q. v.

ಗುಂಜು guñju. 2. = ಸೋಜು 1. To entangle, as thread (My.; see ಕುಂಜಿ 1). 2, to be entangled, as thread (My.).

ಗುಂಜು guñju. 3. = ಸೋಜು 2. The state of being entangled, as thread (My.). 2, particles of cotton or wool that stick to one's clothes (C.); nap (My.). 3, the coir on cocoanuts (My.). — ಗುಂಜುಗಟ್ಟು. An entangled knot (My.). — ಗುಂಜು ಬೀಡು. To become entangled (My.).

ಗುಂಜು guñju. 4. To pull (v. i.), to contract,

to move convulsively, as muscles, the hands or legs (My.; Tō. ಗುಂಜು, ಗುಂಜು).

ಗುಂಜಿ ಗುಂಜಿ. ಗುಂಜಾ. = ಗುಂಜು, etc. A creeper bearing beautiful scarlet and black seeds which are used as weights, the wild Liquorice, *Abrus precatorius* Lin. 2, the fifth part of an *ādyamāshaka*. See ಗುಲು.

ಗುಟ ಗುಟ. (= ಗುಟು). An imitative sound. — ಗುಟಗರ. -ಕರ. To grunt, to bellow, as a bull or an ox (My.).

ಗುಟಕಿಸು ಗುಟಕಿಸು. = ಗುಟಕಿಸು, etc. (My.).

ಗುಟಾಯಿಸು ಗುಟಾಯಿಸು. = ಗುಟಾಯಿಸು. (My.).

ಗುಟಕು ಗುಟಕು. = ಗುಟಕು 2, ಗುಟಕು, ಗುಟಕು. A single gulp of any liquid (C.; Tē. ಗುಟಕು, ಗುಟಕು; Mhr. ಗುಟಕಾ, ಘು). ಗುಟಕು ನೀರು (B. 5, 133).

ಗುಟಿಕಾಸಿದ್ಧಿ ಗುಟಿಕಾ-siddhi. The power of going wherever one likes by means of putting a magical bolus in one's mouth (My.).

ಗುಟಿಕೆ ಗುಟಿಕೆ. = ಗುಟಿಕೆ, ಗುಟಿಕೆ, ಗುಟಿಕೆ, ಗುಟಿಕೆ, ಗುಟಿಕೆ 1. A pill, a bolus, a ball (Sk.).

ಗುಟು ಗುಟು. = ಗುಟು, ಗುಟು. A sound in imitation of that produced by drinking liquids. — ಗುಟು ಕಂಪು. To take a single gulp (C.; B. 4, 38). — ಗುಟು ಗುಟು. rep. ಗುಟು ಗುಟು ಕುಡಿದನು, he drank in gulps (C.).

ಗುಟುಕಿಸು ಗುಟುಕಿಸು. = ಗುಟುಕಿಸು, ಗುಟುಕಿಸು. To drink in gulps (My.).

ಗುಟುಕು ಗುಟುಕು. = ಗುಟುಕು. (C.; Tu.). See Prv. s. ಗುರು.

ಗುಟುಕುನೆ ಗುಟುಕುನೆ. With a single gulp, in swallowing liquids (C.; Mhr. ಘುಟಕನ).

ಗುಟ್ಟಿ ಗುಟ್ಟಿ. = ಗುಟ್ಟಿ, (ಗುಟ್ಟಿ 2). A hillock (My.; Tē. ಗುಟ್ಟಿ).

ಗುಟ್ಟಿ ಗುಟ್ಟಿ. A mixture of medicine of such a quantity as can be easily swallowed by babies (S. Mhr.).

ಗುಟ್ಟಿ ಗುಟ್ಟಿ. Tbh. of ಗುಟ್ಟಿ (Ūt. II, 69, o. r. ಘುಟ್ಟಿ).

ಗುಟ್ಟು ಗುಟ್ಟು. A secret; a hidden thought; one's private affairs (C.; B. 5, 147; Tē.; Ta.; Mhr. ಗುಟ್ಟು; T. ಕುಟ್ಟು, ಕುಟ್ಟು, that which is hollow and deep; cf. ಗುಟ್ಟು; ಕುಡಿ 1? Sk. ಕುಟ್ಟು, enigma). ಗುಟ್ಟನ್ನು ಎತ್ತಿ ಅಡು ನಿಕೆ (ಅಡುನ್ನುಡ, ಮರ್ಘಸ್ವತ್ Si. 376). ಘಟ್ಟನೆ ಎರಡಾದರೂ ಎರಡ ನೆಯವರ ಮುನ್ನ ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು ಒಡೆದಾಳು (B. 4, 138). ಗುಟ್ಟು ಸಾ ಎರಾಕ ಪಟ್ಟು. — ಅಗಸನ ತವಾ ಹೊದಿಗೆ ತಗದ ಮೇಲೆ ಗುಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕೇ ತು (Prvs.).

ಗುಟ್ಟಿ ಗುಟ್ಟಿ. = ಗುಟ್ಟು. (My.).

ಗುಟ್ಟು ಗುಟ್ಟು. = ಗುಟ್ಟು, (ಗುಟ್ಟು, ಗುಟ್ಟು, ಗುಟ್ಟು). (Tē. ಗುಟ್ಟು). — ಗುಟ್ಟು ಹಾಕು. To coo as pigeons (My.). 2, to grunt or bellow as an ox or a bull (My.).

ಗುಡ ಗುಡ. (= ಗುಡ್ಡ 2?). — ಗುಡಮುಣ. The white-eyed Poohard (Bd.). Cf. ಗುಡ್ಡಮುಡುಗ?

ಗುಡ ಗುಡ. = ಗುಲ, ಗುಲ. A ball, a globe. 2, treacle, molasses, jaggory (ಬಲ್ಲ Nn. 127; ಗುಲ Ss.).

ಗುಡಂಜಿ ಗುಡಂಜಿ. = ಗುಡಂಜಿ, q. v. (Sk. ಗುಡಂಜಿ).

ಗುಡವಾನ ಗುಡ-ಪಾನ. A beverage made of jaggory, etc. (Ss.).

ಗುಡಪಾಲ ಗುಡapāla. The plant *Fluggea leucopyrus* Willd (Si. & Pl.; T. ವಜ್ರ-ಪೂರ್, -ಪೂರ್).

ಗುಡಪುಷ್ಪ ಗುಡ-pushpa. The plant *Bassia latifolia* Roxb. (ಇವ್ವೆ Mr. 140).

ಗುಡಫಲ ಗುಡ-phala. The tree *Careya arborea* Roxb., or *Salvadora persica* Lin. (ಅಕ್ಕೀಡದ ಗಡ G.). See ಒಗಸ.

ಗುಡಲು ಗುಡalu. = ಗುಡನಲು. (My.).

ಗುಡನಲ ಗುಡasala. = ಗುಡನಲು (S. Mhr.; B. 5, 105, 118).

ಗುಡನಲು ಗುಡasalu. = ಗುಡನು, ಗುಡನಲ, ಗುಡಲೆ 1, ಗುಡನಲು 2, ಗುಡನಲು, ಗುಡನಲ, ಗುಡನಲು, ಗುಡನಲು, ಗುಡನುಲು, ಗುಡನು. A hut with a thatched roof (C.; B. 5, 203; M. ಕುಡ್ಡಾಲ್, ಕುಡಲ್; T. ಕುಡಲ್, ಕುಡ್ಡೆ, ಕುಡಂ ಗರ್, ಕುಡ್ಡಲ್, ಕುಡ್ಡು; Tu. ಗುಡಲರ್, ಗುಡನಲ್, ಗುಡನಲ್; Tē. ಗುಡನೆ, ಗುಡನು; cf. ಕುಡಿ 6 and ಕೂಡು 1).

ಗುಡಸು ಗುಡasu. 1. Any round thing, a round, a circle; the disk of the sun or moon (Tē. ಗುಡಸು; cf. ಗುಡಿ 1). 2, = ಗುಡಿಸು 1, ಗುಡಸು, the round mark २, used for the vowel ಇ (C.; Tē. ಗುಡಿ, ಗುಡಸು), and the round mark २, used for the vowel ಎ (S. Mhr.).

ಗುಡಸು ಗುಡasu. 2. = ಗುಡಿಸು 2, etc. (C.).

ಗುಡಾಕು ಗುಡaku. A preparation of tobacco for smoking (My.; Tē., M., T., Mhr.).

ಗುಡಾಕೇಶ ಗುಡ-kēsa. Whose hair forms tufts or matted locks; Arjuna; Śiva; — Krishna (My.).

ಗುಡಾಣ ಗುಡāṇa. = ಗುಡವನ. A large earthen or metal water-vessel, used also for storing grain, etc. (My.; ಅಲಂಕರ, ಮಣಿಕ Si. 309); an earthen pot used for churning (ಮುಟ್ಟು, ಗಗರ್, ಮೊಸರು ಕಡಿಯುವ ಗಡಿಗ 323). See Prvs. s. ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣ, ಮೊಗ 3.

ಗುಡಾರ ಗುಡāra. = (ಗುಡಾರಿ, ಗುಡಿ 2. ಗುಡಾರ, ಗುಡಾರ. A tent; a small tent (ದೂಷ್ಯ ವಸ್ತ್ರವೇಶ Si. 224; C.; Tē. ಗುಡಾರ, ಗುಡಾರ; cf. Sk. ಕುಟಾರ). ಗುಡಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದುವಪಟ್ಟಿ (ವರಾತಿ, ಸ್ಥಿಲತಾಟಕ Si. 223). See Sēv. 2, after 42; J. 7, 1; B. 3, 55; 4, 218. 2, a thick or coarse cloth, used for sitting upon, etc. (C.; B. 4, 188).

ಗುಡಾರಿ ಗುಡārī. = ಗುಡಾರ No. 1. (Si. 224, only Si.).

ಗುಡಿ ಗುಡಿ. 1. (= ಕುಡಿ 1, ಗುಡನು 1, No. 1; Sk. ಕುಟ್ಟಿ). A round, a circle; a halo. (Tē.; T. ಕೋಟ್ಟಿ; T. ಕುಪಿ, to be round, see ಗುಡಿಯು; cf. ಸುಡಿ). ಗಗನಗುಡಿ (ಪಂವೇಡ, ಪಂಥ, ಉಪಸೂರ್ಯಮಣ್ಣಲ Si.). 2, = ಗುಡಲೆ 2, a mass; a cluster (T. ಕುಪ್ಪು, ಕುಡು; see ಘುಗುಡಿ; see s. ಕುಪ್ಪೆ 1). — ಗುಡಿ ಕಟ್ಟು. A ring or halo to form round the sun or moon (ವರ್ಣಪೂರೇಣಿ, ಕುಣ್ಣಲೀಕರಣ Smd. Dh.; C.). — ಗುಡಿ ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a ring or assemble round about; a number of individuals to come together; to become excessive (Grj. 3, 18, 64; Bp. 14, 33; Rām. 1, 8, 8; Rāv. 8, after 5; Sēv. 1, after 79). — ಗುಡಿಯಿಡ. -ಇಡ. To become excessive (Bh. 8, 23, 4).

ಗುಡಿ ಗುಡಿ. 2. = ಕುಡಿ 5. A point (Bh. 8, 25, 8); a flag, a banner (Ūpr. 3, 96; 4, 42, 63; Abh. P. 7, 83; 12, 26, 28; Grj. 10, 101; Bp. 5, 12; Ć. Bp. 5, 2; 47, 5; Bh.

1, 8, 83; 2, 13, 7; 5, 2, 1; Pril. 3, 4; J. 3, 17; 5, 2; 17, 37, 46; 30, 53; 32, 55; 33, 18; Rām. 13, 4; Rāv. 13, 50. *Gr. ಕೋಡ 3.* — ಗುಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie or place a flag or flags (Bh. 1, 17, 10; 8, 18, 13; V. 14, 50).

ಗುಡಿ ಗುಡಿ. 3. = ಸುರು 1. — ಗುಡುಗುಡು. = ಗುಡುಗುಡು, a. ಗುಡು 1. (Grj. 8, 48; Bp. 26, 15; 28, 43; 57, 29; Śāv. 4, 25; J. 4, 20; 5, 11; 12, 38; 22, 44).

ಗುಡಿ ಗುಡಿ. 1. A pole erected on the new year's day before the house-door; the festival connected with it (Mhr. ಗುಡಿ; R.).

ಗುಡಿ ಗುಡಿ. 2. Tbh. of ಕುಟಿ (Śmd. 338). A house (ಕುಟಿ Nr.); a temple (C.; Tē.; Bp. 35, 55; 41, 26; 43, 37; 45, 33; 61, 62; B. 2, 48; Si. 242); a tent (ದೊಡ್ಡ, ಸ್ಥೂಲ, ಪಟಕುಟಿ, ಗುಣಲಯನ, ಕೇರಳ, ಕೇರಳ HIA.; ಚಿತ್ರಕುಟಿ, ಗುಣಲಯನ, ದೊಡ್ಡ Mr. 288; cf. ಗೂಡಾರ). ಗುಡಿಯ ಗೂಡು (ಧ್ರುವಕ, ತಿವಕ, ಕೇರಳ, etc. HIA.; ತಿವಕ, etc. Mr. 288, o. r. ಗುಡಿಯ ಗೂಟ). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸೆವಿಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವ ಕೊಡುವಾತ ಬೇಡೆ (Śp.). — ಗುಡಿ ಗುಡ್ಡಾರ. dupl. (S. Mhr.; B. 5, 73). — ಗುಡಿ ಗೂಡಾರ. = ಗುಡಿ ಗುಡ್ಡಾರ. (Bh. 1, 12, 6).

ಗುಡಿಸಾಡಿ ಗುಡಿ-ಗಾ. = ಗುಡುಗುಡಿ ಮಾಡುವವ. A turner, one whose occupation is to form wooden articles (also the plaything called *ōakra*, hubble-bubbles, etc.) with a lathe and to cover them with shellac of different colors (C.).

ಗುಡಿಗು ಗುಡಿಗಿ. Breeches (Br., H.; Mhr., H. ಗುಡಿಗು). — ಗುಡಿಗುಡ್ಡ. A sort of breeches that go a little beyond the knee (C.).

ಗುಡಿಗು ಗುಡಿಗು. = ಸುರುಗು 2. ಮೇಳದ ಗುಡಿಗು (ಪರ್ವಣ್ಯ Si. 444, only in Si.).

ಗುಡಿದ ಗುಡಿದ. (= ಸುರು 2, etc.). (ಕೇರಳ Mr. 408; Tē. ಗುಡಿದ, a peg).

ಗುಡಿಯು ಗುಡಿಯು. (fr. ಕೂಡು 1). = ಸುರು 2, ಸುಡಿ 2, ಸುರು, ಸುಡಿ. To make a heap; to join by sweeping: to sweep (ಪಂಚಲೇಶ್ವರ Śmd. Dh., o. r. ಗುಡು; cf. ಕುಪ್ಪೆ 1; T. ಕುಪ, to be joined or assembled; to be contracted; to be round; to heap up; ಕುಪ್ಪೆ, ಕುಪ್ಪೆ, a heap, crowd, ball, hillock; ಕೂಟ್ಟು, to join; to sweep).

ಗುಡಿಲ್ ಗುಡಿಲ್. 1. = ಸುರುನಲು, etc. (Bp. 18, 7; 27, 48; 56, 35; T. ಕುಡಿಲ್).

ಗುಡಿಲ್ ಗುಡಿಲ್. 2. = ಸುಡಿ 1, No. 2. A mass. — ಗುಡಿ ರ್ಲ. = ಗುಡಿಯರ್ಲ. To become excessive (Rām. 6, 38, 15).

ಗುಡಿಸಲು ಗುಡಿಸಲು. 1. Heaping up by sweeping: sweeping. ಕಸಗುಡಿಸಲುಕಟ್ಟಿ (ಸವ್ಯಾರ್ಥನ, ಶೋಧನ Si. 112, only in Si.).

ಗುಡಿಸಲು ಗುಡಿಸಲು. 2. = ಸುರುನಲು, etc. (My.).

ಗುಡಿಸಿಲು ಗುಡಿಸಿಲು. ಗುಡಿಸಿಲ್. = ಸುಡಿಲ್ 1, etc. (ಕುಟ Si. 497; Bp. 9, 9; My.).

ಗುಡಿಸು ಗುಡಿಸು. 1. = ಸುರುನು 1, No. 2. (My.).

ಗುಡಿಸು ಗುಡಿಸು. 2. = ಸುಡಿಯು, etc. (C.). ಕಸಕಿರಿಂ ಗುಡಿಸಿದ ಕಸ (ಸಂಕರ, ಅವಕರ Nr.). ಕಣವನ್ನು ಗುಡಿಸುವವನು (ಖಲ ಪು, ಬಹುಕರ Si. 256). See Grj. 2, after 106; Bp. 11, 39; 42, 5; 56, 18; 60, 18; Ā. Bp. 47, 42; Si. 112. ಕಸಾ ಗುಡಿಸು! ಅನ್ನರ ಬಸಬಸ ಸುರೀತೋ? (Prr.).

ಗುಡು ಗುಡು. 1. = ಸುಡಿ 3, (ಸುರು, etc.), ಸುರು 3. A sound used in imitating rumbling, growling, grumbling, thundering, or roaring. — ಗುಡು ಗುಡು. = ಗುಡಿಗುಡು, ಗುಡುಗುಡು. To grumble; to roar; to growl, to grunt; to utter sullen discontent; to rage, to be very angry (ಕೋಪೋದ್ರೇಕ Śmd. Dh.; S. Mhr.). See Grj. 2, after 106; Bp. 18, 40; 49, 46; 50, 78; Rām. 4, 6, 20; 5, 9, 25; Rāv. 6, after 11 (twice); 6, 54. — ಗುಡುಗುಡು. rep. = ಗುಡುಗುಡು. (C.; Rāv. 8, 113; Tē. ಗುಡಿಗುಡಿ).

ಗುಡು ಗುಡು. 2. = ಸುರು 2, etc. — ಗುಡುಗುಡು. = ಗುಡು ಗುಡು. ಗುಡುಗುಡುತೇದ್ದಿ ಮತ್ಸ್ಯಕರ್ ಕೇಳಿಗರ್ (Ā. Bp. 2, 4). ಕಂಗಳು ಗುಡುಗುಡುವ ಅತ್ಯುಗ್ರಕೋ ಅವನಿಗೆ ದಾಸದನು ತಿರವ (Rām. 3, 9, 4). — ಗುಡು ಗುಡು. rep. The gurgling sound of running water (My.; T., M. ಕುಡುಗುಡು, gurgling, the sound of water running out of a vessel with a narrow mouth; ಕುಳುಗುಳು, the noise of the water in a cocoonut when shaking); the sound of running feet (My.).

ಗುಡು ಗುಡು. (= K. ಗುಡು 2). (Mhr. ಗುಡುಗುಡು, the sound emitted by a hubble-bubble, by a dry cocoonut on shaking it, by a growling belly). — ಗುಡುಗುಡಿ. A humble smoking pipe, a hubble-bubble (C.; Mhr. ಗುಡುಗುಡಿ; Tē. ಗುಡಿಗುಡಿ, ಗುಡುಗುಡು; T. ಕುಡುಗುಡಿ). ಗುಡುಗುಡಿ ಸೇದು (My.). — ಗುಡುಗುಡಿಯು. The vessel or body of that pipe (C.). — ಗುಡುಗುಡಿ ಮಾಡುವವನು. = ಗುಡಿಗಾಡಿ. (S. Mhr.).

ಗುಡುಗಿಸು ಗುಡುಗಿಸು. To roll a single wheel along with the hand (Sd.).

ಗುಡುಗು ಗುಡುಗು. 1. To thunder (C.).

ಗುಡುಗು ಗುಡುಗು. 2. = ಸುಡಿಸು. Thunder; roar, etc. (ಸ್ವನಿತ, ಗರ್ಜಿತ, ರಸಿತ Si. 30; C.; B. 4, 87, 186).

ಗುಡುಗು ಗುಡುಗು. 3. To run when playing at tip-cat or ball, bawling and keeping one's breath at the time (My.). — ಗುಡುಗಾಡು. -ಅಡು. To run about (My.).

ಗುಡುಗು ಗುಡುಗು. 4. A run with bawling and suppressed breath etc. (Bh. 1, 6, 2; My.). ಗುಡುಗಾ ಗು, such a run to be terminated when taking breath (My.). — ಗುಡುಗಿನಾಟ. -ಅಟ. = ಗುಡುಗು. (My.).

ಗುಡುವನ ಗುಡುವನ. = ಸುಡಾರ. (Tu. ಗುಡಾನ, Tē. ಗೂನಿಯ, ಗೂನು, ಗೂನ; T. ಕೂನೈ). ಮನ್ನಣೆ ಕಡೆವ ಮಡಕೆಯುಂ ಗುಡುವನಮುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Śmd. 338). ಪಿಠರ, ಸ್ಥಾಲಿ, etc. ಎನ್ನೆಡೆ ಮಡಕೆ; ಗುಡುವನಮ್ ಎನ್ನೆಡೆ ಎವ್ವರು (Nr.).

ಗುಡುಸಲು ಗುಡುಸಲು. = ಸುರುನಲು, etc. (B. 5, 203, 204, 259).

ಗುಡುಸಲು ಗುಡುಸಲು. = ಸುರುನಲು, etc. (C.; B. 2, 12; 5, 186, 203).

ಗುಡುಸಿಲು ಗುಡುಸಿಲು. = ಸುರುನಲು. (C.; B. 2, 38).

ಗುಡುಸು ಗುಡುಸು. = ಸುರುನು 1, No. 2. (My.).

ಗುಡುಸುಲು ಗುಡುಸುಲು. = ಸುರುನಲು. (My.).

ಗುಡುಜಿ ಗುಡುಜಿ. = ಗುಡುಜಿ. The plant *Cocculus cordifolius* DC. (ಅಮೃತ, ಜೀವನ್ತಿ, ಸೋಮ, ಅಮರವಲ್ಲಿ Mr. 145, o. r. ಗುಡುಜಿ).

ಗುಡೆ ಗುಡೆ. ಗುಡಾ. The plant *Tithymalus antiqorum* Moench., a kind of euphorbia. 2, a ball, a pill.

ಗುಡ್ಡ guddus-as. 1. = ಗುಡ್ಡ, ಸುಜ್ಜ. (ಸೂಕ್ತ ೨). A boy, a pupil, a disciple (Bp. 47, 38; My.); a dwarf (ಕುಬ್ಜ, ವಾಮನ Nn. 132; ಕುಬ್ಜ Mr. 389, o. r. ಗುಡ್ಡ; My.; M. ಕುಬ್ಜ, a boy). 2, smallness, shortness (Tē. ಗುಟ್ಟು). ಗುಡ್ಡಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. = ಗುಟ್ಟುಗೊಮ್ಮು. ಗುಡ್ಡಗೊಮ್ಮಿನ ಬಿಡಲು (ಕೃಷ್ಣ N. r.). — ಗುಡ್ಡಹರಿ. N. (Bp. 56, 33).

ಗುಡ್ಡ gudda. 2. = (ಸುಟ್ಟು, ಸುಟ್ಟು). ಸುಡ್ಡು 1, (ಸುಡ್ಡೆ 1). A mountain (S. Mhr.); a hill (My.; cf. ಕೊಡ್ಡ, ಕುಪ್ಪೆ 1, ಗುಟ್ಟು 1 & 2). See Si. 116; B. 2, 23; 3, 90. — ಗುಡ್ಡಗಾಡು. -ಗಾಡು. dupl. (C.; B. 3, 47. 56). — ಗುಡ್ಡಗಾಡುಜನ. Jungle-people, wild, uneducated people (C.; B. 4, 130). — ಗುಡ್ಡಗಾಡುಸೀಮೆ. A hilly and woody country (C.). — ಗುಡ್ಡಗೇಣಿ. A creeper, Ipomaea digitata L. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡದ ಇಪ್ಪೇ ಮರ. A middle-sized tree, Careya arborea Roxb. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡದ ಗೋಣಿ ಮರ. A shrub or small tree, Alangium lamarkii, var. hexapetala Lam. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡನೇರಳೆ. The tree Elaeocarpus lancaefolius Roxb. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡಪನ್ನೇರಿಕುಮರ. A large shrub or small tree, Eugenia zellanea Wight. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡರೇಂಜೆಮರ. The tree Elaeocarpus serratus L. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡ ಫೋಮಗಿಡ. = ಕಾಡೆಫೋಮಿ. ಕಾಡು 2. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡವ್ವ. -ಅವ್ವ. N. (Bp. 48, 19). — ಗುಡ್ಡವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 53, 21; 57, 58. 58. 64-66). — ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ. A hill-deer. ಕೆಡ್ಡನೆಯ ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ (ತಮ್ಮರ N. r.).

ಗುಡ್ಡ guddā. (= ಸುಡ್ಡ ೨). — ಗುಡ್ಡಾದೇವಿ. N. (Bp. 12, 41; 57, 62; 59, 7); Durgā, Mārī (My.).

ಗುಡ್ಡಿ guddi. = ಸುಡ್ಡು 2 No. 1, ಸುಡ್ಡೆ 2. (S. Mhr.). ಕಣ್ಣಿನ ಕರೀ ಗುಡ್ಡಿ (ಕನೀನಿಕೆ, ತಾರಿಕೆ G.; see ಕಣ್ಣು; B. 5, 211).

ಗುಡ್ಡ guddu. 1. = ಸುಡ್ಡ 2. (B. 5, 130. 131. 174). — ಗುಡ್ಡಗಾಡು. = ಗುಡ್ಡ. (B. 5, 13).

ಗುಡ್ಡ guddu. 2. = ಸುಡ್ಡಿ, ಸುಡ್ಡೆ 2, (ಸೂಕ್ತ ೨, ಸುರುಳಿ). (A ball): the eye-ball (My.; Tē.); the pupil of the eye (this only in Si.; T. ಕುಮದು, T., M. ಕುಮದ್, anything globular). ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡ (ತಾರಿಕೆ, ಕನೀನಿಕೆ Si. 214; ತಾರಿಕೆ 449). See Si. 221; ಕಣ್ಣು-. 2, an egg (My.; Tē.); spawn (My.; T. ಕುಣ್ಣಿ).

ಗುಡ್ಡ guddu. 3. = ಗುಡ್ಡ, ಸುಜಮ. Smallness, shortness (My.).

ಗುಡ್ಡ guddā. 1. = (ಸುಟ್ಟು, etc.), ಸುಳ್ಳೆ ೨. A heap, a pile (ರಾತಿ Si. 415. 460; My.; Tē. ಗುಡ್ಡ, a rising spot of ground). ರಾಗೀ ಗುಡ್ಡ, ಬತ್ತದ ಗುಡ್ಡ ಮುನ್ನಾದದ್ದು (ಪುಂಜ, ರಾತಿ, ಉತ್ತರ, ಕೂಟ 181). ಕಾಡುಗುಡ್ಡ (ಘಾತ, ಬಹುಲೀಕೃತ 806). ಮಳಲ ಗುಡ್ಡ (Bp. 58, 25). See ಮುಗ್ಗುಡ್ಡ; Prv. s. ಪರಲೋಕ. — ಗುಡ್ಡಗಣ್ಣು. = ಗುಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. A prominent eye (My.).

ಗುಡ್ಡ guddā. 2. = ಸುಡ್ಡಿ, etc. (C.; B. 3, 84). See ಕಣ್ಣು-.

ಗುಡ್ಡ guddā. 3. A piece of cloth, used by men (My.; Tē. ಗುಡ್ಡ, cloth; M. ಕುಪ್ಪು, piece of cloth; T. ಕುಟ್ಟು, a neck-cloth). See ತಲೆ.

ಗುಡ್ಡ guddu. = ಸುಡಿಲೆ 1, etc. (My.).

ಗುಡ್ಡ guddu. = ಸುಡಿಯು, etc. (My.).

ಗುಣ guṇa. = (ಸುಡು 1), ಸೂಣ, ಸೂಣ 3. A sound in imitation of grumbling. (Cf. T. ಕುಣಗುಣ). — ಗುಣ

ಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To murmur, to grumble, to utter sullen discontent (My.).

ಗುಣ guṇa. A cord, a string, a thread; thread (ನೂಲ್ Ūt. I, 21; Mr. 501; ತನ್ನ, ನೂಲು Nn. 78). 2, a bow-string (ಬಿಲ್ಲಿ ರುತ್ತು 501; ಮಾರ್ಪ, ಬಿಲ್ಲ ಹೆಡೆ 78). 3, quality, property. 4, the three fundamental qualities: satva, rajas, tamas (ತ್ರಿಗುಣ, ಗುಣತ್ರಯ 78). 5, the five qualities or attributes of the elements: rasa, rūpa, gandha, śabda, sparśa (ರಸಾ ದಿವಷಯ 501; ತದ್ವಾದಿಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ 78). 6, a good quality, virtue, merit, excellence, eminence (ವ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯವು 78; ಮುಖ್ಯವು 501; ವಸು Nn. 17); wisdom, sense (ಬುದ್ಧಿ 78); vigour, energy (ಸತ್ತ್ವ 78); dignity (ತೇಜಸ್ 78); goodness (ಸಾಧುಜನವು 501); liberality (ಉದಾರ, ತ್ಯಾಗ 78); temperance (ನಿಯತ 78, o. r. ನೀತಿ); abatement of a disease; good or improved state; favorable issue; benefit (C.). 7, proper course of action in politics, political wisdom (ನಯ 78; ಕಾರ್ಯ 501). 8, place, site (ಅಸ್ತದ, ಸ್ಥಾನ 78). 9, the most excellent one; the soul of the universe (ಪಮ, ಪರ ಮಾತ್ಮನು 78; ಪರಮನು 501). 10, a great ascetic (ಮೋ ನೀತ್ತರ, ಎತೀತ್ತರ 78). 11, a subordinate quality or inferior degree. 12, flavour, taste. 13, a cook. 14, multiplication. 15, at the end of a compound: fold, times. 16, a secondary or subordinate gradation of a vowel, the vowels a, ā, ī (Śmd. 17). 17, the merit of a composition in rhetoric, e. g. consistency of plan, elegance of expression, etc. (Kāvya. III, 2; III, 1, A, 3 seq.). 18, a term for the number three (ಮೂರು Mr. 347). 19, joy (ಮುದ, ಸ ನ್ನೋಷ Nn. 78). 20, protection (ರಕ್ಷತ್ವ, ರಕ್ಷಿಸುವದು 78). 21, a part or portion, a bit (ಲೇತ, ತುಣ್ಣು 78). 22, war (ಕದನ, ಕಾಳಗ 78). 23, used also ತಲನೋ (Mr. 501, two M88. ತಲನೋ). ಕುತ್ರಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಊರಲ್ಲಿ ಸುಲಮು ಬಿಟ್ಟದ್ದೇ ಗುಣ (Prv.). — ಗುಣಕಾರಿಗೋ. ಗುಣಕೆ ಅದುಗೋ. (Śmd. 207). To be loved (ಪ್ರೀತವದು Śmd. II). ಗುಣಕಾರಿಗೊಣ್ಣು, a beloved, dear man (ಅಭಿರ್ತಂ, etc., ಪ್ರೀತವಟ್ಟು Kk. 80). ಗುಣಕಾರಿಗೊಣ್ಣು, a dear woman (ಅಭಿರ್ತಂ, ಕೂರ್ತಂ, ಒದ್ದಿಲ್ ಕೆ Śmd. II; Kk. 29; Śm. 75). — ಗುಣಕ್ಕೆ ನಲ್ಲ, ಗಣೇಶ. (Śmd. 207). Gaṇēśa who is good on account of his merit. — ಗುಣಗೋ. -ಕೋ. To lay hold of virtue, etc., etc. ಗುಣಗೋ. (Śmd. 200). — ಗುಣವದೋಮ. -ತೋಮ. Abatement or improvement to appear (Bp. 17, 9).

ಗುಣಕ guṇaka. A calculator. 2, in arithmetic: the multiplier (C.).

ಗುಣಕಥನ guṇa-kathana. Reciting the attributes or perfections of a god or of a man (My.).

ಗುಣಕರ guṇa-kara. = ಗುಣಕಾರ. (My.).

ಗುಣಕಾರ guṇa-kāra. Productive of good qualities, profitable, etc. (Sk.; My.).

ಗುಣಕು guṇaku. = ಕುಣುಕು, etc. (S. Mhr.; cf. ಗುಣಿ 1, etc.).

ಗುಣಕೃತಸಲಾಖೆ guṇa-kṛta-salākhē. A spindle by which thread is made and on which it is wound (ಕದಿರ Śm. 105).

ಗುಣಕೆ guṇakē. = ಗುಣಿಕೆ. Tbh. of ಗುಣಿಕೆ. See ಮದ.

ಗುಣಗಣ guṇa-gaṇa. A multitude of good qualities, virtues or merits (Śāv. 2, 113; My.).

ಗುಣಗಣನೆ guṇa-gaṇanē. She who takes notice of good qualities (Bp. 50, 11).

ಗುಣಗ್ರಾಹಿ *guṇa-grāhi*. One who appreciates or can appreciate good qualities. (My.).

ಗುಣಜ್ಞ *guṇa-jña*. One who knows how to appreciate men or things; a scholar (ಗುಣಾಧ್ಯ, ಎದ್ವಾಂಸ Nn. 42).

ಗುಣತ್ರಯ *guṇa-traya*. The three constituent properties of nature: *satva*, *rajas*, *tamas* (Nn. 12; ತ್ರಿಗುಣ 67. 78; ಪ್ರಕೃತ 111).

ಗುಣತ್ವ *guṇatva*. Subordination, dependence; virtue, excellence; the possession of attributes or qualities in general; multiplication. See Bp. 3, 69; 6, 13; ಅನು.

ಗುಣದೋಷ *guṇa-dōsha*. Virtue and vice (C.).

ಗುಣಧರ್ಮ *guṇa-dharma*. The virtue or duty incident to the possession of certain qualities, as clemency is the virtue and duty of royalty, etc. (B. 5, 184).

ಗುಣನ ಗುಣಾನಾ. Multiplication; enumeration. (My.).

ಗುಣನಂದಿ *guṇa-nandi*. N. of an author (Śmd. 4. 39).

ಗುಣನಾಮ *guṇa-nāma*. An appellation that corresponds to or clearly expresses the nature of a thing, person, etc., one whose meaning is intelligible in itself (My.).

ಗುಣನಿಧಿ *guṇa-nidhi*. A receptacle, or an ocean, of virtues (My.).

ಗುಣನಿಲಯ *guṇa-nīlaya*. She who is the abode of merit (Bp. 50, 11).

ಗುಣಪ್ರಸೂ *guṇa-prisūtha*. Having threads in its back: a spider (ಮತಕಾರಿ, ಪಾಪ Mr. 166).

ಗುಣಪ್ರಣಯ *guṇa-praṇayitva*. Desire or longing for a good act (Āpr. 5, 29).

ಗುಣಭಾಜ *guṇa-bhāj*. Sharing in, possessing or having good qualities. (Śmd. 106).

ಗುಣಭಾಜಿ *guṇa-bhāja*. Tbh. of ಗುಣಭಾಜ (Śmd. 106).

ಗುಣಮಣಿ *guṇa-maṇi*. A jewel of good qualities (V. 4, 81; J. 12, 5; C.).

ಗುಣಮೂಲ *guṇa-mūli*. (ಗಣಸು Mr. 135).

ಗುಣಯಿಸು *guṇayisu*. = ಗುಣಿಸು. To multiply; to enumerate; to calculate (Āh. v. 384).

ಗುಣಯುತ *guṇa-yuta*. Possessed of good qualities, etc. (J. 2, 10).

ಗುಣಲಯನಿ *guṇa-layani*. A tent.

ಗುಣವಚನ *guṇa-vačana*. An attributive; an adjective (Śmd. 96. 110. 116. 118. 119. 120. 134. 183. 200. 256; Kāv. I, 2, 4-7).

ಗುಣವತ *guṇa-vat*. Endowed with qualities, or with good qualities; excellent, perfect. (Kāv. II, 2, B, 43).

ಗುಣವತಿ *guṇa-vati*. A woman endowed with good qualities (J. 5, 51). 2, = ಗುಣಕೃತಸಲಾಜೆ (ಕದಿರು Mr. 206). 3, N.

ಗುಣವನ್ತ *guṇa-vanta*. Tbh. of ಗುಣವತ. Endowed with eminent or good qualities; an excellent or good man (Bp. 41, 13; C.; B. 2, 32; 5, 178).

ಗುಣವನ್ತಿ *guṇavanti*. An excellent woman (Bp. 4, 32; My.).

ಗುಣವರ್ಮ *guṇa-varma*. N. of an author (Śmd. 4. 144; cf. Kāv. I, 2, 99).

ಗುಣವರ *guṇa-bala*. A certain feat of wrestlers (Āpr. 5, 77).

ಗುಣವಾರಕ *guṇa-vācaka*. = ಗುಣವಚನ. (My.).

ಗುಣವಾಚಿ *guṇa-vāci*. = ಗುಣವಚನ. (Śmd. 95).

ಗುಣವಾರ್ಧ *guṇa-vārdhi*. An ocean of good qualities (Śāv. 4, 107).

ಗುಣವಿವೇಕ *guṇa-vivēka*. The investigation or discussion of the ten good qualities of a poem (Kāv. I, 1 a, 5; III, 1 seq.).

ಗುಣವೃಕ್ಷ *guṇa-vṛiksha*. The mast of a vessel; the tree to which a boat is moored.

ಗುಣವೃಕ್ಷಕ *guṇa-vṛikshaka*. = ಗುಣವೃಕ್ಷ. The mast etc.

ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ *guṇa-śrēṣṭha*. Pre-eminent in excellences or virtues (ಗುಣಾಗ್ರಣಿ Nn. 30; ಗುಣಾಧ್ಯ 42).

ಗುಣಸಮವಾಯ *guṇa-samavāya*. = ಗುಣಗಣ. (Āpr. 2, 62).

ಗುಣಸೌಂದರ *guṇa-saundara*. N. of a *vṛitta* (Āh.).

ಗುಣಸ್ವಭಾವ *guṇa-svabhāva*. The essential form of qualities (Kāv. III, 3, B, 5-9).

ಗುಣಾಕಾರ *guṇākāra*. Multiplication (C.; Mhr.).

ಗುಣಾಗ್ರಣಿ *guṇa-agraṇi*. = ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ. (ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ, ಸುರಭಿ Nn. 30; Āh. v. 254).

ಗುಣಾಂಕ *guṇa-āṅka*. Distinguished by excellences (Bp. 26, 17).

ಗುಣಾಧ್ಯ *guṇa-ādhyā*. Rich in virtues or excellences (ಗುಣಜ್ಞ, ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ, ಎದ್ವಾಂಸ Nn. 42).

ಗುಣಾತಿಶಯ *guṇa-atīśaya*. Eminence of excellences (Āpr. 5, 38).

ಗುಣಾಧಿಕ *guṇa-adhika*. = ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ. (Śmd. 73).

ಗುಣಾನುರೂಪ *guṇa-anurūpa*. Corresponding or adapted to properties (Śmd. 94. 95).

ಗುಣಾಂತರ *guṇa-antara*. A different kind of merit, variety of property or quality. (Āpr. 2, 48).

ಗುಣಾರಿ *guṇāri*. An assistant of the *gavāda* and *śānabhōga* (Mhr.; S. Mhr.).

ಗುಣಿ *guṇi*. 1. = ಕುಣಿ 2, etc. — ಗುಣಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. A hollow eye (C.). — ಗುಣಿಗಲ್ಲ. A cheek that is sunken in (G.). — ಗುಣಿ ಸಡಿ ಮಾಡು. To dig a little hole round a tree (My. occasionally).

ಗುಣಿ 2. The rod or handle of a whip (S. Mhr.; cf. ಗುಣಕು).

ಗುಣಿ *guṇi*. Possessing qualities; endowed with good qualities or merits (Bp. 29, 2; 36, 2; 61, 70). 2, a bow. 3, N. of a plant (ಗೋಗು Mr. 139; cf. Sk. ಕುಣಿ P).

ಗುಣಿಕೆ *guṇikē*. Tbh. of ಗುಣಿಕೆ. See ಮದ್ದು.

ಗುಣಿತ *guṇita*. Multiplied; multiplication (ಒತ್ತು Mr. 349; My.).

ಗುಣಿಸು *guṇisu*. = ಗುಣಯಿಸು. To multiply, etc. (C.; Si. 327; J. 30, 53).

ಗುಣು *guṇu*. = ಗುಣ, etc. — ಗುಣುಗುಟ್ಟು. = ಗುಣಗುಟ್ಟು. (My.). — ಗುಣುಗುಣು. Murmuring, buzzing, whispering among the people, suppressed talk about (S. Mhr.; Mhr.).

ಗುಣುಕು *guṇuku*. = ಗುಣಕು, etc. (S. Mhr.).

ಗುಣೋಕ್ತಿ *guṇa-ukti*. = ಗುಣವಚನ. (Śmd. 256. 257; Kāv. I, 2, 17-19).

ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷ *guṇa-utkarṣa*. Excellence, superiority. See ಒಳಪು.

ಗುಣೋದಯ *guṇa-udaya*. A man in whom good qualities, etc. have risen or appear (J. 28, 14).

ಗುಣ್ಯ *guṇya*. 1. (= ಸೇವ್ಯ). Joining; proximity;

near; along (C.; see ಕುದ 1). ಅವರು ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯ ಪಕ್ಕಿ ಮದಕಿಣದಕ್ಕೆ ಗಳ ಗುಣ್ಣು ಇದಕಲ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 4, 205). Frequently ದಾರಿ, ಮನೆ, ಹಳ್ಳ, etc. (C.). See ದಣ್ಣೆ. -
ಗುಣ್ಣು guntā. 2. = ಕೂಟ 3, (ಗುದಿದ), ಸೂಟ, ಸೂಣ್ಣ. A peg, a plug, a stumpy post (ತಿವಳ, ಕೀಲಕ Nr.; My.; M. ಕುಮುದ; T. ಕುದ್ಡ; Mhr. ಮುಣ್ಣು, ಮುಣ್ಣೇ, ಮುಟೇ; see also ಕುಸ 1). ಪತುವ ಕಟ್ಟಲೆನ್ನು ಕಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ ಗುಣ್ಣುವು (ಮೇಳಿ, ಮೇಟಿ Nr., o. r. ಗೂಟವು). ಗುಣ್ಣುಗಳನ್ನ ಸಂಕೀರ್ಣಮಾದ ಕುದಿ (ಕುಕೂಲ Nr.).

ಗುಣ್ಣಿಗೆ guntigē. Tbh. of ಘುಣ್ಣಿಕೆ (Smd. 338).

ಗುಣ್ಣಿ guntē. 121 square yards or the fortieth part of an acre (My.; Tē.).

ಗುಣ್ಣು gundā. 1. (= ಸುಣ್ಣ, ಸುಣ್ಣು 2). Roundness, hollowness and deepness (cf. ಗುಣ್ಣಿತು). 2, = ಸುಣ್ಣು 2-ಅ 3. N. ಉಣ್ಣಿಯೇನೋ, ಗುಣ್ಣು? ಎಂದರೆ ಮುಣ್ಣು ಮೂವತ್ತು ಮೊದಿ ಎಂದೆ - ಎಂಬಲು ಎತ್ತೋ, ಗುಣ್ಣು! ಎಂದರೆ ಉಣ್ಣುವರು ಎಷ್ಟು ಜನ? ಎಂದೆ (Prv.). - ಗುಣ್ಣು ಬಟ್ಟಲ. = ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ. (S. Mhr.). - ಗುಣ್ಣು ದಾವ. A temporary round pit or well sunk in the dry bed of a stream (S. Mhr.). - ಗುಣ್ಣು ಛಟ್ಟ. N. ಉಣ್ಣಿಯೇನೋ, ಗುಣ್ಣು ಛಟ್ಟ? ಹೌದು, ಕಾಣೆ, ರಣ್ಣೆ ಮುಣ್ಣೆ! (Prv.). - ಗುಣ್ಣು ಯ. - ಅಯ. N. (Bp. 15, 23). - ಗುಣ್ಣು ಯ. - ಅಯ. N. (Bp. 9, 33). - ಗುಣ್ಣು ಯ. - ಅಯ. N. (Bp. 9, 47; 24, 72). - ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ. - ಬಟ್ಟಲ. = ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ, ಗುಣ್ಣು ಬಟ್ಟಲು. (T. ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ). A small round and deep metal vessel from which water and other liquids are drunk, children eat, etc. (ಅನುಕರ, ಗರ್ಜಕ Mr. 212, o. r. in three MSS. ಗುಣ್ಣೆ.).

ಗುಣ್ಣು gundā. 2. (= ಸುಡ್ಡ 1). A servant (Tē. = ದಾಸ, ಬಣ್ಣ; R.; Tē. ಗುಣ್ಣಿವೆ, a female servant; M. ಕುಣ್ಣೆ, slave; dirty woman). Cf. the ಗುಣ್ಣು No. 2 s. ಗುಣ್ಣು 1.

ಗುಣ್ಣುಕ್ರಿಯೆ gundā-kriyē. A kind of rāga (Bp. 19, 17; cf. ಗುಣ್ಣು ಗುಣ್ಣೆ).

ಗುಣ್ಣಿಗೆ gundagē. = ಸುಣ್ಣು 2. Of a round, globular form (C.; B. 3, 119; 4, 35).

ಗುಣ್ಣಲಿಗೆ gundaligē. = ಸುಣ್ಣಲಿ. A round water-vessel of metal (My.).

ಸುಣ್ಣು ಸುಣ್ಣು gundāgundi. A kind of rāga (Bp. 19, 15).

ಗುಣ್ಣು ನ್ತರ (gundū-antara). The state of stones being laid inside: a foundation (My.). - ಗುಣ್ಣು ನ್ತರ ಮಾಡು. To lay a foundation (My.). 2, to make a stone-mass of (something), to ruin completely (another's property, etc., My.).

ಸುಣ್ಣು ಗುಣ್ಣು gundāra. = ಗುಡಾರ. See ಗುಡಿ.

ಗುಣ್ಣಲಿ ಗುಣ್ಣಲಿ. = ಸುಣ್ಣಲಿ 2. (My.).

ಸುಣ್ಣುಳಿಸು gundālisu. To roll up, as a rug (Mhr. ಗುಣ್ಣು ಕಣ್ಣೇ; Sd.).

ಗುಣ್ಣಿ gundi. = (ಕುಣ್ಣಿ 2, ಸುಣ್ಣಿ 1, ಸುಣ್ಣು 1). A hole, a pit, a hollow (My.; Si. 203. 431; T., M. ಕುಣ್ಣು, what is hollow, deep, low). ನೀರ ಗುಣ್ಣಿ (B. 5, 80). ತೋಳ ಗುಣ್ಣಿಗೆ ವಿಪ್ಲವ ಅಳಿಗೊನ್ನು ಕಲ್ಲು (Prv.). See ತಡ, ಸುದ; Prv. s. ಮುಣ್ಣೆ. 2, = ಸುಣ್ಣಿಗೆ No. 1, the pit of the stomach (My.; Tē. ಗುಣ್ಣಿ, T. ಕುಣ್ಣಿ). 3, a large round earthen or metal vessel (My.; cf. Sk. ಕುಣ್ಣಿ? Mhr. ಕುಣ್ಣೇ, a

vessel of stone or earth). - ಗುಣ್ಣಿಕಾಯಿ. The heart, in a physical sense only (My.; Tē. ಗುಣ್ಣಿಕಾಯಿ). - ಗುಣ್ಣಿವಟ್ಟಲ. = ಗುಣ್ಣು, q. v. (My.).

ಸುಣ್ಣಿ gundi. A button (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಗುಣ್ಣಿಗೆ gundigē. = ಸುಣ್ಣಿ No. 2. The pit of the stomach (C.). 2, the thorax, the chest; courage (ಎರ್ಡೆ Smd. 84; Si. 204); the heart in a physical sense (J. 16, 28). ಗಟ್ಟಿಗುಣ್ಣಿಗೆಯವನು (ಉರಸ್ಸು, ಉರಸು, ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ Si. 283; My.). See ಅದರು, ಎರೆ, ಎದೆ, ಬರ್.

ಸುಣ್ಣಿಗೆ gundigē. Tbh. of ಕುಣ್ಣಿಕೆ. (ಕಮಣ್ಣು, ಕುಣ್ಣಿಕೆ Hā.; ಕರಕ Nr.; ಜಲಪಾತ್ರ Kk. 32; ಮುಷಿಗೆ ಜಲಪಾತ್ರ Smd. 34; ಕಮಣ್ಣು 84; Öpr. 6, 8). ಪ್ರತಿಗರ ಗುಣ್ಣಿಗೆ (ಕಮಣ್ಣು, ಕುಣ್ಣಿ Nr.). See ತಡ.

ಸುಣ್ಣಿತ ಗುಣ್ಣಿತ. Pounded, crushed (ರೂಪಿತ, ದೂಳುವಡೆದುದು Nr.; see ಕುಣ್ಣಿತ and ರೂಪಿತ).

ಗುಣ್ಣಿತು gunditu. = ಸುಣ್ಣಿತು (Smd. 96), ಸುಣ್ಣಿತು, ಗುಣ್ಣಿತು. That is deep (ಆತಲಸ್ವರ್ತ, ಅಗಾಧ, ಗಮ್ಭೀರ, ಗರ್ಭೀರ, ಅಸ್ಥಾಗ Hā.).

ಗುಣ್ಣಿತು gundittu. = ಸುಣ್ಣಿತು, q. v.

ಗುಣ್ಣು gundū. 1. (= ಸುಣ್ಣು 2, ಸುಣ್ಣು 1). A heap; a mass; a crowd; an assemblage, etc. (ನರವ Smd. II; Kk. 81; Smd. 95; ತಣ್ಣ, ಗುಮ್ಮ, ಗುಣ್ಣು, ಬಮ್ಮಲ, ಗಡಣ, ನರವ, ಜಂಗುಳಿ, ತರಳ್ಳಿ, ಗೊಂಚಿ, ದೊನ್ನುಳಿ, etc., ಸೇಣಿ, ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Smd. 54; J. 22, 26; T. ಕುಮಾರ, ಕುವವ, ಕುಣ್ಣಿ, ಕುದು; Tē. ಗುಣ್ಣು, a lump; see ಕುವವೆ 1, ಗುದಿಯಸು). - ಗುಣ್ಣು ಗಿಡಿ. - ಕಿಡಿ. Sparks that fall in heaps (Rām. 5, 8, 77).

ಗುಣ್ಣು gundū. 2. (= ಸುಡ್ಡ 2, ಸುಣ್ಣು 1). Anything globular: a round stone for grinding on a slab (C.); a large round stone or boulder (ಅರೆ Smd. 95; ಮುಣ್ಣು ತ್ತೆ Mr. 206; Bp. 58, 36; My.), a stone for constructing an öle (C.); the plummet used by masons, etc. (C.); the globe used at schools (C.); a little ball or marble used as a plaything by children (C.); a spherical, small ornamental object (C.); a testicle of beasts (R.; Tē. ಗುಣ್ಣು; T. ಕುಣ್ಣು); a bullet of small arms (Rāv. 5, 69), a cannon ball (C.); the firing of a gun (My.). (T. ಕುಣ್ಣು, ಕುಮಿದ, ಕುವವ, ಕುವವ, ಕುಣ್ಣಿ; M. ಕುಮಿದ್. ಗಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಣೆಯ ಮನಸ್ಸು ಗುಣ್ಣಿಗಿನ್ನು ಗಟ್ಟಿ (Prv.). ಗುಣ್ಣಾದದು (ವರ್ತುಲ, ನಿಪ್ಪಲ, ವೃತ್ತ Si. 372. 427). See Si. 29. 284. 288; B. 2, 21; 4, 131; 5, 54. 56. 112. 161. 250; ಬರೆ, ಕಲ್ಲು, ಕಿಡಿ, ತುಡಿ, ಸಿಡಿ. - ಗುಣ್ಣು ದಾವ. Any round well (My.). - ಗುಣ್ಣರ. - ಅರ. A round file (My.). - ಗುಣ್ಣುಟ. - ಅಟ. A kind of gambling with dice (My.). - ಗುಣ್ಣುಡಿ. - ಅಡಿ. To smooth gārē with a round stone (My.); to flatten a road with a stone-roller (My.). - ಗುಣ್ಣುದಾವ. = ಗುಣ್ಣು ಹಾದಾವ. (My., occasionally). - ಗುಣ್ಣಿಕ್ಕು. - ಇಕ್ಕು. To shoot a ball. See Sp. s. ಗಣ್ಣು. No. 1. - ಗುಣ್ಣುಕಲ್ಲು. A grinding stone. ಉಣ್ಣುವರಿಗೆ ಊಟ ಬೇಡ, ಗುಣ್ಣುಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೇಡ (Prv.). See Prv. s. ಗಣ್ಣು. - ಗುಣ್ಣು ಗವ್ವರ. - ಕವ್ವರ. ಗುಣ್ಣುಗವ್ವರದ ಕಾಯಕ, the profession of a Jangama beggar who walks about with a round kappara

in his hand (S. Mhr.). — ಗುಣ್ಣುಗೋವಿ. — ಕೋವಿ. A small swivel (Sd.). — ಗುಣ್ಣುಹಾಕ. A herb, *Andrographis echinoides* N. ab E. (Z.; My.). — ಗುಣ್ಣುಬಟ್ಟಲು. = ಗುಣ್ಣುಬಟ್ಟಲ, etc. (My.). — ಗುಣ್ಣುಮಲ್ಲಿಗೆ. A kind of jasmine (My.). — ಗುಣ್ಣುಮುದುಗ. (= ಗಣ್ಣುಮುದುಗ, ಗುಡಮುದುಗ). N. of a water-bird that dives like a stone (My.). — ಗುಣ್ಣುವಲೆ. — ಬಲೆ. A kind of net (Bh. 3, 13, 23). — ಗುಣ್ಣುಹಾಕು. To load a weapon with ball (C.). — ಗಣ್ಣುಹಾಕು. To shoot a ball or bullet (C.); to fire a gun (C.). — ಗುಣ್ಣುಹೊಡೆ. = ಗುಣ್ಣುಹಾಕು. (C.). — ಗುಣ್ಣುಳಿ. — ಉಳಿ. A round chisel (My.). — ಗುಣ್ಣುಲಿ. — ಲಿ. An ṅṅṅṅṅṅ with a round opening (My.; see ಲಲಿ 4).

ಗುಣ್ಣುಗೆ ಗುಂಡುಗಡೆ. = ಗುಣ್ಣುಗೆ. (B. 5, 241, 245).

ಗುಣ್ಣುತು gunnitu. = ಗುಣ್ಣುತು, etc. (o. r. in Sm. 96).

ಗುಣ್ಣುತ್ತು gunnittu. = ಗುಣ್ಣುತ್ತು.

ಗುಣ್ಣು gunpu. 1. = (ಗುಣ್ಣು 1), ಗುಣ್ಣು 2, etc. A heap; an assembly (ಗುಣ್ಣು, ಗುಣ್ಣು, ನೆರವಿ, etc. Sm. 54; Sāv. 1, 84).

ಗುಣ್ಣು gunpu. 2. = ಗುಣ್ಣು 1, etc. Deepness, depth; profundity; graveness, seriousness; solemnity; earnest; secrecy, mysteriousness (ಗುಣ್ಣುರ ಒ. II, 50; Sm. 66; ಗುಣ್ಣುರ ಒ. I, 65; Kk. 67). See ṅṅṅṅṅṅ. 1, 80; ṅṅṅṅṅṅ. v. 21; Grj. 3, 87; 8, after 69; Bp. 25, 11; 36, 1, 29; 40, 41. Cf. ಗುಡ.

ಗುಣ್ಣು gunya. Endowed with qualities or virtues;—to be enumerated; the multiplicity (My.).

ಗುಣ್ಣು gutta. Closeness; tightness (C.; Tē; see ಕುಡೆ, ಕುಡಿ 1, ಗುಣ್ಣು 3; Mhr. ಗುಣ್ಣುಣ್ಣು, to be entangled or embarrassed). ಕುಣ್ಣುಸದ ಹಾಗೆ ಮೆಯ್ಯೆ ಗುಣ್ಣುನಾಗಿರುವ ಅಂಗೆ (ಕುಡುಕ, etc. Si. 279). — ಗುಣ್ಣುಬಳಿ. A tight bracelet (C.). — ಗುಣ್ಣುಎಸ. Well-trimmed, properly cut whiskers (S. Mhr.).

ಗುಣ್ಣು gutta. Tbh. of ಗುಣ್ಣು (Sm. 349).

ಗುಣ್ಣುನೆ guttanē. Closely, tightly; tight (My.).

ಗುಣ್ಣು guttā. = ಗುಣ್ಣುಗೆ 1 No. 1, ಗುಣ್ಣು. (My.; Mhr.; Sindh gutto).

ಗುಣ್ಣುದಾರ guttā-dāra. A contractor (My.).

ಗುಣ್ಣಿ gutti. (= ಕೊಣ್ಣು 2, ಗುಡ 3). A bunch or cluster of fruits or flowers (Tē. ಗುಣ್ಣಿ, ಗೋಣ್ಣು; T. ಕೊಣ್ಣು, ಕೊಣ್ಣು; R.). 2, a bush (= ಕುಣ್ಣುಡ, My.).

ಗುಣ್ಣಿಗೆ guttigē. 1. An exclusive right of sale, farm, a contract, as for tamarind trees, ink-nuts, liquor, etc., monopoly (C.; M. ಕುಣ್ಣುಗೆ, T. ಕುಣ್ಣುಗೆ; Tē. ಗುಣ್ಣು). 2, rental on land (My.; T., Tē; Bp. 27, 52). ಗುಣ್ಣಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಗುಣ್ಣಿಗೆ ಮುಣ್ಣು ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಗುಣ್ಣಿಗೆಹೊಲ. A rented land (My.).

ಗುಣ್ಣಿಗೆ guttigē. 2. (= ಗುಣ್ಣು). See ಗೋವ.

ಗುಣ್ಣು guttu. = ಗುಣ್ಣು. (S. Mhr.; Bh. 1, 6, 5). — ಗುಣ್ಣಿನ ಹಣ್ಣು. N. of a play (Bh. 1, 6, 2).

ಗುಣ್ಣು guttē. = ಗುಣ್ಣು. (My.; see ಉಣ್ಣುಕಾರ).

ಗುಣ್ಣು gutsa. = ಗುಣ್ಣು. A cluster of blossoms.

ಗುಣ್ಣು gutsa. = ಗುಡಕ. (Mr. 108).

ಗುಣ್ಣು gutsa-ardha. = ಗುಣ್ಣು. A necklace of twenty-four strings.

ಗುಡ guda. (= ಗೋಡೆ). The anus; the rectum.

ಗುಡಕಾಸ guda-kāsa. Belly-ache (ಹೊಟ್ಟೆಬೇನೆ Mr. 386, o. rs. ಗುಡಕಾಂತ, ಗುಡಕಾಸ).

ಗುಡಕೀಲಕ guda-klaka. The piles.

ಗುಡಗ gudaga. 1. = ಗುಡಗು, ಗುಡಗು. A post or prop put behind a door to keep it shut (My.).

ಗುಡಗ gudaga. 2. A fat, stout man (S. Mhr.).

ಗುಡಗಿ gudagi. A stout woman (S. Mhr.).

ಗುಡಗು gudagu. = ಗುಡಗ 1, etc. (My.).

ಗುಡಗಿ gudagē. = ಗುಡಗ 1. (C.).

ಗುಡಜನಿ guda-jani. Vishnu (Grj. 6, 39).

ಗುಡಮೈಥುನ guda-maithuna. Sodomy (Mhr., My.).

ಗುಡಸನ್ನಾರ್ಜನ guda-sammārjana. Rubbing the anus. See ಸೋಣ್ಣು.

ಗುಡಸ್ತ gudaṣṭa. = ಗುಡಸ್ತ. (My.).

ಗುಡಿ gudi. 1. To tie the feet or legs (ಪಾದಬಂಧನ Sm. Dh.; see ಕುಡಿ).

ಗುಡಿ gudi. 2. = (ಕುಡಿ), ಗುಡಿ 2, ಗುಡುಗೆ 1, ಗುಡುಳಿ. A rope for the feet used in climbing palm trees (My.; Sk. ಕೂದಿ, a fetter for the feet). — ಗುಡಿಗಾಲು. — ಕಾಲು. Feet to which that rope is attached (My.).

ಗುಡಿ gudi. 3. = ಗುಡಿ. A bunch (ṅṅṅṅṅṅ. Bp. 5, 3; My.; Tē. ಗುಡಿ, ಗುಡಿ). See ಗುಡಿ. — ಗುಡಿಗಿಯ. To make bunches of (things, Sāv. 5, after 115).

ಗುಡಿ gudi. 4. To jump (T. ಕುಡಿ; see ಕುಡುಕು 1); to stamp, to make a noise with the feet (My.).

ಗುಡಿಗಿ gudigē. 1. = ಗುಡಗಿ, ಗುಡುಗೆ 2. A club, a bludgeon (C.; B. 2, 34; ದ್ವುಳಿ, ಮುದ್ದುಳಿ, ಫನ Si. 290; Tē. ಗುಡಿ, ಗುಡುಳಿ, ಗುಡಿ; T. ಕುಡಿಯ; cf. ಕೋಣು). ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಗುಡಿಗಿ (ಪರಿಕ, ಪರಿಕಾತನ, ದೊಣ್ಣೆ Si. 290). See Prv. s. ನಡಿ.

ಗುಡಿಗಿ gudigē. 2. = ಗುಡಿ 2, etc. (My.).

ಗುಡು gudu. An imitative sound (cf. ಗುಂ 2 and ಗುಣ). — ಗುಡುಗುಡು. rep. A buzzing sound in the ear (S. Mhr.).

ಗುಡುಗು gudugu. = ಗುಡಗ 1, etc. (My.).

ಗುಡುಗೆ gudugē. 1. = ಗುಡಗಿ 2, etc. (My.). See ಬೆಳ.

ಗುಡುಗೆ gudugē. 2. = ಗುಡಿ 1, etc. (My.).

ಗುಡುಳಿ gudupu. = ಗುಡಿ 2, etc. (My.).

ಗುಡ್ಡ gudda. = ಗೋಡ್ಡ. q. v. (cf. ಕಾಡ). See ಹೆಣ್ಣು.

ಗುಡ್ಡರಿಸು guddarisu. (fr. ಗುಡ್ಡ 2). To cuff, to push, as a calf, or a milker, pushes the dug of a cow (My.).

ಗುಡ್ಡಲಿ guddali. = ಗುಡ್ಡ. Tbh. of ಕುಡ್ಡಾಲ (Sm. 364; Hlā.; Nr.; ṅṅṅṅṅṅ. II, 32; Mr. 371; C.; Si. 303; Tē.; T. ಕುಡ್ಡಾಲ, ಕುಡ್ಡಾಲ; Mhr. ಕುಡಲ). A kind of pickaxe, a hoe. ಮರದ ಗುಡ್ಡಲಿ (ಕಾಪುಕುಡ್ಡಾಲ Nr.). See Si. 85. 302. 399; Bp. 49, 44; ಕೆಯ. — ಗುಡಲಿಗೋಳ. — ಕೋಳ. To seize a hoe (Bp. 3, 58).

ಗುದ್ದಿ guddi. A clog tied to the neck of cattle (S. Mhr.; B. 3, 23; Tē. ಗುದ್ದಿ; see ಗುದ್ದಿ 1).

ಗುದ್ದಿಸು guddisu. To cause to cuff, etc. (C.).

ಗುದ್ದು guddu. 1. A hole, as of a mouse, snake, fox, etc. (C.; B. 3, 21. 31. 74; 5, 31. 259).

ಗುದ್ದು guddu. 2. = ಸುರ್ದು. To strike with the fist, to fist, to cuff, to box (C.; Tē., Tu.; T., M. ಕುತ್ತು; see ಕುತ್ತು 2); to beat in a mortar, to pound (My.; T., M. ಕುತ್ತು; see ಗುದ್ದುವಿಕೆ). ಗುದ್ದಿದ ಗುದ್ದಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ನೀರೂ ಸರಿ (Prv.). See Prv. s. ಗಾಳಿ. — ಗುದ್ದಾಟ. = ಗುದ್ದಾಟ. (ಮುಷ್ಠಾಮುಷ್ಠಿ G.; My.). — ಗುದ್ದಾಟ. -ಅಟ. Striking with the fist, fistouffs (C.). ಅಸಲಿಗೆ ಮೋಸ, ರಾಫಕ್ಕೆ ಗುದ್ದಾಟ. — ಕತ್ತಲೆ ಗುದ್ದಾಟ. — ಗಾಣಿಗನ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಗನ್ನದ ಹುಡಿಯವನ ಗುದ್ದಾಟ ಲೇಸು. — ಬುದ್ಧಿ ಹೇಬಿದವರ ಸಂಗಡ ಗುದ್ದಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದ ಪಾಗೆ (Prvs.). — ಗುದ್ದಾಡು. -ಅಡು. To fight with the fist, to box (C.). ಬುದ್ಧಿ ಹೇಬಿದವರ ಕೂಡ ಗುದ್ದಾಡಿದ ದಾರದು. — ಅರಮನೆಯ ಫತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಗುದ್ದಾಡಿದ ಪಾಗೆ (Prvs.).

ಗುದ್ದು guddu. 3. A blow with the fist (Bh. 4, 2, 64; C.; Tu., Tē.; T., M. ಕುತ್ತು; Mhr. ಗುದ್ದಾ); the fist itself. ಗುದ್ದು ಪಾಕು (C.). See Prv. s. ಬಗ್ಗು 2; ಕತ್ತಲೆ. — ಗುದ್ದ ಮೊದಿ. The distance from the elbow to the end of the closed fist (ರತ್ನಿ G.; My.). — ಗುದ್ದುಮೊದಿ. = ಗುದ್ದ. (C.; ಸರತ್ನಿ G.).

ಗುದ್ದುವಿಕೆ gudduvikē. Fisting; pounding (ಮದಫ ನ, ಸಂವಾಹನ Si. 395).

ಗುದ್ದಿ gudli. = ಗುದ್ದಲಿ. (My.).

ಗುನಿ guni. A small crest on the grain of jōla (C.). 2, = ಸುಂಸು, etc., the husk of paddy, etc. (My.).

ಗುನ್ದ gundra. A kind of grass, *Saccharum sara* Roxb.

ಗುನ್ದೆ gundrē. The root of the grass *Cyperus pertenuis* Roxb. 2, the fragrant grass *Cyperus rotundus* Lin. 3, a medical plant and perfume, commonly called priyangu.

ಗುನ್ನ gunna. 1. = ಕೊಂಡು, q. v. (A hill): a raised spot (in wood, gārē, My.). — ಗುನ್ನ ಗುನ್ನ. rep. (My.).

ಗುನ್ನ gunna. 2. (= ಸುಜ್ಜ). Smallness (My.; Tē. ಗುನ್ನ, young). — ಗುನ್ನಾನೆ. -ಅನೆ. A dwarfish elephant (My.; Tē.: a young-).

ಗುನ್ನಾಂ gunnām. — ಗುನ್ನಾಂಪಟ್ಟಿ. Paper gilt with tinsel and used for ornament (My.; T. ಕುಮನಾ, Tē. ಗುನ್ನಾ, ಗುನ್ನಾ-).

ಗುನ್ನೆಗಾರಿ gunnēgāri. A fine (My.; Si. 263; Mhr., H. ಗುನ್ನೆಗಾರಿ). ಗುನ್ನೆಗಾರಿ ಕೊಡು; ಗುನ್ನೆಗಾರಿ ಪಾಕು (My.).

ಗುಪಿತ gupita. = ಗುಪ್ತ. (Dp. 32, 1; Bh. 1, 6, 6; 1, 2. 42).

ಗುಪ್ತ gupta. = ಗುಪ್ತ, ಗುಪಿತ. Concealed, hidden, secret; invisible. 2, guarded, preserved, saved. — ಗುಪ್ತಗಯ್. To hide, etc. (Rāv. 8, 99).

ಗುಪ್ತ ಕೃತಾ. A secret emissary, a spy (Rām. 4, 1, 4).

ಗುಪ್ತಿ gupti. Concealment; protection. 2, a hole in the ground, a sink, a cavern, a cellar. 3, a sword-stick (My.; Mhr.).

ಗುಪ್ತಿವಾದ gupti-vāda. Secret consultation, private advice.

ಗುಪ್ತನೆ guppanē. Silently, silent (My.; cf. ಗುಪ್ತಗು ಮ್ಪನಿ).

ಗುಪ್ಪು guppu. 1. = ಕುಪ್ಪು 3. (My.).

ಗುಪ್ಪು guppu. 2. = ಸುಬರು 2, etc. (My.).

ಗುಪ್ಪೆ guppē. = ಕುಪ್ಪೆ 1. (My.). — ಗುಪ್ಪೆಗೊಳ. -ಕೊಳ. To be piled up, to form a heap (Rāv. 5, after 120).

ಗುಬರು gubaru. 1. (fr. ಕುಬ 1). = ಸುಬರು 1. Thickness, crowdedness: the thick foliage of a tree or of a shrub (My.; Tē. ಗುಬರು, ಗುಮುರು). ಮರ or ಗಡ ಗುಬರಾಗಿದೆ (My.). — ಗುಬರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To become thick in foliage (My.). — ಗುಬರುಗಡ. A tree with thick foliage (My.). — ಗುಬರುದಲಿ. -ತಲಿ. A head with a luxuriant growth of hair (My.).

ಗುಬರು gubaru. 2. (= ಕುಮರ 2, etc.), ಸುಪ್ಪು 2, ಸುಬರು 2. Veiling, covering closely or muffling up (a part of the body or the body, My.). — ಗುಬರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A cover over the head reaching to the knees, a cloak (My.). — ಗುಬರು ಪಾಕು. To cover the body closely (My.).

ಗುಬಾರು gubāru. 1. A swelling (S. Mhr.; cf. ಗುಪ್ಪು 1).

ಗುಬಾರು gubāru. 2. (= ಸುಲ್ಲ). Noise of a crowd (My.; Tē.: rumour; Tē. ಗುಬುಲು, resoundingly, aloud, as thunder; cf. ಕುಂ 2? T. ಕುಮುಲು, to sound, as thunder, a crowd, etc.).

ಸುಬಿರಿ gubiri. The white owl (Sd.; Mhr. ಫುಬಡ, an owl).

ಗುಬು gubu. 1. Hotness (of the body; cf. ಕೊಮೆ). — ಗುಬು ಗುಬನ್ನು. -ಎನ್ನು. (The body) to be hot (My.).

ಗುಬು gubu. 2. An imitative sound. — ಗುಬು ಗುಬು ಎದು. To stand up in a tumultuous or noisy manner (S. Mhr.; Tē. ಗುಬಿ ಗುಬಿ, tumultuously, noisily).

ಗುಬುಕು gubuku. = ಸೊಬಕು, q. v. (S. Mhr.).

ಗುಬುರು guburu. 1. = ಸುಬರು 1. (My.).

ಗುಬುರು guburu. 2. = ಸುಬರು 2, etc. (My.).

ಗುಬ್ಬಿಟ್ಟಿ (gubbi-aṭṭi). = ಸುಬ್ಬಿಟ್ಟಿ 2. (ಚಟಕ, ಕಲವಿಂಕ Si. 172; My.). See Si. 171. 173. ಹಟ್ಟಿನ ಗುಬ್ಬಿಟ್ಟಿ (ಲೆಟ್ಟಿ Si. 485).

ಗುಬ್ಬಿ gubbi. 1. A knob, a protuberance (Tē. ಗುಬಕೆ, ಗುಬ್ಬಿ; T. ಕೊಮ್ಮೆ; see ಕುಪ್ಪು 8). — ಗುಬ್ಬಿಮೊಳ. A stout nail with a pommel head (My.; Tē. ಗುಬ್ಬಿಮೇಳು). — ಗುಬ್ಬಿಸಂಗಿ. A wire with a knob on one side (My.).

ಗುಬ್ಬಿ gubbi. 2. = ಸುಬ್ಬಿಟ್ಟಿ. ಸುಬ್ಬಿಲಿ. A small bird, especially a sparrow (ಚಟಕ, ಕಲವಿಂಕ Nr.; Mr. 172; Si. 172; ನೀಲಕಣ್ಣ Mr. 512; Nn. 49; C.; T. ಕುರುಬ; M. ಕುರಿ ಗಿರ, ಕುರುಬ, ಕೂರಿ; Tu. ಗುರುಬಿ, ಗುರುಬ). ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣುಮದಿ (ಚಟಕ Nr.). ಗುಬ್ಬಿ ಎಣ್ಣೆ ಕುಡಿದರೆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತೋಯಿಸೀತೇ? — ಗುಬ್ಬಿಯ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೇ? — ಹಾಡುವ ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಗೋದಿಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಗೆ (Prvs.). See Rāv. 6, after 11, Rāv. 3, 33; B. 2, 6; ಕರ, ಚಟ, ಬುಟ್ಟ, ಮರ. — ಗುಬ್ಬಿಗಂಕಣ. -ಕಂಕಣ. (Smd. 386; Kk. 98). A bracelet ornamented with figures of small birds (My.). — ಗುಬ್ಬಿಟೀಲ. The cotton teal, *Nettopus coromandelianus* (Bd.). — ಗುಬ್ಬಿಬಳೆ. = ಸುಬ್ಬಿ ಗಂಕಣ. (My.). — ಗುಬ್ಬಿಬೆಳಸೆ. A small, prostrate grass with seeds that stick to one's clothes, *Lappago aliena*

Spr. (Z.). — ಗುಬ್ಬಿಸವತಾಯಿ. A common creeping herb, *Mukia scabrella* Arnott. (L.). — ಗುಬ್ಬಿಹುಲ್ಲು. A common grass, *Sporobolus diander* Beauv. (Z.); also *Uniola indica* Spr. (Z.).

ಗುಬ್ಬಿಲ್ ಗುಬ್ಬಿಲ್. = ಗುಬ್ಬಿ 2. (ಕಲವಿಂಕ, ಹೆಟಕ, ಗೃಹಬಲಿ ಭುಕ್ತ, ನೀಲಕಂಠಿ Hk.).

ಗುಬ್ಬಿಸೆ ಗುಬ್ಬಿಸೆ. (= ಕಬ್ಬಿಸೆ). — ಗುಬ್ಬಿಸೆಹುಲ್ಲು. The grass *Poa flexuosa* Roxb. (Z.).

ಗುಮು ಗುಮಾ. (= ಗುಮ). (Tē. ಗುಮೆ ಗುಮೆ, fragrantly, etc.). — ಗುಮು ಗುಮು ಅನ್ನು. = ಗುಮುಗುಮಾಯಿಸು. (My.). — ಗುಮುಗುಮಾಯಿಸು. To send forth a fragrant odour (My.).

ಗುಮುಟ ಗುಮಾಟ. = ಗುಮುಟ, ಗುಮುರಿ, ಗುಮ್ಬಟ, ಗುಮ್ಬಟ. A copula or dome (C.; Mhr. ಘುಮಟ; Br., H. ಗುಮ್ಬಟ, ಗುಮ್ಬಡ್, a dome; a paper lantern; a fire-balloon; T. ಕುಮ್ಬಟ, arch, vault, arched roof, pinnacle of a pagoda; globe; lantern made of paper). 2, a high, huge figure of stone, representing a Jaina saint (Mg.; Tu. ಗುಮ್ಬಟಿ).

ಗುಮತಿ ಗುಮತಿ. (= ಗೋಮುತಿ?). — ಗುಮತಿ ವಾಡ್ಯ. = ಕುಮ್ಬ ವಾಡ್ಯ (G.).

ಗುಮರಿ ಗುಮರಿ. Fight of children (S. Mhr.; Mhr. ಘುಮರಿ, a play amongst cowherds; bawling). ಗುಮರಿ ಹಾಕು, to fight (S. Mhr.).

ಗುಮಸ್ತಾ ಗುಮಸ್ತಾ. ಗುಮಸ್ತ. = ಗುಮಾಸ್ತಾ. (ಲೇಖಕ, etc. Si. 261; S. Mhr.; Br.).

ಗುಮಾನ ಗುಮಾನ. Heed, care, consideration for; conceit, vanity; suspicion, doubt, surmise (C.; Mhr., H.; Br. ಗುಮಾನು). See Prv. s. ತೇಮಾನ.

ಗುಮಾನಿ ಗುಮಾನಿ. Conceited, vain (Mhr.). 2, suspicious, suspected (C.; Br.).

ಗುಮಾಸ್ತಾ ಗಿರಿ ಗುಮಾಸ್ತಾ-giri. The office of *gumāstā* (C.; Mhr.).

ಗುಮಾಸ್ತಾ ಗುಮಾಸ್ತಾ. ಗುಮಾಸ್ತ. An agent, deputy, factor; an accountant (C.; Mhr., H.; B. 4, 50).

ಗುಮಿ ಗುಮಿ. A heap, a crowd, a multitude (S. Mhr.; Tē.; M. ಕುಮಿ, T. ಕುಮೈ; see ಕುಪ್ಪೆ 1, and cf. ಗುಮ್ಮಿ). — ಗುಮಿ ಗುಮಿ rep. In crowds (S. Mhr.).

ಗುಮಿತ ಗುಮಿತ. (fr. ಗುಮ್ಬಿ 2). Secret tidings, rumour. ನುಡಿದ ಗುಮಿತ (ವಾರ್ತೆ Mr. 584).

ಗುಮುಟ ಗುಮುಟ. = ಗುಮುಟ. (My.). See ಗೋಲ.

ಗುಮುರಿ ಗುಮುರಿ. = ಗುಮುಟ. (C. Bp. 47, 33).

ಗುಮ್ಬನ ಗುಮ್ಬನ. Tbh. of ಗುಮ್ಬನ (Smd. 338).

ಗುಮ್ಬಿಸು ಗುಮ್ಬಿಸು. To recoil, to draw back from, to shrink (Bp. 14, 17; 40, 76; cf. ಗುಮ್ಮಿ 5).

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. 1. = ಗುಮ್ಮು 2, ಗುಮ್ಮು, ಗುಮ್ಮು. (Grj. 2, after 106; Bp. 1, 36; 19, 26; 40, 76; J. 6, 9; 9, 25). ಮಹಾಸಾಗರದ ನೀರ ಗುಮ್ಮು (ಅಗಾಧ, ಅಸ್ಥಿಗ, etc. Mr. 405).

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. 2. = ಗುಮ್ಮು 1, ಗುಮ್ಮಿ, ಗುಮ್ಮು 2, ಗುಮ್ಮಿ. A mass, a heap, a crowd, a number (ಸಮೂಹ, ಸಿಹರ, ಸಮುದಾಯ, ಕದಮ್ಬಕ, etc. Si. 179; ಪೂಗ 409; ಪ್ರಜ 413; C.; T. ಕುಮ್ಮು; Tē. ಕುಮ್ಮೆ). See Si. 32. 60. 87. 106. 119. 121. 165. 189. 193. 215. 257. 273. 302. 324. 401; Bh. 1, 5, 8; B. 3, 19. — ಗುಮ್ಮು ಕೂಡು. To come together; to assemble (C.). ನೂರಾರು ನರಿಗಳು ಗುಮ್ಮು ಕೂಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಬೇರೆಯಾದುವೆ (B. 5, 262). ಗುಮ್ಮು ಕೂಡಿದ (ಸಮುಪ್ಪಿ G.). — ಗುಮ್ಮುಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. = ಗುಮ್ಮು ಕೂಡು. (My.).

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. Tying, stringing together, stringing as a garland; arranging (ರಜನೆ, etc. Mr. 425).

ಗುಮ್ಮನ ಗುಮ್ಮನ. = ಗುಮ್ಮನ. Winding, as a garland; arranging. (Kāvy. IV, 1, 2).

ಗುಮ್ಮಿತ ಗುಮ್ಮಿತ. Strung together; arranged.

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. (= ಗುಮ್ಮು 1), ಗುಮ್ಮು, (ಗುಮ್ಮನ). Mysteriousness, obscurity (S. Mhr.; Tē. ಗುಮ್ಮು, secrecy). ಗುಮ್ಮುಮಾತು (S. Mhr.). 2, reservedness (My.; Tē. ಗುಮ್ಮು). ಅವನು ಬಹಳ ಗುಮ್ಮುವಾಗಿದ್ದಾನೆ (My.).

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. Tbh. of ಕುಮ್ಮು. A pot (My.). 2, the nave of a wheel (My.). — ಗುಮ್ಮುರತಿ. — ಅರತಿ. A round metal vessel used as an *ārati*, trimmed by a dancing girl, and then used by the *pūjāri* (My.). 2, the dancing girl herself (My.).

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. = ಗುಮ್ಮು No. 1 (S. Mhr.).

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. 1. (= ಗುಮ್ಮು). A bugbear, a devil (My.; Tu. ಗುಮ್ಮು). See ನೆಲ; Prva. s. ದಾಯ್, ಮೊಮ್ಮಗ.

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. 2. — ಗುಮ್ಮುಕ್ಕ. — ಹಕ್ಕ. A wild cook (ಕುಕ್ಕು ಭ Nr.; Si. 177).

ಗುಮ್ಮುಟ ಗುಮ್ಮುಟ. = ಗುಮುಟ, etc. (My.).

ಗುಮ್ಮನ ಗುಮ್ಮನ. (= ಗುಮ್ಮು). — ಗುಮ್ಮನಗುಸುಕ. dupl. Reservedness (C.); a reserved man (C.). ಗುಮ್ಮನಗುಸುಕ ಸ್ವಭಾವದವನು (B. 4, 56). — ಗುಮ್ಮನಗುಸುಕ. A reserved woman (S. Mhr.).

ಗುಮ್ಮನೆ ಗುಮ್ಮನೆ. 1. = ಘುಮ್ಮನೆ, q. v. Quickly (Bp. 55, 33).

ಗುಮ್ಮನೆ ಗುಮ್ಮನೆ. 2. With the sound produced by cuffing, pounding, or beating (Bh. 1, 6, 2 C.).

ಗುಮ್ಮಿ ಗುಮ್ಮಿ. = ಗುಮ್ಮು 2, etc. A mass, etc. (ಒಂ ಗುಳಿ, ಮೊಟ್ಟೆ, ಗೋಂಬೆ, ಗೊಂದಲೆ, ಗುಣ್ಣು, ಗುಣ್ಣು, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Sm. 54; see s. ಕುಪ್ಪೆ 1). — ಗುಮ್ಮಿಮನೆ. A house where peons eat in company (My.).

ಗುಮ್ಮಿಸು ಗುಮ್ಮಿಸು. (= ಕುಮ್ಮಿಸು). To make cuff (S. Mhr.).

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. 1. (= ಕುಮ್ಮು 1). To cuff, to box; to strike (C.; Rām. 6, 49, 35).

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. 2. = ಗುಮ್ಮು, etc. — ಗುಮ್ಮುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To assemble in crowds. ಗುಮ್ಮುಗಟ್ಟಿ ಜೋಗಿಗನೇ ಇದ್ದುಕೂಡುವದು, ಹಗಲು ಅಗಲುವದು (Prv.).

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. 3. To push one's self along as a baby lying on the back or with the face upwards (My.).

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. 4. A push forward or stroke made in swimming (My.). — ಗುಮ್ಮು ಹಾಕು. To make a push forward in swimming (My.).

ಗುಮ್ಮು ಗುಮ್ಮು. 5. Recoil (cf. ಗುಮ್ಮಿಸು). — ಗುಮ್ಮಿಕ್ಕ. — ಇಕ್ಕ. To recoil (Rām. 6, 45, 60).

ಗುಮ್ಮುಟ ಗುಮ್ಮುಟ. = ಗುಮುಟ, etc. (My.). ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಗುಮ್ಮುಟ (G. 184).

ಗುಮ್ಮೆ ಗುಮ್ಮೆ. = ಗುಮ್ಮು, etc. (ಗೊಮ್ಮೆ, ಗೊಂದಲೆ, ಬವ್ವಲ್, etc., ಸಮೂಹ ಕೊ.).

ಗುಯಿ *guyi*. = ಗುಂಸು, etc. Husk (My.).

ಗುರಕಾಯಿಸು *gurakāyisu*. = ಗುರುಕಾಯಿಸು. To growl, to snarl at, as a dog, etc.; to utter an angry defying sound, as disobedient children, etc. (C.; Mhr. ಗುರಕಾಯೀ, ಗುರಕಾಯೀ; to turn upon one in anger (My.; Tē.).

ಗುರಣ *gurana*. = ಗೂರಣ, ಗೋರಣ. Taking up, raising; strenuous effort, exertion.

ಗುರವ *gurava*. (= ಸುರ್ವ). A dreadful sight (Rām. 6, 45, 60).

ಗುರಸ್ತ *gurasta*. Tbh. of ಗುರುಹಸ್ತ. (S. Mhr.).

ಗುರಾಣಿ *gurāṇi*. A shield (My.).

ಗುರಾಣಿ *gurāl*. A kind of round boat (My.).

ಗುರಿ *guri*. N. of a plant (ಗುರಾಗಿ Mr. 116).

ಗುರು *guru*. = ಗಲ, etc., ಸುಲ, ಸುಲಿ, ಸುಲು. A sound in imitation of rattling. — ಗುರುಗಂಜ. The creeper

Abrus precatorius L., the wild liquorice, and its beautiful scarlet and black (or also white) seeds, used as beads and jewellers' weights (ಗುಂಜ, ಕೃಷ್ಣಲಿ Mr. 127, o. r. ಗುರುಗಂಜ; Tē. ಗುರಿಗಂಜಿ, ಗುರು, ಗುರಿಜ; see ಕುಂಜಿ 2). — ಗುರುಗಂಜ. = ಗುರುಗಂಜಿ. (ಗುಂಜ Nn. 133; ಕೆವ. 3, 9, 27). — ಗುರುಗಂಜಿ. = ಗುರುಗಂಜ. (ಕೃಷ್ಣಲಿ, ಗುಂಜಿ Hlā.; Ūpr. 5, 57).
ಗುರು *guru*. Heavy, weighty. 2, great, large, extended. 3, metrically long; a metrically long syllable; its sign (Ūh.; Kāvya. I, 3, 21-29; II, 2, B, 30-32; Śmd. 17. 52; Mr. 363; ಕೊಂಕುಗಿರೆ 364; ಕೊಂಕು, ಬಿಟ್ಟು Śm. 55). 4, any venerable person. 5, a religious teacher (Mr. 222). 6, *Bṛihaspati* (Jupiter), the preceptor of the gods (ಬೋಧಾಯರ ಓಜಿ Śm. 17). 7, Drōṇa, the teacher of the Pāṇḍus (Śmd. 68. 150). ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನು, ಗೂಟಕ್ಕೆ ಸಿಗ ಹಾಕಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತೇ? — ಗುರುವಿಗೆ ಗುಟುಕುನೀರು, ತಿಪ್ಪನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಮಜ್ಜನೆ. — ಗುರುವಿಗೆ ಇರುವ ಕಷ್ಟವೆ? — ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಮಲವಲ್ಲ, ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲದ ಮನೆಯಲ್ಲ. — ಗುರುವಿನನ್ನೆ ತಿಪ್ಪ, ತಣ್ಣೆಯನ್ನೆ ಮಗ (Prva.). See Prv. s. ತೂಕರ. — ಗುರವ್ವ. — ಅಪ್ಪ. = ಗುರುವ. N. (C.). — ಗುರುರಾಯ. N. (C.). — ಗುರು ಹಿರಿಯರು. dupl. (C.).

ಗುರುಕಾಯಿಸು *gurukāyisu*. = ಗುರುಕಾಯಿಸು. (My.).

ಗುರುಕುಲವಾಸ *guru-kula-vāsa*. Stay in the house of gurus (My.).

ಗುರುಕುಲವಾಸಿ *guru-kula-vāsi*. A pupil, a disciple (ಛಾತ್ರ, ಅನ್ವೇಷಾಸಿ, ತಿಪ್ಪ Si. 235; My.).

ಗುರುಕ್ರಮ *guru-krama*. Instruction handed down through a series of teachers, traditional instruction.

ಗುರುಗುಲು *gurugulu*. The sunflower, *Heliotropium indicum* (ತೀಪಸ್ತಿನಿ, ಫೂರುಣ್ಣಿ, ಹಣ್ಣಿನಿ Si. 138; Tē. ಗುರುಗು).

ಗುರುಜಂಗಿ *guru-jaṅgē*. A large step or stride (Bp. 26, 31; 32, 28).

ಗುರುತನಯನಾಪ್ತಾರಿ *guru-tanayan-āptāri*. N. (Bp. 45 sum.).

ಗುರುತರ *guru-tara*. Heavier, unusually heavy; larger; more or unusually important. (Bp. 2, 45; 26, 5; 39, 61).

ಗುರುತಲ್ಪ *guru-talpa*. The bed of a teacher; the violation of a teacher's bed; a violator of his teacher's bed. (Bp. 45, 22).

ಗುರುತ್ವ *gurutva*. Heaviness; weight; dignity, worth, respectability (Śmd. 125. 160); the office of a teacher; metrical length and its sign (ಕೊಂಕು Kk. 66).

ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ *guru-dakṣiṇē*. A fee or present given to a teacher (C.).

ಗುರುದ್ರೋಹ *guru-drōha*. Wrong done to a guru (J. 4, 2).

ಗುರುಪಯೋಧರಿ *guru-payōdhari*. A woman with a large breast (J. 6, 29).

ಗುರುಪೂಜೆ *guru-pūjē*. The worship of one's spiritual guide. (Bp. 42, 11).

ಗುರುಬು *gurubu*. = (ಸುರವ), ಸುರ್ವ, etc. (Rām. 6, 49, 31).

ಗುರುಭಕ್ತ *guru-bhakta*. A man devoted to his teacher. 2, N. (Bp. 39 sum.; 39, 2, 27).

ಗುರುಭಕ್ತಿ *guru-bhakti*. Devotedness to one's teacher; worship paid to him. (Bp. 39, 1. 2. 21-25). — ಗುರುಭಕ್ತಿಯಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 39, 28. 35). — ಗುರುಭಕ್ತಿಯಾಣ್ಣಾರಿ. — ಅಣ್ಣಾರಿ. N. (Bp. 24 sum.; 24, 2; 40, 88; 42, 40; 45, 31. 48. 55).

ಗುರುಮಠ *guru-maṭha*. The residence of a guru (C.).

ಗುರುಮಂತ್ರ *guru-mantra*. The instruction and counsel of a guru (C.). 2, a great mantra (My.).

ಗುರುಮೂರ್ತಿ *guru-mūrti*. The visible shape of a teacher, the teacher himself (Bp. 50, 69; 61, 60. 62; My.). 2, N. (C.). 3, a big idol (My.).

ಗುರುಯಾಪ್ಯ *guru-yāpya*. The state of passing away to a great extent, or of becoming little or trifling. See ನಮೆ. ಗುರುಯೋಷಿತೆ *guru-yōshitē*. The wife of a guru; any woman entitled to great respect (Bp. 45, 24).

ಗುರುಲಿಂಗ *guru-liṅga*. The characteristic shape (or the phallus in the shape) of a teacher, the teacher himself (Bp. 2, 41; 39, 1; 47, 41; 61, 2; My.); perhaps: the guru and the phallus on his hand (61, 41); N. (C.). 2, a large liṅga (My.).

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಪೂಜೆ *guru-liṅga-jaṅgama-pūjē*. Worship paid to the guru, to his phallus put by him on his hand, and to jaṅgamas (Bp. 38, 5; My.).

ಗುರುವ *guruva*. A short form of ಗುರವ್ವ s. ಗುರು. (C.).

ಗುರುವಾದ *guru-vāda*. Alloyage; an alloy (My.).

ಗುರುವಾರ *guru-vāra*. Thursday. (My.).

ಗುರುಶೇಷ *guru-śēsha*. That is left of the meal of a guru, the orts of his meal (C.).

ಗುರುಶೇಷಪ್ರಸಾದ *guruśēsha-prasāda*. Distribution by the guru of the orts of his meal to his devotees (C.).

ಗುರುಸಂಗಮೇಶ *guru-saṅgamēśa*. The phallus called saṅgamēśa, looked upon as a guru (Bp. 61, 40. 46. 47).

ಗುರುಸಂಗಮೇಶ್ವರ *guru-saṅgamēśvara*. = ಗುರುಸಂಗಮೇಶ. (Bp. 61, 48).

ಗುರುಸಿದ್ಧ *guru-siddha*. An eminent guru (B. 5, 319); N. (C.).

ಗುರುಸ್ಥಲದವ *guru-sthalada-ava*. A jaṅgama who performs the religious ceremonies of the Liṅgavantas, as tying the liṅga to a child, assisting at marriages and burials, etc. (which the real guru does not do, S. Mhr.). ಗುರುಹಸ್ತ *guru-hasta*. = ಗುರಸ್ತ. A man under the guru's hand, a Liṅgavanta (C.).

ಗುರುಳಿ *gurulē*. = (ಸುಡ್ಡು 2), ಸುಳ್ಳು 1, ಸುಳ್ಳೆ 1. That is spherical or globular: a bubble (S. Mhr.); a thin bladder on the skin, a blister (S. Mhr.);

a pustule (S. Mhr.); a small round shell (S. Mhr.); a small ring worn on the toe (S. Mhr.). (T. ಕುಮಿಳ; M. ಕುಮಿಳೆ, ಕುಮಿಳೆ, ಕುಮಿಳೆ, ಕುಮಿಳೆ, ಕುಮಿಳೆ, ಕುಮಿಳೆ).

ಗುರು ಗುರಾ. An imitative sound. — ಗುರು ಗುರು. The sound emitted by an angry bandicoot (C.).

ಗುರುಕೆ ಗುರಾಕೆ. = ಕುರುಕೆ, etc. Snoring (My.; cf. ಕೂರೆ 1).

ಗುರುತು ಗುರುತು. = ಗುರುತು, ಗುರುತು, ಗುರುತು q. v., ಗುರ್ತು, ಗುರ್ತು, ಸೋತು, (ಗುರುತು). (C.).

ಗುರು ಗುರಿ. = ಕುರು 2. A mark, etc. (ವೇದ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಶರವ್ಯ, ನಿಮಿತ್ತ HIA.; Nr.; Si. 288; ಲಕ್ಷ್ಯ, etc. Mr. 296; ಅವದೇಶ Si. 460; C.). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಗುರಿಯನ್ ಎತ್ತು ತಪ್ಪಿದವನು ಉಬ್ಬಿ, ಈತನು ಅವರಾಧ್ಯಪ್ಪ ಪತ್ತನು (Nr.). ಅರಿವುಳ್ಳ ಅಂಗಾರಕನೇ ಗುರು (Prv.). See Bh. 2, 13, 45; 3, 13, 17; Bév. 6, 45; Si. 280; ಅದಮ-. — ಗುರು ತಾಕು. To hit the mark, as a stone, bullet, arrow, etc. (C.). — ಗುರು ನೋಡು. To take aim (C.). — ಗುರು ಮಾಡು. To mark, to heed; to think of (J. 29, 8). — ಗುರುಯಾಗು. -ಅಗು. To become the butt of or be exposed to. ಇನ್ನೆವರಂ ಗುರುಯಾದುದಿಲ್ಲ ಕಾಮುಕರ ಎಮ್ಮ ಕೃದಾರಾಹತೆಗೆ (Smd. 296). ಗುರುಗುರು ಎವ್ವು ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಅಯ್ಯೆ ಗುರುಯಾದೆ (Bp. 28, 20). ರತಿವನ್ ಎಸುವ ನಿಶಾತಮಾರ್ಗಣ ಹತೆಗೆ ಗುರುಯಾದೆನು (40, 7). See Abh. P. 5, 55; J. 5, 41; 28, 50. 2, to fall into, as into sin; to be stricken, as with sorrow (C.). — ಗುರುಯೆಡು. -ಇಡು. To take aim; to keep in view (My.). — ಗುರುಯೆಸು. -ಎಸು (or -ಇಸು) = ಗುರು ಹೊಡೆ. See Nr. s. ಗುರು. — ಗುರುಯೆಕ್ಕು. -ಎಕ್ಕು. A plant yielding oil, a native of Africa, Guizotia abyssinica Cass. (Z.; My.; see ಕಾಡ-). — ಗುರು ಹಿಡಿ. To take aim (My.). — ಗುರು ಹೊಡೆ. To aim and shoot (C.; B. 3, 50; 5, 46); the shooter to hit the mark (C.). — ಗುರುಳ್ಳು. = ಗುರುಯೆಕ್ಕು. (Z.).

ಗುರುಕಾದಿ ಗುರಿ-ಕಾರಿ. A man skilled in archery, a marksman (ಕೃತಪ್ರ, ಕೃತಪುಂಜ Si. 280; Tē. ಗುರುಕಾದಿ). 2, a head man of armed peons (R.).

ಗುರುಗೆ ಗುರಿಗೆ. N. of a plant (ಗುಂ Mr. 116).

ಗುರುಯಾಳು ಗುರಿಯಾಳು. A kind of game of boys (Bh. 1, 6, 1).

ಗುರು ಗುರು. 1. (= ಗುರುಕೆ, etc.). A sound in imitation of snoring (cf. ಕೂರೆ 1). 2, one in imitation of purring. — ಗುರುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To snore (My.). 2, to pur (My.). — ಗುರುಗುರುಸು. To snore (Bh. 4, 9, 85). — ಗುರು ಗುರು. The sound of snoring (C.; RAm. 6, 30, 38). 2, that of purring (My.). — ಗುರು ಗುರುನ್ನು. -ಎನ್ನು. To snore (C.). 2, to pur (My.).

ಗುರು ಗುರು. 2. (Tē. ಗುರುಗುರು, secretly, silently; cf. ಗುಪ್ತ ನೆ). — ಗುರುಗುಮ್ಮಗೆ. Inactively; silently (ಕ್ರಿಯಾತೂನ್ಯಾರ್ಥ Smd. 889; ರಿಪ್ಪಟೆ, ಬಿನ್ನನೆ, ಬಿನ್ನಗೆ, ಮಾನ Kk. 50). — ಗುರುಗುಮ್ಮನೆ = ಗುರುಗುಮ್ಮಗೆ. (ಉಪಕನ, ಅತಿಮಾನಾರ್ಥ Ūt. I, 90).

ಗುರುಕು ಗುರುಕು. = ಗುರುಕೆ, etc. Snoring. 2, = ಗುರುಕು 2. See ಗುಟ್ಟು-. — ಗುರುಕೆಡು. -ಇಡು. To snore (Bh. 4, 9, 82; My.; Si. 74).

ಗುರುತ ಗುರುತ. = ಗುರುತು, etc. (C.; B. 5, 28. 82. 62. 194).

ಗುರುತು ಗುರುತು. = ಗುರುತು, etc. A mark, a sign (ಕಲಂಕ, ಅಂಕ, ರಾಂಥನ, ಚಿಹ್ನೆ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಲಕ್ಷಣ Si. 32; C.; B. 3,

5; 4, 169; Tē. ಗುರುತು, ಗುರುತು; a distinctive or characteristic mark; any sign used as a signature by those who cannot write their names (C.). 2, knowledge (C.). — ಗುರುತಿನನ. -ಅನ. A male acquaintance (C.; B. 3, 105). — ಗುರುತು ನೋಡು. = ಗುರುತು ಹಿಡಿ. (C.). — ಗುರುತು ಹಚ್ಚು. To give information about, to point out (C.). 2, to note, to record in writing (My.). — ಗುರುತು ಹಿಡಿ. To notice or learn to know the peculiar features of a person or thing (C.). — ಗುರುತು ಹೇಡು. To tell the peculiar features etc. (C.).

ಗುರು ಗುರು. An imitative sound. (Tē.). — ಗುರು ಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To growl, to snarl, as dogs, bears, or tigers (C.; B. 3, 40. 108; 4, 37; 5, 28. 258). — ಗುರು ಗುರು. The sound of growling, snarling, etc. (C.; Tē. ಗುರು ಗುರು, ಗುರುಬುರು; Mhr. ಕುರುಕುರು).

ಗುರ್ಗುಳ ಗುರ್ಗುಳ. = ಗುರ್ಗುಳು, etc. (Sév. 3, 32).

ಗುರ್ಜಿ ಗುರ್ಜಿ. The camboge tree, *Garcinia pictoria* Roxb. (My.). Cf. ಮೂಗುರ್ಜಿ.

ಗುರ್ಜರ ಗುರ್ಜರ. = ಗುಜ್ಜ, ಗುಜ್ಜರ, ಗುಜ್ಜರ. N. of a district, Guzarāt (Bp. 6, 18; 43 sum.; 43, 6; 44 sum.; 61, 30). ಗುರ್ಜರಕ್ಕೆ ತಿರಮಣಿ (43, 1). ಗುರ್ಜರಮಣೀತ (44, 39). ಗುರ್ಜರ ರಾಯ (44, 54). See ಕುಮಾರಪಾಲಕ.

ಗುರ್ಜರಪಟ್ಟಿ ಗುರ್ಜರಪಟ್ಟಿ. = ಗುಜ್ಜರಪಟ್ಟಿ. Woven silk or fine cloth from Gujarāt.

ಗುರ್ತ ಗುರ್ತ. = ಗುರುತು, etc. (ಕುರುತು, ಲಿಂಗ, ಪರಿಚಯ Ūb.; C.).

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. = ಗುರ್ತು, etc. (ಕಲಂಕ Si. 404; ಲಿಂಗ 411; ನಿಮಿತ್ತ 426; ಪದ 481; ಪಾಲಿ 456; C.). See B. 3, 34. 39. 40; 4, 30. 144; Si. 288. 288. 327; ಹೆಗ್ಗುರ್ತು. — ಗುರ್ತದಿಕೆ. -ಅದಿಕೆ. Acquaintance (ಸಂಪ್ರವ, ಪರಿಚಯ Si. 395). — ಗುರ್ತಿನನ. -ಅನ. A male acquaintance (C.; B. 4, 34). — ಗುರ್ತಲ್ಲದನ. -ಇಲ್ಲದನ. A man who is unknown or unacquainted, a stranger (G. 286; C.).

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. (Smd. 49). = ಗುರು 2. To cuff, etc. (ಮುಟ್ಟುಪಾಡನ Smd. Dh.).

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. (Smd. 49, according to Cm.; it might be ಅಗುರ್ತು).

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. = ಗುರ್ತು, etc. (Grj. 10, 49 P). Cf. ಎಗುರ್ತು.

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. A pregnant woman (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 307).

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. A pregnant woman.

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. = (ಅಗುರ್ತು, ಅಗುರ್ತು), ಗುಮ್ಮ 1, ಗುರವ, ಗುರುಬು, ಗುರ್ತು. Amazement, terror; a terrible form (ಬಿಗುರ್ತು, ಭಯಾನಕ Ūt. II, 50; ತಲ್ಲಡ ತರ್ವೆಕನು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬಿಗಡ, ಮಲ್ಲಡ, etc., ಬಿಗಿಗಪ್ಪ ಛಾವ Smd. 49; ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬಿಗಡ, ಬಿಟ್ಟು, etc., ಬಿಗಿಗಪ್ಪ ಛಾವ Kk. 42, o. r. in two MSS. ಅಗುರ್ತು; Grj. 4, 99. 108; 4, after 106). Cf. ಬಿಗುರ್ತು.

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. N. of a plant (ಗೋರಣ Mr. 149, o. r. ಗುರ್ತು).

ಗುಲ್ ಗುಲ್. ಘುಲ್. = ಗಿಲ್, etc. — ಗುಲ್ಲುಲ್. The sound emitted by ಗಲ್ಲೆಣೆ (C.) and bracelets (My.). — ಗುಲ್ಲುಲ್ಲೆಣೆ. -ಎಣೆ. To clink, to clank, etc. ಬಳೆಗಳ ಗುಲ್ಲುಲ್ಲೆಣೆ ನಿಳಿ ಸೋವಾಳೆಗಳನ್ ಒಪ್ಪು ಗುಂ ಕೆಲವೆಡೆಯೊಳ (Smd. 231).

ಗುಲ ಗುಲ. = ಗುರು, etc. — ಗುಲಗುಂ. = ಗುರುಗುಂ. (C.). See Si. 328. 329. 407. — ಗುಲಗುಂ. = ಗುಲಗುಂ. (St. & Pl.;

My.). — ಗುಲಗುಂಡಿ. = ಗುಲಗುಂಡಿ. (ಕಾಳಿಚಂಡಿ, ಕೃಷ್ಣಲಿ, ಗುಂಡಿ G.; My.). See Si. 145. 407. 418. 457.

ಗುಲ gulā. = ಗುಡ (Śs.), ಗುಳ.

ಗುಲಾಬಿ gulābi. Relating to the rose; rose-coloured; rose-scented (Mhr., H., Br.). — ಗುಲಾಬಿಗಡ. A rose bush (C.). — ಗುಲಾಬಿಬಣ್ಣ. Rose-colour (C.). — ಗುಲಾಬಿಹೂ. A rose (C.).

ಗುಲಾಮ gulāma. A slave, a menial (C.; Mhr., H., Br.; B. 5, 88. 222).

ಗುಲಾಲು gulālu. The red powder which the Hindus throw about at the hōli feast (C.; Mhr. ಗುಲಾಲ).

ಗುಲಿ guli. = ಗುಲ, etc. — ಗುಲಿಗುಂಡಿ. = ಗುರುಗುಂಡಿ. (My.; Si. 145. 407. 418. 457).

ಗುಲಿಕೆ gulikē. = ಗುಲಿಕೆ. A ball; a pearl (Sk.).

ಗುಲು gulū. = ಗುರು, etc. — ಗುಲಿಗುಂಡಿ. = ಗುರುಗುಂಡಿ. (My.). — ಗುಲುಗುಂಡಿ. = ಗುಲುಗುಂಡಿ. (My.).

ಗುಲುಂಚ್ಚಿ gulūñc̣ḥa. A cluster of blossoms.

ಗುಲುಮ guluma. Tbh. of ಗುಲ್ಮ. (Bp. 26, 40).

ಗುಲ್ಫ gulpha. The ankle. See ಪರಡು, ಹರಡು.

ಗುಲ್ಫಿ gulphi. N. of a bird (ಹರಡೆ Mr. 175).

ಗುಲ್ಮ gulma. = ಗುಲುಮ. A shrub, a bush; a cluster or clump of trees, a thicket. 2, a body of troops consisting of 9 elephants, 9 chariots, 27 horses, and 45 foot. 3, the spleen. 4, a disease of the spleen. See ಮರುತಲ್ಯ.

ಗುಲ್ಮವೃದ್ಧಿ gulma-vṛddhi. Enlargement of the spleen, ague-oake (Mg.).

ಗುಲ್ಮಿನಿ gulmini. A spreading creeper.

ಗುಲ್ಲು gullu. (= ಗುಬಾರು 2). A loud noise, hubbub (C.; B. 5, 262; Tē. ಗೊಲ್ಲು; Mhr. ಗೂಲು). See Prvs. s. ನಿಲ್ಲು, ಏಕಾಃ ನಿಲ್ಲು.

ಗುವಾಕ ಗುವಾಕಾ. The betel-nut tree, Areca faufel or catechu.

ಗುವಿ guvi. Tbh. of ಗುಡೆ. (Bp. 55, 34).

ಗುಸ gusa. = ಗುಬು, etc. — ಗುಸ ಗುಸ. = ಗುಸ ಗುಸ. (My.; Tē. ಗುಸಗುಸಿ).

ಗುಸ gusa. A blow (S. Mhr.; Mhr., H. ಘುಸ್ಸಾ).

ಗುಸು gusu. 1. = ಗುಸ, etc. — ಗುಸು ಗುಸು. = ಗುಸ ಗುಸ, etc. (My.).

ಗುಸು gusu. 2. An imitative sound. — ಗುಸು ಗುಸು. A wheezing and grating sound in the throat (S. Mhr.).

ಗುಹ guha. Kārttikēya (ಸ್ವಾಮಿಶಾಸ್ತ್ರ Nn. 144; ಸಪ್ತಮಂಗಲ ಯಜುಗ, ನವೋದಯ, ಅಮರೋಗ, etc. Śm. 4). 2, N. of a friend of Rāma (Rām. 2, 4 sum.).

ಗುಹಜನಕ guha-janaka. Śiva (Bp. 43, 17).

ಗುಹೆ guhē. = ಗುಹಿ. A cave, a cavern. 2, the plant Hemionitis cordifolia Roxb.

ಗುಹ್ಯ guhya. To be covered or concealed, to be kept secret; private; secret; mysterious. 2, a secret, a mystery. 3, an improper act (ಅಪಾರ್ಥ, ಅಲ್ಪದ ಕಾರ್ಯಂಗಳು Nn. 70). 4, the not being eminent (ಅನತಿತಯ, ಅಲ್ಪ 70). 5, a privity, an organ of generation (ಫಗ, ಯೋನಿ 70; ನಾರ್ Çt. I, 29). 6, a covering over the privities (ಕಚ್ಚುಟ್ಟ, ಕಾಪಿನ 70).

ಗುಹ್ಯಕ ಗುಹ್ಯಾಕಾ. A class of demi-gods attendant on Kubēra and guardians of his treasures. 2, Kubēra.

ಗುಹ್ಯಕೇಶ್ವರ ಗುಹ್ಯಾಕಾ-īśvara. Kubēra.

ಗುಹ್ಯಪಿಧಾನ ಗುಹ್ಯ-pidhāna. A cover over the privities.

ಗುಳ್ಳೆ gul. = ಗುಳ, etc. — ಗುಳ್ಳುಗಿರಿ. -ಗೂರಿ. A sweet thin oake (My.; ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಲಕ್ಷಣಿ G.).

ಗುಳ gulā. 1. = ಗುಳ್ಳ, etc. ಗುಳದ ಕಾಯ (ಫಣ್ಣಾಕೆ, ವಾರ್ತಾಕೆ, ಸಿಂಹ, ಹಿಂಗುಲಿ G.). ಗುಳದ ಗಡ (ಬ್ರಹ್ಮತೆ G.).

ಗುಳ gulā. 2. = ಗುಳು, etc. — ಗುಳ ಗುಳ. The sound produced by vehement boiling (My.).

ಗುಳ gulā. = ಗುಡ (Śmd. 29), ಗುಲ, ಗುಳ. (Mhr. ಗೂಳ, ಗುಳ). — ಗುಳದಾಳ. -ತಾಳ. The sweet marriage badge, the badge of good or sweet concert (S. Mhr.; ಅಯ್ಯಾಳ, ಅಯ್ಯದಾಳ G.). — ಗುಳವನ್ನ. A sort of oake (S. Mhr.; Mhr. ಗೂಳವನ್ನ). — ಗುಳವನ್ನ. = ಗುಳವನ್ನ. (My.).

ಗುಳು gulak. = ಗುಳುಕು 1. (C.).

ಗುಳಗಿ gulagi. = ಗುಳಗಿ 1. (S. Mhr.).

ಗುಳಲ gulālā. = ಗುಳ್ಳ, etc. — ಗುಳಲಕಾಯ. (= ಗುಳ್ಳದ ಕಾಯ, S. Mhr.).

ಗುಳಿ guli. = ಗುಳ. An affix for the formation of nouns, e. g. ಅಡುಗುಳಿ, ಸಾಲಂ, ಲಂಡಂ, ಕುತ್ತಂ (Śmd. 238). See also ಅಂಜು, ಅಜಿ, etc.

ಗುಳಿಕೆ gulika. Tbh. of ಗುಲಿಕೆ. N. of a nāga or serpent (J. 24, 4. 32. 35); N. of Kētu (My.). — ಗುಳಿಕಾಲ. A somewhat auspicious time (My.).

ಗುಳಿಕೆ gulikē. 1. = ಗುಳಿಕೆ. Tbh. of ಗುಲಿಕೆ, q. v. A ball, a pill, a bolus (C.; T. ಕುಳಿಕ್ಕಿ, ಕುಳಿಯ, ಕುಳಿಯ; Tē. ಗುಳಿಕೆ; cf. ಗುಲಿಕೆ). ಮೆಯ್ಯ ಹೂಸಲೆನ್ನು ಮಾಡಿದ ಗುಳಿಕೆ (ವರ್ತ Nr.).

ಗುಳಿಕೆ gulikē. 2. Tbh. of ಗುಲಿಕೆ (Śmd. 31; Çt. II, 16). The ankle.

ಗುಳು gulū. = ಗುಳ 2, ಗುಡು 2. An imitative sound. — ಗುಳುಗುಳು. = ಗುಡುಗುಡು, q. v. — ಗುಳು ಗುಳು. = ಗುಡು ಗುಡು (Śmd. I). The murmuring or gurgling sound (occasionally the roar) produced by running or rippling water (see ಗುಡುಗುಡು; M. ಗುಳುಗುಳು, ಗುಳುಗುಳು, sound of fruits falling into water). 2, the sound of ebullition (My.). 3, a murmuring or ringing sound in the ear occasioned by impurities, etc. (S. Mhr.; cf. ಗುಡು). — ಗುಳುಗಡು. -ಕಡು. To sputter or be sputtered. ಗುಳು ಗಡುಗಡು ಮಾಡು ಪುಟ್ಟರ ಅಮೃತಕೃತಮ್ ಎನಿಕ್ಕು (Mr. 85).

ಗುಳುಕೆ guluk. = ಗುಳುಕು 1. (My.). ಗುಳುಕತ್ತ ನುಂಗಿದನು (My.).

ಗುಳುಕು guluku. 1. = ಗುಳುಕ, ಗುಳುಕ. A sound in imitation of that produced by swallowing morsels, pills, etc. — ಗುಳುಕು ಗುಳುಕಿ. Repeatedly with that sound (Bp. 59, 21). — ಗುಳುಕು ಗುಳುಕು. The repeated sound of guluku (S. Mhr.).

ಗುಳುಕು guluku. 2. A kind of grumbling sound in the stomach. ಕುದುರೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಗುಳುಕು (ಕೀಲಾ, ವಾಚಧನಿ Nn. 54).

ಗುಳುಕುನೆ gulukkanē. With the sound of ಗುಳುಕ or ಗುಳುಕು 1. (C.).

ಗುಳಿ gulē. (ಗುಳಿಯ). = ಗುಳ್ಳ q. v. (C.). Genitive ಗುಳಿದ (S. Mhr.). — ಗುಳಿ ತೇ, people to remove en masse etc. (C.). — ಗುಳಿದ ಗುಡ್ಡ. N. of a place (S. Mhr.). — ಗುಳಿದವರು. -ಅವರು. People who leave or have left a place en masse from invasion or famine (S. Mhr.). — ಗುಳಿ ಹೇ ಗು. = ಗುಳಿ ತೇ. (C.).

ಗುಳ್ಳೆ gulya. = ಗುಳೆ, ಸೂಳೆ, ಸೂಳೆವ, ಸೂಳ್ಳೆ. People leaving a place en masse from invasion or famine (My.; Mhr. ಗುಡೇಂ; T. ಕೂಳೆ, a crowd; T. ಕೂದ್ಲೆ, M. ಕೂದ್ಲೆ, rottenness; inferiority; rearward; T. ಕೂದ್ಲೆವ್ವೆ, M. ಕೂದ್ಲೆವ್ವೆ, useless camp-followers).

ಗುಳ್ಳೆ gulla. = ಸುಳಿ, ಸುಳಲ. A stout herb, *Solanum ferox* Lin. (and *Solanum jacquini* Willd.; ನಿದ್ಧಿ, ವ್ಯಾಘ್ರ, ಬೃಹತ, ಕುಲಿ, ಕ್ಷುಧ್ರ, ದುಸ್ತರ್, ರಾಷ್ಟ್ರ, etc. Nr.; ಬೃಹತ Mr. 131; My.; cf. ಕುಳ್ಳೆ 1 No. 2). See ಕುಳಿ, ಚದು, ತನ, ನೆಲ, ರಾಜ, ರಾಮ, ಹಗ್ಗ. — ಗುಳ್ಳೆದ ಕಾಯಿ = ಗುಳದ, ಗುಳಲ.

ಗುಳ್ಳೆ gulli. 1. = ಸುಳ್ಳೆ 1, etc. A bubble; a blister; a pustule; a small round shell (S. Mhr.; B. 4, 221). ಸೊಪ್ಪದ ಧನಂ, ನೇರ್ಗುಳ್ಳೆ (o. r. ನೇರ್ಗುಳ್ಳೆ), ಗಾಳಿ ಸೊಡರ್ (Sā. 74). — ಗುಳ್ಳೆಗಣ್ಣಂ. -ಕಣ್ಣಂ (Smd. 95, o. r. ಕುಳ್ಳೆ). — ಗುಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye on the ball of which a pustule has formed (S. Mhr.).

ಗುಳ್ಳೆ gulli. 2. = ಕುಳ್ಳೆ. An inkstand (R.; Tē. ಸುಳ್ಳೆ, anything hollow or empty; cf. ಕೊದಿಲ್, T. ಕುವಳ್ಳೆ, the socket of the eye). See ದವತಿ.

ಗುಳ್ಳೆ gullā. 1. = ಸುರುಳಿ, etc. (ಕ್ಷುಧ್ರತಂಬು, ತಂಬುನು Nr.; Si. 89; ಕ್ಷುಲ್ಕ Nr., Mr. 517; ತಮ್ಮಕ್ಕ Mr. 412; ಕ್ಷುಲ್ಕ, ಕ್ಷುಧ್ರ Nn. 58; ಕ್ಷುಧ್ರ, ತಮ್ಮಕ್ಕ 151; My.; Tē. ಗುಳ್ಳೆ). See ದವರು. — ಗುಳ್ಳೆಮುತ್ತು. An artificial, hollow pearl (My.).

ಗುಳ್ಳೆ gullā. 2. = ಸುಡ್ಲೆ 1. — ಗುಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಗುಡ್ಲೆಗಣ್ಣು. (My.).

ಗುಲಿ gula. 1. A horse's or an elephant's trappings (ದಂಡೆ, ಅನೆ ಕುದುರೆಗ ವಕ್ಕರಕ್ಕೆ Smd. I; Kk. 42; Sā. 41; ದಂಡೆ, ತಂಗುಡ, ವಕ್ಕರಕ್ಕೆ Kk. 58; ದಂಡೆ Cē. II, 104; ಕಂಗ ವುಲಿಟ್ಟ ದಂಡೆ Bhn. 11; C. Bp. 47, 44).

ಗುಲಿ gula. 2. = ಕುಡೆ 1, ಕುಡ 2, etc. (ಕೂಟ, ಸೀರಾಂಗ Si. 415; My.). 2, a bar of iron (My.; Tu. ಕೊರು).

ಗುಲಿ guli. = ಕುಡ 2, etc. (My.; ದರ Si. 453). See J. 31, 54; Si. 208. 457. — ಗುಲಿ ತವರು. = ಕುಡ ತವರು. (Bp. 38, 57).

ಗುಲಿ gulu. 1. = ಸುಡ 2, etc. (ಫಾಲ, ಕೃಷಿ Nr.; My.). ನೇಗಲ ಗುಡುವನಲ್ಲಿ ಕೂಟ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಗುಲಿ gulu. 2. = ಸುಡ 2, ಸುಳು, etc. — ಗುಡುಗುಡುಸು. = ಗುಳುಗುಳುಸು, ಗುಡುಗುಡುಸು. To murmur, to gurgle, to roar, used of water (the sea, etc., Rā. 2, after 8; 6, after 11; 6, after 24; J. 6, 3), or of an army (that represents the ocean, Rā. 13, after 70); to drop (v. i.) with a sound (as tears). — ಗುಡುಗುಡು. = ಗುಳುಗುಳು (Smd. I). ಗದಗದನೆ ಗುಡುಗುಡುವೆನುತುಂ ಪರಿವರ್ತನಲ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (Smd. I). ಗುಡುಗುಡು ಗದಗದ ಎನುತುಂ ಪರಿವರ್ತನಲ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (65).

ಗುಲಿ gulu. 3. = ಸುಡ 1, etc. — ಗುಡುಗುಡುಸು. = ಗುಡುಗುಡುಸು, etc. To grumble, etc., to roar, as fire, to rage (Grj. 8, 46; Bp. 56, 47). — ಗುಡುಗುಡು. = ಗುಡುಗುಡು. (Rām. 5, 8, 60. 76; Bh. 1, 20, 57).

ಗೂ ಗಿ. An imitative sound (cf. ಗುಕ್ No. 1; ಕೂ). — ಗೂಗುಕ್. The hoot of the owl (C.). — ಗೂಗೂ. = ಗೂಗುಕ್. (My.). — ಗೂಗೂಕ್. = ಗೂಗುಕ್. (S. Mhr.).

ಗೂಗಿ gūgi. = ಗೂಗಿ. v., ಗೂಬೆ. An owl (S. Mhr.; T. ಕೂಗಿ, ಕೂನ್, ಕುಡುಗಿ, ಕೋಬ್ಬನ್; M. ಕೂಮನ್; Tu. ಗುಮ್ಬಿ, ಗೂಗಿ; Tē. ಗೂಬಿ, ಗೂಬೆ, ಕೋಟದು; Mhr. ಘುಬದ).

ಗೂಗು gūgu. = ಸುಂಸು, etc. Husk (My.).

ಗೂಗಿ gūgē. = ಗೂಗಿ, etc. Supposed Tbh. of ಘೂ (Smd. 338). An owl (ಘೂಕ Cē. II, 43; Nn. 10. 23; ಉಲೂಕ, ಧ್ವಾಲ್ಕರಾತಿ, ನಿಶಾಟನ, ವಾಯುಸಾರಾತಿ, ವೇಡಕ Nr., Hlā., Si. 172. 405; ಕಾಕಾರಿ, etc. Mr. 170; ಕಾತಿ 511; My.). ಕಾಗೆ ಗೂಗಿ ಹುಲಿ ಕತ್ತೆ ಹೊಗೆ ಅನ್ನವ್ವ ವರ್ಣಂ (ಕುಡುರೆಯಲ್ಲಿ) ಹೊಲ್ಲಂ (Mr. 278). See J. 12, 2; 15, 18; 28, 38; 31, 46. 55; B. 3, 27. 119. — ಗೂಗೇ ಹೂವು. (ಬೆಟ್ಟದವರ G.).

ಗೂಟ ಗುಟ. = ಸುಣ್ಣು 2, etc. (ಶಿವ Mr. 288, o. r. ಗೂಣ್ಣು; ಸ್ಥಾಣು, ಧ್ರುವ, ತಂಕು Si. 120; ತಳ್ಳು, ತಂಕು 290; ಮೇಧಿ 303; C.; Tē.). ಬನ್ನರಸು ಮತ್ತೊನ್ನರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕಹು ಕಟ್ಟೋ ಗೂಟ ಕ್ಷುಧ್ರ ಕಡೆ. — ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನು, ಗೂಟಕ್ಕೆ ಸಿಗ ಹಾಕದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತೇ (Prva.). See Bp. 9, 22; Si. 323. 456. 457. — ಗೂಟಕೋಲು. = ಕಳಗ (in meaning). (My.). — ಗೂಟಗಿಳ್ಳೆ. -ಕಳ್ಳೆ. The milky shrub *Euphorbia neriifolia* Willd. (Z.).

ಗೂಟಿ ಗುಟಿ. An imitative sound used in calling pigs (My.). — ಗೂಟ ಗೂಟ. rep. (My.).

ಗೂಡ ಗುಡ. = ಗೂಡೆ 1. (Mr. 207).

ಗೂಡಾರ ಗುಡಾರ. = ಗುಡಾರ, etc. (ಗುಡ 2). A tent (My.; Tē.; T., M. ಕೂಡಾರ). See C. Bp. 42, 13. 14; 47, 33; J. 7, 1; ಗುಡ.

ಗೂಡಿಸು ಗುಡಿಸು. = ಗುಡಿಯಿಸು, etc. (My.).

ಗೂಡು ಗುಡು. = (ಗೂಡ), ಗೂಡು. A nest; a dove-cot; a fowl-house; a lodging (ಕುಲಾಯ, ನೀಡ Hlā., Nr., Mr. 167; ಕರಕ, ನೀಡು Nn. 50; Si. 179; C.; B. 2, 2; Tē.; T. ಕೂಡು, ಕೂಡು); a small recess in a wall, a niche (C.; Tē.); a trap for catching wild animals (My.); a cage (see ಮರಗೂಡು; C.; Tē., T.); the pit of the stomach (C.); the hollow in bones (My.; Si. 205); the hollow in a seal, etc. for receiving a stone (My.); a frame (My.; Tē.); the body (ದೇಹ Bhn. 30; T. ಕೂಡು); a round stack of jōla (S. Mhr.). ವಕ್ಷಗೆ ಗೂಡು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿ (Prv.). See Rām. 5, 8, 72; Bh. 1, 8, 84; J. 8, 48; 15, 19; 28, 4; 31, 55; Si. 111; ನುಣ್ಣುಡು; ಮುಡಿ. (T. also ಕುಡಮ್ಬೆ, ಕುರಮ್ಬೆ). — ಗೂಡಕ್ಕು. -ಕಕ್ಕು. To put or build a nest (J. 32, 27). — ಗೂಡಿದು. -ಡು. = ಗೂಡಕ್ಕು. (Sā. 2, 69). — ಗೂಡುಗೋ. -ಕೋ. To enter a nest (Cp. 8, after 4; J. 17, 20). — ಗೂಡುವೆನು. -ವೆನು. To obtain, or enter, a nest or place of rest (J. 18, 13). — ಗೂಡೋಲ. -ಲಿ. A kind of oven for baking bread (My.).

ಗೂಡೆ ಗುಡೆ. 1. = (ಕೂಟ 1), ಗೂಡ. A basket (ಕಾಣ್ಕಾಲು, ಏಟ Si. 307; My.); a basket used as a bucket (C.; Tē.).

ಗೂಡೆ ಗುಡೆ. 2. N. of a plant (ಬೆಳ್ಳುಬೆ Mr. 134, one MS. ಗೂಡಿ, another ಬೆಳ್ಳುಬೆ).

ಗೂಡೆ ಗುಡೆ. = ಗೂಡ. Covered, hidden, concealed; invisible; secret; private; mysterious; occult; disguised. See Kāvya. II, 1, A, 13.

ಗೂಢಕಚುರ್ಧ ಗುಢಕಾ-çaturtha. A kind of çitra (Kāv. III, 2, B, 75 seq.).
 ಗೂಢಕಚರ ಗುಢಕಾ-çara. = ಗೂಢಕಚಾರ. (My.).
 ಗೂಢಕಚಾರ ಗುಢಕಾ-çāra. = ಗೂಢಕಚಾರ. (My.).
 ಗೂಢಕಚಾರಿ ಗುಢಕಾ-çāri. A secret emissary, a spy. (My.).
 ಗೂಢಜ ಗುಢಕಾ-ja. Born privately; the son of a concealed birth, born secretly of a woman whose husband is absent, the real father being unknown. (R.).
 ಗೂಢಕೆ ಗುಢಕಾ-ṭe. Concealment, secrecy; profoundness (Mr. 4).
 ಗೂಢಪ ಗುಢಕಾ-pa. = ಗೂಢಪಾದ (Mr. 399).
 ಗೂಢಪದ ಗುಢಕಾ-pada. An occult, uncommon word (Śmd. 402; Kk. 3; Śm. 119).
 ಗೂಢಪಾದ ಗುಢಕಾ-pād. A snake.
 ಗೂಢಪುರುಷ ಗುಢಕಾ-purusha. A spy.
 ಗೂಢಸನ್ನಿ ಗುಢಕಾ-sandhi. A vowel that has the appearance of being simple, but in reality is a diphthong (Śmd. 18).
 ಗೂಢಸಾಕ್ಷಿ ಗುಢಕಾ-sākshi. A witness placed by the plaintiff so as to overhear what has been said by the defendant. (R.).
 ಗೂಢಾಂಗ ಗುಢಕಾ-aṅga. A tortoise. (R.).
 ಗೂಢು ಗುಢಕಾ. = ಗೂಢ. A small niche (S. Mhr.).
 ಗೂಢ್ಯ ಗುಢಕಾ. = ಗೂಢ, etc. (ವೇದಿ Śm. 111; ಶಂಕು Mr. 200; My.). ಗೂಢ್ಯ ಗೂಢ್ಯ (ಧ್ರುವಕ, ತಿವಕ, ಕೀಲ, etc. Hlā.).
 ಗೂಢ ಗುಢಕಾ. Excrements, ordure.
 ಗೂಢೆ ಗುಢಕಾ. 1. = ಗೂಢೆ. The love-apple or tomato, *Lycopersicum esculentum* Mill. (St. & Pl.; My.). See ಅವೆ.
 ಗೂಢೆ ಗುಢಕಾ. 2. Prolapsus of the anus (C.; Tē.; T. ಕುಡರ; Tē. ಗುಡ್ಡೆ, the backside, culus, see s. ಕುಡ್ಡೆ; cf. ಗುಡ).
 ಗೂಢ ಗುಢಕಾ. Voided, as ordure.
 ಗೂಢಿ ಗುಢಕಾ. = ಕೂಢಿ 1. A hump-backed female (My.).
 ಗೂಢು ಗುಢಕಾ. = ಕೂಢು 2, ಕೂಢು 2. A hump (My.; Tē.; Si. 198; B. 5, 34. 35). — ಗೂಢ. — ಅವೆ 8. (ವಾಮನG.; My.). — ಗೂಢುಡ್ಡೆ. A hump-back (My.; B. 5, 34). — ಗೂಢುಕುಪ. (ಕುಬ್ಜ G.; My.).
 ಗೂಬೆ ಗುಢಕಾ. = ಗೂಬೆ, etc. An owl (ಉಲೂಕ Si. 172; ಕಾತಿಕ 406; My.). ಇರುಳು ಕಾಗೆಗೆ ಆಗದು, ಹಗಲು ಗೂಬೆಗೆ ಆಗದು (Prv.). See ಮುಡಿ. — ಗೂಬೆಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. An eye that turns round like a wheel (My.). 2, an eye of which the power of seeing is deficient at day-time (My.). — ಗೂಬೆ ಬಾಡು. An owl's life: an idle life (My.). 2, longevity (My.).
 ಗೂರಣ ಗುಢಕಾ. = ಗೂರಣ. (G.; Sk.).
 ಗೂರಲು ಗುಢಕಾ. = ಗೂರಲು. (My.). — ಗೂರಲುಬ್ಬಸ. = ಗೂರುಬ್ಬಸ. (My.). — ಗೂರಲು ಹತ್ತಿದವ. = ಗೂರು ಹತ್ತಿದವ. (My.).
 ಗೂರು ಗುಢಕಾ. Phlegmatic and asthmatic disease (C.). See ಅವೆಗೂರು. — ಗೂರುಬ್ಬಸ. — ಉಬ್ಬಸ. Asthma (ಕಾಸ, ಕ್ಷವಳು, ಕೆಮ್ಮಲು Si. 200; My.). — ಗೂರು ಹತ್ತಿದವ. A man affected with gūru (ಶ್ಲೇಷ್ಮಣ G.).
 ಗೂರು ಗುಢಕಾ. (ಗೂರು). To turn or root up the earth with horns or tusks (S. Mhr.; see ಕೊಡೆ 1

and ಕೊಡೆ; Tē. ಕೊಡಾಡು; Tu. ಗೋರ, to dig from, out, or up; M. ಕೊಡಟ್ಟು, what serves to dig). — ಗೂರಾಡು. — ಅವೆ. To root up the ground etc. (Bp. 32, 26).
 ಗೂರ್ಣ ಗುಢಕಾ. Taken up; striven, endeavoured. See ಉದ್.
 ಗೂರ್ಣಿಸು ಗುಢಕಾ. 1. = ಗೂರ್ಣಿಸು. To sound, etc. (Abh. P. 14, after 29; Sk. ಘುರ್, to sound; ಘುರಣ, sound; Tē. ಘೂರ್ಣಿಸು, to sound, roar, etc.; see ಘೂರ್ಣ 2; M. ಕೂಡು, to call out things along the streets, to proclaim, etc.; ಕೂಡು, a word; cf. ಗುಡು 2 & 3). ಅಭಿಯೆ ಗೂರ್ಣಿಸುವನೆ (Śmd. 234; also 289, where ಗೂರ್ಣಿಸು as o. r.). See ಎ.
 ಗೂರ್ಣಿಸು ಗುಢಕಾ. 2. = ಘೂರ್ಣಿಸು, q. v.
 ಗೂರ್ಮಿಸು ಗುಢಕಾ. = ಗೂರ್ಮಿಸು 1. To murmur or roar, as the water of a river or the sea; to sound, as a trumpet, etc.; to resound, as a forest; to roar or bellow, as a beast; to cry aloud. See Bp. 6, 28; 32, 27; 47, 2; 53, 25; Rāv. 6, after 116; Śāv. 4, 8. 12. 13; 9, 25; 18, 32; 18, 59; J. 19, 5. 7; ಅವೆ.
 ಗೂವ ಗುಢಕಾ. A dove (Tē. ಗುವೆ). — ಗೂವಗುತ್ತಿಗೆ. A sort of perfume (ಕಪೋತಾಂಘ್ರ, ನಟಿ, ನಲಿ, ಧಮನಿ, ಅಂಜನಕೇಶಿ, etc. Si. 154; Tē. ಗುವೆಗುತ್ತಿಗೆ).
 ಗೂವಾಕ ಗುಢಕಾ. = ಗೂವಾಕ. The betel-nut tree.
 ಗೂಹನ ಗುಢಕಾ. Hiding, concealing, etc. See ಉಪ, ನಿ.
 ಗೂಳಿ ಗುಢಕಾ. Tbh. of ಗೂಳಿ (Ç. I, 106).
 ಗೂಳಿ ಗುಢಕಾ. A bull (ಎತ್ತು Śmd. I; ವೃಷ, ಬಸವ Nn. 16; ಭವ್ರ, ಪುಂಗವ 99; T. ಕೂಳಿ), especially a bull allowed to roam at liberty and dedicated to a deity (ಪಣ್ಣ, ಗೋವತಿ, ಇದ್ದರ Nr.; ಸಲಗ Bhn. 24; C.; M. ಕೂಡುನ್, ಕೂಡುನ್). 2, a big louse (My.). ಗೂಳಿಯಾಗಿ ಮುಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಅರ್ಷಧ್ಯ, ಪಣ್ಣತಾಯೋಗ್ಯ Nr.). ಗೂಳಿಯ ಹಿಡೆಲು (ವೃಷಾಂಗ, ಕಕುತ್ Nr.; Nn. 143). ಗೂಳಿ ಹಾಯ್ದು ಹಿಡೆಲು ಬಿಡು (ಸನ್ನಿ, ವೃಷಭಾಕ್ತಾನಿ Si. 321). ದನಗಲ ಮೇಲೆ ಗೂಳಿಗಳು ಹಾಡುವ ಸಮಯ, ಗೂಳಿ ಬಸವ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ 396). ಗೂಳಿ ಬಿದ್ದರೆ ಅಳಿಗೊನ್ನ ಕಲ್ಲು (Prv.). See Bp. 18, 70; 32 sum.; 32, 4. 20; ತಿನಸು, ತಿನಸು. — ಗೂಳಿಬಸವ. A bull allowed to roam at liberty etc. (C.). ಗೂಳಿಬಸವನಾಗ ತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿಗಡಿ (ಅರ್ಷಧ್ಯ Si. 319). — ಗೂಳಿಹೋರಿ. = ಗೂಳಿಬಸವ. (ಪಣ್ಣ, etc. Si. 319).
 ಗೂಳಿ ಗುಢಕಾ. = ಗೂಳಿ, etc. (Ç. Bp. 47, 12. 22; My.).
 ಗೂಳಿವು ಗುಢಕಾ. = ಗೂಳಿ. (My.).
 ಗೂಳ್ಯ ಗುಢಕಾ. = ಗೂಳಿ. (My.).
 ಗುಂಜನ ಗುಢಕಾ. Garlic (ಲಹುನ, ವರಾಣ್ಣ, etc., ಲಭಿ Mr. 137).
 ಗುಡ್ಡ ಗುಢಕಾ. Greedily desirous of, greedy, craving.
 ಗುಡ್ಡ ಗುಢಕಾ. Greedy. 2, a vulture (ಪಕ್ಷಿಹೋವು, ಹದ್ದು Mr. 175).
 ಗುಡ್ಡ ಗುಢಕಾ. Gout or rheumatism affecting the thigh.
 ಗುಟ್ಟಿ ಗುಢಕಾ. A cow that has had one calf (ಕೂಟ್ಟಿ ಲಡು Mr. 181; see s. ಕುನ್ 1). 2, = ಘಟ್ಟಿ, a kind of bulbous plant, said to be an esculent root or yam; see Si. 159.
 ಗುಟ್ಟಿಕೆ ಗುಢಕಾ. = ಗುಟ್ಟಿ. A kind of plant.
 ಗುಡಿ ಗುಢಕಾ. A house (ತಾಲ, ಮನೆ Nn. 20; ದ್ವಿಜ, ಮನೆ 36; ಕೋಶ, ಮನೆ 52). 2, a wife. — ಗೃಹಮುಟ್ಟು. The utensils of a house (ಮಾತೆ, ಮನೆಯುಪಕರಣ Nn. 157).

ಗೃಹಕಲಹ ಗ್ರಿಹಾ-kalaha. Domestic dissensions. (B. 5, 320; My.).

ಗೃಹಕೃತ್ಯ ಗ್ರಿಹಾ-kṛitya. Household matters or affairs, domestic duties. (My.; Dp. 2, 3).

ಗೃಹಕ್ಷಯ ಗ್ರಿಹಾ-kshaya. The ruin of a house. See Prv. a. ಪರನಿಷ್ಠೆ.

ಗೃಹಗತಿ ಗ್ರಿಹಾ-gati. = ಗೌಗತಿ. The way or manner of a house.

ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ ಗ್ರಿಹಾ-gódhikē. The small house-lizard (ಮುಕಲಿ, etc., ಪರ್ಮ Mr. 166).

ಗೃಹಚರ ಗ್ರಿಹಾ-čara. Moving or living in the house (Bp. 60, 14).

ಗೃಹಚ್ಛೇದ ಗ್ರಿಹಾ-čhidra. A breach in a house: a family or private foible, folly, etc. (My.).

ಗೃಹಪತಿ ಗ್ರಿಹಾ-pati. A householder. 2, a man of the second period (Āśrama) in the life of a Brāhmaṇa, who after having finished his studies, and having been invested with the sacrificial thread, is married and settled. 3, a priest superintending or performing a sacrifice.

ಗೃಹಪಿಕಾ ಗ್ರಿಹಾ-pika. = ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ. (Mr. 166).

ಗೃಹಪ್ರವೇಶ ಗ್ರಿಹಾ-pravéśa. The ceremony of occupying a just-built house (My.; Mhr.). 2, the first entrance, by the female, into the house of her husband (My.; Mhr.).

ಗೃಹಬಂಧನ ಗ್ರಿಹಾ-bandhana. Shutting, closing, or looking a house. See ಬಿಡುಗ.

ಗೃಹಬಲಿಭುಜ ಗ್ರಿಹಾ-bali-bhuj. -ಫ. A sparrow.

ಗೃಹಭಾನು ಗ್ರಿಹಾ-bhānu. A burning lamp (ದೀಪನೆ Mr. 205).

ಗೃಹಭಿತ್ತಿ ಗ್ರಿಹಾ-bhitti. The wall of a house.

ಗೃಹಭೂಮಿ ಗ್ರಿಹಾ-bhūmi. The site of a habitation.

ಗೃಹಭೇದ ಗ್ರಿಹಾ-bhēda. A kind of mansion, or a division of a mansion. See ತೊಟ್ಟ.

ಗೃಹಮಹತ್ತರ ಗ್ರಿಹಾ-mahattara. The chief servant of a house (Čpr. 6, after 44).

ಗೃಹಮಾತೆ ಗ್ರಿಹಾ-mātē. A mother-in-law (ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟ ಅತ್ತೆ Mr. 313).

ಗೃಹಮೃಗ ಗ್ರಿಹa-mṛiga. A dog. (R.).

ಗೃಹಮೇಧ ಗ್ರಿಹa-mēdha. A domestic sacrifice.

ಗೃಹಮೇಧಿ ಗ್ರಿಹa-mēdhi. One who performs the domestic sacrifices or is the object of them, the householder (ಗೃಹಸ್ಥ, ನಿಲಯವಾನ್ Mr. 242).

ಗೃಹಯಾಲು ಗ್ರಿಹayālu. Disposed to seize or take.

ಗೃಹಲಕ್ಷಣ ಗ್ರಿಹa-lakṣaṇa. The form or figure of a house (Mr. 201).

ಗೃಹವಾಟಿ ಗ್ರಿಹa-vāṭi. A grove near a house.

ಗೃಹಶಾಂತಿ ಗ್ರಿಹa-śānti. Ceremonies for the purification of a house from infesting demons, etc. (My.; Mhr.; Dp. 4).

ಗೃಹಸ್ಥ ಗ್ರಿಹa-stha. = ನಿರಸ್ತ, ನಿರಾಸ್ತ, ಗೇಸ್ತ, ಗ್ರಹಸ್ತ. Staying in a house; a householder. 2, = ಗೃಹಪತಿ No. 2, a Brāhmaṇa in the second period (Āśrama) of his religious life, etc. 3, a gentleman, a patrician (Mhr.; C.).

ಗೃಹಸ್ಥಾನ ಗ್ರಿಹa-sthāna. A temporary residence.

ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಗ್ರಿಹastha-āśrama. The second of the four religious stages or orders (Āśramas, My.).

ಗೃಹಸ್ಥಿಕೆ ಗ್ರಿಹa-sthikē. The duties of a householder; politeness, gentlemanliness (B. 4, 53).

ಗೃಹಸ್ಥೂಣ ಗ್ರಿಹa-sthūṇa. The pillar of a house.

ಗೃಹಸ್ಥಿ ಗ್ರಿಹa-sthē. A housewife; a matron. (My.).

ಗೃಹಾಂಗಣ ಗ್ರಿಹa-aṅgaṇa. (Śmd. 364). The house-yard. See ಹವ್ಯರ.

ಗೃಹಾಧೀವತೆ ಗ್ರಿಹa-adhidēvatē. A deity presiding over a house (Čpr. 3, 102).

ಗೃಹಾಧಿಪ ಗ್ರಿಹa-adhipa. The householder or grīhastha.

ಗೃಹಾರಾಮ ಗ್ರಿಹa-ārāma. A grove near a house.

ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣಿ ಗ್ರಿಹa-avagrahaṇi. The threshold.

ಗೃಹಿ ಗ್ರಿಹi. -ನ್. The householder or grīhastha.

ಗೃಹಿನಿ ಗ್ರಿಹiṇi. The mistress of a house, a wife.

ಗೃಹೀತ ಗ್ರಿಹiṭa. Grasped, taken, seized caught, held; obtained; received; agreed; perceived; known.

ಗೃಹೀತದಿಶಿ ಗ್ರಿಹiṭa-diśi. Running away, flying; flown, run away, retreated. See ದೆಸೆಗಡು.

ಗೃಹೀತಿ ಗ್ರಿಹiṭti. One who grasps or seizes. See ಪಾಡೆ.

ಗೃಹೀತ್ಯ ಗ್ರಿಹiṭti. One disposed to seize or take.

ಗೃಹೋಪಕರಣ ಗ್ರಿಹa-upakaraṇa. Any domestic utensil (ಸಾಧನ, ಮನೆಯ ಸಮಸ್ತ ಮುಟ್ಟುಗಳು Nn. 114).

ಗೃಹ್ಯ ಗ್ರಿಹya. 1. Belonging to a house; domestic; domesticated, tame. (My.).

ಗೃಹ್ಯ ಗ್ರಿಹya. 2. To be taken, seized, or received; perceivable; to be adopted as faith or belief; taking the side of, belonging to a party, confederate.

ಗೃಹ್ಯಕ ಗ್ರಿಹyaka. Domesticated, tame; dependent (ಪರವಶ ವನಂ Mr. 228); a domesticated animal.

ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ ಗ್ರಿಹya-sūtra. A class of ritual works containing directions for domestic rites and ceremonies. (My.).

ಗಿ ಗ್ರೆ. 1. = ಕೆ 1, etc. A suffix for the dative singular and plural (Śmd. 138. 158. 159), e. g. ಮನೆಗೆ (19), ಅಗಲಿಗೆ, ಮುಗುಳಿಗೆ, ಕನಕಗೆ (52), ಅಳಿಗೆ (53), ಮಾಡೆಗೆ, ಅಡವವಳಿಗೆ, ತೆಂಗಾಳಿಗೆ (89), ಅರಸನಿಗೆ (90), ಆತನಿಗೆ, ಅರಸಿಗೆ, ಆಳಿಗೆ, ಅಗಲಿಗೆ, ಅಭಿಗಿ (138), ಕವಿಗೆ, ತನುಗೆ, ಪೆನ್ನೆ, ಕುರುಳಿಗೆ, ಬೆರಲಿಗೆ, ಬೆಂಗೆ, ಮುಳ್ಳೆ, ಬಿಲ್ಗೆ, ನೆಗಲಿಗೆ, ಕವಿಗಲಿಗೆ (139), ಬುಧಗಲಿಗೆ, ಕಾನ್ತೆಯಗಲಿಗೆ, ಎರೆವಗಲಿಗೆ, ಸೂಳೆಯಗಲಿಗೆ (140), ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ, ಕವಿಗೆ, ಸವತಿಗೆ, ಬಿರುದಗಲಿಗೆ, ರೋಗಿಗೆ, ಕಪಿಗೆ, ಸಿರಿಗೆ, ಮದ್ಯಗೆ, ದೇವಗಲಿಗೆ, ಪುಲಿಗೆ, ಆತನಿಗೆ, ಕೆಳೆಯನಿಗೆ (159), ನಿನಗೆ, ಎನಗೆ, ತನಗೆ (178), ಕೆಳದಿಗೆ (179). See also 165. 167. 177 & ಇಗೆ, ಇ 6 & 7. In later or vulgar Kannaḍa, e. g. also ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಗಡಬಡೇಶ್ವರನೊಡನೆ ವನೋ? (Prv.), ಅವನಿಗೆ, ಈತನಿಗೆ (also Bp. 40, 15), etc.

ಗಿ ಗ್ರೆ. 2. = ಕೆ 2, etc. A suffix for the third person of the imperative (Śmd. 54. 55. 269), e. g. ಅವನು ಕುಡುಗ! ಅವನು ಪಡೆಗ! (269), ತೆಗಲಿಗೆ! etc. (55), ಸಮನಿಸುಗ! (159), ಅಜಗ! ತಿಳಗ! (241. 899), ಪಡುಗ! (301).

ಗಿ ಗ್ರೆ. 3. An imitative sound used in calling to a monkey (My.). — ಗಿ ಗೆ. rep. (My.).

ಗಿ ಗ್ರೆ. 4. = ಕೆ 3, etc., e. g. ಉಡುಗಿ, ಪಸುಗಿ, ಪೊಲಿಗೆ, ಬಿಸುಗಿ, ಪಣ್ಣುಗಿ, ಪತ್ತುಗಿ (Śmd. 248).

ಸಿ ಗ್ರೆ. She who goes, etc. See ತ್ರಿಪಥಿಗೆ, ದುರ್ಗ, ನಿಮ್ಮಗೆ.

ಗೌರ ಗ್ರೆ-kāra. The syllable ಸಿ (Śmd. 54).

ಗಿಗಿ ಗ್ರೆಗ್ಗಿ. (fr. ಕಿಗಿ?). Smallness (? Öpr. 5, 105; Të. ಕಿಗಿ, to shrink).

ಗಿಜ್ಜಲು ಗ್ರೆಜ್ಜಲು. = ಸಿದಲು, etc. (My.).

ಗಿಜ್ಜೆ ಗ್ರೆಜ್ಜೆ. 1. = ಗಜ್ಜೆ. (ತುಲಾಕೋಟಿ, ನೂಪುರ Hla.; Mr. 344; C.). See Si. 62. 275; Grj. 3, 89. 90; Bp. 24, 44; Prll. 3, 25. 27; Räv. 13, 102; ಕಿಜ್ಜೆ. — ಗಿಜ್ಜೆ ಕರಡ. = ಗಿಜ್ಜೆ ಹುಲ್ಲು. (Z.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಗೋಲು. -ಕೋಲು. A stick to which ಗ್ರೆಜ್ಜೆ are attached, used in music (My.) or by post-runners (My.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಪೂಜೆ. A ceremony performed at the initiation of a dancing-girl when a number of villagers worship some ಗ್ರೆಜ್ಜೆ and give them to her, and the pūjāri ties a tāli to her neck (My.). — ಗಿಜ್ಜೆಯಲು. -ಅಲು. A procumbent, trifoliate herb with yellow flowers, *Crotalaria orixensis* Roxb. (Z.); also the creeping herb *Heylandia catebrosa* D. C. (Z.). — ಗಿಜ್ಜೆ ಹುಲ್ಲು. A common grass, *Andropogon aciculatus* L. (Z.).

ಗಿಜ್ಜೆ ಗ್ರೆಜ್ಜೆ. 2. The groin between the belly and the thigh (S. Mhr.; Të. ಗಜ್ಜೆ).

ಗಿಜ್ಜೆಗಾಲಿ ಗ್ರೆಜ್ಜೆ-ಗಾಳಿ. (Śmd. 235). A fabricator of small bells. 2, N. of a Śūdra caste (My.).

ಗಿಡಪ ಗ್ರೆಡಾಪ. (fr. ಸಿಡೆ 2). Prattle, prate (of a parrot, Öpr. 7, after 88).

ಗಿಡಹ ಗ್ರೆಡಾಹ. See ಗಿಡ 2.

ಗಿಡೆ ಗ್ರೆಡೆ. 1. = ಕಿಡು 1, ಸಿಡೆ 2, (ಸಿಳೆ, etc.). Touching; match. (Të. ಗಿಡೆ, by the side of = ಪಾರ್ಶ್ವ; see s. ಕಿಟ್ಟು and ಗಿರ್ 2). — ಗಿಡೆ ವಕ್ಕ. -ಹಕ್ಕ. The ruddy goose (ಜೋಡು ವಕ್ಕ, etc., ಚಕ್ರವಾಕ ಸಿ.).

ಗಿಡೆ ಗ್ರೆಡೆ. 2. = ಕೆಡೆ 1. — ಗಿಡಹಂ. One who talks nonsense (ಅನುತರ Mr. 240, o. r. ಗಿಡಹಂ).

ಗಿಡ್ಡೆ ಗ್ರೆಡ್ಡೆ. = ಸಡ್ಡೆ 1, etc. Any (bulbous) root, especially also that of the lotus (ಗಿಡುಸು Śmd. I; ಮೃಣಾಲ, ವಿಸ, ಕನ್ನ Hla.; My.; Të.; M. ಚೆಡು, fine, stout). ಮರದ ಗಿಡ್ಡೆ (ಕರಪಾಟ, ಕನ್ನ Hla.). ಬಳ್ಳಿವಂದ ಗಿಡ್ಡೆ (ಕರಪಾಟ Nr.). ನೆಯ್ದಲ ಗಿಡ್ಡೆ (ತಾಲೂಕು); ತಾವರೆಯ ಗಿಡ್ಡೆ (ಮೃಣಾಲ, ವಿಸ Nr.).

ಗಿಣಿತಿ ಗ್ರೆಣಿತಿ. = ಕೆಳದಿ, etc. A female companion or friend (C.; in S. Mhr. occasionally also: a harlot). 2, in children's language: small freckles on the skin (S. Mhr.). — ಗಿಣಿತಿ ಕಸ. A name applied to several small species of *Euphorbia*, as *Euphorbia hirta* Willd., *E. thymifolia* Willd. (Z.).

ಗಿಣಸಂಗು ಗ್ರೆಣಸಾಂಗು. A large timber tree, *Heterophragma roxburghii* D. C. (Z.).

ಗಿಣಸು ಗ್ರೆಣಸು. = ಸಿಣಸು, ಸಿದಸು, q. v. A bulbous root: the name of several species of *Yam dioscorea* and of *Batatas ipomoea*, generally meant for the common sweet potato, *Batatas edulis* Chois. (ಗುಣಮೂಲ Mr. 135; C.; Të. ಗಿಣಸು). See ಅಡಿವಿ, ಕುಣ್ಣು, ತೂನ, ಬಿಳಿ, ಮರ, ಮುಡಿ, ಸೀ; Prv. s. ಗಿಣಿ.

ಗಿಣಿ ಗ್ರೆಣಿ. = ಕೆಳೆ 2, etc. See Prv. s. ತಿಗುಕ.

ಗಿಣಿಗಾಲಿ ಗ್ರೆಣಿ-ಗಾಳಿ. = ಸಿಣಿಗಾಲ. A male friend, occasionally: a whoremonger (S. Mhr.).

ಗಿಣಿತನ ಗ್ರೆಣಿತಾನ. = ಕೆಳಿತನ, ಸಿಣಿತನ, ಸಿಳಿತನ. Companionship, friendship, occasionally: disreputable connexion (S. Mhr.).

ಗಿಣಿಯ ಗ್ರೆಣಿ-ಗಾ. = ಕೆಳೆಯ, etc., ಸಿಣಿಗಾಲ. (S. Mhr.).

ಗಿಣಿಸು ಗ್ರೆಣಿಸು. = ಸಿಣಿಸು, etc. (My.).

ಗಿಣೆ ಗ್ರೆಣೆ. = ಕೆಳೆ 2, etc., ಸಿಣಿ. (My.; Tu.: coupling). ಗಿಣೆಗೆ ಗಿಣಿಸು ಬೇಡ, ಹುಣಿಸೆಗೆ ಹುಳಿ ಬೇಡ (Prv.). ಬಿಟ್ಟು ಅಡುವ ಗಿಣೆಯ ಹಡಕುತೂಗಲಿನ ಮಣಿಯು (Dp. 54).

ಗಿಣೆಗಾಲಿ ಗ್ರೆಣೆ-ಗಾಳಿ. = ಸಿಳಿಗಾರ್ತಿ. A female friend (My.).

ಗಿಣೆಗಾಲಿ ಗ್ರೆಣೆ-ಗಾಳಿ. = ಸಿಣಿಗಾಲ. A male friend (C.; occasionally: a whoremonger, S. Mhr.).

ಗಿಣಿತನ ಗ್ರೆಣಿತಾನ. = ಸಿಣಿತನ, etc. (My.; S. Mhr. in two meanings).

ಗಿಣಿಯ ಗ್ರೆಣಿ-ಗಾ. = ಸಿಣಿಯ. (My.).

ಗಿಣ್ಣು ಗ್ರೆಣ್ಣು. = ಸಿಣ್ಣು, q. v.

ಗಿಣ್ಣು ಗ್ರೆಣ್ಣು. (Śmd. 48). Remoteness, distance, farness, removal, etc. (ದೂರ Öt. I, 6; Kk. 64. 83; Śm. 50; ಅಡಿವಾರ Bhn. 62; Të. ಗಿಣ್ಣು, to move, stir; to push away, toss aside; ಕೆಳವು, interval, space; see ಗೀರ್ 1). See Räv. 5, after 115; 5, 116; Säv. 2, 107; 4, 67. — ಗಿಣ್ಣು. -ಅ 3. A man who is at a distance (Abh. P. 15, after 27).

ಗಿಣ್ಣು ಗ್ರೆಣ್ಣು. (Śmd. 48, o. r. ಗಿಣ್ಣು).

ಗಿಣ್ಣೆ ಗ್ರೆಣ್ಣೆ. 1. The penis (S. Mhr.; Mhr. ಜೋಣ್ಣು).

ಗಿಣ್ಣೆ ಗ್ರೆಣ್ಣೆ. 2. = ಸಿಣ್ಣೆ, etc. See ಕಾ. — ಗಿಣ್ಣೆ ಮಾರ್. A sort of fish (My.; Räv. 5, 115). — ಗಿಣ್ಣೆ ಹೊಟ್ಟೆ. Ascites (My.).

ಗಿಣ್ಣು ಗ್ರೆಣ್ಣು. 1. = ಗಿಣ್ಣು 2. A knot, etc. (ಪರ್ವ Si. 437; My.). ಬಿದುರುಗಿಣ್ಣು (ಗ್ರಸ್ಥಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಸ 163). See also Si. 207.

ಗಿಣ್ಣು ಗ್ರೆಣ್ಣು. 2. = ಗಿಣ್ಣು, etc. (Bp. 42, 5).

ಗಿತ್ತು ಗ್ರೆತ್ತು. P. p. of ಗಿರ್, q. v.

ಗಿಡಲು ಗ್ರೆಡಲು. -ಲ್. = ಸಿಜ್ಜಲು, ಸಿಡ್ಡಲಿ, ಸಿಡ್ಡಲು. The white ant, termite (Të. ಚಡೆ, ಚಡೆ, ಚಡಲು, ಚಡಲು; M. ಚದರ್, ಚದಲಿ, ಚದರ್; T. ಚದಲ್ಯಿ, ಚರ್, ಚಿಲ್ಲು, white ants). ಕೆಣ್ಣವಂ ಗಿಡಲ್ ಬನ್ನವದೆ? (Bp. 15, 32). Cf. ಗಿಣಿಲಿ.

ಗಿಡಿ ಗ್ರೆಡಿ. = ಸಿಲಿ 1. To conquer; to gain (S. Mhr.; ಜಯಿಸು G.). ಗಿಡಿಯರ್ ಪಟ್ಟಿ (ಚತ); ಗಿಡಿಯ ತಕ್ಕದ್ದು (ಜೇಯ); ದಿಕ್ಕು ಗಿಡಿಯೋಣ (ದಿಗ್ವಿಜಯ); ಗಿಡಿಯುವ ಹವಣಿಕೆ (ದೇವನ); ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನೆ ಜಾಣನೋಗಿ ಗಿಡಿಯೋಣ (ಪಣ); ವೈರಿಯ ಗಿಡಿಯುವವನು (ಪರಸ್ಪರ G.). P. p. ಗಿಡ್ಡು.

ಗಿಡಿಸು ಗ್ರೆಡಿಸು. = ಸಿಲಿಸು. (S. Mhr.).

ಗಿಡ್ಡಲಿ ಗ್ರೆಡ್ಡಲಿ. = ಸಿಡಲು, etc. (S. Mhr.). ದಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಗಿಡ್ಡಲಿ (ತಲಭ G.).

ಗಿಡ್ಡಲು ಗ್ರೆಡ್ಡಲು. = ಸಿಡ್ಡಲಿ, etc. (My.). ಗಿಡ್ಡಲು ಹುತ್ತವಕ್ಕೆ, ಹಾವಿಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿತು (Prv.).

ಗಿಡ್ಡು ಗ್ರೆಡ್ಡು. = ಸಿಲಿತ್ತು, ಸಿಲಿದು, ಸಿಲ್ಲು. P. p. of ಗಿಡಿ, ಗಿಲ್ಲು. (C.). ಗಿಡ್ಡರ ಕೆಯ ಕಾಲು, ಸೋತರೆ ಕಿವಿ ಮೂಗು. — ಗಿಡ್ಡರ ಅಡುವದಕ್ಕೆ ಬನ್ನದ್ದೆವು, ಸೋತರೆ ಸೋಡುವದಕ್ಕೆ ಬನ್ನದ್ದೆವು ಎನ್ನುತ್ತೆ.

ಗಿದ್ದರೆ ಹಲವರು ಗಿದ್ದರು, ಸೋತರೆ ಕೊಂಕಣಿಗರ ಗಣ್ಣು ಸೋತ (or ಕೋಮಟಿಗರ ಪೋರ ಸೋತ, Prvs.). ಅರಸನನ್ನು ಗಿದ್ದ ಬದಿಕ (B. 5, 52). ಕಾಳಿಗದಲ್ಲಿ ಗಿದ್ದವನು (ಧುರಚೈತ್ರ Nn. 94). ಗಿದ್ದವಂ (ಚಪ್ಪು Mr. 512).

ಗಿತ್ತಿ gēpti. Tbh. of ಕಿತ್ತಿ. (My.).

ಗಿಲಯು gēbaryu. = ಕೆಡಲು 1. To scratch, as the ground (S. Mhr.).

ಗಿಲ್ಲು gēbbu. = ಸಿಲುಕು. (S. Mhr.); to loosen a stone, etc. by scratching or digging with the nails (S. Mhr.).

ಗಿಯ್ಯ ಗ್ಯೆ. = ಕೆಯ್ಯ 2, etc., ಸಿಯು, ಸಿಯು, ಸಿಯ್ಯು, ಸೇ, ಸೈ. To perform, to do; to prepare, to make; to work, to till (ತಿಲ್ಲು Smd. Dh.). ಗಿಯಲುಂ or ಗಿಯ್ಯಲುಂ (Smd. 86). ಗಿಯ್ಯಲಿಂ! (277). ಗಿಯ್ಯಂ (267). ಗಿಯ್ಯು (66. 133). ಗಿಯ್ಯಪ್ಪದು (134). ಗ್ಯಹಗರ್ನ ಗಿಯ್ಯವ (ಗೇಹೇನರ್ದಿ, ಗೇಹೇತೂರ, etc.); ಎನ್ನೂ ಗಿಯ್ಯದ ಭೂಮಿ (ಖಿಲ); ತಡದು ಗಿಯ್ಯವನು (ದೀರ್ಘ ಸೂತ್ರ); ಮಿಲ್ಲನೆ ಗಿಯ್ಯವ (ಕುಣ್ಣು, etc.); ಹೊಲ್ಲೆಹ ಗಿಯ್ಯವನು (ನೃತಂಸ, etc. Hlā.). ಗಿಯ್ಯ ನೆಲ (ಸೀತ್ಲ, etc., ಉತ್ತ ಭೂಮಿ Si. 301). ಎಪ್ರಸನ್ನರ್ವಣಂ ಗಿಯ್ಯ (J. 28, 25). See e. g. ಅನ್ನ-, ಇಕ್ಕಡಿ, ಉದಯಂ, ಏ, ಒಪ್ಪಂ, ಕೆಲಸಂ, ಕ್ಷೇಮ, ತಪ, ತುಯಲ್, ದನ, ಸಿದ್ಧೆ, ಸಿದ್ಧೆ, ಪುಣ್ಯಂ, ಪೂರಣಂ, ಪ್ರತಿ, ಬಿಜಯಂ, ಬಿನ್ನವಂ, ಮುಂ, ಮುದ್ದು-, ಸಜ್ಜು-, ಸೆಡ್, ಹರದು, etc., etc.; Grj. 1, 133; 10, 116; Bp. 21, 17. — ಗಿಯ್ಯ ಬಲ್ಲಹ. Knowing how to work, etc. (Bp. 9, 46). — ಗಿಯ್ಯಕ್ಕಲಿಗ. -ಒಕ್ಕಲಿಗ. A husbandman (ಕ್ಷೇತ್ರಾಚಾರ, ಕೃಷಕ, ಕುಟುಂಬ, etc. Hlā.).

ಗಿಯಿ ಗ್ಯೆyi. = ಗಿಯ್ಯ, etc. (My.). ಅಲೋಕನ ಗಿಯಿದು (Bp. 44, 8). ಮೊದಲು ಬಿತ್ತಿ ಬದಿಕ ಗಿಯಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ (ಬೀಜಾಕೃತ, etc. Si. 301). See ಬಿಜಯಂ.

ಗಿಯಿಸು ಗ್ಯೆyisu. = ಕೆಯ್ಯು, etc. See ಬಿಜಯಂ.

ಗಿಯು ಗ್ಯೆyu. = ಸಿಯು, etc. See ಎ.

ಗಿಯ್ಯ ಗ್ಯೆyta. = ಕೆಯ್ಯ.

ಗಿಯ್ಯೆ ಗ್ಯೆymē. = ಕೆಯ್ಯ. ಅವನಂ ಗಿಯ್ಯೆಯಲ್ಲದ ಇತಿ (ಖಿಲ Mr. 92).

ಗಿಯ್ಯು ಗ್ಯೆyyu. = ಸಿಯು, etc. ಶೋಕವನು ಗಿಯ್ಯವರು ಸತಿ ಸುತರು ದಾಸ್ತವರು (Dp. 1).

ಗಿಯ್ಯು ಗ್ಯೆysu. = ಸಿಯು, etc. To cause to perform, etc. ಗೋತ್ರವಧಿ ಗಿಯ್ಯ (J. 2, 21). ಉಲ್ಪ ಉದಕವು ಜ್ಞಾನಂ ಗಿಯ್ಯ (28, 20). See ಪ್ರಸನ್ನಂ.

ಗಿರನೆ ಗ್ರೆrāsē. = ಕೆರನೆ, etc. (My.; see Prvs. s. ದೋಳು). 2, = ಗರನೆ. (R.; Tē. ಗರನೆ). — ಗಿರನೆದಾಯಿಯನ. = ಕೆರನೆ. (My.). — ಗಿರನೆದಾವ. A basket-well, a well made with rings of wicker (R.; Tē.).

ಗಿರನೆ ಗ್ರೆrisē. = ಗಿರನೆ No. 1. (My.).

ಗಿರೆ ಗ್ರೆrē. (fr. ಕೆರೆ 1). A scratch, as with a finger-nail or a chisel (My.); a line; a streak (ರೇಖೆ ಓ. 1, 48; Mr. 332; Smd. 16; C.; Si. 327; Tē. ಸೆರೆ, ಸೆರೆ; T. ಕೆರೆ, a scratch; a line). ಕಣ್ಣುಡಿಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಗಿರೆ (ಸೋಗಿ Smd. 72, o. r. ಗಿರೆ). See J. 11, 24; B. 3, 30, 97; 5, 30, 169; ಕೊಂಕು, ಸಯ್ಯು. — ಗಿರೆ ಹಾಕು. To mark with lines by a ruler, to rule (My.). 2, to make a sign in the form of a line, to mark (My.); to draw a line over, to blot out (My.).

ಗಿರೆನೆ ಗ್ರೆrērāsē. = ಗಿರನೆ No. 1, etc. (My.). ನೀರು ಮಗಿಬಿಡಲು ಗಿರೆನೆ ಮುನ್ನಾದದು (ಸೇಕಪಾತ್ರ, ಸೇಕನ Si. 85).

ಗಿರಿ ಗ್ರೆrā. (= ಗೀರು 2; Tē. ನೀರು, ಗಿರಿ; see Smd. 72 s. ಗಿರೆ). — ಗಿರಿ ದಾಯ. dupl. The state of being full of scratches, as a vessel (My.).

ಗಿರ್ದ ಗ್ರೆrdē. — ಗಿರ್ದವಾಯ್. Mqb. MS.'s reading of ಎರ್ದ.

ಗಿರ್ಬು ಗ್ರೆrbu. To have sexual intercourse (ಮೈಥುನ Smd. Dh.; M. ಚಿರಿ, to turn, bow; to be bent; to recline; ಚಿರಿಪು, reclining; cf. ಗೀರ್ 2P).

ಗಿಲ್ ಗ್ರೆl. 1. = ಸಿರಿ, ಸಿರಿ 1, ಸಿಲು 1, ಸಿಲ್ಲು. To win, to gain; to overcome, to conquer; to triumph. (T. ಕೆಲಿ, ವೆಲ್ಲ; M. ವೆಲ್ಲ; Tē. ಗಿಲುಕು). P. ps. ಗಿಲ್ಲು (Smd. 122; Bp. 37, 24), (ಗಿದ್ದು, q. v.). ನೆರೆದ ಅರಸುಗಳನ್ ಅನಿಬರು ಮಂ ಗಿಲ್ಲನ್ ಒರ್ವನೆ ಪಾರ್ವಂ (Smd. 122). ಜನವನ ಆ ದಾಯಿಗನ ಮಹಿಜಾಜನಲಿ ಗಿಲ್ಲನು ಧರೆಯಂ (Rām. 26, 25). ಗಿಲ್ಲವ (ಚತಕಾತಿ, ಚತಾಹವ Hlā.). ಸಸಿನೆ ಗಿಲ್ಲವ (ಚತಾಹವ Mr. 300). ಗಿಲ್ ಬನ್ನಂ (Smd. 277). ಗಿಲ್ ಇನ್ನರ್ ಅವರ್ (292). ಗಿಲ್ಲಂ (267). ಗಿಲ್ ರಥ (ಚೈತ್ರರಥ Mr. 285). See Sēv. 4, 64, 128; J. 2, 4, 39; 6 sum. — ಗಿಲ ನುಡಿವನಂ. = ಗೆಲಿ ನುಡಿವನು. (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರತಿತ Mr. 287). — ಗಿಲ್ ಪಡೆ. = ಗೆಲ್. (Öpr. 1, 27). — ಗೆಲಿ ನುಡಿವನು. A man who speaks so as to win (the heart of another), a well-behaved man (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರಸಕ್ತ Hlā.). — ಗೆಲಿವರ್. -ಬರ್. To come to conquer, etc. (Abh. P. 3, 40; 5, 54, 107; 15, 19; Sēv. 4, 69; V. 4, 36). — ಗೆಲಿವೊನ್ನು. -ವೊನ್ನು. To meet for overcoming, to resist (ತಕ್ಕಿಯ್, etc., ಪ್ರತಿಹತ Ss.).

ಗಿಲ್ ಗ್ರೆl. 2. = ಸಿರಿ 2, ಸಿಲು 3. To bring into contact with, to apply to (the body, as a fragrant substance, J. 11, 41; see ಕಿರು 1, ಗಡೆ 2, ಗಡೆ 1).

ಗಿಲ ಗ್ರೆlā. = ಸಿಲವು. ಗಿಲಮನೆ ಜಯ (Öt. I, 83; cf. ಗಿಲ್ಲ).

ಗಿಲವು ಗ್ರೆlavu. (Smd. 247). = ಸಿಲ, ಸಿಲು 2, ಸಿಲವು, (ಸಿಲ್ಲ). Gain; victory (ವಿಜಯ, ಜಯ Nr.; C.; Tē. ಗಿಲವು; M. ಕೆಲ್ಲು, T. ಕೆಲ್ಲು, strength, power). 2, a winning, happy, sprightly air (C.). — See Bp. 6, 3; 32, 17; 42, 14; 49, 23; 52, 42; Bh. 1, 8, 40; J. 12, 26; 14, 9; 23, 31, 48; 27, 9; Sēv. 2, 14; ಸೋಲು. — ಗಿಲವು ಸೋಲು. Gain and loss (C.).

ಗಿಲಿ ಗ್ರೆli. 1. = ಸಿಲಿ 1, etc. (C.). P. ps. ಗಿಲಿತು, ಗಿಲಿದು. See Bp. 9, 51; 12, 26; 27, 28; 41 sum.; 43, 15; 44, 60; 49, 24; 50, 14, 34, 76; 52, 32; Bh. 2, 4, 5, 7; 2, 13, 46; Prll. 3, 5.

ಗಿಲಿ ಗ್ರೆli. 2. = ಸಿಲಿ 2, etc. (Bh. 10, 5, 41).

ಗಿಲಿತು ಗ್ರೆlitu. P. p. of ಸಿಲಿ 1. (My.).

ಗಿಲಿದು ಗ್ರೆlidu. (= ಸಿದ್ದು, etc.), ಸಿಲಿತು.

ಗಿಲಿಸು ಗ್ರೆlisu. = ಸಿಲಿಸು, ಸಿಲ್ಲಿಸು. To cause to win, etc. (C.; Bp. 59, 55).

ಗಿಲು ಗ್ರೆlu. 1. = ಸಿಲಿ 1. (C.). P. p. ಗಿದ್ದು (C.). ಗಿಲುವನು (ಚೈತ್ರ, ಚೈತ್ರ Nr.). ಗಿಲುವ ರಥಂ (ಚೈತ್ರರಥ Hlā.). ಅವನಾ ಸೊಬ್ಬನು ಹಗಲು ಗಿಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆದಾನು, ಅತನು ಅಭ್ಯಮುಕ್ತ, etc. (Nr.). ಗಿಲ ದಾರದದು (ಅರ್ತ್ಯ Nn. 88, 90). ಗಿಲಿಸು (Bp. 43, 14). See Bp. 58, 66; Bh. 1, 8, 11, 18.

ಗಿಲು ಗ್ರೆlu. 2. = ಸಿಲವು, etc. — ಗಿಲುಗಿಯ್. To cause happiness (Bh. 4, 2, 44). — ಗಿಲುಮೊಗ. A winning, sprightly countenance (My.).

ಗಿಲು ಗ್ರೆlu. 3. = ಸಿಲಿ 2, etc. (Bh. 1, 13, 2).

ಗಿಲುಗೆ ಗ್ರೆlūgē. Winning, etc. (My.).

ಗಿಲುವಿಕೆ gēluvikē. Winning, etc. (ವಿಜಯ, ಜಯ Si. 296; ಜಯನ 390).

ಗಿಲುವು gēluvu. = ಸಿಲವ. (My.).

ಗಿಲುಹ gēluha. = ಸಿಲವ, etc. (ವಿಜಯ, ಜಯ Nr.).

ಗಿಲ್ಲ gēlla. = ಸಿಲವ. (ಜಯ Ūt. II, 35; Ūpr. 5, 73; Śātv. 4, 64. 94). — ಗಿಲ್ಲಂಗೋಳ. — ಎಳೋಳ. To gain the victory, to be victorious (Abh. P. 16, 96). — ಗಿಲ್ಲದುತ್ತಮದೇವ. — ಉತ್ತಮ. N. (Bp. 58, 9). — ಗಿಲ್ಲಸೇಸ. A sēs of victory (V. 42, after 21). — ಗಿಲ್ಲ ಸೋಲ. = ಗಿಲವ ಸೋಲು. ಗಿಲ್ಲ ಸೋಲವದೇಕೆ? (Bp. 59, 11).

ಗಿಲ್ಲಿಸು gēllisu. = ಸಿಲಿಸು, etc. To cause to win, etc. (My.).

ಗಿಲ್ಲು gēllu. = ಸಿಲ 1, etc. (My.). ಗಿಲ್ಲುವವನು (ಜೈತ್ರ, etc. Si. 382). ಗಿಲ್ಲವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ಜೈತ್ರ, etc. 283). ಗಿಲ್ಲವ ದಕ್ಕಿ (260. 282). ಗಿಲ್ಲಲ ವಡು (282). ಇವನ್ನ ಗಿಲ್ಲ ಬಹುದು (282).

ಗಿಲ್ಲುವಿಕೆ gēlluvikē. = ಸಿಲುವಿಕೆ. (My.).

ಗಿಳತಿ gēlati. = ಕೆಳದಿ, etc. (ಹಟ್ಟಿಗೆ Ūt. I, 15; ಹಟ್ಟಿಗೆ, ಸಖಿ Śm. 74; Kk. 29, o. r. ಗಿಳತಿ; ಕೆಳದಿ, ಸಖಿ Śs.; C.; S. Mhr. in two meanings).

ಗಿಳತೆ gēlatē. = ಕೆಳತಿ, etc. (B. 4, 139).

ಗಿಳಿಯ gēlaya. = ಕೆಳಿಯ, etc. (My.).

ಗಿಳಿಯ gēliya. = ಕೆಳಿಯ, etc. (ಎತ್ತ, ಸುಪ್ಪತ್, etc. Dhv.; S. Mhr.).

ಗಿಳಿ gēlē. = ಕೆಳಿ 2, etc. (My.; Bh. 1, 6, 7; cf. ಸಿಡೆ 1). — ಗಿಳಿ ಗೋಳ. = ಕೆಳಿಗೋಳ. (J. 19, 49).

ಗಿಳಿಗಾರ್ತಿ gēlē-gārti. = ಸಿನಿಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಗಿಳಿತನ gēlēṭana. = ಸಿನಿತನ, etc. Companionship, etc. (C.; S. Mhr. in two meanings; B. 1, 14; 2, 10. 86; 3, 33; ಮೈತ್ರ G.).

ಗಿಳಿಯ gēlē-āṣ. = ಸಿಳಯ, ಸಿಳಯ, etc. (C.; B. 1, 1. 8; 2, 9. 36). See ಕೂಡು, ತಿರುಳು, ನೂದಲಿ, where however ಕೆಳಿಯ may be meant).

ಗಿಲಿಸು gēllasu. = ಸಿಲಿಸು, etc. (ಗಿಡ್ಡೆ Śmd. I; T. ಕಿಲಿಸು, M. ಕಿಲಿಸು).

ಗೀ gē. = ಸಿಯ, etc. To perform, etc. P. p. ಗೀಡು (My.; cf. Mhr. ಫೀಣೀ, to do). ಗೀಯದೇ ಇರುವ ಭೂಮಿ (ಖಿಲ Si. 100). ಊರಿಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿ ಗೀಯುವ ಬಡಗಿಯವನು (ಗ್ರಾಮತತ್ವ 339).

ಗೀಕು gēku. = ಗೀಕು, ಜೀಕು. The sedge Cyperus hexastachyus Rottl. (ಫನ, ಭದ್ರತತ Nn. 15; ಭದ್ರತತ Mr. 138). — ಗೀಕಿನ ಗಡ್ಡೆ. = ಗಿಕ್ಕಿನ, q. v. The root of C. h.

ಗೀಣ್ gēṇ. 1. (Śmd. 58). = ಗೀಣ, ಗೀಣು. A span measured by the extended thumb and little finger (ಎತ್ತ, ಕಿಪ್ಪು Nr.; ತಾಲ Hlā., Mr. 324; ಕಿಪ್ಪು Si. 405; ಪರಿಮಾಣನ ಅನ್ನ Śm. 96; Tē. ಜೀನುಡು, ಜೀನ, ಜಾನ; M., T. ಚಾಣ್; Tē. ಜೀನ, ತಾನ, ಸೇನ, much, long; T., M. ಜೀಣ್, breadth, height, length; distance = ದೂರ; T. ಜೀಯ, ಜೀಯ್ಯ, length; distance = ದೂರ; ಗೀ, high; distant = ದೂರ; see ಕೀದಿ, ಗಿಣ್ಣು, ಚಾಪು, ಸಾನಿ). ಬೆರಳು ಹನ್ನೆರಡಾಗಲ್ ಬನ್ನ ಗೀಣ್ ಅಕ್ಕು, ಗೀಣಿರಡಾಗಲ್ ಬನ್ನ ಮೊದಿನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 325); ಕಿರುಬೆರಳ ಗೀಣ್ (ಎತ್ತ 324). See Rāv. 9, 22; ಮೂ

ಗೀಣ್. — ಗೀಣ್ವಯ. — ದಾಯ. A span-long mouth (Śmd. 81; Mdb. MS. ನೇಣ್ವಯ).

ಗೀಣ್ gēṇ. 2. A long knife, a sword (ನಿಡುಸುರಗ Ūt. I, 8; ಸುರಗ Ūt. II, 21; Kk. 40; Śm. 43. 96; T. ಜೀಣ್, a weapon = ಅಯುಧ). ಕಣ್ಣಿಳ್ ಮನೋಜವೀರನ ಗೀಣ್ (Śmd. 117). See Rāv. 13, 70; V. 4, 36; Śātv. 3, 16; ಕಿರುಗೀಣ್.

ಗೀಣ gēṇ. = ಗೀಣಿ 1. See ಅಯ್ಗೀಣ, ಎದು ಗೀಣ.

ಗೀಣಿ gēṇi. Rent, contract (My.; Tu.). — ಗೀಣಿಚೆಟ್ಟು. A lease (My.; Tu.).

ಗೀಣು gēṇu. = ಗೀಣಿ 1. (C.). ದರ್ಭಯ ಬೆರಳುಗೀಣು (ಗೋಳರ್, ಕಿರುಕುಣಿಕೆಯ ಗೀಣು (ಎತ್ತ 324 Hlā.). ಗೀಣು (ಕಿರು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಬಡಗೂಡಿ ಚಾಚಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಕ್ಕಿ, ಎತ್ತ 324 Si. 211). ಗೀಣಿನೋ ಪವತ್ರಾಂಗುಲಿಗೆ (ಗೋಳರ್ Mr. 324). ಗೀಣು ಬಿಟ್ಟು ಅಗದು ದಾಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗೀಣಗಲ. — ಅಗಲ. The distance or length (breadth) of a span (Si. 288). — ಗೀಣು ಗೀಣು. rep. (B. 4, 39). — ಗೀಣುದ್ದ. — ಉದ್ದ. The height or length of a span. ಗೀಣುದ್ದ ತಟ್ಟಿದರೆ ಮಾರುದ್ದ ತಪ್ಪುವದು (Prv.). See Prv. s. ಜೋಟುದ್ದ. — ಗೀಣುಹೊಟ್ಟೆ. The belly (or stomach) that is only a span in length or breadth (C.; Dp. 173, 6). ಗೀಣುಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಯಾಕೆ ಅಷ್ಟು ಚಿನ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿ? (C.).

ಗೀಣಿ gēṇi. N. of a plant (ಮುಗ್ಗಾರಿ, o. rs. ಮುಂಗಾರಿ, ಮುಗ್ಗಾರಿ Mr. 119).

ಗೀಣ್ gēṇ. = ಗೀಣ್ವಯ, q. v. (My.; B. 5, 246).

ಗೀಣ್ವಯ gēṇ-mṛiga. A rhinoceros (My.; B. 5, 248. 250; Si. 290; Mhr., H. ಗೀಣ್ವಯ).

ಗೀಣ್ವಯ gēṇ. = ಗೀಣ್ವಯ. (Sk.; cf. ಜೀಣ್).

ಗೀಣ್ವಯ gēṇ. A ball for playing with.

ಗೀಣ gēṇ. Tbh. of ಜ್ಞಾನ. (C.). — ಗೀಣಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (S. Mhr.).

ಗೀಣವನ್ತ gēṇ-vanta. Tbh. of ಜ್ಞಾನವನ್ತ (S. Mhr.).

ಗೀಣಿಕೆ gēṇikē. Tbh. of ಜ್ಞಾನಿಕೆ. Consideration, reflection, thought (S. Mhr.).

ಗೀಣಿಸು gēṇisu. Tbh. of ಜ್ಞಾನಿಸು. To investigate, to consider, to reflect (C.).

ಗೀಣಕ gēṇaka. Tbh. of ಜ್ಞಾನಕ. (My.).

ಗೀಬೆ gēbē. The state of being swollen from disease (My.). — ಗೀಬೆಮೋದಿ. A swollen face (My.). — ಗೀಬಿಸಿದ್ದ. A man whose body is swollen (My.). — ಗೀಬೆ ಹೊಟ್ಟೆ. A swollen belly (My.).

ಗೀಮ gēma. = ಕೆಯ್ಯಿ, etc. Work (My.).

ಗೀಯ gēya. To be sung; singing, a singer; a song, a chant. 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಗೀಯಿಸು gēyisu. = ಸಿಯಿಸು, etc. To cause to work, etc. (My.).

ಗೀರ್ gē. (= ಕೊರ 1). The sound produced in the chest and throat by phlegm (in the ಗೂಡು, My.). — ಗೀರ್ ಗೀರ್. rep. (My.).

ಗೀರಾಯಿಸು gērayisu. = ಗೀರಾಯಿಸು. To surround, to encompass, to hem in (My.; Mhr. ಫೀರಣೀ; Mhr., H. ಫೀರ್, a circumference).

ಗೀರಿ gēri. Giddiness (My.; Mhr. ಫೀರಿ). ತಲೆ ಗೀರಿ ತಿರುಗುತ್ತದೆ (My.).

ಗೀರು gēru. ಗೀರ್ (Śātv. 3, 32). = ಕೇರ 2, etc. The marking-nut tree, Semecarpus anacardium

L. f. (ಅರುಷ್ಕರ Nr., Si. 454; ಭಲ್ಲಾತಕ Mr. 115; ಪಾವಕ 526; ಭಲ್ಲಾತಕ, ಮಹಾಕಾಲ Nn. 97; ಪಾವಕ, ಭಲ್ಲಾತಕ 122; My.). ಸಸನೆ ಇರಲಾದದ ಬದ್ಧಿ ಗೇರು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಲು (for tattooing, Prv.). — ಗೇರ ಕಾದ್. The marking-nut (ಬೀಜಬೇರುಪ್ಪ Mr. 144 in one MS.; o. r. ಬೇರೂಪ್ಪ in one, ಬೇರುಪ್ಪ, in another). — ಗೇರ ಪಣ್ಣು. A ripe gēru fruit of a red colour (Rāṅ. 9, 23). — ಗೇರ ಮರ. = ಕೇರ ಮರ, ಗೇರು. (ವೇರವೃಕ್ಷ, ಅರುಷ್ಕರ, ಅಗ್ನಿ ಮುಖಿ, ಭಲ್ಲಾತಕ Nr.). — ಗೇರುಪಪ್ಪ. A half of the roasted marking-nut (My.). — ಗೇರುಬೀಜ. = ಕೇರು. (My.). — ಗೇರುಮರ. = ಗೇರ. (ವೇರವೃಕ್ಷ, etc. Si. 131). 2, an American tree naturalized in India, the cashew-nut tree, *Anacardium occidentale* L. (St. & Pl.; Tē. ಜೇಡ-ಮಾಮಿಡಿ-ಚೆಟ್ಟು; M. ಕತು-ಮಾವು). — ಗೇರುಮಾವು. A kind of mango (My.).

ಗೇಟು ಗ್ರೆಟು. = ಕೇಟು. (My.).

ಗೇರ್ ಗ್ರೆರ್. = ಸೇರು, etc. — ಗೇರ್ಕಾಯಿಮರ. = ಗೇರ ಮರ. (St. & Pl.).

ಗೇಲಿ ಗ್ರೆಲಿ. Ridicule, derision (My.; Tē. ಗೇಲಿ, ಗ್ರೇಣಿ, ಗ್ಲಿಲಿ; ಗ್ರೇಣಿಂಡು, ಕೇಗಂಡು, to ridicule; ಕೇರು, to chuckle, giggle; T. ಕೇಲಿ, censure, aspersion, calumny; cf. ಕಲ). — ಗೇಲಿಗೊಳಿಸುವೆ. — ಕೊಳಿಸುವೆ. Ridiculing, etc. ಹೀಗೊಳಿಸುವೆ (ಅಡ್ಡುರಿತಕ, ಹಂಗಿಸಿ ನಗುವುದು Si. 73). — ಗೇಲಿ ಮಾಡು. To ridicule (ಬಿಟ್ಟನನ್ನು or ಬಿಟ್ಟನಿಗೆ, My.).

ಸೇಪ್ಪ ಗ್ರೆಟಾ. Tbh. of ಗೃಹಪ್ಪ. (My.; Tē. ಗೇಪ್ಪು).

ಸೇಪ್ಪ ಗ್ರೆಹಾ. A house (ಮನೆ Nn. 133).

ಸೇಹಿನಿ ಗ್ರೆಹಿನಿ. A house-wife, a wife. (R.).

ಸೇಹೇನರ್ಪ ಗ್ರೆಹೇ-ನಾರ್ಡಿ. A poltroon, a dung-hill cock.

ಸೇಹೇರೂರ ಗ್ರೆಹೇ-ಸೆರಾ. A poltroon, etc.

ಸೇಹೇಪವನ ಗ್ರೆಹಾ-upavana. A garden near a house.

ಗೈ ಗ್ರೆಗಿ. = ಸೇಯ್, etc. (My.), e. g. ನಿಡ್ಡೆಗೈ, to sleep (Si. 254); ಯೋಡನೆಗೈ, to reflect, etc. (Si. 71).

ಸೈರ ಗೈರಾ. = ಗೈರು. Dis-, un-, mis-, out of, etc. (Mhr.).

ಸೈರಬರ್ಪ ಗೈರಾ-kharāu. Extra or vain expenses (My.; Mhr.).

ಸೈರಮಾಮೂರ್ ಗೈರಾ-māmūl. That is against custom or usage (My.).

ಸೈರಾಜರ ಗೈರಾ-ajar. = ಗೈರುಪಾಜರು. (My.).

ಸೈರಾದಾ ಗೈರಾ-ādā. Unoccupied, waste (Br., H.); due, owed (My.; Br., H.).

ಸೈರಿಕ ಗೈರಿಕಾ. (fr. ಸಿರಿ). Red chalk. 2, mineral, ore (ಧಾತು, ಗಾಜು Mr. 98, o. r. ಜಾಜು). 3, gold.

ಸೈರು ಗೈರು. = ಗೈರ. (My.).

ಸೈರುವಾಜಿಬೇ ಗೈರು-vājibī. ಸೈರವಾಜಿಬೇ. Unreasonable, improper (My.; Br.; Mhr., H. ಸೈರವಾಜಿಬೇ).

ಸೈರುವಲಿ ಗೈರು-vilē. Out of its place; lost (My.).

ಸೈರುಪಾಜರು ಗೈರು-hājaru. = ಗೈರಾಪರ್. Absent (My.; Br.; Mhr. ಸೈರಪಾಜರ).

ಸೈರೇಯ ಗೈರೇಯಾ. Red chalk, bitumen.

ಗೊ ಗ್ರೆ-04. (= ಕೊ, ಸೋ). See ಇದು-ಗೊ.

ಗೊಯಿ ಗ್ರೊಯಿ. = ಸುಂಯಿ, ಸೊಯ್ (used expressly of the mosquito, C.).

ಗೊಗ್ಗ ಗ್ರೊಗ್ಗ. (= ಬಿಗ್ಗ). (My., in the sense of ಬಿಗ್ಗ, used especially to frighten children). — ಗೊಗ್ಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 58, 6).

ಗೊಂಕೆ ಗ್ರೊಂಕೆ. (= ಕುಂಕೆ). The throat (ಗೋನ್ ṣmd. II; ṣā.; ಗೋಣಿ Ct. I, 9, probably ಗೋಣು; M. ಕೊಡ್ತಾ, the throat).

ಗೊಂಕೆ ಗ್ರೊಂಗಾಡಿ. A cloak (blanket) worn over the head and face (C.; Mhr., H. ಘುಂಗಟ, ಘುಂಗಟ). 2, a cumbly or blanket (C.; Tē. ಗೊಂಗಡಿ, -ಡು, -ಳ; Mhr. ಘೋಂಗಡೇ, ಘೋಂಗಡೇಂ). ಅಂಗಡೀ ಮಾವು, ಗೊಂಗಡೀ ಹೊಪ್ಪ. — ಕೆಲವೊಡದ ವನ ಗೊಂಗಡಿ ಕತ್ತು ಕೊಣ್ಣು ಹಾಗೆ (Prva.). 3, a long, good tamarind fruit (My.). — ಗೊಂಗಡಿಕೊಪ್ಪ. The hood into which a cumbly is made (C.). — ಗೊಂಗಡಿಕೊಪ್ಪ. = ಗೊಂಗಡಿ ಕೊಪ್ಪ. (My.).

ಗೊಂಗು ಗ್ರೊಂಗು. = ಸುಂಗು. (Sd.).

ಗೊಂಗೆ ಗ್ರೊಂಗೆ. 1. (= ಸೊಂಜೆ). A mass, a heap (ಕದಳ, ಜುಗುಳಿ, ನೆರವಿ, ಗುಣ್ಣು, etc. ṣm. 54, o. rs. ಗೊಪ್ಪು, ದೊಪ್ಪು).

ಗೊಂಗೆ ಗ್ರೊಂಗೆ. 2. The large grey babbler, *Garulus albifrons* (Bd.). Cf. ಗೊನಗಾ.

ಗೊಜ್ಜೆ ಗ್ರೊಜ್ಜೆ. = ಸೊಜ್ಜೆ. (My.).

ಗೊಜಗು ಗ್ರೊಜಗು. 1. To speak indistinctly or inarticulately (My.; M. ಕೊಜು, ಕೊಜ್ಜು, T. ಕೊಜು).

ಗೊಜಗು ಗ್ರೊಜಗು. 2. Indistinct or inarticulate speech (My.).

ಗೊಜಿ ಗ್ರೊಜಿ. = ಗಜಿ 1. — ಗೊಜಿಬಿ. = ಗಜಿಬಿ. (My.).

ಗೊಜ್ಜಿಗೆ ಗ್ರೊಜ್ಜಿಗ್ರೆ. = ಸುಜ್ಜಿ ಸಿ, etc. (Rāṅ. 10, after 31).

ಗೊಜ್ಜಲು ಗ್ರೊಜ್ಜಲು. Mud, mire (ಕೆಸರು My.).

ಗೊಜ್ಜು ಗ್ರೊಜ್ಜು. 1. Acidity, sourness (C.; cf. ಕದಸ).

ಗೊಜ್ಜು ಗ್ರೊಜ್ಜು. 2. A thick mess of boiled brinjals, mangoes, etc. to which tamarind, chillies, salt, etc. are added (My.; Tē.; Tu. ಗೊಜ್ಜು; T., M. ಕುದುಕುದು, slimy, soft; see s. ಕುಸುರಿ 1 and cf. ಗೊದ).

ಗೊಜ್ಜಿಗೆ ಗ್ರೊಜ್ಜಿಗ್ರೆ. = ಸೊಜ್ಜಿ ಸಿ, etc. (Rāṅ. 9, 6).

ಗೊಜ್ಜೆ ಗ್ರೊಜ್ಜೆ. (= ಕೊದಜೆ), (ಗಜ್ಜು), ಸೊಜ್ಜೆ. Putridity; mud, mire (My.; cf. ಗೊದಕು).

ಗೊಂಚಲ ಗ್ರೊಂಚಲ. = ಸೊಂಚಲು. (S. Mhr.).

ಗೊಂಚಲು ಗ್ರೊಂಚಲು. ಗೊಂಚಲ್. A cluster; a bunch (ಗುಡ್ಡಕ, ಸ್ತವಕ Nr.; ಮಂಜರಿ, ವಲ್ಲರಿ Mr. 106; ಗುಡ್ಡ Kk. 20; ತೊಂಗಿ, ತೊಂಗಲ್, ತೊಪ್ಪು, ತೊಡಪ್ಪು, ಹೊಪ್ಪು, etc., ಗುಡ್ಡ; C.; cf. ಗುದಿ 3, ಗೊನೆ, Tbh. ಕೊಡ್ತು). ಹೊಸತಾಗಿ ಹೊದಿ ಹೊಪ್ಪಿದ ಪತ್ರಪತ್ರಫಲಾದಿಗಳ ಗೊಂಚಲು (ಮಂಜರಿ, ವಲ್ಲರಿ Nr.; see Si. 122). ಮರದ ಗೊಂಚಲು (ವಲ್ಲರಿ, ಮಂಜರಿ Hlā.). ಹೂ ಎನ ಗೊಂಚಲು (ಸ್ತವಕ, ಗುಡ್ಡಕ, ಗುಡ್ಡ, ಗುಲುಂಥ Hlā.; see Si. 124; ṣmd. 73). ಅಲರ್ಗ ಗೊಂಚಲ್ (J. 3, 3). ಮುತ್ತುಗಳ ಗೊಂಚಲು (3, 17). ಕಾಯ ಗೊಂಚಲು (B. 2, 41). See Bp. 11, 34; B. 4, 54. — ಗೊಂಚಲ್ಕಿಂಡು. A cluster of lightnings (Rāṅ. 13, after 77).

ಗೊಂಜಿ ಗ್ರೊಂಜಿ. (= ಸೊಂಜಿ), ಸೊಂಜೆ. A mass, etc. (ಜುಗುಳಿ, ತರಳ್ಳೆ, ದೊಣ್ಣುಳಿ, ನೆರವಿ, ಗುಣ್ಣು, ಗುಮ್ಮ, ಗೊಣ್ಣಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17).

ಗೊಂಜೆ ಗ್ರೊಂಜೆ. = ಸೊಂಜೆ. A mass; a cluster. (ಬೇದಲಿ ಗೊಂಜೆಯ ಸರಳಳಿ ಬಿದಿರು, ಅಡವಿಯೊಳು ಬೇಣ್ಣಿಯನಾದು ತ್ರಿದರ್ಪು (Rāghā. 17, 67).

ಗೊಟ ಗ್ರೊಟ. = ಸುಟು, etc. — ಗೊಟ ಗೊಟ = ಗುಟು ಗುಟು. (My.).

ಗೊಟಕು ಗೌತಕು. = ಗುಟಕು, etc. (C.); the last gulping sound of a dying person (S. Mhr.).

ಗೊಟರು ಗೌತರು. = ಗೊಟ್ಟು, (ಗೊಡರು). A hole, a hollow (in a wall, well, hill, or tree; cf. Sk. ಕೋಟರ). — ಗೊಟರು ಬೀರು. A hollow to be formed (My.).

ಗೊಟ್ಟ ಗೌತ್ತ. 1. = ಕೊಟ್ಟ. 1. A bamboo tube for administering food or medicine to cattle (C.; Tē.; Mhr. ಫೋಟೀಂ; cf. ಕೊದರ).

ಗೊಟ್ಟ ಗೌತ್ತ. 2. = ಕೊಟ್ಟ, q. v. A mango-stone (S. Mhr.; Mhr. ಕೋಯ; Tu. ಗೊಟ್ಟು).

ಗೊಟ್ಟ ಗೌತ್ತ. 3. = ಗೊಟ, etc. (S. Mhr.).

ಗೊಟ್ಟ ಗೌತ್ತ. 4. (= ಗೋಣ್ಣು). A corner (My., in ಗೊಟ್ಟು ಬೀರು, ಗೊಟ್ಟು ಹಾಕು, used of an arji).

ಗೊಟ್ಟಿ ಗೌತ್ತಿ. = ಗೋಟಿ. N. of a plant (ಗೊಟ್ಟಿ ಬೀರು, etc. Mr. 147 in one MS., o. rs. ಗೊಟ್ಟಿ, ಗೋಟಿ). See ಪನ್ನಂ.

ಗೊಟ್ಟಿ ಗೌತ್ತಿ. = ಫೋಟೀಂ. Tbh. of ಫೋಟೀಂ. A mare (J. 7, 5).

ಗೊಟ್ಟು ಗೌತ್ತು. 1. Obstinacy (Tē.); crookedness, craft (cf. the terms s. ಕುರುದು). — ಗೊಟ್ಟು. -ಅಟ. Deceit, falsity (Bp. 24, 75).

ಗೊಟ್ಟು ಗೌತ್ತು. 2. (= ಗೊಟ್ಟು). The state of being hard to get or very scarce (My.; Tē. ಗೊಟ್ಟು, ಗೊಡವೆ, the state of being hard, difficult, hard to read, puzzling, hard to get; see ಕುಡಿ 1). ನೀರಿಗೆ ಗೊಟ್ಟಾಯಿತು (My.). ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಭಟ್ಟರು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀರಿಗೆ ಗೊಟ್ಟು (Prv.). 2, the state of being dry. — ಗೊಟ್ಟು ಕೆಡೆ. A dry tank (My.). ಕೆಟ್ಟವರೂ ಅದಾದವರೂ ಗೊಟ್ಟು ಕೆಡೆ ತವರ ಮನೆ (Prv.). — ಗೊಟ್ಟುಕಾಲ. Drought (My.; Tē.). — ಗೊಟ್ಟುನಳ್ಳ. -ಪಳ್ಳ. The dry bed of a stream (V. 14, after 81).

ಗೊಟ್ಟಿ ಗೌತ್ತಿ. The mons veneris (S. Mhr.).

ಗೊಟ್ಟು ಗೌತ್ತು. = ಗೊಟರು. (My.).

ಗೊಡ ಗೌಡ. = ಗೊಡ. An imitative sound. (Mhr. ಗುಡ). — ಗೊಡ ಗೊಡ ಎನ್ನು. A sound heard in the body when suffering from flatulence (My.). 2, a sound heard in continuous vomiting (My.).

ಗೊಡಗು ಗೌಡಾಗು. (tr. ಕೊಡೆ 2). = ಗೊಡಗು. A hollow, a hole (in a grain-pit or well, My.).

ಗೊಡಬಿ ಗೌಡಾಕಿ. = ಕೊಡಬಿ. — ಗೊಡಬಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye with a protuberance from its ball (S. Mhr.). — ಗೊಡಬಿಗಡ. = ಕೊಡಬಿಗಡ. (Z.).

ಗೊಡರು ಗೌಡರು. (= ಗುಟ್ಟು, etc., ಗೊಟಕು). — ಗೊಡರು ಗೊಡರು. rep. The bellowing sound of a bull-frog (S. Mhr.). — ಗೊಡರು ಹಾಕು. To grunt or bellow as an ox or a bull (My.).

ಗೊಡಲು ಗೌಡಲು. Trash, chaff (P Rām. 6, 44, 10).

ಗೊಡವೆ ಗೌಡವೆ. Connexion; intercourse; concern with, care about (C.; J. 6, 35; Bh. 3, 5, 22; cf. ಕುಡಿ 1; ಗೋಟು 2). ಊರಿಗೆ ಹೋಗದವರಿಗೆ ದಾರಿ ಗೊಡವೆಯಾ? — ತಡವ ಮಾಡುವವನ ಗೊಡವೆ ಬೀಡ (Prva.). See B. 3,

82; 4, 137. 199; Prva. s. ದಣ್ಣು, ದುರ್ಗ, ಪರಬೋಕ, ಪೊನ್ನಂ, ಪ್ರಸ್ತ, ಮಡಿ 3.

ಗೊಡಗು ಗೌಡಗು. = ಗೊಡಗು. (My.).

ಗೊಡ ಗೌಡ. 1. (tr. ಕುಡಿ 1?). A complicated, perplexing affair: peril, jeopardy (? Abh. P. 9, 156; 10, 10; Tē.).

ಗೊಡ ಗೌಡ. 2. = ಗೊಡ 1. N. of a plant (ನಿರ್ಮುಟ್ಟ Mr. 116 in one MS., o. r. ಗೊಡ in two MSS., ಗೋಡ in another).

ಗೊಡ್ಡಿ ಗೌಡ್ಡಿ. A barren woman (C.; Tē. ಗೊಂಜಿ). ಗೊಡ್ಡಿ ಹೆಸುವಳೆನು? ಬೊಡ್ಡಿ ಅದುವಳೆನು? (Prv.). 2, a male in female attire, at play (S. Mhr.).

ಗೊಡ್ಡು ಗೌಡ್ಡು. (= ಗೊಟ್ಟು 2). The state of being barren or sterile (C.; Tē., Tu.); that of being sapless, etc.; a barren cow, etc. (Mhr. ಪೋಡ, an old cow of which the womb is closed; an old tree which bears no longer). ಗೊಡ್ಡಿನ ಹಾಲು (as a wonderful thing, Bp. 9, 24; see also 60, 45). ಮೂಲಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕು, ಅದು ಹನ್ನೆರಡಕ್ಕು, ಹೇಡುವ ಗೊಡ್ಡು ಹನ್ನಕ್ಕು ಪಾಪಂ ಪಾದೂ ಕಾಲೆ (Sp.). ಡಂವ ಅರಣ್ಣದ ಪಕ್ಕಿಗೆ ಒನ್ನು ತರು ಗೊಡ್ಡಾಗಲ್, ಫಲಂ ತೀವದ ಆ ಮರಗಲ್ ಪಟ್ಟಿವೆ? (Sā. 8). ಸೂಲು ತಟ್ಟಿದರೆ ಗೊಡ್ಡೇ? (Prv.). See Prv. s. ಮುಡಿ 1. — ಗೊಡ್ಡ ಹುಣಿಸೇ ಮರ. A tall tree, Albissia odoratissima Benth. (Z.). — ಗೊಡ್ಡಾಳಲ್. -ಅಳಲ್. A barren cow (ವತ್ತೆ, ಬನ್ನೆ Smṛd. 842; ವತ್ತೆ, ಬನ್ನೆ Nr.; C.). — ಗೊಡ್ಡಾಟ. -ಅಟ. Nonsense (Bp. 28, 43). Cf. ಗೊಟ್ಟುಟ. — ಗೊಡ್ಡು ಎಮ್ಮೆ. A barren buffalo. See Prv. s. ಮುಡ್ಡುಹುಲ್ಲು. — ಗೊಡ್ಡು ಕೆಲಸ. Useless, unprofitable work (C.). — ಗೊಡ್ಡು ದನವು. = ಗೊಡ್ಡಾಳಲ್. (Dp. 148, 3). — ಗೊಡ್ಡು ಮರ. A barren tree (C.). — ಗೊಡ್ಡು ಮಾತು. A vain word (C.). — ಗೊಡ್ಡು ಸಾಡು. A broth without strength (My.). ಗೊಡ್ಡು ಸಾಡಿಗೆ ಜಡ್ಡುತುಪ್ಪ (Prv.). — ಗೊಡ್ಡು ಹರಟೆ. Useless talk (My.). See Prv. s. ಮುಡಿಯನ್ನ.

ಗೊಣ ಗೌಣ. 1. = ಗೋಣ s. ಗೋಣಿ. See ಎಣಿಗೋಣ.

ಗೊಣ ಗೌಣ. 2. = ಕೋಣ 2. — ಗೊಣ ಗೊಣ ಎನ್ನು. = ಕೋಣ ಕೋಣ ಎನ್ನು. (My.; T. ಕುಣಗುಣ).

ಗೊಣ ಗೌಣ. 3. = ಗುಣ, etc. — ಗೊಣಗುಟ್ಟು. = ಗುಣಗುಟ್ಟು. (My.; Tē. ಗುಣ, ಗೋಣಗೋಣಾಡು).

ಗೊಣಗ ಗೌಣಾಗು-33. (= ಗೊಣಗ). A man who nasalizes (My.). Feminine ಗೋಣಿ.

ಗೊಣಗು ಗೌಣಾಗು. 1. N. of a plant (ಗುಣಿ Mr. 139; Tē. ಗುಣುಕೆ, ಗುಣುಕು, a sort of wild corn which is eaten in times of scarcity).

ಗೊಣಗು ಗೌಣಾಗು. 2. To nasalize (My.).

ಗೊಣಗು ಗೌಣಾಗು. 3. Nasalization (My.). ಗೊಣಗು ಮಾತು (My.).

ಗೊಣಗು ಗೌಣಾಗು. 4. Grumbling, murmuring (My.). — ಗೊಣಗಾಟ. -ಅಟ. = ಗೋಣಗು. (My.).

ಗೊಣಸು ಗೌಣಸು. (= ಕುಣಿಕೆ 2), ಗೊಲಸು. A link of a chain (C.). 2, a loop (ಬಲಯಂ ಸಂವ ಕುಣಿಕೆ Mr. 380; see ಕುಣಿಕೆ 2). 3, an ornamental bunch of five pearls (My.).

ಗೊಣಿಯ ಗೌಣಿಯ. The middle of a bow-string (P Abh. P. 14, 171).

ಗೊಣ್ಣು gōṇḍu. (or ಗೋಣ್ಣು). (= ಗೋಣ್ಣು?). See
ಸೆ. ೨. ಎರಡು 3.

ಗೊಣ್ಣೆ ಗಂಧೆ. = ಕೊಣ್ಣೆ 4. A cluster; a tuft; a
tassel (C.; B. 4, 210; ಸೆ. 3, 27; Tē., M. ಕೊಣ್ಣೆ; T. ಕೊಣ್ಣೆ;
T. also ಕುಂದಿ; Mhr. ಗೋಣ್ಣಾ). See ಅನನ್ತನ. 2, imper-
vious or thickset state (Tē.; See ಕುಂದಿ). 3, an
amaranth, Gomphrena globosa Lin. (My.). —
ಗೋಣ್ಣಾರಣ್ಯ. -ಅರಣ್ಯ. An impervious jungle (My.; cf. Sk.
ಗೋಣ್ಣ ವನ).

ಗೊಣ್ಣೆಯ ಗಂಧೆಯ. A mass (Bh. 6, 8, 13).

ಗೊಣ್ಣೆ ಗಂಧೆ. 1.—ಗೊಣ್ಣೆ ವುಡು. -ವುಡು. An insect found
in timber (ಘಟಾ Nr.).

ಗೊಣ್ಣೆ ಗಂಧೆ. 2. Mucus of the nose (C.). 2, a
blot of ink (S. Mhr.).

ಗೊತ್ತು gōttu. = ಗುತ್ತು, etc., ಗೊನ್ನು. A mark, etc.
(C.; Ḫpr. 4, 8; ಸೆ. 2, 28). 2, knowledge, acquaint-
tance (C.). 3, appointment, rule, regulation,
order (C.; Tē.). ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೀಗೆ ಅಭಿನವಿಸ ಬೇಕು ಎ
ವ್ವು ಗೊತ್ತು (ತಾಳ Si. 64). ಪಾಟಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವವಕ್ಕಾಗಿ ಯಮ
ಲೋಕದೊಳಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಯಾತನಸ್ಥಾನ (79). ಹೀ
ಗಿರ ಬೇಕು, ಹೀಗೆ ನಡಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆವ್ವು ಗೊತ್ತು (247). ಗೊತ್ತಾಗಿ
ರುವ ಸ್ಥಲ (ಎಪಯ, ಅತ್ರಯ 390). ಅಳತೆ ತೂಕ ಮುನ್ನಾದ ಗೊತ್ತು
(ಪ್ರಮಾಣ 420). ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ (ವ್ಯಥಾ 468). ಸತ್ತು ಹೋಗದೆ ಅತಿ
ಜೀವನವರಲು, ಮೋಕ್ಷದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿ! (Sp.). 4, an appoint-
ed place; a place of resort or shelter (ಗವ,
ಗರುಡ, ನೆಲೆ, etc., ಅತ್ರಯ Kk. 64; Sm. 58); a place
where cattle are tied (My.). — See B. 1, 5; 2, 29.
33. 38. 43; 3, 29. 41. 72. 73. 85; 4, 18. 19. 20. 21. 28. 67.
81. 94-97. 100. 105. 195. 208; 5, 84. 109. 164. 178. 188.
189. 209. 214. 216. 227. 267. 289. — ಗೊತ್ತುಗೆಡು. -ಕೆಡು.
To become objectless or vain, etc. See Sp. ೨. ರಾಜಾನ್.

ಗೊತ್ತುಗಾಡಿ ಗೊತ್ತು-ಗಾಡಿ. A male acquaintance
(C.). 2, a person of mark or distinction, a
headman (ವಲ್ಲಭ Si. 441; My.). ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಗೊತ್ತುಗಾಡಿ
(ಬೃಹದ್ರಕ, ಮುಖ್ಯ 407).

ಗೊದ ಗೊದ. Thickened state (see ೨. ಕುಸುರಿ and
cf. ಗೊಬ್ಬ 2). — ಗೊದ ಗೊದ. rep. The thickened state of
an ambali, a pāyasa, etc. (My.).

ಗೊದಕು ಗೊದಕು. Mud, mire (cf. ಕೊಚ್ಚೆ, ಗೊಚ್ಚೆ).

ಗೊದಗು ಗೊದಗು. = ಗೊದಕು. (My.).

ಗೊದಮ ಗೊದಮ. A piece of wood in the form
of a bat, one side being round, used in
leading and checking the course of an idol
car (My.). Cf. ಗುಡಗ.

ಗೊದಳಿ ಗೊದಳಿ. N. of a fish (Rāv. 5, 115).

ಗೊದ್ದ ಗೊದ್ದ. 1. = ಸೊದ್ದ 2, q. v. ಗೊದ್ದದ ಮರ or ಗೊದ್ದ
ನ ಮರ, the sun-paper tree, Ficus asperima Roxb. (My.).

ಗೊದ್ದ ಗೊದ್ದ. 2. A kind of black ant the bite
of which pains rather much (C.; Tē. ಗೊದ್ದೆ-ಚಿದ
ಲು, the kind of termites called a soldier ant; cf. ಗೊದಲೆ).

ಸೊದ್ದ ಗೊದ್ದ. = ಗುದ್ದ. (Tbh. of ಗೋಧಿ). See ಬೆಣ್ಣೆ.

ಗೊದ್ದೆ gōddē. Pig's dung (My.).

ಸೊದ್ದೆ ಗೊದ್ದೆ. Tbh. of ಗುಡ. (My., used of that of females;
Tē. ಗುಡ್ಡೆ; cf. ಗೊಳ್ಳ).

ಗೊನಗಾ ಗೊನಗಾ. (= ಗೋನಗ). The bird called
the babbler (Pr.; S. Mhr.). Cf. ಗೊಂಗಿ 2.

ಗೊನೆ ಗೊನೆ. = ಸೊಲೆ 2. A cluster or bunch of fruit,
applied to plantains, mangoes, grapes, cocoa-
nuts, etc. (C.; Tē. ಗೊಲೆ; M. ಕಾಲೆ; T. ಕುಲೆ; cf. ಕೊ
ತ್ತು 2, ಗುತ್ತಿ). See B. 2, 15. 37; 3, 29; ಒಳ್, ಪೆಳ್; Prv.
೨. ದಾದು 1.

ಗೊನೆಗಾಡಿ ಗೊನೆ-ಗಾಡಿ. A man who gathers
plantains, cocoanuts, arecanuts, etc. (My.).

ಗೊನ್ನು ಗೊನ್ನು. = ಸೊತ್ತು. etc. (My.).

ಗೊನ್ನೆಮಗೊರುಚೆಟ್ಟು ಗೊನ್ನೆಮ-ಗೊರು-ಚೆಟ್ಟು. The
plant Paederia fetida (Tē.; ಸಾರಣಿ, etc. Si. 160).

ಗೊನ್ನ ಗೊನ್ನ. = ಗೊನೆ 1. (St. & Pl.).

ಗೊನ್ನಣ ಗೊನ್ನಣ. = (ಕೊತ್ತಣ), ಸೊನ್ನಣ, ಸೊನ್ನಣ. A
mass; an assemblage; a concourse of people,
a crowd, a throng (ದೊನ್ನಣ, ಗದಣ Ḫt. I, 34; ನಿಶು
ರುಮ್ಬ II, 47; ಒಡ್ಡು Sm. 96; ಕೇಡು, ಸಾರ್, ಎರ್ಣಣ 107;
Abh. P. 3, 116; Grj. 2, after 106; 10, after 79; J. 12, 4).
ತುರರ ಗೊನ್ನಣಂ (ಬೇಡು Sm. 32). ಹಬ್ಬದ ಗೊನ್ನಣ (My.).

ಗೊನ್ನಣಿ ಗೊನ್ನಣಿ. = ಸೊನ್ನಣ, etc. (ತರಳ್ಳಿ, ಸಾರ್, ದೊನ್ನಣ,
ಗೊಂಗಿ, ನೆರವ, ಗುಮ್ಮ, etc. Sm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ಗೊಂಡಿ, ಗುಮ್ಮ,
ಗುಣ್ಣು, etc. Kk. 17).

ಗೊನ್ನಣಿಸು ಗೊನ್ನಣಿಸು. To assemble (v. i.), etc.
(ಸಮೂಹ ಸಂದ. Dh.; Grj. 6, 63); to be plentiful, etc.
(ದಾಪುಲ್ಯ ಸಂದ. Dh.).

ಸೊನ್ನಲ ಗೊನ್ನಲ. Confusion (B. 4, 137; Tē. ಕೊನ್ನಲ; Mhr.
ಗೋನ್ನಲ); bustle (C.; Mhr.); tumult (C.; Mhr.).

ಸೊನ್ನಲಿಗ ಗೊನ್ನಲಿಗ. A man who makes music in honour
of Pārvatī and sings her stories (S. Mhr.; Mhr. ಗೋನ್ನಲಿ,
a tumultuous festivity in propitiation of dévī).

ಗೊನ್ನಲಿ ಗೊನ್ನಲಿ. = ಸೊನ್ನಲ, etc. (Ḫ. Bp. 42, 15; J. 3, 17).

ಗೊನ್ನಲಿಸು ಗೊನ್ನಲಿಸು. = ಸೊನ್ನಲಿಸು. (Ḫpr. 7, 114).

ಗೊನ್ನಿ ಗೊನ್ನಿ. = ಸೊನ್ನ, (ಸೊಲ್ಲ). An alley, a lane,
a bye-place (My.; Tē. ಗೊನ್ನಿ, ಗೊರಜೆ, ಗೊರ್ಜೆ; M. ಕು
ದುಕ್ಕು; T. ಕೋಬು; Mhr. ಗೋಣ್ಣ). See ಸದ್ದಿ- 2, a narrow
passage in the ocean, a strait (My.).

ಗೊನ್ನು ಗೊನ್ನು. = ಸೊನ್ನ. (My.).

ಗೊಪ್ಪೆ ಗೊಪ್ಪೆ. = ಕೊಪ್ಪೆ. (C.). — ಗೊಪ್ಪೆಮರ. The Papaw
tree, Carica papaya L. (St. & Pl.).

ಗೊಬಕು ಗೊಬಕು. = ಗುಬಕು. rep. (S. Mhr.).

ಗೊಬ್ಬರ ಗೊಬ್ಬರ. (fr. ಕೊಬ್ಬು 1). Manure (C.; Tu.).
ಗೊಬ್ಬರದ ಕಿಚ್ಚು (ಕರೀಪಾಗ್ಗಿ, ಕರ್ಪು Nr.). ದನಾ ತಿಮ್ಮುವನಾಗಿ
ಗೊಬ್ಬರದಾಣಿ ಏನು? (Prv.). ಮರಳಿವ್ವು ಗೊಬ್ಬರಮಂ ತಳಿದು (Rāv.
11, 68). ಸಮತೆಯೆಂದೆವ್ವು ಗೊಬ್ಬರವ ಚೆಲ್ಲಿ (Sarpabhūṣana in
B. 5, 319). 2, the measles (S. Mhr.; Mhr. ಗೋವರ).

ಸೊಬ್ಬಳಿ ಗೊಬ್ಬಳಿ. = ಗೊಬ್ಬಳಿ, etc. (My.). See ಕಮ್ಮರಿ.

ಗೊಬ್ಬು gōbbu. (Tu. ಗೊಬ್ಬು, a play, dance, game; cf. ಕುಪ್ಪ 2). — ಗೊಬ್ಬರ್. -ಊರ್. N. (Bp. 56 sum.; 56, 1. 10. 14. 32. 42). ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದ್ದು ಗೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುತ್ತೆ (Prv.).
ಗೊಬ್ಬು gōbbuḷi. = ಬೊಬ್ಬಳಿ, etc. (My.).

ಗೊಮ್ gōm. A sound emitted by some big flies (S. Mhr.).

ಗೊಮ್ಮೆ gōmbḥē. 1. = ಗೊಂ1, etc. A mass, etc. (ಬೊಮ್ಮಲ್, ತುಡುಗಲ್, ಗೊಣ್ಣೆ, ಗುಮ್ಮೆ, etc., ಸಮೂಹ ಸಿ.; 5md. 54, where o. r. ಗೊಂಗೆ).

ಗೊಮ್ಮೆ gōmbḥē. 2. = ಬೊಮ್ಮೆ. An image, an idol; a puppet, a doll (C.); the pupil of the eye (C.; B. 3, 80). ಕಪ್ಪಿಣಗೊಮ್ಮೆ (ಸ್ಮೃತಿ Si. 420). ಗೊಮ್ಮೆಯವು ತಾವೇತಕು ಇಲ್ಲವು, ಅವೆಯೋಜನವು; ಗೊಮ್ಮೆಯವು ದೇವರನ ಮಾಲೆಯ, ತಮ್ಮಗೆಯ ತಪ್ಪಲೆಯ ಕೊಣ್ಣರೆ, ಉಮ್ಮದಕೆ ಕುಡುವದಕೆ ಬಾಹವು (Jās. 42, 14). ಆನೆಯ ಕಣ್ಣುಗೊಮ್ಮೆ ತಲೆಕೆಳಗು (Prv.). See Prv. s. ನೋಡು. — ಗೊಮ್ಮೆಮದುವೆ. A sham-marriage with dolls made by children (C.). — ಗೊಮ್ಮೆಯಾಟ. -ಆಟ. A puppet-show (C.).

ಗೊಯ್ gōy. = ಗೊಂಯ. (S. Mhr.).

ಗೊರ gōra. = ಕೊರ 1. (My.).

ಗೊರಗು gōragu. = ಗೊರಲು, ಗೊರಲು. A kind of hood or cloak made of leaves or grass (My.; T. ಕುಡಳ್ಳಿ).

ಗೊರಜೆ gōrajē. N. of a plant (ಗುರ್ವ Mr. 149). — ಗೊರಜೆವಲ್ಲ. A common weed used as a potherb, *Digera arvensis* Forsk. (Z.). — ಗೊರಜೆಮರ. A small tree commonly cultivated, *Flacourtia catafracta* Roxb. (St. & Pl.).

ಗೊರಜೆ gōrajē. = ಗೊರಜ್ಜೆ. (S. Mhr.).

ಗೊರಪ gōrapa. = ಕೊರಪ. (My.).

ಗೊರಬ gōraba. = ಗೊರಬು. (G.).

ಗೊರಬು gōrabu. = ಗೊರಗು. (S. Mhr.).

ಗೊರವ gōrava. A class of Śaiva beggars (C.; Abh. P. 8, after 62). ಗೀರ್ವಾಣಧಾಪಿಗಳ್ ಎಕೆ ಗೊರವಗೆ (Abh. 1, 40). 2. Śiva, practising as a mendicant (S. Mhr.; ಮುಕ್ತಾಕ್ಷಿ Ūt. I, 2; II, 28; ಶಿವ Kk. 4; ಬಿಕ್ಕಡಿ 76; ಕಪ್ಪರ ಸಮ. 2). ಗೊರವನಲ್ಲದೆ ಪೊಗಡೆಂ (5md. 57, o. r. ದೇವರಲ್ಲದೆ). See Bp. 18, 9. 12; 32, 15. 54; 50, 54; 52, 7; ಸಿಖ. 4, 30. 63; ಕೇಡು, ಬೂದು, ಬೋಡು. 3. = ಗೊರವಂಕೆ. (ಸಿಖ. 3, 33).

ಗೊರವಂಕೆ gōravāṅka. = ಗೊರವಂಕೆ. The common Maina, *Acridotheres tristis* or the Pastor (Bd.; My.; T. ಕುರಗ; Tē. ಕೊರವಂಕೆ, ಗೊರವಂಕೆ, ಗೋರಿ, ಗೋರಕೆ, ಗೋರಂಕೆ, ಗೋರುಂಕೆ).

ಗೊರವಂಕೆ gōravāṅkē. = ಗೊರವಂಕೆ. (ಸಾರಿಕೆ Si. 484).

ಗೊರವಿ gōravi. = ಗೊರವ. An evergreen tree which makes good torches, *Ixora parviflora* Vahl. (Z.; My.; T. ಕೋರಾವ; Tē. ಕೊದಿವ, ಕೊದಿವ, ಕೊದಿವೆ, a firebrand; the touchwood tree, used for torches, *Sapindus tetraphyllus*; see s. ಕೊಳ್ಳಿ). — ಗೊರವಕಡ್ಡಿ. A branch of the ಗೊರವ used by post-runners (My.).

ಗೊರವಿತಿ gōraviti. A female of the gōrava-beggars (My.). ಸೂಕೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಗೊರವಿತಿ ಆದಳು (Prv.).

ಗೊರವು gōravu. = ಗೊರವ. (My.).

ಗೊರಸು gōrasu. = ಗೊರನೆ, ಗೊರನೆ, ಗೊರುಸು. A hoof (My.; B. 4, 191; T. ಕುರಜ್ಜೆ; Tē. ಕೊರಜೆ, ಗೊರಜೆ, ಗೊರನೆ; cf. ಕೊಳಗ 2 & 8k. ಮುರ). ಧರ್ಮವಲ್ಲದ ಅರಸು ಮುಹುರದ ಕಾಲಿನ ಗೊರಸು (Dp. 54). See Si. 274. 406. — ಗೊರಸುಹುಲ್ಲು. The plant *Saccharum spontaneum* (ಕಾಶ, ಇಕ್ಕುಗನ್ನೆ, etc. Si. 163; T. ಕುರ).

ಗೊರನೆ gōrasē. = ಗೊರಸು. (My.).

ಗೊರಿಮಿಡಿ gōrimidi. = ಗೋರಿಮಿಡಿ. (ನಾಯಸೋಲಿ, ಸ್ವಾಮಿ ರನೆ, ವಯಸ್ಸು, ಕಾಕೋಲಿ ಸೊಪ್ಪು Si. 158; Tē. ಕೊರಿಮಿಡಿ, ಗುರಿಮಿಡಿ, ಗೊಲುಮಿಡಿ; cf. ಗೋರಬಿ).

ಗೊರಿನೆ gōrisē. = ಗೊರಸು. (My.; Si. 274. 431).

ಗೊರುಸು gōrusu. = ಗೊರಸು. (My.).

ಗೊರೆ gōrē. A sound, voice, word (Bh. 1, 8, 76; T. ಕುಡ್ಲೆ; cf. ಕೊರಲ್ಪು).

ಗೊರೈ gōrē. A sound in imitation of snoring (cf. ಕೊರೆ 1). — ಗೊರೈ ಗೊರೈ. rep. (C.).

ಗೊರೈಕು gōraku. = ಕುಡುಕೆ, etc. (My.).

ಗೊರೈಟಿ gōratē. = ಕೊಡ್ಲಿ, etc. (My.).

ಗೊರೈಲೆ gōralē. (= ಕೊರೈ No. 2, ಸೊದ್ದ 2). A kind of termites (S. Mhr.).

ಗೊರೈಕೆ gōrikē. = ಗೊರಕು, etc. (My.).

ಗೊರೈಕು gōraku. = ಗೊರಕು, etc. (My.).

ಗೊರೈರು gōrru. The grumbling sound in the belly, or when going to stool, at the time of diarrhoea (S. Mhr.).

ಗೊರೈಕು gōrku. = ಗೊರಕು, etc. (My.).

ಗೊರೈಕೆ gōrkē. = ಗೊರಕು, etc. (My.).

ಗೊಲಸು gōlasu. = ಗೋಲಸು Nos. 1 & 3. (My.; Tē. ಗೊಲುಸು, a chain).

ಗೊಲುಮಿಡಿ golumidi. (ಇಕ್ಕುಗನ್ನೆ, ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ, etc., ಕೊಳವಂಕೆ Si. 147).

ಗೊಲೆ gōlē. 1. (Knot-place): the notched extremity or horn of a bow (ಕೊಪ್ಪ, ಪಿಕ್ಕು, ಕೋಟೆ ಸಮ. 43; ಕೊಪ್ಪ 101; ಕೊಪ್ಪ, ಪಿಕ್ಕು, ಧನುಕೋಟೆ ಸಿ.; Ūpr. 6, after 64; Abh. P. 7, 115; 14, 180; T. ಕುಡ್ಲೆ, ಕುಡ್ಲೆ; M. ಕುಡೆ; cf. ಕೊಲೆ, etc., ಕುಡೆ).

ಗೊಲೆ gōlē. 2. = ಗೊನೆ. A cluster, etc. (My.).

ಗೊಲ್ಲ gōlla. = ಗೊಲ್ಲಳ. (Tbh. of ಗೋವಳ). A cowherd (ತುಮನ, ಗೋವ ಸಮ. 33; C.; Tē.; Si. 118. 186. 317. 439; Bp. 9, 12; 40, 31. 82; V. 6, 31; ಜಾತಿ). ಗೊಲ್ಲರ ಹಳ್ಳಿ (ಅಭೀರವಲ್ಲಿ, ಘೋಷ Nr.). ಗೊಲ್ಲರ ಅರಸಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ದಂದ್ರ (Prv.). See Prv. s. ನಿಲವಾತ. 2, the assistant of a cash-keeper (My.). — ಗೊಲ್ಲಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A herdmen's street (Bp. 54, 40; My.).

ಗೊಲ್ಲತಿ gollati. = ಗೊಲ್ಲಿತಿ, ಗೊಲ್ಲಿತಿ. A female of the gōllas (C.; Bp. 10 sum.; 10, 7).

ಗೊಲ್ಲವಾಳ gōllavāḷiga. = ಗೊಲ್ಲ. (ಅಕೆಯುಪ್ಪ Ūt. 1, 61; cf. ಗೋವಾಲಳ).

ಗೊಲ್ಲಳ gōllāḷa. = ಗೊಲ್ಲ. (Bp. 9, 15. 16; 43, 50; 54, 16). — ಗೊಲ್ಲಳರಾಜ. A gōllāḷa headman (Bp. 9, 35). — ಗೊಲ್ಲಳರಾಯ. = ಗೊಲ್ಲಳರಾಜ. (Bp. 24, 76).

ಗೊಲ್ಲಿ gölli. (= ಕೊಲ್ಲಿ). A corner, a retired place (My.; cf. ಗಲ್ಲಿ, ಗೊಲ್ಲಿ; see M. s. ಗೋಚು 1). 2, pudendum muliebri (My.; Tē.; Tu. ಕೊಯಿಲಿ; M. ಕುಪ್ಪು; T., M. ಕೂದಿ; cf. ತುಲ್ಲು).

ಗೊಲ್ಲಿ gölliti. = ಗೊಲ್ಲಿತಿ, etc. (ಗೋಚು Sm. 33; My.).

ಗೊಲ್ಲಿ göllitti. = ಗೊಲ್ಲಿತಿ, etc. (My.).

ಗೊಳ göl. Imitation of the sound produced in loud laughter (cf. ಗಳ್ಳಿ). ಗೊಳ್ಳನೆ ನಕ್ಕನು (My.).

ಗೊಳ göla. = ಗೊಡ. — ಗೊಳ ಗೊಳ ಎನ್ನು. = ಗೊಡ ಗೊಡ ಎನ್ನು, Nos. 1 & 2. (My.). 3, a sound produced at the evacuations of diarrhoea (S. Mhr.; cf. ಗೊಡ್ಡು).

ಗೊಳಗೊಳೆ (gōla-kōlikē). = ಕೊಳಗುಳೆ, etc. (Z.; My.). 2, the yellow thistle, Argemone mexicana L. (Z.).

ಗೊಳಲಿ gölali. = ಚೂಳಲಿ. Husk, chaff, chiefly of paddy (S. Mhr.). 2, the rind of a tamarind fruit (My.).

ಗೊಳೇ gölē. = ಗೊಳೇ. (S. Mhr.).

ಗೊಳೇ gölē. The sound produced in lamentation and weeping (My.; cf. ಗೋಳ). ಗೊಳೇ ಎನ್ನು ಅದುವದು (ಕ್ರೂರಿತ, ರುದಿತ, ಕೃಷ್ಣ Si. 73).

ಗೊಳ್ಳಿ gölī. The anus of males (My.; cf. ಗೊಡ್ಡೆ).

ಗೋ gō. ಗೋ-ಗೋ. (= ಕೋ 1, ಗೋ). See ಅಗೋ, ಇಗೋ.

ಗೋ gō. = ಗೋವು. A cow (ಪಶು Nn. 5). 2, a bull. 3, a ray of light (ಮುರಳಿ, ಕರಣ 5). 4, heaven (ಗೀರ್ವಾಣಕೀತನ, ಸ್ವರ್ಗ 5). 5, a thunder-bolt (ವಜ್ರ 5). 6, an arrow (ದಾಣ, ಅಮ್ಬು 5). 7, the earth (ಭರಾತಲ 5). 8, a quarter, a region (ದಿಶ, ದಿಕ್ಕು 5). 9, water (ಉದಕ 5). 10, an eye (ದೋಷನ, ಕಣ 5). 11, speech. 12, Sarasvatī (ವಾಣಿ, ಸರಸ್ವತಿ 5). 13, the hairs of the head (or of the body, ಶರೀರ 5; ಕೇಶ Mr. 496). 14, the belly (ಕುಕ್ಷಿ, ಹೊಟ್ಟೆ 5; ಕುಕ್ಷಿ 496). 15, a tree (ಫಲ, ಮರ 5). 16, a wave (ವೀಳಿ, ನೀರತರ 5). 17, a bird (ವಿಹಂಗ, ಪಕ್ಷಿ 5). 18, a horn (ತೃಂಗ, ಕೋರು 5). 19, the sun. 20, the moon. 21, a mountain (ಪರ್ವತ, ಬೆಟ್ಟ 5).

ಗೋಕರ್ಣ gō-karṇa. The plant *Asteracantha longifolia* Nees. 2, = ನೆಗ್ಗಿಲೆ, q. v.

ಗೋಕರ್ಣ gō-karṇa. A cow's ear. 2, a kind of deer, *Antelope picta* (ರೋಮ, ಚಮರಮೃಗ Mr. 163). 3, a span from the tip of the thumb to that of the ring-finger. 4, a serpent. 5, a place of pilgrimage on the Western Coast. ಎಲ್ಲರೂ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಗೋಕರ್ಣದವರು ಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಗೋಕರ್ಣದ ಕೆಲಸಯ ನ್ಯಾಪಾರ (Prvs.). See Prv. s. 30 3.

ಗೋಕರ್ಣ gō-karṇi. The plant *Sansevieria zeylanica* Willd.

ಗೋಕುಲ gō-kula. A herd of kine, a multitude of cattle (J. 13, 37); a cow-house or station. 2, a tract or village on the river Yamunā, the residence of Kṛishṇa during his youth (J. 15, 11);—the mud-figures of men, cattle, etc. in representation of the village made on the 8th of śrāvāṇa (Mhr.). See ಕರ 6.

ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ gōkula-aṣṭami. The 8th of śrāvāṇa-kṛishṇapakṣa, the birthday of Kṛishṇa (My.; Mhr., Br.).

ಗೋಕುರ gō-kshura. The plant *Asteracantha longifolia* Nees. 2, the plant *Tribulus lanuginosus* (see ನೆಗ್ಗಿಲೆ).

ಗೋಕುರ gō-kshuraka. *Asteracantha longifolia*. 2, = ಗೋಕುರ 2.

ಗೋಗರಿ gōgarē. The bellowing sound of a bull-frog (cf. ಗೊಡರು). 2, ಗೋ (= ಗೋಳ್) -ಕರೆ 1, to beg loudly and repeatedly in an humble way (My.). — ಗೋಗರಿಗಪ್ಪ. -ಕಪ್ಪೆ. The bull-frog (My.; Tē. ಗೋಬ್ಬು ಕಪ್ಪೆ).

ಗೋಗರಿತ gōgarēta. The act of begging loudly and repeatedly in an humble way (My.).

ಗೋಗಿ gōgi. (= ಗೋಚಿ 2). The Deckanee hemp, *Hibiscus cannabinus* L. (Tē. ಗೋಗು, ಗೋಲುಗು, ಗೋನು, ಗೋಗೂರೆ, *Hibiscus cannabinus* = ಪೀಲು, ಗುಡ್ಡಲಸಿಲ). — ಗೋಗಿನಾರು. A hemp produced from the gōgi (Si. 127; Tē. ಗೋಗುನಾರಿ).

ಗೋಗಿಸು gōgisu. To vomit (? Bp. 25, 30).

ಗೋಚರ gō-čara. Ranged by cattle; offering range or field or scope for action, within the range of, accessible, attainable, within the power; perceivable by the mind, sense, or the eye. 2, the range of cattle, pasturage; range in general, district, province; an abode, a dwelling place. 3, an object of sense.

ಗೋಚರಿಸು gō-čarisu. To come within the range of the mind or of the eyes, to become perceivable, to appear (Mr. 539; J. 28, 7, 8; My.).

ಗೋಚಿ gōči. = ಗೋಚಿ. A clout, a cloth to cover the privities (My.; Tē.; cf. ಕೋವಣ, ಗವಸಣ).

ಗೋಚು gōču. (fr. ಗೋರು 1). To sweep together, to heap (as filth, My.; cf. ಗುಡು 2); to plunder (My.).

ಗೋಜಲಿ gō-jala. Cow's urine (ಗೋಮೂತ್ರ Mr. 182).

ಗೋಜಾತಿ gō-jāti. Cattle. 2, cattle-like nature, a brutish, beastly, lewd nature (My.).

ಗೋಜಿಹೈ gō-jihvā. The plant *Phlomis esculenta* Roxb. (or *Elephantopus scaber*, or a kind of *Hieracium*).

ಗೋಜು gōju. 1. = ಗುಂಜು 2. (My.).

ಗೋಜು gōju. 2. = ಗುಂಜು 3. The state of being entangled, as thread (My.). 2, that of being connected or of having to do with, intercourse, etc. (C.; cf. ಗೊಡವೆ). ಅವನು ಅಕೆಯ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ (B. 4, 185). 3, that of being embarrassed, trouble, etc. (C.; Tē. ಗೋಜು, ಗೋಡು).

ಗೋಂ gōṇ. (= ಗೋವೆ). — ಗೋಂಕೋಳ. Maize or Indian corn (S. Mhr.).

ಗೋಬ gōba. A harassing, pestiferous person (? Bp. 40, 52; Tē. ಗೋಬಾಡು, ಗೋಬಾಡು, to dun, pester, harass).

ಗೋಬಿ gōbi. = ಗೊಬ್ಬಿ, q. v.

ಗೋಬಿ gōbi. Harassing (?). — ಗೋಬಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To harass (? Rām. 1, 5, 32).

ಗೋಚು gōču. 1. = ಗೋಣ್ಣು. A corner, an angle; a point of the compass, a quarter or region;

an edge (ಅತ್ತಿ, ಪಾಲಿ Nr.; ಅತ್ತಿ Mr. 442, o. r. ಗೋಟು; ದೆಸೆ Bhn. 41; Bh. 10, 6, 16; M. ಕೋಲ್ಲಿ, ಕೋಳ್ಳು, ಕೋಡಿ, ಕೋಡು, corner; cf. ಗೋಲ್ಲಿ; for "bending" see ಕೋಲ್ಲಿ and ಕೋಡು 1).

ಗೋಟು ಗೌತು. 2. (= ಸೋಟು 2). The state of being joined, mingled or mixed. 2, fringe, ribbon, edging, trimming (My.; Tē.). — ಗೋಟಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು. To mix together, to stir (S. Mhr.).

ಗೋಟು ಗೌತು. 3. The state of being full grown, but hard (Tē. ಗೋಟ್ಟು, ಗೋಟು). 2, = ಸೋಟಿಡಿಕೆ. (C.). — ಗೋಟಿಡಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆ. A hard, inferior kind of areca nut (C.; B. 4, 164; Tē. ಗೋಟುಪೋಲೆ, ಗೋಟ್ಟು). ಅದರ ಬಣ್ಣ ಅಡಿಕೆಮರ, ಹೋದರ ಬಂದು ಗೋಟಿಡಿಕೆ (Priv.).

ಗೋಟು ಗೌತು. 4. (= ಕೊರಟು). A stunted division of the tamarind fruit (My.).

ಗೋಟು ಗೌತು. The border or hem of a garment, etc. (S. Mhr., Tē.; Mhr., H. ಗೋಟು). 2, a cloak of broadcloth (My.).

ಗೋಟಿ ಗೌತು. = ಕೊಪ್ಪೆ, etc. (My.).

ಗೋಟ್ಟಿ ಗೌತಿ. Tbh. of ಗೋಟ್ಟು (Śmd. 370). — ಗೋಟ್ಟಿಗಕ್ಕಡಿ. — ಕಳಕೊಡು. To drink toddy in company (ಸಮೇತಿ, ಸಹಪಾನಕ Hlā.). See Priv. s. ಗಾಡೆ.

ಗೋಡಮ್ಮೆ ಗೌದಂಬೆ. The seed of the Semecarpus or marking-nut tree (Mhr., S. Mhr.).

ಗೋಡು ಗೌಡು. Sediment taken from the bottom of wells, tanks, etc. (My.).

ಗೋಡುಮ್ಮೆ ಗೌದಂಬೆ. A kind of cucumber, *Cucumis madras-patanus*. 2, a Coloquintida.

ಗೋಡೆ ಗೌಡೆ. Tbh. of ಗೋಡೆ (Śmd. 338). A wall (ಕುಡ್ಡು, ಭಿತ್ತಿ Nr.; Mr. 194; ಪಕ್ಕ 497; ಪಾಲಿ, ಭಿತ್ತಿ Nn. 31; ಭಿತ್ತಿ 112; ಕೇರ ಒತ್ತಿ I, 60; Kk. 46; ಕೇರ, ಕುಡುರ ಸ್ಮ. 57; C.; Tē. ಗೋಡ; Sk. also ಕೂಡು). ಗೋಡೆ ಬಿದ್ದರೆ ಜಗಲಿ ಮೇಲೆ. — ಗೋಡೆ ಇದ್ದರೆ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯ ಬಹುದು. — ಗೋಡೆ ತೋರವರೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ. — ಗೋಡೆ ಹಾಡುವವ ಬೇರೇ ಹಾಡನೇ? (Priv.). See Bp. 52, 32; 60, 49; ಅಡ್ಡ, ಅರ, ಕನ್ನಡಿ. — ಗೋಡೆಗನ್ನ. — ಕನ್ನ. A hole made by burglars in a wall (C.). See ಬಲು. — ಗೋಡೆಮಲ್ಲಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಗೋಡೆ ಗೌ. = ಸೋಣ, ಸೋಣ, ಸೋಡ 2. The nape of the neck, the neck; the throat (ಗೋಡೆ Śmd. II; Öt. I, 9 as ಗೋಡೆ; ಕೋರರ, ಕತ್ತು, ಗಲ ಸ್ಮ. 71, o. r. ಗೋಡ; ಗಲ Bhn. 55; Bh. 1, 7, 40; 7, 1, 18; ಸೆವ. 3, 53, 56; 4, 9; J. 12, 42). — ಗೋಣ. — ಅ 3. = ಗೋಣ. A man with a neck. See ಎಣೆ. — ಗೋಣದಿಗೋಣ. — ಕೋಣ. To put the neck down (ಸೆವ. 4, 25). — ಗೋಣ್ಣು. 1. To twist the neck (ಸೆವ. 4, 6). — ಗೋಣ್ಣು. 2. = ಗೋಡೆ. Twisting the neck: injuring, killing (ಹಂಸ ಸೆ.). — ಗೋಣ್ಣುಗು. = ಗಳಪ್ಪನಿ. (J. 11, 22).

ಗೋಣ ಗೌ. = ಸೋಣ, etc. (Bp. 54, 52). — ಗೋಣಗೊಯ್ಯ. — ಕೊಯ್ಯ. = ಗೋಣ. A woman who is a out-throat (Bp. 40, 55). — ಗೋಣಗೊಯ್ಯ. — ಕೊಯ್ಯ. A outting of throats (Bh. 8, 24, 42).

ಗೋಣ ಗೌ. Tbh. of ಗೋಣ. (ಪ್ರೋಥ, ಮುಸುಡು Mr. 274). 2, an ox (cf. ಕೋಣ).

ಗೋಣ ಗೌ. 1. One of the Tatsamas (Śmd. 384; Śm. 77). A sack, a pack-sack (ಸೋಣ G.; C.; Mhr.;

Tē. ಗೋಣ, ಗೋಣ; M. ಕೋಣ; T. ಕೋಣ, ಕೋಣಗೈ, ಕೋಣ ಯರ; see ಗವಸಣ). ಗೋಣ ಬಲ್ಲದೆ ಎತ್ತಿನ ಆ ಮುಖವ? (Dp. 87). ಅದುವೆಯ ಹದಾಕೆಗೆ ಗೋಣೇ ತ್ಯಾಪೆ ಹಚ್ಚಾರೋ? (Priv.). See Bp. 18, 6; 32, 51; Si. 309, 320; ಕೆದು. No. 1, ವೆರ, ಬದು; Priv. s. ಪುಣೆ, ರಾಣಿ. — ಗೋಣಚೀಲ. = ಗೋಣ. (My.). — ಗೋಣತಟ್ಟು. Saakcloth (C.; Mhr. ಗೋಣತಾಟ). — ಗೋಣದ ಡಾರ. A confluent kind of small-pox (My.). — ಗೋಣಿಯ ಮಲ್ಲದೇವ. N. (Bp. 58, 9).

ಗೋಣ ಗೌ. 2. = ಸೋಣ. (R.; perhaps Si. 127).

ಗೋಣ ಗೌ. 3. = ಉಸುನಿ, ಬಸನಿ, ಸೋಣ. — ಗೋಣಮರ. A small medicinal tree, *Salvadora persica* L. (St. & Pl.; see Si. 127). See ಗುಡ್ಡವ, ಬಿಟ್ಟ.

ಗೋಣ ಗೌ. 4. = ಸೋಣ 2. The tree called *Ficus elastica* Roxb. (My.); the *Ficus religiosa* (ಬಿಜು Mr. 118, o. r. ಗೋಳ). See ಕೆದುಗೋಣ No. 2.

ಗೋಣ ಗೌ. = K. ಗೋಣ No. 1. A sack; (a burden of cares, etc. Mhr.); ragged clothes. 2, the measure of a drōṇa. ಸೋಣಕಾಪುತ್ರ ಗೌನಿ-kāputra. (Śmd. 385; Kk. 98). A burdensome bad son.

ಗೋಣ ಗೌ. = ಸೋಣ, etc. (C.). See B. 8, 64, 94; 4, 184; Priv. s. ಬಾಣ, ಶಕುನ. — ಗೋಣಗೊಯ್ಯ. — ಕೊಯ್ಯ. A man who is a cut-throat (S. Mhr.). — ಗೋಣಗೊಯ್ಯ. = ಗೋಣ. (S. Mhr.). — ಗೋಣಮಾರ. A man who kills, i. e. cuts the throat (Bh. 6, 7, 15).

ಗೋಣ ಗೌ. = (ಸೋಣ 4), ಸೋಣ 1. A corner, etc. (ಅಣಿ, ಅತ್ತಿ, ಕೋಟಿ, ಅತ್ತಿ, ಕೋಣ Hlā.; ಕೋಣ Kk. 82, o. r. ಗೋಣ್ಣ); a point of the compass, etc. (ಅನುರಾಬ, ಎದಿಶ, ಪ್ರದಿಶ Hlā.; Mr. 59; ದಿಗ್ಗುಲಿ Öt. I, 42; ದೆಸೆ, ದಿಕ್ಕು Kk. 16; Śm. 13). See ಸೆವ. 9, 7; 13, 90; ಮೂಗೋಣ್ಣ.

ಗೋಣ ಗೌ. A person with a prominent navel; a prominent navel. 2, a man of the province of Gōṇḍavana. ಸೋಣವನ ಗೌಂಡಾವನ. The province of Gōṇḍavana (cf. ಗೋಣ್ಣರಣ್ಣ).

ಗೋಣ ಗೌ. (= ಸಂಜಃ). The old, fetid urine of cattle (S. Mhr.).

ಗೋಣ ಗೌ. A dip, as of a bird or a paper-kite (Mhr.; My); a ruinous business; a loss; a fruitless trip (Mhr., H. ಗೋಣ, ಗೋಣ). — ಗೋಣ ಹಾಕು. To die (My.).

ಗೋಣ ಗೌ. N. of several fishis. See ಗೌತಮ.

ಗೋಣ ಗೌ. Protection or shelter for oows, a cow-pen; a herd of cattle (ಪಶುಪ್ರಜ, ಗೋಸಮೂಹ Nn. 16); cattle (ಪಶು Mr. 503). 2, family, race, lineage; kin (ಕುಲ, ಬಣ್ಣ 16; ವಂಶ 503); offspring (ಸಂತತಿ, ಪುತ್ರರ 16). 3, a name, an appellation; the family name (ನಾಮ, ವೆಸರ್ 16; ವೆಸರ್ 503). 4, a mountain (ಅಡು, ಪರ್ವತ 16; ಅತ್ತಿ 503). 5, the earth (ಧರ, ಭೂಮಿ 16; ಧರೆ 503). 6, a country (ಜನಾಪ್ತ, ದೇಶ 16). 7, a road (G.). 8, a field (G.). 9, knowledge (G.). See Bp. 57, 19. — ಗೋತ್ರಯ. — ಅಯ. N. (Bp. 23, 14).

ಗೋಣ ಗೌ. Born in the same family, a relation (ಸನಾಥಿ, ಸಗೋತ್ರ, ಸಬಂಧ Hlā.; Mr. 311).

ಗೋಣ ಗೌ. Pārvaṭī (Bp. 61, 36).

ಗೋಣ ಗೌ. The mountain-splitter: Indra.

ಗೋಣ ಗೌ. Murder or destruction of family or kin (J. 2, 21).

ಗೋತ್ರಾಙ್ರ ಗೌತ್ರ-agra. The summit of a mountain (Grj. 3, 113).

ಗೋತ್ರಾದ್ರಿ ಗೌತ್ರ-adri. A principal mountain; one of seven principal mountains (Čpr. 3, 104).

ಗೋತ್ರಾಂತಾ ಗೌತ್ರ-anta. Destruction of families, etc. 2, a patronymic.

ಗೋತ್ರಾರಿ ಗೌತ್ರ-ari. Indra.

ಗೋತ್ರಾರಿಪುತ್ರ ಗೌತ್ರ-ari-putra. Arjuna (J. 25, 13).

ಗೋತ್ರೈ ಗೌತ್ರೈ. A herd of kine. 2, the earth.

ಗೋತ್ರೈಕಪಾಲಕ ಗೌತ್ರ-eka-pālaka. Kṛishṇa (J. 6, 5). 2, the ocean (6, 5).

ಗೋದ ಗೌದ. = ಗೋಧ. The brain. (Sk.; G.).

ಗೋದಣ (ಗೌ-taṇa = taṇavu?). = ಗೋದಲಿ, ಗೋದಲು, ಗೋದಲಿ, ಗೋದಲಿ. A sort of long crib made of planks (occasionally of mud), along which, on both sides, cattle are tied (Bp. 24, 57).

ಗೋದರುಡು (ಗೌ-taruḍu). A morbid swelling of the testicles (ಅಜ್ಞಾನಾಶ, My.).

ಗೋದಲಿ ಗೌದಲಿ. = ಗೋದಲಿ, etc. (C.; B. 4, 42).

ಗೋದಲು ಗೌದಲು. = ಗೋದಲಿ. (My., occasionally).

ಗೋದಲಿ ಗೌದಲಿ. = ಗೋದಲಿ. (C.; B. 4, 41).

ಗೋದಾನ ಗೌದ-āna. Presenting with cows, the gift of a cow (Grj. 2, 63).

ಗೋದಾರಣ ಗೌದ-āraṇa. A plough. 2, a spade, a hoe.

ಗೋದಾವರಿ ಗೌದ-āvāri. Granting water or kine: the Godavery river (ಗೋದೇ Mr. 414). See Śmd. 103; Kk. 92; Śm. 52.

ಗೋದ ಗೌದಿ. = ಗೋದಿವೆ, etc. Wheat, Triticum vulgare Villars. (ಗೋಧೂಮ Nr.; Mr. 373; Si. 304; C.; T. ಕೋದಿ; M. ಕೋದಮು). See ಕಾಡು, ಜಮಿ. ಗೋದಿ ಕಾಯೋ, ಮಗನೇ! ಅನ್ನರ ಉಲು ಚುಟ್ಟಿ ಕೋದಿ (Prv.). — ಗೋದಿವಲ್ಲ. A stone for grinding wheat. ಹಾಡುವ ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಗೋದಿವಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗೋದಿವಲ್ಲ ತಾಪ್ತ. A ceremony for consecrating the godikallu, performed before the munji or marriage (My.). — ಗೋದಿವಾಡು. A grain of wheat; wheat (C.). — ಗೋದಿನಾಗರ. Naga tripudians (My.). — ಗೋದಿಬಣ್ಣ ಗೋದಿಬಣ್ಣ ಗೋದಿಬಣ್ಣ. The cobra or cobra di capello, Naga tripudians (Bd.). — ಗೋದಿಬರ್ಸನ. The herb Andrographis echinoides N. ab E. (Z.). — ಗೋದಿರವೆ. = ಗೋದಿರವೆ ಗಿ. (My.). — ಗೋದಿಸಜ್ಜಿ ಗಿ. Granulated wheat flour, rolong (C.). — ಗೋದಿಸರ. A string of gold beads in the form of grains of wheat (S. Mhr.; Si. 218). — ಗೋದಿಸರ. Wheat flour paste (C.). — ಗೋದಿಬಟ್ಟು. Wheat flour (C.).

ಗೋದಿವೆ ಗೌದಿವೆ. = ಗೋದಿವೆ. (Si. 304).

ಗೋದಮೆ ಗೌದಮೆ. = ಗೋದಮೆ. (My.). — ಗೋದಮೆಹಾವು. The cobra, Naga tripudians (My.).

ಗೋದಮೆ ಗೌದಮೆ. = ಗೋದಿ, ಗೋದಿವೆ, ಗೋದಮೆ. Tbh. of ಗೋಧೂಮ (Śmd. 359; I, 48; My.).

ಗೋದಹ ಗೌದ-uh. (ಗೋಧುಹ). A milkier; a herdsman.

ಗೋದ ಗೌದ. A knot of a plant, or a bulbous root (ಗ್ರಂಥಿ Mr. 121).

ಗೋದಿ ಗೌದ-ē. = ಗೋದಾವರಿ. The Godavery river.

ಗೋದಿ ಗೌದಿ. = ಗೋದಲಿ, etc. (C.).

ಗೋದ ಗೌದ. = ಗೋದ. An iguana (ಉರು Mr. 163).

ಗೋದನ ಗೌ-dhana. Possession of cows or property in cattle. 2, a multitude or number of cattle.

ಗೋದಾಪದಿ ಗೌದhā-padi. The plant Cissus pedata Lam. (see ಚಿಪ್ಪು ತಟ್ಟ).

ಗೋದಿ ಗೌದhi. The forehead. 2, an iguana. 3, the Gangetic alligator.

ಗೋದಿಕಾಪ್ತ ಜಿ ಗೌದhikā-ātmaja. An iguana.

ಗೋದಿಕೆ ಗೌದhikē. ಗೋದಿಕ. A kind of lizard or alligator, Lacerta godica, the aquatic iguana (Si. 89).

ಗೋಧೂಮ ಗೌದhūma. (also ಗೋಧೂಮ). = ಗೋದಿ, ಗೋದಿವೆ, ಗೋದಮೆ, ಗೋದಮೆ. Wheat.

ಗೋಧೂಮವರ್ಣ ಗೌದhūma-varṇa. = ಗೋದಿಬಣ್ಣ ಗೋದಿಬಣ್ಣ. Wheat-colour: a serpent with whitish spots (ಚಿಪ್ಪು ಸಂಖ ನಿಸಿದ ಸರ್ಪಂ Mr. 402).

ಗೋದಲಿ ಗೌ-dhāli. Dust of the earth, dust raised by cattle on the road when coming home: the period comprised between 30 palas before and 30 palas after sunset. 2, evening twilight (Mhr., S. Mhr.).

ಗೋದಲಿಲಗ್ನ ಗೌ-dhāli-lagna. Marriage performed in the period of gōdhāli (C.; Mhr.); evening twilight (J. 31, 49; 33, 25, 27; My.).

ಗೋದಿ ಗೌdhē. = ಗೋದಿ, ಗೋದ. A large kind of lizard; an iguana (ಉರು Nr.). 2, a leathern fence for the left arm worn by archers.

ಗೋದರ್ವ ಗೌ-narda. Bellowing like a bull; the bird Ardea sibirica; N. of a people. 2, the fragrant grass Cyperus rotundus.

ಗೋದರ್ವಯ ಗೌ-nardīya. N. of Patanjali, the founder of the yōga philosophy, and of a grammarian. (R.).

ಗೋನನ ಗೌ-nassa. = ಗೋನಾಸ. The rock snake, Boa constrictor, Python molurus.

ಗೋನಾಸ ಗೌ-nāsa. = ಗೋನಸ. The Boa constrictor (ಹೆದ್ದಾವು Hlā.; ಅಜಗರ, ವಾಹನ, etc., ಹಿರಿಯ ಹಾವು Mr. 400).

ಗೋನಾಳಿ ಗೌ-nāli. The throat, the neck (ಕಣ್ಣು, ಗಲ Nr.). Cf. ಗೋಮನಾಳಿ, etc.; ಗೋನ.

ಗೋನಿಕಾಯ ಗೌ-nikāya. A herd of kine (ಪಾಲ, ಗೋನಮೂಹ Nn. 84).

ಗೋನು ಗೌnu. ಗೋನ. = ಗೋನ, etc. (ಅಸಿವರ್ವಿ, ಗೋನು Mr. 139). — ಗೋನ ಮರ. The tree Careya arborea Roxb. (or Salvadora persica Lin.). See Nr. 3, ಬಗನಿ. — ಗೋನಮರ. = ಗೋನ. (ಪಿಲು, ಗುಡಪಲ, etc. Si. 127). See ಚಿಟ್ಟದ.

ಗೋನ ಗೌnda. Gum (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಗೋನು ಗೌndu. = ಗೋನ. (My.). See Prv. 3, ಬೋನು.

ಗೋನೈ ಗೌndē. A bull, an ox (ವೃಷಪ Kk. 6; ಬಸವ, ವೃಷಪ Śm. 5; Tē. ಗೋದಿ, any horned cattle, a beast; ಗೋದಿ, a bull). — ಗೋನೈ ವಯಿಗಿಯ. -ವಯಿಗಿಯ. Whose banner is a bull: Śiva (Śm. 2).

ಗೋನ ಗೌ-pa. = ಗೋಪ No. 1, ಗೋಪ 1. A cowherd (ಪಶುಪಾಲ ಕ, ಗೋಪ Nn. 53). 2, the chief of a cow-pen. 3, the superintendent of several villages, the head of a district. 4, a king (ಭೂಪ, ಅರಸು 53). 5, Kṛishṇa (ಎಷ್ಟು, ಹರಿ 53). 6, Śiva (ಶಂಕರ, ಈಶ್ವರ 53). 7, Indra (ದೇವೇಂದ್ರ, ಇಂದ್ರ 53).

8, Brahmā (ಪಿತಾಮಹ, ಬ್ರಹ್ಮ 53). 9, the sun (ವತಂಗ, ಸೂರ್ಯ 53). 10, the moon (ಚಂದ್ರ 53). 11, the mountain Méru (ಮೇರು, ಮಹಾಮೇರು 53). 12, the bird Garuḍa (ಸುವರ್ಣ, ಗರುಡ 53). 13, a bull (ಸೌರಭ, ವೃಷಭನು 53). 14, myrrh. ಸೋಪಕಾಮಿನಿ ಗೌಪಾ-ಕಾಮಿನಿ. A cowherd's wife; a herds-woman (ತುರುಗಾತಿ *Ūt.* II, 106).

ಸೋಪಟುತ್ವ ಗೌಪಾ-ಪಾಟುತ್ವ. Eloquence (Bp. 1, 6).

ಸೋಪತಿ ಗೌಪಾ-pati. = ಗೋಪ. A bull; a bull roaming about at liberty. 2, the sun. 3, Indra.

ಸೋಪತಿಧ್ವಜ ಗೌಪಾ-pati-dhvaja. Whose banner is a bull: Śiva (Bp. 24, 46).

ಸೋಪತಿವಾಹನ ಗೌಪಾ-pati-vāhana. Who rides on a bull: Śiva (Bp. 51, 82).

ಸೋಪಥ ಗೌಪಾ-patha. A cattle path, etc. 2, title of a brāhmaṇa treatise of the Atharva vēda. (R.).

ಸೋಪಧ್ವಜ ಗೌಪಾ-dhvaja. Śiva (V. 9, 68).

ಸೋಪನ ಗೌಪಾ-pana. Guarding, preserving, keeping, protecting, protection; hiding, concealment. See ಅಡಗು, ಉಳಿ, ಮಡಗು, ಹುಡುಗು.

ಸೋಪನಭುಗನ ಗೌಪಾ-pavanabhuk-ina. The bright ādiśeṣa-serpent (Bp. 1, 6).

ಸೋಪವಲ್ಲಿ ಗೌಪಾ-valli. The plant Ichnocarpus frutescens. 2, the creeper Sansevieria roxburghiana. 3, = ಮಾಯಿಣಿ, ಮಾಗಿಣಿ (Mr. 131).

ಸೋಪವಾಹನ ಗೌಪಾ-vāhana. Indra's vehicle: Airāvata (Bp. 1, 6). 2, Brahmā's vehicle: the haṁsa (1, 6). 3, Viṣṇu's vehicle: Garuḍa (1, 6). 4, whose vehicle is an ox, Śiva (61, 18).

ಸೋಪಸ್ತ್ರೀ ಗೌಪಾ-stri. A herds-woman (My.).

ಸೋಪಾದಪ ಗೌಪಾ-pādapa. The svarga tree (Bp. 1, 6).

ಸೋಪಾನಸಿ ಗೌಪಾ-anasi. The wood of a thatch, the bamboo frame-work on which it rests; the eaves (or the end of the eaves) of a house (ಲೋಕೇ Hlā., Mr. 200; see Nr. s. ಲೋಕೇ, and ಚೂರು).

ಸೋಪಾಯಿತ ಗೌಪಾ-āyita. Guarded, preserved.

ಸೋಪಾಲ ಗೌಪಾ-pāla. ಸೋಪಾಲ. = ಗೋಪ, ಗೋಪಕ. A cowherd; 2, a caste of Vaiṣṇava mendicants (S. Mhr.). 3, = ಗೋಪಾಲಿ, q. v. 4, Śiva. 5, Kṛishṇa. 6, alms (My.). ಅ ವನಿಗೆ ಗೋಪಾಲ ಹಾಕಿ ಬೇಕು (My.). — ಗೋಪಾಲದವ. — ಅವ. A mendicant in general (My.). See Prv. s. ನೇಪಾಲ. — ಗೋಪಾಲಪುಟ್ಟ. A small bamboo basket carried by mendicants (S. Mhr.). — ಗೋಪಾಲಪುಟ್ಟಯ ತೊಪ್ಪಲು. A twining shrub, whose capsules when burst, resemble a hanging alms-basket, Aristolochia indica Willd. (Z.). — ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟ. = ಗೋಪಾಲಪುಟ್ಟ. ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗೋಪಾಲಧುಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 42). — ಗೋಪಾಲರಾಯ. N. (My.). See Prv. s. ಗೋಳಿ 2.

ಸೋಪಾಲಕ ಗೌಪಾ-pālaka. (= ಗೋಪಾಲಕ). A cowherd. 2, = ಗೋಪಾಲಿ, ಗೋಪಾಲಿತ. N. of the author of a vocabulary (Mr. 4).

ಸೋಪಾಲಿ ಗೌಪಾ-pāli. = ಗವಳಿ. 2, = ಗೋಪಾಲಕ No. 2 (Nn. 3, o. r. ಗೋಪಾಲ). — ಗೋಪಾಲಿಹಣ. A kind of gold fanam (My.).

ಸೋಪಾಲಿತ ಗೌಪಾ-pālita. = ಗೋಪಾಲಿ No. 2. See Hlā. s. ಲೋಕ 3.

ಸೋಪಿ ಗೌಪಿ. A cowherd's wife, especially applied to the cowherdesses of vrindāvana, the companions of Kṛishṇa's

sports; Kṛishṇa's foster-mother (My.); a milkmaid (ತುರು ವಳ್ಳಿ, ಗೋಲತಿ *Śm.* 83). See Bp. 10, 7; 54, 40. 2, the plant Ichnocarpus frutescens R. Br. 3, = ಗೋಪೀಶನ್ದನ (My.).

ಸೋಪಿತ ಗೌಪಿತ. Protected; hidden, concealed.

ಸೋಪಿತಕ್ರಿಯಾಕಾರಕ ಗೌಪಿತ-kriyā-kāraka. A kind of citra (Kāv. III, 2, B, 75 seq.).

ಸೋಪಿತ್ತ ಗೌಪಿ-tt. = ಗೋಪೋಷ, q. v.

ಸೋಪೀಶನ್ದನ ಗೌಪಿ-śāndana. A species of white clay, used by Vaiṣṇavas to make sectarian marks on the forehead, etc. (C.).

ಸೋಪೀನಾಥ ಗೌಪಿ-nātha. Kṛishṇa; N. (B. 4, 183; C.).

ಸೋಪು ಗೌಪು. Tbh. of ಗೋಪ. N. (My.; B. 2, 7). 2, an ornament for the neck (S. Mhr.; Mhr. ಗೋಪು).

ಸೋಪುಚ್ಚ ಗೌಪು-ucch. A cow's tail; a necklace consisting of two (or more) strings.

ಸೋಪುರ ಗೌಪು-pura. = ಗೋಪುರ. A town-gate; a pyramidal tower over the gate of a city, over the gate of the encircling wall of a temple, etc.; a gate so overbuilt; a gate in general. See Bp. 53, 30; Śāv. 1, 67. 68; B. 5, 55. 2, the fragrant grass Cyperus rotundus.

ಸೋಪ್ಯ ಗೌಪ್ಯ. To be protected, to be taken care of; to be kept secret or hidden;—(hidden). 2, the son of a female slave (ತೊತ್ತಿಂಗಿ ಪುಟ್ಟವಂ Mr. 310). See ಅಡಗು; Bp. 47, 8 (N.); Prv. s. ಪ್ರಾಪ್ತಿ.

ಸೋಪ್ಯಕ ಗೌಪ್ಯaka. A servant, a slave.

ಸೋಮತೆ ಗೌಮತ. Rich in cattle.

ಸೋಮತಲಿಕೆ ಗೌಮತallikē. A tractable and good cow (ಒಳ್ಳೆ ತಪ್ಪ ಹಸು Mr. 180).

ಗೋಮನಾಳಿ ಗೌಮಾಳಿ. (= ಗೋನಾಳಿ), ಸೋಮರಾಳಿ, ಸೋಮಲಾಳಿ, ಸೋಮಾಳಿ, ಸೋಮಾಳಿ. The neck or throat including also the Adam's apple and its corresponding place in beasts (S. Mhr.).

ಸೋಮನ್ತ ಗೌಮಂತ. N. of a mountain. (Bhāgavata 10, 53 sum.).

ಸೋಮಯ ಗೌಮಯ. Cowdung (ಅಡೆ Kk. 62). See ಹೋರಿಯಡಿ.

ಸೋಮಯಪಿಂಡ ಗೌಮಯ-piṇḍa. A cake of cowdung. See ಕುರುಕ.

ಸೋಮಯಪಿಂಡಪುಂಜ ಗೌಮಯapiṇḍa-puñja. A heap of cowdung cakes. See ದಾನ್.

ಗೋಮರಾಳಿ ಗೌಮಾಳಿ. = ಸೋಮನಾಳಿ. (S. Mhr.).

ಗೋಮಲಾಳಿ ಗೌಮಾಲಿ. = ಸೋಮರಾಳಿ. (S. Mhr.).

ಸೋಮಾನ ಗೌಮಾṁsa. Beef (C.). As beef may not be eaten by most Hindus, it is used in swearing, as ಈ ಕೆಲ ಸ ನಾನು ಮಾಡಿದರೆ ಗೋಮಾಂಸ ತಿನ್ನ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ (C.).

ಸೋಮಾನ್ತ ಗೌಮಾಂತaka. The town of Goa (Mhr.; B. 2, 52). ಸೋಮಾಯು ಗೌಮಾಯು. Making sounds like cattle: a jackal; a kind of frog.

ಸೋಮಾರಿ ಗೌಮಾರಿ. The bots, a disease of cattle caused by ticks: many animals perish by it (My.; Tē; T. ಲೋಮಾರಿ).

ಸೋಮಾರ ಗೌಮಾರ. A public pasture-ground (My.).

ಗೋಮಾಳಿ ಗೌಮಾಳಿ. = ಸೋಮಲಾಳಿ, etc. The Adam's apple (My.).

ಗೋಮಿ ಗ್ರಂಮಿ. *Rich in herds*; the owner of cattle or cows. See ತುಮಿವಾಳ.

ಗೋಮಿಕೆ ಗ್ರಂಮಿಕೆ. N. of a tree (= ಗೋಮಿ, q. v.).

ಗೋಮಿನಿ ಗ್ರಂಮಿನಿ. (Śmd. 108). The great Lakshmi: the śakti of Vishnu (ರಾಮ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 24; ಲರಾಮ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 26; ಕಮಲೆ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 29; ಲಕ್ಷ್ಮಿ Mr. 18). ಮುಖಂ ಸು ರತೋತ್ಸವಗೋಮಿನಿಮುಖಂ (Śmd. 81 Mqb. MS.).

ಗೋಮಿನೀಶನುಜ ಗ್ರಂಮಿನಿ-tanuja. Kāma (Mr. 22).

ಗೋಮು ಗ್ರಂಮು. 1. A sort of centipede; one of the blemishes incidental to a horse, viz. a conspicuous line of reversed hair resembling a centipede (S. Mhr.; Mhr. ಗೋಮು).

ಗೋಮು ಗ್ರಂಮು. 2. Affectation of greatness, airs (R.; Mhr. ಗೋಮಾ).

ಗೋಮುಖ ಗ್ರಂ-mukha. A cow's mouth or face (ಪಶುಮುಖ, ಗೋವಿನ ಮುಖ Nn. 20); a square or round platter of wood, metal, or stone, to which a snout or spout is attached and which is used to put idols on (My.). 2, spreading unguents, plastering, smearing; *ointment, unguent* (ಎಲೆ ವನ, ಅನುಲೇಪನ 20; ಅನುಲೇಪನ Mr. 472). 3, a kind of musical instrument (ವಾದ್ಯಧೇವ 20). 4, purity, purification (ಶುದ್ಧ, ವಿಕುಶ್ಲ 20). 5, the being fond of intoxicating liquor (ಅಸವಾಸಕ್ತ, ಮದ್ಯಗೋಚ್ಛ 20). 6, a hole, a breach, a chasm.

ಗೋಮುಖವ್ಯಾಘ್ರ ಗ್ರಂmukha-vyāghra. A cow-faced tiger, i. e. a wolf in sheep's clothing (My.).

ಗೋಮುಖಸೂತ್ರ ಗ್ರಂmukha-sūtra. The snout or spout of the grāmukha platter (My.; ಪ್ರಸಾರ, etc. Si. 94).

ಗೋಮೂತ್ರ ಗ್ರಂ-mūtra. Cow's urine (ಗೋಮು Mr. 182).

ಗೋಮೂತ್ರೈ ಗ್ರಂ-mūtrikē. Similar to the course of cow's urine (fem.). 2, an artificial verse the second half of which repeats nearly all the syllables of the first (Kāv. III, 2, B, 57. 60 seq.). See Bh. 10, 6, 24.

ಗೋಮೇದಕ ಗ್ರಂ-médaka. A gem or precious stone of a reddish colour (ಬನ್ನರ, ಪಿಂಗಾಕೃ Mr. 101).

ಗೋಮೇದಕ ಗ್ರಂmédika. = ಗೋಮೇದಕ. (J. 17, 23).

ಗೋಮೇಧ ಗ್ರಂ-médha. The offering or sacrifice of a cow. (My.).

ಗೋಮ್ಯಾಳಿ ಗ್ರಂmyāli. = ಗೋಮುರಾಳ, etc. The back or nape of the neck (ಅಪಟು G.).

ಗೋಯುಗ ಗ್ರಂ-yuga. The yoke or pair of oxen or other beasts.

ಗೋರ ಗ್ರಂ. = ಗೋರು 1. To catch fish, to fish (ಪಾಲಕರಣ Śmd. Dh.; M. ಕೋರಕ, a fishing basket; ಕೋರು-ವಲೆ, a fishing net). ಗೋರಂ (Śmd. 50).

ಗೋರ ಗ್ರಂ. 1. = ಗೋರು. (S. Mhr.; B. 4, 151 as ಘೋರ).

ಗೋರ ಗ್ರಂ. 2. Tbh. of ಘೋರ. (My.).

ಗೋರಕ್ಷ ಗ್ರಂ-raksha. = ಗೋರಕ್ಷ. (R.).

ಗೋರಕ್ಷಕ ಗ್ರಂ-rakshaka. A cowherd (ಗೋಪ, ಪಶುಪಾಲಕ Nn. 53).

ಗೋರಣಿ ಗ್ರಂraṇi. = ಗೋರಣಿ, ಗೋರಣ್ಣಿ, ಗೋರಣ್ಣಿ. Tbh. of ಕುರುಣ್ಣಿ (Śmd. 355. 359, o. r. ಗೋರಣ್ಣಿ. 364; Śim. 25; ದಾಣಿ, ಝಣ್ಣಿ, ನಿಲೇಶ Mr. 123; ದಾಣಿ 505; T. ಕುರುಣಿ, ಕುರುಣಿ, M. ಕುರುಣ್ಣಿ, Barleria of many kinds; Tē. ಗೋರಣ್ಣಿ, T. ಕೋರಣ್ಣಿ, ಕುರುಣಿ, Lawsonia L.). See ಕೆಮ್ಮು, ಮುಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗ.

ಗೋರಣಿ ಗ್ರಂraṇa. = ಗುರಣಿ. *Taking or raising up*; effort, exertion.

ಗೋರಣ್ಣಿ ಗ್ರಂraṇṭa. = ಗೋರಣ್ಣಿ. (Si. 140; My.). See ಮುಕ್ಕು.

ಗೋರಣ್ಣಿ ಗ್ರಂraṇṭi. = ಗೋರಣ್ಣಿ. (My.).

ಗೋರಣ್ಣಿ ಗ್ರಂraṇṭi. = ಗೋರಣಿ. (ಕುರುಣ್ಣಿ Nn.; ಕುರುಣಾ, ಕುರುಣ್ಣಿ Hlā.). See ಹೊಡ್ಡು, ಮುಕ್ಕು, ಸಣ್ಣ, ಹೆಗ್ಗ, ಹೊಮ್ಮಣ್ಣಿ.

ಗೋರಥ ಗ್ರಂ-ratha. Śiva. 2, a carriage drawn by oxen (V. 38, 70).

ಗೋರಸ ಗ್ರಂ-rasa. *Buttermilk*; cow-milk.

ಗೋರಾ ಗ್ರಂrā. = ಗೋರಿ 1, ಗೋರ. White; of fair complexion (as Europeans, My.; Mhr.).

ಗೋರಾಜಿ ಗ್ರಂ-rāji. A multitude or herd of cattle (Ūpr. 2, 22).

ಗೋರಿ ಗ್ರಂri. 1. = ಗೋರಿ. Drawing, drawing in; drawing together, raking: a kind of rake (S. Mhr.); attracting, alluring, decoying, decoy (Ūpr. 8, 49; Bh. 3, 13, 17). — ಗೋರಿಗೋರ. — ಕೋರ. To be allured or decoyed (Ūpr. 1, 118). — ಗೋರಿಗೋಳಿಸು. — ಕೋಳಿಸು. To allure, to decoy (Ū. Bp. 34, 32). — ಗೋರಿಯ ಮೃಗ. An animal that is allured or decoyed (Abh. P. 10, after 111). — ಗೋರಿವಲೆ. — ವಲೆ. A kind of net (Rāv. 5, after 114). — ಗೋರಿಹಲ್ಲಿ. = ಗೋರಿ. A rake (S. Mhr.; B. 5, 293. 295).

ಗೋರಿ ಗ್ರಂri. 2. — ಗೋರಿಕಾಯ. *Dolichos fabaeformis* Lin. (My.; Tē. ಗೋರು-ಚುಕ್ಕು-ಕಾಯ; T. ಕೊತ್ತವಳ್ಳಿ). — ಗೋರಿ ಗಿಡ. *Cynamopsis psoraloides* Dec. (St. & Pl.). Cf. ಚವಳ ಕಾಯ.

ಗೋರಿ ಗ್ರಂri. 1. = ಗೋರಾ, etc. — ಗೋರಿಕಲ್ಲು. A white stone: a quartz-rock (My.).

ಗೋರಿ ಗ್ರಂri. 2. A grave, a tomb (C.; Br., T.; M. ಕವರ, Arab. qabr; cf. ಕಬರ).

ಗೋರಿಮಿಡಿ ಗ್ರಂrimidi. = ಗೋರಿಮಿಡಿ. *Barleria longiflora* Lin. (St. & Pl.).

ಗೋರಿಸು ಗ್ರಂrisu. To cause to sweep together or to heap (as filth, My.; cf. ಗೋರು).

ಗೋರು ಗ್ರಂru. 1. = ಗೋರಿ. To draw; to gather, to sweep together, to pile (as filth, My.); to remove the impurities of a heap of grain by repeated piling (My.); to fish with a net to which a handle is attached (My.); to draw a plank to which a handle is attached, with the hand over ploughed ground to level it (My.); to plunder (My.; M. ಕೋರು; Tn. ಗೋರ).

ಗೋರು ಗ್ರಂru. 2. (= ಗೋರಿ 1). Drawing, etc. (Tē. ಗೋರು-ಚಕ್ಕು, a drag with which rivers are cleared; ಗೋರುಲು, ಗೋರುಲ್ಲ, drill ploughs). — ಗೋರುಮಣಿ. A kind of rake (My.). 2, a piece of board used for removing the excess of jaggery from the top of a mould (My.).

ಗೋರು ಗ್ರಂru. = ಗೋರ 1. Trouble, annoyance (S. Mhr.; Mhr. ಘೋರ, ಘೋಳ).

ಗೋರುತ ಗ್ರಂ-ruta. As far as the lowing of a cow may be heard: two krōśas (Sk.; ಎರಡು ಹರದಾರಿ G.).

ಗೋರೆ ಗ್ರಂrē. = ಗೋರಿ 1. A shovel for cleaning a

boat (ಅಪ್ರಿ, ಹಡಗದೊಳಗಿನ ಹೊಲಸು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೋರೇ G.). 2, the jaggory that has been removed with the ಗೋರುಮಣಿ (My.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. = ಗೋರೋಚ, ಗೋರೋಚನ, etc.

ಗೋರೋಚನ ಗರ-ರಂಜಾ. = ಗೋರೋಚನ. A bright yellow pigment prepared from the urine or bile of a cow, or vomited by a cow in the form of soybala, or found in the head of that animal. (My.).

ಗೋರೋಚನ ಗರ-ರಂಜಾ. Tbh. of ಗೋರೋಚ. (S. Mhr.; ಗೌರಿ, ಗೋ ಮತ್ತು Mr. 335 in two MSS., o. rs. ಗೋವತ್ತಿ, ಗೋಪಾತ್ರಿ, ಗೋ ರೋಚ).

ಗೋರೋಚನ ಗರ-ರಂಜಾ. Tbh. of ಗೋರೋಚನ. (C.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. 1. (= ಗೋರು 1). To scratch (My.; see M. s. ಕೋರೋ).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. 2. (= ಗೋರು 2). — ಗೋರೋಚ. — ಅಂಚು. = ನೀ ಅಂಚು. (My.). — ಗೋರೋಚ. — ಉಳಿ. A chisel used for scratching lines (My.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. (= ಕೋರೋ). A perverse person (?). ತಿವನ ಭಕ್ತಗೌ, ಗೋರೋಚಗೌ, ನೀವ ಸರಿಯೇ? (Bp. 56, 20).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. = ಗೋರೋಚ, etc. — ಗೋರೋಚ. = ಗೋರೋಚ. (My.). ಮೂರ್ಖನ ಹೇದಾದ ಬುದ್ಧಿ ಗೋರೋಚ ಮೇಲೆ ಹೊಯಿದ ಮದ್ದು (Prv.). ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. = ಗೋರೋಚ. The brain.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. = ಗೋರು, ಗೋರು, ಗೋರು 1. A ball; a globe; anything round or globular; a circle, a sphere, a globe. 2, myrrh. 3, = ಗೋರು 1, a widow's bastard. 4, the hoof of a cow, etc. (? ಕ್ಷುರ Nr.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. 1. A ball, etc. 2, a widow's bastard.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. 2. A money-box, a till (My.; Mhr., H.). ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. ಗೋರೋಚ. Goloonda, near Hyderabad (Si. 101; My.; Tē.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. ಗೋರೋಚ. A globular gumuṭa (My.; B. 4, 145, 146).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. Gum-myrrh (ಬೋಳ, ಪೆಣ್ಣು, etc. Nr.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. Globular (C.; Mhr.; B. 4, 65).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A kind of black monkey having a tail like a cow (ಕೃಷ್ಣವೃತ್ತ, ಮುಸು Mr. 161).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A hemisphere (My.; B. 4, 98; 5, 305).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A globe, a ball; the ball of a gun, etc.; a small ball of mud, sealing-wax, stone, etc. (C.; H.). — ಗೋರೋಚ. A marble (My.). ಹಸ್ತಕಾಂತಮ್ ಒಸರ್ವಸ್ತರಿ ಗೋ ರೋಚ ಒಸರ್ವಮೇ ಚಿತ್ತಂಗಳೋಚ? (Jnv. 1, 13).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. Name of a plant, the ashes of which are used as a cautery.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. Tbh. of ಗೋರು. A circle; a ring (C.); a globe (C.). — ಗೋರುಂಗರ. — ಉಂಗರ. A plain finger-ring (C.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. Red arsenic.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A particular plant (= ಉಗ್ರಗಂಧ). 2, a bent grass or *Agrostis* with white blossoms (= ಗಂಧಾಳಿ; see Si. 162). 3, another plant (= ಭೂತಕೇಶ; see Si. 335). — See Nr. s. ಕಮಲೆ.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. 1. Tbh. of ಗೋರು. (ತುಮವಳ, ಗೋರು ಸಿ. 33). ಗೋರೋಚ (Smd. 79, 124).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. 2. = ಕೋಯ್ಯಾ. — ಗೋರೋಚ. The guava tree, *Paidium guaiava* (St. & Pl.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A calf (ಕನ್ನಡ Kk. 62).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A plant bearing a fragrant seed (= ಪ್ರಿಯಂಗು).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A hill in *Vṛindāvana*. (J. 13, 37). 2, *Kṛishṇa* (21, 3).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. The *Gōvardhana*-supporter: *Kṛishṇa*. (My.; G.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. Tbh. of ಗೋರು (Smd. 359). ಗೋರೋಚನ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯದ ಪಟ್ಟಿಯು (800). See J. 2, 61; 6, 47, 53. Feminine: ಗೋರೋಚ (J. 7, 30).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. = ಗವಳಿ. (B. 4, 220).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. *Śiva* (R.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. The celestial Ganges (R.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A chief-herdsman. 2, *Kṛishṇa*, *Vishṇu*. 3, *Bṛihaspati*.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. The metrical foot - - - (Ch.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. *Śiva*, a *Śiva*-linga at *Dvāraka* (Bp. 54, 63).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. An idol of *Vishṇu* (Bp. 53, 32; 54, 80).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. *N.* ಗವಳಿ ಎನೂ ಇಲ್ಲ, ಗೋರೋಚ ಭಟ್ಟ ದಾವೀರಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. *N.* (Bp. 49, 16).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. *Cowdung*.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. = ಗೋರು. (My.). ಗೋರೋಚ ಸಮೂಹ (ಗವೈ Si. 318).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A drove of cattle; a cow-station.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. (= ಗೋರು). *Goa* (C.; B. 8, 58; Tē., M.; T. ಕೋವೆ, also M.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A herd of cattle (J. 3, 2).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A cow-stall, a cow-house.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A sound used in the training or guiding of cattle. See ಕೆಕ್ಕು.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. The head of a cow. 2, a kind of sandal wood having the colour of brass and very fragrant.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A word; a story (Mhr., S. Mhr.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. = ಗೋಸ 2. An abode for cattle, a cowpen; a station of cowherds.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A chief-herdsman.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. The dog in the manger.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A chief-herdsman.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. = ಗೋರು. An assembly, a meeting, a party; fellowship, society. 2, a conversation, a discourse.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. = ಗೋರು. A party, etc. See ಪಾನ.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. The site of a former fold for kine.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. A cow's foot or step; a measure, as much as a cow's footstep will hold. 2, a spot frequented by kine.

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. Abstract statement prepared from detailed returns; abstract of account in general (My.; Br.; Mhr., H.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. 1. (= ಗೋರು). *Myrrh* (Sk.; ಕೃಷ್ಣಾಳಿ G.).

ಗೋರೋಚ ಗರ-ರಂಜಾ. 2. Tbh. of ಗೋರು. (ತುಮವಳಿ ಸಿ.).

ಗೋಸಂಖ್ಯೆ ಗ್ರಂ-saṅkhyā. One who counts the cows: a herdsman.

ಗೋಸನೆ ಗ್ರಂsaṅ. = ಗೋಸನೆ. Tbh. of ಘೋಷಣೆ (Śmd. 338, o. r. ಘೋಷಣ; ಘೋಷಣೆ Ūt. II, 58; Tē. ಕೋಸುನೆ).

ಗೋಸನೆ ಗ್ರಂsaṅ. = ಗೋಸನೆ. (Ūpr. 2, 15; Abh. P. 9, 165). — ಗೋಸನೆಗಲೆ. -ಳೆ. To send forth or emit ories: to cry aloud (Abh. P. 11, after 140; 14, after 82).

ಗೋಸಮುದಾಯ ಗ್ರಂ-samudāya. A herd of cows (ಅಳಂ 33).

ಗೋಸಮೂಹ ಗ್ರಂ-samūha. = ಗೋಸಮುದಾಯ. See ಪತುಪ್ರಜ, ಒಣ್ಣು.

ಗೋಸಮ್ಭವ ಗ್ರಂ-sambhava. Produced from or by a cow.

ಗೋಸರ್ಗ ಗ್ರಂ-sarga. The time at which cows are let loose: day-break, dawn.

ಗೋಸಾಯಿ ಗ್ರಂ-sāyi. = ಗೋಸಾಯಿ. (My.; Tē., M.).

ಗೋಸಾವಿ ಗ್ರಂ-sāvi. Tbh. of ಗೋಸಾವಿ No. 2. (Mhr., S. Mhr., Tē.).

ಗೋಸಿ ಗ್ರಂsi. = ಗೋಸಿ. (My.). See ಪಟ. ಅನೇಗಾದ ಪಾರವಯ್ಯ ಗೋಸಮೇಗ ಮೂಗಲ ಕಟ್ಟಿದ (Prv.).

ಗೋಸುಮ್ಭೆ ಗ್ರಂsumbhe. A chameleon, a gecko (ಸರಟ, ಕೃಕರಾಸ, ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯತಯಾನಕ Hlā; ಬದಿಸೂರ್ಯತಯಾನಕ Mr. 164; C.).

ಗೋಸ್ಕರ ಗ್ರಂskara. = ಕೋಸಕೆ, etc. ಅದರ ಗೋಸ್ಕರ (S. Mhr.). See B. 5, 44. 76. 82. 94. 106. 160. 176. 180. 195.

ಗೋಸ್ತನ ಗ್ರಂ-stana. The udder of a cow; a cluster of blossoms, etc.; a neoklace of four strings. (G.).

ಗೋಸ್ತನಿ ಗ್ರಂ-stani. (= ಪತುಸ್ತನಿ). A bunch of grape. 2, the vine. 3, a necklace of four strings.

ಗೋಸ್ಥನ ಗ್ರಂ-sthāna. = ಗೋಸ್ಥಾನ. (R.).

ಗೋಸ್ಥನಕ ಗ್ರಂ-sthānaka. A cow-stall, a hurdle for cattle.

ಗೋಸ್ಥಾನಿ ಗ್ರಂ-sthāmi. = ಗೋಸಾಯಿ, ಗೋಸಾಯಿ. The master or possessor of cows or of herds. 2, a Śūdra, and sometimes a Brāhmana, that has renounced the world, a religious mendicant (of the śaiva or vaiṣṇava sect).

ಗೋಹತ್ಯ ಗ್ರಂ-hatya. The killing of a cow. (Bp. 60, 52).

ಗೋಹುರ ಗ್ರಂ-hura. Tbh. of ಗೋಹುರ (Śmd. 342).

ಗೋಳ ಗ್ರಂ. = ಗೋಲ 1. The sound of howling, lamenting, wailing, or roaring. (Tu. ಗೋಲ, ಗೋಲ; Tē. ಗೋಲ; cf. ಗೋಲ). — ಗೋಲಾಟ. -ಟ. Lamentation, wail (C.; B. 4, 182). — ಗೋಲಾಡು. -ಡು. To lament, to wail, etc. (C.; B. 4, 144; 5, 86. 154). — ಗೋಲಡು. -ಡು. = ಗೋಲಾಡು (Śmd. I), q. v. See Bp. 37, 37; 46, 36; 47, 46; 48, 9; J. 8, 27. 40; 13, 60; 28, 39; 81, 66. — ಗೋಲೆನ್. -ನ್. To lament, etc. (Bh. 8, 19, 50).

ಗೋಳ ಗ್ರಂ. 1. = ಗೋಲ. A ball; a globe (C.; T., M.).

ಗೋಳ ಗ್ರಂ. 2. Distraction; busy bustling; clamour, tumult; disorder, confusion (Mhr. ಘೋಳ, ಘೋಲಾಳ). — ಗೋಲಾಗೋಲ. = ಗೋಲ. (Bh. 2, 2, 104; 3, 5, 18).

ಗೋಳ ಗ್ರಂ. 1. (= ಗೋಲ Śmd. 39). A small potherb of the genus Portulaca (Z.; My.). See ನೀರು, ನುಡ್ಡು. — ಗೋಳಪಟ್ಟ. The above used as a vegetable (C.).

ಗೋಳ ಗ್ರಂ. 2. = ಗೋಲ 4. All kinds of fig trees which bear no apparent flowers (T. ಕೋಲಂಜ, ಕೋಳ): the Banyan tree, Ficus bengalensis

Lin. (Tu.; T. ಕೋಳ); Ficus elastica Roxb. (My.). See ಕೆಡು. — ಗೋಳಬೇರು. A root of the Banyan tree. ಗೋಳಬೇರು ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಗೋಲಾಲಾಯ (Prv.). — ಗೋಳ ಮರ. = ಗೋಳ. The Banyan tree (St. & Pl.).

ಗೋಳ ಗ್ರಂ. 3. (cf. ಕೋಳ). — ಗೋಳ ಹೂವು. Either the flower of the tree Mimosa elengi, or that of the tree Sesbana grandiflora (ಕೇಸರ, ಬಕುಳ, ಬುಳ, ವಸು, ತಿವ ಮಲ್ಲಿ G.).

ಗೋಳಿಸು ಗ್ರಂ. To rub, to rub and stir in order to mix (Bh. 10, 5, 43; Mhr., H. ಘೋಲೆಲೇಂ).

ಗೋಲ ಗ್ರಂ. 1. = ಗೋಲೆ. — ಗೋಲಾಡು. = ಗೋಲಡು. To lament, to howl, to roar (ಕೃತಕಪ್ಪಣಿ Śmd. Dh.). ಗೋಲಾಟ್ಟಂ (Śmd. I).

ಗೋಲ ಗ್ರಂ. 2. = ಗೋಲೆ, etc. — ಗೋಲಾಡು. = ಗೋಲಾಡು 2. (ಬಂಸೆ Kk. 70).

ಗೋಲ ಗ್ರಂ. 3. ಗೋಲಾಯಿಲ. ಗೋಲಾಯ್ತು. ಗೋಲಾಯ್ತು. See ಘೋಲ, etc.

ಗೋಲ ಗ್ರಂ. (= ಗೋಲ 1, Śmd. 39).

ಗೋಲ ಗ್ರಂ. See ಘೋಲಾಗ.

ಗೌ gau. For this syllable at the beginning of Kannada or Tadbhava words in writ see ಗನ or ಗವ, e. g. for Tbh. ಗೌಗ see ಗವಗ, for Tbh. ಗೌಡ see ಗವಡ.

ಗೌಡ gaḍa. = ಗೌಡ. (fr. gūḍa). Sweetmeats. 2, N. of a country, the district of Gaur in Bengal. 3, a style of poetry, the bold and spirited one. Cf. ಗವಡ, and see ಪಂಚ.

ಗೌಡಮಾರ್ಗ gaḍa-mārga. The gaḍa style of diction or composition (Kāvy. III, 1, A, 25).

ಗೌಡರೀತಿ gaḍa-riti. = ಗೌಡಮಾರ್ಗ. (Kāvy. IV, 1, 2. 7. 8. 10. 11).

ಗೌಡಿ gaḍi. Rum distilled from molasses.

ಗೌರಿ gaṇa. (fr. gura). Subordinate, unessential, secondary; metaphorical, figurative; attributive. (Kāvy. V, 70).

ಗೌತಮ gautama. (fr. ಗೌತಮ). N. of Buddha or Śākya-muni, the founder of the Buddhist sect. 2, N. of other persons. See ಮುಖ್ಯಮುಖ; Bp. 3, 77; 53, 5; 60, 52; J. 33, 39; B. 4, 213.

ಗೌತಮ gautami. N. of a river (J. 20, 13).

ಗೌಧಾರ gaḍhāra. An iguana.

ಗೌಧೇಯ gaḍhēya. (fr. ಗೌಧಾ). An iguana.

ಗೌಧೇರ gaḍhēra. An iguana. 2, a young gódhā or young iguana (ಮದಾಯುಧ Mr. 163).

ಗೌರ gaur. Sarasvatī (Mr. 10).

ಗೌರ gaura. White; yellow; pale red. 2, the moon. 3, the filament of a lotus. 4, white mustard. 5, the Bos gaurus.

ಗೌರವ gaurava. (fr. ಗುರು). Relating to a guru. 2, weight, heaviness; bulkiness (Si. 404). 3, importance, high value or estimation. 4, gravity, dignity, respectability, venerableness (ದಿಮ್ಮದುದು, ಬಿಟ್ಟು Ūt. II, 79); respect shown to a person (Śmd. 159).

ಗೌರಾದೇವಿ gaurā-dēvi. N. (Bp. 12, 41); Pārvatī (My.).

ಗೌರಿ gauri. ಗೌರೀ. Any girl prior to menstruation, a maid;

a virgin. 2, *Pārvatī*. 3, a yellow pigment or dye (ಗೋರೋಜ, etc. Mr. 335). 4, N. of a plant (see Mr. s. ಪನ್ನಂ). — ಗೌರಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. *Pārvatī*; N. (C.). — ಗೌರಿಯರಸ. -ಅರಸ. *Śiva* (Bp. 56, 1; J. 13, 19). — ಗೌರವೈ. -ಅವೈ. = ಗೌರಮ್ಮ. See ಸೇವಕದ. — ಗೌರೀ ಹಬ್ಬ. A (yearly) feast in honour of Gaurī. See *Prv.* s. ಮದುವೆ.

ಗೌರಿಜಡೆ *gauri-jadē*. N. of a plant (ಫೂಜೆ Mr. 135, o. r. ಗೌಂಜೆ).

ಗೌರಿಕಾಂತ *gauri-kānta*. *Śiva* (Bp. 24, 77; 49, 22).

ಗೌರಿತೃಪ್ತಿಯ ಗೌರಿ-*tṛpti*. A festival in honour of Gaurī on the 3rd of the first half of the bhādrapada month (My.).

ಗೌರಿಧವ *gauri-dhava*. *Śiva* (Bp. 24, 53).

ಗೌರಿಪತಿ *gauri-pati*. *Śiva* (Bp. 31, 17; 45, 33).

ಗೌರಿಪಾಷಾಣ *gauri-pāṣāṇa*. A kind of mineral poison (My.).

ಗೌರಿಪುತ್ರ *gauri-putra*. *Skanda*; *Gaṇapati* (My.).

ಗೌರಿಪ್ರವರ *gauri-pravara*. *Śiva* (Bp. 45, 45).

ಗೌರಿರಮಣ *gauri-ramaṇa*. *Śiva* (Bp. 58, 63).

ಗೌರಿಲಲನ *gauri-lalana*. *Śiva* (Bp. 27, 38).

ಗೌರಿವಲ್ಲಭ *gauri-vallabha*. *Śiva* (Bp. 25, 18).

ಗೌರೀಶ *gauri-īśa*. *Śiva* (Bp. 5, 56).

ಗೌರೀಸುತ *gauri-suta*. = ಗೌರಿಪುತ್ರ. (Mr. 16).

ಗೌರೆ *gaurē*. ಗೌರಾ. = ಗೌರಿ. See ಗೌರಾದೇವಿ.

ಗೌರ *gaurā*. Tbh. of ಗೌರ (Śmd. 29). See Bp. 6, 18; ಪಂಚ. 2, N. of a rāga (J. 21, 56).

ಗೌ ಗ್ರಹಣ. = ಗೌ 2, etc. See ಅಗೌ.

ಗೌನ ಗ್ನಾನ. = ಗ್ನಾನ. (My.).

ಗೌಪಕ ಗ್ನಾಪಕಾ. Tbh. of ಗ್ನಾಪಕ (S. Mhr.).

ಗೌನ ಗ್ಯಾನ. Tbh. of ಗ್ನಾನ. (C.).

ಗೌ ಗ್ಯಣ. = ಗೌ. See ಅಗೌ.

ಗ್ರಹಿತ *grathita*. = ಗ್ರಹಿತ. (Sk.; G.).

ಗ್ರಹಿತ *grantha*. Tbh. of ಗ್ರಹಿತ (Śmd. 338).

ಗ್ರಹಿತ *grantha*. = ಗ್ರಹಿತ, ಗ್ರಹಿತ. Tying, binding, stringing together. 2, a book or composition in prose or verse; a code; a religious treatise; the veda (ಶಾಸ್ತ್ರಸಮೂಹ, ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳು; ಪುತಾಳ, ವೇದಂಗಳು Nn. 141; ಶಾಸ್ತ್ರತತಿ; ವೇದ ನಾಲ್ಕು Mr. 491). 3, a line in a manuscript consisting of about thirty-two syllables (ವರ್ಣಸಂಖ್ಯೆ, ಅಕ್ಷರಂಗಳ ಭೇದ, ಅಕ್ಷರದ ಎಣಿಕೆ 141; ಅಕ್ಷರದ ಎಣಿಕೆ 491). 4, wealth, property (ವಿಶ್ವಧನ, ತನ್ನ ಗಡುಸಿದ ಧನ 141). 5, great knowledge (ಜ್ಞಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆ, ಜ್ಞಾನದ ಹೆಚ್ಚುಗೆ 141). 6, giving (ದಾನ, ಕೊಡುವುದು 141). 7, ಧಾರಿ (ಎಧಾಗ, o. r. ಧಾಗಸಂಖ್ಯೆ 141).

ಗ್ರಹಿತಕರ್ತ *grantha-karta*. An author (My.; B. 5, 168, 280).

ಗ್ರಹಿತಕಾರ *grantha-kāra*. An author. (My.; B. 5, 211).

ಗ್ರಹಿತನ *granthana*. Stringing, tying; composing a book; arranging. See ರಚನೆ.

ಗ್ರಹಿತಲಿಪಿ *grantha-lipi*. One of the various characters used in writ (Bp. 5, 53).

ಗ್ರಹಿತಲೇಖಕ *grantha-lékhaka*. A writer of books, etc. (ಲಿಪಿಕ Mr. 360).

ಗ್ರಹಿತ *granthi*. = ಗಟ್ಟಿ, ಗಟ್ಟು, ಗಟ್ಟಿ, ಗಟ್ಟಿ, ಗಟ್ಟಿ. A knot; a tie.

2, the knot or joint of a reed, etc.; a joint or articulation of the body; a knot or protuberance of any kind; a name of several plants and bulbous roots. (ಗೋಡೆ Mr. 121).

ಗ್ರಹಿತ *granthika*. = ಗಟ್ಟಿ. A medicinal drug (Si. 143, 145 ಗ್ರಹಿತವು). 2, the root of long pepper.

ಗ್ರಹಿತ *granthita*. = ಗ್ರಹಿತ. *Sirung*, tied.

ಗ್ರಹಿತಪರ್ಣ *granthi-parṇa*. A certain fragrant plant (= ಕುಕ್ಕುರ, ಕುಕ್ಕು). See Si. 155 and ಮಾಟವತ್ತಿ.

ಗ್ರಹಿತಲಿ *granthila*. Knotty. 2, the plant *Flacourtia sapida* Roxb. 3, the plant *Capparis aphylla* Roxb.

ಗ್ರಹಿತ *grasta*. Seized with the mouth, devoured, eaten; seized; possessed by (a demon, etc.). 2, imperfectly pronounced, or slurred, by omitting a letter or syllable.

ಗ್ರಹಿತ *graha*. 1. = ಗೌ 3. Seizing, laying hold of, holding; taking (ಅಕರ್ಷಣ, ಹಿಡುವುದು Nn. 33). 2, the power that seizes and obscures the sun and moon and causes eclipses, especially rāhu. 3, a planet, as seizing or influencing the destinies of men in a supernatural manner. Generally nine planets are enumerated: Mars, Mercury, Jupiter, Venus, Saturn, Rāhu, Kētu, the Sun and Moon (ಅದಿತ್ಯಾದಿನ ವಗ್ರಹ 33; Śmd. 109). 4, an imp, an evil spirit, a demon (ತವ 33; ತವನ Mr. 490); magical or demonical influence (ಫೂತಾದಿಮಹಾವೇಶ 490). 5, a Brāhmaṇa (ಫೂದೇವ 33). 6, the earth (ಧರಣಿ, ಭೂಮಿ 33). 7, ಜೀವವ್ರಾತ (ಜೀವಸಮೂಹ 33). 8, the number nine (ಒಮ್ಮತ್ತು Mr. 347). See ಪಾಪ.

ಗ್ರಹಿತ *graha*. 2. = ಗೌ 2. (B. 5, 96, 184).

ಗ್ರಹಿತಾರ *graha-cāra*. = ಗಾಚಾರ, ನಿರಾಚಾರ, ಗ್ರಾಚಾರ. The mischievous course, or bad influence (as pain, poverty, sickness, etc.) of unpropitious stars or evil spirits (C.; Tē.).

ಗ್ರಹಿತ *grahana*. = ಗೌರಣ, ಗಾಣ 2, ನಿರಾಣ. Seizing; taking, accepting; holding;—taking by the hand, marrying. 2, seizure of the sun or moon: an eclipse. 3, perceiving, understanding, comprehension; the receiving of instruction. See ಕೊಳ್ಳ, ಹಿಡ.

ಗ್ರಹಿತ *grahani*. Diarrhoea, dysentery (My.), or small-pox, or a sort of insanity (ಸೀತಕ, ಸನ್ನಿ Mr. 387). 2, rickets; marasmus (Mg.).

ಗ್ರಹಿತೇರುಜೆ *grahani-ruj*. Diarrhoea, dysentery.

ಗ್ರಹಿತಕರ *graha-nikara*. The nine planets (ನವಗ್ರಹ Nn. 78).

ಗ್ರಹಿತಪತಿ *graha-pati*. The sun.

ಗ್ರಹಿತದೇ *graha-pidē*. Trouble arising from unpropitious stars (C.) or from demons (My.).

ಗ್ರಹಿತಾಭಿ *graha-bādhē*. = ಗ್ರಹಿತಾಭಿ. (My.).

ಗ್ರಹಿತಾಭಿ *graha-bhēda*. A kind of graha, one of the grahas (ನೀಲ Nn. 30). See ಗ್ರಹಿತವರ.

ಗ್ರಹಿತಮಾಲೆ *graha-mālē*. The planets. (B. 5, 167; My.).

ಗ್ರಹಿತವರ *graha-vara*. = ಗ್ರಹಿತವರ. (Bp. 4, 44).

ಗ್ರಹಿತವರ *graha-vivara*. = ಗ್ರಹಿತವರ. (ರಾಹು, ಗ್ರಹಿತವರ Nn. 76).

ಗ್ರಹಿತಾಭಿ *graha-ānti*. Propitiation of the planets by offerings (C.).

ಗ್ರಹಿತ *grahasta*. Tbh. of ಗೌಹಿತ. (C.; B. 5, 92).

ಗ್ರಹಿತ *grahikē*. Understanding, comprehension (B. 3, 34; My.).

ಗ್ರಹಿತ *grahita*. Seized, etc. (Bp. 39, 13).

ಗ್ರಹಿಸು *grahisu*. To seize, to accept, to acknowledge;— to comprehend, to understand (My.; Tē. ಗ್ರಹಿಸು). See Śāv. 2, 113; B. 4, 170. 189. 193; 5, 3; ಅನು.

ಗ್ರಾಚಾರ *grācāra*. Tbh. of ಗ್ರಹಚಾರ. (C.).

ಗ್ರಾಮ *grāma*. = ಗಾವ, ಗಾವೆ. A village; a town-like village (C.); a district or township (ಜನಾನ, ದೇಶ Nn. 37). 2, a multitude, a group of things, a collection (ಸಂಕುಲ, ಸಮೂಹ 37). 3, a scale in music, a gamut (ರಾಗವಿಧೇವ 37; see Mr. 78 a. ಮೂರುಗ್ರಾಮ; Āpr. 1, after 84). 4, sexual intercourse (? ಭೋಗ 37; cf. ಗ್ರಾಮ್ಯ). 5, semen (ರೇತ, ಇಂದ್ರಿಯ 37). 6, the ocean (ಅಮೃತ, ಸಮುದ್ರ 37). 7, a ray (ಕಿರಣ 37). 8, sound (ತಬ್ಬ, ಧ್ವನಿ 37). 9, = ಭೂತಗ್ರಾಮ (? ಭೂತ 37). 10, a Māgadhā (ಮಾಗಧ, ಮಾಗಧರ 37).

ಗ್ರಾಮಕೀಟಕ *grāma-kīṭaka*. Village-vermin, a mischief-maker (B. 4, 153).

ಗ್ರಾಮನಿ *grāmanī*. The headman of a village (ಗಾವಲ Kk. 58); the head of a rent-free village or of such villages (My.). 2, principal, excellent, best. 3, a barber.

ಗ್ರಾಮತಕ್ಷ *grāma-takṣa*. A carpenter working for the village.

ಗ್ರಾಮತೆ *grāmatē*. A multitude of villages.

ಗ್ರಾಮದೇವತೆ *grāma-dēvatē*. The tutelary deity of a village. (My.).

ಗ್ರಾಮಧಾನ *grāma-dhāna*. = ಗ್ರಾಮಧಾನ. (ಬೇಟ Mr. 188).

ಗ್ರಾಮಮುನಿಸ್ಥ *grāma-munastpu*. A Gavudā (My.).

ಗ್ರಾಮರಸ *grāma-rasa*. = ಗಾವರಸ. Rustic taste or sentiments (?).

ಗ್ರಾಮರುಹ *grāma-ruha*. The castor-oil plant (ಎರಡ್ಡ, ಅವು Mr. 136).

ಗ್ರಾಮವಾಸಿ *grāma-vāsi*. Living in a village or in villages; tame. (My.).

ಗ್ರಾಮಶಾಂತಿ *grāma-śānti*. Purification of a village from infesting devils by throwing about the flesh of buffaloes, sheep or fowls, or rice, etc. (S. Mhr.). ಗ್ರಾಮಶಾಂತಿಗೆ ತಳವಾರ ತಲೆ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಡ್ತೆ (in the expectation of a good dinner, etc., Prv.).

ಗ್ರಾಮಕಾರ್ಡಲ *grāma-śārdūla*. A dog (Mr. 185).

ಗ್ರಾಮಸಾರ *grāma-sāra*. The filth of a village (My.).

ಗ್ರಾಮಸಿಂಹ *grāma-simha*. = ಗಾವಸಿಂಹ. A dog.

ಗ್ರಾಮಸೂಕರ *grāma-sūkara*. A village hog (Bp. 55, 22).

ಗ್ರಾಮಸ್ಥ *grāma-stha*. Residing in a village; a villager (C.).

ಗ್ರಾಮಧಾನ *grāma-ādhdāna*. = ಗ್ರಾಮಧಾನ. A village or small town (ಬೇಟಕ, ಬೇಟ Hlā.).

ಗ್ರಾಮಾಧಿಪ *grāma-adhipa*. The superintendent or chief of a village.

ಗ್ರಾಮಾಧಿಪತಿ *grāma-adhipati*. = ಗ್ರಾಮಾಧಿಪ. (ಗಾವಲ Śm. 107).

ಗ್ರಾಮಾಧೀನ *grāma-adhina*. Dependent on a village.

ಗ್ರಾಮಾಂತ *grāma-anta*. Space near a village.

ಗ್ರಾಮಾಂತಿಕ *grāma-antika*. The neighbourhood of a village.

ಗ್ರಾಮಿನಿ *grāminī*. = ಗ್ರಾಮಿನಿ. (ಗಾವಲ Śm. 47).

ಗ್ರಾಮಿನಿ *grāminī*. = ಗಾವಲ. Born or living in a village, peculiar to a village; vulgar, rude; a rustic.

ಗ್ರಾಮಿನಿ *grāminī*. Indigo.

ಗ್ರಾಮೇ *grāmē*. A kind of anuprāsa (Kāvy. III, 2, B, 52. 53).

ಗ್ರಾಮೇಯಕ *grāmēyaka*. Rustic; a villager.

ಗ್ರಾಮೈಕರಾತ್ರ *grāma-ēka-rātra*. Lodging only a night in a place, as a wanderer, beggar, or an unsettled man does (My.).

ಗ್ರಾಮ್ಯ *grāmya*. Produced, born in or peculiar to a village; tame; rustic; a villager (ಕಾಲುರಿತ, ಬೆಳ್ಳಕುರಿತ Śā.; Kk. 38; Śm. 47); an uneducated man (ಮೂಢ Śmd. 41 Cm.); coarse, vulgar, rude; the prakṛita and the other dialects of India as contradistinct from saṁskṛita; sexual intercourse (cf. ಗ್ರಾಮ No. 4). See Ch. v. 40; Āpr. 8, 3.

ಗ್ರಾಮ್ಯಧರ್ಮ *grāmya-dharma*. Sexual intercourse. (Abhā. 2, 86).

ಗ್ರಾಮ್ಯಪಶು *grāmya-paśu*. A tame or domestic beast (B. 5, 11).

ಗ್ರಾಮ್ಯಶಬ್ದ *grāmya-śabda*. A rustic or vulgar term; a prakṛita term. (Kāvy. II, 1, A, 20-28).

ಗ್ರಾವ *grāva*. A stone (ಪಾಪಾಣ, ಕಲ್ಲು Nr. 106; ಕಲ್ಲು 108). 2, a mountain (ಪರ್ವತ, ಬೆಟ್ಟ 106; ಬೆಟ್ಟ Mr. 474). 3, hard, solid; firmness; courage (ಧೈರ್ಯ, ಧೀರಪಟ್ಟತನ 106). 4, a cloud.

ಗ್ರಾವಾ *grāvā*. A stone (ಪಾಪಾಣ, ಕಲ್ಲು Nr. 91).

ಗ್ರಾಸ *grāsa*. = ಗರಾಸ. Seizing with the mouth, swallowing. 2, a mouthful; a morsel. 3, food, nourishment.

ಗ್ರಾಹ *grāha*. Seizing, taking, holding, receiving. 2, a crocodile (ಅವಹಾರ, ನೆಗದ Mr. 410); a shark; the water-elephant or hippopotamus; any large marine animal. — ಗ್ರಾಹಮರ. The wood-apple tree (St. & Pl.; cf. ಗ್ರಾಹ).

ಗ್ರಾಹಕ *grāhaka*. Seizing; receiving, accepting; purchasing; one who seizes, a police-officer (ಪ್ರಗ್ರಹ, ಬದ್ಧಿನಿಧನ Mr. 462); perceiving, observing; one that can duly appreciate; containing, enclosing. See Bp. 35, 43; 37, 53; 43, 46; ಅತಿ, ಸಮೇತ.

ಗ್ರಾಹಕಶಕ್ತಿ *grāhaka-śakti*. The power or faculty of apprehending (B. 4, 133; My.).

ಗ್ರಾಹಿ *grāhi*. Seizing, receiving, accepting, etc.; containing, holding; attracting; perceiving, observing; etc. See ಎಕಸನ್ನಿ. 2, the elephant or wood-apple, *Feronia elephantum* Corr. 3, a female spirit of evil, seizing men and causing death and disease. 4, a swoon.

ಗ್ರಾಹಿತ್ವ *grāhitva*. Seizing; perceiving. See ಎಕಸನ್ನಿ, ಗಲ.

ಗ್ರಾಹ್ಯ *grāhya*. To be seized, taken, received, etc.; to be understood, perceivable; to be considered or regarded; acceptable, agreeable. See ಅ-, ಉಪ-, ಜಃ, ಮುಷ್ಟಿ; J. 7, 88; B. 5, 175.

ಗ್ರೀವ *grīva*. = ಗ್ರೀವೆ (Śmd. 102).

ಗ್ರೀವೆ *grīvē*. The back part of the neck, the neck.

ಗ್ರೀಷ್ಮ *grīshma*. The hot season, consisting of the months śuci and śukra, (or jyēṣṭha and āśāḍha), from the middle of May to the middle of July (Mr. 70; ಬೇಸಗೆ Nn. 91); heat, warmth.

ಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲ *grīshma-kāla*. The hot season (My.).

ಗ್ರೀಷ್ಮರಾಜ *grīshma-rāja*. The hot season regarded as a king (J. 15, 4).

ಗ್ರೈವೇಯ *grāivēya*. (fr. ಗ್ರೀವೆ). A collar, a necklace (see Mr. a. ಲೇವರ).

ಗ್ರೈವೇಯಕ ಗ್ರೈವೇಯಕ. *A necklace, an ornament of the neck; a chain worn round the neck of an elephant.*

ಗ್ಲಾಸ್ಟ ಗ್ಲಾಸ್ಟ. = ಗ್ರಸ್ತ. *Devoured, eaten.*

ಗ್ಲಾಹ ಗ್ಲಾಹ. *A stake at play; gaming, playing with dice.*

ಗ್ಲಾನ ಗ್ಲಾನ. *Exhausted, wearied, emaciated, weak.*

ಗ್ಲಾನಿ ಗ್ಲಾನಿ. *Fatigue, languor, lassitude; sickness, pain* (ನೋವು, Mr. 384, o. r. ನೋವು); *unwillingness, displeasure, depression of mind.* 2, one of the sañcāribhāvas (Kāvy. IV, 2, 16).

ಗ್ಲಾನು ಗ್ಲಾನು. = ಗ್ಲಾನ. *Exhausted, etc.*

ಗ್ಲಾಂ ಗ್ಲಾಂ. *The moon* (ಚಂದ್ರ ಸಂದ. 67).

ಘ

ಘ gh. The twenty-fourth letter of the Alphabet (Smd. 12. 21. 23). In Kannada it is found only in the words ಘಾಯಂ (o. r. ಘಾಯಂ), (ಘಾಯಿ in one MS. instead of ಘಾಯಿ), (ಘಾಯಿ in one MS.), ಘಾಯಿ, ಘಾಯಿ, ಘಾನಿ (o. r. ಘಾನಿ), ಘಾನಂ (not in all MSS.; Smd. 23), ಘಟ್ಟ, and in a few imitative sounds (22).

ಘ gha. The letter ಘ when pronounced with the short a, as is generally done at school.

ಘ gha. Striking, beating; killing. See ಉದ್, ಪರಿ, ಪಾಣಿ, ಪ್ರತಿ, ಸಂ. 2, rattling, tinkling. 3, the number four (Mr. 349).

ಘಂ gham. An imitative sound. — ಘಂ ಘಂ. rep. One of the sounds of a drum (Bp. 16, 17).

ಘಾರ gha-kāra. The letter ಘ (Smd. 11).

ಘಟ ghaṭa. = ಗಟ, ಗಡ 1. Coming to, reaching; joining; coming in collision, touching, grazing; exerting one's self, intently occupied or busy with; see ಸಂಘಟ; cf. ಕಡಂಗು 1. 2, bringing or putting together, collection (ಸಂಗ್ರಹ, ಕೂಡಲಿಕ್ಕುವುದು Nn. 109). 3, a troop of elephants (ಗಡೋತ್ಕರ, ಅನೆಯ ಘಟ 109). 4, a drinking party (ಮಧುಗೋಷ್ಠ, ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠ 109). 5, the body (ಕಾಯ, ದೇಹ 109). 6, an earthen water-vessel (ಪರವ, ಹರವ 109; ಕರಿರ, ಹರವ Mr. 209). 7, a measure equal to one drōṇa, or, according to others, equal to twenty drōṇas (cf. ಕಳ 5 ?). 8, a border (cf. ಕಡೆ 1). 9, a part of a column.

ಘಟಕ ghaṭaka. = ಗಟಕ, (ಘಟಕ). Exerting one's self; a manager between parties; a manager in general; — strong, powerful (My.); forming a constituent part, constituting a substantial part.

ಘಟಕಾನಯನ ghaṭaka-avayava. Strengthening (nourishing) component parts (B. 4, 32).

ಘಟನ ghaṭana. Joining; junction, union (My.); bringing together; bringing about; making, effecting, forming; striving after, effort, exertion; — happening, occurring; accomplishment. See ಎ.

ಘಟನಾಘಟನೆ ghaṭanā-ghaṭanē. Accomplishment and non-accomplishment (My.).

ಘಟನೆ ghaṭanē. = ಗಟನೆ, ಘಟನೆ. *Joining; junction; bringing about; assembling; arranging.* See Bp. 25, 48; ಅಘಟ; ಮಘಟನೆ.

ಘಟಭೇದ ghaṭa-bhēda. A kind of water-vessel. See ಮೋಗಿ.

ಘಟಯೋನಿ ghaṭa-yōni. Born in a water-jar: *Agastya.*

ಘಟಸರ್ಪ ghaṭa-sarpa. = ಗಟಸರ್ಪ. A large snake (C.; Jnv. 1, 12).

ಘಟಾರಾಶ ghaṭa-ākāśa. The ether (reflected) in a water-vessel (Bp. 51, 33; cf. ಪಟಾರಾಶ).

ಘಟಿ ghaṭi. = ಗಡಿ 2, ಗಡೆ. A small water-jar. 2, a period of 24 minutes. 3, a gong. 4, the metal sinking cup for measuring time. 5, = ಘಟೀಯನ್ತ್ರ, see ಗಡಿ.

ಘಟಿಕಾರತಗ್ರನ್ಥ ghaṭikā-kāṭa-granthi. One who composes a hundred verses in 24 minutes (My.).

ಘಟಿಕೆ ghaṭikē. = (ಗಟಿಕೆ, ಗಡಿಕೆ), ಗಡಿಗೆ No. 2, ಗಡಿಗೆ, (ಗಟಿಕೆ, ಗಡಿಕೆ), ಗಡಿಗೆ. (Joining, etc. = ಘಟನೆ). 2, a water-jar or pot. 3, a period of twenty-four minutes (ಗಡಿಗೆ Smd. 30; ನಾಡಿ, ಗಡಿಗೆ Mr. 67; see s. ನಾಡಿ). 4, = ಘಟಿಕೆ, the ankle (cf. ಗಟಿಕೆ, ಗಿರಗಿ, ಗಿರಗಿ).

ಘಟಿತ ghaṭita. (= ಘಟ್ಟಿತ). Joined, united; connected; planned, devised, attempted; produced, effected, exerted; made, made of; happened, occurred. See Čh. p. 24; Mr. 1; Bp. 51, 62; Rāv. 13, 67; ಅ.

ಘಟಿತಾರ್ಥ ghaṭita-artha. The result of deliberation; practicableness (My.).

ಘಟಿಯುಸು ghaṭiyisu. = ಗಡಿಯುಸು q. v., ಘಟಿಸು. To be obtained, etc. (Čpr. 4, 80; Bp. 36, 21). ಅಕ್ಷರಾರ್ಥ ಸಾರಮ್ ಒರ್ಮೆ ಘಟಿಯುಸುಗುಂ (Smd. 346). 2, to obtain.

ಘಟಿಸು ghaṭisu. = ಗಡಿಸು 1, ಗಡಿಸು, ಘಟಿಯುಸು. To be obtained, to be gained, to happen, etc. (My.). ತಾಯ ಬ ದಾಯ ಕಡುನನ್ನ ನಾಮಪದಂಗಳ ಅಗೆ ಸಮಾಸಂ ಘಟಿಸುಗುಂ (Smd. 194). See Bp. 18, 9; J. 2, 85; 5, 56; 27, 37; Rām. 5, 8, 89; 5, 9, 27; B. 4, 93. 123. 207; 5, 104. 279; ಉದ್. 2, to obtain (Bp. 50, 26; My. in connection with ಕೊಳ್ಳು). ಅವನು ಅ ವಸ್ತುವನ್ನು ಘಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುನು (My.).

ಘಟೀಯನ್ತ್ರ ghaṭi-yantra. The rope and bucket of a well, any machine for raising water.

ಘಟಿ ghaṭi. Effort, endeavour. 2, an assembly; an assemblage, a collection. 3, a troop of elephants arrayed for battle (ಪನ್ನಿವೃತ್ತ Mr. 155).

ಘಟೋತ್ಕಟ ghaṭa-utkaṭa. N. of a son of Bhīma. (Bh. 1, 9 sum.).

ಘಟೋತ್ಕಟತನುಜ ghaṭōtkaṭa-tanuja. Ghaṭōtkaṭa's son Mēghanāda (J. 2, 35; 3, 1).

ఘటోద్భవః *ghaṭa-udbhava*. = ఫటయోని. (అగస్త్య Mr. 257).
 ఘట్ట *ghaṭṭa*. = గట్ట. One of the Tatsamas (Śm. 77).
 A range of mountains, a ghaut (Grj. 2, after 106). చిట్టమం ఘట్టమం తర్కమం (Śmd. 130). ఘట్టదోహః
 చిట్టంగోహః (Bp. 18, 15).
 ఘట్ట *ghaṭṭa*. = ఘట్ట, etc. Touching, etc. (= ఘట్టన, see సం-).
 2, steps or stairs on the side of a river, etc., leading to the water's edge; a landing place, a quay.
 ఘట్టక *ghaṭṭaka*. = ఘట్టన. See వ్ర-.
 ఘట్టణ *ghaṭṭaṇa*. = ఘట్టణి, ఘట్టన q. v., etc. గజావళియ పద
 ఘట్టణ (Bp. 10, 5).
 ఘట్టణి *ghaṭṭaṇi*. = ఘట్టణ (Śmd. 364). Beating down, as
 a road (My.); folding by beating gently (My.); the state
 of being beaten down, as the ground of a threshing-floor
 (J. 15, 6). 2, a hit, a wound (గాయ Bhn. 36).
 ఘట్టన *ghaṭṭana*. = గట్టణి, గట్టి, ఘట్టణ, ఘట్టణి. Touching,
 joining; rubbing (the hands, etc.) over, rubbing out;
 causing to move, shaking; stirring round or about;
 churning (cf. శడ 3); striking, beating (Śā. 4, 77); strik-
 ing together, pressing down, smoothing, compressing.
 2, going, moving (cf. శడ 5); practice, business, means
 of living.—See అవ, సం-.
 ఘట్టఘట్ట *ghaṭṭaḥghaṭṭi*. Mutual beating (Śmd. 220).
 ఘట్టి *ghaṭṭi*. = గట్టి, q. v. తోడెడ ఘట్టి (పదా Śmd. 1).
 See అవ, పద-.
 ఘట్టిత *ghaṭṭita*. (= ఘట్టిత). Joined, etc. (Kāvy. I, 1a, 1;
 Ūpr. 8, 4).
 ఘట్టివల్లి *ghaṭṭi-valti*. (Śmd. 244. 246). = గట్టివల్లి.
 ఘట్టిసు *ghaṭṭisu*. To gain strength (Rām. 6,
 11, 14). Cf. గట్టిసు.
 ఘట్టిసు *ghaṭṭisu*. = గట్టిసు. To strike (Rām. 5, 9, 5; J. 7,
 48). శాలిన్ద్రయుం శయ్యిన్ద్రయుం ఘట్టిసిదం (Śmd. 150). 2, to
 fold (cloth) by gently beating (it) with the palm of the
 hand (Bp. 21, 10).
 ఘడా *ghadā*. = గడ 1. A musical instrument formed of
 an earthen vessel, and beaten as a drum. (Śi. 453; My.).
 ఘణా *ghaṇa*. = గణ 1, etc., (ఘణ). — ఘణ ఘణ = గణ-
 (Bp. 16, 17; 44, 19, 50; 53, 37; 56, 5; Dp. 53, 4). — ఘణ
 ఘణరవ. The sound of ఘణఘణ (Bp. 44, 32, 41).
 ఘణ *ghaṇa*. = ఘ, ఫన No. 15, ఘణ. See వ్ర-.
 ఘణ్ణకర్ణ *ghaṇṭā-karṇa*. N. of an attendant of Skanda
 and of Śiva. (Bp. 53, 37).
 ఘణ్ణగార *ghaṇṭā-gāra*. A belfry. (R.).
 ఘణ్ణనాద *ghaṇṭā-nāda*. (= ఘణ్ణారవ). N. of a plant (శ్లోను
 Mr. 148, text corrupt).
 ఘణ్ణపథ *ghaṇṭā-patha*. The bell-road: the chief road, a
 highway.
 ఘణ్ణపాటి *ghaṇṭā-pāṭi*. A species of the trumpet-flower
 with bell-shaped blossoms, *Bignonia suaveolens* Roxb.
 ఘణ్ణమన *ghaṇṭā-maṇi*. A kind of plant. See కాలు.—
 ఘణ్ణమనో శ్లోపు. (పటపరీ, త్తమవతి, స్వరక్షి, ఓమో
 వతి, శంకారేష Śi. 156).
 ఘణ్ణారవ *ghaṇṭā-rava*. The sound of a bell.

ఘణ్ణారవే *ghaṇṭā-ravē*. *Crotolaria* of various species.
 ఘణ్ణికే *ghaṇṭikē*. A small bell.
 ఘణ్ణి *ghaṇṭi*. ఘణ్ణ = గణ్ణ. A bell; a gong. See Bp. 53,
 36, 37; 56, 5.
 ఘణ్ణి *ghaṇṭi*. See ఘణ్ణి.
 ఘన *ghana*. = గన. An iron club, a mace (ముద్గర, అయుధ
 భేద Nn. 15; ముద్గర Mr. 510). 2, any compact mass or
 substance. 3, the body (అంగ, దేహ 15). 4, metal (తొడ
 15; 510); iron; a cymbal, a bell, a gong, etc. 5, a cloud
 (జలముత, మేఘ 15; వారిధి 510). 6, a mass, an as-
 semblage (నముత 15). 7, the bulbous root of the plant
Cyperus hexastichus communis (ధద్ధాత, గేళు 15; గేళు
 510). 8, strength (బల, తక్తి 15). 9, compact, solid, mate-
 rial, hard, firm, (firmness); dense; full, densely packed;
 plump; thick; inexpressed (సాన్త Mr. 510); hard and old
 (బరత, తదిదు 15); uninterrupted; taken in the mass,
 complete; very, much (వేగ్గ శ్మ. 237. 842 Cm.); exceed-
 ing the common measure; large; great; greatness (మిశ్ర
 పవర్ణ Mr. 510; ఫనగురు Śm. 1; ఫనద అనన్తం etc. Mr. 254);
 deep, as sound; auspicious, fortunate; accomplishable
 (సాధ్య, సాధ్యవాదు Nn. 15; సాధ్య Mr. 510). 10, water
 (జల, లుదక 15). 11, a mode of dancing, neither quick
 nor slow. 12, stupor, ignorance, etc. (మోడ 15). 13,
 skin, rind, bark. 14, a cube. 15, striking, slaying;
 war (సంగ్రామ, శాశిగ 15, o. r. రణాంగణ). See Sp. s. యోని,
 Prv. s. వనవాస.
 ఘనజ్వలిత *ghana-jvalita*. A great flame or blaze (దవ్వరి,
 వేరురి Śm. 11).
 ఘనతర *ghana-tara*. Uncommonly hard, thick, large,
 great, etc. (మోడ్లిత్తు అద Śmd. 257 Cm.). See Bp. 26, 16;
 28, 7, 61; 44, 19; 47, 51; 50, 10.
 ఘనత *ghanatā*. Compactness, firmness; thickness, coarse-
 ness, solidity. 2, greatness, excellence (Bp. 2, 31; 10,
 52; 19, 29; 46, 45; J. 2, 53; B. 4, 80. 126. 189. 195).
 ఘనత్వ *ghanatva*. = ఘనత. (Bp. 26, 64).
 ఘనదీప్తి *ghana-dīpti*. The light of clouds: lightning
 (సాహుని, etc., మిండు Mr. 43).
 ఘనపథ *ghana-patha*. The clouds' path: the sky (Bp.
 58, 56).
 ఘనపష్ప *ghana-pushpa*. The cloud-blossom: water (Tē., R.).
 ఘనమాలికే *ghana-mālikē*. A row of clouds (Ūpr. 4, 49).
 ఘనరవ *ghana-rava*. The roaring of clouds: thunder (మో
 దగు Mr. 43).
 ఘనరస *ghana-rasa*. Cloud-juice: water. 2, a thick juice;
 a decoction. 3, camphor.
 ఘనవర్ధనైయత్వ *ghana-vardhanīyatva*. Augmentability,
 extensibility (B. 4, 97).
 ఘనవారి *ghana-vāri*. Cloud-water: rain (మదో Mr. 43).
 ఘనవిశ్లేష *ghana-viślēṣa*. Want of solid or great affection
 (అనునయ, బహుశ్లేషవల్ల మమ Nn. 167).
 ఘనవీర *ghana-vīra*. A powerful or great warrior (తుద
 రాళు, బణ్ణ Kk. 43; Śm. 42).
 ఘనకృష్ణ *ghana-kṛṣṇa*. Deep black: Vishnu (J. 11, 36);
 Rāma.
 ఘనసమయ *ghana-samaya*. The rainy season (Ūpr. 4,
 37, 42).

భానసార ghana-sāra. *Camphor*. 2, water. 3, పాత్రలెయ (Mr. 336).

భానాభాన ghanāghana. Fond of slaying; *mischievous*. 2, compact; even, uniform; common (సామాన్య Nn. 15); virtue (వర్త 15). 3, a mass, a number (వృత్త, సమూహ 15). 4, much (బహు, బహుళ 15). 5, a rainy cloud (మేఘ 15; కదవ ముగిల Mr. 483). 6, a vicious elephant, or one in rut (గజ, ఆన 15). 7, Indra's elephant (సురేభ, ఐరావత 15). 8, Indra (సుత్రామ, ఇంద్ర 15). 9, rain (వృష్టి, మదా 15).

భానిభాత ghanī-bhāta. Become thick, thickened, congealed, compact, etc. (My.).

భానిభాత ghana-upala. *Hall* (కరక, వారికర, అరికర, ఆనికర, అరికర Nn. 50).

భారట్ట gharattā. A grindstone. See J. 25, 51; ముంత.

భారి ghari. An imitative sound. — భం భం. rep. A sound produced by burning, crackling (Grj. 8, 49). — భం భం. With the sound produced by grinding the teeth (Rām. 4, 8, 17); with that produced by sawing (J. 26, 63). — భం భం. rep. With the sound produced by cutting or sawing (Rāv. 14, 29); with that produced by burning, with crackling (5, 87). — భం భం. With the sound produced by cutting or sawing (Bh. 8, 27, 19).

భారిల్ gharil. = భం. An imitative sound. — భం. To emit the sound భం, as a wrist-ornament furnished with bells. See Śmd. s. బళ్ళ.

భారిలన్ gharilanē. With the sound of cutting or sawing (V. 14, 40).

భాఘర gharghara. (= గగ్గరి). An indistinct murmur, a low murmuring or gurgling sound, the crackling of fire, rattling of a carriage, creaking, etc.; laughter, mirth; an owl; etc., etc. 2, = భాఘర No. 2 (Ūpr. 5, after 69).

భాఘర gharghari. (= గగ్గరి), గగ్గరి No. 2. A bell hanging on the neck of a horse; a bell used as an ornament; a girdle of small bells or tinkling instruments worn by women.

భాఘర ghargharikē. Bells used as an ornament; an ornament of small bells. 2, a kind of musical instrument (Ūpr. 4, 28).

భాఘర gharmā. = గమ్మ, గమ్మ, గరమ. Heat (ఊష్ణ, సేవ Nn. 22; ఊష్ణ, మహావృ Mr. 387); sunshine (నివాళి, శమ బిందు Mr. 34); the hot season. 2, sweat, perspiration (దీమర 22). 3, coldness (తేజ, శీత 22).

భాఘర gharmā-kapa. A drop of sweat (Sēv. 1, 53).

భాఘర gharmā-jala. Perspiration (Bp. 22, 60; Sēv. 4, 112).

భాఘర gharmā-pāṇīya. = భాఘర. (Bp. 26, 43).

భాఘర gharmā-ambu. = భాఘర. (Sēv. 4, 39).

భాఘర gharmā-uttara. Excessive heat (J. 2, 16).

భాఘర gharshana. = గరణ, భాఘర. Rubbing; grinding; crushing, pounding; brushing, polishing, furbishing. See ఒరమ, మస.

భాఘర gharshanē. = భాఘర. (My.).

భాలిలు ghalilu. = భం, భం. An imitative sound. — భం భం. rep. One of the sounds emitted by a drum (Bp. 16, 17) or by an anklet (24, 44).

భాస ghasa. Eating, etc. See ని, ఎ.

భాస ghasmara. *Voracious, gluttonous*.

భాస ghasra. A day.

భాళ ghalā. (= కల, భం). An imitative sound.

— భాళ భాళ. rep. A sound used to imitate that produced by a heavy object falling to the ground (Bp. 9, 15), or by bells when rung (S. Mhr.). (T. కళగళ, a great noise; tinkling; murmuring, as water; prattling). — భాళ భాళ. With a clanking or clinking sound (Bp. 16, 17; see Mhr. s. కళ 2); with a gurgling sound (42, 30; Tē. గళగళ, gurgling).

భాళి ghaligē. (only in Śmd. Māb. Mā. 23). (= గళగళ).

భాళిలు ghalilu. = భం, భం. A sound imitating clinking or clanking (Bh. 1, 14, 8).

భాళియ ghalīya. The act of putting in order, arrangement, regulation; the act of making ready, preparation (సమకట్టు Śmd. I; see గడ 2; cf. గళగళ).

భాళిల్ ghalil. Quickly (వేగ N. II, 87). — భాళి. Quickly (దేగ, తేజ 88; Śmd. 28, o. r. భాళి; Ūpr. 4, 87; Abh. P. 3, after 103; Grj. 4, 129; Rāv. 1, after 135; 6, after 11 and after 24; 14, after 14; J. 2, 46). — భాళి. — ఎన్. = భాళి. (వేగ Bhn. 32; Śmd. I and p. 22).

భాట ghāṭa. (= భట్). Joining, touching. See అ, అ. 2, the nape or back of the neck (భాటి Mr. 327).

భాట ghāṭaka. (= భట్). Endeavouring; working; endeavouring. See అం.

భాట ghāṭana. = భాట. See అం.

భాటి ghāṭi. The nape or back of the neck.

భాడా ghāḍā. Thick or coarse, as cloth (Si. 223; Br. గాడి; Mhr., H. గాడా).

భాణ ghāṇa. = భాణ. See ప్ర.

భాత ghāṭa. 1. = గాత 2. Striking; wounding, killing; hurting; ruining; destruction, ruin (My.; B. 4, 62); a blow; a bruise. See నమ, పరి, ప్ర, ముసల, సు, and మిది.

భాత ghāṭa. 2. = గాత 1, q. v. Depth (J. 3, 19).

భాత ghāṭaka. Slaying, killing; destroying; felonious, a murderer; a destroyer.

భాత ghāṭaki. A female destroyer or felon. See విశ్వాస; J. 9, 18.

భాత ghātana. Striking; slaying, killing. See నమ, పరి, ప్ర, లభించు, వస్త్రస్థల, and గాడి, శుక్తు, శుక్తు.

భాత ghātana-sihāna. A place of slaughter, a slaughter-house (శాలివేద Mr. 379).

భాత ghāṭalikē. = భాత. (Rām. 6, 52, 10).

భాత ghāṭāḷi. A mischievous woman (Rām. 6, 53, 52; My.).

భాత ghāṭāḷikē. Murderous or mischievous play, evil purpose (J. 29, 35).

భాతి ghāṭi. = గాత 2. Striking; killing; destroying;

slaughter; catching or killing birds, fowling; a bird-net.
 2, a killer, a murderer. See అభి; Abh. P. 2, 56; J. 5, 28.
 భాతిసు ghâtisu. To strike; to slay, to kill; to destroy (Abh. P. 2, 56; Bh. 8, 26, 12; J. 7, 33; 12, 14, 24, 27, 38; 18, 6; 14, 5; 25, 28, 29, 39).
 భాతుక ghâtuka. Killing, destructive, mischievous, hurtful, vicious.
 భాత్కరిసు ghâtakariṣu. Misprint for భూత్కరిసు (Rāv. 5, 73).
 భాత్కఘ ghâti-gha. The sin of murder (Āpr. 3, 80).
 భార ghâra. Sprinkling, besprinkling. See అభి, పూ.
 భారాభారి ghârâghâri. A sound produced by severe whipping (? Rām. 4, 8, 5).
 భారిగి ghârigi. (Śmd. 23, o. r. of భారాగి). = నారిగి ?
 భాన ghâsa. Food; meadow or pasture grass. See తనన.
 భానర ghâsara. (Śmd. 23).
 భాసి ghâsi. (Śmd. 23, o. r. భాస). = నాసి, q. v. Harass, distress; fatigue; pain; hurt, destruction. See Bp. 36, 15; 52, 87; 55, 30; J. 12, 37; 14, 21; 24, 5; Abhā. 2, 41; గల్ల. — భాసి చూడు. To harass, to do harm, to destroy (తుదా Śmd. I; J. 12, 34; 26, 34).
 భాసి ghâsi. The all-devouring: fire (Sk.).
 భాలిగి ghâligi. (Śmd. 23, o. r. భారిగి).
 భిటికాసి ghṭi-śasi. — భిటికాసిగ జక్కణ్ణ. N. (Bp. 56, 41).
 భుక్ ghuk. One of the sounds made by a monkey (S. Mhr.).
 భుట ghuṭa. = భుట. (Sk.; R.).
 భుటి ghuṭi. = భుట. (Sk.; R.).
 భుటికే ghuṭikē. = భటికే, (గుట్టిగి), గుళిగి 2, (నిరగి, etc.). The ankle.
 భుడక్ ghudak. One of the sounds made by a tiger (S. Mhr.).
 భుణ ghuṇa. A timber-worm, a book-worm. See గొణ్ణ 1.
 భుణార్జరప్రాయ ghuṇa-akshara-prāya. Similarity to an incision in wood or in the leaf of a book caused by an insect or book-worm and resembling somewhat the form of a letter (Āpr. 1, 48).
 భుణ్ణ ghuṇṇa. The ankle.
 భుణ్ణక ghuṇṇaka. The ankle.
 భుణ్ణికే ghuṇṇikē. = గుట్టిగి (Śmd. 338). The ankle.
 భుమ్మనే ghummanē. = సుమ్మనే 1. Quickly (తే. ఉ. I, 22, o. r. గమ్మనే; T. తొప్పనే, Tē. గొప్పనే).
 భురణ ghurana. = భూరణ 2. Sound (see గూరణ 1).
 భురు ghuru. An imitative sound. — భురు భురు. rep. The sound produced by horses biting their bridles (Ā. Bp. 47, 35).
 భుష్ట ghushṭa. Sounded; proclaimed. See లుట్టర.
 భుష్టణ ghushṭaṇa. Saffron.
 భులిం ghulim. An imitative sound. — భులి మన (Śmd. I).
 భుక ghūka. = గూగి. An owl.

భూర్న ghūrṇa. 1. Shaking, moving to and fro; trembling; revolving, turning round, whirling, rolling.
 భూర్న ghūrṇa. 2. = భురణ. (Bp. 61, 33; not in Sk.; see గూరణ 1).
 భూర్నన ghūrṇana. = భూరణ 1. See దవణ.
 భూర్నక ghūrṇita. Moving to and fro, rolling, turning, tossing.
 భూర్నసు ghūrṇisu. = గూరణ 2. To gape; to open (v. i.), to expand, etc.; to appear; to rise (విజ్ఞ మ్మణ Śmd. Dh.).
 భుగి ghūgi. = భుగి. Heat, etc. 2, a ray of light; splendour (తరణ, తేజస్సు Nn. 104); flame. 3, compassion (తరుణ 104). 4, displeasing, disagreeable; dislike, disgust (బుగుష్ట, దేసిక 104).
 భుగి ghūgi. Heat; ardour; a warm feeling towards others: compassion, tenderness. 2, blame, censure; disgust, aversion, contempt.
 భుగి ghūgi. Sprinkled. 2, clarified butter, ghee (అభి, తు. వృ. Nn. 24). 3, water (జల, లుదక 24). 4, milk; nectar (వయ, అమృత 24, o. r. దారా). See నయ. — భుగి తామర. — అభుతి వడి. To obtain an oblation of ghee (Śmd. 273).
 భుజాటి ghūṭāṭi. N. of an Apsaras.
 భుష్టి ghūṣṭi. = గుష్టి. Grinding, pounding. 2, a hog. 3, a species of bulbous plant, Dioscorea (see Si. 159).
 భురు ghūru. A circumference (పరిధి Ūb.; see Mhr. s. గి. రాయసు).
 భూట ghūṭa. = భూట. A horse.
 భూటక ghūṭaka. A horse (తుదుర Nn. 144).
 భూటారాధ ghūṭa-ārādha. = భూటారాయు. Who has mounted a house, a horseman.
 భూటకే ghūṭikē. = గొట్టిగి, భూటాగి. A mare.
 భూట ghūṭa. = భూట. (Mr. 318).
 భూట ghūṭi. A hog.
 భూటే ghūṭē. = గూట, భూట. The nose; the nose or nostrils of a horse.
 భూటే ghūṭē. The jufube, Zizyphus jufuba. 2, the betel-nut tree. See జలుచూరక.
 భూట ghūṭa. = గూట 2. Terrific, frightful, terrible, awful, violent, vehement; Śiva. See Bp. 30, 4; 58, 57; Prv. s. భార.
 భూటజన్మ ghūṭa-janma. Birth, which is a terrible thing (భావ Nn. 100).
 భూటతర ghūṭa-tara. More or uncommonly terrible, etc. (Bp. 24, 41; 46, 32).
 భూటమూర్తి ghūṭa-mūrti. The terrific form: Bhairava (Mr. 15).
 భూటామ్లి ghūṭa-amli. N. of a plant (తురుకుది Mr. 147 in two MSS.; o. r. తుళిగుడి, తుళిగుడ్డి, భూటామ్లి, భూట రామ్లి).
 భూట ghūṭa. Mixing, stirring together. 2, buttermilk. (R.).
 భూట ghūṭa. (= భూట). Sound, noise; cries, roar; proclamation. 2, a station of herdsmen. 3, a creeping plant bearing white or yellow flowers, Luffa foetida Cav. or a similar plant (తూటాక).
 భూట ghūṭa. = గూగి. An owl.

ಫೋಷಕ ghoṣhaka. A orier, a proclaimer. 2, the *Luffa foetida* Cav. or a similar plant. See ಅವಡೆಚ್ಚು, ಚೇದು ಬೀರ.
 ಫೋಷಣ ghoṣhaṇa. Sounding; crying; proclaiming aloud. See ಸಾಡು. 2, N. of a musical instrument (see s. ಪಂಡ ಮಹಾನಾಡ್ಯ).
 ಫೋಷಣೆ ghoṣhaṇē. = ಗೋಸಣೆ, ಗೋಸನೆ. *Speaking loud, making a great noise; crying; proclaiming aloud.*
 ಫೋಷಮತ ghoṣha-mata. Known, noted or distinguished by a great noise or loud sounds (Ūpr. 1, after 84).
 ಫೋಷವತಿ ghoṣha-vati. A lute.
 ಫೋಷವರ್ಣ ghoṣha-varṇa. A sonant letter. (My.).
 ಫೋಷಾಕ್ಷರ ghoṣha-akshara. = ಫೋಷವರ್ಣ. (My.).
 ಫೋಷಿ ghoṣhi. Sounding, noisy; proclaiming;—sonant (in grammar). (R.).
 ಫೋಷಿತ ghoṣhita. Sounded; sound, noise. (Abh. P. 13, 67).
 ಫೋಷಿಸು ghoṣhisu. To make a great noise, to cry out (My.); to proclaim, to declare (Abh. P. 14, after 83).
 ಫೋಷ್ಯತೆ ghoṣhyatē. (Śmd. 100). Sounding, making a great noise, roaring.
 ಫೋಷ್ಯದರ್ವಣ ghoṣhyat-arṇava. (Śmd. 100). The roaring ocean.
 ಫೋಸ ghoṣa. (Śmd. 23 Mḍb. MS.). (= ಫೋಷ).
 ಫೋದ ghoḍa. Tbh. of ಫೋಡ.
 ಫೋದಾಯಿಲ ghoḍayila. = ಫೋದಾಯಿಲ. (Abh. P. 13, 62).

ಫೋದಾಯಿಲ ghoḍa-āyila. (Śmd. 252). Tbh. of ಫೋದಾರೂಡ (30; MSS. also ಗೋ-). ಫೋದಾಯಿಲರ್ಕ್ಕ (124, o. r. ಫೋದಾಯ್ಕರ್ಕ್ಕ).
 ಫೋದಾಯ್ಕ ghoḍa-āyṭa. A horseman. ಫೋದಾಯ್ಕರ್ಕ್ಕ (Śmd. 79, o. r. ಫೋದಾಯ್ಕರ್ಕ್ಕ).
 ಫೋದಾಯ್ಕ ghoḍa-āyṭa. = ಫೋದಾಯಿಲ. (ರಾವಣತ Ūt. II, 39; Kk. 36; Śm. 45). See Abh. P. 13, 57. 64; Rāv. 6, after 11.
 ಫೋದಾಣಿ ghoḍiṅgē. (Śmd. 23). = ಗೊಟ್ಟಿಗಿ. Tbh. of ಫೋಟಕ (30). A mare (ವಾಮು, ಅತ್ತೆ, ವಪವೆ Nr.; ಅವರ್ತ, etc. Hlā; ವಾಚನ, etc. Mr. 278; Tē. ಗೋಡಗಿ).
 ಫ್ಘ gha. Striking, killing, destroying. See ಕೃಮು, ಕೃತ, etc.
 ಫ್ಘತೆ ghnatē. Killing, etc. See ಕೃತ.
 ಫ್ಘ್ಯ ghnya. Fit to be killed; fem. ಫ್ಘ್ಯ. See ಅ-.
 ಫ್ರಾಣ ghrāṇa. Smelled; smelling; *smell, odour; the nose.*
 ಫ್ರಾಣತರ್ಪಣ ghrāṇa-tarpaṇa. Pleasant to the nose; a *fragrant substance, a perfume.*
 ಫ್ರಾಣಾಂಕುಶ ghrāṇa-aṅkuśa. A nose-ring (ಮೂಕುತಿ Mr. 337).
 ಫ್ರಾಣಿ ghrāṇi. A kind of bird (ಮೂಗಿ Mr. 175).
 ಫ್ರಾಣಿಸು ghrāṇisu. To smell. See ಅ-.
 ಫ್ರಾಣೀಯ ghrāṇīya. To be smelled or smelled at (adj., Ūpr. 1, 107).
 ಫ್ರಾಣೀನ್ದ್ರಿಯ ghrāṇī-indriya. The organ or sense of smell. (Ūpr. 1, after 122; B. 5, 239).
 ಫ್ರಾತ ghrāta. Smelled.

ಐ

ಐ. o. ñ. The twenty-fifth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21. 28. 24). See the remark added to o, m 1. Regarding its use see Śmd. 126. 127;—124. 126. 182;—126;—138. 148. 149. 159. 89;—133. 159. 61. 63;—200;—203;—205. 206. 216;—210. 216;—236. 238;—401.

Ñ

ಐ ña. The letter ಐ when pronounced with the short a, as is generally done at school.
 2, the number five (Mr. 349).
 ಬಿಕಾರ ña-kāra. The letter ಱ (Śmd. 11).

ಜ್

Ç

ಜ್ ಛ. The twenty-sixth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). About its relation to ಸ್ see 83. 215. 223. 282. 284.

ಚ ಛ. The letter ಚ when pronounced with the short a, as is generally done at school. 2, the number six (Mr. 349).

ಚ ಛ. And, also, moreover, etc.

ಚಕ ಚಾಕಾ. (=ಚಕ್ಕನೆ). — ಚಕ ಚಕ. rep. Quickly, used of the quick rising of the dough when being baked into bread (S. Mhr.).

ಚಕಚಕ ಚಾಕಾಕಾ. (=ಝಗಝಗ). Glitteringly, brightly (Mhr.; C.; Të.).

ಚಕಚಾಯಮಾನ ಚಾಕಾಕಾಕಾಮಾನಾ. Glittering, radiance, brightness. See ಮದುಗು.

ಚಕಚಕಿತ ಚಾಕಾಕಿತಾ. Glittering, shining (Çpr. 4, after 75).

ಚಕದಾ ಚಾಕಾ. = ಚಕ್ಕದ. Tbh. of ಚಕ. A cart; a travelling cart (My.; Mhr. ಛಕದಾ; Të. ಚಕದಾ, T. ಚಗದ, ಚಗದು; M. ಚಗದು, ಚಾದು).

ಚಕಮುಕಿ ಚಾಕಮುಕಿ. = ಚಕಮುಕ, ಚಕ್ಕಮುಕ, ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ q. v., ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ. A flint and steel for striking fire; the steel alone (My.; Mhr., H. ಚಕಮುಕ; Të. ಚಕಮುಕ, ಚಕಮುಕ, ಚಕ, ಚಕು). — ಚಕಮುಕಕಲ್ಲು. A flint (My.).

ಚಕರ ಚಾಕರಾ. Tbh. of ಚಕ್ಕ. (My.).

ಚಕಳಗುಳಿ ಚಾಕಾಳಗುಳಿ. = ಚಕ್ಕಲಗುಳಿ, etc. (My.).

ಚಕಾರ ಚಾಕಾರಾ. The letter ಚ (Śmd. 11).

ಚಕಾರಶಬ್ದ ಚಾಕಾರಾಶಬ್ದಾ. A word or syllable (Mhr., S. Mhr.). ಅವರು ಒಂದು ಚಕಾರಶಬ್ದ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ (B. 4, 57).

ಚಕಿತ ಚಾಕಿತಾ. Shaking, trembling; afraid, timid, frightened. (Bp. 4, 34).

ಚಕಿಮುಕಿ ಚಾಕಿಮುಕಿ. = ಚಕಮುಕ. (S. Mhr.).

ಚಕಿಲ ಚಾಕಿಲಾ. Shining (?). See ಎ.

ಚಕ್ಕೀತ ಚಾಕಿಟಾ. 1. = ಚಕ್ಕೀತ, etc. (My.). ಚಕ್ಕೀತನ ಸೊಪ್ಪು (My.).

ಚಕ್ಕೀತ ಚಾಕಿಟಾ. 2. = ಚಕ್ಕೀತ 2, etc. (My.).

ಚಕ್ಕೀತು ಚಾಕಿಟು. = ಚಕ್ಕೀತ 1, ಚಕ್ಕೀತ 1, ಚಕ್ಕೀತು, q. v. (S. Mhr.).

ಚಕ್ಕೀರ ಚಾಕಿರಾ. 1. The bartavelle or Greek partridge, *Perdix rufa* or *Tetrao rufus*, fabled to subsist upon moonbeams (ತಗ್ಗಿದಿವಕ್ಕಿ, ಹೊನ್ನಿವಕ್ಕಿ Śm. 28; ಬೆಳದಿಂಗಳ ಹಕ್ಕಿ Si. 178). See ಹೊದಿಸು.

ಚಕ್ಕೀರ ಚಾಕಿರಾ. 2. = ಚಕ್ಕೀರ 2, ಚಕ್ಕೀರ 2. The pumple-mose or shaddock, *Citrus decumana* L. (St. & Pl.; Mhr., H. ಚಕ್ಕೀರಾ, ಚಕ್ಕೀರಾ, -ತ್ತ; Tu. ಚಕ್ಕಿಲ್ಲಿ).

ಚಕ್ಕೀರಕ ಚಾಕಿರಾಕಾ. = ಚಕ್ಕೀರ 1. The Greek partridge.

ಚಕ್ಕೀರಿ ಚಾಕಿರಿ. A female Greek partridge (Grj. 3, 32).

ಚಕ್ಕೀರಿಕೆ ಚಾಕಿರಿಕೆ. = ಚಕ್ಕೀರಿ. (Çpr. 8, after 44).

ಚಕ್ಕ ಚಾಕಾ. 1. = ಚಕ್ಕ 1. Tbh. of ಚಕ್ಕ. — ಚಕ್ಕವಕ್ಕಿ. -ವಕ್ಕಿ. = ಚಕ್ಕವಕ್ಕಿ. Tbh. of ಚಕ್ಕವಕ್ಕಿ (Śmd. 345). 2, the bird Cuculus

menalolencus (ಸಾರಂಗ, ಚಾತಕ Si. 410, sic!). — ಚಕ್ಕವತ್ತ. Tbh. of ಚಕ್ಕವತ್ತ, (ಚಕ್ಕವತ್ತ). = ಚಕ್ಕೀತು. The pot-herb *Chenopodium album* (ವಾಸ್ತುಕ Nr., Hlā., Mr. 95; Nn. 145, o. r. ಚಕ್ಕವತ್ತ; Si. 162 and Të. ಚಕ್ಕವತ್ತ).

ಚಕ್ಕ ಚಾಕಾ. 2. (=ಚಕ್ಕ, ಚಾಕ). (Mhr. ಚಕ್ಕ, bright-shining, trim, fine; ಚಾಕ, neat, tidy, trim). — ಚಕ್ಕಚಾಕ. = ಚಕ್ಕಚ. Square, four-square (C.; ಚಕ್ಕಚ G.). — ಚಕ್ಕದ ಅಟ. A play in squares on the ground (S. Mhr.).

ಚಕ್ಕದಾ ಚಾಕಾದಾ. = ಚಕ್ಕದ, etc. (My.).

ಚಕ್ಕದಿ ಚಾಕಾದಿ. = ಚಕ್ಕದಾ, ಚಕ್ಕದಾ. (S. Mhr.).

ಚಕ್ಕನೆ ಚಾಕಾನೆ. = (ಕದ್ದನೆ, ಸಕ್ಕನೆ, ಚಂಗನೆ), ಚಿಕ್ಕನೆ, ಜಗ್ಗನೆ, (ಸಕ್ಕನೆ). Quickly, fast, suddenly (ವೇಗ Çt. II, 36; Grj. 1, 106; T. ಚಕ್ಕನೆ; M. ಚಕ್ಕನ್ನು, ಚಕ್ಕನೆ). — ಚಕ್ಕನಡ ಕಾಲಂ. Directly, immediately (ತತ್ಕಾಲಂ Mr. 72, o. r. ಚ-).

ಚಕ್ಕನೆ ಚಾಕಾಂಡಾ. Sportful, idle talk (My.); happiness, pleasure, contentedness (S. Mhr.; Tu.: plausibleness; T.: sport, scoff, mockery, derision, taunt, cf. ಚಕ್ಕಳಿಸು). ಚಕ್ಕನೆದವಗೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.).

ಚಕ್ಕಮುಕಿ ಚಾಕಮುಕಿ. = ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ, etc. (My.).

ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ ಚಾಕಮುಕ್ಕಿ. = ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ, etc. (My.; M. ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ; Turkish ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ; T. ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ). — ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿಹತ್ತಿ. Silk-cotton tinder (My.). — ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿಹತ್ತಿ ಗಿಡ. The silk-cotton tree, *Bombax heptaphyllum* (ಪಿಚ್ಚಿಲೆ, ಪೂರಣಿ, ಶಾಲ್ಮಿಲಿ, etc., ಒೂರುಗದ ಗಿಡ, etc. Si. 132).

ಚಕ್ಕರ ಚಾಕರಾ. Tbh. of ಚಕ್ಕ. (My.).

ಚಕ್ಕರಿಸು ಚಾಕರಿಸು. = ಚಕ್ಕರಿಸು. (ಕುಡಿಯೊಡದುವದು G.).

ಚಕ್ಕಲಗುಳಿ ಚಾಕಾಳಗುಳಿ. = ಚಕ್ಕಳಗುಳಿ, ಚಕ್ಕಳಗುಳಿ.

Tickling another (My.; Të. ಚಕ್ಕಲಿಗಿಸ್ತೆ, ಚಕ್ಕಲಿಗಿ; T. ಕಚಗಿಲಿ; T. ಚಮುಗ್ಗು, ಕಮಿಡ್, to touch with the finger, pluck, pinch, tickle). Cf. ಅಕಳಚಕಳ, ಅಕ್ಕಳಿಕೆ, ಚಕ್ಕಲಿಸು 1. — ಚಕ್ಕಲಗುಳಿ ಮಾಡು. To tickle (My.).

ಚಕ್ಕಲಿ ಚಾಕಲಿ. = ಚಕ್ಕಲಿ, ಚಕ್ಕಲಿ, ಚಕ್ಕಲಿ. A ring of paste without sugar, but with a little salt, etc., fried in ghee or oil (C.; Të. ಚಕ್ಕಲಿ; T. ಚಂಗುಲಿ).

ಚಕ್ಕಳ ಚಾಕಾಳಾ. = ಚಕ್ಕಳ. A small cot or oblong low couch of cane-work, a seat of cane or bamboo (ಅಸನ್ನಿ, ವೇತ್ತಾಸನ Mr. 208; ಕಟಾಪ, ಬಿದಿರ ಚಕ್ಕಳ Nn. 107; cf. ಚಟ್ಟು 1?). ದೆತ್ತದ ಚಕ್ಕಳಂ(ವೇತ್ತಾಸನ, ಅಸನ್ನಿ Hlā.). — ಚಕ್ಕಳ ಬಕ್ಕಳ. = ಚಕ್ಕಳ ಮುಕ್ಕಳ. (My.). — ಚಕ್ಕಳ ಮುಕ್ಕಳ. Sitting cross-legged (C.; T. ಚಪ್ಪಣ, ಚಮ್ಪಣ; M. ಚಮ್ಪಣ, ಚಮ್ಪಿ). ಚಕ್ಕಳ ಮುಕ್ಕಳ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೂಪ್ಪು (C.).

ಚಕ್ಕಳ ಚಾಕಾಳಾ. Skin, leather (My.; T., M. ಚಕ್ಕಲಿಯನ್, a shoemaker; Mhr. ಸಾಗಲ, goats' skin-leather).

ಚಕ್ಕಳಗುಳಿ ಚಾಕಾಳಗುಳಿ. = ಚಕ್ಕಳಗುಳಿ, etc. (My.).

ಚಕ್ಕಳಿ ಚಾಕಾಳೆ. = ಸಗ್ಗಳಿ. (G.).

ಚಕ್ಕಲಿ ಚಾಕಲಿ. That has become flat by

pressure (ಒತ್ತಿ ಚಪ್ಪಟೆ ಅದುಮು Smd. I; Mdb. has ಅದ ಅ ಚಕ for ಅದುಮು).

ಚಕ್ಕು ಷಕ್ಕು. = ಚಕ್ಕು 1. A kind of checkered cotton cloth (My.).

ಚಕ್ಕುಬಂಧಿ ಷಕ್ಕು-bandi. Defining of the boundaries of an estate (My.; Mhr. ಚಕ್ಕುಬಂಧಿ).

ಚಕ್ಕುಮುಕ್ಕಿ ಷಕ್ಕು-mukki. = ಚಕ್ಕುಮುಕ್ಕಿ, etc. (My.).

ಚಕ್ಕುಲಿ ಷಕ್ಕುli. = ಚಕ್ಕುಲಿ, etc. Tbh. of ತಮ್ಮಲಿ (Smd. 348; Nr.; V. 9, 78; 14, 80).

ಚಕ್ಕುಳಿ ಷಕ್ಕುli. = ಚಕ್ಕುಲಿ, etc. (Bp. 14, 15).

ಚಕ್ಕಿ ಷಕ್ಕಿ. = ಚಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕಿ. Tbh. of ತಟ್ಟ. A chip of wood (ತಟ್ಟ, ಸಕ್ಕಿ Smd. 24, o. rs. ಚಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕಿ; C.; T. ಚಕ್ಕಿ, ಚಕ್ಕಿ; T. ಚಕ್ಕಿ; cf. ಕಕ್ಕು 3?), or of stone (My.; T. ಚಕ್ಕು = K. ಕೆತ್ತು 4). ಸರಿಮರದ ಚಕ್ಕಿಯ ಮರ (ಕೋಲಕ, etc. Si. 224). — ಚಕ್ಕಿಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲು. A thin split of stone (My.).

ಚಕ್ಕೋತ ಷಕ್ಕōta. 1. = ಚಕ್ಕೋತು, etc. (My.).

ಚಕ್ಕೋತ ಷಕ್ಕōta. 2. = ಚಕ್ಕೋರ 2, etc. (My.).

ಚಕ್ಕೋತು ಷಕ್ಕōtu. = ಚಕ್ಕೋತು, etc. Tbh. of ಚಕ್ಕವರ್ತ or ಚಕ್ಕ ವರ್ತಿ. An esculent vegetable, goose-foot (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಕವತ, ಚಾಕೋತಾ; see ಚಕ್ಕವತ್ತ 3. ಚಕ್ಕ 1). ಚಕ್ಕೋತಿನ ಪಲ್ಯ (S. Mhr.).

ಚಕ್ಕು ಷಕ್ಕು. = ಚಕ್ಕು 2. See ಚಾಕ.

ಚಕ್ರ ಷಕ್ರ. = ಚಕ್ರ 1, ಚರ, ಚಕ್ರ, ಚಕ್ರ 1. A wheel (ಗಾಂ Mr. 516; Nn. 49). 2, a potter's wheel (ತಿಗುಂ 516; C. I, 64; ಕುರಾಲಚಕ್ರ, ಕುಮ್ಮುಡಿರ ತಿಗುಂ Nn. 49). 3, a sharp circular missile weapon, a discus (ಕೂರಾಸ್ತ 516; ಖಡ್ಗ, ಅ ಯುಧಭೇದ 49; ಪಾಡುಮ್ಪುಳಿ C. I, 77; II, 75; ಬಟ್ಟಗಯ್ದ II, 77). 4, circle; a diagram (ವೃತ್ತ, ಬಟುಹ 49, o. r. ಬಟ್ಟತು). 5, a plaything for children (Mhr., S. Mhr.). 6, a circle or depression of the body for mystical, astrological, or chiromantic purposes; six of these are enumerated one above the other, viz. mūlādhāra, svādhishthāna, manipūra, anāhata, viśuddha, ājñā. 7, a circle, a multitude. 8, a host, an army (ಸೇನೆ 516; ಬಲ, ಸೇನೆ 49). 9, a realm; rule, sovereignty. 10, a district, a circuit. 11, the horizon; the sky (ಅಗಸ, ಆಕಾಶ 49). 12, a form of military array (ಬಿಡ್ಡ, ಬಿಡ್ಡಭೇದ 49). 13, a kind of vicēhittitā (Kāv. III, 2, B, 57. 60 seq.). 14, the bend of a river. 15, the ruddy goose, *Anas casarca* (ಕೋಕ 516; ರ ಫಾಂಗ, ಷಕ್ಕು 49). 16, an ancient coin (R.), a quarter rupee (Tu.); about $\frac{1}{4}$ rupee (M., Travancore). — ಚಕ್ರಂ ಗೋಕ. — ಕೋಕ. To seize a discus (Smd. 200).

ಚಕ್ರಕಾರಕ ಷಕ್ರ-kāraka. A kind of perfume.

ಚಕ್ರಧರ ಷಕ್ರ-dhara. Vishṇu or Kṛishṇa (Mr. 18; Bp. 53, 63). 2, a ruler, a king (Cpr. 6, 108; 7, after 5).

ಚಕ್ರಧಾರೆ ಷಕ್ರ-dhārē. The periphery of a wheel.

ಚಕ್ರನಕ್ಷಿ ಷಕ್ರ-pakshi. = ಚಕ್ಕುನಕ್ಷಿ. The ruddy goose.

ಚಕ್ರಪಾನಿ ಷಕ್ರ-pāni. Vishṇu or Kṛishṇa.

ಚಕ್ರಬಾಲ ಷಕ್ರ-bāla. = ಚಕ್ರವಾಡ, etc. A ring, circle; the horizon. 2, a mass, a multitude. 3, a mythical range of mountains supposed to encircle the earth.

ಚಕ್ರಭೃತ್ವ ಷಕ್ರ-bhṛitva. The state of bearing or having a circle or of being circular; the state of bearing or having a discus (Cpr. 8, 2).

ಚಕ್ರಮರ್ದ ಷಕ್ರ-marda. = ಚಕ್ರಮರ್ದಕ. (ತರುನಸ, ಚಗಚ Mr. 129, one MS. ಚಗಚ).

ಚಕ್ರಮರ್ದಕ ಷಕ್ರ-mardaka. The ringworm shrub, *Cassia lora* Lin.

ಚಕ್ರಯಾನ ಷಕ್ರ-yāna. Any wheel-carriage.

ಚಕ್ರಯುಗ ಷಕ್ರ-yuga. The ruddy goose (ಚಕ್ಕುನಕ್ಷಿ Nn. 128).

ಚಕ್ರಲಿ ಷಕ್ರ-lī. A fragrant grass, a kind of *Cyperus*.

ಚಕ್ರವರ್ತ ಷಕ್ರ-varta. = ಚಕ್ಕವತ್ತ, ಚಕ್ಕೋತು, (ಚಕ್ಕವರ್ತಿ q. v.). (ವಾಸ್ತುಕ, ಚಕ್ಕವರ್ತಿ Nn. 145, o. r. ಚಕ್ಕವತ್ತ).

ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಷಕ್ರ-varti. (= ಚಕ್ಕವತ್ತ, etc.). A sovereign, an emperor (ಅನೀಶ, ಅರಸು Nn. 145; Mr. 516; see 3. ಅದುವ ರ); a venerable person (ಮಾನ್ಯನಪ್ಪವನು 145). 2, a potter (ಕುರಾಲ, ಕುಮ್ಮುಡಿ 145; ಕುಮ್ಮುಕಾರ 516). 3, Vishṇu (ನಾರಾಯಣ, ಎಷ್ಟು 145; ಕೌಂ 516). 4, the pot-herb *Chenopodium album* Lin., the goose-foot (ವಾಸ್ತುಕ, ಚಕ್ಕವತ್ತ 145; ವಾಸ್ತುಕ 516). — ಚಕ್ರವರ್ತಿಸೊಪ್ಪ. = ಚಕ್ರವರ್ತಿ No. 4. (ವಾಸ್ತುಕ Si. 162). 2, a kind of fragrant plant (ಜನಿ, ಚಕ್ಕವರ್ತಿನಿ, etc., ಕೋರನ್ನಿ Si. 160).

ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ ಷಕ್ರ-vartini. An empress (My.; B. 4, 3). 2, a kind of fragrant plant.

ಚಕ್ರವಾಕ ಷಕ್ರ-vāka. = ಚಕ್ರ No. 15. The ruddy goose or *Brahmany duck*, considered to be a pattern of conjugal attachment (ಚಕ್ಕುನಕ್ಷಿ, ಬಿಸುಲ್ಪಕ್ಕಿ, ಪೂಜಾರ್ವಕ್ಕಿ, ಎಣೆನಕ್ಷಿ, ಅಮುಕ್ಕಿ, ಚೋಡುವಕ್ಕಿ Smd. 28; Kk. 14; ಗಡೆನಕ್ಷಿ, etc. Sā.).

ಚಕ್ರವಾಡ ಷಕ್ರ-vāda. = ಚಕ್ರವಾಲ, ಚಕ್ರವಾಲ.

ಚಕ್ರವಾಲ ಷಕ್ರ-vāla. = ಚಕ್ರವಾಲ. The sensible horizon. 2, a fabulous range of mountains.

ಚಕ್ರವೃದ್ಧಿ ಷಕ್ರ-vṛddhi. Interest upon interest; wages for transporting goods in a carriage. (R.).

ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ ಷಕ್ರ-vyūha. Any circular array of troops. (J. 17, 53).

ಚಕ್ರಾಂಕುರ ಷಕ್ರ-āṅkura. A brand in the form of a discus (My.).

ಚಕ್ರಾಂಗ ಷಕ್ರ-āṅga. A gander.

ಚಕ್ರಾಂಗಿ ಷಕ್ರ-āṅgi. A goose. 2, N. of a plant (= ಕಟು ರೋಹಣಿ).

ಚಕ್ರಾಂಧಿ (ಷಕ್ರ-āṇḍi). The windings of a river (ನೀರ ಮುರು ಕು Mr. 416).

ಚಕ್ರಾಯುಧ ಷಕ್ರ-āyudha. The discus weapon. 2, whose weapon is the discus: Vishṇu. (Smd. 255 Mdb.).

ಚಕ್ರಾಭಯ ಷಕ್ರ-ābhaya. = ಚಕ್ರವಾಕ. (Smd. 184).

ಚಕ್ರಿ ಷಕ್ರಿ. Having a wheel or wheels. 2, holding a discus: Vishṇu (ಹಂ, ಎಷ್ಟು Nn. 80, o. r. ಕೃಷ್ಣ). 3, a king (ಭೂಪಾಲ, ಅರಸು 80; Cpr. 7, 2). 4, a potter (ಕುರಾಲ, ಕು ಮ್ಪುಡಿ 80). 5, a snake (ಫಣಿ, ಸರ್ಪ 80). 6, an ass (ಖರ, ಕತ್ತ 80).

ಚಕ್ರಿಪತಿ ಷಕ್ರಿ-pati. A mule (ವಾಚತರ, ಹೇಸರಗತ್ತ Mr. 186).

ಚಕ್ರಿವತ ಷಕ್ರಿ-vat. An ass.

ಚಕ್ರೇಶ ಷಕ್ರ-īśa. A king (Bp. 61, 86); Vishṇu.

ಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಷಕ್ರ-īśvara. A king. ಸಕ್ಕಿ ಇದ್ದರೆ ಚಕ್ರೇಶ್ವರನನ್ನ ದರೂ ಒಲಿಸ ಬಹುದು (Prv.).

ಚಕ್ಲಿ ಷಕ್ಲಿ. A cultivated tree, the *Manilla tamarind*, *Pithecolobium dulce* Benth. (*Inga dulcis* Willd.; St. & Pl.; Tu.).

ಚಕ್ಲಿ ಷಕ್ಲಿ. = ಚಕ್ಕಲಿ, etc. (My.).

ಚಂಚಿತಿ *čāñčiti*. A woman of the Čāñčas (Bp. 44, 7; Tē. ಚಂಚತಿ, ಚೆ., ಚೆಂಚತಿ).

ಚಂಚು *čāñču*. = ಚಂಚ. — ಚಂಚುದೊಡ್ಡಿ. An abode of Čāñčas (ವಕ್ಕಣ, ಶಬರಾಲಯ Si. 114).

ಚಂಚು *čāñču*. The beak or bill of a bird. 2, the castor-oil plant, *Ricinus communis*. 3, renowned, celebrated, clever. See ಲಘುಚಂಚುಘಾತನ.

ಚಂಚುಕೆ *čāñčuka*. A kind of bird (ವಸು Mr. 174, o. r. ಚಚ್ಚುಕ).

ಚಂಚುಘಾತನ *čāñču-ghāta*. Striking with the bill. See ಕದ್ದುಕು, ಕುಕ್ಕು.

ಚಂಚುಘಾತನ *čāñču-ghātana*. = ಚಂಚುಘಾತ. See ಕುಕ್ಕು.

ಚಂಚುಪುಟ *čāñču-puta*. The bill of a bird when shut. (Sāv. 2, 49).

ಚಂಚುರ *čāñčura*. Going repeatedly; expert in, conversant with (Kāvy. II, 2, B, 45); beautiful (see Čpr. s. ಚುಂಚು ಲೋಕ; Čpr. 7, 65).

ಚಂಜಿ *čāñjē*. = ಸಂಜೆ. (My.).

ಚಟ *čat*. (= ಚಟ). A term in imitation of the smacking noise of a whip (C.), or of the noise of a smart blow with a cane (C.). 2, the sound of wood when being suddenly broken or that of an earthen pot when cracking on the fire (C.). Cf. ಚಾಟು 2.

ಚಟಿ *čaṭa*. (= ಚಿಟಿ 4, ಛಟಿ). An imitative sound. (Sk. ಚಟಿಚಟಾ, a sound for the clashing of weapons, the crackling of fire, the rattling of violent rain, etc.; cf. Mhr. ಚಟಿಚಟಿಚ). — ಚಟಿ ಚಟಿ. rep. The snapping sound of corn in being parched (C.). — ಚಟಿ ಪಟಿ, reit. = ಚಟಿ ಚಟಿ. (C.). 2, the sound of a dry or wet cotton cloth when shaken out (ಪಾಡಿಸು) by its wearer (C.). 3, the sound made by slippers or native shoes when striking the heels in fast running (My.). 4, the sound of sparks bursting forth (My.).

ಚಟಿ *čaṭa*. 1. — ಚಟಿಪಟಿ. Fretting and grieving, anxious longing and hankering; in a shake, quickly (B. 2, 28; Mhr.). — ಚಟಿಪಟಿನೆ. = ಚಟಿಪಟಿ. (B. 3, 72).

ಚಟಿ *čaṭa*. 2. A taste, taking; an acquired liking or fondness; an ill-habit (S. Mhr.; Mhr. ಚಟಿ, ಛಟಾ).

ಚಟಿಕೆ *čaṭaka*. A sparrow.

ಚಟಿಕಪ್ರಾಧ್ವ *čaṭaka-śrāddha*. A ceremony in honour of the departed spirits at which neither mantras nor piṇḍas are used (My.).

ಚಟಿಕಾಯಿಸು *čaṭakāyisu*. = ಚಟಾಯಿಸು, ಚಟಾಸು. To cut or knock off, to cut clean asunder, to cut short (S. Mhr., H.; Mhr. ಛಟಿಕೇಂ).

ಚಟಿಕು *čaṭaku*. 1. (= ಚಟಿ). An imitative sound. — ಚಟಿಕು ಚಟಿಕನೆ. = ಚಟಿಕು ಪಟಿಕು. (My.). — ಚಟಿಕು ಪಟಿಕು. = ಚಟಿ ಪಟಿ No. 3. (C.).

ಚಟಿಕು *čaṭaku*. 2. = (ಚಟಿ), ಚಟಿಕು. — ಚಟಿಕು ಚಟಿಕನೆ. = ಚಟಿಕು ಚಟಿಕು. (My.; Mhr. ಚಟಿಕಚಟಿಕ, ಛಟಾಛಟ).

ಚಟಿಕು *čaṭaku*. 3. = ಚಿಟಿಕು. — ಚಟಿಕು ಮುರಿ. = ಚಟಿಕು. (My.).

ಚಟಿಕೆ *čaṭakē*. = ಚಟಿಕೆ. A hen-sparrow. 2, a young hen-sparrow.

ಚಟಕ್ಕನೆ *čaṭakkanē*. = ಚಟಕ್ಕನೆ 2. All at once, suddenly, used of rising, or of sneezing, etc. (M. ಚಟುಕ್ಕನೆ; Mhr. ಝಟಕನ). ಚಟಕ್ಕನೆ ಎದ್ದನು (C.), ಚಟಕ್ಕನೆ ಸೀತನು (C.), ಚಟಕ್ಕನೆ ಹೊಡೆದನು (My.). Cf. ಚಟ್ಟನೆ. ಚಟಿಚಟಾಯಮಾನ *čaṭačaṭāyamāna*. The crackling of fire (My.; see Sk. s. K. ಚಟಿ).

ಚಟಿಪಟಿಕೆ *čaṭapaṭikē*. 1. Fretting and grieving after, anxious thought (S. Mhr.; cf. ಚಟಿಪಟಿ s. ಚಟಿ 1).

ಚಟಿಪಟಿಕೆ *čaṭapaṭikē*. 2. = ಚಟಿಪಟಿಕೆ, etc. (My.).

ಚಟಿಲ್ *čaṭal*. = ಚಟಿಲ್. A term in imitation of the loud crack of a whip (C.).

ಚಟಿಲ್ಲನೆ *čaṭallanē*. = ಚಟಿಲ್ಲನೆ. With the sharp noise of a cracker (in firework, C.).

ಚಟಿವಟಿಕೆ *čaṭavaṭikē*. = ಚಟಿವಟಿಕೆ 2, ಚಟಿವಟಿಕೆ. Quickness, smartness, liveliness, briskness (My.; Mhr. ಚಟಿವಟಿಕ್ಕಾ, ಝಟಿವಟಿಕ್ಕಾ; ಚಟಿವಟಿ G.).

ಚಟುಕು *čaṭaku*. The sixteenth part of a pakkā sér (C.; Br.; Mhr., H. ಛಟಾಂಕ).

ಚಟಾಯಿಸು *čaṭāyisu*. = ಚಟಿಕಾಯಿಸು, etc. (S. Mhr.).

ಚಟಾಸು *čaṭāsu*. = ಚಟಾಯಿಸು, etc. (S. Mhr.).

ಚಟಿಕಾಶಿರಸ್ *čaṭikā-śiras*. The root of long pepper.

ಚಟಿಕೆ *čaṭikē*. A hen-sparrow. 2, the root of long pepper.

ಚಟಿಗೆ *čaṭigē*. = ಚಟ್ಟಿಗೆ. A small earthen pot with a broad mouth (C.).

ಚಟಿಲ್ *čaṭil*. = ಚಟಿಲ್. (My.).

ಚಟಿಲ್ಲನೆ *čaṭillanē*. = ಚಟಿಲ್ಲನೆ. (My.).

ಚಟೀರನೆ *čaṭiranē*. With the noise of a smart blow with a cane or whip (My.).

ಚಟು *čaṭu*. Pleasing, kind, or flattering discourse; praise; — the belly.

ಚಟುಕನೆ *čaṭukanē*. Smack! whack! (Bp. 52, 16).

ಚಟುಕು *čaṭuku*. = ಚಟುಕು 2. A sound in imitation of that produced by a stroke with a cane or by a smack with a whip. — ಚಟುಕು ಚಟುಕು. rep. Smack, smack! whack, whack! (Bp. 52, 16).

ಚಟುಲ *čaṭula*. Trembling, shaking, moving; unsteady. 2, fine, beautiful, nice. (Bp. 51, 61. 82; Rāv. 1, 9; J. 27, 37).

ಚಟುವಟಿಕೆ *čaṭuvaṭikē*. = ಚಟಿವಟಿಕೆ, etc. (My.).

ಚಟುಕ್ತಿ *čaṭu-ukti*. A pleasing, flattering word (Čpr. 8, 54).

ಚಟ್ಟಿ *čaṭṭa*. 1. = ಚರಟಿ. Extraneous matter separated by sifting, straining, or filtering (S. Mhr.).

ಚಟ್ಟಿ *čaṭṭa*. 2. = ಚಟ್ಟು 1, etc., ಚಟ್ಟು. Flatness (My.). 2, the frame of a cart, of a bedstead, of a chair, or of a picture; the bottom or platform of a cart (My.; Tē., T., M.; Mhr. ಸಾಟಿ); a bier on, or a litter in, which a corpse is carried (My.). ಮುಟ್ಟು ಎದ್ದಾ ಉಣ್ಣೆರೆ ಚಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವದೇ! (Prv.). See Prv. s. ಪಟ್ಟಿ. — ಚಟ್ಟಿದ ತೋಳು. = ಚಟ್ಟಿನ. (My.).

ಚಟ್ಟಿ *čaṭṭa*. 3. Plan; order, regulation (in law); neatness, fineness (My.; T., M., Tē., Tē. also ಚಟ್ಟಿ).

ಚಟ್ಟ *çatta* = ಚಟ್ಟ, (ಚಟ್ಟ 2, ಚಟ್ಟ, ಸಟ್ಟ, ಸಟ್ಟ). (Tbh. of ಶ್ರೇಷ್ಠ, in the sense of ಶ್ರೇಷ್ಠ, the head or chief of a trade;—a clever merchant; Mhr. ಸಟ್ಟ, mercantile transaction; T. ಚಟ್ಟ, trade, merchandise). See ಮಾಣಿಕ.

ಚಟ್ಟನೆ *çattanē*. Suddenly, all at once, quickly, also of sneezing (C.; B. 4, 79; Tē.; cf. ಚಟ್ಟನೆ).

ಚಟ್ಟಿ *çatti* = ಚಟ್ಟಿ 2. An earthen pot or pan (ಧಾಣಿ Sm. 89; My.; T., M., Tē.).

ಚಟ್ಟಿ *çatti*. 1. Tbh. of ಸಟ್ಟ (Sm. 348, 370; Sm. 19; ಸಂಪ್ತಿ Sm. 89; My.). ಚಟ್ಟಿದಿನ ಬಟ್ಟಿಗೂ ಹೋಗಿ ಬೇಡ (Priv.).

ಚಟ್ಟಿ *çatti*. 2. = (ಚಟ್ಟ), ಸಟ್ಟ. (My.).

ಚಟ್ಟಿಗರಣ *çatti-garāṇa*. Tbh. of ಸಟ್ಟಗ್ರಹಣ (Sm. 376).

ಚಟ್ಟಿಗೆ *çattigē* = ಚಟ್ಟಿಗೆ. (My.).

ಚಟ್ಟಿರಾ *(çattas-iri)*. To smear the body with fragrant unguents, to perfume the person in a particular mode (cf. ಚರ್ಚೆ). ಚಟ್ಟಿರಾವುದು (ಸ್ಥಾಪಕ, ಪನ್ನವನ್ನು HIA.).

ಚಟ್ಟು *çattu*. 1. = ಚಟ್ಟ 2, ಚಟ್ಟಿ 2. Flatness (My.). 2, the bottom or platform of a cart (S. Mhr.; Tē.; T., M. ತಟ್ಟು; Tē. also ಸರುಗು). 3, = ಚತ್ತು, the flat cloth-cover over a palankeen (S. Mhr.). 4, the flat, yet seedless pod of beans, peas, etc. (My.). — ಚಟ್ಟಿನ ತೋರು = ಕಳಗ. (My.).

ಚಟ್ಟು *çattu*. 2. = ಚಟ್ಟಿ 2. Impurity, vileness (cf. ಕೆಡು; M. ಚಟ್ಟು, fault; ಚೆಡಿ, dirty; to be dirty; Tē. ಚೆಡಿ, being vile, spoiled, abominable; ಚೆಡ್ಡಿ, ruined, bad). See ಮುಟ್ಟು-, ಮುಟ್ಟು-, ಮುಡ-, ಮುಡಿ-. 2, destruction. ಅವನನ್ನು ಚಟ್ಟು ಮಾಡಿದರು, they killed him (C.). ಅದು ಚಟ್ಟಾಯಿತು (My.).

ಚಟ್ಟು *çattu*. 3. (Hardness, Tē.; cf. ಕಡು 1); the nelli fruit deprived of its seeds and dried in the sun (C.).

ಚಟ್ಟಿ *çatti*. 1. A garment adapted to the body after the European fashion (T., M., Tē.; see ಚಟ್ಟಿಕಾಂ).

ಚಟ್ಟಿ *çatti*. 2. = ಚಟ್ಟು 1, etc. Flatness, levelness (My.). 2, a kind of venereal disease appearing as white, somewhat raised flats (My.).

ಚಟ್ಟಿ *çatti*. (= ಚಟ್ಟ or ಚಟ್ಟಿ 2). See s. ಮಾಣಿಕಚಟ್ಟಿ.

ಚಟ್ಟಿಕಾಂಡಿ *çatti-kāra*. A man dressed in European fashion: a Eurasian (S. Mhr.; M.; Tē. ಚಟ್ಟಿಕಾರಿ, ಫಟ್ಟಾಂ).

ಚಟ್ಟಿಗಾಡಿ *çatti-gāra* = ಚಟ್ಟಿಗಾಡಿ. (My.).

ಚಟ್ಟಿ *çatti*. A seasoning formed of chopped chillies, etc., chutney (C.; Si. 313; M.; Mhr., H. ಚಟ್ಟಿ); the state of being cut to pieces, mangled, etc. (Mhr.). — ಚಟ್ಟಿ ಮಾಡು. To prepare a chutney (C.). 2, to kill; to trouble greatly (My.).

ಚಟ್ಟಿ *çatti*. = ಚೋಡಿ. Jealousy (My.; H.).

ಚಡಾಯಿಸು *çāḍāyisu*. 1. = (ಚಡಾಯಿಸು 1), ಚಡಾಯಿಸು 1, ಜಡಾಯಿಸು. To tighten, to fasten (S. Mhr.).

ಚಡಾಯಿಸು *çāḍāyisu*. 2. = ಚಡಾಯಿಸು 2. To rise; to increase (My.; Mhr. ಚಡಣ್ಣೆ);—to raise (My.; Mhr. ಚಡವಣ್ಣೆ);—to lay on, to apply, as a slap, stroke, etc. (Mhr. ಚಡವಣ್ಣೆ); to lash with a whip, stick or cane (My.).

ಚಡಾವು *çāḍāvu*. Ascent, rise (My.; Mhr. ಚಡ); increase of assessment; increase of position, degree, value or price (My.; Mhr., H. ಚಡಾವ). 2, a kind of shoe worn by Mohammadans (My.).

ಚಡಾಳ *çāḍāla*. (= ಚಡಾವು). Increase, excess (Rām. 4, 3, 15; 6, 35, 15; Bh. 2, 5, 51; 10, 8, 22).

ಚಡಾಳಿಸು *çāḍālisu*. 1. = ಚಡಾಯಿಸು 1. (Bh. 3, 13, 19).

ಚಡಾಳಿಸು *çāḍālisu*. 2. = ಚಡಾಯಿಸು 2. To increase, to become excessive (Rām. 5, 8, 55, 66; 6, 50, 18; Bh. 6, 8, 15; 8, 24, 12; 8, 25, 7).

ಚಡಿ *çadi*. 1. A staircase (My.; Mhr., H. ಸಿಡಿ).

ಚಡಿ *çadi*. 2. A dovetail (in carpentry, C.; Mhr. ಜಡಕಾಮು, joinery).

ಚಡಿ *çadi*. 3. A cane (C.; Mhr., H. ಫಡಿ).

ಚಡು *çadu* = ಚೆಡು. — ಚಡು ಪುಡನೆ. *reit*. Quickly, rapidly (ಶೇಕ್ಲೆ Sm. 391; Kk. 50, o. r. -ವಡನೆ).

ಚಡೆ *çadē* = ಸೆಡೆ. Detached, single, unencumbered (Mhr., H. ಸಡಾ). — ಚಡೆವವು. An unencumbered army (R.; Mhr., H. ಸಡಿಲವು). — ಚಡೆಸವಾರಿ = ಸೆಡೆ. Going out alone (S. Mhr.).

ಚಡ್ಡಿ *çaddi*. Breeches which reach only to the middle of the thighs (My.; ಚಣ್ಣಾ ತಕ, etc. Si. 224; H.; cf. ಚಣಕ).

ಚಣಿ *çāṇa*. 1. Renowned, famous for, known; skilled. See ಅಕ್ಷರ-; Bp. 50, 11.

ಚಣಿ *çāṇa*. 2. Tbh. of ಕ್ಷಣ (Sm. 18; C.; T.; Bp. 51, 35).

ಚಣಕ *çāṇaka*. Breeches which reach only to the middle of the thighs (ಚಲ್ಲಣ, ಅರ್ಧೋರುಕ Sm. II; cf. ಚಡ್ಡಿ, ಚಣ್ಣ, ಚಣ್ಣಾ ತಕ, ಚಲನಕ, ಚಲನಿ, ಚಲ್ಲಣ).

ಚಣಕ *çāṇaka* = ಚಣಗ. *The chick-pea, Bengal gram, Cicer arietinum* Lin. (ಕಡ್ಲೆ G.). See ಕಡಲೆ.

ಚಣಗಿ *çāṇagi* = ಚಣಗಿ, ಚಣಗಿ, ಚಣಗಿ No. 2. A sort of pulse or lentil, *Ervum hirsutum*, *Cicer lens* (ಮಂಗಳೂರು, ಮಸೂರ Nr.).

ಚಣಗಿ *çāṇagi* = ಚಣಗಿ. (ಮಂಗಳೂರು, ಮಸೂರ HIA.).

ಚಣಂಗ *çāṇaṅga*. Tbh. of ಚಣಕ. (ಉಕ್ಕಲಿಕೆ, ಕಡಲೆ Nn. 102).

ಚಣಂಗಿ *çāṇaṅgi* = ಚಣಗಿ, etc. (ಮಂಗಳೂರು, ಮಸೂರ Si. 304; ಮಸೂರ Mr. 373).

ಚಣ್ಣಿ *çāṇṇa*. Hot; fiery, shining (Bp. 5, 14). 2, *ardent with passion, passionate, wrathful, angry*; cruel, severe; fierce, violent, impetuous; active, quick; mischievous, evil; pungent, acrid;—heat, warmth; passion, wrath. ಚಣ್ಣಿಪಯವೇದುವಂ (ಸಾದಿನ Mr. 247). 3, *Śiva*; *Skanda*; etc.; N. of a demon; N. of a devotee of *Śiva* (V. 14, 100).

ಚಣ್ಣಿಕರ *çāṇṇa-kara*. The sun (Čpr. 5, 71; Bp. 58, 67).

ಚಣ್ಣಿಕೀ *çāṇṇa-kīrti*. N. of an attendant of *Śiva* (šēv 1, 80).

ಚಣ್ಣಕೋಲದಣ್ಣಾ *çandā-kōḍaṇḍa*. A bow that does great mischief (Śāv. 4, 59).
 ಚಣ್ಣನೆ *çandāṇḍ*. The state of being hot or fiery (Bh. 8, 20, 10).
 ಚಣ್ಣರುಚಿ *çandā-ruçi*. The sun (Çpr. 5, 4). 2, N. of a *rākṣha* (5, 4, 87).
 ಚಣ್ಣವರ *çandā-vara*. N. of a devotee of Śiva (= ಚಣ್ಣ).
 ಚಣ್ಣವರವರದ *çandā-vara-varada*. N. of Śiva (Bp. 58, 67).
 ಚಣ್ಣವಾಳ *çandāvāla*. = ಚಣ್ಣವಾಳ. What is given to ratify a bargain, earnest money, a handsel (My.; Tē.).
 ಚಣ್ಣಾಂಶು *çandā-amṣu*. The sun.
 ಚಣ್ಣಾತ *çandāta*. Fragrant oleander, *Nerium odorum* Ait.
 ಚಣ್ಣಾತಕ *çandātaka*. A short petti-coat (ವರಯುವತಿಯರು ಅರ್ಧ ತೊಡೆ ಪರಿಯನ್ನರ ಉಡುವವನ್ನಾ ಸೀರೆ Nr.; see ಚಣ್ಣ).
 ಚಣ್ಣಾಲ *çandāla*. A *Çandāla*, an outcaste, a man of the lowest and most despised of the mixed tribes, born from a *Sūdra* father and a *Brāhmaṇa* mother.
 ಚಣ್ಣಾಲವಲ್ಲಕಿ *çandāla-vallaki*. The lute of the *Çandāla*, a common lute.
 ಚಣ್ಣಿ *çandī*. 1. = ಚಣ್ಣಿ. A passionate, violent female (see ಅ-); an obstinate female (C.). 2, a term of endearment applied to a mistress (Bp. 24, 39). 3, *Durgā*; N. of a female (J. 10, 23 seq.). 4, an untractable, obstinate man (C.; Tē., T.; Bp. 59, 42). 5, obstinacy, etc. (My.; cf. ಕಡು 1; ಕಡಿ 1; ಸಣ್ಣ, ಸಣ್ಣ; M. ಚಡಿ 1, to be angry, to frown). 6, the state of being very hot (Rām. 5, 8, 77). 7, a mischievous man (? ನಾಸಿ Bhn. 27). See Śmd. 109. — ಚಣ್ಣಿಗುಣ್ಣಿ. -ಕುಣ್ಣಿ. An irascible dog (Bp. 11, 19). — ಚಣ್ಣಿಗೂಳ. -ಕೂಳ. To become passionate, obstinate, etc. (Bp. 38, 18; 40, 34; J. 4, 68; 10, 24). — ಚಣ್ಣಿಹುಡು. A vicious insect or reptile (Bp. 18, 56).
 ಚಣ್ಣಿ *çandī*. 2. = ತಣ್ಣಿ. Wetness (My.; Tu.).
 ಚಣ್ಣಿಕಾರಮೂ *çandikā-ramana*. Śiva (Bp. 58, 67; Śāv. 4, after 59).
 ಚಣ್ಣಿಕಾರ್ಚನೆ *çandikā-arcāṇḍ*. Worship of *Durgā* (J. 31, 52).
 ಚಣ್ಣಿಕಾಲಯ *çandikā-ālaya*. A temple of *Durgā* (J. 31, 38, 39, 55).
 ಚಣ್ಣಿಕೆ *çandikē*. = ಚಣ್ಣಿಕೆ. A tuft; a crest; a tuft of hair left on the head of the young children of all castes (C.); the tuft of hair left on the top of the head (at the ceremony of tonsure) by all those people who wear the *janivāra* (C.; T. ಚಣ್ಣ; Mhr. ತೇಣ್ಣಿ), and occasionally by others who look upon it as an ornament (C.). ನವಲ ಚಣ್ಣಿಕೆ (ತಿಪ್ಪೆ, ಹೂಡಿ Nr.b). ಮಾರಿಯಂ ಚಣ್ಣಿಕೆಯೊಳ್ ತಾಳೆ ಪ್ರಭ್ರಪ್ಪಕಂ (Mr. 334). See Grj. 2, after 106; Bp. 14, 33; 40, 39; 47, 30; 50, 3. — ಚಣ್ಣಿಕೆ ಬಿಡಿಸು. To cause the tuft of hair to be left (C.). — ಚಣ್ಣಿಕೆ ಬಿಡು. To leave that tuft on the head (C.). — ಚಣ್ಣಿಕೆ ವಿದಿ. -ವಿಡಿ. To seize that tuft (V. 9, 96).
 ಚಣ್ಣಿಕೆ *çandikē*. ಚಣ್ಣಿಕಾ. *Durgā*.
 ಚಣ್ಣಿತನ *çanditana*. Obstinacy, etc. (J. 18, 46; B. 4, 6; My.).
 ಚಣ್ಣಿಲ *çandila*. *Rudra*. 2, a barber.

ಚಣ್ಣಿವಾಳ *çandivāla*. = ಚಣ್ಣಿವಾಳ. (My.).
 ಚಣ್ಣಿಸು *çandisu*. To be angry or obstinate (My.; Tē. ಚಣ್ಣಿಂಚು; see ಎದುರ್-).
 ಚಣ್ಣಿಶ್ವರ *çandī-śvara*. Śiva. (R.).
 ಚಣ್ಣಿ *çandī*. 1. = ಚಣ್ಣಿ *çandī* q. v., etc. A ball to play with (ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡ Si. 231, o. r. ಕಣ್ಣುಕ; 72; C.; Tē., T., M. ಚಣ್ಣ; see T. ತಣ್ಣ); a ball or cluster of flowers, etc. (Rāy. 13, 88, o. r. ಚಣ್ಣ; My.; Tē., T., M.). 2, the glans of the penis (C.). ಕುಣ್ಣಿಬಟ್ಟಿನ ಚಣ್ಣಿ ಕಣ್ಣಿವಾಗುಣ್ಣಿ, ಕಾಣದವರಿಗಿಲ್ಲ (Prv.). — ಚಣ್ಣಿನ ಹೊಣೆ. A kind of tennis (My.; Bh. 1, 6, 1). — ಚಣ್ಣಾದು. -ಅಡು. To play at ball (C.). — ಚಣ್ಣಾಮಲ್ಲಿಗೆ. A variety of jasmine (C.). — ಚಣ್ಣಹೂವು. A flower resembling the marigold, a *Chrysanthemum* (C.).
 ಚಣ್ಣಿ *çandī*. 2. The nape of the neck, the neck (S. Mhr.; B. 4, 156). — ಚಣ್ಣಾದು. -ಅಡು. To strike and break the neck (S. Mhr.).
 ಚಣ್ಣಿ *çandī*. ಚಣ್ಣಿ. *Durgā*, who destroyed the asura *Mahisha*. 2, a certain perfume (ರಾಕ್ಷಸಿ, ಧನಪರಿ, etc. Nr.). 3, the small tree *Cerbera Odollam* Gaert. (St. & Pl.).
 ಚಣ್ಣಿಶ *çandī-śa*. Śiva. See Bp. 24, 76; 58, 31; ಅಡಿ. — ಚಣ್ಣಿಶಯ್ಯ. -ಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 46).
 ಚಣ್ಣಿಶ್ವರ *çandī-śvara*. Śiva. See Bp. 9, 14; 31, 22; 59, 25. — ಚಣ್ಣಿಶ್ವರನ ಜಾಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).
 ಚಣ್ಣಿಶ್ವರಿ *çandīśvari*. *Durgā* (S. Mhr.).
 ಚಣ್ಣಿಲ *çandīla*. The pyramid-crested wood-lark (Mhr.; B. 3, 27).
 ಚಣ್ಣಿ *çandī*. = (ಚಣ್ಣಿ, etc.), ಚಣ್ಣಿ. Short breeches (C.; see ಚಣ್ಣ). See ಅರ-, ಕುಣ್ಣಿ-, ಗುಡಿ-.
 ಚತುಃ *çatuḥ*. = ಚತುರ್, ಚೌ. Four.
 ಚತುಃಖಂಡಿ *çatuḥ-khaṇḍa*. = ಚೌಕಣ್ಣಿ. Four pieces.
 ಚತುಃಪಟ್ಟಿ *çatuḥ-paṭṭa*. = ಚೌಪಟ್ಟಿ, ಚೌಪಟ್ಟಿ. A place where four roads meet.
 ಚತುಃಪದ *çatuḥ-pada*. = ಚೌಪದ, (ಚತುಪದ). Having four feet; a quadruped.
 ಚತುಃಕತ *çatuḥ-kata*. = ಚೌಕತ. 104; 400.
 ಚತುಃಕಾಲಿ *çatuḥ-kāla*. A square formed by four houses.
 ಚತುಃಕಾಲಿ *çatuḥ-kāli*. A square of four houses.
 ಚತುಃಷಷ್ಟಿ *çatuḥ-shaṣṭi*. = ಚೌಷಷ್ಟಿ. 64 (Çh. v. 288; J. 33, 41, 47).
 ಚತುರ್ *çatur*. = ಚತುಃ. (Śmd. 31, 101).
 ಚತುರ *çatura*. = ಚದರ, ಚದರು, ಚದುರ, ಚದುರು. Four (Śmd. 106). 2, dexterous, clever, ingenious; shrewd (Bp. 24, 67; B. 4, 20, 79); skilfulness, cleverness. 3, charming, agreeable. — ಚತುರಕಳಿ. A large leafless shrub, the triangular spurge, *Euphorbia antiquorum* Lin. (St. & Pl.).
 ಚತುರಂಗ *çatur-aṅga*. = ಚದರಂಗ, ಚದುರಂಗ. Four-membered; = ಚತುರಂಗಬಲ (J. 2, 54). 2, chess.
 ಚತುರಂಗಬಲ *çaturanga-bala*. An entire or complete army, comprising elephants, chariots, cavalry and infantry. See ಚತುರ್ಬಲ; ವದಿ.
 ಚತುರಂಗುಲ *çatur-aṅgula*. Four fingers. 2, the plant *Cathartocarpus fistula* Pers.

ಚತುರತನ *çaturatana*. = ಚದುರತನ, ಚತುರತೆ q. v. (My.).
 ಚತುರತರ *çatura-tara*. Uncommonly clever, etc. (Śśv. 1, after 79).
 ಚತುರತೆ *çaturatē*. Cleverness, sagacity, shrewdness. (Çpr. 1, 54; Bp. 1, 23; 53, 7).
 ಚತುರಧಿಪತಿ *çatur-adhipati*. A ruler or commander of four (either of four districts or of the four constituents of an army, My.).
 ಚತುರನ್ತ *çatur-anta*. Bordered on all four sides. 2, a palankeen (My., also ಚತುರನ್ತ ಯಾನ).
 ಚತುರಬ್ದಿ *çatur-abdē*. A heifer four years old.
 ಚತುರಶೀತಿ *çatur-aśīti*. = ಚೌಶೀತಿ. 84.
 ಚತುರಶ್ರ *çatur-aśra*. ಚತುರಸ್ತ್ರ. = ಚೌರಸ. Four-cornered, quadrangular; regular; agreeable (Çh. v. 12); a square; a boundary (My.).
 ಚತುರಾನನ *çatur-ānana*. Four-faced; *Brahmā*; N. of an author = ಕವಿಚೋಮ್ನ (Çt. II, 2); a man with ingenious features (J. 2, 13).
 ಚತುರಾಸ್ಯ *çatur-āśya*. = ಚತುರಾನನ. (Çt. I, 1, seq.; II, 2, seq.).
 ಚತುರಾಸ್ಯನಿಘಂತ್ಯು *çaturāśya-nighaṇṭu*. A vocabulary by Kavi Bōmma (Çt. I & II, colophon).
 ಚತುರೋದ್ದಾಮ *çatura-uddāma*. Distinguished by (the caesura being) at four or at the end of every fourth syllable (Çh. v. 138).
 ಚತುರೋಪಾಯ *çatura-upāya*. The four expedients, the four means of success against an enemy: sowing dissension, negotiation, bribery, and open attack (J. 6, 28; B. 5, 228). ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುದು ದಾನಮೆನಿಸಿಕ್ಕು, ವೈರಮಂ ಪುಟ್ಟಿನಲು ಧೇದಮೆನಿಸಿಕ್ಕು, ಸಿಕ್ಕಿಸಲೊದವುಟ್ಟಿಡೆ ದಣ್ಣಮೆನಿಸಿಕ್ಕು, ಸಯ್ಯಣ ನಾಮಮಕ್ಕು, ಇನ್ನಿವೆ ಅಯ್ದೆ ಮುಟ್ಟಿ ಚತುರೋಪಾಯಮಕ್ಕು (Mr. 267).
 ಚತುರ್ಗತಿ *çatur-gati*. A tortoise. (R.).
 ಚತುರ್ಗ್ರಾಮ *çatur-grāma*. = ಚೌಗಾವೆ. Four villages; N. of a country.
 ಚತುರ್ಥ *çaturtha*. Fourth; the fourth.
 ಚತುರ್ಥಾಕ್ಷರ *çaturtha-akshara*. The fourth letter in every class of consonants (Śmd. 22); the fourth syllable (375).
 ಚತುರ್ಥಾಶ್ರಮ *çaturtha-āśrama*. The fourth order of a *Brahmana's* life. (My.). See ಅಶ್ರಮ.
 ಚತುರ್ಥಿ *çaturthi*. = ಚವುತಿ, ಚೌತಿ. The fourth case, the dative (Śmd. 51. 112. 115. 137-140. 158. 166. 177. 399; Kāv. I, 2, 31. 32. 36-40; I, 5, 38-40). 2, the fourth day in a lunar fortnight.
 ಚತುರ್ದಂತ *çatur-danta*. = ಚೌಜನ್ತ, ಚೌದನ್ತ. Having four tusks: Airāvata, the elephant of Indra.
 ಚತುರ್ದಶ *çatur-daśa*. Fourteen (= ಚತುರ್ದಶನ್, Çh. v. 320). 2, the fourteenth.
 ಚತುರ್ದಶಭುವನ *çaturdaśa-bhuvana*. The fourteen *lōkas* or divisions of the universe (Mr. 348; Bp. 52, 45).
 ಚತುರ್ದಶಮನು *çaturdaśa-manu*. The fourteen Manus (Mr. 348).
 ಚತುರ್ದಶಿ *çaturdaśi*. The fourteenth day in a lunar fortnight (C.; Si. 39).
 ಚತುರ್ದಿಶ *çatur-diś*. ಚತುರ್ದಿಶ್. = ಚತುರ್ದಿಶಿ. (My.).
 ಚತುರ್ದಿಶಿ *çatur-diśi*. The four points of the compass. (My.).

ಚತುರ್ಬಲ *çatur-bala*. = ಚತುರಂಗಬಲ. (ಸಂಜ್ಞೆ, ಚತುರಂಗಬಲ Nn. 99).
 ಚತುರ್ಭುಜ *çatur-bhadra*. The aggregate of four objects of human pursuit or wishes: *dharma*, *kāma*, *artha* and *mōksha*.
 ಚತುರ್ಭಾಷ *çatur-bhāshē*. The four languages (Çh. p. 22).
 ಚತುರ್ಭುಜ *çatur-bhuja*. (= ಚೌಭುಜ). Four-armed; *Vishṇu* or *Kṛishṇa*. See Bp. 27, 26; 53, 3.
 ಚತುರ್ಮುಖ *çatur-mukha*. = ಚತುರಾನನ. *Brahmā* (My.); *Śiva*; etc.
 ಚತುರ್ಯುಗ *çatur-yuga*. The aggregate of the four yugas or ages of the world (C.).
 ಚತುರ್ವಕ್ತ್ರ *çatur-vaktra*. Four-faced; *Brahmā*.
 ಚತುರ್ವರ್ಗ *çatur-varga*. = ಚತುರ್ಭುಜ. The aggregate of four objects etc.
 ಚತುರ್ವರ್ಣ *çatur-varṇa*. The four classes or castes: *Brāhmaṇa*, *Kshatriya*, *Vaiśya* and *Śūdra* (Mr. 248. 249).
 ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ *çatur-vimśati*. 24.
 ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಜಿನ *çaturvimśati-jina*. The 24 principal saints (*tīrthāṅkaras*) in each of the three Jaina ages (Mr. 348).
 ಚತುರ್ವಿಧ *çatur-vidha*. Four-fold; of four sorts, in four ways.
 ಚತುರ್ವಿಧನರ್ತನ *çaturvidha-nartana*. The four kinds of acting: music, song, gesticulation and dance (Śśv. 1, after 79).
 ಚತುರ್ವಿಧಪುರುಷಾರ್ಥ *çaturvidha-purushārtha*. = ಚತುರ್ಭುಜ. (My.).
 ಚತುರ್ವೇದ *çatur-vēda*. The four *vēdas* (ಬ್ರಹ್ಮ, ವೇದ Nn. 79; Śmd. 101; Bp. 46, 2).
 ಚತುರ್ವೇದಿ *çatur-vēdi*. = ಚೌವೇದಿ. Familiar with the four *vēdas*. (Bp. 47, 65; 55, 16).
 ಚತುರ್ಹಾಯಣಿ *çatur-hāyaṇi*. A heifer four years old.
 ಚತುಷ್ಕ *çatuska*. = ಚೌಕ. Four; consisting of four; increased by four; a collection or an aggregate of four; etc. (Śmd. 101).
 ಚತುಷ್ಕೋಣ *çatur-kōṇa*. Square, quadrangular; a square. (My.).
 ಚತುಷ್ಪಯ *çatusṭaya*. Consisting of four; fourfold; the number four; a collection or an aggregate of four; etc.
 ಚತುಷ್ಪಥ *çatur-patha*. A place where four roads meet.
 ಚತುಷ್ಪದ *çatur-pada*. = ಚತುಃಪದ. Four-footed; a quadruped.
 ಚತುಷ್ಪದಿ *çatushpadi*. = ಚೌಪದಿ. N. of a metre (Çh.).
 ಚತುಷ್ಪದಿ *çatur-pād*. Quadruped, etc.; N. of the ninth *karana* in astrology (My.).
 ಚತುಷ್ಪದ *çatur-pāda*. = ಚತುಃಪದ. (My.).
 ಚತುಸ್ಸಾಗರ *çatur-sāgara*. The four oceans (Ç. Bp. 47, 12).
 ಚತುರಸ *çatur-rasa*. The four principal tastes (Nn. 119).
 ಚತ್ತರಿ *çattari*. = ಚತ್ತಿ. (My.).
 ಚತ್ತರಿಗೆ *çattarigē*. = ಚತ್ತಿರಿಗೆ, ಚತ್ತಿಗೆ. Tbh. of ಚತ್ತಿಕೆ. An umbrella or a parasol, regarded as an ensign of royal power (B. Mhr.).
 ಚತ್ವಾಣ *çattāṇa*. = ಚತ್ವಾಣ. A kind of poetical composition (ಒನ್ನದ ಕಾವ್ಯಂ Śmd. II; Kk. 82; ಕಟ್ಟುವೆಸರ್ ದಿವ್ಯಚತ್ವಾಣಂ Çt. II, 99).

ಚತ್ತಿರಿಗೆ cāttirigē. = ಚತ್ತರಿ. (S. Mhr.).

ಚತ್ತು cattu. A ceiling; a covering in general (of cloth, planks, etc. over a bed, palankeen, room, My.; Mhr. ಫತ; cf. ಚಟ್ಟು 1, No. 3).

ಚತ್ರ cātra. 1. = ಫತ 2. Tbh. of ಸತ್ರ. (C.; see ತಳಿ 4).

ಚತ್ರ cātra. 2. Tbh. of ಫತ 1. (My.).

ಚತ್ರಿ cātri. = ಚತ್ತರಿ. An umbrella, a parasol (C.; Mhr. ಫತ್ರಿ). — ಚತ್ರಿಕಲತ. = ಚತ್ರಿಗೆಕಲತ. (My.).

ಚತ್ರಿಗೆ cātrigē. = ಚತ್ತರಿಗೆ. (S. Mhr.). — ಚತ್ರಿಗೆಕಲತ. The knob of an umbrella or parasol (S. Mhr.).

ಚತ್ವ cātra. The letter or syllable ಚ (Smd. 82. 215. 283. 345. 347).

ಚತ್ವರಿ cāvara. A quadrangular place or courtyard. 2, a levelled spot of ground prepared for a sacrifice.

ಚತ್ವಾರಿ cāvāri. The number four (My.).

ಚತ್ವಾರಿಕತಿ cāvārimāsat. 40. (My.).

ಚದರ cādara. Tbh. of ಚತುರ. Square (My.).

ಚದರಂಗ cādarāṅga. = ಚದುರಂಗ. (My.).

ಚದರು cādaru. = ಚದರ. (S. Mhr.).

ಚದರಿಸು cādarisu. To scatter, to disperse (v. t., My.).

ಚದರು cādaru. = ಚೆದರು q. v., ಕೆದರು 1 q. v. To scatter (v. i.), to disperse (v. i.), etc. ಚದಾ ಹೋದರು (ವ್ಯಸ್ರ, ಅಪ್ರಗುಣ, ಆಕುಲ Si. 372).

ಚದುರ cādura. Tbh. of ಚತುರ (Smd. 338). A clever man, etc. (ಬಲ್ಲವನ 296 Cm.; ರೂಪಕ Nn. 135; ಬೆಗಡ Bhn. 60; Ūpr. 4, 58; My.). ತಾನ್ ಅವಂ ಚದುರಂ (Smd. 174). ಚದುರರ್ (121; Sm. 41).

ಚದುರಂಗ cāduraṅga. Tbh. of ಚತುರಂಗ. Chess (C.; Grj. 2, after 106).

ಚದುರತನ cādura-tana. (Smd. 248, not in all MSS.). = ಚತುರತನ, ಚದುರುತನ. Cleverness, etc. (My.).

ಚದುರು cāduru. = ಚೆದುರು. Tbh. of ಚತುರ. Cleverness (My.). ಎತ್ತಪ್ರಕಾಶನ ಚದುರು (Mr. 4). See Bp. 12, 32; 40, 23; 43, 3; 45, 29; J. 18, 31; 25, 45; 26, 10.

ಚದುರುತನ cādurutana. = ಚದುರತನ. (My.).

ಚದುರೆ cādurē. 1. (Smd. 245). A clever female. ತಾನ್ ಅವಳ ಚದುರೆ (174). See Sp. s. ಬಿದಿರು 1.

ಚದುರೆ cādurē. 2. Tbh. of ಚಾತುರ್ಯ (Ūt. II, 44).

ಚದ್ದರ cāddara. A sheet, used for beds or as a wrapper of the body (My.; H.).

ಚದ್ದ cāddra = ಚದ್ದರ. (My.).

ಚನ್ cān. 1. = ಚಂ (ಚಣ), etc. Redness (T. ಚೆ, ಚಂ, ಚೆಗಪ್ಪ, ಚೆಮ್ಮಿ, ಚೆಯ್, ಚವ, ಚವಪ್ಪ, ಚವಪ್ಪ, ಚವ್ವೆ, ಚೇ, ಚೇಯ್; M. ಚಂ, ಚವ್ವ, ಚೇಯ್, ಚುವಪ್ಪ, ಚೋನೆ, ಚೊವ್ವ; T. ಚವ, ಚವ, ಚೇ, M. ಚವ, ಚುವ, ಚೋ, to be red; Tē. ಚವ್ವೆ, ಚವ್ವೆ, ಚೇಗುರು, ಚೇವುರು, red; ಚೇಗುರಿಂಚು, ಚೇ, to grow red; cf. ಜಾಬು, ಚುಂಡು, ತೋಗರು; see s. ಚೂಪು). — ಚನ್ನಳಿ. — ತಳಿರ್. = ಚನ್ನಳಿ. (Ūt. II, 98). A red sprout or young leaf. — ಚನ್ನಟ. = ಚೆ. (Rāv. 11, 81; J. 6, 32). — ಚನ್ನಂಗು. — ತಂಗು. = ಚೆನ್ನಂಗು. (J. 3, 27). — ಚನ್ನಯ್ದಿಲ್. = ಚೆನ್ನಯ್ದಿಲ್, q. v. (ಅಬಲ್ ಸೆ; Bp. 19, 65; 24, 81).

ಚನ್ cān. 2. = (ಕೆನೆ 1, ಕೆಯ್ 4), ಚನ್ನು, ಚೆನ್ 2, ಚೆನ್ನು, ಚಲು 1, etc. (T. ಚೆ, ಚಂ, ಚನ್, ಚೆಮ್ಮಿ, ಚೆಯ್, ಚವ್ವೆ, M.

ಚವ್ವೆ, ಚೊವ್ವೆ, straightness, rectitude, regularity, evenness, equality, regularity, properness, correctness, justness, goodness; M. ಚೆ, right, excellent, royal; cf. ಚೆಯ್ 2, etc.; Tē. ಚನು, to be fit, suiting, proper, right; T. ಚೊ, splendour; T. ಚೆಯಮ್ಮಿ, ಚೆವ್ವಿ, ಚೇಡಿ, M. ಚೊಕ್ಕ, ಚೊಗು, beauty, elegance; see ಚೊಕ್ಕ).

ಚನ್ cān. = ಚನ್ನು, in ಚನಪ್ಪ, ಚನಬಿನವ and other proper names (C.).

ಚನ್ cā-na. And not; when affixed to certain interrogatives, it makes them indefinite.

ಚನ್ನ cānda. 1. = ಚೆನ್ನ. Tbh. of ಫನ್ನ (Smd. 338; Sm. 99). Pleasing, beautiful, lovely, charming; propriety, fitness, niceness; beauty (ರಾವಣ್ಣ Sm. 99; C.; T.). ಚನ್ನವಾಗಿ or ಚನ್ನಾಗಿ (C.). ಚನ್ನವಿಧಲ್ಲಿ ಮನ್ನತ್ತವಿರ ಬಾರದು (Prv.). 2, appearance, shape, form, kind; manner, way (C.; T., Tē.). ಸ್ವಸ್ತಿಕ ವರ್ಧಮಾನ ನನ್ನಾವರ್ತ ಕೆ ಮೂವು ಮೊದಲಾಗುವುವು ಅರಮನೆಯ ಚನ್ನಂಗಲು (Hlā.). — See Bp. 18, 46; 22, 52; 33, 14; 34, 5; 38, 56; 39, 18. 46; 43, 15; 45, 35; 58, 21. 43; 60, 50. 54; B. 1, 20. 23; 2, 23. 41; 3, 24. — ಚನ್ನಗೆಡು. — ಕೆಡು. Beauty, or the proper form, state or manner, to be ruined, gone, or missed (Bp. 29, 15; C.). — ಚನ್ನಗೇಡಿ. — ಕೇಡಿ. = ಚೆ. A person who has lost or is devoid of all good manners (S. Mhr.). — ಚನ್ನ ಚನ್ನ. rep. Various kinds, etc. (Bp. 43, 36; C.). — ಚನ್ನದುಡುಮ್ಪು. — ತುಡುಮ್ಪು. A fine turumbu (Ūpr. 8, 45). — ಚನ್ನಮೈಲ್. — ಎವೆಲ್. To acquire beauty (Grj. 10, 113). — ಚನ್ನವನಲ್. — ಅಲ್. To know the proper manner, etc. (Bp. 18, 35). — ಚನ್ನವಲ್. — ಅಲ್. = ಚನ್ನಗೆಡು. (Bp. 14, 6; 44, 26). — ಚನ್ನವಾವುಗೆ. — ಪಾವುಗೆ. A nice shoe (Abh. P. 7, 68, o. r. ಚಮ್ಮವಾವುಗೆ).

ಚನ್ನ cānda. 2. (= ಚನ್ನು). The moon (ಚನ್ನ Ūt. I, 101; ಚನ್ನಿರ, etc., ತತಿ Kk. 44; ಚನ್ನ Sm. 16; ಸಸಿ 99; C.). As Tbh. of ಚನ್ನ it appears also in ಚನ್ನವುರ. — ಚನ್ನಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. Moon-father: the moon (S. Mhr.); N. (My.). — ಚನ್ನಮಾಮ. Moon-uncle; the moon (My.). — ಚನ್ನಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (C.). See ನುಲಿಯು.

ಚನ್ನ cānda. 3. (= ಫನ್ನ). Occasionally used for ಫನ್ನ prosody (ಫನ್ನ Sm. 99).

ಚನ್ನಣಿ cāṇaṇi. Tbh. of ಚನ್ನನ. (My.; Si. 228).

ಚನ್ನನ cāṇana. = ಚನ್ನಣಿ, ಚನ್ನಲ, ಚನ್ನಳ, ಚನ್ನಳ. Sandal, *Sirium myrtifolium*: either the tree, the wood, or the unctuous preparation of the wood.

ಚನ್ನನಾಕ್ಷೆ cāṇana-akṣhatē. = ಗನ್ನಾಕ್ಷತೆ. (Bp. 24, 23; My.).

ಚನ್ನನಾಚಲ cāṇana-ačala. A part of the southern range of the western ghats, where sandal-wood is found. (R.). ಚನ್ನನಾವತಿ cāṇana-vati. N. of a town (J. 28, 53. 59; 29, 12).

ಚನ್ನನೋಪಲ cāṇana-upala. A slab on which sandal is ground (ತೇನ ಸಾಣೆಯ ಕಲ್ಲು Mr. 206; My.).

ಚನ್ನರ cāṇara. = ಚನ್ನ 2, etc. (My.).

ಚನ್ನಲ cāṇala. Tbh. of ಚನ್ನನ. Sandal (My.). 2, a vessel made of sandal-wood (My.).

ಚನ್ನವುರ cāṇavura. Tbh. of ಚನ್ನವುರ (Smd. 380).

ಚನ್ನಳ cāṇala. = ಚನ್ನಲ. (My.).

ಚನ್ನಳ cāṇala. = ಚನ್ನಳ. A kind of sandal (ಕೃಷ್ಣಾಗುಚನ್ನಳ G.; S. Mhr.).

ಚನ್ನಿ cāṇi. A gable-wall (Mhr. ಚಾನ್ನಳ). — ಚನ್ನಿಗೋಡೆ = ಚನ್ನಿ. (S. Mhr.; B. 4, 122).

ಚನ್ನಿರ candra. = ಚನ್ನಿರ 2, ಚನ್ನಿರ 2. The moon (ಚನ್ನಿರ Ūt. II, 49; Śm. 16; ತಿಂಗಳ್, etc. Kk. 11b.; ತತಿ 44; C.).

ಚನ್ನಿರು cāndu. = ಚನ್ನ 2. (The moon); the date (My.; H.).

ಚನ್ನಿಳ್ಳಿ cānda-ulli (i. e. ullā). Beautiful (My., vulgar).

ಚನ್ನಿ candra. 1. Glittering, shining. 2, the moon (ಸುಧಾಕರ Nn. 69; ನಿಷ್ಕವಿನ ಮಯ್ಯನ Mr. 19; ಚಳಿಗದಿರ, ಸವಿಗಡಲಮುಗ, etc. Śm. 15. 16; ಕುಳಿಗಯ್ಯ Ūt. I, 55; ತಿಂಗಳ್, ಪದ್ಧಿ I, 96). 3, a lovely or agreeable phenomenon of any kind, anything which gives pleasure. 4, gold. 5, camphor. 6, = ಚನ್ನ 2, the colour red (ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಮು 69). 7, excellent, eminent; excellence (ಮುಖ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠವೆ 69). 8, dust (ರಜ, ದೂಳು 69). 9, the eye in a peacock's tail (ಪೀಲಿ, ನವಿಲ ಹೀಲಿ ಮು ಕಣ್ಣು 69). 10, a seat, a throne (ನಿಷ್ಕರ, ಸಿಂಹಾಸನ 69). 11, a kind of house (ಭವನ, ಮನೆಗಳ ಭೇದ 69; cf. ಚನ್ನೆ). 12, a particular plant (= ಕಾನ್ಪಿಲ್ಲ). 13, a wood (ಅರಣ್ಯ, ವನ 69). 14, a certain metrical foot (Ūh.). 15, water. — ಚನ್ನ ಕೋಲು. A kind of gold ornament worn on the head by females (S. Mhr.). — ಚನ್ನ ಗರ್. -ಕರ್. = ಚನ್ನ ಕಾನ್ಪ. (ಕುಳಿಗಯ್ಯ, ಒಸರ್ಗಯ್ಯ Ūt. II, 112). — ಚನ್ನ ಮುರು. = ಚನ್ನ ಮುರುಗು. (My.). — ಚನ್ನ ಮುರುಗು. A semi-circular ring for the tip of the ear, set with pearls, etc. (My.). See ಚನ್ನ 2, ಚನ್ನಿರ.

ಚನ್ನಿ candra. 2. = ಚನ್ನಿರ, ಚನ್ನಿರ 1, ಚನ್ನಿರ 1, ಸನ್ನಿರ. Tbh. of ಸನ್ನಿರ. Red lead, minium (ಸನ್ನಿರ Mr. 102; C.; Tē. ಚನ್ನಿರ, ಚನ್ನಿರ; cf. ಚನ್ನ 1, No. 6). — ಚನ್ನಿ ಕಾಳಿಸೀರೆ. A black garment of women with a red border (C.). — ಚನ್ನಿ ಗಾವಿಸೀರೆ. -ಕಾವಿ. = ಚನ್ನಿ ಕಾಳಿಸೀರೆ. (My.). — ಚನ್ನಿ ತಿಲಕ. A leaf-like ornamental mark on the forehead made with minium (J. 11, 8). — ಚನ್ನಿ ಪುಡಿ. = ಚನ್ನಿ. (ಸನ್ನಿರ, etc. Si. 334). — ಚನ್ನಿ ದಾದಿ. A good kind of plantain of a reddish colour (C.). — ಚನ್ನಿ ಮಾವು. A good kind of mango of a reddish colour (C.).

ಚನ್ನಿ ಕೆ candra. The eye in a peacock's tail. 2, the moon. — ಚನ್ನಿ ಕಬಳ್ಳಿ. A small ornamental shrub, Rauwolfia serpentina Benth. (St. & Pl.).

ಚನ್ನಿ ಕಾನ್ಪ candra-kānta. The moon-stone, a fabulous gem, supposed to be formed from the congelation of the rays of the moon and to dissolve under the influence of its light, or to distil water when the moon's rays fall upon it; perhaps a kind of crystal or jasper (ಸಸಿಗಲ್ ಸಿ.; Bp. 51, 19; J. 11, 10). 2, the moon (ಹಿಮಗು Mr. 102).

ಚನ್ನಿ ಕಾನ್ಪಿ candra-kānti. The lustre of the moon, moon-light. 2, a large creeping shrub, the moon-flower, Ipomaea grandiflora Lamk. (St. & Pl.).

ಚನ್ನಿ ಕಿ candraki. A peacock.

ಚನ್ನಿ ಕೀರ್ತಿ candra-kīrti. N. (Bp. 52, 18).

ಚನ್ನಿ ಕಾವ್ಯ candra-kāvya, of ಕಾವಿ. A red strē (My.).

ಚನ್ನಿ ಗ್ರಹಣ candra-grahana. An eclipse of the moon. (C.; B. 4, 67).

ಚನ್ನಿ ಚೂಡ candra-cūḍa. Śiva. (My.).

ಚನ್ನಿ ಜ candra-ja. Budha (Mercury). (R.).

ಚನ್ನಿ ಜ್ಯೋತಿ candra-jyōti. Moonlight. 2, a kind of fire-work (S. Mhr.; Mhr.; Mg.).

ಚನ್ನಿ ತಾರಾಬಲ candra-tārā-bala. Propitiousness of the moon and stars (My.).

ಚನ್ನಿ ದಾರ candra-dāra. A wife of the moon: any one of the twenty-seven lunar mansions.

ಚನ್ನಿ ಧರ candra-dhara. Śiva (Bp. 8, 4). 2, sign for a long syllable (Ūh.).

ಚನ್ನಿ ನಖಿ candra-nakhi. N. of Rāvaṇa's sister (Abh. P. 9, after 149; 9, 151).

ಚನ್ನಿ ಪುರ candra-pura. = ಚನ್ನ ಪುರ. N. of a town.

ಚನ್ನಿ ಪ್ರಭ candra-prabha. N. of the eighth Arhat (tīrthaṅkara) of the Jains (Ūpr. 1, 52. 66. 67).

ಚನ್ನಿ ಬಲ candra-bala. Propitiousness of the moon (Mhr.; R.).

ಚನ್ನಿ ಬಾಲೆ candra-bālē. Large cardamoms.

ಚನ್ನಿ ಬಿಮ್ಮ candra-bimba. The lunar disk (ಸವಿಮುಟ್ಟಲ Ūt. I, 28).

ಚನ್ನಿ ಭಟ್ಟ candra-bhaṭṭa. N. of an author (Śmd. 4).

ಚನ್ನಿ ಭಾಗೆ candra-bhāgē. The Chenab, one of the five streams of the Panjāb.

ಚನ್ನಿ ಮ candra. Tbh. of ಚನ್ನಿ ಮನ್. (ಚನ್ನಿ Nn. 9; ಹಿಮಕರ 85; ಚನ್ನಿ, etc. Mr. 36).

ಚನ್ನಿ ಮಣ್ಣಲ candra-maṇḍala. = ಚನ್ನಿ ಬಿಮ್ಮ. (My.).

ಚನ್ನಿ ಮನ್ candra-mān. The moon.

ಚನ್ನಿ ಮುನಿ candra-muni. N. (Bp. 52, 18).

ಚನ್ನಿ ಮಾಲಿ candra-mauli. Śiva. 2, a certain metrical foot (Ūh.).

ಚನ್ನಿ ಲೇಖೆ candra-lēkhē. A digit of the moon (Mr. 1a).

ಚನ್ನಿ ಲೋಕ candra-lōka. The sphere or heaven of the moon. (My.).

ಚನ್ನಿ ವಂಶ candra-vamśa. The lunar race of kings. (C.).

ಚನ್ನಿ ವತೆ candra-vat. Brilliant; illuminated by the moon. (R.).

ಚನ್ನಿ ವದನೆ candra-vadanē. A woman having a face fair as the moon. (My.).

ಚನ್ನಿ ಕಾಲೆ candra-kālē. = ಚನ್ನಿ ಸಾಲೆ. A room on the top of a house, an upper room, an upper story. (J. 30, 36).

ಚನ್ನಿ ಶಿಲೆ candra-śilē. = ಚನ್ನಿ ಕಾನ್ಪ. (My.; B. 5, 241).

ಚನ್ನಿ ಕೇಖರ candra-kēkhara. Śiva; a form of Śiva (Bp. 58, 18).

ಚನ್ನಿ ಸಾಲೆ candra-sālē. Tbh. of ಚನ್ನಿ ಕಾಲೆ. ಅಗ್ರಸಾಲೆ ಲೂಟಿ, ಚನ್ನಿ ಸಾಲೆ ನಿಡೆ (Prv.).

ಚನ್ನಿ ಸೂರ್ಯ candra-sūrya. Moon and sun; a rough drawing of the moon and sun on a stone, worshipped by peasants (S. Mhr.).

ಚನ್ನಿ ಹಾರ candra-hāra. A necklace of flat, moon-like (circular) gold beads (C.).

ಚನ್ನಿ ಹಾಸ candra-hāsa. Deriding the moon. 2, a glittering scimitar, a sword (Abh. P. 14, 188). 3, N. of a prince (J. 28, 6. 60-63; 29, 2-49).

ಚನ್ನಿ ಅಂಗದ candra-aṅgada. N. of a son of king Indrasēna. (R.).

ಚನ್ನಿ ಚೂಡ candra-cūḍa. = ಚನ್ನಿ ಚೂಡ. (Bp. 1, 51).

ಚನ್ನಾತವ ಚಂದ್ರಾ-āṭapa. *Moonlight*; an open hall; an awning. (Kāv. V, 12).

ಚನ್ನಾತ್ಮಜ ಚಂದ್ರಾ-ātmaja. = ಚನ್ನಜ. (R.).

ಚನ್ನಾಭರಣ ಚಂದ್ರಾ-ābharana. Śiva (Grj. 3, 86; 4, 13).

ಚನ್ನಾವತಿ ಚಂದ್ರāvatī. N. of a place. (My.).

ಚನ್ನಾವಲಿ ಚಂದ್ರāvalī. N. of the elder sister of Rādhā. (My.).

ಚನ್ನಾಶ್ಮ ಚಂದ್ರāśma. = ಚಂದ್ರಾಶ್ಮ. (Śā. 3, 64).

ಚನ್ನಾಚಂದ್ರಿ. Shining, golden. 2, N. of a vṛtta (Ōh.). 3, = ಚನ್ನಾತ್ಮಜ.

ಚನ್ನಿಕೆ ಚಂದ್ರikē. *Moonlight*; elucidation. 2, N. of two vṛttas (Ōh.). 3, a coil of written palm-leaf (My.).

ಚನ್ನೆಂದ್ರೆ ಚಂದ್ರē. (= ಚನ್ನ 1, No. 11). A hall covered only at the top; an awning, a canopy.

ಚನ್ನೋದಯ ಚಂದ್ರā-udaya. Moon-rise. (C.). 2, an awning, a cloth spread over on open court.

ಚನ್ನೋದಯಮಾತ್ರ ಚಂದ್ರōdaya-mātrē. A bolus said to be very cooling (My.).

ಚನ್ನಂಣು-āṣ. = ಚನ, ಚೆನ್ನ. A man of beauty, a handsome man. 2, N. (C.; Bp. 18, 10; B. 1, 15). See ಮಾದರ-. — ಚನ್ನಪಟ್ಟ. Čanna's town: Madras (C.; Tē. ಚನ್ನಪಟ್ಟ, ಚನ್ನ-, ಚೆನ್ನ-; T. ಚೆನ್ನ-, ಚೆನ್ನೆ-). Also N. of other places. — ಚನ್ನಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (C.). See ತೋಗಿಯ-. — ಚನ್ನಬಸವ. N., especially that of the sister's son of Basava (Č. Bp. 6, 47; Tē. ಚೆ-). See Bp. 7 sum.; 7, 9; 35, 41; 47, 37; 61, 74, 75. — ಚನ್ನಬಸವರ. -ಅರ. = ಚನ್ನಬಸವ. (Bp. 35, 8). — ಚನ್ನಬಸವಪುರಾ. A work about Čannabasava, etc. of A. D. 1585 (Č. Bp. 68, 77; Tē. ಚೆ-). — ಚನ್ನಯ. -ಅಯ. N. (C.; Bp. 13, 82; 25, 4; 38, 42; 45, 37; 56, 50). See ಮಾದರ-. — ಚನ್ನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (C.; Bp. 9, 40).

ಚನ್ನಗೆ ಚೆನ್ನagē. Handsomely, nicely, properly (My.).

ಚನ್ನಂಗ ಚೆನ್ನānga. — ಚನ್ನಂಗನ ಮರ. = ಚನ್ನಂಗಿ No. 1. (Z.).

ಚನ್ನಂಗಿ ಚೆನ್ನāngi. = ಚೆನ್ನಂಗಿ. A large timber-tree with white bark, Lagerstroemia parviflora Roxb. (Z.; Č. Mr. 121, one MS. ಚೆನ್ನಂಗಿ; Bp. 45, 37; Tē., and also ಚೆನ್ನಂಗಿ). 2, = ಚೆನ್ನಂಗ, etc. (C.; ಮಂಗಲ್ಯಕ, ಮಸೂರ, ಮಸೂರ G.).

ಚನ್ನಿಗ ಚೆನ್ನigā. A handsome, fine man (C.; Bp. 15, 18; 24, 40; 47, 33; 48, 10; Rām. 6, 14, 29; Dp. 1, 2). — ಚನ್ನಿಗರಾಯ. N. of a Krishna idol at Bēlār near Hāsana (My.).

ಚನ್ನು čannu. = ಚನ್ನ 2, ಚೆನ್ನ 2, ಚೆನ್ನ. Straightness; beauty, grace, niceness, properness; excellence (My.; Tē. ಚೆನ್ನ). Gen. and Acc. ಚನ್ನ. ನಾಯಕ ಬಾಲ ಸಚಯಂ ಕಟ್ಟಿ ಚನ್ನಪ್ಪದೇ (Śā. 85). — ಚನ್ನ ಕುಲ. (Bp. 18, 9). — ಚನ್ನ ಚನ್ನಯ್ಯರ. (Bp. 24, 81). — ಚನ್ನ ಪಾಯಸ. (Bp. 14, 13). — ಚನ್ನ ಛತ್ತಿ. (Bp. 24, 75). — ಚನ್ನ ಮಗ. (Bp. 18, 52). — ಚನ್ನ ಮದಿವ. (Bp. 21, 45). — ಚನ್ನ ಮಾತು. (Bp. 27, 60; 45, 37; 47, 37). — ಚನ್ನ ಮಾತು. (Bp. 29, 16). — ಚನ್ನ ಮಿಗ್ಗಪ್ರಾಯ. (Bp. 25, 9). — ಚನ್ನಲರ. -ಅಲರ. -ರು. (Bp. 28, 69; 44, 4). — ಚನ್ನ ಶಿಖ. (Bp. 18, 39). — ಚನ್ನಾಗಿ. -ಅನಿ = ಚೆ-

Nicely, handsomely, properly, well, in good circumstances (ಅಯ್ಯ Śmd. 26 Cm.; ನೆಲೆ 31 Cm.; Bp. 14, 5; 39, 24; 44, 41; 47, 65; 57, 69; C.; Śi. 272. 283. 368. 398; B. 1, 1; 2, 46. 52; 4, 209. 214). ಚನ್ನಗಿದ್ದರೆ ನೆಲ್ಲರು, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ವೇ ಹಿತರು (Prv.). — ಚನ್ನಸೆ. -ಎಸೆ. To shine beautifully, to be splendid, to be conspicuous (Bp. 5, 18; 32, 39; 38, 42). ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಯದು ಎನ್ನ ಗೀರ್ವಾಡೊಳು ಚನ್ನಸೆವ ದರ್ವಣಮೆನು ತ್ತು ಬರೆವುದು (Čidakhandānubhava 1, 8).

ಚನ್ನಿ čanni. = ಚನ್ನೆ. (My.).

ಚನ್ನೆ čannē. = ಚೆನ್ನೆ 1. A handsome female (Čh. v. 328; Čpr. 7, 103; Abh. P. 3, 85; Grj. 3, after 91; Bp. 4, 42). 2, N. (S. Mhr.). — ಚನ್ನಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (C.; Bp. 14, 3). — ಚನ್ನವ್ವ. -ಅವ್ವ. N. (C.; B. 4, 217).

ಚಪ್ čap. An imitative sound. (Čf. ಚಪ್). — ಚಪ್ ಚಪ್. rep. The sound produced by beating with a cane or stick (C.), or by cutting a tree with an axe (C.). 2, one of the notes of the house-lizard (S. Mhr.).

ಚಪ್ čap. Silent! still! (H., Mhr.; S. Mhr.).

ಚಪ čapa. An imitative sound. (See ಚಪ್ಪರಣೆ). — ಚಪಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To chirp (ಬಗ್ಗು, etc. G.). — ಚಪಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To emit a smacking sound in eating (S. Mhr.). ಚಪ čapa. Bamboo cane (ವಂತ, etc., ಬಿದಿರ್ Mr. 125; T. ಚಪ; Sk. ಚಪ).

ಚಪಕಾರಕ čapa-kāraka. A worker in bamboo cane, a manufacturer of baskets, etc. (ವಂತಚ್ಚೇದಿ, ಮೇದ Mr. 377).

ಚಪಟೆ čapatē. = ಲಪ್ಪಟೆ, ಚಪ್ಪಟೆ 1. Flatness; (flat). (Mhr. ಚಪಟಾ, ಚಪಟ; ಚಪಟೇ, any thing beaten flat; ಚಪಟೇ, to press; ಸಪಟ, flat, level, plain; smoothed; ಸಪಟೇ, levelness, etc.; Tē. ಚಪ್ಪಟೆ, ಚಪ್ಪಿಡಿ; T. ಚಪ್ಪಿ, ಚಪ್ಪಿಟ್ಟಿ, ತಟ್ಟಿಟ್ಟಿ; M. ಚಪ್ಪೆ, ಚಪ್ಪಡೆ; Čf. ಚಕ್ಕದ; Sk. ಚಪಟ; ಚಪ್ಪಿ 1; Tē. ಚದಮು, ಚದುಸು, to level; to make even with the ground; to break to pieces; T. ಚಪ್ಪೆ, M. ಚಪೆ, K. ಸದೆ, to squash, etc.). — ಚಪಟೆಮೂಗಿನವನು. = ಚಪ್ಪಟೆ. (ಮರಣಸ, etc. Śi. 197).

ಚಪಲ čapala. Moving to and fro, being agitated, wavering, unsteady, restless, fickle; wanton. 2, active, quick, swift, agile, expeditious. 3, inconsiderate, rashly or inconsiderately committing a crime. 4, momentary, instantaneous. 5, quicksilver (ಪಾರದ, ರಸ Mr. 329).

ಚಪಲತನ čapalatana. = ಚಪಲತೆ, ಚಪಲತ್ವ. (B. 3, 39; 5, 27).

ಚಪಲತೆ čapatatē. The state or nature of moving to and fro; trembling; fickleness; inconstancy; agitation; smartness. (Śmd. 159. 230; Kāv. IV, 2, 16; My.).

ಚಪಲತ್ವ čapatatva. = ಚಪಲತೆ. (Śmd. 230 Cm.; My.).

ಚಪಲೆ čapalē. A fickle or wanton woman (Bp. 40, 54; My.). 2, lightning. 3, long pepper.

ಚಪಾ čapā. (Čf. ಚಪ್). — ಚಪಾಚಪ್. rep. The sound produced by beating the surface of water with the hand, a stick, etc. (My.; Čf. Mhr. ಛಪ್ಪಾಛಪ್ಪಿ).

ಚಪಾಟಿ čapatī. = ಚಪ್ಪಟೆ. A slap (Mhr.). — ಚಪಾಟಿ ಬಡಿ. To slap with the open hand (S. Mhr.).

ಚಪಾಡಿಸು čapādisu. See a. ಚಪ.

ಚಪಾಟಿ čapatī. A cake flattened with the hand without a roller (H.).

ಚಪಾಯಿಸು *capāyisu*. To hide (v. t., C.; Mhr., H. ಛಪಾಯಿಸೇಂ).
ಚಪಾವನೆ *capāvanē*. Hiding, concealment (My.; Mhr., H. ಛಪಾವನೇ).

ಚಪಾವು *capāvu*. = ಚಪಾವನೆ. (My.).

ಚಪೇಟಿ *capēṭa*. A palm of the hand with the fingers extended.

ಚಪ್ಪಗೆ *čappagē*. = ಚಪ್ಪಗೆ. Insipidness; insipidly (My.; Tē. ಚಪ್ಪಗಾ; ಚಪ್ಪಡಿ, ಚಪ್ಪಿಡಿ, ಚಪ್ಪಿಡಿ, insipidness; Mhr. ಚಪ್ಪಟ್ಟಿ, vapid, flat, insipid).

ಚಪ್ಪಟೆ *čappatē*. 1. = ಚಪಟಿ, etc., (ಚಪ್ಪಡಿ). (My.; B. 4, 125). ಚಪ್ಪಟೆಯಾದುದು (ಚಪ್ಪಡಿ ಸಂದ. I). — ಚಪ್ಪಟೆಮೂಗು. A flat nose (My.; T. ಚಪ್ಪೆಮೂಗು; M. ಚಪ್ಪೆಯ ಮೂಗು, ಚಪ್ಪೆ). — ಚಪ್ಪಟೆಮೂಗಿನವನು. A flat-nosed man (ಮುರಣ್ಣ, ಮುರಣ್ಣ ಸ. Nr.).

ಚಪ್ಪಟೆ *čappatē*. 2. = ಚಪ್ಪಳಿ, etc. (My.).

ಚಪ್ಪಟಿ *čappati*. = ಚಪಟಿ. (H., Mhr. ಚಪ್ಪೆಟಾ, a smart slap; Mhr. ಚಾವಟಿ, ಸವಟಿ, ಛಾವಟಿ, a slap; cf. ಚಪ್ಪರಿಸು 2). — ಚಪ್ಪಟಿ ಬಡ. = ಚಪ್ಪಟಿ ಹೊಡೆ. (My.). — ಚಪ್ಪಟಿ ಹೊಡೆ. To apply a smart slap with the palm (My.).

ಚಪ್ಪಡಿ *čappadi*. (= ಚಪ್ಪಟಿ 1). A large flat stone (My.). — ಚಪ್ಪಡಿ ಎಡೆ. To drag a flat stone (on another's head): to ruin (My.). — ಚಪ್ಪಡಿ ಹಾಕು. To put a flat stone (on another's business): to ruin (My.).

ಚಪ್ಪನೆ *čappanē*. With the sound of ಚಪ in beating (S. Mhr.).

ಚಪ್ಪನ್ನ *čappanna*. ಛಪ್ಪನ್ನ. Fifty-six (H., Mhr.; Br.).

ಚಪ್ಪನ್ನದೇಶ *čappanna-dēsa*. The 56 countries (all the world) (C. Bp. 6, 48 seq.; Vivēkaśāntāmaṇi; Rā. 5, 127; 5, after 22; J. 25, 12; see Čh. p. 133 seq.). Cf. ಪಟ್ಟಿಂಚಾಪದ್ವಿಪಯ.

ಚಪ್ಪರ *čappara*. (ಸಂದ. 48). = ಚಪ್ಪ. A frame thrown over houses to form the roof (My.; Tē.; Mhr. ಛಪ್ಪರ). 2, a shed (ಪನ್ನರ, ಪನ್ನರ Nn. 143; ಕಾವಣ, ಪನ್ನರ Kk. 26, ಸಮ. 59; Bp. 8, 37; Rām. 13, 7; J. 34, 8; My.; M., Tē.; Mhr.: a temporary hut). 3, a court-yard (ಪ್ರಾಂಗಣ, ಅಂಗಣ Nn. 143; ಗೃಹಾಂಗಣ Mr. 480; cf. ಚಪ್ಪರ). 4, a thatched or tiled roof (S. Mhr.; Mhr.; Tē., M.). 5, a trellis (My.; Tē.). 6, the canopy of a bedstead (My.; Tē., T., M., Mhr.; see ನಡಪ್ಪರ). ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಗಡಿಯಿಲ್ಲದವ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯನವೇ ಕ್ಷಿಸದ (Prv.). — ಚಪ್ಪರಗಾಲ ಮಂಚ. A cot with a canopy that rests on (four) staffs (My.). — ಚಪ್ಪರದ್ರಾಕ್ಷೆ. Grapes trained upon a trellis (ಮೃದ್ವಿಲೆ, ಗೋಸ್ತನಿ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, etc. Si. 148; My.). — ಚಪ್ಪರಮಂಚ. A canopied bedstead (My.).

ಚಪ್ಪರಣೆ *čapparanē*. The crying or chirping of birds (ಚಪ್ಪೆ ಸಂದ. II; ಚಪ್ಪೆ Kk. 42, 88, o. r. ಬಿಟ್ಟು; ಬಗ್ಗು, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ 77; ಚಪ್ಪೆ, ಜಡಿಪು, ಬಗ್ಗು, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ ಸಮ. 29, 30; ಕೆ. 2, 45). 2, the peculiar smacking of the lips by which peasants use to stop their cattle (C.; Bp. 47, 46; My.; T., M. ಚಪ್ಪ, Tē. ಚಪ್ಪಡించು, ಚಪ್ಪರಿಂಚು, -ಲಿಂಚು, to smack the lips; to suck; Tē. also: to chuckle or cluck to an animal to urge it on); chuckling, cockering (Rām. 1, 5, 31).

ಚಪ್ಪರಿಗೆ *čappariga*. — ಚಪ್ಪರಿಗನ ಪುಲ್ಲ. A name given to several kinds of grass, as *Panicum repens* L., *Manisurus granularis* Swartz, *Andropogon lanceolatus* Roxb. (Z.).

ಚಪ್ಪರಿಸು *čapparisu*. 1. To chuckle or cluck to an animal to urge it on (Bh. 1, 10, 22; 8, 23, 12; 8, 26, 16; Rā. 6, after 11; J. 25, 45). 2, to smack the lips in sucking or sipping (Bp. 33, 15); to produce the peculiar sound of chewing, to chew with a noise (C.; see s. ಚಪ್ಪರಣೆ; M. ಚವೆ, chewing; the sound of it). 3, to chirp (Grj. 2, after 106; 8, after 8); to bark (P. 1, 104).

ಚಪ್ಪರಿಸು *čapparisu*. 2. = ಚಪ್ಪಳಿಸು. To slap; to pat (S. Mhr.; Abb. P. 14, 123; 14, after 123; Rā. 6, after 11; Rām. 6, 11, 17; J. 13, 50; 16, 23; Tē. ಚರಚು; cf. ಚಪ್ಪಟೆ 2).

ಚಪ್ಪಲೆ *čappalē*. = ಚಪ್ಪಲಿ. (My.).

ಚಪ್ಪಲಿ *čappali*. A shoe or sandal (S. Mhr.; Mhr., H. ಚಪ್ಪಲ, -ಳ; cf. ಚಮ್ಮಾಳಿಗೆ). — ಚಪ್ಪಲಿಹಣ್ಣು. A weed, *Tricholepis amplexicaulis* Clarke (Z.).

ಚಪ್ಪಳಿ *čappali*. = ಚಪ್ಪಟೆ 2, ಚಪ್ಪಳಿ, ಚಪ್ಪಳಿ. Clapping the hands (S. Mhr.; T. ಚಪ್ಪಣೆ). — ಚಪ್ಪಳಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To clap the hands (Bp. 4, 8; 47, 42; 59, 24; My.). — ಚಪ್ಪಳಿ ಬಡೆ. = ಹೊಡೆ. (G. 157, 158). — ಚಪ್ಪಳಿ ಹೊಡೆ. = ಚಪ್ಪಳಕ್ಕು. (S. Mhr.; My. as ಚಪ್ಪಳಿ).

ಚಪ್ಪಳಿಸು *čappalisu*. = ಚಪ್ಪರಿಸು 2, ತಪ್ಪಳಿಸು. (Bp. 15, 9).

ಚಪ್ಪಳಿ *čappali*. = ಚಪ್ಪಳಿ. (My.; see ಕೆಯ). — ಚಪ್ಪಳಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಚಪ್ಪಳಕ್ಕು. (Bp. 18, 15).

ಚಪ್ಪಳಿ *čappali*. = ಚಪ್ಪಳಿ, etc. (My.).

ಚಪ್ಪೆ *čappē*. 1. That which is flattened or pressed down (T. ಚಪ್ಪೆ). — ಚಪ್ಪಲರ್. -ಅಲರ್. To be flattened and distended (Čpr. 4, 77; 7, 64).

ಚಪ್ಪೆ *čappē*. 2. The hip-bone (My.; T. ಚಪ್ಪೆ, the hip).

ಚಪ್ಪೆ *čappē*. 3. = ಸಪ್ಪೆ. Insipidness (My.).

ಚಪ್ಪೆ *čappē*. An impression, a stamp, a seal (S. Mhr.; Mhr. ಛಪ್ಪ; cf. ಚಾವೆ).

ಚಪ್ಪೆ *čappa*. = ಚಪ್ಪರ. (My.). ಚಪ್ಪದ ಮಂಚ (Si. 230; see ಚಪ್ಪರಮಂಚ).

ಚಬಕ *čabaka*. = ಚಬಕು, ಚಬಕು. A horse-whip (S. Mhr.; B. 4, 123; Mhr., H. ಚಾಬಾಕ; T., M. ಚವಕ್ಕು; Tē. ಚಪ್ಪಕ್ಕು, ಚಬಕು).

ಚಬಕು *čabaku*. = ಚಬಕ. (C.; B. 4, 123).

ಚಬುಕು *čabuku*. = ಚಬಕ. (Č. Bp. 47, 44; My.). — ಚಬುಕು ಮರ. The *Casuarina* tree, *Casuarina muricata* Roxb. (St. & Pl.; My.).

ಚಮಕಾಯಿಸು *čamakāyisu*. = ಚಮಕಿಸು. To lash soundly (My.; Mhr. ಚಮಕಾಯಿಸೇಂ, ಚಮಕಾಯಿಸೇಂ); to cause to quiver, to frighten, to rebuke (My.; Mhr.).

ಚಮಕಿಸು *čamakisu*. = ಚಮಕಾಯಿಸು. (My.). 2, to make to flash (or brandish), as a sword (S. Mhr. rare; Mhr. ಚಮಕನಿಸೇಂ, ಚಮಕಾಯಿಸೇಂ).

ಚಮಟಿಕೆ *čamatikē*. = ಚಮಟಿಗೆ, ಚಮ್ಮಟಿಗೆ q. v., ಚಮ್ಮಟಿಗೆ, ಸಮಟಿಗೆ. (My., in the meaning of ಚಮ್ಮಟಿಗೆ No. 2).

ಚಮಟಿಗೆ *čamatigē*. = ಚಮಟಿಕೆ, etc. (C.).

ಚಮಡೆ *čamaḍa*. The skin (C.; Mhr., H. ಚಮಡಿ, ಚಾಮಡಿ; ಚಾಮಡೇಂ, skin, hide; leather; cf. ಚಮ; ಚಾವಟಿ).

ಚಮತ್ *camat*. An interjection of surprise.
 ಚಮತ್ಕರಿತು *camat-karistu*. To be astonished (Sēv. 4, 75).
 ಚಮತ್ಕಾರ *camat-kāra*. Astonishment, surprise; a show, a spectacle; an astonishing event or object, a wonder (C.; B. 5, 34. 171. 177. 196); cleverness, skilfulness (My.); quickness (My.). See Prv. s. ಒರಾತ್ಕಾರ.
 ಚಮತ್ಕಾರಿ *camat-kāri*. Astonishing, surprising, unusual; a clever person (My.).
 ಚಮತ್ಕೃತಿ *camat-kṛiti*. = ಚಮತ್ಕಾರ. (Bp. 1, 5; 28, 4; J. 1, 6; 26, 10).
 ಚಮರ *camara*. = ಚಮರ, etc. A kind of deer, or rather the Yak or *bos grunniens*. 2, the chowrie or long brush or fan, most usually made of the tail of the Yak; it is also one of the insignia of royalty (ಮುತೀರ, ಚಾಮರ Nn. 91).
 ಚಮರಿ *camari*. = ಚಮರ No. 2, ಚಮರಿ, ಚಮರಿ, ಚಾರಿ. The tail of the Yak used as a fan, etc. (Bh. 6, 2, 1; J. 3, 17).
 2, a compound pedicle. — ಚಮರಿಮೃಗ. = ಚಮರೀಮೃಗ. (ಗೋಕರ್ಣ, ರೋಮ Mr. 163).
 ಚಮರಿಕ *camarika*. The tree *Bauhinia variegata* Lin.
 ಚಮರೀಮೃಗ *camari-mṛiga*. = ಚಮರ No. 1, ಚಮರೀಮೃಗ. (ಸರಲ Nn. 63).
 ಚಮಸ *camasa*. = ಚಮ್ಪ. A vessel used at sacrifices for drinking the *sōma*; a ladle or spoon. 2, a kind of sweetmeat.
 ಚಮಸಿ *camasi*. = ಚಮಸ. A vessel used at sacrifices etc.
 ಚಮು. ಚಮೂ *camu. camū*. An army. 2, a division of an army consisting of 129 elephants, 129 cars, 2187 horses, and 3685 foot.
 ಚಮೂಪ *camū-pa*. A general (ಬಲಿ, ಸೇನಾಪತಿ Nn. 16).
 ಚಮೂಪತಿ *camū-pati*. A general of a division; any general (ಅನೀಕಸ್ಥ, ದಣ್ಣನಾಥ Mr. 269).
 ಚಮೂರ *camūra*. A tiger (ಪುಣ್ಣರೀಕ, ಹುಲಿ Nn. 18; ನ್ಯಾಫ್ರೆ, etc., ಪುಲಿ Mr. 159).
 ಚಮೂರಮೂ *camū-ramaṇa*. A general (Rām. 6, 19, 17).
 ಚಮೂರು *camūru*. A kind of deer.
 ಚಮ್ಪ *camṇa*. = ಚಮಸ. A spoon (C.; Mhr., H. ಚಮಚಾ).
 ಚಮ್ಪ *campa*. = ಚಮ್ಪ. The plant *Bauhinia variegata*, mountain ebony (Sk.). 2, = ಚಮ್ಪಕ No. 1 (My.).
 ಚಮ್ಪಕ *campaka*. = ಸಮ್ಪಕ. A tree bearing a yellow fragrant flower, *Michelia champaca* Lin. 2, = ಚಮ್ಪಕಮಾಲೆ (Ūh.; Mr. 366).
 ಚಮ್ಪಕಪುರ *campaka-pura*. N. of a town (J. 11, 30).
 ಚಮ್ಪಕಮಾಲಿನಿ *campaka-mālini*. N. of Candrahāsa's second wife (J. 30, 1. 11. 12).
 ಚಮ್ಪಕಮಾಲೆ *campaka-mālā*. N. of a vṛitta (Ūh.).
 ಚಮ್ಪು *campu*. ಚಮ್ಪು. A species of composition in which the same subject is continued through alternations in prose and verse. (Ūh.).
 ಚಮ್ಪೆ *campē*. = ಚಮ್ಪ No. 2. (Bh. 3, 17, 34). 2, perfume (Ūpr. 7, 63).
 ಚಮ್ಪಕ *campaka*. A sort of musical instrument (Ū. Bp. 5, 7). — ಚಮ್ಪಕವದ್. -ವದ್. A kind of drum (Rāv. 6, after 11; T. ಚಾವದ್ಕಿ, ಚಾಮ್ಪು, a kind of drum).

ಚಮ್ಪಾರ *campāra*. 1. = ಸಮ್ಪರ, ಸಮ್ಪರ. — ಚಮ್ಪಾರಕಾ. = ಸಮ್ಪರ, ಸಮ್ಪರ. (ಶಕುನ್ತಲ Si. 421).
 ಚಮ್ಪಾರ *campāra*. 2. = ಚಮ್ಪಾರ. A caste that are workers in leather (My.; Mhr. ಚಾಮ್ಪಾರ, ಚಾಮ್ಪಾರ, ಚಾಮ್ಪಾರ; see ಚಮಪ).
 ಚಮ್ಪು *campu*. (fr. ಚನ್ 1). = ಚೆಮ್ಪು, ಚೆಮ್ಪು, ಚೆಮ್ಪು, (ಚಮ್ಪು, etc.). The red metal: copper (T., M. ಚಮ್ಪು; cf. ತಾಮ್ರ). 2, a globular copper or brass vessel, used for drinking water, etc. (My.; Tē., T., M.; Mhr. ಚಮ್ಪು, a goglet; M. also ಚೆಲ್ಲ; cf. ಚರನಿಗಿ). ಅಮ್ಪು ಬಿಡಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದರೆ ಚಮ್ಪು ಮುಣುಗಿಸಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೆ? — ಕುಮ್ಪಾದಿನ ಅನಿಗಿಯಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರದ ಚಮ್ಪು ಹುಡುಕಿದನೆ. — ಚಮ್ಪು ಚರಿಗೆಗೆ ದಂದವಾದರೂ ಹಂಚುಹುಡಿಗೆ ದಂದವಲ್ಲ (Prvs.). — ಚಮ್ಪುಕುಟ್ಟಗ. = ಚೆಮ್ಪುಕುಟ್ಟಗ. A coppersmith (ಶೌರಿಕ, ತಾಮ್ರಕುಟ್ಟಕ Si. 389). — ಚಮ್ಪುಕುಟ್ಟಗ. = ಚಮ್ಪುಕುಟ್ಟಗ. (My.).
 ಚಮ್ಪು *camma*. Tbh. of ಚಮ್ಪ. See ಚಮ್ಪುಟ್ಟಗ.
 ಚಮ್ಪುಟ್ಟಗ *cammatigē*. = ಚಮ್ಪುಟ್ಟಗ, etc., ಚಮ್ಪುಟ್ಟಗ, q. v. A whip (ಕಶಿ, ಚಮ್ಪದಣ್ಣ Mr. 274; Grj. 6, after 56; Bp. 52, 8; 59, 37; J. 6, 49; T., M. ಚಮ್ಪುಟ್ಟ). 2, a sledge-hammer (C.; T. ಚಮ್ಪುಟ್ಟ; M. ಚಮ್ಪುಟ್ಟ-ಕುಡ; Tē. ಸಮ್ಪಿಟಿ, ಸಮ್ಪಿಟಿ).
 ಚಮ್ಪುಟ್ಟಗ *cammatigē*. Tbh. of ಚಮ್ಪಪಟ್ಟಕೆ (Rmd. 382). A flat piece of leather for playing upon with dice, a leather backgammon board, etc. 2, Tbh. of ಚಮ್ಪಯಟ್ಟಕೆ, a whip (ಚಮ್ಪದಣ್ಣ, ಕಶಿ Hā.; the T. & M. ಚಮ್ಪುಟ್ಟ is Tbh. of ಚಮ್ಪಯಟ್ಟ = ಚಮ್ಪಯಟ್ಟಕೆ). 3, a sledge-hammer (My.; ಅಯೋಧ್ಯೆ Si. 415).
 ಚಮ್ಪುಳಿ *cammaḷi*. = ಚಮ್ಪುಳಕೆ. (Tbh. of ಸೈಂಹಿಕೇಯ?). The dragon's tail or descending node, the ninth of the planets, considered in mythology as the *body* of the demon Saimhikēya, son of Simhikā, which was severed from the head or Rāhu by Vishṇu at the churning of the ocean (ಕೇತು Sm. 17; T. ಚೆಮ್ಪುಮ್ಪು; Tē. ಚೆಮ್ಪುಲಿಪಾಮು, a prickly eel, found on the sea-ocean; cf. ಚಾದ?).
 ಚಮ್ಪುಳಕೆ *cammaḷikē*. = ಚಮ್ಪುಳಕೆ. (ಕೇತು Kk. 11b).
 ಚಮ್ಪಾರ *campāra*. = ಚಮ್ಪಾರ. (C.).
 ಚಮ್ಪುಳಕೆ *campāḷigē*. Tbh. of ಚಮ್ಪಪಾದುಕೆ. A kind of leather shoe (Bp. 26, 14; My.; Tē. ಸಮ್ಪಾಳ, T. ಚಮ್ಪಾಳ; cf. also ಚಪ್ಪಲಿ).
 ಚಮ್ಪು *camma*. = ಚಮ್ಪು, ಚಮ್ಪು. N. of a plant (ಕೃಕವಾಕು, ಮಸ್ತಕ, ನೇತ್ರ Mr. 140, o. rs. ಚವ್ವೆ, ಚಮ್ಪು).
 ಚಮ್ಪು *camya*. = ಚಮ್ಪು. q. v.
 ಚಯ *çay*. ಚಯ್ಪು. = ಚಲ್ಲ 1, ಚಿಯ (ಚೆಯ್ಪು) 1, ಚೆಲ್ಲ. — ಚಯ್ಪುಟ. -ಅಟ. = ಚೆ, q. v. (ಚಲ್ಲಾಟ Kk. 21, o. r. ಚೆಯ್ಪುಟ).
 ಚಯ *çaya*. Accumulation; a heap, a mound of earth, a rampart, etc. 2, a collection, a mass, a multitude.
 ಚಯನ *çayana*. 1. Heaping, piling up; collecting, gathering. See ತೆಮಳ್ಳು, ತೆರಳ್ಳು, ಬೆರಂಜು.
 ಚಯನ *çayana*. 2. Observing, perceiving, etc. See ನಿ.
 ಚರ *çara*. An imitative sound. — ಚರ ಚರ. rep. The sound of rending, of scratching with the nails or with

a pen, of cutting grass, and of mincing vegetables (C.; Mhr.). — ಚರ ಚರನೆ. With the sound of ಚರ ಚರ (C.). ಚರ *čara*. Moving, walking, going; locomotive, any animal; movable; being, living, 2, a spy, a secret emissary or agent (ಉಪನಿಷತ್, ಅರಣ್ಯ Mr. 262). — ಚರಣುಡ. (i. e. ಚರ ನುಡಿ). News brought by emissaries (ವಾರ್ತೆ, ದೂತರ ವಾಕ್ಯ Nn. 138).

ಚರಕ *čaraka*. A wanderer, a wandering religious student; a spy, etc. 2, N. of a muni and physician, the author of a treatise upon medicine. 3, the title of the treatise on medicine written by Čaraka (Sk.). 4, witchcraft (My.).

ಚರಕ್ಕನೆ *čarakkanē*. With the sound of ಚರ (C.).

ಚರಗ *čaraga*. = ಚರುಗ, etc. (S. Mhr.).

ಚರಟ *čaraṭa*. = ಚಟ್ಟ 1, q. v. (C.; B. 4, 225; M. ಚಣ್ಣೆ, sediments, husk, etc.; ಚಣ್ಣೆ, chaff; T. ಚಣ್ಣೆ, an empty husk, cf. ಜರುಡು).

ಚರಣ *čaraṇa*. Moving, wandering; acting, dealing. 2, a foot (ಕಾಲು Nn. 84). 3, a sect, a school, a branch of the *vēda*. 4, the fourth part of a stanza (Čh.). 5, a verse-line (Čh.).

ಚರಣತಲ *čaraṇa-tala*. The sole of the foot (ಅಂಗಾರ Mr. 332).

ಚರಣನಲಿನ *čaraṇa-nalina*. = ಚರಣಸರಸಿರುಹ. (My.).

ಚರಣಯುಗ *čaraṇa-yuga*. Both the feet (Śm. 110).

ಚರಣವಾಲ್ಮೀಕಿ *čaraṇa-vālmika*. A foot or leg like an ant-hill, a kind of elephantiasis (ಹುತ್ತುಗಾರ Mr. 385).

ಚರಣವಿನ್ಯಾಸ *čaraṇa-vinyāsa*. Putting or placing down the foot. See ಮುಟ್ಟು.

ಚರಣಸರಸಿರುಹ *čaraṇa-sarasiruha*. A foot-lotus: a foot like a lotus, a beautiful foot. (Śm. 1).

ಚರಣಾಭರಣ *čaraṇa-ābharana*. An ornament for the feet.

ಚರಣಾಯುಧ *čaraṇa-āyudha*. Having the feet for weapons: a cock.

ಚರನ್ತ *čaranta*. = ಚರನ್ತಿ. (My.). 2, the pupil of a *čaranta* (My.).

ಚರನ್ತಿ *čaranti*. A jaṅgama who has taken the vow of celibacy (S. Mhr.), frequently called also ಚರನ್ತಿಯವ್ವ.

ಚರಪ *čarapu*. = ಚರುಪ. Tbh. of ಚರು. An oblation to Gaṇeśa (My.).

ಚರಬಣ್ಣವಲಿ *čara-baṇḍavala*. Live stock; capital employed in business (B. 5, 101; My.).

ಚರಬಾಗಿನು *čara-bāgisu*. To go away (S. Mhr., used in *lingavanta* maṭhas).

ಚರಬಿ *čarabi*. = ಚರ್ಬಿ. Fat, suet (C.; Mhr., H.).

ಚರಮ *čarama*. Last, final, ultimate; western, west; lowest, least; immediately following (ಪಶ್ಚಾತ್, ಏವಿಕ್ Mr. 434); a final letter (Śmd. 71. 219. 222. 228. 249. 289; Kāv. I, 3, 57-59; I, 4, 50-52).

ಚರಮಸ್ಥಾಭೃತ *čarama-kṣmābhṛit*. The western mountain behind which the sun and moon are supposed to set. *

ಚರಮಗಿರಿ *čarama-giri*. = ಚರಮಸ್ಥಾಭೃತ. (Si. 114).

ಚರಮಸ್ವರ *čarama-svara*. A final vowel (Śmd. 245).

ಚರಮಾಕ್ಷರ *čarama-akṣara*. A final consonant (Śmd. 245).

ಚರಮಾದ್ರಿ *čarama-adri*. = ಚರಮಗಿರಿ. (Sk.; R.).

ಚರಮೂರ್ತಿ *čara-mūrti*. = ಚರನ್ತ No. 2. (My.).

ಚರಯಿಸು *čarayisu*. To roam, wander or walk about (ಪ್ರಮಣಿಸಿದ Dh., o. r. ಚರಿಯಿಸು). ಚರಯಿಸಿದಂ (92, o. r. ಚರಂ). ಚರಲಿಂಗ *čara-liṅga*. A walking liṅga: a jaṅgama of the *lingavantas* (Bp. 7, 9; 27, 42; 31, 1; 36, 24; 61, 2). — ಚರಲಿಂಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (C.).

ಚರವಣ *čaravaṇa*. Tbh. of ಚರ್ವಣ. (My.).

ಚರವಿಗೆ *čaravigē*. = (ಚರಿಗೆ), ಚರಿವೆ, ಚರ್ವನೆ, ಚವರಿಗೆ, ಚವರಿಗೆ. A large copper or brass pot in the form of the *čambu* for carrying water (My.; T. ಚರಾಳಿ, a pot, cup, or basin; T., Tē. ಚರುವ, a large metal pot; Tē. ಚರವೆ, ಚರವ, ಚರಿವ, a brass kettle or boiler; cf. Sk. ಚರು; Mhr. ಚರವೀ, a sort of bowl).

ಚರಾಚರ *čara-ā-čara*. 1. Moving; movable; shaking, unsteady.

ಚರಾಚರ *čara-ačara*. 2. Movable and immovable, locomotive and stationary, moving and fixed. 2, the aggregate of all created things, whether animate or inanimate. (Kāv. I, 1a, 2; Bp. 28, 54; 51, 16; J. 2, 55; 8, 42).

ಚರಾದಾಯ *čara-ādāya*. The profit arising to government by the sale of unowned cattle, etc. (My.). 2, the gain by bribes, etc. above salary (My.).

ಚರಾಯಿ *čarāyi*. Pasture; pasture-ground (My.; Mhr. ಚರಣ, ಚರವಣ, ಚರಾಳಿ).

ಚರಿ *čari*. 1. (= ಚಾರಿ). Going, being, living. (Bp. 47, 12).

ಚರಿ *čari*. 2. = ಚರಿ. Small shot (S. Mhr.; Mhr., H. ಫರಾ).

ಚರಿಕೆ *čariki*. = ಚರ್ಕಿ. A grinding-wheel, a pulper, a potter's wheel, etc. (My.; Mhr. ಚರಕೆ, ಚರವೀ).

ಚರಿಗೆ *čarigē*. = ಚರಿಗೆ. = ಚರಿವೆ, etc. (My.). 2, = ಚಮ್ಮು, a globular copper or brass vessel, used for drinking water, etc. (S. Mhr.). ಚಮ್ಮು ಚರಿಗೆಗೆ ದಂಪ್ರವಾದರೂ ಹಂಚುಹುದಿಗೆ ದಂಪ್ರವಿಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ತವಿವ್ವ.

ಚರಿಗೆ *čarigē*. Tbh. of ಚರ್ಯೆ (Śmd. 343; Abh. P. 16, 63). Going, etc.; the meal or eating of Jainas (ಚೈನರ ಭೋಜನಂ Mr. 222). See ಕಾನ್ತಾರ. — ಚರಿಗೆವೋಗು. -ವೋಗು. To wander, to walk (Abh. P. 15, after 49).

ಚರಿಚಲಿ *čaričali*. = ಚಂಚಲ. (St. & Pl.).

ಚರಿತ *čarita*. Gone, gone to; going, moving, course, walking; walk, conduct, practice; proper or peculiar observance (ಅಚಾರ Mr. 250); acts, deeds, adventures; story. See ಉಪ, ಬೋಧಪಾಲ, ಪಾವನ, ಸು; Bp. 43, 13.

ಚರಿತಾರ್ಥ *čarita-artha*. Attainment of one's object, successful in an undertaking; accomplishment of a work; serving of a purpose; welfare. (B. 4, 133; 5, 291; My.).

ಚರಿತಾರ್ಥತ್ವ *čaritārthatva*. The attainment of an aim, successfulness, success (Bp. 2, 36).

ಚರಿತೆ *čaritē*. = ಚರಿತ. Walk, etc. (Bp. 5, 64; 60 sum.; 61, 81; My.).

ಚರಿತ್ರೆ *čaritra*. Going; acting; walk, behaviour; practice; deeds, exploits (ಸಂವರ್ತ, ವರ್ತನ, ಚರಿಸುವುದು Nn. 160; ಎನರ್, ಚಾರಿತ್ರೆ 62); adventures; story, history or account of anyone's deeds, exploits, feats and achievements; nature, disposition.

ಚರಿತ್ರಗಾರ *čaritra-gāra*. A historian (B. 4, 165; My.).

ಚರಿತ್ರೆ çaritrē. = ಚರಿತ್ರೆ. (G.).

ಚರಿಯಿಸು çariyisu. = ಚರಯಿಸು q. v., ಚರಿಸು. (Çpr. 1, 108; Bp. 60, 10).

ಚರಿವಿಗೆ çarivigē. = ಚರವಿಗೆ, etc. (My.).

ಚರಿಪ್ಪು çarishpu. *Moving, wandering about, unsteady.*

ಚರಿಸು çarisu. To move about; to walk; to wander, to roam; to behave, to live (ಚಲನ Nn. 158). See Bp. 1, 29; 10, 14; 40, 75; 47, 4; 52, 1. ಚರಿಸಿದಂ (Smd. 92). 2, to be engaged in; to undertake, to set about, to observe, to practise (Bp. 55, 41).

ಚರು çaru. *A kind of vessel in which a particular oblation is prepared: a caldron, a pan, a pot, a kettle* (ಕುಮ್ಮ, ಕುಣ್ಣ, ಉಪಿ, ಪಿರಕ, ಸ್ಥಾಠಿ, ಛಾಣ್ಣ, ಮಡಕೆ Mr. 209). 2, = ಚರುಪ್ಪ, *an oblation of rice, etc. for presentation to the gods or manes* (ಹವಿಸ್, ದೇವ್ಯ ತುತ್ತುಗಳು Mr. 260).

ಚರುಗ çaruga. = ಚರಗ, ಚಿರಗ. *An offering to Dēmaṇṇa, for which Hōlēyas kill one or more he-buffaloes, cut up the flesh, and throw the pieces about on the fields of the village or town to which they belong* (ಹೊಲದೊಳಗೆ ಚೆಲ್ಲುವ ಅಹುತಿ G.).

ಚರುಪ್ಪ çarupu. = ಚರಪ್ಪ. (My.).

ಚರೂಟ çarūṭa. (= ಭರೂಟ). *The preparing or proper boiling of flesh* (ಕಣ್ಣು ಮಂ ತಾಳಿಸುವುದು Mr. 217 in three MSS.).

ಚರೈ çarē. = ಚರಿ 2. (My.).

ಚರ್ಕಿ çarki. = ಚರಿಕೆ (My.).

ಚರ್ಚ çarça. The sun (ಸೂರ್ಯ Mr. 468).

ಚರ್ಚರಿ çarçari. Festive sport. 2, *a kind of song*. See Nr. 8. ಕಪ್ಪಡಿಗ.

ಚರ್ಚಿಕೆ çarçikē. The state of being smeared or covered with anything; cleaning the person with perfumes; covering, smearing (Çpr. 6, 54). See ಎ.

ಚರ್ಚಿತ çarçita. Smeared, perfumed, anointed; inquired into or after, investigated (My.); sought, desired.

ಚರ್ಚಿಸು çarçisu. To consider; to investigate, to inquire into; to discuss (Abh. P. 9, after 8; My.).

ಚರ್ಚು çarçu. To support or sustain children (ಪಿಶುನನ್ನಾರಣೆ Smd. Dh.; o. rs. ಚುರ್ಚು, ಪಿಶುನನ್ನಾರಣೆ).

ಚರ್ಚಿ çarçē. = ಚರ್ಚ. *Smearing the body with sandal and other unguents, perfuming the body* (ಲೇಪನ, ಅನುಲೇಪನ Nn. 73; ಅಂಜನ Mr. 522). 2, *reflection, consideration, repeating over in thought* (ಚಿಂತೆ 73; 522). 3, *Durgā* (ಬಾ ಮುಣ್ಣಿ 73; ಭೈರವಿ 522; ಬಾಮುಣ್ಣಿ, ಭೈರವಿ, ವನದೇವಿ Mr. 14; ಇನ್ನಾಣಿ, ಭೈರವಿ Nn. 28). 4, *investigation, reasoning, inquiry, logic* (ತರ್ಕ 73). 5, *a festival, etc.* (ಉತ್ಸವ 73; 522; ಮುಖ Mr. 330). 6, *sexual intercourse* (ರತ, ಕೂಟ 73; ಅತಿಮುರತ 522). 7, *a word* (ಉಕ್ತಿ Nn. 73; ತ್ವಾಸಕ, ಜಿಹ್ವಾರವ Mr. 380). 8, *a vow* (ವ್ರತ 73). 9, *an image* (ಪ್ರತುಮೆ 73; 522). 10, *a bubble* (ಬುಬ್ಬುದ, ತನಗೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟುವುದು 73; ಬುಬ್ಬುದ 522). 11, *idle slander* (not Sk., but Mhr. & T.; Sk. ಜರ್ಜ್, to abuse; to menace; cf. ಜರ್ಜಿ 1). 12, *ridicule, mocking, making fun of* (not Sk., but S. Mhr.). 13, *a quarrel, a dispute* (not Sk., but My.).

ಚರ್ಮ çarma. = ಚಮ್ಮ, ಸಮ್ಮ. *Skin, leather, hide, bark, etc.* (ತೋಗಲು Nn. 88; ತೊವರ್ Çl. II, 104). 2, *a shield*.

ಚರ್ಮಕೆ çarma-kaṣē. *The soap-nut plant, Mimosa abster-gens Roxb.*

ಚರ್ಮಕಾರ çarma-kāra. = ಸಮ್ಮಗಾರ. *A shoe-maker, a worker in leather* (ಬಾರು ಮಳಿಗರ ಮೂಸುವವನು Nn. 152, o. r. ಮು ಬ್ಬಗ; ವಾದುಕಾಕಾರ, ಸಮ್ಮಗಾರ Mr. 381).

ಚರ್ಮಕೃತ çarma-kṛit. = ಚರ್ಮಕಾರ. *A shoe-maker, etc.*

ಚರ್ಮಗತ çarma-gata. Being in or connected with skin. See Prv. 8. ಅನ್ನಗತ.

ಚರ್ಮಗರ್ವಣೆ çarma-karpaṭa. *A bottle made of skin to hold oil, etc.* (ಬುದ್ಧಲಿಕೆ Mr. 213, o. rs. ಚರ್ಮಗರ್ವಣ and ಬುದ್ಧಣಿ in two MSS.).

ಚರ್ಮಚಕ್ಷು çarma-çakshu. The material, physical eye (My.).

ಚರ್ಮಣ çarmana. A man who has the power of promptly answering any question, an eloquent man (ವಾಗ್ವಿ, ಮೇಳಯ್ವಿ ನಾನಾರವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗೆಯ್ವವಂ Mr. 360 in two MSS., o. r. ಚರ್ಮಣ).

ಚರ್ಮದಂಡೆ çarma-danda. *A whip* (ಚಮ್ಮಟಿಗೆ, ಕಶಿ Mr. 274).

ಚರ್ಮಪಟ್ಟಿಕೆ çarma-paṭṭikē. = ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ. *A leather backgammon board, etc.*

ಚರ್ಮವಾದುಕೆ çarma-pādukē. = ಚಮ್ಮಾಳಿಗೆ. *A leather shoe* (ಉಪಾನತಿ, ಕಿರಮ Mr. 205).

ಚರ್ಮವಾಕ çarma-pāśa. A leathern rope (ಮಣಿ Mr. 286).

ಚರ್ಮಪ್ರಭೇದಿಕೆ çarma-prabhēdikē. *A shoe-maker's awl or knife.*

ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಕೆ çarma-prasēvaka. *A bellows.*

ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಿಕೆ çarma-prasēvikē. *A bellows.*

ಚರ್ಮಯಸ್ತಿಕೆ çarma-yasṭikē. = ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ No. 2. *A whip.*

ಚರ್ಮರತ್ನ çarma-ratna. An excellent shield (Çpr. 6, after 106).

ಚರ್ಮವಲ್ಲಣೆ çarma-vallikaraṇa. The act of making oreepers, i. e. straps, of leather. See ವಾರ್.

ಚರ್ಮಿ çarmi. Armed with a shield: *a soldier armed with a shield* (see ಕವಿತಲೆಗಾರ). 2, *N. of a tree, the bark of which is used for writing upon* (= ಫೂರ್ಚ; see ಬೂರ್ಚ).

ಚರ್ಯೆ çaryē. = ಚರಿ. *Going, wandering; walk, behaviour, conduct; course; practice; occupation; perseverance in wandering about as a religious mendicant.* 2, *eating.*

ಚರ್ವಣ çarvaṇa. 1. = ಚರ್ಮಣ, q. v.

ಚರ್ವಣ çarvaṇa. 2. = ಚರವಣ. *Grinding with the teeth, champing, chewing, masticating; eating; solid food.* See ಅಗಿ, ಕಡಿ, and ದನ್ನಚರವಣ.

ಚರ್ವಣಕ್ರಿಯೆ çarvaṇa-kriyē. *Chewing, etc.* See ಪೂರ್ಣ.

ಚರ್ವಣೆ çarvaṇē. A species of blue fly (ನೀಲಮುಟ್ಟೆ, ಕರಿಯು ನೋರ Nr.; My. Amara similarly).

ಚರ್ವಿತ çarvita. *Chewed; eaten.*

ಚರ್ವಿತಕೆ çarvitaka. The act of eating (Çpr. 5, 54).

ಚರ್ವಿಗೆ çarvigē. = ಚರವಿಗೆ, etc. (My.).

ಚಲ್ çal. = ಚುಲಿ etc. See ಚೂಚ್ಚಲ.

ಚಲ್ಲೆ çālē. = ಚಲಿ, etc. See ಚೂಚ್ಚಲ, ಮುದುಚಲ, ಮುಲಚಲ.

ಚಲ çala. 1. = ಚರ್. *Moving, stirring, shaking, trembling; unsteady, movable; wavering, flying unsteadily; confused; agitation, etc.*

ಚಲ çala. 2. Tbh. of ಛಲ. *Firmness of character, resoluteness, constancy in pursuing a purpose* (Smd. 138. 150);

obstinaoy, self-will (Śmd. 143; Bp. 58, 37; C.; Mhr. ಫಲ, ಫಲ, teasing, harassing). For the other significations see ಫಲ; and see Prva. s. ಒರು and ಒಲ; Śév. 4, 49. 63. — ಚಲದಂ. -ಅಂ. A man distinguished by firmness of character (Śév. 4, 27). — ಚಲದಂಕರಾಮ. -ಅಂ. Rāma who is distinguished by firmness of character (Śmd. 205 Mdb. MS.). — ಚಲದಾಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. (Śmd. 63). A resolute master.

ಚಲಕು čalaku. = ಚಲಂಕು, ಚಲಂಕು, ಚಲಂಗು, ಚಲಂಕು, ಚಲಂಗು. To let go from the hand, to discharge, to throw away, etc. (ಕರಂಮೋಚನ Śmd. Dh.).

ಚಲನಾದ čala-gāga. A determined or obstinate man (My.).

ಚಲಂಕು čalanġku. = ಚಲಕು. (Śmd. Dh.).

ಚಲಂಗು čalangŋu. = ಚಲಕು, etc., ಚಲಂಗು q. v.

ಚಲಣ čalana. = ಚಲ್ಲಣ, q. v. (My.).

ಚಲತ čalat. Going; moving; shaking; being loose (Śmd. 100. 117. 173).

ಚಲತನ čalatana. Obstinaoy, self-will (J. 10, 31).

ಚಲತ್ಪುನ್ತಲ čalat-kuntala. (Śmd. 100). Hair that moves about, etc.

ಚಲತ್ಪು čalatva. Moving, shaking, trembling; pulsation. See ಸಂ.

ಚಲದಲ čala-dala. Having trembling leaves: *the holy fig-tree, Ficus religiosa* Lin.

ಚಲದಿ čaladi. = ಸಿಲ. Cooling food given to develop chicken-pox (My.; Tē. ಚಲದ; see ಚಲಿ).

ಚಲನ čalana. Moving; shaking; wandering; moving on or forward, proceeding; *going away*; starting off, settling out, departing; walking, marching. See ತರ, ತರ ಕು. 2, a foot (Abh. P. 4, 90; 16, 28).

ಚಲನಕ čalanaka. A short petticoat worn by common women (Sk.; see ಚನಕ, ಚಲ್ಲಣ, etc.).

ಚಲನಿ čalani. = ಚಲನಕ. (Sk.).

ಚಲನೆ čalanē. = ಚಲನ. (ಚಲನ, ಪರಿವರ್ತನ Nn. 158; My.; B. 4, 101).

ಚಲನಾದ čala2-vādi. (Śmd. 193. 198. 221). = ಫಲನಾದ. A resolute, determined or obstinate speaker (My.). 2, a Hölēya who with resoluteness and obstinaoy serves Śiva, lives by begging alms, and is greatly respected by the Lingavantas (C.). 3, an obstinate person (My.). ಚಲನಾದಿಯ ಸಂಗಡ ಪಟನಾದಿ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 4, = ಕುಳನಾದ, who always is a Hölēya (My.).

ಚಲಮೆ čalamē. = ಚಲಮೆ, ಚಲಮೆ, ಚಲ್ಮೆ, ಚಲಮೆ. An orifice, a bore, a small pit (Tē. ಚರಮೆ, ಚಲಮೆ); a hole dug in the dry bed of a river or in a dried up tank; a spring of water or a fountain head (My.; Tē. ಚಮಮ, ಚಲಮೆ, ಚಲಿಮೆ, ಸಲಮೆ, ಚಲಿ, ಸಲಿ; cf. ಸಲಿ). See Si. 83. 102. 115.

ಚಲಾಚಲ čala-ā-čala. Movable, unsteady.

ಚಲಾಯಿಸು čaliyisu. To make go, to carry on, to execute (C.; H.). 2, to go beyond; to be finished (My.; H.).

ಚಲಾನೆ čalāvani. ಚಲಾನೆ. Current, as coin, etc. (C.; Br.; Mhr. ಚಲನಿ); currency; practice (Si. 396).

ಚಲಿ čali. 1. = ಚಳಿ 2. (Tē. ಚಲಿ, cold, coolness; ಚಲುಲು, cold, watery; a cold, catarrh = T. ಚಲುಪ್ಪು; ಚಲ್ಲಿ, ಚಲ್ಲಣ, cool, cold; refreshing; benign, healing; comfortable; ಚಲ್ಲ, coldness, ohill). — ಚಲಿವನ್ನರ. A cool shed where passers by are supplied with water to drink (ಪ್ರಸೆ, etc., ಅಜಿಹೊಟ್ಟಿಗೆ Si. 108; Tē. ಚಲಿವನ್ನರಿ, ಚಲಿವೇನ್ನರಿ, ಚಲಿವೇನ್ನರಿ).

ಚಲಿ čali. 2. = ಚೆಲ್ಲ. (St. & Pl.).

ಚಲಿ čali. 1. A woman who runs after. See ಪುಂಚಲಿ.

ಚಲಿ čali. 2. The tree Lagerstroemia parviflora Roxb. (ಚನ್ನಂಗಿ Mr. 121). 2, (= ಚಳಿ?), a cover, a wrapper, a surtout (Sk.).

ಚಲಿತ čalita. Gone; proceeded; moving; shaking, trembling; marching.

ಚಲಿಮೆ čalimē. = ಚಲಮೆ. (My.).

ಚಲಿಯಿಸು čaliyisu. = ಚಲಿಸು. (Grj. 8, 44).

ಚಲಿಸು čalisu. = ಚಲಿಸು. To be in motion, to move; to stir; to shake, to tremble; to be confused; to go astray; to sport about, to wanton; to go away, to start. ಚಲಿಸಬೆ ಇಪ್ಪನಾದು (ನಿಶ್ಚಲ Nn. 183). See Bp. 5, 14; 40, 70; 49, 19; ಸಂ.

ಚಲು čalu. 1. = ಚನ್ 2, ಚಲುವು, etc. Beauty, etc. — ಚಲುವದು. -ವದು. To become beautiful, etc. (Bp. 18, 83; 43, 28).

ಚಲು čalu. 2. = ಚಲೆ, etc. See ಚೊಚ್ಚಲು, ಮದುಚಲು.

ಚಲಕು čaluku. = ಚಲಂಕು. To pour out or forth, let loose, cast forth or throw away water (ಜಿಹೋಕ್ಷರ್ಪಣ, Śmd. Dh.; cf. ಚಲ್ಲ 1).

ಚಲಂಕು čaluġku. = ಚಲಕು. (Śmd. Dh.).

ಚಲುಮಿ čalumi. = ಚಲುವ. (ಸುಂದರಂಗಿ, ಸುಂದರ G.).

ಚಲುಮೆ čalumē. = ಚಲಮೆ, etc. (My.; Si. 92).

ಚಲುವ čaluva. = ಚಲುವ, ಚಲ್ವಿ No. 1, ಚೆಲ್ವಿ No. 1. See ಕಡು; Bp. 18, 29; 51, 25. ಚಲುವನಾಗಿ (= ಚಲುವನಾಗಿ, Bp. 12, 36; 22, 7; 33, 14). ಚಲುವನಡ ವಾದೆಯೆಲಿಗೊ? (26, 41). ಚಲುವನಾಯಿತ್ತು (51, 41). 2, see s. ಚಲುವ.

ಚಲುವತನ čaluvatana. Beauty; charming, coquettish behaviour (My.; Rām. 3, 4 sum.).

ಚಲುವತಿ čaluva-ti. A beautiful woman; the goddess of love (ರಾಜೇವ ūt. I, 91).

ಚಲುವಿ čaluvi. = ಚಲುವ, ಚಲುವೆ, ಚಲ್ವಿ, ಚಲ್ವಿ, ಚೆಲ್ವಿ. A handsome woman (C.).

ಚಲುವಿಕೆ čaluvikē. = ಚಲ್ವಿಕೆ, ಚೆಲುವಿಕೆ, ಚೆಲ್ವಿಕೆ. Beauty, handsomeness, elegance, grace; propriety, niceness (ರಾಮ Mr. 504; ಸುರಪ 509; C.; B. 5, 66).

ಚಲುವು čaluvu. = ಚಲು 1, ಚಲುವ No. 1, etc., ಚಲೊ, ಚಲೋ, ಚಲ್ವಿ q. v., ಚೆಲುವು, ಚೆಲೋ, ಚೆಲ್ವಿ. Beauty, etc. (= ಚಲುವಿಕೆ, q. v.). ಚಲುವ ಚನ್ನನಂ (Bp. 27, 4). ಚಲುವಕ್ಕಿ (27, 18). ಚಲುವ ಪಾಲ್ (82, 30). ಚಲುವ ಮುಖಸರಸಿರುಪಂ (38, 43). ಚನ್ನ ಮಾರ್ಗವೆ ಚಲುವದು (52, 31). See Bp. 28, 53; 41, 22; 43, 24; 56, 47; 57, 46. — ಚಲುವ. -ಅ 3. = ಚಲ್ವಿ, ಚೆಲುವ, ಚೆಲ್ವಿ. A handsome man (C.). — ಚಲುವದ. -ಅದ. Beauty to go or disappear (Bp. 50, 31). — ಚಲುವಾಗು. -ಅಗು. To become

(or be) handsome, nice, etc. (Bp. 38, 42; C. Bp. 5, 2; Bh. 2, 13, 31; Si. 319). ಚಲುವಾದ ರೂಪವುಳ್ಳವನು (ಶಾಸ್ತ್ರ Si. 182). ಒಹಳ ಚಲುವಾದವು (ಅನೇಕನಕ 368). ಮದದಿ ತಾ ಚಲುವಾಗಿ (properly, etc.) ಅದಿಗೆ ಮಾಡುವನು (Dp. 148).

ಚಲುವೆ čaluvě. = ಚಲುವೆ, etc. (My.).

ಚಲೆ čalě. She who does move, etc. See ಚ.

ಚಲೋ čalō. = ಚಲುವೆ, etc. ಅದು ಚಲೋ, that is a beauty or beautiful (S. Mhr.) or ಚಲೋದು (C.). ಆಕೆ ಚಲೋಹಂಗಮ; ಚಲೋಬುದ್ಧಿ, ಚಲೋಮನಸ್ಸು, ಚಲೋಭಕ್ತಿ, ಚಲೋಗುಣ, ಚಲೋನಿಷೇಧ, etc. (C.). ಚಲೋತ್ತಮೆ (i. e. ಚಲೋದದಿ ಹಾಂಗ), nicely, etc. (S. Mhr.).

ಚಲೋ čalō. = ಚಲೋ, etc., ಚಲೋ. (B. 1, 3, 17; C.). — ಚಲೋ ಚಲೋ. rep. (B. 3, 38).

ಚಲ್ಲ čalna. = ಚಲ್ಲಣ, etc. (My.).

ಚಲ್ಲೆ čalmě. = ಚಲಮೆ. (My.).

ಚಲ್ಲ čalla. 1. = ಚಯ್, etc., ಚೆಲ್ಲ. Great mirth, fun, amusement, pleasure; jest; smiling, laughter (ಸರಸ Čt. I, 30; ಉರುಹಸನ II, 66; ನಗಿ ಸಿಮ. 66; Sk. ಚಲ್, to sport). See Čpr. 7, 52; 8, after 44; Bp. 59, 16; Ršv. 1, after 135; 4, after 14; 8, after 82; ಕಲ್ಲುಲ್ಲ. — ಚಲ್ಲವಂ. -ಪಂ. = ಚಲ್ಲನಾದು. (Ršv. 1, after 135). — ಚಲ್ಲನಾದು. -ಅದು. To frolic, to sport, to gambol (Abh. P. 3, after 81; Bp. 32, 27; Tě. ಚರಲಾದು, ಚರಲಾದು, ಚರಲಾದು, to frolic, etc.). — ಚಲ್ಲಾಟ. -ಅಟ. = ಚಯ್ಯಾಟ (ಸ. ಚಯ್), ಚಯ್ಯಾಟ, ಚಲ್ಲಾಟ. Sport, fun (C.; Tě. ಚಲ್ಲಾಟ). ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಚಲ್ಲಾಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ (Prv.). — ಚಲ್ಲಾಟನಾದು. -ಅದು. = ಚಲ್ಲನಾದು. (C.; B. 4, 23; 5, 24, 32).

ಚಲ್ಲ čalla. 2. = ಚಲ್ಲ. Infinitive of ಚಲ್ಲ 1. So as to be scattered about in all directions, so as to run over. — ಚಲ್ಲ ಬದಿ. To beat (persons) so as to make (them) fly to all directions (Bh. 1, 2, 33). — ಚಲ್ಲವಂ. -ಪಂ. in ನೀರನ್ನು ಚಲ್ಲವಂದು ಹಾಕು, to throw water round about a place (S. Mhr.). — ಚಲ್ಲೊರೆ. = ಚಲ್ಲವಂ, in ಹಳ್ಳಿ ಚಲ್ಲೊರೆದು ಹೋಯಿತು, the stream ran over its banks (S. Mhr.).

ಚಲ್ಲಗಾರ್ತಿ čalla-gārti. A merry or charming woman (ಸರಸವತಿ Kk. 28; ಸಿಮ. 78; ಸಿ.).

ಚಲ್ಲಣ čallana. = ಚಲಣ, ಚಲ್ಲ, ಚೆಲ್ಲಣ, ಚೆಲ್ಲಣ, ಚಲ್ಲಣ, (ಚೆಣಕ, ಚಡ್ಡಿ). Drawers or breeches of different length (ಚಣಕ, ಅರ್ಧೋರುಕ ಸಿಮ. II; ಚಲಣ Kk. 78, o. r. ಚೆಲ್ಲಣ; ಚಣ್ಣಾತಕ Hā.; My.; M., T. ಚಲ್ಲಡ; Tě. ಚಲ್ಲಡ, ಚಲ್ಲಡ, ಚಲ್ಲಡ; Mhr., H. ಚೆಲ್ಲಣ). ಪಾದಪರಿಯನ್ನ ತೊಟ್ಟ ಚಲ್ಲಣಂ (ಅಪ್ಪಪದೀನ Nr.). See ಅರ, ಅರೆತೊಡೆ, ನಿಹ; ಸಿವ. 3, 3. 16, 27; cf. ಚಲನಕ, ಚಲನ.

ಚಲ್ಲವತ್ತ čalla-vatta. = ಚಲ್ಲವರ್ತ, ಚಲ್ಲವೃತ್ತ, ಚೆಲ್ಲವೃತ್ತ. (A jocose man, a coaxer or wheedler): a man who gets his food by coaxing or wheedling (ಬೊನ್ನುಕ, ನವ್ವುಸಿಯೆ ತಿಮ್ಮಾತ ಸಿಮ. 46, o. r. ಚಲ್ಲವರ್ತ; ನವ್ವುಸಿಯೆ ತಿಮ್ಮ Kk. 78; ಬೊನ್ನುಕ, ನವ್ವುಸಿ ತಿಮ್ಮವ ಸಿ.).

ಚಲ್ಲವರ್ತ čalla-vartha. = ಚಲ್ಲವೃತ್ತ, q. v. (ಬೊನ್ನುಕ, ನವ್ವುಸಿಯೆ ತಿಮ್ಮವ Kk. 36 in three MSS.; one MS. ಚಲ್ಲವೃತ್ತ, another ಚೆಲ್ಲವೃತ್ತ).

ಚಲ್ಲವೃತ್ತ čalla-vṛtta. = ಚಲ್ಲವರ್ತ q. v., ಚೆಲ್ಲವೃತ್ತ. (ನವ್ವುಸಿ ತಿಮ್ಮವಂ ಸಿಮ. II).

ಚಲ್ಲಾ čalla. (fr. ಚಲ್ಲ 1) = ಚಲ್ಲ 2, ಚೆಲ್ಲಾ, ಚೆಲ್ಲಾ. — ಚಲ್ಲಾಪಲ್ಲಿ. reit. In a scattered-about manner, disorderly, confusedly (C.; Tě. ಚಲ್ಲಾಕು-ಚೆದುರುಗಾ). — ಚಲ್ಲಾಪಲ್ಲಿ. = ಚಲ್ಲಾಪಲ್ಲಿ. (C.).

ಚಲ್ಲಾಟ čallāṭa. See s. ಚಲ್ಲ 1 & ಚಲ್ಲ 1.

ಚಲ್ಲಿ čalli. A mirror (ಕೆಯ್ದಿ, ಕನ್ನಡಿ ಸಿಮ. 64; cf. ಚನ 1 & 2, 34; Tě. ತಲ್ಲಿ, whiteness, clearness; Sk. ಝಲ್ಲಿ, sunshine).

ಚಲ್ಲಿಸು čallisū. = ಚೆಲ್ಲಿಸು. To cause to scatter about, etc., to cause to throw, as a bundle of firewood (B. 2, 30), as fodder (4, 43), as cut off heads (4, 80); to cause to pour, etc.

ಚಲ್ಲ čallu. 1. = ಚೆಲ್ಲ q. v., (ಕೆಡಲು 1, etc.). To scatter about, as manure (C.); to pour out or pour, as water (Bp. 3, 5; 22, 56; 30, 20; C.); to spend profusely or squander, as treasury-money (11, 6; C.); to shed by accident or spill, as milk (14, 26; C.); to throw away, as wash or waste liquor (27, 57; C.), as a stick, etc. (S. Mhr.); to throw to the ground, to deposit here and there, as sand (32, 6; C.); to scatter in the wind, as dust (45, 31; C.); to throw, as sand into another's eyes (47, 1; C.); to sow, as seed (My.), etc. (Tě.; T. ಚಲ್ಲು, to sprinkle water). See Bp. 56, 31; B. 3, 51; 4, 9, 37, 42, 60, 110, 123, 148, 158, 225. — ಚಲ್ಲಾಟ. -ಅಟ. = ಚೆ. Throwing about, etc. (C.; ಸೂಸಾಟ G.). — ಚಲ್ಲಾಡು. -ಅಡು. = ಚೆ. To throw about, etc. (C.; ಕಡಾಡು, ಬೀಸಾಡು G.).

ಚಲ್ಲ čallu. 2. A gad-about, an idle person (My.; cf. ಚಲ್ಲ 1).

ಚಲ್ಲತನ čallutana. The state of being a gad-about, etc. (My.).

ಚಲ್ಲೆ čallě. = ಚೆಲ್ಲ, q. v. Length (see s. ಗೇರ್ 1 and cf. ಚಯ್ 2; ಚಳ್ಳು). — ಚಲ್ಲೆಗರ್. = ಚೆಲ್ಲೆಗರ್. (Bh. 1, 2, 33).

ಚಲ್ಲ čalva. = ಚಲುವ No. 1, etc. Beauty (Bp. 43, 26). 2, see s. ಚಲ್ಲು.

ಚಲ್ಲಿ čalvi. = ಚಲುವೆ, etc. (C.).

ಚಲ್ಲಿಕೆ čalvikě. = ಚಲುವೆಕೆ, etc. (C.; B. 3, 11).

ಚಲ್ಲ čalvu. = ಚಲುವು, etc. (Tě. ಚಲುವು, ಚೆಲುವೆ, ಚೆಲ್ಲ; T. ಚೆಲ್ಲ, felicity; wealth). ಕವ್ವಿನ ಕಾರಾಗಾರಮುಂ ಚೆಲ್ಲಿನ ಕುಲ ಗೃಹಮುಮ್ ಇವರ್ತನೆ (Čpr. 7, after 92). ಅಡ್ಡಗನ್ನಡದ ಚಲ್ಲ (Kk. 3). See Čt. II, 2; ಸಿಮ. 41, 55; Ršv. 2, 49. — ಚಲ್ಲ = ಚಲುವ. A handsome man (C.).

ಚಲ್ಲೆ čalvě. = ಚೆಲ್ಲು, etc. (C.; B. 5, 56).

ಚವಕಿ čavaki. = ಚವಕಿ, ಚಾಕಿ. Any square or low seat or pedestal, a stool (C.; B. 5, 140, 295; Mhr., H. ಚಾಕಿ). 2, a square shed: a guard-house (C.; Mhr., H.); a majha (S. Mhr.); the inner veranda of a house (My.).

ಚವಡಿಕೆ čavadike. Perhaps Tbh. of ಚಾವಡಿಲೆ (which appears also as ಚಾವಡಿಲೆ). A small wooden vessel or barrel, closed at one end and covered with a thin wire at the other, used as a rude lute (S. Mhr.).

ಚವರ čavara. = ಚವಲ 2, ಚವಲ. Tbh. of ಚಮರ. (ಚಾಮರ Ūt. II, 94; ಕುಂಡ Ūm. 44; C.). See Bp. 61, 80; Č. Bp. 47, 37; Rāv. 9, 39. — ಚವರದ ಚಕ್ರದೇವ. N. (Bp. 58, 3).

ಚವರಿ čavari. = ಚಮರಿ, ಚವರಿ, ಚಾರಿ. (C.; B. 8, 55; 5, 12). — ಚವರಿಕೊಟ್ಟು. A kind of gold ornament with some hair of the tail of the Bos gruniens, worn by women in their plaited hair (My.). — ಚವರಿಕೊಟ್ಟು. = ಚವರಿಕೊಟ್ಟು. (My.). — ಚವರಿಮೈಗ. = ಚಮರಿ. ದೊಡ್ಡ ಚವರಿಮೈಗ (ಸೈಮರ Si. 170).

ಚವರಿಗೆ čavarigē. = ಚರವಿಸಿ, etc. (My.).

ಚವರ್ಗ ča-varga. The palatals (Śmd. 77).

ಚವಲ čavala. 1. Two Anas (Mhr., S. Mhr.; cf. ಚವಲಿ).

ಚವಲ čavala. 2. = ಚವರ, etc. (My.).

ಚವಲವು čavalamba. An eyelash (ಕಣ್ಣಿನ Kk. 32, Ūm. 70; = ಚವಲವು? M. ಚವಿ, T. ಚವೈ, eyelash).

ಚವಳ čavali. A bean, Doliohos catjang or sesquipedalis: Portulaca quadrifida (Mhr. ಚವಳ; R.). 2, a common vegetable, the pods of a much cultivated erect herb, Cyamopsis ploraloides D. C. (Z.). 3, = ಗೋರಿಯಾಯಿ (My.). ಚವ čavi. Tbh. of ಛವಿ (Śmd. 338). Light, lustre (ಕಾನ್ರಿ Ūm. 15; Kk. 46); skin, hide.

ಚವಿಕೆ čavikē. A species of the pepper plant, Piper chaba, W. Hunt.

ಚವು čavu. 1. = ಚೌ. (Mhr. ಚಹುಂ).

ಚವು čavu. 2. = ಸಬು, ಸಬು, ಸಬ್ಬು. Soap (Mhr., H. ಸಾಬೂ, ಸಾಬೂ, Arab. ಸಾಬೂನ್; Tē. ಚೌ, ಸಬ್ಬು; T. ಚವು, M. ಚವು). — ಚವುಕಾರ. Country-made or European soap (My.; T. Tē.).

ಚವು čavu. 3. ಚೌ. A measure of estimation obtained from a calculation formed upon the number or weight of pearls (My.; Mhr. ಚವ; Tē. ಚವು). See Prv. s. ಮುತ್ತು.

ಚವುಕ čavuka. 1. = ಚೌಕ, ಚೌಕು. Four; four-sided, square. 2, the four-sided linga box (of wood or silver) carried by the Lingavantas (S. Mhr.). 3, a small uncoloured square handkerchief (My.). 4, four Rupees (My.). 5, a showy pace of the horse (Mhr., H. ಚೌಕ; ಪುತ G.).

ಚವುಕ čavuka. 2. Cheap (R.; Tē. ಚವಕೆ, ಚವಕೆ; Mhr. ಸವಂಗ; Tē. ಚೌಕೆ, T. ಚವುಕ್ಕಿ, cheapness, = Mhr. ಸವಂಗಾಕ; Mhr. ಸವಂಗಣೀ, to become cheap).

ಚವುಕಸತ್ತಿಗೆ čavuka-sattigē. A square Chatter or umbrella (Ūpr. 7, after 81).

ಚವುಕಸಿ čavukasi. ಚೌಕಸಿ. Careful inquiry; investigation (C.; Mhr., H. ಚೌಕಸಿ).

ಚವುಕ čavukali. = ಚವುಕಳಿ. A set of four pearls; an earring with four pearls (My.; Tē.; Mhr. ಚೌಕದಾ, ಚೌಕದೀ; T. M. ಚವುಕ್ಕಳಿ, earring with a square piece of gold). 2, a checkered cloth (R.; T. ಚವುಕ್ಕಳಿ, a plaid, either coloured or overlaid; Mhr. ಚೌಕದೀ, a square, on cloth, etc.).

ಚವುಕೆ čavuki. = ಚವಕೆ. (My.).

ಚವುಕಳಿ čavukuli. = ಚವುಕಳಿ No. 1. (S. Mhr.; Bp. 4, 39; 14, 4).

ಚವುಗದೆ čavugadē. An assemblage of four kettle-drums beaten by two men (S. Mhr. rare; Mhr. ಚೌಘದಾ).

ಚವುಗದೆ čavuda. = ಚವುಗ್ಗ, ಚಾವುಗ್ಗ. N. (My.). See ಸುರಗಿ. — ಚವುಗದೇವ. N. (Bp. 32, 10). See ಸುರಗಿಯು. — ಚವುಗದ ನಾಚಾರ್ಯ. -ಅಚಾರ್ಯ. N. (Bp. 32, 5, 59). — ಚವುಗಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 32, 7). See ಮುಸುಟೆ. — ಚವುಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 32, 53). See ಸುರಗಿ, ಮುಸುಟೆ. — ಚವುಗರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 8, 15; 32, 39; 46, 44). — ಚವುಗರಾಜ. N. (Bp. 32, 7, 45). — ಚವುಗರಾಯ. N. (Bp. 9, 45; 32, 37). See ಸುರಗಿಯು, ಮುಸುಟೆಯು. — ಚವುಗರಾರ್ಯ. -ಅಚಾರ್ಯ. N. (Bp. 32, 5, 59).

ಚವುಗದಿ čavudangi. = ತವುಗದಿ. (My.).

ಚವುಗಿ čavudi. (= ಚಾವುಗ್ಗಿ). N. of a female demon worshipped by Śūdras in the form of three stones under a tree on the outside of a village (My.). 2, N. of a village (S. Mhr.). — ಚವುಗಮ್ಲ. -ಅಮ್ಲ. N. (My.). — ಚವುಗವೇವ. N. See ಮುಸುಟೆಯು. — ಚವುಗದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಮುಸುಟೆಯು.

ಚವುಗೇಶ್ವರಿ čavuda-śāvari. (= ಚಾಮುಣ್ಣೇಶ್ವರಿ). A form of Durgā (My.; Ū. Bp. 32, 44).

ಚವುಗ್ಗ čavunda. = ಚವುಗ, etc. — ಚವುಗ್ಗಚಾರ್ಯ. -ಅಚಾರ್ಯ. N. (Bp. 32, 61).

ಚವುತಿ čavuti. = ಚೌತಿ. Tbh. of ಚತುರ್ಥಿ. (C.). See ನಾಗರ.

ಚವುದರಿ čavudari. ಚೌದರಿ. A public officer of a village (Mhr., H. ಚೌಧರಿ). 2, the head man of a trade or caste (Mhr., H.). 3, the officer of a royal guard (My.).

ಚವುರಿ čavuri. = ಚವರಿ. (Mr. 334, o. r. ಚವರಿ; My.).

ಚವುರಿಗೆ čavurigē. = ಚವರಿಸಿ, etc. (My.).

ಚವುಲ čavula. = ಚವಲ 2, etc. (My.).

ಚವುಲ čavuli. ಚವಲಿ. A silver coin equivalent to two Anas (B. 8, 88; Mhr. ಚವಲಿ, ಚೌಲಿ).

ಚವುಳು čavulu. = ಸವುಳು. Brackishness (My.; T. ಚವು; Tē. ಚವಡು, ಚೌಡು). ಎನು ಬಲ್ಲದೆ ನೀರು ಚವುಳು ಸೋಡು ಎನ್ನುವನು? (Dp. 76). — ಚವುಳುಕಾರ. = ಚವುಳುಪ್ಪ. (My.). — ಚವುಳುಪ್ಪ. -ಉಪ್ಪು. Impure soda, soda-salt-peter (My.). — ಚವುಳುಮಣ್ಣು. Fuller's earth, earth impregnated with carbonate of soda (ಉಪ, ಕ್ಷಾರಮೃತ್ತಿಕೆ Si. 100; My.; T. ಚವುಟ್ಟುಮಣ್ಣು).

ಚವುಗೆ čavya. = ಚವಿಕೆ. Piper chaba.

ಚವ್ವೆ čavvē. = ಚವ್ವೆ, q. v.

ಚವಕ čashaka. A drinking vessel; a goblet (ಬಟ್ಟರ್ Mr. 212; 39 Ūm. 113).

ಚವಾಲ čashāla. A ring on the top of a sacrificial post.

ಚವಡ čahaḍa. = (ಚಾವ), ಚಾದಿ 2. Slander (ದುಷ್ಪ್ರತಿಪ್ರೇರಣೆ Mr. 244; Mhr. ಚವಾಡೀ, ಚವಾಡ). ಚವಡಮಂ ಕೇಳಂ (ಕುವಾಕೃತ, ಕ್ರೂರಗ್ರಾಹ್ಯ Mr. 244).

ಚವಾ čahā. = ಚಾ, ಚಾಹ. Tea (Mhr., H.; My.; B. 4, 159, 163).

ಚಳ čāla. 1. = (ಚಳ 1), ತಳ 4. Dazzle. — ಚಳ ಚಳ. rep. = ಚಳ ಚಳನೆ. ಚಳ ಚಳ ಬಿಸಲು ಬೀದುತ್ತದೆ (C.). — ಚಳ ಚಳನೆ. Dazzlingly (My.). ಚಳ ಚಳನೆ ಎಂಚಿತು ಸಿಡಿಲ ಕೆಯ್ದುವಿಗೆವೇಲೆ (Śmd. 229).

ಚಳ čāla. 2. = ತಳ 2, etc. An imitative sound (M.

ಚಳ, T. ಚಳು; Mhr. ಸವಸಣೀ, to bubble up briskly and noisily, etc.). — ಚಳ ವಳ. = ಚಳಮಳ. (S. Mhr. rare). — ಚಳ ಮಳ. reit. The noise of bubbling water or the briskly bubbling up of water in boiling (S. Mhr.; T. ಚಳುಮಳು).

ಚಳ ಲಾ. 3. Mistake for ಚೆಲಿ, q. v. — ಚಳಪಿರಾಯ. = ಚಲಪಿರಾಯ. (S. Mhr.).

ಚಳ ಲಾ. = ಚಲ 1. See ಚಳಗತಿ, ಚಳಚಮತ್ಕೃತಿ. — ಚಳತುಮ್ಮು. A kind of ear-drop (C.). — ಚಳಬಳೆ. reit. Great agility (J. 12, 48; 25, 45; Mhr. ಚಳಬಳ, ಚಳವಳ, ಚಳವಳ್ಯ, restlessness; fidgety; enterprising).

ಚಳಕ ಚಾಲಾ. 1. Expertness, facility, dexterity, skill; agility, quickness (ವಹಲ Bhn. 60; M. ತದಕ್ಕ; see also a. ಪದಕಸು). See Bh. 8, 23, 5, 38; 8, 26, 6; Rām. 3, 4, 26; 6, 50, 21; J. 22, 6; ಕೆಮ್ಮುಳಕ.

ಚಳಕ ಚಾಲಾ. 2. = ಚಳಿಯು, etc. ಒಪ್ಪಿದವನು ಪನ್ನೀರ ಚಳಕಂ ಗಳು (J. 33, 18).

ಚಳಕು ಚಾಲಾ. 1. (fr. ಸೆಳೆ). = ಚಳುಕು 1. To be spasmodically and painfully contracted, as a muscle of the body (My.).

ಚಳಕು ಚಾಲಾ. 2. = ಚಳುಕು 2, ಚಳುಕು. The cramp (C.); rheumatic pains (C.; Mhr. ಸಲಕ). See ಕೆಯ್.. ಚಳಗತಿ ಚಾ-ಗತಿ. Agility (Bh. 10, 6, 22).

ಚಳಚಮತ್ಕೃತಿ ಚಾ-ಚಮತ್ಕೃತಿ. Wonderful agility (Rām. 3, 6, 14).

ಚಳತು ಚಾಲಾ. 1. P. p. of ಚಳಿ 1.

ಚಳತು ಚಾಲಾ. 2. P. p. of ಚಳಿ 1.

ಚಳವಾಲೆ ಚಾ-ಮಾಲೆ. An erect shrubby plant, Hibiscus mioranthus L. (Z.).

ಚಳಯ ಚಾಲಾ. = ಚಳಿಯು, q. v.

ಚಳಿ ಚಾಲಿ. 1. To be deprived of one's power or high spirit (ಎಗತಪ್ಪಾಸ ಸ್ಮದ. Dh., o. r. ಎಗತಪಾಸ); to lose one's natural state or temperament (ಎಗತಪಾಸ ಸ್ಮ. 112); to feel disgust, to be vexed (My.); to become tired or fatigued (My.); to fear, to succumb (T., M. ಚಲಿ, to shake; to be vexed, become tired or fatigued; T. ಕಳ್ಳಿ, to faint; M. ಚಲಿ, to be tired; to disrelish; ಚಳುಬ್ಬು, to shake, be frightened = ಚಲಿ; to be crushed, bulged; T. ಚಲಿ, fright, fear; cf. ಸೆಡೆ, ಜಡಿ 1, ಹಚೆ). 2, the sole of the foot to tire and pain from walking (C.; cf. Mhr. ಸಳಸಳ ಲೇಂ). 3, the teeth to be set on edge (or tingle) by any acid (S. Mhr.; Mhr. ಸಳಸಳಲೇಂ). P. ps. ಚಳ ತು, ಚಳತು (My.). ಚಳತಂ (ಸ್ಮದ. I; 286 Cm.). (ಅತ್ತಂಗಲ್) ಚ ಮೈಟಿಗೆ ಚಳಿಯದ, ಕಡಿಯಾಣಮಂ ಕೆಯ್ಲಿಕ್ಕದ ಬಗೆ (Rāv. 6, after 11).

ಚಳಿ ಚಾಲಿ. 2. = ಚಲಿ 1, ಸಳ. Coldness, cold; coolness; chill; frost, snow, etc. (ತೇತ ಸ್ಮದ. Dh.; ತೇತಲ ಸ್ಮದ. I; ಕುಲರ್, ಹವ, ಅಯ್ಲರ್, ಹಮ ಸ್ಮ. 16; ಕೊಡತ 97; ಮಂಜು 112; C.; Tu. ಚಲಿ, ಚಳ; cf. ತಣ್, etc.). See Bp. 27, 48; Rāv. 9, 24; ಕಡು. ಚಳ ಹತ್ತಿದಾಗ ಅಗುವ ತಬ್ಬಿ (ಸೀತಾ ರ G.). ನನಗೆ ಚಳ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (B. 3, 25; C.). ಬಹಳ ಚಳಿ ಬೀಡು ವ ನಾಡುಗಳು (B. 4, 144). ನನಗೆ ಚಳ ಅಯಿತು (C.). ಚಳಿಗಲ್ಲದ ಕಮ್ಮಳಿ ಮೆಳೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು? ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು? (Prv.). — ಚಳಿಗದಿರ. -ಕದಿರ. A cool ray. — ಚಳಿಗದಿರ. -ಅ 3. The cool-rayed: the moon (ತಂಗಲ್, ತಣ್ಣದಿರ, ಚನ್ನ, etc. ಸ್ಮ. 15, 16; Kk. 44). — ಚಳಿಗದಿರಲ್. -ಕರ್. The moon-

gem, a kind of crystal (Rāghc. 17, 72). — ಚಳಿಗಾಲ. -ಕಾಲ. The cold season (C.). ಚಳಿಗಾಲಕ್ಕಿನ್ನ ಮದಿಗಾಲ ವಾಸಿ (Prv.). See Bp. 2, 12; B. 2, 38; 3, 109; 5, 205. 259. — ಚಳಿಜ್ವರ. Ague (C.; B. 5, 203). — ಚಳಿನಾಡು. A cool or cold country (C.; B. 2, 18; 3, 108). — ಚಳಿವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The snow-mountain: the Himālaya (ಹಿಮಾಧಿ, Ct. II, 10). ಚಳಿವೆಟ್ಟಲಯ. -ಅಳಿಯ, the Himālaya's son-in-law: Śiva (S̄m. 2). ಚಳಿವೆಟ್ಟಾನ್ನ ಪುತ್ರಿ, the daughter of the mountain-king (i. e. of the Himālaya): Pārvatī (Rāv. 9, 17).

ಚಳಿಕೆ ಚಾಲಿಕೆ. = ಚಳಿಕೆ. A bracelet of flowers, Čpr. 7, after 115).

ಚಳಿಕೆ ಚಾಲಿಕೆ. (cf. ಸಲಗಿ). — ಚಳಿಕೆ ಗುಣ್ಣು. A bracelet of gold and coral beads (My.).

ಚಳಿತ ಚಾಲಿತ. Coolness (ಕುಳಿದುರ್ದು Ct. I, 36).

ಚಳಿಯ ಚಾಲಿಯ. 1. = ಚಳಿಯು, etc. Sprinkling (ಸಿವ್ವು ಸುವುದು ಸಿಸ.).

ಚಳಿಯ ಚಾಲಿಯ. 2. The state of growing putrid or muddy (ಒಣ್ಣಿಗೆ ಪೋಷದ ಸಿಸ.; T., M. ಚಳಿ, to grow putrid, rotten; mucus; mud, mire; see ಕೆಸರು).

ಚಳಿಸು ಚಾಲಿಸು. To cause to feel fatigued, etc., to trouble (My.).

ಚಳುಕು ಚಾಲುಕು. 1. = ಚಳುಕು 1. (My.).

ಚಳುಕು ಚಾಲುಕು. 2. = ಚಳುಕು 2, etc. (My.; T. ಚುಳುಕು, a sprain).

ಚಳುಪು ಚಾಲುಪು. = ಚಳುಕು 2, etc. (My.).

ಚಳೆ ಚಾಲೆ. 1. (To be sprinkled about, cf. ತಳೆ 1); to abound, as fruits on a tree, pox on the body (S. Mhr.). P. p. ಚಳತು.

ಚಳೆ ಚಾಲೆ. 2. = ಚಳಿಯು, etc. — ಚಳೆ ಕೊಡು. To sprinkle (S. Mhr.; ಸಿವ್ವುಸು, ಸೂಸು G.). — ಚಳೆ ಹಾಕು. = ಚಳೆ ಕೊಡು. (S. Mhr.). — ಚಳೆ ಹೊಡೆ. = ಚಳೆ ಹಾಕು. (S. Mhr.).

ಚಳೆ ಚಾಲೆ. (Tbh. of ಚಲಿ 2, No. 2P). A cloth when used for carrying children or weak persons, or their bodies (S. Mhr.).

ಚಳೆಯ ಚಾಲೆಯ. = ಚಳಕ 2, ಚಳಯ, ಚಳಿಯು 1, ಚಳಿ 2, (ತಳೆ 3). Sprinkling (ಸಿವ್ವುಸುವುದು, ಸೂಸುವುದು Kk. 69; ಸ್ಮ. 35; ಸೀಲೆ ತಳಿದು Bhn. 60, o. r. ಚಳಯ). ಅಮರಲ ಮೂಗಿ ತಳಿದ ಕುಂಕುಮಬಲದ ಚಳಿಯದೊಳ್ (Čpr. 7, after 92). ನವಪರಮಳದ ಪನ್ನೀರ ಚಳಿಯಂ (Rām. 1, 13, 5). ಗನ್ನೇಲೆಪಕದ ಚಳಿಯುಗಳು (Pril. 3, 4). ಸುರಿವ ಮುದತ್ತುವೆ ಚಳಿಯಂ...ಅದಾಗೆ (Rāv. 13, 50). ಪನ್ನೀರ ಚಳಿಯದಿನ್ನ (Č. Bp. 5, 2). ಸಿಂಗನ್ನ ಪನ್ನೀರೊಳು ಬೆರಸಿರ್ಪ ಚಳಿಯಂ (5, 5). ಕಸ್ತೂರಿಕೆಯ ಚಳಿಯದರಿ (Bp. 12, 18). See Čpr. 7, after 96; Bh. 1, 12, 8, 10.

ಚಳ್ಳೆ ಚಾಲ್ಲಾ. = ಚಳ್ಳೆ, etc. See ದೊಡ್ಡ. — ಚಳ್ಳೆಮರ. = ಚಳ್ಳೆ. (S. Mhr.).

ಚಳ್ಳು ಚಾಲ್ಲು. = ಚೆಳು, ಚೆಳ್ಳು, ಸೆಳ್ಳು. A long, flexible twig or rod. (M. ಚವಳು, T. ಚವಳು, ಚಳ್ಳು, to be flexible, to bend; T. ಚವಟ್ಟು, ತುವಟ್ಟು, to make flexible; cf. ಚಳ್ಳೆ?). — ಚಳ್ಳೆವರೆ. -ಅವರೆ. = ಚೆಳಾವರೆ. A cultivated pulse, Dolichos lablab Lin. (S. Mhr.). — ಚಳ್ಳುಗುರು. -ಉಗುರು. = ಚೆ. Finger nails as long as a switch (S. Mhr.).

ಚಳ್ಳೆ ಚಾಲ್ಲೆ. = ಚಳ್ಳೆ, ಚಳ್ಳು, ಚೆಳ್ಳು, ಚೆಳ್ಳೆ, ಸೆಳ್ಳೆ. Tbh. of ಶೇಲು. The Sepistan plum, of a gummy character, Cordia myxa

Lin. — ಚಳ್ಳೆಮರ. = ಚಳ್ಳೆ. (My.; ಶೇಲು, ಶ್ವೇತಾಶ್ವ, ತೀತ, ಉದ್ದಾಲ, ಬಹುಮಾರಕ, ಬೊಂಕೆಕಾಯಿಗಡ Si. 129).

ಜಾ ರೆಕೆ = ಬೊ, ಬೊ. An imitative sound. — ಜಾ. rep. A sound used in driving cattle when ploughing or going by carriage (S. Mhr.).

ಜಾ ಕೆ. = ಚಹಾ. — ಜಾಗೆ. The China tea-plant, Camellia theifera Griff. (St. & Pl.; My.). — ಜಾಹುಲ್ಲು. The Roussa or ginger grass, Andropogon Martini Roxb. (St. & Pl.). ಜಾಕೆ ಕಾಕಾ. Neat, tidy, trim. — ಜಾಕಚ್ಚ. Acuteness, as a quality or principle (My.; Tē; Mhr. ಜಾಕಚ್ಚೋಪಿ); agility, speed (My.).

ಜಾಕರ ಕಾಕಾರ. A servant (ಸೇವಕ, etc. Si. 259; C.; Br.; Mhr., H.; B. 4, 38; 5, 266). ಅನೇ ಜಾಕರನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಅದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಣ್ಣೆ, ಕಮರೇ ಜಾಕರನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಮುಣ್ಣೆ, ದಣ್ಣೆಗೆ ಹೋದವನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಣೆ (Prv.).

ಜಾಕರಿ ಕಾಕಾರಿ. Service; employment (C.; Br.; Mhr., H.; Si. 299; B. 4, 142; 5, 216. 286. 290). — ಜಾಕರಿ ಚೂಕರಿ. reit. (C.). — ಜಾಕರಿಯವ. — ಅವ. A servant (C.; ಭೃತ್ಯ, etc. Si. 341).

ಜಾಕು ಕಾಕು. A penknife (C.; Mhr., H., Br.; Si. 290).

ಜಾಕುಸು ಕಾಕುಸು. — ಜಾಕುಸಿನ ಗಡ. The shrub Cassia auriculata Lin. (St. & Pl.).

ಜಾಕುಕೆ ಕಾಕುಕಾ. A bard who chants in chorus the praises of kings, heroes, etc.

ಜಾಕುಷ ಕಾಕುಷಾ. (fr. ಚಕ್ಷುಸ್). Belonging to the eye; perceptible by the eye, visible, seen. (Śmd. 10. 11).

ಜಾಗ ಕೆಕಾ. 1. = ಜಾಗ, q. v. The colour green.

ಜಾಗ ಕೆಕಾ. 2. = ಜೇಗ. — ಜಾಗ ಜಾಗ. = ಜೇಗ ಜೇಗ, q. v.

ಜಾಗ ಕೆಕಾ. Tbh. of ತ್ಯಾಗ. (Abh. P. 11, 77; Grj. 4, 161). ಎವೇದ್ವಿನ್ ಅವನ ಜಾಗದ ಬೆನ್ನುಂ? (Śmd. 211).

ಜಾಗ ಕೆಕಾ. Tbh. of ತ್ಯಾಗ (Āt. II, 48). See Śmd. 104. 183. 296; Bp. 37, 34.

ಜಾಗು ಕೆಕಾಗು. = ಜಾಗು, ಜಾಗು 1. — ಜಾಗುರೆ. -ಉರೆ. Huzza! hurra! bravo! (ಕೊಣ್ಣುಬದ ನುಡಿ Bhn. 38, o. r. ಜಾ; Tē. ಜಾಗುರೇ). See Bp. 36, 12.

ಜಾಗು ಕೆಕಾಗು. = ಜಾಗು, etc. A word of encouragement (Mhr. ಜಾಗ, waking; freshness, vividness, animated state). — ಜಾಗು ಬಲ. = ಜಾಗು ಧಲ. (Bp. 6, 23; 43, 32; 56, 17). — ಜಾಗು ಬಲ, ಜಾಗು ಬಲ. (46, 52). — ಜಾಗು ಧಲ. Huzza! hurra! bravo! (Bp. 44, 34. 71). — ಜಾಗು ಧಲರೆ. = ಜಾಗು ಧಲ. (Bp. 4, 7). — ಜಾಗು ಧಲಾ. = ಜಾಗು ಧಲ. (Bp. 5, 89; 56, 7; Tē.).

ಜಾಗೇರಿ ಕೆಕಾಗೇರಿ. Wood sorrel, Oxalis pusilla Salisb.

ಜಾಬಿ ಕೆಕಿ. = ಜಾಬಿ. A childish word for the female breast (My.; Tē.; Mhr., H. ಫಾಬಿ).

ಜಾಚು ಕೆಕು. To stretch out, to hold out, to extend, to stretch forth, to put out, as the hand (C.; Si. 218; B. 3, 26; 4, 155; 5, 130), a leg (C.; B. 3, 123; Si. 288), a finger (Si. 211; C.), the trunk (B. 5, 238), the breast or teat (Bp. 60, 86), the body (Bh. 1, 20, 61), a bow (Rām. 3, 6, 39), one's crown (J. 2, 40; 7, 18), etc. (Tē. ಜಾಗು, ಸಾಗು, to fall prostrate; to lie flat, be stretched or extended; to extend or stretch, to lengthen, as hot iron under the hammer;

ಜಾಚು, to cause to extend, to stretch, etc.; T. ಜೇಯ, length; cf. ಸಯ, etc.; ಜಾಚು, ಗೇಟ್ 1, ಜಾಗುಸು).

ಜಾಚು ಕೆಕಿ. Tbh. of ತ್ಯಾಗ. (My.).

ಜಾಂಚಲ್ಯ ಕೆಕಾಚಲ್ಯಾ. (fr. ಚಂಚಲ). Moving; fickleness, unsteadiness. (J. 18, 87; My.; Si. 70).

ಜಾಟಕ ಕೆಕಾಕಾ. Jugglery; incantation (S. Mhr., as ಜಾಟಕ ಎಡ್; Mhr., H. ಜೇಟಿ, ಜೇಟಕ, sorcery). Cf. ಜಾಟನ.

ಜಾಟಕೈರ ಕೆಕಾಕಾಕಾ. (fr. ಚಟಕ). A young he-sparrow.

ಜಾಟನ ಕೆಕಾಟನಾ. Injuring, killing, etc. See ಉಚ್ಚಾಟನ.

ಜಾಟಿ ಕೆಕಿ. (= ಜಾನಟಿ, ಜಾನಟಿ). A whip, made of cord or leather (My.; Si. 344; Tē. ಜಾಟಿ, ಜಾಟಿ, ಝಾಟಿ; T. ಜಾಟಿ; M. ಜಾಟಿ; Mhr., H. ಝಾಟ; T. ಜಾಟಿ, to beat, strike; cf. ಜಾಟು 2). See ಬಲ್ಟಾಟಿ.

ಜಾಟಿ ಕೆಕಿ. Tbh. of ತಾಟಿ. (My.).

ಜಾಟು ಕೆಕಿ. 1. A refuge; a shelter, anything that screens from rain, wind, or the heat of the sun (C.; Tē.; T., M. ಜಾಯ್, to incline, lean to one side, be bent; to rest or lie on or against).

ಜಾಟು ಕೆಕಿ. 2. An imitative sound (cf. ಚಟ). — ಜಾಟು ಜಾಟನೆ. rep. With the peculiar noise of repeated whipping (Bp. 52, 8).

ಜಾಟು ಕೆಕಿ. Pleasing discourse; flattery, coaxing; distinct or clear speech.

ಜಾಟುತನ ಕೆಕಾಟನಾ. Agreeableness, etc.; flattery (Rāv. 11, 89). ಜಾಟುತನದ ನುಡಿ (ಜಾಟು, ಚಟು, ತ್ವಾಳಿ, etc. Nr.).

ಜಾಡ ಕೆಕಾ. A male slanderer or defamer (S. Mhr.; Mhr. ಚಹಾಡ; B. 5, 106). 2. = ಜಾಡಿ 2. See s. ಜಾಡಿಗ.

ಜಾಡಗಾಡಿ ಕೆಕಾ-gāra. = ಜಾಡ No. 1. (S. Mhr.).

ಜಾಡತನ ಕೆಕಾಟನಾ. = ಜಾಡಿ 2. (G.).

ಜಾಡಿ ಕೆಕಾ. 1. A female slanderer (S. Mhr.).

ಜಾಡಿ ಕೆಕಾ. 2. = ಚಹಾಡ, ಜಾಡ. Inventing and telling tales of; slander, backbiting (ಸಿಮಣ, ಕೊಣ್ಣೆಯ, ಕುಪ್ಪಿತ ಸಿಮ. 65; ಗಣ್ಣನ Si. 436; C.; T., Tē.). (ಗಣಿಂ) ಅತ್ತಿದ್ರವ್ಯಮಂ ಕೆಡಿಸಿ, ಜಾಡಿ ಕೇಳಿ (Sā. 94). ಜಾಡಿ ಹೇಯುವನು (ಕರ್ಣಜಪ, ಸೂಚಕ, ಪಿತುನ Si. 366). See Si. 56; B. 4, 49. 51. 139; 5, 66.

ಜಾಡಿಗಾಡಿ ಕೆಕಾ-kāra. = ಜಾಡಗಾಡಿ. A male slanderer or defamer (My.). ಸುಳ್ಳುಜಾಡಿಗಾಡಿ (ದ್ವಿಚಿತ್ರ Si. 440).

ಜಾಡಿಮೋರ ಕೆಕಾ-khōra. = ಜಾಡಿಗಾಡಿ. (Mhr. ಚಹಾಡಮೋರ; My.; ಪಿತುನ Si. 439).

ಜಾಡಿಗ ಕೆಕಾ-diga. = ಜಾಡಿಗಾಡಿ. (ಜಾಡ ಹೇಯುವನು G.; My.).

ಜಾಡಿಗಾಡಿ ಕೆಕಾ-gāra. = ಜಾಡಿಗಾಡಿ. (My.).

ಜಾಡಿಗಾರ್ತಿ ಕೆಕಾ-gārti. = ಜಾಡಿ 1. (My.).

ಜಾಣ ಕೆಕಾ. = ಜಾನ, etc. (My.).

ಜಾಣಕೈ ಕೆಕಾakya. N. of a Brāhmaṇa, also called Vishnugupta (Sk.; a pupil of Vishnugupta, My.), minister of king Candragupta at Pāṭaliputra or Patna (C.).

ಜಾಣಕೈ ಕೆಕಾikya. = ಜಾಣಕೈ. (My.).

ಜಾಣಕೈ ಕೆಕಾನು. = ಜಾಣಕೈ. N. of a dynasty.

ಜಾಣಕೈಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಕೆಕಾನು-ಚಕ್ರೇಶ್ವರ. The Čāṇukya king (see Śmd. s. ಎಚ್ಚಿಟ್ಟು).

ಜಾಣೂರ ಕೆಕಾṇūra. N. of a wrestler in the service of Kamsa, slain by Kṛishṇa. (Bhāgavata 10, 39, 2).

ಬಾಣ್ಣಾಲಿ cāṇḍāla. = ಚಣ್ಣಾಲ. A *Cāṇḍāla*, an outcaste, a Pariah (ಬೋಲ Mr. 381). See Bp. 56, 51; 60, 41.

ಬಾಣ್ಣಾಲಿಕೆ cāṇḍālikē. (= ಚವಡಿ). A vulgar lute, the lute of the *Cāṇḍāla*.

ಜಾತ ರೆಕಿಟ. A demon (T., M. ಚಾತ್ರ). See ಕುಟ್ಟಿ.

ಬಾತಕೆ cātaka. = ಬಾದಗಿ. A bird said to live only upon rain-drops, *Cuculus melanoleucus*. See Mr. s. ಭೃಂಗ.

ಜಾತಾಲೆ ರೆಕಿಟಿ. = ಚಾತಾಳಿ. (My.).

ಜಾತಾಳದವ ರೆಕಿಟಿāḍava. (= ಚಾತಾಳಿ, ಚಾತಾಳಿ, ಸಾತಾ ನ). A so-called Sarternee, a man of a caste of Śūdras who worship Vishṇu exclusively (My.; Tē. ಚಾತಾನಿ; T. ಚಾತ್ರದವನಿ).

ಜಾತಾಳಿ ರೆಕಿಟಿ. = ಚಾತಾಳದವ. (My.).

ಚಾತುಃಶ್ರುತಿ cātuhṣṛiti. The four vēdas (Bp. 55, 51).

ಚಾತುಃಸ್ವರ cātuhṣvara. The four (generally three) tones or accents (ಉದಾತ್ತಾದಿಚಾತುಃಸ್ವರ Nn. 84).

ಚಾತುರ cātura. (fr. ಚತುರ). Dexterous, clever, able, ingenious; pleasing; flattering. (Śm. 5).

ಚಾತುರಂಗ cāturaṅga. (fr. ಚತುರಂಗ). = ಚತುರಂಗಬಲ. (J. 2, 39).

ಚಾತುರತನ cāturatana. Dexterity, cleverness; amiableness; flattery. ಚಾತುರತನದ ನುಡಿ (ಚಾಟು, ಚಟು, ಶ್ಲಾಘೆ, etc. Nr.).

ಚಾತುರಿ cāturi. = ಚಾತುರ್ಯ. (Sk.; R.).

ಚಾತುರಿಯ cāturiya. Tbh. of ಚಾತುರ್ಯ. (Grj. 2, after 106; My.).

ಚಾತುರ್ಥಿಕ cāturthika. (fr. ಚತುರ್ಥ). A quartan ague. (My.).

ಚಾತುರ್ಧನ್ತ cāturdanta. (fr. ಚತುರ್ಧನ್ತ). An elephant (Abh. P. 13, after 83; 13, 96).

ಚಾತುರ್ಬಲ cāturbala. = ಚತುರ್ಬಲ. (Ūpr. 2, 8).

ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ cāturmāsya. A period of 4 months (which is spent by sanyāsīs in seclusion, My.).

ಚಾತುರ್ಮುಕ್ತಿ cāturmukti. = ಚಾತುರ್ಮರ್ಗ. (Bp. 39, 9).

ಚಾತುರ್ಯ cāturya. (fr. ಚತುರ). = ಚತುರೆ 2, ಚಾತುರಿಯ. Dexterity, cleverness, ability, shrewdness; pleasantness, amiableness, charm. See Ūpr. 1, 126; 5, 138; Bp. 58, 58; Si. 280; B. 4, 21.

ಚಾತುರ್ಮರ್ಗ cāturvarga. = ಚತುರ್ಮರ್ಗ. (Bp. 24, 89; 57, 89).

ಚಾತುರ್ಮರ್ಗ್ಯ cāturvarṇya. (fr. ಚತುರ್ಮರ್ಗ). The aggregate of the four castes, viz. the Brāhmaṇa, Kshatriya, Vaiśya and Śūdra. (J. 13, 15).

ಚಾದಗಿ cādagē. Tbh. of ಚಾತಕ (HIA.; Ūt. II, 7; Mr. 171; Kk. 21; Śm. 29). — ಚಾದಗಿವಕ್ಕ. — ವಕ್ಕ. = ಚಾದಗಿ. (ಚಾತಕ Nr.).

ಚಾದರ cādara. A cotton or silk sheet or dōtra, worked with gold or silver threads (C.; Mhr., H.).

ಚಾದ್ಯ cādyā. The multiplier (My.).

ಜಾನ್ ರೆಕಿಟ. = ಚಾಣ. ಚೇಣ, (ಚೇರಣ, etc.). A small chisel (C.; Tē. ಸೇನ). ಅಡಿಯಂ ಸೀಳುವಡೆ (o. r. ಸೀಳುವದು) ಅನೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಅಡುದೇ? ಜಾನ್‌ಗಳಿನ್ವಲ್ಲದೇ? (Si. 11).

ಜಾನ್ತ cā-anta. A word ending in ಚ or ಚ (Śmd. 307).

ಜಾನ್ತನಿ cāṇḍani. = ಚಾನ್ತನಿ, ಚಾನ್ತಿ. An awning (My.; Mhr., H. ಚಾನ್ತನಿ, ಚಾನ್ತವಾ; Br. ಚಾನ್ತಿನಿ).

ಜಾನ್ತನಿ cāṇḍani. = ಚಾನ್ತನಿ, etc. (My.).

ಜಾನ್ತನಿ cāṇḍasa. Tbh. of ಚಾನ್ತನಿ (Śmd. 338).

ಜಾನ್ತ cāṇḍra. (fr. ಚನ್ದ). Lunar; the 5th lunar mansion or mṛigaśīras.

ಜಾನ್ತಪ್ರಭ cāṇḍraprabha. (fr. ಚನ್ದಪ್ರಭ). Relating to Cāṇḍraprabha (Ūpr. 1, 1).

ಜಾನ್ತಮನ cāṇḍramasa. (fr. ಚನ್ದಮನ). Lunar.

ಜಾನ್ತಮಸಾಯನ cāṇḍramasāyana. Budha, the planet Mercury.

ಜಾನ್ತಮಾನ cāṇḍra-māna. Lunar measurement of time (B. 5, 309; My.).

ಜಾನ್ತಮಾನವರ್ಷ cāṇḍramāna-varsha. The lunar year (B. 5, 309; My.).

ಜಾನ್ತಮಾನ cāṇḍra-māsa. A lunar month (B. 5, 307. 309; My.).

ಜಾನ್ತವರ್ಷ cāṇḍra-varsha. The lunar year (B. 5, 309; My.).

ಜಾನ್ತಸಂವತ್ಸರ cāṇḍra-saṁvatsara. = ಚಾನ್ತವರ್ಷ. (My.).

ಜಾನ್ತಯಣ cāṇḍrāyana. An expiatory observance regulated by the moon's waxing and waning. (My.).

ಜಾನ್ತಿ cānni. = ಚಾನ್ತಿನಿ, etc. (My.).

ಜಾವೆ ರೆಕಿಟ. = ಚಾವೆ. — ಚಾವಗೂಡು. = ಚಾವೆ, q. v.

ಚಾವೆ ರೆಕಿಟ. 1. A bow (ಬಿಲ್ಲ Nn. 79; Mr. 293; ಬೋಲಿ Śmd. I). ಚಾವದ ಅನ್ತೆ (ಬಿಲ್ಲ ಕೊಡ್ತು Nn. 43). 2, an arc or portion of a circle. 3, a rainbow. 4, a kind of viçchitticitra (Kāvya. III, 2, B. 57. 60 seq.).

ಚಾವೆ ರೆಕಿಟ. 2. = (ಚಪ್ಪೆ, ಚಾವೆ, ಚಾವೆ). A stamp; a type or printing letter; an impression (My.; Mhr., H. ಚಾವ, ಚಾವಾ; M. ಚಾವ್ತು, ಚಾವ್ತು).

ಚಾವೆ ರೆಕಿಟ. 3. = ಚಾವ್ತು. The cock of a gun (Mhr., H.; S. Mhr. rare; M. ಚಾವ್ತು, Br. ಚಾವೆ).

ಚಾವಮಾನೆ cāpa-khānē. = ಚಾವಮಾನೆ. A printing-house or office (C.; B. 5, 217; Mhr., H. ಚಾವಮಾನಾ).

ಚಾವಲಿಯ cāpatāya. = ಚಾವಲಿಯ. An adulterer (?); a deceitful man (? ಚಾರ Bhn. 35, o. rs. ಚಾಲ, ಚಾಲ).

ಚಾವಲಿ cāpala. = ಚಾವಳಿ, ಚಾವಳಿ 1. (fr. ಚವಲ). Mobility; unsteadiness; fickleness; quick movement; agility; agitation; tremor; inconsiderateness. (ಚವಲತ್ವ Śmd. 230 Cm.; Ūh. v. 252; Kāvya. I, 3, 89 seq.; Mr. 428; Bp. 40, 58; J. 28, 42).

ಚಾವಲಿತಿ cāpa-latē. A bow-string (Ūpr. 3, after 9; Rāv. 5, after 19). 2, ಚಾವಲತಿ. = ಚವಲತ್ವ. (Ūpr. 3, after 9; Rāv. 5, after 19).

ಚಾವಲಿತಿ cāpalya. = ಚಾವಲಿ. See ಚಾವಳಿ 1; ವಾಕ್.

ಚಾವಲಿರಿ cāpa-vallari. A bow (Śālv. 2, 82).

ಚಾವಾರ cāpāra. = ಚಾವಾರ, q. v.

ಚಾವಿಸು cāpisa. (ಛಾವಿಸು). To stamp; to print (C.; B. 4, 103; 5, 196. 217).

ಚಾವು ರೆಕಿಟ. (= ಜಮ್ಮು, ಜಾವು). Stretch, length, extent (My.; Tē.; M. ಚಾವ್ತು; Tē. also ಜಮ್ಮು, ಚಾಲುವೆ; see ಚಾವು; and cf. ದಾವು). — ಚಾವುಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲ. A long, flat stone (My.; Tē. ಚಾವರಾಯ). — ಚಾವುಗಾಲು. — ಕಾಲು. A stretched out or advanced leg (the other being retracted, My.).

ಚಾವು ರೆಕಿಟ. = ಚಾವ 8. (My.).

ಜಾವೆ ರೆಕಿಟ. = ಚಾವ, ಸಾವೆ. (What is extended or spread): a mat (ಕಳ, ಕಿಂಜಕ Nr.; Si. 307; ವಂಶಾನ

Mr. 208; C.; Të.; T. ಚಾವ್ವೆ). ಚಾವೇ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ತೂದಿದರೆ ಇ ನೆಟ್ಟು ರಂಗೋಲೇ ಕೆಳಗೆ ತೂದಿದ (Prv.). See B. 2, 42; 4, 183. — ಚಾವೆಗೂದಿ. — ಕೂದಿ. (One who eats what is offered to him on a mat), a deity (ಒನ್ನಗೂದಿ, ಗಾಳಿವಟ್ಟಿಗ, ನಿರ್ಜರ, etc. Kk. 10 a, o. r. ಚಾವ-).

ಚಾವೆ ಕೆಂಪೆ. = ಚಾವ 2. (C.).

ಚಾವೆಖಾನೆ ಕೆಂಪೆ-khânë. = ಚಾವಖಾನೆ. (My.).

ಚಾಬರ್ ಕೆಂಬಕ. (Mhr., H. ಚಾಬೂಕಸ್ವಾರ, a horsebreaker). — ಚಾಬಕ್ ಸವಾರಿ. ಹಾಡುತ್ತಾ ಸುತ್ತು ತಿರುಗುವ ಚಾಬಕ್ ಸವಾರಿ (ವಲ್ಲಿಕ Si. 274).

ಚಾಮ ಕೆಮಾ. Tbh. of ಶ್ಯಾಮ. (My.). — ಚಾಮಯ. — ಅಯ. N. See ಸತ್ಯೇಶ. — ಚಾಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. See ಸತ್ಯೇಶ, ಚನ್ನೇಶ್ವರನ.

ಚಾಮರ ಕೆಮಾರಾ. (= ಚಮರ). A chowrie, the bushy tail of the Bos grunniens used as a fly-flap or fan, and as one of the emblems of princely rank (ಅರೇಖ Nn. 96). ಚಾಮರ ವನ್ ಇದು, to fan (Bp. 1, 46).

ಚಾಮರಗ್ರಾಹಿಣಿ ಕೆಮಾರಾ-grāhīni. A woman who carries a kāmara (Abh. P. 3, after 88).

ಚಾಮರಗ ಕೆಮಾರಾ-iga. (Śmd. 233). A man who carries a kāmara.

ಚಾಮರಿಗತಿ ಕೆಮಾರಿ-giti. (Śmd. 244). A woman who carries a kāmara.

ಚಾಮಿಕಾರ ಕೆಮಿಕಾರಾ. Gold.

ಚಾಮುಣ್ಣಿ ಕೆಮುಣ್ಣಿ. (= ಚವುಣಿ), ಚಾಮುಣ್ಣಿ, ಚಾವುಣ್ಣಿ. (ಚರ್ಚೆ Nn. 73; ಚರ್ಚೆ, ಭೃವಿ, ವನದೇವ Mr. 14; My.). — ಚಾಮುಣ್ಣಿಬಿಟ್ಟ. A hill near Mysore (My.).

ಚಾಮುಣ್ಣಿ ಕೆಮುಣ್ಣಿ. Durgā (see ಚರ್ಚೆ); one of the seven māṭṭis (see ಮಾತೃ and ಸವ್ರಮಾತೃಕ).

ಚಾಮುಣ್ಣಿಶ್ಯವರಿ ಕೆಮುಣ್ಣಿ-śāvari. (= ಚವುಣ್ಣಿಶ್ಯವರಿ). Durgā (My.).

ಚಾಮ್ಪಯ ಕೆಂಪಯಾ. (ಎಕಚೂಯಿ Ūt. II, 110).

ಚಾಮ್ಪೆಯ ಕೆಂಪೆಯಾ. The tree Michelia champaca Lin. (= ಚವುಣಿ). 2, the tree Mesua ferrea Wight. Arn. 3, gold.

ಚಾಯ ಕೆಯಾ. = ಚಾಯಿ. Tbh. of ಛಾಯೆ. Colour; shade; etc. (Bp. 19, 47; My.; T. ಚಾಯ, ಚಾಯಲ್; M. ಚಾಯ; Të. ಚಾಯ). — ಚಾಯಗವ್ವು. — ಕವ್ವು. A stripe formed by dying (My.).

ಚಾಯ ಕೆಯಿ. = ಚಾಯ. (My.). — ಚಾಯಬೇರು. = ಚರವೇಲು. The madder plant or Chay root, serving to die fine red, Oldenlandia umbellata L. (St. & Pl.; T., M. ಚಾಯವೇಲ್; Të. ಚಿರಿ).

ಚಾಯಕೆ ಚಯಿತಾ. Sought; perceived; respected. See ಅವ.

ಚಾಯೇನೃ ಮುನಿ ಕೆಯಾ-indra-muni. N. (Bp. 52, 18).

ಚಾಯ್ಕೆ ಕೆಯಾ. = ಚಯ. See ಪರಿ.

ಚಾರ ಕೆರಾ. 1. Going; wandering about; course, motion (Ūpr. 1, 79). 2, a spy, a secret emissary; a messenger. 2, performing, practising. 4, a feller. 5, a prison (cf. ಸದ). 6, mischievous tricks (Mhr.). 7, a woollen blanket (ಅವಿಕ, ಉರ್ವಾಯು, ಕವ್ವು Mr. 343). 8, the tree Buchanania latifolia Roxb.

ಚಾರ ಕೆರಾ. 2. Anything green considered as food for cattle (My.; Mhr.).

ಚಾರಕ ಕೆರಾಕಾ. Acting; proceeding; etc. (= ಚಾರ 1). See ಪರಿ.

ಚಾರಕಶ್ಚು ಕೆರಾ-čakshu. Spy-eyed: a king who uses spies as his eyes. (Ūpr. 6, 19).

ಚಾರಚಿಪ್ಪಿ ಕೆರಾčippi. = ಚಾರಚಿಪ್ಪಿ. A privy (S. Mhr.; T. ಚಾಲಿರಿ; Mhr., H. ತಾರಕ-ಖಾನಾ).

ಚಾರಚಿಬ್ಬಿ ಕೆರಾčibbi. = ಚಾರಚಿಬ್ಬಿ. (S. Mhr.).

ಚಾರಟಿ ಕೆರಾṭi. A small tree, Hibiscus mutabilis.

ಚಾರಣ ಕೆರಾṇa. = ಸಾರಣಿ. Wandering; a strolling actor, a bard; a celestial singer, a panegyrist of the gods (ಕಥೆಯ ಮಾಡುವ ಗೋಸಾವಿ G.). 2, causing to move, driving. ಅಂ ಕುಶದ ಚಾರಣಂ (ಯಾಕ Mr. 157); ಮುಟ್ಟಿ ಒದಕಂ ಚಾರಣಂ ಕೂಡೆ (ಎಲೆಕ 158).

ಚಾರಣಯೋಗಿ ಕೆರಾṇa-yōgi. A yōgi of the gandharvas (Ūpr. 3, 69).

ಚಾರಭಟ ಕೆರಾ-bhaṭa. A valorous warrior.

ಚಾರಮ ಕೆರಾಮಾ. King of Cēra (i. e. of Kōṅgu or Kēraḷa; M. ಚೇರಮಾನ). See Bp. 3, 82; 9, 45; 15, 23; 25, 4, 48; 47, 34; 54, 73; 56, 17. — ಚಾರಮರಾಯ. (Bp. 31, 24; 44, 51).

ಚಾರಮಾನಿ ಕೆರಾಮಾನಿ. N. of a country (Mr. 282, o. ra. ಚೇರಮಾನಿ, ಚೇರಮಾಡಿ).

ಚಾರಲಿಂಗ ಕೆರಾಲಿಂಗಾ. = ಚರಲಿಂಗ. (Bp. 35, 54; 36, 57).

ಚಾರಿ ಕೆರಿ. 1. Going, moving, wandering about; living; acting; that moves or wanders about (Rāv. 5, 29). 2, course, coursing (Bh. 10, 6, 22). 3, a way, a manner, a method (My.; see ಚಾರಿ). 4, a certain movement in acting or dancing (ಬೈಸಿ Mr. 82; Bp. 17, 17). 5, stratagem (J. 22, 6). 6, intention, mind, aim (Bh. 1, 8, 75). 7, generally current or common price: cheapness (My.; Mhr., H. ಚಾರಿ). — ಚಾರಿವರಿ. — ಪರಿ. To run with application of stratagem (Rām. 6, 11, 9, 16; J. 13, 50; 27, 40). — ಚಾರಿವರಿವರಿ. — ಪರಿ-ಪರಿ. To run here and there with the application of stratagem (J. 8, 29).

ಚಾರಿ ಕೆರಿ. 2. Tbh. of ಶಾರಿ. (Nn. 134, o. r. ಸಾರಿ; My.).

ಚಾರಿತ ಕೆರಿತಾ. Caused to go; performed; etc. See ಎ.

ಚಾರಿತ್ರ ಕೆರಿತ್ರಾ. Conduct, behaviour; peculiar observance or practice; a ceremony (ಎಸರ್ಚ, ಚರಿತ್ರ Nn. 62; ಧರ್ಮ, ವರ್ತನ 79; ಪ್ರಕೃತ, ಚರಿತ್ರ 111; ನಡವಳಿ, ವೃತ್ತ 112; ಆಚಾರ Mr. 250).

ಚಾರಿಸು ಕೆರಿಸು. To grind, to triturate, as sandal (Grj. 2, 89); to mix by rubbing or triturating, as medicine (My.). Cf. ತೇಪೆ

ಚಾರು ಕೆರು. Agreeable, pleasing, lovely; beautiful, pretty, elegant.

ಚಾರುಕರಣ ಕೆರು-karāṇa. Embellishing, etc. See ಸಮುದು.

ಚಾರುಕರ ಕೆರು-tara. Uncommonly agreeable, etc. (Bp. 41, 3; Kk. 18).

ಚಾದಿ ಕೆರಾ. (= ಗೇರು 2). A line, a streak (My.; Të.). — ಚಾದಿಪೊನ್ನಿ. A chequered female garment (My.).

ಚಾದಿ ಕೆರಿ. = ಸಾದಿ. Sap, juice; broth (My.; T., M. ಚಾದಿ, ಚೇದು; Të. ಚಾರು, ಚೇರು; M. ಚಾದಿ, to run off or out, to drizzle; cf. ಚಾದಿ 1). See ಪಳೆಚಾದಿ.

ಚಾರ್ವಾನೆ ಕೆರ-khānë. A square house, a square (Mhr. ಚಾರ, four). — ಚಾರ್ವಾನೆಸೀರೆ. A female's cloth with small coloured squares in it (C.).

ಬಾರ್ಜಿಕ್ಯಾ ಕಾರ್ಕಿಯಾ. (fr. ಚರ್ಚಾ). Smearing the body with sandal and other unguents.

ಬಾರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಮಾಣ. (fr. ಚರ್ಮ). Covered with skin or leather; a multitude of hides or of shields.

ಬಾರ್ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಮಾಡಿ. N. of a ghaut that is crossed in going from the Mysore country to Mangalore (My.).

ಬಾರ್ಮಾಕ ಕಾರ್ಮಾಕ. An atheist or materialist, a sophistical philosopher, a sceptic; N. of a sophistical philosopher. See Bp. 49, 25; 50, 65; 53, 10.

ಬಾಲ ಕಾಲಾ. = ಬಾಲ. The state of being movable or in motion, shaking. — ಬಾಲಗೇಣಿ. (Moving or movable rent): rent for one year. (Tu.; Sd.).

ಬಾಲತಿ ಕಾಲತಿ. = ಬಾಲ. That is in motion, going on, or in force; that is in use; that is current (Mhr. ಬಾಲತಾ); the state of being going on, etc., etc. (My.). — ಬಾಲತಿವಪ್ಪರ. The records required for current business (My.).

ಬಾಲನ ಕಾಲಾನಾ. Causing to move or go; causing to pass through a sieve, sifting; moving to and fro; wagging; making loose. See ಸಂ.

ಬಾಲನ ಕಾಲಾನಿ. A sieve, a strainer (ಬಾಲವಟ್ಟಿರ N.; ರಸ್ತೆ, ಸಾ ರಣಿಗಿ Mr. 208; Mhr. ಬಾಲಣಿ). Cf. ಜರಡೆ.

ಬಾಲಕ ಕಾಲಕ. = ಬಾಲಕ. (My.).

ಬಾಲಕ ಕಾಲಕ. Smart, dexterous, clever (My.; Br., H.).

ಬಾಲತ ಕಾಲಿತಾ. Moved to and fro, shaken (Rāv. 13, after 71).

ಬಾಲಿಸು ಕಾಲಿಸು. = ಬಾಲಿಸು 1, ಬಾಲಯಿಸು. To move to and fro (v. t.); to shake, etc.; to wag (Rāv. 5, 92).

ಬಾಲಿಸು ಕಾಲಿಸು. = ಬಾಲ. Moving, walking; custom, way, manner; gait, air (My.; Mhr. ಬಾಲ). 2, currency, of a coin, of an order, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಬಾಲ). 3, a pace of the horse (S. Mhr.; Mhr. ಬಾಲ).

ಬಾಲಿ ಕಾಲಿ. = ಬಾಲಿ. (My.).

ಜಾವಟಿ ಕಾವಾಟಿ. = ಜಾಲಿ, etc. (My.; cf. Mhr. s. ಚಮಡ).

ಜಾವಟಿಯ ಕಾವಾಟಿಯಾ. = ಜಾವಟಿಯ. (Bh. 2, 2, 30).

ಜಾವಡಿ ಕಾವಾಡಿ. A choultry, a court, a kotwal's hall or court in the market; a village-hall; a place for sitting in front of the house; etc. (ಮದ್ದಪ, ಜನಾಶ್ರಯ N.; ಪೊದಲ, ಇಕ್ಕಿ, ಹಕ್ಕಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, etc. Śm. 58; Kk. 64; C.; Mhr., H.; Br.; M.). See Ā. Bp. 47, 33; J. 9, 6; 17, 23; 30, 44; B. 3, 23; Si. 106. 109.

ಜಾವನಿ ಕಾವಾನಿ. Cantonments, temporary erections for troops (S. Mhr.; B. 5, 39. 40; Mhr., H. ಘಾವಣಿ). 2, roofing; a roof (My.; Mhr., H. ಘಾವಣಿ).

ಜಾವನೇನು ಬಾವನೇನು ಕಾವಾಸೆನು ಬಾವುಸೆನು. (S. Mhr. ಕಾವು ಜಾವನೇನು ಬಾವನೇನು). A cry in memory of Hussein and Hassan at the Mohurum (My.).

ಜಾವನ ಕಾವಾಣ. = ಜಾವನ 1. Tbh. of ಜಾವನ (Śmd. 342).

ಜಾವ ಕಾವಿ. (ಸಾವ). A key (Br. ಜಾವ, ತಾವ; T. ಜಾವ; Mhr., H. ಜಾವ; S. Mhr. rare).

ಜಾವುಟಿ ಕಾವುಟಿ. = ಜಾವಟಿ, etc. (My.).

ಜಾವುಣ್ಣ ಕಾವುಣ್ಣ. = ಜಾವುಣ್ಣ, etc. — ಜಾವುಣ್ಣರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 32, 17. 44). — ಜಾವುಣ್ಣರಾಯ. N. (Bp. 32, 29. 31. 49).

See ಮುಸುಟಿ. — ಜಾವುಣ್ಣಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 32, 38).

ಜಾವುಣ್ಣ ಕಾವುಣ್ಣ. (= ಜಾವುಣ್ಣ). Tbh. of ಜಾವುಣ್ಣ (Śmd. 347).

ಜಾವುಣ್ಣ ಕಾವುಣ್ಣ. The under letter ಽ (C.).

ಜಾವು ಕಾವಾ. The blue jay, *Coracias indica*.

ಬಾಹ ಕಾಹ. = ಬಾಹ. (B. 5, 287).

ಬಾಹಿ ಕಾಹಿ. A person who is well acquainted (with the use of the cāmara, ? Bh. 8, 21, 4; Mhr. ಘಾಪ, perfection, masterliness).

ಬಾಳಕ ಕಾಳಕ. (= ಬಾಳಕ). Mischievous; full of artful coarceses or blandishment (Mhr.); a man full of tricks and pranks (S. Mhr.).

ಬಾಳಯಿಸು ಕಾಳಯಿಸು. = ಬಾಳಿಸು, etc. (Bp. 35, 28).

ಬಾಳಯ್ಯ ಕಾಳಯ್ಯ. = ಬಾಳಯಿಸು. (Bh. 8, 18, 5).

ಬಾಳವಿಸು ಕಾಳವಿಸು. = ಬಾಳವಿಸು 2. To go (Bhāgavata 3, 3, 5).

ಬಾಳ ಕಾಳಿ. = ಬಾಳಿ. Conduct, practice, habit; a fondness for; a silly habit (Bp. 28, 31. 34; 29, 26; 40, 85; 54, 77; My.; Mhr. ಬಾಳಾ). See ಕು. ಹಿರೇ ಮಕ್ಕಳ (or ಅಕ್ಕನ) ಬಾಳ ಮನೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ (Prv.). 2, a form of interlocking of bodies or of parts, e. g. that of the fingers intertwined with the ends downwards (Mhr.; see ಬೆರಕು).

ಬಾಳನವತ್ತಿ ಕಾಳಿಸಾಪತ್ರಿ. = ಬಾಳನವತ್ತಿ, ತಾಳನವತ್ತಿ. (ಗನ್ನಕುಟ, ಗನ್ನಿ, ತಾಲವರ್ಣಿ G.).

ಜಾಳಿಸು ಕಾಳಿಸು. To overcome, to defeat (ಸೋಲಿಸು Kk. 78; Śm. 42; Grj. 2, after 106; cf. ಚಳಿ 1? or the terms ಸ. ಜಾಪು and ಜಾಪು 1 ?).

ಜಾಳಿಸು ಕಾಳಿಸು. 1. = ಬಾಲಿಸು, etc., ಜಾಲಿಸು, ಜಾಲಿಸು 1. To be agitated, fickle, unsteady, etc. (ಜಾವುಣ್ಣ Śmd. Dh.). 2, to shake (Āpr. 7, after 88), to sift, to strain (My.).

ಜಾಳಿಸು ಕಾಳಿಸು. 2. = ಜಾಳಿಸು, ಜಾಳಿಸು. Dimness of vision taking place about the age of forty when a pair of spectacles is required; the age of forty (Mhr. ಜಾಳಿಸು).

ಜಾಳಿಸುವತ್ತಿ ಕಾಳಿಸಾಪತ್ರಿ. = ಜಾಳಿಸುವತ್ತಿ, etc. (ದೃಷ್ಟಿ G.; My. as ಜಾಳಿಸುವತ್ತಿ).

ಜಾಳಿಸು ಕಾಳಿಸು. = ಜಾಳಿಸು 2, etc. Forty (Mhr. ಜಾಳಿಸು; My.; etc. 2, a pair of spectacles (S. Mhr.; Mhr. ಜಾಳಿಸುವತ್ತಿ).

ಜಾಳಿ ಕಾಳಿ. = ಜಾಳಿ. (ನಡತೆ G.).

ಜಾಳಿಯ ಕಾಳಿಯಾ. The act of going by artificial leaps or jumps; the act of skilfully assaulting (ಗತಿಲಂಘನ Mr. 82, o. rs. ಗತಿಲಂಘನ, ಜಾಳಿಯ; J. 22, 6). Mr. 299 has: ಜಾಳಿಯುಮುಟ್ಟಿ ಸೀರಣಂ (o. r. ಸೀರಣಂ) ಹೆಜ್ಜೆಯಕ್ಕುಂ.

ಜಾಳಿನ ಕಾಳಿನಾ. = ಜಾಳಿಸು 2, etc. (My.).

ಜಾಳಿಕರ್ಯ ಕಾಳಿಕರ್ಯಾ. = ಜಾಳಿಕರ್ಯ. N. of a dynasty.

ಜಾಳಿಕರ್ಯಾನ್ವಯ ಕಾಳಿಕರ್ಯಾ-انصاف. The ಕಾಳಿಕರ್ಯ lineage (Bp. 5, 57).

ಜಾಲಿ ಕಾಳಿ. The dragon's head (the head of the demon Saimhikēya), the ascending node of the moon (ರಾಮ Śmd. I; ಎಲವಟ್ಟಿನಾಳು, ರಾಮ Śm. 17; M. ಜಾಲಿ, an unlucky time, chiefly for sowing; empty grain; ಜಾಲಿ, empty, as husk; cf. ಚಮುಳಿ).

ಬೆಕೆ ಫಿ. (ಫಿ) = ಬೆಕೆ. Fie! for shame! pshaw! pish! (ಜುಗುಪ್ಸನ Śmd. 398; ಹೇಸಿಕೆ Cm.; ಜುಗುಪ್ಸಾಫ Ā. I, 20; C.; M. ಬೆ; T. ಬಾ; Mhr. ಫ; Sk. ಫ, abuse, reproach). See Śmd. 68. 184; Āpr. 8, 18; Bp. 61, 19. — ಬೆಕೆ ಬೆಕೆ rep. (Bp. 24, 55; T., M. ಬೆಬ್ಬೇ; Mhr. ಫಿ).

ಬೆಕೆ ಥಿ. = ಬೆಕೆ, etc. Smallness. — ಚಿಕ್ಕಣ. A small bodice (S. Mhr.). — ಚಿಕ್ಕಣು. A small ಕಾಸು or cash (My.).

ಬೆಕೆಬೆ ಕಿ. = ಬೆಕೆಬೆ, etc. (My.).

ಬೆಕೆಬೆ ಕಿ. = ಬೆಕೆಬೆ. Hard; substantial; thick, rich; fat

(Mhr. ಚಿಕರಾ; Mhr., H. ಚಿಕರಾ). — ಚಿಕರಿಯದಿಕೆ. — ಅದಿಕೆ. A fine kind of betel-nut (S. Mhr.).
ಚಿಕರಿ cikari. Tbh. of ಚಿರಿ (Smd. 348).
ಚಿಕಿರೈ cikirai. Tbh. of ಚಿಕಿರೈ (Smd. 340, orig. ಚಿಕಿರೈ instead of ಚಿಕಿರೈ; My.). See Prv. s. ಯೋಗಶ್ಲೇಷು.
ಚಿಕಿತ್ಸಕ cikitsaka. A physician.
ಚಿಕಿತ್ಸೆ cikitsē. = ಚಿಕಿತ್ಸೆ. The practice or science of medicine; therapeutics.
ಚಿಕಿರ್ದೆ cikirshē. Intention or desire to act, will, design. (My.).
ಚಿಕುರ cikura. Inconsiderate, rash, punishing or injuring others without consideration. 2, the hair of the head, a lock of hair.
ಚಿಕ್ಕ cikka. (fr. ಚಿಕ್ಕ). = ಚಿಕ್ಕ, (ಚಿಕ್ಕ). Little, small; young (C.; M. ಚಿಕ್ಕ, ಚಿಕ್ಕ, a boy; T. ಚಿಕ್ಕ, thinness; T. ಚಿಕ್ಕ, ಚಿಕ್ಕ, to grow lean; ಚಿಕ್ಕ, to grow less, be wanting = ಕುಡ್ಡ; to be destroyed = ಕೆಡು; ಚಿಕ್ಕ, meanness, lowness = ಕೆಡು; ಕೆಡು, to be destroyed, etc. = ಕೆಡು; cf. ಚಿಕ್ಕ 5). 2, N. (My.). — ಚಿಕ್ಕ ಊರು. A small village (Si. 106; C.). — ಚಿಕ್ಕಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. A sister elder than one's self, but not the oldest (C.). — ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ. rep. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಡಗು (ಘೋಷ Si. 85). ಮೊದಲ ಚಿಕ್ಕಗಲು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ ಸಮಾಪ ವಾಗಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡಗಳು (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವರ್ತನ 116). — ಚಿಕ್ಕ ಜೋಷಗ. (Smd. 78 Mqb.). A little wonder. — ಚಿಕ್ಕಜ್ಜ. — ಅಜ್ಜ. The so-called grand-father of the grand-children of his elder brothers (My.). — ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. A brother elder than one's self but not the oldest (C.). 2, N. (My.). — ಚಿಕ್ಕ ತಂದೆ. = ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ. (My.). — ಚಿಕ್ಕ ತಮ್ಮ. The youngest brother (C.). — ಚಿಕ್ಕ ತಾಯಿ. The wife of one's father's younger brother (C.). 2, a mother's younger sister (C.). 3, a step-mother (My.). — ಚಿಕ್ಕದು. — ಅದು. That is small (C.; Si. 309. 394). — ಚಿಕ್ಕ ದೇವ. N. See ಚವರದ. — ಚಿಕ್ಕನು. — ಅನು. The time of childhood or youth; at the time of youth (C.). ಚಿಕ್ಕನಿನ ಕೂಡುಗಳೆಯಂ (ವಯಸ್ಸು, ಸವಯಸ್, ಸ್ವಿಗ್ಗ, ಒನ್ನೆ ಪ್ರಾಯದ ಸಂಗಡಿಗನು Nr.). See Bp. 42, 7; Bh. 2, 10, 13; B. 3, 32, 33; 4, 33; 5, 197. — ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. A father's younger brother (C.; T. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ). 2, the husband of a younger sister of one's mother (My.). ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ತಾನೂ ಇಕ್ಕ, ಛಿಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೇಡಲೇನ. — ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ಬನ್ನಿ ಕಾಲು ಹಿಡಿ ದೇನು, ಅವರಾಧಕ್ಕೆ ಮೋಕ್ಷಾ ಕೊಡ ಬೇಕು (Prvs.). See B. 2, 25; 5, 38, 167; Si. 191; Prv. s. ನನ 1. — ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯ. The age from about the seventh to the sixteenth year (C.). ಒಹಹ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗ (ಕನಿಷ್ಠ Si. 416). ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದವರು (ದಾಲಿ G.). — ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು. Small, young children (C.; Bp. 47, 50). — ಚಿಕ್ಕ ಮಾತು. An insignificant word (My.; S. Mhr. as ಸಣ್ಣ). — ಚಿಕ್ಕ ಮಾದಣ್ಣ. N. (Bp. 47 sum.; 47, 38. 55. 59). — ಚಿಕ್ಕ ಮಾದಯ. N. (Bp. 47, 4). — ಚಿಕ್ಕ ಮಾನು. A small fish; a kind of fish (ಶಕುಲ Mr. 410). ಚಿಕ್ಕ ಮಾನು ಬನ್ನಿ ಮೊದಲ ಮಾನ ನುಂಗಿತ್ತೆ (Prv.). — ಚಿಕ್ಕ ಮೂಗಿನನ. A small-nosed man (ನಕ್ಕುಪ್ಪಿ Hk.). — ಚಿಕ್ಕ ಮೆಣಸು. Small chilli. ಚಿಕ್ಕ ಮೆಣಸಿಗೆ ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). — ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. = ಚಿಕ್ಕ ತಾಯಿ. (My.). — ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. An unole (Bp. 3, 82). 2, N. (C.). — ಚಿಕ್ಕವ. — ಅವ. A small, or young, male person (C.). ತನುಜರೊಳ ಚಿಕ್ಕವಂ (ವಟು Mr. 309). See Bp. 48 sum.; 50, 7; B. 1, 1; 2, 35; 4, 56. 200. — ಚಿಕ್ಕವರು. — ಅವರು. A small, or young, female person (ದಾಲಿ Nr.; My.). —

ಚಿಕ್ಕವು. — ಅವು. That are small things (C.). — ಚಿಕ್ಕವ್ವ. — ಅವ್ವ. = ಚಿಕ್ಕ ತಾಯಿ. (C.). — ಚಿಕ್ಕ ಸರ್ಪಹಕ್ಕ. = ಗುಬ್ಬಿಟಲ. (My.). — ಚಿಕ್ಕ ಹಣ. A silver fanam worth two Anas (My.). — ಚಿಕ್ಕ ಹುಡಿಗ. = ಚಿಕ್ಕವರು. (ದಾಲಿ Si. 65). — ಚಿಕ್ಕಾಕೆ. — ಅಕೆ. = ಚಿಕ್ಕವರು. (C.). — ಚಿಕ್ಕಾಣಿ. — ಅಣಿ. A silver Ana (My.). — (The word ಚಿಕ್ಕ probably is the Genitive, etc. of a lost ಚಿಕ್ಕು).
ಚಿಕ್ಕಿ cikka. 1. Flat-nosed (Sk.).
ಚಿಕ್ಕಿ cikka. 2. Tbh. of ಚಿಕ್ಕ. A sling, a net, a network for carrying or suspending burdens, a muzzle, etc. (Tē., T.; Tē. also ಚಿಕ್ಕ). ಚಿಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇದರ್ ಪಟ್ಟದು (ಕಾಚಿತ, ಶಿಕ್ಕಿತ, ಉಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ್ ಪಟ್ಟದು Si. 378; see also 274).
ಚಿಕ್ಕಟ cikkatā. = ಚಿಕ್ಕಾಡು, etc. (My.).
ಚಿಕ್ಕಣ cikkana. See s. ಚಿಕ್ಕ.
ಚಿಕ್ಕಣ cikkana. Smooth, glossy; slippery; bland, soft, emollient; unctuous, greasy.
ಚಿಕ್ಕನಿಕೆ cikkanikē. N. of a plant (ಒನ್ನಿ Mr. 110, two MSS. ಭಣ್ಣಿ).
ಚಿಕ್ಕತನ cikkatana. Childhood, youth (C.; ಕಾಮಾರ, ವಾಲ್ಯ G.; B. 1, 4; 5, 82. 166).
ಚಿಕ್ಕಲಿಗೆ cikkaligē. — ಚಿಕ್ಕಲಿಗೆಮುದ್ದಾಯಿ. N. (Bp. 59, 6).
ಚಿಕ್ಕಸ cikkasā. Barley meal.
ಚಿಕ್ಕಾ cikka. (= ಚಿಕ್ಕ). — ಚಿಕ್ಕಾದೇವ. N. (Bp. 59, 8).
ಚಿಕ್ಕಾಡ cikkaḍa. = ಚಿಕ್ಕಾಡಿ, etc. (S. Mhr.).
ಚಿಕ್ಕಾಡಿ cikkaḍi. = ಚಿಕ್ಕಾಡು, etc. ಚಿಕ್ಕಾಡಿ ತಗಣೆಯೂ ರಕ್ಕ ಸರು ಹಾರೆಯರು ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕವರು ಇರುಳಿಲ್ಲ; ಚಿಕ್ಕಾಗೆ ಸುಕ್ಕದ್ದಿಹರು (Sp.).
ಚಿಕ್ಕಾಡು cikkaḍu. (fr. ಚಿಕ್ಕ). = ಚಿಕ್ಕಟ, ಚಿಕ್ಕಟ, ಚಿಕ್ಕಾಡ, ಚಿಕ್ಕಾಡಿ, ಚಿಕ್ಕಟ. A flea (C.; B. 1, 24; ಅವೆ Mr. 177; T. ಚಿಕ್ಕ, ತಕ್ಕ, ತಕ್ಕ; Tē. ತುಕ್ಕು).
ಚಿಕ್ಕಾಸು cikkaḥsu. See s. ಚಿಕ್ಕ.
ಚಿಕ್ಕಿ cikki. 1. (A small, or young, female); N. (My.).
ಚಿಕ್ಕಿ cikki. 2. = ಚಿಕ್ಕಿ, ಚುಕ್ಕಿ, ಚುಕ್ಕಿ. A spot, a speck, a dot, as that of a cat, of a leopard, of a horse, of a cloth, etc. (C.). 2, a star (C.). See B. 3, 31. 55. 98. — ಚಿಕ್ಕಿಹಾವು. The venomous snake Trimesurus andersonii (Bd.).
ಚಿಕ್ಕಿ cikki. = ಚಿಕ್ಕಿ 2, etc. (B. 4, 36. 67; C.). — ಚಿಕ್ಕಿಬೊಟ್ಟು. A round black dot applied to the region between the eyes or to the forehead (My.).
ಚಿಕ್ಕಿ cikki. (= ಚಿಕ್ಕಾ). A flat-nosed woman. 2, a mouse. 3, a betel-nut.
ಚಿಗಿ ciga. = ಚಿಕ್ಕಿ. — ಚಿಗಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. = ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ. (C.; B. 2, 7). — ಚಿಗಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. = ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ. (C.; B. 1, 25).
ಚಿಗಟ cigatā. = ಚಿಕ್ಕಾಡು, etc. (My.).
ಚಿಗತು cigatu. = ಚಿಗತು. P. p. of ಚಿಗ 2. ಚಿಗಿರದೆ ಮುದ್ದು ಗಿದರು (i. e. -ರೂ), ಗುಣ್ಣಿದ್ದು ತೇಲಿದರು, ಬಣ್ಣಿಯ ನೊಗವು ಚಿಗತರು ಸಾಲಿಗನು ಕೊಣ್ಣಿದ್ದ ಕೊಡನು (Sp.). See Sp. s. ಯಾತ.
ಚಿಗರಿ cigari. = ಚಿಗರಿ. An antelope; the black buck or antelope, Antelope bezoartica (Gz.;

C.; ಎರಳೆ, ಚಂಕೆ, ಮೃಗ, ಸಾರಂಗ, ಹರಿದ, ಹುಲ್ಲೆ G.; cf. Sk. ಛಿ ಕ್ಷಾರ). See B. 1, 16; 3, 44, 100. — ಚಿಗರಿಬಲೆಗಾದ. A class of people (S. Mhr.; B. 4, 130).

ಬಿಗರು ಛಿಗರು. 1. = ಚಿಗುರ 1, etc. (My.).

ಬಿಗರು ಛಿಗರು. 2. = ಚಿಗುರ 2, etc. (C.; ತಳರು G.).

ಬಿಗರೆ ಛಿಗರೆ. = ಚಿಗುರ. (My.; B. 3, 40; ಪುಲ್ಲೆ G.).

ಬಿಗಳಿ ಛಿಗಲಿ. = ಚಿಗುಳಿ. A ball made of fried gingillie-oil seed mixed with jaggery (C.; Tē. ಚಿಮ್ಮ, ಚಿಮ್ಮಿ). — ಚಿಗುಳಸ. A small herb, *Cyanotis fasciculata* Roem and Schultz (Z.).

ಬಿಗಿ ಛಿಗಿ. 1. To let a finger or fingers loose (P), to discharge with (or from) the fingers, to throw with the fingers (P ಅಂಗುಲವಿಸರ್ಜನ ಸ್ಮದ. Dh.); to propel a pagadē die that is laid near the doubled fore and middle finger by suddenly disjoining them (My.).

ಬಿಗಿ ಛಿಗಿ. 2. (= ಚಿಗುರ 1). To sprout, to shoot (C.). P. ps. ಚಿಗು (C.), ಚಿಗುತು (My.), ಚಿಗುತು. ಚಿಗುತ (ಅಂಕು ೦೩ G.). See B. 2, 17, 22; 3, 35.

ಬಿಗಿ ಛಿಗಿ. 3. (= ಚಿಗುರ 1, etc.), ಚಿಗಿ 2. To jump (Rā. 1, 135; 5, after 55; J. 7, 46; 13, 48, 50; 23, 47; 27, 44, 45; My.). P. p. ಚಿಗಿದು. ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಗಿದು ಅನಿಲಂ (ಪ್ರಥಂಜನ Mr. 52, o. r. ಚಿಗಿದು).

ಬಿಗಿರ ಛಿಗಿರ. Quickness. See s. ಚಿಗಿರ.

ಬಿಗಿಲ್ ಛಿಗಿಲ್. = ಚಿಗಿಲ್ 1. To be sticky, etc. ಚಿಗಿಲ್ದು (ಸದಾಗೊಣ್ಣು ಸ್ತ.).

ಬಿಗಿಸು ಛಿಗಿಸು. To cause to jump, to cause to run about quickly (J. 17, 57).

ಬಿಗುರ್ ಛಿಗುರ. 1. = (ಚಿಗುರ 2), ಚಿಗುರು 1, (ಚಿಗಿ 2), ಚಿಗುರು 1. To sprout, to shoot (ಪಲ್ಲ ಪೂತೃತೃ ಸ್ಮದ. Dh.; Tē. ಚಿಗುರು and ಚಿಗುರು, as an initial ಚಿ may be dropped in Tē., see Br. s. his ಚಿ, and see this confirmed s. ಚಿಮೆ and ಕೂ 3; T. ಕಳ್ಳೆ; see s. ಕೆಯ್ 5). P. p. ಚಿಗುರ್ತು (ಸ್ಮದ. 286). ಚಿಗುರ್ತು ಎನೆ, ಚಿಗುರಾದುದು (Kk. 23; S̄m. 21).

ಬಿಗುರ್ ಛಿಗುರ. 2. = ಚಿಗುರು 2, ಚಿಗುರು 2. A sprout, a shoot. — ಚಿಗುರಾಗು. -ಅಗು. To sprout, etc. (ಚಿಗುರ್ Kk. 23; S̄m. 21).

ಬಿಗುರಿಸು ಛಿಗುರಿಸು. To cause to sprout, etc. (J. 30, 5; C.); to cause to expand, as the mind (Grj. 4, 56).

ಬಿಗುರು ಛಿಗುರು. 1. = ಚಿಗುರ 1, etc. P. p. ಚಿಗುರಿ (J. 15, 18; C.). ಚಿಗುರದ ಆ ಮಾವು (3, 3). See Prv. s. ವನ.

ಬಿಗುರು ಛಿಗುರು. 2. = ಚಿಗುರ 2, etc. (C.; ಪಲ್ಲವ, ಕಸಲಯ or ಕಸಲ Si. 123; ಕೊನರು G.; B. 3, 57; Tē.). — ಚಿಗುರು ಕೊಮ್ಮೆ. The young branch of a tree (ಎಟಿವ Si. 440). — ಚಿಗುರಲೆ. -ಎಲೆ. A young betel leaf (My.); a fresh leaf (My.). ಚಿಗುರಲೆಗಳಂ ಕೂದಿರು ಕುಡಿಲು (ಪಲ್ಲವ, etc. Si. 123). ಹಣ್ಣೆಲೆ ಉದುರುವಾಗ ಚಿಗುರಲೆ ನೂವುದು (Prv.).

ಬಿಗುಳಿ ಛಿಗುಳಿ. = ಚಿಗುಳಿ. (Bp. 14, 15; V. 9, 78; My.).

ಚಿಟ್ಟ ಕ್ಷು cīt-ākshu. The mental eye (S̄ev. 2, 70).

ಚಿಂಚಿ cīncī. = ಗಿಂಚಿ, etc. The plant *Abrus precatorius* Lin. See ಕಾಳ-.

ಚಿಂಚಿ ಹಿಂಚಿ. (= ಚಿಂಚಿ 2). A pond, a well (ನಿವಾನ, ಉದವಾನ, ವಾಪಿ, ಅಹಾವ HIA.; see T., M. s. ಕೇಣಿ).

ಚಿಂಚಿ cīncī. The tamarind tree (ಅಮ್ಲ, ತಿನ್ದಿಲೇಕ, ಪುಟೆ Mr. 125).

ಚಿಟ ಛಿಟ. 1. = ಕಿಟ 1, etc., ಚಿಟಿ 1 q. v., (ಚಿಟ್ಟು 1). Little-ness, etc. — ಚಿಟಿಕೊಳಗು. = ಚಿಟಿ-, q. v. (S. Mhr.). — ಚಿಟಿಗುಬ್ಬಿ. A humming bird (Bd.; ವರ್ತಕ G. siel).

ಚಿಟ ಛಿಟ. 2. = ಚಿಟಿ 2. — ಚಿಟಿಗುಬ್ಬಿ. -ಕುಬ್ಬಿ. To throb, as the head with pain (from hearing, My.).

ಚಿಟ ಛಿಟ. 3. An imitative sound. — ಚಿಟಿ ಚಿಟ. rep. The sound produced when water touches burning oil (My.).

ಚಿಟ ಛಿಟ. 4. = ಚಿಟ. — ಚಿಟಿ ಸಟ. reit. The snapping sound of corn in being parched (My.).

ಚಿಟಕಾಯಿಸು ಛಿಟಕಾಯಿಸು. To loosen a thorn in the flesh with a needle (My.; H.); to cause pain (My.).

ಚಿಟಕಿ ಛಿಟಕಿ. 1. = ಚಿಟಕಿ 1, etc. (My.).

ಚಿಟಕಿ ಛಿಟಕಿ. 2. = ಚಿಟಕಿ 2, etc. (My.).

ಚಿಟಕಿ ಛಿಟಕಿ. 3. = ಚಿಟಕಿ 4, etc. (My.).

ಚಿಟಕಿಸು ಛಿಟಕಿಸು. To push (a thing) a little forward with any kind of lever (My.).

ಚಿಟಕು ಛಿಟಕು. = ಚಿಟಕು 2. A sound in imitation of the cracking or snapping of the finger joints. 2, that quantity of thread which when wound upon a reel, is indicated by a snapping sound of the reel and forms a skein (S. Mhr.). — ಚಿಟಕು ಮುರಿ. To intertwine the fingers with the end downwards and crack their joints by close pressure (C.), occasionally done by females when cursing somebody (C.).

ಚಿಟಗ ಛಿಟಗ. The red minivet (Bd.; Pr.).

ಚಿಟಿ ಛಿಟಿ. 1. = ಕಿಟ, etc., ಚಿಟಿ 1. Smallness, littleness. (Tē.). — ಚಿಟಿಕೊಳಗು. = ಚಿಟಿ-. The small appendages at the back of the hoofs of cattle, the hind-hoofs (B. 3, 24). — ಚಿಟಿಗಿಣಿ The common Indian bee-eater (Bd.; Pr.). — ಚಿಟಿಗೊಳಗು. = ಚಿಟಿಕೊಳಗು. (B. 1, 21; 3, 16). — ಚಿಟಿ ಎಟಿ. reit. The state of being scarcely sufficient (S. Mhr.).

ಚಿಟಿ ಛಿಟಿ. 2. = ಚಿಟಿ 2. An imitative sound. — ಚಿಟಿ ಹೊಡೆ. To throb, as the head from ache (S. Mhr.).

ಚಿಟಿ ಛಿಟಿ. 3. = ಚಿಟಿಲೆ, (ಚಿಟಿ 1). An imitative sound. — ಚಿಟಿ ಚಿಟಿ. rep. The sound of sparks or flames bursting forth and crackling (Bp. 17, 19; My.), of roots being torn (32, 24), etc. — ಚಿಟಿಚಿಟ್ಟಿಟಿ. = ಚಿಟಿ ಚಿಟಿ. (Bp. 56, 32). — ಚಿಟಿ ಚಿಟಿರ. = ಚಿಟಿ ಚಿಟಿ. (Bp. 58, 59; C.). — ಚಿಟಿಚಿಟಿಸು. To crackle, etc. (Bh. 1, 20, 55).

ಚಿಟಿಕೆ ಛಿಟಿಕೆ. 1. = ಚಿಟಿಕಿ 1, ಚಿಟಿಕು 2, ಚಿಟಿಕೆ, ಚಿಟಿಕು. A snap with a finger and the thumb (C.; Tē.; Mhr. ಚಿಟಿಕೆ, ಚುಟಿಕೆ; T. ಚುಟ್ಟು ಹರಕೆ; Sk. ಛೇಟಿಕಾ). — ಚಿಟಿಕೆ ಹಾಕು. To snap with a finger and the thumb (My.).

ಚಿಟಿಕೆ ಛಿಟಿಕೆ. 2. = ಚಿಟಿಕಿ 2, (ಚಿಟಿ 1), ಚುಟಿಕೆ 2. A little (My.); a pinch, as of snuff (My.).

ಚಿಟಿಕೆ cīṭikē. 3. A castanet (Tē.). — ಚಿಟಿಕೆತಾಳ. = ಚಿಟಿಕೆ (My.).

ಚಿಟಿಕೆ cīṭikē. 4. = ಚಿಟಿಕೆ 3, ಚುಟಿಕೆ 1, q. v. Burning the body, especially some parts of the head, with a piece of a hot glass-bracelet or a piece of hot leather in order to cure particular diseases (My.; Tē.). — ಚಿಟಿಕೆ ಹಾಕು. To apply such a burn (My.).

ಚಿಟಿಪಾಲ cīṭipāla. The three-nerved zizyphus tree, *Zizyphus glabrata* Heyn. (St. & Pl.; Tē. ಚಡ್ಡುಪಾಲ).

ಚಿಟಿಲ್ cīṭil. **ಚಿಟಿಲು.** = ಚಿಟಿ 8, (ಚಿಟಿಲ್). An imitative sound: the crackling of flames, etc. (Bp. 56, 32; cf. ಚಿಟಿಚಿಟಿಲ್, ಚಿಟಿಚಿಟಿಲ್), the clashing of weapons, etc. Cf. Tē. ಚಿಟಿಲು, ಚಿಟ್ಟು. — ಚಿಟಿಲುಂ ಚಿಟಿ. A sound as is heard on a battle-field (ಕಾದುವೆಡೆ Cī. I, 37). — ಚಿಟಿಲು ಚಿಟಿಲೆನ್. ಎನ್. To crackle, etc. (Bp. 23, 16).

ಚಿಟುಕ cīṭuka. An imitative sound. — ಚಿಟುಕ ಚಿಟುಕನೆ. rep. With the sound of ties being torn (Bp. 32, 44).

ಚಿಟುಕು cīṭuku. 1. A disk-like or round appearance or object (? ವಿವಿಧ Mr. 330 in three MSS., one MS. ಚಿಟುಕು).

ಚಿಟುಕು cīṭuku. 2. = ಚಿಟಿಕು, ಚಿಟಿಕೆ 1, etc. See ಕೆಡು. — ಚಿಟುಕಕ್ಕು. -ಕಕ್ಕು. To snap with a finger and the thumb (Bp. 61, 20). — ಚಿಟುಕಡು. -ಕಡು. = ಚಿಟುಕಕ್ಕು. (Bp. 31, 16; 55, 46). — ಚಿಟುಕು ಮುರಿ. = ಚಿಟಿಕು ಮುರಿ. (My.).

ಚಿಟುಕೆ cīṭukē. = ಚಿಟಿಕೆ 1, etc. (My.).

ಚಿಟುಕುನು cīṭunkisu. To snap with a finger and the thumb (Rā. 8, after 82; Tē. ಚಿಟುಕು).

ಚಿಟುಕುನು cīṭunku. = ಚಿಟಿಕೆ 1, etc. — ಚಿಟುಕುನುಗೆಯ್. = ಚಿಟುಕಕ್ಕು. (Rā. 5, after 85).

ಚಿಟ್ಟ cīṭṭa. — ಚಿಟ್ಟಹುಲ್ಲು. (ಮಾರಾತ್ಮನಕ, ಧಾನ್ಯನ Si. 165).

ಚಿಟ್ಟನೆ cīṭṭane. (fr. ಚಿಟ್ಟು). With a scream. (S. Mhr.; B. 2, 50; 5, 132).

ಚಿಟ್ಟಮುಲ cīṭṭambala. The town of Chellambrum (T. ಚಿಟ್ಟಮುಲ). See ತಿರು. Cf. ಚಡಮ್ಪುರ.

ಚಿಟ್ಟಮುಟ್ಟಿ cīṭṭamutti. A perennial plant, *Pavonia zeylanica* Cav. (St. & Pl.; Tē. ಚಿಟ್ಟಮುಟ್ಟಿ).

ಚಿಟ್ಟಿ cīṭṭi. = ಚಿಟ್ಟಿ 1. A measure of grain, equal to four sēru (S. Mhr.; My. as ಚಿಟ್ಟಿ); one equal to four sōligē (My. as ಚಿಟ್ಟಿ; the fourth part of a sōlē, Br.; a very small measure, T.).

ಚಿಟ್ಟಿ cīṭṭi. (= ಚಿಟ್ಟಿ). A rough daybook, an account taken on slips of paper before written fair (My.; Br.; H. ಚಿಟ್ಟಿ).

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭu. 1. = ಕಿಟ್ಟು 1 q. v., etc. Smallness, shortness, etc. — ಚಿಟ್ಟುರಕು. -ಅರಕು. = ಚಿಟ್ಟುಹರಕು. (My.; Si. 147). — ಚಿಟ್ಟರಿ. -ರಿ. A small rat, a mouse (ಗಿರಿಕೆ, ಬಾಲ ಮೂವಿಕೆ Si. 170; My.; Tē. ಚಿಟ್ಟಿಲುಕೆ). — ಚಿಟ್ಟುದ್ದು. -ಉದ್ದು. A small kind of uddu (My.). — ಚಿಟ್ಟುಹರಕು. A herbaceous shrub, *Sida cordifolia* (ಬಲೆ, ವಾಕ್ಕಾಳು Si. 147).

2, a small kind of castor-oil seed (My.). — ಚಿಟ್ಟುದ್ದುಗ. -ಉದ್ದುಗ. Work of small importance (My.).

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭu. 2. Loathsomeness, disgust (My.; Tē.; see ಕಲೆ). ಚಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಚಿಟ್ಟಿ cīṭṭi. 1. = ಚಿಟ್ಟಿ. (My.).

ಚಿಟ್ಟಿ cīṭṭi. 2. = ಚಿಟ್ಟಿ 2. (My.).

ಚಿಟ್ಟಿ cīṭṭi. 3. A roll of lands under cultivation (My.; Mhr., H. ಚಿಟ್ಟು). See ಕುಳವಾರ್.

ಚಿಟ್ಟಿ cīṭṭi. A kind of forest tree (cf. T. ಚಿಟ್ಟಿಲಿಂಗ). ಕರೇ ಚಿಟ್ಟಿ (ಕಾಳೇನು, ಕುಲಕ, etc. Si. 130).

ಚಿಟ್ಟಿಸು cīṭṭisu. (= ಸಿಟ್ಟಿಸು). To break, to snap, to crack, to burst, etc. (My. occasionally; Tē.). See ಮೋಗ.

ಚಿಟ್ಟಿಯನು cīṭṭiyisu. To excite, to provoke (My.; Mhr. ಚಿಟ್ಟಿ ಮೋಗು).

ಚಿಣಿ cīṇi. 1. = (ಚಿಟಿ 1), ಚಿಣ್ಣಿ, ಚಿಣ್ಣಿ, (ಚಿಣ, ಚಿಣ್ಣಿ). Smallness, shortness (Tē. ಚಿಣ; M. ಚಿಣಮ್ಪು, a little). 2, a small piece of wood, a piece of stick, which is struck with the ಕೋಲು or ಪಟಿ, the thick stick or bat, in the game of tip-cat (C.). — ಚಿಣಿಕೋಲಾಟ. = ಚಿಣಿಪಣಿಯಾಟ. (My.). — ಚಿಣಿಕೋಲು. The small piece of wood and the bat (My.). 2, the game of tip-cat (Bh. 1, 6, 1). — ಚಿಣಿಪಣಿಯಾಟ. -ಅಟಿ. The game of tip-cat (S. Mhr.; B. 1, 16).

ಚಿಣಿ cīṇi. 2. An imitative sound. (Mhr. ಝಣಿಝಣಿ ಸೇಂ, to ring, tingle). See ಚಿಟಿಲುಂ ಚಿಣಿ.

ಚಿಣಿಗಿ cīṇigi. — ಚಿಣಿಗಹಾವು. The venomous snake *Callophis maclellandii* (Bd.; B. 2, 26).

ಚಿಣ್ಣಿ cīṇṇa. (fr. ಕಿಣ್ಣಿ). = ಚಿಣ್ಣಿ 2. A little one, a boy. (T. ಚಿಣ್ಣಿ, smallness; Tē. ಚಿಣ್ಣಿ, ಚಿಣ್ಣಿ, small, etc.). ಚಿಣ್ಣಿರಾಟ (ಕೂನಾಟ Cī. II, 66). See Bp. 15, 18; 18, 91; 47, 33; V. 33, 27.

ಚಿಣ್ಣಿ cīṇṇi. = ಚಿಣಿ 1, No. 1. (Tē. ಚಿಣ್ಣಿ). 2, = ಚಿಣಿ 1, No. 2. (My.). — ಚಿಣ್ಣಿ ಕೋಲು. = ಚಿಣಿ. (My.). ಚಿಣ್ಣಿ ಕೋಲುಗವಾಡುತ್ತ (Dp. 50, 2).

ಚಿಣ್ಣಿ cīṇṇi. = ಚಿಣಿ 1, No. 2. (My.). — ಚಿಣ್ಣಿ ಕೋಲಾಟ. Tip-oat (My.).

ಚಿಂತ cī. 1. = ಚಿಂತು 2. Thought, intelligence, intellect, understanding; mind; the soul, heart.

ಚಿಂತ cī. 2. Piling up, heaping; arranging. See ಅಕ್ಕಿ.

ಚಿಂತ cī. 3. ಚಿಂತ. Indeed; even; also; at least; just; merely. See ಕದಾ; ಕಂ.

ಚಿಂತ cī. 4. = ಚಿಂತ. An imitative sound. See ಚಿತ್ತಾರ.

ಚಿಂತ cīta. 1. Thought of, noticed, etc. See ಅಪ- 1.

ಚಿಂತ cīta. 2. Piled up, collected; covered; full. See ಅಪ- 2, ಸಿ.

ಚಿಂತಾಭಸ್ತ cīṭā-bhasma. The ashes of a funeral pile (My.).

ಚಿಂತಾಭಸ್ತಧಾರಿ cīṭābhasma-dhāri. Śiva (My.).

ಚಿಂತಿ cīti. 1. Noticing; understanding. See ಅಪ- No. 1.

ಚಿಂತಿ cīti. 2. Piling up, heaping; collecting, accumulating. 2, a funeral pile (ಚಿತ್ತೆ, ಸಿದ್ಧಿ Mr. 398). See ಅಪ- No. 2.

ಚಿಂತಿ cītē. ಚಿಂತಾ. = ಚಿಂತ 2. A funeral pile.

ಚಿತ್ಕಲೆ *cit-kalē*. The sentient principle of animated creatures; the portion of the divine intelligence (Mhr.; R.).
 ಚಿತ್ಕಾರ *cit-kāra*. = ಚಿತ್ಕೃತ, ಚಿತ್ಕೃತಿ, ಚಿತ್ಕಾರ. A cry, scream, bray; oaking; creaking (Ūpr. 5, after 64; J. 19, 8).
 ಚಿತ್ಕೃತ *cit-kṛita*. = ಚಿತ್ಕಾರ. A term used to imitate the creaking of wheels (Mr. 89; Abh. P. 13, 67).
 ಚಿತ್ಕೃತಿ *cit-kṛiti*. = ಚಿತ್ಕೃತ. The creaking of wheels (Rāv. 6, after 11, twice; 13, 76).
 ಚಿತ್ತ *citta*. 1. Perceived, considered, etc. 2, thinking, thought; intention, aim, wish, will (ಎಗೆ Ūt. II, 60). 3, the seat of intellect: *the heart*; the faculty of reasoning: *the mind* (ಮನಸ್ಸು Nn. 134). ದೇವರು ತನ್ನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬದ್ಧನಾಗಿ ಮಾಡಲಿ! (B. 5, 208). See Bp. 25, 12; Bh. 4, 3, 10. — ಚಿತ್ತಗೊಡು. -ಕೊಡು. To agree to (Rām. 6, 53, 27). — ಚಿತ್ತಂಗೊಳ. -ಂಕೊಳ. To become inclined. — ಚಿತ್ತಂಗೊಳಿಸು. -ಂಕೊಳಿಸು. To cause to feel inclined; to fascinate, to delude (ಮೋಹನ Ūt. I, 54).
 ಚಿತ್ತ *citta*. 2. Tbh. of ಚಿತ್ರ. See ಚಿತ್ರಗಾರ.
 ಚಿತ್ತಜ *citta-ja*. Produced within the mind: Kāma (Ūpr. 5, 55).
 ಚಿತ್ತಜನ್ಮ *citta-janma*. = ಚಿತ್ತಜ. (Abh. P. 1, 23).
 ಚಿತ್ತಜಾರಿ *cittajā-ari*. Kāma's enemy: Śiva (Bp. 9, 36; 43, 28).
 ಚಿತ್ತಭವ *citta-bhava*. = ಚಿತ್ತಜ. (Śmd. 16, 164).
 ಚಿತ್ತಭವರಿಪು *cittabhava-ripu*. = ಚಿತ್ತಜಾರಿ. (Bp. 16, 6).
 ಚಿತ್ತಭವಹರ *cittabhava-hara*. Śiva (Bp. 54, 45).
 ಚಿತ್ತಭೇದ *citta-bhēda*. Inconsistency, contrariety of purpose or will. (R.).
 ಚಿತ್ತಭ್ರಮೆ *citta-bhramē*. Wandering of mind; madness (My.). See Prv. s. ಪಿತ್ತಭ್ರಮೆ.
 ಚಿತ್ತಮೋಹನ *citta-mōhana*. Alluring, fascinating, or bewitching the mind; confusion or infatuation of mind. (Kāv. III, 3, B, 108).
 ಚಿತ್ತಯಿಸು *cittayisu*. = ಚಿತ್ತಯ್ಯ, ಚಿತ್ತವಿಸು. To fix the mind upon, to attend to, to notice, to take notice of, to consider (Bp. 55, 3).
 ಚಿತ್ತಯ್ಯ *cittayau*. = ಚಿತ್ತಯಿಸು, etc. (Ūpr. 5, 85; Bp. 1, 54; 2, 4, 16; 14, 20; 22, 41; 24, 78; 37, 5; 57, 62; Bh. 1, 8, 7. 8. 10. 24. 48; J. 2, 21).
 ಚಿತ್ತರ *cittara*. Tbh. of ಚಿತ್ರ. (My.).
 ಚಿತ್ತರಚಿ *cittaraṣi*. N. of a plant (ರುಚಿ, ಸಿಂಹಕೆ Mr. 130).
 ಚಿತ್ತವನ್ತ *citta-vanta*. A man possessing observation; a spy or secret agent (ಪ್ರಣಿಧಿ Mr. 268).
 ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮ *citta-vibhrama*. Derangement of mind, madness.
 ಚಿತ್ತವಿಮೋಹನ *citta-vimōhana*. = ಚಿತ್ತಮೋಹನ. See ಮನಂಗೊಳ; Ūpr. 6, 67.
 ಚಿತ್ತವಿಸು *cittavisu*. = ಚಿತ್ತಯಿಸು, etc. (Bp. 10, 48; 13, 29; 16, 28; 43, 12; 50, 74; Bh. 8, 13, 15, 16).
 ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ *citta-vṛitti*. Disposition of mind, feeling; inward purpose, emotion; thinking, imagining; the mind, the attention. See Sp. s. ಮದವೇಡು; Ūpr. 5, after 135.
 ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿ *citta-śuddhi*. Purity of mind (My.; Mhr.).
 ಚಿತ್ತಸಮುನ್ನತಿ *citta-samunnati*. Arrogance, pride.
 ಚಿತ್ತಸ್ಫುರಣ *citta-sphurana*. The trembling, quivering, or

expanding of the mind; the act of flashing on the mind. See ಕಣ್ಣಲೆ.
 ಚಿತ್ತಾಗಾರ *citta2-āgāra*. = ಚಿತ್ತಾರ. Tbh. of ಚಿತ್ರಾಕಾರ (Śmd. 345).
 ಚಿತ್ತಾಭೋಗ *citta-Abhōga*. Full consciousness of pleasure or pain.
 ಚಿತ್ತಾಭ್ಯಂತರ *citta-abhyantara*. The interior of the heart (Bp. 3, 67).
 ಚಿತ್ತಾರ *citta-āra*. 2. Tbh. of ಚಿತ್ರಾಕಾರ. A portrait; any picture (C.; Si. 177). — ಚಿತ್ತಾರ ಬರೆಯುವನು. (ಚಿತ್ರಕರ, etc. Si. 338).
 ಚಿತ್ತಾರಿಗ *cittāra-iga*. A painter (ರಂಗಾಚಾರ, ಚಿತ್ರಕರ Nr.).
 ಚಿತ್ತಿನಿ *cittini*. An intelligent woman (Grj. 7, after 11).
 Cf. ಚಿತ್ತಿನಿ?
 ಚಿತ್ತು *cittu*. (= ಚಿಲ್ಲ). (St. & Pl.; T. ತೇಜು, ತೇಜವಾ ಮರ, Strychnos L.).
 ಚಿತ್ತು *cittu*. 1. A rough copy or draft (Br., R.). 2, a blot, as of ink; a blot, an obliteration of something written; corrections in writing (My.; H.).
 ಚಿತ್ತು *cittu*. 2. Tbh. of ಚಿತ್ರ 1. (My.; Śāv. 1, after 81).
 ಚಿತ್ತೆ *cittē*. Tbh. of ಚಿತ್ತ. (C.; Tē.). 2, a female who has the mind on—(J. 6, 22).
 ಚಿತ್ತೋದ್ರೇಕ *citta-udrēka*. Pride (ಗರ್ವ G.).
 ಚಿತ್ತಕಾರ *cit-prakāśa*. He who is universally known for his intellect or wisdom (Śāv. 2, 98).
 ಚಿತ್ತೈ *cittai*. Piling up. 2, a funeral pile.
 ಚಿತ್ರ *citra*. = ಚಿತ್ರ 2, ಚಿತ್ರರ. Perceptible; conspicuous; bright-coloured; anything bright or coloured which strikes the eyes; a brilliant ornament, an ornament; a spot. 2, variegated, spotted, speckled; variegated colour. 3, a painting, a picture, a sketch (ಬರದ ಚಿತ್ರ Nn. 8). 4, auspicious (ಧನ್ಯ, ಶುಭ 8). 5, a wonder, a marvel (ಅದ್ಭುತ, ಅಶ್ಚರ್ಯ 8). 6, red, or any metal (ಶೋಕ 8). 7, a mark on the forehead (ತಿಲಕ, ಬೊಟ್ಟು 8). 8, = ಮೂಲಕೆ, ಚಿತ್ರಮೂಲ. (8). 9, wind (ಮಾರುತ, ವಾಯು 8). 10, various modes of writing verses (Kāv. III, 2, B, 75 seq.; ಸಾಧನ 8). 11, N. of two vṛittas (Ūh.). 12, N. of two other metres (Ūh.). 13, = ಚಿತ್ರ. (ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 8). — ಚಿತ್ರ ತೆಗೆ (C.; B. 5, 271) or ಚಿತ್ರ ಬರೆ (C.; B. 3, 49; 5, 171. 275; Prv. s. ಗೋಡೆ), to draw a picture. — ಚಿತ್ರದುಡಿಗ. -ತುಡಿಗ. Cloth of variegated colour (Si. 271).
 ಚಿತ್ರಕ *citraka*. A painter (ರಂಗಾಚಾರ, ಚಿತ್ತಿ Mr. 377; Grj. 2, after 106). 2, a leopard or chita. 3, a sectarian mark on the forehead (ಪುಟ್ಟಿ, etc. Mr. 335). 4, the plant called Ceylon leadwort, *Plumbago zeylanica* Lin. (ಪಾವಕ, ಚಿತ್ರ ಮೂಲ Nn. 122; ವ್ಯಾಲ, ಅನ್ನಿ, ಚಿತ್ರಮೂಲ Mr. 128). 5, the castor-oil plant, *Ricinus communis*. 6, the bēṇḍu with (or of) which the śirōgranthi is made (Mr. 334, one MS. ಕೇಲಕ; My.).
 ಚಿತ್ರಕಮ್ಬಲ *citra-kambala*. A variegated blanket. See Nr. s. ಮೇಲೆ.
 ಚಿತ್ರಕಮ್ಬಳಿ *citra-kambali*. = ಚಿತ್ರಕಮ್ಬಲ. (My.; Si. 271).
 ಚಿತ್ರಕರ *citra-kara*. A painter.
 ಚಿತ್ರಕಾಯ *citra-kāya*. A tiger, a panther, a chita (ವ್ಯಾಳಿ, etc., ಹುಲಿ Mr. 159).

ಚಿತ್ರಕಾರ citra-kāra. A painter. (My.).
 ಚಿತ್ರಕುಟಿ citra-kuṭi. A tent (ಗುಣಲಯನಿ, ದೂಷ್ಯ, ಗುಡಿ Mr. 288).
 ಚಿತ್ರಕೂಟ citra-kūṭa. N. of a hill and district, Chitrakote or Chatarcot near Kampta. (Rām. 2, 4 sum.; Si. 101).
 ಚಿತ್ರಕೃತಿ citra-kṛiti. A painter. 2, the tree *Dalbergia oujeinensis*.
 ಚಿತ್ರಗಾಢ citra-gāṇa. A painter, one of the caste of painters (C.; B. 3, 49; 5, 83). ಕತ್ತ ಚಿತ್ರಗಾಢನ ಮಿಣ್ಣ, ಹಣ ನೋಟಗಾ ಢನ ಮಿಣ್ಣ, ಟವಣಿ ಶಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣ (Priv.).
 ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ citra-gupta. N. of one of the beings recording the vices and virtues of mankind in Yama's world. (My.).
 ಚಿತ್ರತಾಂಡುಲಿ citra-taṇḍulī. The vegetable substance *Erycibe paniculata*, considered of great efficacy as a vermifuge.
 ಚಿತ್ರತರ citra-tara. Uncommonly beautiful or wonderful (ನಿಚಿತ್ರ G.; ಸೆವ. 4, 51).
 ಚಿತ್ರಪಟ citra-paṭa. A painting, a picture. (My.).
 ಚಿತ್ರಪತ್ರ citra-patra. A coloured leaf; brilliant decoration or spots (Āpr. 7, after 92; Bh. 1, 12, 14; J. 17, 25).
 ಚಿತ್ರಪದ citra-pada. N. of two vṛittas (Āh.).
 ಚಿತ್ರಪರ್ವ citra-parṇi. The plant *Hemionitis cordifolia* Roxb.
 ಚಿತ್ರಪುಂಖ citra-puṅkha. An arrow.
 ಚಿತ್ರಪ್ರಾರಂಭ citra-prārambha. The commencement or the undertaking of a painting; the outline of a picture, a sketch, drawing. See ಚಿತ್ರವಿದು.
 ಚಿತ್ರಭಾನು citra-bhānu. Bright-shining; the sun;—fire (J. 28, 15). 2, the sixteenth year of the cycle of sixty (C.).
 ಚಿತ್ರಮಾಲೆ citra-mālī. A wreath or row of pictures. (Śmd. 408).
 ಚಿತ್ರಮೂಲ citra-mūla. An under-shrub, the Ceylon leadwort, *Plumbago zeylanica* Lin. (ವ್ಯಾಲ, ಅಗ್ನಿ, ಚಿತ್ರಕ Mr. 128; ಪಾವಕ 526; ಚಿತ್ರ, ಮೂಲಿಕೆ Nn. 8; ದವ, ವೃಕ್ಷ 110; ಪಾವಕ, ಚಿತ್ರಕ 122), also the rose-coloured leadwort, *Plumbago rosea* Lin. (St. & Pl.).
 ಚಿತ್ರಮೂಲಿಕೆ citra-mūlikē. Ceylon leadwort (ಪಿಪಿ, ಮೂಲಿಕೆ Nn. 4).
 ಚಿತ್ರರಥ citra-ratha. Having a bright or splendid chariot: fire; the sun; N. of the king of the Gandharvas; etc. See ಚಿತ್ರರಥ.
 ಚಿತ್ರರೂಪ citra-rūpa. = ಚಿತ್ರಾಕಾರ. (Bp. 42, 8).
 ಚಿತ್ರಲತೆ citra-latē. N. of a metre (Āh.).
 ಚಿತ್ರಲೇಖ citra-lēkhē. A picture, a portrait. 2, N. of a daughter of king Vāṇa's minister. 3, N. of an Apsaras. (My.).
 ಚಿತ್ರವಧ citra-vadhē. Horrid torture (Tē., R.); the state of being cut up into small pieces (My.).
 ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ citra-vicitra. Variegated; various, multifarious. (My.; B. 4, 146).
 ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ citra-vihaga. A kind of large black bee (ಪದಮ, ಅರುಣಿ, ಬಿಂಗ, ಬವರ, etc. (Śm. 27).
 ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ citra-vihaṅga. = ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ. (ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಮಲ್ಲದಿ, ಪದಮ, etc. Kk. 14).
 ಚಿತ್ರವೃತ್ತಿ citra-vṛitti. Any astonishing act or practice. (Āpr. 1, 134).

ಚಿತ್ರಶಿಖಂಡಿ citra-śikhandī. Having bright crests. 2, the *saptarshis* or seven great ṛishis (Marīci, Atri, etc.) as represented in the seven principal stars of the constellation of *ursa major* (ಮುಖಯುರ Mr. 39); the constellation itself.
 ಚಿತ್ರಶಿಖಂಡಿಜ citra-śikhandī-ja. *Bṛihaspati*.
 ಚಿತ್ರಶಿಖಂಡಿಪ್ರಸೂತ citra-śikhandī-prasūta. *Bṛihaspati*.
 ಚಿತ್ರಸೇನ citra-sēna. N. of the leader of the Gandharvas (Bh. 3, 18, 38).
 ಚಿತ್ರಾಕಾರ citra-ākāra. = ಚಿತ್ರಗಾರ, ಚಿತ್ರಾರ. A painted resemblance, a portrait, a picture.
 ಚಿತ್ರಾಂಗ citra-aṅga. Having a variegated, spotted, or beautiful body; N. of a horse (Bp. 59, 38); etc.
 ಚಿತ್ರಾಂಗದಿ citra-aṅgadī. She who is decorated with beautiful bracelets; N. of the wife of Arjuna and mother of Babhruvāhana. (J. 17, 31. 33. 35. 49. 55).
 ಚಿತ್ರಾಂಗಿ citra-aṅgi. A woman (J. 30, 8).
 ಚಿತ್ರಾನ್ನ citra-anna. Rice dressed with coloured, or various, condiments; a hotchpotch of boiled grain. (Mhr.; My.).
 ಚಿತ್ರಾಪುರ citra-pura. N. of a place in North Canara where the guru of the Śārasvata Brāhmaṇas resides (Mg.).
 ಚಿತ್ರಾನಲಮ್ಬನ citra-avalambana. The state of possessing or having various colours (J. 30, 16).
 ಚಿತ್ರಾನಹ citra-āvaḥa. Producing wonder (Āpr. 6, 99).
 ಚಿತ್ರಾಸನ citra-āsana. A square carpet of a variegated colour (Tē.; My.).
 ಚಿತ್ರಿ cītri. A painter (ರಂಗಾಚಾರ, ಚಿತ್ರಕ Mr. 377).
 ಚಿತ್ರಿಕ cītrika. = ಚಿತ್ರಕ. A painter (Rām. 5, 8, 50).
 ಚಿತ್ರಿಣಿ cītriṇi. N. of a woman endowed with various talents and excellencies. (R.).
 ಚಿತ್ರಿತ cītrita. Variegated; painted; a picture (Āpr. 2, 47).
 ಚಿತ್ರಿತು cītrisu. To trace figures and images, to draw; to paint (ರೂಪಾದಿಲೇಖನ Śmd. Dh., o. r. -ನಿಲೇಖನ; Āpr. 6, after 64; My.). ಚಿತ್ರಿತದಂ (Śmd. 274). ಚಿತ್ರಿತದ ತೂಲಿಯಂ ತರಿಸುವಂ (298).
 ಚಿತ್ರಿ cītrē. = ಚಿತ್ರ. The fourteenth lunar mansion, *spica virginis*. (B. 5, 308; My.). 2, the plant *Anthericum tuberosum* Roxb., or *Salvinia cucullata* Roxb. 3, a sort of cucumber, *Cucumis madraspatanus*.
 ಬಿದಕು bidaḥku. 1. = ಬಿದಕು 1, ಹಿದಕು 1. To squeeze the soaked pulse called *avarē* with the fingers and thus remove its skin (My.; cf. Tē. ಚತುಕು, ಚದುಕು, ಚದುಕ್ಕು, ಚದುಮು; see s. K. ಚವುಟು 1).
 ಬಿದಕು bidaḥku. 2. = ಬಿದಕು 2, ಹಿದಕು 2. The state of being freed from one's skin by squeezing. — ಚದಕವರೆ. -ಅವರೆ. The pulse *avarē* when deprived of its skin (My.).
 ಬಿದಕ್ಕಿ bīḍakṣi. = ಚದಕ್ಕು. (ಸೆವ. 2. 96).
 ಬಿದಂಗನಾಪ್ರಿಯ bīḍaṅgaṇā-priya. Śiva (ಸೆವ. 5, 26).
 ಬಿದಮ್ಮರ bīḍambara. N. of a town and temple, Chillumbrum near the Coleroon river (T.; My.).
 ಬಿದಾನಂದ bīḍānanda. Intellectual happiness. (Śmd. 2; Bp. 23, 1). 2, N. of a poet (My.).
 ಬಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ bīḍānanda-mūrti. Śiva (My.).

ಬಿದಾನರೂಪದ vidānanda-rūpa. Śiva (Śāv. 2, 97).

ಬಿದುಕು ciduku. 1. = ಬೆದಕು 1, etc. (My.).

ಬಿದುಕು ciduku. 2. = ಬೆದಕು 2, etc. (My.).

ಬೆದ ಗನರೂಪದ cit-gagana-rūpa. Śiva (Śāv. 5, 49).

ಬೆದ್ರೂಪದ cit-rūpa. Intelligent, thoughtful; amiable, good-hearted (ಕಡುಲೇಸುಮನದವಂ Mr. 241; Kṛishṇa (J. 5, 9).

ಬಿನ cina. (= ಬೆನೆ 1). Smallness; small pieces.

— ಚಿನ ಕಡಿ. To cut into small pieces (J. 4, 38; Tē. ಚಿನಕಟ್ಟು, to beat to pieces).

ಬೆನಾಯಿ cināyi. Relating to or coming from China (B. 5, 296; Mhr. ಚಿನಕ, ಚಿನಾಕ).

ಬೆನಾಲಿ cināli. A woman that commits whoredom (My.; Mhr., H. ಫಿನಾಲ, ಬೆನ್ನಳ).

ಬಿನಿ cini. A certain colour (Bp. 11, 24).

ಬಿನಿವಾರ cini (= cinna 1)-vāra. = ಬೆನಿವಾಲ, ಬೆನ್ನವಾಲ, ಬೆನ್ನಿವಾರ. A money-changer; a seller of jewels (C.; B. 4, 52; cf. ಚನ್ನವರದ).

ಬಿನಿವಾಲ cini-vāla. = ಬೆನಿವಾರ. (S. Mhr.).

ಬೆನು cinu. (= ಬೆಲು). — ಬೆನುಕುರುಳಿ. N. of a bird (ಕುಕ್ಕುಳ Mr. 175, one MS. ಚನುಕುರು).

ಬೆನುಕು cinuku. (Tē. ಚನುಕು, a drop or sprinkle; see ಚನುಗು 2). — ಚನುಕುರುಳಿ. — ಉರುಳಿ (= ಹುರುಳಿ). Gram steeped in water till it germinates, then seasoned with salt and chillies and fried (My.). 2, N. of a village (My.).

ಬೆನುಮಯ cinumaya. Tbh. of ಚನ್ನಯ (My.).

ಬೆನ್ನನ cintana. Thinking; thinking of, reflecting upon; anxious thought. See Bp. 89, 29; Śāv. 5, 32; ದ್ವೀಪ.

ಬೆನ್ನನೆ cintanē. = ಚನ್ನನ. (Bp. 35, 32; 47, 6; B. 4, 97; My.).

ಬೆನ್ನಾಕ cintāka. A kind of gold necklace (S. Mhr.; Si. 218; Tē.; T. ಚನ್ನಾಕ-ಕಟ್ಟಿಗೆ).

ಬೆನ್ನಾಕುಲ cintā-ākula. Disturbed in thought, distracted by any idea, anxious, solicitous.

ಬೆನ್ನಾಕುಲತೆ cintākulatē. The state of being disturbed in thought, etc. (Śāv. 4, 92).

ಬೆನ್ನಾಕ್ರಾಂತ cintā-ākṛānta. Agitated or overcome by anxiety or care (My.). Fem. ಚನ್ನಾಕ್ರಾಂತೆ (Bp. 2, 48).

ಬೆನ್ನಾಗ್ನಿ cintā-agni. Extreme anxiety (Mhr.; R.).

ಬೆನ್ನಾಂಗನೆ cintā-anganē. Care regarded as a woman (Bh. 1, 8, 7).

ಬೆನ್ನಾತರಲಹ್ವ cintā-taralatra. Unsteadiness of mind on account of anxiety (Ūpr. 3, 65).

ಬೆನ್ನಾಪಂಕ cintā-panka. Anxiety looked upon as dirt (Śāv. 4, after 99).

ಬೆನ್ನಾಪರತನ್ತ್ರ cintā-paratantrē. A woman who is subject to or in anxiety (Ūpr. 3, after 63).

ಬೆನ್ನಾಭರ cintā-bhara. Excess of care (Ūpr. 4, 92).

ಬೆನ್ನಾಮಣಿ cintā-maṇi. A gem of svarga, supposed to yield to its possessor everything wanted; the philosopher's stone. (Bp. 1, 39; 5, 69; 31, 18; 55, 22; 61, 70; Śāv. 1, after 71; J. 24, 39).

ಬೆನ್ನಾರತಿ cintā-rati. Addiction to sad thoughts (Grj. 9, 93).

ಬೆನ್ನಾರತ್ನ cintā-ratna. = ಚನ್ನಾಮಣಿ. (Grj. 4, after 43; Bp. 61, 84).

ಬೆನ್ನಾಲು cintālu. Large scales for weighing (C.; Mhr., H.; Si. 327).

ಬೆನ್ನಿತ cintita. Thought, considered; thought about, reflected upon; thought; care; intention. (My.).

ಬೆನ್ನಿಸು cintisu. To think about, to direct the thoughts towards, to reflect upon (My.). ಚನ್ನಿಸಿ ಉಪಾಯಮಂ (Śmd. 112). ನೀವು ಸರ್ವದಾ ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಹಿತ ಚನ್ನಿಸುತ್ತಾ ಇರಿ! (B. 4, 17). 2, to be anxious, sorrowful, or disturbed in thought (C.). ಗದಗದನೆ ಕಟ್ಟೇರ್ ಸುರಿಯೆ ಚನ್ನಿವ ಪಾರ್ವನ (Śmd. 229). See Ūpr. 5, 35; Bp. 9, 49; 27, 17; 41, 13; 47, 5; 57, 50; J. 2, 30; B. 3, 127.

ಬೆನ್ನಿ cintē. ಬೆನ್ನಾ. Thought, especially sad or sorrowful thought, care, anxiety (C.; ದಾಗುಕ Ūt. I, 71; ಬೇವನ I, 58. 95; II, 20; ದೂನಿಸಿದರ್ಥಂ II, 107; ದುಮ್ಮಾನ, ಉಮ್ಮುಳ Kk. 52; ಉಬ್ಬಿಗ 72; see ಉಮ್ಮಳಿಸು, ಮುರುಗು); reflection, consideration; recollection. 2, one of the saṁcārībhāvas (Kāvy. IV, 2, 16). ಚನ್ನಿಯವ ಚನ್ನಿಗೆ ಅತ್ತರೆ ಕೆಂಪ ತನ್ನ ಗುಡಿಗೇ ಅತ್ತ. — ಚನ್ನಿಯೇ ಮುನ್ನ, ಸನ್ನೋಪವೇ ಯಾವನ (Prva.). ಚನ್ನಿಲ್ಲ! never mind! (C.). — ಚನ್ನಿಗೆಯ. To entertain anxious thoughts, to be anxious, to grieve, etc. (Rāv. 13, 97). — ಚನ್ನಿಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To become anxious (My.; S. Mhr. rare). — ಚನ್ನಿ ಮಾಡು. = ಚನ್ನಿಗೆಯ. (C.; B. 4, 25. 142; 5, 182; ಹಮ್ಮಲಿಸು G.). 2, to reflect, to consider (My.). — ಚನ್ನಿವೆದ. — ವೆದ. To become full of anxious thoughts (J. 10, 25).

ಬೆನ್ನಿ cintya. To be considered or reflected; to be thought of; to be apprehended or conceived, etc.; the necessity of thinking about anything. See ಅ, ಪ್ರ.

ಬೆನ್ನಿ cindi. A shred, a strip; a rag (C.; Br.; Mhr. ಚನ್ನಿ). See Bp. 27, 13; Si. 223. ಚನ್ನಿಯಾದರೂ ದೊನ್ನಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (Prv.).

ಬೆನ್ನ cinna. 1. (fr. ಚನ್ 1, etc.). Gold (C.; ಹರಿ, ಸುವರ್ಣ Nn. 10; ಅರ್ಜುನ, ಸುವರ್ಣ 112; ಪರಾಗ, ಕನಕ 113; ಸ್ವರ್ಣ, ಸುವರ್ಣ, ಕನಕ, ಕಾಂಚನ, ಕರ್ಪುರ, ಚಾಮರ, etc. Si. 331; Tē. ಚನ್ನದ; T., M. ತಂಗ). ಬದಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಚನ್ನ ಕಡಗಮಾಗುವದೆ ನೂ? (Dp. 148). ಚನ್ನಕ್ಕ ಕಟ್ಟಿಣಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವೇ? — ಚನ್ನದ ಚೂರಿಯನ್ನು ಕುತ್ತಿಗೆ ಕುಯ್ಯು ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? — ಎರವನ ಚನ್ನ ಧರಿಸಿ, ತಾನೂ ಅರಸ! ಎನ್ನಲು. — ಚನ್ನದ ತಲೆಯಾದರೂ ಒಡೆಯಲಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಣವೇ! — ಚನ್ನದ ಹರಿವಾಣವಾದರೂ ಮುಟ್ಟಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಒಡಗ ಬೇಕು (Prva.). See Rāv. 6, after 11; 12, 39; B. 4, 94; Si. 267. 268. 328. 330. 331. 345. — ಚನ್ನದೋಲಿ. — ಒಲಿ. A gold ear-ring worn by women (My.). — ಚನ್ನಧಾರೆ. The tree Sesbana grandiflora (? ವಸು Mr. 134). — ಚನ್ನವರದ. — ಹರದ. A dealer in gold or money, a shroff (ಸೂನ್ನವರದ Si.; ಎತ್ತವಣಿ Mr. 358). See Ū. Bp. 47, 41; J. 6, 13.

ಬೆನ್ನ cinna. 2. (= ಚೆನ್ನ, ಜಿನ). Smallness, etc. (see ಕಡಿ). — ಚನ್ನಗಾಳಿ. — ಕಾಳಿ. = ಚನ್ನಗಾಳಿ. A small kālā or trumpet, usually blown in pairs by one person (My.). — ಚನ್ನಚರುಕು. (ಬಾಂಗಲಿಕೆ, ಅನ್ನಿತಿ, ಕೊಲುಕುಟಕನ ನಿಡ Si. 151).

ಬೆನ್ನ cinna. 1. Tbh. of ಚನ್ನ (Śmd. 338).

ಬೆನ್ನ cinna. 2. Tbh. of ಚನ್ನ (Śmd. 349; My.; T.; Tē. ಚನ್ನ). ಕಮ್ಮುಚನ್ನದ ಎಲೆ ನಿಡ (ವಂಜುಲ, ಅಶೋಕ Si. 137).

ಬೆನ್ನವರದ cinna-harada. See a. ಚನ್ನ 1.

ಚಿನ್ನವಾಲ *cinna-vāla*. = ಚಿನವಾರ, etc. (ಛಿಮ್ವರದ, ಸೊನ್ನ
ವರದ G.).

ಚಿನ್ನಿ *cinni*. 1. Minute particles of tōgari given
as food to cattle (S. Mhr.; Mhr. ಚೂಣ, husks and
fragments given as food to cattle).

ಚಿನ್ನಿ *cinni*. 2. A shrub, the birch-leaved Aca-
lypha, *Acalypha betulina* Retz. (St. & Pl.; T.).

ಚೆನ್ನಿ *cinni*. = ಚಿನಾಯಿ, ಚೆನ್ನಿ. See ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ರೇವಲ್ಚಿನ್ನಿ; B. 3, 45.
— ಚನ್ನಿ ಸಕ್ಕರೆ. A kind of white powder-like sugar of
minute crystals (S. Mhr.).

ಚೆನ್ನಿಧಾನ *cit-nidhāna*. A treasure of intelligence (Bp. 61,
75).

ಚೆನ್ನಿಧಿ *cit-nidhi*. = ಚನ್ನಿಧಾನ. (Bp. 59, 37).

ಚಿನ್ನಿವಾರ *cinni-vāra*. = ಚಿನವಾರ, etc. ಚನ್ನಿವಾರನ (My.
ಚಿನ-) ಮನೆಯ ನಾಯಿಯಾದರೆ ನಾಣ್ಯದ ನೋಟಾ ಬಲ್ಲದೇ? (Prv.).

ಚೆನ್ನಿ *cinne*. = ಚನ್ನ 2. A sign, token, mark; an allusion
(My.; Tē. ಚನ್ನಿಯ, ಚನ್ನ).

ಚೆನ್ನಯ *cit-maya*. = ಚನ್ನಮಯ. All intelligence, full of
knowledge; pure intelligence. (Bp. 8, 53; 34, 10; 49, 33;
61, 88; ಕೆ. 4, 97).

ಚೆನ್ನ *cinha*. Tbh. of ಚಪ್ಪ. (C.; ಲಕ್ಷಣ, ಗುರುತು G.). See G.
1. 20; Cb. 117; B. 3, 5.

ಚಿಪ್ *cip*. An imitative sound. (Cf. ಚಪ್, ಚಪ್ಪ).
ಚಪ್ ಚಪ್. rep. One of the peculiar notes of the house
lizard (C.).

ಚೆಪಟ *cipata*. Flattened, pressed flat, flat; flat-nosed. 2,
grain flattened after boiling. Cf. ಚಪಟಿ.

ಚೆಪಟಕ *cipitaka*. Grain flattened after boiling. See ಅವರ್.

ಚಿಪ್ಪ *cippa*. — ಚಪ್ಪಕಸುವು. The fragrant grass Andro-
pogon shoenanthus (ಮಾರಾಪ್ಪಣಕ, ಭೂಸ್ವಣ, ಮಾರವಳಿ
ಹುಲ್ಲು, ಚಪ್ಪಹುಲ್ಲು Si. 165; Tē. ಚಿಪ್ಪೆ, ಚಿಪ್ಪರೆ, ಚಿಪ್ಪಗಡ್ಡಿ).

ಚಿಪ್ಪ *cippa*. Tbh. of ತಿಲ್ಲ (Smd. 233).

ಚಿಪ್ಪಿಗ *cippa-iga*. 1. (Smd. 233). Tbh. of ತಿಲ್ಲಕ (Smd. 348).
An artisan, a mechanic (My.). ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಗೃಹ (ಅವೇಶನ
Mr. 195). ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಮನೆ (ತಿಲ್ಲಕಾಲಿ Nr., Hlā.).

ಚಿಪ್ಪಿಗ *cippiga*. 2. = ಚಿಪ್ಪಿಗ, ಸಿಪ್ಪಿಗ. (fr. Sk. ಸಿವ್, to sow;
cf. ಸೀಮ and ಸೀವನ). A tailor (ತುನ್ನನಾಯ, ಸೌಚಿ Nr.,
Hlā.; ಕೇಲಿಕ, ತುನ್ನನಾಯ Mr. 377; Rām. 5, 8, 51; Mhr.
ತಿಮ್ಮಾ; Tē. ಚಿಪ್ಪಿವಾಡು, ಚಿಪ್ಪೆವಾಡು, ಚಿಪ್ಪೆ; T. ಚಿಪ್ಪಿಯನಾ). ಚಿಪ್ಪಿ
ಗರವನು (ತುನ್ನನಾಯ, etc. Si. 388).

ಚಿಪ್ಪಿಗಬಿಜ್ಜೆ *cippiga-bijje*. Tbh. of ತಿಲ್ಲಕವಿಜ್ಜೆ (Smd. 376).

ಚಿಪ್ಪಿಗತಿ *cippiga-iti*. (Smd. 244). A female tailor (My.),
or a female artisan.

ಚಿಪ್ಪು *cippu*. = ಸಿಪ್ಪು. An oyster-shell, a muscle,
a cockle (C.; Mhr., H. ತಿಮ್ಮ); a portion of the
fruit-stalk of the plantain (My.); a portion
of the shell of a cocoanut (C.); the case of
the brain, the skull; a pearl-oyster, a shell
(ಅಲ್ಪ Mr. 516; ಕುತ್ತಿ Mr. 412; Bh. 3, 19, 37; J. 6, 6; 31,
62; Rām. 5, 8, 58; Mhr. ತಿಮ್ಮಾ; Tē. ಚಿಪ್ಪೆ, a shell; a cup,
saucer; T. ಚಿಪ್ಪು, ಇಪ್ಪು, a small shell; M. ಚಿಪ್ಪು, an oyster-
shell; cf. ಚಿಪ್ಪು, ಚಿಪ್ಪು, etc.). ನೀರೊಳಗಣ ಚಿಪ್ಪು (ಜಲಕುತ್ತಿ, ಶ
ಮ್ಭಕ Nr.). ಮುತ್ತಿನ ಚಿಪ್ಪು (ಮುತ್ತಾಸ್ಥಳಿಕ, ಕುತ್ತಿ Nr.; Si. 89).

ತಲೆಯ ಚಿಪ್ಪು (ಕರ್ಪರ, ಕಪಾಲ Nr.; ಕಳಲ Mr. 397). See B. 3,
20, 52, 114; ಕಪ್ಪೆ; Prv. s. ಮುತ್ತು. — ಚಿಪ್ಪುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು.
The shell of a cocoanut to form (B. 2, 42; My.).

ಚಿಬಕಳಿ *čibakali*. The Indian sand-piper, *Tota-
nus indica* (Bā.); — the white-tailed sand-
piper, *Totanus leucurus* (Bā.).

ಚಿಬಟಿಗ *čibatiga*. = ಚಿಬಟಿಗ. — ಚಿಬಟಿಗನ ಹುಲ್ಲು. = ಚ.
A grass, *Leptochloa calycina* Kunth. (Z.).

ಚೆಬುಕ *čibuka*. = ಚಿವುಕ, ಚುಬುಕ. *The chin*.

ಚೆಬ್ಬ *čibba*. = ಚಿಬ್ಬು, etc. (ಕರಾಸ, ಸಿಧ್ಧ Hlā.). ಚಿಬ್ಬವ್ಯವನು
(ಸಿಧ್ಧಲ Hlā.). — ಚಿಬ್ಬವೈಯ. -ಎಷ್ಟೆಯ. To produce čibbas
by beating (Abh. P. 11, 189).

ಚಿಬ್ಬಲ *čibbala*. = ಚೆಬ್ಬಲು, ಚೆಬ್ಬಿಲ್, ಚೆಬ್ಬುಲ್. A bamboo
lid (S. Mhr.; Tē. ಸಿಬ್ಬು).

ಚಿಬ್ಬಲು *čibbalu*. = ಚೆಬ್ಬಲ. (My.). — ಚಿಬ್ಬಲುಗಾಂ. A head
of Gauri placed on a bamboo lid to which clothes are
attached, at the Gauri habba (My.).

ಚಿಬ್ಬಿಲ್ *čibbil*. -ಲು. = ಚೆಬ್ಬಿಲ್, q. v. (My.).

ಚೆಬ್ಬು *čibbu*. = ಚಿಬ್ಬು, ಸಿಬ್ಬು, ಸಿಬ್ಬೆ. (Tbh. of ಸಿಧ್ಧ). A whitish,
reddish, or blackish spot on the body (C.; ಕರಾಸ, ಸಿಧ್ಧ
Nr.; ಸಿಧ್ಧ Mr. 385; Tē. ಸಿಬ್ಬೆಮು; Mhr. ತಿಮ್ಮಿಲ್. ಅನೆಯ ಚಿಬ್ಬು
(ಪದ್ಧ, ಎನ್ನು ಜಾಲಕ Hlā.; ಬಿನ್ನು, ಪದ್ಧ Mr. 154; ಪದ್ಧ, ಗಜದಿನ್ನು
Nr. 54). ಅನೆಯ ಮುಖಭಾಗದ ಚಿಬ್ಬು (ಪದ್ಧಕ, ಎನ್ನು ಜಾಲಕ);
ಚಿಬ್ಬು ತುಲಿ ಹಿಡುವುದು (ಪ್ರಸರ, ಎಸರ್ಪಣ Nr.). ಸರ್ಪದಲ್ಲಿ ಚಿಬ್ಬು
ಸಂಜನಿಸಿರಲು ಗೋಧೂಮವರ್ಣಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 402). ಚಿಬ್ಬುಳ್ಳ
ವನು (ಸಿಧ್ಧಲ Nr.). — ಚಿಬ್ಬುದೋಡು. -ತೋಡು. Whitish spots
to appear, on a horse (Mr. 275).

ಚಿಬ್ಬುಲ್ *čibbul*. -ಲು. = ಚೆಬ್ಬುಲ್, etc. (ಪದಲಿಕ Mr. 207,
o. r. ಚಿಬ್ಬಿಲ್; My.).

ಚಿಮ್ *čim*. An imitative sound. — ಚಮ್ ಚಮ್.
rep. The peculiar cry of kites, hawks, etc. (C.).

ಚಿಮಕಿಸು *čimakisu*. = ಚೆಮಕಿಸು, ಚೆಮುಕಿಸು, ಚೆವಕಿಸು.
To sprinkle (My.; cf. ಚಿಮ್ಮು, ಸಿಪ್ಪುಡಿಮ, ಸಿಪ್ಪಿಸು; Mhr.,
H. ತಿಡಕಣೇಂ, ತಿಡಾಂನಣೇಂ, Mhr. ತಿಮ್ಮಡಣೇಂ, to sprinkle;
to besprinkle).

ಚಿಮಕು *čimaku*. = ಚೆಮಕು, ಚೆಮುಕು, ಚೆವಕು. To
sprinkle (any liquid, My.; Tē. ಚಿಮಕು, ಚಿಮುಮು, to splash
or drop as water; ಚಿಲುಕು, to sprinkle, to churn; to be
shed, to distil; see ಚಿಬ್ಬು).

ಚೆಮಟ *čimaṭa*. = ಚಿಮಟಿಗ q. v., ಚಿಮಟಿ, ಚಿಮುಟಿ. (My.; Mhr.
ಚಿವಟಾ, ಚಿಮಟಿ, ಚಿಮುಟಿ; ಚಿಬಲಣೇಂ, ಚಿಮಟಿಣೇಂ, ಚಿವಣೇಂ,
to pinch, to squeeze; cf. ಚಿಮುಟಿ 1 and ಚಿವಟಿ 1).

ಚೆಮಟಿಗ *čimaṭiga*. = ಚಿಮಟಿ, etc. A pair of tweezers, pincers,
nippers (S. Mhr.; Tē. ಚಿಮಟಾ, ಚಿಮಟಿ, ಚಿಮುಟಿ; M. ಚಿವಣಿ,
ಚಿವಣಿ; T. ಚಾಮಣ, ಚಾವಣ, ಕ್ರವಣ 4; cf. ಚಿವಟಿ 1, etc.). —
ಚಿಮಟಿಗ ಹಾಡು. To use the tweezers (S. Mhr.). — ಚಿಮ
ಟಿಗ ಹೊಡಿಸು. = ಚಿಮಟಿಗ ಹಾಡಿಸು. (S. Mhr.).

ಚೆಮಣಿ *čimaṇi*. A chimney (of a lamp, My.).

ಚಿಮಿ *čimi*. 1. (cf. ಚಮ್, ಚವ; Tē. ಚಿಮಿಚಿಮಿ-ಕಾರ, a slight
wincing sound, as in pain; T. ಚಿಮ್ಮು, to sound; Sk. ಚಿಮಿ,
a parrot, cf. ನಿಳಿ). — ಚಿಮ ಚಿಮು. To utter a certain sound
(ಶಬ್ದ Smd. Dh.).

ಚಿಮಿ čimi. 2. — ಚಮ ಚಮಸು. To roll, to wallow, to welter (ಬುಲನ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಚಿಮಿಕಿಸು čimikisu. = ಚೆಮಿಕಿಸು, etc. To sprinkle (C.).

ಚಿಮಿಕು čimiku. = ಚೆಮಿಕು, etc. (My.).

ಚಿಮಿಟ čimīṭa. = ಚಮಿಟ, etc. (My.).

ಚಿಮುಕಿಸು čimukisu. = ಚೆಮಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಚಿಮುಕು čimuku. = ಚೆಮಿಕು, etc. (My.).

ಚಿಮುಟ čimuṭa. = ಚಮಿಟ, etc. (My.).

ಚಿಮುಟಿ čimuṭi. Plucking out hairs with nippers (My.; Mhr. ಚವಟಾ; cf. ಚವಟು 1). ಚಮುಟ ಮಾಡು (My.). — ಚಮುಟಿ ರ. = ಚಮುಟಿ. (My.).

ಚಿಮುಟು čimuṭu. = ಚೆವಟು, ಚೆವಟು 2. To twinkle the, or with the, eyes, to wink with the eyes (My.; T. ಚಮಿಟ್ಟು, ಚಮಿದ; M. ಚಮ್ಪು, ಚೇಮ್ಪು; see ಇಮ).
ಚಿಮುಟು čimuṭu. 1. = ಚವಟು 1, ಚಗಟು. To press together; to squeeze, to pinch (My.; see ಚಮಟ). See ಕಣ್ಣು-.

ಚಿಮುಟು čimuṭu. 2. = ಚವಟು 2. The pressing together of the eyelids (as a sign, My.; see ಕಣ್ಣು-).

ಚಿಮ್ಪಿ čimpi. = ಚಮ್ಪಿ, ಸಿಮ್ಪಿ, ಸಿಮ್ಪು, ಸಿಮ್ಪೆ, and K. ಚಪ್ಪೆ, where the Mhr. term occurs. (ಜಲಕುಶ್ಲ, ಕಮ್ಪು, ಕಮ್ಪುಕ, ಕಾಮ್ಪುಕ G.).

ಚಿಮ್ಪಿಗ čimpiga. = ಚಪ್ಪಿಗ 2, etc. A tailor (S. Mhr.; Č. Bp. 47, 41). — ಚಿಮ್ಪಿಗನ ಹುಲ್ಲು. A kind of grass (S. Mhr.).

ಚಿಮ್ಪಿ čimpē. = ಚಮ್ಪಿ, etc. ಮುತ್ತು ಹುಟ್ಟುವ ಚಮ್ಪಿ (ಮುಕ್ತಾ ಸ್ಥೋಟ G.).

ಚಿಮ್ಪಿಳಿಯ čimbaliya. N. (? Bp. 27, 20).

ಚಿಮ್ಪಿಣ್ಣಿ čimmaṇḍi. = ಚೆಮ್ಪಿಣ್ಣಿ q. v., ಚಿಮ್ಪಿಣ್ಣಿ, (ಚೇಮಿಣ್ಣಿ). A cricket (ಬುಲಿಕೆ Mr. 176, o. r. ಚಮ್ಪಿಣ್ಣಿ).

ಚಿಮ್ಪಿಣ್ಣಿ čimmaṇḍē. = ಚೆಮ್ಪಿಣ್ಣಿ, etc. (Tē. ಚಮಿಟಿ, ಚಮಿಟಿ, ಚಮ್ಪಿಟಿ, ಚಮ್ಪಿಟಿ, ಚಮ್ಪಿಟಿ; M. ಚಮಿಲಿ; T. ಚಮಿಲಿ, ಚಿಲ್ಲಣ್ಣು, ಚಿಲ್ಲಣ್ಣು, ಚಿಲ್ಲಣ್ಣು, ಚಿಲ್ಲಣ್ಣು, ಚಿಲ್ಲಣ್ಣು, ಚಿಲ್ಲಣ್ಣು. — ಚಿಮ್ಪಿಣ್ಣಿ ಹುದು. (ಭೃಂಗಾರಿ, ಬುಲಿಕೆ, etc. Si. 176).

ಚಿಮ್ಪಿಸು čimmisu. 1. To cause one's self to spring out, to gush forth; to come forth suddenly (Bp. 18, 62; 57, 82).

ಚಿಮ್ಪಿಸು čimmisu. 2. To shake (v. t.), to swing (J. 17, 29; 30, 44).

ಚಿಮ್ಪು čimmu. 1. To discharge by means of two fingers, to propel something with a finger placed to the thumb and suddenly forced from that position, to shoot with the finger (ಯುಗಾಂಗುಲವಿಮೋಚನ ಸ್ಮದ. Dh.; C.). 2, to cast or push forward by means of the foot, as a stick, etc. (C.), or of a stick (My.); to cast, to fling, to push away (Bp. 21, 17; Sēv. 4, 51.73; Tē.); to butt or toss with the horns (C.; Tē.). 3, to squirt (Bp. 44, 15; My.; Tē.); to sputter. ವೇದವನೋಡುವಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಪಿದ ಉಗುಡುಗಳು (ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ತು ಗಳು Nr.). 4, to break forth: to burst forth

(Rām. 5, 8, 58; cf. ಸಿಡಿ); to flow forth, to gush out, to fly off (J. 7, 43; 14, 15; 25, 40; cf. Tē. ಚಿಪ್ಪು, ಚಿಲುಪ್ಪು, to spirt out, flow, gush, break out, etc.); to fly, to run away (Rām. 3, 8, 43).

ಚಿಮ್ಪು čimmu. 2. To brandish a weapon, to shake, to swing (ತಪ್ಪತ್ತಯ ಸ್ಮದ. Dh.; Bp. 26, 13; 61, 28. 32; Rām. 5, 3, 61).

ಚಿಮ್ಪುರಿ čimmuri. The act of fastening the arms to the back, pinioning (Bh. 2, 2, 30; ಚಮ್ = ಹಿಮ್?).

ಚಿರ್ čir. An imitative sound. (Cf. ಕಿರು 2). — ಚರ್ ಚರ್. rep. The sound emitted by a monkey when beaten (S. Mhr.).

ಚಿರ čira. Long, lasting a long time; existing from ancient times (ಪೌರಾಣ, ಹದಯದು Nr. 165); charming, good (ನಿಲ ಸತ್, ಒಪ್ಪವನ್ನಾಡು 165, o. r. ಒಳ್ಳೆತ್ತು); a long time (ಅಶ್ವಾಲ Mr. 533). — ಚಿರಂ, for a long time, etc.

ಚಿರಕ್ರಿಯ čira-kriya. Dilatory, slow.

ಚಿರಜೀವತೆ čira-jīvatē. Longevity (Čpr. 2, 26).

ಚಿರಜೀವಿ čira-jīvi. = ಚಿರಂಜೀವಿ. (My. Amara).

ಚಿರಂಜೀವ čira-m-jīva. = ಚಿರಂಜೀವಿ No. 1. A term of address in a letter to any male person younger than the writer (B. 4, 87; My.).

ಚಿರಂಜೀವಿ čira-m-jīvi. Long-lived. 2, a crow.

ಚಿರಂಜಿ čiraṇṇi. A woman, married or single, who continues to reside after maturity in her father's house; a young woman (ಜವ್ವನೆ Hlā.).

ಚಿರತರ čira-tara. Uncommonly long (Bp. 32, 64).

ಚಿರಂತನ čirantana. Having lasted long, old, ancient.

ಚಿರವಾಲ್ čira-pāl. Condensed milk (ಕಾಯೆ ಬತ್ತಿದ ಪಾಲು Mr. 215).

ಚಿರಮ್ಪುಮಾಣಿಕೆ čiram-pramānika. N. of a vṛitta (Čh.).

ಚಿರರಾತ್ರ čira-rātra. A great many nights, a long period (ಅಸಂಖ್ಯಾತದ ಇರುಳು Mr. 66).

ಚಿರರಾತ್ರಾಯ čira-rātrāya. For a long period, a long time.

ಚಿರವಿಲ್ವ čira-vilva. The tree Pongamia glabra Vent.

ಚಿರಸೂತೆ čira-sūtē. A cow that has borne many calves (and does not bear any more). See ಕಡೆಗನ್ನಿ.

ಚಿರಸ್ಥ čirasya. For a long time, a long time.

ಚಿರಾಕು čirāku. A lamp (My.; Mhr., H. ಚಿರಾಕ; Br.).

ಚಿರಾತೆ čirāt. For a long time, a long time.

ಚಿರಾಶೀತ čira-attā. Long since past.

ಚಿರಾಯ čirāya. For a long time, a long time.

ಚಿರಾಯಿತ čirāyita. See ಚಿರಾಯಿತ.

ಚಿರಾಯು čira-āyu. = ಚಿರಂಜೀವಿ. Long-lived; a moderately long life (see Prv. s. ಪಾಟಿ). 2, a crow (ಕಾಣೆ Mr. 170).

ಚಿರಿಚು čiriču. To titter, to laugh (My.; Tē. ಕೇರು; T., M. ಚಿರಿ; see ಕಿಲ). ಎಲ್ಲರು ಚಿರಿಚಿದರು, ನಾನೂ ಚಿರಿಚಿದೆ (Prv.).

ಚಿರೇಣ čirēṇa. For a long time, a long time.

ಚಿವಿಚ čirāca. = ಚಿವಿಚ, etc. (S. Mhr.).

ಚಿವಿಚೆ čirātē. = ಚಿವಿಚ, ಚಿವಿಚ, ಚಿವಿಚ. A small kind

of tiger, the cheeta or hunting leopard (My.; T. ಚಿರುತ್ತಿ, ಚಿರುಪುಲಿ; Të. ಚಿರುತ್ತಿ, ಚಿರುತಪುಲಿ, ಚಿರುಪುಲಿ; M. ಚಿರು; cf. ಕಿರು No. 2 and Sk. ಚಿರು).

ಬೆರಿಯಾಯಿತ ಛಿರೈಯಿತಾ. = ಕಿರಿಯಾತು, ಜೇರ್ಯಾತ. A kind of gentian, *Agathotes chirayta* Don. (C.; T. ಚಿರಾಯತು; ಕಿರಾತತಿಕ್ಕ, etc., ದೇಶಾನವರ Si. 157; Sk. also ಚಿರಾತಿಕ್ಕ; Mhr. ಚಿರಾಕತ, ಚಿರಾಯತ).

ಬೆರಿಯು ಛಿರು. = ಕಿರು 1, etc. Smallness (see s. ಕಿರು). — ಚಿರುಗುಕ್ಕ. = ಕಿರು. ಮುಕ್ಕುಕ್ಕು ಚಿರುಗುಕ್ಕ (ನಿಧಿಕ್ಕಿ, ಸ್ವತಿ, ಕುಲಿ, ಕ್ಕುಡ್ಡಿ, ದುಸ್ವರ್ತ, etc. Si. 144). — ಚಿರುತೊಣ್ಣ. N. (Bp. 18, 89; 24, 50; 25, 19; T.). — ಚಿರುತೊಣ್ಣಿಯನರ್. N. (Bp. 27, 70). — ಚಿರುಪುಲಿ. N. (Bp. 27, 70).

ಬೆರ್ಚ ಛಿರೈ. = ಜೇರ್ಚ, etc. The hunting leopard, *Felis jubata* (Gz.).

ಬೆರ್ಚು ಛಿರೈ. = ಜೇರ್ಚಿ, etc. (S. Mhr.; B. 3, 98; 5, 254).

ಜೇರ್ಚು ಛಿರಬಾತ. A sort of cucumber, *Cucumis utilisissimus*.

ಬೆರ್ಯಾತ ಛಿರೈಯಿತಾ. = ಬೆರಿಯಾಯಿತ. (St. & Pl.).

ಬೆಲ್ ಛಿಲ. ಬೆಲು. = ಚುಲ್, etc. See ಎಡಚರ್, ಚೊಚ್ಚರ್.

ಬೆಲ್ ಛಿಲ. (= ಬೆಲ್ಯು). The sound produced when cattle discharge the urine (S. Mhr.).

ಬೆಲ್ ಛಿಲಾ. = ಜೆಲ್ಕ. A hasp or small chain for fastening a door (C.; B. 4, 122; Të. ಚಲಕೆ, ಚಲುಕೆ, ಚಲುಕು; T. ಚಲುಕ್ಕು; cf. ಕಿರ್ಕೆ ಸಿಲ್ಕು).

ಬೆಲ್ಕು ಛಿಲಾ. A kind of urinary disease in men (S. Mhr.).

ಜೆಲಖತ ಛಿಲಾಕಾ. Body-armour (Mhr.; ಕಂಕಟಕ, ಕವಚ, etc. G.).

ಜೆಲವಾನ್ ಛಿಲಾನ್. The odd money over a round sum (My.; Tu.; see T., M. s. ಚಿಲ್ಲ).

ಬೆಲಿ ಛಿಲಿ. (= ಕಿಲಿ, ಕಿಲಿ, ಜೆನು, ಜೆಲು). An imitative sound (T. ಚಿಲ್ಯ, M. ಚಿಲಿ, to sound, rattle, tinkle, chatter, chirp; Mhr. ಚಲಿಚಾಟ, ಚಲಿರಾಟ, confused chattering of birds, monkeys, men, etc.; cf. ಸೆಲಿ). — ಚಲಿಮಿಲಿ. N. of a bird (Bh. 1, 20, 58). — ಚಲಿವಲಿ. = ಕಿಲಿವಲಿ. (ವಕ್ಕಿಗಳ ಉಲಿ ಪು ಸೆ.).

ಬೆಲಿಕೆ ಛಿಲಿಕೆ. 1. The potherb *Hingtsha* repens (ಸ್ವಸ್ತಿಕ್ Mr. 149; Të. ಚಿಲ್ಯ). — ಚಲಿಕೆನೊಪ್ಪ. = ಚಲಿಕೆ. (ಹಲಮೇಚಿಕೆ, ವಾಸ್ತುಕ, etc. Si. 162).

ಬೆಲಿಕೆ ಛಿಲಿಕೆ. 2. Sticks and other small pieces of wood used, instead of bamboos, for building a flat roof (S. Mhr.; B. 4, 121; T. ಚಿಲ್ಯ, M. ಚಿಲ್ಯ, ಚಿಲ್ಯ, Të. ಚಿರುಗು, ಚಿಲ್ಯ, ಚಿರುತೆ, little sticks, leaves, etc.; cf. ಚಿಲ್ಲ 1P).

ಜೆಲಿಜೆನು ಛಿಲಿಮಾ. A kind of sprat, *Clupea cultrata* (ಕಿರು ಮಾನ್ H14; ಸಲಮಾನ್, ಕಿರುಮಾನ್ Mr. 409).

ಜೆಲಿಮೆ ಛಿಲಿಮೆ. The bowl of a hukka (C.; Mhr., H. ಚಲಮು; M. ಚಿಲ್ಯ).

ಬೆಲು ಛಿಲು. (= ಜೆಲಿ, etc.). — ಚಲುಕುಲಿ. (= ಚಿಲುಕುಲಿ?). N. of a bird (Räv. 5, 59; V. 10, 54).

ಬೆಲುಕ ಛಿಲುಕ. = ಜೆಲಕ. (My.).

ಬೆಲುಮೆ ಛಿಲುಮೆ. = ಚಲಮೆ, etc. (Ü. Bp. 57, 7).

ಜೆಲ್ಯುಡಿ ಛಿಲಾಡಿ. A very irritable person (S. Mhr.; Mhr. ಚಿರಕ, irritability; ಚಿಲ್ಕ, offence, huff; cf. ಸಿಟ್ಟು).

ಬೆಲ್ಯು ಛಿಲು. (= ಜೆಲ್ಕ). An imitative sound (Të. ಚಲುಕು, ಚಿಲ್ಯ, to churn; see s. ಚಿಲುಕು). — ಚಿಲ್ಯು ಚಿಲ್ಯು. The noise of milk in churning (My.).

ಜೆಲ್ಯುಷ ಛಿಲಮಿಷ. = ಕಿಲ್ಮಿಷ. Malice, roguery (My.; Të. ಚಿಲಿವಿಷ).

ಬೆಲ್ಯೆ ಛಿಲ್ಕೆ. = ಜೆಲ್ಯೆ. (My.).

ಬೆಲ್ಲ ಛಿಲ್ಲ. = ಚಲಿ 2, (ಜೆಲ್ಯು), ಜೆಲ್ಯು 8. The clearing-nut tree, *Strychnos potatorum* Lin. (Bp. 45, 41; My.; T.; Të. ಚಿಲ್ಯ).

ಜೆಲ್ಲ ಛಿಲ್ಲ. = ಚುಲ್. Blear-eyed. 2, the Bengal kite, *Falco cheela* Lath. See ತವಪಕ್ಕಿ.

ಬೆಲ್ಲತನ ಛಿಲ್ಲತನ. Trouble (Bp. 45, 41; T., M. ಚಲುಗು; T. ಚಿಲ್ಲಕ್ಕ).

ಬೆಲ್ಲತ್ತಿರುವದೂರ್ ಛಿಲ್ಲತ್ತಿರುವದ್. N. of a place (Bp. 50, 53).

ಬೆಲ್ಲಯಿತ ಛಿಲ್ಲಯಿತ. = ಜೇಲಯಿತ, q. v.

ಬೆಲ್ಲದಿ ಛಿಲ್ಲಾ. = ಜೆಲ್ಯೆ, ಜೆಲ್ಯೆ. Smallness; pettiness; fractional quantities; money under the value of a Rupee (S. Mhr.; Mhr. ಚಿಲ್ಲರ; T. ಚಿಲ್ಲಕ್ಕ, M. ಚಿಲ್ಲಕ್ಕ; Të. ಚಿಲ್ಲರ; T., M. also: ಚಿಲ್ಲಾನ, ಚಿಲ್ಲಾನ). — ಚಿಲ್ಲದಕರ್. The nondescript petty expenses (S. Mhr.; Mhr.; My. as ಚಿಲ್ಲದ್). — ಚಿಲ್ಲದಚನನು. Sundry small articles of commerce, as grain, etc., excluding cloth (S. Mhr.; My. as ಚಿಲ್ಲದ್). — ಚಿಲ್ಲದನಾಣ್ಣ. Various small coins under the value of a Rupee (B. 4, 140; My. as ಚಿಲ್ಲದ್). — ಚಿಲ್ಲದರೊಕ್ಕ. Small money, change (S. Mhr.; My. as ಚಿಲ್ಲದ್).

ಬೆಲ್ಲದಿ ಛಿಲ್ಲಾ. = ಜೆಲ್ಲದಿ, etc. (My.). — ಚಿಲ್ಲದಿಲಸ. Minor business (My.). — ಚಿಲ್ಲದಿಧಾನ್ಯ. Sundry grains, generally exclusive of rice and ragi (My.; Si. 307). — ಚಿಲ್ಲದಿವಾತು. A trifling word (My.). — ಚಿಲ್ಲದಿಯಂಗಡ. -ಅಂಗಡ. A shop of sundry articles, as rice, pulse, oil, ghee, etc., with the exclusion of cloth (My.). — ಚಿಲ್ಲದಿ ನಾಮಾನು. = ಚಿಲ್ಲದಿಚನನು. (My.; Si. 84).

ಬೆಲ್ಲಾ ಛಿಲ್ಲ. = ಚಲ್ಲಾ, etc. — ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲ. = ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲ. (C.).

ಬೆಲ್ಲಾಣ ಛಿಲ್ಲಾಣ. A small dagger; a sword of waving form (Të. ಚಲ್ಲಾಡ, ಚಲ್ಲಾಣ; R.).

ಬೆಲ್ಲು ಛಿಲು. 1. (fr. ಚಲು). Smallness, as that of a leaf-plate or of betel-leaf (My.; Të. ಚಿಲ್ಯ, bits, fragments; trifling, useless).

ಬೆಲ್ಲು ಛಿಲು. 2. A piece of wood holding a spindle (S. Mhr.).

ಬೆಲ್ಲು ಛಿಲು. 3. = ಜೆಲ್ಲ, etc. (ಕತ Mr. 141).

ಬೆಲ್ಲೆ ಛಿಲ್ಲೆ. A worthless, mischievous, misbehaving woman (Bp. 40, 54; occasionally used as a term of abuse in S. Mhr.; Të. ಚಿಲ್ಲಂಗಿ, mischievous; cf. Të. s. ಚಿಲ್ಲು 1).

ಬೆವಮು ಛಿವಾಫು. = ಜೆಮುಮು, etc. To twinkle with the eyes, etc. (C.).

ಬೆವರು ಛಿವಾರು. = ಜೆವರು 1, ಜೇರು 1, ಚವರು 1. To

scratch with the nails or claws (S. Mhr.; B. 1, 27; cf. ಕೆರೆ 1? ಸೀಮೆ 1?).

ಬಿವಿಕೆ ÷ivikē. — ಚವಿಕೆನೊವು. The potherb *Amarantus oleraceus* Willd. (St. & Pl.).

ಬಿವಿಟು ÷ivitu. = ಬೆವಟು 1, etc. (Bp. 53, 10).

ಬಿವು ÷ivu. An imitative sound (cf. ಚಮ). — ಚವು rep. The peculiar cry of rats or mice (S. Mhr.). 2, the twittering of small birds (S. Mhr.; B. 2, 5).

ಬೆವಕ ÷ivuka. = ಚಿವುಕ. *The chin.*

ಬೆವಕೆಸು ÷ivukisu. = ಬೆಮಕೆಸು, etc. (My.).

ಬೆವಕು ÷ivuku. = ಬೆಮಕು, etc. (My.).

ಬಿವುಟು ÷ivutu. 1. = ಬೆವಟು, ಬೆವರು, ಬೆವಣ್ಣು, ಜಿಗಟು 2. To cut or cut off with the nails, to pluck off or pinch off with the nails, to nip off (S. Mhr.; Bp. 38, 10; 54, 48; 57, 75; Tē. ಚಮುಪ್ಪ, ಚಮಮು, to squeeze, pinch; to nip or twitch off; to pluck, as flowers; see s. ಚದಕು 1).

ಬಿವುಟು ÷ivutu. 2. = ಬೆವಟು, etc. (My.).

ಬೆವಟು ÷ivutu. 1. = ಚಮುಟು 1, etc. (C.; see ಕಣ್ಣು-).

ಬೆವಟು ÷ivutu. 2. = ಚಮುಟು 2. (C.; see ಕಣ್ಣು-).

ಬಿವುಡು ÷ivudu. = ಬೆವಟು 1, etc. (ನೂಡ್ಲದ ಸಂದ. Dh.).

ಬಿವುಣ್ಣು ÷ivunṇu. = ಬೆವರು. (C. Bp. 47, 25, 30).

ಬಿವುರು ÷ivuru. 1. = ಬೆವರು, etc. (C.).

ಬಿವುರು ÷ivuru. 2. = ಬೇರು 2. Scratching. — ಚವರ ಗಾಯ. A wound made by scratching (C.).

ಬಿವ್ವ ÷ivvu. = ಬೇವು. To cut thin, shave, or scrape; to peel or bark; to pair or trim the nails; to make a pen or pencil; to form into a pointed shape; to smooth, furbish or polish (T.; M. ಚೀವು; Tē. ಚವ್ವ, ಚೀವು; R.; see ಕೀಸು 2, ಕೆತ್ತು 4; cf. ಸಿಗುಡು, ಸಿವ್ವೆ).

ಬೆಹ್ ÷ihna. = ಚನ್ನ 2, ಚನ್ನಿ, ಚನ್ನ. A mark, a sign.

ಬಿಳಿ ÷ili. 1. An imitative sound. — ಚಳಿ ಚಟರ್. dupl.

The sound of cracking, bursting asunder, of clapping (as thunder), crackling, etc. (Rāv. 5, 37; 8, 113). — ಚಳಿ ಚಳ. rep. = ಚಳಿ ಚಟರ್. (Rām. 5, 8, 60). — ಚಳಿ ಚಳಲು ಚಳಲು. = ಚಳಿ ಚಳ. (Rām. 5, 8, 58). — ಚಳಿ ಚಳಲ್ ಚಳಿ. = ಚಳಿ ಚಟರ್, etc. (Bh. 1, 20, 57). Cf. ಚಟ 3.

ಬಿಳಿ ÷ili. 2. — ಚಳಿಯ ಮಾನ್. N. of a fish. ನಲಮಾನ, ಚಲ ಚಮ ಎನ್ನೆಡೆ ಸಿಲು, ಚಳಿಯ ಮಾನೆನ್ನು ಎಮ್ಮರು (Nr.).

ಬಿಳಿ ÷ili. 3. = ಜಿಲಿ 1. An imitative word. — ಚಳಿ ಚಳ. rep. The watering of one's mouth when seeing desirable sour things, also when eating sour things. ಚಳಿ ಚಳಿ ನೀರು ಬರು (S. Mhr.).

ಬಿಳಿ ÷ili. 4. An imitative sound. — ಚಳಿ ಚಳ. rep. The report of a whip (My.).

ಬಿಳಿಲ್ ÷ilil. (= ಬೆಟಿಲ್). ಫಾಯ್ವ ಸಿಡಿಲ್, ಚಳಿಲ್ ಎಮ್ಮ ಎಂಚು (Smd. 218). See ಚಳಿ-.

ಬಿಳ್ಯ ÷ilya. N. of a village in Mysore known for its thieves. — ಚಳ್ಳದ ಹಳ್ಳೀ ಕಳ್ಳ. A very bad thief (My.).

ಬಿಳ್ಳಿ ÷illi. = ಬೆರೆ 1, No. 1. (My.; cf. ಚಲ್ಲ 1). — ಚಳ್ಳಿ ಸಳ್ಳಿ. dupl. Small children (My.; Mhr. ಚಿಲಿಪಿಲಿಂ).

ಬೀ ಷಿ. (= ಅಬೆ, ಬೆ:). Fie! shame! (C.; T., M.; Mhr. ಫಲ). ಚೀ! ಅನ್ನರೆ ತನ್ನ ಧರಾ! ಅನ್ನರು ಎಮ್ಮನೆ (Priv.). See B. 2, 41; 3, 37; 4, 139. — ಚೀ ಚೀ. rep. Fie, fie! (C.; B. 3, 83; T. ಚೀಚೀ; Mhr. ಫೀಫೀ). — ಚೀ ಹಾಕು. To show one's dislike by uttering ಷಿ (S. Mhr.; B. 4, 139).

ಬೀಕರಿ ÷ikari. = ಬೇಕಲು. — ಚೀಕರಿ ವಾಕರಿ. reit. Small articles of gold, etc. (My.).

ಬೀಕಲು ÷ikalu. = ಬೇಕು. (My.).

ಬೀಕು ÷iku. Smallness, littleness of size, used of grain and pulse (My.; cf. ಚಕ್ಕ).

ಬೇಕು ÷iku. = ಸೀಕು. Sick; sickness (My.; Br. ತೀಕು, ಸೀಕು).

ಬೀಕುರುವಾಯಿ ÷ikuru-vāyi. A cockroach, etc. (ಪರೋಕ್ಷ, etc., ಹೆಣ್ಣೆ ಮೂಗಕ್ಕು, ಗಬ್ಬಿರಾಯಿ Si. 175; Tē. ಚೀಕು ರಾಯಿ, ಚೀಕುರುವಾಯಿ, a squeaker; a bat; a beetle; a cricket). **ಬೇಟಿ ÷iti.** 1. = ಚೀಟು 1. Printed cotton, chints (My.; M., Tē. ಚೀಟ್ಟು; T. ಚೀಟ್ಟು, ಚೀತ್ತಿ; Mhr., H. ಫೀಟ). — ಚೀಟಿವಾಟಿ. reit. = ಚೀಟಿ. ಚೀಟಿವಾಟಿ ಪಡೆವಾದಿಗೆ ಸಾಟಿಯೇ? (Priv.).

ಬೇಟಿ ÷iti. 2. = ಚೀಟು 2. A obit, a note or small letter; a bill, a bond (C.; Br.; T. ಚೀಟ್ಟು; M. ಚೀಟ್ಟು, ತೀಟ್ಟು; Mhr., H. ಚಿಟೀ, ಚಿಟೀ, ಚಿಟ್ಟೀ). 2, a written order (My.; Bh. 10, 7, 11?).

ಬೇಟು ÷itu. 1. = ಚೀಟಿ 1. (C.; B. 5, 297).

ಬೇಟು ÷itu. 2. = ಚೀಟಿ 2. (C.). See Priv. s. ತಾನು. 2, a small wrapper or envelope (S. Mhr.; B. 3, 28). 3, a slip of paper (My.). 4, a stamp (My.).

ಬೇಟಿನ ÷itinisa. An under-secretary, a clerk of higher standing (S. Mhr.; Mhr., H. ಚಟಿನವೀಸ, ಚಟಿನೀಸ).

ಬೀಡೆ ÷ide. 1. (Tē. ಬೀಡೆ, the rot, the murrain, cf. ಕಡು; Tē. ಬೀಡಿ, the sap or milk of the mango, etc.). — ಚೀಡೆ ಹುಡುವು. The sap worm, that destroys herbs; the grub inside a fruit or a seed (ನೀಲಂಗು, ಕ್ರಮ Si. 171; Tē. ಬೀಡಿ ಪುರುಗು, ಬೀಡೆ, ಬೀಡೆ).

ಬೀಡೆ ÷ide. 2. (fr. ಸೀಫ). A sweetmeat in the form of a marble fried in ghee or oil (My.; Tē., M.; T. ಚೀಡ್ಡು).

ಬೇಣ ÷ina. = ಬೇನ.

ಬೇಣಾಮ್ಬರ ÷ina-ambara. = ಬೇಣಾಮ್ಬರ. (Si. 271).

ಬೇತೆ ÷it. = ಚತ 4.

ಬೇತಾರ ÷it-kāra. = ಚತಾರ. (Grj. 8, after 8; Sāv. 2, 49).

ಬೇನ ÷ina. = ಚೀನ. China; Chinese. 2, a sort of cloth, silken cloth (Ūpr. 3, 45; 4, 68; 6, 46; Rāv. 8, 2). 3, a kind of deer. — ಚೀನದೇಶ. China (My.; B. 2, 11; 4, 162). **ಬೇನಾ ÷ina.** = ಬೇನ- ಬೇನಾಪಕ್ಕರೆ. Granulated white sugar (My.).

ಬೇನಾಮ್ಬರ ÷ina-ambara. China-cloth, silk, a silken cloth (Ūpr. 2, 59; 6, 68).

ಬೇನಿ ÷ini. = ಚಿನಾಯಿ, ಬನ್ನಿ. Chinese. 2, camphor (ಹಿಮನಾ ಲುಕ, ತುಹಿನ, ಪನ್ನ Mr. 336). — ಚೀನಕಾಯಿ. The squash-gourd, *Cucurbita maxima* Duches. (St. & Pl.).

ಬೀಪರಿ ÷ipari. (Tē. ಚೀಕರಿ, ಚೀಪರು, a broom; ಚೀಪರೆ, trash; T. ಚೀ, to sweep; ಚೀಕ್ಕು, sweepings, rubbish). — ಚೀಪರಿಕಟ್ಟಿ. A broom (ಸಮಾಚಾರಿ, etc. Si. 112).

ಜೀವು *çipu.* = ಸೀಕ. To suck the substance out of anything, to suck (My.; T. ಜೀವು; Tē. ಜೀವು, to make a sound with the lips).

ಜೀವು *çipu.* A chip, a piece of stone or wood, especially used as a supporting prop (C.; Mhr. ಜೀವು; cf. ಚಿವ್ವು).

ಜೀವು *çira.* = ಜೀವ. A bag, a sack (ಸೂತ್ರ, ಪ್ರಸೇವ Nr.).

ಜೀವು *çira.* (= ಜೀವರ). A strip, a long narrow piece of bark or rind; a strip of cloth; a rag, a tatter, an old and torn cloth; cloth; the dress of a Buddhist priest; a stripe, a stroke, a line (cf. ನೀರು 2).

ಜೀವರ *çirana.* = (ಜಾನ), ಜೀರ್ಣ, ಜೀರ್ಣ. A small chisel, especially used in cutting metals (C.; Tē.; Mhr. ಜೀವರ).

ಜೀವಿ *çiri.* A cricket.

ಜೀವಿಕೆ *çirikē.* (= ಝೀರುಕೆ). A cricket (Si. 133).

ಜೀವಿ *çirilli.* A kind of large fish.

ಜೀವು *çiru.* 1. = ಜೀವರು, etc. (My.; Tē.; Tē. also: to cut in slices, to tear into shivers, to rend).

ಜೀವು *çiru.* 2. = ಜೀವರು 2. Scratching (My.); a shiver, a fragment. — ಜೀವ ಗಾಯ. = ಜೀವರ ಗಾಯ. (My.). — ಜೀವಾಗಿಸು. — ಅಗಿಸು. To shiver (J. 13, 50).

ಜೀವು *çir.* = ಕೀವು 1, ಜೀವು 1. To scream, to emit a shrill sound, to cry out. (Tē. ಜೀವು, to call out, exclaim). ಜೀವು (J. 19, 50; 26, 53; 29, 46). ಜೀವು (19, 30). ಜೀವು (31, 30).

ಜೀವು *çirisu.* To cause to scream, etc. (J. 23, 39; My.).

ಜೀವು *çiru.* 1. = ಜೀವ. P. p. ಜೀವ. (C.; J. 24, 1; 28, 32; 31, 46; 32, 51; B. 2, 50; 5, 132). ವಿಗುತವಿ ಬಿರಿಯು ಜೀವನ ತಂಬಂ (Pril. 22, 23). ಜೀವಿ ಗೃಹದೊಳ ಗರ್ಜನಂ (ಪಿಣ್ಣಿ ಕೂರ Mr. 236). — ಜೀವಾಡು. — ಅಡು. To scream much, etc. (S. Mhr.; B. 5, 64).

ಜೀವು *çiru.* 2. = ಜೀವು Screaming, etc. (Bh. 8, 21, 8). — ಜೀವೀದ. — ಎದ. = ಜೀವೀದ, q. v.

ಜೀವು *çiru.* 3. (fr. ಕೀವು 2). = ಜೀವ. Raging, fierceness. — ಜೀವ ನಾಯ. = ಜೀವನಾಯ. The wild dog, *Canis rutilans* (S. Mhr.).

ಜೀವು *çirumbu.* Screaming; useless speech (ವೃಥಾಪಾಪ ಸಾ.).

ಜೀವು *çiru.* = ಜೀವು 3. — ಜೀವನಾಯ. The wild dog, *Cyon rutilans* (Gz.).

ಜೀವು *çirna.* = ಜೀವರ, etc. (ವೃಕ್ಷನ, ಪತ್ರಪರತು Si. 845; My.; Tē.).

ಜೀವು *çirpā.* The tree *Murraya koenigii* Spr. (ಅವನಿ, ಕಂ ಜೀವು Mr. 134).

ಜೀವು *çila.* = ಜೀವ, ಜೀವು. (ಅರ್ಪ Mr. 358; C.; Si. 194, 205, 490; M. ಜೀವ). ಕೂತು ಕೂಸಿವು ಜೀವಂ (ಜರಾಯು Mr. 308).

ಜೀವು *çilamandē.* The ankle (Tē.; ಘಟಿಕೆ, ಗುಳ್ಳು Si. 207). ಜೀವುಮುಳ್ಳು ಕೆಳಗಡೆ ಪ್ರದೇಶ (ಪಾಪ್ಲ 207).

ಜೀವು *çilayita.* N. of a plant (ಎಕಾಕ್ಷ Mr. 133, o. r. ಜೀವುಯಿತ).

ಜೀಲಾಯ *çilāya.* A small blade of a knife or sword (ಕರ್ತಲಗು Bhn. 5, o. r. ಕರ್ತಲಗು; Bh. 8, 25, 31; see remark s. ಕರ್ತು; cf. ಚಿಲ್ಲಾಣ; Sk. ಕೀಲ = ಕಸ್ತ್ರ).

ಜೀಲಾಳ *çilāla.* N. of a man (Bp. 24, 11. 12. 15; V. 14, after 40, etc.).

ಜೀಲಿ *çili.* A word of calling to a cat, like pussy (My.; Tē.). See Prv. s. ಜಂಗಾಟ.

ಜೀಲು *çilu.* = ಜೀಲ. (B. 3, 46).

ಜೀಲಿ *çilē.* (Tbh. of ಕೀಲ). A pin, a peg, any fastening (Tē.). ಮಣ್ಣು ಜೀಲಿ (ಕೀಲ Si. 456; Tē. ಜೀಲಮುನ್ನು, the luting round a crucible).

ಜೀವರ *çivara.* (= ಜೀವರ). The dress of a Buddhist mendicant or of any mendicant.

ಜೀವು *çivu.* = ಜೀವು, q. v. (My.).

ಜೀವು *çil.* = ಗೀಳೆ. A scream, a cry (M.: sound). — ಜೀವಿಡು. — ಇಡು. To scream (ಗೀಳಿಡು Kk. 54; Smd. 50).

ಜು *çu.* (= ಇಸು 4, etc.). See Smd. 307-309.

ಜುಂಯಿ *çunmyi.* = ಜುಂಯ, ಜೊಂಯ. The hissing of water on heated iron or fire, that produced by a dôsé when put in the hot pan (My.; Tē. ಜುಂಯಿ, ಜುಂಯಿ, ಜುಯಿ, ಜುಯಿ). — ಜುಂಯನ್. — ಎನ್. To hiss, to fizz (C. Bp. 46, 25; My.).

ಜುಕಾಣೆ *çukāni.* = ಜುಕ್ಕಣ. (My.).

ಜುಕಾಯಿಸು *çukāyisu.* = ಜುಕಾಯಿಸು. To complete, to settle, to adjust, to fix the price, to discharge (as a debt, C.; Br., H.).

ಜುಕುಲ *çukula.* ಜುಕುಳ. N. of a plant (ಹೇಮದುಗ್ಧ, ಅಕ್ಕಿ ಪೆಡ Mr. 129).

ಜುಕ್ಕಣ *çukkāna.* = ಜುಕಾಣೆ. The helm of a ship (ಹದಗಿನ ಪಿನ್ನು Mr. 408; T., M. ಜುಕ್ಕಾಣ; Br. ಜುಕ್ಕಾಣಿ, ಸುಕ್ಕಾಣಿ; Arabic ಸುಕ್ಕಾಣ; Mhr., H. ಸುಕಾಣ, ಸುಕಾಣು).

ಜುಕ್ಕಿ *çukki.* = ಜುಕ್ಕಿ, etc. (My.).

ಜುಕ್ಕಿ *çukki.* Tbh. of ಜುಕ್ಕ. *çukra*, the planet Venus and the preceptor of the daityas or *rākshasas* (My.; ರಕ್ಕಸರ ಒಜ, ಅಸುರಗುರು Si. 17). See Prv. s. ತುರುಕ. — ಜುಕ್ಕಿಗು ವರ. — ಕುವರ. A son or pupil of *çukra*: a daitya (ದೈತ್ಯರಾಕ್ಷಸಾವಳಿ Kk. 11a; ರಕ್ಕಸ 10b; ರಕ್ಕಸ, ಮುಬ್ಬಿಗ, ಅಸುರ Smd. 9).

ಜುಕ್ಕಿ *çukkē.* = ಜುಕ್ಕಿ 2, etc. A small mark, a dot, etc. (My.; Tē.; T. ಜುಕ್ಕಿ, a star). — ಜುಕ್ಕಿದುಪ್ಪಿ. The spotted antelope (ಪೃಷ್ಠಶಿ. 169).

ಜುಕ್ಕಿ *çukkē.* Tbh. of ಜುಕ್ಕ. Wood sorrel (Tē., R.; Mhr. ಜುಕ್ಕಾ).

ಜುಕ್ಕಿ *çukra.* = ಜುಕ್ಕಿ. Sour sauce, acid seasoning, vinegar. 2, a kind of wood sorrel, *Rumex vesicarius*.

ಜುಕ್ಕಿ *çukrikē.* A kind of wood sorrel (= ಅಮ್ಲ ಬೋಲಿಕೆ).

ಜುಂಗ *çungā.* — ಜುಂಗ ಜುಂಗ. rep. An expression to denote the smell of fetid urine (C.). — ಜುಂಗನಾತ. The smell of fetid urine (My.).

ಜುಂಗಡಿ *çungādi.* (fr. ಕುಡು). Pettiness: small money, change; a trifling or petty sum above the large one, odd, as in one hundred

and odd (My.; Tē.; cf. ಚುಂಚು 2; Tē. also ಚುಂಗುಡು, ಚುಂಗುಡು; T. ಚುಕ್ಕಲ್, ಚುಕ್ಕು, ತುಕ್ಕು, ತುಕ್ಕುಣಿ, a small piece, bit or particle, cf. ತುಕ್ಕಡಿ). 2, interest on money (C.; T. ಚೋಡ್ಡ. ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಚುಂಗಡಿ ಸಿಕ್ಕದೇ? (Prv.). — ಚುಂಗಡಿಲಾಭ. Gain by interest (Si. 300; My.). — ಚುಂಗಡಿ ಪಾ. Interest (My.). 2, small pieces of money (My.).

ಚುಂಗಾಣಿ cūṅṅāṇi. A small smoking pipe of clay (My.; M. ಚುಣ್ಣಿ, Br., H. ಚೋಣಿ, T. ಚುಂಗಾಣ; Mhr. ಚೋಣಿಣೀ, to suck; ಝುರಕಾ, a long pull at a hooka).

ಚುಂಗಿ cūṅgi. = ಚೋಣಿ, q. v.

ಚುಂಗು cūṅgu. = ಚುಂಗು. The end of a turban sticking out, a small part torn and hanging to the thing, a dangling tatter (S. Mhr.; Tē. ಚುಂಗು, ಚುಂಗು, skirt, end of cloth; T. ಚುಂಗು, a plait, or fold, in a waist cloth or in a turban).

ಚುಚುನ್ನರಿ cūcūṇṇari. = ಚುಚುನ್ನರ, ಚುಚುನ್ನರಿ. (My. Amara; ಚುಚಿಲಿ Si. 170; T.).

ಚುಚುಲು cūcūlu. = ಚುಜ್ಜಲು. A shrub or small tree, *Helicteres isora* L. (St. & Pl.).

ಚುಚಿಸು cūcūṣu. To cause to pierce, etc. (C.). See Prv. s. ಗೇರು.

ಚುಚ್ಚು cūcū. 1. = ಚುರ್ಚು 1. To cause to enter into, to put upon, as upon a roasting spit, etc., to insert (C.; Tē. ಗುಚ್ಚು ಗುಚ್ಚು, to pierce or prick; to run through, to insert; ಚೊರು, to enter; ಚೊಚ್ಚು, to make enter; T. ಚೊರುಗು, ಚೆರುಗು, to tuck in; to thrust into, as a sword; cf. ಸರ್ಚು). ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಚುಚ್ಚು ಸುಡುವ ಮಾಂಸ (ತಾಲ್ಕು, ಸುಣ್ಣಿಗೆ Nr.). ಕುದುಗೋಲಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿ ವಕ್ರ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತ (ತಾಲ್ಕು Si. 313). ಒತ್ತಿ ಮೂಗಂ ಚುಚ್ಚಿ (i. e. if a rope is strung through its, the bullock's, nose) ನಸ್ತಿತಮಕ್ಕು (Mr. 179). ನೋಡದ ಬಾಳೆಗೆ ಸೂಚಿ ಚುಚ್ಚಿ (B. 2, 42). ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯಿದು, ಧಾಲಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿ (4, 9). 2, to pierce into, as with a knife, a thorn, the beak, etc. (C.; Si. 172); to pierce into, as a knife, a thorn, etc. (C.); to pierce or bore, as the ears (C.); to incite, as to quarrel (S. Mhr.). See Bp. 40, 4; Bh. 1, 8, 70; J. 4, 44; 13, 18; Prv. s. ಗೋಡಿ.

ಚುಚ್ಚು cūcū. 2. Piercing, etc. See ಒಳ-ಚುಚ್ಚು ಗೋಣಿಯ. -ಕೋಣಿಯ. Piercing abuse (Rām. 3, 6, 55).

ಚುಚ್ಚು cūcū. 3. = ಚುರ್ಚು 2. To burn; to consume with fire (Bh. 1, 8, 86).

ಚುಚ್ಚು cūcū. 4. = ಸುಚ್ಚು, etc. ಚುಂಚು 2 q. v. Smallness.

ಚುಚ್ಚು ವಿಕೆ cūcūvikē. = ಚುಚ್ಚು 2. (ವ್ಯಥ, ವೇಧ Si. 388).

ಚುಚ್ಚುನ್ನರ cūcūṇṇara. = ಚುಚುನ್ನರಿ, etc. (ಸುಣ್ಣಿಲಿ Mr. 164).

ಚುಜ್ಜಲು cūjjalu. = ಚುಚುಲು. (My.).

ಚುಂಚು cūṅcu. = ಚುಂಚು 1, ಚುಣ್ಣು. A bird's beak (S. Mhr.; Mhr.; M. ಚುಣ್ಣು; T. ಚುವಣ; cf. ಚಂಚು); (a snout; M. ಚುಣ್ಣು, what points; ಚುಣ್ಣಲ್, pointed; ಚುಣ್ಣಿ, an elephant's trunk; see ಚುಣ್ಣಿಲಿ; cf. ಚೂಟಿ).

ಚುಂಚಲ cūṅcala. — ಚುಂಚಲಗಿಡ. A common herb, *Corchorus trilocularis* L. and *C. olitorius* L. (Z.).

ಚುಂಚಿಲಿ cūṅcili. See s. ಚುಂಚು 1.

ಚುಂಚು cūṅcu. 1. = ಚುಂಚು. (My.). — ಚುಂಚಿಲಿ. -ಚಿಲಿ. = ಚುಣ್ಣಿಲಿ, ಸುಣ್ಣಿಲಿ, ಸುಣ್ಣಿಲಿಲಿ, ಸೋಣ್ಣಿಲಿಲಿ. A musk rat (ಚುಚುನ್ನರಿ, ಗಣ್ಣಮೂಷಿ Si. 170; My.; Sk. ಚುಂಚು, ಚುಣ್ಣಿಮೂಷಾ; T. ಚುಣ್ಣಿಲಿ, ಚುಣ್ಣನ್, ಚೂಣನ್, ಚುವಣ; M. ಚುಣ್ಣಿಲಿ; Tē. ಚುಣ್ಣಿಲಿ, T. ಚುಣ್ಣಿಲಿ, a mouse, cf. ಚಿಟ್ಟಿಲಿ).

ಚುಂಚು cūṅcu. 2. (fr. ಕುಂಚು). = ಚುಚ್ಚು 4, etc. Smallness (ಗುಚ್ಚು, ಕಿಲಿಡು Sm. 62; Kk. 56, o. r. ಚುಚ್ಚು; T. ಚುಣ್ಣು; Tē. ಚುಂಚು, young; ಸುಣ್ಣಿ, little, small; T. ಕುಂಚು, a small or young one, etc.; cf. ಕೋಂಚ).

ಚುಂಚು cūṅcu. 3. (= ಚುಂಚು 1?). A projecting ledge on a house (Tē.; Tē. ಚುಂಚುವಿದ್ದೆ, an overhanging tower or turret; T. ಕುಂಚು, curvature, bending, incurvation, crookedness, cf. ಕುನಿ 1). ಮನೆಯ ಚುಂಚು (ವಲೀಕ, ನೀವ್ರ, ಪಟಲಪ್ರಾಪ್ತ, ಹೊದಿಕೆ ಚೂರು, ಸೂರು Si. 111). — ಚುಂಚುಲೋವೆ. An overhanging ledge (P). ಅಶೋಕೆಯ ಮಿ ಸುವ ಪೊಸದಳಿರಿಂದ ಪೊಸಯಿಸಿ ವಾಸಸ್ತಿಯ ಮುಗುರ ಸೂಸಕದಿಂದ ಎಸೆವ ಎದ್ದಿ ಆ ಎರಾಸಾವಾಸಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಚುಂಚಿನನ್ನೆ ಚಂಚುರಮ್ ಆದ ಚುಂಚುಲೋವೆಗರ್ (Āpr. 7, after 92). See Rāṣ. 10, after 81.

ಚುಂಚು cūṅcu. 4. (fr. ಸುಂಚು?). The hair curling round the forehead (P see Āpr. s. ಚುಂಚುಲೋವೆ & Smṁ. s. ಬಾನಲ್; Tē. ಚುಂಚು = ಶಿವಿ, ಕಚುನ್ಣ). Cf. the ಚೂರ್ಣ in ಚೂರ್ಣಕುನ್ಢಲ.

ಚುಂಚು cūṅcu. 5. N. of a plant (ವೀರ್ಯವತಿ Mr. 149).

ಚುಂಚು cūṅcu. 6. The colour red or brown (My.; see ಚರ್ 1).

ಚುಂಚು cūṅcu. Known, celebrated, renowned. See ಅಕ್ಷರ-2, a musk rat or shrew.

ಚುಟಕು cūṭaku. Shortness, briefness (of time), smallness (of quantity, My., H., also ಚುಟಕು).

ಚುಟಕ್ಕನೆ cūṭakkanē. = (ಚುಟು 1), ಚುಟುಕ್ಕನೆ, ಚುಟ್ಟನೆ. Fiercely, in a manner that at once causes pain, used of the manner in which scorpions sting and ants bite (S. Mhr.). ಚುಟುಕ್ಕನೆ ಕಾಯಿಲು (S. Mhr.).

ಚುಟಿಕೆ cūṭikē. 1. = ಚೆಟಿಕೆ 4, etc. (My.; Mhr. ಚುಟಿಕಾ; cf. ಸುಡು).

ಚುಟಿಕೆ cūṭikē. 2. = ಚೆಟಿಕೆ 2, etc. (My.).

ಚುಟಿಗೆ cūṭigē. See ಸಣ್ಣುಣ್ಣು.

ಚುಟು cūṭu. 1. = ಚುಟುಕ್ಕನೆ. — ಚುಟು ಚುಟು. rep. Fiercely and fiercely, used of the repeated bites of fleas and bugs (S. Mhr.). 2, a sound in imitation of the sensation of pain caused by a thorn or by pus in the foot, etc. (S. Mhr.). Cf. ಚುರು 2.

ಚುಟು cūṭu. 2. = ಚೋಟು. See ಒಚ್ಚುಟು. (Tē. ಚುಟ್ಟಿ, ಚುಟ್ಟೆ = ಪ್ರಾಣೇಶ).

ಚುಟುಕ್ಕನೆ cūṭukkanē. = ಚುಟುಕ್ಕನೆ. (S. Mhr.).

ಚುಟ್ಟಿ cūṭṭa. = ಚುಟ್ಟಿ. A cheeroot (My.).

ಚುಟ್ಟನೆ cūṭṭanē. = ಚುಟುಕ್ಕನೆ. (S. Mhr.).

ಚುಟ್ಟಿ cūṭṭi. = ಚುಟ್ಟಿ, ಸುತ್ತು. A thing rolled up: a cheeroot or cigar (S. Mhr.; Tē. ಚುಟ್ಟಿ; T., M. ಚುರು

ಟ್ಟು; T. ಹುರುಟ್ಟು, a roll; Mhr., H. ಹುಟ್ಟು, a leaf rolled up containing tobacco, a cigar; Tē. ಹುಟ್ಟು, to roll, to roll round, to wrap up, cf. ಸುತ್ತು. 2, a kind of frontlet (My.).

ಚುಡು cūḍu. = ಚೆಡು, (ಚುರು 1). — ಚುಡು ಪಡನೆ. = ಚೆಡು, q. v.

ಚುಟ್ಟಿ cūṭṭi. ಚುಟ್ಟಿ. = ಚುಟ್ಟಿ. (Sk.; see ಕುಟ್ಟಿ 2).

ಚುಣ್ಣು cūṇṇu. = ಚುಂಚ, etc. — ಚುಣ್ಣಿ ಲಿ. -ಗಲಿ. = ಚುಂಚಲಿ. (My.).

ಚುಣ್ಣಿ cūṇṇi. A small well (ಚುರಿ, ಮಾನಂಗಿ Mr. 422; see ಬಗರಗಿ).

ಚುದ್ರ cūdra. Tbh. of ಕ್ಷುದ್ರ. Slander (My.).

ಚುದ್ರತನ cūdratana. The act of slandering (My.; see Dp. 5. ಕವನ).

ಚುನಾಯಿಕೆ cūṇāyikē. Choosing, selection (My.).

ಚುನಾಯಿಸು cūṇāyisu. 1. To plait, to fold (S. Mhr.; Mhr. ಹುಣ್ಣೇಂ, ಹುಣ್ಣೇಂ).

ಚುನಾಯಿಸು cūṇāyisu. 2. To choose (My.; Mhr., H. ಚುನಣ್ಣೇಂ).

ಚುನಾನೆ cūṇāṇē. = ಹುನಾಯಿಕೆ. (My.).

ಚುಂದಿ cūṇḍi. A procuress, a bawd. Cf. ಸೊನ್ನೆ.

ಚುನ್ನ cūṇṇa. Blame, censure, abuse, defamation, scorn, reviling (ಸಿನ್ನೆ Ṫt. II, 66; Sm. 57; ತಾಪ, ಆಕ್ರೋಶ, etc., ಬಯ್ಯಲು Hlā.; T. ಚಿನ್ನ, contempt, dishonour; Tu. ತೂ, to blame, abuse). — ಚುನ್ನನುಡಿ. A word of abuse, a hurriedly and inconsiderately uttered word (ಸಿರಸ್ತ, ತೂ ಸೋದಿತ Hlā.); ridicule, sarcasm, irony (ಸೋಲ್ಲಣ್ಣ, ಸೋಪ ಹಾಸ Mr. 88). — ಚುನ್ನವಾಡು. -ಅಡು. To blame, censure, etc. ಚುನ್ನವಾಡಿ ಬೆಸಗೊಳುಕ (ಪರ್ಯನುಯೋಗ, ಉಪಾಲವ್ವು Hlā.). 2, to cheat, to deceive. ಚುನ್ನವಾಡಿ ಬೆಸಗೊಳ್ಳುಡು (ಪರಿಯೋಗ, ಪ್ರಲವ್ವು Mr. 90). See Čpr. 8, after 58; Bp. 21, 23; 28, 15; 29, 16; 46, 20; 49, 11; Abhā. 2, 55; Bh. 7, 19, 28.

ಚುಬುಕ cūbuka. = ಚುಬಕ, etc. (J. 14, 27; 19, 21).

ಚುಬುಕಿಡಿ (cūbuku-iri). To start up, or to make an onset (? Rām. 6, 19, 24).

ಚುಮ್ cūm. An imitative sound. — ಚುಮ್ ಚುಮ್. rep. One of the sounds emitted by rats (C.).

ಚುಮ cūma. 1. = ಜುಮ. An imitative sound. — ಚುಮ ಚುಮ. rep. Sounds to imitate the smarting or throbbing sensation caused by the stinging of a scorpion, or by the formation of pus in a wound or boil (My.).

ಚುಮ cūma. 2. — ಚುಮ ಚುಮ. rep. With intense brilliancy, used of the rising of the sun (S. Mhr.).

ಚುಮ್ಮಕ cūmbaka. A kisser; a lecher; a cheat; one who is kissed by—(Bh. 3, 4, 7). 2, a loadstone.

ಚುಮ್ಮನ cūmbana. Kissing; a kiss (ಮುತ್ತು Sm. 97).

ಚುಮ್ಮಿತ cūmbita. Kissed; touched softly or lightly. (Grj. 4, 92).

ಚುಮ್ಮಿಸು cūmbisu. To kiss; to touch softly or lightly (Smḍ. 264; Čpr. 2, 84; 3, 43; 6, 88; J. 5, 57; 18, 20; 31, 59).

ಚುಯ್ cūy. = ಚುಂಯಿ, etc. (T. ಚುಯ್; cf. ಚೂಯ್). — ಚುಯ್ಚುನ್. -ಎನ್. To fizz, to hiss (Grj. 4, after 120; Rāṣ. 5, 38).

ಚುರಿ cūri. A small well. Cf. ಕುರು 2, and see ಬಗರಗಿ.

ಚುರು cūru. 1. (= ಚುರು). — ಚುರು ಬುರಿಗ. reit. Swiftly, hurriedly (ಉತ್ತಾಳ, ತ್ವರಿತ Hlā.).

ಚುರು cūru. 2. A sound in imitation of the burning caused by the bite of an ant, the sting of a scorpion, the touch of fire, etc. (T. ಚುರುಕ್ಕು, acute pain; M. ಚುರುಚುಳಿ, with sharp pain). — ಚುರು ಚುರು rep. With violent smarting (C.; Mhr. ಚೂರು ಚುಣಾಟ, ಚುರುಚುಣಾಟ). — ಚುರುಚುರುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಚುರು ಚುರುನ್ನು. (My.). — ಚುರುಚುರುನ್ನು. -ಎನ್ನು. To smart violently (My.).

ಚುರುಕು cūraku. = ಚುರುಕು, q. v. (C.). — ಚುರುಕುಬುದ್ಧಿ. = ಚುರುಕು. (B. 5, 82).

ಚುರುಚಿ cūraṇi. = ಚುರುಚಿ, ತುರುಚಿ q. v., etc. (C.). ಕಾಲ ಕೂಟದ ಎಸವು, ಜೇಡು ನವ್ವಿದ ಹಗಿಯು, ಹಾದೂಡು ಚುರುಚಿ (nettle), ನಸುಗುಡ್ಡ, ಅಗುಳರ ಗಾಳಿ ಬೇಡ! (Sp.).

ಚುರು cūru. An imitative sound (Tē. ಚುರು). — ಚುರು ಚುರು. rep. The hissing or sputtering of boiling water. ನೀರು ಚುರು ಚುರು ಕಾಯುತ್ತದೆ (S. Mhr.). 2, the spitting and sputtering of heated oil or ghee or of a thing frying (My.; Mhr. ಚುರುಚುರು).

ಚುರುಕು cūruku. = ಚುರುಕು, ಚುರ್ಕು. Excessive heat of fire (My.; Tē.); great bodily heat (My.); quickness, speed (My.; Tē.); pain (My.; Tē.); sharpness of a knife, etc. (My.; Tē.); keenness, smartness (C.; Tē.; T., M. ಚುರುಕ್ಕು; cf. ಕೊಡೆ 1 and see ಚೂಟಿ). ಮಾನುಗಳ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗಳು ಬಲು ಚುರುಕಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ (B. 4, 118). See B. 5, 82; Prv. 8. ನೇಯುಗಿಯವ. 2, dearness, in price (My.). — ಚುರುಕುಬುದ್ಧಿ. Keen wit, quick understanding (C.; B. 4, 151).

ಚುರುಕುತನ cūrukutana. Keenness, smartness (B. 8, 54; My.).

ಚುರುಚಿ cūruṇi. = ಚುರುಚಿ, etc. (My.). — ಚುರುಚಿಬಳ್ಳಿ. A climbing shrub, *Tragia cannabina* L. f. (Z.).

ಚುರ್ಕು cūrku. = ಚುರುಕು. (My.).

ಚುರ್ಕು cūrcu. 1. = ಚುಚ್ಚು 1. To pierce, etc. (ಎಂ Sm. 86).

ಚುರ್ಕು cūrcu. (cūrcu). 2. = ಚುಚ್ಚು 8. To burn; to consume with fire (ದಾಹ Smḍ. Dh.; ಸುಡು Kk. 50; ಸೆವ. 2, 9; 5, 9). ಚುರ್ಚಿದ ಪೋರ್ ಬಿಸಿಲ್ ಅಳುರೆ ಕಿಮು ದ್ವಾದ ತಳಿರನ್ನೆ ಸೊನ್ನಂ (Smḍ. 38). See s. ಚೂಪು 1.

ಚುರ್ಕು cūrcu. 3. Burning. — ಚುರ್ಕುಗೊಳ್ಳಿ. -ಎಣ್ಣೆ. (Smḍ. 203). A burning fire-brand.

ಚುಲ್ cūl. ಚುಲು. = ಚಲ್, ಚಲ, ಚಲು 2, ಚೆಲ್, ಚೂಲ್ q. v., ಸಲ್, ಸಲ್, ಸುಲ್, ಸೂಲ್ q. v. See ಚೂಚ್ಚುಲ್.

ಚುಲ cūla. Raising; rising; diving into. See ಸಿ.

ಚುಲಕ cūlaka. = ಚುಲಕು. Lightness of temper or conduct, want of seriousness, levity (Tē. ಚುಲಕೆ, ಚುಲ್ಕೆ; cf. ಸುಡು). — ಚುಲಕಬುದ್ಧಿ. Levity (My.).

ಚುಲಕ cūlaka. = ಚುಲಕ. The palm of the hand hollowed so as to receive or contain a liquid. (R.; Mhr. ಚುಳಕಾ; Sk., Tē. ಚುಲಕ; M. ಚುಲಗ). Cf. ಕುಡಿಕೆ, ಕುಡಿತೆ; ಸೂಲಗಿ.

ಚೂರ್ಣ cārṇa. 1. = ಚೂರಣ, ಸುಣ್ಣ. Reduced to powder, pulverized, ground, crushed; powder, dust, crumbs; flour; pounded sandal; pounded camphor. 2, chunam or lime; chalk (ಸುಣ್ಣ Sm. 66; ನುರ್ಗು 84). See ಇಡಿ. — ಚೂರ್ಣ ಮಾಡು. To powder (My.).

ಚೂರ್ಣ cārṇa. 2. = ಸೂರಣ. (T. ಚುಪನ, a bulbous plant, Tacea L.). — ಚೂರ್ಣಗಡ್ಡೆ. The esculent root Arum campanulatum (ಅಶೋಧಿ, ಸೂರಣ, etc. Si. 161; My.).

ಚೂರ್ಣಕುಂಠಲ cārṇa-kuntala. A curl, curly hair. Cf. ಚು 4 and ಸುಡು.

ಚೂರ್ಣ cārṇi. A sum of one hundred cowries. 2, the picking out of an unanswerable argument.

ಚೂರ್ಣಿಕೆ cārṇikē. A kind of easy prose. (My.).

ಚೂಲ್ ಲಿ. ಚೂಲು. = ಚುಲ್, etc. (Tē. ಚೂಡು, heat; pregnancy of oows = ವಸುಗರ್ಭ; ಚೂಡಿ, ಚೂರಿ, pregnant; ಚೂಲಾಲು, a pregnant woman; ಚೂಲು, womb, fruit, child, embryo = ಗರ್ಭಸ್ಥಿಪಿಂಡ, ಶಿಶು; T. ಚವುಲ್, pregnancy of mares, oows, etc. = ಚೂರ್; T. M. ಚೂಲ್, pregnancy; T. ಚೂರಿ, a pregnant woman). See ಮು-.

ಚೂಲಿ ಲಿ. ಚೂಲಿ. = ಚೂಡ 1. A crest, the top part, etc. See ಅ-; Ūpr. 5, after 64; 6, 18, 19.

ಚೂಲಿಕೆ ಲಿ. ಚೂಲಿಕೆ. The root of an elephant's ear (ಕರ್ಣದ ಮೊದಲ Mr. 156). 2, the comb or crest of a cock. 3, the top of a mountain (Ūpr. 5, 7; Abh. P. 9, 52), or of a tree (Rā. 5, after 55). 4, the front, the van (Bh. 1, 7, 64).

ಚೂಡೆ ಲಿ. ಚೂಡೆ. An elephant's girth.

ಚೂಳಯ ಲಿ. ಚೂಳಯ. The space left by the division of hair in combing, when ornamented with pearls (ಮುತ್ತಿನ ಬಯಲಿ ಸಿ.).

ಚೂಳಿ ಲಿ. ಚೂಳಿ. (J. 8, 27). — ಚೂಳಿಗಲಹ. -ಕಲಹ. The quarrel of the avant-guard (Bh. 1, 8, 1).

ಚಿ ರೆ. = ಕೆ 1, etc. See ಅಂಚೆ, ಅಚೆ, ಕಚೆ, ಮುಂಚೆ, ಹಿಂಚೆ.

ಚಿಕ್ಕನೆ ರೆ. ಚಿಕ್ಕನೆ. (ಚಂಗನೆ). Quickly, speedily (ಭೋಂಕನೆ, ಭೋರನೆ, ಚದುಪುಡನೆ, ಹಿಟ್ಟಿ ತಿಟ್ಟಿನೆ, ಕಡು, ಚಿಕ್ಕರ, ಬಿಕ್ಕರ, ಅಕ್ಕರ Sm. 391; Sm. 61; Kk. 50, o. r. ಚಕ್ಕನೆ).

ಚಿಕ್ಕರಿಸು ರೆ. ಚಿಕ್ಕರಿಸು, ಚಿಕ್ಕರಿಸು. To bleat (ಅಪ್ಪಣಿ Sm. Dh., o. r. ಚಿಕ್ಕರಿಸು in most MSS.; cf. ಕಕ್ಕು).

ಚಿಕ್ಕಳ ರೆ. ಚಿಕ್ಕಳ, q. v. (Nn. 107).

ಚಿಕ್ಕು ರೆ. ಚಿಕ್ಕು. (My.).

ಚಿಕ್ಕು ರೆ. ಚಿಕ್ಕು. 2. (Tbh. of ಚಕ್ಕ). An oil-press, a sugar-mill, etc. (T. ಚಕ್ಕು; M. ಚಕ್ಕು; R.; Mhr., H. ಚಕ್ಕು, a hand-mill).

ಚಿಕ್ಕುಸು ರೆ. ಚಿಕ್ಕುಸು. To stop, to arrest, to prevent, to repel, etc. (ತಕ್ಕಿಯ, ತಗ, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸಿ.; cf. ಕದ್ದ).

ಚಿಕ್ಕು ರೆ. ಚಿಕ್ಕು. q. v., etc. (My.).

ಚಿಗಡಿ ರೆ. ಚಿಗಡಿ. The horse-radish tree, Hyperanthera moringa (Mhr., H. ತೇಗಬಿ, ತೇಗವಾ; R.).

ಚಿಂ. ಚಿಂ. ರೆ. ಚಿಂ. (ಚಿಂ), etc. (Sm. 215). Redness.

— ಚಿಂಗಣಿ. -ಕಣಿ. = ಚಿಂಗಣಿ. A red water-lily (ಸಾಗಣಿಕ, ಕಣ್ಣು, ಹಲ್ಲ, ರಕ್ತಸಂಧ್ಯೆ Nr.). — ಚಿಂಗಣಿ. -ಕಣಿ. (Sm. 216). = ಚಿಂ. — ಚಿಂಗಣಿ. -ಕಣಿ. (Sm. 216). = ಚಿಂಗಣಿ. — ಚಿಂಗಣಿ. -ಕಣಿ. A red or fiery ray (Rā. 6, 133; 8, 34). — ಚಿಂಗಣಿ. -ಕಣಿ. = ಚಿಂ. The fiery-

rayed: the sun (ಸೂರ್ಯ Kk. 11b, o. r. ಚಿಂ; Sm. 14). — ಚಿಂಗಲನೆ. -ಕಲನೆ. = ಚಿಂ. (ಅಲ, ಚಿನ್ನಯ್ಯ Sm. 26). — ಚಿಂಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. = ಕೆಂ. The red sprout: a coral (ನಿಮ್ಮು Kk. 47; Sm. 68; Rā. 8, 25). — ಚಿಂಗೂರ. -ಕೂರ. (Sm. 216).

A red throat.

ಚಿಂಗು ರೆ. ಚಿಂಗು. 1. = ಚಿಂಗು 1, (ಚಿಗು, etc.). To jump, to skip, to frisk about, to caper; to pass by a leap (My.; T. ಚಿಮ್ಮು); to run away (My.; cf. ಜುಗು 1 P).

ಚಿಂಗು ರೆ. ಚಿಂಗು. 2. = ಚಿಂಗು 2, (ದಿಂಕು 2). A jump, etc. — ಚಿಂಗು ಚಿಂಗನೆ ಹಾಡು. = ಚಿಂಗು ಚಿಂಗನೆ. (My.).

ಚಿಕ್ಕರ ರೆ. ಚಿಕ್ಕರ. (ಚಿಕ್ಕರ). Quickness; quickly (ಅಕ್ಕರ Sm. 391; Sm. 61; Kk. 50, o. r. ಚಿಕ್ಕರ; ಭೋಂಕನೆ Ū. 1, 21; Abh. P. 11, after 100; 14, 49; Tē. ಚಿಕ್ಕರ, forthwith, at once). ಚಿಕ್ಕರ (Sm. 109). ಚಿಕ್ಕರ (ಅಕ್ಕರದಿನ್ 181 Cm.). 2, certainty. ಚಿಕ್ಕರ (ನಿಶ್ಚಯದಿನ್ 181 Mdb. Cm.). ಚಿಕ್ಕರಂ ನುಡಿದಂ or ಚಿಕ್ಕರಮಂ ನುಡಿದಂ (112). 3, carefulness (My.).

ಚಿಕ್ಕರಿಗ ರೆ. ಚಿಕ್ಕರಿಗ. A zealously active, restless, quick man (ಪ್ರಚೂರ್ಣ, ತ್ವರಿತ, ತೂರ್ಣ, ಉತ್ಸುಕ, ಪ್ರಸುತ Hlā.; ತ್ವರಿತ, ಪ್ರಸುತ, ತೂರ್ಣ Mr. 233, o. r. ಚಿಕ್ಕರಿಗ). ಚಿಕ್ಕು ರೆ. ಚಿಕ್ಕು. = ಚಿಕ್ಕು, (ಜಿಜ್ಞು 1). To crush, to grind, to triturate (My.). ನಾನಾಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಚಿಕ್ಕು ಕಟ್ಟುವದಿನ್ ಹುಟ್ಟಿ ಜನಮನೋಹರವಾದ ಗಂಧವು (ಪರಿಮಲ, ಎಮರ್ಡೋಕ್ ಗಂಧ Si. 50). 2, to strike, thrash, beat (My.).

ಚಿಜ್ಜಿ ರೆ. ಚಿಜ್ಜಿ. = ಚಿಜ್ಜಿ, etc. (My.).

ಚಿಜ್ಜಿ ರೆ. ಚಿಜ್ಜಿ. = ಚಿಜ್ಜಿ, etc. (My.).

ಚಿಟ್ಟಿ ರೆ. ಚಿಟ್ಟಿ. = ಚಿಟ್ಟಿ, etc. See ಸ. ಮಾಣಿಕಚಟ್ಟಿ.

ಚಿಟ್ಟಿ ರೆ. ಚಿಟ್ಟಿ. 1. A hen-sparrow (ಚಿಟ್ಟಿ, ಕುದ್ರಪಕ್ಷಿ Hlā., Aufrecht's ed.; ಚಿಟ್ಟಿ, ಕುದ್ರ - in Mdb. MS.; Tē. ಚಿಟ್ಟಿ, a generic name of a class of birds).

ಚಿಟ್ಟಿ ರೆ. ಚಿಟ್ಟಿ. 2. = ಚಿಟ್ಟಿ. (My.).

ಚಿಟ್ಟು ರೆ. ಚಿಟ್ಟು. 1. = 7. (Tē.). See ಅನಡೆ, ದುಪ್ಪುಳ, ಪಾವರೆ, ಪಾಲಿಕಾಯಿ, ನಾಯ್ಡು.

ಚಿಟ್ಟು ರೆ. ಚಿಟ್ಟು. 2. = ಚಿಟ್ಟು 2, No. 1. (My.; see ಮುಟ್ಟು).

ಚಿಡು ರೆ. ಚಿಡು, ಚುಡು. — ಚಿಡು ಪುಡನೆ. = ಚಿಡು. (ಅಕ್ಕರ Sm. 61, o. r. ಚಿಡು, ಚುಡು).

ಚಿಣ್ಣು ರೆ. ಚಿಣ್ಣು. — ಚಿಣ್ಣು ಕನಿ. The Canis (vulpes) rufescens (Bd.). — ಚಿಣ್ಣು ಕನಿ ನರಿ. The Indian-fox, Vulpes bengalensis (Gz.).

ಚಿಣ್ಣಿ ರೆ. ಚಿಣ್ಣಿ. 1 (or 2). — ಚಿಣ್ಣಿ ಕನಿ. A low annual plant growing in rice-fields, Sphaeranthus indicus Lin. (Z.).

ಚಿಣ್ಣಿಕೆ ರೆ. ಚಿಣ್ಣಿಕೆ. (ಚಿಣ್ಣಿ, ಕಾಕವಟ್ಟ, ಶಿವಣ್ಣಿಕೆ Hlā., Nr.; Mr. 320; ಚೂಡೆ, ಮಾಲಿ Nr.; ತಿರಸ್, ಶಿವಿ Nn. 162; My.). ನವಲ ಚಿಣ್ಣಿಕೆ (ಶಿವಿ, ಚೂಡೆ Nr. 4). ಚಿಣ್ಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂ (ಪ್ರಭುಪಕ್ಷಿ Hlā.). ಚಿಣ್ಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಪ್ರಭುಪಕ್ಷಿ Nr.).

ಚಿಣ್ಣು ರೆ. ಚಿಣ್ಣು. = ಚಿಣ್ಣು 1, ನೇಣ್ಣು, (Sk. ಗೇಣ್ಣು, Mhr. ಚೇಣ್ಣು). A play-ball (Bp. 31, 8; B. 5, 42; Dp. 50, 2).

ಚಿಣ್ಣು ರೆ. ಚಿಣ್ಣು. = ಚಿಣ್ಣು. (B. 5, 123).

ಚಿದಮು ರೆ. ಚಿದಮು. = ಚಿದಮು, etc. (My.; T. ಚಿದಮು, to pour

out, shed = ಚೆನ್ನು; to disperse, scatter;—to be poured out; to be dispersed; ಚಿದುರು, to be spilt or shed).
ಚಿದುರು cēduru. = ಚದುರು. (Rāv. 11, 83).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನ. 1. = ಚನ್ನ 1, etc. Redness. — ಚೆನ್ನಂ. — ತಳಿ
ರ. = ಕೆನ್ನ, ಚನ್ನ. (Rāv. 2, 46; 8, 85; V. 4, 33, ಸೆವ. 2,
after 42; 2, 47; J. 3, 3; M.). — ಚೆನ್ನಂ ಬೊಂಗಲ್. — ತೊಂಗಲ್.
A cluster of young leaves (ಸೆವ. 2, 41). — ಚೆನ್ನಂ ಬರ್ವಮು.
— ಪಾಸು. A bed of young leaves (ಸೆವ. 1, 50). — ಚೆನ್ನಂ ವರೆ.
— ತಾವರೆ. = ಕೆನ್ನ. (R.). — ಚೆನ್ನಂ ಬಿ. — ತುಟಿ. = ಕೆನ್ನ, ಚನ್ನ. (Smd.
216). A red lip (ಸೆವ. 2, 79). — ಚೆನ್ನಂ ಗಾಯ್. — ತಂಗಾಯ್.
A nut of the ಚೆನ್ನಂ (J. 3, 27). — ಚೆನ್ನಂ ಗು. — ತಂಗು. = ಚನ್ನ.
(Smd. 216). A palm called “red cocoanut tree” (Grj.
2, 69; M. ಚೆನ್ನಂ ಪು; My. as ಕೆನ್ನಂ ಗು). — ಚೆನ್ನಂ ಗಿಲು. = ಕೆನ್ನಂ ಗಿಲು.
(St. & Pl.). — ಚೆನ್ನಂ ಯಿಲ್. = ಕೆನ್ನಂ ಯಿಲಿ, ಚೆನ್ನಂ ಯಿಲ್, ಚೆನ್ನಂ
ಯಿಲ್. The red water-lily, *Nymphaea lotus* L. (ಸಾಗನ್ನಿಕ್, ಕ
ಲ್ವಾರ Hlā.; ಚಂಗಲವೆ, ಅಲ ಸಿಮ. 26; ಚಂಗಲವೆ Kk. 22; Abh. P.
9, after 120; V. 4, 115). — ಚೆನ್ನಂ ಯಿಲ್ಯೊಳ್. — ಕೊಳ್. A pond
abounding in red water-lilies (Smd. 216).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನ. 2. = ಚನ್ನ 2, etc. Straightness, regular-
ity, correctness, etc. — ಚೆನ್ನಂ ವಿರು. — ತವಿರು. Correct
Tamil, the polished Tamil dialect (T.; B. 4, 130 as ತನ್ನ
ತವಿರು). — ಚೆನ್ನಂ ನಪ್ಪ. Proper remembrance (Ūpr. 8, 60).
ಚೆನ್ನಂ ರೆಂದಾ. = ಚನ್ನ 1. Pleasing, etc. (B. 5, 12. 27. 30). —
ಚೆನ್ನಂ ಗೆಡಿ. = ಚ. (B. 5, 21. 249).

ಚೆನ್ನಂ ರೆಂದಾರಾ. 1. = ಚನ್ನ 2, etc. (My.).

ಚೆನ್ನಂ ರೆಂದಾರಾ. 2. = ಚನ್ನ 2, etc. (My.).

ಚೆನ್ನಂ ರೆಂದಿರಾ. 1. = ಚನ್ನ 2, etc. (My.).

ಚೆನ್ನಂ ರೆಂದಿರಾ. 2. = ಚನ್ನ 2, etc. (My.).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ-ಚಿ. = ಚನ್ನಂ. ಪುನ್ನಂ ರ್ವನೇ ಕುಲೀನಂ ಚೆನ್ನಂ ಕಲಿ
(Smd. 84). See ಬಿರು. — ಚೆನ್ನಂ ಪೊಂಗ. An excellent or emi-
nent man, a hero (ಎರ ಸೆಮ್. II).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ-ಚಿ. = ಚನ್ನಂ. ಪುನ್ನಂ ರ್ವನೇ ಕುಲೀನಂ ಚೆನ್ನಂ ಕಲಿ
(Smd. 84). See ಬಿರು. — ಚೆನ್ನಂ ಪೊಂಗ. An excellent or emi-
nent man, a hero (ಎರ ಸೆಮ್. II).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚನ್ನಂ. ಚೆನ್ನಂ ಬಟ್ಟರಂ (Kk. 48). ಚೆನ್ನಂ ಪೊ
(Abh. P. 9, after 120). — ಚೆನ್ನಂ ಪಿ. — ಅಪ್ಪಿ. A good, sound eye
(Bp. 18, 71). — ಚೆನ್ನಂ ಗಿ. = ಚೆನ್ನಂ ಗಿ. ಚೆನ್ನಂ ಗಿ ಅಟ್ಟಿ ಮಾದುರ (ಪ್ರ
ಜೇತ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ Nr.). ಚೆನ್ನಂ ಗಿ ಕಾಣ ಬಹುಮಾಡು (ವಿಕಾಶ, ವ್ಯಕ್ತ
Nn. 115). See Si. 428; B. 5, 28. 29. 171. 179. 180.

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. 1. = ಚನ್ನಂ. (Ūpr. 4, 69; Abh. P. 7, 84).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. 2. = ಚೆನ್ನಂ ಗಿ. N. of a tree (Rāv. 5, 56).

ಚೆನ್ನಂ ತಟ್ಟಿ ರೆಪ್ಪುತಟ್ಟಿ. (= ಸೋಧಾಪದಿ, etc., ಹಂಸಪಾದೀ
ಗಡ Si. 151; Tē. ಚಪ್ಪು ಬಟ್ಟಿ, the asarabacca plant).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನ 1, etc. Redness. — ಚೆನ್ನಂ ಸಿಲ್. = ಕ
ಪ್ಪು ಸಿಲ್. Purple sunshine (Rāv. 9, 36; ಸೆವ. 1, 77). — ಚೆ
ನ್ನಂ. — ಪೊ. A red flower (Ūpr. 3, 96). — ಚೆನ್ನಂ ನೆ. — ಪೊನ್.
(Smd. 216). The red metal: gold (ಕವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಕವರ,
ಮಸುನೆ ಸಿಮ. 68; ಕವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಸುವರ್ಣ Kk. 47; Abh. P. 3,
37; 3, after 83 and 130; Rāv. 5, after 19; J. 18, 63; T.:
fine or pure gold). — ಚೆನ್ನಂ ಪಿ. — ಪೊ. (Smd. 216). = ಕ
ಪ್ಪು ಪಿ, etc. The crow-pheasant (ಧೂಮ್ರಚಕ್ರ Mr. 177; M.,
T. ಚೆನ್ನಂ ಪಿ; Bh. 1, 20, 53; ಸೆವ. 3, 33).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ. ತವ್ವುಸಿ. A globular
copper or brass vessel, used for drinking

water, etc. (S. Mhr.; Mhr. ತಾಮ್ರಾಪ್ಪ; Mhr. ತಾಮ್ರಾಪ್ಪ,
copper; cf. ತಾಮ್ರ).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ, etc. (M. ಚೆನ್ನಂ, ಚೆನ್ನಂ; Tē. also
ಚೆನ್ನಂ). — ಚೆನ್ನಂ ಕುಟಿಗ. = ಚೆನ್ನಂ ಕುಟ್ಟಿಗ. A copper-smith
(ತಾಮ್ರಕುಟ್ಟಿಕ್ Nr.).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. 1. = ಚೆನ್ನಂ (ಚೆನ್ನಂ), etc. — ಚೆನ್ನಂ
ದು. — ಕುಮ. To give or cause fun (V. 2, 33, 32, 34). — ಚೆ
ನ್ನಂ ಪಿ. = ಚೆನ್ನಂ ಪಿ, q. v.

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. 2. = ಸಯ್, ನೆಯ್. Straightness, etc.;
niceness; beautifully, charmingly (see ಚೆನ್ನಂ 2).
ಚೆನ್ನಂ ಮುನ್ನಾಡಿ, ಮುನ್ನಂ ದಿವಿದು (Prll. 3, 29).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ, etc. (S. Mhr.).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ. (C.).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. (= ಕಬ್ಬು). The sugar-cane (Tē.).

See ಚೆನ್ನಂ.

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ q. v. Ridicule, etc. (S. Mhr.). 2, a
quarrel, etc. (R.).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ. (My.; S. Mhr.; T. ಚೆನ್ನಂ).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ, etc. To throw, as water (J. 80,
7).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ, etc. To scatter, etc.
(ಅಪಿ, ಕಡಾಪು Smd. II; Tē. ಚೆನ್ನಂ, to sprinkle).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ, etc. To let go from
the hand, etc. (ಕರಮುಕ್ತ Smd. Dh., o. r. ಚೆನ್ನಂ).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. Abbreviation of ಚೆನ್ನಂ, of beauty. — ಚೆನ್ನಂ ಪಿ. =
ಚೆನ್ನಂ ಪಿ. A beautiful boy (T. ಚೆನ್ನಂ ಪಿ). — ಚೆನ್ನಂ ಪಿರಾಯು.
N. of an idol of Krishna at Melkōṭē in Mysore (My.).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ, No. 2. See a. ಚೆನ್ನಂ.

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ, etc. (C.; ಅಪಿಪ್ಪಿ, ಕೋಳ
Nr.; ಎವತ್ತತ್ತ, ಸಾಮ್ಯ Nn. 103). See B. 5, 12. 289.

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ, etc. (ರಾಮ Mr. 504, o. r. ಚೆನ್ನಂ
ವ; ಕೋಟಿ, ಸಾನ್ನರ Nn. 43; ರೂಪ 70; ರೂಪ, ಸರೂಪ 135;
C.; B. 5, 12; J. 30, 15). Gen. ಚೆನ್ನಂ (Bp. 42, 24; Prll. 3,
2; B. 2, 15); Acc. ಚೆನ್ನಂ (Prll. 3, 31); Loc. ಚೆನ್ನಂ
in Nn. 43, etc. — ಚೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ, etc. A handsome man
(ಸುರೂಪ Nr.; ಸಾಮ್ಯ Nn. 74; C.; B. 2, 14).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ, etc. (C.; B. 2, 28; 5, 47. 85. 217.
262. 278. 289). ಚೆನ್ನಂ, ಚೆನ್ನಂ, e. g. 5, 124. 132. 209.
213. — ಚೆನ್ನಂ ಚೆನ್ನಂ. rep. (B. 5, 85. 146).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ 1. (Rāv. 11, 83). — ಚೆನ್ನಂ ಪಿ. = ಚೆನ್ನಂ
ಪಿ. ಕೊತ್ತಿಗಿ ಚೆನ್ನಂ ಪಿ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಳ (Prv.).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ. See a. ಚೆನ್ನಂ.

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ, etc. — ಚೆನ್ನಂ ಪಿ. = ಚೆನ್ನಂ. (S.
Mhr.).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ. See a. ಚೆನ್ನಂ and ಚೆನ್ನಂ.

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚೆನ್ನಂ. To cause to pour, as
brandy on the ground (B. 5, 54), to cause to
throw or put down, as a tree (5, 135), to
cause to throw about or spread, as grass
(5, 295), etc. (C.).

ಜೆಲ್ಲ ರೆಲ್ಲು. = ಜೆಲ್ಲ 1, ಜೆರೆ. To scatter about or strew (ಸೀಡು, ಸೀರ್ಯೆ Sm. Dh. Cm.; C.), as lotus-flowers (Riv. 6, 7), as seed (11, 68), to spend lavishly or profusely, as wealth (J. 34, 36), to spill, as ink (B. 2, 1), to shed, as blood (J. 4, 32), to throw away, as some jaggory (B. 2, 16), as a carcass (2, 34), as scum (3, 46), to throw or put, as a bundle of grass (2, 19), as salt (3, 59), to throw, as dust (J. 6, 39), as arrows (29, 11), etc., etc. See B. 3, 106, 123; 4, 157; 5, 154. 211. ಎಣ್ಣೆ ಚೆಲ್ಲಿದವನೂ ಅತ್ತ, ಕಾಯಿ ಚೆಲ್ಲಿದವನೂ ಅತ್ತ. — ಕೂಡಿ ಚೆಲ್ಲಿದ ಕಡೆ ಸಾವಿರ ಕಾಗೆ (Prva.). 2, to disperse (v. i., J. 7, 32). — ಚೆಲ್ಲಾಟ = ಚಲ್ಲಾಟ. (C.). — ಚೆಲ್ಲಾಡು = ಚೆಲ್ಲಾಡು. (My.). ಅಚ್ಚಲರಧೂಳಿಗಳ ಚೆಲ್ಲಾಡಿ (J. 8, 24). — ಚೆಲ್ಲಾಡು = ಚೆಲ್ಲಾಡು. (My.).

ಜೆಲ್ಲೆ ರೆಲ್ಲೆ. = ಚೆಲ್ಲೆ. Length (ಸಿದು Sm. 49; Kk. 51, o. r. ಚೆಲ್ಲೆ). — ಚೆಲ್ಲೆಗರ್. — ಕರ್. A long, extended eye (Sm. 118, o. r. ಚೆಲ್ಲೆ; Bp. 40, 14; J. 6, 18; 31, 10).

ಜೆಲ್ಲೆ ರೆಲ್ಲಾ. = ಚೆಲ್ಲೆ No. 1, etc. Beauty (ಪುಣ್ಯ, ರೂಪ No. 63). 2, = ಚೆಲ್ಲೆ No. 2, ಚೆಲುನ, etc. See s. ಜೆಲ್ಲ.

ಜೆಲ್ಲೆ ರೆಲ್ಲಿ. = ಚೆಲುನ, etc. (C.).

ಜೆಲ್ಲೆಕೆ ರೆಲ್ಲಿಕೆ. = ಚೆಲ್ಲೆಕೆ, etc. (C.; B. 3, 18).

ಜೆಲ್ಲು ರೆಲ್ಲು. = ಚೆಲ್ಲು, etc. (C.; ಸುರಭಿ Mr. 509, o. r. ಜೆಲು ವೆ; ಅನ್ವ Kk. 32; Öpr. 1, 77, 132; Grj. 10, 45, 47; J. 30, 7). ಜೆಲ್ಲ ತೆಲು (J. 28, 20). ಜೆಲ್ಲಂ ಬೀಡು (Riv. 13, 69, 70). ಜೆಲ್ಲಿನ ಕಡೆ (13, 104). ಜೆಲ್ಲಿನೆ (Sm. 216). ಇದು ಬೇತಿಯೊಳ್ ಜೆಲ್ಲ (191). — ಜೆಲ್ಲ. = ಚೆಲುನ, etc. A handsome man (Öpr. 1, 108). See ಕಡು. — ಜೆಲ್ಲನ್ ಅನ್. To get (or possess) beauty, etc. (Kk. 18, 26; J. 3, 17). — ಚೆಲ್ಲಾಗು. — ಅಗು. To become or be beautiful, etc. (Sm. 174; Öpr. 1, 80; Riv. 5, 51; Riv. 5, 54; J. 17, 4). — ಚೆಲ್ಲಿದಿ. — ಇದಿ. To abound in beauty (Grj. 10, 92). — ಜೆಲ್ಲುವೆದು. — ಪೆದು. = ಜೆಲ್ಲನ್ ಅನ್. (Üb. v. 181, 206; Öpr. 3, 38). — ಚೆಲ್ಲೆನ್. — ಎನ್. To say "it is a beauty", or "it is beautiful". ಪರಿ ತೋಳಿಸುತು... ಪದ್ಮಾಕರಂ ಚೆಲ್ಲೆನ್ (J. 15, 8). — ಚೆಲ್ಲೆನ್. — ಎನ್. To beam beautifully. ಅಯ್ಯ ತೋಪ ಕನ್ನವರಂ ಚೆಲ್ಲೆನ್ದಿರೆ (Sm. 75). — ಚೆಲ್ಲೆಗಿ. — ಒಗಿ. Beauty to arise or appear (Kk. 28). — ಚೆಲ್ಲೆದರಿಸು. — ಒದರಿಸು. To produce beauty (Grj. 10, 103).

ಜೆಲ್ಲೆ ರೆಲ್ಲೆ. = ಚೆಲ್ಲೆ, etc. (My.). ಗೌಡನ ಹೆಣ್ಣತಿ ಕಡುಜೆಲ್ಲೆ ಯಾದರೆ ಕಸದ ಮಂತ್ರ ಹೊತ್ತು ತನ್ನಾಗಿ ಕಣ್ಣೆಡು (Prva.).

ಜೆಲ್ಲು ರೆಲ್ಲು. = ಚೆಲ್ಲು, etc. — ಚೆಲಾನಂ. — ಎನಂ. = ಚೆಲ್ಲವರೆ. (St. & Pl.).

ಜೆಲ್ಲ ರೆಲ್ಲೆ. = ಚೆಲ್ಲೆ, etc. — ಚೆಲ್ಲದ ಮರ. (ಶೇಲು, etc. Nr.).

ಜೆಲ್ಲು ರೆಲ್ಲು. = ಚೆಲ್ಲು, etc. — ಚೆಲ್ಲಗುರ್. — ರು. = ಝ. (J. 8, 21; S. Mhr.).

ಜೆಲ್ಲ ರೆಲ್ಲು. = ಚೆಲ್ಲೆ, etc. (ಜಾತಿ, ಶ್ಲೇಷಾತ್ಮಕ Mr. 124).

ಜೆಲ್ಲ ರೆಲ್ಲೆ. = ಚೆಲ್ಲೆ, etc. (My.).

ಜೆಲ್ಲತಾನ ರೆಲ್ಲಿತಾನ. N. of a prince and ally of the Pāṇḍus. (Bh. 6, gītārtha 1, 4).

ಜೇಗ ರೆಲ್ಲೆ. = ಜಾಗ 2, (ಜೇಗ), ಜೇಗ, ಜೇಗ, ಜೇಗ, ಜೇಗ. Quickness; quickly (ಜೇಗರ, ಜೇಗರ, ಜೇಗನೆ, etc., ಶೇಗ್ರ)

Sm. 61, o. r. ಜೇಗ; Kk. 50, o. rs. ಜೇಗ, ಜೇಗ, ಜೇಗ, ಜೇಗ. — ಜೇಗ ಜೇಗ. rep. = ಜಾಗ ಜಾಗ. (Mr. 90, o. r. ಜಾಗ ಜಾಗ).

ಜೇಗಿ ರೆಲ್ಲೆ. = ಜೇಗ, q. v.

ಜೇಗು ರೆಲ್ಲು. = (ಕೆಚ್ಚು 4), ಜೇಸೆ. The heart, or core, of a tree; essence; strength (ಬಲಿತರುಂಕೆ, ಗಟ್ಟಿಯಾ ಗಿರುವೆ Si. 122; My.; T.; T. ಜೇಗ, ಜೇವೆ). ಗಿಡವಲ್ಲಿರುವ ಜೇಗು (ಸಾರ, ಮರ್ಫನ್ Si. 122).

ಜೇಗಿ ರೆಲ್ಲೆ. = ಜೇಗು. (Bp. 24, 25).

ಜೇಜೇ ರೆಲ್ಲೆ. Fie! shame! (My.; Mhr. ಫೇಫೇ; cf. ಬೇ. 2, not so! (My.).

ಜೇಜಿ ರೆಲ್ಲೆ. A servant; a slave.

ಜೇಜಿ ರೆಲ್ಲೆ. A servant; a slave. Cf. ತೆತ್ತಿಗ?

ಜೇಜಿ ರೆಲ್ಲೆ. A female servant; a female slave. (Bp. 6, 10; J. 6, 37; 7, 6).

ಜೇಜೆ ರೆಲ್ಲೆ. A goblin of that class which can be summoned to harass people (Mhr. ಜೇಜಾ). — ಜೇಜೆ ಮಾಡು, to practise black-art in order to ruin somebody (S. Mhr.).

ಜೇಜಿ ರೆಲ್ಲೆ. = ಜಾನ, etc. (ವ್ರತ್ತನ, ಪತ್ರಪರತು Nr.).

ಜೇತ ರೆಲ್ಲೆ. Tbh. of ಜೇತನ್. See ದುಕ್ಕೇತ; Öpr. 5, 121.

ಜೇತ ರೆಲ್ಲೆ. The yellow myrobalan, *Terminalia chebula*.

ಜೇತನ ರೆಲ್ಲೆ. (fr. ಚತ). Conscious; sentient; intelligent; alive, living; feeling; conspicuous, distinguished, excellent. 2, the thinking principle, the mind; the soul (ಶ್ಲೇಷ್ಠ, ಅತ್ಮ Mr. 29). 3, a living and sentient being. 4, = ಜೇತನೆ (ಸಂಜ್ಞಾ, ಚೈತನ್ಯ Nn. 99). 5, power, strength (C.; not Sk.).

ಜೇತನಕರಣ ರೆಲ್ಲೆ. The act of making conscious, etc. See ಎಲರ್ಪು, ತಪ್ಪದು.

ಜೇತನಧರ್ಮ ರೆಲ್ಲೆ. The nature of consciousness, etc. (Kāvy. V, 939).

ಜೇತನಭಾವ ರೆಲ್ಲೆ. The state of being conspicuous or distinguished, conspicuous nature (Sm. 247; Kāvy. I, 4, 22-26); the state of being conscious, etc.

ಜೇತನಜೇತನ ರೆಲ್ಲೆ. The animate and inanimate (Sm. 113).

ಜೇತನೆ ರೆಲ್ಲೆ. Consciousness; understanding, intelligence, reflection. — ಜೇತನೆವಡೆ. — ಪಡೆ. To recover consciousness (Öpr. 5, 6).

ಜೇತನೈ ರೆಲ್ಲೆ. Tbh. of ಚೈತನ್ಯ. Power (vulgar S. Mhr.).

ಜೇತರನೆ ರೆಲ್ಲೆ. Consciousness, strength (Öpr. 8, 71).

ಜೇತರಿಸು ರೆಲ್ಲೆ. (i. e. ಜೇತನಿಸು). To recover consciousness, or strength (My.; ತಪ್ಪದು, ಮಲರ್ಪು, etc. G.). See Abh. P. 9, 44; 14, 103; Grj. 4, 66; J. 4, 47, 50; B. 5, 130, 132.

ಜೇತನ ರೆಲ್ಲೆ. = ಜೇತ, ಜೇತಸ್ಸು. Consciousness; intelligence; the soul; the mind, intellect.

ಜೇತನ ರೆಲ್ಲೆ. Having such and such a mind (at the end of a compound). ಜೇತನೆ, a female having such and such a mind (Bp. 41, 4).

ಜೇತನೈ ರೆಲ್ಲೆ. Tbh. of ಜೇತನ್. (My.).

ಜೇತೋಜಾತ ರೆಲ್ಲೆ. Kāma.

ಜೇತೋಜಾತವೈ ರಿ ರೆಲ್ಲೆ. Kāma. (Bp. 54, 47).

ಜೇತೋಜಾತಹರ ರೆಲ್ಲೆ. Kāma. (Üb. v. 102, 127).

ಜೇದಿ ರೆಲ್ಲೆ. N. of a country and of its people. (R.).

ಚೇದು ಕೊಡು. Bitterness (Tē.; see ಕಯ್ 6). — ಚೇದು ಬೀರ. (ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಫೋಷಕ, ಕಯ್ಕಿರೆ, etc. Si. 151; Tē.).

ಚೇಪು ಕೊಪು. (= ಸೇಬು?). A gush or spirt, as of milk (Tē.; Tē. ಚೇಪು, to moisten, or let the milk, to give forth, emit, as a breast does milk; T. ಚೇಪು, woman's milk). — ಚೇಪಿನ ಗಿಡ. A tree the leaves of which are given to cows to increase the milk (Sd.).

ಚೇಮು ಕೊಮ. Tbh. of ಕೊಮ. (My.).

ಚೇರ ಕೊರ. (also Sk.). The Čera or Kōngu country (including also Kērala or Malabar). 2, the name of a certain horse (Bp. 59, 40; ಅರುಣಂ ಮಾಸೆ ಚೇರನಕ್ಕುಂ Mr. 275). — ಚೇರಕಟ್ಟು. The strong Čera (king? Čpr. 1, 134).

ಚೇರಣಿಗ ಕೊರಣಿಗ. A Malabār man (see Mr. s. ಕೇರಳ).

ಚೇರು ಕೊರು. Testicles swollen from venereal disease (S. Mhr.; Tē. ಚೇರು, a string, cord; roe or a string of spawn in fish; veretrum tauri vel equi). — ಚೇರು ಕೊರು. The testicles to enlarge and hang down on account of venereal disease (S. Mhr.).

ಚೇಲ ಕೊಲಿ. = ಕಲ್ಕ 2, ಶಲ್ಕ, ಶಾಲಿ 2, ಶೆಲ್ಕ, ಶೇಲಿ, ಸೇಲಿ. Cloth; clothes; a garment. 2, (at the end of compounds) low, vile, bad.

ಚೇಲಾಂಚಲ ಕೊಲಾ-ಅಂಚಲ. The border or end of a garment (folded into a pouch, ಮಡಿಲ್ ಸ.).

ಚೇಲಿ ಕೊಲಿ. 1. Circumcision (My., H., from H. ಚೇಲಾ, a disciple).

ಚೇಲಿ ಕೊಲಿ. 2. A bad woman.

ಚೇಲಿಕ ಕೊಲಿಕ. A tailor (ತುಣ್ಣವಾಯು, ಚಿಪ್ಪಿಗ Mr. 377).

ಚೇಲಿಕ ಕೊಲಿಕ. ಚೇಲಿಕೆ. A bodice. 2, oivet (ಪುಣುಗು Mr. 386).

ಚೇಲಪ್ಪ ಕೊಲಪ್ಪ. The state of moving, stirring, etc. See ನಪ್ಪ.

ಚೇಲಪ್ಪ ಕೊಲಪ್ಪ. Done with effort, exerted, set in motion. 2, motion, gesture, act, function; action, behaviour, etc. See ನಿತ್; Čpr. 3, 65.

ಚೇಲಪ್ಪ ಕೊಲಪ್ಪ. To move, to stir, to exert one's self, to be busy; to act, to do, to perform (Čpr. 2, 28; 3, 68).

ಚೇಲಪ್ಪ ಕೊಲಪ್ಪ. Moving any member of the body; gesture, action, activity (as one of the sentiments, ಧಾವ Nn. 100); effort, exertion; doing, performing, behaving, manner of existence. 2, wild capers, mischievous tricks, derision (C.; Mhr.; not Sk.; B. 2, 34). ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣು ಚೇಲಪ್ಪ, ಕುರುದಿಗೆ ಹದಿನಾಡು ಚೇಲಪ್ಪ (Prv.). — ಚೇಲಪ್ಪಿಗ. -ಕಡು. Activity to cease (Abh. P. 7, 15). — ಚೇಲಪ್ಪಿಗುಣ್ಣು. -ಕುಣ್ಣು. Fainting (ನಪ್ಪಚೇಲಪ್ಪ ತೆ Nr.). — ಚೇಲಪ್ಪಿಯವನು. -ಅವನು. ಚೇಲಪ್ಪಿಗಾದಿ. (C.); fem. ಚೇಲಪ್ಪಿಯವಳು (C.).

ಚೇಲಪ್ಪಿಗಾದ ಕೊಲಪ್ಪಿಗೊಗ್ಗ. A man full of tricks and pranks (C.).

ಚೇಲಿ ಕೊಲಿ. = ಚೇದು, ಕೇಡು. A scorpion. — ಚೇಲಿ ಸಿಗ. A kind of fish (Rāv. 5, 115).

ಚೇಲಿ ಕೊಲಿ. = ಚೇಡು, etc. (C.; ದ್ರುತ, ಅಲಿ, ವೃತ್ತಿ ಕ ಹಿ.; Mr. 403; ಅಲಿ, ಅಲಿ, ದ್ರುತ, ದ್ರುತ, ವೃತ್ತಿ ಕ Nr.; Si. 171; ವೃತ್ತಿ ಕ 405; Tu., T., M. ತೇಡು; Tē. ತೇಲು). ಚೇದು ಬಾಲ (ಅಲಿ, ವೃತ್ತಿ ಕಲಾಂಗೂಲಿ Hlā.; ಅಲಿ, ದ್ರುತಪುಟ್ಟ Mr. 403). ಕಚ್ಚಿದರೆ ಕ

ಚ್ಚುವದು, ಕಚ್ಚಲ್ಲ, ಚೇದಿಲ್ಲ (pepper, Sp.). ಚೇದು ಬಾಲದ ಉರಿಯ ತಾಕಲು ಬಹುದು; ಕಾಯಿಮೂದಿರ ಸಂಗ ಮಹಿಮೆ ಕಳೆ, ಮನವೆ (Dp. 172). ಚೇದು ತೆಗೆಯಲ್ಪೆ, ಸುಮ್ಮನಿಹುದು? (Sd. 85). ಚೇದು ಗೆಯು ಕೊಣ್ಣೆಯಲಿಹುದು ಎತ (Jns. 42, 72). ಚೇದಿಗೆ ಬಾರುವ ತಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜಾವಕ್ಕೊನ್ನು ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿತು. — ಚೇದಿಗೆ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಚೇದಿನ ಮನವನ್ನದೆಯದವ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಕೆಯ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See B. 2, 50; 5, 41; ಎಮ್ಮೆ, ಎಲೆ, ಕರಿ, ಕೆಮ್ಮು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ. — ಚೇದಿನ ಕೊಣ್ಣೆಯ ಗಿಡ. A stout annual plant with showy flowers and a seed resembling the sting of a scorpion, Martynia diandra Don. (Z.). — ಚೇದು ಕೊಣ್ಣೆಗಿಡ. An annual herb, the Indian turnsole, Heliotropium indicum L. (St. & Pl.; My.). 2, the thorny shrub Vangueria spinosa (ವೃತ್ತಿ ಕ Si. 405). — ಚೇದುಬಾಣ. A rocket resembling a scorpion in its movements (My.). — ಚೇದುಬಾಲದ ಗಿಡ. = ಚೇದುಕೊಣ್ಣೆಗಿಡ No. 1. (St. & Pl.; My.). — ಚೇದುಮಣಿ. A stone used to extract the poison of a scorpion (R.). — ಚೇದುಮಣಿಗಿಡ. = ಚೇದುಬಾಲದ ಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಚೈತ್ರನ್ಯ ಕೊತಾಯಾ. = ಚೇತನ್ಯ. (fr. ಚೇತನ). Intelligence; mental perception, feeling; consciousness; sensation; the soul; the deity considered as the source of life. 2, = ಚೇತನ No. 5 (C.; not Sk.). See ಮಿಡುಕು. 3, N. of a reformer of the Vaishnava sect, born about 1484 A. D. 4, a family-name (Mg.).

ಚೈತ್ರನ್ಯಭಾವ ಕೊತಾಯಾ-ಭಾವ. = ಚೇತನಭಾವ. (Smd. 247 Cm.).

ಚೈತ್ರನ್ಯಭಾವ ಕೊತಾಯಾ-ಭಾವಿ. A person endowed with intelligence (Bp. 51, 31).

ಚೈತ್ರನ್ಯಮಯ ಕೊತಾಯಾ-ಮಯ. Full of life, life-like (Bh. 1, 12, 9).

ಚೈತ್ರನ್ಯಸ್ಥ ಕೊತಾಯಾ-ಸ್ಥ. Standing, abiding, or living in intelligence, etc. (Bp. 61, 59); a rich man (My.).

ಚೈತ್ರ ಕೊತಾಯಾ. 1. (fr. ಚಿತಾ). Relating to a funeral pile; a monument on the site of a funeral pile; a place of sacrifice or religious worship; a temple; a building containing an image or some relic of Buddha or Jina (Čpr. 3, 81, 82); a Buddhist or Jaina image (ಜನಾಂಗ, ಜನಬಿಮ್ಮ Nn. 134); the world of Bauddhas (? ದೌಪ್ತತವ Mr. 485); heaven (ಪ್ರಿದ ಶಾವಾಸ, ಸ್ವರ್ಗ Nn. 134; ಸುರಧಾಮ Mr. 485).

ಚೈತ್ರ ಕೊತಾಯಾ. 2. (fr. ಚಿತ್). The individual soul; the mind (ಚಿತ್ರ, ಮನಸ್ಸು Nn. 134).

ಚೈತ್ರಗೃಹ ಕೊತಾಯಾ-ಗೃಹ. = ಚೈತ್ರಗೃಹ. (Čpr. 1, 115; 6, 5).

ಚೈತ್ರಭವ ಕೊತಾಯಾ-ಭವ. = ಚೈತ್ರಗೃಹ. (Čpr. 8, 100).

ಚೈತ್ರಾಗಾರ ಕೊತಾಯಾ-ಗೃಹ. = ಚೈತ್ರಗೃಹ. (Čpr. 4, after 85).

ಚೈತ್ರಾಯತನ ಕೊತಾಯಾ-ಯತನ. = ಚೈತ್ರಗೃಹ. (Čpr. 3, 17; 6, after 11).

ಚೈತ್ರಾಲಯ ಕೊತಾಯಾ-ಲಯ. A Jaina temple (ವಸತಿ, ಜನಗೃಹ Nn. 133; Čpr. 2, 57; Abh. P. 7, after 47).

ಚೈತ್ರ ಕೊತಾಯಾ. (fr. ಚಿತ್ರ). The first month of the year (March-April) when the full moon stands in citra (B. 5, 307, 308); the spring month, spring (ಮಧುಪ್ರಿಯ, ವಸಂತ Nn. 29, o. r. ಚೈತ್ರಮಾಸ; ಮದು Smd. 20). ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರನಾದರೂ ಮೆಯ ತಗಲಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ಚೈತ್ರದೂತಿ ಕೊತಾಯಾ-ದೂತಿ. = ವಸಂತದೂತಿ. (Rāv. 9, 46).

ಚೈತ್ರಮಾಸ ಕೊತಾಯಾ-ಮಾಸ. = ಚೈತ್ರ. (ಮಧು Nn. 13; ಮಧುಪ್ರಿಯ 29; ಸುಗ್ಗಿ Čt. 1, 5; J. 5, 18).

ಚೈತ್ರರಥ çaitraratha. (fr. ಚೈತ್ರರಥ). The garden of Kubera planted by the gandharva Çitraratha.

ಚೈತ್ರನಖ çaitra-sakha. The friend of spring: Kāma. (R.).

ಚೈತ್ರಾನಿಲ çaitra-anila. The breeze of spring (Çpr. 7, 39).

ಚೈತ್ರಿ çaitri. The month çaitra. (R.).

ಚೈತ್ರಿಕ çaitrika. The month çaitra.

ಚೈದ್ಯ çaidya. Belonging to çēdi; Śiśupāla. (Bhāgavata 10, 80, 11).

ಚೈನ çaini. Full or fond of sport (ಚಂಚಲ Çb.; Mhr. ಚೈನಿ ಗರ್ವ).

ಚೈರಂತನ çairantana. (fr. ಚರಂತನ). Old, ancient (Kāvy. V, 968; Çpr. 1, 22).

ಚೊ ರೆಂ = ಚಾ, ಚೋ. (My.).

ಚೊಂಯಿ çōmyi. = ಚುಂಯಿ, etc. (My.).

ಚೊಕಟ çōkaṭa. = ಚೊಕ್ಕಟ, etc. Purity, cleanness (My.).

ಚೊಕ್ಕ çōkka. Niceness, elegance, beauty, charm, etc. (ರಯ್ಯ, ಲೇಸು, ಹಸಗಟ್ಟು, ಎಡ್ಡು, ಅನು, ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, ಮನೋಹರ śm. 55; ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, etc. Kk. 18; T. ಚೊಕ್ಕ, ಚೊಕ್ಕು; M., Tē. ಚೊಕ್ಕ; Sk. ಚೋಕ್ತ; Mhr., H. ಚೋಖಾ; see ಚನ್ 1 & 2, & ಚೂಪು 1; cf. Tē. ಚೋಕಿ, T. ಚೊಗಟು, M. ಚೊಂಗು, K. ಸೊಗಸು, beauty). ಚೊಕ್ಕಹೆಣ್ಣಿಯವಳೆ ತಕ್ಕ ವರನಲ್ಲದರೆ ಕುಕ್ಕ ತುಟ್ಟದ ರೊಕ್ಕವಿದ್ದು ಫಲವೇನು? (Dp. 148). 2, purity, cleanness (C.; T., Tē.; Sk. ಚೋಕ್ತ; Mhr., H. ಚೋಖ). — ಚೊಕ್ಕಲಾಟ. An excellent, clean meal (C.). — ಚೊಕ್ಕಚಿನ್ನ. Pure gold (C.). — ಚೊಕ್ಕದಮ್ಮುಲ. — ತಮ್ಮುಲ. Excellent tambula (Çpr. 8, 47). — ಚೊಕ್ಕನೀರು. Pure water (My.). — ಚೊಕ್ಕನೆಯ್ನಾರ್. N. (Bp. 11, 17). — ಚೊಕ್ಕಬೆಳ್ಳಿ. Pure silver (C.). — ಚೊಕ್ಕ ಫೋಜನ = ಚೊಕ್ಕಲಾಟ. (My.). ಚಿಕ್ಕ ಮದಿಕೆ ಚೊಕ್ಕಫೋಜನ (Prv.).

ಚೊಕ್ಕಟ çōkkaṭa. = ಚೊಕಟ, ಚೊಕ್ಕಟು q. v., ಚೊಕ್ಕಳ. (Tē.). ಚೊಕ್ಕಟದ ತನಿಸುಖಂ (Çidakhandānubhava śāra 1, 7). ಹನ್ನನಾದಿಗಳೆಂದ ಶರೀರಮಂ ಚೊಕ್ಕಟ ಮಾಡುವುದು (ವರಕರ್ಮ, ಅಂಗ ಸಂಸ್ಕಾರ Nr.). 2, purity, cleanness (My.; Tē.).

ಚೊಕ್ಕಟು çōkkaṭu. Comeliness, beauty, etc. (ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು, ಗರಗರಕೆ, ನಿವಿತಿ, ಮುಫಗ śm. 47, o. r. ಚೊಕ್ಕಟು).

2, purity (Mhr., H. ಚೋಖಟ, ಚೋಖಟಾ, ಚೋಖೋಟ).

ಚೊಕ್ಕಳ çōkkaḷa. = ಚೊಕ್ಕಟ, etc. (ಗರಗರಕೆ ರೆ. II, 88; V. 11, 9; Mhr., H. ಚೋಖಾಳ, clean, clear; pure).

ಚೊಕ್ಕಳತನ çōkkaḷatana. The state of being nice, etc. (V. 40, 75).

ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ çōkkaḷikē. Elegance, beauty, etc. (ನೆ ದವಣಿಗೆ śmd. 386 Mqb. Cm.; ರಯ್ಯ, etc. śm. 55; ಕೆನೆ 100; ಅನು, ಲೇಸು, ಹಸ, ಕೆನೆ, ಅಣಿ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18). ಸಕ್ಕ ವಮಂ ಮಹಗೊಕ್ಕದೆ ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆಯನ್ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಂ ಬೇದ್ದಿರ (śmd. 386).

ಚೊಕ್ಕೆಯ çōkkaēya. A device, a dexterous feat (of wrestlers, Grj. 2, after 106; Bh. 2, 2, 96; 3, 6, 23).

ಚೊಕ್ಕೆಯತನ çōkkaēyatana. Skill, proficiency, etc. (ಪನ್ನಣ Bhn. 56).

ಚೊಗಟಿ çōgaṭi. = ಚಗಟಿ, etc. (S. Mhr.). The shrub-

like, though annual herb Cassia occidentalis L. (Z.; cf. ಚೊಡ್ಡ ತಗಟ).

ಚೊಗರ್ತಿ çōgarēi. = ಚೊಗಟಿ. (Z.).

ಚೊಂಗ çōnga. = ಚಂಗ, etc., ಚಂಚ, ಚೊಂಚು. Crookedness, perverseness (My.). 2, see s. ಚೊಂಗು.

ಚೊಂಗಿ çōngi. = ಚುಂಗ. A perverse female (My.).

2, = ಚೊಂಗು, e. g. in ಚೊಂಗಿದನ, ಚೊಂಗಿಮನುಷ್ಯ (My.).

ಚೊಂಗು çōngu. = ಚೊಂಗ No. 1. (My.). — ಚೊಂಗ. — ಅ3. A perverse man (My.).

ಚೊಜ್ ರೆಂ. = ಕೊಮ, q. v. The state of being the point, first or previous. — ಚೊಜ್ಲರ್. — ಚಲು. (The first pregnancy), the first birth; the first offspring. ಚೊಜ್ಲ ಮಗ, a first-born son (C.; B. 3, 15). ಚೊಜ್ಲ ಮಗಳು, a first-born daughter (C.). ಚೊಜ್ಲ ಬಸುಡು, the pregnancy with the first offspring, the first pregnancy (used only of women, C.). ಚೊಜ್ಲ ಉತ್, the first production of young (used of cattle, My.). ಚೊಜ್ಲ ಕಡು, the first calf (My.). — ಚೊಜ್ಲ ಲ. = ಚೊಜ್ಲ ಲು. ಈತ ಚೊಜ್ಲ ಲ, ಆಕೆ ಚೊಜ್ಲ ಲ (C.). — ಚೊಜ್ಲ ರ್. — ಚಿಲು. = ಚೊಜ್ಲ ರ್. — ಚೊಜ್ಲ ಬದು. — ಅದು. One (i. e. a cow) that has had the first or one calf (ಗ್ರಂಥ Mr. 181, o. r. ಚೊಜ್ಲ ಬದು). — ಚೊಜ್ಲ ರಾತ್ನ. — ಅತ್ನ. A first-born son (Mr. 310, o. r. ಚೊಜ್ಲ ರಾತ್ನ). — ಚೊಜ್ಲ ರ್. — ಚುಲು. = ಚೊಜ್ಲ ರ್. — ಚೊಜ್ಲ ಲ ಮಣಿಕ. A cow that has had one calf (ಗ್ರಂಥ, ಸಕ್ಕತ್ತ ಸೊಕೆ Hā.). — ಚೊಜ್ಲ ಲುಬಸುಡು. = ಚೊಜ್ಲ ಲ. (My.). ಎಳೆತನದಲ್ಲೇ ಚೊಜ್ಲ ಲುಬಸುಡಾದ ಆಕಳು (ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಬಾಲಗರ್ಭಿಣಿ Śi. 322, thus only in Śi.).

ಚೊಜ್ ರೆಂಚಾ. Tbh. of ಸ್ವಚ್ಛ. (My.).

ಚೊಂಚ ರೆಂಚಾ. = ಚೊಂಗ, etc., ಚೊಂಚು. 2, see s. ಚೊಂಚು.

— ಚೊಂಚಗಿಯ್. — ಕೆಯ್. A crooked, crippled arm (S. Mhr.).

ಚೊಂಚು çōngu. = ಚೊಂಚ No. 1. The state of being crooked. — ಚೊಂಚ. — ಅ3. A man who has a crooked, crippled arm (S. Mhr.).

ಚೊಟ್ಟಿ ರೆಂಟಿ. (fr. ಕುರುತಿ). = ಚೊಟ್ಟಿ, ಚೊಟ್ಟು, ಸೊಟ್ಟಿ, ಸೊಟ್ಟು, ಚೊತ್ತು, ಸೊತ್ತು. Crookedness. — ಚೊಟ್ಟಿಗಾಲು. — ಕಾಲು. A crooked, crippled foot (My.). — ಚೊಟ್ಟಿಗಿಯ್. — ಕೆಯ್. A crooked, crippled arm (My.).

ಚೊಟ್ಟಿಗೆ ರೆಂಟಿ. = ಸೊಟ್ಟಿಗೆ. (My.).

ಚೊಟ್ಟಿ ರೆಂಟಿ. = ಚೊಟ್ಟಿ, etc. Crookedness. (T. ಚೊಟ್ಟಿ; T. ಚೊರಡು, M. ಚುರಡು, a crook, hook; see s. ಕೊಟ್ಟಿ 1 and cf. ತೊಡು). — ಚೊಟ್ಟಿಗಿಯ್. — ಕೆಯ್. A man who has a crooked, crippled hand or arm (ಕುಕರ, ಕುಣಿ Nr.).

ಚೊಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. = ಚೊಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಚೊಟ್ಟಿ ರೆಂಟಿ. Tbh. of ಚೋಖಾ. A small, mean man (My.).

ಚೊತ್ತಿ ರೆಂತ್ತಿ. = ಸೊತ್ತಿ. A female with crooked, crippled limbs (My.).

ಚೊತ್ತಿಗೆ ರೆಂತ್ತಿ. = ಚುತಿಗೆ, ಚತ್ತಿಗೆ, ಚೂತಿಗೆ, ಚೊತ್ತಿಗೆ, ಚೊತ್ತಿ. Tbh. of ಯೋಕ್ತ. The plated strap or collar round an ox's neck by which it is fastened to the yoke (the form of ಚೊತ್ತಿಗೆ only in Śi.). ಪಶುಗಳ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಚೊತ್ತಿಗೆ (ಅಬನ್ಣ, ಯೋಕ್ತ, ಯೋಕ್ತ Śi. 303).

ಚೊತ್ತು ರೆಂಟಿ. = ಚೊಟ್ಟಿ, etc. — ಚೊತ್ತ. — ಅ3. A male with crooked, crippled limbs (My.).

ಚೊಪ್ಪಟೆ ಕೊಪ್ಪಾಠೆ. The red cedar, *Erythroxylon monogynum* Roxb. (ದೇವದಾರು Mr. 118, one MS.

ಚೊಪ್ಪಟೆ; for "redness" see 8. ಚನ್ 1).

ಚೊಮ್ಮು ಕೊಂಬು. = ಚಮ್ಮು No. 2. (My.).

ಚೊಡ್ ಕೊರ. = ಚುಡ್, etc. — ಚೊಡನ್ನು. — ಅನ್ನು. = ಚುಡ್. (C.).

ಚೊಡಿ ಕೊರ. A shark (ಮಕರ Si. 88; T. ಚುಡಾ; M. ಚುಡಾಗು, ಚುಡಾವು, ತುಡಾವು, ಶ್ವಾವು, ಇಡಾವು; Tē. ಚೊಡ್, ಸೊಡ್; cf. ತುಡ್ 2 P).

ಚೊಲ್ಲಣ ಕೊಲ್ಲಣ. = ಚೊಲ್ಲಣ, q. v. (My.).

ಚೊಲ್ಲೆಯ ಕೊಲ್ಲೆ. = ಚೊಲ್ಲೆಹ, ಚೊಲ್ಲೆಹ. The pointed end of a female's bundle of hair at the back of the head (ತುಡುಮ್ಮಿನ ಕೊನೆ Sm. 72; Kk. 51, o. r. ಚೊಲ್ಲೆಹ; Tē. ಚೊಲ್ಲೆಮು, ಚೊಲ್ಲೆಮು, a tire formed by weaving the tresses in chains and then coiling them up at the back of the head; a wreath of Mogili flowers; cf. ಚೊಡ್ P). See Čpr. 8, 52; Bh. 1, 18, 30; Rāv. 7, 5; Śśv. 3, 11; ಮಾಣಿಕಗೊಪ್ಪ ಚೊಲ್ಲೆಯ.

ಚೊಲ್ಲೆಹ ಕೊಲ್ಲೆಹ. = ಚೊಲ್ಲೆಯ, q. v. (ತುಡುಮ್ಮಿನ ಕೊನೆ Śśv.; Bp. 12, 43).

ಚೊಳ್ ಕೊಳ್. = ಚೊಳ್, etc. (My.).

ಚೋ ಕೊ. = ಚೋ, etc. (My.).

ಚೋಕ್ಕ ಕೊಕ್ಕ. Pure, clean; pleasing, delightful, beautiful; honest; clever; sharp, pungent, keen. Cf. ಚೊಕ್ಕ.

ಚೋಚ ಕೊಚ. Bark, rind; skin. 2, the bark of a kind of cinnamon; see ತ್ತಚ. 3, a cocoanut (Čpr. 6, after 55). 4, a plantain.

ಚೋಜಿಗ ಕೊಜಿಗ. = ಸೋಜಿಗ. Tbh. of ಚೋದ್ಯ (or a ಚೋದ್ಯ). Surprise, wonder; a marvel, a wonder (C.; T. ಚೋತ್ತಿಯ; Tē. ಸೋಜಿ, ಸೋದ್ಯ, ಸೋಯಗಪ್ಪ, ಸೋಯಗಮು, ಸೋಯಗಮ್ಪು; Mhr. ಚೋಜ). See Bh. 2, 4, 10; ಚಿಕ್ಕ.

ಚೋಟಾ ಕೊಟಿ. = ಚೊಟ್ಟಿ. Short, small, little (My.; H. ಫೋಟಾ).

ಚೋಟು ಕೊಟು. (fr. ಕುಟು). = ಚುಟು 2. The small span of the thumb and forefinger (ಪ್ರದೇಶ Mr. 324; C.; M. ಚೊಟ್ಟುಚ್ಚಾಳ). ಚೋಟು ಕಡಿಮೆ ಅಗದು ದಾಟಿದ ವಾಗೆ (Prv.). — ಚೋಟಿಗಲು. — ಅಗಲು. A span's breadth (C.; Si. 122, 211). — ಚೋಟಿಳತೆ. — ಅಳತೆ. A span's measure (C.). — ಚೋಟುದ್ದ. — ಉದ್ದ. A span's length or height (C.; Si. 211; V. 39, 13). ಚೋಟುದ್ದ ಮಗುವಿಗೆ ಗೇಣುದ್ದ ಕುಲಾವಿ. — ಚೋಟುದ್ದ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮಾರುದ್ದ ಕಮ್ಮಿ (Prvs.). — ಚೋಟಿತ್ತರ. — ಎತ್ತರ. A span's height (C.; Si. 211).

ಚೋಡಿ ಕೊಡಿ. = ಚಡತಿ. (My.).

ಚೋದನ ಕೊದಾನ. Driving, impelling; commanding, etc. See ತ್ತ.

ಚೋದ್ಯ ಕೊದ್ಯ. (= ಚೋಜಿಗ, etc.). To be driven or impelled, etc. 2, raising a question, objecting. 3, surprise, astonishment, wonder; a wonderful thing (ಬಿಸುವನ್ನ Čt. I, 57). See ಕು., ಏಲು.; Čpr. 1, 81; 6, 100; Grj. 1, 14; Bp. 32, 48; 50, 73; Prv. s. ದಾದ್ಯ. — ಚೋದ್ಯವ್ವುಡು. — ಎವಡು. To be surprised, to wonder (Bp. 33, 18). — ಚೋದ್ಯವಡು. — ವಡು. = ಚೋದ್ಯವ್ವುಡು. (Rāv. 14, after 58).

ಚೋದ್ಯಕರ ಕೊದ್ಯಾ-ತಾರ. Uncommonly wonderful, uncommonly beautiful (ಎಚ್ತತ್ತರ Śmd. 301 Cm.; Bp. 26, 7).

ಚೋವದಾರ ಕೊಪಾಕಿರ. A mace-bearer (C.; Mhr.).

ಚೋವಾರ ಕೊಪಾಕಿರ. = ಚಾಪಾರ, q. v.

ಚೋರ ಕೊರ. A thief, a robber. (My.).

ಚೋರಕ ಕೊರಾಕ. = ಚೋರ. (Bp. 40, 54; 43, 51).

ಚೋರಖಂಡಿಕ ಕೊರಾ-ಖಾಂಡಿಕ. N. of a plant (ಹಳ್ಳಿಸರಡು Mr. 142, one MS. — ಕಣ್ಣಿಕ).

ಚೋರತ್ವ ಕೊರಾವ. Theft, robbery (My.).

ಚೋರಪುಷ್ಪ ಕೊರಾ-ಪುಷ್ಪಿ. The plant *Chrysopogon acticulatus* Trin.

ಚೋರಪ್ರಸ್ತರೋಪಕರಣ ಕೊರಾ-ಪ್ರಾಸ್ತರೊಪಕರಣ. A thief, and an instrument for (cutting) stones. See ಉಳಿ 3 and 4.

ಚೋರಸೂಚನ ಕೊರಾ-ಸೂಚನ. Pointing out, informing against, or spying out thieves. See ತುಟ್ಟು.

ಚೋರಿ ಕೊರಿ. Theft, robbery (C.; Mhr.).

ಚೋಲ ಕೊಲ. ಚೋಲ. A short jacket, a bodice. See ಕಟ್ಟು ಚೋಲ.

ಚೋಲಕ ಕೊಲಾಕ. A bodice, a jacket; a cuirass, mail (ವಾರವಾಣ, ಕಂಡುಳ, ಕುಪ್ಪನ, ದಾಚ Mr. 343).

ಚೋಲಿ ಕೊಲಿ. A kind of chignon made of some hair of the ಕಾಮರಿ (My.).

ಚೋಷಣ ಕೊಷಣ. Sucking, suction. (G.).

ಚೋಷ್ಯ ಕೊಷ್ಯ. Suckable; anything that can be sucked. (My.).

ಚೋಸರಿಗಿತಿ ಕೊಸರಿಗಿತಿ. (Śmd. 246 Mdb., o. r. ಚೋಸರಿಗಿತಿ).

ಚೋಹ ಕೊಹ. (Tbh. of ಯೋಗ). = ಚೋಹ, ಸೋಗು. Dress: an assumed character and guise, a mask (ವೇಷ Bhn. 45; Bp. 32, 15; Mhr. ಸೋಹ).

ಚೋಳ ಕೊಲ. The coast of Coromandel; the titular name of a dynasty of that country; N. of its people (My., T., M. ಚೋಲ; Sk. ಚೋಲ, ಚೋಲ). See ಉತ್ತರಂಗ, ಕರವೀರ, ಕರವಾರ, ಕರಕಾಲ, ನರೇಂದ್ರ, ವಗಲ್, ರಾಜೇಂದ್ರ, ಎತ್ತಮ, ಎರ; Čpr. 7, 41; Bp. 6, 18; 9, 33; 22, 6; 33, 15; 38, 56; Śmd. 276 Mdb.; Prv. s. ಚೋಳ. — ಚೋಳವ್ವ. — ಅವ್ವ. N. See ಎರ. — ಚೋಲಾದೇವಿ. — ದೇವಿ. N. (Bp. 33, 17; 59, 8).

ಚೋಳದೇಶ ಕೊಲ-ದೇಶ. The ಕೊಲ country (Bp. 16, 1). ಚೋಳದೇಶದವ (a Tamil vagabond) ಚೋಲಗನ್ನ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ಚೋಳನೃಪ ಕೊಲ-ನೃಪ. The ಕೊಲ king (Bp. 24, 79).

ಚೋಳಪಾಲಕಚರಿತ್ರ ಕೊಲ-ಪಾಲಕಾ-ಚರಿತ್ರ. The history of the ಕೊಲ king or of the ಕೊಲ kings, a work by Kēśava (Śmd. 408).

ಚೋಳಭೂಮಣ್ಣಲ ಕೊಲ-ಭೂಮಾಂಡಲ. = ಚೋಳದೇಶ. (Bp. 50, 62).

ಚೋಳಭೂವರ ಕೊಲ-ಭೂವರ. = ಚೋಳನೃಪ. (Bp. 24, 85).

ಚೋಳಮಣ್ಣಲ ಕೊಲ-ಮಾಂಡಲ. Coromandel (T. ಚೋಲ; My.).

ಚೋಳಮಹೀಶ ಕೊಲ-ಮಹೀಶ. = ಚೋಳನೃಪ. (Bp. 31, 24).

ಚೋಳರಾಯ ಕೊಲ-ರಾಯ. = ಚೋಳನೃಪ. (Bp. 9, 40; 25, 48; 50, 22; 52, 10).

ಚೋಳಿ ಕೊಲಿ. Relating to or coming from ಕೊಲ; a man from ಕೊಲ (? My.). — ಚೋಳಿಯಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 11, 4).

ಚೌ ಕೌ. = ಚವು 1. Tbh. of ಚತು: (Śmd. 377).

ಚೌಕ ಕೌಕ. = ಚವು 1, Nos. 1-5, ಚೌಕು. Tbh. of ಚತುಷ್ಕ (Śmd. 378). 6, a square in a town where four roads meet

(My.); the square space forming the central portion of a temple or house (My.; Mhr.); a square made with cowdung on the ground (Bp. 18, 8; Mhr., H. ಚೌಕ). 7, the number of four on a die (My.). 8, slow time in music. ಅಧ್ಯಸ್ತಮಧ್ಯಕಾಲಸ್ಥಿತಿಗಳು ಅಂದರೆ ಮರು ಚೌಕ ಮುಕ್ತಾಯಗಳು (ತತ್ತ್ವ, etc. Si. 64; My.). 9, prolixity (in ಚೌಕಮಾತು, My.); of little worth (in ಚೌಕಮಾತು, S. Mhr.). ಚೌಕದ ಮಾತು (Bp. 43, 6).—See Si. 105. 421. 438. — ಚೌಕವನ್ ಎಚಿಸು. To count by four and four (C.; Bp. 28, 41).

ಚೌಕಟ್ಟು (çau-kaṭṭu). A frame (C.; B. 3, 58; 4, 209; Si. 112, 219; Mhr., H. ಚೌಕಟ್ಟು).

ಚೌಕಣ್ಣು çau-kaṇḍa. Tbh. of ಚತುಃಖಂಡ (Smd. 378).

ಚೌಕದಾಯ çauka-dāya. A throw of dice that exhibits the even numbers from 4-12, one exceeding the other at the rate of four (Bp. 43, 6).

ಚೌಕದುಗ çauka-duga. Four times (a throw of) two dice of which both exhibit the number one (Bp. 43, 6).

ಚೌಕಸುಧ್ಧ çauka-sudda. Quite square (C.).

ಚೌಕಕ çaukaḷi. = ಚವುಕಳಿ, etc.

ಚೌಕಿ çauki. = ಚವಕ, etc., ಚೌಕಿ, ಚೌಕು, (ಚೌರಗಿ). A group of four houses; a quadrangle enclosed by four buildings; the square open court in the centre of a house (ಸಂಜವನ Mr. 195; see ಚೌರಗಿ).

ಚೌಕಿಗೆ çaukigē. The inner veranda of a house (Bp. 12, 8; Bh. 2, 13, 28; 3, 12, 66).

ಚೌಕೇದಾರ çauki-dāra. A watchman (My.; Mhr., H.; B. 5, 106).

ಚೌಕು çauku. = ಚೌಕ. See ಚೌಕ. 2, = ಚೌಕ No. 3, q. v. (ಚತುಃಕಾಲ, ಸಂಜವನ Nr.).

ಚೌಕುಳ çau-kuḷa. The four castes. 2, a certain musical term (Bp. 19, 10).

ಚೌಕುಳಿ çaukuḷi. = ಚವುಕಳಿ, etc.

ಚೌಗಾವಿ çau-gāvi. Tbh. of ಚತುರ್ಗ್ರಾಮ (Smd. 378).

ಚೌಜನ್ತ çau-janta. Tbh. of ಚತುರ್ಧನ್ತ (Smd. 378; ಸುರಕಂಠ Sm. 10, o. r. ಚೌದನ್ತ).

ಚೌಡ çauḍa. = ಚೌಲ. (fr. ಚೂಡಾ). Relating to a crest, crested; relating to tonsure. 2, the ceremony of tonsure.

ಚೌಡಾಳ çauḍāḷa. Forty-four (S. Mhr.; Mhr. ಚೌವೇಚಾಳ).

ಚೌತಿ çauti. = ಚವುತಿ.

ಚೌಥಾಯಿ çauthāyi. A fourth part (My.; Mhr.).

ಚೌದನ್ತ çau-danta. = ಚೌದನ್ತ, q. v. (Siv. 3, 44).

ಚೌದರಿ çaudari. = ಚವುದರಿ.

ಚೌದಳ çau-daḷa. Having four leaves (Bp. 3, 8).

ಚೌಪಂಚಿ çau-panči. A play at dice at which four cinquees are expected to fall (Bp. 43, 8).

ಚೌಪಟ çau-paṭa. = ಚೌಪಟ No. 2. (Bh. 8, 19 sum.; 10, 6, 22).

ಚೌಪದ çau-pada. Tbh. of ಚತುಃಪದ (Smd. 378, o. r. ಚತುಃಪದ). 2, a class of metres (My.); a schoolmaster going with his pupils from house to house, singing çaupadas and asking for presents (My.).

ಚೌಪದಿ çau-padi. N. of two metres (Ūh.; Mr. 366). 2, four roads, or a place where four roads meet (ನಾಲ್ಕು ಬೈ ಓ. II, 88).

ಚೌಪಳಿಗೆ çau-paḷigē. A square-hall or pavilion: the maṇṭapa in front of a Jaina temple (My.; Abh. P. 5, after 53; 11, after 10).

ಚೌಭುಜ çau-bhujā. (= ಚತುರ್ಭುಜ). Four arms (Bp. 24, 73).

ಚೌಮೂಲ çau-mūlē. The four cardinal points (Rām. 1, 13, 7).

ಚೌರ çaura. 1. (fr. ಚೋರ). A thief, a robber.

ಚೌರ çaura. 2. Tbh. of ಚೌರ. (C.).

ಚೌರಗಿ çauragē. = ಚೌರಗಿ, (ಚೌಕ No. 3, ಚೌಕ No. 2). (ಚತುಃಕಾಲ, ಸಂಜವನ Hlā.).

ಚೌರಸ çaurasa. Tbh. of ಚತುರಶ್ವ. (J. 17, 23; My.; Mhr.).

ಚೌರಾಶೀತಿ çaurāśīti. Tbh. of ಚತುರ್ ಅಶೀತಿ. 84. (Bh. 2, 2, 77; Mhr. ಚೌರ್ಯಾಶೀತಿ).

ಚೌರಿ çauri. = ಚವರಿ, etc. (Mhr., H.). A chowrie. See Si. 169. 267. 453.

ಚೌರಿಕೆ çaurikē. Theft, robbery.

ಚೌರಿಗೆ çaurigē. = ಚೌರಗಿ, q. v. (ಮನ ಸಿಸ.; V. 38, 101).

ಚೌರ್ಯ çaurya. Theft, robbery.

ಚೌಲ çaula. = ಚೌಡ.

ಚೌಲಕರ್ಮ çaula-karma. = ಚೂಡಾಕರ್ಮ. (My.).

ಚೌಲೋಪನಯನ çaula-upanayana. Tonsure and investiture with the sacrificial thread (ಮುಂಚೆ G.). ಚೌಲೋಪನಯನವಾಗದವ ನವಿಲಿಗನ್ನ ಕಡಿ (Priv.).

ಚೌವಂಗುಲ çau-aṅgula. Four fingers (Bh. 2, 2, 97).

ಚೌವಟ çauvaṭa. = ಚೌವಟ್ಟು (Smd. 378). Place of junction of four roads (ಸಂಸ್ಥಾನ Mr. 192; Mhr. ಚವಠಾ, ಚವಾಠಾ). 2, = ಚೌವಟ್ಟು, four kinds of accomplishments (Rāv. 6, after 11).

ಚೌವಟ್ಟು çauvaṭṭa. Tbh. of ಚತುಃವಟ್ಟು (Smd. 378; Abh. P. 5, 103).

ಚೌವೀಸ çauvīsa. Tbh. of ಚತುರ್ವಿಂಶತ್. Twenty-four (Mhr. ಚವ್ವೀಸ). See ಸ. ಖರ್ವ.

ಚೌವೇದಿ çau-vēdi. Tbh. of ಚತುರ್ವೇದಿ (Smd. 378).

ಚೌವ್ಯಾಂಗ çauvyāṅga. A play among children with tamarind seeds (S. Mhr. rare; Mhr. ಚೌವನಮ್ಯಾವ, a play amongst children).

ಚೌಶತ çau-śata. Tbh. of ಚತುಃಶತ. (R.).

ಚೌಶೀತಿ çauśīti. Tbh. of ಚತುರಶೀತಿ. (My.; Tē.).

ಚೌಷಷ್ಟಿ çau-shasṭi. Tbh. of ಚತುಃಷಷ್ಟಿ. (Mr. 82; J. 5, 72).

ಚೌಷಷ್ಟಿಕಲೆ çauśasṭi-kalē. The sixty-four arts or accomplishments (C. Bp. 47, 43).

ಚೌಸೋಪಿ çausōpi. A building (Mhr.; ಸಂಜವನ G.).

ಚೌವನ çyavana. Causing to move or go away; moving, motion; sinking, falling; etc. See ದುಶ್.

ಚೌತ çyuta. Moved; fallen; fallen from; dropped; oozed out; lost; perished. See ಅ-, ಅಕ್ಷರ-, ಪರಿ-, ಬಿಟ್ಟು-.

ಚೌತಕ çyutaka. Moving, sinking, etc. See ಅ-.

ಚೌತಕತ್ವ çyutatva. The condition of moving, sinking, etc. See ಅ-.

ಚೌತಾಕ್ಷರ çyuta-akshara. A dropped syllable. 2, a kind of citra (Kāv. III, 2, B, 75 seq.).

ಚೌತಿ çyuti. Motion; falling, a fall; deviating from; perishing, ruin, loss; etc. (Rām. 3, 5, 1. 4; Rāv. 13, 22; My.).

ಛ

CH

ಛ ಛ. The twenty-seventh letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21-23). Its use in Kannaḍa and Tadbhava words is very limited, as it occurs only in ಛಟ, ಛಮ (74), ಛಮ್ಮನೆ (22), ಛದಾಲನೆ (1), ಛರ್ಪಿಸು, ಛಲ್ಲ, ಏಕಭಾಯಿ (23), and in ಇರ್ಪಾಸಿರಂ, ಎರ್ಪಾಸಿರಂ, ನೂರ್ಪಾಸಿರಂ, ಪದಿನೆರ್ಪಾಸಿರಂ, wherein it replaces ಸ್ (22. 83).

ಛ ಛಾ. The letter ಛ when pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 7 (Mr. 349).

ಛಾರ ಛಾ-kāra. The syllable ಛ (Śmd. 11).

ಛಕ್ಕ ಛakka. Six, at cards (My.; Tē. ಚಕ್ಕ; Sk. ಪಟ್ಟ).

ಛಗ ಛaga. = ತ್ಸಗ. A he-goat.

ಛಗಲಕ ಛagalaka. A he-goat.

ಛಗಲಾನ್ರಿ ಛagala-antri. The plant *Argyreia speciosa* or *argentea* Sweet.

ಛಟ ಛaṭa. (= ಚಟ). An imitative sound. — ಛಟ ಛಟ. rep. The sound of being suddenly separated, of bursting, of snapping, of rending, of clashing, of crackling, etc. (Bp. 51, 81). — ಛಟಛಟಛಟನೆ. With the sound of ಛಟಛಟಛಟ (Bh. 1, 20, 27). — ಛಟಛಟಛಟನೆ. The sound of ಛಟಛಟ (Bh. 8, 25, 6). — ಛಟಛಟನೆ. With the sound of ಛಟಛಟ (Bp. 23, 16; Rāv. 6, after 11). — ಛಟಛಟಾ-ಕೃತಿ. The uttering of ಛಟಛಟಾ (Rām. 5, 8, 60). — ಛಟಛಟಿಮ್ಪು. -ಎಮ್ಪು. Uttering ಛಟಛಟ (Śmd. 74).

ಛಟಿಸು ಛaṭisu. To crackle or bristle (Bh. 1, 20, 27).

ಛಟಿ ಛaṭi. A mass, lump, assemblage, etc. (Bp. 17, 18).

ಛಡಕಿ ಛaḍaki. One of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಛಡಾಛಿ ಛaḍāḥi. Quickly (My.; Br.; H.).

ಛತ್ತೀಸ ಛattisa. ಛತ್ತೀಸು. Thirty-six (Bp. 57, 4; Mr. 82. 357; Mhr., H.).

ಛತ್ರ ಛatra. 1. = ಚತ್ರ 2. A parasol, an umbrella, regarded also as an ensign of dignity. 2, a mushroom.

ಛತ್ರ ಛatra. 2. = ಚತ್ರ 1, etc. (My.). ಛತ್ರದ ಗೃಹ (ಪ್ರತಿತ್ರಯ Mr. 196).

ಛತ್ರಕ ಛatraka. A mushroom.

ಛತ್ರಪತಿ ಛatra-pati. Title of any king over whom a parasol is carried as a mark of dignity. (My.).

ಛತ್ರಾಕಿ ಛatrāki. The *ichneumon* plant (= ಗನ್ನನಾಕುಲಿ, ರಾಸ್ತಿ).

ಛತ್ರೀಕೆ ಛatrikē. = ಚತ್ರಂಗಿ, etc., ಸತ್ತಿಗಿ. A parasol or umbrella (not Sk.; ಸತ್ತಿಗಿ Śmd. 340. 345; Ūt. II, 60). 2, a mushroom (ಕೆಸವು Mr. 149). See ಅನ್ನೋಲ.

ಛತ್ರ ಛatrē. The plant *Anethum sowa* Roxb. 2, coriander. 3, a mushroom.

ಛತ್ರ ಛatra. The letter or syllable ಛ (Śmd. 82. 389).

ಛತ್ರರ ಛatvara. (= ಚಪ್ಪರ). A house, a dwelling; a bower, an arbour.

ಛ ಛada. A covering. 2, a wing (ವಾಜ, ಗದ' Nn. 124). 3, a leaf.

ಛದನ ಛadana. A covering. 2, a wing. 3, a leaf.

ಛದಿಸು ಛadis. A covering. 2, the thatch or roof of a house.

ಛದಿ ಛadē. = ಛದಿಸ್. (ವಲಭಿ, ಮನೆಗೆ ಏದಿಸಿದ ಪೊದಕೆ Mr. 200).

ಛದ್ರು ಛadma. A covering. 2, disguise, fraud, deceit.

ಛದ್ರುನೆ ಛadmanē. = ಛದ್ರು No. 2. (My.).

ಛದ್ರು ಛanda. 1. = ಚದ್ರು 1. Pleasing, being pleasant or delightful. 2, appearance, look, shape (see Mr. s. ಛಂ). 3, pleasure, delight. 4, liking, fondness for; intention, purpose; fancy, whim; will; arbitrary choice; wilfulness, wilful conduct. ಸ್ವಸ್ತಿಕ ವರ್ಧಮಾನ ನನ್ನಾವರ್ತ ಈ 3 ಮೊದಲ ಗುಳ್ಳುವು ಅರಮನೆಯ ಛದ್ರುಂಗಲು (Hlā.). See Bp. 29, 16. 19.

ಛದ್ರು ಛanda. 2. = ಚದ್ರು 3. Tbh. of ಛದ್ರುಸ್ (Mr. 362; Nn. 58; Ch.). 2, the number 26 (ಇಪ್ಪತ್ತಾಯ Mr. 348).

ಛದ್ರುಕ ಛandaka. = ಛದ್ರು 1. See ಎ.

ಛದ್ರು ಛandas. = ಛದ್ರು 2, etc., ಛದ್ರುಮ್ಪು. Wish, will; free will. 2, metrical science, prosody (Kāvya. II, 2, B, 30-32). 3, a metre-type (Ch.). 4, the text of the vedic hymns, the *vedas*.

ಛದ್ರುಮ್ಪು ಛandasu. Tbh. of ಛದ್ರುಸ್. (Nn. 40. 100).

ಛನ್ನೋಮ್ಪುರಿ ಛandas-ambudhi. N. of Nāgavarma's Prosody (Ch. v. 23. 24).

ಛನ್ನೋಮ್ಪುರಾತಿ ಛandas-amburāṭi. = ಛನ್ನೋಮ್ಪುರಿ (Ch. v. 22).

ಛನ್ನೋವತಂಸ ಛandas-avataṁsa. N. of a metre (Ch.).

ಛನ್ನ ಛanna. Covered, full; concealed; private, solitary.

ಛಪ್ಪಿಸು ಛappisu. = ಛರ್ಪಿಸು. (Śmd. 23, o. r. ಛರ್ಪಿಸು).

ಛಮ ಛama. (= ಛಮ). An imitative sound. — ಛಮಮ್ಪು. -ಎಮ್ಪು. Emitting (or appearing with) ಛಮ (Śmd. 74, o. r. ಛಮಮ್ಪು).

ಛಮ್ಮನೆ ಛammnē. With the sound (or appearance) of ಛಮ್ (Śmd. 22, o. r. ಛಮ್ಮನೆ).

ಛರು ಛaru. Tbh. of ತ್ಸರು. (ಅಡಾಯುಧಗಲ ಮಿಡಗ Mr. 298).

ಛರ್ದಿ ಛardi. Sickness, vomiting. (My.).

ಛರ್ದಿಕೆ ಛardikē. = ಛರ್ದಿ. See ಪ್ರ.

ಛರ್ಪಿಸು ಛarpisu. = ಛಪ್ಪಿಸು, q. v.

ಛಲ ಛala. = ಚಲ 2, q. v. Fraud, deceit, deception, disguise, pretext; wickedness; design, device; intention. See Ūpr. 1, 96; Bp. 6, 3. 2, see the meanings of ಚಲ 2. — ಛಲ ಲಿ. reit. (Bh. 8, 26, 29).

ಛಲಗಾಹಕ ಛala-gāhaka. The act of entering deeply into fraud, etc., excessiveness of deceit, etc. (Bp. 49, 45).

ಛಲಲಲ ಛalalalē. An imitative sound. ಚಳಿಗಯ್ಯ ಕೊಳ್ ಇರ್ದು, ಎತ್ತಂ ಕಳರವದಿಂ ಕೆಯ್ಯನೆತ್ತಿ, ಛಲಲಲ ಎನುತಂ etc. (Kāvya. I, 3, 95; Śmd. 231).

ಛಲವಾಡಿ ಛala-vādi. = ಚಲವಾಡಿ. An obstinate speaker (J. 5, 61).

ಛಲ್ಲ ಛalla. ಛಲ್ಲಂ ಮಾಡಿದಂ (Śmd. 23, o. r. ಛಲ್ಲ-).

ಛಲ್ಲಿ *challi*. See ಛಲ್ಲ.

ಛಲ್ಲಿ *challi*. Skin, bark; a spreading creeper; a kind of flower; offspring.

ಛವಿ *chavi*. = ಚವಿ. Skin, hide. 2, colour; beauty. 3, light, lustre. — ಛವಿವತ್. -ವತ್. To bloom, etc. (Bp. 35, 13).

ಛಲಿಲಿಲಿ *challililē*. With the sound (or the manner) of ಛಲಿ (Śmd. I). (Tē. ಝಲಿಲಿಲಿ, ಝಲಿಲಿಲಿ, at once, instantly; sweepingly, whizzingly).

ಛಾಗ *chāga*. = ಛಗ. A he-goat.

ಛಾಗಲಸ್ತನ *chāga-gala-stana*. Fleishy protuberances depending from a goat's throat (ಮಣಿ, ಆದ ಕೋರಳ ಮೊರೆ Nn. 67).

ಛಾಗಿ *chāgi*. A she-goat.

ಛಾತ *chāta*. Cut off, cut, divided. 2, thin, feeble, emaciated.

ಛಾತ್ರ *chātra*. (fr. ಛತ್ರ). A pupil, a disciple.

ಛಾದ *chāda*. = ಛಾದನ. See ಆ.

ಛಾದನ *chādana*. Covering; a cover; hiding, concealing, screening. See ಆ-, ಪ್ರ-.

ಛಾದಿತ *chādita*. Covered.

ಛಾನಸ *chānasa*. Tbh. of ಛಾನ್ದಸ. Loitering, delay (My.).

ಛಾನಸಗಾಢ *chānasa-gāḥa*. A loiterer (My.).

ಛಾನ್ದಸ *chāndasa*. (fr. ಛನ್ದಸ). = ಚಾನ್ದಸ, ಛಾನಸ. Relating or belonging to prosody or to the vēdas; a Brāhmaṇa conversant with the vēdas (ವೇದವನ್ನೋದಿತನು Nr.; Śmd. 128; Bp. 53, 39). (2, a loiterer in vedic ceremonies: a loiterer in general).

ಛಾನ್ದಸಿಕ *chāndasika*. A Brāhmaṇa conversant with the vēdas (My. Amara).

ಛಾನ್ದಸಿಕ *chāndasa-iga*. (Śmd. 283, o. r. ಛನ್ದಸಿಗ). A priest familiar with the vēdas (?).

ಛಾಯಾಗ್ರಹ *chāyā-graha*. A mirror. (R.).

ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ *chāyā-grahana*. Seizing the shadow. — ಛಾಯಾಗ್ರಹಣಂಗೆಯ್. -ಂ. To seize the shadow (Abh. P. 11, after 52).

ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಿ *chāyā-grāhi*. N. of a rākshasi (Rām. 5, 1, 16).

ಛಾಯಾತನಯ *chāyā-tanaya*. The son of Čhāyā: the planet Saturn.

ಛಾಯಾನಂದನ *chāyā-nandana*. = ಛಾಯಾತನಯ. (My.).

ಛಾಯಾಪತಿ *chāyā-pati*. The sun (Rām. 5, 1, 16).

ಛಾಯಾಯಂತ್ರ *chāyā-yantra*. Shadow-instrument: a sundial. (My.; B. 5, 181).

ಛಾಯೆ *chāyē*. ಛಾಯಾ. = ಚಾಯ, ಚಾಯಿ. Shade; shadow. 2, a reflected image, reflection. 3, a screen, protection, shelter; respect, civility (S. Mhr.). 4, splendour, lustre; colour; appearance, look (of a man's face, My.). 5, the wife of the sun and mother of Saturn. 6, faint appearance (My.; Mhr.); hint (My., in ಛಾಯೆ ತೋರು). — ಛಾಯೆಗಾ

ಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To hint (J. 18, 61). — ಛಾಯೆಗಡು. -ಕಡು.

Lustre, colour, etc. to disappear (Bp. 44, 27).

ಛಾಸಿರ *chāsira*. = ಸಾಸಿರ, in compounds (Śmd. 22. 121. 226. 227).

ಛಿಕ್ಕಾರ *chikkāra*. A kind of antelope (Sk.; cf. ಚಗರಿ).

ಛಿತ *chita*. = ಛಾತ. Cut.

ಛಿದುರ *chidura*. Cutting; easily breaking, frail (Kāvy. V, 950); hostile.

ಛಿದ್ರ *chidra*. A hole, a slit, a rent, a fissure, an opening; a defect, a flaw, a fault; a weak point or side, a foible; imperfection, infirmity. See Nn. s. ತಂಕು.

ಛಿದ್ರತರ *chidra-tara*. Being uncommonly full of openings for letting light in: open, manifest (ಉಲ್ಲಾಸ, ಪಾವಕ Nn. 122).

ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಣ *chidra-anvēṣhaṇa*. The act of searching for faults. (My.).

ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಿ *chidra-anvēṣhi*. Looking out for faults or flaws, a censorious or captious critic. (My.).

ಛಿದ್ರಿತ *chidrita*. Pierced, perforated, having holes.

ಛಿನ್ನ *chinna*. = ಚಿನ್ನ 1. Cut; divided, torn, broken, destroyed. — ಛಿನ್ನ ಛಿನ್ನ. rep. Shattered, mangled, destroyed, piecemeal, etc. (Bp. 14, 31; 18, 52; 21, 45; 60, 57). — ಛಿನ್ನ ಛಿನ್ನ. dupl. = ಛಿನ್ನ ಛಿನ್ನ. (My.; Tā.).

ಛಿನ್ನಕುಜಾತ *chinna-kujāta*. The trunk of a lopped tree, a lopped tree (ಮುಣ್ಣ, ಕಡಿದ ಮರ Nn. 112, o. rs. ತಲಿದ ಮರ, ಕಡಿದ ಛಿನ್ನಮರ).

ಛಿನ್ನಕುಜೆ *chinna-ruhē*. The plant *Cocculus cordifolius* DC.

ಛುಚ್ಚುಂದರ *chuchchundara*. = ಚುಚ್ಚುಂದರಿ, ಚುಚ್ಚುಂದರ. The musk rat or shrew.

ಛುಮ *chuma*. See ಛಮ.

ಛುರಿಕೆ *churikē*. A knife. Cf. ಸುರಿಕೆ.

ಛೂರಿ *chūri*. = ಚೂರಿ. A knife (Sk.; B. 2, 28).

ಛುಲಮ್ಮಣೆ *chulummēṇē*. With the sound (or manner) of ಛುಲುಂ (Śmd. 22, o. r. ಛುಮ್ಮಣೆ).

ಛೇಕ *chēka*. Tame, domesticated. 2, town-bred, shrewd, clever. 3, a kind of alliteration, repetition of two or more consonants in different words (Sk.; My.).

ಛೇದ *chēda*. Cutting; cutting off; chopping; tearing off; destroying; a section, a piece, etc. See ನಮ; ತದ. 2, divisor, the denominator of a fraction (Sk.; My.).

ಛೇದನ *chēdana*. = ಛೇದ. Cutting, etc. See ಆರಿ. — ಛೇದನ ಮಾಡು. To cut, etc., to destroy (Bp. 24, 39).

ಛೇದಿ *chēdi*. Cutting; a cutter; a pair of scissors or shears; a knife (ಕರ್ತೃ Mr. 377; Bp. 40, 63).

ಛೇದಿಸು *chēdisu*. To cut, to cut off, etc. ಹೊದಿದ ಛೇದಿಸು ಎತ್ತಿ (Śm. 85). See Bp. 32, 35; 36, 42; 61, 79; Nn. 99; J. 34, 17.

ಛೇದಿಸುವಿಕೆ *chēdisuvikē*. Cutting, etc. (ಲವ, etc. Śi. 395).

ಛೇದ್ಯ *chēdya*. To be cut, be cut off, etc. (adj.); amputation, excision. See ತೀರ್ಪು.

ಜ್ಞ

J

ಜ್ಞ j. The twenty-eighth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21. 22. 53). It is substituted for ಸ್ in ಪೊಂಟು ರಿಗೆ, ಮುಂಜೂರ್, ಮುಂಡೆದಿಂಗು, ತನ್ನೊಡರ್, ತುಡುಜೊಡರ್ (83), ತೂಗುಂಜೊಡರ್, ಕಟ್ಟುಂಜುರಿಗೆ (204); for ಜ್, e. g. in ಜಕ್ಕು 1; for ಯ್, e. g. in ಜಕ್ಕು 2; for ದ್, e. g. in ಜಿನ 2, (ಜಿನಸು), ಜೀನ; and for ತ್, e. g. in ಜೂಗು, ಜೂಪದು.

ಜ ja. The letter ಜ when pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಜ ja. Born; produced; a son. See ಅಗ್ರಜ, etc. 2, the number eight (Mr. 349). 3, a certain metrical foot (Ch.; Mr. 368).

ಜಕಣೆ jakani. = ಜಕ್ಕಣೆ. (My.). See Prv. s. ನೆರಮನೆ.

ಜಕಾತಿ jakāti. Customs, excise (C.; Mhr., H. ಜಕಾತ).

ಜಕಾರ ja-kāra. The letter or syllable ಜ (Śmd. 11).

ಜಕೇರೆ jakēre. An old store or hoard (My.; Br., H.).

ಜಕ್ಕ jakka. 1. = ಚಕ್ಕ 1. — ಜಕ್ಕನೊದಲಿ. -ಂತೊದಲಿ. (Śmd. 205).

(The wheel-turner or cart-puller): a male buffalo, which is yamaratha or Yama's vehicle. ಜವನ್ ಎದೊಡೊ ನ್ನು ಜಕ್ಕನೊದಲಿನೆ ಕಣೆ ಸೆದುದು ಎದೊಡೊ ಇಥಂ ಚಲದಂಕರಾಮನಾ (205). — ಜಕ್ಕನೊದಲಿದೇರ. -ತೇರ. Whose vehicle is a buffalo: Yama (ಅನ್ತಕ Śm. 12; ಯಮು Kk. 15). — ಜಕ್ಕವಕ್ಕ. = ಚಕ್ಕ-. (ಚಕ್ರವಾಕ್ Nr.; Kk. 14; ಚಕ್ರ, ಚಕ್ರವಾಕ್, ಕೋಕ್, ರಥಾಂಗ Hlā.; ಎಣೆವಕ್ಕ, etc. Śm. 28; ಕಲವು, ರಥಾಂಗ Nn. 17; ಚಕ್ರ, ರಥಾಂಗ 49; ಕೋಕ್, ಚಕ್ರಯುಗ 128; Abh. P. 3, after 133; J. 9, 13; 26, 13).

ಜಕ್ಕ jakka. 2. Tbh. of ಯಕ್ಕ. (Abh. P. 14, 95; 15, 3). — ಜಕ್ಕಣ. -ಅಣ. = ಜಕ್ಕಣ್ಣ. (C.). — ಜಕ್ಕಣಾಚಾರಿ. N. of an architect (C.). — ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ. N. of a Śaiva devotee (Rāv. 1, 17). — ಜಕ್ಕಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (S. Mhr.). See ಘಟಿತಾಸಗರ್. — ಜಕ್ಕವ್ವ. -ಅವ್ವ. N. (S. Mhr.; B. 5, 136). — ಜಕ್ಕವ್ವ. -ಅವ್ವ. N. (S. Mhr.).

ಜಕ್ಕಣೆ jakkani. = ಜಕಣೆ, ಜಕ್ಕಣೆ. Tbh. of ಯಕ್ಕಣೆ. (My.).

ಜಕ್ಕಲು jakkalu. Obsequiousness, fawning (My.; Tē. ಜಾಹಿಲಿ, prostration, see s. ಜಾಚು).

ಜಕ್ಕಿ jakki. = ಜಕ್ಕಿ. Tbh. of ಯಕ್ಕ. (ಕರ್ಣಿಕೆ, ಜಲಾಪ್ರತಿ Mr. 15, o. r. ಜಕ್ಕಿ; Bp. 23, 20). See ನೆಲಮುಕ್ಕ. — ಜಕ್ಕಿಯರ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಜಕ್ಕಿಣೆ jakkini. = ಜಕಣೆ, etc. Tbh. of ಯಕ್ಕಣೆ. A woman who dies in the matron state, not as a widow, and receives divine honours, e. g. strēs are dedicated to her, etc. (My.; Tē. ಜಕ್ಕಿಣಿ).

ಜಕ್ಕಿಸು jakkisu. 1. = ಜಗ್ಗಿಸು 1. To bend the body in up and down (obscene) movements (when walking, My.). ಜಕ್ಕಿಸುತ್ತಾ ನಡೆ (My.).

ಜಕ್ಕಿಸು jakkisu. 2. = ಜಗ್ಗಿಸು 2. To pull with effort (My.; cf. ಜಗ್ಗಿಸು); to be rude or uncivil (C.).

ಜಕ್ಕಿಸು jakkisu. 3. = ಜಗ್ಗಿಸು 3, (ಜರಗಿಸು, ತಗ್ಗಿಸು). To lower, by pressure or blows (My.).

ಜಕ್ಕುಲಿ jakkuli. The state of being sensible to slight touches or ticklish (?). — ಚಕ್ಕುಲಿಗಾರ. -ಕಾರೆ. N. of a plant, Mimosa sensitiva or pudica (P. ಪ್ರೀಡ Mr. 134).

ಜಕ್ಕುಲಿಸು jakkulisu. 1. To tickle; to touch (Abh. P. 6, 41; Grj. 7, after 11; Bp. 15, 14; 47, 32; V. 9, 113; cf. ಚಕ್ಕುಲಗುಳಿ).

ಜಕ್ಕುಲಿಸು jakkulisu. 2. = ಜಕ್ಕುಳಿಸು. To amuse, to divert, to rejoice (Āpr. 1, 51; 8, 98; V. 2, 10; 5, after 43; 34, 66; Rām. 4, 3, 1). 2, to play about (Abh. P. 8, after 133). 3, to jeer at, to make sport of, to deride (Bhāgavata 10, 18, 2).

ಜಕ್ಕುಳಿಸು jakkulisu. = ಜಕ್ಕುಲಿಸು 2. (ನಮುಕರಣಾ Śmd. Dh.; see ಚಕ್ಕುನ್ನ; Tē. ಜಕ್ಕುಲಿಮ್ಪು, jeering, quizzing).

ಜಕ್ಕೆ jakkē. = ಜಕ್ಕು, q. v.

ಜಗ jagā. 1. = ಜಗಿ, ಝಗ. Glittering, shining (Sk. ಝಗ ಝಗಾಯ್, to glitter); notoriety; greatness (Tē. ಜಗಿ; cf. ದಗ). 2, the large, round basket carried on the head by the Jōgatis (S. Mhr.). ಜಗಾ ಹೊದುವವಳಿಗೆ ಮಗು ಧಾರ ವೇ? — ಜಗಾ ಜಾಲಿಸುವ ಬಡ್ತಿ ಮಗೂ ತೂಗಲಾದೀತೋ? (Prva.). — ಜಗ ಜಗ. rep. Sparklingly. (Mhr. ಝಕಝಕ). — ಜಗಜಗನೆ. Brightly (My.). — ಜಗಜಗಹೊಳೆ. To shine brilliantly (My.). — ಜಗಜಗಿಸು. To glitter, to shine (Rām. 1, 13, 9; Rāv. 5, after 19; Rāv. 4, 54; J. 4, 30; 12, 22; 16, 4; B. 5, 45). — ಜಗಜಟ್ಟಿ. A celebrated, matchless wrestler (Bh. 2, 2, 102; 7, 6, 81; 8, 23, 36; Tē.). — ಜಗಜಮ್ಮು. Greatness, grandeur (Rāv. 6, after 11; Tē. ಜಗಜಮ್ಮು, ಜಗಜಮ್ಮು, ಜಗಜಮ್ಮು). 2, the gown of the Jōgatis extending to the feet (S. Mhr.; Mhr. ಝಗಾ; see ಝಗಿ).

ಜಗ jagā. 2. Tbh. of ಜಗತ್. The world (ಜಗತ್, ಲೋಕ, etc. Hlā.; ಎತ್ತ, ಲೋಕ Nn. 95). See Śmd. 159. 242; Nn. 3. 168. — ಜಗದಾಳ್. -ಅಳ್. The ruler of the world (Ā. Bp. 47, 18). — ಜಗದೊಡೆಯ. -ಬಡೆಯ. (Śmd. 242, o. r. ಜಗದೊಡೆಯ). The lord of the world. — ಜಗಬಣ್ಣ. The greatest liar in the world (S. Mhr.); the most shameless man in the world (My.). — ಜಗವೊಣ್ಣ. The most stupid or obstinate man in the world (C.).

ಜಗಜ್ಜ ಕ್ಷುಸ್ jagat-śakshus. The eye of the universe: the sun.

ಜಗಜ್ಜ ನ jagat-jana. Mankind, all human beings (Rāv. 1, 39; My.).

ಜಗಜ್ಜ ನನ jagat-janani. The mother of the world (J. 19, 28).

ಜಗಜ್ಜಿಣಿ jagat-jyōti. The light of the world; the sun (My.).

ಜಗಂಜ್ಜಿಣಿ jaga-n-jyōti. A flambeau on a pole fixed in the ground (My.).

ಜಗಣ ja-gaṇa. The syllable foot ಜ (Ch. v. 34).

ಜಗವತ್ತಿ jaga-vatti. Tbh. of ಜಗವತ್ತಿ (Śmd. 376).

ಜಗವರ್ತಿ jaga-varti. (Śmd. 376). The turner or mover of the world.

ಜಗಠ jagala. A quarrel, a fight; war (ಪೆರುಕು Śmd. I; ದಾರ್ಮದ್ಧ, ಕರೇಕ Hlā.; Mr. 452; ಕದನ Nn. 96, o. r. ಕಾಳಿಗ; ಯುದ್ಧ, ಸಂಖ್ಯ, ಸಮಾಕ, ಕಲಹ, etc., ಬವರ Si. 294; ದ್ವಂದ್ವ 459; C.; Tē. ಜಗಡ; Mhr. ಝಗಡಾ, ಝಂಗಡ). See ಅಖ್ಯಂ.—ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಲ್ಲ, ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗವಲ್ಲ.—ಜಗವಲ್ಲದೆ ಜಾವಹೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಗಲೆ ಬನ್ನ ಕಡೆದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.—ಜಗವಲ್ಲವೇ, ಜಂಗಮಯ್ಯಾ? ಅನ್ನರೆ ಹದಿಕುಮುಣ್ಣೆ, ಭಿಕ್ಷಾ ನೀಡೆ! ಅನ್ನ (i. e. at once a quarrel arose).—ಜಾರ ಜೋರರ ಜಗವದನ್ನ ಯಜಮಾನಗೆ ಕ್ಷೇಮ.—ಮಾತು ಬಲ್ಲವ ಮಾಣಿಕಾ ತನ್ನ, ಮಾತಲಯದವ ಜಗವ ತನ್ನ (Prvs.). See Prv. s. ಗಾಸಿ.—ಜಗಠಗಣ್ಣಿ. A quarrelsome man (C.).—ಜಗಠಗಣ್ಣಿ. A quarrelsome woman (C.; Bp. 40, 53; Tē. ಜಗಡ-).—ಜಗಠಗಣ್ಣಿಗ.—ಜಗಠಗಣ್ಣಿ. (My.).—ಜಗಠಗಣ್ಣಿಮರ.—ಜಗಠದ ಮರ. (My.).—ಜಗಠ ತರು. To bring the news of some quarrel before others, generally as a complaint and with the purpose of rousing a quarrel (C.).—ಜಗಠ ತೆಗೆ. To pick a quarrel (C.; Bh. 1, 8; B. 2, 31).—ಜಗಠದ ಮದ್ದು. (ಬಳಮರ್ದು G.).—ಜಗಠದ ಮರ.—ಜಗಠಗಣ್ಣಿಮರ. ತಿನ್ನುಕ, ಸ್ಥೂರ್ಜಕ, ಕಾಲಸನ್ನ, ತಿವಾರಕ ಅನ್ನರೆ ತುಮ್ಮರಗಿಡ, ತೂಬರೇ ಗಿಡ; ಇದನ್ನು ಜಗಠದ ಮರವೆನ್ನು, ಕೆಲವರು ಅನ್ನುವರು (Si. 130).—ಜಗಠವಾಡು.—ಜಗಠವಾಡು. (My.; B. 5, 321).—ಜಗಠ ಹಚ್ಚು. To create a quarrel or fight between two parties (C.). ನಡುವೆ ಬನ್ನ ಜಗಠ ಹಚ್ಚೋಣ (ತಳ್ಳಿ G.). ಜಗಠ ಹಚ್ಚುವವ (ಪಿಶುನ G.).—ಜಗಠವಾಡು.—ಅಡು. To quarrel, etc. (C.; B. 1, 18; 2, 30). See Prvs. s. ಬೀದಿ, ಮಗಳು.

ಜಗಠಗಾತಿ jagala-gāti. A quarrelsome woman (My.). ಜಗಠಗಾತಿ ಮಗಠನಲಾಯಕು (Prv.)

ಜಗಲಿ jagali. = ಜಗಲಿ, etc. (ಎತರ್ದಿ, ವೇದಿಕೆ Nr.).

ಜಗಲೆ jagalē. = ಜಗಲೆ, ಝಗಲಿ, ಝಗಲಿ, ಝಗಲೆ, (ಜಾಗಲಿ, etc.). Tbh. of ಝಗಲಿ (Śmd. 339, o. r. ಝಗಲಿ). A kind of cymbal; a round metal plate beaten on by a class of mendicants; that on which the hours are struck, a gong (ಕಂಸಾಕ Kk. 67; Śā.; Śm. 64, o. r. ಜಗಲೆ; Mhr. ಜಂಗಲಿ, ಝಂಗಲಿ, ಝಂಗಡ, ಜೇಂಗಲಿ).

ಜಗಾತ್ಯ jaga-ātma. Brahmi (Mr. 9).

ಜಗಿ jagi. = ಜಿಗಿ 4, etc. (My.).

ಜಗುನೆ jagunē. = ಜಮುನೆ. Tbh. of ಯಮುನಾ (Śmd. 343. 362; Ūt. II, 13). ಜಗುನೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಡುಗಂ ಮೇಯಿಸಿದಂ (273).—ಜಗುನೆಯ ಪಿರಿಯ. The elder brother of Yamunā: Yama (Śā.).—ಜಗುನೆಯಯ್ಯ.—ಅಯ್ಯ. The father of Yamunā: the sun (ಸೂರ್ಯ Śm. 14).

ಜಗುಲಿ jaguli. = ಜಗಲಿ, etc. (ವೇದಿಕೆ, ಎತರ್ದಿಕೆ Mr. 199, o. r. ಜಗಲಿ; ಎತರ್ದಿ, ವೇದಿಕೆ Si. 111). See Si. 106.

ಜಗುಲಿ jagul. 1. To go away or move off; to slip; to drop down (ಅಪಸರಣ Śmd. Dh.; ಜಾಡು, ಬದಲಾ Śmd. I; ನುಣ್ಣು, ಜಾಡು Śā.). ಜಗುಲಿ (Śmd. 49. 55), ಜಗುಲಿಪಂ, ಜಗುಲಿಂ, ಜಗುಲಿಂ (55). ಗಗನಗಜನಿಲತಟದಿಂ ಜಗುಲಿ ಪುರಾಣಶ್ವಮಣಿಮಯಮಕುರಂ (Rāy. 11, 2). See Ūpr. 6, after 106; Grj. 2, after 71; Rām. 3, 6, 5; J. 14, 26; Śāy. 4, 61. 62. 78.

ಜಗುಲಿ jagul. 2. = ಜಗುಲಿ. P. p. of ಜಗುಲಿ 1.—ಜಗುಲಿ. To go away, to disappear (Ūpr. 8, 98).

ಜಗಿ jagē. = ಜಗಿ 1, etc. Shine, lustre, glitter (Bh. 1, 20, 55; 2, 18, 25).

ಜಗನೆ jagganē. = ಚಕ್ರನೆ. (S. Mhr., rare).

ಜಗಿಸು jaggisu. 1. = ಜಕ್ಕಿಸು 1. (My.).

ಜಗಿಸು jaggisu. 2. = ಜಕ್ಕಿಸು 2. (My.).

ಜಗಿಸು jaggisu. 3. = ಜಕ್ಕಿಸು 3. (My.).

ಜಗ್ಗು jaggu. 1. (= ಜರಗು). To bend down, as a tree with fruit; to bend in, as a roof with weight; to sink, as a wall (My.). 2, to hang down: to overspread, in ಮೋಡ ಜಗ್ಗಿ ಹಾಕಿ ಅದೆ (S. Mhr.).

ಜಗ್ಗು jaggu. 2. Bending. — ಜಗ್ಗು ಹಾಕು. = ಜಕ್ಕಿಸು 1, etc. (My.).

ಜಗ್ಗು jaggu. 3. = ಜಿಗ್ಗು. To pull with effort, to drag, to draw, as cloth, a cart, water, etc. (C.; ಎದಿ, ಸೆಳೆ G.; cf. ಜರಗು).

ಜಗ್ಧ jagdha. Eaten.

ಜಗ್ಧ jagdhi. Eating; food.

ಜಘನ jaghana. = ಜಗನ. The hinder part, the buttock; the hip and loins; the pudenda, the mons veneris (ತೀ Nn. 118; ಪೂಜಾವಾಡೆ Ūt. II, 75). 2, the rear guard of an army.

ಜಘನಕೂಪಕ jaghana-kūpaka. The hollow of the loins (ಕುಣ್ಣಿಯ ಕುಡು Hlā.).

ಜಘನೇಫಲಿ jaghanē-phalē. The opposite-leaved fig-tree. *Ficus oppositifolia*.

ಜಘನೈ ಜಘನೈ. Hindmost, hinder; last, ultimate. 2, low, base, wicked, very vile (ಕುಪ್ರಿಯ, ಅತಿಕೇದಿದು Mr. 453); a Śūdra, or Ūṇḍāla.

ಜಘನೈ ಜಘನೈ-ಜಾ. Last-born; a younger brother. 2, a Śūdra.

ಜಘನೈ ಜಘನೈ-ಪಾತ್ರ. A low receptacle or person. (Kāvy. IV, 2, 34).

ಜಂಕಣೆ jaṅkaṇē. = (ಜಂಕೆ), ಜಂಕಣೆ. Scolding, chiding (ಅರ್ವೆ Śm. 39; Kk. 42, o. r. ಜ.; Ūt. II, 50; cf. ಜಡಿ); crying, chirping, etc. (ಬಗ್ಗು Ūt. II, 22; cf. ಜಡಿ); grunting (ಹುಮ್ಮನೆ I, 44).

ಜಂಕಿಸು jaṅkisu. = ಜಂಕಿಸು. To scold, to chide; to despise; to put into shade (Bp. 21, 15; 22, 33; 40, 38; Rāy. 8, 47; Śāy. 4, 14);—to cry, to chirp, to grunt (Grj. 5, 20; Rāy. 5, after 55).

ಜಂಕೆ jaṅkē. (= ಜಂಕಣೆ, ಝಂಕೆ). Crying out, chiding (Grj. 2, 15; Śāy. 4, 131).

ಜಂಕೆ jaṅkē. Tbh. of ಝಂಕೆ (Śmd. 339).

ಜಂಗಮ jaṅgama. Moving, movable, locomotive; that which has motion; living. 2, a walking līṅga: a Līṅgavanta (sometimes married, sometimes unmarried) of a higher position brought about by a kind of dikṣhē, also called an Ayya, whose feet and līṅga are worshipped by the other Līṅgavantas, who lives either by begging and eating in the houses of the various castes of the Līṅgavantas or by trading, and may be made a guru

(C.; Bp. 2, 41; 24, 1-3; 30, 20; 35, 42). See ಮಿಣ್ಣು. ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ, ಗಂಗೆಗೆ ಹೊರೆಯಿಲ್ಲ. — ಜಂಗಮನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಜಾಣೆ ಯಾದರೆ ಜಗಕ್ಕೆ (ಅಕೆಯಿನ್ದ) ಬನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೇನು? — ಜೂಜಾಡುವವಗೆ ಜಂಗಮನ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಜಂಗಮನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಜನವಾರ, ಹಾರುವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ವ್ಯಾಪಾರ? (Prva.). See Prva. s. ಬೊಟ್ಟಿ, ತಿವಾ ಚರ್ನೆ. — ಜಂಗಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಜಂಗಮ. See Prv. s. ಜಗಲ.

ಜಂಗಮಗಿತ್ತಿ jaṅgama-gitti. A Jaṅgama's wife (C.).

ಜಂಗಮತಿ jaṅgamati. = ಜಂಗಮಗಿತ್ತಿ. (S. Mhr.).

ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ jaṅgama-prasāda. Any favour or gift from a Jaṅgama (C.; Bp. 33, 12; 56, 22).

ಜಂಗಮಪ್ರಾಣ jaṅgama-prāṇa. The specific soul or quality of a Jaṅgama (Bp. 37, 1).

ಜಂಗಮಲತೆ jaṅgama-latē. A walking creeper or tree (Ūpr. 1, 125).

ಜಂಗಮಲಿಂಗ jaṅgama-liṅga. A walking liṅga: a Jaṅgama (Bp. 3, 18; 35, 50; C.); or occasionally the liṅga worn by a Jaṅgama.

ಜಂಗಮಸ್ಥಾವರ jaṅgama-sthāvara. That which has motion and that which is stationary. (My.).

ಜಂಗಮೇತರ jaṅgama-itara. Immovable.

ಜಂಗಲ jaṅgala. = ಜಂಗಲು. A jungle, a forest; a waste, desert place (Sk., Mhr., H.; S. Mhr. rare).

ಜಂಗಲಿ jaṅgali. Relating to a jungle or forest (My.).

ಜಂಗಲು jaṅgalu. = ಜಂಗಲ. (My.).

ಜಂಗಲ jaṅgala. 1. Slackness, looseness (ಸಡಿಲ್ಲದು Kk. 56; ಬದಿರ್, ಸೋರ್, ಸಡಿಲ್ಲದು śm. 49, o. r. ಬದಿರ್; Té. ಸಳ್ಯ; Mhr. ಚಫಲ; cf. ಸಜ್ಜು; ಚಳ್ಯ). —

ಜಂಗಲ jaṅgala. 2. = ಜಂಗುಳಿ, etc. (Rām. 4, 3, 5). — ಜಂಗಲವು. — ಪರಿ. To flow in large quantities (Rām. 4, 2, 38).

ಜಂಗಲಿ jaṅgali. = ಜಂಗುಳಿ, etc. (S. Mhr.). — ಜಂಗಲವನ. A herd of village cattle (S. Mhr.).

ಜಂಗಲೆ jaṅgāl. 1. A platform with railings placed on two boats, used at ferries (My.; M. ಚಪ್ಪಾಡ, Portuguese *jangada*; Mhr. ಸಾಂಗಡ, a float composed of two boats bound together).

ಜಂಗಲೆ jaṅgāl. 2. Zangar, verditer, a greenish blue dye (C.; Si. 51; Mhr., H. ಜಂಗಲ; cf. ಜಾಗ). — ಜಂಗಾಲ್ಪಣ್ಣ. = ಜಂಗಾಲ್. (My.).

ಜಂಗು jaṅgu. (fr. ಜಣ್ಣಿ). A ringing round brass bell worn by a Jaṅgama mendicant on his leg (S. Mhr.).

ಜಂಗು jaṅgu. War, warfare (My.; Mhr., H. ಜಂಗ).

ಜಂಗುಡಿ jaṅguḍi. The region of the arm (ಭುಜ ದೇಶ Bhn. 39; cf. ತೆಗಲಾ).

ಜಂಗುಳಿ jaṅguli. = ಜಂಗುಳಿ 2, ಜಂಗುಳಿ, ಜಂಗುಡು. ಜಂಗುಳಿ or ಜಂಗುಡು (śmd. 39). A mass, an assemblage, a herd, etc. (ಮೊತ್ತ Ūt. II, 99; Bhn. 39; ಗೊನ್ನಣಿ, ದೊನ್ನಳಿ, ಗೊಂಗ, ವಂಗಡ, ತಡ್ಡ, ಗಡಣ, etc., ತ್ರೇಣಿśm. 54; ತರಕ್ಕಿ, ದೊನ್ನಳಿ, etc., ತ್ರೇಣಿ Kk. 17). See Pril. 8, 81; Bhāgavata 10, 18, 8.

ಜಂಗುಳೆ jaṅguliḡa. (Tbh. of ಜಾಂಗುಲಿ? cf. Sk. ಜಂಗುಲ, poison, venom). N. of a class or caste of people (Rām. 5, 8, 51).

ಜಂಗುಲಿ jaṅguli. = ಜಂಗುಳಿ, q. v.

ಜಂಗಿ jaṅgē. A stride (Tē.; cf. ಜಂಗು 2; ಜಂಘೆ 1). ಗುರು ಜಂಗಿಯಂ ನಿಡುಜಂಗಿಗಳನಿಡುತ (Bp. 26, 31). ಗುರುಜಂಗಿಗಳನಿಡುತುಂ (32, 28).

ಜಂಘಾಕರಿಕೆ jaṅghā-karika. Active with the legs, running quickly; a runner, a courier.

ಜಂಘಾನಿಲ jaṅghā-anila. A swift, rapid wind (ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ Mr. 50, o. r. ಜಂಘಾನಿಲ; cf. ಝಂಝಾವಾತ).

ಜಂಘಾಬಲ jaṅghā-bala. Power of, or in the, legs (My.).

ಜಂಘಾಲಿ jaṅghāli. Running, fleet, swift; a runner, a courier (ವೇಗಿ, ನಿಲ್ಲದೆ ಅತಿ ಹರಿವನಂ Mr. 234).

ಜಂಘೆ jaṅghē. ಜಂಘಾ. The shank or lower part of the leg from the ankle to the knee; the upper part of the leg; the leg (ಪ್ರಸ್ತುತೆ, ಕಿಡುಡೊಡೆ Hk.; Mr. 332). 2, N. of a plant (see Mr. s. ಎಕಾಕ್ಕ).

ಜಜ jaṅa. A warrior (Sk.; cf. ಜಜ್ಜಾರ).

ಜಜಾವನೆ jaṅāvane. A mode used in sāṅgita (V. 11, 9).

ಜಜ್ಜರಿತೆ jaṅjarita. Tbh. of ಜಜರಿತ. ಜಜ್ಜರಿತಭೈರ್ಯ (ದಿಗರ್ Ūt. I, 64).

ಜಜ್ಜರ jaṅjara. = ಜಂಝಾರ, ಜರ್ಜಾರ. A lofty, bold man, a hero (Bh. 8, 21, 27; Rām. 6, 13 sum.); a body of heroes (Rām. 6, 50, 44).

ಜಜ್ಜು jaṅju. 1. (= ಚಿಜ್ಜು, etc.). To bruise, to crush, to squash (C.). Cf. ಜಡಿ 4.

ಜಜ್ಜು jaṅju. 2. The state of being bruised, etc. (My.). — ಜಜ್ಜಿಡೆ. — ಅಡಿ. An areca nut somewhat squashed after boiling (My.).

ಜಂ ಜಂ. = ಜಣ್ಣಿ, ಜಲ. — ಜಂಜಣ. The sound of the ḡḡḡḡ and of small bells (My.). — ಜಂಜಣಿಸು. To emit the sound of ಜಂಜಣ (My.).

ಜಂಜರೆ jaṅjara. = ಜಂಜಾಟ, ಜೊಂಜಾಟ. Trouble, cares, bother, plague (Bh. 1, 10, 24; J. 19, 33; 25, 22; Mhr. ಜಂಜಾರ; Té. ಜಂಜಾಟ).

ಜಂಜರೆ jaṅjara. (General): running, not specified or classified; = ಜಂಜರನವ್ವರ (My.). — ಜಂಜರನವ್ವರ. Numbers added together consecutively without regard to particulars (My.). — ಜಂಜರಬದ್ಧಿ. Running (not classified) state of numbers or papers (My.).

ಜಂಜಾಟ jaṅjāṭa. = ಜಂಜಡ, etc. (My.). ಜಂಜಾಟ ತಪ್ಪಿದರೆ ಅತ ನಡ್ಡಿ ಎನು? (Prv.).

ಜಂಜಾಲಿ jaṅjāli. A swivel gun (My.; Br., H. ಜಜಾಯಿ, ಜಲಾಲಿ, ಜಜಾಯಿಲ್, ಜಂಜಾಲಿ, ಜಮುಜಾಲಿ; T. ಚಂಜಾರ್).

ಜಂಜು jaṅju. Tbh. of ಝಂಝು (śmd. 339).

ಜಂಝಾರ jaṅjhāra. = ಜಜ್ಜಾರ, etc. (Rām. 5, 9, 1; 6, 20, 36).

ಜಟ jaṭa. 1. = ಜಟಾ. An imitative sound. — ಜಟಪಟ. reit. Smartly, briskly, quick (C.; Mhr. ಝಟಪಟ). — ಜಟಪಟ. = ಜಟಾಪಟ. Strife, scuffle, an angry or brisk discussion (S. Mhr.; Mhr. ಝಟಾಪಟ).

ಜಟ jaṭa. 2. Wearing twisted or entangled locks of hair. (śmd. 142).

ಜಟಕರಿಸು jaṭakarisu. To shake off: to scorn, to treat scornfully (S. Mhr. rare; Mhr. ಝಟಕಣ್ಣಿ, ಝಟಕಾಪಣ್ಣಿ, to shake a cloth, etc.).

ಜಟಕಾಯಿಸು jaṭakāyisu. = ಜಟಕರಿಸು, ಜಡಕಾಯಿಸು. (My.).

ಜಟಾ jaṭā. = ಜಟ 1. — ಜಟಾವಟಿ. = ಜಟವಟಿ. (C.).

ಜಟಾಜೂಟ ಜಾṭā-jūṭa. The long tresses of hair twisted on the top of the head; a quantity of twisted hair.

ಜಟಾಧಾರಿ jaṭā-dhāri. Wearing matted or braided hair. (My.).

ಜಟಾಬಂಧ ಜಾṭā-bandha. A knot or coil of matted hair.

ಜಟಾಭಸ್ಮ ಜಾṭā-bhasma. N. of a rākshasa (Bp. 54, 56).

ಜಟಾಮಾಂಸಿ jaṭā-māmsi. A herb growing on the Himālaya, the Indian spikenard, *Nardostachys jatamansi* Dec.

ಜಟಾಯು jaṭāyu. N. of a fabulous bird, the king of the vultures, killed by Rāvaṇa. (Śmd. 231 Mdb.; Rām. 3, 10, 31; J. 18, 4).

ಜಟಿ jaṭi. Wearing the jaṭā; Śiva; an attendant of Skanda. 2, the waved-leaved fig-tree, *Ficus infectoria*. See ಕಪ್ಪಿಸುರಿ, ಬಸರಿ. 3, a woman whose business is to braid (another's) hair (J. 5, 58).

ಜಟಿಲಿ jaṭila. Wearing the jaṭā, having clotted or entangled hair.

ಜಟಿಲಿತ jaṭilita. Clotted, twisted, braided (Śmd. 142 Mdb.; Abh. P. 12, after 2).

ಜಟಿಲಿ jaṭilī. = ಜಟಾಮಾಂಸಿ. The Indian spikenard.

ಜಟುಲಿ jaṭula. = ಜಡುಲಿ. A freckle, a mark.

ಜಟಿ ಜಾṭ. ಜಟಾ. = ಜಡಿ 1, ಜಡಿ 3, ಜಡಿ. The hair matted and twisted together as worn by Śiva, ascetics, etc.; the long tresses of hair twisted or braided together and coiled in a knot over the head, etc. (ಕಡ, ಮಣ್ಣಿಯ ಕೂವಲು Nn. 100; ಮೌರಿ, ಜಡಿ 101; ಕೇಶ Mr. 518); a braid or tress of hair (of females, My.). 2, a pendent root from the banyan, etc. (ತೆಪ್ಪೆ, ಮರದ ಬೀದಲು 100; ಬಿದಿರ್ 518; ಮರದ ಬಿದಿರು Hlā). 3, a fibrous root; a root; the root of trees (ಮೂಲ, ಮರದ ಬೇರು 100; ಬೇರ್ 518). 4, peculiarity, a peculiar object (ವಿಶೇಷ, ವಿಶೇಷವಾದವು 100). 5, a peculiar arrangement of the vedic text (ಛಂದಸ್ಸಿನ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಭೇದ 100). 6, a crow (ಬಲಿಧೂಕ, ಕಾಗೆ 100). — ಜಗಣೆಯುವದಾ ನೋಡಲೋ? ಜಟಿಯ ಹಾವಳಿ ನೋಡಲೋ? (Prv.).

ಜಟ್ಟಿ jaṭṭi. = ಜಟ್ಟಿ 1. A professional wrestler (C.; B. 2, 2; Tē. ಜಟ್ಟಿ, ಜಟ್ಟಿ, ಝಟ್ಟಿ, ಝಟ್ಟಿ; T. ಜಟ್ಟಿ; Mhr., H. ಕೇರಿಲಿ). ಜಟ್ಟಿಯಾದರೂ ತಟ್ಟನೆ ಹಾಡಿ ಬೇಕು (Prv.). See Prva. s. ಪಟ್ಟಿ 3, ಪೇಟೆ 2, ಭರಾ. — ಜಟ್ಟಿಕಾರಗ. A wrestling match or combat (My.). — ಜಟ್ಟಿಮಲ್ಲ. dupl. An athlete among wrestlers (8. Mhr.). — ಜಟ್ಟಿಹಿಡಿತ. The wrestler's hold, a grapple (My.).

ಜಟ್ಟಿಗ jaṭṭiga. = ಜಟ್ಟಿಗ. A professional wrestler (Abh. P. 3, 28; Si. 294).

ಜಠರ jaṭhara. Hard, firm, solid (cf. ಕಡು 1). 2, old. 3, the belly (ಪೊದೆ Ct. II, 46; cf. ಬಸರು).

ಜಠರಾಗ್ನಿ jaṭhara-agni. The digestive fire of the stomach, the gastric juice. (My.).

ಜಡ jaḍa. = ಜಲ 1. Cold, frigid, chilly; cold, frost (ತುಪಾರ, ಹಿಮ Nn. 53; ತುಪಾರ Mr. 525; cf. ಹಳಿ 2). 2, slow, dull, apathetic, senseless, stupid, irrational, foolish, unintelligent (ವಿಘ್ನಲ Nn. 149; ಮೂರ್ಖ, ಮೂಢ 53; ಅಜ್ಞ 525; cf. ಹಳಿ 1); hard, solid; — heavy (My.; Mhr.). 3, water (ಜಲ, ಉದಕ 53; ಜಲ 525). 4, dumb (ಕಳ, ಸನ್ನ ಮೂಗ Mr. 388). 5, a mountain (ವರ್ಷತ, ಬೆಟ್ಟ 53). 6, sacrifice (ಮುಖ, ಯಜ್ಞ 53). 7, substance, thing, matter (ದ್ರವಿಣ, ವಸ್ತು 53). 8, = ಜಡ್ಡು,

heaviness in the body, fatigue, indisposition, illness (C., not Sk.). — ಜಡದವ ನಡದು ಬನ್ನಾನೇ? (Prv.). — ಜಡ ಹೋಗು. Also: difficulty to take place, to be difficult (8. Mhr.; B. 5, 225, 226).

ಜಡಕಾಯಿಸು jaḍakāyisu. = ಜಟಕಾಯಿಸು. (My.).

ಜಡಕೈಯು jaḍa-kriya. Slow at work, sluggish, dilatory (ತಳುವ ಮಾದ್ದು Mr. 242).

ಜಡಜ jaḍa-ja. = ಜಲಜ. Water-born; a lotus.

ಜಡಜಗರ್ಭ jaḍaja-garbhā. Brahmā (Bp. 54, 6).

ಜಡಜಜ jaḍaja-ja. Brahmā (My.).

ಜಡಜಂತು jaḍa-jantu. = ಜಡಜಲ. (Cpr. 4, 54).

ಜಡಜಭವ jaḍaja-bhava. Brahmā (Bp. 43, 42).

ಜಡಜಾತ jaḍa-jāta. = ಜಡಜ. (R.).

ಜಡಜಾಪ್ತ jaḍaja-āpta. The sun (R.).

ಜಡಜಾರಿ jaḍaja-ari. The moon (R.).

ಜಡಜೀವಿ jaḍa-jīvi. A stupid, etc. being (Bp. 60, 7).

ಜಡತ jaḍata. (fr. ಜಡಿ 4). = ಜಡಿತ. Beating, ramm-ing, forcing in, as a cartridge, driving in, as a nail (C.). ಜಡತ ಮಾಡು. To ram, etc. (C.).

ಜಡತನ jaḍatana. = ಜಡತ. (J. 6, 2).

ಜಡತಿ jaḍati. A close and narrow search (C.; Mhr. ಝಡ ತಿಲ); a strict reckoning; an account (Mhr.; My.; B. 5, 279).

ಜಡತೆ jaḍatē. Coldness, chilliness; apathy; stupidity; stupor, stupefaction; despair (Bp. 36, 42; 39, 15; Rām. 3, 4, 4). 2, one of the saṅcāribhāvas (Kāvy. IV, 2, 16).

ಜಡತ್ವ jaḍatva. = ಜಡತೆ. (Abh. P. 7, 14; My.). 2, heaviness; inertia (Mhr.; ಸ್ತಮ್ಭ, ಒಡ್ಡೆ G.; My.; B. 4, 96).

ಜಡಧರ jaḍa-dhara. = ಜಲಧರ. A cloud (Bp. 37, 25; Śiv. 8, 37).

ಜಡಧಿ jaḍa-dhi. = ಜಲಧಿ. The ocean (Bp. 58, 62; C. Bp. 47, 33; J. 2, 12). 2, a receptacle or place of fools (J. 2, 12).

ಜಡಪು jaḍapu. (fr. ಜಲ 1). Lustre, radiance, brightness, shine (Rām. 4, 6, 4; 4, 7, 10; 6, 2, 7; T. ಜಡಿ, splendour).

ಜಡಪ್ರಾಸು jaḍa-prāsu. A stupid, unidiomatic alliteration (Mr. 2).

ಜಡಮತಿ jaḍa-mati. A stupid person (Bp. 32, 49; 35, 51). 2, stupidity.

ಜಡಾಕರತ್ವ jaḍa-ākaratva. The state of being an accumulation of water or an ocean (Cpr. 1, after 127).

ಜಡಾಯಿಸು jaḍāyisu. = ಜಡಾಯಿಸು 1, etc. To ram, to drive in; to fasten or bolt, as a door (My.).

ಜಡಾಕಯ jaḍa-ākaya. = ಜಲಾಕಯ. (Cpr. 7, after 62).

ಜಡಿ jaḍi. 1. = ಜಡಿ, (ಜಡಿ 1). To use threatening language; to threaten, to menace; to frighten; to blame, to chide; to grunt angrily, as a wild hog; to urge on by cries (ತರ್ಷನ Śmd. Dh.; Śm. 93; Tē. ಜಡಿ, to fear; ಜಡಿಪಿಂಚು, to frighten; T. ಕಡಿ, fear; to reprove; see s. ಹಳಿ 1; cf. ಜವ್ವ 1 & 2). ಜಡಿಯಿರ್ ಕೆ ನಯಮದಿವ ಅರಸಂ (Śmd. 234). ಜಡಿದು ಸಾರಥಿಯಂ (28). ಜಾರಿಸಿದುವು ಬಿಡದೆ ಜಡಿದು ವನದೇವತೆಗರ್ (109). ಜಡಿಯುತ್ತುಂ ಪೋದಂ (280, o. r. -ಪೋದದಂ). ಜಡವ ರಕ್ತಸಬೇರಂ (Kk. 7). ತಿಕ್ಕಾಚಾರ್ಯತನದಲಿ ಜಡಿದು, ಜಂಕಿ (Pril. 3, 82). See Grj. 2, 107; Bp. 38, 28; 47, 49; Bh. 1, 8, 31; 1, 10, 27; 3, 13,

26; Rām. 6, 10, 18; V. 9, 60; Śālv. 1, 83; 4, 44; Rāv. 5, 123; 6, after 11 (twice); 14, after 12; J. 2, 9; 4 sum.; 11, 33; 28, 45; Bhāgavata 10, 18, 2.

ಜಡಿ jadi. 2. To wave, to brandish, as a sword, etc. (Abh. P. 13, 78; 14, 188; Grj. 2, after 106; Rām. 5, 3, 61; 6, 2, 7; Śālv. 4, 14, 60; J. 4, 19; 20, 37; Rāv. 5, 120; 6, 36; Ā. Bp. 47, 37). 2, to move to and fro (v. i., Rāv. 7, 18). — ಜಡಿ ಜಡಿ. rep. of No. 1. (Bp. 16, 18).

ಜಡಿ jadi. 3. Short P. p. of ಜಡಿ 2 No. 1, in ಜಡಿ ಜಡಿಮ (Bp. 26, 12; 32, 58).

ಜಡಿ jadi. 4. To beat (with a stick, the hand, the fist, c.); to pound, to crush (J. 4, 23; 28, 45, 47; My.). ಕೊಡುಮಣ್ಣು ಜಡಿದರೆ ಸಕ್ಕರೆ ಆಗುವದೋ? (Priv.). 2, to beat into, as mud into a hole; to force in, to ram, as a cartridge; to drive in, as a nail (C.).

ಜಡಿ jadi. 5. The act of beating (? Bh. 1, 7, 2).

ಜಡಿ jadi. 6. = ಜಿಡಿ. A long-continued fine, small rain (ಅಲ್ಪವೃಷ್ಟಿ Śmd. Dh.; ಸೋಸೆ Śm. 98; J. 2, 9; C.; Tē; Mhr. ಝಡ; M. ಹಬುಜಲೋ, drizzlingly; ಚಾಡು, ಚಾಡ್ತು, to drizzle; cf. ಕಸ 3, ಸರಿ). — ಜಡಿಮದ್ದೆ = ಜಡಿ. (C.). ಎಡೆ ಬಿಡದೆ ಸುಂಯುವ ಜಡಿಮದ್ದೆ (ಧಾರಾಸಮಾತ, ಅಸಾರ Si. 31).

ಜಡಿ jadi. 1. To join (v. i.), to be connected with, to be accompanied by (Ā. Bp. 11, 5; Mhr. ಜಡಣೇಂ). 2, to be filled to superfluity or be crammed (Bh. 1, 10, 24); to become abundant or excessive (Bh. 2, 13, 33; 8, 23, 4; Rām. 3, 6, 50).

ಜಡಿ jadi. 2. To be shed in a continuous manner, as tears (Rām. 5, 9, 25; Mhr. ಝಡಣೇಂ, ಝಡೀ); to waste away, as the body (J. 18, 48; Mhr.); to give way, to sink (Bh. 3, 13, 32; Rām. 1, 16, 10; Mhr.; see Bhn. s. ಕುಸಿ 4).

ಜಡಿ jadi. 3. = ಜಡಿ 1, etc. (S. Mhr.; B. 2, 22). ಕಾಸಿ ಕಂಡಿ ಯಾಕೆ? ಫಾಸುರದ ಜಡಿ ಯಾಕೆ? ಕೇತ ಕತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಯಾಕೆ? ತೈ ಮಲದ ಆತಿ ಬಿಡನ್ ಅನಕ! (Sp.).

ಜಡಿತ jadita. = ಜಡತ. (My.).

ಜಡಿತಿ jaditi. Tbh. of ಝಟಿತಿ (Śmd. 339; ಬೇಗಂ Cm.).

ಜಡಿಪೆ jadipa. The sound or cry of birds (ಬಿಜ್ಜೆ, ಬಗ್ಗು, ಬಿಜ್ಜಣ್ಣಿ, ಹಪ್ಪರಣೆ Śm. 29; cf. ಜಂಕಣೆ); the note of the cuckoo (ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಪ್ಪರಣೆ Śs.). (Tē. ಹಡಿ, ಸಡಿ, ತಪ್ಪಡು, noise, sound; cf. ಸಪ್ಪಳ).

ಜಡಿಸು jadisu. To cause to beat, etc. (C.).

ಜಡಿಸು jadisu. To fill to superfluity, to cram (Rām. 6, 13, 4).

ಜಡೀಕೃತ jādī-kṛita. Stunned, rendered sluggish, etc. (Āpr. 6, 103).

ಜಡಿಭಾವ jādī-bhāva. Dullness, sluggishness, apathy; insensibility.

ಜಡುಪು jādupu. A flap (attached to a paper-kite, My.; Mhr. ಝಡಪ).

ಜಡುಲ jādula. = ಜಟುಲ. (Sk.; R.).

ಜಡೆ jādē. = ಜಡಿ 1, of which it is an o. r. in Śmd. 28, 109.

ಜಡೆ jādē. 1. = ಜಡಿ 3, ಜಡಿ. Tbh. of ಜಡಿ (Āt. II, 91; ಸಡಿ, ಜಡಿ Mr. 320; ಮರದ ಬೀದಲ್ Kk. 19). See Si. 121, 216, 230, 415. ಜಡೆಯವರನ್ನೂ ಮುಡಿಯವರನ್ನೂ ತೊಡಗ ಬಾರದು (Priv.).

(The Mysore use of ಜಡೆ for a woman's long plaited hair is unknown in S. Mhr., but occasionally the term is used for the plaited hair of little girls). — ಜಡೆಕಳ್ಳಿ. A kind of the Euphorbia called Triangular spurge (My.). — ಜಡೆಕುಟ್ಟು. An ornament that is attached to the point of a tress of hair by women (My.). — ಜಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. 1. = ಜೆಡಿ-1. The hair to be matted. ಜಡೆಗಟ್ಟಿದ ಕೂದಲದ ಗು ಮ್ತು (ಜಟಾಜೂಟ G.). 2, to plait tresses (J. 26, 9). — ಜಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. 2. = ಜೆಡಿ-2. A band of plaited hair. See ಕಡ್ಡಣ. — ಜಡೆದೇವರು. Śiva, etc. ಜಡೆದೇವರಿಗೆ ನೆರೆ ಇಲ್ಲ, ಬೋದ ದೇವರಿಗೆ ನೆರೆ ಉಣ್ಣೇ? (Priv.). — ಜಡೆನಾಗರ. A small circular plate of gold ornamented with the figure of a cobra, that is attached to the upper part of a woman's long plaited hair (My.). — ಜಡೆಬಿಲ್ಲೆ. A round gold plate ornamented with a jasmine flower, worn by women over their plaited hair (My.; Si. 217). — ಜಡೆಮುಡಿ. (ಮಾಲಿ Si. 455). ಜಡೆ ಮುಡಿಯುವ, a fishi (J. 16, 28). — ಜಡೆವೆಣೆ. -ವೆಣೆ. An entwining of pendent roots (Āpr. 5, after 39). — ಜಡೆಪತ್ತಿ. A kind of cotton (Si. 150; My.). — ಜಡೇ ಬಸರೇ ಸಿಡ. See s. ಪಣಿಯಾಲ.

ಜೆಡಿ jādē. 2. The plant *Mucuna prurius* Hook.

ಜೆಡ್ಜಿ jādji. A judge (C.; Si. 258; Br. ಜಿಜ್ಜಿ).

ಜಡ್ಡ jadda. = ವಡ್ಡ 1. Nearness, union (Tē. ಜಡ್ಡ). — ಜಡ್ಡಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. = ದ. One consonant written below another (Tē; R.).

ಜಡ್ಡು jaddu. 1. = ಜೆಡ್ಡು 2, ವಡ್ಡು 2. Callosity; a callos spot; a wart; a scar (My.; Tē; M. ತಡುಮ್ತು, T. ತಡುಮ್ತು; see ಕಲಿ 1). ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗಮೆನ್ನು, ಅನೆ ಕುಮರೇಗ ಕೊಳ್ ಅದ ಕಿಡುಮೊಡೆಯ ಜಡ್ಡು (Śmd. II, o. rs. -ಜಡ್ಡು, -ವಡ್ಡು).

ಜಡ್ಡು jaddu. 2. = ಸಡರು, ಜೆಡ್ಡು 4. The disagreeable smell of sheep's milk, etc. (C.). ಗೊಡ್ಡು ಸಾಪಿಗೆ ಜಡ್ಡು ತುಪ್ಪ (Priv.). — ಜಡ್ಡು ಪಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The ruddy shieldrake, *Casarea rutila* (Gz., as Jaddu—).

ಜಡ್ಡು jaddu. Tbh. of ಜಡ. Heaviness in the body, slight indisposition (C.; Tē; B. 4, 122); sickness, disease (My.).

ಜಣ್ ಜಾಣ. = ಜಣ, etc., ಣಣ. (My.). — ಜಣ್ ಜಣ್. = ಜಣ ಜಣ. (My.).

ಜಣಾ jana. = ಜಂ (ಜಣ್), ಜಣ, (ಝಣ). An imitative sound. — ಜಣ ಜಣ. rep. The tinkling of the ಗಂಜ್ಜಿ or of small bells, and the ringing or clanking of Rupees when falling on a stone or being filled in a bag (C.; Mhr. ಝಣಝಣ; Sk. ಝಂಝನ). — ಜಣಜಣಿಸು. = ಜಂಜಣಿಸು. (My.).

ಜಣ್ಣಿ janti. Joining; meeting and going together (on a road); partnership; the state of being joined to (as one article to another, My.; Tē. ಜಣ್ಣಿ; H.). Cf. ಜಿಟ್ಟಿ 2, ತಣ್ಣಿ 1. — ಜಣ್ಣಿ ಪಟ್ಟಿ. Title-deeds in the name of two persons (My.). — ಜಣ್ಣಿ ಹಾಕು. To join (one person to another for company's sake), to tie (one beast to another, My.).

ಜಣ್ಣಿ ಸಾವಿ janti-gāra. A companion; a partner (My.).

ಜಣ್ಣಿಸು jantisu. To join (v. t.); to annex, to affix (My.; Tē. ಜಣ್ಣಿಂಡು).

ಜಣ್ಣಿ jandē. = ಜಾಣ್ಣಿ. A flag, a banner, an ensign (S. Mhr.; Tē; Mhr., H. ಝಣ್ಣಾ).

ಜತಣ jatana. = ಜತನ. (My.).

ಜತನ jatana. = ಜತಣ, ಯತನ. Tbh. of ಯತ್ನ (Śmd. 336; My.). 2, care; heed in order to protection (C.; J. 24, 29; Tē.; Mhr.; B. 3, 67). ಜತನವದ್ವವಗೆ ಮಧನವಲ್ಲ (Prv.).

ಜತಿ jati. Tbh. of ಯತಿ (Śmd. 343; Ūt. I, 97). An ascetic (ಕೃತ್ತಿ Ūt. I, 81; ಮುಷ Kk. 33; Śm. 34; My.). 2, harmonious musical time or measure (Bp. 4, 8; 17, 21; 56, 14); etc. — ಜತಿಗುಡು. -ಕುಡು. To give or indicate the time or measure in music (Rēv. 4, after 14; 6, after 11, twice; V. 5, 8). — ಜತಿವಗೆಯ. -ವಗೆಯ. The enemy of ascetics: Kāma (ಮನ್ಯಥ Kk. 8; Śm. 7).

ಜತಿಸೆ jatigē. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.).

ಜತು jatu. Lac.

ಜತುಕ jatuka. *Asa foetida*. 2, lac; a kind of gum.

ಜತುಕೃತಿ jatukṛiti. Making lac: a kind of fragrant tree, in which the lac insect forms its nest.

ಜತುಕೆ jatukē. Lac; a kind of gum. 2, a bat. 3, a kind of fragrant substance or perfume (ಪಾವಡಿ Mr. 141).

ಜತುರಸ jatū-rasa. Lac (ಅಲತೆಗೆ Ūt. I, 91).

ಜತುಕೆ jatukē. = ಜತುಕೃತ್. A kind of fragrant tree.

ಜತೆ jatē. (= ಜತ್ತು, ಜೊತೆ, ಜೊತ್ತು). Union; intercourse; combination; company; a pair; a fellow (C.; Tē.; Mhr. ಜತ; Mhr., H. ಜಫಾ, a band or company). See B. 3, 103. 113; ಇಜ್.

ಜತೆಗಾತಿ jatē-gāti. = ಜತೆಗಾತಿ. (My.).

ಜತೆಗಾತಿ jatē-gāti. A male companion (C.; B. 4, 6).

ಜತೆಗಾತಿ jatē-gāti. A female companion (C.).

ಜತ್ತು jatta. Tbh. of ಯತ್ನ. Effort, work (Ūpr. 9, 13).

ಜತ್ತಕ jattaka. = ಜತ್ತನ, ಜತ್ತುಕ. Fraud, deceit, disguise, hypocrisy (ಕೃತನ Ūt. II, 12; T., M. ಜಡ; T. ತಟ್ಟು; T. ಎತ್ತು, to deceive; Tē. ಜತ್ತುಲ-ವಾಡು, a deceiver; ಚಿಟ್ಟಕ, roguish prank).

ಜತ್ತರ jattara. A cloth covering worn over the privities (ಕಾಪೀನ ಕೊ.; cf. ಫತ್ತರ?).

ಜತ್ತವ jattava. = ಜತ್ತಕ, etc. (ಕಯ್ಯ, ಕೃತನ Kk. 66, o. r. ಜತ್ತುಕ).

ಜತ್ತಾಣ jattāṇa. = ಜತ್ತಾಣ. ನುಡಿಗಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಜತ್ತಾಣಮುಂ ಬಿದಣ್ಣಿಯುಮ್ ಎನ್ನ, etc. (Śmd. 121).

ಜತ್ತಿಸೆ jattigē. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (C.).

ಜತ್ತಿಳ jattila. Tbh. of ಜತಿಲ (Hā.).

ಜತ್ತು jattu. = ಜೊತ್ತು. Tbh. of Mhr. ಜತ (ಜತ್; see s. ಜತೆ). Intercourse, friendship, as between two persons (C.); equality, as that of two bullocks (C.).

ಜತ್ತುಕ jattuka. = ಜತ್ತಕ, etc. (ಕೃದವ, ಕಯ್ಯ, ಕಪಟ Śm. 52).

ಜತ್ತುಳ jattula. = ಜತ್ತುಳ. Scum, foam (ನೊರೆ Śm. 35; Kk. 13, o. r. ಜೆ).

ಜತ್ತು jattu. The collar bone, the clavicle.

ಜತ್ತು ಜತಾ. The letter or syllable ಜ (Śmd. 82. 342. 352. 369).

ಜನ jana. = ಜನ. A born being; man, mankind, people; a person or individual in general. ಜನ ಮರುಳೋ? ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೋ? — ಜನ ನೋಡಿ ಬೇಡ ಬೇಕು, ಜಾಗ ನೋಡಿ ಉಗುಡಿ ಬೇಕು (Prva.).

ಜನಕ janaka. Generating; producing, causing (Kāvy. III, 3, B, 135). 2, a progenitor, a father. 3, the father of Rāma's wife Sītā (Rām. 1, 12, 2).

ಜನಕಜಾರಮಣಿ janakajā-ramaṇa. Rāma (Rām. 1, 1, 1).

ಜನಕಜೆ janaka-jē. -ಜಾ. Sītā (Bp. 31, 21).

ಜನಕತನಯೆ janaka-tanayē. = ಜನಕಜೆ. (My.).

ಜನಕತನುಜೆ janaka-tanujē. = ಜನಕಜೆ. (Ūh. v. 58).

ಜನಕಾತ್ಮಜೆ janaka-ātmajē. = ಜನಕಜೆ. (My.).

ಜನಂಗೆಮೆ jana-ṅ-gama. A *Caṇḍāla* (ಯೋಲಿಯ Mr. 381).

ಜನಜನಿತ jana-janita. Generated by people: known to all (My.).

ಜನತೆ janatē. ಜನತಾ. An assemblage of people; people; mankind; birth (Kāvy. IV, 2, 30).

ಜನನ janana. Birth; production. 2, race, lineage. 3, generating, causing.

ಜನನವಶಿಕ್ತೆ janana-patrikē. = ಜನ್ಮವಶ. (My.).

ಜನನರಹಿತ janana-rahita. Free from birth (Bp. 12, 51).

ಜನನಹರ janana-hara. The remover of birth, etc. (Bp. 43, 71).

ಜನನಾಥ jana-nātha. A king (Ūpr. 4, 60; 6, after 11).

ಜನನಿ janani. A mother. 2, a kind of fragrant plant (ಕಳವಿಗೆ Mr. 141; cf. ಜನಿ 1, No. 4).

ಜನನ jana-pa. A king (Bp. 5, 58; 21, 46).

ಜನವಶಿ jana-pati. = ಜನವ. (Ūpr. 2, 21. Bp. 46, 59; 50, 36).

ಜನವಜ jana-pada. A community, nation, people; an inhabited country, an empire (ದೇಶ Nn. 70); man, mankind.

ಜನವ್ರವೋದ ಜನಾ-pramōda. People's delight; the white water-lily, or red lotus (ಕುಮುದ, ಜನರುಗಳ ಹರುಷ Nn. 29).

ಜನಮೇಜಯ jana-m-ējaya. Causing men to tremble: N. of a king, the son of Parikshit and great-grandson to Arjuna. (Bp. 56, 45; Bh. 1, 9, 1; J. 2, 2).

ಜನಯಿತ್ಯ janayitṛi. A father. (R.).

ಜನಯಿತ್ರಿ janayitri. A mother.

ಜನರಂಜನ jana-ranjana. Gratifying the people, courting popular favour. (R.).

ಜನರಮಣಿ jana-ramaṇa. A king (Bp. 57, 78).

ಜನಲೋಕ ಜನa-lōka. = ಜನೋಲೋಕ. One of the seven divisions of the universe, where the sons of Brahmā and other pious men reside (Mr. 32).

ಜನವರ jana-vara. A king (Bp. 53, 35).

ಜನವಾದ ಜನa-vāda. The talk of men: news, rumour, report, scandal.

ಜನವಾರ್ತೆ jana-vārtē. Rumour, report (B. 5, 55; My.).

ಜನಶ್ರುತಿ jana-śruti. Rumour, news, intelligence.

ಜನಸ್ಥ ಜanas. = ಜನೋಲೋಕ. See ಜನೋಲೋಕ.

ಜನಸ್ಥಾನ jana-sthāna. N. of a part of the Daṇḍaka forest (Rām. 3, 5, 2; J. 19, 20. 24).

ಜನಾಂಗ ಜana-āṅga. A nation, a tribe (B. 4, 127. 215; My.).

ಜನಾನುಕೂಲ ಜana-anukūla. The favour or help of people (My.); public benefit (My.).

ಜನಾನಿ janāni. Made for, or suitable to, women, belonging to the harem (Si. 259; My.; Mhr., H.); a seraglio, harem (My.; Mhr., H. ಜನಾನಿಯಾನಾ).

ಜನಾನ್ತ jana-anta. An uninhabited place. 2, a region, a country (ವಾಡಲು, ದೇಶ Nn. 13; ಗೋತ್ರ, ದೇಶ 16. 72).
ಜನಾರ್ದನ jana-ardana. *Vishnu or Krishna* (Bp. 54, 36).
ಜನಾಪವಾದ jana-apavāda. Popular accusation (J. 5, 51; My.).
ಜನಾರಾತ jana-ārāta. A country, a region (Ūpr. 6, after 11).
ಜನಾಶ್ರಯ jana-ārāya. An asylum for men (J. 11, 86); a temporary shed or hall.
ಜನಿ jani. = ಜಿನಿ. To flow, to drop (My.). ಜನಿದು ಹೋದುದು (ಸ್ಯನ್ನ, ರೇಣ, ಸ್ತುತ, ಸ್ತುತ Si. 379). (Cf. ಜಡಿ 6).
ಜನಿ jani. 1. Birth, production; one who has been born (see ಗುರು-). 2, a woman. 3, a daughter-in-law. 4, a kind of fragrant plant (= ಜತುಕ್ಕುತ; cf. ಜನನ No. 2).
ಜನಿ jani. 2. = (ಜನ್ನ), ಜನ್ನಿ 1, ಜಿನಿ. See ಜನಿವಾರ. (Tē. ಜನ್ನಿ, the brahmanical thread).
ಜನಿತ janita. Born, begotten; produced; occasioned (ಭೂತ, ಹುಟ್ಟು, ಜನ್ಮಾದು Nn. 78).
ಜನಿಯಿಸು janiyisu. To be born or produced; to take place, to happen (ಪುಟ್ಟು ſmd. 7 Cm.; ಹುಟ್ಟು 46 Cm.; Ūh. v. 172; Ūpr. 2, 8; 3, 77).
ಜನಿಯುವಿಕೆ janiyuvikē. Flowing, dropping (ಶೋಕ, ಪ್ರಾಧಾರ Si. 390).
ಜನಿವಾರ (jani-vāra or bāra). = ಜನ್ನವರ, ಜನ್ನಿವಾರ, ಜಿನಿವಾರ. The sacrificial thread (which originally was a leather strap, C.; Si. 230. 252; Mhr. ಜಾನವೇಂ).
ಜನಿಸು janisu. = ಜನಿಯಿಸು. (Bp. 2, 7. 8; 51, 25; 54, 57; J. 10, 49).
ಜನುಮ januma. Tbh. of ಜನ್ನ. (My.).
ಜನುನಿ janus. Birth, production, origin.
ಜನೆ janē. = ತನೆ, ತನೆ 2, ನೆನೆ. The yolk of an egg (B.; Tē. ಜನೆ, ಜನೆ, ಜನೆ, spawn, roe; the yolk of an egg; T. ಜನ್ನಿ, the embryo in the womb of beasts; an egg, particularly the eggs of fish, spawn; a bud; ಜನ್ನಿ, to be with young; to bud; M. ಜನೆ, ಜನೆ, pregnancy; ಜನೆ, animals to conceive; ಜನೆ, ಜನೆ, ಜುನೆ, juice, as of a mango stalk after the fruit is broken off, see ಸೋನೆ; Sk. ಜಲ, the embryo or uterus of a cow).
ಜನೇಶ jana-lāa. A king (Ūh. v. 52).
ಜನೇಶ್ವರ jana-lāvara. A king (Ūpr. 6, after 18; J. 26, 57).
ಜನೋದಯ jana-udaya. N. of a vṛitta (Ūh.).
ಜನೋರೋಶ jana-lōka. = ಜನರೋಶ. (My.).
ಜನ್ತ janta. Tbh. of ಜನ್ತ (ſmd. 352; ವಲ್, ರದನ ſm. 70).
ಜನ್ತು janta. A creature, a living being; man; people. 2, any animal, usually beings of the lowest organization, such as worms, insects, etc. (C.).
ಜನ್ತು ನಿಕರ jantu-nikara. The multitude of living beings (ಜೇವ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು Nn. 73).
ಜನ್ತುಫಲ jantu-phala. The glomerous fig-tree, *Ficus glomerata*.
ಜನ್ತೆ jantē. A short, small beam crossing the chief beams in a flat roof and supporting the ceiling (C.; B. 4, 121; ſiv. 1, 70; Ū. Bp. 5, 48; Tē. ದನ್ನೆ, a beam or rafter; cf. ಜತೆ, and Sk. ಯಮ್?). See ಬಲ್ಲೆನ್ನೆ. — ಜನ್ನಮಣಿ. A kind of leather rope (S. Mhr.).
ಜನ್ತ್ರ jantra. Tbh. of ಯನ್ತ್ರ (ſmd. 348; ಅವರಣೆ Mr. 207;

ſiv. 3, 25; C.). ಜನ್ತ್ರದ ಕೀಲಂ ಕಳೆದನ್ನಿರೆ ಅಯ್ಯ (ſmd. 84 Mqb.). See ಅಮುಚ್ಚನ್ನೆ.

ಜನ್ನ janna. (= ಜನಿ 2, ಜನ್ನಿ 1). Tbh. of ಯಜ್ಞ (ſmd. 354; ſm. 63; Kk. 48). A sacrifice. 2, N. of a certain horse (ತುರ ಗಂ ಬಿಳಿದಿಗೋರೆದ ಕೆಮ್ಮಿರೆ ಜನ್ನನ ಅದು Mr. 275; Bp. 59, 40). See Abh. P. 10, after 183; Bp. 24, 74; 56, 27. — ಜನ್ನಗೂಡು. — ಕೂಡು. Whose food is sacrifice: a god (ನಿರ್ಫರ Kk. 10a). — ಜನ್ನವಗೆಯ. — ವಗೆಯ. The enemy of (Dakṣa's) sacrifice: Virabhadra (Kk. 6; ſm. 4. 5). — ಜನ್ನವಳ. — ವಳ. Indra (ಸು ರವ Kk. 11a).

ಜನ್ನನೆ jannanē. A sacrificial shed or house (ಯಾಗಶಾಲೆ Ūt. 1, 70).

ಜನ್ನವಿರ (janna-vira). = ಜನಿವಾರ, etc. ಜನ್ನವಿರಮಂ ಬಲನ್ನೊಡು ತುದು (ಉಪವೀತ); ಜನ್ನವಿರದನ್ನೆ ಇಕ್ಕಿದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ವೈಕುಂಠ Hā.).

ಜನ್ನಿ janni. 1. = ಜನಿ 2. See ಜನ್ನಿವಾರ.

ಜನ್ನಿ janni. 2. = ಸನ್ನಿ. (My.).

ಜನ್ನಿಗೆ jannigē. (Tbh. of ಯಾಜ್ಞಕ). That belongs to sacrifice or is suitable for sacrifice, or that is dedicated to be offered to an idol, especially used of cattle and of their milk (Bp. 12, 28; 14, 5. 23; S. Mhr.).

ಜನ್ನಿವಾರ (janni-vāra). = ಜನ್ನವರ, etc. (ಪ್ರಹ್ಲೂತ, ಉಪವೀತ Mr. 255; Bp. 21, 25; 50, 6). ಜನ್ನಿವಾರಮನ್ ಎದನ್ನೊಡಲೆ (ಪ್ರಾಚೀನ 255). ಎದದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಹಲು ಪಟ್ಟ ಜನ್ನಿವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಾ ವೀತ ಎನಿಸುಗು. ಕೊರಳನ್ನೆ ಇಡಿಯಿಕ್ಕಿದ ಜನ್ನಿವಾರವು ನಿವೀತ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಜನ್ಮ jannu. = ಜನ್ಮ. (My.).

ಜನ್ಮ janna. = ಜನುಮ, ಜಲಮ, ಜಲ್ಮ. Birth, production, origin; existence, life, life-time; born from. — ಜನ್ಮ ಕೊಡು. To give birth to. ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟವಳು (ಜನನಿ, ತಾಯಿ G.). — ಜನ್ಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To take birth upon one's self, to be born (B. 5, 279). 2, to take away life, to kill (S. Mhr.). — ಜನ್ಮವತ್ತು. — ಎತ್ತು. = ಜನ್ಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು No. 1. (My.).

ಜನ್ಮದೇಶ janna-dēśa. = ಜಲ್ಮ. Native place or country (C.).

ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರ janna-nakshatra. The natal star, the star of the zodiac under which a person is born (My.).

ಜನ್ಮಪತ್ರ janna-patra. Horoscope (C.), also -ಪತ್ರಿಕೆ (C.).

ಜನ್ಮವಾಪ janna-pāpa. = ಜಲ್ಮ. Original sin (My.).

ಜನ್ಮಭೂಮಿ janna-bhūmi. = ಜಲ್ಮ. Birthplace, native country (Kāvy. V, 44; J. 15, 11; My.).

ಜನ್ಮರಾಶಿ janna-rāśi. The sign of the zodiac that contains the natal star (C.).

ಜನ್ಮಸಾಫಲ್ಯ janna-sāphalya. Attainment of the object or end of existence (C.).

ಜನ್ಮಾನ್ತ janna-anta. = ಜಲ್ಮಾನ್ತ. The end of existence (ನಿರ್ವಾಣ, ಜನ್ಮದ ಕಡೆ Nn. 19, o. rs. ಜಲ್ಮಾನ್ತ, ಪ್ರಾಣಾನ್ತ). 2, a district, a country (ಗ್ರಾಮ, ದೇಶ Nn. 37).

ಜನ್ಮಾನ್ತರ janna-antara. Another state of existence; another birth, past or future (Ūpr. 5, 4; J. 13, 54; 18, 19; C.).

ಜನ್ಮಿ janmi. A creature, a living being.

ಜನ್ಮಿಸು janmisu. = ಜನಿಸು. (Bp. 4, 72; S. Mhr. rare).

ಜನ್ಯ janya. To be born, fit to be born; born from, occasioned by; generating (Bp. 47, 61). 2, relating to men or to the people; people. 3, rumour, report. 4, the friend or companion of a bridegroom. 5, war, combat.

ಜನ್ಮ janyu. Birth. 2, a creature, a living being.

ಜನ್ಮ janhu. = ಜನ್ಮ. Tbh. of ಜನ್ಮ. (My.).

ಜನ್ಮ ತನಯ janhu-tanay. = ಜನ್ಮ. (G.; My.).

ಜಪ japa. 1. — ಜಪ ಜಪ. rep. Quickly, briskly (S. Mhr.; Mhr. ಝಪಝಪ).

ಜಪ japa. 2. Muttering; muttering passages from the veda, charms, prayers, names of a deity, etc.; counting silently the beads of a rosary; a muttered prayer. — ಜಪ ಮಾಪು. To perform japa (C.).

ಜಪಮಾಲಿಕೆ japa-mālikē. A rosary (C.; B. 5, 73).

ಜಪಮಾಲೆ japa-mālē. = ಜಪಮಾಲಿಕೆ. (C.; ಅಕ್ಷಮಾಲೆ G.).

ಜಪಸರ japa-sara. = ಜಪಮಾಲೆ. (My.).

ಜಪಸು japasu. = ಜಪಿಸು. (S. Mhr.).

ಜಪಾನುಷ್ಠಾನ japa-anushṭhāna. Performance of japa (Śāv. 2, 107; J. 10, 23).

ಜಪಾಪುಷ್ಪ japā-pushpa. = ಜಪೆ. (ದಾಸಕದ ಹೂ G.; My.). 2, ಮದ್ದು ಗುಣಿಕೆಯ ಹೂವು (G.).

ಜವಾರುದ್ರ japā-rudra. = ಜಪೆ. (ದಾಸಕ Mr. 126, o. r. ದಾಸಕ).

ಜಪಿಯನು japiyisu. = ಜಪಿಸು. (Ūpr. 2, 6; Abh. P. 14, 100).

ಜಪಿಸು japisu. = ಜಪಸು. To mutter (J. 28, 54; Śāv. 1, after 79; My.); to perform japa (C.; Si. 251).

ಜಪೆ japē. ಜಪಾ. = ಜಪೆ. The China rose or shoe-flower, Hibiscus rosa sinensis Lin.

ಜಪ್ತಿ japti. Seizure, confiscation, sequestration, attachment (in law, C.; Br.; Mhr., H.; B. 5, 88).

ಜಪ್ಪನೆ jappanē. In a lurking manner (C.; B. 4, 180; 5, 242).

ಜಪ್ಪಳ jappala. N. of a jātrē at Basarūr. — ನೃಪಾ ರ ಕವ್ಯಳ, ಏನದೂರ ಜಪ್ಪಳ, ಕೋಟೀಶ್ವರಕೋಟೀಶ್ವರ ಹಬ್ಬ ಮೂಡೂ ಕಣ್ಣಿ ರೆ ಮೋಡ (Prv.).

ಜಪ್ಪಿಸು jappisu. To wait and watch patiently, to lurk (C.; B. 3, 31; 5, 31. 188; Mhr. ಜಪಣೀಂ).

ಜಪ್ಪು jappu. To be muttered; a prayer that is to be muttered.

ಜಬ್ ಜāb. = ಜಬ್ಬು 1. — ಜಬ್ಬು. A weak rope (Bh. 8, 26, 56).

ಜಬರ jabara. = ಜಬರು. Powerful; heavy; difficult; huge; high in price; massy; ponderous, etc. (Mhr., H.).

ಜಬರದಸ್ತು jabara-dastu. Oppression; force; violence (C.; Mhr., H. ಜಬರದಸ್ತುಲ).

ಜಬರಿಸು jabarisu. = ಜಬ್ಬರಿಸು. To chide, to scold, to abuse (S. Mhr.).

ಜಬರು jabaru. = ಜಬರು.

ಜಬರುಜಂಗು jabaru-jangu. Zafar-jang (Zubber Jung): the ruler of the battle: a title bestowed on certain cannon (Tē., R.; T. ಚಮರ್ ಜಂ).

ಜಬಾಬು jabābu. = ಜಬಾಬು. (My.; Mhr., H. ಜಬಾಬು, ಜನಾಬ).

ಜಬ್ಬರಿಸು jabbarisu. = ಜಬರಿಸು. (My.). Cf. ಜಬು.

ಜಬ್ಬಲ jabballa. = ಜಬ್ಬಲು, (ಜಬ್ಬು 1). The state of being weak, infirm or frail from old age, etc., that of being withered and dry, as that of grass or of some parts of grass occasionally is (S. Mhr.; My. as ಜಬ್ಬಲು); that of being soft or pulpy, as that of ripe fruit

(from a fall or blow, My. as ಜಬ್ಬಲು); that of being relaxed or slack, as that of a female's breast (My. as ಜಬ್ಬಲು). Cf. ಜರಗು 1?

ಜಬ್ಬಲು jabballu. = ಜಬ್ಬಲು. (My.).

ಜಬ್ಬಿಸು jabbisu. 1. (= ಜಬ್ಬು 3). To suck (as a mango, sugar-cane, etc., My.; cf. ಸೀಕು).

ಜಬ್ಬಿಸು jabbisu. 2. To cause to scold or abuse (My.).

ಜಬ್ಬು jabbu. 1. (= ಜಬ್, ಜಬ್ಬಲು). Weakness, frailty; softness, pulpiness; relaxed state, slackness (My.; Tē. also: slowness; negligence; indolence; Tu.: delay; infirmness; hollowness). — ಜಬ್ಬುದು. — ತುದು. To reduce to pulp by treading (Rām. 6, 39, 23).

ಜಬ್ಬು jabbu. 2. = ಜಬ್ಬು, etc. To scold, to abuse (My.).

ಜಬ್ಬು jabbu. 3. (= ಜಬ್ಬಿಸು 1). To suck (My.).

ಜಬ್ಬಲು jabbulu. A grassy place (ಪುಲ್ಲ ಬೆಳೆದ ಸ್ಥಳ G.; Tē. ಜೊಬ್ಬಲು, to thrive, to grow thickly; to be full, abundant).

ಜಮ jama. = ಜಮ 2. Tbh. of ಯಮ. — ಜಮದಾದೆ. A kind of weapon (Rām. 6, after 11; Tē. ಜಮದಾದಿ, ಜಮುದಾದಿ, ಜಮು ದಾಲಿ, ಜನ್ಮದು; T. ಚಮುದಾದು, a sword, a cutlass, a dagger; H. jamdhar, Br.). Cf. ಜಮದಣ್ಣ.

ಜಮಖಾನೆ jamakhānē. = ಜಮ್ಖಾನೆ, ಜಮ್ಖಾನೆ. A sitting carpet (C.; B. 4, 60; Mhr., H.; T. ಚಮುಕ್ಖಾಲ).

ಜಮದಗ್ನಿ jamat-agni. Blazing fire: N. of a ṛishi, father of Paraśurāma (Mr. 258).

ಜಮದಗ್ನಿತನಯ jamadagni-tanaya. Paraśurāma (Mr. 504).

ಜಮಳ jamaḷa. Tbh. of ಯಮಲ (Śmṛ. 348; Tē. ಜಮಲಿ, ಜಮುಲು).

ಜಮಾ jamā. = ಜಮೆ. Receipts, income, revenue (C.; Mhr., H.). 2, collected, gathered together (Mhr.).

ಜಮಾಖರ್ಚು jamā-kharṇu. Receipts and disbursements (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮಾದಾರ jamā-dāra. The head of a body (of peons, etc., My.; Mhr.); a commander of a body of troops (My.; Mhr.).

ಜಮಾಬಂದಿ jamā-bandi. The general assessment of lands, etc., settlement of the assessments (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮಾಯಿಸು jamāyisu. To assemble, to come together (C.; Mhr. ಜಮಣೀಂ); to succeed or answer, as a business (C.; Mhr.); — to collect (My.; Mhr.).

ಜಮಾವಣೆ jamāvāṇi. Agreement, harmony (in music, Si. 64; My.).

ಜಮಾವಸೂಲಿಬಾಕಿ jamā-vasūlu-bāki. The collections and the outstanding balances (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮಾದಾರ jamī-dāra. = ಜಮಾನುದಾರ. A zemindar, a landholder, a hereditary officer (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಜಮಾನು jamīnu. Land or ground (C.; Mhr., H.).

ಜಮಾನುದಾರ jamīnu-dāra. = ಜಮಾದಾರ. (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮುನೆ jamunē. = ಜಗುನೆ. (My.); N. (My.).

ಜಮೆ jamē. = ಜಮೆ, etc. (My.).

ಜಮೆ jamē. = ಜಮಾ. (C.).

ಜಮೇದಾರ jamē-dāra. = ಜಮಾದಾರ. (My.; Br.).

ಜಮ್ಬಾನಿ jamkhānē. = ಜಮಖಾನೆ, etc. (My.).
 ಜಮ್ಬಾ jampa. Tbh. of ಝಮ್ಬ (Śmd. 339 Mdb.).
 ಜಮ್ಬತಿ jampati. (= ದಮ್ಬತಿ). Husband and wife.
 ಜಮ್ಬಾ jampā. — ಜಮ್ಬಾನೆಟ್ಟಿ. N. ಜಮ್ಬಾನೆಟ್ಟಿ, ಜಾಡೀ ತಾರೋ!
 ಅನ್ನದ ಜಲಪ್ರಮಾಣವೆಷ್ಟು? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Priv.).
 ಜಮ್ಬಾ jampu. 1. = ಜೊಮ್ಮ. Drowsiness, sleepiness (S. Mhr.; T. ಚಮ್ಬದ, ಜೊಮ್ಮದ, laziness, slowness).
 ಜಮ್ಬಾ jampu. 2. A multitude (Tē. = ಸಮುದಾಯ). See ಜಗ್ಗ.
 ಜಮ್ಬಾ jampē. (T. ಚಮ್ಬೆ, one of the seven modes in music). — ಜಮ್ಬತಾರ. Slow time in music, andante (My.; Tē.).
 ಜಮ್ಬಾ jamba. 1. A certain horse (Bp. 59, 40; ತುರಗಂ ತುಮ್ಮ ಚಿಟ್ಟುರೋದರರ್ Mr. 275, o. rs. ಜಮ್ಬ, ಬಿಮ್ಮ).
 ಜಮ್ಬಾ jamba. 2. = ಜಮ್ಬು 2, ದಮ್, ದಮ್ಬ 1, ದಮ್ಬು, ದಮ್ಬು, ದಮ್ಬು, ದಮ್ಬು. Tbh. of ದಮ್ಬು. Ostentation, pomp (C., also ಜಮ್ಬ; Tē. ಜಮ್ಬ; T. ಚಮ್ಬು). ಜಮ್ಬು ಮಾಡಿ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದರೆ ಕಸಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸು ಇಲ್ಲ (Priv.).
 ಜಮ್ಬಗಾಡಿ jamba-gāra. A man of ostentation (My.).
 ಜಮ್ಬರ jambara. Affair, business (C., also ಜಮ್ಬಾರ; Tu.; Tē. ಜರುಪು, to do, perform). ಜಮ್ಬರದವನಿಗೆ ತಮ್ಮರರ ಪೋ? (Priv.).
 ಜಮ್ಬಾಲ jambāla. Mud, mire (also ಜಮ್ಬ).
 ಜಮ್ಬಾ jambi. Tbh. of ತಮು. The tree Acaia or Mimosa suma Roxb. (R.; Tē. ಜಮ್ಬು, ಜಮ್ಬಿ).
 ಜಮ್ಬಾರ jambira. A lemon, the common lime (ನಿಮ್ಮೆ Mr. 112; Si. 126).
 ಜಮ್ಬಾ jambu. Length (My.; Tē. ಜಮ್ಬು; see ಚಾಪು). 2, a kind of reed or sedge, *Typha angustifolia* L. (T. ಚಮ್ಬು; Tē. ಜಮ್ಬು, ಜಮ್ಬು). — ಜಮ್ಬುಮಾನು. (ಚಿಲಿಚಿಮ, etc., ಕಾರ ಹುಲ್ಲಿನೊಳು ತಿರುಗುವ ಮಾನು, ಹುಲ್ಲುಮಾನು Si. 87). — ಜಮ್ಬುಹುಲ್ಲು. (ಕಾಶ, ಇಕ್ಕಡೆ ಗಡ್ಡೆ, ಪೋಟೆಗಲ Si. 163; My.).
 ಜಮ್ಬಾ jambu. 1. ಜಮ್ಬು. The rose apple, *Eugenia jambolana* Lam., or another species of *Eugenia* (ನೇದಿಲ್ Mr. 115; ನೇದಿಲ್ Si. 125). — ಜಮ್ಬುನೇದಿಲು. The rose apple, *Eugenia jambos* L. (C.; Si. & Pl.). See ಕೆಮ್ಮು.
 ಜಮ್ಬಾ jambu. 2. = ಜಮ್ಬು 2. (S. Mhr.).
 ಜಮ್ಬಕೆ jambuka. A jackal. 2, *Varuna*. 3, = ಜಮ್ಬು 1.
 ಜಮ್ಬಕಧ್ವನಿ jambuka-dhvani. The sound of a jackal. See ಊಳಿದು.
 ಜಮ್ಬಖಾನೆ jambukhānē. = ಜಮಖಾನೆ, etc. (My.).
 ಜಮ್ಬಕೇಶ್ವರ jambuka-śvara. A Śaiva place of pilgrimage near Trichinopoly (My.).
 ಜಮ್ಬದ್ವೀಪ jambu-dvīpa. One of the seven continents surrounding the mount Méru; the central division of the world, including India;—India (pretty C.).
 ಜಮ್ಬಮಾಲಿ jambu-māli. N. of a rakshasa in the army of Ravana (Abh. P. 13, 121; Rām. 5, 4 sum.; J. 27, 43).
 ಜಮ್ಬನದಿ jambū-nadi. N. of a fabulous river, said to flow from the mount Méru, and to be formed by the juice of the fruits of a jambu tree on that mount. (R.).
 ಜಮ್ಬಫಲ jambū-phala. A jambū fruit (Bp. 54, 56).
 ಜಮ್ಬುರ jambūr. N. (Bp. 49, 15; 55, 54).

ಜಮ್ಬಾ jamba. The common lime or lemon. 2, seizing with the mouth: N. of a dattya or demon, destroyed by Indra (Ā. Bp. 47, 21). 3, the jaws; the mouth; a tooth or tusk.
 ಜಮ್ಬದ್ವೇಷಿ jambha-dvēshi. Indra (Bp. 54, 52).
 ಜಮ್ಬಭೇದಿ jambha-bhēdi. Indra.
 ಜಮ್ಬರಿಪ jambha-ripu. Indra (Mr. 41).
 ಜಮ್ಬಲ jambhala. The common lime or lemon.
 ಜಮ್ಬವೈರಿ jambha-vairi. Indra (Rā. 1, 99).
 ಜಮ್ಬಾಮಿತ್ರ jambha-amitra. Indra (Bp. 61, 82).
 ಜಮ್ಬಾರಿ jambha-ari. Indra (ಇನ್ನ, ಜಮ್ಬ Nn. 38; J. 4, 7).
 ಜಮ್ಬಾರ jambhira. The common lime or lemon. 2, a kind of basil (*Ocimum*) with small leaves. See ಮರುಕಳ.
 ಜಮ್ಬಾಡಿಸು jammadisu. To cause to tremble (P Rām. 6, 11, 3).
 ಜಮ್ಬಾನಿ jammanē. With a thrill of joyful rapture (ರೋಮಾಂಚನಸುಖ Ā. I, 44; cf. ಜುಮ್ಮನಿ).
 ಜಯ jaya. Conquering, winning; captivating, fascinating, charming, etc. (ಮನೋಹರ, ಶುಭ, ಸಾಮ್ಯ, etc. Mr. 424). 2, victory; conquest; winning (ಗಲ Ā. I, 83; ಗಲ್ಲ II, 35). 3, a formula causing victory. 4, the plant *Premna spinosa* or *longifolia*. 5, the twenty-eighth year of the cycle of sixty (C.). — ಜಯ ಜಯ. rep. Hurra! bravo! all hail! glory unto—! (Bp. 32, 40; C.; Mhr.). — ಜಯಜಯ. Hail, master! (Ā. 4, 67). — ಜಯವಿದು. -ಇಡು. To shout "victory!" "bravo!", etc. (Bp. 52, 42; 57, 50; 59, 43). — ಜಯ ಹೊನ್ನು. To gain the victory (C.; B. 4, 8). ಜಯ ಹೊನ್ನಿದ (ಸಾರ್ಥಕ G.).
 ಜಯಘಂಟೆ jaya-ghaṇṭē. A bell of victory or for the proclamation of victory, used to be carried about (Bp. 21, 10, 40); a bell used in temples on joyous occasions (My.; see s. ಪಂಡಮಹಾವಾಡು).
 ಜಯಘೋಷ jaya-ghōṣa. Shouting to proclaim victory, a cry of victory. (My.).
 ಜಯತೆ jayat. Conquering.
 ಜಯದ್ರಥ jayat-ratha. N. of a king of the Sindhus and Sauvīras (J. 18, 82; 27, 42; 32, 50).
 ಜಯಧ್ವಜ jaya-dhvaja. A standard of victory. (Ā. 6, 48). 2, a N.
 ಜಯಧ್ವನಿ jaya-dhvani. A shout or cry of victory. (My.).
 ಜಯನ ಜayana. Conquering. 2, armour.
 ಜಯನಕಾಲಿಕೆ jayana-śālikē. An armoury (Ā. 1, 139).
 ಜಯನ್ತ jayanta. N. of a son of Indra. 2, N. of a minister of Daśaratha (Rām. 1, 16, 12).
 ಜಯಂತಿ jayanti. A flag, a banner. 2, the day, or the anniversary of it, on which a deity assumed an incarnation, see ಕೃಷ್ಣ, ನರಸಿಂಹ, ರಾಮ. 3, the plant *Sesbania aegyptiaca* Pers. 4, = ನೇತ್ರಮೂಲಿ, q. v. 5, N. of an author (Nn. 3).
 ಜಯಪತ್ರ jaya-patra. A record of victory (Bp. 52, 46; My. also ಜಯಪತ್ರಿಕೆ).
 ಜಯಮಂಗಳ jaya-maṅgala. A royal elephant. 2, a cheer (or festival) of victory (Ā. 4, 42).
 ಜಯಮಾನ jayamāna. Conquering (Bp. 52, 19).
 ಜಯಮಿನಿ jayamini. Tbh. of ಜೈಮಿನಿ. (C.).

ಜಯಯಾತ್ರೇ jaya-yātrē. A march of conquest or victory (Ūpr. 7, 30).

ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ jaya-lakshmi. The goddess of victory, victory (Śāv. 4, 97).

ಜಯವನ್ತ jaya-vanta. (Śmd. 242, o. r. ಜಸ-). A victorious man (C.). Fem. ಜಯವನ್ತಳು (C.).

ಜಯವರ್ಮ jaya-varma. N. of a king (Ūpr. 5, 94. 101. 112).

ಜಯವಿಜಯ jaya-vijaya. N. of two doorkeepers (Bhāga-vata 3, 5 sum.).

ಜಯಶಾಲಿ jaya-śāli. A conqueror (Śi. 282; My.).

ಜಯಶೀಲ jaya-śīla. A victorious man (ಚತ್ತರ, ಚಪ್ಪು G.; My.).

ಜಯಶೋಭಾ jaya-śaundā. Exceedingly fond of victory (Bp. 36, 39).

ಜಯಶ್ರೀ jaya-śrī. The goddess of victory, victory (Ūpr. 2, 1; 6, 1). 2, N. of Jayavarma's wife (5, 94).

ಜಯಸು jayasū. = ಜಯಿಸು, ಜಯ್ತು. To conquer, to defeat, to overcome (Bp. 50, 19; S. Mhr.); to be victorious.

ಜಯಸ್ತಂಭ jaya-stambha. A column erected to commemorate a victory (Ūpr. 7, 32; My.).

ಜಯಿಸು jayisu. = ಜಯಿಸು, etc. (Bp. 28, 46; J. 12, 1; 13, 7. 8. 55. 57; B. 4, 218; My.).

ಜಯೆ jayē. The plant *Sesbania aegyptiaca* Pers. 2, N. ಜಯವಿಜಯೆ jayē-vijayē. N. of two attendants of Girijā (Grj. 8, 83; 9, 59).

ಜಯ್ಯ jayya. To be conquered or gained, conquerable.

ಜಯ್ಯು jaysu. ಜೈಸು. = ಜಯಿಸು. (C.).

ಜರ jara. 1. = ಜರ. An imitative sound. — ಜರ ಜರ. rep. The noise in drawing anything on the ground (My.; Tē. ಜರಜರೆ).

ಜರ jara. 2. = ಜರು. Sliding. — ಜರಗುಣ್ಣಿ. -ಕುಣ್ಣಿ. Sliding on the posteriors down a slope, as children do in play (S. Mhr.).

ಜರ jara. 3. = ಜರಿದು. P. p. of ಜರಿ 1, in ಜರ ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಜರ jara. 1. Tbh. of ಜರ (Śmd. 368; C.). — ಜರಜಕೆ. Ague (C.). — ಜರಗಣ್ಣಿ. Ague-cake: enlargement of the spleen (My.).

ಜರ jara. 2. Growing old; decaying; wearing out, wasting; etc. See ನಿರ್ಜರ. — ಜರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become thin or lean, as a child (S. Mhr.).

ಜರ jara. 3. (= ಜರಿ). Brocade (C.; Mhr., H.; B. 2, 7; 3, 102. 103; 4, 125). 2, gold (ಪೂರ್ಣ Bhn. 10, o. r. ಜರಗು; Br., H. ಜರು, gold).

ಜರ jara. 4. Somewhat; a little (C.; Mhr., H. ಜರಾ).

ಜರಕ್ jarak. The sound produced when a swing is in motion (C.).

ಜರಕ್ಕನೆ jarakkanē. = ಜರನೆ. With a sudden sliding motion, in ಜರಕ್ಕನೆ ಜಾಡು (My.).

ಜರಗ jaragu-a3. = ಜಲಗಾಡಿ. (V. 41, 43).

ಜರಗಿಸು jaragisu. = ಜರಿಗಿಸು, ಜರುಗಿಸು, ಸರಕಿಸು, ಸರಿಕಿಸು, ಸರುಕಿಸು. To make slide aside, to move forward or push on (a thing on a surface, v. t., My.); to push or carry on, as work (My.).

ಜರಗು jaragu. 1. = ಜರಿಗು, ಜರುಗು 1, ಸರಕು, ಸರುಕು. To slip, as from the hand; to slide, as tiles; to roll down, as sand or corn from a heap; to change one's place, to move forward or aside (v. i.); to pass, to elapse, as time, words; to be done, as business (My.; Te.; T., M. ಜರಿ, to slide or slip, as a garment; to roll down, as corn from a heap; to fall down, as little stones from a wall; to lean, bend, be in a bending posture, incline, slope = ಜಾಯ್, cf. ಜಾಡು; cf. ಜಗ್ಗು 1, ಜರಿ 1, ಜಾಡು 1, ಸರಿ).

ಜರಗು jaragu. 2. = ಜರುಗು 2. Loose texture, as that of cloth (My.).

ಜರಗು jaragu. = ಜರ 3, No. 2 q. v., ಜಲ 3, ಜಲಗು, ಜಾಲ 2. Gold.

ಜರರ jarāṭha. Worn out, decayed, infirm; old; hard, solid; old age (ಘನ, ಹದಿನಾದುದು Nn. 15, o. r. ಹದಿದು; ಪುರಾಣ, ಹದಿದು 138; ಪುರಾಣ, ಹದಿನಾದುದು 146). 2, bent, drooping. 3, harsh, cruel (ನಿಷ್ಕಾರ 146). 4, mud, mire (ಸಂಕಲ, ಕೆಸರು 146).

ಜರರ jarāḍa. = ಜರರ. Hard, solid, firm, stiff (ಬೆಟ್ಟು Mr. 484); a cruel man (V. 37, 60).

ಜರಡು jarāḍu. = ಜಕ್ಕು q. v., ಜಾಳೆ, ಜೊಟ್ಟೆ. Unsubstantiality; uselessness (ಜಕ್ಕು, ಜಾಳೆ, ಪೊಕ್ಕು, ನಿಷ್ಠೆಯೇನ Bhn. 49; see ಜರಬ).

ಜರಡೆ jarāḍē. = ಜಲಡೆ, ಜಲ್ಲಡೆ, ಜಲ್ಲಡೆ. A sieve (My.; Tē. ಜಲ್ಲೆಡೆ, a wicker sieve; T. ಜಲ್ಲೆಡೆ, M. ಜಲ್ಲೆಡೆ, a large sieve, a oribble; Tē. ಜಲ್ಲೆಂಚು, T., M. ಜಲಿ, to sift; to find by sifting or searching, a piece of gold, etc.; T. ಜಲ್ಲು, to sift, to sprinkle water; see ಜಲ್ಲಿಸು; cf. ಜಾಲನಿ).

ಜರಣ jarāṇa. Waxing old; decayed. 2, promoting digestion. 3, cumín-seed.

ಜರತ jarat. ಜರನ್. Old; decayed, infirm.

ಜರತಾರ jaratāra. = ಜರತಾರೆ. Silver wire covered with gold (S. Mhr.; Mhr., H.; Br. ಜರತಾರು).

ಜರತಾರಿ jaratāri. = ಜರತಾರಿ. Worked with jaratāra (C.; Mhr., H.).

ಜರತಾರೆ jaratāre. = ಜರತಾರೆ. (My.).

ಜರದಾ jaradā. = ಜರದಿ, ಜರದಿ, ಜರದಿ. Dun, used of the horse (Mhr., H.; R.).

ಜರದಿ jaradi. = ಜರದಾ, etc. (B. 5, 242).

ಜರದು jaradu. = ಜರಿದು. P. p. of ಜರಿ 1. (My.).

ಜರದನ jarat-gava. An old bull or ox.

ಜರನೆ jaranē. = ಜರಕ್ಕನೆ. (C.).

ಜರನ್ಮುಕಾಲ jarat-mṛṇāla. Old, rotten lotus fibres (Ūpr. 5, after 39).

ಜರಬು jarabu. = ಜರುಬು. Terribleness; imperativeness; overawing; awe (C.; Mhr., H. ಜರಬ).

ಜರಫ jaras. Old age; decrepitude.

ಜರಾಯು jarāyu. The exterior membrane which invests the fetus, the Chorion (ಕೂತು ಕೂಸಿವು ಚರಲ Mr. 308). 2, the womb, the uterus. 3, the after-birth.

ಜರಾಯುಜ jarāyu-ja. Born from the womb, viviparous, as man, horses, etc.

ಜರಾವತ್ jarāvat. Aged, old, infirm (ಎಸ್ತನ, ಮುಷ್ಠದೋಷವನಂ Mr. 310).

ಜರಾಸನ್ನ jarā-sandha. N. of a king of Magadha and Čēdi, and enemy of Kṛishṇa. (Śmd. 64 Mdb.; Bp. 54, 36).

ಜರಿ jari. 1. = ಸರಿ. To slip or fall, as from the hand (C.); to slide, to come, fall or slip down, as a bank (ತೀರಪತನ śmd. Dh.; ಕಸಿ śm. 110; My.); to fall in, as a house (My.); to slip away or shrink back. See Bp. 2, 15; Rāv. 5, after 120; Rām. 1, 16, 14; J. 21, 13; 25, 35. P. ps. ಜರದು (My.), ಜರದು (C.). (See T., M. s. ಜರಗು 1; T. also ಜರುವು). 2, to fall away, to lose flesh, to become emaciated (My.).

ಜರಿ jari. 2. A short P. p. of ಜರಿ 1, in ಜರಿ ಜರದು (Bp. 16, 5; 54, 80).

ಜರಿ jari. 3. = ಸರಿ. (A sliding place): a sloping hollow between hills, a ravine worn by a stream (C.; ದರತ್ Si. 485; J. 10, 8; Tē. ಜರಿ, ಜರಿ, ದರಿ, ಜರದು; T. ಜರಿವು). ಬೆಟ್ಟದ ಜರಿ (ಪ್ರಪಾತ, ತಟಪ್ಪಗು Si. 115; ಪ್ರಸ್ಥ 429; cf. ಝರಿ). ನಡೆಯಲ್ ಇವುಂ ಕೊಡದ ಜರಿಗಳಂ ಪರಿಗಲಂ... ಶಾನನಂ ಕಣ್ಣೆ ಸದುದು (Rāghc. 17, 56). — ಜರಿಗಿಡ. A fern (My.).

ಜರಿ jari. Worked with gold or silver threads; gold or silver threads (My.; Mhr., H.; Br.). — ಜರೀಪಟಕ. The streamer of the grand ensign of the Peshwa (Mhr., H. -ಶ); a grand flag (S. Mhr.; Čb. 125); a golden girdle or belt (My.; Mhr.).

ಜರಿಗಿಸು jarigisu. = ಜರಗಿಸು. (My.).

ಜರಿಗು jarigu. = ಜರಗು 1, etc. (My.).

ಜರೀಪ jarīpa. A giraffe (My.; Arabic *zīrafāh*, *zorāfeh*).

ಜರೀಬು jarību. A land-measure; land-surveying (Mhr., H., Br.); measurement (My.).

ಜರು jaru. = ಜರು 2. — ಜರುಗಿಡಪು. -ಕೆಡಪು. To fell to the ground (Bh. 8, 26, 11).

ಜರುಗಿಸು jarugisu. = ಜರಿಗಿಸು, etc. (My.).

ಜರುಗು jarugu. 1. = ಜರಗು 1, etc. To slide, etc. (My.); to give way, to flee (Bh. 8, 26, 15).

ಜರುಗು jarugu. 2. = ಜರಗು 2. (My.).

ಜರುಬು jarubu. = ಜರಬು. (My.).

ಜರುಕು jaruhu. To cause to come down, to demolish (Rām. 6, 11, 15).

ಜರೂರು jarāru. Necessarily, at all events; invincible necessity (C.; Mhr., H.).

ಜರೆ jarē. ಜರಾ. Old age; decrepitude; hoary age, grey hair (ಸರೆ Čt. I, 48; ಪರಿತ, ಸರೆ Mr. 320). ಜರೆ ಬನ್ನರೂ ಸರೆ ಬರ ದಾರದು (Prv.). — ಜರೆ ಸರೆ. Old age and greyness (Rām. 5, 8, 67).

ಜರೀ jar. An imitative sound. — ಜರ ಜರ. rep. The continual creaking of shoes (C.).

ಜರೀ jarā. = ಜರಿದು. P. p. of ಜರಿದು 1, in ಜರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಜರೀಕ್ಕು jarākku. The creaking of shoes (C.).

ಜರಿದು jarādu. = ಜರಿದು. P. p. of ಜರಿದು 1. (My.).

ಜರಿದು jarādu. Rebuke, censure (ನಿರಾಕಾರ, ವರಾಧವ, ಪರಿಧವ, etc. Mr. 428; Dat. ಜರಿದುಕ್ಕೆ 428).

ಜರಿದು jari. 1. = (ಜರಿದು 1), ಜರಿದು 1 q. v., ಜರಿದು, ಜರಿದು. (C.; Bp. 44, 68; J. 9, 5; 10, 53; 12, 31). ಅಭಿನವಮುಂಗನ್ ಉಸುರ್ದ ಸತ್ಯತಿಯಿದಂ ಜರಿದುರಾರ್? ಮದಿವರ್ ಆರ್? (Mr. 7). — ಜರಿದು ದಾಟಿ. -ಅಟಿ. Abusing, etc. (My.). — ಜರಿದಾದಾಡು. -ಅಡು. = ಜರಿದು. To revile, to censure. ಜರಿದಾದಾಡು ಪಟ್ಟಿದು (ಅವರೀಣ, ಧಕ್ಕುತ Si. 379).

ಜರಿದು jari. 2. P. p. of ಜರಿದು 1, in ಜರಿದು ಜರಿದು (Bp. 28, 25).

ಜರಿದು jari. 3. A centipede; a scolopendra (Tē. ಜರಿದು; cf. ಜರಿದು). ಕರ್ಣಜರಿದು, ತತಪದಿ ಎನ್ನರೆ ಜರಿದು, ಸರ ಸ್ತತೀ ಪುತ್ತನಮ್ಮ ಹುದು; ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಬಸಿಕೇ ಬಣ್ಣೇ ಹುದುವೆ ಮ್ಪುವರು (Si. 171).

ಜರಿದು ಜರಿ jaricu. = ಜರಿದು 1. (Čpr. 7, after 62).

ಜರಿದು ಜರಿ jaricu. 1. To talk much, to be talkative or loquacious, to talk vainly (ಬಹುಭಾಷೆ śmd. Dh.).

ಜರಿದು ಜರಿ jaricu. 2. Garrulity, loquaciousness, vain talk (ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪ śmd. II; Kk. 80).

ಜರಿದು ಜರೆ jarē. 1. = ಜರಿದು 1, etc. To speak assaultingly; to rebuke, to abuse; to disgrace, to disdain, to jeer at, etc.; to utter a harsh sound (ಅಕ್ರ ಮಣಾಲಾಪ śmd. Dh.; ಹೇರೆ, ಪದಾವು Nn. 108; ತಿರಸ್ಕಾರ Nn. 154; My.; T. ಕಡುವು, to scold, etc.; cf. ಜರ್ವು 1). P. ps. ಜರಿದು, ಜರಿದು. ಪಾಟಿಗಳ ಸುಜನರಂ, ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂ ಡಕ್ಕೆ ತಾಂ ಜರಿದುಲ, ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಗಾಪಸಿಂಗಮ್ ಎಣೆಯೇ? (Si. 103). See Bp. 9, 10; 45, 17; 60, 21; Rāv. 13, 60; Č. Bp. 5, 50; 11, 6; J. 1, 6, 7; 14, 15; 17, 8; 31, 26; Bh. 8, 21, 8.

ಜರಿದು ಜರೆ jarē. 2. An imprecation or term of abuse (ಅವಗ್ರಹ śmd. Dh.; ಬದಿದಾದ ಕ್ಷೇಣಂ Čt. I, 29).

ಜರಿದು ಜರೆ jarānē. Quickly, rushingly (Čpr. 8, after 36; My.; Tē. ಜರಿದುನೆ).

ಜರ್ಕು jarku. (= ಜೆರ್ಕು). To strike with the nails or claws (ನಖಾತನ śmd. Dh.).

ಜರ್ಗು jargu. (śmd. 50). The noise of a thing falling, crash (? T. ಜರಿದುಕ್ಕು). — ಜರ್ಗುಮದ. -ಜರ್ದ. To fall with a crash (?). ಜರ್ಗುಮದ್ದಿದು (śmd. 50).

ಜರ್ಜರ jarjara. = ಜರ್ಜರ, q. v.

ಜರ್ಜರ jarjara. Old, infirm, decayed. 2, broken in pieces, split into small particles, broken, shattered (ನಿಶೀರ್ಣ, ಬಡದುದು Nn. 41, o. r. ಜರ್ಜರ). 3, perforated, wounded. 4, dull, hollow (as the sound of a cascade, Čpr. 5, after 76).

ಜರ್ಜರತ jarjarita. = ಜಜ್ಜರಿತ. Torn or broken in pieces, broken, crushed; infirm (Čpr. 4, 16). 2, perforated, wounded, hurt (śmd. 288, o. r. ಜಜ್ಜರಿತ). 3, tremor, trembling (Tē., R.; not Sk.).

ಜರ್ಜರಿಸು jarjarisu. To become infirm; to droop, to be bowed down; to lose heart (Č. Bp. 47, 20).

ಜರ್ಜಾರ jarjāra. = ಜಜ್ಜಾರ, etc. ಜರ್ಜಾರರ ಉದ್ಧತರು (Bhn. 54).

ಜರ್ಜೆ jarjē. ಜರ್ಜಾರ. A rattling, clattering sound (Sk. ಝಂಝಾ). ತೇರ ವಂಗದದ ಜರ್ಜಾರವಂ (J. 22, 4).

ಜರ್ಜಾರಿ jarjāri. = ಜರತಾರಿ. (G. 346; My.).

ಜರ್ಜಿಲ jarjila. = ಜರ್ಜಿಲ. Wild sesamum (ಶಾಡೆಕ್ಕು Hlā.).

ಜರ್ವಾ jardā. = ಜರ್ದಾ. (B. 3, 55).

ಜರ್ದೆ jardē. = ಜರ್ವಾ. (B. 5, 12).

ಜಬು (jarbu). = ಜಬ್ಬು 2, ಜರ್ವ 1. To use an assaulting voice: to chide, to scold, to rebuke (ಆಕ್ರಮಣವನ್ನಿ ಸ್ಮದ. Dh.; Rāv. 4, 70; Sāv. 4, 19; cf. ಜಡಿ 1, ಜಡಿ 1).

ಜರ್ಯ jarya. Becoming old, etc. See ಅ-.

ಜರ್ವ (jarvu). 1. = ಜಬು, etc. ಬೇಡತೆಯು . . . ಕೊಲೆಗೆ ಎಳಸದ ಪೊಲು ಪರ್ವನಿಂ ಜರ್ವತ ಇನೆಯಂ (Rāghc. 17, 66).

ಜರ್ವ (jarvu). 2. Chiding, reproaching (ಹಂಕಣೆ Ūt. II, 50; Kk. 42; Śm. 39; S. Mhr.).

ಜಲ್ jal. A sound in imitation of a sudden great palpitation of the heart, etc. — ಜಲ್ಲೆನ್. -ಎನ್. -ಎನ್ನು. Such palpitation to take place; to be greatly alarmed (C.). ಪ್ರಮಗವದ ಎದೆಗರ್ ಉಪ್ ಜಲ್ಲೆನುತ (Bp. 9, 3; see also 26, 27; 61, 81). 2, to sound as water when suddenly poured out, as grain, pearls, etc. when scattered about (My.).

ಜಲ jala. 1. = ಜಡ, ಜಳ 2. Cold; stupid; apathatic. 2, water (ಉದಕ, ನೀರು Nn. 87; ಅಪ್ಪ. Śm. 100). 3, mental frigidity; fraud, hypocrisy (ಕಪಟ 87; Mr. 473; cf. ಜಲಿಕ). 4, a kind of fragrant medicinal plant (= ಪ್ರೀವೇರ). 5, a certain metrical foot (Ūh.; Mr. 364).

ಜಲ jala. 2. (= ಜಳ 1, ಝಲೆ). — ಜಲಜಲಿಸು. To glitter, to shine (Ūpr. 4, 81; 7, 56; Abh. P. 8, 64; 10, 80; 11, 88).

ಜಲ jala. 3. = ಜರಗು, etc. Gold. See ಜಲಗಾಡಿ.

ಜಲಕ jalaka. = ಜಳಕ. Relating to water: a bath, bathing (Tē.; T. ಜಲಕ್ಕ, ಜಲಗ).

ಜಲಕಣ jala-kaṇa. A water-drop; water-drops (ಸೀವರ, ತನ್ನಲ್ Kk. 13; Śm. 35).

ಜಲಕಣ್ಣಿ ಜಲ-kaṇṭaka. A crocodile (Sk.). 2, the plant *Trapa bispinosa* (Sk.). 3, an alarming danger arising from water (My.).

ಜಲಕನ್ನೆ jala-kannē. A water-nymph (Bp. 19, 83).

ಜಲಕಾರ್ ಜಲ-kāka. A water-crow: the diver-bird (ಮದ್ದು, ನೀರ್ಗಾರ್ Mr. 171).

ಜಲಕ್ಕನೆ ಜಲakkanē. = ಜಲಕನೆ, ಜಳಕನೆ, ಜಳಕ್ಕನೆ, (ತಳಕ್ಕನೆ). Clearly, purely; brightly, shiningly; clearness, etc. (ವಳಕ್ಕನೆ, ನಿರ್ಮಲ ಸ್ತ.; Kk. 52, o. r. ಜಳಕ್ಕನೆ; Ūpr. 4, 81; Rāv. 7, 6; Sk. ಝಲ್ಲರೇ, purity).

ಜಲಕ್ಕನೆ ಜಲakkanē. Quickly (R.; Mhr. ಝರಕನ).

ಜಲಕ್ರೀಡೆ jala-kṛīḍē. Sporting or gamboling in water, bathing for pleasure or amusement (ನೀರಾಟ ಸ್ತ.; Ūpr. 1, after 81; J. 80, 1).

ಜಲಕ್ಷಾಲನ jala-kṣāḷana. To wash or cleanse with water. See ಅಲಮ್ಬು.

ಜಲಖೇಲನ jala-khēḷana. = ಜಲಕ್ರೀಡೆ. See ಓರಾಡು.

ಜಲಗಾಡಿ jala-gāḍa. = ಜಾಲಗಾಡಿ 1. A man who gathers the contents of drains, sweepings, and the sand of rivers, and washes them for gold (My.; Mhr. ಝಾರೇಕರೇ; Tē. ಜಲಗರಿ-ವಾಡು, ಜಲಕಡುಗು-ವಾಡು, ಜಾಲರಿ-ವಾಡು, ಜೆರಗಡುಗು-ವಾಡು; Tē. ಜಲ-ಗಡುಗು, to wash gold).

ಜಲಗು jalagu. = ಜರಗು, etc. Gold. — ಜಲಗಂ ಕಚ್ಚು. To wash gold. ಎಮಗೆ ತಾನ್ ಅಚ್ಚರಿಯ ನಿಧಿಯೆರಲು, ಜಲಗಂ ಕಚ್ಚು

ವರೆ? (Bp. 2, 23). — ಜಲಗಂ ತೊಳೆ. = ಜಲಗಂ ಕಚ್ಚು. ನಿಧಿಯೆದಿ ಕೊಳರೆ, ಕಡೆಗೆ ಜಲಗಂ ತೊಳೆಯ ಹೊದವೆವು? (Bp. 57, 62).

ಜಲಗ್ರಹ jala-graha. A shark, or crocodile. ರಾಗಾದಿಯ ಜಲಗ್ರಹವು (Jās. 42, 63).

ಜಲಚರ jala-čara. Going in water, aquatic; a fish (ಮಾನು Nn. 80).

ಜಲಜ jala-ja. = ಜಡಜ. Born or growing in water; a lotus (Ūh. v. 99; Bp. 3, 8). 2, a shell, a conch-shell (Sāv. 1, 60). 3, a good kind of śālagrāma (My.).

ಜಲಜಜ jalaja-ja. Brahmā.

ಜಲಜಜಾಣಿ jalajaja-aṇḍa. The universe (Rām. 5, 8, 58).

ಜಲಜದಲನಯನೆ ಜಾಲaja-dala-nayanē. A woman with eyes like lotus-petals (Bp. 44, 59).

ಜಲಜದಲೋಚನೆ ಜಾಲaja-dala-lōčanē. = ಜಲಜದಲನಯನೆ. (Bp. 40, 21).

ಜಲಜನಾಥ jalaja-nābha. Viṣṇu (Dp. 119).

ಜಲಜನ್ತು jala-jantu. An aquatic animal.

ಜಲಜಲೋಚನೆ ಜಾಲaja-lōčanē. A woman with lotus-like eyes (Rām. 3, 8, 25).

ಜಲಜಸಮ್ಮನೆ ಜಾಲaja-sambhava. Brahmā.

ಜಲಜಸನ್ನವಗಣಿ ಜಾಲajasambhava-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ಜಲಜಾತ jala-jāta. = ಜಲಜ. (My.).

ಜಲಜಾರಿ ಜಾಲaja-ari. The moon. (My.).

ಜಲಡೆ ಜಾಲḍē. = ಜರಡೆ, etc. (My.).

ಜಲತರಂಗ ಜಾಲ-taraṅga. A wave. 2, musical cups or glasses, harmonicon (My.; Mhr.).

ಜಲದ ಜಾಲ-da. Water-giving: a cloud (Ūpr. 4, 34). 2, a fragrant grass, *Cyperus rotundus*.

ಜಲದನಿನದ ಜಾಲada-ninada. Thunder (Bp. 37, 54).

ಜಲದರ್ಪಣಪ್ರತಿಬಿಂಬು ಜಾಲ-darpaṇa-pratibimba. An image reflected in water or in a mirror. See ನೆದರ್.

ಜಲದಾಗಮ ಜಾಲada-āgama. The arrival of clouds, the rainy season (Ūpr. 4, 39, 44). See ಕಾರ್.

ಜಲದಾರಿ ಜಾಲadāri. A drain, a kennel (My.; Br., H. ಜಲದಾರಿ, ಜಲಾರಿ).

ಜಲದಿ ಜಾಲadi. = ಜಲದು, ಜಲ್ಲಿ, ಜಲ್ಲು. Quickly (My.; Mhr., H. ಜಲದಿ).

ಜಲದು ಜಾಲadu. = ಜಲದಿ. (C.).

ಜಲದುರ್ಗ ಜಾಲ-durga. A fortification surrounded by water (Ūpr. 4, 27).

ಜಲದೇವತೆ ಜಾಲ-dēvatē. A water-goddess (Abh. P. 16, 28; J. 84, 1).

ಜಲದೋಣಿ ಜಾಲ-drōṇi. A bucket.

ಜಲಧರ ಜಾಲ-dhara. Water-holding: a cloud.

ಜಲಧರಮಾರ್ಗ ಜಾಲadhara-mārga. The sky (A.).

ಜಲಧಿ ಜಾಲ-dhi. Water-receptacle: the ocean (ಕಡರ್, ಮುನ್ನಿರ್ ಸ್ತ. 86).

ಜಲನಿಧಿ ಜಾಲ-nidhi. Water-treasure: the ocean. 2, the number four (Ūh.).

ಜಲನಿಮಜ್ಜನ ಜಾಲ-nimajjana. Sinking, diving, or plunging into water. See ಅಗುಡ್, ಅದ್, ಮುಯಿಂಕು.

ಜಲನಿರ್ಗಮ ಜಾಲ-nirgama. A water-course, a drain, etc.

ಜಲನಿಷ್ಕ್ರಮಣಿ ಜಾಲ-niṣkramapa. The going out, or taking out, of water. See ಸೇನ್ದು.

ಜಲನೀಲಿ jala-nīli. *The aquatic plant Blyxa octandra* Rich.
 ಜಲನರ jala-n-dhara. Water-bearer: N. of an Asura, the son of Śiva and the ocean. (Grj. 10, after 110; Bp. 18, 22; 46, 18; 54, 36, 56; Ā. Bp. 47, 26).
 ಜಲಪಕ್ಷಿ jala-pakshi. A water-bird (Śi. 174, 175).
 ಜಲಪತಿ jala-pati. Varuṇa. 2, the ocean. (My.).
 ಜಲಪದ್ಧತಿ jala-paddhati. A water-course, a gutter, a drain.
 ಜಲಪಾತ್ರೆ jala-pātrē. A water-, or drinking-, vessel (ಗುಣ್ಣಿ ಗೆ Kk. 32; Śm. 34; ಕವಣ್ಣು Mr. 212).
 ಜಲಪಿಪ್ಪಲಿ jala-pippali. *The aquatic plant Commelina salicifolia* Roxb., and another species.
 ಜಲಪುರುಷ jala-purusha. A water-male (Bp. 19, 83).
 ಜಲಪುಷ್ಪ jala-pushpa. An aquatic flower. 2, a fish (My.).
 ಜಲಪ್ರಸಾರ jala-praṇāla. An outlet or channel from a pond, a water-course, a waste-pipe, etc. (ತುಮ್ಮು Śm. 101).
 ಜಲಪ್ರಸಾರಿ jala-praṇāli. = ಜಲಪ್ರಸಾರ. (ತುಮ್ಮು Śmd. Dh.).
 ಜಲಪ್ರತಿಬಂಧನ jala-pratibandhana. A water-barrier, a dam, etc. See ಅಡೆ.
 ಜಲಪ್ರತ್ಯಯ jala-pratyaya. A water-hole, (a pond? ತಡ ಗುಣ್ಣಿ Śmd. II; ತಡಗುಣ್ಣಿ ಗೆ Kk. 76, o. r. ಜಲದ ಪಾತ್ರೆ).
 ಜಲಪ್ರಲಯ jala-pralaya. Destruction by water, a destroying deluge (J. 32, 32; C.).
 ಜಲಪ್ರವಾಹ jala-pravāha. The current or flow of water (My.).
 ಜಲಪ್ರಾಂತ jala-prānta. A bank, a shore.
 ಜಲಪ್ರಾಯ jala-prāya. Abounding with water, watery, wet.
 ಜಲಫಲ jala-phali. A water-snake (ಅಲಗದ Mr. 401).
 ಜಲಬುಬುಬು jala-budubuda (i. e. ಬುಬ್ಬು). A water-bubble (Āpr. 4, 57).
 ಜಲಭಂಗ jala-bhaṅga. A wave (ನೀರ ತರೆ Nn. 102).
 ಜಲಭೃತಿ jala-bhṛti. Water-bearing: a cloud (ಮೋದ G.).
 ಜಲಭ್ರಮ jala-bhrama. A whirlpool (ಅನರ್ತ, ಸುಡ Mr. 415).
 ಜಲಮಗ್ನ jala-magna. Immersed in water. See ಅದ್ವಿ.
 ಜಲಮಯ jala-maya. Formed of water, consisting of water, watery. (My.).
 ಜಲಮಲಿ jalamali. An annual weed, the Indian acalypha, *Acalypha indica* L. (Z.).
 ಜಲಮುಚ್ಚ jala-muḥ. Water-shedding: a cloud.
 ಜಲಯನ್ತ್ರ jala-yantra. A syringe (Āpr. 7, 130, 131, 135, 141). See ಚೀಲೋದಮ. 2, a water-work, a water-engine.
 ಜಲರಂಕು jala-ranku. A kind of gallinule (ಜಾಮನ Hlā.; ವರುಷ Mr. 176, o. r. ನರುಗ).
 ಜಲರಾಶಿ jala-rāśi. The ocean.
 ಜಲರುಹ jala-ruha. = ಜಲರುಹ. Growing in water: a lotus.
 ಜಲರುಹರಿಪು jalaruha-ripu. The moon (ಶಿವ. 2, 114).
 ಜಲರುಹಾಕ್ಷ jalaruha-aksha. Viṣṇu (Bh. 8, 21, 23).
 ಜಲರುಹೋದರ jalaruha-udara. Viṣṇu.
 ಜಲರುಹೋದರಗಣ jalaruhōdara-gaṇa. A class of metrical feet (Āh.).
 ಜಲಕರ್ಕಸ jalkarkṣa. = ಜಲಕೃಷಿ, etc. ಇನ್ನರೆ ತಟ್ಟಂ, ಸನ್ನೇ ಹದ್ದಾನ್ತಾಫಂ ಒಂಗರೆ, ಜಲಕರ್ಕಸಗೆ (o. r. ಜಲಕೃಷಿಗಾಗಿ), ... ಬೇದ್ದಿನ್ ಇದಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮನಂ ಕವಿತಾಗುಣೋದಯಂ (Kāvy. I, 5, 49).

ಜಲವತೆ jala-vat. Abounding in water (A.).
 ಜಲವಾಯಸ jala-vāyasa. The diver bird.
 ಜಲವಾಹ jala-vāha. Water carrying: a cloud. (R.).
 ಜಲವಿಹಂಗ jala-vihaṅga. = ಜಲಪಕ್ಷಿ. (Āpr. 6, 33).
 ಜಲವ್ಯಾಲಿ jala-vyāla. A water-snake.
 ಜಲಕಂಕೆ jala-kāṅkē. Foam arising from water (My.). 2, making water (My.). ಜಲಕಂಕೆಗೆ ಹೋಗು (My.).
 ಜಲಕಯನ jala-śayana. Reposing on the water; Viṣṇu.
 ಜಲಕುಕ್ತಿ jala-kukti. A bivalve shell.
 ಜಲಕೂಕೆ jala-kūka. The plant *Blyxa octandra* Rich., duckweed.
 ಜಲಸಂಧಿ jala-sandhi. Straights, a narrow passage in the ocean (My.).
 ಜಲಸ್ಪರ್ಶ jala-sparśa. = ಜಲತಂಕೆ No. 2. (My.).
 ಜಲಹರಿ jala-hari. A small channel for conveying off waste water, at the pedestal of a liṅga, etc. (C.; Bp. 26, 26; 57, 43).
 ಜಲಹಿಪ್ಪಲಿ jala-hippali. The plant *Jussiaea repens* Lin. (ರಾಂಗುರಿ, ಶಾರದಿ, ತೋಯವಿವರಿ Nr.). Cf. ಜಲವಿವರಿ.
 ಜಲಾಕರ jala-ākara. A source of water, a spring, a fountain, a pond (Āpr. 4, after 42).
 ಜಲಾಕರ್ಷಣ jala-ākaraṣaṇa. The pulling, drawing or taking away of water. See ಮೋಗಿ.
 ಜಲಾಂಗಮ jala-āṅgama. The act of bringing water (J. 33, 45).
 ಜಲಾಧಾರ jala-ādharma. A reservoir; a lake or pond (ತಟಾಕ, ಕೆಲೆ Mr. 417).
 ಜಲಾಧಿದೈವತ jala-adhidaivata. Varuṇa.
 ಜಲಾಯಿಸು jalāyisu. To burn (v. t., My.).
 ಜಲಾಲಿ jalāli. A sort of masquerade at the Moharam (My.; Br., H. ಜಲಾಲಿ, ಜಲಾಲಿ).
 ಜಲಾನತಾರ jala-avatāra. A landing place at a river's side.
 ಜಲಾನರ್ತ jala-āvarta. A whirlpool, an eddy. See ಸುಡ.
 ಜಲಾನರ್ತಾಕ್ಷರ jalāvarta-akshara. Letters (written) on a whirlpool (Śā. 74).
 ಜಲಾಶಯ jala-āśaya. = ಜಲಾಶಯ. A reservoir or any piece of water; a lake or pond. 2, the root of *Andropogon muricatus*. 3, a fish. 4, stupid, dull, apathetic; stupid manner.
 ಜಲಾಶಯಮಗ್ನ jalāśaya-magna. Immersed in a pond, etc. See ಅಗುದ್ವಿ.
 ಜಲಾಶ್ರಯ jala-āśraya. = ಜಲಾಶಯ. (My.).
 ಜಲಾಶ್ರಿತೆ jala-āśritē. Dwelling in water: a female Yaksha (ಜಲೈ Mr. 15 in two MSS., o. rs. ಜಲೈ and ಜಲಾಶ್ರಿತೆ).
 ಜಲಿ jali. An impression made with a pike or pin (?). ಜಲಿಯನೆ ಸಳಿಯದೊತ್ತು (Mr. 226, o. r. ಸಳಿಯು).
 ಜಲಿಕೆ jalika. A deceiver (ವ್ಯಂಸಕ, ಮಾಯೆಗೆಯ್ವಂ Mr. 227; cf. ಜಲ 1, No. 8).
 ಜಲಿಕೆ jalikē. = ಜಲಾಕೆ, etc.
 ಜಲುಕೆ jalukē. = ಜಲಾಕೆ, etc.
 ಜಲುಗು jalugu. (fr. ಜಲ). A place where water drops or oozes (J. 10, 8).
 ಜಲುಮು jaluma. = ಜಲೈ. (My.).
 ಜಲೂಕೆ jalūkē. = ಜಲಿಕೆ, ಜಲುಕೆ, ಜಲೂಕೆ, ಜಲೂಕೆ. A leech. Its Tbh. are ಜಗುಳಿ, ಜಗುಳಿ (Śmd. 354, 362).

ಜಲೋಕೆ jalókē. = ಜಲೋಕೆ, etc.

ಜಲೋಚ್ಚಾಸ್ತನ jala-učchvāsa. A drain; a sluice (ವರಿವಾಡು, ಕಡೆಗೋಡು Mr. 418).

ಜಲೋತ್ತರಣ jala-uttarāṇa. Crossing over water. See ಕಸಾಡು, ಕಸು.

ಜಲೋತ್ಸರ್ಜನ jala-utsarjana. Pouring out, letting loose, or casting forth water. See ಚಲುಕು.

ಜಲೋದರ jala-udara. Water-belly: dropsy (My.; B. 5, 286).

ಜಲೋದ್ಧತೆ jala-uddhatē. N. of a vṛtta (Čh.).

ಜಲಾಕಸ jala-ōkas. Living in water; a leech.

ಜಲಾಕೆ jala-ōkē. = ಜಲಾಕೆ, etc. A leech.

ಜಲಾಘ jala-ōgha. A quantity of water. 2, N. (B. 5, 134).

ಜಲ್ದಿ jaldi. = ಜಲದಿ, etc. (C.; Br.).

ಜಲ್ದು jaldū. = ಜಲ್ದು, etc. (My.).

ಜಲ್ಪ jalpa. Talk, speech; prate, babble, chatter; disputation, wrangling, discussion. (Bp. 53, 8).

ಜಲ್ಪನ jalpāna. = ಜಲ್ಪ. (My.).

ಜಲ್ಪಾಕೆ jalpāka. Talkative, talking nonsense; a chatterer.

ಜಲ್ಪಾಕೆ jalpāki. A talkative female.

ಜಲ್ಪಿತ jalpita. Spoken, said; talk, etc.

ಜಲ್ಮ jalma. Tbh. of ಜನ್ಮ (ಜನ್ಮ Mr. 507; C.).

ಜಲ್ಮದೇಶ jalma-dēśa. = ಜನ್ಮ. (C.).

ಜಲ್ಮವಾಜ jalma-pāpa. = ಜನ್ಮವಾಪ. (My.).

ಜಲ್ಮಭಾಷೆ jalma-bhāṣhē. Mother-tongue (S. Mhr.).

ಜಲ್ಮಭೂಮಿ jalma-bhūmi. = ಜನ್ಮಭೂಮಿ. (C.).

ಜಲ್ಮವೈರಿ jalma-vairi. An enemy from one's birth (C.).

ಜಲ್ಮಕತ್ರ jalma-īatru. = ಜಲ್ಮವೈರಿ. (My.).

ಜಲ್ಮಾಂತ jalma-anta. = ಜನ್ಮಾಂತ, q. v.

ಜಲ್ಲಡಿ jalladi. = ಜರಡೆ, etc. (ಕಾಲಿನಿ Sl. 307).

ಜಲ್ಲಡೆ jalladē. = ಜಲ್ಲಡಿ, etc. (My.).

ಜಲ್ಲನೆ jallanē. With a start (Rāv. 6, after 11; cf. ಜಲಾ).

ಜಲ್ಲಿ jalli. 1. = ಜಲ್ಲಿ 1. A pretty large, round bamboo basket used for storing corn (S. Mhr.; Tē. ಜಲ್ಲಿ, a long, narrow basket built on a tray).

ಜಲ್ಲಿ jalli. 2. Broken stone, metal (My.; Tē.; T. ಜಲ್ಲಿ; cf. ಕಲ್ಲಿ). 2, falsehood, a lie (My.; Tē., T.). — ಜಲ್ಲಿ ಹೊಡೆ. To lie (My.).

ಜಲ್ಲಿ jalli. 3. (= ರುಲ್ಲಿ). Tassels; hangings (T. ಜಲ್ಲಿ); a whisk made of the tail of the čamara or bos grunniens (Rāv. 18, 62; 13, after 77; Rāv. 2, 44; Č. Bp. 5, 2. 3. 51; J. 12, 4; Mhr. ರೋಲಾ, a bunch; a nosegay). — ಜಲ್ಲಿಮಗ. The bos grunniens (Rāv. 3, 47).

ಜಲ್ಲಿಸು jallisū. To sift (My.; see T., M., Tē. s. ಜರಡೆ; cf. ಕಾಳಿಸು 1, etc.).

ಜಲ್ಲು jallu. 1. The state of being torn, as cloth or plantain leaves (My.).

ಜಲ್ಲು jallu. 2. = ಜಲ್ಲಿ 2. A boatman's pole (Tu. ಜಲ್ಲ). ಒಡಕುಡೋಣಿಗೆ ಸಿಡ್ಡು ಜಲ್ಲ (Prv.).

ಜಲ್ಲಿ jallē. 1. = ಜಲ್ಲಿ 1. (S. Mhr.).

ಜಲ್ಲಿ jallē. 2. = ಗದ, ಜುದೆ. A bamboo pole (My.); a sugar-cane (My.).

ಜವೆ java. 1. Swift, fleet, expeditious; speed, velocity, swiftness; (power, strength). — ಜವಗಡಿಸು. — ಕೆಡಿಸು. To impair swiftness (or power). (J. 13, 33; 14, 5; 25, 39; 28, 5). — ಜವಗಡೆ. — ಕೆಡು. Velocity (or power) to be impaired (Bp. 19, 27; 43, 55). — ಜವಂಗಡು. — ಕೆಡು. = ಜವಗಡೆ. (Rāv. 5, after 114; Rāv. 2, 40; 3, 61). — ಜವವೈದಿ. — ಕೆವೆದಿ. To acquire quickness (V. 11, 8). — ಜವವದಿ. — ಕೆವೆದಿ. = ಜವಗಡೆ. (Bp. 44, 12).

ಜವೆ java. 2. = ಜವು. Tbh. of ಯವು. (ಯವು Hlā; Kk. 15; ಅನ್ವಕ ಸಿಮ. 12; ಅದಿ 117). See Sīmd. 68. 73. 104; Abh. P. 13, 61. — ಕೂಡುಕ್ಕುವವನೇ ಒಡೆಯ, ಕೊಡ್ಡು ಹೋಗುವವನೇ ಜವರಾಯ (Prv.). — ಜವನ ದೂತ. = ಯವುದೂತ. (Dp. 4). — ಜವನ ತನ್ನೆ. The sun (ಸೂರ್ಯ ಸಿಮ. 14). — ಜವನವರ್. — ಜವರ್. The servants of Yama (Rāv. 2, 66).

ಜವರಾರ java-kāra. Tbh. of ಯವಕ್ಕಾರ. Saltpetre, nitrate of potash (G.; Mhr.).

ಜವಣೆ javāṇa. Tbh. of ಜೇಮನ (Sīmd. 376).

ಜವದಣ್ಣೆ java-danṇa. (= ಜಮದಾಣಿ). Tbh. of ಯಮದಣ್ಣೆ (Sīmd. 376).

ಜವನ javāna. 1. Fleet, swift; a fleet horse; speed, velocity. 2, = ಯವನ.

ಜವನ javāna. 2. = ದವನ. (My.).

ಜವನಿಕೆ javānikē. Tbh. of ಯವನಿಕೆ (Sīmd. 343). A curtain, a screen; a veil (ದೃಷ್ಟಿ Čt. II, 24). See Sīmd. 16; Grj. 10, 82; 10, after 83; Bp. 12, 44.

ಜವರಕ್ಕೆ java-rakkē. A coat of mail (ಕವಚ, ಅವುತೆ Kk. 94).

ಜವರುರ java-hura. Tbh. of ಯಮವುರ (Sīmd. 376; Čt. II, 117).

ಜವಳೆ javaḷa. Tbh. of ಯಮುಲ (Sīmd. 347; ಅಮುಲ, ಪೋರ, ಜುಗಮು, ಎರಡು Kk. 60, o. r. ಗವಳಿ).

ಜವಳಿ javaḷi. Cloth of any kind (ಸೀರೆ ಸಿಮ. 112; C.; B. 4, 28; T., M. ಜವಳಿ; Tē. ಜವಳಿ, ಜವಳಿ; cf. ಜಾಡಿ, ಜಾದಗಿ).

ಜವಳೆ javaḷi. = ಜೋಳೆ, ಸವಡಿ. Tbh. of ಯಮುಲಿ and ಯಮುಲ.

A pair; twins; sameness, similarity (ಜೋಡು Čt. II, 74; ಜೋಡು, ಎಣೆ, ಜೋಳೆ, etc., ಸಾಮ್ಯ ಸಿಮ. 55; ಜೋಡು 93; ಜುಗ 112; ಪಾಸಟಿ, etc. Čt. I, 88; C.). — ಜವಳಿಗದ. — ಕದ. Double (i. e. folding-) doors or gates (Bp. 16, 9). — ಜವಳಿಗಾಲು.

— ಕಾಲು. Two feet (Bh. 2, 10, 18). — ಜವಳಿಗಾಳೆ. — ಕಾಳೆ. A pair of kāḷēs (Grj. 6, after 67; cf. ಚಿನ್ನಂಗಾಳೆ, etc.). — ಜವಳಿದುಮ್ಮಾನ. Double grief (Bh. 1, 7, 46). — ಜವಳಿಸುಡಿ.

A pair of words, two words (Bp. 52, 48). — ಜವಳಿವಡಿ.

— ವಡಿ. = ಜವಳಿಗದ. (Čpr. 7, after 92). — ಜವಳಿವರಳ. — ವರಳ.

Two fingers (Bh. 8, 23, 7).

ಜವಳಿಕೆ javaḷika. A seller of cloth (ದೂಸಿಗ Čt. I, 83).

ಜವಳಿಕಾಡಿ javaḷi-kāra. = ಜವಳಿಕೆ. (3. Mhr.).

ಜವಳಿವದ್ದಳೆ javaḷi-maddaḷē. Tbh. of ಯಮುಲಮದ್ದಲ (Sīmd. 380). — ಜವಳಿವದ್ದಳೆಹೊಂಗಲ್. — ತೊಂಗಲ್. (Sīmd. 387). A cluster or number of double drums (?).

ಜವಳಿಸು javaḷisū. To be coupled or paired, to unite (Bh. 2, 18, 26).

ಜವಳು javaḷu. = ಜವಳು, etc. (S. Mhr.; B. 5, 24; Mhr. ಜುಲಾವು). ನೀರಿನ ಜವಳು (ತೀರ್ಥ, ಶುಭ್ಬ G.).

ಜನಾ javā. Junction (Mhr.). See ಗರಜನಾಕರಣ.

ಜನಾಜೆ javāji. = ಜನಾದಿ, ಜವಾಜಿ. (Bp. 4, 35; J. 17, 27; 28, 43; 31, 25; My.). — ಜನಾಜಿಮಗ. The musk-deer, Moschus moschiferus (My.).

ಜನಾದಿ javādi. The perfume-bag of the civet cat; civet (Mhr.; H. ಜವಾದ್, civet cat; M. ಜನಾದು; Tē. ಜವಾಜಿ, ಜನಾದಿ, ಜವಾಜಿ, ಜವಾದಿ). 2, musk (ಮಾಜಾರಿ Mr. 336; My.). ಮೃಗಮದದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕರ್ಪುರದ, ಅಗಿಲು ಸಾಧು ಜನಾದಿಗಳ ಸಿಮ್ಮುಗಳ (Bp. 12, 11). — ಜನಾದಿಚಿಕ್ಕು. A civet cat (J. 28, 43, sic! it stands side by side with ಪುಣುಗುಚಿಕ್ಕು). — ಜನಾದಿಮಗ. = ಜನಾಜಿಮಗ. (My.).

ಜನಾಧಿ java-adhika. Very fleet or swift.

ಜನಾನ್ ಜವāna. A peon (C.; Si. 258; B. 3, 38; Br., H.).

ಜನಾಬು javābu. = ಜವಾಬು. An answer, a reply (C.; Si. 56).

ಜನಾಬುದಾರ javābu-dāra. A responsible man (C.).

ಜನಾಬುದಾರಿ javābu-dāri. A responsible person (My.); responsibility (My.).

ಜನಾಯ್ಲ java-āyla. Fleet (Bh. 3, 13, 19).

ಜನಾರಿ javāri. Relating to or produced in one's own country, as wool, cloth, cotton, etc. (B. 4, 162, 163, 164; S. Mhr.; Mhr., H.). 2, = ಜವಾಬುರು (My.).

ಜವಾರೀರು javāhīru. A jewel, gem; jewelry (My.; Br., Mhr., H.).

ಜವಿ javi. = ಜವೆ, ಜವೆ. The hair of a horse's tail (C.; Tē. ಜವ್ವಿ). — ಜವನಲೆ. -ಲೆ. A net made of javi (Bh. 3, 22, 4).

ಜವಿ javi. Hastening, speedy; a horse, a camel. See ಪ್ರ-.

ಜವುಗು javugū. = ಜವರು, ಜವರು, ಜೋಗು 1. Ground having springs; swampy ground, a swamp (My.; Tē. ಜವು; Tē. ಜವು, to ooze; to become soft; to rot). ಜವುಗಿನ ನೆಲ (ಪಿಪ್ಪಲ, ಶ್ಲೋಕ Nn. 62). ಜಲಮೆ ಜವುಗುಭೂಮಿ (ಅನೂಪ ಸಿ. 103). ಬೆಟ್ಟಜವುಗು (ಉತ್ತ, ಪ್ರಪಂಚ, ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ನೀರುಳ್ಳ, ಬೆಟ್ಟಜಲಮೆ ಸಿ. 115). — ಜವುಗೇದ್. -ಎದ್. To become morassy (Bp. 10, 5).

ಜವುಗು javuḷu. = ಜವುಗು, etc. ಜವು ಅಡವಿ (B. 3, 10).

ಜವೆ javē. = ಜವಿ, etc. (My.).

ಜವೆ javē. 1. = ಜವೆ. The China rose, Hibiscus rosa sinensis L.

ಜವೆ javē. 2. Tbh. of ಯವ (ಯವೆ ಸೆಮ್. 343; ಯವೆ Mr. 374; Mhr. ಜವ). ಜವೆಯ ಕೆಯ (ಯವ್ವ Hlā.). ಜವೆಯ ಕೆಯ (ಯವೆ Mr. 93). ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಸಕ್ಕುಗಳು, ಧಾನಾಚೂರ್ನ Nr.). ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಕರಮ್ಪು, ದಧಿಸಕ್ಕುಗಳು Nr.). — ಜವೆ ಗೋದಿ. Barley, Hordeum vulgare Lin. (C.; B. 3, 112).

ಜವ್ವನಿ javvana. = ಯವ್ವನ. Tbh. of ಯಾವನ (ಸೆಮ್. 343). ಜವ್ವನದಿಯದು (291). See ಕಕ್ಕಸ-. 2, the female breast (ಉರಸಿಹಿ Ct. I, 33; ಕುಡ Kk. 32; ಸಿಮ. 70; Sk. ಯಾವನಲಕ್ಕಣ).

ಜವ್ವನಿ javvani. = ಜವ್ವನಿ. Tbh. of ಯಾವನಿ. A young woman (ನಡೂಟ Mr. 302). See ಜಕ್ಕ-.

ಜವ್ವನಿಗಿ javvaniga. = ಯವ್ವನಿಗಿ. Tbh. of ಯಾವನಿಗಿ. A youth, a young man (ಯುವನ್, ತರುಣ, ದಾರಕ Hlā.; Grj. 2, after 106).

ಜವ್ವನಿಗಿ javvanigē. A young woman (Ūpr. 8, after 56).

ಜವ್ವನಿ ಜವvanē. = ಯವ್ವನಿ, ಜವ್ವನಿ. (ನಡೂಟ, ಚರಣ್ಣಿ Hlā.). See ಏದುಂ-; J. 8, 17.

ಜವ್ವಾಜೆ javvāji. = ಜವಾಜಿ, etc. (My.).

ಜವ್ವಾಲೆ javvālē. = ಜವ್ವಾಲೆ, ಜೋವಾಲೆ, ಜೋಲಾಲೆ. A swing (My.; Mhr. ಝೋಲಾ, ಝೋಲಾ, ಝೋಲಕವಾ; Mhr. ಝೋಲಕೇಂ, to bend, incline; to stagger; ಝೋಲಾಣ್ಣೆ, a motion forwards or to one side; ಝೋಲವಾ, a swinging bed or seat).

ಜನ ಜasa. Tbh. of ಯತ (ಸೆಮ್. 343; ಕರ್ತೆ Nn. 106; ಕರ್ತೆ Ct. II, 80; ಎಫೊತಿ Mr. 476). See ಸೆಮ್. 89; Bp. 40, 41; 53, 64; 57, 88. — ಜಸನ್ನಳ್. -ಂತಳ್. To obtain fame (J. 5, 48). — ಜಸಮ್ಮಡೆ. -ಂತಡೆ. = ಜಸನ್ನಳ್. (J. 2, 2). — ಜಸನಡೆ. -ಪಡೆ. = ಜಸಮ್ಮಡೆ. (J. 3, 15; 27, 15).

ಜಸಯುತ jasa-yuta. Endowed with fame, etc. (ಕರ್ತೆಎದನೆ ಅಪನ್ಣಾ ಪುರುಷ Nn. 114).

ಜಸವನ್ನ ಜasa-vanta. Possessing fame, etc. (ಸೆಮ್. 242, o. r. ಜಯ). 2, N.

ಜಸೋಯಿ jasyōyē. Tbh. of ಯತೋದೆ (ಸೆಮ್. 352).

ಜಸ್ರ jāsra. Exhaustion, fatigue. See ಅ-.

ಜಹಗೀರು jahagīru. = ಜಾಗೀರು, ಜಾಹಗೀರು, ಜಾಹಾಗಿರಿ. An assignment by government of lands or revenues (My.; Br.; Mhr., H. ಜಾಹಾಗೀರು).

ಜಹಗೀರುದಾರ jahagīru-dāra. = ಜಾಗೀರುದಾರ, ಜಾಹಗಿರಿದಾರ. The holder of a jahagīru (My.; B. 5, 51).

ಜಹಜು jahaju. = ಜಾಜು 2. A ship (My.; Mhr., H. ಜಾಜು, ಝಾಜು).

ಜಹ್ನು jahnu. = ಜನ್ನು, ಜನ್ನು. A king and sage who adopted the Ganges as his daughter (Mr. 258).

ಜಹ್ನುತನಯೆ jahnu-tanayē. = ಜನ್ನು-. Jahnu's daughter: the Ganges.

ಜಳ jala. 1. = (K. ಜಳ 1), ಜಲ 2, ಝಳ. Heat; hot vapour, a hot blast (ಸೆಗಳ, ಉಷ್ಣ ಸಿಮ. 15; C.; Mhr. ಝಳ, ಜಳ; cf. ಜ್ವಲ). See J. 15, 3; B. 4, 60, 223; 5, 165. 2, glitter, lustre, brightness. — ಜಳ ಜಳ. rep. Shining brightly, etc.; in a bright or clean manner (Mhr. ಝಳಝಳ). ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮೆಯ್ ಜಳ ಜಳ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 4, 25). ತಮ್ಮ ಉದಿಗೆ ತೊದಿಗೆಗಳನ್ನು ಜಳ ಜಳ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ (1, 18).

ಜಳ jala. 2. = ಜಲ 1. (ಸೆಮ್. 25).

ಜಳಕ jālaka. = ಜಲಕ. A bath, bathing, ablution (C.; Bp. 24, 60; ನಿವೇಶನ, ಮಾತ, ಸ್ನಾನ G.). — ಜಳಕ ಮಾಡು. To bathe (C.; B. 3, 26; ಮಯ್ಯು G.). ಜಳಕ ಮಾಡಿದ (ಸ್ನಾನ G.). — ಜಳ ಕವೊಗಿಸು. -ಂತಪೊಗಿಸು. To cause to bathe (V. 5, after 14). — ಜಳಕವೊಗು. -ಂತಪೊಗು. To bathe (V. 9, after 71).

ಜಳಕನೆ jālakanē. = ಜಲಕ್ಕನೆ, etc. (ಪಳಕನೆ, ನಿರ್ಮಲಾರ್ಥಂ Ct. II, 30; cf. ಝಳಕ).

ಜಳಕ್ಕನೆ jālakkane. = ಜಳಕನೆ, ಜಲಕ್ಕನೆ, q. v.

ಜಳಮ್ಮ jālamba. = ಝಳಮ್ಮ. A wrapper, a oloak, a veil (ಮೇಲಮುಸುಕು ಸಿಮ. 59; ಮೇಲ್ಮುಸುಕು Kk. 21, o. r. ಝ-; Tē. ಜಾಲಿಮ, a veil; cf. ಸಂವ್ಯಾಸ, an upper garment? Mhr. ಝಾಮ್ಪಡ, muffling up the face; ಝಾಮ್ಪಡ, ಝಾಮ್ಪಡೆ, ಝಾಂಕಣ, a cover; a lid; ಝಾಮ್ಪಣೇಂ, ಝಾಂಕಣೇಂ, to cover; to hide).

ಜಳಮ್ಮಾಯ್ jālamba-āya. (ಸೆಮ್. 234). A fanner (ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ ಯವ ಸಿಮ. 45; Mhr. ಝಡವಣೇಂ, to fan, winnow; a flapper, fan).

ಜಳರುಹ jala-ruha. = ಜಲರುಹ. (Bp. 11, 20).

ಜಳಗ್ರಾಹ್ಯ jali-grāhya. (= a ಜಿ). To be taken or understood as something cold, or solid, poetically used of moonshine (adj., Kāvya. 5, 10).

ಜಳ್ಳು jallu. = ಜರು etc., ಒಳ್ಳು. Unsubstantiality; emptiness, hollowness; worthlessness; defect (ಕೊಡೆ Öt. I, 29; ಕಿರುಡು, ಜಾಳ, ಪೊಳ್ಳು, ನಿಷ್ಪಯೋಜನ Bhn. 49; ವರಾಲ, ನಿಷ್ಫಲ, ಫಲವಿಲ್ಲದ ಹೊಟ್ಟು Si. 306; My.; M. ಚಳ್ಳು; cf. M. ಚವಲೆ, ಜಾಡೆ, ಜಾಯಿ, ಜಾವಿ, ಜಾದಿ, empty grain, etc.; and T. ಚವಲೆ, ಚಾವಣ್ಣಿ, ಜಾವಿ; and Të. ಜಾಡು, ಸಾವಿ; T. ಚಣ್ಣು, an empty husk). — **ಜಳ್ಳುಕಾಯಿ.** An empty grain of corn (My.). — **ಜಳ್ಳು ಜರಿಗ.** reit. (Râm. 5, 8, 54). — **ಜಳ್ಳು ತೆನೆ.** A blasted spike of corn (My.). — **ಜಳ್ಳುತೆನೆಯ ಹುಲ್ಲು.** (ಕಡಂಗರ, ಬುಸ, ಪೊಳ್ಳು Si. 306). — **ಜಳ್ಳುಬತ್ತ.** (ಫಲಾಕ, ತುಚ್ಛ ನ್ಯ Si. 405). — **ಜಳ್ಳುಮಾತು.** An empty, vain, not trustworthy word or speech (My.). **ಜಳ್ಳುಮಾತಿನಿನ್ನ ಪೊಳ್ಳುಗಳೆಯುತ್ತಾನೆ** (Prv.). — **ಜಳ್ಳೆಳ್ಳು.** -ಎಳ್ಳು. Barren sesamum (My.; ತಿಲಪಿಂಜ, ತಿಲಪೇಜ, ನಿಷ್ಫಲತಿಲ Si. 305).

ಜಳ್ಳುಗ jalluga. A weak, feeble man (Bh. 8, 24, 43).

ಜಲುವೆ jalaṇṇe. = ಗಲ 2, etc., ಜಲ್ಲೆ 2. (My.).

ಜಾ jā. = ಜಾಚ. — **ಜಾಕಾಯಿ.** = ಜಾಚಕಾಯಿ. (My.; Si. 228). — **ಜಾವತ್ತಿ.** = ಜಾಚವತ್ತಿ. (B. 3, 52; My. as ಜಾವತ್ತಿ).

ಜಾಗ jāga. = ಜಾಗ 1. The colour green (ಪಸುರ, ಪಡೆ Sm. 69; ಪಸುರ್ಪ Kk. 25, o. r. ಜಾಗ; ಪಸುರ್ಪ, ಮರಕತ ಪರ್ವ 8s.). Cf. ಜಂಗಾರ. — **ಜಾಗವರರ್.** -ಪರರ್. The green pebble: an emerald (ಪಸುರುವಣೆ, ಮರಕತ Sm. 68; ಪಸುರ್ವಣೆ, ಮರಕತ Kk. 48).

ಜಾಗ ಜāga. 1. Tbh. of ಯಾಗ (Öt. II, 48; Abh. P. 5, 108).

ಜಾಗ ಜāga. 2. A place; a spot; room (C.; Mhr., H., Br. ಜಾಗ). See ಪಹರ್. — **ಜಾಗವಿಲ್ಲ ತಾಗ ಬೀಳು** (Prv.). See Prv. s. ಜನ.

ಜಾಗಟೆ jāgaṭṭe. = (ಜಗಟೆ, etc.), ಜೇಗಟೆ q. v. A circular metal plate, a gong, used by religious mendicants, in temples, etc. (C.; Të. ಜೇಗಟೆ, ಜೇಗಣ್ಣೆ; T. ಜೇಗಣ್ಣೆ, ಜೇಮಕ್ಕುಲ; M. ಜೇಣ್ಣೆಲೆ, ಜೇಮಿಮಕ್ಕುಲ, ಜೇಮಕ್ಕುಲ). ಕೂಗಟೇ ಹುಣ್ಣಾದರೆ ಜಾಗಟೆ ಬದಿ ಯುವದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ? (Prv.). See ಬೀರ, ವೀರ; & ಪಂಚಮಹಾ ನಾಡ್ಯ.

ಜಾಗರ jāgara. 1. = ಜಾಗ್ರ. Waking, watching; wakefulness. (Bp. 53, 11).

ಜಾಗರ jāgara. 2. = ಜಗರ, etc. Mail, armour.

ಜಾಗರಣ jāgarana. Waking, remaining awake; keeping a vigil; becoming awake; wakefulness, watchfulness. See ಎದ್ದಿದ್.

ಜಾಗರನೆ jāgarane. = ಜಾಗರಣ. (C.; B. 4, 123). **ಎಕಾದಶೇ ಜಾಗರಣೆ** ದ್ವಾದಶೇ ಪಾರಣೆ (Prv.).

ಜಾಗರಿತೃ jāgaritṛi. Wakeful, awake, vigilant.

ಜಾಗರಣೆ jāgarūka. Wakeful; watchful.

ಜಾಗರಣತೆ jāgarūkatṭe. Wakefulness, etc. (Si. 73; My.). See ಅ.

ಜಾಗರೆ jāgarō. Waking, being awake.

ಜಾಗರ್ಯೆ jāgaryō. Waking, being awake.

ಜಾಗಿಸು jāgisu. To stretch or raise (the body to its full length, Grj. 5, 20; see s. ಜಾಚು).

ಜಾಗೀರು jāgru. = ಜಹಗೀರು. (C.; Br.).

ಜಾಗೀರುದಾರ jāgru-dāra. = ಜಹಗೀರುದಾರ. (My.).

ಜಾಗು jāgu. 1. = ಜಾಗು, etc. (Bh. 8, 3, 4). — **ಜಾಗು ಜಾಗು.** rep. (J. 4, 16). — **ಜಾಗುರೆ.** -ಉರೆ. = ಜಾಗುರೆ, q. v.

ಜಾಗು jāgu. 2. Silence, taciturnity (ಮೌನ Öt. I, 71).

ಜಾಗುಡೆ jāguda. Saffron (T. ಜಾಯಲ್).

ಜಾಗೃತ jāgrita. = ಜಾಗೃತ. Awake; attentive (Mhr.; B. 4, 41).

ಜಾಗ್ರ jāgra. = ಜಾಗರ 1. (My.). ಅದಾದೀಕ್ಷಿಸಲು ಜಾಗ್ರಂ (Mr. 317).

ಜಾಗ್ರತಿ jāgrat. Watching, being awake.

ಜಾಗೃತ jāgrata. = ಜಾಗೃತ. (My.; B. 5, 170, 228). 2. = ಜಾಗೃತೆ. — **ಜಾಗೃತವಡು.** -ಇಡು. To pay attention to, to consider well (o. Acc., B. 4, 31).

ಜಾಗೃತೆ jāgratē. Wakefulness; attention, carefulness (My.; B. 2, 9). See ಅ. — **ಜಾಗೃತೆಗೊಳ್ಳು.** -ಕೊಳ್ಳು. To take care (My.; B. 4, 162).

ಜಾಗೃತ್ವಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಿ jāgrat-svapna-sushupti. Waking, dreaming (or hallucination) and profound sleep. (My.).

ಜಾಗಲೆ jāngala. (fr. ಜಂಗಲ). Arid; desert, covered with jungle; wild, not tame; savage, barbarous; flesh (ಜಿಕ್ಕು, ಅಡಗು Kk. 41).

ಜಾಗಲಿಕೆ jāngalika. = ಜಾಗಲಿಕ. (Sk.).

ಜಾಗುಲಿಕೆ jāngulika. Knowledge of poisons; jugglery.

ಜಾಗುಲಿಕೆ jāngulika. (= ಜಾಗುಳಿಗ). A snake-catcher, a dealer in antidotes, a poison-doctor, a conjurer, a juggler (ಗಾರುಡಿಗ Mr. 391).

ಜಾಂಘಿಕೆ jānghika. (fr. ಜಂಘಾ). Light-footed; a courier, a runner.

ಜಾಜಮೆ jājama. = ಜಾಜೇಮ. A floor-cloth (Mhr., H. ಜಾಜಮ, ಜಾಜೇಮ; ಅಸನ Öb.).

ಜಾಜೆ jāji. = ಜಾ, ಜಾಡಿ, ಜಾಯಿ 2. Tbh. of ಜಾತಿ. Mace, nutmeg. 2. *Jasminum grandiflorum* (ಜಾತಿ, ಮಾಲತಿ, ಸುಮನಸ್ Nr.; ಜಾತಿ Öt. II, 7; ಮಾಲತಿ Mr. 123). See ಕಾಡು, ಗುಣ್ಣು, ಹೆಜ್; J. 3, 36. — **ಜಾಜಕಾಯಿ.** = ಜಾಚ No. 1. (C.; ಜಾತಿಕೋಶ, etc. Si. 228). — **ಜಾಜಕಾಯಿಗಿಡ.** The nutmeg-tree, *Myristica moshata* Thumb. (St. & Pl.; My.; B. 3, 52). — **ಜಾಜವತ್ತಿ.** = ಜಾವತ್ತಿ, ಜಾತಿವತ್ತಿ. The outer skin of the nutmeg, mace (My.; Mhr. ಜಾಯಿ). — **ಜಾಜಮಲ್ಲಿಗೆ.** *Jasminum grandiflorum* Lin. (S. Mhr.). — **ಜಾಜಯಿಗಿಡುವು.** The shrub *Jasminum grandiflorum* (ಜಾತಿ Nn. 76; ಜಾತಿ, ಮಾಲತಿ, ಸುಮನಸ್ Si. 139). — **ಜಾಜಹುವು.** = ಜಾಜಮಲ್ಲಿಗೆ. (My.).

ಜಾಜೇಮೆ jājima. = ಜಾಜಮ. (B. 5, 126; S. Mhr. rare).

ಜಾಜು jāju. = ಜಾದು, q. v. The colour of red ochre, red colour (ಹಿಮ, ಕಾವ Nn. 81; J. 23, 36; Të; see s. ಜನ್ 1).

ಜಾಜು jāju. 1. = ಗಾಜು No. 2 q. v., ಜಾದು.

ಜಾಜು jāju. 2. = ಜಹಜು. (My.).

ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನೆ jājvalyamāna. Shining, flaming, resplendent. (My.; Të.).

ಜಾಟಲಿ jātali. (= ಝಾಟಲ, ಪಾಟಲಿ). The tree *Bignonia suaveolens* Roxb. (?).

ಜಾಠರ jāthara. (fr. ಜಠರ). Stomach, abdominal. (B.).

ಜಾಡೆ jāḍa. = ಜೇಡ. A weaver (My.), belonging to the Lingavanta sect (S. Mhr.; T. ಜೇಡ; Të. ಜೇಡ್ಲಿ, ಜೇಡ್ಲಿ; cf. ಜಾಡಿ, ಜಾದಗಿ, ಸಾದಗಿ, ಸಾಲೆ; Sk. ಜಾಲ, ಪಾಟಿ, ಶಾಲಿಕ). 2, a spider (ಗುಣಪ್ಪಪ್ಪ, ಮತಕಾರ Mr. 166; My.; Bp. 18, 37, 42; cf. Sk. ಜಾಲಿಕ). **ಜಾಡನಾದರೂ ನೋಡಿ ನೆಯಿ ಬೀಳು** (Prv.). — **ಜಾಡನ ಗೂಡು.** A spider's net (My.). — **ಜಾಡ ಬೂಡ.** dupl. = ಜಾಡಬೂಡ. (S. Mhr.). — **ಜಾಡರ ದಾಸಿ** N.

(Bp. 11, 36; 23, 41; 57, 34). — ಜಾಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ. N. (Bp. 23, 6). — ಜಾಡರು. = ಜಾಡರು. (C.). — ಜಾಡರು. = ಜಾಡರು, ಸಾಲಿ. A spider (ಲೂಕೆ, ತನ್ಮನಾಯ, ಉರ್ಣನಾಥ, ಮರ್ಘಟಕ Si. 171).

ಜಾಡೆ ಜಾಡಾ. A kind of horse (ತುರಗಂ ಎದನಾಗಿ ಜಾಡಂ M. 275).

ಜಾಡಗಿತ್ತಿ ಜಾಡಗಿತ್ತಿ. A woman of the jādā caste (C.). ಜಾಡಗಿತ್ತಿಯ ಗಣನಾದರೂ ನೆಯ್ದಲ್ಲದೇ ಬಟ್ಟೆಯಾಗದು (Prv.).

ಜಾಡತಿ ಜಾಡತಿ. = ಜಾಡಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಜಾಡನೆ ಜಾಡನೆ. Shaking; shaking off; throwing; removal (Bh. 10, 6, 22; Rām. 3, 4, 4; 4, 6, 4; 6, 11, 7); discharging the bowels (My.); diarrhoea (My.; Mhr. ಧುಡಕಣ್ಣಂ, ಧುಡಾಡಣ್ಣಂ, to sweep; to shake cloth, etc.; to fan, grain, fire, etc.; to jerk or throw out, an arm, etc.; to clear off all moneys in arrears; to scold vehemently; to exorcise; to kick, to recoil in going off, as a gun; ಧುಡಾ, a general clearance of accounts; discharging the bowels; ಧುಡಾ, a broom; a sweeper).

ಜಾಡಮಾಲಿ ಜಾಡಮಾಲಿ. A sweeper (C.).

ಜಾಡಾ ಜಾಡಾ. = ಜಾಡ. A general clearance of accounts (My.; see Mhr. s. ಜಾಡಣ್ಣಿ).

ಜಾಡಿ ಜಾಡಿ. A common cumbly, especially for spreading out on the ground and sitting upon (C.; T. ಜಾಡಿ, a cloth = ಜೇಡೆ; cf. ಜವಳಿ). See Prv. s. ಜವ್ವುಸೆಟ್ಟಿ.

ಜಾಡಿ ಜಾಡಿ. 1. A discharge, a flood, a stream, an outburst, as of tears, heat, wrath, etc.; force (Rām. 2, 7, 8; 3, 2, 23; 3, 6, 50; 6, 11, 3; Bh. 2, 10, 25).

ಜಾಡಿ ಜಾಡಿ. 2. A mass (Bh. 8, 26, 11; Mhr. ಧುಡಾಡೆ, Sk. ಧುಡಾಟ, a thicket; Tē. ಧುಡಾಟ = ಸಮೂಹ).

ಜಾಡಿ ಜಾಡಿ. 3. A jar (My.; H.).

ಜಾಡಿಕೆ ಜಾಡಿಕೆ. (fr. ಜಾಡ). A weaver's business; an assemblage or number of weavers (S. Mhr.).

ಜಾಡಿಸು ಜಾಡಿಸು. To sweep; to dust; to whisk (C.; B. 1, 25; 4, 154; Bh. 1, 12, 15). 2, to shake, as cloth, etc. (C.; J. 30, 14); to remove by dusting, etc. (C.; B. 1, 21; 4, 197); to shake off; to jerk or throw out, as an arm, a leg, so as to remove something (C.; B. 4, 79; Bh. 3, 13, 35). 3, to discharge from the bowels; to purge (v. l., C.; B. 4, 41; 5, 13). 4, to throw (Rām. 5, 8, 51). 5, to reprove (My.; Tē.). 6, to put into smart action, to urge on or drive forwards (Abb. P. 13, 70). 7, to be fanned, as fire (Bh. 1, 20, 27, o. r. ಗಾಡಿಸು). — (Tē. ಜಾಡಿಸು; T., M. ಜಾಡು; see Mhr. s. ಜಾಡಣ್ಣಿ).

ಜಾಡು ಜಾಡು. = ಜಾಡೆ. (My.; Tē. ಜಾಲು, a line, row, furrow, track, trace = K. ಸಾಲು).

ಜಾಡೆ ಜಾಡೆ. = ಜಾಡು. The mark of a footstep, or of a carriage-wheel, a track, a trace (My.; Tē.); a slight or faint notice (My.; T. ಜಾಡೆ, M. ಜಾಡೆ); a wink, a hint (My.; Tē., T.; Mhr. ಛಾಡಾ, a trace, vestige and indication of a thing sought). See ಕಣ್.

ಜಾಡೆ ಜಾಡೆ. = ಜಾಡಾ. (My.).

ಜಾಡ್ಯ ಜಾಡ್ಯ. (fr. ಜಾಡ). Coldness, etc.; apathy; dullness;

stupidity; heaviness of system occasioned by crudities in the stomach; indisposition, disease (My.). See ಕುಸು ಮೆ; J. 18, 48.

ಜಾಣಿ ಜಾಣಿ. (Smd. 58. 60). Tbh. of ಜ್ಞಾನ. Knowing, knowledge, understanding, ingenuity, cleverness; cognizance. ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸಿ, ಮುಗ್ಧಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ದೊಳಿಸುವನೆ (84). ಜಾಣ್ ನೆರೆದವನು or ಜಾಣ್ ನೆರೆದವನು (190). See Ūpr. 1, 43; Ūh. v. 16. 131; J. 21, 57. — ಕುಡು ಕಟ್ಟುನೊಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅಪವದೇ ತನರಸವ, ಹೊ ಜಿಗಣ ಸೋಗೆ ಅಗಿವನೆ? ಜಾಣಿನಾ ಕುಡುಡು ಬೇಡೆ! (Sp.). ಜಾಣ ಮುದಕೆ (C.; B. 3, 59). — ಜಾಣ. See it separately. — ಜಾಣೊಡೆಯ. — ಜಾಡೆಯ. (Smd. 242). A possessor of knowledge. — ಜಾಣ್ಣೆಡು. — ಕೆಡು. Knowledge to be destroyed or impaired. ಜಾಣ್ಣೆಡೆ ಮುತ್ತುಂ ಮೊದನಂಗೋದನ್ನಿರೆ ಪೇದ್ದಿದಾಗವಿಗ ಕವಿತೆ (Smd. 78). — ಜಾಣ್ಣೊಡು. — ಕೂಡು. Understanding to join (Rām. 11, 110). — ಜಾಣ್ಣುಡಿ. 1. See s. ಕೌಲಿಕ. A clever word. — ಜಾಣ್ಣುಡಿ. 2. To utter clever words (J. 8, 16). — ಜಾಣ್ಣೆಡೆ. — ವಡೆ To obtain knowledge, etc. (Abb. P. 2, 53; Rām. 6, 23). — ಜಾಣ್ಣೆಡು. To abandon investigation, to forget (Ūpr. 2, 35).

ಜಾಣಿ ಜಾಣಿ-a3. A skilful, knowing, or clever man (ಕೈತೃಪ್ಪ, ಪ್ರವೀಣ Si. 353. 414; C.; Bp. 59, 3; Nn. 168; Pril. 3, 6; J. 1, 8; B. 1, 18). ನುಡಿದು ಜಾಣಂ (ಸಮುಖ Mr. 241). ಜಾಣನಿಗೆ ಉಣೆಯ ಇರ ಬಾರದು. — ಜಾಣನಿಗೆ ಜಾಣನಿಗೆ ಮೂರು ಹಾದಿ, ಜಾಣನಿಗೆ ಕೋಣನಿಗೆ ಎರಡು ಹಾದಿ, ಕೋಣನಿಗೆ ಕೋಣನಿಗೆ ಒಂದೇ ಹಾದಿ. — ಜಾಣನಿಗೆ ಮಾತಿನ ಪೆಟ್ಟು, ಕತ್ತಿಗೆ ಲತ್ತೇ ಪೆಟ್ಟು. — ಜಾಣನಿಗೆ ಮೂರು ಕಡೆ, ಹೆಡ್ಡನಿಗೆ ಒಂದೇ ಕಡೆ (Prvs.). See ನುಡಿ-; Prv. s. ಮಾತು. Fem. ಜಾಣಳು (B. 3, 59; C.).

ಜಾಣತನ ಜಾಣತನ. = ಜಾಣ್. (C.; B. 3, 29. 32; ಚತುರತೆ, ವೈಚ ಕ್ಷಣ್ಯ G.).

ಜಾಣಾಂಕುಲ ಜಾಣ-āyila. = ಜಾಣಾಂಕು, q. v.

ಜಾಣಾಯ್ ಜಾಣ-āyila. = ಜಾಣ, q. v. (ಜಾಣ Bhn. 18, o. r. ಜಾಣಾಯಿಲ).

ಜಾಣಿಕೆ ಜಾಣಿಕೆ. = ಜಾಣ್. See ಬಿಲ್ಲಾಣಿಕೆ.

ಜಾಣಿಮೆ ಜಾಣಿಮೆ. = ಜಾಣುಮೆ, ಜಾಣುಮೆ, ಜಾಣ್ಣೆ, q. v. (Bp. 42, 24; My.).

ಜಾಣುಮೆ ಜಾಣುಮೆ. = ಜಾಣಿಮೆ. (Bp. 4, 27).

ಜಾಣುಮೆ ಜಾಣುಮೆ. = ಜಾಣುಮೆ. (Rām. 1, 5, 31).

ಜಾಣಿ ಜಾಣಿ. A skilful, knowing, or clever woman (C.; Grj. 4, 62; Si. 185). ಅ ವೇಣ್ ಜಾಣಿ (Smd. 109). ಜಾಣಿಯಾದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬಾಡುಸ್ಯಾಳು. — ಕೆಟ್ಟ ಅದಿಗೆ ಅದೊಳ್ಳೇ ಜಾಣಿ (Prvs.).

ಜಾಣ್ಣಿ ಜಾಣ್ಣಿ. = ಜಾಣ್ಣಿ. (Si. 84; My.).

ಜಾಣ್ಣಿ ಜಾಣ್ಣಿ. (Smd. 248). = ಜಾಣಿಮೆ, etc. Knowing, knowledge, etc. (= ಜಾಣ್; ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ, ಪ್ರಗಲ್ಬತೆ Mr. 458). ವರರುಚಿಯ ಜಾಣ್ಣಿ (Mr. 4). See Bp. 40, 23; 42, 16; J. 6, 31.

ಜಾತ ಜಾತ. Born, brought forth, grown, become, produced; — having, possessing; — appearing, manifest; — a male issue, a son; — birth; — a creature; — a race, kind, sort, or species; — a mass, a multitude, a collection of things; — a man of caste, an honorable man (see Prv. s. ಜಾತಿಯಣ್). — See Mr. 78 & ರಾಗ.

ಜಾತಕ ಜಾತಕ. Astrological calculation of a nativity; nativity, a horoscope (C.; Mhr.).

ಜಾತಕಮ್ ಜಾತ-karma. A ceremony performed after the birth of a child, as giving a name, etc. (Ūpr. 3, after 102; Grj. 3, 56; J. 28, 60). ಜಾತಕಮ್ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಜಾತ ಕವಿಲ್ಲವೋ? (Prv.).

ಜಾತನ ಜಕಿ-tana. (Śmd. 248, Mdb. MS.).

ಜಾತರಜಸ್ ಜಾತ-rajas. Having the catamenia.

ಜಾತರೂಪ ಜಾತ-rūpa. The form in which a person is born, nakedness. 2, gold.

ಜಾತವೇದ ಜಾತ-vēda. (Śmd. 285). = ಜಾತವೇದಸ್. A certain metrical foot (Ūh.).

ಜಾತವೇದಜ್ಜ ಜಾತ-vēdas. Agni. 2, a certain metrical foot (Ūh.).

ಜಾತವೇದಸ ಜಾತ-vēdas. = ಜಾತವೇದಸ್. (Mr. 45).

ಜಾತಸೂತಕ ಜಾತ-sūtaka. Impurity from birth. (Bp. 18, 98).

ಜಾತಾಪತ್ಯ ಜಾತ-apatyā. A woman who has borne a child.

ಜಾತಾಬಾಕಿ ಜಾತābāki. Balance, remainder, after deductions (My.; Br.).

ಜಾತಾಕೌಶ ಜಾತ-śākauśa. = ಜಾತಸೂತಕ. (My.).

ಜಾತಿ jāti. = ಜಾತ, etc. Birth, production. 2, birth, descent; rank; lineage, race, family; tribe; caste (ಕುಲ Nn. 76). 3, kind, sort, genus, species (Ūh.); the character or peculiarities of a species. 4, superior breed or quality; good or fit behaviour (ಸನಯ, ಅತಿನಯ 76). ಜಾತಿಯಾದ ಕುದುರೆ (ಉತ್ತಮಾತ್ಮ Si. 272). 5, a word expressing the idea of species or genus; a collective noun (Śmd. 167. 168; Kāvya. I, 2, 62-65). 6, a particular figure of speech in rhetoric (III, 3, B, 3-9; ಸಾಹಿತ್ಯಭೇದ 76). 7, a flower (ಕುಸುಮ, ಪುಷ್ಪ 76). 8, nutmeg; mace. 9, the great-flowered jasmine, *Jasminum grandiflorum* Lin. (ಜಾದಿ Ūt. I, 104; ಜಾ ಜಯ ಗಿಡವು 76). 10, a multitude (ಸಮೂಹ 76). 11, the number eighteen (ಪದಿನೆಂಟು Mr. 348; see ಜಾತಸಮೂಹ). 12, the tree *Cordia myxa* (ಶ್ರೇಷ್ಠಾತ್ಮಕ, ಚೆಳ್ಳು Mr. 124). 13, a class of metres (Ūh.). 14, ನಲ್ಲಿ ಗಿಡ (G.). ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ನೀತಿ. — ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಾತು, ತೂತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬೆಣೆ. — ಜಾತಿಗೆ ಭೇದವಾದರೂ ನೀತಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. — ಜಾತಿ ತಪ್ಪಿದರೂ ನೀತಿ ತಪ್ಪದಾದರೂ ನೀತಿ ಬೇಡೆಯಾದರೆ ನೀತಿ ಬೇಡೆಯೇ? — ಜಾತಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಜೂತಿ ಅನ್ನರೆ ಆಳಿಗೆ ಒನ್ನು ದುಡ್ಡು ತೂಕ. — ಜಾತಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಜಾತಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. (Prva.). ದ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳು (ವರ್ಣ, ದ್ವಿಜಾದಿಗಳು Nn. 71). See Bp. 55, 19; Prv. s. ನಾಯ. — ಜಾತಿಕೋದ. A European fowl (My.). — ಜಾತಿ ಜನ. Europeans (My.; Tē. ಜಾತಿವಾದು).

ಜಾತಿಕ್ರಮ ಜಾತಿ-karma. The essential and purificatory rites of a tribe or caste (ಸಂಸ್ಕಾರ G.; My.).

ಜಾತಿಕ್ರೋಶ ಜಾತಿ-krośa. = ಜಾತಿಕ್ರೋಶ.

ಜಾತಿಗಾದಿ ಜಾತಿ-gādī. A kind of metre (Ūh.).

ಜಾತಿಗಾಧ ಜಾತಿ-gāḍa. A kind of strolling merry-andrew (S. Mhr.; the Mhr. ಭೋಪರೀ). ಜಾತಿಗಾಧಿನ ಮಾತು ಸೀತೆಲ್ಲ ಕಾಣುವದು (Prv.).

ಜಾತಿಗೊಲ್ಲ ಜಾತಿ-gōlla. A gōlla by descent, etc. (Bp. 40, 32).

ಜಾತಿದ್ವೇಷ ಜಾತಿ-dvēśa. Innate hatred or enmity. 2, mutual hatred of races or castes (My.). 3, enmity with one's caste (My.).

ಜಾತಿಧರ್ಮ ಜಾತಿ-dharma. The duty of caste, the law or usage of caste (C.).

ಜಾತಿಪತ್ರಿ ಜಾತಿ-patri. = ಜಾತಪತ್ರಿ, etc. (ಜಾಯಿಫಲ Mr. 144).

ಜಾತಿಫಲ ಜಾತಿ-phala. = ಜಾಯಿಫಲ. The coat of the nutmeg, mace.

ಜಾತಿಭೇದ ಜಾತಿ-bhēda. A difference or distinction of castes (B. 5, 285).

ಜಾತಿಭ್ರಷ್ಟ ಜಾತಿ-bhrashta. Fallen from caste; an outcast (C.).
ಜಾತಿಮಾತ್ರೋಪಜೀವಿ ಜಾತಿ-mātra-upajīvi. One who gets a living only by the merit of his caste.

ಜಾತಿವನ್ತ ಜಾತಿ-vanta. Of high kind, breed or rank, as fruits, beasts, etc. (My.). ಜಾತಿವನ್ತ ಕುದುರೆ (ವಲ್ಲಭ G.).

ಜಾತಿವರ್ಣ ಜಾತಿ-varṇa. A characteristic or peculiar colour. ಜಾತಿವರ್ಣದ ಹಯಕ್ಕೆ ಅಂಭ್ರವಲಯಂ ವಾಲ ಮೋತಿ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಸತ್ಯಾಧಿಕಂ (Mr. 278).

ಜಾತಿವಳ ಜಾತಿ-vala. A man who belongs to a caste. ಅಪ್ಪದ ಶಂಗಳೆನ್ನಿನ ಜಾತಿವಳವರ್ (Ū. Bp. 47, 48).

ಜಾತಿವೈರ ಜಾತಿ-vaira. = ಜಾತಿವೈಷ. (My.).

ಜಾತಿಸಂಕರ ಜಾತಿ-saṅkara. A medley or amalgamation of castes. (My.).

ಜಾತಿಸಮೂಹ ಜಾತಿ-samūha. The collection of castes (ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳು Nn. 78).

ಜಾತಿಸಮ್ಬಂಧ ಜಾತಿ-sambandha. Connection of race or genus (Śmd. 161).

ಜಾತಿಹೀನ ಜಾತಿ-hīna. Of low birth or descent; void of caste; an outcast (C.). ಜಾತಿಹೀನರ ಮನೆಯ ಜೋತಿ ತಾ ಹೀನವೇ? ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿಯನ ಬೇಡ! ಬೇಗನೊಲಿದಾತನೇ ಜಾತ (Śp.).

ಜಾತಿಕ್ರೋಶ ಜಾತಿ-krośa. The coat of the nutmeg, mace.

ಜಾತೀಯ ಜಾತಿya. Relating or belonging to any species, genus, tribe, etc. See ಸ-.

ಜಾತು ಜಾತು. Sometimes; once upon a time.

ಜಾತೆ ಜಾತೆ. The feminine form of ಜಾತ: born, etc.; a female offspring, a daughter. See ಪ್ರ-; J. 2, 12.

ಜಾತೋಕ್ತ ಜಾತಿ-uksha. A young bullock, an ox.

ಜಾತೃ ಜಾತೃ. Belonging to a family or caste; of noble descent (ಕುಲೀನ, ಕುಲವೃಕ್ಷವನು Nn. 74; ಸತ್ಕುಲಜ Mr. 483); best, excellent (ಒಳ್ಳು, ಒಳ್ಳೆತ್ತು 74); pleasing, beautiful (ಸೌಮ್ಯ, ಚೆಲುವನು 74); great power (ಅತಿಬಲ್ಲು, ಅತಿಬಲುವು 74).

ಜಾತೃಜ್ಞ ಜಾತಿ-andha. Blind from birth, born blind. (Bp. 49, 48; Śśv. 5, after 14).

ಜಾತೃಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಾತಿ-śrēṣṭha. A high-bred horse. (Śmd. 22, 83).

ಜಾತೃಜ್ಞ ಜಾತೃ. By nature or disposition. (B. 4, 47. 217).

ಜಾತೃಜ್ಞಿತ್ವ ಜಾತಿ-jñitv. Tbh. of ಯಾತೃ (Śmd. 843; C.). ಜನ ಮರುಕೋ? ಜಾತೃ ಮರುಕೋ? (Prv.). See Bp. 42, 10; Prv. s. ತೇರು.

ಜಾದಿ ಜಾದಿ. Tbh. of ಜಾತಿ (Śmd. 388; Śm. 27; Kk. 20; Ūt. I, 104; ಮಾಲತಿ Śś.; Rśv. 11, 84). ಜಾದಿಯುತ್ತಣೆನ್ನೆಯುಂ ಕೇದಗೆ ಯುತ್ತಣೆನ್ನೆಯುಂ ಕಮ್ಮು ಬನ್ನದು (Śmd. 150).

ಜಾದು ಜಾದು. = ಜಾಜು. Red colour. (Tē.; T. ಚವಪ್ಪ, ಜೇತ್ತು, ಜೇದು, ಜೇನ್ದು, ಜೇಪ್ಪ, ಜೇಯ್; M. ಜಾಯಿಲ್ಕ, ಜಾಲಿಯ, vermilion; see ಚನ್ 1). — ಜಾದುಕಲ್. Red ochre (ಕಾಂ 52).

ಜಾದು ಜಾದು. = ಜಾಜು 1. Tbh. of ಧಾತು (Śmd. 870; ಗೃಹಿಕ, ಧಾತು Hlā.).

ಜಾದುದ ಜಾದು. Tbh. of ದಾತೃಕ. (ಜಲರಂಕು, ದಾತೃಕ Hlā.).

ಜಾದೂಗಿರಿ ಜಾದು-giri. Magical arts (Mhr., H.; ಕುಪಕ Ūh.).

ಜಾನ ಜಾನ. 1. Tbh. of ಧ್ಯಾನ (Śmd. 344; Śśv. 3, 25). — ಜಾನಾಚಾರ್ಯ. -ಅಚಾರ್ಯ. A parrot (ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ, ಗಿಳಿ Ūt. II, 83).

ಜಾನ ಜಾನ. 2. = ಜೇನ, ಜೇನ. A woollen rug or blanket (My.; Si. 230; Mhr. ಜೇನ, felt).

ಜಾನಕಿ ಜಾನಕಿ. (fr. ಜನಕ) = ಜಾನಕಿ. Sītā, the wife of Rāma. (J. 18, 15. 18. 24, etc.).

ಜಾನಕೀಜಾನಿ jānakt-jāni. Whose wife is Jānakt: Rāma (My.).

ಜಾನಕೀಪತಿ jānakti-pati. Rāma. (My.).

ಜಾನಕೀರಮಣ jānakti-ramaṇa. Rāma (My.).

ಜಾನಕೀ jānakkī. Tbh. of ಜಾನಕಿ. See Sp. s. ಮಕ್ಕಿ.

ಜಾನಪದ jānapada. (fr. ಜನಪದ). An inhabitant of the country; a peasant, a rustic; a subject. (R.).

ಜಾನಹೀನ jāna-hina. Thoughtless (Bp. 60, 43).

ಜಾನಿ jāni. — ಜಾನಿಗಿ. A small tree, Grewia abutilifolia Juss. (Z.).

ಜಾನಿ jāni. 1. A wife. See ಅರುಣತೀ, ಜಾನಕೀ.

ಜಾನಿ jāni. 2. Tbh. of ಧ್ಯಾನಿ. See ಮನೋಹ್ಲೆ.

ಜಾನಿಸು jānisu. Tbh. of ಧ್ಯಾನಿಸು. To meditate, to think on, etc. (ಧ್ಯಾನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ಸೆವ. 2, 84. 93; 4, 117).

ಜಾನು jānu. The knee.

ಜಾನುವಧ್ನು jānu-dagha. Reaching to or as high as the knee (Abh. P. 13, 61).

ಜಾನೆ jānē. (= ಜಾವ). See ಮುಂ.

ಜಾನ್ತ ja-anta. A term with final ಜ್. (ಸಿದ್ಧ. 309).

ಜಾನ್ತವಿ jānhavi. Tbh. of ಜಾನ್ತವಿ. (My.; J. 9, 26. 28).

ಜಾಪ ಜಾಪ. (fr. ಜಪ). Muttering, whispering, etc. See ಉಪ.

ಜಾಪಾರ ಜಾಪಾರ. Bishop's weed, Ptychotis ajowan Dec. (ಯನಾನಿ Mr. 136, o. ra. ಜಾಪಾರ in one MS., ಜೋಪಾರ in two MSS.).

ಜಾಪಾರ ಜಾಪಾರ. = ಜಾಪಾರ. (T. ನೇರವಾರ; Tē. ನೇಪಾರ; Mhr. ಜೇ ಪಾರ). — ಜಾಪಾರದ ಕಾಯಿ. The croton-seed (C.). — ಜಾಪಾರದ ಗಿಡ. A shrub or small tree, the croton-oil plant, Croton tiglium Lin. (St. & Pl.). — ಜಾಪಾರದ ಮಾತ್ರೆ. A pill of croton-seed (My.). ಜಾಪಾರದ ಮಾತ್ರೆಗೆ ನೇಪಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೇಹೇ? (Prv.). — ಜಾಪಾರದ ಸತ್ತೆ. (ದಸ್ತಿ Si. 158).

ಜಾಪು ಜಾಪು. (= ಜಾಪ, etc.). The measure of a long stride (S. Mhr.).

ಜಾಪ್ಯ ಜಾಪ್ಯ. 1. (Tbh. of ಯಾಪ್ಯ). A sluggard, a lazy man (My.); loitering, laziness (My.; Tē.).

ಜಾಪ್ಯ ಜಾಪ್ಯ. 2. To be muttered, to be repeated in a low voice (ಜನಿಸಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನಾಡ್ಡು Dhv.).

ಜಾಪ್ಯಗಾಢ ಜಾಪ್ಯ-ಗಾಢ. A sloth, sluggard (My.; Tē.).

ಜಾಬಾಲ ಜಾಬಾಲ. N. of a school of the Yajurveda, and of an Upanishad of the Atharvaveda. See Bp. 43, 75. 2, a goat-herd (ಅಜಾಬಲನ, ಸುಖಿ Mr. 239).

ಜಾಬಿತಾ ಜಾಬಿತಾ. A law, regulation; an authorizing document; a passport (Mhr., H. ಜಾಬಿತಾ); a memorandum, a list, an inventory, a catalogue (My.; Br.).

ಜಾಬು ಜಾಬು. An answer; a letter of advice respecting a hundi (Mhr., H.); a letter of correspondence (S. Mhr., Br.).

ಜಾಮ ಜಾಮ. = ಜಾವ, etc. (My.).

ಜಾಮದ್ಗ್ನಿ jāmadaṅni. N. of a ṛishi (J. 33, 40).

ಜಾಮದಸ್ತ್ಯ jāmadaṅnya. (fr. ಜಮದಸ್ತ್ಯ). Paraśurāma, the son of Jāmadaṅni (ಬಣ್ಣವರಕು, ವರಕುರಾಮ Nn. 165; ಸಿದ್ಧ. 223). 2, Rāma, the son of Daśaratha (ರಾಮ, ದಾತರಥ Nn. 24).

ಜಾಮದಾರ jāma-dāra. The officer in charge of the treasure and jewels, the keeper of the wardrobe (Mhr., H.; R.). ಜಾಮಫಲ jāma-phala. The guava fruit (Br., R.; Mhr., H. ಜಾಮ್ಪು).

ಜಾಮಾತ jāmāta. Tbh. of ಜಾಮಾತ್ಯ. (A.).

ಜಾಮಾತ್ಯ jāmātri. A daughter's husband, a son-in-law (ತನ್ನ ಮಗಳ ಪತಿ Mr. 314; ಅಳಿಯನು Nn. 124). See ಮದವನ.

ಜಾಮಾರು jāmāru. A long cloth without any coloured border, chiefly worn by widows (Br., R., H.).

ಜಾಮಿ jāmi. = ಯಾಮಿ 1. A sister (ಸಹಭವೆ, ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು Nn. 109). 2, a virtuous or respectable woman (ಪತಿವ್ರತೆ 109).

ಜಾಮಿನಿ jāmīni. = ಜಾಮಿ No. 2. (ಪತಿವ್ರತೆ Mr. 467).

ಜಾಮಿನಾ jāmīna. = ಜಾಮಾನು. Surety, sponsor (S. Mhr.; Mhr., H.; ಪೋಣಿ, ಪ್ರತಿಫೂ, ಲಗ್ನಕ, ಹೋಣಿ G.).

ಜಾಮಿನದಾರ jāmīna-dāra. = ಜಾಮಾನುದಾರ, ಜಾಮಾನ್ದಾರ. A surety, a bondsman (S. Mhr.; Mhr., H.; ಪೋಣಿಗಾಢಿ G.).

ಜಾಮಾನು jāmīnu. = ಜಾಮಾನ. (My.; Br. ಜಾಮಾನ್).

ಜಾಮಾನುದಾರ jāmīnu-dāra. = ಜಾಮಾನದಾರ. (My.).

ಜಾಮಾನ್ದಾರ jāmīn-dāra. = ಜಾಮಾನುದಾರ. (ಲಗ್ನಕ, ಪ್ರತಿಫು, ಹೋಣಿಗಾಢಿ Si. 349; My.).

ಜಾಮೇಯ jāmēya. A sister's son.

ಜಾಮ್ಬು jām̐ba. = ಜಾಮ್ಬು. A sort of goblet, in the form of a calix (B. 5, 79; Mhr.).

ಜಾಮ್ಬವ jām̐bava. (fr. ಜಮ್ಬು). Belonging to the jambū tree; its fruit. See ನೇಪಾರ್. 2, = ಜಾಮ್ಬವನ್ತ (J. 21, 9. 19. 38. 39; Rām. 4, 2, 30).

ಜಾಮ್ಬವತಿ jām̐bavati. The daughter of Jāmbavanta, and wife of Kṛishṇa. (J. 33, 21. 51. 52).

ಜಾಮ್ಬವತೀರಮಣ jām̐bavati-ramaṇa. Kṛishṇa. (My.).

ಜಾಮ್ಬವನ್ತ jām̐bavanta. (Sk. ಜಾಮ್ಬವತ್, ಜಾಮ್ಬವಾನ್). N. of the chief of the bears, and father of Jāmbavati (My.).

ಜಾಮ್ಬು jām̐bu. = ಜಾಮ್ಬು. (S. Mhr.; B. 5, 79).

ಜಾಮ್ಬುನದ jām̐būnada. (fr. ಜಮ್ಬುನದಿ). Coming from the river Jambū: gold; golden.

ಜಾಯಕೆ ಜಾಯಕಾ. A kind of yellow fragrant wood.

ಜಾಯಮಾನ ಜಾಯಮಾನ. Being born, coming into life. (My.).

ಜಾಯಾ ಜಾಯಾ. Destroyed, spoiled (Mhr., H.); loss, injury, damage (My.; Br.). 2, see ಜಾಯೆ.

ಜಾಯಾಜೀವ ಜಾಯಾ-ಜೀವ. Who gets a livelihood by his wife: a dancer, an actor.

ಜಾಯಾಪತಿ ಜಾಯಾ-pati. Husband and wife.

ಜಾಯಿ ಜಾಯಿ. 1. = ಝಾಯಿ. A sort of drum (ಝಝುಝ Si. 63). 2, a mode in saṅgita (V. 11, 9).

ಜಾಯಿ ಜಾಯಿ. 2. = ಜಾಜಿ, etc. Tbh. of ಜಾತಿ. — ಜಾಯಿಕಾಯಿ. = ಜಾಜಿ. (My.). — ಜಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 58, 10). — ಜಾಯಿನತ್ತೆ. = ಜಾಜಿನತ್ತೆ. (My.). — ಜಾಯಿಫಲ. Tbh. of ಜಾತಿ. (Nr.; ಜಾತಿ ಪತ್ತಿ Mr. 144).

ಜಾಯಿಲ ಜಾಯಿಲ. A dog (ಪೇರಡಿ, ಸೊಣಗು, ಕುಕ್ಕುರ, ಕುನಿ ಸೆ.; Tē. ಜಾಹಿಲ). See Grj. 1, 104; Bp. 34, 23. 24; 55, 38. 46; Bh. 3, 13, 19. 28; Rāghc. 17, 67. 72; Rēv. 5, 87; Rēv. 4, 10; 4, after 17. Cf. ಜಂಗಿ?

ಜಾಯು ಜಾಯು. A medicament, a medicine.

ಜಾಯೆ ಜಾಯೆ. ಜಾಯಾ. A wife, a spouse.

ಜಾರ jāra. A paramour; a fornicator; an adulterer (ಉಪ ಪತಿ, ಪಾದರಿಗ Mr. 243; ಸಿತಗ, ಜೋಡ, ಪರಳಿಗ, ಪಾಣ್ಣಿ ಸಿ.). ಜಾರ ಜೋರರ ಜಗದಿನ ಯಜಮಾನಗೆ ಕ್ಷೇಮ (Prv.).

ಜಾರಜ jāra-ja. A son born in adultery, a bastard.

ಜಾರತ್ವ jārātva. Adultery; fornication. (My.).

ಜಾರದೇವ jāra-dēva. Kṛishṇa (Bh. 6, 1, 4).

ಜಾರಪುರುಷ jāra-puruṣa. = ಜಾರ. (C.).

ಜಾರಸ್ತ್ರೀ jāra-strī. = ಜಾರೆ. (C.).

ಜಾರಿ jāri. Relieving from a state of sequestration, as land (My.; Br.; H.). 2, current (My.; Mhr., H.). 3, enactment, execution (My.).

ಜಾರಿಗೆ jārīgē. (Tu.). — ಜಾರಿಗೆಡುಮರ. The Mysore gamboge-tree, Garcinia morella Desr. (St. & Pl.).

ಜಾರೆ jārē. A fornicatress; a harlot; an adulteress (ಪಾದರಿಗಿ, ಜೋಡ, ಬೆದಗಾತಿ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿತಗೆ Sm. 75; Kk. 29; ಸಿತಗೆ, ಜೋಡ, ಪಾಣ್ಣಿ ಸಿ.; C.). See Bp. 40, 57; J. 5, 59, 60; 9, 13; 26, 10. ಜಾರಿಗೆ ನೀತಿಯಿಲ್ಲ, ಮಾರಿಗೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲ. — ಜಾರೇ ಗುಣ ಮೋಡೆಯಿಲ್ಲ ಕಾಣುವದು (Prvs.).

ಜಾಯಿ jāyī. = ಜಾಯಿ 2. — ಜಾಯಿಗುಪ್ಪೆ. -ಕುಪ್ಪೆ. Sliding on the posteriors or in sitting position down a slope, as children do in play (My.).

ಜಾಯಿಕೆ jāyikē. Slipping; sliding; slipperiness (C.).

ಜಾಯಿಸು jāyisu. To make slip, go away, etc. (Bh. 8, 23, 39; J. 30, 16).

ಜಾಯಿ jāyī. 1. To slip, to slide (C.; ಪಯ್ಸಿರು Bhn. 26; ರಿಂಗಣ, ಸ್ವಲನ Si. 74; ತೇಲೆ Cē. I, 93; Tē.; T. ಚದುಗು). ಜಗದ್ವಿನಯ ಜಾಯಿದಂ (Śmd. I). ಭೃಂಗತಿಶು ನೀಳದಿಗಿದ ಕೇಡಿಸ್ಸ ದಯೋ ಒಯ್ಯನೆ ಜಾಯಿ (Cpr. 7, 60). See Bp. 45, 18; 52, 13; Bh. 1, 18, 5; Rāy. 8, 124; J. 3, 7; Si. 115, 116, 277, 289, 400; B. 4, 181. 2, to slip away, to steal away (C.; B. 2, 40). 3, to withdraw or retire, to shrink (Bp. 50, 66; 60, 61; Śāy. 4, 44); to disappear (J. 15, 49). 4, to go off or start swiftly, to run (Rām. 3, 2, 21); to run away (J. 14, 4; My.). 5, to drop or ooze out, to flow (Tē.); to flow down (from a hill, My.). 6, a knot to slip open or become loose (My.; Tē.). ಜಾಯಿ ಬಿದ್ದದು (ಹುತ್ತು, ಗಲಿತ Si. 882). ಜಾಯಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ತೋಟ, ಪ್ರಾಣಾರ 390). ಉಡೋಡು, ಪಾಡೋಡು, ನಾಡೋಡು (a bug, Prv.). Cf. ಜರಿ 1.

ಜಾಯಿ jāyī. 2. = ಜಾಯಿ. Slipping, etc.; a retiring state, disappearance (Bh. 8, 26, 2). 2, a slide; a stumbling block (Bp. 40, 57). See ಜಾಯಿ. — ಜಾಯಿನಡಿ. (ರೇಟಿ Si. 274). — ಜಾಯಿಗಡದು. -ಕಡದು. To throw down (from a fort, Rām. 6, 11, 12).

ಜಾಯಿವಿಕೆ jāyivikē. Sliding, etc.; flowing, trickling (ರೇಟಿ Si. 424).

ಜಾಲ jāla. 1. = ಜಾಲ. A net; a snare (ಬಲಿ Nn. 34); a web; a cobweb; net-work, any reticulated or woven texture; a wire net, reticulated or chain-armour. 2, a lattice, an eyelet or loophole, a window. 3, entanglement, deception, illusion; conjuring, magic. 4, pride, arrogance. 5, a

feigned or idle promise, a pretext, purposed delay (Tē.; T. ಜಾಲ; R.; not Sk.). 6, a collection, a multitude, an assemblage (ಸಮೂಹ 34); a herd of cows (ಗೋನಿಕಾಯ, ಗೋಸಮೂಹ 34). 7, a cover, covering, coating, film, etc. (ಪಟಲ 34, one MS. ನಿರಲ). 8, an unblown flower. 9, ornament (ಸಂಗರ, ಶೃಂಗಾರ 34). 10, an organ, or the organs, of sense (ಇಂದ್ರಿಯ 34). 11, the sky (ಆಗಸ, ಆಕಾಶ 34). 12, the tree Nauclea cadamba (Rāghc. 17, 53).

ಜಾಲ jāla. 2. = ಜರಗು, etc. See ಜಾಲಗಾಡಿ 1.

ಜಾಲಿಕೆ jālaka. = ಜಾಲಿಕೆ. A net; a woven texture; a web. 2, a lattice, an eyelet or loophole, a window. 3, a bud. 4, a multitude. Cf. ಜಾಲಿಕೆ.

ಜಾಲಿಕರಣ jāla-karṇa. Fishing. See ಗೋರ. 2, making a heap (?).

ಜಾಲಗಾತಿ jāla-gāti. A female deceiver (My.).

ಜಾಲಗಾಡಿ jāla-gāḍi. 1. = ಜಾಲಗಾಡಿ. (C.).

ಜಾಲಗಾಡಿ jāla-gāḍi. 2. A deceiver; a conjurer (My.; T. ಜಾಲಕಾರ). 2, = ಜಾಲಗಾಡಿ, a fisherman (ಜಾಲಿಕೆ, ಕೈವರ್ತ, etc. Hlā.; Mr. 378; My.). 3, the pied kingfisher (Pr.). — ಜಾಲಗಾಡಿನ ಹಕ್ಕಿ. The white-breasted kingfisher (Bd.; Pr.).

ಜಾಲಗಾರ್ತಿ jālagaṛti. (Śmd. 246). A fisherwoman.

ಜಾಲಧರ jāladhara. = ಜಾಲಧರ. N. of a country.

ಜಾಲರಿ jālari. Net-work, fringe (My.; Br. ಜಾಲರು; Mhr., H. ಝಾಲರು).

ಜಾಲವಾತಾಯನ jāla-vātāyana. A lattice-window (My.).

ಜಾಲಾರಿ jālāri. A tree yielding a kind of lac, Shorea talura Roxb. (or Shorea laccifera Wall., Hayn.; Tē.; Si. 129). See ಕೆಮ್ಮು.

ಜಾಲಿ jālī. = ಜಾಲಿ. The thorny babool tree, Acacia arabica Willd. (ಬಬ್ಬಳಿ, ಬಬ್ಬರ್ Si.; ಕಬರಿ Cē.; My.; B. 5, 60; Z.). ಜಾಲಿ ಬಿತ್ತಲು (or ಬಿತ್ತಿದರೆ) ಕಾಲಿಗೆ ಮೂಲ (Prv.). See ಕರ್ಜಾಲಿ, ಕರಿ, ಜೋಡು ಮುಳುನ, ಪರಂಗಿ, ಪೀಳ, ಬಿಳಿ, ಬಿಳಿ. 2, the thorny shrub Acacia farnesiana (My.). See Prv. 8. ಜೋಲಿಗಾಡಿ. — ಜಾಲಿಯ ಗಿಡ = ಜಾಲಿ. ಅಲಕ್ಕಿ ಹೂವಿಲ್ಲ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ, ಜಾಲಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗನ್ನಿಲ್ಲ, ದೇವರು ಸೂಳೆಗಲ್ಲ (Sp.).

ಜಾಲಿ jālī. A species of cucumber, Trichosanthes dioeca Roxb. 2, a fisherman (ಸೂತ, ಬಲಿಗಾಡಿ, o. r. ಬಲಿಯ ಬೀಸುವನು Nn. 32).

ಜಾಲಿಕೆ jālīka. A fisherman. 2, a spider. 3, = ಜಾಲಿಕೆ, a cheat, a rogue; a conjurer or juggler. 4, = ಜಾಲಿಕೆ No. 1, a net (for catching deer or wild animals, ವಾಗುರ, ದಿಕ್ಕಾರ Mr. 380). 5, = ಜಾಲಿಕೆ No. 2, chain-armour (ಮುಟ್ಟಿ Mr. 292). 6, the president or governor of a district.

ಜಾಲಿಕೆ jālīkē. = ಜಾಲಿಕೆ, ಜಾಲಿಗೆ, (ಜಾಯಿಗಿ). A net. 2, chain-armour, armour. 3, a spider. 4, a leech. 5, a kind of cloth or raiment, woollen cloth. Cf. ಜಾಲಿಕೆ.

ಜಾಲಿನಿ jālīni. N. of a plant (ಫಲಿನಿ, ಮೃದಂಗ, ಹೇರೆ Mr. 146).

ಜಾಲಿಸು jālīsu. = ಜಾಲಿಸು 1, etc. To shake, etc.; to cleanse rice, etc. from dust and stones by washing in water (My.). ಜಾಗ ಜಾಲಿಸುವ ಬಟ್ಟೆ ಮಗೂ ತೂಗಲಾಡಿಕೋ? (Prv.).

ಜಾಲೆ jālē. = ಜಾಲಿ. (ತಾಲಿಕೆ Mr. 139). See 8. ಅರ್ಜ, ಬಿಳಿ ಹೂವಿನ.

ಜಾಲೆ jālē. 1. = ಜಾಲಿಕೆ. Tbh. of ಜಾಲೆ. (ಜಾಲೆ, ಉರಿ Sm. 11).

ಜಾಲೆ jālē. 2. = ಜಾಲ 1. See ಜಾಲಗಾಡಿ.

ಜಿಗಿ jigi. 2. = ಜಿಗಿ 3. To jump; to jump over (C.; B. 2, 15). — ಜಿಗಿದಾಡು. -ಅಡು. To jump about (C.; B. 3, 90).

ಜಿಗಿ jigi. 3. P. p. of ಜಿಗಿ 2, in ಜಿಗಿ ಜಿಗಿದು (C.; B. 2, 16).

ಜಿಗಿ jigi. 4. = ಜಿಗಿ, ಜಿಗಿ. To chew, as betelnut, bread, etc. (My.).

ಜಿಗಿಲ್ jigil. 1. = ಜಿಗಿಲ್, (ಸಗಿಲ್ 1). To be sticky, gummy, viscid, glutinous, adhesive, etc. (ಸಿಗ್ಧ ಸ್ಮದ. Dh.); to adhere, to stick fast (Rāv. 5, after 55; ಸಿವ. 3, after 35).

ಜಿಗಿಲ್ jigil. 2. (= ಸಗಿಲ್ 2). To suffer distress, to be afflicted, etc. (ಕ್ಲೇಶ ಸ್ಮದ. Dh.; see T. ಜಗಲ, 8. ಚಕ್ರ).

ಜಿಗಿಷು jigishu. Wishing to gain or obtain; striving to conquer. See ಎ.

ಜಿಗಿಷೆ jigishē. Desire of gaining, or of conquering. 2, profession or habit of life (Si. 358). See ಎ.

ಜಿಗುಪ್ಪೆ jigupsē. = ಜುಗುಪ್ಪೆ, of which it is a Tbh. (ನಿನ್ನೆ Mr. 87; ಧಾವ 74; My.).

ಜಿಗುಳಿ jiguli. = ಜಿಗುಳಿ, etc. Tbh. of ಜಲೂಕೆ (ಸ್ಮದ. 354).

ಜಿಗುಳು jigulu. = ಜಿಗುಳು. (My.).

ಜಿಗುಳಿ jigulē. = ಜಿಗುಳಿ, etc. Tbh. of ಜಲೂಕೆ (ಸ್ಮದ. 362; Nr., Hlā.; Mr. 411; Bp. 40, 74). 2, = ಜಿಗುಳಿ No. 2, ಜಿಗುಳಿ No. 2. (ವಸಿ Mr. 370).

ಜಿಗುಕ್ಕು jighatsu. Hungry; voracious.

ಜಿಗುಕ್ಕೆ jighatsē. Hunger; voracity.

ಜಿಗುಹಾಂಸು jighāmsu. Desirous of slaying or killing; malicious; an enemy.

ಜಿಂಕೆ jinkē. An antelope (ಮೃಗ, ಕುರಂಗ, ಹರಣ, ಅಪ ನಯೋನಿ, etc., ಎರಳಿ Si. 168; ಸಾರಂಗ, ಹರಣ 410; ಹರಣ 419; My.; Tē.; cf. ನ್ಯಂಕು). See Si. 168. 169.

ಜಿಂಗಿ jingi. 1. Intoxication (R.; Mhr. ಝಂಗಿಲ).

ಜಿಂಗಿ jingi. 2. The plant *Rubia munjista* Roxb., madder.

ಜಿಜ್ಞಾಸೆ jijñāsē. Desire of knowing; inquiry, investigation, examination.

ಜಿಟ್ಟಿ jitti. 1. The bird *Parra jacana* or *goensis* (ಟಿಟ್ಟಿ Mr. 171, o. rs. ಜಟ್ಟಿ, ಚಟ್ಟಿ, ತಿಟ್ಟಿ).

ಜಿಟ್ಟಿ jitti. 2. = ಜಿಟ್ಟಿ 2. A grasshopper, a locust (S. Mhr.; ಎಡಿತಿ G., ಛಬ.).

ಜಿಟ್ಟಿ jitti. 3. A sty, cyst or imposthume (S. Mhr.).

ಜಿಡಿ jidi. = ಜಿಡಿ 6. (My.).

ಜಿಡಿ jidi. = ಜಿಡಿ, q. v. An opening made in a panel of the front door or gate, just large enough for a person to squeeze himself through; it is shut at night (S. Mhr.; cf. ಕಿಣ್ಣಿ). — ಜಿಡಿದಾಗಲು. = ಜಿಡಿ. (S. Mhr.).

ಜಿಡ್ಡು jiddu. 1. A substance that is smeary, greasy or oily, as ghee or oil (My.; Tē.). ಜಡ್ಡು ಕುಡು (ಸಿಟ್ಟಿಲ, ಎಜಲ Si. 813).

ಜಿಡ್ಡು jiddu. 2. = ಜಡ್ಡು 1, q. v.

ಜಿಡ್ಡು jiddu. 3. (= ಜಡ್ಡು 2). Rancidity, etc. (Tu.). ಜಡ್ಡುತುವುಕ್ಕೆ ಮಡ್ಡು ಬಹಳ (Prv.).

ಜಿಣಗು jinaḡu. = ಜಿಣಗು, ಜಿನಗು q. v., ಜಿನಗು 1. (My.; Tē. ಜಲುಗು).

ಜಿಣಗು jinaḡu. = ಜಿಣಗು, etc. (My.).

ಜಿತೆ jite. Conquering, victorious. See ಕಂಸ, ಕೈಟಭ, ಸುರೇಶ್ವ.

ಜಿತೆ jita. 1. (Tbh. of ಸ್ಥಿತಿ). Fixed, settled, firm, stable (My.). — ಜಿತೆ ಪಡಿಸು. To make firm: to keep from being forgotten (My.); to commit to memory, to learn by heart (My.). — ಜಿತೆ ಪಡು. To become firm, as the mind (My.); to be well laid up in the mind or mastered, as a lesson (My.). — ಜಿತೆ ಮಾಡು. = ಜಿತೆ ಪಡಿಸು. (My.).

ಜಿತೆ jita. 2. Conquered, subdued, overcome; won, gained, obtained. See ಅ, ಪರ.

ಜಿತಕಾಮೆ jita-kāma. One who has subdued desire, lust or Cupid; an ascetic (ಎತಿ, ಮುನಿ Nn. 44); a Buddhist (ಬುದ್ಧ ನು, ದೌದ್ಧನು 44); an Arhat or superior divinity with the Jainas (ಅರ್ಹ, ಜಿನ 44); Śiva (ತಂಕರ, ಈಶ್ವರ 44).

ಜಿತಕಾಮೆ jita-kāmē. A virtuous woman (ವರವಧು, ವತಿವ್ರತೆ Nn. 44).

ಜಿತಕಾಶಿ jita-kāśi. Appearing victorious; victorious, triumphant (ಸಸಿನೆ ಗಿಲ್ಲವ Mr. 300).

ಜಿತಬುದ್ಧಿ jita-buddhi. A firm, fixed mind (My.).

ಜಿತಭಾವಜಿ jita-bhāvaja. Śiva (Bp. 53, 22).

ಜಿತರಶೀಕೆ jita-raśīka. Śiva (Bp. 24, 67).

ಜಿತರಕ್ತು jita-rakṣu. One who has overcome his enemies; N. of Ajitasēna's son (Āpr. 9, after 42).

ಜಿತಸಂಸಾರಿ jita-samsāri. One who has overcome transmigration, the world, etc. (Bp. 43, 7).

ಜಿತಸೇನ jita-sēna. One who has overcome armies; N. See ಅಜಿತಸೇನ.

ಜಿತಾಕ್ಷು jita-akṣa. One who has mastered the organs of sense or his passions. 2, he who has overcome the *rākṣasa* Akṣa: Hanumanta (My.).

ಜಿತಾಂಗಜಿ jita-aṅgaja. Śiva (Bp. 54, 71).

ಜಿತಾನ್ತಕೆ jita-antaka. Śiva (Siv. 4, 131).

ಜಿತಾಹವ jita-āhava. One who has won a battle; victorious, triumphant.

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ jita-indriya. = ಜಿತಾಕ್ಷು No. 1. (My.).

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯತೆ jiteṇdriyatē. The state of having overcome one's passions (Āpr. 7, after 62).

ಜಿತೈ jitya. Conquerable. 2, a ploughshare; a harrow. (R.).

ಜಿತೈರ jityara. Victorious, triumphant.

ಜಿಡ್ಡು jiddu. Perverse opposition, refractoriness; affront; contention; an obstinate resolution (C.; Mhr., H. ಜಡ್ಡು); spite, hatred (My.).

ಜಿನ jina. = ಜಿನ 2. — ಜಿನಗಾಳಿ. = ಜಿನ್ನಂಗಾಳಿ, q. v. (My.).

ಜಿನ jina. 1. = ಜಿನ 2, ಜಿನೈ. Victorious, triumphant (ಅಜಿತ Nn. 16); being victorious over one's passions (ಎಲಿತರಾಣ Mr. 512); steady, brave, self-controlled, grave, wise, etc. (ಧೀರ Nn. 62). 2, a guru, a worthy person (ಫೀರ್ 48). 3, a saint of the *Bauddha* sect, or a *Jaina* saint (ಬುದ್ಧ 62; ದೌದ್ಧ Mr. 23). 4, an Arhat, a chief saint of the Jainas, who count twenty-four Jinās (ಎಲಿತರಾಣ, ಜಿಪ್ಪು Nn. 28; ಜಿತಕಾಮ, ಅರ್ಹ Nn. 44; ಅರ್ಹ 62; ಅರ್ಹ 47). 5, the number twenty-four (ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಪ Mr. 348). 6, *Vishnu* or *Krishna*. See ಸ್ಮದ. 301; Bp. 49, 12; 50, 65;

51, 75, 78, 79, 81, 82; 52, 14, 48; 54, 7, 66; ಪ್ರಕೃತಿ No. 9.
— ಜನ ಗಿನ reit. Arhats and others (Bp. 51, 80).

ಜಿನ jina. 2. Tbh. of ದಿನ (My.).

ಜಿನಗು jinagu. = ಜೀನು, ಜೀನು, ಜಿನುಗು 1. Fineness or thinness, as of texture, thread, powder, written letters, etc. (C.; T. ಚಯಕ್ಕ; see s. ಚಕ್ಕ; Mhr. ಚನಾ, ಚನುರಾ, small-sized; small and tiny, as a child).

ಜಿನಗೃಹ jina-grīha. A Jain monastery; a Jain temple (ವಸತಿ Hlā., Nn. 133, Mr. 475).

ಜಿನಚರಿತ jina-čarita. The story of the Jinās or Arhats (Čpr. 1, 60).

ಜಿನದೀಕ್ಷೆ jina-dīkṣhē. Initiation in the doctrines of the Arhats (Čpr. 9, 87).

ಜಿನಪ jina-pa. An Arhat (ಅಪ Mr. 524).

ಜಿನಪತಿ jina-pati. = ಜನಪ. (Śmd. 301; Čpr. 7, 31).

ಜಿನಪ್ರತಿಮೆ jina-pratimē. The image of a Jina (Čpr. 1, 116).

ಜಿನಪ್ರತುಮೆ jina-pratumē. = ಜನಪ್ರತುಮೆ. (Bp. 49, 42, 46).

ಜಿನಪ್ರಬುದ್ಧಿ jina-prabuddhi. Jain doctrine (Bp. 51, 1).

ಜಿನಬಸದಿ jina-basadi. = ಜನಗೃಹ. (Bp. 52, 18).

ಜಿನಬಿಂಬ jina-bimba. = ಜನಾಂಗ, q. v.

ಜಿನಭವನ jina-bhavana. = ಜನುಸದಿ. (Bp. 52, 32).

ಜಿನಮಂತ್ರ jina-mantra. A prayer to a Jina, a Jain mystical verse (Bp. 50, 33, 35, 37, 38, 40).

ಜಿನಮಾರ್ಗ jina-mārga. The usages or religion of the Jainas (Bp. 52, 1, 81).

ಜಿನಮುದ್ರೆ jina-mudrē. An image or form of a Jina (Čpr. 6, 9).

ಜಿನಮುನಿ jina-muni. A Jain saint, ascetic, devotee or monk (Bp. 50, 33, 37, 40, 51, 52, 76, 78; 51, 1, 3, 72; 52, 2, 6, 28).

ಜಿನಮುನೀಂದ್ರ jina-muni-indra. = ಜನಮುನಿ. (Bp. 52, 21).

ಜಿನಯತಿ jina-yati. = ಜನಮುನಿ. (Bp. 51, 6).

ಜಿನರೂಪ jina-rūpu. = ಜನಪ್ರತುಮೆ. (Bp. 51, 72).

ಜಿನಸಮಯ jina-samaya. A Jain congregation (Čpr. 7, 155; Bp. 49 sum.; 49, 4, 13, 26, 42; 50, 21, 30, 50; 52, 47).

ಜಿನಸಮಾಯಿ jina-samayī. A member of a Jain congregation (Bp. 51, 5).

ಜಿನಸು jinasī. = ದಿನಸು. Grain (My.).

ಜಿನಸು jinasu. = ಜನಿಸು, ಜನುಸು, ಜನಸು, ದಿನಸು, ದಿನಸು. An article; wares, goods; a thing in general (My.; Mhr., H. ಜನ್ನಸ; M. ಜನಿಸು).

ಜಿನಾಂಗ jina-aṅga. = ಜನಪ್ರತುಮೆ. (ಚೈತ್ಯ, ಜನಬಿಂಬ Nn. 134).

ಜಿನಾಲು jinalu. = ದಿನಾಲು. (My.).

ಜಿನಿ jini. = ಜನಿ. (My.).

ಜಿನಿಗಿಸು jinigisu. 1. To be deprived of the power of motion, to become unconscious or insensible, to faint (ನವ್ವಡೇಪ್ಪೆ Śmd. Dh.; T. ಚಣುಂಗು, M. ಚನ್ನಪ್ಪ, to feel inward discontent).

ಜಿನಿಗಿಸು jinigisu. 2. To liquify, to melt, as butter (My.).

ಜಿನಿಸು jinisū. = ಜನಸು, etc. (My.).

ಜಿನುಗು jinugu. 1. = ಜಿನುಗು, etc. (C.; B. 4, 28, 144).

ಜಿನುಗು jinugu. 2. = ಜಿನುಂಗು 1. To rain slightly, to drizzle (ವರ್ಷಧೇವ Śmd. Dh.; Grj. 9, 50; M. ಚನ್ನಪ್ಪ; cf. ಜನಿ; Tē. ಚಿನುಕು, ಚಲುಕು, to be shed, to distil or trickle; cf. ಚಲುಮೆ).

ಜಿನುಗು jinugu. 3. = ಜಿನುಂಗು 2 (Śmd. 48), ಜುಂಜು 2. A drizzling rain (ಕೂ ಸಮ. 110; Bh. 1, 19, 21); a small flow (of milk, Čpr. 5, 15).

ಜಿನುಗು jinugu. 4. = ಜಿನುಂಗು 3. (Śmd. 48; Śmd. Dh.). To mutter, to murmur, to hum, etc. (ಅವ್ಯಕ್ತ ಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; Grj. 5, 37; Tē. ಗೊಣುಗು, ಸಣುಗು, ಸನುಗು; M. ಚನ್ನಪ್ಪ, to mutter; to neigh; T. ಚಣುಂಗು, to repine or be discontented, as a wife or child whose wishes are not fulfilled; cf. ಗೊಣುಗು 4).

ಜಿನುಗು jinugu. 5. To melt (v. i.), as butter, ghee or jaggory (My.).

ಜಿನುಂಗು jinungu. 1. = ಜಿನುಗು 2, q. v. To drizzle (ಅಲ್ಪವೃಷ್ಟಿ ಸಮ. 83).

ಜಿನುಂಗು jinungu. 2. = ಜಿನುಗು 3, q. v.

ಜಿನುಂಗು jinungu. 3. = ಜಿನುಗು 4. (ಅವ್ಯಕ್ತರವ ಸಮ. 83; Abh. P. 3, 16; Grj. 4, 16; V. 2, 31).

ಜಿನುಸು jinsu. = ಜನಸು, etc. (My.; Si. 325; T. ತನುಜು).

ಜಿನೇಂದ್ರ jina-indra. = ಜನಪ. An Arhat (ಜನೇಶ್ವರ Hlā.). See Śmd. 38, 151; Kāvya. V, 969; ವರಮು-.

ಜಿನೇಶ್ವರ jina-iśvara. An Arhat (ಜನ, ಅರ್ಹ Nn. 60; ಜನೇಶ್ವರ Hlā.; ಶಾಸ್ತ್ರ, ತ್ರಿಕಾಲವಿದ್, etc. Mr. 23). 2, the supreme soul ವರಮಾತ್ಮ Nn. 157).

ಜಿನ್ದಗಾನಿ jindagāni. = ಜನ್ನಗ. (My.; Br.; Mhr., H. ಜನ್ನಗಾಣೀ).

ಜಿನ್ದಗಿ jindagi. = ಜನ್ನಗಾನಿ, ಜನ್ನಗ. Goods and chattels; one's estate; articles of property and animals as distinguished from lands (My.; Čb. 130, 173; Mhr., H.).

ಜಿನ್ದಿಗಿ jindigi. = ಜನ್ನಗ. (C.; Br.).

ಜಿನ್ನ jinna. 1. Tbh. of ಜರ್ಣ (Śmd. 350, o. r. ಜರ್ಣ; Śa. MŚ. wrongly ಜನ). Cf. ಜರ್ಣ 2.

ಜಿನ್ನ jinna. 2. = ಜನ್ನ. Tbh. of ಜನ 1. (S. Mhr.). = ಜನ್ನದೇವ. = ಜನ್ನ. (S. Mhr.).

ಜಿನ್ನೆ jinnē. = ಜನ್ನ 2. = ಜನ್ನದೇವ. (My.; ಧರ್ಮರಾಜ, ಜನ Si. 413; ಬುಧ್ಧ 432). ಜನ್ನದೇವರ ಮನೆಗೆ ಭೈರವದೇವರು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಜಿಪಣ jipana. = ಜಪಣ. (Tbh. of ಕೃಪಣ). A miserly, avaricious man (My.).

ಜಿಪಣ jipuna. = ಜಪಣ. (My.).

ಜಿಪಣಿ jipuni. A miserly woman (My.).

ಜಿಪ್ಪಟೆ jippaṭṭē. N. of a certain bird, the small bird Amadavat (? Si. 173).

ಜಿಪ್ಪೆ jippē. (fr. ಜಿಗ್ 2?). = ಜಪ್ಪೆಯಾಟ. -ಅಟ. Hop-sootoh (S. Mhr.).

ಜಿಬ jiba. = ಜಿಬಿ. = ಜಬ ಜಬ. = ಜಬಿ ಜಬಿ. (My.).

ಜಿಬಟಿಗ jibaṭiga. = ಜಿಬಟಿಗ. = ಜಬಟಿಗನ ಹುಲ್ಲು. = ಚ. (S. Mhr.).

ಜಿಬಟು jibaṭu. = ಜಿಗಟು 1. (C.).

ಜಿಬರು jibaru. Gummy excretion of the eye (My.; Mhr. ಚವಡವ, ಚಡಾ, ಚವಡೇಂ).

ಜಿಬಳ jibala. (= ಜಿಬ್ಬು). — ಜುಳದಕೆ. — ಅಡಕೆ. A young good areca nut cut into two pieces and boiled, whereby it becomes soft and nice (My.).

ಜಿಬಿ jibi. = ಜಿಬಿ 1. — ಜಿಬಿ ಜಿಬಿ. rep. The state of being very sticky (C.); that of being very soft, as fruit that is over-ripe (My.; Mhr. ಚಂದಬಿ, squeezed, as fruit).

ಜಿಬ್ಬು jibbu. Stickiness, sliminess; the sap or milk that issues from the stalk of the mango after it is cut from the tree (My.; Tē. ಜೇಡಿ). — ಜಬ್ಬುಡಕೆ. — ಅಡಕೆ. = ಜುಳದಕೆ. (My.).

ಜಿಮಿಕೆ jimiki. = ಜುಮಿಕೆ, etc. (My.).

ಜಿಮ್ಮೆ jimbe. See ಜಿಬಿ.

ಜಿಮ್ಮಣ್ಣೆ jimmandē. = ಜಿಮ್ಮಣ್ಣೆ, q. v.

ಜಿಮ್ಮಿ jimmi. A prickly tree, *Zanthoxylon rhetsa* D. C. (St. & Pl.).

ಜಿಮ್ಮೆ jimme. Charge, trust of a thing (My.; Br., Mhr., H. ಜಮ್ಮಾ).

ಜಿರಾಯತು jirāyitu. Land fit for agriculture (Mhr., H. ಜರಾಕತ, ಜರಾಯತ; ಜರಾಕತೇ, ಜರಾಯತೇ, relating to fields or their crops: the tax, their survey, etc.; fit for agriculture; raised on arable land); cultivation (My.; Br. ಜರಾತು, ಜರಾಯತಿ).

ಜಿರಾ jir. ಜಿರಾ. To fear (ಭಯ śmd. Dh.).

ಜಿರಾಲೆ jiralē. = (ಜರಾ, ಜಿರಾಲೆ, ಜಿರಾಲೆ, ಜಿರೇ. A centipede; a scolopendra. 2, the worm *Julus cornifex*; a kind of earwig. 3, a cockroach (My.). ಕರ್ಣಜರಾಳೆ, ತತವಡಿ ಎನ್ನಡೆ ಪಟ್ಟಪುಣಿ; ಜಿರಾಲೆಯ ಹುಡುಕನ್ನಡ, ಎಮ್ಮರು (Nr.).

ಜಿರಾಲಿ jirili. (ಜಿರಾಲಿ). (= ಜಿರಾಲೆ?). An insect that is hurtful to cloth (ಸಜ್ಜಾಂ Mr. 185).

ಜಿರಾಲೆ jirilē. (= ಜಿರಾಲೆ). A cockroach (?). ಜತುಕೆ, ಅಜನಪತ್ತೆ ಎನ್ನಡೆ ಹೆದ್ದವನು; ಜಿರಾಲೆ ಎನ್ನಡೆ, ಎಮ್ಮರು (Nr.).

ಜಿರೇ jirle. A kind of earwig (S. Mhr.). 2, a cockroach (My.).

ಜಿಲಿ jili. 1. = ಜಿಲಿ 3. — ಜಿಲಿ ಜಿಲಿ. = ಜಿಲಿ ಜಿಲಿ. (S. Mhr.).

ಜಿಲಿ jili. 2. An imitative sound. — ಜಿಲಿ ಜಿಲಿ. rep. The sound produced in churning butter-milk (My.). Cf. ಜಿಲ್ಲು, ಜಿರ.

ಜಿಲಿಬಿಲಿ jilibili. = ಜಿಲಿಬಿ. A sort of sweetmeat (S. Mhr.; Br., H. ಜಿಲಿಬಿಲಿ, ಜಿಲಿಬಿ, ಜಿಲ್ಲೆಲು).

ಜಿಲಿಬಿ jilēbi. = ಜಿಲಿಬಿ. (My.).

ಜಿಲಿವು jilēvu. Glitter, gloss, shine (S. Mhr.; Mhr. ಜಿಲ್ಲುಕ).

ಜಿಲ್ಲಾ jillā. = ಜಿಲ್ಲೆ. A zillah or district (C.; Br.; Mhr., H. ಜಿಲ್ಲಾ). 2, = ಜಿಲ್ಲೆಕ. (My.).

ಜಿಲ್ಲೆ jilli. A small hole in an earthen vessel (My.; Tē., T., M. ಜಿಲ್ಲೆ).

ಜಿಲ್ಲು jillu. The sensation produced by touching cold water (My.). — ಜಿಲ್ಲೆನ್ನು. — ಎನ್ನು. That sensation to be produced (My.).

ಜಿಲ್ಲೆ jillē. = ಜಿಲ್ಲಾ No. 1. (C.; B. 2, 52).

ಜಿಲ್ಲೆದಾರ jillē-dāra. ಜಿಲ್ಲೆದಾರ. The governor of a district (S. Mhr.; Br.; Mhr., H. ಜಿಲ್ಲೆದಾರ).

ಜಿಷ್ಟು jishṭu. A Tbh. of ಜಷ್ಟ (Mr. 512; My.).

ಜಿಷ್ಟು jishṭu. Victorious; conquering; triumphant (ಎರೋಧ ಮರ್ಧನ, ಹಗೆಯ ಗೆದ್ದವನು Nn. 88; ಗೆದ್ದವಂ Mr. 512). 2, an Arhat (ವೀತರಾಗ, ಜನ 88; ವೀತರಾಗ 512, originally ಜಷ್ಟು). 3, *Indra* (ಜವ್ವಾರಿ, ಇನ್ನ 38; ಇನ್ನ 512). 4, *Vishṇu* or *Kṛishṇa*. 5, *Śiva* (ಗಿರೀಶ, ಕತ್ತರ 38; ಶಾಲಿ 512). 6, *Arjuna* (ಧನಂಜಯ, ಅರ್ಜುನ 38; ಗಾಂಧೀ 512; ಇನ್ನ ಜ, ಫಲ್ಲನ, etc. Mr. 264). 7, the snake-king Śeśha (ಅನನ್ತ, ಧರಣೀಶ್ವರ, o. r. ಸರ್ಪ 38).

ಜಿಷ್ಟು ಬಾವ jishṭu-bāva. A rainbow (Rāv. 6, after 17).

ಜಿಹಾಸೆ jihāsē. Desire of abandoning or giving up (Sk.). 2, dislike, aversion, disinclination (My.; Tē.).

ಜಿಹ್ಮ jihma. Crooked, awry, not straight; deceitful, dishonest. 2, slow, tardy.

ಜಿಹ್ಮಗ jihma-ga. A snake (ಕುಣ್ಣಲಿ, ಮುಂದ ಫಲೆ Mr. 400).

ಜಿಹ್ವಾಶಮ್ವರ jihvā-śambara. Roaring of the tongue (Cpr. 5, 40).

ಜಿಹ್ವಾಮೂಲ jihvā-mūla. The root of the tongue (Śmd. 42).

ಜಿಹ್ವಾಮೂಲೀಯ jihvā-mūliya. A letter uttered from the root of the tongue, especially the visarga (×) before ಕ (and ಖ, Śmd. 26, 45).

ಜಿಹ್ವಾರವ jihvā-rava. A word (ಶ್ವಾಸಕ, ಜಿಹ್ವ Mr. 330).

ಜಿಹ್ವಿಕೆ jihvikē. = ಜಿಹ್ವೆ. See ಅಧೋಕ, ನಾಗ.

ಜಿಹ್ವೆ jihvē. ಜಿಹ್ವಾ. = ಜಿಹ್ವೆ. The tongue. 2, a tongue or flame of fire.

ಜೀ ji. = ಜೀ. — ಜೀಕೊದಿ. = ಜೀಕೊದಿ. (Bh. 7, 7, 45; J. 4, 15, o. r. ಜೀಕೊದಿ).

ಜೀಕಳಿ jikālī. = ಜೀಕೊದಿ. A squirt, etc. (S. Mhr.).

ಜೀಕು jiku. To push and pull a swing (S. Mhr.).

ಜೀಗ jiga. = ಜೀಗ, q. v.

ಜೀಟು jitu. A prop or stay, as for a wall (S. Mhr.). — ಜೀಟುಗಾಲು. — ಕಾಲು. The foot or feet put so as to form a stay (S. Mhr.).

ಜೀತ jita. (Tbh. of ಜೀತ). Living (Mhr.); a living; salary, wages, pay (C.; Tē.); work (My.). ಜೀತವಾಲು (C.).

ಜೀತಗಾಡಿ jita-gāḍa. A man receiving wages, a paid servant (My.; Tē. ಜೀತಗಾಡು). ಜೀತಗಾಡಿಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಜೀರಿಗೆ ಬಿಲ್ಲ? (Prv.).

ಜೀನ jīna. 1. Tbh. of ದೀನ. A parsimonious, niggardly, miserly man (C.; B. 4, 178; 5, 178; ಅನಮಿತಮುಚ್ಚ, ಕೃಪಣ, ಕೃಪ್ತ G.). ಜೀನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ಯೂ ಹೀನವೇ ಸರಿ (Prv.). See Prv. s. ವಾಸ 4.

ಜೀನ jīna. 2. Decayed; old.

ಜೀನ jīna. 3. = ಜೀನ 2, ಜೀನು. A saddle (Č. Bp. 47, 44; Mhr., H.).

ಜೀನಗಾಡಿ jīna-gāḍa. A caste of leather-workers, saddlers, etc., who do also a little work in brass, iron, etc. (Mhr., H.; S. Mhr.). ಜೀನಗಾಡಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಗಾಡಿ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.).

ಜೀನಂಗಿ jīnaṅgi. N. of a plant. See ಕರ.

ಜೀನತನ jīnatana. Parsimoniousness (C.).

ಜೀನಕಾಲಿ jīna-kālī. An armory (ತಸ್ತಾಜೀನಾವಾಸ Mr. 195, o. r. ತಸ್ತಾಜೀನಾವಾಸ).

ಜೀನಸು jīnasu. = ಜೀನಸು, etc. (C.; B. 3, 100; 4, 44). ಜೀನಸು ಇದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಜೇನಿ jñi. 1. A miserly woman (My.).

ಜೇನಿ jñi. 2. = ಜೇನ 3. (S. Mhr.; T.; T. ಜೇನ).

ಜೇನು jñu. = ಜೇನ 2. (My.; T.; B. 4, 163; M. ಜೇನ).

ಜೇನ್ನ jñna. = ಜನ್ನ 1, q. v.

ಜೇಬಿ jibi. The area between the outer and inner walls, or between the two gates of the entrance of a town (My.; Br., H.).

ಜೇಮೂತ jīmūta. A cloud (ಪಮೋಧರ, ಮೇಘ Nn. 57). 2, a mountain (ಕುಪ್ಪೇಲ, ಪರ್ವತ 57; ಅಧಿಸಂಕುಲ Mr. 487). 3, an elephant (ಕರ, ಅನೆ 57). 4, blackness (ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 57). 5, the grass *Lipeocercis serrata* Roxb. See ದೇವತಾಡ.

ಜೇಮೂತಲತೆ jīmūta-latē. Lightning (Bh. 1, 19, 19).

ಜೇಮೂತವಾಹನ jīmūta-vāhana. Indra. (Śiv. 2, after 42).

ಜೇಯ jīya. = ಜೇಯ್ಯ. Sir, master; a particle expressing assent or approbation (Śmd. 68; Sk., Mhr. ಜೇ). See Ūpr. 1, 48; 4, 69; Abh. P. 2, 70; Bp. 32, 42; 46, 38. 41; 57, 63; 58, 16; Bh. 1, 8, 7. 57; 3, 13, 15. 16. 24; J. 2, 15; 13, 28; 29, 23; S1, 34; ಕಲ್ಲ, ಜಯ, ಬೊಲ್ಲ, ಮಲ್ಲ. — ಜೇಯ ಜೇಯ. rep. (Bp. 28, 8).

ಜೇಯ್ಯ jīyya. = ಜೇಯ. (Bp. 8, 53; 23, 29; 32, 14).

ಜೇರ್ jir. An imitative sound. — ಜೇರ್ ಬೋರ್. dupl. The sound produced when milk is churned (My.). Cf. ಪರಿ 2.

ಜೇರ jira. Quick motion; a sword, a scymitar; cumin seed. (R.).

ಜೇರಕೆ jiraka. = ಜೇರಗೆ, ಜೇರಗೆ. The fruit of *Cuminum cyminum* L., cumin seed.

ಜೇರಗೆ jiragē. = ಜೇರಗೆ, q. v. (ಜೇರಕೆ, ಜೇರಣ Nr.; ಜೇರಕೆ Hlā.).

ಜೇರಣ jirana. 1. = ಜೇರಕೆ. (ಜೇರಗೆ Nr.; ಜೇರಗೆ S1. 310).

ಜೇರಣ jirana. 2. Tbh. of ಜೇರಣ. (My.).

ಜೇರಾ jira. Cumin seed (My.; H.).

ಜೇರಗೆ jiragē. Tbh. of ಜೇರಕೆ (Śmd. 364, o. r. ಜೇರಗೆ; ಅಜಾ ಪ. ಪೃಥ್ವಿ Mr. 187; ಜೇರಕೆ, ಜೇರಣ, etc. S1. 310; C.; B. 4, 62). See ಕರ, ಬಿಳಿ. ಜೇತಗಾದಿಗೆ ಯಾತಕೆ ಜೇರಗೆ ಬಿಲ್ಲ? (Prv.). — ಜೇರಗೆಮಾಪು. A kind of fragrant mango (ಸಹಕಾರ S1. 129; My.). — ಜೇರಗೆಸಣ್ಣಕ್ಕ. A superior kind of rice (My.). — ಜೇರಗೆಸಮ್ಬರದ ಬತ್ತ. A kind of paddy (ಅಜಾ S1. 305). — ಜೇರಗೆಸಾಲೆ. = ಜೇರಗೆಸಣ್ಣಕ್ಕ. (Tu. ಜೇರಸಾಲೆ). See s. ಬಟ್ಟೆ 2.

ಜೇಯಿ jiru. = ಗೇದು 8, ಜೇದು 2. Screaming; shrilling; buzzing. — ಜೇದುಜವ್ವು. A kind of humble bee (ಮಧುವ್ರತ, ಪಟ್ಟದ, ಫ್ರಮರ, etc., ತುಮ್ಮಿ S1. 176). — ಜೇದು ಕೈ. = ಗೇದುಕೈ q. v., (ಜಮ್ಬಣ್ಣ, etc.). A cricket (ಭೃಂಗಾರಿ, ಧೀರಕೆ, ಜೇರಿ, ಧೀರಕೆ Nr.; My.). — ಜೇದುಬುಗುರಿ. A whirlingig (My.). — ಜೇದೇದ. = ಜೇ. To scream, to shrill, to hiss, etc. (ಭೃಂಗಾರಿ Śmd. Dh.).

ಜೇರ್ jir. = ಜೇ. (T. ಜೇದ, an engine to throw out water). — ಜೇರ್ಕೇದಿ. A squirt, a syringe (ಜಲಯುಕ್ತ Śmd. I; Ūpr. 7, 129. 140; Bp. 44, 15; J. 30, 7; C.).

ಜೇರ್ಣ jirna. = ಜೇರಣ, etc. See ಫಿತ್ತಿ.

ಜೇರ್ಣ jirna. = ಜನ್ನ 1, ಜೇನ್ನ, ಜೇರಣ 2. Grown old; become decrepit; worn out, wasted, withered, decayed, ruined, consumed; old; ancient; dissolved, digested; decrepitude, old age (ಅದಮ್ಬ, or ಅದಿವೆ, ಅದಮ್ಬು Kk. 48; ನಸುಕು, or ನಸುಕು Ū. I, 57). See ಅದಮ್ಬ, ಕೊದ್, ನಸು, ಪದಮ.

ಜೇರ್ಣಕಾರಿ jirna-kāri. Anything that aids digestion (My.).

ಜೇರ್ಣಕೋಶ jirna-kōśa. The stomach (B. 3, 17; 4, 24).

ಜೇರ್ಣತನ jirnatana. Old age; infirmity; decay (ಜ್ಯಾನಿ G.).

ಜೇರ್ಣವಸ್ತ್ರ jirna-vastra. Old, tattered cloth.

ಜೇರ್ಣಾವಗನ್ಧ jirna-avagandha. A musty smell. See ಮುಗ್ಧ.

ಜೇರ್ಣ jirni. Wearing, growing old; old age; decay.

ಜೇರ್ಣಸು jirnisu. To decay, etc. See ಕೊದ್. 2, to be digested (S1. 443; My.).

ಜೇರ್ಣೋದ್ಧಾರ jirna-uddhāra. The repairing of what is worn out or old, repairs (My.; S. Mhr. rare).

ಜೇರ್ಣಿ jirni. Digestion. See ಅ.

ಜೀವ jīva. Living, existing; a living being, a creature (ಜನ್ನ ನಿಕರ, ಪ್ರಾಣಿಕು Nn. 73). ಮೋಕ್ಷವನ್ ಅಯ್ಯವ ಜೀವರುಗಳು (ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವಗಳು, ಭವ್ಯ Nn. 90). 2, existence, life. ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಂಜಕಾರ ಸೀರೆಯ ಸೆವಿಗು (Prv.). 3, = ಜೀವಾತ್ಮ, the principle of life and sensation, the living, personal or individual soul incorporated in the body and imparting to it motion and sensation (to be distinguished from ಪರಮಾತ್ಮ, the supreme soul or soul of the universe). See Kāv. IV, 1; Śmd. 7; Bp. 51, 16. 26-29 (always masculine). 4, livelihood, profession (ಜೀವನ 73). 5, *Bṛihaspati* (73; ಅಮರಗುರು, ಬೃಹಸ್ಪತಿ Mr. 38; ಸುರಗುರು Mr. 517, Bhn. 8). 6, speech (ವಾಕ್ 73, one MS. ಮಾತು). 7, water (ಅಮೃತ, ಉದಕ 73). 8, a horse (ವಾಜ, ಕುದುರೆ 73; ತುರಗ 517). 9, a bow-string (ಮಾರ್ಫ, ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆ 73; ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ 517). — ಜೀವ ಕೆ. To give or restore life (Bp. 32 sum.; 41, 29). — ಜೀವ ಎತ್ತು. To uphold or preserve life (Bp. 48, 16). — ಜೀವ ಕೊಡು. To give or offer up one's life (C.; B. 5, 42). — ಜೀವಗರ್ಭ. -ಕರ್ಭ. A man who wants to save his life (in battle): a coward (J. 23, 10). — ಜೀವ ತೀವು. Life to become filled or replenished (Bp. 47, 57). — ಜೀವ ತೆಗೆ. To take away life, to harass, to kill (C.; B. 5, 245). — ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ. A very true and dear friend (C.; B. 3, 40; 5, 29). — ಜೀವದ ಪರವೆ. Concern about or attention to life (B. 5, 205; My. as -ಪರವಾ). — ಜೀವದ ಭಯ. Fear to lose one's life (C.; B. 5, 53). — ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಅಸೆ. Desire of, love of, or concern about, one's life (C.; B. 5, 165). — ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಹಂಗು. Obligation with regard to the preservation of one's life (My.; B. 5, 164). — ಜೀವದ ಮೇಲೆ ಉದಾರನಾಗು. To become liberal or bold with regard to one's life, to become ready to offer it (B. 5, 43). — ಜೀವದ ಹಂಗು. = ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಹಂಗು. (My.; B. 5, 168). — ಜೀವದಿನ್ದ ಇರು. To be alive (B. 3, 85; 5, 188. 279; C.). — ಜೀವದಿನ್ದ ಉದ್. To remain alive (C.; G. 39). — ಜೀವ ನಿರ್. -ನಿಲ್ಲ. Life to remain (Bp. 42, 28; C.). — ಜೀವವೊಯ್. -ಎಪ್ಪಿಯ. To pour or put life into (Abh. P. 8, 156). — ಜೀವ ಹಿಡಿ. To uphold one's life: to remain alive (Bh. 8, 27, 1; My.).

ಜೀವಕೆ jīvaka. = ಜೀವಗ. Living; living by, making a livelihood by; a servant, a slave. 2, a *Jaina mendicant* (ಸವಣ Hlā.; see s. ಜೈನ). 3, the tree *Terminalia tomentosa* W. & A. 4, a medicinal plant, considered as one of the eight principal drugs; see ಅಪ್ಪವರ್ಗ. 5, an usurer. 6, a snake-catcher.

ಜೀವಕೆಳೆ jīva-kālē. The gloss and glow of life: life (Grj. 7, after 11; My.; B. 4, 15).

ಜೀವಕೆ jīvaki. The tree *Terminalia chebula* Roxb. (ಅಜೇರಿ Mr. 122).

ಜೀವಗ jīva-ga. Tbh. of ಜೀವಕ (Smd. 388). ಜೀವಗಮನ್ನು ಹೊನ್ನೆಯ ಮರಂ (388).

ಜೀವಜಯ jīva-ñaya. The aggregate of living beings (ಸತ್ಯ, ಜೀವರಾಶಿ Nn. 14).

ಜೀವಂಜೀವ jīva-ñ-jīva. A species of pheasant; the Greek partridge. See ಬನ್ನದ ಹಕ್ಕಿ, ಹೊಳಿಸು.

ಜೀವತ jīvat. = ಜೀವನ್ತ. Living, alive.

ಜೀವತೋಕೆ jīva-tōkē. A woman whose children are alive.

ಜೀವತ್ಪತಿ jīvat-pati. A woman whose husband is living.

ಜೀವತ್ಯಾಗ jīva-tyāga. Renouncing, or sacrificing, life (Bp. 61, 16; My.).

ಜೀವದಾನ jīva-dāna. Giving of life, the gift of life; rescuing from sickness or any jeopardy. (My.; B. 4, 21. 91. 181, always with ಕೊಡು).

ಜೀವದ್ರವ್ಯ jīva-dravya. The elementary substance called jīva. ಜೀವದ್ರವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಧತಿಯಗಳು (Nn. 164).

ಜೀವಧನ jīva-dhana. Living wealth: live-stock, property consisting of cattle, cattle (ಪಸು Smd. Dh.; Smd. 109). ಜೀವ ಧನವನ ಹೆಗಲು (ಸೃಷ್ಟಿಪದ್ಧತೆ, ವಹ Nr.).

ಜೀವಧನಪ್ರಸೂತ jīva-dhana-prasūta. Calving. See ಕಸು.

ಜೀವಧಾರಣ jīva-dhāraṇa. The sustenance of life (B. 4, 74; My.).

ಜೀವನ jīvana. Life, existence; living by; means of subsistence, livelihood, profession (ಜೀವ Nn. 78). 2, enlivening. 3, water (ಉದಕ 47).

ಜೀವನವಾಹ jīvana-vāha. A cloud (ಮೇಘ Mr. 42).

ಜೀವನಾಂಶ jīvana-aṁśa. Means of subsistence, maintenance (My.).

ಜೀವನಾರ್ಥ jīvana-artha. The affair of living or of livelihood. See ಬದುಕು, ಬಾಡು. 2, = ಜೀವನಾಂಶ. (My.).

ಜೀವನಿ jīvani. A certain plant (ಕಿಟಾಹಾಲಿಸೊಪ್ಪು Sl. 157).

ಜೀವನಿಧಿ jīva-nidhi. The water-treasure: the ocean (Bp. 11, 44).

ಜೀವನೀಯ jīvanīya. Supporting life; water.

ಜೀವನೀಯ jīvanīyē. A certain plant (= ಜೀವನಿ, ಜೀವನಿ).

ಜೀವನೋಪಾಯ jīvana-upāya. Means of subsistence, livelihood. (My.).

ಜೀವನೋದ್ಧರ jīvana-auśadha. A drug for reviving the dead; elixir vitae.

ಜೀವನ್ತ jīvanta. Tbh. of ಜೀವತ. (Bp. 24, 88; 86, 44; B. 5, 44. 181. 223. 275. 279; My.).

ಜೀವನ್ತಿ jīvanti. A certain plant (= ಜೀವನೀಯ; = ಗುಡೂಚ Mr. 145, cf. ಜೀವನಿತಿ).

ಜೀವನಿಕೆ jīvantikē. A parasitical plant, Epidendron seseloides, and other species. 2, the plant Cocculus cordifolius D. C. (= ಗುಡೂಚ).

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ jīvat-mukta. A man purified by knowledge of Brahma and exonerated whilst living from future birth and all ritual ceremonies. (Bp. 29, 2).

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ jīvat-mukti. Liberation from further births, and at present from all ritual acts. 2, a secondary sort of liberation which conducts the soul after death to live with Brahma, not however divested of a subtle corporeal frame. See Bp. 3, 70; 35, 38; 49, 35.

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಪಥ jīvanmukti-pāṭha. A kind of back-gammon or pagadō (My.).

ಜೀವಪತ್ನಿ jīva-patni. A woman whose husband is alive. (R.).

ಜೀವಮಾನ jīva-māna. Duration of life, life-time, life (B. 4, 175; My.).

ಜೀವರಕ್ತ jīva-rakkē. Tbh. of ಜೀವರಕ್ತ. (ಕವಚ, ಅವುತೆ Smd. II). Cf. ಜೀವರಕ್ತ.

ಜೀವರಕ್ಷೆ jīva-rakshē. A preservative of life: a coat of mail, etc.

ಜೀವರತ್ನ jīva-ratna. The pearl which is life; a gem of the first water; excellent persons and animals, excellent things (Sā. s. ಎಕೆ; Āpr. 6, after 106, twice).

ಜೀವರಾಶಿ jīva-rāśi. = ಜೀವಜಯ. (Nn. 14; J. 8, 40).

ಜೀವನಂಜಕ jīva-vanñaka. = ಪಾಣವಂಜಕ, q. v. (Bp. 61, 15).

ಜೀವನಧಿ jīva-vadhē. Destruction of life, killing. — ಜೀವ ನಧಿಗೆಯ. To kill (Śāstrasāra in W. v. 1269).

ಜೀವನಾರ jīva-vāra. = ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರ. Thursday (Bp. 61, 92).

ಜೀವವ್ರಾತ jīva-vrāta. = ಜೀವರಾಶಿ. (ಗ್ರಹ, ಜೀವನಮೂಲ Nn. 33).

ಜೀವಶ್ರವ jīva-śrava. A living corpse, a mere skeleton (My.).

ಜೀವಸೂ jīva-sū. The mother of living offspring.

ಜೀವಸ್ಥಾನ jīva-sthāna. A joint, an articulation, a vital member or organ.

ಜೀವಹಿಂಸೆ jīva-himsē. Injuring, or destroying, life (C.).

ಜೀವಾಕ್ಷರ jīva-akshara. A vowel (My.).

ಜೀವಾಜೀವ jīva-a-jīva. Organic beings and inorganic matter (My.).

ಜೀವಾತು jīva-tu. Life; food; a medicine for restoring life.

ಜೀವಾತ್ಮ jīva-ātma. = ಜೀವ No. 3. The living or individual soul enshrined in the human body (distinguished from ಪರಮಾತ್ಮ), the vital principle, that principle of life which renders the body capable of motion and sensation (ಜೀವನು Smd. 7 Cm.; ಅತ್ಮನು 46 Cm.). See Bp. 32, 58; 55, 41.

ಜೀವಾಂತ jīva-anta. The end of life, death (My.).

ಜೀವಾಂತಕ jīva-antaka. A fowler, a bird-catcher; a murderer.

ಜೀವಾಳ jīva-āla. Tbh. of ಜೀವಲ, full of life, and of a ಜೀವನಾಲ. = ಜೀವಸ್ಥಾನ (C.). 2, a chip put in the mouth-piece of a musical pipe or drone (My.; Tē. ಜೀವಾಳ, ಜೀವಾಳ). 3, substance, pith, essence (My.).

ಜೀವ ಜೀವಿ. Living, alive, animate; living upon or by; a living being. 2, = ಜೀವಂಜೀವ (ಹೊಳಿಸು Mr. 172). See Bp. 28, 60; 46, 16; 58, 56.

ಜೀವಿಕೆ jīvikē. Living, life; means of living, livelihood, profession.

ಜೀವಿತ jīvita. (= ಜೀತ). Lived, lived through, as a period of time; living; life, existence. 2, means of existence, livelihood. 3, wages, etc. (Bp. 11, 2; 16, 16; 40, 44).

ಜೀವಿತಕಾಲ jīvita-kāla. Life-time, period or duration of life.

ಜೀವಿತೇಶ jīvita-īśa. Presiding over life; the lord or master of life; a lover; a husband; etc. (Āpr. 2, 38; 3, 62).

ಜೀವಿತೇಶ್ವರ jīvita-īśvara. = ಜೀವಿತೇಶ. (Bp. 55, 1).

ಜೀವಿಸು jīvisu. To live, to be or remain alive; to live by; to become re-animated. See Smd. 287; Bp. 32, 60; 50, 4; 52, 14; 60, 1; J. 24, 65; B. 4, 219; ಉದಾ, ಬದಾ, ಬದ್ದಾಂಕು; Prv. s. ನೋಡು.

ಜೀವಿಸುವಿಕೆ jīvisuvikē. Living, etc. ಜಾಕರಿ ಮಾಡಿ ಜೀವಿಸುವಿಕೆ (Si. 299).

ಜೀವೆ jīvē. Living (fem.). 2, a bow-string (see Hlā. a. ತಿರು 1). 3, a certain plant (= ಜೀವಣ್ಣ).

ಜುಂಯ್ jumy. = ಜುಮ್. Numbness, the sleeping of a limb kept long in one position. ಕಾಲು ಜುಂಯ್ ಹಿಡಿಯಿತು (S. Mhr.).

ಜುಕಾಯಿಸು jukāyisu. To stoop, to bend; to walk nodding and waggling, to reel, to stagger (My.; Mhr., H. ಝುಕಾಣೊ).

ಜುಕುತಿ jukuti. = ಜುಗುತಿ, ಜುತ್ತಿ, etc. Tbh. of ಯುತ್ತಿ (Smd. 349 Mdb.; My.).

ಜುಗ jugā. Tbh. of ಯುಗ (Smd. 343; Ūt. II, 95; ಜವಳ Smd. 112).

ಜುಗಮ jugama. = ಜುಗುಮ. (ಪೋಣರ್, ಅಮಳ್, etc., ಎರಡು Kk. 60).

ಜುಗಾರು jugāru. Gambling (My.; Mhr.). ಜುಗಾರಾದಿ ಜಯ ಸವರಲ್ಲ (Prv.).

ಜುಗುತಿ juguti. Tbh. of ಯುತ್ತಿ (Smd. 349).

ಜುಗುಪ್ಪನ jugupsana. = ಜುಗುಪ್ಪೆ. (Smd. 398; Kāv. IV, 2, 42).

ಜುಗುಪ್ಪ jugupsā. = ಜುಗುಪ್ಪೆ. Censure, abuse, reproach. 2, dislike, aversion, abhorrence, disgust (ಜೀಸಿಕೆ Nn. 104; ಚಿ, ಇಸ್ತಿ Ūt. I, 20).

ಜುಗುಮ juguma. Tbh. of ಯುಗ್ಮ (Smd. 336. 343).

ಜುಂಗ jugā. The plant *Argyrea speciosa* or *argentea* Sweet.

ಜುಂಗು jugū. = ಗುಂಜು 3 No. 2. (My.). 2, the hair about the privities (My.). 3, = ಚುಂಗು. (My.).

ಜುಂಜು jumju. 1. The comb of a cock (My.); the rising part of a tree (V. 4, 36).

ಜುಂಜು jumju. 2. = ಜಿನುಗು 3. (Cf. ಜೂವರು). — ಜುಂಜುವ ದೆ. -ಮದ್ದೆ. A drizzling rain (Bh. 3, 6, 11).

ಜುಂಜುರು jumjurū. = ಗುಂಗುರು 1. (Tē.). — ಜುಂಜುರುದಲೆ. -ತಲೆ. A head with tangled or curled hair (Bp. 18, 31).

ಜುಂಜೂರಿ jumjūri. A large hookah (S. Mhr.; H.).

ಜುಟ್ಟು juṭṭa. = ಜುಟ್ಟು. (S. Mhr.).

ಜುಟ್ಟು juṭṭu. = ಜುಟ್ಟು, ಜುಟ್ಟು. (Tbh. of ಜೂಟಿ or of ಜೂಡೆ?).

The tuft of hair left on the crown of the head at the ceremony of tonsure, etc. (= ಚೂಡೆ, q. v.), a crest, a tuft growing on an animal's head (ತಿಬೆ, ಜೂಡೆ, ಕೇತಪಾತಿ Si. 216; ತಿಬೆ 409; ಮೂಲಿ 455; C.; Tē.; T. ಜೂಟ್ಟು, ಕುಡುಮ; cf. ಕೊಟ್ಟು 1). ಜುಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಎಕ ಇಲ್ಲ, ರಣ್ಣೆ ಮೇಲೆ ಬಯ್ಯಿಲ್ಲ. — ಜುಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿದೀತು. — ಜುಟ್ಟು ಇದ್ದವ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಾಡ್ತಾನು (Prva.). See ಕೋಡ್-; ನವಿಲು. — ಜುಟ್ಟುಗಟ್ಟು. The knot in which the hair-tuft is tied (Si. 230). — ಜುಟ್ಟು ಬಿಡಿಸು. To leave or produce a juṭṭu at the ceremony of tonsure (My.). — ಜುಟ್ಟುಸುತ್ತಿಗೆ. A goldsmith's hammer with a face and a claw (My.).

ಜುಟ್ಟಿ juṭṭi. Having a crest or plume: a kind of pigeon (S. Mhr.; B. 3, 113).

ಜುಟ್ಟು juṭṭu. = ಜುಟ್ಟು. (S. Mhr.). — ಜುಟ್ಟು ಗುಟ್ಟು. A lark, the *Alauda gulgula* (Bd.); — the *Alauda malabarica* (Bd.).

ಜುಡುಪು juḍupu. A bush; a thicket (S. Mhr.; Mhr., H. ಝುಡುಪು).

ಜುಣುಗಿಸು juṇugisu. To cause to shrink, etc. (Bh. 6, 4, 36).

ಜುಣುಗು juṇugu. 1. To shrink, to contract (v. i.); to withdraw, to retire; to decline action (Bh. 4, 4, 26; Rām. 6, 13, 16).

ಜುಣುಗು juṇugu. 2. The state of being shrunk, shrinkage. 2, a shrunk, crippled body (Rām. 6, 13, 35). — ಜುಣುಗುಗಿವಿ. -ಕವಿ. A shrunk, maimed, deformed ear (Rām. 3, 7, 12).

ಜುಣುಗು juṇugu. (= ಜಗಣಿ? or ಸೋಣಗಿ?). See Prv. s. ಪುಣುಗು.

ಜುತ್ತಿ juṭṭi. = ಜುಕುತಿ, etc. Tbh. of ಯುತ್ತಿ (Smd. 349).

ಜುದ್ದ judda. Tbh. of ಯುದ್ಧ (Smd. 343; ಕಾಳಗ, etc. Smd. 39).

ಜುನಾರದಾರ junārādāra. A Brahmanical writer with the rank of a peon (My.).

ಜುನು junu. = ಜುಮ್. An imitative sound. — ಜುನು ಜುನು. rep. The sensation arising in one's feet when standing long in a damp place, etc. (S. Mhr.).

ಜುಬರ jubara. = ಜುಬರು. The stringiness of certain mangoes (S. Mhr.).

ಜುಬರು jubaru. = ಜುಬರ. (S. Mhr.).

ಜುಮ್ jum. = ಚುಮ 1, ಜುಂಯ್, ಜುನು, ಜುಮು, ಜುಮು, ಜುಮ್ಕು, ಜೊಮ್ಮು 2, (ಜೋಗು). An imitative sound used in the sensation of coldness or chill (C.; B. 1, 22), of the taking effect of poison (My.), on the being set on edge of the teeth (My.), of horripilation (C.), of the pain of a wound (My.), of the numbness of a limb kept long in one position (My.). — ಜುಮ್ ಎನ್ನು. The sensation of ಜುಮ್ to be produced or felt (C.). (Also Tu.).

ಜುಮು juma. = ಜುಮ್, etc. — ಜುಮು ಜುಮು ಎನ್ನು. = ಜುಮ್ ಎನ್ನು. The sensation of ಜುಮು ಜುಮು to be produced or felt (My.).

ಜುಮುಕೆ jumaki. = ಜಮಿಕ, ಜುಮುಕ. The pearl-bob or the pendant of an ear-ring, etc. (My.; Br. ಜುಮುಕ; Mhr., H. ಝುಮಕಾ). — ಜುಮುಕೆಯೋಲೆ. An ōlē with a drop (My.).

ಜುಮಲಾ jumalā. = ಜುಮ್ಲಾ. (My.).

ಜುಮು jumu. = ಜುಮ್, etc. (My.).

ಜುಮುಕೆ jumuki. = ಜುಮುಕ, etc. (My.).

ಜುಮ್ಮನೆ jummanē. 1. Quickly (My.).

ಜುಮ್ಮನೆ jummanē. 2. With horripilation (Siv. 4, 112; V. 23, 8).

ಜುಮ್ಮಾನುಸುರಿದಿ jumma-masīdi. A mosque that is visited on Fridays (C.; B. 4, 145).

ಜುಮ್ಮು jummu. = ಜುಮ್, etc. (My.; Tu. ಜುಮ್ಮು).

ಜುಮ್ಮು jummu. = ಜೂಜು. (Mg.; H.).

ಜುಮ್ಮುಗಾಡಿ jummu-gāḍi. = ಜೂಜುಗಾಡಿ. ಜುಮ್ಮುಗಾಡಿಗೆ ಹಮ್ಮು ಹೆಡ್ಡು (Prv.).

ಜುಮ್ಮಾ jumlā. Amount, sum, total (C.; Mhr., H. ಜುಮಲಾ).

ಜುರಮಾನು juramānu. = ಜುರಮಾನ, etc. (My.).

ಜುರಿ juri. To ooze away, to flow or ooze out plentifully (Mhr. ಝುರೇಱಿ; cf. ಸುರಿ). ಜುರಿವ (Bh. 6, 8, 13). P. p. ಜುರಿತು (Bh. 4, 4, 37; Rām. 3, 7, 12).

ಜುರು juru. An imitative sound. — ಜುರು ಜುರು. rep. The sound produced when sugar, bdellium, etc. is put on a live coal (C.), and that arising when a child sucks with force (C.). — ಜುರು ಜುರು. The sound of a liquid when poured out plentifully. ಜುರು ಜುರೆನ್ನು ಸುರಿವುತ (Bp. 59, 19).

ಜುಲನಾನ julamāna. = ಜುಲಮಾನ, ಜುಲುಮಾನು, ಜುಲ್ಮಾನೆ. A fine, a mullet (S. Mhr.; My. as ಜುಲಮಾನು; Mhr., H. ಜುಲಮಾನಾ).

ಜುಲಮೆ julamē. = ಜುಲಿಮೆ, etc. (C.).

ಜುಲಾಬು julābu. A purgative; a purge (C.; Mhr., H. ಜುಲಾಬು).

ಜುಲಾಯಿ julāyi. A weaver (C.; Mhr.).

ಜುಲಿವೆ julipē. = ಜುಲುಪು, ಜುಲ್ಪಾ. A small tuft or lock of hair left, for ornament's sake, at different places of the head of children, at tonsure (C.; Mhr., H. ಝುಲೂಪ, a ringlet).

ಜುಲಿಮೆ julimē. = ಜುಲುಮೆ, etc. (S. Mhr.).

ಜುಲೂಂ julum. = ಜುಲುಮೆ, etc. (My.).

ಜುಲುಪು julupu. = ಜುಲಿವೆ. (My.).

ಜುಲುಮಾನು julumānu. = ಜುಲಮಾನ, etc. (My.).

ಜುಲುಮೆ julumē. = ಜುಲಮೆ, ಜುಲಿಮೆ, ಜುಲುಂ, ಜುಲ್ಮೆ. Oppression, tyranny, injustice, vehement or violent action, compulsion (C.; Mhr., H. ಜುಲೂಮ).

ಜುಲ್ಪಾ julpā. = ಜುಲಿವೆ, etc. — ಜುಲ್ಪಾ ಕೂದಲು. (ಕಾಕಪಕ್ಷ, ಶಿಖಣ್ಣಿಕೆ Si. 215).

ಜುಲ್ಮಾನೆ julmānē. = ಜುಲಮಾನ, etc. (ವಿಪಾಧ್ಯ Si. 265; My.).

ಜುಲ್ಮೆ julmē. = ಜುಲುಮೆ. (My.).

ಜುನ್ವಾರೆ juvārē. — ಜುನ್ವಾರೆಕಾಡು. (ವೇತಸ್ಪತ್ Si. 102).

ಜುನ್ವಾಲೆ juvālē. = ಜುನ್ವಾಲೆ, etc. (My.). — ಜುನ್ವಾಲೆ ಜುನ್ವಾಲೆ. reit. = ಜುನ್ವಾಲೆ. (My.).

ಜುನ್ವಿ juvvi. Appertaining to the Ficus infectoria (Tē.; T. ಚುಪ; Sk. ಶುಂಗೀ, Fic. inf.). — ಜುನ್ವಿ ಮರ. The wavy-leaved fig tree, Ficus infectoria Willd. (or Ficus venosa Ait.; ಪ್ಲಕ್ಷ, ಜಟಿ, ಪರ್ಕಟಿ, ಬಸರೀ ಗಿಡ Si. 128).

ಜುನ್ವು juvvu. (= ಜುಮ್ಮು). A sound to express the sensation of fatigue and pain in the feet after walking (My.).

ಜುಹು juhu. A semi-circular, crescent-like vessel or spoon used in sacrifice.

ಜುಹೂರಾ juhārā. Fire; a sacrificing priest; the moon. (R.).

ಜೂಗಲಿಸು jūgalisu. = ತೂಗಡಿಸು. To nod, to doze (My.); to move on or proceed slowly, as vehicles or work (My.).

ಜೂಗು jūgu. = ತೂಗು 1. — ಜೂಗಾಡು. — ಅಡು. = ತೂಗಾಡು. To waddle, to waggle (My.).

ಜೂಜಿ jūja. = ಜೂಜು. ಜೂಜದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ (ಗ್ಲಹ Si. 249).

ಜೂಜು jūju. = ಜೂಜು, ಜೂಜು. Tbh. of ದ್ಯೂತ (C.; ದ್ಯೂತ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಶಿ Nr., Hlā.; ಅಕ್ಷ Nn. 37; ದ್ಯೂತ 134; ದ್ಯೂತ Si. 349). ಜೂ

ಜನ ಬಡ್ತಿ (ಗ್ಲಹ Hlā.). ಜೂಜು ಮನೆ (ಶೈವ Mr. 198). See Bp. 31, 21; J. 5, 68; 6, 39; Si. 418. 450. 461; Prv. s. ಮಗ 1. — ಜೂಜಾಡು. — ಅಡು. = ಜೂಜಾಡು. (Bp. 44, 64). — ಜೂಜಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. To cause to gamble; to keep a gambling house (C.). ಜೂಜಾಡಿಸುವವನು (ಸಭಿಕ, ದ್ಯೂತಕಾರಕ Si. 349). — ಜೂಜಾಡು. — ಅಡು. To game, to gamble (C.). ಜೂಜಾಡುವವನು (ಕಿತವ, ದ್ಯೂತಕೃತ್, etc. Si. 349). ಜೂಜಾಡುವವನಿಗೆ ಸತ್ಯವು ಯಾವೆ? — ಜೂಜಾಡುವವನಿಗೆ ಜಂಗಮನ ಸುದ್ದಿ ಯಾವೆ? (Prvs.). — ಜೂಜುಕಡೆ. A gambling house (My.). — ಜೂಜು ಕಟ್ಟು. To wager (v. t., My.).

ಜೂಜುಗಾಡಿ jūju-gāḍa. A gambler, a gamester (ದ್ಯೂತಕೃತ್, ಕಿತವ, etc. Nr.; ಕಿತವ, ದ್ಯೂತಕಾರ Hlā.; Mr. 245; C.; Bp. 40, 76; 44, 60; Ū. Bp. 47, 41).

ಜೂಟಿ jūṭi. 1. = ಜೂಡ 2, (ಜುಟ್ಟು). The matted hair of Śiva; the twisted or oclotted hair of an ascetic. See ಇನ್ನೂ, ಜುಟಾ.

ಜೂಟಿ jūṭi. 2. A lie (C.; Mhr., H. ಝೂಟಿ; Br. ಜೂಟು).

ಜೂಟಿ jūṭi. 3. Bodily strength of children (S. Mhr., also ಜೂಟು). Cf. ಜೂಟಿ?

ಜೂಡಿ jūḍi. = ಜೂಡಿ 2. A favorable quit-rent on ināṁ lands (S. Mhr.; Mhr. ಜುಡಿ, the assessment upon ināṁ land).

ಜೂತಿ jūti. 1. Quickness, speed; impulse, energy.

ಜೂತಿ jūti. 2. A shoe (C.; H.). See Prv. s. ಜಾತಿ.

ಜೂದ jūda. N. of a Paṇḍita (Nn. 8, o. rs. ದೂಡ, ಮಾಡ).

ಜೂದಾಳಿ jūdu-āḷi. (Śmd. 239. 40). A gamester.

ಜೂದು jūdu. = ಜೂಜು. Tbh. of ದ್ಯೂತ (Śmd. 344. 364, one M8. ಜೂಜು).

ಜೂದುಂಗಾಡಿ jūdu-gāḍa. (Śmd. 286). A gamester.

ಜೂಪಡಿ jūpāḍa. = ಜೂಪಡು, ತೂಪಡು. Thin, drizzling rain, spray (S. Mhr.; cf. ಜುಂಜು 2). ಮದ್ ಜೂಪಡಿ ಜೂಪಡಿ ಬರುತ್ತದೆ (S. Mhr.).

ಜೂಪಡಿ jūpāḍu. = ಜೂಪಡಿ. (S. Mhr.).

ಜೂರ್ತಿ jūrti. Fever.

ಜೂಲಿ jūla. = ಜೂಲು. A body-cloth of horses, etc. (S. Mhr.; Mhr., H. ಝೂಲು).

ಜೂಲು jūlu. (T. ಚುನರ್, a horse's mane). 2, a tattered state, a tatter. ವಸ್ತ್ರ ಜೂಲು ಜೂಲಾಗಿ ಹೋಯಿತು (My.). — ಜೂಲುನಾಯಿ. A dog with long hair (C.; B. 8, 39; 5, 27). ಊರು ತಿಂದು ಜೂಲುನಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ (Prv.).

ಜೂಲು jūlu. = ಜೂಲು. (C.).

ಜೂಳಯ jūlaya. = ಜೂಳಯ, q. v.

ಜೂಳಿ jūli. The spout of a vessel (My.; cf. ಅಂಜುಳಿ). ಕರಗದ ಜೂಳಿ (ಮೂದ್ Śmd. I).

ಜೂಳಿಯ jūḷiḷya. = ಜೂಳಯ. A mark made with coloured clay, etc. upon the forehead (ತಿಂಗಳಿ, ನೇರ ದೊಟ್ಟು Śm. 72; Kk. 27, o. r. ಜೂಳಯ).

ಜುನ್ವು jūmbha. Gaping, yawning; opening, as a flower; swelling, expanding, increasing.

ಜುನ್ವು jūmbhana. = ಜುನ್ವು. Gaping.

ಜುನ್ವಿತ jūmbhita. Opened, expanded; opened, as a flower, blown; opening, etc. (ವಿಕಸನ, ಹಸಿತ, etc., ಅರಳುವ Mr. 107).

ಜೃಮೈ jṛimbhē. *Gaping*.

ಜಿ ಜೆ. Born (fem.); a daughter. See ಅತ್ತ, etc.

ಜಿಗಿ jēgāḷē. = ಜಿಗಿ, q. v.

ಜಿಗಿ jēgi. = ಜಿಗಿ 4. (My.). ಜಿಗಿಯುವದಿಲ್ಲಾ ನುಂಗುವ ಆಸೆಗೆ (Prv.).

ಜಿಗ jēgga. = ಜಿಗ, q. v.

ಜಿಗ jēggu. = ಜಿಗ 3. To pull with effort, etc.

(C.). — ಜಿಗ್ಗು. — ಅ. To pull repeatedly, etc. (B. 3, 19).

— ಜಿಗ್ಗು. = ಜಿಗ್ಗು. (C.).

ಜಿಂಕಣಿ jēṅkaṇē. = ಜಿಂಕಣಿ, q. v.

ಜಿಂಕಿಸು jēṅkisu. = ಜಿಂಕಿಸು. (ಬಗ್ಗಿಸು Ūt. I, 4).

ಜಿಂಗಿ jēngi. Relating to war (Mhr., H. ಜಂಗೀ); quarrel-someness, petulance: dunning (My.); besieging (My.). — ಜಿಂಗಿಸರಂಜಾಮು. Arms and ammunition (My.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Z.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. 1. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Ūpr. 5, 77; C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. 2. (= ಜಿಜ್ಜಿ). (ತೋಡು Smd. 250, Mdb. MS.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. 3. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Ūpr. 5, 69).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ 1, etc. (Smd. 109, 113). Tbh. of ಜಿಜ್ಜಿ (Smd. 357; Nn. 101; ಜಿಜ್ಜಿ, ಸಜಿ Nr., Hlā.; ಲಗ್ನಕಜ, ಜಿಜ್ಜಿ Nr.; C.). ಮರದ ಜಿಜ್ಜಿ (ಬೀದಿರಾ Smd. I; Smd. 24). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಚತುರ ಕಳ್ಳ. (St. & Pl.). — ಜಿಜ್ಜಿ. A play at which five or nine ropes are suspended which are held by as many dancing girls severally; in their hands are sticks with which they strike mutually and at the same time inter-knit and unknot the ropes by dancing one round the other (My.). — ಜಿಜ್ಜಿ. 1. = ಜಿಜ್ಜಿ 1 No. 1. (Bp. 15, 3). — ಜಿಜ್ಜಿ. 2. = ಜಿಜ್ಜಿ 2, q. v. — ಜಿಜ್ಜಿ. To loosen (one's) matted hair tresses (Ūpr. 8, 41). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ಕೊಳ್. To be joined (Abh. P. 9, 16). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ತಲೆ. A head of matted, etc. hair (Bp. 27, 37, 38). — ಜಿಜ್ಜಿ. A knot of matted hair (Bp. 3, 26).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ, q. v.

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Ūb. 77, 86).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ 2.

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. (My.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēmbāli. — ಜಿಜ್ಜಿ. A greenish insect that destroys the flowers and ears of jōḷa (S. Mhr.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ 1, etc. See ಜಿಜ್ಜಿಯವಳಿ.

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. Rebuking, etc. (ಅನಾದರ, ಪಂಥವ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅವಮಾನ Si. 68; ಪ್ರತ್ಯಾಪ್ತನ, ನಿರಸನ, etc. 398).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (ನಿಜ್ಜಿ G.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. (= ಜಿಜ್ಜಿ). To wound with the nails or claws (ನುಜ್ಜಿ Smd. Dh.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēllanē. With a violent gush (of water, My.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. (My.; Tē.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ (ಜಿಜ್ಜಿ), ಜಿಜ್ಜಿ q. v., ಜಿಜ್ಜಿ, ತೇನು. Honey.

— ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ-ನೆಯ (Smd. 209). Honey-ghee, i. e. honey (ಮಧು, ಕ್ಷೌದ್ರ, ಮುಕ್ತಿ Nr.; Abh. P. 2, 18).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. Tbh. of ಜಿಜ್ಜಿ 1. See ಜಿಜ್ಜಿ. — ಜಿಜ್ಜಿ. To twang a bow-string (J. 4, 31; 12, 23; 14, 1, 24; 16, 9; 20, 8). — ಜಿಜ್ಜಿ. The twang of a bow-string (J. 22, 46). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ಜಿಜ್ಜಿ. To fasten the bow-string to both ends of a bow; to bend a bow (J. 12, 28).

ಜಿಜ್ಜಿ jēku. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (S. Mhr.). — ಜಿಜ್ಜಿ ಗಡ್ಡೆ. (ಅಬ್ಬ, ನಾಗರ, ಭದ್ರ, ಭದ್ರಮುಕ್ತ G.; S. Mhr.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēgaḷē. = ಜಿಜ್ಜಿ q. v., etc. 2, a kind of small drum or tabor (ದಿಣ್ಣು Nr.). See Ū. Bp. 5, 7; 47, 37; ಜಿಜ್ಜಿ.

ಜಿಜ್ಜಿ jēgi. = ಜಿಜ್ಜಿ, q. v.

ಜಿಜ್ಜಿ jēḷi. (ಜಿಜ್ಜಿ). = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. — ಜಿಜ್ಜಿ. A vessel containing honey (Ss. 1, 27). ರಾಜ್ಯ ಜಿಜ್ಜಿ-ನೋಡು ತುಟ್ಟು ತುಟ್ಟು (Ss. 96). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ಜಿಜ್ಜಿ. To rain honey (J. 24, 34). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Rsv. 5, 25). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ಮುಜ್ಜಿ. A rain of honey (V. 11, 8).

ಜಿಜ್ಜಿ jēṅkarisu. To laud, to praise (ಪ್ರಶಂಸೆ, ಕೊಂಡಾಟ Smd. Dh.; cf. ಜಾಗು 1; T. ಜೇಜೇ, Tē. ಜೇಜೇ, huzza!).

ಜಿಜ್ಜಿ jēṅkārā. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. ಗುಂಗೀ ಮುದದ ಜಿಜ್ಜಿ (G. 181). 2, = ಜಿಜ್ಜಿ (S. Mhr. Lingavantas).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. A deity: god or goddess (Tē., R.; T. ತೇ, god; cf. ಜೇನು).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. Tbh. of ಜಿಜ್ಜಿ (Smd. 370).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. (ಪನ್ನವಾಯ, ಕುವಿನ್ದ Nr.; My.). See B. 3, 91; 5, 101, 227. — ಜಿಜ್ಜಿ. A spider (ಬಾತೆ, ಪನ್ನವಾಯ, ಊರ್ಜನಾಥ, etc. Nr.). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (B. 4, 111; My.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. A sort of pipe-clay (My.; M. ಜೇಡಿ; Mhr. ತಾಡೂ, ತೇಡಿ, ತೇಡೂ). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. ಜಿಜ್ಜಿ-ಮುಟ್ಟು ಜಿಜ್ಜಿ ಸಕ್ಕರೆ ಅಗುವದೋ? (Prv.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ 2, etc. ಕವುಳಿಯ ಜಿಜ್ಜಿ (ಮೇಷಕವುಳ, ಊರ್ಜನಾಥ Nr., o. r. ಜೇನು).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. To be conquered, conquerable, fit for conquest.

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. Tbh. of ಜಿಜ್ಜಿ (Smd. 104 Mdb.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. Victorious, triumphant; a victor.

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. (Smd 59). = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (Smd. 209; ಕೊಡ ಸ್ಮ. 93; Bp. 60, 44; J. 33, 8; T., M. ತೇನು; Tē. ಜುನ್ನು, ತೇನು; T. ತೇನು, ತೇನು also: sweetness; smell; palm juice; T., M. ತೇನು, palm-tree juice, nectar; T. ತೇನು, palm wine; sweetness = ತಿಜ್ಜಿ; Tē. ತಾವಿ, fragrance; cf. ಸೀ). — ಜಿಜ್ಜಿ. A bee (J. 8, 32.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ, q. v.

ಜಿಜ್ಜಿ jēnu. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. Honey (ಮಧು Nn. 9, 13; ಮಹ ರಸ್ತೆ, ಪುಷ್ಪರಸ Si. 124; C.). ಜಿಜ್ಜಿ ಸಮಾನ, ಮೇಣ ಸಮಾನ ತಿಜ್ಜಿ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ನೋಡು. — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (ಕ್ಷೌದ್ರ, ಮಧು, etc. Hlā.; ಮಧು, etc. Mr. 175, 509; C.; ಮಧು, etc. Si. 334; B. 3, 36). ಜಿಜ್ಜಿ ತುಟ್ಟು ಸಕ್ಕರೆ ಸುಟ್ಟು (Smd. 159). — ಜಿಜ್ಜಿ ನೋಡು. A bee (ಮಧುಮುಕ್ತಿ, ಮುಕ್ತಿ Mr. 175; C.; B. 3, 36; 4, 2). — ಜಿಜ್ಜಿ ತುಟ್ಟು. = ಜಿಜ್ಜಿ ತುಟ್ಟು. Honey-comb in which honey is deposited (Ūpr. 5, after 64). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ಅಪರೆ. A superior kind of avarē (My.). — ಜಿಜ್ಜಿ ತುಟ್ಟು. = ಜಿಜ್ಜಿ ತುಟ್ಟು. (B. 4, 2). — ಜಿಜ್ಜಿ ತುಟ್ಟು. = ಜಿಜ್ಜಿ ತುಟ್ಟು. (Bh. 8, 25, 19; My.). — ಜಿಜ್ಜಿ ತುಟ್ಟು. Honey-comb in which honey is deposited (S. Mhr.; B. 1, 9). — ಜಿಜ್ಜಿ ತುಟ್ಟು. = ಜಿಜ್ಜಿ ನೋಡು. (C.). — ಜಿಜ್ಜಿ-ನೋಡು. = ಜಿಜ್ಜಿ ತುಟ್ಟು. (My.). — ಜಿಜ್ಜಿ ತುಟ್ಟು. = ಜಿಜ್ಜಿ. (My.; B. 5, 259). — ಜಿಜ್ಜಿ-ತುಟ್ಟು. The

ಜುರಿ juri. To ooze away, to flow or ooze out plentifully (Mhr. ಝುರೇಃ; cf. ಸುರಿ). ಜುರಿವ (Bh. 6, 8, 13). P. p. ಜುರಿತು (Bh. 4, 4, 37; Rām. 3, 7, 12).

ಜುರು juru. An imitative sound. — ಜುರು ಜುರು. rep. The sound produced when sugar, bdellium, etc. is put on a live coal (C.), and that arising when a child sucks with force (C.). — ಜುರು ಜುರು. The sound of a liquid when poured out plentifully. ಜುರು ಜುರೆನ್ನು ಸುರಿವುತ (Bp. 59, 19).

ಜುಲಮಾನ julamāna. = ಜುರಮಾನ, ಜುಲಮಾನು, ಜುಲ್ಮಾನೆ. A fine, a mulot (S. Mhr.; My. as ಜುಲಮಾನು; Mhr., H. ಜುಲಮಾನಾ).

ಜುಲಮೆ julamē. = ಜುಲಿಮೆ, etc. (C.).

ಜುಲಾಬು julābu. A purgative; a purge (C.; Mhr., H. ಜುಲಾಬು).

ಜುಲಾಯಿ julāyi. A weaver (C.; Mhr.).

ಜುಲಿವೆ julipē. = ಜುಲುಪು, ಜುಲ್ಪಾ. A small tuft or lock of hair left, for ornament's sake, at different places of the head of children, at tonsure (C.; Mhr., H. ಝುಲಾವ, a ringlet).

ಜುಲಿಮೆ julimē. = ಜುಲಿಮೆ, etc. (S. Mhr.).

ಜುಲುಂ julum. = ಜುಲಿಮೆ, etc. (My.).

ಜುಲುಪು julupu. = ಜುಲಿವೆ. (My.).

ಜುಲಮಾನು julumānu. = ಜುಲಮಾನ, etc. (My.).

ಜುಲಿಮೆ julumē. = ಜುಲಿಮೆ, ಜುಲಿಮೆ, ಜುಲುಂ, ಜುಲ್ಪೆ. Oppression, tyranny, injustice, vehement or violent action, compulsion (C.; Mhr., H. ಜುಲಿಮೆ).

ಜುಲ್ಪಾ julpā. = ಜುಲಿವೆ, etc. — ಜುಲ್ಪಾಕೂದಲು. (ಕಾಕಪಕ್ಷ, ತಿಖಣ್ಣಕ Si. 215).

ಜುಲ್ಮಾನೆ julmānē. = ಜುಲಮಾನ, etc. (ದ್ವಿಪಾದ್ಯ Si. 265; My.).

ಜುಲ್ಮೆ julmē. = ಜುಲಿಮೆ. (My.).

ಜುನ್ವಾರೆ juvārē. — ಜುನ್ವಾರೆಕಾಡು. (ವೇತಸ್ತತ್ Si. 102).

ಜುನ್ವಾಲೆ juvālē. = ಜುನ್ವಾಲೆ, etc. (My.). — ಜುನ್ವಾಲೆ ಜುನ್ವಾಲೆ. reit. = ಜುನ್ವಾಲೆ. (My.).

ಜುನ್ವಿ juvvi. Appertaining to the Ficus infectoria (Tē.; T. ಹುಬ; Sk. ಕುಂಗೀ, Fic. inf.). — ಜುನ್ವಿ ಮರ. The wavy-leaved fig tree, Ficus infectoria Willd. (or Ficus venosa Ait.; ಪ್ಲಕ್ಷ, ಜಟಿ, ಪರ್ವಟಿ, ಬಸರೀ ಗಿಡ Si. 128).

ಜುನ್ವು juvvu. (= ಜುನ್ವು). A sound to express the sensation of fatigue and pain in the feet after walking (My.).

ಜುಹು jahu. A semi-circular, crescent-like vessel or spoon used in sacrifice.

ಜುಹೂರಾ juhūrā. Fire; a sacrificing priest; the moon. (R.).

ಜೂಗಲಿಸು jūgalisu. = ತೂಕದಿಸು. To nod, to doze (My.); to move on or proceed slowly, as vehicles or work (My.).

ಜೂಗು jūgu. = ತೂಗು 1. — ಜೂಗಾಡು. — ಅಡು = ತೂಗಾಡು. To waddle, to waggle (My.).

ಜೂಜಿ jūja. = ಜೂಜು. ಜೂಜದಲ್ಲಿ ಪನ್ನೆ (ಗ್ಲಹ Si. 249).

ಜೂಜು jūju. = ಜೂಜ, ಜೂದು. Tbh. of ದ್ಯೂತ (C.; ದ್ಯೂತ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ವತಿ Nr., Hk.; ಅಕ್ಷ Nn. 37; ದ್ಯೂತ 134; ದ್ಯೂತ Si. 349). ಜೂ

ಜನ ಒಡ್ಡಿ (ಗ್ಲಹ Hk.). ಜೂಜು ಮನೆ (ಶೈತನ Mr. 198). See Bp. 31, 21; J. 5, 68; 6, 39; Si. 418. 450. 461; Prv. s. ಮಗ 1. — ಜೂಜನಾಡು. — ಅಡು. = ಜೂಜಾಡು. (Bp. 44, 64). — ಜೂಜಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. To cause to gamble; to keep a gambling house (C.). ಜೂಜಾಡಿಸುವವನು (ಸಭಿಕ, ದ್ಯೂತಕಾರಕ Si. 349). — ಜೂಜಾಡು. — ಅಡು. To game, to gamble (C.). ಜೂಜಾಡುವವನು (ಶೈತನ, ದ್ಯೂತಕಾರಕ, etc. Si. 349). ಜೂಜಾಡುವವನಿಗೆ ಸತ್ಯವು ಯಾವುದು? — ಜೂಜಾಡುವವನಿಗೆ ಜಂಗಮನ ಸುದ್ದಿ ಯಾವುದು? (Prvs.). — ಜೂಜುಕಡೇರಿ. A gambling house (My.). — ಜೂಜು ಕಟ್ಟು. To wager (v. t., My.).

ಜೂಜುಗಾಡಿ jūju-gāḍi. A gambler, a gamester (ದ್ಯೂತಕಾರಕ, ಶೈತನ, etc. Nr.; ಶೈತನ, ದ್ಯೂತಕಾರಕ Hk.; Mr. 245; C.; Bp. 40, 76; 44, 60; C. Bp. 47, 41).

ಜೂಟಿ jūṭi. 1. = ಚೂಡ 2, (ಜುಟ್ಟು). The matted hair of Śiva; the twisted or oclotted hair of an ascetic. See ಇನ್ನು, ಜುಟಾ.

ಜೂಟಿ jūṭi. 2. A lie (C.; Mhr., H. ಝೂಟಿ; Br. ಜೂಟಿ).

ಜೂಟಿ jūṭi. 3. Bodily strength of children (S. Mhr., also ಜೂಟಿ). Cf. ಚೂಟಿ?

ಜೂಡಿ jūḍi. = ಚೂಡಿ 2. A favorable quit-rent on inām lands (S. Mhr.; Mhr. ಜುಡಿ, the assessment upon inām land).

ಜೂತಿ jūti. 1. Quickness, speed; impulse, energy.

ಜೂತಿ jūti. 2. A shoe (C.; H.). See Prv. s. ಜಾತಿ.

ಜೂದ jūda. N. of a Paṇḍita (Nn. 8, o. ra. ದೂಡ, ದೂಡಿ).

ಜೂದಾಳಿ jūḍa-āli. (Śmd. 289. 40). A gamester.

ಜೂದು jūdu. = ಜೂಜು. Tbh. of ದ್ಯೂತ (Śmd. 344. 364, one MS. ಜೂಜು).

ಜೂದುಂಗಾಡಿ jūdu-gāḍi. (Śmd. 286). A gamester.

ಜೂಪದಿ jūpāḍi. = ಜೂಪದಿ, ತೂಪದಿ. Thin, drizzling rain, spray (S. Mhr.; cf. ಜುಂಜು 2). ಮದಿ ಜೂಪದಿ ಜೂಪದಿ ಬರುತ್ತದೆ (S. Mhr.).

ಜೂಪದಿ jūpāḍi. = ಜೂಪದಿ. (S. Mhr.).

ಜೂರ್ತಿ jūrti. Fever.

ಜೂಲಿ jūla. = ಜೂಲು. A body-cloth of horses, etc. (S. Mhr.; Mhr., H. ಝೂಲ).

ಜೂಲು jūlu. (T. ಚುವಲ್, a horse's mane). 2, a tattered state, a tatter. ವಸ್ತ್ರ ಜೂಲು ಜೂಲಾಗಿ ಹೋಯಿತು (My.). — ಜೂಲನಾಯ. A dog with long hair (C.; B. 8, 39; 5, 27). ಊರು ತಿಂದು ಜೂಲನಾಯಿಗೆ ಪಾಕದ (Prv.).

ಜೂಲು jūlu. = ಜೂಲ. (C.).

ಜೂಲೆಯ jūlaya. = ಜೂಲೆಯ, q. v.

ಜೂಲಿ jūli. The spout of a vessel (My.; cf. ಅಂಜು ೪೭). ಕರಗದ ಜೂಲಿ (ಮೂರು Śmd. 1).

ಜೂಲೆಯ jūliya. = ಜೂಲೆಯ. A mark made with coloured clay, etc. upon the forehead (ತಿಂಗಲಿ, ನೇರ ಚೂಟ್ಟು Śm. 72; Kk. 27, o. r. ಜೂಲೆಯ).

ಜೈವು jūmbha. Gaping, yawning; opening, as a flower; swelling, expanding, increasing.

ಜೈವುಣ jūmbhana. = ಜೈವು. Gaping.

ಜೈವುತಿ jūmbhita. Opened, expanded; opened, as a flower, blown; opening, etc. (ವಿಕಸನ, ಹಸಿತ, etc., ಅರಳಿದು Mr. 107).

ಜ್ಯಮೈ jimbhē. *Gaping*.

ಜೆ ಜೆ. Born (fem.); a daughter. See ಅತ್ತ, etc.

ಜೆಗಾಣೆ jēgaṇē. = ಜಗಣಿ, q. v.

ಜೆಗಿ jēgi. = ಜೆಗಿ 4. (My.). ಜೆಗಿಯುವದಲ್ಲಾ ನುಂಗುವ ಅಸೆಗೆ (Priv.).

ಜೆಗಿ jēgga. = ಜೇಗ, q. v.

ಜೆಗು jēgu. = ಜಗ್ಗು 3. To pull with effort, etc.

(C.). — ಜಗ್ಗು. — ಅಡು. To pull repeatedly, etc. (B. 3, 19).

— ಜಗ್ಗು. — ಜಗ್ಗು. (C.).

ಜೆಂಕಣೆ jēṇkaṇē. = ಜಂಕಣೆ, q. v.

ಜೆಂಕಿಸು jēṇkisu. = ಜಂಕಿಸು. (ಬಗ್ಗಿಸು Ṫt. I, 4).

ಜೆಂಗಿ jēngi. Relating to war (Mhr., H. ಜಂಗಿ); quarrel-someness, petulance: dunning (My.); besieging (My.). — ಜೆಂಗಿಸರಂಜಾಮು. Arms and ammunition (My.).

ಜೆಜ್ಜಿ jējji. = ಜಜ್ಜಿ. (Z.).

ಜೆಟ್ಟಿ jētti. 1. = ಜಟ್ಟಿ. (Ṫpr. 5, 77; C.).

ಜೆಟ್ಟಿ jētti. 2. (= ಜಟ್ಟಿ). (ತೋಡು Smḍ. 250, Mdb. MS.).

ಜೆಟ್ಟಿಗ jēttiḡa. = ಜಟ್ಟಿಗ. (Ṫpr. 5, 69).

ಜೆಡೆ jēḍē. = ಜೆಡೆ 1, etc. (Smḍ. 109. 113). Tbh. of ಜೆಡೆ (Smḍ.

357; Nn. 101; ಜೆಡೆ, ಸಜೆ Nn., Hlā.; ಲಗ್ಗು ಕಡೆ, ಜೆಡೆ Nn.; C.).

ಮರದ ಜೆಡೆ (ಬೇದಾರ್ Smḍ. I; Sm. 24). — ಜೆಡೆಕಳ್ಳಿ. = ಜೆತುರ ಕಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಜೆಡೆಕೋರಾಟ. A play at which five or

nine ropes are suspended which are held by as many dancing girls severally; in their hands are sticks with

which they strike mutually and at the same time inter-

knit and unknot the ropes by dancing one round the

other (My.). — ಜೆಡೆಗಟ್ಟು. 1. = ಜೆಡೆ 1 No. 1. (Bp. 15, 3). —

ಜೆಡೆಗಟ್ಟು. 2. = ಜೆಡೆ 2, q. v. — ಜೆಡೆಗಡು. — ಕಡು. To loosen

(one's) matted hair tresses (Ṫpr. 8, 41). — ಜೆಡೆಗೋಳ್.

— ಕೋಳ್. To be joined (Abh. P. 9, 16). — ಜೆಡೆದಲೆ. — ತಲೆ. A

head of matted, etc. hair (Bp. 27, 37. 38). — ಜೆಡೆಮುಡ.

A knot of matted hair (Bp. 3, 26).

ಜೆಟ್ಟಿಗ jēttiḡa. = ಜೆಟ್ಟಿಗ, etc. (C.).

ಜೆಟ್ಟುಳ jēttuḷa. = ಜೆಟ್ಟುಳ, q. v.

ಜೆನ jēna. = ಜನ. (Ṫb. 77. 86).

ಜೆನಿ jēni. = ಜನಿ 2.

ಜೆನವಾರ jēnivāra. = ಜನವಾರ. (My.).

ಜೆಮ್ಮಾಳಿ jēmbhāli. — ಜೆಮ್ಮಾಳಿಯು. A greenish insect

that destroys the flowers and ears of jōla (S. Mhr.).

ಜೆಜ್ಜಿ jējji. = ಜೆಜ್ಜಿ 1, etc. See ಜೆಜ್ಜಿಯು.

ಜೆಜ್ಜಿಯವಿಕೆ jējjiyuvikē. Rebuking, etc. (ಅನಾಧರ,

ಪಂಥವ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅವಕೇಶ Si. 68; ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ನಿರಸನ,

etc. 398).

ಜೆಜ್ಜಿ jējji. = ಜೆಜ್ಜಿ, etc. — ಜೆಜ್ಜಿದಾದು. = ಜೆಜ್ಜಿ. (ನಿಜ್ಜಿ (G.).

ಜೆರ್ಕು jērku. (= ಜೆರ್ಕು). To wound with the nails

or claws (ನುಜ್ಜುತ Smḍ. Dh.).

ಜೆಲ್ಲನೆ jēllanē. With a violent gush (of water,

My.).

ಜೆಶ್ಚೆ jēshē. = ಜೇಶಿ. (My.; Tē.).

ಜೇ ಜೆ. = ಜೇ (ಜೇಜ್ಜಿ), ಜೇನ್ q. v., ಜೇನು, ತೇನು. Honey.

— ಜೇನೆಯ್. = ಜೇನು-ನೆಯ್ (Smḍ. 209). Honey-ghē, i. e.

honey (ಮಧು, ಕೌದ್ರ, ಮಕ್ಷಿಕೆ Nn.; Abh. P. 2, 18).

ಜೇ ಜೆ. Tbh. of ಜಾ 1. See ಜೇನು. — ಜೇಗಿಯ್. To twang

a bow-string (J. 4, 31; 12, 23; 14, 1. 24; 16, 9; 20, 8). —

ಜೇನಾದ. The twang of a bow-string (J. 22, 46). — ಜೇಯ

ನೇದಿಸು. — ಎದಿಸು. To fasten the bow-string to both ends of

a bow; to bend a bow (J. 12, 28).

ಜೇಕು jēku. = ಜೇಕು, etc. (S. Mhr.). — ಜೇಕಿನ ಗಡ್ಡೆ. (ಅಬ್ಬ,

ನಾಗರ, ಭದ್ರ, ಭದ್ರಮುಕ್ತ G.; S. Mhr.).

ಜೇಗಣೆ jēgaṇē. = ಜಾಗಣೆ q. v., etc. 2, a kind of small drum

or tabor (ಡಿಣ್ಣೆ ಮ Nn.). See Ṫ. Bp. 5, 7; 47, 37; ಜೇಗ.

ಜೇಗಿ jēgi. = ಜೇಗ, q. v.

ಜೇಂ ಜೆಂ. (ಜೇಜ್ಜಿ). = ಜೇ, etc. — ಜೇಂಕೊಡ. A vessel

containing honey (Sēv. 1, 27). ರಾಜ್ಯ ಜೇಂಕೊಡನೋರ್ ತುನ್ನು

ತುಣುಕಿ (Sē. 96). — ಜೇಂಗಡ್. — ಕಡ್. To rain honey (J. 24,

34). — ಜೇಂಗೊಡ. = ಜೇಂಕೊಡ. (Rāv. 5, 25). — ಜೇಂವಡ್.

— ಮಡ್. A rain of honey (V. 11, 8).

ಜೇಂಕರಿಸು jēṇkarisu. To laud, to praise (ಪ್ರಶಂಸೆ,

ಕೊಣ್ಣಾಟ Smḍ. Dh.; cf. ಜಾಗು 1; T. ಜೇಜೇ, Tē. ಜೇಜೇ, huzza!).

ಜೇಂಕಾರ ಜೆಂ-ಕಾರ. = ಜುಂಕಾರ, etc. ಗುಂಗೆ ಹುದದ ಜೇಂಕಾರ

(G. 181). 2, = ಜುಂಕಾರ (S. Mhr. Lingavantas).

ಜೇಜಿ jēji. A deity: god or goddess (Tē., R.; T. ತೇ, god;

cf. ಜೇವ).

ಜೇಜಿ jēji. = ಜೆಜ್ಜಿ. Tbh. of ಜೇಜ್ಜಿ (Smḍ. 370).

ಜೇಡ ಜೆಡ್. (ತನ್ನವಾಯ, ಕುವನ್ನ Nn.; My.). See

B. 3, 91; 5, 101. 227. — ಜೇಡನ ಹುಡು. A spider (ಲೂತೆ,

ತನ್ನವಾಯ, ಉಣ್ಣನಾಥ, etc. Nn.). — ಜೇಡಹುಡು. = ಜಾಡ.

(B. 4, 111; My.).

ಜೇಡಿ jēdi. A sort of pipe-clay (My.; M. ಜೇಡಿ; Mhr.

ತಾಡೂ, ಶೇಡಿ, ಶೇಡೂ). — ಜೇಡಿಮಣ್ಣು. = ಜೇಡಿ. ಜೇಡಿಮಣ್ಣು

ಜಿದರ ಸಕ್ಕರೆ ಅಗುವದೋ? (Priv.).

ಜೇಣಿ jēṇa. = ಜಾನ 2, etc. ಕವ್ವಳಿಯ ಜೇಣಿ (ಮೇಷಕವ್ವಳ, ಉ

ಣ್ಣಾಯು Nn., o. r. ಜೇನ).

ಜೇತವ್ವ jētavya. To be conquered, conquerable, fit for conquest.

ಜೇತಾರ jētāra. Tbh. of ಜೇತು (Smḍ. 104 Mdb.).

ಜೇತು jēti. Victorious, triumphant; a victor.

ಜೇನ್ ಜೆನ್. (Smḍ 59). = ಜೇ, etc. (Smḍ. 209; ಕೊಡ Sm. 93;

Bp. 60, 44; J. 33, 8; T., M. ತೇನ್; Tē. ಜುನ್ನು, ತೇನೆ; T. ತೇನ್,

ತೇಮ್ also: sweetness; smell; palm juice; T., M. ತೇದಾರ,

palm-tree juice, neotar; T. ತೇದು, palm wine; sweetness =

ತಿತ್ತಿಪ್ಪ; Tē. ತಾವಿ, fragrance; cf. ಸೇ). — ಜೇನೋಣ. A bee

(J. 8, 32.).

ಜೇನ ಜೆನ. = ಜೇನ, q. v.

ಜೇನು jēnu. = ಜೇನ್, etc. Honey (ಮಧು Nn. 9. 13; ಮಕ

ರನ್ನ, ಪುಷ್ಪರಸ Si. 124; C.). ಜೇನು ಸವಯನ್ನ, ಮೇಣ ಸಮಾ ತಿನ್ನ

ಹಾಗೆ (Priv.). See Priv. s. ನೋಣ. — ಜೇನ ತುಪ್ಪ. = ಜೇನು.

(ಕೌದ್ರ, ಮಧು, etc. Hlā.; ಮಧು, etc. Mr. 175. 509; C.; ಮ

ಧೂಪ್ಪಿಪ್ಪ, etc. Si. 334; B. 3, 36). ಜೇನ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಲದು

(Smḍ. 159). — ಜೇನ ನೋಣ. A bee (ಮಧುಮಕ್ಷಿ, ಮಕ್ಷಿಕೆ Mr.

175; C.; B. 3, 36; 4, 2). — ಜೇನ ಪುಟ್ಟಿ. = ಜೇನ ಹುಟ್ಟಿ. Honey-

comb in which honey is deposited (Ṫpr. 5, after 64). —

ಜೇನವರೆ. — ಅವರೆ. A superior kind of avarē (My.). — ಜೇನ

ಹುಟ್ಟು. = ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. (B. 4, 2). — ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. = ಜೇನ ಪುಟ್ಟಿ.

(Bh. 8, 25, 19; My.). — ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. Honey-comb in which

honey is deposited (S. Mhr.; B. 1, 9). — ಜೇನ ಹುಡು. =

ಜೇನ ನೋಣ. (C.). — ಜೇನುಗೂಡು. = ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. (My.). —

ಜೇನುತುಪ್ಪ. = ಜೇನ. (My.; B. 5, 259). — ಜೇನುತೊಟ್ಟಿ. The

shells, i. e. the empty shells or repositories, of honey, an empty comb (My.). — ಜೇನುಮೇಣ. Wax (C.). — ಜೇನುನಟ್ಟ. -ಪಟ್ಟ. = ಜೇನು ಪಟ್ಟ. (Rāv. 5, after 55). — ಜೇನುಹುದು. = ಜೇನು. (C.). ಜೇನುಹುದು ಕಚ್ಚುವಾಗ್ಯೆ ಮಾನಿ ಅನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? (Prv.).

ಜೇನಿ jēnē. The tree *Adenanthera aculeata* Roxb. (Tē.). — ಜೇನಹಣ್ಣು. (Bp. 18, 16).

ಜೇಬು jēbu. A pocket (My.; Br.; H.).

ಜೇನುನ jēmana. = ಜವಣ, ಜೇವಣ. *Eating; food, victuals.*

ಜೇಯ jēya. To be conquered, conquerable, fit for conquest.

ಜೇರು jēru. (= ಕೇರ 1?). A wall (?). — ಜೇರುಗಣ್ಣಿ.

-ಕಣ್ಣಿ. An embrasure for guns, a loophole (My.; Tē.).

ಜೇರು, ಜೇರುರು; a wicket (My.). — ಜೇರುಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. = ಜೇ

ರುಗಣ್ಣಿ. (S. Mhr.). — ಜೇರುಮುತ್ತಿಗೆ. A close siege (My.).

ಜೇರು jēru. Feeble; reduced by, exhausted; weakness, indisposition (S. Mhr.; Mhr., H. ಜೇರು).

ಜೇರುಬಿನ್ನು jērubandu. A zerband, a martingal (Br.; R.; Mhr., H. ಜೇರುಬಿನ್ನು). 2, a whip (Br., H.; R.).

ಜೇವಡೆ (jē-baḍē). 1. = ಜೇವಡೆ 1. To twang a bow-string (ಸಂಜನಿಪ್ರಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh., o. r. ಜೇವಡೆ; Grj. 8, 22).

ಜೇವಡೆ (jē-baḍē). 2. = ಜೇವಡೆ 2. The twang of a bow-string (ಜ್ಯಾರವ ಸಿಸ.). — ಜೇವಡೆಗೆಯ್. To twang a bow-string (Smd. 66. 133, o. r. ಜೇವಡೆ).

ಜೇವಣ jēvaṇa. Tbh. of ಜೇವನ (Smd. 347; ಕವಳ, ವಳಿಗೆ, ತುತ್ತು Kk. 46; Smd. 59; ಪೂಳಿಗೆ, ಕಬಳ, ತುತ್ತು ಸಿಸ.; ಸೆವ. 2, 46).

ಜೇವಣಿಗೆ jēvaṇigē. Sweetness; pleasantness (ಮಾಧುರ್ಯ Bhn. 139; cf. ಜೇವಣ).

ಜೇವಡೆ (jē-baḍē). 1. = ಜೇವಡೆ 1, q. v. (Abh. P. 3, 50; Čpr. 6, 31. 32).

ಜೇವಡೆ (jē-baḍē). 2. = ಜೇವಡೆ 2. ಬಿಲ್ಲು ಜೇವಡೆಯ ದ್ವನಿ (ಎಸ್ಕಾರ Nr.). — ಜೇವಡೆಗೆಯ್. = ಜೇವಡೆಗೆಯ್, q. v. (Abh. P. 14, 176).

ಜೇವೈ jēshāḥē. Tbh. of ಜೇವೈ (Smd. 20).

ಜೇವೈಮಧ jēshāḥa-madha. Liquorice (S. Mhr., Mhr.; My. as ಜೇವೈಮಧ).

ಜೈತ್ರ jaitra. Victorious, triumphant; a victor. See ಸುರ.

ಜೈತ್ರರಥ jaitra-ratha. A triumphal car (ಗೆಲ್ಲ ರಥ Mr. 285; a victor).

ಜೈತ್ರಯಾತ್ರೆ jaitra-yātrē. A triumphant march (My.).

ಜೈನ jaina. (fr. ಜಿನ). Relating to the Jinās; a follower of the doctrine of the Jinās, a Jaina (ಕಾಣಿಕೆವರದ Ūt. 1, 27, o. r. ಕಾಣಿಕೆ-).

ಸಾಧು, ನಿರ್ಗುಣ, ನಗ್ನಾಟರ, ಜೈನರ, ದಿಗಮ್ಬರ, ಜವಣಕರ, ಮಲಧರ, ಕ್ಷಪಣರ ಎನೆ ಗುರುಗಳ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 222).

ಬಗೆದನ್ನಾಗಿ ಸುರೇಂದ್ರಂ ಕ್ರಮದೆ ಕಲ್ಯಾಣದ್ವಯಂ ಜೈನದೇವೈಗೆ ಪೂಣ್ಣ (Smd. 132 in two MSS.). See Smd. 7.

128; Čpr. 2, 1; 3, 1; Bp. 49, 8. 41. 46; 50 sum.; 50, 22. 25. 42. 45. 52. 57. 75. 77. 80; 51, 5. 9. 41. 42. 54. 65. 66.

70; 52, 11. 15. 19. 29. 35.

ಜೈನಮುನಿ jaina-muni. = ಜನಮುನಿ. (Bp. 52, 31).

ಜೈನವೃತ್ತಿ jaina-vṛitti. Jaina practice (Bp. 51, 11).

ಜೈನಾಗಮ jaina-āgama. A collection of Jaina doctrines or precepts, a Jaina scripture or manual, Jaina doctrine.

— ಜೈನಾಗಮಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To accept the Jaina doctrines, to be initiated in them. ಜೈನಾಗಮಂಗೊಣ್ಣ ವಳ್ (ಅತಿತ Mr. 303).

ಜೈನಾಚಾರ್ಯ jaina-ācārya. A Jaina teacher (Bp. 49, 26).

ಜೈನಾಶ್ರಮ jaina-āśrama. A Jaina monastery.

ಜೈಮಿನಿ jaimini. = ಜಯಮಿನಿ. N. of a rishi and philosopher, the pupil of Vyāsa and founder of the pūrvamīmāṃsā school, counted among the chief rishis (Mr. 258; J. 9, 2).

ಜೈಮಿನಿಭಾರತ jaimini-bhārata. A translation of a Sk. poem into Kannada by Lakshmiśa (J. 1, 11).

ಜೈಮಿನೀಯ jaimintya. Relating to Jaimini and the pūrvamīmāṃsā; a follower of the pūrvamīmāṃsā (G.).

ಜೈವಾತ್ಯಕ jaiṇātrika. (fr. ಜೀವ). Long-lived (ಅಯುಷವನ್ನ Mr. 239); the moon.

ಜೈಸು jaisu. = ಜಯ್ಸು, etc. (J. 4, 37).

ಜೊಂಕುಳಿ jōṅguli. = ಜೊಂಕುಳಿ (Smd. 39). Fainting, faintness (ಮುಚ್ಚಿ, ಹರವಣ, ಮೂರ್ಛ Smd. 56; cf. ಜೊಮ್ಮು 2; M. ಚುರುಗು, ಚೊರುಗು, to be stupefied; ಚೊರುಕ್ಕು, to feel dizzy; slight intoxication, giddiness; T. ಚೊಕ್ಕು, to be stupefied, bewildered, deluded; faintness = ಚೋರು; see ಸೊಕ್ಕು).

ಜೊಂಕುಲಿ jōṅguli. = ಜೊಂಕುಳಿ, q. v.

ಜೊಂಜಾಟ jōṅjāṭa. = ಜಂಜಡ, etc. (C.).

ಜೊಟ್ಟಿ jōṭṭi. = ಜರಡು, etc. (S. Mhr.).

ಜೊಡರ್ jōḍar. = ಸೊಡರ್, in compounds, see e. g. ಬಾನ ಜೊಡರ್.

ಜೊಣ್ಣಿಗ jōṇḍiga. = ಕೊಣ್ಣಿಗ. A cockroach (S. Mhr.; Mhr. ಝುರಳ).

ಜೊಣ್ಣು jōṇḍu. 1. The scurf of the head, dandruff (C.; T., Tē. ಜುಣ್ಣು).

ಜೊಣ್ಣು jōṇḍu. 2. (= ಜೊಣ್ಣಿ). A filthy mass of scum, rotten leaves, etc. swimming on the surface of water (C.); an ugly clotted mass (Bh. 6, 8, 13; J. 13, 44). — ಜೊಣ್ಣೇಡ್. -ಎಡ್. To become an ugly mass (Rāv. 5, after 120).

ಜೊಣ್ಣು jōṇḍu. 3. The elephant grass (= ಅಳಿ 1, My.). ಅನೆಯಾಗಿ ಜೊಣ್ಣು ತಿನ್ನುವದಕ್ಕಿಂತ ಇಡುವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ತಿನ್ನುವದು ಮೇಲು (Prv.).

ಜೊಲಿಗೆ jōṭigē. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.).

ಜೊತೆ jōṭē. (= ಜತೆ; or a Tbh. of ಯುತ or ಯುತಿ?). Union, etc. (= ಜತೆ, q. v.; My.). See Bp. 5, 42; Si. 179. 222. 410.

ಜೊತೆ ಬಿಟ್ಟರೂ ವೃಥೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಜೊತೆಗೂಡು. -ಕೂಡು. To be combined, etc. (Si. 96). — ಜೊತೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು.

To join (v. t., My.); to bring in, as money (My.). — ಜೊತೆಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. The act of combining (v. t.; Si. 392).

ಜೊತೆಗಾಡಿ jōṭē-gāḍi. = ಜತೆಗಾಡಿ. ಜೊತೆಗಾಡಿನ ಸಂಗಡ ಮಘನಿಸದಾರದು. — ಜೊತೆಗಾಡಿಸು ಹೋಗಿ, ವೃಥೆ ಅರವ್ವಿಸುತು (Prv.).

ಜೊತ್ತಿಗೆ jōṭṭigē. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.; Bp. 56, 28; V. 38, 93; Mhr. ಜೋತೇಂ). ಅಬಿನ್ನ, ಯೋತ್ರ, ಯೋತ್ರ ಎನ್ನದೆ ಮಳೆ; ಜೊತ್ತಿಗೆ ಎನ್ನಡಿ, ಎಮ್ಮರು (Nr.).

ಜೊತ್ತಿಗೆ jōṭṭigē. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.).

ಜೊತ್ತು jōṭtu. = ಜತ್ತು q. v. (ತುಟ Ūt. II, 90; My.). 2, a mass, a row, a line (C. Bp. 42, 15).

ಜೊನ್ನ jōṇna. Tbh. of ಜೊಣ್ಣೇಡ್ (Smd. 16; ಬೆಲ್ಲಂಗಳ್ Kk. 11b. 45; ಜೊಣ್ಣೇಡ್ Ūt. II, 15). See Čpr. 6, 64. 92; Rāv. 11, 71;

J. 8, 3; ತಿಳಿ. — ಜೊನ್ನದ ವಕ್ತ. = ಜೊನ್ನ ವಕ್ತ. (ಚೋರ Kk. 21). — ಜೊನ್ನ ವಕ್ತ. -ವಕ್ತ. The Greek partridge (ಚೋರ Sm. 11; ತಣ್ಣದಿವವಕ್ತ, ಚೋರ Sm. 28; ತಣ್ಣದಿವವಕ್ತ. Ct. I, 38; V. 8, 11; J. 17, 25). ಜೊನ್ನ ವಕ್ತ. ಗಣ್ಣ (Sm. 387). — ಜೊನ್ನೊ ದಲ. -ಬ ದಲ. Whose body is moonlight: the moon (ಚನ್ನ Ct. I, 107; Sm. 15; ಇರುಳೆದೆಯ Ct. II, 6; ಚನ್ನರ Kk. 11b; ಶತಿ 44). — ಜೊನ್ನೊ ದಲೆಯ. -ಅಳಿಯ. The son-in-law of the moon: Kāma (ಮನ್ನಥ Sm. 7).

ಜೊನ್ನೆ jōnnē. = ಜೊನ್ನೆ, q. v. (My.).

ಜೊಮ್ jōm. (= ಸೊಮ). An imitative sound.

Cf. ಜೊಮ್ಮನೆ. — ಜೊಮ್ಮ ಎನ್ನು. To buzz, as flies, when alighting on and covering anything (C.).

ಜೊಮ್ಮ jōmpa. = ಜೊಮ್ಮೆ. A cluster, a bunch (ತೊಮ್ಮೆ Ct. I, 105; II, 9; ತೊಂಗಲ್, ಗೊಂಚಲ್, ತೊಡಮ್ಮೆ, etc., ಗುಚ್ಚ Sm. 24; Kk. 20; Abh. P. 1, 110; 2, after 13; Cpr. 5, 132; Tē.). See ಅಲರ್ಜೊಮ್ಮ, ತಲರ್ಜೊಮ್ಮ. 2, a mass (Cpr. 6, 92; cf. ಗುಮ್ಮ, ಜೊಣ್ಣ 2; Mhr. ಜೋಮ, compactness, thick-set).

ಜೊಮ್ಮ jōmpa. = ಜಮ್ಮ 1. Sleepy (R.; Mhr. ಝೋಪ, ಝೋಪ್ಪ, sleep).

ಜೊಮ್ಮಿಸು jōmpisu. 1. (ಜೋಮ್ಮಿಸು). To cause to tremble, to make start, etc. (Bh. 1, 12, 15). ಜಯ ಸಬದ ಜೊಮ್ಮಿಸಿದುದು ಅವ್ವರನ (Bh. 2, 13, 11). 2, to tremble (J. 25, 35; Bh. 8, 7, 18). ನಡುಕಮ್ ಎನೆ, ಜೊಮ್ಮಿಸುತ್ತ (Sm. 76; Kk. 31). 3, to start up, to be aroused (Bh. 3, 19, 45).

ಜೊಮ್ಮಿಸು jōmpisu. 2. (ಜೋಮ್ಮಿಸು). To get intoxicated, inebriated, bewildered, stupefied, etc. (Grj. 7, 14; J. 18, 59; cf. ಜೊಂಗುಳ; Tē. ಸೊಮ್ಮೆ, ಸೊರಗು, faintness, swoon; torpidity, see ಜೋಮು; T. ಜೋಂಗು, forgetfulness = ಮದಿತ್ತಲ್, ಮದಿವು. ಜೊಮ್ಮಿಸಿತೆನ್ನ, ಮರವೆ (ಕೊ.); ಜೊಮ್ಮಿಸಿದನೆನ್ನ, ಮರವೆ (Bhn. 48).

ಜೊಮ್ಮ jōmpu. (ಜೋಮ್ಮ). = ಜೊಮ್ಮೆ 1. Inebriation; stupor, suspension of sensibility, paralyzation (Rām. 6, 30, 31).

ಜೊಮ್ಮೆ jōmpē. = ಜೊಮ್ಮೆ No. 1. (My.).

ಜೊಮ್ಮಿಸು jōmbisu. (ಜೋಮ್ಮಿಸು). To bend the body towards an object; to move forwards (Rām. 3, 4, 25; 6, 9, 24; Mhr. ಝೋಂಕಣೇ, v. i., to bend, etc.).

ಜೊಮ್ಮೆ jōmma. N. See ತಲುಗ. — ಜೊಮ್ಮೆಯ. -ಅಯ. N. See Bp. 34, 30, 36; ತಲುಗು, ತಲುಗು. — ಜೊಮ್ಮೆಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಜೊಮ್ಮೆಯ. See Bp. 34, 15, 26; ತಲುಗು, ತಲುಗು. — ಜೊಮ್ಮೆ. -ಅವೆ. N. (Bp. 57, 7).

ಜೊಮ್ಮನೆ jōmmanē. Buzzingly (Bp. 46, 59).

ಜೊಮ್ಮಿ jōmmi. N. — ಜೊಮ್ಮಿದೇನ (Bp. 34, 16, 17, 37).

ಜೊಮ್ಮ jōmmu. 1. = ಜೊಮ್ಮೆ. (Grj. 7, after 11; Rām. 3, 4, 4, o. r. ಜೊಮ್ಮ; Bh. 8, 4, 15; 8, 24, 6).

ಜೊಮ್ಮ jōmmu. 2. = ಜುಮ್, etc. A sound used in the sensation of the numbness of a limb kept long in one position (My.).

ಜೊಯಿಸ jōyisa. = ಜೋಯಿಸ. (S. Mhr.).

ಜೊಟ್ಟನೆ jōrnanē. (= ಜೋರನೆ). With a gushing sound (of water, rain, My.).

ಜೊಲ್ಲಯ jōllaya. = ಜೊಲ್ಲೆ ಹ, etc. (Bh. 8, 22, 27).

ಜೊಲ್ಲು jōllu. Saliva, slaver (C.; ಸ್ಯಣಿಳೆ, ಸ್ಯಣ್ಣಿಸಿ, ರಾಲೆ Si. 206; Tē. ಜೊಲ್ಲು, ಜೊಂಗಿ; M. ಝೋಳೆ, ನೋಳೆ). See Si. 214; J. 18, 20; 19, 50; 28, 18; B. 4, 85; Sp. s. ಪೊಡ ಎಲೆ.

ಜೊಲ್ಲೆ ಹ jōllēha. = ಜೊಲ್ಲೆ ಯ, etc. (ಕಬರಿಯು Ct. I, 30, o. r. ಕವರಿ).

ಜೊವ್ವಾಲೆ jōvvalē. = ಜವ್ವಾಲೆ, etc. (My.).

ಜೊಳ jōla. An imitative sound. (Cf. Mhr. ಝುಳುಳು). — ಜೊಳ ಜೊಳ. rep. The sound produced in discharging urine (C.). — ಜೊಳಳಳ. = ಜೊಳ ಜೊಳ. (S. Mhr.).

ಜೊಳ್ಳು jōllu. = ಜಳ್ಳು, etc. Unsubstantiality, emptiness, the state of being pithless or without stuff, etc. (C.; Tē. ಸೊಳ್ಳು, ತೊಲ್ಲೆ; M. ಚುಪ್ಪು, ಚುಕ್ಕು, ಚುರುಪ್ಪು, to grow dry, lean, be reduced; ಚುಳ್ಳು, what is little, trifling; ಜೊಂಗು, ಜೊತ್ತಿ, lean, withered; ಜೊಳ್ಳು, ಜೊಟ್ಟಿ, ಜೊತ್ತೆ, ಜೊಟ್ಟಿ, worm-eaten, unsubstantial; T. ಜೊಳ್ಳು, that which is worm-eaten, a tree, nut, etc.; cf. ಜೊಳ್ಳು, ತೊಳಿಳಿ, ತೊಳ್ಳಿ; ಸುರುಗು). — ಜೊಳ್ಳುಕಾಯಿ. = ಜಳ್ಳುಕಾಯಿ. (C.). — ಜೊಳ್ಳು ಪೊಳ್ಳು. reit. (My.). — ಜೊಳ್ಳುಮನುಜ. A worthless man. ಜೊಳ್ಳುಮನುಜರು ತಾವು ಸುಳ್ಳುಸಂಸಾರದೊಳು ಮುಳ್ಳಿದಮ ಮಾಯೆಯೆವ್ವನ ಬಲೆಯೊಳು ಜೊಳ್ಳುಮತಿಪರು (Sp.). — ಜೊಳ್ಳು ಮಾತು. = ಜಳ್ಳುಮಾತು. (C.).

ಜೋ jō. 1. An imitative sound: hush! (Grj. 3, 68, 69). ಅಮರಾಗನೆಯರ್ ಜೋಯೆನ್ನ ಪಾದಿದರ್ ಜೋಗಮಂ (Sm. 64). — ಜೋಳುಮಾರ. An image of clay, having an immense membrum virile, carried in procession in a basket on the head by a woman of the sunnagāras (S. Mhr.). — ಜೋ ಜೋ. rep. Hush, hush! Words used in lulling infants to sleep, a lullaby (Grj. 3, 68, 69; C.; Tē.; Mhr.; T. ತಾಲಾಟ್ಟು, ಓರಾಟ್ಟು; M. ತಾಲೋಲ). ಜೋ ಜೋ ಅನ್ನರೆ ಪ್ಪಾನವಂತೆಯೇ? — ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಗೊಡ್ಡಿ ಗುಣ್ಣುಕಲ್ಲನ್ನು ತೊಟ್ಟಲಿ ಹಾಕಿ, ಜೋ ಜೋ ಅನ್ನಲು (Prva.).

ಜೋ jō. 2. (fr. ಜೋಲೆ). = ತೋ. Hanging downwards, dangling. — ಜೋಮಾಲೆ. A necklace of gold beads hanging down to the navel (ಲವ್ವನ, ಲಲಿಪಿಕೆ Si. 218; C.; Tē.).

ಜೋರಾಲೆ jōkālē. = ಜವ್ವಾಲೆ, etc. A swing (C.).

ಜೋರು jōku. An affected manner of speaking, singing, walking, dressing, etc. (My.; Mhr. ಝೋಳ; a scheme, a trick (My.).

ಜೋರುಗಾದಿ jōku-gāra. A man of affected manners; a schemer (My.).

ಜೋರುಗಾರ್ತಿ jōku-gārti. A woman of affected manners (My.).

ಜೋಳೆ jōkē. Attention, caution, care (C.; J. 6, 4; 29, 38; see ಜೊಪ್ಪ; Mhr. ಜೋಗವಣೇಂ, to take care of; to feed or foster satisfyingly). ಜೋಳೆ ತಪ್ಪದ ಬದಿಕೆ ಅರ್ಥ ವರ್ಧ (Dp. 1). 2, beauty, comeliness, harmony, grandeur (Bp. 4, 7; Rām. 3, 4, 4; 5, 9, 1; C. Bp. 42, 21; J. 21, 57; Tē.; see ಜನ್, ಜನಿ). — ಜೋಳೆ ಮಾಡು. To take care of, to foster, etc. (C.; B. 1, 24; 2, 9, 40; 4, 200). —

ಜೋಗಿಯಾಗಿರು. To be attentive, etc. (C.). 2, to be well taken care of or well protected (C.; B. 4, 83).

ಜೋಗ ಜೋಗ. Tbh. of ಯೋಗ, q. v. (Also: a kind of boat?).

ಜೋಗಂ ಪರಿತಂ ನಿಮಜ್ಜರಂ (o. r. ನಿಮಂಜರಂ) ದುರ್ಗಿ (o. r. ದುಗ್ಗಿ) ಓಡಂ ಜೋಗಿಯೆನ್ನಯ್ದೆ ನಾವೆ (o. r. ನಾವ್ಯಮ್) ಅಕ್ಕಂ (Mr. 407).

ಜೋಗತಿ ಜೋಗತಿ. A female beggar who is dedicated to Ellamma (Pārvatī, C.; Mhr.). ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಜೋಗತಿಯಾದಳು (Prv.).

ಜೋಗಜೋಧ ಜೋಗ-bōdha. One who understands jōga (or yōga, Bh. 8, 4, 15).

ಜೋಗಯಿಸು ಜೋಗayisu. = ಜೋಗಿಸು. To join; to prepare. ಹಜುಗೊಲನೆ ಜೋಗಯಿಸಿ ಕೊಳುತಲೆ ತೊಡೆಯ ವಾಣ್ಣವರ್ (Prll. 12, 14).

ಜೋಗರಿಸು ಜೋgarisu. To become or be stupified or benumbed (Bh. 8, 11, 30; cf. ಜೋಗು 2).

ಜೋಗವಟ್ಟಿಗೆ ಜೋg-pattigē. Tbh. of ಯೋಗವಟ್ಟಿಕೆ (Kk. 33; V. 14, 31).

ಜೋಗವಾವುಗೆ ಜೋg-pāvugē. Tbh. of ಯೋಗವಾದುಕೆ (Smd. 380, originally -ವಾದುಕು).

ಜೋಗಗಳ ಜೋgala. = ಜೋಗುಳ. A lullaby (C.; see Smd. s. ಜೋಗಿ). ಬನ್ನಬಳಗವ ಕೂಡಿ, ಹೊನ್ನಿ, ಜೋಗಳ ಪಾಡಿ, ಬಿನ್ನೆ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಗುಗ್ಗರಿ ತಿನ್ನು, ತೂಗುವರು (Sp.). ಕೂಸು ಕಾಸಿ ಹಡೆಯದು, ಜೋಗಳ ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟಿತು (Prv.).

ಜೋಗ ಜೋgi. Tbh. of ಯೋಗಿ (Smd. 343; Ūt. II, 43; ಪುಟ Kk. 33; Sm. 34). ಜೋಗಿಗೆ ಜೋಗಿ ತಪ್ಪಿ ಕೊಬ್ಬರೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಬೂದಿ. — ಜೋಗಿ ಜೋಗಿ ತಪ್ಪಾಡಿದರೆ ಬುಡಿದೆ ಬುಡಿದೆ ತಪ್ಪಾಡಿತು (Prva.). See Prv. s. ಕಡಾಸು. — ಜೋಗವ್ವ. -ಅವ್ವ. A male companion of jōgatis (C.). — ಜೋಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ಜೋಗತಿ. (C.). — ಜೋಗಿಯರಳೇ ಮರ. -ಅರಳೇ. The Portia tree, Thepesia populnea Corr. (St. & Pl.). See ಹನ್ನಿ.

ಜೋಗಿಸು ಜೋgisu. = ಜೋಗಯಿಸು. (V. 14, after 28).

ಜೋಗು ಜೋgu. 1. = ಜವನು. (My.). 2, a waterfall (My.; S. Mhr. rare; Tu.; Mhr. ಭೋಧಾ; Tē. ಜೊಮ್ಮು, ಜೋ ಪು, ಜೋಮ್ಮು, ಜಾಕು, oozings).

ಜೋಗು ಜೋgu. 2. = ಜೋಮು. The sensation of a limb being asleep (My.; cf. ಜುಮ್, etc.).

ಜೋಗುಳ ಜೋgula. = ಜೋಗುಳ. (C.; Abh. P. 3, after 69; Bp. 15, 14; Ū. Bp. 47, 6). ಜೋಗುಳದಿನ್ನ ತೊಟ್ಟು ಆಡುವದೋ? (Prv.). — ಜೋಗುಳವಾಡು. -ವಾಡು. To sing a lullaby (J. 18, 21).

ಜೋಗುಕೆ ಜೋgaka. Aloe wood, Agallochum.

ಜೋಡ (ಜೋdu-a3). A lewd, profligate man (ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿತಗ Smd. II; Kk. 89; cf. ಜೋಡೆ).

ಜೋಡನೆ ಜೋdani. = ಜೋಡನೆ, etc. (S. Mhr.).

ಜೋಡನೆ ಜೋdanē. = ಜೋಡನೆ, ಜೋಡಾಣಿಕೆ, ಜೋಡ್ಡಿ. Joining, being joined, junction; joining; laying equally together; heaping up; accomplishing; getting ready, preparation; readiness (C.; Rām. 3, 4, 4; 4, 2, 4; Mhr. ಜೋಡಣೆ; Br., H. ಜೋಡನೆ).

ಜೋಡಾಣಿಕೆ ಜೋdānikē. = ಜೋಡನೆ. (My.).

ಜೋಡಿ ಜೋdi. 1. (= ಜೋಲಿ 1). The state of being united or connected, that of being equal or same; a pair or couple (C.; ಪುಟ್ಟ, ಯುಗ್ಮ, ಕೂಡಿದುದು Si. 459; Mhr. ಜೋಡಿ); a mass (Rām. 2, 7, 3; Bh. 8, 23, 20). 2, a sheet of paper (My.; cf. Mhr. ಪಾಳಿ). — ಜೋಡವಸ್ತ್ರ. A double handkerchief (My.).

ಜೋಡಿ ಜೋdi. 2. = ಜೂಡಿ, q. v. (My.).

ಜೋಡಿಕೆ ಜೋdikē. The state of being joined, united, connected with, etc. (C.; Rām. 5, 3, 43).

ಜೋಡಿಸು ಜೋdisu. 1. = ಜೋಳಿಸು. To join (v. t.), to unite (Bh. 3, 13, 19; J. 4, 4; C.; B. 4, 152); to put to (Rāv. 6, after 11); to bring together, to collect (J. 22, 2); to communicate (J. 6, 26); to fill (Bh. 8, 23, 3). 2, to come together, to assemble (J. 10, 47; 16, 8); to become ready (Bh. 1, 10, 25; 3, 12, 16); to arise (Bh. 8, 21, 23). 3, to get ready (Bh. 1, 8, 66; Sāv. 4, 28; J. 4, 37; 7, 36; 12, 12).

ಜೋಡಿಸು ಜೋdisu. 2. To beat (S. Mhr.; Mhr. ಝೋಡಣೇಂ).

ಜೋಡು ಜೋdu. Junction, union; company; a pair or couple; equality, sameness; a match (ಜವಳ Ūt. II, 74; ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, ಜವಳ, ಎಣೆ, ತೋಡು, ತೋಳಿ, etc., ಸಾವ್ಯು Sm. 55, 93; ಸಮಾನ Kk. 16; ಎರಡು 60; C.; Tē., M.; T. ಜೋಡು; Mhr. ಜೋಡ; Bh. 1, 10, 39; J. 6, 81; 23, 57; 26, 26; Rām. 3, 6, 50). 2, a pair of shoes (C.; Tē., M.; B. 3, 109; 5, 297). 3, a suit of armour or mail (ಸವಗ Sm. 42; ದಗಲೆ 93; ಅಂಗ ರಕ್ಷ, ಕವಚ, ಜಗರ, etc. Mhr. 292; ಸವಗ Bhn. 30; ವಾರವಾಣ, ಕವಚ Nn. 97; Tē., T.). 4, close connection, friendship (My.; Mhr.). ಜೋಡು ಇದ್ದರೆ ನಾಡು ತಿರುಗು ಬಹುದು. — ಜೋಡು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಹಾಡು ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು (Prva.). See ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ. — ಜೋಡಕ್ಷರ. -ಅಕ್ಷರ. A double consonant (S. Mhr.). — ಜೋಡುಕೋಡೊಲೆ. (My.). See s. ಬಲೆ 4. — ಜೋಡುಗವಣೆ. -ಕವಣೆ. A double sling (Rām. 6, 11, 3). — ಜೋಡು ವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. The ruddy goose (ಎಣೆವಕ್ಕ, ಅಮುರೈಕ್ಕ, etc., ಚಕ್ರ ವಾಕ್ Sm. 28; Kk. 14; V. 9, 24). — ಜೋಡುಕುಳಿ. Two conch shells blown by one person at the same time (C.; Rāv. 6, after 11). — ಜೋಡುತಬ್ಬ. Two words that are the same, as ತಿವ ತಿವ, etc. (C.).

ಜೋಡೆ ಜೋdē. (Smd. 245). A lewd woman; a whore; an adulteress (ಸಿತಗ, ಪಾಣ್ಣಿ Smd. II; ಸಿತಗ Ūt. II, 29; ಪಾಣ್ಣಿ Ūt. I, 38; ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿತಗ Kk. 89; ಸೂಳೆ Bhn. 63; ಪಾದರಗಿತ್ತಿ, ಬೆದಿಗಾರ್ತಿ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿತಗ, ಜಾರಿ Kk. 29; Sm. 75; Tē. ಜೋಟಿ, a woman, damsel). ಒಕ್ಕಲಿತಿ ಜೋಡೆಯಾದವನುಕ್ಕುಮ್ etc. (Smd. 244). Cf. ಜೋಡ.

ಜೋಡ್ಡಿ ಜೋdṇi. = ಜೋಡನೆ, etc. (S. Mhr.).

ಜೋಡ್ಡಿಗ ಜೋdṇiga. Tbh. of ಝೋಡ್ಡಿಗ (Smd. 339).

ಜೋಡಿ ಜೋdi. Tbh. of ಜೋಡಿ (Smd. 368; C.; Bp. 19, 71). ಜೋಡಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ಭೇತಿಯಲ್ಲ (Prv.). — ಜೋಡಿಬಣ್ಣದವರು. N. of a Sūdra caste (My.). ಜೋಡಿಬಣ್ಣದವರ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಜೂತಿ ಮಾಡುವದುಣ್ಣೋ? (Prv.). — ಜೋಡಿಯಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (C.).

ಜೋಡಿಸ್ಸ ಜೋdisha. = ಜೋಯಿಸ, etc. (C.; B. 5, 166. 180. 307).

ಜೋಡು ಜೋdu. = ಜೋಲಿ. P. p. of ಜೋಲು 1.

ಜೋತ್ರ ಜೋtra. = ಜೋತ್ರ. (My.).

ಜೋದ ಜೋda. (Tbh. of ಯೋತ್ರ). An elephant-driver (ಮಾವ ನ್ನ Kk. 65; Sm. 51; ಮಾವತ Sē.). See Abh. P. 13, after 76; Rām. 6, 21, 14; Bh. 2, 13, 32; J. 21, 14; 22, 7, 21. 43. — ಜೋದಗಾರಗ. -ಕಾರಗ. A fight of elephant-drivers (J. 20, 27).

ಜೋದಕ ಜೋdaka. Tbh. of ಯೋದಕ. (Abh. P. 13, 69).

ಜೋನಿ ಜೋni. The state of being fluid (from humidity), used of jaggory (Tē. ಜೋನೆ, ಸೋನೆ). ಬೆಲ್ಲ ಜೋನಿಯಾಗಿದೆ (My.). ಜೋನಿಬೆಲ್ಲ (My.).

ಜೋನಿಗ ಜೋniga. N. of a caste of Sūdras (My.).

ಜೋನಗ jōnēga. Tbh. of ಯನನಕ. An Ionian; a Turk, an Arab (ತುರುಕ, ತುರುಕ್, ಯನನ Mr. 382; Tē. ಜೋನಗ, T., M. ಜೋನಗ). — ಜೋನಗವದ. -ಪದ. Turkish cloth (Rāv. 6, after 11).

ಜೋಪಡಿ jōpadi. A hut; a cottage (C.; Mhr. ಜೋಪಡಿ, ಝೋಪಡಿ).

ಜೋಪಾನ jōpāna. Taking care of, looking after, treating carefully, fostering, etc. (C.; Bp. 17, 8; B. 2, 33, 40; 3, 25; Mhr. ಜೋಗವಣೀಂ, ಜೋವ್ವಾಣೀಂ, to take care of, etc.).

ಜೋಬು jōba. = ಜೋಬುದ್ರ. ಸುಮ್ಮ, etc. A dull, lazy man (ಅಲಸ, ಒಡ, ಮನ್ನ Mr. 245; T. ಜೋಬು, ಜೋವ್ವಲ್, ಜೋವ್ವು, ಜೋಬಲ, laziness, etc.; cf. ಜೋಮ್ವು).

ಜೋಬದ್ರ jōbadra. = ಜೋಬ. (C.).

ಜೋಮಾಲೆ jōmālē. See s. ಜೋ 2.

ಜೋಮು jōmu. = (ಜೋಮ್ವು 2), ಜೋಗು 2. (My.; Tē. ಜೋಮು, torpidity, stupefaction; silliness with pride = ಸೋಮ್ವು; see ಜೋಮ್ವು 2).

ಜೋಯಿಸ jōyisa. = ಜೋಯಿಸ, ಜೋತಿಸ, ಜೋಸ್ಯ. Tbh. of ಜೋತಿಸ (Śmd. 368; C.; ಸಾಂವತ್ತರ, ಜ್ಯೋತಿಸಕ, etc. Si. 261).

ಜೋಯಿಸಗ jōyisa-iga. (Śmd. 233). Tbh. of ಜೋತಿಸಕ. See Hlā. s. ಜೋತಿಸ್ಸ.

ಜೋರನೆ jōranē. = ಜುರುಜುರು, ಜೊಡ್ಡನೆ. ನೆತ್ತರು ಬಿಡದೆ ಜೋರನೆ ಸುರಿಯೆ (Bp. 38, 28).

ಜೋರಾವರಿ jōrāvāri. Violence, force, compulsion (C.; Br.; Mhr., H.).

ಜೋರಿಸು jōrisu. = ಸೋರಿಸು. To cause to trickle or flow (Bh. 8, 25, 19; My.).

ಜೋರು jōru. 1. = ಸೋರು. To trickle, to drip, to drop, to leak, etc. (My.).

ಜೋರು jōru. 2. Trickling, flowing; a flow (as of blood, Bh. 7, 16, 36). — ಜೋರಿಸು. -ಇದು. To trickle, etc. (Rām. 4, 2, 37). — ಜೋರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie up in a cloth for straining, as curds or suppa (My.). — ಜೋರು ಹಾರು. reit. = ಸೋರು. A falling of drops, dripping (as from a wet cloth, My.); droppings (as of rice, etc. My.). — ಜೋರು ಹಾಕು. To strain, as soaked grain or pulse (My.).

ಜೋರು jōru. 3. Colour applied in stripes to the walls of a house (S. Mhr.; cf. ಓರಣ? ಕಾರಣ?).

ಜೋರು jōru. Strength; force; quickness; violence; stress; injustice, oppression, compulsion (C.; Br., Mhr., H. ಜೋರು).

ಜೋರುನಾಕ jōru-nāka. Dunning hard for payment (C.).

ಜೋಲ್ jōl. 1. = ಜೋಲು 1. To hang down from; to hang down; to move to and fro; to swing, to oscillate, to dangle; to be or become loose or slack; to droop, to become downcast, etc. (ಅಲಮ್ವುನ Śmd. Dh.; ಎದರ್ Śmd. I; ನೆದರ್ Śmd. II, Kk. 91; ಸೋರ್ Śm. 103; ಬದರ್ 107; Mhr. ಝುಲಣೀಂ, ಝೋಲಣೀಂ, 8k. ದರ್; Tē. ಸೋಲು, to turn faint, etc.). ಜೋಲ್ವಂ (Kk. 91); ಜೋಲ್ವದು (72). ಜೋಲ್ವು (J. 18, 21). ಜೋಲ್ವ (Bp. 20, 11; J. 15, 18; 21, 36; 28, 46). See ಕೆಯೋಲ್. 2, to let hang down (J. 13, 60); to make loose (Bp. 47,

47). — See Ūpr. 1, 102; 5, 59, 132; 7, 88; Grj. 4, 68; Bp. 17, 3; 51, 71.

ಜೋಲ್ jōl. 2. = ಜೋಲು 2. Hanging down, hanging, etc.; slackness, looseness. — ಜೋಲ್ವುಟಿ. -ತುಟಿ. A lip that hangs down (My.; V. 11, 61). — ಜೋಲ್ವುಡು. -ತುಡು. A loose bundle of hair (J. 5, 60). — ಜೋಲ್ವಿದು. To hang and move to and fro, as fruits on a tree; to hang down, as a person on his hands from a branch (My.).

ಜೋಲಿ jōli. 1. = (ಜೋಡಿ 1), ಜೋಳಿ. Concern: business, affair (My.; Tē.; T., M. ಜೋಲಿ). 2, connexion, intercourse (My.; Tē.; Rām. 6, 2, 25). 3, regard (see ಮುಂ, ಹಂ).

ಜೋಲಿ jōli. 2. = ಜೋಲಿ. Hanging, swinging, oscillating, dangling (Mhr.); an oscillation (B. 5, 171); sudden motion aside (Mhr.); evasion, shifting off, delay (C.; Mhr. ಝೋಲ, ಝೋಲಾ). — ಜೋಲಿ ಮಾಡು. To shift off, to delay (C.). — ಜೋಲಿ ಸಮ್ವಾಳಸು. To preserve the equilibrium of the body (S. Mhr.; B. 4, 182). — ಜೋಲಿ ಹೊಡೆ. To push one aside (S. Mhr.).

ಜೋಲಿಗಾದಿ jōli-gāra. A loiterer (My.). ಜೋಲಿಗಾದಿನ ಬೇಲಿ ಮುದ್ದೆದರೆ ಹೊಲವೆಲ್ಲಾ ಹಾಲಿ (Prv.).

ಜೋಲು jōlu. 1. = ಜೋಲೆ 1. P. ps. ಜೋಲಿ (Bp. 3, 9; 20, 13; 26, 28; Bh. 8, 24, 6), ಜೋತು (C.). ಜೋಲುವ (Bp. 61, 27). ಜೋಲುವವನ ಕಾಲು ಹೊದರೆ ಸಾಲ ತೀರತೇ? (Prv.). See Prv. s. ಸೋಲು 2. — ಜೋತಾಡು. -ಅಡು = ಜೋಲಾಡು. (C.; Te. ತೋಲಾಡು). See Prv. s. ನೇತಾಡು. — ಜೋತು ಬೀಡು. = ಜೋಲ ಬೀಡು. (My.). — ಜೋಲ ಬೀಡು. = ಜೋಲು. ಜೋಲ ಬಿದ್ದದ್ದು (ಲಮ್ವುತ G.; My.). — ಜೋಲಾಡು. -ಅಡು. To hang down from; to hang down; to dangle, etc. (My.). ಅಡುವರು ಲತೆಯ ಉಯ್ಯಲನು, ಜೋಲಾಡುವರು ಲತೆಗಳನ್ನು (Bhāgavata 10, 18, 9). See Si. 215, 229, 230, 252.

ಜೋಲು jōlu. 2. = ಜೋಲೆ 2. (Bh. 8, 24, 7). — ಜೋಲುಗರುಳು. -ಕರುಳು. The hanging intestines: the liver (My.). — ಜೋಲುಗಿಂ. -ಕಿಂ. A long, flapping ear (My.). — ಜೋಲುಜೋಗರ್. -ತೋಗರ್. A wrinkled skin (My.). — ಜೋಲು ದಾವಲಿ. A kind of ear ornament (C.). — ಜೋಲು ಬೀಡು. To hang down, etc. (C.; B. 4, 47, 134). — ಜೋಲುಮುಖ. A down-cast countenance (My.).

ಜೋಲೆ jōlē. = ಜೋಲಿ 2. See ಮುಂ, ಹಂ, and cf. ಜೋಲಿ.

ಜೋಲೆವೆಯ jōlēvā. A man who knows to wrestle or to strive with, a clever, strong opponent (Bh. 8, 4, 14; see Mhr. ಝೋಲ್ವುಟಿ, ಝೋಲ್ವುಟಿ).

ಜೋಸ jōsha. = ಜೋಸ. Satisfaction, approval, pleasure, felicity. — ಜೋಸಂ, joyfully, happily; silently.

ಜೋಸ jōsa. Tbh. of ಜೋಸ (Śmd. 335 Mqb.).

ಜೋಸರಗಿತಿ jōsaragiti. = ಜೋಸರಗಿತಿ, q. v.

ಜೋಸ್ಯ jōsya. = ಜೋಯಿಸ, etc. (My.; Tē. ಜೋಸ, Mhr. ಜೋತೀ).

ಜೋಹ jōha. = ಜೋಹ. Tbh. of ಯೋಗ. Disguise (Bh. 6, 7, 31; 7, 3, 52; Rām. 6, 39, 23).

ಜೋಹರ jōhara. 1. = ಜೋಹಾರ. A term used by inferiors in saluting their betters (Bp. 46, 7, 42; Mhr. ಜೋಹಾರ).

ಜೋಹರ jōhara. 2. = ಸೋಹರ. A festive ceremony; a festivity; merry-making: rejoicings; play (Rāv. 6, after 11; B. 5, 43).

ಜೋಹಾರ jōhāra. = ಜೋಹರ 1. (Bp. 46, 5). — ಜೋಹಾರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 46, 8).

ಜೋಳ jōḷa. 1. Tbh. of ಯವನಾಳ. A generic name of several species and varieties of millet (ಕಲಿಕ, ಯವನಾಳ Mr. 374; C.; T., M. ಜೋಳ; Tē. ಜೋಣೆ; Mhr., H. ಜವಾರೀ, ಜಾರೀ). ನಿನ್ನ ಮನೆ ಜೋಳಾಗಲಿ! (a kind of innocent curse, S. Mhr.). ಜೋಳ ಹೊಸದಾದರೆ ಮುತ್ತು ಅದೀತೇ?—ಜೋಳಾ ತಿನ್ನ ಕ್ಷಣ ಜೋಳ ಕಾಣುವದೋ? (Prvs.). See Bp. 9, 16; 16, 2; 22, 27; B. 1, 22; ಕೆಂ, ಗೋಂ, ದೊಡ್ಡ, ದೋಸೆ, ಬಿಕೇ, ಮುಸುಕನ. — ಜೋಳ ವಮಯ್ಲ. A harmless kind of small-pox (S. Mhr.).
ಜೋಳ jōḷa. 2. Tbh. of ಯುಗಲ. Union, etc. — ಜೋಳವಾದು. -ವಾದು. An associate (Abh. P. 12, 57); a partner (Bh. 6, 5, 10). — ಜೋಳವಾದು. -ವಾದು. Joint-living or concern, partnership (Bp. 53, 35; Bh. 8, 27, 9).
ಜೋಳ jōḷi. = ಜವಳಿ, ಜೋಡಿ 1, ಜೋಲಿ 1. Union, etc. (ಜವಳಿ, ಜೋಡು, ತೋಡು, ಎಣೆ, etc., ಸಾಮ್ಯ Sm. 55; ಸಮಾನ Kk. 16). See Bp. 4, 7; 58, 50. — ಜೋಳಿದೆಗಿ. -ತೆಗಿ. To become equal (Bh. 8, 21, 23).
ಜೋಳಿಗೆ jōḷigē. A square piece of cloth gathered up at the corners, into which alms are put, etc. (C.; T. ಜೋಳಿ, ಜೋಳಿಗೈ; M. ಜೋಲನೆ; Mhr. ಝೋಳಿಗಾ; cf. Sk. ಝಾಲಿಕ). ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಜೋಳಿಗಿಯೆನ್ನು, ಗೂಟಕ್ಕೆ ಸಿಗ (or ತೂಗ) ಪಾಕದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತೇ? (Prv.).
ಜೋಳಿಸು jōḷisu. = ಜೋಡಿಸು 1. See ಕೆಯ್. a. ಕೆಯ್ 3.
ಜೋಳು jōḷu. (= Mhr. ಝೋಳು?). See Dp. 70, 5.
ಜೌ jōu. For a K. term with an initial ಜೌ in writ see initial ಜವು.
ಜ್ಞ jña. Knowing; intelligent. See e. g. ಅ, ಪ್ರ-
ಜ್ಞತೆ jñatē. Knowledge of, regard, etc. See ಕೃತ-
ಜ್ಞತ್ವ jñatva. The syllable ಜ್ಞ (Smd. 354. 363).
ಜ್ಞಪಿತ jñapita. Made known.
ಜ್ಞಪ್ತ jñapta. Made known.
ಜ್ಞಪ್ತಿ jñapti. = ಗೆಪ್ತಿ. Knowing, understanding, apprehension.
ಜ್ಞತ jñāta. Known, perceived, understood. See ಪ್ರ-
ಜ್ಞತಸಿದ್ಧಾಂತ jñāta-siddhānta. Versed in any science or sāstra.
ಜ್ಞಾತಿ jñāti. A paternal relation; a kinsman in general. 2, a distant kinsman, one who does not participate in the oblations offered to deceased ancestors.
ಜ್ಞಾತಿತ್ವ jñātītva. = ಜ್ಞಾತೇಯ. (G.; My.).
ಜ್ಞಾತೃ jñātṛi. Knowing; a knower.
ಜ್ಞಾತೇಯ jñātēya. Relationship, affinity.
ಜ್ಞಾನ jñāna. = ಗೇನ, ಗ್ನಾನ, ಗ್ನಾನ, ಜ್ಞಾನ್. Knowing; knowledge, cognizance; intelligence; sacred or religious knowledge (ಸುಜ್ಞಾನ Nn. 52; ಬ್ರಹ್ಮ, ಸುಜ್ಞಾನ 79). See ತಿಳಿ.
ಜ್ಞಾನಕಾಂಡ jñāna-kāṇḍa. That portion of the veda which relates to the knowledge of the Brahma. (My.).
ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷು jñāna-çakshu. = ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿ. (My.).
ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿ jñāna-dṛiṣṭi. The eye of intelligence, inner eye, mind's eye, intellectual vision (Bp. 34, 21).
ಜ್ಞಾನಧನ jñāna-dhana. Knowledge and wealth; knowledge looked upon as wealth (Ūpr. 9, 21).
ಜ್ಞಾನಮೂಲ jñāna-maṇḍapa. A prison (My.).
ಜ್ಞಾನಮಯ jñāna-maya. Consisting of knowledge; containing knowledge. (My.).
ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗ jñāna-mārga. The path of wisdom (My.).

ಜ್ಞಾನವಂತ jñāna-vanta. = ಗೇನವಂತ. Endowed with knowledge; an intelligent, wise man. ಜ್ಞಾನವಂತಗೆ ಸ್ನಾನ ಯಾಕೆ? (Prv.).
ಜ್ಞಾನವಂತೆ jñāna-vantē. An intelligent, wise woman. ಜೋ ಜೋ ಅನ್ನರೆ ಜ್ಞಾನವಂತೆಯೇ? (Prv.).
ಜ್ಞಾನವರ್ಧನ jñāna-varḍhana. Increasing wisdom. 2, an Arhat (ಜನೇಂದ್ರ Mr. 23).
ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧ jñāna-vṛiddha. Advanced in knowledge (J. 32, 10).
ಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಿ jñāna-sambandhi. N. (Bp. 9, 36; 25, 4; 50 sum.; 50, 21. 26. 30. 41. 45. 49).
ಜ್ಞಾನಿ jñāni. Endowed with knowledge or intelligence; a learned or wise person; a sage. 2, an astronomer or astrologer. ಜ್ಞಾನಿ ಬನ್ನರೆ ಮುನಿಸು, ಹೀನ ಬನ್ನರೆ ತೃಟಸು (Prv.). See Prv. s. ನೀನು.
ಜ್ಞಾನಿಕೆ jñānikē. = ಗೇನಿಕೆ. Knowledge, perception, investigation, consideration.
ಜ್ಞಾನಿಸು jñānisu. = ಗೇನಿಸು. To consider, to reflect (My.).
ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ jñāna-indriya. = ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯ. An organ of perception or sensation: the skin, tongue, eye, ear, and nose. (My.).
ಜ್ಞಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆ jñāna-utkrīṣṭatē. Excellence or eminence of knowledge (ಗ್ರಂಥ, ಜ್ಞಾನದ ಹೆಚ್ಚುಗೆ Nn. 141).
ಜ್ಞಾಪಕ jñāpaka. = ಗೇಪಕ, ಗ್ನಾಪಕ. Making or causing to know, teaching, informing; a teacher, etc.; a precept, a rule. 2, bearing in mind, remembrance, recollection (C., not Sk.). ಜ್ಞಾಪಕವಿದ್ದವನು ಧಾಪ ಎನ್ನಿಸುವನು (Prv.). See Kāvya. III, 3, B, 22-29.
ಜ್ಞಾಪಿಸು jñāpīsu. To notify, to indicate (B. 4, 219).
ಜ್ಞೆ jñē. The feminine of ಜ್ಞ. See ಪ್ರ-, ಪ್ರತಿ-, etc.
ಜ್ಞೇಯ jñēya. Cognizable. 2, the state of being cognizable or perceptible (Siv. 2, 97).
ಜ್ಯಾ jyā. 1. (Smd. 103). = ಜೇ, ಜ್ಯ. A bow-string; the chord of an aro, a sine in geometry. 2, the earth.
ಜ್ಯಾ jyā. 2. An incorrect way of writing ಜಾ, e. g. ಜ್ಯಾಜ (Ūb. 85. 89), ಜ್ಯಾಡ (34), ಜ್ಯಾಡಿಸು (45. 120), ಜ್ಯಾಡ್ಯ (102), ಜ್ಯಾಣ (44. 68), ಜ್ಯಾಣತನ (59), ಜ್ಯಾತಿ (68. 132), ಜ್ಯಾರ (36. 128), ಜ್ಯಾಲಿ (91). (Cf. Ūb.'s ಜ್ಯಾತಕ 139; ಜ್ಯಾವೆ 99).
ಜ್ಯಾಘಾತನಿವಾರಣೆ jyā-ghāta-nivāraṇa. = ಜ್ಯಾಘಾತವಾರಣೆ. See Nr. s. ಕಟ್ಟು 2.
ಜ್ಯಾಘಾತವಾರಣೆ jyā-ghāta-vāraṇa. A fence for the arm against the strokes of a bow-string.
ಜ್ಯಾನಿ jyāni. Decay, old age, infirmity.
ಜ್ಯಾಮೂಲ jyā-maṇḍala. The terrestrial circle or globe (V. 11, 55).
ಜ್ಯಾಯು jyāyas. = ಜ್ಯಾಯಾಂಸ. Superior, more or uncommonly excellent. 2, elder, senior, elder-born.
ಜ್ಯಾಯಾಂಸ jyāyāṁsa. Tbh. of ಜ್ಯಾಯಾಂಸ (Smd. 108).
ಜ್ಯಾರವ jyā-rava. The twang of a bow-string (ಜೇವಡೆ ಸಾ.). — ಜ್ಯಾರವಂಗೆಯ್. -ಂ. To twang a bow-string (Siv. 4, 39).
ಜ್ಯೆ jyē. = ಜ್ಯಾ 1, etc. See Hlā. s. ತಿರು 1.
ಜ್ಯೇಷ್ಠ jyēṣṭha. = ಜೇಷ್ಠ. Most excellent, pre-eminent. 2, eldest, very old; elder-born; an elder brother. 3, = ಜ್ಯೇಷ್ಠ ೧. v.

ಜ್ಯೋಷ್ಠಾ jyēṣṭhā. ಜ್ಯೋಷ್ಠಾ. = ಜೇಷ್ಠಿ, etc. An elder sister (ತನ್ನಿ ನ್ನಲೂ ಒರಿಯು Nn. 128). 2, the eighteenth lunar mansion, being a part of scorpio. (My.). 3, the elder sister of Lakshmi who is the goddess of misfortune; misfortune, poverty (ಅಲಕ್ಷ್ಮಿ, ನಿರ್ಮಲತೆ Hlā.). 4, a small house-lizard. ಜ್ಯೈಷ್ಠ jyaishtha. = ಜ್ಯೇಷ್ಠ No. 3. The month in which the full moon stands near the scorpion, May-June. ಜ್ಯೋತಿರ್ಜ್ಯೋತಿ. = ಜ್ಯೋತಿ, ಜ್ಯೋತಿಷ್. Light; brightness, clearness; a burning lamp (ದೀಪ್ತಿ, ಗೃಹಧಾನ್ಯ, ದೀಪಿಗೆ Mr. 205). 2, fire (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ Nn. 68; ವಹ್ನಿ, etc. Mr. 45). 3, a ray of light (ಅಂಶು, ಕಿರಣ 68). 4, a star (ನಕ್ಷತ್ರ 68; ಉಷ್ಣ, ನಕ್ಷತ್ರ, etc. Mr. 37). 5, the eye (ನೇತ್ರ, ಕಣ್ಣು 68). 6, good nature or disposition (ಸದ್ಭಾವ, ಒಳ್ಳೆಹ ಮನಸ್ಸು 68). ಜ್ಯೋತಿಃಶಾಸ್ತ್ರ jyōtis-śāstra. The science of, or a work on, astronomy (or astrology). (My.). ಜ್ಯೋತಿರಿಂಗಣ jyōtis-ingana. Moving light: a fire-fly. ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ jyōtis-maya. Consisting of light; brilliant; starry. (R.). ಜ್ಯೋತಿರ್ಲತೆ jyōtis-latē. N. of a plant (ಶಿವ. 3, 35, = ಜ್ಯೋತಿಷ್ No. 5?). ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಮಾನ jyōtis-vimāna. A bright, brilliant vimāna (Cpr. 1, 111). ಜ್ಯೋತಿಷ್ jyōtiṣa. = ಜ್ಯೋಯಿಷ, etc. Astronomy; astrology. 2, an astronomer; an astrologer. ಜ್ಯೋತಿಷಿ jyōtiṣi. = ಜ್ಯೋತಿಷಕ. (B. 5, 58; ಸಾಂವತ್ಸರ G.). ಜ್ಯೋತಿಷಿಕ jyōtiṣika. = ಜ್ಯೋಯಿಷಿಗ. An astronomer; an astrologer. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ jyōtiṣka. = ಜ್ಯೋತಿಷಕ. (ಸಾಂವತ್ಸರ, ಜ್ಯೋಯಿಷಿಗ Hlā. 38; Si. 261; My.). ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಮ jyōtis-stōma. A sōma sacrifice considered as the typical form of a whole class of sacrifices. (My.). ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯತಿ jyōtis-mati. She who is luminous or brilliant. 2, the heart-pea, *Cardiospermum halicacabum* (ಜ್ವಲನಿ, ಕಂಗು Mr. 146, o. r. ಕಾಂಗು). 3, the night as illumined by the stars. ಜ್ಯೋತಿರ್ನ jyōtis. = ಜ್ಯೋತಿ, q. v. Light. 2, a star. 3, the eye. 4, lightning. 5, N. of the plant *Trigonella foenum graecum*. ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ jyōtsna. = ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ. (ಜೊನ್ನ Ūt. II, 15).

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ jyōtsnā-priya. The Greek-partridge or çakōra. (R.). ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿ jyōtsni. A moonlight night. 2, a species of cucumber, *Trichosanthes dioeca*. ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿಕೆ jyōtsnikē. The plant *Luffa acutangula*, etc. (= ಕೋಶಾತಕ). ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿ jyōtsnē. ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ = ಜೊನ್ನ, ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ. A moonlight night; moonlight; splendour. ಜ್ಯಾತಿಷಿಕ jyantishika. An astronomer; an astrologer. ಜ್ವರ jvara. = ಜರ 1. Heated, inflamed. 2, fever (of many kinds). 3, mental pain, grief. ನನ್ನೆ ಜ್ವರ ಬನ್ನಿಡ್ವೆ (B. 3, 67). ಜ್ವರ ಬರುತ್ತವೆ (S. Mhr.). ಜ್ವರ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (S. Mhr.). ಜ್ವರ ನನ್ನೆ (S. Mhr.). ದೇಹಜ್ವರವನ್ ಈಗಕೆ ಕೆಡಿಸು, ಸದ್ಗುರುವೇ! (Bp. 50, 29). See ಜವಾ, ಜವ. ಜ್ವರಿತ jvarita. Hot with fever or passion. See ಕಾಮ. ಜ್ವಲ jvala. Flaming, shining, brilliant; flame, blaze. See ಜ್ವ, and cf. ಜರ 1. ಜ್ವಲತೆ jvalat. Burning, blazing; shining, brilliant. (My.). — ಜ್ವಲತೆರ್ವತ. A volcano (My.). ಜ್ವಲನ jvalana. Shining, burning, blazing; fire. 2, a certain metrical foot (Ā.). ಜ್ವಲನನೇತ್ರ jvalana-nētra. Having the eye flaming, fiery-eyed; Śiva (Bp. 25, 28; 50, 57; 56, 38). ಜ್ವಲನಾಕ್ಷ jvalana-aksha. = ಜ್ವಲನನೇತ್ರ. (ಶಿವ. 4, 123). ಜ್ವಲನಿ jvalani. = ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯತೆ No. 2, q. v. ಜ್ವಲಿ jvali. Burning, flaming; shining. ಜ್ವಲಿತಾರಿಕೆ jvali-tārikē. Pictures drawn on a wall (ಈಕ್ಷಿಸುವ ಛಿತ್ತಿಯೊಳು ಬರದ ಚಿತ್ರಂಗಂ Mr. 201). ಜ್ವಲಿತ jvalita. Kindled, burnt, blazing, flaming. (Bp. 19, 81). ಜ್ವಲಿಸು jvalisu. To burn, to flame (Bp. 3, 12; My.). ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ jvālā-mukhi. A volcano. (My.; S. Mhr. occasionally). ಜ್ವಾಲಿ jvāli. Flaming, blazing. 2, fire, Agni (Mr. 45). ಜ್ವಾಲಿಕಾಬ್ಜವಿಲೋಚನ jvāli-ka-abja-vilōcana. Whose eye is like fire, the sun and the moon (Bp. 21, 21). ಜ್ವಾಲೆ jvālē. ಜ್ವಾಲಾ. = ಜಾಲೆ 1, ಜಾಲೆ. A blaze; a flame. 2, fire; a certain metrical foot (Ā.). 3, N. of a woman (J. 9 sum.; 9, 17, etc.).

Rām. 6, 2, 12; J. 4, 30; 16, 7; 20, 26; Abhā. 2, 53; My.);
to brandish like a weapon (Bh. 1, 5, 8).
ಝಳಮ್ಬ jhāmba. = ಜಳಮ್ಬ, q. v. (Ūpr. 8, 45).
ಝಳಮ್ಬನೆ jhāmmēñē. = ಝಲಮ್ಬನೆ, q. v.
ಝಳಪಿಸು jhālipisu. (Śmd. 39), or ಝಲಪಿಸು (39). (In My.
= ಝಳಪಿಸು No. 2).
ಝಳುಪಿಸು jhālipisu. = ಝಳಪಿಸು No. 2. (Bp. 27, 55; My.).
ಝಳುಮ್ಬಿಸು jhālum̐isu. = ಝಳುಪಿಸು. (Rāv. 5, 123; 6,
after 11).
ಝಳಕ jhāka. = ಝಳಕ, q. v.
ಝಲಪಿಸು jhālipisu. = ಝಳಪಿಸು, q. v.
ಝಲಸು jhālisu. (Śmd. 23, not in all MSS.).
ಝಾಂಕೃತ jhāñ-kṛita. (= ಝಂಕೃತ). A tinkling ornament
worn round the toes or feet. 2, = ಝಂಝ, the noise of
the wind (ವಾತರವ Mr. 89).
ಝಾಂಗಕ jhāṅgaka. N. of a perfume (Ūpr. 6, 102).
ಝಾಟ jhāṭa. A wood, a thicket (cf. ಕಾಡು); a place over-
grown with creepers; an harbour. (R.).
ಝಾಟಲ jhāṭala. The tree *Rignonia suaveolens* Roxb.
(= ಗೋಲೀಡ) 2, = ಎಕ್ಕಿಗಡ (Si. 497).
ಝಾಡಣೆ jhāḍaṇē. = ಜಾಡಣೆ, q. v.
ಝಾಬುಕ jhābuka. = ಝಾವುಕ. The tamarisk.

ಝಾಯ jhāyi. = ಜಾಯ 1. See s. ಪಂಚಮಸಾವಾದ್ಯ.
ಝಾವುಕ jhāvuka. The tamarisk, *Tamarix indica* (& dioeca).
ಝಾಳಿಸು jhālisu. (Śmd. 23 Mdb.). (= ಜಾಳಿಸು 1). To set
aside, to be unconcerned about (Ūpr. 8, after 44).
ಝಾಣ jhāṇa. = ಝಣಾಣ. An imitative sound. — ಝಣ ಝಣ
ಕ. A sound in imitation of the jingling or tinkling
of ornaments (Grj. 2, after 106).
ಝಾಣ್ಣೆ jhāṇṇi. The shrub *Barleria cristata* (ಕರಿಯ ಗೋರಣ್ಣೆ
Hlā; see Mr. s. ಗೋರಣ್ಣೆ).
ಝಲ್ಲಿಕೆ jhāllikē. A cricket (ಜಮ್ಮಣ್ಣೆ Mr. 176, o. r. 18-).
ಝಲ್ಲಿಕೆ jhāllikē. A cricket.
ಝಲರುಕೆ jhārukē. A cricket.
ಝುಲುಮ್ಬನೆ jhulummēñē. (Śmd. 22 Mdb.).
ಝುಂಕರಿಸು jhēñ-kārisu. To hum, to buzz (Rāv. 1, after
185; J. 1, 12).
ಝುಂಕಾರ jhēñ-kāra. = ಝಂಕಾರ, etc. (Grj. 8, after 8; J. 3,
21). 2, the twang of a bow-string (J. 13, 2).
ಝುಂಕೃತ jhēñ-kṛita. = ಝುಂಕಾರ No. 1. (ತುಮ್ಮಿಯ ರವ
Mr. 89).
ಝುಣ್ಣೆಗ jhōṇṇiḡa. = ಜೋಣ್ಣೆಗ, q. v.
ಝಾಲಿಕೆ jhāulika. A small bag for betel, etc. (Cf. ಜೋ
ಳಗ?).

ಞಾ

Ñ

ಞ ñ. The thirtieth letter of the Alphabet
(Śmd. 12. 21. 24). See note ad o, m̐ 1.
ಞ ñā. The letter ಞ when pronounced

with a short a, as is generally done at
school.
ಞಕಾರ ña-kāra. The letter or syllable ಞ (Śmd. 11).

ಟ

T

ಟ t. The thirty-first letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). Regarding its connection with ದ see Śmd. 30; regarding that with ಘ, Śmd. 31; regarding that with ಢ, Śmd. 214. 228. 250. 282. 284. 287; regarding that with initial ತ see e. g. ಟಗರು, ಟಕ್ಕೆ 2, ಟಂಕಲು, ಟಂಗು; and regarding that with ಟ see e. g. ಟಿಟ್ಟುತು. About its being doubled see Śmd. 215. 275.

ಟ ಟ. The letter ಟ when pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 1 (Mr. 349).

ಟಕ್ tak. = ಟಕ, q. v. — ಟಕ್ ಟಕ್. = ಟಕ್ ಟಕ್. (My.).

ಟಕವಿಕಟ takavikāṭa. One of the sounds used in beating time in music (Bp. 37, 8).

ಟಕಾಯಿಸು takāyisu. 1. To put in mind, to remind, to charge striotly. ಅವನಿಗೆ ಟಕಾಯಿಸು ಬಾ! (S. Mhr.).

ಟಕಾಯಿಸು takāyisu. 2. To deceive, to cheat (My.; Mhr. ತಕಾಯಿಸು).

ಟಕಾಯಿಸು takāyisu. 3. To be exhausted (S. Mhr.; Mhr. ಟೀಕ, ಟೀಕ, exhausted state).

ಟಕಾರ ṭa-kāra. The letter or syllable ಟ (Śmd. 11).

ಟಕ್ಕ takku-a3. = ತಕ್ಕ. A cunning, deceitful fellow, a rogue (C.; Mhr., H. ತಕ; Tē. ಟಕಟಂಕು). ಕರಂ ಟಕ್ಕಂ (Śmd. 193). ಟಕ್ಕ ನಲ್ಲವೆನ್ನ ಪಕ್ಕನೆ ಹೋಗಲು ನೆಗಪಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕಿದ (Prv.).

ಟಕ್ಕಿṭ takkiṭa. = ಟಕ್ಕ. (My.).

ಟಕ್ಕಿಸು takkisū. = ಟಕಾಯಿಸು 2, (ತಕ್ಕಿಸು). (C.).

ಟಕ್ಕು takku. = ತಕ್ಕು. Cunning, deceit, trickery, hypocrisy (C.; B. 3, 85; 5, 32). ಕಸುಟಕ್ಕು (Śmd. 78). ಟಕ್ಕು ಇರುವ ನಗೆ ಟಕಾನೆ ಸಿಕ್ಕಿದು (Prv.). — ಟಕ್ಕು ಟವಳಿ. dupl. = ಟಕ್ಕು. (My.).

ಟಕ್ಕುತನ takkutana. = ತಕ್ಕುತನ. Cunning, deceitful behaviour (S. Mhr.). See Prv. s. ಟೀಕ್ಕ 2.

ಟಕ್ಕೆ takkē. ತಕ್ಕೆ. = ಟಕ್ಕೆ 1, etc. (Bp. 53, 57).

ಟಗರ ṭagara. = ಟಗರು, etc. (B. 5, 25).

ಟಗರಿಸೆ ṭagarisē. = ತರುಟಿ, etc. ಟಗರಿಸ್ಸನ ಗಿಡ. = ತರು ಟಿ. (Z.).

ಟಗರು ṭagaru. = ಟಗರ, ಟಿಗರು, ತಗರ 2. A ram (C.; B. 3, 9). — ಟಗರುದಲೆಯ. -ತಲೆಯ. (ದಕ್ಷಪ್ರಹ್ಲನು G.).

ಟಂಕ ṭanka. = ಟಂಕ, ತಂಕ. A stone-mason's hammer (cf. ಟಂಕ, etc.), a stone-cutter's chisel (ಉಳಿ, ಕಲ್ಲುಳಿ Nn. 129; ಉಳಿ Mr. 383. 483). 2, pride, conceit (ಅಭಿಮಾನ 129; 483). 3, a stamped coin (ನಾಣಿಯು 129). 4, borax (St. 407).

ಟಂಕಣ ṭaṅkaṇa. Borax (ಬೆಳುಗಾರ Mr. 102; ರಸಯೋಗಿನಿ, ಬೆಳುಗಾರ Nr.). — ಟಂಕಣಕಾರ. = ಕಂಕಣಕಾರ, ಟಂಕಣ. (C.; Sk. ಟಂಕಣ್ವಾರ).
ಟಂಕಣಾಲಿ ṭaṅka-śālī. = ಟಂಕಣಾಲಿ, ಟಂಕ. A mint. (My.).

ಟಂಕಣಾಲಿ ṭaṅka-śālī. = ಟಂಕಣಾಲಿ. (C.; B. 4, 103; 5, 182; Tē.). ಟಂಕಣಾಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ (ರೂಪ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ, ನೈಋತ್ಯ Nr.; St. 259).

ಟಂಕಾರ ṭaṅ-kāra. (= ತಕಾರ 1, No. 2). Howling; clanging; a sound, a clang; the twang of a bow-string. See ಟಿಲು; Abh. P. 9, 57; Bp. 17, 17; J. 21, 13; 22, 45.

ಟಂಕಾಹತಿ ṭaṅkā-hati. A stroke with the leg (Ūpr. 4, 27).

ಟಂಕೃತ ṭaṅ-kṛita. = ಟಂಕಾರ. (ಬಿಲ್ಲ ರವ. Mr. 89).

ಟಂಕೃತಿ ṭaṅ-kṛiti. = ಟಂಕಾರ. (Ūpr. 1, 27).

ಟಂಕೆ ṭaṅkē. = ತಂಕೆ, ತಂಗ, ತಂಸೆ. A staff, a cudgel, etc. (ಬದಿಕೋಲ್, ದಂಗಿ Śm. 31). (M. ಟಂಗ; T., M. ತಯ್, ತಯ್, to strike, beat; cf. ಜಡಿ 4).

ಟಂಕೆ ṭaṅkē. ಟಂಕಾ. The leg.

ಟಂಗು ṭaṅgu. = ತಂಗು. A girth, especially of a horse-saddle (S. Mhr., Tē.; Mhr., H. ತಂಗ; cf. ತಂಗುವ). — ಟಂಗು ಹವ. The girth to be broken: to be reduced to poverty (My.). ಟಂಗು ಹವೆಯಿತು, ಕಾಲು (or ಕೋಲು) ಮುದೆಯಿತು (Prv.).

ಟಣ್ ṭaṇ. = ಟಣ 2, ದಣ 1. The sound of a gong being struck (My.); that of a metal vessel falling and striking hard things in its way (My.; Mhr. ಟಣಕನ, ಟಣಟಣ, the sound of a pebble rebounding from a hard body, of leaping, dancing, etc., and of the twang of a bow; ತಣಕಾವಿಣೀಂ, to ring a vessel; ತಣತಣೀಂ, to clank; ತಣಣ, ತಣತಣ, the sound of hammering, banging, etc.; of the ringing empty vessels, etc.). — ಟಣ್ಣನೆಸು. = ಟಣ್ಣಣ್ಣ ಎನ್ನು. (My.). — ಟಣ್ಣಣ್ಣ ಎನ್ನು. (A falling vessel) producing the repeated clanking sound of ಟಣ್ (My.).

ಟಣ ṭaṇa. 1. An imitative sound used in leaping. — ಟಣ ಟಣ. rep. (= ಟಣಕ್ಕನೆ). ಟಣ ಟಣ ಹಾಯ, to leap with bounces, as boys, etc. (S. Mhr.).

ಟಣ ṭaṇa. 2. = ಟಣಿ. (S. Mhr.).

ಟಣಕ್ ṭaṇak. = ಟಣಕ್ಕನೆ. (C.).

ಟಣಕಲಿ ṭaṇakali. An aquatic plant of which sun-hats are made, Aeshynomene aspera Lin. (St. & Pl.; cf. ತಕ್ಕಲಿ).

ಟಣಕ್ಕನೆ ṭaṇakkanē. = (ಟಣಟಣ), ಟಣ್ಣನೆ. With a bounce in leaping (C.).

ಟಣಾಯಿಸು ṭaṇāyisu. To stop (v. t.), to detain (My.; H.).

ಟಣ್ಣನೆ ṭaṇṇanē. = ಟಣಕ್ಕನೆ. (C.; B. 2, 47).

ಟಪ್ಪೆ tatva. The letter or syllable ಟ (Śmd. 214. 288. 369; Kāvya. I, 3, 30-34).

ಟಪಾಲಿ ṭapāla. = ಟಪಾಲು. (S. Mhr.; B. 5, 125. 126).

ಟಪಾಲು ṭapālu. = ಟಪ್ಪಾಲು. (C.).

ಬೀಕು *ḥiku*. 1. = ಬೀಕೆ 1. (ಬಿಪ್ಪಣಿ *Ūt.* I, 66; ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ II, 109; *My.*). — ಬೀಕುವರೆ. -ಬರೆ. To write a commentary or gloss (*Ūpr.* 4, 11).

ಬೀಕು *ḥiku*. 2. = ಬೀಕು. Right, just, correct, proper (*Mhr.*, *H.* *ಬೀಕು*; *My.*). See *ಬೀಕು*.

ಬೀಕೆ *ḥikē*. 1. ಬೀಕಾ. A commentary; a gloss.

ಬೀಕೆ *ḥikē*. 2. A necklace of gold wire (*C.*; *M.* *ಬೀಕೆ*; *Tē.* *ಬೀಕೆ*; *Tē.* *ಬೀಕೆ* also: a vine, tendril; wire; the string of a lute; see *ಬೀಕೆ*). 2. = ಬೀಕೆ, a gem or boss (*My.*).

ಬೀಕು *ḥiku*. To throw (a marble with the object of hitting another one, *My.*).

ಬೀಕುಸುಲ್ತಾನ *ḥipu-sultāna*. Tippoo Sultan (*My.*; *M.*).

ಬೀಲ *ḥila*. A "teal": the common teal, *Querquedula crecca* (*Bd.*); — the larger whistling teal, *Dendrocygna fulva* (*Bd.*). See *ಗುಬ್ಬಿ*.

ಬೀವ *ḥiva*. = ಬೀಯ್ಯ. N. of a bird (*ಚರಾಣ್ಣ* *Mr.* 177, one *MS.* *ಚರಾಣ್ಣ*, another one *ಚರಾಂಡ*; see also s. *ಉಚ್ಚ* *ಪುಟ್ಟ*). See *ಸೆವ.* 3, 33. — ಬೀವನ ಹಕ್ಕಿ. = ಬೀಯ್ಯನ. (*ಬಿಟ್ಟ* *ಪುಟ್ಟ* *Nr.* b).

ಬೀಕಾರ *ḥu-kāra*. The syllable *ಬು* (*Śmd.* 290).

ಬೀಕುಕ *ḥuṭuka*. The tree *Calosanthus indica* *Bl.*

ಬೀಮಿಕೆ *ḥumiki*. = ಬೀಮುಕೆ, etc. (*S. Mhr.*).

ಬೀಮುಕೆ *ḥumuki*. = ಬೀಮುಕೆ, ಬೀಮುಕು. A tom-tom (beaten by a crier, *My.*; *H.*; *Mhr.* *ಬೀಮುಕೆ*, *ಬೀಮುಕೆ*; *Tē.* *ಬೀಮುಕೆ*).

ಬೀಮುಕು *ḥumuku*. = ಬೀಮುಕೆ, etc. (*Ū.* *Bp.* 5, 7; *My.*; *Tē.* *ಬೀಮುಕು*).

ಬೀಯ್ಯ *ḥuru*. An imitative sound. — ಬೀಯ್ಯ ಬೀಯ್ಯ. *rep.* The sound of the breaking of wind in continuation, used of a horse (*C.*).

ಬೀಯ್ಯ *ḥus*. = ಬೀಯ್ಯ. A sound to imitate the breaking of wind of any animal (*S. Mhr.*).

ಬೀಕೆ *ḥekkē*. 1. = ಬೀಕೆ, ಬೀಕೆಯ, (ಬೀಕೆ), ಬೀಕೆ. A banner or standard (*ಪದವಿ* *Ūt.* I, 53; *Tē.* *ಬೀಕೆ*, *ಬೀಕೆ* = *ಬೀಕೆ*; *T.* *ಬೀಕೆ*, *ಬೀಕೆ*).

ಬೀಕೆ *ḥekkē*. 2. = ಬೀಕೆ 1, etc. An embrace (*S. Mhr.*); the amount of wood, etc., that can be grasped with the arms (*S. Mhr.*).

ಬೀಕೆ *ḥekkē*. 3. = ಬೀಕೆ 2, q. v. (*My.*).

ಬೀಕೆಯ *ḥekkēya*. = ಬೀಕೆ 1, etc. (*J.* 12, 29; 23, 39; 25, 22).

ಬೀಗರು *ḥēgaru*. = ಬೀಗರು, etc. (*S. Mhr.*).

ಬೀಕ *ḥēka*. = ಬೀಕ. (*C.*).

ಬೀಕಲು *ḥēkalu*. = ಬೀಕಲ. (*C.*; *ಅವಾಚಿ*, *ದಕ್ಷಿಣ* *Si.* 28). See *Si.* 100. 478.

ಬೀಕನಾಲೆ *ḥēka-nālē*. = ಬೀಕನಾಲೆ. (*C.*).

ಬೀಕು *ḥēku*. = ಬೀಕು, etc. (*My.*).

ಬೀಕೆ *ḥēkē*. (= ಬೀಕ *No.* 3). An imaginary coin of the value of 16 *dudḍus* at 4 *pays* (*S. Mhr.*; *Tē.* *ಬೀಕೆ*).

ಬೀಗು *ḥēngu*. = ಬೀಗು 1, q. v. (*C.*). ಬೀಗಿನ ಕಾಯಿ, ಬೀಗಿನ ಗಡ್ಡ (*C.*).

ಬೀಜನು *ḥēntānisu*. To get irritated, incensed, or enraged; to fret, to be vexed (*Grj.* 2, after 106; *Rām.* 5, 8, 66; *J.* 18, 62; *Abhā.* 8, 2).

ಬೀಜೆ *ḥēntā*. An imitative sound. ಬೀಜೆ ಬೀಜೆ ಮದನಗೋಪಾಲ (*Prv.*).

ಬೀಜರಿಕೆ *ḥēpārikē*. A lid (*S. Mhr.*). 2, striking off the excess of grain in a measure (*S. Mhr.*; *Mhr.* *ಬೀಜರಿಕೆ*, *ಬೀಜರಿಕೆ*, a stroke, a knock).

ಬೀಪರ *ḥēppara*. (*Śmd.* 48, & 191 *Mdb.*). A bound, a gallop (?).

ಬೀಪರಿಸು *ḥēpparisu*. To jump, to bounce, to gallop. (See next).

ಬೀಪರಿಸುಹ *ḥēpparisuha*. Bouncing, galloping. ಬೀಪರಿಸುಹಂ (*ವರಿತ* *Nr.*).

ಬೀಪರಿಸು *ḥēpparisu*. = ಬೀಪರಿಸು. (*My.*).

ಬೀಪು *ḥēppu*. (*Śmd.* 191, not in *Mdb.*).

ಬೀಪರಿಸು *ḥēbharisu*. To make stupid, motionless or dull, to paralyze, to stun (*ಕುಡ್ಡಿಕರಣ* *Śmd.* *Dh.*; *Bh.* 8, 5, 10).

ಬೀಕಳಿ *ḥēkali*. The shell or crust of a crab (*S. Mhr.*). 2, hollow words, gabble (*Bp.* 58, 54).

ಬೀಕ *ḥēka*. The hip and loins; the hip, the loins; the waist (*ಕಬ*, *ಶ್ರೀಕಳಿ*, *ಸೋಪ್ಪ*, *ನಡು* *Si.* 208; *ಮದ್ಯ*, *ಅವಲಗ್ನ*, *ಸೋಪ್ಪ*, *ನಡು* 210; *C.*). ಬೀಕದ ಪಟ್ಟಿ (*ನಾರಸನ*, *ಅಧಿಕಾರ* 279). ಅನೆಯ ಬೀಕಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ತೋಲು ಪಟ್ಟಿ (*ಚೂಷಿ*, *ಕಟ್ಟಿ*, *ವರತ್ತೆ* 271). ಬೀಕ ಮುದ್ದರೂ ಬೀಕ ಮುದ್ದರೂ (*Prv.*). See *Bp.* 18, 2; 20, 12; 21, 15; *B.* 4, 16. 175.

ಬೀಕಾಯಿಸು *ḥēkāyisu*. To knock, to rap, to strike gently (*Mhr.* *ಬೀಕಾಯಿಸು*; *R.*).

ಬೀಕಿ *ḥēngē*. (= ಕೋಕಿ). The branch of a tree (*C.*). See *B.* 1, 9; 2, 2. 22. 37. 41.

ಬೀಕಪ *ḥēnapa*. (= ಬೀಕೆಯ, ಬೀಕು). A (oudgel-like) stout, fat dolt, a blockhead (*B.* 4, 108; see *Mhr.* s. *ಬೀಕಪ*).

ಬೀಕಪ *ḥēnapē*. A stout piece of stick, a oudgel (*C.*; *Mhr.* *ಬೀಕಪ*, a oudgel; an unlettered savage; ಬೀಕಪನಾಳ; a blockhead; ಬೀಕಪ್ಪು, dull, boorish; cf. *ಬೀಕಪ*, *ಬೀಕಪ*); stoutness, bigness (*My.*). 2, an unlettered savage (*My.*). ಬೀಕಪೇ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬೀಕಪೇ ಅರ್ಥ (*Prv.*).

ಬೀಕೆ *ḥēkē*. 1. To cheat, to defraud, to deceive (*ಕರಾರ್ಥ* *Śmd.* *Dh.*; *Bh.* 4, 4, 89; *ಸೆವ.* 4, 10; *J.* 5, 59). ಕರಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಈಸ, ಇವನು ಕರಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬೀಕೆಯು, ತ್ರಿಣಯನ ಮುಕುಟವಾದರು ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯ ಬೀಕೆಯದೆ ಬೀಕನು (*Sp.*). ಬೀಕೆಯನು ಕುಡಿಗಿಸಿ, ಬೀಕಿಸಿ, ಮದ್ದಿ ಮಾಡಿ, ಕಾದಿದರ್ ಚನ್ನದೊಳು (*ಎನ*) ಬೀಕಿಸಿ, ಬೀಕಿಸಿ, ಉದಾಹರಣೆ ಬೀಕಿಸಿ (*ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯನು*, *Sp.*). ಅಕ್ಕನ ಬೀಕನಾದರೂ ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ಬೀಕೆಯದೆ ಬೀಕ (*Prv.*).

ಬೀಕೆ *ḥēkē*. 2. To dig (*ಸೆವ.* 4, 12; cf. *ತೋರು* 2).

ಬೀಕೆಯ *ḥēkēya*. = ಬೀಕೆಯ, etc. (*My.*).

ಬೀಕೆ *ḥēkē*. A stout, dull, boorish woman. ಬೀಕೆಯಾದರು ಮುಣ್ಣುಕೆಲನಾ ಮಾಡ್ಕು (*Prv.*).

ಬೀಕು *ḥēka*. = ಬೀಕೆಯ. (*My.*).

ಬೀಪರ *ḥēppara*. A cap (*Mhr.* *ಬೀಪರೇಂ*, *ಬೀಪರೇಂ*). ಕಾಕಗೋಳಿಗೆ ಗುಣ್ಣು ತಗಲ ಬಾರದನ್ನು ತಲೆಗೆ ಹಾಕುವ ಬೀಪರ (*G.* 237).

ಬೀಪಿ *ḥēppi*. = (ಬೀಪಿ), ಬೀಪಿ, (ತೋಪಿ), ತೋಪಿ. A cap; a hat (*My.*; ಮುಕುಟ, ಕಂಠಿ *Si.* 217; *Mhr.* *ಬೀಪಿ*).

ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ṭoppigē. = ಟೊಪ್ಪಿ, ತೊಪ್ಪಿಗೆ. (C.; B. 3, 109; ತೀರ್ಪಣ್ಯ G.).
ಫೊಸ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ (Ṣmd. 78). ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯ ಮಾನಸಂ (162, o. r. ಮಾನನಂ). ತಲೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಲೋಹದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ (ತೀರ್ಪಣ್ಯ, etc. Si. 279). See ಪಡ್ಡೆ. — ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕು. To put on a hat (C.; B. 5, 273).

ಟೊರೋ ಫೊರ. A kind of cry (Mhr. ಲೋಂಠೋ, noising abroad; cf. Mhr. ಟೋಹೋ). ಎನಗೂ ಹರಿನಾಮ ಮಾಧವನಿಗೂ ಹರಿನಾಮ; ಎನಗೂ ಜಲತಯನ, ಮಾಧವನಿಗೂ ಜಲತಯನ; ಎನ್ನದು ಕಿದಾದೇನು? ಮಾಧವನದು ಹಿರಿದೇನು? ಟೊರೋ, ಟೊರೋ, ಟೊರೋ! ಅಸ್ತಿತು (Prv.).

ಟೊಳ್ಳು ṭōḷḷu. = (ಟೊಳ್ಳೆ, ಹೊಳ್ಳು), ತೊಳ್ಳು. The state of being hollow, empty, or void within (My.; cf. ಹೊಳ್ಳು). See Prv. s. ಫೋಕ. — ಟೊಳ್ಳುಮಾತು. An empty, vain speech. ಟೊಳ್ಳುಮಾತು ಸುಳ್ಳಿನನ್ನ ಕಡೆ (Prv.).

ಟೊಳ್ಳೆ ṭōḷḷē. = ತೊಳ್ಳೆ, etc. A hollow, a cavity (My.); a fistula, or an eye-socket in which the ball has perished. ಹೂ ಹುಟ್ಟಿದುದೋ? ಕಣುತೂ ಲೆಯೋ? ಅದಾಗಣ್ಣೋ? ತಿಮಿರವೋ? ಟೊಳ್ಳೆ ಹೋದವುಮೋ? (Bp. 18, 66).

ಟೋಕು ಫೊಕು. Whole or round, as a number; wholesale (Mhr. ಲೋಕ, ಲೋಕಳ; Tē.). — ಟೋಕುತಾಳೆ. A rough estimate (My.; Mhr.).

ಟೋಪಿ ṭōpi. = ಟೊಪ್ಪಿ, etc. (C.; Si. 279). — ಟೋಪಿ ಬೀದು. A trick or fraud to happen. ಅವನಿಗೆ ಟೋಪಿ ಬಿತ್ತು (My.). — ಟೋಪಿ ಹಾಕು, to put on a hat (C.). 2, to cheat (My.).

ಟೋಕಿ ಫೊಕಿ. (= ತಾವಿಕೆ). A heap, a band, a body, a swarm (S. Mhr., Mhr.).

ಟಾಫು. For words beginning thus see ಟವ- and ಟವ್.

ತ

TH

ತ th. The thirty-second letter of the Alphabet (Ṣmd. 12. 21. 23). Only a few words have it as their initial (23), and it appears in ಪೊಲ್ಲಿನೆ (22). About its connection with ದ see ವೇದಿಗೆ (or ಪೇದಿಗೆ) and ಮುದಿಗೆ.

ತ thā. The letter ತ when pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 2 (Mr. 349).

ತಕಾರ thā-kāra. 1. The letter or syllable ತ (Ṣmd. 11). 2, a loud noise; clanging; cf. ಬಂಕಾರ.

ತಕಾರ thākāra. 2. = ತಕ್ಕು. (Bp. 52, 42).

ತಕಾರಿಕೆ thākārikē. = ತಕಾರ 2. (My.).

ತಕ್ಕ thakku-a 3. = ಬಕ್ಕ. (ನಿಕ್ಕುತ, ಅಕ್ಕುಜು, ತತ Nr.; Bp. 36, 16; My.). See Prv. s. ನಗು 1.

ತಕ್ಕತನ thakkatana. = ಬಕ್ಕತನ. (ಕುಹಕ Ṣb.; My.). See Prv. s. ಮಕ್ಕ.

ತಕ್ಕತಿ thakkitē. A cunning, deceitful woman (Bp. 40, 52).

ತಕ್ಕಿಸು thakkisu. (Ṣmd. 23). (= ಬಕ್ಕಿಸು, J. 6, 35).

ತಕ್ಕು thakku. = ಬಕ್ಕು. (ತಾಡ್ಕ, ಕೈತವ, ಕವಟ, ಕೂಟ, etc. Nr.; ಉಳ್ಳೆವ, ಸರ್ವಾ Ṣmd. II; ಉಳ್ಳೆವ Kk. 83; ಅಟಮಟ Bhn. 35; My.). See Abh. P. 3, 39; Bp. 24, 65; 42, 17; 56, 17; Bh. 1, 8, 76. — ತಕ್ಕುವಿದ್. = ಬಿದ್. To be deceived. ತಕ್ಕುವಿದು (Ṣpr. 5, 122).

ತಕ್ಕುಸಾರ್ತಿ thakku-gārti. A cunning female (Rēv. 11, after 154; My.).

ತಕ್ಕೆ thakkē. = ಬಕ್ಕೆ 1, etc.

ತಣ್ಣ thāṇ. = ಜಣ್ಣ, etc. — ತಣ್ಣ ತಣ್ಣ. rep. = ಜಣ್ಣ ಜಣ್ಣ. (My.).

ತಣ್ಣಾರ thāṇat-kāra. = ಝಣ್ಣಾರ. (Ṣpr. 6, 14; Grj. 8, after 8).

ತಮಾಳ thamāḷa. = ತಮಾಡಿ (Ṣmd. 39). (Mhr. ಟವಾಳ, idle, wanton, mischievous).

ತಮಾಳತನ thamāḷatana. Wantonness, lewd sport (Bp. 42, 19).

ತಮಾಡಿ thamāḍi. = ತಮಾಳ, q. v.

ತವಣಿಕೆ thavanika. See ರವಣಿಕೆ.

ತನ್ನೆ thasē. A stamp (My.; Br., H. ತನ್ನಾ; Mhr., H. ತನಾ).

ತಳತಳಕ್ಕಾರ thāḷa-thāḷat-kāra. The sound of bursting or snapping (Bh. 1, 20, 57).

ತಾಕೂರ thākūra. An object of reverence or worship; a honorific title, Tagore (B. 5, 42. 45; My.; Sk. ತಕ್ಕುರ; Mhr. ತಾಕುರ, state of credit and reputation in the world).

ತಾಣೆ thāṇa. (Ṣmd. 28; Bp. 19, 8, where it is used with regard to sāṅgita; is it Tbh. of ತಾನ 1?). See ನವ.

ತಾಣಾ thāṇā. = ಕಾಣೆಯ, ತಾಣೆ, ತಾಣೆಯ, ತಾಣ್ಯ. (Tbh. of ಸ್ಥಾನ). The head station of a district (My.; Mhr. ತಾಣೇಂ); a station under the civil authority (My.; Mhr.); the establishment of peons, etc. maintained there (My.; Tē.; Mhr., H.); an encampment (My.); a police station (My.); a garrison (My.; Tē.).

ತಾಣಿಸು thāṇisu. (fr. ತಾಣಿ?). ತಾಣಿಸಿತು (Ṣmd. 23 Mdb.).

ತಾಣೆ thāṇē. = ತಾಣಾ, etc. (C.).

ತಾಣೆಗಾಡಿ thāṇē-gāḍi. The officer in charge of a thāṇā. ತಾಣೆಗಾಡಿಗೆ ನಾಣ್ಯ ಕೊಟ್ಟವನೇ ಜಾರಿ (Prv.).

ತಾಣೆದಾರ thāṇē-dāra. = ತಾಣೆಗಾಡಿ. (C.; Mhr. ತಾಣೇ-).

ತಾಣೆಯ thāṇēya. = ತಾಣಾ, etc. (ತಾಣಾಂಕ Ṣt. II, 110).

ತಾಣ್ಯ thāṇya. = ತಾಣಾ, etc. An encampment, etc. (My.). ದಣ್ಣಿನೊಡನೆ ತಾಣ್ಯ ಹಾಕಿ ಸಮಯ ಹೊಂದುವಿಕೆ (ಅಸನ, etc. Si. 262). ದಣ್ಣು ತಾಣ್ಯದ ಸ್ಥಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದುದು (ವ್ರಜ್ಯ 291).

ತಾವಿಕೆ thāvikē. = ಕಾವಿಕೆ, q. v. (C.).

ತಾಯಿ thāyi. (Tbh. of ಸ್ಥಾಯಿ). = ತಾಯಿ. A mode of singing (Bp. 19, 18; V. 11, 9).

ತಾಯಿ thāyē. = ತಾಯಿ. (Ūpr. 7, 97).

ತಾವು thāvu. (Śmd. 23). = ಹಾವು, etc. A place, a spot (ಅಯನ, ಸ್ಥಾನ Hlā.; Mr. 458; ಎದೆ Nn. 128, o. r. ಬದಿ; C.; Mhr. ತಾಯ; cf. Sk. ಸ್ಥಾ, ಸ್ಥಾವ, standing). ಅಡುವ ತಾವು (ರಂಗ); ಅನೆಯ ಹಿಡಿದ ತಾವು (ವಾರಿ); ಇರ್ಪ ತಾವು (ಉಪಕ್ಕ, ಆಶ್ರಯ); ಮುನಿಗರ್ ಇರ್ಪ ತಾವು (ಮಲ); ಶ್ರವಂಗೈಯ್ಯ ತಾವು (ಖಲಾರಿಕೆ Hlā.). ಮದ್ಯವ ಕೊನ್ನು ತಾವು (ಕುಣ್ಣಾಪಾನ, ಮದಸ್ಥಾನ); ಕುಣಿದಾಡುವ ತಾವು (ಆನರ್ಪ); ನೀರು ನೆಬಿಲ್ಲದ ತಾವು (ಮರು); ಯಾಗಂಗ ಫಲಿ ದ್ರಾಹ್ಮಣರು ನೆರೆದು ಸ್ತುತಿಯಿಸುವ ತಾವು (ಸಂಸ್ತಾವ); ಸವಳು ಮಣ್ಣುಳ್ಳ ತಾವು (ಊಟ Nr.). ಕೊಲ್ಲದೆ ಮೃಗವ ಹಿಡಿಯುವುದೆಲ್ಲ ತಾವಿನೊಳು (a net, Sp.). See Bp. 9, 6; 13, 22; 24, 72; 30, 17; 43, 72; 50, 6; 55, 48, 51; J. 17, 4.

ತಾವುಡಿ thāvuḍi. (= ಬೋಳಿ). (Rām. 6, 14, 22).

ತಿಕಾಣೆ thikāṇi. = ಟಿಕಾಣೆ. (C.). ತಿಕಾಣೆಯಿಲ್ಲದವ ಮುಖಾ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋದ (Prv.).

ತಿಳುಕು thiku. = ಟಿಳುಕು 2. (My.).

ತಿಲವ್ thiv. = ತಿಲ್. (My.).

ತಿಲವ್ thivi. Style, fashion (Tē.); grandeur, splendor of appearance; ornament (My.; ನವಾಯಿ Bhn. 5; Mhr. ತೇವ, an air, manner; a peculiarity of speech or action). ತಿಲವ್ ಯಿನ್ದ ನೋವು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣ (Prv.). See ಅರಸು; Bp. 12, 45; Prv. s. ರಾಜ.

ತಿಕ್ಕಿಸು thēkkisu. (Śmd. 28 Mdb.).

ತಿಕ್ಕಿ thēkkē. = ಟಿಕ್ಕಿ 1, etc. (ಕೇತನ, ಪತಾಕೆ Nn. 18).

ತಿಬ್ thēb. = ತಿವ್. The report of a pistol or gun (S. Mhr.).

ತಿವಣಾತಿ thēvanāti. = ತೇವಣಿ, etc. (My.; Br.; Mhr. ತೇವರೇವ).

ತಿವಣಿ thēvani. = ತೇವಣಿ. (C.; Br.; Mhr. ತೇವ, ತೇವಾ, ತೇವಣಿ, a hoard; a stock; a buried treasure; a deposit; Mhr. ತೇವಣೇ, to put, place, etc.).

ತಿವಣಿ thēvu. A hoard (of money, C.; see Mhr. s. ತೇವಣಿ). 2, a deposit (as security, C.; Mhr.).

ದ

D

ದ d. The thirty-third letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). Regarding its connection with ದ see Śmd. 214. 229. 246. 250. 282. 284. 287; regarding that with ದ, 287; that with ದ, 206; that with ದ, 28. 217. 222, and that with ದ, 29. Cf. ಅಂ = ಅಡಿ, ಕೊಂಕು = ಕುಡು (ಕುಡುಕು). Initial ದ appears also as ದ, see e. g. ದಗೆ 1 and 2, etc., etc.

ದ da. The letter ಡ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 3 (Mr. 349).

ದಕಾರ da-kāra. The letter or syllable ದ (Śmd. 11; Kāvy. 1, 3, 98-103).

ದಕಾಯಿತಿ dakāyiti. = ದಾಕಾಯಿತಿ. (My.).

ದಕ್ಕಿ dakkē. Tbh. of ಡಕ್ಕಿ (Śmd. 339). = ದಂಕ, ದಂಕೆ. (T. ಇಡಕ್ಕಿ, ಡಕ್ಕಿ, a large drum, a drum double headed; Tē. ಡಕ್ಕಿ, a small double drum, used as a rattle). ಬನ್ನಿಯ ತರು ಡಕ್ಕಿಗೆ (Śmd. 75).

ದಗೆ dagē. 1. = ದಗೆ 1, q. v. Deceit, etc. (S. Mhr.).

ದಗೆ dagē. 2. = ದಗೆ 2. Heat, glow, sultriness (My.; Bh. 3, 23, 11; Mhr. ದಗದಗಣೇಂ, ದಗಾಣೇಂ, to be hot and sweltering, to be close and sultry).

ದಗೆ dagē. 3. Fear, danger of tottering or of failing (P. Śāv. 4, 76; Mhr. ದಗ).

ದಂಕ danka. = ಡಕ್ಕಿ, etc. A pretty large double drum (My.; Tē. ದಂಕೆ; Mhr. ದಂಕಾ, ದಾಂಕಾ, a large kettle-drum).

ದಂಕೆ dāṅkē. = ಡಂಕೆ, etc. (ಬದಿಕೋಲ್ ಸಾ.).

ದಂಕರ dāṅgara. = ದಂಕುರ q. v., ದಣ್ಣೋರ, ದಣ್ಣೋರ. Public

notice by a crier who beats a tom-tom, an oral proclamation (My.; Mhr. ದಾಂಗೋರಾ, ಧಾಣ್ಣೋರಾ, ದಾಣ್ಣೋರಾ, ಧಾಣ್ಣೋರಾ); the tom-tom beaten by the crier (C.; Tē. ದಂಗುರ; T. ತಣ್ಣೋರ; Mhr. ದವಣ್ಣಿ).

ದಂಗಿ dāṅgi. = ಡಂಕೆ, etc. (ಕೋಲ್ Kk. 74).

ದಂಗುರ dāṅgura. = ದಂಗರ, etc. (Rām. 5, 8, 24; My.). ಮೇ ಘನಪಾಲಕನ ದಂಗುರವೋ? ಮೊದಿಗುವ ಸಿಡಿಲಿನ ಅಬ್ಬರವೋ? (Bh. 1, 19, 19). — ದಂಗುರ ಪೊಯಿಸು. = ದಂಗುರ ಹೊಯ್ಯ. (J. 10, 47; 17, 38). — ದಂಗುರ ಬಡಿ. To beat the dāṅgura (Bp. 26 sum.). — ದಂಗುರವೊಯ್ಯ. — ಡಂಕೊಯ್ಯ. = ದಂಗುರ ಹೊಯ್ಯ. (Ūpr. 8, 18). — ದಂಗುರ ಸಾಡಿಸು. To have proclaimed (B. 4, 20; My.). — ದಂಗುರ ಹೊಡೆ. = ದಂಗುರ ಬಡಿ. ದಂಗುರಾ ಹೊಡೆದರೆ ಹೊಂಗರಕನ ಮರ ಕೇಳಿಕೋ? (Prv.). — ದಂಗುರ ಹೊಯ್ಯ. = ದಂಗುರ ಬಡಿ. (Bp. 37, 59). — ದಂಗುರ ಹೊಯ್ಯ. = ದಂಗುರ ಹೊಯ್ಯ. (Bp. 37, 42. 47). — ದಂಗುರ ಹೊಯ್ಯ. To have the dāṅgura beaten (Rām. 1, 13, 12).

ದಂಗುರಿದುಡು dāṅguridu. (= ಅದಂಗುರಿದುಡು). — ದಂಗುರಿದುಡು. — ಅಟ. = ಅದಂಗುರಿದುಡು. (ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಾಟಿ Śm. 56; Tē. ದಾಗಿಲಿಮುಚ್ಚುಲು, ದಾಗಿಲಿಮೂತಲು, ದಾಗಿಲಿಮೂತೆ, ದಾಗುಮೂಚಿಲು, ದಾಗುಮೂಚಿಲು, ದಾಪುಮೂಪುಲು; ದಾಗಿಲಿಮುಚ್ಚುಲಾಡು, to play at hide and seek; ದಾಗುರಿದುಡು, to be hid; ದಾಗು, to hide, lie hid).

ದಂಗೆ dāṅgē. = ದಂಗಿ, etc. (ಮುದ್ದರ, ದ್ರುಘಣ Hlā.; ದ್ರುಘಣ Mr. 298).

ದಂಗೆ dāṅgē. = ದಂಗೆ, q. v. Tumult, uproar, etc. (C.); dunning. — ದಂಗೆ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳು. To dun (My.).

ದಂಗೆಗಾಡ dāṅgē-gāra. = ದಂಗೆಗಾಡ. A man who raises a tumult or uproar (C.).

ದಣ್ dan. An imitative sound. — ದಣ್ ದಣ್. rep.

The sound of the drum called ದವಣ್ (My.).

ದಣ ದaṇa. = ಗಣ 1, etc. (Cf. ಧಣ). — ದಣ ದಣ. = ಗಣ ಗಣ. (C.).

ದಣಾಕೃತಿ ḍaṇā-kṛiti. A clang, a clash, etc. ಹೊದದಿ ಚೊಂಕ ಚಿಗರ ದಣಾಕೃತಿ (Bh. 6, 2, 4).

ದತ್ತ ದatva. The letter or syllable ದ (Smd. 78. 286. 352. 369).

ದಬ್ ḍab. A sound produced by the sudden falling of heavy bodies (My.).

ದಬ್ ḍab. = ದಬ್ಬ 2. (Mhr., H. ಧಬ, an imposing air; largeness, greatness). — ದಬ್ಬಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. = ದಬ್ಬಗಳ್ಳಿ. The prickly pear, *Opuntia dillenii* Haw. (St. & Pl. and some parts of S. Mhr.; My.). 2, *Euphorbia antiquorum* L. and similar kinds (Z. about Ballāri).

ದಬ ದaba. = ತವ, (ತಬ್ಬ 1), ದಬ. (My.).

ದಬದ್ಧಾಳಿಕೆ ḍabadḍālikē. Showiness, an empty display of authority or good circumstances, boast (My.; Mhr., H. ಧಬ, an imposing air; greatness, as boasted of; ಧಬದಾರ, large, showy).

ತಬರಿ ḍabari. = ದಬರಿ. A cylindrical copper or brass saucepan or cooking vessel (C.; also Baṅgālī in various meanings; Tē. ಡಬರೆ, ದಬ್ಬರೆ).

ತಬಾರಿ ḍabāra. = ದಮಾರಿ, etc. ದಮಾರಿ. A pair of kettle-drums (My.; Tē.).

ತಬೀರಿ ḍabīri. A moonshee, writer (Sd.; Mhr., H. ದಬೀರೆ, a rāja's secretary).

ತಬ್ಬ ದabba. = ದಬ್ಬಿ. (My.).

ದಬ್ಬನೆ ḍabbanē. = (ದಬ್ಬನೆ). Suddenly and with the sound of ತಬ್ಬ, in ತಬ್ಬನೆ ಬೀಡು, used of vessels, stones, etc. that fall from above (C.).

ತಬ್ಬರ ದabbala. = ದಬ್ಬರ, etc. (My.).

ತಬ್ಬಿ ದabbi. A small box, as a snuff-box, one used as a powder-horn, a pill-box, an offering-box, etc. (C.; Tē., T.; Mhr., H. ದಬಾ, ದಬೀ). — ದಬ್ಬಿಗಡಿಗೆ. An offering-box (My.).

ದಬ್ಬು ದabbu. 1. (= ತಬ, ದಬ). The sound emitted by a hollow box, a sort of tabour, etc., when struck (C.; Tē. ದಬ್ಬು, aloud).

ದಬ್ಬು ದabbu. 2. = ದೊಬ್ಬು q. v., etc. (C.). — ದಬ್ಬುಗವಳು. -ಕವಳು. = ದಬ್ಬು ಹಾಕು. (My.). — ದಬ್ಬು ಹಾಕು. To put upside down (C.; B. 4, 207. 209). — ದಬ್ಬು ಹಿಡಿದು. To hold upside down, as a vessel (S. Mhr.; B. 5, 153).

ತಬ್ಬು ದabbu. 1. A kind of drum (S. Mhr.; Tē. ದಬ್ಬು, a large drum; T. ತಬ್ಬು, a kind of timbrel or drum; Mhr. ದಬ್ಬ, a sort of tambourine).

ತಬ್ಬು ದabbu. 2. = ದವ್, ದವ್ಬ 1, etc. Greatness, especially as boasted of, showiness, ostentation, an assumed imposing air (C.; see Mhr., H. s. ದವ್); the biggest one of marbles at play (S. Mhr.; Mhr. ಧಬ್ಬು, a gross and bulky person); bragging; fiction, falsehood, a lie (My.; Tē., T. ದಬ್ಬು). 2, a dub or copper coin, four paise (Tē.; T. ದಬ್ಬು; Mhr. ಧಬ್ಬು, a double pice). — ದಬ್ಬುಗಳ್ಳಿ. = ದಬ್ಬಗಳ್ಳಿ. (My.).

ತಬ್ಬುಗಾಣ ದabbu-gāṇa. A man fond of display, etc. (My.).

ದಬ್ಬಿ ḍabbē. = ದೆಬ್ಬಿ, ದಬ್ಬಿ, etc. (My.). See ದೆಬ್ಬು.

ದಭೀಲ್ ḍabhil. The sound produced when a heavy thing is thrown into water (My.).

ದಮ ದama. An imitative sound. — ದಮ ದಂ. Tom, tom! (the sound of certain drums, My.; Mhr. ದಮದಮಾಟ; Tē. ಟಮಟಮೆ, a tom-tom; Sk. ದಮ್, to sound, as a drum). ದಮದಮೆವ್ವು ದಿಣ್ಣಿಮಂ (Rāv. 6, after 11).

ತಮರ ದamarā. = ದಾಮರ 1. A riot, a tumult, an affray, a scuffle, a turmoil; calamity, distress (ದಿವ್ಯ, ಕುತಿ, ಉಪದ್ರವ, etc. Mr. 27).

ತಮರು ದamaru. A sort of small drum shaped like an hour-glass. See s. ಪಂಚಮಹಾನಾದ್ಯ.

ತಮರುಕ ದamaruka. = ದಮರುಗ (Smd. 337), ದಮರುಗ (347). A kind of drum (= ದಮರು).

ತಮರುಗ ದamaruga. Tbh. of ದಮರುಕ, q. v. (ದಮರು Nr.; My.). ಹೊನ್ನೆಯ ತರು ದಮರುಗಕ್ಕೆ (Smd. 75).

ತಮಾರಿ ದamāra. = ದಮಾರಿ, ದಮಾರ, ದಮಾರಿ. (C. Bp. 5, 7; My.).

ತಮಾರ ದamāra. = ದಮಾರಿ, etc. A pair of kettle-drums (My.; Tē.; T. ದಮಾ, ದಮಾನ, ದಮಾರ, ದಮಾನ, ದಮಾರಿ. ದಮಾರದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕೆಯ ಕಾಲು ಬಿಟ್ಟ (Prv.).

ತಮ್ಬು ದamba. 1. = ಜಮ್ಬು 2, etc., ದೊಮ್ಮು 1. Grandeur, pomp, ostentation, etc. (C.; Tē., T., M.). — ದಮ್ಬುಚಾರ. -ಆಚಾರ. Vain display, etc. (C.; ಬಣಬೆಮ್ಮಿ G.).

ತಮ್ಬು ದamba. 2. Throwing; ordering. See ಎ-.

ತಮ್ಬುಕ ದambaka. Tbh. of ದಮ್ಬುಕ. Arrogance, ostentation, pride. 2, deceit, trickery. (Bp. 40, 51; 60, 21, J. 17, 54). 3, an ostentatious man; a deceiver (J. 5, 69).

ತಮ್ಬುಗಾಣ ದamba-gāṇa. An ostentatious man (C.).

ತಮ್ಬುನ ದambana. = ದಮ್ಬು 2. See ಎ-.

ತಮ್ಬುರ ದambara. An assemblage, a mass, etc. (= ಅದಮ್ಬುರ No. 8; see ಮೇಘ-). 2, = ಅದಮ್ಬುರ No. 7 (Cpr. 7, 140).

ತಮ್ಬು ದambu. = ದಮ್ಬು 1, etc. (ಅದಮ್ಬುರ Nn. 135; Bp. 59, 17).

ತಮ್ಬುಕ ದambuka. = ದಮ್ಬುಕ (?). (Rām. 6, 19, 17).

ತಮ್ಬು ದambha. = ದಮ್ಬು 1, etc. (Cpr. 5, 81).

ತಯನ ದayana. Going, running; flying in the air; a car, or a kind of litter (ಪ್ರವಹಾ, ರಥದ ಹರಿ Hā.; ಪ್ರವಹಾ, ಭಣ್ಣಿಯ ಹರಿಹು Mr. 284).

ದಲಿಕೆ ḍaraki. A belch (S. Mhr.; Mhr. ಧೇಕರ).

ದಲಿಕು ḍaraku. = ದಲಿಕೆ. ದಲಿಕು ಮಾತು (S. Mhr.).

ದಲಿನೆ ḍarānē. = ಗದ್ದನೆ, ದಿಡ್ಡನೆ, ದಿಡ್ಡನೆ. With the noise that accompanies belching. ದಲಿನೆ ತೇಗು (S. Mhr.; Bp. 25, 30; My.).

ತಲಾಯಿತ ಡalāyita. A peon of a district office (My.; Br.; H. ಧಲಾಯ್ತಿ).

ದವ ದava. = ತಬ, etc. An imitative sound. — ದವ ದವ. Audible palpitation of the heart on account of the fear arising from a bad conscience, etc. (C.).

ದವಕೆ ḍavakē. A spittoon (ಕಾಕಾಂಟ Smd II; Kk. 54; Smd. 61; ಕಾಕಾಂಟ C. II, 94; Cpr. 4, 68; 6, after 86; Abh. P. 3, after 83). See ಪೂಜ್ಯವಕ್. Cf. ವೈವ?

ತವತವಕೆ ḍavaḍavikē. = ಲವಲವಿಕೆ. (S. Mhr.; Mhr. ಧವಳಣೇಂ, to yearn with affection).

ದವಡೆ davadē. 1. = ದವಡೆ 1. (My.).

ದವಡೆ davadē. 2. = ದವಡೆ 2, etc. (S. Mhr.).

ದವಣೆ davanē. = ದವಣೆ. A sort of larger drum shaped like an hour-glass (My.; ಯಶಸ್ವಿಹಟ, ಧಕ್ಕೆ, ದೋಲು Si. 62; Tē. ರವಣೆ = ಧಂಕಾ, ದವಣೆ = ದಿಣ್ಣೆಮು). — ದವಣೆವಡೆ. — ಪದ್ಧತಿ. (Rāv. 6, after 11).

ದವರುಗ davaruga. = ದವರುಗ. Tbh. of ದವರುಗ (Smd. 347).

ದವಾಲಿ davalī. = ದವಾಲಿ. A peon's belt on which a badge is worn (My.; Br., H.).

ದವಿಗೆ davigē. = ದವಣೆ. A thick bamboo (S. Mhr.); the skull of a skeleton (S. Mhr.).

ದವುಗೆ davugē. = ದವಣೆ. A skull. ತಲೆಯ ದಾಗಿ (ಓದು G.).

ದವರು davadu. = ದವರು 2, ದವರು 2. A race or a run; the gallop of a horse (S. Mhr., Br.; Mhr., H. ದವಡ, ದಾವ).

ದವಡೆ davadē. 1. = ದವಡೆ 1. A kind of small drum or tabour (ದಿಣ್ಣೆಮು Nn. 66). ಮೊರೆವ ದವಡೆ (ದಿಣ್ಣೆಮು Mr. 80). See Ū. Bp. 5, 7; 47, 87; J. 12, 12; ಬೀರ.

ದವಡೆ davadē. 2. = ದವಡೆ 2, ದವಡೆ, etc. A jaw (S. Mhr.).

ದವಲು davalu. ದಾಲು. Shape, form; way, manner; signs, indications, appearance (Mhr., H. ದಾಲ). 2, estimated revenue (My.); probable produce (My.); — the amount of the government demand; fixed rate of assessment (Br.). 3, a pompous air; buckishness; empty display (C.; Mhr., H.; B. 8, 95). — ದವಲನ್ನಾಟು. — ಅನ್ನಾಟು. A probable estimate (My.). — ದವಲು ಕೊಡು. To brag, to boast (S. Mhr.). — ದವಲುಮಾಡು. The probable assessment (of a village, My.). — ದವಲುಜಾಸ್ತಿ. Too high an estimate (My.). — ದವಲುಹಾರ. A man who estimates the probable harvest, etc. (My.); an ostentatious man (My.). — ದವಲುಹಾರಿ. Well-shaped (My.; Mhr. ದಾಲಹಾರ).

ದಹು dahu. The tree *Artocarpus lacucha* R. See ಕಂಚಿ ನಿಪ್ಪು.

ದಾಳ ದಾಳಾ. N. — ದಾಳರಸು. — ಅರಸು. King Dāka (Smd. 75).

ದಾಕಾಯಿತಿ dākāyiti. = ದಾಕಾಯಿತಿ. Dacoity, gang-robbery (My.; H.).

ದಾಕೇಣಿ dākini. = ದಾಕೇಣಿ, ದಾಕೇಣಿ. The sword of a female demon (ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ Kk. 81).

ದಾಕೇಣಿ dākini. = ದಾಕೇಣಿ, etc. (ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ Smd. 43). 2, a kind of female demon attending Kālī (Sk.; J. 12, 45).

ದಾಕು dāku. 1. = ದಾಕು. A spot, stain, blot (My.); a mark put on cattle with a red-hot iron (My.); inoculated cow-pox (My.; Mhr., H. ದಾಗ; T., Tē. ದಾಗ).

ದಾಕು dāku. 2. An attack (Bh. 3, 19, 13; Mhr., H. ದಾಕಾ, an attack of robbers; Tē. ದಾಕೆ, inroad, invasion).

ದಾಕು dāku. 3. Dawk, post, post-office; a disposition (of horses, runners, etc.) along a road to convey the post or travellers (M.; Mhr., H. ದಾಕ).

ದಾಗಿಲಿ dāgīli. An anvil (Sd.; Tē. ದಾಕಲ್ಲು, ದಾಗಲಿ).

ದಾಗು dāgu. = ದಾಕು 1. (C.; B. 5, 174).

ದಾಡಿಮು dādima. Tbh. of ದಾದಿಮು. (ದಾಳಿಮು, ಕರಕ Nr.).

ದಾಣ ದಾಣಾ. = ದಾಣ 1, ದಾಣೆ 1, ದಾಣ No. 2. Tbh. of ದಾಣಾ or ದಾಣ್ಯ. Grain, horse-corn, horse-gram (My.; Mhr. ದಾಣಾ).

ದಾಣೆ ದಾಣಿ. = ದಾಣೆ. A staff, a club (ಲಗುಡ, ದಣ್ಣೆ Nr.).

ದಾಣೆ ದಾಣಿ. = ದಾಣೆ, (ದಾಣ 2), ದಾಣೆ, ದಾಣೆ 2. (My.).

ದಾಣೆ ದಾಣಿ. = ದಾಣೆ. (ಲಗುಟ, ಲಗುಡ Smd. 338). ಜೆನ್ನಂಗಿಯ ತರು ದಾಣಿಗೆ (75). ಮರದ ಸಿಕ್ಕಿ, ದಾಣೆ ಮುನ್ನುಡ ಅಯುಧ (ಸರ್ವಲಿ, ತೋಮರ Si. 290).

ದಾನ್ತ dā-anta. A term ending in ದ (Smd. 310).

ದಾಬು dābu. 1. = ದಾಬು 1. (Tbh. of ದಾಮ). A woman's girdle or zone (ಕಡ್ಡೆ Si. 446; C.; Tē.; T. ದಾಬ್ಬು). See Si. 220.

ದಾಬು dābu. 2. = ದಾಬು 2. Intimidation, repression, menacing; awfulness (My.; Mhr., H. ದಾಬು). — ದಾಬುಹರಲು. Awfulness (My.).

ದಾಮರ ದಾಮರಾ. 1. = ದಾಮರ q. v., ದಾಮರ 2. An affray, a riot, etc., the bustle and confusion of strife, etc. (Sk.). 2, any surprising thing, sight, or occurrence (Sk.). See Bp. 7, 17.

ದಾಮರ ದಾಮರಾ. 2. Dammer (My.; Mhr.).

ದಾಮ್ಬಿಕ ದಾಂಬಿಕಾ. Tbh. of ದಾಮ್ಬಿಕ. (My.).

ದಾಲರಿ ದಾಲರಿ. A dollar (Tē. ದಾಲರು; R.).

ದಾಲಿಮು dālīma. = ದಾಲಿಮು q. v., ದಾಲಿಮು, ದಾಲಿಮ್ಬು, ದಾಲಿಮ್ಬರ, ದಾಲಿಮ್ಬು, ದಾಲಿಮ್ಬು. (Sk.).

ದಾಲಿ ದಾಲಿ. Tbh. of ದಾಲಿ. A shield (C.; Tē., T.; B. 4, 48).

ದಾನೇಣಿ dāṇi. = ದಾನೆ, etc., ದಾನೇಣಿ 1. Tbh. of ದಾನುಣಿ. A rope stretched along and secured at the ends, unto which cattle are tied up by means of a tie-rope (My.; Pril. 3, 10; Mhr. ದಾನಾ). — ದಾನೇಣಿ ಕಟ್ಟು. To tie cattle in a row to a long rope fastened by two pegs (My.).

ದಾನರ ದಾವರಾ. 1. = ದಾನರ, q. v. (Cpr. 8, 67; Bh. 2, 2, 103; J. 13, 11).

ದಾನರ ದಾವರಾ. 2. Tbh. of ದಾನರ 1 (Ct. II, 93).

ದಾನರಿ ದಾವರಿ. Burning, combustion (J. 8, 45).

ದಾನರಿಗ ದಾವರಿಗಾ. An uproarious or raving man (Bh. 3, 4, 45).

ದಾನರಿಸು ದಾವರಿಸು. To whirl or move about (ಕೋವರಿ, ಸಮ್ಬುಮು Ū. I, 20), as sparks (Bh. 1, 20, 60), to flicker, as flames (J. 8, 39; 13, 59; 24, 31); to rave, to talk irrationally (Rām. 3, 4, 21; J. 5, 54). See Bh. 2, 2, 103.

ದಾನಕ ದಾವಾ. = ದಾನಕ, etc. (My.).

ದಾವು ದಾವು. 1. = ದಾವೆ, (ದಾವಾ, etc.). Spite, malice, hatred (S. Mhr.; Mhr., H. ದಾವ). — ದಾವು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. To be rancorous (S. Mhr.). — ದಾವು ತೀರಿಸು. To satiate spite, to revenge one's self (S. Mhr.).

ದಾವು ದಾವು. 2. = ದಾವರ. Desire (My.).

ದಾವರ ದಾವರಾ. = ದಾವರ 1, ದಾವೆ 2, ದಾವರ, ದಾವರು, ದಾವೆ 1, ದಾವರ, ದಾವ. Burning, thirst: desire; need, want (ಅಪೇಕ್ಷೆ Bhn. 22, o. r. ದಾವರ; cf. ದಾಡ; Mhr. ದಾಡ = ದಾಡ).

ದಾವೆ ದಾವೆ. = ದಾವೆ 1. (S. Mhr.). — ದಾವೆ ಸಾಡು. To publish one's intention of being revenged on an enemy (S. Mhr.).

ದಾಹಿಣಿ ದಾಹಿಣಿ. = ದಾಹಿಣಿ, etc. (ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ Smd. II).

ದಾಳ ದಾಳಾ. = ದಾಳ. Lustre, radiance; beauty, loveliness; gracefulness (ಕಳೆ, ಮಿಂಚು, ತೋಪು, ತೋಗು, ಬೆಳಗು, etc.).

ಕಾನ್ತಿ Sm. 15; Kk. 25, o. r. ಧಾಳ; ರಾವಣ್ಯ Bhn. 26; J. 17, 26; Mhr. ಧಾಳ; Tē. ಧಾಲು, ಧಾಳು, ದಾಳು; cf. Sk. ಧನುಃ).
 ದಾಳಯಿಸು dālayisu. = ದಾಳಯಿಸು, ದಾಳವಿಸು, ದಾಳಿಸು 1. To be radiant, to shine, to be beautiful (Bp. 61, 30).
 ದಾಳಯಿಸು dālayisu. = ದಾಳಯಿಸು. (Bp. 4, 23).
 ದಾಳವಿಸು dālavisu. = ದಾಳಯಿಸು. (Bp. 3, 27).
 ದಾಳ dāli. = ದಾಳ. (J. 30, 11).
 ದಾಳಮು dālima. = ದಾಳಮು, etc. (ದಾಡಮು, ಕರಕ Nr.).
 ದಾಳಮ್ಬ dālimba. = ದಾಳಮು, etc. (My.; Mhr.).
 ದಾಳಮ್ಬರ dālimbara. = ದಾಳಮ್ಬ, etc. (My.; ದಾಳಮು G.).
 ದಾಳಮ್ಬ dālimbē. = ದಾಳಮ್ಬ, etc. (My.).
 ದಾಳಮ್ಬ dālimbra. = ದಾಳಮ್ಬರ, etc. (My.; ದಾಡಮು Ōb.).
 ದಾಳಿಸು dālisu. 1. = ದಾಳಯಿಸು. (P. C. Bp. 42, 21).
 ದಾಳಿಸು dālisu. 2. To wave around, a fan, etc. (Śāv. 1, 78; 1, after 79; 5, 57; Ā. Bp. 5, 8; J. 20, 37; Mhr. ಧಾಳಣೇ).
 ದಾಳ dāli. = ದಾಳ. (My.).
 ದಿಕ್ಕಾ dikkā. = ದಿಕ್ಕಿ 1, ದೀ, ದೀಕು. A push or thrust by the head, a butt (of a ram, a child; Mhr. ಧೇಮಣೇ). — ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕ. dupl. = ದಿಕ್ಕಾ. (My.). — ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕ ಕೊಡು. To butt (My.). — ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕ ಹೊಡೆ. = ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕ ಕೊಡು. (My.). — ದಿಕ್ಕಾ ಮುಕ್ಕ. dupl. = ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕ. (My.).
 ದಿಕ್ಕಿ dikki. 1. = ದಿಕ್ಕಾ, etc. — ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. To butt (My.). — ದಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆ. = ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. (My.).
 ದಿಕ್ಕಿ dikki. 2. A sort of drum (ಮದ್ದು Si. 63; My. as ದಕ್ಕಿ). See s. ಪಂಚಮಹಾನಾದ್ಯ.
 ದಿಗುರು diguru. The yōni (My.; cf. ತುಲ್ಲು?).
 ದಿಂಗರ dīngara. A servant, a slave. 2, a rogue. 3, a low man. 4, a fat man.
 ದಿಂಗರ dīngariga. = ದಿಂಗರ No. 1. (Bp. 27, 35, 73; 29, 8; 47, 37; Rām. 6, 53, 19; J. 21, 39; 24, 61).
 ದಿಂಡಲ dīṇḍala. The plant Bignonia or Calosanthus indica (ಶೋಣಿತ G.). Cf. ದಿಂಡಲ.
 ದಿಂಡಮ dīṇḍima. A kind of small drum or tabor (ದವುಡೆ Nn. 66; ಮೊರವ ದವುಡೆ Mr. 80; see Nr. s. ಜೇಗಣಿ). See s. ಪಂಚಮಹಾನಾದ್ಯ.
 ದಿಂಡಮವೃತ್ತ dīṇḍima-vṛitta. A kind of metre (Āh. p. 23 in two MSS.).
 ದಿಂಡೇರ dīṇḍira. Cuttle-fish bone, considered to be the foam of the sea (ಫೇನ, ನೋರೆ Mr. 415).
 ದಿಬಿಕ dībika. N. of a cruel king slain by Kṛishṇa (Bhāgavata 10, 25, 35, 36).
 ದಿಬಿಕಮರ್ಧನ dībika-mardana. Kṛishṇa (J. 25, 43).
 ದಿಬಿಕಾಗ್ರಜ dībika-agraja. Hamsa, the elder brother of Dībika (Bhāgavata 10, 25, 11).
 ದಿಮಕಿ dimaki. A kind of small drum or tabor (ದಿಣ್ಣಿಮ Si. 63; Mhr. ಟಿಮಕೇ).
 ದಿಮ್ಬ dimba. An affray, a scuffle, a turmoil. 2, calamity, arising from excessive rain, drought, foreign invasion, or birds, rats and locusts. 3, a globe or ball; an egg. 4, = ದಿಮ್ಬ No. 1, a child; a son.
 ದಿಮ್ಬಹವ dimba-āhava. Petty warfare, an affray. (R.).
 ದಿಮ್ಬ dimbu. = ದಿಮ್ಬ. (An eminence, an elevation); a stand of a lamp; (a pillow for the head, etc.). ಹೊಮ್ಮಣ್ಣದಲಿ ಹೊಳೆವಂತಹರು ತಾ ಕನ್ನೆ ದಿಮ್ಬನಲಿ, ಮೂಟು ಬಣ್ಣದಲಿ ಸಮ್ಪನ್ನೆ, ಉಮ್ಮವಕೆ ಕರೆಸಿ ಕೊಮ್ಮಳು ಜಲ್ಮಚನ್ನೆ (a burning lamp, Bēgaḍina caupadi).
 ದಿಮ್ಬ dimbha. A new-born child, any young animal. 2, a fool, an ignorant man.
 ದಿಮ್ಬಕ dimbhaka. = ದಿಮ್ಬ No. 1. (R.).
 ದಿಮ್ಬೆ dimbhē. A female infant.
 ದಿವಿ divi. — ದಿವಿವಿವರ. Sumach, a tree with sweet-scented flowers, Caesalpinia coriaria Willd. (Z.).
 ದಿಕ್ಕ dilla. = ದಿಕ್ಕ, q. v. Unnerved, tottering state, agitation of mind, loss of courage, fear. (Tē. ದಿಲ್ಲ; cf. ದಿಗುಲಿ?). — ದಿಕ್ಕಮಾಗು. — ಅಗು. To be unmanned, astounded, or horrified (J. 4, 21; 19, 3). — ದಿಕ್ಕಪೋಗು. — ಪೋಗು. To fall into fear, to lose courage, etc. ಎದೆ ದಿಕ್ಕ ಪೋಗುತಿರನೆ? (Bp. 54, 40).
 ದಿಕ್ಕಿ dilli. ದಿಲ್ಲ dilli. The town of Delhi (My.; Br., T., M. ದಿಲ್ಲಿ, ಫಿಲ್ಲಿ). See s. ಅಮ್ಮು 1.
 ದಿಕ್ಕಿಸು dillisu. To totter, to become agitated, etc. ದಿಕ್ಕಿಸಿದವಂ (ಪ್ರಸ್ತನ್ನ, ಪ್ರಲಿತ Mr. 300).
 ದೀ di. = ದಿಕ್ಕಾ, etc. (T. ದಿ, a stroke, blow; to beat in a mortar, dash or beat against, thrust one). — ದೀ ಕೊಡು. To butt (My.). — ದೀ ಕೊಕ್ಕು. To receive a butt (My.). — ದೀ ಹೊಡೆ. = ದೀ ಕೊಡು. (My.).
 ದೀಕು diku. = ದೀ, etc. (My.).
 ದೀನ dīna. Flown; flying; the flight of a bird. See ಉಡ್ಡೀನ, ಪ್ರದೀನ, ಸಣ್ಣೀನ.
 ದೀಲಿ dīli. Loose, slack (My.; Mhr., H. ಫಿಲಾ, ಫೀಲ). 2, backwardness, delay (My.). — ದೀಲಿ ಬಿಡು. To slacken (v. t., My.). 2, to delay (My.).
 ತುಲ್ಲುಭ ದುಂದುಬಾ. = ದುಲ್ಲುಭ. A kind of snake, an amphisbaena (ರಾಜಲ, ಒಳ್ಳೆ Hīā; Mr. 401).
 ದುಬರಿ dubari. (= ದುಬ್ಬ, ದುಬ್ಬು). The hunch on the back of a camel (B. 3, 64; C.). 2, the state of having a curved form, roundness (C.).
 ತುಬಾಯಿಸು dubāyisu. To plunge into water, to immerse (v. t., My.; Mhr. ದುಬಾಣೇ); to ruin (My.).
 ದುಬ್ಬ dubba. = ದುಬರಿ, etc. (My.).
 ದುಬ್ಬ dubbu. = ದುಬ್ಬ, etc. (My.).
 ದುಬ್ಬಿ ದುಬ್ಬಿ. The bellowing of bulls and oxen (B. 5, 19; My.). — ದುಬ್ಬಿ ಹಾಕು. To bellow, as bulls, etc. do (B. 3, 17; My., also -ಹೊಡೆ).
 ದುಬ್ಬಿ ದುಬ್ಬಿ. (= ದೊಂಕು 1). To duck, to bend, to stoop, to cringe, to crouch. ಪಣ್ಣಿ, ದುಬ್ಬಿ! ಎನ್ನೊಡೆ ತಾಂ ದುಬ್ಬಿ! ಎಮ್ಮುದೇ ಮಹಾನವಕರಿಯಂ ವಿವಾರಿಸುವ ಸಿಂಹಮ್ ಅದು (Grj. 1, 23).
 ದುಲಿ duli. = ದುಲಿ. (ಹೆಣ್ಣು ನೆ Mr. 411).
 ದೇವಕಿ dēnkana. = ದೇವಕಿ. (Āp. 5, 105).
 ದೇವಕಿ dēnkani. = ದೇವಕಿ, ದೇವಕಿ. The flag-staff (with or without its flag) on the bastion of a fort (Bp. 16, 10; Ā. Bp. 42, 22; Rām. 6, 11, 7, 15; Bb. 8, 23, 37; J. 3, 21; 17, 9; cf. ಟಿಕ್ಕಿ, ಟಿಂಕಿ?).

ದೊಂಕೆ dōṅkē. = (ದಕ್ಕಿ, ದಂಕ, ದೊಂಕಿ). (S. Mhr.).

ದೊಂಕಿಯ ದೊಂಕಿಯಾ. = ದೊಂಕಿಯ. (ಸಾರಿ, ಬಿಸುಗೆ Sm. II, o. r. ದೊಂಕಿಯ; cf. ದುಟ್ಟಿತಿ).

ದೊಂಕಿಯ ದೊಂಕಿಯಾ. = ದೊಂಕಿಯ, q. v.

ದೊಂಕಿಸು dōṅkanisu. To be overcome by grief, terror, etc., to be stupefied with grief, sudden fright, etc. (Bh. 3, 13, 33; 4, 4, 14, 91; Mhr. ಥಣಠಣಣಣ, v. i., to throb, beat).

ದೊಂಕಿಸು dōṅkanisu. = ದೊಂಕಿಸು. (V. 9, 81).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದಕ್ಕಿ, ದಕ್ಕಿ, etc. (My.).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದಕ್ಕಿ 1, etc. A blow (My.).

ದೊಂಕಿ ದೊಂಕಿ. (= ದಕ್ಕಿ, etc.). A hawk, a falcon (Tē.; My.).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದೊಂಕಿ. A tent (My.; Mhr., H.; Br.; Si. 224).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. A 'diary' (My.).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದೊಂಕಿ. (My.; B. 3, 66; 5, 240).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. P. p. of ದೊಂಕಿ, in ದೊಂಕಿಯಾ (My.).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದೊಂಕಿ, etc. (My.).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದೊಂಕಿ, (ದೊಂಕಿ). Thumping, striking; a blow, a cuff, a box (ಗುಟ್ಟು Bhn. 48, o. r. ದೊಂಕಿ; Mhr., H. ಲೊಂಕಿ, thumping, striking against). See Bh. 2, 2, 97; 3, 13, 33; Sēv. 4, 75.

ದೊಂಕಿ dōṅkī. To choke, to stifle (Grj. 2, after 106; Bh. 1, 10, 38).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದೊಂಕಿ, q. v.

ದೊಂಕಿ dōṅkī. The body (ಒಡಕ, ಮೊಯ್ Sm. 71; T. ತೊಕ್ಕಿ; Tē.: the belly; the flanks of the belly). — ದೊಂಕಿ ಯಲು. — ಎಲುಲು. A rib (S. Mhr.).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದೊಂಕಿ, ದೊಂಕಿ, ದೊಂಕಿ. A hollow, a hole in a wall, in a tree, in the ground, etc. (My.; Tē., T. ದೊಂಕಿ). — ದೊಂಕಿ ದೊಂಕಿ. A hole to be formed (My.).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದೊಂಕಿ. To make a hole, to excavate a hole (with the hand, a crow, the nails or claws, etc., My.; cf. Tē. ದೊಂಕಿ).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. The state of being thick (used of pure buttermilk, My.). ಅಗ್ಗದಾ ಅರಳುಣ್ಣು, ದೊಂಕಿ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಯಣ್ಣು, ಹಗ್ಗದ ಕಾಯಿ ಮೆಲುಣ್ಣು; ಮೂಡನಾಡ್ಗೆನ್ನ ಬಹುದೆ? (Sp.).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದೊಂಕಿ 2. (ಕುಂಚಿತ, ಕುಡುಗ; Tē. ದೊಂಕಿ, ದೊಂಕಿ). ದೊಂಕಿಗೋಣ (B. 4, 181).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದೊಂಕಿ, ದೊಂಕಿ. A spear, a lance (ಕೊನ್ನ, ಸುಳ Kk. 40; Sm. 43; Bh. 6, 2, 4; J. 12, 24; 22, 6; Tē. ದೊಂಕಿ).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದೊಂಕಿ. (ನವುತ ಓಬ.).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. = ದೊಂಕಿ. See s. ಕಟ್ಟಿ.

ದೊಂಕಿ dōṅkī. 1. (= ದುಕ್ಕು). To bend, to be crooked (Bp. 59, 22; Tē.: to shrink or retreat, hide).

ದೊಂಕಿ dōṅkī. 2. = ದೊಂಕಿ. The state of being bent, curved, crooked or out of the regular,

straight course; crookedness, etc.; a bend, a curve (ವಡ್ಕ, ವಕ್ರ Nn. 54; ಎಕಟ, ಕೊಂಕು 146; My.; fr. ದುಕ್ಕು). ದೊಂಕಾದರೆ ಸುಂಕಾ ಬಿಟ್ಟುನೇ? — ಕಟ್ಟು ದೊಂಕಾ ದರೆ ಸು ದೊಂಕಿ? (Prvs.). ದೊಂಕಿನಲ್ಲಿ (Nn. 54). ದೊಂಕುಗ (Bp. 46, 58). ದೊಂಕಿಯ ದೊಂಕಿದ ದೊಂಕಿ ಮರದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾ ನಸಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Bp. 17, 13; 58, 49; B. 2, 3; ಅತಿ ದೊಂಕು; Prvs. s. ನಾಯಿ, ಬಂಕಾಪುರ, ಬಿಂಕ, ಬಿಂಕ. — ದೊಂಕು ಗಾಲು. — ಕಾಲು. A bent foot (Bp. 20, 11). — ದೊಂಕು ಗೋಣ. A bent neck (B. 5, 34). — ದೊಂಕು ದೊಂಕು. dupl. (My.). — ದೊಂಕು ವಂಕು. dupl. (My.). — ದೊಂಕುವೆದ. — ವೆದ. To get crooked or bent (V. 11, 60).

ದೊಂಕುತನ dōṅkutana. = ದೊಂಕತನ. The state of being bent (My.).

ದೊಂಕರ ದೊಂಗರ. = ದೊಂಗರ. A steep rock (Mhr. ದೊಂಗರ, a hill); a precipice (My.).

ದೊಂಕಿ ದೊಂಕಿ. 1. = ದೊಂಕಿ 1. A small natural pond in rocks (ಕುಟ್ಟು Sm. 96; Bp. 1, 39; My.; Si. 102; cf. Sk. ದ್ವುಪಿ or ದ್ವುಪಿಪಿ). ದೊಂಕಿ ದೊಂಕಿ ದೊಂಕಿನಾಯಕನ ಅಪ್ಪನೇ ಯೋ? (Prv.). 2, a hollow, a hole (J. 16, 24). — ದೊಂಕಿಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. A sunken eye (S. Mhr.). — ದೊಂಕಿಗು. — ಪೊಗು. To get holes (Abh. P. 13, after 54).

ದೊಂಕಿ ದೊಂಕಿ. 2. = ದೊಂಕಿ 2. A quiver (ಸಿಂಹಂ Ct. II, 36; ಬತ್ತಳೆ, ಮೂಡಿಕೆ, ಪೊನ್ನ Sm. 43; ಬತ್ತಳೆ 96; ದೊಂ 98; ಬತ್ತಳೆ, etc. Kk. 40; cf. Sk. ತೂಣ 1). See Abh. P. 13, 90; Bp. 4, 18; Rēv. 6, 45; Sēv. 4, 19.

ದೊಂಕಿ ದೊಂಕಿ. 3. (= ದೊಂಕಿ?). — ದೊಂಕಿಯುಪ್ಪ. — ಉಪ್ಪು. (Coarse salt), a kind of factitious salt (ಪಾಕ್ಕು, ಬಿಡ Si. 312; only in Si.).

ದೊಂಕಿ ದೊಂಕಿ. = ದೊಂಕಿ. N. of a plant (ನಾಳ Mr. 110, o. r. ದೊಂಕಿ; Sk. ನಾಡಿ, a sort of bent grass; ನಾಲಿ, a lotus flower).

ದೊಂಕಿ ದೊಂಕಿ. = ದೊಂಕಿ, ತೊನ್ನೆ 2, ತೊನ್ನೆ. ದೊಂಕಿ. A cudgel, a club (My.; B. 4, 49; Mhr. ದೊಂಕಿ, large and bulky; ದೊಂಕಿ, the stump of a tree; a rude block; cf. ದೊಂಕಿ; Sk. ಸ್ಥೂಪ, ಸ್ಥೂಪ). ಕಂಕುಬಿದಲ್ಲಿ ದೊಂಕಿ, ಕೆಟ್ಟಲ್ಲಿ ಸರಾಮು. — ಕುಮ್ಮುಪಿ ವರುಷ, ದೊಂಕಿಗೆ ನಿಮಿಷ (Prvs.). 2, a chameleon. 3, = ದೊಂಕಿ. (My.). — ದೊಂಕಿ. — ಅಪ್ಪ. A stout, or a stupid, man. ಉಮ್ಮೇದಕೆ ಉಮ್ಮೇದಕೆ ಅಪ್ಪ, ಕೆಲಸಕೆ ವಾತ್ರ ದೊಂಕಿ (Prv.). — ದೊಂಕಿ ಕಾಟ. = ದೊಂಕಿ ಕಾಟ, ದೊಂಕಿ ಕಾಟ, etc. N. of several kinds of Agames (Bd.; My.). — ದೊಂಕಿ ಕಾಟ. = ದೊಂಕಿ ಕಾಟ. (My.). — ದೊಂಕಿ ಮುಳ್ಳಿನ ಪಾಲಿ. A shrub or low tree with very large white spines, Acacia latronum Willd. (Z.). — ದೊಂಕಿ ಮೂಗು. A huge nose (My.). — ದೊಂಕಿ ಮೊಡಸಿನ ಕಾಯಿ. A large kind of chilli (My.). — ದೊಂಕಿ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ. A kind of middle-sized rice (My.). — ದೊಂಕಿ ಹುಡು. An insect living in oow-dung (S. Mhr.).

ದೊಂಕಿ ದೊಂಕಿ. = ದೊಂಕಿ, ದೊಂಕಿ q. v., ದೊಂಕಿ. (My. occasionally; Tē. ದೊಂಕಿ).

ದೊಂಬು dōṅbbu. = ದೊಂಬು 2, ದೊಂಬು, ದೊಂಬು. To shove, to push, to thrust; to throw (a thing) down from above (My.); to put (one thing, as a basket, etc., over another, or as rubbish, etc., into any receptacle, My.). Cf. ದೊಂಬು 2.

ದೊಮ್ಮ ḍumba. = ದೊಮ್ಮರ, ದೊಮ್ಮ, ದೊಮ್ಮರ. A caste of tumblers and merry-andrews (ಕೊಲ್ಲಟಗ Kk. 38; Śm. 59; C.; M., T.; Tē. ದೊಮ್ಮ, ದೊಮ್ಮರ, ದೊಮ್ಮರ; Mhr. ದೋಮ್ಮರೇ; cf. Sk. ಡಮ, ದುಮ್ಮ, ದೋಮ, ದೋಮ್ಮ, a man of low caste, a Dom, also Mhr.; see ದೋಹ). ಕತ್ತೆ ಬಿಡ್ಲಾ ಹೇತರೆ ದೊಮ್ಮರ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕಿ?—ರಮ್ಮಾನ್ನಿತ್ತಕ್ಕೇಂ ದೊಮ್ಮರ? (Śā. in B. 5, 160). See ಮುದಿ. — ದೊಮ್ಮರ ಹುಡಿ. An insect used by children to perform tumbling feats (S. Mhr.). — ದೊಮ್ಮವಡೆ. -ವಡೆ. A tumbler's drum (ದಡ್ಡಸ Śmd. II; Śm. 65).

ದೊಮ್ಮರ ḍumbara. = ದೊಮ್ಮ. (My.).

ದೊಮ್ಮರಗಿ ḍumbaragi. A particular thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ದೊಮ್ಮರಗಿತ್ತಿ ḍumbara-gitti. A woman of the ḍumbas (My.).

ದೊಮ್ಮಿ ḍombi. = ದೊಮ್ಮ, ತೊಮ್ಮೆ 2, ಮೊಮ್ಮಿ 4. v., ಮೊಮ್ಮಿ. A mass, a multitude; a swarm, a crowd; a disorderly mob (My.; J. 29, 46).

ದೊಮ್ಮಿ ḍombiti. = ದೊಮ್ಮರಗಿತ್ತಿ. (My.).

ದೊಮ್ಮು ḍombu. = ದೊಮ್ಮ, etc. (Bh. 1, 8, 7).

ದೊಮ್ಮು ḍombu. 1. = ಡಮ್ಮ 1, etc. (Bp. 40, 51; Bh. 1, 5, 19; J. 17, 54; T. ಇದುಮ್ಮು, ಇದುಮ್ಮಿ).

ದೊಮ್ಮು ḍombu. 2. A hole or deep part in a river or tank (S. Mhr.; Mhr. ದೋಹ).

ದೊಡ್ಡಿ ḍōḍḍi. = ತೊಡ್ಡಿ 2, q. v. (Si. 122, only in Si.).

ದೊಸಕ್ ḍōsak. = ತಸಕ್, ತೊಸಕ್, ಮೊಸಕ್. An imitative sound, used when one's foot treads in mud, clay, fresh cow-dung, etc. ಕೆಸದನಲ್ಲಿ ಕಾಲು ದೊಸಕ್ಕ್ ಸ್ತ ಇದಾಯಿತು; ಕೆಸದನಲ್ಲಿ ದೊಸಕ್ಕ್ ಸ್ತ ಕಾಲಿಟ್ಟನು; ದೊಸ ಕ್ಕೆ ಸ್ತ ತುದಾದನು (My.).

ದೊಸಕ್ಕನೆ ḍōsakkanē. = ತಸಕ್ಕನೆ, ತೊಸಕ್ಕನೆ, ಮೊಸಕ್ಕನೆ. With the sound of ದೊಸಕ್ (My.).

ದೊಳ್ ḍōḷ. = ದೊಳ್ಳು. — ದೊಳ್ಳಿಟ್ಟು = ದೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟು. (My.).

ದೊಳ್ಳಾಸ ḍōḷḷāsa. = ದೊಳ್ಳಾಸ. Trick, deceit, fraud (ವೈಸಿಕ Ōt. II, 20; ಕಪಟ, ಮಾಯ Bhn. 26; Bh. 8, 26, 29; Rām. 3, 4, 21; Tē. ದೊಲ್ಲಿ, a lie, falsehood); a fantastic form (Bh. 1, 20, 60).

ದೊಳ್ಳು ḍōḷḷu. = (ದೊಳ್ಳು), ದೊಳ್ಳೆ, ಮೊಳ್ಳು, (ಮೊಳ್ಳು). (What is hollow: hollowness, Tē. ದೊಲ್ಲಿ, ಮೊಲ್ಲಿ; Mhr. ಫೋಲ, a cavity, in a tree, rock, etc.; cf. ದೊಗಡು); a hollow protuberance: a protuberant, huge belly (My.;

Bh. 1, 14, 21; Mhr. ಫೋಲ; cf. ದೋಲು 2). ದೊಳ್ಳುಗರ ಹೇರೊ ಡಲ ವಂಚಕರು (Bp. 51, 54). ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ದಾವು ದೊಳ್ಳಲ್ಲ, ನೆರಮನೇ ಅಕ್ಕನ ಗಣ್ಣು ದಾವನಲ್ಲ. — ಅರಮನೇ ಹಣಾ ಕಟ್ಟಿ, ಅಕ್ಕನಾ ಲೆಗೆ ದೊಳ್ಳು ಬಸ್ತು (Prva.). — ದೊಳ್ಳುಗಣವತಿ. Gaṇapati with his huge belly. See Prv. s. ತಡಗು. — ದೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟು. A huge belly (My.; Bp. 59, 11). — ದೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೂಚಿ. N. (Bp. 56, 42).

ದೋರಾ ḍōkā. Anxious apprehension; danger, peril; a perilous event; injury; a loss in trade (My.; Mhr., H. ಫೋರಾ).

ದೋರಾರಿ ḍōkāri. A person of anxious apprehension, one who cries out when he is not hurt (S. Mhr.).

ದೋರಾರಿತನ ḍōkāritana. The state or behaviour of a ḍōkāri (S. Mhr.; B. 4, 137).

ದೋಣಿ ḍōṇi. = ದೊಣ್ಣೆ. — ದೋಣಿಕಾಟ. = ದೊಣ್ಣೆ ಕಾಟ. (ಸರಟ, ಓತಿಕಾಟ G.).

ದೋಣಿ ḍōṇi. = ದೋಣಿ. Tbh. of ದೋಣಿ. A tub, a trough, etc.; a boat (C.; ನಾವೆ Mr. 407). ದೋಣಿ ಹಾಟದ ಮೇಲೆ ಅವ್ವು ಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣು (Prva.). ದೋಣಿಯೋಡುವವಂ (ನಾವಿಕ Mr. 247). See J. 22, 26; Si. 83. 94; B. 3, 119; 5, 154. 2, a particular thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ದೋರ ḍōra. A man who colours leather (S. Mhr.).

ದೋರಿಯ ḍōriya. A sort of striped cloth (My.; Mhr., H. ದೋರನಾ; Br. ದೋರಿಯಾ).

ದೋಡು ḍōḍu. = ದೊಡ್ಡು, etc. (Bp. 38, 55). — ದೋಡುಗ ಳಿ. -ಕಳಿ. To rend (v. t.), to crack, to perforate (J. 22, 42; 24, 30; Bh. 8, 21, 8).

ದೋಲಾಯಮಾನ ḍōḷāyamāna. Swinging; wavering, being perplexed (My.; Tē., Sk. ದೋಲ).

ದೋಲಿ ḍōli. = ದೋಲಿ, ದೋಲಿ, ದೋಲಿ. A dooly or litter (My.; B. 5, 47. 286; Mhr., H. ದೋಲಾ, the taboot, a kind of bier).

ದೋಲು ḍōlu. 1. = ದೋಳು, ದೋಳು. Tbh. of ಫೋಲ. (My.; Si. 62. 453). See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ದೋಲು ḍōlu. 2. (Mhr. ಫೋಲ; see s. ದೊಳ್ಳು). — ದೋಲುಹೊಟ್ಟು. = ದೊಳ್ಳು. (Si. 197).

ದೋಹ ḍōha. A ḍāṇḍāla (ಬಾಣ್ಣಾಲ Mr. 381; Mhr. ದೋಹ್ವ; see Sk. s. ದೊಹ್ವ). — ದೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ. N. (Bp. 57, 30). — ದೋಹರ ಕಕ್ಕದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ದೋಳಿ ḍōḷi. = ದೋಲಿ. (Si. 275).

ದೋಳು ḍōḷu. = ದೋಲು 1. (My.).

ಡಾ ḍa. For Kannada or Tadbhava words beginning thus see ಡವ- and ಡವ.

ಢ

DH

ಢ dh. The thirty-fourth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). Only a few words begin with this letter in Kannada (22-24).

ಢ dha. The letter ಢ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 4 (Mr. 349).

ಧಂ dham. A sound in imitation of the report of a cannon (C.). 2, a peculiar way of breaking wind (S. Mhr.). — ಧಂ ಧಂ. rep. With repeated bangs (My.; Tō. ಧಮಂಧಮ). — ಧಮ್ನನೆ. -ಎನೆ. (Śmd. 22 Mdb. MS.). Bang!

ಧರಾರ dhā-kāra. The letter or syllable ಧ (Śmd. 11).

ಧಕ್ಕರ dhakkara. (Čpr. 5, after 76; 5, 79).

ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ಕಿ dhakkā-mukki. = ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು. Pushing and pummeling; shoving and cuffing (My.; Mhr., H. ಧಕಾಯಿ ಕೇ; Br., H. ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು).

ಧಕ್ಕುಳಿ dhakkulī. Putting off a thing to be done from day to day, putting off one upon another, as a work to be done (Bh. 8, 26, 32; Mhr. ಧಕಲ, ಧಕಲಾಧಕಲೀ).

ಧಕ್ಕೆ dhakkē. 1. = ಡಕ್ಕೆ, etc. A double drum, a pair of kettle-drums, a dhāk.

ಧಕ್ಕೆ dhakkē. 2. = ಡಕ್ಕೆ, ಡಕ್ಕೆ. A sudden push; a shock; a blow or stroke of misfortune, damage, harm (My.; Mhr. ಧಕಾ; Mhr., H. ಧಕಾ, ಧಕ್ಕಾ). — ಧಕ್ಕೆ ಪಡು. To receive or suffer a shock, etc. (My.). — ಧಕ್ಕೆ ಬಡಿ. A shock, etc. to happen (to a person, etc., My.). — ಧಕ್ಕೆ ಬೀದು. = ಧಕ್ಕೆ ಪಡು. (My.).

ಧನಾ dhana. = ಧನಲ್, ಧನ್ 1. A sound to imitate

that emitted by a jāgaṭē when struck. — ಧನ ಧನಾ. The repeated sound of ಧನ (My.).

ಧನಂ dhanam. — ಧನಮ್ನನೆ. -ಎನೆ. (Śmd. 22 Mdb. MS.).

ಧನತ್ಪ್ರತ dhanat-kṛita. The sound of bells (Č. Bp. 47, 36; cf. ಧನ).

ಧನಲ್ dhanal. = ಧನ. (S. Mhr.).

ಧನಾಯಕ dhanāyaka. N. (My.). ಹೋದೀ ನೀರಿಗೆ ಧನಾಯಕನ (or ಹೋನಾಯಕನ) ಅವ್ವಣಿಯೇ? (Priv.). Cf. ದನ್ಯಾಯಕ?

ಧಾಲ dhāla. = ಡಾಲು. A shield.

ಧಾಳ dhāla. (Śmd. 24 Mdb., o. r. ಅಧಾಳ). A tall banner (= ಧಾಳ, My.).

ಧಾಳು dhālu. Cast, mould; way, style (Mhr. ಧಾಳ). — ಧಾಳ. -ಅ 3. A clever fellow (Bh. 8, 26, 32).

ಧಂಕಣಿ dhōṅkani. (Śmd. 24). = ಡೆಂಕಣಿ. ಇಟ್ಟಿರುವ ಧಂಕಣಿ (ತೀರೋಜ್ಜಿತ Mr. 192, o. r. ತೀರೋಜಿತ; see ತೀರೋಜಿತ).

ಧಂಕೆ dhōṅkē. (Śmd. 24). (= ಡಂಕೆ).

ಧಂಕರ dhōṅkara. (Śmd. 24, o. r. ಧೊಂಕರ). (= ಡಂಕರ).

ಧೊಂಕಣಿ dhōṅkani. (Śmd. 24). = ಡೊಂಕಣಿ.

ಧೊಂಕರ dhōṅkara. = ಧೊಂಕರ, q. v.

ಧೋಲ dhōla. = ಡೋಲು 1, etc. A large drum.

ಗಾ

N

ಗಾ ṅa. The thirty-fifth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21. 24). It stands as final in many K. and some Tbh. words, e. g. ಉಗ್, ಕಗ್, ಗೇಗ್, ಜಾಗ್, ತಗ್, ನಾಗ್, ನುಗ್, ಪಗ್, ಪವಗ್, ಪುಗ್, ವೇಗ್, ಪುಗ್, ಮಗ್, ಮಾಗ್, ಗೋಗ್, ಶರಗ್, and is often doubled as such when meeting a short vowel, e. g. ಕಣ್ಣಂ, ಪಣ್ಣಂ, ಮಣ್ಣಂ, ಉಣ್ಣಂ (84), ಉಣ್ಣಂ, ಉಣ್ಣಂ, ಉಣ್ಣಂ (87), ಪಣ್ಣಂ, ನುಣ್ಣಂ, ತಣ್ಣಂ (214); but ಉಣ್ಣಂ, ಉಣ್ಣಂ, ಉಣ್ಣಂ (86), ಶರಗ್, ರಂ, ಪರಲಿಲ್ಲಂ, ಪವಣಿಲ್ಲಂ, ತೊಡುಣ್ಣಂ (85), ದಲಿವಂ (85), ಜಾಣಂ, ನಾಣಂ (84). About its connection with ನ್, ರ್ and ವ್ see e. g. ಕಣ್ಣೇರ್, ಕಣ್ಣೇಟ, ತಣ್ಣೇದರ್; ಮಣ್ಣರ್; ಉಣ್ಣು, ಕೊಣ್ಣು, ಮಣ್ಣರ್. 2, it forms an auxiliary in ಗಾ 2.

ಗಾ ṅa. 1. The letter ಗಾ pronounced with a

short a, as is generally done at school. 2, the number 5 (Mr. 349).

ಗಾ ṅa. 2. = ಡ 3, q. v.

ಗಾರ ಗಾ-kāra. The letter or syllable ಗಾ (Śmd. 11; Kāv. I, 8, 104-108).

ಗಾತ್ರದಗಡ್ಡೆದಣ ಗಾತ್ರದಗಡ್ಡೆದಣ. A mode of beating time in music (ತಾಳರವ Mr. 81, o. r. ಗಾತ್ರದ; cf. ತನ್ದನ).

ಗಾತ್ರ ಗಾತ್ರ. = ಗಾರ. (Śmd. 42. 189. 290. 291; Kāv. I, 3, 104-108).

ಗಾನ್ತ ಗಾ-anta. A term ending in ಗಾ or ಗಾ (Śmd. 274. 314).

ತ

T

ತ t. The thirty-sixth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). About its connection with ದ see 53. 54. 78. 79. 120. 146. 184. 199. 200. 204-206. 212. 213. 215. 216. 223. 224. 229. 246. 265. 281. 282. 284. 285. 287-289. 381. 385. 386; about that with ದ, 199. 214. 215. 282. 285. 287; about that with ದ, 30. For other connections see e. g. ಪದಿ, ಪನ್, ಪಯಿನ್, ಒಪ್ಪಯ್; ಜೇದ್, ತೇದ್; ಜೇನ್, ತೇನ್; ಸೋಗಿ, ತೋಗಿ; ಬಿಂಗು, ತಿಂಗು; ಜೂಗು, ತೂಗು.

ತ ta. 1. The letter ತಿ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 6 (Mr. 349). 3, N. of a certain metrical foot (Čh.; Mr. 363).

ತ ta. 2. = ದ 2, in ಇಂದ್ರ 1.

ತ ta. 3. An affix, e. g. in ಅತಂ, ಉತಂ, ಈತಂ (Śmd. 182). ಅದಿತಂ, ಕದಿತಂ, ಉದಿತಂ, ಏತಂ, ಓತಂ, ಎತಂ, ಫೂತಂ (246, 247).

ತ ta. 4. = ತರ್, etc., e. g. ತಗೊಮ್ಮೋಣ (ಉಪಚಯ, ಪರಿಗ್ರಹಣ Čh.).

ತಂಸೂಕು tamsūku. A note of hand, a bond (My.; Mhr., H. ತಮಾಸೂಕ).

ತಃ tah. ತಃ. From that, from. See ಅನ್ಯತಃ, etc.

ತಕ್ tak. = ತ 4, ತರ್, etc., ತೆಗೆದು. A P. p. of ತೆಗೆ 1, in ತಕ್ಕೊಳ್ಳು, ತಕ್ಕೋ (= ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು, etc.; My.; Bp. 48, 6; B. 1, 15; 2, 17; Śi. 260. 388). — ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. rep. (B. 4, 126).

ತಕ taka. (= ತಕ್ಕ). An imitative sound. — ತಕ ತಕನೆ. rep. Quickly (of dancing, My.; Tē. ತಕತಕ). — ತಕ ತಕಾ. = ತಕ ತಕನೆ. (My.). — ತಕ ತಕ್ಕ. A sound used in beating time at dancing (My.). — ತಕ ಪಕನೆ. reit. = ತಕ ತಕನೆ. (My.). 2, vehemently, greatly, much (used of boiling, Č. Bp. 2, 3; C.; Tē. ತಕತಕ).

ತಕತೆ takatē. = ತಕ್ಕ, q. v. (My.).

ತಕರಾರು takarāru. A statement or representation in disproof or disallowal, as by litigants, etc.; starting objections; making difficulties; (contesting, My.; Mhr., H., Br.; see Prv. s. ತಕ್ಕೊ 1). — ತಕರಾರುಅರ್ಜಿ. An appeal against a lower court's judgment, an appeal (Mhr.); a counter-petition (My.).

ತಕರೀರು takarīru. = ತಕರಾರು. Contesting, etc. (My.).

ತಕಶೀರು takāśīru. = ತಕ್ಕೇರು. An offence, a fault (My.; Mhr., H.).

ತಕಾರ ta-kāra. The letter or syllable ತ (Śmd. 11; Kāv. I, 3, 30-34).

ತಕಾವೆ takāvi. Advances made out of the public treasury (My.; Br.; Mhr., H. ತಗಾಕ).

ತಕ್ಕ takka. (P. p. relative of ತಗು; cf. ತಗದು 2). Fit; proper, right, deserving, suitable, salutary, good, etc. (C.; ಜವಳಿ, ಪಾಸಟಿ Čt. I, 88); a good man; a friend (ಕಳೆಯ Čt. II, 72; ಹಿವನ Kk. 38; ಪರಮ

ಹಿತನ Śm. 47). ಪಾವಕ್ಕೆ ಅಂಜುಗುಂ ತಕ್ಕುಂ (Śmd. 159). ಆತಂಗೆ ಈತಂ ತಕ್ಕುಂ (159). ತದೆಯಲರ್ ತಕ್ಕು ಎರ್ವರ್ತೆಗಳ್; ಬಿಡದೆ ಈಯಲರ್ ತಕ್ಕು ಸಮ್ಪತ್ತಿ; ಮಾತದೆಯಲರ್ ತಕ್ಕು ಎವೇಳಂ (277). ಬಯಸಲರ್ ತಕ್ಕು ಮೋಕ್ಷಂ (8 Cm.). ಪೋಲಿಸುವೊಡೆ ಇರ್ವರುಂ ತಕ್ಕುರ್ (298). ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲು ತಕ್ಕು ವನು (ಸಭಾಸದಾ, ಸಾಮಾಜಿಕ, etc.); ದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ತಕ್ಕು ವನು (ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥ); ತಕ್ಕು ಹೊತ್ತು (ಪ್ರಸ್ತಾವ, ಅವಸರ); ತಲೆಯನ್ ಅರಿಸಿ ಕೊಳರ್ ತಕ್ಕು ವನು (ತೀರ್ಪಡ್ಡೆದ್ಡು); ಕಾಲೆಗ್ಗೆತ್ತನ್ನು ಸನ್ನದ್ಧಮಹ ಚತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕು ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಫಾಗಿಸಿ ಇರಿಸುವವು (ವ್ಯೂಹ); ಒನೆಯನ್ನ ಕೊಲ್ಲರ್ ತಕ್ಕು ವನು (ಮುಶಲ್ಮ); ಅತಿಥಿಗೆ ತಕ್ಕು ಬಡವೆ (ಅತಿಥಿ); ಗೂಳಿಯಾಗಿ ಮುದಿಸುವವರ್ ತಕ್ಕು ಹೋರಿ (ಅರ್ಪಣ್ಣ); ಜಮ್ಮಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಸಿ ಕೊಳರ್ ತಕ್ಕು ವನು (ಕಕ್ಕ, ಕತಾರ್ಥ Nr.). ಹಿಡಿಯಿಸಲರ್ ತಕ್ಕು ಹೋರಿ (ಅರ್ಪಣ್ಣ); ಪೂಜಿಸಲರ್ ತಕ್ಕು ವ (ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪ, ಪೂಜಿ Hlā.). ತಕ್ಕು ವನಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದರೆ ತಕ್ಕು ಪ್ಪು ಅದರೂ ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.). See Bp. 56, 21; 61, 56; B. 1, 15, 25; 4, 119, 144; 5, 127; Rāv. 13, 97; J. 6, 35; 26, 11; 30, 51; 31, 31; Śi. 236. 264. 319. — ತಕ್ಕುದು. -ಅದು 1. That is fit, etc., anything proper (C.). ನೀನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ ತಕ್ಕುದು, it is a fit thing (for) you to go there, i. e. you ought to go there (C.). — ತಕ್ಕು ನಿತು. -ಅನಿತು. As much as is suitable, etc. (Bp. 17, 8). — ತಕ್ಕು ನಿರೆ. -ಅನಿರೆ. = ತಕ್ಕುನೆ. (ತಕ್ಕು ಹಾಗೆ Śmd. 210. 356 Cm.). — ತಕ್ಕುನೆ. -ಅನೆ. As is or was fit (C.). — ತಕ್ಕು ನ್ನಾದು. -ಅನ್ನಾದು. = ತಕ್ಕುದು. (Śi. 265. 344). — ತಕ್ಕು ಪ್ಪು. -ಅಪ್ಪು. = ತಕ್ಕು ನಿತು. (C.). — ತಕ್ಕು ಹಾಗೆ. = ತಕ್ಕುನೆ. (C.). — ತಕ್ಕುದು. -ಅದು. = ತಕ್ಕುದು. (ಯುಕ್ತ, etc. Nr.). ಪದಾರ್ಥಮಂ ಸಾಧಿಸಲರ್ ತಕ್ಕುದುದ್ದೋಗಂ (Śmd. 6). ಪಿರಿಯರಿವೆನ್ನು, ಧಕ್ಕೊಂ ಬಯ್ಯದು ತಕ್ಕುದೇ? (258). See Čpr. 3, 68; 3, after 135; Abh. P. 9, 152; 11, 22; 14, 93; Rāv. 13, 4.

ತಕ್ಕಡಿ takkadī. A balance or pair of scales (ಧಜಿ Śi. 490; C.; T. ತಕ್ಕಡ್ಡು; M. ತಕ್ಕಡಿ; Tē. ತಕ್ಕಡೆ; Mhr. ತಾಗಡಿ, ತಾಜನಾ). ತಕ್ಕಡಿ ಬಲ್ಲದೇ ಮನೆಯ ಬಡತನವೆ? — ತಕ್ಕಡಿ ಸ್ವರೂಪಾ ತಕ್ಕುವನೇ ಬಲ್ಲ (Prvs.). See ಅಕ್ಕಡಿ.

ತಕ್ಕಳಿಸು takkalīsu. To sprinkle, as water (My.; cf. ತಳಿ 1).

ತಕ್ಕಾ takkā. = ತಕ್ಕ. (ದಗೆ 1, etc.). (Mhr., H. ದಗಾ, deceit, etc.). — ತಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. Fraud, dishonest doings (My.; Mhr., H. ದಗಾಬಾಜಿ).

ತಕ್ಕಾಳಿ takkāli. The tomato or love-apple, *Lycopersicum esculentum* Mill. (St. & Pl.; T., M.; Tē. ಬಿಕ್ಕಲಿ).

ತಕ್ಕಿ takki. = ತಕ್ಕಾ. — ತಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕ. = ತಕ್ಕಾ. (My.).

ತಕ್ಕಿಲೆ takkilē. = ತಗ್ಗಿ No. 1. (Tbh. of ತರ್ಗಾರಿ). — ತಕ್ಕಿಲಿಗದ. The tree *Sesbania aegyptiaca* Pers. (*Aeschynomene sesban*, Burm. Lin.; ಜಯಿ, ಜಯಸ್ತಿ, ತರ್ಗಾರಿ, ನಾಡೀಯ, ವೈಜಯಸ್ತಿ, ತಗ್ಗಿಸೂಪ್ಪಿನ ಗಿಡ Śi. 137; Tē. ತಳಲಿ, ತಕ್ಕಲಿ, ತಕ್ಕಲಿ, ತಕ್ಕ, ತಕ್ಕಡೆ).

ತಕ್ಕು takku. 1. Largeness, greatness, exalted position (ಪಿಂ Čt. I, 86; Abh. P. 14, 95; T. ತಕ್ಕು, ತಂಜ, ತದವು, ತದಿವ್ವು, greatness = ಪೆರುಮ್ಪು; ತಗುದಿ, a crowd; cf. ತವೆ 2, ತಾಮರ, ತಕ್ಕುನೆ. — ತಕ್ಕುದು. -ಅದು. Greatness to be ruined, to be brought low (Abh. P. 6, 9; 9, 58); to sacrifice one's exalted position (9, 152). — ತಕ್ಕುಗಿದು. -ಕಿದು.

To lose one's greatness, to be brought low or humbled (Abh. P. 11, 52; 13, after 126; 14, 11).

ತಕ್ಕು takku. 2. Love, affection (ಸೇಷ Æt. II, 36; ಅದ್ವೈತ, ಕಾದಲ್ಮೆ, ನಲ್ಮೆ, ಎದಿಶ, etc., ಸೇಷ, Æs.; Çpr. 6, 21; T. ತಂಗ್ಯ, ತಗವು; M. ತಂಗ); desire (Abh. P. 11, after 51; 13, 21).

ತಕ್ಕುಮೆ takka-umē. (Smd. 248). Fitness, etc.

ತಕ್ಕೆ takkē. 1. = ಬಿಕ್ಕೆ 2, (ತಬ್ಬು 2), ತರ್ಕೆ, ತದ್ವಿ, ತದ್ವು. ತಕ್ಕೆ. 1. Embracing; an embrace (J. 6, 34; 28, 5). 2, the amount of wood, etc. that can be grasped with the arms at once (My.). — ತಕ್ಕೆ ಕೊಳ್. To embrace. ತರ್ಕವಾಸಿನಿ ಸೆಜ್ಜಿಗೆ ಕೆಳದಿಯರ್ ಎಂ ತಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಣು ಹೋದರ್ ಎರಪಾಕುಲಿಯಂ? (Smd. 138). — ತಕ್ಕೆಗೊಂದಿಸು. -ಬಂದಿಸು. To link (to one's self) for an embrace, to embrace (J. 26, 21).

ತಕ್ಕೆ takkē. 2. = ಬಿಕ್ಕೆ 3, ತಳಕು 1, (ತಳೆ 2). ತಕ್ಕೆ 2. Joining, coupling; an associate, a mate (used of animals, My.). 2, an accumulation, a heap (as of grass, etc.), a number of persons or beasts assembled together, a putting together (of clothes, etc., My.). — ತಕ್ಕೆ ಹಾಕು. To tie any restive animal to a tame one (My.).

ತಕ್ಕೆಯ್ತು takkēysu. = (ತಬ್ಬು 1), ತರ್ಕೆಯಿಸು, ತರ್ಕೆವಿಸು, ತರ್ಕೆಸು, ತರ್ಕೆಯ್ಯು, ತದ್ವೆಸು, ತದ್ವೆಯ್ಯು. To embrace, etc. (Bp. 59, 24; Rām. 1, 16, 17; J. 2, 49; 4, 60, 72).

ತಕ್ಕೊಳ್ಳು takkōllu. See s. ತಕ್ಕ.

ತಕ್ಕೊಲಿ takkōla. The tree *Pimenta acris*. 2, a particular fragrant drug (ದ್ವಿಜೆ, ಹರೇಣು, ರೇಣುಕೆ, ಭಸ್ಮಗನ್ನಿನ, etc., ರೇಣುಕ ಎನ್ನುವ ಗನ್ನದ್ರವ್ಯ Si. 152; M.: *Illicium anisatum*; Tē.: *Clerodendrum inerme* Heyne; T.: different kinds of perfume).

ತಕ್ಕೊಲಿಕ takkōlaka. The aromatic fruit of *Clerodendrum inerme* (My. Amara).

ತಕ್ಕೆ takkē. = ತಕ್ಕೆ. A tabular statement, list, etc.; an account of particulars, as of receipts, expenses, etc. (My.; Mhr., H. ತಕ್ಕ; Br.).

ತಕ್ಕೆ takya. A pillow, a cushion, or pad (Mhr., H. ತಕ್ಕಾ). ತಪ್ಪಯ ಮೇಲೆ ಕುಣ್ಣು ವನಗೆ ತಕ್ಕೆ ಯಾತಕ್ಕೆ? (Prv.).

ತಕ್ಕ takra. Buttermilk with a fourth part of water (according to others with still more water; ಅಳೆ Mr. 182). See ಅಳೆ, ಕದಿರ್. ತಕ್ಕ ತಕ್ಕನಿಗೆ ಸಪಾ ದುಲರ್ಥ (Prv.). See Prv. s. ತುಕ್ಕ.

ತಕ್ಕಬಲಿ takra-bali. A kind of dish or food. ಮೂಲಂಗಿ ಮೊದಲಾದವು ಉಳ್ಳ ಅಲ್ಲಂಗಲೋ ಪುಳಿವರಸರ್ ಅವು ತಕ್ಕಬಲಿಗಳಕ್ಕುಂ (Mr. 219).

ತಕ್ಕು taksha. A cutter; a carpenter.

ತಕ್ಕುಕ takshaka. A carpenter. 2, one of the principal serpents of *pātāla*. 3, N.

ತಕ್ಕಣ takshana. Tbh. of ತಕ್ಕಣ. (My.; Tē.).

ತಕ್ಕಣರು taksharu. = ತಕ್ಕಣರು. (My.).

ತಗ taga. 1. (= ತಗವೆ. ತಗೆ 2, ತರೆ 1, ತೆಯ್ಯ). Stop, delay, etc. (ತದರ್ಥಂ Æt. I, 46; see ತಗೆ 1, ತಂಗು).

ತಗ taga. 2. = ತಗದು 1, ತಗೆದು. P. p. of ತಗೆ 1. See J. s. ತಗೆ 1 (ತಗ ತಗವ, ತಗ ತಗದು).

ತಗಜಿ tagaji. = ತಗಜೆ. etc. (ಪ್ರಪನ್ನಾಡ, ಪ್ರಪನ್ನಾಟ, ಎದಗಟ, ದಮ್ಮು, ಚಕ್ರಮದರ್ಕ, etc. Nr. a; My.; Sk. ತರ್ಕಣ, ತರ್ಕಲ, ತರ್ಕಟ).

ತಗಜಿ tagajē. = ತಗಜೆ, etc. (Hlā.; My.). 2, the under-shrub *Cassia occidentalis* L. (St. & Pl.). 3, the Indian mulberry tree, *Morinda citrifolia* L. (St. & Pl.). See ಮೊಡ್ಡ.

ತಗಜಿ tagajē. = ತಗಜೆ, etc. (Nr. b).

ತಗಡಿ tagadi. = ತಗಡಿ. (My.).

ತಗದು tagadu. Metal beaten into a plate, a flat piece or sheet of metal (My.; Tē., T.; M. ತಗದು, ತಗದು; Mhr. ತಕ್ಕಟ). See B. 3, 86; 4, 96, 124; Prv. s. ಬೇಗಡೆ.

ತಗಣಿ tagani. = ತಗಣೆ, ತಗಣೆ, ತಿಗಣೆ, ತಿಗಣೆ. A bug (S. Mhr.; B. 1, 24; Tu. ಚಗುಳೆ, ತಗುಳೆ; Mhr. ಧೇಕೂಣ). — ತಗಣಿಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A peculiar thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ತಗಣಿ taganē. = ತಗಣೆ, etc. (My.). ತಗಣೆ ಉಪದ್ರ ಮಗಣ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Sp. s. ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕು.

ತಗದು tagadu. 1. = ತಗ 2, ತಗೆದು. P. p. of ತಗೆ 1, q. v.

ತಗದು tagadu. 2. (fr. ತಗು). That is not fit or proper (Abh. P. 14, 98).

ತಗರ್ tagar. 1. To be stopped or impeded; to impede, etc. (ಗತಿಬಂಧನ Smd. Dh., Sm. 104; ತಗ Smd. II, Kk. 98).

ತಗರ್ tagar. 2. ತಗರು. = ಚಗರು. etc. A ram (ಅಚ್ಚೇದ Smd. Dh.; ಅಚ್ಚ Sm. 104; ಎಲಕ, ಎದಕ, ವೃಷ್ಟ, ಮೇಷ, etc. Nr.; My.; Tē.; Bp. 29, 4; Mhr., H. ತಗರ, ತಂಗರ). — ತಗರೇರ. -ತೇರ. Having a ram for his vehicle: fire (ಅನಲ Sm. 11). — ತಗರೇಣಿಸು. -ಬೇಣಿಸು. To cause rams to fight (J. 6, 39).

ತಗರ tagara. 1. = ತಗರ, etc. Tbh. of ತಮರ or ತ್ರಪ. Tin (My.; Tē., T., M.).

ತಗರ tagara. 2. A shrub with fragrant white flowers, cultivated in gardens, *Tabernaemontana coronaria* Br. (ನನ್ನಿವಟ್ಟು Mr. 125; Tē. ತಗರ = ನನ್ನಿವರ್ಥನ).

ತಗರ್ಚೆ tagarē. = ತಗಜೆ, etc. (ಪ್ರಪನ್ನಾಡ, ಎದಗಟ, etc. Si. 159).

ತಗಲಿಸು tagalisu. = ತಗಲಿಸು, ತಗಲಿಸು. To cause to come in contact with, etc. ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರನಾದ ರೂ ಮೆಯ್ ತಗಲಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ತಗಲು tagalu. = ತಗಲು, ತಗಲು, (ತಗುಳ್). To come in contact with; to touch; to hit (v. i., My.; Tē. ತಗಲು, ತಗಲು); to have sexual intercourse with (My.). ತಗಲಿದವನಿಗೆ ಹಗಲಿರುಳೇನು? (Prv.). See Si. 198, 247; B. 3, 45, 82; 5, 56. — ತಗಲಗೊಳು. -ಕೊಳು. To allow to come in contact, etc. (B. 5, 224). — ತಗಲು ಹಾಕು. (i. e. ತಗಲು). To bring into contact, to join, to attach (My.). ತಗಲು ಹಾಕರ್ ವಟ್ಟದು (ಸಂಗೂಡ, ಸಂಕಲಿತ Si. 379; see also 303).

ತಗಲು tagalu. = ತಗಲು, ದಗರ್, q. v. (B. 4, 51; T. ತಗಲಿ).

ತಗಲುಗಾಡಿ tagalu-gāra. A dishonest man, a cheat (My.).
ತಗಲುಗಾಡಿನಿಗೆ ಬಗಲ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ (Prv.).

ತಗವುದು tagavudu. (= ತಗವು 1). See s. ತಗ 1.

ತಗವೆ tagavē. (fr. ತಗ). (= ತಗ 1). Stop, delay; an impediment. ತಗವಪ್ಪಡಿ (= ತಗವೆ ಅಪ್ಪಡಿ, ಸ್ಮd. 67, o. r. 3).

ತಗಹು tagahu. 1. (= ತಗವುದು). An obstacle; a hindrance, an impediment (ಪ್ರತಿಬಂಧ, ವಿಶ್ವವು Mr. 453). ತಗಹಂ ಸಿದ್ಧಿ (ಸ್ಮd. 157).

ತಗಹು tagahu. 2. (fr. ತಗ). Connection (Bp. 28, 54; Rām. 6, 13, 8); a continuous line or row; order (ಪಂಪಿಡಿ, ಪಂಕ್ತಿ Sm. 105).

ತಗಹುದು tagahudu. (for ತಗವುದು, 3rd person singular of a verb ತಗಸು, fr. ತಗ). It joins, it comes upon one (Bh. 1, 10, 13).

ತಗಾಡೆ tagādē. Urging for payment, dunning (My.; Mr., H. ತಗಾಡು). 2, a claim, suit, or dispute (Br., R., as H.).

ತಗಿಚಿ tagiçi. = ತಗಚೆ, etc. (ಪ್ರವೃತ್ತಿ, etc. Si. 159).

ತಗಿಲಿಸು tagilisu. = ತಗಲಿಸು, etc. (My.; Si. 63).

ತಗಿಲು tagilu. = ತಗಲು, etc. (My.). ಒನ್ನಕ್ಕೊನ್ನು ತಗಿಲಿದದು (ವ್ಯಾಧ, ಸಂಪತ್ತಿ Si. 418; see also 354. 273).

ತಗಿಸು tagisu. = ತಗಸು 1. (My.; B. 5, 161; cf. ತಗ).

ತಗು tagu. To be (joined), fit or proper, to suit (T., M., Tē.). See ತಕ್ಕ, ತಗದು 2, ತಗಹು 2, ತಗಹುದು.

ತಗುಣೆ taguṇē. = ತಗಣೆ, etc. (ಮತಕ Mr. 166). ಮೋಗಿ ನೇರನೊಳಗೊನು ನೆಗದಾ ಅಡಿವನ್ನಿ, ತಗುಣೆ ಹೆಬ್ಬಲಿಯ ಹಿಡಿದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಯ ನಮ್ಮುವದು (Sp.).

ತಗುಲಿಸು tagulisu. = ತಗಲಿಸು, etc. (My.).

ತಗುಲು tagulu. = ತಗಲು, etc. (My.).

ತಗುಲು tagulu. = ತಗಲು, etc. (My.).

ತಗುಲುವಿಕೆ taguluvikē. Touching, etc. ಬೇನೆ ತಗುಲುವಿಕೆ (ಸ್ವರ್ತ, etc. Si. 392).

ತಗುಸಿ tagusi. Decrease, want, deficiency, defect, scarcity (ತಗುಸ್ಸು Bhn. 52; T. ತವಕ್ಕ; see ತವ 1; ತಗ್ಗು 1).

ತಗುಳೆ tagulē. (= ತಗುಲು, etc.), ತಗುಳು 1. To be joined together; to come near, to approach, to meet, to unite one's self with; to commence (ಸನ್ಧಾನೆ Ss.; ಅಯ್ಯು ಸ್ಮd. Cm. 15. 189. 219. 279. 381; ಪತ್ತು 136; ಕೂಡಿ ಕೊಡ್ತೆರು 348; ಬರ್ 381). 2, to run after; to chase, to pursue; to drive away; to push back (ಅನುಧಾವನೆ ಸ್ಮd. Dh.). P. p. ತಗುಳ್ಳು. ತಗುಳ್ಳಂ (ಸ್ಮd. 49). See ಸ್ಮd. 80; Ūpr. 3, 9; 5, 79; Abh. P. 4, 38; 10, after 91; Bp. 3, 36; 21, 20; 37, 19; 51, 67; 54, 36; Rāv. 8, 102; Sāv. 4, after 99; J. 5, 27; 8, 39; 24, 67; 25, 27, 30; ಬೆನ್ನಗುಳೆ.

ತಗುಳಿಸು tagulisu. To chase, to drive away (Bp. 60, 27).

ತಗುಳು tagulu. 1. = ತಗುಳೆ. P. p. ತಗುಳೆ. (Bp. 13, 21, 23; 43, 52; 50, 54. 80; 57, 37; 59 sum; Bhāgavata 10, 17, 21).

ತಗುಳು tagulu. 2. Coming near, etc. — ತಗುಳು ಮರುದು. Approaching and receding (J. 22, 29).

ತಗುಳ್ಳು tagulē. 1. To join (v. t.), to attach, to put to (Ūpr. 6, after 64). ಕೋಡ ಮೊನೆಯೊಳ ತಗುಳ್ಳಿದ ಸೂನುಗಿಗತ್ತಿ (Rāv. 6, after 11). 2, to join one's self to, to get to, to come under the rule of. ಅರೆ ವಸ್ತುವಿನರ್ಥಮನ್ ಉಸಿರುತ್ತಿರೆ ಸಂಹಿತೆಯಂ ತಗುಳ್ಳುವದು (ಅಯ್ಯುವದು, ಸ್ಮd. 77 Cm.). 3, to undertake anything, to engage in (ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಮd. Dh.); to employ. ಕೊಡಿಸಕ್ಕದಮಂ ತಗುಳ್ಳೆ (ಸ್ಮd. 78).

ತಗುಳ್ಳು tagulē. 2. (To put fire to), to set on fire, to kindle, to damage with fire (ಅಗ್ನಿವಾಧನೆ ಸ್ಮd. Dh.; cf. ತಾಗುಳೆ?).

ತಗುಳ್ಳು tagulpa. The state of being joined, union (Ūpr. 8, 96).

ತಗಿ ತಗ್ಗಿ. 1. To stop, to arrest, to obstruct, to impede; to stun (ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸ್ಮd. Dh.; ತಗರ್ ಸ್ಮd. II; T. ತಗ್ಗಿ; see ತಗು 1, ತಡಿ 1). P. pa. ತಗ್ಗ, ತಗದು, ತಗಿದು. ತಗಿದು (ತಕ್ಕೊಯ್ಯುದು, ಅಳಿಸಿದುದು, ಅಣ್ಣಲಿದುದು, etc., ಪ್ರತಿಹತ Ss.). ತಗದುದು (ತಗದುರ್ವದು Kk. 93). ತಗ ತಗವ (J. 12, 22). ತಗ ತಗದು (J. 8, 39). — ತಗವುದು. = ತಗಹು 1. Arresting. 2, an impediment (ವಿಶ್ವವು, ಪ್ರತಿಬಂಧ Hlā.). 3, a trap, a snare (ಉನ್ನಾಥ, ಕೂಟಯನ್ನ Hlā.).

ತಗಿ ತಗ್ಗಿ. 2. = ತಗ 1, etc. Stopping, etc. — ತಗವುಗರ್. -ಮುಗಿರ್. An obstructing cloud: the state of being greatly clouded (Abh. P. 9, 84).

ತಗ್ಗಿರು tagairu. Dismissal, turning out (My.; Br., H.).

ತಗ್ಗಿಣಿ taggāṇi. = ತಗಣೆ, etc. (ಪ್ರವೃತ್ತಿ, etc. Si. 159).

ತಗಿ taggi. = ತಕ್ಕಿಲೆ (ಜಯೆ, ಜಯನ್ನಿ, ತರ್ಕಾರಿ, etc. Mr.; ಜಯೆ, etc., ತಕ್ಕಿಲೆ ನಿಡ Si. 137). 2, N. of a tree (ಕರ Mr. 118). 3, a large shrub, Clorodendron phlomoides L. f. (St. & Pl.). See Bp. 45, 41.

ತಗ್ಗಿ taggi. Tuggee, the practice of strangling and robbing, the practice of child-stealing (My.; H. ತಗ್ಗಿ).

ತಗಿಸು taggisu. To make low; to bow, as the face or head; to lessen; to appease (My.; B. 4, 181). ತಗ್ಗಿಸರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ತಾನ್ತ, ತಮಿತ Nr.).

ತಗ್ಗು taggu. 1. = ತಗ್ಗು, ತಗ್ಗು. To be or become low; to be depressed; to be bent down or inclined; to stoop (v. i.); to be humble, to humble one's self; to become less, to decrease; to fall in price; to be appeased, etc. (C.; Tē. ತಗ್ಗು, ತವಗು, ತವುಗು; Tu. ತಗ್ಗು). ತಗ್ಗಿದ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ Nr.). ತಗ್ಗಿ ಇರ್ದುದು (ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರ, ಸ್ವಂಚಿತ Mr. 449). ತಗ್ಗಿದವ ಎತ್ತಿಗೂ ನುಗ್ಗಿಗ (Prv.). See Ūpr. 2, 44; Bp. 13, 25; 21, 40; 28, 55; 45, 41; 47, 16; Prv. s. ಮೆಟ್ಟು 1.

ತಗ್ಗು taggu. 2. = (ತರಗು, ತಾಗು 4), ತಗ್ಗು. Low ground; the state of being low; a depression, a sinking; a declivity; a hole; a flat, a valley; diminution; decrease; (diminu-

tiveness); scarcity, dearness; etc. (C.; Tē.). ತಗ್ಗಾದ ಗುಟ್ಟು (ವಾಮನ, ನೀಚ, etc. Si. 372). ಅಗಲ ಉದ್ದಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ತಗ್ಗುಗಳಲ್ಲದೇ ಇರುವನ್ನಾಡು (ಸಿಫ 400). See Prv. s. ಬೊಗ್ಗು 1. — ತಗ್ಗಾಳು. — ಅಳು. A dwarfish man (My.). — ತಗ್ಗುಗಡ್ಡೆ. A low paddy-field. ತಗ್ಗುಗಡ್ಡೆಗೆ ಮೂಡು ಬೆಳೆ, ಎತ್ತರ ಗಡ್ಡೆಗೆ ಒನ್ನೆ ಬೆಳೆ (Prv.). — ತಗ್ಗುದವಸ. Dear grain (My.). ತಗ್ಗುದವಸಕ್ಕಾಗಿ ಹಗ್ಗ ಕೊಣ್ಣು ಹಾಗೆ (Prv.). — ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆ. Dale and hill, low and rising ground, flats and prominences (My.; B. 4, 66). — ತಗ್ಗು ನೆಲ. = ತಗ್ಗು ಭೂಮಿ. (My.). — ತಗ್ಗು ಬ್ಬು. — ಉಬ್ಬು. = ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆ. (My.). — ತಗ್ಗು ಭೂಮಿ. Low ground; a flat (My.; B. 4, 116). — ತಗ್ಗು ಮುಗ್ಗು. Ups and downs, unevenness (My.; ಎವಮು G.; Tē. ತಗ್ಗು ಮೊಗ್ಗು). — ತಗ್ಗು ಶ್ರುತಿ. A note below the key, a deadened or muffled tone (My.).

ತಂ tañ. ತಣ್ಣ. = ತಣ್ಣ, ತಣ್ಣ 1, ತಮ್ 2. Coolness. — ತಂಗದಿರ್. — ಕದಿರ್. = ತಣ್ಣದಿರ್. A cool ray. — ತಂಗದಿರ್. — ಅ3. = ತಣ್ಣದಿರ್. Who has cool rays: the moon (ಚಂದ್ರರ Kk. 11 b). — ತಂಗದಿರ್ಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲ. = ಚಂದ್ರ ಕಾಂತ. (ತೇವ. 1, 50). — ತಂಗದಿರ್ ವಕ್ಕ. — ವಕ್ಕ. The Greek partridge, as subsisting upon moon-beams (ಚೋರರ Kk. 21). — ತಂಗಾಳಿ. = ತಣ್ಣಾಳಿ. A cool breeze. ತಂಗಾಳಿ ಕಣ್ಣಿರ ಮಂಗಳವಾದರೂ ಉಲ್ಲಾಸಿಸುತ್ತದೆ (Prv.). See Bh. 1, 5, 5, 10; J. 2, 65; 3, 8; 17, 40; 30, 19. — ತಂಗೋಳ. — ಕೋಳ. = ತಣ್ಣೋಳ. A cool pond (Rāv. 2, 37; V. 4, 3; J. 30, 36). ತಂಕ tañka. = ಟಂಕ, etc. (Sk.).

ತಂಗಳ tañgala. = ತಂಗಳು. (My.; Tē. ಚಲಿದಿ, ಚದ್ದಿ). ಹಂಗಿನ ಅರಮನೆಗಿಂತ ಇಂಗದ ಗುಡಿ ಅೇಸು; ಭಂಗಬಟ್ಟು ಉಮ್ಮ ಬಿಸಿಯಿನ್ನು ಕನ್ನಲು ತಂಗಳವೇ ಅೇಸು! (Sp.).

ತಂಗಳು tañgalu. = ತಂಗಳ. Any cold food, as rice, bread, etc., stale food (My.). ಇದ್ದ ತಂಗಳು ನನಗಿಕ್ಕು, ಸಿನಗೆನ್ನೆ ಸ್ವಿಗೂ ಹಸಿವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾತುತೇನೆ. — ಉಡಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ಮೆ ಯ್ಲಿಗೆ ಹೇಸ, ಉಮ್ಮಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ತಂಗಳಿಗೆ ಹೇಸ. — ಎಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸದವರು ತಂಗಳನ್ನಾ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ತಂಗಳುಣ್ಣ ಬಡ್ತಿ ಗಣ್ಣನ ಹಸಿವೆ ಅದಾಯ್ತು (Prvs.). ತಂಗಳ ಮಾಂಸ (My.; B. 5, 287). See Prv. s. ತಂಗಿ and ತಮ್ಮ.

ತಂಗಿ tañgi. A younger sister (C.; T. ತಂಗೈ, M. ತಂಗಿ; Tē. ಚೆಕ್ಕಿ, ಚೆಲಿ). ತಂಗಿಯ ಅಭಿವಂ (ತಾಳಲ Mr. 313). ತಂಗಿ ಬದವಳಾದರೆ ತಂಗಳ ಹಿಟ್ಟುಗೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲವೇ? (Prv.). It is often used as an epithet of endearment for a female younger than one's self. See Bp. 3, 28; 24, 35; B. 3, 80, 81; 4, 177; Si. 191, 192; J. 80, 51; 31, 29; ಕದುದಂಗಿ. — ತಂಗಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. = ತಂಗಿ. (My.; B. 3, 53).

ತಂಗು tañgu. 1. = ತಂಗು, ತಾಗು. To stop; to stay, to tarry, to sojourn, to lodge (My.; T.; M. ತಂಜು, ತಜ್ಜು; see ತಗ 1, ದಕ್ಕು 1). ಉರು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊಲಗೆರಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ದರು. — ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಂಗಿದರೂ ಕಾಸಿನ ಅಸೆ ಬಿದಿರಿಲ್ಲ (Prvs.).

ತಂಗು tañgu. 2. Stoppage, halt: a day's journey (My.). — ತಂಗುಮನೆ. A lodging house (My.).

ತಂಗು tañgu. = ತಂಗು. (My.; Si. 271, 279). 2, tight (My.; Mhr., H.).

ತಂಗುದ tañguda. = (ತಂಗು), ತಂಗುಳ. A horse's or an elephant's trappings (ಗುದ, ದಿಂಡಿ, ವಕ್ಕರಕ್ಕೆ Kk. 58, o. r. ತಂಗುಳ).

ತಂಗುಳ tañgula. = ತಂಗುದ, q. v.

ತಂಗೇಡಿ tañgēdi. The plant Cassia auriculata Lin. (My.; Tē. ತಂಗಡಿ, ತಂಗೇಡು; M. ಚಮುಡೆ). — ತಂಗೇಡಿ ಬೊಟ್ಟುಡೆ. Chips of ತಂಗೇಡಿ (My.).

ತಟ್ಟಣ tat-ṇa. Tbh. of ತಟ್ಟಣ. (My.).

ತಜಿವಿಜಿ tajiviji. = ತಜಿವೀಜು. (My.).

ತಜಿವೀಜು tajiviju. Investigating; planning, contriving, arranging (My.; Mhr., H. ತಜಿವೀಜು).

ತಜ್ಜ tad-ja. Produced at that moment: immediate, instantaneous. (R.).

ತಜ್ಜ tad-jā. Knowing that; a knowing or intelligent man. (R.).

ತಂಜಾವೂರು tañjā-ūru. Tanjore (B. 4, 81; My.; T. ತಂಜೈ, ತಂಜಾವೂರು).

ತಟ taṭa. 1. A sound in imitation of beating or throbbing. (Cf. ತಟ್ಟು 1, ತಾಟ; Sk. ತಟತಟ, rumbling, etc.). — ತಟಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To hammer, as a goldsmith (My.). 2, to wander about (My.). — ತಟ ತಟನೆ. rep. With repeated blows (Bp. 14, 17; cf. Mhr. ತಾಡತನೆ, ಭದಭದ). 2, with repeated throbs or pulsations (2, 34; Tē. ತಟ ತಟ). — ತಟ ಪಟ. reit. = ತಟ ತಟನೆ No. 2. (My.). 2, danger to life, extreme peril (ಪ್ರಾಣದಾಧೆ Bhn. 66, o. r. only ತಟ). ತಟತಿನಿತ್ತ ತಟ ಪಟವಾಯಿತು (Prv.).

ತಟ taṭa. 2. = ತಟ. An imitative sound. — ತಟ ತಟನೆ. rep. In many drops. ತಟ ತಟನೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿ (My.).

ತಟ taṭa. 3. (T. ತಟ್ಟ, scarcity; cf. ತಡ 3). — ತಟ ಮಟ. reit. Deficiency, insufficiency, as of food; difficulty, trouble (My.; V. 38, 33). Cf. ತಟ್ಟುಮುಟ್ಟು.

ತಟ taṭa. 4. Probably a meaningless prefix. ತಟವಟ. — ಮಟ. = ಅಟಮಟ. Fraud, trickery, untruth (My.; Tē. ತಟಮಟಿ, ತಟವಟಿ). — ತಟವಟಗಾಡು. A deceitful man, a liar (My.).

ತಟ taṭa. = ತಡ, (ತಡಿ, ತಡೆ), ದಡ. The declivity or side of a hill (ಸಾನು, etc., ಗಿರಿಯ ಪೊರೆ Mr. 96). 2, a bank or shore (ದಡ Ct. II, 91; Nn. 51); a bound. 3, a term applied to certain parts of the human body, which have, as it were, sloping sides (see s. ಕರುದ್ವತಿ). 4, a field. 5, the sky or horizon. — ತಟವುಚ್ಚು. — ಉಚ್ಚು. To free one's self or deviate from the boundary, to go beyond ordinary limits: to pierce right through (Bp. 22, 10; 40, 4; 46, 33).

ತಟಕು taṭaku. = ತಟಕು. 4. A drop, as of water, honey, etc. (My.; B. 4, 2); a small quantity, a little (ಕೊಂಡ, ತುಸ, ಅಲ್ಪ, ತ್ವಟಿ, etc. Si. 370; My.; B. 3, 95). ತಟಕು ಬಿದ್ದು, ಮರಾ ಕೆಡಿಸಿತು. — ತಟತಿನಿತ್ತ ತಟ ಪಟವಾಯಿತು (Prvs.).

ತಟಕ್ಕನೆ taṭakkanē. 1. = ತಟಕ್ಕನೆ. In drops (My.).

ತಟಕ್ಕನೆ taṭakkanē. 2. = ಚಟಕ್ಕನೆ, ತಟಾರನೆ. Quickly, suddenly (My.; Tē. ತಟುಕನೆ). ತಟಕ್ಕನೆ ಸೇತ (My.). ತಟಕ್ಕನೆ ದೀಪವನ್ನು ಅಡಿಸಿದನು (My.).

ತಟಜ taṭa-ja. Born on or near the shore (Ūpr. 1, 92).

ತಟವಾಣ taṭavāṇi. A female of the taṭu breed (R.; Mhr., H. ತಟಾಣಿ; Br., T. ತಟ್ಟುವಾಣಿ; see ತಟ್ಟು 2). 2, a trickish, deceitful woman (My.).

ತಟಸು taṭasu. = ತಟಸು. N. of a plant (ಸಿಟು Mr. 120, o. rs. ತಟಸು, ಸಿಟು, ನಿಂಳ).

ತಟಸ್ತ taṭa-sṭha. Situated on a bank or shore; standing near; indifferent, neutral; standing still; awaiting intently (Sk., Mhr.). ತಟಸ್ಥನಾದವನಿಗೆ ತಣ್ಣಿಯೇನು? (Prv.).

ತಟಾಕ tatāka. = ತಡಾಗ, q. v. (ತೀರ್ಥ, ಕೆದ್ Nn. 48; ಜರಾಧಾರ, ಕೆದ್ Mr. 417).

ತಟಾಕಬಂಧನ tatāka-bandhana. The embankment of a tank (ಕೆದ್‌ಯೆ ಎಂ Nn. 99).

ತಟಾಯ್ tatāy. A contraction of ತಟ್ಟಿ ಹಾಯ್, to proceed after having touched, to pass by or over, as a village, a river (My.). ತಟಾಯ್ or ತಟಾದು ಜೋಗು (My.). 2, to pass right through, as a ball (My.).

ತಟಾಯಿಸು tatāyisu. (i. e. ತಟ್ಟಿ ಹಾಯಿಸು). To make pass by or cross; to have one's self taken over, etc. (My.). ತಟ್ಟಿ ಇದ್ದರೆ ತಟಾಯಿಸು ನಡೆವಾನು (Prv.). 2, to pass right through, as a ball (My.).

ತಟಾರನೆ tatāranē. = ತಟಕ್ಕನೆ 2. Quickly, all at once (My.; Tē. ತಟಾಲನೆ, ತಟಾಲನೆ; Mhr. ತಡಕ; cf. ತಟ್ಟನೆ).

ತಟಿ tatī. = (ತಟ, ತಡಿ), ತಡಿ, (ತಡೆ, ದಣ್ಣೆ 1, ದಣ್ಣೆ 2). A shore or bank.

ತಟಿತ tatit. = ತಟಿತ್ತು (Śmd. 106). Lightning (Rāṣ. 8, 99; My. Amara; Sk. ತಡಿತ್, ತಲಿತ್).

ತಟಿತ್ತು tatittu. = ತಟಿತ್, q. v.

ತಟಿವಲ್ಲರಿ tatit-vallari. Forked lightning (Abh. P. 5, after 53).

ತಟಿನಿ tatīni. Having a bank: a river.

ತಟಿನ್ಮಾಲಿಕೆ tatit-mālikē. A garland of lightnings (V. 14, 27).

ತಟಿಲತೆ tatit-latē. Forked lightning (Bp. 61, 66; the correct form is ತಟಿಲ್ಲ ತೆ).

ತಟಿ ತಟೆ. = (ತಟ), ತಡೆ. (Sk.).

ತಟ್ಟ ತಟ್ಟ. = ತಟ್ಟ 2, etc., ತಟ್ಟು 3, ತಟ್ಟಿ 1, (ತಡ 4). Flatness, levelness (Tē., M. ತಟ್ಟ; T. ತಟ್ಟಿ; T. ತಟ್ಟು, to flatten; cf. ಜವಟಿ). 2, a thin, emaciated fellow (? Bp. 51, 53). — ತಟ್ಟತಳ. (Śmd. 386; Kk. 98). A flat palm of the hand.

ತಟ್ಟನೆ tatṭanē. = ತೊಟ್ಟನೆ, ತೊಟ್ಟನೆ, ತೊಟ್ಟನೆ. Quickly; suddenly, all at once (My.; Tē. ತಟ್ಟನೆ; cf. ತಟಾರನೆ). ಜಟ್ಟಿಯಾದರೂ ತಟ್ಟನೆ ಹಾದಿ ಬೇಕು. — (ಭಿಕ್ಷು ಗಾಡಿನು ಬರು ನಲ್ಲಿ) ತಟ್ಟನೆ ಅದವರೆ ಕೊಟ್ಟನ್ನು ಫಲ. — ತಟ್ಟನೆ ಬಾ ಎನ್ನರೆ ತುಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟನನ್ನೆ (Prva.). See J. 39, 44; B. 2, 40; Prv. s. ಪೊಟ್ಟಣ.

ತಟ್ಟನುಮಾಲೆ tatṭamālē. A play at which children turn round rapidly till they become giddy (My.).

ತಟ್ಟಿ tatṭi. = ತಡಿತ್, q. v. A frame of bamboos, etc., a tatty (C.; T., M., Tu.; Mhr. ತಾಟೀ; T. ತಟ್ಟು, Tē. ತಟ್ಟಂಡು, to join, to intertwine; see ತಟ್ಟು). 2, matting, a bamboo mat (My.; Mhr. ತಟ್ಟಾ). — ತಟ್ಟನಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Bh. 7, 6, 81). — ತಟ್ಟನಲೆ. -ವಲೆ. To plait screens (ತಟ್ಟಿ ಮೆದಡು Śmd. II; Kk. 76).

ತಟ್ಟಿ tatṭi. = ತಟ್ಟು 1. ತಟ್ಟಿ ಹೇಡುವತ್ತುವಂ ಧಾರೇಯಕನಿಸು (Mr. 350).

ತಟ್ಟಿಯ tatṭiya. Flatness: want of liveliness or vigour (? Bh. 2, 14, 61; cf. ತಟ್ಟಿ No. 2).

ತಟ್ಟಿಸು tatṭisu. 1. To stammer, to stutter (T. ತಟ್ಟು, ತಟ್ಟು, to walk uncertainly; to stammer, etc.). — ತಟ್ಟಿಸಿ ಮಾತಾಡು. = ತಟ್ಟಿಸು. (ಉಗ್ಗು G.).

ತಟ್ಟಿಸು tatṭisu. 2. To cause to tap, etc. (My.).

ತಟ್ಟು tatṭu. 1. To tap; to touch; to come close, to come on in the way; to pat; to strike, to beat; to clap; to slap; to knock (ತಾಡನ Śmd. Dh.; Śm. 88; My.; Tē., T., M.; cf. ತಡೆ, ತಾಟು 1; T. also ತಟ್ಟು, to touch; to clap on a thing, as cow-dung on a wall (My., T.); to drive, to beat off or back, to remove (My.; Tē., T.; see ಪೊಡಿ). ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲದ ಕುವಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣ್ಣೇ ತಟ್ಟಿದ (Prv.). See Bp. 32, 44; Śāṣ. 4, 81; B. 2, 53; 5, 176. 191. 199. 203. 221; ಮನದಟ್ಟು; Prv. s. ತೊಟ್ಟು 2. — ತಟ್ಟುತ್ತು. -ಉತ್ತು. To pass right through, as an arrow (J. 13, 18). — ತಟ್ಟುತ್ತು. -ಅತ್ತು. To knock one against the other. ಜೋಗಿ ಜೋಗಿ ತಟ್ಟುಡಿದರೆ ಬುಡಿದೆ ಬುಡಿದೆ ತಟ್ಟುಡಿತು (Prv.).

ತಟ್ಟು tatṭu. 2. Touching (see ತಾಗುವಟ್ಟು); a slap or pat; a blow (My.; T., M.). ತಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಗಟ್ಟಿ (an ingot, etc.) ಅಗಲಾದಿ (Prv.). 2, a blow or knock of disease, cholera, danger, death (M.); fatigue, exhaustion (My.). 3, the measles (S. Mhr.; Tē. ತಟ್ಟಮ್ಮೆ, T. ತಟ್ಟಮ್ಮೆ). — ತಟ್ಟುಮುಟ್ಟು. (= ತಟ ಮುಟ್ಟು). A knock or blow of misfortune, a great strait or dilemma (My.).

ತಟ್ಟು tatṭu. 3. = ತಟ್ಟ, etc. Flatness. 2, the flat, i. e. the blade, of a sword. ಅಡ್ಡಾಯುಧದ ತಟ್ಟು (ಬಡ್ಡಫಲ, ಪುಷ್ಕರ HIA.). — ತಟ್ಟುಬಳೆ. A flat, broad, plain bracelet (My.; Si. 219).

ತಟ್ಟು tatṭu. 4. = ಫಟ್ಟು. (ಸಮೂಹ ಸೆ.; Mhr., H. ಫಾಟ; cf. ತಟ್ಟು).

ತಟ್ಟು tatṭu. 5. (Tbh. of ತಟ ೨). Side; direction (C.; Tē.; Tē. also ತೊಟ್ಟು; Mhr. ಫಡ, a side or face). — ತಟ್ಟು ಗು. -ಅಗು. (ಬದಿಗಾಗು, ಸರಿ, ಕೆಲನಾರು G.). — ತಟ್ಟುವರಿಯು. -ವರಿಯು. To make go to one side or aside (Rāṣ. 6, after 11).

ತಟ್ಟು tatṭu. 1. = ತಟ್ಟಿ, ತಾಟು 2. Sackcloth (My.; Mhr. ತರಟ, ತಾಟಿ). See ಗೋಣಿ. 2, the cloth or cloak of a Buddha or Jaina mendicant (ಕೃಷ್ಣಕಾಶ್ಯಾದನ Śmd. Dh.; Śm. 88; ಸವಣರ ಉಳ್ಳುದೆ Ūt. I, 64; Bp. 51, 53 ?).

ತಟ್ಟು tatṭu. 2. A small breed of horses, a pony or tattoo (My.; Tē., T., M.; Si. 273; Mhr., H. ತಟೊ, ತಟ್ಟು; see ತಟ ನಾಲೆ).

ತಟ್ಟುಕ ತಟ್ಟು-uka. (Śmd. 239). A man who slaps, strikes, etc.

ತಟ್ಟಿ tatṭi. 1. = ತಟ್ಟ, etc. Flatness, levelness (My.; T.). 2, a flat, lid-like bamboo or rattan basket for setting out fruits, wares, etc. (C.). 3, the same made of wood or metal, a platter or plate (ಪಾತ್ರೆ Mr. 212, o. r. ತಾಟಿ; My.; M.; T. ತಟ್ಟು; Mhr. ತಾಟ; see ತಾಟ 1). See Bp. 12, 11; 33, 18; Si. 241; ಕೆಲದಟ್ಟಿ, ಪೊನ್ನಟ್ಟಿ. 4, a flat, young, beanless pod (cf. ಜಟ್ಟು). ತಟ್ಟಿ ಬಯಿಸು ಕೊಣ್ಣರೂ (though he is beaten and

blamed for having stolen the pods) ತಟ್ಟೆ ಹುಳು ಹನ್ನಾಗಿಡೆ (Priv.). — ತಟ್ಟೆಕಾಲು. The feet of a platter (My.); two cross legs, upon which the warp of a weaver's loom rests (R.).

ತಟ್ಟೆ taṭṭē. 2. A thick bamboo, or an areca-palm stem, split in two (My.; T. ತಟ್ಟೆ, ತಟ್ಟು, a corn stalk, see ದಣ್ಣು; a bamboo).

ತಟ್ಟೆ taṭṭē. A woman's shoe (S. Mhr.).

ತಡ taḍa. 1. = (ತಗ 1, etc.), ತಡವು, ತಡವು, ತಡವು 2, ತಡವು 2, ತಡೆ 2 g. v., (ತಡೆ 2, ತಡವು, ತಡು, ತಡುವು 2, ತಡುವು 2). Impeding (see s. ಪುಸ 2); check, impediment, obstacle, hold. 2, delay (My.; J. 17, 37); etc. ಮೊ ನೆಯೊಳ್ ಸೂಡ್ ತಡವಾಯಿತು (Śmd. 263). ತಡವ ಮಾಡುವವನ ಗೊಡವೆ ಬೇಡ (Priv.). — ತಡಕೆಯ್. A hand that checks or holds fast: an embrace. ತಡಕೆಯ್ಕೊ ಮಾಡಿದಂ (ಪದ್ಧಿ ತಡ್ಕಿ ಯ್ದುಂ) Śmd. I; Śm. 2, 8; the ಪದ್ಧಿ is not in Mdb. MS.). — ತಡಗಟ್ಟು. -ತಟ್ಟು = ತಡಗಟ್ಟು 1. To stop, as water (My.). 2, to stop by charms, to charm, as snakes, tigers, etc.; to tie a charm to the wrist, as against fever, to the ear, as against headache (My.; Tē.). — ತಡಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A stone put as an impediment (My.). — ತಡಗಾರ್. -ಕಾರ್. (Śmd. 206) = ತಡಂಗಾರ್, ತಡೆಗಾರ್. A foot that obstructs; a foot that comes athwart; hindrance (My.). 2, a trip, a false step. — ತಡಂಗಲಸು. -ಕಲಸು = ತಡಂಗಲಸು. To be obstructed, entangled, or mixed. ನಳನಳವ ಕೇಸರದ ಸಸಿ ಯೊಳ್ ತಡಂಗಲಸಿ ಬೆಳೆದ ದವನದ ಕಣ್ಣೆ ವನ್ನ ವನದ ನಡುವೆ (Āpr. 7, after 92). — ತಡಂಗಲಸು. -ಕಲಸು = ತಡಂಗಲಸು. (Āpr. 1, 92; 6, after 97; 8, 98; V. 4, 12). — ತಡಂಗಾರ್. -ಕಾರ್. (Śmd. 206) = ತಡಗಾರ್. — ತಡಗುಣ್ಣಿ. A hole or pit with a cheeking bank (ಜಲಪ್ರತ್ಯಯ Śmd. II; see s. ತಡಗುಣ್ಣಿ ಗೆ). — ತಡಗುಣ್ಣಿ ಗೆ = ತಡಗುಣ್ಣಿ. (ಜಲಪ್ರತ್ಯಯ Kk. 76, o. r. ಜಲಪಾತ್ರ). — ತಡಬಡಿಸು. -ಬಡಿಸು. To impede, to cause to trip or stagger (Bp. 26, 28). See another ತಡಬಡಿಸು s. ತಡ 3. — ತಡಬಡು. -ಬಡು. To hesitate in walking, to trip (Dp. 59, 8). — ತಡ ಮಾಡು. To delay, to loiter, to be slow (C.; B. 2, 1; 5, 205. 235). See another ತಡ ಮಾಡು s. ತಡ 3. — ತಡ ವ್ವರ. -ವರ. To spread for opposition: to oppose; to repel; etc. (ತಡವ್ವೆಯ್, ತಡ್ವೆಯ್, ತೊಡರ್, ಮಾರ್ಕೊರ್, etc., ಪ್ರತಿಪತ ಸೆ.). — ತಡವ್ವೆಯ್. -ವ್ವೆಯ್ = ತಡ್ವೆಯ್. (ವಿರ್ಭೂ ನ್ ಸmd. II; ತಡವ್ವರ, etc. ಸೆ.). — ತಡಮ್ವಟ್ಟು. -ಮಟ್ಟು. To walk slowly (Abh. P. 7, 27). — ತಡವಾಗು. -ಅಗು. Delay occur (Bp. 38, 34; C.; B. 3, 123). See another ತಡವಾಗು s. ತಡ 3. — ತಡ ಹಾಯು. To cross over or through obstacles: to pass right through (G. 40. 258).

ತಡ taḍa. 2. = ತಡದು, ತಡೆದು. P. p. of ತಡೆ 1, in ತಡ ಕೊಳ್ಳು, to delay, to wait; to keep down, etc.; to bear patiently (My.). ಸ್ವಾಮಿಯನು ಸಿಟ್ಟು ತಡ ಕೊಣ್ಣು (B. 8, 81; My.). ಕಡುಕೋಪ ಬನ್ನಾಗ ತಡ ಕೊಣ್ಣಿ ವನೇ ಪಾರಾ (Priv.).

ತಡ taḍa. 3. = ತಡೆ, (ತಡ 2), ತಡ 1. Perplexity, confusion, embarrassment, fear. (Tē. ದಡ; cf. ತಟ 3, ದಡ 2; M. ತಡ್ವು, to stop; to be entangled, see ತಂಗು). — ತಡ ಬಡ. reit. or dupl. = ತಡ, ತಡವ್ವಡ. (Bp. 40, 62; Tē. ದಡ ಬಡೆ, ತಡವಾಟು). — ತಡಬಡಾಯಿಸು. To get perplexed, etc. (My.). — ತಡಬಡಿಸು = ತಡವ್ವಡಿಸು. To cause to get per-

plexed or to fail, to perplex, to disorder (Bp. 38, 19; 56, 17). 2, to get perplexed, confused, etc. (My.); to turn the wrong way. — ತಡವಾಗು. -ಅಗು. To get perplexed or confused (Āpr. 7, 100). — ತಡ ಮಾಡು = ತಡ ಮಾಡು. To turn the wrong way (v. t.): to delude; to perplex; to cause to fear (ವಿವರ್ಯಾಸ Śmd. Dh.; ತಡ್ವಂಕ ಗೊಳಿಸು Śmd. II; Kk. 92). — ತಡವ್ವಡ. -ಬಡ. = ತಡಬಡ. (ತಡ್ವಂಕ Āt. II, 21). — ತಡವ್ವಡಿಸು = ತಡಬಡಿಸು. (Bp. 47, 13; Rāv. 6, 33; Ā. Bp. 5, 13). — ತಡವ್ವಾಡು. -ವಾಡು = ತಡವಾಡು (Śmd. Dh.). — ತಡವಾಗು. -ಅಗು = ತಡವಾಗು. (Abh. P. 16, 93).

ತಡ taḍa. 4. (= ತಟ್ಟೆ). — ತಡವ್ವರ. -ವರ. Levelness, evenness (ಸಮನಿಸವ್ವ ಅರ್ಥಂ Kk. 69).

ತಡ taḍa. 5. (Touching, stroking; groping; see ತಡವು 3). — ತಡವರಿಸು. -ವರಿಸು. (To cause one's self to run and feel about): to feel one's way, as with the hands or feet, to grope; to seek (ಅನ್ವೇಷಣಾ Śmd. Dh. Mdb., o. ra. ಅಸೌಪ್ತನ, ಅಸೌಪ್ತನ; My.; Grj. 4, 129; Bp. 53, 63; J. 18, 21). 2, to stroke (My.; Rām. 4, 3, 17).

ತಡ taḍa. Tbh. of ತಟ (Śmd. 388 Mdb.).

ತಡಕಸ taḍakasa. Disturbance; vexation; hurt, injury (ಉಪಪತ್ತಿ Bhn. 52, o. r. ತಡಗಸ).

ತಡಕಿಸು taḍakisu. To cause to seek (My.).

ತಡಕು taḍaku. 1. To grope for, to seek (Rāv. 1, 28; My.).

ತಡಕು taḍaku. 2. = ತಡಿಕೆ, etc. (My.).

ತಡಗಣೆ taḍagani. = ತಡಗುಣೆ. The pulse Vigna (or Dolichos) catjang Endl. (My.).

ತಡಗಸ taḍagasa. = ತಡಕಸ, q. v.

ತಡಗುಣೆ taḍaguni. = ತಡಗಣೆ. (My.).

ತಡತ taḍata. (r. ತಡೆ 1). The act of restraining or keeping down, as wrath; the state of being stopped, as water (My.); the state of lasting or wearing well, as cloth (My.).

ತಡದು taḍadu. = ತಡೆದು. P. p. of ತಡೆ 1. (C.).

ತಡವ taḍava. Delay, slowness. — ತಡವವ್ವರ. -ವರ. To become slow (Āpr. 6, 69).

ತಡವು taḍavu. Hindrance (My.); impediment: a small plate at the end of a screw to prevent it from becoming loose (My.). 2, a small cloth that occasionally is tied to the lower back-part of the body, also over one's clothes, to do the service of an apron (My.).

ತಡವು taḍavu. 1. = ತಡವು, ತಡವು, ತಡವು 1, ತಡವು 1. To stop (ಸ್ತಿಮಿತಧಾನ್ವ Śmd. Dh.; ಸ್ತಿಮಿತ Śm. 108).

ತಡವು taḍavu. 2. = ತಡ 1, etc. Delay (My.). — ತಡವ ಮಾಡು = ತಡ ಮಾಡು. (Bp. 47, 45; 51, 68).

ತಡವು taḍavu. 3. = ತಡವು 1, ತಡವು 1. To touch or rub gently with the hand, to stroke (ಕರಡೆ ನೇ ವರಿಸು Śm. 108; My.; Tē., T., M.; B. 1, 26; 2, 26; cf. ತಟ್ಟು 1). ತಡವಿದರೆ ಮಡಿ ಸವಾ ಕೆಡುವದು (Priv.). See ಮುದ್ದುತಡ 2,

to feel one's way with the hands, to grope (ಹಸ್ತಾನ್ವೇಷಣೆ Smd. Dh.; My.; Të., T., M.).

ತದನೆ tadavê. A time, a turn (My.; Të. ತದವು, ತದನೆ, ತೇವೆ; T. ತದವೈ, ತಾಟ್ಟು).

ತದನಲು tadasalu. = ತದನು 2. (My.).

ತದನಲು tadasalu. A water-fall (S. Mhr.; Mhr. ಫಡಕಣ್ಣೆ, to dash against, as water, etc.).

ತದನು tadasu. 1. To stay, to wait (Č. Bp. 47, 22).

2, (= ತಡೆನು), to stop, to hinder, to impede.

3, to cause to halt or stop (J. 6, 51, 55).

ತದನು tadasu. 2. The state of impeding one another or of being in one's way, as thick-set plants in a paddy-field (My.).

ತದನು tadasu. 3. = ತಟನು, q. v. — ತಡಸಿನ ಗಿಡ. A moderate tree with small eatable fruits, *Grewia tiliaefolia* Vahl. (Z.; My.).

ತದನು tadahu. 1. = ತಡವು 8. To stroke (J. 31, 59).

ತದನು tadahu. 2. = ತಡ 1, etc. Stop, cessation, etc. (J. 10, 42).

ತದಾಕೆ tadāka. = ತಬಾಕ, ತಡಾಗ.

ತದಾರು tadāku. Smartness, shrewdness (My., fr. Mhr. ತದಕ).

ತದಾಗ tadāga. A pond, a pool, a reservoir.

ತಡಿ tadi. 1. = ತಡ, ದಡಿ 1. A thick staff, a cudgel (T., M.; M. also: stout, robust; T., M. ತಡಿ, to grow thick; to become heavy and fat, as the body; to swell; cf. ದಟ್ಟು). — ತಡಿಕೋಲ್. dupl. = ತಡಿ. (Rāghc. 17, 67; T.).

ತಡಿ tadi. 2. Wet, damp, moistness (Të.; cf. ತಣ್). — ತಡಿವಡಿ. The state of being not sufficiently or properly mixed with water, etc., as clay, etc. (My.).

ತಡಿ tadi. 3. = ದಡಿ 2. A saddle made of woolen or cotton cloth (C.); a mattress (C.).

ತಡಿ tadi. 4. = ತಡಿ 1. (C.).

ತಡಿ tadi. (= ದಡ್ಡಿ 1, etc.). Tbh. of ತಟಿ (Smd. 338 Mqb.; Čt. II, 91). (ಮಯಾಫೆ, ಕೂಲದೇಶ Hlā., Mr. 406). ತೂಪಾಯ ತಡಿ (ತೀರ, ತಟಿ, ಕೂಲ, etc. Nr., Hlā.). ಎರಡು ತಡಿಯ ನಡು (ಪಾತ್ರ); ಸಮುದ್ರದ ತಡಿಯ ಬನ (ವೇರಾವನ Hlā.). ಸಮುದ್ರದ ತಡಿ (ಜಲಧೀತೀರ Nn. 152). See Smd. 273; Čpr. 1, 129; Lllv. 3, 2; Bp. 52, 11; 60, 46; Bh. 1, 5, 5; Č. Bp. 2, 4. — ತಡಿಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. = ತಡಿವಡಿ. (Rāv. 1, after 102). — ತಡಿವಡಿ. -ತಡಿ. rep. (Čpr. 1, 90; 5, after 39; 7, 32). — ತಡಿವಡಿ. -ವಿಡಿ. To be along shore (Čpr. 1, 82; 5, 45; Rāv. 6, 9).

ತಡಿಕೆ tadikê. = ತಟ್ಟೆ, No. 1, ತಡಕು 2, ದಡ್ಡಿ 2. A frame of bamboos, straw, leaves, etc., used as a door, blind, screen, etc., a tatty (My.; Të.). — ತಡಿಕೆವಡಿ. A framework-net used by fowlers (Bh. 3, 13, 23; Abhā. 2, 72).

ತಡಿತಿ tadit. = ತಟಿತ್. Lightning.

ತಡಿತ್ವಿತ tadit-vat. A cloud.

ತಡಿಸು tadisu. To stop; to detain, to hinder; to keep off (My.). See Prvs. s. ನಿತೂರಿ, ಮದ್.

ತಡೆ tadê. 1. = (ತಡಿ 1), ತಡಿ 4. To allow time to pass, to delay, to lose time; to wait; to loiter;

to stop (ಕಾಲಕ್ಷೇಪ Smd. Dh.; C.; Të.; M.: to be obstructed, be caught or entangled; cf. Mhr. ತಟಿಣ್ಣೆ, to stop or wait for, tarry in expectation of; ತಡಲು). P. ps. ತಡ, ತಡದು, ತಡೆದು. ತಡೆದು (ತಮ್ಮಡ Smd. II). ತಡೆವನ್ನೆ ಎಂ ಕಾರಣಂ, ಕು ರುವತೀ, ಎಮಗೀಗರ್? (151). ತಡದರ್ಥಂ (ತಗಂ Čt. I, 46). ತಡದು ಗೆಯ್ಯವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ, ಜಡಕ್ರಿಯ Hlā.). See Rāv. 5, 33; 13, after 61 & 95; J. 28, 45; 30, 28; Rām. 26, 21; B. 5, 130. 2, to stop; to detain (ತಡಲು Čt. I, 51; J. 2, 28); to restrain, to check, to keep down, as anger, etc.; to endure; to bear patiently (J. 4, 29; 8, 28; My.; M.). ಕಡ್ಡಿ ತಡೆವಡೆ ಕಡಲಂ? (Bh. 1, 19, 18). ಹಸಿಯನ್ನೂ ನೀರಡಿಯನ್ನೂ ತಡೆಯುವ ಗುಣ (B. 5, 35). 3, to be bearable, to agree with (My.). ಮುಟ್ಟಿ ನವಂಗಿ ರಾತ್ರೀ ಊಟ ತಡೆಯುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 152). 4, to be able to bear or stand, as a vessel may bear knocks or blows without being broken; to last, to wear well, as cloth (My.).

ತಡೆ tadê. 2. (Smd. 250). = ತಡ 1, etc. A check, an impediment, an obstacle; restraint (My.; Të.; T. ತಡ್; Si. 107. 201. 376. 391; Bh. 6, 2, 2; J. 4, 20); a small plate at the end of a screw to prevent it from loosening; a bit of wood, etc., placed in the hole of the ear-lobe to keep it open (My.); a charm (My.); delay (My.; Të.). — ತಡೆ ಕಟ್ಟು = ತಡಗಟ್ಟು No. 2. (My.). ತಡೆ ಕಟ್ಟುವವನ ಮುನ್ನೆ ಮುಡಿ ಯೇನು? (Prv.). — ತಡೆಗಟ್ಟು. 1. = ತಡಗಟ್ಟು. (My.). — ತಡೆ ಗಟ್ಟು. 2. A dam (My.); that is tied to the wrist, etc., as a charm (My.). — ತಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A dam (My.). — ತಡೆಗಡಿ. -ಕಡಿ. To cut so as to impede or stop (J. 20, 15, 46, 48; 22, 27; 25, 52). ಕಾದ ಕೋಣಗರ್ ಹಿಮ್ಮಡವ ತಡೆಗಡಿದು (Rāghc. 17, 74). 2, to overcome an impediment (J. 12, 43). — ತಡೆಗಾರ್. -ಕಾರ್. = ತಡಗಾರ್. (Grj. 3, 22; Rāv. 13, after 95; J. 25, 54). — ತಡೆಗಡವು. -ಕಡವು. To throw down so as to impede one's progress: to impede, to stop (J. 8, 37). — ತಡೆಗಡೆ. -ಕಡೆ. To be impeded and fall, to stumble (Rāv. 6, after 24). — ತಡೆಗೊಳಿಸುನೆ. -ಕೊಳಿಸುನೆ. Impeding, stopping (ಉದ್ದಾನ, ಬನ್ನನ Si. 265). — ತಡೆವಿಡು. -ವಿಡು. To let go the check of something, to free one's self (J. 8, 29). — ತಡೆವೇಟೆಕಾತಿ. -ವೇಟೆಕಾತಿ. A huntswoman who stops or charms (Bh. 3, 8, 10). — ತಡೆ ಹಾಕು. To stop (My.); to make objections (B. 5, 289); to raise obstacles (My.).

ತಡೆ tadê. Tbh. of ತಡಿ. ತೂಪಾಯ ತಡಿ (ತಟಿ Mr. 413).

ತಡ್ಡು taddu. = ತರಡು, etc. (S. Mhr.). See ಬೆಕ್ಕಿನ ತಡ್ಡ ಗಿಡ.

ತಣ್ ತಾನ್. = ತಂ (ತಣ್), etc. Coolness, cold. (T., M.; cf. ತಳ 2, ತಣಿ 1). — ತಣ್ಣದಿರ್. -ಕದಿರ್. = ತಂಗದಿರ್. A cool ray (Lllv. 3, 2, 7). — ತಣ್ಣದಿರ್. = ತಂಗದಿರ್. (ತಳಗದಿರ್, ತಿಂಗರ್, ತಂಗದಿರ್, etc., ಜನ್ಮ Smd. 15, 16; Rāv. 13, 61). — ತಣ್ಣದಿರ್ನ ನ್ನಯ. -ಅನ್ನಯ. The lunar race (J. 15 sum.). — ತಣ್ಣದಿರಾದಿ. -ಅದಿ. The Greek partridge (ಜೊನ್ನ ವಕ್ಕ Čt. I, 38). — ತಣ್ಣರಗ. -ಕರಗ. A cool jar: a crystal jar (Abh. P. 7, after 106; V. 4, 25). — ತಣ್ಣರ್. -ಕರ್. The moon-gem (ಜನ್ಮ ಕಾನ್ತ Sē.). — ತಣ್ಣಳ್ಳಿ. = ತಂ. (Čpr. 2, after 93; 6, 93; Abh. P. 9, after 120). — ತಣ್ಣಳ್ಳಿ. = ತಂ. (J. 18, 13). — ತಣ್ಣದಿರ್.

-ಸೊಡರ್. (Śmd. 83). An extinguished lamp. — ತಣ್ಣೇರ್.
-ನೀರ್. -ರು. Cool or cold water (C.; B. 4, 158). ತಣ್ಣೇರು
ಅದರೂ ಪುಣ್ಯದಿನ್ದ ದೊರಕ ಬೇಕು (Prv.). — ತಣ್ಣೇರ್ದಳ. -ತಳ.
To sprinkle cold water (J. 19, 16). — ತಣ್ಣೇರರ್. -ಎರರ್.
A cool breeze (Āpr. 8, 103; Rāv. 2, 27). — ತಣ್ಣೇಲರ್. -ಎಲ
ರ್. (Śmd. 214). A cool breeze (Āpr. 3, 15, 94; 5, after 19;
J. 8, 18; 29, 49). — ತಣ್ಣೇಲಿ. -ಎಲಿ. A cool leaf. ಅರಬ್ಬಿ ತಾ
ವರೆಯ ತಣ್ಣೇಲಿ (Āpr. 7, after 92). — ತಣ್ಣೇದರ್. -ನೆದರ್. (Śmd.
190). A cool shade (Āpr. 7, 80; Abh. P. 14, 194; Bp.
5, 45; Rāv. 1, after 130). — ತಣ್ಣೇನಿ. -ವನಿ. A cool drop
(Āpr. 7, 84). — ತಣ್ಣೇಸಿರ್. Assuaged, moderate heat or
shine of the sun (Abh. P. 2, 5; 11, 177). — ತಣ್ಣೇದಾರ್. -ಪು
ದಾರ್. (Śmd. 78). A cool sandbank or island; cool sand
(Abh. P. 7, after 31; 9, after 75; 14, 48; V. 4, 25).

ತಣಕ ತಾಣಕ. = ತಳಕ. A sound in imitation of
quick motion and flashing. — ತಣಕ್ಕೆನ್ನು. -ಎನ್ನು.
A quick motion or flash to take place. ತಣಕ್ಕೆನ್ನ ಹಾಡಿದ
ನು; ತಣಕ್ಕೆನ್ನ ಮಂಚಿತು (My.).

ತಣಕಾಯಿಸು ತಾಣಕಾಯಿಸು. (fr. ತನಕ). To inquire after, etc.
(My.).

ತಣಲು ತಾಣಲು. Glowing coals (My.; T. ತಣಲ್; T.
ತದಲ್, fire).

ತಣನ ತಾಣನ. = ತಳನಾರ. (P Bp. 32, 22).

ತಣವು ತಾಣವು. = ತಣವು. (ಸೌಖ್ಯ, ತರ್ಪಣ, ತೃಪ್ತಿ Śi. 317;
My.).

ತಣಸು ತಾಣಸು. = ತಣಸು 2, ತಣ್ಣಸು. Coldness; wet-
ness (My.).

ತಣಾಯಿಸು ತಾಣಾಯಿಸು. = ತಣಾಯಿಸು. (My.).

ತಣೆ ತಾಣಿ. 1. (= ದಣೆ). To grow cool or of proper
temperature; to be refreshed; to be satis-
fied or satiated; to be or become sufficient;
to be calmed or appeased (ತೃಪ್ತಿ Śmd. Dh.; My.;
T., M.; Tē. ತಣ). 2, to be subdued, get feeble
or fatigued (ದಟ್ಟನ್ನದಾ Āt. II, 34; T., M.). See Āpr.
2, 57, 84; 7, 88; Grj. 1, 62; 4, 47, 64; Bp. 15, 25; 42, 34;
59, 3, 24; Bh. 8, 27, 7; ಬಸುಮದಣಿ, ಮನ, ಮನನ್.
P. ps. ತಣತು (Āt. II, 34), ತಣದು (C.).

ತಣೆ ತಾಣಿ. 2. (Humbled state), shame, modesty
(ನಾಚಿಕೆ G.).

ತಣೆಗೆ ತಾಣಿಗ. = ತಳಿಗೆ. (My.).

ತಣೆಪು ತಾಣಿಪು. 1. = ತಣಸು 1. To satisfy, to refresh,
to appease, etc. (ತೃಪ್ತಿ Śmd. Dh.; Abh. P. 2, 8; Rāv.
8, 117).

ತಣೆಪು ತಾಣಿಪು. 2. = ತಣವು, etc. (Āpr. 9, 22).

ತಣೆವು ತಾಣಿವು. = ತಣವು. ತಣೆವು 2, (ತಣು), ತಣುವು 1.
Satiety, satiation, etc. (ಪರ್ಯಾಪ್ತ, ಉಪಶಮನ್ನ, ತ
ರ್ಪಣ, ತೃಪ್ತಿ, ಸೌಖ್ಯ Nr., Hlā.; Āpr. 3, 43; Bp. 35, 2; Śāv.
1, 21; Mhr. ಧಣಿ). ತಣೆವಿಲ್ಲದವನು (ಅನೇಚನಕ Hlā.). ಮೊದಲ
ತಣೆವಿಲ್ಲದಂ (ಅನೇಚ Mr. 231). ಅವುಹದಿ ಕಾಣ್ಕೆಯಂ ತಣೆವು ಕಡೆ
ಗಣಿಸದು, ಅದು ಅನೇಚನಕಂ (Nr.).

ತಣೆಸು ತಾಣಿಸು. 1. = ತಣವು 1. (Bp. 4, 47; 22, 58; 24, 53;
25, 2; 26, 19; 27, 59; 32, 30; 39, 63; 46, 75; 61, 54; Śāv.
1, 11). — ತಣೆಸು ತಣೆಸು. rep. (Bp. 6, 29).

ತಣೆಸು ತಾಣಿಸು. 2. = ತಣಸು, etc. (My.).

ತಣು ತಾಣು. (Śmd. 59). (= ತಣುವು).

ತಣುವು ತಾಣುವು. 1. = ತಣವು, etc. (My.).

ತಣುವು ತಾಣುವು. 2. = ತಣು, etc. (My.).

ತಣ್ಣೆ ತಾಣ್ಣೆ. 1. (= ಬಣ್ಣೆ). Connection, intercourse (ಗೊವವೆ
My.). ತಣ್ಣೆ ತಿಳಿದದೂ ತಕರಾರು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. -ತುಣ್ಣುಮುಣ್ಣೆ ತಣ್ಣೆ
ಹದೇತು (Prvs.).

ತಣ್ಣೆ ತಾಣ್ಣೆ. 2. A quarrel, a dispute; a troublesome and a
necessary business (My.; Mhr., H. ತಣ್ಣು); trouble, an-
noyance (My.; Tē.; T. ತಣ್ಣೆ). ತಣ್ಣೆಯವನ ನಣ್ಣೆಗೆ ಸಲ್ಲ, ಒಣ್ಣೆ
ಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸಲ್ಲ (Prv.). See Prvs. s. ಒಣ್ಣೆ 2, ಒಣ್ಣೆಗ,
ಪ್ರೇಮ. — ತಣ್ಣೆಯವ. -ಅವ. A troublesome man (My.).

ತಣ್ಣು ತಾಣ್ಣು. = ತಣ್ಣೆ 2. — ತಣ್ಣು ಮಾರಿ. A troublesome person
(My.).

ತಣ್ಣು ತಾಣ್ಣು. A mass; a multitude; a crowd; a
troop; a company, a party (ಗುಮ್ಮ, ಗುಣ್ಣು, ಒಮ್ಮರ್,
ತುಮಗ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Śm. 54; ಬಂಗುಳಿ, ಫಟ್ಟು, ಕದಲೆ, ಗದಣ,
etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಒಳಿ Bhn.; My.; Tē.; Mhr. ತಾಣ್ಣು; see
T., M. s. ತಡಿ 1; cf. ದಟ್ಟು 2). ತಣ್ಣದ ಜನರು ಹಿಣ್ಣು ಒಡ ಕೊಂಡು
ಹೋದರೆ ಮುಣ್ಣೆಯಿಂದ ಕಡೆ (Prv.). See Bp. 4, 5; Abh. P. 13,
after 54; 13, 63; Grj. 2, after 106; Prll. 3, 30; J. 5, 13;
6, 34; ಇತ್ತಣ್ಣ; ತಣ್ಣಿವೆತ್ತಣ್ಣ. — ತಣ್ಣ ತಣ್ಣ. rep. (Bp. 6, 20;
11, 2; 24, 1; 28, 48; 59, 27; 61, 10; J. 17, 10). — ತಣ್ಣ
ಮೈದ. -ಂವೆದ. To meet or come together, to convene (V.
36, 65).

ತಣ್ಣ ಕ ತಾಣ್ಣಕ. Right preparation, complete performance;
decoration; 2, a composition abounding in compound
words (cf. ದಣ್ಣಕ). 3, a juggler, a cheat. 4, the trunk of
a tree.

ತಣ್ಣಕಾಣಿ ತಾಣ್ಣ-ಕಾಣಿ. One who amasses; a man
who has a large amount of— (Bp. 88, 25).

ತಣ್ಣವಾಣ ತಾಣ್ಣವಾಣ. = ತಾಣ್ಣವಾಣ. Cast iron (Śi. 332;
T.; Tē. ತಣ್ಣವಾಣ).

ತಣ್ಣನ ತಾಣ್ಣನ. = ತಾಣ್ಣನ. Pincers, tweezers, tongs (ಲಾಳಿ,
ಗಾಳುಕ, ಇಕ್ಕುಳಿ Mr. 883; Bp. 44, 14; My.; Tē. ತಣ್ಣನ, ತಣ್ಣನ;
M. ತನಾಸ್ಸು; Portuguese tenaz).

ತಣ್ಣನಿ ತಾಣ್ಣನಿ. = ತಣ್ಣನು. (Rāv. 5, 58).

ತಣ್ಣಸು ತಾಣ್ಣಸು. = ತಣ್ಣಸು. N. of a thorny tree
(ಕಣ್ಣಿಕೆ Mr. 121).

ತಣ್ಣು ತಾಣ್ಣು. = ತಣ್ಣು. ತಣ್ಣು ಮುಣ್ಣು ವಾಸುದೇವ (= ತಣ್ಣು-
Prv.).

ತಣ್ಣೆ ತಾಣ್ಣೆ. = ತಣ್ಣೆ 2. Cold; coldness (C.; Mhr., H. ತಣ್ಣೆ;
B. 5, 86, 239, 257); wetness (My.).

ತಣ್ಣು ತಾಣ್ಣು. (= ತಡಿ 1? or Tbh. of ದಣ್ಣು). A staff; a
club (Bp. 38, 18; 42, 19; T.); a heavy (iron) club
(Āpr. 7, 139).

ತಣ್ಣು ತಾಣ್ಣು. 1. Tbh. of ತರ್ಪಣ. (Śi. 310).

ತಣ್ಣು ತಾಣ್ಣು. 2. One of Śiva's door-keepers or attendants,
and an original teacher of the arts of dancing and
mimicry.

ತಣ್ಣುಲ ತಾಣ್ಣುಲ. Rice cleaned from the husk (ಅಕ್ಕಿ Mr. 14).
2, the vegetable substance *Erycibe paniculata*. ತಣ್ಣುಲಂ
ವಸ್ತುಮಾಲಂ (Prv.).

ತಣ್ಣುಲಬರ್ಣ ತಾನ್ದುಲ-ಕಿರ್ಣ. Broken rice. See ನುಡ್ಡು.
 ತಣ್ಣುಲವಜ್ಜುಲಿಜಲ ತಾನ್ದುಲ-ಪ್ರಾಕಶಾಲ-ಜಲ. Water in which rice has been washed. See ಕರ್ಷು.
 ತಣ್ಣುಲೀಯ ತಾನ್ದುಲಿಯಾ. The plant *Amaranthus polygonoides* Roxb. See ಕಮಿಳುಸಾಲೆ.
 ತಣ್ಣುಲೀಯಕ ತಾನ್ದುಲಿಯಾಕಾ. = ತಣ್ಣುಲೀಯ. (ಮುದಿಪ್ಪ, ನೀರದವ, ಕಮಿಳುಸಾಲೆ Mr. 142, o. rs. ಮುದಿಪ್ಪ, ನೀರದ).
 ತಣ್ಣೆ ತಾನ್ದ. A foot-ornament of women (= ಗರ್ಜಿ My.; M.; T. ತಣ್ಣೆ).
 ತಣ್ಣೆಲೆ ತಾನ್ದಲೆ. The master of a boat, a Tindal (My.; Të.; Mhr. ತಾಣ್ಣೆಲ; T., M. ತಣ್ಣೆಲ).
 ತಣ್ಣೋ ತಾನ್ದ. = ತಣ್ಣಾ. — ತಣ್ಣೋ ಮುಣ್ಣೋ ವಾಸುದೇವ. An expression used of a man who is free from domestic in-
 cumbrances, but at the same time without refuge and destitute (My.).
 ತಣ್ಣೋವತಣ್ಣ ತಾನ್ದ (as if Sk.)-upatāṇḍa. Crowds upon crowds, etc. (My.; Të.).
 ತಣ್ಣ ತಾನ್ನಾ. (= ತಣ್ಣಿ). — ತಣ್ಣ ತಣ್ಣನೆ. rep. (Smd. 229). Very cool.
 ತಣ್ಣಗೆ ತಾನ್ನಾಗ. = ತಣ್ಣನೆ. Cool; cold; cooling, refreshing; in good health, happy; calm; finished, as work; extinguished, as a light (My.; B. 1, 22; 4, 119; Si. 228; J. 28, 5). ಎಣ್ಣೆ ತಣ್ಣಗಾದರೆ ಬಿಣ್ಣೆಯ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತೇ?—ಗಾಣಿಗಿತ್ತಿ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನರೆ ನೆತ್ತಿ ತಣ್ಣಗಾ ದೀತೇ?—ತಣ್ಣಗಿದ್ದರೆ ಮಣ್ಣಾದರೂ ಅನಾಥ್ಯ (Prv.).
 ತಣ್ಣನೆ ತಾನ್ನಾಣ. = ತಣ್ಣನೆ (Smd. 89; Ūpr. 1, 59; 2, 83, 84; Abh. P. 3, 77; Bp. 18, 16; My.; Si. 138). See ತಣ್ಣ-- — ತಣ್ಣನೆ ಪಣ್ಣನೆ. reit. (Ūpr. 3, 94).
 ತಣ್ಣನ್ನ ತಾನ್ನಾನ್ನಾ. = ತಣ್ಣನೆ, ತಣ್ಣಾನೆ. ತಣ್ಣನ್ನ ಉಸುಲು (ತಣ್ಣು ದೀಲ G.).
 ತಣ್ಣಸ ತಾನ್ನಾಸಾ. = ತಣ್ಣಸು. Coldness, frigidity, cold, coolness (ಶೈತ್ಯ Ūt. I, 2; II, 28; Abh. P. 11, 153; J. 13, 57; 18, 84; 30, 35). — ತಣ್ಣಸನ್ನೋದು. -೦-ತೋದು. Coldness to appear (J. 30, 12). — ತಣ್ಣಸವ್ವದೆ. -೦-ವದೆ. To get cold or cool (J. 30, 16).
 ತಣ್ಣಾನೆ ತಾನ್ನಾಣೆ. = ತಣ್ಣನೆ. (My.).
 ತಣ್ಣೆತು ತಾನ್ನಿತು. = ತಣ್ಣೆತ್ತು (Smd. 96). That is cold or cool; coolness; coldness (ಕೋಟಿ, ಕೋಡು, ಶೈತ್ಯ Kk. 23; ಕುಳರ್, ಕೋಡು, ಕೊಟ್ಟು, ಶೈತ್ಯ Smd. 86).
 ತಣ್ಣೆತ್ತು ತಾನ್ನಿತ್ತು. = ತಣ್ಣೆತ್ತು, q. v. (Ūpr. 8, 69).
 ತಣ್ಣಳಿ ತಾನ್ಪಾಲಿ. ತಣ್ಣಳಿವಸರುವ ಪ್ರಳಿ (Ūt. I, 57, o. r. ತಾ ಣ್ಣಳಿವಸರುವ ಪಣ್ಣಿವ್ವು).
 ತಣ್ಣು ತಾನ್-ಪು. (Smd. 248). = ತಣ್ಣು, etc. Coolness; cold; a cooling, refreshing quality; happiness. ತಣ್ಣಿನ ತವಮರ್ನ (Rāv. 10, after 81). See Ūpr. 2, 83; 8, 62, 90; Abh. P. 12, 28; Bp. 18, 30; 80, 28. — ತಣ್ಣು ವದೆ. -ವದೆ. To get cold or cool (Ūpr. 1, after 101). — ತಣ್ಣು ಎಣ್ಣು. -ವಣ್ಣು. To bestow coolness or refreshment profusely (Sāv. 4, 136).
 ತಣ್ಣೋ ತಾನ್ವಾ. The sound of the lute (ಎಣ್ಣೆಯ ಧ್ವನಿ Mr. 81).
 ತತ ತಾ. = ತದಿ, ತಳಿ, in ತತ್ತದಿ, ತತ್ತಳಿ.

ತತ tat. = ತತು, ತತ್ತ 1, ತತ್ತು, ತದ್ q. v., (ತತಿ 2, ತತುವು), ತದು.
 ತತ tata. Extended, drawn, stretched out; spread, diffuse. 2, any stringed musical instrument. 3, wind, air.
 ತತವಿತತಾದಿವಾದ್ಯ ತತಾ-ವಿತತಾ-ಕಿ-ವಾದ್ಯಾ. Various stringed and other musical instruments (Bp. 37, 2, 69; 59, 29).
 ತತನ ತಾತಾ. From that; from that place; afterwards, then; therefore.
 ತತಾ ತಾತಿ. = ತಾತಾ. — ತತಾತಾತು. = ತಾತಾತಾತು. (My.).
 ತತಿ tati. 1. Extent; a series, a line, a range; a number, a crowd, a troop (ಸ್ತೋಮ Mr. 422); a sacrificial act, a ceremony.
 ತತಿ tati. 2. = ತತುವು. (Tbh. of ತತ). A proper time or season (S. Mhr.; Të.; T. ತತಿ; Mhr. ತತಿ, on that day, at that time).
 ತತು tatu. = ತತ, etc. Tbh. of ತದ್.
 ತತುಕ್ಷಣ ತತು-kṣaṇa. = ತತ್ಕ್ಷಣ. (Bp. 24, 26; My.).
 ತತುವ ತತುವು. Tbh. of ತತ್ತ 2. (Bh. 3, 8, 30; My.).
 ತತುವು ತತುವು. = ತತಿ 2. (My. occasionally).
 ತತ್ತಾಲ ತದ-ಕಾಲಾ. That time; time being, present time; at that time. ತತ್ತಾಲಂ, at the time being; directly, immediately.
 ತತ್ತಾಲೋತ್ಪನ್ನದಿ ತತಕಾಲಾ-utpanna-dhi. Possessed of presence of mind.
 ತತ್ತಿಯ ತದ-kriya. Performing a particular work or service.
 ತತ್ಕ್ಷಣ ತದ-kṣaṇa. = ತತ್ಕ್ಷಣ, ತತ್ಕ್ಷಣ, ತತುಕ್ಷಣ. That or the same moment. ತತ್ಕ್ಷಣಂ, at the time being, at the same time, instantly, forthwith.
 ತತ್ತ tatta. 1. = ತತ, etc. ತತ್ತರಣ (J. 14, 24). ತತ್ತಳವಿ (-ಅಳವಿ, 14, 15).
 ತತ್ತ tatta. 2. Tbh. of ತತ್ಕ್ಷಣ. (J. 31, 43). ತನಯರೋ ತನ್ನ ತಾನೆ ದೊರೆ ಕೊಣ್ಣು ವಂ ತತ್ತನನ್ನನಂ (J. 28, 57).
 ತತ್ತಕಾರ ತಾತಾ-kāra. Truthfulness (Rām. 4, 3, 20).
 ತತ್ತರ tat (= ತರ) -tara. = ತರತರ. Trepidation, trembling, shuddering (My.; T., M.; see Mhr. s. ತರ 2). — ತತ್ತರಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To tremble, to shudder (My.). — ತತ್ತರಗೊಳ್ಳು. -ಗೊಳ್ಳು. To begin to tremble (My.).
 ತತ್ತರಿಸು tattariṣu. To tremble, etc. (My.; B. 4, 90).
 ತತ್ತದಿ tat-tara. = ತತ್ತಳ, ತದತದ. Perplexity, confusion, embarrassment (Ūh. v. 19; Të.). See ಎತ್ತ ದಿ. — ತತ್ತದಿನ್ನದಿ. -೦-ತದಿ. To cut so that confusion arises (Grj. 6, 5). ತತ್ತದಿ ಬಿತ್ತದಿ. Mental embarrassment (V. 11, 8).
 ತತ್ತದಿ ತಾತಾರಿ. = ತತ್ತದಿ. — ತತ್ತದಿದದಿ. -ತದಿ. = ತತ್ತದಿನ್ನದಿ. (Bh. 3, 18, 34).
 ತತ್ತಳ tat-tāḷa. = ತತ್ತದಿ. (J. 30, 23). ತತ್ತಳದ ರಾವತಂ (Smd. 162). — ತತ್ತಳಂಗೋಳ. -೦-ಕೋಳ. To get perplexed (J. 14, 15).
 ತತ್ತಿ tattī. = ತತ್ತಿ. An egg (ಅಣ್ಣಿ Nr.; ಕೋಳ, ಅಣ್ಣಿ, ಪೇಡಿ Mr. 167; C.; T. ತರಳ, ತಿರದ್ಡಿ, ತಿರಳ, ತಿರಳಿ, roundness; a ball; a round lump; ತಿರಟ್ಟು, to make round; cf. ತರಳು 2). See B. 2, 6; 3, 20, 113, 120; 4, 119, 132, 193.
 ತತ್ತು tattū. A tripping, a stumbling (T.); peril, misfortune (Grj. 4, 97; T.).
 ತತ್ತು tattū. Tbh. of ತತ, in ತತ್ತುಗೊತ್ತು, in the sense of "the master of that" (My.).

ತತ್ಪದ tattudu. Third person singular of the imperfect of ತಡು 1 (J. 25, 58).

ತತ್ಪವ tattuva. = ತತುವ. (Dp.; T.).

ತತ್ವ tad-tva. = ತತ್ವ 2. (Sk.).

ತತ್ವಮಸಿ tad-tvam-asi. Thou art that, viz. the supreme soul (a common vēdāntic expression, e. g. Abhā. 3, 19).

ತತ್ಪರ tad-para. Subsequent to that; following after, inferior. 2, having that as one's highest object or aim, intent upon, totally devoted to, attending to closely and anxiously (ಪ್ರೇಮಿ, ಪ್ರಬರ್ಹ, ಪರಾಯಣ, ಪ್ರೇಮಗಯ್ಯವ Mr. 229).

ತತ್ಪರತೆ tad-paratē. Entire devotion or addiction to. (Ūpr. 3, after 38; 8, after 4).

ತತ್ಪರಶ್ವ tad-purusha. The original or supreme soul. 2, a class of compounds in which the last number is defined or qualified by the first without losing its original independance (Śmd. 89 Mdb. Cm.; 196. 201. 209; Kāv. I, 3, 6-9. 49-52).

ತತ್ಪರಶ್ವನಕ್ರ ತatpurusha-vaktra. One of the faces of Śiva (Śālv. 5, 6).

ತತ್ಪೂರ್ವ tad-pūrva. Prior, former. (My.).

ತತ್ರ tatra. 1. In that, therein; on account of that; there; thither; then.

ತತ್ರ tatra. 2. Tbh. of ತನ್ತ್ರ. — ತತ್ರ ಬಿತ್ತಿ. reit. Jugglery. ತತ್ರ ಬಿತ್ತಿಯವನ ಮುನ್ನೆ ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಆದ (Prv.).

ತತ್ರಭವತೆ tatra-bhavat. Your honour there: venerable, respectable (used in speaking of a person not present). See ಪೂಜಾವಚನ.

ತತ್ರಾಣಿ tatrāṇi. (tatrāṇi). — ತತ್ರಾಣೀಯ. The poohard, Fuligula ferina (Bd.).

ತತ್ವ ta-tva. 1. The letter or syllable ತ (Śmd. 103. 350).

ತತ್ವ tatra. 2. = ತತುವ, ತತ್ಪವ, ತತ್ವ. The state of being that; true state, real state; reality, truth; essential nature; the very essence; the real nature of the human soul as being one and the same with the universal soul; a principle; a first principle or an elementary substance: bhū, salila, tēja, anila, ākāśa (Mr. 53), or satva, rajasa, tamasa (ಸತ್ವಾದಿಗಳು 259), or any one of the twenty-five Śāṅkhya first principles; the number 25 (ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯ 348); Brahma; a kind of ślēśha (Kāv. III, 3, B, 148 seq.); slow time in music. — ತತ್ವವೆಂದು. -ವೆಂದು. The essence (of something) to have been born or be (Bp. 61, 1).

ತತ್ವಜ್ಞ tadva-jña. Knowing the truth or true nature of anything; understanding the principles of a science thoroughly (Kāv. III, 3, B, 148).

ತತ್ವಜ್ಞಾನ tadva-jñāna. = ತತ್ವರೋಷ, q. v.

ತತ್ವಾರ ತatvāra. Want, lack (My.). ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೀರಣಾ ಗರಭಟ್ಟ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಗೊಂಡಿರೆ ತತ್ವಾರ (or ಗೊಟ್ಟು, Prv.).

ತತ್ವಾರೋಷ tadva-āloka. Knowledge of the truth, etc. (ತತ್ವಜ್ಞಾನ Śmd. 8 Cm.).

ತತ್ಸಮ tad-sama. The same with it; equal to it. 2, one of the terms that are not borrowed from Samskrita, but exist in Kannada as well as in Samskrita (Śmd. 220. 384-387; Ūt. II, 2; Kk. 3. 95. 100; Śm. 77. 119; see ಸಮಾನ); the Śmd. adduces 21 such tatsamas (384).

ತಥಾ tathā. So, thus. 2, yes, it is so. See Prv. s. ರಾಜ.

ತಥಾಗತ tathā-gata. Being in such a state or condition. 2, a Buddha; a Jina.

ತಥ್ಯ tathya. = ತತ್ವ 2. True, real, genuine; truth, reality. (J. 9, 31). ಸಂಸಾರಿಗೆ ತಥ್ಯ, ರೋಗಿಗೆ ಪಥ್ಯ (Prv.).

ತದ tad. = ತತ್, etc. He, she, it, that, this. 2, therefore. (Śmd. 100).

ತದಕು tadaku. 1. To strike, to beat (My.).

ತದಕು tadaku. 2. Striking, beating. See Prv. s. ಮುದಕ.

ತದನಂತರ tad-anantara. Nearest or next to that; immediately upon that, thereupon, then (J. 7, 19; 10, 38; 24, 65; C.).

ತದಲು tadalu. = ತದ್ಲು. A frame of thorns, etc., used as a gate in a hedge (My.; T. ತದಲ್, firmness, stability, cf. ತಗ; ತತ್ತು, a hedge of briars, etc.; a wicket or small gate; lines of intrenchment).

ತದಾ tadā. At that time, then.

ತದಾಪ್ಪ tadātpa. Time being, present time.

ತದಾನೀಂ tadānīm. Then.

ತದಾರಭ್ಯ tad-ārabhya. Beginning from that time, thence, since then (My.; Tē.).

ತದಿಕು tadiku. = ತದುಕು. The gum olibanum tree, Boswellia thurifera (ಸಲ್ಲಕ, ಗಜಪ್ರೇಮ Mr. 123; Ūpr. 5, after 64).

ತದಿಗಣ tadigina. Sounds used in beating time in music (My.; cf. ತನ್ನನತಾನಿ). — ತದಿಗಣಧೋ. = ತದಿಗಣ. (My.).

ತದಿಗೆ tadigē. Tbh. of ತೃತೀಯ (Śmd. 343. 359. 373; Śm. 19).

ತದೀಯ tadīya. His, hers, its, theirs; such. (Bp. 3, 6; 4, 56; 18, 49).

ತದು tadu. Tbh. of ತವ. (Bp. 19, 32).

ತದುಕು taduku. = ತದುಕು. (ಸಲ್ಲಕ, ಗಜಪ್ರಿಯ Hlā.; ಗಜಧಕ್ಷಿ, ಸುವಣ, ಸುರಭಿ, ರಸೆ, ಮಹೇರಣೆ, ಕನ್ದುರುಕ, ತಲ್ಲಕ, ಹ್ವಾದಿನಿ Nr.; ಗಜಧಕ್ಷಿ, etc., ಅನೇ ಬೇಲ Si. 153; Rāv. 5, after 55). ತದುಕನ ಧೂಪ (ಯಾವನ, ತುರುಷ್ಕ, ಪಿಣ್ಣಕ, ಸಿಪ್ಪ Nr.; ಪಿಣ್ಣಕ, ಸಿಪ್ಪ Si. 406). ತದುಕನ ಮದ್ದಿ (ಯಾವನ, ತುರುಷ್ಕ, etc., ಅಸ್ಥಿಗ ಬೋಂಕ, ಹಾಲುಮದ್ದಿ Si. 227; cf. ಮದ್ದಿಯ ಧೂಪ).

ತದೆ tadē. = ಸದೆ. To strike (ತಾಡನ Śmd. Dh.; T. ತಯ್, M. ತಯ್; Tē. ತನ್ನ; cf. ತಗಲು, ತಟ್ಟು 1).

ತದ್ಗತ tad-gata. Gone to that; bent or intent on.

ತದ್ಗುಣ tad-guṇa. The quality or virtue of anything; possessing these qualities. 2, a figure of speech in rhetoric, transferring the quality of one thing to another (Kāv. III, 3, B, 121. 140 seq.).

ತದಿನ tad-dina. That day (J. 10, 26); during the day; day by day. 2, the day of mourning for deceased relations (ಮೃತತಿಥಿ My.; Tē.).

ತದ್ಧು taddu. = ದದ್ಧು. Tbh. of ದದ್ಧು. (ದದ್ಧು Nr., Mr. 384; Si. 202). ತದ್ಧುಳ್ಳವನು (ದದ್ಧುಣ, ದದ್ಧುರೋಗಿ Nr.).

ತದ್ಧರ್ಮ tad-dharma. Having that business; that business; that religion (My.).

ತದ್ಧಿತ tad-d-hita. Good for that, etc. 2, an affix which forms nouns from other nouns. 3, a noun formed by a

taddhita affix, a derivative noun. See Śmd. 6. 88. 110. 120. 232. 245. 252; Kāvya. I, 1a, 6; I, 4, 1 seq.

ತದ್ಧಿತಪ್ರತ್ಯಯ taddhita-pratyaya. = ತದ್ಧಿತ No. 2. (My.).

ತದ್ಧಿತಲಿಂಗ taddhita-līṅga. = ತದ್ಧಿತ No. 3. (Śmd. 88 Cm.).

ತದ್ಧಿತಾಂತ taddhita-anta. = ತದ್ಧಿತ No. 3. (My.).

ತದ್ಬಲ tad-bala. A sort of arrow; a sort of bow (ದಣ್ಡಾಸನ, ತೀರಿ, ದಿಲ್ಲ ಭೇದ Mr. 294).

ತದ್ಭವ tad-bhava. Born or coming from that (Śmd. 236). 2, a word corrupted from Samskṛita (Śmd. 334. 360. 375. 377. 383), (or from any other language).

ತದ್ಭಾವ tad-bhāva. The becoming that. 2, the substance, thing, or nature of that (Śmd. Dh. No. 67).

ತದ್ಭಾವ (tad-yama). Kindness, gentleness, mildness, peaceable behaviour (ಸಾಮ ಓ. II, 49 in one MS.).

ತದ್ಬು tadbu. = ತದಲು. (My.).

ತದ್ವಚನ tad-vaṇana. That speech or word. (Śmd. 100).

ತದ್ವತ್ tad-vat. Having or containing that. 2, like that, in that manner, thus. 3, also, likewise.

ತನ್ ತan. 1. = ತಂ (ತಜ್ಞ), etc., ತನು. — ತನ್ನೆಲೆವುಳುಕ ಗಿಡ. -ಎಲೆ-ವುಳುಕ-. The herb or low shrub *Crotalaria verrucosa* Lin. (St. & Pl.).

ತನ್ ತan. 2. = ತನ್ನ, ತಾ 1, ತಾಂ 1, ತಾನ್ q. v., ತಾನು. (Śmd. 178). Gen. ತನ (see ತನತು), Dat. ತನಗೆ (My.; Śmd. 133. 178; Nr.; Nn. 73; J. 8, 2; 28, 57; 29, 34; 30, 49; Bh. 1, 8, 8), ತನಿಗೆ (Si. 69. 264. 265. 267. 293), ತಂಗಿ. Plural ತಮ್ (ತಮ್ಮ). ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮದಿಗೆ ಮರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ?—ತನಗೆ ಬನ್ನ ಹಾನಿ ಅರ್ಥದಿನ್ನ ಹೋಯಿತು.—ತನಗೆ ಇಲ್ಲದವನು ಪರಂಗೇನು ಕೊಟ್ಟಾನು?—ತನಗೆ ಇಲ್ಲ, ಕೂಸಿಗೆ ಏನು ಹೊದಿಸಲಿ?—ತನಗೆ ಇಲ್ಲದವಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೇನು ಹೊದಿಸ್ತಾಳು? (Prva.). ನಾಳೆ ತಿರುವಳಿ ಹುಟ್ಟಿತೆನ್ನರೆ ತನಗೆ ತಾನೇ ಇದೆಲ್ಲಾ ತುಣ್ಣುತನ ಕಡಿಮೆ ಅದೀತು (B. 4, 200). — ತನ ತನಗೆ. rep. (Bp. 10, 4; 18, 82; 57, 8; J. 13, 24). — ತನ್ನು. = ತನ್ನದು. (My.).

ತನ tana. An affix for forming true Kannada words, e. g. ಕಲಿತನಂ, ಅಕ್ಷನಂ, ಪೆಣ್ಣನಂ (Śmd. 248); words like ಅರೋಹತನ are wrong formations (248).

ತನಕ tanaka. = (ಅನಕ), ತನ್ನ. Up to that measure: till, until, as far as (C.; Tē. ದನಕೆ, ದಾಕಾ, ದಾಕೆ; M. ತನ, T. ತನ್ನೆ, quantity, number, measure). ತನಿವಾರತನಕ (B. 1, 7). ಹುಡುಗರು ಹದಿನಾಡು ವರ್ಷದವರಾಗುವ ತನಕ (1, 12). ಇನ್ನಿನ ತನಕ (2, 33). ಅಯ್ಯೂರಿ ತನಕ (2, 42); ಕಡೆತನಕ (4, 197). ಇಷ್ಟು ದಿವಸತನಕ (4, 199). See Bp. 27, 22; 49, 18; 57, 12; 61, 57; B. 2, 6. 7; 3, 10. 67; 5, 59. 64. 72. 243; ಅಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ.

ತನಕೆ tanaki. Ascertaining; examination (My.; H. tanqih; Br. ತನಕೆ, ತನಕ್ಕ, ತನಿವಿ).

ತನಕೆ tanakhē. An assignment on the revenues, an order for money; a standard rent-roll of villages (Mhr., H. ತನಮಾ; Br. ತನಮಾ, ತನಿವಿ; R.).

ತನತು tanātu. ತನ-ಅತು. = ತನತ್ತು, ತನ್ನದು (Śmd. 178; Kk. 61). Its, hers. ನಿನತು ಜಲಮ್, ಎನತು ಪೌರ್ಯಂ, ತನತು ಮಹಾಭೈರ್ಯಮ್ ಅವನಿತತಿ (Śmd. 179).

ತನತ್ತು tanattu. ತನ-ಅತ್ತು 1. = ತನತು, etc. (Śmd. 178; Ū. II, 102). See Śmd. 179. 144.

ತನಯ tanaya. A son. Feminine ತನಯರ್ = ತನಯಿ. (Bp. 4 sam.; 5, 5; 11, 38; 42, 17).

ತನಯೆ tanayē. A daughter.

ತನಿ tani. 1. To thrive, to develop, to become full-grown, etc. P. p. ತನಿತು (Ūpr. 3, 15).

ತನಿ tani. 2. The state of having thriven, full, strong, fully developed, complete, matured, abounding in agreeable qualities, rich, etc. (T. ತನಿ, M. ತಯಿ, Tē. ತನಿ, to thrive, prosper, grow, increase, become full or fleshy). — ತನಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. A big piece of flesh (Abh. P. 13, after 54). — ತನಿಗಣ್ಣ. = ತನಿಗಮ್ಮ. (J. 26, 8). — ತನಿಗಮ್ಮ. -ಕಮ್ಮ. A full or rich fragrance (Śmd. 77; Ūpr. 7, 49; Abh. P. 3, after 75; J. 3, 8; 15, 9). — ತನಿಗರ್ವು. -ಕರ್ವು. Juicy sugar-cane (V. 4, 29). — ತನಿಗಜ್ಜು. -ಕಿಜ್ಜು. A great, blazing fire (Abh. P. 11, 144). — ತನಿಗುದಿ. -ಕುದಿ. To be completely boiled (Bh. 1, 20, 54). — ತನಿಗುಳ್ಳ. (Si. 149). A kind of prickly nightshade. — ತನಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. A glowing coal (Rāv. 5, 34; V. 30, after 35; J. 3, 32; 13, 12). — ತನಿಗದದು. -ಕೆದದು. 1. To be greatly or completely scattered (Bh. 8, 23, 20; Rām. 3, 6, 7). — ತನಿಗದದು. -ಕೆದದು. 2. The state of being profusely scattered (J. 9, 24). — ತನಿಗಗ. Great laughter (Rām. 6, 10, 10). — ತನಿವರಮಲ. = ತನಿಗಮ್ಮ. (Rām. 2, 7, 3). — ತನಿವೀಳು. A seed full of vital power (Bh. 2, 13, 9). — ತನಿವೆಲ್ಲ. Delicious jaggery (Bh. 1, 15, 7). — ತನಿವೆಡಾ. -ಎಡಾ. To throw delicious food to snakes to appease them (My.; Bh. 8, 2, 15). — ತನಿರಸ. A superior fluid, essence; excellent taste or flavour; great beauty. ಕಾಳ ದೊಳಗೆ ಕಾಮುಗಿಲ ಅಂಟನವ ಕಲಿಸಿ ತನಿರಸದೊಳು ಪೊರಳಿದ ನೀಲಪುತ್ರೀಗಲನ್ನೆ (Rāghā. 17, 64). ಕುದಾ ಕಬ್ಬಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅದಾ ವದೇ ತನಿರಸವ, ಪೊದಗಣ ಸೋಗಿಯಗಿವನ್ನೆ? (Sp.). See J. 15, 47; 21, 57. — ತನಿವರ್. -ವರ್. A fully ripe fruit. ನೇಲಿಲ ತನಿವಣ್ಣಂ (Śmd. 85 Mdb.). See Ūpr. 7, 88; Bp. 18, 16; 48, 11; Rāv. 2, 47; J. 3, 11. 31; 28, 20. — ತನಿವಣ್ಣು. = ತನಿವರ್. (Bp. 20, 26). — ತನಿವಾರ್. -ವಾರ್. Rich milk (V. 9, 107). — ತನಿವೀರರಸ. Great heroism (J. 8, 31; 12, 25; 13, 51; 23, 26). — ತನಿವೆಚ್ಚು. -ವೆಚ್ಚು. To increase much (Ūpr. 3, 45). — ತನಿವೇಗು. -ವೇಗು. A great or brilliant light or lustre (Bh. 2, 2, 1). — ತನಿವೇಟಿ. -ವೇಟಿ. Various love-gestures (Rāv. 11, 93). — ತನಿವೇಸಿಗೆ. -ವೇಸಿಗೆ. A very hot season (J. 15, 5). — ತನಿಮುಖ. Great pleasure or joy. ಅನಾತುರದೊಳು ಚೊಕ್ಕಟದ ತನಿಮುಖ ಮುಕ್ಕಳಿಸುವ ಅನುಭವ (Īdakhāṇḍānubhavasāra 1, 7). — ತನಿಸೂಡೆ. Enormous plundering (Bh. 2, 4, 12). — ತನಿಸೊಬಗು. Great beauty (J. 6, 25). — ತನಿ ಸೋಂಕು. (or -ಸೊಂಕು). To cling to closely (Ūpr. 7, 94). — ತನಿಹರಕೆ. Great blessing or praising (Bh. 1, 7, 30). — ತನಿಹಳುಕು. A large piece (Bh. 2, 2, 103).

ತನು tanu. = ತನುತು, ತನ 1, ತನುತು, ತಮ್ಮ. (My.).

ತನು tanu. Thin, slender, emaciated; small, minute; delicate, fine. 2, the body; self. 3, the skin. ತನುವಡಾಯದ ನೋವಿಲ್ಲ, ಮನವಡಾಯದ ಪಾವವಿಲ್ಲ (Prv.). — ತನುಗಮ್ಮ. -ಕಮ್ಮ. Fragrance of the body (J. 6, 12).

ತನುಕರಣ tanu-karaṇa. An organ, or the organs, of the body (Bp. 4, 65).

ತನುಜ tanu-ja. A son (ತನುಜಾತ Mr. 309; ಮಗ Nn. 48. 92).

ತನುಜಾತ tanu-jāta. = ತನುಜ. (Mr. 309; ದಾಲಿತ, ಮಗ Nn. 131).

ತನುಜಾತೆ tanu-jāṭē. = ತನುಜ. (J. 2, 51).

ತನುಜೆ tanu-jē. A daughter. See ಜನಕ-.

ತನುತರ tanu-tara. Thinner, more minute; uncommonly small or insignificant (Śiv. 2, 86).

ತನುತ್ರ tanu-tra. Armour, mail.

ತನುತ್ರಾಣ tanu-trāṇa. Armour, mail.

ತನುತ್ವ tanutva. Thinness, etc. See ಕಡಿರ.

ತನುಧನವ್ಯಾಣ tanu-dhana-prāṇa. Body, property and life (J. 17, 85).

ತನುಧರ್ಮ tanu-dharma. The right, merit, or nature, of the body (Bp. 42, 20).

ತನುಭವ tanu-bhava. = ತನುಜ. (Bp. 24, 62. 63).

ತನುಮಧ್ಯೆ tanu-madhyē. N. of a vṛitta (Ūh.)

ತನುಮನುಧನ tanu-mana-dhana. Body, mind and property (Bp. 1, 17; 2, 42; see ಅರ್ಥಪ್ರಾಣವಪುಸ್).

ತನುವಿಕಾರ tanu-vikāra. Gesticulation (ಅಂಗಹಾರ Mr. 75).

ತನುವಿಹಾರ tanu-vidāha. Burning or great heat of the body (Ūpr. 4, 33).

ತನುವು tanuvu. = ತನು, etc. (My.).

ತನುಸಮ್ಭವ tanu-sambhava. = ತನುಭವ. (J. 2, 35).

ತನೂಕರಣ tanū-karapa. Making thin or fine, attenuation, diminishing, weakening; paring. See ಬರೆ; ಕೆತ್ತು.

ತನೂಕೃತ tanū-kṛita. Made thin; pared.

ತನೂಜ tanū-ja. = ತನುಜ. (Ūh. v. 11; Ūpr. 2, after 53; Bp. 2, 3; 25, 25).

ತನೂಜೆ tanū-jē. = ತನುಜೆ. See Ūpr. 5, 102; Bp. 4, 32; ಶೈಲ ರಾಜ-.

ತನೂದರಿ tanu-udari. Having a thin, delicate belly (Ūh. v. 89; Ūpr. 7, 139).

ತನೂನವಾತೆ tanū-napāt. The son or descendant of himself: Agni.

ತನೂನವಾತ tanū-napāta. = ತನೂನವಾತ್. (Mr. 46).

ತನೂಭವ tanū-bhava. = ತನುಭವ. (ಮಗ Nn. 126; śmd. 227).

ತನೂರುಹ tanū-ruha. The hair of the body; the wing of a bird.

ತನೇ tanē. = ಜನೇ, ತನೇ 2, ಸನೇ. The embryo of beasts; pregnancy (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ Nr.; cf. 8k. ಫಣ, the fetus in its second month). ತನೇ ಕರಗಿದ ಅಕಳು (ಪ್ರವೃದ್ಧಿ, ಅವ ತೋಕೆ Nr.). ತನೆಯ ಅವು (ಪ್ರಜ್ಞಾಹ, ಗರ್ಭಿಣಿ Hk.). ತನೇ ಬಲಿಯ ಸಲಿಕ್ಕೆ ಎನಿಸುಗು; ತನೇ ನಿಲಲು ಪ್ರಜ್ಞಾಹ (Mr. 180). See ಎಕ ದನೇ.

ತನ್ಯ tanka. = ತನಕ. (My.).

ತನ್ತರ tantara. Tbh. of ತನ್ತ. (My.). ತನ್ತರವಿಧವನಿಗೆ ಮನ್ತರ ಬೇಡ (Prv.).

ತನ್ತಿ tanti. Tbh. of ತನ್ತಿ. (My.; Si. 61; B. 4, 97. 124. 157; B. 5, 219). — ತನ್ತಿಬಿಪ್ಪಾಲು. The telegraph (My.).

ತನ್ತಿಮೇಹ tanti-mēha. = ತನ್ತಿಮೇಹ. (My.).

ತನ್ತಿರ tantira. Tbh. of ತನ್ತಿ. (My.).

ತನ್ತಿವಾದ್ಯ tanti-vādyā. A wire or stringed instrument. ತನ್ತಿವಾದ್ಯವನ್ನು ತಕ್ಕೆಯ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತನ್ತು tantu. = ತನ್ತಿತು. Third person singular imperfect of ತರು (C.). ಕೇಳಿದ ಕವಿ ಊರಿಗೆ ಮಾರಿಯ ತನ್ತು. — ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ಕಾಡವನಿಗೆಲ್ಲ ಕೇಡು ತನ್ತು. — ಕೋಪ ವಾಪಾ ತನ್ತು, ತಾಪ ಬ್ರಹ್ಮತೆ ತನ್ತು (Prva.). See Prv. s. ನಾಯು.

ತನ್ತು tantu. 1. A thread, a string, a cord; a filament or fibre; wire (ತನ್ತ, ನೂಲು Nn. 75; ಗುಣ, ನೂಲು 78; ನೂತ ನೂಲ ಎದಿ Mr. 530; ಸಾರಸದ ನಾಳದ ಎದಿ 421; ಪುರಿ śm. 106; ಎದಿ 112). — ತನ್ತುಹಾರುವ. A cord-Brāhmaṇa, a Brāhmaṇa whose only merit is his sacrificial thread (Bp. 55, 33).

ತನ್ತು tantu. 2. Tbh. of ತನ್ತ. (ಬಲುತನ್ತ, ಪರಿಗ್ರಹ Mr. 530; My.; Tē.). ಅಚಾರಮಾರ್ಗತನ್ತವನ್ ಅದಿವನ್ ಅವನೊವನ್ (ಬ್ರಹ್ಮ ವಚನ Mr. 248).

ತನ್ತುಕರಣ tantu-karapa. Making thread. See ನೂರ.

ತನ್ತುಕ್ರಿಯೆ tantu-kriyē. Working in thread; weaving. See ಕೆಡ್ಡು, ನಯ.

ತನ್ತುಗಾಢ tantu-gāṇa. = ತನ್ತುಗಾಢಿ. A cunning, crafty, tricky man (My.). ತನ್ತುಗಾಢಿಗೆ ಯಾಕೆ ತನ್ತಿಯಾಟ? (Prv.).

ತನ್ತುಗ್ರಂಥಿ tantu-granthi. A knot in a thread. See ತಿರಿ.

ತನ್ತುನಾಗ tantu-nāga. A shark. (R.).

ತನ್ತುನಾಭ tantu-nābha. A spider (Tē., R.).

ತನ್ತುಪಟ tantu-paṭa. Cotton-cloth (Rām. 5, 8, 24).

ತನ್ತುಭ tantu-bha. Mustard seed, Sinapis dichotoma Roxb.

ತನ್ತುಮಾತ್ರ tantu-mātra. Nothing but (the sacrificial) cord, only in the -. ತನ್ತುಮಾತ್ರ ದ್ರಾಕ್ಷಾಂ (Prv.). 2, a thread, a string. See ಎದಿ, ನೂರ.

ತನ್ತುಮೇಹ tantu-mēha. = ತನ್ತಿಮೇಹ. A particular stage of gonorrhoea (My.).

ತನ್ತುರ tantura. Tbh. of ತನ್ತ (śmd. 336 Mdb.).

ತನ್ತುವಾಯ tantu-vāya. A weaver. 2, a spider. 3, weaving. 4, a loom (ಮಗ Mr. 383).

ತನ್ತುವಾಯಕ್ರಿಯೆ tantu-vāya-kriyē. A certain work done by a weaver. See ಕೆಡ್ಡು.

ತನ್ತು tantra. = ತತ್ 2, ತನ್ತರ, ತನ್ತಿರ, ತನ್ತು 2, ತನ್ತುರ. A thread, a string (ತನ್ತು, ನೂಲು Nn. 75). 2, weaving; a loom. 3, raiment, vesture (ಪರಿಧಾನ, ಹೊದಕೆ 75). 4, the leading or principal action of a ceremony, characteristic or prevalent features, the regular order of ceremonies or rites, system, ritual, rule. 5, an established doctrine, a scientific treatise; a system. 6, magical and mystic formularies. 7, a medicament, a drug; a charm. 8, an expedient, a design, a stratagem, as sowing dissension (ಉಪಾಯ 75; ಭೇದ, ತನ್ತುಭೇದ 62; cf. ಪಂಡ-); cunning, trick, intrigue, plot. 9, an oath or ordeal, curse, imprecation; designing, plotting (see Mr. s. ತನ್ತು 2). 10, royal retinue, a court, train; an assembly (ವಿಧಾನ, ಕೂಟ 75). 11, an army (ಸೇನೆ 75). 12, a division of class or caste (ಕುಲಭೇದ 75). 13, decoration (ಸಂಗರ, ಶೃಂಗಾರ 75). 14, the quality of being chief or principal (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯ 75). 15, the highest truth, real truth, reality, certainty (ಪರಮಾರ್ಥ, ನಿಶ್ಚಯ 75). — ಮನ್ತವಿದ್ಯರೂ ತನ್ತುವರ ಬೇಕು. — ತನ್ತುವನದಾಯನು, ಮನ್ತವನದಾಯನು, ಯನ್ತವನದಾಯನು ಎನ್ನೆನ ಬೇಡ! (Prva.). See Prv. s. ಮನ್ತ; ಯನ್ತತನ್ತ. — ತನ್ತುಮೈರಸು. — ಎ-ಬೆರಸು. Expedients, etc. to be combined with (Bp. 54, 75).

ತನ್ತುಕ tantura. New and unbleached, as cloth.

ತನ್ತುಗಾಢ tantu-gāṇa. = ತನ್ತುಗಾಢಿ. A man who uses an expedient, one who is fertile in expedients; a cunning, crafty man (My.). ತನ್ತುಗಾಢನನ್ನು ಕುತನ್ತುಗಾಢಿ ಜಯಿದ (Prv.).

ತನ್ತುಧ್ಯಕ್ಷೆ tantu-adhyaksha. A master of ceremonies (Rām. 6, after 10 & 43). 2, a general (Ūpr. 10, after 1).

ತನ್ನಿ tantri. = ತನ್ನಿ. *A string, a cord; a wire; the string or wire of a lute, etc.* 2, a pūjāri. See Prv. s. ಮಸ್ತಿ.

ತನ್ನಿಕೆ tantrikē. *The plant Coccilus cordifolius DC.*

ತನ್ನಿಸು tantrisu. To use an expedient, etc. See Nn. 147 s. ತ್ವಾಸ.

ತನ್ನನತಾನ tandana-tāna. = ತನ್ನನಾನ, ತನ್ನಾನತಾನ, ತನ್ನಾನತಾನಾನ. Sounds used in beating time in music (My.; Tē.; M. ತತ್ತಿತ್ತೋನ್ನ, ತನ್ನಿನಾದಿ; cf. ಐತ್ತದಗಡ್ಡೆದಣ, ತದಿಗಣ; Mhr. ತನಾನಾ).

ತನ್ನನಾನ tandanāna. = ತನ್ನನತಾನ. (My.).

ತನ್ನಲ್ tandal. (Śmd. 48. 58). Water-drops, spray, light rain (ಸೀವರ, ಜಲಕಣ Kk. 13; Śm. 35; ಸೋನಿ Ūt. 1, 101; II, 113; Ūpr. 1, 97; 2, 86; 5, after 19; Abh. P. 3, after 67; 4, 119; cf. ಹದಹು).

ತನ್ನಾನತಾನ tandāna-tāna. = ತನ್ನನತಾನ. (My.).

ತನ್ನಾನತಾನಾನ tandāna-tānāna. = ತನ್ನನತಾನ. (My.).

ತನ್ನು tandu. 1. P. p. of ತರ, ತರು.

ತನ್ನು tandu. 2. See s. ತನ 2.

ತನ್ನರಿಸು tandūrisu. = ತಾನ್ನರಿಸು, ತಾನ್ನರಿಸು. To grieve, to be distressed (ಚಿನ್ನಿಸು, ಬೇವನ Kk. 52, o. rs. ತಾನ್ನರಿಸು, ತಾನ್ನರಿಸು).

ತನ್ನೆ tandē. Father (C.; ಜನಕ, ಪಿತೃವಪ್ತ ತಾತ Mr. 309; ಅಪ್ಪ Hlā., Si. 65; ವಪ್ಪ, ತಾತ, ಜನಕ, ಪಿತೃ Hlā., Si. 190; M.; T. ತನ್ನೆ; Tē. ತನ್ನೆ, ತನ್ನೆ; it is said to be a Tbh. of Sk. ತಾತ, Śmd. 338. 356. 372; cf. védio ತತ, father). Occasionally it is an endearing appellation (like ಅಪ್ಪ), e. g. Bp. 47, 29; J. 13, 55. Plural ತನ್ನೆವರ, ತನ್ನೆಗರ್ (Śmd. 120. 124), ತನ್ನೆಯರ (Bp. 32, 42; 48, 36), ತನ್ನೆಗರು (C.). ಪ್ರಸಿದ್ಧನಪ್ಪ ತನ್ನೆಗೆ ಪಟ್ಟಿದಾತನು (ಅಮುಖ್ಯಾಯಣಿ Hlā.). ತಾತನ ತನ್ನೆ (ಪ್ರಸಿದ್ಧತಾಮಹ, ಮುತ್ತಾತ Si. 192). ತನ್ನೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯವ ಎನ್ನ ಹೇಳಿಸಿದ ಅಮ್ಮಗನ ಮಗ. — ತನ್ನೆಯ ಮದುವೆಗೆ ಪಂಜು ಹಿಡಿಯುವ ಮಗ. — ಅರಸ ಯಾರಿಗೆ ತನ್ನೆ? ಸೂಳೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾಯಿ? — ತನ್ನೆಯ ಬದುಕು ತಾಯಿಗೆ ದಾನ. — ತನ್ನೆಯ ಹೋಲೋ ಕನ್ನಯ್ಯ (Prvs.). See ಮಲ; Bp. 60, 60; B. 1, 28; Rām. 3, 2, 15; J. 13, 55; 30, 24; 31, 34; Rāv. 13, 26; Bh. 1, 8, 17; Prvs. s. ನೋಗ, ಪಿತ. — ತನ್ನೆಗೆ ತನ್ನೆ. A paternal grandfather (ಪಿತಾಮಹ, ತಾತ Si. 192). — ತನ್ನೆಗೆ ಪಿತಾಮಹ. A paternal great-grandfather (ಪ್ರಸಿದ್ಧತಾಮಹ, ತಾತನ ತನ್ನೆ, ಮುತ್ತಾತ Si. 192). — ತನ್ನೆ ತಾಯ್. Father and mother (Bp. 46, 48). — ತನ್ನೆ ತಾಯಿಗರ್. -ರು. Parents (Bp. 3, 81; 14, 16; 25, 15; My.). ತನ್ನೆ ತಾಯಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ನಾಯಿದಾಯಿಗೆ ಹಪ್ಪ (Prv.). — ತನ್ನೆ ತಾಯ್ಗರ್. = ತನ್ನೆ ತಾಯಿಗರ್. (J. 28, 17). ತನ್ನೆ ತಾಯ್ಗರು (ಮಾತಾಪಿತೃಗರು Nr.). — ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆ. = ತನ್ನೆಗೆ ತನ್ನೆ. (ಪಿತಾಮಹ, ತಾತ Nn. 22; B. 4, 156). 2, Brahmā (ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). — ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆಯಿಲ್ಲದ. = ತನ್ನೆಯಯ್ಯನಿಲ್ಲದವ, q. v. — ತನ್ನೆಯಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆ. — ತನ್ನೆಯಯ್ಯನಿಲ್ಲದವ. Gaṇḍa (ಎನಾಯಕ Kk. 5, o. r. ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆಯಿಲ್ಲದ). — ತನ್ನೆಯೊಡಹುಟ್ಟಿದವ. A paternal unole (ಪಿತೃವ್ಯ, etc. Nr.). — ತನ್ನೆವಾದಿ. Relationship by a father's side (My.).

ತನ್ನೆ tandra. Tired, fatigued; lazy. (R.).

ತನ್ನೆ ತೆ tandratē. = ತನ್ನೆ. (Ūpr. 4, 85).

ತನ್ನೆ tandri. ತನ್ನೆ tandrē. Fatigue, lassitude; sleepiness, drowsiness; fainting, exhaustion.

ತನ್ನೆ tann. = ತನ 2, (ತನ್ನ), etc., ತಾನ್, q. v. Gen. ತನ್ನ

(C.); Dat. ತನಗೆ (C.); Acc. ತನ್ನಂ (J. 18, 39), ತನ್ನನ್ನು (My.); Loc. ತನ್ನೆಳ್ (J. 29, 40), ತನ್ನಲ್ಲಿ (C.); Abl. ತನ್ನಿನ್ನ (C.). Pl. (ತಮ್), ತಮ್ಮ. — ತನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ತಾನೇ ತರಣು ಮಾಡಿ ಹರಿಸಿ ಕೊಣ ಹಾಗೆ. — ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಅಡಿಯದವಳು ನೆರಮನೆಯ ಬೊಮ್ಮಕ್ಕನ ಬಲ್ಲ ಕೇಳಿ — ತನ್ನ ತಾನೆದರೆ ಸುಜ್ಞಾನಿ. — ತನ್ನ ದನ್ಯ ತಾನು ಮುಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಅನ್ಯನ ಮೇಲೆ ದೂಡಿ ಹೇದಿದ. — ತನ್ನ ಮುನೆ ಉಪ್ಪು ಇಲ್ಲ; ಬೆನ್ನ ಹಿನ್ನ ಉರಿಯೋ? — ತನ್ನ ಸುಖವೇ ಲೋಕದ ಸುಖ, ತನ್ನ ಕಷ್ಟವೇ ಲೋಕದ ಕಷ್ಟ. — ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತಾನು ಹೊರೆಯದವ ಮುನ್ನಾರ ಸಲ ಹುವನು? — ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ರಂಗ, ಪರಲೂರಿಗೆ ಮಂಗ. — ತನ್ನ ತಾನು ಅದಿತರೆ ತಾನಾದನು; ತನ್ನ ತಾನು ಮದಿತರೆ ತಾನು ಹೋದಾನು (Prvs.). — ತನ್ನದು. -ಅದು 1. = ತನ್ನ 2, ತನತು, ತನತ್ತು. Its, his, hers (Śmd. 178; Ūt. II, 102; Bp. 51, 22; C.). — ತನ್ನರ್. -ಅರ್ 4. His, etc. own female or woman (V. 29, 28).

ತನ್ನಿ tanni. Second person plural of the imperative of ತರ, q. v.

ತನ್ನು tannu. Perhaps = ತನ್ನ (but see ಉವಂ 2). — ತನ್ನುವಂ. Himself, herself, itself (Acc.; or: also him, etc.). ತನ್ನುವನ್ ಅಡಿಸುವ ಕೆಳದಿಯರ ತನ್ನವನು ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳಿಸುತ (Prll. 3, 30). See Bp. 8, 7, 57; 39, 11; 40, 10; 44, 3; 55, 34.

ತನ್ನಧ್ಯ tad-madhya. In its middle: meanwhile (My.).

ತನ್ನಿ tanvi. A delicate, slender, or graceful woman. (J. 11, 26). 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ತಪ tapa. = ತಪ್ಪ 1, ತೊಪ, ತೊಪ್ಪ, (ದಪ 1, ದೊಪ್ಪ 2). A sound in imitation of the noise of blows, of running feet, of falling cow-dung, fruits, etc. — ತಪ ತಪ. rep. (My.; Tē.). — ತಪ ತಪನೆ. = ತಪ ತಪ. With the sound of ತಪ ತಪ (My.).

ತಪ tapa. = ತಪ 2. Heat; burning; shine (ದಾವ Nn. 33). 2, the hot season. 3, the month of māgha (January-February, ತಪನ್ Mr. 70). 4, austerity, penance. 5, a demon (ಗ್ರಹ Nn. 33). ತಪದ ಬಾಧೆಯಂ ಸಯ್ಯಸುವಾತನು (ದಾವ್ತ Hlā.). — ತಪಗೆಯ್. To perform or undergo penance. ತಪಗೆಯ್ಯ ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯಯರ್ (Mr. 258). — ತಪಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. = ತಪಗೆಯ್. (Abh. P. 15, after 80; Śēv. 2, 89). — ತಪಗೊಳ್. -ಂಕೊಳ್. To undertake penance (Abh. P. 16, after 34). — ತಪಮಾನ್. -ಅನ್. = ತಪಗೊಳ್. (Śēv. 2, 116). — ತಪಮರ್. -ಾರ್. = ತಪಗೆಯ್. (Śēv. 2, 115, 117). — ತಪವ್ವದು. -ವದು. = ತಪಗೆಯ್. (Bp. 4, 73). — ತಪವ್ವದುಹ. -ವದುಹ. Ascetic devotion, religious austerity (ಪರಿವ್ರಜ್ಯ, etc. Hlā.).

ತಪಸ್ತೇಜಸಹ ತಪಾಸ್-klēsa-saha. Enduring with resignation the privations imposed by austerities.

ತಪಸ್ತುಭಾವ ತಪಾಸ್-prabhāva. The efficacy of devotion. (Ūpr. 2, 82).

ತಪಕ್ಕನೆ tapakkane. = ದಬಕ್ಕನೆ. All at once, slapdash (My.; Tē. ತಬುಕು, ತಬುಕ್ಕು). ತಪಕ್ಕನೆ ಬಿದ್ದನು (My.).

ತಪಟೆ tapaḥ. = ತಪ್ಪಟೆ, ತಬಟೆ, ತಮಟೆ, ತಮ್ಮಟೆ, ತಮ್ಮಟೆ, ತಮ್ಮಟೆ, ತಮ್ಮಟೆ. A large tambourine beaten with sticks (My.).

ತಪನ tapana. Heating; burning; shining. 2, the sun. 3, a kind of hell. 4, a divine being or demon who fights with Garuḍa (ಗ್ರಹ Nn. 490). 5, pining, mental distress. ತಪನಸುತ tapana-suta. The son of the sun: Karna (J. 12 sum.). 2, Yama. 3, Śāni. 4, Sugriva (My.).

ತಪನನುತನನ್ನನ tapanasuta-nandana. Karna's son Vriṣha-kētu (J. 12 sum.).

ತಪನೀಯ tapanīya. To be heated. 2, gold.

ತಪನಕ್ಷಿ tapa-pakshi. The Bengal kite (ಚಿಲ್ಲ, ಮುನ್ನುಮುಳುಕ Mr. 171, o. r. ಆತನ.).

ತಪರಾಮು taparāṁkhu. A slap (Mhr. ಭವದಾಕ, ಭಬರಾಕ; My.).

ತಪಲೆ tapalē. = ತಪಲೆ, ತಪೇಲಿ. A round brass or copper cooking-vessel (My.; Tē. ತಪಲೆ, ತಪೇಲಾ; T. ತಪಲೆ; M. ತಗಲೆ, ತನಲೆ; Mhr. ತಪೇಲೇಂ). See Prv. s. ತಪಿಪು.

ತಪಲೋಕ ತಪa-lōka. = ತಪನ No. 4, ತಪೋಲೋಕ. (Mr. 82).

ತಪವೇನ tapā-vēsa. Tbh. of ತಪವೇಶ. A mere masquerade of penance. — ತಪವೇಸಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To put on the mere form of penance. ದ್ವಾತ್ವದೊಳು ತಪವೇಸಗೊಮ್ಮವಂ (ಧರ್ಮಧ್ವಜ, ಲಿಂಗವೃತ್ತಿ Mr. 254).

ತಪಶೀಲು tapashīlu. ತಪನೀಲು. A detailed account, details, a minute narration (My.; ವಿವರ Ūb. 132; Br.; Mhr., H. ತಪಸೀಲ).

ತಪಶ್ಚರಣ tapas-čaraṇa. The practice of penance (My.).

ತಪಶ್ಚರಣೆ tapas-čaraṇē. = ತಪಶ್ಚರಣ. (My.; Bp. 12, 29).

ತಪಶ್ಚರ್ಯ tapas-čarya. = ತಪಶ್ಚರ್ಯ. (My.; Ūb. 41).

ತಪಶ್ಚರ್ಯೆ tapas-čaryē. = ತಪಶ್ಚರಣ. (My.).

ತಪಶ್ರೀ ತಪa-śrī. The goddess called tapa (Ūpr. 2, 40).

ತಪಶ್ರೀಕ ತಪa-śrīka. A man possessing excellent austerity or being rich in austerity (Ūpr. 3, 70).

ತಪಸ್ tapas. = ತಪಸು, ತಪಸ್ಸು. Heat; fire. 2, austerity, penance. 3, the month of māgha (January-February). 4, one of the seven worlds, the region above the janalōka, inhabited by saints or devotees after death. 5, the ninth lunar mansion.

ತಪಸಿ tapasi. ತಪಸ್ಸಿ, (ತಪ್ಪಸಿ), ತಪಸಿ. Tbh. of ತಪಸ್ಸಿ (Ūmd. 368; ಮುಖ Kk. 83, o. r. ತಪಸಿ). — ತಪಸಿಗಿಡ. = (ತಪ್ಪಸಿ), ತಪಸಿ ಮರ. The plant Caesalpinia bonducella Flemm., (Guilandina bonducella or bonduo Lin., see ಗಜುಗ; ಪ್ರಕೀರ್ಯ, ಪೂತಿಕ, ಕಲಿಕಾರಕ Si. 133). See ನವಲಿಗಿಡ.

ತಪಸಿಗ tapasiga. An ascetic or religious mendicant (Bp. 43, 28).

ತಪಸು tapasu. Tbh. of ತಪನ. (Bp. 45, 36).

ತಪಸ್ಯ tapasya. The month phālguna (February-March). 2, = ತಪಸ್ಯ.

ತಪಸ್ಯೆ tapasyē. Religious penance, mental devotion.

ತಪಸ್ವಿ tapasvi. = ತಪಸಿ, etc. Practising austerities; an ascetic, a religious mendicant (ಯತಿ Nn. 109). 2, a mendicant, a pauper. 3, poor, miserable, pitiable (ಕರುಣ 109). 4, the flower Artemisia indica (ದವನ, ಮುಖವೃತ್ತಿ Mr. 136). 5, fire (ದಹನ, ಅಗ್ನಿ 109). 6, a kind of Pongamia glabra tree (ಕುಪಾತಭೇದ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 109).

ತಪಸ್ವಿನಿ tapasvini. A female devotee (J. 15, 16); a poor wretched woman. 2, spikenard, Valeriana jatamansi.

ತಪಸ್ಸು tapassi. = ತಪಸಿ, etc. (Bp. 32, 52, 58).

ತಪಸ್ಸು tapassu. Tbh. of ತಪನ. (ದಾವ, ತಪ Nn. 66; ವರ್ಣ, ತಪ 71). ತಪಸ್ಸಿಗನ್ನೆ ಹೋಗಿ, ಕುಪ್ಪಸಾ ಕಳ ಕೊಡ್ತಿ. — ತಪಸ್ಸು ಇದ್ದ ವನೇ ಗಧಸ್ತಿ ಉಳ್ಳವನು (Prvs.).

ತಪಾತ್ಮಯ tapā-atyaya. The end of the heat: the rainy season.

ತಪಾಲು tapālu. = ಬಪಾಲು, etc. (My.).

ತಪಿತ tapita. Heated, burnt, spoiled. ತಪಿತ, a spoiled, ruined woman (J. 5, 61).

ತಪಿಸು tapisu. = ತಪಿಸು. To be hot, to burn; to suffer pain (J. 17, 34; 23, 20; My.).

ತಪೇಲಿ tapēli. = ತಪಲೆ, etc. (ಕುಣ್ಣ, ಪಿರ, ಸ್ಥಾಲ G.; B. 2, 24; 3, 58).

ತಪೋಧನ tapas-dhana. Rich in penance; ascetic, pious; richness in austerities; an ascetic, a devotee. (Ūpr. 9, 21; Bp. 16, 6; 19, 79; 24, 30; 52, 3; J. 2, 30).

ತಪೋಧನನಿಧಿ tapōdhanā-nidhi. An ocean of austerity-riches (Bp. 52, 5).

ತಪೋನಿಧಿ tapas-nidhi. A treasury of austerities and penance, an eminently pious man. See ತಪನಿಧಿ; J. 2, 15.

ತಪೋಬಲ tapas-bala. The power acquired by austerities (J. 10, 45).

ತಪೋಭರ tapas-bhara. A mass of austerities (Ūpr. 4, 16).

ತಪೋರಾಜ್ಯ tapas-rājya. The empire or reign of austerities (Ūpr. 2, 41).

ತಪೋಲಕ್ಷ್ಮಿ tapas-lakshmi. The riches of austerities (Ūpr. 4, 60).

ತಪೋಲೋಕ tapas-lōka. = ತಪಲೋಕ. (My.).

ತಪೋವನ tapas-vana. A penance-grove. (Ūpr. 4, 15).

ತಪೋವೃದ್ಧ tapas-vṛiddha. Very ascetic or pious. (J 32, 10).

ತಪೋವೇಶ tapas-vēsa. = ತಪವೇನ. — ತಪೋವೇಶಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ತಪವೇಸಗೊಳ್. ತಪೋವೇಶಗೊಡ್ಡವನು (ಧರ್ಮಧ್ವಜ, ಲಿಂಗವೃತ್ತಿ Hlā.).

ತಪೋವೇಷಿ tapas-vēshi. He who has the garb of an ascetic on; a hypocritical ascetic (Bp. 24, 40).

ತಪ್ತ tapta. Heated; hot; burnt; afflicted. See ಸನ್-; Bp. 50, 42; J. 11, 31. 32. 40.

ತಪ್ತಮುದ್ರಾಂಕನ tapta-mudrā-āṅkana. Branding (the upper arm) with a hot seal (on which there is either a śaṅkha or cakra, My.).

ತಪ್ತು taptri. Heating; a heater. See ಉಪ.

ತಪ್ಪ tappa. 1. = ತಪ, etc. — ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ. = ತಪ ತಪನೆ. (My.).

ತಪ್ಪ tappa. 2. Present relative participle of ತಪ 1, q. v.

ತಪ್ಪ tappa. 3. = ತಪ. A present relative participle of ತಪ, e. g. Bp. 13, 13; 26, 6; 30, 9; 53, 22.

ತಪ್ಪ tappa. 4. = ತಪ್ಪಲೆ 2. See ತಪ್ಪ ತಪ್ಪಲ್ 3. ತಪ್ಪಲ್ 2.

ತಪ್ಪಲೆ tappalē. = ತಪಲೆ, etc. (My.; Tē. ತಪ್ಪಲೆ; M. ತಪ್ಪಲೆ).

ತಪ್ಪಲಿ tappadi. See s. ತಪ್ಪ 2.

ತಪ್ಪಣೆ tappana. Tbh. of ತಪನ, q. v.

ತಪ್ಪನೆ tappanē. = ತಪ್ಪ 1, (ತಪ್ಪನೆ 2). Quickly, suddenly, all at once (My.; Tē. ತಪ್ಪನೆ, ತಪ್ಪನೆ, ದಬ್ಬನೆ; M. ತರುತ್ತನೆ). ತಪ್ಪನೆ ದಾ! ಅಂದರೆ ತಪ್ಪಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಪ್ಪಲ್ tappal. 1. Stumbling; erring; missing. — ತಪ್ಪಲಿ. -ಲಿ. A staggering, tottering, or false step (Bp. 44, 2). — ತಪ್ಪಲಿಡ್ಕ. -ಲಿಡ್ಕ. A man who misses the mark in shooting (ಲಕ್ಷ್ಯಶ್ರುತ Mr. 296).

ತಪ್ಪಲ್ tappal. 2. = ತಪ್ಪಲಿ 1, ತಪ್ಪಲು q. v., ತಪ್ಪಲೆ. A level expanse round the foot of a mountain,

level ground on the top or edge of a mountain, table-land. ವನಮ್ ಅದು ಆ ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲಾಪ್ಪಿ ತೀವರಲ್ ಉಪತ್ಯಕನಾಮಮ್ ಅತ್ಯಂ (Mr. 151). ತಪ್ಪಲಳ್ (see s. ಕ್ಕೆಡ್ 1). See J. 10, 3; 26, 4; Räv. 5, 53; ರನ್ನದವ್ವಲ್. — ತಪ್ಪ ತಪ್ಪಲ್. rep. (J. 28, 41).

ತಪ್ಪಲ tappala. 1. = ತಪ್ಪಲೆ 2, etc. (B. 4, 213). — ತಪ್ಪಲ ಸೀಮೆ. A table-land (B. 4, 115, 116, 163).

ತಪ್ಪಲ tappala. 2. = ತೊಪ್ಪಲ, etc. See ಮುಪ್ಪು.

ತಪ್ಪಲು tappalu. = ತಪ್ಪಲೆ 2, etc. (ಸ್ಪು, ಪ್ರಸ್ತ, ಸಾನು Nr.; My.). ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು (ಕಟಕ, ಸಾನು, ಪ್ರಸ್ತ Nr.; ಬೇಟಿ, ಗಿರಿಸಾನು Nn. 23; ಸಾನು 90; ಕಟಕ, ಪರ್ವತೋಪತ್ಯಕ 127; ಕಕುದ, ಅದ್ರಿ ತಟಿ 143; ಕೂಟ, ಮೇಖಲೆ 152, o. r. ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ).

ತಪ್ಪಲೆ tappalē. = ತಪಲೆ, etc. (My.). ತಪ್ಪಲೇರಿ ಇದ್ದದ್ದು ಹೋದರೆ ಕಪಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಹೋದೀತೇ? (Prv.). ತಪ್ಪುಗೆಯು ತಪ್ಪಲೆಯು ಅವು ತಾಮ್ ಉಪ್ಪುದಕ್ಕೆ ಕೂದಿದವಕ್ಕೆ ದಾಹವು (Jñs. 42, 14).

ತಪ್ಪಲೆ tappasi. (= ತಪಸಿ, etc.). — ತಪ್ಪಸಿಗಿಡ. The wild mangrosten, Diopyros embryopteris Pers. (St. & Pl.).

ತಪ್ಪಳಿಸು tappalisu. = ಚಪ್ಪಳಿಸು. (My.).

ತಪ್ಪಿತ tappita. = ತಪ್ಪು 2. (My.).

ತಪ್ಪಿಸು tappisu. To cause to miss; to cause to pass by or not to fall into; to let slip; to leave undone; to interrupt; to do without; to avert; to deviate; to swerve; to evade; to resort to subterfuges; to elude; to avoid; to escape, to run away, etc. (C.). ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಓಡಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪ್ರದ್ವಾವ, ಉದ್ವಾವ, ಅವಯಾನ, etc. Si. 296). ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗುವವನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು (B. 1, 12). ಕುರುಮದ ಕರುಬನ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅದವಿಗೆ ಹೋಯಿತು (2, 46). ಪಾರಿವಾಳ ತಾವಿರುವ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಅವನಿಗೂ ಹೋಗುವ ದಿಲ್ಲ (3, 113). ಅವರು ಬೇರಾದವು ನೆವ ಹೇಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣುಗೂ ಅವನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ (4, 6). ನೀನು ಈಗ ಎರಡು ದಿವಸದಿನ್ದ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿರ ಬಹುದು (4, 154). ಅದರಿಂದ ಸಂಗಡ ಮನುಷ್ಯನ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅದು ಬಹುತರ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಒಟ್ಟೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದನು (4, 170). ನೀನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ (4, 154). ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು (C.). ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು (C.). ಇವನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಬೇಡ (C.). ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣುವನು, a man who escaped (C.). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು (C.). ಈ ಕಾಟದಿನ್ದ or ಈ ಕಾಟಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸು! (My.). See Bp. 13, 7; 14, 3; 30, 5; 34, 27; 43, 13, 23; 46, 47; 47, 12; 51, 48; 58, 15, 34; 60, 36; Prv. s. ಪರಹಿತ.

ತಪ್ಪು tappu. 1. To make a false step, to trip; to slip; to deviate; to commit an error, mistake or blunder; to be missed; to be forfeited or lost; not to come to pass; to fail; to disappear, to be passed (ಸ್ವಲನ ಸ್ಮದ. Dh.; ತೊಲಗು ಸ್ಮದ. 96. 132. 259 Cm.; C.; T., M., Tē., Tu.; T. also ತವರ್, ತವರು, cf. ತಪ್ಪುರಿನು 2); to miss. ತಪ್ಪಿದವನಿಗೆ ಒಪ್ಪು ಬಲ್ಲ. — ತಪ್ಪು ಬಿದ್ದವನಿಗೆ ತಪ್ಪು ಏನು ಮಾಡಿತು? — ಸೂಲು ತಪ್ಪಿದರೆ ಗೊಡ್ಡೇ? — ಜಾತಿ ತಪ್ಪಿದರೂ ನೀತಿ ತಪ್ಪ ಬಾರದು (Prvs.). ತಪ್ಪದು (ಪ್ರಮಾಣ, ಸತ್ಯ Nn. 139). ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನು (ಅಪರಾಧಿ ಹುಲಿ). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಗುಡಿಯನ್ ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನುಬ್ಬು, ಈತನು ಅಪರಾಧವ್ಯುಪತ್ಯ (Nr.). ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿ, ಕೆಡೆಯೇಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಿ ಧ್ವನಿ (B. 3, 128). ಬಣ್ಣ ಪಥಮಂ ತಪ್ಪದೆ (Bp. 60, 26). ತಪ್ಪವೆ

ಮೃತ್ರಿತಕೆ (60, 28). ಉದ್ದ ಮರದ ತುದಿಯನ್ ಎಡಿ, ಕೆಯ್ ತಪ್ಪಿ, ಬಿದ್ದು ಸತ್ತನೆ (Sp.). ರೊಟ್ಟಿ, ಕೆಯ್ ತಪ್ಪಿ, ಬಿತ್ತು (My.). ಯಾವ ಗುಡಿಕಾದಿನು ಬಿಲ್ಲಿನೆತ್ತ ಕೋಲು ಗುಡಿಯನ್ನ ತಪ್ಪಿ ಹೋಯಿತೋ, ಅನ್ನವನು ಅಪರಾಧವ್ಯುಪತ್ಯ (Si. 280). ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿ ಮಾತಾಡುವದು (ವಿಪ್ರಲಮ್ಪು 74). ಎಚ್ಚಿಡಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುವದು (ಪ್ರಮಾದ, etc. 71). ತಪ್ಪಿ ಹೋಗಿರುವದು (ಪ್ರಸ್ತ, ಭ್ರಷ್ಟ, ಸ್ವಸ್ತ, etc., ಜಾತಿ ಬಿದ್ದದು 382). ಜೋಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಬಡಕ ಅರ್ಥ ವರ್ಧ (Dp. 1). ವಿಪ್ರರೆನ್ನ ನುಡಿ ತಪ್ಪದು (J. 28, 29). ನುಡಿದುದು ತಪ್ಪುಗುಮೆ ಗಂಗಚೂಡಾಮಣಿ ಯಾ? (ಸ್ಮದ. 68). See Öpr. 2, 41; 6, 95; Abh. P. 13, 71; Öh. v. 50; Bp. 24, 76; 27, 3; 28, 33; 30, 9; 31, 25; 32, 43; 34, 13; 37, 25; 39, 32; 43, 13, 14, 45; 46, 17, 44; 48, 3; 57, 13; 61, 76; Bh. 1, 8, 19, 58, 59; J. 2, 60; 4, 2; 6, 6; 30, 27; Sñm. 38; Si. 57, 92, 247, 264, 265, 295, 377; ನೀರ್ನೆ ಲೆದವು, ಮಾರ್ಗದವು, ಮುಂದವು, ಮೇಲೆದವು; Prvs. s. ತಿಂಕ, ಬಡಿ ಗಾಲ. — ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು. rep. ತಪ್ಪ ತಪ್ಪದೆ ತರ ತರಂಗಂ ತೆಗೆದಡ್ಡು (J. 28, 41).

ತಪ್ಪು tappu. 2. (ಸ್ಮದ. 191). Tripping, slipping, erring, missing. 2, a slip, an error, a mistake, a blunder; an impropriety; a fault, misdemeanor (C.; T., M., Tē.). ತಪ್ಪಿದ ಲಿಪಿ (J. 30, 29). ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ತನ್ನ ತನಯನೊಳು! (31, 35). ಮದನನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (31, 36). ತಪ್ಪುಳ್ಳದೆ ಒಪ್ಪಂಗೆಯ್ದುದು! (Mr. 3). See ಸ್ಮದ. 377; Öpr. 1, 104; Bp. 11, 5; 24, 86; 38, 27; 40, 43, 62, 90; 45, 4; 48, 2; 58, 34, 44; 60, 31; 61, 4, 35, 56; J. 21, 46; B. 3, 84. — ತಪ್ಪುಜ್ಜೆ. (-ಅಜ್ಜೆ). = ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ. (My.). — ತಪ್ಪುಡಿ. -ಅಡಿ. (ಸ್ಮದ. 48). = ತಪ್ಪುಲಡಿ. A false step, a slip; an irregular, waddling step. (T.). — ತಪ್ಪಣಿ. -ಅಣಿ. The condition of the wool missing the warp in the web of a loom (My.). — ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳು. To acknowledge one's fault (B. 3, 84; My.). — ತಪ್ಪುಕಾಣಿಕೆ. A gift (to an idol or a guru) to make amends for an impropriety (My.). — ತಪ್ಪುಕೆಲಸ. A misdeed, a fault. ತಪ್ಪುಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ (ಅಭಿವನ್ನ Si. 439). — ತಪ್ಪು ಕ್ಷಮಿಸು. To put up a fault, to pass it unavenged or overlook it (Bp. 18, 80; 22, 41; B. 4, 200; 5, 9; My.). — ತಪ್ಪುಗಣ್ಣು. A knot that is wrongly formed and cannot be solved (My.). 2, a connexion that is contrary to rule and useless (B. 3, 79). — ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು. rep. (Bp. 49, 16). — ತಪ್ಪು ದಾರಿ. A wrong road (ಅಪಥ Si. 105; My.). — ತಪ್ಪು ನುಡಿ. A wrong word (ಅಬದ್ಧ, ಎಯುತಾರ್ಥಕ Hlā; ಅಬದ್ಧ Mr. 84; My.). — ತಪ್ಪು ಬೀಡು. A mistake to occur (C.). — ತಪ್ಪು ಸಯ್ಯಿಸು. = ತಪ್ಪು ಕ್ಷಮಿಸು. (Bp. 22, 34; 28, 40; 27, 60; My.). — ತಪ್ಪು ಸಹಿಸು. = ತಪ್ಪು ಸಯ್ಯಿಸು. (My.). — ತಪ್ಪು ಸಾಧಿಸು. To charge a fault upon (a man), to charge (a man) with a fault (My.). ತಪ್ಪು ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪವನೆ ಕಡುಹೆಡ್ಡ (Sp.). — ತಪ್ಪು ಹಡ್ಡು. To impute a fault to (B. 5, 266). — ತಪ್ಪು ಓಡಿ. To find fault with (Bp. 25, 23; My.). — ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ. = ತಪ್ಪುಡಿ. (My.; ದಟ್ಟಡಿ G.). — ತಪ್ಪು ಹೊಟ್ಟಿಯೇಳಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು. = ತಪ್ಪು ಸಯ್ಯಿಸು. (B. 4, 201). — ತಪ್ಪು ಹೊಡಿಸು. To accuse (one) of misdemeanor, to charge a fault upon (one, My.). ಇಲ್ಲದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊಡಿಸಿ ಹೇಡುವದು (ಮಧ್ಯಾಭಿತಂಸನ, ಅಭಿತಾಪ Si. 56). ತಪ್ಪು ಹೊಡಿಸಿದವನಿಗೆ ಒಪ್ಪುವವನು ಯಾರು? (Prv.). — ತಪ್ಪು ಹೊಡು. A fault to be charged upon (one, Rām. 6, 53, 78).

ತಪ್ಪುವಿಕೆ tappuvikē. Erring, etc.; missing. ಕ್ರಮ ವನ್ನು ತಪ್ಪುವಿಕೆ (ಅತಿಪಾತ, etc. Si. 247). ಕ್ರಮ ತಪ್ಪುವಿಕೆ (ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ವಿಪರ್ಯಾಸ, etc. 398).

ತಪ್ಪೆ tappē. = ಟಪ್ಪಾ, etc. (My.).

ತಫರೀಕು tapharika. Allotment, division into shares (Br., H. ತಫರೀಕು; R.).

ತಫಾವತಿ taphāvatī. = ತಫಾವತು. (My.).

ತಫಾವತು taphāvatu. Difference; deviation, variance, as of accounts; failure, shortcoming; error (My.; Mhr., H.).

ತಫಾವತುಗಾಢಿ taphāvatu-gāḍa. A man who defalcates. ತಫಾವತುಗಾಢಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ತಪ್ಪಿಯುಗೆ ಏನು ಕೋಪ? (Prv.).

ತಬಕ tabaka. = ತಬಕು. A platter or plate for betel leaf, betel nut, etc. (Mhr., H. ತಬಕ; B. 4, 125; 5, 283).

ತಬಕು tabaku. = ತಬಕ. (My.). See Prv. s. ತಬ್ಬಲಿ.

ತಬಟಿ tabaṭi. = ತಬಟಿ, etc. (My.).

ತಬಲಕು tabalaku. A packet of papers (My.; Mhr., H. ತಬಲಕ). 2, the string encircling and confining them (Mhr.; My. as ತಬಲಕುದಾರ).

ತಬೀಯತು tabiyatu. Constitution; disposition; temper of mind (My.; Mhr., H. ತಬೀಯತ).

ತಬೇಲಿ tabēli. A stable (My.; Mhr., H. ತಬೇಲಾ).

ತಬ್ಬರಿಸು tabbarisu. (ತಬ್ಬರಿಸು). 1. To be overcome by terror, grief, etc.; to be amazed or bewildered (My.; cf. ತಬ 1; Tē. ದೆವ್ವರ, difficulty, distress).

ತಬ್ಬರಿಸು tabbarisu. 2. To slip, to stumble (My.; T. ತವರ್, ತವಜು). ತವಕ ಪಟ್ಟನ ತಬ್ಬರಿಸಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ತಬ್ಬಲಿ tabballi. = ತಬ್ಬಲಿ, q. v. (My.). ತಬ್ಬಲಿ ತಬಕು ಕದ್ದು ಜಗಲಿಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದ (Prv.). See Prv. s. ತಲೆ ಬೋಲಿಸು. — ತಬ್ಬಲಿಕೂಸು. A child who is bereaved of its mother; an orphan; a bad, troublesome child (My.). — ತಬ್ಬಲಿಕೆಲಸ. Vile action (My.). — ತಬ್ಬಲಿದನ. Vicious cattle (My.). — ತಬ್ಬಲಿದಾಡುಹಣ್ಣು. An inferior plantain (My.). — ತಬ್ಬಲಿ ಮನುಷ್ಯ. A vile man (My.). — ತಬ್ಬಲಿಮುಢವ. A friendless and broken man (My.). See Prv. s. ತಲೆಕೂದಲ. — ತಬ್ಬಲಿ ಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. Inferior rice (My.).

ತಬ್ಬಿಬ್ಬ tabbibbu. The state of being overcome by terror, etc., bewilderment, maze (My.; Tē.). ಅವನಿಗೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಯಿತು, ಅವನು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದನು (My.). — ತಬ್ಬಿಬ್ಬ ಗೋಳ. -ಕೋಳ. To get bewildered or confused (C. Bp. 46, 20; My.). — ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಮಾತು. Bewildered or disordered language, as that of a dying person, etc. (My.).

ತಬ್ಬಿಲಿ tabbili. = ತಬ್ಬಲಿ, ತಬ್ಬಿ. (Tu. ತಬ್ಬಲಿ, ತಬ್ಬಲಿ). The state of a child's being bereaved of its mother (My. as ತಬ್ಬಲಿ); the state of its being bereaved of its parents (My. as ತಬ್ಬಲಿ). 2, a wretched, mean or inferior person or thing (My. as ತಬ್ಬಲಿ; if ತಬ್ಬಲಿ, as Si. has it, be the true form, it might be ತಬ್ಬು 2 - ತಲೆ 1; but see ತವಲ). — ತಬ್ಬಿಲಿ ಮುಟ್ಟು. Be born as a low person! (ಅಜನನಿ, ಅಕರಣಿ Si. 401).

ತಬ್ಬಿಸು tabbisu. To cause to embrace; to cause to clasp in the arms, as a quantity of straw, firewood, etc. (My.).

ತಬ್ಬು tabbu. 1. = (ತಕ್ಕೆಯು), ತಬ್ಬು, ತಬ್ಬು. To embrace (My.; Bh. 8, 26, 56). ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ ತಬ್ಬಿ ಕೊಡು ರೆ ಮೆಚ್ಚುಕಲ್ಲಾ ಬಾಡಿ. — ತಪ್ಪನೆ ದಾ! ಅನ್ನರೆ ತಬ್ಬಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prvs.). 2, to clasp in the arms, as a quantity of wood, etc. (My.; Bp. 16, 20). See Prv. s. ದಿಕ್ಕಲ್ಲದೆ.

ತಬ್ಬು tabbu. 2. (= ತಕ್ಕೆ 1). An embrace. 2, the amount of wood, etc., that can be taken in the arms at once. — ತಬ್ಬುಹುಲ್ಲು. An armful of grass, straw, etc. (My.).

ತಬ್ಬಿಲಿ tabdli. = ತಬ್ಬಿಲಿ, q. v.

ತಬ್ಬಿ tabli. = ತಬ್ಬಿಲಿ, etc. (My.).

ತಬ್ಬಿಲಿ tabdli. Exchange; transposition; transfer (Si. 398; My., Br., H. ತಬ್ಬಿಲಿ).

ತಮ್ tam. 1. = ತಮ್ಮ, (ತಮ್ಮ), ತಾಂ 2, ತಾಮ, ತಾಫ. Plural of ತನ್ 2, etc.; (cf. ತಮರ). Gen. ತಮ್, ತಮ (see below), ತನ; Dat. ತಮಗೆ (Smd. 296; C.), ತವಗೆ (see ತನ ತವಗೆ). — ತಮ ತಮ. rep. (Bp. 54, 19; 60, 30). — ತಮ ತಮಗೆ. rep. = ತಮಗೆ ತಮಗೆ, ತನ ತವಗೆ. (Cpr. 7, after 115 & 129; Bp. 4, 6. 68; 8, 8; 51, 71; 53, 7; 56, 25; 58, 15. 68; J. 8, 31; 17, 18; 33, 21; My.). — ತಮ ತಮ್ಮ = ತಮ ತಮ. (Bp. 3, 85; 7, 10; 46, 27). — ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ = ತಮ ತಮ್ಮ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ (Smd. 211; Cpr. 7, 125; B. 3, 77).

ತಮ್ tam. 2. = ತಂ (ತಂ), etc. — ತಮ್ಮಳಿ. -ತಳಿ. Triturated vegetables, etc. mixed with ourds (My.). — ತಮ್ಮಳಗ. He of cool light: the moon (ಜನಿರ, etc., ತಲೆ Kk. 44, o. r. ತಕ್ಕಳಗ). — ತಮ್ಮಳಗು. Cool light (Bh. 3, 8, 16).

ತಮ tama. 1. The termination of the superlative degree: most, etc.

ತಮ tama. 2. = ತಮನ್. (ಕತ್ತಲೆ Nn. 26. 34; ಮುರ್ಘ Kk. 11b; ರಾಮ Mr. 39). See Ch. IV, 2, 49; Abh. P. 14, 20; ಶ್ರುತಿ ಜೋರ. — ತಮನಿ. -ನಿಡಿ. Darkness to seize (Bp. 54, 30).

ತಮಂಗ tamanga. = ತವಗ, ತವಂಗ. A platform, a stage.

ತಮಟಿ tamati. = ತವಟಿ, etc. (My.; ಅನಕ Si. 404). See Prv. s. ಅಮಟಿ.

ತಮತ tamata. Desirous, longing after. 2, wished, desired. (R.; see ತವಕ).

ತಮತು tama-atu. = ತಮತ್ತು, ತಮ್ಮತು, ತಮ್ಮದು. (Smd. 179; T. ತಮದು). Theirs.

ತಮತ್ತು tama-attu. = ತಮತು. (Smd. 179).

ತಮನ tamana. Becoming breathless. (R.).

ತಮನ್ನ tamandha. Tbh. of ತಮೋನ್ನ (Bp. 8, 57; 58, 48; 61, 85. 88).

ತಮರ್ tamar. = ತವರ್, ತವರು, ತವರು. Those who are his, hers or theirs (= ತಮವರ್), one's own people (T., M.; Tē. ತಮರು, ತಾರು). — ತಮರೂರ್. -ರೂರ್. A woman's native village. ತಮರೂರ್ಗೌವನ ಕುಲಜಾಗನೆಯರ್ ಮಹೀಧರಂಗಿ ನಡೆದರ್ ಮುದಮಂ (Smd. 82).

ತಮರ tamara. (= ತಗರ 1, etc.). Tin; (lead).

ತಮರನ tamarasa. = ತಾಮರನ. The lotus (ತಾವರೆ Kk. 13, one MS.; not Sk.).

ತಮಸ್ tamas. = ತಮ 2, ತಮಸ್ಸು. Darkness. 2, Rāhu. 3, mental darkness; sin. 4, darkness or ignorance as one of the three qualities or constituents of everything in creation, the other two being ಸತ್ತ್ವ and ರಜಸ್. 5, a N. ತಮಸ್ಸು ತಮಸ್ಸು. A note of hand, a bond (My.; Mhr., H. ತಮಾಸೂಕ).

ತಮಸ್ವಿನಿ tamasvini. Night.

ತಮಸ್ಸು tamassu. Tbh. of ತಮಸ್. (My.).

ತಮಾಲು tamālu. Completed, finished (Mhr., H.); the whole (My.; Br.); wholly, entirely.

ತಮಾಲ tamāla. A tree with a very dark bark, but white blossoms, *Xanthochymus pictorius* Roxb. (ಗದ್ದರ Mr. 469; ಕದ್ದಾಳಿ ಗದ G.). See ಹೊಂಗೆ. 2, = ತಮಾಲವತ್ಸ.

ತಮಾಲವತ್ಸ tamāla-patra. A sectarial mark on the forehead.

ತಮಾಲರೇಖೆ tamāla-rēkhē. A streak or stripe on the forehead (Rāv. 6, after 11).

ತಮಾಲಿ tamāli. N. of several plants. (Ūpr. 4, 31. 37).

ತಮಾಷೆ tamāshē. A diverting exhibition; a farce; the trick of conjurers; sport, fun (C.; Mhr., H. ತಮಾಶಾ).

ತಮಾಷೆಗಾರ tamāshē-gāra. A seeker of sights and shows; a showman, buffoon (My.).

ತಮಿ tami. Night.

ತಮಿಸ್ರ tamisra. Darkness.

ತಮಿಸ್ರೆ tamisrē. Darkness. 2, night; a dark night.

ತಮಿಲಿ tamila. = ತಮ್ಬಿ. The Tamil language; Tamil (T. ತಮಿಲಿ; B. 4, 128. 206).

ತಮೋಗುಣ tamas-guṇa. = ತಮಸ್ No. 4. (My.).

ತಮೋಘ್ನ tamas-ghna. Destroying darkness: fire.

ತಮೋನುದ್ tamas-nud. Dispersing darkness: fire.

ತಮೋನ್ಧ tamas-andha. = ತಮನ್ಧ. Great darkness (J. 31, 63).

ತಮೋವಹ tamas-apaha. Removing darkness: fire. 2, the sun. 3, the moon.

ತಮೋಮಣಿ tamas-maṇi. The jewel of darkness: a kind of gem. 2, a fire-fly. (R.).

ತಮೋಮಯ tamas-maya. = ತಮ್ಬುಮಯ. Consisting or composed of darkness, covered with darkness.

ತಮ್ಬಿಸು tampisu. To cool: to extinguish, as fire or a light (My.), or a fiery weapon (J. 4, 36).

ತಮ್ಬು tampu. = ತಣ್ಣು, ತನು, (ತಮ್ಬ), ತಮ್ಬು. Coolness; coldness; wetness, dampness (of soil); a cooling, satisfying, gratifying, pleasing or refreshing quality, character or thing; satisfaction, etc.; (cool, coolly; C.). ತಮ್ಬು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸಮ್ಬು ಇದ್ದಿತು (Prv.). ತಮ್ಬು ಮಾಡುವನು (ಅತಂಜನ Nr.). ತಮ್ಬು ಸಂ (J. 15, 9). ತಮ್ಬನ ಮನೆ (G. 147). See Bp. 1, 7; 36, 29; Bh. 1, 5, 5; Ū. Bp. 4, 7; Rām. 2, 7, 8; Rāv. 3, after 35; 4, 68; J. 3, 10; 6, 32; 10, 16; Rāghē. 17, 54; B. 2, 22. 49. — ತಮ್ಬುಕರಣ. A cool ray (G. 148). — ತಮ್ಬುಗಾಳಿ. A cool wind (G. 147). — ತಮ್ಬುನಾಡು. A cool or cold country (B. 3, 29). — ತಮ್ಬುಭೂಮಿ. Cool, damp soil (ಕಡ್ಡೆ G.; My.). — ತಮ್ಬುನಡೆ. -ನಡೆ. To obtain coolness: to remain unburnt (J. 11 sum.). — ತಮ್ಬುನಿವೇ. -ನಿವೇ. To obtain coolness: to be refreshed (J. 8, 5).

ತಮ್ಬುಗಿ tambagi. = ತಮ್ಬುಗೆ, etc. (ಕಲಕ Ūb.).

ತಮ್ಬುಟ tambaṭa. = ತವಟಿ, etc. (ಮದ್ದು Nr.; T. ತಮ್ಬುಟ). ಪಟಹ, ದಿಟ್ಟಿಮ, ದವಡೆ, ಭೇರಿ, ಸಿಪ್ಪಾಳ, ತಮ್ಬುಟ, ಮುರಟ, ಫಳ್ಳೆ, ಡಮರುಗ, ಕೊಮ್ಮು, ಕಹಳಿಗಳ ಬಹಳರಮಮ ಅಳಿದುಡು (J. 12, 12). See Rāv. 6, after 11; Bp. 5, 39; Ū. Bp. 5, 7.

ತಮ್ಬುಟಿ tambaṭi. = ತಮ್ಬುಟ, etc. ತಮ್ಬುಟಿ ಹೋಗಿ ಭೇರಿಗೆ ಡುಡು ಹೇಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಮ್ಬುಟ್ಟ tambaṭṭa. = ತಮ್ಬುಟಿ, etc. (ಅನಕ Nr.).

ತಮ್ಬುತ್ರಿ tambatti. — ತಮ್ಬುತ್ರಿಜಾಲಿ. A shrub with long white thorns and fragrant yellow flowers, *Acacia eburnea* Willd. (Z.).

ತಮ್ಬುಲ tambala. — ತಮ್ಬುಲದ ಹುದು. A worm that is found in damp places, especially in the drain of a bath-room (My.).

ತಮ್ಬುಲಿ tambala. = ತಮಿಲಿ. (C.).

ತಮ್ಬುಕ tambaka. = ತಮ್ಬುಕು. Tobacco (ಧೂಮಪತ್ರ, ಹೊಗೆ ಸೊಪ್ಪು G.; B. 4, 205; Mhr., H. ತಮ್ಬುಕೂ, ತಮ್ಬುಕೂ). ತಮ್ಬುಕ ಸೇದೋಣ (ಧೂಮಪಾನ G.).

ತಮ್ಬುಕು tambaku. = ತಮ್ಬುಕ. (B. 4, 40; My.; Tē., T., M.).

ತಮ್ಬು tambi. Chastisement, beating (Mhr., H. ತಮ್ಬು; Sd.).

ತಮ್ಬಿಗೆ tambigē. = ತಮ್ಬುಗೆ, etc., ತಮ್ಬುಗೆ, ತಮ್ಬುಗೆ. (ಅಮತ್ಸ, ಕಮತ್, ಕಲತ, ಕುಟ, ಜಮ್ಬು, ನೀರ್ಚಮ್ಬು G.; My.; Tē.; cf. ತಾಮ್ಬುಕ; B. 1, 10. 18; 3, 59; Si. 241. 309; Jns. 42, 14). See ಮಿಸುನಿದಮ್ಬುಗೆ; Prv. a. ಗಂಗಿ 2.

ತಮ್ಬುನು tambisu. To stop, to check, to arrest (J. 8, 20).

ತಮ್ಬು tambu. = ತಮ್ಬು. — ತಮ್ಬುಟ್ಟು. -ಫಟ್ಟು. The flour of raw rice mixed with milk or water, jaggory, etc. (My.). — ತಮ್ಬುಲರ್. -ಎಲರ್. A cool, refreshing breeze (Smd. 151; Ūpr. 1, after 10; 2, 72; 7, 64. 107; Bp. 5, 30; 12, 14; J. 3, 6. 36; 26, 13).

ತಮ್ಬು tambu. A tent (My.; Mhr., H. ತಮ್ಬು). ತಮ್ಬು ಒಳ್ಳೆ ದೇ ಸರಿ, ನೆರಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಮ್ಬುಲಿಸ ಬೇಕು (Prv.).

ತಮ್ಬುಗೆ tambugē. = ತಮ್ಬುಗೆ, etc. (Bp. 12, 9; 58, 68; 59, 16; Tē.; see Mr. 212 s. ಗಿಣ್ಣೆ).

ತಮ್ಬುಲ tambula. Tbh. of ತಾಮ್ಬುಲ (Smd. 359; Hlā.; ಎಲೆಟಿ, ಎಲೆಯು Kk. 59; Ūpr. 8, 54; Tē., M., T. ತಮ್ಬುಲ). See ಕಯ್ಯದಮ್ಬುಲ, ಎಲರದಮ್ಬುಲ.

ತಮ್ಬುಲಿ tambuli. Tbh. of ತಾಮ್ಬುಲಿ. (ಹದಪಾಳಿ Ūt. I, 25).

ತಮ್ಬುಲಿಗ tambula-iga. (Smd. 233). Tbh. of ತಾಮ್ಬುಲಿಗ. A seller of betel (233; Rām. 5, 8, 51).

ತಮ್ಬುರ tambūra. = ತಮ್ಬುರಿ. ಜಮ್ಬುರದವಗೆ ತಮ್ಬುರಫೇ? (Prv.).

ತಮ್ಬುರಿ tambūri. A kind of guitar with from three to five strings (My.; ಬಂಡರ, ವಲ್ಲತಿ, ಎಲೆಟಿ G.; Tē. ತಮ್ಬುರ, ತಮ್ಬುರೆ; T., M. ತಮ್ಬುರು; Mhr., H. ತಮ್ಬುರಾ, ತಮ್ಬುರೀ).

ತಮ್ಬು tammu. = ತಮ್ಬು 1. Gen. ತಮ್ಬು (C.); Acc. ತಮ್ಬುಂ, ತಮ್ಬುನು, ತಮ್ಬುನ್ನು (C.); Loc. ತಮ್ಬಲ್ಲಿ (C.); Abl. ತಮ್ಬಿಲ್ಲ (C.). ತಮ್ಬು ಕಲಹಕ್ಕೆ ತಾವು ಅಯ್ಯರು, ಪರರ ಕಲಹಕ್ಕೆ ನೂಡಿ ಅಯ್ಯರು (Prv.). — ತಮ್ಬು ತಮ್ಬು. rep. (Smd. 211; Bp. 54, 65). — ತಮ್ಬುಡು. -ಅಡು 1. = ತಮ್ಬುತು. Theirs (Kk. 61; C.).

ತಮ್ಬು tamma. A younger brother (ಜಘನ್ನಕ, ಕನಿಷ್ಠ, ಅವರಟ, ಅನುಜ, ಯವೇಯಸ್ Hlā.; Nr.; Mr. 311; Si. 196; J. 16, 25; 18, 54. 58; C.; Tē.; T. ತಮ್ಬು; M. ತಮ್ಬುನ್, ತಮ್ಬು; also a word of endearment (Bp. 25, 17; B. 4, 92). Plural ತಮ್ಬುನ್ನರು (My.), ತಮ್ಬುನ್ನಿರು (My.; B. 4, 75. 215). ತಮ್ಬು ಒಳ್ಳೆಯವನೇ ಸರಿ, ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕೆಗೆ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. — ತಮ್ಬು ನಮ್ಮ ವನಾದರೂ ನಾದಿನಿ ನಮ್ಮವಳಲ್ಲ. — ತಮ್ಬುನ ಸಂಗಡ ತಂಗಿಯ ಗಣ್ಣಿ ದೂಡು ಹೇಡಿದರೆ ನಿನಗೇನಪ್ಪ? — ತಮ್ಬುನ ಸಂಗಡ ತಿಮ್ಮ ಬನರೆ ತಂಗಿ ಇನ್ನವೇ ಗತಿ (Prvs.).

ತಮ್ಬುಟ tammaṭa. = ತವಟಿ, etc. (J. 4, 18; see s. ವಂಡಮಹಾ ವಾಡ್ಕು).

ತಮ್ಬುಟಿ tammaṭi. = ತಮ್ಬುಟಿ, etc. (My.; Tē. ತಮ್ಬುಟಿ; M. ತಮ್ಬುಟ್ಟಿ; ಅನಕ, ಪಟಹ Si. 62, sic!).

ತಮ್ಮಡ tammaḍa. 1. Impediment; delay (ತಡಮ ದು ಸಿದ್ಧ. II; cf. ತಗ 1, etc.).

ತಮ್ಮಡ tammaḍa. 2. = ತಮ್ಮಡಿ 2, q. v.

ತಮ್ಮಡಿ tammaḍi. 1. An attendant on an idol (ದೇವಾಜನ, ದೇವಲ Nr.; My.; Tē. ತಮ್ಮಳವಾಡು, ತಮ್ಮಳಿ, ತಮ್ಮಡಿ, ತಮ್ಮಲಿ, ತಮ್ಮಳವಾಡು). ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮಡಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See Bp. 18, 45; 24, 77; 28, 48; 32, 50; 51, 67; 52, 8; V. 14, 102, 103.

ತಮ್ಮಡಿ tammaḍi. 2. — ತಮ್ಮಡಿವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. N. of a creeper (ಇನ್ನರ Mr. 147, o. r. ತಮ್ಮಡ-).

ತಮ್ಮತು tamma-atu. = ತಮ್ಮತು, ತಮ್ಮದು. (Kk. 61).

ತಮ್ಮನುಯ tammamaya. Tbh. of ತಮ್ಮನುಯ. (Bp. 28, 56).

ತಮ್ಮ tammu. = ತಮ್ಮ; (but see ಉವಂ 2). — ತಮ್ಮವಂ (Bp. 25, 17).

ತಮ್ಮತು tamma-utu. (Smd. 180). = ತಮ್ಮತು, etc. Theirs; (they themselves). ನಿಮ್ಮತವರುಮ್ ಎ ಮ್ಮತವರುಂ ತಮ್ಮತವರುಂ (180).

ತಮ್ಮೆ tammē. The soft part, as the lobe of the ear, or gristle of the nose (Tē.); a halter's knot (Tē.). — ತಮ್ಮೆಗಿಡ. A cultivated pulse, Dolichos lablab L. (St. & Pl.). 2, a shrub of which the root is used medicinally (My.).

ತಯಾರ tayāra. = ತಯಾರು. (ಸಿದ್ಧ G.; Ūb. 108; B. 5, 123, 124).

ತಯಾರಿ tayāri. Readiness; preparation (ಸಂವರಣೆ, ಸವರಣೆ G.; My.; Mhr., H. ತಯಾರೀ).

ತಯಾರು tayāru. Prepared, made; ready, waiting to do, etc. (C.; B. 5, 37; Mhr., H. ತಯಾರ).

ತರ tar. = ತರು 1, (ತಾ), ತಾರ. To lead or conduct near or somewhere near, as men (Bp. 51, 4; 53 sum.; Bh. 1, 8, 4; Rāv. 5, 130; 6, after 137; J. 30, 48), horses (Bp. 11, 16; Rām. 26, 19, 20), etc.; to bring (ಅನಯ ಸಿದ್ಧ. Dh.; C. as ತರು; Tē. ತಡ್ಡು); occasionally: to give (My. as ತರು; T., M.). Negative base ತಾರ, q. v. P. p. ತನ್ದು (Smd. 281, 76; Ūb. v. 71; Bp. 60, 15; etc.); Pres. ತನ್ನವಂ (Smd. 260, 281), ತನ್ನವೆಂ (Rāv. 5, 130), ತನ್ನವೆಂ (Smd. 73), etc.; Fut. ತರ್ವಂ (275; Rāv. 6, after 137), ತರ್ವರ್ (Rāv. 6, 35; Participle relative present also ತಡ, see ತಡ 1, and ತಪ್ಪ, see ತಪ್ಪ 3; Imperative 3rd person singular and plural ತರ್ (Smd. 269); Imperative 2nd person singular ತಾ 2, q. v.; Imperative 2nd person plural ತನ್ನಿ (Bp. 4, 4; 9, 9; 59, 30-40; My.), ತನ್ನಿರಿ (My.). ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆ ಗೋಸುಗ ತನ್ನ ಉದಕ (ಪಾದ್ಯ); ಕಿಡಿದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮಾಡಿದ ತೊ ಡೆ (ಕುಡ್ಲೆ Nr.). See Bh. 1, 10, 39; J. 28, 30; 29, 22; Rāv. 6, after 11; ಅಯ್ಯರ್, ಇದ್, ಉಗು, ಎದ್, ಒಗ್, ಕರೆ, ಕವಿ, ನಡೆ, ಪರಿ, ಬಿಡು, ಮಾರ್, ಸಾರ್, ಹರಿ, ಹಿಡಿ, ಮನದರ್, ಮನನ ರ್. — ತರ್ ತರ್. rep. (Bp. 59, 42). — ತರವೇದ್. -ವೇದ್. To order to conduct near or to bring (Smd. 82).

ತರ tara. 1. = ತರಡ, ತರಾ, ತಲ 1, (ತರೆ). A line, a row; suc-cession; order; kind, manner, fashion; rank, class; sort; equality, likeness (ಪರಿವಿಡಿ, ಕ್ರಮ ಸಿದ್ಧ. 53; ತಡುವಾಯ್ ಸಿದ್ಧ. 13, 366 Cm.; ಕ್ರಮ 44 Cm.; C.; T., M., Tē.; Mhr., H. ತರ್ವಾ, ಫರ). 2, the story of a building (ಅನ್ನರನ್ನರ, ನೆಲೆ Smd. 105, 106). ತರವಲ್ಲದ ಮಾತು ಮರಾ ಎದಿದರೂ ಅದೀತೇ?

(Prv.). See Ūpr. 3, 60; 5, 125; 6, 30; 8, 23; Ū. Bp. 42, 15; B. 2, 22, 23; 3, 79, 125; 5, 148, 205, 245; ಇತ್ತರ, ಎತ್ತರ, ಎದ್ದರ, etc. 3, a layer, a stratum; a heap (B. 4, 202, 204; Mhr., H. ಫರ; Sk. ಸ್ತರ). — ತರಗತಿ. Sort, kind; con-dition; classification; position at school, class (My.; Tē.). — ತರಂಗೋಳ್. -ಂಕೋಳ್. To form a line, to get one's self into regular order (Abh. P. 1, 110; Rāv. 6, after 11; 13, after 77; Sāv. 1, after 79). — ತರಂಗೋಳಿಸು. -ಂಕೋಳಿಸು. To cause to form a line, to put into proper order, etc. (Rāv. 8, after 5; 10, after 31; V. 14, after 28). — ತರ ತರ. rep. (Ūb. v. 234; Abh. P. 1, 53; Bp. 8, 9; 10, 32; 12, 35; 51, 66; 58, 50; J. 17, 2; Ū. Bp. 5, 51). ತರ ತರವಾಗಿ ಹೇದಿದ್ದ ಮಡಿತರೆ ಮರಕ್ಕನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). — ತರವ್ವಿಡಿ. -ಂವಿಡಿ. To form a row or rows; to seize or select every thing in its order, etc. See ಇತ್ತರವ್ವಿಡಿ; Grj. 2, after 106; Rāv. 5, after 19; 8, after 5. — ತರವ್ವಿಡು. -ಂವೆಡು. To form a row or rows (Rāv. 13, after 77).

ತರ tara. 2. An imitative sound. — ತರಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To tremble (My.). — ತರ ತರ. rep. = ತತ್ತರ, q. v. Tremblingly, quakingly (C. in -ನಡುಗು; Mhr. ಫರಫರ; Mhr. ಫರಫರ ಣೆಂ, to tremble). — ತರ ತರನೆ. = ತರ ತರ. (My.). — ತರತಾಯಿಸು. = ತರತರಿಸು. (My.). — ತರತರಿಸು. To tremble, to quake (My.; Rām. 3, 6, 8).

ತರ tara. 3. The termination of the comparative degree: more, uncommonly, see e. g. ಅತಿತಯ, ಅಧಿಕ, ಅಮಲ, ಉರು, etc.

ತರ tara. 4. Passing over or beyond, crossing, passing; freight. See ಅ-, ಉತ್- 2.

ತರ tara. 5. Tbh. of ತರಸ. (Mr. 273).

ತರಕಲು tarakalu. = ತರಕು, ತರಸು 2, (ತರಿ q. v.), ತೊರಸಲು, ದರಕು. Roughness of surface, unsmoothness (as that of cloth, stones, vessels, planks, leaves), unevenness (of soil); grittiness; grit (that is involuntarily produced in pounding rice, My.; M. ತರು; T. ಚರಚರಪ್ಪ; cf. ಕಕ್ಕು 1 ?).

ತರಕನ tarakasa. A sword (? Tē.: a quiver; cf. ತರವಾಂ?). ಗಡಾಗಣೆಗಳ ತುಡುಗಿದ ಪೊನ್ನ ಬತ್ತಳೆಯಂ ಬೆನ್ನೋ ತಳೆವೆ, ತರ ಕಸಮನ್ ಎಡವೆಗಲೋ ತೊಡರ್ಚಿ (Rāv. 6, after 11).

ತರಕಾರಿ tarakāri. An esculent vegetable, vegetables (My.; Si. 156, 162, 310; Mhr., H.).

ತರಕು taraku. = ತರಕಲು, etc. (My.). — ತರಕು ತರಕಲು. rep. (My.). — ತರಕು ತರಕು. rep. (My.).

ತರಕ್ಕು tarakshu. The striped hyena. 2, a tiger (ವ್ಯಾಘ್ರ Mr. 159). Cf. ಮೃಗಾದನ.

ತರಗಡೆ taragadē. Wastage; loss; deficiency. ತರಗಡೆ ಬರುವಿಕೆ (ಅಪಹಾರ, ಅಪಚಯ, ಹಾನಿ, ಕೊಯಲು, ಕಸುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ Si. 392; see ತರಗು).

ತರಗಸಿ taragasi. = ತಗಡಿ, etc. (ತರುವಸ). Cassia tora Lin. (St. & Pl.).

ತರಗಾಡಿ tarā-gāra. A bricklayer (B. 4, 122).

ತರಗು taragu. (= ತಸ್ಸು 2). Sinking; diminishing; wastage (Tē. ತರಗು, ತರುಗು, ತಡಿಗು, ತಡುಗು; cf. ತಪ್ಪ 1 ?). 2, customary deduction; brokerage, com-mission, fees called customs; a small al-lowance or gratuity given by the seller,

borrower of money, etc. to the broker (My.; Tē., T., M.). — ತರಗಿನಂಗಡಿ. -ಅಂಗಡಿ. A broker's shop (My.). — ತರಗಿನ ಪೇಟೆ. (ನಿಪಟ, ಪದ್ಯವೀಥಿಕೆ, ಮಾಲ್ಟಿಟ್ಟು, ಮಾದುನ ಕೇಂ Si. 106).

ತರಂಗ tara-n-ga. = ತರಂಗು. Waving, moving to and fro; a wave (ನೀರಿನ ತೆರೆ Nn. 12; ಭಂಗ, ಎಳೆ, ಕಿರುದರೆ Mr. 406).

2, one of a horse's paces, the gallop of a horse (Sk.; ದುಡಕಿ Ūb.).

ತರಂಗತಮ taraṅga-tama. N. (Abh. P. 4, 38. 66).

ತರಂಗಮ tara-n-gama. (= ತರಂಗ). N. of a vṛitta (Ūh.).

ತರಂಗಿನೆ taraṅgini. A river.

ತರಂಗಿತ taraṅgita. Waving; overflowing (Abh. P. 12, after 2).

ತರಂಗಿಸು taraṅgisu. To move like a wave, to wave, to move to and fro; to overflow (Grj. 2, after 106).

ತರಂಗು taraṅgu. Tbh. of ತರಂಗ (Śmd. 364).

ತರಟ tarāṭa. = ತರಟು, ತಟಟ. The state of being cut off: baldness (see ತರ 1). — ತರಟದಲೆ. -ತಲೆ. = ತರಟದಲೆ. (Bp. 51, 53). — ತರಟದಲೆ. -ತಲೆ. A bald head (ಏಲತಿ, ತಿಪಿವಿವ್ವ, ಐನ್ವ ಲುಪ್ತಿಕ Hlā.).

ತರಟು tarāṭu. = ತರಟ, etc. — ತರಟುಮಣ್ಣೆಯನನು. A man with a bald head (ಏಲತಿ, ತಿಪಿವಿವ್ವ, etc. Nr.).

ತರಡು tarāḍu. = ತಡ್ಡು, ತರುಡು, ತೊಡ್ಡು, ತೊರಡು. A testicle (My.; cf. ತಂ). ಕುರುಡನಿಗೆ ತರಡಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್. — ಹೊಲೆಯನ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ತರಡೇ ಒರೆಗಲ್ಲ (Prvs.). See ಗೋದರಡು, Prv. s. ಕುರುಡೇಟು.

ತರಣ tarāṇa. 1. Crossing over, passing, floating; over-coming, etc. See ತರಣ, ನಿ.

ತರಣ tarāṇa. 2. Tbh. of ತರಣ (Śmd. 336; My.).

ತರಣಕ tarāṇaka. A man who crosses, etc. (J. 22, 30).

ತರಣೆ tarāṇi. Crossing over; moving forwards. 2, a float, a raft, a boat. 3, the sun. 4, the plant *Aloe perfoliata* Lin. 5, a kind of rose, *Rosa glandulifera* (ಮುಳ್ಳುನೇವ ನಿಗೆ G.). 6, a parrot (ತೆವ Mr. 495).

ತರಣಕಾನ್ತ tarāṇi-kānta. The sun-stone, a kind of crystal (ತಾನ್ತ್ಯಾ, ಸ್ಥಟಿಕ Mr. 101).

ತರಣೆಯ tarāṇiya. To be passed or crossed over (adj., Ūpr. 7, 65).

ತರತಮ taratama. = ತಾರತಮ್ಯ (ತಾರತಮ್ಯ), q. v. (Ūt. II, 114; Śmd. 171. 172; Mhr.).

ತರಡೂದು tarādūdu. Getting ready, arranging matters; improving, correcting;—effort, labour, exertion, pain-taking (My.; Br.; Mhr., H. ತರಡೂದು).

ತರಪಣ್ಣೆ tara-panya. Ferriage, freight, the price or fare paid at a ferry.

ತರಪು tarapu. = ತರಬು, ತರುಪು. An inferior stone, like a diamond (My.; T. ತರುಪು, ತರುಪು; Tē. ತರುಪು).

ತರಪು taraphu. Side, direction; party; a division of a country, a district (Br., R.; Mhr., H. ತರಪು).

ತರಬು tarabu. = ತರಪು, etc. (My.).

ತರಬೇತು tarabētu. Able, skilled; education, training (My.; Br.; Mhr., H. ತರಬೇತು, ತರಬೇತು).

ತರಲ tarala. = ತರಳ, ತರುಣ. Moving to and fro, trembling, tremulous, unsteady, fickle (ಚಂಚಲ Nn. 63; ಎಳದು Śmd. 395 Cm.); splendid, glittering, sparkling. 2, liquid,

liquefied. 3, a child, an infant, a boy (ಬಾಲಕ, ಹಸುನು ಕೈರು 68). 4, the central gem of a necklace (ಹಾರಮಧ್ಯಮಣಿ, ಹಾರಮಧ್ಯದ ರತ್ನ 63; ಹಾರಮಧ್ಯದ ರತ್ನನಾಯಕಂ Mr. 338).

5, N. of a vṛitta (Ūh.). 6, libidinous, wanton.

ತರಲತೆ taralatē. Tremulousness, shaking; unsteadiness; sprightliness; glittering. (Śmd. 173; Ūpr. 3, 54).

ತರಲತ್ವ taralatva. = ತರಲತೆ. See ಚಿನ್ತಾ-.

ತರಲಾಕ್ಷಿ tarala-akshi. A woman with tremulous eyes. (J. 30, 26).

ತರಲಾಯತಾಕ್ಷಿ tarala-āyata-akshi. A woman with large and tremulous eyes (Ūpr. 3, 65).

ತರಲಿತ taralita. Shaking, dangling, tremulous, unsteady (ಲಲಿತ, etc., ಅರಾಧೂದು Mr. 454).

ತರಲೆ taralē. Rice-gruel (ಗಂಜಿ Hlā.).

ತರವಾರ taravār. = ತಲವಾರ್. A sword (Si. 289; Mhr. ತರ ವಾರ, ತಲವಾರ).

ತರವಾರಿ taravāri. A sword, a scymitar (ಪುಷ್ಕರ, ಬಡ್ಡು Nn. 27).

ತರಸ taras. = ತರ 5. Speed, velocity. 2, power, strength, energy.

ತರಸ tarasa. 1. Meat, flesh.

ತರಸ tarasa. 2. Tbh. of ತರಸ (Śmd. 336).

ತರಸು tarasu. 1. = ತರಿಸು. (My.; B. 5, 117).

ತರಸು tarasu. 2. = ತರಕಲು, etc. Rough, uncultivated state: a field lying waste or fallow (M. ತರ, ತರಕು; T. ತರಕು; see ತರ). — ತರಸುಧೂಮಿ. = ತರಸು. (My.).

ತರಸ್ವಿ tarasvi. Swift. 2, valiant. 3, a courier. 4, a hero. 5, Garuda.

ತರಹ taraha. = ತರ 1, etc. A kind; a way, fashion, method (My.; Si. 62. 109).

ತರಹರ tarahara. Staying: the exercise of patience, forbearance (Bh. 3, 18, 34; 3, 19, 45; J. 19, 35; cf. ತರ 1; T. ತರ, to remain, stay, lodge; to be quiet; Mhr. ಧಾರಾಧಾರ, settling, fixing, making or staying still).

ತರಹರಿಕೆ taraharikē. = ತರಹರ. See Prv. s. ಬರಹ.

ತರಹರಿಸು taraharisu. To be or become quiet or patient; to be able to endure with patience; to bear patiently; to hold out patiently. ಮಜುಗದೆ ಅಪತ್ತಿನೋ ತರಹರಿಪುದೆ! (Kp. 3, 15, 2). ತರಹರಿಸಲಾದಿವಳು ಮರಣಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳು (Prv.). See Grj. 2, after 106; Bp. 24, 58; Bh. 8, 23, 37; Śāv. 4, 76; J. 9, 16; 12, 37. 39; 18, 57; 21, 33; 22, 34; 25, 36; 26, 5; 27, 40. ತರಹೀನ tarahina. Devoid of proper order, etc. ಕುಡಲದ ಮರ ಹೀನ, ನೀಚರದು ನೆರೆ ಹೀನ, ಮೋಚದ ಹೆಣ್ಣು ತರಹೀನ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪೇಜಾಟ ಹೀನ (Sp.).

ತರಳ tarāḷa. = ತರಲ, ತರುಳ. Fickle, etc. 2, a child, a boy (ತರುವಲಿ Bhn. 46, o. r. ತರುಳ; J. 20, 13. 15). See Prv. s. ತಾಯಿ.

ತರಳತನ tarāḷatana. = ತರಲತೆ. The state of being unsteady, etc. (J. 2, 57); childhood (Rām. 8, 2, 18).

ತರಳಾಭಾವ tarāḷa-bhāva. A fickle, etc. state of being (ಅರು ಮೆ Ūt. I, 72).

ತರಳು tarāḷu. = ತರಳು, ತಳ್ಳು 3, ತದಲೆ. A ripe fruit

that has become dry, especially a cocoanut (My.).

ತರಳೆ taraḷē. A girl (Bp. 14, 8; 32, 44; 44, 67; J. 6, 36; 11, 11).

ತರಾ tarā. = ತರ 1. — ತರಾತರ. rep. Various kinds or ways (My.); differences of rank, variety in the grades of society, etc. (My.; M.). — ತರಾವಾರ. Various kinds (My., also ತರಾವಾರು).

ತರಾಸು tarāsu. = ತ್ರಾಸು. A balance, scales (My.; ಏಪಟಲೆ G.; Mhr., H. ತರಾಸು). ತರಾಸಿನ ಮುಳ್ಳು (ನಾರಾಟಿ G.).

ತರಾವಳಿ taraḷ-āvali. Various kinds (My.).

ತರಾತುರಿ tarā-turi. (fr. Sk. ತ್ವರಾ-ತುರಿ). Speed, haste (My.).

ತರಿ tari. (= ತರಕಲು, etc.). Roughness; granule, grit (My.; M.: grit, granule, sand, grain of sand; rough, uncultivated; ತರು, rough, coarse; ತರಿ ಎದು, to geld).

ತರಿ tari. A boat, a ship.

ತರಿಗೊಟ್ಟು (tari-gōṭṭu). A sort of pot-herb, Pentaptera arjuna (? ಲಾಂಗಲಿಕೆ, ಅನ್ನಿ ಹಿಪ್ಪೆ, ಕೊಲುಕುಟ ಕನ ಗಿಡ; ತಲುಗಂಡನ್ನು ತರಿಗೊಟ್ಟು-ಜಿಟ್ಟು, ಚಿನ್ನಚರುಕು ಎನ್ನುವರು Si. 151; Tē. ತರಿಗೊಟ್ಟು-ಜಿಟ್ಟು = ತಕ್ರಪುಷ್ಪ, ಎಕಲೈ, Pentaptera arjuna; but ತಕ್ರಪುಷ್ಪ also: the Gloriosa superba; see ಲಾಂಗಲಿಕೆ).

ತರಿಯಿಸು tariyisu. = ತರಿಸು. (Āpr. 2, 49).

ತರಿಸು tarisu. = ತರಸು 1. To cause to lead or conduct near; to cause to bring (C.; Bp. 16, 8; 28, 15; 39, 46; 40, 43; 51, 56; 57, 16; 59, 26; 60, 4; Bh. 2, 13, 11; J. 16, 18; 31, 35; B. 3, 58; 5, 191). ತರಿ ಸಂ! (Śmd. 270). ತರಿವಂ (275). ಬೇದ್ವಿರಿವಿರೋ ಚಕ್ರಾದಿಹಂ ಗವಂ ತರಿಸಿಟ್ಟಂ (282 Mdb.). See Prv. s. ರೋಗಿ.

ತರಿಸು tarisu. = ತರಿಯಿಸು. To pass across or over, to cross over (My.); to float, to swim. See ಅವನ, ಉತ್ತರಿಸು 2.

ತರು taru. 1. = ತರಿ. (C.). P. p. ತನ್ನು; 3rd person singular imperfect ತನ್ನಿತು or ತನ್ನು; 2nd person plural imperative ತರಿ (My.); negative participle also ತರದೆ (B. 5, 291; My.). ತರುವವ ಮದಿತರೆ ಮೊದಿ ಎನ್ನ ಮಾಡಿತು? — ತರುವವ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಡುಗುವವರುಳ್ಳೇ? — ತರು ಬಲ್ಲವನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅದ ಜಾಣೆ. — ತರಲಿಲ್ಲ, ಬರಲಿಲ್ಲ; ಬದಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಹಂಗಿತು? — ತನ್ನ ಹೊದಿ ಬದಿದೇ ಹೋಯಿತು. — ಮಾತು ಬನ್ನವ ಮಾಡಿಕ ತನ್ನ, ಮಾತು ಅಡಿಯದವ ಜಗ ತನ್ನ (Prvs.). ಬಾಯಿಗೆ ಸುವಾಸನವನ್ನು ತರುವ ತಾಮ್ರಲ ಮುನ್ನಾದ್ದು (ಮುಖವಾಸನ G.). See Si. 260. 266. 299. 300; B. 3, 127; 4, 75; Prv. s. ನೋಟ. — ತನ್ನರೆ ಗಿನ್ನರೆ. reit. ಎಮ್ಮೆ ಗಿಮ್ಮೆ ತನ್ನರೆ ಗಿನ್ನರೆ ತವರ ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೀಯಾ? ನನಗಿಕ್ಕೀಯಾ? (Prv.).

ತರು taru. 2. Bringing. See ತರುವಳೆ.

ತರು taru. A tree. — ತರು ತರು. rep. (Bp. 19, 48). — ತರು ಮೊದಲ್. The lower part or foot of a tree (ಅವಾಗ್ಗಾಗ, ಬುಧ Mr. 104).

ತರುಕುಟೆ taru-kuṭi. A squirrel (ತರಿವಳೆ, ಅಳಿಲ್ Mr. 165, o. rs. ಅನಿಲ್ and ತರಿವಳೆ).

ತರುಟಿಗಿ taruṭigi. = ಚಗಟೆ, etc. — ತರುಟಿಗಿಗಿಡ. An annual weed, Cassia tora L. (Z.).

ತರುಡು taruḍu. = ತರಡು, etc. (ಮುಷ್ಕ, ಪೃಷಣ Si. 209; My.).

ತರುಣ taruṇa. (= ತರಲ). Young, tender, juvenile; new,

fresh; soft; a young man, one of the virile age (ಹರೆಯ ದವ G.); fresh, lively; a boy (ಹುಡುಗ G., not Sk.).

ತರುಣಕುರಂಗಧರಧರ taruṇa-kuraṅgadhara-dhara. Wearing the young moon or crescent: Śiva (Bp. 43, 82).

ತರುಣತೆ taruṇatē. = ತರುಣತ್ವ. (J. 3, 17).

ತರುಣತ್ವ taruṇatva. The state of being tender, young, fresh, etc. (Āpr. 2, 17). ಕ್ರೀಡೆಯಲಿ ಬಾಲತ್ವ, ಪ್ರೌಢಿಯಲಿ ತರುಣತ್ವ, ಗಾಢಚಿತ್ತಿಯಲಿ ವೃದ್ಧತ್ವಗಳೆ! ಸುಷುಗಾಡಿಗೆಡೆಯಹರು (Sp.).

ತರುಣಕಶೆ taruṇa-kāśi. The crescent (Bp. 50, 9).

ತರುಣಾತವ taruṇa-ātapa. Moderate sunshine (J. 12, 8).

ತರುಣಿ taruṇi. A young woman, a girl from about sixteen years of age. (Bp. 52, 24). 2, a girl (ಹುಡುಗಿ G., not Sk.).

ತರುಣಿಮ taruṇima. Youth, juvenility. (Āpr. 3, 41; 5, 99).

ತರುಣೇನ್ನುಜೊಟಿ taruṇa-indu-jūṭi. = ತರುಣೇನ್ನುಧರ. (Bp. 1, 56).

ತರುಣೇನ್ನುಧರ taruṇa-indu-dhara. = ತರುಣಕುರಂಗಧರಧರ. (Bp. 3, 76).

ತರುಣೇನ್ನುಮೌಲಿ taruṇa-indu-mauli. Śiva (J. 5, 36).

ತರುಪು tarupu. = ತರಪು etc. (My.).

ತರುಭೇದ taru-bhēda. A kind of tree. See ಮೊದಲು.

ತರುರುಹ taru-ruha. A parasitical plant (ಮಾರ, ಬನ್ನಲೆ Mr. 142).

ತರುವಲಿ taruvali. (Śmd. 109). A boy (ತರಳ Bhn. 46, o. r. ತರುಳ; Bp. 47, 43; Bh. 7, 7, 9); a girl (Bp. 14, 2. 24. 26. 30; V. 9, 88).

ತರುವಲಿತನ taruvalitana. Childishness (Bh. 7, 6, 48).

ತರುವನ taruvasa. (= ತರಗಸಿ, etc.). (ಚಕ್ರಮರ್ಧ, ಚಗಟೆ Mr. 129, o. r. ಚಗಟೆ; Sk. ತರವಟಿ, Mhr. ತರವಡ, the plant Cassia auriculata; ತರ್ವಣ, ತರ್ವಲ, Cassia tora).

ತರುವಳೆ taru-vaḷi. The act of bringing or taking home, as a girl for marriage (My.).

ತರುವಿಕೆ taruvikē. Bringing, etc. (Si. 396).

ತರುವಿಶೇಷ taru-viśēṣa. = ತರುಭೇದ. See ಉರಿ.

ತರುಷ್ಣ taru-śhaṇḍa. A group of trees.

ತರುಸಾರ taru-sāra. Essence of trees: camphor; the pith, or core, of trees. See ಕೆಡ್ಡು.

ತರುಹ taruha. Bringing, etc. ದೂರದಲ್ಲಿರ್ದುದಂ ಹತ್ತಿ ರಕ್ಕ ತರುಹ (ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ, ಉಪಾದಾನ Nr.).

ತರುಹಿ taruhi. (Probably fr. H. ತರ್ಹಾ, see ತರಹ). A person who has his own ways, whims or pranks (Bh. 8, 22, 27).

ತರುಳ taruḷa. = ತರಳ, q. v.

ತರುಟಿಗಿ taruṭigi. = ತರುಟಿಗಿ. (Z.).

ತರು tarā. 1. = ತರಿ, etc. — ತರುತರುಸು. To be or become perplexed or bewildered (ಮಯ್ಯು Āt. I, 82, o. r. ಮಯ).

ತರು tarā. 2. = ತರುಮ, ತರು 2, ತರುದು. P. p. of ತರು 1, in ತರು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತರು tarā. 3. = ತರು 5, etc. — ತರುವಾಯ. = ತರುವಾಯ್, q. v. (My.).

ತರುಗು taragu. That which is dried or to be dried: dry, fallen or dead leaves (My.; T. ಡರುಗು, ಚರುಗು; cf. ತಾಡ 1), said to be eaten by ascetics (My.). 2, a cake fried in oil and dried (Bp. 14, 15; V. 9, 78). ತರುಗು ತಿಮ್ಮುವದೇ ಪರಮಸುಖ. —

ತಲಿಗು ತಿಮ್ಮುವನಿಗೆ ಒದಗೊನ್ನು ಕೇಡು.—ತಲಿಗು ತಿನ್ನುವವನ ಮನೆಗೆ ಹಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು.—ತಲಿಗು ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯದು.—ತಲಿಗು ಲಡ್ಡಿಗಿಗೆ ದೊಳ್ಳುಗಣವತಿಯೇ ತ್ರೇಷ್ವ (Prvs.). — ತಲಿಗುಮೊನ್ನೆ. A cup made of dry plantain leaves (My.). — ತಲಿಗಲಿ. — ಎಲೆ. A dry leaf or dry leaves (My.; Ūpr. 5, 9; Bp. 58, 38). ತಲಿಗಲಿಯದಿಕೇ ತಿಂದು ತಿನ್ನ ಬೇಕೇ? (Prv.). — ತಲಿಗಲಿವಿಡಿ. — ಪಿಡಿ. To seize or hold a dry leaf (J. 32, 30, 35).

ತಲಿಜಿ tarajē. (ತರಜಿ). — ತಲಿಜಿಗತ್ತರಿ. — ಕತ್ತರಿ. A kind of ornament for a horse (Riv. 6, after 11).

ತಲಿಟ taratā. = ತರಟ, etc. (T. ತಟ್ಟಿ, baldness). — ತಲಿಟದಲಿ. — ತಲಿ. = ತರಟದಲಿ. (Bp. 58, 49). — ತಲಿಟಮುಣ್ಣಿ. = ತಲಿಟದಲಿ. (Bp. 20, 12).

ತಲಿದು taradu. = ತಲಿದು, ತಲಿದು. P. p. of ತಲಿ 1, ತಲಿ 1 (My.).

ತಲಿಬು tarabu. 1. = ತಲಿಬು 1 q. v., ತಲಿಮ್ನು 1. To stay, to stop (S. Mhr.; T. ತಲಿಗು, to be hindered = ತಡ್ಡು ಪಡು; ತಲಿ, to stay, tarry = ತಂಗು).

ತಲಿಬು tarabu. 2. = ತಲಿಬು 2, etc. (My.).

ತಲಿಲೆ taralē. = ತಲಿಲೆ, etc. (My.).

ತಲಿಲೆ taralē. = ತಲಿಲೆ, ತಲಿಲೆ. The state of being dry, useless or vain; a useless business (My.). — ತಲಿಲೆಮನುಷ್ಯ. A useless, good-for-nothing man (My.). — ತಲಿಲೆಮಾತು. A useless word (My.).

ತಲಿ ತಾರಿ. 1. = ತಲಿ 1, (ತಲಿ 2). To strip off, or to cut off, the leaves from a bough, etc., to pluck (C.); to cut into small pieces, as fruits and vegetables (My.); to cut, etc. (ಲಾನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಛೇದ ಸ್ಮದ. Dh.; ಖಣ್ಣನ ಸ್ಮ. 116; My.; T., M. ತಲಿ, ತಲಿ; Tē. ತಲಿಗು, ತಲಿಗು). 2, to be chafed, abraded or grazed (My.). P. ps. ತಲಿ, etc. (see ತಲಿ 2). ತಲಿದ ಮರ (ಮುಣ್ಣು Nn. 12). See ಸ್ಮದ. 277; Bp. 4, 72; 20, 14; 21, 13; 27, 37; 54, 53; 61, 85; Ū. Bp. 50, 27; Bh. 1, 8, 21; 4, 4, 37; 8, 23, 22; 8, 27, 2; J. 12, 19, 20; 25, 21; V. 14, 34; ಕತ್ತರಿದಲಿ, ಕುಡಿದಲಿ No. 1, ತತ್ತಲಿವುಡಲಿ, ದಟ್ಟಲಿವುಡಲಿ, ದಿಣ್ಣುದಲಿ.

ತಲಿ ತಾರಿ. 2. = ತಲಿ 2, etc. — ತಲಿ ತಲಿದು. = ತಲಿದು. (Bp. 39, 33; 45, 30; J. 4, 44).

ತಲಿ ತಾರಿ. 3. Cutting; slaughter. See ಕುಡಿದಲಿ No. 2.

ತಲಿ ತಾರಿ. 4. (= ತಲಿ). A stake, a post (T., M.); a sharp-pointed stake (ಕೂರ ದಸ ಸ್ಮ. 116; or, if the term be ಕೂರದ ಅಸಿ), a sharp knife or sword (T.: a kind of axe to cut wood with; M.: a pin; cutting). See ಕಕ್ಕುದಲಿ.

ತಲಿ ತಾರಿ. 5. = ತಲಿ 3, ತಲಿ 2, ತಲಿ. The state of being joined; that of being put in or down, fixed or settled. (See ತಲಿ 1). — ತಲಿ ಸರ್. To be settled, decided, ascertained, etc.; to determine, to make up one's mind, to resolve (ನಿಶ್ಚಯ ಸ್ಮದ. Dh.; Ūt. II, 45; ನಿರ್ಣಯ ಸ್ಮ. 53; ಡನ್ಸಾ ಸರ್ ಸ್ಮದ. 70 Cm.; Abh. P. 14, 181; 15, after 30; 16, 41; Riv. 1, 120; Sēv. 4, 98, 118). 2, to place in a fixed condition, to settle, etc. ಏನನ್ನರ್? ಏನೋದರ್? ಎನ್ನದೆ, ಕಾರ್ (time) ತಲಿ ಸಲ್ಪಂ! (ಸ್ಮದ. 211). — ತಲಿಸಲ.

Decision, ascertainment (ನಿರ್ಣಯ ಸ್ಮದ. II; Kk. 80, o. r. ತಲಿ; Abh. P. 2, after 20).

ತಲಿ ತಾರಿ. 6. = ತಲಿಯ, ತಲಿ 2, ತಲಿಯ. The shrub or tree *Acacia catechu* Willd. (ಖದಿರ ಸ್ಮದ. Dh.).

ತಲಿ ತಾರಿ. 7. = ತಲಿ, etc., q. v. (St. & Pl.).

ತಲಿ ತಾರಿ. 8. = ತಲಿ 3. — ತಲಿಮಿಣ್ಣಿ. = ತಲಿ. A menstruous woman (ಪುಷ್ಟಿ ತಲಿ ಕಾನ್ನಿ ಸ್ತ.).

ತಲಿಮ್ನು tarimbu. Dry sand (? Ūpr. 5, after 39; cf. ತಲಿಗು).

ತಲಿಯ ತಾರಿಯಾ. = ತಲಿ 6, etc. (ಖದಿರ Mr. 118; Bp. 45, 38). ತಲಿಯದ ಮರ (ದನ್ನಧಾವನ, ಖದಿರ, ಗಾಯತ್ರಿ, etc. Nr.). See ನಾಯ್ಡಲಿಯ, ಬಿಳಿಯ ತಲಿಯ.

ತಲಿಸು ತಾರಿಸು. To cause to cut, etc. (My.). See ದಿಣ್ಣುದಲಿಸು.

ತಲಿ ತಾರು. 1. ತಲಿ. To join (v. i.);—to approach; to enter in; to engage in (cf. ಸಲಿ, Tē ತಲಿ; M. ತಲಿ, to enter, to be fixed; to sink; ತಲಿ, to sink, sink in; to be tucked in; T. ತಲಿ, M. ತಲಿ, a foundation); to come about, to come to pass. P. p. ತಲುತ್ತ. See ತಲುತ್ತ.

ತಲಿ ತಾರು. 2. = ತಲಿ 5, etc. The state of being joined or connected, that of being fit; that of being settled. — ತಲಿಬುಲ್ಳು. — ಪುಲ್ಲು. Joined grass: an harbour, etc. (ಕುಡುಂಗಳ Nr.). — ತಲಿನಾಯ್. — ಪಾಯ್. Order, succession (ತರ, ಪರಿವಿಡಿ, ಕ್ರಮ ಸ್ಮ. 53; T. ತರನಾಯ್, ತಲಿನಾಯ್, Tē. ತರನಾಯ್, ತರು, seasonable time, opportunity; Tē. ತರುನಾತೆ, afterwards); subsequently, afterwards. ಆ ತಲಿನಾಯಲಿ (Ūpr. 7, after 81). ತಲಿನಾಯಂ (ಕ್ರಮ ದಿನ್ದಿ ಸ್ಮದ. 7; ಕ್ರಮದಿ 18). ತಲಿನಾಯಿನ್ದ (ಕ್ರಮಾತ್, ಯಥಾಕ್ರಮಂ Nr.). ತಲಿನಾಯಿನ್ದಂ (ಕ್ರಮದಿಂ ಸ್ಮದ. 15). ತಲಿನಾಯಿನ್ದಿ (ಪರಿವಿಡಿಯಂ 9; ತರದಿಂ 13). See Bh. 1, 8, 59; J. 32, 3. — ತಲಿನಾಯ. — ಪಾಯ್. = ತಲಿನಾಯ್. (ಪಾಯ್, ಕ್ರಮ ಸ್ತ.; My.; B. 2, 25, 34; 3, 34, 156; 5, 65). — ತಲಿನಾಯಗೋಳ್. — ಕೋಳ್. To get into regular order. ತಲಿನಾಯಗೋಣ್ಣು ಕುಳ್ಳಿಹಲ್ಲಿ ಸಂ ಸ್ಥಾಯ ಎನಿಸುಗು (Nr. b; ತಲಿನಾಯ - - in Nr. a). — ತಲಿನಾಯ. — ಪಾಯ್. = ತಲಿನಾಯ್. (ಅಥೋ, ಅಥ Nr.). — ತಲಿನಾಯಗೋಳ್. See ತಲಿನಾಯ. — ತಲಿನಾಯ. — ಪಾಯ್. = ತಲಿನಾಯ್. (ಪರ್ಯಾಯ Nr.). — ತಲಿಸಲ. = ತಲಿಸಲ, q. v.

ತಲಿನಾ taruna. Fit or proper time (My.; T. ತರುಣ; Tē. ತಲಿ, time, or season). ಆ ತಲಿನಾ, immediately afterwards (My.).

ತಲಿಬು tarubu. 1. = ತಲಿಬು 1, etc. (ತಡವುಮ Ūt. I, 51). ತಲಿಬಿವವಗೂ ಒದಿದವಗೂ ಸಂಪಾಲು ಕಷ್ಟ. — ಒದುವವನೂ ಬೆತ್ತಲೆ, ತಲಿಬಿವವನೂ ಬೆತ್ತಲೆ. — ತಲಿಬಿ ಹೋಗುವವನು ಕಲಿಬಿ ಮಾಡುವ ದೇನು? (Prvs.). See Bh. 1, 12, 5; 3, 19, 44, 45; J. 8, 36; 25, 50.

ತಲಿಬು tarubu. 2. = ತಲಿಮ್ನು 2, etc. (My.). ತಲಿಬಿಲ್ಲದ ಒಡ್ಡನು, ಬಿಡಿಸಿಲ್ಲದ ಹುರಿಯು. — ತಲಿಬು ಇದ್ದರೆ ಹರುಬು ನಿನ್ನೀತೇ? (Prvs.).

ತಲಿಮ್ನು tarumbu. 1. = ತಲಿಬು 1, etc. To stay, to stop (v. i., ಗತಿಸ್ತವ್ವು ಸ್ಮದ. Dh.; Sēv. 101; ನಿರ್ ಸ್ಮದ. 86 Cm.); to stop (v. t.), to restrain (Abh. P. 11, 107).

ತಲಿಮ್ನು tarumbu. 2. = ತಲಿಬು 2, ತಲಿಬು 2. A

wooden lever for raising stones (ತಲೋದ್ವಹನ
ಹಾರು Śmd. Dh.; ತಲೆಯನ್ನೆತ್ತುವ ಮರ Śm. 101).

ತರ್ಮಿ tarṁi. 1. = ತರ್ಮ 1. (My.; Āpr. 1, 112; Bp. 24, 82).

ತರ್ಮಿ tarṁi. 2. = ತರ್ಮ 6, etc. (St. & Pl.).

ತರ್ಮಿಯ tarṁya. = ತರ್ಮ 6, etc. ತರ್ಮಿಯದ ಮರ (ಗಾಯತ್ರಿ,
ಖದಿರ, etc., ಕಗ್ಗಲಿ ಮರ Śi. 134). 2, ತರ್ಮಿದ ಗಿಡ, a thorny
shrub or tree, *Acacia sundra* D. C. (Z.).

ತರ್ಮ tar. = ತರ್ಮ 2, etc. — ತರ್ವಾಯ್. — ತಾಯ್. = ತರ್ಮನಾಯ್.
(J. 19, 54). — ತರ್ವಾಯ್. — ತಾಯ್. = ತರ್ಮನಾಯ್. (J. 28, 6;
31, 20; My.; Tē. ತರ್ವಾಯ್).

ತರ್ಮ tarka. *Supposition, conjecture.* 2, reasoning; specula-
tion (ಉದಾ, ಉಪಿಸುತ Nn. 148; Mr. 522). 3, deliberation;
discussion; disputation, dispute (ವಿಚಾರ 148; ಮೋಹದ
ವಿಚಾರ Mr. 536; ಚರ್ಚೆ Nn. 73, o. r. ನಾದ). 4, doubt (ವಿಶ
ರ್ವ 522). 5, the science of logic, one of the six philo-
sophical sciences or systems (ಅದಿವು 536). 6, wish, desire
(ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಬಯಕೆ 148; ಕಾಂಕ್ಷೆ 522). 7, cause, motive. 8,
accomplished, effected, attained, or obtained works (ಸ
ಮ್ಪಾದಿತಕರ್ಮ, ಕಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮ 148, o. r. ತನಗೆ ಕಟ್ಟಿ
ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳು; ಸುತಕರ್ಮ 522). 9, supplying an
ellipsis. ತರ್ಕಾ ಮಾತುವವ ಮೂರ್ಖನಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). See
Bp. 50, 70; 51, 9.

ತರ್ಮರ್ಕ tarkaka. (= ತರ್ಕ, ತರ್ಕಗ). An asker, an inquirer;
a logician; a disputant, a reasoner.

ತರ್ಮಯಿಸು tarkayisu. = ತರ್ಮಯ್ಸು, etc. (Bp. 45, 29).

ತರ್ಮಯುಕ್ತಿ tarka-yukti. Skill in logic (Bp. 53, 5).

ತರ್ಮವಾದ tarka-vāda. Disputation, dispute (Bp. 50, 23;
53, 8).

ತರ್ಮವಿದ್ಯೆ tarka-vidyē. The science of reasoning or logic.

ತರ್ಮವಿವಾದ tarka-vivāda. = ತರ್ಮವಾದ. (Bp. 51, 12).

ತರ್ಮವಿಸು tarkavisu. = ತರ್ಮಯಿಸು, etc. (Bp. 45, 9).

ತರ್ಮಕಾಸ್ತ್ರ tarka-kāstra. Logic; a logical treatise. (My.).

ತರ್ಕಾರಿ tarkāri. = ತಕ್ಕಲಿ. The tree *Sesbania aegyptiaca* Pers.

ತರ್ಕಿಕ tarkika. = (ತರ್ಕ), ತರ್ಕಗ, ತರ್ಕಿಕ, q. v.

ತರ್ಕಿಗ tarkiga. Tbh. of ತರ್ಕಿಕ. See ಪ್ರ.

ತರ್ಕಿಸು tarkisu. = ತರ್ಮಯ್ಸು, etc. (Abh. P. 16, 21).

ತರ್ಕಿಸು tarkisu. To conjecture, to guess; to reason; to
speculate; to dispute, etc. (My.). ಮೇಲದಿವು ತರ್ಕಪಂ
(ತರ್ಕಪ, ವಾದಿ Mr. 360). See Bp. 50, 23; 51, 11, 15; B. 4,
128, 171, 219.

ತರ್ಕೆ tarkē. = ತಕ್ಕೆ 1, etc. (Abh. P. 10, 175).

ತರ್ಕೆಯ್ಸು tarkēisu. = ತಕ್ಕೆಯ್ಸು, etc. ತರ್ಕೆಯ್ಸು ದಾಟಿಸುತ
(ಅಲಿಂಗ್ಯ, ಮೃದಂಗದ ಭೇದ Nr.). See Āpr. 3, 46; Abh. P.
10, 110; Bp. 4, 68; 5, 61; 36, 11; 50, 3.

ತರ್ಗು targu. = ತಗ್ಗು 1, etc. To be low, lowered,
etc., to stoop (ತಳೆ ಸಿ. 84; Rā. 5, 94); to get poor
(ಬಡತನ ಸಿ. 84); to fall in value or price (ಅನರ್ಕ್ಕು
84). See ತಲೆದರ್ಗು.

ತರ್ಜನ tarjana. Threatening, blaming, censuring; point-
ing at in ridicule or contempt; putting to shame; wrath,
anger. See ಜಡಿ.

ತರ್ಜನಿ tarjani. The threatening one: the fore-finger.

ತರ್ಜಿತ tarjita. Threatened, blamed, etc.; threatening,
menace (Śmd. 81).

ತರ್ಜಿಸು tarjisu. To threaten, etc.; to keep or ward off,
to prevent, hinder, or oppose (ನಿವಾರಣ ಸಿ. Dh.; 92).

ತರ್ಜುಮೆ tarjumē. A translation (My.; Mhr., H. ತರಜುಮಾ,
ತರಜುಮಾ); an abstract, epitome.

ತರ್ಪಕ tarpaka. A calf.

ತರ್ಮ tardu. = ತರ್ಮು 1. A wooden ladle.

ತರ್ಮಣ tarpāṇa. Satisfying, satiating, pleasing, refreshing;
the state of being pleased; satisfaction; satiety, fulness;
the act of satisfying, refreshing or pleasing; an oblation
to the manes or to the gods, a libation; food; fuel for a
sacrificial fire. 2, the cook-room of a ship (ಹಡಗಿನ ಅದಿವ
ಅಟ್ಟಣಂ Mr. 408, one MS. ತವ್ವಣಂ).

ತರ್ಮಿಸು tarpisu. To satiate, to satisfy, to please; to offer
an oblation to the manes or gods (My.).

ತರ್ಮು tarbu. = ತರ್ಮು 1, etc. To embrace (ಅಶ್ಲೇಷ,
ಅಲಿಂಗನ Śmd. Dh.).

ತರ್ಮ tarma. The top or end of the sacrificial post.

ತರ್ಲೆ tarlē. = ತರಲೆ, etc. Idle talk (My.). ತರ್ಲೆ ಕೇಳು
ವವ ಮರುಳಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.).

ತರ್ಷ tarsha. Thirsting; thirst; wish, desire. See ಅನು.

ತರ್ಷಣ tarshaṇa. = ತರ್ಷ. See ಅನು.

ತರ್ಷಿತ tarshita. Thirsty; desiring.

ತರ್ಹಣ tarhaṇa. Injuring, crushing, bruising. See ನಿನ್.

ತರ್ಳು tarlu. = ತರಳು, etc. (My.).

ತಲ tala. = ತಲೆ. — ತಲವಾಕಲು. = ತಲವಾಗಿಲು. (My.; Si. 113).
ತಲವಾಗಿಲು. = ತಲವಾಗಿಲು. (My.; Si. 110). — ತಲಾ. Per head,
each, apiece (My.; Tē.).

ತಲಿ tala. 1. = ತಲಿ 1, etc. — ತಲಿತಲಾನ್ತರ. ತಲ-ತಲ-ಅನ್ತರ. Different
or various rows or lines of descent: generations
upon generations, for generations (My.). — ತಲಾನ್ತರ.
-ಅನ್ತರ. A generation (My.).

ತಲ tala. 2. (Mhr. ಫಳ, the portion of the produce of a field
due from an under-tenant to the landlord). — ತಲವಾ. Interest
on grain or money paid in grain (My.; Si. 299,
300).

ತಲಿ tala. 3. = ತಲಿ 1. A level surface. 2, the palm of the
hand with extended fingers; the sole of the foot. 3, depth;
the lower part, the base, the bottom; a hole, a pit; the
ground. 4, the palmyra tree, *Borassus flabelliformis*.
5, a leathern fence worn by archers on the left arm. 6,
the natural or essential form; cause, origin, motive. 7,
the fore-arm. 8, the hilt or handle of a sword, etc. 9,
pressing the strings of a lute with the left hand. 10, a
wood. 11, one of the seven divisions of hell (Mr. 32).
12, a pond.

ತಲವಿಸು talapisu. To cause to reach, etc. (My.).

ತಲಪು talapu. = ತಲಪು. To reach, to come to
hand, to be received (My.); to arrive (B. 4,
218; cf. ತರ್ಕ 1).

ತಲಬು talabu. Pay, wages; a demand from the creditor
upon the debtor; summoning; a summons (Mhr., H. ತಲಬು;
My.; B. 5, 113); desire after (My.; Mhr.).

ತಲವಾರಿ talavār. = ತರವಾರ. (My.).

ತಲಾತಲ tala-atata. One of the seven divisions of the infernal regions (Mr. 32).

ತಲಾರಿ talāri. = ತಳವಾರ. (My.; Tē. ತಲವರಿ, ತಲಾರಿ).

ತಲಾಪು talāvu. A tank (My.; Mhr., H. ತಲಾವ, ತಲಾವ).

ತಲಾಸು talāsu. = ಬಲಾಸು. (My.).

ತಲಿನ talina. Situated under or beneath, below; inferior; thin; delicate; small. 2, separate, having interstices. 3, a bed, a couch or cot.

ತಲುಪು talupu. = ತಲಪ. (B. 4, 81).

ತಲೆ talē. = ತಲ, ತಳ, ತಳ್ಳ, ತಲೆ. The head (ಮೂರ್ಧ Mr. 315; ನೆತ್ತಿ, ಮಣ್ಣಿ Sm. 71; ಉತ್ತಮಾಂಗ, ತಿರಸ್, ತೀರ್ಪ, ಮೂರ್ಧ, ಮುಕ್ತ Si. 215; C.; Tē., M.; T. ತಲೆ; Tu. ತಲೆ); a generation (My.; see ಇತರ, ತಲೆಗಡೆ); being uppermost or principal (My.). ತಲೆಯಂ ದಾಗಿ ಇರ್ಪ ವನು (ನ್ಯುಬ್ಬ, ಅಧೋಮುಖ); ತಲೆಯ ನವರಿ (ಕೇತ, ತಿರಸಿಜ, etc.); ತಲೆಯೊಳ್ ಇರ್ಪ ಮಾಡಿಕಂ (ತೂಡಾವಣೆ); ತಲೆಯ ಕಪಾಲಂ (ಕ ರೋಟಿ Hlā.). ತಲೆಯ ಚಪ್ಪ (ಕರ್ಪರ, ಕಪಾಲ Nr., Hlā.; ತಳ Mr. 397). ತಲೆಯ ಮಿದುಲು (ಮುಸಿಪ್ಪ Nr.; Mr. 397). ತಲೆಯನ್ ಅರಿಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಳ್ಳವನು (ತೀರ್ಪಜ್ಞೇದ್ಯ Nr.). ತಲೆಯ ಮೂಳೆ (ಕರ್ಪ ರ, ಕಪಾಲ Si. 206). ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ತನು ಮೃಗನಾಥಿ ಬೇಡಿ ತು.—ತಲೆ ಗಟ್ಟಿ! ಎನ್ನು, ಕಲ್ಲು ಹಾಯ ದಾರದು.—ತಲೆ ಚನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಣ್ಣಾಸು ಸಹಸ್ರ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು.—ತಲೆ ತಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿ ದಾರ ದು.—ತಲೆ ಒಡದವನೂ ಸಮ, ಲೇಪಾ ಹಚ್ಚದವನೂ ಸಮ.—ತಲೆ ಮೂದಿ ಸುತ್ತ ತಿರುಗಿದರೂ ತುತ್ತ ದಾಯಿಲೇ.—ತಲೆಗೆ ಒನ್ನು ಕಡ್ಡಿ ಅದರ ಒನ್ನು ತಲೆಯ ಹೊದಿ.—ತಲೆ ಮೇಲಣ ಬರಹ ಎಲೆಯಿನ್ನ ಬರ ಸಿದರೆ ಹೋದೀತೇ?—ತಲೆ ಸಿದತಕ್ಕೆ ಮಲತೋಧನೇ ಕೊಣ್ಣ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Sm. 128; Bp. 6, 7; 28, 24; 38, 63; 47, 81; 48, 12; 49, 19-23; 50, 37; 51, 42; 57, 41; 58, 44; 59, 13, 14; 60, 28, 32; Bh. 1, 8, 73; Rā. 5, 25; 13, 96; J. 28, 44; B. 2, 11, 25; 4, 20. Observe the peculiar S. Mhr. use of ತಲೆ in ವಿಚಾರದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ, ಅದವಾನ್ ರಾಧವಿಲ್ಲೆನ್ನು, ಕಣ್ಣು ಬನ್ನರೆ ಅದದ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ (B. 4, 15). —ತಲೆಕಟ್ಟು. (Sm. 78). A head-tie (My.). 2, the head of a letter (indicating that it is to be pronounced with a short a), e. g. ಕ, ಗ (of ಕ, ಗ), etc. (C.; Tē.). 3, an adjoining field (My.). —ತಲೆಕಾಯ. = ತಲೆ. (My.; Tē.). —ತಲೆಕೂದಲ್. —ಲು. ತಲೇ ಕೂದಲು. The hair of the head (ಚಿಹುರ, ಕುನ್ನಲ, ಕೇತ, etc. Si. 215). ತಲೇ ಕೂದಲಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಬೇಕಾದರೂ ತುಡುಲು ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು.—ತಲೇ ಕೂದಲಿಲ್ಲದವನು ತುಡುಲು ಬಯಸಿದವನೆ.—ತಲೇ ಕೂದಲು ಉದ್ದವಿದ್ದವನು ಹಾಕಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಚನ್ನ.—ತಲೇ ಕೂ ದಲು ನೆರೆಯಾದ ಮೇಲೆ (ಪ್ರೀಯನ್ನು) ತಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಣ ತಪ್ಪಲಿಮುದಿದ (Prvs.). —ತಲೆಕೆಳಕು. = ತಲೆಕೆಳಗು, ತಲೆಕೆಳಗೆ, ತಳಕೆಳಕು. The head downwards. ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಇದ್ದಾತನು (ಅನಾಚ್, ಅಧೋ ಮುಖ Nr. a; cf. ತಲೆಗುತ್ತ). 2, upside down, topsy-turvy (My.; Tē. ತಲೆಕೆನ್ನು; T. ತಲೆಕೆಳಗಿ); perverseness, pride (My.). —ತಲೆಕೆಳಕು. = ತಲೆಕೆಳಕು. (My.). ಎಟಕೋವದತ್ತದ ಹಮ್ಮನು ನೀನಿನ್ನು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನಡೆವೆತೆ (Bp. 42, 17). ಲೋಕ ತೂಲದೊಳ್ ಇನಿಬರಂ ತೆಗಸುವೆನು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮವನು (50, 51). ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಬೀದಿ (Abhā. 2, 96). ಅದಿವು ತಲೆಕೆಳಗಾಯ ತು (Bh. 4, 3, 12). See Prv. s. ಗೊವ್ವು 2. —ತಲೆಕೆಳಗೆ. = ತಲೆಕೆಳಗು, etc. (C.). ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಹಾಕು (ಮಗುಡು G.). ಸೇ ನಾಜಲನಿಧಿಯ ಬೊದ್ವಾಟ ಕಪಿಬಲಮಾರ್ಜನವ ತಲೆಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ ತ್ತು (Rām. 6, 13, 3). —ತಲೆಕೊಟ್ಟ ಮಾರಿ. A brawler, a riotous rascal (Tē.; My. occasionally). —ತಲೆಕೋವೆ. = ಕೋವೆ 1, No. 2. (My.). —ತಲೆಗಟ್ಟು. —ಕಟ್ಟು. A head-tie (Rā. 5, 24; Rā. 3, 16). —ತಲೆಗಡಿ. —ಕಡಿ. To behead (Rā. 6, after 11).

6, after 11). —ತಲೆಗಡಿ. —ಕಡಿ. The act of beheading (Rām. 6, 51, 20). —ತಲೆಗಡೆ. —ಕಡಿ. A generation to pass. ಸಮಾನಪಿಣ್ಣಮ್ ಅಹರು ಏದು ತಲೆಗಡವನ್ನೆಬರ ಸನಾಥಿಗ್ ಎನಿಸು ಗು (Nr.). —ತಲೆಗರೆ. —ಕರೆ. To hide or muffle the face (Abh. P. 3, 27; 6, 105; 13, 56). —ತಲೆಗಾಯ್. —ಕಾಯ್. —ಗಾಯು. To support, to maintain, to protect (My.; J. 15, 34). —ತಲೆಗಿಮ್ಮು. —ಇಮ್ಮು. A pillow (ಉಚ್ಚೇರ್ಪ, ಉಪಧಾನ, ಉಪಹರ್ಪ Hlā., Nr., Mr. 203; Bp. 12, 9; B. 4, 155; My.). —ತಲೆಗುಡ್ಡೆ. A square head-cloth or turban (Sd.; T. ತಲೆ ಕ್ಕುಟ್ಟು). —ತಲೆಗುತ್ತಿಗೆ. —ಕುತ್ತಿಗೆ. Beating (another's) head (Rām. 6, 39, 17). —ತಲೆಗುತ್ತ. —ಕುತ್ತ. The head to be turned downwards, or to turn the head downwards (Bp. 26, 23; Rām. 5, 9, 24). ತಲೆಗುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣ ಇದ್ದಾತನು (ಅನಾಚ್, ಅಧೋಮುಖ Nr. b; see s. ತಲೆಕೆಳಕು). 2, to beat (another's) head (Bh. 8, 26, 45; Rām. 5, 9, 12). —ತಲೆಗುತ್ತಿಗೆ. —ಕುತ್ತಿಗೆ. The state of the head being bent downward (Bh. 7, 1, 11). —ತಲೆಗೂದಲ್. = ತಲೆಕೂದಲ್. (Bp. 16, 24; 20, 13). —ತಲೆಗಡದು. —ಕಡದು. To throw a head to the ground, to decapitate (J. 17, 56). —ತಲೆಗದಿ. —ಕದಿ. A woman whose hair is dishevelled (My.). —ತಲೆಗದಿ. —ಕದಿ. To dishevel the hair (J. 31, 54). —ತಲೆಗೇದು. —ವದು. To rise to the head, to affect it, as poison, etc. (Bp. 10, 3; 18, 12, 43; 36, 13; My.; B. 4, 185; Si. 72; Prv. s. ಪಿತ್ತ). —ತಲೆಗೊಡವು. —ಕೊಡವು. To shake the head (Rā. 5, 43). —ತಲೆಗೊಡದು. —ಕೊಡದು. = ತಲೆಗೊಡವು. (J. 34, 13). —ತಲೆಗೊಡು. —ಕೊಡು. To give one's head to: to devote one's self to (My.); to risk one's life in an enterprise (Bh. 8, 27, 7). —ತಲೆಗೊಯ್. —ಕೊಯ್. To decapitate (Rā. 3, 95; V. 10, 8). —ತಲೆಗೊಯ್. —ಕೊಯ್. A murderer; a ruffian; a cheat (My.). —ತಲೆಗೊಳ. —ಕೊಳ. To take the head away, to behead, to kill (Bp. 23, 3; 61, 33). —ತಲೆಚಿಟ್ಟು. Mental disgust (My.). —ತಲೆಚಿಟ್ಟು. A rag tied round the head (Bp. 44, 62). —ತಲೆ ತಲೆ. rep. (B. 3, 119). —ತಲೆ ತಿರುಗು or ತಿರುಗು. The head to turn round, become giddy or deranged (My.; Si. 361). —ತಲೆ ದಗು. —ತಗು. The head to be lowered (Rā. 6, after 11). —ತಲೆದಳರ್. —ತಳರ್. Young leaves tied to the head (Rā. 3, 8). —ತಲೆದಿಮ್ಮು. = ತಲೆಗಿಮ್ಮು. (ಉಪಧಾನ, ಉಪಹರ್ಪ Si. 230; J. 30, 19; My.). See Prv. s. ಗಾದೆ. —ತಲೆದಿಮ್ಮು. Dizziness of the head (My.). —ತಲೆದಿರುಗು. = ತಲೆತಿರುಗು, etc. (My.). —ತಲೆದಿರುವು. —ತಿರುವು. To turn the head (My.). —ತಲೆದುಡಿ. —ತುಡಿ. An ornament for the head (Abh. P. 5, 117). —ತಲೆದುಗಿಸು. —ತೂಗಿಸು. To cause to wag the head (J. 1, 8). —ತಲೆದುಗು. —ತೂಗು. 1. To wag or move the head from side to side (Ā. 1, 134; Bp. 11, 21; 37, 68; J. 2, 20; 3, 6; B. 5, 94). —ತಲೆದುಗು. —ತೂಗು. 2. The act of wagging the head (Rām. 6, 14, 21). —ತಲೆ ದೊಡವು. —ತೊಡವು. An ornament for the head (Ā. 1, 64). —ತಲೆದೋವು. —ತೋವು. = ತಲೆದೋವು. (Rām. 5, 8, 60). —ತಲೆದೋದು. —ತೋದು. To show the head; to appear (Ā. 2, 83; 7, 47; Abh. P. 6, 49; 14, 172; Bp. 4, 57; 9, 31; 60, 61; J. 6, 10; 10, 52; 11, 19; 18, 22; 30, 30). —ತಲೆನವರ್. —ರು. The hair of the head (Abh. P. 14, 101). ಕೊಂಕದ ತಲೆನವರು (ಅಲಕ Hlā.). ಕೆದರ್ಪ ತಲೆನವರ್ (Rā. 5, after 120). —ತಲೆನೋವು. The headache (My.). See Prv. s. ತಾಯಿ. —ತಲೆವಟ್ಟು. A piece of wood over a door. ದಾಗಿಲದ ತಲೆವಟ್ಟು (My.; ನಾಸ G.). —ತಲೆವಟ್ಟು. An application to the head against the headache, etc., that sticks

to it by itself (My.). — ತಲೆವಟ್ಟುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Mental disgust to be created (My.). — ತಲೆಬಕ್ಕಕನ್ನವುಲು. The delicious bustard, *Otis deliciosa* (Bd.). — ತಲೆದಾಗಲು. The entrance-door, the principal entrance (My.; T. ತಲೆ ನಾಜಲ್, Tē. ತಲೆನಾಳಿ). — ತಲೆದಾಗಲು. = ತಲೆದಾಗಲು. (B. 4, 185; My.). — ತಲೆಬುಡು. The skull (My.; Si. 67; B. 4, 82). — ತಲೆಬೆಲಗು. A ridge-pole (B. 4, 122). — ತಲೆಬೇನೆ. = ತಲೆನೋವು. (My.). — ತಲೆಬೇಸದ. Tiresomeness (B. 4, 135). — ತಲೆ ಬೋದಿಸು. To shave or shear the head (ಕಿರಿ, ಭದ್ರಸು G.; My.). ತಲೆ ಬೋದಿಸೋಣ (ಚವಲ, ಮುಣ್ಣನ G.). ತಲೆ ಬೋದಿಸುವ ಕರ್ಮ (ಚೂಡಾಕರ್ಮ G.). — ತಲೆ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to get the head shaved (My.). ತಲೆ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಪ್ಪೋಣ (ಭದ್ರಾಕರಣ); ತಲೆ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಣ್ಣವ (ಪರಿವಾಸಿತ G.). ತಬ್ಬಿ ತಲೆ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಣ್ಣರಿ ಅನಕಲ್ಲುಮದಿ ಬನ್ನು. — ಗ್ರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗೆ ತಳವಾರ ತಲೆ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ (Prva.). — ತಲೆ ಮಡು. To join (v. t.) head to head (in battle, etc., ಶಿರಸ್ಸನ್ನಾಡನ Ṣmd. Dh., o. r. ತಲೆನಡು; Abh. P. 13, 78; 14, after 132). — ತಲೆ ಮಾಡು. To shave the head (ಕೊರ Çb.). ತಲೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to get the head shaved (C.). — ತಲೆಮಾರಿ. A person who cuts a head off (Bh. 6, 8, 15). — ತಲೆಮಾಲೆ. A garland or wreath for the head (Rā. 6, after 11). — ತಲೆಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲು. To stand on another's head: to be near and force (B. 4, 72). — ತಲೆಮೊಟ್ಟು. A knook on the head (My.). — ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡು. To sit on another's head: to remain and trouble (B. 5, 112); to be less modest than is proper, to be forward (My.). — ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳು. To put on one's own head (C.; B. 5, 49). — ತಲೆಯಾದವ. -ಅದವ. A chief or head-man (My.). — ತಲೆಯಾರ್. -ಅರ್. ತಲೆಯಾರು. A kind of yoke for cattle. See Nr. 8. ಅರು 4. 2, the leading pair of oxen in ploughing (My.; Tē. ತಲೆರು). — ತಲೆಯಾವು. -ಅವು. The head oow of a herd (ತೇವೈ, ನೈಚಿ Hlā.; Mr. 181). — ತಲೆಯಿಡು. To put one's head (into a house), to oome (into it, My.). — ತಲೆಯಿತ್ತು. -ಅತ್ತು. To lift up the head (or the face, J. 11, 6; My.); to rise from a poor condition (My.). — ತಲೆಯೊಳ್ ಅಗು. To appear in or enter one's head. ಮಲಹರನ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ನಿನ್ನಯ ತಲೆಯೊಳ್ ಅಯಿತೆ? (Bp. 55, 13). — ತಲೆಯೊಳ್ ಅನ್. To put or take upon one's head: to accept with pleasure (as a command) for execution (Abh. P. 8, 26). — ತಲೆಯೋಡು. -ಓಡು. The skull, the cranium (My.; J. 22, 24). — ತಲೆಯೋಡ್. -ಓಡ್. A piece of the head (J. 4, 46). — ತಲೆನಡು. = ತಲೆ ಮಡು, q. v. — ತಲೆನಣಿ. -ನಣಿ. A jewel in (a nāga's) head (V. 4, 81). 2, the head looked upon as a jewel (J. 21, 18). — ತಲೆನಂಗಿ. -ನಂಗಿ. A shield to protect the head (Bh. 9, 2, 44; Rām. 6, 13, 21). — ತಲೆ ನಳಸು. -ನಳಸು. To surround or put round the head (Rā. 6, after 11). — ತಲೆನಾಗಿಸು. -ನಾಗಿಸು. To cause the head to bend (v. i.);—to bend (v. t.) the head (Bp. 26, 25; 38, 16; 51, 52; J. 2, 12). — ತಲೆನಾಗು. -ನಾಗು. The head to bend; to bend the head. ತಲೆನಾಗಿ ಇದುರ್ದು (ಅಪಾಟಿನ, ಪರಾಪ್ತು Hlā.). See Çpr. 6, 77; Bp. 8, 45; 13, 22; 20, 24; 21, 46; 24, 66; 25, 1; 38, 48; 47, 31; 50, 77; 54, 80; J. 2, 14. — ತಲೆನಾಗುಡ. -ನಾಗುಡ. Bending the head. ತಲೆನಾಗುಡಂ (ಅ ಪಾಟಿನ, ಅಪಾಪ್ತು Mr. 455). — ತಲೆನಿಕ್ಕು. -ನಿಕ್ಕು. To disentangle (the hair of) the head (Çpr. 6, 65; Abh. P. 5, 39). — ತಲೆನಿಡಿ. -ನಿಡಿ. = ತಲೆ ಹಿಡಿ. (Çpr. 7, 103; Abh. P. 13, 56; Bp. 3, 38). — ತಲೆನಿಲು. -ನಿಲು. A head's bow (Rām. 6, 50, 21). — ತಲೆನಿಡು. -ನಿಡು. A chief place (Çpr. 1, 99). —

ತಲೆವೊತ್ತು. A blow on the head, a blow (ಹೊಯ್ದು Bhn. 42, o. r. ತಲೆವತ್ತು; Bh. 1, 7, 26). — ತಲೆವೊಡ್. -ಹೊಡ್. = ತಲೆಹೊಡ್. (ಎನಪ, ಎನಪ್ಪ Mr. 213). — ತಲೆತೂರಿ. = ತಲೆನೋವು. (C.). — ತಲೆಹಂಡು. A tile on the ridge of a roof (B. 4, 121, 122). — ತಲೆಹಿಡಕ. A head-seizer: a pimp, a procurer (My.). — ತಲೆ ಹಿಡಿ. = ತಲೆನಿಡಿ. To seize the head;—to affect the head, as a strong smell, etc. (B. 4, 71; My.); —to procure, as a pimp does (My.). — ತಲೆಹಿಡಿಕ. A procureress, a female pander (My.; Si. 183). — ತಲೆಹುಡಿ. A louse, used in the phrase: ನಾನು ಒಳತಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ, ಆತನ ತಲೆಹುಡಿಗಳನ್ನು ಜಾಡಿಸಿದೆನು (B. 4, 197). 2, a worm that feeds on the brain (My.). — ತಲೆಹೋಕ. A very dissolute man (My.). — ತಲೆಹೊಡ್. = ತಲೆವೊಡ್. A burden or load carried upon the head (ಎನಪ, ಧಾರ, ಪರ್ಯಾಯಾರ Hlā.).

ತಲೋದರಿ tala-udari. A mistress or wife. (Ṣmd. 267; Bp. 4, 33; 12, 17; 24, 44; 40, 11).

ತಲ್ಲ talpa. = ತಲ್ಪ. A bed; a couch (ಹಾಸಿಕೆ Nn. 55; ತಯನ ಸ್ಥಲ, ಹಾಸಿಕೆ 118). 2, a wife (ಸ್ತಸ್ತ್ರೀ, ಕುಲಸ್ತ್ರೀ 118, o. r. ತಸ್ತ್ರ ಸ್ತ್ರೀ). 3, an upper story; a room on the top of a house; a turret, a tower or keep. 4, a raft, a float (cf. ತಪ್ಪ 2).

ತಲ್ಲ talla. A pond, a tank (ಪಲ್ಲಲ, ವೇತನ, ಕೊಳ್ಳ Mr. 417 in two MSS., o. r. ಕೊಳ್ಳಲಾ).

ತಲ್ಲಜ tallaja. Capttleness, excellence; happiness.

ತಲ್ಲಂಠ tallañcha. (Probably for ತಲ್ಲಾಂಠನ, ತರ್-ಲಾಂಠನ, the marking out of that). See ತುಟ್ಟು 2.

ತಲ್ಲಣ tallana. = ತಲ್ಲಣ. Agitation; amazement; alarm; fear; grief, etc. (ಭಯ Bhn. 14, o. r. ತಲ್ಲಣ; ತಕ್ಕಂಕ, ದಿಕ್ಕ, ಭೀತಿ 49; Bp. 25, 38; My.; Tē. ತಲ್ಲಣ). See ಎದೆದಲ್ಲಣ, ಕಟ್ಟಂಕದಲ್ಲಣ, ನಿಶಾಟದಲ್ಲಣ; Sp. 8. ಪಡಿ 4. — ತಲ್ಲಣಗೊಡು. -ಕೊಡು. Fear, etc. to cease (Bh. 8, 26, 58). — ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To be or become agitated, etc. ಮನ್ನ ನೆ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳು ಬಹುದೇ? (Prv.).

ತಲ್ಲಣಿಸು tallanisu. To be or become agitated from fear or amazement, to be troubled, alarmed, anxious about, etc. (Abh. P. 9, 43; 13, after 126; Bp. 3, 17; 15, 22; 26, 27; 27, 58; 37, 43; 38, 32; 41, 17; 54, 40; Rā. 13, after 101; J. 15, 2; 4, 5, 22; 7, 32; 15, 2; 27, 46; B. 4, 91; My.; Tē. ತಲ್ಲಣಿಡು). ತಲ್ಲ ದವನು ತಲ್ಲಣಿಸನು (Prv.).

ತಲ್ಲಲಿ tallala. = ತಲ್ಲಲಿ. (ಭಯ Ṣmd. I; ತಳವೆಳಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ತಳಮಳ, ಬೆಗಡು, ಮಲ್ಲದಿ, etc. Kk. 42; Ṣm. 49; ಅಡಿ ಪರ್, etc., ಭಯ Ṣm.; J. 2, 5). ನರಲೋಕದಲ್ಲದಿಂ (Ṣmd. 207, o. r. -ದಲ್ಲಣಂ).

ತವ tava. 1. (= ತು3). An imitative sound. — ತವ ತವನೆ. rep. ತವ ತವನುಗು! (Bp. 46, 30).

ತವ tava. 2. = ತಮ of ತಮ 1. — ತವ ತವಗೆ. rep. = ತಮ ತಮಗೆ. (Bp. 5, 54; 9, 15; 32, 37; 38, 11; 52, 41; Bh. 3, 19, 43).

ತವ tava. 1. Of thee, thine, thy. (Bp. 9, 33; 47, 64; J. 2, 24).

ತವ tava. 2. = ತವ. See ತವನಿಧಿ.

ತವಕ tavaka. (Ṣmd. 25). = ತವಕು. Love (My.; Tē. ತಮಕ, ತಮಗ, ತಮ; M. ತಮ್ನಾನ, ತಾತಿ); desire (My.; Tē.; T. ತಾಧಿ ರ; Sk. ತಮಾ, to wish, desire); eagerness, ardour; haste, hurry (My.). ತವಕ ಪಟ್ಟನ ತಟ್ಟರಿಸಿ ಬಿದ್ದ (Prv.). See Bp. 5, 11, 27, 31; 6, 11; 18, 43; 22, 9; 26, 54; 34, 23; 42, 21.

34; 61, 54; Ç. Bp. 5, 4; Räv. 12, 12; J. 2, 46; 6, 34; 30, 24; ರಣದವಕ. — ತವಕಮ್ಮೆಹ. -ಎ-ವೆಹ. To become eager, etc. (V. 2, after 2).

ತವಕೆ tavaki. A person full of desire, etc. (Bp. 40, 51).

ತವಕೆಗ tavakiga. A man full of eagerness, etc. (Bh. 7, 3, 19). See ರಣದವಕೆಗ.

ತವಕೆಸು tavakisu. To desire; to be eager; to hasten; etc. (Bp. 51, 43; 55, 8; Bh. 3, 19, 43; B. 5, 40. 161. 162. 185. 188; G. 415).

ತವಕು tavaku. = ತವಕ. (B. 5, 44).

ತವಕ್ಕೀರ tavakshira. = ತವಕ್ಕೀರೆ. Manna of bamboo. 2, an extract obtained from wheat, etc. (My.; Mhr. ತವ ಕೀರೆ).

ತವಗ tavaga. Tbh. of ತಮಂಗ. (ಇನ್ನೂ ಕೋಶ Mr. 192; ತಮಂಗ ಸಿ.; Bh. 3, 18, 26; Tö. ತಮಕ, ತಮಗ).

ತವಂಗ tavaṅga. = ತವಗ. (ಸಿ.; Çpr. 9, after 3).

ತವಟು tavatu. = ತವಟು, (ತೋಟು), ತವಟು. To shake pounded grain, turmeric, etc. on a bamboo fan (mōṅra) in order to separate any grits (My.).

ತವಡು tavadu. = ತವಡು. Bran (My.; ತುಪಗ.; T. M. ತವಡು; Tö. ತವಡು). ತವಡು ತಿಮ್ಮವನಿಗೆ ವಯ್ಯಾರ ಯಾಕೆ? — ತವಡು ತಿಮ್ಮವನ ಹೋದರೆ ಉಮ್ಮ ತಿಮ್ಮವನ ಬರುತ್ತಾನೆ (Prva.). ತವನಿಧಿ tava2-nidhi. = ತವೋನಿಧಿ. (Bp. 23, 9. 10. 41).

ತವರ್ tavār. = ತಮರ್, etc. (Grj. 4, 48; 8, 16. 80). — ತವ ಮರ್ನೆ. A woman's native house (My.). ಆ ಮನೆ ಸಿರಿಯ ತವಮರ್ನೆ (Smd. 202). See Bp. 30, 12; 39, 25; 40, 70; Räv. 10, after 31; J. 18, 46.

ತವರ್ tavara. = ತಗರ 1, ತಮರ್, ತವರು. Tin (ತೃಪ್ತ, ವಂಗ, ಮಧು ಕ Mr. 100; ಮಧು, ವಂಗ Nn. 13; ತೃಪ್ತ, ವಂಗ, ಮಧುಕ, ರಂಗ, ಪಿಚ್ಚಟಿ Hlā., Nr., Si. 334; My.; Tö.).

ತವರಾಜೆ tavarāja. A sort of sugar prepared from yavāsa. (Si. 311; Bp. 60, 45).

ತವರು tavaru. = ತವರ್, etc. 2, the house of a woman's own people itself (My.; see Prv. s. ತಾಯಿ). — ತವರ ಮನೆ. = ತವರುಮನೆ. ಎಮ್ಮೆ ಗಿಮ್ಮೆ ತನ್ನರೆ ಗಿನ್ನರೆ ತವರ ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೆಯಾ? ನನಗಿಕ್ಕಿಯಾ? — ಕೊಟ್ಟವರಿಗೂ ಅದ್ವಾದವ ರಿಗೂ ಗೊಟ್ಟಿಕೊಡೆ ತವರ ಮನೆ (Prva.). See Prva. s. ನೆರಮನೆ, ಮಜ್ಜೆ ಗಿನ್ನರು. — ತವರುಮನೆ. = ತವಮರ್ನೆ. (Si. 184; My.). See Prv. s. ತಾಯಿ. — ತವರೂರು. -ಊರು. = ತಮರೂರ್. (My.).

ತವರು tavaru. = ತವರ್. (ತೃಪ್ತ, ನದೀವರ್, ಪಿಚ್ಚಟಿ, ವಂಗ G.; B. 4, 141). ತವರಿನದು (ತೃಪ್ತವ G.).

ತವಲಾಯಿ tavālāya. = ತವಲಾಯಿ. (Tbh. of ತಾಮ್ಬಲಿ). The betel leaf; the roll of this leaf with betel nut, spices and lime (ನೀಳ್ಕೆಯ Bhn. 17).

ತವಲಾಯಿ tavālāyi. = ತವಲಾಯಿ. (Bh. 1, 12, 16; Rām. 1, 18, 9).

ತವಸ tavasa. = ದವಸ, q. v. (ಘಾಸ, ಯವಸ Mr. 111).

ತವಸಿ tavasi. = ತವಸಿ, etc. Tbh. of ತವಸಿ (Smd. 368; ಯಮ ಸಿ. 109). 2, N. of a tree (ವೃಕ್ಷಭೇದ 109). — ತವಸಿಯ ಮರ. = ತವಸಿಗಡ. (ಪ್ರಕೀರ್ಯ, ಕರಿಮಾರಕ, etc. Nr.).

ತವಳಿಸು tavālisu. (fr. ತವ1). To destroy, to cause to droop or fade (Çpr. 5, 132).

ತವಾಯಿ tavāyi. A fine; a blow, as in trade (Mhr., H. ತವಾ ಕ); misfortune, peril, great trouble (Br.; My.).

ತವಿ tavi. = ತವೆ, q. v. (B. 5, 74).

ತವಿರ್ tavir. = ತವಿರ್. Want, poverty, trouble (ಕೋಡಗ, ಎಡಹ, ದಾಂದ್ರ Çt. II, 73; T. ತವಿರ್, ತವಿಡ, to be avoided; to be dismissed, sent away; to be left or abandoned; to be excepted or excludud; to cease).

ತವಿಲ್ tavil. = ತವಿರ್. (ಎಡಹ, ದಂದ್ರ ಸಿ.; Çpr. 5, 96; Abh. P. 12, 67; 14, 85; 16, 67; Grj. 4, after 159; V. 30, 15).

ತವಿಸು tavisu. To cause to decrease or to be diminished; to make an end of; to destroy; to remove (ಕ್ಷಯ Smd. Dh.). See Çpr. 7, 25; Abh. P. 7, 60; 13, 129; Bp. 25, 16; 53, 10; 56, 56; Rām. 3, 8, 21; 5, 9, 13; Räv. 8, 116; J. 15, 47; 17, 1; 18, 39; 19, 35; 28, 5.

ತವಿಸು tavisu. = ತವಿಸು. (My.).

ತವು tavu. 1. (= ತವಂಕು). To decrease, to be diminished; to waste away; to come to an end; to perish (ಕ್ಷಯ Smd. Dh.; Çpr. 8, 82; T. ತವ ದು, to diminish, etc.; ತವರ್, want; ತವು, to perish; see ತ ಗುಸಿ, ತಗ್ಗು 1, etc., ತವೆ 1, ತದಲ್, ಸವೆ). 2, to diminish; to destroy. ತವಂ, ತವಪಂ, ತವರ್ (Smd. 284. 286). ತವಂ ತನ್ನಿಲ್ ಕಡುಗುಟ್ಟಿ ತವ್ವವಮ್ಮಗರನಂ (286. 287, o. r. -ಮ್ಮಗರ ರವಂ). — ತವು ತವು. rep. ತವು ತವ್ವದು (Abh. P. 13, 53).

ತವು tavu. 2. Decrease, etc., destruction, ruin; drooping, depressed or humbled state (ಕ್ಷಯ ಸಿ.; ಕೂಪರ್ Çt. II, 104). — ತವುದಲ್. -ತಲೆ. A drooping head: drooping or waning state (Grj. 7, 35). — ತವುದಲೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To cause to show a drooping head (Räv. 6, after 11).

ತವುಗೆ tavugē. ತೌಗೆ. Decrease, end (Çpr. 4, 85; 8, 69).

ತವುಂಕು tavuṅku. (= ತವು 1). ತವುಂಕಲ್ (ಕ್ಷಯ ಸಿ. 64). ತವುಂಕಲ್ or ತೌಂಕಲ್ (Smd. 189).

ತವುಟು tavuṭu. = ತವಟು, etc. (My.).

ತವುಟೆ tavuṭē. (= ತೋಗಟೆ?). — ತವುಟೆಗಿಡ. The gooseberry bush of the Nilagiri, the red myrtle, Rhodomyrtus tomentosa (T. ತವಿಟ್ಟು-ಚ್ಚಿಡಿ).

ತವುಡಂಗಿ tavuḍaṅgi. (= ಚವುಡಂಗಿ). N. of a plant (ಅಜಗನ್ನಿ Mr. 134).

ತವುಡು tavuḍu. = ತವಡು. (My.; ತಮ, ಸಿವ್ವೆ Si. 306). See Bp. 23, 6; 60, 45; Prv. s. ಗವಡ.

ತವುರು tavuru. = ತಮರ್, etc. — ತವರುಮನೆ. = ತವಮರ್ನೆ. (My.). — ತವರೂರು. = ತವರೂರು. (My.).

ತವಳಿತ tavulita. One of the feats in fighting (Abh. P. 13, after 54; cf. ತವಳಿಸು?).

ತವೆ tavē. 1. (= ಸವೆ). To decrease, to wane (Çpr. 3, 41; 8, 11). 2, to be insufficient: to be not satisfied by or content with (Çpr. 3, 42).

ತವೆ tavē. 2. Abundantly, greatly, wholly, completely, exceedingly, further, fitly, etc. (ಪದಪೂರಣಾರ್ಥಂ Çt. I, 19; II, 34; T. ತವ; Tö. ತವ್ವೆ much, exceedingly; T. ತಗ್ಗಿ, fitness; greatness; see ತವ್ವು 1). See

Śmd. 267; Čpr. 8, 82; Abh. P. 9, 65; Bp. 5, 29; 9, 15; 21, 39; 22, 9, 56; 24, 39; 38, 9; 46, 6; Śm. 18, 19, 63; Kk. 30, 32; Rāv. 2, 37; 5, 119; 6, 9; 12, 12; 13, 64, 91; J. 3, 40; 17, 1; 22, 5; 28, 5.

ತವೆ tavē. = ತವ. A metal lid of cooking pots (My.; Mhr., H. ತವಾ, a griddle).

ತವ್ವ tashṭa. Made thin, pared.

ತವ್ವಿ tashṭi. Tbh. of ತವ್ವ. (Bp. 51, 49).

ತವ್ವಿ tashṭri. = ತವ್ವ, q. v.

ತವ್ tas. An adverbial termination with an ablative meaning, e. g. in ಅಧರತವ್, ಪ್ರಾಂತತವ್, etc.

ತಸಕ್ tasak. ತಸಕು. = ದೋಸಕ್, etc. — ತಸಕು ತಸಕು. rep. (My.).

ತಸಕಲು tasakalu. = ತಸಕು, ತಸ್ಯಲು. Cheating, deceiving, trickery (My.; cf. ತಸ್ಯರ and ಸ್ಥಗ).

ತಸಕು tasaku. = ತಸಕಲು, etc. (My.; Tē. ತಸುಕು).

ತಸಕ್ತನೇ tasakkanē. = ದೋಸಕ್ತನೇ, etc. With the sound of ತಸಕ್ (My.).

ತಸದೀಕು tasadiku. = ತಸ್ತೀಕು. A fixed sum paid by government to a pagoda, a mosque, etc. as consolidated allowance in lieu of assumed lands (My.; Br.; H. tasaduq).

ತಸಬೀರ tasabīra. = ತಸಬೀರು, ತಸ್ತೀರ. (B. 5, 207).

ತಸಬೀರು tasabīru. = ತಸಬೀರ. (My.).

ತಸ್ಯರ taskara. A thief, a robber (ನಿಶಾಚರ, ಕಳ್ಳ Nn. 23; ಕ್ರೂರ, ಕಳ್ಳ 107); anything bad or contemptible; theft (ಕಳವು 118; My.).

ತಸ್ಯರೆ taskarē. A female thief (J. 5, 61).

ತಸ್ಯಲು taskalu. = ತಸಕಲು, etc. (My.).

ತಸ್ತ tasti. Extension, stretch. See ಎ.

ತಸ್ತೀಕು tastiku. = ತಸದೀಕು. (My.; Br.).

ತಸ್ತು tastu. A metal vessel to hold water; an ewer (S. Mhr.; Mhr., H.).

ತಸ್ತೀರ tasbīr. = ತಸಬೀರ, etc. A picture (My.; Mhr., H. ತಸ ಬೀರ).

ತಹ taha. 1. Participle relative present of ತರ.

ತಹದು (Bp. 43, 60). ತಹಂ (8, 42; 14, 10; 59, 16; Bh. 1, 14, 27). ಅಯ್ಯಹ (J. 29, 11). ನಹೆ ತಹ (Rāghē. 17, 64).

ತಹ taha. 2. (= ತರ3). — ತಹ ತಹ. rep. Agitation, anxiety; distress; eagerness (My.; Si. 71; Tē. ತಹತಹ).

ತಹ taha. Peace; agreement of opinion (My.; B. 5, 193; Mhr., H.). — ತಹನಾಮ. A written treaty (My.; B. 5, 7; Mhr., H.).

ತಹರೀಕು tahaktiku. Correct, true (My.; Br., H. ತಹೀಕು).

ತಹರೀರು taharīru. Percentage or allowance made to superintendents of public works (Br., H. taharīr; R.).

ತಹಸೀಲು tahasīlu. = ತಾಸೀಲು. Collection of the revenue (My.; Mhr., H. ತಹಸೀಲು, -ಸೀಲು).

ತಹಸೀಲುದಾರ tahasīlu-dāra. = ತಾಸೀಲುವಾರ. A native collector of the revenue (Mhr.), a Tahsildār, a native collector, the head of a talook (My.).

ತಹಿ tahi. Union, company (ಜೊತು Čt. II, 90, o. r. ತಹ; cf. ತರುಳ).

ತಹಿಕಾರಿ tahi-kāra. A companion (Bp. 31, 11).

ತಳ tal. 1. To join (v. i.); to be intertwined

or yoked (ಪಣೆ Čt. I, 85); to come into close connection; to get within (ಪೂರ್ವಗೆ ಅಗು Śmd. 68, 266 Cm.; ಕೂಡು 218, 367 Cm.; cf. ತಲವು, ತಳೆ 1 & 2, ತಾಳ; to come to close quarters;—to present one's self to view, to appear. P. p. ತಳು. See Śmd. 216; Čh. v. 179; Abh. P. 10, 232; 13, 59, 68; Rāv. 2, 38; 6, 9, 23; 8, 102; 9, 22, 23, 27; 13, 43, 62, 65, 70, 75, 88, 89; V. 3, 72; Śśv. 1, 74.

ತಳ tal. 2. = ತರ 1, etc. — ತಳಿಯ. To obstruct, to impede, to hinder; to oppose; to beat against; to repel; to put into shade (ಪ್ರತಿಹತ Śmd. Dh.; ಇದಿಸುನೂಕು, ತಡ ಮುರೆ, ತಡಮೈಯ, ತೊಡರ್, ಮಾರ್ಕೋ, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸೀ; Čpr. 2, 36, 54; 5, 20; 6, 70, 73; Abh. P. 2, 10; 12, 92; 13, 18; 14, 150).

ತಳ tal. 3. = ತರ 3, etc. See ತತ್ತರ. — ತಳಮಳ. dupl. Agitation, alarm, fear, amazement (ಬೆದಿಗಾಗುಹಂ Śmd. II; ಬೆದಿಗಾದುಹಂ Čt. I, 3, o. r. ತಳವಳ; ತಲ್ಲಿದ, ತಳವಳಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆದಿಗು, ಗುರ್ವ, ಮಲ್ಲಿದ, ಬಿರುಹ, ಬೆವಳ, ಬೆದಿಗು Śm. 49; Mhr. ತಳತಳ, ತಳಮಳ, ತಾರಮ್ಪಳ, agitation; restlessness through pain; anxious eagerness; etc.). — ತಳಮಳಗು. = ತಳಮಳ. (ಬೆದಿಗಾಗುಹಂ Śmd. II). — ತಳಮಳಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To get agitated, etc. (My.). — ತಳವಳ. = ತಳಮಳ, q. v. (ಬೆದಿಗಾಗು ಹ Kk. 80). — ತಳವಳಿಸು. To get agitated, alarmed, etc. (J. 11, 12). — ತಳವಳಗು. = ತಳಮಳಗು. (ಬೆದಿಗು Čt. II, 96; ನಿಬ್ಬೆದಿಗು ಸೀ; ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆದಿಗು, ತಲ್ಲಿದ, etc., ಬೆದಿಗವು ಧಾಂ Kk. 42; ತಳಮಳ, etc. Śm. 49). See Abh. P. 5, 57; Grj. 4, 129; Rām. 6, 10, 26; Rāv. 13, after 101; Śśv. 4, 114.

ತಳ tal. 4. = ಚರ 2, etc., ತರ, ತರ 1, ದರ 2. — ತಳ ತಳನೆ With a briskly bubbling noise in boiling (My.). — ತಳ ವಳ. = ಚರ ವಳ. (My.). — ತಳ ವಳನೆ. = ತಳ ತಳನೆ. (Rām. 5, 8, 58; J. 11, 31, 37).

ತಳ tal. 5. = ತಲೆ, etc. — ತಳಕಳಕು. = ತಲೆಕಳಕು. (ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಎನಯಾಸ, ವ್ಯತ್ಯಯ, ಎನಯಾಯ, ಕ್ರಮ ತಪ್ಪುನಿಕೆ Si. 398; My.). — ತಳಕಳಗು. = ತಳಕಳಕು. (My.).

ತಳ tal. 6. = ಚರ 1, ತರತೆ, ತರ 2. (Mhr. ತಳವಳನೆ, to shine; M. ತಳವು, to glitter; cf. ತಳೆ 1). — ತಳಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ತಳತಳಗುಟ್ಟು. (My.). — ತಳ ತಳ. rep. Brightness, gleam, glitter; sunrise (ಉದಯ Čt. I, 23; Tē. ತಳ ತಳ, ತಲತಲೆ; Mhr. ಬೆರಬೆರ, clearly, brightly). — ತಳತಳಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ತಳತಳಿಸು. (My.). — ತಳತಳನೆ. = ತರತಳನೆ (Śmd. I). Gleamingly, flashingly, brightly (Bp. 53, 53; Śśv. 2, 114; My.). — ತಳತಳಾಯಿಸು. = ತಳತಳಿಸು. (My.). — ತಳತಳಿಸು. To glitter, to flash, to shine (My.). ಎಳೆವಾಯಿಯ ಸುಡಾಯಿಲೆಯ ತಳತಳವ ಮೇಲ್ಗುಟ್ಟು (Čpr. 7, after 92). See Grj. 4, 36; Bp. 3, 11; 4, 38; 5, 28; 12, 14; 18, 86; 27, 77; 34, 5; 44, 20; 45, 54; 51, 33; 56, 47; Śm. 69; Śśv. 1, after 81; J. 11, 10; 19, 21; B. 5, 37. — ತಳದಳಿಸು. = ತಳತಳಿಸು. (Čpr. 1, 138; 7, 141; Abh. P. 9, 79).

ತಳ tal. 7. = ತಲ 3. One of the *talsamas* (Śmd. 384; Kk. 95; Śm. 77; cf. ತಯ್ಲು). The bottom, etc.; the hand (ಕೈಯ Kk. 32; Śm. 70; ಕರ Śm. 113; ತರ್ಗು Śm. 84; ಕೆಳಗು Śm. 113; Śmd. 348, 349 Cm.; My.; Mhr.). ನೀಡಿದ ಬೆರಳ ತಳಂ (ಪಾಣಿ); ಬೆರಳುಂ ತಳಮುಂ ಬೆರಸಿದವೆ ಪ್ರತಲ ಎಮ್ಮುದು, ಅದನೆ ತಳ ವರ್ವ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಮೆಲ್ಲಿದುವವ್ವ ಕಾಲ ತಳಮುಂ ಕಮವೆಟ್ಟಿದುವವ್ವ ಹಸ್ತಮುಂ (Śmd. 117). ತಳಾ ಹಿಟ್ಟು ಬಣ್ಣೆ ಪಾಡಿದು (Prv.). See Čpr. 7, 71, 100; B. 3, 96; 4, 55, 106, 120.

151. — ತಳಗಡೆಕಾಲು. -ಕಡಿ. = ತಳಹಲ್ಲು. (My.). — ತಳತಪ್ಪ. The army under the hand, i. e. command, (of a person, Bh. 4, 11, 54; 7, 7, 56; 7, 15, 49; J. 7, 22; 20 sum.; 27, 9). — ತಳವಟಿ. A plain, a wild, a waste (ಬಯಲ್ Bh. 29; Rām. 3, 8, 14; Mhr. ತಳವಟಿ). — ತಳವಾಗು. -ಅಗು. To go to the bottom, to sink, to decrease (Bh. 10, 6, 30). — ತಳ ಪಗ್ಗ. (Śmd. 386; Kk. 98). A lower rope; a rope that touches the bottom. — ತಳಹಲ್ಲು. The lowest step of a ladder (B. 4, 150; My.). — ತಳಾದಿಸು. -ಅಡಿಸು. To dry what is at the bottom, as grain, etc. (My.); to give recreation to the sole (of one's feet) after much walking (My.).

ತಳ ತಾ. 2. Tbh. of ಸ್ಥಲ. (My.). See ಎಕ್ಕ-, ಕುನ್ನು-.

ತಳಕ ತಲಾಕ. = ತರ್ಕ. (My.).

ತಳಕು ತಲಾಕು. 1. = ತಕ್ಕೈ 2, etc. — ತಳಕು ಹಾಕು. To tie two beasts together (B. 5, 24).

ತಳಕು ತಲಾಕು. 2. = ತಳಕು 2, ತಳಕು 2, (ತೋಗು 2). Shine, glitter, lustre, flash (My.; Tē. ತಳಕು). 2, coquetry, dandyism (= ಬಲಿಷ, My.).

ತಳಕ್ಕನೆ ತಲಾಕ್ಕನೆ. (= ಜಲಕ್ಕನೆ). Flashingly, brightly, etc. (Bp. 42, 30; My.; Tē. ತಳಕ್ಕನೆ).

ತಳತ ತಲಾತ. = ತಳ 4. — ತಳತಳಿಸು. = ತಳತಳಿಸು. (Rāv. 13, 72).

ತಳದು ತಲಾದು. = ತಳೆದು. P. p. of ತಳೆ 1.

ತಳವ ತಲಾಪ. = ತಳವ, ತಳವ. Splendour, lustre, shine; — a dye to embellish or colour the hair (ಪೊಗರ್, ಮಸೆ, etc., ಪಾನ್ತಿ ಸೆ.; ಮಸೆ Kk. 54, 66; ನೆರೆಗೆ ಇದುವ ತಳ್ಳು Ūt. I, 68; T. ತಳ, plaster; sandal paste; a topical liniment; cf. ತಳು 1 & 2). Cf. ಪದಿಪು?

ತಳಪು ತಲಾಪು. = ತಳವ. Splendour (ಪಾನ್ತಿ Kk. 25, o. r. ತೋವ; My.).

ತಳರ್ ತಲಾರ. 1. To move (v. i.); to tremble, to totter; — to move on or forward; to start off, to set out; to depart (ಜಲನ Śmd. Dh.; ಪೋಪುದು Ūt. I, 36). ತಳದಂ (Śmd. 55, 73). See Ūpr. 2, after 39; 3, after 50; Abh. P. 8, after 67; Grj. 4, 115; Rāv. 5, 133; 6, 12; 6, after 132; 8, 97, 98, 124; 9, 30; 10, after 31; 13, after 71 & 77.

ತಳರ್ ತಲಾರ. 2. Moving: trembling, tottering. — ತಳರಡಿ. -ಅಡಿ. A trembling, etc. step (Ūpr. 4, 2; Abh. P. 3, 140). — ತಳರ್ನಡಿ. A trembling, tottering walk (Abh. P. 3, 126; T.). — ತಳರ್ನುಡಿ. A trembling voice (Rāv. 6, 33).

ತಳರ್ಚು ತಲಾರ್ಚು. To go away from a place, to start, to depart (ಸ್ಥಾನಾಪಗಮನ Śmd. Dh.; Abh. P. 11, 9).

ತಳಲ್ ತಲಾಲ್. (= ತಳೆ 6). To bud, to sprout, to shoot (ಪಾಪಾಮುಖ Śmd. Dh.; Tē. ತಲರು, to bloom, to thrive). See ಎರೆ.

ತಳನರ ತಲಾವಾರ. = ತಳನಾರ, etc. (Rām. 5, 8, 52).

ತಳನಾರ ತಲಾ-ವಾರ. = ತಲಾರಿ, ತಳನರ, ತಳಾರ. Tbh. of ಸ್ಥಲನಾರ. A watchman, a beadle (C., who in My. generally is a bēṣṭa, occasionally a hōlēya). ಎಲ್ಲರಂ ದಾಧಿಪಾ ತಳನಾರಂ

ಬೆಳನಾರನ್, ಅಯ್ಯ! (Śk. 97). ಎಕ್ಕು ಗಾಣೆಗೆ ಬಲ್ಲ, ಸುಕ್ಕು ಸಿಮ್ಮಿಗೆ ಬಲ್ಲ, ಕಳ್ಳರನು ಬಲ್ಲ ತಳನಾರ; ಬಣಬಗನೆಲ್ಲವನು ಬಲ್ಲ (Sp.). ಕುಳಿ ನಾರು ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ತಳನಾರ ಎನು ಮಾಡ್ಯಾನು? — ಗ್ರಾಮತಾನ್ತಿಗೆ ತಳನಾರ ತಲೇ ಬೋಡುಸಿ ಕೊಟ್ಟ. — ತಳನಾರನಿಗೆ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಕುಳಿ ನಾರು ಹೋದೀತೋ? (Prvs.). See Bp. 53, 48; J. 8, 22; B. 3, 22; ಇರುಳು. — ತಳನಾರನ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb with fleshy stem and leaves, Vitis setosa Wall. (Z.).

ತಳವು ತಲಾವು. = ತಡೆ 1, etc. (Bp. 32, 24; 57, 34).

ತಳದದಿ ತಲಾ1-hadi. = ತಳಾದಿ. The foundation of a building (My.).

ತಳಹು ತಲಾಹು. = ತಡೆ 1, etc. (Bh. 3, 8, 52).

ತಳಾದಿ ತಲಾ1di. = ತಳಹದಿ. (My.).

ತಳಾಮಳ ತಲಾ1-āmalā. An āmalā fruit in the hand (ತರ ದೋರ್ ತಾಲ್ದಿಧ ಧಾತ್ರೀಪಲ, ಕೆಯ್ಯೋರ್ ಧರಿಸಿದ್ ನೆಲೆಯ ಕಾಯಿ Nn. 166). 2, innate; reality (ನಿಜ, ನಿಜವಾದುದು 166). 3, pure; purity (ನಿರ್ಮಲ 166).

ತಳಾರ ತಲಾರ. = ತಳನಾರ, etc. (Abh. P. 15, after 39, originally ತಳಾರ; Grj. 5, 7; V. 6, 37).

ತಳೆ ತಲಿ. 1. To spread by scattering, to strew; — to sprinkle (ನೇಚನ Śmd. Dh.; Śm. 113; My.; M.; T. ತಳೆ; Tu. ತಲಿ; cf. ಚಳೆ 1, ತಳ್ಳಳಿಸು). P. ps. ತಳೆ, ತಳೆದು. ಅವಿರಮಾಗಿ ತಳೆದ ಕುಂಕುಮಬಲದ ಚಳೆಯಂ (Ūpr. 7, after 92). ಗೊಟ್ಟರಮಂ ತಳೆದು (Rāv. 11, 68). ನೀರ ತಳೆದು (ಚಳೆಯು Bh. 60). See Ūpr. 2, 70; 5, after 19; 6, after 97; 7, 130; Grj. 2, 89; Bp. 3, 32; 4, 40; 39, 5; 46, 65; 49, 29; 50, 79; 59, 54; 60, 8; Rāv. 8, 5; J. 3, 27; ನೀರವಳಿ, ಸೇನವಳಿ. 2, to be scattered about (Bh. 6, 8, 13). — ತಳೆ ತಳೆ. rep. See s. ತಳೆ 2.

ತಳೆ ತಲಿ. 2. P. p. of ತಳೆ 1, in ತಳೆ ತಳೆದು (Bp. 22, 42; 50, 30).

ತಳೆ ತಲಿ. 3. (= ಚಳೆ 2, etc.). Scattering; sprinkling. — ತಳೆನಾರಿ. Dice or chess-men that are thrown about (Bh. 2, 13, 50).

ತಳೆ ತಲಿ. 4. (= ತಡೆ 1, etc.). A fence (Bh. 3, 18, 26, 28, 31); a place of refuge, an asylum, a covert; a choultry for travellers; the building appointed for the distribution of food to Brāhmanas, etc. (ಸತ್ತ Śmd. Dh.; Śmd. I; Kk. 85, o. r. ಚತ್ತ; T., M.). ತಳೆಯ ಕೂಡ, ಇದಿರೋರ್ ಪಸ್ತಾರನೆ (Śmd. I). — ತಳೆಗೋಣ್ಣೆ. -ಕೋಣ್ಣೆ. (Śmd. 386; Kk. 99). A fort with a choultry, etc.

ತಳೆ ತಲಿ. 5. A race, a family (ವಂಶ Śm. 113); a stock or breed (My.; Mhr. ಥಳ). — ತಳದನ. Cattle of a good breed (My.).

ತಳೆ ತಲಿ. 6. (= ತಳೆ 1). To shoot, to sprout, to put forth leaves, etc. (M. ತಡೆ; T. ತಡೆ, M. ತಡೆ, a shoot, a green twig with leaves, cf. ತಡೆ; see T. s. ಕೆಯ್ಯ 5). P. p. ತಳೆತು. See Bp. 38, 39; 47, 66; Bh. 1, 5, 8; 7, 24, 47; J. 3, 25; 8, 5. 2, to unfold (v. i.); to present one's self to view, to appear (Prll. 3, 4; Bh. 1, 16, 15; 8, 23, 36; J. 24, 72).

ತಳೆ ತಲಿ. 7. = ತಿಳೆ 1. ನೀರು ತಳೆಯಿತು (My.).

ತಳೆಗೆ ತಲಿಗಿ. (Śmd. 40). = ತಡೆಗೆ. A metal plate turned up

at the rim (My.; M.; T. ತಳಿಗೈ; Tē. ತಳಿಗೆ, ತಳಿಯೆ, ತಳೆ; ಅಮತ್ರಿ, ಫಾಜನ, ಪಾತ್ರ, ಸ್ಥಾಲ Hlā.; ಅಮತ್ರಿ, ಫಾಜನ, ಪಾತ್ರ, ಫಾಜ್ಜಿ Nr.; Mr. 212; Si. 451; cf. Sk. ಸ್ಥಾಲ, ಸ್ಥಾಲೀ, which in Mhr. appear as ಫಾಲೀ, ಫಾಳಾ, ಫಾಳೀ; Sk. ತಲ್ಲಿಕಾ, a certain vessel; see ತಾಲಿ 1; M. ತಾದಿ, an earthen wash-hand basin). ಹಿರಿಯ ತಳಿಗೆ (ಸ್ಥಾಲ Nr.). ತಳಿಗೆ ಚಮ್ಮು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಳಿಗೆ ಹಾಗಲು ಮುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Bh. 2, 13, 7, 11; B. 3, 94; ಪೂನ್ನ ಲಿಗೆ, ಹೊನ್ನ ಲಿಗೆ.

ತಳಿರ್ talir. 1. To shoot, to sprout, to put forth leaves (ಪಲ್ಲವೋತ್ತತಿ Śmd. Dh.; T., M.; Tē. ತಲಿರ್ತು). P. p. ತಳರ್ತು (Śmd. 115, 286; Śāv. 2, after 42). ತಳರ್ತುಮು (Śmd. 187; ತಳಿರಿದುಮು Kk. 20; Śm. 21). Once P. p. ತಳ ರ್ತು: ನವಚೂತಂ ತಳರ್ತುನಂದಿಂ ತಳರ್ಗುಮೇ ಸ್ಥಾನೂತ್ಕರಂ ಚೈತ್ರ ದೋಃ (Jnv. 1, 13).

ತಳಿರ್ talir. 2. (Śmd. 58). = ತಳರು. A young shoot, a sprout, a new leaf or new leaves (ಪ್ರಸಾಲ, ಪಲ್ಲವ Nn. 7; T., M., Tu.; Tē. ತಲಿರು). ತಳರ್ಗು (Śmd. 52). ತಳಸದ ತಳರ್ (162). ತಳರೆ (155). ಬಿಸಿಲ್ ಅಳುರೆ ಕಿಮ್ಮುಟ್ಟಿದ ತಳರನ್ನೆ ನೊನ್ನು (39). See Čpr. 1, after 101; 2, 86; Bp. 42, 2; Śāv. 1, 51; J. 3, 11, 17, 32; 30, 4; ಅಸುಗಿದಳರ್, ಎಳೆ, ಕೆನ್, ಚನ್, ಪನ್, ಪೂ, ಪೂಸ. — ತಳರಿದಿ. -ಅದಿ. An elegant foot (Č. Bp. 10, 24; J. 6, 27). — ತಳರಮ್ಮು. -ಅಮ್ಮು. A young shoot used as an arrow (V. 5, after 14). — ತಳರಿದಿ. -ಇದಿ. To shoot, etc. (ತಳರ್ Kk. 20; Śm. 21); young leaves to abound or to be attached in numbers (J. 3, 17). — ತಳರುದಿ. -ಉದಿ. = ತಳರ್ವಟ್ಟಿ. (Śāv. 3, 6, 9). — ತಳರುಯ್ಯಲ್. -ಉಯ್ಯಲ್. (Śmd. 152). A swing of young shoots (Čpr. 8, 49). — ತಳ ಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A branch with young leaves (Čpr. 2, after 93; J. 5, 15). — ತಳರೊಮ್ಮು. A bunch of new leaves (V. 4, 25). — ತಳರ್ದುಟಿ. -ತುಟಿ. A bud-like lip (Rāv. 7, 102). — ತಳರ್ದುಟುಗು. -ತುಟುಗು. Young leaves to abound (J. 29, 45). — ತಳರೋಂಗಲ್. -ತೋಂಗಲ್. = ತಳರೊಮ್ಮು. (Čpr. 1, 125; 7, 109). — ತಳರೋರಣ. -ತೋರಣ. (Śmd. 54, 385; Kk. 97). A festoon of young leaves (Čpr. 4, 42; J. 8, 3). — ತಳರ್ವಟಿ. An umbrella (made of leaves, ಸತ್ತಿಗೆ Bhn. 32). — ತಳರ್ಬಿಡು. To put forth shoots, etc. (Rāv. 2, 37). — ತಳರ್ವಟ್ಟಿ. -ಬಟ್ಟಿ. Cloth made of foliage (Rāv. 8, after 5; 12, 69). — ತಳರ್ವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. The reddish colour of young leaves (Rāghc. 17, 65). — ತಳರ್ವಣ್ಣರ. -ಪಣ್ಣರ. A shed made of young leaves (Rāv. 1, after 135). — ತಳರ್ವಸೆ. -ವಸೆ. A bed of young leaves (J. 30, 19, 36). — ತಳರ್ವಾಸು. -ವಾಸು. = ತಳರ್ವಸೆ. ತಳರ್ವಾಸಿನಿನ್ನೆ ಸಜ್ಜೆಗೆ ಏಂ ತಳ್ಳೆ ಕೊಣ್ಣು ಪೋದರ್ ಎರ ಹಾಕುಲಿಯಂ? (Śmd. 133). — ತಳರ್ವೇಱುಸು. -ವೇಱುಸು. To cause to be laden with young leaves (Čpr. 6, 62, 96). — ತಳರ್ವೊಡೆ. -ವೊಡೆ. A load or burden of new leaves (Čpr. 7, 93).

ತಳಿರು taliru. = ತಳರಿ 2. (ಪಲ್ಲವ, ಕಿಸಲಯ Hlā.; Si. 123; C.). ತಳರುಗು (Bp. 5, 20). — ತಳರುದೋರಣ. = ತಳರೋರಣ. (Si. 112).

ತಳಿರ್ತು talirē. To cause to sprout (Čpr. 7, 73).

ತಳಿಸು talisu. 1. = ತೊಳಸು 1. To pound, to beat; to deprive rice of its bran by pounding (B. 1, 23; 2, 31; 5, 186).

ತಳಿಸು talisu. 2. To sprinkle (My.). 2, to cause to sprinkle (My.).

ತಳು talu. (Śmd. 59). = ತಡ 1, etc. ತಳುವ ಮಾಡುಂ (ಬಡ ಕ್ತಿಯ Mr. 242).

ತಳುಕು taluku. 1. = ತಡಕು 3. To stroke (Bh. 3, 7, 83).

ತಳುಕು taluku. 2. = ತಳಕು 2, etc. (Bh. 2, 2, 78; My.; Tē., T.).

ತಳುಗು talugu. = ತಂಸು 1, ತಡವ 1, etc. To stop (v. i.), etc. (My.).

ತಳುವು taluvu. = ತಳವು, etc. (My.).

ತಳುವು taluvu. 1. = ತಡವ 1, etc. To stop (v. i.), to delay, to be slow, etc. (Bp. 11, 39; 18, 55; 42, 28; 47, 40; 61, 23; J. 11, 28; 19, 25; 30, 31). 2, to be motionless, benumbed or bewildered. ತಳುವಿದುಮು (ವ್ಯಸ, ಅಪ್ರಸುಣ, ಅಕುಲ Nr.).

ತಳುವು taluvu. 2. = ತಡ 1, etc. Stop, delay (My.; Tē. ತಲವು). See Bp. 3, 37; 17, 4; 28, 14; 37, 41; 42, 35; 44, 69; 47, 9, 21; 24, 10.

ತಳೆ talē. 1. (Śmd. I). To hold; to bear; to carry; to support, to sustain; to put on one's self, as clothes, etc.; to obtain, to receive, to get; to take; to assume, to take to one's self; etc.

(ಧಾರಣ Śmd. Dh.; Śm. 114; ಧರಿಸು Śmd. 23, 171, 348; cf. ತಳ 1, ತಾಳ 1; T. ತಳ್ಳೆ, M. ತಳೆ, to fetter). ವಸಾಯದ ಅಡ್ಡೆ ಮುತ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಡ್ಡೆಯಂ ತಳೆದ ಪೋಲ್ ಅದಿಮ್ಮುತ್ರೆ ಮುಗುಳ್ಳುದು (Čpr. 7, 41). See Śmd. 23, 99, 100, 171, 247, 345, 348, 363; Čpr. 1, 77, 110; 2, 13, 66, 73; Rāv. 4, 117; 6, after 11, thrice; 8, 117, 119; 9, 7; 12, 12; 13, 70; 13, after 95; J. 3, 6; 8, 2; 28, 28; 29, 26; Bp. 39, 10; 59, 54; 60, 8; ಅಲರ್ವಳೆ, ಕೊಂಚೆವಟ್ಟನ್ನಳೆ, ಬಾನ್ನೊಡೆದಳೆ, ಮುನ್ನಳೆ, ಸಾಲ್ದಳೆ, etc.

ತಳೆ talē. 2. A tie, a tether or halter; fetters (J. 2, 5; M.; T. ತಳ್ಳೆ; cf. ತಳ್ಳೆ 2). ಪಕುವಿನ ತಳೆ (Śmd. I).

ತಳ್ಳು talu. 1. To smear or anoint the body with an unguent (ಅನುಲೇಪನ Śmd. Dh.; T. ತಳುಕ್ಕು, to glitter).

ತಳ್ಳು talu. 2. The state of being anointed (ಅನುಲೇಪನಧಾವ Śmd. Dh.; see ತಳವು;—glitter, lustre (= ತಳಕು 2, etc., J. 3, 3; My.).

ತಳ್ಳು talpa. (ತಳ್ಳು). = ತಲ್ಲ. See ತಪ್ಪ 2; Čpr. 8, 78.

ತಳ್ಳದಿ tal-padi. = ತಳ್ಳುಪದಿ 1. ತಳ್ಳು 2. (My.).

ತಳ್ಳು talvu. 1. = ತಡವ 1, etc. To allow time to pass away, to delay, to wait, to linger (ಕಾಲ ಕ್ಷೇಪ Śmd. Dh.). See Rāv. 5, after 23; 6, after 132; 12, 13; 13, 101, 102; V. 14, 52.

ತಳ್ಳು talvu. 2. = ತಡ 1, etc. Delay (Rāv. 13, 45).

ತಳ್ಳು talā. = ತಲೆ, etc. — ತಳ್ಳುಕಳಕು. = ತಲೆಕಳಕು. (Si. 412).

ತಳ್ಳುಂಕ tallanka. Embarrassment, fear, etc. (ಸಿ ಮಿಡಿ, ಕಾತಕ Śm. 50; ಸಿಡಿಮಿಡಿ Kk. 67; ತಡಮ್ಮುತ Čt. II, 21; ದಿಕ್ಕು, ತಲ್ಲಣ, ಭೀತಿ Bhn. 49; Rām. 5, 8, 71; Śāv. 2, after 2; J. 23, 10; Tē. ತನಕು, ತಲಕು, to sink, fail; to tremble). — ತಳ್ಳುಂಕಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To perplex, etc. (ತಡ ಮಾಡು Śmd. II). — ತಳ್ಳುಂಕಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become alarmed, etc. (Rām. 3, 6, 7). — ತಳ್ಳುಂಕಗೊಳ್. -ಂಕೊಳ್. = ತಳ್ಳುಂಕಗೊಳ್. (Rāv. 5, after 55).

ತಳ್ಳಿ talli. 1. Connexion; association, company (J. 10, 24; My.; Tu.; T. ತಳ್ಳಿ, entangled state, intermeddling; intricacy; perplexity). ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯಪ್ಪು ಅಸ್ತದ ಕೊಡದವನ ತಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ (Prv.). **2.** intermeddling: raising quarrels; seditious practices (ನಮನೆ ಬನ್ನು ಜಗದ ಹಚ್ಚೋಣ; ಬಣ್ಣಾಯ G.). ತಳ್ಳಿ ಮಾಡೋಣ (ನಗ್ರಹ G.).

ತಳ್ಳಿ talli. 2. Calumny, slander (My.; Tu.; ಕೊಣ್ಡೆ Ch.). See Prv. s. ಪಳ್ಳಿ 2.— ತಳ್ಳಿಯರ್ಚ. —ಅರ್ಚ. A slanderous, anonymous petition (My.).

ತಳ್ಳು tallu. 1. = ತಳ್ಳು. To push, to shove away, to thrust, to drive, to throw; to reject, to dismiss; to heave (J. 11, 25; My.; T., M.; Tē. ತಡಮು, ತಡುಮು, to drive, persue, follow). ತಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ನುತ, ನುನ್ನ, ಅಸ್ತ, ನಿಪ್ಪುತ, ಕ್ಷಿಪ್ರ, ಕಿರಿತ, ನೂಕಲ್ ಪಟ್ಟಿದು Sl. 377). ನರಹದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿ ಬಿಡುವದು (ಎಪ್ಪು, ಅಬು 80). ಮೇಲಿನ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಬಿಡುವೆ (ಅವನಾಯ, ನಿಪಾತನ 397). ಹಡಗು ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಯ್ದು ವನ್ನೆ ಕೆಳಗಡೆ ನೀರನ್ನು ಹಿನ್ನಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಮರಮುಟ್ಟು (ನೌಕಾದಣ್ಣ, ಕ್ಷೇಪಣೆ 84).

ತಳ್ಳು tallu. 2. Pushing, etc. — ತಳ್ಳಕ್ಕದಿ. —ಅಕ್ಕದಿ. The love of pushing (J. 18, 31). — ತಳ್ಳುಪಡಿ. = ತಳ್ಳಡಿ. A setting aside, dismissal (My.).

ತಳ್ಳು tallu. 3. = ತರಳು, etc. (My.).

ತಲಿ tal. = ತಲಿ 1, etc. — ತದ್ದಿ. = ತಲಿ ತಲಿ. (Smd. I.) — ತದ್ದಿದುಗುಡಿ. = ತಲಿತದ್ದಿದುಗುಡಿ (Smd. I.).

ತಲಿ tala. 1. = ತಲ 2, etc. — ತಲಿ ತಲಿ. = ತದ್ದಿ (Smd. I.) — ತಲಿತದ್ದಿದುಗುಡಿ. —ಕುಡಿ. = ತದ್ದಿದುಗುಡಿ (Smd. I.). To boil with a briskly bubbling noise.

ತಲಿ tala. 2. = ತಲ 4, etc. — ತಲಿ ತಲನೆ. = ತಲ ತಲನೆ (Smd. I.). ತಲಿತಲನೆ ನೇಸರ್ ಮೂಡಿದುದು (I). ತಲಿ ತಲನೆ ನೇಸರ್ ಮೂಡಿದುದು ಮದ್ದು ಮೂಡುವ ತಲಿದು (229).

ತಲಿಲ್ talal. = ತರಳು, etc. An old, dry fruit (ಮುತ್ತು ಕಾಯ್ Smd. I.).

ತಲಿ tali. = ತಲಿ 1, etc., (ತಲ 4, ದಸ). A clog, a cudgel (Sk. ತಂಘ; a palisade (ಸ್ಥೂಲದಾರು Smd. I & Dh.; Sm. 113; ಮರ Ct. I, 7; Ā. Bp. 42, 24. 27. 28). ಅನಿ ಹೋರಲ್ ಇಕ್ಕದ ತಲಿಯು (Smd. 131). See ನೂಕುವದಿ.

ತಲಿ talē. A parasol, an umbrella (ಅತಪತ್ರ Smd. I & Dh.; ಸತ್ತಿಗೆ Sm. 42. 114; ಕೊಡೆ, ಮೇಘದಮ್ಬರ, ಛತ್ರ ಸ್ತ.; Abh. P. 12, 19; M.; T. ತದ್ದಿ). See ಬೀಲಿದದಿ, & s. ತಲ 6.

ತಲಿಸು talkisu. = ತದ್ದಿಯು. (Ā. Bp. 19, 32; Rā. 8, after 82).

ತಲಿ talkē. = ತಲೆ 1, etc. An embrace (ಅಪ್ಪಿಗೆ, ಅಳ್ಳಿ, ಅಲಿಂಗನ ಸ್ತ.; ಅಪ್ಪಿಗೆ Sm. 76; ಅಪ್ಪು 100; ಅಪ್ಪಿಗೆ, ಅಲಿಂಗನ Kk. 30; T. ತದ್ದಿ, M. ತದ್ದಿ, to embrace, to hold fast). — ತದ್ದಿಯು. To embrace (Siv. 4, 73).

ತಲಿಯು talkēysu. = ತಲೆಯು, etc. (Grj. 1, 107; Rā. 14, 35). To embrace, etc. ಪದ್ಧಿ ತದ್ದಿಯು ದಂ ಎವ್ವಲ್ಲಿ ತಡೆಯು ಮೂಡಿದನ್ ಎವ್ವರ್ಥಂ (Smd. 28 & I, o. r. ಪದ್ಧಿ; in Mdb. MS. there is neither ಪದ್ಧಿ nor ಪದ್ಧಿ).

ತಲಿ talgu. = ತಗ್ಗು 1, etc. To become depressed, low or less, to decline, etc. (ಕ್ಷೀಣತ Smd. Dh.;

T., M. ತಾದ್, ತಾದು; T. ತಂಟ, ತಾದ್ವ, lowliness; poverty; see ತಾದ್ 4).

ತಲಿಲ್ talpal. (ತಳ್ಳಲ್) = ತಪ್ಪಲ್ 2, etc. (ನಿಶಮ್ಪು, ಕಬ್ಬಿ, ಸಾನು, ಪ್ರಸ್ತ, etc., Hlā.; ವಪ್ಪ Hlā.). ಬೆಟ್ಟದ ತದ್ದಿಲೋ ಪಟ್ಟದ ಪರಿವ ತೊಡೆ (ನಿರುಪರ); ಬೆಟ್ಟದ ತದ್ದಿಲ ಬನಂ (ಉಪತ್ಯಕೆ Hlā.).

ತಲಿ talpu. = ತದ್ವಿ, etc. (ಆಪ್ತ Ct. II, 53; Āpr. 8, 103; Abh. P. 9, 165; T. ತದ್ದಿ).

ತಲಿ talbu. = ತಬ್ಬು 1, etc. (which terms presuppose this form; see T. s. ತದ್ದಿ).

ತಾ tā. 1. = ತನ್ 2, etc., ತಾನು q. v. (C.; Tē.). ನಾ ಬಲ್ಲಿದ, ತಾ ಬಲ್ಲಿದನೆನ್ನು, ಬಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಹಂಕರಿಸುಹಂ (ಅಹಮಹಮಿಕೆ Nr.). ನಾ ಮುಂಡೆ, ತಾ ಮುಂಡೆ ಇವೆನೆನ್ನು, ಬಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಶ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಡುವದು (ಅಹಮ್ಬಿರ್ವಿಕೆ Nr.). ತೋಕಾಕ್ತಾನದಿನ್ದಂ ತನ್ನ ತಾ ಮಡಿದು (Bp. 45, 6). ತಾ ಕಳ್ಳನಾದರೆ ಪರರಿಗೆ ನಮ್ಮ. —ತಾ ಕಾಣದ ದೇವರು ಪೂಜಾರಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prvs.).

ತಾ tā. 2. The 2nd person singular imperative of ತರ. Bring! (C.; Bp. 20, 21; T., M.; Tē. ತೇ).

ತಾ tā. 3. = ತ 2. See ಇನ್ನಾ 1.

ತಾಂ tāṁ. 1. = ತಾನ್, before consonants (Smd. 263; Bp. 43, 1).

ತಾಂ tāṁ. 2. = ತಾಮ್, ತಾವು, q. v., before consonants. ತಾಂ ಸವ್ಯನಾಚಿಯೊಳೆ ತೊಡಿದಿರ್ವಿಯರ್ (Smd. 263). ತಾಂ ಸೇವ್ಯರ್ (192). ತಾಂ ನೀನ್ ಆಂ (299).

ತಾಕ್ತು tāktu. Power, strength (My.; Mhr., H. ತಾಕ್ತ).

ತಾಕಿಸು tākisu. = ತಾಗಿಸು. To make touch, etc. (My.).

ತಾಕೇತಿ tākitti. = ತಾಕೇದಿ. (My.).

ತಾಕೇದಿ tākidi. Injunction, direction (My.; H., Mhr. ತಾಕೇತ, ತಾಕೇದಿ); a letter of injunction from government to an officer (My.).

ತಾಕೇದು tākidu. = ತಾಕೇದಿ. (My.).

ತಾಕು tāku. 1. = ತಾಗು 1, ತಾಂಗು 1. To join (v. i.), to come in connexion or contact with, to touch; to hit, strike or dash against; to collide with;—to close with, to attack (C.; T., M., Tē.; cf. ತಗುಳ್, ತಗುಳ್ಳು 1; ತಗ 1; ತಾಟು 1). ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಕುಡುಗೋಲು ತಾಕತು (B. 1, 9). See Bp. 52, 9. 11; B. 2, 47; 3, 80; ಅಡ್ಡ- No. 1; ಎಡ್. — ತಾಕಗೊಡು. —ಕೊಡು. To allow to touch, etc. (B. 3, 81). — ತಾಕರಾಡು. —ಅಡು. To strike mutually one against the other (B. 5, 264).

ತಾಕು tāku. 2. = ತಾಗು 2, ತಾಂಕು. Joining, touching, touch. See ಅಡ್ಡತಾಕು No. 2. 2, conjoint place: a field, a flat (My.; see ಗದ್ದೆ-). 3, jointness in saṅgita (V. 19, 9).

ತಾಕುಳ tākula. (= ತಾಗುಳ). Formidableness (J. 27, 7).

ತಾಕುಳಿ tākuli. = ತಾಕು 2, No. 3. (V. 11, 8).

ತಾಗಾಯತಿ tāgāyati. Until; up to (My.; Br. ತಾಗಾಯತ್ತು; Mhr., H. ತಾಗಾಕತ, ತಾಗಾಯತ).

ತಾಗಿಸು tāgisu. = ತಾಕಿಸು. (My.).

ತಾಗು tāgu. 1. = ತಾಕು 1, etc. (ಸಂಘಟ್ಟನ Smd. Dh.; ಸಂಘಟ್ಟನ, ಪಳಂಜು Sm. 44; Kk. 58, o. r. ತಾಗು; ಸಂಘಟ್ಟನ ಆಗು

śmd. 174 Cm.; ಅಯ್ದು 392 Cm.; C.). First person plural imperative ತಾಗುವಂ or ತಾವಂ (śmd. 275). ಅನಿಬರುಮ್ ಒ ನ್ನಾಗಿ ತಾಗುವಂ ಫಲುನನೋಃ! (270). ಪೊಗಲ್ ಕಯದೆ ತಾವಂ! (289). ತಲೆ ತಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿ ವಾರದು. — ತಾಗದೆ ವಾಗದು, ಬಿಸಿ ಯಾಗದೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗದು (Prvs.). See Ūpr. 1, after 101; Abh. P. 7, 114; 13, 59. 67. 75; Bp. 27, 30; 35, 48; 50, 6; 52, 10; 57, 14; 61, 39; Bh. 1, 8, 67; J. 7 sum.; 7, 28. 43; 22, 3; 28, 48; B. 4, 148. — ತಾಗರೆಸುವವ. — ಎಸುವವ. (ಲಕ್ಷ್ಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ Mr. 296). — ತಾಗು ತಾಗು. rep. (Bp. 38, 55).

ತಾಗು ತಾಗು. 2. = ತಾರು 2, No. 1. (Rām. 5, 3, 45). See ಮರವಾಗು. — ತಾಗುದಟ್ಟು. — ತಟ್ಟು 2. Touching and hitting (Bh. 10, 4, 21).

ತಾಗು ತಾಗು. 3. = ತಂಗು 1, etc. ಜಾಗುವದ್ದಲ್ಲಿ ತಾಗ ಬೇಕು (Prv.).

ತಾಗು ತಾಗು. 4. (= ತಗ್ಗು 2, etc.). Inclining, bowing, bending (M., T. ತಾಕು, to lower; ತಾದ್, to be low, etc.; see ತಾದ್ 4). — ತಾಗು ವಾಗು. dupl. (Dp. 19, 4; My.).

ತಾಗು ತಾಗು. 5. To jump, to skip, to leap over (R.; T. ತನ್ನ, ತಾಗು, ತಾವು, ತಾಬ್ಬ; M. ಜಾಡು; T. ತಾಗು, to halt, hobble upon one leg; cf. ವಾಬು 1).

ತಾಗುಡಿ ತಾಗುಡಿ. An ambush, lurking or hiding place (Sd.; Tē. ದಾಗು, ವಾಗು, to be hidden or concealed, to lie hid; ತಾಡು, to hide; see ತಾಪು).

ತಾಗುಳ ತಾಗುಳ. (= ತಾರುಳ). Ardour, passion, rage; formidableness (ರೌದ್ರ Bhn. 47; M. ತಾಕು, to burn a little; cf. ತಗುಳು 2?).

ತಾಂಕು ತಾಂಕು. = ತಾರು 2, etc. (Rām. 6, 10, 26).

ತಾಂಗು ತಾಂಗು. 1. = ತಾರು 1, etc. (ಸಂಘಟ್ಟನ śmd. Dh.; ಸಮ್ಪನ್ನ śm. 83; see Kk. s. ತಾಗು 1).

ತಾಂಗು ತಾಂಗು. 2. To support, to keep, to sustain, to bear up (ಧಾರಣ śmd. Dh.; śm. 83; T. ತಾಂಗು; M. ತಾಬ್ಬ; see ಕಾಕು).

ತಾಬಿ ತಾಬಿ. = ತಾಬೆ. (My.).

ತಾಜು ತಾಜು. = ತಾಜಲ. Fresh; green; new; not stale (Īb. 66. 172; My.; Br.; Mhr., H.).

ತಾಜುಕಲಂ ತಾಜು-kalam. A fresh paragraph; a postscript (My.; Mhr., H.).

ತಾಜೇ ತಾಜೇ. = ತಾಜಾ. ತಾಜಲೆನ್ನೆ (ಶುಕ್ಲ Īb.).

ತಾಜೇಮು ತಾಜಿಮು. Treating with ceremony and respect; receiving politely and courteously (My.; Mhr., H., Br.).

ತಾಟ ತಾಟ. 1. = ತಾಟು 3, ತಾಟೆ. A dining-plate of silver, gold, etc. (B. 5, 283; Mhr. ತಾಟ).

ತಾಟ ತಾಟ. 2. Stiffness, the absence of pliability; tightness; firmness, robustness, strength and stoutness; pride, haughtiness (Mhr. ತಾಠ; see ತಾಟಗಿತಿ).

ತಾಟಕಾನ್ತ ತಾಟakā-antaka. The destroyer of Tāṭakā: Rāma (My.).

ತಾಟಕೆ ತಾಟaki. = ತಾಟಕೆ. (Rām. 1, 10 sum.; J. 18, 2).

ತಾಟಕೆತನ ತಾಟakitana. A wicked, quarrelsome disposition or behaviour like that of the fiend Tāṭaki (My.). ತಾಟಕೆ ತನಂ ತಾಂ ಮಾದ್ದರ (Śā. in W. p. 237).

ತಾಟಕೆ ತಾಟakē. ತಾಟಕಾ. = ತಾಟಕೆ. N. of a female fiend (sister of Subāhu, Mhr.; cf. Sk. ತಾಡಕಾ); a vixen, virago; a monstrous and hideous woman (Mhr.).

ತಾಟಗಿತಿ ತಾಟa2-gittī. A (haughty), quarrelsome, wicked woman (My.).

ತಾಟಗಿತಿ ತನ ತಾಟagittitana. The behaviour of a ತಾಟಗಿತಿ (My.).

ತಾಟಂಕ ತಾಟanka. = ತಾಡಂಕ. (Sk.; My.).

ತಾಟೆ ತಾಟē. Skin, bark (ಜೋಡ, ವಲ್ಲ, ವಲ್ಲಲ G.; Tē. ತಾಟ; cf. ತೋಗಟ).

ತಾಟೆ ತಾಟē. 1. Stiffness, tension, tightness (Mhr. ತಾಠಾ). — ತಾಟಗಟ್ಟು. A tight knot (J. 6, 37).

ತಾಟೆ ತಾಟē. 2. = ತಾಠಿ 2, etc. (Tē.). See ನೆಲ. — ತಾಟೆಬಲ್ಲ. Palm-tree jaggery (My.; Tē.).

ತಾಟಿಸು ತಾಟisu. To cause to come in contact with; to strike (Bp. 5, 40; 14, 17. 21; 23, 11; 29, 17; 45, 27; 47, 1; 52, 15; 60, 32; Bh. 6, 4, 26; My.). 2, to cause to strike (My.). See Prv. s. ತಾಟ.

ತಾಟು ತಾಟu. 1. To strike against, to touch, to come in contact with, etc. (ಸಂಘಟ್ಟನ śmd. Dh.; cf. ತಟ್ಟು 1, ತಾಗು 1). 2, to strike (My.; T.; T. also ತಾಡ್ಬ). — ತಾಟಾಟ. — ಅಟ. Wandering about in one's difficulties (My.); trouble (My.); continually going from one to another (My.). — ತಾಟಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು. To cause to knock one against another (J. 13, 43; My.); to cause to wander from one to another (My.). — ತಾಟಾಡು. — ಅಡು. To wander from place to place on account of trouble (My.); to knock one against another, as branches, etc. (My.); to move about, to wave, as trees in the wind (My.).

ತಾಟು ತಾಟu. 2. Striking against, etc. — ತಾಟು ಗೋಲಿ. Marbles of lac that are suspended and used as a toy (My.). — ತಾಟು ಹೊಡಿ. To knock one against another (v. i., My.).

ತಾಟು ತಾಟu. 1. The sloping frame of a roof (B. 4, 121. 122; Mhr. ತಾಠ, deviation from rectitude, as of a balance).

ತಾಟು ತಾಟu. 2. = ತಟ್ಟು 1. Sackcloth (My.). — ತಾಟ ಪಟ್ಟ. = ತಾಟು. (My.).

ತಾಟು ತಾಟu. 3. = ತಾಟ 1, etc. (B. 3, 58; 4, 125).

ತಾಟು ತಾಟu. 4. Pompous array; pomp; show (Mhr., H. ಥಾಟ).

ತಾಟುಗಾಡಿ ತಾಟu-gāṭa. A pompous, or proud, man. ತಾಟು ಗಾಡನು ಅಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೋಟಗಾಡನಾಗಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ತಾಟಿ ತಾಟē. = ತಾಟ 1. See ತಟ್ಟೆ 1, No. 3.

ತಾಡ ತಾḍa. A kind of grass, Andropogon serratus or Lipeocercis serrata. See ದೇವ. 2, (= ತಾಲ 1), beating, striking; a blow. 3, sound, noise; chest-sound (ಎದೆರವ Mr. 330). 4, (in Mhr.) the palmyra-tree (= ತಾಲ 2).

ತಾಡಕ ತಾḍaka. The grass Lipeocercis serrata Trin. (ದೇವ ವಾಳ Mr. 133).

ತಾಡಂಕ ತಾḍanka. = ತಾಟಂಕ, ತಾಲಕ. A kind of ear-ring.

ತಾಡನೆ ತಾḍane. = ತಾಡನೆ. (My.).

ತಾಡನ ತಾḍana. Beating, striking, whipping, hitting. See ಒಗಿ, ತಟ್ಟು, ತದೆ, ಪೊಡೆ, ಪೊಯ್, ಬಡಿ, ಮೋದು; Ūpr. 3, 46; 5, after 39.

ತಾಡನೆ ತಾḍani. A whip.

ತಾಡನೆ ತಾḍane. = ತಾಡನೆ, ತಾಡನ. (My.).

ತಾಡಪತ್ರ ತಾḍa-patra. = ತಾಲಪತ್ರ, (ತಾಳೆಯೋಲೆ). A hollow

cylinder of palmyra leaf, etc. thrust through the lobe of the ear; a blade of the palmyra-tree (ತಾಡವಾಲೆ G.).

ತಾಡವಾಲೆ tāḍa-vālē (ōlē) = ತಾಡವತ್ಯ. ತಾಡವಾಲೆ ಬೀಸಣಿಕೆ (ತಾಲ ವೃತ್ತ, ತಾಲವೃತ್ತನ G.). — ತಾಡವಾಲೆಮರ. = ತಾಳೆ- (ತಲ G.). 2, ಹಿನ್ನಾಲ (G.).

ತಾಡಿ ತಾಡಿ. = ತಾಲಿ 2, etc. The palm *Corypha taliera* Roxb. 2, the spirituous exudation of the palmyra-tree, toddy (Mhr.). — ತಾಡೀ ಮರ. The palmyra-tree (ಅಸಿತದ್ರುಮ Ūb.). ತಾಡೀ ಮರದಿನ್ನ ಅಗುವ ಸರಾಯ (ತಾಲಮಧು G.). — ತಾಡೀ ಸರಾಯ. Toddy (ಕಳ್ಳು G.).

ತಾಡಿಗ್ಯ ತಾಡಿಗ್ಯಾ. The barred-headed goose, *Anser indicus* (Bā.).

ತಾಡಿತ ತಾಡಿತ. Struck, beaten. (Ūpr. 1, 126).

ತಾಡಿಸು ತಾಡಿಸು. To beat (My.; J. 16, 41).

ತಾಣ ತಾಣ. 1. = ತಾಳ 1. Tbh. of ತಾಲ 1. (ಗೇಣ Mr. 324, o. r. ತಾಳ). See Grj. 2, after 106.

ತಾಣ ತಾಣ. 2. = ಕಾಣ. Tbh. of ಸ್ಥಾನ (Ūmd. 341. 364; ಚಾಂದಿ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಮು, etc., ಅಶ್ವಯ Ūm. 58; Kk. 64). See Ūmd. 27. 139. 148. 183. 268; Ūpr. 8, 7. 62; Ūm. 31. 32; ಉಸುರ್ವಾಣ, ಕುಡುಕುದಾಣ, ನೀರ್ವಾಣ, ಮಗದಾಣ. — ತಾಣದೀವಿಗ. = ಕಾಣ. A lamp that always stands in the same place before an idol and is constantly kept burning (Tbh. of ಸ್ಥಾನದೀವಿಕೆ Ūmd. 376; My.). — ತಾಣದೀವಿಕೆವೆಗು. -ಬೆಳಗು. (Ūmd. 387). Light of the tāṇadivigē. — ತಾಣಬಟ್ಟೆ. Tbh. of ಸ್ಥಾನಪ್ರಪ್ತ (Ūmd. 376).

ತಾಣಾಂಕ ತಾಣಾ-āṅka. (ತಾಣಿಯ Ūt. II, 110).

ತಾಣೆಗ ತಾಣಿಗ. One who occupies, or is in, a place. See ರಣದಾಣಿಗ.

ತಾಣು ತಾಣು. Tbh. of ಸ್ಥಾನು. Ūiva (Bp. 37, 61).

ತಾಣ್ಣು ತಾಣ್ಣು. = ದಾಣ್ಣು 1. To jump, to dance, to leap; to skip over; to cross (Rāv. 13, 78, o. r. ದಾಣ್ಣು; T., M. ತಾಣ್ಣು; see ತಾಗು 5).

ತಾಣವ ತಾಣದಾ. Dancing with violent gesticulation, as that of Ūiva and his votaries (ರೂಪಕ, ನೃತ್ಯ Nn. 135; ನೃತ್ಯ, ರಾಸ್ಯ, ನಾಟ್ಯ Mr. 79).

ತಾಣವಾಳ ತಾಣದಾಳā. = ಕಾಣವಾಳ. (My.).

ತಾಣ್ಣಿ ಸ ತಾಣ್ಣಾ. = ತಾಣ್ಣಿ ಸ. (ಇಕ್ಕುಡ್, ಸಂದಂತ Ūmd. I).

ತಾಣ್ಣಿ ತಾಣ್ಣಿ. See ತಾಣ್ಣಿ.

ತಾತ ತಾತ. (= ತಾಣ್ಣಿ). A father. 2, a grand-father (C.; ಪಿತಾ ಮಹ, ತಾಣ್ಣಿಯ ತಾಣ್ಣಿ Nn. 22). ತಾತಾಚಾರ್ಯ ಮನೆಗೆ ಏನವ್ವಣೆ? (Prv.). See ಮುತ್ತಾತ; Prv. s. ಯಾತ.

ತಾತಾ ತಾತಾ. = ತಾತ. A meaningless prefix. — ತಾ ತಾತಾತ. Full of holes (My.).

ತಾತಿ ತಾತಿ. 1. = ತಾಯಿತಿ. (My.).

ತಾತಿ ತಾತಿ. 2. Augmenting; granting. See ತಿವ. 2, offspring, a son.

ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ. (fr. ತಾತ್ಕಾಲ). Relating to that time; contemporary, instantly appearing; happening without delay. (My.).

ತಾತ್ಪರಿಯ ತಾತ್ಪರಿಯ. Tbh. of ತಾತ್ಪರ್ಯ. (Mr. 6; My.).

ತಾತ್ಪರ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ. (fr. ತಾತ್ಪರ್ಯ). Aim, object, purpose, intent, design. 2, meaning, scope, purport, drift. 3, explanation. See Ūmd. 5; Kāvy. III, 3, B, 148; Bp. 3, 77.

ತಾತ್ಸಾರ ತಾತ್ಸಾರ. Slight, disrespect, contempt (My.; B. 4, 39; Tā. ತಾತ್ಸರ್ಯ, ತಾತ್ಸಾರ).

ತಾಧರ್ಯ ತಾಧರ್ಯ. (fr. ತಾಧರ್ಯ). The being intended for that; identity of aim; sameness or precision of meaning; regard, sake, purpose. See Nr. s. ಓಸುಗರ.

ತಾಧರ ತಾಧರ. Such like, such a one. (B. 4, 221; My.).

ತಾಧರ್ಮ ತಾಧರ್ಮ. (fr. ತಾಧರ್ಮ). Sameness of law, analogy.

ತಾನ್ ತಾನ್. = ತನ್ 2 q. v., etc., ತಾನು q. v. He, she, it, in the reflexive or reciprocal sense (Ūmd. 109. 110.

174. 177. 178; T., M.). For the plural see ತಮ್ 1, etc.; Ūmd. 178 one MS. adduces the plural ತಾಂಗಳ (T.). — ತಾನ್ ಇದರ್ (262). ತಾನ್ ಎಚ್ಚಂ ಪೊಡ್ತ ಮಲ್ಲದ ಅರಿವಾಹನಿಯಂ (263).

ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಯತ್ನವತ್ತದೊಳ್ ಬಹುಕತೆ ತಾನ್ ಎನ್ನಮಿಲ್ಲ (66). ಮಾನಾಗಿಯುಮ್ ಎಸದಿಯಾಗಿಯುಮ್ ಏನಾಗಿಯುಮ್ ತಾನ್ ಎಲ್ಲಂ (84).

ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗದೊಳ್ ಈ ತದಿಂ ಲಕ್ಷ್ಯಂ ತಾನ್ ಉಣ್ಣು (139). ಆಧಾರಂ ತಾನ್ ಆವುದು, ಅದು ಅಧಿಕರಣಂ (162). ಇತರೇತರಕ್ಕಿಯಾ ಸಂಕತಮ್ ಅದು ತಾನ್ ಆವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬಹುವ್ರೀಹಿ ತಗುಳ್ಳುಂ (219).

ಏನ್ ಎವ್ವು ಪೆದ್ದೊ! ಮನುಷ್ಯಂ ತಾನುಂ ಸಡ್ವರಿತರ್, ಅಮರ ಕುಟುಮುಂ ತಾನುಂ ದಾನಿಗರ್, ಅಮೈನಿಧಿಯುಂ ತಾನುಂ ಗಮ್ನಾರರ್! ಎನಿವನದಯಾದಿತ್ಯಂ (175). ತಾನ್ ಮೇಲೆಮ್ಮುದು (ಅಹಂಕಾರಿ, etc. Hā.). ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ (Bp. 39, 15). See Bp. 54, 83; Bh. 1, 8, 6. 32. 64; Rāv. 13, 6; 13, after 96. — ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ (ಸ್ವಾಚ್ಛಂದ್ಯ; etc.); ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಕಾಡಿ (ಯಥಾಕಾಮ, ಸ್ವರುಚಿ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ್ಯ, etc. Hā.). ತನ್ನ ಸಮ್ಪನ್ನಮಾದ ಎದ್ದುಗಳು (ನಿಜವಿದ್ಯಂಗಳ್ Nn. 92). ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ (ಸ್ವೀಕರ, ಸ್ವೀಚ್ಛೆ 101). ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ (ಪ್ರಕೃತ 111). ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀ (ಸ್ವ ಸ್ತ್ರೀ 118). ತನ್ನಯ ಸೀಮೆ (ಸಾಕ್ಷಾತ್ 118). ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗೆ ದಾರದ ಕಾರ್ಯ (ಹರಣ 165). ತನ್ನಿಚ್ಛೆ (ಅನಿಮಿತ್ತ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ್ಯ, ಯದ್ವಚ್ಛೆ Mr. 452). ತನ್ನ ಮಗಳ ಪತಿ (ಜಾಮಾತೃ 314). ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗಾಡಿ (ಸ್ವರುಚಿ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ್ಯ, ನಿರವಗ್ರಹ 230). ತನ್ನ ಸೋಲುವ ನುಡಿದು ಕೊಮ್ಮಣ್ ಆದ ರನ್ ಆಕ್ಕು; ತನ್ನ ತಾ ಸಾವನಂ ನಯಕೂಲಿಗನ್ ಎನಿಕ್ಕು (237). ತನ್ನಿರವು (ಸ್ಥಿತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ 486). ತನ್ನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಮಗನು (ಭಾಗಿನೀಯ); ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡು (ಕ್ಷಯ); ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುಹ (ಸ್ಥಾನ); ತನ್ನ ಬಸುರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (ಸ್ವಜಾತ, etc.); ತನ್ನ ಒಡಲ ಹೊರಿವಾತನು (ಅತ್ಯಮೃದಿ, etc. Nr.). ತನ್ನ ನೆಲೆಗೆ ತಾನೆ ಮುನಿವುತ, ತನ್ನ ತಾನದಾಯಿ (Bp. 22, 29). ಒಟ್ಟುನು ಪೇಟೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನೊಟ್ಟುನ ಪೂರ್ತಿ ಅಡಿಗೆ ಸಾಮಾನ ತರುವುದು (B. 5, 125; My.). ತನ್ನಯ ವಧುವಿಲ್ಲದ ಲೀಲೆ (Ūmd. 67). ತನ್ನದು (ಅನ್ನರ Si. 453); ತನ್ನವನು (ಸ್ವ 459). ತನ್ನದೇ! (B. 4, 197). ತತ್ತನಯರೊಳ್ ತನ್ನ ತಾನೆ ದೊರೆ ಕೊಣ್ಣಿವಂ ತತ್ತನಂದನನ್ ಇವಂ ತನಗೆ! (J. 28, 57). ತನ್ನಿಳಿಗೆ ತಾನೆ (Bp. 40, 50). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯಲಿ ತಿಳಿದು, ತನ್ನೊಳು ತನ್ನ ಮೋಕ್ಷವ ಗಡುಸಿ ಕೊಣ್ಣಿರೆ ಸಾಲದೇ? ಸಂಸ್ಕೃತದಲಿನ್ನೇನು? (Abhā. 1, 5). ಮಾಯೆ ತನ್ನತ್ತೆ ನಡೆಯ ಕಲಿಸಿದಳೆ ಅಂಜಿವೆಣ್ಣಿಗೆ (Pril. 3, 32). See Bh. 1, 8, 11; J. 18, 39; 29, 38. 39. 40; Si. 190. 259. 267. 413 and Prv. s. ತನ್ನ. — ನಿನಗೆನಗೆ ತನಗೆ ತೀರ್ಗುಮೆ ಹನುಮನ್ನನ ತತ್ತ ಸಾಹಸಂ ರಿಪುವಿಷಯಂ? (Ūmd. 178). ಕರ್ಣನೊಳ್ಳುಡಿ ತನಗದು ನಿಜ ಮಾಗೆ ನೆಗದ್ದಿನ್ ಆ ವಿಭುವಿಕೆಯೊಳ್ (133). ಪರಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿ ಕೊಳುಹ (ವೃದ್ಧಿ Nr.). ತನ್ನವರನ್ನಲೇ ತನಗೆ ಉಣ್ಣಾಗುವ ಭೀತಿ (ಅಂಭಯ Si. 267). ತನಗೆ ನಿನ್ನ ಸುತನಂ ಕಣ್ಣು ಮೂಡಿತ್ತುತ್ತಹಮ್! ಎನ್ನನಾ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ (J. 29, 34). ತನಗೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟುವುದು (ಬುದ್ಧಿ, ಚರ್ಚೆ Nn. 73). ತನಗಿನ್ನಲೂ ಬಲವನ್ನನು (Si. 262). See Si. 69. 264. 265. 293; J. 8, 2; 30, 49; Bh. 1, 8, 8 and Prv. s. ತನ್ನ 2. — ತನ್ನಿನ್ನ (ಸ್ವಯಂ Nr.). ತನ್ನಿನ್ನ (ಸ್ವಯಂ, ತಾನಾಗಿ Si. 475). ತನ್ನಿನ್ನಲು ಹರಿಯಲು (ಚ್ಛೇಷ್ಠೆ Nn. 128, o. r. ತನ್ನಿನ್ನ). ತನ್ನಿನ್ನಲಾದಿದು (ಅತ್ಯಯ 134). ಈ ಮನೆ ತನ್ನಿನ್ನ ತಾನೇ ಆಗಿದೆ (B. 4, 58).

ತಾನ ತಾನ. 1. (= ತಾಣ). Drawn, stretched; directed; bent on; expanse, extension; a thread; a tone, a protracted

tone, the key-note in music; a monotonous tone. See ಉತ್, ಏಕ, ಪ್ರ, ಎ, ಸನ್. Bp. 3, 77; V. 11, 8.

ತಾನ tāna. 2. Tbh. of ಸ್ವಾನ. (My.; T., Tē.).

ತಾನು tānu. = ತಾನ, etc. (C.; Tē.). ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಿನ್ನೆ ರಾಜ್ಯವನ್ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾರ್ಷ್ವ ಗೃಹ Nr.). ತಾನಾಗಿ, of himself, herself or itself, voluntarily. ತಾನಾಗಿ ಹರಿವುತ ಇರುವ ಜಲಪ್ರವಾಹ (ಸ್ತೋತ್ರ, etc. Si. 84). ಕಾದಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಬಿತ್ತಲ್ ವಡದೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಯಜ್ಞಭತ್ತ ಮುನ್ನಾದದ (ನೀವಾರ 307). ತಾನಾಗಿ ಬಂದ ಅತಿಥಿ (ಅಧ್ಯಾ ಗತ G.). ಶತ್ರುವೂ ತಾನೂ ಸಮವಾಗಿರುವಿಕೆ (ಸ್ವಾನ Si. 263); ಶತ್ರು ವಗ್ನಿವಲೂ ತಾನು ಹೆಚ್ಚಿರುವಿಕೆ (ವೃದ್ಧಿ 263). ನಾನು ಮುನ್ನು ತಾನು ಮುನ್ನವು ದಾಗಿ ಮಾಡಲ್ ಪಡುವ ಕೆಲಸ (ಅಹಮ್ಯವಿಕೆ 293). ತಾನಾಗಿ ಬೀದುವ ಮರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲೇ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ. —ತಾನುಣ್ಣೋ? ಮೂದು ಲೋಕ ಉಣ್ಣೋ? —ತಾನು ಕೋಡಗ, ಪರರನ್ನು ಅಣಕಿಸಿತು. —ತಾನು ನೆಟ್ಟ ಬೀದಿ ತನ್ನ ಎದೆಗೆ ಹಬ್ಬಿತು. —ತಾನು ಜಾಹಿ ಬಿದ್ದು, ಉಣ್ಣೆಯನ್ನ ನೆಲ! ಅನ್ನ. —ತಾನು ತಿಮ್ಮೋಡು ಪಲ್ಲೇ ಸಪ್ಪ, ಹೀರ ಕು ದುರೇ ಜೇಷ್ಟ. —ತಾನು ದಾದಿರಾದಿದೆ ಎಥಿಯ ಬಯ್ಯನೆ. —ತಾನು ಗರ್ತಿ ಅದರೆ, ಸೂಳಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟು. —ತಾನು ಸಾಯ ಬೇಕು, ಸ್ವರ್ಗ ಪಡೆಯ ಬೇಕು. —ತಾನು ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜಿಗಿಲ್ಲ, ಹೇದಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಮೊ ಸರು ಕೊಟ್ಟಾರೇ? —ತಾನು ಕೋದರೆ ಮಜ್ಜಿಗಿಲ್ಲ, ಮೊಸರಿಗೆ ಚೀಟು. —ತಾನೂ ಕುಡಿಯ, ಕುಡಿಯುವವನಿಗೂ ಬಿಡ. —ತಾನೊಂದೆ ಬೆಸಿದರೆ ಡೈವ ಪೊಂದೆ ಬೆಸಿತು (Prva.). See Prv. s. ತಾದಿಮಾದಿ, where ತಾನೆ refers to ಯಾರು.

ತಾನು tānu. A web or piece of cloth (My.; Mhr., H. ಫಾನ).

ತಾನ್ತ tānta. 1. Wearied, fatigued, distressed; languid; faded, withered. See ಸಿ.

ತಾನ್ತ ta-anta. 2. A term with final ತ (Śmd. 314).

ತಾನ್ತ್ರಿಕ tāntrika. (fr. ತನ್ತ್ರ). A man versed in any science or system, a scholar; a philosopher. 2, relating to the tantras; a follower of the doctrine taught or contained in the tantras (Si. 142). See Nr. s. ಬಲ್ಲವ.

ತಾನ್ದುರಿತು tāndurisu. See ತನ್ದುರಿತು.

ತಾವ ತāpa. Heat; burning; torment, pain; sorrow, affliction, distress. See Prv. s. ಕಾವ.

ತಾವಜ್ವರ ತāpa-jvara. A burning fever (My.).

ತಾವನೆ ತāpanē. Tbh. of ಸ್ಥಾಪನೆ (Śmd. 341. 364; My.).

ತಾವತ್ರಯ ತāpa-traya. The three sorts of affliction incidental to created beings, viz. ādhidaivika, ādhibhautika and ādhyātmika (C.; Bp. 39, 22; Śāv. 1, 75; B. 4, 77). ತಾವತ್ರಯದವನಿಗೆ ತಾವೆ ಯಾರೇ? (Prv.).

ತಾವಸ ತāpasa. (fr. ತಪಸ್). Relating to or performing penance. 2, an ascetic; a hermit; a devotee. (J. 2, 44; 20, 1).

ತಾವಸತರು ತāpasa-taru. The tree Terminalia catappa or putranjiva Roxburghii Wall.

ತಾವನೇನ್ದ್ರ ತāpasa-indra. A great ascetic or devotee (Bp. 32, 13).

ತಾಪಾಳ್ ತāpāl. -ಳು. A bar, a bolt (My.; T. ತಾಪ್ಪಾಳ್, ತಾವಾಳ್, ತಾದ್ವಾಳ್; see ತಾದ್ 2). — ತಾಪಾಳುಮರ. The cross bar of a door, used in My. (to frighten children) in the saying: ತಾಪಾಳುಮರದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲದಾಸಯ್ಯ ಕೂ ತಿದ್ದಾನೆ.

ತಾಪಿ ತāpi. Oppressed by heat; suffering from moral or physical disease. See ಅನು.

ತಾಪಿಚ್ಚ ತāpičcha. The tree Xanthochymus pictorius Roxb.

ತಾಪಿಂಜ ತāpiñja. = ತಾಪಿಚ್ಚ. (G.).

ತಾಪಿತ ತāpita. Heated; distressed, pained. See ಸನ್.

ತಾಪಿಸು ತāpisu. 1. To be hot, to burn, to suffer pain (Bp. 19, 50; 45, 36).

ತಾಪಿಸು ತāpisu. 2. Tbh. of ಸ್ಥಾಪಿಸು. (My.).

ತಾಪಿಸು ತāpisu. 3. To give warning, to admonish (My.; Mhr. ಫಾಪಣೇಂ, to pat and coax in order to persuade).

ತಾಪು ತāpu. = ತಾಪೆ. A pimp's house (ತಾಪೆ, ಕುಟ್ಟಿ ಬೆ ನನೆ ಸೀ.; ತಾಪೆ, ಕುಡುಮದಾಣ Kk. 57; Tē. ದಾಪು, to hide; ತಾಪಿ, bringing together; ತಾಪಿ ಚೇ, to pimp; see ತಾಗುಡಿ; T. ತಾಪು, the expected moment, the wished-for occasion, immediate proximity; ತಾಪುಗೊಳ್ಳು, to wait for an opportunity; to lurk, lie in ambush; M. ತಾಪು, opportunity).

ತಾವೆ ತāpē. 1. ತಾಳೆ. A set or company, as of dancing girls and musicians (My.; Br., Mhr., H. ತಾಳಾ).

ತಾವೆ ತāpē. 2. = ತಾಪೆ. (My.).

ತಾಪ್ತಾ ತāptā. A kind of silk cloth (My.; Br. ತಾಪ್ತಾ; Mhr., H. ತಾಪತಾ, ತಾಪತಾ).

ತಾಬೂತು ತābūtu. A bier, especially that which is carried about in the Moharam by Muhammadans (My.; Mhr., H.).

ತಾಬೆ ತābē. = ತಾವೆ 2. Dependence; charge (My., Br., H.).

ತಾಬೆದಾರ ತābē-dāra. A dependant or follower (My.).

ತಾಬೇಲು ತābēlu. = ತಾವೇಲು. A sea or land turtle (Tē. ತಾಬೇಲು, ತಾಮೇಲು; S. Mhr.; My. occasionally).

ತಾಮ್ ತām. = ತಮ 1, etc. They, in the reflexive or reciprocal sense, applicable to the three genders. ತಾಮ್ ಇದರ್ (Śmd. 262). ತಾಮ್ ಇರರ್ ಪಟ್ಟರ್ (300). ತಾಮ್ ಅರರ್ ಮತದಿನ್ದ ಅನ್ಯವರ್ಗರೋಪ ನನ್ ಆಳ್ಗಂ (56). ತಮ್ಮಂ ತಾಮ್ (Abh. P. 15, 16). 2, in an honorific sense, used also in addressing a single person: you, your Honor. ತಾಮ್ ಇರರ್ ಪಟ್ಟರ್ (Śmd. 299).

ತಾಮರ ತāmara. Pride, arrogance (ಗರ್ವ Ṇ. II, 94; cf. ತಕ್ಕು 1 P.).

ತಾಮರಸ ತāmarasa. = ತಮರಸ. Gold; copper; a lotus (cf. ತಾಮರೆ, etc. and see Hlā. s. ತಾಮರೆ). — ತಾಮರಸದಾನ್ಧವ. The sun (Rām. 3, 6, 54).

ತಾಮರೆ ತāmarē. = ತಾವರೆ (Śmd. 128). A lotus (Cpr. 1, 10; M.; T. ತಾಮರೆ; Tē. ತಮ್ಮ, ತಾಮರೆ; T., M. also ತಾರ). 2, (= ತಾಮ್ರ No. 3), a disease spreading on the body as an orbicular lotus leaf: the ring worm (Tē. ತಾಮರೆ, ತಾಮರೆ; R.; T. ವಡುದಾಮರು). — See ಅನ್ನರದಾಮರೆ.

ತಾಮಲಿಕೆ ತāmalaki. The tree Flacourtia cataphracta Roxb. (ಛೋನ್ನೀಗಿ ಗಿಡ G.).

ತಾಮಸ ತāmasa. (fr. ತಮಸ್). Of or belonging to darkness; — an ignorant, vicious or malignant man, a villain; — slothfulness, torpidity, tardiness, slowness (My., not Sk.; ದಡ್ಡಗುಣ G.; J. 6, 52); — N. of a Manu; — darkness, also as a guṇa (Śāv. 4, 60); — an attendant of Śiva. — ತಾಮಸ ಮಾಡು. To be slothful (Bp. 37, 16; My.).

ತಾಮಸಗಾಢಿ ತāmasa-gāṇa. A sloth, a sluggard (My.).

ತಾಮಸಗಾರ್ತಿ ತāmasa-gārti. A female sloth (My.).

ತಾಮಸಿ ತāmasi. Night.

ತಾಮ್ಬರ ತāmbara. = ತಾಮ್ರ. (My.; B. 5, 81).

ತಾಂಪುಸಿ tām̐basi. The tree *Dolichandrone falcata* Seem. (Z.; perhaps also ಹಾಂಪುಸಿ, ಹಾಂಪುಸಿ Z.).

ತಾಂಪುಸಿ tām̐bāṣa. = ತಾಂಪುಸಿ. A metal (copper or brass) dish (My.; Mhr. ತಾಂಪುಸಿ).

ತಾಂಪುಸಿ tām̐bāṣa. = ತಾಂಪುಸಿ. (My., Tē.).

ತಾಂಪುಲಿ tām̐būla. = ತಾಂಪುಲಿ, (ತವಲಾಯ). *Betel, the pungent and aromatic leaf of Piper betel; a roll of the leaf of Piper betel with its ingredients: betelnut, spices and caustic lime, the Pān.* 2, the *areca-nut*.

ತಾಂಪುಲಿವಲ್ಲಿ tām̐būla-valli. The climbing plant *Piper betel* Lin.

ತಾಂಪುಲಿವಂಗ್ರಹ tām̐būla-saṅgraha. The aggregate of tām̐būla or the place (bag) wherein it is kept. ಬಿತ್ತರದ ತಾಂಪುಲಿವಂಗ್ರಹಂ ಹಡವಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 265).

ತಾಂಪುಲಿ tām̐būli. = ತಾಂಪುಲಿ. The *Piper betel* (ನಾಗಲತೆ Mr. 123). 2, the Pān-bearer, a servant who prepares and furnishes the betel with its ingredients. 3, a seller of betel.

ತಾಂಪುಲಿಕೆ tām̐būlika. = ತಾಂಪುಲಿಗ, ತಾಂಪುಲಿಗ. A seller of betel. 2, = ತಾಂಪುಲಿ No. 2 (Ūpr. 2, after 21; 8, after 83).

ತಾಂಪುಲಿಗ tām̐būliga. Tbh. of ತಾಂಪುಲಿ. (Ū. Bp. 47, 41).

ತಾಂಪುಲಿ tām̐būli. = ತಾಂಪುಲಿ. (My. occasionally).

ತಾಂಪು tām̐bra. = ತಾಂಪು. Tbh. of ತಾಂಪು. (ತಾಂಪು, ತುಲ್ಪ, etc. Nr.; ತಿರಿ, ತಾಂಪು Nn. 4; My.). See ಪದೋವಾಂಪು.

ತಾಂಪು tām̐ra. = ತಾಂಪು, etc. Copper. 2, of a coppery red colour. (Cf. ತಾಂಪು, ತಾಂಪು). 3, a kind of leprosy with large red spots (cf. ತಾಂಪು No. 2).

ತಾಂಪುಕೆ tām̐raka. Copper. (Cf. ತಾಂಪುಗೆ, etc.; Sk. ತಾಂಪುಕ, made of copper).

ತಾಂಪುಕರ್ಣಿ tām̐ra-karṇi. The female of the elephant *Anjana* (Mr. 59).

ತಾಂಪುಕುಟ್ಟಕೆ tām̐ra-kuttaka. (= ತಾಂಪುಕುಟ್ಟಕೆ). A brazier or copper-smith.

ತಾಂಪುಕೇತು tām̐ra-kētu. N. of a king (J. 25, 12).

ತಾಂಪುಚೂಡೆ tām̐ra-čūḍa. Red-crested: a cock (ಕುಕ್ಕುಟ್ಟ, ಕೋಡೆ Mr. 171).

ತಾಂಪುತುಂಡೆ tām̐ra-tuṇḍa. A parrot (Ūpr. 7, 88).

ತಾಂಪುಧವಾಜೆ tām̐ra-dhavaja. = ತಾಂಪುಕೇತು. (J. 25 sum.).

ತಾಂಪುಪರ್ವಣಿ tām̐ra-parṇi. N. of a river rising in Malaya, celebrated for its pearls (Kāvy. V, 40). 2, N. of a town in Ceylon, and of Ceylon itself.

ತಾಂಪುಭಸ್ಮ tām̐ra-bhasma. Oxide of copper (My.).

ತಾಂಪುಮರ್ದನ tām̐ra-mardana. = ತಾಂಪುಕುಟ್ಟಕೆ. (Rām. 5, 8, 50).

ತಾಂಪುಮುಖಿ tām̐ra-mukhi. A copper-faced, fair-complexioned person, a European (My.).

ತಾಂಪುಕ್ಷಿ tām̐ra-aksha. Red-eyed; a crow; the cuckoo. (R.).

ತಾಂಪುಧರೆ tām̐ra-adhare. A woman with red lips (J. 18 sum.).

ತಾಯ್ tāy. = ತಾಯಿ, ತಾಯಿ. Mother (Bp. 48, 19; 57, 70; T., M.; Tē. ತಲಿ, ತಲಿ). Plural ತಾಯ್ಲೆ (ſmd. 124), ತಾಯ್ಲೆ (120), ತಾಯ್ಲೆ (Bp. 40, 54), ತಾಯ್ಲೆ (R.; T. ತಾಯ್ಲೆ. ತಾಯ್ ಒವ್ವೆ, ತನ್ನ ಬೇಡೆ (ſmd. 84). ಎಮ್ಮ ತಾಯ್ಲೆ (125). ಕಡಿ ತಾಯ ಒದೆಯನ್ ಉದೆಯದ ತೆದಿಡ್ತೆ (194). ತಾಯ್ ಹರಸಿದಳು ನನ್ನನ (Bh. 1, 10, 26). ಸ್ವಪಕ್ಷವು

ತಾಯ ದೆಸೆಯವರು (1, 8, 17). ಕೆಡಿಸಿದ ತಾಯ ಜವನವ (1, 8, 57). ತಾಯಂ ಕರೆ ಕರೆದು, ದಾಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಅದಿಲ್ಲ (Rāy. 13, after 95). ತಾಯ್ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಮಾತುಲ Nr.). ತಾಯ್ನೆ ಕಡಿ, ನಾಯ್ನೆ ದಾಲ.—ತಾಯ್ನೆ ಮಕ್ಕಳು, ನೂಲನೆ ತಾಲಿ (Prva.). ಪಡದ ತಾಯ್ನೆ ಅಲಂಕಾರಭಂಡ ಮನ್ ಕನ್ನದು (Mr. 6). ತಾಯ ತನ್ನ (ಮಾತುಮಹ 314). See ತನ್ನ ತಾಯ್ಲೆ.—ತಾಯ್ is also a term of respectful mention and of endearment (Bp. 14, 2; 45, 8, 9). — ತಾಯ್ನೆ ಗರ್. Mother and father, parents (Bp. 3, 31). — ತಾಯ್ನೆ ಯರ್. = ತಾಯ್ನೆ ಗರ್. (Bp. 46, 36). — ತಾಯ್ಲೆಲು. Mother-sand: the sand at the bottom (of a river, Rām. 4, 3, 9). — ತಾಯ್ಲೆಲುಗಾಣಿಸು. —ಕಾಣಿಸು. To show the sand at the bottom (Bp. 32, 36; 50, 67; cf. ಅಡಿ ಮಳಲಿ). — ತಾಯ್ನೆ. —ಮನೆ. A mother's house: a place of refuge or shelter, a home (ಹಕ್ಕಿ, ಇಕ್ಕಿ, etc., ಅತ್ತೆಯ Kk. 64; Abh. P. 3, 154). — ತಾಯ್ನೆ. —ಪಿಡಿ. A parent female elephant (Ūpr. 5, 64; Rāy. 5, 40). — ತಾಯ್ನೆದು. —ಬೇಡು. = ತಾಯ್ನೆ. ಸತ್ವನಿವರಣೆ ಹಕ್ಕಿ ಅಯ್ತೆ ತಾಯ್ನೆದು (Nn. 168). — ತಾಯ್ನೆದು. —(ಎಡೆ-ಕೂಡು P). To join to or deliver to the mother-place or place of origin (P Abh. P. 11, 127).

ತಾಯತೆ tāyata. = ತಾಯತಿ. (8. Mhr.).

ತಾಯಿ tāyi. = ತಾಯ್. (ಅವ್ವಿ, ಸವಿತ್ತಿ, ಜನನಿ, ಮಾತೆ Hlā.; ಜನಯಿತ್ತಿ, ಪ್ರಸು, ಮಾತೆ, ಜನನಿ Si. 190; C.; Mhr. ತಾಕೆ). ದೈತ್ಯ ರ ತಾಯಿ ದಿತಿ, ದೇವರ್ಕ ತಾಯಿ ಅದಿತಿ (Hlā.). ಎರರನ್ನು ಬೆತ್ತ ತಾಯಿ (ಎರರಮಾತೆ Si. 187). ತಾಯಿಗಿನ್ನು ಒನ್ನದಿಲ್ಲ, ಉನ್ನಿಗಿನ್ನು ರುಚಿಯಿಲ್ಲ.—ತಾಯಿಗಿನ್ನು ಹಿವನನ್ನಿಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ನು ಸವಿಯಿಲ್ಲ.—ತಾಯಿಯಿದ್ದರೆ ತವರುಮನೆ, ನೀರಿದ್ದರೆ ಕೆಡೆ ದಾವ.—ತಾಯಿಯಿಲ್ಲದ ತವರು, ಕಾಟಕರಿದ್ದ ಅಡವಿ.—ತಾಯಿ ಒನ್ನದಿಲ್ಲ ದಾಯಿ ಬೇಡೆ.—ತಾಯಿ ಕಲಿಸಿದ ಊಟ, ತನ್ನ ಕಲಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿ.—ತಾಯಿ ಮಾಡಿದ ಹೊಟ್ಟೆ, ಊರು ಮಾಡಿದ ಕೊಳಗ.—ತಾಯಿಯ ಹತ್ತರ ತರ್ಕವಲ್ಲ, ಗುರುವಿನ ಹತ್ತರ ವಿಧಿಯಲ್ಲ.—ತಾಯಿಗೆ ಕಣ್ಣೆ ತಲೆನೋವು (used of unkind children).—ತಾಯಿಗೆ ಕುಲವಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೆ ಮಗಳಿಗೆ ಕುಲ.—ತಾಯಿಗೆ ಸೇರದ್ದು ನಾಯಿಗೂ ಸೇರದು.—ತಾಯಿ ಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೆ ದಾಯಿ ಬೇಕು.—ತಾಯಿ ಮಾರಿಯಾದರೆ ತರಳನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದನು?—ಬೆತ್ತ ತಾಯಾನ (i. e. ತಾಯಿಯನ್ನು) ತಿಮ್ಮವನಳು ಅತ್ತೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಳೇ?—ತಾಯಾನ ನೋಡಿ ಮಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೋ! ಹಾಲನ್ನು ನೋಡಿ ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೋ! (Prva.). See Bp. 13, 8; 15, 3, 4; 47, 25; 60, 80, 36; 61, 34; ಮುಲ, ಮಲದಾಯಿ; Prva. s. ಪಕ್ಷಿ, ಮಗುವು. — ತಾಯಿ ತನ್ನೆ. Mother and father (My.; B. 4, 199). — ತಾಯಿ ತನ್ನೆ ಗರ್. —ಕು. = ತಾಯ್ನೆ ಗರ್. (My.; Bp. 46, 67; B. 1, 12, 14). — ತಾಯಿ ತನ್ನೆಯರ್. = ತಾಯ್ನೆ ಯರ್. (Bp. 32, 42). — ತಾಯಿಹಕ್ಕಿ. A primer of the coffee tree (My.). — ತಾಯಿನಾವಿ. Relationship by a mother's side (My.).

ತಾಯಿತಿ tāyiti. = ತಾತಿ 1, ತಾಯತಿ. A small box or tube worn round the neck or arm, also tied to the waist-band, containing an amulet and occasionally small gold coins (C.; Tē. ತಾಯಿತು, ತಾಯತಿ; T. ತಾಯಿತ್ತು; Mhr., H. ತಾಕೆತು).

ತಾಯಿ ತೈ. = ತಾಯ್, etc. (Mr. 309, o. r. ತಾಯಿ).

ತಾರ್ tār. The base for the negative of ತೆ (ſmd. 281, 282). ತಾರಂ (283). ತಾರೆನೆ (Bp. 14, 14). ಕುಡಿಯಂ ತಾರದೊಡೆ (28, 23). ಕುಡಿಯಂ ತಾರದೆ (Mr. 2). See Bp. 59, 16; 60, 15. 2, occasionally this base occurs also in the affirmative (ſmd. 283), especially the imperative singular. ನಡೆ ತಾರೆ (i. e. ತರೆ, ತರುವಾಗ, Bp. 12, 43). ತಾರೆ, ಅವ್ವು! (Bp. 80, 10; My.). ತಾರೆ, ನಮ್ಮವ್ವು! (B. 3, 60). ತಾರೋ! (My.). ತಾರೇ, ಬುದ್ಧಿ, ನೀರೋ! ಎನ್ನರೆ ತರುವನು, ನೀಡ್ಲಿ, ತಿರುಕಮುದು! (Prv.).

ತಾರ t̄ara. 1. A copper coin of 2 k̄asu or cash (Bp. 23, 34; My.; Tu.; M.: $\frac{1}{2}$ a pie or $\frac{1}{4}$ fanam; cf. Mhr., H. ಚಾರ, four). ತಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸೇರು ಉಪ್ಪಾದರೂ ತರುವದಕ್ಕೆ ಗತಿ ಬೇಡವೋ?—ತಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೀರೆಯಾದರೂ ನಾಯಿ ತಿಳಿ ಬತ್ತಲೆ (Prvs.). See Prv. s. ನಾರಿ 1.

ತಾರ t̄ara. 2. = ತಾರೆ. Crossing, passing over; floating, swimming; descending. See ಅವ-. 2, *high, as a note in music, soprano; loud, shrill; a high tone or note in music* (ಸಂಗೀತಕ, ಸಂಗೀತಕನ ಸ್ವರಭೇದ Nn. 40, o. rs. ಸಂಗೀತದ ಸ್ವರ ಭೇದ, ರಾಗಭೇದ). 3, a river (ನದಿ, ಹೊದಿ 40). 4, the ether, the sky (ನಭ, ಅಗಸ 40). 5, a mountain (ನಗ, ವರ್ತ 40). 6, wind (ಮರುತ, ವಾಯು 40). 7, clear, white (ಶುದ್ಧ, ಬಿಳಿದು 40); good, excellent. 8, *silver*. 9, a star (ರುಕ್ಮ, ನಕ್ಷತ್ರ 40). 10, the pupil of the eye (ದೃಗುಮಧ್ಯ, ಕಣ್ಣಿನ ಮಧ್ಯ 40). 11, the clearness or transparency of a pearl; a clear or beautiful pearl (ಮುಕ್ತಾಫಲ, ಮುತ್ತು 40). 12, N. of a daitya (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 40).

ತಾರ t̄ara. 3. Tare (in trade, Tē., H.). — ತಾರತಕ್ಕದಿ. Fraud, deceit (My.). — ತಾರತಕ್ಕದಿಗ. A deceiver (My.). — ತಾರತಗಡಿ. = ತಾರತಕ್ಕದಿ. (My.; H.). — ತಾರತಿಗಡಿ. = ತಾರತಗಡಿ. (My.; H.).

ತಾರಕ t̄araka. One who causes or enables to pass or go over; one who helps another through a difficulty; a protector; a pilot. See K̄avy. III, 3, B, 54. 2, N. of a daitya (Śmd. 260; Grj. 6, 2. 3. 5; Bp. 18, 22). 3, a star.

ತಾರಕಜಿತಿ t̄araka-jit. Skanda.

ತಾರಕಮಥನ t̄araka-mathana. Skanda (ಮುಯ್ಯಾಮೋಗ Ḍt. I, 92; II, 52).

ತಾರಕರಾಜ t̄araka-rāja. The moon (Bp. 10, 30).

ತಾರಕರಿಪು t̄araka-ripu. = ತಾರಕಾರಿ. (Mr. 16).

ತಾರಕಾರಿ t̄araka-ari. Skanda.

ತಾರಕಾಸುರ t̄araka-asura. = ತಾರಕ No. 2. (Grj. 10, 111; Bp. 54, 56).

ತಾರಕಿ t̄araki. A star (ತಾರಗೆ Ḍt. II, 13). 2, one of the lunar mansions (ಚಿತ್ರ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ Nn. 8). 3, another lunar mansion (ವಿಶಾಖ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 38).

ತಾರಕೆ t̄arakē. = ತಾರಗೆ. A star. 2, the pupil of the eye. 3, a meteor.

ತಾರಗೆ t̄aragē. Tbh. of ತಾರಕೆ. A star (ಮಾನ್ Ḍt. I, 46; ತಾರಕೆ II, 13; ಮಾನ್, ಅದಿಲ್, ನಕ್ಷತ್ರ Kk. 10b; ಮಾನ್, ಅದಿಲ್, ತಾರೆ Śm. 16; Ḍpr. 1, 113; 3, 96). 2, one of the lunar mansions (ಮೃಗ, ನಕ್ಷತ್ರ Nn. 81). 3, another lunar mansion (ಪುಷ್ಯ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 180). — ತಾರಗೆಯಾಳ್. -ಅಳ್. The moon (Śm. 15). — ತಾರಗೆವಟ್ಟಿ. -ಬಟ್ಟಿ. The starry path, the sky (ಅಗಸ Śmd. II; Kk. 88).

ತಾರಣ t̄araṇa. Who or what causes or enables to cross; crossing, reaching the opposite shore; carrying across. 2, the eighteenth year of the cycle of sixty (My.). See ಅವ, ಪ್ರ-.

ತಾರತಮ್ಯ t̄aratamya. (fr. ತರ, more, and ತಮ, most). = ತಾರತಮ್ಯ. Gradation, the state or condition of more or less, high or subordinate rank (ತರತಮಭಾವ, ಮುಖ್ಯತೆ ಅ ಮುಖ್ಯತೆ Śmd. 172; J. 2, 51; My.); discrimination (Mhr.). ತಾರತಮ್ಯವದಾಯದ ದೊರೆಯಲ್ಲ, ಮಾತು ಮಾಡಿದನ ಸೇವಕನಲ್ಲ (Prv.).

ತಾರಯ್ಯ t̄arayyu. = ತಾರವಿಸು. To sing in soprano; to shrill, to utter a loud sound; to exercise or tune the voice before commencing to sing (Bp. 17, 21).

ತಾರಲ್ t̄āral. A bush (Ḍpr. 4, 47).

ತಾರವಿಸು t̄aravisu. = ತಾರಯ್ಯ. (Bp. 12, 44).

ತಾರಸು t̄arasi. Work done with bricks and gārē (My.; H.).

ತಾರಾಚಲ t̄ārā-ačala. N. of a mountain (Ḍpr. 6, 90).

ತಾರಾಧಿಪ t̄ārā-adhipa. The moon (Mr. 36).

ತಾರಾಪತಿ t̄ārā-pati. = ತಾರಾಧಿಪ. (Grj. 4, after 43).

ತಾರಾಬಲ t̄ārā-bala. The influence or aspect of stars (My.).

ತಾರಾಮೃಲ t̄ārā-maṇḍala. The starry region, the sphere of the stars, the zodiac. (My.). 2, a large well (My.). 3, a kind of fire-work (My.).

ತಾರಾಕಾಂಕ t̄ārā-kāṅka. A licentious work, giving an account of the illicit intercourse between the wife of Brihaspati and the moon (My.; Tē.).

ತಾರಿಕೆ t̄arikē. = ತಾರಕೆ (P). See ಜ್ವಲಿತಾರಿಕೆ.

ತಾರಿನೆ t̄āriṇi. Durgā. 2, a kind of goddess with Buddhists. (R.).

ತಾರಿತ t̄ārita. Made to cross, conveyed across, saved. See ಪ್ರ-.

ತಾರೀಖು t̄ārikhu. ತಾರೀಕು. A point of time, a date (C.; Br.; Mhr., H.; B. 3, 87; 4, 5. 217; 5, 179).

ತಾರೀಫು t̄āriphu. Praise, applause (My.; Mhr., H. ತಾರೀಫ, ತಾರೀಫ).

ತಾರು t̄āru. (= ತಾದ್ 2). — ತಾರುಗದ. -ಕದ. A double door (My.).

ತಾರುಣ್ಯ t̄ārunya. (fr. ತರುಣ). Youth, youthfulness. ತಾರುಣ್ಯವೇ ರೂಪ, ತಾರುಣ್ಯವೇ ಗುಣ (Prv.).

ತಾರುಣ್ಯವತಿ t̄ārunya-vati. A youthful female (Ḍpr. 8, after 72; Rāv. 11, after 84).

ತಾರುತಮ್ಯ t̄ārutamya. = ತಾರತಮ್ಯ (of which it is an incorrect form). (ತರತಮ Ḍt. II, 114).

ತಾರೆ t̄ārē. ತಾರಾ. = ತಾರ 2. A star (ರುಕ್ಮ Mr. 513; ಮಾನ್, ಅದಿಲ್, ತಾರಗೆ Śm. 16). 2, the pupil of the eye (ಕಣ್ಣಿಳಾರಿ 513). 3, a clear or beautiful pearl (ಮುತ್ತು 513). 4, silver (ರೌಷ್ಯ 513). 5, wind (ವಾತ 513). 6, the wife of Brihaspati. 7, a female monkey, the wife of Bālī.

ತಾಯಿ t̄āyī. 1. ತಾಯಿ. To become dry, to dry up; to wither, to wane; to become emaciated (ಶೇಷಣ Śmd. Dh.; My.; Tē.; M. ತಮ, ತಾಮಿ, to sink, decline, become thin; T. ಚಾಮ್ಪು, to shrink, fade, etc.; cf. ತದಗು). ತಾದಾದ ದನ; ತಾದಾದ ಮುದುಕ (My.). See Abh. P. 14, after 56; Bh. 4, 3, 15.

ತಾಯಿ t̄āyī. 2. An omen (ತಕುನ Śmd. Dh.; Śm. 116; cf. ಸಾದ್ 2). ತಾಗರ್ (Śmd. 51).

ತಾಯಿಡಿ t̄āyīḍi. The state of becoming or being dry (Ḍpr. 5, 15).

ತಾಯಿ t̄āyī. = ತದ 7, ತಾದ್. A large timber tree, the Beleric myrobalan, Terminalia belerica Roxb. (ಕಲಿ, ಅಕ್ಕ, ವಿಭೀತ; ಈ 3 ಕೂಡಿದಡೆ ತ್ರಿಫಲೆ ಎಮ್ಮುದು Hlā., see s. ತಾದ್; ವಿಭೀತ, ಅಕ್ಕ Mr. 122, o. r. ತಾದ್; ಅಕ್ಕ Nn. 37, o. r. ತಾದ್; Tē. ತಾದಿ, ತಾದಿ; T. ನಾಸ್ತಿ; M. ತಾಸ್ತಿ). — ತಾದಿಯ ಮರ. = ತಾದ್. (ಕಲಿದ್ವುಮ, ಭೂತಾವಾಸ, ಕರ್ಷಕ, ತುಪ, ಅಕ್ಕ Nr.; ವೃಕ್ಷ, ಸ್ವಸ್ಥನ Nn. 110).

ತಾಯಿಗ t̄āyīg. A dry, sapless mass (Ḍh. v. 19; Grj. 1, 30).

ತಾಯಿ ತ್ತಾರು. 1. = ತಾರ. The state of drying, etc., dryness. — ತಾಯಿ ಗೋಬ್ಬೆ. An areca-nut that is dry and hard (not good, My.). — ತಾಯಿಗುಣ್ಣ. -ಕುಣ್ಣ. Withered buttocks (Bp. 47, 1).

ತಾಯಿ ತ್ತಾರು. 2. (= ತಾರು 2). (Tē. ತಾರು, ತಾಯಿ, to move about in a busy, officious manner; to run; to lurk or lie in wait, see ತಾಗುಡಿ). — ತಾಯಿ ತಟ್ಟು. reit. = ತಾಯಿ ಮಾದು, (ತಾರುಂ ತಟ್ಟುಂ). (J. 20, 44). — ತಾಯಿ ಮಾದು. reit. Disorder, confusion (My.; T., M.). ತಾಯಿ ಮಾದು ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಯಾರು ತಾನೆ ನಮ್ಮರು? (Priv.). — ತಾಯಿಮ್ಮದಿ. -ಂ. A confused manner, disorder. ತಾಯಿಮ್ಮದಿಯಂ, disorderly, out of order; ad libitum (Čpr. 7, 99; 8, 73; see Śmd. s. ದಾನದ).

ತಾಯಿ ತ್ತಾರು. 3. A bunch or cluster of areca-nuts (My.; T.; Mhr., H. ತಾರ, wire; a piece of catgut; a string of silk, etc.).

ತಾಯಿ ತ್ತಾರು. (ತಾರು). Tar (T.; My.).

ತಾಯಿ ತ್ತಾರು. 4. = ತಾಯಿ. q. v. (My.). ತರತರದಿಂ ತೋಳುಸುವ ತಾಯಿಯಿನ್ದ . . . ಕಾನನಂ ಕಣ್ಣೆನದುಮು (Rāghc. 17, 54). — ತಾಯಿ ಕಾಯಿ. The ತ್ತಾರ್ fruit. ಅಳಲೆ ಕಾಯಿ, ತಾಯಿ ಕಾಯಿ, ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳು ಎಮ್ಮ ತ್ರಿಫಲಗಳು (Si. 336). — ತಾಯಿ ಗಡ. = ತಾಯಿ. (ಕಲಿಮ್ತು, ಭೂತಾವಾಸ, etc. Si. 135). — ತಾಯಿ ಮರ. = ತಾಯಿ ಗಡ. (ಅಕ್ಕ, ಕಲಿಮ್ತು Si. 461). ತಾಯಿ ಮರದ ಕಾಯಾದರೂ ಕರದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? (Priv.).

ತಾರ ತ್ತಾರು. 1. = ತಾರು 1. — ತಾರು ಗಡ. -ಕೂಡು. To be affected with dryness: to shrink (J. 3, 40). — ತಾರು ತಟ್ಟು. 1. To be touched by or affected with dryness, to dry, to shrink (Grj. 4, after 120; 9, after 27). — ತಾರು ತಟ್ಟು. 2. Touch of dryness, desiccation (Čpr. 5, after 19).

ತಾರ್ಕನೆ ತಾರ್ಕನೆ. = ತಾರ್ಕನೆ. (My.).

ತಾರ್ಕನೆ ತಾರ್ಕನೆ. Personal observation (Rām. 4, 1, 8).

ತಾರ್ಕಿಕ ತಾರ್ಕಿಕ. (fr. ತರ್ಕ). Belonging to the science of reasoning or logic; a dialectician, a philosopher, a sophist; a disputant (ನಾದಿ, ಮೇಲದಿವು ತರ್ಕವಂ Mr. 360). See Bp. 54, 80. 82; 59, 55.

ತಾರ್ಕಿಕ ತಾರ್ಕಿಕ. Garuḍa (ವೈನತೇಯ, ಗರುಡ Nn. 12). 2, a horse (ಉತ್ತಮ ನಾಟ, ಬಳಿದ ಕುಮರ 12).

ತಾರ್ಕಿಕ ತಾರ್ಕಿಕ ತಾರ್ಕಿಕ. dhvaja. Vishnu. (R.).

ತಾರ್ಕಿಕ ತಾರ್ಕಿಕ ತಾರ್ಕಿಕ. A sort of collyrium.

ತಾರ್ಕಿಕ ತಾರ್ಕಿಕ. (fr. ತ್ಯಜ). Made of grass. (Čpr. 5, after 64).

ತಾರ್ಕಿಕ ತಾರ್ಕಿಕ. To be crossed, passable; to be ferried over; to be conquered (adj.); fare, freight. See ನೌ.

ತಾಲ ತಾಲ. 1. = (ತಾಲ No. 2), ತಾಲ 1, ತಾಲ 1. Slapping or clapping the hands together or against the opposite arm; clapping or flapping in general. 2, beating time in music; musical time or measure. 3, a sort of cymbal. 4, a prosodial metre. 5, a short span, one measured by the thumb and middle finger. 6, a yellow pigment, or sulphuret of arsenic.

ತಾಲ ತಾಲ. 2. = ತಾಲ No. 4, ತಾಲ 2, (ತಾಲ 2), ತಾಲ 3, ತಾಲ 1. The palmyra tree, *Borassus flabelliformis* Lin. (ಕಲ, ಧ್ವಜ ಮು, ಪತ್ರಿ, ತಾಲ Mr. 111; see ಭೂ, ತ್ರೀ). 2, the open hand with the fingers extended, the palm. 3, = ತಾಲ 2, a bolt, a lock.

ತಾಲ ತಾಲ. = ತಾಲಂ, ತಾಲಪತ್ರ, q. v. 2, = ತಾಲ 1, No. 6. — ತಾಲತಪತ್ರ. The tāla in a calcined state (My.).

ತಾಲಜಂಘ ತಾಲ-jaṅgha. Having legs as long as a palm-tree. (My.).

ತಾಲಧ್ವಜ ತಾಲ-dhvaja. Balarāma.

ತಾಲನಂದನ ತಾಲ-nandana. A grove of palmyras (Śēv. 1, 34).

ತಾಲಪತ್ರ ತಾಲ-patra. = ತಾಲಪತ್ರ. A palmyra-leaf; a hollow cylinder of palm-leaf, gold, etc., thrust through the lobe of the ear as an ornament, etc. (ತಾಲಕ, ಕರ್ಣದ ಒಲೆ Mr. 337). 2, an oblong piece of a palm-leaf (especially of Talipot or ತಾಲಿ, see ಒಲೆ) used to write on.

ತಾಲಪತ್ರಿಕೆ ತಾಲ-patrikē. = ತಾಲಪತ್ರ. (ತಾಲವಾಲಿ G.).

ತಾಲಪರ್ಣಿ ತಾಲ-parṇi. A kind of vegetable perfume (= ಮುರಾ).

ತಾಲಪಾತ ತಾಲ-pāta. A falling of palmyra trees (Čpr. 5, after 51). 2, a stroke of the cymbal called śamyā (5, after 51).

ತಾಲಮಧು ತಾಲ-madhu. Toddy (ತಾದೀ ಮರದಿಂದ ಆಗುವ ಸರಾಯಿ G.).

ತಾಲಮೂಲಿಕೆ ತಾಲ-mūlikē. The plant *Curculigo orchoides* Roxb. See ನೆಲದಾಳ.

ತಾಲವೃಂತ ತಾಲ-vṛinta. A fan (ಬೀಸಣಿಗೆ, ವೃಜನ Mr. 208; ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ, ಆಲವಟ್ಟಿ ಸೆ.; ತಾದವಾಲಿ ಬೀಸಣಿಗೆ G.).

ತಾಲವೃಂತ ತಾಲ-vṛintaka. A fan.

ತಾಲವೃತ ತಾಲavya. Relating to the palate, palatal (Kāvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ತಾಲವ್ಯಾಕ್ಷರ ತಾಲavya-akshara. A palatal letter (Kāvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ತಾಲಾಂಕ ತಾಲ-āṅka. Balarāma.

ತಾಲಿ ತಾಲಿ. = ತಾಲಿ. A small round plate of gold worn at the neck, as a marriage-badger answering to the marriage-ring (My.; T., M.; Tē. ತಾಲಿ, ತಾಲಿಬಟ್ಟು); that plate used as an ornament (My.). See ತಾಲಿತಾಲಿ No. 2.

ತಾಲಿ ತಾಲಿ. 1. Tbh. of ಸ್ಥಾಲಿ. A kind of metal vessel (My.; Mhr. ಫಾಳಿ). See ತಾಲಿತಾಲಿ No. 1.

ತಾಲಿ ತಾಲಿ. 2. = (ತಾಲಿ 2), ತಾಲಿ, ತಾಲಿ 2. The Talipot or fan-palm, *Corypha taliera* Roxb. (or *Corypha umbraculifera* Lin.). 2, a species of the mountain-palm (see ಕಡಿದಾದಿ & cf. ತಾಲಿ 2). 3, the spirituous juice of the palm, toddy. 4, the small tree *Flacourtia cataphracta* Roxb.

ತಾಲೀಮು ತಾಲīmu. Instruction, as in gymnastic exercises (Mhr., H.); a gymnasium (My.; Mhr., H.).

ತಾಲು ತಾಲು. The palate.

ತಾಲುಕೆ ತಾಲuka. = ತಾಲುಗೆ, ತಾಲಿಗೆ, ತಾಲುಗೆ, ತಾಲಿಗೆ. The palate (Sk.); the throat (not Sk.). 2, the cheek (ಗಲ್ಲ Śmd. 43 Cm.; see Čt. I, 45 s. ತಾಲಿಗೆ; is ಗಲ್ಲ meant?).

ತಾಲುಗೆ ತಾಲuḡē. Tbh. of ತಾಲುಕೆ (Śmd. 43).

ತಾಲುಜಿಹ್ವ ತಾಲu-jihva. A crocodile. 2, the uvula. (R.).

ತಾಲೂಕೆ ತಾಲūka. = ತಾಲೂಕು. (ಗಡ G.).

ತಾಲೂಕು ತಾಲūku. A dependency: a talook, a division of a district (C.; B. 4, 216; Br.; Mhr., H. ತಾಲೂಕಾ, ತಾಲೂಕಾ).

ತಾಲ ತಾಲ. = ತಾಲ 2. (B. 5, 225).

ತಾಲಕೆ ತಾಲaka. (fr. ತಲ). Thy, thine. (Bp. 54, 80. 82; 59, 55).

ತಾಲಕೀನ ತಾಲakīna. Thine. (My.).

ತಾವಡ ತಾವḍa. A kind of necklace formed of lotus beads hanging as low as the navel,

worn by men (J. 16, 24; 28, 9; M.; T. ತಾಬ್ದಿ; Tē. ತಾವದ, ತಾವಳ, ತಾಳ; see ತಯ್ಯು).

ತಾವತಿ tāvat. So great, so large; so far, so long; so many; such.

ತಾವರೆ tāvarē. = ತಾಮರೆ (Śmd. 128; C.; ಪುಣ್ಯರೀತ, ವನೇ ಜಾತ Nn. 18; ರಾಜೀವ, ಕಮಲ 22; ಪುಷ್ಕರ, ಸರಸಿ 27; ಕಮಲ 29; ಕುಮುದ, ಅಮ್ಬುಜ 29; ವಿಶೇಷ, ಸರಸಿ 41; ಶತಪತ್ರ, ಅಮ್ಬುರುಹ 49; ವನೇಜ 53; ನಲಿ 54. 110; ಬಿಸಿ 56; ತಾಮರಸ, ಅರವಿನ್ದ, ಪದ್ಮ, ಪಂಕಜ, etc. Hk. 1; ಅರವಿನ್ದ Śm. 26). ತಾವರೆಯ ಕರ್ಣಿಕೆ (ವನಜಾಕೋಶ Nn. 21; ಅಬ್ಜಕರ್ಣಿಕೆ 52); ತಾವರೆಯ ದಣ್ಣು (ಮೃಣಾಲ 60). See Śmd. 98. 155. 167. 207; Si. 95-97. 136. 158; Ūpr. 5, after 39; 8, 98; Bp. 49, 30; Bh. 1, 5, 9; Rām. 2, 7, 3; ಅದಿದಾವರೆ, ಕೇನ, ಕೆಮ್ಮು, ನೆಲ, ಬಯಲ, ಬಿಳಿ, ಬಿಟ್ಟ, ಬೇಳ, ಮರ. ತಾವರೆಗೆ ಆಪ್ತನೇ ವೈರಿ (Prv.). — ತಾವರೆಗಡ್ಡೆ. The bulbous root of a lotus (Bp. 30, 28). — ತಾವರೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Vishnu (Śs.; ಉಪೇಂದ್ರ Śm. 6). — ತಾವರೆಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. Brahmā (ಬೊಮ್ಮ Ūt. II, 3; Kk. 9). — ತಾವರೆಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. The sun (ನೇಸರ, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). — ತಾವರೆಗೆಳೆಯ. The sun (Śm. 14; Kk. 45; Bh. 8, 26, 5). — ತಾವರೆಗೊಳ. -ಕೊಳ. A pond abounding with the lotus (Ūpr. 7, 158; Bh. 2, 13, 27). — ತಾವರೆನೂಲ. Lotus fibres (Śmd. 66. 133). — ತಾವರೆಮಣಿ. A lotus seed, often used as a bead (My.). — ತಾವರೆಯ ಕಣ್ಣು. = ತಾವರೆಗಣ್ಣು. (ಉಪೇಂದ್ರ Kk. 6). — ತಾವರೆಯಣುಗ. -ಣುಗ. Brahmā (Śm. 8). — ತಾವರೆಯರಲ. -ಅರಲ. A lotus flower (Ūpr. 7, 70). — ತಾವರೆವಗಿ. -ವಗಿ. = ತಾವರೆವಗೆಯ. (V. 4, 114). — ತಾವರೆವಗೆಯ. -ವಗೆಯ. The enemy of the lotus: the moon (Śm. 16). — ತಾವರೆವಣಿಯ. -ಮಣಿಯ. Brahmā (Śs.). — ತಾವರೆವನೆಯ. -ಮನೆಯ. Lakshmi (Śm. 6). — ತಾವರೆವಸಿಯ. -ವಸಿಯ. Brahmā (ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). — ತಾವರೆವೊಕ್ಕು. -ವೊಕ್ಕು. Vishnu (ಹರಿ Ūt. II, 4). — ತಾವರೆಹಕ್ಕಿ. (ಪುಷ್ಕರಾಶ್ವ, ಸಾರಸ Si. 174). — ತಾವರೆಹುಣ್ಣು. A lotus flower (Si. 96).

ತಾವಿ tāvi. A gold or silver ring occasionally put round the hoof of a horse (ವಳಯ Mr. 274, o. r. in two MSS. ದೋಮ).

ತಾವು tāvu. = ತಮ 1, etc., ತಾಮ q. v. They (reflexive). (C.; Bp. 14, 28). ಭಕ್ತರು ತಾವು ಸರ್ವರು ಸನ್ನಿಹಿಸಿ ನೋಡಲಿ ಕೇಳಲಿ (Bp. 36, 22). ತಾವು ಮೂವರು (36, 36). ತಾವಿ ಬ್ಹರೆ (37, 57). ತಮ್ಮನಾ ಬ್ಹರಂ (29, 15). ತಾವುನ್ನು (60, 29). ಫಲಮಾಗಿ ಬಲಿಯಲೊಡನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಗಳು (ಓಷಧಿಗಳು Nr.). ಬಹು ಮನ್ನಿ ರೈತರು ತಾವಾಗಿ ಒನ್ನು ಕಡೇ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣೆರುವ ಊರು (ಗ್ರಾಮ, etc. Si. 113). ಆ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮನ್ನ ತಾವೇ ಅಗಿವೆಯೋ? ಇಲ್ಲ! (B. 2, 24). ಆ ತತ್ವಗಳು ಬಿಸಲಿನ ಕಾವಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನ ತಾವೇ ಒಡೆದು (4, 119). ಮನುಷ್ಯರು ತಾವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಗಣ್ಡಾಸ್ತರ ತನ್ನು ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದು (4, 59). ಕುದುರೆಗಳು ತಮ್ಮನ್ನಕ್ಕೆ ತಾವೇ ನಿಲ್ಲುವವು (4, 61). ತಾವು ಮಾರುವವರು ಗನ್ನರ್ವರು ಮಾಡಿದರು (Prv.). 2, YOU (honorific). (C.; see B. 2, 48; 3, 67; 4, 50. 52. 53. 64. 66. 127. 156).

ತಾವು tāvu. 1. = ಕಾವು, etc. (My.; T.; J. 17, 4; B. 5, 250). ತಾವಿ ನಲ್ಲಿ (Śmd. 139. 233. 234. 238. 246. 268 Cm.). ತಾವಿಂಗ (250 Cm.). See Prv. s. ನೀರು.

ತಾವು tāvu. 2. = ತಾವ. A sheet of paper (My.; B. 4, 108; Br.; Mhr., H. ತಾವ; T., M. ತಾಳ).

ತಾಸಾಮಾರು tāśāmāru. = ತಾಸ. (My.).

ತಾಸೀಲು tāśilu. = ತಹಸೀಲು. (My.).

ತಾಸೀಲುದಾರ tāśilu-dāra. = ತಹಸೀಲುದಾರ. (My.).

ತಾಸು tāsu. An hour (C.; B. 2, 11; Br.; Mhr., H. ತಾಸ); a gong (Br.; Mhr., H.). ತಾಸು ಬದಿ (B. 3, 87), -ದಾಸು (3, 88), to strike the hour-gong. ತಾಸಿಗೊನ್ನು ಕೂಸ ಹತ್ತರೆ ಈಸೀಸು ಮುತ್ತು. — ತಾಸಿನ ಗೊತ್ತು ದಾಸಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.). — ತಾಸಿನ ಬಟ್ಟಲು. The metal vessel by the sinking of which in water the hour is measured (My.). ತಾಸಿನ ಬಟ್ಟಲು ನೇರ ಕುದಿದರೆ ತಾಸಿಗೆ (gong) ಕೊಡತೀ ವೆಟ್ಟು (Prv.). — ತಾಸುಹೊತ್ತು. An hour's time (My.; B. 5, 126).

ತಾನೆ tāśē. = ತಾಸಾಮಾರು. A flat drum that is fastened in front of the belly when beaten (Mhr. ತಾತಾ). — ತಾನೆ ದವ. A man who beats that drum (C.).

ತಾಹಿ tāhi. = ತಾಹೆ, q. v.

ತಾಹೆ tāhē. = ತಾಪ. (ತಾಪ, ಕುಣ್ಣಿಣಿವನಿ ಸೆ.; ತಾಪ, ಕುದು ದಾಣ Kk. 57, o. r. ತಾಹ). — ತಾಪ.

ತಾಳ tāla. = ತಾಳು 1. To hold; to take, to assume, to get, to obtain, to receive; to have or possess; to undergo, to experience; to suffer patiently or quietly; to be patient; to endure; to wait; to last, to continue unpaired, to wear well (ಧಾರಣೆ Śmd. Dh.; Śm. 113; ಅಳ Śmd. 56. 77. 344 Cm.; ಧರಸು 70. 105 Cm.; ನಿಲುವೆ Śm. 113; C. as ತಾಳು; T., Tē., Tē. also ಚಾಲು; cf. ತಳ 1, ತಳ 1, ತಾಳು). 2, to bear with, etc. (ಕ್ಷಮಿಸು G.; C. as ತಾಳು). P. p. ತಾಳು. ಕರದೊಳ ತಾಳಿದ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯ (ತಾಮರ Nn. 166). See Ūh. v. 177; Bp. 24, 67; 37, 24; 43, 26; Rāv. 2, 32; 5, 51. 120; 8, 116; 9, 4; 13, 45; J. 3, 31; 17, 1. 21; 28, 40; 29, 7; ಕೌತುಕನ್ನಾಳ, ಬೆಳೆದಾಳ, ಸೀತ ಕನ್ನಾಳ.

ತಾಳೆ tāla. (Śmd. 40).

ತಾಳೆ tāla. 1. = ತಾಲ 1, etc. (Ūh.; ಹೊತ್ತ ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಮಾಣಂ Mr. 79; — ಗೇಣ್ 324, o. r. ತಾಣ). ರಾಗಂಗಲಿ ನೂಲೊನ್ನು ತಾಳ ಮ್ ಅಕ್ಕು (78). ತಾಳ ತಪ್ಪಿದರೆ ಕುಣಿಯೋಡು ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ. — ತಾಳ ದಲ್ಲಿ ಜಾಣನಾದರೆ ತಾಳಿಕೆ ಇದ್ದೀತೇ? (Prv.). See Bp. 19, 8; 37, 44. 45; ಸಂಗಡದಾಳ; Prvs. s. ಪದ, ಮೇಳ; Mr. s. ಅಯ್ಯ ಉತ್ತಮನಾದ್ಯ. Also: N. of a vṛitta (Ūh.).

ತಾಳೆ tāla. 2. = ತಾಲ 2. (Śmd. 30; My.; Si. 166). See Bp. s. ಬೀಳ.

ತಾಳಗಣನೆ tāla-gaṇanē. The counting of the tāla (Ūh.). ತಾಳಗತಿ tāla-gati. A mode or variety of beating time in music (Bp. 52, 42).

ತಾಳಿದ ತāla. = ತಾಳಿದ, ತಾಳಿದ, ತಾಳು. Boiled and seasoned vegetables (My.; T., M. ತಾಳಿದ; see ತಾಳಿಸು).

ತಾಳಧರ tāla-dhara. = ತಾಳಧರಿ, ತಾಳಧಾರಿ. A man who has and uses a cymbal; a time-keeper in musical performances (ಎತಾಸು, ತಾಳಧಾರಿ Nn. 38; ಎತಾಸು Mr. 528, o. r. ತಾಳಧಾರಿ; ತಬ್ಬಿ Mr. 378). See s. ತಬ್ಬಿ.

ತಾಳಧರಿ tāla-dhāri. = ತಾಳಧರ. (Bp. 5, 43; 12, 42).

ತಾಳಧಾರಿ tāla-dhāri. = ತಾಳಧರ, q. v.

ತಾಳಮಾನ tāla-māna. Time-measuring in music; a particular time in music (ಝಂಕ Mr. 526).

ತಾಳರವ tāla-rava. A sound or sounds used in beating time. See ಐತ್ತರಗದ್ದೆದವ.

ತಾಳವಟ್ಟ (tāla-varta). A fan (Ūpr. 5, 64; Abh. P. 13, after 54; cf. ಅಲವಟ್ಟ).

ತಾಳವಿಧೇದ tálā-vibhēda. A particular time in music (ರೂಪಕ Nn. 135).

ತಾಳಿ tálī. = ತಾಲಿ, q. v. (My.; Si. 218). See ಅಯರ್ದಾಳ, ಹಳದಾಳ, ಗುಳದಾಳ. — ತಾಳಿಬೊಟ್ಟು. A small kind of tálī (My.). — ತಾಳಿಸರ. A necklace composed of tálīs, worn by women (My.).

ತಾಳಿ tálī. 1. = ತಾಳಿ 1. A pile of dried oakes of cowdung (My.; T.; Mhr. ಧಾಳ; see ಪ್ರೇತದಾಳ). ಕುಕ್ಕುತಾಳೇ ಮೇಲೆ ಬೀಯಿಸಿದನ್ವ ಅನ್ನ (ಉಚ್ಚು G.).

ತಾಳಿ tálī. 2. = ತಾಲಿ 2, etc. The palmyra tree, *Borassus flabelliformis* Lin. (T.; M.: *Corypha umbraculifera*). See ತ್ರೀ; ದೇನದಾಳ. — ತಾಳೇ ತರು (Rāv. 2, 36). — ತಾಳೇ ಫಲ (Rāv. 6, 20). — ತಾಳೇ ಮರ. = ತಾಳ. (St. & Pl.; My.).

ತಾಳಿಕೆ tálīkē. Undergoing, suffering (Bh. 1, 8, 34); patience; patient endurance; perseverance (J. 22, 12; My.; B. 5, 296; Tē. ತಾಲಿಕೆ, ತಾಳಿಕೆ). ತಾಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಕಾಡು ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.). See Prv. s. ತಾಳ 1.

ತಾಳಿಕೆ tálīkē. (Smd. 40). Tbh. of ತಾಲುಕ. The palate (see ಕದ್ದಾಳಿ). 2, the throat (Bh. 1, 8, 34; 1, 10, 38; 3, 23, 11).

ತಾಳಿದ ತálīda. = ತಾರದ, etc. (My.).

ತಾಳಿಮೆ tálīmē. = ತಾಳುಮೆ, ತಾಳ್ಮೆ. Patient endurance; patience; forbearance; perseverance (My.).

ತಾಳಿಸವತ್ರಿ tálīsa-patrē. = ಚಾಳಿಸವತ್ರಿ, ತಾಳಿಸವತ್ರಿ, ತಾಳೇಸವತ್ರಿ, ತಾಲಿ 2, No. 4. (St. & Pl.; Mhr. ತಾಲೀಸವತ್ರಿ, the name of a drug).

ತಾಳಿಸು tálīsu. To season food (My.; Tē. ತಾಲಿಸು; T., M. ತಾಳ). ತಾಳಿಸಿದ ಅಡಗು (ಭರೂಟಕ HIA.). ತುಪ್ಪ ಹಾಲ್ ಎರಡದಲಿ ತಾಳಿಸಿದ ಹೊಯಿಗಲವು (ಕ್ಷೀರಸ q. v., Mr. 216). ಕಣ್ಣಿನಂ ತಾಳಿಸಿ ಚರೂಟವೆನಿಸಿಕ್ಕು (217). ತುಪ್ಪದಲಿ ತಾಳಿಸಿದವಲ್ಲ ಭಕ್ಷವೆನಿಸಿಕ್ಕು (216). ಭಕ್ಷ್ಯಕ್ಕಲ್ಲದ್ದು ಮಫಲಂಗಳನ್ ಅವ್ಯಯಾಮ್ಯುತ ದಿಸ್ತೆ ತಾಳಿಸಿ (Bp. 8, 38). 2, to temper, to sharpen, as weapons (Bh. 6, 4, 141).

ತಾಳಿಸವತ್ರಿ tálīsa-patrē. = ತಾಳಿಸವತ್ರಿ, etc. (My.).

ತಾಳು tálū. 1. = ತಾಳಿ. (C.). P. p. ತಾಳ. ತಾಳಲಾದಿದ ಎರಡ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? — ತಾಳಿದವ ಬಾಡ್ಯಾನು (Prvs.). See Bp. 26, 41; Rāv. 13, 9; J. 2, 4; 29, 24; Dp. 172, 2; B. 3, 58; 4, 23, 120, 163, 182; 5, 22.

ತಾಳು tálū. 2. (= ತಾಡು 2). — ತಾಳುಂ ತಟ್ಟುಂ. In confusion or disorder. — ತಾಳುಂ ತಟ್ಟುಂಗದೆ. -ಕೆದೆ. To fall to the ground in a confused manner (Abh. P. 11, 119). — ತಾಳುಂ ತಟ್ಟುಮ್ಪೆಯ್. -ಫೊಯ್. To beat indiscriminately or ad libitum (Abh. P. 13, after 54; 13, 64).

ತಾಳುಗೆ tálūgē. Tbh. of ತಾಲುಕ. The palate (ತಾಲು, ಕಾಳುದ Nr., HIA., Mr. 318). 2, the throat (Grj. 9, after 27).

ತಾಳುಮೆ tálūmē. = ತಾಳುಮೆ, etc. (My.).

ತಾಳುವಿಕೆ tálūvikē. Patient endurance, etc. (ತಾಳುಮೆ, ಸ್ಥಾಯಿ G.; My.).

ತಾಳಿ tálē. 1. = ತಾಳಿ 1. (B. 5, 50).

ತಾಳಿ tálē. 2. Tallying, agreement, as of accounts, etc., correspondence, relation of different statements, stories, etc. (Mhr. ತಾಳ, ತಾಳಾ). — ತಾಳಿ ನೋಡು. To compare together (My.). — ತಾಳಿ ಬೀಡು. To agree with (My.). — ತಾಳಿ ಹಾಳು. = ತಾಳಿ ನೋಡು. (My.).

ತಾಳಿ tálē. 3. = ತಾಲಿ 2, etc. The palmyra tree, *Borassus flabelliformis* Lin. See ತ್ರೀ, ಹಣ್ಣು. — ತಾಳಿಬೆಲ್ಲ. = ತಾಲಿ ಬೆಲ್ಲ. (My.). — ತಾಳಿಮರ. = ತಾಳಿ. (ತೃಣರಾಜ, ತಾಲಿ Si.; My.; B. 3, 47). ತಾಳಿಮರ ಉದ್ದವಾದರೆ ಕೋದಿಗೆ ಬನ್ನದ್ದೇನು? — ತಾಳಿಮರ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ತಾಳಿಹೂವಿಗೆ ಸರಿಯಾದೀತೇ? (Prvs.). — ತಾಳಿಯೋಲಿ. ತಾಳಿವೋಲಿ. -ಓಲಿ. = ತಾಳಿನಾಲಿ, ತಾಡನಾಲಿ, (ತಾಲಿ ವತ್ರಿ). A hollow cylinder of palm-leaf, gold, etc. thrust through the lobe of the ear as an ornament, especially by women whose husbands are alive (My.). — ತಾಳಿನಾಲಿ. = ತಾಡನಾಲಿ, ತಾಳಿಯೋಲಿ. (My.). — ತಾಳಿನಾಲಿ ಮರ. = ತಾಡ. The palmyra tree (Si. 166). — ತಾಳಿಹಣ್ಣು. A ripe palmyra-fruit. ತಾಳಿಹಣ್ಣು ತಾನೇ ಬಿದ್ದರೂ ಬಾದಿದ ಮುಡಿನಗೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿತು (Prv.). — ತಾಳಿಹಣ್ಣು. Palmyra-toddy (My.). ತಾಳೇಸವತ್ರಿ tálīsa-patrē. = ತಾಳಿಸವತ್ರಿ, etc. (My.).

ತಾಳಿ tálē. Tbh. of ತಾಲುಕ. (ಗಲ್ಲ Cē. I, 45).

ತಾಳಿದ ತálīda. = ತಾರದ, etc. (My.).

ತಾಳಿದು tálīdu. (= ತಾಳಿ 1, q. v.). To hold, etc. (ಧಾರಣೆ Smd. Dh.; ಧರಿಸು Smd. 58 Cm.). ಇನತತಿಶಯಂ ತಾಳಿದು ಈ ಕನ್ನೆಯನ್ನಂ (66, 128). ತಾಳಿದ ಮಣಿಮೊಡವಿನ ಕೆಮ್ಮು ಏಗು ಒದವರೆ (Rāv. 12, 42). See Cpr. 1, 137; 2, 4, 35, 50, 72; 3, 9, 60; 8, 92.

ತಾಳಿಮೆ tálīmē. = ತಾಳುಮೆ, etc. (My.; B. 2, 20; ತಾನ್ನಗುಣ, ತಾನ್ನಿ, ಸಹನ, ಕ್ಷಮೆ, ಸುಧಾರಿಕೆ G.). ತಾಳಿ ಇದ್ದ ಪುರವನಲ್ಲಿ ಬೀಡು ಬಿದ್ದರೆ ಬಾಡ್ಯಾನು (Prv.).

ತಾಳು tálū. = ತಾಳು, etc. (My.).

ತಾಳಿ tálī. (ತಾಳು). 1. Considered to be Tbh. of ತಾಲಿ (ತಾಳ Smd. 30). The palmyra tree, *Borassus flabelliformis* Lin. (ವೃಕ್ಷಭೇದ Smd. Dh.; ಒನ್ನು ಮರ Smd. I; ತರು Smd. 113; ಕಲ, ಧ್ವಜದ್ವಯ, ಪತ್ರಿ Mr. 111; Tē. ತಾಡು). See ಕದ್ದಾಡು, ಕಿಡುಬಾದ್, ನೆಲ. — ತಾಡ ಮರ. = ತಾಡ. (ತೃಣರಾಜ, ತಾಲಿ Nr.). — ತಾಡದ್ದ. -ಉದ್ದ. The height of a palmyra tree. ತಾಡದ್ದವ್ವುರಂ, as high as a palmyra (Abh. P. 13, 64). — ತಾಡೋದಿಡದ್ದ. -ನಿಡಿದ ಉದ್ದ. The height of seven palmyra trees (Rām. 6, 80, 8).

ತಾಳಿ tálī. (ತಾಳು). 2. = (ತಾರು), ತಾಲಿ 2, No. 3. The bar or bolt of a door (ಅಗುಡ Smd. I; Smd. 113; T., M. ತಾಡ್, ತಾಳ; M. also ತಾವು, ತಾಕ್ಕುಡ್, ತಡುದು; cf. ತಡ್ಡು; ತಾಪಾಳ). See ಕೆಯ್ಯಾಡು.

ತಾಳಿ tálī. 3. = ತಾಡು 1. The stem or stalk of corn, flowers, etc. (ಸೂರಣದ ದಣ್ಣು Smd. I; T., M. ತಾಳ).

ತಾಳಿ tálī. 4. = ತಾಡ, ತಾಡು 2. Being low; sinking; sloping, inclining (T. ತಾಡ್, low, deep; T., M. ತಾಡ್, ತಾಡು, to be low, etc.; to slope, incline; M. ತಾಡ್ವು, sinking; see ತಡ್ಗು, ತಾಗು 4). 2, the bottom (ಬುಡ Smd. 113, o. r. ಬುಡ; M. ತಾಡ್ವು). — ತಾಡ್ವರಿ. The bottom of a tree or of a hill (My.; M. ತಾಡ್ವರಿ, declivity; a valley). — ತಾಡ್ವಾರ. A slope: a sloping front of a house, a veranda lower than the house (T., M.; Tē. ತಾನಾರ, ತಾರ್ವಾರ, ತಾರ್ವಾರ; R.).

ತಾಳಿ tálī. = ತಾಡ್ 4. The bottom of a carriage (ಫಟ Mr. 285). — ತಾಡವಾರ. = ತಾಡ್ವಾರ. (Si. 106). 2, (ರಫ್ಫೆ, ಪ್ರತೋಲಿ, ನಿಶಿಬೆ, etc. Si. 106, siol).

ತಾಳು tálū. 1. = ತಾಡ್ 3. A corn-stalk the ears

of which are deprived of grain. ತಾಳು ಬಡಿದರೆ ಕಾಡು ಸಿಕ್ಕೇತೇ? (Prv.). — ತಾಳುಕುಪ್ಪೆ. A pile of such corn-stalks (My.).

ತಾಳು ತಾಳು. 2. = ತಾಳು 4. The bottom (My.). ಕೊನೇ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನು ತಾಳು ಕಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಾಳು ತಾಳೆ. The fragrant screw-pine, *Pandanus odoratissimus* Lin. (My.; T.). See ಕತ್ತಾಯಿ, ಕದ್ದಾಯಿ. — ತಾಳುಹೂವು. The pandanus flower (Si. 166). — ತಾಳುಹೂ. = ತಾಳುಹೂವು. ತಾಳುಮರ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ತಾಳುಹೂವಿಗೆ ಸರಿಯಾದೀತೇ? — ತಾಳುಹೂ ತಿವನಿಗೆ ಅಗದು, ಸವ್ವಿಗೆಹೂ ಸಾಲಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಅಗದು (Prvs.). See Prv. s. ತುಮುಲು 2.

ತಿ ti. An affix for the formation of female nouns, e. g. ಪೊಲತಿ, ನರತಿ, ಎಡತಿ (Smd. 244; cf. ಇತಿ), ಚಲುವತಿ.

ತಿ ti. A Tbh. of ತಿ (Smd. 377; Mhr.).

ತಿರ tika. = ತಿಗ. Tbh. of ತಿಕ್ಕ. (ಮೇಖಲೆ, ಜಘನ Nn. 118; ಗುಡ, ಅಪಾನ, ಪಾಯು Si. 208). ಉದ್ದೋಗವಿಲ್ಲದ ಬಡಗಿ ಮಕ್ಕಳ ತಿಕಾ ಕೆತ್ತಿದ. — ತಿಕ್ಕ ಮುಖ ಒನ್ನೇ ತಿಪ್ಪಾಫಟ್ಟರಿಗೆ (Prvs.). See Prv. s. ತೂಲ.

ತಿರತಿ ti-kadi. = ತಿಕ್ಕಡಿ, ತಿಗಟೆ. A triangle, a mason's level (My.; Mhr. ತಿಕ್ಕಟೆ); a cross (My. Rom. Catholics); a cross-stick instrument used in spinning thread and ropes (My.).

ತಿಕ್ಕ tikka. Tbh. of ತಿಕ್ಕ (Smd. 346. 456).

ತಿಕ್ಕಡಿ tikkadi. = ತಿಕ್ಕಡಿ. (My.; Br.).

ತಿಕ್ಕಲು tikkalu. 1. The state of being confused or deranged in the mind (My.; Tē. ತಿಕ್ಕಿ, madness; T. ತಿಯಕ್ಕ, perturbation, confusion in the mind, etc.; M. ತಿರಕ್ಕ, thronging, pressing; precipitation, confusion; T. ತಿರುರಡಿ, ತಿಗರಡಿ = ತಿಯಕ್ಕ; ತಿಯಂಗು, to grow dejected, be perplexed or confounded = ಕಲಂಗು; ತಿಗೈ, to vacillate, stagger, be at stand not knowing which way to go, be astonished or confused, be dismayed or fear; cf. ದಿಗಲು). — ತಿಕ್ಕಲಾಟ. -ಅಟ. Confused behaviour (My.).

ತಿಕ್ಕಲು tikkalu. 2. Stuttering (My.; T., M. ತಿಕ್ಕು, to stutter; T. ತತ್ತು, to stammer; M. ತಿಕ್ಕು, straining, pressure, throng, cf. ತಿರುಕು; stuttering). — ತಿಕ್ಕಲು ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಮಾತಾಡು. To stutter (My.).

ತಿಕ್ಕಿಸು tikkisu. To cause to rub, etc. (My.; B. 3, 64).

ತಿಕ್ಕು tikku. To rub; to scour (ಉಜ್ಜು, ಮರ್ದಿಸು G.; My.; B. 1, 15. 22; 3, 20; 4, 60. 158; 5, 294; M. ತಿಕ್ಕು, ತಿರಕ್ಕು, ತಿಕ್ಕು, to press, throng, treat harshly; cf. ತಿಗದು 2, ತಿಗರು 1, ತಿಗರು 2). 2, to treat harshly, to annoy (My.). — ತಿಕ್ಕಾಟ. -ಅಟ. = ತಿಕ್ಕಾಟ. (My.). — ತಿಕ್ಕಾಟ. -ಅಟ. Rubbing, grinding, scouring (ಘರ್ಷಣ G.; My.); annoying (My.).

ತಿಕ್ಕ tika. (Sharpened; sharpening); sharp, pungent; bitter (ಪಿಠು Nn. 147); one of the six modifications of flavour (see s. ಸೌರಭ್ಯ); pungency; bitterness; fragrance, perfume.

ತಿಕ್ಕ ಕ tiktaka. Bitter. 2, the plant *Trichosanthes dioeca* Roxb. (ಪದುಮಲ ಬಳ್ಳಿ G.). 3, the tree or shrub *Terminalia catappa* Lin.

ತಿಕ್ಕ ಕಿ tiktaki. N. of a plant (ಕಾರೆ Mr. 139).

ತಿಕ್ಕ ಕಾರ tika-śāka. Bitter herbs or greens; the plant *Capparis trifoliata* Roxb.

ತಿಗ tiga. = ತಿಕ್ಕ. Tbh. of ತಿಕ್ಕ (Smd. 378; ಕಟೇರ, ತಿಕ್ಕಸ್ಥಾನ Hla.; ಕಟೇರ Mr. 381; ಮೇಖಲೆ 483); a triad (Bh. 2, 13, 50). See ಇತ್ತಿಗ.

ತಿಗಟೆ tigati. = ತಿಕ್ಕಡಿ, etc. A triangle, a mason's lever (B. 4, 110).

ತಿಗಟು tigatu. = ತಿಗಟೆ, ತಿಗದು 1, ತಿಗಡೆ, ತಿಗುರು, ತಿಗುಡೆ; ತೊಗಟು, etc. Rind, bark (My. occasionally).

ತಿಗಟೆ tigati. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗಡಿ tigadi. = ತಿಗಡಿ. Fraud (My.; H.; see ತಾರ). — ತಿಗಡಿ ಬಿಗಡಿ. dupl. = ತಿಗಡಿ. (My.).

ತಿಗದು tigadu. 1. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗದು tigadu. 2. = ತಿಕ್ಕು. (Bh. 6, 2, 4).

ತಿಗದುಗ tigaduga. — ತಿಗದುಗಮರ. (ಮಣ್ಣು ಕಪಣ, ಪತ್ತಿಣ, ನಟ, ಕಟ್ಟಂಗ, ಟುಣ್ಣುಕ, ಶೋಣಾಕ, ದೀರ್ಘವೃತ್ತ, etc., ಹೆಮ್ಮರ, ದೊಡ್ಡ ಮರ Si. 135).

ತಿಗಡೆ tigadē. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗಡೆ tigadē. = ತಿಗದು, ತಿಗುಡೆ, ತಿಗಡಿ. Tbh. of ತಿಕ್ಕಡೆ (or ತಿಕ್ಕುತಿ). Indian jalap (My.; ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ, ಸರಲೆ, ತಿಕ್ಕಟೆ, ತಿಕ್ಕುತಿ, ತಿಕ್ಕಟೆ, ರೇಚಿನ, ಕೆಚ್ಚಿನೇ ತಿಗಡೆ, ಬಿಳಿ ತಿಗಡೆ, ಭೇದಿ ಅಗುವ ರಾಲ್ಪಿಗಡೆ; ತ್ಯಾಮೆ, ಪಾಲಿನಿ, ಸುಪೇಣಿಕೆ, ಕಾಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕರೆ ರಾಲ್ಪಿಗಡೆ Si. 148; Tē. ತಿಗಡೆ). — ತಿಗಡೆಬಳ್ಳಿ. The Indian jalap creeper, *Ipomoea turpethum* R. Br. (or *Convolvulus turpethum* Lin., St. & Pl.).

ತಿಗಟೆ tigadē. = ತಿಗಟೆ, etc. (My.).

ತಿಗರಿ tigari. = ತಿಗುರಿ. (My.; T. ತಿಗುರಿ).

ತಿಗಲೆ tigala. = ತಿಗುಲ. A Tamil man, especially an emigrant (My.). ತಿಗಲ ತಾ ಕೆಡುತ್ತಾ ಬಿಡು ನೆಲೆ ಕೆಡಿಸಿದ (Prv.).

ತಿಗಲಿತಿ tigala-gitti. = ತಿಗಲಿತಿ. (My.). ತಿಗಲಿತ್ತಿಯ ಬಾಯಿ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಮೊಗಲುವ ನಾಯಿ ಹೊಡೆಯ ಬೇಡ (Prv.).

ತಿಗಲಿತಿ tigala-iti. = ತಿಗಲಿತಿ. A Tamil woman. ತಿಗಲಿತಿ ಬಾಯಿ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಬಗುಲೋ ನಾಯಿ ಬಡಿಯ ಬೇಡ (Prv.).

ತಿಗುರು tiguru. = ತಿಗಟು, etc. (Abh. P. 14, 17; J. 28, 44; My.; G. 264). ಮರದ ತಿಗುರು (ತ್ವಕ್, ವಲ್ಕ, etc. Mr. 105).

ತಿಗುರು tiguru. = ತಿಗಡೆ. See ಅಲ್ಲಿಗುರು.

ತಿಗುಡೆ tigudē. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗುಡೆ tigudē. = ತಿಗಡಿ, etc. (ಮಾಲಿಕೆ Mr. 141). See ಕರಿಮು, ಬಿಳಿಯ.

ತಿಗುಣ ti-guṇa. Tbh. of ತಿಗುಣ (Smd. 376. 378).

ತಿಗುಣೆ tigunē. = ತಿಗಡೆ, etc. (My.).

ತಿಗುರಿ tiguri. = ತಿಗರಿ, ತಿಗುರು 3. A wheel, especially a potter's wheel (ಚಕ್ರ Ct. 1, 64; Mr. 383. 516; T. ತಿಗರಿ; My.; Abh. P. 4, 107; Bp. 21, 27). ಕುಮ್ಮದಿರ ತಿಗುರು (ಕುರಾಲಚಕ್ರ Nn. 49. 85). ಕೇಲಂ ಮಾಡುವ ತಿಗುರಿಯ ಕೇಲಪ್ಪೆ ಪೋಲ (Smd. 84).

ತಿಗುರು tiguru. 1. (= ತಿಮಿರಿ 1, ತಿಗರು 2; cf. ತಿಕ್ಕು). To rub; to annoy (Cpr. 7, 47); to rub on, as an unguent, etc., on the body (T. ತಿಮಿರಿ, ತುಪ್ಪ). ತಿಗುರದ ಅನುಲೇಪನ (J. 16, 4). ಪಟ್ಟೆಕರ್ಪುರದ ಪಡಿಯ ಮೆದು ತಿಗುರಿದೊಡೆ (31, 2).

ತಿಗುರು tigurū. 2. (= ತಿಮಿ 2). An unguent, a perfume. ತಿಗುರನಿಕ್ಕುವುದು (ಉದ್ವರ್ತನ, ಉತ್ಪಾದನ Nr.). ತಿಗುರನ ಅಂಸಿನ (ಕಳವಂಜಕ Ūt. I, 63). See Bp. 12, 11; 15, 9; Bh. 1, 13, 2; 10, 5, 41; J. 18, 29; 30, 17; ದಾವನ್ನ-.

ತಿಗುರು tigurū. 3. = ತಿಗುರಿ, etc. See ಮೊಳೆದಿಗುರು.

ತಿಗುಳ tiguḷa. = ತಿಗಳ. (ಪ್ರವಿಡ śm. 64; ಪ್ರಾವಿಡ Mr. 882). ಕಾಲಕೂಟದ ಎಪವು, ಚೇದು, ನವ್ವಿದ ಹಗೆಯು, ಹಾದೂರ ಹುಜಿ, ನಸುಗುನ್ನಿ, ತಿಗುಳರ ಗಾಳಿ ಬೇಡ! (Sp.). ತಿಗುಳಜನಗೇಗಿನ ಬಗ್ಗು ಕುವ ತುನಿ ಲೇಸು, ಮುಗುಳಿಯ ಮರದ ನೆರಳಿನ ನುಂಗುವಾ ನೆಗಡು ಲೇಸು! (Sp.). — ತಿಗುಳರಾವತ. A Tamil horseman (Bh. 6, 4, 67).

ತಿಗುಳಿತಿ tiguḷa-iti. (śmd. 42 Mḍb.). = ತಿಗಳತಿ.

ತಿಗ್ಗಾ tigga. = ತಿರಗಂಜೆ, ತಿರುಗಾ. — ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. dupl. = ತಿರುಗಾ ಮುಡುಗಾ. So that a turning and breaking takes place: in a very rough manner (My.). ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ ಎದ್ದ, ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ ಒಲಬ (My.).

ತಿಗ್ಗ tigma. Sharp, pointed; pungent; violent; hot, fiery; heat.

ತಿಗ್ಗಕರ tigma-kara. = ತಿಗ್ಗಾಂತು. (Ūpr. 2, 66).

ತಿಗ್ಗತೆ tigmatē. Sharpness, pungency; heat. (Ūpr. 5, 71).

ತಿಗ್ಗಾಂಚು tigma-amēu. Hot-rayed: the sun.

ತಿಂಗ tiṅga. An abbreviation of ತಿಂಗಳ್. (My.).

ಒನ್ವು ತಿಂಗ, ಎರಡು ತಿಂಗ, etc. (My.). — ತಿಂಗ ತಿಂಗಳು. rep.

ತಿಂಗ ತಿಂಗಳಿಗೆ, from month to month (My.; B. 2, 41).

ತಿಂಗಲ್ tiṅgal. ತಿಂಗಳು = ತಿಂಗ, ತಿಂಗಳ. The moon;

a month (ಪೆಜೆ, ಪನ್ನ Ūt. I, 96; ಇಂಗದಿರ, ಅಮದುರ್ಗದಿರ

II, 18; ಚಳಗದಿರ, ಸವಿಗದಲಣುಗ, ಜೊನ್ನೊಡಲ, ತಣ್ಣದಿರ, ಪನ್ನಿರ, etc. śm. 15, 16; ಕಂಜವೈರಿ, ಮಾಸ 112; ಪನ್ನಿರ Kk. 11b; C. as

ತಿಂಗಳು; T., M.; Tē. ನೆಲೆ; T., M. ತಿಗಡ್, to shine; light; see

s. ಚೂಪು 1). ಮನುಷ್ಯರ ಒನ್ವು ತಿಂಗಳು ಪಿತ್ತಗಳ ಒನ್ವು ದಿವಸ

(Hlā.). ಬೆಸಲಹ ತಿಂಗಳು (ಸೂತಿಮಾಸ, etc. Nr.). ತಿಂಗಳ ಬೆಳಕು

(= ಬೆಳ್ಳಿಂಗಲ್, My.). See Ūpr. 1, 59; Bp. 3, 4; J. 5, 18; 15,

44; B. 4, 222; Si. 41, 42; ಅಮದಿಂಗಲ್, ಬೆಳು, ಬೆಳು. — ತಿಂಗ

ಳು ದಾಟಿದರೂ ಮಂಗಳ ದಾಟಿಲ್ಲ. — ತಿಂಗಳು ಹೋದರೂ ಅಂಗಳ

ದಾಟಿಲ್ಲ (Prva.). — ತಿಂಗಳಂ ಸೂದಿದವ. śiva (Bp. 1, 32).

— ತಿಂಗಳಣುಗ. -ಅಣುಗ. The moon's son: the planet

Mercury (ಬುದ, ಸೌಮ್ಯ śm. 17). — ತಿಂಗಳವರೆ. -ಅವರೆ. An

avarā that generally bears every month (My.). — ತಿಂಗ

ಳು ತಿಂಗಳು. = ತಿಂಗ ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ, -ಗೂ. = ತಿಂಗ ತಿಂ

ಗಳಿಗೆ. (B. 5, 303; Si. 244, 422). — ತಿಂಗಳುನರಿ. For a

month (B. 5, 276).

ತಿಂಗಳ tiṅgala. = ತಿಂಗಳ್, etc. (G. 104).

ತಿಂಗಳಿಗೆ tiṅgaligē. A mark made with coloured

clay, etc. upon the forehead (ಜಾಳಿಯ, ನೇರ ಜೊಟ್ಟು

Kk. 27, śm. 72; ಅಲಕ śs.).

ತಿಂಗಳು tiṅgala. = ತಿಂಗಳ್, q. v. (C.).

ತಿಟ್ಟ tittā. 1. (= ತಿಟ್ಟು 1). Mass: quantity, number (Mr. 63).

ತಿಟ್ಟ tittā. 2. (T. ತಟ್ಟ, a painted gallery or corridor,

especially in a heathen fane; a raised seat under the

veranda of a house, the wall of which is sometimes

painted with figures = ಚಿತ್ತಿರಗೂಡ). — ತಿಟ್ಟವಡು. -ಇಡು.

(śmd. 283). To delineate, to sketch, etc. (ಚಿತ್ರಪ್ರಾರಮ್ಭ

śmd. Dh.).

ತಿಟ್ಟನೆ tittāṇē. = ತಿಟ್ಟನೆ. Whirlingly, hurriedly, confusedly (ತಿಟ್ಟನೆ, ಬಟ್ಟನೆ, ಭ್ರಮಾರ್ಥ śmd. 392, o. r. ಬಟ್ಟನೆ; ಬಟ್ಟನೆ, etc. Ūt. I, 15; M. ತಿಡುಡೆ, hurriedly; ತಿಟ್ಟಂ, quickly, hurriedly). ದುರ್ವಿಮೋಹದಂ ತಿಟ್ಟನೆ ಬಟ್ಟನೆ (Śāstrasāra in W. v. 1254).

ತಿಟ್ಟು tittu. 1. (= ತಿಟ್ಟು 1), ತಿಟ್ಟಿ 1, ದಟ್ಟ, ದಟ್ಟು, (ದಿಟ್ಟ, ದೀಟ್ಟು).

Rising ground, a hillock (ಉನ್ನತಭೂಮಿ śmd. Dh.;

ಉನ್ನತದ ಧರಣಿ śm. 88; My.; Tē, M. ತಿಟ್ಟು, ತಿಟ್ಟಿ; T. ತಿಟ್ಟಿ,

ತಿದರ್, ತಿದರ್; cf. ತಿಣಿ, ತಿಣ್ಣ).

ತಿಟ್ಟು tittu. 2. (= ತೆಂಡ 1). To abuse, to scold

(ಭರ್ಷನ śmd. Dh.; T., Tē.).

ತಿಟ್ಟು tittu. 3. (= ತೆಂಡ 2). Abuse, scolding (ಬಯ್ಯ

śmd. II, o. r. ಬಯ್ಯಳ್; ಬಯ್ಯಳ್ Ūt. I, 47; ಗಾಳಿವಾತು,

ಬಯ್ಯಳ್ Kk. 90; ಗಾಳಿವಾತು, ಬಯ್ಯಳ್ śm. 53; ಬಯ್ಯಳ್ 88;

Tē., T.).

ತಿಟ್ಟಿ tittē. 1. = ತಿಟ್ಟು 1, etc. (Si. 112).

ತಿಟ್ಟಿ tittē. 2. = ಜಿಟ್ಟಿ 1, q. v.

ತಿಣ tina. Tbh. of ತೃಣ (śmd. 353; śs.).

ತಿಣಕು tinaku. = ತಿಣಕು, q. v. (My.). ರಾಯರ ಹೆಣ್ಣು ತಿ

ಹೆತ್ತರ ಉರಲಿ ತಿಣಕ ಬೇಕೋ? (Prv.).

ತಿಣಿ tini. To be united or mixed together; to

be crowded or closely packed; to be full or

filled (ಸಂಕೀರ್ಣ śmd. Dh.; T. ತಿಣಿ, ತಿಣ್ಣ; M. ತಿಣರ್, to

swell; see ತಿಟ್ಟು 1, ತಿಣ್ಣಿ, ತಿಣ್ಣೆ, ತಿಣ್ಣು 2, ತಿಣ್ಣೆ, ತಿಣ್ಣು,

ತಿಣ್ಣು).

ತಿಣಿಕು tiniku. = ತಿಣಕು, etc. (My.). ತಿಣಿಕವನು ಫಣಿರಾ

ಯ ರಾಮಾಯಣದ ಕವಿಗಳ ಧಾರದಲಿ (Bh. 1, 8, 11). ಕನಕನ

ಕವಿತ್ವ ತಿಣಿಕವರೂ ಸಿಕ್ಕಿದು. — ತಾಳರಾದಿದ ಎರಡ ತಿಣಿಕದರೆ ಹೋ

ದೀತೇ? (Prva.)

ತಿಣುಕು tinuku. = ತಿಣಕು, ತಿಣಕು. To use pres-

sure or strain, as in childbirth or in easing

nature (My.; Tē. ತಿಣುಕು). 2, to press, to make

violent efforts; to undergo trouble (My.).

3, to fart (ಅಪಾನನಾಯು śmd. Dh., o. r. ತಿಣುಕು). (See

ತಿಟ್ಟು 2 and ತಿಟ್ಟು; T. ತಿಣುಗು, to be straitened; M. ತಿಣ್ಣು,

to be thronged, tight, dense). — ತಿಣುಕಾಟ. -ಅಟ. Trouble

(My.).

ತಿಣ್ಣಿ tindi. 1. Food (My.; Tē.; T. ತಿಣ್ಣಿ). ಒಹಕ ತಿಣ್ಣಿ ತಿ

ಮ್ಪುವವನು (ಭಕ್ಷಕ, ಫಸ್ಟರ, ಅದ್ವರ Si. 358). ತಿಣ್ಣಿ ಹೆಚ್ಚಿ ತಿರು

ಮುತ್ತೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಿರುಪಟ್ಟಿ ಕೆಯ್ತು ಒನ್ವು (Prv.). See ದೆವ್ವ,

ಹೆಣ್ಣಿ. — ತಿಣ್ಣಿಕೋರ. A glutton (My.). — ತಿಣ್ಣಿಫೋತ. =

ತಿಣ್ಣಿಹೋತ. (My.). — ತಿಣ್ಣಿಬಾಕ. = ತಿಣ್ಣಿಹೋರ. (My.). — ತಿಣ್ಣಿ

ದಾಕು. A female glutton (My.). — ತಿಣ್ಣಿಹೋತ. = ತಿಣ್ಣಿಹೋ

ರ. (My.). — ತಿಣ್ಣಿಹೋತ. = ತಿಣ್ಣಿಹೋತ. (My.). — ತಿಣ್ಣಿಹೋತ

ನ. Gluttony (My.).

ತಿಣ್ಣಿ tindi. 2. (= ತಿಣ್ಣು 2, etc.). Itching; the itch

(ಕಣ್ಣು, ಕಣ್ಣಾಯ, ತಿಮರ G.).

ತಿಣ್ಣಿಗಾತಿ tindi-gāti. A female glutton (My.).

ತಿಣ್ಣಿಗಾಡಿ tindi-gāra. A male glutton (My.).

ತಿಣ್ಣ tinna. Thickness, stoutness; greatness;

weight, gravity; excess (ಸಿಂದು Ūt. I, 107; ಭಾರ II,

31; ದೊಡ್ಡತು, ಭಾರ Kk. 63; ಕೆ. 3, 14; J. 16, 17; 30, 35; T., M. ತಿಣ್ಣ, ತಿಣ್ಣ; T. ತಿಣ್ಣ, to be stout, strong; cf. ತಿಣ್ಣ, etc.). — ತಿಣ್ಣಂ, excessively (Abh. P. 9, 42; 13, after 122; 14, 173). — ತಿಣ್ಣಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A large branch (Grj. 1, after 131). — ತಿಣ್ಣಮಾಗು. — ಅಗು. To become large or great; to become excessive, etc. (Abh. P. 9, 32; 11, 178; 13, after 54; J. 34, 2). ಕೊಮ್ಮುದು ಪದ ಮರದಿನ್ನೆ ಅಗ್ಗಲಂ ತಿಣ್ಣಮ್ ಆದಂ (Śmd. 289). — ತಿಣ್ಣಮೇಲೆ. A large, full breast (J. 8, 18; 16, 3; 18, 34).

ತಿಣ್ಣು tinpu. (= ತಿಣ್ಣ). ಪರಸೆ ಕೇಳಿಗಲ ತಾಣ್ಣವಮಂ ನುಣ್ಣರದ ತಿಣ್ಣು ಘನಘೋಷಗಘೀರಂ (Kāvy. I, 1b, 43; Śmd. 83, where o. r. ಬಿಣ್ಣು).

ತಿತವು titavu. A sieve, a cribble.

ತಿತಿ titi. 1. Tbh. of ತಿತಿ (My.; Bp. 7, 13).

ತಿತಿ titi. 2. Tbh. of ತಿತಿ (My.).

ತಿತಿಕ್ಷು titikshu. Patient, enduring patiently.

ತಿತಿಕ್ಷು titikshō. Forbearance, patience, resignation.

ತಿತ್ತಣ tittana. = ತಿತ್ತಿಣ, q. v.

ತಿತ್ತಿ titi. = ತಿತಿ. Tbh. of ದೃತಿ. A leather bag; a bag in general (My.; Tē.; Rāghc. 17, 67). ಸಮ್ಮದ ತಿತ್ತಿ (ಮೊಟ್ಟೆ Śm. 89).

ತಿತ್ತಿಣ tit-tiṇa. The sound of a lute (ವೀಣೆಯ ಧ್ವನಿ Mr. 81, o. r. ತಿತ್ತಣ; T. ತಿತ್ತಿಣ, to vibrate, said of the sound of the string of any musical instrument).

ತಿತ್ತಿರಿ tittiri. 1. The francoline partridge. — ತಿತ್ತಿರಿವಕ್ಕ. — ಪಕ್ಕ. (ತಿತ್ತಿರಿ Nr.).

ತಿತ್ತಿರಿ tittiri. 2. (= ತುತೂರಿ, etc.). (Rām. 3, 6, 3).

ತಿಥಿ tithi. = ತಿತಿ. A lunar day, the thirtieth part of a whole lunation. ನಾಡಿ ಅದುವತ್ತಾಗರ ಒನ್ನಿ ತಿಥಿ ಆಚ್ಚು (Mr. 68). 2, an annual ceremony at which Brāhmanas present offerings to the manes or deceased ancestors (My.).

ತಿಥಿಪ್ರಸ್ತ tithi-prasta. = ತಿಥಿ No. 2. (My.; Śi. 244).

ತಿಡಿ tidi. = ತಿತಿ. Tbh. of ದೃತಿ. A pair of bellows (ಧನ್ವ, ಹರ್ಮ ಪ್ರಸೇವಕೆ Nr., Śi. 345; ದೃತಿ, ಹರ್ಮಪ್ರಸೇವಕೆ Hlā., Mr. 453; C.). ತಿಡಿಯೊದು (My.; B. 4, 157), ತಿಡಿಯೊತ್ತು (My.). 2, skin, hide (Bp. 57, 25). See Prv. s. ಬೋಧನೆ.

ತಿದ್ಧಿಕೆ tiddikē. Correction, etc. (My.).

ತಿದ್ಧಿಸು tiddisu. = ತಿರಿಸು. To cause to correct, train, etc. (My.).

ತಿದ್ಧು tiddu. 1. = ತಿರ್ದು 1. To make straight or right; to correct, to rectify mistakes, to mend; to improve; to reform; to train, to break in (C.; Tē. ದಿದ್ಧು; T. ತಿತ್ತು, ತಿರುತ್ತು; M. ತಿರುತ್ತು). ಸರ್ವರ ವಿಚಾರಮಂ ತಿದ್ಧುವಂ (ಕಾರಣಿಕ, ಪರೀಕ್ಷಕ Mr. 244). ತಿದ್ಧಲೆನ್ನು ನೋಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಯುಗಪಾತ್ರ್ಯಗ, ವ್ಯಕ್ತ ವಾಹ); ತಿದ್ಧಲಾದ ಹೋರಿ (ದಮ್ಯ, ವಸ್ತತರ Nr.). See J. 18, 49; 30, 28. 29. 50; Dp. 148, 2. 6; B. 4, 209; 5, 195. 196. 198. 276; Śi. 275. 319. 2, to settle or pay, to discharge a debt (Bp. 42, 13; Tē., T.).

ತಿದ್ಧು tiddu. 2. = ತಿರ್ದು 2. Making straight, etc. — ತಿದ್ಧುವಡಿ. = ತಿದ್ಧುವಾಟ. (My.). — ತಿದ್ಧುವಾಟ. A corrected, reformed, etc. state or condition (My.). — ತಿದ್ಧುವಾಟು. = ತಿದ್ಧುವಾಟ. (My.; B. 4, 140).

ತಿದ್ಧುವಿಕೆ tidduvikē. Correcting, improving, etc. (B. 4, 209; My.).

ತಿನ್ tin. 1. = ತಿನು, ತಿನ್ನು, ತಿನ್ನು 1. To eat, especially such things in the eating of which the teeth have to be used for biting, as flesh (Bp. 48, 13; Śi. 358. 416. 461; Rāv. 5, 119; Abh. P. 13, 66; C. as ತಿನ್ನು), bread, cakes (C. as ತಿನ್ನು; Jns. 22, 80), fruits (C. as ತಿನ್ನು), grass (Śi. 165; C. as ತಿನ್ನು), etc., and occasionally, in *abusing*, also rice (Bh. 1, 10, 30 and Prv. s. ತಿರಕೆ; ಪಾದಸ Śmd. Dh.; T.; M. ತಿನ್ನು; Tē. ತಿನು). P. p. ತಿನ್ನು (C. of ತಿನ್ನು); part. neg. ತಿನ್ನದೆ (Śmd. 87); present or future relative participle ತಿನ್ನು (27. 275). ತಿನ ರ್ ಕೊನ್ನಂ (86, o. r. ಕೊಣ್ಣಂ). ನೀನುಮ್ ಆನುಂ ತಿನ್ನುಂ! (275). ಮಾಂಸವ ತಿನ್ನುವ (ಅಮುಪಾತಿ Nr.). ಅಡಗುಡಿವುನು (ಕೌಷ್ಠಲ Hlā.). ಗಾಲಿಯ ತಿನರ್ ಅನುಗಯ್ಯ ಬಿಕ್ಕು (ಮಣ್ಣಲಿ, ಜಾಹಕ Mr. 164). ಪೆಜಿರ್ ಅರಿಕ್ಕಿದುದಂ ತಿನ್ನುವಂ (ಪರಾನ್ನ, etc.); ಅಡಗನ್ ಒರನ್ನೆ ತಿನ್ನುವಂ (ಕೌಷ್ಠಲ Mr. 231); ಎಲ್ಲವಂ ತಿನ್ನುವಂ (ಸರ್ವಭಕ್ಷಕ 234). ಮಾಂಸವ ತಿನ್ನುವನು (ಮಾಂಸಜೀವಿ Nn. 92). ನವ್ವುಸಿಯ ತಿನ್ನುವಂ (ಬೊಣ್ಣುಕ, etc. Kk. 86; Śm. 48). 2, to suffer or undergo, as blows, etc. (C. as ತಿನ್ನು; Tē.; see ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನು). 3, to take, to receive, as bribes (C. as ತಿನ್ನು).

ತಿನ್ tin. 2. = ತಿನಸು 2, etc. ತಿಂಗೆ (Cpr. 5, after 64).

ತಿನಸ tinasa. = ತಿನಸು 1, ತಿನಸು 1. Food (for the teeth; cf. ತಿಣ್ಣಿ 1). — ತಿನಸಗೂಳಿ. A glutton (B. 3, 40; 5, 28).

ತಿನಸು tinasu. 1. = ತಿನಸ, etc. (My.). — ತಿನಸುಗೂಳಿ. = ತಿನಸ. (B. 5, 255). — ತಿನಸುಬಕ್ಕ. = ತಿನಸುಬಕ್ಕ. A glutton (ಅದ್ವರ G.).

ತಿನಸು tinasu. 2. = ತಿನ 2, ತಿನಸು 2, ತಿಮ್, ತನಸು. Irritation in the skin, itching; the itch (ಕಣ್ಣುತಿ, ಖರ್ಚು, etc. Hlā.; Cpr. 6, after 28; My.; T. ತಿನವು; Tē. ತನವು; cf. ತಿಣ್ಣಿ 2, ತಿಮರ, etc.); irritability (B. 5, 32).

ತಿನಸು tinasu. 3. = ತಿನಿಸು 3, ತಿನಿಸು. To cause to eat, to make eat, to feed, etc. (My.).

ತಿನಾಳಿ tināli. = ತೀನಾಳಿ, q. v.

ತಿನ್ನಿ tini. = ತಿನ್ನಿ. Eating; an eater. (M. ತಿನ್ನಿ. See ಪಿಡ್).

ತಿನ್ನಿಕೆ tinikē. The plant Holcus sorghum (Śk.). See ಕಲಕ.

ತಿನ್ನಿಣ tinia. The tree Dalbergia oujeinensis Roxb.

ತಿನ್ನಿಸು tinisu. 1. = ತಿನಸ, etc. (My.). ಕಾಯ ಮುನ್ನಾರ ತಿನಿಸು (ಎನಧ G.). — ತಿನಿಸುಬಕ್ಕ. = ತಿನಸುಬಕ್ಕ. (B. 3, 83).

ತಿನ್ನಿಸು tinisu. 2. = ತಿನಸು 2, etc. (My.).

ತಿನ್ನಿಸು tinisu. 3. = ತಿನಸು 3, etc. (My.; B. 3, 17). ತಿನಿಸು ಜಿಸುವದು (B. 5, 283).

ತಿನ್ನು tinu. = ತಿನ 1, etc. (My.). P. p. ತಿನ್ನು. ತಿನಲಿ! (J. 26, 64).

ತಿನ್ನಿಡಿ tintidi. = ತಿನ್ನಿಣಿ. The tamarind tree, Tamarindus indica.

ತಿನ್ನಿಡಿಲೆ tintidika. = ತಿನ್ನಿಡಿ, ತಿನ್ನಿಡಿಲೆ. 2, a sour sauce, especially one made of the fruit of the tamarind tree.

ತಿನ್ನಿಣಿ tintiṇi. (fr. ತಿನ). A mass, a crowd, a multitude, a row (ಗೊನ್ನಣಿ, ಘಟ್ಟ, ತಮ್ಮರ, ತರಕ್ಕ,

ತನ್ನ, ಸನ್ನ, etc., ತ್ರೇಣಿ Sm. 54; Kk. 17). See Sm. 235; Ūpr. 7, after 81; Grj. 10, after 79; Bp. 35, 56; 37, 27; Rām. 1, 13, 9; J. 3, 25.

ತಿನ್ನಿಣಿಸು tintinisu. To be crowded, etc. (Grj. 2, 102; J. 33, 20).

ತಿನ್ನಿಣಿ tintripi. = ತಿನ್ನಿ. (My. Amara).

ತಿನ್ನಿಣಿಕೆ tintrinka. = ತಿನ್ನಿಣಿಕೆ No. 1. (ಚಂಚೆ, ಅಮ್ಮ, ಪುಣೆ Mr. 125; Bp. 19, 66).

ತಿನ್ನು tintu. = ತಿನ್ನಿ. Third person singular imperfect (C.). ಹಾಗಾದ ಕೂಡ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇಲೆ ತಿನ್ನು. — ಎತ್ತನ್ನು ಹುಲಿ ತಿನ್ನು, ಸುಬರ ಮುಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ತಿನ್ನು. — ಕಾಲ ಕಟ್ಟಿತು, ಕಾಗೆ ರಾಗೆ ತಿನ್ನು (Prva.).

ತಿನ್ನು tindu. P. p. of ತಿನ್ 1, etc. (C.).

ತಿನ್ನುಕೆ tinduka. The tree *Diospyros embryopteris* Pers.

ತಿನ್ನುಕೆ tinduki. The tree *Diospyros embryopteris* Pers.; its resinous fruit.

ತಿನ್ನ tinna. That which in eating is left: orts (ಎಂಬಡ, ಎವಳ್ಳಿ, ಪತ್ತಳೆ ಸೊ.).

ತಿನ್ನಾಳಿ tinnāli. = ತೀನಾಳಿ. A glutton (My.).

ತಿನ್ನಿ tinni. = ತಿನಿ. See ತುಡು.

ತಿನ್ನಿಸು tinnisu. = ತಿನಿಸು 8, etc. (C.; B. 3, 86).

ತಿನ್ನು tinnu. = ತಿನ್ 1, etc. (C.). P. p. ತಿನ್ನು. ಮೊಣ್ಣಿನ ಕೊನ್ನೆ ವರಿಲ್ಲ, ನಾಯಿಯ ತನ್ನೆವರಿಲ್ಲ. — ಹಸುಮನ್ನರಾಯ ಹಗ್ಗ ತಿನ್ನರೆ ಪು ಹಾರಯ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ಸಾವಿಗೆ ಬಯಸಿದನನ್ನೆ. — ಹುರುಳಿ ತಿನ್ನುವವನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಹಿಡಿಯುವವರು ಮಾಡು ಮನ್ನಿ. — ತಿನ್ನವನ ತೀನಿ ಹೆಡ್ಡು, ಮನ್ನವನ ಕೊಡೆ ಹೆಡ್ಡು. — ತಿನ್ನು ಸೊಕ್ಕಿದ ಸನ್ಯಾಸಿ ಮಠ ಸುಟ್ಟ (Prva.).

ತಿಪರ tipura. Tbh. of ತ್ರಿಪರ. (Ū. Bp. 42 sum.).

ತಿಪರಾಂತ tipura-antaka. Tbh. of ತ್ರಿಪರಾಂತ (Sm. 376).

ತಿಪರಾರಿ tipura-ari. Tbh. of ತ್ರಿಪರಾರಿ. (My.).

ತಿಪ್ಪ tippa. (tr. ತಿಪ್ಪ). (A man of the dung-hill): N. (My.). See Prv. s. ತಿಪ್ಪೆ. — ತಿಪ್ಪಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. ತಫಾವತು ಗಾಡ ತಪ್ಪಿದರೆ ತಿಪ್ಪಯ್ಯನು ಕೋಪ? — ತಿಪ್ಪಯ್ಯನ ಸೂಜ ಮೇಲು, ಕಳ್ಳಗೆ ಹಾಯ ಮೇಲು (Prva.). — ತಿಪ್ಪಾಧಿಪ್ಪ. N. ತಿಪ್ಪ ಮುಖ ಬಂದ್ವೆ ತಿಪ್ಪಾಧಿಪ್ಪರಿಗೆ (Prva.).

ತಿಪ್ಪಲಿ tippali. *Piper longum* Lin. (8k. ಪಿಪ್ಪಲಿ; My.; T.).

ತಿಪ್ಪಲಿ ತಿಪ್ಪಲಿ tippul. (Sm. 48). = ತುಪ್ಪಲಿ, etc. A bird's wing or feather (ಪಕ್ಕಿಯ ಗಡ್ಡೆ Sm. I; ಗಡ್ಡೆ Sm. II, Sm. 30; ಗಡ್ಡೆ Kk. 84, o. r. ತುಪ್ಪಲಿ).

ತಿಪ್ಪೆ tippē. (= ತಿಟ್ಟು 1). A heap, a hillock (My.; T. ತಿಪ್ಪೆ); a dung-hill (My.; Tē.; B. 3, 48). ತಿಪ್ಪೆ ಮೇಲಣ ಅಡವಿಯಾದರೂ ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಬಿರುದು. — ತಿಪ್ಪೆ ಮೇಲಣ ದೀಪ ಉಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದೀತೋ? — ತಿಪ್ಪೆ ಮೇಲೆ ಕುಣ್ಣು ವವಗೆ ತಕ್ಕ ಯಾತಕೆ? — ತಿಪ್ಪೆ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ, ಉಪರಿಗೆ ಕನಸು ಕಣ್ಣು ಹಾಗೆ. — ತಿಪ್ಪೆ ಮೇಲೆಯೇ ಮುಪ್ಪಾದ ಕುಮ್ಮಾರತಿಪ್ಪ (Prva.).

ತಿಬ್ಬ tibba. Tbh. of ತೀವ್ರ (Sm. 345; II; Kk. 85; Ū. I, 65; II, 104; ತೀವ್ರ Sm. 61; Sēv. 4, 40).

ತಿಬ್ಬಳಿ tibbali. (= ತಿವಳಿಕೆ). Understanding, intellect, knowledge (My.).

ತಿಬ್ಬಿ tibbi. = ಟಿಪ್ಪಿ. A manner of stitching (My.; Mhr., H. ಟಿಪ್ಪಿ).

ತಿಬ್ಬು tibbu. = (ತಿರಿ 4), ತಿರು 1, ತಿರುಪ್ಪ 2, ತಿರ್ಪು, ತಿರ್ಬು.

The string of a bow (ತಿರು, ಬಿಲ್ಲ ನಾಂ ಸೊ.).

ತಿಮ್ಮ tim. = ತಿನ್ 2, etc. — ತಿಮ್ಮನೆ. To rub an itching (Ūpr. 5, 63; 8, 69; V. 40, 44).

ತಿಮ್ಮರ timara. = ತಿನ್ 2, (ತಿನಿಸು 2, etc.), ತಿಮ್ಮ, ತಿಮ್ಮರು, ತಿಮ್ಮರ, ತಿಮ್ಮರು 2, ತೀಟ 2, ತೀಟಿ, ತೀಟೈ, ತೆವಲು, ತೆವಲು. Irritation in the skin, itching (My.); the itch. (Tē. ತಿಮ್ಮರ).

ತಿಮ್ಮರು timaru. = ತಿಮ್ಮರ, etc. (My.). ತಿಮ್ಮರು ತುಡುಸಿದರೆ ಅರಸಿನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಿಮಿ timi. = ತಿವಿ 1. (My.).

ತಿಮಿ timi. A fish in general. 2, a fabulous fish of an enormous size.

ತಿಮಿಂಗಾಲಿ timi-ñ-gila. Swallowing even the timi: a large fabulous fish. ತಿಮಿಂಗಾಲಿಗರ್ ಅದು ಒನ್ನೆಕ್ಕೊನ್ನ ಪಂದಪ್ಪ ಮಾನ್ ಆಕ್ಕು (Mr. 410).

ತಿಮಿಂಗಾಲಿ timiñgila-gila. A large fabulous fish.

ತಿಮಿತ timita. Tbh. of ತಿಮಿತ (Sm. 358; Ūpr. 7, 151).

ತಿಮಿರ್ timir. 1. = (ತಿಗುರು 1), ತಿಮರು 1, (ತಿಮರ 2). To rub and clean the skin (ತೃಷ್ಣಾಲವರ್ಷನ Sm. Dh.). ತಿಮರ್ದಂ (Sm. 49).

ತಿಮಿರ್ timir. 2. = ತಿವರ (Sm. 128), ತಿಗುರು 2. ತಿಮರ್ಗ್ (Sm. 52). See ಪಚ್ಚೆ ದಿಮರ್.

ತಿಮಿರ timira. = ತಿಮರ, etc. (Rēv. 11, 32; My.).

ತಿಮಿರ timira. Darkness (ಕದ್ರಿಲೆ, ಮರ್ಫ Sm. 16; ಕತ್ತಲೆ Nn. 12). 2, a morbid affection of the eye (Bp. 18, 66). 3, the quality of darkness or ignorance (ಗುಣ 12). 4, the three qualities of everything in creation (ಸತ್ವರೂಪವು 12). 5, sorrow (ಶೋಕ, ಅಕ್ಕಿ 12). 6, Rāhu (ರಾಹು 12). 7, a stupid man (ಮೂಢ 12). 8, bad fraud (ದುಷ್ಕೃತಿಮ 12).

ತಿಮರರಿಪ್ಪ timira-ripu. The sun.

ತಿಮರವೈರಿ timira-vairi. = ತಿಮರರಿಪ್ಪ. (My.).

ತಿಮಿರು timiru. 1 = ತಿಮರ 1. ತಿಮಿರುಪ್ಪದು (ಉದ್ವರ್ತನ, ಉ ತ್ವಾದನ HIA.).

ತಿಮಿರು timiru. 2. = ತಿಮರ, etc. (My.). ಮಯ್ಯ ತಿಮಿರು (ಕಣ್ಣು, ಖರ್ಬು Mr. 384).

ತಿಮ್ಮ timba. 1. See s. ತಿನ್ 1.

ತಿಮ್ಮ timba. 2. Fullness. ತಿಮ್ಮಂ, excessively (V. 36, 16).

ತಿಮ್ಮು timbu. 1. = ತಿನ್ 1, etc., in the present and future (C.). ತಿಮ್ಮುತ್ತದೆ (My.). ತಿಮ್ಮುವಣ, ತಿಮ್ಮೋಣ (My.). ಅನೆ ತಿಮ್ಮೋಡು ಸೊಪ್ಪು, ಇಡುವೆ ತಿಮ್ಮೋಡು ಸಕ್ಕರೆ. — ಕದಾ ತಿಮ್ಮುವಣಿಗೆ ಹಪ್ಪಳ ಕಡೀ? — ಕದ್ದು ತಿಮ್ಮುವದಕ್ಕೊನ್ನಾ ಬೇಡಿ ತಿಮ್ಮುವದು ಲೇಸು. — ತಡಿಗು ತಿಮ್ಮುವದೇ ಪರಮಸುಖ (Prva.). ತಿಮ್ಮು ಮೈಲಿ ಎಪಯ (B. 5, 133); ತಿಮ್ಮುಮ್ಪುವದು (205); ತಿಮ್ಮುಮ್ಪು ವ ನೇಮ (215). ತಿಮ್ಮುವ (B. 3, 30; 4, 41).

ತಿಮ್ಮು timbu. 2. To fill (v. t., ಪೂರಣ Sm. Dh.; Ūpr. 3, 44; 6, after 64; 6, 70. 73. 90; 8, after 4 & 44); to fill (v. i., 8, 39). (See ತಿಣಿ, ತೀಡ್, ತೀವ್ರ, ತೆಮಳ್ಳು).

ತಿಮ್ಮುವಿಕೆ timbuvikē. Eating (My.).

ತಿಮ್ಮು timma. N. (My.; B. 4, 45; Tē., T.: a monkey). — ತಿಮ್ಮಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (My.). See Prv. s. ನಮ್ಮ. — ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.

-ಅಪ್ಪ. N., also of Vishnu's idol at Tirupati (My.); see ವರಾಹ, and Prv. s. 30 3 & 32 2. — ತಿಮ್ಮರಸು. -ಅರಸು. N. of Vishnu's wife; N. of other females (My.). — ತಿಮ್ಮರಾಯ. N. (B. 2, 10).

ತಿರ tira. (= ತಿರ 3, ತಿರು 2). An abbreviated P. p. of ತಿರಗು, in ತಿರ ತಿರಗು (My.). ತಿರ ತಿರಿಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಓಡ ಹತ್ತಿದನು (B. 5, 130).

ತಿರ tira. 1. = ತಿರ, ತಿರು, etc. — ತಿರಗೋಸ್ತೆ. (= ತ್ರೀಬಸವ). — ತಿರಗೋಸ್ತೆ ವದಿಯುಗೆಯ. -ಪದಿಯುಗೆಯ. Siva (Kk. 4, o. r. ತಿರು).
ತಿರ tira. 2. Tbh. of ಸ್ಥಿರ. (My.; Tē., T.).

ತಿರಕ tiraka. = ತಿರುಕ. One who wanders about; a beggar (My.).

ತಿರಕ tiraka. = ತಿಲಕ. (Bh. 4, 3, 59).

ತಿರಕಿ tiraki. = ತಿರುಕಿ. A female beggar (My.).

ತಿರಗಂಚಿ tiragan̄ci. = ತಿಗ್ಗಾ. — ತಿರಗಂಚಿ ಮುಡಿಗಂಚಿ. dupl. = ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. (My.).

ತಿರಗಣಿ tiragan̄i. = ತಿರಗಣಿ, ತಿರುಗಣಿ, ತಿರುಗಣಿ, ತಿರುಗುಣಿ. Turning; that which turns: a wheel for raising water, a windlass, a roller (My.; ನೇಮಿ, ತ್ರಿಕ Si. 90);—an (ornamental) screw, in ಒಲೆ. — ತಿರಗಣಿಮದವು. = ತಿರುಗಣಿಮದವು, ತಿರುಗುಣಿ. A whirlpool (ಅವರ್ತ ಓಬ; ಚಕ್ರ, ಸುರಾ G.).

ತಿರಗಣಿ tiragan̄i. = ತಿರಗಣಿ, etc. (My.).

ತಿರಗಿಸು tiragisu. = ತಿರಿಗಿಸು q. v., ತಿರುಗಿಸು. (My.).

ತಿರಗು tiragu. = ತಿರಿಸು q. v., ತಿರುಗು. To turn (v. i.), etc. (My.; B. 4, 45; 5, 322; Si. 292). ತಿರಗುವನ್ನ (ಜಂಗಮ ಓಬ). — ತಿರಗಾಡು. -ಅಡು. = ತಿರಿಗಾಡು. To walk about, etc. (ತರಿಸು ಓಬ).

ತಿರಪ tirapa. = ತಿರಪೆ, ತಿರು 1, ತಿರುಪ, ತಿರುಪೆ. Wandering about (for alms); begging; anything received by begging, alms (My.; Tē. ತಿರಪೆ).

ತಿರವೆ tirap̄e. = ತಿರಪ, etc. (My.).

ತಿರವು tiravu. 1. = ತಿರುವು 2, etc. (My.).

ತಿರವು tiravu. 2. = ತಿರುವು 2. The turn or bend of a road (My.).

ತಿರಶಿ tirāci. A female that goes horizontally, the female of an animal.

ತಿರಸ tiras. Transversely, crookedly, obliquely, awry. 2, aside, apart from; indirectly, secretly, covertly.

ತಿರಸ್ಕರ tiras-kara. Putting or leaving on one side; settling aside; passing by; surpassing, excelling. (Bp. 59, 31).

ತಿರಸ್ಕರಣೆ tiras-karāṇa. = ತಿರಸ್ಕಾರ. (Grj. 6, 37).

ತಿರಸ್ಕರಿನೆ tiras-karini. A curtain, a veil.

ತಿರಸ್ಕರಿಸು tiras-karisu. To put aside, to disrespect, to disdain, to contempt, to scorn (J. 5, 33; 12, 15; My.; B. 5, 95, 217). ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟದ್ದು (ಧಿಕ್ಕಾತ G.).

ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಿಕೆ tiras-karisuvikē. (ಪ್ರತ್ಯಾಪ್ಯಾಸ, etc. Si. 398).

ತಿರಸ್ಕಾರ tiras-kāra. Setting aside; disregard, disdain, disgrace, reproach, censure, abuse (ಒಬ್ಬರ ಜಿಜ್ಞಾಸು Nn. 154). See ಸಾಕು.

ತಿರಸ್ಕೃತ tiras-kṛita. Consured, reviled, abused, reproached, scorned. (J. 12, 4). 2, concealed, hidden, veiled.

ತಿರಸ್ಕೃಯೆ tiras-kriyē. Disregard, disdain.

ತಿರಳು tiralu. = ತಿರುಳ್, ತಿರುಳು, ತಿರುಳೆ, ತಿಳಲು, ತಿಳ್ಳು, ತೆರಳೆ 1.

Pith (of plants and trees); pulp (of fruits); kernel (of nuts, My.);—essence; the vital or essential part;—strength (of the body); value, importance (of words, My.).

ತಿರಿ tiri. 1. To turn round (v. i., as a potter's wheel, etc. Abh. P. 4, 107; 14, 183; see ಕಟ್ಟಿರಿ); to wander, to roam about (ಓರ. 5, 87; 7, 21; T., M.). 2, to wander about in quest of alms, to beg alms (Bp. 15, 4; 43, 59; J. 28, 16; C.; Tē.). ತಿರು ತನ್ನ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಗುಮ್ಮು (ಭೈರ, ಭಾಷ್ಯಕದವ್ಯುಕ್ತಿ Si. 251). ಊರು ತಿರು, ಜಾಲಿನಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ. — ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟವನಲ್ಲ, ತಿರು ಬದುಕಿದವನಲ್ಲ. — ತದಿಗಲೆಯದಿಕ್ಕೇ ತಿರು ತನ್ನ ಬೇಕೇ? (Prvs.). — ತಿರಿದಾಡುವಿಕೆ. -ಅಡುವಿಕೆ. (ಯಾಚ್ಚಿ, ಭಿಕ್ಷೆ, ಅರ್ಥನೆ, ಅರ್ಧನೆ Si. 387). — ತಿರುದುರ್. -ಉರ್. -ಉಣ್ಣು. To beg alms and eat, to live by alms. ಊರಲ್ಲಿ ತಿರುದುಣ್ಣು, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬನ್ನ, ಪದಾ ಹೇಡು! (Prv.). See Bp. 15, 27; 43, 58; Prv. s. ಇಡಿ 2. — ತಿರುದುಮ್ಮು. -ಉಮ್ಮು. = ತಿರುದುರ್. ತಿರುದುಮ್ಮುವದಕ್ಕಾಗಿ ತಿರುಗುವಿಕೆ (ವ್ರತ್ಯೆ, ಅಹಾತ್ಯೆ, ಪರ್ಯಟನೆ Si. 246; see 254). ತಿರುದುಮ್ಮುವದಕ್ಕೆ ಬೇಡಿ ಹಂಚಿ ಕೊಡು ಹಾಗಿ. — ಹದಿ ತಿರುದುಮ್ಮುವವ ಬದಿಗೆ ತಿರುದುಮ್ಮುವವ ಹೋದ ಹಾಗಿ (Prvs.). See Prvs. s. ಅಡು 1, ತಿರಿ 3, ಮುರುಕು 1.

ತಿರಿ tiri. 2. = ತಿರುದು. P. p. of ತಿರಿ 1. — ತಿರಿ ತರ. To wander, to roam about (Abh. P. 6, 37; 8, 63; 16, after 39). — ತಿರಿ ತನ. = ತಿರುದು ತನ. (Bp. 43, 62).

ತಿರಿ tiri. 3. (= ತಿರ, etc.). An abbreviated P. p. of ತಿರಿಗು in ತಿರಿ ತಿರಿಗು (My.). ತಿರಿ ತಿರಿಗು also: again and again (My.; B. 3, 3). ತಿರಿ ತಿರಿಗು ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತುರುಕನಿದ್ದ ದೆವ್ವ ತಿನ್ನು. — ತಿರಿ ತಿರಿಗು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಹತ್ತರ ಹೋದರೆ ತಿರುಮ್ಬೋಡು ತಪ್ಪೇ ತೇ? (Prvs.). ತಿರಿ ತಿರಿಗು ಸುದಾವ ಜಲಜನುಗಳ ಗನ್ತುಗಳ (J. 19, 5). ತಿರಿ ತಿರಿಗು ಬರುವನ್ನವ (ನವನವಾಗಮ G.). ತಿರಿ ತಿರಿಗು ಬರೋಣ (ಪುನರಾಗಮನ G.).

ತಿರಿ tiri. 4. = ತಿರು 1, etc. Turning; a turn, a twist (T., M., Tē.). ಜಡೇ ತಿರಿಗಳು (ಜಡಿ, ಸಡಿ Si. 216). — ತಿರಿ ಮುರಿವು. Turnings and windings (Bh. 2, 2, 96).

ತಿರಿ tiri. = ತಿರಿ 1, ತಿರು, etc. — ತಿರಿಗೂಡ್. -ಕೂಡ್. Holy, i. e. sacrificial, food. ಇದಾದರೆಯು ಎದಿಲ್ಲ, ಹದಾದರೆಯು ಸೀಳಿಲ್ಲ, ತಿರಿಗೂಡು ಕೊಣ್ಣು ರಿಣವಿಲ್ಲ (fire, Sp.). — ತಿರಿಚಿನಾವಳ್ಳಿ. Trichinopoly (My.; T. ತಿರಿಚಿನಾವಳ್ಳಿ, where ತಿರಿ = ತ್ರಿ; in My. also ತಿರು). ತಿರಿಚಿನಾವಳ್ಳಿಗೆ ತಿರುಮ್ಬೋಡಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿನವಳ್ಳಿಗಳ ಗನ್ತುಗಳ ಸವರಿಸ ಬೇಕೇ? (Prv.). — ತಿರಿವಂಹದಾಯ. -ವ. N. (Bp. 43, 7).

ತಿರಿಕೆ tirikē. Wandering about in quest of alms (Bp. 43, 59; My.). ತಿರಿಕೆಯ ಕೂಡು ತಿನ್ನು, ಹರಿಕೆಯ ಕೋಣನಾದ (Prv.).

ತಿರಿಗಿಸು tirigisu. = ತಿರಿಗಿಸು, etc. To make go or come round, to turn, etc.; to twist, to shift, to fail to fulfil, as a promise (My.; Si. 87). ತಿರಿಗಿಸುವ ಗಾಳಿ (ವೈರಮ್ಬುಣ Mr. 52, o. r. ತಿರುಗಿಸುವ). ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸುವವ (ದಾಸಿಗಳ G.; My.). See Bp. 21, 26; 38, 17; ಹನ್ನಿರಿಗಿಸು.

ತಿರಿಗು tirigu. = ತಿರಗು, etc. To go round; to turn; to turn round, to whirl, to roll; to turn or

go back; to change or shift, as the wind; to go back, i. e. to go away, to cease, as a disease, a habit; to be without effect, as poison; to wander, to walk or ramble about (My.; Bp. 44, 26; Si. 361. 362. 394; B. 5, 72. 205); to walk or ramble over, as over a country, etc. (My., c. Acc.). ತಿರಿಗಿ also: again. ಹೊತ್ತು ತಿರಿಗಿತು, the sun has crossed the meridian (My.). ತಲೆ ತಿರಿಗಿದರೆ ಲೋಕವು ತಿರಿಗಿತೆನ್ನುವೆ (Abhā. 9, 20). See ಪಿನ್ನಿರು; Prv. s. ತಿಳಿ 1. — ತಿರಿಗಾಟ. -ಅಟ. Wandering about (My.; ಸುದಾವು G.). — ತಿರಿಗಾಡು. -ಅಡು. To wander or walk about (My.; ಚರಿಸು, ವಿಹರಿಸು G.; B. 2, 12; 3, 41; Si. 88). — ತಿರಿಗಾಡುವಿಕೆ. -ಅಡುವಿಕೆ. = ತಿರಿಗಾಟ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರಿಗಾಡುವಿಕೆ (ವಿಹಾರ, ಪರಕ್ರಮ Si. 392). — ತಿರಿಗಿ ಕೊಳ್ಳು. To turn round (v. i., My.). 2, = ತಿರಿಗಿ ಬೀದು. (My.) ಅವನಿಗೆ ಅಥವಾ ಮೇಲೆ ತಿರಿಗಿ ಕೊಂಡು (My.). — ತಿರಿಗಿ ಬರು. To return (Bp. 60, 58; B. 4, 197). — ತಿರಿಗಿ ಬೀದು. = ತಿರುಗಿ. To turn round and fall upon, to affront, to oppugn (ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲು My.). ತಿರಿಗಿ ಬಿದ್ದದು (ಪ್ರಸವ್ಯ, ಪ್ರತಿಕೂಲ, etc. Si. 376). ಅವನ ಮೇಲೆ ತಿರಿಗಿ ಬಿದ್ದನು (My.). — ತಿರಿಗಿ ಮಾತಾಡು. To contradict (B. 3, 60; My.). — ತಿರಿಗು ತಿರುಗು rep. ತಿರಿಗಿ ತಿರಿಗಿ = ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ. ಅನ್ನದ್ದೇ ತಿರಿಗಿ ತಿರಿಗಿ ಅನ್ನೋಣ (G. 67). — ತಿರಿಗ್ಯಾಡು. = ತಿರಿಗಾಡು. (My.; ಎಡೆಯಾಡು G.). ತಿರಿಗ್ಯಾಡದ್ದು (ಸ್ಥಾಪಕ, ಅಪರ G.).

ತಿರಿಕು tiricu. To twist, as a string, a plant, etc., to wring off, as the neck of a bird, etc. (My.; T. 30).

ತಿರಿಪು tiripu. = ತಿರುಪ 2, etc. To turn round (v. t.), etc. (Ūpr. 5, 73; Ahh. P. 14, 183; Grj. 2, after 106).

ತಿರಿವು tirivu. = ತಿರುವ 1, etc. To make go round, etc. — ತಿರಿವ್ಯಾಡು. -ಅಡು. To cause to walk about. ಕುಡು ರೆಯ ತಿರಿವ್ಯಾಡೋಣ (ಒಯ್ಯಕ್ಕು G.; My.).

ತಿರಿಹು tirihu. = ತಿರಿಪ, etc. (Grj. 1, 88).

ತಿರೀಟಿ tirīṭa. (= ತಿರೀಟಿ). A kind of head-dress, a tiara; a diadem. (Ūpr. 5, 80; 7, 7). 2, the tree *Symplocos racemosa* Roxb.

ತಿರು tiru. 1. = ತಿಬ್ಬು, (ತಿರಿ⁴), etc. Turning; (a twist, a string); a bow-string (ತಿಬ್ಬು, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ ಸು.; ತಿಪ್ಪ, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Kk. 39; ತಿಪ್ಪ, ಹೆದೆ, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Sm. 43; ನಾರಿ, ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆ Nn. 74). ಬಿಲ್ಲ ತಿರು (ಮೌರ್ವ, ಜೈ. ಸಂಜನಿ, ಗುಣ, ಬೀವೆ IIIā.). 2, = ತಿರಪ, etc., begging, etc. — ತಿರುಪಟ್ಟಿ. A mendicant's basket. ತಿಟ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚಿ, ತಿರುಮುತ್ತರಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಿರುಪಟ್ಟಿ ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ನು (Prv.). 2, the basket in which Vaishnavas keep their clothes, rosaries, household-gods, śālagrāmas, etc. (My.). — ತಿರುಬೋಕ. -ಪೋಕ. A beggar (My.). 2, -ಬೋಕ. a mendicant's bowl (My.). — ತಿರು ಮುರು. Turnings and windings: reverse order (My.). 2, crookedness, deceit (My.). — ತಿರುವಾಯ್. -ವಾಯ್. The middle of a bow-string (Ūpr. 1, 99; 5, 108; Abh. P. 13, 90. 128; ಸೇವ. 4, after 19). — ತಿರುವರ್. -ವರ್. The bow-string and bow (Abh. P. 14, 31). — ತಿರುವೊಯ್. -ವೊಯ್. To adjust a bow-string (ಸೇವ. 4, after 46). — ತಿರುವೊಯ್ಲು. -ವೊಯ್ಲು. The stroke of a bow-string (Ūpr. 6, 61).

ತಿರು tiru. 2. (= ತಿರ, etc.). An abbreviated P. p. of ತಿರುಗು, in ತಿರು ಕೊಳ್ಳು, to beg (My.; G. 133). —

ತಿರು ತಿರುಗು. rep. = ತಿರುಗು ತಿರುಗು. (Ū. Bp. 19, 35; J. 3, 7; 13, 50; My.).

ತಿರು tiru. = ತಿರ 1, ತಿರಿ, ಸಿರಿ. Tbh. of ತಿರ. (T., Tē., M.). — ತಿರುಕಾಕತಿ. The town Calastri (Bp. 18, 26. 103; T.). — ತಿರು ಕುರುಪಿ. N. (Bp. 27, 69). — ತಿರುಕೋವಿ-ನಾಟ. N. (Rāv. 14, 75). — ತಿರುಚಿಟ್ಟವುಲ. N. of the pagoda of Chellambrum (Bp. 10, 9; T. ತಿರುಚಿಟ್ಟವುಲ). — ತಿರುಚೋರ್. A powder of different colours, used to put a perpendicular mark to the middle of the forehead, etc. by votaries of Vishnu (My.; Tē., T.). — ತಿರುಣಾಮಲೆ. A hill in the Eastern ghats where a liṅga is worshipped (My.; T. ತಿರುನಾಸ್ಸಾಮಲೆ). — ತಿರುನಾಮ. The two perpendicular marks on the forehead, etc., of a Vaishnava to the right and left of the ತಿರುಚೋರ್ (My.; Tē., T., M.). See Prv. s. ನಮ್. — ತಿರುನೀಡು. Holy ashes of burnt cow-dung, used only by Śaivas (Bp. 50 sum.; 50, 28. 42; T.). — ತಿರುನೀಲಕಣ್ಣು. N. (Bp. 27, 57; 54, 72). — ತಿರುನತಿ. The town and Vaishnava fane of Tripety in the Arcot district (My.; T., M., Tē.). ತಿರುನತಿ ಕ್ಷೌರಕರು ತಲೆ ಬೋದಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ತಿರುಪರನ್ನಾಮ. N. of a man (Bp. 27, 10). — ತಿರುಪಾಠ. A sacred song or hymn (Bp. 26, 68; 27, 71; T. ತಿರುಪ್ಪಾಟ್ಟು). — ತಿರುಮಡ. Holy-monastery: N. of a place (Bp. 48, 49). — ತಿರುಮಣಿ. = ತಿರುಮಣ್ಣು. (My.; Tē.). — ತಿರುಮಣ್ಣು. Sacred clay, used by Vaishnavas in making the sectarian marks to the right and left of the ತಿರುಚೋರ್. (T., My.). — ತಿರುಮನ್ತ್ರ. A holy formula. ಕಲಕಾಲ ವಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ತ್ರ ಹೇಡು ನು (Prv.). — ತಿರುಮರಕ್ಕಡ. N. of a town (Bp. 50, 19; T. ತಿರುಮರ, fons religiosa). — ತಿರುಮಲ. = ತಿರುಮಲೆ. (My.). ತಿರುಮಲದೇವರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮಲಮೂತ್ರಾ ಬಯಸಿ ಕೊಂಡು (Prv.). See Prv. s. ತೇಟಿ. — ತಿರುಮಲೆ. The sacred hill with the Vaishnava fane at Tripety (My.; Tē., T.). See ತಿರುನತಿ. — ತಿರುಮಾಲೆ. A garland or string of flowers used for the decoration of idols (My.). — ತಿರುಮಾಳಿಗಿ. The house of a spiritual preceptor (My.; T., Tē.). — ತಿರುಮುಡಿ. A holy tuft of hair at the back of the head (Bp. 27, 68; My.). — ತಿರುಮುತ್ತರು. N. ತಿಟ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚಿ, ತಿರುಮುತ್ತರಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಿರುಪಟ್ಟಿ ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ನು (Prv.). — ತಿರುಮೂಲ. N. (Rāv. 14, 156). See ತಿರುಪೂರ. — ತಿರುನಾಕರಂತ. N. (Bp. 27, 69; 49, 26. 31. 35. 42). — ತಿರುನಾಕರೇಶ್ವರ. N. (Bp. 49, 41). — ತಿರು ನಾಂಕೋಡು. Travancore (My.). See ಅನಂತಪ್ರಯಾಗ. — ತಿರು ನಾರೂರ್. N. (Bp. 49, 48). ತಿರುನಾರೂರ ನೆಯ್ವಾರ್ (9, 47). — ತಿರುವಾಲವಾ. N. of a town (Bp. 50, 19). — ತಿರುವಾಲೂರ್. N. (Bp. 26, 3. 59). — ತಿರುವಾವರಂತ. N. (Bp. 49, 88). — ತಿರುವಾವಲೂರ್. N. (Bp. 49, 26). — ತಿರುಪೂರ. N. ತಿರುಪೂರ ತಿರುಮೂಲ. N. (Bp. 27, 69).

ತಿರುಕ tiruka. = ತಿರಕ. (My.; B. 4, 44). ತಿರುಕಿಗೆ ಎಡಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದೇ ಹಬ್ಬ. — ಅರಸು ಒಲಿದರೆ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯ, ತಿರುಕ ಒಲಿದರೆ ಮೂರು ಬೊಗನೆ. — ತಿರುಕನ ಬದಿಗೆ ತಿರುಕ ಹೋದರೆ ಮಡುಕ ತಾ ಬರುವದೇ? — ತಿರುಕನಿಗೆ ಮಡುಕು ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ತಿರುಮುನ್ನುವದು ತಪ್ಪದು (Prv.). See ಪರಿಮಳದಿರುಕ; Prv. s. ರಾಜ. — ತಿರುಕಮುಡುವ. An imbecile beggar. ತಾರೇ, ಬಡ್ಡಿ, ನೀರಾ! ಎನ್ನರೆ ತರುವೆನು, ನಿಲ್ಲೋ, ತಿರುಕಮುಡುವ! (Prv.).

ತಿರುಕೆ tiruki. = ತಿರಕೆ. (My.).

ತಿರುಗಣೆ tirugani. = ತಿರಗಣೆ, etc. (My.; T.). — ತಿರುಗಣೆ ಮಡುವು. = ತಿರಗಣೆಮಡುವು, etc. (ಅವತರ, ಜಲನಿರ್ಗಮ, ಪುಟಭೇದ G.; My.).

ತಿರುಗಣೆ tiruganē. = ತಿರುಗಣೆ, etc. (My.).

ತಿರುಗಾ tirugā. = ತಿಗ್ಗಾ. — ತರುಗಾ ಮುಡುಗಾ. = ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. (My.).

ತಿರುಗಿಸು tirugisu. = ತಿರಿಗಿಸು q. v., etc. (My.). To cause to move or go round or about, to turn round, etc. (J. 12, 17, 28; B. 3, 65; 118; 4, 10; My.). ತಾವು ಮೊದಲು ಅದಿದ ಮಾತು ತಿರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎನ್ನೇನು ಹಿನ್ನೆ ಮುನ್ನೆ ನೋಡುವುದು (5, 13). ಅಟದೊಳಗೆ ವಗಡಿ ತಿರುಗಿಸೋಣ (ಪರಣಾಯ G.).

ತಿರುಗು tirugu. = ತಿರಗು, etc. To go round; etc. (ಬಳಸು śm. 110; My.; Tē; in T. & M. as v. t., cf. ತಿರುಗು ಹ). ತಿರುಗುವಾತನು (ಘೋರ್ಣಿಕ, ಪ್ರಹರಾಯಿತ Nr.). ತಿರುಗುವುದು (ಪ್ರಮಣ Nn. 45; ಸಮ್ಯಮ, ಎಪ್ರಮಣ 63); ತಿರುಗುವನ್ನಿದು (ಎಪ್ರಮ 129, o. r. ತಿರಿಗಿ ಹಾಕನ್ನಿದು). ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವವಗೆ ಮಾತು ದಾರದೆ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? — ಗಣ್ಣು ಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟ, ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು (Prva.). See Bp. 16, 21; 19, 46; 45, 34; 46, 56; Rāv. 13, after 88; J. 2, 57; 3, 24; 6, 8; 8, 49; 25, 5; 26, 26; 29, 26; Jñā. 22, 29, 31; Dp. 32, 5; Śi. 274. 373. 385; B. 3, 10, 87; 4, 190; 5, 168; ಪಿರಿಯಗು; Prv. 8. ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು; ಮನೆ ಮನೆ. — ತಿರುಗಾಟ. = ತಿರಿಗಾಟ. (My.). — ತಿರುಗಾಡು. = ತಿರಿಗಾಡು. (My.; B. 2, 18, 46; 3, 119; 4, 56; 5, 292). ತಿರುಗಾಡೋಣ (ಅಟಿ G.). — ತಿರುಗಿ ಬರು. = ತಿರಿಗು. (My.; B. 4, 197). — ತಿರುಗಿ ಬೀರು. = ತಿರಿಗು. (My.; B. 5, 2, 10). — ತಿರುಗು ತಿರುಗು. = ತಿರಿಗು ತಿರಿಗು. (My.).

ತಿರುಗುಣಿ tiruguni. = ತಿರಗುಣಿ, etc. (G. 52. 202, etc.). — ತಿರುಗುಣಿಮಡುವು. = ತಿರಗುಣಿಮಡುವು, etc. (My.).

ತಿರುಗುವಿಕೆ tiruguvikē. Turning, etc. (ಪ್ರಮ Śi. 389; ಪರಸರ್ಯ 394). See ಪಿರಿಯಗುವಿಕೆ.

ತಿರುಗುಹ tiruguha. Returning, restitution, compensation, discharge of a debt or obligation (ನಿಷ್ಕೃತಿ Nr.).

ತಿರುಪ tirupa. = ತಿರಪ, etc. (My.). — ತಿರುಪದ ಪುಟ್ಟಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಕೂತ (Prv.).

ತಿರುಪು tirupu. 1. That turns: a screw; an ornamental gold or silver screw (My.). See ಒಲೆ. ತಿರುಪಿನತ್ತಿ ಇರ ಬೇಳು ತಿಳಿದವ (Prv.). 2, a changing, transitory feeling or state (= ವ್ಯಭಿಚಾರಿಧಾವ, Grj. 2, after 106; Rāv. 5, after 19; J. 7, 15). — ತಿರುಪಿನ ಒಲೆ. A golden ear-ornament with a screw (My.). — ತಿರುಪಿನ ಹೂ. An ornament with a screw worn by females in their braided hair (My.). — ತಿರುಪುಹೂ. = ತಿರುಪಿನ ಹೂ. (My.).

ತಿರುಪು tirupu. 2. = ತಿರಪು 1, ತಿರಿಪು, ತಿರಿಪು, ತಿರಿಹು, ತಿರುಮ್ಪು, ತಿರುಪು 1, ತಿರುಹು 1. To cause to go round or move about, to turn, etc., to whirl round, etc. (ಪ್ರಮಣ Śmd. Dh.; Bp. 29, 4; Ć. Bp. 19, 34; Rāghā. 17, 73; Śālv. 1, 40; J. 4, 49; 19, 14; 27, 43; T. ತಿರುಪು).

ತಿರುಪು tirupu. 3. Causing to go round, etc. — ತಿರುಪುಳಿ. -ಉಳಿ. A turn-screw (My.).

ತಿರುಪೆ tirupē. = ತಿರಪ, etc. (My.). See Sp. 8. ಅಕ್ಕರ.

ತಿರುಪೆಗಾಡಿ tirupē-gāḍi. A male beggar (My.).

ತಿರುಪೆಗಾರ್ತಿ tirupē-gāṛti. A female beggar (My.).

ತಿರುಮ್ಪು tirumpu. = ತಿರುಪು 2, etc. (Grj. 10, after 61; M. ತಿರುಮ್ಪು).

ತಿರುವು tiruvu. 1. = ತಿರುವು 2, etc. To turn (v. t.), as the head (B. 2, 16; My.), as a key, a screw, a mill-stone, a roller for inking types, etc. (3, 87; 4, 190. 209; 5, 148. 286; My.), the stone in a mortar to grind substances in combination with some water (My.), to cause to move about, as a weaver's shuttle (B. 5, 227; My.), etc. Pres. relative participle also ತಿರೋ. — ತಿರೋ ಕಲ್ಲು. A mortar (My.). ತಿರೋ ಕಲ್ಲು ಗಾಳಿಯನ್ನ ಹಾಡುವದೋ? — ತಿರೋ ಕಲ್ಲು ಮದ್ದಾಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಮದ್ದಕ್ಕಿನ್ನ ಕಡೆಯಾದೀತೇ? (Prva.). — ತಿರುವಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To turn about (v. t., B. 4, 158).

ತಿರುವು tiruvu. 2. = ತಿಬ್ಬು, etc., ತಿರಪು 2. Going round, turning. 2, a bow-string (Abh. P. 13, 142; Rām. 3, 8, 69; Śālv. 4, 42; J. 4, 36; 12, 46). See ಬಿರಿಯವು. — ತಿರುವು ಮುರುವು. = ತಿರು ಮುರು. (My.).

ತಿರುಹು tiruhu. 1. = ತಿರುವು 1, etc. To turn round (v. t.), etc. (Bp. 40, 20; 61, 32; Bh. 2, 2, 105; 2, 13, 44; 8, 26, 6, 16; J. 14, 3), to let the hand circuit in rubbing, or the tongue in licking (Bp. 15, 10; 18, 60). See ಮೇಲುದಿರುಹು, ಮೊಗದಿರುಹು.

ತಿರುಹು tiruhu. 2. The act of turning or whirling round (Rām. 4, 8, 10).

ತಿರುಳ tiruḷ. = ತಿರಳು, etc. (Śālv. 2, after 42; J. 12, 41; 24, 35). — ತಿರುಳೋಲೆ. -ಒಲೆ. An ear-ring of (cocoa-nut tree) pith (Abh. P. 3, 106).

ತಿರುಳಿ tiruli. The shrub Capparis aphylla Roxb. (ಗ್ರೆನಿಲ, ಕೃಕರ, ಕರೀರ Nr.).

ತಿರುಳು tirulu. = ತಿರಳು, etc. (My.). ತೌರ್ಯದ ತಿರುಳು ಬರಿದು (Bh. 8, 24, 47). ತಿರುಳು ತಿನ್ನರೂ ಮರುಳು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ತಿರುಳು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಉದ್ದೇತು (Prva.). — ತಿರುಳಿನ ಹುಡು. = ತಿರುಳಿಯ ಹುಡು. (ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳೊಳಗಿನ ಹುಡು G.). — ತಿರುಳು ದೋಡ. -ತೋಡ. Pith or pulp just to appear. ತಿರುಳು ದೋರ್ವ ಮದಿಗಾಯಿ (ಕೋಮಲ, ಶರಾಟು Mr. 109).

ತಿರುಳೆ tirulē. = ತಿರುಳು, etc. — ತಿರುಳಿಯ ಹುಡು. = ತಿರುಳಿಯು, q. v.

ತಿರೆ tirē. Tbh. of ಸಿರೆ. (ಪೂವವ, ಧಾತ್ರಿ Ćt. II, 71; ಭರ Kk. 16; ಮೇದಿನಿ śm. 37).

ತಿರೋ tirō. See 8. ತಿರುವು 1.

ತಿರೋಧಾನ tiras-dhāna. The act of hiding or cloaking, concealment (ವ್ಯವಧಾನ, ಅವನಾರಣ, ನೆವ Mr. 435).

ತಿರೋಹಿತ tiras-hita. Covered, concealed, hidden, removed or withdrawn from sight, missing, lost; one of the āstīśayas (Kāvy. III, 3, B, 121. 130 seq.).

ತಿರೋಹಿಸು tirōhisu. To cover, to hide, etc. (Kāvy. III, 3, B, 130).

ತಿರ್ತಿ tir. ತಿರು. = ತಿರು. To exchange, to barter (ಎನಿಮಯ śmd. Dh.); to pay (Abh. P. 8, 26; C. 8. ತಿರು); to offer, to present, to give (see ತಿರುತಿ). P. p. ತಿರುತಿ. ತಿರುತಿ (śmd. 282. 285). See ತಿರುತಿರ; Bp. 23, 21; Bh. 1, 5, 6; 2, 4, 5; 8, 27, 34; Rāv. 6, 35; J. 17, 16; 28, 6.

ತಿರು tiru. = ತಿರು 1, etc. — ತಿರುಗಲ್. = ತಿರುಗಲ್, q. v.

ತಿಲಾ tiri. 1. = ತಿಲ, ತಿಮ. Throwing off (a thing) by a quick motion, tossing. (T., M. ತಲ, to throw off a thing etc., to throw stones or bullets, etc.). — ತಿಲ ಕಲ. A stone thrown up and caught (ಅನ್ವೇಷಣೆ ಸ್ಮ. 56; Kk. 60. 63, o. rs. ತಿಲಗಲ, ತಿಲಕಲ). — ತಿಲಕಲ್ಲಾಡು. -ಅಡು. To toss two or more stones and catch them alternately (Çpr. 7, 110; Abh. P. 3, 77).

ತಿಲಾ tiri. 2. (= ತಲ 1). To cut, to cut off; to gather (ಕುಯ್ Çt. II, 106; M. ತಲ). See Grj. 5, 53. 54. 55. 56. 58. 59. 62; Bp. 10, 9; 34, 21; J. 29, 48. 49; Śśv. 4, 100.

ತಿಲಾ tiri. 3. P. p. of ತಿಲ 2. — ತಲ ತಲ. = ತಿಲದು ಕೊಡು ಬಲ. (J. 31, 63).

ತಿಲಾ tiri. 4. Cutting, gathering. — ತಿಲಕೊಡು. A rambler (and collector of grain) at places where gathering has taken place, a rambling mendicant (ಅಯ್ಯುಳಿ ಸ್ಮd. II, o. r. ತಿಲ; Çt. I, 66 as ತಿಲ; ಸ್ಮ. 53; Kk. 86, o. r. — ಕೊಡು).

ತಿಲಾ tiri. = ತಿಲ 1. — ತಿಲಕಲ. = ತಿಲ, q. v. (ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅಡುವ ಅನ್ವೇಷಣೆ G.).

ತಿಲಾನೆ tixranē. = ತಿಟ್ಟನೆ. Whirlingly, hurriedly, etc. (ತಿಟ್ಟನೆ, ಬಟ್ಟನೆ, ಭ್ರಮಾರ್ಥ ಸ್ಮd. 392, o. r. ಬಟ್ಟನೆ; ಬಟ್ಟನೆ, etc. Çt. I, 15; Çpr. 7, 21; Abh. P. 15, after 42; Bh. 8, 23, 22. 24; Rām. 3, 6, 13; J. 13, 5. 35).

ತಿರ್ಜು tircu. = ತೀರ್ಜು. (Bp. 30, 15).

ತಿರ್ದಿಸು tirdisu. = ತಿರ್ದಿಸು. (Rām. 13, 5).

ತಿರ್ದು tirdu. 1. (ಸ್ಮd. 49). = ತಿರ್ದು 1, q. v. To make straight, etc. (ಪುಷ್ಕಾರಣ ಸ್ಮd. Dh.; ನೇರಿತು ಮಾಡು ಸ್ಮd. 4 Cm.; Çpr. 7, 71; 8, 54; Śśv. 1, 53). ವಿಚಾರಮಂ ತಿರ್ದುನಾತ (ಪರೀಕ್ಷಕ, ಕಾರಣಿಕ Nr.). ಅವೆದರ್ಗಲುಮಂ ತಿರ್ದುನಾತ ಕೋಡುಂ ಪೆಮ್ಮುಂ (ಸ್ಮd. 53 Mdb.). ತಿರ್ದುವಿರ್ (255). ಅವರಾರುಮ್, ಎಮ್ಮಾಳನೆದದನ್ ಅಮೆ ತಿರ್ದುವೆಂ! (258). ತಿರ್ದುನರನ್ ಉದ್ದುಮನೆ ಬೇರೊದ್ದಿಂ (280). ತಿರ್ದುನಾತ ಅವರ ಒಳ್ಳಿದರ್ (298).

ತಿರ್ದು tirdu. 2. = ತಿರ್ದು 2. — ತಿರ್ದುಮ್ಪೇರಿ. -ಂ-ಪೋರಿ. A bullock under training (ದಮ್ಯ, ವಶತರ Hla.).

ತಿರ್ಪು tirpu. = ತಿಬ್ಬು, etc. (ತಿರು, ಹದಿ, ಬಿಲ್ಲ ನಾಂ ಸ್ಮ. 43; ತಿರು, ಬಿಲ್ಲ ನಾಂ Kk. 39, o. r. ತಿರ್ಪು).

ತಿರ್ಬು tirbu. = ತಿರ್ಪು, q. v.

ತಿರ್ಯಕ್ tiryak. = ತಿರ್ಯಕ್. Going or lying crosswise or transversely or obliquely; *obliquely, transversely, horizontally, crooked, awry*. 2, an animal (going horizontally, as opposed to man who walks erect), a brute, an amphibious animal; a bird.

ತಿರ್ಯಕ್ಕಣ್ಣಿ ತಿಲೇದನ tiryak-kannḍi-lēhana. Licking the itch, as brutes do. See ತಕ್ಕು.

ತಿರ್ಯಕ್ಕು tiryaku. Tbh. of ತಿರ್ಯಕ್ (ಸ್ಮd. 106).

ತಿರ್ಯಕ್ಕಿಪ್ಪು tiryak-kshipta. Placed obliquely or across.

ತಿರ್ಯಕ್ಬಾದನ tiryak-khādana. Chewing or eating as beasts do. See ಮೇ.

ತಿರ್ಯಕ್ಪುಣ್ಣಿ tiryak-puṇḍra. A horizontal sectarian line on the forehead of a Śaiva (My.).

ತಿರ್ಯಕ್ಪು ಸವ tiryak-prasava. Bearing young as beasts. See ಕನ್.

ತಿರ್ಯಕ್ಪುಮೂಡಸಮ್ಪು ಮ tiryak-samūha-sambhrama. Moving or roaming about as a herd of beasts. See ದೊಮ್ಮಳಸು.

ತಿರ್ಯಗ್ಗಾಸು tiryak-grāsa. Food for animals. See ಎರೆ.

ತಿರ್ಯಗ್ಜಂತು tiryak-jantu. An animal (My.).

ತಿರ್ಯಗ್ಜೀವ tiryak-jīva. An animal. (ಸ್ಮd. 113).

ತಿರ್ಯಗ್ಸೋನಿ tiryak-yōni. The animal creation or race. (My.).

ತಿರ್ಯಗ್ಸೋಕ tiryak-lōka. The earth (Çpr. 1, 70).

ತಿರ್ಯಗ್ವರ್ತಿತ tiryak-varṭita. Being oblique or askant (Çpr. 6, 76).

ತಿರ್ಯಜ್ tiryaj. ತಿರ್ಯಂಬ್. = ತಿರ್ಯಕ್, ತಿರ್ಯಕ್ಪು. *Obliquely, transversely, etc.*

ತಿಲ tila. = ತಿಲ. *The Sesamum plant, Sesamum indicum Lin., and its seed* (ಎಕ್ಕು Mr. 374). 2, = ತಿಲಕ No. 3 (ಪದ್ಮಕ ಸ್ತ.).

ತಿಲಕ tilaka. = ತಿಲಕ. *A species of tree with beautiful flowers* (= ಕ್ಷುರಕ). 2, *a freckle, a natural mark under the skin*. 3, *a mark made with coloured earths, etc. upon the forehead, either as an ornament or a sectarian distinction* (ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸ್ತ.; ಹಂಸ, ಬೊಟ್ಟು Nn. 8; ಲರಾಮ, ಬೊಟ್ಟು 26). 4, *the ornament of anything*. 5, *N. of two vṛttas* (Çh.). 6, *a kind of horse*. ದಾಕ (the forehead) ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ತಿಲಕಂ (Mr. 276). 7, *the lungs*. 8, *the bladder*. — ತಿಲಕವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 40, 28; 52, 26).

ತಿಲಕತರು tilaka-taru. N. of a tree (ಕ್ಷುರಕ, ಫೇನಿಲ Mr. 119).

ತಿಲಕಾಲಕ tila-kālaka. A dark spot under the skin, a freckle or mole.

ತಿಲಘಾತಕ tila-ghātaka. An oil-man (My.; Tē.).

ತಿಲಜ tila-ja. Sesamum-oil (V. 9, 110).

ತಿಲಪರ್ನಿ tila-parṇi. Red sanders, *Pterocarpus santalinus* Lin. (= ಕುಚ್ಚನ್ನ).

ತಿಲಪಿಂಜ tila-piṇja. Barren sesamum.

ತಿಲಪೇಜ tila-pēja. Barren sesamum.

ತಿಲವಿಘಾತಕ tila-vighātaka. = ತಿಲಘಾತಕ. (Rām. 5, 8, 51).

ತಿಲತ್ಸು tilitsa. A large snake (= ಗೋನಾಸ; see ಅಜಗರ).

ತಿಲುವನಿ tiluvani. (= ತಿಲೋನಿ?). N. of a plant (ಬೇಳೆಪುಂಗು Mr. 133, o. rs. ತಿಲುವನಿ, ತಿಲುವನಿ, ತಿಲುವನಿ).

ತಿಲೋನಿ tilōni. A strong-smelling annual herb, *Gynandropsis pentaphylla* Lin. (St. & Pl.).

ತಿಲೋತ ಮೆ tila-uttamē. N. of an *Apsaras*.

ತಿಲೋದಕ tila-udaka. Sesamum seeds and water, used as an oblation. (Si. 243). ಕರ್ಮದ ತಿಲೋದಕ (ಪ್ರೇತತರ್ಪಣ, ನಿವಾಸ Mr. 395).

ತಿಲಾದನ tila-ōdana. A dish of ghee, rice and sesamum. See ಹುಗ್ಗಿ.

ತಿಲ್ವಿ tilva. A field of sesamum.

ತಿಲ್ಲಾನ tillāna. An unmeaning sound, used in humming over a tune (My.).

ತಿಲ್ವಿ tilva. The tree *Symplocos racemosa* Roxb.

ತಿವದಿ tivatiḡē. Tbh. of ತ್ರಿವದಿ. (ತ್ರಿವದಿ Mr. 208; o. rs. ತ್ರಿವದಿ = ತಿವದಿ; ತ್ರಿವದಿ = ತಿವದಿ, probably ತಿವದಿ).

ತಿವದಿ tivadi. Tbh. of ತ್ರಿವದಿ (ಸ್ಮd. 378). N. of a metre (Çh.). See ತಿವದಿ.

ತಿವದಿಗೆ tivadigē. = ತಿವದಿಗೆ. See s. ತಿವಟಗಿ.

ತಿವದಿ tivadē. Tbh. of ತ್ರಿಪದಿ (Smd. 842, o. r. ತಿವದಿ = ತ್ರಿಪದಿ).

ತಿವಳಿ tivāli. Tbh. of ತ್ರಿವಲಿ (Smd. 376. 378). Three folds of skin (Ūpr. 3, 85; 7, 117).

ತಿವಾಸಿ tivāsi. A sort of carpet (Tē.; Mhr.). ತಿವಾಸಿ ಯಾತ್ಯೆ ತಪ್ಪೇ ಮೇಲಣವಗೆ? (Prv.).

ತಿವಿ tivi. 1. = ತಿವು. To strike with the fist, to box, to strike (ಮುಟ್ಟುಪ್ರಹರಣ Smd. Dh.). 2, to thrust into, as a sword; to pierce; to stab (ಚುರ್ಚು Smd. 86; ಇವು 109; My.). ಅನೆಯನ್ನು ತಿವಿದು ತಿಕ್ಕಿ ಸುವ ಬಿದುರುಕೋಲು (ತೋತ್ರ, ವೈಣಿಕ Si. 271). ತಿವಿಯುವ ಆಯುಧ (ಪಿನ್ಯಾಕ 407). See Bp. 38, 16; 50, 39; Rāv. 13, 84; Bh. 1, 10, 37; 2, 13, 16, 49; 3, 13, 26, 30; 6, 2, 5; Rāghā. 17, 74; J. 4, 44; 22, 85; B. 5, 68. — ತಿವ ತಿವ. rep. (Bp. 50, 39). — ತಿವದಾಟ. -ಅಟ. Mutual piercing, vexing, or challenging. ತಿವದಾಟದ ನುಡಿ (ಅಡುಪಾಡು Bhn. 56). — ತಿವ ದಾಡು. -ಅಡು. To strike, box, or pierce mutually, to gore (Bhāgavata 10, 18, 10; My.).

ತಿವಿ tivi. 2. = ತಿವಿದು. P. p. of ತಿವಿ 1. ತಿವ ತಿವಿದು (Bh. 8, 28, 47). — ತಿವ ಕೊಳ್ಳು. = ತಿವಿದು. (My.). ತಿವ ಕೊಣ್ಣೆಗೆ ಬನ್ನೀತೇ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ದಯೆ? — ಚಿನ್ನದ ಕಲಾಂಚುನ್ನ, ಹೊಟ್ಟೆ ತಿವ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prva.).

ತಿವಿ tivi. 3. Striking; piercing, goring (Rām. 4, 3, 10, 14; 6, 30, 16). — ತಿವಿಗೋಲು. -ಕೋಲು. (ತೋತ್ರ, ವೈಣಿಕ Si. 271; ಶಲ್ಯ 290; ಪ್ರಾಜನ, ತೋದನ, ತೋತ್ರ 302). — ತಿವಿನುಡಿ ಗಾಡಿ. A man of piercing or vexing speech (ಅರುನ್ದದ, ಮುರ್ಘಸ್ವತ್ Si. 376).

ತಿವಿ tivi. 4. To take off or remove the staff with which dogs are led to the chase (ಹಾಸು ಗಳವುದು Smd. 31, 109; Tē. ತಿ, ತಿವ, to take, draw, pull off, remove, etc.; cf. ತೆಗೆ 1 seq.).

ತಿವಿಗೆ tivigē. See s. ತಿವಟಗಿ.

ತಿವಿತ tivita. = ತಿವಿ 3. (My.).

ತಿವದಿಗೆ tividigē. See s. ತಿವಟಗಿ.

ತಿವಿರ್ tivir. = ತಿವಿರ್ 2, q. v.

ತಿವಿಸು tivisu. To cause to strike or pierce (My.).

ತಿವದಿ tivudē. Tbh. of ತ್ರಿಪಟ. (My.).

ತಿವದಿಗೆ tivudigē. = ತಿವದಿಗೆ. (ಅಸ್ತದಿ Nr.).

ತಿಪ್ಪಿಸು tiṣṭhiṣu. To stay, to stand, to abide; to establish, etc. See ಪ್ರ-.

ತಿಪ್ಪಿ tiṣṭhiṭhē. Staying, standing. See ಪ್ರ-. — ತಿಪ್ಪಿ ಹಾಕು. To stay, to lodge (My.).

ತಿಪ್ಪಿ tiṣhya. The eighth lunar asterism. 2, the Kaliyuga or fourth age of the world. 3, the month Pausa (December-January).

ತಿಪ್ಪಿಲಿ tiṣhya-phalē. The plant Emblic myrobalan.

ತಿಸ್ tis. = ತುಸ್. (My.).

ತಿಸ್ತಾ tisak. An imitative sound. ತಿಸ್ತಾ ಎನ್ನ ಸೀ ತನು (My.).

ತಿಸರ tisara. Tbh. of ತಿಸರ (Smd. 377).

ತಿಸು tisu. An imitative sound. — ತಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To mutter, to grumble (My.).

ತಿಸುಳ tisula. Tbh. of ತ್ರಿಕೂಲ (Smd. 378; ಮುಮ್ಮೋನೆಯ್ಯ Ū. II, 79; Grj. 7, 53; Ū. Bp. 19, 84).

ತಿಸುಳ tisuli. Tbh. of ತ್ರಿಕೂಲಿ. (ಈತ್ತರ Smd. 2; ತಿವ Kk. 4; ಉ ಮಯಾಳ್ Ū. II, 5). — ತಿಸುಳಿಗೆಯಿ. Kubēra (Kk. 16).

ತಿಳ tila. = ತಿಳದು, ತಿಳೆ, ತಿಳಿದು, ತಿಳು. P. p. of ತಿಳಿ 1, in ತಿಳ ಕೊಳ್ಳು (B. 3, 121; 5, 28, 89, 65, 101, 107; My.).

ತಿಳ tila. = ತಿಲ (Smd. 25).

ತಿಳದು tiladu. = ತಿಳದು. P. p. of ತಿಳಿ 1. (B. 5, 151; My.).

ತಿಳಿಲಿ tilali. = ತಿಳಿಲಿ. — ತಿಳಿಯಾಟ. -ಅಟ. A game at which

two opposite parties try to get through the compartments of a figure traced upon the ground, one party hindering the other according to certain rules (S. Mhr.).

ತಿಳಲು tilalu. = ತಿಳಲು, etc. (C.). ಹಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆ ತಗದು, ಬಳಗಿನ ಬಳಿ ತಿಳಲು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 3, 111). ಕಾಯದೊಳಗಿನ ತಿಳಲು ಬಲು ರುಚಿಕರವು (4, 70).

ತಿಳವಳೆ tilavaliḥ. = ತಿಳವಳೆ, q. v. (ಅದವ, ಜ್ಞಾನ Smd. B. 5, 163; My.).

ತಿಳಿ tilī. 1. = ತಳ 7. To become clear, pellucid or pure (ನೈರ್ಮಲ್ಯ Smd. Dh.; ನಿರ್ಮಲ Smd. 118; Ūpr. 1, 90; 7, 8; My.; T., M. ತಳ). See P. pa. s. ತಳ. ತಿಳವ (Bp. 45, 48). ತಿಳವುದು (Smd. 107; Smd. 22, 118); ತಿಳಿಯುವ (C.). ಹಾವನೆ ಕಿಡಲೊಡಂ ನೀರ್ ತಿಳಿದುದು (Smd. 295). ತಿಳದತ್ತು ಆವ ಗಾನಾರಿಪೂರಂ (Rāv. 6, 2). ನದಿಗಳ ಉಬ್ಬರಮಡಗಿ ತಿಳಿದು ವಂದವ (J. 25, 3). 2, to become bright, to brighten up, to be exhilarated or pleased, to be calmed (ಪ್ರಸನ್ನಾಭವ Smd. Dh.; ಪ್ರಸನ್ನತ್ವ Smd. 118; similarly M. ತಳ; see ತಿಳವು, ತಿಳವು No. 1; see s. ತೊಪು); to pass away, to cease, as sleep, a swoon (My.). 3, to come to light; to be or become plain or known (My.; Tē. ತಲಿ; T. ತಲಿ; M. ತಲಿ, ತಲಿ). ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ, I understand, know, etc.; ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು, I understood, etc. (My.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದದಕ್ಕಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತಿಳಿದ ತಿಳುವಿಕೆ (ಉಪಚ್ಛಿ Si. 236). ಮೂದನೆಯವನು ಮೊದಲಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದನ್ನೆ ನಡದ ಇಬ್ಬರ ವಿಸ್ತಾರವಿಹಾರ (ಅಡಕ್ಕೋಣ 264). ಸೋತು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದನ್ನೆ ಅವನು ಕೊಣ್ಣೆವನು (ತಿರೋಟುತ 296). ನಿಮ್ಮಿಂದಮಾ ಅಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯದು (Bp. 47, 47). See B. 1, 19; 2, 15; 4, 139. 4, to know, to perceive, to learn (ಜ್ಞಾನಾರ್ಥವ Smd. Dh.; ಜ್ಞಾನ Smd. 130; ಅದಿ Smd. 45, 107, 124, 184, 298 Cm.; Ūpr. 3, 68; 8, 88; My.; Tē. ತಲಿ; M. ತಲಿ, ತಲಿ; T. ತಲಿ, ತಳ, ತಲರು, ತಲಾ; to feel, as pain (see Prv. s. ಪಾವ). ತಿಳವ ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾಡಿ (ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮಾಗಿ Smd. 9 Cm.). ತಿಳಿಗೆ! (ಅದಿಗೆ! 140 Cm.; Smd. 69). ತಿಳಿ! (Smd. 124, 155; Smd. 15). ರೋಗಿಗಳಂ ತಿಳಿವುದು (ನಿದಾನ Mr. 390). ತಾಪ್ತವನ್ನು ತಿಳಿದವನು (ತಾಪ್ತವಿತಿ Si. 353). ತಿಳಿಯದ ಮೂಢನು (ಜಡ 863). ಒನ್ನ ಮುನ್ನ ತಿಳಿಯದವನು (ವ್ಯಾಕುಲ, ಎಹಸ್ತ 365). ತಿಳಿಯಲ್ ವಟ್ಟಿದು (ಬುದ್ಧ, ಬುದ್ಧಿ, ಮನಿಕ, etc. 383). ಅತಿಜೀವಮಾ ಇರಲು, ಮೋಕ್ಷದ ಗೇತ್ತು ತಿಳಿ! (Bp.). ಮದ್ದನಲಿಯದೆ, ಧಾತು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಏನು? (Dp. 148). ತರಲಾ ತಾನಾ ಅದಕೆ ಮತ್ತೊಂದಭಿಪ್ರಾಯಮಂ ತಿಳಿದಳ (J. 30, 26). ತಂಗಿ ತಕ್ಕ ವರನಾ ಈತನನ್ನು, ಮದನಂ ತಿಳಿದಂ (30, 51). ಸರ್ವರೊಳು ಸಿರಿ ತಿಳಿ! (Bp.). ತಿಳಿದ ಕಳ್ಳ ತಿಳಿದಿರದೊ ಬಿಡು. — ತಿಳಿದವನಾದರೂ ಮಲ ಮೂತ್ರ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ತಿಳಿದವ ಮಾಡ್ತಾನು ನಳಪಾಕವು. — ತಿಳಿದು ಒಪ್ಪೋ ತಿಳಿರು ಬಾಣವ! — ತಿಳಿಯಕ್ಕಲ್ಲ ನೋಡಕ್ಕಲ್ಲ, ಹುಡ್ಡಮಾಕನ ಅಟ

(Prvs.). See Bp. 58, 51; 58, 37; B. 2, 22, 48; 3, 51, 194; 5, 187; Śm. 9. 39. 119; J. 28, 60; 31, 35; Abhā. 1, 5; Si. 36. 48. 261. 283. 350. 361. 408; ನಿವೃತ್ತಿ ತಿಳಿ, ಮುಳಿಸು, ಮೂರ್ಛಿಸು, ಮೂರ್ಛಿಸು. — ತಿಳಿ ತಿಳಿ. rep. (B. 4, 45. 198). — ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳು. — ತಿಳಿ No. 4. (Āh. v. 231; Bp. 58, 37; Śm. 77; My.). — ತಿಳಿಯುಗೊಡು. — ಕೊಡು. — ತಿಳಿಯುಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow to be known, to let know (B. 3, 2. 41; 4, 138; My.). — ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸು. To make known; to manifest (Si. 66. 68. 260. 282; My.). — ತಿಳಿಯ ಪೇಡು. To tell in an apprehensible manner, to explain (Āh. v. 228). — ತಿಳಿಯ ಬರು. = ತಿಳಿ No. 3. (B. 3, 33. 45; 4, 148. 184; Si. 49; My.). — ತಿಳಿಯರ್ ಬರ್. = ತಿಳಿಯ ಬರು. (Śmd. 255). — ತಿಳಿಯ ತಪ್ಪು. To begin to be known; to be known or understood (B. 5, 214. 271). — ತಿಳಿಯದು. — ಇದು. To make pellucid or pure (Grj. 7, after 42).

ತಿಳಿ tili. 2. An abbreviated infinitive of ತಿಳಿ 1 (= ತಿಳಿಯು). — ತಿಳಿ ಹೇಡು. = ತಿಳಿಯ ಪೇಡು. (B. 4, 109; My.).

ತಿಳಿ tili. 3. = ತಿಳಿ, etc., in ತಿಳಿ ಕೊಳ್ಳು (Si. 381).

ತಿಳಿ tili. 4. Clearness, pellucidity, pureness; brightness (Tē. ತಿಳಿ; T., M. ತಿಳಿ). 2, knowingness, knowledge, understanding. 3, clear, serum-like substances, watery parts: conjee water (ಕಾಂಜಿ Śmd. Dh.; My.; M. ತಿಳಿ), etc. ತುಪ್ಪ ಎಣ್ಣೆ ಮುಂತಾದ ಸರ್ವರಸಗಳ ತಿಳಿ (ಮಣ್ಣು, ಸರ್ವರಸಾಗ್ರ Si. 315). ಮೊಸರಿನ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಾಗಿರುವ ಭಾಗವು (ಶರ 316). ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ತಿಳಿಯಾದ ಕೆನೆ (ಮಸು, ದಧಿಪದಮಣ್ಣು 316). ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲಣ ತಿಳಿ (ಕಾರೋತ್ತರ, ಸುರಾಮಣ್ಣು 348). ಕೆಟ್ಟ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಳಿಯಿಟ್ಟದ್ದ ತಿಳಿ ಲೇಸು; ಕೆಟ್ಟ ತಾವಳಿಯ ಬದಕನ್ನ ಸೂಳಿಯು ನೆಟ್ಟನೆ ಲೇಸು! (8p.). See ಉಕ್ಕು. — ತಿಳಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. A person whose understanding is impaired, an unwise, stupid person (B. 1, 18; 3, 14. 68; 4, 21); ತಿಳಿಗೊಡಿನ (4, 223). — ತಿಳಿಗೊಡಿತನ. — ಕೊಡಿತನ. Ignorance, stupidity, foolishness (B. 4, 49. 88). — ತಿಳಿಗೊಳ. — ಕೊಳ. A clear pond (Āh. 8, after 4; Abh. P. 1, 104; 16, 28; Bh. 1, 20, 54; Rām. 2, 7, 3; J. 3, 8. 24; 15, 16. 29). ತಿಳಿಗೊಳದಿಂದ ಪಾದುವು ಹಂಸಕುಲಂ (Śmd. 142. 166). — ತಿಳಿಗೊಳ. Clear, bright moonshine (Rāv. 13, 43; Śēv. 1, 38. 77). — ತಿಳಿನಿದ್ರೆ. An easily interrupted, light sleep (B. 5, 253). — ತಿಳಿನೀರು. — ನೀರು. Clear water (Āh. 3, 15; Abh. P. 9, 37; J. 30, 6. 11; Rāghc. 17, 56; My.). 2, = ತಿಳಿ 4 No. 3. (B. 4, 55). ತೆಳ್ಳನ್ನ ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರು (ಮಣ್ಣು); ಮೊಸರಿನ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರು (ಮಸು G.); ಅನ್ನದ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರು (ಮಾಸರ, ಗಂಜಿ); ಸರಾಯದ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರು (ಸುರಾಮಣ್ಣು G.). — ತಿಳಿಬಣ್ಣ. A bright or light colour (ಹೂಬಣ್ಣ G.). — ತಿಳಿಯೆಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Clear oil (on the surface, My.). — ತಿಳಿರಸ. A pure liquid (V. 4, 2. 9; B. 4, 225; My.). — ತಿಳಿಸುಣ್ಣು. Milk of lime; caustic lime (My.; B. 4, 71. 121).

ತಿಳಿ tili. 5. A vessel used for drinking spirits; any drinking vessel (ಪಷಕ Śm. 113; Tē. ತಿಳಿಯೆ, ತಿಳಿ = ಪಾತ್ರ). — ತಿಳಿವಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟು. = ತಿಳಿ. (ಗಲ್ಪಕ, ಅನುತರ್ಕ, ಪಷಕ, ಸರಕ Hā.).

ತಿಳಿಪು tilipu. = ತಿಳಿಹು, ತಿಳಿಪು, ತಿಳಿಹು 1. To cause one's self to brighten up: to abandon one's anger, to become calm, soothed, content, pleased, or friendly (ಕ್ರೋಧೋತ್ಪತ್ತಿ Śmd. Dh.).

2, to calm, to appease, to cause to cheer up, etc. (Āh. 8, 80). ತಿಳಿಪುವುದು (ಪ್ರಸಾದ, ಪ್ರಣಯ Hā.).

3, to make clear or known; to cause to know, to let know; to inform (ತಿಳಿಸು Śmd. 43 Cm.; Āh. 7, 18). ಅಕೆಯಂ or ಅಕೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದಂ (Śmd. 167).

ತಿಳಿಯುವಿಕೆ tiliyuvikē. = ತಿಳಿವಿಕೆ, ತಿಳಿುವಿಕೆ. Knowing; knowledge, etc.; the state of being known. ಸಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ (ಉಪಲಕ್ಷ್ಯ, ಅನುಧನ Si. 397). ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ (ಪ್ರಥೆ, ಪಾತಿ 389).

ತಿಳಿವಳಿಕೆ tilivalikē. = (ತಿಟ್ಟಿಳಿ), ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ. Knowledge; understanding, intellect, intelligence (ಅಪಿತ Śmd. 232 Cm.).

ತಿಳಿವಿಕೆ tilivikē. = ತಿಳಿಯುವಿಕೆ, etc. (My.; ಪ್ಲಾನ, ಬಲ್ಲವಿಕೆ G.; B. 5, 24. 27. 44. 151. 170).

ತಿಳಿವು tilivu. (Śmd. 247). = ತಿಳಿಹು 2. Calmness, friendliness, kindness, etc. (ಪ್ರಣಯ, ಪ್ರಸಾದ Mr. 455). 2, knowledge, etc. (Bh. 2, 13, 44; Śēv. 4, 57. 60. 114; My.).

ತಿಳಿಸು tilisu. To make clear or known; to cause to know; to let know; to inform (Śmd. 43 Cm.; C.). ಅಕೆ ಅ ಮಾತನು ತನ್ನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು (B. 2, 14). See Bp. 27, 76; B. 3, 13; 5, 187.

ತಿಳಿಸುವಿಕೆ tilisuvikē. Making clear or known, etc. ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವಿಕೆ (ಗರ್ಜನ Si. 436).

ತಿಳಿಹು tilihu. = ತಿಳಿಪು, etc. To appease (Bp. 47, 22). See ಮುನಿಸು. 2, to make clear or known, etc. (Bp. 49, 33).

ತಿಳಿಹು tilu. = ತಿಳಿ, etc., in ತಿಳಿ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 2, 14; 3, 1. 51. 115; 4, 57; 5, 204).

ತಿಳಿಪು tilipu. = ತಿಳಿಪು, etc. To become calm, etc. (Bp. 58, 37); — to appease, etc. (Bp. 57, 7; J. 24, 70; 28, 55; 29, 26). 2, to make clear or known, etc. (Āh. v. 232; Bp. 26, 65; 49, 35; J. 2, 24; 9, 2; 10, 18).

ತಿಳಿವಳಿಕೆ tilivalikē. = ತಿಳಿವಳಿಕೆ, etc. (My.; ದೃಷ್ಟಿ Si. 415; ಪ್ರಥನ 459). ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನು (ಅರ್ಥ 447). ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವನು (ಅಜ್ಞ, ಮೂಢ 366). See 236. 265. 410; B. 2, 16; 3, 39; 4, 73. 168. 183; 5, 271.

ತಿಳಿವಿಕೆ tiluvikē. = ತಿಳಿಯುವಿಕೆ, etc. (My.; B. 5, 190; Si. 236). ತಿಳಿವಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೆಲೆಯು ಇಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವರು ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಗಳು (Jñs. 22, 31).

ತಿಳಿವು tilivu. = ತಿಳಿವು, etc. Thinness (My.). ತಿಳಿವಾದ ಅಪಾವ (B. 1, 15). ತಿಳಿವಾದ ತೊಗಲು (3, 16; 5, 18).

ತಿಳಿಹಿಸು tiluhisu. To make known, to let know (My.). ಅಕ್ಕಿಗೆ ತಿಳಿಹಿಸದೆ (B. 5, 158). See B. 5, 78. 175. 177. 184.

ತಿಳಿಹು tiluhu. 1. = ತಿಳಿಪು, etc. To be calmed, etc. 2, to appease (Bp. 42, 16; Bh. 1, 10, 21). See ಮುನಿಸು, ಮುಳಿಸು. 2, to make known, etc. (My.).

ತಿಳಿಹು tiluhu. 2. = ತಿಳಿವು No. 2. (Rām. 6, 2, 25).

ತಿಳಿ tilli. = ತಿಳಿಲಿ. — ತಿಳಿಲಿ ಹಾಡಾಡು. To play at ತಿಳಿಲಿ or ತಿಳಿ (B. 1, 16).

ತಿಕ್ಕು tillu. = ತಿರಳು, etc. (My.).

ತೀ ti. 1. (= ಸೀ 2). To burn, singe, scorch, parch, broil (T. ತೀ, ತೀಯ; R.; cf. ತಿಂಗ; see ಚೂಪು 1; Tē. ತೀನ್ = ಪ್ರಕಾಶ).

ತೀ ti. 2. Fire (T., M.; Tu. ತೂ; R.; cf. ತಿಕ್ಕು).

ತೀಕ್ಷ್ಣ tīkṣhṇa = ತಿಕ್ಕು. Sharp; hot, pungent, fiery; harsh; vehement, zealous; energetic, eager, quick (ಪರುಷ, ನಿಷ್ಕುರ ವಾದುದು Nn. 119). 2, sharpness; heat, pungency; haste. 3, any weapon. 4, poison. 5, iron. 6, war, battle.

ತೀಕ್ಷ್ಣ ಗಂಧ ತಿಕ್ಷ್ಣa-gandhaka. The plant *Moringa pterygosperma* Gaertn.

ತೀಕ್ಷ್ಣ ತರ tīkṣhṇa-tara. Uncommonly sharp, etc. (Cpr. 5, 34).

ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಯು tīkṣhṇa-upāya. Forcible means, a strong measure.

ತೀಗೆ tigē. A creeping plant, vine, tendril, or spray; wire; the string of a lute (Tē. ತೀಗೆ, ತೀವೆ). See ವಾಚಿ.

ತೀಟ ತಿಟ. 1. (Śmd. 250). (fr. ತೀರು 1). Blowing (ತೀ ಚೂಪು, ಊದೂಪು, ವಾಯುಸಂಚಾರ ಸೀ; Cpr. 7, 107; Abh. P. 1, 116; 7, 147).

ತೀಟ ತಿಟ. 2. = ತೀಟೆ, etc. — ತೀಟಕ ಸಿಂಧಿ. The prickly creeper *Scopolia* (Tē.). 2, = ಯಾಸ, ಯವಾಸ, ಕುನಾತಕ, ಕಚ್ಚುರೆ, ದುಃಸ್ವರ್ಗ, etc., ನಸುಗುಣ್ಣೆ, ತುಡುಕಿ, ಬಳ್ಳಿದುಡುಕಿ (Si. 144).

ತೀಟಿ titē. = ತಿಮರ, etc. Itching; irritation; an itching desire, a teasing inclination, irregular desires, lust, lasciviousness (ತೀಟೆ Cē. 1, 2; Bp. 21, 7; J. 25, 8; My.; Tē.). ಮೂಗ ತೀಟೆ ಕಟ್ಟಿಯುಳ್ಳವನು (ಪಾಮನ, ಕಚ್ಚುರ Si. 202). ತೀಟೆ ಅದರ ತಾನೇ ಬರುತ್ತಾನೆ. — ತೀಟೆಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಹೆತ್ತು, ತಿರುಮಲದೇವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಹಾಂಗೆ (Prva.). See ತೋರ್ಟೀಟೆ. — ತೀಟೆಜಗ. Useless quarrel (My.). — ತೀಟೆ ವಾಯು. A blabber, a tattler (My.).

ತೀಟೆಗಾಡಿ titē-gāḍi. A man who rouses inordinate desires or evil passions in others (My.). See ವಾಯು.

ತೀಡು tidu. 1. (Śmd. 254). To touch, as air or wind (ವಾಯುಸ್ಪರ್ಶನ Śmd. Dh.; ವಾಯುವಿನ ಸೊಂಕು Śm. 94; T., M. ತೀಡು, to touch; to infect by touching; M. ತೀಟ್ಟು, T. ತೀಟ್ಟು, ತೀಟ್ಟು, ತೀಟ್ಟು, uncleanness; M. ತೀಡ್ತಾ, atmospheric pollution). 2, to blow, as the wind. ಸೊಂಕು ಬಲವನ್ನು ತೀಡುವ ತೆಂಕಣಿಗಾಳಿ (Śmd. 44). ಮಲಯಾನಿಲಂ ತೀಡಿದಂ or ತೀಡಿದುದು (109). ಕಮ್ಮೆಲರ್ ತೀಡುಗುಂ (297). ತೀಡು, ಎಲೆ ಗನ್ನವಾಹ! (153. 272). See Cpr. 2, 83; 4, 30; 8, after 4; Abh. P. 7, 147; 12, 28; Grj. 8, 41; Rām. 2, 7, 3; Rāṇ. 12, 23; C. Bp. 4, 7; J. 8, 5; 25, 1. 3, to touch, as with the fingers (or = ತೀಡು 2?). ತೀಡಿದರೂ ನೋಡನು ಅನ್ವಕನು ರೂಪವ (Prv.).

ತೀಡು tidu. 2. To press, to squeeze (J. 8, 48), to rub (ನಿಃಪೀಡನ Śmd. Dh., probably ನಿಃಪೀಡನ; ಧಾವನ Mr. 339; J. 25, 8; cf. ತಿಕ್ಕು, ಸೀಣ್ಣು; T. ತೀಡ್ತು, to rub and clean, the wall, a house, etc.); to rub out, as fire (ಸೇವ. 3, 19); to rub with the finger, as snuff, etc. (My.); to rub clean, to scour (My.); to rub or

smear on, as unguents on the body (My.; cf. ತಿಗುರು 1); to whet, to sharpen (My.; T. ತೀಟ್ಟು; M. ತೀಕ್ಕು, to rub, smear; to polish, sharpen, cf. ತೀ 2); to make sharp, keen or full of wit (J. 30, 18), to increase (33, 18); to rub out, i. e. to kill by pressing and rubbing with the finger, as insects (My.); to apply a wipe or blow with the palm of the hand (My.), or with a blast (J. 22, 42); to smooth a twisted cord (J. 12, 46; 20, 8; 23, 33; 25, 31; My.; Si. 287; T. ತೀಡ್ತು).

ತೀಡ್ತಿ tintē. = ತೀಟೆ. (Cē. 1, 2; Rāṇ. 5, after 55; see ನಾಲಗೆ.).

ತೀನ್ tin. Three (Mhr. ತೀನ್). — ತೀನ್ತೀರಾ. (Three-thirteen, i. e.) dispersed in every direction (My.; Mhr. ತೀನ್ತೀರಾ).

ತೀನಾಳಿ tināli. = ತಿನಾಳಿ, ತಿನಾಳಿ, ತೀನಿಹಾಳಿ. A glutton (ಕೂದ್ಲಿಜಿಗ Śm. 48; Kk. 38, o. r. ತಿನಾಳಿ; ಭಕ್ಷಕ, ಭಕ್ಷಕ, ಅದ್ವರ Hā., Nr. b; ಭಕ್ಷಕಾಂ, etc. Mr. 231).

ತೀನಿ tini. Food (of every description, My.; T., Tē.; M. ತೀನಾ); eating. ಗಡ್ಡೆ ನಿಗೆ ಗಡ್ಡೆ ತೋಡುವ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೀನಿ ಕಲಿಸ ಬೇಡ (Prv.). See ಹೆಡ್ವೀನಿ; Prv. 8. ತಿನ್ನು.

ತೀನಿಹಾಳಿ tinihāli. = ತೀನಾಳಿ. (Nr. a).

ತೀನು tinu. A stake used to support fences or hedges (My.).

ತೀಬು tibū. The clove tree; cloves (ಲವಿ, ಲವಂಗ, ದೇವಕುಸುಮ Mr. 143; Tē. ತೀಬು, T. ತೀಬು, sweetness, taste, relish; cf. ಸೀ 1).

ತೀರ್ tir. = ತೀರು 1. To be finished, to come to an end, to end, to cease; to be done, to be accomplished, to be brought about or effected; to be possible to be accomplished (ಸಿತ್ತತ್ತಿ Śmd. Dh.; ಬೀ Bhn. 21. 33; My. as ತೀರು; Tu., T., Tē., M. ತೀರು); to be cured, as a disease (Bp. 46, 32; T.). 2, to cease to live, to die (Bp. 48, 18; My., Tē. as ತೀರು). 3, to be paid, discharged, liquidated (My., Tē. as ತೀರು); to be settled, decided (My. as ತೀರು). P. p. ತೀರ್ದು. ತೀರ್ದಂ (Śmd. 50). ನಿನಗೆ ಎನಗೆ ತನಗೆ ತೀರ್ಗುಮೆ ಹನುಮನ್ನನ ತಕ್ಕ ಸಾಹಸಂ ರಿಪ್ಪವಜಯಂ? (178). ನಿನ್ನಿಂ ತೀರದ ಕಟ್ಟುಮದು ಇನ್ನೆನಗೊನ್ನುಣ್ಣೆ? (Rāṇ. 5, 132). See Cpr. 3, 67; 5, 83; 8, 51; Bp. 16, 19; Mr. 2; J. 1, 5; 3, 26; 13, 11; 27, 50. Cf. Sk. ತೀರಿತ.

ತೀರ್ tīr. = ತೀರು. An arrow (Mhr., H. ತೀರ್). — ತೀರ್ ಕಮಾನ್. Arrow and bow (Si. 280; Br.).

ತೀರ tira. = ತೀರು 2, etc. 2, = ತೀರ 8. ತೀರು 1. — ತೀರಗ ಡೆ. -ಕಡೆ. End, completion (ಅನ್ನ, ಸಮಾಪ್ತಿ G.; My.). 2, leisure (My.).

ತೀರ tira. A shore, a bank; margin, brink, edge; the brim of a vessel. See ಒತ್ತು, ಕರೆ. ತೀರಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ತೆರೆಯ ಧು ವೇ? — ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮರಕ್ಕೆ ನೀರು ಯಾತಕ್ಕೆ? (Prva.).

ತೀರತ tirata. Tbh. of ತೀರ್ಥ. (My.).

ತೀರದು tiradu. An adverb with final ಅದು. (33 ದು Śmd. 389, o. r. in Mdb. ತೀರದು, ತೀರ್ದು).

ತೀರಪತನ tira-patana. The falling down of a bank. See ಚೂ.

ತೀರಮೆ tir-amē. (Śmd. 248). Conclusion, termination; fulness (Abh. P. 1, 103).

ತೀರಿ tiri. A kind of arrow, three-fourths of which consists of reed and a fourth part of iron; a sort of bow (see ತಿರುಲ).

ತೀರಿಕೆ tirikē. = ತೀರ್ಕೆ. Conclusion, end (My.); settlement, decision (My.). 2, leisure (My.; Tē.).

ತೀರಿತೆ tiritā. Finished, settled, completed, adjudged, decided according to evidence (Sk.).

ತೀರಿಸು tirisu. = ತೀರ್ಪು. To finish; to accomplish, to carry out, to execute; to fulfill; to settle, to decide; to remove, to clear off, to liquidate, to pay (My.). See B. 3, 28, 124; ಉಪ ಕಾರ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಕೆಯ್ಯಡ, ಡಾವು, ನ್ಯಾಯ, ಬಡ್ತಿ, ಮುಯ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಯ್ಯ, ವ್ಯಾಜ್ಯ, ಸಿಟ್ಟು, ಹಗ್ಗ.

ತೀರಿಸುವಿಕೆ tirisuvikē. Finishing, etc. (My.).

ತೀರು tiru. 1. = ತೀರ್, (C.). P. p. ತೀರಿ. ಕಾಂಕ್ಷೆ ತೀರಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವಿಕೆ (ತೃಪ್ತಿ Śi. 817). ತೀರಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಸಾತಿ 424). ತೀರಿದುದು ತಮದೊಬ್ಬಳಿ (Rām. 14, 1). ಹೊನ್ನು ಹಣ್ಣು ರಿಣವು ತೀರಿದಾ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣು ಪಾರ್ (Sp.). ಅವನ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವನಾದಾಗ ಅವನ ತನ್ನ ತೀರಿದನು (B. 3, 28). ಇವರ ತನ್ನ ತೀರಿದನು (4, 3). ಅತ್ತೆ ತೀರಿದದ್ದಿನಿಂದ (4, 139). ತೀರದ ಕಾರ್ಯ ಹಾಡಿದರೂ ಆಗದು.—ತೀರಿದ ಅದಿಗೆ ತಿರಿಗಿ ಬಯಸಿದರೆ ಬಲ್ಲೀತೇ? (Prva.). See B. 1, 11; 3, 3. 60; 4, 50; ಮಜ್ಜಾಸಾರ.—ತೀರ. So that (anything) is completed: fully; thoroughly; quite; very (My.). ಮಂಗಳಕು ತೀರ ಮನುಷ್ಯನ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ (B. 1, 13). ಇವರವೆಗಳು ತೀರ ಸಣ್ಣವು (2, 8). ಅವನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತೀರ ಹಾಗಲಹಣ್ಣು ಆಗಿದ್ದಾಳೆ (2, 38). ಆ ಪ್ರಾಣಿ ತೀರ ಕುರುಡನು (3, 89). ತೀರ ಬಡವನು (5, 124). ತೀರ ತುಸು ಹಣ (5, 216). ತೀರ ಸಣ್ಣ (ಅಣು G.). — ತೀರಾ. = ತೀರ. ದಾಲವು ತೀರಾ ಸಣ್ಣದು (C.; B. 3, 108).

ತೀರು tiru. 2. = ತೀರ, ತೀರ್. Conclusion, end. 2, settlement (M.); arrangement, establishment (Tē.). 3, finish: beauty (Tē. ತೀರು, ತೀರು; Tē. ತೀರು, ತೀರು, to be adorned; T. ತೀರು, to adorn): manner, mode: peculiar temper or habit (My.; Tē.). ಅವನು ಒಂದು ತೀರಿನ ಮನುಷ್ಯ (My.). — ತೀರುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ತೀರಗಡೆ. (My.; ಸಮಾಪ್ತಿ G.). — ತೀರುವಡಿ. = ತೀರುಪಾಟು. (My.; Tē. ತೀರುಬಡಿ). — ತೀರುಪಾಟು. Leisure, opportunity (My.; Tē. ತೀರುಪಾಟು). — ತೀರುಮಾನ. = ತೀರ್ಮಾನ. Conclusion, completion (My.; Tē.; T. ತೀರ್ಮಾನ); settlement, decision, sentence (My.; Tē.; T.). — ತೀರುಮಾನಿಸು. To complete, finish (R.); to define, to determine, to decree (T. ತೀರ್ಮಾನ); to decide (My. = ತೀರ್ಮಾನಿಸು).

ತೀರು tiru. = ತೀರ್. An arrow. ತಿಳಿದು ಬಡ್ತೀ ತೀರು ಬಾಜನ! (Prv.). 2, a bar; a prop; a lever (Mhr.); a rafter of a roof (My.).

ತೀರುಕಣಿ tirukani. = ತೀರ್ಕಣಿ. End, termination. 2, the state of being discharged; the state of being expended, disbursed or spent. ಅರ್ಥವ ತೀರುಕಣಿ (ಅರ್ಥಾಪಗಮ, ವ್ಯಯ, ವೆಚ್ಚ Nr.).

ತೀರುವಿಕೆ tiruvikē. = ತೀರ್ವಿಕೆ. Ending, etc.; the state of being settled or decided. ನ್ಯಾಯತೀರುವಿಕೆ (G. 244; My., also ನ್ಯಾಯದ).

ತೀರುವೆ tiruvē. = ತೀರ್ವೆ. Dues, fees, toll, custom tax (My.; Tē.).

ತೀರೈ tir. ತೀರೈ. To take mouthfuls, to devour (ಕಬಳನ Śmd. Dh.; M. ತೀರೈ, to cram; to force down, e. g. down the throat; see ತಿಮ್ಮು 2, ತೀವು).

ತೀರೈ ತಿರೈ. The worms (a disease, My.; T.). — ತೀರೈ ಹುಯ. = ತೀರೈ. (My.).

ತೀರ್ tir. = ತೀರು 2. — ತೀರ್ಪಡಿ. = ತೀರುವಡಿ. Leisure (My.). 2, settlement, decision (My.; M.). — ತೀರ್ಮಾನ. = ತೀರುಮಾನ. (My.). — ತೀರ್ಮಾನಿಸು. = ತೀರುವಾನಿಸು. To settle, to decide (My.; T.).

ತೀರ್ಕಣಿ tirkanē. = ತೀರುಕಣಿ. (ನಿವಾಸ HIA.). ಯಜ್ಞದ ತೀರ್ಕಣಿ (ಯಜ್ಞಾನ್ತ, ಅವಧ್ಯುಗ HIA.).

ತೀರ್ಕೆ tirkē. = ತೀರಿಕೆ. (My.).

ತೀರ್ಪು tirū. = ತೀರ್ಪು, ತೀರಿಸು. To finish, etc. (ನಿವೃತ್ತಿ Śmd. Dh.; Ūpr. 5, after 121; 6, after 99; 7, 25; 7, after 154; Bp. 60, 33; Tē.). 2, to remove, etc.; to remove, as a sickness, to cure (ಪಂಚರಸ Kk. 68; Śm. 51; Bp. 39, 24; Tē.); to destroy (Grj. 10, 111).

ತೀರ್ಪು tirū. Passed across or over, crossed; floated; spread; surpassed. See ಅಮ, ಅ-, ಉತ.

ತೀರ್ಪು tirū. = ತೀರತ. A passage, a ford; a landing place at a river's side; the stairs of a landing place (ಸೋಪಾನ Nn. 48). 2, a holy place in the vicinity of streams or springs; a holy place (ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ 48; ತೀರ್ಪಕ್ಷೇತ್ರ Mr. 532). 3, any piece of water (ಅವಗಿ, ನದಿ, ತಟಾಕ, ಕೆಲಸ, ಕೂವೆ, ಬಾವಿ 48; ನದಿ ಬಾವಿ ಕೆಲಸಗಳ 532); sacred water. 4, a part of the hand dedicated to a deity. 5, a sacred object; sacred science; a school of philosophy (ದರ್ಶನ, ಪದ್ಧತಿಸನ, ಅಹಿ ದರ್ಶನ 48, o. r. ಪದ್ಧರ್ಶನ; ಸನ್ನಪದ್ಧರ್ಶನಗಳ 532). 6, a worthy person, a fit recipient (ಸತ್ತಾತ್ಮ 48); a person of a good family or race (ಅಮೃತ, ಸದ್ವಂಶ 48); a Brāhmaṇa. 7, a minister and seventeen other officers of state who are in close attendance on a king (ಅಪ್ಪಾದತಾಮಾತ್ಯರ್, ಮುಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರಧಾನರ್ 48; ಮುಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪದಿ ನೆಂಟುರು ಪ್ರಧಾನರ್ 532). 8, an ascetic (ಮುನಿ, ಯತಿ 48). 9, a learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ 48). 10, a Jina (48). 11, a virtuous wife (ಪತಿವ್ರತೆ 48). 12, a religious teacher, a guru. 13, the pudendum muliebre (ಭಗ, ಯೋನಿ 48; ಕಾನ್ತೆಯರ ಯೋನಿ 532). 14, a flag, a banner (ಪತಾಕೆ 48). ತೀರ್ಪುಕ್ತಿನ್ತ ಶ್ರೀಪುಲಿ, ಪಾರ್ಥಗಿನ್ತ ದೊರೆಯುಲಿ (Prv.). See Sp. s. ನಡೆ 2.

ತೀರ್ಪುಕೆ tirthaka. Holy, sacred; an ascetic Brāhmaṇa; N. of a nāga.

ತೀರ್ಪುಕರ tirthakara. An Arhat, a Jina (Sk.; also: ತೀರ್ಪುಕರ). See Nn. s. ಅನನ್ತ; Ūpr. 7, 6.

ತೀರ್ಪುಜಲ tirthajala. Water of a holy place. 2, water in which a worthy man's feet have been washed (Grj. 4, 39; V. 14, 53).

ತೀರ್ಪುವಾದ tirthapāda. One whose feet are sacred: a title for a venerable man (My.).

ತೀರ್ಪುಯಾತ್ರೆ tirthayātrē. A visit to any sacred bathing place or shrine, a pilgrimage. (J. 17, 49; My.; B. 4, 155).

ತೀರ್ಪುಯಾನ tirthayāna. = ತೀರ್ಪುಯಾತ್ರೆ. (Ūpr. 4, 17).

ತೀರ್ಪುರೂಪ tirtharūpa. One whose form is sacred: a title for a venerable man (My.; B. 4, 87).

ತೀರ್ಥವಿಧಿ tīrtha-vidhi. The rites to be observed at a place of pilgrimage. (My.).

ತೀರ್ಥಪ್ರಾಶ್ನ tīrtha-śrāddha. Funeral ceremonies performed with water, (sesamum seed, and sacrificial grass, My.); funeral ceremonies observed at a place of pilgrimage (My.).

ತೀರ್ಥಸಮ್ಮಾನೇ tīrtha-sambhāvanē. The reception of water with which a guru's or another worthy man's feet or an idol have been washed and the offering of presents for it, on festive occasions (My.).

ತೀರ್ಥಸ್ವರೂಪ tīrtha-svarūpa. = ತೀರ್ಥರೂಪ. (My.; B. 4, 87).

ತೀರ್ಥಾಂಬು tīrtha-ambu. = ತೀರ್ಥಜಲ No. 1. (Ūpr. 8, 106).

ತೀರ್ಪು tirpu. Settlement, decision, sentence (My.; B. 4, 93, 169).

ತೀರ್ವಿಕೆ tirvikē. = ತೀರುವಿಕೆ. ನ್ಯಾಯತೀರ್ವಿಕೆ (G.; My.; B. 5, 263).

ತೀರ್ವೆ tirvē. = ತೀರುವೆ. (My.; Si. 266; T.).

ತಿವರ tīvara. Tbh. of ತೀವ್ರ. (My.; Tē.).

ತೀವ್ರ tivu. To become full; to abound; to spread (v. i.; ಪೂರಣā ſmd. Dh.; ಇಡಿಕಡā Ōk. II, 86; cf. ತೀವ್ರ, ತೀವ್ರ 2, ತೀವ್ರ, ತೀವ್ರ; T. ತೀವ್ರ, ತೀವ್ರ, ತೀವ್ರ, to be full, abound; ತೀವ್ರ, to increase, v. i.; ತೀವ್ರ, to grow, increase; ತೀವ್ರ, M. ತೀವ್ರ, to fill or press or stuff in; T. ಕೆಡುಮು, ಕೆಡುವು, to be full; see s. ಕೆಡುಮು 5). ಇತಿವಾದಿಯಂ ತೀವ್ರ ನಾಲ್ಕೆ ಸಗಂ ಸೂಸಿ (ſmd. 79). ಹೊತ್ತು ತೀವ್ರ ವದು (ಸೂತಮಾಸ, ವೈಜನನ Hlā.). ನೆಲೆಯ ತೀವ್ರದ ಉಪರಿಗೆ (ಸಾಧ, ಸುಧಾಧವಲಿತ Mr. 193). ಪಕ್ಷ ತೀವ್ರದ ಬಣ್ಣ (ಮಾನ್ಯಣ್ಣ Kk. 25). See Ūpr. 1, after 101; 1, 102; 3, 99; 7, 141; Grj. 4, 28, 42; Bp. 28, 6; 32, 55; 38, 47; 43, 81; 50, 4, 28; 55, 14; 59, 58; Rāv. 2, 37; 6, after 11; 13, after 70 & 80; 13, 90; J. 1, 1; 17, 21; Pril. 3, 3; ಸೂಮ್ನುದೀವ್ರ. 2, to fill (v. t.), etc. ಭುವನಮನ ಆವಗಂ ಪರಿದು ತೀವ್ರದ ತಣ್ಣದಿರ್ಗ (Lilv. 3, 7). See Ūpr. 2, 39; Bp. 8, 37; 12, 28; 14, 25; 57, 15; 58, 57, 68; 59, 52; Rāv. 13, 76; J. 13, 10, 17; 22, 4; 28, 5, 47; ದೇವದೀವ್ರ. — ತೀವ್ರ. So that (anything) abounds, etc. ಧನಧಾನ್ಯಂ ತೀವ್ರ ಧನ್ಯಾರದೋ (Sā. 96). 2, abundantly, greatly, etc. ತೀವ್ರ ಸೂಗ ಸೂಗಿಸಿ, ನಲಿ ನಲಿದು, ಮೊರೆ ಮೊರೆವ ಭೃಂಗಾವಳಿ (J. 3, 37).

ತೀವ್ರ tīvara. = ತೀವ್ರ, ತೀವ್ರ. Strong, severe, violent, rough (ನಿಪುರ Nn. 57); fierce; sharp; hot; impetuous; rash, quick; excessive, much, unbounded. — ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become impetuous or quick (My.).

ತೀವ್ರತೆ tīvatē. Impetuousness, ardor, haste (Grj. 6, 11, 48); the flight of an arrow (ದೀವ್ರ, ವೇಗ, ಅವ್ವಿನ ವೇಗ Hlā.); exceedingness.

ತೀವ್ರತೆ tīvatē. Violence, impetuousness, ardor, haste, daring. See ಕಡುಕೆಯ.

ತೀವ್ರಬುದ್ಧಿ tīva-buddhi. A fierce, ardent disposition; a keen mind. (My.).

ತೀವ್ರವೇದನೆ tīva-vēdanē. Sharp pain, agony.

ತೀವ್ರಾಸ್ತ್ರ tīva-astra. A discus or thunderbolt (ವಜ್ರ Nn. 119).

ತು tu. 1. = (ಅತ್ತು 2, ಇತ್ತು. ಉತ್ತು). ತ್ತು. ದು 1. A termination of the third person singular neuter of the imperfect, e. g. ಅಯ್ತು, ಹೋಯ್ತು, ತನ್ತು, ಬನ್ತು (C.). 2, a form of the demonstrative pronoun

neuter (said to form adjectives, ſmd. 95), e. g. ಬಳ್ಳೆತು, ಮೆಲ್ಲೆತು, ಬೆಟ್ಟೆತು (95), ದಟ್ಟೆತು, ತೋರಿತು, ನೇರಿತು, ಕೂರಿತು, ಉದ್ದೆತು, ಸುಣ್ಣೆತು, ತಣ್ಣೆತು, ಬಣ್ಣೆತು, ಗುಣ್ಣೆತು, ಅಗಲಿತು, ದೊಡ್ಡೆತು, ಬಲ್ಲಿತು, ಬಣ್ಣೆತು (96), ಎತ್ತೆದ್ದು, ಆರ್ತು (181), ಎನ್ನು (199), ಉನ್ನತು (ſs.).

ತು tu. 2. = ದು 2. A termination of the P. p., e. g. ಸೋಲ್ಲು, ಪೋಲ್ಲು, ಕದ್ದು, ಉದ್ದು (ſmd. 288).

ತು tu. 3. = ತನ 1, ತೂ 1. (My.).

ತು tu. But, on the other hand; indeed; pray! well! (ಆಹ, ಇದು ತನ್ನದು ಎನ್ನುವುದು, ಬೆಡಗಂ ನುಡಿದ ಗಾಡು Mr. 536).

ತುಕ್ tuk. Offspring, children.

ತುಕಡೆ tukāḍa. = ತುಕಡಿ No. 1. (My.).

ತುಕಡಿ tukāḍi. = ತುಕಡ, ತುಕ್ಕಡ, ತುಕ್ಕಡಿ. A bit; a bit of bread, etc.; bread in general; a detachment from a body; a party (Mhr., H. ತುಕಡಾ, ತುಕಡೀ; Si. 284; Ūb. 136). ತುಕಡಿ ಯಲ್ಲದವಗೆ ತಕ್ಕಡಿ ಯಾಕೆ? (Prv.). 2, a division, a district, a province (My.; Br. ತುಕಡಿ, ತುಕ್ಕಡಿ; M. ತುಕ್ಕಡಿ).

ತುಕಲಿ tukali. — ತುಕಲಿಗಡ. A large leguminous shrub with pinnate leaves, Albizzia amara Boivin. (? Z.).

ತುಕಾರ tu-kāra. The syllable ತು (ſmd. 95, 145, 183).

ತುಕಾರಾಂತ ತುಕಾರā-anta. A term with final ತು (ſmd. 119).

ತುಕ್ಕ tukka. = ತುಕ್ಕು 2. ತುಕ್ಕ ಹಿಡಿದ ಖಡ್ಗ ಮಿಕ್ಕಿದವನಿಗೂ ಆಗದು (Prv.).

ತುಕ್ಕಡೆ tukkāḍa. = ತುಕಡ. (My.).

ತುಕ್ಕಡಿ tukkāḍi. = ತುಕಡಿ. (My.; see s. ತುಂಗಡಿ). ತುಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಕ್ಕಡಿದಾರ ಸೇರಿ, ತುಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲ ಸುಡಿಸಿದ (Prv.).

ತುಕ್ಕಡಿದಾರ ತುಕ್ಕಾಡಿ-dāra. The headman of a district (My.).

ತುಕ್ಕಾ tukkā. — ತುಕ್ಕವಯ್ಯ. N. See Prv. s. ನಮ (where the Mhr. poet ತುಕ್ಕಾರಾಮ is meant).

ತುಕ್ಕು tukku. 1. To crowd, to throng, to come en masse. (Cf. ತುಮಕು, ತುಮಗು 1). ಅಕ್ಕದ್ವನವರವರ ತನು ಪರಿಮಳಂಗಳ್ಗೆ ತುಕ್ಕು ವ ಎಳೆದುಮ್ಪುಗಳ ಬಳಗಂಗಳ್ (J. 28, 43).

ತುಕ್ಕು tukku. 2. Rust, of iron (My.; Tu.; T. ತುರು; M. ತುರುಮ್ಪು, ತುರುವು; Tē. ತುಕ್ಕು, ತುಪ್ಪು, ತುಪ್ಪು). ಕಪ್ಪಿಣ್ಣೆ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿಯುವದು (B. 4, 149).

ತುಗಿಲ್ tuggil. N. of a plant (ಉಗ್ರ Mr. 120).

ತುಂಗ tunṅga. = ತುಂಗ, q. v. — ತುಂಗಗಡೆ. = ತುಂಗ. (My.). — ತುಂಗಮುಸ್ತ. = ತುಂಗ. (ಕುಟನ್ನಟ, ಗೋಪುರ, ಗೋನರ್ಡ, ಕೈವರ್ತಮುಸ್ತಕ, etc. Si. 155). — ತುಂಗಮುಸ್ತ. = ತುಂಗಮುಸ್ತ. (My.).

ತುಂಗ tunṅga. High, elevated, lofty, prominent (ದೊಡ್ಡಿತ್ತು Nn. 26, 28); long; chief, principal (ſmd. 171); strong, passionate. 2, the tree Rottleria tinctoria Roxb. 3, N. of a river in the Mysore territory (that has very good water). ಗಂಗಾಸ್ತಾನ ತುಂಗಪಾನ (Prv.).

ತುಂಗಕುಡೆ tunṅga-kuḍē. A woman with prominent breasts (Bp. 55, 15).

ತುಂಗಭದ್ರ tunṅga-bhadra. = ತುಂಗಭದ್ರೆ. (My.). 2, a restive elephant.

ತುಂಗಭದ್ರೆ tunṅga-bhadre. The river Tambudra in the Mysore territory, formed by the junction of the Tunga and Bhadrē (My.; B. 4, 128; Bp. 44, 4; Si. 94). ತುಂಗಭದ್ರೆಗೆ ಮಂಗ ಹೋದರೆ ಭಂಗಬಹೋದು ತಪ್ಪೇತೇ? (Prv.).

ತುಂಗಿ *tuṅgi*. A kind of basil or *Ocimum* (= ಅಜಗದ್ಗಿಣಿ; see ನಾಮವ ಬೇಳೆ).

ತುಂಗಿ *tuṅgē*. = ತುಂಗ. A grass the root of which is a fragrant bulb and is imagined to contain a pearly concretion (Tē.). — ತುಂಗಿಗಡ್ಡೆ. The bulb of *Cyperus rotundus* (ಕುಟನ್ನಟ್ಟಿ, ಗೋನದ, ಗೋಪುರ, etc. Si. 155; ಗೋಪುರ 452; ಪೀಠರ 453; My.). ನೀಳಮಾದ ತುಂಗಿ ಗಡ್ಡೆ (ಕುರುವಿನ್ನ, ಮುಸ್ತೆ, etc., ಉದ್ದಾನೇ ತುಂಗಿಮುಸ್ತೆ, ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ 162). — ತುಂಗಿಮುಸ್ತೆ. = ತುಂಗಿಗಡ್ಡೆ. (My.; Tē.). ಉದ್ದಾನೇ ತುಂಗಿಮುಸ್ತೆ, see s. ತುಂಗಿಗಡ್ಡೆ. — ತುಂಗಿಹುಲ್ಲು. The *Cyperus* grass (My.).

ತುಚ್ಛ *tučča*. Tbh. of ತುಚ್ಛ (Smd. 340), ತುಚ್ಛ.

ತುಚ್ಛ *tučča*. = ತುಚ್ಛ, ತುಚ್ಛ. Empty; void, vain; small, trifling; insignificant, contemptible; low, mean. ತುಚ್ಛನ ಸಂಗದ ಬಾದೋದಕ್ಕಿನ್ನಲೂ ಹುಚ್ಛನ ಸಂಗದ ಬಾದೋದ ವಾಸು. — ತುಚ್ಛ ಮಾತು ಅಡುವವನು ಹುಚ್ಛನಿದ್ದ ಕಡೆ (Prvs.).

ತುಚ್ಛಕೆ *tuččaka*. = ತುಚ್ಛ. Empty; void, vain; etc.

ತುಚ್ಛಧಾನ್ಯ *tučča-dhānya*. Straw, chaff, blighted grain.

ತುಚ್ಛ್ಯ *tuččya*. = ತುಚ್ಛ. (Smd. 340).

ತುಚ್ಛಾರ *tuččāra*. Inconsideration, indiscretion (My.; cf. Mhr. ತುಟೀಂ; Mhr. ತುಟಿರಾ, that snaps readily; that readily breaks in and quarrels, snappish; ತುಚ್ಛಾರ, broken down, wasted, spent, unconnected). ತುಟಿ ಮಾರಿದ ಹಲ್ಲು ತುಚ್ಛಾರದ ಮಾತು ಸರಿ ಮಾಡಲಾಸ (Prv.).

ತುಚ್ಛಾರಿಸು *tuččārisu*. To be inconsiderate or indiscreet (Bh. 7, 15, 10; 7, 16, 34; 7, 19, 27; My.).

ತುಟಿ *tuṭi*. The lip (ಅಧರ, ದನ್ನಡ್ಡದ, ಒಪ್ಪ, ದನ್ನವಾಸಸ್ HIA.; Mr. 318; ಒಪ್ಪ, ಅಧರ, ರದನ್ನಡ್ಡದ, etc. Nr., Si. 213; ಅಧರ 454; ಸಮ್ಪು ಮು, ಒಪ್ಪ Nn. 63; ದನ್ನಡ್ಡದ, ಅಧರ 67; Bp. 20, 11; 54, 81; J. 30, 4; C.; T. ತುಡಿ; M. ಚೂಡಿ, ಚಿಡ್, ಚುಡ್ಡು; Tu. ದುಡಿ). ಹಕ್ಕೀ ತುಟಿ (ಚೂಡು, ತ್ರೋಟಿ Si. 178, only in Si.). ತುಟಿಗೆ ತುಪ್ಪವಿಲ್ಲ, ಕಟಿಗೆ ಪಂಡಾರ್ತಿ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ. — ತುಟಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಸುಮ್ಮನಿರದು. — ತುಟಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಮಲದ ಘೋಷನ ಯಾಕೆ? — ತುಟಿ ಮಾರಿದ ಹಲ್ಲು, ಮರಾ ಮಾರಿದ ಕಮ್ಮ. — ತುಟಿ ಮೇಲೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ. — ತಟ್ಟನೆ ದಾ! ಎನ್ನರೆ ತುಟಿ ಬಿಟ್ಟಿನನ್ನೆ. — ನುಂಗ ದಾರದ ತುತ್ತೂ ತುಟಿ ಮಾರಿದ ಹಲ್ಲು ಸಮ (Prvs.). See Prv. s. ತುಚ್ಛಾರ.

ತುಟ್ಟ *tuṭṭa*. = ತುಟ್ಟ q. v., (ತೊಟ್ಟು 2). — ತುಟ್ಟ ತುಡಿ. The very end (My.; Tē. - ತುಡಿ).

ತುಟ್ಟ *tuṭṭi* (Tbh. of ತುಟ್ಟ?). Dearness, excess of price; dear; dearly, at a high rate (ಅನರ್ಘ್ಯ G.; C.; Tē. ತುಟ್ಟು, loss, failure in mercantile profits). ಅವರು ಲವಂಗವನ್ನು... ತುಟ್ಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (B. 3, 13). ತುಟ್ಟಯಿನ್ನ ಮಾಡಿ, ಬಹಳ ಹಣ ಗಳಿಸಿದರು (3, 63). ಕೇಶರವು ತುಟ್ಟ ಇರುತ್ತದೆ (3, 107). ಅವರು ಅಗ್ಗವಾದಾಗ ಕಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು, ತುಟ್ಟಯಾದಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (5, 102). ತುಟ್ಟಯಾದಾಗ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಿಟ್ಟಾಗದ (Prv.).

ತುಟ್ಟಿಸು *tuṭṭisu*. Strength to be diminished, impaired, or lost; to decrease in power (ಶಕ್ತಿ ಕ್ಷಯ Smd. Dh.; cf. ತುಡಿ 3?); to grow less (Bh. 3, 13, 48). ತುಟ್ಟಿಸಿದಂ (Smd. 278).

ತುಡಗ *tuḍagu*-23. = ತುಡುಗ. q. v. (ತಕ್ಕರ ಒಬ.; B. 5, 125; My.). ಅನೆ ತಾ ತುಡಗಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಿ ಮೂರ್ಖನಮಾಗಿ, ಭೂನಾಥ ಜಾರನಾದರೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾನವರಿಗವೆ? (Sp.).

ತುಡಗತನ *tuḍagatana*. = ತುಡುಗತನ, q. v. (My.).

ತುಡಗಿ *tuḍagi*. = ತುಡುಗ. A female thief (My.).

ತುಡಗು *tuḍagu*. = ತುಡುಗು, q. v. (My.). ತುಡಗ ಮಾಡಿದ್ದು (ಮೂಕಿತ G.).

ತುಡಗಿ *tuḍagē*. = ತುಡಿಸಿ, q. v.

ತುಡಿ *tuḍi*. = ತುಡು. A stolen thing (J. 6, 53).

ತುಡಿಕು *tuḍiku*. = ತುಡುಕು 1, etc. (B. 5, 31).

ತುಡಿಕೆ *tuḍikē*. A fruit store-house (My.).

ತುಡಿಗೆ *tuḍigē*. = ತುಡಿಸಿ, ತುಡುಸಿ, (ತೊಡ 1), ತೊಡಿಸಿ, ತೊಡಿಸಿ, ತೊಡುಸಿ. (Putting to or on; that is put on): certain clothing or dress; an ornament. ತುಡಿ ಗೆಯಂ ತೊಟ್ಟಂ (Smd. 156, o. r. ತುಡಗಿಯಂ). See ಅಂಗದುದಿಗೆ, ಉಕ್ಕುದಿಗೆ, ಕವಿದುದಿಗೆ, ಚಿತ್ರದುದಿಗೆ.

ತುಡಿಯಿಸು *tuḍiyisu*. = ತುಡಿಸು, ತೊಡಿಸು 1. To put on another (Rāv. 13, after 59).

ತುಡಿಸು *tuḍisu*. = ತುಡಿಯಿಸು, etc. To cause to put to or on. 2, to put on another (Ūpr. 5, 119; 6, after 64; Bp. 56, 5).

ತುಡು *tuḍu*. 1. (Smd. 91). = ತೊಡು 1. To join, to put to or on; to put (the arrow) on (the bow); to put on, as ornaments or clothes adapted to the body, e.g. a jacket, trowsers, etc. (ತರಸನ್ನಾನ Smd. Dh.; ಕಣಿಯ ಸನ್ನಾನ Smd. 92; ಭೂಷಣಾ ವರಣ Smd. Dh.; see Tbh. ಪಡ್ಡ; T. ತೊಡು, ತುಡುಕ್ಕು, ತೋಯ; M. ತೊಡು; Tē. ತೊಡಗು, ತೊಡಂಗು, ತೊಡುಗು; T., M. ತೊಗು, to join, be united, see ತೊಂಗರ; T. ತುಗಿರ, M. ತುಗಿರ, ತುಯಿರ, cloth, dress; cf. ತೊಗಟ್ಟು, ತೋಣಿ, ತೋಡು 4); to cover (Bh. 1, 20, 55). P. p. ತೊಟ್ಟು. ತುಡಿಗೆಯಂ ತೊಟ್ಟಂ (Smd. 156). ತೊಟ್ಟಂ, ತೊಟ್ಟಪಂ (282). ಪಸುರಂಗಿಯನು ತೊಟ್ಟನು (Bh. 3, 13, 19). ಕೂರ್ಪಾಸಮಂ ತೊಟ್ಟು (Rāv. 5, 51). ಕನ ತ್ತನಕವಚಮಂ ತೊಟ್ಟು (6, after 11). ರಾಘವಂ ತೊಟ್ಟ ದಾಣದ ಮೊನೆ (J. 8, 40). See Ūpr. 6, 36, 37; Abh. P. 7, 81; 13, 47, 59; Grj. 1, 55; J. 33, 22; ಪರ್ಗಣೆದುಡು, ಪೊಗುಪ್ಪ ಸನ್ನಡು.

ತುಡು *tuḍu*. 2. = ತೊಡು 2. Putting on, etc. — ತುಡು ಚೂಡರ್. -ಸೊಡರ್. (Smd. 83. 204). An ornamented or trimmed lamp.

ತುಡು *tuḍu*. 3. = ತುಡಿ, ತುಡುಗು. — ತುಡುತಿಸ್ಸಿ. = ತುಡುಗು ಡಿ. A person who makes stolen or furtive entertainments, or one who eats stolen things. ತುಡುತಿಸ್ಸಿ ಗಣ್ಣನಾ ಬಡತನ ವ ಬಲ್ಲಕೇ? ಕಡನ ತನ್ನಕ್ಕಿ, ಕುದಿಸಿ, ತುಪ್ಪವ ಬೆರೆಸಿ, ಹೊಡದು, ಕುಲಿ ಹಳೊ! (Sp.).

ತುಡುಕಿಸು *tuḍukisu*. To cause to seize, etc. (Bp. 44, 48; 51, 56).

ತುಡುಕು *tuḍuku*. 1. = ತುಡಿಕು, ತುಡುಕು. To grasp quickly, hastily, suddenly, or firmly, to seize, to snatch, to grasp; to touch with some force, to touch (ಸತ್ತರಗ್ರಹಣ Smd. Dh.; Tē. ತೊಡುಕು, ತೊಡುಗು; T., M. ತೊಡು, to touch; cf. ತೊಡಕು 1). See Ūpr. 7, 127; Abh. P. 3, 35; 7, 57; Rāv. 5, 41. 71; 6, 20; 9, 60; Bh. 1, 10, 37; 8, 13, 20. 27; 6, 2, 2; 8, 28, 40; J. 4, 13. 36; 8, 22; 9, 14; 13, 15; 28, 45. 46; Rām. 1, 13, 10; ಕೆಯ್ತುಡುಕು 1.

ತುಡುಕು *tuḍuku*. 2. Grasping quickly, etc. See ಕೆಯ್ತುಡುಕು 2. — ತುಡುಕುಗಾಯ. A wound that catches or

hits (Bh. 3, 10, 52). — ತುಡುಕುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A horse that is firmly reined (Bh. 9, 2, 44). — ತುಡುಕುಳಿ. -ಉಳಿ 3. A grasping thief (V. 38, 47). — ತುಡುಕುವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Joint-light (Rām. 1, 16, 41).

ತುಡುಗ tudugu-a3. = ತುಡಗ. A thief, a trickish, dishonest man, a rascal (ಚೌರ, ತಸ್ತರ, ಪರಾಸ್ತನಿ, ಪಟಚ್ಚರ, ಮರಿಮುಚ್ಚ, ಸ್ತೇನ, ಸ್ತೇಯ G.; My.). See B. 3, 38; 5, 106.

ತುಡುಗತನ tudugātana. = ತುಡಗತನ. Theft, thievishness, rascality, mischievousness (My.; ಸ್ತೇಯ G.).

ತುಡುಗಿ tudugi. = ತುಡಗ. (My.).

ತುಡುಗು tudugu. = ತುಡಗು, ತುಡಿ, etc. Theft, stealth, rascality, etc.; a stolen thing (ಅಧ್ಯಾಹಾರ, ಕಳವು G.; My.; B. 3, 29; T. ತುಡುಕ್ಕು). ತುಡುಗಿನ ಹಣ (ದೋಪ್ತ G.; My.). ಮೃದನ ಬೋನವನ ಇನ್ನು ತುಡುಗಿಂ ತಿನ್ನ ತಿವದ್ವೋಹಿ (Bp. 24, 56). — ತುಡುಗ ಅವು. A thievish, straying cow (B. 3, 22). — ತುಡುಗ ದನ. Thievish, straying cattle (My.). — ತುಡುಗ ಮಾಡು. = ತುಡುಗು. (B. 5, 268). ತುಡುಗ ಮಾಡೋಣ (ಅಭಿಧರಣ, ಅಭಿಧಾರ G.). — ತುಡುಗ ಮೇ. To graze stealthily (B. 3, 22). — ತುಡುಗುಣಿ. -ಉಣಿ. = ತುಡುತಿಸ್ತಿ. Who or what lives on stolen things, etc. (Bp. 40, 65; V. 14, after 81). See ನಾದ್. — ತುಡುಗುಣಿನಾಯ್. A dog that lives on stolen things or by stealth (ಪಾಟಿನೆಪಾದಿ Smṛ. I; Ūt. II, 81). — ತುಡುಗು ಮಾಡು. To steal. ಭಂಗಾರ ತುಡುಗು ಮಾಡೋಣ (G. 306). See B. 2, 29; 3, 78.

ತುಡುಗೆ tudugē. = ತುಡಿಗೆ, etc. (ಭೂಪಣ, ಅಲಂಕಾರ, ನೇಪಥ್ಯ, ಅಭರಣ Hlā.). ಕೊರಳಕ್ಕಿಕ್ಕುವ ತುಡುಗೆಯೆಲ್ಲಂ (ಗೈವೇಯಕ Hlā.). See ಮೇಲುಡುಗಿ.

ತುಡುಂಕು tuduṅku. = ತುಡುಕು 1. See Ūpr. 5, 64; Rāv. 5, after 25; 6, after 11 (twice) and after 24; 8, after 125; Śāv. 1, 33; 3, 38.

ತುಡುಪು tudupu. An oar (T.); a flat wooden spoon (My., occasionally; T. ತುಡುಪ್ಪು, a stirrer, etc.; cf. ತುಡಿ 4 and see ತುಣುಕು 2).

ತುಡುಬು tudubu. A kind of drum (Tē. ತುಡುಂ, ತುಡುಮು; T., M. ತುಡಿ, a small drum; cf. ಟುಮುಕ). ತುಡುಬು ಬಡಿಯದೆ ದನಿಯ ಕೊಡುವದೇನೊ? (Dp. 148).

ತುಣಕ tunaka. = ತುಣಕು 1, ತುಣುಕು 1, ತುಣಕು 2. A fragment, a piece, a bit (ತಕಲ Čb.; T. ತುಣಿ, ತುಣಿಕ್ಕಿ; M. ತುಣಿ; Tē. ತುಣಕ, ತುಣಯ; T. ತುಣಿ, to cut in pieces; Tē. ತುಣಿ, ತುಣುಗು, to go to pieces, etc.; ತುಣುಮು, to break or cut to pieces, to pluck, etc.; Mhr. ತುಟಕ, broken). ಹದೇ ಅದೇ ತುಣಕ (ಲಕ್ಷಕ G.).

ತುಣಕು tunaku. 1. = ತುಣಕ, etc. (ಅರ್ಧ, ಭಿತ್ತ, ಎದಲ, ತಕಲ G.; My.). ಅದೇ ತುಣಕು (ತಾಟ G.). ಒನ್ನು ತುಣಕು ರೊಟ್ಟಿ (B. 3, 22). ತುಣಕಾಗದನ್ನಾ (ಆಮ್ನ G.). — ತುಣಕು ತುಣಕು. rep. (My.).

ತುಣಕು tunaku. 2. = ತುಣುಕು 2, etc. (My.).

ತುಣಿ tuni. = ತುಡಿ 1. To tread (My.). — ತುಣಿದಾಟ. = ತುಡಿದಾಟ. (My.).

ತುಣಿ tuni. The tree *Cedula toona*.

ತುಣಿಸು tunisu. = ತುಡಿಸು. (My.).

ತುಣುಕಿಸು tunukisu. = ತುಣುಕಿಸು. To cause to shake or be agitated (My.).

ತುಣುಕು tunuku. 1. = ತುಣಕ, etc. (My.).

ತುಣುಕು tunuku. 2. = ತುಣಕು 2, ತುಣಕಾಯಿಸು. ತುಣಕು 1 q. v., ತುಣಕು, ತುಣುಕು 1 q. v., ತುಣುಕು, ತುಣುಕು. To shake or be agitated, as water (My.; T. ತುಡುಪ್ಪು, a stirrer, an oar, etc.; ತುಡಿಪ್ಪು, palpitation; M. ತುಡಿ, to splash violently; cf. ತೋನಿ, and see ತುಡುಪು).

ತುಣ್ಣು tunṇu-a3. A mischievous, wicked, rascally, insolent, lewd man, a rogue, etc. (My.; B. 5, 106; M. ತೋಣ್ಣು; Tē. ತುಣ್ಣಿ, ತುಣ್ಣು; T. ತುಣ್ಣುರಕ್ಕಾರ; T. ತುಣ್ಣುರಿ, insolence; mischief). ತುಣ್ಣಿನ ಕೆಯ್ಲಿ ಗಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವನು. — ತುಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ನಣ್ಣು ಬನ್ನರೆ ಗಣ್ಣಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ. — ತುಣ್ಣಿನಿಗೆ ನಣ್ಣುರೆಲ್ಲ ಬಣ್ಣುರ ಹಾಗೆ. — ತುಣ್ಣಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ತುಣ್ಣಿನ ಫಯ ವೇನು? (Prvs.). — ತುಣ್ಣುಕುದುರೆ. A wicked horse (My.). ತುಣ್ಣುಕುದುರೆಗೆ ಗಣ್ಣುಲಗಾಮು (Prv.). — ತುಣ್ಣುತುಡುಗ. A wicked boy (B. 1, 13; My.).

ತುಣ್ಣುಕತನ tunṇakatana. = ತುಣ್ಣುಕತನ. (B. 3, 82).

ತುಣ್ಣತನ tunṇātana. Wickedness, mischief, roguishness, impudence, lewdness (My.; G. 183, 184).

ತುಣ್ಣಿ tunṇi. A wicked, etc. female (My.).

ತುಣ್ಣು tunṇu. = ತುಣ್ಣುತನ. Wickedness, etc. (My.; cf. ತುಣ್ಣು 2, ತೋಣ್ಣು 2). — ತುಣ್ಣುಟ. Wicked, etc. behaviour (My.). — ತುಣ್ಣುಮುಣ್ಣಿ. A wicked, etc. widow (My.; see Prv. s. ತಣ್ಣಿ).

ತುಣ್ಣು tunṇa. A beak; a snout; a trunk; the mouth; the point of an instrument. Cf. ತೋಣ್ಣು.

ತುಣ್ಣು ಕೇರಿ tunṇakēri. = ತುಣ್ಣುಕೇರಿ.

ತುಣ್ಣುಂಗಿ tunṇaṅgi. = ತೋಣ್ಣುಂಗಿ, q. v.

ತುಣ್ಣಿ tunṇi. = ತೋಣ್ಣಿ, ತೋಣ್ಣು. A beak; the mouth. 2, the navel. 3, a prominent navel (ಬುಗುಡುಹೊಕ್ಕಾದ Mr. 388). 4, a kind of gourd (= ತುಣ್ಣಿಕೆ, etc.).

ತುಣ್ಣಿಕೆ tunṇika. Furnished with a snout or trunk; (one who brings near, see ಅಂ-).

ತುಣ್ಣಿಕೆ tunṇikē. A plant bearing a bright-red gourd. *Momordica monodelpha* Roxb. (ಪಿಷ್ಟ, ಬಿಷ್ಟ, ತೋಣ್ಣಿ Mr. 127).

ತುಣ್ಣಿಕೇರಿ tunṇikēri. The cotton plant. 2, = ತುಣ್ಣಿಕೆ, the *Momordica monodelpha* Roxb. (ತೋಣ್ಣಿ Hlā.).

ತುಣ್ಣಿಕೇರಿ tunṇikēsi. = ತುಣ್ಣಿಕೇರಿ No. 2. (Sk.; ತೋಣ್ಣಿ ಬಳ್ಳಿ G.).

ತುಣ್ಣಿಭ tunṇibha. Having a prominent navel.

ತುಣ್ಣಿಲಿ tunṇila. Having a prominent navel (or belly, ಹೊಟ್ಟೆ Mr. 388; cf. ತುಣ್ಣಿಲ). 2, speaking harshly or severely. 3, loquacious.

ತುಣ್ಣಿಸು tunṇisu. To cut or break into pieces or parts, to make piece-meal, etc. (My.; Bh. 8, 23, 42; Śāv. 4, after 6; Rāv. 8, after 120; J. 4, 44; 20, 23; Tē. ತುಣ್ಣಿಂಡು; T., M. ತುಣ್ಣಿ; see ತುಣಕ). 2, to go to pieces (Bp. 58, 56).

ತುಣ್ಣು tunṇu. 1. A fragment, a piece; a bit, a little (ಅಸ್ತು, ಲವ Nn. 65; ಗುಣ, ಲೇತ 78; ತಲ್ಯ, ಲವ 187).

ಕಣ್ಣಿಗೆ Kk. 74; ಶಲ್ಯ Si. 407; ಹೋದು G.; Bp. 51, 81; J. 12, 44; 22, 32. 26; B. 4, 54. 157; My.; T., M. ತುಣ್ಣು; Tē. ತುಣ್ಣು; a small piece of cloth (My.; T. ತುಣ್ಣು); the state of being small, short or petty. ತರ್ಪವಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಣು ಕರಿಯೊನೆಯ ತುಣ್ಣು (Dp. 54). ತುಣ್ಣಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ತುಣ್ಣಿನ ಧಯ ವೇನು? (Prv.). See Si. 110. 399. — ತುಣ್ಣುಕಾಲು. A mutilated, maimed leg (My.). — ತುಣ್ಣುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. A small spark (Rām. 5, 8, 77). — ತುಣ್ಣುಗೆಯ್. = ತುಣ್ಣು ಮಾಡು. ಹವಣಿಸಿದು ಮಾಂಸಮಂ ತುಣ್ಣುಗೆಯ್ದು ಉಪ್ಪುಡುವದು (ವಲ್ಲೂರ Mr. 218). — ತುಣ್ಣು ತುಣ್ಣು. rep. (C. Bp. 11, 11). ತುಣ್ಣುತುಣ್ಣುದೊರೆಗಳು ಕೂಡಿ ಹಿಣ್ಣುಹಿಣ್ಣು ಸೈನ್ಯ ಕೂಡಿಸಿದರು (Prv.). — ತುಣ್ಣುದೊರೆ. = ತುಣ್ಣು ಪಾಳೆಗಾರ. See Prv. s. ತುಣ್ಣು ತುಣ್ಣು. — ತುಣ್ಣು ಪಾಳೆಗಾರ. A petty chieftain (My.). — ತುಣ್ಣು ಪಿಣ್ಣು. A small piece of cloth and food given as alms. ತುಣ್ಣು ಪಿಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಯಾರ ಹಂಗು ಏನು? (Prv.). — ತುಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು. A small piece of cloth (My.). — ತುಣ್ಣು ಮಾಡು. To cut or break into pieces or parts (My.; ಖಣ್ಣಿ ಸು. G.). ತುಣ್ಣು ಮಾಡಿದರೂ ನೀರು ಒಣ್ಣಾಗದೆ ಇರದು (Prv.).

ತುಣ್ಣು tunḍu. 2. (= ತುಣ್ಣು, ತೋಣ್ಣು 2). Mischief, rascality, etc. ಬಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣುತಿಯಾಗಿ, ತುಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲಿ ತಿರಗೋ ಮಗನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ದಣ್ಣು ತಪ್ಪದು (Sp.). ತುಣ್ಣು ದೇವರಿಗೆ ಪುಣ್ಯಪೂಜಾರಿ (Prv.).

ತುಣ್ಣು ತನ tunḍutana. (= ತುಣ್ಣು ತನ). (B. 4, 200).

ತುಣ್ಣಿ tunṇi. = ತುಣ್ಣಿ. The penis (T. ಹುಣ್ಣಿ; M. ಕುಣ್ಣಿ, ಕುಣ್ಣಿ, ಹುಣ್ಣಿ, ಹೂತ್ತು; Tē. ಹುಣ್ಣಿ, ಹುಣ್ಣಿ). See ಮೆಚ್ಚುತುಣ್ಣಿ.

ತುಣ್ಣಿ tunṇi. = ತುಣ್ಣಿ. (My.). ತುಣ್ಣಿಯುಣ್ಣು ರೂ ತುರುಕರ ಸಹ ನಾಸ ದೇವ (Prv.).

ತುತಿ tuti. Tbh. of ಸುತ್ತಿ (Śmd. 358; My.).

ತುತಿಸು tutisu. = ಸುತ್ತಿಸು. (Bp. 5, 37; 43, 32; 61, 54; My.).

ತುತೂರಿ tutūri. = (ತಿತ್ತಿರಿ 2), ತುತ್ತೂರಿ, ತುತ್ತೂರಿ. A long trumpet (My.; Tē. ತುತಾರಿ, M. ತುತ್ತಾರಿ, Mhr. ತುತ್ತಾರಿ). ತುತೂರಿಯೊಂದಿ ದರೆ ತುಪಟ ಬಣ್ಣೀತೇ? — ತುತೂರೇ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ, ತುಡುಸಿ ಕೊಣ್ಣು, ಒಡಿ ಹೋದ (Prvs.). See Prv. s. ಪಿತ್ತೂರಿ.

ತುತ್ತ tutta. = ತುಟ್ಟ. Another form of ತುದಿ (Śmd. 229). — ತುತ್ತತುದಿ. (Śmd. 229). The very point or end (My.). ನೆಗೆದಯ್ ಲೋಕದ ನೀರ್ದ ತುತ್ತತುದಿಯಂ ನೀಂ (229, o. r. ತುಟ್ಟ-).

ತುತ್ತ tutta. = ತುತ್ತ, ತುತ್ತ. Tbh. of ತುತ್ತ. (My.).

ತುತ್ತೂರಿ tutūri. = ತುತೂರಿ. (My.).

ತುತ್ತಿ tutti. The mulberry tree, *Morus indica* (Mhr., H. ತುತೀ, ತೂತ; B. 5, 89; ಕವಂಗು, ಪೂಗ Ūb.).

ತುತ್ತಿದ tuttida. A proficient, etc. man (ವಿತ್ತಿಗ, ಪ್ರೌಢ Kk. 82; ವಿತ್ತಿಗ Śmd. II; cf. ಹುದಾರಿ 1 & 2 P.).

ತುತ್ತು tuttu. 1. To take by mouthfuls, to eat; to swallow (ಕಬಲನ Śmd. Dh.; Bh. 3, 6, 49; T. ತು. ತುಯ್; ತುದ್ವಿ, to fill up; to eat; ತುದು, to be close or thronged; to be eating; see ತುದುಕು, ತುದುಗು 1, ತೂನ್ತು 1; cf. ತೀದಿ). ಒರ್ತುತ್ತು ಎಷ್ಟುನಂ ತುತ್ತಿ, ದೇವಗಣಕ್ಕೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಿ ಪಾಡು (Śmd. 79).

ತುತ್ತು tuttu. 2. = ತೊತ್ತು 2. A mouthful of food, as much rice as forms a mouthful; a morsel; food (ಗ್ರಾಸ, ಕವಲ Nr., Si. 317; ಅಹುತಿ, ಕಬರ Mr. 220; ಜೀವಣ, ವಳಗ, ಕವರ Kk. 46; Śm. 59; My.; T. ತುದ್ವಿ, ತುತ್ತಿ, ತುನ್ತು, ತುಪ್ಪು, ತುಪ್ಪು, M. ಕೊಡು, food). ಬೇರ್ದ ತುತ್ತುಗಳು (ಚದು,

ಹವಿಸ್ Mr. 260). ತೋರ ತೋರದ ತುತ್ತುಗಳನ್ ಒಡನೊಡನೆ ತಾಂ ಮಾಡುತ್ತ ಪಿಡಿದು, ... ನೀಡುತ್ತಿರಲು (Bp. 8, 15). ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ತುತ್ತು ಹುಡುಕುವದೇ. — ತುತ್ತು ತೂಕಾ ಕೆಡಿಸಿತು. — ತುತ್ತು ಹೆತ್ತ ತಾಯಾನ ಮಡಿಸಿತು. — ತಲೇ ಮೂಡು ಸುತ್ತು ತಿರುಗಿದರೂ ತುತ್ತು ಬಾಯಿಲಿ. — ತುತ್ತು ಕೆಯ್ಯಿ ಬನ್ನರೂ ಮುತ್ತ ಬಾಯಿಗಿಲ್ಲ. — ತುತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ತೊತ್ತು ಅಗಿದ್ದಾಳು (Prvs.). See Grj. 4, 97; Bh. 1, 10, 32; V. 5, 84; J. 6, 52; B. 5, 94; ಒರ್ತುತ್ತು, ಬಲದುತ್ತು; Prvs. s. ನುಂಗು. — ತುತ್ತಂಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. = ತುತ್ತುಗೊಳ್ಳು. (Bp. 56, 21). — ತುತ್ತುಗೊಳ್ಳು. -ಕೋಳ್ಳು. -ಗೋಳ್. To take a mouthful (J. 16, 41). ಎತ್ತಿದಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತು ಕರದರೆ ತುತ್ತುಗೊಳ್ಳು ಬೇಡವೇ? (Prv.). — ತುತ್ತು ತುತ್ತ. rep. ತುತ್ತು ತುತ್ತಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣವೋ? (Prv.). See Bp. 15, 25; 33 sum.; 33, 11; 47, 40.

ತುತ್ತು tuttu. = ತುತ್ತ, etc. See ಕೂಪಾರೋದಿತ.

ತುತ್ತೂರಿ tutūri. = ತುತೂರಿ, etc. (My.).

ತುತ್ತೆ tutte. Tbh. of ತುತ್ತ. (G.).

ತುತ್ತೆ tuttha. = ತುತ್ತ, ತುತ್ತ, ತುತ್ತ. Blue vitriol, sulphate of copper. 2, a stone, a rock.

ತುತ್ತೆ tutthē. The indigo plant. 2, small cardamoms.

ತುತ್ತೆ tu-tva. The syllable ತು (Śmd. 146. 183. 288).

ತುದ tuda. Striking, pricking, stinging. See ಅರುನ್, ಎ ಧುನ್.

ತುದಾ tudā. (= ಸುದಾ). Or, perhaps, however (My.).

ತುದಿ tudi. = (ತೋರ್, etc.), ತುತ್ತ. An extremity, an end, a point, a top, a tip; end (ಅಗ್ರ Śmd. 171; Nn. 82; ಅನ್ಯ, ಅನ್ಯಮ, ಅಗ್ರ್ಯ, etc. Mr. 459; ಅನ್ಯ Śmd. 146 Cm.; My.; Tē. ತುದೆ, ಸುದೆ; T. ತುದಿ, ತುಯ್, ತೂಜಿ, ತೂಪಿ; M. ತುಡ್ವಿ, ತುಂಜ, ತುಣ್ಣಿ, ತುಮ್ಪು, ತುಯ್ಯ). ತುದಿಯಾದುದು (ಅನ್ಯ, ಅನ್ಯಮ, ಅಗ್ರ್ಯ, ಅಗ್ರಿಮ Hlā.). ಮರದ ತುದಿ (ತಿರಸ್, ಅಗ್ರ, ತಿವರ Nr., Mr. 104; ಪ್ಲಾಗ್ರ, etc. Hlā.; ಪಾದಪಾಗ್ರ, ತಿವಿ Nn. 4). ಮೊರಿಯ ತುದಿ (ಚೂಚಕ, ಕುಚಾಗ್ರ Nr.). ಬಿಟ್ಟದ ತುದಿ (ಶೃಂಗ, ಪರ್ವತದ ಅಗ್ರ Nn. 28; ಮೇಖಲೆ 118). ಅನೆಯ ಸುಣ್ಣಿಲ ತುದಿ (ಪುಷ್ಕರ, ವಾರಣಾಸದ ಅಗ್ರ 27; ಕರಿಕರದ ಅಗ್ರ 72). ಅನೆಯ ಬಾಡೆಯ ತುದಿ (ದ್ವಿಪದನದ ಅನ್ಯ 102). ಸಣ್ಣಿತ್ತುಂ ಕೂರಿತ್ತುಮಹ ಧಾನ್ಯದ ತುದಿ (ತೂಕ Nr.). ಬಿಲ್ಲ ತುದಿ (ಅಟನಿ, ಅರ್ತಿ Si. 287). ಕೆಲಸದ ತುದಿ (ಸಾತಿ, ಅವಸಾನ 400). ಧುಜದ ತುದಿ (ತೋರ್ದಲೆ, etc. Śm. 71). (ಕಣ್ಣಿ) ನಡುವಣ ಕರ್ಪಂ ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆಲ್ಯುಂ ತುದಿಯ ಕೂರ್ಪಂ (Śmd. 81). ಕಣ್ಣದ ತುದಿಯನ್ (the object aimed at) ಅಡಿಯದೆ ನುಡಿವುದು (Bp. 28, 33). ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು ಮದು ವೇ ಗುಣ. — ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವ ಎಂದಿದ್ದರೂ ಕೆಳಗೆ (Prvs.). See Ūb. v. 178. 179. 226; Ūpr. 2, 41; Bp. 42, 18; 45, 1; 51, 48; Rāv. 6, after 11; 13, 87; Bh. 1, 20, 55; J. 11, 14. — ತುದಿಕಾರ್. -ಲು. The extremity of the foot (ಪಾದಾಗ್ರ, ಪ್ರಪದ Hlā.; My.). — ತುದಿಕುಣ್ಣಿ. The hip, the loins (ಕಟಿ, ಕಟಿತಿರ್ ಪರ್ವ Hlā.). — ತುದಿಕೆಯ್. The tip of an elephant's trunk (ಕರಾಗ್ರ, ಪುಷ್ಕರ Hlā.; T.). ಅನೆಯ ತುದಿಕೆಯ್ (ಕರಿಹಸ್ತಾಗ್ರ, ಪುಷ್ಕರ Nr.). 2, the extremity of the hand or arm (My.). — ತುದಿಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. To go to the extreme, to be hazardous (Rāv. 13, 12). — ತುದಿಗಾರ್. -ಕಾರ್. = ತುದಿಕಾರ್. (J. 8, 18). — ತುದಿಗಿವ. -ಕಿವಿ. The extremity or tip of the nose (Mr. 260). — ತುದಿಗುಣ್ಣು. A summit. ಬಿಟ್ಟದ ತುದಿಗುಣ್ಣು (ಕೂಟ, ತಿವರ, ಶೃಂಗ Si. 115). — ತುದಿಗುಣ್ಣಿ. = ತುದಿಕುಣ್ಣಿ. (ಕಟಿತಿರ್ಪ Mr. 331). — ತುದಿಗೆ ಬರು. To be nearly ready (My.). — ತುದಿಗೆಯ್. = ತುದಿಕೆಯ್ No. 2. (My.). — ತುದಿಗಿಲಮ. -ಕೋಳಮ. To stand on tiptoe (Śāv. 2, 80). — ತುದಿಗೋಡು. -ಕೋಡು. The very point or top; the highest branch (Ūpr. 5, 47; Rāv. 13, 12). — ತುದಿನಾಲಿಗೆ. The tip of the tongue (Rām. 5, 8, 57; B. 3, 40; 5, 28). — ತುದಿನೆಲೆ. The

uppermost story of a building (J. 30, 36). — ತುದಿವದ. The highest state or dignity (Bp. 4, 63). — ತುದಿವದವಿ. = ತುದಿವದ. (Bp. 24, 19). — ತುದಿವಾಲ. The extremity or end of a tail (C.; B. 4, 36, 211). — ತುದಿ ಮುಟ್ಟು. To the end; completely (My.). — ತುದಿ ಮುಟ್ಟಿಸು. To bring to the end, to carry out, to do (a thing) completely (Bp. 6, 7; 22, 66). — ತುದಿ ಮುಡ್. The point to be broken off, to be injured (Bp. 47, 14). — ತುದಿಮೂಗು. The extremity or tip of the nose (Mr. 280; My.). — ತುದಿಮೊದಲ್. -ಲು. The foremost point or part (ಅಗ್ರ Mr. 516). 2, the very beginning, commencement or root (Bp. 1, 58). 3, beginning and end (J. 10, 22; 17, 60; 19, 54). — ತುದಿಮೊರೆ. The nipple of the breast (J. 16, 35). — ತುದಿಯ ಕಾರ್. = ತುದಿ ಕಾರ್. (Bp. 43, 85). — ತುದಿಯ ಕೆಯ್. = ತುದಿಕೆಯ್. (ಕರಾಗ್ರ, etc. Mr. 155). — ತುದಿಯ ಬೆರಳ್. The tip of the finger (Bp. 47, 42). — ತುದಿನರಂ. To the end. ಮೊದಲಿನ್ದ ತುದಿನರ ಮ್ ಅದರ್ ಲತೆ (ಅರೋಹ Nr.). — ತುದಿನಾಲ. -ದಾಲ. = ತುದಿ ದಾಲ. (Rām. 5, 8, 34). — ತುದಿವೆರಳ್. -ಬೆರಳ್. The finger's point (Rām. 5, 8, 33; 5, 9, 7; 6, 9, 21). — ತುದಿನೆದಿಗು. The very edge or end of a garment (J. 30, 24).

ತುನ್ತುಡ್ tuntur. ತುನ್ತುಡು. = (ಜಿಪವು), ತುನ್ತುಡ್, (ತೂ ಪವು). Drizzling; spray; a drop (Tē. ತುಪ್ಪರೆ, ತು ಮ್ಪರೆ, ತುಮ್ಪರೆ, ತುಪ್ಪರೆ, ತೂರೆ, ತುಪ್ಪಿ; T. ತುನಡಿಲ್, ತುನಡೈ, ತೂನರ್, ತೂಡಿಲ್, ತೂಡಿಲ್; M. ತೂಡಿಲ್; T., M. ತೂಡಿ, to drizzle, etc.; ತೂಗು, ತೂವು, to be sprinkled; to scatter; to sprinkle; T. ತುಮಿ, ತುಳಿ, M. ತುಳಿ, ತುಳೈ, a drop; Tē. ತೂರು, to drizzle; see ತೂಡಿ 3). ಇನ್ನುವಂ ಸಿರಿ ಪಲ್ಲಗ್ರದ ತುನ್ತುಡಿಯ! (Sā. 74). See Grj. 1, 48; Bp. 13, 12; J. 6, 3; 9, 24; 28, 36; Rā. 10, after 31; Rām. 5, 8, 88. — ತುನ್ತುಡುಮುಡ್. A fine, drizzling rain, a sprinkling of rain (My.). ತುನ್ತುಡುಮುಡ್ ಯಿನ್ದ ತೂದಿನ ಕೆಡೆ ತುನ್ತುಡುತೇ? (Prv.). — ತುನ್ತುಡುಹನಿ. Small drops of water, spray (My.). — ತುನ್ತುರ್ವನಿ. = ತುನ್ತುಡುಹನಿ. (Bp. 13, 21). — ತುನ್ತುರ್ವನಿ. = ತುನ್ತುರ್ವನಿ. (ಪ್ರಪತ್, ಪ್ರಪತ್ Hlā.). ಅನೆಯ ಕೆಯ್ ತುನ್ತುರ್ವನಿ (ವಮು, ಕರಸೀಕರ Hlā.). — ತುನ್ತುರ್ವನಿ. = ತುನ್ತುರ್ವನಿ. (ಸೀವರ ಓ. I, 75; J. 30, 11).

ತುನ್ತುಡ್ tunturi. = ತುನ್ತುಡ್, etc. (ತೀಕರ, ಅಮ್ಬುಕಣಿ Si. 31, only in Si.). See 59. 82. 248. 269. — ತುನ್ತುಡ್ತುಮುಡ್. Watery vapour, fog. ತುನ್ತುಡ್ತುಮುಡ್ತು (ಹಿಮಾನಿ, ಹಿಮ ಸಂಹತಿ, ಮುಂಜುಗುಮ್ಬು Si. 32).

ತುನ್ದ tunda. A protuberant belly; the belly.

ತುನ್ದ ಪರಿಮಾರ್ಜಿತ tunda-parimārja. = ತುನ್ದ ಪರಿಮೃಜ. (ಅಲಸ್ಯದ ವನು G.).

ತುನ್ದ ಪರಿಮೃಜಿತ tunda-parimṛjita. One who is in the habit of stroking his belly, a lazy man, a sloth.

ತುನ್ದಿ tundi. Gorbeltied, corpulent; having a prominent navel.

ತುನ್ದಿಕೆ tundika. Gorbeltied; having a large navel.

ತುನ್ದಿಭೆ tundibha. = ತುನ್ದಿಕೆ. (Sk.; G.).

ತುನ್ದಿಲಿ tundila. Gorbeltied (cf. ತುನ್ದಿಲಿ); having a large navel. See s. ದುರದೃಷ್ಟ.

ತುನ್ದ ತುನ್ದಾ. Struck, hit; pricked; stung; hurt, injured, tormented (ಪೀಡಿತ, ನೋವು Mr. 448). 2, the tree *Credela toona* Roxb. (See ನನ್ನಿವರ್ಧನಮುಟ್ಟು).

ತುನ್ದವಾಯಿ tunna-vāya. A tailor.

ತುಪಟ tupata. = ತುಪಟ, etc. ತುತೂರಿಯೂದಿದರೆ ತುಪಟ ಬನ್ನಿತೇ? (Prv.).

ತುಪರಿ tupari. — ತುಪರಿಬಳ್ಳಿ. A creeping plant much cultivated, *Luffa aegyptiaca* Mill. (Z.).

ತುಪಾಕೆ tupāka. = ತುಪಾಕೆ. (Rā. 5, 52. 59; Rā. 3, 23).

ತುಪಾಕೆ tupāki. = ತುಪಾಕೆ, ತುಪಾಕೆ. A musket, a matchlock, a gun (My.; Br.; H. tufang). ತುಪಾಕೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆಲಿ ಪಿರಂಗಿ ತುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತುಪಾನಿ tupāni. = ತುಪಾನು. (B. 5, 128).

ತುಪಾನು tupānu. A storm, a typhoon. 2, slander, calumny (My.; Mhr., H. ತುಫಾನು). ತುಪಾನು ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿ ಕೊಡ್ತರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.).

ತುಪ್ಪು tuppā. Clarified butter, ghee (ಸರ್ಪಿ, ಪೈ ತ, ಅಚ್ಚು, ಅಫಾರ Hlā., Mr. 183; ಪೈತ, ಅಚ್ಚು Nn. 24; ವಾ., ಪೈತ 124; ಪೈತ, ಹವಿಸ್, etc. Si. 316; C.; T. ತುಪ್ಪುಗ, ತುಪ್ಪು, see s. ತುತ್ತು 2; Mhr. ತೂಪು). ಹೊಸ ತುಪ್ಪು (ಹೈಯಂಗವಿನ); ಹೆತ್ತ ತುಪ್ಪು (ತೀನ, ಸ್ವಾನ); ಕಾಸಿದ ತುಪ್ಪು (ತೈತ, ವಕ್ಕ); ಕರಗಿದ ತುಪ್ಪು (ಎಲೀನ, ದ್ರುತ); ಜೀನ ತುಪ್ಪು (ಸರಾಫ, ಮಾಪ್ಪಿ, etc.); ತುಪ್ಪದಲೆ ಮಾಡಿದುದು (ಸಾರ್ಪಿ Hlā.). ಜೀನ ತುಪ್ಪು ಬೆರಗಿದ ಮಧ್ಯ (ಮಧು, ಮಾಪ್ಪಿ, etc.); ತುಪ್ಪು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲವೂ (ಪಯಸ್ಸು); ನಿನ್ನೆ ಕಡಿದ ಹಾಲಿನಿಂದಾದ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪು (ಹೈಯಂಗವಿನ Nr.). ತುಪ್ಪು ಮೊದಲಾದ ಅಯ್ಲು ರಸಂಗಲು (ಪೈತಾದಿರಸವಂಜ್ Nn. 83). ಜೀನ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಲದು (Smd. 159). ತುಪ್ಪು ಅನ್ನ ಉಣ್ಣಿಕ್ಕೆ ನಾಯಿಯುಚ್ಚೇಲಿ ಕೆಯ್ ತೊಳಸಿದ. — ತುಪ್ಪದನ್ನ ಮಾಗಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಟ್ಟು, ತಿಪ್ಪೇ ಪಾಲಾದ. — ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಮುಪ್ಪು ಬನ್ನರೆ ಸನ್ನ ಕೂಡಿಸು ತ್ರದೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮುಪ್ಪು ಬನ್ನರೆ ಮಣ್ಣು ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ. — ಒಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಮಾತು ತುಪ್ಪು ಎಲ್ಲದ ಊಟ. — ತುಪ್ಪದ ಆತೆಗೆ ಎಂಬಲು ತಿಪ್ಪು (Prv.). See Bp. 14, 9; 32, 30; 51, 32; 57, 18; Bh. 1, 10, 30; B. 1, 15; Prv. s. ತುಟಿ, ನೆರಮನೆ, ಪೆಟ್ಟು 2. — ತುಪ್ಪುಗೆಣು. A good kind of gēṇasu (My.). — ತುಪ್ಪದ ನಾಗರಾಯಿ. N. (Bp. 58, 6). — ತುಪ್ಪದಯ್ಯಮ. -ಅಯ್ಯಮ. N. (Bp. 58, 12). — ತುಪ್ಪುಹೀರೆ. = ತುಪ್ಪೀರೆ. (Si. 150). — ತುಪ್ಪೀರೆ. = ತುಪ್ಪುಹೀರೆ. A kind of *Luffa* (C.).

ತುಪ್ಪಟ tuppata. = ತುಪಟ, ತುಪ್ಪು, etc. Wool (My.; Tē. ತುಪ್ಪಟ), etc.

ತುಪ್ಪಟಿ tuppala. = ತುಪ್ಪು. The plumage on some pigeons' legs (B. 3, 114), etc. ಪಕ್ಷಿಯ ತುಪ್ಪಟ (ಗಡ G.). See ಅಂಜೆದವುದಿ.

ತುಪ್ಪಲು tuppala. = ತುಪ್ಪು, etc. Wool, fine, soft hair, as of cats (B. 3, 80). See ಕೊಣ್ಣು ಗುಡುವುದು.

ತುಪ್ಪುಲಿ tuppul. -ಯಿ. = ತಿಪ್ಪು, ತುಪಟ, ತುಪ್ಪಟ, ತುಪ್ಪು, ತುಪ್ಪು, ತುಬಟ. A feather; the soft plumage, or down, of birds; the fine, soft hair of rabbits, etc. (ಪಕ್ಷಿಯ ರೋಮ Smd. I, Smd. 30; ಬಗದ ರೋಮ Bhn. 7; ಗಡ ಓ. I, 66; ಓ. 6. 96; 8, after 101; Tē. ತುಪ್ಪು; M. ತೂನರ್, ತೂಪ್ಪರ್, ತೂಪ್ಪೆ, ಜೊಪ್ಪೆ; T. ತೂನ; Te. ತುಯ). ಮೊಲದ ತುಪ್ಪು (ಶರೋಣ, etc. Nr.).

ತುಬಟ tubata. = ತುಪಟ, etc. (My.).

ತುಬಾಕೆ tubāki. = ತುಪಾಕೆ, etc. (My.; B. 3, 44; 5, 240; ಕೊವಿ G.). ಹಾಡಿಸುವ ತುಪಾಕೆ (ಕುತ್ತುಕೋವಿ G.). ತುಪಾಕೆ ಹಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮಂಚಿಕೆ (ತೋವು G.). ತುಪಾಕೆಯ ಗುಣ್ಣು (B. 4, 131).

ತುಬ್ಬು tubbu. 1. To point out a thief or to spy out a thief and make him known (ಜೋರ ಸೂಚನೆ Smd. Dh.; T. ತುರುವು, to seek; ತುರುನು, to explore, examine; T. ತುಪ್ಪು, M. ತುನಿವು, ತುನ್ಪು, search; a clue,

trace; cf. ಚೂಪು 1, ತೋಡ್, and ದೋಡಲ್. 2, to be found out or discovered (Bh. 4, 4, 89; J. 30, 81).
ತುಬ್ಬು tubbu. 2. The state of being found out or detected. (ತಲ್ಲಂಛೇ ಷ ಸ್ಮದ. Dh.; Tu.). ತುಬ್ಬಾಗದ ಕಳೆವು ಮದ್ದಾದ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? (Prv.).

ತುಮಕಿ tumaki. = ತುಮರಿ, ತುಮ್ಮುರು q. v., etc. (Tē. ತುಮಕಿ, ತುಮಕಿ, ತುಮ್ಮಿಕಿ). The wild mangosteen tree, *Diospyros embryopteris* Pers. (St. & Pl.).

ತುಮರಿ tumari. = ತುಮಕಿ, etc. (St. & Pl.).

ತುಮಲ tumala. = ತುಮುಲ. *Tumult, etc.*

ತುಮುಲ tumula. *Uproar, tumult, mingled, tumultuous and vehement combat, mêlée.*

ತುಮುಲಿ tumuli. To be enlightened (as the eye by eating, Čpr. 4, 48), to be re-animated or re-freshed (?). ತುಮುಲಿಂ (Smd. 49, 55).

ತುಮ್ಮೆ tumba. = ತುಮ್ಮೆ. See s. ತುಮ್ಮು 1.

ತುಮ್ಮೆ tumba. = ತುಮ್ಮೆ. (ಕರೇ ಕುಮ್ಮಕ್ಕಾಯಿ G.).

ತುಮ್ಮರ tumbara. = ತುಮ್ಮುರು, etc. (ತಿಸ್ತುಕ, ತಿಸಾರಕ, etc. Si. 130).

ತುಮ್ಮರಿ tumbari. = ತುಮ್ಮರ, etc. (ತಿಸ್ತುಕ Si. 484).

ತುಮ್ಮಿ tumbi. 1. = ತುಮ್ಮೆ 1, ದುಮ್ಮಿ, ದುಮ್ಮೆ. A large black bee, resembling the humble bee (ಅಳಿ Smd. I; ಮುಯ್ಯಾರದಿ, ಅದಿ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಪದಿಮೆ, ಮೇಳವು Smd. II, Kk. 90; ಮಧುಕರ, ಮಧುಪ, ತಿಲೇಮುಖ, ಭ್ರಮರ, ಭೃಂಗ, ಪಟ್ಟರಣ, ಪದ್ವಿರಿಹ, ಅಲಿ, etc. Hlā., Nr., Si. 176; ಗುಂಗುರು G.; ಮಧು, ಭೃಂಗ Nr. 13; ಮಧುಪ್ರಿಯ 29; ಭ್ರಮರ 45; ಮಧು ವ್ರತ 63; ಅಳಿ 107; ನೆಲಬಿಟ್ಟು ಚಿ. I, 28; ಪರಮಕವಿರುಕ I, 27; My.; T., M.; Tē. ತುಮ್ಮೆ). See Smd. 152. 169. 272; Čpr. 7, 55; Mr. 89; Juv. 1, 13; Bh. 1, 5, 7, 9; 1, 20, 54; Rāv. 2, 39; J. 3, 25; 8, 3; 26, 5; ಎಳೆದುಮ್ಮಿ, ಕೆಮ್ಮುತುಮ್ಮಿ, ಮರುಳ್ಳುಮ್ಮಿ, ಮಹಿ-, ಮಾರಿ-, etc. — ತುಮ್ಮಿಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. Black bee-like ringlets (Smd. 212 Mdb.); ringlets consisting of black bees (Sēv. 1, 53). — ತುಮ್ಮಿನಿಟ್ಟು. -ನಿಟ್ಟು. A swarm of black bees (J. 26, 24). — ತುಮ್ಮಿವೆಣ್. -ವೆಣ್. A female black bee (Čpr. 8, 98). — ತುಮ್ಮಿವೆಡೆ. -ವೆಡೆ. A bow-string of black bees (J. 6, 17).

ತುಮ್ಮಿ tumbi. 2. = ತುಮ್ಮೆ 2, q. v. (ದೋಣ Nr.; Tē. ತುಮ್ಮಿ). See ದೋಡ್. — ತುಮ್ಮಿಹೂ. (ಕುನ್ದ G., Čb., sic!).

ತುಮ್ಮಿ tumbi. = ತುಮ್ಮಿ. A kind of long gourd, *Lagenaria vulgaris* Ser. 2, the plant *Asteracantha longifolia*.

ತುಮ್ಮಿಕೆ tumbikē. Repletion, etc. (My.).

ತುಮ್ಮಿಸು tumbisu. To fill (v. t., My.). ತುಮ್ಮಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಪೂರ್ಣ, ಪೂರಿತ Si. 381). See Bh. 2, 4, 10; Bp. 46, 53; 59, 10; J. 4, 21; 9, 19; B. 5, 187. 2, to cause to fill (My.). 3, to give the male to any she-animal (My.).

ತುಮ್ಮು tumbu. 1. To become full, to be filled up; to become full or complete; to abound, to be amassed; to get plump and strong (ಪೂರಣ Smd. Dh.; ಸಮ್ಪೂರ್ಣ Smd. 101; C.; T., M. ತುಮಲು, ತುಗರು, ತೂರು; T. ತುಮಲು also: to be close pressed together;

ತುಮ್ಮೆ, plenty; ತುಮ್ಮೆ, host; see ತುಮುಗು 1; cf. ತಿಮ್ಮು 2). ತುಮ್ಮಿದ ಹುಣ್ಣಿವೆ (ರಾಕೆ Hlā.). ತುಮ್ಮಿದ ಮೆಯ್ಯನು (ಬಲವಾನ್ Nr.). ತುಮ್ಮಿದ ಕೊಡ ತುಲಕೋದಿಲ್ಲ. — ತುಮ್ಮಿದ ಮನೆಗೆ ಉಡು ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ತಮಂ ತುಮ್ಮಿದುದು (J. 26, 5). See Bp. 3, 4; 32, 32; 46, 24; 47, 29. 31; 59, 17; 60, 34; Bh. 1, 10, 31. 34; J. 28, 25; Dp. 4, 5; 148, 4; Si. 39. 389. 2, to fill (v. t.). ತುಮ್ಮಲು ಪಟ್ಟಿದು (ಪೂರ್ಣ, ಪೂರಿತ Nr.; Si. 381). See Bp. 43, 26; 46, 78; 49, 22; 56, 9. 12; 59, 4. 16; Bh. 3, 13, 28; Rāv. 2, 48; 6, 11; 13, 65; Rām. 1, 13, 10; Si. 309; B. 1, 10; 3, 59. 3, to possess, as a demon. ದೇವರು ಅವನ ಮೆಯ್ ತುಮ್ಮಿ ಬಂದೆ (My.). — ತುಮ್ಮು. So that it becomes or is full: fully, completely, all over, much (My.). See Si. 78; ಮೆಯ್ಯುಮ್ಮ; Prv. s. ಪೆಟ್ಟಿಗೆ. — ತುಮ್ಮು. = ತುಮ್ಮು. ನಾವೆ ಆತನನ್ನು ತುಮ್ಮು ನೆಮ್ಮಿ (B. 3, 3). ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮು ಮೇಲೆ ದೊರಕುವದಿಲ್ಲ (3, 22). ನನಗೆ ಹಿತವಾಗ ದೇಳೆನ್ನು ತುಮ್ಮು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ (4, 39). ತಕ್ಕ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವರೆ ನ್ನು ತುಮ್ಮು ನೆಮ್ಮಿ ಕೊಡ್ತೆದ್ದೇನೆ (4, 107). ಆ ಮಾತಿಗೆ ತುಮ್ಮು ಬಪ್ಪ ಕೊಣ್ಣು (4, 124). ತುಮ್ಮು ಹೊಯ್ದರೂ ಹಮ್ಮಲು ಹೋಗದು. — ದಾಯಿ ತುಮ್ಮು ಮಾತು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮು ಊಟ (Prv.).

ತುಮ್ಮು tumbu. 2. The becoming full, etc. — ತುಮ್ಮುಜವನ. Full, blooming youth (Rāv. 2, after 8). — ತುಮ್ಮುರಕೊಳ್ಳೆ. -ಉರ. A fire-brand in full blaze (Abh. P. 4, 39). — ತುಮ್ಮುವೆಡೆ. -ವೆಡೆ. The full moon (Rāv. 1, 84).

ತುಮ್ಮು tumbu. 3. = (ತೊಟ್ಟು 3), ತೊಡೆಮ್ಮೆ. The foot-stalk of a leaf, flower or fruit, a stalk (ವೃತ್ತ Smd. Dh.; ವೃತ್ತ, ತೊಟ್ಟು Smd. 22; ವೃತ್ತ 101; ನಾಡ Smd. I, o. r. ನಾಡ; ವೃತ್ತ ಕಾಯ ದೇಟು G.; B. 4, 64; My.). ವೊಗ್ಗಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತುಮ್ಮು ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 36).

ತುಮ್ಮು tumbu. 4. = ತೂಬು. A bore, a tube: the nave of a wheel through which the axle passes (ನಾಭಿ, ಪಿಟ್ಟೆ ಕೆ Hlā.; T., M. ತೂಮ್ಮು, perforation; a pipe or tube = ತೊಳ್ಳೆ; Tē. ತೂಮು, a bore, hole, fissure; see ತುರುವೆ 1, ತೊಳೆ 3). ಗಾಯಿ ತುಮ್ಮು (ನಾಭಿ Nr.). 2, an outlet, a sluice, a floodgate, a water-course (ಜಲಪ್ರಸಾರಿ Smd. Dh.; ಜಲಪ್ರಸಾರ Smd. 101; ಕೆಡೆಯ ಕೋಡಿ G.; T., M. ತೂಮ್ಮು; Tē. ತೂಮು). See ಕೂಲುದುಮ್ಮು. — ತುಮ್ಮುವರಿಯು. -ವರಿಯು. To cause (something) to overflow a floodgate (Čpr. 8, after 44).

ತುಮ್ಮುರ tumbura. N. of a Gandharva (Bp. 1, 48; V. 7, 58; ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಪಾಡಕಾದಿ G.).

ತುಮ್ಮುರು tumburu. = ತುಮಕಿ, ತುಮರಿ, ತುಮ್ಮರ, ತುಮ್ಮರಿ, ತೂಪರೆ, ತೂಬರೆ. The wild mangosteen tree, *Diospyros embryopteris* Pers. (*Embryopteris glutinifera* Roxb.), the fruit of which contains a powerful glue (ತಿಸ್ತುಕ, ತಿಸಾರಕ, ಕಾಲಸ್ಯಸ್ತ, ಸ್ಥೂರ್ಜಕ Nr.; ತಿಸ್ತುಕ Mr. 115; T. ತುಮ್ಮು; Sk. ತುಮ್ಮುರು, the fruit of *Diosp. embryop.*). See ಕೆಡೆಯ; Bh. 1, 20, 48. ತುಮ್ಮುರು tumburu. = ತುಮ್ಮುರ (My.). — ತುಮ್ಮುರುತಿರ್ಥ. N. of a lake at Tirupati (My.).

ತುಮ್ಮು tumbē. 1. = ತುಮ್ಮು 1. (ತಿಲೇಮುಖ Si. 408, only in Si.). — ತುಮ್ಮುಹುದ. (ಮಧುಕರ, ಮಧುಪ, etc. Si. 176; ತೂಲ 410).

ತುಮ್ಮು tumbē. 2. = ತುಮ್ಮು 2. The herb *Phlomis indica* Lin. (*Leucas ind.* R. Br.; ದೋಣ Si. 419;

ಶಮ್ಯಸು Mr. 150, o. r. ಶಂಪಾಸು; T., M.; Tē. ತುಮ್ಮಿ).
 2, the very common weed *Leucas linifolia* (Z.). See ಕಾತ ತುಮ್ಮಿ, ಗಣ್ಣು, ದೆವ್ವದುಮ್ಮಿ, ಹೆದ್ದುಮ್ಮಿ.
ತುಯ್ tuy. = ತೋಯ್, ತೋಯ್ಕು, ತೋ1, etc. To be or become wet or moist (ಸಾರ್ವತ್ಯ ಸ್ಮದ. Dh., o. r. ತೋಯ್; T. ತುಮ್ಮಿ, M. ತುವೆ; T. ತೋಯ್ಕಲ್, mire; ತೋಯ್ಕಲ್, cultivated moist land).
ತುಯಿ tuyi. To pull, to draw, to stretch (My.; Tē. ದುಯ್ಕು, ದೂಯು). P. ps. ತುಯಿದು, ತೂದು (My.).
ತುಯಿತ tuyita. The act of pulling, etc. (My.).
ತುಯ್ಯಲ್ tuyyal. (= ದುಯ್ಯಲು). A dish of rice, milk and sugar (ಕ್ಷೀರೇಯ, ಪಾಯಸ, ಪರಮಾನ್ನ Hk., Nr.; see ತುತ್ತು 1 & 2?). — ತುಯ್ಯಲಲ್ಲಮದೇವ. N. (Bp. 37, 6).
ತುರ tura. Quick, swift.
ತುರಕ turaka. = ತುರುಕ. (B. 5, 89; My.). — ತುರಕದೇವತಮರ. The common bead tree or Persian lilac, *Melia azedarach* Lin. (St. & Pl.; My.).
ತುರಕಿ turaki. A Turkish horse (Tē. ತುರಿಕ). — ತುರಕನಡಿಗ. A horse's trot (ಧೌತಕ G.).
ತುರಗ tura-ga. Going quickly: a horse. 2, the number seven, because of the seven horses of the sun. — ತುರಗ ದಳ. A troop of horses (Smd. 207).
ತುರಗಸತಿ turaga-gati. The paces of a horse. See Mr. s. ವಾಜ.
ತುರಗಮುಖಲೋಹ turaga-mukha-lôha. The iron in the mouth of a horse. See ಕರಂ.
ತುರಗಮೇಧ turaga-mêdha. = ಅಶ್ವಮೇಧ. (J. 25, 7; Râm. 1, 7, 24).
ತುರಗವ್ರಾತ turaga-vrâta. The troop of (the sun's) horses: the number seven (Ch.).
ತುರಗಾರೋಗ turaga-ârûdha. A horseman. (R.).
ತುರಗಾಳಿ turaga-âli. A multitude of horses (Râm. 5, 8, 59).
ತುರಂಗ tura-n-ga. 1. = ತುರಗ. A horse (ಕುದುರೆ Nn. 13. 26. 46). 2. = ತುರಗ No. 2. 3, a kind of vicēhitticētra (Kavy. III, 2, B, 57. 60 seq.). ತುರಂಗಕ್ಕೂ ಕುರಂಗಕ್ಕೂ ಸಮವೋ? (Prv.).
ತುರಂಗ turaṅga. 2. A jail (B. 5, 162. 176. 201. 204; Mhr., Port.).
ತುರಂಗಪ್ರಾಸ turaṅga-prâsa. A kind of alliteration (Ch.).
ತುರಂಗಮ tura-n-gama. A horse. 2, N. of a vṛitta (Ch.).
ತುರಂಗವಕ್ತ್ರ turaṅga-vaktra. = ತುರಂಗವದನ. (My.).
ತುರಂಗವದನ turaṅga-vadana. Horse-faced: a Kinnara. 2, Hayagrîva (My.).
ತುರಂಗಸ್ಥಂಭ turaṅga-skandha. A troop of horses.
ತುರಂಗಿ turaṅgi. A horseman, a rider, a groom. (Râv. 13, 85).
ತುರಂಜಿ turañji. (= ತೋರಂಜ, ದುರಂಜ?). A tree so called (My.; Br., H. ತುರಂಜ, the citron, a dry lime of large size); excellent (My.).
ತುರತ turata. = ತುರಿತ, ತುರುತ, ತುರ್ತ, ತುರ್ತು. Smartly, quickly; haste; urgency (My.; Mhr., H. ತುರೂತ, ತುರ್ತ, ತೂರ್ತ).
ತುರಾಯ turâya. = ತುರಾಯ. An ornament for the turban, of flowers, pearls, etc.; a plume, a crest, a nosegay. 2, the tufted head of certain flowers and vegetables (Mhr.,

H. ತುರಾ; Br. ತುರಾ, ತುರಾಯ). — ತುರಾಯದ ಹಕ್ಕಿ. (ಕಲಿಂಗ, ಧೂಮ್ರಾಟ, ಭೃಂಗ G.).
ತುರಾಯಿ turâyi. = ತುರಾಯ (My.). ನವಿಲಿನ ತುರಾಯಿ (ಶಿಖೆ, ಚೂಡೆ G.). ಜುಟ್ಟಲ ಎನ್ನು ಪಾರಿವಾಳಗಳಿಗೆ ತುರಾಯಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 114). — ತುರಾಯಿಮರ. A cypress (My.).
ತುರಾಪಾಟೆ turâshât. = ತುರಾಪಾಡ್.
ತುರಾಪಾಟೀವಾಸ್ತ್ರ turâshât-tivra-asthra. The thunderbolt and weapon of Indra (ಇಂದ್ರನ ಅಯುಧವಚನಕ್ಕೆ ವಸ್ತ್ರ Nn. 119). ತುರಾಪಾಡ್ turâ-shâh. (-shâh). Quickly overpowering: *Indra*.
ತುರಿ turi. 1. = ತುರುತಿ. (My.).
ತುರಿ ತುರಿ. 2. = ತುರುತಿ. Grating, etc. 2, = ತುರುತಿ ಲು. ತುರುತಿ 1. (My.). — ತುರಿಮಣಿ. = ತುರುತಿಮಣಿ. (My.).
ತುರಿ turi. 1. = ತುರಿ, ತೂರಿ, ತೂರಿಕೆ, q. v. (Sk.; R.).
ತುರಿ turi. 2. (= ತೂರ್ಯ 2). A bugle (My.).
ತುರಿತ turita. (= ತುರತ, ತ್ವರಿತ). Quickly, soon (ಅಂಜನಾ Mr. 537; My.).
ತುರಿತ turipa. = ತುರಿತ. (Abh. P. 7, 94; V. 8, 50). — ತುರಿವಂಗಿಯ. -o. To be hasty (Abh. P. 8, after 61).
ತುರಿಹ turiha. Tbh. of ತ್ವರಿತ (Smd. 354. 363. 368; ಶಿಲ್ಪಕ Kk. 50, Sm. 61).
ತುರೀಯ turîya. Fourth; a fourth, a quarter; the fourth state of the soul in which it has become one with the Brahma or universal soul.
ತುರೀಯವರ್ಣ turîya-varṇa. Belonging to the fourth caste; a *Sûdra*.
ತುರೀಯಾಶೀತ turîya-atîta. An attribute of Śiva (Śiv. 2, 103).
ತುರುಕ turuka. = ತುರಕ, ತುರುಷ್ಯ. A Turk; a Mussulman; Turkish (ತುರುಷ್ಯ, ಯವನ, ಜೋನಗ Mr. 382; My.; T., M. ತುಲುಕ್ಕ; Si. 227). ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತುರುಕನಿನ್ನೆ ದೆವ್ವಿ ತಿನ್ನ. — ತುರುಕನಿನ್ನೆ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಎದುರು ಹುಕ್ಕಿಯೇ? — ತುರುಕರ ಸಂಗ ಎನ್ನಿ ಗಾದರೂ ಭಂಗ (Prvs.). See Prv. s. ತುಣ್ಣಿ and ತುಳುವರಸ.
ತುರುಕಿ turukiti. A Turkish or Mahomedan woman (My., also ತುರುಕಿತಿ).
ತುರುತ turuta. = ತುರತ. (My.).
ತುರುಪ turupu. A "troop" (My.; Br. ತುರುಪ). 2, a trump or winning card (My.; H.).
ತುರುಮರಿ turumari. (= ಜೂರುಮರಿ). — ತುರುಮರಿಗಡ್ಡೆ. A plant with a yellowish flower and eatable tubers, *Habenaria marginata* Colebr. (Z.). — ತುರುಮರಿಯಲು. -ಅಲಲು. An herb, *Aerva monsonia* Mart. (Z.).
ತುರುವು turuvu. 1. = ತುರಿ 1. To hollow, to bore, to drill, to make a hole (T.). 2, to grate, to scrape, as fruits; to scrape out, as a kernel out of its shell (My.; T.; Tē. ತುರುಮು). — ತುರುಮು. That which has been grated or scraped out (My.).
ತುರುವು turuvu. 2. = ತುರಿ 2. Grating, scraping, scraping out. — ತುರುತಿಮಣಿ. An instrument with indents on a piece of wood for scraping the kernel of a cocoanut out of its shell; a grater for reducing the kernel of a cocoanut, etc. into minute parts, pulp, or powder (My.).
ತುರುಷ್ಯ turushka. An Indo-Skythian or Turk; a Mahomedan; any foreigner, a Greek, etc. (ಯವನ, ಜೋನಗ

Mr. 382); Turan or Turkestan (Bp. 6, 18). 2, *olibanum*, Indian incense, the resin of *Boswellia serrata* Staokh. See Si. 227; ರೋವಾನ.

ತುರಿ *tura*. 1. = ತುರು 2. — ತುರುಮುನ್ನೆ. = ತುರು. (B. 3, 28).

ತುರಿ *tura*. 2. = ತುರುದು. P. p. of ತುರು 1, in ತುರಿ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತುರಿಕು *turaku*. = ತುರುಕು. (My.).

ತುರಿಗು *turagu*. = ತುರುಗು 1. (J. 4, 44, o. r. ತುರುಗು).

ತುರಿಬಿ *turabi*. = ಚುರಿಬಿ, ಚುರುಬಿ, ತುರುಬಿ, ತುರುಬಿ, ತುರುಬಿ. See ಕುರಿ; ದೂರಿ. — ತುರಿಬಿಗಡ. An annual plant, stinging like nettles, cowhage, *Mucuna pruriens* D. C. (*Dolichos pruriens* Lin.; St. & Pl. & Z.; My.; M. ಚೂರಿಯಣ್ಣು, ತೂವೆ; Të. ದುರದಿಗೊಣ್ಣೆ, ದೂರಿಗುಣ್ಣೆ, -ಗೊಣ್ಣೆ). — ತುರಿಬಿ ಬಳ್ಳಿ. A climbing shrub, *Tragia involucrata* Lin. (St. & Pl.; Të. ದೂಲಗುಣ್ಣೆ, -ಗೊಣ್ಣೆ; T. ಚೂರ; M. ಚೂರಾಣ್ಣು; M. ಚೂರಾವಳ್ಳಿ, cowhage). 2, *Tragia cannabina* L. f. (Z.).

ತುರಿಸು *turasu*. = ತುರುಸು. (My.).

ತುರಿ *turi*. 1. = ತುರುಸು. (My.).

ತುರಿ *turi*. 2. = ತುರುಕ, ತುರು 1. Itching; the itch; scratching (ಕಣ್ಣು, ಬಜ್ಜು, ಕಣ್ಣುಯೆ Nr.; Si. 200; My.); an itching desire, lust (My.; T. ಚೂರ, ತುರುದ್ಡು, ತುರುದ್ಡು; Të. ದುರದಿ, ದೂರಿ; M. ಚೂರ; T. ಚೂರ, M. ಚುರುಣ್ಣು, to scratch; M. ಚೂರವಿಣ್ಣು, an itching polyp, cf. ಚೂರ). ತುರುಯದ್ದವಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ಮರುಯದ್ದವಗೆ ಮನ್ನತ್ತವಿಲ್ಲ. — ತುರುಯಿರುವಲ್ಲಿ ತುರುಸುವದು (Prvs.). — ತುರುಕಣ್ಣು. Herpes, soab (ಕಣ್ಣು, ಪಾಪು, ಎಚ್ಚರ್ಕೆ Si. 200). — ತುರುಕಣ್ಣು. = ತುರುಕಣ್ಣು. (My.). — ತುರುಮುಳ್ಳುಮಾನು. (ಸಹಸ್ರದಂಪ್ಪ, ಪಾರೀನ Si. 87). — ತುರು ಹಿಡಿ. A morbid itching to seize. ಚಿಟ್ಟು ತುರು ಹಿಡಿ ವದು (ಪ್ರಸರ, ಎಸರ್ವಣ Nr.).

ತುರಿಕೆ *turikë*. Itching, stinging; scratching (My.). — ತುರುಕಿಗಡ. An erect herb, the Neilgherry nettle, *Urtica heterophylla* Willd. (St. & Pl.; T. ಚೂರ).

ತುರಿಗು *turigu*. Misprint for ತುರುಗು 1 (Räv. 8, after 5).

ತುರಿಚು *turiçu*. = ತುರುಸು. (My.).

ತುರಿಬಿ *turibë*. = ತುರಿಬಿ, etc. See ಬಳ್ಳಿದುರುಬಿ.

ತುರಿತ *turita*. = ತುರು 2. (My.).

ತುರಿಸಿಕೆ *turisikë*. = ತುರುಕೆ. — ತುರುಸಿಕಿಗಡ. = ತುರುಕೆ. (St. & Pl.).

ತುರಿಸು *turasu*. = ತುರುಸು, (ತುರು 1), ತುರುಚು, ತುರುಸು. To scratch what itches, to scratch (ಕಣ್ಣುತಿ ಕರ್ವಣೆ Sm. Dh.; J. 5, 68; My.). ಕಿರು ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಮೇಗಾಲು ತುರುಕ ಬೇಡ. — ಕೊಳ್ಳಿ ತೆಗದು ಕೊಣ್ಣು, ತಲೇ ತುರುಕ ಕೊಣ್ಣು. — ತಿವರು ತುರುಕದರೆ ಆರಿಸಿನ ಹಾಗಿ. — ತುರುಕೋ ದ್ವನ ಕೇಳಿ, ತುರುಕ ಕೊಣ್ಣು, ಒಡಿ ಹೋದ. — ತುರುಯಿರುವಲ್ಲಿ ತುರುಸುವದು. — ತುರುಕ ಕೊಣ್ಣುರೆ ಬದಿ ಬಿಟ್ಟೇತೇ — ತುರುಕ ಕೊಣ್ಣು ವ ಉರಿ ಪಟ್ಟಾನು (Prvs.).

ತುರು *turn*. 1. = ತುರು 2. — ತುರುಗಣ್ಣು. = ತುರು. (My.).

ತುರು *turn*. 2. (Sm. Dh. 59). = ತುರು 1. A cow; kine (ಗೋಧನ Mr. 187; Të. ತೂದ್ದು; T. ತೂದು, ತೂದುವು, a crowd; a herd of oows; M. ತುರು, a heap; Të. ತುರುಮು, an assembly, crowd; a flock; a clump; a row; see ತುರುಗು 2).

ತುರುಗ (ಆಕರ್ Bhn. 88). ತುರುವಿನ ಮನ್ನೆ (ಪ್ರಜ, ಗೋಕುಲ, ಗೋಪು); ತುರುವಿನ ಹಿಣ್ಣು (ಗೋವುನ್ನೆ, ಗೋಧನ, ಧನ Hk.). ಜಗುನೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ತುರುಗಂ ಮೇಯಿಸಿದಂ (Sm. Dh. 278). ತುರುಗ ಪಣ್ಣಿರ ಪಾರ್ವರ ಮಹಿಷಾಕರ (120 Mdb.). ತುರು ಇಲ್ಲದ ಮರಕ್ಕಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). See Bp. 58, 22; 60, 21. 22. 27. 31; ಕಾರ್, ಸಗ್ಗದುರು. — ತುರು ಕದು. dupl. ತುರು ಕದುಮಿಲ್ಲದ ಊರು ನರಕಧಾಟನ (Sp.). — ತುರುಗಾಯ. — ಕಾಯ. To tend kine (J. 6, 47). — ತುರುಗಾಯ. — ಕಾಯ. A cowherd (J. 7, 80). — ತುರುಗಾಟ. — ಕಾಟ. = ತುರುಗಾಯ. (Bh. 2, 2, 78). — ತುರುಗೋ. — ಕೋ. To catch a cow or kine. ಬೇಡರ ವೋರ ಮಸಗಿ ತುರುಗೋರ ಬದಿಸನ್ನಂ (Sm. Dh. 281, o. r. ತದಿಸನ್ನಂ). — ತುರುವಳ್ಳಿ. A cowpen, or a station of cowherds (ಗೋಸೆ ಸೆ.). — ತುರುವಳ್ಳಿಕಾಟ. A cowherd (Bh. 2, 8, 17). — ತುರು ಮನ್ನೆ. = ತುರುಮನ್ನೆ No. 2. (ಗೋಕುಲ, ಗೋಪು Mr. 187, o. r. -ಮನೆ). — ತುರುಮನ್ನೆ. A herd of kine (ತುರುಮಿಲ್ಲ Sm. 33; ಹಿಣ್ಣು 96; ಪಳ್ಳೆ 79, which might mean "cowpen"). 2, = ತುರುಮನ್ನೆ, a cowpen, or a station of cowherds (see ತುರು ವಿನ ಮನ್ನೆ 8. ತುರು). — ತುರುಮಿಣ್ಣು. — ಹಿಣ್ಣು. = ತುರುಮನ್ನೆ No. 1. (Sm. Dh. 33). — ತುರುಹಟ್ಟಿ. A cowpen. ಹದೆಯ ತುರುಹಟ್ಟಿ (ಗೋಪುಣ್ಣೆ); ತುರುಹಟ್ಟಿಯ ಅದ್ವಿಕದವನು (ಗೋಪುಣ್ಣೆ, ಗೋವಿ ನ್ನ Nr.).

ತುರು *turn*. 3. = ತರು 8. Running (see ಮುನ್ನುಡು; M. ತುರು, to gush out; ತುರು, to be opened; cf. ತೂರಿ 3 and ತರು 1; T. ತುಳ್ಳೆ, menstruation; ತುರು, the filth or nastiness of the body). — ತುರುಮಿಣ್ಣೆ. = ತರು. A girl at the age of puberty, a female that has become menstruant (ನಿರ್ದಿ ಪಣ್ಣೆ Sm. 78; ಪುಷ್ಪವತಿಯಾದವಳೆ Kk. 27).

ತುರುಕಾಟ *turu-kāra*. A cowherd (ಗೋಪಾಲ, ವಲ್ಲವ Hk.); an owner of cows (ಗೋಮತ, ಗೋಮ, ಗೋ ಸ್ವಾಮಿ Hk.). ತುರುಕಾಟರ ಪಟ್ಟಿ (ಘೋಷ, ಅಭೀರವಲ್ಲಿ Hk.).

ತುರುಕು *turuku*. = ತುರುಕು, (ತುರು 1, ತುರುಮು 1). To force or crowd things into, to cram, to stuff, to cause to enter (ಗಾಢಪ್ರವೇಶ Sm. Dh.; Rām. 5, 8, 34; My.; T., M. ತುರು; M. also ತುರುಕು; Të. ತುರುಗು, ತುರುಗು, ತುರುಮು, to insert, stick in, as flowers, cram in, thrust in; to deck the head with flowers; cf. ತುರು 1 and ತೂರು 2).

ತುರುಗ *turuga*. = ತುರುಗು 2. A throng, a crowd, etc. (ತಣ್ಣ, ಒಟ್ಟಿಲ್, ಗುಣ್ಣು, ತೂಮ, ತೂಮ್ನು, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Sm. 54).

ತುರುಗಲ್ *turugal*. = ತುರುಗಲ್. A throng, a crowd, a mass, a thicket, etc. (ಪಂಚಸುತು ರೆ. I, 63; ಜಂಗುಳಿ, ಗೋಂಬಿ, ತೆಮ್ಮಲ್, ನೆರವು, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಸಮೂಹ ಸೆ.; T. ತೂದು). See Öpr. 1, after 101; Räv. 1, 120; Säv. 1, after 79; ಎಮದುಮಿಗಲ್, ಕಾಯಿದುಮಿಗಲ್, ಮರದುಮಿಗಲ್.

ತುರುಗಾಟ *turu-gāra*. = ತುರುಕಾಟ. (Bp. 21, 31; Bhāgavata 10, 15, 2).

ತುರುಗಾರ್ತಿ *turu-gārti*. A cowherdess (ಗೋಪಕಾ ಮಿನ ರೆ. II, 106; ಗೋಪ ಸೆ.).

ತುರುಗು *turugu*. 1. = ತುರುಗು. To be cramped, thronged, crowded, closely packed, close, amassed, or plentiful; to appear in numbers; to be entirely covered or enveloped, concealed, surrounded or clothed (ಅಕ್ಕೀರ್ಣ Sm. Dh.).

389 Cm.; ಸಂಕೀರ್ಣ Mdb. Cm.; ಸಂಘಸ್ತ ಸಿದ್ಧ. Dh.; T., M. ತುಡು; see ತುಡು 1, ತುಡು 2). See Çt. II, 121; Çpr. 1, 81; 3, 51; 4, 63; Abh. P. 11, 183; Grj. 6, 7; 10, 98. 102; Räv. 6, after 11; 6, 47; 8, after 5; 9, 28; J. 3, 31; 4, 10. (44); 8, 36; 26, 14; 31, 55; 33, 19; ತಳದುಡುಗು. 2, to COVER (J. 12, 31).

ತುಡುಗು turugu. 2. = ತುಡುಗ. — ತುಡುಗಲರ್. — ಅಲರ್. Clustered flowers (J. 29, 46). — ತುಡುಗಮೆ. — ಎಮೆ. = ತುಡುಗವೆ. — ತುಡುಗಮೆಗಣ್. — ಕಣ್. An eye with bushy lashes (Abh. P. 15, 45). — ತುಡುಗವೆ. — ಎಮೆ. Bushy eyelashes (Rām. 3, 4, 8; J. 2, 48; V. 5, after 14). — ತುಡುಗವೆಗಣ್. = ತುಡುಗಮೆಗಣ್. (Çpr. 4, 82).

ತುಡುಗಲ್ turuṅgal. = ತುಡುಗಲ್. (Çpr. 6, after 64; 8, after 4; Grj. 7, after 11).

ತುಡುಚಿ turuṇi. = ತುಡುಚಿ, etc. (My.). — ತುಡುಚಿಬಳ್ಳಿ. (ಯಾಸ, ಯನಾಸ, etc., ಬಳ್ಳಿದುಡುಚಿ, ಬಳ್ಳಿದುಡುಚಿ Si. 144).

ತುಡುಚಿ turuṇi. = ತುಡುಚಿ, etc. (ದುಸ್ತರ್ತ Mr. 146). See Bh. 1, 8, 5; ಬಳ್ಳಿದುಡುಚಿ.

ತುಡುಬಿ turubi. = ತುಡುಬಿ. (Z.) See ಬನದುಡುಬಿ.

ತುಡುಬು turubu. 1. = ತುಡುಕು q. v., ತುಡುಮ್ಬು 1. To insert, to tuck in, to stick in, as flowers in the hair (ಸೂರು Çt. I, 51; Tē. ತುಡುಮು). ತಿರೋಜಂಗಂ ಬಿಗಿ ಬಿಗಿದು, ಪೊಸ ಕುಸುಮಂಗಂ ತುಡುಬಿದರು ಸತಿಗಾ ಪುಣ್ಯಯು ವತಿಯರು (Bp. 4, 34).

ತುಡುಬು turubu. 2. = ತುಡುಮ್ಬು 2. A bundle or knot of the hair of the head, the bundle of hair at the back of the head into which the mudī has been tucked (ಅಪ್ಪ, ಕಚ Na. 51; ಕಬರಿ, ಕೇತವೇತ Si. 215; ಹಸ್ತಕ Mr. 320; My.; T. ಚೂಡುಕು; Tē. ತುಡುಮು; Bp. 46, 57). ತುಡುಬಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೂಮಾಲೆ (ಗರ್ಭಕ Nr.). ತುಡುಬು ಜಡೆಗಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಲು ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಧರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಚಿನ್ನದ ಬದವೆ (ನಾಲಪಾಶ್ವೆ, ಪಾರಿತೋಷಿ Si. 217). ಅತ್ತೆಯ ತುಡುಬು ಮಾವಗೆ ದಾನ. — ತಲೆಗೆ ಕೂದಲಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಬೇಕಾದ ರೂ ತುಡುಬು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು. — ತಲೆಗೆ ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದವಳು ತುಡುಬು ಬಯಸಿದಳೆ. — ತುಡುಬು ಇಲ್ಲದವಳಿಗೆ ತಾದೊಡವೇ. — ಬೋದ ತುಡುಬು ನೆನಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಹಾಗಿ (Prva.). See ಚೋಲ್ಲುಡುಬು.

ತುಡುಮ್ಬು turumbu. 1. = ತುಡುಬು 1, etc. (V. 5, after 14). ತುಡುಮ್ಬದ ಹೂ (ಗರ್ಭಕ Hk.).

ತುಡುಮ್ಬು turumbu. 2. (ಸಿದ್ಧ. 48). = ತುಡುಬು 2. (Çpr. 8, after 4). ತುಡುಮ್ಬಿನ ಕೊನೆ (ಚೊಲ್ಲಿಯ Kk. 51, ಸಿಂ. 72). ಉಗರಿಸಿದುವು ತುಡುಮ್ಬು (ಸಿದ್ಧ. 288). See ಹಸ್ತದುಡುಮ್ಬು, ಪೂದುಡುಮ್ಬು, ಪೂಮಾಲೆದುಡುಮ್ಬು.

ತುಡುವಳ turu-valā. A cowherd (ಗೋವ, ಗೋಲ್ಲ ಸಿಂ. 38; ಗೋಪಾಲ ಸಿಂ. 38; Bp. 47, 35).

ತುಡುವಳ್ಳಿ turu-valti. A cowherdess (ಗೋಲ್ಲತಿ, ಗೋಪಿ ಸಿಂ. 38).

ತುಡುವಾಳ turu-vāla. A possessor of cows (ಗೋವತಿ, ಗೋವು Mr. 187).

ತುಡುವೆ turuvē. = ತುಡುಬಿ. A tall plant, the country mallow, *Sida indica* Lin. (ತೇಜಸ್ವಿ, ಕಾಸುಳ Mr. 129; T. ತುತಿ; Tē. ತುತಿ, ತುತಿರಿ). — ತುಡುವೇ ಗಿಡ. = ತುಡುವೆ. (My.; *Abutilum indicum* Don., Z.).

ತುಡುಸು turusu. = ತುಡುಸು, etc. (My.).

ತುರ್ತು turtu. = ತುರ್ತು, etc. (My.).

ತುರ್ತು turtu. = ತುರ್ತು. (My.).

ತುಲ tula. = ತುಲೆ, ತುಳ. (My.; Tē.).

ತುಲನ tulana. Lifting, raising; weighing. See ತೂಗು.

ತುಲಸಿ tulasi. = ತುಳಸಿ q. v., ತೋಳಿ, ತೋಳಿ, ತೋಳಿ, ತೋಳಿ. A small shrub (said to have been produced from the hair of the goddess Tulasi and held in veneration by the worshippers of Vishnu), the holy basil, *Ocimum sanctum* Lin. (ಸುರಸೆ, ಬದುಮಂಜರಿ Mr. 129). — ತುಲಸಿಕಟ್ಟೆ. = ತುಲಸಿವೃಂದಾವನ (My.). — ತುಲಸಿಪೂಜೆ. The worship of the basil, especially on *utthānavādaśi* (My.). — ತುಲಸಿವಾಲೆ. A garland of basil shoots (My.).

ತುಲಸಿವಿವಾಹ tulasi-vivāha. The annually celebrated marriage between an image of Vishnu and the *Ocimum sanctum* (My.).

ತುಲಸಿವೃಂದಾವನ tulasi-vrindāvana. The square pedestal in which the *Ocimum* s. is planted (My.).

ತುಲಾಕೋಟಿ tulā-kōṭi. An ornament for the feet of women; a ring for the toe (ನೂಪುರ, ಮಸುವ ಗೆಜ್ಜೆ Mr. 344).

ತುಲಾಭಾರ tulā-bhāra. The weight of gold, jewels, sugar, etc., obtained by weighing them against one's person; it is to be given away to Brāhmanas (My.). ಕಪ್ಪೆಯ ತುಲಾಭಾರಾ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತುಲಾನುನವಿರೂಪಿ tulā-māna-viśuddhi. The correctness of weight and measure (Çpr. 2, after 49).

ತುಲಾಸೂತ್ರ tulā-sūtra. The string suspending a balance.

ತುಲಿ tuli. = ತುಲಿ 1, etc., ತುಳಿ. (Sk.). 2, a person who is equal to.

ತುಲಿತ tulita. Made equal or like, equalled, compared; weighed. See ಅ-, ನಿರ್-.

ತುಲೆ tulē. ತುಲಾ. = ತುಲ, ತೋಲಿ, ತೋಲಿ, ತೋಲ. A balance, scales. 2, measure by weight, weight. 3, the sign of the zodiac *Libra*. 4, a measure or weight of gold and silver, being 100 palas or about 145 ounces troy. 5, the rite of weighing against one's person gold, jewels, etc., and the equivalent of gold, etc. so ascertained (Mhr.). 6, weighing. 7, equality, likeness, resemblance. 8, the beam of a balance; beams or timbers in the roof of a house. 9, a tāla, being the weight of one Rupee (My.; Tē. ತುಲ). 10, a kind of vessel. 11, a kind of ordeal (by the balance or weighing).

ತುಲ್ಯ tulya. Equal, like, similar, comparable.

ತುಲ್ಯವಾನ tulya-pāna. Computation.

ತುಲ್ಲು tullu. The pudendum muliebri (My.; cf. ಗೊಲ್ಲಿ, ದಿಗುರು, ಬೊಗದು; Tē. ದುಟ್ಟೆ, ದೂದ, p. m.; M. ತೇಜ್ಜೆ, a cocoanut; p. m.). ಪೊಸತುಲ್ಲಾರಂ (a bad compound as it may mean ಪೊಸತು ಉಲ್ಲಾರಂ, or ಪೊಸ ತುಲ್ಲ ಆರಂ, ಸಿದ್ಧ. 75).

ತುನರ tuvara. = ತೂನರ, ತೂಗರಿ 2, ತೂಗದು, ತೂವದು. Astringent; an astringent taste. 2, beardless. 3, a path for thieves (ಕಪಾಯ, ಕಳ್ಳಹಾದಿ Mr. 226).

ತುನರಿ tuvari. = ತುನದಿ, ತುನದು, ತೂಗರಿ 1 & 2, ತೂವರಿ. The pigeon-pea, a kind of lentil, *Cajanus indicus* Spr. 2, a fragrant earth (red clay, My.). 3, alum. See ಅಕ್ಕಿ-ತುನರಿಕೆ tuvarikē. A fragrant earth.

ತುನದಿ tuvari. = ತುನದು. — ತುನದಿಮಣ್ಣು. = ತುನದುವಣ್. (ಅಕ್ಕಿ Si. 484).

ತುವದು *tuvaṇu*. Tbh. of ತುನರಿ. ತುವದು ಮನ್ (ಅಧಕಿ, ಕಾಕ್ತಿ, ಮೃತ್ಯು, ತುನರಿಕೆ, ಮೃತಾಲಕ, ಸುರಾಪ್ತ, & Nr. b). — ತುವದುಮನ್. = ತುವದು ಮನ್. (Nr. a).

ತುನಾಲೆ *tuṇāl*. A towel, a touaille (My.; Tē.).

ತುಷ *tusha*. The husk or chaff of grain, of corn, rice, etc. 2, *Beleric myrobalan, Terminalia bellerica*. 3, a gnat, an eye-fly (ನೋರಲು Mr. 177).

ತುಷಪರ್ನಿ *tusha-parṇi*. N. of a plant (ಕಿಡುಗೋಳ Mr. 149, o. r. -ಗೋಳಿ).

ತುಷಾಗ್ನಿ *tusha-agni*. A fire of chaff or of the husk of corn. ತುಷಾನಲಿ *tusha-anala*. = ತುಷಾಗ್ನಿ. A fire of chaff etc.

ತುಷಾರ *tushāra*. Cold, frigid, dewy. 2, cold, frost; mist, dew, thin rain (ಮಂಟು Nn. 81); ice, snow.

ತುಷಾರಾದ್ರಿ *tushāra-adri*. The Himālaya. (R.).

ತುಷಾರಾದ್ರಿಕನುಜೆ *tushārādri-tanujē*. Pārvatī (R.).

ತುಷಿತ *tushita*. A class of subordinate deities.

ತುಷೋದಕ *tusha-udaka*. Sour rice gruel (ಅಕ್ಕಿಗಡ್ಡು HIA.), or barley gruel.

ತುಷ್ಟ *tushṭa*. Satisfied, contented, pleased, glad, etc. (My.). See ಸನ್.

ತುಷ್ಟಿ *tushṭi*. Satisfaction, gratification; contentment; pleasure; acquiescence. See Bp. 59, 16; Pr. s. ಪುಷ್ಟಿ. 2, the plant *Aloe perfoliata* (ಪ ಸ್ತರಣೆ, ಬ್ರಹ್ಮ Mr. 130, one MS. ಸ್ತರಣೆ, another one ದ್ರಾಪ್ಪ). — ತುಷ್ಟಿ ಮಾಡು. To cause pleasure, etc. ಮೂಗಿಗೆ ತುಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಗನ್ನ (ಘ್ರಾಣಾರ್ತಣ Nr.). — ತುಷ್ಟಿವಡಿಸು. -ವಡಿಸು. To satisfy, to gratify, to appease (Grj. 7, after 42). — ತುಷ್ಟಿವಡು. -ವಡು. To be satisfied or contented (Rā. 1, 35).

ತುಸ *tusa*. = ತುಸು. A little (J. 27, 5; My.; ಮಾತ್ರ, ತುಟಿ, ಲವ, ಲೇತ, ಕಣ, ಕೊಂಡ, ತಟಕು Si. 370; cf. ಕುಡು). — ತುಸ ತುಸ. rep. (B. 5, 254). — ತುಸ ತುಸಾ = ತುಸ ತುಸ. (B. 5, 228, 271). — ತುಸಾ = ತುಸ. (B. 5, 249).

ತುಸ *tusa*. 1. (= ತುಸ, etc.). See ಕೋಲ್ಪುಸ.

ತುಸ *tusa*. 2. = ತುಸ. (Sk.).

ತುಸು *tusu*. = ತುಸ. (ಅಪತ್, ಕಿಂಚಿತ್ G.; My.; B. 1, 8, 21; 3, 7, 68, 71, 82; 5, 216). — ತುಸು ತುಸು. rep. (B. 3, 17, 86; G. 338).

ತುಸುಕು *tusuku*. = ತುಸು. (My.).

ತುಸ್ತ *tusta*. = ತುಸ್ತ, ಬಸ್ತ. (Sk.).

ತುಹಿನ *tuhina*. Cold, frigid, frosty; mist, dew; hoar frost, snow; cold. 2, moonlight. 3, camphor (ಚೀನಿ, ಹಿಮನಾಲು ಕ, ಪನ್ನೆ Mr. 236).

ತುಹಿನಕರ *tuhina-kara*. The moon (Ūpr. 3, 8; Bp. 54, 13).

ತುಹಿನಕೋಪ್ತೇಧ್ರ *tuhina-kshōṇṇidhra*. A snowy mountain; the Himālaya (Śmd. 68, 289).

ತುಹಿನಗಿರಿ *tuhina-giri*. The Himālaya.

ತುಹಿನಗಿರಿದಾಜನಂದನೆ *tuhinagiri-rāja-nandanē*. Pārvatī (J. 15, 10).

ತುಹಿನಾಚಲಿ *tuhina-ačala*. = ತುಹಿನಗಿರಿ. (J. 24, 76).

ತುಹಿನಾದ್ರೀನ್ದ್ರ *tuhina-adri-indra*. The chief of the snowy mountains (Śmd. 260).

ತುಳ *tula*. = ತುಳವ, ತುಳುವ. (Mr. 382).

ತುಳ *tula*. = ತುಲ. See ಜಗದುಳ.

ತುಳಕಾಯಿಸು *tulākāyisu*. = ತುಳಕು 1. (My.).

ತುಳಕು *tulaku*. 1. = ತುಳುಕು 2, etc. To be agitated, to shake, to fluctuate, as water, etc. (My.; T. ತುಳಕು, ತುಳುಮ್ಪು; M. ತುಳಜ್ಜು, ತುಳುಮ್ಪು; see ತೋಗು 1); to be scattered in drops, to spill, to run over, etc. (My.; Tē. ತೋನುಕು, ತೋಲುಕು, ದುನುಕು, ದು ಮುಕು). — ತುಳಕಾಡು. -ಅಡು. To be agitated, etc. (Bp. 40, 22; 59, 17). — ತುಳಕಾಡುವಿಕೆ. -ಅಡುವಿಕೆ. Being agitated, etc. ನೀರು ಅಳಿದಿ ತುಳಕಾಡುವಿಕೆ (ಜಲೋಚ್ಚಾಸ, etc. Si. 83).

ತುಳಕು *tulaku*. 2. = ತುಳಕೆ, etc. (ಶಕಲ, ವಿಕಲ, ಖಣ್ಣಿ, ಶಲ್ಯ, in Dhv.).

ತುಳವ *tulava*. = ತುಳ, ತುಳುವ. A Tulu man (ತುಳ Mr. 382, o. r. ತುಳುವ). ಅರ್ಗನೇಶ್ ತುಳವರ್ (Ūt. I, 60, o. r. ತುಳುವರ್). 2, the Tulu language (My.).

ತುಳಸಿ *tulasi*. = ತುಲಸಿ. (C.). See ಅದವಿಯು. — ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ. = ತುಲಸಿಕಟ್ಟೆ. (My.). — ತುಳಸಿಮಣಿ. A rosary made of tulasi wood (My.).

ತುಳಾದೆ *tulādē*. One of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ತುಳಿ *tuli*. = ತುಲಿ No. 2. See ಗಜದುಳಿ.

ತುಳಿಕು *tuliku*. = ತುಳಕು 1, etc. ನೀರು ಕಡದಿ ತುಳಿಕೆ ಮೇಲಾಯ್ ಬರುವ ತೆರೆ (ಜಲೋಚ್ಚಾಸ, ಪರೀವಾಹ Si. 83, only in Si.).

ತುಳು *tulu*. Tulu, N. of a country on the Western coast. — ತುಳುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ತುಳುವು. A kind of knife or sword (ಕಲಿ, ಕರನಾಲಿಕೆ Nr. b).

ತುಳುಕಿಸು *tulukisu*. = ತುಳುಕಿಸು. (My.).

ತುಳುಕು *tuluku*. 1. = ತುಳುಕು (Śmd. 48 & Śmd. Dh.), ತುಳಕು 1 q. v., etc. To be agitated, etc. (My.; Bp. 18, 48; J. 4, 44; 18, 52; Bh. 1, 12, 17; 8, 26, 56; Rā. 8, 9). ತುಟ್ಟಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕೋದಿಲ್ಲ. — ತುಳುಕು ಕೆಡೆ ತುಳುಕಿದರೆ ಬತ್ತೀತೇ? (Prva.). 2, to sprinkle, to scatter in drops, to shed (ಸೇಡನ Śmd. Dh.; J. 30, 7, 8; see ಕವ್ವುನಿಡುಕುಕು); to throw, as arrows (J. 4, 43). — ತುಳುಕಾಡು. -ಅಡು. To be agitated, etc. (Bp. 52, 39; J. 29, 12).

ತುಳುಕು *tuluku*. 2. (= ತೋಗುಕು 1). To join (v. t., Rām. 3, 8, 69).

ತುಳುಕುವಿಕೆ *tulukuvikē*. Running over or out (ಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರಾಫಾರ Si. 390).

ತುಳುಕು *tulunku*. = ತುಳುಕು 1 (Śmd. 48 & Śmd. Dh.). ರಾಜ್ಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ತುಟ್ಟು ತುಳುಕು (Sk. 96). 2, to agitate (v. t., Grj. 10, 74). — ತುಳುಕಾಡು. -ಅಡು. To agitate (v. t., Ūpr. 7, after 144; 8, 43). 2, to be agitated, etc.

ತುಳುವ *tuluva*. = ತುಳವ. Relating or belonging to the Tulu country; a Tulu man (ತುಳ Mr. 382, o. r. ತುಳುವ); the Tulu country (Bp. 19, 19). Cf. Sk. ತುಲಭ, N. of a warrior-tribe. — ತುಳುವಕತ್ತಿ. = ತುಳುವಗತ್ತಿ. (ಕಲಿ, ಕರನಾಲಿಕೆ, ಮೊಟಕುಕತ್ತಿ, ಗುಟ್ಟುಕತ್ತಿ, ಕಟಕತ್ತಿ, ಕಳಗಕತ್ತಿ Si. 290). — ತುಳುವಗತ್ತಿ. = ತುಳುಗತ್ತಿ. (Nr. a). — ತುಳುವರಸ. -ಅರಸ. The Tulu king. ತುಳುವರಸನ ರಾಜ್ಯ ತುಳು ಕರು ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನೀತೇ? (Prv.).

ತುಳ್ಳು *tulku*. = ತುಳುಕು 1, etc. ಕೊಳ್ಳಕ್ಕಿನ್ನೊಡನೊಡನೆಯ ತುಳ್ಳುವ ಯುವತಿಯರ ಕರಪರಿಚ್ಛೇದನಲಿಂಗಗಳ ಕೊಳ್ಳ ಬಿಡೆ ಕೆಡದು

ವ ಕಂಜಲ್ಯದಿನ್ ಅದು ಸರೋವರಂ ಕಮಿತಜಲಂ (Śmd. 272). See Öpr. 6, 14; 7, 102; Räv. 6, 11; 13, 65; 14, 35. — ತುಳುಡು. — ಅಡು. To scatter about (Grj. 4, 32); etc. See ತುಳುಕಾಡು, ತುಳುಕಾಡು.

ತುಳು tullu. To roll; to frisk, to jump, to leap (Tē., T. ತುಳು; M. ತುಳು, ತುಳು; Tu.: to roll, turn; to leap, jump). — ತುಳುಡು. — ಅಡು. To frisk, or roll, about, etc. ತುಳುಡಿ ತುಳುಡಿ ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ತುಲಿ tula. (= ತುಲಾ). See ದಡಿದು.

ತುಲಿತ tulata. = ತುಲಾತ, ತುಲಾ. The act of treading, etc. (My.; G. 65).

ತುಲಿದು tuladu. = ತುಲಿದು. ತುಲಿದಂ (Śmd. I, o. r. ತುಲಿದಂ; My.).

ತುಲಿ tuli. 1. = ತುಲ. To tread; to tread on, to trample, to tread down, to crush to pieces with the feet; to tread out (ಪಾದಸಂಘಟ್ಟನ Śmd. Dh.; ಕಾಲೋ ಮರ್ದನು Śmd. I; C.; T. ತುಳು, ತುಳು; Tē. ತೂಳು; M. ತೂಡು; Tu. ತೂರು). 2, to annoy, to harass, to pain (ಘಾಸಿ ಮಾಡು Śmd. I). 3, to be trodden down: to become poor (ಬಡನಾಗು Śmd. I). 4, to be trodden under foot: to be abject or cast out (ಅಗರ್ Śmd. I). P. ps. ತುಲಿದು, ತುಲಿದು. — ದಾಗಿಲ ಕೆಳಗಡೆ ಹೊಸಲ ಬದಿ ಅಡ್ಡನಾಗಿ ತುಲಿಯುವದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೆಟ್ಟುಲಿಗೆ (ಕಿಲಿ Si. 110). ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತುಲಿದು ಬೀಸುತ್ತನು (B. 3, 125). ತುಲಿದ ಧಾನ್ಯವೂ ಮಳಲೂ ಸಮವೋ? (Prv.). See J. 5, 28; 10, 8; 15, 6; B. 5, 133; ಕಾಲ್ಪದಾ 1, ಕಮುದ್ದಿದ. — ತುಲಾ ತುಲಾ. rep. (B. 1, 2). — ತುಲಾದಾಟ. — ಅಟಿ. Treading, trampling (My.). — ತುಲಾದಾಡು. — ಅಡು. To tread, etc. (My.).

ತುಲಿ tuli. 2. = ತುಲಿದು, in ತುಲಾ ತುಲಿದು (Bp. 45, 28; J. 3, 37).

ತುಲಿ tuli. 3. = (ತುಲ), ತೂಡು. Treading, trampling, etc. See ಕಾಲ್ಪದಾ 2, ತೂಡಿದು. 2, that which has been trodden. — ತುಲಾಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. Walking on fire (My.). — ತುಲಾಮಣ್ಣ. A quantity of clay that has been trodden (My.).

ತುಲಿ tuli. 4. (= ತುಲಾ). To turn round (v. t.; Tu. ತುಳ, ತುಳ; cf. ತೂದಲ್, ತೂದಿಸು 1; ತುಡುಳ). ತುಲಾದ ಕಡ್ಡಂ (ಎಜುಲಿ Mr. 219).

ತುಲಿಕಲ್ tulikal. That is faded or withered (ಸೊಪ್ಪಾದು Śmd. II; T. ತೂಯ್, to wither, etc.; M. ತೂಡು, to droop; ತೂಕ್ಕಲ್, drooping, drowsiness, grief; see ತೂದ್ದಿದು).

ತುಲಿತ tulita. = ತುಲಾತ, etc. (My.). See ಕಾಲ್ಪದಾತ.

ತುಲಿಲ್ tulil. 1. (fr. ತುಲಾ?). A salutation (by joining the hands), an obeisance, a bow (ಪೊಡವದಿಕೆ Śmd. I & II; Śm. 106; ಎಲಗು, ಮೊದ್ಲಿ, ಮಣಿ, ಕುಮ್ಮು, ನಮಸ್ಕಾರ 34; ಮಣಿ 96; Kk. 34; T., M. ತೂದು, to salute by joining the hands, to adore, etc.; cf. ತೂಡು 4; Tē. ದೋಯಿಲಿ, the two hands joined so as to form a cup; ದೋಯಿಲಿಂಡು, to join the hands like a cup). — ತುಲಾಳಿಯಲ್. To salute, to bow (ನಮಸ್ಕಾರ Śmd. Dh.; Abh. P. 6, after 47).

ತುಲಿಲ್ tulil. 2. Heroism, valor (ಎಲರಂ Śmd. I & II; ಎಲರತ್ತ Śm. 106; Śēv. 5, 9; T. ತುಲಿ, preference, superiority; ತುಲಿ, M. ತುಲಿ, to venture, hazard, act boldly, be daring; to be petulant, insolent or forward; Tē. ದುನು ಕು, to make haste). — ತುಲಿಲಾಲ್. — ಅಲ್. A valorous man (ಬಲ್ಲಣ್ಣಿ Öt. I, 6; II, 70; ಬಣ್ಣ, ಘನವೀರ Kk. 43; Śm. 42; ಉರ್ಕಾಲ್, ಬಲ್ಲಾಲ್, ಬಲ್ಲಣ್ಣ, etc., ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವನು Śā.; ಕಟ್ಟಾಲ್ Bhn. 37). — ತುಲಿಲ್ಲಲ್. To be valorous. ತುಲಿಲ್ಲಂ (ಎಲರಂ Śmd. I).

ತುಲಿಲ್ tulil. 3. Work: servitude, slavery. (T., M. ತೂದಲ್, work, business, occupation; T. ತೂದುವ, work = ಬೆಯ್ದಿದಲ್; servitude, slavery; cf. ತೂದ್ಲಿ, ದುಲಿ 1). — ತುಲಿಲ್ಲಲ್. To belong to the fifth class, to be a servant. ತುಲಿಲ್ಲಂ (ಪಂಚಮಂ Śmd. I).

ತುಲಿಸು tulisu. = ತುಲಿಸು. To cause to tread, etc. (My.; Si. 306; B. 4, 40, 177).

ತುಲಿಹ ತುಲಿಹ. Treading, etc.; pressing out. ಯಜ್ಞಾರ್ಥವಾಗಿ ಸೋಮನ ತುಲಾಹ (ಸೂಕ್ತೆ, ಅಭಿಷದ, ಸವನ Nr.).

ತುಲಿ tulta. = ತುಲಾತ, etc. (My.).

ತೂ tū. 1. = ತು 3, etc., (ತೂನ್ನು 3, ತೂವು). An imitative sound of spitting (C.), of flouting (My.), and of puffing away with the breath (T. ತೂ, ಸೀ!). — ತೂ ತೂ. rep. (My.; Tē.; Mhr. ಘುಘು, flouting with fire! hoot! Śk. ಘೂಘೂ, imitative sound of spitting). — ತೂತೂಯನ್. — ಎನ್. To say tū tū (Bp. 13, 20). — ತೂಯನ್. — ಎನ್. To say tū (My.).

ತೂ tū. 2. The peculiar sound of the vāḷaga (My.). — ತೂ ತೂ ತೂ. rep. (My.).

ತೂಕ tūka. = ತೂಕು, ತೂಕು 3, ತೂಕು 2. Weighing; weight; the quantity determined by weighing (C.; Tē., M., Mhr.); worth, dignity (My.; see Prv. 3, ತುತ್ತು 2); the weight of a gold varaha (My.). ಅಯ್ಯು ಗುಂಜಯ ತೂಕವು (ಅದ್ಯಮಾಸಕ Nr.). ಅಂಗುಲ ಗಂಜೀ ತೂಕವುಳ್ಳದು (ವಲ Si. 328). ತೂಕದ ಕಲ್ಲು (ಕಟ್ಟಿಕೆ G.). ಅದರಿ ತೂಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು (B. 4, 71). ತೂಕಕ್ಕೆ ದಯವಿಲ್ಲ, ಪಾಕಕ್ಕೆ ಹಸಿಯಿಲ್ಲ. — ತೂಕದ ಗುರುತ ಸೂಕರ ಬಲ್ಲದೇ? — ತೂಕದಿ ನಿರುವವನು ನಾಕಕ್ಕೆ ಬೇಕು. — ತೂಕವಿದ್ದದ್ದು ತೂಗಾಡಿದೇ? (Prv.). See Bp. 30, 21; 43, 20, 21, 24; 50, 85; 55, 57; Mr. 353; Si. 329, 407, 495; B. 4, 30. — ತೂಕನೀರು. The quantity of water that is carried by a person in two pots (My.). — ತೂಕ ಮಾಡಿಸು. To have weighed (My.; B. 4, 81). — ತೂಕ ಮಾಡು. To weigh (My.; B. 5, 199).

ತೂಕಿಕೆ tūkikē. The act of weighing (My.).

ತೂಕಿಲಿ (tāku-iri). To dance (? Rām. 6, 44, 52; T. ತೂಕ್ಕು, dance = ಕೂತ್ತು; see ಕೂತ್ತು 1).

ತೂಕು tāku. = ತೂಕ, etc. Weight (B. 5, 161). 2, moving up and down or backwards and forwards; nodding. — ತೂಕದಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆ = ತೂಗದಿಕೆ. Drowsiness, sleepiness, dozing, lassitude (ತನ್ನಿ, ಪ್ರಸಾದ Nr.; Si. 74; My.). See Bh. 1, 9, 8; Si. 361. — ತೂಕಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. = ಜೂಗಲಿಸು, ತೂಗಡಿಸು, ತೂಕಡಿಸು. To doze, etc. (My.).

ತೂಗಿಕೆ tūgikē. = ತೂಕಿಕೆ. (My.).

ತೂಗಿಸು tūgīsu. To cause to weigh, etc. (My.); to swing or rock, as a cradle (My.).

ತೂಗು tūgu.1. = ಜೂಗು, ತೂಂಕು¹, (ತೂಂಕು). To weigh (ತುಲನ Śmd. Dh.; My.; Bp. 27, 45; Ā. Bp. 5, 52; Śi. 327; T., M. ತೂಕ್ಕು; Tu. ತೂಕು; Tē. ತೂಕು; Mhr. ತೂಕೇಂ). ತೂಗುವ ಕೋರ (ಸಮದಂತೆ Mr. 358). ತೂಪ (i. e. ತೂಗುವ, Āpr. 8, 68). ತೂಪಂ (Śmd. 275). **2.** to swing or rock, as a cradle (Āpr. 3, 45; 8, after 4; J. 18, 21; Prll. 3, 26; My.; Tē.; Sp. a. ಗುಗ್ಗಂ¹); to wag or move the head from side to side (My.; see ತಲೆದೂಗು¹); to hold or lift up and wave, to swing (Abh. P. 7, 57; 13, 54; Bh. 1, 10, 32); to nod, as in sleep, or to be drowsy (Tē.; T. ತುಂಜು, ತೂಂಜು; M. ತುಂಜು, ತೂಕ್ಕು, ತೂಜ್ಜು); **3.** to hang, to be suspended, to dangle (Āpr. 1, after 101; 8, 48; T. ತೂಂಜು, ತೂಂಜು; M. ತೂಜ್ಜು); to wave (V. 4, 15). — ತೂಗಲಾಡಿದ ಬದ್ಧಿ ಕೂಗಿ ಕರದಾಳೇ? (Prv.). See ತೂವು; Prv. a. ಮಣ. — ತೂಗ ಕಟ್ಟು. To suspend, to hang up (My.; B. 4, 158). — ತೂಗ ಹಾಕು. = ತೂಗ ಕಟ್ಟು. (My.; B. 3, 44). — ತೂಗಾಡು. -ಅಡು. = ಜೂಗಾಡು, ತೂಗಾಡು. To swing, to hang down, to dangle about (My.; B. 4, 38; ನೇರ G.). **2.** to swing or rock, as a cradle (Ā. Bp. 47, 7; My.). **3.** to waddle, to waggle (My.). — ತೂಗಿ ನೋಡು. To weigh and examine; to estimate deliberately and maturely (Bp. 55, 57; My.). — ತೂಗಿ ಬೀದು. To nod, as in sleep, to be drowsy (My.). — ತೂಗಾಡು. = ತೂಗಾಡು. To oscillate, etc. (ಅನ್ನೋಲನ G.; My.). ತೂಕವಿದ್ದ ತೂಗಾಡೀತೇ? (Prv.). **2.** to swing (v. t.), as a standard (Bp. 5, 40).

ತೂಗು tūgu.2. An irregular infinitive of ತೂಗು¹. ತೂಗು ಹಾಕು. = ತೂಗ ಹಾಕು. (G. 444; B. 5, 218; My.).

ತೂಗು tūgu.3. = ತೂಕ, etc. Weighing; swinging about, oscillating, waving; wagging (ಒಲಾಟ Āt. I, 71; ಅಲ್ಲಾಡು, ತೂನೆ, ಒಲೆ, etc. Śs.; see ತಲೆದೂಗು²). — ತೂಗಾಡಿಕೆ = ತೂಕಾಡಿಕೆ. (My.). — ತೂಗಾಡಿಸು. = ತೂಕಾಡಿಸು. (My.). — ತೂಗುಕೋಲು. A kind of balance or scales (My.; Śi. 327). — ತೂಗುಂಜೋಡರ್. -ಂಸೋಡರ್. (Śmd. 204). A hanging, or waving, lamp (T., M. ತೂಕ್ಕುವಳಕ್ಕು). — ತೂಗುದೀಲಿಗೆ. A hanging lamp (My.). — ತೂಗುದೋಲಿ. -ತೋಲಿ. = ತೂಗುನ್ನೋಲಿ. (Ā. Bp. 42, 22). — ತೂಗುನ್ನೋಲಿ. -ಂತಲೆ. (Śmd. 204). A head moving one way and the other; a nodding head. — ತೂಗುನ್ನೋಲಿ. -ಂತೆನೆ. A waving ear or ears of corn (V. 4, 4). — ತೂಗುನ್ನೋಲಿಟ್ಟರ್. -ಂತೆಟ್ಟರ್. (Śmd. 204). A swinging cradle. — ತೂಗುನ್ನೋಲಿ. -ಂತೋಲಿ. (Śmd. 204). An oscillating, or a suspended, beam or staff. ತೂಪ ತೂಗುನ್ನೋಲಿ (204). — ತೂಗುಮಂಡ. A hanging cot, a swinging bed (ಅನ್ನೋಲನವರಿಯಂ Mr. 204; My.; T. ತೂಂಜು). ಎಳೆಗಾಂನಿ ದಾಡ್ತಿ ಮೈದೋ ತೂಡರ್ಚಿದ ಲತೆಯ ತೂದರ ತೂಗುಮಂಡದೋ ಶಶಿವ್ರಧಾಮದಾಡೇ ಎಯುಂ ತಾನುಂ ಕುಳಿದರ್ (Āpr. 7, after 92). See Bp. 46, 21; Śi. 230, 275. — ತೂಗುಮಣಿ. A swing (My.). — ತೂಗುಮರ. A gallows (My.; T. ತೂಕ್ಕು-). — ತೂಗುಯ್ಯಲಿ. -ಲುಯ್ಯಲಿ. A swing in motion (J. 19, 29).

ತೂಂಕು tūnku.1. = ತೂಗು¹, etc. ತೂಂಕಿದಂ (Śmd. 48).

ತೂಂಕು tūnku.2. = ತೂಗು³, etc. — ತೂಂಕಡ. -ಅಡ. Swinging-play, swinging (Āpr. 8, after 4). — ತೂಂಕಡಿಸು. =

ತೂಕಡಿಸು, etc. ಅಲಮ್ ಒಲಿದುಮು, ಅದದಿದಿಯೋ ತೂಂಕಡಿಸು ಮಗಂ etc. (Ltlv. 3, 3, see a. ಪಮು³).

ತೂಣ ತುಣ. = ತೂಳಗ, ತೂಳು¹. Violent agitation, frenzy, demoniac possession. (T. ತುವಳ್, to shake, be agitated; ತೂಣ, hatred; ತೂಣ್ಣು, to stir, as the fire; to irritate, incite; to spur on, as horses, to goad, as oxen; ತೂಣ್ಣು, haste, swiftness, see a. ತುಣ್ಣಿ²). — ತೂಣ್ಣೋಳ್. -ತೋಳ್. To become frantic (J. 3, 32).

ತೂಣ ತುಣ. A quiver.

ತೂಣಿ ತುಣಿ. A quiver.

ತೂಣೇರ ತುಣೇರ. A quiver.

ತೂತು ತುತು. (fr. ತೂತು²). = ತೂನ್ನು². A hole (ಕುಹರ, ಸುಹರ, ಎವರ, ಬಿಲ, ಛಿವ್ವ, ನಿರ್ವುಣ್ಣನ, ರೋಕ, ರಣ್ಣ, ತ್ವಣ್ಣ, ವಪ, ತುಪ Śi. 75; ಅನ್ನರ 453; My.; Tē. ತೂಟು). ಮುಮ್ವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಒಡಮೋಯ ತೂತು (Dp. 54). ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲಿ ಕಾವಲಿಗೆ ತೂತು. — ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಾತು, ತೂತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬೆಣೆ (Prvs.). See Bp. 40, 70; Śi. 116, 807; B. 3, 36. — ತೂತವ್ವಟ್ಟಿ. -ಅವ್ವಟ್ಟಿ. A cake with a hole in the middle (My.); the membrum muliebre (My.). — ತೂತಾಗು. -ಅಗು. To become holed, to get a hole or holes (My.). ತೂತಾದದ್ದು (ತುಪರ G.). ಮಾತಿನಾ ಜ್ಞಾನನೇ ತೂತಾದ ಮಡಿಯೇ (Sp.). — ತೂತು ಕೆಡವು. To pierce a hole through (My.). ತೂತು ಕೆಡವ ತಕ್ಕದು (ಅವಿಧ G.). — ತೂತು ಕೆಡದು. = ತೂತು ಕೆಡವು. (My.; B. 4, 158). — ತೂತು ಕೊಡ್. To bore a hole (My.; Śi. 381, 388, 399). — ತೂತು ತೇ. = ತೂತು ಕೊಡ್. (My.; B. 5, 181). — ತೂತು ಬೀದು. To fall into holes: to become holed; to be spoiled (My.). ತೂತು ಬಿದ್ದದ್ದು (ವಿದ್ದ G.). ಮಾತ ಬಲ್ಲಾತಂಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾಣಿಕವು, ಮಾತುಗಳದೆಯದ ಅಥಮರಿಗೆ ಮಾಣಿಕವು ತೂತು ಬಿದ್ದನೆ (Sp.). ತೂತು ಬಿದ್ದದ್ದು ಮಾತಿನಿನ್ನ ಮುಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See B. 3, 62; 5, 154. — ತೂತು ಮಾಡು. To make a hole (My.). ರತ್ನಗಳನ್ನು ತೂತು ಮಾಡುವ ಶಸ್ತ್ರ (ಅನ್ನೋಲನ G.). ತೂದ ತಿಡಾ. The cotton tree; the mulberry tree; the tree *Thespesia populneoides*. See Nr. a. ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ.

ತೂದು ತುಡು. = ತುಯಿದು. P. p. of ತುಯಿ (My.).

ತೂನ ತುನ. (Tbh. of ಸ್ಥೂಣಾ). A stake, post (Tu.; Mhr., Kōṅkanī ಕೋನ, a yam). — ತೂನಗಿಣಿಸು. The West Indian yam, a climbing plant, *Dioscorea alata* Lin. (St. & Pl.; Tu. ತೂನ-ಕೆರೆಂಗ).

ತೂನ್ನು ತುನ್ನು.1. (fr. ತೂನ್ನು²). To cause to enter (Āpr. 9, 125; Abh. P. 11, 70, 142; cf. ತುತ್ತು¹).

ತೂನ್ನು ತುನ್ನು.2. = ತೂತು. (Āpr. 5, 69; Abh. P. 12, 96).

ತೂನ್ನು ತುನ್ನು.3. (= ತೂ¹, etc.). — ತೂನ್ನಿರ್. -ಇವ್. To spit (V. 8, 50; 9, 56, 57, 59, 61, 62).

ತೂಪರೆ ತುಪಾರೆ. = ತೂಬರೆ, etc. (My.).

ತೂಪಯಿ ತುಪಾಯಿ. = ಜೂಪಯಿ, ತುನ್ನುಯಿ. (My.).

ತೂಪು ತುಪು. = ತೂನ್ನು³, etc. — ತೂಪಿರ್. -ಇವ್. To spit (Bp. 13, 20-25). **2.** to drive away with a puff, to puff (so as to remove an inauspicious thing), to blow on (any thing, Āpr. 3, 45; Grj. 4, 3; 9, 78; Ā. Bp. 47, 6; Rāv. 2, after 8; Rām. 6, 12, 38; My.); to assuage (Rām. 3, 5, 1; 6, 14, 22).

ತೂಬರೆ ತುಬಾರೆ. = ತುನ್ನುರು, etc. (ತೆನ್ನುಕ, ಸ್ಥೂರ್ಣ, etc. Śi. 130). See ಕಾಣ.

ತೂಬು ತುಬು. = ತುನ್ನು⁴. The nave of a wheel.

ಬಣ್ಣಿಯ ತೂಲು (ಪಿಣ್ಣಿಕೆ, ನಾಭಿ Nr.). See ನಡು. 2, the sluice, etc. of a tank (My.). ತುನ್ನುಡುಮದಿಯನ್ನು ತೂಬಿನ ಕೆಡೆ ತುಮ್ಮಾತೇ?—ತೂಬುಳ್ಳ ಕೆಡೆ ತುಳುಕಿದರೆ ಬತ್ತೀತೇ? (Prva.). 3, the hole or eye of an axe, hoe, etc. into which the handle goes (My.); the tube of an ear-ornament (My.).

ತೂಮ್ಬು tūmba. = ತೂಬು, of ತೂಗು 1. (V. 4, 56).

ತೂದಿಲ್ tūral. Going or having gone to a distance (ದೂರ ಪೋದುದು Ūt. I, 77, o. r. ತೂದಿಲ್).

ತೂದಿಲು tūralu. = ತೂವಡು. Drizzle (My.).

ತೂದಿಸು tūrisu. 1. To cause to winnow (My.).

2, to cause to be shaken off or fly (J. 23, 39).

ತೂದಿಸು tūrisu. 2. To cause to enter; to make go through, as a thread through the eye of a needle, etc. (My.).

ತೂದು tūru. 1. ತೂದಿಲ್. To drive off the chaff from grain by means of the wind, to winnow (My.; T., M. ತೂದ್ವು; Tu. ತೂ; cf. Sk. ತೂರ್ವ). ಧಾನ್ಯಂಗಳ ತೂದುವುದು (ನಿಷ್ಪಾವ, ಪವನ, ಪವು; ಧಾನ್ಯಂಗಳನೆತ್ತಿ ತೂದುವುದು (ಉತ್ಕಾರ, ನಿಕಾರ); ತೂದಾದ ಭತ್ತವು (ಪೂತ, ಬಹುಲೀಕೃತ Nr.). ಉತ್ಕಾಸ ಎನೆ ತೂರ್ವ ನಾಮಂ (Mr. 372). ಗಾಳಿ ಬನ್ನಾಗ್ಗೆ ತೂದಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು.—ತೂದುನಾಗ್ಗೆ ಹಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ಮಾರೀ ಪಾಲು (Prva.). See Bp. 1, 18; 56, 20; B. 4, 40. 158; Si. 306. 400. 2, to rouse up (ಉದ್ಧೃತ ಸ್ಮದ. Dh.). ತೂದಿದರ್ ಅಬಿಲಮ್ಬುಗ ಕಾಲವ (Bh. 3, 18, 26). 3, to be shaken off, to fall from or off. ತೂದಿ ಬಿದ್ದುದು ಮಕುಟ (Rām. 3, 2, 21). 4, to go or run to a distance (see ತೂದಿಲ್); to bolt, as men or beasts do (My.).

ತೂದು tūru. 2. To enter; to enter a hole, as a mouse; to go through a hole or eye, as a thread, etc.; to penetrate, to pierce (My.; Abh. P. 9, 69; J. 20, 47; Tē. ತೂದು, ದುಯ್ಯು, ದೂಯು, ದೂದು, to enter; to pierce, penetrate, go through; to creep in, under or through; to be introduced or inserted; ದೂ ಕೊನು, to penetrate, pierce; cf. ತುಡುಕು, ತುರ್ಬು 1). ತೂದುವ ಸರರ್ (Smd. 204. Mdb.). ಸ್ವರ್ಗವ ತೂದಿ, ನರಕವ ಸೇರಿ (Abhā. 2, 5). ಚಾಪೇ ಕೆಳಗೆ ಬಟ್ಟು ತೂದಿದರೆ ನನ್ನೊಟ್ಟ ರಂಗೋಲೇ ಕೆಳಗೆ ತೂದಿದ (Prv.).

ತೂದು tūru. 3. To fall in fine particles, to drizzle (Ūpr. 4, 40; Rāv. 2, after 8; see ತುನ್ನುಡ್). 2, to cause to drizzle or drop. ವಸಂತಮಣ್ಣುವದ ಮ ಧ್ವದ ಮಕರನ್ದರಸದ ತುನ್ನುಡಿಂ ತೂದುವ, ಪಜ್ಜಳವ ಗೊಜ್ಜಗೆಯ ಆರಲ ಜತ್ತದ ಬೆಕ್ಕುಗಲ ಕೆಳಗೆ (Rāv. 10, after 31).

ತೂದು tūru. 4. Falling in fine particles, drizzling. — ತೂದುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Fine sparks (Rām. 5, 8, 77; J. 13, 12).

ತೂದು tūru. 5. Penetrating, etc. — ತೂದುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A stone that pierces (Rām. 6, 11, 3).

ತೂದುವಿಕೆ tūruvikē. Winnowing (ನಿಷ್ಪಾವ, ಪವನ Si. 395).

ತೂರ್ಣ tūrṇa. Quick, fleet (ಉತ್ಪ್ರಕ, ತ್ವರಿತ, ಪ್ರಸ್ತುತ, ಚಡ್ವರಿಗ Mr. 233, o. r. ತೀ-); rapidity, quickness, velocity.

ತೂರ್ಣದಿತ tūrṇa-udita. Spoken quickly, uttered rapidly.

ತೂರ್ತ tūrta. = ತುರತ, etc. Speed, expedition (ಪ್ರಸ್ತುತ Ūb.).

ತೂರ್ಯ tūrya. 1. A fourth, a quarter.

ತೂರ್ಯ tūrya. 2. = ತುರಿ 2. A musical instrument (of which four kinds are sometimes reckoned (wind instruments, stringed instruments, etc.). See Abh. P. 13, 111; Bp. 25, 47; 61, 63. 2, a bugle (My.).

ತೂರ್ಯತ್ರಯ tūrya-traya. = ತೌರ್ಯತ್ರ. (Bp. 4, 54).

ತೂಲ tūla. Cotton (ಹತ್ತಿ Ūt. I, 79); the down of birds (Bp. 12, 14). 2, the mulberry, *Morus indica*. 3, the panicle of a flower or plant. See Nr. 8. ಅಲತಗ್ಗೆ.

ತೂಲಿಕೆ tūlaka. Cotton (ಬಿಡು, ಅರರೆ Mr. 128).

ತೂಲಿ tūli. = ತುರಿ 1, etc., ತೂಲಿಕೆ q. v., (ದೂದಿ 2).

ತೂಲಿಕೆ tūlikē. ತೂಲಿಕಾ. = ತೂಲಿಕೆ. A painter's brush, a stick with a fibrous extremity used as one; a weaver's brush. 2, a kind of probing-rod (ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯರ ಸಲಾಕೆ G.). 3, a wick or twist of cotton. 4, a down or cotton bed; its down or cotton (Ūpr. 4, after 18).

ತೂಲಿನಿ tūlini. The silk-cotton tree. (R.).

ತೂಲಿ ತಿಲೆ. The cotton tree; the wick of a lamp; (a division? see ಫಲ-).

ತೂವರ tūvara. = ತುವರ, etc. Astringent. 2, a bull without horns. 3, a beardless man; a eunuch.

ತೂಷ್ಣಿಂ tūshṇim. Silently, quietly.

ತೂಷ್ಣಿಂಶೀಲಿ tūshṇim-śīla. Silent, taciturn.

ತೂಷ್ಣಿಕೆ tūshṇika. Silent, taciturn.

ತೂಷ್ಣಿಕಾಂ tūshṇikām. Silently.

ತೂಷ್ಣಿರುತ tūshṇi-ruta. Silent; silence (ಮೋನ, ನುಡಿಯದಿಡು ದು Nn. 155).

ತೂಳು tūlu. = ತೂಳು 2, (ತೂಳ್ಳು). To go, move or proceed off, away, or down (ಅವಸರ್ಪಣ ಸ್ಮದ. Dh.).

2, to drive away, to pursue, to chase (ಅರೆಯ ಬ್ಬು, ಬೆನ್ನಬ್ಬು, ಬೆಂಗನಾಯ, ಬೆನ್ನೇಡು ಸೀ.).

ತೂಳು tūla. Tbh. of ಸ್ಥೂಲ (Smd. 341).

ತೂಳಗ ತಿಲಿಗಾ. = ತೂಣಿ, etc. (My.). ಅವನಿಗೆ or ಅವನ ಮೇಲೆ ತೂಳಗ ಬನ್ನದೆ (My.).

ತೂಳಿಕೆ tūlikē. = ತೂಲಿಕೆ. ಚಿತ್ರಪೂಡೆ ತೂಳಿಕೆಯಂ ತರಿಸುವಂ (Smd. 298).

ತೂಳಿಸು tūlisu. To cause to proceed, to spur on. ತೂಳಿಸಿದರ್ ಅನೆಯಂ ಜೋದರ್ (J. 22, 7).

ತೂಳು tūlu. 1. = ತೂಣಿ, etc. ತೂಳು ಬನ್ನು ಹೇದಾದ ಮಾತು ಮೂದಿನಾಯಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಕೇಳ ಬೇಕು? (Prv.).

ತೂಳು tūlu. 2. To go off; to go away or backward (Bh. 8, 26, 15); to recoil (Rām. 6, 10, 26); to spring back or recoil on account of elasticity. ತುಡುಕ ತೂಳುವ ಸೂತ್ರಯನ್ತ್ರಂ (Rām. 1, 13, 10). 2, to rush forward, to make an attack on, to attack, to chase (Rām. 3, 6, 8. 15; J. 20, 47; 22, 31). ತೂಳದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥನ್ ಕತನ ಮೇಲೆ (Bh. 8, 27, 2). 3, to come or break forth, to originate (Bh. 3, 2, 2).

ತೂಳು tūlu. 3. Attacking, etc. — ತೂಳುವಣ್. -ವಣ್. A drum used in making an attack (Bh. 8, 2, 2).

ತೂಳು tūḷu. To drive or chase away; to remove; to scatter (Ūpr. 4, 19; 5, 9; 6, 84; 7, 41; Abh. P. 14, after 91). ಅರ್ ಮುಡ್ವೇರ್ವರ್? ಅರ್ ಮಲೆವರ್ (o. r. ನಿಲ್ಲರ್)? ಅರ್ ಪೂರ್ವರ್? ಅರ್ ತೂಳು ವರ್? ಅರ್ ಅವಂ? ಜನಮ್ ಏನ್ ಎನ್ನರ್? (Śmd. 183 Mdb.).

ತೃಣ trīṇa. = ತಿಣ, ತ್ರಿಣ. Any gramineous plant; grass; a blade of grass; a reed (ತರ, ಹುಲ್ಲು Nn. 35; ಹುಲ್ಲು 93; ಸೇನೆ Śm. 96); straw (often a symbol of minuteness and worthlessness). ತೃಣವಾದರೂ ಹಣ ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ (Prv.).

ತೃಣಕುಟೆ trīṇa-kuṭi. A hut of grass or straw. (Ūpr. 4, 16).

ತೃಣಗ್ರಾಹಿ trīṇa-grāhi. Amber, etc., or any gem which being rubbed becomes electrically attractive. (Ūpr. 1, 39).

ತೃಣದರ್ಭ trīṇa-darbhē. (Si. 164).

ತೃಣಮೃದು trīṇa-druma. Any of the various species of palm-trees.

ತೃಣಾನ್ಯ trīṇa-dhānya. Grain growing wild or without cultivation.

ತೃಣಧ್ವಜ trīṇa-dhvaja. A bamboo.

ತೃಣಪುರುಷ trīṇa-purusha. A scare-crow. See ಬೆರ್ಬು; Abh. P. 11, 6.

ತೃಣಪುರ trīṇa-pūra. A bundle or sheaf of grass or straw. See ಸೂದು.

ತೃಣಪ್ರಾಯ trīṇa-prāya. Worth a straw, worthless. (My.).

ತೃಣರಾಜ trīṇa-rāja. The palmyra tree, *Borassus flabelliformis* Lin. 2, the cocoa-nut tree. 3, bamboo. 4, sugarcane.

ತೃಣರಾಶಿ trīṇa-rāśi. A stack of grass or straw. See ಮೆದೆ.

ತೃಣಸಂಧ್ಯ trīṇa-sānya. Arabian jasmine, *Jasminum sambac* Ait.

ತೃಣೇಶ್ವರ trīṇa-kṛita. Being esteemed as lightly as straw (Bp. 29, 2; 38, 3).

ತೃಣೈ trīṇyē. A heap or quantity of grass or straw.

ತೃತೀಯ tritīya. The third; the third part;—ohunam (being the third ingredient of tāmbūla, My.).

ತೃತೀಯತೆ tritīyatē. Thirdness; the condition of the third consonant of a varga (Śmd. 380. 381).

ತೃತೀಯತ್ವ tritīyatva. = ತೃತೀಯತೆ. (Śmd. 78. 79. 119. 139).

ತೃತೀಯಪುರುಷಾರ್ಥ tritīya-purushārtha. Lust; coitus (My.).

ತೃತೀಯವೃತ್ತಿ tritīya-vṛitti. The employment of the third consonant of a varga (Śmd. 78).

ತೃತೀಯಾರ್ಥ tritīyā-kṛita. Thrice ploughed.

ತೃತೀಯಾಕ್ಷರ tritīyā-akshara. The third consonant of a varga (Śmd. 77. 283. 372. 374. 375; Kāv. I, 1b, 23-31).

ತೃತೀಯಾಪ್ರಕೃತಿ tritīyā-prakṛiti. The third nature; the neuter gender; a hermaphrodite.

ತೃತೀಯ ತೃತೀಯ. ತೃತೀಯಾ. = ತದಿಗ. The third day in a half month. 2, the third case, the instrumental (Śmd. 112. 115. 129. 131. 132. 134. 137. 141. 155. 157. 164. 398; Kāv. I, 2, 23-35).

ತೃಪ್ತ tripta. Satiated; satisfied, contented, pleased. ತೃಪ್ತನಿ ಗಾದರೂ ಮೃತ್ಯು ತಪ್ಪದು (Prv.).

ತೃಪ್ತಿ tripti. Satisfaction, contentment; pleasure, gratification; satiety, disgust (ಸಾಕಾರೋಣ G.). See ತಣಿ, ತಣಿಪು. — ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು. To satiate, to refresh, to satisfy (G. 259. 322; My.). — ತೃಪ್ತಿ ಪಡು. To get satisfied, pleased, or satiated (G. 514; My.). — ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು. = ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು. (Bp. 52, 4).

ತೃಪ್ತಿ trish. (ತೃಪ್ತಿ). Thirst. 2, desire.

ತೃಪ್ತಿತ trishita. Thirsty; thirst, desire.

ತೃಪ್ತಿ trishē. ತೃಪ್ತಾ. = ತೃಪ್ತ. ತೃಪ್ತಿ ಅವನಿಗೆ ಮುಸಿಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟು. — ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲದವ ಮುಸಿಗೆ ಸಮಾನ (Prva.).

ತೃಪ್ತಕ trishpaka. Thirsty; craving, longing for.

ತೃಪ್ತಜ್ಞ trishpaj. Thirsty; cupidinous.

ತೃಪ್ತ trishpē. Thirst. 2, desire.

ತೆ ತೆ. (Tbh. of Sk. ತಾ ?). An affix for the formation of neuter nouns, e. g. ಅಗದ್ತೆ, ಪೂಗದ್ತೆ, ನೆಗದ್ತೆ, ಪುಗತೆ (Śmd. 247).

ತೆಕೆ tēk. = ತರ್, ತೆಗ, ತೆನೆ 2. P. p. of ತೆನೆ 1, in ತೆಕ್ಕೊಳ್, ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳು (My.). ತೆಕ್ಕೊಮ್ಮುದು (ನಿರ್ವಾರ, ಅಧ್ಯವಕರ್ವಣ Nr.).

ತೆಕ್ಕ ತೆಕ್ಕಾ. (= ತರ್). — ತೆಕ್ಕ ತೆಕ್ಕನೆ. = ತರ್ ಪರ್ನೆ No. 2. (Bp. 36, 46).

ತೆಕ್ಕದು tēkkadu. = ತೆತ್ತದು, q. v.

ತೆಕ್ಕನೆ tēkkanē. = ತೆಕ್ಕನೆ. Greatly, excessively, very much, in a large body (Abh. P. 13, 44; 15, 3; Grj. 4, 78; 10, after 77; Rāv. 6, after 11; 13, after 70; cf. ತೆಕ್ಕ 2, ತೇಂಕೆ, ತೆರಕ್ಕ 2).

ತೆಕ್ಕಿ tēkki. = ತೆಕ್ಕೆ 1, etc. — ತೆಕ್ಕಿ ಬಿಡು. To clasp in the arms (or in the paws). ಕರಡಿ ಮುಂಗಾಲುಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತೆಕ್ಕಿ ಬಿಡು (B. 3, 109). ತೆಕ್ಕಿ ಬಿಡು ಯುದ್ಧ ಮಾಡೋಣ (ದಿವ್ಯಾದಿವ್ಯ, ಮಲ್ಲಾ ಮಲ್ಲಿ G.).

ತೆಕ್ಕು tēkku. 1. To lick the itch, as brutes do (ತೀರ್ಪುಗೊಡ್ಡು ತಿಲೇಕನೆ Śmd. Dh.).

ತೆಕ್ಕು tēkku. 2. (= ತೆಂಕು 1). To cause to (float or) flow (Abh. P. 6, 169, print). 2, to faint (Bh. 3, 8, 20; Rām. 3, 4, 20).

ತೆಕ್ಕಿ tēkkē. 1. = ತೆಕ್ಕೆ 1, etc. Embracing; an embrace, etc. (My.). 2, a coil (My.). 3, a chignon (Ūpr. 8, 47). See Bh. 3, 13, 17. 83; 4, 2, 59. 61; Rām. 2, 7, 3. — ತೆಕ್ಕಿ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To coil, to get coiled. ತೆಕ್ಕಿ ಗಟ್ಟಿದ ವಾಪು (ಕುಣ್ಣಲಿ, ಜಪ್ಪುಗ Hlā.). — ತೆಕ್ಕಿ ಗೊಡ್ಡಿಸು. — ಒಡ್ಡಿಸು. To embrace (J. 26, 21). — ತೆಕ್ಕಿ ಬಿಡು. = ತೆಕ್ಕಿ ಬಿಡು. (My.). ಹೆಣ್ಣುತಿ ಅವನ ಕೊರಳಿಗೆ ತೆಕ್ಕಿ ಬಿಡು (B. 5, 155). — ತೆಕ್ಕಿ ವರಿ. — ವರಿ. To begin to embrace or inclose (J. 13, 22). — ತೆಕ್ಕಿ ಹಾಕು. To embrace. ಅವನಿಗೆ ತೆಕ್ಕಿ ಹಾಕು (My.). — ತೆಕ್ಕಿ ಹಾಯು. To give an embrace to, to go to clasp in the arms (B. 5, 137).

ತೆಕ್ಕಿ tēkkē. 2. = ತೆಕ್ಕೆ 2 q. v., etc., (ತೇಂಕೆ). ತೆಕ್ಕಿಯಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು ಬಿಕ್ಕಿ ಪಲ್ಲಿಂದವನೆ (Prv.). See Grj. 10, after 79. — ತೆಕ್ಕಿ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ತೆಕ್ಕಿ ಹಾಕು. (My.). — ತೆಕ್ಕಿ ಗಡಿಸು. — ಕಡಿಸು. To disperse (J. 14, 6). — ತೆಕ್ಕಿ ನಂಗಿ. — ಹಂಗಿ. A large number of shields (Bh. 6, 4, 26). — ತೆಕ್ಕಿ ಹಾಕು. = ತೆಕ್ಕಿ ಹಾಕು. (My.).

ತೆಕ್ಕನೆ tēkkanē. = ತೆಕ್ಕನೆ. (Ūpr. 8, 99; 8, 87).

ತೆಗ ತೆಗಾ. = ತರ್, etc. P. p. of ತೆನೆ 1. — ತೆಗ ತರ್ (i. e. ತೆಗದು ಕೊಂಡು ಬರ). = ತೆಗ. To take and bring. ಬಳ್ಳುಮಂ ತೆಗ ತನ್ನಿ! (Bp. 9, 9). ಬಹಳ ವಸ್ತುವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಂ ತೆಗ ತಡೆಂ (31, 9). — ತೆಗ ತರಿಸು. To cause to bring. ಪಟ್ಟಿಗೆಗಳಂ ತೆಗ ತರಿಸಿ (Bp. 11, 15). — ತೆಗ ತೆಗ. (= ತೆಗದು ತೆಗ). rep. (Bp. 26, 43; B. 3, 46).

ತೆಗಡೆ tēgaḍē. = ತೆಗಡೆ, etc. See ಕೆಜ್ಜೆ ನೇ.

ತೆಗದು tēgadu. = ತೆಗೆದು. P. p. of ತೆಗೆ 1. (My.). ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳುವುದು (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ Si. 388). ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳು ತಕ್ಕದು (ಪ್ರಾಪ್ತ 379). ಅ ಪಟ್ಟವನ್ನು ತೆಗದು ಕೊಂಡು ಕಾಲಕ್ಕೆ (B. 5, 52). ಒನ್ನು ಹೂಂಗೆಯಂ ತೆಗದು ಮೆಲಲು (Bp. 24, 55). ಧನವನ್ ಅಯ್ದು ತೆಗದು ಕೊಂಡುಯ್ಯಕ್ಕೆ (31, 12). ಕಂಗಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮುಸುಕನ್ ಅ ಫಂಗನ್ ಅಗೆ ತೆಗದು (51, 81). ತೆಗದು ಕೊಂಡುಪ್ಪು ಮುಗದರೆ ಮುಗನಿಗೆನು ಉದಿದೀತು? (Prv.). See B. 5, 117. 121. — ತೆಗದು ಹಾಕು. = ತೆಗೆದು. To put away, to remove, etc. (My.; ಕಳು, ತಳ್ಳು G.). ತೆಗೆ ತೆಗದು ಹಾಕುವಿಕೆ (ನಿರ್ವಾಹ, ಅ ಧ್ಯವಹಾರಣ Si. 393).

ತೆಗೆಲ್ tēgal. = ತೆಗೆಲ್. The shoulder (ತೆಗೆಲ್ Kk. 87; T. ಜೆಗಲ್, ಜುವಲ್, the upper part of the shoulder; cf. ಜಂ ಗುಡಿ).

ತೆಗಸು tēgasu. 1. = ತೆಗಸು, ತೆಗಸು 1, ತೆಗೆಯಿಸು, ತೆಗೆಸು. To cause to take; to cause to take away, to cause to remove (My.; Bp. 53, 18); to cause to pull out, as an eye (61, 4); to cause to open, as a door, a grave (44, 18; 48, 29; 50, 19); to strip off the covering of, to bare, as the back (B. 3, 43); to cause to impale, as on a stake (Bp. 50, 39. 42. 45. 51. 52); etc. See Prv. 8. ಪರಸಿ.

ತೆಗಸು tēgasu. 2. = ತೆಗಸು 2. To cause to go away or retreat (J. 13, 14; 15, 34). ಪ್ರವೇಶನಂ ತೆಗಸಿದರ್ ಪಿನ್ನೆ ಲಿಗೆ (J. 8, 31).

ತೆಗದು tēgahu. Taking; assuming, assumption (C. Bp. 19, 35; Bh. 7, 3, 74).

ತೆಗಲ್ tēgal. = ತೆಗಲ್. (ತೆಗಲ್ Smd. II).

ತೆಗಲಿ tēgali. = ತೆಗಲಿ, etc. — ತೆಗಲಿ ನೆಕ್ಕೋಣ (ಇನ್ನು ಲುಪ್ತಕ, ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೂದಲುಗಳು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುವ ಬೇನೆ G.).

ತೆಗಲಿಗೆ tēgaligē. = ತೆಗಲಿ, etc. — ತೆಗಲಿಗೆ ಬೀಡು. To get deprived of hair (Abh. P. 7, 93).

ತೆಗಲ್ tēgal. 1. (= ತಿಟ್ಟು 2). To rebuke, to blame, to abuse (ನಿನ್ನೆ Smd. Dh.; ಪದಾ Smd. I; V. 14, 104; Sēv. 1, 15; T. ತದ). ತೆಗದ್ದಂ (Smd. I; 49. 55, o. r. ತೆವದ್ದಂ). ತೆಗದ್ಲಿ, ತೆಗದ್ದಂ (55).

ತೆಗಲ್ tēgal. 2. (= ತಿಟ್ಟು 3). Blame, etc. (ತೆಗಲ್ Smd. II, probably a mistake for ಬಯ್ಯಲ್; ನಿನ್ನೆ Kk. 64; ನಿನ್ನೆ Smd. 48; ದೂಸು, ಪದಾ 115; Tē. ತೆಗದು). See Smd. 72; Cpr. 4, 78.

ತೆಗಲಿಸು tēgalisu. To cause to rebuke, etc. (ನಿನ್ನೆ Smd. Dh.).

ತೆಗೆ tēgi. = ತೆಗೆ 1. (My.; Si. 112. 221. 231).

ತೆಗಿಸು tēgisu. 1. = ತೆಗಸು 1, etc. (Bh. 3, 13, 19; J. 29, 24; My.; B. 5, 115); to cause to inoculate, as with the cow-pox (B. 4, 222; My.); to cause to go out or be exhausted; to exhaust (J. 8, 31).

ತೆಗಿಸು tēgisu. 2. = ತೆಗಸು 2. (J. 12, 16).

ತೆಗು tēgu. = ತೆಗೆ 1. (Bp. 32, 52; Tu.).

ತೆಗೆ ತೆಗ್ಗೆ. 1. = ತೆಗೆ, ತೆಗು. P. ps. (ತೆಕ್, etc.). ತೆಗದು, ತೆಗೆದು. To draw towards one's self (ಅಕರ್ಷಣ Smd.

Dh.; Smd. 81; Cpr. 3, after 102; 4, 78; 6, after 91; Bp. 20, 6; 39, 63; 46, 65; J. 4, 70; 28, 59);—to take (Smd. 157; Rāv. 5, after 25; 6, after 11; J. 30, 28; Si. 221. 316. 300. 325; C.; Tē. ತೆಗೆ; Tu. ತೆಗೆ; cf. ತಿವ 4);—to betake one's self to. ತೆಗೆದಯ್ ಮೋಕ್ಷದ ಬಟ್ಟೆಯಂ (Smd. 255);—to buy (My.);—to take away; to steal (ಕವರ್ C. 1, 47; My.). ಬಹಳದ ಒಳ್ಳುಮಂ ತೆಗೆವುದು (ಅವಶಾರ, ಅವಶಯ Nr.); see Bp. 45, 19;—to take off; to remove (Cpr. 4, 82; Bp. 47, 20; 49, 10; 52, 27; 58, 58; Rāv. 11, 7; J. 30, 24. 50; My.; Si. 231). ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾದರವಾಡಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಣು ನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗೆದಳೆ (Prv.);—to seize. ಹೇದಂ ತೆಗೆಯಲ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನಿಹುದೇ? (Sē. 85); see Bp. 57, 37; Bh. 2, 4, 12; J. 31, 26. 27; Si. 265; to exact, to levy, (Tē. ತೆಗೆ);—to extinguish, to put out (My.; Tē. ತೆಗೆ);—to draw or pull, as an arrow on the bow. ಎಟರಂ ಎಕಲ ತೆಗೆದ ಮದನನ ನಿದಿಯಲರ್ಗಣೆಗನ ಪೋಲ್ವುವಾಯ್ ಕಣ್ಣಲ್ (Smd. 81); see Abh. P. 13, 87. 142; Rāghā. 17, 69; J. 4, 40. 41; 28, 41;—to pull (Bp. 32, 16);—to prolong as a note in music, etc., to drawl (My.; B. 2, 1); to drag. ತೊಡರೆ ಎಣ್, ಮೃಗಾಂಘನಧೀವರಂ ತಡೆಗೆ ಬೀದಿ ಬಾಲಮನೂತ್ತಿ ತನ್ನಡಸಿ ವಾನ್ನಿಡಿಯೋ ತೆಗೆವನ್ನೆ ಒನ್ನೆಗೆ ಬನ್ನವ ತಣ್ಣಿದಿರೋಲಿಗಲ್ (Lilv. 3, 2);—to take up, to lift (Rāv. 5, 39; Sēv. 4, 26; T. ತೆಗೆ, a taking up);—to take out of; to extract; to obtain (Bp. 42, 2; C. Bp. 11, 11; Si. 312; B. 2, 11). ಹಗೆಯದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ನಾಯಿ ಹಾಕುವ ವರನ್ನಾಯದು, ತೆಗೆಯುವವರನ್ನಾಯದು (Prv.);—to open, as a door (Bp. 47, 24; 57, 43; Si. 112; My.; Prv. 8. ಬಲ್ಲಿ ದ);—to undertake, to begin, to pick up, as a war, a quarrel (Rāv. 5, 124; Bh. 1, 8, 7; My.);—to bring in, as a word (Bh. 1, 8, 56);—to assume, as a birth (My.);—to employ, to use, as a grammatical form (Smd. 230), as sounds (B. 1, 6);—to vaccinate (B. 4, 220 in ಮಯ್ಯ; My.);—to draw, as a line, a picture, map, etc. (B. 1, 15; 3, 97; 5, 169; My.; see ಚಿತ್ರ);—to bore, as a hole (B. 5, 181; My.);—to take out, as an eye with an arrow (Bp. 18, 71. 74);—to do, as embroidery (see ಕಸೂತಿ);—to find out, to devise, as a means, an expedient (My.; B. 4, 222; 5, 170. 171. 173. 175. 179. 227; Tē. ತೆಗೆ);—to inquire, to ask about, as about tidings (B. 5, 281; My.);—to bear, as the similitude of, to represent. ತೆ ನುಡಿಗಲೆ ಇನ್ನು ತೆಗೆದವ ನಮ್ಮ ಸಾಮ್ಯವನು? (Bp. 58, 33);—to dig, as a channel, etc. ತೆದಾಡಾಗಿ ತೆಗದು ತನ್ನ ಮಾಡ ತೊಡೆ (ಕುಲೈ Nr.; My.; Tē. ತೆಗೆ). 2, to be taken away, to be removed; to become less or diminish; to disappear (Bh. 1, 5, 5; My.; Si. 63; Tē. ತೆಗೆ). — ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟು ಬದು. To bring, as water, a horse, etc., etc. (My.). — ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗು. To take away, as water, a horse, etc., etc. (My.). — ತೆಗೆದು ಹಾಕು. = ತೆಗೆದು. To throw down (My.). ಅವನನ್ನು ಪಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ್ನೆ ತೆಗೆದು

ಹಾಕಿದರು (B. 5, 52); to remove (5, 179, 227; My.); to raise, as a siege (My.). ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ (5, 53); to discharge, as from office (5, 264; My.); to strike off; to annul (My.). — ತೆಗೆಯುಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow to take, etc.; to allow to vaccinate. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಯ್ಯಿ ತೆಗೆಯು ಗೊಡುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 223).

ತೆಗೆ ತೆಗ್ಗಣೆ. 2. = ತೆರ್, etc., in ತೆಗೆ ತೆಗೆದು (Bp. 29, 18; 86, 47; Räv. 5, 117). — ತೆಗೆ ತರ್. = ತೆಗ ತರ್. (V. 37, 96).

ತೆಗೆ ತೆಗ್ಗಣೆ. 3. Taking, etc. See ಎತ್ತುತೆಗೆ, ಕಾಡೆಗೆ No. 1. 2, a kind of infinitive of ತೆಗೆ 1. — ತೆಗೆನೆವೆ. To pull (the bow-string) to its full extent, i. e. so as to reach the ear (ಅಕರ್ಣಾನ್ವ ಸ್ಮದ. Dh.; Abh. P. 14, 176; Grj. 8, 44; Räv. 6, after 97; Śā. 4, 21; 4, after 24 & 46).

ತೆಗೆ ತೆಗ್ಗಣೆ. 4. (= ತೆಗೆ 1). To retreat, to flee (ಪಲಾಯನ ಸ್ಮ. 81; Grj. 6, 38; Bp. 60, 23; Rām. 5, 8, 74; Tē. 39).

ತೆಗೆ ತೆಗ್ಗಣೆ. 5. (= ತೆಗೆ 2). To grind one substance on another, as sandalwood on a stone (My.).

ತೆಗೆಯಿಸು ತೆಗ್ಗೈಯಿಸು. = ತೆಗಸು 1, etc. To cause to take or take off (Bp. 5, 58), etc.

ತೆಗೆಯುವಿಕೆ ತೆಗ್ಗೈಯುವಿಕೆ. Disappearance, concealment (ಅಪವಾರಣ, ಅಡ್ಡಾದನ Si. 438), etc.

ತೆಗೆಸು ತೆಗ್ಗಣೆಸು. = ತೆಗಸು 1, etc. (Bh. 1, 10, 14).

ತೆಗ್ಗು ತೆಗ್ಗಣು. = ತೆಗ್ಗು 2. (ಅವಟ, ಕುಣಿ, ಗರ್ಜ, ಗುಣ್ಣಿ G.; B. 3, 124; 5, 174). — ತೆಗ್ಗು ತೆವರು. dupl. = ತೆಗ್ಗು ದಿನ್ನೆ. (ಎಪಮ ಓಬ.). — ತೆಗ್ಗು ಬೀಡು. A hole to be formed. ತೆಗ್ಗು ಬಿದ್ದ ಗಲ್ಲ (ಗುಣಿಗಲ್ಲ G.).

ತೆಂ ತೆಂ. 1. ತೆಂ. (= ತೆಂಕ). The south. (T., M. ತೆನ್). — ತೆಂಗಾಳಿ. (Smd. 89, 209). South wind (My.).

ತೆಂ ತೆಂ. 2. ತೆಂ. = ತೆಂಗು 1. (T. ತೆಂ). — ತೆಂಗಾಯ್. — ಕಾಯ್. A cocoanut. (Tē. ತೆಂಗಾಯ್, ತೆಂ). See ಜೆನ್ನೆಂಗಾಯ್.

ತೆಂಕ ತೆಂಕಾ. = ತೆಂಕು, (ತೆಂ 1), ತೆಂಕಲ್ (Smd. 145), ತೆಂಕು 2, ತೆಮ್ಮು. The south (My.; T. ತೆಮ್ಮು, M. ತೆಕ್ಕು). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬದಗ ಪೊದವತೆಗಿಲ್ಲ! ಎನರ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ಲು (145). ತೆಂಕನಾಡ ಮಡೆಯಲ್ಲಿನಿಂದ ಮನಂ ಬರ್ಕಮೆ? (164). — ತೆಂಕಣ್. — ಅಣ್. (Smd. 134, 135). Belonging to the south; the south. Deolension: ತೆಂಕಣ, ತೆಂಕಣಿ (135); ತೆಂಕಣ (C.; B. 3, 24), ತೆಂಕಣಕ್ಕೆ (B. 4, 67), ತೆಂಕಣಿನ್ದ (My.). — ತೆಂಕಣಂ. — ಅಂ. (Smd. 136). A man of the south. — ತೆಂಕಣ ಕಡಲ್. — ಕಡಲ್. The sea of the south (J. 18, 7). — ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ. A south wind. ತೀಡುವ ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿಯುಮದೇಂ ಮನಂಗೊಳಿಸಿದುದೋ! (Smd. 24). ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ ಮಂಕುಮದ ಬರಸೀತು (Prv.). — ತೆಂಕಣ ದೆನೆ. The southern quarter or point; the south (ಯಾಮ್ನ, ದಕ್ಷಿಣ, ಅವಾಚಿ HIA.). — ತೆಂಕಣ ದೇಶ. The southern country. ತೆಂಕಣ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಕೊಂಕಣ ಕೆಟ್ಟ (Prv.). — ತೆಂಕಣವಂಕ. (Smd. 196; Mdb. ತೆಂಕಣ ಪಕ್ಕ). = ತೆಂಕವಂಕ, q. v. — ತೆಂಕದೆನೆ. = ತೆಂಕಣ ದೆನೆ. (J. 16, 46). — ತೆಂಕಮುಖಮಾಗಾ. Towards the south (J. 10, 1). — ತೆಂಕವಕ್ಕ. See ತೆಂಕವಂಕ. ತೆಂಕವಕ್ಕದೊಳ ಅಸಂಖ್ಯಬಲಂ (Smd. 196 Mdb.). — ತೆಂಕವಂಕ. — ವಂಕ or ಪಕ್ಕ. (Smd. 196; Mdb. ತೆಂಕವಕ್ಕ). The southern side.

ತೆಂಕಲ್ ತೆಂಕಲ್. = ತೆಂಕ (Smd. 145), ತೆಂಕಲು, ತೆಂಕಲು. (ಅವಾಚಿ, ದಕ್ಷಿಣ Mr. 58; My. as ತೆಂಕಲು). ತೆಂಕಲಾದುದು (ಅವಾಚಿ, ಅವಾಚಿ HIA.; ಅವಾಚಿನ್ದ Mr. 58).

ತೆಂಕಲು ತೆಂಕಲು. = ತೆಂಕಲ್, etc. ತೆಂಗಿನ ಮರ ತೆಂಕಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ತೆಂಕು ತೆಂಕು. 1. (Smd. 48). = (ತೆಕ್ಕು 2), ತೆಂಕು 1. To be afloat, to float, to swim (ಪ್ರವಸ ಸ್ಮದ. Dh.; Čpr. 5, after 39; Abh. P. 5, 55; 13, 64, 79); to faint (Grj. 9, 89). — ತೆಂಕಾಡು. — ಅಡು. To float (v. i.) or swim about (Čpr. 1, 51; 8, after 44; Grj. 2, 63; 7, after 11; 9, 54; V. 9, 63).

ತೆಂಕು ತೆಂಕು. 2. = ತೆಂಕ, in ತೆಂಕುಕಡೆ (My.).

ತೆಂಗಲೆ ತೆಂಗಲೆ. A certain Vaishṇava mode of putting the nāma, drawing a line down the middle of the nose, as is done by southerners (My.). Cf. ಬಡಗಲೆ.

ತೆಂಗು ತೆಂಗು. 1. = ತೆಂಗು, ತೆಂ 2. The cocoa-nut palm, *Cocos nucifera* Lin. (ನಾರಕ್ಕೇರ, ಲಾಂಗಲಿ Nr.; ನಾರಕ್ಕೇಲ Mr. 112; My.; T.; M. ತೆಮ್ಮು). ತೆಂಗುಗೂ ದೇವಗೂ ಹಂಗೆ ಮಾಡಲೆ ಬೇಕು; ತೆಂಗಿನ ಮೊದಲಿಗೆ ನೀರೆಯ ಕಡೆಯಲಿ ಹಂಗೆದೀವನೆ (Sp.). See Čpr. 3, 15; Räv. 2, 48; J. 19, 6; Pril. 3, 8; ಎಳೆ-, ಜೆನ್ನೆಂಗು. — ತೆಂಗಿನ ಕಾಯ್. — ಕಾಯ್. — ಕಾಯು. A cocoa-nut (B. 2, 11, 20). ನೀರು ಅಟ್ಟಿಸಿದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯ್ (G. 181). ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಸಿರಿಯು ಕೊಡುತೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯು (Dp. 54). — ತೆಂಗಿನ ಮರ. = ತೆಂಗು. (Si. 166). ತೆಂಗಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟೀ ಸೀರೆ ಕಟ್ಟಿದ. — ತೆಂಗಿನ ಮರ ತೆಂಕಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು. — ತೆಂಗಿನ ಮರ ಯಾಕೆ ಹತ್ತುತ್ತಿ? ಅನ್ನಲೆ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯೋದಕ್ಕೆ ಅನ್ನ. — ತೆಂಗಿನ ಮರ ಏದುವವನ ತಿಕ್ಕಾ ಎಲ್ಲಿ ತನಕ ಹಿಡಿದಾನು (or ಎತ್ತಿಯಾನು)? (Prv.). (For Tu. ತಾರೆ, the cocoa-nut palm, ತಾರೆ, the palmyra, cf. ತಾಳಿ 2, ತಾಳಿ 3, ತಾದ್ 1).

ತೆಂಗು ತೆಂಗು. 2. To perch (see ದಿಗಿಸು). See ತೆಂಗುಹ.

ತೆಂಗುಹ ತೆಂಗುಹ. The descending or perching of birds (ಪಕ್ಕಿಯೆದಿಗುಹ ಸ್ಮದ. II; Ūt. II, 101; ಪಕ್ಕಿಯೆದಿಗೂದು Kk. 86; ಪಕ್ಕಿಯೆದಿಗುವುದು ಸ್ಮ. 30).

ತೆಜಿಸು ತೆಜಿಸು. Tbh. of ತೆಜಿಸು. (My.).

ತೆಟ್ಟು ತೆಟ್ಟು. (fr. ತೆಟ್ಟಿ 1). In an opened way. — ತೆಟ್ಟುಂ ತೆಟ್ಟು. To become fully opened, i. e. to be heard far around (Čpr. 7, 88).

ತೆಣದಿ ತೆಣಾರು. To groan (Abh. P. 12, 35; 13, 67; cf. T. ತಳರ್ = ಉಕ್ಕಿಳಿತ್ತು).

ತೆಣ್ಣಿಸು ತೆಣ್ಣಿಸು. To cause to winnow. ತೆಣ್ಣಿಸಿದಂ (Smd. 273 Mdb.).

ತೆಣ್ಣು ತೆಣ್ಣು. (= ತವಟು, etc.). To winnow (oorn by casting it gently up in a mōra or fan, ತೂರ್ವಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ತಕ್ಕು).

ತೆಣ್ಣೆ ತೆಣ್ಣೆ. = ತೆವೆದೆ 1. The state of being entwined, matted or entangled (as hair from filth, My.); a small bundle, as of grass, etc. (My.; see ತತ್ತು 2). — ತೆಣ್ಣೆ ಸುತ್ತು. To tie some growing sugar-canes together in order to prevent them from falling (My.).

ತೆತ್ತದು ತೆತ್ತದು. An adverb with final ದು (Smd. 388, 389). ತೆತ್ತದೆನ್ನು ತೀರದೆನ್ನುರ್ಥಂ (389, o. r. ತೆತ್ತದೆನ್ನು ತೀರದೆನ್ನುರ್ಥಂ).

ತೆತ್ತಿ ತೆತ್ತಿ. = ತತ್ತಿ (My.; Tu.).

ತೆತ್ತಿಗ ತೆತ್ತಿಗ. (fr. ತತ್ತು 2). A man who is entwined or closely bound to: a servant (Bp. 23, 30; 29; Bh. 6, 2, 16; 8, 27, 34). 2, a connection, a friend (Rām. 4, 3, 20; J. 20, 14; 26, 6).

ತೆತ್ತಿಸು tēttisu. 1. To cause to pay. ತೆತ್ತಿಗೆ ತೆತ್ತಿಸು
ರ ಪಟ್ಟವನು (ದಾಖತ, ಸಾಧಿತ Si. 364, *only* in Si., also p. 263).

ತೆತ್ತಿಸು tēttisu. 2. To bring into close con-
nection: to cause to enter as nails (Öpr. 7,
after 96) or arrows (J. 25, 47), to set, as precious
stones (Räv. 8, 3; 8, after 5; V. 4, 33), to insert, as
decorations in a street (Bp. 4, 3), as an orna-
ment in the nose (12, 21);—to pierce through,
as a pointed object (Räv. 10, after 31);—to bring
in contact with, as the lower part of an
arrow with the bow-string. ತೆತ್ತಿಸುವ ಹಿಳುಕು (ಕರ್ತ
0, ಪುಂಜ Mr. 295);—to pierce, as with an arrow
(Bh. 8, 26, 7; J. 14, 4). 2, to enter, to pierce (J.
12, 25; 23, 40; 25, 40). ತೆತ್ತಿಸಿದ ಮುತ್ತು (ಪಣ್ಣದ ಮೂತ್ರಕ,
ರಜತ Nn. 104).

ತೆತ್ತಿಸು tēttisu. Thirty-three (Mhr. ತೇತಿಸು; Rām. 6, 50,
6; Bh. 1, 20, 56).

ತೆತ್ತು tēttu. 1. P. p. of ತಿಡ, ತಿಡು. Having paid,
etc.

ತೆತ್ತು tēttu. 2. To intertwine, to interweave, to
twist (T. ತೆತ್ತು, ತೆಡ್ಡು; M. ಚಿಟ್ಟು, closeness; cf. ಕಿಡ, ಕಿಟ್ಟು,
ಕೆತ್ತು 3). 2, to be twisted, to twist (Bh. 8, 23, 5);
to be connected or befriended (J. 26, 6).

ತೆತ್ತು tēttu. 3. — ತೆತ್ತುವೆಗ್ಗಡೆ = ತೊತ್ತು-, q. v.

ತೆನಸು tēnasu. = ತಿನಸು 2, etc. (My.).

ತೆನೆ tēnē. 1. (A point); a spike, an ear of corn
(ಕದಿರಾ Sm. 105; ಕಣಿತ, ಧಾನ್ಯತೀರ್ಥಕ Hlā.; My.; T. ಚಿನ್ನೆ,
M. ಚನೆ, to branch out; T. ಚಿನ್ನೆ, M. ಚನೆ, ಚನೆ, branching
out, as an ear of corn; M. ತೆಲ್ಲು, a point; see s. ಕೆಯ್ 5).
ಧಾನ್ಯದ ತೆನೆ (ಕದಿರಾ Öt. II, 14; Sm. 66). ಸಸ್ಯದ ತೆನೆ (ಕಣಿತ,
ಸಸ್ಯಮಂಜರಿ Nr.; see Si. 305). ಬೆಳದ ತೆನೆ (ಕಣಿತ Mr. 372).
ತೆನೆ ತಿನ್ನ ಎತ್ತು ತೆವರಿಯನ್ನು ಎದಿತು (Prv.). 2, the upper
part or coping of a wall, the top of a ram-
part, a merlon of a fort (Öpr. 1, 108; Rām. 6,
11, 2; Ö. Bp. 42, 22; My.). ಕೋಟೆಯ ತೆನೆ (ಪ್ರಾಕಾರಾಗ್ರ, ಕಪಿ
ತೀರ್ಥ Hlā.; ಕಪಿತೀರ್ಥ, ಕೋಟೆಯುಗ್ಗ Nn. 149). See ಕೋಟು-
ಜಳ್ಳು, ಕೋಟಿದನೆ, ಪಣ್ಣನೆ, ಪಾಲ್ಟನೆ, ರನ್ನದನೆ, ಸೀ-. — ತೆನೆಗಿಡ.
The Indian millet, *Panicum italicum* Lin. (St. & Pl.). —
ತೆನೆಗೊನೆ. — ಕೊನೆ. The parapet on a rampart, or the top
of a merlon (Öpr. 1, 113; J. 3, 21). — ತೆನೆ ತೆನೆ. rep. (Bp.
16, 18). — ತೆನೆಪೋಗು. — ಪೋಗು. To get ears (Öpr. 1, 90).

ತೆನೆ tēnē. 2. = ತನೆ, etc. (My.). ತೆನೆಗೆ ಬನ್ನು (My.). —
ತನೆ ನಿಲ್ಲು. The embryo to remain, not to miscarry, as
a oow (My.). — ತೆನೆಯಾವು. = ತನೆಯ ಆವು. (My.).

ತೆಪ್ಪ tēppa. 1. = ತಪ್ಪನೆ, etc. — ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ. rep. ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ
ಪುರುಷ (Sm. 229 Mqb.).

ತೆಪ್ಪ tēppa. 2. (Sm. 48). (fr. ತೇರ, cf. ತೆಂಕು 1). A
float, a raft (ತಲ್ವ, ಉಡುಪ, ಪ್ಪವ Hlā.; ಉಡುಪ, ಪ್ಪವ,
ಕೋಲ Nr.; Si. 84; ಉಡುಪ, ತಂ G.; My.; Tu.; T. ತಳ್ಳು, ತಪ್ಪ,
ತಪ್ಪರ, ತವಣ್ಣ; Tē. ತಪ್ಪೆ, ತೇಪೆ, ತೇಟೆ; Mhr., H. ತರಾಫಾ,
ತಾಫಾ). ತಪ್ಪ ಹದಾದರೆ ದೋಣಿ. — ತಪ್ಪ ಹದಾದರೆ ಮುಟ್ಟಿನವನೇ ಸಾ-
ಯುವನೋ? (Prvs.). See ಬಲದಪ್ಪ; Abh. P. 13, 79; Räv. 5,

after 14. — ತಪ್ಪೇತ್ತವ. — ಉತ್ತವ. Rowing an idol in a
decorated boat up and down an illuminated tank at the
time of a yearly jātrē (My.).

ತೆಪ್ಪಗೆ tēppagē. = ತಪ್ಪನೆ. (fr. ತವಣ್ಣ). At leisure, at
ease; comfortable; well (My.).

ತೆಪ್ಪನೆ tēppanē. = ತಪ್ಪನೆ. (My.).

ತೆಪ್ಪರ tēppar. ತೆಪ್ಪರು. = ತರ್ಪರ. To become
conscious, to recover one's senses, to recover
from fainting. (Tē. ತಪ್ಪರು, ತಪ್ಪಿದು, to recover from
illness; to escape from danger). ತಪ್ಪತ್ತು ಕೊಡ್ತನು (My.).
2, to animate (ಚೇತನಕರಣ Sm. Dh.). ತಪ್ಪತ್ತಂ (Sm.
285).

ತೆಪ್ಪರಿಸು tēpparisu. = ತೆಪ್ಪರಿಸು. To recover one's
senses, to become conscious, to start up, to
awake (My. with ಕೊಳ್ಳು).

ತೆಬ್ಬು tēbbu. To fly or jump about (?). (ಮೃಗಂ
ಗಳ) ಸೂಸಿದವು ದೆನೆಗೆ, ತಪ್ಪಿದವು, ಬೆಳ್ಳಾರವರೆ ಹಡೆದು ಉಬ್ಬಿ ಹಾ-
ಯ್ದರೆ ವೇಡೆಯವರಿಗೆ ಹಬ್ಬಮಾಯ್ತು (Bh. 3, 13, 25). ತೆಬ್ಬಿ ತುಳು
ಕುವ ಕಣೆಯ ಕಣೆ (ಎಮ್ಮ) ತರಹಬ್ಬ ಹರಡುಮ (8, 26, 56).

ತೆಮರ tēmar. 1. (Sm. 58). = ತೆವರ (128), ತೆವರು 1 q. v.
ತೆಮರ್ಗಲ್ (52).

ತೆಮರ tēmar. 2. = (ತಿಮರ 1), ತೆವರು 2. To rub (Räv.
12, 55); to rub out, to destroy (V. 5, after 39; Räv.
5, 40).

ತೆಮಳ್ಳು tēmaḷḷu. To collect, to gather, to
heap up, to accumulate (ಪಯನ Sm. Dh.; cf. ತಿಣಿ,
ತಿಮ್ಮು 2, ತೀವು). ತೆಮಳ್ಳಿ ಕೊಣ್ಣು ಮನ್ನಾ ನಿಲನ ಒಯ್ಯತೀರ್ಪ ತಣಿ
ಗಮ್ಮ (Öpr. 7, 49).

ತೆಮ್ಮು tēmbu. = ತೆಂಕ, etc. — ತೆಮ್ಮರರ್. — ಎರರ್. = ತೆಮ್ಮ
ಲರ್, q. v. — ತೆಮ್ಮಲರ್. — ಎಲರ್. (Sm. 210, o. r. ತೆಮ್ಮಲರ್).
South wind.

ತೆಮ್ಮಲ್ tēmmal. A mass, a multitude, etc.
(ತಿನ್ನಿಣಿ, ತಣ್ಣ, ತುಡುಗ, ತೋಮು, ತೊಮ್ಮು, ತರಳ್ಳೆ, etc. Sm. 54;
ಜಂಗುಳಿ, ತರಳ್ಳೆ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ತೇಂಕಿ, etc. Räv. 5; Tē. ತೆಮ್ಮ;
cf. ತಿಟ್ಟು 1, ತಿಮ್ಮು 2, ತೆಮರ 1, ದಿಮ್ಮ).

ತೆಯ್ಯ tēyya. ತಯ್ಯ. (= ತಗ 1). Stop, delay (ತಡಮ
ದು Öt. I, 55, o. r. ತೈಯಮನರ್ ನಡೆದುದು).

ತೆರ tēra. = ತೆರವು (Sm. 56). The state of being
balled or heaped one upon the other, a mass,
etc. (see T., M. s. ತರಿ). — ತರ ತರ. rep. ತರ ತರದ ಕಡ್ಡಿ-
ಲಮಾಲಿಗಳ ಲೀಲಿಗಳ... ಗಂಗೆಗವನಿಜೆ ಬನ್ನರು (J. 19, 5).

ತೆರಟು tēraṭu. To make round (T. ತಿರಟ್ಟು); to
roll up: to tuck up (a garment when passing a
river, My.); to join, to unite (T.; see ತರರು 2, ತರಿ).

ತೆರಣ್ಣು tēraṇṇu. (Sm. 48). To make a gift of
raiment to the bride and bridegroom at a
wedding (ನಿವಸನೋದ್ವಹನ Sm. Dh.; ಮದುವೆಯ ಮುಯ್ಯ
ಸೀರೆ Cm.; ಉಡುಗುಡೆ ಮಾಡು G.; cf. ತೆಲ್ಲುಟಿ, etc.).

ತೆರಯಿಸು tērayisu. (or ತೇರಯಿಸು, q. v.). ತೆರಯಿಸಿದಂ
(Sm. 65). ತೆರಯಿಸಿದಂ or ತೆರೈಸಿದಂ (189).

ತೆರವು *tēravu*. (Śmd. 247). = ತೆರ, q. v.

ತೆರಳು *tēral*. = ತೆರಳು 1. To move, to stir; to move or be shaken about; to tremble, to shake, to quiver;—to move on or forward, to proceed; to go, to go away, to set out, to depart (Tē. ತರಲು, ತೆರಲು; cf. ತರಳು 1). ತೆರಳುಂ (Śmd. 55). ಒಡೆಯನು ಅಟ್ಟಿದೊಡೆ, ಅನ್ನು ಮೇಲ್ಬಂದೊಡೆ ತೆರಳೊಡುವುದು ಎರವೆ? (Bp. 46, 51). ಸೀಮಸ್ತಿನೀಗಣಸಹತರಕ್ಕುಣಿಯ ದಣ್ಣಿಗೆ ತೆರಳುದು (J. 33, 20). See Ūpr. 4, 50; 7, 70; 8, 73; Abh. P. 11, 141; J. 2, 29, 57; 13, 22.

ತೆರಳಿಕೆ *tēralikē*. 1. (= ತೆರಳು 1). A wrong form for ತೆರಳು (Śmd. 248). Moving; coming forth; moving onwards, marching, going (Bh. 2, 4, 9; 7, 3, 19; J. 30, 11).

ತೆರಳಿಕೆ *tēralikē*. 2. = ತೆರಳು 2.

ತೆರಳಿಲು *tēralilu*. = ತೆರಳು 1. To cause to move or to tremble; to cause to go away, etc. (Bh. 1, 20, 56; J. 7, 58).

ತೆರಳು *tēralu*. 1. = ತೆರಳು. ತರತರದ ತೆರಿ ನಡೆವ ಭರದಲಿ ತೆರಳು ನಡೆವ ಮತ್ತದನ್ನೆ (Bp. 8, 9). ಅಮೃತತ್ವಂಗಳು ತೆರಳುತೆರಿ (17, 18). ಈ ಸುದತಿಯ ಕುಪಾಪ್ತಾತೆ ತೆರಳು, ಮುನ್ನಕೆ ಹೋಗಿ ದಾರದು (40, 8). ಧೃತಿಯಂ ಬಿಡದೆ, ತೆರಳುವಂ (44, 6). ಅಲ್ಲಿದು, ತೆರಳು, ನಡೆ ತಪ್ಪಾಗು (47, 51). ಪೊರಳು ಪೊರಳು, ಉಪ್ಪು ತೆರಳೊಲಿಂಗೋತ್ತರಂ (57, 45). ಪೊರಳು ಪೊರಳು, ಅನ್ನಿರದೆ ಪಥದೊಳು ತೆರಳುತೆರಿ (57, 60). ಸರ್ವಗವತೆಯಲಿ ತೆರಳು ಅಲ್ಲಿನ (Bh. 2, 4, 9). ಕಣೆ ಕಣೆಗೆ ತೆರಳುದು ಕಣೆ (8, 23, 7). ಸುರವನ ಅಯುಧಹತಿಗೆ ಕುಲಗಿ ತೆರಳುವನ್ನಿರಲೆ (8, 23, 22). See Prv. s. ದುರುಳ. 2, to remove (Bp. 35, 38).

ತೆರಳು *tēralu*. 2. To ball itself (Bp. 27, 4); to become round (T. ತಿರಳು, ತಿರಳು; M. ತಿರಳು); to coalesce, to join (T., M.); to be numerous (T.); to be amassed, to come together, to assemble. (See ತತ್ತಿ, ತತ್ತಿ, ತೆರಳು). ಎಲ್ಲಾ ಸೇನೆಯೂ ತೆರಳುವುದು (ಸರ್ವಾಭಿವಾರ, ಸರ್ವಾಭಿ, ಸರ್ವಸನ್ನಹ Nr.).

ತೆರಳೆ *tēralē*. 1. = ತಿರುಳೆ, etc. Sap, pith, etc. — ತೆರಳೆಯ ಹುದು. A silk-worm. ತೆರಳೆಯ ಹುದು ಮುಕುರಾಕಾರದಿನ್ನ ಮಾಡಿದುದ ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ದು ಸೀರೆ (ಕಾಶೀಯ Nr.). 2, a worm or insect living in fruits (Abhā. 1, 37, o. r. ತಿರುಳಿಯ-).

ತೆರಳೆ *tēralē*. 2. A round lump (My.).

ತೆರಳು *tēralikē*. 1. (Śmd. 248). = ತೆರಳು 1. Moving; trembling, quivering; setting out, etc. (ಸಂಚಲ Ūt. 1, 3; Ūpr. 1, 95; Grj. 6, 11).

ತೆರಳು *tēralikē*. 2. A mass, a multitude, a row, a file (ಗೊನ್ನಣಿ, ಸಾರ, ಒಬ್ಬಳು, ಹೊರಳು, ಬಳಗ, etc. Śm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ದೊನ್ನಳಿ, ನೆರವು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Grj. 10, after 79; V. 7, 28; T., M. ತಿರಳು).

ತೆರಳು *tēralu*. 1. = ತೆರಳು 1. To cause to move; to cause to tremble; to cause to go or set out, etc. (ಜಲನ Śmd. Dh.; Ūpr. 8, after 4; J. 25, 27).

ತೆರಳು *tēralu*. 2. To amass, to join, etc. (ಜಯನ Śmd. Dh.; Ūpr. 3, 63; Śā. 2, 80; see ತೆರಳು 2).

ತೆರಿಮದ್ದು *tēri(-)mēddu*. A minute, annual plant, *Linum mysorens* Heyne (Z.).

ತೆರಿ *tēri*. A wave, a billow (ವೀಳು, ಭಂಗ, ತರಂಗ, ಊರ್ವ Hlā., Nr.; ವೀಳು, etc., ಅಲೆ Śi. 81; ವಹಣೆ Bhn. 15; C.; Tē.; M. ತೆರಿ; T. ತೆರಿ; M. ತೆರಿ, T. ತೆರಿ also: a river; a roll, as of paper; a coiling, as of a snake; a mass; T. ತೆರಿ, M. ತೆರಿ, to ball itself; to roll, as waves; to crumple, wrinkle; to roll up or fold, as mats, leaves, paper; cf. ತೆರಿ. ನೀರ ತೆರಿ (ವೀಳು Nn. 5, 107; ಭಾರ, ತರಂಗ 12; ಜಲಭಂಗ 102; ಉತ್ತಲಿಕೆ 164). ಘನವಾದ ತೆರಿ (ಉದ್ದೋಲ, etc. Śi. 81). ತೆರಳು ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ತೆರೆಯ ಭಯವೇನು? (Prv.). See Śmd. 79, 286; Ūpr. 5, 40; Bp. 20, 17; 35, 10; Śā. 2, 59; Ū. Bp. 42, 14; B. 4, 38; Jūs. 42, 63; ಕುಮದರೆ, ಪರ್ತರೆ, ಪರ್ತರೆ, ಹದ್ದರೆ. 2, a fold; a natural fold of the skin, a wrinkle (ವಳಿ Ūt. 1, 59; ವಲಿ Kk. 13, Śm. 35; ದೇಹಸುರ್ವಾ Śm. 105; T.). ಪ್ರಾಣಿಗ ಮೆಯ್ಯ ತೆರಿ (ಪ್ರಾಣ್ಯಂಗುಳ, ಬಲಿ Nr.).

3, what can be rolled up and unrolled: a curtain, a cloth for concealing one's self, used also by huntsmen, a screen (ಅಪಟ, ಕಾಣ್ಣ ಪಟ, ಪ್ರತಿಸೀರೆ, ಯವನಿಕೆ, ತಿರಸ್ತರಣೆ Hlā.; ಕಾಣ್ಣ Nn. 116; ಅತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪಟ Śm. 105; Ūpr. 7, after 69; 8, 8; My.; Tē., T., M.). ಬೇಣ್ಣೆಯ ತೆರಿ (ಪದಿಹ Śmd. I). ತೆರೇ ಕೊಟ್ಟು, ಮೊಲ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು. — ತೆರೇ ತೆಗದು ಮಾಯೋದನ್ನೇ? (Prvs.). See Bp. 18, 38; 60, 5; Śā. 8, 118; ಇರ್ತರೆ, etc. — ತೆರಿಗೆಯ. — ಕೆಯ್ಯ. The hand looked upon as a wave (Ūpr. 7, 127). — ತೆರಿಗೆಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ಯ. To have a curtain put up (V. 41, 5). — ತೆರಿಗೊನೆ. — ಕೊನೆ. The crest or comb of a wave (Ūpr. 5, after 39). — ತೆರಿದೆಗು. — ತೆಗು. To have a curtain removed (J. 31, 16). — ತೆರಿದೆಗೆ. — ತೆಗೆ. To remove a curtain (Śā. 5, after 19). — ತೆರಿವೊಡೆ. A pouch formed by folding a part of one's garment (ಮದಿಲೆ Śmd. II, Kk. 76; ಸೋಲಿಲೆ, ಮದಿಲೆ Kk. 49, Śs.). — ತೆರಿಬಟ್ಟೆ. A curtain (ಪ್ರತಿಸೀರೆ, etc., ಪರದೆ Śi. 225). — ತೆರೆಯಲಿ. — ಉಲಿ. The sound or roar of waves (Abh. P. 12, 80). — ತೆರಿವಿ. — ವಿ. To lay hold of waves, to follow their course (Śā. 6, after 24). 2, to put a curtain up (Śā. 5, after 19). — ತೆರಿವಿ. — ವಿ. To let down a curtain (Mr. 204). — ತೆರಿವೆರೆ. — ಬೆರೆ. One wave to join the other (Bh. 1, 7, 2). — ತೆರಿವೊಯ್ಯ. — ಪೊಯ್ಯ. The beating of waves (Śā. 6, after 24). — ತೆರಿಸುತ್ತ. The state of being surrounded or covered with a curtain (Ūpr. 6, after 88; 8, 8).

ತೆರೈಸು *tēraisu*. (or ತೇರೈಸು). = ತೆರೆಯಿಸು, q. v.

ತೆರಿ *tēri*. 1. (fr. ತೆರಿ 1). = ತೆರಿವು 1. An opening, a clearing: the state of being clear or bright. 2, a clearing: a way, a course; a manner, a form; a sort, a kind (ವೀಳಿ Śmd. 20, 91 Cm.; T. ತಿರಿ, ತಿರಿಣ, ತಿರಿವು; M. ತಿರಿ, ತಿರಿವು; Tē. ತೆರಿ, ತೆರಿ open; a plain). ಒಣ್ಣೆ ತೆರಿ (ಒಣ್ಣೆ Ūt. II, 73). ಪಲವ ತೆರಿ (Śm. 119). ಭದ್ರ ಮನ್ನ ಮೃಗ ಎನ್ನು, ಇನ್ನಾನೆಗಳ ಮೂರು ತೆರಿ ನಕ್ಕುಂ (Hlā.). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಿಕ ರೋಮಂಗಳಂ ಪುಟ್ಟುವು (ಸೀರೆ ಗಳು) ನಾಲ್ಕು ತೆರಿನಕ್ಕುಂ (Hlā.). ವತಿಪುಪ್ಪ ತೋರದಿನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು ಬಿದ್ದರೆ ನೂಲು ತೆರಿನಾದ ನದಿ (ತೆತ್ತರು Nr.). ಎಲ್ಲ ತೆರಿದೊಳಂ ಕುಡುಗೆ, ಎನು! (Śmd. 183, 208). ತೆರಿನಂ (Ūpr. 5, 80; Mr. 531). ತೆರಿದಿನ್ನ, ತೆರಿದಿನ್ನಂ (Śmd. 20, 91, 194). ತೆರಿವ (10). ತೆರಿವೆ (Śm. 22). ತೆರಿವಿಂ, ತೆರಿವಿನ್ನ (J. 17, 2; 25, 5;

28, 4). ತೆರಿದೋ (28, 36; Ā. Bp. 5, 51). See Śmd. 45. 156. 266; Āpr. 2, 65. 74; Bp. 37, 53; 56, 24; 57, 15; Mr. 278; ಇತ್ತೆರಿ, ಇತ್ತೆರಿ, ಎರಿದು, ಮೂದಿ. — ತೆರಿ. Used as an adverb (Śmd. 110): in a manner, etc. — ತೆರಿ ತೆರಿ. rep. (J. 33, 19). — ತೆರಿವೊಳೆ. -ಎತ್ತೊಳೆ. To shine brightly or beautifully, to become clear or bright (ತೋರ್ಪವಡೆ ಕಾನ್ತಿ Kk. 55; ತೋರ್ಪ ಕಾನ್ತಿ Śm. 68). See Āpr. 5, after 39; Abh. P. 3, after 75; 9, 79; 10, 81; Rāv. 6, after 11; 8, after 5; 10, after 31.

ತೆರಿ tēra. 2. = ತೆರಿದು, ತೆರಿದು. P. p. of ತೆರಿ 1 in ತೆರಿ ಕೊಳ್ಳು, to open (My.).

ತೆರಿ tēra. 3. = ತೆರಿವು 2, (ತೆರಿ 2). (My.). ಅವನು ಹುಡುಗಿ ಆಗ ಬೇಕು, ಇವನು ಅದ್ಧ ತೆರಿ ಆಗ ಬೇಕು (Prv.).

ತೆರಿಗೆ tēragē. = ತೆರಿಗೆ. (B. 5, 119). — ತೆರಿಗೆ ಕೊಡು. To pay taxes (B. 5, 116. 117. 118. 119). — ತೆರಿಗೆ ದೊರೆ. Taxes to be got or to accrue (B. 5, 119). — ತೆರಿಗೆ ಬೀಡು. Taxes to be laid upon or to be levied (B. 5, 117).

ತೆರಿದು tēradu. = ತೆರಿದು. P. p. of ತೆರಿ 1. (My.).

ತೆರಿಪು tērapu. = ತೆರಿವು 1, ತೆರಿದು, ತೆರಿವು. Opening; an opening, a gap; an interval, an interstice; room, place (ಎದೆ Śmd. 135; ಅನ್ನರ, ಒನ್ನೆದೆ Nn. 77; ಎನ್ನರ, ಎನ್ನರ 140; My.; Tē. ತೆರಿವು). ತೆರಿಪುಳು (ನಿಬಿಡ, ನಿವಿರೇ ತೆ, ದೃಢ, ಗಾಢ Hk.). ಎರಡು ಕಾಲ ನಡುವೆ ವನ್ನೆರಡುಗಳು ತೆರಿ ಪಾಗಿದ್ದೆ ವೈಕಾಮ ಎನುಗು (Nr.). See Āpr. 7, after 92; 7, 131; 8, 98. 100; Rāv. 5, 21; 10, after 31; J. 33, 19. 2, cessation, intermission, as of sounds (Āpr. 3, 5), as of rain (My.; Tē.). 3, leisure (My.; Tē.). ತೆರಿಪುಳು, ತೆರಿಗೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ಬರಿಗೆ ತವಲೇ ಮಾಡು ಕೊಟ್ಟು (Prv.). 4, opportunity (My.). 5, the state of being empty, as houses, boxes or vessels (My.). — ತೆರಿಪುಗುಡು. -ಕುಡು. To give cessation, i. e. to cease (Grj. 9, 49). — ತೆರಿಪುಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ತೆರಿಪುಗುಡು. (Śkāv. 3, after 35). — ತೆರಿಪುಗೊಳೆ. -ಕೊಳೆ. -ಗೊಳ್ಳು. To gain place, i. e. to occupy more place (Grj. 3, 36). 2, to leave room (for others, My.).

ತೆರಿವಿ tēravi. = ತೆರಿವೆ. Opening. See ಕಣ್ಣೆರಿವೆ.

ತೆರಿವು tēravu. 1. = ತೆರಿ 1, ತೆರಿವು, etc. Opening (see ಕಣ್ಣೆರಿವು). 2, a way, a manner, etc. (My.). 3, the state of being empty (My.). ಅವರ ಅವರದೂ ಕೆಯ ತೆರಿವಲ್ಲದ್ದಾದ್ದು ಆ ಕಣ್ಣೆರಿವನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು (B. 4, 62); —the state of being open or vacant. ಹಾಕು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಗಳು ತೆರಿವಿರುವಲ್ಲ (B. 5, 290); —leisure (My.). — ತೆರಿವಾಗು. -ಆಗು. To become empty (My.; B. 4, 102). — ತೆರಿವು ಮಾಡು. To empty (My.; B. 2, 23).

ತೆರಿವು tēravu. 2. = ತೆರಿ 3. The price paid for a wife (My.).

ತೆರಿವೆ tēravē. (Śmd. 247, o. r. ತೆರಿವೆ) = ತೆರಿವೆ. Opening (see ಕಣ್ಣೆರಿವು); becoming manifest, appearing (Rām. 3, 6, 51).

ತೆರಿಸು tērasu. = ತೆರಿಸು 1, ತೆರಿಯಿಸು (My.).

ತೆರಿಹು tērahu. = ತೆರಿವು q. v., etc. (ಅನ್ನರ Mr. 531; ಅವ ಕಾಕ, ಸ್ಥಾನ Nr.; ಅವಕಾಕ, ಅನ್ನರ Nr.). See Grj. 5, 38; Bp. 26, 51. 52; 37, 55; 49, 22; 51, 81. 34; Bh. 2, 13, 32. — ತೆರಿಹುಗುಡು. -ಕುಡು. = ತೆರಿಪುಗುಡು. (Grj. 2, after 106; J. 12,

20). 2, to offer or present place (Grj. 8, 37). — ತೆರಿಹು ಗೊಡು. -ಕೊಡು. To offer or leave room (Bh. 1, 12, 3). — ತೆರಿಹುದೋಡು. -ತೋಡು. To show a way (Rām. 5, 9, 2).

ತೆರಿಗೆ tērigē. = ತೆರಿಗೆ, ತೆರಿಗೆ. Tribute; tax (My.; ಕನ್ನಡಯ G.). ತೆರಿಗೆಯ ಹಣ (ಬಟ್ಟು G.). ತೆರಿಪುಳು ತೆರಿ ಗೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ಬರಿಗೆ ತವಲೇ ಮಾಡು ಕೊಟ್ಟು (Prv.). See Si. 266. 364; Sp. a. ಮುತ್ತು. — ತೆರಿಗೆ ಎತ್ತು. To levy taxes (C.; B. 4, 142). — ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟು. To assess or impose a tax (C.; B. 4, 80). — ತೆರಿಗೆ ಕೊಡು. To pay taxes (C.; B. 5, 107). — ತೆರಿಗೆ ಬಿಡು. To free from or quit taxes (B. 5, 54).

ತೆರಿಸು tērisu. 1. = ತೆರಿಸು, etc. To cause to open (B. 4, 217; 5, 44. 211).

ತೆರಿಸು tērisu. 2. To cause to pay, as taxes, fines, etc. (My.).

ತೆರಿ ತೆರು. = ತೆರಿ. To pay (My.). P. p. ತೆರು (My.). ತೆರಿವ (J. 25, 12). ತೆರಿವಾರ (if thou etc.) ಹೊಣೆಯಾಗು! — ತೆರುಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಬಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇನು ಕೊಟ್ಟುನು? — ಬರುವದು ಕಡಿಮೆ ಯಾದರೂ ತೆರಿವನದು ತಪ್ಪು (Prvs.). See Prv. a. ದಣ್ಣ.

ತೆರಿವಿಕೆ tērivikē. Paying, etc. ಪೊಗದ ತೆರಿವಿಕೆ (ದಾನ Si. 263).

ತೆರಿ ತೆರೆ. 1. To be unclosed; to be uncovered; to open (v. i., ಅನಾವರಣ Śmd. Dh.; My.). P. ps. ತೆರಿ ದು, ತೆರಿದು. ತೆರಿವೆ ಕಣ್ಣಿನ ಮೆಟ್ಟಿ ಮಡುಗುನಾ ತೆರಿನನ್ನೆ ಅಡೆಯ ದರ ಕೊಟ್ಟ (Sp.). ತೆರಿವ ಕೆಟೆಯಿಲ್ಲ ಬೆಕ್ಕು ಹೊಕ್ಕು (Prv.). See Āpr. 4, 62. 63; 5, 40; Bp. 46, 56. 58; J. 23, 36. 2, to make open, to open; to uncover; to unfold (ಉದ್ಘಾಟನ Śmd. Dh.; My.; T. ತೆರಿ, M. ತುರಿ, to open; to show the way; Tē. ತೆರಿದು). ಉಭಯಧಾಪಾನಮಂ ತೆರಿದು (Mr. 5). ಬಾಯಂ ತೆರಿದು (Rāv. 5, after 120). ತೆರಿಯ ಬಾರ ದು ಕಣ್ಣು (J. 4, 10). ತೆರಿದು ಬನ್ನ ಪಾಗಲಿನ್ನ ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕು. — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಾಯ ತೆರಿದು, ಕಡಿನಾಣ್ಣಿಗೆ ಬಾಯ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅದೀತೇ? — ತೆರಿಯ ರಾಹಿದ ಕಣ್ಣು, ಹೊದಿರಾಹಿದ ಹೊದಿ (Prvs.). See Bp. 15, 21; 28, 49; 43, 49; 51, 81; 60, 31; B. 4, 71; ಕಣ್ಣೆರಿ, ವಲ್, ಬಾಯ್, etc. — ತೆರಿಯ ನುಡಿ. To unfold, to bring out in all the details, to declare (Abh. P. 9, after 93).

ತೆರಿ ತೆರೆ. 2. (= ತೆರಿ 3). Tribute; tax (ಕರ Śmd. Dh.; T. ತೆರಿ, M. ತೆರಿ). See Bp. 27, 52; ಸಬರಗವ್ಯಾಸದೊ. — ತೆರಿವಿಕೆ. -ತಿವೆ. To pay tribute or taxes. ತೆರಿವೆತ್ತಂ (Śmd. 200).

ತೆರಿ ತೆರೆ. 3. Opening, the state of being opened. See ಕೆವೆದಿ.

ತೆರಿಗೆ tērigē. = ತೆರಿಗೆ. ಹೊಲದ ತೆರಿಗೆ (G. 374). ಸರಕಾರ ಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ತೆರಿಗೆಯ ಹಣ (ಧಾಗಧೇಯ G.).

ತೆರಿಯಿಸು tēryisu. = ತೆರಿಸು, etc. To cause to open. See ಎನೆದಿವಿಯಿಸು.

ತೆರಿಪು tērapu. (tērapu). = ತೆರಿಪು. (ಮೂರ್ಛಿ 30 Śmd. II; Kk. 91).

ತೆರಿಪು tērapu. = ತೆರಿಪು, etc. ತೆರಿಪು ದೆ ಇದು (ಅಡಕು, ಬಿಡ ಯಿಲ್ಲದೆ ಇದು G.).

ತೆರಿಗ ತೆರಿಗು-23. = ತೆರಿಗ, etc. (My.).

ತೆರಿಗತಿ tēlagiti. = ತೆರಿಗತಿ, etc. (My.).

ತೆರಿಗು tēlagu. = ತೆರಿಗು, q. v. (My.; B. 4, 130). — ತೆರಿಗು ಕೊಟ್ಟು. N. (Bp. 34, 1. 25). — ತೆರಿಗು ಹೊಟ್ಟು. N. (Bp. 34 sum.; 37, 6; 54, 73).

ತೆಲಗಿತಿ tēlīgiti. = ತೆಲಗಿತಿ, ತೆಲುಗಿತಿ, ತೆಲುಂಗಿತಿ q. v. (My.).

ತೆಲುಗ ತೆಲುಗು-as. = ತೆಲಗ, ತೆಲುಂಗ. A Tēlugu man (ಅನ್ವ Mr. 382; My.; Si. 145. 147. 152. 165; etc.). — ತೆಲುಗಿ ತಮಸಾಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 6).

ತೆಲುಗಿತಿ tēlugiti. = ತೆಲಗಿತಿ. (My.).

ತೆಲುಗು tēlugu. = ತೆಲಗು, ತೆಲುಂಗು. Tēlugu; the Tēlugu language (My.; Tē. ತೆನುಗು, ತೆನುಂಗು, ತೆಲುಗು, ತೆಲುಂಗು). ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ (Si. 151. 152). See Prv. s. ಅರವ. — ತೆಲುಗು ಜೊಮ್ಮ. N. (Bp. 47, 36). — ತೆಲುಗ ರು. Tēlugu writ (Bp. 5, 53). — ತೆಲುಗುಜೊಮ್ಮಯ. N. (Bp. 34, 14). — ತೆಲುಗುಜೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 3, 82; 34, 23. 29. 38; 58, 6).

ತೆಲುಂಗ ತೆಲುಂಗು-as. = ತೆಲುಗ. See ತೆಲುಂಗಿತಿ.

ತೆಲುಂಗಿತಿ tēluṅga-iti. = ತೆಲಗಿತಿ, etc. A Tēlugu woman (Smd. 244, o. r. ತೆಲಗಿತಿ. 246).

ತೆಲುಂಗು tēluṅgu. = ತೆಲುಗು, etc. (T.). See ತೆಲುಂಗ.

ತೆಲೆ ತೆಲೆ. = ತೆಲೆ. See ಮುನ್ನೆಲೆ, ಹೆದ್ದೆಲೆ.

ತೆಲ್ಲೆ ತೆಲ್ಲಾತಿ. = ತೆಲ್ಲು, ತೆಲ್ಲುಟ್ಟು, (ತೆಲ್ಲುಟ್ಟು). A gift, a present, especially one given to the bride and bridegroom at their marriage by relations, etc., with the prospect of a recompense being made at such an occasion in their own house (ಮುಯ್ಯ Sm. 62; cf. ತೆರಣ್ಣು).

ತೆಲ್ಲು ತೆಲ್ಲಾತು. = ತೆಲ್ಲು. (ಉದುಗುಡೆ G.).

ತೆಲ್ಲುಟ್ಟು ತೆಲ್ಲಾಟ್ಟು. = ತೆಲ್ಲುಟ್ಟು, etc. (ಮುಯ್ಯ Ūt. II, 69).

ತೆಲ್ಲುಟ್ಟು ತೆಲ್ಲಾಟ್ಟು. (= ತೆಲ್ಲುಟ್ಟು, etc.). (ಸಿಬ್ಬಣ Smd. II).

ತೆಲ್ಲಯಿಸು tēllayisu. = ತೆಲ್ಲುಯಿಸು. To become thick, etc.; to become strong, stout or robust; to become abundant or excessive; to become unctuous, oily or viscid (ಮುನ್ನೆಸು Sm. 49; cf. ತೆಲ್ಲು. ತೆಲ್ಲುಯಿಸಿದಂ (Smd. 65). ತೆಲ್ಲುಯಿಸಿದಂ or ತೆಲ್ಲುಯಿಸಿದಂ (189).

ತೆಲ್ಲಗ ತೆಲ್ಲಿಗ. Tbh. of ತೆಲ್ಲು (Smd. 357; Bp. 43, 71).

ತೆಲ್ಲಗಿತಿ tēlliga-iti. (Smd. 244 Mqb.). A woman of the oil-man-caste.

ತೆಲ್ಲೈಸು tēllaisu. ತೆಲ್ಲಯ್ಯು. = ತೆಲ್ಲಯಿಸು (Smd. 189; ಮುನ್ನೆಸು Kk. 56; Bh. 3, 8, 36).

ತೆವಟು tēvaṭu. = ತೆವಟು, etc. (My.).

ತೆವಡೆ tēvadē. 1. = ತೆವೆ. (My.).

ತೆವಡೆ tēvadē. 2. (= ತೆವೆ). A small dam or bank constructed to form a bed in a field (My.).

ತೆವರ್ tēvar. = ತೆವರ್ 1 (Smd. 128), ತೆವರಿ, ತೆವರು 1 q. v. (ಉದ್ದದ ನೆಲ Ūt. II, 35).

ತೆವರಿ tēvari. = ತೆವರು 1. (My.; T., M. ತೆವರಿ). See Prv. s. ತೆನ 1.

ತೆವರು tēvaru. 1. = ತೆವರ್, etc. Rising ground, a hillock; a balk (Bh. 3, 11, 37; My.). ಚಿಟ್ಟು ಮೊದಲಾದ ತೆವರು (ಕೋಡ್ಲಾರ); ಉದಕದ ನಡುವಣ ತೆವರು (ದ್ವೀಪ, ಅನರೇಪ, ಕುಡುವ Nr.). See ಕುದು, ಗುದು, ತೆಗ್ಗು.

ತೆವರು tēvaru. 2. = ತೆವರ್ 2. To rub; to tease; to thwart (J. 13, 50; Rām. 4, 2, 24).

ತೆವರು tēvaru. 3. To rob, to steal. ಅ ಸಮಯದಲಿ ತಸ್ವರಂ ಮೋಸದಿ ಕನ್ನವಕ್ಕೆ ಮನೆಯೋ ಪೊಕ್ಕರೆ ಸಾಸಿಗನ್ ಅ ಇದ್ದು ದ ಕಣ್ಣು, ಓಸರಿಸದೆ ಒಡವೆಯಲ್ಲ ನ ತೆವರಿ ಕೊಡ್ವಂ (Śāstrasāra in W. v. 1637; cf. ಕವರ್; ತೆಗ 1).

ತೆವಲು tēvalu. = ತೆವರು, etc. An itching desire, an inordinate addiction (My.).

ತೆವಲುಗಾಡಿ tēvalu-gāḍi. A man who is inordinately addicted to (My.).

ತೆವಳ್ tēvaḷ. = ತೆವಳು. (J. 14, 16).

ತೆವಳು tēvalu. To creep along on the ground (My.; T. ತೆವಡೆ, ತೆವಳು; M. ತೆವಡಿ, ತೆವಡಿ). ಉತ್ತು ಬರುವ ಮಗ ತೆವಳೆ ಬನ್ನರೆ ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯ ಪಕ್ಕ (Prv.).

ತೆವಲಿ tēvali. See s. ತೆಗಡೆ 1.

ತೆವುಲು tēvulu. = ತೆವಲು, etc. (My.).

ತೆಳ್ ತೆಳ್. = ತೆಳ್. Thinness, fineness, delicateness, smallness. (Tu. ತೆಲು; ತೆಲುಣ್ಣು, ತೆಳುಣ್ಣು, to contract, shrivel; to wither, grow thin). — ತೆಳ್ಳದಪ್ಪ. -ಕದಪ್ಪ. = ತೆಳ್ಳದಮ್ಪು. (J. 18, 29). — ತೆಳ್ಳದಮ್ಪು. -ಕದಮ್ಪು. (Smd. 197). A delicate cheek. — ತೆಳ್ಳನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. = ತೆಳುಗನ್ನಡ. — ತೆಳ್ಳಲ. (Smd. 386; Kk 99). A thin cheek. — ತೆಳ್ಳಲೆ. -ತೆಲೆ. A small wave (Sāv. 2, 56). — ತೆಳ್ಳದು. A thin, small waist (Rāv. 7, 17; Sāv. 3, 52). — ತೆಳ್ಳೊಡೆ. = ತೆಳ್ಳಸುಡೆ. (Rāv. 11, 85). — ತೆಳ್ಳಸುಡೆ. -ಬಸಿಡೆ. = ತೆಳ್ಳಸುಡೆ. (Ūpr. 7, 137). — ತೆಳ್ಳಸುಡೆ. -ಬಸುಡೆ. (Smd. 212, o. r. -ಸಿಡೆ). A thin or delicate belly. — ತೆಳ್ಳಳು. -ವಳ್ಳಳು. Fine crystal (Ūpr. 8, 62). — ತೆಳ್ಳೆರಗ. See ತಮ್ಮೆರಗ s. ತಮ್ಮ 2. — ತೆಳ್ಳೆಲೆ. -ಪೆಲೆ. The young moon: the crescent (Sāv. 3, 3). — ತೆಳ್ಳರಿ. A fine rain (Rāv. 8, 112).

ತೆಳಗಿ ತೆಲ್ಲಗಿ. (or ತೆಲಗಿ, Z.). — ತೆಳಗಿಮೋರಿ (or -ಮಾರಿ, Z.). A weed common in ricefields, *Caesulia axillaris*, Roxb. (Z.).

ತೆಳು ತೆಲ್ಲು. = ತೆಳ್ಳ. — ತೆಳುಕಾಗದ. Thin paper (My.). — ತೆಳುಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. Fine, i. e. transparent or perspicuous, Kannaḍa (Subhāshitāntikanda). — ತೆಳುನೀರು. = ತೆಳುವಾದ ನೀರು. Fine, i. e. transparent, water (My.). — ತೆಳುಬಟ್ಟು. Fine cloth (My.). — ತೆಳುಬಣ್ಣ. A colour of moderate brightness (My.); a thin coating of colour (My.). — ತೆಳುನಸುಡು. = ತೆಳ್ಳಸುಡು. (G.). — ತೆಳುವಾಸೆ. -ದಾಸೆ. = ಬಡವಾಸೆ. (J. 18, 34). — ತೆಳುವೆಲರ್. -ಎಲರ್. A gentle breeze (J. 8, 5).

ತೆಳುಪು ತೆಲ್ಲುಪು. = ತೆಳುವು, ತೆಳ್ಳು. Thinness; delicateness, fineness; diluted, watery state. ತೆಳು ಪಾಡುಡು (ಪೇಲವ, ಎರಲ, ತನು Nr.). ತೆಳುಪಾದ ಮೆಯ್ಯ, ಬೆಳುಪಾದ ಗಮ್ಮ ಅನ್ವವಾಗಿ (Prv.).

ತೆಳುಲು ತೆಲ್ಲುಲು. Fineness (J. 9, 24).

ತೆಳುವು ತೆಲ್ಲುವು. = ತೆಳುವು, etc. ಬಟ್ಟೆ ತೆಳುವಾಗಿದೆ (My.). ನೀರು ತೆಳುವಾಗಿದೆ, the water is fine, i. e. transparent (My.).

ತೆಳ್ಳು ತೆಲ್ಲು. = ತೆಳುವು, etc. (J. 11, 9, o. r. ತೆಳ್ಳು).

ತೆಳ್ಳಗಿ ತೆಲ್ಲಗಿ. = ತೆಳ್ಳನೆ. Thin; delicate, etc.; thinly, etc.; thinness; diluted state (ಎಮ್ಮತ, ಅಕ್ಕಕ G.; My.). ತೆಳ್ಳಗಿರುವದು (ಪೇಲವ, etc. Si. 371; ತಲಿನ, ಎರಲ 438). ಬಣ್ಣೆಯ ಶರೀರವ ತೆಳ್ಳಗಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 8, 64). ಹವೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ ತೆಳ್ಳಗಾಗಿರುತ್ತದೆ (4, 60). ಕಪ್ಪರದ ಗಿಡದ ಹೂವಿನ ದೇಣ್ಣು ತೆಳ್ಳಗಾಗಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ (4, 70). ಸುತ್ತಿಗೆ

ಯಿನ್ನ ಹೊಡೆ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಧಾತುಗಳು ತಳ್ಳಗಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ (4, 97). ಉಸುಲು ಕಾಡು, ಕರಗಿ, ನೀರಿನಂತೆ ತಳ್ಳಗಾಗಿ (4, 224). ನೀರು ತಳ್ಳಗೆ ಅದೆ, the water is fine, i. e. transparent (My.). ತಳ್ಳನೆ tēllanē. (Smd. 109). = ತಳ್ಳನೆ. ತಳ್ಳನಹ ಅಮ್ಬಕಳ (Bp. 30, 6). ತಳ್ಳನೆಯ ಬಟ್ಟೆ (My.).

ತಳ್ಳನ್ನು tēl-anna1. Thin. ತಳ್ಳನ್ನ ತಗಡು (B. 4, 124).

ತಳ್ಳನ್ನ ಮೊಸರು (ದ್ರವ್ಯ, ದ್ರವ್ಯ G.). ತಳ್ಳನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ (ತಳ್ಳಸುಡು G.).

ತಳ್ಳಾನೆ tēl-āna2. = ತಳ್ಳನ್ನ. ತಳ್ಳಾನವಳು (ತನ್ನಿ ರ್ಬ.).

ತಳ್ಳಾನೆ tēl-āna4. = ತಳ್ಳನ್ನ. ತಳ್ಳಾನೆಯ ಬಟ್ಟೆ (My.). ತಳ್ಳಾನೆಯ ಗಂಜಿ (My.).

ತಳ್ಳಿತು tēl-itu. = ತಳ್ಳಿತ್ತು (Smd. 96). That is thin, etc. (Mr. 277). Plural ತಳ್ಳಿದುವು (Smd. 120).

ತಳ್ಳಿತ್ತು tēl-ittu1. = ತಳ್ಳಿತು, q. v.

ತಳ್ಳಿದ tēllida. (Smd. 184). A thin or delicate man.

ತಳ್ಳಿ ತೆಲ್ಲು. = ತಳ್ಳು 1. (My.).

ತೇ ತೆ. 1. (= ತೇ 4). To go away, to walk off, to retreat (ಅವಸರಣಿ Smd. Dh.).

ತೇ ತೆ. 2. (= ತೇ 5), ತೇಯ್, ತೇಯು. To grind, triturate or macerate in water on a slab (My.; Tē. ಜಾಡು; cf. ತೇಡು 2.). P. p. ತೇಡು. ತೇವ ಸಾಣೆಯ ಕಲ್ಲು (ಹಸ್ತನೋವಲ Mr. 206). ತೇಯ (Abh. P. 7, 79). ಉಟಿಕ್ಕಿ ತಟ್ಟು ಬಿತ್ತು, ಗನ್ನಾ ತೇಡು ಹಣ ಹೋಯ್ತು (Prv.). ಓದಿ, ಬೂದಿಯು ಘೂಸಿ, ತೇಡು ಕಾವಿಯ ಹೊಡೆದು ಹೋದಾತ ಯೋಗಿಯನ ಬೇಡ! (Sp.). 2, to waste by use, to wear away, as a metal vessel; to be chafed or galled, as the foot (My.; T. ತೇಯ್, ತೇಮ್ಬು; M. ತೇಯು, ತೇಮ್ಬು, to be rubbed off; to be worn out, waste, grow thin, etc.; T. ತೇಯ್, to rub off, cleanse by rubbing; to rub between the hand and fingers, as millet, rice, etc.; to destroy).

ತೇಕು ತೆಕು. 1. = ತೇಕು 1. To float, etc. (ಬೆಳ್ಳೇಯ್, ತೇಕ ಸೆ.). — ತೇಕಾಡು. -ಅಡು. = ತೇಕಾಡು. (Bh. 7, 6, 10).

ತೇಕು ತೆಕು. 2. = ತೇಕು 2. (G.).

ತೇಕು ತೆಕು. 3. = ತೇಕು 3. ತೇಕು ಹತ್ತಿ ದವ (G. 143).

ತೇಗ ತೆಗಾ. = ತೇಕು 1, ತಾಗ್ಗ. (Rāghc. 17, 54). ತೇಗದ ಮರ (My.).

ತೇಗ ತೆಗಾ. A kind of sword or sabre (Sd.; Mhr., H. ತೇಗಾ).

ತೇಗು ತೆಗು. 1. = ತೇಗ, ತೇಗು 1. The teak tree, Tectona grandis Lin. (ಉರಿಮೇಷ Mr. 120; ವೃಕ್ಷ ಭೇದ Smd. Dh.; ವೃಕ್ಷ Sm. 82; ಪಾಡಗ Kk. 71; ಕಮ್ಪಾಡಗ Sm. 25; My.; T., M. ತೇಕ್ಕು; Tē. ಬೇಕು, ತೇಕು; cf. ತೇಗು?). ತೇಗಿನ ಮರ (G. 250; C.). ತೇಗಿಗಿನ್ನ ಗಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ, ಜೋಗಿಗಿನ್ನ ಕುಮ್ಮು ಇಲ್ಲ (who makes incessant bows as a beggar, Prv.). See ಕಿರು ದೇಗು.

ತೇಗು ತೆಗು. 2. = ತೇಕು 2, ತೇಕು. To breathe upwards: to belch (ಉದಾಸವಾಯು Smd. Dh.; ವಾಯುವಿ ಕಾರ Sm. 82; My.; M. ತೇಕ್ಕು; Tē. ತೇಡು, ತೇಮ್ಬು, ತೇಮ್ಬು, ದೇವು; M. ತೇಮ್ಬು, Tē. ದೇವು, to feel nausea, to sob). ತೇಗಿ ತೇಗಿ ಬೀಗಿ ಬಿದ್ದ (Prv.). See Abh. P. 11, 148; Grj. 8, 47; Bp. 25, 30; Sd. 16; 59, 19; V. 5, 67; J. 6, 52.

ತೇಗು ತೆಗು. 3. = ತೇಕು 3. A belch (Bh. 1, 10, 34; My.; Tē. ತೇಮ್ಬು, ತೇನು; Mhr. ಭೇಕರ, ಭೇಕರ). ತೇಗು ಬಿಡು ಪಾಗು ಸುಡೇತು (Prv.).

ತೇಗುವಿಕೆ tēguvikē. Belching. (ನಿಷ್ಕಾಪ Si. 400, sic?).

ತೇಂಕಿ ತೆಂಕಿ. (= ತೆಕ್ಕೆ 2, etc.). A mass, a multitude, etc. (ಸೇಕೆ, ತಣ್ಣಿ, ಪಿಣ್ಣಿ, ಗುಣ್ಣಿ, ತಮ್ಮಲ್, etc., ಸಮೂಹ ಸೆ.; cf. ತಳ್ಳನೆ, ತೇನ).

ತೇಂಕು ತೆಂಕು. = ತೇಗು 2. (G.).

ತೇಂಗು ತೆಂಗು. 1. = ತೇಗು 1. See ಕಿರುದೇಗು.

ತೇಂಗು ತೆಂಗು. 2. Likeness, resemblance, etc.

(ಪಾಂಗು, ಸದೃಶಭಾವ ಸೆ.; ಸದೃಶಾರ್ಥತೆ Kk. 21; cf. ಕಿರು 1?).

ತೇಜ ತೆಜ. = ತೇಜಸ್ q. v., ತೇಜಸ್ಸು (Smd. 107; Nn. 62, 130).

Sharpness. 2, splendour. 3, the sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ Nn. 51). 4, a ray (ಕಿರಣ 51). 5, power, strength, prowess, etc. (ಪೌರುಷ, ಪ್ರತಾಪ, ವರಾಹಮ, ನೀರ Mr. 438). 6, wind (ಅನಿಲ, ವಾಯು 51). 7, the body (ತನು, ದೇಹ 51). 8, a house (ಭವನ, ಮನೆ 51). 9, a certain metrical foot (Ch.). ತೇಜಾಪ್ತವನೇ ಪೂಜ್ಯ. — ತೇಜವಿದ್ದದ್ದು ಮಾಜಿ ಕೂಡೀತೇ? (Prv.). — ತೇಜಂಗಿಡು. -ಅ-ಕಡು. Splendour to be spoiled or to disappear (Abh. P. 9, 61).

ತೇಜಃಪುಂಜ ತೆಜಾಸ-ಪುಂಜ. A mass of lustre: the sun; a learned or virtuous man. (B. 2, 24; Mhr.).

ತೇಜಕ ತೆಜಾಕ. Sharpening; making brilliant. See ಉತ್-.

ತೇಜನ ತೆಜಾನ. Sharpening; rendering bright; whetting; a bamboo. See ಉತ್-.

ತೇಜನಕ ತೆಜಾನಾಕ. A kind of reed, Saccharum sara Roxb. (ಕಾಗೆಗಿಟ್ಟಿನ ಹುಲ್ಲು G.).

ತೇಜನಿ ತೆಜಾನಿ. The plant Sansevieria roxburghiana Schult.

ತೇಜನಿಧಿ ತೆಜಾನಿಧಿ. A treasury of glory; abounding in glory. (Abh. P. 10, 140).

ತೇಜಪ್ಪಣ್ಣ ತೆಜಾಸ-ಪಿಂಡ. A mass of splendour; full of splendour (Abh. P. 16, 27).

ತೇಜಸ್ ತೆಜಾಸ. = ತೇಜ, etc. Sharpness. 2, radiance, splendour, brilliance, light. 3, ardour, power, might, strength, male energy. 4, influence, consequence, majesty, dignity, glory, fame. 5, a person of consequence, a renowned person. 6, semen virile.

ತೇಜಸ್ವಿ ತೆಜಾಸವಿ. Brilliant; powerful; famous. 2, N. of a plant (ಕುಡುವೆ Mr. 129).

ತೇಜಸ್ಸು ತೆಜಾಸು. Tbh. of ತೇಜಸ್. (ತೇಜ Smd. 107; Nn. 106, 108; ಕಿರಣ 52, 60).

ತೇಜಿ ತೆಜಿ. A horse (J. 3, 40; 22, 7; 29, 48; Dp. 148, 2); an Arab horse (Mhr., H.).

ತೇಜಿತ ತೆಜಿತ. Sharpened, whetted, burnished (ಮನವ ತೆವಿ Mr. 299).

ತೇಜೋಮಯ ತೆಜಾಸ-maya. Consisting of or full of light, energy, etc. (My.).

ತೇಜೋಮೂರ್ತಿ ತೆಜಾಸ-mūrti. = ತೋಜೋರೂಪ. (My.).

ತೇಜೋರೂಪ ತೆಜಾಸ-rūpa. Consisting wholly of splendour; whose form or nature is light. (My.).

ತೇಜೋವತಿ ತೆಜಾಸ-vati. Sharp; bright. 2, N. of a town (My.).

ತೇಜೋವಂತ ತೆಜಾಸ-vanta. A man with a bright face (My.).

ತೇಟಿ ತೆಟಿ. = ತೇಟಿ. See Prv. s. ಅರವ.

ತೇಟು ತೆಟು. Genuine, pure (My.; Mhr., H. ಭೇಟು).

ತೇಟಿ ತೆಟಿ. Clearness, purity, as that of water, etc. (My. in Prv.; Tē. ತೇಟಿ; T. ತೇಡು, ತೇಮ್ಬು; M. ತೆಡ್ಬು; Tē. ತೇಡು, T. ತೇಡು, to be clarified, to become clear, as

water; T., M. ತೇಡ್ಡು, Tē. ತೇಡ್ಡು, to clarify the water, let it settle; to strengthen, confirm, etc.). ತೇಡೇ ಗಂಜ ಕೂಡ ಯೋನಿಗೆ ಎಬ್ಬೆಟ್ಟು ಪಾರುವತ್ತು?—ತೇಡೇ ನೀರು ಓಡೇ ಅದೇಲಿ ಇದ್ದರೆ ಕಾಟ ಬನ್ನೀತೇ? (Prvs.).

ತೇನ ತೇನ. (cf. ತೇನ, ತೇಂ?). — ತೇನ ತೇನ. rep. Up and up, higher and higher; one upon or after the other; by degrees; again and again (ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ Śmd. II; Ūt. I, 97; Kk. 90; Śm. 65; ಎತ್ತೆತ್ತೆ, ಮೇಲ್ಮೇಲೆ Ūt. II, 72; ಪುನಃ ಪುನಃ, ಅಗಾಗ್ಗೆ G.; V. 5, 84; 11, 8).

ತೇನ ತೇನ. In that direction, there; in that manner, thus, so; on that account.

ತೇನಜಾತ ತೇನ-ಜಾತ. A son born in adultery (ಕುಣ್ಣು, ಗೋಲಕ Mr. 245).

ತೇನು ತೇನು. = ತೇನ್. — ತೇನುತೇನು. A kind of sweet fritters (My.; T. ತೇನ್ ಕುಡು, -ಕುಡುಯ; Tē. ತೇನತೇನು, a sort of cake or vermicelli).

ತೇವೆ ತೇವೆ. = ತೇವೆ. A patch (My.; T., M. ತೈ. to sew, stitch, fasten; M. ತೈಪ್ಪು, needle-work).

ತೇವು ತೇವು. = ತೇವ, ತೇವು, ತಾವು, ತಾವು, ತಾವು 1. Becoming wet; wetness, damp, moisture.

ತೇಮನ ತೇಮನ. = ತೇವನ. Moistening; moisture. 2, a sauce, condiment (ಪರವೆ G.).

ತೇಮಾನ ತೇಮಾನ. (fr. ತೇ 2). Waste from rubbing, especially metals (Tē. ತೇಗಡೆ); loss in assaying metals (My.; M.; T. ತೇಯಾನ; see ತೇ 2). 2, the state of being wasted, above work, afraid of work or lazy (Tē.: hesitation, delay, sluggishness; T. ತೇಯಾ ನಕ್ಕಾರ, a mean, penurious man, fond of living at other people's cost). ತೇಮಾನದಿನ್ದ ಹೋಮಾ ಮಾಡಿ, ಗುಮಾನ ಪಟ್ಟ (Prv.).

ತೇಯ ತೇಯ. = ತೇ 2, etc. To grind on a stone, etc. P. p. ತೇಯ್ತು (My.). ತನ್ನಯ ಬಲದ ಮೋಕೆಯ ಸಾಣೆಗಲ್ಲಿಕು ಸಿರಿಸಿ, ತವ ತೇಯ್ತು (Bp. 27, 6). ತ್ರೇಗನ್ದಮಂ ತೇಯ್ತು (43, 30). — ತೇಯ ತೇಯ. rep. (Bp. 27, 3).

ತೇಯಿಸು ತೇಯಿಸು. (Śmd. 64). To cause to grind, etc. (My.).

ತೇಯು ತೇಯು. = ತೇಯ, etc. P. p. ತೇಯದು (only in Śi.). ಮೆಯ್ಯೆ ಹಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅಗಿ ತೇಯಿದ ಗನ್ದ (ವರ್ಣಕ, ಎಲೇಪನ Śi. 229). ತೇಯುವದು (My.). See Prv. s. ಎಲೇ.

ತೇರ್ ತೇರ್. (Śmd. 58). = ತೇರು 1, ತೇರ್ 1. A chariot; an idol car. (Tē., T., M.). ತೇರ್ಗರ್ (Śmd. 51). ತೇರ್ ಪಂ ದದು (219). ತೇರ್ಗರ್ (122, 136). See Abh. P. 13, 67, 70; Rāv. 13, after 77; 13, 83; J. 4, 14; 7, 39; 22, 4; ನೀರ್ ತೇರ್, ನೀರ್ತೇರ್, ಹೊನ್ನೇರ್. — ತೇರ್. A man who has a chariot or as his chariot. See ಅಂಡೇರ್, ಇಲಿ, ಇಲಿ, ತಗರ್, ತೇರ್, ನುರ್, ನೆಗರ್, ಪರ್, ಮಾನಿಸ, ಮಿಗ, ಮುಗಿರ್, ಮೂಸಿಕ್.

ತೇರಣ ತೇರಣ. N. of a plant, used to dye the nails and toes (My.; ಪ್ರವೆ Mr. 117).

ತೇರಯಿಸು ತೇರಯಿಸು. = (ತೇರಯಿಸು), ತೇರಯಿಸು. (J. 8, 28).

ತೇರಯ್ಯ ತೇರಯ್ಯ. = ತೇರಯಿಸು. To go back, to retreat; to fail in one's endeavours (J. 15, 4). 2, to cause to go backwards (Rāv. 6, after 11). Cf. ತೇರ್.

ತೇರನ ತೇರನ. Tbh. of ತ್ರಯೋದಕ. Thirteen (Mhr.). 2, ತೇರ ಸಗಣ, ತೇರಸರ್, thirteen renowned Lingāya devotees (Bp. 14, 12; 48, 18; 51, 70, 74; 54, 76).

ತೇರನಿ ತೇರನಿ. Tbh. of ತ್ರಯೋದಕಿ (Ūt. II, 61).

ತೇರಿಸು ತೇರಿಸು. To cause to reach, as the end (My.).

ತೇರು ತೇರು. 1. = ತೇರ್. etc. (ತತಾಂಗ, ಸ್ಥಾನನ, ರಫ Si. 275; C.). ಅನೆ ಕುದುರೆ ತೇರು ಕಾರಾಳಮ್ಮ ಎಲೆ ನಾಲ್ಕು ಸೇನಾಂಗಗಳಿಸು ಗು (Nr.). ತೇರಿನ (Bh. 6, 2, 3, 5); ತೇರಿನಲ್ಲಿ (Śi. 293); ತೇರನ್ನು (277). ತೇರ ಕಣ್ಣರೆ ತೋಗು ಮಾರಯ್ಯನ್ ಅ ಕ್ಷಣದಿ (Dp. 172). See Si. 276, 278. — ತೇರಾಗು. -ಅಗು. The procession of an idol car to take place. ತೇರಾದ ಮೇಲೆ ಪಾತ್ರೆ ನೆರೆಯಿತು. — ತೇರು ಅಯಿತು, (ನ್ಯಾಪಾರದ) ಹೇಳು ಮಾತ್ರ ವ್ಯರ್ಥ ತನ್ನೆ. — ತೇರು ನುಂಗುವವನಿಗೆ ಪರಿಸೆ ಹವ್ಯಕ ಸಣ್ಣಿಗೆ (Prvs.). — ತೇರಾಟ. -ಅಟ. An idol car-festival (Tu.). ತೇರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣ (Prv.). — ತೇರುಬೀದಿ. The street in which an idol car is kept, or one through which it is drawn in procession (My.).

ತೇರು ತೇರು. 2. To reach, as the end (My.; Tē.; cf. ಸೇರು; see ಕಡ, ಕಡ). 2, the object to be reached: to be successful, as in an examination (Tē. ತೇಲು).

ತೇರು ತೇರು. 3. = ತೇರ್ 2. — ತೇರುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ತೇರ್ಗಡೆ. Success (in an examination, My.). ಅವನಿಗೆ ತೇರುಗಡೆಯಾಯಿತು or ಅವನು ತೇರುಗಡೆಯಾದನು (My.).

ತೇರ್ದ ತೇರ್ದ. (Śmd. 59, o. r. ಕೇರ್ದ).

ತೇರ್ ತೇರ್. 1. = ತೇರ್, etc. — ತೇರ್ಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A chariot-horse (J. 3, 41; 5, 9). — ತೇರ್ದೆಗ. -ತೇಗಿ. To take a chariot: to pull it along (J. 12, 35).

ತೇರ್ ತೇರ್. 2. = ತೇರು 3. — ತೇರ್ಗಡೆ = ತೇರುಗಡೆ. (My.).

ತೇಲ್ ತೇಲ್. = ತೇಲು 1. To be afloat, to float (ಬೆಣ್ಣೆದ್ Ūt. I, 28, Kk. 67; ತೇಕು, ಬೆಣ್ಣೆದ್ ಸೆ.; My. as ತೇಲು; Tu.; Tē., T. ತೇಲು). 2, to slip, slide or glide off: to go backwards or away (ಪಾಪು Ūt. I, 93; J. 5, 60; 12, 36; 17, 26); to become loose (J. 3, 7; 18, 21); to sink into a fainting fit, to faint (J. 7, 49). P. p. ತೇಲ್ತು (Kk. 67). — ತೇಲ ಕಟ್ಟು. To suspend (J. 17, 28).

ತೇಲಿ ತೇಲಿ. An oilman (My.; Mhr.; see Prv. s. ವಾಣಿ 1).

ತೇಲಿಸು ತೇಲಿಸು. To make float (My.; Tē. ತೇಲಿಂಚು).

2, to open the eyes wide and stare upwards, as at the point of death, etc. ಕಣ್ಣು ತೇಲಿಸು (My.).

3, to cause to fail, as a promise. ಮಾತು ತೇಲಿಸು (My.).

ತೇಲು ತೇಲು. 1. = ತೇರ್. To float (C.). ಅವನು (ಹೊಲೆಯಲ್ಲಿ) ಮುದುಗುತ್ತಾ ತೇಲುತ್ತಾ (B. 4, 38). ಅವನ ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲದ ಹಾಗೆ (4, 54). ಕಪ್ಪರ ನೀರಿಗಿನ್ದ ಹಗುರವಾಗಿರುವದಾನ್ದ ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತದೆ (4, 71). ಮೊಸಳೆಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತೇಲಿ ಬನ್ನಿ ಹೊಗವನ್ನು ಸಹ ತಿನ್ನುವದುಣ್ಣು (4, 132). See Sp. s. ಚಗತು; B. 4, 61; Prv. s. ಮುದ್ದೇ ಕಟ್ಟಣ. 2, not to take root, not to grow, as young plants (My.). — ತೇಲ ಬಿಡು. To let float (B. 4, 39). — ತೇಲಾಡು. -ಅಡು. To make float (My.). — ತೇಲಾಡು. -ಅಡು. To float about (ಅವಗಾಡು G.; My.).

ತೇಲು tēlu. 2. Being afloat, etc. — ತೇಲುಗಣ್ಣು.

-ಕಣ್ಣು. Eyes that are wide open and stare upwards, as at the time of death, etc. (My.).

ತೇವ ತೇವ. Tbh. of ತೇಮ. (My.). ತೇವದಲ್ಲಿ ನೆನದದು (ಅರ್ಧ, ತಿಮ್ಮ, etc. Si. 383).

ತೇವನ ತೇವನ. Tbh. of ತೇಮನ. ತೇವನವೆವ್ವ ಮುಚ್ಚಗೆ, ವಳಿದು, etc. (ತೇಮನ, etc. Si. 313).

ತೇವು ತೇವು. Tbh. of ತೇಮ. (B. 4, 25; 5, 140. 203; My.). — ತೇವುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become damp or moist (B. 4, 83; My.).

ತೇವುಳಿ ತೇವುಳಿ. = ತೆಗಳ, ತೆಗಳಸಿ, ತೇವಳು. A disease producing baldness, falling of the hair (ಕೇ ಶ್ಲೋ Mr. 386, o. r. ತೇವಳು).

ತೇವಳು ತೇವು. = ತೇವಳಿ, q. v.

ತೇವಿದ ತೇವಿದ. A faithful friend (Abh. P. 14, 84).

ತೇವು ತೇವು. = ಬೇವು, ಬೇವು q. v. (ವೃತ್ತಿಕ ಸ್ಮದ. I; Ūt. I, 79).

ತೇವ ವಾಹ (ಕತ್ತರಿ Ūt. I, 76). — ತೇವದೇವ. -ತೇವ. Whose vehicle is a scorpion: Bhairava (ಬಿಗುವರ್ವಂಜ, ಭೈರವ ಸ್ಮ. 5; ಭೈರವ Kk. 6).

ತೈ ತೈ. An imitative sound used in beating time and in dancing (My.; cf. ತಕ). — ತೈ ತಾ. reit. (My.). — ತೈ ತೈ. rep. (My.). — ತೈ ತೋಂ. reit. (My.).

ತೈಜನ ತೈಜಾ. (fr. ತೇಜಸ್). Bright, luminous, etc. (Sēv. 5, 35); any metal.

ತೈಜನಾರ್ತನ ತೈಜಾ-ārtani. A crucible.

ತೈತ್ತಿರ ತೈತ್ತಿರ. (fr. ತಿತ್ತಿರ). A flock of francoline partridges.

ತೈನಾತಿ ತೈನಾತಿ. Stipendiary; placed at the command of, made over to; assigned (My.; Mhr., H.).

ತೈಯ ತೈಯ. = ದೈಯ. (Tbh. of ದೈವ). A demon. ಅಯ್ಯನಿ ಗಿನ್ನ ತೈಯ ವಾಸಿ (Prv.).

ತೈಲ ತೈಲ. (fr. ತಿಲ). Oil expressed from sesamum, etc.; oil in general. ತೈಲದ ಗುಣ ನವಿಲು ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ತೈಲಕ ತೈಲಕ. The refuse of oil (ಬೆಣ್ಣೆ Mr. 378).

ತೈಲನ (taila-pa). N. (Smd. 142).

ತೈಲನರ್ಪ ತೈಲ-parṇi. Sandal (ರಕ್ತಚಂದನ G.); turpentine; incense.

ತೈಲನರ್ಪ ತೈಲ-parṇika. A kind of sandal wood.

ತೈಲವಾಕ ತೈಲ-pāka. Any article of food boiled or fried in oil (My.).

ತೈಲವಾಯಿಕೆ ತೈಲ-pāyikē. A kind of beetle; a cockroach; = ತೊಗಲ ವಾವುಲಿ (G.).

ತೈಲಾರಿ ತೈಲ-ari. A climbing prickly shrub whose pods are used like soap, Acaola concinna D. C. (ಸೀಗಿ Mr. 150).

ತೈಲಿ ತೈಲಿ. A bag (My.; Mhr. ಭೈಲಿ). See Prv. s. ಪೋಲಿಯವ.

ತೈಲಕ ತೈಲಕ. = ತೈಲಗ. An oilman, an oil manufacturer.

ತೈಲಿನ ತೈಲಿನ. A field of sesamum.

ತೈಷ ತೈಷ. (fr. ತಿಷ್ಠ). N. of a month (December-January), the month in which the full moon stands in the asterism tishya.

ತೊಕ್ಕು ತೊಕ್ಕು. Leaves or fruits bruised or pounded with a small portion of water and mixed with salt, chillies, etc. (My.; Tē.; Tē. ತೊಕ್ಕು, to tread, crush, etc. = K. ತುದು).

ತೊಕ್ಕು ತೊಕ್ಕು. Tbh. of ತ್ವಕ್. (My.; Tē., T., M.).

ತೊಗಟು tōgaṭu. = (ತಿಗಟು, etc.), ತೊಗಟಿ, ತೋಟಿ. Bark, rind; peel; a pod, legume (ತ್ವಕ್ Nr.; My.; M. ತುಗಲ್, ತೊಟ್ಟು, ತೋಡು, ತೊಲಿ, ತೋರ್; see ತುದು 1). ಧಾನ್ಯದ ತೊಗಟು (ತಮು, ತಿಮ್ಮಿ Nr.).

ತೊಗಟಿ tōgaṭi. = ತೊಗಟು, etc. (C.; B. 3, 7. 20). ಮರದ ತೊಗಟಿ (G. 264). ಕಾದಿನ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟಿ (ಕಂಡು G.).

ತೊಗರಿ tōgari. 1. Tbh. of ತುನಂ No. 1. (ಅಧಕ, ತುನಂ Hlā., Nr.; Mr. 374; ತುನಂ Ūt. II, 74; B. 4, 32; Si. 181; C.). ತೊಗರಿ ಕಾಡು (ಸುರಾಪ್ಪ G.). ತೊಮ್ಮತ್ತದ ಮೇಲೆ ತೊಗರಿ ಬೀಳಿ (Prv.). 2. Tbh. of ತುನಂ No. 2. (ತುನಂಕೆ, ಕಾಪ್ಪ, ಅಧಕ, etc. Si. 154). — See ಅಜ್ಜದೊಗರಿ, ಕಾಡುತೊಗರಿ.

ತೊಗರಿ tōgari. 2. Tbh. of ತುನಂ No. 1. (ಕಪಾಯ, ತುನಂ Nr.).

ತೊಗರು tōgaru. Red colour, scarlet (My.; Tē.; T. ತುನಂ, ತುಪ್ಪ; see ಜನ್ 1). — ತೊಗರಂಡು. -ಅಂಡು. The small purple border of a white cloth (My.).

ತೊಗಡು tōgaṇu. = ತೊಗರಿ 2. (My.).

ತೊಗಲ್ tōgal. ತೊಗಲು. = ತೊವಲೆ 1, ತೋಲೆ 1. The skin; a hide; leather (ತ್ವಕ್ Mr. 394; ಕವಚ, ಹರ್ಮ Nn. 88; ತ್ವಕ್, ಅಸ್ಥಗಧಿ, ಹರ್ಮ Si. 204; My.); the skin or peel of an orange, etc. (My.). ತೊಗಲ ಬುದ್ದಿ ಬೆಗೆ (ಕುತೂ Nr.). ಕೆಟ್ಟ ತೊಗಲು (ಕಪ್ಪಹರ್ಮ Nn. 143, o. r. ತೊವಲು). ಬಿಟ್ಟು ಅಡುವ ಗೆಣಿಯು ಹದಿಕುತೊಗಲಿನ ಮಣಿಯು (Dp. 54). ತೊಗಲು ತೊಳೆ ಅದೀತೇ? — ತೊಗಲು ಸದಲಿ ಮುಪ್ಪು, ಹಗಲು ಸದಲಿ ಇರುಳು (Prvs.). See Bp. 46, 58; Si. 275. 279. 344. 345. 402; ಗಂಗೆದೊಗಲು. — ತೊಗಲಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. = ತೊಗಲ ವಾವುಲಿ. (My.). — ತೊಗಲ ವಾವುಲಿ. The large bat oalled flying fox (C.; B. 2, 23). — ತೊಗಲುಪಟ್ಟ. A leathern girth (ಹೂವೆ, ಕಟ್ಟಿ, ವರತ್ತ Si. 271).

ತೊಗೆ ತೊಗೆ. = ತೊಯ, ತೊವೆ, ತೊವ್ವೆ, ತೋವೆ. A dish prepared of boiled split pulse (My.). ಜೋಳವಾ ಬೋಸಕ್ಕೆ ಬೀಳಿಯಾ ತೊಗೆಯಾಗಿ, ಕಾದಿಮ್ಮ ಕದಿದ ಹೈನಾಗಿ, ಬೆಳವ ಡ ಹವಣಂ ನೋಡು! (Sp.). — ತೊಗೆಯ ಹನ್ನಪ್ಪ. N. (Bp. 56, 41).

ತೊಂಕು tōṅku. = ತೊಂಗು. To stoop (Grj. 1, 87).

ತೊಂಗಲ್ tōṅgal. (= ತೊಣ್ಣಲೆ). A cluster; a bundle; a bunch; a tassel; a tuft; a mass (ತೊಂಗಿ, ತೊವ್ವೆ, ಗೊಂಡಲ್, ಜೊಮ್ಮ, ತೊಡವ್ವೆ, ಗುಚ್ಚು Smd. 24; Kk. 20; Abh. P. 9, 149; T.; M. ತೊಣ್ಣಲ್; T. ತೊಗು, to be united; ತೊಗೈ, ತೊದುದಿ, a crowd; T., M. ತೊಂಗು, to hang; T. ತುನ್ನು, to be thick together; see ತೋಳೆ). See ಅಮುದ್ದಿಂ ಗಲ್, ಅಲದೊಂಗಲ್, ಕುರುಳೊಂಗಲ್, ತಳದೊಂಗಲ್, ದನದೊಂಗಲ್, ದಾರದೊಂಗಲ್, ಪಟ್ಟಿಯದೊಂಗಲ್, ಪೂದೊಂಗಲ್. — ತೊಂಗ ಲ್ಲನ್ನೆ. A cluster of bells (Rēv. 6, after 11). — ತೊಂಗಲ್ಲು ರುಕ್. -ಕುರುಕ್. (Smd. 212). A tuft of locks. — ತೊಂಗಲ್ಲ ರಚ. -ಪರಚ. A bundle of sword-blades or of swords. (ಸಿನ್ನು ರಂಗಲಿ) ಮಳವ ಕೊರಲ ಮಸುನಯ ತೊಂಗಲ್ಲರಚ (Rēv. 6, after 11).

ತೊಂಗಲೆ ತೊಂಗಲೆ. That is joined or united: a thread. ನೂಲ ತೊಂಗಲೆ (ಕಟಿಸುತ್ತ ಸಿ.).

ತೊಂಗು tōṅgu. = ತೊಂಕು. To hang, to be pend-ent, to hang down, to swing (My.; J. 19, 6; see T. & M. s. ತೊಂಗಲ್; cf. ತೊನೆ). 2, to stoop, in ತೊಂ ನೋಡು (My.).

ತೊಂಗೆ ತೊಂಗೊ. = ತೊಂಗಲ್, q. v. (ತೊಂಗಲ್, etc. Sm. 24; Kk. 20).

ತೊಟ ತೊಟ. = ತಟ 2. — ತೊಟಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To drop, as rain from a leaky roof, etc. (My.).

ತೊಟಕ್ಕನೆ ತೊಟಕ್ಕನೆ. = ತಟಕ್ಕನೆ 1. (My.).

ತೊಟಲ್ ತೊಟಲ್. — ತೊಟ್ಟುಳ್ಳ. A beautiful scandent plant with red and yellow flowers, *Gloriosa superba* L. (St. & Pl.).

ತೊಟ್ಟ ತೊಟ್ಟ. = ತೊಟ್ಟು 2, q. v.

ತೊಟ್ಟಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿಗೊ. = ತೊಟ್ಟಿನೆ. (Ch., G. MS. v. 4).

ತೊಟ್ಟಿನೆ ತೊಟ್ಟಿನೆ. (Sm. 109). = ತಟ್ಟಿನೆ, etc. (Çpr. 8, 67; Abh. P. 4, after 19; 13, 9; Bp. 60, 40; Räv. 1, 23; 5, 96; 5 after 120; 13, after 104; Tö. ತೊಟ್ಟಿನೆ).

ತೊಟ್ಟಲು ತೊಟ್ಟಲು. = ತೊಟ್ಟಲ್, etc. (My.).

ತೊಟ್ಟಿ ತೊಟ್ಟಿ. 1. A building with a square open court in the centre; the court itself (ಗೃಹಧೇದ Sm. 89; My.; T., M., Tö.; cf. ದೊಡ್ಡಿ. See ನಮ-).

ತೊಟ್ಟಿ ತೊಟ್ಟಿ. 2. A trough, a font, a tub (My.; T., M., Tö.). See ಕಲ್, ನೀರು.

ತೊಟ್ಟಿ ತೊಟ್ಟಿ. Tbh. of ತುಟ್ಟು. A kind of creeper (ಲತೆ Sm. 89; ನಂಬುರಂಜಿ, ತುಟ್ಟು Mr. 139, o. rs. ತುಟ್ಟು, ನುಟ್ಟು; ತೊಟ್ಟಿಬಳ್ಳಿ G.).

ತೊಟ್ಟಿಲ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್. ತೊಟ್ಟಿಲು. = ತೊಟ್ಟಲು, ತೊಟ್ಟ 1, ತೊಟ್ಟು. A cradle (ತಯತವ, ವಾಲತಯ್ಯ Mr. 208; My.; T.; M. ತೊಟ್ಟು, ತೊಟ್ಟಿಲ್; Tö. ತೊಟ್ಟಿಯು, ತೊಟ್ಟಿ. ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಣ ಕೂಸಾದರೂ ಅತ್ತ ಹೊರ್ತು ಹಾಲು ಕೊಡರು (Prv.). See Çpr. 3, 45; J. 18, 21; 19, 50; 28, 17; Pril. 3, 26; B. 1, 25; ತೂಗುನೊಟ್ಟಿಲ್, ದೊಮ್ಮೆ, ಹಲಗೆಮಾಣಿಕ-).

ತೊಟ್ಟು ತೊಟ್ಟು. 1. P. p. of ತುರು 1 & ತೊರು 1.

ತೊಟ್ಟು ತೊಟ್ಟು. 2. = (ತುಟ್ಟು), ತೊಟ್ಟು. A point; a nipple (Abh. P. 3, 96; My.; M. ತೊತ್ತು. ಮೊಲೆಯ ತೊಟ್ಟು (ಹೊಡುಕ Mr. 321, o. r. ತೊಟ್ಟು; ಹೊಡುಕ, ಕುಡಾಗ್ರ Si. 209). ತೊಟ್ಟು ಮುದದೊ ಅಟ್ಟಿದರೆ ಹೋಗಿ ತಟ್ಟಿತ್ತೇ? (Prv.).

ತೊಟ್ಟು ತೊಟ್ಟು. 3. The foot-stalk of a fruit, flower or leaf (ತುಮ್ಮು, ವೃತ್ತ Sm. 23; ವೃತ್ತ, etc. Si. 123; Bp. 47, 15; My.; M. ತೊತ್ತು; cf. ತೊಡಮ್ಮೆ 1). ಫಲ ಪುಷ್ಪ ಪತ್ರ ದಿಗ ತೊಟ್ಟು (ವೃತ್ತ, ಪ್ರಸವಬದ್ಧನ Nr.).

ತೊಟ್ಟು ತೊಟ್ಟು. 4. (= ತಟಕು). A drop (J. 11, 17; My.; T. ಹೊಟ್ಟು; see ತುನ್ನುದ್). ಉದಕದ ತೊಟ್ಟುಗಳು (ಪೃಷ್ಠ, ಬಿನ್ನು, etc., ನೀರಿನ ತುನ್ನುದ್‌ಗಳು Si. 82). — ತೊಟ್ಟುದಾಕೆ. -ಉದಾಕೆ. The remnant of a drop: the last drop (of life, Bh. 8, 19, 59; 8, 20, 3).

ತೊಟ್ಟಿ ತೊಟ್ಟಿ. 1. A bee's empty cell (My.; Tö. ತೊಟ್ಟಿ, a small hole, a cell; M. ತೊಟ್ಟಿ, a hole; see ತೊಟ್ಟಿ 2 & ತೊಟ್ಟಿ. See ಜೇನು. — ತೊಟ್ಟಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To build a cell, as bees (My.).

ತೊಟ್ಟಿ ತೊಟ್ಟಿ. 2. A basket made of cocoanut leaves (Tu.). ತೊಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಮೊಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತ (Prv.).

ತೊಟ್ಟಿನಲ್ ತೊಟ್ಟಿನಲ್. = ತೊಟ್ಟಿನೆ. (Abh. P. 7, 71).

ತೊಟ್ಟಿನೆ ತೊಟ್ಟಿನೆ. = ತೊಟ್ಟಿನೆ, etc. (Çpr. 4, 72; 5, 75; Abh. P. 12, 96).

ತೊಟ್ಟ ತೊಟ್ಟ. 1. = ತೊಟ್ಟಲ್, etc. ಪಾಲಕೀ ತೊಟ್ಟ (G. 347).

ತೊಟ್ಟ ತೊಟ್ಟ. 2. — ತೊಟ್ಟಿಗಡ. A small undershrub, *Adenopropium glaucum* Pohl. (St. & Pl.). — ತೊಟ್ಟಿಬಳ್ಳಿ. A prickly climbing shrub, *Capparis horrida* Lin. (Z.; Tö. ತೊಟ್ಟಿ ಬಳ್ಳು; see s. Tbh. ತೊಟ್ಟು).

ತೊಟ್ಟು ತೊಟ್ಟು. = ತೊಟ್ಟಲ್, etc. (My.). ಹೋಗುವದಿನ್ನ ತೊಟ್ಟು ಅಡುವದೋ? (Prv.). See Prv. s. ಹೋ ಹೋ.

ತೊಡ ತೊಡ. 1. = (ತುಡೆಗೆ, etc.), ತೊಡವು 1, etc., ತೊಡೆ 1. Certain clothing or dress; an ornament (ಛಾ ಪಣ Çt. II, 65; ತೊಡಿಗೆ, ಪಸದನ, ವಡ್ಡ Sm. 72; Kk. 26). See ಒಕ್ಕುತ್ತದೊಡ. — ತೊಡಂಗಟ್ಟು. -ಂಕಟ್ಟು. To make an ornament (J. 25, 61). — ತೊಡವದಾಕೆ. -ಪದಾಕೆ. Decoration with ornaments (Rām. 6, 2, 7). — ತೊಡವೆಗಲು. -ದೇಗಲು. Lustre of ornaments (Räv. 14, 34).

ತೊಡ ತೊಡ. 2. = ತೊಡಮ, etc. P. p. of ತೊಡೆ 1, in ತೊಡ ಕೊಕ್ಕು (My.).

ತೊಡಕ ತೊಡಕ. = ತೊಡಕು 2. (Bp. 57, 62). — ತೊಡಕ ಬೀದಿ. To become entangled; to be hindered, as work. ತೊಡಕ ಬಿದ್ದ ನೂಲು (G. 252).

ತೊಡಕಿಸು ತೊಡಕಿಸು. (= ತೊಡಗಿಸು). To cause to join, to bring in contact (ತಗಲಿಸು G. 282); to involve (ಹೊಡಗಿಸು G.).

ತೊಡಕು ತೊಡಕು. 1. = (ತುಡಕು 2), ತೊಡಕು 1. (Sm. 48 & Dh.), (ತೊಡಗು 1). To get entangled or twisted, as thread, etc. (J. 10, 50; My.); to get entangled, as a horn in a tree (B. 3, 19; My.); to be caught, as in a net (Bp. 27, 28); to become subject to, to get into the power of (Bp. 3, 38; 41, 7). 2, to engage, as in work (ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೊಗು G.; B. 5, 193, 294). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಕು (ವ್ಯಾಪರಿಸು G.). 3, to enter into conflict (Bh. 1, 10, 31). 4, to be in opposition, to be objectionable;—to offer opposition; to impede, to hinder; to interfere (ಎವಯಾಸ Sm. Dh.; Bp. 51, 48; J. 24, 3). 5, = ತೊಡಗು 1, to commence (v. t., B. 5, 146; see Sp. s. ಬೆಸಲಾಗು). 6, to entangle (see ಕಾಲ್ದೊಡಕು 1); to involve (Rām. 3, 9, 4).

ತೊಡಕು ತೊಡಕು. 2. = ತೊಡಕ, ತೊಡಗು 2, ತೊಡಕು 2, ತೊಳಸು 4. Entangling; entanglement; impediment, hindrance (My.); objection; perplexity, embarrassment (My.). ತೊಡಕಲ್ಲದೆ (ತೊಡಂಕದೆ Sm. 58 Cm.). ಮನಸಿನ ತೊಡಕು (My.). See Bp. 40, 38; Bh. 1, 20, 55; ಕಾಲ್ದೊಡಕು 2, ಬಲೆದೊಡಕು, ಮುಳು. — ತೊಡಕಾಗು. -ಅಗು. To become entangled (G. 497); to be hindered, as work (My.). — ತೊಡಕು ಬೀದಿ. = ತೊಡಕ-. (My.). — ತೊಡಕುನಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Bh. 3, 13, 23; Rāghc. 17, 67).

ತೊಡಗಿಸು ತೊಡಗಿಸು. To cause to commence or undertake (My.; J. 5, 38; 19, 51).

ತೊಡಗು ತೊಡಗು. 1. = ತೊಡಕು 1, No. 5. To engage, as in work, to begin (v. t.), to commence, to undertake; to measure or count from (ಪ್ರಾರಂಭ Sm. Dh.; My.; Tö.; M. ತುಡತ್ತು, ತೊಡು; T. ತುಡಕ್ಕು,

ತೊಡಗು, ತೊಡು; see ತುಡು 1, ತುಡುಕು 1). ವೇದದ ಮೊದಲನೋ ದ ತೊಡಗಿದವನು (ಶ್ವೇತ, ಪ್ರಾಥಮಿಕಲ್ಲಿಕ Nr.). ಮಡಿಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಕೈಯ್ಯ ಹೊದಿಸು (ಕರಭ Nr.). See śmd. 407; Bp. 4, 14; 43, 68; 48, 23; 57, 15; 60, 29; J. 8, 39; 10, 17, 21; 18, 23; 20, 52; 25, 3; 27, 16; B. 4, 185; 5, 293. 2. = ತೊಡೆಕು 1, No. 3. (Bh. 1, 10, 32). 3, to be begun, to begin (J. 21, 44; 29, 2; 34, 5; My.; M.).

ತೊಡಗು tōḍagu. 2. = ತೊಡೆಕು 2. See ತುಡುಗು.

ತೊಡಗುಕು tōḍaguha. Beginning, undertaking (ಪ್ರಕೃತ, ಅರಮ್ಭ, etc. Nr.).

ತೊಡಗಿ tōḍagē. = ತುಡಿಸಿ, etc. (Bp. 24, 44; My.).

ತೊಡಂಕು tōḍaṅku. 1. = ತೊಡೆಕು 1 (śmd. 48 & Dh.). See śmd. 58; Ūpr. 4, 77; 8, 67; Rāv. 5, 124; 6, after 11 (twice); 6, after 24; 13, 84; V. 4, 52.

ತೊಡಂಕು tōḍaṅku. 2. = ತೊಡೆಕು 2, etc. (śmd. 58; Rāv. 13, 14). — ತೊಡಂಕುನವಿಲು. A number of entangled peacocks (Bh. 3, 13, 18). — ತೊಡಂಕುವಲಿ. -ಬಲಿ. = ತೊಡಕು ವಲಿ. (śā. 3, 24).

ತೊಡಚು tōḍaṇu. 1. (= ತೊಡಿಸು 1). To put on, as arrows on the bow (Bh. 3, 23, 10; 7, 6, 6. 73, 74; 8, 3, 4; Rām. 3, 6, 55).

ತೊಡಚು tōḍaṇu. 2. = ತೊಡೆಚು. (Rām. 1, 5, 29).

ತೊಡದು tōḍadu. = ತೊಡೆದು. P. p. of ತೊಡೆ 1, q. v.

ತೊಡಬೆ tōḍabē. = ತೊಡೆಬೆ 2. A mass: excess. ಬೇಗುದಿಯ ತೊಡಬೆಗ ಹಾಂ (i. e. ಹಾವು, Bh. 8, 23, 40).

ತೊಡವ್ವು tōḍavvu. 1. (śmd. 48). The foot-stalk of a fruit, flower or leaf (Ūpr. 2, 82; 3, 15; Tē. ತೊ ಡವು; cf. ತೊಟ್ಟು 3). ಹೂವಿನ ತೊಡವ್ವು (ವೃತ್ತ, ಪ್ರಸವಬಂಧನ Hlā.). See ಪೂದೊಡವ್ವು.

ತೊಡವ್ವು tōḍavvu. 2. = ತೊಡೆಬೆ. A cluster; a bundle; a bunch (ತೊಂಗಲ, ತೊಂಗಿ, ತೊವ್ವು, ಗೊಂಡಲ, ಹೊವ್ವು, ಗುಡ್ಡ śm. 24; Kk. 20; ಮಂಜರಿ Ūt. II, 80, which means also "a compound pedicle or flower-stalk, a branching flower-stalk"; Abh. P. 1, 83; Bp. 22, 8; śā. 2, after 42; T. ತೊಡವ್ವು).

ತೊಡಯಿಸು tōḍayisu. = ತೊಡೆಸು 2, etc. (Bp. 61, 7).

ತೊಡರ್ tōḍar. 1. = ತೊಡರು 1, ತೊಡ್ರು, ತೊಡ್ರು. To be linked to, to be connected with or tied to, etc.; to join, to associate one's self to, to enter; to meet, to fall in with; to be bound, to be arrested, checked or impeded; to be entangled; to be caught (ಬಂಧನ śmd. Dh.; ಪೂರ್ವಗಿ ಅಗು 157 Cm.; ಮಾರ್ಕೋ, etc., ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ śā.; Ūpr. 1, 134; 4, 55; 5, after 64; 6, 83; 7, 20; Abh. P. 14, 200; Tē. ತೊಡರು, M. ತುಡರು, T. ತೊಡರು). ತೊಡರ್ (śmd. 55). ತೊಡರ್‌ದೇ ಭಂಗಂ ಬಳುಂ (177). ತಾಂ ಸವ್ಯಸಾಚಿಯೊ ತೊಡರ್‌ದೇ (263). ತೊಡರೆ ಮಾನ್, ಮೃಗಲಾಂಫನಧೀವರಂ ತೊಡಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮನ್ ಒತ್ತಿ ತನ್ನ (Lilv. 3, 10). ಪೂರ್ವದೊ ತೊಡರೊ ಬೇಗಂ! (Jmt. 17). ಮೋಡಮೆವ್ವು ಬಲು ಬಲಿಯೊಲು ನೀಂ ತೊಡರ್‌ ಬೀದಿ (24). See Ūh. v. 17, where, instead of ತೊಡರಿ, an o. r. is ತೊಡರ್‌; śmd. 8. ವವಣ್ಣಿ. 2, to en-

circle or surround, to wind one's self round, to wind, as creepers round a tree, aquatic plants round the hand, etc. (J. 6, 6; 11, 18; 27, 44; 29, 45). ಗಾಳಿ ಹನ್ನನದ್ವುಮಂಗಂ ತೊಡರ್‌ (J. 8, 2).

ತೊಡರ್ tōḍar. 2. = ತೊಡರು 2. Joining, connection; a tie (J. 18, 25); a chain, or any other badge, of honor (ಬಿರುದಪುಂಜಿ śmd. Dh.; ಬಿರದಿನ ಹಾಕೆ Kk. 67; ಬಿರುದಿನ ಹಾಕೆ śm. 51; M. ತುಡರ್, T. ತೊಡರ್); an impediment, a check (Bh. 1, 6, 4; J. 2, 62; My. as ತೊಡರು). ನಡುವಣಿ ಎಳೆಗೊಗಿನ ದಾಡ್ಲಿವ್ವುಡೋ ತೊಡರ್‌ ತೊಡರ್ ತೊಡುಮಂಜಂ (Ūpr. 7, after 92). See Rāv. 6, after 11; ಪೊನ್ನೊಡರ್.

ತೊಡರಿಸು tōḍarisu. = ತೊಡೆಚು. (Bp. 35, 5).

ತೊಡರು tōḍaru. 1. = ತೊಡರೆ 1. P. p. ತೊಡರಿ (My.). See Bp. 22, 41; 84, 25; 35, 13; 38, 9; J. 3, 36; 25, 54.

ತೊಡರು tōḍaru. 2. = ತೊಡರೆ 2. (Bp. 5, 40; 16, 17; 58, 65; Bh. 1, 14, 21; My.).

ತೊಡರ್‌ಚು tōḍarē. = ತೊಡೆಚು 2, ತೊಡರಿಸು. To tie, to link, to fasten, to fix, to put or beat in, to insert, to make enter, etc. (ಬಂಧನ śmd. Dh.). See Ūpr. 1, 118; 3, 28; 6, after 64; 6, 65. 89; Abh. P. 9, 16; Bp. 43, 27; Rāv. 6, after 11 (twice); 10, after 31 (twice); 13, after 59.

ತೊಡವು tōḍavu. 1. = ತೊಡೆ 1, etc., ತೊಡರು 1. Certain clothing; an ornament (Ūpr. 6, 81; 8, after 56; Abh. P. 16, 41; V. 5, 9; J. 11, 9. 10. 26; 14 sum.; 18, 14. 25; My.; Tē.). See ಒಕ್ಕೊಡವು, ಕಣ್, ಕಿವಿ, ಮಣಿ. — ತೊಡವು ಮಾಡು. To make (something) one's decoration (Ūpr. 8, after 56).

ತೊಡವು tōḍavu. 2. The beginning; the bottom (ಬುಧ್ಧ Mr. 486).

ತೊಡಸು tōḍasu. 1. = ತೊಡಿಸು 1, etc. To put on another, as raiment, etc. (My.).

ತೊಡಸು tōḍasu. 2. = ತೊಡೆಯಿಸು, ತೊಡಿಸು 2. To wipe away; to efface, to obliterate; to destroy, to extirpate (My.). 2. = ತೊಡೆಯಿಸು, etc., to cause to smear or to apply to, as chunam, cowdung, etc. (My.).

ತೊಡಹ ತōḍaha. Smearing, anointing, daubing, etc. (ಹೂಸಕ Bhn. 26, o. r. ಹಾಸಕಮೆನೆ ತೊಡಹಂ), gilding (Rām. 6, 53, 16).

ತೊಡಹು tōḍahu. 1. = ತೊಡೆವು 1, etc. (My.).

ತೊಡಹು tōḍahu. 2. (= ತೊಡೆಚು). The state of being connected with or of having laid hold of (Rām. 4, 7, 10).

ತೊಡಹು tōḍahu. 3. (fr. ತುಡು 1). To cover, to fall upon (Bh. 8, 23, 36).

ತೊಡಿಗೆ tōḍigē. = ತುಡಿಸಿ, etc. Certain clothing; an ornament, a trinket (ಅಲಂಕಾರ, ಅಭರಣ, ಪರಿಷ್ಕಾರ, ವಿಭೂಷಣ, ಮಣ್ಣಿನ Nr.; ನೇಪಥ್ಯ, ಭೂಷಣ, etc. Mr. 333; ಪನದನ, ತೊಡ, ಪಡ್ಲ śm. 72, Kk. 26; My.). ಕಾನ್ತನ ಕೂಡ ತೊಡಿಗೆ

ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ತಾನು ಕಂಸಿ ಕೊಳುಡ (ಲೀಲೆ); ಕಾನ್ತನ ಹತ್ತಿರ ಬಡ ಸಮುದೋಳು ಸಮ್ಪ್ರಮದಿಂ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯ ಪಲ್ಲಟ (ವಿಭ್ರಮ Nr.). ತೊಡಿಗೆಯ ತೊಡಿಸುವಾತನು (ಅಲಂಕಾರ್ಯ, etc.); ತೊಡಿಗೆ ತೊಟ್ಟು ಮೆದುವಾತನು (ವಿಭ್ರಮ, ಭ್ರಾಜಮ್ನ, etc.); ತೊಡಿಗೆ ತೊಟ್ಟು ತನು (ಅಲಂಕಾರ್ಯ, ಭೂಷಿತ, etc. Nr.). ಕುದುರೆಯ ತೊಡಿಗೆ (ಅತ್ಯಾಭರಣ Nr.). See Bp. 3, 36; 5, 28; 40, 43; J. 14, 27; Si. 220, 271, 280, 439; ಪೊನ್ನೊಡಿಗೆ, ಬಾಲ-, ಮೆಯ್-.

ತೊಡಿಸು tōḍisu. 1. = ತುಡಿಯಿಸು, ತುಡಿಸು, ತೊಡಚು 1, ತೊಡಿಸು 1. To cause to put to or on. 2, to put, as an arrow on the bow or to the string (J. 4, 36). 3, to put on another, as ornaments, certain clothes, etc. (My.). ಕಾಲ ಸಂಕಲಿಯರಲು ಕೊರಳಿಗೆ ಕೊಳವನು ಬಲು ದಾಕ ತೊಡಿಸುವ ಪೋಲ್ (Abhk. 1, 35). ತೊಡಿಗೆಯ ತೊಡಿಸುವಾತನು (ಅಲಂಕಾರ್ಯ, ಅಲಂಕರಿಷ್ಣು, etc. Nr.). See Bp. 2, 52; 4, 33; 32, 51; 40, 39; 41, 20; J. 19, 47; B. 3, 32. 4, to put into, to cause to enter, as an arrow (J. 20, 80).

ತೊಡಿಸು tōḍisu. 2. = ತೊಡಿಸು 2 Nos. 1 & 2, etc. (My.).

ತೊಡು tōḍu. 1. = ತುಡು 1. P. p. ತೊಟ್ಟು (C.). ತೊಡುವ ಅಭರಣಂ (ಪಚ್ಚೆ Cē. II, 54). ಪಾದಪರಿಯನ್ನ ತೊಟ್ಟು ಚಲ್ಲಣಂ (ಅಪ್ರವರ್ತನ Nr.). See Bp. 3, 48; 12, 19; 22, 41; 57, 25; Bh. 2, 13, 13; Sēv. 3, 90; J. 4, 37; 6, 25; 28, 45; B. 4, 92; 5, 297, 298; ಎಡನ್ನೊಡು, ಕಣೆದೊಡು, ಕವಚದೊಡು, ಬಲನ್ನೊಡು.

ತೊಡು tōḍu. 2. = ತುಡು 2. See ಇಡು. — ತೊಡುಗೊಡು. -ಕೊಡು. A present of certain clothes at the celebration of marriage (used in combination with ಉಡುಗೊಡು, My.).

ತೊಡುಗೆ tōḍugē. = ತುಡಿಸೆ, etc. (C.). See B. 5, 273; ಇಡುಗೆ, ಉಡುಗೆ.

ತೊಡೆ tōḍē. 1. = ತೊಳೆ 1. To smear, to besmear, to daub, to anoint, to rub on, as oil on the hand, to apply to, as whitewash to the wall (My.; ಹಚ್ಚು G.; Bp. 49, 29; 50, 30; Rév. 6, after 11; 13, after 71; Sēv. 1, after 81; T. ತುಳುಮ್ಪು). 2, to wipe, to remove by rubbing, as tears (Cpr. 3, 58; Bp. 18, 57; 45, 54; My.; see ಕಮ್ಮನಿಡೊಡೆ). 3, to wipe; to wipe away, to wipe out, to remove, to efface, to obliterate, to destroy (ಸಮಾಪ್ತನ ಸ್ಮದ. Dh.; Sēv. 91; ಎದಿವುವುಡು, ಅವಮರ್ಷನ ಸ್ಮದ. Dh. Cm.; My.; Tē.; T. ತುಡ್ಡು, M. ತುಡೆ). ಅವನ ನೊಸಲಕ್ಕರಂ ತೊಡೆದುಡಕ್ಕಂ (Sēv. 69, o. r. ಅಕ್ಕರಮಂ). See Cpr. 8, 87; Bp. 46, 13; 50, 50; 51, 45; J. 30, 29. — ಕೇಸರ ಮುನ್ನಾದ ಸುಗಂಧವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೆಯ್ಯ ತೊಡೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಸಮಾಲಮ್ಪು G.).

ತೊಡೆ tōḍē. 2. The thigh (ಅಂಗ ಸ್ಮದ. Dh.; ಊರು Sēv. 70, 91; ಸಕ್ಕ, ಊರು Si. 207; ಅಂಕ Nn. 131; Si. 404; C.; Tē.; Tu., M. ತುಡೆ; T. ತೊಡೈ). ತೊಡೆಯ ಸ್ಥಿತಿ (ವಂಕ್ಷಣ Hlā.). ಎರಡು ತೊಡೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ (ವಂಕ್ಷಣ Mr. 332). ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಕ್ಕ ದಾಪಸುಡ (ಅಂಕ್ಕ Nr.). ಯುವತಿಯರು ಅರ್ಧತೊಡೆಪರಿಯನ್ನರ ಉಡುವನ್ನಾ ಸೀರೆ (ಚಣ್ಣಾತ, ಚಲ್ಲಣ Nr.). ತೊಡೇ ಸೋಕಿದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುರ್ತ ಬಲ್ಲದೇ? (Prr.). See Sēv. 117, 132, 195; Cpr. 4, 77; 8, 96; Bp. 4, 12; 20, 11; Si. 52, 50; 41, 26; Bh. 2, 13, 46; Rév. 6, after 11; 9, 22; Si. 208; B. 5, 221; ಒಳ್ಳೊಡೆ, ಕಿಡಿದೊಡೆ, ತೋರೆ-, ನೂರ್-, ಪೆಡೊಡೆ, ಬಟ್ಟ-, ಬಟ್ಟ-, ವೆಪ್-. — ತೊಡೆಯ. -ಅ 3. A man who has thighs or on

his thighs. See ಪೆಣ್ಣೊಡೆಯ. — ತೊಡೆವಾಯಿ. -ಬಾಯಿ. A (venereal) tumour arising in the groin, a bubo (My.).

ತೊಡೆಯಿಸು tōḍēyisu. = ತೊಡಿಸು 2 No. 2, ತೊಡಿಸು 2. To cause to smear, etc. (ಲೇಪ್ಯಕರಣ Sēv. Dh.).

ತೊಡೆಯುವಿಕೆ tōḍēyuvikē. Smearing, etc. (ಸಮಾಲಮ್ಪು, ಎಲೇವನ Si. 397).

ತೊಡ್ಡು tōḍḍu. = ತರಡು, etc. See ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊಡ್ಡು ಗಿಡ.

ತೊಡ್ಡು tōḍḍu. = ತೊಡರೆ 1, etc. (My.).

ತೊಣಚೆ tōṇačē. = ತೊಣಚೆ, ತೊಣಚೆ, ತೊಣಚೆ, ತೊಣಚೆ. A gadfly, a dog-fly, a horse-fly (My.). ಕುಣ್ಣಿಗೆ ತೊಣಚೆ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಆಡುತ್ತಾನೆ (Prr.). — ತೊಣಚಿನಾಯಕ. A big gadfly. ಆಮ್ಬಲೀಲಿ ಕಣ್ಣೆಯ ತೊಣಚಿನಾಯಕನನ್ನೆ? (Prr.).

ತೊಣಚೆ tōṇačē. = ತೊಣಚೆ, etc. (My.).

ತೊಣನೆ tōṇasē. — ತೊಣನೆತೊಣ್ಣು. A low undershrub, *Crotalaria ramosissima* Roxb. (Z.).

ತೊಣೆ tōṇi. = ತೊಣೆ, q. v. (ತೋಡು, ಬರೆ, ದೊರೆ, ಸರಿ, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ ರ್ತ. II, 25). — ತೊಣೆವಕ್ಕ. -ಹಕ್ಕ. The ruddy goose (ತೋಡು Cē. II, 109).

ತೊಣೆ tōṇē. = ತೊಣೆ. (The state of being joined, see ತುಡು 1; T. ತುನ್ನ, to come near, to be close together; to sew; M. ತುಳಿ, to solder; ತುನ್ನಲ್, sewing; see ದೊಣ್ಣೆ): likeness, parity, equality (ತೋಡು, etc., ಸಮಾನ Sēv.; V. 30, 28; 37, 80; T. ತುಣ್ಣೆ, M. ತುಣ್ಣೆ). See also ಸ. ತೊಂಗಲ್.

ತೊಣ್ಣು tōṇḍa. N. See ಚಿಡು-, ಸಾಂಪ್ಪು-.

ತೊಣ್ಣುಂಗಿ tōṇḍangi. = ಜೊಣ್ಣೆಗ, ತುಣ್ಣುಂಗಿ. A cockroach (ಮುಖಲೋವು Mr. 165, o. r. ತುಣ್ಣುಂಗಿ; My.).

ತೊಣ್ಣುರ್ tōṇḍar. = ತೊಡರೆ 1. (one Čh. M8. in its v. 27).

ತೊಣ್ಣಲ್ tōṇḍal. (= ತೊಂಗಲ್), ತೊಣ್ಣಲ್. A chaplet of pearls worn on the head (ತಿರೋಗ್ರಸ್ಥಿ Mr. 334).

ತೊಣ್ಣಲು tōṇḍalu. = ತೊಣ್ಣು, ತೊಣ್ಣು, ಸುಣ್ಣಲು, etc. The trunk of an elephant (My.; T. ತೊಣ್ಣಲ; Tē. ತೊಣ್ಣಮು; cf. Sk. ತುಣ್ಣ).

ತೊಣ್ಣನೆ tōṇḍasē. (ತೊಣ್ಣು ಸ್ಥಿತಿ). — ತೊಣ್ಣು ಸ್ಥನ ಗಿಡ. A common very thorny shrub with thick coriaceous obovate leaves, *Gymnosporia montana* W. & A. or *Celastrus montana* Roxb. (Z.).

ತೊಣ್ಣೆ tōṇḍi. = ತೊಣ್ಣೆ, q. v. (M.). — ತೊಣ್ಣೆ ಬಳ್ಳಿ. (ತುಣ್ಣೆಲೇತಿ, ಬಿಟ್ಟಿಲೆ, ರಕ್ತಫಲಿ G.). — ತೊಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣು. (ಬಿಟ್ಟು G.).

ತೊಣ್ಣೆಗ tōṇḍiga. N. of a bird (Rév. 5, 59; Sēv. 3, 33).

ತೊಣ್ಣೆಲ್ tōṇḍil. = ತೊಣ್ಣಲ್. (Grj. 10, 44).

ತೊಣ್ಣು tōṇḍu. 1. Chatter, prate (T. ತೊಣ್ಣು, to blab, chatter, prate; ತೊಣ್ಣು, prate, etc.). — ತೊಣ್ಣು ಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To prate, as a parrot (ತುಣ್ಣೋಕ್ತಿ Cē. II, 65; ಗಿಳಿವಾತು Kk. 24; Sēv. 29). ತೊಣ್ಣು ಗೆಡೆವ ತುಳಸಾರಿಕೆ (Sēv. 24). See Grj. 3, after 108; Rév. 2, 38; 7, 16; Sēv. 1, 52.

ತೊಣ್ಣು tōṇḍu. 2. (fr. ತೊಡರೆ?). (= ತುಣ್ಣು 2). Wild or overbearing behaviour, insolence (Abh. P. 7, 53, 115); straying (My.; Mhr. ಛೋಟಿ, ಛೋಣ್ಣು, rascally and rude; Mhr. ದ್ವಾಡ, wicked, full of mischief).

— ತೋಣ್ಣುಜುಮಾನೆ. A fine for the trespass of stray cattle (My.). — ತೋಣ್ಣು ತೊದಿಸು. Insolence and wandering of mind or deviation from rectitude (J. 10, 30). — ತೋಣ್ಣುದನ. Stray cattle (My.). — ತೋಣ್ಣುಮುಣ್ಣೆ. A strolling widow. ತೋಣ್ಣುಮುಣ್ಣೆಗೆ ಗಣ್ಣಿನೇನು? ಮಣ್ಣಿನೇನು? (Prv.). — ತೋಣ್ಣುಮೊಲ. A stray hair (Bh. 3, 13, 18).

ತೋಣ್ಣುತನ ತೊಂದತಾನಾ. A straying, strolling behaviour (My.).

ತೋಣ್ಣೆ ತೊಂದೆ. 1. The upper part of a sugarcane (My.).

ತೋಣ್ಣೆ ತೊಂದೆ. 2. = ದೋಣ್ಣೆ, etc. A chameleon (ಸರಳ, ಕೃಕಲಾಸ Si. 170; Tē.). — ತೋಣ್ಣೆಕ್ಕಾತ. = ದೋಣ್ಣೆಕ್ಕಾತ. (My.). ತೋಣ್ಣೆ ತೊಂದೆ. = ತೋಣ್ಣೆ, ತೋಣ್ಣೆ, ದೋಣ್ಣೆ. Tbh. of ತುಣ್ಣೆ (Smd. 365). The gourd *Momordica monodelpha* Roxb. (or *Bryonia grandis* Lin., ತುಣ್ಣೆಕೇರಿ, ರಕ್ತಫಲಿ Nr.; ತುಣ್ಣೆಕೆ, etc. Mr.; ಒಪ್ಪು, ಬಿಪ್ಪು, ತುಣ್ಣೆಕೆ Hlā; My.; Tē., T. ತೋಣ್ಣೆ). ತೋಣ್ಣೆ ತಿನ್ನು ಮಣ್ಣೆ ಬೀಳತು (Prv.). See ಕಾಗೆದೋಣ್ಣೆ, ಹುಡ್ಡು ತೋಣ್ಣೆ. — ತೋಣ್ಣೆ ಬಳ್ಳಿ. The climbing herb *Mom. mon.* (C.). — ತೋಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣು. -ಪಣ್ಣೆ = ತೋಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣು. (J. 30, 4). — ತೋಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣು. Its ripe gourd (ಬಿಪ್ಪು, ಬಿಪ್ಪುಕೆ Nn. 69).

ತೋಣ್ಣೊ ತೊಂದ್ಲಾ. = ತೋಣ್ಣುಲು, etc. (My.).

ತೋಣ್ಣೊ ತೊಂದ್ಲು. = ತೋಣ್ಣುಲು, etc. (My.).

ತೋಣ್ಣು ತೊನ್ನು. = ತೊನ್ನು. Leprosy; white leprosy, vitiligo (ಕುಪ್ಪ, ತ್ರಿಪ್ತ, ಬಿಳೀ ಕುಪ್ಪ Si. 201).

ತೋಣ್ಣೆ ತೊನ್ನೆ. = ತೋಣ್ಣೆ 2, etc. — ತೋಣ್ಣೆ ಕೇತ. = ತೋಣ್ಣೆಕ್ಕಾತ. (My.). — ತೋಣ್ಣೆಕ್ಕಾತ. = ತೋಣ್ಣೆಕ್ಕಾತ. (My.; Si. 89).

ತೊತ್ತಲು ತೊತ್ತಲಾ. (ತೊತ್ತಲೆ). (= ತೊದ್ದು). The state of being quite trodden down. — ತೊತ್ತದಮ ದು -ತುದು. To tread into a mass (Bp. 29, 6; 59, 54; J. 20, 6; Rām. 6, 45, 25).

ತೊತ್ತು ತೊತ್ತು. 1. = ತೊದ್ದು. (A male, but especially also) a female servant (My.; ಕುಟಹಾರಿ, ದಾಸಿ, etc. Mr. 304; ಗವಡಿ G.; Bp. 55, 28; Rām. 5, 8, 72; B. 3, 51; Tē.; Tu.; T. ತೊತ್ತು, slavery; a slave male and female; ತೊತ್ತನ, ತೊತ್ತನ, a slave; ತೊತ್ತನ, a slave; slavery); — a strumpet (My.). Plural ತೊತ್ತಿರ (Bp. 32, 46; Ć. Bp. 47, 46), ತೊತ್ತರ (see ತೊತ್ತಿರು). ತೊತ್ತಿಗೆ ಪಟ್ಟದಂ (ಗೋಪ್ಯ Mr. 310). ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವ ತೊತ್ತು ಮಾತು ತಾರದೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ತೊತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪು ಸಡಿ ತೊತ್ತು. — ತೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾರೂ ಅಡಿಯರು, ತೊತ್ತಿನ ತಲೆ ಹೊಡೆದದು ಊರೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿತು (Prvs.). ತೊತ್ತು ಬಲ್ಲಳೆ ಮಾನವಭಿಮಾನವೆಮ್ಮುದನು? (Dp. 76). ಭೃತ್ಯ, ದಾಸೇರ, ದಾಸ, etc. ಇವು ಎಲ್ಲಂ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗಂಗಾದೊಡೆ ತೊತ್ತಿನ ಹೆಸರು (Nr.). See ಮನೆದೊತ್ತು, ಮೂಸಣ್ಣೆ; Prv. and Sp. s. Tbh. ಮುತ್ತು. — ತೊತ್ತಿನ ಮಗ. The son of a female servant; a slave (ದಾಸ, ದಾಸೇರಕ, ಗೋಪ್ಯ, ದಾಸೀಸುತ Hlā.). — ತೊತ್ತಿನ ಮಗಳ. The daughter of a female servant (Bp. 40, 46; 48, 27). — ತೊತ್ತಿರ ತೊತ್ತರ. The servants of servants (Bp. 32, 46). — ತೊತ್ತಿರ್ಮಕ್ಕಳ. The children of female servants (Ć. Bp. 47, 46). — ತೊತ್ತುಕೆಲಸ. = ತೊತ್ತುಗೆಲಸ. (G. 37). — ತೊತ್ತುಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. A female servant's work (Bp. 21, 7; 27, 62). ತೊತ್ತುಗೆಲಸಂಗಿಯ (23, 29; 29, 30). — ತೊತ್ತುಬಡಕ. One who beats the female servants (Abhā. 1, 43). — ತೊತ್ತುಮಗ. = ತೊತ್ತಿನ ಮಗ. (ದಾಸ Mr. 238, o. r. -ವಗ). — ತೊ

ತ್ತುಮಗ. = ತೊತ್ತುಮಗ q. v. — ತೊತ್ತುವೆಗ್ಗಡೆ. -ವೆಗ್ಗಡೆ. A superintendent of servants (ಅನ್ನವರ್ಸಿಕ Mr. 268, o. r. ತತ್ತು.). **ತೊತ್ತು ತೊತ್ತು. 2.** = ತತ್ತು 2. See s. ಒತ್ತುತ್ತು and Prv. s. ತೊತ್ತು 1.

ತೊದ ತೊದಾ. A Tōda of the Neilgherries (B. 4, 130 wrongly as ತೋದ). — ತೊದವ. -ಅವ. = ತೊದ. (My.). **ತೊದಲ್ ತೊದಲ.** (= ಕೊದಲು 2, ಕೊದಲೆ), ತೊದಲು 2, ತೊದಲೆ, ತೊದುಳೆ, ತೊವಲೆ s. (Entanglement); faltering, stammering; speaking inarticulately or indistinctly, lisping (J. 18, 20). 2, untruth (ಕಟ್ಟುಕ, ನೂಕ, ಪುಸಿ, ಅನ್ಯತ Kk. 60, o. rs. ತೊದಳ, ತೊವಳ; cf. ತೊದಲ). See Prvs. s. ಪುತ್ತಳಿ, ಬದಲುಮಾತು. — ತೊದಲ್ಪಡಿ. = ತೊದಲ್ಪಾತು. (Grj. 3, 76, 77; 3, after 91). — ತೊದಲ್ಪಾತು. -ಮಾತು. A stammering, etc. speech (Rāv. 4, 70).

ತೊದಲಿಸು ತೊದಲಿಸು. = ತೊದಲಿಸು. To falter, to stammer (Bp. 3, 40; 47, 32; My.).

ತೊದಲು ತೊದಲು. 1. (= ಕೊದಲು 1). To stammer (My.).

ತೊದಲು ತೊದಲು. 2. = ತೊದಲೆ, etc. Stammering, etc. (My.). — ತೊದಲು. -ಅ 3. A stammerer (My.). — ತೊದಲು ನುಡಿ. = ತೊದಲ್ಪುಡಿ. (Bp. 2, 11). — ತೊದಲುಮಾತು. = ತೊದಲುನುಡಿ. (My.). ವ್ಯಕ್ತವಾಗದೆ ತೊದಲುಮಾತನ್ನಾಡುವವನು (ತೋಹಲ, ಅಸ್ಪುಟವಾಕ್ Si. 363).

ತೊದಳ ತೊದಲ. = ತೊದಲೆ, etc. Entanglement (Bh. 3, 13, 17); faltering, etc. (Ćh. v. 102; Abh. P. 3, 127). 2, untruth (ಪುಸಿ, ಪುಸಿಯ ಭೇದ Smd. II; ನೂಕ, ಪುಸಿ Smd. 48, o. r. ತೊದಳ; ಪುಸಿಯ ಭೇದ Kk. 88, see s. ತೊದಲ). ಎನ್ನ ಮಾತಿನೋ ತೊದಳುಣ್ಣೆ? (Smd. 85). — ತೊದಳ್ಳುಡಿ. 1. To stammer, to lisp. ತೊದಳ್ಳುಡುವವನು (ತೋಹಲ, ಅಸ್ಪುಟವಾಕ್ Nr.). — ತೊದಳ್ಳುಡಿ. 2. = ತೊದಲುನುಡಿ. (Abh. P. 1, 79; J. 28, 18).

ತೊದಳಿಸು ತೊದಲಿಸು. = ತೊದಲಿಸು. (J. 19, 50).

ತೊದುಳ್ ತೊದುಲ. = ತೊದಳ, q. v.

ತೊನಚಿ ತೊನಚಿ. = ತೋಚಿ, etc. (My.).

ತೊನಚಿ ತೊನಚಿ. = ತೊನಚಿ, etc. (My.).

ತೊನನೆ ತೊನನೆ. = ತೊನಚಿ, etc. (ರಹ Mr. 177, o. r. ತೊನನೆ).

ತೊನೆ ತೊನೆ. To swing, to wave, to move to and fro (v. i., ಅನ್ನೋಲನ Smd. Dh.; see ಸಿ. s. ಅಲ್ಲಾಡು 2; cf. ತೊಂಗು). See Ćpr. 3, 15; Abh. P. 1, after 107; Bp. 42, 21; Rāv. 2, 11; 5, 116; 6, after 11; J. 13, 34; Sāv. 3, 41.

ತೊನ್ನು ತೊನ್ನು. 1. To wind, to wind one's self round; to surround or encircle (J. 27, 43; My.; cf. ತೊದರ್ 1). ಕಾಲ ತೊನ್ನಿದ ಹಾವು ಕಡ್ಡದೆ ಬಿಡದು (Prv.). 2, to entangle one in, i. e. to instigate one (to quarrel, My.). 3, to climb (My., occasionally).

ತೊನ್ನು ತೊನ್ನು. 2. Climbing: one climb or rise in climbing. ತೊನ್ನಿಗೆ ಒಪ್ಪು ಕನ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕೇ? (Prv.). ಎಪ್ಪು ತೊನ್ನಿಗೆ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತೆ? (My., occasionally).

ತೊನ್ನರು ತೊನ್ನರು. = ತೊನ್ನರೆ. (Ćb. 165).

ತೊನ್ನರೆ ತೊನ್ನರೆ. = ತೊನ್ನರು, ತೊನ್ನೆ. Intricacy, embarrassment, entanglement, difficulty, trouble, vexation, molestation; impediment.

drawback (My.; T., M. ತೊನ್ನರ; M. also ತೊಲ್ಲೆ, ಸೊಲ್ಲೆ; T. also ತೊನ್ನರೈ, ತೊಲ್ಲೈ; cf. ತೊವರ; ದನ್ನಲಿ). See B. 3, 47, 88, 92, 93; 4, 139, 161; 5, 13, 85, 104, 171, 221; Prv. s. ಪುರಂದರ. — ತೊನ್ನರಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To embarrass, etc. (My.). — ತೊನ್ನರಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To get embarrassed, etc. (My.).

ತೊನ್ನೆ tōndrē. = ತೊನ್ನರೆ. (My.).

ತೊನ್ನು tōnnu. = ತೊಣ್ಣು. Leprosy; white leprosy (ಕುಪ್ಪ Mr. 385; T. ತೊನ್ನು; Tē. ತನ್ನ; My.). ನಸು ಬಿಳಿದಾಗಿ ಮಿಂಚುವ ಬಟ್ಟೆ ಹೊನ್ನು (ಕೋಲೆ, ಮಣ್ಣುಲಕ); ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನು (ಕುಪ್ಪ, ಶ್ವಿತ್ರ Nr.). ತೊನ್ನು ಹತ್ತಿದವ, ಹೊನ್ನು ಬರ್ಹು ಮಾತುತ್ತೇ ನೆನ್ನು, ಗೆನ್ನು ಹೇದಾದರೆ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? (Prv.). See Bp. 57, 58; ಬಿ ಕೊನ್ನು.

ತೊಪೆ tōpa. = ತಪ, etc. — ತೊಪ ತೊಪನೆ. = ತಪ ತಪನೆ. (My.).

ತೊಪ್ಪೆ tōppa. = ತೊಪ, etc. — ತೊಪ್ಪ ತೊಪ್ಪನೆ. = ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ. (Śmd. 229; J. 28, 41; My.).

ತೊಪ್ಪನೆ tōppanē. 1. With the sound of ತೊಪ್ಪ (My.).

ತೊಪ್ಪನೆ tōppanē. 2. (= ತಪ್ಪನೆ). (Quickly, or) greatly, much, thoroughly (Bp. 6, 25; 18, 65; M. ತೊಪ್ಪ ರ, ತೊಲ್ಲ, much, plenty).

ತೊಪ್ಪಲ ತೊಪ್ಪಲಾ. = ತಪ್ಪಲ 2, ತೊಪ್ಪಲು, etc. ಮರಗಿನ ತೊಪ್ಪಲ (ಸುಗಂಧ ಲಿಪಿ). ನಾಯ ಎಲೆ ತೊಪ್ಪಲಗಳನ್ನು ಎನ್ನಿಗೂ ತಿನ್ನುವ ದಿಲ್ಲ (B. 5, 28).

ತೊಪ್ಪಲು tōppalu. = ತೊಪ್ಪಲ, etc., ತೊಪಲ 2. All small leaves of plants in general (cf. ಸೊಪ್ಪ, ತುಪ್ಪದ; M. ತೋಲ, green leaves, small branches, etc.). ನಾಯ ತೊಪ್ಪಲ ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 40).

ತೊಪ್ಪಿಗೆ tōppigē. = ತೊಪ್ಪಿಗೆ. (My.).

ತೊಪ್ಪೆ ತೊಪ್ಪೆ. Fresh cow-dung (My.; Si. 380, 402). ತೊಪ್ಪೆ ಬರುವದೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ? (Prv.).

ತೊಮ್ಮ ತೊಮ್ಮ. = ತೊಮ್ಮ, (ತುತ್ತು, ತುದು). The state of being first or the first; the being former, previous, old (Tē. ತೊಮ್ಮ, ತೊಲಿ, ತೊಲು; T. ತೊನ್, ತೊಲ, ತೊಡ, ತೊನ್, ತೊಣ್ಣು, ತೊತ್ತು, ತೊನ್ನು, ತೊಳ). — ತೊಮ್ಮತ್ತಯ್ಯ. Ninety-five (B. 5, 73). — ತೊಮ್ಮತ್ತಾಯಿ ಸಾವಿರ. Ninety-six thousand (Bp. 22, 52). — ತೊಮ್ಮತ್ತು. -ಪತ್ತು. (Śmd. 225; J. 21, 19; 34, 39). The top-ten or the ten just before hundred, i. e. ninety. ತೊಮ್ಮತ್ತಲೆ ವರವಿಗೂ (Si. 326). ತೊಮ್ಮತ್ತಲೆ ಮೇಲೆ ತೊಗರೇ ಬೇಳೆ (Prv.). — ತೊಮ್ಮತ್ತು ಸಾವಿರ. Ninety-thousand (Bp. 5, 18; 10, 13). — ತೊಮ್ಮತ್ತೆ ದುರ್. Ninety-two (B. 5, 73). — ತೊಮ್ಮತ್ತಿವ್ವತ್ತು. = ತೊಮ್ಮ ತೊಮ್ಮಯ್ಯ. (C.). — ತೊಮ್ಮತ್ತಿವ್ವಯ್ಯ. Ninety-nine. — ತೊಮ್ಮತ್ತಿವ್ವಯ್ಯಾಸಿರ. Ninety-nine thousand (Śmd. 226).

ತೊಮ್ಮಾರ ತೊಮ್ಮಾರಾ. A mass, a heap (of grain, My.).

ತೊಮ್ಮೆ ತೊಮ್ಮೆ. 1. A cluster, etc. (ತೊಮ್ಮೆ ಓ. I, 105; II, 9; ತೊಡವ್ವೆ, ತೊಂಗಲ, ತೊಂಗಿ, ಗೊಂಡಲ, ಹೊಮ್ಮ, ಗುಡ್ಡೆ ಸಿಮ. 24; Kk. 20; ಗೊಂಡಲ ಸಿಮ. 101). — ತೊಮ್ಮೆಗಡುಕು. -ಕಡುಕು. A kind of ornament for the ear (Bp. 61, 27).

ತೊಮ್ಮೆ ತೊಮ್ಮೆ. 2. = ಹೊಮ್ಮ, etc., ಹೊಮ್ಮ. A multitude, an assemblage, a host (ಗೊನ್ನಣೆ, ಗೊಂಗಿ, ಗುಮ್ಮ, ಗುಣ್ಣು, ತೋಮ, etc., ಶ್ರೇಣಿ ಸಿಮ. 54; ಬಮ್ಮಲ ಓ. I, 25; Tē.; T. ತುಮ್ಮು; cf. ತುದುಗು 1).

ತೊಮ್ಮೆ ತೊಮ್ಮೆ. 3. A large, high bamboo basket for storing corn (ಗಲಗೆ ಸಿಮ. 101, o. r. ಗಲಗೆ; T. ತೊಮ್ಮೆ-ಕೊಡು).

ತೊಯ್ ತೊಯ್. = ತುಯ್, etc. To become wet or moist (ಸಾಧ್ಯತೆ ಸಿಮ. Dh., o. r. ತುಯ್). P. ps. ತೊಯ್ವು (Bp. 27, 37; Bh. 1, 7, 19; Rāv. 10, after 31), ತೊಯದು (My.); 3rd person singular imperfect ತೊಯಿತು (My.). ತೊಯ್ವು ನ್ನಾ (ಅರ್ಧ); ತೊಯ್ವು (ಕ್ರಿ. ನ್ನ G.). ತೊಯದನ್ (ಸಾಧ್ಯ ಲಿಪಿ). 2, to wet (v. t.), to moisten (ಓ. 5, 10; 5, after 64; 6, after 64; 8, 65). — ತೊಯ್ ತೊಯ್. rep. (Bp. 6, 25).

ತೊಯಿಸು ತೊಯಿಸು. = ತೊಯಿಸು, ತೋಯಿಸು, ತೋಸು. To cause to become wet, etc.; to steep in water (My.). ಹೊಲ್ಲು ಅಹಾರವನ್ನು ತೊಯಿಸುತ್ತದೆ (B. 4, 85). ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು, ತೊಯಿಸು (B. 5, 158). ತೊಯಿಸು ಕೊಳ್ಳು, ತೊಯಿಸು, to become wet or be drenched (B. 1, 21; 3, 123).

ತೊಯೆ ತೊಯೆ. = ತೊನೆ. (ಓ. II, 74).

ತೊಯ್ಯಿಸು ತೊಯ್ಯಿಸು. = ತೊಯಿಸು, etc. (My.).

ತೊಯ್ಯು ತೊಯ್ಯು. = ತೊಯ್, etc. (ತೊಯ್, ನನೆ, ನಾನ್, ನಾಮ್ನು G.). P. p. ತೊಯದು (My.).

ತೊಯ್ಯುವಿಕೆ ತೊಯ್ಯುವಿಕೆ. Becoming wet, etc. (ಸಮನ್ವಿತ G.).

ತೊರಡು ತೊರಡು. = ತರಡು, etc. See ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊರಡಿನ ಗಿಡ.

ತೊರಡು ತೊರಡು. = ತೊರಡು. P. p. of ತೊರೆ 1.

ತೊರಯಿಸು ತೊರಯಿಸು. = ತೊರೆಯಿಸು (Śmd. 189, o. r. ಕೊ-).

ತೊರಸಲು ತೊರಸಲು. = ತರಕಲು, etc. (My.).

ತೊರಳೆ ತೊರಳೆ. The spleen which, with the liver, is regarded as the part of the body from which the blood flows (ಗುಲ್ಮ, ಪ್ಲೀಹ Nr.; Bh. 6, 8, 13; Tē. ಹೊಮ್ಮ). See ನಿದುಹೊರಳೆ.

ತೊರಿತ ತೊರಿತ. Tbh. of ತೊರಿತ (My.).

ತೊರೆ ತೊರೆ. 1. Milk to form or collect in the breast or to come to it; the breast to be filled with milk (ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಿಮ. Dh.; M. ಹುರೆ; T. ಹೊರ, Tē. ಹೊರಗು, to flow down, as milk from the breast, etc., see ಸುರಿ; M. ಹುರೆ, also: to spring forth, gush out; giving milk). ಮೊಲೆ ತೊರೆಯುವದು (My.). P. ps. ತೊರದು, ತೊರೆದು. See ಓ. 6, after 91; Bp. 50, 3; 57, 83; Rāv. 5, after 55; Bhāgavata 10, 66, 38; ಪಾಲ್ಕೊರೆ; B. 1, 21.

ತೊರೆ ತೊರೆ. 2. Mature; ripe (ಪ್ರಕೃ. ಓ. I, 57).

ತೊರೆ ತೊರೆ. Tbh. of ತೊರೆ. (My.; Tē.).

ತೊರೆಯ ತೊರೆಯ. (ತೊಲೆಯ?). A salt-maker (My.; see ಅಪ್ಪಾದತಪಾತಿ).

ತೊರೆಯಿಸು ತೊರೆಯಿಸು. = ತೊರೆಯಿಸು (Śmd. 189, o. r. ಕೊ-).

ತೊಲಿ ತೊಲಿ. = ತೊಲಿದು. P. p. of ತೊಲೆ 1, in ತೊಲಿ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತೊಲಿಕಲ್ ತೊಲಿಕಲ್. An o. r. of ತೊಲಿಕಲ್, q. v.

ತೊಲಿದು ತೊಲಿದು. = ಹೊಲೆ. A crook, a hook, a crooked instrument for taking down fruits

from trees (T. ತುಲಿಟ್ಟು, ತುಲಿದು; R.). 2, distortion, deceit (T.). See ತೊಟ್ಟು.

ತೊಲಿದು tōradu. = ತೊಡಿದು. P. p. of ತೊಡೆ 1.

ತೊಲಿಯಿಸು tōrayisu. = ತೊಡಿಸು. To cause to quit, etc. (My.).

ತೊಲಿಲು tōralu. A hole, etc. ಗಡದ ತೊಲಿಲು (ನಿಷ್ಕುಹ, ಕೋಟರ, ಮರದ ತೊಲಿ, -ದೊಲಿ Si. 122).

ತೊಲಿವಿ tōravi. Leaving, abandoning; an object to be abandoned (ಹೇಯ Nn. 95).

ತೊಲಿವೆ tōravē. (ತೊರವೆ). N. of a place in S. Mhr. (Rām. 1, 1, 1).

ತೊಲಿಸು tōrasu. = ತೊಡಿಯಿಸು. To cause to give up, etc. (My.). See ಬುದ್ಧಿ ದೊಡಿಸು.

ತೊಲಿಳೆ tōralē. = ತೊಳೆ q. v., etc. (My.).

ತೊಲಿತಿ tōrē. 1. To put away, to abandon, to quit, to give up, to renounce, to repudiate, to reject (ಎಸರ್ಜನ Sm. Dh.; Sm. 116; ಜಿ. Nn. 84; My.; T. ತುಲಿ). P. ps. ತೊಲಿದು, ತೊಲಿದು. ಶರೀರಭೋಗಮಂ ತೊಲಿದನರ್ತಕ (Sm. 140 Mqb.). ಕುಕುವಿಗಳ ಸಂಗಮಂ ಸನ್ನತಂ ತೊಲಿದು (Mr. 7). ತೊಲಿದವನಿಗೆ ಬದಿದ ಹಂಗೇನು? (Prv.). See Ūpr. 3, 65; 4, 18; Bp. 13, 14; 26, 29; 31, 14; 45, 17; Ū. Bp. 11, 6; Rāv. 9, 4; 13, 20; J. 1, 5; 11, 21. 28; 28, 35; Si. 77; B. 2, 10; 5, 163. 164; ಅಸುರೋಲಿ, ಅಸುರೋಲಿ.

ತೊಲಿತಿ tōrē. 2. = ದೊಲಿ. A hollow or hole (in a tree, My.); a CAVE (Si.; Tē. ತೊಲಿ, ತೊಲಿ; cf. ತೊಲಿ 1, ತೊಲಿ, ತುಲಿ 1). ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಇರುವ ತೊಲಿ (ದಂ, ಕನ್ನರ Si. 116). ಬಿಟ್ಟದ ದೊಡ್ಡ ತೊಲಿ (ಗುಹೆ, ಗಪ್ಪರ 116).

ತೊಲಿತಿ tōrē. 3. A stream, a river (ಘೊಲಿ Sm. I; ಘೊಲಿ, ಘೊಲಿ Sm. 36; ನದಿ Sm. Dh., Sm. 116; ಸಿನ್ಹ, ಸ್ರವಸ್ತಿ, ತಟನಿ, ತರಂಗಿನಿ, ನದಿ, ಧನಿ, ದ್ವೀಪವತಿ, etc. Hk., Mr. 418; ನಾಹಿನಿ, ಸ್ರವಸ್ತಿ Nr.; My.; T. ತುಲಿತಿ; see s. ತುಲಿ 3). ತೊಲಿಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಛಾಮಿ (ನದೀಮಾತೃಕ); ಬಿಟ್ಟದ ತಲಿಲೋ ಪುಟ್ಟದ ಪರಿವ ತೊಲಿ (ನಿರ್ಭೂರ); ತೊಲಿಯ ಹರಿಹ (ಓಳಿ, ಪ್ರವಾಹ, ವೇಣಿ, ಧಾರಿ, ಸ್ಪ್ರೇಟ್, ರಯಿ Hk.). ತೊಲಿಯ ತಡಿ (ತೀರೆ, ಕಾಲ, ತಟ, etc. Hk., Nr.). ಕಿವಿದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನಿ ಮಾಡಿದ ತೊಲಿ (ಕುಲೈ, ಕಾಲುವೆ); ನರಕದ ತೊಲಿ (ಸಿನ್ಹ, ವೈರಣಿ Nr.). ತೊಲಿಯ ತಡಿ (ತಟ Mr. 413); ತೊಲಿಯ ನಡುವೆ (ಪಾತ್ರ 415); ಬನ್ನ ತೊಲಿ (ಪೂರ 415). ನತ್ತರ ತೊಲಿ (Abh. P. 13, 66). ತೊಲಿಯಂ ಪಾಯ್ವಿ, ಎತ್ತಿ ಬನ್ನಂ (Sm. 64). See Ūpr. 8, after 4; Bp. 20, 22; 45, 28; 50, 40. 66; Bb. 1, 5, 9; J. 15, 2; ಉರ್ಕುನೊಲಿ, ಗಣ್ಣು ದೊಲಿ, ಪೆರೊಲಿ, ಬಯಲಾ, ಬಿಸಿಲು, ಬಿಟ್ಟದೊಲಿ, ಹೆದಾ. — ತೊಲಿಗಣಗಿಲಿ. -ಕಣಗಿಲಿ. A small tree growing in wet soil, Barringtonia acutangula Gaertn. (ನಿಡುಲ, ಅಮ್ಮುಜ, ಒಜ್ಜಲ Nr.; ಲೋಮಕ, ಪಿಡುಲ Mr. 113). — ತೊಲಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. The ocean (ಸಮುದ್ರ ಸಿ.). — ತೊಲಿಮತ್ತಿ. The tree Terminalia arjuna W. and A. (ನದೀನರ್ಜ, ಎಲೆತರು, ಇನ್ನದು, etc. Nr.; ಕಕುಧ Nn. 128). 2, a shrub or small tree, the five-leaved ohaste-tree, Vitex negundo Lin. (P ಸಿನ್ಹ ಕೆ Mr. 116, o. r. ಸಿನ್ಹ ಕೆ). — ತೊಲಿಮಾವು. (Sm. 195). A mango-tree near a river. — ತೊಲಿಮೆನ್ನೆ. An undershrub, Indigofera trita L. f. (Z.). See ಅದಮಿ. — ತೊಲಿಯಂಗುಳ. -ಗಂಗುಳ. The prickly plant Alhagi maurorum Tournef. (ದುರಾಲನ್ನು Mr. 118). — ತೊಲಿವೇಣ್ಣೆ. -ಬೇಣ್ಣೆ. River-hunting: fishing (Rāv. 5, after 114).

ತೊಲಿ tōla. A short P. p. of ತೊಲಿಸು. — ತೊಲ ತೊಲಿಸು. (= ತೊಲಿಸಿ ತೊಲಿಸು). rep. (Bp. 28, 24; 32, 43; J. 3, 24).

ತೊಲಿಸು tōlagisu. To cause to go away, etc. (ಅಗಲ್ಲು Sm. 134 Cm.; My.). ಅದೇತಮ್ ಎನ್ನೊಡೆ ಮೊದಲ ದುರ್ದಂ ತೊಲಿಸಿ ಬರ್ಪದು (Sm. 30 Cm.). See Ūpr. 1, 95; 8, 98; Abh. P. 1, 116; Bp. 35, 3; 42, 34; 46, 30; 50, 68; 54, 16; 61, 23; J. 13, 9; 28, 40.

ತೊಲಿಸು tōlagu. = ತೊಲಿಸು. To go away; to depart; to go aside or out of the way; to retire; to separate (v. i.); to be separated; to be excluded; to fail (ಎವಿಕ್ತ Sm. Dh.; ಸಿಂಗು Sm. 17. 118 Cm.; ತಪ್ಪು 182. 259 Cm.; My.; Tē.; M. ತುಲಿ, T. ತೊಲಿ). ಅವುದೊನ್ನದಂ ತೊಲಿಸುವುದು (ಅಪಾದಾನ Sm. 160). ತೊಲಿದುದು (ವ್ಯಸ್ತ, ಅವ್ರಗುಣ, ಆಕುಲ); ಯಥೋಚಿತಸ್ಥಾನದತ್ತ ಣಿನ್ನ ತೊಲಿಸುವುದು (ಭಂಶ); ಸೇನೆಯಿದ್ದೆಡೆಯನ್ನ ತೊಲಿಸುವುದು (ಪ್ರಚಕ್ರ); ಅರ್ಥದ ದೇನೆಯನ್ನ ತೊಲಿದವನು (ಅನವೇತೋರ್ಥಾತ್, ಅರ್ಥ Nr.). See Sm. 73; Ūpr. 1, 92; Bp. 21, 10. 14; 43, 14; 45, 9; 46, 23; 57, 47; Ū. Bp. 11, 9; Rāv. 5, 119; 6, 6; 6, after 11; Rāghē. 17, 66; J. 2, 49; 15, 18; 26, 14; 30, 29; Dp. 87, 1; 172, 5.

ತೊಲಿಸು tōlagu. = ತೊಲಿಸು. (Bp. 33, 14; 40, 49. 71; 46, 58; 51, 81).

ತೊಲಿ tōli. (fr. ತುಲಿ 1) = ತೊಳೆ. A hole, a socket (Tē.). ತೊಲಿ ಇದಲ್ ಪಟ್ಟದು (ವೇಣಿತ, ಭದ್ರಿತ, ಎದ್ದ Si. 381).

ತೊಲಿ tōli. Tbh. of ತುಲಿ. A kind of wooden sacrificial vessel (Si. 241). 2, = ತೊಲಿ No. 4. (S. Mhr.).

ತೊಲಿ tōli. Tbh. of ತುಲಿ. A beam of wood (ವೇತ್ಯಾಂಗ, ಮನೆ ಯ ಮುಟ್ಟುಗಳ ಭೇದ Nn. 158; My.; T. ತುಡ್ಡ; Mhr. ತುಳಕ; Bp. 40, 77; Ū. Bp. 5, 48; J. 17, 23; B. 4, 121; G. 403). See ಅಡ್ಡದೊಲಿ, ತೂಗು, ತೂಗುನ್, ಪೆ. 2, a balance (Abh. P. 14, 188; Bp. 27, 47; 55, 57). 3, a certain weight (ತೂಕ, ಪ್ರಮಾಣ 158). ನಿಕ್ಕಮ್ ಅಯ್ಯಗಲ್ಲಿ ತೊಲಿ, ಅನ್ನವೆ ಇವತ್ತಿರಲ್ಲಿ ಧಾರಂ (Mr. 355). See Bp. 43, 83; Si. 329; G. 46. 321. 383. 4, a tōla, being the weight of one Rupee (My.; B. 3, 13. 96; see ಕಾರ್). ತೊಲಿಯನ್ನ ಹಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಲಿಯನ್ನ ಧ್ವಸ್ತ ವಾಗುತ್ತದೆ (Prv.). 5, equality, etc. (ಸಮ, ಸಮಾನ 158; Bp. 43, 21). 6, propriety, fitness, fame (ಕೀರ್ತಿ, ಸಮಂಜಸ 158; Abh. P. 7, 166). 7, a cloth for females (ವಸ್ತ್ರ, ಸೀರೆ 158). 8, poorness (ಕೃತ, ಬಡತನ 158). — See ದಿಬ್ಬದ.

ತೊವರಿ tōvari. Tbh. of ತುಲಿ (Sm. 355). The pigeon-pea. ಉರ್ದು ತೊವರಿ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟ ಕೂದ್ (ಪದ್ಯಾ Sm. I). 2, = ತುಲಿ No. 2 (Si. 154).

ತೊವರು tōvaru. Tbh. of ತುಲಿ No. 1. (ಕಪಾಯ, ತುಲಿ Hk.; My.).

ತೊವಲ್ tōval. 1. ತೊವಲು. = ತೊಗಲ್, etc. (ಅಸ್ಸಗ್ಗರ, ಅಜನ, ಜರ್ಮ, ಕೃತಿ, ತ್ರಕ್ Hk.; ಜರ್ಮ Ū. II, 104; ತೋರ್, ಸಮ್, ಕದವನ Sm. 32; ಸಮ್, ತೋರ್ Kk. 46; My.). See Bp. 20, 44; ಗಂಗದೊವಲು.

ತೊವಲ್ tōval. 2. = ತೊವಲು, q. v. Young green leaves (ಎಳೆದಳೆ Ū. II, 105; Ūpr. 7, 101). — ತೊವಲಕ್ಕು. -ತಕ್ಕು. To get young leaves (Abh. P. 13, 48).

ತೊವಲ್ tōval. 3. = ತೊದಲ್, q. v.

ತೊವೆ tōvē. = ತೋ, etc. (ತೊಯ Ū. II, 74; My.; ಕುವಿವ ಬೇಳೆ G.).

ತೊವ್ವ tōvvē. = ತೊವೆ, etc. (My.).

ತೊಸಕ್ tōsak. = ತೊಸಕ್, etc. (My.).

ತೊಸಕ್ಕನೆ tōsakkanē. (=ತೊಸಕ್ಕನೆ). With the sound of ತೊಸಕ್ (My.).

ತೊಳ ತೊಲಾ. 1. A short P. p. of ತೊಳಗು 1. — ತೊಳ ತೊಳಗು. (= ತೊಳಗಿ ತೊಳಗು). rep. (Grj. 10, 71; Bp. 1, 53; 4, 26; 61, 28; Č. Bp. 42, 14; Rāv. 13, after 71; J. 3, 37; 13, 51; 28, 18). — ತೊಳ ತೊಳ ತೊಳಗು. rep. (Čpr. 9, 27).

ತೊಳ ತೊಲಾ. 2. = ತೊಳದು, ತೊಳೆದು. P. p. of ತೊಳೆ 2, in ತೊಳ ಕೊಳ್ಳು (Bp. 30, 9; B. 4, 57. 136; 5, 289; My.). — ತೊಳ ತರ್. = ತೊಳ ಕೊಳ್ಳು ಬರ್. (Bp. 1, 53; 27, 49).

ತೊಳಕ ತೊಲಾ. — ತೊಳಕಂ (Śmd. 241, o. r. ಕೊಳಕಂ).

ತೊಳಕು ತೊಲಾ. = ತೊಳಕು (Śmd. 48, o. r. ತೊಡಕು, ತೊಡಕು).

ತೊಳಗು ತೊಲಾಗು. 1. To shine, to be full of splendour, etc. (ಕಾನ್ತಿ Śmd. Dh.; T. ತುಲಗು, ತುಳಂ ಗು; Tē. ತುಳಕುಂಡು; M. ತುಳಪ್ಪು, to shake; to shine; T. ತುಳ ಕ್ಕು, to move; to polish; T., M. ತುಳಕ್, tremor; splendour; see ತುಳಕು 1). ತೊಳವಂ, ತೊಳವಂ (Śmd. 275). ಅಯ್ದ ತೊಳವ ಕನ್ನವರಂ (75). ತೊಳಗದನ್ ಇನ್ನ ನನ್ನನನ ಮೆಯ್ಯಿರಿಯಂ ಜದೊದು (Rāv. 13, 60). ತೊಳಗುವ ಅಬ್ಬರಗ್ಗಣ್ಣ ನಗಮೊಗದ ಬೇಡತಿ (Rāghē. 17, 66). ತೊಳವ ತತ್ತಮದ ಬನ್ನಣಂ (Kk. 3). See Čpr. 1, 120. 138; 6, 49; Rāv. 6, 2; Č. Bp. 5, 2; J. 3, 17; 5, 4; 15, 9. 10; 29, 45; 31, 14; Rāghē. 17, 72. — ತೊಳಗು ಬೆಳಗು. dupl. ರವ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ಪೊಳು (Bh. 1, 8, 9; see J. 31, 13).

ತೊಳಗು ತೊಲಾಗು. 2. (= ತಳಕು 2, etc.). Shine, splendour, etc. (ಕಳೆ, ಕದಿರ್, ಮನುಗು, ತೊಳಪು, ಬೆಳಗು, ಪೊಳಪು, ಪೊಗರ್, etc., ಕಾನ್ತಿ Śm. 15; Kk. 25, o. r. ತಳಪು).

ತೊಳಂಕು ತೊಲಾ. = ತೊಳಕು, q. v.

ತೊಳಜೆ ತೊಲಾ. Tbh. of ತುಲಸಿ (Śmd. 348. 355; Śm. 27; My.).

ತೊಳಜೆ ತೊಲಾ. = ತೊಳಜೆ. (ತುಲಸಿ Śmd. 365; My.).

ತೊಳಂಜೆ ತೊಲಾ. = ತೊಳಜೆ. (ತುಲಸಿ Čt. II, 58).

ತೊಳದು ತೊಲಾದು. = ತೊಳೆದು. P. p. of ತೊಳೆ 2, q. v.

ತೊಳಪು ತೊಲಾ. (= ತಳಪ, etc.). Shine, lustre, etc. (See Śm. 15 and Kk. 25 s. ತೊಳಗು 2).

ತೊಳಯಿಸು ತೊಲಾಯಿಸು. = ತೊಳಸು 3, ತೊಳಸು 2. (Bp. 27, 40; My.).

ತೊಳಸಲ್ ತೊಲಾ. ತೊಳಸಲು. Pounding. — ತೊಳ ಸಲ್ಕು. -ಅಕ್ಕು. Rice cleared of its bran by pounding (My.). ತೊಳಸಿ ತೊಲಾ. = ತೊಳಜೆ (My.; Tē. ತೊಲಸಿ).

ತೊಳಸು ತೊಲಾ. 1. = ತಳಸು 1, ತೊಳಸು 1. To pound, to beat; to pound rice so as to deprive it of its bran (My.; cf. ತೊಳಕು); to box, to fight (Bp. 57, 72).

ತೊಳಸು ತೊಲಾ. 2. Pounding, etc.; boxing. See ಕಯ್ಯೊಳಸು.

ತೊಳಸು ತೊಲಾ. 3. = ತೊಳಯಿಸು, etc. To cause to wash, to get washed, to have washed (My.; Bp. 3, 71; Tē. ತೊಲಂಚು, ತೊಲಾಚು, to wash; ತೊಲಿಂಚು, to get washed). ತುಪ್ಪ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕು, ನಾಯಿಯುಣ್ಣಲಿ ಕೆಯ್ ತೊಳಸಿದ (Prv.).

ತೊಳಸು ತೊಲಾ. 4. = ತೊಡಕು 2. Entanglement (My.).

ತೊಳೆ ತೊಲಿ. = ತೊಳೆ 2. (C.).

ತೊಳಿಸು ತೊಲಿಸು. 1. = ತೊಳಸು 1, etc. (My.).

ತೊಳಿಸು ತೊಲಿಸು. 2. = ತೊಳಸು 3, etc. (My.).

ತೊಳೆ ತೊಲೆ. 1. = ತೊಡೆ 1. ತೊಳವಲ್ಲಿ (ಉದ್ವರ್ತನ Nn. 71, o. r. ತೊಳವುದಲ್ಲಿ). ಮಯ್ಯ ಉಟ್ಟ ತೊಳೆಯುವ ಪುದಿ (ಉದ್ವರ್ತನ, ಉ ತ್ತಾದನ 81. 225). Cf. ದೊಳಿಸು.

ತೊಳೆ ತೊಲೆ. 2. = ತೊಳ. To wash; to remove by washing (ಪ್ರತ್ಯಾಲನ Śmd. Dh.; ಕ್ತಾಲನ Śm. 114; ಅಲುಲು, ಕರ್ತು Śm. 61, Kk. 51; ಕರ್ತು Śm. 86; C.). P. ps. ತೊಳದು, ತೊಳೆದು. ತೊಳೆಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ನಿರ್ಜೀವ, ಪ್ರತ್ಯಾಲಿತ, ಧೌತ Hk.). ತೊಳವದು (ಧೌತ, ಪ್ರತ್ಯಾಲಿತ Mr. 255). ಬಿಡಿಯೋ ತುಯ್ಯರೆ ಪಂಕ, ಮೇಲೆ ತೊಳೆಯಲ್, ತಾಂ ಶುದ್ಧನೇ? (Śk. 64). ಸಗ್ಗಲೆಯ ನೀರಿನ ಕಾಲ್ಪದಿಯೋ ಬಸಿವ ನತ್ತರಂ ತೊಳೆದು (J. 28, 55). See Čpr. 2, 12; 3, 30; 7, 87; Bp. 15, 13; 24, 53; 32, 30; 46, 53; 47, 13; 56, 52; 57, 63; 59, 54; 60, 4. 49; J. 12, 27; 18, 2; Śi. 222. 225. 245. 312; ಕಯ್ಯೊಳೆ, ಮಯ್ಯ, ಮೊಗ.

ತೊಳೆ ತೊಲೆ. 3. (= ತೊಲೆ). A hole, a bored hole (My.; T. ತೊಳೆ, M. ತುಳೆ; T. ತೊಳೆ, to cut out a hole; to bore a hole; ತೆಳೆ, to bore, make a hole; cf. ಕೊಡೆ 2). — ತೊಳೆ ಮಾಡು. To make or bore a hole (My.). — ತೊಳೆ ಹಾಕು. = ತೊಳೆ ಮಾಡು. (My.).

ತೊಳೆ ತೊಲೆ. 4. A separate piece or division, one of the divisions in an orange, jack fruit, cotton-pod, etc. (ಫಲತೊಲೆ Śmd. Dh.; ಫಲವಿವರಣೆ Śm. 114; ಸಣ್ಣತ್ತರ Čt. I, 23; My.; Tē. ತೊನೆ, ತೊಲೆ). ತೊಗಲು ತೊಳೆ ಅದೀತೇ? (Prv.).

ತೊಳೆಯುವಿಕೆ ತೊಳೆಯುವಿಕೆ. Washing (Śi. 225).

ತೊಳು ತೊಲಿ. = ಬೊಳ್ಳು. (My.).

ತೊಳು ತೊಲಿ. = ಬೊಳ್ಳು, (ತೊಡಲು), ತೊಡಲೆ, (ನೊಳ್ಳು). A hollow, a hole, a cavity (My.; M.; T. ತೊಳು; T. ತೊಳು, to make a hole with any instrument; see ತೊಟ್ಟಿ 1 and ತೊಡೆ 2; M. ತೊಳಕ್ಕು, to bore a hole; Tē. ತೊಲೆ, pithless grain, see ತೊಳು). 2, deficit, debt (My.). — ತೊಳಗಣ್ಣಿನವ. -ಕ-. A man with a sunken eye (My.). — ತೊಳೆ ಪಳ್ಳಿ. dupl. (My.). — ತೊಳೆಮನುಷ್ಯ. A man who has debts (My.).

ತೊಲಿ ತೊಲಿ. = ತುಡು 3. See ತೊಡ್ತಿದು.

ತೊಲಿಕಲ್ ತೊಲಾ. The act of turning, wandering, etc. (ತೊಡಲ್ಪಡು Śmd. I, o. r. ತೊಡಿಕಲ್).

ತೊಲಿಲ್ ತೊಲಿ. = ತೊಡಲು. To move round; to go or turn round, to revolve; to roam or wander about; to get perplexed or bewildered, etc. (ಪ್ರಮೇಗೋ, ಗರವಟ್ಟಿಗವರ್ Śmd. I; ಪ್ರಮಣೆ Śmd. Dh.; Čpr. 3, 69; 6, 25; 8, 10; J. 2, 45; 6, 8; 21, 55; Rāv. 13, 101). ತೊಡಲ್ಪಡು (Bp. 54, 39). ತೊಡಲ್ಪಂ (Śmd. 49). ಜಾವಮಂ ತೊಡಲ್ಪಂ (157). ಆ ಬನಮಾ ಬನಮೂ ಬನಮುನ್ನದೆ, ತೊ ದಲ್ಪು, ಪೊಗೊಯ್ದರ್ ಅವರ್ (202). 2, to roam over, to cross in wandering about (Čpr. 7, 115; J. 16 sum.). 3, to roll (v. t.; see ಕಣ್ಣೊದಿಲ್).

ತೊಲಿಲಿ ತೊಲಿ. Moving round, etc. See ಕಣ್ಣೊದಿ ದರಿ, ಕಣ್ಣೊದಿಲಿ. — ತೊಲಿಲಿಲ್ಪು. A wooden hand-mill to remove the husk from paddy (S. Mhr.).

ತೊಲಿಲಿಕೆ *tōlalikē*. Wandering about, etc. (Bh. 1, 20, 56; Rām. 2, 7, 8; My.).

ತೊಲಿಲಿಚು *tōlaliṣu*. = ತೊಲಿಸು. To cause to roam about, to send about (Rām. 3, 2, 16).

ತೊಲಿಲಿಸು *tōlalisu*. To cause to move round, etc. (J. 32, 39). 2, to surround. ತೊಲಿಸುತ್ತಿವೆ ಮಾಸು (ಕಲಬ Mr. 308).

ತೊಲಿಲು *tōlalu*. = ತೊಲಿ. (My.). P. p. ತೊಲಿಲಿ. ತೊಲಿ ಲುವುದು (ವ್ರಜ್ಯ, ಅಹಾಚ್ಯ, ವರ್ಯುಟನ Nr.). ತೊಲಿಲಿದರೂ ಬದಿ ಲೋಡು ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.). See Bp. 12, 47; 16, 16; 35, 9; 40, 70; 54, 12; 57, 65; Bh. 1, 8, 93; 1, 12, 7. — ತೊಲಿಲಿ ಬದಿಲು. To roam about and become wearied (J. 28, 16).

ತೊಲಿಲುನಿಕೆ *tōlaluṇikē*. Roaming or wandering about, etc. (Si. 49).

ತೊಲಿಸು *tōlasu*. 1. To turn round (v. t., as with a ladle, My.; cf. ತುದಿ 4; see Si. s. ಕುದಿಸು); to ROW (Abh. P. 13, 66); to nauseate (v. i., as the belly, (My.).

ತೊಲಿಸು *tōlasu*. 2. Turning round, revolving, rolling; wandering of mind, deviation from rectitude. See ಕಕ್ಕೊದಿಸು, ತೊಡ್ನು ತೊದಿಸು.

ತೊಲಿತ್ತು *tōlitu*. (Śmd. 49). = ತೊಲುತ್ತಿ. 1. A male or female servant (ದಾಸನುಂ ದಾಸಿಯುಂ Śmd. I; ಪೋಟಿ, ಪೋಟಿ, ಜೇಟಿ, ದಾಸಿ, etc. Hlā; T. ತೊಡುತ್ತಿ, a female slave; ತೊಡು, ತೊಡುವು, ತೊಡುಮ್ಪು, slavery; ತೊಡು, ತೊಡುವು, ತೊದಿಲ್, work, action, occupation; see s. ತುದಿಲ್ 3). ಇವಂ ದೇವರ ತೊಡ್ಪು, ಇವರ್ ದೇವರ ತೊಡ್ಪು (Śmd. 109). Plural ತೊದ್ಪರ್ (120. 288).

ತೊಲಿತ್ತುಲಿ *tōl-tuli*. (= ತೊಲುತ್ತಿ). The state of being perfectly trodden down, poor, miserable, dejected or faded (ಸೊಪ್ಪಾದುದು Śmd. I; if another derivation be required, cf. T. ತೊಯ್, to wither, fade away, be wrinkled or corrugated, pine, be wearied, and see ತುದಿಲ್ 4).

ತೋ ತಿ. 1. = ತುಯ್, etc., ತೋಯು. To become wet or moist; to be dipped in (Bp. 18, 65; Rāv. 8, 122; J. 12, 28; 13, 14; T. ತುಪ್ಪೆ, ತೋಯ್; Tē. ದೋಗು). 2, to wet, to moisten, to dip, to soak, to steep (ಅರ್ಪವಕರಣ Śmd. Dh.; T. ತೋಯ್, M. ತೋಯು; Tē. ತೋರು; Bp. 22, 35; J. 19, 34). P. p. ತೋದು (also My.). — ತೋ ತೋ. rep. (Bp. 33, 9).

ತೋ ತಿ. 2. (= ದೋ 2, ತೋಕೆ). — ತೋಮಾಲಿ. A garland of flowers (My.; Tē.).

ತೋಕೆ *tōka*. Offspring, children.

ತೋಕು *tōku*. To beat, to strike (Bh. 3, 19, 21; 7, 17, 26; Tu. ತೋಕು, collision; ತೋಯ್, to strike, beat; cf. ತೋಸು 1). ದೊಡ್ಡೆಯ ತೋಕು. = ದೊಡ್ಡೆ ಹೊಡೆ. (Rām. 6, 44, 52).

ತೋಕುಳಿ *tōkuli*. The act of dipping, steeping, (tanning, V. 84, 118).

ತೋಕೆ *tōkē*. = ಸೋನೆ. Anything that hangs down (T.): a tail (Tē.; T. ತೋಗೈ, M. ತೋಗೈ, a feather,

especially of a peacock; a peacock's tail; a tail; Tē. ತೋಗು = ತೋಗು; Tu. ತೋಕೆ, a slope, declivity; M. ತೋಕ್ಕು, a bunoh; ತೋಂಗಲ್, drapery; a pendulous ornament, = Mhr. ತೋಂಗಲ; see ತೋಂಗಲ್). — ತೋಕೂರು. — ಊರು. N. See Prv. s. ರೇಕೆ.

ತೋಕೆ *tōkē*. A woman who has children. See ಜೇವ.

ತೋಕೈ *tōkma*. A young green blade of corn, especially of barley, green or unripe barley. Cf. ತೋವಲ್ 2.

ತೋಟಿಕೆ *tōṭikē*. Appearing; occurring to the mind (My.).

ತೋಚು *tōṇu*. (= ತೋಪು). To cause one's self to appear: to appear, to seem, to occur to the mind (My.; Tē.; see ಜೋಪು 1). ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋಚು ತ್ತದೆ, so it seems to me (My.). See B. 4, 63. 95; Si. 73. 388.

ತೋಜಿ *tōṇē*. (= ತೋಲ್ 2, q. v.). Way, manners (Rām. 6, 45, 86).

ತೋಟ *tōṭa*. = ತೋಣ್ಣ. A garden (C.; ಕಾನನ, ವನ Si. 118; Tē. ತೋಟ; T., M. ತೋಟ್ಟ; M. also ತೋಡಿ, ತೋದಿಗೆ; T. also ತೋಡು; M. ತೋಡುಗೆ, ತೋಡುವೆ, an enclosure, oom-pound; T. ತೋಟ, ತೋಡುವು, an enclosed ground adjoining a house; ತುಡವ್ವೆ, a cultivated high ground; a flower garden). ತೋಟದ ಮೂದಿನಿಗೆ ಯಾತನ ಸಿರಿ? ಅನ್ನರೆ ನೇತಾಡುವ ಎರಡು ಬದನೇ ಕಾಯಿ ಸಿರಿ. — ತೋಟ ಮೂಡು ಮೊದಿ, ಕಾಯಿ ಅಮಿ ಮೊದಿ. — ತೋಟ ಸೊಕ್ಕದರೆ ಅಡನಿರಿಸು, ನಾಡು ಸೊಕ್ಕದರೆ ಕೋಕಣಿ ಯನಿರಿಸು. — ತೋಟ ಹಾದಾಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೋಟಿ ಮೋದಿಯ ಕಾಯಿ ಹುಟ್ಟಿತು (Prvs.). See Si. 118; B. 5, 195; ಪೂದೋಟ; Prv. s. ಬೇಗಿದಾಗ. — ತೋಟ/ಗಾವಲ್. — ತಾವಲ್. The act of watching a garden (J. 20, 5). — ತೋಟ ತುದಿಕೆ. dupl. A garden and what belongs to it (My.). — ತೋಟದಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (My.).

ತೋಟ *tōṭa*. = ತೋಟಿ. (My.).

ತೋಟಕೆ *tōṭaka*. N. of a *vyitta* (Ch.).

ತೋಟಗಾಡಿ *tōṭa-gāṭa*. A gardener (My.).

ತೋಟವಾಳ *tōṭa-vāḷa*. = ತೋಟವಾಳ, q. v.

ತೋಟವಾಳ *tōṭa-vāḷa*. A gardener (Rāv. 10, after 5, o. r. -ವಳ).

ತೋಟಿ *tōṭi*. 1. A hand-to-hand conflict, an affray; a scuffle, a struggle; fight, a quarrel (ತೊಡಕು Bhn. 16, o. r. ಹೊಡಕು; Tē. ತೊಡರು = ಪೋರಾಡು, ಯುದ್ಧಮು ಜೇಸು). ಹಾಗೆಯೇ ಯುದ್ಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಿ ತಪ್ಪಿ ಎರವೇತದಿನ್ದ ತಪ್ಪಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಬಹಳ ನುಗ್ಗಿ ಹೋಗುವ ವನು (ಅತ್ಯಂತಿನ Si. 283). See Ōpr. 8, 56; Bh. 1, 6, 17; 1, 8, 1; 2, 3, 3; 2, 13, 47; 3, 13, 17; 3, 18, 88; J. 21, 44; 24, 35. — ತೋಟಿಗಿಯ. To come to a hand-to-hand fight (Rāv. 13, 84).

ತೋಟಿ *tōṭi*. 2. An inferior village servant, especially one who performs the lowest offices, a sweeper, a scavenger, etc. (My.; T., M. ತೋಟ್ಟ; Tē. ತೋಜಿ, ತೋಟ, ತೋಟಗ). ತೋಟಿ *tōṭi*. Gulping eagerly and largely (Mhr. ಧೋಟಾ; Bh. 1, 10, 33).

ತೋಟಿಕಾಡಿ *tōṭi-kāṭa*. A hand-to-hand fighter (Bh. 6, 4, 26).

ತೋಟಗ tōṭiga. = ತೋಟಗ. A gardener, a florist (ಮಾರಾಕಾರ, ಮಾಲಿಕ G.; B. 2, 21. 52).

ತೋಟಿ tōṭi. = ತೋಗಟ, etc. (ತಲ್ಯ G.; My.). See B. 1, 4; ಮೇದ್ವಿಲೆ.

ತೋಟಿ tōṭi. = ತೋಟ. A cartridge (My.; Mhr., H. ತೋಟಾ).

ತೋಡ tōḍa. 1. = ತೊಡ 1. (ಪಙ್ಕ್ತ. Ṣt. I, 21).

ತೋಡ tōḍa. 2. A kind of white rat that infests crops (My.).

ತೋಡಿ tōḍi. The name of a tune (My.; T., M., Tē.).

ತೋಡಿಸು tōḍisu. To cause to dig or burrow (My.; Bp. 31, 14).

ತೋಡು tōḍu. 1. To go out, to come forth;—to cause to go out: to take water out of a large vessel with a small one, to bale out water, to put rice from one vessel into another one or in another place, to wind thread from one spool upon another one, to remove, as ear-wax, etc. (ನಿಷ್ಕೃ ಮಣಿ Ṣmd. Dh., Ṣm. 91; My.; Tē.; T., M. ತೋಡು; cf. ಕೊಡೆ 2).

ತೋಡು tōḍu. 2. To dig; to excavate a hole, to burrow (My.; Tē.; T., M. ತೋಡು; cf. ಕೊಡೆ 2, ತೊಳೆ 3). ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ತೋಡಿದ ದಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.—ತೋಡಿದ ದಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prvs.). See Bp. 31, 6. 8; 47, 10; B. 3, 112; Si. 83. 91. 2, to bury, as an arrow in a victim (J. 12, 46). 3, to penetrate, as the breast (Bh. 3, 10, 49).

ತೋಡು tōḍu. 3. A water-course. (My.; M., Tu.).

ತೋಡು tōḍu. 4. (fr. ತುಡು, Ṣmd. 250). Joining: putting (an arrow) to (the bow, Abh. P. 9, 63). 2, a pair; an equal; equality, resemblance, etc. (ಯುಗ್ಮ Ṣmd. Dh.; ಫೋರ್, ಅನ್ನೆ, ಪದಿ, ಸಾಮ್ಯ Ṣt. I, 88; ಒರೆ, ದೊರೆ, ತೋರೆ, ಸರಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Ṣt. II, 25; ಜೋಡು, ಜೋಳಿ, ಜವಳಿ, ಪದಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, etc., ಸಾಮ್ಯ Ṣm. 55; ಯುಗ, ಸಾಮ್ಯ 91; Abh. P. 4, 119; Rāv. 5, after 114; My.; Tē. ತೋಡಿ, ತೋಡೆ, joint, fellow; with, together; ತೋಯ, company; ದೋಯ, couple, pair; T. ತೋಡು, a crowd; ತೋಡಿ, a companion; ತೋಯ್, ತುವೈ, M. ತೋಯ್ತು, to unite; see ತುಡು 1, ತುಡುಲ್ 1). — ತೋಡುಘಾಯ್ಲು. -ಘಾಯ್ಲು. A double blow (Bh. 3, 10, 52).

ತೋಡು tōḍu. An expedient (My.; Mhr. ತೋಡ).

ತೋಡೆ tōḍē. 1. A ring of gold, etc., for the wrist, and also for the ankle (Mhr., H., Tē. ತೋಡಾ; My.; Si. 219. 220).

ತೋಡೆ tōḍē. 2. Little, few; a little, somewhat (Mhr., H. ತೋಡಾ; My., Tē.).

ತೋಣ್ಣಿ tōṇṇi. (Ṣmd. 48). = ತೋಟ. ಕಾಯ ತೋಣ್ಣಿ (ಶಾಕ ಶಾಕಟಿ, ಶಾಕಶಾಕನ, ದಾಡು; ಕಬ್ಬು ಮೂಲಗೆ ಇವು ಮೊದಲಾದ ತೋಣ್ಣಿಂಗರ್ (ಶಾಕನ); ಪೂವಿನ ತೋಣ್ಣಿ (ಪುಪ್ಪಿ ವಾಟಿ Hk.). — ತೋಣ್ಣಿ ದಾಯ್. -ಅಯ್. N. of the author of the Kannada Ṣabdamañjari (Ṣm. 1). — ತೋಣ್ಣಿವೆಸಂಗಿಯ್. N. (Ṣmd. 125, not in all MSS.). — ತೋಣ್ಣಿವೆಸಂಗಿಯ್. -ವೆಸಂಗಿಯ್. To cultivate a garden (Ṣpr. 1, 86).

ತೋಣ್ಣಿಗ tōṇṇiga. = ತೋಟಗ. ತೋಣ್ಣಿಗಂ (Ṣmd. 48. 288).

ತೋಣಾಯ tōṇāya. ತೋಣಾಯಾ. A fabrication; a counterfeit pretender to the throne; an imposter (Mhr. ತೋಣಾಯಾ; B. 5, 69. 70).

ತೋತ್ತರ tōttara. Tbh. of ಸೋತ್ತರ. (My.; T. ತೋತ್ತರಿ).

ತೋತ್ರ tōtra. A goad for driving cattle.

ತೋಡ tōḍa. Striking, guiding, driving, etc.; sharp, shooting or pricking pain. See ಪ್ರ.

ತೋಡನ tōḍana. Striking, etc.; a goad for driving cattle; pain.

ತೋಡು tōḍu. 1. An expedient (My.; T. ತೋಡು; cf. ಕೊಡೆ No. 2; ತೋರ್ 2).

ತೋಡು tōḍu. 2. P. p. of ತೋಡಿ, q. v.

ತೋಡುಗಾಡಿ tōḍu-gāḍi. A man fertile in expedients (My.).

ತೋಡ್ವ tōḍya. To be struck, fit to be beaten. See ಅ.

ತೋಪ ತೋಪ. = ತೋಪ. A cannon (Mhr., H. ತೋಪ; B. 5, 70. 192. 240).

ತೋಪಮಾನೆ ತೋಪ-ಖಾಂಠೆ. ತೋಪ. A place of cannon and artillery stores, a park (My.; Mhr.).

ತೋಪಡೆ tōpadē. (A pusher): a carpenter's plane (Tē. ತೋಪಡೆ, ತೋಪಡು; My.; Si. 381; Tē. ತೋಪ, a push, etc.; ತೋಪಡು, pushing, etc.).

ತೋಪಿ ತೋಪಿ. = ಕೊಪ್ಪಿ, etc. (My.; Tē.). See Prv. a. ಪಾಪ.

ತೋಪು ತೋಪು. (= ತೋಡು 1). A clump of trees, a grove, a wood (Bh. 1, 11, 17; 3, 18, 33. 35. 40; My.; Tē.; Si. 118. 242; M. ತೋಪು; T. ತೋಪು, ತೋಪು, a crowd; a grove; see a. ತುಮ್ಪು 1, ತೋಗಲ್, ತೋಡು 4).

ತೋಪು ತೋಪು. ತೋಪು. = ತೋಪ. (My.; B. 3, 117. 146; 5, 68. 240). ತೋಪು ಹಾಡು, to fire a cannon; ತೋಪು ಹಾಡು, a gun to be fired (My.).

ತೋಬರ ತೋಬರ. = ತೋಬರ. (My.).

ತೋಬರಿ ತೋಬರಿ. A horse's mouth-bag (B. 4, 79; Br.; Mhr. ತೋಬರಾ).

ತೋಮ ತೋಮ. Tbh. of ಸೋಮ. (ಒಟ್ಟಲ್, ಗುಣ್ಣು, ಗಡಣ, ತೋಮ್ಪು, etc. Ṣm. 54; Kk. 17).

ತೋಮರ ತೋಮರ. An iron club or crow; a lance, a javelin.

ತೋಯ ತೋಯ. Water. 2, a kind of metrical foot (Ṣh.).

ತೋಯಜಿ ತೋಯ-ಜಿ. Born or living in water. 2, a lotus.

ತೋಯಜಿನಾಥ ತೋಯ-ನಾಥ. Vishṇu (My.).

ತೋಯಜಿಪ್ರಭವ ತೋಯ-ಪ್ರಭವ. Brahmā (Bp. 1, 41).

ತೋಯಜಿಭವ ತೋಯ-ಭವ. Brahmā (My.).

ತೋಯಜಿಮಿತ್ರ ತೋಯ-ಮಿತ್ರ. The sun (My.).

ತೋಯಜಿಶಾಸ್ತ್ರ ತೋಯ-ಶಾಸ್ತ್ರ. Vishṇu (My.).

ತೋಯಜಿನನೆ ತೋಯ-ನಾನೆ. A female with lotus-like eyes (Bp. 32, 42).

ತೋಯಜಿರಿ ತೋಯ-ಜಿರಿ. The moon (My.).

ತೋಯದ ತೋಯ-ದ. Giving water; a cloud.

ತೋಯದವಾಹನ ತೋಯ-ವಾಹನ. N. of a king (Abh. P. 10, after 91).

ತೋಯನಿಧಿ ತೋಯ-ನಿಧಿ. The ocean.

ತೋಯನಿಪ್ಪಲಿ ತೋಯ-ನಿಪ್ಪಲಿ. The plant *Jussiaea repens* Lin.

ತೋಯಾಶಯ tōya-kīśaya. A water-reservoir, a lake, etc. (ಪ್ರದ, ಮದು Hlā.).

ತೋಯಿಸು tōyisu. = ತೋಯಿಸು, etc. (My.). ಗುಬ್ಬಿ ಎಣ್ಣೆ ಕೂಡದ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತೋಯಿಸೀತೇ? (Prv.).

ತೋಯು tōyu. = ತೋ 1, etc. (My.). P. p. ತೋಯಿದು (My.).

ತೋರ ತೊra. Bigness, largeness, plumpness, stoutness; greatness, dignity; a stout man; a great man (Mhr. ಥೋರ; My.; Tē., Tu.; M. ತೋನೆ, much, greatly; ತುನರು, to be filled up, as wells, etc.; Tē. ತೋನ = ಸ್ಥೂಲ; see ತುಮ್ಮು 1, ತುಡುಗು 1). ತೋರಿತ ಕೆಡಲ ನುಳ್ಳ ಆಳು (ಪೀನೋಧಿ, ಪೀನರಸ್ತನ Hlā.). ತೋರನಾದವ ಹಾ ದನು, ಧೀರನಾದವ ದೂದನು (Prv.). See Bp. 1, 65; 8, 43; 12, 20; 20, 12; 30, 4; 34, 34; 40, 6; 60, 46; J. 3, 11, 28; Sēv. 4, 8; B. 5, 321; S. 169, 417. — ತೋರಗಾಯ. -ಕಾಯ. A large fruit (Ūpr. 1, after 101). — ತೋರಗುರುಳ. -ಕುರುಳ. Thick locks of hair (Abh. P. 3, after 133). — ತೋರತಲೆ. A large head (B. 5, 244). — ತೋರ ತೋರ. rep. (Bp. 8, 15). — ತೋರದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. A big thigh (Ū. Bp. 47, 14). ಆತನಯೆ ತೋರದೊಡೆಗಳವು (Smd. 64). — ತೋರಮುತ್ತಿ. = ತೊ ಡೆ. (ನದೀಸರ್ಪ, ನೀರತರು, etc. Si. 132). — ತೋರಮುತ್ತು. A large pearl (Ūpr. 6, after 64; Abh. P. 5, 53; Bh. 2, 18, 7; J. 26, 9). ಇಪ್ಪತ್ತೇಡು ತೋರಮುತ್ತಿನ ಸರಂ (ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ Mr. 338). — ತೋರಮೊಲೆ. A stout breast (Abh. P. 2, 95). — ತೋರವಣ್. -ವಣ್. A large ripe fruit (Ūpr. 7, 48). — ತೋರವಣ್ಣೋನೆ. A bunch of big ripe fruits (Ūpr. 7, 86). — ತೋರವನ. -ವನ. A large drop (Ūpr. 5, after 19). — ತೋರ ವಣ. -ವಣ. A huge dead body (Abh. P. 9, 186; 13, 38). — ತೋರಹ. -ಅಹ. Being large (Bp. 28, 17). — ತೋ ರಹತ್ತು. A large, powerful hand (Ūpr. 5, 79; Grj. 2, after 106; Sēv. 4, 75). 2, a man with large, powerful hands: a man who is brave in war (ರಣಧೀರ Bhn. 25; Bh. 2, 2, 79, 101; 8, 24, 55). — ತೋರಿಹ. -ಇಹ. Being large (Bp. 60, 67).

ತೋರಂಜಿ tōranji. (= ತುರಂಜ, etc.). The pumplemose (Mhr. papanas) or shaddock tree, Citrus decumana Lin. (St. & Pl.; Kōṅkani ತೋರಂಜ).

ತೋರಣ ತೊraṇa. A festoon suspended across gateways, streets, etc. on festive occasions (ವಸ್ತ್ರನಮಾಲೆ Mr. 200). It is one of the tatsamas (Smd. 384; Ūt. II, 48; Kk. 95; S̄m. 77). ವಸ್ತ್ರಳಿರ ತೋರಣಂ (Smd. 216). See Bp. 5, 12; ಕಾಂಸ್ಯ, ತಳದೋರಣ, ಪಡ್ಡೆ, ಮಕರ, ಮಾಲೆ. — ತೋರಣಂಗಳಟ್ಟು. -ಂಗಳಟ್ಟು. To have festoons tied (Ūpr. 8, 92).

ತೋರಿತು tōra-itu. = ತೋರಿತ್ತು (Smd. 96, 183). That which is big, etc. Plural ತೋರಿದುವು (170).

ತೋರಿತ್ತು tōra-ittu 1. = ತೋರಿತು, q. v.

ತೋರಿದ ತೊrida. A big, etc. man. ತೋರಿದಂ (Smd. 184).

ತೋರಿಸು tōru. = ತೋರು 1. To appear, to be visible; to appear, to seem; to be conspicuous, (to shine); to become visible or come into existence; to occur (ವರ್ತನ Smd. Dh.; ಕಾಣಿಸು Smd. 88 Cm.; ಬರ್ 244 Cm.; T. ತೋನ್ನು, ತೋರು, M. ತೋನ್ನು; Tu. ತೋಣ್; see ಹಾಪು 1). 2, to show; to exhibit; to evince. P. p. ತೋರು (Bp. 56 sum.). ತೋರ್ವಂ (39, 89).

ತೋರ್ವಂ (Smd. 275). ತೋರ್ವದು (Smd. 26, 230). ತೋರ್ಕೆ (270). ತೋರ್ಕು, ತೋರ್ಕುಂ (S̄m. 15, 19; Rāv. 2, 49; Ūh. v. 111). ತೋರ್ವ (Ūh. v. 16; Mr. 327; Bp. 51, 39; Rāv. 2, 37). ತೋರ್ವಂ (Rāv. 5, 129, 132). ತೋರ್ವತ್ತು (11, 67). For the v. i. and v. t. see further Smd. 86, 244; Ūpr. 1, 93; 2, 2; 4, 14; Bp. 22, 65; S̄m. 9, 63; Ū. Bp. 5, 48, 52; 11, 4; Kk. 16; Rāv. 6, after 11; 11, 2; 13, 14, 17; J. 28, 30; ಬಣ ಗುಡೋಡ್, ಬಳ್ಳುಡಿ, ತಿರುಳು, ಪರಿಣತೆ, ಮತ್ತೆ, ಮೆಯ್ಯ, ಮೆಲ್ಲದೆ.

ತೋರಿದ ತೊrida. See s. ತೋರು 2.

ತೋರಿಸು ತೊrikē. = ತೋರ್ಕೆ. Appearance; sight (Rām. 1, 8, 2; My.). 2, seeming, conjecture, opinion (My.). 3, exhibiting, exhibition (see ತೆಯ್ದೋಡ್). ತೋರುವ ತೋರಿಸುಗಳಿ ಸಂಗವೆನಗಲ್ಲ (Abhā. 6, 23).

ತೋರಿಸು ತೊrisu. (= ತೋರು). To make appear; to show; to evince (Bh. 3, 13, 18; J. 27, 9; 29, 38; Bp. 60, 40; Dp. 150, 7; My.; B. 3, 33; 4, 16; 5, 73, 198, 234; Si. 71, 296). (ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು) ತೋರಿಸು ಕೊಟ್ಟು ಗುರು ಎದಾಸ ಲಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲನೇ? (Prv.). 2, to cause one's self to appear, to appear; to occur (Smd. 131; ಕಾಣಿಸು Cm.).

ತೋರಿಸುವಿಕೆ ತೊrisuvikē. Showing, etc. (Si. 55, 230).

ತೋರು ತೊru. 1. = ತೋಡ್. P. p. ತೋರು (C.). ಎಲೆ, ಸರ್ವೇಕ, ನಿನ್ನ ನಿಜಮಂ ತೋರು! (Smd. 155). ಬರ್ತಾನನ್ನು ಅಧಿನ ವಲ್ಲಹಂ ಗಡ! ಎನ್ನುವೆ ತೋರುವಂ... ಕೇಶವಂ (301). ಲಿಖಿಧೇದ ದಿಂ ಪಲವಾಕಾರಮಾಗಿ ಕಣ್ಗೆ ತೋರುವ ಅಕ್ಕರಂ ಹಾಳುಮೆನ್ನುವು (11; Mqb. ತೋರ್ವ). ಹಾತಿಮಾತ್ರವನೆ ತೋರು ದಾದ್ರು ಕಾವಂ (ಹಾಡುಣ್ಣುವ Hlā.). ನನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಹೀಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ, ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ (My.). See Ūh. v. 25, 245; Ūpr. 1, 68; 2, 60, 61; Bp. 1, 50; 4, 12; 5, 57; 22, 55; 24, 13; 26, 21; 31, 10; 40, 44; 44, 10; 50, 77; 51, 80; 52, 13; 57, 80; 58, 61; 61, 12, 23; Bh. 1, 8, 9; 1, 10, 32, 37; 2, 13, 47; 3, 13, 26; Rāv. 2, 35; 5, 118; 6, after 11; 9, 22; 13, 89, 91, 102; Prll. 3, 31; Si. 72, 115, 234; J. 1, 10; 3, 21, 41; 28, 33, 44; Dp. 148, 5; 150, 8; 4, 157; ಬರ್ತುಮೋರು, ಕೆಮ್ಮು, ಚಿಟ್ಟು, ದಾರಿ, ನರೆ, ಬೆಳ್ಳು, ಮುಪ್ಪು, ಸರಣ್, ಕಾಯ್. — ತೋ ರಿಸು. -ಕೊಡು. To let appear (B. 5, 233; G. 42). — ತೋರು ಬರು. To appear (B. 5, 1, 10). — ತೋರು ಬರು. = ತೋರು ಬರು. (My.).

ತೋರು ತೊru. 2. = ತೋರ್. Appearing; showing. — ತೋರಿದ. -ಅಡ. = ತೋರಿದವು. (My.). — ತೋರಿದವು. -ಅವು. A sort of mortgage, conditionally conveying lands, etc. as property by pointing them out as security (My.). — ತೋರು ಬೆರಳು. The fore-finger, the index. ಹೆದ್ದೆರಳು ಮತ್ತು ತೋರು ಬೆರಳು ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅನುರ (ಪೈತ G.). — ತೋರು ಮೊಗ. The side (of a house, etc.) that is turned towards one (My.). — ತೋರುಮೊಗ. -ಂಪೊಗ. (Smd. 204). = ತೋರು ದವು (?).

ತೋರಿಸುವಿಕೆ ತೊruvikē. Appearing (Si. 40).

ತೋರ್ ತೊru. = ತೋರು 2. — ತೋರ್ವದು. To appear; to become conspicuous (Rāv. 6, 2; J. 31, 50).

ತೋರ್ಕೆ ತೊrkē. (Smd. 248). = ತೋಡ್. Appearing, etc. (ತೋರ್ವ Smd. II, o. r. ತೋರ್ವ; Ūt. 1, 37; Kk. 87;

ತೌಳವ taulava. (fr. ತುಳು). Relating to the Tulu country (Bh. 1, 19, 21).

ತ್ರು tṛu. = ತು 1, No. 2. (Śmd. 95. 96). See also ಉನ್ನತ್ತು.

ತ್ಯಕ್ತ tyakta. Left, resigned, forsaken, abandoned; thrown away; given.

ತ್ಯಕ್ತಾನ್ tyakta-agni. A Brāhmaṇa who has neglected his household fire.

ತ್ಯಜ tyaja. = ತ್ಯಜನ. (ಎಸರ್ಜ, ಬಿಡುವುದು Nn. 62; ಪ್ರಕೃತಿ, ಬಿಡುವುದು 111; ಕಳೆವುದು 150; ಬಿಡುವುದು 157. 166).

ತ್ಯಜನ tyajana. Leaving, quitting, abandoning; giving away; giving; excepting. See ನೀಗು.

ತ್ಯಜಯಿಸು tyajayisu. = ತ್ಯಜಿಸು. (ಮೋನ, ಬಿಡುವುದು Nn. 155).

ತ್ಯಜಿಸು tyajisu. = ತ್ಯಜಿಸು. To leave, to quit, to abandon, to renounce, to let go; to discharge, to dismiss; to shun; to give away; to give (ಪ್ರತಿಭಾರ, ಎಸರ್ಜನ Nn. 100). ಜ್ಞಾನಿ ಬನ್ನರ ಮನ್ನಿಸು, ಹೀನ ಬನ್ನರ ತ್ಯಜಿಸು (Prv.). See Bp. 37, 18; 51, 35; 52, 26.

ತ್ಯಕ್ತಥನ tyad-kathana. (Śmd. 100). That narration.

ತ್ಯದ tyad. That, that person or thing. (Śmd. 100). ತ್ಯದಾದಿ, the pronouns ತ್ಯದ್, ತದ್, ಯದ್, etc. (99. 100).

ತ್ಯಾಗ tyāga. = ತೇಗ. A kind of tree; teak (My.).

ತ್ಯಾಗತೀ, ಕುಮುದೀ, ಕಟ್ಟಲ, ಕುಪ್ಪು, ಕೈಟಯ್ ಎನ್ನು, ಕಿಡಿಯ ಸಿವನೀ ಮರ; ಇದನ್ನು ತ್ಯಾಗದ ಮರವೆನ್ನು ಕೆಲವರು ಅನ್ನುವರು (Si. 181). See ನಾಯತ್ಯಾಗದ ಮರ.

ತ್ಯಾಗ tyāga. = ಬಾಗ. Abandoning, forsaking, letting go, renouncing; discharging, dismissing; giving up, resigning; gift, donation; liberality, generosity; prodigality (ಕೊಡುವುದು Nn. 37). ಗವದೀ ಹಾಡಿಗೆ ತವದೇ ತ್ಯಾಗ (Prv.). See ಇಕ್ಕು, ಇಕ್ಕು. — ತ್ಯಾಗರಾಜ. N. of a famous Tēlugu poet (My.).

ತ್ಯಾಗಭೋಗ tyāga-bhōga. Generosity and enjoyment, communicating and enjoying (My.).

ತ್ಯಾಗಿ tyāgi. = ಬಾಗಿ. Leaving, renouncing, etc.; liberal; that has renounced the world; a giver, a donor, a liberal person; a hero. ತ್ಯಾಗೀ ಗುಣ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು (Prv.).

ತ್ಯಾಗ್ಯ tyāgya. = ಬಾಜ್ಜ. To be left, proper to be abandoned, avoided, shunned or removed (Ūp. 1, 45);—part of an asterism or its duration considered as unlucky; an hour astrologically unpropitious, an unlucky hour (My.). 2, resigning, giving up (My.). ತ್ಯಾಗ್ಯ ಮಾಡಿ, ವ್ಯಾಗ್ಯ ಅಡಿದ (Prv.).

ತ್ಯಾಗ್ಯೆ tyāgyē. = ತೇವೆ. (My.). ಅದಾವೆಯ ಹದಾಕೆಗೆ ಗೋಣೀ ತ್ಯಾಗ್ಯೆ ಹಚ್ಚಾರೋ? (Prv.).

ತ್ಯಾಗ್ಯೆ tyāgya. = ತೇವ, etc. (Si. 89. 92. 103; B. 3, 17; 5, 19; My.).

ತ್ಯಾಗ್ಯಿಸು tyāgyisu. To moisten, etc. (My.).

ತ್ಯಾಗ್ಯ tyāgya. = ತ್ಯಾಗ, etc. (ತೇವು, ದ್ರವ, ಸಮುನ್ನದನ G.; My.).

ತ್ಯಾಗ್ಯೆ tyāgyē. 1. = ತ್ಯಾಗ, etc. (My. occasionally).

ತ್ಯಾಗ್ಯೆ tyāgyē. 2. An oar, a rudder, a helm. ಹಡಗು ನಡಿಸುವ ತ್ಯಾಗ್ಯೆ (ಅರಿತ್ರ, etc., ಹಡಗಿನ ಗಡಿ Si. 85; only in Si.; Mhr. ಧಾಪಾ, a wooden instrument to break clouds).

ತ್ರ tra. Protecting. See ಅತವ, ತನು.

ತ್ರಪಿಸ್ತು trapishpu. Ashamed, modest. See ಅಪ.

ತ್ರಪು trapu. (= ತಗರ 1, etc.). Tin; lead (ಒರ್ಬು Mr. 135).

ತ್ರಪೆ trapē. Perplexity; bashfulness, shame; modesty.

ತ್ರಪ್ಯ trāpya. = ದ್ರಪ್ಯ. Thin or diluted curds.

ತ್ರಯ traya. Triple, threefold, treble; a triad; three (ಮೂರು Nn. 98). See ಗುಣ, ಭುವನ, etc.

ತ್ರಯಗುಣ traya-guṇa. = ಗುಣತ್ರಯ. (ತ್ರಿಗುಣ Nn. 78).

ತ್ರಯಪರತ್ರ traya-paratra. In the three vēdas and in other knowledge (Bp. 61, 45).

ತ್ರಯಸ್ತ್ರೀಶ ತ್ರಯಾ-trimśat. Thirty-three.

ತ್ರಯಸ್ತ್ರೀಶ ತ್ರಯಾ-Trimśat-sura. The thirty-three deities. See ಸುರ.

ತ್ರಯ trayi. ತ್ರಯಾ. A triad. 2, the ṛik, yajus and sāma vēdas collectively, the triple science.

ತ್ರಯಾತನು trayi-tanu. Having the three vēdas for a body: the sun.

ತ್ರಯಾರ್ಥಮ್ trayi-dharma. The duty enjoined by the three vēdas.

ತ್ರಯೋದಶ traya-daśa. = ತೇರನ. The thirteenth; consisting of thirteen. 2, thirteen (i. e. ತ್ರಯೋದಶನ).

ತ್ರಯೋದಶಿ traya-daśi. = ತೇರನಿ (Ūt. II, 61). The thirteenth day of the lunar fortnight.

ತ್ರಸ trasa. Movable, moving, locomotive; quivering. 2, the collective body of moving or living beings; animals (ಕ್ರಿಮಿ, ಹುಡುಗರು Nn. 121).

ತ್ರಸನ trasana. Fear, terror, anxiety; one of the sañcārībhāvas (Kāvy. IV, 2, 16).

ತ್ರಸರ trasara. A weaver's shuttle.

ತ್ರಸ್ತ trasta. Frightened, alarmed; trembling, timid.

ತ್ರಸ್ತು trasnu. Timid.

ತ್ರಾಡನ trāḍana. ತ್ರಾಡನಂ ದೃಷ್ಟಕ್ಕು (Mr. 267, o. rs. ದೃಷ್ಟಕ್ಕು, ದೃಷ್ಟಕ್ಕು, ತೃಷ್ಟಕ್ಕು).

ತ್ರಾಣ trāṇa. = ತರಣ 2, (ತೃಣ). Protecting; preserving, saving; protection, a preservative, defence; shelter, help; armour. 2, (not Sk., but Mhr., My., S. Mhr., etc.) strength, vigour, might, ability (ಬಲ, ಒಜಸ್, etc. Mr. 442; ಶಾಲ, ಶಕ್ತಿ Nn. 20). ತ್ರಾಣವಿದ್ದವನ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿ ತಾಟಿ ಕೊಡು (Prv.). 3, capacity: the articles which can be received, freight (ಹಡಗು ಸರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಡಿವ ಬಣ್ಣಂ Mr. 408). — ತ್ರಾಣಗುಣಿಸು. — ಕುಣಿಸು. To impair vigour or power (My.; ಜನಗಡಿಸು G.). — ತ್ರಾಣಗುಣಿಸು. — ಕುಣಿಸು. Power to be impaired (My.). — ತ್ರಾಣಗೋಳ್ಳು. — ಕೋಳ್ಳು. To become strong (My.).

ತ್ರಾಣಲಿಂಗ trāṇa-līṅga. The līṅga of a temple (Bp. 35, 50).

ತ್ರಾಣಿ trāṇi. One who protects or preserves; one who has strength or power (My.). See ಸನ್, ಸರ್ವ.

ತ್ರಾಣಿ trāṇē. = ತ್ರಾಣ No. 2. (B. 3, 27).

ತ್ರಾತ trāta. Protected, guarded, saved.

ತ್ರಾಪಕ trāpusha. (fr. ತ್ರಪ). Made of tin (ತವನನದು G.).

ತ್ರಾಮ trāma. Protection. See ಸು.

ತ್ರಾಯಂತಿ trāyanti. A medicinal plant.

ತ್ರಾಯಮಾಣಿ trāyamāṇi. = ತ್ರಾಯಂತಿ. A medicinal plant.

ತ್ರಾಸ trāsa. = ತರಸ 2. Moving, locomotive; quivering. 2, terrifying, frightening, causing alarm. 3, fear, terror, anxiety; vexation, annoyance (Mhr.; My.). 4, killing, destroying (ಕೊಲೆ, ಕೊಲುವುದು Nn. 147).

5, a flaw or defect in a jewel (ಮಣಿದೋಷ ಕೆಟ್ಟಿಡೆ, ರತ್ನಗಳ ಕಾಂತಿ ಕೆಟ್ಟಿರಿ 147). 6, ತನ್ತ್ರ (ಯನ್ತ್ರಭೇದ, o. r. ತನ್ತ್ರಿಸುವುದು 147). See ಸನ್.

— ತ್ರಾಸ ಕೊಡು. To cause fear or annoyance, to vex, to harass (B. 5, 67, 109; My.). — ತ್ರಾಸಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To be frightened; to be vexed (B. 5, 136; My.).
 ತ್ರಾಸಾ trāsā. A kind of musical instrument. See s. ಪಂಜ ಮಹಾವಾದ್ಯ.
 ತ್ರಾಸು trāsu. = ತರಾಸು. A balance (ವಿವರಣೆ, ನಾರಾಯಣ Nr; Si. 345; ಪಾತ್ರದ Mr. 358; My.; Tē.). ಕೂಗಿ ಹೇದಾದರೆ ತೂಗುವ ತ್ರಾಸು ಕೇಳುತ್ತದೋ? (Prv.).
 ತ್ರಾಹಿ trāhi. Protect! save! (Bp. 20, 38; 61, 49; J. 11, 36; Dp. 150, 8).
 ತ್ರಿ tri. = ತಿ. Three. (Kāvy. IV, 1, 5).
 ತ್ರಿಂಶತ್ trim-śat (-daśat). Thirty. See ತ್ರಯಾಶ್ವ.
 ತ್ರಿಕ trika. = ತಿಳ, ತಿಗ. Triple, threefold; trine, forming a triad. 2, the aggregate of three, a triad. 3, the lower part of the spine or regio sacra; the part about the hips.
 ತ್ರಿಕಕುಂದ tri-kakud. Three-peaked. 2, N. of a mountain in the Himālaya.
 ತ್ರಿಕಟು tri-kaṭu. The aggregate of three spices, viz. black and long pepper and dry ginger.
 ತ್ರಿಕಟುಕ tri-kaṭuka. = ತ್ರಿಕಟು. (ಓಷ Mr. 138).
 ತ್ರಿಕಣ್ಣಕ tri-kaṇṭaka. The plant Tribulus lanuginosus (see ಸಗ್ಗಿಲ).
 ತ್ರಿಕರಣ tri-karaṇa. = ಕರಣತ್ರಯ. ಮನ-ವಚನ-ಕಾಯ-ತ್ರಯ ಎನ್ನು ತ್ರಿಕರಣ (ಕರಣತ್ರಯ Nn. 114).
 ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧ tri-karaṇa-śuddhi. Purity or rightness of mind, speech and body (My.).
 ತ್ರಿಕಸನ್ಧ trika-ssthāna. The part below the spine.
 ತ್ರಿಕಾಲ tri-kāla. The three times: past, present and future; morning, noon and evening; the present, past and future tenses of a verb. See Bp. 18, 40; 48, 3; 53, 56.
 ತ್ರಿಕಾಲೋಚರ tri-kāla-gōcara. One in the range of whose mind the three times come; N. (Āpr. 2, 67).
 ತ್ರಿಕಾಲದರ್ಶಿ tri-kāla-darśi. Seeing or knowing the past, present and future, omniscient.
 ತ್ರಿಕಾಲವಿದ tri-kāla-vid. Knowing the three times; a Jaina saint, an Arhat (ಜನೇನ Mr. 23).
 ತ್ರಿಕೂಟ tri-kūṭa. = ತ್ರಿಕುಂದ. Three-peaked. 2, N. of a mountain. 3, = ತ್ರಿಪಟೀಲಾಕ್ಷನ (Bp. 3, 8).
 ತ್ರಿಕೆ trike. A triangular frame or bar across the mouth of a well over which passes the rope of a bucket; a wooden frame at the mouth of a well, or the upper part of a well; the cover or lid of a well; a frame at the bottom of a well on which the masonry rests. See ಕಯ್ಯಾಟ.
 ತ್ರಿಕೋಟಿ tri-kōṭi. Three crores (Bp. 1, 64).
 ತ್ರಿಕೋಣ tri-kōṇa. Triangular; a triangle (B. 4, 115; My.).
 ತ್ರಿಖಟ್ಟ tri-khaṭva. Three beds collectively; also fem. ತ್ರಿಖಟ್ಟ.
 ತ್ರಿಗರ್ತ tri-garta. N. of a people inhabiting the modern Lahore; the country of the Trigartas, and their king (Bh. 4, 5, 4).
 ತ್ರಿಗುಣ tri-guṇa. = ತಿಗುಣ. The three qualities or constituents of nature and every existing thing, i. e. satva, rajas, and tamas (ಸತ್ಯ ರಜಸ್ ತಮೋಗುಣ Nn. 14; ಗುಣತ್ರಯ 67; ಸತ್ಯ ರಜಸ್ ತಮಮೆನ್ನು ಗುಣತ್ರಯ 78). 2, consisting of three threads or strings. 3, threefold, three times repeated, thrice, treble; three times. (Āh. v. 288).
 ತ್ರಿಗುಣಾರ್ಕೃತ triguṇā-kṛita. Thrice ploughed.

ತ್ರಿಗುಣಿಸು triguṇisu. To make threefold (Āpr. 9, 54).
 ತ್ರಿಜಗ tri-jaga. = ತ್ರಿಜಗತ್. (Bp. 43, 49; 54, 32).
 ತ್ರಿಜಗತ್ tri-jagat. The triple world: heaven, the intermediate region, and earth; or heaven, earth, and the lower world.
 ತ್ರಿಜಗದ್ಗುರು trijagat-guru. The guru of the three worlds. 2, a certain metrical foot (Āh.).
 ತ್ರಿಜಗನ್ಮತೆ trijagat-mātē. Lakshmi (My.).
 ತ್ರಿಣ triṇa. Tbh. of ತ್ರಣ. (Bp. 19, 71).
 ತ್ರಿಣಯನ triṇayana. = ತ್ರಿನಯನ. (Grj. 7, 65; 8, 40; see Sp. s. ಈಸ 1).
 ತ್ರಿನೇತ್ರ triṇētra. = ತ್ರಿನೇತ್ರ. (ದ್ರವ Mr. 11). See Śmd. 72. 204 (Mdb.). 207; ಅಂಶ-, ಭುವನ-, ಸಬಂಶ-.
 ತ್ರಿತಕ್ಷು tri-taksha. An association of three carpenters; also fem. ತ್ರಿತಕ್ಷಿ.
 ತ್ರಿತತ್ವಾತ್ಮಕ tri-tatva-ātmaka. Having the nature or form of satva, rajas and tama (Śāv. 5, 58).
 ತ್ರಿತನು tri-tanu. Three bodies or forms (Bp. 61, 33).
 ತ್ರಿತಯ tritaya. A collection of three, a triad. (Nn. 96, 136).
 ತ್ರಿತಯಜಾತ tritaya-jāta. A Vaiśya (Mr. 345).
 ತ್ರಿತಾಪ tri-tāpa. = ತಾಪತ್ರಯ. (Rāv. 1, 11).
 ತ್ರಿದಂಡ tri-daṇḍa. The three staves (tied together so as to form one) of a mendicant Brāhmaṇa who has resigned the world. (My.).
 ತ್ರಿದಂಧಿ tri-daṇḍi. A wandering mendicant who has resigned worldly pursuits and carries three staves tied together in his right hand; the religious man who has obtained a command over his mind, speech, and body. (My.).
 ತ್ರಿದಶ tri-daśa. Thirty. 2, the thirty-three deities (11 rudras, 12 ādityas, 1 dyaus, 1 prithivi, 8 vasus); a deity. 3, a certain metrical foot (Āh.). 4, heaven.
 ತ್ರಿದಶಕಸ್ಥಿಕೆ tridaśa-kannikē. A maiden or nymph of the gods (Bp. 24, 42).
 ತ್ರಿದಶದೀರ್ಘಿಕೆ tridaśa-dīrghikē. The heavenly lake: the Ganges.
 ತ್ರಿದಶಧನಿ tridaśa-dhuni. The Ganges (ಎನ್ನುವದಿ, ಗಂಗೆ Mr. 413).
 ತ್ರಿದಶಪಾಲ tridaśa-pāla. Indra (Mr. 41).
 ತ್ರಿದಶಶತ tridaśa-śata. 3000 (Bp. 61, 91).
 ತ್ರಿದಶಾಚಾರ್ಯ tridaśa-ācārya. The preceptor of the gods: Brihaspati.
 ತ್ರಿದಶಾಲಯ tridaśa-ālaya. The mountain Mēru. 2, heaven.
 ತ್ರಿದಶಾವಾಸ tridaśa-āvāsa. Heaven.
 ತ್ರಿದಶಾಹಾರ tridaśa-āhāra. The food of the gods: ambrosia.
 ತ್ರಿದಿನ tri-dina. Three days collectively. (Śāv. 2, 99).
 ತ್ರಿದಿವ tri-diva. The space within the third sky: heaven.
 ತ್ರಿದಿವೇಶ tridiva-īśa. Indra. 2, a deity.
 ತ್ರಿದೋಷ tri-dōsha. Disorder of the three humours of the body, vitiation of the bile, blood and phlegm. (My.).
 ತ್ರಿದೋಷಹರ tridōsha-hara. Removing the tridōsha (My.).
 ತ್ರಿನಯನ tri-nayana. = ತ್ರಿನಯನ. Three-eyed: Śiva (Bp. 50, 9).
 ತ್ರಿನಾಮ tri-nāma. = ಮೂವು ನಾಮ, q. v. (My.).
 ತ್ರಿನಾಮಿ tri-nāmi. One who wears the trināma (My.).

ತ್ರಿನೇತ್ರ tri-nētra. = ತ್ರಿನೇತ್ರ. Three-eyed: Śiva. 2, N. of a prince. 3, three eyes; a third eye (Bp. 24, 71).

ತ್ರಿಪತ್ರಕ tri-patraka. The tree *Butea frondosa*.

ತ್ರಿಪತ್ರಿಣಿ tri-pattriṇi (?). N. of a plant (ಹದಿಹದಿಕೆ, o. rs. ಹದಿಹದಿಕೆ, ಹದುಹದಿಕೆ Mr. 146; for ತ್ರಿಪತ್ರಿಣಿ the MSS. have ತತ್ಪತ್ರಿಣಿ, ತಿಪತ್ರಿಣಿ, ತಿಪತ್ರಿಣಿ, ಚಿಪತ್ರಿಣಿ).

ತ್ರಿಪಥ tri-patha. The three paths: the sky, atmosphere, and earth; or the sky, earth, and lower world. 2, a place where three roads meet.

ತ್ರಿಪಥಗಾಮಿನಿ tripatha-gāmini. = ತ್ರಿಪಥಗಿ. (My.).

ತ್ರಿಪಥಗಿ tripatha-gē. The Ganges.

ತ್ರಿಪಥಿ tripathē. The Ganges (Śmd. 72). 2, Mathurā.

ತ್ರಿಪದ tri-pada. Three feet; three-footed; having three divisions; etc.; a tripod; three words.

ತ್ರಿಪದಿ tri-padi. = ತಿಪದಿ, ತಿಪದಿ, ತಿಪದಿ, ತಿಪದಿ. Three-footed. 2, N. of a metre (Ūh.; Mr. 366). 3, the plant *Cissus pedata* Lam. (ಧೃತಮೂಲಿ, ಮೂಲವದಿ, ಹಂಸವಾದಿ Mr. 141). 4, a tripod (ತಿಪದಿಗೆ 208). 5, having three steps: Viṣṇu.

ತ್ರಿಪದಿಕೆ tri-padikē. = ತಿಪದಿಕೆ, ತಿಪದಿಕೆ, ತಿಪದಿಕೆ. A stand with three feet, a tripod.

ತ್ರಿಪದಿ tri-padē. = ತಿಪದಿ, q. v. (Śmd. 342). Sk. ತ್ರಿಪದಿ (ತ್ರಿಪದಾ) = ತ್ರಿಪದಿ No. 3; and: three-footed; having three divisions (as a stanza).

ತ್ರಿಪದೋನ್ನತಿ tri-pada-unnati. N. of a vṛitta (Ūh.).

ತ್ರಿಪಾದ tri-pāda. An asterism (nakṣatra) of which three-fourths are included under one sign of the zodiac.

ತ್ರಿಪಾದಿ tri-pādi. = ತ್ರಿಪಾದ. Such asterisms are considered to be very inauspicious; they are six in number: the 3rd (ಕೃತ್ತಿಕಾ), 7th (ಪುನರ್ವಸು), 12th (ಉತ್ತರಾ), 16th (ಮಿಠು), 21st (ಉತ್ತರಾಷಾಢ), and 25th (ಪೂರ್ವಾ ಫಾಲ್ಗುಣಿ, My.).

ತ್ರಿಪುಟ tri-puta. = ತಿಪುಟ, ತ್ರಿಪುಟ, ತ್ರಿಪುಟ, ತ್ರಿಪುಟ. Triangular. 2, a musical tāla that requires three beatings (My.; Tē.).

ತ್ರಿಪುಟೇಶ್ವರ tripuṭī-sthāna. The centre between the eyebrows (My.).

ತ್ರಿಪುಟಿ tri-putē. = ತಿಗುಟಿ, etc. *Indian jalap*, *Convolvulus turpethum* R. Br. 2, small cardamoms. 3, = ತ್ರಿಪುಟ No. 2 (My.).

ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ tri-puṇḍra. A sectarian mark consisting of three lines made on different parts of the body by Śaivas and Vaiṣṇavas (My.; Bp. 1, 53; 3, 26; 46, 62; 50, 44).

ತ್ರಿಪುರ tri-pura. Three strong cities of gold, silver, and iron, in the sky, air, and earth, built for an Asura and destroyed by Śiva (Bp. 58, 41; ಮಪುರ Nn. 102; ದೈತ್ಯಲೋಕ Mr. 32). 2, N. of that Asura.

ತ್ರಿಪುರಾಂತರ tri-pura-antaka. Śiva.

ತ್ರಿಪುರಾರಿ tri-pura-ari. Śiva (Bp. 59, 2).

ತ್ರಿಪುರುಷ tri-puruṣa. The three puruṣas or males: Brahmā, Viṣṇu, and Śiva (Bp. 5, 62). 2, three generations of men.

ತ್ರಿಪುರುಷ tri-pauruṣa. (Names) extending through three male generations, or father, grand-father, and great-grand-father. (My.).

ತ್ರಿಪ್ರಯೋಗ tri-prayōga. A triple use; the use of repeating a word three times (Śmd. 231).

ತ್ರಿಪ್ರಾಸ tri-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ತ್ರಿಫಲ tri-phalē. The three myrobalans: the fruits of *Terminalia chebula* (haritaki), *Terminalia bellerica* (vibhittaka), and *Phyllanthus emblica* (āmalaki). See a. ತಾದಿ & ತಾದಿ.

ತ್ರಿಭಂಗ tri-bhaṅgi. Having three curves or bends. 2, a kind of dramatic attitude. ಎಕಪಾದಕಟವೃತ್ತ ತ್ರಿಭಂಗಿ ವಾಗ್ಗನಿ ನಲಕಡೆಯಕ್ಕು (Mr. 82, o. r. ನಿಲಕಡೆ; Rāṇ. 11, after 86; Tē.).

ತ್ರಿಭಂದ್ರ tri-bhaṇḍi. The plant *Convolvulus turpethum* R. Br.

ತ್ರಿಭುವನ tri-bhuvana. The three worlds: sky, atmosphere, and earth; or heaven, earth, and the lower region (Śmd. 168; Bp. 5, 62; 37, 26).

ತ್ರಿಭುವನಾಧೀಶ tribhuvana-adhīśa. The ruler of tribhuvana (Śiva, Śiv. 5, 58).

ತ್ರಿಮತ tri-mata. (= ಮತತ್ರಯ). Three systems of religion: smārta or advaita, mādhva or dvaita, rāmānuja or viśiṣṭādvaita (My.).

ತ್ರಿಮಾತ್ರ tri-mātra. Having the quantity of three moras or short syllables (Śmd. 19).

ತ್ರಿಮಾತ್ರಕ tri-mātraka. = ತ್ರಿಮಾತ್ರ. (Śmd. 17).

ತ್ರಿಮಾಸ tri-māsa. Three months collectively (Śiv. 2, 99).

ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ tri-mūrti. The triad of Brahmā, Viṣṇu, and Śiva (My.; Bp. 54, 79).

ತ್ರಿಯಕ್ಷ tri-akṣa. (Sk. as ತ್ರ್ಯಕ್ಷ). Tricoocular; Śiva.

ತ್ರಿಯಕ್ಷರ tri-akṣara. (Sk. as ತ್ರ್ಯಕ್ಷರ). Triliteral. 2, a genealogist. 3, a slanderer (ಶೋಷಣೆಯ Mr. 244).

ತ್ರಿಯಕ್ಷವಹ triyakṣa-vaha. A bull, an ox (ಎತ್ತು Mr. 178).

ತ್ರಿಯಕ್ಷಸಖ triyakṣa-sakha. Kubēra (Mr. 54).

ತ್ರಿಯಮ್ಬಕ tri-ambaka. = ತ್ರ್ಯಮ್ಬಕ. (Sk.; ಕದಿಗಲ್ಲ Ūt. II, 31; Bp. 54, 82). 2, sign for a long syllable (Ūh.).

ತ್ರಿಯಾಮೆ tri-yāmē. Containing three watches (or nine hours): night.

ತ್ರಿಯಾಯುಷ tri-āyusha. (Sk. as ತ್ರ್ಯಾಯುಷ). Threefold vital power or period of life (Bp. 43, 74).

ತ್ರಿರತ್ನ tri-ratna. The three gems: Buddha, the law, and the congregation. Cf. ರತ್ನತ್ರಯ.

ತ್ರಿರಾತ್ರ tri-rātra. Three nights collectively; the duration of three nights (Śmd. 157 Mdb.); a festival which lasts three days.

ತ್ರಿರಾತ್ರಿ tri-rātri. = ತಿರಾತ್ರಿ. Three nights (My.).

ತ್ರಿರೇಖ tri-rēkha. = ತ್ರಿರೇಖ. Having three lines; a oonch (Sk.).

ತ್ರಿಲಿಂಗ tri-liṅga. Three genders (Śmd. 111). 2, having three genders: an adjective. 3, possessing the three guṇas.

ತ್ರಿಲಿಂಗಕ tri-liṅgaka. An adjective.

ತ್ರಿರೇಖ tri-lēkha. = ತ್ರಿರೇಖ. (Bp. 4, 23).

ತ್ರಿಲೋಕ tri-lōka. = ತ್ರಿಭುವನ. (Śmd. 101).

ತ್ರಿಲೋಕಿ tri-lōki. An inhabitant of the three worlds (Kāma, Ūpr. 5, 55).

ತ್ರಿಲೋಕೇಶ್ವರ trilōka-lēśvara. Lord of the three worlds: the sun. (Śmd. 74).

ತ್ರಿಲೋಚನ tri-lōcana. Three-eyed: Śiva (Bp. 24, 71).

ತ್ರಿನಚನ tri-vaṇana. The three numbers in grammar (Śmd. 259).

ತ್ರಿನದ trijadi. Tbh. of ತ್ರಿವದಿ (Ūh. p. 98).

ತ್ರಿವರ್ಗ tri-varga. An aggregate of three things, etc. 2, the three objects or pursuits of life: religion or virtue, wealth, and pleasure (ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮ Nn. 159). 3, the three conditions of a king or kingdom: progress (vṛddhi), remaining stationary (sthāna), and decline (kshaya).
ತ್ರಿವಲಿ tri-vali. ತ್ರಿವಳಿ. = ತಿವಳಿ. Three folds of skin or corrugations over the navel (ವಲಿನ, ವಲಿಭ Si. 197). 2, a squirrel (ತರುಕುಟ, ಅಳಿರ Mr. 165, o. rs. ಅಣಿರ, ತ್ರಿವಣಿ).
ತ್ರಿವಳಿ trivali = ತ್ರಿವಲಿ (Āh. p. 98).
ತ್ರಿವಿಂಶತಿ tri-vimśati. Twenty-three (Bp. 61, 91).
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ tri-vikrama. One who makes three steps or strides; Viṣṇu in his vāmanāvatāra (Bp. 57, 23; J. 25, 50; N. (B. 4, 153).
ತ್ರಿವಿದಿ trividh. Tbh. of ತ್ರಿವಿಧ. (My.).
ತ್ರಿವಿದ್ಯೆ tri-vidyē. Three branches of knowledge, especially that of the three vēdas. See ತ್ರೈವಿದ್ಯ.
ತ್ರಿವಿಧ tri-vidha. Three forms or kinds (Śmd. 97 Cm.; Bp. 39, 20).
ತ್ರಿವಿಧತನು trividha-tanu. A body of three forms (Bp. 39, 80).
ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದ trividha-prasāda. The threefold gifts: the śuddhaprasāda, coming from the guru; the siddhaprasāda, coming from the līṅga; the prasiddhaprasāda, coming from the jaṅgama (Bp. 4, 66; 7, 5; 10, 48; 26, 65; 37, 36; 59, 55).
ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದ trividha-prasādi. One who gets the threefold prasādas (Bp. 61, 2).
ತ್ರಿವಿಧಭಕ್ತಿ trividha-bhakti. The threefold devotion paid to the guru, the līṅga, and the jaṅgama (Bp. 6, 28; 33, 1; 36, 33; 37, 1. 41; 49, 35; 57, 21. 92).
ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ trividha-līṅga. The threefold genders: masculine, feminine, and neuter (Śmd. 97 Cm.).
ತ್ರಿವಿಧೋದಕ trividha-udaka. The threefold water, as coming from the guru, līṅga, and jaṅgama (Bp. 47, 17).
ತ್ರಿವಿಸ್ವ tri-viśṭapa. Heaven.
ತ್ರಿವಿಸ್ವಪದ triviśṭapa-sad. A deity.
ತ್ರಿವಿಧ trivudh. Tbh. of ತ್ರಿವಿಧ. A kind of tāla (Āh.; My.).
ತ್ರಿವೃತ್ತ tri-vṛit. Threefold, triple. 2, a triple cord consisting of three things. 3, the plant *Convolvulus turpethum* R. Br.
ತ್ರಿವೃತ್ತಿ tri-vṛiti. = ತ್ರಿವಿಧ. The plant *Convolvulus turpethum* R. Br.
ತ್ರಿವೇಣಿ tri-vēni. Triple braid;—the place where the Gaṅgā joins with the Yamunā and is supposed to receive underground the Sarasvatt. (My.).
ತ್ರಿವೇಣಿಕೆ tri-vēṇuka. (=ಶಕ. ತ್ರಿವೇಣಿ). A particular part of a carriage (J. 8, 38; Br.: the bands of a carriage pole).
ತ್ರಿಶತ tri-śata. 103. 2, 300. (Bp. 24, 14).
ತ್ರಿಶರ tri-śara. = ತಿಸರ. Three arrows.
ತ್ರಿಶುದ್ಧ tri-śuddhi. = ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧಿ. (My.) 2, a paper written thrice in order to obtain a correct copy (My.).
ತ್ರಿಶೂಲ tri-śūla. = ತಿಸುಳ. A three-pointed pike or spear, a trident (Śmd. 72). 2, sharpness (ಕ್ರೂರ, ಕ್ರೂರವಾದುದು Nn. 92). 3, a snake's hole (ಘುಂಟಗನಿಲಯ, ಹುತ್ತು 92). 4, a god (ಸುರ, ದೇವತೆ 92).
ತ್ರಿಶೂಲಿ tri-śūli. = ತಿಸುಳಿ. Armed with the trident: Śiva.

ತ್ರಿಶೂಲಿ tri-śūli. A Śābara female (ಪಾಮರಿ, ಶೂರಪ್ಪ Nn. 92).
ತ್ರಿಶವಣಿ tri-savana. Containing three oblations. 2, the three ablutions to be performed daily, i. e. at dawn, noon, and sunset. (R.).
ತ್ರಿಶ್ಚಪು tri-śtupu. = ತ್ರಿಶ್ಚಪ. (Mr. 362).
ತ್ರಿಶ್ಚುಭ tri-śtubh. N. of a type of metres (Āh.).
ತ್ರಿಸಂಧಿ tri-sandhi. N. of a plant (ದೇವಕುಸುಮ Mr. 132).
ತ್ರಿಸಂಧಿಗ್ರಾಹಿ tri-sandhi-grāhi. One who understands and remembers a śloka hearing it three times (My.).
ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆ tri-sandhya. The three periods or divisions of the day: dawn, noon, and evening or sunset.
ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ trisandhyā-kāla. = ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆ. (ಮುಮ್ತುಗರ ನಡುವ ಗಲೆ ಕಡೆವಗಲೆ ಸಾ.).
ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆ tri-sandhyē. ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆ = ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆ. (Bp. 7, 18; 56, 10).
ತ್ರಿಸರ tri-sara. A necklace consisting of three strings (J. 14, 27; 18, 29).
ತ್ರಿಶೀತೃ tri-śītya. Thrice ploughed.
ತ್ರಿಶ್ಠಾನ tri-śthāna. The three octaves in singing (? My.).
ತ್ರಿಶ್ರೋತೃ tri-śrōtas. Three-streamed: the Ganges.
ತ್ರಿಶಲ್ಯ tri-halya. Thrice ploughed.
ತ್ರಿಹಾಯನಿ tri-hāyaṇi. A heifer three years old.
ತುಟಿ truti. (= ತುಟ್ಟಿ?). Cutting, breaking; a tear, split. 2, a small part, an atom. 3, a very minute space of time, a moment, an instant. 4, breaking, as a promise. 5, doubt, uncertainty. 6, loss, destruction. 7, a sort of tree. 8, small cardamoms, *Alpinia cardamomum*.
ತುಟಿತ trutita. Cut, broken, divided, hurt, wounded. (Āpr. 5, after 9).
ತುಷ್ಟಿ trushṭi. = ತೊಟ್ಟಿ. A kind of plant (ನಂಜುರಂಜಿಕೆ Mr. 139, o. rs. ತುಷ್ಟಿ, ನುಷ್ಟಿ).
ತೃತೀಯ trētā-agni. The three sacred fires collectively. 2, one who has preserved the three sacred fires. (My.).
ತೃತೀಯುಗ trētā-yuga. = ತೃತೀಯ No. 3. (Bp. 2, 5).
ತೃತೀ trētī. ತೃತೀ. A triad (ತೃಯ, ಮೂರು Nn. 98). 2, the three sacred fires collectively, i. e. the southern (dakṣiṇāgni), household (gārhapatya), and sacrificial (āhavantya) fires (ಅನ್ನಿ ಮೂಲೋದ ನುಡಿವುದು Mr. 486; ಜ್ವಾಲೆ, ಅನ್ನಿ Nn. 98). 3, the second of the four ages of the world (ಯುಗ, ಯುಗ ಭೇದ 98; Bp. 54, 39), which consists of 1,296,000 years (ಗಗನ-ಗಗನ-ಅಕಾಶ-ರಸ-ನವ-ದ್ವಿತಯ-ವಿಕ Mr. 73).
ತೃತೀಯೋಗ traikāla-yōgi. N. of a rishi (Āpr. 2, 63).
ತೃತೀಯ ತ್ರಿಕಾಲಿಕ traikālika. (fr. ತ್ರಿಕಾಲ). Relating to the three times, i. e. past, present, and future. (My.).
ತೃತೀಯ ತ್ರಿಗುಣ trāigunya. (fr. ತ್ರಿಗುಣ). The state of consisting of three qualities, etc.; the three guṇas collectively (Bp. 30, 18; Śāv. 1, after 81).
ತೃತೀಯ ತ್ರಿಜಗ trāijaga. (fr. ತ್ರಿಜಗ). The three worlds (Bh. 3, 13, 10).
ತೃತೀಯ ತ್ರಿಜನು trāitānu. (fr. ತ್ರಿಜನು). The sun (Mr. 34).
ತೃತೀಯ ತ್ರಿಜನು trāinētra. (fr. ತ್ರಿಜನು). Śiva (ಸವಾತನ Nn. 22; ಸ್ವಾಣು, ಅಪ್ಪರ 162).
ತೃತೀಯ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ trāipundra. (fr. ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ). = ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ (Bp. 4, 10).
ತೃತೀಯ ತ್ರಿಪುರ trāipura. (fr. ತ್ರಿಪುರ). = ತ್ರಿಪುರ (Bp. 16, 3; 18, 88).
ತೃತೀಯ ತ್ರಿಭುವನ trāibhuvana. (fr. ತ್ರಿಭುವನ). = ತ್ರಿಭುವನ (Bp. 5, 49; 9, 16; 46, 45; J. 2, 46).

ತೃಮಲ traimala. The three impurities: desire after gold, women, and landed property (see Sp. s. Tbh. ೩೨ ೩). Cf. ದುರ್ಮಲತ್ರಯ.

ತೃಮೂರುತಿ traimūrti. = ತೃಮೂರ್ತಿ. (Rām. 1, 5, 25).

ತೃಮೂರ್ತಿ traimūrti. (fr. ತೃಮೂರ್ತಿ). = ತೃಮೂರ್ತಿ (J. 13, 46).

ತೃರಾಶಿಕ trairāśika. (fr. ತೃ-ರಾಶಿ). The rule of three. (My.).

ತೃಲೋಕೈ trailōkya. (fr. ತೃಲೋಕ). = ತೃಲೋಕ (Śmd. 93).

ತೃವಿಕ್ರಮ trauvikrama. (fr. ತೃವಿಕ್ರಮ). = ತೃವಿಕ್ರಮ (Bp. 54, 43).

ತೃವಿದ್ಯ travidya. (fr. ತೃವಿದ್ಯ). Familiar with the three branches of knowledge (Ūp. 1, 24. 30. 33. 51; Abh. P. 1, 99).

ತೃಸಂಧ್ಯ traisandhyā. (fr. ತೃಸಂಧ್ಯ). = ತೃಸಂಧ್ಯ (Bp. 33, 12; 44, 25).

ತೃಸೋಮಪಾನ traisōmapāna. (fr. ತೃ-ಸೋಮಪಾನ). Three draughts of sōma (Bp. 57, 78).

ತೋಟಿ trōṭi. The beak or bill of a bird.

ತೃಬ್ಧಿ tri-abdē. A heifer three years old.

ತೃನ್ಮುಕ tri-ambaka. = ತೃಯಮ್ಬಕ. Triocular; Śiva. (Bp. 26, 22; 43, 50).

ತೃನ್ಮುಕಸಖ tryambaka-sakha. Kuvēra.

ತೃನ್ಮುಕ tryāhika. (fr. ತೃ-ಅಹ). Tertian (My.); returning after the third day, quartan, as a fever.

ತೃಷಣ tri-ushaṇa. The three spices collectively: black pepper, long pepper, and dry ginger.

ತೃಷಣ tri-ūshaṇa. The three spices collectively.

ತೃಕ tvak. = ತೋಕ್ಕು, ತೃಕ್ಕು, ತೃಚ್.

ತೃಕ್ಕು tvakku. Tbh. of ತೃಚ್ (Śmd. 106).

ತೃಕೋಶ ತ್ವಾಕ-kshirē. Manna of bamboo, tabāshir.

ತೃಕಪತ್ರ tvac-patra. Laurus cassia Bot., Mag., the plant and its bark.

ತೃಕಪತ್ರಿ tvac-patri. The leaf of the Asa foetida (= ಕಾರವಿ, ಹಿಂಗುನುತ್ತು) or the leaf of the Laurus cassia (ತಮಾಲವೃತ್ತ).

ತೃಕಪುಷ್ಪ tvac-pushpa. Bloch, soap, etc. 2, horripilation. (R.).

ತೃಕಾಶ ತ್ವಾಕ-sāra. A bamboo (ಬಿದಿರ್ Nn. 55. 131).

ತೃಜ್ಜಿವಿ tvac-jīvi. N. of a plant (ಸೇಗುಡುತ Mr. 139, o. r. ಸೇಗುಡುತ).

ತೃಗಧರ tvac-dhara. Śiva (Mr. 12).

ತೃಜ್ಜಿಲ tvac-mala. Impurities of the skin; the hairs of the body.

ತೃಜ್ಜಿಲವಿವರ್ಜನ tvāṇmala-visarjana. Getting rid of or removing the impurities of the skin. See ತಿಮಿರ್.

ತೃಚ್ tvac. = ತೃಚ್, etc. Skin, as of men, serpents, etc. 2, hide, as of a goat, cow, etc. 3, bark, rind, peel, husk, etc.

ತೃಚ್ tvaca. = ತೃಚ್. (ತೋಗರ್ Mr. 394). 2, Laurus cassia, the plant and its bark. Cf. ಚೋಚ.

ತೃಜಿಸಾರ tvaci-sāra. A bamboo.

ತೃತ್ tvat. ತೃತ್. By thee; (of thee).

ತೃತ್ವಾಪ tvat-pāda. Thy or your feet (J. 2, 56).

ತೃದೀಯ tvadīya. Thine, your, yours. (Bp. 39, 60).

ತೃದ್ಯಾಪ tvat-bhāva. Thy or your mind (J. 14, 8).

ತೃಮ tvam. Thou. See ತತ್ತ್ವಮಸಿ.

ತೃರ tvara. Tbh. of ತೃರ. (My.; B. 5, 40. 73. 131).

ತೃರಿತ tvarita. = ತುರಿತ, ತುರಿತ, ತುರಿತ, ತುರಿತ. Hastening, quick, swift, speedy, rapid, hurried (ಉತ್ಕೃಷ್ಠ, etc., ಚತ್ವರಿಂ Mr. 233; ಚತ್ವರಿಂ Ūt. II, 29). ತೃರಿತಂ, quickly, etc.

ತೃರಿತೋದಿತ tvarita-udita. Uttered rapidly, hurried.

ತೃರಿತ tvare. = ತುರಿತ, ತೃರಿತ. Haste, speed, velocity, expedition. — ತೃರಿತ ವದು. To be quick, hasty, etc. ತೃರಿತ ಪಟ್ಟರಿ ಮದ ಯಾಗುವದು (Prv.).

ತೃರಿಗಾಜ tvare-gāra. A hasty, precipitous, impetuous man, one devoid of deliberation (My.).

ತೃಷ್ಪ tvashṭa. Pared, peeled; made thin.

ತೃಷ್ಪ tvashṭri. A carpenter, a builder. 2, the architect of the gods, Viśvakarma.

ತೃಷ್ಪ tvāshṭra. The son of Tvashṭri, Vṛitra, or Viśvarūpa. 2, roughness, want of politeness, clownishness (Tē. also ತೃಷ್ಪ; Mhr. ತೃಷ್ಪ, fierce, ferocious); a man of very dirty, nasty habits (My.).

ತೃಷ್ಪ tvish. Light, splendour.

ತೃಷ್ಪಾಮೃತಿ tvishām-pati. The lord of lights: the sun.

ತೃಷ್ಪ tvishō. ತೃಷ್ಪ. = ತೃಷ್ಪ.

ತೃಗ tsaga. = ತೃಗ. See ತೃಗಭಕ್ತ s. ಕಟ್ಟಳೆ.

ತೃರು tsaru. = ತೃರು. The hilt or handle of a sword and similar weapons.

ಥ

ಥ th. The thirty-seventh letter of the Alphabet (Smd. 12. 21). In Kannada it occurs only in a few words, viz. ಥಟ್ಟು, ಥಾವನೆ, ಸುಥಣೆ, (o. rs. ಸುತ್ಥಣೆ, ಸುತ್ಥಣೆಯಂ), ಮತ್ಥವಟ್ಟಿಗೆ, ಕಥಾಯಂ (Smd. 23, o. r. ಕಥಾಯಂ).

ಥ tha. The letter ಥ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 7 (Mr. 349).

ಥಕಾರ tha-kāra. The letter or syllable ಥ (Smd. 11. 340).

ಥಟ್ಟು thaṭṭu. (Smd. 23). = ತಟ್ಟು 4. A mass, a multi-

tude, a host, an army, a large number (ಗೊ ನ್ಡಣೆ, ತರಳ್ಳೆ, ಸಾರ್, ಒಟ್ಟುಳಿ, ಬಳಗ, etc. Sm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ತರಳ್ಳೆ, ನೆರವಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17; ಮೋಹರ Bhn. 37; cf. ದಟ್ಟು 2). ಕುದುರೆಯು ಥಟ್ಟು (Smd. 161). See Bh. 8, 23, 8. 36. 40. 42; J. 22, 3; 24, 34. — ಥಟ್ಟುಗಡಹು. -ಕಡಹು. To fall in masses (J. 21, 48). — ಥಟ್ಟುಗಡೆ. -ಕಡೆ. To fall in masses or large numbers (Bhāgavata 3, 2, 20; J. 25, 51). — ಥಟ್ಟುರಿ. -ಉರಿ. To flame in masses or greatly, to blaze up (ಬೆಂಗೆ ಮೂಡು Bhn. 37).

ಥತ್ವ thatva. = ಥಕಾರ. (Smd. 340).

ಥಾವನೆ thāpanē. (Smd. 23). (Cf. ತಾವಣೆ?).

ದ

ದ d. 1. The thirty-eighth letter of the Alphabet (Smd. 12. 21). About its connection with ತೆ see ತೆ; for other changes see *e. g.* ಒಕ್ಕಂ, etc. (Smd. 282. 284. 287), ಎಡ್ಡಂ, etc. (282. 284. 287), ಕೆಟ್ಟಂ, etc. (282. 284. 287. 288. 290), ಉಡ್ಡಂ, etc. (285. 287. 291), ತವ್ವಂ (286. 287); ದೊಣೆ 1 & 2.

ದ d. 2. An auxiliary syllable. See ದ 3 & 6.

ದ da. 1. The letter ಧ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 8 (Mr. 349).

ದ da. 2. = ತ 2, ದಂ, ದಠ, ದಿ. An auxiliary syllable used in the formation of the ablative and the instrumental. See ಇಂ 4; Smd. 114, seq.

ದ da. 3. *i. e.* ದಿ-ಅ 11. = ಣ 2, ನ 2, ಐ 2. An auxiliary used in the formation of the genitive singular neuter of nouns with final a. See ಅ 11.

ದ da. 4. An auxiliary to form the plural of nouns and pronouns. See ದಿಂ.

ದ da. 5. (ದ 3 - ಅ 3). An auxiliary to form nouns of direction, *e. g.* ಕೆಲದಂ, ಬಲದಂ, ಅಲ್ಲಿದಂ, etc. (Smd. 136). See also ಒಳ್ಳಿದಂ, ತಳ್ಳಿದಂ, ಮೆಲ್ಲಿದಂ, etc. (184).

ದ da. 6. (ದಿ-ಅ 17). The termination of the verbal adjective (or relative participle) of the past tense (cf. ದು 2) a, without an auxiliary, *e. g.* ಜಗುದ್ಧಿ, ನುಸುರ್ದಿ, ತೊಡರ್, ಅರ್ (Smd. 55), ಅದ (90. 201); b, with the auxiliary ಇ, *e. g.* ಪೂಸಿದ (201; see ಇ 4). 2, (correctly ಅದ, *i. e.* ಅ 5-ಅದು 1 - ಅ 17 compared with ಅ 13) the termination of the

D

relative negative participle, *e. g.* ಅದೆಯದ (Bp. 37, 40), ಕಾಣದ, ಮಾಡದ, ಜಗುದಿದ, ಅದಿದ, etc. (see ಅದ).

—These participles may be used as kṛit nouns, *e. g.* ಮಾಡಿದಂ (Smd. 89, = ಮಾಡಿದವಂ, ಮಾಡಿದವನು), ಈವಂ (90), ನರಿ ದಂ (91), ಪಾಡಿದರ್ (111), ಓಸರಿಸಿದರ್ (245), ನೋಡದಂ, etc.

ದ da. 7. (= ದ 6 No. 1). An auxiliary used in the formation of the present tense. See ದ 1, ದ ಪ 1, ದಪ.

ದ da. Giving; a giver. Fem. ದ (ದಾ). See ಅಟ್ಟ, ಬಲದ, ಪ್ರದ, ತ್ರೀದ. 2, = ಧೈವತ, the sixth note of the gamut (Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ).

ದಂ dam. = ದ 2, q. v.

ದಂರ damā. Biting; stinging; a bite; a sting. 2, a tooth. 3, a gad-fly.

ದಂರಕ damāka. Biting; stinging. See ಮೃಗ, ವೃಷ. 2, something fit to be bitten or chewed, as pickles (Bh. 1, 10, 17).

ದಂರನ damāna. Armour, mail (ಹಕ್ಕರಿಕೆ Mr. 292).

ದಂಶಿ damāsi. A small gad-fly.

ದಂಶಿತ damāṣita. Bitten, stung; armed, matted.

ದಂಷ್ಟ್ರ damāṣṭra. = ದಾಡೆ 2. A large tooth, a tusk, a fang. See ಸಹಸ್ರ.

ದಂಷ್ಟ್ರಕ damāṣṭraka. Tbh. of ದಂಷ್ಟ್ರಕ (Smd. 102).

ದಂಷ್ಟ್ರಕೆ damāṣṭrakē. ದಂಷ್ಟ್ರಕಾ (Smd. 102). (Sk. ದಂಷ್ಟ್ರಕಾ, a beard?).

ದಂಷ್ಟ್ರಾಯುಧ damāṣṭra-āyudha. A wild boar. 2, a monkey (My.).

ದಂಷ್ಟ್ರಿ damāṣṭri. Having tusks; a wild boar.

ದಂಷ್ಟ್ರಿರ damāṣṭrīr. The plant Tribulus lanuginosus (ನೆಗ್ಗಿರ Mr. 124).

ದಕ daka. = ಉದಕ. Water.

ದಕಾರ da-kāra. The letter ದ (Śmd. 11).

ದಕ್ಕದ dakkada. ಧಕ್ಕದ. Steady, stout, burly, firm, brave (Bh. 3, 18, 7; 3, 19, 13; 4, 2, 62; 8, 21, 14; Mhr. ಧಕ್ಕದ).

ದಕ್ಕದತನ dakkadatana. Bravery (Bh. 9, 2, 43).

ದಕ್ಕದೆಯತನ dakkadēyatana. = ದಕ್ಕದತನ. (Rām. 6, 40, 10).

ದಕ್ಕದ dakkala. Bravery (Rām. 4, 8, 12).

ದಕ್ಕಿ dakkī. = ದಕ್ಕ, etc. ಬೀಜಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಿ ಹತ್ತದ ಹಾಗೆ (B. 4, 40).

ದಕ್ಕಿಣ dakkīṇa. Tbh. of ದಕ್ಷಿಣ. The south; the upper Dekhan (My.; Tē. ದಕ್ಕಿಣ; T. ತಕ್ಕಿಣ).

ದಕ್ಕಿಸು dakkisu. To cause to be obtained, etc.—ದಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to appropriate to one's self; to make one's own, etc. (My.; Si. 68); to keep in one's stomach (My.).

ದಕ್ಕು daku. 1. To accrue to, to be obtained, got, or acquired, to fall to one's share or lot; to come into and remain in one's possession; to remain, as in one's possession, stomach, etc. (ವಸ Śm. 78; My.; B. 3, 38, 78; 5, 72; Tē. ತಕ್ಕು, ದಕ್ಕು; T. ತಕ್ಕು; M. ತಕ್ಕು, ತಕ್ಕು; see ತಂಗು 1); to be advantageous (T.). 2, to remain, to be preserved; to be saved; to recover, to become well (ಅರೋಗ್ಯ 78; Tē.). — ತಿನ್ನ ಅಹಾರ ದಕ್ಕಲಿಲ್ಲ (My.). ನನಗೆ ಹೆಣ್ಣತಿ ದಕ್ಕಿದಳು (My.). ತಿನ್ನರೆ ದಕ್ಕದು ಮನ್ನೇ ಹಣ.—ದಕ್ಕಿಲು ಎನ್ನು, ತಕ್ಕದಲ್ಲದ್ದ ಮಾದ ದಾರದು (Prva.). — ದಕ್ಕಗೊಡು. —ಕೊಡು. To allow to accrue to or to become one's own (B. 5, 91).

ದಕ್ಕು daku. 2. (= ದರ್ಕು). Acquirement, attainment; possession; property. ಈ ಮೋಹರಗವನ್ನು ನಿಮಗೆ ದಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲ, ಕೊಡದವನು ನೀವು ತಿಳು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 5, 91). — ದಕ್ಕುನಲಿ. —ತಲಿ. (Śmd. 205, o. r. ದರ್ಕು). A head that has been saved or has escaped (?). — ದಕ್ಕು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು. To obtain possession of, to acquire, etc. (My.).

ದಕ್ಕು daku. 3. A stick of wood, a stake, a stubble (ತಂಕು, ಕೀಲ Nr.; ದಸಿ Śm. 78). ದಕ್ಕುವರಸಿದ (-ಬರಸಿದ) ಕುದು (ಕುಕೂಲ Hla.). ದಕ್ಕುಕು ಕುಣಿ (ಕುಕೂಲ Mr. 482).

ದಕ್ಕು daku. 4. An imitative sound (of noise). — ದಕ್ಕು ದಕ್ಕು. rep. (Rām. 6, 19, 25).

ದಕ್ಕಿ dakkē. = ದಕ್ಕ, ಧಕ್ಕ 2. (My.).

ದಕ್ಷ dākṣa. Dexterous, skilful, able, intelligent (ಬಲ್ಲಿದನು, ಸತ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆ Nn. 121). 2, Dakṣa, the son of Brahmā, father of Durgā and father-in-law of Śiva, who on one occasion celebrated a great sacrifice to obtain a son, but omitted to invite Śiva, wherefore Śiva interrupted the sacrifice, and by his incarnation Virabhadra had Dakṣa decapitated (see ಜನ್ನ ವಗಯ); for the decapitated head that of a ram was substituted (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸ 121). 3, an ascetic (ತಾಪಸ, ತಪಸ್ವಿ 121). 4, a cock (ಪದಾಯುಧ, ಕೋದಾಯುಧ 121; ಕೋದ Mr. 482). 5, ability, power; fitness. See Bp. 29, 4; 54, 46; 16, 17, 47. — ದಕ್ಷ ವೆದ್. —ವೆದ್. To obtain power or fitness (Ūpr. 1, 65).

ದಕ್ಷಕನೈ ದakṣa-kanyē. Durgā. (My.).

ದಕ್ಷತೆ dakṣatē. Dexterity, cleverness, ability (Ūpr. 4, 17; My.).

ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮ dākṣa-brahma. = ದಕ್ಷ No. 2. (G. 28. 168. 228; My.).

ದಕ್ಷಮುಖ್ಯ ದakṣa-makha-kshaya. Śiva (Bp. 27, 32; 61, 93).

ದಕ್ಷಾಧ್ವರಧ್ವಂಸಶ್ರುತ dākṣa-adhvara-dhvamsa-kṛit. Śiva.

ದಕ್ಷಾರಿ dākṣa-ari. Virabhadra (Mr. 15).

ದಕ್ಷಿಣ dākṣiṇa. = ದಕ್ಕಿಣ. Right, not left. 2, straightforward, candid, sincere, upright. 3, dexterous, skilful, able. 4, the right side; the right. 5, the south, the country of the south, the Dekhan.

ದಕ್ಷಿಣಧ್ರುವ ದakṣiṇa-dhruva. The south-pole (B. 4, 64; My.).

ದಕ್ಷಿಣಪತಿ ದakṣiṇa-pati. Yama (Bp. 24, 37).

ದಕ್ಷಿಣಮಾರ್ಗ ದakṣiṇa-mārga. A rhetorical way found in the southern country (Kāvya. III, 1, A, 24).

ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ ದakṣiṇa-stha. A charioteer, as standing on the right of his master.

ದಕ್ಷಿಣಗತಿ ದakṣiṇā-gati. = ದಕ್ಷಿಣಾಯನ. (Si. 41).

ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿ ದakṣiṇa-agni. A kind of sacrificial fire, that which is taken from the domestic fire and is placed towards the south.

ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ ದakṣiṇā-mūrti. A N. of Śiva (Rāṇ. 3, 109).

ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ದakṣiṇa-ayana. The sun's progress south of the equator, the winter's solstice (Si. 41. 478; My.; B. 5, 306).

ದಕ್ಷಿಣಾಯಾತ್ರೆ ದakṣiṇā-yātrē. Wandering about for alms (money) or fees. See Prv. a. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ.

ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಶ ದakṣiṇa-arṣa. Wounded on the right side.

ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಹ ದakṣiṇā-arha. Meriting a fee or present.

ದಕ್ಷಿಣಾಕಾಶಪತಿ ದakṣiṇā-kāśa-pati. The lord of the southern quarter: Yama.

ದಕ್ಷಿಣೀಯ ದakṣiṇīya. Meriting a fee or present.

ದಕ್ಷಿಣೆ ದakṣiṇē. = ದಖಣಾ, ದಖ್ಖಣಾ. The south. 2, presents (money) or fees given to Brāhmaṇas. 3, fees or gifts in general; a fee, a gift. 4, property acquired by taking presents (money) or fees. See Bp. 39, 15; 43, 63; J. 2, 25; 6, 46; Prva. a. ಭಕ್ತ, ಭೂಮಿ, ಮಣೀ ಸರ.

ದಕ್ಷಿಣೀರ್ಮ ದakṣiṇa-irma. Wounded on the right side.

ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ದakṣiṇa-uttara. Situated on the right and left; lying, or turned, to the south and north; the south and north. (My.).

ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರವೃತ್ತ ದakṣiṇōttara-vṛitta. The meridian line. (My.).

ದಖಣಾ dakhṇā. Tbh. of ದಕ್ಷಿಣ. The upper Dekhan (My.).

ದಖಣಿ dakhṇi. = ದಖನಿ. The Hindusthāni language (My.).

ದಖಣಿ dakhani. = ದಖನಿ. (My.).

ದಖ್ಖಣಾ dakhkṇā. = ದಖಣಾ. (My.).

ದಖ್ಖಿ ದakhkhi. = ದಖ್ಖಿ. q. v.

ದಗ dagā. = ದಗ, q. v. (My.; cf. ಜಗ 1).

ದಗಡಿ dagadi. (= ದಟ್ಟಿ). A rude, dissolute or licentious female (My.; Mhr., H. ಧಾಂಗದ, a gallant). ಬುಗಡಿ ಅದರೆ ದಗಡೆ ಮಗಲಿಗೆ ಅಗಡೇ? (Prv.). See Prva. a. ಅಗಮತನ and ನೆಗಡಿ.

ದಗದ dagada. Work (ಕೆಲಸ, S. Mhr. at Gulēdgudda).

ದಗಲ್ dagal. ದಗಲು. = ತಗಲು, ತಗುಲು. Triok, fraud (My.; Mhr., H. ದಗಲು). — ದಗಲ್ಪಾಟ. Roguery (My.; Mhr., H.).
 2, a knave, a dishonest person, an idle talker (My.; H., Mhr. ದಗಲ್ಪಾಟ). — ದಗಲ್ಪಾಟನ. = ದಗಲ್ಪಾಟ No. 1. (My.).
 ದಗಲೆ dagalē. = ದಗಲೆ. Tbh. of ಜಗರ or ಜಗಲ. Armour, mail, a coat of mail (ಸನ್ನಾಹ, ಸನ್ನಾಹ Sm. 348; ಕವಚ, ದಂ ತನ, ವರ್ಮ Nr.; ಜವಳಿ, ಜೋಡು Sm. 98; Mhr. ದಗಲೇಂ; My., Tē.); a wide jacket or coat (My.).
 ದಗಾ dagā. = ದಗೇ 1, etc. (My.).
 ದಗಾಖೋರ dagā-khōra. A dishonest man, a knave (My.; Mhr., H. ದಗೇಖೋರ).
 ದಗಾಖೋರತನ dagākhōratana. Bamboozling, deceiving (My.).
 ದಗಾಬಾಜಿ dagā-bāji. = ದಗಲ್ಪಾಟ No. 2. (My.; Mhr., H. ದಗೇ ಬಾಜಿ).
 ದಗೇ dagē. 1. = ದಗೇ 1, (ತತ್ವಾ), ದಗಾ. Deceit, fraud (My.; Mhr., H.). ದಗೇಯುಮ್ಪುನಮ ಹಗೇಯೇ ಸಂ (Prv.).
 ದಗೇ dagē. 2. = (ದಗ), ದಗೇ 2. Heat, glow, etc. (My.; Mhr. ಧಗ).
 ದಗೇಲೆ dagēlē. = ದಗಲೆ. ದಗೇಯ ತೊಟ್ಟು ಸನ್ನದ್ಧಮಾಗಿದ್ದವನು (ವರ್ಮ Nr.).
 ದಗ್ಗೆ daggañ. With a blaze. — ದಗ್ಗೆನೆ ಉರಿ. To burn blazingly or brightly (My.).
 ದಗ್ಧ dagdha. Burnt; scorched; blasted; dry (ದಹ್ಯ, ಸುಕು ಪ್ರಮ Nn. 133); inauspicious. 2, free from doubt, certain (ಅನಂತಯ, ಸಂತಯವಲ್ಲದುದು 133).
 ದಗ್ಧಸ್ತ dagdha-hasta. An unfortunate or luckless man (My.; Mhr.).
 ದಗ್ಧಿಕೆ dagdhikē. Scorched rice.
 ದಗ್ಧ್ನ daghna. Reaching to, as high as. See ಜಾನು.
 ದಂಗುಳಿ daṅguli. N. See ಎಳೆಯು. — ದಂಗುಳಿಯಾರ. N. See ಎಳೆಯು.
 ದಂಗೆ daṅgē. = ದಂಗೆ. Tumult and confusion, as of a mutiny or an insurrection (My.; Mhr., H. ದಂಗಾ); outrageous anger (Mhr., H.); bullying, dunning (My.; Tē.). — ದಂಗೆ ಎದ್ದು. To become tumultuous or rebellious (My.).
 ದಂಗೆಸಾಧ daṅgē-ḡāra. = ದಂಗೆಸಾಧ. A man who raises a tumult or uproar; a tumultuous or rebellious man (My.).
 ದಾಣಿ dañci. One half of a split tamarind seed (My.). — ದಾಣಿವಾರ. A kind of backgammon played by children with four dañcis (My.).
 ದಾಣಿ dañci. = ದಾಣಿ, q. v.
 ದಟ್ಟಿತ daṭita. Strait, narrow, crowded (Mhr. ದಾಟಣೇಂ, to thicken; to be crowded; etc.). ದಟ್ಟಿತವಾದ್ದು ಜಾಗಾ (ಸಂಕಟ Ch.).
 ದಟ್ಟಿ daṭṭa. (=ದಟ್ಟು 2). The state of being thick, stout, robust, close, crowded together, clustered together, thick-set, or dense (ಅವರಲ, ಬಹುಲ, ಘನ, ಸಾನ್ಧ Mr. 430; ಸಾನ್ಧ, ತಿವ Nn. 6, o. r. ದಟ್ಟಿತ್ತು; ಘನ, ಸಾನ್ಧ 15; My.; Tē.; Mhr. ದಾಟ; cf. ತಡಿ 1, ದಡಿ 1; Tē. ತಡಿತ್ತು, ತಡುತ್ತು, close, thick; cf. ತಣ್ಣ. ದಟ್ಟಮಾದುದು (ಘನ, ಸರಸ್ವರ, ಸಾನ್ಧ Nr.). ದಟ್ಟಮಾಗಿ ನಯಮಾಗಿ ಇದ್ದಾತನು (ಸಾನ್ಧ ಸ್ವಿಗ್ಧ, ಮೇದುರ Nr.). ಅಲದ ನೆರಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ (B. 2, 22; 3, 36; My.). ರಸವು ದಟ್ಟವಾಗುವ ತನಕ (3, 46; My.). ಹವೆಯು ನೆಲದ ಹತ್ತರ ದಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ (4, 60; My.). ದಟ್ಟವಾದ ಹದುವುಗಳು (4,

205; My.). ಪಯ್ಯ or ಬೆಳೆ ದಟ್ಟವಾಗಿದೆ (My.). 2, quilted rags, a quilt (My.; Tē. ದಟ್ಟ, coarse linen). — ದಟ್ಟ ಕೂದಲು. Thick, bushy hair (B. 3, 74; My.). — ದಟ್ಟಗೂದಲು. = ದಟ್ಟಕೂದಲು. (B. 3, 84; My.). — ದಟ್ಟನ್ನದ. -ಂತದ. Stoutness, robustness, or vigour to be removed, to get feeble, fatigued or tired (ತಣೆ Ch. II, 34; o. rs. ನೆಟ್ಟನ್ನದಾದುದು = ದಣಿದುದು I, 19; ರೆಟ್ಟನ್ನದಾದುದು = ದಣಿದುದು ಕ್ಷ.). — ದಟ್ಟವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. (Sm. 212). A thick, etc. creeper. — ದಟ್ಟಾಗು. -ಅಗು. To become thick, etc. (My.; ಮನ್ನೈಸು G.). ದಟ್ಟಾದದ್ದು (ಎಕೀರ್ಣ G.).
 ದಟ್ಟಗೆ daṭṭagē. = ದಟ್ಟನೆ. In a thick-set manner, densely, in large numbers (Bh. 6, 8, 12); thickness, etc. ಪಯ್ಯ ದಟ್ಟಗೆ ಬೆಳೆಯಿತು (My.). ದಟ್ಟಗಾದವಸ್ತು (My.). ದಟ್ಟಗಾದ ಅಮ್ಮರಿ (My.).
 ದಟ್ಟಣಿಸು daṭṭaṇisu. To be crowded together, etc. (ದಟ್ಟಣಿಸು, ಗುಮ್ಮಾಗು G.).
 ದಟ್ಟಣೆ daṭṭaṇē. The state of being thick, crowded together, close, etc. (ಅಟ್ಟಳಿ, ಇಟ್ಟಡ G.; Tē. ದಟ್ಟನೆ; Mhr. ದಾಟಣ, ದಾಟಣೇ); a crowd (B. 3, 79); a noisy, troublesome throng (Bp. 8, 56; 37, 47; Bh. 2, 2, 113; 2, 3, 44; 7, 15, 51).
 ದಟ್ಟನೆ daṭṭaṇē. = ದಟ್ಟನೆ, ದಟ್ಟುನೆ. (My.).
 ದಟ್ಟನ್ನ daṭṭa-anna. Thick, dense, etc. (My.). ದಟ್ಟನ್ನ ಹವೆ (B. 4, 61).
 ದಟ್ಟಯಿಸು daṭṭayisu. = ದಟ್ಟಯ್ಯು. To grow thick, dense, close, to assemble in large numbers, etc. (Grj. 4, 76. 81. 111. 131; Rām. 6, 50, 5). ದಟ್ಟಯಿಸುವ ಕತ್ತಲೆ (ಅನ್ಯತಮಸ್ Nr.).
 ದಟ್ಟಯ್ಯು daṭṭayyu. = ದಟ್ಟಯಿಸು, ದಟ್ಟಿಸು 1. (ಅತಿಸಾನ್ಧ್ಯಾ ಘಂ Bhn. 25). ದಟ್ಟಯ್ಯುವ ತಮಾಸ್ಸ (Bp. 3, 30).
 ದಟ್ಟುನೆ daṭṭaṇē. = ದಟ್ಟನೆ. (My.).
 ದಟ್ಟಿ daṭṭi. A waist-band; a sash; a zone (ಸಾರಸನೆ Si. 279; My.; Tē.; Sk. ಧಟೇ old cloth; a piece of cloth worn over the privities; ಧಟಿನೀ, a cotton cloth or string fastened round the loins; Mhr. ದಾಟೇ tightness). ಉಟ್ಟ ದಟ್ಟಿ ಎಷ್ಟು ಮಾಸಿದೆ! (B. 1, 6). ದಟ್ಟವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ, ಸೆಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ (Prv.). ಸೆಟಗಿನೊಳು ನೆವಲ ಗದಾವೆರೆದ ಕಾಗಿನ ದಟ್ಟ ಮೆಲೆಯ ನಡುವಿನೊಳು (Rāghn. 17, 64). See ಕೆನ್ನಟ್ಟಿ, ಬಲ್ಲಳಿ, ಬಲ್ಲಳಿ; Prv. 8. ಧಮ್.
 ದಟ್ಟಿತು daṭṭitu. = ದಟ್ಟಿತ್ತು (Sm. 96). That is thick, etc. Plural ದಟ್ಟಿದುವು (120).
 ದಟ್ಟಿತ್ತು daṭṭittu. = ದಟ್ಟಿತು, q. v. (ತಿವ, ಸಾನ್ಧ Nn. 6, o. r. ದಟ್ಟಿ).
 ದಟ್ಟಿಸು daṭṭisu. 1. = ದಟ್ಟಯ್ಯು, etc. (J. 7, 5; 8, 26).
 ದಟ್ಟಿಸು daṭṭisu. 2. = ದಡಿರು. To rub out, as the writing on a sand-board or slate, to obliterate (My.; cf. ತೊಡಿಸು 2).
 ದಟ್ಟಿಸು daṭṭisu. To scold, to menace, to intimidate (Mhr. ದಟಾಣೀಂ, to menace; to intimidate; ದಟ್ಟಾ, ದಟ್ಟಾ, a scolding). See Bp. 11, 8; 14, 18; 38, 75; Rām. 3, 8, 10; Bh. 2, 2, 105; 4, 2, 65; J. 9, 18; 11, 28.

ದಟ್ಟು daṭṭu. 1. Stumbling, tripping (M. ತಟ್ಟು, to slip, stumble, mistake, err, fail, cf. ತಪ್ಪು; Tu. ದಟ್ಟು, to stumble). — ದಟ್ಟು. -ಅಡಿ. A tottering, toddling, waddling step (My.; Tē.; B. 1, 25; Ūpr. 3, 48; Abh. P. 3, 128; Grj. 3, 74. 77; Bp. 3, 40; Rāv. 4, 72; J. 19, 50; 28, 18).

ದಟ್ಟು daṭṭu. 2. (= ದಟ್ಟು). A mass (Bh. 1, 10, 2); a crowd, a host, an army (ದದ Ūt. II, 69; J. 8, 26; 22, 3; Mhr. ದಾಟಿ; cf. ತಟ್ಟು, ಫಟ್ಟು).

ದಡ daḍa. 1. An imitative sound, indicating the rattling of thunder, the clattering of the contact of vessels, of window-shutters, etc., the gushing of water, the pattering of feet in running, and the tumbling of buildings. — ದಡಗರೆ. -ಕರೆ. To run or walk with a pattering noise (in busy preparations, My.). — ದಡಗರೆತ. -ಕರೆತ. Running or walking about with a pattering noise (My.). — ದಡ ದಡ. rep. (My.; M. ತಡದಡ; T. ತಡದಿಡು; Mhr. ಫಡ ಫಡ, ದಡದಡ, ಫಡಾಫಡ). — ದಡ ದಡನೆ. With the sound of ದಡ ದಡ. (My.). ದಡ ದಡನೆ ಕದವಂ ಹಾಡಿ ತೆಗೆಯಲು (Bp. 43, 47). — ದಡ ದಿಡು. dupl. An exclamation (of noise, Rām. 6, 19, 25). — ದಡ ಬಡ. = ದಡ ದಡ. (My.). — ದಡ ಬಡಲು. The noise of rattling thunder, etc. (My.).

ದಡ daḍa. 2. An imitating sound, indicating trembling, quivering, palpitation, agitation or hurry (Tē. ದಡ; cf. ಗಡ 2, ಜಲ್, ತಡ 3). — ದಡ ದಡ. rep. (My.; Tē. ದಡದಡ; Mhr. ಫಡಫಡ, ಫಡಫಡ). ದಡ ದಡ ಓದುತ್ತಾನೆ (My.). — ದಡ ದಡನೆ. In hurry and flurry (when reading, My.); disquietly, restlessly (in weltering on the ground from grief, My.). — ದಡ ದಡಿ. Rapidity and animation of action; hurry and flurry; hurry-skurry; tremblingly, etc. (Rāv. 6, 38). — ದಡದಡಿ. To tremble, etc. (Grj. 6, 8; 7, 12; Bh. 7, 7, 62; Rāv. 8, after 82). — ದಡ ಬಡ. = ದಡ ದಡ. (Mhr. ದಡಫಡ). ದಡ ಬಡ ಮಾತಾಡು, to speak rapidly (My.). — ದಡ ಬಡನೆ. In hurry and flurry, quickly. ದಡ ಬಡನೆ ಓಡು, ದಡ ಬಡನೆ ಮಾತಾಡು (My.).

ದಡ daḍa. Tbh. of ತಟ. A bank, a shore (ಕುಲ್ಕ, ಕೂಲ Nn. 42; ತಟ 51; ಪ್ರಮಾಣ, ತಟ 139; ಕೂಲ, ತೀರ, ತಟ, etc. Si. 82; My.). ಎರಡು ದಡ (ಪಾರಾವಾರ Nn.). ಸಮುದ್ರದ ದಡ (ಸಮುದ್ರ ತಟ Nn. 132). ದಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಮರಕ್ಕೆ ಅಡಿಯೇ? (Prv.). See Si. 82. 423. 851.

ದಡಕು daḍaku. = ದಡ 1, (ದಬಕು). A sound used to imitate the clattering of the contact of vessels (My.). — ದಡಕು ದಡಕು. rep. (My.).

ದಡಗ daḍaga. N. of some villages (My.).

ದಡವ್ವುಡಿಕೆ daḍaḍa-m-paḍikē. Impetuosity, force (My.). See Prv. s. ಒಡವ್ವುಡಿಕೆ.

ದಡಲ್ daḍal. = ದಡಾರ್, ದಡುಂ. A sound imitating that which is produced when anything falls with force into water (My.).

ದಡಾಣಿ daḍāṇi. = ದಡಾಲಿ. A very stout woman (My.; see ದಟ್ಟು & ದಡಿ 1).

ದಡಾರ್ daḍār. = ದಡಲ್, etc. (My.). — ದಡಾರನೆ. With the sound of daḍār (My.).

ದಡಾರ daḍāra. (Tbh. of ದಡು). Measles (My.; Mhr. ದಾಡರ್, herpetic eruptions). See ಗೋಣಿ.

ದಡಾಲಿ daḍāli. = ದಡಾಣಿ. (My.).

ದಡಿ daḍi. 1. = ತಡಿ 1, etc., ದಣ್ಣಿ 3. A staff; a cudgel (ವೈಣವ, ಲಗುಡ, ದಣ್ಣಿ, etc. Mr. 442; My.); the penis (My.). ದಡಿ ಯಾತಕ್ಕೆ ಮಡದೀ ಬಡೀರಿಕ್ಕೆ? (Prv.). See ಕುಡು, ಕುಡು, Bp. 29, 17; 57, 36; Bh. 8, 23, 4; Prv. s. ಬೋಳು 1. — ದಡಿಗಯ್ಯ. -ಕಯ್ಯ. Yama (ಅನ್ನಕ, ಜವ, ಅಡಿ, ದಮ್ಮ, etc. Sīm. 12). — ದಡಿಯ. -ಅ 3. A club-like, very stout man (My.). — ದಡಿವರೆ. -ಬರೆ. A kind of net (Bh. 3, 9, 46).

ದಡಿ daḍi. 2. = ತಡಿ 3. (Bh. 6, 4, 140).

ದಡಿ daḍi. The border of a cloth (B. 3, 102; Mhr. ಫಡಿಲ).

ದಡಿಗ daḍiga. A man who bears a club (Ūpr. 5, 75; Rām. 5, 8, 39; Ū. Bp. 47, 14).

ದಡಿಸು daḍisu. = ದಟ್ಟಿಸು 2. (My.; Mhr. ಫಡಾ, letters traced on the sand-board in instructing children to write or read).

ದಡುಂ daḍuṁ. = ದಡಲ್, etc. (My.).

ದಡುಮು daḍumu. Thickness, stoutness (T. ತಡ್ಡು). — ದಡುಮು. -ಅ 3. A very stout man (My.). — ದಡುಮು. A very stout woman (My.).

ದಡುತಿ daḍuṭi. Of close texture, thick and heavy, as cloth (My.; Mhr. ಫಡವತಿ, ಫಡೋತಿ). 2, respectability; wealth (My.).

ದಡೆ daḍē. = ದಡೆಯ. A weight of ten sérs and equivalent to the fourth of a maund (My.; Mhr., H. ಫಡಾ; Tē.). ಬಿಲ್ಲವಿದ್ದ ಕಡೆ ನೋಡಿ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ (Prv.). 2, a weight put into the opposite side to counterbalance the receiving vessel (Mhr. ಫಡಾ, ಫಡಿ; My.; Tē.; T. ತಡ್ಡಿ, ತಡ್ಡಿಯ; M. ತಡಯ). — ದಡೆ ಕಟ್ಟು. To produce equipoise (My.).

ದಡೆಯ daḍēya. = ದಡೆ No. 1. (My., also ದಡಿಯ). — ದಡೇದ ರೋಗ. Cholera (S. Mhr. in Guḷēḍguḍḍa).

ದಡ್ಡ daḍḍa. 1. = ಜಡ್ಡ, (ದಣ್ಣಿ). Closeness; union. 2, a compound or double consonant (ವಿತ್ಯಾಕ್ಷರ Ūt. II, 24). — ದಡ್ಡಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. = ದಡ್ಡ No. 2. (Ūh.; Sīm. 38; ವಿತ್ಯಾಕ್ಷರ, ಒತ್ತಿನ ಅಕ್ಕರ Cm.).

ದಡ್ಡ daḍḍa. 2. A blockhead, a stupid, doltish, ignorant man (My.; ಎಡಗ G.; B. 1, 4; cf. ದಡ್ಡು 2; Tbh. ಜಡ್ಡ; Mhr. ಫಡ್ಡ, rude, rough). ದಡ್ಡನಿಗೆ ಹೆಡ್ಡನೆನ್ನರೆ ಮಡ್ಡನಿಗೆ ಜಾಣಾ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ದಡ್ಡಕೆಲಸ. The business of a stupid man, i. e. a stupid business (My.). — ದಡ್ಡಗುಣ. A dull nature (ತಮಸ್ಸು, ತಾಮಸ G.; My.). — ದಡ್ಡದಾಮೋದರ. The stupid Kṛishṇa: a blockhead (My.). — ದಡ್ಡಬುದ್ಧಿ. A dull understanding (My.). — ದಡ್ಡಮಗ. A stupid, ignorant son (My.; B. 1, 4). — ದಡ್ಡಳು. A stupid female (ಮುಗ್ಧೆ G.; My.).

ದಡ್ಡತನ daḍḍatana. Stupidity; ignorance (My.; ಮೋಢ G.).

ದಡ್ಡಸ daḍḍasa. The drum of a Dōmba (ಡಾಫ್ಫು ಎಲೆ Sīm. II; Kk. 76).

ದಡ್ಡಿ daḍḍi. 1. = ದಡ್ಡಿ. A stupid female (S. Mhr.).

ದಡ್ಡಿ daḍḍi. 2. = ತಡಿಕೆ, etc. A tatty, a screen (My.); a curtain (ಜವನಕ Ūt. II, 24). 2, what screens or

encloses: a cage (ಪಂಜರ ರೆ. I, 11; but cf. ಪನ್ನರ). 3, the flat roof of a house (ಮಾಳಿಗೆ ರೆ. II, 38; Kk. 46; Ss.). See ಬಲ್ಲಾಳ.

ದಡ್ಡಿ dadḍi. 3. = ದೊಡ್ಡಿ. A stable, etc. (B. 2, 45; 4, 144).

ದಡ್ಡು dadḍu. 1. An imitative sound. — ದಡ್ಡು ದಡ್ಡು. The sound of pounding by means of an ṣṭa (My.), that of knocking at a door with the fist (My.).

ದಡ್ಡು dadḍu. 2. = ಜಡ್ಡು 1, q. v.

ದಡ್ಡೆ dadḍē. = ದಡ್ಡಿ 1. (My.).

ದಡ್ಡೆಯ dadḍēya. Tbh. of ದಾಡ್ಡ. — ದಡ್ಡೆಯಮ್ಮೇಗು. — ಪೋಗು. To become hard or unfeeling (Ūpr. 7, 87).

ದಡ್ಡುಂಡೆ dadḍuṇḍē. = ದಡ್ಡುಂಡೆ, ದಡ್ಡುಂಡೆ, ದಡ್ಡುಂಡೆ. A profligate woman (ಪಾಡ, ಸಿತಗೆ ṣmd. II; ṣm. 75; Kk. 91; o. rs. ದಡ್ಡುಂಡೆ, ದಡ್ಡುಂಡೆ, ದಡ್ಡುಂಡೆ).

ದಡ್ಡುಂಡೆ dadḍuṇḍē. = ದಡ್ಡುಂಡೆ, q. v.

ದಡ್ಡ dan. 1. = ಟಣ, ಉ., ಧಣ, ದಣ 1, ದಣಲ್. An imitative sound. — ದಡ್ಡ ದಡ್ಡ rep. The sound of a gong (My.).

ದಡ್ಡ dan. 2. A sound to imitate that of burning fiercely. — ದಡ್ಡ ದಡ್ಡ rep. (S. Mhr.; cf. Mhr. ಧಣಧಣಣೇಂ, ಧನಂಗಳೇಂ).

ದಣ dana. 1. = ದಣ 1. — ದಣ ದಣ. = ದಡ್ಡ ದಡ್ಡ. (My.).

ದಣ dana. 2. = ದಣು 1, ದಣದು. P. p. of ದಣ, in ದಣ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 5, 126. 220). ಬೇನೆಯನ್ನ ದಣ ಕೊಟ್ಟು (ಗ್ಲಾನ G.).

ದಣಲ್ danal. = ದಣ 1, etc. (My.; Tu.).

ದಣವು danavu. = ದಣವು, ದಣು 2, ದಣುವು. Fatigue (My.; ಊಕ, ಪ್ರಮಾತಿ, ನ್ಯಾಯಾಮ G.; B. 5, 231). — ದಣವಾದುಸು. — ಅಡುಸು. To quench fatigue, to rest, to take rest (C.; B. 4, 14).

ದಣಾಯಕ danāyaka. = ದಣಾಯಕ. (My.).

ದಣಾವಟ್ಟಿ danāvatti. (= ಧನುವಟ್ಟಿ). One of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ದಣೆ dani. (= ತಣೆ 1). To grow fatigued or tired (ದಟ್ಟುನ್ನಡ, q. v.; My.; B. 2, 13; 3, 71; Bh. 2, 4, 12; J. 4, 43; cf. ಪಳ 1). ದಣೆವ ಎತ್ತಿಗೆ ಮಣುವೇ ಧಾರ (Prv.). 2, to be satisfied or satiated (Bp. 5, 57; 29, 17; J. 3, 10. 12; 5, 35. 48; My.). ಕಣ್ಣು ದಣೆದೋ? ಉಣ್ಣು ದಣೆದೋ? (Prv.).

ದಣೆ dani. (ಧಣೆ). Tbh. of ಧಣ. A master, an owner (My.; B. 4, 170; B. 5, 85; Dp. 54, 1). ದಣೆ ಹೇಡಾಟ, ಬಡಗೀ ಮಾಡಾಟ (Prv.).

ದಣತನ danitana. Mastership, proprietorship (My.).

ದಣೆಬು daniba. = ದಣೆಬು, ದಣೆಬು. A woman's cloth, sīrē (Bp. 14, 5); cloth or raiment in general (Bh. 4, 8, 12).

ದಣೆಬು danimba. = ದಣೆಬು, etc. (V. 9, after 71).

ದಣೆವು danivu. = ದಣವು, etc. Fatigue (My.). 2, satisfaction, satiety, sufficiency (My.). ಧೋಷ ನದ ದಣೆವು (ಪಂಯಾಪ್ತ, i. e. ಪರ್ಯಾಪ್ತ, ಉಪಪನ್ನ Mr. 220).

ದಣೆಸು danisu. To cause to grow fatigued or tired (My.; ತ್ರಮೂಳಿಸು G.). 2, to satisfy (My., ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು G.; J. 2, 25; 16, 30; 31, 60; 34, 34).

ದಣು danu. 1. = ದಣ 2, etc., in ದಣು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ದಣು danu. 2. = ದಣವು, etc. (My.). ದಣು ಪಟ್ಟವನು ಹಣ ನಾದರೂ ಹೊದಿನೇ? (Prv.).

ದಣುವು danuvu. = ದಣವು, etc. (My.; B. 8, 26. 55). — ದಣುವಾಗು. — ಅಗು. Fatigue to be originated or come to or over (B. 4, 134; My.). — ದಣುವಾದುಸು. = ದಣವಾದುಸು. (B. 4, 134. 155. 176). — ದಣುವಾದು. — ಅಡು. Fatigue to be quenched or go (B. 2, 13; My.).

ದಣ್ಣೆ danti. = ದಗಡಿ. A harlot. ಒಣ್ಣೆ ಮಾದ, ತಣ್ಣೆ ತೀಂ ಸಿದರೂ (although the gallant etc.) ದಣ್ಣೆ ಕೋಲ ಬಿದರಿಲ್ಲ (to beat him, Prv.).

ದಣ್ಣು danti. A stalk (My.; Tu.; Tē.; T., M. ತಣ್ಣು; see s. ತಟ್ಟೆ 3; cf. ದಣ್ಣು). ಹೋಳದ ದಣ್ಣು (B. 3, 47). ತಾನರೆಯ ದಣ್ಣು (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ, ಮೃಣಾಲ Nn. 60). ಸೂರಣದ ದಣ್ಣು (ತಾಡ ṣmd. I). ತಾನರೆ ನೆಯ್ತಲೆ ಮುನ್ನಾದವುಗಳ ದಣ್ಣು (ನಾಲ Si. 96). ಹುಲ್ಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ದಣ್ಣು (ನಾಲ, ನಾಲ 306). ತರಕಾರಿಯ ದಣ್ಣು (ಕಡವು, ಕಲವು 310). ದಣ್ಣು ಮುಂದರೆ ಕಣ್ಣಿನಾದೀತೇ? (Prv.).

ದಣ್ಣಿ danda. = ದಣ್ಣು, ವಾಡೆ 1, ವಾಣ್ಣಿ. A stick, a staff, a rod; a pole; a cudgel (ಕೋಲ್ ṣm. 106); a kind of weapon. 2, a churning stick (ಮಥನ, ಕಡವು Nn. 127; ಕಡವ ಕೋಲ್ Mr. 525). 3, a stalk; a stem (cf. ದಣ್ಣು). 4, a stick for striking the cords of a lute, for beating a drum, etc. (ನಾಡ್ಯಕೋಣ, ವಾಟಸುನ ಕುಡುಕು 127; ಹಡಿಯ ಕುಡುಕು 525). 5, the penis (ಅಪಮಾನ 127; 525; cf. ದಡಿ 1). 6, the oar of a boat. 7, a staff or pole as a measure of length, 4 haastas or 96 finger-breadths. ಎರಡು ಕೋಲಾಗಿ ದಣ್ಣು ಮೆನಿಸಕ್ಕು (Mr. 325). 8, an arm or leg. 9, a particular appearance in the sky similar to a staff or rod. 10, a staff or scepter; the rod as a symbol of judicial authority and punishment. 11, punishment; a fine, a mulct (ಅಪ ಹರಣೆ 525); imprisonment. 12, one of the caturpāyas: open attack (ಉಪಾಯ 525); ತಿಕ್ಕ ಸಲೋಡವುಟ್ಟಿದ ದಣ್ಣು ಮೆನಿಸಕ್ಕು (Mr. 267); violence. 13, capital punishment (ತಿಕ್ಕೋಪಾಯ, ಕಡೆಯ ಉಪಾಯ, o. r. ಕೊಲುನ, 127). 14, punishment personified: Yama (ಅನ್ತಕ, ಯಮ 127; ಅನ್ತಕ 525). 15, a form of military array: a long line or column of troops. 16, an army, a military force (ಪಡೆ, ಸೇನೆ 127; ಪಡೆ 525; cf. ದಟ್ಟು 2). 17, an improper, useless act (ಅವಕೃತ್ಯ, ಅಲ್ಲದ ಕೃತ್ಯ 127); pride. 18, Danda. One of the three attendants of the sun. 19, jaggory (probably in the shape of rods, ಗುಡ, ಬಿಲ್ಲ 127; ಗುಡ 525). — ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಣ್ಣು. — ದಣ್ಣು ಬೇಡೆ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಬೇಡೆ. — ದಣ್ಣು ತೆತ್ತವನೂ ಉಣ್ಣು ಹೇತವನೂ ಒನ್ನೇ (Prvs.). — ದಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. To set a fine on (My.). ಅವನಿಗೆ ದಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿ (B. 3, 13). — ದಣ್ಣು ಕೊಡು. To pay a fine (My.; B. 5, 84. 300). See Prv. s. ಪಿಣ್ಣು. — ದಣ್ಣು ಬೇಡು. A fine to be imposed upon (My.). ದಣ್ಣು ಬಿದ್ದರೆ ಮುಣ್ಣೇ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). See Prv. s. ವಾದರ.

ದಣ್ಣಿ ಕ ದಾಂಡಾ. N. of a vrilla (Ūh.; ಮುಟ್ಟಿ ಬಹ ಪದವ ನುಡಿ Mr. 85). 2, a pole (ಗಡ್ಡೆ, ಸ್ತವು 288). 3, N. of a forest-district in the Dekhan (Abh. P. 15, after 28). 4, N. of a man (Abh. P. 9, after 15).

ದಣ್ಣಗ dandaga. = ದಣ್ಣೆಗ, ದಣ್ಣೆಗಿ. A pole set horizontally in the corner of a room and used as a shelf (My.). See ಮೂಲೆ.

ದಣ್ಣನೆ dandane. = ದಣ್ಣನೆ. Tbh. of ದಣ್ಣನ. (My.; ಕಾರಣ, ಯಾ ತನೆ Hlā.; Mr. 392; Abh. P. 9, after 15; ಶಾಸ್ತ್ರ G.; B. 5, 188). See Prv. s. ಧಾರಾಕ.

ದಣ್ಣಧರ dandā-dhara. A staff-bearer; a king; a magistrate; Yama; a porter.

ದಣ್ಣನ dandana. = ದಣ್ಣನೆ. Beating, punishing, chastising, inflicting punishment; torment, the pains of hell.

ದಣ್ಣನಾಥ dandā-nātha. The leader of an army, a general (ಅನೀಕಸ್ಥ, ಪಮುನತಿ Mr. 269); a judge, a magistrate; a head police-officer. See Bp. 4, 13; 57, 83; 59, 27; ಪದಿನೆ ಣ್ಣರ.

ದಣ್ಣನಾಯಕ dandā-nāyaka. = ದಣ್ಣನಾಥ, ದಣ್ಣನಾಯಕ. (ನೇನಾನಿ, ವಾಹಿನೀಪತಿ, etc. Hlā.). See Bp. 57, 87; 58, 66; 59, 48.

ದಣ್ಣನೀತಿ dandā-nīti. Application of the rod, administration of justice. 2, the system of civil and military administration taught by Āṇakya and others. 3, logical philosophy, ethics, system of morals.

ದಣ್ಣನೆ dandane. = ದಣ್ಣನೆ. (My.; B. 5, 9; Bp. 61, 85).

ದಣ್ಣಪಾನಿ dandā-pāni. Staff-handed. 2, Yama (Mr. 49). 3, a mace-bearer, a peon or śīlākṣa; see ಪದಿನೆಣ್ಣರ; Bp. 24, 39.

ದಣ್ಣಸಾರುಷ್ಯ dandā-pāruṣhya. Actual violence; cruel or harsh infliction of punishment. (R.).

ದಣ್ಣಪ್ರಣಮ dandā-pranama. A prostration of the body, at which the body so-to-say lies as straight as a stick (Bp. 25, 35; 28, 61). See ಸಾಪ್ತಾಂಗ.

ದಣ್ಣಪ್ರಣಮ dandā-pranāma. = ದಣ್ಣಪ್ರಣಮ. (Bp. 2, 21. 50; 7, 18; 46, 63).

ದಣ್ಣಮಧ್ಯ dandā-madhya. The midmost or central rod, the tongue of a balance. See ಬಸ್.

ದಣ್ಣಯಾತ್ರೆ dandā-yātrē. A line-procession: a solemn or festive procession in state or with attendants, especially a bridal procession. 2, warlike expedition, conquest of a region. (My.).

ದಣ್ಣರತ್ನ dandā-ratna. An excellent dandā or kind of weapon (Ūpr. 6, after 106).

ದಣ್ಣವತ್ dandā-vat. Having a stick; like a stick. 2, = ದಣ್ಣವತ್ಸಲಾಮ (Mhr.).

ದಣ್ಣವತ್ಸಲಾಮ dandavat-pranāma. = ದಣ್ಣಪ್ರಣಮ. (My.).

ದಣ್ಣವಿಷ್ಣು dandā-vishkambha. A post or a stake to which is fastened the string that works the churning-stick.

ದಣ್ಣಹಸ್ತ dandā-hasta. = ದಣ್ಣಪಾಲೆ. (Sk.; R.).

ದಣ್ಣಜೀವಕ dandā-ājīvaka. A staff-beggar: a Brahmacāri or an ascetic who uses the staff that distinguishes him as such a one, merely to get a livelihood: a hypocrite, a deceiver (ಮಾಯಕ, etc., ಮಾಯೆಗಯ್ತು Mr. 227).

ದಣ್ಣಧಿವ dandā-adhīpa. = ದಣ್ಣನಾಥ. (Bp. 37, 70).

ದಣ್ಣಧೀವರ dandā-adhīvara. = ದಣ್ಣಧಿವ. (Bp. 36, 1).

ದಣ್ಣನ್ವಯ dandā-anvaya. Line-drift or tenor: paraphrase (My.).

ದಣ್ಣಸನ dandā-āsana. A kind of arrow (or of bow, ತಿರಿ, ತಪ್ಪಲ, ಬಿಲ್ಲ, ಭೇದಂಗ Mr. 294).

ದಣ್ಣಾಹತ dandā-āhata. Struck with the churning-stick: buttermilk.

ದಣ್ಣೆ dandī. 1. Greatness, eminence, power, might, vigour (Tē.; Bp. 23, 3; 24, 39; 36, 59; 61, 83; Rām. 6, 53, 55; J. 21, 39; T. ತಣ್ಣೆ, to prosper, thrive, grow, increase; cf. ಕಯ್ 5, and Sk. ದಣ್ಣ, pride); abundance, excess, redundancy (My.; Tē.).

ದಣ್ಣೆ dandī. 2. Anger, wrath; cruelty (ನೇನಾನಿ Bhn. 27; Bp. 24, 21; Rām. 3, 8, 43; cf. ಹಣ್ಣೆ No. 5). — ದಣ್ಣೆ ಮೃಗಕುಲ. Fierce wild beasts (Bp. 18, 56).

ದಣ್ಣೆ dandī. 3. = ದಣ್ಣೆ 1. — ದಣ್ಣೆವಲೆ. = ದಣ್ಣವಲೆ. (Bh. 3, 13, 23).

ದಣ್ಣೆ dandī. 1. = ತಟ, etc., ದಣ್ಣೆ 2. A bank, a shore (B. 2, 22; 3, 100; Mhr. ದಾಣ್ಣೆಲ).

ದಣ್ಣೆ dandī. 2. Having or bearing a staff or stick. 2, a door-keeper, a warder, a porter (ಧಾರಾಕ Bhn. 51). 3, a herald (ಉಪಾಧಿಕ Mr. 265). 4, a religious mendicant or Bhikṣu carrying a staff; an ascetic; Yama. 5, N. (of a poet, Bp. 54, 70).

ದಣ್ಣೆ dandī. 3. (= ದಣ್ಣೆಗಿ). The beam of a balance (My.; Mhr. ದಾಣ್ಣೆಲ; see ಅಡ್ಡ-).

ದಣ್ಣೆ dandī. 4. An adze (ದಾಟ Mr. 383).

ದಣ್ಣೆ dandī. 5. = ದಣ್ಣೆ 1. — ದಣ್ಣೆಸರ. A wreath-like line (Rām. 3, 8, 24).

ದಣ್ಣೆಕೆ dandīkē. = ದಣ್ಣೆಗಿ. A stick, a staff. 2, a row, a line, a series. 3, a rope. 4, a string of pearls.

ದಣ್ಣೆಗ dandiga. = ದಣ್ಣೆಗ, etc. (My.).

ದಣ್ಣೆಗೆ dandigē. = ದಣ್ಣೆಗ, etc. Tbh. of ದಣ್ಣೆಕೆ. = ದಣ್ಣೆಗ, q. v. (My.). 2, the beam of a balance (= ದಣ್ಣೆ 3, My.). 3, the backbone (Mhr. ದಾಣ್ಣೆ). ದಣ್ಣೆಗೆಯಿಸ್ತಿಯ ತಗಮ, ಕೊಲನೆ ಮಾಡಿ (Anubhava-śikhāmaṇi 11, 12-15). 4, the neck or long rounded board of a lute (Grj. 3, 98). ಎಣ್ಣೆಮ ದಣ್ಣೆಗೆ (ಪ್ರವಾಲ Si. 437). ಎಣ್ಣೆಯ ದಣ್ಣೆಗೆತೋಳು (ಪ್ರವಾಲ, ಎಣ್ಣಾವಣ್ಣೆ 63). 5, the lute itself (ಎಣ್ಣೆ, ವಲ್ಲಕ, ಎಪಂಚ Nr.; Tē. ದಣ್ಣೆ; T. ತಣ್ಣು). ತಣ್ಣಿಯ ಕಟ್ಟಿದಾಡುಮ ದಣ್ಣೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಂಠ ಮೊದಲಾದವು (ತತ, ಎಣ್ಣಾದಿಕವಾದ್ಯ Nr.). See Bp. 19, 6. 8. 5, (the pole of a palankeen, Mhr. ದಾಣ್ಣೆಲ), a kind of soft-going palankeen (My.; Tē.; T. ತಣ್ಣೆಗೈ; M. ತಣ್ಣು; Grj. 3, after 91; Bp. 50, 16; 55, 9; Ā. Bp. 47, 39; J. 7, 3; 31, 14; 33, 20). ದಣ್ಣೆಗೆಯನೇಮಿವಂ (ನರವಾಹನ Mr. 247). ದಣ್ಣೆಗೆ ಹೊದೋ ಹೋಯಿಯರು ಕದಾ ಹುಡುಕ್ಕಾರೇ? — ದಣ್ಣೆಗೆ ಮೇಲೆ ನಾಯಾ ಕುಣ್ಣಿಸಿದರೆ ಹೇಳು ಕಣ್ಣು, ಹಾದು (Prvs.). See Prv. s. ಪಂಚಾಕ. — ದಣ್ಣೆಗೆಯ ಗುಡ್ಡಾ ಬೇ. N. (Bp. 59, 7). — ದಣ್ಣೆಗೆವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To seize a lute (J. 22, 24).

ದಣ್ಣೆತ dandīta. Punished, chastised; fined. (Bp. 32, 1; 39, 56).

ದಣ್ಣೆಪಾದ dandī-pāda. N. of a snake (Bp. 46, 28).

ದಣ್ಣೆಲ dandīla. = ಹಣ್ಣೆಲ. A barber (ದಿವಾಕೀರ್ತಿ, ನಾವನ್ನ Mr. 376).

ದಣ್ಣೆಸು dandīsu. To punish, to chastise; to control; to mortify, etc. (My.; Bp. 11, 8; 53, 34; 54, 15; Abhā. 1, 50; Śālv. 4, 85; B. 4, 93; 5, 7. 40).

ದಣ್ಣು dandū. Tbh. of ದಣ್ಣ (Śmṛd. 364). An army (C.; Tē.; T., M. ತಣ್ಣು). ದಣ್ಣುಗಲಿ ದಾದಿಯಾಗಲೆ ಉಣ್ಣೆರು, ಮಗನೇ! — ದಣ್ಣಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣ, ನೋಡಕ್ಕೆ ಧಯ. — ದಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ

ಹಾದರವಲ್ಲ, ಬದಿವಲ್ಲ ಕದ್ದದು ಕಳವಲ್ಲ. — ದಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೋದರ ಮಾನನೇ? (Prvs.). See B. 5, 41. 51. 59. 63. 68. 2, a staff, in ದಣ್ಣುಕೋಲು, q. v. — ದಣ್ಣಿನವ. — ಅವ. A man belonging to the army; a soldier (My.; B. 4, 10). — ದಣ್ಣು ಇಡು. To put an army (B. 4, 80); to keep an army (B. 4, 216; My.). ದಣ್ಣು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು, to procure an army for one's self (4, 216); to keep an army (My.). — ದಣ್ಣು ಕೂಡಿಸು. To assemble an army (B. 4, 9; My.). — ದಣ್ಣುಕೋಲು. The staff given to a Brāhmaṇa at initiation or at the investiture with the sacred thread (My.). — ದಣ್ಣು ಬಿಡು. To encamp an army (My.; Bp. 22, 28). — ದಣ್ಣು ತ್ತು. — ಎತ್ತು. To levy an army (My.; B. 4, 80. 218). ದಣ್ಣಿತ್ತಿ ಯುಧಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ (ಯಾನ Si. 262).

ದಣ್ಣುಗಾಢಿ dandru-gāṇa. = ದಣ್ಣಿನವ. (My.).

ದಣ್ಣುದಾಢಿ dandru-ugāṇa. A man upon whom a fine is imposed or who is liable to one (ದಣ್ಣು ದೊಳ ಪಡೆವಂ Śmd. I, o. r. ಪಡೆವಂ).

ದಣ್ಣಿ dandhē. (= ದಣ್ಣಿ 1). The state of being adjoining or close by, vicinity (My.; Tē.; Tē. also: side, cf. ತಟ್ಟು 5).

ದಣ್ಣಿ dandhē. 1. = ದಣ್ಣಿ 5. A string (see ದಣ್ಣಿ No. 4); a garland, a wreath (Ūpr. 7, 48; Bp. 18, 2; 22, 32; ಅಪೇಡ, ವಾಸಿಗ Nr.; ಪುಕಳ್ಳ Mr. 334; My.; Tē.). ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಣಿ (ವಾಲ ಪಾತ್ರೆ, ಪಾರಿಪತ್ಯ Nr.). ದಣ್ಣಿ ನಿಧಿವಾಗಿರುವ ಸ್ವಗುವತ್ಯ (Mr. 334). ಮಣ್ಣಿಯೊಳಗಿರುವ ಹುನ್ನಿನ ದಣ್ಣಿಗಳು (ಮಾಲ್ಕು, ಮಾಲೆ, ಸ್ವಕ್ Si. 229). See Si. 218. 219. 2, a gymnastic exercise performed with the body, turning it windingly up and down while it is stretched at full length, resting on the hands and toes only (My.; Mhr. ದಣ್ಣಿ; Tē. ದಣ್ಣಿ = ಕುಸ್ತಿ). 3, the position of the knees being firmly put down (Bh. 1, 14, 11. 20. 24), or the hands (Bp. 26, 12; 38, 18). 4, the position of the hands when they hold the bow and push or discharge it (ಬಿಲುವಿದು ನೂಕುವ ಕರಂ Mr. 297; Grj. 8, 24; Rāv. 5, 99). 5, a full and firm grasp (Bh. 2, 2, 95). 6, = ದಣ್ಣಿ No. 15, a long line of troops (see ದಣ್ಣಿಗೊಡು No. 3). — ದಣ್ಣಿಗೊಡು. — ಕಟ್ಟು. To make a wreath or garland (Śēv. 2, 64). — ದಣ್ಣಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. To perform or assume the dandhē No. 3 (Bp. 26, 12; 38, 18). 2, to perform or take the dandhē No. 4 (Rāv. 5, 123). 3, (horsemen) to form a long line (Rāv. 13, 85). — ದಣ್ಣಿಗೊಳ. — ಕೊಳ. To take or assume the dandhē No. 4 (Rāv. 5, after 55; Śēv. 4, 59).

ದಣ್ಣಿ dandhē. 2. = ದಣ್ಣಿ 1. A bank, a shore (My.; Rām. 3, 8, 24; B. 3, 119. 123). — ದಣ್ಣಿಗುಣ್ಣು. Along the shore (B. 4, 205; My.).

ದಣ್ಣಿತ್ತಲೆ dandru-utpala. = ಗಣ್ಣಿತ್ತಲೆ. A species of plant (= ಸಹದೇವ).

ದಣ್ಣಿತ್ತಲೆ dandhōra. ದಣ್ಣಿತ್ತಲೆ. = ದಂಗರ, et.: (My.; Tē.). — ದಣ್ಣಿತ್ತಲೆ ಹಾಕು. To cause to be proclaimed by beat of drum (My.).

ದಣ್ಣುಂಟೆ dandruṇṭe. = ದಣ್ಣುಂಟೆ. q. v.

ದಣ್ಣನೆ dandhāṇe. In a fatiguing manner. — ದಣ್ಣನೆ ದಣ್ಣೆ. To become greatly fatigued (B. 5, 319).

ದಣ್ಣಾಯಕ dandhāyaka. Tbh. of ದಣ್ಣನಾಯಕ. See ಒಗದೇವ.

ದಣ್ಣಿಪಾದದಾ dandhi-pādāda. A sound used to

imitate that of a gong or a bhēri (Ū. Bp. 47, 31; cf. ಧಾನ್ಯದಿಧಿ).

ದತ್ತ datta. Given, granted, presented, made over, assigned; placed, etc. (Bp. 7, 16); a gift, a present. ದತ್ತಾ ಕೊಟ್ಟು, ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದವ ಎತ್ತಿಗಿನ ಕಡೆ (Prv.). 2, = ದತ್ತಪುತ್ರ.

ದತ್ತಕ dattaka. = ದತ್ತಪುತ್ರ. (My.). 2, one of the heirs acknowledged by law. 3, N. (Bp. 40, 18).

ದತ್ತಪುತ್ರ datta-putra. A son given away by his natural parents to persons engaging to adopt him; an adopted son (My.; B. 4, 217). ದತ್ತಪುತ್ರನಿಗೆ ಪಿತೃಭಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುವದೋ? (Prv.).

ದತ್ತ ಹೋಮ datta-hōma. A hōma made at the adoption of a son (My.).

ದತ್ತಾಕ್ಷರ datta-akshara. A put or placed letter (Kāv. III, 2, B, 75 seq.).

ದತ್ತಾತ್ರೇಯ datta-ātrēya. N. of a sage, son of Atri and Anasūyā (My.). 2, N. of an avatāra of Viṣṇu (My.).

ದತ್ತಾಪಹಾರ datta-apahāra. The resumption of a gift (My.).

ದತ್ತಾಪ್ರದಾನಿಕ datta-a-pradānika. Non-delivery or resumption of gifts. (R.).

ದತ್ತೂರ dattūra. = ದತ್ತೂರಿ, (ದುತ್ತೂರ, etc.). Tbh. of ಧತ್ತೂರ. The thorn-apple, Datura alba Wall. and D. fastuosa Lin. (My.). ದತ್ತೂರರಸ (Śmd. 225).

ದತ್ತೂರಿ dattūri. = ದತ್ತೂರಿ. (My.).

ದತ್ವ datva. The letter or syllable ದ (Śmd. 135. 291. 342. 347).

ದದ್ದರಿಸು daddarisu. The skin to get pustules from inward heat, swellings from bites, blows, etc. (My.; cf. ದದ್ದು, etc.).

ದದ್ದಾಲ daddāla. A middle-sized tree, Careya arborea Roxb. (St. & Pl.; Tu. ದದ್ದಲ್).

ದದ್ದು daddu. The state of being cracked or not sound, as an earthen vessel (My.; cf. Tē. ತಗು, to be broken? Sk. ದರತ?). — ದದ್ದು ಮಡಿಕೆ. A vessel with a crack (My.; see Prv. s. ಕುಲುಕು 2).

ದದ್ದು daddu. = ತದ್ದು. Tbh. of ದದ್ದು. (Si. 202; Tē. ದದ್ದು, ದದ್ದು; also: swellings from mosquito-bites, etc.).

ದದ್ದು dadru. = ತದ್ದು, ದದ್ದಾರ, ದದ್ದು, ದದ್ದು. Cutaneous and herpetic eruptions, rash, herpes; a kind of leprosy; a ringworm.

ದದ್ದುಳ್ಳು dadru-ghna. The ringworm-shrub, Cassia alata or tora Lin.

ದದ್ದುಣ dadruṇa. Herpetic, afflicted with cutaneous diseases or ringworm.

ದದ್ದುಣ್ಣಿ dadru-rōgi. = ದದ್ದುಣ. Herpetic, etc.

ದಧಿ dadhi. Milk thickened or coagulated by heat, curds (ಮೊಸರ್ Mr. 182).

ದಧಿ dadhitha. The wood-apple tree, Feronia elephantum Corr.

ದಧಿಫಲ dadhi-phala. The wood-apple tree.

ದಧಿಮಣ್ಣಿ dadhi-maṇḍa. The liquid part or skim of curdled milk, whey (see Hlā. s. ಮಜ್ಜೆಗಿ).

ದಧಿಮನ್ಥ dadhi-mantha. The churning of coagulated milk. 2, butter-milk (ಕಯ್ಯೆ Mr. 219).

ದಧಿಮುಖ dadhi-mukha. N. of a serpent. 2, N. of a monkey (My.).

ದಧಿವಿಘಾತ dadhi-vighāta. A churning-stick (ಕಡಗೋಲೆ Mr. 183).

ದಧಿಸಕ್ತ dadhi-saktu. Barley-meal mixed with curds. See Nr. 8. ಕಲಸು 1.

ದಧಿಸಾರ dadhi-sāra. Fresh butter.

ದಧೀಜಿ dadhi-ji. N. of a riishi (Bp. 3, 77; 43, 41; 53, 5; 54, 38). See ಮುಖ್ಯಮುಖ.

ದಧಿನ್ನ dadhi-anna. ದಧಿನ್ನದನ. Boiled rice mixed with curdled milk, etc. (My.).

ದನ dana. = ದನವು. Tbh. of ಧನ (Śmd. 339). Cattle (My.; ಸುಲಿ Śm. 107); a oow, a bullock (My.). ದನಗಳು (Si. 320. 323. 400). ದನದ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ದಾಯಾದಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು?—ದನದ ಮುನ್ನೆ ಹೋಗಿ ಬೀಡ, ಕುದುರೇ ಹಿನ್ನೆ ಹೋಗಿ ಬೀಡ.—ದನಾ ತಿಮ್ಮುವನಿಗೆ ಸಗಣೆ ಅಣಿಯೇ?—ದನಾ ಮೇಯಿಸುವನಿಗೆ ಘನ ಯಾಕೆ? (Prva.). — ದನ ಕಡಿ. dupl. (My.; B. 3, 15; 5, 114. 235). — ದನ ಕಡು. = ದನ ಕಡಿ. (My.; B. 3, 90).

ದನವು danavu. = ದನ. (My.). ದನವನ ವರ್ಣ ಹಾಲ್ನಿ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ದನಿ dani. Tbh. of ಧ್ವನಿ (Śmd. 368). A sound, a voice, a report (ಧ್ವನಿ Kk. 25; ಸೊಪ್ಪು 94; ಸೊಪ್ಪು, ಅಬ್ಬರ, ಸರ, etc., ಧ್ವನಿ Śm. 30; Ūpr. 2, after 93, twice; My.). ಮುಗಿಲ ದನಿ (ಮೊದಲು Śmd. I; Śm. 35). ನವಿಲ ದನಿ (Śm. 29). ಸಿಡಿಲ ದನಿ (ಮೊದಲು Kk. 73). ತಡಿಗಲೆಗರ ದನಿ (ಮರ್ಮರ, etc. Hlā.). ದೊಡ್ಡ ದನಿ (ಪ್ರವಚನ Nn. 88). — ದನಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. A tone to be added (Bp. 19, 10). — ದನಿಗೇಯ. To sound, to utter sounds. ಗಾಳಿಗೆ ದನಿಗೇಯ ಬಿಡಿರು (ಕೀಡಕ, etc. Hlā.). — ದನಿ ಗೇಳ. -ಕೇಳ. To hear a sound, etc. (J. 23, 21). — ದನಿ ಗೊಡಿಸು. -ಕೊಡಿಸು. To cause to sound, to sound (Bp. 26, 68). — ದನಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To produce a sound, to utter sounds; to utter a loud sound, to bawl; to echo; etc. (Bp. 14, 18; 19, 52; 35, 5; 60, 28. 29). — ದನಿಗೊಂಗರ. -ತೊಂಗರ. A mass of sounds (Ūpr. 8, 98). — ದನಿಗೊಲಿಸು. -ತೊಲಿಸು. To cause a sound to become manifest or to be heard (Bām. 3, 8, 7). — ದನಿಗೊಲಿಸು. -ತೊಲಿಸು. To manifest, i. e. to produce, a sound (Bp. 33, 15; Śśv. 2, 49). — ದನಿಯಾಗು. -ಅಗು. A sound to become manifest or be produced (Bp. 26, 26). — ದನಿಬೀನ. A man with a defective voice (My.).

ದನು danu. Danu, one of the daughters of Daksha, wife of Kaśyapa, and mother of the Dānavas.

ದನುಗೂರು danugūru. A place in Mysore (Rāv. 1, 62).

ದನುಜ danu-ja. A Dānava (ಮಧು, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ Nn. 13).

ದನುಜಭಂಜನ danuja-bhañjana. A god. 2, Viṣṇu (My.).

ದನುಜಮಥನ danuja-mathana. Kṛishṇa (J. 14, 28).

ದನುಜಹರ danuja-hara. Kṛishṇa, Viṣṇu (Bhāgavata 10, 18, 10).

ದನುಜಾರಿ danuja-ari. Kṛishṇa (J. 7, 55).

ದನುಜೇಂದ್ರ danuja-indra. Rāvaṇa (Abh. P. 13, 104).

ದನ್ತ dant. ದಂತೆ. = ದನ್ತ. See ಮೋಡತ.

ದನ್ತ danta. = ಏನ್ತ. A tooth (ಹಲ್ಲು Nn. 36; ದಶನ, ಹಲ್ಲು 81); a tusk, a fang. 2, an elephant's tusk, ivory. 3, an elephant (ಗಜ, ಅನೆ 81). 4, the peak of a mountain (ತೈಂಗ, ಕೋಡು 81). 5, the side or ridge of a mountain; a class of mountains (? ಅದ್ವಿಭೇದ 81). 6, the number 32 (ಮೂವತ್ತೆರಡು Mr. 348). 7, a thorn (ಕಣ್ಣಕ, ಮುಕ್ಕು 81).

8, a certain tree (ತರುಭೇದ 81). — ದನ್ತದೋಲೆ. -ಲಿಲೆ. An oīl of ivory (Śśv. 3, 9; My.).

ದನ್ತವರ್ಣ danta-čarvaṇa. Chewing with the teeth. See ಅವುಡು.

ದನ್ತಚ್ಚದ danta-čchada. A lip.

ದನ್ತಧಾವನ danta-dhāvana. Cleaning (or washing) the teeth (ಮುಕ್ಕು ಕೆ Kk. 56; Ūpr. 8, after 105). 2, a piece of stick for doing so. 3, the tree *Acacia catechu* Willd. — ದನ್ತಧಾವನಗೆಯ. To clean the teeth (Bp. 14, 5).

ದನ್ತಭಾಗ danta-bhāga. The fore-part of an elephant's head. ದನ್ತಮೂಲ danta-mūla. The root of a tooth (ಕರಿರ, ಅನೆಯ ಮೊದಲ ಕೊಮ್ಮು Mr. 155).

ದನ್ತವಕ್ರ danta-vakra. N. of a Dānava and prince (Bhāgavata 10, 100, 19).

ದನ್ತವಾಸ್ತು danta-vāsas. A lip.

ದನ್ತವಿಕಸನ danta-vikasana. Displaying the teeth. See ಕರಿ.

ದನ್ತಕಥ danta-kaṭha. Acid; sourness. 2, the common lime, *Citrus acida*. 3, the wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr.

ದನ್ತಕಥೆ danta-kaṭhē. Wood sorrel, *Oxalis pusilla* Salisb.

ದನ್ತಸ್ವಾನ danta-svāna. A sound of the teeth (see s. ಕಮ್ಮು 1).

ದನ್ತಹೀನ danta-hīna. Toothless. (ಕುದುರೇಗೆ ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜು ಕೊನ್ನಾಗೆ ದನ್ತಾಧಿಕಂ ದನ್ತಹೀನಂ (Mr. 277).

ದನ್ತಾಂಕುರ danta-ānkura. Pointed blades of grass (ಮೊಳೆ ಹುಲ್ಲು G.). 2, the point of a tooth (ಹಲ್ಲಿನ ತುದಿ G.).

ದನ್ತಾಧಿಕ danta-adhika. Having additional teeth. See s. ದನ್ತಹೀನ.

ದನ್ತಾಬಲ dantābala. = ದನ್ತಾವಲ.

ದನ್ತಾವಲ dantāvala. An elephant (ದನ್ತಾವಲ Rām. 5, 8, 52). 2, = ಗಜಾಸುರ. See Bp. 46, 1; 49, 38; 57, 88; 58, 52; 59, 58.

ದನ್ತಾವಲಾರಿ dantāvala-ari. Śiva (Bp. 49, 38).

ದನ್ತಿ danti. Having teeth, tusks, or fangs. 2, an elephant (ಅನೆ Nn. 28. 81). 3, the croton-oil plant, *Croton tiglium* Lin. (ಜಾಪಾರದ ಸತ್ತೆ Si. 158). 4, a black sort of thorn-apple (ಕರೇ ಲೂಮ್ಪತ್ತ 158). 5, the number 8 (Ch.). — ದನ್ತಿ ಮೊಗನಯ್ಯ. The father of Gaṇapati, Śiva (My.).

ದನ್ತಿ ಕಛೇಲಿ danti-kapōla. The temples of an elephant (ಅನೆಯ ಗಣ್ಣೆಗಳ Nn. 87).

ದನ್ತಿ ಕೆ dantikē. The croton-oil plant, *Croton polyandrum* Roxb., or *Croton tiglium* Lin.

ದನ್ತಿಪುರ danti-pura. Hastināpura (J. 26, 77).

ದನ್ತಿಮುಖ danti-mukha. Gaṇapati (My.).

ದನ್ತಿವೃಂದ danti-vṛinda. A troop or herd of elephants (ಫರೆ Mr. 155).

ದನ್ತುರ dantura. Having long or projecting teeth. 2, jagged, notched, serrated, uneven. 3, waving, undulatory. 4, rising, as hair, bristling.

ದನ್ತುರಿತ danturita. Having prominent teeth, toothed; notched; bristling; undulatory, waving (Ūpr. 3, after 50; Abh. P. 12, after 2).

ದನ್ತೆ dantē. Ivory.

ದನ್ತೆ ದಂತ್ಯಾ. Dental, as a letter (Śmd. 27).

ದನ್ತಲೆ dandalē. = ದಾನಲೆ. Vexation, molestation, chicanery (My.; Mhr., H. ಧಾನ್ತಲ).

ದನ್ತಕೂಕ dandaśūka. Biting; a snake.

ದನ್ತಕೂಕೇಶ್ವರ dandaśūka-śvara. The snake śēsha (J. 24, 26).

ದನ್ತುಗ danduga. Intricacy, complication, bewilderment (Ch. v. 17; Ūpr. 8, after 44; J. 1, 6); vexation, trouble, annoyance (Ūpr. 9, 16; Grj. 4, 106; Bp. 24, 17; J. 19, 24; My.). ಬನ್ನನವ ಮಾಡಿದರು (i. e. -ರೂ) ಸನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಯ ಲೇಸು! ಹೊನ್ನಿ ಸಾಸಿರವ ಕೊಡುತೀರು (i. e. -ಲೂ) ಕರ್ಮಿಯ ದನ್ತುಗವೆ ಬೇಡ! (Sp.). — ದನ್ತುಗಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to be in trouble, to fall into trouble (J. 22, 41). — ದನ್ತುಗಬಡೆ. -ಪಡೆ. = ದನ್ತುಗಗೊಳ್. (J. 7, 47).

ದಪ್ ದap. = ದಬ್, ದಪ1. A sound in imitation of the fall of heavy bodies, as cocoanuts, etc.: plump! whop!; and of smart slapping and striking. ದಪ್ಪೆನ್ನ ಬೀರು, ದಪ್ಪೆನ್ನ ಬಡಿ (My.).

ದಪ ದapa. 1. = (ತಪ), ದಪ್ q. v., (ದಬ), ದೊಪ್, ದೊಪ್ಪ 2. (My.; Mhr. ದಪ, ಫಪ). — ದಪ ದಪ. rep. ದಪ ದಪ ಬೀರು, ದಪ ದಪ ಬಡಿ (My.). — ದಪ ದಪನೆ. With the sound of ದಪ ದಪ (My.).

ದಪ da7-apas. 2. = ದಪ್ಪ 1, ದಹ. An affix for the formation of the present tense (Śmd. 54. 259. 260. 275. 276. 280-291). ಜಗುದ್ಧಿಪಂ (55), ನೋಡಿವಂ (91); ಬನ್ನ ಪದಂ (259). (ನೋಡಿವಂ, for instance, is "ನೋಡಿದ ಅವಂ, a having-seen-one he is" in the sense of the present).

ದಪ್ಪ da7-appa1. 1. = ದಪ 2, e. g. ಬರೆದಪ್ಪಂ, ಕರೆದಪ್ಪಂ, ನಿಲಿಸಿದಪ್ಪಂ, ಇಲಿದಪ್ಪಂ (Śmd. 276).

ದಪ್ಪ dappa. 2. = ದೊಪ್ಪ 1. Thickness; stoutness; coarseness (My.; Tē.; B. 4, 47; ಗಡತರ, ಗಡುತರ G.; cf. ತಡಿ 1 and ದಡುಮು). ಆ ಕಾಗದ ಬಹಳ ದಪ್ಪಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 1, 15). ಗಣ್ಯಕದ ಕಿವಿ ದಪ್ಪವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ (4, 46). ಒನ್ನದ ಪ್ಪವಾದ ಹರಿಗೆ (4, 158). ದಪ್ಪವಾದ ಪಾದೀ ಬಟ್ಟೆ (ವರಾತಿ, ಸ್ಥೂಲ ತಾಟಕ Śi. 223). ದಪ್ಪವಾದ ಮುಳ್ಳುಮೂಲವಲ್ಲದೆ ತುಮ್ಮಾ ಬಹಳ ಎಲೆಗಳಕ್ಕು ಮರ (ಸ್ವಪ್ನ, ಗುಲ್ಮ 120). ದಪ್ಪದವನು; ದಪ್ಪದ ಬಟ್ಟೆ; ದಪ್ಪದ ಅಮ್ಮಲಿ (My.). — ದಪ್ಪಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Coarse rice (My.). — ದಪ್ಪನೂಲು. Stout, coarse thread (My.). — ದಪ್ಪನೇಯ್ಗೆ. Coarse texture (My.).

ದಪ್ಪ dappa. Tbh. of ದರ್ಪ (Śmd. 345; ಅದಟು, etc. Kk. 66; Śim. 38).

ದಪ್ಪಕೆ dappaka. Tbh. of ದರ್ಪಕ. (ಮನ್ಮಥ Śim. 7). — ದಪ್ಪಕನ ಗೆಯ. -ಪಗೆಯ. Śiva (ಅತ್ತರ Śim. 8).

ದಪ್ಪನೆ dappanē. 1. With the sound of ದಪ್ (My.). ದಪ್ಪನೆ dappanē. 2. = ದಪ್ಪಾನೆ. Thick; coarse; thickness, etc. ದಪ್ಪನೆಬಟ್ಟೆ, or ದಪ್ಪನೇ ಬಟ್ಟೆ (My.).

ದಪ್ಪನ್ನ dappa-anna1. Thick; coarse (My.). ದಪ್ಪನ್ನ ಎಲುಪ (B. 4, 82). ದಪ್ಪನ್ನ ಅದಾವೆ (ಸ್ಥೂಲತಾಟಕ G.).

ದಪ್ಪಲ್ dappal. (= ದಪ್ಪನೆ 1). — ದಪ್ಪಲಿರು. To throw (with stones) so that the sound of ದಪ್ is produced (Bp. 20, 14).

ದಪ್ಪಾನೆ dappānē. = ದಪ್ಪನೆ 2, ದೊಪ್ಪಾನೆ. (My.).

ದಫನು daphanu. Burial (My.; H.).

ದಫಾ daphā. ದಫೇ. Time, occasion, turn (My.; H.); — a company of peons or policemen (Br., H.).

ದಫೇದಾರ daphē-dāra. A head of a party of police; a head

of a number of peons (My.; Mhr., H.). 2, an officer of cavalry in a native army (My.; Mhr., H.).

ದಫೇದಾರ daphē-dāri. The business of a daphēdāra (My.).

ದಪ್ತರ daphtara. A record, a register, an account, especially of the public revenue; a bundle of records; a schoolboy's bundle of papers or books (My.; Br., Mhr., H.). — ದಪ್ತರದಾರ. The head native revenue officer of a collectorate, etc. (Mhr.; S. Mhr.). — ದಪ್ತರಬಂದಿ. An assistant of a record-keeper (My.).

ದಬ ದaba. (ದಬ್). = ತಬ, (ತಬ್ಬು 1), ತವ, (ದವ 1). A sound in imitation of the audible palpitation of the heart in fever, etc., of the pattering of running feet, of the falling of heavy bodies, and the slapping of blows. — ದಬ ದಬ. rep. (My.; Tē.; Mhr. ಧಬಧಬಾ). — ದಬ ದಬ ಅನ್ನು. To palpitate audibly (My.); etc. — ದಬ ದಬಿ. A water-fall (S. Mhr.).

ದಬಕು dabaku. (= ದಹಕು). A sound used to imitate the clattering of the contact of vessels. — ದಬಕು ದಬಕು. rep. (My.).

ದಬಕ್ಕು dabakku. A sound in imitation of that produced by the falling of bundles or persons, or of that produced by stones falling into mud. — ದಬಕ್ಕನೆ. = ತವಕ್ಕನೆ. With the sound of dabakku (My.).

ದಬರಿ dabari. = ದಬರಿ. (My.).

ದಬಾರಿ dabāra. = ದಬಾರಿ, etc. (My.).

ದಬಾಮಬಿ dabā-dubi. Unfair dealing, cheating (My.; Mhr. ದಬಾ, lurking, lying in wait; ದಬಾಮಬಿ, repressing, snubbing).

ದಬಾಯಿಸು dabāyisu. To force down; to menace (My.; Br.; Mhr. ದಬಾಯೀಸು, ದಬಾಯೀಸು); to slam, as a door (My.).

ದಬ್ಬಣಿ dabbana. = ದಬ್ಬಣ, ದಬ್ಬಣ. A pack-needle (My.; B. 3, 103; Tē. ದಬ್ಬಣ; Mhr. ದಾಫಣ).

ದಬ್ಬನೆ dabbanē. (= ತಬ್ಬನೆ). Suddenly and with the sound of ದಬ (My.).

ದಬ್ಬಣ dabbala. = ದಬ್ಬಣ, etc. (My.).

ದಬ್ಬು dabbu. = ದೊಬ್ಬು, etc. To push, etc. (B. 3, 82; 4, 156; My.).

ದಬ್ಬುಳಿ dabbuli. = ದಾವಳಿ. A sort of woollen cloth, a fine, white cumley or blanket (ವಿಭಿಧೇವ Mr. 342; Mhr. ಧಾಬಳ).

ದಬ್ಬೆ dabbē. = ದಬ್ಬೆ, ದಬ್ಬೆ, ದಬ್ಬೆ. A slip, a slit, a split, a strip, especially of a bamboo; the half of a split bamboo (My.; Tē.; T. ದಬ್ಬೆ, ತಬ್ಬೆ; Mhr. ಬಿವ್ವು; cf. ಬಿವ್ವು). ಕಾವಡಿಯ ದಬ್ಬೆ (ಎಹಂಗಿಳಿ, ಧಾರಯಪ್ಪ Śi. 344; My.). ನಾಯಿ ಬಾಲಕ್ಕೆ ದಬ್ಬೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ದಬ್ಬೆ dabbē. 1. = ದಬ್ಬೆ, ದಬ್ಬೆ. A blow, a stroke (My.; Mhr. ಧಪ್ಪಾ).

ದಬ್ಬೆ dabbē. 2. Tbh. of ದರ್ಪ. (My.).

ದಬ್ಬ ದabhra. Little, small, deficient; weak.

ದಬ್ಬಭಕ್ತ ದabhra-bhakta. N. (V. 14, 74).

ದಮ ದama. = ದಮೆ. Taming, subduing; see ಅರಿನ್. 2, self-command, self-restraint, subduing the passions. 3, punishment, chastisement; a fine. 4, a house (also ದಮು).

ದಮಡಿ damaḍi. 1. = ದಮ್ಮಡಿ 1. A small tambourine with gējjās (My.).
 ದಮಡಿ damaḍi. 2. = ದಮ್ಮಡಿ 2. A kâsu, the fourth part of a duddu or paisa (My.; Mhr., H. ದಮಡಿ).
 ದಮಢ damatha. = ದಮ No. 2. *Self-command, etc.*
 ದಮನ damana. = ಜನನ 2, ದವನ. *Taming, subduing, restraining.* 2, the flower *Artemisia indica*.
 ದಮನಕ damanaka. N. of a jackal. (My.).
 ದಮಯಂತಿ damayanti. She who subdues (men); N. of the wife of Nala. (Râm. 3, 2, 14).
 ದಮಾಸು damâsu. Damask (My.; Br., H. ದಮ್ಮಕು, ದಮಾಸಿ, ದಮಾಸು).
 ದಮಿತ damita. *Tamed, subdued, conquered.*
 ದಮಿತಾತ್ರನ damita-âtrava. One whose foe is subdued. (My.).
 ದಮಿತಾಘ damita-âgha. One whose sin is subdued or conquered. (My.).
 ದಮಿತಾರಿ damita-ari. = ದಮಿತಾತ್ರವ. (My.).
 ದಮುನ damuna. Tbh. of ದಮುನರ್. (Mr. 46; Bp. 21, 29).
 ದಮುನಢ damunas. *Agni*.
 ದಮೆ ದಮೆ. Tbh. of ದಮ. (My.; see ಶಮ).
 ದಮ್ಮತಿ dam(=ದಮ No. 4)-pati. The master of the house. 2, (dual) *man and wife* (ಪ್ರೀ ಪುರುಷರು Nn. 90). ದಮ್ಮತಿಗರ್ (ಸತಿ ಪತಿಗರ್, ಗಣ್ಣಿ ಜಣ್ಣಿರ್ Mr. 24). — ದಂಪತಿಪೂಜೆ. The worship paid to wife and husband on certain festive occasions (My.). — ದಮ್ಮತಿವಕ್ಕಿ. -ವಕ್ಕಿ. The ruddy goose, çakravâka (Bh. 1, 5, 9).
 ದಮ್ಮಿ damba. = ದಮ್ಮ 1, etc. Tbh. of ದಮ್ಮ. (My.).
 ದಮ್ಮಿ dambha. = ದಮ್ಮ, etc. *Arrogance, ostentation, pride; fraudulent assumption and display.* 2, *deceit, fraud, cheating, hypocrisy; sin, wickedness* (ತಾಮ್ಬರಿ, ಕಿಷ್ಕಿರ್, ಮಾಯೆ, ಕುಹಕ, etc. Mr. 450).
 ದಮ್ಮಕೆ dambhaka. = ದಮ್ಮಕ. *Arrogant, etc.* 2, *arrogance, etc.* (= ದಮ್ಮ).
 ದಮ್ಮಾಬಾರ ದಂಬಾ-âçîra. *Arrogant, ostentatious, proud behaviour* (My.).
 ದಮ್ಮೇಲಿ dambhîli. *Indra's thunderbolt*.
 ದಮ್ಮ damma. Tbh. of ಧರ್ಮ (Smd. 345; ಜವ, ಅದಿ Sîm. 12). — ದಮ್ಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. *Generous master; N. ದಮ್ಮಯ್ಯ! ಅನ್ನರೆ ಒನ್ನಡ ಎಮ್ಮೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ* (Prv.). See Prv. s. ದೊನ್ನೆ; J. 13, 55.
 ದಮ್ಮಡಿ dammaḍi. 1. = ದಮಡಿ 1. (My.).
 ದಮ್ಮಡಿ dammaḍi. 2. = ದಮಡಿ 2. (My.).
 ದಮ್ಮು ದಮ್ಮಾ. The tool called a road-tamper (My.; H.).
 ದಮ್ಮಾಣಿ dammaṇi. Tbh. of ಧರ್ಮಪಾನೀಯ (Smd. 381).
 ದಮ್ಮು dammu. *Breath; increased respiration; panting, gasping; asthma* (My.; Mhr., H. ದಮ, ದಮಾ; B. 5, 236). — ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟು. To suppress or suspend one's breath (My.). 2, *breath to be impeded, to be choked or stifled.* ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು, ದಮ್ಮು ಕರ್ ಕೊಣ್ಣು (Prv.). — ದಮ್ಮು ಗಟ್ಟು. = ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟು. (S. Mhr.). — ದಮ್ಮು ಹಿಡಿ. = ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟು No. 1. (My.).
 ದಮ್ಮು ದಮ್ಯಾ. To be tamed, subjected, or punished; tamable; punishable. 2, *a young bullock*.
 ದಯ dayā. Tbh. of ದಯೆ (My.; ಕೃತೆ, etc. Mr. 20; Bp. 59, 41). ದಯವುಳ್ಳವನು (ದಯಾಲು Nr.). — ದಯಗೆಡು. -ಕೆಡು.

Compassion, etc. to be destroyed or cease (Bp. 55, 15). — ದಯ ಪಾಲಿಸು. = ದಯೆ ಪಾಲಿಸು No. 1. To entertain or have compassion, etc., to take pity on (My.). ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ (or also ನಿನಗೆ, My.) ಯಾರೂ ದಯ ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೂ ದೇವರು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾನೆ (B. 4, 144). 2. = ದಯೆ ಪಾಲಿಸು No. 2. (My.). — ದಯ ಮಾಡು. To exercise pity, kindness, etc.; to show pity or compassion (B. 2, 39; 4, 2, 90; 5, 284; My.); to be kind, considerate, or obliging in words or actions (B. 2, 39; 4, 18; My.). 2, to grant graciously (My.). ಕ್ಷೇಮಮಂ ದಯ ಮಾಡು! (Bp. 23, 17). 3, to be so kind as to go or to come (My.). — ದಯವಿಡು. -ಕಡು. To put or have pity, etc. on (My., e. g. ಅವನ ಮೇಲೆ).
 ದಯಕಾರಿ dayā-kāra. (Smd. 25). A man who shows pity or compassion.
 ದಯವನ್ನ dayā-vanta. A pitiful, merciful, compassionate, kind man (My.). Feminine ದಯವನ್ನಳು (My.).
 ದಯಾಕಟಾಕ್ಷ dayā-kaṭākṣa. A side-glance full of mercy, kindness, etc. (My.).
 ದಯಾಕರ dayā-ākara. A mine of mercy, etc. (My.). 2, ದಯಾ-ಕರ, showing pity or compassion (Sk.).
 ದಯಾಖ್ಯ dayā-ākhyā. The deity which is called Dayā, i. e. personified Pity (ಇಷ್ಟಮಂ ಮಾಡ್ತಿ ದೈವಂ Mr. 27).
 ದಯಾಗುಣ dayā-guṇa. The quality or property of compassion, etc. (My.). 2, a man endowed with the quality of compassion, etc. (My.).
 ದಯಾಧಾರ dayā-âdhāra. A receptacle of compassion, etc., a very compassionate man (My.).
 ದಯಾನಿಧಿ dayā-nidhi. A treasure of mercy, etc., a very compassionate person (Bp. 28, 5; My.).
 ದಯಾಪರ dayā-para. Having compassion, etc. as the highest object, extremely compassionate, etc. (Bp. 38, 6; 55, 27; My.).
 ದಯಾಬ್ಧಿ dayā-abdhi. = ದಯಾಮೃದ್ಧಿ. (Sîv. 2, 89).
 ದಯಾಮೃತ dayā-amṛita. Compassion considered as ambrosia (Bp. 55, 47).
 ದಯಾಮೃದ್ಧಿ dayā-ambudhi. An ocean of mercy, a very compassionate person (Bp. 59, 50; J. 14, 31).
 ದಯಾರಸ dayā-rasa. The sentiment, feeling, or emotion of compassion, etc. (My.).
 ದಯಾರಸಾರ್ಥ dayā-rasa-ârṇava. An ocean of compassionate sentiments (Ūpr. 7, 7).
 ದಯಾರ್ಥ dayā-ârṇava. = ದಯಾಸಮುದ್ರ. (J. 7, 21).
 ದಯಾಲು dayā-ālu. = ದಯಾಳು. *Pitiful, merciful, compassionate, kind, etc.*
 ದಯಾಸಮುದ್ರ dayā-samudra. = ದಯಾಮೃದ್ಧಿ. (Bp. 36, 37).
 ದಯಾಳು dayālu. Tbh. of ದಯಾಲು. (My.).
 ದಯಿತ dayita. = ದೈತ. *Desired, cherished, beloved, dear; a husband, a lover.*
 ದಯಿತೆ dayitē. A beloved woman; a wife or mistress.
 ದಯೆ dayē. ದಯಾ. = ದಯೆ. *Taking interest in, sympathy, compassion, tenderness, pity, mercy, clemency, love.* 2, Pity personified as a daughter of Dakṣa. — ದಯೆಗೆಯ್. To grant graciously (Ūpr. 1, 5; 3, 83; 7, 75; 9, 37; Abh. P. 10, 37); to go to (c. Acc., Abh. P. 3, 79). — ದಯೆಗೊಡೆ. -ತೊಡೆ. To abandon compassion (J. 18, 59). — ದಯೆ ಪಾಲಿಸು. = ದಯ ಪಾಲಿಸು No. 1. (My.). 2, to grant graciously (My.). ದೇವರು ಅವನಿಗೆ ಒನ್ನಡ ತರದ ಗಿಡಗವನ್ನು ದಯೆ ಪಾಲಿಸು.

ಸಿದ್ಧಾನೆ (B. 3, 111). — ದಯೆನೆವೆ. — ಮೆವೆ. To manifest itself graciously (Āpr. 2, 8). — ದಯೆ ಹುಟ್ಟು. Compassion to be born or arise (B. 3, 124).

ದರ dara. = ಜರ 1. — ದರ ದರ. = ಜರ ಜರ. (C.).

ದರ dara. 1. Splitting, cleaving, tearing. 2, a hole in the ground; a cave, a cavern. 3, timidity, fear, terror. 4, little, small, slight, gentle; a little. 5, a conch-shell. 6, a stream.

ದರ dara. 2. Tbh. of ದ್ವಾರ (Śmd. 384).

ದರ dara. 3. Rate, price (My.; Mhr.; B. 5, 81, 108).

ದರಕು daraku. = ತರಕು, etc. Roughness, etc.; hoarseness. — ದರಕುದನ. A hoarse voice, as from nature or from a cold (My.).

ದರಜಾಸ್ತು darakhāstu. An humble application in law matter; a proposal, an application, an offer, for a rent or farm (My.; Mhr., H.).

ದರಗ daraga. A Mohammadan place of worship (My.; Br., Mhr., H. ದರಗಾ).

ದರಜಾಸ್ತು dara-jāsti. An extra assessment, an extra tax (My.; Br., H.).

ದರಜೆ daraji. = ದರ್ಜ. A tailor (My.; Br. ದರಿಜ; Mhr., H. ದಜರ್).

ದರಣ darana. Tbh. of ಧರಣ. The weight and value of one-fourth of a varaha: 11 aṇṣ 8 kāsus (My.; see Prv. s. ಪಾನಲಿ). 2, cleaving, rending, splitting, tearing (Sk.). ದರಣೆ darat. ದರದ. (Cleaving, rending, splitting, breaking; cf. ದದ್ದು). 2, N. of a tribe of barbarians (in Sindhu). 3, a precipice. 4, fear.

ದರದ darada. N. of a country in the N. W.; an inhabitant of this country. See ದಾರದ.

ದರದು daradu. Ailment, disease (Mhr., H.). 2, care, regard (for, about, in, My.; Mhr.); need (My.).

ದರಬಾರು darabāra. = ದರಬಾರು, ದರ್ಬಾರ, ದರ್ಬಾರು. (B. 5, 221).

ದರಬಾರು darabāru. = ದರಬಾರ, etc. A royal court; a hall of audience; a levee-room. 2, the people assembled. 3, holding a levee (My.; Br., Mhr., H.). 4, rule, government (My.). — ದರಬಾರುಬರ್ಹು. Money paid (by way of bribe) to public functionaries (My.; Mhr.).

ದರಮಹಾ daramahā. Monthly pay (My.; Mhr., H.); monthly (My.; Mhr.).

ದರವಾಜಾ daravājā. = ದರ್ವಾಜಾ. A gate or door; a gateway (My.; Mhr., H. ದರವಾಜಾ).

ದರಸ್ಮಿತ ದರಾ-smita. A gentle smile (Grj. 3, 114).

ದರಹಸಿತ ದರಾ-hasita. Gently smiling; a gentle smile (Bp. 6, 27; 13, 11; 28, 67; 32, 16; Rām. 6, 53, 11).

ದರಹಾಸ ದರಾ-hāsa. A gentle smile (Āpr. 2, 13; 4, 81; Bp. 2, 28).

ದರ dari. = ದರು. A cave, a cavern; a hole (of a rat, etc., My.). 2, a valley. 3, a deep ravine (Mhr.; cf. ಜರಿ 3).

ದರಿಂವಿಲ್ಲ darimvillā. ದರಿಂವಿಲ್ಲ. In this case; at this time; subsequently; hereinafter (My. as ದರಿಂವಿಲ್ಲ; Br., H.).

ದರಿತ darita. Torn, rent, divided. 2, frightened, timid.

ದರಿದ್ರ daridra. Poor, needy; distressed; a poor man. 2, poverty, want, distress (ಎದದ್ರ, ತವಲ್ ಸಾ). ಅನ್ನಕನಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲ, ಮನಃಭಾಗ್ಯನಿಗೆ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ. — ಹೆಮ್ಮು ಚರಿಗೆ ದರಿದ್ರವಾದ ರೂ ಹಂಚುಕುದಿಗೆ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ (Prvs.). Feminine ದರಿದ್ರಳು (My.). See Prvs. s. ಪಾಲಕ, ಪುಟಗೋಷಿ, ವಜೆ, ತಾಲೆ 2.

ದರಿದ್ರತನ daridratana. = ದರಿದ್ರತ. (My.).

ದರಿದ್ರತೆ daridratē. Poverty, indigence (Āpr. 2, 31; Bp. 23, 6).

ದರಿದ್ರತ್ವ daridratva. = ದರಿದ್ರತ. (My.).

ದರಿಯಾಪ್ತಿ dariyāpti. = ದರ್ಯಾಪ್ತಿ. Investigation (My.; Mhr., H. ದರ್ಯಾಪ್ತಿ).

ದರಿಸಣ darisana. = ದರುಸನ, etc. (My.).

ದರಿಸನ darisana. = ದರಿಸಣ. (My.).

ದರು daru. = ದರಿ. (Grj. 1, 86).

ದರುಣ daruṇa. N. of a plant (see Mr. s. ಕೋಲಿ).

ದರುವು daruvu. (Tbh. of ಧ್ರುವ). A song in a peculiar metre (at the beginning of a performance, My.; T. ತರು).

ದರುಸನ darusana. Tbh. of ದರ್ಶನ (Śmd. 336; Bp. 3, 72; My.). — ದರುಸನ ಕ. = ದರುಸನ ಕೊಡು. (Bh. 1, 7, 55). — ದರುಸನ ಕೊಡು. = ದರ್ಶನ. (Bh. 2, 13, 10). — ದರುಸನ ನೀಡು. = ದರುಸನ ಕೊಡು. (Bh. 8, 1, 29).

ವರೆ ದರೆ 1. A cave, a cavern. 2, barren soil (My.). See Prv. s. ಬಡ ಎತ್ತು.

ವರೆ ದರೆ 2. Tbh. of ಧರೆ (Kk. 16; ಬುವಿ, etc., ಮೇದಿನಿ Śm. 37).

ದರೋಗ darōga. The chief native officer in the departments of abkārī, sandal, cattle, and gardens (My.; Mhr., H. ದರೋಗಾ).

ದರೋಗಗಿರಿ darōga-giri. ದರೋಗತನ darōgatana. The business of a darōga (My.).

ದರೋವರ ದಾರದರಾ. = ದುರೋವರ. Playing at dice. 2, a gamester. 3, a stake at play. 4, a die.

ದರೋಬಿಸ್ತು darōbastu. All without exception (My.; Mhr., H.).

ದರ್ಕು darku. = ದಕ್ಕು 2. — ದರ್ಕುನ್ದಲಿ. = ದಕ್ಕುನ್ದಲಿ, q. v.

ದರ್ಜಾ darjā. A rank, order; a dignity or a post in a government (My.; Mhr., H.).

ದರ್ಜಿ darji. = ದರಜ. (My.).

ದರ್ದುರ dardura. A frog.

ದರ್ದುರಿ darduri. N. of a plant (ಎಟಲಿ Mr. 116).

ದರ್ದುರ dardru. = ದದ್ದು, etc. (Sk.).

ದರ್ಪ darpa. = ದಪ್ಪ. Inflicting pain; humbling (see ಅದರ್ಪಿಸು). 2, pride, arrogance, insolence, rashness. 3, boldness (Mhr.; ಅಬಹು Ūt. I, 99). See ದಪ್ಪ. — ದರ್ಪಂಗಿಡು. — ಎಕಡು.

Pride to be lost or disappear (Grj. 4, after 120).

ದರ್ಪಕ darpaka. = ದಪ್ಪಕ. Kāma.

ದರ್ಪಕಧ್ವಂಸಿ darpaka-dhvaṁsi. Śiva (Ā. Bp. 47, 17).

ದರ್ಪಘೂರ್ಣನ darpa-ghūrṇana. Turning round or being giddy on account of pride. See ಮೊರಕು.

ದರ್ಪಣ darpaṇa. A mirror, a looking-glass.

ದರ್ಪಭೂಷಣ darpa-bhūṣaṇa. N. of the court of Kāma (Grj. 7, after 10).

ದರ್ಪಮುಖ darpa-mukha. A man with a proud face. ದರ್ಪ ಮುಖರ (ಮದಮುಖರ Bhn. 64).

ದರ್ಪಿತ darpita. Made proud, arrogant. (Bp. 58, 41).

ದರ್ಪಿಸು darpisu. To inflict pain, etc. See ಅ-.

ದರ್ಬಾರ darbāra. = ದರಬಾರ, etc. (C.; B. 4, 92).

ದರ್ಬಾರು darbāru. = ದರ್ಬಾರ. (C.; B. 4, 219).

ದರ್ಬೆ darbē. Tbh. of ದರ್ಭ. (My.). — ದರ್ಬೆಹುಲ್ಲ. = ದರ್ಭ No. 3. (My.; St. & Pl.).

ದರ್ಭ darbha. = ದಟ್ಟಿ 2, ದರ್ಬೆ, ದರ್ಭೆ. Stringing or binding together; see ಸನ್. 2, a bundle, tuft, or bunch of grass. 3, the kuśa grass, Poa cynosuroides Lin., used at sacrifices.

ದರ್ಭಮುಷ್ಟಿ darbha-muṣṭi. A handful of kuśa grass (ಎಷ್ಟು ಗ.).
 ದರ್ಭಶಯನ darbha-śayana. A bed of strewed kuśa grass. 2, N. of a place near Rāmaśvara (My.).
 ದರ್ಭಶಾಯಿ darbha-śayi. (Reclining on a kuśa-bed): Rāma (My.).
 ದರ್ಭಾಸನ darbha-āsana. A seat or bed of strewed kuśa grass (My.).
 ದರ್ಭಾಸ್ತರಣ darbha-āstarāṇa. = ದರ್ಭಾಸನ. (Bh. 1, 4, 28).
 ದರ್ಭ darbhē. Tbh. of ದರ್ಭ (Śmd. 102; Mr. 474; ಎಪ್ರ, ಕುತೆ Nn. 104; ಕುತಪ 107; ಪವತ್ರ 111). — ದರ್ಭಹುಲ್ಲ. = ದರ್ಭ. (ಕುತ, etc. Si. 164; My.).
 ದರ್ಭಾಪ್ತಿ daryāpti. = ದರ್ಭಾಪ್ತಿ. (My.).
 ದರ್ಭಾಜಾ darvājā. = ದರ್ಭಾಜಾ. (My.).
 ದರ್ಭ darvi. A spoon, a ladle. 2, the expanded hood of a snake. See ಇಟ್ಟವಟ್ಟ. (My.).
 ದರ್ಭಕರ darvi-kara. A (kind of) snake. (Bp. 39, 55).
 ದರ್ಭ darśa. Looking at, viewing; showing; sight, view, appearance. 2, the day of new moon (when it rises invisible); (the moon when it is going to become visible), the new moon.
 ದರ್ಶ darśaka. Looking at, a spectator; examining, searching. 2, showing, displaying, explaining; a shower, an exhibitor. 3, a door-keeper, a warder. 4, one conversant with any science, a savant.
 ದರ್ಶನ darśana. = ದರ್ಶನ, ದರ್ಶನ, ದರ್ಶನ. Seeing, looking; seeing in the mind; experiencing. 2, sight, vision, observation; inspection, examination; perception (ಅನ್ವಯ, ಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ, ನೋಟ Mr. 316). 3, the being or becoming visible, appearance. 4, the act of showing or exhibiting; teaching; exhibition. 5, aspect, semblance. 6, visiting; a visit; visiting any idol and worshipping in its presence (ಸುದೈವಭಜನಾದಿಗಳು Mr. 259). 7, view, theory; doctrine. 8, a system or school of philosophy (see ಪದ್ಧತರ್ಭನ). — See ಕಾಳ್, ತೋಪ್. — ದರ್ಶನ ಕೊಡು. = ದರ್ಶನ. To favor one with a visit. ರಾಜನು ನಮಗೆ ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟನು (My.). 2, to present one's self, to come into the presence of a superior (My.). — ದರ್ಶನ ತೆಗೆ. To go to see, to come to see, to visit. ಏನೂ ಇಲ್ಲವರ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕು (B. 5, 212; My.). — ದರ್ಶನ ಮಾಡು. To favor one with a visit, to visit. ಅವನನ್ನು ದರ್ಶನ ಮಾಡು, ಅವನ ದರ್ಶನ ಮಾಡು (My.). — ದರ್ಶನಹುಟ್ಟಿ. A bill payable at sight (My.; Mhr.).
 ದರ್ಶನಾನುಶಾಸನ darśana-anuśāsana. Regulation of a system (B. 5, 180, 181).
 ದರ್ಶನೀಯ darśanīya. To be seen, visible; observable, perceptible, conspicuous; worthy of being seen, beautiful, agreeable, handsome. See ಕಣ್ಣೋಳ್; Śmd. 174.
 ದರ್ಶಪ್ರಾದ darśa-śrāddha. The śrāddha or funeral ceremony observed on the day of new moon (Si. 244).
 ದರ್ಶ darśi. Seeing, looking, inspecting, etc.; showing, exhibiting, etc.; a spectator, a seer. See ದೀರ್ಘ-.
 ದರ್ಶಿತ darśita. Shown, displayed, exhibited, exposed to view; explained;—seen, understood; apparent. See Ū. v. 59; Bp. 38, 44.
 ದರ್ಶಿನಿ darśini. Feminine of ದರ್ಶ. See ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ-.
 ದರ್ಶಿಸು darśisu. To see (Bp. 6, 11; My.).

ದಲ್ dal. Certainly, to be sure, indeed (ಅನಿಶ್ಚಯಾರ್ಥಂ Śmd. 392; ಸ್ವಯವಾಗಿ 24. 97. 160 Cm.; ಸಾಜ, ದಿಟ Śm. 34). See Śmd. 85; Ū. v. 198; Ū. 5, 98; Abh. P. 7. 88; Śm. 35. 48.
 ದಲ dala. = ದಳ 2, (ದಳ, ದಳ). A part, a portion, a fragment; (opening, expanding, blossoming). 2, a leaf. 3, a clump, a lump, a heap, a quantity (cf. ದಳ 1). 4, a detachment, a body of men (cf. ದಲ). 5, an adulteration or alloy.
 ದಲಿತ dalat. (Śmd. 100). Burst, split, etc.; blown; splitting, etc.
 ದಲತ್ಕೈರನ dalat-kairava. (Śmd. 100). A full-blown lily.
 ದಲತ್ಪುಪ್ಪ dalat-purpa. A full-blown flower (Ū. 1, 107).
 ದಲನ dalana. Splitting, tearing asunder, breaking to pieces, rending, etc.; bursting. See ಹಳ, ಮನುಮುಘ-.
 ದಲಾಲಿ dalāli. = ದಲಾಲಿ, etc. (My.).
 ದಲಿತ dalita. Burst, split, etc.; opened, unfolded, blown, full-blown (Śmd. 117. Mḍb.; Ū. v. 112).
 ದಲೆ dalē. An adverbial syllable (Tē.). See ಅಗು ನ್ನಲೆ.
 ದಲಾಲಿ dalāli. = ದಲಾಲಿ, ದಲಾಲಿ, ದಲಾಲಿ. The business of a broker, brokerage; commission (My.; Mhr., H. ದಲಾಲಿ). 2, a broker (My.; Mhr., H. ದಲಾಲಿ).
 ದಲಾಲಿತನ dalālitana. = ದಲಾಲಿತನ. The business of a broker (My.).
 ದವ dāva. Fire. 2, a wood on fire, a forest conflagration (ಕಾಡುಗಿಡ್ಡು Nn. 97; ಕಾಡ್ಗಿಡ್ಡು Śm. 12). 3, the plant Plumbago zeylanica Lin. (ಚಿತ್ರಮೂಲ Nn. 110; see ಅನ್ನಿ). 3, a wood, a forest.
 ದವಡ ದavaḍa. Vile, bad; a vile man (Mhr. ದವಡ, ದಾವ). See ಅತಿ-.
 ದವಡತನ davadātana. Vileness, etc. (Bh. 2, 2, 74).
 ದವಡಿತಿ davadā-iti. A vile woman. See ಅತಿ-.
 ದವಡಿ davadī. = ದವಡಿ, etc. (ಸ್ವಪ್ನ, ಸ್ವಪ್ನ, ಮೆಲಕು G.; B. 3, 67).
 ದವಡು davadu. 1. = ದವಡಿ, etc. (My.).
 ದವಡು davadu. 2. = ದವಡು 2, etc. (My.).
 ದವಡೆ davadē. = ದವಡಿ 2, ದವಡಿ 2, ದವಡಿ, ದವಡು 1, ದವಡು 1, ದವಡಿ 2, No. 2. The jaw bone, the mandible (My.; Tē.; M. ತಾಡಿ; T. ತವಡ್ಕಿ, ತಾಡ್ಕಿ, ತಾಳ್; Mhr. ದಾಡ, a molar tooth; a jaw; ದಾಡಾಡ, ದಾಡಾಡ, a jaw; Sk. ದಾಡಾ, a large tooth, tusk). See Si. 214; ಕೆಳ- — ದವಡೆಹಲ್ಲು. The great and lesser molars (My.).
 ದವಣೆ davanē. = ದವಣೆ. (My.).
 ದವತಿ davati. = ದವತಿ, ದಾತಿ. An inkstand (ಮೇಲಮನೆ G.; My.; B. 1, 23; Br.; Mhr., H. ದಾತಿ). — ದವತಿಗುಳ್ಳಿ. A small inkstand (R.).
 ದವಥು davathu. Fire, heat; burning, fever; pain, distress (ಪರಿತಾಪ, ಬದಿಲಿ ಕೆ Mr. 385).
 ದವದನ ದava-dahana. = ದವಾನಲ. (Abh. P. 13, 129).
 ದವನ davana. = ದವನ 2. Tbh. of ದವನ. The plant Artemisia indica and its flower, southern-wood (Sk. also ದಮನಕ; ಅಜಹಟಿ, ಮುಪ್ಪತಿ, ತವಸ್ಸಿ Mr. 136; ಹಬ್ಬದ ಹೂವು Kk. 23; Śm. 27; My.; Tē.; T. ತಮನಗ, ತವನಗ). See Rāv. 10, after 31; Ū. 7, after 92; Bp. 42, 11. ದವನದ ಹೂ ಅನ್ನಾ ಕ್ಷಣ ಪವನವಾದೀತೇ? (Prv.).

ದವಸ *davasa*. = ತವಸ. Tbh. of ಯವಸ (Hlā.). Corn, grain (ಧಾನ್ಯ Mr. 350; My.; Tō.; T. ತವಸ; Bp. 16, 12; 28, 9; 53, 18). ಕೆಟ್ಟ ಧೂಮಿಗೆ ಮನೇ ದವಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ. — ತಗ್ಗು ದವಸಕ್ಕಾಗಿ ಹಗ್ಗ ಕೊಡ್ತೆ ಹಾಗಿ (Prvs.). — ದವಸ ಧಾನ್ಯ. reit. (My.).

ದವಳ *davala*. 1. The conch-shell (used for blowing). See s. ವೆಂಕಮಹಾನಾಡ್ಯ.

ದವಳ *davala*. 2. Tbh. of ಧವಳ.

ದವಳಾರ *davala-kāra*. = ಧವಳಾಗಾರ (Śmd. 383). Tbh. of ಧವಳಾಗಾರ. A house whitened with chunam or stucco, a palace (ಸುಧಾಧವಳಿತ, ಸೌಧ Hlā.).

ದವಳಾರ್ತಿ *davala-ārti*. An ārti for which camphor is used (My.).

ದವಾ *davā*. Medicine (My.; Mhr., H.). — ದವಾಖಾನೆ, a store-room of medicines; a medicine-shop (My.; B. 4, 146).

ದವಾಗ್ನಿ *dava-agni*. = ದವಾನಲ. (J. 12, 15).

ದವಾನಲ *dava-anala*. A conflagration in a forest (ವತ್ಸ, ಕಾ ಮುಗ್ಧು Nn. 39).

ದವಾಲಿ *davāli*. = ದವಾಲಿ. (My.).

ದವಿಶ್ಠಾ *daviṣṭha*. (fr. ದೂರ). Very remote, very distant.

ದವಿಯು *davyas*. (fr. ದೂರ). More or uncommonly remote.

ದವು *davu*. = ದ2, etc. See ಇನ್ನವು.

ದವುರು *davuru*. 1. = ದವರೆ, etc. (My.).

ದವುರು *davuru*. 2. = ದವುರು, etc. (My.). 2, a brisk military excursion, an expedition (Mhr., H.).

ದವುತಿ *davuti*. = ದವತಿ. (ಮುಸಿಪಾತ್ರ Mr. 359). — ದವುತಿಕ್ಕುಳ್ಳ. = ದವುತಿ. (S. Mhr.).

ದವ್ವಾರಿಕ *davvārika*. = ದೌರ್ವಾರಿಕ. Tbh. of ದೌರ್ವಾರಿಕ. (ದ್ವಾಸ್ಥ, ದಾಸಿಲವಂ Mr. 266).

ದಶ *daśa*. = ದಸ, ದಹ. Ten (ಗಣನೆ Nn. 27).

ದಶಕ *daśaka*. Consisting of ten, containing ten, ten-fold; an aggregate of ten, a decade. See Mr. 357.

ದಶಕಾಂಕ್ಷ *daśa-kaṇṭha*. Rāvaṇa (Abh. P. 10, 156).

ದಶಕನ್ಧ *daśa-kandhara*. Rāvaṇa (Abh. P. 9, 109; Bp. 38, 63).

ದಶಕಸಾನಲೆಕ್ಕ *daśaka-sthāna-lēkka*. Decimal arithmetic (Si. 327).

ದಶಕಾಮಜನ್ಯನ *daśa-kāma-ja-vyasana*. Ten vices arising from love of pleasure: hunting, gambling, sleeping by day, fault-finding, lechery, drunkenness, dancing, singing, playing, and useless travel. (R.).

ದಶಗುಣ *daśa-guṇa*. Ten-fold, ten times larger, ten times more. 2, penalty for the omission of affixing a stamp to an official document (My.).

ದಶಗ್ರೀವ *daśa-grīva*. = ದಶಕನ್ಧರ. (Abh. P. 13, after 3).

ದಶದಲ *daśa-dala*. Having ten leaves (Bp. 3, 8); ten leaves.

ದಶದಾನ *daśa-dāna*. Ten gifts: cows, land, sesamum, gold, ghee, raiment, betel, grain, jaggory, daughters in marriage (My.).

ದಶದಿಕ್ಕು *daśa-dikku*. The eight points of the compass and the earth and sky (J. 13, 12; My.).

ದಶಧರ್ಮ *daśa-dharma*. Ten ordinances, practices, or duties. ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾಯಿಂ? ದಶಧರ್ಮಾಳತಿಕರಾಗ್ನಾನಾದನೆನಗಿದು ಜೋಡ್ಯಂ (Śmd. 137 Mqb.).

ದಶಧ್ರುವ *daśa-dhruva*. The ten fixed objects (of the body of a horse which cannot be absent without disastrous

effects). ಶಿರದೊಳ ಎರಡಿರಲ್, ಅಳ್ಳೆಯೊಳು ನಾಲ್ಕು, ನೊಸಲೊಳು ಒನ್ನು, ಉದರದೊಳು ಎರಡು, ಪೋರಳೆ ಒನ್ನು ಸುದಾ ಪಟ್ಟ ತೋದರೆ ದಶಧ್ರುವಮಕ್ಕು; ಅವಿಲ್ಲದರೆ ಅಧ್ಯವಂ (Mr. 279).

ದಶನ *daśana*. Biting; a tooth (ಹಲ್ಲು Nn. 81).

ದಶನಚ್ಛದ *daśana-śchada*. A lip (ಅಧರ, ತುಟಿ Nn. 67).

ದಶನವಾಸನ *daśana-vāsas*. A lip.

ದಶನಹತಿ *daśana-hati*. A wound made with the teeth (Ūpr. 5, after 76).

ದಶಪುರ *daśa-pura*. A species of the grass *Cyperus rotundus* Lin. (= ಕುಟನ್ನಟ, ಗೋನರ್ಧ).

ದಶಬಲ *daśa-bala*. Possessing ten powers: a Buddha.

ದಶಭುಜ *daśa-bhuja*. Śiva (Grj. 9, 30).

ದಶಮ *daśama*. Tenth; the tenth; the tenth part. See Śmd. 101; Ūh. v. 234.

ದಶಮಾಂಶ *daśama-aṁśa*. Decimal (My.).

ದಶಮಿ *daśami*. = ದಸಮಿ. The tenth lunar day. 2, the tenth decade of human life, from the 90th to the 100th year. ದಶಮಾನ *daśami-stha*. Arrived at the tenth decade of life, above 90 years old.

ದಶಮುಖ *daśa-mukha*. Ten mouths or faces. 2, Rāvaṇa (Abh. P. 9, after 89; Bp. 19, 26).

ದಶರಥ *daśa-ratha*. Having ten chariots. 2, N. of the father of Rāma (Rām. 1, 5 sum.; J. 18, 1. 2).

ದಶರಥನನ್ನ *daśaratha-nandana*. = ದಶರಥಾತ್ಮಜ. (My.).

ದಶರಥಾತ್ಮಜ *daśaratha-ātmaja*. Rāma (Mr. 504; ರಾಮಚಂದ್ರ Nn. 24).

ದಶವಕ್ತ್ರ *daśa-vaktra*. Rāvaṇa (My.).

ದಶವದನ *daśa-vadana*. = ದಶವಕ್ತ್ರ. (J. 16, 34; 18, 8).

ದಶವಿಧನಾದ *daśa-vidha-nāda*. Ten kinds of sounds (heard when performing tapas, Śiv. 2, 96).

ದಶವ್ಯಾಕರಣ *daśa-vyākaraṇa*. The ten grammars (Śmd. 101).

ದಶಶತ *daśa-śata*. Ten hundred, a thousand. 2, one hundred and ten. See Bp. 43, 19; 60, 56.

ದಶಶತರ *daśaśata-kara*. Having a thousand rays: the sun (Bp. 61, 42).

ದಶಶತದ್ಯುತಿ *daśaśata-dyuti*. = ದಶಶತರ. (Bp. 16, 26).

ದಶಶತಪತ್ರ *daśaśata-patra*. Having a thousand leaves: a lotus (Bp. 10, 56).

ದಶಶತಪತ್ರಮಿತ್ರ *daśaśatapatra-mitra*. The sun (Bp. 61, 36).

ದಶಶಿರ *daśa-śira*. = ದಸಸಿರ. Ten heads. ದಶಶಿರವಾತ, Rāvaṇa (Bp. 54, 39). 2, Rāvaṇa (Ū. Bp. 8, 1).

ದಶಾಂಶ *daśa-aṁśa*. Ten parts, the tenth part (B. 5, 235).

ದಶಾಂಗ *daśa-aṅga*. Having ten members; ten members. 2, the ten ingredients of dhūpa or incense (Bp. 35, 14; 41, 22).

ದಶಾನನ *daśa-ānana*. Rāvaṇa (Abh. P. 9, 73; 10, 153; J. 9, 22).

ದಶಾರ್ಣ *daśārṇa*. N. of a country lying south-east of Madhyadēśa, and of its inhabitants. (My.).

ದಶಾನನ್ತ *daśā-vanta*. A fortunate man (My.).

ದಶಾವತಾರ *daśa-avatāra*. The ten descents or incarnations of Viṣṇu (My.; see ಪತ್ತು ಅವತಾರ). 2, Viṣṇu. — ದಶಾವತಾರಗಂಜೀರು. Play-cards on which the ten avatāras are drawn (My.). — ದಶಾವತಾರದ ಅಟಿ. Performance of the avatāras (My.).

ದಶಾವಸ್ಥೆ dasā-avasthē. Ten adverse conditions of life (Bp. 35, 32-35; Ū. Bp. 19, 31; Ūpr. 5, after 135).

ದಶಾಪ್ಯ ದಾಸ್ಯā-āya. Rāvaṇa (Abh. P. 9, after 75; 14, 160).

ದಶಾಹೀನ ದಾಹī-hīna. An unfortunate man (My.). ದಿನದೀಪ ದತ್ತೆ ದಶಾಹೀನನು (Prv.).

ದಶೆ ದಾಶೆ. ದಶಾ. = ದಶೆ 1, ದೇಶೆ 1. The skirt, edge, or hem of a garment; the unwoven threads of a web of cloth (see ವಸ್ತ್ರ-); a new cloth (ನೂತನಾವಸ್ಥೆ, ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರ Nn. 27); the wick of a lamp (see ಬತ್ತಿ). 2, age, period or time of life, as youth, manhood, etc. 3, state or condition of life (ಅವಸ್ಥೆ 27). 4, the result or consequence of actions, fate; the fulfilment of actions (ಕರ್ಮಪರಿಪಾಕ, ಕರ್ಮದ ಬಿಡುಗಡೆ 27). 5, the aspect of the planets, considered as influencing the fortunes of men for good or bad. 6, duty, etc. (ಧರ್ಮ 27). 7, state or condition of mind; quality (ಗುಣ 27). 8, the past (ಅದಿ, ಪೂರ್ವ 27). 9, a bowstring (ಮೌರ್ತಿ, ಬಿಲ್ಲು ಹೆಡೆ 27). 10, an arrow (ತಿಲೇಮುಖ, ದಾಣ 27). 11, a hare (ಶಕ, ಮೊಲನು 27).

ದಶೇಂದ್ರಿಯ ದಾಸ-īndriya. The ten organs of perception and action: the skin, eye, tongue, nose, ear, larynx, hand, foot, anus, and pudendum. (My.).

ದಷ್ಟ dashṭa. Bitten, stung. 2, a bite (ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದುದು Mr. 391; Bp. 46, 24).

ದಸ dasa. Tbh. of ದಶ. (Mhr., H.; see ದಸಮಾಹ).

ದಸಕತ್ತು dasakattu. = ದಸ್ತತ್ತು. Handwriting; signature (My.; Mhr. ದಸಕತ್).

ದಸಕು dasaku. = ದಸ್ಯು. A thin, dust-like coating on certain grains, as jōla, rāgi, wheat, etc., a kind of husk (My.).

ದಸಮಾಹೆ dasa-māhē. Ten months' pay given for twelve (My.).

ದಸರ dasara. = ದಸರಿ 1, ದಸರೆ q. v. (My.). 2, N. of a man (Bp. 38, 48. 52. 59). — ದಸರಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 38 sum.; 38, 19. 27. 49). — ದಸರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 38, 2. 16. 24).

ದಸರಿ dasari. 1. = ದಸರ. N. — ದಸರಿದೇವ. N. (Bp. 38, 18. 71. 77; 47, 34). — ದಸರಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 38, 19. 61. 74).

ದಸರಿ dasari. 2. A sort of (silk) cloth (ಪಟ್ಟದ Mr. 342; Bp. 11, 26; 55, 25; Tē.).

ದಸರೆ dasarē. = ದಸರ, (ದಸರಿ 1). The tenth day of the śuklapakṣa of the seventh month (āśvina), the last day of the navarātri, the day on which Rāma marched against Rāvaṇa, the devatās defeated the daityas, etc.: the dasarē feast of 10 days (My.; B. 1, 20; Mhr. ದಸರಾ). See ಅಯುಧಪೂಜೆ.

ದಸವಿ dasavi. Tbh. of ದಶಮ (Śm. 19).

ದಸಸರ dasa-sira. Tbh. of ದಶತಿರ (Śmd. 376).

ದಸಿ dasi. (= ಕಡ). A stake (ದಕ್ಕು Śm. 78); a pointed wooden peg (My.); a sliver in the foot (My.; Tē.). ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆದು, ದಸಿ ಹಟ್ಟಿದ ಪಾಣಿ (Prv.). See Bp. 16, 11; 43, 84-86; 44, 8. 10. 14; 55, 44; Ū. Bp. 55, 44; ಕೂ ದಳಸಿ, ಬಲು, ಬಲ್.

ದಸೆ dasē. 1. = ದೇಶೆ 1. Tbh. of ದಶೆ (Śmd. 335). ದಸೆ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಹಸೇ ಮೇಲೆ ರತ್ನ ಬಿತ್ತು (Prv.). See Prv. s. ವಶ.

ದಸೆ dasē. 2. = ದೇಶೆ 2. ದಸೆಯಿನ್ದ (on account of, = ದೇಶೆಯಿನ್ದ, Dhv.), ದಸಿನ್ದ (= ದೇಶೆಯಿನ್ದ, Ū. 20).

ದಸ್ಯು dasku. = ದಸಕು. (My.).

ದಸ್ತತ್ತು daskhattu. = ದಸಕತ್ತು. (My.).

ದಸ್ತಾನು dastānu. = ತೋಸ್ತಾನು, ದೋಸ್ತಾನು. (My.).

ದಸ್ತು ವೇಜು dastāvēju. = ದಸ್ತೈವಜು. A document of any kind; a note of hand, a bond (My.; Br.; Mhr., H. ದಸ್ತ-ವಜು).

ದಸ್ತು dastu. A quire of paper (My.; Mhr., H. ದಸ್ತಾ). 2, a collection of four play-boards. 3, the money which has been realized by an official, but has been withheld by him from the government treasury (My.; Tē.).

ದಸ್ತೂರಿ dastūri. ದಸ್ತೂರು. Custom, fashion, manner (My.; Br.; Mhr., H. ದಸ್ತೂರು). 2, customary fees; tax (My.; Br.; Mhr., H.).

ದಸ್ತೈವಜು dastāivaju. = ದಸ್ತಾ ವೇಜು. (My.).

ದಸ್ಯು dasyu. An enemy. 2, a thief, a robber. 3, an outcast. 4, N. of a class of demons.

ದಸ್ರ dasra. N. of one of the two āśvins. 2, ದಸ್ರಂಗ, the two āśvins. See ದಿನವೈದ್ಯ.

ದಹ dāha. i. e. ದ-7-ಅಹ. = ದವ 2, etc., e. g. ಕಡಿದಹಂ (Bp. 9, 13), ಒಣಗಿದಹಂ (18, 37), ಹೋದಹುದು (18, 42), etc. See Bp. 18, 104; 22, 65; 24, 29. 34. 64; 25, 41; 26, 69; 28, 15; 29, 17; 35, 11; 36, 10. 11; 37, 8. 9. 53; 38, 19. 20. 29. 32; 39, 43. 49; 42, 13; 43, 53. 69; 47, 19. 20. 26; 50, 57. 77; 51, 77; 52, 34; 53, 17. 18; 56, 31; etc.; J. 3, 36.

ದಹ dāha. Tbh. of ದಶ. (My.; Mhr. ದಹಾ). ಎಕದಶತಶತಸಹಸ್ರಂ (Mr. 356).

ದಹನ dahana. Consuming by fire, burning, scorching; destroying. 2, fire; Agni. See ಉರಿ, and Mr. s. ಭಂಜನ. ದಹನಕರಣ dahana-karapa. Making fire, or causing to burn. See ಮುರುಬ್ಬು.

ದಹನಕ್ರಿಯೆ dahana-kriyē. The act, business, or rite of burning, or of fire. See ಪುಡ್ಗ.

ದಹನಜಿಹ್ವಾಂತಕ dahana-jihvā-antaka. Extinguishing the tongues of fire or Agni (Bp. 49, 40).

ದಹನಲೋಚನ dahana-lōcana. Śiva (Bp. 41, 27).

ದಹನಸಂಸ್ಕಾರ dahana-samskāra. The rites of cremation (My.).

ದಹನಾತಿಕ್ರಮಣ dahana-atikramapa. Excess of burning. See ಅದ್ಬು.

ದಹನೋಪಲಿ dahana-upala. Fire-stone: the sun-gem, crystal.

ದಹಿಸು dahisu. To consume with fire, to burn up, to scorch (Bp. 49, 40; 50, 28; 56, 38; 57, 9; J. 8, 39. 44; My.; Prv. s. ಪಾಡುವ).

ದಹ್ಯ dahya. To be burnt, burnable, combustible (ದಗ್ಧ, ಸುಷುವುದು Nn. 133).

ದಹ್ಯಳ dahyāla. (Tbh. of ದಹ್ಯುಳೈ). The ring-worm shrub, Cassia alata Lin. (St. & Pl.).

ದಳ dal. 1. The state of spreading widely. — ದಳದಿರ್. -ಕದಿರ್. Far spreading lustre or shine (Ūpr. 1, after 101). — ದಳ್ಳುರಿ. -ಉರಿ. A great blaze (ವೇರುರಿ, ಘನ ಜ್ವಲಿತ Śm. 11; Abh. P. 16, 28; Grj. 4, 132; 8, 66; Bp. 16, 25; 56, 36; Bh. 1, 20, 26; 3, 12, 41; Rām. 5, 8, 74; J. 8, 39. 40).

ದಳ dal. 2. = ಕಳ 2. A sound in imitation of that of boiling (Abh. P. 9, 48).

ದಳ dala. 1. An imitative sound. — ದಳದಳು. To fall in large drops (as tears, Abh. P. 4, 23).

ದಳ dala. 2. = ದಳಿ 2. P. p. of ದಳಿ 1, in ದಳ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ದಳ dala. 1. Thickness, stoutness, compactness, solidness (My.; Mhr.; cf. ದಲ No. 3 & ದಳಿ 1). ದಳವೂ ದಪ್ಪವೂ ಅಗಲವೂ ಇರ ಬೇಕು, ಕಾಸು ಮೂರು ಕ್ರಯ ಹದಿಯ ಬೇಕು (Prv.). — ದಳವೇಡು. -ವಿದು. To increase (v. t., Grj. 10, after 45). — ದಳವೇಡು. -ವಿದು. To increase (v. i., Ūpr. 1, 25; 7, 96; Grj. 3, 47; Bp. 4, 59; Bh. 8, 21, 5).

ದಳ dala. 2. = ದಲ. A leaf, a petal (ವರ್ಣ, ಎಲೆ Nn. 9; ವರ್ಣ Mr. 105). 2, an army (ಬಲ, ಸೇನೆ 9; cf. ದಲ and ದಲ No. 4). 3, war (ಸಂಗರ, ಕಾಳಿಗ 9). 4, alchemy (ನಾಡ, ರಸನಾಡ 9). 5, = ದಳಿ (My.). — ದಳದಳಾ ದಲಾ-ದಲಾ-ದಲಿ. A mass of many leaves (J. 15, 4).

ದಳಗೆ dalagē. = ದಳಕೆ q. v., ದಳಗಿ, ದಳಿ 3. (My.).

ದಳದು daladu. = ದಳಿದು. P. p. of ದಳಿ 1.

ದಳಸರ dalassara. Thickness; compactness: good behaviour (Mhr. ದಳದಾರ). ಪಯ್ಯ ದಳಸರನಾಗಿ ಬಿಳಿಯಿತು (My.). ಅರಸನು ದಳಸರದಿನ್ನ ಅಳಿದನು (My.).

ದಳಸು dalasu. (fr. ದಳಿ 1). The state of being thickset (as a crop, My.).

ದಳಾಳ dalāli. = ದಲ್ಲಾಳ, etc. (My.).

ದಳಾಳತನ dalālitana. = ದಲ್ಲಾಳತನ (My.).

ದಳಿ dali. = ದಳಿ 1. (My.).

ದಳ dali. (= ದಳ 2). A leaf (ಪತ್ರ śmd. II; Ūt. I, 104; T. ತದ್ವೈ).

ದಳಿಕೆ dalikē. = ದಳಗಿ, etc. A seam (My.).

ದಳಿಗೆ daligē. = ದಳಕೆ, etc. (My.).

ದಳಿನ್ನು dalimba. = ದಳಿಬ, etc. (Ūpr. 6, after 71).

ದಳಿ dalē. 1. = ದಳ. To join by sewing together, to seam (My.; T. ತಳ್ಳಿ, to fetter, see ತಳಿ 2). 2, to grow united or close together; to become abundant, as fruits, leaves, etc. on a tree; to spread, as small-pox or itch over the body; etc. (My.; J. 6, 3; 15, 17; 24, 72; T. ತದ್ವೈ, to sprout, thrive, grow in branches and twigs, spread, see ತಯ್ 5). P. ps. ದಳದು, ದಳಿದು.

ದಳಿ dalē. 2. = ದಳ 2. P. p. of ದಳಿ 1, in ದಳಿ ದಳಿದು (J. 3, 37).

ದಳಿ dalē. 3. = ದಳಗಿ, etc. (My.).

ದಳ dalē. = ದಳ 2, No. 5. Tbh. of ದಲ. A portion or division of a paddy-field (My.).

ದಳಾಳ dalāli. = ದಳಾಳ, etc. (My.).

ದಳಿಸು dallisu. To overspread and cover;—to spread widely, to increase (v. i., ಅಳು, ಅನುಸು Kk. 53; śmd. 60; Abh. P. 11, 142. 146; 12, 96; 14, 181; 15, 78; Grj. 9, 17). ಫೈತಾಹುತಿವಡದ ಅನುಲನನ್ನ ಮಿಗೆ ದಳಿಸಿದಂ (śmd. 273).

ದಲಿ dala. An army containing infantry, cavalry, elephants, and chariots (ಚತುರಂಗಬಲ śmd. I); a common force or troop (ಸಾಮಾನ್ಯಬಲ śmd. I;

ದಟ್ಟು Ūt. II, 69; cf. 8k. ದಲ No. 4 and ದಳ 2). ತುರಗದಂದಂ (śmd. 207). ಪಾಯದಲ (Bh. 6, 2, 2). ಕಾಲನಡೆಯ ದಲ (ವ ದಾತ Si. 268). ದಲಾ ನಡಿಸೋ ಬಣ್ಣ ಬತ್ತಿ ನೂಕ್ಕಾಣೀ? (Prv.). See Bh. 2, 4, 7; J. 15, 4. 14; 22, 4. — ದಲದಲ. -ತುಲ. To tread down hosts (Rām. 6, 11, 25). — ದಲವತಿ. A general (Bp. 27, 29; Rām. 5, 8, 52; J. 8, 13; B. 2, 10). — ದಲಮುಖ. The van of an army. — ದಲಮುಖಧವಳ. (śmd. 207). An excellent ox (a hero) at the van. — ದಲಮುಖ್ಯ. = ದಲವತಿ. — ದಲಮುಖ್ಯಾದಿತ್ಯ. (śmd. 208). A sun among generals.

ದಲಿದುಲಿ (dala-tula). (Trampling or annoyance by an army or mob): a great pillage or ravage; an inroad of robbers (ಬಲ್ಲಿದುಲಿ śmd. I; ಕಳ್ಳದಾದಿ Ūt. I, 3; Bh. 1, 2, 32; Grj. 4, after 120). ಅಕ್ಷನತ್ತಣಿಂ ಪದಮದಿಮಾಯ್ತು (śmd. 141).

ದಲಿದುಲಿಸು daladulisu. (fr. ದಲಿದು). To get into commotion (J. 10, 47).

ದಲಿನಾಯಿ dalavāyi. A general (ಸೇನಾನಿ, etc. si. 279; My.; Tē., M., T.; B. 2, 10).

ದಲ್ಲಿಲಾ (dal-dali, dupl.). A fetter, a chain (ಸಂಕಲಿ śmd. I; see ದಳಿ 1).

ದಾಕ್ಷ ದāksha. (fr. ದಕ್ಷ). Relating to Daksha.

ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ dākshāyaṇi. N. of any of the daughters of Daksha. 2, *Durgā*. 3, ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಗಳ, the daughters of Daksha and wives of the moon: the 27 lunar mansions. **ದಾಕ್ಷಾಯಣೀನಾಥ dākshāyaṇi-nātha.** The moon. 2, Śiva. (My.).

ದಾಕ್ಷಾಯಣೀಪುತ್ರ dākshāyaṇi-putra. Gaṇēśa (My.).

ದಾಕ್ಷಾಯಣೀರಮಣ dākshāyaṇi-ramaṇa. The moon. 2, Śiva.

ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ dākshāyaṇi. A vulture.

ದಾಕ್ಷಾರಾಮ dāksha-ārāma. N. of a place (Bp. 12, 32; 25, 10; 33, 17; 40, 29; 58, 34).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ dākshinyā. (fr. ದಕ್ಷಿಣ). Belonging to the south; belonging to or living in the Dekhan. (My.).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ dākshinyā. (fr. ದಕ್ಷಿಣ). Relating to a gift; *meriting a fee or present*. 2, civility, courtesy, politeness, kindness, obsequiousness; honesty, candour; cleverness, ability (ವಿದ್ಯಾ Ūt. II, 65; B. 5, 157). 3, (belonging to the south; the south). — ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಸುರಾಗಿ, ಹೆದುವದಕ್ಕೆ ತಾವಿಲ್ಲ (Prv.). See ಮುಖ; Prv. s. ವ್ಯವಹಾರ.

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಢ dākshinyā-gāṇa. An obsequious man (My.).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಪರ dākshinyā-para. Extremely obsequious (My.).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಂತ dākshinyā-vanta. = ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಢ. (My.). ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಭಕ್ಷಣೆ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? (Prv.).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವರ್ತಿ dākshinyā-varti. Behaving obsequiously. 2, a man belonging to the south. (J. 2, 10).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕಾಲ dākshinyā-kāli. = ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಢ. (My.).

ದಾಖಲಾತು dākhalātu. Proof, documentary evidence (My.).

ದಾಖಲು dākhalu. Arrived at, reached (Mhr., H. ದಾಖಲ).

2, entered, as into an account, etc. (Mhr., H. ದಾಖಲ, ದಾಖಲ);—insertion, entry of an item in an account, deed or register (My.; H. ದಾಖಲಾ); presentation of a petition to be registered (My.). — ದಾಖಲು ಮಾಡು. To present a petition (My.). 2, to enter, as money in an account (My.).

ವಾಖಲೆ dākhalē. Examination or comparison of accounts, records, etc. (My.); proof, documentary evidence (My.; Mhr. ವಾಖಲಾ); reference to a register (My.). — ವಾಖಲೆ ಗ್ರಾಮ. A village that has branched out from a principal or original one, a subordinate village (My.). — ವಾಖಲೆ ದೂಖಲೆ. dupl. (My.).

ವಾಗುಡಿ dāḡḡaḡi. (= ವಾಗುಡಿ). — ವಾಗುಡಿಬಳ್ಳಿ. A winding half shrubby plant, *Cocculus villosus* D. C. (or *Menispermum hirsutum* Roxb., St. & Pl.; ವೇಣಿ G. & Ūb.).

ವಾಗಮ da-āḡama. The augment ದ or ದ (Śmd. 129).

ವಾಗುಡಿ ದಿḡḡuḡi. (= ವಾಗುಡಿ). (ಅಧೋಮೂಲ Mr. 185).

ವಾಗುದೂಜಿ dāḡuḡḡi. — ದೂಜು. Repairing, doing up (My.; Mhr., H. ದಾಗದೂಜಲಿ).

ವಾಘು dāḡha. Burning. See ಏ-.

ವಾಂ ದಿḡḡ. ವಾಣ್. = ವಾಣ್ 2. — ವಾಂಗುಡಿ. (Śmd. 210).

dāḡḡ-kuḡi. A going-beyond, i. e. rather long, point of a creeper or sprout (ವಾಣ್ಗುಡಿ ಸೆ.). — ವಾಂಗುಡಿವಿಡು. — ವಿಡು. To sprout greatly (Ūpr. 2, 56; 6, 89; Rāv. 12, after 56).

ವಾಟಿ ದಿḡḡi. ಧಾಟಿ. Expediency or quickness in writing; fluency in reading; practice in a science, etc.; haste (My.; T. ತಾಟಿ; Tē. ಧಾಟಿ). ವಾಟಿ ಯಿನ್ನ ಹೋಗಿ, ಮೋಟನಾದ (Prv.). See ವಾಡಕ-.

ವಾಟಿಸು ದಿḡḡisu. = ವಾಟಿಸು. To make cross, to cause to pass over, to transport over, etc. (My.; B. 4, 30; Si. 84); to make escape (My.). ಅವನ ನ್ನು ಸಂಕಟದೊಳಗಿನ್ನ ವಾಟಿಸಿದನು (B. 5, 62, 63).

ವಾಟು ದಿḡḡu. 1. = ತಾಣ್ವು, ವಾಣ್ವು 1. To jump, pass or step over; to cross, to ford; to pass; to go beyond, to exceed, to transgress, as a word, a rule, an order; to escape (My.; Tē.; cf. ತಾಗು 5). ಹಳ್ಳವನಾಡೆ ವಾಟಲು (Bp. 44, 5). ಹಳ್ಳ ವಾಟುವಾಗ (B. 2, 4). ಗಣ್ಡಾನರವನ್ನು ವಾಟಲಿಕ್ಕೆ (4, 60). 2, to die; to expire, as life (My.); to pass away, to elapse, as time (My.). ಅವನು ವಾಟಿ ಕೊಡ್ತಾನು (he died, B. 5, 199, 236). ತಿಂಗಳು ವಾಟಿದರೂ ಮಂಗಳ ವಾಟಲಿಲ್ಲ. — ತಿಂಗಳು ಹೋದರೂ ಅಂಗಳ ವಾಟಲಿಲ್ಲ. — ಹೊದಿ ವಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅವ್ವುಗರ ಮಣ್ಣು (Prva.). See Prva. a. ನಡಿ; Bh. 1, 8, 94; Si. 85, 396; B. 4, 80.

ವಾಟು ದಿḡḡu. 2. = ವಾಣ್ವು 2. Passing over; stepping over, stepping; a jump across; abridgement; a step over an inauspicious object and the evil resulting from it (My.). — ವಾಟು ಕಥೆ. An abridged story; a summary (My.). — ವಾಟುಗಾಲು. — ಕಾಲು. A foot that steps far (My.). ವಾಟುಗಾಲಿನವ, a person who takes long steps (My.). — ವಾಟುಹೊಲಿಗಿ. Sewing with long stitches; that has been sewed with long stitches (My.).

ವಾಡಾಯನ ದಿḡḡāyana. One who goes behind and praises (ಅಟ್ಟ ಕೊಣ್ಡಾಡುವಂ Bhn. 40).

ವಾಡಿ ದಿḡḡi. The beard (My.; Tē.; Mhr. ವಾಡಿ; T. ತಾಡಿ; Si. 216).

ವಾಡಿಮು dāḡḡima. = ದಾಡಿಮು, ದಾಲಿಮು, ದಾಳಿಮು, ದಾಳಿಮ್ಬು, ದಾಳಿ ಮ್ಬುರ, ದಾಳಿಮ್ಬು, ದಾಡಿಮು, ದಾಡಿಮ್ಬು, ದಾಡಿಮ್ಬು, ದಾಲಿಮು, ದಾಳಿಮ್ಬು, ದಾಳಿಮ್ಬುರ, ದಾಳಿಮ್ಬುರಿ, ದಾಳಿಮ್ಬು, ದಾಳಿಮ್ಬು. The pomegranate

tree and its fruit, *Punica granatum* Lin. ದಾಡಿಮುದ ಬೀಜ ರತ್ನವಾದಾವೇ? (Prv.).

ವಾಡಿಮುಪುಷ್ಪಕ ದāḡḡima-pushpaka. The plant *Soymida febrifuga* Juss., or *Amoora rohitaka* W. & A. See ಮುಕ್ಕು ಮುತ್ತಗ.

ವಾಡಿಮು ದāḡḡimi. = ವಾಡಿಮು, etc. (Ūpr. 6, after 55).

ವಾಡಿಮ್ಬು dāḡḡimba. = ವಾಡಿಮು, etc. (My.).

ವಾಡಿಮ್ಬು ದāḡḡimbē. = ವಾಡಿಮ್ಬು, etc. (Si. 137).

ವಾಡೆ ದಿḡḡē. 1. Tbh. of ದಣ್ಣ. See ಜಮು.

ವಾಡೆ ದಿḡḡē. 2. (= ವವಡೆ q. v.). Tbh. of ದಂಪ್ಪ (Śmd. 352; Nn. 85). A tusk; a fang (My.; Ūpr. 5, 40; 6, 21; Rām. 6, 14, 20); a lesser molar (My.). ವಾವಿನ ವಾಡೆ (ಅಶ್ವ, ದಂಪ್ಪ Hā.; Mr. 400). ಅನೆಯ ವಾಡೆಯ ತುದಿ (ಪ್ರತಿಮ, ದ್ವಿಪದ ನ್ನದನ್ವಯ Nn. 102). ಎಳವೆಲೆ ವಾಡೆ (Śmd. 81). See ಕುಡಿ, ಕೂಫ- 2, a jawbone (not in My.; T. ತಾಡ್ತಿ, ತಾಳ; M. ತಾಡಿ; Si. 214). — ವಾಡೆಗಡಿ. — ಕಡಿ. To gnash the fangs (Śév. 4, 7; 4, after 15). — ವಾಡೆಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ವಾಡೆಗಡಿ. (Rāv. 5, 90; Śév. 4, 11, 12).

ವಾಣ ದāḡa. 1. = ದಾಣ, ವಾಣೆ 1. Grain, etc. (My.; see ಧಾನ).

ವಾಣ ದāḡa. 2. = (ದಾಣೆ, ವಾಣೆ, ವಾಣೆ 2), ವಾಣ 2 No. 2. A rope. See ಮುಗು, ಮೂ, ಮೂಗು.

ವಾಣ ದāḡa. = ವಾಣೆ 3. Thickness, stoutness (Mhr. ವಾಟಿ, ವಾಟಣ; ಧೇಣ್ಣ, a huge person. — ವಾಣಾದಡಿ. A club-like, very stout man (My.).

ವಾಣೆ ದāḡi. (= ವಾಣ 2, etc.). A rope (My.). See ಮೂ.

ವಾಣೆ ದಿḡḡē. 1. = ವಾಣ 1, etc. (My.; B. 5, 125).

ವಾಣೆ ದಿḡḡē. 2. = ವಾಣೆ. (My.).

ವಾಣೆ ದಿḡḡē. 3. = ವಾಣಾ. — ವಾಣೆದಡಿ. A thick club (Rām. 6, 11, 9).

ವಾಣ್ಣಿಸು ದಿḡḡḡisu. = ವಾಟಿಸು. (My., occasionally). ಮ್ಬು ತ್ತು ಜನನ ವಾರಿಯ ವಾಣ್ಣಿಸುವ ವೇದಾನ್ವಿಗರ ಪಾಟಿ (Bp. 6, 10). ತಡಿಗಿ ವಾಣ್ಣಿಸುವ ತೋರವಣ ಒಲುಡೆವ್ವಿವಿರೆ (60, 46). See Rāv. 13, 82, 96; J. 9, 25. 2, to make one's self to get beyond or the upperhand: to subdue, to tame. ವಾಣ್ಣಿಸರ ಪಟ್ಟುಡು (ವಾನ್ತ, ಪಮತ Nr.).

ವಾಣ್ಣು ದಿḡḡḡu. 1. (Śmd. 48). = ವಾಟು 1, etc. (ಲಂಘನ Śmd. Dh.; ಕೊಣಕು Kk. 53; ದಿಂಕು 71; ದಿಂಕು, ಮಿಳ್ಳು, ಸರಳಿಸು, ಕೊಣಕು Śm. 31; M. ತಾಣ್ಣು). See Śmd. 157; Ūb. v. 39; Ūpr. 7, 15; Bp. 32, 33; Rāv. 6, after 11; 13, after 82; 13, 91; J. 2, 56; 18, 6.

ವಾಣ್ಣು ದಿḡḡḡu. 2. (Śmd. 250). = ವಾಂ (ವಾಣ್), ವಾಟು 2. See ಮಾಡು. — ವಾಣ್ಣುಗುಡಿ. = ವಾಂಗುಡಿ (ಸೆ.).

ವಾಣ್ಣಿ ದಿḡḡḡa. Tbh. of ದಣ್ಣ. A stick, a club (Mhr.). ವಾಣ್ಣಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವನ (ಯಾಪ್ಪೇಕ G.).

ವಾಣ್ಣಿಗ ದಿḡḡḡiga. A stout, strong man (My.; Mhr. ವಾಣ್ಣಿ ಗಾ); huge, monstrous (Mhr.). See ಎಮ್ಮೆ. 2, rude (Mhr.). ವಾಣ್ಣಿಗತನ dāḡḡigatana. = ವಾಣ್ಣಿಗತನ. Roughness, rudeness (My.). Cf. ದಿಣ್ಣಿಗತನ.

ವಾಣ್ಣಿಗತನ ದāḡḡigatana. = ವಾಣ್ಣಿಗತನ. (ಗುಣ್ಣಿಗೊಯ್ಯತನ, ತುಣ್ಣಿ ತನ G.).

ವಾತ ದāḡa. 1. Cut, reaped.

ವಾತ ದāḡa. 2. Tbh. of ವಾತ್ಯ. (My.). ಅಳು ಕಟ್ಟಿದವನೇ ಅರಸು, ಕೂಡು ಕಟ್ಟಿದವನೇ ವಾತ (Prv.). See Bp. 36, 3; 54, 66; J. 11, 32, 34; ಅನ್ನ, ಎತ್ತ-.

ದಾತಾರ dātāra. Tbh. of ದಾತೃ. (My.; see Śmd. 104; J. 13, 60; and Prv. s. ಪತಿ 1).
 ದಾತೃ dātṛ. Giving, bestowing, etc.; a giver, a donor. (My.).
 ದಾತೃತ್ವ dātṛtva. Liberality. (My.).
 ದಾತೃದ್ವ ದಾತೃದ್ವ. = ಜಾಡು. The water-bird *Gallinula madraspatana* (ಜಲರಂಜು, ನಿರುಗ Mr. 176, o. r., instead of ನಿರುಗ, ಎರುವಳ).
 ದಾತೃ dātṛ. A sickle (ಲವಿತ್ರ, ಕುಡುಗೋಲು Mr. 371; Bp. 53, 4).
 ದಾದ ದಾದ. (Tbh. of ತಾತ). A respectful term of address for an elderly man (Mhr. ದಾದಾ; My.).
 ದಾದಿ dādi. = ದಾಯಿ 2. Tbh. of ಧಾತಿ. (ಧಾತಿ, ಉಪಮಾತ್ಯ Hk.; Āpr. 3, 45; Grj. 2, after 106; Bp. 59, 26; My.; Tē., T.). ಓತು ಸಾಕಿದ ದಾದಿ (ಧಾತಿ Mr. 312).
 ದಾಧಿಕ ದādhika. (fr. ದಧಿ). Dressed with curdled milk. 2, a kind of dish made of curdled milk mixed with other substances.
 ದಾಧಿಕ ದādhikya. = ದಾಧಿಕ No. 2. (ಎಲೆ ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದವಂ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದುದು Mr. 215).
 ದಾನ ದāna. 1. Giving, presenting; a gift, a present, a donation (ಕೊಡುವುದು Nn. 141; ವಿವರಾರಣ Mr. 455); liberality. 2, bribery (Mr. 267; see ಚತುರೋಪಾಯ). — ದಾನ ಮ್ ಈ. To grant a gift (Śēv. 2, 58). — ದಾನ ಮಾಡು. To make gifts, etc., to be liberal (B. 5, 183; My.).
 ದಾನ ದāna. 2. Binding. See ಉದ್, ಸನ್. 2, = ದಾಣ 2, etc. See ಮೂ-.
 ದಾನ ದāna. 3. Cutting off, dividing; part, share; distributing. 2, the fluid flowing from an elephant's temples when in rut.
 ದಾನಕರ್ಣ ದāna-karṇa. A man like Karṇa for liberality (My.).
 ದಾನಗುಣ ದāna-guṇa. A liberal disposition (Bp. 37, 32; My.).
 ದಾನತೆ ದānatē. The state of the dāna flowing from an elephant's temples. 2, liberality. (Āpr. 3, after 9).
 ದಾನಧರ್ಮ ದāna-dharma. Almsgiving, charitable acts (My.; B. 5, 178. 322; Mhr.); the rules or practice of almsgiving.
 ದಾನಪತ್ರ ದāna-patra. A deed of gift (My.).
 ದಾನಪಾತ್ರ ದāna-pātra. A vessel which has been presented (My.). 2, an object of charity, a man who deserves a gift (My.).
 ದಾನವ ದānava. (fr. ದನು). A descendant of Danu: a giant, a Titan.
 ದಾನವಮರ್ಧನ ದānava-mardana. = ದಾನವಾನ್ತಕ. (My.).
 ದಾನವಘುರಟ್ಟ ದānava-gharaṭṭa. Kṛishṇa (J. 25, 51).
 ದಾನವರಾಜ ದānava-rāja. The king of the Dānavas. 2, Rāvaṇa (Abh. P. 11, 157).
 ದಾನವರಾಜಮಂತ್ರಿ ದānavarāja-mantri. The adviser or counsellor of the king of the Dānavas: Śukra (Venus, Bp. 10, 30).
 ದಾನವರಿಪು ದānava-ripu. Viṣṇu, Kṛishṇa (Śmd. 200. 263).
 ದಾನವವಾಸ ದānava-vāsa. The abode of the Dānavas (ನಾಡವ, ರಸಾತಲ Nn. 18).
 ದಾನವನೂದನ ದānava-sūdana. Kṛishṇa (J. 25, 18).

ದಾನವಸ್ತ್ರ ದāna-vastra. A cloth that has been presented (My.).
 ದಾನವಾನ್ತಕ ದānava-antaka. Viṣṇu, Kṛishṇa (Bp. 54, 33; Bh. 8, 23, 14).
 ದಾನವಾರಣ ದāna-vāraṇa. An elephant in rut. 2, opposition to liberality. (J. 2, 8).
 ದಾನವಾರಿ ದānava-ari. An enemy of the Dānavas: a god or deity. 2, Indra. 3, Śiva. 4, Viṣṇu (J. 29, 6). 5, dāna-vāri. = ದಾನ 3 No. 2 (V. 4, 38).
 ದಾನವೇಶ್ವರ ದānava-śvara. Hiraṇyakaśipu (J. 28, 30).
 ದಾನಶಾಲೆ ದāna-śālē. = ದಾನಶಾಲೆ. A house where alms are given.
 ದಾನಶಾಸನ ದāna-śāsaṇa. = ದಾನವತ್. (My.).
 ದಾನಶೀಲ ದāna-śīla. Liberally disposed, liberal, generous.
 ದಾನಶೂರ ದāna-śūra. Profusely munificent (My.; ಸ್ಥೂಲಶ್ವ, ದೊಡ್ಡ ಮನಸಿನವ G.; Mhr.).
 ದಾನಕೋರ್ದಿ ದāna-śaundā. Intoxicated with giving: exceedingly liberal.
 ದಾನಸಾಲೆ ದāna-sālē. Tbh. of ದಾನಶಾಲೆ (Śmd. 376).
 ದಾನಿ ದāni. 1. Giving; liberal, benevolent; a donor. See Śmd. 109. 157. 175; Bp. 2, 1; ಮಹಾ; Prv. s. ದೀನ.
 ದಾನಿ ದāni. 2. Tbh. of ಧಾನಿ. See ಉದ-.
 ದಾನಿತ ದānita. Bound. See ಸನ್-.
 ದಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟ ದāna-utkrishṭa. An excellent gift (ದಾಯ, 6
 • ರಿದಾಹ ದಾನ, ವೆಗ್ಗಳವಹ- Nn. 142).
 ದಾಂತ ದānta. 1. Tamed, broken in, subdued; enduring with resignation the privations imposed by austerities; = ದಾನ್ತಿ (Bp. 22, 50).
 ದಾಂತ ದānta. 2. da-anta. A term ending in ದ (Śmd. 315).
 ದಾನ್ತಿ ದānti. Self-restraint, self-command; the patient endurance of religious austerities.
 ದಾನ್ತಲೆ ದāntalē. = ದನ್ತಲೆ, q. v. (My.).
 ದಾಪನ ದāpana. Forcing or obliging to give or pay, causing to restore.
 ದಾಪಿತ ದāpita. Caused to give or pay, condemned to pay, fined; entitled to receive a fine.
 ದಾಪು ದāpu. = ಪಾಪ. Stretch, etc.; the measure of a stride (My.). — ದಾಪುಗಾಲು. = ಪಾಪುಗಾಲು. (My.). — ದಾಪು ಪಾಕು. To measure by strides (My.).
 ದಾಬಣ ದābaṇa. (Mhr. ಧಾಬಳ, a dovecot). — ದಾಬಣಕಾಠಿ. A certain border of a cloth (B. 3, 103).
 ದಾಬು ದābu. 1. = ಡಾಬು 1, q. v. (My.).
 ದಾಬು ದābu. 2. = ಡಾಬು 2, q. v. — ದಾಬುಬರುಲು. = ಡಾಬುಬರುಲು. (My.).
 ದಾಮ ದāma. = ಡಾಬು 1, ದಾಬು 1, ದಾಮು, ದಾವೆ 1. A string, a cord, a rope, a thread (ಪಾತ, ಹಗ್ಗ Nn. 33). 2, a girdle. 3, a chaplet, a wreath or garland for the forehead. 4, a ray of light (ರುಕ್, ಕರಣ 33). — ದಾಮಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Ūh. v. 9).
 ದಾಮನಿ ದāmani. = ದಾಣಿ, ದಾನಣಿ q. v., ದಾಣಿ, ದಾಣಿ 2, ದಾನಣಿ 1. A rope for tying cattle (ದಾನಣಿ Mr. 372).
 ದಾಮಾಪಾ ದāmaśā. Any just proportionate distribution, equitable allotment, dividends (My.; Br. ದಾಮಾಪಾ, ದಾಮಾಪಾಯ); division amongst the creditors of the money of a bankrupt (My.; Mhr., H. ದಾಮಾಪಾ).

ದಾತು dāmu. Tbh. of ದಾಮ. (ಅಗ್ಗರಣೆ, ಹಗ್ಗ Kk. 70; ಸನ್ಧಾನ Mr. 183).

ದಾಮೋದರ dāma-udara. Having a cord round the belly: *Kṛishṇa* (Yaśōdā, his foster-mother, having in vain passed a rope round his body, whilst a child, to keep him in confinement; Bp. 56, 27). See ಹೆಡ್ಡೆ.

ದಾಮೋದರತನಯ dāmōdara-tanaya. The author Nāgavarma (Kāvy. V, 970; Ch. p. 132).

ದಾವ್ವಿಕ dāmbhika. (fr. ದವ್ವು). = ದಾವ್ವಿಕ. Deceitful; proud, ostentatious. (My.). 2, ostentatiousness (My.).

ದಾಯ dāya. 1. A gift, a present. 2, a special gift, a nuptial present, that which a bride and bridegroom receive at their marriage (ದಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟ, ಹಿರಿವಾಹ ದಾನ Nn. 142; ದಾನವಶೇಷ Mr. 491).

ದಾಯ dāya. 2. Dividing; distributing; a part; a division, a partition, a line, a row (J. 3, 20; ಸಾಲು My.). 2, share, portion, property to be divided, inheritance, *patrimony* (ವೈಭಾಗ, ವಿಭಾಗ Nn. 142; ಭಾಗಸಂಬೆ Mr. 491). 3, property, wealth (ದ್ರವಿಣ, ವಸ್ತು 142; ಹೊನ್ನು 491). 4, receiving, obtaining. 5, place, site. 6, a kind of backgammon (ಅಟಂಗಲು, ಅಟಂಗರ ಭೇದ 142; Bp. 43, 5-8; My.; T., M. ತಾಯ); a throw of dice (Bp. 43, 4. 7; My.; Mhr., H. ದಾವ, a game at chess, etc.; a throw of dice; a hand at cards; see ಹೌ ಕದಾಯ). ದಾಯ ಬಿಡುರ ಕುಡ್ಡ ಗೆದ್ದ (Prv.). 7, a portion of time, an opportunity, a fit moment (My.; T., M. ತಾಯ); a means, an expedient (My.; J. 9, 22; 30 sum.; 32, 23; 23, 62). ದಾಯ ಬಿಡುಗ ಹಾಯ ಬೇಕು (Prv.). 8, a forest or wild (ಶಾನನ, ಅಡವಿ Nn. 142; cf. ದಾವ 2).

ದಾಯಕ dāyaka. Giving, bestowing, etc.; a giver, a donor (B. 5, 10; see ಫಲ, ದಾನ, ಶೋಷ). 2, = ದಾಯಿಗ, an heir; a kinsman.

ದಾಯಕಿ dāyaki. She who gives, a female donor (Rām. 1, 1, 4).

ದಾಯವಿಭಾಗ dāya-vibhāga. Partition or portioning of inheritance; a portion of inheritance (My.; Mhr.).

ದಾಯಾದ dāya-āda. The receiver of a portion of heritage: an heir. 2, a son. 3, a kinsman entitled to participate in the offering of funeral oblations to deceased relations (J. 2, 54).

ದಾಯಾದ dāyādi. Tbh. of ದಾಯಾದ್ಯ. A descendant from the same original male stock, as a son of an elder or younger brother, of a cīkappa, dōddappa, or savati (My.; Tē., T.). ದನದ ಮನಸ್ಸನ್ನ ದಾಯಾದಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? — ಸವತಿ ಸಣ್ಣವಳಲ್ಲ, ದಾಯಾದಿ ಚಿಕ್ಕವನಲ್ಲ (Prvs.). See Prva. s. ಪಿರಿಯಾದಿ, ಬರೆ 1. 2, an heiress, a daughter (Sk.).

ದಾಯಾದಿತ್ವ dāyāditya. The state of being a dāyādi (My.).

ದಾಯಾದ್ಯ dāyādya. = ದಾಯಾದಿ (My.); a son born from a rival wife or from a step-mother (ಮಲದಾಯಿಗೆ ಪುಟ್ಟದಾತ, ಸಾವತ್ Mr. 312; ದಾಯಿಗ Nn. 140). 2, inheritance (Sk.).

ದಾಯಿ dāyi. 1. Giving, granting, etc. See ಅ-.

ದಾಯಿ dāyi. 2. Tbh. of ಧಾತ್ರಿ. A wet nurse (Mhr., H. ದಾಕ; Sd.).

ದಾಯಿಗ dāyiga. (Smd. 25). Tbh. of ದಾಯಕ No. 2. A cognate kinsman in a remote degree, one subsequent in right of inheritance to the sagōtra (ಬನ್ಧು, ನನ್ಬು Nn. 140; Mhr. ದಾಕು, a kinsman). 2, a son (ಪುತ್ರ, ಮಕ್ಕಳು 140; ಪುತ್ರ Mr. 482). 3, = ದಾಯಾದ್ಯ (140; Rām. 3, 2, 25; My.).

ದಾಯಿಗತನ dāyigatana. The state of being a dāyiga (i. e. dāyādya, Abh. P. 12, 73).

ದಾಯಿತ dāyita. (Bound), joined (ಕೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು G.).

ದಾಯಿನಿ dāyini. Giving, granting (fem.); a female donor. (Cpr. 2, 66).

ದಾರ dāra. 1. = ದಾರೆ 2. Breaking, tearing, splitting; see ಫೂ. 2, a rent, a cleft, a hole. 3, a ploughed field. 4, a wife (ನಾರಿ Ōt. I, 31).

ದಾರ dāra. 2. Tbh. of ದ್ವಾರ (Smd. 384; Mhr.).

ದಾರ dāra. 3. Tbh. of ಧಾರ. A string, a thread (ಸೂತ್ರ Nn. 55; My.; T.; Bp. 51, 33; 61, 27; B. 2, 1; 4, 175). ಬಿಲ್ಲಿನ ದಾರ (ಗುಣ, ಗೋಧಿ, ಜ್ಯಾ, ತಿಂಬಿನ G.). See e. g. ಉಡಿ, ಉಡು, ಕುಡಿ. — ದಾರಗೊಣ್ಣೆ. = ದಾರದೊಂಗರ್. (Bh. 3, 4, 26). — ದಾರದೊಂಗರ್. — ತೊಂಗರ್. A string-tassel (Bp. 61, 26).

ದಾರ dāra. 4. Tbh. of ಧಾರ. That holds, carries, has, possesses (H., Mhr.). See e. g. ಅಮಲದಾರ, ಅಮಾನಿ, ದಾಮಾ.

ದಾರಕ dāraka. Breaking, tearing, splitting; see ಎ. 2, a boy, a son, a child, an infant. 3, a hole; see ಬಗರಗ.

ದಾರಣ dāraṇa. 1. Splitting, tearing asunder; opening, bursting. See ಅವ, ಕ್ರಾಂತಿ, ಗೋಲಿ, ಎ.

ದಾರಣ dāraṇa. 2. = ದಾರಣೆ. — ದಾರಣವಾಸಿ = ದಾರಣ. (My.; Tē.).

ದಾರಣೆ dāraṇē. = ದಾರಣೆ, ದಾರಣೆ 2. Rate, market price (My.; Tē. ದಾರಣೆ; T. ತಾರಣೆ; Mhr. ದಾರಣ).

ದಾರದ dārada. (fr. ದರದ). Coming from the Daradas; a kind of poison coming from their country.

ದಾರಪರಿಗ್ರಹ dāra-parigraha. Taking a wife, marrying.

ದಾರಬಂಧ dāra-banda. Tbh. of ದ್ವಾರಬಂಧ. (My.).

ದಾರಬಂಧನ dāra-bandana. Tbh. of ದ್ವಾರಬಂಧನ. (My.).

ದಾರವ dārava. (fr. ದಾರು). Wooden, made of wood.

ದಾರವಟ್ಟ dāra-vaṭṭa. Tbh. of ದ್ವಾರವಟ್ಟ (Smd. 368). (ಗೋಪುರ, ಪುರದ್ವಾರ Mr. 191). ಅರಸಿನ ಒಳಗಣ ದಾರವಟ್ಟಂ (ಕುಡ್ಡಾನ್, ರಾಣಿವಾಸದ ಮನೆ Nr.; Bh. 3, 8, 9).

ದಾರವನ್ನ dāra-vandana. = ದಾರಬಂಧನ. (My.).

ದಾರಾಗೃಹ dārā-griha. The women's apartments (Abh. P. 11, 151).

ದಾರಾಧ್ಯ dārādhyā. Tbh. of ದಾರ್ಧ್ಯ. (My.).

ದಾರಿ dāri. A way, a road, a path (ಮಾರ್ಗ, ಬಟ್ಟಿ Nn. 86; ತೋರ್ Smd. 106; ಅಯನ, etc. Si. 104; My.; Tē.; T. ತಾರಿ, ತಾರೈ. ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಹಾದಿ ಎನು ಫಲ? — ದಾರಿಗೆ ದಾರಿ (the work is spoiled)! ಓ, ಅಮ್ಮಲಾರಾ! — ಮೂರು ದಾರಿ ಅದು ಬಟ್ಟಿ (the work is spoiled, Prvs.). ಬಕ್ಕಲಿಗನು ಅದೇ ದಾರಿಯನ್ನ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು (B. 4, 177). See Bp. 60, 26; 61, 23. 24; J. 7, 5; 17, 4; 21, 42; Si. 104. 105. 413. 431; Prv. s. ವಾರಿ. — ದಾರಿ ಕಟ್ಟು. To shut up a way, to obstruct or block up a way (My.). — ದಾರಿ ಕೊಡು. To grant a way or passage; to let pass; to go out of the way (My.). — ದಾರಿಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To set out, to start (Bp. 22, 30). 2, to make a way for one's self, as water (My.). — ದಾರಿದೇಗಿ. — ತೇಗಿ. = ದಾರಿಗೊಳ್ಳು No. 1. (Rām. 3, 8, 43). — ದಾರಿಮೋಡು. — ತೋಡು. To show the way or manner (Dp. 150, 7). — ದಾರಿ ನಡೆ. To go or march on foot; to travel (My.). ತೋರನೋಡನೇ ದಾರಿ ನಡೆಯುವದೇನು? (Dp. 167). See B. 2, 13. 22; 3, 125; 5, 126; Si. 273. ದಾರಿ ನಡೆಯುವವನು (ಅಡ್ಡಗ, ಪಾನ್ಥ, ಪಥಕ, etc. Si. 262). — ದಾರಿ ನೋಡು.

To look out for, to wait for, to look forward to (My.).
 ವರ್ತಕನು ಆತನ ದಾರಿ ನೋಡಿದನು (B. 3, 72). ನಿನ್ನ ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತ
 (3, 77). — ದಾರಿ ಬಿಡು. To go out of the way (My.; ಓಸರ
 ಸು G.). — ದಾರಿಹೋಕ. A road-goer, a stroller (My.).
 ದಾರಿ ದಾರಿ. Tearing, splitting; a cleft, a gap. See ಎ-
 ದಾರಿಕಾರಿ dāri-kāra. A traveller (ವರ್ತಕ, ವರ್ತಗಾಮು
 G.; My.; Abhā. 2, 71; B. 2, 14, 53).
 ದಾರಿಕೆ dārikē. A daughter; see ಭರ್ತೃ-. 2, a harlot (Ūpr.
 8, 59).
 ದಾರಿಗ dāriga. A traveller (My.; Rāv. 9, 23; J. 3, 5).
 ದಾರಿಗಾರಿ dāri-gāra. = ದಾರಿಕಾರ. (My.).
 ದಾರಿತ dārita. Split, rent, torn.
 ದಾರಿತಕ dāritaka. The act of splitting (? Ūpr. 5, 54).
 ದಾರಿದ್ರ dāridra. (fr. ದರಿದ್ರ). Poverty, indigence, need,
 distress (ಎಸದ್ Ūt. II, 73). See ಎಸದ್, ನಮು.
 ದಾರಿದ್ರ್ಯ dāridrya. = ದಾರಿದ್ರ. (My.; B. 4, 126).
 ದಾರು dāru. Plural of ದಾವ, q. v.
 ದಾರು dāru. (fr. ದ್ರು). A piece of wood, wood, timber;
 a bolt; see ಸ್ಥೂಲ-. 2, = ದೇವದಾರು, the pine *Pinus*
deodāru.
 ದಾರುಕ dāruka. A certain class of Śiva's attendants (Bp.
 1, 52). 2, N. of Kṛishṇa's charioteer (J. 7, 56; 25, 17,
 19; 33, 16).
 ದಾರುಣ dāruṇa. Heart-rending, cruel, horrible, terrific;
 hard, harsh, rough; cruelty, horror, horribleness. See
 Kāv. IV, 2, 37.
 ದಾರುಭೇದ dāru-bhēda. A kind of a piece of wood. See
 ಆರ.
 ದಾರುಹರಿದ್ರೆ dāru-haridrē. A species of *Curcuma* (= ದಾರ್ವಿ).
 ದಾರುಹಸ್ತ dāru-hasta. = ದಾರುಹಸ್ತಕೆ. (ಏಜಕೆ, ದರ್ವ, ಹುಟ್ಟು Mr.
 205). See ಪುಟ್ಟು.
 ದಾರುಹಸ್ತಕ dāru-hastaka. A wooden spoon or ladle.
 ದಾರೆ dārē. (Tu.; T. ತಮರತ್ತೈ). — ದಾರೆಹುಳಮರ. The
 tree *Averrhoa carambola* Lin. (St. & Pl.; My.).
 ದಾರೆ dārē. 1. Tbh. of ದಾರೆ (Śmd. 339; Bp. 44, 15). ದಾರೆ
 ಯುಟ್ಟು ಸುರಿವುದು (ಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರಾಧಾರ Nr.). — ದಾರೆಗಿಣ್ಣೆ. = ದಾರೆ
 ಗಿಣ್ಣೆ. (My.). — ದಾರೆಗಿಣ್ಣೆ. A water-vessel (with a
 spout, ಸರಕ, ತಂಕರಿ Mr. 212, o. r. -ಗಿಣ್ಣೆ). — ದಾರೆಗಿಣ್ಣೆ. =
 ದಾರೆಗಿಣ್ಣೆ, q. v. — ದಾರೆವಟ್ಟೆ. -ಯಟ್ಟೆ. A vessel for
 sprinkling or pouring water (ಚಾಲನಿ, ತಿತ್ತವ Nr.; Bp. 12,
 12).
 ದಾರೆ dārē. 2. ದಾರಾ. = ದಾರ 1. A wife. See ದಾರಾಗೃಹ.
 ದಾರೆಷಣ dāra-ishana. The longing for a wife (My.; G.
 65).
 ದಾರ್ಢ್ಯ dārḍhya. (fr. ದೃಢ). = ದೃಢಯ, ದಾರಾಢ್ಯ. Hardness;
 fixedness; stability; strength, energy; confirmation.
 ದಾರ್ಢ್ಯ dārḍh. = ದಾರ್ಢ್ಯ. (My.).
 ದಾರ್ವ dārva. (fr. ದಾರು). Wooden.
 ದಾರ್ವಘಾಟ dāru-ghāṭa. The wood-pecker.
 ದಾರ್ವಿ dārvi. The plant *Curcuma aromatica* Salisb.; or,
 according to others, *C. zanthorrhiza*.
 ದಾರ್ವಿಕೆ dārvikē. A collyrium made of darvi. 2, N. of
 a plant (= ಗೋಪತ್ರ).
 ದಾರ್ವಿಕರ dārvikara. (fr. ದರ್ವಿಕರ). A snake (Ūpr. 5,
 65).

ದಾಲ dāla. A sort of wild honey (Sk.).
 ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ (dāla-ṇinni). = ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ. Cinnamon (My.;
 B. 4, 164; ಉತ್ಪಟ, ಚೋಚ, ತೃಪ್ತ, ಧೃಂಗ G.; Mhr. ದಾಲಚಿನಿ).
 See ಕಾಡು.
 ದಾಲಿ dāli. ದಾಳಿ. Possessing (the taste of) wild honey
 (ದಾಲ). See ರಸ.
 ದಾಲಿಮ dālīma. = ದಾದಿಮ. (Sk.).
 ದಾಲು dālu. Split pulse, dhal (My.; H.; Mhr. ದಾಳಿ).
 ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ (dāl-ṇinni). = ದಾಲಚಿನ್ನಿ. — ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿಮರ. The cinna-
 mom tree, *Cyrtomomum zeylanicum* Nees (St. & Pl.).
 ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ (dāl-ṇinni). = ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ. (My.; B. 3, 63).
 ದಾವೆ dāva. = ಲವ, ಯಾವ, etc. What? which? (Tu.
 ದಾ, ದಾನೆ, ಜಾನೆ). ದಾವನು = ಆವನು; Plural ದಾವರು. ದಾವದು
 (Dhw.). ಆಚಾರ್ಯರೇ, ದಾವ ಊರು? ಅನ್ನರ ದಾವಳಿ ಮೂಡು ಹಣ
 (Prv.). — ದಾವಾಗಲು. = ಆವಾಗಲು. (ಸರ್ವದಾ, ಸದಾ Dhw.).
 ದಾವೆ dāva. 1. = ದ್ರಾವ. Running, going quickly. See ಸ್ಪಷ್ಟ.
 ದಾವೆ dāva. 2. = ದವ. A forest conflagration (ಕಾಡ್ವಿಚ್ಛು, ಕಾ
 ದುಗಿಚ್ಛು Nn. 66). 2, = ದ್ರಾವ, ದಾವ, fire in general, heat
 (ತವ, ತವಸ್ಸು 66). 3, a forest ಅರಣ್ಯ, ಎಸಿನ 66).
 ದಾವಣಿ dāvāṇi. 1. Tbh. of ದಾಮನಿ, q. v. (My.; ದಾಮನಿ, ಪ
 ತುರಚ್ಛು Nr.; ದಾಮನಿ, etc. Mr. 372; ದಾಮನಿ Si. 323). ದಾವ
 ಣಿ ಕಟ್ಟುವವನಿಗಾದರೂ ಹವಣ ಬೇಕು (Prv.).
 ದಾವಣಿ dāvāṇi. 2. A multitude, an assemblage (Grj. 6,
 after 56; Bh. 6, 2, 16; 8, 20, 10).
 ದಾವತಿ dāvati. = ದಾವತ್ತ. Labour, toil, pains, exertion;
 trouble, grief (J. 30, 20; My.; cf. Mhr. ಧಾವಧಾಪ, pains,
 toil, ado). — ದಾವತಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To toil, etc. (My.). —
 ದಾವತಿ ಪಡಿಸು. To cause or give trouble (My.). — ದಾವತಿ
 ಮಾಡು. To exert one's self, to take pains (My.). — ದಾ
 ವತಿ ಬೀಡು. = ದಾವತಿಗೊಳ್ಳು. (My.).
 ದಾವದಹನ dāva-dahana. = ದಾವ 2, No. 1. (My.).
 ದಾವೆ dāvanta. = ದಾವತಿ. (Tē. ಧಾವತ್ತ; T. ತಾವತ್ತ; R.).
 ದಾವರ dāvāra. = ದಾವರ, etc. Thirst; desire; need, want
 (My.).
 ದಾವರು dāvāru. = ದಾವರ, etc. (ಉದಾಹರಣೆ, ಪಿಪಾಸೆ, etc., ದಾಯಾ
 ರಕೆ, ನೀರಡಿಕೆ Si. 317).
 ದಾವವಿಭ್ರಾಂತಿ dāva-vibhānti. Confusion of mind with
 regard to a forest conflagration (Ūpr. 1, 137).
 ದಾವಳಿ dāvāṇi. = ದಾವಳಿ, ದಟ್ಟುಳಿ, q. v. (My.; Tē. ಧಾವಳಿ, ಜಾವ
 ಲಿ; T. ತಾವಳಿ; Si. 221). See Prv. a. ದಾವ; ಕಾಡು.
 ದಾವಾ dāvā. = (ದಾವ 1, ದಾವೆ), ದಾವೆ 2. Enmity, spite (My.;
 Mhr., H. ದಾವ, ದಾವಾ); in law: a suit, a complaint (My.;
 Mhr., H. ದಾವಾ). — ದಾವಾಸೂತ್ತು. Property in litigation
 (My.).
 ದಾವಾಗ್ನಿ dāvā-agni. A forest conflagration (ಪ್ರದ್ವಂಸ, ದವ
 Nn. 25).
 ದಾವಾದಾರ dāvā-dāra. = ದಾವೆದಾರ. A prosecutor, a com-
 plainant (My.). 2, a man who bears spite against (My.).
 ದಾವಾನಾಲಿ dāvā-anala. = ದಾವಾಗ್ನಿ. (My.).
 ದಾವಿಕ dāvika. (fr. ದೇವಿಕಾ). Coming from the river *Dēvikā*.
 ದಾವು dāvu. 1. = ದಾವರ, etc. Thirst, etc. (My.).
 ದಾವು dāvu. 2. Tbh. of ಧಾಮ (Śmd. 364). Cf. ಕಾವು.
 ದಾವುರ dāvura. = ದಾವರ, etc. (My.).
 ದಾವೆ dāvē. 1. Tbh. of ದಾಮ. (ಅಗ್ಗರಣೆ, ರಣೆ, ರಟ್ಟು 88.).
 ದಾವೆ dāvē. 2. = ದಾವಾ, q. v. (My.; B. 5, 264). ಸುಂದರ ಅಥವಾ
 ಮೇಜಸ್ತ್ರೇಟ್ ದಾವೆ ತರುವಿಕೆ (ಎನಾದ, ವ್ಯವಹಾರ, ಕಲಹ Si. 55).

ದಾವೆದಾರ dāve-dāra. = ದಾವಾದಾರ. (My.).

ದಾವು dāva. = ದಾವರ, etc. (My.).

ದಾಶ dāśa. = ದಾಸ. A fisherman. 2, a servant.

ದಾಶರಥ dāśarathi. (fr. ದಶರಥ). Rāma (J. 18, 12. 16).

ದಾಶಾರ್ಥ dāśārtha. Vishṇu or Kṛishṇa.

ದಾಷ್ಟಿಕ dāṣṭhika. = ದಾಷ್ಟಿಕ. (My.).

ದಾಷ್ಟಿಕ dāṣṭhika. Tbh. of ಧಾಷ್ಟಿಕ. A bold and influential man (My.; Tē., T.); boldness, forwardness (My.).

ದಾಷ್ಟಿಕತನ dāṣṭhikatana. The state or behaviour of a dāṣṭhika (My.).

ದಾಸ dāsa. = ದಾಶ. A male servant, a slave; a devotee (ತೊತ್ತುವಗ Mr. 238; see ತೊತ್ತು; Bp. 23, 10; 24, 72; 27, 73; 28, 49); — a Vaiṣṇava religious mendicant. ಎರಡು ದಾಸರಿಗೆ ನಮ್ಮ, ಕುರುದದಾಸ ಕೆಟ್ಟ. — ದಾಸನಾದರೆ ದೋಸೆ ತಿನ್ನಾನು, ಹೂಸಿನನ್ನ ಕುಣ್ಣಿ ಕೂಡದು (Prva.). 2, a fisherman. — Feminine ದಾಸಳು (My.). — ದಾಸಗಲಸ. — ಕೆಲಸ. Servile work (Bp. 21, 16). — ದಾಸಬಣಜಗ. A man of the banajiga caste who is a follower of Viṣṇu (My.). — ದಾಸಧಾವ. The condition, attitude, or deportment of a servant, slave, or devotee (Bp. 24, 86; 29, 9; 31, 30). — ದಾಸಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. A (Vaiṣṇava) devotee; N. ಕಲಕಾಲ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ನಾ ಹೇಬಾಡು. — ದಾಸಯ್ಯನತ್ತೆ? ದನ ಕಡುವೆತ್ತೆ? (Prva.). See Bp. 23, 7. 30. 32. 35; 25, 8; 43, 39; 51, 2. 3. 65; ದಾಡಗಿಯ. — ದಾಸರ ಪದಗಳು. Songs composed by Vaiṣṇava devotees (My.). — ದಾಸಹಾವು. = ದಾಸರಹಾವು, ದಾಸರಿಹಾವು q. v. A kind of python, a species of boa (Bd.).

ದಾವಿತ್ತಿ dāsa-gitti. The wife of a (Vaiṣṇava) dāsa (My.).

ದಾಸಣಿ dāsana. = ದಾಸಣಿ, ದಾಸರಿ 1, ದಾಸವಣಿ, ದಾಸವಾಣಿ, ದಾಸವಾಳ, ದಾಸಳ, ದಾಸಳ, ದಾಸವಾಳ, ದಾಸಣಿ. The shoe-flower plant, or China rose, Hibiscus rosa sinensis Lin. (ಒಪಾರು ದ್ರ Mr. 126, o. r. ದಾಸಣಿ; Rām. 3, 6, 10; J. 14, 46; Sēv. 5, 4; My.; Tē. ದಾಸನಿ, ದಾಸಾನಿ; Mhr. ಜಾಸ್ತನ್ನಿ, ಜಾಸ್ತನ, ಜಾಸ್ತುನ).

ದಾಸಣಿಗೆ dāsaniḡē. = ದಾಸಣಿ. (St. & Pl.).

ದಾಸತ್ವ dāsatva. Servitude, slavery. (My.).

ದಾಸರ ದಾಸಾರ. = ದಾಸರಿ 2. (Tbh. of ದಾಸರ). — ದಾಸರಹಾವು.

= ದಾಸ, ದಾಸರಿ, q. v. The boa, Boa constrictor (My.).

ದಾಸರಿ dāsari. 1. = ದಾಸಣಿ. (St. & Pl.).

ದಾಸರಿ dāsari. 2. = ದಾಸರ. A Vaiṣṇava religious mendicant (My.; Tē., T.). ಸಾವಿರ ಗೋವಿನ್ದಗಳನ್ನು (1000 times the name of Gōvinda) ಅನ್ನ ಬಹುದು, ದಾಸರಿಗೆ ಕಾಸು ಕೊಡುವದು ಕಷ್ಟ (Prv.). — ದಾಸರಿಹಾವು. The boa (ತಯ, ವಾಹಸ, ಹೆಬ್ಬಾಣಿ Si. 77; My.; Tē., T.), so called (it is said) because like a Vaiṣṇava mendicant it wears an upright white line on the forehead (My.; Tē.), because it is marked with white streaks, like the mark used by Vaiṣṇavas (T.).

ದಾಸವಣಿ dāsavana. = ದಾಸಣಿ, etc. (ರುದ್ರಪುತ್ರ, ಜಪೆ Hlā.). ದಾಸವಣಿಹೂವಿನ ಬಣ್ಣವು (ಲೋಹಿನಿ Hlā.).

ದಾಸವಾಣಿ dāsavāṇa. = ದಾಸವಣಿ. (My.).

ದಾಸವಾಳ dāsavāḷa. = ದಾಸವಾಣಿ. (My.; St. & Pl.).

ದಾಸಳ dāsāḷa. = ದಾಸಣಿ. (ಓದ್ರಪುತ್ರ, ಜಪೆ Nr. a; My.).

ದಾಸಳ dāsāḷa. = ದಾಸಳ. (ಓದ್ರಪುತ್ರ, ಜಪೆ Nr. b; My.; B. 1, 5).

ದಾಸಿ dāsi. 1. A female servant or slave, a servant-maid (My.); see ತೊತ್ತು; Bp. 41, 24; 46, 12; 55, 28. 30; B. 5, 283. 2, a harlot (My.). 3, the plant *Barleria caerulea*

(ಕರೇ ಗೋರಬೆ ಗಿಡ G.). ದಾಸಿಗೆ ಭಯವಲ್ಲ, ವೇತಿಗೆ ದಯವಲ್ಲ. — ತಾಸಿನ ಗೊತ್ತು ದಾಸಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prva.). See Prv. s. ಎಸ. — ದಾಸವೈ. — ಅವೈ. See ಪದಿಹಾಯ.

ದಾಸಿ dāsi. 2. Perhaps a Tbh. of ದಾಸೇಯ or ದಾಸ್ಯ. A male servant, a devotee. See Bp. 23, 5. 6. 34. 35; 35, 53; 36, 9; 47, 38; ಗಣ, ದೇವರ. — ದಾಸಿದೇವ. N. (Bp. 59, 5). — ದಾಸಿದೇವಯ್ಯ. See ಪ್ರಸಾದಿಯ. — ದಾಸಿಭೇಮಯ. — ಅಯ. N. (Bp. 56, 57). — ದಾಸಿಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 33; 23, 26; 28, 52; 37, 3; 43, 48; 47, 35; 51 sum.; 51, 2. 10. 16. 58. 63; 54, 73). See ಜಾಡರ, ತಂಕರ.

ದಾಸಿವಾಳ dāsiavāḷa. = ದಾಸವಾಳ. (ಓದ್ರಪುತ್ರ, ಜಪೆ Si. 140; My.).

ದಾಸೀನಭ ದಾಸಿ-sabha. An assembly of female servants.

ದಾಸೀನುತ ದಾಸಿ-suta. The son of a female servant or slave.

ದಾಸೇಯ ದಾಸೇya. A male servant, a slave.

ದಾಸೇರ ದಾಸೇra. A male servant, a slave.

ದಾಸೇರಕ ದಾಸೇraka. The son of a female slave, a servant. 2, a camel.

ದಾಸೋರು ದಾಸೋra. (fr. ದಾಸ ಅಹಂ, a servant I, i. e. I am a servant). Self-subjection to a deity or a man; a devotional act; devotedness, devotion, or attention to a deity or man (Bp. 6, 10; 36, 56; 37, 58. 58; 44, 56; 49, 45). 2, a devotee (49, 1). — ದಾಸೋರುಹದಲ್ಲ ಮದೇವ. — ಅಲ್ಲ ಮದೇವ. N. (Bp. 12, 41). — ದಾಸೋರುಹಾವನಿ. The attitude, or deportment, of a pious devotee (Bp. 30, 3).

ದಾಸೋರುತನ ದಾಸೋhatana. = ದಾಸೋರುಹಾವನಿ. (Bp. 30, 3).

ದಾಸೋರು ದಾಸೋhi. A devout servant or devotee (Bp. 1, 32; 25, 41).

ದಾಸೋರು ದಾಸಯana. = ದಾಸಣಿ, q. v.

ದಾಹ dāha. (= ದಾವು 1). Burning, combustion, conflagration; internal heat; feverish heat. See ಕಾಸು, ಚುರ್ಚು, ಬೇ, ಸುಡು; J. 14, 30. 2, ardent desire (My.). 3, thirst (My.; Tē.). — ದಾಹಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To get an ardent desire; to become thirsty (My.).

ದಾಹನಿವಾರನೆ dāha-nivāranē. Keeping off, checking, suppressing or quenching ardent desire or thirst (My.).

ದಾಹಕಮನ ದāha-śamana. Allaying, appeasing, soothing, or stilling desire or thirst (My.).

ದಾಹಕಾನ್ತಿ dāha-śānti. = ದಾಹಕಮನ. (My.).

ದಾಹಿಸು dāhisu. To burn (v. i.), to cause heat (Bhāgavata 10, 18, 2).

ದಾಳ dāḷa. A die used in gaming (My.; Mhr. ದಾಳ, split pulse).

ದಾಳಿ dāḷi. See Mr. s. ಕೊಯಲು.

ದಾಳಿವು dāḷimba. (Śmd. 29). Tbh. of ದಾಡಿಮ (Śmd. 371. 372; Ūt. II, 19; Nn. 50; Mr. 119; Śm. 24; My.). — ದಾಳಿವು ವರ್ಣ. — ಪರ್ಣ. A ripe dāḷimba (Rāv. 10, 2).

ದಾಳಿವುರ dāḷimbara. = ದಾಳಿವು, etc. (C.).

ದಾಳಿವುರಿ dāḷimbari. = ದಾಳಿವುರ. (My.; Si. 137).

ದಾಳಿವುರಿ dāḷimbā. = ದಾಳಿವು. (My.; Si. 137; St. & Pl.).

ದಾಳಿವುರಿ dāḷimbā. = ದಾಳಿವುರ. (Ūb. 59. 60; My.).

ದಾದಾ dāḷā. = ದಾದಿ (in compounds). — ದಾದಿ-ದಾದಿ. (Śmd. 220). A mutual assault. — ದಾದಿ-ದಾದಿ. Rush and confusion; a confused sound (Bh. 2, 13, 50; 5, 1, 38; Mhr. ಧೂಳ, confusion).

ದಾದಿ dāḷi. = ದಾದಿ. Tbh. of ಧಾಟಿ (Śmd. 30. 220). An impetuous, desolating assault; an attack, a storm; a rush,

an incursion, an inroad (ಅವಸ್ಥಾನ, ಪ್ರಪಾತ Hlā; Mr. 287; ಲಗ್ನ Bhn. 13; My.). ಅರಸನತ್ತಣಿಂ ದಾದ್ ಬನ್ನದು (Śmd. 160). See Bp. 44, 55; 56, 16; Bh. 2, 3, 37, 44; 2, 4, 5, 11; 2, 6, 1; Rām. 5, 8, 63; J. 8, 27; B. 4, 218; 5, 38, 52, 67; ಕಳ್ಳ; ೨. ಬದಲೆ. — ದಾದ್ ಇದಿಸು. To cause to make an attack, etc. (Ū. Bp. 47, 22). — ದಾದ್ ಇದು. = ದಾದ್ ದು (Śmd. 63). To make an assault, etc. (Ū. Bp. 47 sum. 47, 10; V. 4, 10; Rām. 1, 8, 31); to run or rush up to (Ū. Bp. 6, 51). — ದಾದ್ ಇಡ್ಡು. -ಕಿಡ್ಡು. Fire that makes a desolating inroad (Rām. 5, 8, 59). — ದಾದ್ ಇದು. = ದಾದ್ ಇದು (Śmd. 63). To advance or rush far against (an enemy, etc.), etc. (ದೂರ ಧಾವನ Śmd. Dh.). See Ū. v. 36; Abh. P. 8, after 55; Mr. 365.

ದಿಕ್ dik. = ದಿಕ್. See Nn. s. ದಿಕ್ಕು.

ದಿಕ್ಕನೆ dikkanē. = ದಿಕ್ಕನೆ. Suddenly, all at once, quickly (Bp. 4, 58; 9, 30; 13, 24; 24, 6; 27, 8, 48; 31, 29; 32, 10; 35, 3; 36, 35; 44, 16; 46, 60, 67; 47, 8; 57, 80; Tu. ದಿಕ್ಕು).

ದಿಕ್ಕರಿ diś-kari. = ದಿಕ್ಕು. (ಕುಮುದ, ದಿಕ್ಕು Nn. 29). 2, the number 8 (Ūh.).

ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲು dikkā pālu. (i. e. ದಿಕ್ಕು or ದಿಕ್ಕನ ಪಾಲು). See s. ದಿಕ್ಕು.

ದಿಕ್ಕಾಮಲ್ಲಿ dikkāmalli. A small tree, yielding a fragrant resin, *Gardenia lucida* Roxb. (St. & Pl.).

ದಿಕ್ಕು dikku. Tbh. of ದಿಕ್ (Śmd. 106). A point of the compass, direction (ಗೋ, ದಿಕ್ Nn. 5; ಪಾಲಿ, ಅನೆ 31; ಕಾಪ್ಪ, ದಿಕ್ 33; ನ್ಯಗ್ರೇದ, ದಿಕ್ 42; ಗೋದ್ವು, ದೇಸಿ, ದಿಕ್ Śm. 13; Kk. 16; My.). 2, refuge, protection, help (My.; Bp. 13, 5; 23, 29). ದಿಕ್ಕಿಗೆ (C.), ದಿಕ್ಕಿಗೆ (Bp. 26, 26). — ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ (in every direction) ಹೋದರೂ ದುಃಖ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). — ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲು. A portion of, or a play-ball in the hands of, the quarters of the compass: dispersion in all directions; scattered, lost and ruined condition (My.; Tu.). ಅವರು ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾದರು or ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾಗಿ ಹೋದರು; ಅಸ್ತಿ ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾಯ್ತು (My.). — ದಿಕ್ಕಲ್ಲದೆ. -ಇಲ್ಲದೆ. Refuge, etc. not existing. ದಿಕ್ಕಲ್ಲದವ, a man who has nothing or nobody to depend upon (My.; B. 5, 201). ದಿಕ್ಕಲ್ಲದ್ದು (ಅನಾಥ G.). ದಿಕ್ಕಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯಗೆ ದೇವರೇ ಗತಿ. — ದಿಕ್ಕಲ್ಲದವ ದೈವ ತಪ್ಪಿದ (Prva.). — ದಿಕ್ಕುಗೆಡು. -ಕೆಡು. Refuge, etc. to be destroyed or lost (My.). — ದಿಕ್ಕು ದಾತಾರ. dupl. = ದಿಕ್ಕು ದಿನಾಣ. (My.). — ದಿಕ್ಕು ದಿನಾಣ. also -ದಿನಾ ನ. dupl. = ದಿಕ್ಕು No. 2. (My.). — ದಿಕ್ಕು ದೇಸಿ. dupl. (Bp. 27, 72; 28, 66; 46, 47; 57, 50; 59, 52; My.).

ದಿಕ್ಕುಮ್ಬಿ diś-kumbhi. = ದಿಕ್ಕು. (R.).

ದಿಕ್ಷಕ್ರ ದಿಶ-ākara. The horizon; the whole world (Ūpr. 6, 70).

ದಿಕ್ಷತ diś-taṭa. = ದಿಗುತಟ. The horizon, the line of the horizon. (Bp. 51, 61; J. 23, 38).

ದಿಕ್ಷತಿ diś-pati. = ದಿಕ್ಷಾಲ. (My.).

ದಿಕ್ಷಾಲ diś-pāla. The regent or guardian of a point of the compass or quarter of the world (Bp. 54, 12; J. 15, 23).

See ದಿಶಾಧಿಪ.

ದಿಕ್ಷಾಲಕ diś-pālaka. = ದಿಕ್ಷಾಲ. (My.).

ದಿಕ್ಷದೇಶ diś-pradēśa. = ದಿಕ್ಷದೇಶ. (My.).

ದಿಕ್ಷದಿ diś-sandi. The joints of the corners of the world (Ū. Bp. 47, 31).

ದಿಗ digā. An imitative sound. — ದಿಗ ದಿಗ. rep. The

noise occasioned by a quick motion of the feet in walking or dancing (My.). — ದಿಗ ದಿಗನೆ. With that noise (My.).

ದಿಗಧಿಪ diś-adhipa. = ದಿಕ್ಷತಿ. (My.).

ದಿಗಂತ diś-anta. The visible horizon; the end of space or of the earth (Bp. 38, 67; 46, 77; Abh. P. 13, 63). 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ದಿಗಮ್ಭರ diś-ambara. Sky-clothed, clad by the regions of space: unclad, stark naked. 2, a naked mendicant of the Jains or Bauddhas, a guru of the Jains (Mr. 222). 3, Bhairava (Mr. 15).

ದಿಗಮ್ಭರಶ್ರೇಷ್ಠ digambara-śrīṣṭha. A superior digambara (Ūpr. 4, after 24).

ದಿಗರ್ digar. Also, additionally (Mhr., H.); another (My.; Br.). — ದಿಗರ್ ಜನಾಯ. Another answer, i. e. a contradictory, disagreeing answer (My.; Si. 74).

ದಿಗಲು digalu. = ದಿಗಲೆ, etc. (My.). ದಿಗಲು ಪಡು (My.).

ದಿಗನಲೋಕನ diś-avalōkana. Looking into all directions (Ūpr. 5, after 121).

ದಿಗಭ diś-ibha. = ದಿಗು. (Ūpr. 2, 52; Śiv. 4, 61).

ದಿಗಿಲ್ digil. ದಿಗಿಲು. = ದಿಗಲು, ದಿಗುಲು, ದಿಗಲೆ. Consternation, horror, alarm, fear (ಜಞ್ಞ ರತಫಯಃ Ūt. I, 64; My.; Tē. ದಿಗುಲು; T. ತಿಗರ್, ತಿಗರ್; see ತಿಕ್ಕಲು 1; ದಿಕ್ಕು). ದಿಗಿಲು ತಾಗದೆ, ಮಗಲು ಬತ್ತಿದಳು (Prv.). — ದಿಗಿಲು ದಿಗಿಲು. rep. — ದಿಗಿಲು ದಿಗಿಲೆನ್. -ಎನ್. To get greatly alarmed; to shiver, to tremble, to fear (Bp. 9, 3; 48, 10; 58, 61). — ದಿಗಿಲೆನ್. -ಎನ್. To get alarmed, etc. (Bp. 29, 32; J. 26, 24).

ದಿಗಿಸು digisu. To bring down, to let down, to lower (Tē. ದಿಗಿಂಚು, ದಿಂಚು, ದಿಮ್ಮು; R.; Tē. ದಿಗು, ದಿಗು, to come down, etc.; see ಇದ್ 1 and cf. ತೆಂಚು 2).

ದಿಗೇಶ diś-īśa. = ದಿಕ್ಷಾಲ. (Bp. 24, 48).

ದಿಗೇಶ್ವರ diś-īśvara. = ದಿಗೇಶ. (Ū. Bp. 6, 53).

ದಿಗು digu. Coming down, being lowered. — ದಿಗು ಮತಿ. Disembarkation, importation, landing (Tē.; R.; see ಎಗು).

ದಿಗು digu. Tbh. of ದಿಕ್.

ದಿಗುತಟ digu-taṭa. = ದಿಕ್ಷತ. (Bh. 6, 1, 42, 47; 6, 13, 6).

ದಿಗುನಿಚಯ digu-niōaya. The assemblage of the points of the compass (Bp. 8, 10).

ದಿಗುಬಲಿ digu-bali. Tbh. of ದಿಕ್ಷಾಲ. (Bp. 45, 28; Bh. 1, 8, 7; 6, 1, 22, 40).

ದಿಗುಮಣ್ಣಲ digu-maṇḍala. Tbh. of ದಿಕ್ಷದೇಶ. (Bp. 5, 14).

ದಿಗುಲು digulu. = ದಿಗಲು, etc. (My.).

ದಿಗಜ diś-gaja. A male elephant supposed to be placed at one of the eight quarters of the compass; the 8 male elephants are: airāvata, puṇḍarika, vāmana, kumuda, aṇjana, pushpadanta, śārvabhauma, supratika (Mr. 57; see ದ್ವಿಪ).

ದಿಗನೆ digganē. = ದಿಕ್ಷನೆ. (My.; Tē.).

ದಿಕ್ಷತ diś-hata. Striking or touching the points of the compass (Bp. 38, 1).

ದಿಕ್ಷದಿ diś-danti. = ದಿಕ್ಷು. (ಪೂಜ್ಯ ರೇಷ, ದಿಕ್ಷನಾನೆ Nn. 18; ದಿಕ್ಷು 61). 2, the number 8 (Ūh.).

ದಿಗ್ಗೇಶ diś-dēśa. The country in various directions; various regions, distant countries (B. 4, 28; My.).

ದಿಗ್ಧ digdha. *Smeared, anointed. 2, a poisoned arrow.*

ದಿಗ್ಧನೇ diś-bandhanē. Binding or fettering the points of the compass by mantras to keep off all evils (My.; Mhr.).

ದಿಗ್ಬಲಿ diś-bali. = ದಿಗ್ಬಲಿ. An offering to the regions of the sky, made daily by throwing boiled rice to them before the house, or, on festive occasions, by throwing pieces of the flesh of sheep or buffaloes and their blood, or at least red-colored rice, to them round temples and villages (My.).

ದಿಗ್ಭಯ diś-bhaya. Being alarmed with regard to the proper direction, confused about the quarters of the compass, etc. (ದ್ವೈತ, etc., ದೇವಗಟ್ಟವಂ Mr. 300; it is possible to read ದಿಗ್ಭಯದ್ವೈತ).

ದಿಗ್ಭೇದ diś-bhēda. = ದಿಗ್ಭೇದ. (Nn. 77).

ದಿಗ್ಭ್ರಮಣ diś-bhramana. Wandering about in every direction; turning from quarter to quarter, as one lost. See ಹೊಲಬುಗಿಡು.

ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ diś-bhramē. Consternation (My.).

ದಿಗ್ಭ್ರಂತಿ diś-bhrānti. = ದಿಗ್ಭ್ರಮಣ. (My.).

ದಿಗ್ಭ್ರಂತಿ diś-mūlē. A corner or point of the compass (ಗೋಚರ Ct. I, 42).

ದಿಗ್ಭ್ರಮಣ diś-ramana. = ದಿಗ್ಭೇಶ. (Bp. 54, 86).

ದಿಗ್ವಧು diś-vadhu. A point of the compass considered as a woman (My.).

ದಿಗ್ವರ diś-vara. = ದಿಗ್ವರಣ. (Rāv. 5, 36).

ದಿಗ್ವಲಯ diś-valaya. = ದಿಗ್ವಲಯ. (Kk. 101).

ದಿಗ್ವಚರ diś-vācaka. A term denoting direction (Śmd. 135).

ದಿಗ್ವಚಿ diś-vāci. = ದಿಗ್ವಚ. (Śmd. 134, 144).

ದಿಗ್ವರಣ diś-vāraṇa. = ದಿಗ್ವರ. (Bp. 11, 10).

ದಿಗ್ವಸನ diś-vāsa. (= ದಿಗ್ವಸನ). *Stark naked. 2, a Jain or Bauddha mendicant* (ಸವಣ Hlā.).

ದಿಗ್ವಿಜಯ diś-vijaya. The subjugation of various countries in all directions, universal conquest (Śmd. 163; Ā. Bp. 47, 19; J. 2, 54; 29, 9, 22).

ದಿಗ್ವಿಭು diś-vibhu. A virgin widow re-married (ಪುನರ್ವಿವಾಹ, ಮದುವಾಡಿ ಕಾನ್ತೆ Mr. 303; cf. ದಿವಾಸ).

ದಿಗ್ವಿವರ diś-vivara. One of the points of the compass (ಉತ್ತರ, ದಿಗ್ಭೇದ Nn. 77).

ದಿಂಕ diṅka. A nit, the egg of a louse. (B.).

ದಿಂಕು diṅku. A jump, a leap (cf. ಚಂಕು 2, etc.; Mhr., H. ಚಂಕೇ, to leap). 2, skipping about in frolic, gambol (ಎರಡು, ಗೋಡುಗಳೊಳೆ ಬಿನದಿವ ಅಟಂ Śā.). — ದಿಂಕು. -ಡು. To leap, to jump; to frisk, to gambol (ನೇಗಿ Ct. I, 80; ದಾಣ್ಣು Kk. 71; ದಾಣ್ಣು, ಮಿಳ್ಳೆಸು, ಸರಳೆಸು, ಕೊಣಕಡು Śm. 31; Āpr. 5, after 39; Abh. P. 12, 17; 13, 114; Grj. 1, 96; 16, 34; 18, 6).

ದಿಂನಾಗ diś-nāga. = ದಿಗ್ಗಣ. (Grj. 10, 74).

ದಿಂನಾಳ diś-maṇḍala. The circle of the quarters of the compass, the horizon; the compass, all regions or quarters. (My.).

ದಿಟ diṭa. = ದಿಟ. Tbh. of ದಿಷ್ಟ. Truth; certainly, truly (ಸೂ

ನೃತ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ Nn. 48, o. r. ದಿಟ; ಅಂಜನಾ, ನಿಬದ್ಧಿ 129, o. r. ದಿಟ; ಅನಿ Mr. 534; ಸತ್ಯ Bhn. 35; ವಲಂ, ನನಸು, ವೆದಂ Kk. 48, o. r. ದಿಟ; ನನಸು 77. 87; ಸತ್ಯವ, ನಿಸದ, ನನ್ನಿ, ನನಸು or ನನಸು, ವಲಂ, ವೆದಂ, ದರ್, ಸಾಜಿ Śm. 34; My.). See ನನಸು; Si. 59. 299. 420; Āpr. 1, 128; 3, 63; Bp. 38, 65; 61, 8; J. 7, 60. — ದಿಟಮಾತು. A true word (ಸೂನೃತ Mr. 84).

ದಿಟನಾಮ diṭa-nāma. A noun of which the meaning is clearly exhibited or well-known (but of which the etymology is not apparent at the first sight, Śmd. 94. 95).

ದಿಟಪಟ diṭa-puta. (Tbh. of ದೃಷ್ಟಪಟ್ಟ). Courage, boldness (Bp. 28 sum.). 2, stout, robust (My.).

ದಿಟ್ಟ diṭṭa. = ದಿಟ್ಟ. Tbh. of ದೃಷ್ಟ. Bold, courageous; impudent; strong, powerful (ದೃಷ್ಟ, ದೃಷ್ಟ, ಎಯಾತ Nr.; ಧರ Bhn. 36; My.). See ಕಡು; Bp. 17, 8; J. 8, 8; Prva. a. ಪಟ್ಟ, ಮುಟ್ಟು 1.

ದಿಟ್ಟಗಾದಿ diṭṭa-gāra. A courageous, bold man (My.).

ದಿಟ್ಟತನ diṭṭatana. Boldness; (energy); impudence (ಕಡ್ಡೆ Ct. II, 38; Bp. 40, 27; Bh. 2, 2, 114; My.; B. 3, 54; Si. 359; ದಾಡ್ಡು G.).

ದಿಟ್ಟಿ diṭṭi. = ದಿಟ್ಟ. Tbh. of ದೃಷ್ಟ. (ಅಟ್ಟಿ, ಅಲಿ Kk. 32; Śm. 70; Āpr. 6, 47; 7, 144. 155; My.). ದಿವಿವರ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಗಯ ಪಡು ಮುನ್ನ ಮನ್ನರತ್ತಲಂ (Śmd. 266). See ಬಗ, and ಪರಿ, a. ಪರಿ. 2, (Tbh. of ದಿಟ್ಟಿ 1), the measure of two galigēs (ಎರಡು ಗದಿಗೆ Mr. 64). — ದಿಟ್ಟಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ಕಂಗಡು. To be blinded, confused, etc. (J. 19, 30). — ದಿಟ್ಟಿಗೊನೆ. -ಕೊನೆ. A side-glance (J. 33, 22). — ದಿಟ್ಟಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To appear (J. 18, 35). — ದಿಟ್ಟಿವರವರಿ. -ವರಿ. The eye or sight to go or be turned repeatedly towards an object (J. 8, 9). — ದಿಟ್ಟಿವೆಳು. -ವೆಳು. The lustre of the eye (Āpr. 3, after 102). — ದಿಟ್ಟಿ ಸಾರ್. To approach the sight, to come before the eye (Bp. 3, 21).

ದಿಟ್ಟಿವಿವರ diṭṭi-bisa. = ದಿಟ್ಟಿವಿವರ. Tbh. of ದೃಷ್ಟಿವಿವರ (Śmd. 376).

ದಿಟ್ಟಿವಿವರ diṭṭi-viṣa. = ದಿಟ್ಟಿವಿವರ. An evil eye (Āpr. 6, 107).

ದಿಟ್ಟಿಸು diṭṭisu. Tbh. of ದೃಷ್ಟಿಸು. To see, to sight; to look at; to view, to inspect, etc. (Bp. 5, 33; 11, 15; 14, 18; 28, 49; 38, 50; 42, 6; 44, 41; 48, 22; 60, 29; B. 3, 18; 4, 12. 21; 5, 165).

ದಿಟ್ಟು diṭṭu. = ದಿಟ್ಟ. Boldness, etc. — ದಿಟ್ಟುಳ್ಳವ. -ಉಳ್ಳವ. A courageous, etc. man (Bh. 8, 23, 43, o. r. ತಟ್ಟುಳ್ಳವ; B. 5, 141).

ದಿಟ್ಟಿ ದಿಟ್ಟಿ. A bold, impudent woman (Bp. 23, 19; 40, 56; J. 31, 6; My.).

ದಿಡ diḍa. = ದಿಡ, q. v. (ಯಥಾರ್ಥಂ, ಯಥಾಯಥಂ Nr.). ದಿಡದು ದು (ನಿಶಾತ್ಯ, ಅನವಸ್ಥರ Hlā., o. r. ನಿಶೋದ್ಧ). ದಿಡದ ನುಡಿ (ಸತ್ಯ, etc. Nr.).

ದಿಡ dida. = ದಿಡ. Tbh. of ದೃಢ. (My.; T., M. ತಿಡ). Firm, strong, etc.; firmness, strength; reliability, truth (My.). — ದಿಡಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become firm, established, strong, etc. (My.).

ದಿಡ didḍa. = ದಿಡ್ಡ, etc. (Si. 82, only in Si.).

ದಿಡ್ಡ didḍi. = ದಿಡ್ಡ, ದಿಡ್ಡ. A wicket; a hole in a wall expressly made for egress or ingress; a sally port (Ā. Bp. 42, 28; Si. 110; My.; Tē; T. ತಿಟ್ಟ; Mhr. ದಿಡ್ಡ, ದಿಡ್ಡಲಿ. — ದಿಡ್ಡದಾಗಿಲು. A sally port; a wicket (My.).

ದಿಡ್ಡ didḍu. = ತಿಟ್ಟು 1, etc. An eminence, an elevation; a hillock (My.).

ದಿಡ್ಡ didḍe. = ದಿಡ್ಡ, etc. (Ā. Bp. 42, 26. 28).

ದಿಡ್ಡ diḍḍa. (= ದಿಡ್ಡ). N. of tree (Rāgho. 17, 54).

2, = ಗಿರೀಶರ್ಕೆ, q. v. (Tē. ದಿಡ್ಡನೆ, Hedyasurum alhagi = ಗಿರೀಶರ್ಕೆ).

ದಿಡ್ಡಗ diḍḍaga. = ದಿಡ್ಡಗ, etc. (My.).

ದಿಡ್ಡಲ diḍḍala. N. of a tree (= ದಿಡ್ಡಗ My.; ಅರಟು, ಅರಟು, ಮುಕ್ಕ, ಕಟ್ಟಂಗ, ಬುಟ್ಟುಕ, ದೀರ್ಘವೃತ್ತ, ಪತ್ರಿಕಾರ್ಥ, ಮುಟ್ಟುಕಪರ್ವ, ಶಿಷ್ಟೇನಾಕ G.). — ದಿಡ್ಡಲಬಾದಿ. (B. 3, 46).

ದಿಡ್ಡಾಲ diḍḍāla. = ದಿಡ್ಡಗ, etc. (Śā. 3, 32).

ದಿಡ್ಡಗ diḍḍiga. = (ದಿಡ್ಡ), ದಿಡ್ಡಗ, ದಿಡ್ಡಲ, ದಿಡ್ಡಲ, ದಿಡ್ಡಗ, ದಿಡ್ಡಲ. The tree Anogeissus latifolia, which yields a hard, white, clear gum (My.).

ದಿಡ್ಡಗತನ diḍḍigatana. Gadding, rude conduct, naughtiness (My.; cf. Mhr. ದಿಡ್ಡ).

ದಿಡ್ಡು diḍḍu. = ದಿಡ್ಡ. A heap (Bh. 6, 8, 13; Rām. 6, 30, 14; Tē. ದಿಡ್ಡ, much); a roundish mass or piece (Abhā. 2, 81); a roundish big stone (My.); a bundle of wood or grass (My.); a bale of cloth (My.; Tē.; M. ತಿಡ್ಡ; Mhr. ದಿಡ್ಡ). 2, the block of wood used for a kuṇṭṭe; the pole or handle of a plough (ನೇಗಲಿಯ ದಿಡ್ಡ, ಕಪಾ G.); a log of timber. 3, the stem or trunk of a tree (from the root to the branches, My.). ಮರದ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊಮ್ಮು ಪರ್ಯಂತರವು ನಡುವಣ ದಿಡ್ಡ (ಪ್ರಕಾಶ, ಸ್ವಸ್ಥ Nr.). 4, the thread-like centre of an orange, etc. (My.); the inside stalk or heart of a plantain tree (My.; B. 2, 87). 5, thickness, stoutness; strength; pride; nutritiousness (My.). ದಿಡ್ಡ ದಿಡ್ಡದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೂ ದಿಡ್ಡಿಗೆ ಅದೀತೇ? — ದಿಡ್ಡಲುಗಳನ್ನು ಕರೆ ದರೆ ಮಿಡ್ಡದ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುತ್ತದೆ (Prva.). — ದಿಡ್ಡಗಿಡ್ಡ. — ಕೆಡ್ಡ. To throw down like a log of timber or a trunk (J. 4, 56; 7, 37; 21, 39). — ದಿಡ್ಡಗಿಡೆ. — ಕೆಡೆ. To fall down like a log (Bh. 4, 2, 60. 66; 8, 19, 72; J. 81, 65). — ದಿಡ್ಡದದ. — ತೆಡೆ. To deprive (one) of strength, to take away the pride or beauty (Bp. 51, 69; Bh. 8, 7, 11; 8, 11, 45; J. 24, 16). — ದಿಡ್ಡದದ. — ತೆಡೆ. To cause to deprive of strength, etc. (Ā. Bp. 24, 29). — ದಿಡ್ಡಮಯ್ಯ. A stout, strong body (My.). — ದಿಡ್ಡರುಳು. — ಉರುಳು. To roll down (v. i.) like a log of wood or trunk (J. 7, 62). — ದಿಡ್ಡರುಳು. — ಉರುಳು. To cause to roll down like a log or trunk (Ā. Bp. 11, 11; J. 22, 20). — ದಿಡ್ಡವಾಯ್. — ಪಾಯ್. To go or rise straight up like the stem of a tree, as a horse on the hind legs (Rā. 6, after 11; 13, 82).

ದಿಡ್ಡುಕ diḍḍu-ka. (Śmd. 239). A stout man (?).

ದಿಡ್ಡುಗ diḍḍuga. = ದಿಡ್ಡಗ, etc. (My.).

ದಿಡ್ಡೆ diḍḍe. = ದಿಡ್ಡ. A roundish big stone. See Prv. a. ಒಟ್ಟೆ 2.

ದಿಡ್ಡೆಗಿಟ್ಟಿ diḍḍe-gitti. A gad-about, a rude, naughty woman (My.; cf. ದಿಡ್ಡಗತನ).

ದಿಡ್ಡು diḍḍu. = ದಿಡ್ಡಗ, etc. (My.).

ದಿಡ್ಡೆ diḍḍe. = ದಿಡ್ಡ. A rising ground, an emi-

nence; a bank, an islet (My.; Śi. 83. 100. 457; see ತಿಟ್ಟು 1). ಮುಳ ದಿಡ್ಡ (ಸೃಕತ, ಪುಲನ, ದ್ವೀಪ HIA.).

2, a heap (Śi. 107. 112. 490; only in Śi.).

ದಿತ dita. 1. Cut, cut-off, divided.

ದಿತ dita. 2. Bound, tied. See ಸನ್.

ದಿತಿ diti. Diti, a daughter of Daksha, the wife of Kaśyapa and the mother of the Dattiyas.

ದಿತಿಜನ diti-jana. = ದಿತಿಸುತ. (Bp. 16, 3).

ದಿತಿಪುತ್ರ diti-putra. = ದಿತಿಸುತ. (My.).

ದಿತಿಸುತ diti-suta. A Dattiya.

ದಿತಿಸುತು diti-sūtu. = ದಿತಿಸುತ. (My.).

ದಿಡಿವ didiḍi. = ದೀವಿವ. Boiled rice (ಕೂದ HIA.).

ದಿಡ್ಡು ದಿಡ್ಡು. Shining, blazing, bright. (Rā. 13, 92).

ದಿಡ್ಡು ದಿಡ್ಡು. Trying to obtain; a suitor; a husband; the second husband of a woman twice married. 2, a virgin widow remarried.

ದಿಡ್ಡುಪತಿ ದಿಡ್ಡು-pati. The husband of a woman remarried. (R.).

ದಿನ dina. = ದಿನ 2. A day. 2, the number 30 (Mr. 348).

ದಿನ ಹೋಗಿ ಮದ್ದಿಗಾಲವೇ? (Prv.). — ದಿನಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿ. A day's period: daily (My.). — ದಿನಗಲೆ. — ಕಲೆ. To spend a day or days (B. 5, 193). 2, a day or days to be spent or pass away (J. 11, 29). — ದಿನಗೂಲಿ. — ಕೂಲಿ. Daily hire (B. 4, 142; My.). — ದಿನದನ್ನೆ. — ಅನ್ನೆ. As usual (B. 4, 138; My.). — ದಿನದ ಪಾಗೆ. = ದಿನದನ್ನೆ. (B. 4, 57; My.). — ದಿನ ದಿನ. rep. Daily. ದಿನ ದಿನ ಶನಿ ಕಾದಿದರೆ ಬಾಯೋದು ಯಾವಾಗ? — ದಿನ ದಿನ ಸಾಯುವವರಿಗೆ ಅದುವವರು ಯಾರು? (Prva.). See Bp. 11, 23; 27, 3; 29, 11; 30, 5; 39, 7; 43, 60; 48, 16; 58, 28. — ದಿನ ದಿನಕೆ. ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ. Day by day, daily (Bp. 3, 4; 4, 28; B. 4, 154. 208). — ದಿನದ್ದಕ್ಕು. — ಅಕ್ಕು. A day to fail (Ā. Bp. 47, 17). — ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ. — ಒಂದಕ್ಕೆ. In a day; for a day (B. 4, 209; My.).

ದಿನಕರ dina-kara. Making day or light; the sun. 2, the number 12 (Ā.).

ದಿನಕರಾತ್ಮಜಿ dinakara-ātmajō. The daughter of the sun: the Yamunā or Jumna river.

ದಿನಚರಿ dina-çari. A śloka in honour of the founder of one's sect, daily to be repeated before dinner (My.).

ದಿನಚರ್ಯ ದಿನa-çaryō. The daily due observance of all rites (My.). 2, an official journal (Mhr.; My.).

ದಿನದೀಪ dina-dīpa. A lamp lighted by day. ದಿನದೀಪವನ್ನೆ ದಶಾಹನನು (Prv.).

ದಿನನಾಥ dina-nātha. The lord of the day: the sun (Ā. Bp. 8, 18). 2, the number 12 (Ā.).

ದಿನಪ ದಿನa-pa. = ದಿನನಾಥ. (ಆರ್ Mr. 503). 2, a certain metrical foot (Ā.). 3, the number 12 (Ā.).

ದಿನಪಕುಲ dinapa-kula. = ಸೂರ್ಯವಂಶ. (J. 18, 41).

ದಿನಪೂರ್ತಿ dina-pārti. — ಪೂರ್ತಿ. A day's completion: for a day only (My.; B. 4, 53).

ದಿನಪ್ರಮಾಣ dina-pramāna. = ದಿನಮಾನ. (My.).

ದಿನಪ್ರತಿ dina-prati. = ದಿನವೃತ್ತಿ. (Bp. 14, 22; My.).

ದಿನಮಣಿ dina-maṇi. The jewel of day: the sun (Śmd. 385; Bp. 61, 70; Kk. 96).

ದಿನಮಾನ dina-māna. The length of day (B. 5, 305; My.).

ದಿನಮುಖ dina-mukha. The early morning, dawn (Ā. Bp. 8, 101).

ದಿನಮ್ನತಿ dina-m-prati. Every day, daily (My.; Bp. 13, 19; 25, 13; 30, 7; 34, 17; 43, 19. 34; 44, 4. 24; B. 4, 73).
 ದಿನರಾಜ dina-rāja. = ದಿನಪ. (Bp. 10, 30).
 ದಿನಲಕ್ಷ್ಮಿ dina-lakshmi. = ದಿನಸಲಕ್ಷ್ಮಿ. (Abh. P. 9, 161).
 ದಿನವರ್ತನೆ dina-vartanē. A daily allowance or fee, for astrologers, priests, etc. (My.).
 ದಿನವಹಿ dina-vahi. A diary, a day-book (My.). 2, daily (My.).
 ದಿನವಾರು dina-vāru. Daily (My.).
 ದಿನಸಿ dinasi. = ಜನಸಿ. Grain (My.).
 ದಿನಸು dinasu. = ಜನಸು, etc. (My.).
 ದಿನಾ dinā. 1. Daily (My.; B. 1, 20. 21; B. 4, 57).
 ದಿನಾ dinā. 2. Abbreviation of ದಿನಸು. — ದಿನಾ ದಿನಸು. rep. (My.).
 ದಿನಾಗ dināga. = ದಿನಾ 1. (My.).
 ದಿನಾಗಲು dināgalu. = ದಿನಾಗ. (My.).
 ದಿನಾಧಿನಾಯಕ dina-adhināyaka. = ದಿನಾಧಿಪ. (Ūpr. 8, 7).
 ದಿನಾಧಿಪ dina-adhipa. = ದಿನಪ. 2, a certain metrical foot (Ūh.).
 ದಿನಾಂತ dina-anta. The close of the day, evening, sun-set.
 ದಿನಾಲು dinālu. = ಜನಾಲು, ದಿನಾಗಲು. (My.; B. 1, 10. 12. 19); ದಿನಾಲು = ದಿನಾಲು (My.; B. 2, 12).
 ದಿನಾವಸಾನ dina-avasāna. = ದಿನಾಂತ. (My.).
 ದಿನಿಸು dinisu. = ದಿನಸು, etc. (My.). — ದಿನಿಸು ದಿವ್ಯವ. dupl. (My.).
 ದಿನುಸು dinusu. = ದಿನಸು. (My.).
 ದಿನೇಂದ್ರ dina-indra. = ದಿನಪ.
 ದಿನೇಂದ್ರರಾಜ dinēndra-kānta. = ಸೂರ್ಯಕಾಂತ. (Bp. 1, 40).
 ದಿನೇಶ dina-śa. = ದಿನೇಶ್ವ. (ಎಗ Mr. 511). 2, a certain metrical foot (Ūh.). 3, the number 12 (Ūh.).
 ದಿನೇಶವರು dinēśa-haya. The (seven) horses of the sun. 2, the number 7 (Ūh.).
 ದಿನ್ನೆ dinnē. = ದಿನ್ನೆ. (My.; Tē. ತಿನ್ನೆ, ತೀನೆ; B. 4, 66. 204).
 ದಿನ್ನೆ ಮೇಲೆ ಮದ್ದು ಹೊಯ್ದರೆ ಹಕ್ಕು ಕೆಲವು ಬರುವದು (Prv.). See Prv. s. ನೀರು. — ದಿನ್ನೆ ಕಟ್ಟು. = ದಿನ್ನೆ. (My.). — ದಿನ್ನೆ ತಗ್ಗು. Hill and dale (My.).
 ದಿಬ್ಬ dibba. = ದಿಬ್ಬ. An eminence, a hillock, etc. (My.; B. 3, 10; 5, 55. 136. 174. 198).
 ದಿಬ್ಬ dibba. Tbh. of ದಿವ್ಯ. (Abh. P. 15, 10).
 ದಿಬ್ಬಣ dibbana. 1. (= ದಿಬ್ಬಣ, q. v.). A nuptial procession, especially of the friends and relatives of the bridegroom (Rām. 1, 16, 13. 43; My.).
 ದಿಬ್ಬಣ dibbana. 2. A wooden stopple or cork (My.; Tē. ದಿಬ್ಬಡ, ದಿಬ್ಬಣಿ, ದಿಮ್ಮ; cf. ತಿಮ್ಮು 2P).
 ದಿಬ್ಬ dibbu. = ದಿಬ್ಬ. (My.).
 ದಿಬ್ಬ ದಿಬ್ಬ. Tbh. of ದಿವ್ಯ. An ordeal (ಕೋಶ Nn. 52; wrongly written also ಕೋಶ, q. v.). ದಿಬ್ಬದ ತೂಲೆ, the balance used at ordeals (ಫಟ Nr.).
 ದಿವ್ ದಿವ. A sound in imitation of tingling or ringing. — ದಿವ್ವದು. -ಇದು. To cause tingling or ringing. ದಿವ್ವದುನ ಘಟಘಟಾ ಎವ್ವು ಗಣ್ಣಿಯ ರವಕ್ಕೆ ಬಿಮ್

ಗೊಳುತ (Dp. 53, 4). — ದಿಮ್ಮನ್. -ಎನ್. To tingle or ring, as the head, the ears (My.; Tē.; Ū. Bp. 47, 31).
 ದಿವಾಕು dimāku. Haughtiness, inflation, airs of consequence (My.; Mhr., H. ದಿವಾಕು).
 ದಿಮಿ dimi. = ದಿಮಿ, q. v. (My.). 2, = ದೀನ್, the sound produced by the quick motion of the feet in dancing (My.; cf. ದಿಗ). — ದಿಮಿ-ಕಟ್ಟಿ, ದಿಮಿ-ಕಟ್ಟಿ-ಘೋ, sounds used in beating time in music (My.).
 ದಿಮ್ಮ dimbu. = ದಿಮ್ಮ. A pillow for the head or for the back (My., see ಒದಗು, ತಲೆ-; Tē. ದಿಮ್ಮ). 2, the pericarp of a lotus (only in Si.). ತಾವರೆ ಮಣಿಯಿರುವ ಹುಪ್ಪಿನೋಳಗದ ದಿಮ್ಮ (ಕರ್ಣಿಕೆ, ಪದ್ಮಬೀಜಕೋಶ Si. 407).
 ದಿಮ್ಮಗೆ dimmagē. = ದಿಮ್ಮನೆ 1. Strongly; loudly; strong. ಅವನು ದಿಮ್ಮಗೆ ಇದ್ದಾನೆ (My.). ದಿಮ್ಮಗೆ ಕೂಗು! (My.).
 ದಿಮ್ಮನೆ dimmanē. 1. Strongly; firmly (Bh. 2, 3, 9; Rām. 1, 16, 18). ದಿಮ್ಮನೆ ಹಿಡಿ! (My.).
 ದಿಮ್ಮನೆ dimmanē. 2. With a sound that makes the ears ring (Bp. 22, 43).
 ದಿಮ್ಮಿ dimmi. An eminence, an elevated spot (Si. 207. 208. 269; only in Si.). 2, the stem or trunk of a tree (120, cf. ದಿಮ್ಮ; only in Si.). 3, a log of wood ready for sawing (My.). 4, a bulbous object, a bulb (Si. 95; only in Si.). 5, a thick, strong covering. ಎದೆಗೆ ರಕ್ಷಕಮಾದ ತೊಗಲ ದಿಮ್ಮ (ತನುತ್ರ, ಕವಚ, etc. Si. 279).
 ದಿಮ್ಮ dimmi. Demi (My., in printing offices).
 ದಿಮ್ಮಿತು dimmitu. That is thick or strong (Bp. 27, 44); that is big, eminent, or great (ಎಂಟು Ū. I, 22; Bp. 55, 83).
 ದಿಮ್ಮಿದ dimmida. An eminent person; a Brāhmaṇa (ಸಯ್ಯ, ಗನಕ, ನೇರದ, ಇಳಿಯ ಪಿಯು, ದ್ವಿಜ Kk. 34; Śm. 52; J. 4, 22).
 ದಿಮ್ಮಿದು ದಿಮ್ಮಿದು. = ದಿಮ್ಮಿತು. Bigness, importance, greatness, dignity (ಬಿಟ್ಟು, ಗೌರವ Ū. II, 79).
 ದಿಮ್ಮಿ ದಿಮ್ಮಿ. 1. Giddiness, confusedness (My.; Tē.; cf. ದಿಮಿ). See ತಲೆ. — ದಿಮ್ಮಿ ಹತ್ತು. Giddiness, etc. to come over one (My.). — ದಿಮ್ಮಿಡು. -ಎದು. = ದಿಮ್ಮಿ ಹತ್ತು. (My.).
 ದಿಮ್ಮಿ ದಿಮ್ಮಿ. 2. To push, shove (My.; cf. ದಿಮ್ಮಿ, ದೂದು).
 ದಿರ್ da-ir. An affix for the formation of the masculine and feminine plural, e. g. ಇವರ್ದಿರ್, ಇವರ್ದಿರ್, ಅವರ್ದಿರ್ (Śmd. 120), ಅಣ್ಣರ್ದಿರ್, ಅಕ್ಕರ್ದಿರ್, etc. (124. 126; cf. ಎರ್).
 ದಿರವೇವ ದಿರಾವೇವ. Tbh. of ದ್ರವ್ಯ (ದ್ರವ್ಯವ, S. Mhr.).
 ದಿರ್ದನೆ dirranē. = ದಿರ್ದನೆ, etc. (J. 6, 52).
 ದಿಲ್ dil. The heart, the mind (My.; Mhr., H. ದಿಲ್).

ದಿಲೀಪ dilīpa. N. of a king and ancestor of Rāma. (Rām. 1, 16, 23).
 ದಿವ div. Splendour; heaven, the sky, the air; day, the day.
 ದಿವ diva. (Śmd. 106). Heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 7); the sky, air, atmosphere. 2, day, a day (ದಿನ, ಪಗಲ್ Mr. 65). 3, a certain metrical foot (Ūh.). ದಿವ ರಾತ್ರಿ, day and night (Dp. 4).
 ದಿವವೈದ್ಯ diva-vaidyā. A physician of svarga. ದಿವವೈದ್ಯರ (ದಸ್ತರ್, ಅತ್ತಿಯರ್ Mr. 23).
 ದಿವಸ್ divas. = ದಿವಸ. See ದ್ಯುಸ್.
 ದಿವಸ divasa. = ದಿವಸ, ದೇವಸ. A day (ಪಗಲ್ Śm. 18). ದಿವಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದವಸವಾಗುವದು (Prv.). — ದಿವಸ ಕಳೆ. = ದಿನಗಲೆ. (B. 5, 124). — ದಿವಸಕ್ಕೆ ಹಾಕು. To procrastinate (C.). — ದಿವಸ ದಿವಸ rep. = ದಿನ ದಿನ. ದಿವಸ ದಿವಸಕ್ಕೆ (Ū. Bp. 47, 7). — ದಿವಸ ಹತ್ತು. Days to be required, (it takes... days, C.). ಎರಾಯತಿಯ ಈ ಪಟ್ಟದಿನ ಆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳು ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ದಿವಸಗಳು ಈಗ ಎರಾಯತಿಯನ್ನು ಹಿನ್ನುತ್ತಾ ನಡೆದರೆ ಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 226). — ದಿವಸ ಹಿಡಿ. = ದಿವಸ ಹತ್ತು. (My.). ಮುನ್ನುಯ್ದ ಕಾತಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೋ, etc. (B. 5, 227).
 ದಿವಸಕರ divasa-kara. = ದಿನಕರ. 2, the number 12 (Ūh.).
 ದಿವಸಮುಖ divasa-mukha. The beginning of day: day-break, dawn.
 ದಿವಸಲಕ್ಷ್ಮಿ divasa-lakshmi. The wealth contained in days (Abh. P. 9, 165).
 ದಿವಸವಲ್ಲಭ divasa-vallabha. = ದಿವಸಾಧಿಪ No. 1. (J. 23, 20).
 ದಿವಸವ್ಯಾಪಾರ divasa-vyāpāra. = ದಿನಕಾರ್ಯ No. 1. (Ūpr. 5, after 121).
 ದಿವಸಾಧಿಪ divasa-adhipa. = ದಿನಾಧಿಪ. 2, a certain metrical foot (Ūh.).
 ದಿವಸಾಂತ divasa-anta. The end or close of day, evening. ದಿವಸಾಂತವು ಇರುಳು (ಸಾಯಂಕಾಲ Mr. 66).
 ದಿವಸೇಂದ್ರ divasa-indra. = ದಿವಸೇಶ. (Ūpr. 3, 98; Grj. 3, after 69).
 ದಿವಸೇಶ divasa-īśa. = ದಿನೇಶ. (Bp. 24, 48).
 ದಿವಸ್ವತಿ divas-pati. The lord of heaven: Indra.
 ದಿವ divā. By day; the day.
 ದಿವಾಕರ divā-kara. The day-maker: the sun. 2, a certain metrical foot (Ūh.).
 ದಿವಾಕೀರ್ತಿ divā-kīrti. A barber (ಪ್ರಾರಕ, ನಾವಿದ Nn. 152). 2, a man of a low caste, a Candāla (ಪೊಲೆಯ 152; ಹೊಲೆಯ Mr. 479). 3, a shoemaker (ಚರ್ಮಕೃತ್, ಮುಚ್ಚಿಗ 152).
 ದಿವಾಣ divāṇa. = ದಿವಾನ, (ದಿವಾನು). A prime minister (Br., Mhr., H.); the officer in charge of the revenue-administration of a district (Mhr., H.). 2, a royal hall; a court of justice (My.; Mhr., H.). 3, the sarkār or government (My.; Mhr., H.).
 ದಿವಾಣಗಿರಿ divāṇa-giri. = ದಿವಾನಗಿರಿ. The office or business of a divāṇa (B. 5, 87; Mhr.).
 ದಿವಾಣಿ divāṇi. Civil, as a court or case (B. 5, 265; Mhr.).
 ದಿವಾನ divāṇa. = ದಿವಾನ No. 1. (My.; Śi. 256; B. 4, 139).
 ದಿವಾನಗಿರಿ divāṇa-giri. = ದಿವಾನಗಿರಿ. (My.).
 ದಿವಾನಾ divāṇā. Mad; foolish (Mhr., H.; My.).
 ದಿವಾನ್ಧ divā-andha. Blind by day. 2, an owl (My. Amara).
 ದಿವಾನ್ಧಕಿ divā-andhaki. The musk-rat (ಸೊಡ್ಡೆ ಇಲಿ G.).

ದಿವಾಭೀಶ divā-bhīṣa. Timid by day. 2, an owl (My. Amara). 3, a thief.
 ದಿವಾಭೀಶಿ divā-bhīṣi. A person timid by day (My.).
 ದಿವಾಮಧ್ಯ divā-madhya. Midday, noon. (My.).
 ದಿವಾರಾತ್ರ divā-rātra. Day and night. (My.).
 ದಿವಾರಾತ್ರಿ divā-rātri. Day and night (My.; J. 27, 17). 2, day or night.
 ದಿವಾಲ divāl. A wall (My.; Mhr., H.).
 ದಿವಾನಾನ diva-avasāna. The end or close of day.
 ದಿವಾಳಿ divāli. 1. Tbh. of ದೀಪಾವಳಿ. (C.).
 ದಿವಾಳಿ divāli. 2. Bankruptcy (My.; Mhr. ದಿವಾಳೂ, ದಿವಾಳೇಂ; Br. ದಿವಾಲಾ). See Prvs. 8. ದಿವಾಳಿ. — ದಿವಾಳಿ ತೆಗೆ. To become bankrupt or insolvent (My.).
 ದಿವಾಳಿಮೋರ divāli-khōra. A prodigal, a spendthrift (My.; Mhr. ದಿವಾಳಿಮೋರ). 2, a bankrupt (My.).
 ದಿವಿ divi. In heaven, in the sky (Sk.). 2, heaven, the sky (not Sk.; My.; Bp. 1, 38; 21, 17; 32, 35); day (My.).
 ದಿವಿಜ divi-ja. Born in heaven; a deity (Nn. 1; Śmd. 266). 2, a certain metrical foot (Ūh.). — ದಿವಿಜ ನಿವಿಜ. reit. (Bp. 54, 5).
 ದಿವಿಜಕಲ್ಪಲತೆ divija-kalpalatē. N. of a vṛitta (Ūh.).
 ದಿವಿಜತೆ divijatē. The state of being a deity (Ūpr. 4, 91).
 ದಿವಿಜರೋಘಿಣಿ divija-dīrghikē. A divine tank (Ūpr. 5, after 42).
 ದಿವಿಜಧೇನು divija-dhēnu. The celestial cow (Bp. 38, 40).
 ದಿವಿಜಪದ divija-pada. The sky (J. 31, 10);—svarga (My.).
 ದಿವಿಜಪುರ divija-pura. Heaven. 2, a certain metrical foot (Ūh.). 3, N. of a village in Mysore (J. 10, 54).
 ದಿವಿಜಸಿಂಧು divija-sindhu. The celestial Ganges (My.).
 ದಿವಿಜಾಂಗನಿ divija-aṅganē. A celestial female, a courtesan of svarga (Śmd. 82. 109. 112. 121).
 ದಿವಿಜಾರಿ divija-ari. A rākhaṣa (My.).
 ದಿವಿಜಿ divi-jē. A female deity (Bp. 10, 31).
 ದಿವಿಜೇಂದ್ರ divija-indra. The chief of the gods: Indra; Brahmā; Vishnu; Śiva. (Nn. 1; J. 30, 24).
 ದಿವಿನಾಯಕ divi-nāyaka. Indra (My.).
 ದಿವಿಭಾಗ divi-bhāga. The sky (J. 12, 7).
 ದಿವಿಸದಿ divi-sad. Sitting or dwelling in heaven: a deity.
 ದಿವಿಶುಭ diva-śubha. Dwelling in heaven: a deity. 2, the bird Cuculus melanoleucus, the Ūtaka. 3, a deer. 4, a bee.
 ದಿವ್ಯ divya. (Śmd. 181). = ದಿಬ್ಬ, ದಿಬ್ಬ. Brilliant; divine, heavenly, celestial; charming, beautiful, excellent. 2, an ordeal. 3, a fragrant resin. — ದಿವ್ಯಕಲೆ. Divine lustre (My.). — ದಿವ್ಯವೃದ್ಧಿ. -ಂ-ಪಿಡಿ. To undergo an ordeal (Ūpr. 5, 130).
 ದಿವ್ಯನಾಯನ divya-gāyana. A celestial musician, a Gandharva.
 ದಿವ್ಯತರ divya-tara. Uncommonly beautiful (Śśv. 4, 52).
 ದಿವ್ಯಾಂಗ divya-aṅga. A charming member; having charming members (Bp. 57, 61).
 ದಿವ್ಯೋಪಮಾದುರ divya-upapādika. Divinely born, celestial; a divine being.

ದಿಶ್ diś. = ದಿಶ್, ದಿಕ್ಕು, ದಿಗು. Pointing out or to. 2, direction pointed at, a point of the compass, quarter, region; direction; place, space, part. 3, an indication; a hint; an example; precept, order; manner, method. 4, the number 8 (Ch.); the number 10.

ದಿಶ್ diśa. A point of the compass (Bp. 16, 30).

ದಿಶ್ಕರಿ diśā-kari. = ದಿಕ್ಕರಿ. 2, the number 8 (Ch.).

ದಿಶ್ಗಜ diśā-gaja. = ದಿಶ್ಕರಿ. 2, the number 8 (Ch.).

ದಿಶ್ಧನ diśā-adhipa. = ದಿಶ್ವಾಲ. The guardians are: sura-rāja, agni, kāla, niruti, varuṇa, maruta, arthśāsa, īśa (Mr. 57).

ದಿಶ್ಞಾ diśā-anta. = ದಿಗ್ಗಜ, No. 1. (My.).

ದಿಶ್ಞಪ diśā-paṭa. Causing (his enemies) to be scattered in all directions (Rām. 3, 8, 35).

ದಿಶ್ಬಲಿ diśā-bali. = ದಿಶ್ಬಲಿ, ದಿಶ್ವಲಿ. The same as ದಿಗ್ಬಲಿ, 9, 7.

ದಿಶ್ಞಮಂಡಲ diśā-maṇḍala. = ದಿಗ್ವಿಜಯ. (J. 12, 9).

ದಿಶ್ವರ diśā-vara. = ದಿಗ್ವರ. (Bp. 5, 40).

ದಿಶ್ diśi. Tbh. of ದಿಶ್. (ದಿಕ್ಕು Nn. 5).

ದಿಶ್ diśē. ದಿಶ್. = ದಿಶ್ 2, ದಿಶ್ 2. A quarter or point of the compass, direction, region, side (ದಿಕ್ಕು, ದಿಶ್ 8m. 13). 2, the number 8 (Ch.).

ದಿಶ್ಞ diśā-ibha. = ದಿಶ್ಕರಿ. (Bp. 26, 9).

ದಿಶ್ಞ utkara. The aggregate of the quarters (ದಿಕ್ಕು ಗಳು Nn. 128).

ದಿಶ್ಯ diśya. Relating or belonging to the points of the compass, situated, lying, or bearing in a particular direction.

ದಿಶ್ಯ diśta. = ದಿಶ್, ದಿಶ್. Pointed to, at, or out, shown; appointed, assigned; directed, ordered, enjoined; fixed, settled; assignment, appointment, decree; fate, destiny; direction, order, command; aim, object; time.

ದಿಶ್ಯಾ diśta-anta. 1. The appointed end: death.

ದಿಶ್ಯಾ diśta-anta. 2. Tbh. of ದಿಶ್ಯಾ. (My.).

ದಿಶ್ಯ diśti. 1. (= ದಿಶ್ಯ, No. 2). Pointing out, assigning, etc. 2, a sort of measure of length.

ದಿಶ್ಯ diśti. 2. = ದಿಶ್ಯ, No. 1. The eye; sight (My.). 2, the evil eye, a blast from an evil eye (Tē.; My.).

ದಿಶ್ಯ diśti. 3. Tbh. of ದಿಶ್ಯ. — ದಿಶ್ಯವಾ. A bold, brave man (Bh. 2, 2, 105).

ದಿಶ್ಯ diśhita. = ದಿಶ್ಯ. See ದಿಶ್ಯ.

ದಿಶ್ಯ diśhita. Auspiciously, luckily.

ದಿಶ್ಯ diśa. = ದಿಶ್ಯ. (ತಲ್ಲಾ, ತಲ್ಲಾ, ಭೇತಿ Bhn. 49, o. r. ದಿಶ್ಯ).

ದಿಶ್ diśē. Tbh. of ದಿಶ್ಯ (Smd. 346; T.).

ದಿಶ್ಯ ದಿಕ್ಶಾ diśā-dīkṣā. A spiritual guide for diśā, a conductor or performer of diśā. See ದಿಶ್ಯ.

ದಿಶ್ಯ ಮುಖ್ಯ diśā-mukhya. = ದಿಶ್ಯ ದಿಕ್ಶಾ. See ದಿಶ್ಯ.

ದಿಶ್ಯ ವಿದ್ವಾ diśā-vidhā-jña. A man who knows the proper form or rules of diśā (Bp. 58, 15).

ದಿಶ್ಯ ದಿಕ್ಶಿತ diśā-dīkṣita. Initiated, consecrated; a man who has received initiation; one by whom the preparatory rites for sacrifice have been observed or commenced; one that has conducted a sacrifice (My.); a priest engaged in a diśā; a pupil. (Bp. 55, 16). 2, a family N. (My.).

ದಿಶ್ಯ diśā. ದಿಶ್ಯ. = ದಿಶ್ಯ. Preparation or consecration for a religious ceremony; a ceremony preliminary to a sacrifice, initiation, dedication; initiation in the doctrines or mysteries of any sect (or of any art); devotion; the state of not having the head shaved (My.). See ಗರ್ಭ-, ಜನ-, ಜ್ಞಾನ- (ಸ. ಜ್ಞಾನ), ಸತ್ಯ-, ಮಾತೃ-, ವಿವಾಹ-, ಶಿವ-, ಶೈವ-; Ūpr. 7, 28; J. 8, 7. ದಿಶ್ಯ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಮೋಕ್ಷ ಬರ ಲಿಕ್ಕಲ್ಲ (Prv.). — ದಿಶ್ಯ ಗೋ. — ಶೋ. To have one's self initiated, to receive initiation (Abh. P. 7, 8, 14).

ದಿಶ್ಯ diśu. 1. (= ದಿಶ್ಯ 2). To be obtained, etc. (My.).

ದಿಶ್ಯ diśu. 2. Similarity, equality (My.; Tē.). 2, estimate, valuation (ಅನ್ವಯ My.).

ದಿಶ್ಯ diśa. = ದಿಶ್ಯ. One and a half (Mhr.; S. Mhr.).

ದಿಶ್ಯ diśu. (= ಶಿಖ್ರ). A rising ground, a hillock. — ದಿಶ್ಯ ಗುಡ್. Hill and dale, etc. (J. 31, 54).

ದಿಶ್ಯ diśi. = ದಿಶ್ಯ. Boiled rice.

ದಿಶ್ಯ diśhiti. Splendor, brightness. 2, a ray of light.

ದಿಶ್ಯ diś. = ದಿಶ್ಯ No. 2. (S. Mhr.).

ದಿಶ್ಯ diś. The Muhammadan faith (My.; Mhr., H.).

ದಿಶ್ಯ diśa. = ದಿಶ್ಯ 1. Wasted, ruined, diminished. 2, afflicted, distressed, wretched; miserable, pitiable. 3, dejected, downcast; timid. 4, poor, indigent. 5, covetous, avaricious, miserly (ಕೃಷ್ಣ, ಕೃಷ್ಣ Nn. 58; ಕನಾಕ, ಕೃಷ್ಣ 92; ಲುಬ್ಧಕ, ಕೃಷ್ಣ 127; ಕದರ್ಯ, ಪಂಡರೋಭಿ, ಕನಾಕ Mr. 228; My.). 6, humble (not Sk.; My.; Mhr.). ದಿಶ್ಯನ ಸಂ ಗತ್ಯಂತೂ ದಾನಿಯ ಬದಲಾಗಿ ದಿಶ್ಯ. — ದಿಶ್ಯನ ಸಿರಿಗಿನ್ನ ದಾನಿಯ ಬದಲಾಗಿ ದಿಶ್ಯ ಮೇಲು. — ದಿಶ್ಯನಾದರೂ ದಾನಿಯಾದರೂ ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ದೂರ ದಾರಿದ್ರ್ಯ (Prva.).

ದಿಶ್ಯ ದಿಶ್ಯ diśa-guṇa. A meek, humble disposition (My.). 2, an avaricious disposition (My.).

ದಿಶ್ಯ ದಿಶ್ಯ diśatana. Wretchedness, distress, poverty (My.; ಮನ್ಯು G.). 2, humility (My.). 3, avarice (My.).

ದಿಶ್ಯ ದಿಶ್ಯ diśatē. = ದಿಶ್ಯನ. (My.).

ದಿಶ್ಯ ದಿಶ್ಯ diśatva. = ದಿಶ್ಯನ. (My.).

ದಿಶ್ಯ ದಿಶ್ಯ diśa-bhāva. An humble state of mind, humility (Ūpr. 9, after 42; My.).

ದಿಶ್ಯ ದಿಶ್ಯ diśa-manassu. A submissive, humble mind (My.).

ದಿಶ್ಯ ದಿಶ್ಯ diśa-svara. An humble, piteous voice (My.; B. 4, 38).

ದಿಶ್ಯ ದಿಶ್ಯ diśāra. A denarius: a coin, a gold coin. 2, a weight of gold (= ನಿಶ್ಯ).

ದಿಶ್ಯ ದಿಶ್ಯ diśa-uddharana. A deliverer or rescuer of the humble (Ūpr. 9, 42).

ದಿಶ್ಯ diśa. 1. = ದಿಶ್ಯ. A lamp; a light. ದಿಶ್ಯ ದಿಶ್ಯಾನ್ನ ರಕ್ಕೆ ಹೋ ಯಿತು, ಬತ್ತಿ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ದಿಶ್ಯವೆನ್ನುವದು ಬೆಂಕಿಯೇ! (Prva.). — ದಿಶ್ಯ ಅದ್ವೈತ. = ದಿಶ್ಯ ಕಳೆ. (My.). — ದಿಶ್ಯ ಕಳ್ಳ. = ದಿಶ್ಯ ಕಳ್ಳ. (My.). — ದಿಶ್ಯ ಕಳ್ಳ. = ದಿಶ್ಯ ಕಳ್ಳ. (My.). — ದಿಶ್ಯ ಕಳ್ಳ. To extinguish a lamp (C.). — ದಿಶ್ಯ ತೆಗೆ. = ದಿಶ್ಯ ಕಳೆ. (My.). — ದಿಶ್ಯ ಪದ ಎಣ್ಣೆ. Castor oil (My.). — ದಿಶ್ಯ ಪದ ಕಡ್ಡಿ. A match (My.). — ದಿಶ್ಯ ಪದ ಕಲಿ. N. (Bp. 9, 36; 16, 1). — ದಿಶ್ಯ ಪದ ಕಲಿಯನಾರ. N. (Bp. 16 sum.; 16, 19, 27). — ದಿಶ್ಯ ಪದ ಕುಡಿ. (= ದಿಶ್ಯ ಕಳ್ಳ). The upper smoking part of the flame of a lamp

(My.). — ದೀಪದ ಮಲ್ಲಿ. A metal image of a female with a lamp-cup held in both hands; two such images with lighted lamps are placed on both sides of an idol (My.). — ದೀಪದ ಹುರಿ. Any winged insect attracted by a light (ಪತಂಗ G.; My.). — ದೀಪ ಬೊಡ್ಡದು ಮಾಡು. = ದೀಪ ಕಳೆ. (C., superstitiously used for ದೀಪ ಅಡಿಸು, as this may mean also “to extinguish the family”). 2, to make a lamp burn brighter (My.). — ದೀಪ ಪಕ್ಕು. To light a lamp (My.; B. 4, 215).

ದೀಪ ದೀಪಾ. 2. Tbh. of ದ್ವೀಪ (Śmd. 368; ದ್ವೀಪ Nn. 103; My.). — ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷೆ. Imported dried grapes (My.).

ದೀಪಕ ದೀಪಾ. Kindling; illuminating; illustrating (see ವಾಕ್ಯ-); beautifying; exciting; stimulating, exciting appetite, digestive, tonic (My.). 2, a light, a lamp; see ಕುಲ, ಭಕ್ತ-. 3, a kind of vāstava (Kāv. III, 3, B. 3. 38-47). 4, the plant *Ptychotis ajowan* Dec.

ದೀಪಕಮ್ಬ ದೀಪಾ-kamba. A metal lamp-stand with a saucer-like receptacle for the oil and wick or wicks on the top (Bp. 42, 12; My.). 2, a wooden lamp-stand to put the paṇṇi on (My.).

ದೀಪಕಲಿಕೆ ದೀಪa-kalikē. Lamp-bud: the flame of a lamp (Ūpr. 8, after 24).

ದೀಪದರ್ಶನ ದೀಪa-darśana. Looking upon a lamp or lamps, for pleasure's sake, or from superstitious or religious motives (My.).

ದೀಪನ ದೀಪana. = ದೀಪಕ. Kindling, etc.; digestive, etc. (Bh. 1, 8, 6; My.). See ಕು, ಪ್ರ.

ದೀಪಮಾಲೆ ದೀಪa-mālē. A row of lamps, an illumination (Rāv. 8, 118; My.).

ದೀಪಸ್ತಂಭ ದೀಪa-stamba. = ದೀಪಕಮ್ಬ. (My.). 2, a stone pillar in front of a temple to support lamps on festive occasions (My.).

ದೀಪಾನಂದ ರದೀಪāntara. Tbh. of ದ್ವೀಪಾನಂದ. See Prv. a. ದೀಪ 1.

ದೀಪಾರತಿ ದೀಪa-ārati. = ದೀಪಾರ್ತಿ. An ārti in which a wick or wicks are burning (My.; Bp. 41, 22).

ದೀಪಾರಾಧನೆ ದೀಪa-ārādhanē. Adoration that is performed with lamps (My.).

ದೀಪಾರ್ತಿ ದೀಪa-ārṭi. = ದೀಪಾರತಿ. (My.).

ದೀಪಾಲಕಮ್ಬ ದೀಪālē-kamba. A pole with a triangular frame at its top from which lamps are suspended in the month of Kārttika (My.).

ದೀಪಾನಳ ದೀಪa-āvali. ದೀಪಾನಲಿ. = ದೀಪಾನಳಿ, (ದೀಪಾನಳಿ). A row of lamps or lights (Bp. 18, 78). 2, a festival with nocturnal illuminations in honor of Balicakravarti in the buddha pādya of the month kārttika (C.; B. 4, 200).

ದೀಪಾನಳಿಕೆ ದೀಪa-āvalikē. ದೀಪಾನಲಿಕೆ. = ದೀಪಾನಳಿ, ದೀಪಾನಳಿ. A row of lamps or lights.

ದೀಪಾನಳಿ ದೀಪāligē. Tbh. of ದೀಪಾನಳಿ (Śmd. 383).

ದೀಪಿಕೆ ದೀpikē. = ದೀಪಿಕೆ. A lamp, a light; brilliancy, lustre, light (ದೀಪಿಕೆ Mr. 205; Śāv. 5, 41).

ದೀಪಿತ ದೀpita. = ದೀಪ. (Bp. 46, 3; 54, 2).

ದೀಪಿಸು ದೀpisu. To blaze; to burn; to shine, to be bright (Bp. 11, 39; 19, 38; 33, 7; 35, 21; 44, 34; 57, 70).

ದೀಪೋತ್ಸವ ದೀp-utsava. A festival with nocturnal illuminations in the month of kārttika (Ūpr. 1, 113; see Prv. a. ಮೊದಲು).

ದೀಪ್ತ dīpta. Inflamed, kindled; blazing; flashing, radiant; illuminated, luminous, bright; fine, excellent.

ದೀಪ್ತಿ dīpti. Brilliancy, light, lustre (ದೀಪಿಕೆ Mr. 205; ಉಚ್ಛ್ರ. Ct. I, 57); see ಉಚ್ಛ್ರ, ಮುಂಡ. 2, a ray of light (ಕರಣ, ರತ್ನ, etc. Mr. 35). 3, the rapid, flash-like flight of an arrow.

ದೀಪ್ತಿಮತೆ dīpti-mat. Bright, brilliant, shining (Ūpr. 8, 106).

ದೀಪ್ಯ ದೀpya. The plant *Celosia cristata* Lin. 2, = ದೀಪಕ No. 4. (ಅಜವಾನ G.).

ದೀಪ್ಯಕ ದೀpyaka. The plant *Celosia cristata*. 2, = ದೀಪ್ಯ No. 2.

ದೀಪ್ರ ದೀpra. Shining, brilliant, luminous; fire. (Bp. 45, 45).

ದೀರ್ಘ ದīrgha. Long (as space or time), reaching far, lasting long. 2, long, as the quantity of a vowel; a long vowel; a syllable with a long vowel (Ūh.; Mr. 363).

ದೀರ್ಘಕಾಲ ದīrgha-kāla. A long time.

ದೀರ್ಘಕೋಶ ದīrgha-kōśi. = ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ. (My.).

ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ ದīrgha-kōśikē. A kind of muscle shell, a cockle.

ದೀರ್ಘತಮಸ್ ದīrgha-tamas. N. of a rishi, the father of Kālīṅga, q. v., etc.

ದೀರ್ಘತುಂಡ ದīrgha-tuṇḍē. Long-snouted: the musk-rat (ಸೋಣ್ಣಿ ಕಾಲಿ G.).

ದೀರ್ಘತ ದīrghatē. Length, longness (ದೀಪು Ct. I, 38).

ದೀರ್ಘದರ್ಶ ದīrgha-darśi. Seeing far, fore-casting, provident; wise.

ದೀರ್ಘದೃಷ್ಟಿ ದīrgha-drīṣṭi. Far-seeing, far-sighted, provident, shrewd; a sagacious or penetrating man (ಮುನ್ನದಾ ವಚನು Hlā.; Mr. 240; B. 5, 51; My.).

ದೀರ್ಘದೇಹಿ ದīrgha-dēhi. A bandicoot (ಮೂವಳಿ, ಹೆಗ್ಗಲಿ Si. 170; My. Amara). 2, a person with a long body, a tall person (J. 16, 22).

ದೀರ್ಘದ್ವೇಷ ದīrgha-dvēṣha. Long hatred, an old grudge (My.).

ದೀರ್ಘದ್ವೇಷಿ ದīrgha-dvēṣhi. Cherishing an old grudge, implacable. (My.).

ದೀರ್ಘನಿದ್ರೆ ದīrgha-nidrē. Long sleep; the long sleep: death.

ದೀರ್ಘಪುಷ್ಪ ದīrgha-priṣṭha. Long-backed; a snake.

ದೀರ್ಘರೋಗ ದīrgha-rōga. A long illness (My.).

ದೀರ್ಘವೃತ್ತ ದīrgha-vṛnta. Long-stalked; the tree *Calosanthus indica* Bl. (ದಿಲ್ಲಲ ಮರ G.).

ದೀರ್ಘಯನ ದīrgha-śayana. = ದೀರ್ಘನಿದ್ರೆ. — ದೀರ್ಘಶಯನಂ ಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To die (J. 4, 35).

ದೀರ್ಘಶಾಂತಿ ದīrgha-śānti. Long-suffering, patience (My.).

ದೀರ್ಘಸುಮಂಗಲಿ ದīrgha-sumaṅgali. A woman of long married life (My.).

ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ ದīrgha-sūtra. Spinning a long yarn, dilatory.

ದೀರ್ಘಾಯು ದīrgha-āyu. Long-lived; a long life, long-livedness (Bp. 32, 41; 46, 17. 41).

ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ ದīrgha-āyushya. Long-livedness (B. 4, 195; My.).

ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ ದīrgha-āyus. ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ. = ದೀರ್ಘಾಯು. (My.). 2, a crow.

ದೀರ್ಘಾಲೋಕ ದīrgha-ālōka. Looking at or beholding for a long time. See ಮಾಲಿಸು.

ದೀರ್ಘಿಕೆ *dirghikē*. A long or oblong pond.

ದೀರ್ಘ *dirgha*. Torn, rent, sundered, burst, etc. See ಅಂ.

ದೀವ *diva*. = ದೀವ (Kk. 40). A decoy: a bird, an elephant, an antelope, etc., trained as a decoy (Tē. ದೀಂ, ದೀಮಮು, ದೀಮು; cf. ತೋಹು2).

ದೀವ *diva*. Tbh. of ದೀವ1. See ದೀವಟಗ.

ದೀವಟೆ *divati*. A torch (My.; Mhr. ದಿವಟೆ, ದೇವಡಿ, ದೇವಡಿಲಿ). ದೀವಟೆಗೆ ಮುನ್ನ ದೀವವೇ? (Prv.). — ದೀವಟೆಕಳ್ಳ. A thief or robber that is so bold as to carry a torch with him (My.). — ದೀವಟೆಗನಾನ್ಯ. Land granted to public torch-bearers (My.).

ದೀವಟೆಗ *diva-atiga*. (Śmd. 240). A torch-bearer (ಪಂಪು ದಿವ ಓ. I, 58).

ದೀವಟೆಗ *divatigē*. A torch (My.). — ದೀವಟೆಗಿಯವ. -ಅವ. A torch-bearer. ಅದಿವನಿಗೆ ದೀವಟೆಗಿಯವನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು (Prv.). — ದೀವಟೆಗಸಲಾಮು. An honoring ceremony performed every evening by waving lighted torches before an idol, a rāja, a guru and other noble personages.

ದೀವನ *divasa*. Courage, bravery (ಭೈರ್ಯಾರ್ಥಂ ಓ. II, 107; Tē.).

ದೀವಳೆ *divaḷigē*. Tbh. of ದೀವಾಳಳೆ, q. v. 2, = ದೀವಳೆಗೆ ಹಬ್ಬ (Bp. 42, 12; My.). ಉದ್ದದ್ದೇ ಯುಗಾದಿ, ಮಿನ್ನದ್ದೇ ದೀವಳೆಗೆ (Prv.). — ದೀವಳೆಗೆಹಬ್ಬ. = ದೀವಾಳಳೆ No. 2. (My.; B. 1, 25).

ದೀವಿ *divi*. Tbh. of ದ್ವೀಪ (Śmd. 368; Tē.). — ದೀವಿಮೇದರ. A Médara of a foreign part of the country. — ದೀವಿಮೇದರ ಗಿತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A sort of knife (ಮಂ Mr. 383). — ದೀವಿಹಲಸು.

The breadfruit tree, *Artocarpus incisa* Lin. f. (St. & Pl.).

ದೀವಿಗೆ *divigē*. Tbh. of ದೀವಿಕೆ (Śmd. 342). A lamp (ಗೃಹಧಾ ನು Mr. 205; Ūpr. 8, 62; Bp. 47, 17; 50, 53; My.; B. 2, 24; Si. 231). 2, brightness, brilliancy, splendour, light (ಹೊಳೆತೆ, ದೀಪ್ತಿ Mr. 205). — ದೀವಿಗೆಗವ್ವ. -ಕವ್ವ. = ದೀಪಕವ್ವ. (My.). — ದೀವಿಗೆಯಣ್ಣ. = ದೀಪದ ಎಣ್ಣೆ. (My.). — ದೀವಿಗೆವಿಡಿದವ. -ವಿಡಿದವ. A lamp-bearer (Śmd. 240).

ದೀಹ *diha*. = ದೀನ. (Kk. 40). — ದೀಹದೇಣ. -ವಿಣ. A decoy-antelope (Rāv. 5, 52). — ದೀಹದ ಮಗ. A decoy-animal or a decoy-antelope (Ū. Bp. 58, 20). — ದೀಹದ ಮೃಗ. = ದೀಹದ ಮಗ. (ಸೇವ. 3, 26).

ದು *du*. 1. = (ಅದು 1, etc.), ತು 1, etc., ದ್ವ. A form of the demonstrative pronoun neuter, e. g. ಬಸಿ ದು, ಅಸಿ ದು, ಕಡಿ ದು, ನಡಿ ದು, ಇನಿ ದು, ಕರಿ ದು, ಬಿಳಿ ದು (Śmd. 95. 96. 119. 184), ಬದಿ ದು, ಕಿಡಿ ದು (184. 185), ಎಳ ದು, ಪದಿ ದು (185), ಮುನ್ನ ದು, ಪಿನ್ನ ದು (199), ಒನ್ನ ದು (221), ಅಯ್ವು ದು (223), (ಓ ದು 246). Its declension in the dative may be ಇಂಗೆ (see ಇಂ2), and in the locative ಇನಲ್ಲಿ, ಇನೋ (see ಇಂ3). — ಕೆಲಸದ್ದು (ಕೆಲಸದ-ದು, B. 5, 131), ತಾಪ್ತದ್ದು (5, 168); ಮಾಡಿ ದ್ದು (ಮಾಡಿದ-ದು, B. 2, 19; 3, 7. 10); ಹೇದಿದ್ದು (3, 29. 36; 3, 28), ಸಿಗದ್ದು (ಸಿಗದ-ದು, 3, 125).

ದು *du*. 2. = ತು 2. A termination of the P. p., e. g. ಕುಸಿದು, ನೆನಿದು, ಕುಡಿದು, ನಡಿದು, ಬನ್ನ (Śmd. 280), ನಿನ್ನ, ಮನ್ನ, ತನ್ನ, ಕೊನ್ನ, ಸನ್ನ (281; cf. ದ 6).

ದು *du*. = ದೂ. Tbh. of ದ್ವಿ (Śmd. 377).

ದುಃ *duḥ*. = ದುಃ, ದುಃ, ದುಃ, ದುಃ, ದುಃ, ದುಃ. A particle and prefix implying: evil, bad, badly, difficult, hard, etc.

ದುಃಕರ *duḥ-kara*. = ದುಷ್ಕರ. (Kāvy. III, 2, B. 29-32).

ದುಃಕಲಹ *duḥ-kalaha*. A bad strife or quarrel. See ಸೀಡ್ (where, as other readings, appear ದುಃಖಕಲಹ and ದುಃಖಲಯ).

ದುಃಕೃತ *duḥ-kṛta*. = ದುಷ್ಕೃತ. See ಮಲೇನ.

ದುಃಕೃತಿ *duḥ-kṛti*. = ದುಷ್ಕೃತಿ. (Ūpr. 1, 50).

ದುಃಕೃತ್ಯ *duḥ-kṛtya*. = ದುಷ್ಕೃತ್ಯ. (ಕಾದ್ಯು Kk. 74).

ದುಃಕೃತ್ರಿನು *duḥ-kṛtrima*. = ದುಷ್ಕೃತ್ರಿನು. (ತಿಮಿರ Nn. 12).

ದುಃಖ *duḥ-kha*. = ದುಃ, ದುಃ. Uneasiness, unhappiness, pain, sorrow, grief, affliction, distress, misery, agony: trouble, difficulty (ಅಕ್ಕಿ ಓ. II, 62; ಮಜ್ಜಾಸಾರ, ಕ್ಲೇಶ Nn. 125). See ಅದಿರ್, ಮಿಡುಗು. — ದುಃಖದ ಮೇಲೆ ಸುಖ, ಸುಖದ ಮೇಲೆ ದುಃಖ (Prv.). — ದುಃಖ ಕೊಡು. To give or cause unhappiness, etc. (My.; B. 5, 72. 95). ದುಃಖ ಕೊಡೋಣ (ನಿ ಪ್ರಕಾರ ಓ.). — ದುಃಖಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become unhappy, etc. (Bp. 45, 53). — ದುಃಖ ಪಡಿಸು. To cause to experience unhappiness, etc. (My.; ಅದಿಲ್ಲು G.). — ದುಃಖ ಪಡು. To feel unhappiness, etc., to be grieved, etc. (My.). — ದುಃಖ ಮಾಡು. To make or cause unhappiness (to one's self), to feel grief, to grieve, etc. (My.).

ದುಃಖಕರ *duḥkha-kara*. Causing pain, sorrow, etc. (My.).

ದುಃಖಜನಕ *duḥkha-janaka*. Generating or causing pain, sorrow, etc. (My.; Si. 891).

ದುಃಖಜೀವನ *duḥkha-jīvana*. A miserable existence (My.).

ದುಃಖಜೀವಿ *duḥkha-jīvi*. Living in pain or distress (My.).

ದುಃಖನಿವಾರಣೆ *duḥkha-nivāraṇē*. Warding off or averting unhappiness, etc. (My.).

ದುಃಖನಮನ *duḥkha-samana*. Appeasing or allaying pain, etc. 2, cessation of pain, etc. (My.).

ದುಃಖಶಾಂತಿ *duḥkha-śānti*. = ದುಃಖಶಮನ. (My.).

ದುಃಖಾತಿಶಯ *duḥkha-atīśaya*. Excessive grief (Ūpr. 3, 65).

ದುಃಖಾರ್ಣವ *duḥkha-ārṇava*. A sea of grief (Bp. 45, 7).

ದುಃಖಾರ್ತ *duḥkha-ārta*. Afflicted with pain, distressed (J. 24, 21). Feminine ದುಃಖಾರ್ತ (23, 51).

ದುಃಖಿ *duḥkhi*. Having pain, sorrowing, afflicted, grieved (Bp. 40, 65; 51, 29; B. 5, 170).

ದುಃಖಿತ *duḥkhita*. Pained, suffering pain, distressed, afflicted, etc. (My.; ನೊನ್ನ G.).

ದುಃಖಿಸು *duḥkhisu*. To be unhappy, to grieve, etc. (Bp. 46, 59; B. 5, 91; My.).

ದುಃಖೋತ್ಪಾದನ *duḥkha-utpādana*. Generating or causing pain, etc. See ಅದಿಲ್ಲು.

ದುಃಖೋಪಶಮನ *duḥkha-upaśamana*. = ದುಃಖಶಮನ. (My.).

ದುಃಖಿನ್ವೆ *duḥ-cinḥē*. = ದುಃಖಿನ್ವೆ. (ಉಪಪ್ಪನ ಓ.).

ದುಃಪ್ರತಿಜ್ಞೆ *duḥ-pratijñē*. = ದುಷ್ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ. A bad idea, notion or understanding (Śmd. 75; Kāvy. II, 1, 24). 2, dishonour, disgrace.

ದುಃಪ್ರಾಪಂಶಿತ *duḥ-prāpañcita*. Badly mistaken or erring; very tricky or illusory (Bp. 49, 33).

ದುಃಶಬ್ದ *duḥ-śabda*. (ದುಷ್ಶಬ್ದ). A bad sound or word. ಅನಿ ಹೂಸಿದ ಹಾಗೆ ದುಃಶಬ್ದ ಮಾತ್ರವೇ! (Prv.).

ದುಃಕಲಿ *duḥ-kālē*. = ದುಷ್ಕಲಿ. N. of the only daughter of Dhṛitarāṣṭra (Śmd. 160).

ದುಃಕಾಸನ *duḥ-kāśana*. (8k.). = ದುಷ್ಕಾಸನ, q. v.

ದುಃಶೀಲ *duḥ-śīla*. = ದುಷ್ಶೀಲ. Badly disposed, ill-natured, ill-behaved, reprobate (ಮರುಳ Bhn. 46; Bp. 60, 17).

ಮುಕ್ತಾಂವ duh-śāva. = ಮುಕ್ತಾಂವ. Disagreeable to the ear.
 ಮುಸಂಗ duh-saṅga. (Sk.). = ಮುಸಂಗ, q. v.
 ಮುಸಂತತಿ duh-santati. = ಮುಸಂತತಿ, q. v.
 ಮುಸಂತಾನ duh-santāna. (Sk.). = ಮುಸಂತಾನ, q. v.
 ಮುಸಂದಿ duh-sandhi. = ಮುಸಂದಿ, q. v.
 ಮುಸಹ duh-saha. (Sk.). = ಮುಸಹ, q. v.
 ಮುಸಹವಾಸ duh-sahavāsa. = ಮುಸಹವಾಸ, q. v.
 ಮುಸ್ಥ duh-stha. Standing badly; badly circumstanced or situated, *hard up, poor*.
 ಮುಸ್ಥಲ duh-sthala. A bad place (My.).
 ಮುಸ್ಥಿತಿ duh-sthiti. Ill condition, bad fortune, unhappiness (Bp. 1, 26; My.).
 ಮುಸ್ಥಿತಿಪ್ರೇರಕ duhstithi-prēraṇa. Pushing into an ill condition; setting an ill condition in motion; slander; a vilifier (ಇದಕ Mr. 244).
 ಮುಸ್ಪರ್ಶ duh-sparśa. Difficult or unfit to be touched; the prickly plant *Alhagi maurorum* Tournef. (ತುಮುಕ Mr. 146).
 ಮುಸ್ಪರ್ಶ duh-sparśē. The prickly nightshade, *Solanum jacquini* Willd.
 ಮುಸ್ವಪ್ನ duh-svapna. = ಮುಸ್ವಪ್ನ. A bad dream.
 ಮುಸ್ಫೋಟ duh-sphoṭa. Difficult to be burst: a sort of *weapon*.
 ಮುಕಾನು dukānu. A shop (My.; Si. 106; Mhr., H.).
 ಮುಕಾನುದಾರ dukānu-dāra. A shopkeeper (My.).
 ಮುಕಾನ್ದಾರ dukān-dāra. = ಮುಕಾನುದಾರ. (Si. 324).
 ಮುಕಾರ du-kāra. The syllable ದು (Śmd. 95. 96. 118. 181. 280).
 ಮುಕಾರಾಂತ du-kāra-anta. A term with final ದು (Śmd. 118).
 ಮುಕುಲ dukula. Tbh. of ಮುಕುಲ. (My.).
 ಮುಕುಲ dukūla. = ಮುಕುಲ, ಮುಕುಲ. *Woven silk, very fine cloth or raiment* (ವಟ್ಟಿ Mr. 341; Bp. 39, 5).
 ಮುಕ್ಕ dukka. Tbh. of ಮುಕ್ಕ. (My.). See Prv. s. ರೊಕ್ಕ.
 ಮುಕ್ಕುಡಿ duk-kuḍi. Two creeper-ends (used as a bridle, Bh. 3, 18, 7).
 ಮುಗ dugā. = ಮುಗ. Tbh. of ಮುಗ (Śmd. 378; Bp. 43, 6; Bh. 2, 13, 50; My.). See ಮುಗ.
 ಮುಗಡ dugāḍa. = ಮುಗಡ. (Bp. 51, 77; My.).
 ಮುಗಡೆ dugāḍē. = ಮುಗಡೆ. (ಮೊಟ್ಟೆಚ್ಚು My.).
 ಮುಗಾಣೆ du-kāṇi. = ಮುಗಾಣೆ. (My.).
 ಮುಗುಡ duguḍa. = ಮುಗಡ. Grief, care, anxiety; uneasiness, indisposition of the body (ಉಮೈ Bhn. 29; ಚನ್ನ 62; My.). See Bp. 3, 85; 11, 47; 53, 64; 60, 25; Bh. 1, 7, 74; 1, 8, 3, 7, 8, 91; 2, 13, 43; 3, 14, 1; 8, 23, 26; Rām. 1, 5, 22; J. 5, 26.
 ಮುಗುಣ du-guṇa. Tbh. of ಮುಗುಣ (Śmd. 368. 376. 378; Bp. 43, 15; My.).
 ಮುಗುಣೆ du-guṇi. Tbh. of ಮುಗುಣೆ. (My.). ಮುಗುಣೆ ಜುಗುಣೆ (ಮುಗುಣೆ, ಮುಗುಣೆ Bhn. 265).
 ಮುಗುಲ duguḷa. Tbh. of ಮುಗುಲ (Śmd. 359; Ūt. II, 13; ಮುಟ್ಟಿಗೆ, ಪಟ್ಟಣಿಗೆ, ಉಕ್ಕುಡಿ, ವಸನ ಕೊ.; Ūpr. 4, 82; Abh. P. 12, 28).
 ಮುಗ್ಗೆ dugē. = ಮುಗ್ಗ. See ಮುಗ್ಗ.
 ಮುಗ್ಗ dugga. Tbh. of ಮುಗ್ಗ. (My.). 2, N. (My.).

ಮುಗ್ಗ duḡgaḷa. = ಮುಗ್ಗ. (cf. ಮುಗ್ಗ). — ಮುಗ್ಗದೇವ. N. (Bp. 23, 10, 35. 41). — ಮುಗ್ಗದೇವ. N. See ಮುಗ್ಗದೇವ.
 ಮುಗ್ಗಲೆ duggaḷē. = ಮುಗ್ಗಲೆ. (Bp. 12, 42; 23, 6, 35. 41; 29, 8; 57, 34).
 ಮುಗ್ಗಣೆ dug (= duga)-kāṇi. = ಮುಗಾಣೆ. Two kāṇis, two kāsus or cashes (My.; Mhr. ಮುಗಾಣೆ, a half pice; Tē. ಮುಗಾಣೆ, ಮುಗಾಣೆ, a half-penny, called 10 cash; M. ಮುಗಾಣೆ, half a pice); worthlessness. ಮುಗ್ಗಣೆ ಮುಗ್ಗಣೆ ಮುಗ್ಗಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ತಲೆ ಬೇರೆಯಾದ ಹಾಗೆ. — ಮುಗ್ಗಣೆಯ ಮುಗ್ಗಣೆ ಹತ್ತರ ಮುಗ್ಗಣೆ ಬೋಸಗೆ ಹೋದ (Prvs.). See ಅನಿ.
 ಮುಗ್ಗಿ duggi. Tbh. of ಮುಗ್ಗ. (My.).
 ಮುಗ್ಗಿ duggē. Tbh. of ಮುಗ್ಗ. (My.).
 ಮುಗ್ಗಿ dugdha. Milked. 2, milk; sap, juice.
 ಮುಗ್ಗಿ dugdhaka. (Connected with milk); a cake (ಹವ್ವಾ ದಿಗಲು Mr. 216).
 ಮುಗ್ಗಿ dugdha-taru. The udumbara tree (ಬೆಮಮ್ಬರ, ಅತ್ತಿ Mr. 115).
 ಮುಗ್ಗಿ dugdha-payōdhi. = ಮುಗ್ಗಾಭಿ. (My.).
 ಮುಗ್ಗಿ dugdha-śāgara. = ಮುಗ್ಗಾಭಿ. (J. 24, 38).
 ಮುಗ್ಗಿ dugdha-abdhi. The sea of milk (ಇಂಗಡಲೆ Ūt. I, 96; Ūpr. 3, 103); — the father-in-law of Viṣṇu (ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಾವ Mr. 19).
 ಮುಗ್ಗಿ dugdha-abhiśhēka. Sprinkling milk over (J. 21, 52); bathing an idol with milk (My.).
 ಮುಗ್ಗಿ dugdha-śāra. N. (Bp. 54, 63).
 ಮುಗ್ಗಿ dugdha-ārṇava. = ಮುಗ್ಗಾಭಿ. (Ūpr. 5, 3).
 ಮುಗ್ಗಿ dugdhikē. A sort of *Asclepias*, *Asclepias rosea* Roxb. (= ಕೋಲಾ, q. v.). 2, a kind of gourd, *Lagenaria vulgaris* Ser. (ತುಟ್ಟು, ಅರಾಬಿ, ಸೋರೆ HIA.; -, -, ಸೋರೆ Mr. 148). 3, = ಬೆಳಸೆ, q. v.
 ಮುಗ್ಗಿ dugdhē. = ಮುಗಡೆ. (Tbh. of ಮುಗ್ಗ). Doubt; hesitation, suspense (Mhr.). 2, ill will, hatred (Tē.); envy (My.).
 ಮುಗ್ಗಿ dugdha. Milking. See ಮುಗ್ಗ. Feminine ಮುಗ್ಗಿ. See ಮುಗ್ಗಿ.
 ಮುಗ್ಗಿ dugdha. Tbh. of ಮುಗ್ಗಿ (Śmd. 343).
 ಮುಗ್ಗಿ dugga. Tbh. of ಮುಗ್ಗ (Śmd. 370; ಕೊ.; T.).
 ಮುಗ್ಗಿ duggatana. Tbh. of ಮುಗ್ಗತನ. (Abh. 1, 22).
 ಮುಡ dudā. = ಮಡು. P. p. of ಮಡಿ, in ಮಡ ಕೊಳ್ಳು. (My.).
 ಮಡ dudā. = ಮಡ. (My.).
 ಮಡಕ dudaku-3. = ಮಡಕ, q. v. (My.).
 ಮಡಕ dudaku. = ಮಡಕು 2. (My.).
 ಮಡಕೆ dudaki. 1. = ಮಡಕೆ, q. v. (My.).
 ಮಡಕೆ dudaki. 2. Cantering; trotting (one of a horse's paces, B. 3, 55; 5, 13; Mhr. ಮಡ ಮಡ, Tē. ಮಡ ಮಡ, the pattering of feet in quick running). ಮಡಕೆಯ ನಡಿಗೆ (ರೇಚಿತ G.). ಮಡಕೆಯ ನಡಿಗೆ (ತರಂಗ Ūb.).
 ಮಡದು dudadu. = ಮಡಿದು. P. p. of ಮಡಿ. (My.; B. 5, 137).
 ಮಡಿ dudi. To labor, to work, to toil (C.; cf. ತುದಲೆ 3). ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಡಿಮೆಪ್ಪು! ಮಡಿಯುವವರಿಗೆ ಸುಖವೆಪ್ಪು! (B. 3, 69). ತನ್ನ ಒಳಿತಿಗಿಂತ ಮನುಷ್ಯನು ಮಡಿಯ ಬೇಕು (3, 115). ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಯಾಕೆ ಹಗಲೆಲ್ಲ ಮಡಿದು, ದಿನವು

(4, 176). ಮಡಿಯುವವನಿಗೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕು (5, 84). ಮಡಿಯೋ ಎತ್ತು ಮಡಿಮ ಬಿತ್ತು (Prv.). 2, to acquire by one's labor or efforts (My.). ಹಣವನ್ನೂ ಬಡುಕನ್ನೂ ಮಡಿ (My.). ಮಡಿಯಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕ ಪಡೆಯಲ್ಲಿ, ಇದ್ದ ಬೆಲ್ಲ ನನ್ನದೇ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ—ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತ ಮಡಿದ ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆ ಬರ ಬೇಕು (Prvs.). 3, to throb and pain, as a boil (My.). — ಮಡಿ ಮಡಿ. rep. (B. 3, 68).

ಮಡಿತ dudita. Acquisition, gain (My.). 2, the throbbing pain of a boil (My.).

ಮಡಿಮೆ dudimē. = ಮಡುಮೆ. Acquiring, acquisition; acquisition, gain (My.).

ಮಡಿಸು dudisu. To cause to labor, etc. (B. 5, 83, 96; My.).

ಮಡು dudū. = ಮಡ. P. p. of ಮಡಿ, in ಮಡು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಮಡುಂ dudūm. = ಮಡುಂ. An imitation of the sound of a body suddenly falling or plunging into water. ಕುಮ್ಮಕ ಮಡುಮೈನ್ನ ದಾವಿಯೋಗೆ ಬಿತ್ತು (My.). ಹುಡುಗ ಮಡುಮೈನ್ನ ನೀರೋಗೆ ಮಮುಕದ (My.). — ಮಡುಮೈನ್ನೇ. Entering headlong upon a work (My.). — ಮಡುಮೈನ್ನೆ. With the sound of ಮಡುಂ (My.).

ಮಡುಕ duduku-as. = ಮಡಕ. A man of bold, impudent, rude, profligate or wicked contrivances (My.).

ಮಡುಕಿ duduki. = ಮಡಕಿ 1. A woman of bold, etc. contrivances (My.).

ಮಡುಕು duduku. 1. To act rashly, without deliberation, impudently, violently, profligately or wickedly (My.; Si. 427; cf. ತುಡುಕು 1).

ಮಡುಕು duduku. 2. = ಮಡಕು. Rashness, want of deliberation, insolence, pushing, etc. (My.; Tē.; T. ತುಡುಕು). ಮಡುಕು ಇದ್ದವಗೆ ಬಡತ ತವ್ವದು (Prv.). See Prv. a. Tbh. ಮಡಿ 1. — ಮಡುಕುಬುದ್ಧಿ. A rash, bold, inconsiderate mind (My.).

ಮಡುಕುತನ dudukutana. = ಮಡುಕು 2. (My.).

ಮಡುಮೆ dudūmē. = ಮಡಿಮೆ. ಮಡುಮೆ ಇರುವ ವರ್ಯನರ ಮಡದಿ (Prv.).

ಮಡುಮೆಗಾರಿ dudūmē-gāra. An acquisitive man, an economist (My.).

ಮಡ್ಡು daddu. A copper coin, $\frac{1}{4}$ of an Ana (My.; Si. 329; Tē.; T., M. ತುಟ್ಟು). 2, money (My.; ಪಣ G.; B. 5, 178). ಮಡ್ಡು ನುಂಗೋಣ (ಅವಹಾರ ಲೆಖ.). ಮಗ್ಗಾಣಿಯ ಮುಣ್ಣೇ ಹತ್ತರ ಮಡ್ಡಿನ ಬೋಸಿಗೆ ಹೋದ.—ಮಡ್ಡಿಗೆ ನೂರು ಕುರುಕು, ಸುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು ಸಾಯುವವರು ಯಾರು?—ಮಡ್ಡಿಗೆ ಪಂಚೇರು (Prvs.). See B. 1, 10; 2, 13, 25; 3, 62, 154; 4, 179. — ಮಡ್ಡುನೆ. — ಅನೆ. Covetousness (My.).

ಮಡ್ಡುಂಚೆ dudūnē. = ದಡ್ಡುಂಚೆ, q. v.

ಮಡುಂ dudūm. = ಮಡುಂ. — ಮಡುಮಿಡ. — ಇಡಿ. = ಮಡುಮಿಡ (Smd. 48). To plunge. — ಮಡುಮಿಡ. = ಮಡುಮಿಡ, q. v. — ಮಡುಮೈನೆ. (Smd. 22). = ಮಡುಮೈನೆ.

ಮಣ್ಣು dūṇu. The state of having uneven

legs: rocking, unevenness. Cf. ದೂಣ್ಣು. — ಮಣ್ಣು. To rock, to be uneven, as a table, a chair, etc. (My.). — ಮಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. To remove a rocking state (My.).

ಮಣ್ಣು dūṇḍa. = ಮಣ್ಣು. — ಮಣ್ಣು ವಳೆ. — ಉಳೆ. A round chisel (G. 184).

ಮಣ್ಣಿಗೆ dūṇḍagē. = ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಮಣ್ಣುಸಿ. Roundly; round; roundness; the state of being without corners, well-proportioned, regular, etc. (ವೃತ್ತ, ಬಟು G.; My.). ವೃತ್ತಿ ಕತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನನ್ನೆ ಮಣ್ಣಿಗದೆ (B. 4, 64). ಉಕ್ಕಿನ ತಾಣ್ಣನ್ನು... ಸುತ್ತಿಗೆಯನ್ನ ಹೊಡೆದು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡುವನು (4, 157).

ಮಣ್ಣಿನೆ dūṇḍanē. = ಮಣ್ಣುಸಿ, (ಮಣ್ಣುನ್ನ, ಮಣ್ಣಾನೆ). (My.).

ಮಣ್ಣಿನ್ನ dūṇḍu-anna. Round (My.; B. 3, 20).

ಮಣ್ಣಿರಿಸು dūṇḍarisu. To rise on the stomach (S. Mhr.; B. 5, 72).

ಮಣ್ಣಾನೆ dūṇḍu-ānē. = ಮಣ್ಣುನ್ನ, (My.).

ಮಣ್ಣಿಗು dūṇḍigu. A shrub used to make hedges, native of Brazil, the angular-leaved physic nut, Jatropha curcas Lin. (St. & Pl.).

ಮಣ್ಣಿಗೆ dūṇḍigē. = ಮಣ್ಣುಸಿ. (My.).

ಮಣ್ಣಿಚೆ dūṇḍicē. (fr. ಮಣ್ಣುಸು?) = (ಬೆಂಚಿಯ), ಮಣ್ಣಿಚೆ. A piece at chess or backgammon (? ಬಿಸುಗೆ, ಸಾಂ 8m. 39, o. r. ಮಣ್ಣಿಚೆ; ಬಿಸುಗೆ, ಸಾಂ Kk. 81, o. r. ಮಣ್ಣಿಚೆ).

ಮಣ್ಣಿಜೆ dūṇḍijē. = ಮಣ್ಣಿಚೆ, q. v.

ಮಣ್ಣಿಸು dūṇḍisu. To round, to become round, to form round masses (Bh. 6, 8, 13); to move circularly (Grj. 2, after 106; Rāv. 6, after 11).

ಮಣ್ಣು dūṇḍu. = ಮಣ್ಣು. Roundness; the state of being without corners or even; that is round (ಬಟು, ವರ್ತುಲ G.; My.; T. ತುಡುಮು, to be round; to make round; to be close, strong, crowd; ತುಡ್ಡು, closeness, cf. ತುಡುಗು 2). ಮಣ್ಣಾದದು (ವರ್ತುಲ, ನಿಪ್ಪಲ, ವೃತ್ತ, ಗುಣ್ಣಾದದು, ಉರುಹಾದದು Si. 372; Dhv.). ಅನೆಯ ಮೆಯ್ಯಟ್ಟು ಮಣ್ಣು (B. 4, 22). 2, a female's hollow, plain bracelet (My.). — ಮಣ್ಣುಂಟು. — ಅಂಟು. An even, regular border (My.). — ಮಣ್ಣುಕಡಗ. = ಮಣ್ಣು No. 2. (My.). — ಮಣ್ಣುಗಳ್ಳೆ. — ಕಳ್ಳೆ. = ಗೂಟಗಳ್ಳೆ. (Z.). — ಮಣ್ಣುದಣ್ಣಿ. A roundish garland (Rāv. 8, 23). — ಮಣ್ಣುಬಳೆ. = ಮಣ್ಣುಕಡಗ. (My.). — ಮಣ್ಣುಮಲ್ಲಿಗೆ. The double jessmin (ನವಮಲ್ಲಿಗೆ, ನವಮಾಲಿಕೆ G.; ಮದನ Mr. 126; My.). — ಮಣ್ಣುಮೊಗ. A round face (My.). — ಮಣ್ಣುರುಳೆ. — ಉರುಳೆ. To roll about (Upr. 5, 108).

ಮಣ್ಣುಕರ dūṇḍukara. = ಅಳಂಗಿಮರ, q. v. (St. & Pl.).

ಮಣ್ಣುಗೆ dūṇḍugē. = ಮಣ್ಣುಸಿ, etc. ಅನೆಯ ಶರೀರವು ಮಣ್ಣುಗಾಗಿಯೂ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ (B. 5, 238).

ಮಣ್ಣುಭ dūṇḍubha. = ಮಣ್ಣುಭ. A species of snake (= ರಾಜಲ).

ಮತ್ತಾರಿ dūttāri. Worked or embroidered muslin (My.).

ಮತ್ತಾರ dūttāra. Tbh. of ಧುಸ್ತೂರ. (ಕಲಭಾತ, ಉನ್ನತ Nn. 44, o. r. ಉಮ್ಮತ್ತ, ಉಮ್ಮುತ್ತ; Smd. 225; My.).

ಮತ್ತಾರಿ dūttāri. = ಮತ್ತಾರ. (My.; St. & Pl.).

ಮತ್ಸ dūtra. The syllable ದು (Smd. 118, 183).

ದುದ್ಧ duddu. The inner pulpy mass of a cucumber or pumpkin that contains the seeds (My.; cf. ಕುಸುಂ 1).

ದುದ್ಧಮ ದುದ್ಧಮ. A green onion.

ದುದ್ಧ dundu. Excessive expenditure, waste, prodigality (My.; T.; T. ತುಡ್ಡು, ತುಡ್ಡು, to scatter; to squander, or waste, a property; see ತುಡ್ಡು). — ದುಡ್ಡು ವೃತನ. — ಅವೃತನ. A sumptuous dinner prepared without an adequate occasion (My.). — ದುಡ್ಡು ಬಿ. — ಅಬಿ. = ದುಡ್ಡು. (My.). — ದುಡ್ಡು ಡಾಯಿಸು. — ಉಡಾಯಿಸು. To scatter squanderingly, to squander (My.). — ದುಡ್ಡು ಮಾಡು. To squander, etc. (My.).

ದುದ್ಧ dundu. A sort of drum. 2, N. of Vasudêva.

ದುದ್ಧಗಾಡಿ dundu-ಗೌರ. A male spendthrift, a prodigal (My.).

ದುದ್ಧಗಾಡಿತನ dundu-ಗೌರತನ. The state of being a spendthrift (My.).

ದುದ್ಧಗಾಡಿಕೆ dundu-ಗೌರಿಕೆ. = ದುದ್ಧಗಾಡಿತನ. (My.).

ದುದ್ಧಗಾಡಿ dundu-ಗೌರಿ. A female spendthrift (My.).

ದುದ್ಧಭಿ dundubhi. A large kettle-drum (ಭೇರಿ Mr. 80). 2, a pair of dice with three spots on each. 3, a particular throw of the dice in gambling. 4, the fifty-sixth year in the cycle of sixty (C.).

ದುದ್ಧ dup. = ದುಢ, ದುಬ, etc. A sound imitating that of suddenly falling fruits, branches, etc., and blows. — ದುಢೆನ್ನು. — ಎನ್ನು. To emit that sound (My.).

ದುದ್ಧ dupu. = ದುಢ. — ದುಢ ದುಢ. rep. ದುಢ ದುಢ ಬೀದಿ, ದುಢ ದುಢ ಹೊಡೆ (My.).

ದುದ್ಧ du-paṭi. = ದುಪ್ಪಟ, ದುಪ್ಪಟೆ, ದುಪ್ಪಟ್ಟು, ದುಪ್ಪಟ್ಟಿ, (ದುಪ್ಪಟ್ಟಿ). Two clothes joined; a double cloth, a sheet of cloth of two breadths; a sheet (My.; Mhr. ದುಪ್ಪಟಾ).

ದುದ್ಧ du-paṭi. = ದುಪ್ಪಟ. (My.; T.).

ದುದ್ಧ du-paṭi. = ದುಪ್ಪಟ. (ಹೆಚ್ಚು Mr. 342).

ದುದ್ಧ du-paṭi. = ದುಪ್ಪಟ್ಟು. (My.).

ದುದ್ಧ du-paṭi. = ದುಪ್ಪಟ. (Si. 228; T. ತುಪ್ಪಟ್ಟು; M. ತುಪ್ಪಟ್ಟು, ತುಪ್ಪಟ್ಟು).

ದುದ್ಧನೆ duppanē. = ದೊಪ್ಪನೆ. With the sound of ದುಢ (My.).

ದುದ್ಧ duppi. The spotted deer with branching horns, the Axis (Tē.; see Si. 169. 170; ಕರೇ.).

ದುದ್ಧ duppē. (= ದುಪ್ಪಿ). — ದುಪ್ಪಿಗೊಸು. A kind of yam, Dioscorea atropurpurea Roxb. (St. & Pl.).

ದುದ್ಧ duba. = ದುಢ, ದುಢ, ದುಬ, (ದೊಪ್ಪ 2). A sound imitating that of a body suddenly falling, that of beating, also that of beating drums the vellum of which is not properly stretched. — ದುಬ ದುಬ. rep. (My.).

ದುದ್ಧ dubāri. Double in quantity, twice as much, double; excessive (My.; Mhr.; Tē., H. ದುಬಾರಾ; Mhr.

ದುಬಾರಿ, ದುಬೇರಾ, ದುಬೇರೇ). — ದುಬಾರಿಬಾರ್. Double expenditure, double expense (in a good or bad sense; My.); excessive expenditure. — ದುಬಾರಿವೃತ್ತಿ. A duplicate (My.).

ದುದ್ಧ du-bāsi. Tbh. of a ದ್ವಿಭಾಷಿ. That speaks two languages: an interpreter (My.; Tē.; T. ತುಬಾಸಿ; M. ತುಬಾಸಿ; Mhr. ದುಬಾಸಿ).

ದುದ್ಧ dubu. = ದುಬ, etc. (My.).

ದುದ್ಧ dubba. A man with a large belly, a very stout man (My.; cf. ದುಬ್ಬು, etc.).

ದುದ್ಧ dubbī. A very stout female (My.). 2, an earthen oil-vessel with a capacious body and a long, narrow neck (My.).

ದುದ್ಧ dubbīl. = ದುಬ್ಬಳಿ, ದೊಬ್ಬಳಿ. A beautiful upper story (ಸಿರಿಯ ಕರುಮಾಡೆ Kk. 13, o. rs. ದುಬ್ಬಳಿ, ದೊಬ್ಬಳಿ; T. ತೊಪ್ಪಾರ, ತೊಪ್ಪಾರ, a large building; Mhr. ದು-ಮಜಲಿ, of two stories, as a house).

ದುದ್ಧ dubbīl. = ದುಬ್ಬಳಿ, q. v.

ದುದ್ಧ dum. 1. = ಧಮ. A sound in imitation of that produced by a body going or coming down suddenly from above. — ದುಮಿಕ್ಕು. = ದುಮ್ನಿಕ್ಕು. (Bp. 57, 37). — ದುಮ್ನಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. = ಧು. To leap or jump down with the sound of ದುಮ್ (Bp. 32, 16. 59; 52, 15; 56, 38; J. 14, 28; My.).

ದುದ್ಧ dum. 2. — ದುಮ್ ದುಮ್. rep. The sound of the drum called ramadōlu (My.).

ದುದ್ಧ duma. 1. The sound of noisy, trampling or dancing feet on the floor above one's head (My.). — ದುಮ ದುಮ. rep. (My.).

ದುದ್ಧ duma. 2. A sound in imitation of fuming or frowning. (Mhr. ಧುಮೇಂ, smoke; ಧುಮೇಂ, to be fuming). — ದುಮಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To be fuming, frowning or grim, as the look of one's face (My.; Tē. ದುಮದುಮ ರಾಮ).

ದುದ್ಧ dumiku. = ದುಮುಕು. (Bp. 39, 62; My.).

ದುದ್ಧ dumuku. (fr. ದುಮ 1). = ದುಮಕು. To leap or jump down from above (My.; Tē.; Bp. 52, 17). ದುಮುಕಿದರೆ ದುಮು ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ದುದ್ಧ dumpa. = ದುಪ್ಪ. A root (Tē. ದುಪ್ಪ). — ದುಪ್ಪರಾಸೆ. = ದುಪ್ಪರಾಸೆ q. v., ದುಪ್ಪಾಸೆ. ಸಣ್ಣ ದುಪ್ಪರಾಸೆ (ಎರಾಸಣ್ಣ, ಸುವಣ್ಣ, ರಾಸೆ, ಯುಕ್ತರಣ್ಣ Si. 157; Tē. ದುಪ್ಪರಾಸೆ).

ದುದ್ಧ dumba. = ದುಪ್ಪ. — ದುಪ್ಪರಾಸೆ. = ದುಪ್ಪ. A tall perennial plant, the greater Galangal, Alpinia galanga Sw. (St. & Pl.).

ದುದ್ಧ dumbi. = ದುಪ್ಪಿ. (My.).

ದುದ್ಧ dumbu. (fr. ತುದ 1). Dust (My.; Tē. ತುದು, ದುಮ್ನು; T. ತುಮ್ನು). Cf. ದೂಳ.

ದುದ್ಧ dumbē. = ತುಮ್ನು 1, etc. (ದುಢವೃತ್ತ, ಅಳಿ, ಪಟ್ಟದ, etc. Si. 176; My.).

ದುದ್ಧ dumatī. Tbh. of ದುಮತಿ. A foolish, etc. person (Abhā. 2, 56).

ದುಮ್ಮನ dummana. Tbh. of ದುಃಖನ. Distress, grief (Cpr. 7, 40).

ದುಮ್ಮಾನ ದummana. Tbh. of ದುಃಖನ. Distress or trouble in the mind, sorrow, grief (ಉಮ್ಮಳ, ಚನ್ನೆ Kk. 52; ಬೇವನ, ಉಮ್ಮಳ ಸಸ; My.; J. 5, 26; 18, 47; 24, 41). See ಜವಳ.

ದುಮ್ಮಾಪ್ತ ದumrāśhṭa. = ದುಮ್ಮರಾಸ್ತೆ, etc. (St. & Pl.).

ದುಯಂ dyaṁ. (fr. ದ್ವಿ). Second in quality or position, secondary, subordinate (My.; Mhr. ದುಯಮ).

ದುರ dur. = ದುಃ, etc.

ದುರ dura. 1. = ಧುರ. A battle, a war (ಸಂಗರ, ಕಾಳಿ Nn. 19, orig. ಧುರ; ಕಾಳಿ Mr. 289, orig. ಧುರ; J. 9, 32; 21, 44; 23, 45; 27, 32; Tē. ದುರಮು; cf. ತುದಿ?). ದುರವ ಪುಗುವುದು (ಅಭಿಹಾರ Mr. 490, orig. ಧು). — ದುರಗಲಿ. -ಕಲಿ. A hero in war (ಸೆವ. 4, 77). — ದುರಜೈತ್ರ. A man who has been victorious in war (ಕಾಳಿಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು Nn. 94, orig. ಧು). — ದುರಧೀರ. (Kk. 101, as ಧು). Courageous in war.

ದುರ dura. 2. A sound to exhibit wrath as expressed by the eye. (Mhr. ಧುರೇ, fumigation). — ದುರಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To express anger or wrath by the eye. ದುರಗುಟ್ಟು ನೋಡು (My.). — ದುರ ದುರನೆ. With anger in the eye (My.).

ದುರಕ್ಷರ dur-akshara. A bad syllable or bad syllables, a bad, inauspicious writ (Bp. 46, 71).

ದುರಂಗ du-rangi. Coloured differently on its two sides (My.; Mhr., Br.).

ದುರಂಜಿ duranjī. (= ತುರಂಜಿ). The custard-apple, Anona squamosa Lin. (St. & Pl.). 2, the soursop, Anona muricata (van Someren).

ದುರದೃಷ್ಟ dur-adṛishṭa. Bad luck, ill fate, misfortune. (My.). ತುನ ಸುರತನ್ಯಾಯದ ಧನ್ಯಕೃತವದದಿ ಅತ್ತಲಿತ್ತಲುಮ್ ಎ ತ್ತಂ ಪೂಜಿದ ಪಾಧಿಪ್ಪಂ ಬುಧವೃತ್ತಕೆ ದುರದೃಷ್ಟಮ್, ಓದದಧಮರಿ ಗಿಷ್ಟಂ (Ch., as an introductory verse of some MSS.).

ದುರಧ್ವ dur-adhva. A bad road.

ದುರಂತ dur-anta. Whose end is difficult to be reached; having no end, endless. (Cpr. 5, 96; Bh. 8, 23, 4).

ದುರಪದ durapada. Tbh. of ದ್ರುಪದ. (Bp. 12, 42).

ದುರಬಿನಿ durabini. ದುರಬಿನಿ = ದುರಬೀನ, ದುರಬೀನು, ದುರ್ಬಿನಿ, ದುರ್ಬಿನು. A telescope (Mhr., H. ದುರಬೀನ; B. 5, 168, 174).

ದುರಬೀನ durabina. = ದುರಬಿನಿ, etc. (B. 5, 173).

ದುರಬೀನು durabina. = ದುರಬೀನ, etc. (My.).

ದುರಭಿವ್ರಾಣ ದur-abhiprāya. An evil-minded man (Abh. P. 14, 98). 2, evil intention or aim (My.).

ದುರಭಿಮಾನ ದur-abhimāna. Ill founded and offensive pride (Bp. 40, 67; B. 4, 89; My.).

ದುರಭಿಮಾನಿ ದur-abhimāni. Badly or disagreeably proud. (My.).

ದುರಭ್ಯಾಸ ದur-abhyāsa. A bad practice or habit (My.).

ದುರವಸ್ಥೆ ದur-avasthē. A bad, disastrous situation, a miserable condition, an evil case. (My.).

ದುರಸ್ತು durastu. = ದುರುಸ್ತು. Right, fit, in good order (Mhr.; My.; Tē.).

ದುರಹಂಕಾರ ದur-ahankāra. Ill founded and offensive egotism (Bp. 22, 50; My.).

ದುರಹಂಕಾರಿ ದur-ahankāri. A very presumptuous or arrogant person (My.).

ದುರಹಂಕೃತ ದur-ahankṛita. = ದುರಹಂಕಾರಿ. (Bp. 60, 56).

ದುರಳ duraḷa. = ದುರುಳ, q. v. (Bp. 4, 55; 13, 8; B. 5, 246).

ದುರಾಗ್ರಹ ದur-āgraha. Obstinate retention of an opinion, wicked or foolish obstinacy. (My.; B. 5, 53). ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ದುರಾಗ್ರಹ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ದುರಾಗ್ರಹಿ ದur-āgrahi. A head-strong, obstinate person (Rām. 1, 8, 31).

ದುರಾಚರನೆ ದur-ācārapē. Bad behaviour, evil practices (My.; B. 5, 292).

ದುರಾಚಾರ ದur-ācāra. Ill-conducted, badly, behaved; wicked. 2, bad conduct, wickedness. ಮಾಡೋದು ದುರಾಚಾರ, ಮನೇ ಮುನ್ನೆ ವೃಂದಾವನ (Prv.).

ದುರಾಚಾರಿ ದur-ācāri. Ill-conducted, loose, licentious (Mhr.).

ದುರಾಚಾರಿ ದur-ācāri. Tbh. of ದುರಾಚಾರಿ. (ದುವ್ವರ Cb.).

ದುರಾತ್ಮ ದur-ātma. Evil-minded, malevolent; a rascal, a scoundrel. (Bp. 28, 62; 40, 72; 41, 27; 45, 21; 57, 86; J. 24, 25).

ದುರಾತ್ಮಿಕೆ ದur-ātmikē. An evil-minded woman (V. 9, 57).

ದುರಾಲಭ ದur-ālaba. Difficult to be laid hold of or handled, unfit to be touched; difficult of attainment.

ದುರಾಲಭೆ ದur-ālabbhē. The prickly Alhagi maurorum Tournef.

ದುರಾಲಬ್ಧ ದur-ālambha. = ದುರಾಲಭ. 2, = ದುರಾಲಭ. (ತೋಡ್ ಯಂಗು Mr. 118).

ದುರಾಲಾಪ ದur-ālāpa. Scurrilous or abusive language, abuse; a curse; imprecation. (Bp. 41, 9; My.).

ದುರಾಲೋಚನೆ ದur-ālōcanē. A bad thought or intention (My.; B. 3, 101; 5, 47).

ದುರಾಶೆ ದur-āśē. A bad hope or expectation (Sk.);—bad desire (B. 4, 181; Bp. 1, 36; My.). 2, groundless hope (Mhr.; My.).

ದುರಾಶೆಗಾರ ದur-āśē-gāra. A man of bad desire (My.).

ದುರಿಚ್ಛೆ ದur-içchē. Bad desire (My.).

ದುರಿತ ದur-ita. Bad course; evil ways, sin (ಪಾಪ Nn. 115).

ದುರಿತಫುರಟ್ಟ ದurita-gharaṭṭa. A crusher of sin (Bp. 25, 24; 32, 7).

ದುರಿತಮೋಚನ ದurita-mōcāna. Freeing or releasing from sin (Bp. 58, 17).

ದುರಿತಯಮ ದurita-yama. The restrainer of sin: Śiva (Mr. 12).

ದುರಿತಹರ ದurita-hara. Removing sin (Bp. 2, 17).

ದುರಿತಾರಿ ದurita-ari. An enemy of sin (Bp. 22, 23).

ದುರಿತೋಧನ ದurirōdhana. Tbh. of ದುರೋಧನ. (Bh. 3, 19, 44).

ದುರಿಷಡೆ ದur-iṣhaṭē. A bad wish (My.): curse, imprecation. (G.).

ದುರುಕ್ತ ದur-ukta. Badly spoken; unbecoming, harsh speech (Kāv. II, 2, B, 80).

ದುರುಕ್ತಿ ದur-ukti. Harsh, offensive speech; bad language; abuse. (Bp. 54, 79; 56, 24; ಸೆವ. 4, 33).

ದುರುಪದಿ ದurupadi. Tbh. of ದ್ರೌಪದಿ. (Bh. 4, 3, 11).

ದುರುಭರ ದurubhara. Tbh. of ದುರ್ಭರ. (Bh. 5, 1, 41).

ದುರುಯರ ದuruyāsa. Tbh. of ದುರ್ಯಾಸ. (Bh. 3, 18, 42).

ದುರುವಚನ ದuruvācana. Tbh. of ದುರ್ವಚನ. (Bhāgavata 3, 2, 48).

ದುರುಸ್ತು *durnsta.* = ದುರಸ್ತು. (My.).

ದುರುಳ *duruḷa.* = ದುರಳ. (Tbh. of ಧಾರ್ತ). A cunning, crafty, dishonest, mischievous or wicked man (ಧಾರ್ತ. Ct. II, 82; Bp. 38, 53; 43, 67; 47, 1; 50, 49; 55, 28; 60, 58; Bh. 1, 8, 72; My.). ದುರುಳನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹರಳು ಚೆಲ್ಲ ಬೇಕು. — ದುರುಳನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೆರಳ ಬೇಕು (Prvs.).

ದುರುಳತನ *duruḷatana.* Cunningness, wickedness, etc. (Bp. 32, 54; 50, 53; 51, 66; Bh. 4, 4, 10; My.).

ದುರುಳೆ *duruḷe.* A crafty, mischievous, etc. woman (Bp. 40, 53; My.).

ದುರೋದರ *durōdara.* = ದರೋದರ. *Gambling; a gamester. 2, a stake at play.*

ದುರ್ದುರ *dur.* = ದುಃ, etc. See ದುರ್ದುರಾಮ, ದುರ್ದುರಣಿ.

ದುರುದುಮ್ಬಿ *(duru-tumbi).* A bad, wicked person (Ūpr. 7, 103; Bh. 2, 2, 17; 2, 14, 61).

ದುರುದುಮ್ಬಿತನ *durudumbitana.* Depravity, badness, wickedness (Bh. 4, 8, 18).

ದುರ್ದುರನಾಮ *dur-paripāma.* Tbh. of ದುಷ್ಟರನಾಮ. (Abh. P. 10, after 195).

ದುರ್ದೈರಣಿ *dur-prēraṇe.* Evil impulse (Abh. P. 11, 176).

ದುರ *dur.* = ದುಃ, etc.

ದುರ್ಗ *dur-ga.* = ದುಗ್ಗ. Difficult of access or approach; difficult to be walked on; difficult of attainment. 2, a strong-hold, a fort. 3, a forest (ವನ, ಅಟವ, ಕಾನನ, etc. Mr. 151). ಜಲತಿರಾಧರಮಹ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಹದ ದುರ್ಗಂ (Mr. 271). ದುರ್ಗದಲ್ಲಿರುವವನಿಗೆ ಮಾರ್ಗದ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? — ದುರ್ಗ ಎಂದವನು ಸ್ವರ್ಗ ಎಂದಾನೆ? (Prvs.).

ದುರ್ಗತ *dur-gata.* A man whose affairs go badly: *unfortunate; distressed; poor, indigent.*

ದುರ್ಗತಿ *dur-gati.* Bad circumstances; misfortune; poverty. 2, *hell* (Bp. 40, 47). — ದುರ್ಗತವಿದೆ. -ವಿದೆ. To become unfortunate, etc. (Bp. 52, 24).

ದುರ್ಗಗಂಧ *dur-gandha.* A bad smell, bad odour, stink (Bp. 46, 58); *ill-smelling, stinking*; any ill-smelling substance.

ದುರ್ಗಮ *dur-gama.* Difficult to be walked on, to be traversed or travelled over; *difficult of access*; impassable; difficult of attainment.

ದುರ್ಗಮಾರ್ಗ *durga-mārga.* A difficult pass or way.

ದುರ್ಗಸಂವೇಷ್ಠನ *durga-saṁvēśṭhana.* Surrounding a fort. See ಮುತ್ತಿ ಸು.

ದುರ್ಗಸಂಚರ *durga-saṁcara.* A difficult passage, a defile.

ದುರ್ಗಾದೇವಿ *durgā-dēvi.* = ದುರ್ಗೆ. (My.).

ದುರ್ಗಾರಮಣ *durgā-ramaṇa.* Śiva (My.).

ದುರ್ಗಾಷ್ಟಮಿ *durgā-aṣṭami.* The eighth lunar day of the month of Kāśvina, the birth-day of Durgā, on which human sacrifices used to be made (My.).

ದುರ್ಗೆ *durgi.* = ದುಗ್ಗಿ, ದುರ್ಗೆ. (Sk.; My.). 2, N. (My.). — ದುರ್ಗೆದೇವಿ. Cholera (S. Mhr.).

ದುರ್ಗೆ ದುರ್ಗೆ. ದುರ್ಗೆ. = ದುಗ್ಗಿ. *Durgā*, the daughter of Himavat and wife of Śiva. — ದುರ್ಗವ್ವ. -ವ್ವ. = ದುರ್ಗೆ. — ದುರ್ಗವ್ವನ ದೇವಿ. Cholera (S. Mhr.).

ದುರ್ಗಾಣ *dur-guṇa.* An evil quality; a vicious propensity (Bp. 22, 62; 38, 26; 57, 76; B. 4, 185, 186; My.).

ದುರ್ಘಟ *dur-ghaṭa.* Difficult to be accomplished, difficult of occurrence; difficult, impossible, unattainable (Ūpr. 8, 67; Bp. 36, 18; 39, 18; 51, 61; Bh. 2, 18, 44; J. 19, 10; B. 3, 22; 4, 108, 228; My.).

ದುರ್ಜನ *dur-jana.* A bad man, a mischievous man, a scoundrel, a villain (ಏಲ, etc. Mr. 229; Śmd. 114; Bp. 28, 87; 55, 32; 59, 51; My.); wicked, vile. ದುರ್ಜನನ ಸಹವಾಸದಿಲ್ಲ ಸಜ್ಜನ ಕೆಲವನು (Prv.).

ದುರ್ಜನತೆ *dur-janaṭe.* Wickedness, villainy (Bp. 56, 15).

ದುರ್ಜಯ *dur-jaya.* Difficult to be subdued or overcome, invincible (Śmd. 91; J. 13, 30); insurmountable.

ದುರ್ಜಾತ *dur-jāta.* Badly or inauspiciously born or produced, wretched, unhappy; bad-natured, bad (Bp. 41, 4).

ದುರ್ದಮ *dur-dama.* Difficult to be subdued. (Ūpr. 2, 8).

ದುರ್ದರ್ಶ *dur-darśa.* Difficult to be seen; disagreeable or painful to the sight; disgusting. (Ūpr. 2, after 24; 5, 65; J. 16, 29).

ದುರ್ದಶೆ *dur-dāṣe.* = ದುರ್ದೇಶೆ. A bad situation, a troublous condition; misfortune, calamity. (My.; B. 5, 91).

ದುರ್ದಿನ *dur-dina.* A dark, cloudy day (ಮೋಡಗತ್ತಲೆ Nn. 97); bad weather. 2, a cloud (ಮೋಡ Mr. 43).

ದುರ್ದೇಶೆ *dur-dēṣe.* Tbh. of ದುರ್ದೇಶೆ. (My.; B. 5, 89).

ದುರ್ದೈವ *dur-daiva.* Hard fate, bad luck, unlucky destiny, misfortune. (My.; B. 3, 52; 4, 9). 2, a bad deity (My.).

ದುರ್ದರ *dur-dhara.* Difficult to be held, borne or suffered; irresistible, hard to be obstructed or restrained; difficult to be accomplished; difficult; dangerous; impracticable. (Ūpr. 2, 87; 5, 4, 138; Bp. 9, 17; 44, 42; 54, 70).

ದುರ್ದರುಷ *durdharuṣa.* Tbh. of ದುರ್ದರ್ಷ. (Bh. 6, 5, 51).

ದುರ್ದರ್ಷ *dur-dharṣa.* Difficult of being assailed or assaulted, inviolable; difficult of approach or attainment; difficult of being overpowered; — intolerable (My.; Tē.); — haughty; dangerous; awful.

ದುರ್ದಾರ *dur-dhāra.* = ದುರ್ದರ. (Bp. 59, 32).

ದುರ್ದೇಶೆ *dur-nāṭe.* Bad conduct (My.).

ದುರ್ದಯ *dur-naya.* Bad conduct; injustice. (Ūpr. 6, 17; Śiv. 4, 133).

ದುರ್ದರ *dur-nara.* A bad man (Bp. 3, 46; 28, 33).

ದುರ್ನಾಮ *dur-nāma.* (A bad name); piles or hæmorrhoids. 2, a kind of muscle, a cockle. See ಮೊಡ್ಡ ಚಗಲೆ.

ದುರ್ನಾಮಕ *dur-nāmaka.* (Having a bad name); piles or hæmorrhoids.

ದುರ್ನಾಯಕ *dur-nāyaka.* (A bad leader); a caterpillar (ಕಪ್ಪುಳಿದು Mr. 165).

ದುರ್ನಿಮಿತ್ತ *dur-nimitta.* A bad omen. (J. 19, 3; 31, 46). 2, a bad pretext.

ದುರ್ನಿರೀಕ್ಷಣ *dur-nirīkṣaṇa.* The state of being scarcely visible; invisibility (Bp. 54, 54; J. 7, 61; 12, 19).

ದುರ್ನೀತ *dur-nīta.* Badly managed, ill-conducted; unjustly decided, wrong; ill-trained, rude (Bp. 38, 70); misconduct, etc.

ದುರ್ನೀತಿ *dur-nīti.* Bad conduct; impropriety; impolicy; bad ethics. (Bp. 37, 22; 53, 43; My.).

ದುರ್ನೇವ *dur-nēva.* A bad excuse, poor pretence (My.).

ದುರ್ಬಲ *dur-bala.* Weak, feeble. ತನ್ನ ಮೆಯ್ಯೊಳು ಬಲನೊಪ್ಪ ಅರಸು, ಎತ್ತಾಸದಿಂ ನಿಜಮೊಪ್ಪ ಬೆರ್ಗದೆ, ನೆಗದ್ಡೆಯ ಸಮ್ಪ್ರಮೋಕ್ಷ ತದ ಜನನದಂ, ಜಲತಿರಾಧರಮಹ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಹದ ದುರ್ಗಂ, ರನ್ನ ಹೇ ಮಾಡಿಧನ್ಯಾರಂ, ಮಹಾವೀರಸೈನ್ಯಂ, ನಿಜಪ್ರಿಯಂ ಕೂಡೆ ಸಪ್ತಾಂಗ ಸಮ್ಪನ್ನಮೊಪ್ಪನ ರಾಜ್ಯಮಕ್ಕು ಮ್, ಇನಿಲ್ಲದಿಹ ರಾಜ್ಯ ದುರ್ಬಲಮೊ ನಕ್ಕುಂ (Mr. 271).

ದುರ್ಬೀನಿ *durbinī*. ದುರ್ಬೀನಿ = ದುರಬೀನಿ, etc. (B. 5, 155).
 ದುರ್ಬೀಜ *dur-bīja*. Bad seed. 2, one of base or disreputable descent (My.).
 ದುರ್ಬೀನು *durbinu*. = ದುರ್ಬೀನಿ, etc. (My.).
 ದುರ್ಬುದ್ಧಿ *dur-buddhi*. Weak-mindedness, folly, silliness. 2, evil-mindedness, malignity. (My.; Bp. 34, 11; Sp. s. ಮುಕ್ತೆ). 3, N. (J. 24, 42. 43. 64).
 ದುರ್ಬೋಧನೆ *dur-bōdhanē*. Evil counsel; bad, harmful teaching (My.; Tā.).
 ದುರ್ಬೋಧೆ *dur-bōdhē*. = ದುರ್ಬೋಧನೆ. (Bp. 50, 48. 49; Bh. 1, 8, 54; My.).
 ದುರ್ಭಗ *dur-bhaga*. Difficult to be gained or obtained; unfortunate, unlucky. (My.; fem. ದುರ್ಭಗಿ).
 ದುರ್ಭಯ *dur-bhaya*. Fear or painful apprehension of evil, such as may come from wild beasts, thieves, etc. (Bp. 7, 1; My.).
 ದುರ್ಭರ *dur-bhara*. = ದುರುಭರ. Difficult to be borne, burdensome, troublesome, intolerable;—hard to be maintained, supported, or filled. (Bp. 3, 16; 21, 26; 51, 59).
 ದುರ್ಭವ *dur-bhava*. Bad or miserable existence or life; the misery of worldly existence (Bp. 53, 3; 61, 79).
 ದುರ್ಭಾಗ್ಯ *dur-bhāgya*. Ill luck, an evil destiny, lucklessness; unfortunate. (My.; B. 4, 144).
 ದುರ್ಭಾವ *dur-bhāva*. Ill-will, evil-mindedness; hostile feeling (Bp. 53, 45; My.).
 ದುರ್ಭಾಷೆ *dur-bhāṣaṇē*. = ದುರ್ಭಾಷೆ. (My.).
 ದುರ್ಭಾಷೆ *dur-bhāṣhē*. Bad, abusive speech, opprobrious language (Bp. 57, 29; My.).
 ದುರ್ಭಿಕ್ಷು *dur-bhikṣa*. Scarcity of provisions, dearth, famine; hardness of the times. (Rām. 1, 5, 24; My.). — ದುರ್ಭಿಕ್ಷು ಬೀಡು. A dearth, etc., to come to pass (B. 4, 74; My.).
 ದುರ್ಭೇದ *dur-bhēda*. Difficult to be divided. 2, firmness, close union (Bp. 53, 75).
 ದುರ್ಮತ *dur-mata*. Evil-minded, malicious, wicked (Bp. 50, 45). 2, a bad opinion, doctrine, creed, or tenet (Bp. 50, 48; My.).
 ದುರ್ಮತಿ *dur-mati*. = ದುಮ್ಮತಿ. Evil-mindedness, malignity; foolishness (My.). 2, foolish (Abhā. 1, 44); evil-minded, malicious, wicked (Āpr. 2, 31; Bp. 32, 62). 3, the fifty-fifth year of the cycle of sixty (My.). 4, N. (J. 31, 20).
 ದುರ್ಮದ *dur-mada*. A mad conception or imagination;—drunken, fierce, infatuated. See Āpr. 1, 142; Śāv. 2, 90; ಪೌರ್ಮದ್ಯ.
 ದುರ್ಮನ *dur-mana*. = ದುರ್ಮನ No. 1. (My.).
 ದುರ್ಮನಸ್ಸು *dur-manas*. = ದುಮ್ಮನ. A bad disposition or perversity of mind, evil intention. 2, distressed or troubled in mind, disheartened, sad, sorrowful.
 ದುರ್ಮನ್ತ್ರ *dur-mantra*. Bad advice, evil or bad counsel (Bp. 50, 41; 58, 27); a wicked mantra or charm. — ದುರ್ಮನ್ತ್ರ ತನ. Bad charms and devices (Bp. 49, 27).
 ದುರ್ಮರಣ *dur-marāṇa*. Any violent or unnatural death (Sk.; My.).
 ದುರ್ಮಲ *dur-mala*. A heinous moral impurity or sin (Bp. 60, 55). 2, very impure, sinful or depraved (22, 60; 54, 20).

ದುರ್ಮಲತ್ರಯ *durmala-traya*. The three impure objects difficult to be got rid of: woman, gold, and landed property (Bp. 57, 84). Cf. ತ್ರೈಮಲ.
 ದುರ್ಮಲಿನ *dur-malina*. = ದುರ್ಮಲ No. 2. (Bp. 3, 47).
 ದುರ್ಮಾಂಸ *dur-māṃsa*. Proud flesh that grows in a sore or wound (Bp. 18, 66; 24, 7; My.).
 ದುರ್ಮಾನ *dur-māna*. = ದುಮ್ಮಾನ. Conception or apprehension of evil.
 ದುರ್ಮಾರ್ಗ *dur-mārga*. A bad way (J. 10, 9); misconduct, offence, wickedness (Bp. 31, 24; 41, 7; 57, 76; 60, 44; J. 10, 9; My.). 2, bad, wicked; a bad man (My.).
 ದುರ್ಮಾರ್ಗತನ *dur-mārgatana*. Misconduct, etc. (My.).
 ದುರ್ಮುಖ *dur-mukha*. Foul-mouthed, abusive. 2, having an ugly face; of a sullen countenance or temper.
 ದುರ್ಮುಖಿ *dur-mukhi*. Feminine of ದುರ್ಮುಖ. 2, N. of the thirtieth year of the cycle of sixty (My.).
 ದುರ್ಮುದ್ರೆ *dur-mudrē*. An improper sign, badge, or token (Bp. 3, 48).
 ದುರ್ಮೋಹ *dur-mōha*. The state of being stupified, bewildered, infatuated, or enamoured (ಮೋಹ Nn. 156; Mr. 488). 2, fainting, a swoon (ಮೂರ್ಛ 156; 488). 3, agitation, haste, etc. (ಬೇಗ 156; 488). 4, ignorance, folly (ಅಜ್ಞತೆ 156; ಮುಸುಕಿದ ಅಜ್ಞಾನ 488). 5, a fool (ಕಡು ಮೂರ್ಖ 156).
 ದುರ್ಮಳ *dur-yāśa*. = ದುರುಯತ. Ill repute, dishonour (Āpr. 2, 41; My., also ದುರ್ಮತಸ್ಸು).
 ದುರ್ಮೋಧನ *dur-yōdhana*. = ದುರ್ಮೋಧನ, ದುರ್ಮೋಧನ. The eldest son of Dhṛitarāṣṭra (Śmd. 177. 182; J. 15, 34). 2, N. of another prince.
 ದುರ್ಮೋಧನಸುತೆ *duryōdhana-sutē*. The daughter of Duryōdhana No. 2 (Āpr. 3, 78).
 ದುರ್ಮಕ್ಷಣ *dur-lakṣhaṇa*. = ದುರ್ಲಕ್ಷಣ. Badly marked (Sk.); a bad sign or mark; a bad symptom; a bad character or quality; an evil point; a vice (Mr. 361; Mhr.; B. 4, 200; My.).
 ದುರ್ಮಕ್ಷಣ *dur-lakṣhya*. Difficult to be observed, hardly visible (Sk., My.); difficult to be looked at, disagreeable to sight (My.). 2, inadvertence (B. 4, 154; Mhr.).
 ದುರ್ಮಭ *dur-labha*. Difficult to be obtained, hard to be attained, difficult of accomplishment; scarce, rare; difficult; excellent, eminent; dear, beloved. (Āpr. 2, 17; Bp. 8, 1; 39, 13; 51, 34; 58, 32; Śāv. 2, 85. 89; B. 5, 9; My.).
 ದುರ್ಮಿ *dur-lipi*. A bad, inauspicious writ (Bp. 49, 32).
 ದುರ್ಮತನ *dur-vaçana*. = ದುರುವಚನ. A harsh expression, bad, abusive language, insult. (J. 5, 50).
 ದುರ್ಮಣ *dur-varṇa*. Bad-coloured; of a bad or low species or class; silver.
 ದುರ್ಮಹ *dur-vaha*. Difficult to be borne. (Āpr. 2, 43).
 ದುರ್ಮಾಕ *dur-vāk*. Evil speech, abuse; inelegant language. (My.).
 ದುರ್ಮಾರ *dur-vāra*. Difficult to be restrained or stopped, not to be repressed or checked, irresistible (Sk.; My.).
 ದುರ್ಮಾರ್ತ *dur-vārtē*. Bad news, sad intelligence. (My.).
 ದುರ್ಮಾನ *dur-vāśa*. = ದುರ್ಮಾನ. Tbh. of ದುರ್ಮಾನ. (Bp. 48, 41; 54, 35).

ದುರ್ವಾಸನೆ dur-vāsanē. Bad smell, a stink (My.). 2, an evil, inauspicious recollection of past good or evil actions, or of janmāntara (Abhā. 1, 33; My.); a chimera. ದುರ್ವಾಸನು dur-vāsa. Ill dressed, unclothed, naked. 2, N. of a fishi of irascible temperament, a son of Atri by Anasīyā and an incarnation of a portion of Śiva. ದುರ್ವಿಗಾಹ ದುರ್-vigāha. Abuse (ದ್ವಿತೀಯನಾಥ, ಪದ್ಮನಾಭ Mr. 86). ದುರ್ವಿಟ ದುರ್-viṭa. A very bad voluptuary (Bp. 40, 10). ದುರ್ವಿದ್ಯಾ ದುರ್-vidagdhā. Imperfectly skilled, unskilled; stupid, silly; wholly ignorant. (Rāv. 1, 18; fem. ದುರ್ವಿದ್ಯಾ). ದುರ್ವಿಧ ದುರ್-vidha. Of bad habits, wicked. 2, badly circumstanced, embarrassed, poor (ದುಸ್ತರ, etc., ಬಡವ Mr. 230). ದುರ್ವಿನಿತ ದುರ್-vinīta. Ill-trained, badly educated, ill-mannered, wicked; stubborn. ದುರ್ವಿಮೋಹ ದುರ್-vimōha. Great bewilderment, evil desire (Śāstrasāra in W. v. 1254). ದುರ್ವಿಲಾಸ ದುರ್-vilasita. A rude or ill-mannered trick, rudeness, a wayward act (Abh. P. 14, 97). ದುರ್ವಿವಾದ ದುರ್-vivāda. A bad contest at law or quarrel (My.). ದುರ್ವಿಷಯ ದುರ್-vishaya. A bad thing or affair (Śēv. 2, 110; My.). ದುರ್ವೃತ್ತ ದುರ್-vṛitta. Bad conduct, mean practices. 2, behaving badly, vile, wicked, etc. (ಅನಾಚಾರ, ತಿವಾನ Mr. 253, one MS. ಸಿವಾನ; My.). ದುರ್ವೃತ್ತಿ ದುರ್-vṛitti. Disreputable conduct, bad practices (Bp. 41, 8; My.). 2, a misbehaved person (Bp. 38, 71). 3, bad circumstances, distress. ದುರ್ವೇಶ ದುರ್-vēśa. Difficult of ingress or access (Āpr. 5, 65). ದುರ್ವ್ಯಯ ದುರ್-vyaya. Useless or foolish expense (My.). ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ದುರ್-vyavahāra. A wrong judgment in law (Sk.). 2, a bad law-suit or quarrel (My.). ದುರ್ವ್ಯಾಸನ ದುರ್-vyāsana. An evil habit; bad desire (My.; B. 4, 194; 5, 53, 191). ದುರ್ವ್ಯಾಸನಿ ದುರ್-vyāsani. Of evil habits, practices or propensities (Bp. 45, 22; My.; B. 5, 208). ದುರ್ವ್ಯಾಸನೆ ದುರ್-vyāsane. A woman of evil habits, etc. (Bp. 40, 54). ದುರ್ವ್ಯಾಸಾರ ದುರ್-vyāpāra. Evil action or operation (Bp. 19, 2; My.). ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಿ ದುರ್-vyāpāri. A person engaged in bad business or actions (My.). ದುರ್ವ್ಯಾಪೋಹ ದುರ್-vyāmōha. An evil propensity or lust (My.). ದುರ್ವ್ಯಾಸಂಗ ದುರ್-vyāsanga. An evil habit (My.). ದುರ್ವ್ರಣ ದುರ್-vraṇa. A bad (venereal) wound or ulcer (Bp. 40, 70; My.). ದುರ್ವ್ರಯ ದುರ್-vraya. = ದುರ್ವ್ಯಯ. (My.). ದುರ್ಹೃದ ದುರ್-hṛid. Having a bad heart; an enemy. ದುರಿ duri. = ದುರಿ. A female tortoise. ದುರಿಕ್ಷಣ ದುರಿ-lakṣhaṇa. = ದುರ್ಲಕ್ಷಣ. One of the dōśhas in poetry (Āh. v. 40).

ದುವಂಗುಲ du-aṅgula. Two fingers (Bh. 2, 2, 97). ದುವಟ್ಟಿಗೆ duvaṭṭigē. Tbh. of ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಕೆ (Śmd. 378). ದುವದಿ duvadi. = ದುವಯಿ, ದುವನಿ, ದುವೈ, ದೂವಿ, ದೂವೆ 2. Tbh. of ದ್ವಿಪದಿ. N. of a metre (Āh.). ದುವಯಿ duvayī. = ದುವದಿ. (Āh.). ದುವವಿ duvavi. = ದುವಯಿ. (Āh.). ದುವ್ಯಾಳಿ duvāḷi. Rapid course, a run, a gallop (Bh. 1, 7, 2; J. 18, 7; Mhr. ಧೂಮ). ದುವ್ಯಾಳಿಸು duvāḷisu. = ದೂವಾಲಿಸು. To make run; to cause to run or gallop (Bh. 3, 18, 14; J. 22, 7). 2, to run fast, to hasten (v. i., Bh. 3, 8, 31; 3, 19, 13); to frisk (Rāv. 6, after 11). ದುವೈ ದುವೈ. = ದುವದಿ. (Āh.). ದುಃ duḥ. = ದುಃ, etc. ದುಷ್ಟ ರಿಶ ದುಃ-ṣarita. Misbehaving, wicked;—misbehaviour, ill-conduct, wickedness. (Bp. 45, 9, 38; 57, 91; J. 11, 39). ದುಷ್ಟ ರಿಶ ದುಃ-ṣaritra. = ದುಷ್ಟ ರಿಶ. (Abh. P. 15, 71). ದುಷ್ಟ ಮರ ದುಃ-ṣarma. Affected with disease of the skin: leprous. 2, without prepuce. ದುಷ್ಟಿ ದುಃ-ṣinhē. An inauspicious mark or sign; an evil omen (Mhr.; My.). ದುಷ್ಟೇಶ ದುಃ-ṣēta. (= ದುರ್ವನನಾಥ). Disheartened, sad (Bp. 57, 10). ದುಷ್ಟೇಷ್ಠ ದುಃ-ṣēṣṭh. Naughtiness (My.). ದುಷ್ಟ್ರವನ ದುಃ-ṣyavana. Unshakable, unmovable, firm: Indra. ದುಷ್ಟ್ರಕುನ ದುಃ-ṣakuna. (ದುಃಕುನ). A bad omen (My.). ದುಷ್ಟ್ರಲಿ ದುಃ-ṣālē. = ದುಃಕಲಿ. (J. 32, 50, etc.). ದುಷ್ಟ್ರಲು ದುಃ-ṣālu. Two shawls; a double shawl (Mhr. ದುಶಾಲಾ; My.; Br.). ದುಷ್ಟ್ರನ ದುಃ-ṣāsana. = ದುಃಶಾಸನ. Difficult to be governed, intractable. 2, N. of one of the sons of Dhṛitarāṣṭra (Bh. 2, 14, 61; My.). ದುಷ್ಟ್ರಲಿ ದುಃ-ṣāla. = ದುಃಶೀಲ. (My.). ದುಷ್ಟ್ರವ ದುಃ-ṣāva. = ದುಃಶ್ರವ. (Āpr. 5, 65). ದುಃ duḥ. = ದುಃ, etc. ದುಷ್ಟ್ರಕ ದುಃ-kaṇṭhaka. An obstacle difficult to be surmounted (J. 15, 36). ದುಷ್ಟ್ರಕ ದುಃ-kara. = ದುಃಕರ. Difficult to be done; difficult to be reached or attained; difficult, arduous; acting badly, wicked, bad; a difficult or painful act, a difficult task. See Śmd. 189, 190. ದುಷ್ಟ್ರಮ ದುಃ-karma. An evil act, a sinful action, a crime (ವ್ಯಾಸನ Nn. 166; Bp. 54, 20; 60, 40; My.). 2, any difficult or painful act. 3, acting badly; a man of a low caste, a ṣāpṇāḷa (ನಿಪಾದ, ಜನಂಗಮ, ಹೂಲಿಯ Mr. 381). ದುಷ್ಟ್ರಮ ದುಃ-karmi. Sinful, wicked (Bp. 22, 60; 51, 27; My.). ದುಷ್ಟ್ರಲಿ ದುಃ-kali. The bad kaliyuga (Bp. 18, 1). ದುಷ್ಟ್ರವ ದುಃ-kavi. A bad, worthless poet (My.). ದುಷ್ಟ್ರವಿಶ ದುಃ-kavitē. Bad poetry (Grj. 1, 22). ದುಷ್ಟ್ರಮ ದುಃ-kāma. Wicked lust (Bp. 41, 9). ದುಷ್ಟ್ರಾಲ ದುಃ-kāla. An evil time, on account of sin, famine, sickness, etc. (My.).

ದುಷ್ಕೀರ್ತಿ dush-kirti. Ill fame (Rām. 6, 14, 30).
 ದುಷ್ಕೃತ dush-kṛita. = ದುಃಕೃತ. Done wrongly or wickedly;
 a misdeed, sin, crime (Bp. 23, 40; 34, 18; 36, 27; etc.).
 ದುಷ್ಕೃತಿ dush-kṛiti. = ದುಃಕೃತಿ. A work done wrongly, a
 worthless composition.
 ದುಷ್ಕೃತ್ಯ dush-kṛitya. = ದುಃಕೃತ್ಯ. A misdeed, sin, orime
 (ಕಾಡ್ಗಿಯು ಸಿಂ. 52; B. 5, 47).
 ದುಷ್ಕೃತಿಮ ದುsh-kṛitima. = ದುಃಕೃತಿಮ. Black, wicked
 falsehood or deceit.
 ದುಷ್ಕ dush-kha. = ದುಃಖ. (ದಾಧೆ, ವೇದನೆ, ವ್ಯಥೆ, ಸೀಡೆ, ಅರ್ತಿ Mr.
 393; ಅಳ 515).
 ದುಷ್ಕ ದuṣṭa. = ದುಟ್ಟ. Become bad or spoiled; corrupt, bad,
 wicked, vicious, depraved, noxious (ದುರ್ಜನ Nn. 51);
 having evil intentions, ill-affected (see ಅಮೃತ). 2, ಅವ
 ಲೋಕ (51). 3, sin, orime, guilt. 4, the shadvarga (51).
 5, a serpent (ಸರ್ಪ 51). 6, a horse (ನಾಟ, ಕುದುರೆ 51).
 7, the fluid that flows from the temples of an elephant
 in rut (ಗಜದಾನ, ಅನೆಯ ಮದ 51). Feminines ದುಷ್ಟೆ (see
 ಕದು; J. 5, 61), ದುಷ್ಟಳು (My.).
 ದುಷ್ಕಗಜ dushṭa-gaja. A vicious elephant, an elephant in
 rut.
 ದುಷ್ಕಗುಣ dushṭa-guṇa. A wicked disposition, an evil
 mind (My.).
 ದುಷ್ಕಚತುಷ್ಪಯ ದuṣṭa-čatusṭaya. Four desperate charac-
 ters in Duryōdhana's army: Duṣṭāsana, Karna, Śakuni
 and Saindhava (Tē.; My.).
 ದುಷ್ಕತನ dushṭatana. = ದುಟ್ಟತನ. Badness, wickedness (My.;
 B. 3, 43); perversity, falsehood (ಕೆಯ್ತು G.).
 ದುಷ್ಕನಿಗ್ರಹ dushṭa-nigraha. Punishment of the wicked;
 punisher of the wicked (Ā. Bp. 47, 27; Dp. 121, 7).
 ದುಷ್ಕಬುದ್ಧಿ dushṭa-buddhi. Evil-minded. 2, N. (J. 28, 25,
 etc.).
 ದುಷ್ಕಮೃಗ dushṭa-mṛiga. A wild beast, a beast of prey
 (My.).
 ದುಷ್ಕಾತ್ಮ dushṭa-ātma. Of a bad nature, evil-minded,
 wicked (Sā.; My.; B. 5, 48).
 ದುಷ್ಕಪಟೆಟ್ಟು dushṭapṭu-čēṭṭu. (= ಅಜ್ಜುಂಗಿ, etc., ಕುರುಟ್ಟಿಗೆ
 ಗಿಡ Si. 151; Tē. ದುಷ್ಟಪು-ಅಳು, ದುಷ್ಟಪು-ಚೆಟ್ಟು, the plant
 Odina woder).
 ದುಷ್ಕ dush-sthu. Standing badly: ill-behaved, depraved.
 ದುಷ್ಕಪತ್ರ dush-patra. A kind of perfume.
 ದುಷ್ಕಪುತ್ರ dush-putra. A bad son. (My.).
 ದುಷ್ಕರಿಣಾಮ ದuṣṭa-pariṇāma. = ದುಷ್ಟರಿಣಾಮ. Difficult to be
 finished or ended; difficulty.
 ದುಷ್ಕಪ್ರತಿ dush-pratiti. = ದುಃಪ್ರತಿತಿ. Ill fame (My.).
 ದುಷ್ಕಪ್ರದರ್ಶನ dush-pradharṣhapi. Not to be assailed or
 meddled with (fem.); the plant *Melongena incurva* Mill.
 ದುಷ್ಕಲ ದush-phala. A bad fruit or result (My.).
 ದುಷ್ಕಮ ದush-sama. (ದುಃಷಮ). Uneven; unequal. ದುಷ್ಟಮಂ,
 improperly; unseasonably. See Abh. P. 1, after 67.
 ದುಃನ ದuḥ. = ದುಃ, etc.
 ದುನರ du-sara. 1. Tbh. of ದ್ವಿತರ (Smd. 378).
 ದುನರ dusara. 2. A second; other; some besides (My.;
 Mhr. ದುಸರಾ).

ದುನರ dusari. — ದುಸರಿಯಿ. A winding half shrubby plant,
Cocculus villosus D. C. (St. & Pl.).
 ದುಸ್ತರ dus-tara. Difficult to be passed or crossed over,
 hard to get over; impassable; invincible; difficult to be
 endured; poor (ಅಕಂಡನೆ, ದುರ್ಗತ, ದುರ್ವಿಧ, ದರಿದ್ರ, ಬಡವ
 Mr. 230; Ūpr. 2, 49; Bp. 7, 16; 45, 25).
 ದುಸ್ತಾ ಮನ ದus-tāmasa. The bad quality of darkness
 (Siv. 4, 55).
 ದುಸ್ತ dusta. Dress: a suit of clothes, a garment (My., Tē.;
 T. ತಿಸ್ತು). ದುಸ್ತ ಇಲ್ಲದವನ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಸ್ಥವಾಗದು (Prv.). See
 Prv. 2. ದೇವಾಂಗ.
 ದುಸ್ಸಂಗ dus-saṅga. = ದುಃಸಂಗ. Bad inclination. 2, bad
 company, evil connection (My.).
 ದುಸ್ಸಂಗಿ dus-saṅgi. (ದುಃಸಂಗಿ). A person who associates
 with evil companions (My.).
 ದುಸ್ಸಂತತಿ dus-santati. (ದುಃಸಂತತಿ). A bad progeny or
 family (My.).
 ದುಸ್ಸನ್ನಾನ dus-sandhāna. = ದುಃಸನ್ನಾನ. Difficult to be join-
 ed together or united or reconciled. 2, pimpship (My.).
 ದುಸ್ಸಂಧಿ dus-sandhi. = ದುಃಸಂಧಿ. An error in grammatical
 sandhi (Ūh. v. 40; Bp. 1, 18).
 ದುಸ್ಸಹ ದus-saha. = ದುಃಸಹ. Intolerable, unbearable, ir-
 resistible (J. 22, 30; My.). 2, N. of a son of Dhṛitarā-
 shṭra.
 ದುಸ್ಸಹವಾಸ dus-sahavāsa. = ದುಃಸಹವಾಸ. = ದುಸ್ಸಂಗ No. 2.
 (My.).
 ದುಸ್ಸವಪ್ನ ದus-svapna. = ದುಃಸವಪ್ನ. (My.).
 ದುಸ್ಸವಭಾವ ದus-savabhāva. (ದುಃಸವಭಾವ). A bad disposi-
 tion or nature (My.). 2, N. (J. 24, 42. 43. 64).
 ದುಹ duh. Milking; yielding. See ಗೋ.
 ದುಹತ್ತ du-hatta. = ದುಹತ್ತ. Tbh. of ದ್ವಿತತ್ತ (Smd. 378).
 ದುಹಿ duhi. Tbh. of ದ್ವಿ (T. ತುನ). Discordance: hatred, ill-
 will. ದುಹಿ ಮೂರುವನ ಅಹಿ ಹಾಗೆ (Prv.).
 ದುಹಿತಾರ duhitāra. Tbh. of ದುಹಿತ್ಯ (Smd. 104; My. as ದುಹಿ
 ತಾರಳು).
 ದುಹಿತುಪತಿ duhituh-pati. A daughter's husband.
 ದುಹಿತ್ಯ duhitri. = ದುಹಿತಾರ, ದುಹಿತೆ. The milk-maid: a
 daughter.
 ದುಹಿತೆ duhitē. Tbh. of ದುಹಿತ್ಯ. (My., Tē.; Bp. 3, 86).
 ದುಹೇರಿ duhēra. = ದುಹೇರಿ. Doubled; double; consisting of
 two (Mhr. ದುಹೇರಾ, ದುಹೇರಿ). 2, = ದುರಂಗಿ (My.).
 ದುಹೇರಿ duhēri. = ದುಹೇರಿ No. 2. (My.).
 ದೂ dū. = ದು. See ದೂವಟ್ಟಿಗೆ, ದೂಹತ್ತ, ದೂಹತ್ತಿ, ದೂಹತ್ತಿ.
 ದೂಕರಿಸು dū-karisu. = ತೂಕರಿಸು. ದೂಕರಿಸುವಿಕೆ (ಕೇಳಿಕೆ,
 ಉಗುದುವಿಕೆ, ನಿತ್ಯೇವ, etc. Si. 400, only in Si.).
 ದೂಚ dūca. N. (Nn. 3, o. rs. ಮಾಚ, ಚೂದ, ಧೂತ).
 ದೂಟಿಸು dūṭisu. To cause to hop (or bound,
 Rām. 3, 6, 18).
 ದೂಟು dūṭu. = ದೂಟು. (To rock, v. i., Bh. 6, 4, 26);
 to hop, (to bound, Rām. 3, 6, 19). — ದೂಟಾದಿಸು. — ಅಡ
 ಸು. To rock (v. t., J. 13, 43).
 ದೂಡಿ dūḍi. N. — ದೂಡಿಯು. — ಅಯ್ಯ. (Bp. 56, 52. 53. 56). — ದೂ
 ಡಿದೇವ. See ಮಾದರ. — ದೂಡಿದೇವಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. See ಮಾದರ.
 ದೂಡಿಗ dūḍiga. = ದೂಡಿ. See ಮಾದರ.

ಮೂಡಿಸು dūḍisu. To cause to push, etc.; to cause one's self to be pushed, etc. *ಮೂಡಿಸು ಕೊಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯ ಹೇಡಗಿತ್ತ ಕಡೆ-ಮೂಡಿಸು ಕೊಟ್ಟವನಿಗೆ ನಾಡಿನ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? (Prvs.).*

ಮೂಡು dūḍu. To push, to thrust, to shove away or aside, to throw out of, as out of a village, a caste, etc. (My.). ಕಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಾ ಎಲಿ ಮೂಡಿ, ಆದಾ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮೂಣ್ಣು dūḍṇu. (Smd. 48). = ಮೂಟು. To walk on one leg, to hop, to rock (ಎಕಪಾದಗತಿ Smd. Dh.; cf. ಮುಣ್ಣು).

ಮೂತ dūta. = ಮೂವ, ಮೂವನ. A messenger, a carrier of intelligence, an envoy, an ambassador (ಆಞ್ Nn. 66; ಪೋಗಿ ಬೇಡುವಂ Mr. 245); a go-between, a negotiator.

ಮೂತಲಕ್ಷಣ dūta-lakṣaṇa. The characteristic mark of a messenger. (My.).

ಮೂತತನ dūtātana. = ಮೂತತ್ವ. (G.).

ಮೂತತ್ವ dūtātva. = ಮೂತ್ಯ No. 1. (Sk.). ಮೂತತ್ವ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಫೀತತ್ವ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ಮೂತಿ dūti. = ಮೂವನ, ಮೂವಿ 1. A female messenger; a confidente. 2, a procuress, a go-between.

ಮೂತಿಕಾಕಲ್ಪ dūtīkā-kalpa. The injunction or advice of a procuress (Ūpr. 8, after 92).

ಮೂತಿಕೆ dūtīkē. ಮೂತಿಕಾ. = ಮೂತಿ. See ವಸನ್ತ-.

ಮೂತ್ಯ dūtya. The rank or employment or office of an ambassador, the condition of an envoy. 2, a message.

ಮೂವ dūda. Tbh. of ಮೂತ. = ಮೂವನ, q. v. A messenger (see Smd. s. ದಾರ್ 1 under ಬರ್ 1; V. 9, 106), etc.

ಮೂವನ dūdava. Tbh. of ಮೂತ. A go-between, a gossip (ಸೂ ದ್ವರವಂ Ūt. I, 45, o. r. ಮೂವ).

ಮೂವನ dūdavi. Tbh. of ಮೂತಿ. A procuress, a pimp (ಮೂತಿ, ಸಂಚಾರಿಕೆ Hlā.; ಕುಣ್ಣಿನ Ūt. I, 6; ಕುಟ್ಟಿನ II, 87; ಕುಣ್ಣಿನ Kk. 30, o. r. ಕುಣ್ಣಿನ; ಕುಣ್ಣಿನ Smd. 75; Ūpr. 8, after 83; Abh. P. 4, 11).

ಮೂವಿ dūdi. 1. Tbh. of ಮೂತಿ (Smd. 838).

ಮೂವಿ dūdi. 2. Tbh. of ತೂಲ or ತೂಲಿ. Cotton after being cleaned (Tē.; Sk. ಮೂಲೇ = ತೂಲೇ). 2, the silk of the silk-cotton tree used as tinder (My.). — ಮೂವಿಕಾಯಿ. The pod of the silk-cotton or būruḡa tree (My.).

ಮೂವಿ dūdi. 3. N. of a plant (see s. ಕ್ಷೀರಾಂ No. 2).

ಮೂಫೇಣಿ dūd-phēṇi. Milk-balls, balls made of milk, sugar and a little flour (My.; Mhr., H., also ಮೂಫೇಡಾ).

ಮೂನ dūna. Burnt, inflamed; pained, afflicted, distressed, fatigued (Sk. ದೂ, pain, distress).

ಮೂನಿಸು dūnisu. = (ಮೂನಿಸು), ಮೂನಿಸು. To suffer mental pain, to grieve, to sorrow, to grow fatigued. ಮೂನಿಸಿದುದು (ಚಿನ್ತೆ Ūt. II, 107).

ಮೂವ dūpa. Tbh. of ಫೂವ (Smd. 839; My.). ಮೂವಾ ಹಾಕಿದರೆ ಪಾಪಾ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ಮೂವದ ಕಡ್ಡಿ. A thin stick covered with frankincense (My.).

ಮೂನಿಸು dūpisu. (= ಮೂನಿಸು). To grow fatigued (Bh. 8, 23, 17; J. 23, 30; My.).

ಮೂಮ dūma. Tbh. of ಫೂಮ (or ಫೂಮ್). N. (My.). ಕುರು ಷಮಮಗೆ ತ್ರೀಮುದ್ರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮೂಮರ dūmara. Tbh. of ಫೂಮ್ (My.); fine drizzling rain (My.).

ಮೂರ dūra. = ಮೂರು. Distant, far from; remote, long (as a journey), a long way off; distance, farness, remoteness, a long distance, a long way (ಗಣ್ಣು Ūt. I, 6; Kk. 64; Smd. 50). ಮೂರದ ನೀರು ದಾರಿಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಮೂರವಾದ ಊರಿಗೆ ಹಾಡಾ ಹೋದಾನೋ? — ಮೂರವಿದ್ದ ಮಗನಿಗೂ ಹತ್ತರವಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಸಂ ವಾರದು (Prvs.). ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮುನಿಯಂ ಮೂರದಲಿ ಕಣ್ಣು (Bp. 41, 25). See Smd. 230. — ಮೂರಂ, (K. ಮೂರ), to a distance, far; at a distance. — ಮೂರಕ್ಕೆ. To a distance. 2, from a distance, from afar. ಮೂರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ನುಣ್ಣಿಗೆ (Prv.). — ಮೂರ ಮೂರ. rep. (B. 3, 46; 4, 35, 87; Bp. 47, 63; 58, 57). — ಮೂರ ಮೂರು. = ಮೂರ ಮೂರ. (B. 4, 120). — ಮೂರ ಪೋಗು. = ಮೂರವೊಗು. See ತೂವಿರ. — ಮೂರ ಮಾಡಿಸು. To cause to cease to be, etc. ಸೆವೆಯವರ ಕಪ್ಪಗಳನ್ನು ಮೂರ ಮಾಡಿಸಿದನು (B. 5, 206). — ಮೂರ ಮಾಡು. To remove (My.). ಅವರ ಆಪ ತ್ತನ್ನು ಮೂರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ (B. 4, 88). ನನ್ನ ಕಪ್ಪವನ್ನು ಮೂರ ಮಾಡು ವದಕ್ಕಾಗಿ (4, 107). ಮೂರ ಮಾಡೋಣ (ವರಿಪಾರ G.). See B. 5, 78, 199, 205. — ಮೂರವೊಗು. -o-ಪೋಗು. To go far, etc. See ಕಡೆ.

ಮೂರಗ dūra-ga. Going far; being far, remote; being far from. (Bp.).

ಮೂರತ dūra-ta. From afar; at a distance, far. (My.).

ಮೂರದರ್ಶಿ dūra-darśi. Far seeing, wise.

ಮೂರದೃಷ್ಟಿ dūra-dṛiṣṭi. Far-sightedness, long-sightedness; foresight; discernment. (My.).

ಮೂರಧಾವನ dūra-dhāvana. Running far. See ದಾಡು.

ಮೂರಸ್ಥ dūra-sṭha. Standing afar off, remote; standing or being far from (Bp. 39, 13).

ಮೂರಾತ್ ದೂರಾತ್. From a distance, from afar; far from; in a remote degree; afar.

ಮೂರಾದಾಹ್ವಾನ ದೂರಾತ್-āhvāna. Calling from afar or to a distance. See ಊರ್.

ಮೂರಾರ್ಥ dūra-artha. A remote or recondite object.

ಮೂರಿ dūri. An (iron) axle-tree (My.; H.; Mhr. ಧೂರಿ, the shaft of a cart, plough, etc.; ಧೂರ, the pole of a cart).

ಮೂರಿಸು dūrisu. = ಮೂನಿಸು, q. v. ಮೂರಿಪುದು (ಚಿನ್ತೆಪುದು Ss.). See Ūpr. 3, 67; 8, 65; Abh. P. 10, 57; 11, 94.

ಮೂರಿಕೃತ dūri-kṛita. Made distant, removed, placed to a distance or far off, etc. (Ūpr. 4, after 28; Bp. 29, 2; 37, 64; 38, 3).

ಮೂರು dūru. = ಮೂರ. Gen. ಮೂರಿನ; Abl. ಮೂರಿನ್. (B. 2, 23; 3, 85, 116; 5, 126, 139, 261).

ಮೂಡಿಸು dūḍisu. To cause to abuse, etc. (My.).

ಮೂಡಿಸು dūḍu. 1. To bear tales; to report evil of others; to blame, to reproach, to abuse, to revile; to calumniate, to slander, to asperse (ಪೈತುನ್ಯ Smd. Dh.; My.; Tē.; T. ತೂಡು). ಮೂಡಿಸಿದ ಬಸವನ ಪಟ್ಟಿ ನಾಯಕನ (Bp. 11, 4). ಮೂಡಿಸಿದ ಶಿವಭಕ್ತರು ಗಳಂ? (45, 18). ಮೂಡಿಸು ಪಟ್ಟವನು (ಆತ್ಮಾಂಶ, ಅಭಿಶಸ್ತ Ss. 865). See Bp. 36, 28; Bh. 1, 8, 10; B. 3, 13. — ಮೂಡಾಡು. -ಅಡು. To abuse one another (My.).

ಮೂಡಿಸು dūḍu. 2. Aspersions, blame, slander, calumny, etc. (ಗಾರಣ Smd. II; Ūpr. 6, 77; My.; T., M. ತೂಡು). ಮೂರಿಯ ತನಕ ಮೂಡು, ಮೂರಿಯ ತನಕ ಓಟ (Prv.). See Prv. s. ಎದುರಿಗೆ ಅಡು. — ಮೂಡುಗೊಳಗಾಗು. -ಅಳಗೆ ಅಗು. To become subjected to or undergo the reproach, etc. of

others, to become an object of reproach (Bp. 9, 31). — ದೂರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To get blamed, etc. (My.). — ದೂರು ತರು. To bring blame upon one's self (My.). — ದೂರು ಘೇರು. -ಘೇರು. To get blamed (Śāstrasāra in W. v. 1259). — ದೂರು ಹೇರು. To tell tales; to slander, etc. ತ ಮ್ಬಿ ಹೋಗಿ, ಭೇರಿಗೆ ದೂರು ಹೇರಿದ ಹಾಗೆ. — ತಮ್ಮನ ಸಂಗಡ ತಗ್ಗಿ ಗಟ್ಟಿ ದೂರು ಹೇರಿದರೆ ನಿನಗೇನವ್ವ? (Prva.). — ದೂರು ಹೊಡು. To put reproach upon another, to slander, etc.; to bring blame upon one's self (My.). ದೂರು ಹೊಡೋ ಕನ್ನ ಮಾರಿ ಹೊಡೋದುತ್ತುವು (Prv.).

ದೂರ್ತ dūrta. Tbh. of ಧೂರ್ತ. (ಎಬಿ Nr.; My.).

ದೂರ್ತ dūrtē. Tbh. of ಧೂರ್ತ. (My.).

ದೂರ್ವಾಸ ದūrvāsa. = ದುರ್ವಾಸ. (Bh. 3, 16 sum.; My.).

ದೂರ್ವೆ ದūrvē. ದೂರ್ವಾ. The grass *Panicum dactylon* Lin. (*Agrostis linearis* Retz.). See ಕದಾಕೆ.

ದೂಲಿ dūla. (= ತೊಲಿ). A beam of timber (Tē.; My.; T. ತೂಲ; Si. 77. 120. 290).

ದೂಲಿ dūlē. Itching; lust (Tē., also ಮಹಿಮೆ; cf. ತುಲಿ 2). — ದೂಲಿಗೊಣ್ಣಿಬಳ್ಳಿ. A climbing shrub, *Tragia involucrata* Lin. (Si. & Pl.; Tē. ದೂಲಿಗೊಣ್ಣಿ, oowitch, *Dolichos pruriens*).

ದೂವಟ್ಟಿಗೆ ದū-vattigē. Tbh. of ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಕೆ (Śmd. 352. 378).

ದೂವಾಳಿಸು ದūvālisu. = ದುವಾಳಿಸು. To hasten (v. i., J. 18, 8).

ದೂವಿ ದūvi. = ದುವವಿ, etc. (Ch.).

ದೂವೆ ದūvē. 1. Tbh. of ಧೂವು (Śmd. 364). ಪುದ್ಗಯೆನ್ನು ದೂವೆಯೋ ತಲಂ ಪುದ್ಗ ಕ್ರಿಯೆ (Śmd. I). — ದೂವೆಗಿಡ್ಡು. -ಕಿಡ್ಡು. A fire that emits much smoke (ಕುಕೂಲ, etc. Mr. 482).

ದೂವೆ ದūvē. 2. = ದೂವಿ. (Ch.).

ದೂಷಕ ದūshaka. Making bad, corrupting, polluting; dishonouring, disgracing; offending; blaming; he who offends, or blames; he who sullies, defiles, seduces, blames, abuses, etc. (Bp. 32, 52; 44, 34; 45, 20; 56, 22. 37).

ದೂಷಣಿ ದūshana. = ದೂಷಣೆ. Corrupting, spoiling, violating; contaminating; dishonouring; blaming, censuring, abusing, calumniating; blame; guilt, sin. See ಪದ; Bp. 20, 38; J. 1, 5; 2, 60. 2, N. of a rūkshasa (Rām. 3, 6, 18).

ದೂಷಣಿ ದūshañē. = ದೂಷಣ. Blaming, etc. (My.). — ದೂಷಣೆ ಮಾಡು. To abuse, to blame, etc. (My., ಅವನನ್ನು-). — ದೂಷಣೆ ಮಾಡು. Words of abuse (My.). — ದೂಷಣೆ ಹೇರು. To tell tales, etc. (My., ಅವನ ಮೇಲೆ). — ದೂಷಣೆ ಹೊನ್ನು. To get blamed, censured, etc. (ಪದ ಪೂರ್ವ G.).

ದೂಷಿಕೆ ದūshikē. The secretion or rheum of the eyes.

ದೂಷಿತ ದūshita. Corrupted, spoiled; contaminated, defiled; blamed, censured, calumniated. See ದೋಷ, ಮಲ.

ದೂಷಿಸು ದūshisu. To blame, to censure, to abuse, etc. (Ūpr. 5, 127; Bp. 37, 12; 54, 52; J. 7, 11. 65; My.).

ದೂಷ್ಯ ದūshya. 1. Corruptible; deserving censure, condemnable, reprehensible; contemptible, vile, bad (Śmd. 28; Kāv. II, 2, B, 44).

ದೂಷ್ಯ ದūshya. 2. = ದೂಸ 2, ದೂಸು. Cloth, or a kind of cloth; cotton, calico. 2, a tent.

ದೂಸ ದūsa. 1. Milk. See ಅಮೆ.

ದೂಸ ದūsa. 2. Tbh. of ದೂಷ್ಯ 2. See ದೂಸಿಗ; Ūpr. 7, 63.

ದೂಸೆ ದūsañē. Tbh. of ದೂಷಣ (Śmd. 335; My.).

ದೂಸರ ದūsara. Tbh. of ಧೂಸರ (Śmd. 338; ನಸುಬಿಳಿದು Cm.).

ದೂಸದಿ ದūsaṛ. ದೂಸದಿ. Reason, motive; cause; — one's own side, one's own point of view, one's own advantage, self-interest (ತನ್ನ ಯ ದೆಸೆ Ūt. I, 95; II, 20; ತನ್ನ ದೆಸೆ ಕೆ.). (ಅನುಸ್ವಾರ ಎಸರ್ಗಂ ಗಳ) ಸ್ವರಂಗ ಪರದೋ ಇರ್ತ ದೂಸದಿಂ ಸ್ವರಾಂಗಮುಮ್ ಅಪ್ಪವೆ (Śmd. 21). ಆ ಕತ್ತಿರಕರ್ಮಯ ದೂಸದಿಂ ಬನ್ನು (Bp. 28, 27). ನಿನ್ನಿಡನಾದಿದ ದೂಸದಿನ್ಗೆ ಎನಗಮ್ ಈ ಸಂಕಟಂ ಬನ್ನು ಮ (V. 14, after 33). ದೂಸದಿಂ (ತನ್ನ) ಧುಖವಿವಯವತಾವ ತೇಖವನ್ ಇಳಿಯೊಲು ನನ್ನಿರರ್, ಎಲೇ? (J. 18, 42). ನುಡಿವರ್ ಎನ್ನು ಇಳಿಯೋ ಆರಾದೊಡಂ ದೂಸದಿಂ? (18, 56). See Abh. P. 8, 28; 7, after 47; 9, after 15; 9, 158; Ū. Bp. 10, 28; V. 2, 34; J. 18, 53. 54.

ದೂಸಿಗ ದūsa-iga. (Śmd. 233). A cloth merchant (ಸೀರೆವರದ Kk. 35; Śm. 67; Ū. Bp. 47, 41; Rām. 5, 8, 51). — ದೂಸಿಗ ವಸರ. -ವಸರ. The shop of a cloth merchant (ಸೀರೆಯ ವಸರ Ūt. II, 59; Grj. 2, 95).

ದೂಸು ದūsu. = ದೂಸ 2. Cloth (ಪದಾ Śm. 115; T. ತೂಸು).

ದೂಹತಿ ದūhati. = ದೂಹತಿ. (Rām. 6, 45, 32).

ದೂಹತ್ತ ದū-hatta. = ದೂಹತ್ತ. (Śmd. 378).

ದೂಹತ್ತಿ ದū-hatti. = ದೂಹತಿ, ದೂಹತ್ತ. A sword wielded with both hands (Bh. 6, 4, 140).

ದೂಹಸ್ತಿ ದū-hasti. Tbh. of ದ್ವಿಹಸ್ತಿ. (Śmd. 352).

ದೂಳೆ dūl. = ದೂಳು, etc. (J. 16, 37; 17, 57; 19, 29; T. ತುಗ್ಗ, ತೂಜ, ತೂಳ; M. ತೂಳ, ತೂಳ, ಹೂಳ; Tē. ತುಮುರು, ದುಮ್ಮರ, ದೂಗರೆ, ದುನ್ನೆ; cf. ದುಮ್ಮು). — ದೂಳಾಟ. -ಅಟ. Playing with dust (J. 19, 51). — ದೂಳಿಮ. -ಇದು. To throw or raise dust (J. 4, 23; 10, 8). — ದೂಳೋಣ್ಣೆ. -ಕೋಣ್ಣೆ. = ದೂಳಿಗೋಟಿ. (Ū. Bp. 42, 23).

ದೂಳಿ ದūla. = ದೂಳ. (ಪಾಂಕು G.; ರೇಣು Ūb.; Mhr. ಧೂಳ).

ದೂಳಿ ದūli. (= ಧೂಳಿ). Tbh. of ಧೂಲಿ (Śmd. 339; ರಜಸ್, ಪಾಂಕು, etc. Nr.; ರೇಣು Nn. 55, o. r. ದೂಳು; J. 8, 8; 22, 36). ದೂಳಿ ದೂಪನಾದೀತೇ? ಮೂಳಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗನಾದೀತೇ? — ದೂಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಹೇರಿದ ಕಾಟ ತಪ್ಪೀತೇ? — ದೂಳಿಯಿಲ್ಲ ಮೂಳಿಗೆ ಅದೀತೇ? (Prva.). — ದೂಳಿಳಿಳಿ. = ದೂಳಾಟ. (Rāv. 11, 77). — ದೂಳಿಗೋಟಿ. -ಕೋಟಿ. = ಧೂಳಿಕೋಣ್ಣೆ. q. v. (J. 18, 7; Bh. 1, 7, 64). — ದೂಳಿಪಟ. = ಧೂಳಿಪಟ. — ದೂಳಿಮರ. A fence of wood over a carriage wheel to keep the dust down, a dust-board (My.). ದೂಳಿಸು ದūlisu. To smear on (V. 42, after 21; T. ಕುಳುಮ್ಬು; cf. ತೂಳಿ 1). 2, to be smeared on (Rām. 1, 7, 18).

ದೂಳು dūlu. = ದೂಳ, ದೂಳ. (Tbh. of ಧೂಲಿ). Dust; powder; pollen (My.; ರಜ Nn. 69. 111; ರೇಣು 90; ರೇಣು, ಪರಾಗ 113; ರಜಸ್ Si. 409). ಹೂವಿನ ದೂಳು (ಪರಾಗ, ಸುಮನೋರಜ Nr.). ಹುವಿನೋಳಿಗಿರುವ ದೂಳು (ಪರಾಗ, etc., ಅಲರ ಪುಡಿ Si. 124). ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲ ದೂಳು ಹಾದರೆ ಕೋರೋ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತೇ? — ದೂಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವ ಮೂದಿನಿ ಕಡೆ (Prva.). See ಕೆನ್ನ. — ದೂಳಕ್ಕ ರ. -ಅಕ್ಕರ. A letter which a school-boy draws upon the sand-board, etc. in learning to write (My.; Mhr. ಧೂಳಕ್ಕ ರ). — ದೂಳ ಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 47, 85). — ದೂಳುಗದ್ದು. -ಕೆದ್ದು. To fly about like dust (Rām. 6, 10, 26). — ದೂಳುಮದಿ. A fence of wood or iron protecting a chariot from collisions, etc. (ರಥಗುಪ್ತಿ, ವರೂಥ Nr.). — ದೂಳುವಡೆ. -ವಡೆ. To be reduced to powder. ದೂಳುವಡೆದುದು (ಗುಣೈತ, ರೂಪಿತ Nr.).

ದೃಕ್ drīk. = ದೃಕ್, (ದೃಗ್), ದೃಗು, ದೃತ್ q. v. (ಕಣ್ಣು Nn. 131).

ದೃಕ್ drīku. Tbh. of ದೃಕ್. (ಕಣ್ಣು Kk. 63; My.).
 ದೃಕ್ drīk-prabhā. Lustre of the eye (Ūpr. 6, 70).
 ದೃಕ್ drīk-śruti. Hearing with the eyes: a snake.
 ದೃಕ್ drīksha. = ದೃಶ. See ಸ-
 ದೃಕ್ drīk-siddhānta. The science of astronomical observation (My.).
 ದೃಕ್ drīk-ambu. Tears (Ūpr. 3, 53).
 ದೃಕ್ drīgu. Tbh. of ದೃಕ್. (Bp. 40, 7; J. 16, 4).
 ದೃಕ್ drīgu-jala. Eye-water: tears (Bp. 18, 53; Sk. ದೃಗ್ಜಲ).
 ದೃಕ್ drīgu-madhya. The pupil of the eye (ತಾರ, ಕಣ್ಣಿನ ಮಧ್ಯೆ Nn. 40).
 ದೃಕ್ drīgu-sikhi. Fire of the eye (Bp. 17, 19).
 ದೃಕ್ drīk-ganita. Calculations founded on observations on the heavenly bodies (My.).
 ದೃಕ್ drīg-g-hasana. Laughter or a smile of the eye (Bp. 38, 1).
 ದೃಕ್ drīk-drīśya. Visible unto the eye (Abhā. 3, 18).
 ದೃಕ್ drīk-ruj. Disease of the eye.
 ದೃಕ್ drīdha. = ದಿಢ, ದುಢ. Fixed, fastened; firm, hard, strong, solid, massive; compact; not giving way; tenacious. 2, confirmed, established; certain; reliable. 3, strong, powerful; able. 4, truth; strength (ಸತ್ಯ Nn. 112). 5, much, excessive, severe, mighty, important. — ದೃಢೀಕೃ. — ಕೊಳ್ಳು. To become firm (My.; B. 5, 207).
 ದೃಕ್ drīdha-citta. Having a firm mind, firm of resolve or purpose (ಸಂಕಲ್ಪ, ಸುನಿಶ್ಚಿತ Mr. 252; see ದೃಢಪ್ರತಿ; a firm, or strong, will).
 ದೃಕ್ drīdha-damśaka. A shark. (R.).
 ದೃಕ್ drīdha-pīdana. Pressing firmly. See ಅಪ್ರಮಂಸ.
 ದೃಕ್ drīdha-buddhi. A firm, or strong, mind (My.).
 ದೃಕ್ drīdha-yūllav. A firm, or strong, mind (My.).
 ದೃಕ್ drīdha-brata. ದೃಢವ್ರತ. Having firm vows: strictly observing religious vows or obligations; having a firm resolution; firm, persistent, persevering (ಸಂಕಲ್ಪ, ಸುನಿಶ್ಚಿತ HIA.).
 ದೃಕ್ drīdha-manassu. A firm, or strong, mind (My.).
 ದೃಕ್ drīdha-mushṭi. A strong fist; having a firmly closed or hard fist; one whose hand is difficult to be opened; one who does not open his hand, miserly, niggardly. (R.).
 ದೃಕ್ drīdha-sandhāna. Uniting or joining firmly. See ಮುಡು.
 ದೃಕ್ drīdha-sandhi. Firmly united; strong-knit.
 ದೃಕ್ drīdha-aṅga. Firm-bodied, stalwart (My.; also ದೃಢಾಂಗ).
 ದೃಕ್ drīdha-āyatikē. Excessive grandeur (Bh. 1, 7, 2).
 ದೃಕ್ drīdha-āyala. A strong, powerful man (Bh. 2, 2, 108).
 ದೃಕ್ drīdhi-karaṇa. Making strong or firm; fixing firmly; corroboration, confirmation. See ಬಲ.
 ದೃಕ್ drīdhi-kṛita. Made fast, firm or strong (Ūpr. 2, 85; 4, after 28).

ದೃಕ್ drīpi. Tbh. of ದೃಕ್. (ಕಿಂ ಹೊಗುವ ಪಾಪು Si. 485).
 ದೃಕ್ drīta. Burst asunder. 2, afraid, frightened.
 ದೃಕ್ drīti. = ತಿತ್ತಿ, ತಿಡಿ. A leather bag for holding liquids. 2, a pair of bellows, a bellows (ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಕ, ತಿಡಿ Mr. 453). 3, = ದ್ರಾವಕ No. 2 (My.; see ಲೋಕ-).
 ದೃಕ್ drīpada. Tbh. of ದೃಪದ. (G.; My.).
 ದೃಕ್ drīpada-nandanā. Draupadi (J. 11, 35).
 ದೃಕ್ drībdha. 1. Strung, tied, connected.
 ದೃಕ್ drībdha. 2. Afraid, frightened.
 ದೃಕ್ drīś. = ದೃಕ್, ದೃಕ್, ದೃಕ್. Seeing, viewing; seeing with the mind, discerning. 2, a person who sees or knows. 3, knowledge. 4, the eye. 5, looking like. See ಸ-
 ದೃಕ್ drīśa. Seeing; looking. See ಸ-
 ದೃಕ್ drīśya. To be seen, visible; to be looked at; pleasing, beautiful. See ದೃಗ್. — ದೃಕ್ ಮಾಡು. To make visible, to show (My.).
 ದೃಕ್ drīśya-adrīśya. Visible and invisible. (My.).
 ದೃಕ್ drīśhad. ದೃಪತ್. A stone (ಎಸರ, ಕಲ್ಲು Nn. 140).
 ದೃಕ್ drīśhada. = ದೃಪದ.
 ದೃಕ್ drīśhada-aśana. Stone-eating: a dove (ಪಾಂಡ Mr. 174; cf. ಕಲ್ಲು ಕೊನ್ನು).
 ದೃಕ್ drīśhta. Seen, beheld, observed; visible, apparent; appearing, manifested; learned, known; experienced, endured; determined, decided. See Bp. 39, 61; 48, 33; ವಾಗ್. 2, an obvious danger or calamity. 3, ಮುಟ್ಟು q. v. (Mr. 358, one MS. ಮುಟ್ಟು).
 ದೃಕ್ drīśhta-tva. The state of having been looked at or examined. (Ūpr. 7, after 87).
 ದೃಕ್ drīśhta-pratyaya. Having confidence manifested. See Bp. 34, 19; 39, 65. 66; 50, 50; 51, 52; 52, 32; 58, 13.
 ದೃಕ್ drīśhta-rajasa. A girl arrived at puberty.
 ದೃಕ್ drīśhta-anta. = ದಿಷ್ಟಾಂತ 2. The end or aim of what is seen, or of what is in view: an example, an illustration. 2, a śāstra; science. 3, death, dying. See Kāv. III, 3, B, 61. 99 seq.; Bp. 51, 56.
 ದೃಕ್ drīśhti. = ದಿಷ್ಟಿ, ದಿಷ್ಟಿ 2. Seeing, viewing. 2, the faculty of seeing, sight. 3, the sight of the eye, look. 4, the eye (ಕಣ್ ಕೃ. II, 100). 5, intellect, wisdom, knowledge. 6, consideration, regard. 7, aspect of the stars. See Mr. s. ಕೋಪ; Kāv. III, 3, B, 103; B. 5, 288. 8, N. of a minister (Rām. 1, 16, 12). — ದೃಕ್ ಮಾಡು. To look at, to inspect, to look after; to aim at (My.). ಕೆಲವರು ಆಳು ಗಳ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ದೃಕ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 5, 293). — ದೃಕ್ ಕೊಡು. To pay attention to, etc. ಸಮ್ಪರ್ಕದ ಮೇಲೆ ದೃಕ್ ಕೊಡದೆ (B. 5, 295). — ದೃಕ್ ಬೀಡು. To come in sight, to appear (B. 4, 67; 5, 184; My.). — ದೃಕ್ ಹರಿದು = ದೃಕ್ ಬೀಡು. (B. 4, 65; My.).
 ದೃಕ್ drīśhti-gōcara. The range or compass of the sight. 2, within the range of sight, in sight, visible, observable, appearing (My.; B. 4, 129. 171; Bp. 58, 15).
 ದೃಕ್ drīśhti-dōsha. A blast from an evil eye (ಕಣ್ಣಿನಿಂದ Kk. 54; Śm. 63; My.).
 ದೃಕ್ drīśhti-vikshēpa. Casting the eye obliquely: an oblique look, a side glance, leer.

ದೃಷ್ಟಿವಿಷ drishṭi-viṣa. = ದಿಟ್ಟವಿಸ, ದಿಟ್ಟವಿಸ. Having poison in the eyes: a snake. 2, an evil eye.

ದೃಷ್ಟಿಸು drishṭisu. = ದಿಟ್ಟಿಸು. To see, to look at, etc. (Bp. 8, 70; 53, 70; 60, 14; My.).

ದೇ ದೇ. = ದ 2, etc. See śmd. 131. 132.

ದೇಕಾರ ದೇ-ಕೇ. The syllable ದೇ (see śmd. 54).

ದೇಖ್ಯಾ ದೇkḥkhā. (Mhr. ದೇಖಾವ, seeing; sight, view, prospect). — ದೇಖ್ಯಾದಿ. (śmd. 23, o. r. ದೇಖ್ಯಾದಿ. Emulation, vieing with (Grj. 6, after 75; Bh. 8, 21, 23; Mhr. ದೇಖೋದೇಖೋ).

ದೇಖ್ಯಾಣ ದೇkḥkhāṇa. (śmd. 23). (= ದೇಖ್ಯಾ).

ದೇಖ್ಯಾಯೆ ದೇkḥkhāyē. Showiness, pompousness (Bh. 7, 18, 27; Mhr. ದೇಖಾವ, showy, gaudy).

ದೇಖ್ಯಾಣ ದೇkḥkhāṇa. (= ದೇಖ್ಯಾ). Greatness, grandeur, pomp (ಬೆಡ್ಡುಗೆ Bhn. 65; Grj. 2, after 106; Rām. 4, 8, 12; Bh. 1, 10, 9; Mhr. ದೇಖಾಣ, sightly, comely; ದೇಖಾಣಾವ, showy, gaudy).

ದೇಖ್ಯಾಣತನ ದೇkḥkhāṇatana. = ದೇಖ್ಯಾಣ. (Bh. 7, 6, 37).

ದೇಗ್ ದೇg. — ದೇಗಿರ. — ದೇಗಿರ (i. e. ಹರಳಿ). A large hiraṇ (My.).

ದೇಗು ದೇggu. Sexual union (Tē.; My.).

ದೇಬ್ಬ ದೇbbē. = ದಬ್ಬ, etc. (My.).

ದೇಬ್ಬ ದೇbbē. = ದಬ್ಬ 1. (My.; Tē.). ದೇಬ್ಬೇ ಕೊಟ್ಟು, ದೊಬ್ಬೇ ಕೊಟ್ಟು (Prv.).

ದೇವನ ದೇvasa. Tbh. of ದಿವನ (śmd. 357; ವಗರ್, ದಿವನ śm. 18; Ūpr. 2, after 21; 3, after 28).

ದೇವ್ಯ ದೇvva. = (ತೈಯ), ದೈವ್ಯ, ದೈಯ. Tbh. of ದೈವ. A demon, an evil spirit (My.; Mhr. ದೇವ, a demon; Tē. ದಯ್ಯ, ದೇಯ). — ದೇವ್ಯದೈವ್ಯ. The grimaces of one who is possessed (My.). — ದೇವ್ಯತೆಣ್ಣೆ. A glutton (My.). — ದೇವ್ಯದುಮ್ಮೆ. A herb with scarlet flowers, Leonotis nenetaefolia Br. (Z.; My.). — ದೇವ್ಯ ಒಡಿ. A demon to strike (or to possess) a person so that he is not likely to survive; a demon to kill (My.). — ದೇವ್ಯ ಬಿಡಿಸು. To dispossess by mantras, to exorcise (My.). — ದೇವ್ಯಸೋಕು. The touch of an evil spirit (My.). — ದೇವ್ಯ ಒಡಿ. A demon to possess a person (but first not to kill him, My.). ದೇವ್ಯ ಒಡಿದವಗೆ ದೈವದ ಯೋಜನೆ ಏನು? (Prv.).

ದೇವ್ಯ ದೇvva. = ದೇವ್ಯ. (S. Mhr.).

ದೇಸಿ ದೇsi. (or most probably) ದೇಸಿ. = ದೇಸಿ. Beauty, fitness, niceness, comeliness, finish, etc. (ಗಾಡಿ, ನಿಹಿತೆ, ಸೊಬಗು ಕ್ಷೇ.; ನಿಹಿತೆ, ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು, ಸುಧಗತ Kk. 54; cf. the terms s. ಕೆಯ್ 4, ಚನ್ 2).

ದೇಸೆ ದೇsē. 1. Tbh. of ದತೆ. (My.; Tē.; B. 5, 6). ದೇಸೆಯಲ್ಲದವ ಮುಸುಗಿಸ್ತ ಕಡೆ (Prv.). See ದುರ್ದೇಸೆ.

ದೇಸೆ ದೇsē. 2. = ದಸ 2. Tbh. of ದತೆ (śmd. 357; ದಿತ್ Hlā.; ದಿಕ್ಕು Nn. 162, Mr. 57; ದಿಕ್ಕು, ಗೋಣ್ಣು, ದಿತಿ Kk. 16, śm. 13; My.; Tē.). ದೇಸೆಗಲರ! (śmd. 153). ಪಡುವ ದೇಸೆಗೊಡೆಯ (śmd. 13). ದೇಸೆಗೊಡೆಯರು (Bp. 2, 14). ಅವ ದೇಸೆಗಯ್ಯದರವರು? (50, 6). ಅವನ ದೇಸೆಯಿಂದ (on account of him) ಒಹಳ ಚನ್ನೆ ಮಾಡುವರು (B. 4, 142; My.). See Si. 68. 193. 202. 267. 316. 337. 397. 410; Prv. s. ಶಾನಭೋಗ. — ದೇಸಿಗಡು. — ಕಡು. = ದೇಸೆಗಡು. (Abh. P. 9, 63; 15, 78; Grj. 6, 50). — ದೇಸೆಗಡಿಸು. — ಕಡಿಸು. To cause to lose the direction, etc. (J. 16, 37. 45). — ದೇಸೆಗಡು. — ಕಡು. ದೇಸಿಗಡು. — ಕಡು. = ದಿಕ್ಕು

ಗಡು. Direction, refuge, etc. to be destroyed or lost (Bp. 21, 16). ದೇಸೆಗಟ್ಟವಂ (ನಷ್ಟ, ಗೃಹೀತವ್ಯತ್, etc. Hlā.; ದಿಗ್ವಯ q. v., ದ್ರುತ, ನಷ್ಟ, ವಿನಾಶನ, ಗೃಹೀತ Mr. 300). — ದೇಸೆಗಲರ. — ಕೆಲರ. = ದೇಸೆವರ್. (Ūpr. 2, 89). — ದೇಸೆ ದಿಕ್ಕು. rep. (Bp. 32, 62). — ದೇಸೆದೀವ್ಯ. — ತೀವ್ಯ. To fill the quarters of the compass (Rāv. 11, 19). — ದೇಸೆ ದೇಸೆ. rep. (Bp. 3, 33; 12, 37. 48; 28, 6; 32, 27; 56, 84; J. 16, 41; 18, 40). — ದೇಸೆಬಲಿ. = ದೇಸೆವಲಿ. Tbh. of ದಿಶಾಲಿ (śmd. 376). — ದೇಸೆ ದಿಬ್ಬಂ. A man who is ordered (to do something, Abh. P. 4, 28). — ದೇಸೆವಲಿ. — ಬಲಿ. = ದಿಗ್ವಲಿ q. v., ದೇಸೆಬಲಿ. (Abh. P. 11, 5). — ದೇಸೆವಲಿಗಡು. — ಕುಡು. To offer a dēsēvali (Abh. P. 13, 96; 14, 62). — ದೇಸೆವರ್. — ವರ್. A point of the compass considered as a woman (Ūpr. 8, 4; Abh. P. 10, 156; Rāv. 5, 32).

ದೇಸೆಗಾಡ ದೇsē-gāṇa. A fortunate man (My.).

ದೇ ದೇ. 1. Tbh. of ದೇವ. (T.). See ದೇಗುಲ, ದೇಸಿಂಗ.

ದೇ ದೇ. 2. Tbh. of ದೇಶ. See ದೇನಾಕೆ.

ದೇಖೀಲು ದೇkḥhlu. Of or belonging to, together with (My.; Br., H.).

ದೇಗಲ ದೇgala. = ದೇಗುಲ. (Bp. 4, 57; 9, 6; 14, 6; 16, 15; 26, 38; 43, 45; 49, 11. 12; 56, 38; My.).

ದೇಗುಲ ದೇgula. Tbh. of ದೇವಗುಲ (śmd. 382). A temple (ಅಯುತ Hlā.; My.; Mhr. ದೇಗುಲ; J. 17, 40; B. 3, 80). ಪಡುವ ದೇಗುಲದೇದೆಯಾವುದು? (śmd. 125).

ದೇಗುಲಿಗ ದೇgula-iga. (śmd. 233). An attendant on an idol. Cf. ದೇವಲ, ದೇವಲಕ.

ದೇಟು ದೇṭu. = ದೇಣ್ಣು. A stem (ಕಲವ್ವು, ಕಾವು, ತುಮ್ಮು, ವೃತ್ತ G.; Mhr. ದೇಟ, ದೇಣ್ಣು).

ದೇಡೆ ದೇḍa. = ದೇಡ. (My.).

ದೇಣ ದೇṇa. ದೇಣಾ. ದೇಣೆ (in ದೇಣಾ). Money due, a debt (My.; H.; Mhr. ದೇಣೇಣ; a thing to be given (Mhr.). — ದೇಣಾಲೇಣ. Paying and receiving, lending and borrowing, mercantile transactions (My.; Mhr. ದೇಣೇಣಲೇಣೇಣ). ದೇಣೆ ದೇṇē. = ದೇಣ. (My.).

ದೇಣೆದಾರ ದೇṇē-dāra. A debtor (My.; H.).

ದೇಣ್ಣು ದೇṇṇu. = ದೇಟು. (B. 4, 54. 70; ಕಡವ್ವು, ಪ್ರಸವುನನ್ನನ G.).

ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ ದೇdīpyamāna. Brilliant, splendid (Ūpr. 2, 46; 3, after 97; 4, after 75).

ದೇಮಿ ದೇmi. = ದ್ಯಾಮಿ. Tbh. of ದೇಮಿ 1. — ದೇಮವ್ವ. — ಅವ್ವ. Durgā (C.).

ದೇಯ ದೇya. To be given or presented, etc.; a gift, an oblation. See ಅ., ವಧಾ.

ದೇವ ದೇva. = ದೇವ, ದ್ಯಾವ. (Shining, being bright); divine, celestial; a deity, a god. 2, a king, a prince. 3, a title of honour added to names; his majesty, his honour. ದೇವರ್, your honour (Ūpr. 5, after 135). 4, Indra; Śiva. 5, sign for a long syllable (Ūh.). 6, a certain metrical foot (Ūh.). 7, a fool, a dolt. Pl. ದೇವರ್, ದೇವರು (Bp. 60, 29); ದೇವರ್ಕ (Hlā. I, 115); ದೇವಗರ್ (Bp. 31, 25; 32, 10; 33, 19; 36, 9; 37, 61). — The plural honorific is used also with regard to men, but especially with regard to a deity or an idol, the verb appearing in the singular (B. 4, 144. 178; 5, 132; My.), or in the neuter (My.). ದೇವರೋ ನಿರೋಮಯಾಪ್ತಂ (śmd. 163). ದೇವರ ಗಣ್ಣು ಹೋದರೆ ಪೂಜಾರೀ ಸಣ್ಣ ಹೋಯಿತು. — ದೇವರ ಕಡೆಗೆ ಕೆಯ್, ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಒಯ್! — ದೇವರ ಮುನೆ ಕಾಯಿ, ಏವಳೇ ಮುನೆ ಹಣ. — ದೇವರನ್ನು

ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹದಾದು ಬಿತ್ತು. — ದೇವರ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಕಂಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. — ದೇವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಕೊಡ (Prva.). ಆ ದೇವ ಈ ದೇವ ಮಾದೇವನಿನ ದೇವ; ಆ ದೇವರ ದೇವ ಭುವನಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಾದವನ ದೇವ (Sp.). — ದೇವಗಣಿ ಗು. — ಕಣಿಗು. A white sort of oleander (My.). — ದೇವ ಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 54, 71). See ಅಂಕ, ಅಯ್ಯ, ಕೇತ, ದೋ ಪರ ತಕ್ಕ, ಪರಿಣಾಮ, ಬಂಕ, ಬಲಹರಿ, ಬೊಮ್ಮ, ಭೋಗ, ಮೌಳಿ, ರುದ್ರ, ಲಕ್ಕ, ಸುಂಕ. — ದೇವರ ದಾಸ. N. (Bp. 9, 38; 51, 36. 42. 62; 58, 4). — ದೇವರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 58, 2. 11). — ದೇವರು ದಿವ್ಯರು. dupl. (My.).

ದೇವತೆಗಳ ದೇವ-kaṇṭha. N. of a plant (ಪಚ್ಚ Mr. 132).
ದೇವತಾಂಜನ ದೇವ-kañcana. The tree Bauhinia purpurea. (R.).

ದೇವಕಾರ್ಯ ದೇವ-kārya. Worship of the household gods (My.); any act of worship; any religious rite (Bp. 44, 72).

ದೇವಕಿ ದೇvaki. Devaki, the wife of Vasudeva and mother of Krishna (Mr. 20; J. 6, 44. 48).

ದೇವಕೀಶನಯ ದೇvakt-tanaya. Krishna (ದಾಲಕ Mr. 525).

ದೇವಕೀಶನಂದನ ದೇvakt-nandana. Krishna.

ದೇವಕುಲ ದೇv-kula. = ದೇಗುಲ, ದೇಗುಲ. A Vidyadhara (ಬಿ ಕ್ಷೋದರ Kk. 10 b). 2, an Apsaras (ಅಶ್ವರ 10 b). 3, a temple.

ದೇವಕುಸುಮ ದೇv-kusuma. Cloves (ತೃಪ್ತಿ Mr. 132; ಲವಂಗ, ಲವ, ತೇಲು 143).

ದೇವಖಾತ ದೇv-khāta. Dug by the gods: hollow by nature. 2, a natural pond.

ದೇವಖಾತಕ ದೇv-khātaka. A natural pond.

ದೇವಗಂಗೆ ದೇv-gaṅgē. The celestial Ganges (My.).

ದೇವಗಣ ದೇv-gaṇa. A troop or class of gods. 2, a class of nakshatras (My.).

ದೇವಗಣನಾಥ ದೇvagaṇa-nātha. Indra. 2, a N. (Bp. 9, 42).

ದೇವಗತಿ ದೇv-gati. The state of the gods; svarga (Abh. P. 6, after 35; 16, after 39).

ದೇವಗೃಹ ದೇv-gṛha. A temple (ಕೇದಾರ, o. r. ತಿವಾಲಯ Nn. 38).

ದೇವಗ್ರಾಮ ದೇv-grāma. = ದೇವಪುರ No. 1. (J. 18, 64).

ದೇವಚಿಕಿತ್ಸಕ ದೇv-çikitsaka. A physician of the gods. ದೇ ವಚಿಕೈಶಂಕರ್, the two Aśvins.

ದೇವಚ್ಛಂದ ದೇv-çhanda. A necklace of pearls consisting of a hundred strings (ನೂರು ಸರಮುತ್ತು Mr. 838).

ದೇವಜಗ್ಧಕ ದೇv-jagdhaka. A kind of fragrant grass (= ಕ ತ್ಪುಣ).

ದೇವಡಿ ದೇvadi. = ದೇವಲಿ. A porch or vestibule; the thresh-old; a raised terrace in front of the door (Mhr. ದೇವದೀ, ದೇವುಡಿ; ಪ್ರಕಾಶ G.; Br.); a house (My.).

ದೇವದಿಗ ದೇv-aḍiga. (Śmd. 239). An attendant upon an idol.

ದೇವತನ ದೇvatana. = ದೇವತ್ವ. (J. 6, 54).

ದೇವತರು ದೇv-taru. The divine tree: the holy fig tree. 2, a celestial tree; the tree of plenty, a general name for the five trees mandāra, pārijāta, santāna, kalpa-vṛksha and hariçandana.

ದೇವತಾಂಶ ದೇvātā-aṁśa. A part of the deity; divine (B. 4, 167; My.).

ದೇವತಾಲುತ್ತಾರ ದೇvātā-uttāra. = ದೇವನಾಯ. (My.).

ದೇವತಾಕಾರ್ಯ ದೇvātā-kārya. = ದೇವಕಾರ್ಯ. (My.).

ದೇವತಾದ ದೇv-tāda. = ದೇವತಾಲ, ದೇವತಾಳ, ದೇವತಾಳೆ, ದೇವ ದಾಳಿ. A kind of grass, *Lepeocercis serrata* Trin. (= ಅರೆ, ಗರಿ, ಜಲಮೂತ). 2, the climbing herb *Luffa acutangula* Roxb. or *L. foetida* Cav.

ದೇವತಾಮೂಢ ದೇvātā-mūḍha. Folly with regard to deities (Śāstrasāra in W. v. 1259).

ದೇವತಾಯನ ದೇvātā-āyana. A temple.

ದೇವತಾರ್ಚನೆ ದೇvātā-ārchanē. Worship of the gods (Bp. 24, 28). See Nr. s. ಕಪ್ಪಡಿಗ.

ದೇವತಾಲ ದೇv-tāla. = ದೇವತಾದ. (See Nr. s. ದೇವದಾಳ).

ದೇವತಾವಿನಿಯೋಗ ದೇvātā-viniyōga. Application (of money, land, etc.) to the benefit of idols (My.).

ದೇವತಾಳೆ ದೇv-tāḷē. = ದೇವತಾಲ. (ದೇವತಾದ, ಜಲಮೂತ, etc. Si. 138).

ದೇವತೆ ದೇvātē. ದೇವತಾ. The state or nature of a deity, divine dignity or power, divinity. 2, a deity, a god (Bp. 23, 17).

ದೇವತ್ವ ದೇvatva. = ದೇವತೆ No. 1. (My.).

ದೇವದಗ್ಧ ದೇv-dandī. = ದೇವದಗ್ಧಿಯ ಕಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 58, 10).

ದೇವದತ್ತ ದೇv-datta. God-given. 2, N. of the conch-shell of Arjuna (J. 13, 2. 8). 3, one of the vital airs, that which is exhaled in yawning (Sk.; ಮೇಲು ಕೆಳಗಂ ನೋಡು ವುದು Mr. 52). 4, (when used in grammatical examples =) any one, a certain man, etc. 5, N. (B. 3, 33; My.).

ದೇವದಂತಿ ದೇv-danti. A shrubby creeper, the Indian jalap, *Ipomœa turpethum* R. Br. (St. & Pl.).

ದೇವದಾಯ ದೇv-dāya. Lands allotted free of rent for the support of pagodas (Br.; My.).

ದೇವದಾರ ದೇv-dāra. Tbh of ದೇವದಾರು. (G. 263. 386; My.).

ದೇವದಾರು ದೇv-dāru. A species of pine, *Pinus deodora* Roxb. 2, the red cedar, *Erythroxylon monogynum* Roxb. (St. & Pl.). See ಚೊಪ್ಪಡಿ.

ದೇವದಾಸ ದೇv-dāsa. A servant of a god or of the gods; N. (My.).

ದೇವದಾಸಿ ದೇv-dāsi. A courtesan, especially one employed as a dancer, etc. in a temple (My.).

ದೇವದಾಳ ದೇv-tāḷi. A kind of tree. ದೇವದಾಳೇ ವೃಕ್ಷ (ವೇಣಿ, ಗರಾಗರಿ, ದೇವತಾಳ, etc.), ದೇವದಾಳೇ ಕಾಯಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ (Si. 138). 2, = ದೇವತಾದ (ದೇವತಾಲ, ಜಲಮೂತ, etc. Nr.; ತಾದಕ Mr. 133). 3, a kind of cucurbitaceous plant (Sk.).

ದೇವದುಂದುಭಿ ದೇv-dundubhi. A divine or celestial drum. (J. 31, 74; 83, 45).

ದೇವದೂತ ದೇv-dūta. A messenger of the gods, an angel. (My.).

ದೇವದೇವ ದೇv-dēva. The god of the gods; the chief of the gods: Śiva (Bp. 1, 60; 38, 72; 44 sum.; 44, 6; 58, 47; J. 15, 23).

ದೇವದೇವೇಶ ದೇv-dēva-īśa. The lord among the chiefs of the gods: Śiva (Bp. 60, 7).

ದೇವದ್ರ್ಯಕ್ ದೇv-dryak. ದೇವದ್ರ್ಯಂಚ್. Turned towards the gods: adoring the gods.

ದೇವದೇವಾನ ದೇv-dēva. 1. Going, motion. 2, emulation, desire to excel or overcome. 3, affair, business, profession. 4, sport, play. 5, a die, dice for gambling. 6, gaming, gambling. See ಗಮಿಸುವಿಕೆ and ವ್ಯವಹರಿಸುವಿಕೆ.

ದೇವನ *dēvana*. 2. Lamentation, wailing, grief, sorrow. See ಪರಿ.
 ದೇವನಗರಿ *dēva-nagari*. = ದೇವಪುರ 1. (J. 19, 55).
 ದೇವನಗರೀಶ *dēvanagari-īśa* N. of an idol of Kṛishṇa (J. 32, 57).
 ದೇವನದಿ *dēva-nadi*. The Ganges (Mr. 413).
 ದೇವನಾಗರಿ *dēva-nāgari*. The divine city writing: the character in which Samskr̥ita is usually written. (My.).
 ದೇವನಾಮ್ನಿ *dēvanām-patna*. The fort of St. David's on the Coromandel coast (My.).
 ದೇವನಾಳ *dēva-nāla*. ದೇವನಾಲ. = ದೇವಲಾಲಿ. A kind of reed, *Arundo bengalensis* (ನಡ, ಧಮನ, ಪೋಲಗಲ Nr.; Si. 163). ದೇವನಾಳಂ ಪಿರಿವಾಗಿರ್ಪ ಧೂಮಿ (ನಡ್ವತ್, ನಡ್ವಲ Nr.). (Mhr. ದೇವನಳ, the reed *Arundo tibialis*).
 ದೇವಪತ್ರ *dēva-patra*. N. of a plant (ಗಾನ್ಧಾರಿ, ಪಂಡವತ್ರಿ, etc. Mr. 132, o. r. ಮಂಡವತ್ರಿ).
 ದೇವಪುರ *dēva-pura*. N. of a place in Mysore (J. 1, 1; now ದೇವನೂರು). 2, the residence of Indra.
 ದೇವಪೂಜೆ *dēva-pūjē*. Worship of the gods or of an idol (ಅರ್ಚುಗ ಓ. I, 24).
 ದೇವಪ್ರಯಾಗ *dēva-prayāga*. N. of a sacred bathing place. (R.).
 ದೇವಭೂಮಿ *dēva-bhūmi*. The Gangā of the sky (Sk.). 2, heaven (My.); holy ground, places where are sacred rivers, mighty idols, etc. (Mhr.). Cf. ಭೋಗಭೂಮಿ.
 ದೇವಭೂಮಿಜ *dēvabhūmi-ja*. An Ārya (ಭೂತ, ಅರ್ಯ Nr. 78).
 ದೇವಭೂಯ *dēva-bhūya*. Identification with a deity, inferior deification.
 ದೇವಮಣಿ *dēva-maṇi*. A divine jewel; the śrīvatsa mark. 2, a twist of hair (like the śrīvatsa) on a horse's neck (ಕುದುರೆಯ ನಡುಗೂರಲ ಸುದಾ Mr. 281; see ತ್ರೀವತ್ಸಕ).
 ದೇವಮಂದಿರ *dēva-mandira*. = ದೇವಾಲಯ. (My.).
 ದೇವಮಾತೃಕ *dēva-mātrika*. Fostered or watered by Indra or by rain, as corn, land, etc.
 ದೇವಮಾದಳ *dēva-māḍaḷa*. A large kind of citron (My.).
 ದೇವಮಾನ್ಯ *dēva-mānya*. = ದೇವದಾಯ. (My.).
 ದೇವಮಾನುಷ *dēva-mānusha*. = ದೇವಮಾನಸ. A divine man; a simple, harmless fellow.
 ದೇವಮಾರ್ಗ *dēva-mārga*. The way of the gods; the sky, the ether (My.). 2, the anus or penis.
 ದೇವಯಜ್ಞ *dēva-yajña*. A sacrifice to the superior gods by oblations to fire. 2, the hōma sacrifice. (My.).
 ದೇವಯಾನ *dēva-yāna*. The car or vehicle of a god. (My.).
 ದೇವಯಾನಿ *dēva-yāni*. N. of the wife of Yayāti. (Bhāgavata 9, 20, 25. 27).
 ದೇವಯುಗ *dēva-yuga*. An age or period of the gods comprising the four ages of mankind.
 ದೇವಯೋನಿ *dēva-yōni*. A being of divine origin, viz. a kinnara, gandharva, apsara, vidyādhara, niśācara, piśācā, guhyaka, siddha, nabhaśācara, yaksha and bhūta (Mr. 56; ಭೂತ 494).
 ದೇವರ *dēvara*. = ದೇವ್ಯ. A husband's brother, especially his younger brother.
 ದೇವರಥ *dēva-ratha*. A car for carrying the images of the gods in a procession; the car or vehicle of a deity (ಪುಷ್ಪಕ, ಸುರರ ರಥ Mr. 285).

ದೇವರಮ್ಯ *dēva-ramya*. N. of a vṛitta (Ūh.).
 ದೇವರಾಜ *dēva-rāja*. A divine ruler; king of the gods: Indra. 2, N. (My.).
 ದೇವರಾಜೇಂದ್ರ *dēvarāja-indra*. The chief of divine rulers. 2, N. (Rāgho. 1, 42).
 ದೇವರ್ಷಿ *dēva-rishi*. A rishi or saint of the celestial class, as Nārada, Atri, etc. (My.). See ಅಮರಮುನಿ, ರವಣಾಯ.
 ದೇವಲ *dēvala*. An attendant upon an idol; a Brāhmaṇa who subsists upon idol-offerings, etc. 2, N.
 ದೇವಲಕ *dēvalaka*. = ದೇವಲ. (Bp. 16, 13).
 ದೇವಲಾಂಬಿಕೆ *(dēvala-ambikē)*. N. (Bp. 57, 7).
 ದೇವಲಾಲಿ *dēva-lāli*. = ದೇವನಾಳ. ದೇವನಾಳ (ನಡ, etc.); ದೇವಲಾಲಿ ಕಡ್ಡಿಗಳೂ ಹಸರು (Si. 163).
 ದೇವಲಿಪಿ *dēva-lipi*. A divine writing (Bp. 5, 60).
 ದೇವಲೋಕ *dēva-lōka*. Heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nr. 115). ನಾಯಿ ಮೊಗದರ ದೇವಲೋಕ ಹಾದೀ? — ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಭೂಲೋಕ ತಪ್ಪದು (Prvs.).
 ದೇವವರ್ಧಕಿ *dēva-varḍhaki*. *Tvaṣṭri*, the carpenter of the gods.
 ದೇವವಲ್ಲಭ *dēva-vallabha*. The tree *Rottleria tinctoria* Roxb.
 ದೇವವಸ್ತ್ರ *dēva-vastra*. (= ದೇವಾಂಗ). A divine garment (Bp. 61, 22).
 ದೇವಮಾನಸ *dēvavānasa*. Tbh. of ದೇವಮಾನುಷ (Śmd. 380).
 ದೇವವೈರಿ *dēva-vairi*. A rākshasa (ರಾಕ್ಷಸ, ಪುಷ್ಕಜನ Nr. 95).
 ದೇವನ *dēvasa*. = ದೇವನ. (ದಿವಸ Ūt. I, 58).
 ದೇವಸಭೆ *dēva-sabhe*. An assembly of the gods.
 ದೇವಸಾಯುಜ್ಯ *dēva-sāyujya*. Absorption into or identification with a deity. (My.).
 ದೇವಸ್ತ್ರೀ *dēva-strī*. The wife of a god; a courtesan of svarga; a celestial nymph, an Apsaras (ರಮ್ಯ, ಸುರಸತಿ Nr. 62).
 ದೇವಸ್ಥಾನ *dēva-sthāna*. A temple (My.). See Prv. 3. ಮನ್ಯ.
 ದೇವಸ್ವ *dēva-sva*. The property of the gods; property applicable to the service of idols (My.).
 ದೇವಾಕ್ಷರ *dēva-akshara*. Certain metrical feet (Ūh.).
 ದೇವಾಗಾರ *dēva-āgāra*. = ದೇವಾರ. The dwelling of the gods or of an idol; heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nr. 71); a temple.
 ದೇವಾಂಗ *dēva-ānga*. N. of an emanation from the body of Sadāśiva, said to be the inventor of the art of weaving. (C.). 2, a kind of cloth (ಪಟ್ಟಭೇದ Mr. 342; V. 42, after 21; J. 30, 15), silk cloth (T., S. Mhr.). 3, the penis (My.). ಪ್ರಸ್ತಾವ ನುಡಿಯಲ ಪ್ರತಸ್ತವಾಗಿರ ದೇವ; ಪ್ರಸ್ತಾವ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿದರ ದೇವಾಂಗದ್ವಸ್ತು (the cover of the privities) ಬಿದ್ದ ನ್ನೆ (8p.). 4, N. of a merchant (Ūpr. 3, after 76). — ದೇವಾಂಗದವರು. — ಅವರು. A class of Śaiva weavers (C.; Tē. ದೇವಾಂಗ).
 ದೇವಾಂಗನ *dēva-ānganē*. = ದೇವಸ್ತ್ರೀ. (My.; Ūb. 70. 112).
 ದೇವಾಜೀನ *dēva-ājīva*. An attendant upon an idol; a low Brāhmaṇa.
 ದೇವಾದ್ರಿ *dēva-adri*. Mount Méru (My.).
 ದೇವಾಧಿದೇವ *dēva-adhidēva*. A god over all other gods (My.); an Arhat of the Jainas.
 ದೇವಾಧಿಪ *dēva-adhipa*. The king of the gods: Indra.
 ದೇವಾಧಿಪಪುರ *dēvādhīpa-pura*. Heaven. 2, a certain metrical foot (Ūh.).
 ದೇವಾನಾಮ್ನಿಯ *dēvānām-priya*. The beloved of the gods: simple, foolish; a fool. 2, a goat. (R.).

ದೇವಾಮಿ *dēva-āpi*. The friend of the gods;—N. of a fishi;—N. of a king.

ದೇವಾರ *dēva-āra*. Tbh. of ದೇವಾಗಾರ (Śmd. 883).

ದೇವಾರಾಧನೆ *dēva-ārādhanē*. Worship of the gods or of a god, especially idolatry (My.).

ದೇವಾರಿ *dēva-ari*. = ದೇವವೈರಿ. (My.).

ದೇವಾರ್ಚಕ *dēva-arcaka*. A worshipper of the gods; a *pūjāri* (My.).

ದೇವಾರ್ಚನೆ *dēva-arcānē*. The worship of the gods; idolatry. (My.).

ದೇವಾರ್ಯ *dēva-ārya*. N. (Bp. 1, 14).

ದೇವಾಲಯ *dēva-ālaya*. The residence of the gods: heaven. 2, a temple (ಅಯತನ Mr. 193; C.; B. 4, 174; Bp. 4, 52; 32, 52; J. 3, 18). 3, a temple of Śiva (ಶೇವಾರ, ದೇವಗೇಷ, o. r. ಶಿವಾಲಯ Nn. 38).

ದೇವಾಶ್ವ *dēva-aśva*. The horse of a god; Indra's horse.

ದೇವಿ *dēvi*. 1. = ದೇವಿ, ದ್ಯಾಮಿ A goddess. 2, Durgā (Bp. 50, 2; My.). 3, a queen, chiefly in theatrical language (ನರ್ತನದ ದೇವಿ Mr. 83; Bp. 44, 40); a princess; a lady. 4, the small-pox (My.); *vacinia*. 5, the plant *Medicago esculenta* Rottl. Roxb. (*Trigonella corniculata* Lin.). 6, the plant *Sansevieria roxburghiana* Shult. — ದೇವಮೃ. — ಅಮೃ. N. (My.). — ದೇವವಿಜ್ಞತ. A vaccinator (My.).

ದೇವಿ *dēvi*. 2. = ದೇವಿ, etc. Giving; a thing to be given. See ದೇವಾದೇವಿ.

ದೇವಿಕೆ *dēvikē*. N. of a river.

ದೇವಿಳ *dēva-ūlga*. (Śmd. 237). An attendant upon an idol (My.).

ದೇವೈ *dēvri*. = ದೇವರ. A husband's brother, especially his younger brother.

ದೇವೇಂದ್ರ *dēva-indra*. The chief of the gods: Indra (ಇಂದ್ರ Nn. 53; ಪುರಾಣ, ಇಂದ್ರ 57; ಬಿರೋ, ಹರಿ 10; Śmd. 145).

ದೇವೇಂದ್ರತ್ವ *dēvēndratva*. The state or dignity of Indra (Bp. 18, 22).

ದೇವೇಂದ್ರಪಟ್ಟ *dēvēndra-paṭṭa*. The frontlet or tiara of the chief of the gods (Bp. 41, 11).

ದೇವೇಶ *dēva-īśa*. The chief of the gods: Indra (Bp. 24, 48).

ದೇವೇಶ್ವರ *dēva-uttama*. N. of the author of the *Nānārtharatnākara* (Nn. 3).

ದೇಶ *dēśa*. = ದೇಶ, ದೇಶ. Pointing out, showing; teaching; see ಅನು, ಉಪ, ನಿ. 2, any place or spot shown or pointed out; a place, a spot; a side, a part, a department; a country, a district (ನಾಡು Nn. 50). — ದೇಶ ದೇಶ. rep. (Bp. 59, 56).

ದೇಶಕಾಲ *dēśa-kāla*. Place and time; the proper place and time. (My.).

ದೇಶಕಾಲವರ್ತಮಾನ *dēśakāla-vartamāna*. News with regard to place and time (My.).

ದೇಶನ *dēśana*. Pointing out, etc. See ಪ್ರ.

ದೇಶಸರ್ಯುಷನ *dēśa-paryāṇa*. = ದೇಶಾಟನ. (My.).

ದೇಶಪಾಂಡಿ *dēśa-pāṇḍyō*. (-ಪಾಂಡಿ. -ಪಾಂಡಿ). An hereditary officer of a *mahāl* (Mhr.); a recordkeeper, a registrar, a clerk (Br.; R.); the head revenue-officer of a district (Br.).

ದೇಶಬಾಂಧವ *dēśa-bāndhava*. A kinsman or friend on account of the (same) country: a countryman (B. 4, 142).

ದೇಶಭಾಷೆ *dēśa-bhāṣhē*. The dialect of a country. (My.).

ದೇಶಭೇದ *dēśa-bhēda*. (A variety of country), a certain country (ಮರುತ Nn. 72).

ದೇಶಭ್ರಷ್ಟ *dēśa-bhrashta*. Expelled from a country, expatriated (My.).

ದೇಶಭ್ರಷ್ಟತ್ವ *dēśabhraṣṭatva*. Expatriation (My.).

ದೇಶರೂಪ *dēśa-rūpa*. Conformity with place, propriety, fitness.

ದೇಶಕಾಂಡೆ *dēśa-kākhō*. = ದೇಶಾಕೆ. A sub-division, etc. of a country.

ದೇಶಸ್ಥ *dēśa-stha*. Resident or existing in a country. 2, a tribe of *Brāhmaṇas*, immigrated from the north and belonging to the *Mādhya* and *Smārta* sects (C.; Mhr.).

ದೇಶಾಚಾರ *dēśa-ācāra*. The custom and manners of a country (My.).

ದೇಶಾಟನ *dēśa-aṭana*. Journeying; travelling abroad (B. 4, 155; My.).

ದೇಶಾಧಿಪತಿ *dēśa-adhipati*. = ದೇಶಾಧೀಶ. (My.).

ದೇಶಾಧೀಶ *dēśa-adhīśa*. The chief or ruler of a country (Mr. 15).

ದೇಶಾಂತರ *dēśa-antara*. Another or foreign country (B. 4, 6. 152. 160). 2, longitude (Śk., Mhr.). — ದೇಶಾಂತರದವರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ತನ್ನ ಭೋಷ ಹೋಗದೇ? — ದೇಶಾಂತರ ಹೋದರೂ (if one goes to —) ಸ್ವತಂತ್ರವರ ಬೇಕು. — ದೇಶಾಂತರ ಹೋದರೆ ದೈವ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? — ದೇಶಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಶನೀಶ್ವರ ಬಿಡದು (Prvs.).

ದೇಶಾಂತರಿ *dēśāntari*. Belonging to another country; a foreigner. (My.).

ದೇಶಾನ್ತ್ರ *dēśa-antra*. Tbh. of ದೇಶಾನ್ತರ. (My.). ಅವಾನ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕುದುರೆ ದೇಶಾನ್ತ್ರವಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ದೇಶಾಭಿಮಾನ *dēśa-abhimāna*. High opinion of, or love for, a country (My.).

ದೇಶಾಭಿಮಾನಿ *dēśa-abhimāni*. A person that has a high opinion of, or love for, his country (B. 4, 55; My.).

ದೇಶಾಯಿ *dēśāyi*. = ದೇಶಾಯಿ, q. v. (B. 4, 216; My.).

ದೇಶಾವರ *dēśa-āvara*. = ದೇಶಾವಾರ. Wandering from country to country begging alms (Mhr.). 2, alms so obtained (Mhr.). 3, foreign countries (Mhr.). 4, imports (Mhr.). 5, = ಚರಾಯಿತ (Si. 157). ದೇಶಾವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಭೋಷ ಕಳ ಕೊಣ್ಣ (Prv.).

ದೇಶಾವಾರ *dēśāvara*. = ದೇಶಾವರ. (My.).

ದೇಶಿ *dēśi*. = ದೇಶಿ. Pointing out, showing; instructing; guiding. See ಉಪ. 2, of or belonging to a country (Bh. 1, 10, 2); the language or dialect of a country (Čh.; Čh. v. 16; Śmd. 43. 190). 3, a certain *rāga* (Bp. 19, 11).

ದೇಶಿಕ *dēśika*. = ದೇಶಿಗ. A guide. 2, a teacher, a spiritual teacher or guru. 3, a traveller, a sojourner; a stranger. 4, Śiva. See Bp. 19, 85; 46, 40. 72.

ದೇಶೀಯ *dēśīya*. = ದೇಶೀಯ. Peculiar or belonging to a country or province, provincial, native; (a letter, word, etc.) pertaining to the dialect or language peculiar to a country (Śmd. 26. 27. 44; Śm. 119; Kk. 3).

ದೇಶೀಯಪದ *dēśīya-pada*. A word belonging to a native dialect or language (Śmd. 386).

ದೇಶೀಯಾಕ್ಷರ *dēśīya-akshara*. A *dēśīya* letter (Śmd. 27 Cm.).

ದೇಶ್ಯ *dēśya*. = ದೇಶೀಯ. Local; provincial; native. (My.).

ದೇಹ್ಯ dēshya. Tbh. of ದೇಹ್ಯ. One who possesses knowledge (ಅವನು Mr. 239).

ದೇಹ್ಯ dēshtri. One who shows, directs, or teaches. See ದೇಹ್ಯ.

ದೇಸ dēsa. Tbh. of ದೇಶ. (My.). See ಉತ್ತರ, Bp. 28, 52. — ದೇಸಗತಿ. The office of a dēshya (B. 4, 216). — ದೇಸಗತಿ. = ದೇಸಗತಿ. (B. 4, 217).

ದೇಸಾಕೆ dēśākē. Tbh. of ದೇಶಾಕೆ (Śmd. 382).

ದೇಸಾಯಿ dēśayi. = ದೇಶಾಯಿ. An hereditary officer; the head of a district (Mhr.; My.).

ದೇಸಿ dēsi. = ದೇಸಿ, q. v. See ದೇಸಿಕಾರ್ತಿ, ದೇಸಿಗಾರ್ತಿ. — ದೇಸಿ ವದ. -ವದ. To become fit (Riv. 1, after 135). — ದೇಸಿವದ. -ವದ. To obtain a finished state (Ūpr. 8, after 52).

ದೇಸಿ dēsi. Tbh. of ದೇಶ. ದೇಸಿ ತದ್ವಚನಂ ತತ್ಸಮಂ (Ūt. II, 2).

ದೇಸಿಕಾರ್ತಿ dēśi-kārti. A beautiful, charming woman (Ūpr. 8, 52).

ದೇಸಿಗ dēśiga. Tbh. of ದೇಶಿಗ. Śiva (Śmd. 39; ಶಿವ Kk. 4; ಕೃಷ್ಣರ ಸಿಂ. 2). 2, a stranger, a homeless male (Śmd. 845; J. 18, 40; 28, 20).

ದೇಸಿಗಾರ್ತಿ dēśi-gārti. A finisher, an artist (Bh. 2, 18, 24).

ದೇಸಿಗಾರ್ತಿ dēśiga-iti. (Śmd. 246). The wife of a dēśiga; a female dēśiga.

ದೇಸಿಂಗ dēśinga. Tbh. of ಶಿವ. ದೇವಸಿಂಹ, the lion of the gods: Śiva. — ದೇಸಿಂಗರಾಯ. N. (Bp. 51 sum.; 51, 2).

ದೇಸಿಮಾರ್ಗ dēśi-mārga. The language of the country and the style (or rhetorical expression, Abh. P. 16, 97).

ದೇಸಿಯ dēśya. Tbh. of ದೇಶೀಯ. A provincial or dialectical term (ಕಾಶು Kk. 66).

ದೇಹ dēha. The body (Bp. 1, 63; ಗೂಡು Bhn. 30). ಹರಣ-ದೇಹ-ಅರ್ಥ (Bp. 39, 17). ದೇಹವಿದ್ದರೆ ಧಾವಿಸ ಬಹುದು (Prv.). — ದೇಹಸುರ್ತು. A wrinkle (ತರೆ ಸಿಂ. 105).

ದೇಹತ dēhatē. The possession of a body, embodiment, corporality, materiality (Bp. 26, 24).

ದೇಹತ್ಯಾಗ dēha-tyāga. Resigning the body; death. (My.).

ದೇಹದ್ವಾಂಸ dēha-dāṇḍanē. Exercising the body (My.); mortification of the body (My.); corporal punishment (My.).

ದೇಹಧರ್ಮ dēha-dharma. The function or law of the body (Bk.); the constitution (My.).

ದೇಹಧಾರಣ dēha-dhāraṇa. Living, life, existence. (My.).

ದೇಹಧಾರಿ dēha-dhāri. Carrying or holding a body: incarnate (Mhr.); a living being, an individual (My.).

ದೇಹಬಾಧೆ dēha-bādhē. A call of nature (My.).

ದೇಹರ dēhara. (= ದೇಹಲ). (Bp. 47, 26).

ದೇಹಲ dēhali. (= ದೇಹಲ). The threshold of a door (ಹೊಸದಿ ರ್ Kk. 47; ಸಿಂ. 57; ಹೊಸತಿರ್ Mr. 199); a raised terrace in front of a door.

ದೇಹವಂಚಕ dēha-vāṇcaka. A man who practises fraud with regard to the body (in his not offering it up to Śiva, Bp. 39, 19).

ದೇಹಾಂತ dēha-anta. The end of the body: death (B. 5, 284; My.).

ದೇಹಾವಾಸನ dēha-avasāna. = ದೇಹಾಂತ. (J. 5, 49).

ದೇಹಿ dēhi. Having a body, corporeal, embodied. 2, a living being, especially a man. 3, the soul (Bp. 1, 63).

ದೇಹಿಕ dēhika. Appertaining to the body; bodily. (Bp. 1, 63; 26, 24).

ದೈ ದೈ. (Tbh. of ದೇಹಿ, give!). An expression of humbly begging. ದೈಯೆಂದಂ (Śmd. 64, one MS. ಮಾಡೈಯೆಂದಂ).

ದೈತ ದೈತ. Tbh. of ದಯಿತ. (ಒಡೆಯ Mr. 227).

ದೈತೇಯ ದೈತೇಯ. (fr. ದಿತಿ). The offspring of Diti: a giant or Titan, an asura.

ದೈತೃ ದೈತೃ. = ದೈತೇಯ. A demon, an asura, a rākṣasa (ರಾಕ್ಷಸ Nn. 6; ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 40. 112; see ದಾಣ). ದೈತೃನಾದ ವಗೆ ಪೈತೃವೆನ್ನುವದೇನು? (Prv.).

ದೈತೃಗುರು ದೈತೃ-guru. The preceptor of the Daityas: Śukra, the planet Venus.

ದೈತೃಧ್ವಂಸ ದೈತೃ-dhvamsi. Vishnu (My.).

ದೈತೃಮರ್ದನ ದೈತೃ-mardana. = ದೈತೃಧ್ವಂಸ. (My.).

ದೈತೃಮುನಿ ದೈತೃ-muni. N. of a ṛishi (Rām. 4, 2, 45).

ದೈತೃಲೋಕ ದೈತೃ-lōka. Tripura (Mr. 82).

ದೈತೃವೈರಿ ದೈತೃ-vairi. = ದೈತೃಕಾರಿ No. 1. (Bp. 54, 59).

ದೈತೃಗಾರಿ ದೈತೃ-ari. Vishnu. 2, sign for a short metrical syllable (Ūh.).

ದೈತೃ ದೈತೃ. A species of fragrant plant (= ಮುರ). 2, a female daitya (My.).

ದೈನ್ಯ ದೈನ್ಯ. (fr. ದೇನ). Feebleness, wretchedness; affliction, grief; depression, low-spiritedness (ಮನ್ಯು Nn. 36; ಲಘು 145; ನಿಕ್ಯತ, ನಿವ್ರಲಭ Mr. 242); — poverty; humbleness (Bp. 22, 58; J. 6, 28; 18, 57; My.); — meanness, over-tousness. See Kāvya. IV, 2, 16. — ದೈನ್ಯದವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು. — ದೈನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಡೋಕ್ತನ ದೈವಾಧೀನನ ಗೋದುತ್ತಮ (Prva.). See ಕಡು, ಬಲು; ದಾಯ್ಯದು. — ದೈನ್ಯಂ ಗಮ. -ಎಕಮ. Humbleness to come upon one (to become humble, Bp. 57, 51). — ದೈನ್ಯನೋಡು. -ಎತೋಡು. To show humility (Śāv. 2, after 25; 4, after 105). — ದೈನ್ಯವು ದು. -ಎವದು. To be depressed or low-spirited; to be humble (especially in supplication, Bp. 26, 67; 27, 72; 56, 39). ದೈನ್ಯವುಬ್ರವ (ನಿಕ್ಯತ, ನಿವ್ರಲಭ Hk.).

ದೈನ್ಯವೃತ್ತಿ ದೈನ್ಯ-vṛtti. Wretched, miserable subsistence; mean behaviour; humble behaviour. 2, a person of mean behaviour (Bp. 40, 67).

ದೈಯ ದೈಯ. = ದೈನ್ಯ, etc. (My.; Tē.).

ದೈರ್ಘ್ಯ ದೈರ್ಘ್ಯ. (fr. ದೀರ್ಘ). Length.

ದೈವ ದೈವ. (fr. ದೇವ). = ದೈನ್ಯ, etc. Divine. 2, a deity, a god: a lord (Bp. 28, 16. 17; 36, 3; 49, 12; 51, 75; 53, 4; 54, 2. 6-15). 3, destiny; fortune, fate, accident. 4, property, wealth (B. 2, 20; 4, 50. 55; My.). 5, a demon or devil (My.). ಅರಸನ ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. — ಕಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಹೋದ ದೈವ ಮತ್ತೇ ಕೊಟ್ಟಿತು. — ತಾನೊಂದಿಗಿರುವ ದೈವವನ್ನೆಣಿಸಿತು. — ದೈವ ಹದಿದವನಿಗೆ ದೈವದ ಯೋಜನೆ ಏನು? (Prva.). See ವರ, ಬಣಗು.

ದೈವಕ ದೈವaka. Divine; the state of being divine (Rām. 4, 2, 45).

ದೈವಜ್ಞ ದೈವ-jñā. An astrologer. Fem. ದೈವಜ್ಞೆ.

ದೈವತ ದೈವata. (fr. ದೇವತಾ). Of or relating to a god or to the gods, divine. 2, a deity, a god.

ದೈವದ್ರೋಹ ದೈವ-drōha. Perfidy committed against a deity (J. 3, 35; 4, 2).

ದೈವವರ daiva-para. Trusting to fate, believing in pre-destination, a fatalist.

ದೈವಯಂತ್ರ daiva-yantra. God's control or government (J. 29 sum.).

ದೈವಯೋಗ daiva-yōga. A fortuitous combination, the intervention of destiny, fortune, chance (B. 4, 38; My.).

ದೈವಶಾಲಿ daiva-śālī. A fortunate person (ಧನ್ಯ Ōb.; My.).

ದೈವಾಧೀನ daiva-adhīna. Depending on fate, subject to fate (or the deity, Sk.). 2, death (My.). ದೈವ್ಯನಾಗಿ ಬೇರೊಬ್ಬನ ದೈವಾಧೀನನಾಗೋತ್ತಮ (Prv.).

ದೈವಿಕ daivika. Relating to, or proceeding from, the gods; (and noun, B. 4, 223; My.). See Prv. s. ರಾಜಕ.

ದೈವ daiva. Tbh. of ದೈವ. ದೈವಕ್ಕೆ ಗೃಹಸ್ಥನು (B. 4, 122). ದೈವಕ್ಕೆ ವರು ಬಡವನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವರು (4, 142). — ದೈವಕ್ಕೆ ತನ. The state or condition of being rich (B. 4, 194).

ದೈವೈಕ daishika. (fr. ದಿವ್ಯ). Fated, predestined; a predestinarian, a fatalist. (R.).

ಮೊಗಯಿ dōḡaru. = ಮೊಗಯ. (My.).

ಮೊಗೆ dōḡē. = ಮೊಗೆ. To dig or excavate with the nails, claws or an instrument; to take out, as serum from the ear, as ghee from out of a pot (My.).

ಮೊಂಗರ dōḡara. = ಮೊಂಗರ. (My.).

ಮೊಲಾರ ದೊḡhāra. A firm, steadfast man (Bh. 8, 24, 41; cf. ದೃಢಿ).

ಮೊಲಾರತನ ದೊḡhātana. Firmness, steadfastness (Bh. 7, 1, 26).

ಮೊಲಾರಿಸು ದೊḡhārisu. To be firm, steadfast or resolute (Bh. 7, 16, 45).

ಮೊಡ್ಡ dōḡḍḍa. (genitive of a ಮೊಡ್ಡು, that still exists in Tē., cf. ಮೊಡ್ಡು). (Of largeness, etc.), large, big, stout, thick, great; extensive, spacious; respectable; eminent; important; chief, principal; loud (ಬಹುಲ, ಸ್ಥೂಲ, ಪೀನ, ಪೀನ, ಪೀನರ Hlā.; ಎತಂಕಟ, ಪುಳು, ಬೃಹತ್, etc. Si. 370; C.; Tē. ಮೊಡ್ಡ; T. ತುಮಿ, ತುನ್ದಿ, to be close or thronged, be thick together; ತುನ್ದಿ, closeness; see ತೊಂಗಲ್, ತೊಣೆ, ತುಮಿಗು). — ಮೊಡ್ಡ ಅದವ. A large wood, a great forest (ಮಹಾರಣ್ಯ Si. 118). — ಮೊಡ್ಡ ಅನರ. A great difference or distinction (My.); a large story of a building (My.). — ಮೊಡ್ಡ ಅಲೆ. A large wave (ಉದ್ದೋಲ, etc. Si. 81). — ಮೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು. A large stone or rock. ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಉರುಳಿದ ಮೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು ಗಣ್ಣಿಕ್ಕಲ ಎನ್ನುವು (Hlā.). — ಮೊಡ್ಡ ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆ. The shrub Jasminum pubescens L. (St. & Pl.). — ಮೊಡ್ಡ ಕೂಗು. A loud cry or call (ಘೋಷಣೆ G.). — ಮೊಡ್ಡ ಕೂವೆ = ಕೆಮ್ಮು ಕೂವೆ. (St. & Pl.). — ಮೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ. An important business (My.); a difficult work (My.). — ಮೊಡ್ಡಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. The elder one of two or more elder sisters (C.). — ಮೊಡ್ಡ ಗಾಧಾರಿ. The plant Grangea maderaspatana Poir. (Z.). — ಮೊಡ್ಡ ಗೋರಣ್ಣೆ. (ಅಮ್ಲಾನ, ಮಹಾಸದೆ Si. 139). — ಮೊಡ್ಡ ಚಕ್ಕ. = ಚಕ್ಕ. (Z.). — ಮೊಡ್ಡ ಕು. -ಅಕ್ಕು. A large cake of jaggory (My.). — ಮೊಡ್ಡ ಜಡ. Cholera (My.). — ಮೊಡ್ಡ ಜಗಣಿ. A large leech (ಮರ್ನಾಮ, etc. Si. 90). — ಮೊಡ್ಡ ಹೋರ. The maize or Indian corn, Zea Mays L. (St. & Pl.). — ಮೊಡ್ಡಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. The elder one of two or more elder brothers (My.).

— ಮೊಡ್ಡ ತಗಡೆ. An under-shrub, Cassia occidentalis L. (St. & Pl.). — ಮೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು. A great, serious mistake or sin (My.). — ಮೊಡ್ಡ ತನ್ನ. = ಮೊಡ್ಡವ. A father's elder brother (My.). 2, the husband of a mother's elder sister (My.). — ಮೊಡ್ಡ ತಾಯಿ. A mother's elder sister (My.). 2, the wife of a father's elder brother (My.). — ಮೊಡ್ಡ ತಾಳ್ಮೆ. Great patience (My.). — ಮೊಡ್ಡ ತುನ್ನು. The herb Leucas urticaefolia Br. (Z.). — ಮೊಡ್ಡ ದನ. A very good kind of cattle (My.). — ಮೊಡ್ಡ ದನಿ. A loud sound or voice (ಕವಚ, ಪ್ರವಚ Nu. 88). — ಮೊಡ್ಡದು. -ಅದು. = ಮೊಡ್ಡಿತು, q. v. separately. A thing which is large, etc. (ಮಹತ್, etc. Si. 427). ಮೊಡ್ಡದಾಗಿರುವವನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಸಂಕ್ಷೇಪಣ, ಸಮಸನ Si. 394). ಮೋತ್ರ ಮೊಡ್ಡದಾರಿ ಗೋತ್ರ ಮೊಡ್ಡಬೇ? (Prv.). ಎಷ್ಟೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮೊಡ್ಡದು (B. 1, 4). — ಮೊಡ್ಡ ಮೊಡ್ಡ. rep. ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಉರುಳಿ ಕೊಬ್ಬು ಜಾಲದ ಮೊಡ್ಡ ಮೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು ಗುಣ್ಣುಗಳು (ಗಣ್ಣಿಕ್ಕಲ Si. 116). See B. 3, 83. 88. 43. 74; 5, 119. 194, 270. — ಮೊಡ್ಡ ಮೊಣ್ಣೆ. A large or stout bludgeon. ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಮೊಡ್ಡ ಮೊಣ್ಣೆ (ಪರಿಫ, etc. Si. 412). — ಮೊಡ್ಡ ಮೊರೆ. The chief ruler; the first in authority at any place; etc. (My.). — ಮೊಡ್ಡ ನಡೆ. A fast walk (My.). — ಮೊಡ್ಡ ನಾಯಿ. A large dog; a tiger (My.; see ಹೆಬ್ಬಾರೇ ಹುಲಿ). — ಮೊಡ್ಡ ನಿದ್ರೆ. Great sleep: death (My.). — ಮೊಡ್ಡ ನೂಲು. Stout or coarse thread. ಮೊಡ್ಡ ನೂಲ ಸೀರೆ (ಸ್ಥೂಲ ಶಾಖಕ Nr.). — ಮೊಡ್ಡ ನೆಕ್ಕರೆ. A spreading shrub with purple flowers, the Indian rhododendron, Melastoma malabathricum L. (St. & Pl.). — ಮೊಡ್ಡ ನೆಗ್ಗಿಲು. = ಅನನಗ್ಗಿಲು. (St. & Pl.). — ಮೊಡ್ಡ ನೋಡಿ. A large fly (ಪತಂಗಿಕ, ಪುತ್ರಿ ಕೆ Nr.). — ಮೊಡ್ಡ ಪತ್ತೆಗಿಡ. A herb, the thick-leaved Lavender, Anisochilus carnosus Wall. (St. & Pl.). — ಮೊಡ್ಡವ. -ಅವ. = ಮೊಡ್ಡ ತನ್ನ. (My.; ಪಿತ್ತವ್ಯ Si. 191; G.; B. 2, 25). — ಮೊಡ್ಡ ಬಯ್ಯನೆಲ್ಲ. (-ಬಯ್ಯ). A kind of paddy (My.). — ಮೊಡ್ಡ ಬಸಳಿಬಳ್ಳಿ. = ಹಿರಿ. (St. & Pl.). — ಮೊಡ್ಡ ಬೀದಿ. The main street (My.). — ಮೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟ. A big hill, a high mountain (Si. 88. 114; My.). — ಮೊಡ್ಡ ಬೆಳ್ಳೆ ಪಣ. A double fanam, worth two Anas (My.). — ಮೊಡ್ಡ ಮನೆ ಮರ. A lofty tree, Ailanthus excelsa Roxb. (St. & Pl.). — ಮೊಡ್ಡ ಮದ್ದು. The root of the aivagandha (My.). — ಮೊಡ್ಡ ಮನಸು. -ಮನಸ್ಸು. A munificent, generous mind; generosity (My.; B. 4, 89; 5, 206). ಮೊಡ್ಡ ಮನಸಿನದ (ಸ್ಥೂಲಚಕ್ರ, ದಾನತೂರ G.). — ಮೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ. A great or respectable man (My.; Si. 258). — ಮೊಡ್ಡ ಮನೆ. A large house (My.). 2, a jail (My.). ಮೊಡ್ಡ ಮನೆಯನ್ನ ಓಡಿ ಹೋದರೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಎರಡು ಕಾದಿಕ್ಕಿ (Prv.). — ಮೊಡ್ಡ ಮರ. A large tree. 2, the tree Calosanthus indica (ಮಣ್ಣಿಕವರ್ಣ, ಪತ್ರ್ವೀರ್ಣ, etc. Si. 185). — ಮೊಡ್ಡ ಮರದರಸಿನ. A climbing shrub, the tree turmeric, Menispermum fenestratum Gaert. (St. & Pl.). — ಮೊಡ್ಡ ಮಾರನಾಳಿ. A very good fodder-grass, Andropogon mollicornis Kunth. (Z.). — ಮೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗ. A main or high road. 2, a callous spot on an elephant's or a horse's leg (ಅನಿ ಕುದುರೆಗಳೊಳಗೆ ಅದ ಕುದುರೆಯ ಚಿವುಟೆ Smḍ. II; ಅನಿ ಕುದುರೆಗಳ ಕುದುರೆಯೊಳಗೆ ಇರದೆ ಅದ ದಡ್ಡು Kk. 92). 3, a virtuous way, good conduct (My.). — ಮೊಡ್ಡ ಮೂಗು. A large nose (Bp. 20, 12). — ಮೊಡ್ಡ ಮುಳ್ಳಿಗಿಡ. = ಹಿರಿಮುಳ್ಳಿಗಿಡ. (St. & Pl.). — ಮೊಡ್ಡ ಮು. -ಅಮ್ಮ. = ಮೊಡ್ಡ ತಾಯಿ. (My.). 2, the small-pox (C.). 3, misfortune personified as a goddess, jēhāhā (My.). — ಮೊಡ್ಡಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಮೊಡ್ಡವ. (C.). — ಮೊಡ್ಡ ರತ್ನಗಣ್ಣಿ. The royal Gool-mohr, a tree with showy scarlet flowers, Poinciana regia Bojer. (St. & Pl.).

— ಮೊದಲ ರಾಮ. N. (Bp. 56, 38). — ಮೊದಲ ರಸ. — ಅರಸ. (ಪೀಠಪು, ಕಾಲೇಯಕ, etc. Si. 146). — ಮೊದಲ ವ. — ಅವ. A male person who is tall, old, great, noble, rich, etc. (ಉದಾಹರಣೆ Si. 454). ಸಣ್ಣವರೂ ಮೊದಲವರೂ (B. 3, 70). ಮೊದಲವನ ಮನೇ ನೋಟ, ಬಡವನ ಮನೇ ಊಟ. — ಮೊದಲವನಾದಿದ್ದೇ ಆಟ, ಬಡವನಾದಿದ್ದೇ ಬಣ್ಣಾಟ. — ಮೊದಲವನುಣ್ಣರ ಮದ್ದು, ಬಡವನುಣ್ಣರ ಹೇಸಿಗೆ. — ಮೊದಲವನ ನಣ್ಣತನ ಬಡವನಿಗೆ ಬಣ್ಣಾಟ. — ಮೊದಲವರ ಮನಗೆ ಬಡವನುಣ್ಣ ಹೋದ ಹಾಗೆ. — ಮೊದಲವರ ಸಂಗಡ ಕೂತು, ಬಡ್ಡಾದ ಹಣ್ಣು (ತಾನು ಕೆಲವು ಹಾಕಿ) ತಿನ್ನಿ ದಾರದು. — ಹೆದ್ದನಾದರೂ ಮೊದಲವನೇ ಲೇಸು. — ಮೊದಲವನ ಮಾತು ಸವಿ, ಬಡವನ ಊಟ ಸವಿ. — ಮೊದಲವನ ಮನೆ ಸುಡ ದಾರದು, ಬಡವನ ಹೆಣ್ಣು ಸಾಯ ದಾರದು. — ಮೊದಲವನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅತ್ತ, ಬಡವನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೊಸೆ (Prvs.). — ಮೊದಲವರು. — ಅವರು. A female person who is tall, etc. (My.). — ಮೊದಲವು. — ಅವು. = ಮೊದಲಮ್. (My.). — ಮೊದಲ ತಟ್ಟೆ. A great, loud noise (Si. 60; My.). — ಮೊದಲ ಸರ್ವೆಹಕ್ಕಿ. = ಸಿರಿಗಿರಿ. (My.). 2. = ತಾದಿಗ್ಯ. (My.). 3. = ಸರಿ ಕದಾಯಹಕ್ಕಿ. (My.). — ಮೊದಲ ಸಾಸುವೆ. A kind of mustard (Si. 805). — ಮೊದಲ ಸುದ್ದಿ. Important news (My.). — ಮೊದಲ ಹರಳುಗಡ. A shrub used to make hedges, *Jatropha curcas* Lin. (St. & Pl.; My.). — ಮೊದಲ ಹಿಪ್ಪಲಿ. (ಕಪಿವಲ್ಲಿ G.). — ಮೊದಲ ಹುಳಕ. A kind of sand-piper, snipe (Pr.). — ಮೊದಲ ಹೆಣ್ಣುತಿ. A woman whose husband has taken another wife (ಕೃತನಾಪತ್ನಿಕೆ, etc. Si. 183). — ಮೊದಲ ಹೊಟ್ಟೆ. A large belly (Bp. 59, 14). ಮೊದಲ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಾಧವ, N. (56, 38). ಮೊದಲ ಹೊಟ್ಟೆಯವ (ಪರ್ವೋದಯ, ಗಣೇಶ G.). ಮೊದಲ ಹೊಟ್ಟೆಯಿದ್ದವ ಹೆದ್ದನೋ? (Prv.). — ಮೊದಲಾನೆ. — ಅನೆ. A large elephant, the leader of a herd (ಯೂಥನಾಥ, etc. Si. 269). — ಮೊದಲಹ. (ಮೊದಲ) — ಹ. (Greatness being therein), large, great, etc. ಮೊದಲಹ ಎತ್ತು (ಮಹೋದ್ಧ N.). ಮೊದಲಹ ಐಶ್ವರ್ಯ (ಮಹೈಶ್ವರ್ಯ Nn. 106). ಬಿಟ್ಟದತ್ತಣೆನ್ನ ಉರುಕ್ಕ ಮೊದಲಹ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಣತ್ತಿಲಂಗಳ್ N.). ಮೊದಲಹ ಪ್ರತಿ (ಉನ್ನತವತ್ತೆ Nn. 161). — ಮೊದಲಹಕ್ಕಲು. — ಒಕ್ಕಲು. The chief or head inhabitant (My.); a well-to-do inhabitant (My.).

ಮೊದಲತನ ದೊಡ್ಡತನ. Exalted state or position, greatness, dignity, etc. (My.; ಉತ್ಕರ್ಷ, ಅತಿತಯ Si. 390; ಭಗ, ಮಹಾತ್ಮ್ಯ, etc. 411). ಮೊದಲತನದ ಅಹಂಕಾರ (ಮಾನ, ಚಿತ್ತಸಮುನ್ನತಿ 68).

ಮೊದಲತ್ವ ದೊಡ್ಡತ್ವ. = ಮೊದಲತನ. (My.).

ಮೊದಲಸ್ತನ ದೊಡ್ಡಸ್ತನ. = ಮೊದಲತನ, ಮೊದಲಸ್ತನ. (B. 5, 39; My.).

ಮೊದಲಸ್ತಿಕೆ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ. = ಮೊದಲಸ್ತನ, ಮೊದಲಸ್ತಿಕೆ. (ಅಕ್ಷನ, ೧೭೦ G.; ಅಸ್ತದ, ೧೭೦ Ch.; My.).

ಮೊದಲಿ ದೊಡ್ಡಲಿ. = ದಡ್ಡಿ. A cow-pen, a cattle-pound, a fold, a stable (Si. 108. 104. 118. 114; My.; M. ಮೊಟ್ಟೆ, T. ತೊಟ್ಟೆ; cf. ತೊಟ್ಟೆ 1; T. ತೊಡು, ತೊಡುವ, ತೋಡಿ, M. ತೊಡು, ತೊಡುತ್ತು, ತೊಡುವ, a fold, pen, stable); a stockade for impaling wild elephants (My.); a settler's first house (My.).

ಮೊದಲಿತು ದೊಡ್ಡಿತು. = (ಮೊದಲದು), ಮೊದಲಿತ್ತು. That is large, etc. (ಬಲ, ಸ್ಥೂಲ Nn. 14; ವಿಶಾಲ 20; ವಿಪುಲ 86; ಎಕಟ 146; ಗಾಟಿ Bhn. 41). ಮೊದಲಿತು or ಮೊದಲಿತ್ತು (Smd. 96). ಮೊದಲಿತಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಂ (ಘನತರಸಂಸ್ಕೃತಂ 257 Cm.). ಮೊದಲಿತ ಪ್ರವಂ (ಪೀಠರ, ಸ್ಥೂಲ, ಬಹುಲ, ಬಲವನ್ನ Mr. 282). ಮೊದಲಿತದಲ್ಲಿ (Nn. 36, o. r. ಮೊದಲಿತಲ್ಲಿ). ಎಳೆಗದುಂ ತಾಂ ಮೊದಲಿತತ್ತು ಅಗದೇ? (Si. 44).

ಮೊದಲಿತ್ತು ದೊಡ್ಡಿತು. = ಮೊದಲಿತು (Smd. 96). (ತೃಂಗ, ತುಂಗ Nn. 28; ಪೃಥು 32; ವಿಪುಲ 127). ಮೊದಲಿತ್ತುದು (ವಿತಂಕಟ, ಪೃಥು, ಬೃಹತ್, ವಿಶಾಲ, ಪೃಥುಲ, ಮಹತ್, ವತ್ತ, ಉರು, ವಿಪುಲ Nn.). ಮೊದಲಿತಾದನ್ನದು (ಛಿನ್ನತ್ಯ Nn. 136). ಮೊದಲಿತಿನಲ್ಲಿ (Nn. 28), ಮೊದಲಿತದಲ್ಲಿ (82).

ಮೊದಲಿಸ್ತನ ದೊಡ್ಡಿಸ್ತನ. = ಮೊದಲಿಸ್ತನ. (ಗೌರವ G.; My.; B. 5, 46. 94. 282).

ಮೊದಲಿಸ್ತಿಕೆ ದೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ. = ಮೊದಲಿಸ್ತಿಕೆ. (ಸ್ಥಿತಿ Ch.; My.).

ಮೊದಲಿ ದೊಡ್ಡಲಿ. The bat used at tip-cat (My.; Tē. ಮಡ್ಡು, T. ತುಟ್ಟು-ಕೊಳ್ಳೇ, a short club or cudgel; cf. ಮೊಣ್ಣೆ).

ಮೊದಲಿ ದೊಡ್ಡಲಿ. A large shrub or small tree, *Atalantia monophylla* Corr. (*Limonia mon. Lin.*, Roxb., St. & Pl.; cf. ಕಾಡುಲಿಮ್ಪು).

ಮೊಣೆ ದೊಣೆ. 1. = ಮೊಣೆ 1. (J. 10, 8; My.). ದೇವತೆಗಳನ್ನ ತೋಡಲುಟ್ಟ ಮೊಣೆ (ಅಪಾತ, ದೇವಪಾತ Si. 91). ಮೊಣೆಗೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣೆ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಮೊಣೆ ದೊಣೆ. 2. = ಮೊಣೆ 2. (ಪದ ಛಿ. 1, 37, o. r. ಫಿಡ; Abh. P. 11, 52; 14, 171; ಕೆ. 3, 52).

ಮೊಣ್ಣೆ ದೊಣ್ಣೆ. = ಮೊಣ್ಣೆ, q. v.

ಮೊಣ್ಣೆ ದೊಣ್ಣೆ. The state of being blended, lumpy, clotted, folded up (cf. ಮೊಣ್ಣು 2; ತೊಣ್ಣು 1?).

— ಮೊಣ್ಣೆಗರುಳ. — ಕರುಳ. Clotted entrails (Bh. 4, 2, 66). ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಗುಪ್ತಗೊಣ್ಣ ಮೊಣ್ಣೆಗರುಳ (Riv. 5, after 120). — ಮೊಣ್ಣೆನರ. Clotted arteries, etc. (Bh. 6, 8, 12).

ಮೊಣ್ಣೆ ದೊಣ್ಣೆ. = ತೊಣ್ಣೆ, etc. (ತುಣ್ಣಿಕೆರೆ, ರಕ್ತಫಲೆ, etc. Si. 156).

ಮೊಣ್ಣೆ ದೊಣ್ಣೆ. = ಮೊಣ್ಣೆ, etc. A cudgel, a club (ಪಣ್ಣ, ಲಗುಡ Si. 416; My.; Si. 281. 290. 802). ಮೊಣ್ಣೆಗೆ ಹಿಡ್ತಿದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೀದುವದೇ? — ಮೊಣ್ಣಿಗೆ ಮೊಣ್ಣೆ ಯಾಕೆ? ಮೊಣ್ಣೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಮೊಣ್ಣು ಪ್ರವಾಯಕ. — ಅಪ್ಪ. — N. 800 Prv. 2. ನಾನು 1. — ಮೊಣ್ಣೆಕೀತ. = ತೊಣ್ಣೆಕೀತ. (My.). — ಮೊಣ್ಣೆ ಮುಕ್ಕು. A large thorn. See ಮೊಣ್ಣೆ ಮುಕ್ಕಿನ ಹಾಲಿ.

ಮೊದಲಿ ದೊಡ್ಡಲಿ. 1. (= ಮೊದಲಿ, etc.). A mass, a heap; a crowd, a mob, a host (see T. ತೊಡಿದಿ. ತೊಂಗಲ, and see s. ಮೊದಲ; tumult. See Bp. 61, 37; Bh. 6, 1, 6; 6, 7, 21; 7, 2, 10; 7, 16, 13; 7, 18, 46; J. 5, 9; 21, 20. — ಮೊದಲಿ ಗೂಡು. — ಕೂಡು. A heap of boiled rice (Bh. 4, 2, 58).

ಮೊದಲಿ ದೊಡ್ಡಲಿ. 2. Indistinct or inarticulate speech connected with stuttering (Ta. ಗೊಡ್ಡೆ, ಮೊಡ್ಡೆ; cf. ಗೊಣಗು). See Prv. s. ಎಣ್ಣು. — ಮೊದಲಿ ದಡ್ಡಿ. dapl. = ಮೊದಲಿ. (My.).

ಮೊದಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡೆಗ. A man who belongs to a crowd or host (Bh. 7, 2, 9; 7, 17, 29).

ಮೊದಲಿ ದೊಂಡಲಿ. = (ಮೊದಲಿ), ಮೊದಲಿ ೧, etc. (Bp. 5, 38; Tē. ದನ್ನಡಿ, ಮೊನ್ನಡಿ).

ಮೊದಲಿ ದೊಂಡಲಿ. = ಮೊದಲಿ, etc. (Bp. 61, 28).

ಮೊದಲಿ ದೊಂಡಲಿ. = ಮೊದಲಿ, etc. (Bp. 18, 9).

ಮೊದಲಿ ದೊಂಡಲಿ. = ಮೊದಲಿ, q. v. (My.; Ta.). ಚಿನ್ನಿಯಾದರೂ ಮೊದಲಿಗೆ ಅಗುತ್ತದೆ (Prv.).

ಮೊದಲಿ ದೊಂಡಲಿ. 1. = ಮೊದಲಿ. ಮೊದಲಿ, ಮೊದಲಿ. A mass, a crowd, a throng; squeeze; tumult,

fray (ಗೊನ್ನಣ, ಗಡಣ ರೆ. 1, 84; ಗೊನ್ನಣ, ತರಳ್ಳಿ, ಸಾರ್, ಒಂ ಗುಳಿ, ತುಡುಗ, ತೋಮ, ತೊಮ್ಮೆ, etc., ತ್ರೇಣಿ ಕೆ. 54; Kk. 17; ಸರದ ಕೆ. 113; V. 7, 28).

ದೊನ್ನುಳಿ dōnduli. 2. Joy (ಸನ್ನೋಷ ಕೆ. 56; ಮುದ 118).

ದೊನ್ನೆ dōndē. = ದೊನ್ನಿ. A bundle of sticks, grass, rags, etc. for being kindled and used as a torch, etc. (My.). ಕೃತಾನು ಬಳ್ಳಿರಸಿದ ಪುಲ್ಲ ದೊನ್ನೆ (Riv. 6, 116). See ಪುರ್.

ದೊನ್ನೆ dōnnē. = ದೊನ್ನೆ, ದೊಪ್ಪ, ದೊಪ್ಪ. A cup or dish made of leaves, to hold ghee, etc. (ಪುಟ Si. 498; My.; M.; Tē. ದೊನ್ನೆ, ದೊಪ್ಪ; T. ತೊನ್ನೆ; see s. ತುದರ್ 1, ತೋ, and Mhr. s. ದೊನ್ನೆ). ದೊನ್ನೆ ತುನ್ನು ತುಪ್ಪ ಜೊಯ್ದೊ ದಮ್ಮಯ್ಯ! ಎಮ್ಮೊದು ಬಿಡ. — ದೊಮ್ಮಗೆ ದೊನ್ನೆ ಯಾಕೆ? ದೊನ್ನೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ? (Prva.). See Bp. 18, 29; 39, 33; ತದಿಗು.

ದೊಪ್ ದōp. = ದಪ್, etc. (My.). — ದೊಪ್ಪನ್. — ಎನ್. To produce the sound of ದೊಪ್. (V. 6, 16).

ದೊಪ್ಪ dōppa. 1. = ದಪ್ಪ 2. Thickness, etc. ಬರಿತು ದೊಪ್ಪವಾದುದು (ಸ್ಥೂಲ Si. 457). ದಾಲದ ಬಿಳಿ ದೊಪ್ಪಬತ್ತ (ತಿತ ತೋ, ಯನ 304).

ದೊಪ್ಪ dōppa. 2. = (ದಪ 1, etc., ದುಬ), ಧೊಪ್ಪ. A sound imitating that of a heavy body suddenly falling or knocking against any thing. — ದೊಪ್ಪ ದೊಪ್ಪನೆ. With the repeated sound of ದೊಪ್ಪ (Bp. 20, 14; 49, 26).

ದೊಪ್ಪನೆ dōppanē. = ದಪ್ಪನೆ, ಧೊಪ್ಪನೆ. With the sound of ದೊಪ್ಪ (Bp. 14, 18; 45, 6).

ದೊಪ್ಪಾನೆ dōppa1-ānē. = ದಪ್ಪಾನೆ. Thick, etc.; thickness, etc. ದೊಪ್ಪಾನೆ ಥಪ್ಪಮುಸ್ತೆ (ಥಪ್ಪಮುಸ್ತಕ, etc. Si. 162). ತ್ರೇಯರ ಅಣ್ಣುಗಳ ಬದೇ ದೊಪ್ಪಾನೆ ಪ್ರದೇಶ (ನಿತ್ಯ 208).

ದೊಪ್ಪೆ dōppē. = ದೊನ್ನೆ, etc. (My.).

ದೊಬ್ಬಿಸು dōbbisu. To cause to push, etc. (My.).

ದೊಬ್ಬು dōbbu. = ದೊಬ್ಬು, etc. To shove, to push, to thrust, to push away (My.; Tē.). ದೊಬ್ಬಿ ಹಾಕ ಬಹುದೇ ಮುಟ್ಟುನ್? (Prv.).

ದೊಬ್ಬುಳಿ dōbbuli. = ದುಬ್ಬುಳಿ, q. v.

ದೊಮ್ಮ dōmba. = ದೊಮ್ಮ, etc. (My.). ದೊಮ್ಮಗೆ ದೊನ್ನೆ ಯಾಕೆ? ದೊನ್ನೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ? — ದೊಮ್ಮರ ಸಾವು ಗಣೆಯ ಮೇಲೆ, ಬಿಲ್ಲವರ ಸಾವು ಮರದ ಮೇಲೆ (Prva.). See Prv. s. ಬಣಜಗ. — ದೊಮ್ಮರ ಗಣೆ. A tumbler's pole (My.). — ದೊಮ್ಮರ ಪೋರಿ. A Dōmba girl: a harlot (My.). — ದೊಮ್ಮರಾಟ. — ಅಟ. Tumbling (My.).

ದೊಮ್ಮರ dōmbara. = ದೊಮ್ಮ.

ದೊಮ್ಮರಗಿತ್ತಿ dōmbara-gitti. = ದೊಮ್ಮತಿ. (My.).

ದೊಮ್ಮಿ dōmbi. = ದೊಮ್ಮಿ, etc., ತೊಮ್ಮಿ 2. A crowd, a mob; a disorderly, riotous mob; fray, quarrel (My.; Si. 294; Tē. ದೊಮ್ಮಿ, ದೊಮ್ಮಿ; T. ತುಮ್ಮಿ; cf. ದೊನ್ನುಳಿ 1). ದೊಮ್ಮಿಗೆ ಹೋದವನು ತರೇರದ ಹವ್ವುಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಲೇಸು (Prv.). — ದೊಮ್ಮಿಬಗರ್. A street quarrel (My.). — ದೊಮ್ಮಿದಾಸರಿ. One of a company of stage players (My.). — ದೊಮ್ಮಿಸಾಕ್ಷಿ. A confused testimony (My.). ದೊಮ್ಮಿಸಾಕ್ಷಿ

ಹವ್ವಿಗೆ ಕಾರಣ (Prv.). — ದೊಮ್ಮಿಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ. A vain repetition or study of the veda (My.). 2, disorderly coitus (My.).

ದೊಮ್ಮಿಗ dōmbiga. = ದೊಮ್ಮಿ. (My.).

ದೊಮ್ಮಿಗಾಡಿ dōmbi-gāḍi. A man that belongs to a disorderly mob, a rioter (My.).

ದೊಮ್ಮಿತಿ dōmbiti. = ದೊಮ್ಮರಗಿತ್ತಿ. (My.).

ದೊಮ್ಮಿ dōmbē. = ದೊಮ್ಮಿ, etc. (Si. 54, o. rs. ಗೊಂಗಿ, ಗೊಮ್ಮಿ).

ದೊಮ್ಮಳಿಸು dōmmalisu. To move or whirl about, or to be in a hurry and flurry, or to be alarmed, as a herd of cattle or other beasts (ತೀರ್ಯಮೂಹಸವು ಮು ಕೆ. 54. Dh.).

ದೊರ dōra. = ದೊರದು, ದೊರಿತು, ದೊರೆ 2, ದೊರೆದು. P. p. of ದೊರೆ 1, in ದೊರ ಕೊಳ್, -ಕೊಳ್ಳು. = ದೊರೆ ಕೊಳ್. (Bp. 4, 65; 23, 42; 27, 79; 28, 69; 53, 22; My.).

ದೊರಕಿಸು dōrakisu. To cause to obtain;—to acquire for one's self, to obtain, etc. (Bp. 27, 2; B. 3, 84. 91; 4, 50. 113; My.).

ದೊರಕು dōraku. = ದೊರೆ 1, q. v. (My.; Tē. ದೊಡುಕು). ಮುಖ್ಯ ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಹೇಯವ ಶಾಸ್ತ್ರವ (ಅನುಕಲ್ಪ Nr.). ನಿನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುನ್ನು ಮೇಲೆ ದೊರಕುವನ್ನೆ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ (B. 3, 22). ದೊರಕದ ಬಟ್ಟೆ ಹದಿಕು ಅದರೆ ನರಕೋದು ಯಾಕೆ? — ದೊರಕದರೆ ಹರಕೆ ಕೊಡ ಬಹುದು (Prva.). See Bp. 1, 25; 8, 23; 16, 21; 27, 17; 39, 71; 43, 70; B. 2, 4.

ದೊರದು dōradu. P. p. of ದೊರೆ 1.

ದೊರಿತು dōritu. = ದೊರೆದು, etc. P. p. of ದೊರೆ 1. (My.). ಪುಸ್ತಕರಪದಾರ್ಥಗಳು ತಿನ್ನುವದಕ್ಕೆ ದೊರಿತರೆ (B. 4, 41). ಆಹಾರವು ಅವರಿಗೆ ದೊರಿತರೆ (4, 76).

ದೊರೆ dōrē. 1. To come or draw near; to be equal to, to resemble, to suit, to fit (Tē.; cf. ತುಡು; to come about, to appear (J. 2, 65). 2, to be obtained, gained or found, to accrue (ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗು ಕೆ. 105; C.; Tē.; Si. 113. 354). P. ps. ದೊರೆ, ದೊರದು, ದೊರಿತು, ದೊರೆ, ದೊರೆದು. ಆತನಿನ್ನ ನಮಗೆ ಬೆಳಕು ಬಿಸಿಲುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ (B. 2, 24). ಹೊತ್ತು ದೊರೆದದ್ದಾನ್ (2, 34). ಮುಂಚೆ ಲವಂಗಗಳು ನಾಲ್ಕು ಅಣಿಗೆ ತೊರೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವೆ (3, 13). ಬೆಳ್ಳಿ ತುದ್ದಕ್ಕಿ ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುತರವಾಗಿ ದೊರೆಯುವದೇ ಇಲ್ಲ (4, 124). See Öpr. 3, 66; Bp. 27, 22; 34, 36; J. 7, 65; 33, 4; B. 4, 179. — ದೊರೆಯಗೊಡು. — ಕೊಡು. To let be obtained, etc. ಹಣವು ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊರೆಯಗೊಡುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 89).

ದೊರೆ dōrē. 2. = ದೊರೆ, etc. P. p. of ದೊರೆ 1. — ದೊರೆ ಕೊಳ್. To come near; to come, to appear, to occur, to be in use; to arise; to accrue; to be obtained, gained, or found (ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕೆ. 54. Dh.; ಎರ್ ಕೆ. 54. I; ಗಡಿಯಿಸು ಕೆ. 54. I; ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು ಕೆ. 42. 127. 136. 164. 190. 203. 270 Cm.; ಬರ್ 221. 352. 382 Cm.). ಅಗಲದ ದೊರೆ ಕೊಟ್ಟು ಫಲವು (ಸಾ ನ್ಧ್ಯಪ್ತಿಕ Nr.). See ಕೆ. 8. 16; Ch. v. 217; Öpr. 1, 50; 3, 65; 5, 135; Abh. P. 9, 54; 14, 144; 15, 71; Si. 81. 110; Kk. 19; J. 5, 48; 20, 49; 28, 57. 58; 29, 33. — ದೊರೆ ಕೊಳಿಸು. To cause to be obtained (by one's self): to obtain or gain for one's self (ಗಡಿಯಿಸು ಕೆ. 54. I.). 2, to cause to be got; to cause to happen, to occasion, to produce

(Cpr. 8, 66; 8, 14; Abh. P. 14, 139; Rāv. 13, 99; Sāv. 1, 16).

ದೊರೆ dōrē. 3. Coming near: resemblance, similarity, likeness, equality, adequacy; notoriety; propriety (ತೋರು, ಒರೆ, ತೋರಿ, ಸರಿ, ಒಂ., ಸಾಮ್ಯ ರ್ತ. II, 25; ಸಮ ಸಿಂ. 105; Cpr. 4, 13, 61; 5, 54; 7, 60, 70; Tē.). ನಿಮ್ಮ ದೊರೆಗೆ ಬೋದೆಯರ್ ಒಕರೇ? (Smd. 89). ಮಾನ್ಯತನ ದೊರೆಯಪ್ಪ ಎರೆಯಂ ಜಾಗಿಗಲುಂ (104). ಅರಕ್ಕಮಾಗಿ ನೇಲಾಲ ದೊರೆಯನ್ ಅನುಕರಿಸ್ತದು ಅಮದಾಗಸಂ (176). ನಕ್ಷತ್ರ ಮೆಪ್ಪಾದತಂ ದೊರೆಯೇ ಚಸ್ತೆಗೆ (86, 62). ಎನಗೆ ದೊರೆ (equal) ಅದಾರ್ ದೊರೆ (king)? (Rāv. 5, 126). See Bp. 54, 24; Rāv. 12, 42. — ದೊರೆಗಿಡಿಸು. — ಕೆಡಿಸು. To destroy equality or propriety (Grj. 7, 62). — ದೊರೆಗೆಡು. — ಕೆಡು. Equality or propriety to be destroyed or lost (Abh. P. 9, 141; 15, 71). — ದೊರೆಗೆವರ್. — ಒರ್. To liken, to be equal (Cpr. 5, 8; Rāv. 6, after 11). — ದೊರೆಯು. — ಅ 3. One who is an equal (Abh. P. 11, 85). — ದೊರೆಯುಕ್ಕರ. — ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Ch.). — ದೊರೆವದೆ. — ವದೆ. To become proper; to become well known, famous, etc. (ಪ್ರಸಿದ್ಧವದೆ Smd. 111 Cm.; ಪ್ರಸಿದ್ಧವದೆ 129, 232 Cm.). See Smd. 302, 408. — ದೊರೆವರ್. — ಒರ್. = ದೊರೆಗೆವರ್. (Cpr. 7, 59; 8, 38). — ದೊರೆವದೇ. — ವದೇ. = ದೊರೆವದೆ. (ಪ್ರಸಿದ್ಧವದೆ Smd. 169, 189 Cm.). See Ch. v. 303; Cpr. 6, 80; Abh. P. 13, 128; 14, 118; 15, 71. 2, gain, profit, advantage, use. ಕೇದಾನ್ದ ದೊರೆಯುಲ್ಲದ ಛಂಗಾರಂ (Smd. I).

ದೊರೆ dōrē. Tbh. of ಧುರ್ಯ. A chief; a king; a master; a man of the ruling class (ರಾಜ, ಧರಣೀಶ Nn. 80; ಅರಸು ಸಿಂ. 105; C.; Tē.; T. ತುರೈ; M. ತುರೆ, ಧುರೈ). ದೊರೆ ಮುನಿದರೆ ಮರನೇದಾದರೆ ಅದೀತೇ? — ತಾರತಮ್ಯವದಾಯದವ ದೊರೆಯಲ್ಲ, ಮಾತು ಮಾದಾದವ ನೇವಕನಲ್ಲ. — ದೊರೆಯ ತನಕ ದೊಡ್ಡ, ಹೊದೆಯ ತನಕ ಓಟ. — ದೊರೆಯ ರಥವಾದರೂ ಎಣ್ಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗದು. — ದೊರೆಯಾದರೂ ನರೆ ತಪ್ಪೀತೇ? — ದೊರೆಯಾದರೂ ತೊಡೆಗೆ ದೊಡ್ಡವನೇ? — ದೊರೆಯಿನ್ದ ಅಗುವನ್ನಾಡ್ತು ನರೆಯಿನ್ದ ಅದೀತೇ? — ದೊರೆ ಹೇದಾದನನ್ನರೆ ಮರದ ಕಾಯ ಬಿದ್ದೀತೇ? (Prva.). See Si. 257, 278; Bp. 40, 15; Rāv. 5, 126; J. 24, 25; 28, 52; 83, 26; Dp. 148, 1, 6; B. 4, 126. — ದೊರೆನಾನಿ. A lady, a mistress (My.; B. 5, 283).

ದೊರೆತನ ದೊರೆತಾನಾ. Kingship, royalty, the rank or function of a king, government, rule (Bp. 40, 15; 42, 6; My.). ದೊರೆತನಕ್ಕೆ ಬಡತನವೇ? (Prv.). See Prv. a. ಯೋಗ್ಯತೆ. — ದೊರೆತನ ಮಾಡು. To rule; to domineer (My.).

ದೊರೆಯಿಸು dōrēyisu. To cause to obtain, to procure (J. 16, 28).

ದೊಸಕ್ ದೊಸಕ್. = ದೊಸಕ್, etc. (My.).

ದೊಸಕ್ಕನೆ ದೊಸಕ್ಕನೆ. = ದೊಸಕ್ಕನೆ, etc. (My.).

ದೊಳೆ ದೊಳೆ. A drug or seed used to produce fermentation in the manufacture of spirits from sugar, bassia, etc. (?). ಮದ್ಯ ಮಾಡುವ ದೊಳೆ (ಕಣ್ಣ, ನಗ್ನಕು Si. 348, only in Si.).

ದೊಳ್ಳಾಸ ದೊಳ್ಳಾಸ. = ದೊಳ್ಳಾಸ. (ವೈಸಿಕ ಸೇ.; Bh. 7, 17, 26).

ದೊಳ್ಳು ದೊಳ್ಳು. = ದೊಳ್ಳು, ದೋಲು. (My.). See ನಿಡು. — ದೊಳ್ಳು ನೂಕು. The belly to be pushed forward, i. e. to extend or distend (Bh. 4, 6, 25).

ದೋಸರಿರು ದೊಸ-parigha. A club-like arm (Cpr. 2, 43).

ದೋಕರಿ dōkari. An instrument for grubbing up grass (Tē.; Si. 303, 399).

ದೋಚು ದೊಚು. To plunder, to rob (Tē.; My.; ಛ. ಗೋಚು).

ದೋಟಿ ದೊಟಿ. = (ತೊಡು), ದೋಟಿ. A pole with a hook for plucking fruit, gathering leaves, etc. (My.; Tē.; M. ತೋಟ್ಟಿ). ದೋಟಿಯಿನ್ದ ಹೇನು ತೆಗದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ದೋಟಿಗೋಲು. — ತೋಲು. = ದೋಟಿ. (My.).

2, a hook for driving an elephant (ಅಂಕುತ, ಪುಟೆ Si. 271). ದೋಣ ದೊಣ. Tbh. of ದೊಣ (Smd. 345). ನಾಗೋಣ (345). 2, ದೊಣಾಪಾಯ (345).

ದೋಣ ದೊಣಿ. = ದೋಣಿ. Tbh. of ದೊಣಿ (Smd. 345; Cpr. 8, 43; My.). ನೀರ ದೋಣಿ (ಜಲದೋಣಿ HIA.). ನೀರಿನ ಮೇರೆ ಚೆಲ್ಲು ಹೇ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ವೈದ ಮರದ ದೋಣಿ (ದೊಣಿ Si. 84). — ದೋಣಿವರ್. — ವರ್. To fall down like an empty tub (Abh. P. 18, 81).

ದೋಣು ದೊಣು. = ದೊಣ್ಣು. (Mhr. ದೋಣ್ಣ, a pot-belly). — ದೋಣ. — ಅ 3. A man with a big belly (My.). Feminine ದೋಣಿ (My.).

ದೋತರ ದೊತರ. = ದೋತ್ರ, ದೋತ್ರ, q. v. (Mhr. ಧೋತರ; My.; B. 3, 25; 5, 123). — ದೋತರದೋಡು. A couple of dōtaras woven together (B. 3, 101; My.). — ದೋತರದವರು. The end or border of a dōtara (B. 3, 41; My.); the coloured cross-lines near it (My.).

ದೋತ್ರ ದೊತ್ರ. = ದೋತರ. A garment of males worn around the waist, passing under and tucked in behind (Mhr. ಧೋತ್ರ; My.; Tē.; C. Bp. 82, 45; Rām. 5, 8, 69; J. 16, 24); ದೋತ್ರ ಉಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು (My.); — that garment hung over the shoulder (ಎವರ್ಯಸ್ತಕ Mr. 256; My.); ದೋತ್ರ ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳು (My.). ಚಕ್ಕಪ್ಪನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ಬನ್ನ ಕಾಲು ಓದಿದೇನು, ಅವರಾಧಕ್ಕೆ ದೋತ್ರ ಕೊಡ ಬೇಕು. — ದೋತ್ರ ಹೊದ್ದದಾದರೆ ಗೋತ್ರ ಹೊದ್ದದೇ? (Prva.). See ಮೇಲು; Si. 222, 223. Cf. ದೋವತಿ, etc.

ದೋಧಕ ದೊಧಕ. N. of a vṛitta (Ch.).

ದೋಬಿ ದೊಬಿ. A washerman (My.; Mhr., H. ಧೋಬಿ).

ದೋಮಿ ದೊಮಿ. = ದೋಮೆ. (S. Mhr.).

ದೋಮೆ ದೊಮೆ. A mosquito; a gnat (Tē.; cf. T. ತುಕ್ಕೆ, to sound?). See Prv. a. ಧಾನ್ಯ. — ದೋಮೆತರೆ. A mosquito curtain (Tē.). ತರೆವದರ್ ದೋಮೆತರೆಯಕ್ಕು (Mr. 204, o. rs. ತೋಮು, ದೋಹ, ದೋಹಾ, ಪೋಮು).

ದೋರೆ ದೊರೆ. = ದೋಸ.

ದೋರ ದೊರ. = ದೋರೆ, q. v. (My.). — ದೋರಗಾಯ. — ಕಾಯ. A fruit almost ripe (My.; Tē.). — ದೋರಹಣ್ಣು. = ದೋರೆ ವರ್. (My.).

ದೋರ ದೊರ. 1. Tbh. of ದ್ವಾರ. See ದ್ವಾರ.

ದೋರ ದೊರ. 2. = ದೋರೆ. Thread (My.).

ದೋರಕಾಪುರ ದೊರಕಾಪುರ. Tbh. of ದ್ವಾರಕಾಪುರ. (Bh. 8, 16 sum.). ದೋರವಾರ್ಧ ದೊರ-vārdhi. Tbh. of a ದ್ವಾರವಾರ್ಧ. N. (Bp. 54, 62).

ದೋರಾವತಿ ದೊರ-vati. Tbh. of ದ್ವಾರಾವತಿ. (Bp. 54, 63).

ದೋರಿಯ ದೊರಿಯ. N. of a certain cloth. See Mr. a. ಪಟಭೇದ.

ದೋರೆ ದೊರೆ. = ದೋರ. The state of being full-grown or mature (see ನಮು). — ದೋರೆಗರುಳು. — ಕರುಳು. Entrails fitted by growth for their functions (Bh. 4, 6, 25). — ದೋರಗಾಯ. — ಕಾಯ. (ಕರಾಟು Si. 123, also). —

ದೋರೆವಲ್. -ವಲ್. A full-grown, almost ripe fruit (Ūpr. 1, after 101; Śā. 1, 51; 2, after 42). — ದೋರೆವಲ್. -ವಲ್. Full-grown teeth (Ūpr. 8, 52).

ದೋರೆ ದೊರೆ. = ದೋರೆ 2. Thread (Mhr., H. ದೋರಾ). 2, a particular bracelet (Mhr., H. ದೋರಾ; Śi. 219).

ದೋರೆಯು ದೊರು. = ದೋರು, etc. — ದೋರುಮೋರು. -ಮೋರು. To be shattered or broken (Bh. 4, 3, 10).

ದೋರ್ದಾ ದೊರ-dandā. The arm. (Ūpr. 9, 114; Grj. 3, 2; Bp. 38, 54).

ದೋರ್ದಾಲ ದೊರ-bala. Strength of the arm (Śā. 4, 27).

ದೋರ್ಮಹಿಮೆ ದೊರ-mahimē. The power of the arm (Ū. Bp. 47, 13).

ದೋರ್ಮತೆ ದೊರ-latē. An arm-creeper: the arm (Bp. 5, 30; 37, 80).

ದೋರ್ದಾಲ ದೊರ-bala. = ದೋರ್ದಾಲ. (Ū. Bp. 47, 27).

ದೋರ ದೊಲ. = ದೋಲ, etc., ದೋಲ. Swinging, oscillating, rocking. 2, = ಕುಣ್ಣಿ 1, see ದೋಲ. 3, a swing, a litter, etc. ದೋಲಾನೋಲ ದೊಲ-andōla. A swing (ಉಯ್ಯಾರ Mr. 204).

ದೋರ ದೊಲಿ. = ದೋಲಿ, etc. (My.).

ದೋರ ದೊಲೆ. = ದೋಲಿ, etc. A swing; a litter, a dooly, a palanquin. 2, the indigo plant.

ದೋರೋತ್ಸವ ದೊಲ-utsava. The ceremony of swinging an idol that is placed on a swinging-cot (My.).

ದೋರತಿ ದೊವತಿ. = ದೋವತಿ, etc. The garment called ದೋತ್ರ (Bp. 56, 28; 57, 3; Tē.).

ದೋವತಿ ದೊವarti. = ದೋವತಿ, ದಾವತಿ. (ಉದ್ಗಮನೀಯ, ಒಲ್ಲಿ Mr. 343).

ದೋವಿಲ್ ದೊvil. = ದೋವಿಲ್, q. v.

ದೋಷ ದೋsha. = ದೋಷ. Fault, vice, defect, deficiency; a fault, a blemish, a defect; blame, reproach; badness, wickedness, sin (ಅಪ, ಪಾಪ Nn. 15); detrimental effect; obnoxiousness; morbid affection, morbid element, disease; disorder of the three humors of the body (ವಾತ ಪಿತ್ತ ಕ್ಲೇಷಗಳನ್ನು ಮೂರು ದೋಷಗಳು Śi. 199); black or red spots on the tongue foreboding death (My.). 2, evening, darkness, night (ನಕ್ತ, ರಾತ್ರಿ Nn. 15; ಇರಲು Mr. 65). 3, a sign (ಅಂಕ, ಕುರುಹು 15). ದೋಷದಿನ್ದ ನಾಶ. — ದೋಷವಲ್ಲ ದೋಷ ನುಂಗಿತು. — ದೋಷ ಮಾಡಿದವಗೆ ದೋಷ ತಪ್ಪದು. — ದೋಷ ಮಾಡುವವಗೆ ದೋಷ ಬಹಳ (Prva.). See Kāvya. II, 1, 6; III, 8, B, 35, 75; ಅಪ್ಪಾದಿತ, ಪದ-, ವಾಕ್ಯ-. — ದೋಷ ಅದು. To blame. ದೋಷವನ್ನಾಡಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ (ನಿನ್ನೆ G.; My.). — ದೋಷ ಇದು. To put fault or blame upon, to blame, etc. ದೇವರಿಗೆ ದೋಷ ಇದೆ ಬೇಡ! (B. 4, 178; My. ದೇವರ ಮೇಲೆ). ತಮ್ಮ ವಚ್ಛೆಳ್ಳ ದೋಷವಿದೆ ಬೇಕಲ್ಲದೇ ಎರ್ಪನೆಯವರಿಗೆ ದೋಷವಿದೆ ಬಾರದು (B. 5, 86). — ದೋಷ ಒದ್ದಿಸು. To join fault or blame to: to lay, or bring, reproach upon, to impute blame, to find fault with. ತುಡ್ಡರಲ್ಲಿ ನಿಜದೋಷಮನ್ ಒದ್ದಿಸೆ ಕೆಟ್ಟು ಪೋಗರೇ? (Śā. 5, 77). — ದೋಷ ಒದ್ದಿಸು. Fault, etc. to be joined or attached: to become blameworthy (Bp. 50, 71; 57, 79). — ದೋಷ ಹಚ್ಚು. = ದೋಷ ಒದ್ದಿಸು. (My.). ಅವನಿಗೆ ಕೆಲವು ಜನರು ದೋಷ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ (B. 5, 206).

ದೋಷಕರ ದೋsha-kara. Causing evil, harm, or blame; hurtful; wrong (Śmd. 188).

ದೋಷಕಾರಿ ದೋsha-kāri. Causing evil, etc.; an evil-worker (My.).

ದೋಷಗ್ರಾಹಿ ದೋsha-grāhi. Fault-finding, censorious, vituperative.

ದೋಷಜಿತ ದೋsha-jit. A physician (ಛೇದಕ, ಚಿಕಿತ್ಸಕ, etc. Mr. 390).

ದೋಷಜ್ಞ ದೋsha-jña. A discerning or wise man. 2, a physician.

ದೋಷಜ್ವರ ದೋsha-jvara. A malignant fever (My.).

ದೋಷತ್ರಯ ದೋsha-traya. Vitiating of the three humors, or wind, bile, and phlegm (ವಾತ ಪಿತ್ತ ಕ್ಲೇಷತ್ರಯ Mr. 386).

ದೋಷದೂಷಿತ ದೋsha-dūṣhita. Defiled by sin. Feminine ದೋಷದೂಷಿತ (V. 9, 57).

ದೋಷಹರಣ ದೋsha-harāṇa. Removing disease of the humors; removing sin (My.).

ದೋಷಾ ದೋshā. In the evening, at night. 2, = ದೋಷ 1.

ದೋಷಾಕರ ದೋshā-kara. The night-maker: the moon (Bp. 11, 45). 2, ದೋಷ-ākara, a mine of faults: full of defects, faulty, sinful.

ದೋಷಾನ್ಧ ದೋsha-andha. Blind through sin (Abh. P. 7, 6).

ದೋಷಾರೋಪಣ ದೋsha-ārōpaṇa. Imputing fault, accusation (My.).

ದೋಷಾಲೇಪ ದೋsha-ālēpa. Attaching or imputing fault or blame, aspersion (Kāvya. II, 2, B, 43).

ದೋಷಿ ದೋshi. Faulty; guilty; sinful, bad (Bp. 54, 52; J. 10, 45). ದೋಷಿಗೆ ತೂತು, ದೋಷಿಗೆ ಮಾತು (Prv.).

ದೋಷಿಸು ದೋshisu. Morbid affection to arise, as in fever (My.).

ದೋಷ ದೋshē. 1. ದೋಷಾ. Evening, darkness, night.

ದೋಷ ದೋshē. 2. The arm. (ತೋರು G.).

ದೋಷ್ಯಕದೃಶ ದೋsha-ka-drīṣ. Seeing only defects, fault-finding.

ದೋನ್ ದೋ. = ದೋರ್. The arm (ಬಾಹು, ಭುಜ, ತೋರು Mr. 321).

ದೋನ ದೋsa. Tbh. of ದೋಷ (Śmd. 385; Bp. 24, 78; 28, 27; 30, 13; 55, 30; My.).

ದೋಸರ ದೋsara. (ಪರನಾರ್ಥ Ūt. I, 83, one MS.).

ದೋಸೆ ದೋṣē. A holed, i. e. spongy, cake of rice-flour, uddu, etc., baked on a potsherd or iron plate (Ū. Bp. 47, 42; Rām. 5, 8, 69; My.; Tu., Tē., M.; T. ತೋಡು; T. ತೋಯ್, to crust, crystallize; ತೋಯ್-ಅಪ್ಪಂ = ತೋಡು). ಹಿಟ್ಟು ಕರಿಸಿ ಮಾಡುವ ದೋಸೆ (ಘಾಸ, etc. Śi. 314). ಈಸೀಸಗಲ ದೋಸೆ ಎನೀಸು ಮೆದ್ದೀ? — ಎನ್ನೆನ್ನವರು ಅನ್ನೇ ಹೋದರು, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಒನ್ನು ಹುಳಿದೋಸೆ ಬೇಡಿತು. — ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೇ ತೂತು. — ದುಗ್ಗಾಣಿಯ ಮುಳ್ಳೇ ಹತ್ತರ ಮದ್ದಿನ ದೋಸೆಗೆ ಹೋದ. — ದೋಷವೆಲ್ಲಾ ದೋಸೆ ನುಂಗಿತು. — ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ದೋಷಿಗೆ ಮಾತು. — ದೋಸೆ ಬಿಸಿಯನ್ನು, ಮಸೆದ್ದು ತಿನ್ನ. — ದೋಸೆ ತಿನ್ನಾ ಕ್ಷಣ ದೋಷವೆಲ್ಲಾ ಹೋದೀತೇ? — ದೋಸೆ ತಿನ್ನುವಾಗ ಮೀಸೆ ಮುಂದೆ ಹಾಕಿ. — ದೋಸೇ ತೂತು ಕಾವಲಿ ಮುಟ್ಟೇತೇ? — ದೋಸೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಮಾಡುವವಳನ್ನೆ ಅಗದೇ? — ದೋಸೇ ಹಿಟ್ಟು ಕೂಸಾಳಿಗೆ ಸುಕ್ಕೇತೇ? — ಎರಡು ಚೊಂಬಿಗೆ ಒನ್ನು ದೋಸೆ. — ದೋಸೆಯ ಊಟ ಊಟವಲ್ಲ, ದಾಸರ ಅಟ ಅಟವಲ್ಲ (Prva.). — ದೋಸೆ ಹೋಳ. Holcus saccharatus Roxb. (Z.).

ದೋಸ್ತುನು ದೋstānu. = ದಸ್ತಾನು, etc. (My.).

ದೋಸ್ತ ದೋsti. Friendship (My.; Mhr., H.).

ದೋಸ್ತಗಾಢ ದೋsti-gāṇa. A friend (My.).

ದೋಹ ದೋha. 1. Milking; milk. See ಸನ್, ಹೋಗೋ.

ದೋಹ ದೋha. 2. Tbh. of ದೋಹ (Śmd. 345). See Bp. 39, 31; 47, 25.

ದೋಹದ ದೋhada. = ದೋಹ. The longing of a pregnant woman; morbid or violent desire; desire in general, wish.

ದೋಹದವತಿ dōhada-vati. *A pregnant woman longing for anything.*
 ದೋಹನ dōhana. Milking; giving or yielding milk or any desired object, granting desires. See ಈಸು; ಕಡೆ.
 ದೋಹರಿ dōhari. (P). Emulation (P cf. ಮಹೇರಿ). — ದೋಹರಿ ಸಾಕರಿ. Emulative effort (P Bh. 3, 19, 29).
 ದೋಹರ dōhara. ದೋಹಲ. = ದೋಹದ. (ದೋಹದ, ದೌರ್ವದ, etc., ಬಯಸೆ Mr. 307; Ūpr. 1, after 81; 3, after 92; Abh. P. 13, 65). See ಅ-, ಪುತ್ರ-, ರಣ-
 ದೋಹಿ dōhi. Tbh. of ದೋಹಿ. (Bp. 24, 56).
 ದೋಹಿತ್ರ dōhitra. Tbh. of ದೋಹಿತ್ರ. (My.).
 ದೋಹಿಲ್ dōhil. = ದೋಹಿಲ್. Publicity, notoriety; making publicly known, disclosure, exposure; calumny (ದೂಷಣೆ Mr. 1, 68, o. r. ದೋಹಿಲ್; ಹರವಡಿ, ಗಾಣಿ, ಪ್ರಕಟ Kk. 52; ಗಾಣಿ, ಹರವಡಿ, ಪ್ರಕಟ ಕೆ.; cf. ತುಟ್ಟು 1).
 ದೋಹಿ ದೋಹಿ. = ದೋಹಿ. (ಅಪ್ಪಣ, ನೈವರ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ Mr. 262). 2, = ಕುಟ್ಟು 1 (Mr. 370).
 ದೋಹಾಯಮಾನ ದೋಹಾಯಮಾನ. = ದೋಹಾಯಮಾನ. (Abh. P. 14, 136).
 ದೋಹು ದೋಹು. = ದೋಹು 1, etc. A large drum (My.). ದೋಹು ದೋಹು ದಾಹರಿ ಗೆರೆನೆ ಅದೀತೇ? — ದೋಹು ಬಡದು, ಗೆರೆನೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).
 ದೋಹಲ dōkula. (fr. ದುಹಲ). Silk cloth. (G.).
 ದೋಹಿ dauti. = ದಹತಿ, etc. (My.). ದೋಹಿಯಲ್ಲವೆನ್ನು, ಸವತಿ ಸಂಗದ ಜಗವಾದಿವಳು (Prva.).
 ದೋಹಿಂ ದಾನ್ರಿಮಿ. Sixty (Ch. v. 320).
 ದೋಹಿ dautya. (fr. ದಾಹ). The state, office, or function of a messenger or ambassador. (My.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. (fr. ದುರಾತ್ಮ). Evil-mindedness, wickedness, depravity. (My.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. (fr. ದುರ್ಜನ). Wickedness, maliciousness, depravity, vileness. (My.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. (fr. ದುರ್ಜನ). An evil-worker (My.; see Sp. s. ಕಟ್ಟು).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. (fr. ದುರ್ಭಾಗ). Ill luck, misfortune, bad condition. (My.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. (fr. ದುರ್ಮದ). A drunken brawl; a fight, a battle.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. = ದಾನ್ರಿಮಿ, ದಾನ್ರಿಮಿ. (Ūpr. 6, after 18; 9, after 97).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. (fr. ದುರ್ವದ). = ದೋಹದ. Enmity. 2, the longing of pregnant women; longing, desire.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Wealth, affluence (My.; Br.; Mhr., H. ದೋಹಿ).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. = ದೋಹಿ, etc. (ದೌತ, ಉದ್ಗಮನೀಯ Hlā.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Tbh. of, or mistake for, ದೋಹಿ, q. v. (ತಟ್ಟುಹೇಳು Mr. 350).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. (fr. ದ್ವಾರ). = ದಾನ್ರಿಮಿ, etc. A door-keeper, a porter.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. = ದೋಹಿ. (Bp. 1, 44).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. (fr. ದುಷ್ಟ). Depravity, badness, wickedness. (My.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. = ದೋಹಿ. (fr. ದುಹಿ). A daughter's son.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Tbh. of ದೋಹಿ. The longing of pregnant women (My.).

ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. = ದೋಹಿ, etc. (My.), e. g. ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ (= ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ, ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ (-ಅದಮ), ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ (-ಅದಮ, Si. 379), ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ (ಅದಮ ಅದಮ, B. 5, 131), ದಾನ್ರಿಮಿ (5, 168).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. = ದೋಹಿ. See ಸ-
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. = ದೋಹಿ. — ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. — ಅದಮ. = ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. (B. Mhr.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Tbh. of ದೋಹಿ. (My.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Heaven and earth.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. A day. 2, the heaven, the sky.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. = ದೋಹಿ (Smd. 106). Shining, being bright; splendour. See ಎ-
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Brightness, splendour, brilliancy, lustre, light. 2, a ray of light.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Tbh. of. ದೋಹಿ, q. v.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. A very excellent or good man (ಸಲಿ ಒಳ್ಳೆವನು Mr. 240).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. The celestial Ganges (Ūpr. 8, 41).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. The jewel of the sky: the sun.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. The opening of day: dawn, morning (Mr. 67).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. (= ದೋಹಿ). Splendour, glory, majesty. 2, wealth. 3, strength, power.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. An inhabitant of heaven: a god. (Sk.; G.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. = ದೋಹಿ. See ಅನ್ವಿತರೇ-
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. = ದೋಹಿ, etc. Gambled. 2, play, gaming, gambling. 3, a gambler (ಕೆತನ, ಜಾಣಗಾರ Mr. 245). 4, a battle, a fight (ಅಡಿಯುಡ್ಡಮಂ ಬಿಡದೆ ಹಣ್ಣೆ ಇರೆ 466).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. The keeper of a gaming house; a gambler.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. The keeper of a gaming house (ಅಡಿಯುಡ್ಡಮಂ Mr. 245); a gambler.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. A gambler.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Lawsuits arising from gambling and betting. (R.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. The sky, atmosphere. 2, heaven.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Shine, light, brilliancy, splendour.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Shining, bright; illuminating; enlightening; explaining; sight, seeing.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. A fire-fly.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Light, brightness; a star.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. To shine; to become manifest, to appear (Ch. v. 94; My.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. The sky-river: the Ganges. (G.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. = ದೋಹಿ. (G.).
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Dripping, falling in drops, flowing; a drop. 2, diluted curds.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Diluted curds.
 ದೋಹಿ ದಾನ್ರಿಮಿ. Running; dropping, dripping, oozing; flowing, fluid; liquid; a liquid substance; fluidity. 2, quick motion: flight. 3, play, sport (see Hlā. s. ದೋಹಿ). 4, moisture, juice, essence; decoction (ತುಟ್ಟು ಕೆ.; see ದೋಹಿ). 5, the

melting of pity, or tenderness (Mhr.). — ದ್ರವಗೋಳಸು. -ಕೋಳಸು. To cause to melt in pity (B. 5, 211).
 ದ್ರವಣಿ dravaṇi. Running; flight; flowing, dropping, exuding. (B.).
 ದ್ರವದ್ರವ್ಯ drava-dravya. A fluid substance; a fluid; a substance having juice. See ಪಾ.
 ದ್ರವದ್ರವ್ಯದಾನ dravadravya-dāna. Giving or putting a fluid. See ಎದಿ.
 ದ್ರವದ್ರವ್ಯನಿರ್ಮುಕ್ತಿ dravadravya-nirmukti. Freeing a fluid. See ದಾರ.
 ದ್ರವದ್ರವಂತಿ dravanti. A river. 2, the plant *Anthericum tuberosum* Roxb.
 ದ್ರವದ draviḍa. = ದ್ರವಿ, (ತಮಿಳು). N. of a people and district on the east coast of the Dekhan: Tamil (ತರೀಖ್ 8m. 64; Ūh. p. 22; My.). — ದ್ರವಿದವೇದ. A Vaishṇava popular exposition of the vēdas in Tamil verse (My.).
 ದ್ರವಿದಾವ್ಯಾಯ draviḍa-āmyāya. = ದ್ರವಿದವೇದ. (My.).
 ದ್ರವಿಣ draviṇa. Property, wealth, a thing (ಮಜ್ಞಾಸಾರ, ವಸ್ತು Nn. 125). 2, strength, power. 3, gold; silver; money.
 ದ್ರವಿಣಿ draviṇi. = ದ್ರವಿಣ, q. v.
 ದ್ರವಿಸು dravisu. To become liquid, to melt (My.). 2, to sport (J. 15, 47). 3, to make fluid, to melt, as the mind (My.).
 ದ್ರವಿಠ draviṭa. = ದ್ರವಿಡ. (Bp. 6, 19). — ದ್ರವಿಠವೇಶ. The Tamil country (Bp. 22, 1).
 ದ್ರವೀಕರಣ dravi-karapa. Causing to drop or drip, making wet. See ನಾನ್ದು.
 ದ್ರವ್ಯ dravya. = ದಿವವೇಶ. A substance, a thing, an object (ತಸ್ತುರ, ವಸ್ತು Nn. 164). 2, substance, property, wealth, money. 3, the receptacle or substratum of properties, etc., elementary substance (ಜೀವದ್ರವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಧತವ್ಯ ಗಳು 164; see ಪದ್ಧ). 4, a wooden image (ಮರದಿಂ ಮಾಡಿದ ರೂಪ, ಮರದಿನ್ ಮಾಡಿದನ್ನಾ ಪ್ರತುಮೆಗಳು 164). 5, a fit object. 6, a drug. See ತಬ್ಬ-; Kāv. III, 3, B, 4; V, 1. — ದ್ರವ್ಯವಿದ್ವ ವನಲ್ಲಿ ಪದ್ಧವಾದರೂ ಗವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬದತನ — ದ್ರವ್ಯವಿದ್ವ ವನು ತಿನ್ನು ಸಾಯಲಿಲ್ಲ, ಸಾರಾ ಮಾಡಿದವ ತಿದ್ದಿ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ (Prvs.).
 ದ್ರವ್ಯತ್ವ dravyatva. Substantiality, substance (Smd. 7 Cm.).
 ದ್ರವ್ಯಲೋಪ dravya-lōpa. Deficiency of money for the performance of a religious ceremony (My.).
 ದ್ರವ್ಯವಂತ dravya-vanta. A man having property, a rich, wealthy man (My.; B. 5, 120).
 ದ್ರವ್ಯಸ್ಥ dravya-stha. A man staying or living in wealth: a wealthy man (My.).
 ದ್ರವ್ಯಸ್ಥಾಪನೆ dravya-sthāpanē. Hiding money in the earth (My.).
 ದ್ರವ್ಯಸ್ವಭಾವ dravya-svabhāva. One of the three kinds of jātī in rhetoric (Kāv. III, 3, B, 5-9).
 ದ್ರವ್ಯಹರಣ dravya-harapa. Seizing, or stealing, property (B. 5, 95).
 ದ್ರವ್ಯಾಂಜನ dravya-ānjana. A magic ointment applied to the left hand with the object of discerning lost wealth (My.).
 ದ್ರವ್ಯಾನುಕೂಲ dravya-anukūla. Help of money towards any business (My.).
 ದ್ರವ್ಯಾರ್ಜನೆ dravya-arjanē (ārjanē). Acquiring property, acquisition of wealth (My.).

ದ್ರವ್ಯಾಕ dravya-ākṣē. Love of money, covetousness (My.).
 ದ್ರವ್ಯ drashṭu. See s. ತ್ರಾದನ.
 ದ್ರಾಕ್ drāk. Quickly, instantly, soon, immediately, shortly.
 ದ್ರಾಕ್ಷ drāksha. Tbh. of ದ್ರಾಕ್ಷೆ. ದ್ರಾಕ್ಷದ ಬಳ್ಳಿ (Ūb. 118; Mhr.).
 ದ್ರಾಕ್ಷಾದಿಲೇಹ್ಯ drākshā-di-lēhya. An electuary of grapes, etc. (My.).
 ದ್ರಾಕ್ಷಾಪಾಕ drākshā-pāka. A sweet, accomplished style of diction in poetry (My.).
 ದ್ರಾಕ್ಷಾಸವ drākshā-āsava. A medicinal and spirituous preparation of the juice of the grape, wine (B. 4, 164; Mhr.).
 ದ್ರಾಕ್ಷೆ drākshi. = ದ್ರಾಕ್ಷೆ. (My.; Mhr.).
 ದ್ರಾಕ್ಷೆ drākshē. ದ್ರಾಕ್ಷಾ. = ದ್ರಾಕ್ಷೆ. The vine. 2, a grape, grapes. (My.). ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಸೀಯನ್ನು, ಬಳ್ಳಿ ಸಹ ತಿನ್ನ ವಾರದು (Prv.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆಚಪ್ಪರ. A vine-pandal (My.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಬಳ್ಳಿ. The grape vine (My.; G.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆರಸ. Juice of the grape; wine (My.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆಸರಾಯ. Wine (ಮಾದ್ಯರ್ಥ G.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆಹಣ್ಣು. A ripe grape (My.).
 ದ್ರಾಕ್ಷಾಶೃತ drākshā-shṛitaka. Water just drawn from the well. See s. ಅಗರ್ತ.
 ದ್ರಾಘಿವ್ಯ drāghishṭha. (fr. ದೀರ್ಘ). Longest, very long.
 ದ್ರಾಪ drāpa. (= ದ್ರಾಪಿ). Mud, mire. 2, heaven, sky. 3, a fool, blockhead, an idiot.
 ದ್ರಾಪಿ drāpē. (Tbh. of ದ್ರಾಪ). A blockhead, fool, slut (Tē. ದೇವಿ, ದ್ರಾಪಿ, ದ್ರಾಪಿ). 2, wretchedness, poverty, feebleness (My.); trash, rubbish (Tē.). 3, a wretched, poor, feeble person (My.). ದ್ರಾಪಿಯನ್ನು ನನ್ನ ದೂರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕಳ್ಳರು ಬನ್ನ ತಲೆ ಹೊಡೆದರು (Prv.). — ದ್ರಾಪಿಮಾತು. A word lacking force of meaning (My.). — ದ್ರಾಪಿಮೋದ. A careworn, low-spirited face (My.).
 ದ್ರಾವ drāva. = ದಾವ 1. Running, flowing; flight; speed, going quickly; liquefaction; distilling.
 ದ್ರಾವಕ drāvaka. Causing to run. 2, a drug prepared by distillation (My.). 3, a flux to assist the fusion of metals. 4, a thief. 5, a lecher. 6, bee's wax. 7, a sharp or clever man (Bh. 1, 12, 21).
 ದ್ರಾವಿಕ drāvika. Saliva. (R.).
 ದ್ರಾವಿದ drāviḍa. (fr. ದ್ರವಿಡ). Relating to Draviḍa; a Tamil man (ತರೀಖ Mr. 382; My.); Tamil (Ūh. p. 23). 2, a Brāhmaṇa of the south, one of the five so-called Drāviḍa Brāhmaṇas, i. e. either a Drāviḍa or pure Tamil Brāhmaṇa, or a Tēliṅga (Tēliṅgu), Kārṇāṭa, Marāṭha, or Gujarāṭha one (Sk.); or (instead of a Marāṭha, or Gujarāṭha one) a Kēraṭa, or Taulava one (My.).
 ದ್ರಾವಿದಕ drāviḍaka. Zedoary, Curcuma zedoaria Roxb.
 ದ್ರಾವಿದಧರ drāviḍa-dharē. The Tamil country (Bp. 24, 77).
 ದ್ರಾವ್ಯತ್ವ drāvya-tva. Fluidity (B. 4, 97; Sk. ದ್ರವತೆ, ದ್ರವತ್ವ).
 ದ್ರು dru. 1. Running; see ತತ. 2, rushing, attacking.
 ದ್ರು dru. 2. Wood. 2, a tree.
 ದ್ರುಕಿಲಮ dru-kilima. A sort of pine, Pinus deodora Roxb.
 ದ್ರುಗ್ drugḍha. (= ದ್ರುಗ್). Hurt, injured, harmed, grieved, plotted against, borne malice or hatred against; offence, injury.
 ದ್ರುಘಣ dru-ghaṇa. ದ್ರುಘನ. A wooden mace, a mallet, a hammer (ದೋ Mr. 298); an axe, a hatchet.

ದ್ರೂಣ drūṇa. *A scorpion.*

ದ್ರೂಣಿ drūṇi. = ದ್ರೋಣಿ. *A centipede.* 2, a small or female tortoise. 3, = ದ್ರೋಣಿ.

ದ್ರೂಣಿ drūṇi. *A bow-string.*

ದ್ರುತ druta. Run, flown; running away; rushed at, attacked; scattered, diffused; lost (ದಿಗ್ಗಯ q. v., ನಕ್ಷತ್ರ, ವಿ ನಾಶನ, ಗೃಹೀತ, ದೆಸೆಗೆಟ್ಟವಂ Mr. 300; cf. ಭಯದ್ರುತ). 2, melted, dissolved, liquid, fluid. 3, quick, swift. 4, quick time. 5, a scorpion. 6, a comic actor, a buffoon (ಪರಿಹಾಸ, ವೈಹಾಸಿಕ, ನೃಪರಂ ನಗಿಸುವಂ Mr. 270; cf. ದ್ರವ No. 3). — ದ್ರುತಂ, quickly.

ದ್ರುತಪದ druta-pada. N. of a vṛitta (Ūh.).

ದ್ರುತಪಚ್ಛ druta-puṣṭha. A scorpion's tail (ಅಲ, ಜೇದಿ ಬಾಲ Mr. 403).

ದ್ರುತಪೂರ್ವವಿಲಂಬಿತ druta-pūrva-vilambita. N. of a vṛitta (Ūh.).

ದ್ರುತಯಾನ druta-yāna. Fast walking (Ūpr. 2, 59).

ದ್ರುಪದ dru-pada. = ದುರಪದ, ದೃಪದ. N. of a king of the Pāṇḍavas, the father of Kṛishṇā (Draupadī), the wife of the Pāṇḍu princes.

ದ್ರುಪದತನುಜಾತೆ drupada-tanujātē. Draupadī (J. 2, 51).

ದ್ರುಮ druma. *A tree.*

ದ್ರುಮಾಮಯ druma-āmaya. Tree-disease: lac, the animal dye; resin, gum.

ದ್ರುಮೋತ್ಪಲ druma-utpala. The tree *Pterospermum acerifolium* Willd.

ದ್ರುಮಯ drumaya. A wooden measure of capacity.

ದ್ರುಹಿಣ druhina. *Brahmā; Śiva.*

ದ್ರೋಣ drōṇa. = ದೋಣ. A wooden tub shaped like a boat; a trough. 2, a measure of capacity, equal to 4 āḍhakas, or 2 āḍhakas (ನಾಗರ Si. 329; ಶತ್ಕೃ 329). 3, a raven (ಶಾದ ಶಾಗೆ Mr. 170). 4, a scorpion. 5, Drōṇācārya, the military preceptor of both the Kuru and Pāṇḍu princes (Śmd. 288; J. 13, 4, 19; Bh. 1, 6 sum.). 6, a small tree bearing white flowers (Sk.; ತುನ್ಪೆ Si. 419; ತುನ್ಪಿ Nr.). 7, = ದೋಣ, a vessel made of leaves to hold ghee and other liquid substances (not Sk., but Mhr.).

ದ್ರೋಣಕಾರ drōṇa-kāka. A raven.

ದ್ರೋಣಕ್ಷೇರ drōṇa-kṣhīrē. A cow yielding a drōṇa of milk.

ದ್ರೋಣದುಘೈ drōṇa-dughā. A cow yielding a drōṇa of milk.

ದ್ರೋಣಿ drōṇi. = ದೋಣಿ, ದೋಣಿ. A wooden tub shaped like a boat; a trough; a boat. 2, the hollow of two mountains, the valley or chasm between them (cf. ದೋಣಿ 1, etc.). 3, the indigo plant.

ದ್ರೋಹ drōha. = ದೋಹ 2. Injury, hostile action, mischief, malice, perfidy, treachery, treason (ಅವಶಾರ Mr. 448); wrong, offence; rebellion. See Prv. s. ಲಾಘಾರ.

ದ್ರೋಹಜಿನ್ಯ drōha-cintana. Injurious design, the wish or thought or attempt to injure.

ದ್ರೋಹರತ drōha-rata. Bent upon doing an injury (My.).

ದ್ರೋಹಿ drōhi. = ದೋಹಿ. Injuring, hurting, harming, malignant, spiteful, vengeful, treacherous, rebellious; a person who injures, etc. (Bp. 9, 13; 39, 47; 49, 45; 54, 53; 57, 29; My.).

ದ್ರೋಣಿಕ draupika. Containing a drōṇa; sown with a drōṇa of grain, as a field.

ದ್ರೌಪದ draupadī. (fr. ದ್ರುಪದ). = ದುರುಪದಿ. Draupadī, the daughter of Drupada and wife of the Pāṇḍu princes (Bh. 1, 7 sum.; J. 7, 19, 24).

ದ್ವೌ dva. Two.

ದ್ವೌದ್ವೌ ದ್ವೌ-dva-n-dva. A pair, a couple (ದ್ವಿತಯ, ಎರಡು Nn. 91; ಉಪಯ, ಯುಗ್ಮ, etc., ಎರಡು Mr. 434). 2, any pair of qualities or conditions which are opposite of one another, as heat and cold, etc. 3, strife, contention, dispute, quarrel, contest, fight (ಸಂಗ್ರಾಮ, ಶಾಳಗೆ 91). 4, doubt, uncertainty. 5, a private consultation, a secret (ಮನ್ತ್ರಾರೋಹನ, ವಿಶಾನ್ 91). 6, a form of compound or grammatical combination uniting two or more words which, if uncompounded, would be in the same case and connected by the conjunction "and" (Śmd. 89 Māb.; 197. 210; Kāv. 1, 3, 10-15).

ದ್ವೌದ್ವೌದ್ವೌ ದ್ವೌ-dva-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ದ್ವೌದ್ವೌದ್ವೌದ್ವೌ ದ್ವೌ-dva-yuddha. A duel, a single combat (My.).

ದ್ವೌದ್ವೌದ್ವೌ ದ್ವೌ-dva. A menstruating woman; a woman recently delivered (ರಜಸ್ವತಿ, ಸೂತಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀ Nn. 91).

ದ್ವೌದ್ವೌ ದ್ವೌ-dva. Twofold, double; a pair; two things; both (Śmd. 255. 400); the masculine and feminine gender.

ದ್ವೌದ್ವೌದ್ವೌ ದ್ವೌ-dva-mantra. The two chief mantras of the Vāishṇavas (My.).

ದ್ವೌದ್ವೌದ್ವೌ ದ್ವೌ-dva-hina. The neuter gender.

ದ್ವೌದ್ವೌದ್ವೌ ದ್ವೌ-dva-atiga. A man who has passed beyond or overcome the two bad qualities, passion and ignorance (illusion), or who has surmounted the several pairs of affection which disturb the mind.

ದ್ವೌದ್ವೌ ದ್ವೌ-dva. A pair. (R.).

ದ್ವೌದ್ವೌ dvāh. = ದ್ವಾರ.

ದ್ವೌದ್ವೌ dvāh-stha. A doorkeeper, a porter.

ದ್ವೌದ್ವೌ dvāh-sthita. A doorkeeper, a porter.

ದ್ವೌದ್ವೌ dvā-trimīśat. Thirty-two.

ದ್ವೌದ್ವೌ dvā-trimīśat-danta. The thirty-two teeth (Mr. 348).

ದ್ವೌದ್ವೌ dvā-dāsa. Twelve. 2, the twelfth.

ದ್ವೌದ್ವೌ dvā-dāsa-ravi. = ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ. (Grj. 10, 65).

ದ್ವೌದ್ವೌ dvā-dāsa-aṅgula. A measure of twelve fingers.

ದ್ವೌದ್ವೌ dvā-dāsa-ātma. Appearing in twelve forms: the sun, as identified with the twelve Ādityas (Bp. 55, 49).

ದ್ವೌದ್ವೌ dvā-dāsa-ātmaka. The sun (Rāghc. 1, 42).

ದ್ವೌದ್ವೌ dvā-dāsa-āditya. The twelve Ādityas (Bp. 1, 43). An enumeration of them is as follows: bhātṛi, aryama, mitra, varuṇa, indra, vivasvat, parjanya, pūsha, amśumat, gabhaśmat, tvasṭṛi, and viśva (Vivēkaśāntīmanī 6, 25).

ದ್ವೌದ್ವೌ dvā-dāsi. The twelfth day of the half-month (J. 29, 13; C.).

ದ್ವೌದ್ವೌ dvāpara. That die, or side of a die, which is marked with two spots or points. 2, the third of the four yugas or ages of the world (ಯುಗ Nn. 96) comprising 864,000 years (ಗಗನ-ನಭ-ವಿಂದು-ವಾರ್ಧ-ಯುಗ-ಶತ Mr. 73). See Bp. 2, 5. 3, doubt, uncertainty (ಸಂದೇಹ, ಸಂದೇಹ 96). 4, war (ಕದನ, ಶಾಳಗೆ 96).

ದ್ವಾಪರ dvāpāra. = ದ್ವಾಪರ. (Bp. 54, 32; Mhr.; My.).
 ದ್ವಾರ dvār. = ದ್ವಾರ. A door, a gate.
 ದ್ವಾರ dvāra. = ದರ 2, ದಾರ 2, ದೋರ 1, ದಾರ 1. A door, a gate, an opening (ದಾಗಿಲು Nn. 100). 2, a way, a means, an expedient, a medium (B. 5, 279); a ground, an occasion (Mhr.). ದ್ವಾರಾ, by the means of, through (My.; Mhr.).
 ದ್ವಾರಕಪಾಟ dvāra-kapāṭa. The leaf or fold of a door, the panel of a door. (R.).
 ದ್ವಾರಕಾನಗರಿ dvārakā-nagari. = ದ್ವಾರಕೆ. (J. 7, 7).
 ದ್ವಾರಕಾನಾಥ dvārakā-nātha. Kṛishṇa. 2, N. (B. 4, 149).
 ದ್ವಾರಕಾಪುರ dvārakā-pura. = ದೋರಕಾಪುರ. = ದ್ವಾರಕೆ. (My.).
 ದ್ವಾರಕಾಪುರ dvārakā-puri. = ದ್ವಾರಕೆ. (J. 6, 14).
 ದ್ವಾರಕೆ dvārakē. ದ್ವಾರಕಾ. She who has (many) gates: Dvārakā, the capital of Kṛishṇa, on the western point of Gujarāth. (J. 5, 1. 19. 78; 6, 1. 9).
 ದ್ವಾರದೇಶ dvāra-dēśa. The region of a door: a door (Ūpr. 1, after 129).
 ದ್ವಾರದೋರ dvāra-dōra. = ದ್ವಾರದ್ವಾರ. (Bp. 61, 29).
 ದ್ವಾರಪಟ್ಟ dvāra-paṭṭa. = ದ್ವಾರವಟ್ಟ. The ground under the door, the threshold (Mhr. ದಾರವಟ್ಟ); the upper cross-piece of a door (Mhr.); the panel or surface of a door (Sk.); the curtain of a door (Sk.). 2, ಗೋಪುರ, ಪುರದ್ವಾರ, see ದಾರವಟ್ಟ. 3, ಶುಭಾನ್ತ, ರಾಣಿವಾಸದ ಮನೆ, see ದಾರವಟ್ಟ.
 ದ್ವಾರಪಾರ್ಶ್ವ dvāra-pārśva. The sides (of the frame) of a door. See ಪುಡಿ.
 ದ್ವಾರಪಾಲ dvāra-pāla. A doorkeeper, a porter (Mr. 272; Bp. 35, 42).
 ದ್ವಾರಪಾಲಕ dvāra-pālaka. = ದ್ವಾರಪಾಲ. (Bp. 35, 44).
 ದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ dvāra-pravēśa. Entering a door or an opening. See ಸುಗುಳ, ಸುಸುಳ.
 ದ್ವಾರಬಂಧ dvāra-bandha. = ದಾರಬಂಧ. A door-joining: a door-frame (My.). 2, the leaf or panel of a door. See ಪಡಿ.
 ದ್ವಾರಬಂಧನ dvāra-bandhana. = ದಾರಬಂಧನ, ದಾರವಂಧನ. = ದ್ವಾರ ಬಂಧ No. 1. (My.).
 ದ್ವಾರವತಿ dvāra-vati. = ದ್ವಾರಕೆ. (My.).
 ದ್ವಾರಾವತಿ dvārā-vati. = ದೋರಾವತಿ, ದ್ವಾರವತಿ. (My.).
 ದ್ವಾರಿಕ dvārika. A doorkeeper, a warder (ದ್ವಾರಿಕ, ದ್ವಾರಿ, ದಾಗಿಲವಂ Mr. 266).
 ದ್ವಾರಿ dvārī-stha. = ದ್ವಾರಿ. See ದ್ವಾರಿಕ.
 ದ್ವಿ dvi. = ದು, (ದು), ದೂ. Two (Śmd. 31. 101; Kāvy. IV, 1, 5); both. 2, the dual (Śmd. 116; Kāvy. I, 2, 44-46). 3, the masculine and feminine gender.
 ದ್ವಿಕ dvika. = ದುಗ. Consisting of two, twofold; a pair; etc.
 ದ್ವಿಕರ್ಮ dvi-karma. Two accusatives (Śmd. 157).
 ದ್ವಿಕರ್ಮಕ dvi-karmaka. Having two accusatives (My.).
 ದ್ವಿಗು dvi-gu. Having two cows. 2, a grammatical compound in which the first member is a numeral (Śmd. 89 Māb.; 196. 210; Kāvy. I, 3, 6-9).
 ದ್ವಿಗುಣ dvi-guṇa. = ದುಗುಣ. Multiplied by two, doubled; double, twofold, of two kinds, twice as much or as large. — ದ್ವಿಗುಣಗಯ. -೦-ಗಯ. To multiply by two (Ūh. v. 343).

ದ್ವಿಗುಣಾಕೃತ dvigunā-kṛita. Twice ploughed.
 ದ್ವಿಗುಣ dvi-guṇi. = ದುಗುಣ. A Tbh. of ದ್ವಿಗುಣ.
 ದ್ವಿಗುಣಿತ dvi-guṇita. Multiplied by two, doubled. (My.).
 ದ್ವಿಗುಣಿಸು dvi-guṇisu. To multiply by two (Ūh. v. 346; My.). 2, to be doubled (Ūpr. 6, 44; Abh. P. 14, 101).
 ದ್ವಿಗುಣಭೂತ dvigunī-bhūta. Doubled. (Ūpr. 5, after 11).
 ದ್ವಿಜ dvi-ja. Twice-born. 2, a man of any one of the first three classes: a Brāhmaṇa, Kshatriya, or Vaiśya. 3, a Brāhmaṇa (ಭೂಮರ, ದ್ವಾಹ್ಮಣ Nn. 86; ಎಪ್ಪ Mr. 518; ಸಯ್ಯ, ಗನಪ, ನೇರಿದ, ಇಳಿಯ ಪಿರಿಯ ಶಿಮ. 52; ನೆಲನಮರ್ದುಣಿ Kk. 34). 4, a bird (ಅಣ್ಣಿ, ಪಕ್ಷಿ 36; ಪಕ್ಷಿ 513). 5, a snake (ಉರಗ, ಸರ್ಪ 36; ಸರ್ಪ 513). 6, a chameleon (ಸರಟ, ಓಟಿ 36). 7, various grains (ಧಾನ್ಯಸಮೂಹ, ನಾನಾಧಾನ್ಯಗಳ ಭೇದ 36). 8, a tooth (ದಂತ, ಹಲ್ಲು 36; ದಂತ 513). 9, the moon (ಚಂದ್ರ 36; 513). 10, a star (ಭಗಣ, ನಕ್ಷತ್ರ 36; ತಾರೆ 513). 11, a house (ಗೃಹ, ಮನೆ 36).
 ದ್ವಿಜತ್ವ dvijatva. The state of being twice-born; the condition or rank of a Brāhmaṇa (Bp. 8, 45. 78).
 ದ್ವಿಜನ್ಮ dvi-janma. = ದ್ವಿಜ. A Brāhmaṇa.
 ದ್ವಿಜರಾಜ dvija-rāja. The moon; Garuḍa; the snake Ananta.
 ದ್ವಿಜಾತ dvi-jāta. A Brāhmaṇa (Bp. 3, 47).
 ದ್ವಿಜಾತಿ dvi-jāti. A man of either of the first three classes (see ದ್ವಿಜ).
 ದ್ವಿಜಾಧಮ dvija-adhama. A very low, contemptible Brāhmaṇa (ಬ್ರಹ್ಮಜನ್ಮ Mr. 254; J. 12, 2).
 ದ್ವಿಜಿಹ್ವ dvi-jihva. Double-tongued, insincere (ಪುರೋಧಾರಿ, ಎರಡು ನುಡಿವಂ Mr. 230). 2, a whisperer or informer. 3, a serpent.
 ದ್ವಿಜಿ dvi-jē. (A dvija woman); the resin of the olibanum tree, Gum olibanum.
 ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ dvija-uttama. A Brāhmaṇa.
 ದ್ವಿಜ ದ್ವಿ. = ದ್ವಿಜ, ದ್ವಿಜ. (ವೈರ Nn. 119).
 ದ್ವಿಜುಲ ದ್ವಿ-jula. The multitude, or race, of enemies (Śmd. 180).
 ದ್ವಿಜು ದ್ವi-ju. = ದ್ವಿಜ (Śmd. 106).
 ದ್ವಿತಯ dvitaya. Twofold, double. 2, a pair, two (ಯುಗ, ಎರಡು Nn. 90; ದ್ವಿತ್ವ, ಎರಡು 91; see Mr. 73 s. ತ್ರೇತಿ).
 ದ್ವಿತೀಯ dvitīyē. A Tbh. of ದ್ವಿತೀಯ & ದ್ವಿತಯ. A pair, two (ದ್ವಿತಯ, ಎರಡು Nn. 136). 2, a wife (ವೈವಾಹವಾದ ಅಂಗನಾ ತತಿ, ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು 136). 3, the second day of a half month (ತಿಥಿಭೇದ, ಬಿದಿಗೆ 136).
 ದ್ವಿತೀಯ dvitīya. Second; the second. 2, a companion, fellow, partner. 3, the second letter in a class. See Śmd. 22; Bp. 54, 9. 18. — ದ್ವಿತೀಯಂ, a second time, again.
 ದ್ವಿತೀಯವಯಸ್ಸು dvitīya-vayas. Having arrived at the second period of life.
 ದ್ವಿತೀಯವಿವಾಹ dvitīya-vivāha. The second marriage of a male (My.).
 ದ್ವಿತೀಯಾಕೃತ dvitīyā-kṛita. Twice ploughed.
 ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರ dvitīyā-akṣhara. The second letter or syllable (Śmd. 373. 375).
 ದ್ವಿತೀಯಾವಿಭಕ್ತಿ dvitīyā-vibhakti. The second case: the accusative (Śmd. 112. 148. 154).
 ದ್ವಿತೀಯ dvitīyē. = ದ್ವಿತೀಯ, ಬಿದಿಗೆ. A female second: a wife. 2, the second day of a half month. 3, the accu-

sative (Śmd. 112. 115. 129. 143. 149. 157. 164. 166; Kāvya. I, 2, 28-27. 50. 51).

ದ್ವಿತ್ವ dvi-tva. Doubleness; the number two. 2, a pair, a couple. 3, reduplication of a consonant (Śmd. 47. 83. 85. 138. 140. 178. 190. 274. 275. 339. 344; Kāvya. I, 2, 81. 82; I, 4, 83-88); repetition of a word (Kāvya. I, 3, 89-97). 3, the dual (Śmd. 115. 116. 152; Kāvya. I, 2, 4-7).

ದ್ವಿತ್ವವೃತ್ತಿ dvi-tva-vṛtti. Reduplicated state or reduplication of a consonant (Śmd. 86. 218. 229).

ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರ dvi-tva-akṣara. A double consonant (Śmd. 88. 71; ದತ್ತ. Ct. II, 24).

ದ್ವಿಧಾ dvi-dhā. In a twofold manner; in two ways; of two kinds or sorts (Kāvya. III, 3, B, 162).

ದ್ವಿಧಾಕೃತಿ dvi-dhā-kṛiti. Of a twofold form (J. 19, 49).

ದ್ವಿಧಾಗತಿ dvi-dhā-gati. Going in two ways; duplicity (My.). 2, a crab. 3, a crocodile.

ದ್ವಿಪ dvi-pa. Drinking twice: an elephant (imbibing fluids by his trunk and thence conveying them into his mouth). The female elephants are: abhramu, kapilē, pingalē, tāmra-karpi (o. r. -parpi), puradanti (o. r. purādra-, = sudanti), anjanē, anjanāvatī, sitadvipē (Mr. 59).

ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಕೆ dvi-paṭṭikē. = ದುಪಟ್ಟಿಗೆ, ದೂಪಟ್ಟಿಗೆ. A double piece of cloth, etc.

ದ್ವಿಪದ dvi-pada. Two-footed; containing two padas (words or lines). 2, a biped, including gods, demons, men, and birds.

ದ್ವಿಪದನ್ತ dvi-pa-danta. An elephant's tusk. ದ್ವಿಪದನ್ತದನ್ತ (ಪ್ರತಿಮೆ, ಅನೆಯ ದಾದೆಯ ತುದಿ Nn. 102).

ದ್ವಿಪದಿ dvi-padi. = ದುಪದಿ, etc. A kind of metre.

ದ್ವಿಪಾದ್ಯ dvi-pādya. A double penalty.

ದ್ವಿಪೆ dvi-pē. N. of a plant (ಉನ್ನದಿಕೆ, ಪೆರ್ಗಣಿಕೆ Mr. 189).

ದ್ವಿಪ್ರಾಸ dvi-prāsa. A kind of alliteration (Ch.).

ದ್ವಿಭಾಷಿ dvi-bhāṣhi. = ದುಬಾಸಿ, q. v. (My.; B. 4, 167).

ದ್ವಿಮಾತ್ರ dvi-mātra. Containing two syllabic instants or moras, as a long vowel (Śmd. 19; Kāvya. I, 1a, 10. 11).

ದ್ವಿಮಾಸ dvi-māsa. Two months. 2, the second month (Śav. 2, 99, slo.).

ದ್ವಿಮುಖ dvi-mukha. (Śmd. 101). Two-faced, two mouthed. 2, a kind of snake, an Amphisbaena (ಅಬೇರಣೆ, ಇತ್ತಲೆಯ Mr. 401, o. r. ಇತ್ತಲೆಗ).

ದ್ವಿರ dvir. = ದ್ವಿಸ್.

ದ್ವಿರದ dvi-rada. Two-toothed, two-tusked. 2, an elephant.

ದ್ವಿರದಕರಾಜ dvirada-kara-agra. The tip of an elephant's trunk.

ದ್ವಿರಸನ dvi-rasana. Two-tongued: a snake.

ದ್ವಿರುಕ್ತಿ dvi-ukti. Saying twice, repetition, tautology. 2, repetition or doubling of a syllable (Śmd. 191. 228. 229. 339. 346; Kāvya. I, 3, 21-29).

ದ್ವಿರೂಪ dvi-rūpa. Biform, of two forms. 2, two forms (Ūpr. 2, 18).

ದ್ವಿರೂಪತೆ dvi-rūpatē. Doubleness of form, a double form or manner.

ದ್ವಿರೇಫ dvi-rēpha. The insect with two rēphas or rs in its name (bhramara): a large black bee.

ದ್ವಿಭಾವ dvi-bhāva. Doubling, reduplication (Śmd. 64. 179. 213. 222. 268; Kāvya. I, 2, 104-109).

ದ್ವಿವಚನ dvi-vačana. The dual (Śmd. 111. 115. 117. 153. 259).

ದ್ವಿನಪ್ಪ dvi-vapri. A step-father (ಮಲವನ್ನೆ Mr. 312).

ದ್ವಿನರ್ಷ dvi-varshē. A heifer two years old.

ದ್ವಿಸರ dvi-sāra. = ದುಸರ 1. Having two arrows.

ದ್ವಿಶಿರ dvi-sira. = ದ್ವಿಸಿರ. Having two heads: the bhērūṇḍa (My.).

ದ್ವಿಷ dviṣh. = ದ್ವಿಹ, ದ್ವಿಟ್ಟು. Hating, hostile; hostility. 2, a foe.

ದ್ವಿಷ dviṣha. = ದ್ವಿಷ. (ಅಮಿತ್ರ, etc., ಹಗೆ Mr. 290).

ದ್ವಿಷತೆ dviṣhat. Hating, etc. 2, a foe.

ದ್ವಿಷ್ಟ dviṣṭa. Hated, odious; hostile. 2, = ದ್ವಿಷ್ಟ.

ದ್ವಿಸ್ಥ dvi-sṭha. Standing or staying in two places.

ದ್ವಿಸ dvis. = ದ್ವಿರ. Twice.

ದ್ವಿಸನ್ನಿಗ್ರಾಹಿ dvi-sandhi-grāhi. One who understands and remembers a śloka hearing it twice (My.).

ದ್ವಿಸಪ್ತ dvi-sapta. Fourteen.

ದ್ವಿಸಪ್ತಲೋಕ dvisapta-lōka. The fourteen worlds (C. Bp. 47, 11; see s. ಲೋಕ).

ದ್ವಿಸರ dvisira. Tbh. of ದ್ವಿಸರ. (Śav. 2, 65).

ದ್ವಿಸೀತ್ಯ dvi-sitya. Twice furrowed, twice ploughed (first lengthways and then across).

ದ್ವಿಸ್ವಭಾವ dvi-svabhāva. Having a double nature, of two characters (My.).

ದ್ವಿಹಲ್ಯ dvi-halya. Twice ploughed.

ದ್ವಿಹಸ್ತ dvi-hasta. = ದುಹಸ್ತ, ದೂಹಸ್ತ. Two hands; two cubits.

ದ್ವಿಹಸ್ತಿ dvi-hastī. = ದೂಹತಿ, ದೂಹತಿ q. v., ದೂಹಸ್ತಿ.

ದ್ವಿಹಾಯನಿ dvi-hāyani. A heifer two years old.

ದ್ವಿಹೀನ dvi-hīna. The neuter gender.

ದ್ವೀಪ dvi-pa. (fr. ದ್ವಿ-ಅಪ). = ದೀಪ 2, ದೀಪ. An island; a sand-bank (ಪುಲಿನ, ಸೈಕತ, ಮರಲೊಟ್ಟಿಲ Mr. 414). 2, a division of the terrestrial world, of which there are seven (or 4 or 9 or 13) and which are situated round the mountain Mēru.

ದ್ವೀಪಕಲ್ಪ dvi-pa-kalpa. A kind of island (B. 5, 23. 114; 5, 239).

ದ್ವೀಪದ್ರಾಕ್ಷಿ dvi-pa-drākṣhē. = ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷಿ, q. v. (My.).

ದ್ವೀಪವತಿ dvi-pa-vatī. Abounding in islands: a river.

ದ್ವೀಪಾಂತರ dvi-pa-antara. = ದೀಪಾಂತರ. Another or foreign island (or country, Śi. 126; My.).

ದ್ವೀಪಿ dvi-pi. A tiger, an ounce or panther, leopard (ವ್ಯಾಘ್ರ Mr. 159).

ದ್ವೀಪ ದ್ವೇಷa. Hate, hatred, enmity; dislike; repugnance. See Prv. s. ಲರ 1.

ದ್ವೀಪಣ ದ್ವೇಷaṇa. Hating; disliking; hostile; an enemy.

ದ್ವೀಷಿ dvēṣhi. A hater, a foe, an enemy (Bp. 54, 52).

ದ್ವೀಷಿಸು ದ್ವೇಷhiṣu. To hate, to be hostile, to dislike (My.).

ದ್ವೀಷ್ಟ dvēṣṭhi. = ದ್ವೀಷ. (My.).

ದ್ವೀಷ್ಯ ದ್ವೇṣhya. To be hated, hateful, odious, detestable. 2, an enemy.

ದ್ವೈಗುಣಿಕ ದ್ವaigunika. (fr. ದ್ವಿಗುಣ). One who requires the double or cent per cent interest: a usurer.

ದ್ವೈತ dvaita. Duality, the state of being doubled or two; a pair (ದ್ವಂದ್ವ, ಯುಗ, ಉಭಯ, etc., ಎರಡು Mr. 484). 2, dualism in philosophy, the assertion of two always distinct principles, as of spirit and matter, the soul and the universe (My.; see ತ್ರಿಮತ; Bp. 51, 18). 3, doubt.
ದ್ವೈದ dvaidha. (fr. ದ್ವಿಧಾ). Duality, duplicity, twofold form or state. 2, division or separation into two parts, division of an army, as a stratagem. 3, disunion, difference, contest; dispute; doubt; a dilemma.
ದ್ವೈಧಭಾವ dvaidhā-bhāva. Twofold form or state, etc. 2, sowing dissension or causing the separation of allies; dividing an army into detachments, making peace with one and waging war with another, as a stratagem. (My.). See s. ಪದ್ಧತಿ.
ದ್ವೈಪ dvaiṣa. (fr. ದ್ವಿಷಿ). Made of a tiger's skin; covered with it.

ದ್ವೈಪಾಯನ dvaiṣāyana. (fr. ದ್ವಿಷ). The island-born: *Vyāsa*, the place of his nativity being an island in the Ganges. See ಕೃಷ್ಣ.
ದ್ವೈಮಾತುರ dvaimātura. (fr. ದ್ವಿಮಾತೃ). Having two mothers; born in two ways: *Gaṇeśa*, the son of *Pārvatī*, or of the sourf and impurities of her body.
ದ್ವೈಹಾಯನ dvaiḥāyana. (fr. ದ್ವಿಹಾಯನ). The state of being two years old. (R.).
ದ್ವೈಷ್ಠಿ ದ್ವಿ-akshari. Having two syllables; being a compound vowel. 2, a kind of *vicāhitticitra* (Kāvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).
ದ್ವೈಷ್ಠ ದ್ವಿ-ashṭa. Copper.
ದ್ವೈಹ ದ್ವಿ-aha. A period of two days.
ದ್ವೈಹಿಕ ದ್ವಿ-āhika. (fr. ದ್ವಿಹ). Returning every second day, as fever. (My.).

ಧ

DH

ಧ dh. The thirty-ninth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). In Kannada it occurs only in a few *dēśīya* and *tadbhava* words (22. 24).
ಧ dha. The letter ಧ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 9 (Mr. 349).
ಧರಾ dha-kāra. The letter ಧ (Śmd. 11).
ಧರ್ಮಮುಕ್ತಿ dhakkā-mukki. = ಧರ್ಮ ಮುಕ್ತಿ. (My.).
ಧರ್ಮ dhakku. An anvil (ಅಡಗಲ್ Mr. 888; Mhr. ಧಕ್ಕ, steady; stout).
ಧಗ dhaga. = ದಗ, (ದಗ 2). A glow of fire; fire kindled, fire, blaze; glowing, shining (Mhr.). — ಧಗ ಧಗ (Śmd. 74). rep. Glowing fiercely; blazing, flaming, and its sound; being very brilliant or bright, glittering much, etc. (My.; Tē.; Mhr.). See Rāv. 5, 37; -ಸ್ತನ. — ಧಗ ಧಗ ಎನ್. To blaze, etc. (Bp. 45, 2). — ಧಗ ಧಗಧಗನೆ. rep. With a fierce glow or blaze, etc. (J. 8, 39). — ಧಗ ಧಗ ಧಗಲು ಧಗಲು. rep. The sound of great blazing (Rām. 5, 8, 57). — ಧಗ ಧಗ ಧಗಲು ಧಗಲು. rep. The sound of great blazing (Rām. 5, 8, 60). — ಧಗ ಧಗನೆ. = ಧಗ ಧಗಧಗನೆ. (My.). — ಧಗಧಗಧಗನೆ. The sound of ಧಗ ಧಗ (Ūpr. 4, 29). — ಧಗಧಗಸ್ತನ. = ಧಗ ಧಗಧಗನೆ. (Rāv. 5, 37). — ಧಗಧಗನು. To burn fiercely, etc. (Bp. 44, 21; 55, 25; Bh. 1, 20, 27; Rām. 5, 8, 86; My.).
ಧಗಿಲ dhagil. = ಧಗ. — ಧಗಾರ ಧಗಾರ ಧಗಾರ. rep. The sound of great blazing (Grj. 8, 47).
ಧಗಿ dhaṭa. A large fixed balance, a pair of scales. 2, ordeal by the balance. See ದಿಬ್ಬದ ತೋಲೆ.
ಧಗಿ dhaṭi. Old cloth or raiment; a piece of cloth worn over the privities (Sk.; ನಾರು, ನಾರ ಮಡಿ G.). 2, Śiva.
ಧಗಿನಿ dhaṭini. A cotton cloth or string fastened round the loins. (R.).
ಧಗಾ dhana. A sound of something (e.g. a bow)

flying through the air. — ಧಗಧಗಧಗಧಗ. The repeated sound of ಧಗ (Rām. 3, 6, 50).
ಧಗಾಂ dhanam. An imitative sound. — ಧಗಮ್ಹನೆ. (Śmd. 22 Mḍb.).
ಧಗಾರ್ dhanār. A sound imitating that of falling metal vessels or that of striking them with a club or stone (My.).
ಧಗು dhanu. (Mhr. ಧನ್ಯ, bravo! noble!). — ಧಗು ಧಗು. rep. Well done! bravo! (ಶೋಷಾಟ Ūt. II, 108; ಶೋಷಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 38; Bh. 2, 2, 20; 8, 28, 28).
ಧಗ್ಧರ dhattūra. = ದತ್ತೂರ, ದತ್ತೂರಿ. The white thorn-apple, *Datura alba* Rumph.; the thorn-apple in general (ಉನ್ನತ, ಕನಕ Mr. 128).
ಧಪ್ಪಿ dhatva. The letter or syllable ಧ (Śmd. 361).
ಧನ dhana. = ದನ, ದನವು. Anything valuable: *property, wealth, riches, money* (ಮಜ್ಜಾಸಾರ Mr. 497). 2, *wealth in cattle; cattle; a cow, a bullock* (My.). ಧನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದನವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು (Prv.). — ಧನ ಗಿನ. reit. (Bp. 28, 18). — ಧನವ್ವದೆ. -ಎ-ವದೆ. (Śmd. 200). To acquire riches, etc.
ಧನಕ್ಷಯ dhana-kshaya. Loss of money or property. (My.).
ಧನಂಜಯ dhana-n-jaya. Conquering booty or wealth. 2, *fire, Agni*. 3, *Arjuna* (ಜಮ್ಮ, ಅರ್ಜುನ Nn. 38). 4, *N. of an author* (Nn. 3; Mr. 1b. 4). 5, a particular vital air which is supposed to nourish the body (ಸಿರಸದರಿತ ಅನಿಲ Mr. 51, o. r. ವೃಷಾಧೋಹ-).
ಧನಂಜಯಾಮ್ಬಿಕೆ dhananajaya-ambaka. Śiva (Śāv. 4, 44).
ಧನದ dhana-da. Granting wealth: *Kubēra*.
ಧನದನಬು dhanada-sakha. Śiva (Bp. 25, 49).
ಧನದಾನ dhana-dāna. Gift of wealth (Grj. 3, 68).
ಧನಧವ dhana-dhava. *Kubēra* (Bp. 5, 58).

ಧನಧಾನ್ಯಸಮೃದ್ಧಿ dhana-dhānya-sampriddhi. Increase of money and grain (My.).
 ಧನಪ dhana-pa. Kubéra (Mr. 465).
 ಧನಪತಿ dhana-pati. = ಧನಪ.
 ಧನಪತಿಪ್ರಿಯ dhana-pati-priya. Śiva (Bp. 25, 52).
 ಧನಪಾಲ dhana-pāla. A guardian of treasure: Kubéra. (My.). 2, N. (My.).
 ಧನಬಲ dhana-bala. The power of wealth (My.). 2, N. (J. 10, 44).
 ಧನಮದ dhana-mada. Pride or intoxication of wealth. (My.).
 ಧನಲಕ್ಷ್ಮಿ dhana-lakshmi. Richness in money or wealth (My.).
 ಧನಲೋಭ dhana-lōbha. Desire of wealth: covetousness, avarice (My.).
 ಧನಲೋಭಿ dhana-lōbbhi. Avaricious, covetous, miserly (B. 4, 182).
 ಧನವಂಚಕ dhana-vanōka. A man who practises fraud with regard to wealth, etc. (in his not giving it to whom it is due, Bp. 39, 19).
 ಧನವತ್ dhana-vat. = ಧನವನ್. Wealthy, opulent, rich.
 ಧನವನ್ dhana-vanta. Tbh. of ಧನವತ್. A rich man (ಅಧ್ಯ, ಧನವತ್, etc. Hlā.; Si. 355; My.; Bp. 30, 25).
 ಧನಹರಿ dhana-hari. Stealing property, a thief. 2, inheriting property, an heir. 3, a kind of perfume.
 ಧನಹೀನ dhana-hīna. Deprived of wealth; reduced to poverty, poor. (My.).
 ಧನಾಧ್ಯ dhana-ādhyā. Opulent, wealthy (ಹೊನ್ನುಳ್ಳವಂ Mr. 237; My.).
 ಧನಾಧಿಪ dhana-adhipa. Kubéra.
 ಧನಾಧೀಶ್ವರ dhana-adhīśvara. Kubéra (Nn. 147).
 ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷ dhana-adhyaksha. A treasurer. 2, Kubéra.
 ಧನಾಂಯ dhanaāyē. The desire of obtaining riches, covetousness.
 ಧನಾಶ್ರಯ dhana-āśraya. A treasury (ಧಣ್ಣಾರ Nn. 138).
 ಧನಾಸರಿ dhanaāsari. = ಧನಾಸಿ, ಧನಾಸಿ. N. of a tune (My.).
 ಧನಾಸಿ dhanaāsi. = ಧನಾಸರಿ. (My.).
 ಧನಿ dhani. 1. = ದಣಿ. Possessing wealth, opulent, rich; a rich man; the possessor of anything, an owner, a master. 2, Kubéra.
 ಧನಿ dhani. 2. (Śmd. 24).
 ಧನಿಕ dhanka. Rich; a wealthy man; a money-lender; an owner. ಧನಿಕರು ಎನ್ನು, ಹನಿ ಬೀದುವದು ತಪ್ಪೇತೇ? (Prv.). See Ūpr. 6, 82; Bp. 1, 34; ಬಲು; ಸಾಹುಕಾರಿ.
 ಧನಿಷ್ಠ dhaniṣṭha. Richest, very rich.
 ಧನಿಷ್ಠ dhaniṣṭhē. (A very rich female); the twenty-third lunar mansion, (considered to be connected with ill-luck). ಅರಸನಿಗೂ ಧನಿಷ್ಠ, ನನಗೂ ಧನಿಷ್ಠ (Prv.).
 ಧನಿಸುತ dhani-suta. Kubéra's son, Nalakūvara (Bp. 40, 18).
 ಧನು dhanu. = ಧನುಸ್. (ಬಿಲ್ಲು Nn. 72).
 ಧನುಃ dhanuḥ. = ಧನುಸ್.
 ಧನುಃಕೋಟಿ dhanuḥ-kōṭi. = ಧನುಷ್ಕೋಟಿ. The curved end of a bow (ಗೋಲೆ, ಕೊಪ್ಪು, ಪಿಕ್ಕು Kk. 39).
 ಧನುಃಪಟ dhanuḥ-paṭa. = ಧನುಷ್ಪಟ. The Piyal tree, Buchanania latifolia Roxb. See ಕೊಪ್ಪಿಲೆ.

ಧನುಕೋಟಿ dhanu-kōṭi. = ಧನುಕೋಟಿ. (ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪಟ Mr. 294).
 ಧನುರ್ dhanur. = ಧನುಸ್.
 ಧನುರ್ಗುಣ dhanur-guṇa. A bow-string. (Śāv. 4, after 17).
 ಧನುರ್ದಾಂಡ dhanur-daṇḍa. A bow without its string (Śāv. 4, after 46).
 ಧನುರ್ದಾರ dhanur-dhara. Bearing a bow: an archer (Abh. P. 13, 53; Śāv. 6, 45).
 ಧನುರ್ದಾರಿ dhanur-dhāri. = ಧನುರ್ದಾರ. (My.).
 ಧನುರ್ಬಲ dhanur-bala. A force of the bow, i. e. of archers (Abh. P. 13, 45, 95).
 ಧನುರ್ಬಾಣ dhanur-bāṇa. A bow and arrow (My.).
 ಧನುರ್ಮಧ್ಯ dhanur-madhyā. The middle part of a bow.
 ಧನುರ್ಮಾಸ dhanur-māsa. The period during which the sun is in Sagittarius, when idols are especially adored at dawn (My.).
 ಧನುರ್ಮತೆ dhanur-latē. The moon-plant (Sk.). 2, = ಧನುರ್ಮಣ್ಣ. (Ūpr. 6, 67; Śāv. 5, 41).
 ಧನುರ್ಮುಖ dhanur-varma. The cover of a bow (ಬಿಲ್ಲ ಗವಸಣಿಗೆ Mr. 294).
 ಧನುರ್ವಾತ dhanur-vāta. = ಧನುರ್ವಾಯು. (My.).
 ಧನುರ್ವಾಯು dhanur-vāyu. A disease by which the body becomes bent like a bow: tetanus (My.).
 ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆ dhanur-vidyē. Archery (My.).
 ಧನುರ್ವೇದ dhanur-vēda. The science of archery; knowledge of archery. 2, N. of a treatise on archery, regarded as an upavēda. (My.; J. 13, 46).
 ಧನುವಟ್ಟಿ dhanuvaṭṭi. = ದಣುವಟ್ಟಿ. (Śāv. 4, 75).
 ಧನುಷ್ dhanuṣh. = ಧನುಸ್.
 ಧನುಷ್ಕೋಟಿ dhanuṣh-kōṭi. = ಧನುಕೋಟಿ. 2, N. of a place of pilgrimage near Rāmāśvara (My.).
 ಧನುಷ್ಪಟ dhanuṣh-paṭa. = ಧನುಃಪಟ, q. v. A kind of tree (= ಪಿಯಾಲ).
 ಧನುಷ್ಠ dhanuṣh-mat. Furnished or armed with a bow: an archer.
 ಧನುಸ್ dhanus. = ಧನುಃ, ಧನುರ್, ಧನುಷ್. A bow. 2, the sign Sagittarius. 3, an arc or part of a circle.
 ಧನ್ಯ dhanya. Bringing or bestowing wealth. 2, opulent, rich. 3, fortunate, well-fated, happy, blest; lucky; auspicious; good, virtuous. See Bp. 24, 18; 47, 61. 4, treasure, wealth.
 ಧನ್ಯತೆ dhanyatē. Good fortune, fortunate condition; opulence. (Bp. 50, 78; J. 9, 7).
 ಧನ್ಯದಿ dhanmaḍi. A rice-field (My.; H.).
 ಧನ್ಯಾಕ dhanyāka. Coriander, Coriandrum sativum.
 ಧನ್ಯಾಮ್ಲ (dhanya-āmla). Sour gruel.
 ಧನ್ಯಾಸಿ dhanyāsi. = ಧನಾಸರಿ. (My.).
 ಧನ್ಯೆ dhanyē. A fortunate or virtuous woman. (My.). 2, Emblio myrobalan (ನಲ್ಲೇ ನಾ G.).
 ಧನ್ಯ dhanva. A bow. 2, a desert.
 ಧನ್ಯವರ dhanvan-tari. Moving in a curve: the sun. 2, the physician of the gods, author of the Āyurvēda; N. of a celebrated physician (ಚಿವಧಾಪಾಯ Mr. 390).
 ಧನ್ಯಯಾಸ dhanva-yāsa. The plant Alhagi maurorum Tournef.

ಧನ್ವಿ dhanvi. An archer. 2, N. of several plants: (ಬಿಲ್ಲು Mr. 120).

ಧಮ dhama. Blowing. See ನಾಡಿನ.

ಧಮನ dhamaṇa. A kind of reed, *Arundo tibialis* or *karka*.

ಧಮನಮುನಿ dhamaṇa-muni. N. (Bp. 52, 17).

ಧಮನಿ dhamaṇi. A reed, a pipe, a tube (ಶೂದಿ Mr. 207).

2, any tubular vessel of the body, as a vein, nerve, etc.

3, the throat. 4, a sort of perfume.

ಧಮ್ವಿಲಿ dhammilla. The braided and ornamented hair of a woman tied into a round knot at the back of the head and intermixed with flowers, pearls, etc. (ಕಬಿ, etc., ಕಟ್ಟುಮುಡಿ Mr. 320).

ಧಮ್ವಿಲಿ dhammillē. N. of the wife of Anusālva (J. 83, 43).

ಧಯ dhaya. Drinking, sucking. See ಸ್ತನನ.

ಧರ dhara. = ಧೃ. Holding, bearing, carrying; wearing; possessing, having; keeping, sustaining, preserving. 2, a mountain.

ಧರಣ dharaṇa. = ಧರಣ No. 1. Bearing, holding; preserving; supporting; a support; a dike, a bank. 2, the sun. 3, a sort of weight (for gold) variously reckoned (Sk.; Si. 327).

ಧರಣಿ dharaṇi. ಧರಣಿ. The earth; the soil, the ground. 2, a certain metrical foot (Īh.). 3, the number 1 (ಒಂದು Mr. 347).

ಧರಣಿಕ dharaṇika. One who holds or guards (Īpr. 7, after 84).

ಧರಣಿಜ dharaṇi-ja. A tree (ವೃಕ್ಷ Mr. 103).

ಧರಣಿಜಾತ dharaṇi-jāta. = ಧರಣಿಜ. (Bp. 26, 44).

ಧರಣಿತಲ dharaṇi-tala. = ಧರಣಿತಲ. (Bp. 46, 13; 61, 39).

ಧರಣಿಧರ dharaṇi-dhara. Vishṇu. 2, = ಧರಣಿಧರ.

ಧರಣಿಪ dharaṇi-pa. Lord of the earth: a king (Bp. 10, 10; 34, 31; J. 12, 5).

ಧರಣಿಪತಿ dharaṇi-pati. = ಧರಣಿಪ. (ಮಾಧವ Mr. 509; Īpr. 6, 82).

ಧರಣಿಪಾಲಕ dharaṇi-pālaka. = ಧರಣಿಪ. (Bp. 53, 46).

ಧರಣಿವರ dharaṇi-vara. A king (Bp. 56, 49).

ಧರಣಿವಲ್ಲಭ dharaṇi-vallabha. = ಧರಣಿವರ. (Bp. 5, 19; 57, 56).

ಧರಣಿಸುತ dharaṇi-sutē. Sītā, the wife of Rāma (Īh. v. 13).

ಧರಣಿಸುರ dharaṇi-sura. A Brāhmaṇa (Bp. 55, 57; 56, 46).

ಧರಣಿಚಕ್ರ dharaṇi-çakra. Earth-circle: the earth.

ಧರಣಿಚಕ್ರೇಶ dharaṇi-çakra-īśa. A king (Īpr. 2, 94).

ಧರಣಿಚಲ dharaṇi-tala. The surface of the earth (Śmd. 386; Bp. 87, 57; Kk. 94).

ಧರಣಿಧರ dharaṇi-dhara. = ಧರಣಿಧರ. Bearing or sustaining the earth: a mountain (ಬಿಟ್ಟ Mr. 96). 2, a mythical elephant said to support the earth. 3, a tortoise. 4, the serpent śēsha. 5, Vishṇu. 6, Śiva.

ಧರಣಿಧರಣ dharaṇi-dharaṇa. A bearer or sustainer of the earth (Bp. 57, 27).

ಧರಣಿಧರ dharaṇi-dhra. = ಧರಣಿಧರ. The serpent śēsha (ಅಮೃತಕರ, ವಾಸುಕಿ, ತೇಜ Nn. 35, o. r. ಧರಣಿಧರ; ಏಷು, ಅನನ್ತ, ಧರಣಿಧರ 89). 2, Śiva (ಶಿವ, ಧರಣಿಧರ Nn. 6). 3, a mountain (My.).

ಧರಣಿಧರ dharaṇi-dhvaja. N. of a Gandharva king (Īpr. 6, 19).

ಧರಣಿಧರ dharaṇi-n-dhra. = ಧರಣಿಧರ No. 1, q. v. (ಅನನ್ತ, ಮಹಾತೇಜ Nn. 57).

ಧರಣಿಪತಿ dharaṇi-pati. = ಧರಣಿಪತಿ. (A.).

ಧರಣಿಮಣ್ಣಲ dharaṇi-maṇḍala. The sphere of the earth: the globe (Bp. 36, 59).

ಧರಣಿರುಹ dharaṇi-ruha. A tree (Bp. 1, 7).

ಧರಣಿವಲ್ಲಭ dharaṇi-vallabha. = ಧರಣಿವಲ್ಲಭ. (Īpr. 2, 81).

ಧರಣಿಶ dharaṇi-īśa. A king (ರಾಜ, ದೊರೆ Nn. 80; Īpr. 2, 17; 3, 104).

ಧರಣಿಶಕ್ತಿ dharaṇi-śakti. The divine active power for the earth (Bp. 57, 27).

ಧರಣಿಶ್ವರ dharaṇi-īśvara. A king (Īpr. 1, 129). 2, Śiva. 3, the number 16 (Īh.).

ಧರಣಿಶುರ dharaṇi-sura. = ಧರಣಿಸುರ. (Bp. 46, 9; 55, 80).

ಧರಣಿದೇವ dharaṇi-dēva. N. (Bp. 58, 11).

ಧರಧರ dharaḥdhara. Excess; marvel (Bh. 7, 4, 58; 7, 6, 37; 7, 14, 28; 8, 24, 17; 8, 25, 6).

ಧರಯಿಸು dharaṇi-yisu. = ಧರಯಿಸು, ಧರಿಸು (Śmd. 92, o. rs. ಧರಯಿಸು, ಧರಯಿಸು).

ಧರಾಗ್ರ dhara-agra. The surface of the earth (Bp. 48, 32).

ಧರತಲ dhara-tala. = ಧರಾಗ್ರ. (ಗೋ, ಭೂಮಿ Nn. 5; ಭೂಮಿ 130; Bp. 27, 17; 36, 58).

ಧರಾತ್ಮಜ dhara-ātma-ja. The son of the earth: the planet Mars.

ಧರಾತ್ಮಜ dhara-ātma-jē. = ಧರಣಿಸುತ. (My.).

ಧರಾಧರ dhara-dhara. A mountain. 2, Vishṇu.

ಧರಾಧರಣಿ dharaḥdhara-aṇi. A thunder-bolt (for splitting) the mountains (of the other gods, i. e. the other strong gods, Bp. 53, 4).

ಧರಾಧಾರಿ (dhara-ādhārī). The earth.

ಧರಾಧಿಪ dhara-ādhipa. A king (Īpr. 2, 6; J. 9, 3).

ಧರಾಧಿಪತಿ dhara-ādhipati. A king (ಅರಸು Nn. 56).

ಧರಾಧೀಶ dhara-ādhiśa. A king (A.).

ಧರಾನಂದ dhara-nandanē. = ಧರಣಿಸುತ. (Rām. 1, 16, 8).

ಧರಾಪ dhara-pa. A king (A.).

ಧರಾಮಣ್ಣಲ dhara-maṇḍala. The terrestrial globe (J. 12, 9).

ಧರಾಮರ dhara-amara. A Brāhmaṇa. (Abh. P. 6, after 32; Bp. 55, 35).

ಧರಾಮರಭುಜ dhara-mara-bhuj. An eater of Brāhmaṇas (Bp. 38, 1).

ಧರಾರುಹ dhara-ruha. A tree (Śiv. 3, after 85).

ಧರಾವನಿತಿ dhara-vaniti. The earth considered as a woman (Śmd. 188).

ಧರಾಸುತ dhara-suta. = ಧರಾತ್ಮಜ. (My.).

ಧರಿತ್ರಿ dhariṭri. ಧರಿತ್ರಿ. A female bearer or supporter: the earth.

ಧರಿತ್ರಿಜಾತ dhariṭri-jāta. A tree (Bp. 19, 59).

ಧರಿತ್ರಿಪಾಲ dhariṭri-pāla. A king (Bh. 6, 2, 1).

ಧರಿತ್ರಿರಮಣ dhariṭri-ramaṇa. A king (J. 2, 47).

ಧರಿತ್ರಿಶ dhariṭri-īśa. = ಧರಿತ್ರಿಪಾಲ. (A.).

ಧರಯಿಸು dhariyisu. = ಧರಯಿಸು, etc. (Śmd. 848 Mqb.; 848; Īpr. 2, 43, 48; 5, 15; 9, 42).

ಧರಿಸು dharisu. = ಧರಯಿಸು, ಧರಯಿಸು. To hold, to bear, to carry; to hold, to contain; to possess, to have; to put on one's self, as clothes, etc.; to obtain, to receive, to get (ತೃ ಸ್ಮದ. 23. 99 Cm.; ತಾತ್ 105. 343 Cm.); to support, to sustain; etc. See Öpr. 2, 74; Bp. 3, 48; 4, 68; 8, 14; 44, 1, 17; 48, 21; 59, 48; Bh. 1, 8, 3; Si. 64. 254.

ಧರಾನಾಥ dharā-nātha. A king (My.).

ಧರೆ dharē. ಧರಾ. = ದರೆ 2. The earth. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಧರೇಶ್ವರ dharā-tēvara. A king (Bp. 61, 46).

ಧರ್ಮ dharma. = ದಮ್. That which is to be held fast or kept: ordinance, law; duty; right, justice; propriety; a pious act. 2, usage, practice, custom (ವರ್ತನ, ಚಾರಿತ್ರ Nn. 79). 3, virtue, morality, merit, good works (ಪುಣ್ಯ 79; Mr. 508); devotion; religion, piety. 4, almsgiving; alms; a gift, a present (My.). 5, harmlessness (ಅಹಿಂಸೆ, ಶೋಭಾ ದಿಹುಮು 79). 6, sacrifice (ಅಭ್ಯರ, ಯಜ್ಞ 79; ಕೃತು 508). 7, one who drinks soma at a sacrifice. 8, nature, character, the peculiar state or condition of any thing. 9, the god of justice: Yama (ಕೇನಾತ, ಯಮ 79; ಕಾಲ 508; ಅದಿ Öt. I, 82). 10, Śiva (ತಿವನು 79; ಗಿರಿತ 508). 11, a king (ಘನಾಥ, ಅರಸು 79). 12, a portent (ಉತ್ಪಾತ 79). 13, a bow (ಜಾಪ, ಬಿಲ್ಲು 508). 14, poison (ಗರಳ, ಎಸ 79; ಗರಳ 508). 15, N. of the ninth lunar mansion. 16, the bull, considered as a personification of virtue. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ದಾನಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ನೋಡಿದ. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ದಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೊದಿ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದ. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕರ್ಮ ಬನ್ನು (Prvs.). — See Kāv. III, 1, A, 22; ಜೇತನ; s. ಪುಸಿ 2; Prvs. s. ಬಯ್ಯು and ಸಿಕ್ಕು. — ಧರ್ಮ ಕೊಡು. To give alms or presents. ಕಟ್ಟು ನನ್ನರ ಸೇರ ಬೇಡ, ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮ ತಿರುಗಿ ಕೇಳ ಬೇಡ (Prv.). — ಧರ್ಮ ಬಿಡು. To leave, or to deviate from, the right course. ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಡೋಣ (ಸ್ವಲನ G.). — ಧರ್ಮ ಬೇಡು. To ask for a gift or alms (B. 4, 180; My.). — ಧರ್ಮ ಮಾಡು. To perform a pious act: to give alms or presents (B. 4, 180; My.). ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದರೂ ಮರ್ಮ ತಿಳಿಯ ಬೇಕು (Prv.).

ಧರ್ಮಕರ್ತ dharma-karta. The superintendent of the expenses of a temple, of an alms-house, etc. (My.).

ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ dharma-kārya. Any act of duty or religion; a pious act, a good work, an act of charity (My.; B. 5, 302).

ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ dharma-grantha. A code of religious laws and institutes (B. 4, 128; My.).

ಧರ್ಮಚಿಂತೆ dharma-çintē. Consideration of moral duties.

ಧರ್ಮಚಕ್ರ dharma-çatra. Tbh. of ಧರ್ಮಸತ್ಯ. (My.; B. 4, 155).

ಧರ್ಮಜ dharma-ja. Produced by a sense of duty. 2, a son of Yama: Yudhishtira (ತಮ್ಮ, ಧರ್ಮಪುತ್ರ Nn. 64; ಯುಧಿಷ್ಠಿರ, ಧರ್ಮಪುತ್ರ Mr. 264; Ömd. 282; Bp. 44, 64; J. 5, 11).

ಧರ್ಮತ್ಯಾಗ dharma-tyāga. Abandonment of religion, apostacy (Sk.).

ಧರ್ಮತ್ಯಾಗಿ dharma-tyāgi. An apostate (R.).

ಧರ್ಮದೇವತೆ dharma-dēvatē. Virtue personified as a woman (My.).

ಧರ್ಮದೇವಿ dharma-dēvi. = ಧರ್ಮದೇವತೆ. (My.).

ಧರ್ಮದ್ರೋಹ dharma-drōha. Violation of the law or right (J. 4, 2).

ಧರ್ಮಧ್ವಜ dharma-dhvaja. A man who hangs out the flag of religion for selfish purposes, a religious hypocrite or impostor (ಲಿಂಗವೃತ್ತಿ, ದ್ರಾಹ್ಮಣರೊಳು ತವನೇಸಗೊಮ್ಮವಂ Mr. 254).

ಧರ್ಮಧ್ವಜಿ dharma-dhvaji. A religious hypocrite or impostor.

ಧರ್ಮನಂದನ dharma-nandana. = ಧರ್ಮಪುತ್ರ. (Bh. 2, 13, 41).

ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆ dharma-nishṭhē. Devotion or attachment to religion or charity (My.).

ಧರ್ಮಪಟ್ಟಣ dharma-pattana. The city of the law: the city of Śrāvanti. 2, pepper.

ಧರ್ಮಪತ್ನಿ dharma-patni. A lawful wife (the first wife), a wife of the same caste with her husband and married conformably to the established law. (My.).

ಧರ್ಮಪದ್ಧತಿ dharma-paddhati. The way or custom of the law (J. 11, 20).

ಧರ್ಮವಾನೀಯ dharma-pāntya. = ದಮ್ಮಾಣಿ. Water given gratuitously.

ಧರ್ಮಪುತ್ರ dharma-putra. = ಧರ್ಮ No. 2, q. v. (J. 2, 47).

ಧರ್ಮಪುರ dharma-pura. N. of a town (J. 26, 33).

ಧರ್ಮಪ್ರವೃದ್ಧಿ dharma-pravṛiddhi. Growth or increase of law; the customary observances of caste, etc. (Bp. 55, 6; My.).

ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ dharma-buddhi. Service, especially of a deity (ಉಪಾಸ್ತಿ Mr. 461); virtuousness, charitableness of disposition (B. 5, 277; My.).

ಧರ್ಮಮಾರ್ಗ dharma-mārga. The path of virtue. (My.).

ಧರ್ಮರಾಜ dharma-rāja. Yama. 2, a Buddha or Jina. 3, Yudhishtira.

ಧರ್ಮರಾಜ್ಯ dharma-rājya. A kingdom of just laws and equitable government (My.; Mhr.).

ಧರ್ಮರಾಯ dharma-rāya. Tbh. of ಧರ್ಮರಾಜ. (My.).

ಧರ್ಮನಶೀಲ dharma-vatī-paṭṇa. N. of a town (Räv. 2, 32).

ಧರ್ಮವಂತ dharma-vanta. A virtuous, pious or just man (My.).

ಧರ್ಮವರ್ತನ dharma-vartana. Staying, abiding, or living in duty; virtuous conduct (My.).

ಧರ್ಮವಾಹ dharma-vāha. N. of a king (J. 10, 44).

ಧರ್ಮವಿವಾಹ dharma-vivāha. Marriage of another, effected by defraying the expense of it (My.).

ಧರ್ಮವಿಹೀನ dharma-vihīna. Devoid of virtue, without virtue (Bp. 56, 44).

ಧರ್ಮಕಾಲ dharma-śālē. A building erected for the accommodation of travellers (B. 4, 155; 5, 208. 300; ಅತ್ರಯ Öb; My.). 2, a poor-asylum (Mhr.; My.). 3, a school at which children are instructed gratis (My.).

ಧರ್ಮಕಾಸ್ತ್ರ dharma-śāstra. A law-book, a code of law; the body or code of Hindu law; jurisprudence. (Bp. 37, 69; B. 5, 168; My.).

ಧರ್ಮಶೀಲ dharma-śīla. Virtuous, just, pious. (My.). Feminine ಧರ್ಮಶೀಲಿ (My.; B. 5, 158).

ಧರ್ಮಕ್ರಾಂತೇಂದ್ರ dharma-śrāvaka-indra. N. (Bp. 52, 17).

ಧರ್ಮಸಂಹಿತೆ dharma-samhitē. A code of law.

ಧರ್ಮಸಂಕಟ dharmasankata. Difficulty of deciding between two courses of action (My.).

ಧರ್ಮಸತ್ರ dharmasatra. = ಧರ್ಮಶತ್ರ. An alms-house, a building where travellers, etc. are accommodated and fed gratis (My.).

ಧರ್ಮಸಭೆ dharmasabha. A court of justice, tribunal (Sk.). 2, an assembly for the regulation and ordering of matters of religion (My.).

ಧರ್ಮಸುತ dharmasuta. = ಧರ್ಮಪುತ್ರ. (J. 14, 9).

ಧರ್ಮಸ್ಥಲ dharmasthala. N. of a place of pilgrimage in South Canara (My.).

ಧರ್ಮಾತ್ಮ dharmātma. A just, pious, charitable, virtuous man. (My.).

ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ dharmādhikāri. An administrator of the law, a judge (ಅಕ್ಷರತಃ, etc. Si. 258). 2, the almoner of a prince (My.).

ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷ dharmādhyaśha. A conservator or administrator of religion, morals, and the laws (as a bishop, priest, etc., B. 5, 280); a king, a magistrate.

ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷತನ dharmādhyaśhatana. The office and power of a dharmādhyaśha (B. 5, 281).

ಧರ್ಮಾರ್ಥ dharmārtha. In charity; as a religious gift or act (especially in the form of ಧರ್ಮಾರ್ಥನಾಗಿ, My.; B. 5, 277).

ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮವಿಮೋಕ್ಷ dharmārtha-kāma-vimōksha. The four ends or objects of existence: religious merit, wealth, pleasure, and final emancipation (Bp. 46, 3; instead of ವಿಮೋಕ್ಷ the usual form is ಮೋಕ್ಷ, Sk.; My.).

ಧರ್ಮಾನುಜಿ dharmānuja. Arjuna (J. 23, 54).

ಧರ್ಮ dharmi. Virtuous, religious, pious, just, obeying the law, etc. (My.; Sp. s. ಲಂಠ).

ಧರ್ಮಜ್ಞ dharmishṭha. Most pious, very virtuous, etc. (My.).

ಧರ್ಮೋಪಮೆ dharmā-upamē. A kind of simile or comparison (Kāvy. III, 3, B. 63 seq.).

ಧರ್ಮ dharsha. Boldness, insolence, overbearing conduct, arrogance, insult, violation, etc. (see ಮರ್ಧರ್ಷ). 2, a eunuch.

ಧರ್ಮದ್ಧರಶಾಪ dharmashāpa. Offending, injuring, assaulting; assault, insult, outrage, violation, overbearingness, etc.; copulation.

ಧರ್ಮದ್ಧರಶಾಪಿ dharmashāpi. A wanton or unchaste woman, a harlot.

ಧರ್ಮದ್ಧರಶಾಪಿ dharmashāpi. A harlot.

ಧನ dhava. A man. 2, a husband. 3, a possessor, master, lord. 4, the plant *Grislea tomentosa* Roxb.

ಧನದ dhavaḍa. = ಧನ, q. v.

ಧನಲಿ dhavala. = ದನಳಿ 2, ಧನದ, ಧನಳ. White, dazzling white. 2, handsome, beautiful. 3, an old bull, an excellent ox. 4, a kind of camphor.

ಧನಲಿತ dhavalatē. = ಧನಲಿತ. Whiteness (Kāvy. V, 50).

ಧನಲಿಯರ dhavala-yāsa. White, untainted, excellent fame (Bp. 34, 37).

ಧನಲಾಗಾರ dhavala-āgāra. = ದನಲಾಗಾರ, ಧನಲಾಗಾರ. A house whitened with chunam or stucco, a palace.

ಧನಲಾಗ dhavala-āṅga. A white body (J. 2, 26).

ಧನಲಾಯಕ dhavala-āyata. = ಧನಲಾಗಾರ. (Bp. 12, 15).

ಧನಲಿ dhavali. = ಧನಲಿ. 2, a kind of disease. See ಧನಲಿ ದೇವ.

ಧನಲಿತ dhavalita. = ಧನಲಿತ. Whiteness, made dazzling white or beautiful.

ಧನಲಿಮಧವಾಲಿಮ. ಧನಲಿಮ. Whiteness, white colour, white (J. 10, 35).

ಧನಲಿ dhavalē. A white cow.

ಧನಲೋತ್ಪಲಿ dhavala-utpala. The white water-lily (Grj. 4, 28).

ಧನಲಿ dhavala. (Śmd. 24, o. r. ಧನಲಿ). = ಧನಲಿ, etc. (ಬಿಳಿಮು Nn. 6. 18. 26. 28. 44).

ಧನಲಿ dhavala. A man of a white colour. See Sp. s. ಕಂಗ.

ಧನಲಿಮಧವಾಲಿಮ dhavala-kānti. White colour (ಬಿಳಿಮಣ್ಣಿ Ūt. I, 2; ಬಿಳಿಮಣ್ಣಿ II, 28).

ಧನಲಿತ dhavalatē. = ಧನಲಿತ. (Grj. 9, 64).

ಧನಲಿಮಧವಾಲಿಮ dhavala-paksha. The light half of a month (Rām. 2, 1, 14).

ಧನಲಿಗಾರ dhavala-āgāra. = ಧನಲಾಗಾರ. (Śmd. 383).

ಧನಲಿಯ dhavala-āyi. See ನಿರಂಜನದ.

ಧನಲಿತ dhavalita. = ಧನಲಿತ. See ಸುಧಾ- (s. ದನಲಾಗ); Ūpr. 6, 3.

ಧನಲಿದೇವ dhavali-dēva. N. (Bp. 58, 7).

ಧನಲಿಮಧವಾಲಿಮ. To become dazzling white (Ūpr. 5, 114). 2, to make dazzling white (Grj. 4, 111).

ಧನಲಿಮಧವಾಲಿಮ dhavala-lāvara. N. (Bp. 58, 4).

ಧನಲಿ dhavitra. = ಧನಲಿ. A fan, made of antelope's skin and used especially for blowing a sacrificial fire.

ಧನಲಿ dhālam. (Śmd. 22. 24). A sound imitating that of a kettle-drum, etc. when beaten.

Cf. ಧನಲಿಧನಲಿ. — ಧನಲಿ ಧನಲಿ. rep. (Bp. 47, 31). — ಧನಲಿ ಧನಲಿ. rep. (Rā. 13, 65). — ಧನಲಿ ಧನಲಿ ಧನಲಿ ಧನಲಿ ನಾದ. The repeated sound of ಧನಲಿ (Grj. 8, 3). — ಧನಲಿ ಧನಲಿ ಧನಲಿ. The repeated sound of ಧನಲಿ (Grj. 6, 55). — ಧನಲಿ ಧನಲಿ ಧನಲಿ. rep. (Ū. Bp. 47, 31). — ಧನಲಿ ಧನಲಿ ಧನಲಿ ಧನಲಿ. rep. (Ū. Bp. 38, 21). — ಧನಲಿಮಧನಲಿ. — ಧನಲಿ. With the sound of ಧನಲಿ (Śmd. I).

ಧನಲಿಮಧವಾಲಿಮ dhālam-kṛita. The sound of ಧನಲಿ (Grj. 6, 56).

ಧನಲಿ dhāpi. = ಧನಲಿ, ಧನಲಿ. Assault, assaulting or confronting an enemy, an impetuous, desolating assault.

ಧನಲಿ dhāta. Tbh. of ಧಾತು (Śmd. 104; ಪಿತಾಮಹ, ಬ್ರಹ್ಮ Nn. 22; My.). See Kāvy. I, 2, 90-92.

ಧನಲಿ dhātaki. The plant *Grislea tomentosa* Roxb. 2, N. — See Kāvy. I, 2, 90-95.

ಧನಲಿ dhātāra. Tbh. of ಧಾತು. (My.).

ಧನಲಿ dhātu. = ಧನಲಿ. That which is put, placed or laid.

2, fixing or directing the mind or attention upon, examining (ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಅರಮ್ಭ Mr. 437). 3, natural condition (ಧನಲಿ Mr. 498). 4, an element, primary or elementary substance, primitive matter, of which five are usually reckoned: earth, water, fire, air, and ether or ākāśa (ಇಳಿ ಯಾದಿಧನಲಿ 498), or, with Brahma, the eternal soul, six; — ಅಮೃತವರ್ಷಪಂಚಧನಲಿ (ಅಕಾಶ ಕೂಡಿದವನ ಪಂಚಧನಲಿ Nn. 82). 5, any one of the five properties or qualities of the above elements observed by the organs of sense: smell,

flavour, colour, tangibility, and sound. 6, a constituent element or an essential ingredient of the body: blood, marrow, fat, flesh, bone, chyle, and semen (ರಸ ರುಧಿರ ಏಲು ಮಾಂಸ ಮೊದಲಾದ ದೇಹ 498; ಸಪ್ತಧಾತುಗಳು 82). 7, a humor or affection of the body: phlegm, wind, and bile. 8, the organs of sense: nose, tongue, eye, skin, and ear. 9, the five colours (ಪಂಚ ವರ್ಣ 498; ಸಿತ ಮೊದಲಾದ ವರ್ಣಂ ಗಳು 82). 10, a mineral, a fossil; a metal, an ore (ವಂಜ ಲೋಹ 498; ವರವಂಜಲೋಹಂಗಳು 82). 11, a bone. 12, a grammatical root or theme (which frequently is not the primary element or the true verbal root; Śmd. 6. 47. 54. 85. 92. 152. 249. 253. 255. 270. 272. 283. 285. 286. 289. 291. 297. 299. 302 seq.; Kāv. I, 5, 44-46). 13, a fluid mineral of a red colour. 14, birth, origin (ಉದ್ಭವ, ಹುಟ್ಟು ವದು Nn. 82). 15, a kind of poetic style (ಕೃತಿಮತ, ಕವಿತ್ವದ ಭೇದ 82). 16, a vow (ವ್ರತ, ಬ್ರತ 82). 17, good disposition, etc. (ಶೀಲ, ಸುಶೀಲ 82). 18, strength (My.), courage. 19, the pulse (My.; Tē.). 20, the tenth year in the cycle of sixty (My.). — ಧಾತು ಎದನು ಕಲಿತು, ಭೂತವಂಜಕವಾಗಿ, ಓತು ದೇಹವನು ಧರಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯಗೆ ಜಾತಿ ಎತ್ತಣದು? (Sp.). ಧಾತು ಕು ನ್ನಿದರೂ ಮಾತು ಕುನ್ಯ ಲಿಲ್ಲ. — ಧಾತು ತಿಳಿಯದವನು ವಿಧಾತ್ಯಕ್ಷಸ್ತ ಕಡೆ (Prva.). — ಧಾತುಗುನ್ಯ. — ಕುನ್ಯ. Strength to decrease or fail; to become weak or exhausted (Bh. 1, 14, 10; Ū. Bp. 19, 32). — ಧಾತುಗದಿಸು. — ಕೆಡಿಸು. To deprive of strength, to weaken (Rām. 5, 8, 41). — ಧಾತುಗೆಡು. — ಕೆಡು. Strength to be impaired or be gone; to become deprived of strength or courage (Bp. 54, 47; Bh. 8, 23, 37; J. 13, 6. 58). — ಧಾತು ನೋಡು. To observe or feel the pulse (My.).

ಧಾತುನಷ್ಟ dhātu-nashṭa. Loss of strength (My.).

ಧಾತುನಾಶನ dhātu-nāśana. = ಧಾತುನಷ್ಟ. (My.). 2, destroying the humors: sour gruel.

ಧಾತುಪ dhātu-pa. The chief of the essential ingredients of the body: the alimentary juice or chyle. (R.).

ಧಾತುಪಾಠ dhātu-pāṭha. A list or collection of roots or verbal themes. (My.).

ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ dhātu-puṣṭi. Nutrition of the bodily humors. 2, strength of the bodily system. (My.).

ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕೆ dhātu-puṣṭikē. = ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ.

ಧಾತುಪ್ರಕರಣ dhātu-prakarapa. A section or chapter on verbal roots or themes (Śmd. 302).

ಧಾತುಲಕ್ಷಣ dhātu-lakṣaṇa. The state of the pulse (My.).

ಧಾತುವಾದ dhātu-vāda. Metallurgy, mineralogy; alchemy (ಸತ್ಯ, ರಸವಾದ Nn. 14).

ಧಾತ್ರ dhātri. = ಧಾತ, ಧಾತಾರ, ಧಾತ್ರ. One who puts, places or lays: a founder, a maker, a creator; an orderer, an arranger. 2, a supporter, maintainer or preserver. 3, *Brahmā*. 4, a kind of metrical foot (Ūh.).

ಧಾತ್ರಪುಷ್ಟಿಕೆ dhātri-puṣṭikē. The plant *Grislea tomentosa* Roxb.

ಧಾತ್ರ dhātra. Tbh. of ಧಾತ್ರ. (Ūpr. 8, 65).

ಧಾತ್ರಿ dhātri. ಧಾತ್ರೀ. = ವಾದಿ, ವಾಯು 2. A wet-nurse, a foster-mother, a nurse; a mother. 2, the earth. 3, *Emblia myrobalan*, *Emblia officinalis* Gaertn. (*Phyllanthus emblica* Lin.). 4, a kind of metrical foot (Ūh.).

ಧಾತ್ರಿಕೆ dhātrikē. ಧಾತ್ರಿಕಾ. = ಧಾತ್ರಿ No. 1 (Ūpr. 3, after 96). 2, = ಧಾತ್ರಿ No. 8 (8k.).

ಧಾತ್ರಿಧರ dhātri-dhara. A mountain (ವರ್ವತ Nn. 101).

ಧಾತ್ರೀಜಾತ dhātri-jāta. A tree (Bp. 19, 58).

ಧಾತ್ರೀತಲ dhātri-tala. The surface of the earth (Bp. 37, 22).

ಧಾತ್ರೀಧರ dhātri-dhara. = ಧಾತ್ರಿಧರ. (Ūh., in 'v. 23 of one MS.).

ಧಾತ್ರೀಧವ dhātri-dhava. A king (Bp. 50, 34).

ಧಾತ್ರೀಫಲ dhātri-phala. The fruit of the *Emblia myrobalan* (ನಲ್ಲಿಯ ಕಾಯ Nn. 166).

ಧಾತ್ರೀರುಹ dhātri-ruha. = ಧಾತ್ರೀಜಾತ. (Śmd. 130).

ಧಾತ್ರೀಶ dhātri-īśa. A king (Ūpr. 2, 90).

ಧಾತ್ರೀಸತಿ dhātri-sati. The earth personified as a woman (Bp. 26, 9).

ಧಾತ್ಯರ್ಥ dhātu-artha. Having the sense of a grammatical root: a verb (Kāv. I, 5, 47).

ಧಾನ್ dhān. (= ಧಂ). — ಧಾನ್ಯದಧದ. (Rāv. 6, 31). —

ಧಾನ್ಯದಧದಧದ. (Rāv. 6, 44).

ಧಾನ dhāna. Putting, placing; holding, containing. See ಅಧಿ-, ಅ-, ಉಪ-, ತಿರೋ-, ನಿ-, ವರಿ-, ಪ್ರ-, ಸನ್-, etc. 2, = ದಾಣ 1, etc., ಧಾನ. Plural ಧಾನಗಳು (according to Sk. ಧಾನಗಳು), corn, grain (My.); *fried barley* or *rice*; *grain fried* and *reduced to powder*. ಒರಸಿದ ಉಮ್ಮಿಗೆ ಧಾನಾನ್ಯಮ್ ಎನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 375).

ಧಾನ dhāni. = ದಾನಿ 2. Anything which holds or contains, a receptacle, a place where anything is kept, seat. See e. g. ಮುಷ್ಣ, ರಾಜ.

ಧಾನಿಕೆ dhānikē. = ಧಾನಿ. See ಅಂಗಾರ.

ಧಾನುಷ್ಯ dhānuṣka. (fr. ಧನುಸ್). A bowman, an archer.

ಧಾನಿ dhānē. = ಧಾನ No. 2, q. v. (ಉಮ್ಮಿಗೆ HIA.).

ಧಾನ್ಯ dhānya. Corn, grain; rice. ಧಾನ್ಯದ ತೊಗಟು (ತಮ, ತಿಮ್ಮ Nn.). ಧಾನ್ಯದ ತೆನೆ (ಕದಿರ Kk. 66; Śm. 66). ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದರ ದೋಮೆಗೆ ಎನು? — ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದವಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬರುವದು (Prva.). ಧಾನ್ಯಕೆ dhānyaka. *Coriander seed* (ಅರುಷಣ, ಕೊತ್ತುಮ್ಬಿ Mr. 137).

ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠ dhānya-kōṣṭha. = ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠಕ. (ಕುತೂಲ Mr. 214).

ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠಕ dhānya-kōṣṭhaka. A granary, a basket or small shed of matting, etc. for keeping rice, etc.

ಧಾನ್ಯತ್ವಿಣ dhānya-tvaṇ. The husk of corn or rice.

ಧಾನ್ಯಧನ dhānya-dhana. Property in grain. ಧಾನ್ಯಧನವಾಗ ದೇ ಮಾನ್ಯ ಪೂಜ್ಯನಾಗನೇ? (Prv.).

ಧಾನ್ಯಭೇದ dhānya-bhēda. A variety of corn. See ಕೊಡ.

ಧಾನ್ಯಯುತಪ್ರಣಾತಿ dhānya-yuta-tripa-rāṭi. A heap of straw which still contains grain. See ಅರಿ.

ಧಾನ್ಯಶೀರ್ಷಕ dhānya-śīrṣhaka. The ear or spike of corn.

ಧಾನ್ಯಶೂಕ dhānya-śūka. The awn or beard of corn.

ಧಾನ್ಯಸಮೂಹ dhānya-samūha. The aggregate of corn, corn collectively (ದ್ವಿಜ, ನಾನಾಧಾನ್ಯಗಳ ಭೇದ Nn. 36).

ಧಾನ್ಯಾದ್ರವ್ಯ dhānya-ādi-dravya. Substance of corn, etc. (?). See ಕುಡುಕು.

ಧಾನ್ಯಾಮ್ಲ dhānya-amla. Sour gruel (ಅರನಾಲ, ಸೌವೀರ, ಕಾಜಕ, ಅವ್ವಿಲ Mr. 214).

ಧಾಮ dhāma. = ದಾವು 2. A dwelling place, a house, an abode, a home, a residence. 2, site. 3, the body. 4, a troop, host, race. 5, radiance, brilliancy, light. 6, dignity, majesty, glory. 7, a ray of light.

ಧಾಮನಿಧಿ dhāma-nidhi. Treasure of splendor: the sun.

ಧಾಮಾರ್ಗವಾ dhāmārgava. A sort of plant with white flowers, *Luffa foetida* Cav. or a similar plant (= ಫೋಷಕ). 2, the plant *Achyranthes aspera* (= ಅಪಾರ್ಗವ). See ಅವಡೆಟ್ಟು & ಕಯ್ಲಾರ.

ಧಾಯ್ಗಿ dhāygi. An additional verse inserted in certain hymns at sacrifice.

ಧಾರ dhāra. = ದಾರ 3 & 4. Holding; bearing; possessing; wearing; supporting; containing. 2, supporter, a holder. 3, streaming down, raining hard; flowing; dripping. 4, a sudden and violent shower, a gush. 5, a wave (ತರಂಗ, ನೀರ ತರ Na. 12). 6, snow, frost (ಋಷಾರ, ಹಿಮ 12). 7, a deep place; a hole (ಗರ್ತ, ಕುದು 12; cf. ತಾಡ್ 4). 8, a thread (ಸೂತ್ರ, ಸೂತ್ರಧಾರ 12). 9, sickness (ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ 12). 10, an expression of fear (ಭೀತೋತ್ತರ, ಭೀತಿಯ ನುಡಿ 12).

ಧಾರಕ dhāraka. = ಧಾರ No. 1. 2, a receptacle, a trunk or box. 3, a post, a pillar (ಕಮ್ಮ, ಸ್ತಮ್ಮ Mr. 300, o. r. ಕಮ್ಮ). See Bp. 3, 49; 58, 11; ಕರ್ಣ, ಲಂಗ.

ಧಾರಣ dhāraṇa. (= ಧಾರ). The act of holding, bearing, upholding, keeping, wearing, supporting; the act of undergoing, enduring, suffering; the act of sustaining, preserving, maintaining, protecting; the act of possessing, having, assuming; the act of keeping back, of keeping in remembrance; memory; the act of restraining. 2, immovable abstraction of the mind. 3, keeping the mind collected, holding the breath suspended and all the natural wants restrained. See ಅನ್, ಇದು, ತರೆ, ತಾಂಗು, ತಾಳ್, ತಾಳ್ವ.

ಧಾರಣವಾರಣ dhāraṇa-pāraṇḥ. The performance of ಧಾರಣ No. 3 followed by a meal (My.).

ಧಾರಣಾವತೆ dhāraṇā-vat. Possessing mental retention or memory.

ಧಾರಣೆ dhāraṇḥ. 1. ಧಾರಣಾ. = ಧಾರಣ 1-3. 4, fixed precept and injunction, a settled rule; certainty; conviction; understanding. 5, continuance in rectitude, keeping in the right way; fortitude, firmness.

ಧಾರಣೆ dhāraṇḥ. 2. = ದಾರಣೆ, etc. Rate, etc. (My.; B. 5, 120).

ಧಾರಾಸ್ರವೇಶ dhārā-grīhita. (A present) received wet from the water that has been poured over it in the donor's hand (My.); if the present is a cow, the tail is kept in the donor's hand, water is poured over it, and then it is given into the receiver's hand (My.). Cf. ಧಾರೆ ಎದೆ.

ಧಾರಾಸ್ರವ dhārā-gra. The broad-edged head of an arrow.

ಧಾರಾಟ dhārā-aṭa. The śātaka bird. 2, a horse. 3, a cloud. 4, an elephant in rut. (R.).

ಧಾರಾಡತ್ತ dhārā-datta. (A present) given wet from the water that has been poured over it in the donor's hand (My.).

ಧಾರಾಧರ dhārā-dhara. A cloud.

ಧಾರಾಪುರ dhārā-pura. N. of Bhōjarāja's residence (Śmd. 120. 288).

ಧಾರಾಸಮೃತ dhārā-sampāta. A heavy fall of rain.

ಧಾರಾಳ dhārā-āla. (Stream-like extension): profusion (My.; M., Tē.); freedom from reserve (My.; T., Tē.); liberality, generosity (My.; M., T., Tē.). ಧಾರಾಳತ್ವೇಶ್ವರ ಪದ್ಧತಿಯಾದರೆ ಊರಾಳು ಎನ್ನುವುದು ಧಾರಾಳದ್ವನ ಹತ್ತರ ಹೇರಾಳ ಕೇಳ ಬಹುದು (Prva.). See Śi. 244. 253.

ಧಾರಾಳ dhārā-āli. A liberal, generous person (My.; Śi. 352).

ಧಾರಿ dhāri. (Śmd. 24, o. rs. ಧಾರಿ, ಧೋರಿ). Holding, bearing, wearing, having, possessing, maintaining, keeping, etc.; a person who holds, bears, wears, etc.

ಧಾರಿಣಿ dhārīṇi. ಧಾರಿಣೀ. = ಧಾರಣಿ. (A female who holds, etc.); the earth (Śk.; Ūpr. 8, 39).

ಧಾರಿಣೀಪತಿ dhārīṇi-pati. A king (Ūpr. 3, after 62).

ಧಾರುಣಿ dhārūṇi. ಧಾರುಣೀ. (Tbh. of ಧಾರಣಿ). The earth (ಧರಣಿ, ಭೂಮಿ, etc. Mr. 91; My.). See Ūh. v. 179; Bp. 22, 12; 37, 47; 57, 84; Bhn. 2.

ಧಾರುಣಿರುಹ dhārūṇi-ruha. A tree (Bp. 1, 39).

ಧಾರುಣೀಜಾತ dhārūṇi-jāta. = ಧಾರುಣಿರುಹ. (Bp. 19, 47).

ಧಾರುಣೀತಲ dhārūṇi-tala. The surface of the earth (Bp. 1, 66; 50, 3; 57, 11).

ಧಾರುಣೀನಾಥ dhārūṇi-nātha. A king (Bp. 57, 67).

ಧಾರುಣೀಪತಿ dhārūṇi-pati. = ಧಾರುಣೀನಾಥ. (Bp. 5, 15).

ಧಾರುಣೀವಲಯ dhārūṇi-valaya. The circumference or circuit of the earth, the terrestrial globe (Bp. 61, 72).

ಧಾರುಣೀವೂ dhārūṇi-īshana. The desire to possess land (Bp. 34, 34).

ಧಾರುಣೀಶ dhārūṇi-īśa. = ಧಾರುಣೀಪತಿ. (Bp. 50, 48; 52, 88).

ಧಾರುಣೀಸುರ dhārūṇi-sura. A Brāhmaṇa (Bp. 3, 45).

ಧಾರೆ dhārē. ಧಾರಾ. = ದಾರೆ 1. The flowing or dropping of any liquid; a stream or current of water (see Rāv. 8, 118); a torrent, a shower. 2, the pace of a horse (see ಪಂಡ). 3, the sharp edge of a sword or any cutting instrument; an edge. — ಧಾರೆ ಎದೆ. (The donor of any thing) to pour water (on the gift, and thus to deliver it to the recipient, in order to make it irrevocable, My.). ಊರುಗಣನ್ ಊರಗ್ರಹಾರನ ಧಾರೆಯನು ಎದಿತ್ತು (Kanakā's Bhaktiśāra v. 106). ಧಾರೆ ಎದಿದು ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಬೇಡೆ ಮಾತು ಉಣ್ಣೇ? (Prv.). See Bp. 56, 45; Bh. 1, 16, 64. 65; J. 31, 16; Rām. 1, 16, 47.

ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರ dhārtarāṣṭra. (fr. ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ). Belonging to Dhṛitarāṣṭra: a son of Dhṛitarāṣṭra, especially Duryōdhana. (J. 10, 2). 2, a sort of goose or swan with black legs and bill (ಠಾಲ್ ಮೊಗ ಕಪ್ಪಿರಲ್ Mr. 173; J. 10, 2).

ಧಾರ್ಮಿಕ dhārmika. (fr. ಧರ್ಮ). Righteous, just, virtuous, religious, pious; conformable to justice. (J. 9, 25; B. 4, 77; 5, 56. 167; My.).

ಧಾರ್ಮಿಕತನ dhārmikatana. Righteousness, justice, virtuousness (My.).

ಧಾರ್ಯ dhārya. To be held or maintained; to be borne, bearable; to be upheld or preserved; etc. (adj.). See ಅನ್, etc.

ಧಾರ್ಮಿಕ dhārshika. = ದಾಷ್ಟಿಕ, ದಾಷ್ಟಿಕ. (fr. ಧೃಷ್ಟ). Bold, confident.

ಧಾರ್ಮಿಕ dhārshitya. Violence; boldness, daringness, audacity.

ಧಾರ್ಮಿಕ dhārshnya. (fr. ಧೃಷ್ಟ). Impudence, rudeness, violence, cruelty (My.).

ಧಾವಕ dhāvaka. 1. Washing, cleansing. See ಅನ್.

ಧಾವಕ dhāvaka. 2. Running, going quickly.

ಧಾವನ dhāvana. 1. Rubbing off, washing off, cleansing; rubbing with anything (ತೀಡುವನು Mr. 339). See ದವ್ವ, ತ್ವ.

ಧಾವನ dhāvana. 2. Running; flowing; moving; attack, assault. See ಅನು, ನಿರ್ಧಾವನ; ಪರಿ.

ಧಾವನಿ dhāvani. A sort of creeping plant, *Hedysarum lagopodioides*.

ಧಾವಲ್ಯ dhāvalya. (fr. ಧವಲ). Whiteness; the colour white. See ಬೆಳಕು.

ಧಾವತ್ವ dhāvattu. Dread, awe (Br.; Mhr., H. ಧಾವ್ತು). 2, fr. ಧೈವತ್, boldness, courage, impudence (My.; Si. 469).

ಧಾಢ dhāḍa. = ಧಾಢ. A large, tall flag (ಕಾರಾಸ Mr. 299; My.).

ಧಾಢಿ dhāḍi. (Smd. 24, o. r. ಧಾಢಿ). (= ಧಾಢಿ?).

ಧಿ dhi. 1. What holds, contains, etc.; any receptacle. See ಅಭಿ, ಅಧಿ, ಉಪ-, ಜಲ-, ನಿ-, etc.

ಧಿ dhi. 2. Tbh. of ಧಿ. See ಅಧಿ 2, ಸು-.

ಧಿಕ್ dhik. = ಧಿಕ್. — ಧಿಕ್ ಧಿಕ್. rep. (C.).

ಧಿಕ್ dhik. An interjection of reproach, menace or displeasure: *fie! shame! out upon!*

ಧಿಕ್ಯಧಿಕ್ dhik-karisu. To reproach, to censure; to treat contemptuously or scornfully (My.). See Smd. 258; Bp. 24, 15; 29, 22; 45, 12; 50, 20, 22; 53, 72; 55, 44; 57, 40; Rām. 5, 8, 62; Abhā. 2, 52, 54; B. 4, 161; Si. 379.

ಧಿಕ್ಯಧಿಕ್ dhik-kāra. Reproach, censure; contemptuous, disrespectful treatment. (Bp. 5, 16; My.).

ಧಿಕ್ಯಧಿಕ್ dhikkita. A sound of the mridaṅga. — ಧಿಕ್ಯಧಿಕ್ ಧಿಕ್. rep. (Bp. 37, 8).

ಧಿಕ್ಯಧಿಕ್ dhik-kṛita. Censured, blamed, cursed; treated scornfully; reproach, etc.

ಧಿಗಿಲ್ dhigil. = ಧಿಗಿಲ್, etc.

ಧಿಗಿಲನೆ dhigilanē. (Smd. 388, o. r. ಧಿಗಿಲನೆ). With consternation.

ಧಿಮ್ನಿಕ್ dhimmikita. A sound like ಧಿಕ್ಯಧಿಕ್. (Bp. 37, 8).

ಧಿಷ್ಣ dhishana. The intelligent one: *Bṛhaspati, the preceptor of the gods, the planet Jupiter* (Mr. 88); a guru.

ಧಿಷ್ಣ dhishanē. Intelligence, intellect.

ಧಿಷ್ಣ dhishnya. Intelligent; an intelligent, thoughtful man (ಧಿಮಾನ್, ಬುದ್ಧಿವಂತ Nn. 59). 2, *Brahmā* (ವನಜ, ಬ್ರಹ್ಮನು 59). 3, *Śukra, the regent of Venus*. 4, an asterism (ನಕ್ಷತ್ರ 59). 5, a star. 6, a place for the sacrificial fire and the fire on it. 7, an abode, a seat, a house, a place (ಧವನ, ಮನೆ 59).

ಧಿ dhi. = ಧಿ 2. Thought; understanding, wisdom, intellect.

ಧಿನ್ದ್ರಿಯ dhī-indriya. = ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ. An organ of perception.

ಧಿಮನಿ dhī-maṇi. A jewel of intellect: a very intelligent person (Bp. 4 sum.; 46, 79; 61, 70).

ಧಿಮತ್ dhī-mat. (ಧಿಮಾನ್). = ಧಿಮನ. Endowed with intelligence, intelligent, wise.

ಧಿಮತಿ dhī-mati. An intelligent female.

ಧಿಮನ dhimāna. Tbh. of ಧಿಮತ್ (ಧಿಮಾನ್). A man endowed with understanding (Bp. 54, 29).

ಧಿಮನ್ತ dhimanta. = ಧಿಮನ. (My.).

ಧಿಯುತ dhī-yuta. Joined or endowed with understanding (Bp. 1, 41).

ಧಿರ dhira. Steady, holding firmly; firm, resolute, brave, bold, daring (ದಿಟ್ಟ Bhn. 36); self-controlled, self-possessed,

composed, calm; sedate, grave, solemn; deep, as a sound. 2, *intelligent, wise, prudent*; sensible, learned, skilful (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223). 3, a Jina or Jaina saint (ಜನ Nn. 62). 4, ಪದ್ಮ (ಧಿರನು Nn. 54). 5, the sea. 6, *saffron*. ಧಿರನಿಗೆ ಯಾತೆ ನಾರೀ ಯೋಚನೆ? (Prv.).

ಧಿರತನ dhīratana. = ಧಿರತ. (My.).

ಧಿರತ dhīratē. Firmness, fortitude, energy, courage, bravery, resolution, staunchness. (Bp. 46, 79; My.).

ಧಿರತ್ವ dhīratva. = ಧಿರತ. (My.).

ಧಿರುರೆ (dhīr-urē). Bravo! well done! (ಕೊಡ್ಡಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 38).

ಧಿವರ dhī-vara. 1. A very intelligent man (Bp. 5, 19).

ಧಿವರ dhīvara. 2. A fisherman, a man of a certain caste of fishermen.

ಧಿರ dhī-śā. Lord of intellect: a very intelligent man; very wise (Bp. 24, 48).

ಧಿರಕ್ತಿ dhī-śakti. Intellectual faculty.

ಧಿರಜಿವ dhī-śačiva. A minister for counsel, a counsellor or minister.

ಧುತ dhuta. Shaken, agitated.

ಧುನಿ dhuni. Sounding, roaring. 2, a river.

ಧುನ್ಧು dhundhu. N. of an asura.

ಧುನ್ಧುಮಾರ dhundhu-māra. The slayer of Dhundhu: N. of a king. 2, an insect, coccinella. 3, the smoke of a house. 4, a house-lizard. (R.).

ಧುಮ್ dhum. = ಧುಮ 1. — ಧುಮ್ಕಳ್ಳ. = ಧುಮ್ಕಳ್ಳ. (Bp. 13, 9; Rām. 3, 2, 22; 3, 4, 2). — ಧುಮ್ನ. With the sound of ಧುಮ್ (Smd. 22, in some MSS.).

ಧುರ dhur. = ಧೂರ್. A yoke. 2, the peg or pin at both ends of an axle for fastening the nave of the wheel. 3, the pole of a carriage, the shaft. 4, the foremost or highest place, the top, the place of honour. 5, a burden, a load. 6, agitation, trembling. 7, wealth.

ಧುರ dhura. = ಧುರ 1, q. v. A battle, a war.

ಧುರ dhura. = ಧೂರ್ Nos. 1-5.

ಧುರಧುರ dhura-n-dhara. Bearing the yoke, bearing a burden, fit to be harnessed; bearing a burden with patience; laden with good qualities or with weighty duties. 2, a beast of burden. 3, a man of business. 4, a chief, a leader, a great man (Ūpr. 2, after 48).

ಧುರಧುರ dhurina. Bearing a burden; laden with, abounding with; a beast of burden. 2, a man of business. 3, a chief, a leader.

ಧುರಧುರ dhurinatē. The state of being busy about (Rām. 6, 38, 19).

ಧುರ dhurē. ಧುರಾ. A burden, a load. See ಏಕಧುರಾವ, ಸರ್ವ-.

ಧುರ್ಯ dhurya. ಧೂರೆ, ಧೂರ್ಯ. Able to bear a yoke or burden. 2, a beast of burden. 3, a horse or bullock attached to the shaft. 4, standing at the head, holding the first place; a leader, a chief; a minister.

ಧುರ್ಯ dhuryē. A woman who bears or carries. See ಪರ-.

ಧುವನ dhuvana. Shaking. See ನಿ-, ಎ-.

ಧುವಿತ್ರ dhuvitra. = ಧವಿತ್ರ. A fan, etc.

ಧುಸ್ತುರ dhustura. = ಧುಸ್ತುರ.

ಧುಸ್ತುರ dhustāra. = ದುಕ್ಕುರ, ದುಕ್ಕುರಿ. *The thorn apple, Datura metel and fastuosa.*

ಧೂತ dhūta. *Shaken, shaken off, removed, agitated; cleansed.*

ಧೂಪ dhūpa. = ಧೂಪ. *Incense, frankincense, perfume; aromatic vapour or smoke that proceeds from fragrant gum or resin.* — ಧೂಪದ ಗಿಡ. (ಕುಮ್ಮ, ಗುಗ್ಗುಲದ ಗಿಡ, etc. Si. 129). — ಧೂಪದ ಮರ. *The white dammer tree, Vateria indica L. (Si. & Pl.).* — ಧೂಪದ ಮಾಚಿದೇವ. N. (Bp. 44, 24).

ಧೂಪಕ dhūpaka. = ಧೂಪ, see ಕೃತ್ರಿಮ. 2, a perfumer.

ಧೂಪದೀಪನೈವೇದ್ಯ dhūpa-dīpa-naivēdya. *The three essential constituents of idol-worship: the burning of incense, the waving of lamps, and the offering of boiled rice, etc. (My.).*

ಧೂಪದೀಪಾರತಿ dhūpa-dīpārati. A dhūpārati and dīpārati (Bp. 46, 55).

ಧೂಪಧೂಮನಿರೋಧತ್ರಯ dhūpa-dhūma-nirōdha-kriyē. *Aromatic vapour and smoke being shut in or unable to escape. See ಹೊಗೆ.*

ಧೂಪವರ್ತಿ dhūpa-vartī. A thin stick covered with frankincense (Ūpr. 8, after 4).

ಧೂಪಾಯಿತ dhūpāyita. *Incensed, perfumed, fumigated. 2, vexed, suffering pain or fatigue.*

ಧೂಪಾರತಿ dhūpa-ārati. = ಧೂಪಾರ್ತಿ. An ārati in which incense is burning: a censor (Bp. 12, 43; My.).

ಧೂಪಾರ್ತಿ dhūpa-ārī. = ಧೂಪಾರತಿ. (My.).

ಧೂಪಿತ dhūpita. = ಧೂಪಾಯಿತ 1 & 2. *Incensed, etc.*

ಧೂಪಿಸು dhūpīsu. To incense, to set on fire or burn (any incense, Bp. 43, 20); to perfume, to make fragrant.

ಧೂಮ dhūma. = (ದೂಮ), ದೂವೆ. *Smoke; vapour (ಹೊಗೆ Mr. 47). 2, a cloud. 3, N. of a man.*

ಧೂಮಕೇಶನ dhūma-kēṭana. = ಧೂಮಕೇತು. (ಅನ್ನಿ Mr. 45).

ಧೂಮಕೇತು dhūma-kētu. Whose sign is smoke: *Agni, fire (ಪಾವಕ, ಅನ್ನಿ Nn. 23; ಸಪ್ತಾರ್ಥ Mr. 489). 2, a meteor, a falling star; a very portentous object; a comet (ಮಹೋತ್ತರ, ಮಹೋತ್ತರ 38; ಮಹೋತ್ತರ 489).*

ಧೂಮಧ್ವಜ dhūma-dhvaja. Whose banner is smoke: *Agni, fire. 2, the number 3 (Ūh.).*

ಧೂಮಪತಾಕ dhūma-patāka. = ಧೂಮಧ್ವಜ. (Śmd. 272).

ಧೂಮಪಾನ dhūma-pāna. = ಧೂಮಪಾನ. *Drinking, i. e. inhaling, smoke or vapour; smoking tobacco (My.; ತಮ್ಮಕ ಸೇದೋಣ, ಹೊಗೆ ಕುಡಿಯೋಣ G. as ಧೂಮಪಾನ).*

ಧೂಮಯೋನಿ dhūma-yōni. A cloud.

ಧೂಮಲ dhūmala. Of a smoky hue; *a colour composed of black and red; purple (ಧೂಮ, ಕೆಮ್ಮುಗೂಡಿದ ಹಸರು Mr. 443).*

ಧೂಮವರ್ಣ dhūma-varṇa. = ಧೂಮವರ್ಣ. *Smoke-coloured (My.).*

ಧೂಮಕರಕ dhūma-śakaṭa. A railway-carriage (My.).

ಧೂಮಸಂಹತಿ dhūma-samhati. A mass or cloud of smoke.

ಧೂಮಾಂಟ dhūmyāṭa. *The fork-tailed shrike (ತುರಾಯದ ಹಕ್ಕಿ G.).*

ಧೂಮೈ dhūmyē. A mass or cloud of smoke.

ಧೂಮ್ರ dhūmra. = ದೂಮರ, ಧೂಮಲ. *Smoke-coloured, of a smoky hue, grey; dark-red; purple;—a mixture of red and black; the colour purple. 2, dark, lurid, obscured.*

3, the colour of the rasa called kārunya (Kāvya. IV, 2, 57). 4, sin, vice, wickedness.

ಧೂಮ್ರಕ dhūmraka. The grey animal: a camel. (R.).

ಧೂಮ್ರಚ್ಛದ dhūmra-śhāda. The crow-pheasant (ಚಮ್ಮೀತ Mr. 177).

ಧೂಮ್ರಪತ್ರ dhūmra-patrē. Having grey or dark-red leaves: N. of a shrub (Sk.). 2, tobacco (not Sk.; My.; Tē.; ತಮ್ಮಕ G. as ಧೂಮ್ರಪತ್ರ, which is also in My.).

ಧೂಮ್ರಪಾನ dhūmra-pāna. = ಧೂಮಪಾನ, q. v. (My.).

ಧೂಮ್ರವರ್ಣ dhūmra-varṇa. = ಧೂಮವರ್ಣ. (My.).

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷ dhūmra-akṣha. Grey-eyed. 2, N. of a rakshas. (My.).

ಧೂರ dhūr. = ಧುರ.

ಧೂರ್ಜಿ dhūr-jaṭi. Whose matted locks are like a burden: *Siva. 2, a certain metrical foot (Ūh.). — ಧೂರ್ಜಿಟೀಕೆ. N. (Bp. 58, 4).*

ಧೂರ್ತ dhūrta. = ದೂರ್ತ, q. v. *Cunning, crafty, dishonest, knavish, subtle; a rogue, a cheat; a shrewd, sharp man (ದುರುಳ Ūt. II, 82; ಸಾರಸ, ಚತುರನು Nn. 56). 2, a gamester. 3, a gay deceiver, a lover or gallant. 4, the thorn-apple. 5, an angry, passionate man (My.).*

ಧೂರ್ತಕ dhūrtaka. A deceiver, a rogue. See ಮೃಗ. 2, a jackal.

ಧೂರ್ತತ್ವ dhūrtatva. Shrewdness; knavery. 2, passion, anger, wrath (My.).

ಧೂರ್ತೆ dhūrtē. = ದೂರ್ತೆ. A shrewd, crafty, subtle woman (Bp. 40, 54). 2, a passionate woman (My.).

ಧೂರ್ಯ dhūrya. = ಧುರ್ಯ. (Bp. 89, 53; 46, 76; 53, 59).

ಧೂರ್ವಹ dhūr-vaha. Bearing a load; managing affairs; *a beast of burden.*

ಧೂಲಿ dhūli. ಧೂಲಿ. = (ದೂಳ, ದೂಳ, ದೂಳ, ದೂಳ), ಧೂಳ, ಧೂಳ. *Dust; powder (ಕೂರ್ಣ, ಪಾಂಸು, ರೇಣು, etc., ಸಣ್ಣ ಹುಡಿ Mr. 284). 2, a particular number.*

ಧೂಸರ dhūsara. = ದೂಸರ. *Of a dusty or greyish or dusty-white colour, grey; the colour grey.*

ಧೂಸರಿತ dhūsarita. Made grey, greyish. (Ūpr. 2, 28).

ಧೂಳಿ dhūli. (Śmd. 24 in some MSS.). = ದೂಳ.

ಧೂಳಿಕ dhūlika. ಧೂಲಿಕ. *Dust-like; a grass cultivated for its seed, Eleusine coracana Pers. (ರಾಗಿ Mr. 378).*

ಧೂಳಿಕೋಣ್ಣ dhūli-kōṇṇē. (Śmd. 386, o. r. -ಕೋಣ್ಣ). = ದೂಳಿ ಗೋಣ್ಣ, ದೂಳಿಗೋಣ್ಣ. A fort of dust, i. e. of earth or mud.

ಧೂಳಿಪಟ dhūli-paṭa. = ಧೂಳಿಪಟ್ಟ. A sheet or mass of dust (which is formed e. g. after a fort has been scaled). ಮುತ್ತಿದನೋ? ಇನ್ನೆ ಕೋಣ್ಣ ಧೂಳಿಪಟ! (Śmd. 69). See Bp. 17, 16; 53, 71; 56, 33; Bh. 8, 24, 10.

ಧೂಳಿಪಟಲ dhūli-paṭala. A mass of dust (Bh. 3, 18, 40).

ಧೂಳಿಪಟ್ಟ dhūli-paṭṭa. = ಧೂಳಿಪಟ. (ಅದರ ದೂಳಿ ಪಟ್ಟದುದು Bhn. 36).

ಧೂಳಿ dhūli. Tbh. of ಧೂಲಿ. (Si. 126, only Si.).

ಧೃತ dhṛita. Held, borne, carried, supported; contained; possessed; kept; seized; used; holding, bearing, etc.; intent upon; firm; ready, prepared. See ಅದ; ತರ; Ūpr. 2, 8, 59; Bp. 2, 4; 21, 1.

ಧೃತಮೂಲಿ dhṛita-maṇḍali. The plant Cissus pedata Lam. (ತ್ರಿಪದಿ, ಮರಾಲವದಿ, ಹಂಸಪಾದಿ Mr. 141).

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ dhṛita-rāshṭra. Whose empire is firm, or who holds the kingdom. 2, a good king. 3, Dhṛitarāshṭra, the eldest, blind-born son of Vyāsa, brother of Pāṇdu and Vidura, husband of Gāndhārī, and father of 100 sons, the eldest of whom was Duryōdhana (ಪಾಂಡು, ಅನ್ಧರಾಜ Mr. 264; Bh. 1, 4 sum.; J. 7, 19). 4, name of a nāga. (J. 24, 20, 21, etc.). 5, name of a gandharva. (J. 5, 41). 6, a kind of bird. 7, a blind man (My.).

ಧೃತಿ dhṛiti. Holding; seizing; supporting. 2, firmness; constancy, steadiness, steadfastness, fortitude, energy, courage. 3, happiness, pleasure, contentment. 4, N. of a plant (ಮುಷ್ಠಿ Mr. 150, o. r. ಮುಷ್ಠಿ). 5, N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362). 6, one of the viśvādevās. 7, one of the sañcārībhāvas (Kāvy. IV, 2, 16). — ಧೃತಿಗಡು. -ಕೆಡು. Courage, etc. to be lost; to lose courage, etc. (Grj. 8, 23; Bp. 25, 23; 40, 6; 43, 84; 47, 5; 57, 59; J. 13, 62).

ಧೃನ dhṛiva. Tbh. of ಧ್ರುವ. (My.; Si. 118; Tē., Mhr.).
ಧೃವತ dhṛishat. = ಧಾವತು No. 2. Bold, daring, courageous.
ಧೃಷ್ಟ dhṛishṭa. = ದಿಟ್ಟ. Bold, daring, courageous, confident; insolent, impudent, rude, shameless; forward, intrusive; profligate.

ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ dhṛishṭa-dyumnā. N. of a son of Drupada (Bh. 1, 7 sum.; 6, 2, 1).

ಧೃಷ್ಟಪುಷ್ಠ dhṛishṭa-pushṭa. dupl. = ದಿಟ್ಟಪುಟ.

ಧೃಷ್ಟಿ dhṛishṭi. = ದಿಷ್ಟಿ 3. Boldness, courage.

ಧೃಷ್ಟ ಧೃishṭa. = ಧೃಷ್ಟ. Bold, daring, etc.

ಧೃಷ್ಟದ್ಧಿ dhṛishṭaj. Bold, confident; saucy, impudent, shameless.

ಧೃಷ್ಟಿ dhṛishṭi. A ray of light.

ಧೃಷ್ಟು dhṛishṭu. Courageous, bold, confident, valiant; strong, powerful; impudent, shameless. See Nr. s. ದಿಟ್ಟ.

ಧೆ dhē. (ಧಾ). Placing, putting; holding; containing, having; causing, etc. See e. g. ಅಧಿ-, ಧಿ-, ಎ-, ಸ್ತ-.

ಧೇನು dhēnu. A cow that has lately calved, a milch cow.

2, the earth. 3, a gift, a present.

ಧೇನುಕ dhēnuka. N. of an Asura or demon in the shape of a donkey (ದನುಕ, ರಾಕ್ಷಸಧೇನು Nn. 98; Bhāgavata 10, 15 sum.).

ಧೇನುಕೆ dhēnukē. A milch cow; a female animal in general (ಪಕು Nn. 98). 2, a (young) she-elephant (ದಾಲಕರೇನು, ಮದಾಯಾನೆ 98; ಎಳೆಯ ಪಿಡಿಯಾನೆ Mr. 471). 3, a kind of weapon (ತಸ್ತ, ಅಯುಧಧೇನು 98).

ಧೇನುಷ್ಠ dhēnushyē. A cow whose milk has been pledged. 2, a cow standing at the dairy.

ಧೇಯ dhēya. To be put or placed; to be held or taken; to be produced or created; what is produced or created. See e. g. ಅಧಿ-, ನಾಮ-, ಧಾರ-, ಎ-.

ಧೈನುಕ dhainuka. A herd of cows.

ಧೈಯ dhairya. (fr. ಧೀರ). Firmness; hardness, inflexibility; steadiness, stability, constancy (ಗ್ರಾಹ Nn. 106). 2, calmness; gravity; patience. 3, fortitude, courage. — ಧೈರ್ಯ ಕುಗ್ಗು. Courage, etc. to sink or decrease (My.; B. 5, 64). — ಧೈರ್ಯಗುಣ. -ಕುಣ. Courage to decrease or fail (My.). — ಧೈರ್ಯಗಡು. -ಕೆಡು. Courage to be lost or to fail; to lose courage (My.). — ಧೈರ್ಯಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To encourage (B. 5, 54; My.). — ಧೈರ್ಯಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು.

To take courage, to become courageous (My.; B. 5, 58; ಅಣ್ಣು G.). — ಧೈರ್ಯಂಗಡು. -ಂಕಡು. = ಧೈರ್ಯಗಡು. (Abh. P. 9, 146). — ಧೈರ್ಯ ಬಿಡು. To give up or lose courage (My.; ಅಣ್ಣು G.).

ಧೈರ್ಯಗಾಢ dhairya-gāṇa. A courageous man (My.).

ಧೈರ್ಯಗುಣ dhairya-guṇa. The quality of firmness, etc. (Öpr. 5, 9).

ಧೈರ್ಯತ್ವ dhairyatva. The state or condition of being firm or courageous. See ಮೊನೆ.

ಧೈರ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ dhairya-lakṣmi. The riches which consist in patience, fortitude, or courage (My.).

ಧೈರ್ಯವಂತ dhairya-vanta. A man who is possessed of fortitude or courage (My.).

ಧೈರ್ಯವಾರ್ಧ dhairya-vārdhi. Courage considered as a sea (Sēv. 4, 89).

ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ dhairya-śālī. A person who is endowed with fortitude or courage (My.; B. 4, 68; 5, 57, 155).

ಧೈರ್ಯಸ್ಥ dhairya-sṭha. A man who abides in or does not give up courage (My.).

ಧೈವತ dhāvata. The sixth note of the gamut (Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ).

ಧೊಪ್ಪ dhōppa. = ದೊಪ್ಪ 2. (My.).

ಧೊಪ್ಪೆನೆ dhōppēṇē. (Smd. 22, o. r. ಧೊಪ್ಪೆನೆ). (= ದೊಪ್ಪನೆ).

ಧೋರ dhōra. A large kettle-drum. See s. ವಂಡಮಹಾನಾಡ್ಯ.

ಧೋರಣ dhōraṇa. 1. A vehicle in general, any means of conveyance, as a horse, an elephant, a car, etc.; the elephant being at the head, or a first-rate elephant (ಮುಖ್ಯಗಣ Mr. 157). 2, going well or quickly; a horse's trot.

ಧೋರಣ dhōraṇa. 2. Front, direction, aim; bent, tendency, attention, regard; manner, style; ways, course; established manner (Mhr.; B. 4, 195).

ಧೋರಣೆ dhōraṇē. (= ಧೋರಣ 2). A good style (of composition, My.). 2, disregard, inattention (My.).

ಧೋರಣೆಗಾಢ dhōraṇē-gāṇa. An inattentive man (My.).

ಧೌತ dhauta. Washed, cleansed, cleaned; polished, whetted; white, bright, shining; pure. 2, silver.

ಧೌತಕೋಶೆಯ dhauta-kauṣṭhīya. Bleached or purified silk.

ಧೌತವಸ್ತ್ರ dhauta-vastra. Washed or clean cloth. See ಮಡಿ.

ಧೌತಾಮ್ಬರ dhauta-ambara. = ಧೌತವಸ್ತ್ರ. See ಮಡಿ.

ಧೌಮ್ಯ dhāumya. (fr. ಧೂಮ). An excellent ox (ಉತ್ತಮದ ಧೋರಿ Mr. 179; not Sk.). 2, N. of a rishi. (Bh. 1, 12, 1).

ಧೌತಕ dhauritaka. A horse's trot (cf. ಧೋರಣ 1). See ಧರದಾಣ್ಣು.

ಧೌರೇಯ dhaurēya. (fr. ಧುರ). Fit to be harnessed, fit for a burden; a beast of burden; the bullock carrying, or being attached to, the shaft; a horse.

ಧೌರೇಯಕ dhaurēyaka. = ಧೌರೇಯ. See ದೌವರಿಕ.

ಧ್ಮ dhma. ಧ್ಮಾ. dhmā. Blowing; exciting fire by blowing.

ಧ್ಮಕಾರ dhmkāra. A smith.

ಧ್ಮನ dhmāna. = ಧ್ಮ. See ಉದ್-.

ಧ್ಯಾನ dhyāna. = ಪಾನ 1. Meditation, thought, reflection; attention, heed; looking at, observation (ವರ್ತನ, ಅವಲೋಕನ).

ಕನ, ಸೋಲಿ Mr. 316). 2, *profound and abstract religious contemplation* (which forms the favourite religious exercise of Brāhmaṇas); mental representation of the personal attribute of a deity. ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದವ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಹೋದರೇನು?—ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮೌನ ಬೇಕು.—ಧ್ಯಾನವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಜ್ಞಾನ (Prva.). — ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಬರು. To come to the mind, to form an object of consideration (B. 4, 2; My.). — ಧ್ಯಾನದೊಳಗೆ ಇರು. To consider, to mind (B. 5, 235; My.). — ಧ್ಯಾನಮೈದ್. -೦-ಪದ್. To begin to think of (Śā. 2, 89).

ಧ್ಯಾನಸರ dhyāna-para. Lost in thought, absorbed in meditation. (J. 30, 43; 31, 70).

ಧ್ಯಾನಯೋಗ dhyāna-yōga. Profound meditation, the performance of religious abstraction; meditation and abstraction. (My.).

ಧ್ಯಾನಿ dhyāni. = ಜಾನಿ 2. Contemplative, engaged in religious meditation, meditating. (Bp. 53, 1).

ಧ್ಯಾನಿಸು dhyānisu. = ಜಾನಿಸು. To think of, to have in mind, to contemplate, to meditate, to think or meditate on, to reflect upon (My.; B. 4, 219; Bp. 1, 27; J. 3, 42; 11, 35); to counsel with one's self, to reflect, to deliberate (My.; J. 10, 37). ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕೂತಾಗೊ ಹಾನಿ ಬರುವದು ತಪ್ಪೇ ತೇ?—ಧ್ಯಾನಿಸಿದವನೇ ಮಾನಿ (Prva.).

ಧ್ಯಾನಮು dhyāma. A fragrant grass in general or a particular kind of it.

ಧೈ dhyē. Having in mind, thinking of. See ಅಧಿ-.

ಧ್ರ dhra. = ಧರ. See ಕು-, ಧರಣೀ-, ಮಹೀ-, etc.

ಧ್ರುವ dhruva. = (ದರುವು), ಧ್ರುವ. Fixed, firm, fast, immovable, stable; *constant, lasting, permanent, continual, perpetual, eternal, unchangeable* (Bp. 51, 28); *certain, sure, well-ascertained*. 2, fixed (in anatomy), as certain members or organs of the body which cannot be severed without causing death. 3, *the polar star*; the north pole. 4, *the trunk of a lopped tree*; a post, stake. 5, a wooden roller used in an oil-mill (ಯುಟ್ಟು, ಕಣಿ Mr. 213). 6, N. of one of the Vasus. 7, the introductory stanza of a poem or song. 8, N. of a king, the son of Uttāna-ṭhāda (J. 29, 1. 14; Bhāgavata 4, 9 sum., who became the ruler of the dhruvalōka).

ಧ್ರುವಕ dhruvaka. Polar longitude. 2, = ಧ್ರುವ No. 4. 3, a post, a pole, a stake.

ಧ್ರುವನಿ dhruvani. N. of a plant (ಪುಸ್ತಕವಳ್ಳಿ Mr. 147, o. ra. in one MS. ದ್ರುವನಿ, in two MSS. ದ್ರುವನಿ).

ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರ dhruva-nakshatra. The polar star (My.; B. 4, 67).

ಧ್ರುವಪಾಶ dhruva-pāśa. The rope by which the earth is suspended from the polar star (My.).

ಧ್ರುವಲೋಕ dhruva-lōka. The region of the polar star ruled by king Dhruva (Bhāgavata 4, 9 sum., etc.).

ಧ್ರುವವೃತ್ತ dhruva-vṛtta. A polar circle, arctic and antarctic (My.; B. 5, 306).

ಧ್ರುವಸನ್ನಿಧಿ dhruva-sannibha. A man who resembles king Dhruva (J. 32, 13).

ಧ್ರುವಸ್ಥಾನ dhruva-sthāna. An extremity of the earth's axis (B. 5, 307).

ಧ್ರುವೆ dhruvē. A kind of sacrificial ladle. 2, *the plant Desmodium gangeticum* Dec. 3, the small tree *Sansevieria zeylanica*, from the fibres of which bow-strings are made.

ಧ್ರುವಂ dhvamā. Falling down, perishing, destruction; loss; ruin. See e. g. ಅಪ-, ದಪ್ಪಾಧ್ವಂಸಕೃತ್.

ಧ್ರುವಂಸ dhvamāna. Causing to fall, destroying, etc. 2, falling; perishing, etc.

ಧ್ರುವಂಸಿ dhvamāsi. Falling, perishing, etc. 2, causing to fall, destroying. See ಕಾಮ-, ಬಲಿ-.

ಧ್ವಜ dhvaja. A banner, a flag, an ensign. 2, a mark, a sign. ಧ್ವಜದ ಗುರ್ತು ಗಜಕ್ಕೆ ತಿಳಿದೇತೇ? (Prv.).

ಧ್ವಜದ್ರುಮ dhvaja-druma. The palm tree (ಕಲ Mr. 111).

ಧ್ವಜಪಟ dhvaja-paṭa. The cloth of a flag, a flag (Śmd. 230).

ಧ್ವಜಪಟೀವಾತ dhvajapaṭi-vāta. The wind created by the cloth of (flying) flags (Ūpr. 6, 14).

ಧ್ವಜಭಂಗ dhvaja-bhaṅga. Fracture or fall of a banner. (My.). 2, impotence of the male organ.

ಧ್ವಜಸ್ತಂಭ dhvaja-stambha. A flag-staff. (My.).

ಧ್ವಜಿನಿ dhvajini. A standard-bearer. 2, a bannered host: an army.

ಧ್ವನಿ dhvani. = ದನಿ. Sound, echo, noise, tone; a sound, a voice; a word. 2, allusion, hint, figurative allusion, implied meaning. — ಧ್ವನಿಗುಡು. -ಕುಡು. = ಧ್ವನಿಗೊಡು. (Bp. 50, 17). — ಧ್ವನಿಗೆಯ್. = ದನಿಗೆಯ್. (Śmd. 22 Cm.). — ಧ್ವನಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ದನಿಗೊಡು. (Bp. 24, 35; Ū. Bp. 11, 5). — ಧ್ವನಿ ಮಾಡು. To produce a sound, to sound, to roar, etc. ಧ್ವನಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹನಿ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? (Prv.).

ಧ್ವನಿತ dhvanita. Sounded; making a noise; sound; thunder.

ಧ್ವನಿವಿಕಾರ dhvani-vikāra. A change of voice, caused by fright, grief, etc. See ಬೇದೋದ್ (ಬೇದೋದ್).

ಧ್ವಸ್ತ dhvasta. Fallen; destroyed; lost; disappeared.

ಧ್ವಾಂಕ್ಷ dhvāṅksha. (Crier, cawer, etc.); a crow (ಅರಿಷ್ಟ, ಕಾಗೆ Nn. 120). 2, any bird which preys on fish. 3, a crane (ಬಕ, ಬಕನು 120; see ಬಕ).

ಧ್ವಾಂಕ್ಷರಾಶಿ dhvāṅksha-arāṭi. Enemy of crows: an owl.

ಧ್ವಾನ dhvāna. Sound, noise, or tone in general; humming, etc. (ಸೊಪ್ಪು, ಅಬ್ಬರ, ದನಿ, ಸರ, ಗಾವರ, ಗಾವಳಿ, ಉಲಿ Śm. 30; Kk. 25).

ಧ್ವಾಂತ dhvānta. Covered, enveloped, dark; darkness (ಅಮರ ಕತ್ತರ Mr. 67).

ನ

N

ನ n. The fortieth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21. 24). It occurs as the final of many Kannada words, *e.g.* ಫುನ್, ಬಿನ್, ಏನ್, ದಾನ್, etc. (59) where when meeting a vowel, it is conditionally doubled (84. 214). 2, it is often substituted for the bindu, *e.g.* ಮರನಿರ್ದು, ಮರನೇ (115), ಫುಲನದಾಯದ (127), ಅವನೊಳ್ಳಿದಂ (129), ಕಲ್ಲನೇದಾದಂ (144), ಅನ್ನನಿನ್ನಮುನ್ನಂ, etc. (191), ಪದನರಡುಂ (197), ಒಪುಕದಿನಿಕಾರಂ (220), ವೈಯಾಕರಣರನೊನ್ನು (221);— ಒಲವನ್ನು (24), ಕನ್ನಳಿ (198), etc. 3, if it is preceded by ಳ, it becomes ಳ, *e.g.* ಕಣ್ಣದಲ್, ಕಣ್ಣೇಲ್, ಕಣ್ಣೇಟ, ಪಣ್ಣಾಲಿ, ಕಣ್ಣೆನ್ನ ಪದು, ಜಾಣ್ಣರೆದುದು (190). 4, it arises out of 5 in ತನ್ನು, ಒನ್ನು (280), ಒನ್ನು (221), ತನ್ನಿಂ, ಒನ್ನಿಂ (281), etc. 5, it arises from ಳ in ಕೊನ್ನು, ಸನ್ನು, ನಿನ್ನು (280. 281); in ಒನಕೆ = ಒಲಕೆ, etc., ನಂ ಗಲ್ = ಲಂಗಲ್. 6, it is a mere prefix, *e.g.* in ನಾನ್ = ಅನ್, J. 7, it is an auxiliary in ನ 2.

ನ na. 1. The letter ನ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ನ na. 2. (i. e. ನ-ಅ 11). = ದ8, etc., *e.g.* ಮರನ, ನಿಡನ, ನೆಲನ, ಹೊಲನ, ಕೊಡನ (My.; see Śk. s. ಜೇಂಕೊಡ). ಕೊಡನ ಮಗ (Bh. 7, 2 sum.). ನೆಲನ (8, 21, 24). 2, also used in the formation of the locative singular neuter of nouns with final a, *e.g.* ಮರನಲ್ಲಿ (Mr. 103; My.), ನಿಡನಲ್ಲಿ, etc. (My.). 3, also used in ಮರನಿನ್ನು, ನೆಲನಿನ್ನು, ಕೊಡನಿನ್ನು (My.).

ನ na. 1. *Not, no.* See ನಾಸ್ತಿ; Bp. 51, 14.

ನ na. 2. N. for two different metrical feet (Ūb.; ಗಣಾಕ್ಷರ Mr. 363).

ನಃ naḥ. = ನನ್.

ನಕ್ರಪ್ಪದ್ರ naḥ-kshudra. *Small-nosed.*

ನಕ್ರ nak. = ನಕ್ರ 2, in ನಕ್ರಕ್ಕು (My.).

ನಕ್ರ naka. Tbh. of ನು (Śmd. 338; My.).

ನಕ್ರಲಿ nakali. (= ನಕ್ರಲು). Ridicule, joking, jesting, witticism, satire (My.; Mhr., H. ನಕ್ರಲಿ, diverting, as a story or a story-teller); mimicry (My.). ನಕ್ರಲಿ ಮಾಡು, ನಕ್ರಲಿ ಜೇವ್ವೆ (My.).— ನಕ್ರಲಿಯವ. -ಅವ. A jester, a joker, a buffoon, a mimic (My.).

ನಕ್ರಲಿಗಾಡಿ nakali-gāra. = ನಕ್ರಲಿಯವ. (My.).

ನಕ್ರಲು nakalu. (= ನಕ್ರಲಿ). A copy, a transcript (My.; Br.; Mhr., H. ನಕ್ರಲು). 2, imitation: mimicry; an anecdote; a ludicrous incident (Mhr., H.; ಎಡವ್ವುನ, ಒಪ್ಪಾಯೋಣ G., Ūb.).— ನಕ್ರಲು ತೆಗೆ. = ನಕ್ರಲು ಮಾಡು. (My.).— ನಕ್ರಲು ಮಾಡು. To copy, to transcribe (My.).

ನಕ್ರಸಿ nakasi. = ನಕ್ರಾಶ, ನಕ್ರಾಸಿ, ನಕ್ರಾಸು, ನಕ್ರ, ನಕ್ರ. Ornamental representation; figured work, carved or sculptured work; engraving; embroidery (S. Mhr.; Br.; Mhr., H. ನಕ್ರಾಶ, ನಕ್ರಾಶಿ, ನಕ್ರಾಶಾ). 2, a picture; a drawing, a map, a plan (S. Mhr.; Mhr., H.).

ನಕ್ರಾರ na-kāra. 1. The letter ನ (Śmd. 11; Kāvya. I, 3, 104-108).

ನಕ್ರಾರ naī-kāra. 2. Denying; denial; dishonouring a bill (Mhr.; Br.).

ನಕ್ರಾರಿ naī-kāri. = ನಕ್ರಾರಿ, ನಕ್ರಾರಿ. Improper, not fitted to the design: inferior, bad, useless (My.).

ನಕ್ರಾರಿಮು nakārisu. To deny; to decline (B. 5, 266).

ನಕ್ರಾಶ nakāśa. = ನಕ್ರಾಸಿ, etc.— ನಕ್ರಾಶ ತೆಗೆ. To draw a map or picture (B. 1, 15).

ನಕ್ರಾಸಿ nakāsi. = ನಕ್ರಾಸಿ. (My.).— ನಕ್ರಾಸಿ ತೆಗೆ or ನಕ್ರಾಸಿ ಮಾಡು. To carve, to engrave, etc., etc. (My.).

ನಕ್ರಾಸು nakāsu. = ನಕ್ರಾಸಿ. (My.).

ನಕ್ರಾಲಿ nakula. *The mongoose, Viverra ichneumon* (ಮುಂಗುರಿ Nn. 125; Śiv. 3, 34). 2, the fourth of the five Pāṇḍu princes (ನರವಾನ್ವನ Mr. 264; Śmd. 116; J. 5, 10).

ನಕ್ರಾಲಿಕೇತು nakula-kētu. N. of a minister (J. 25, 58).

ನಕ್ರಾಲಿಧ್ವಜ nakula-dhvaja. = ನಕ್ರಾಲಿಕೇತು. (J. 25, 9).

ನಕ್ರಾಲಾರಿ nakula-ari. A snake (ಪಾವನ G.).

ನಕ್ರಾಲೇವೈ nakula-ishṭē. Liked by the ichneumon: N. of a plant (ಗನ್ನ ನಕ್ರಾಲಿ).

ನಕ್ರೈ nakki. The ring of wire which players upon stringed instruments wear upon their fingers and with which they touch the strings (Si. 63; Mhr. ನಕ್ರೈ).

ನಕ್ರಕ್ಕು nakku. 1. = ನಕ್ರಕ್ಕು 1. To lick (ಲೇಷನ Śmd. Dh.; Ūpr. 5, after 64; T., M., Tu.; Tē. ನಾಕು).

ನಕ್ರಕ್ಕು nakku. 2. = ನಕ್ರ. P. p. of ನಕ್ರ 1.

ನಕ್ರಕ್ಕು nakku. 3. (Tē. ನಕ್ರಕ್ಕು, to hide or conceal ಾಕೆ self; to crouch down; to lie in wait).— ನಕ್ರಕ್ಕು ಬಸಲಿ. (-ವಸಲಿ = ಪಾಸುಲಿ?). A lewd woman lying in wait (? Bp. 40, 52).

ನಕ್ರಕ್ಕು nakke. (= ನಕ್ರ). A jackal; wild (when prefixed to the names of plants, Tē.; Tē. ನಕ್ರಕ್ಕು, to prowl).— ನಕ್ರಕ್ಕು ಚಕ್ಕನಾಕು. (ವೃಕ್ಷಿ ವರ್ಣಿ, ನರಿಹೋನ್ನೇ ನಿಡ Si. 144).

ನಕ್ರ ನಕ್ರಾ. A saying or proverb of the country (ನಾಡುಗಾದೆ Ūt. I, 75; T. ನಕ್ರ, chatting, babbling, chattering, prattling, gossiping).

ನಕ್ರ nakta. Night (ದೋಷ, ರಾತ್ರಿ Nn. 15). ನಕ್ರಂ, *by night, at night.* 2, the religious observance of not eating at night on certain days (My.).

ನಕ್ರಕ nakta. = ಲಕ್ರಕ. Dirty or ragged cloth, a rag.

ನಕ್ರಂಚರ nakta-n-čara. Going or walking about at night; a thief; an owl; a cat; a nocturnal fiend, a goblin, a rākṣasa.

ನಕ್ರಮಾಲ nakta-māla. *The tree Pongamia glabra Vent., or Dalbergia arborea Willd.*

ನಕ್ರಮುಖೆ nakta-mukhē. Evening, night.

ನಕ್ರ *nakra*. A crocodile, an alligator (ನೆಗದು Nu. 64; ಕು ಮ್ಬಾರ, ಮೊಸಳೆ Mr. 410).

ನಕ್ರಧ್ವಜ *nakra-dhvaja*. Kṛishṇa's son Pradyumna (J. 22, 27).

ನಕ್ಷ *naksha*. = ನಕ್ಷಿ, etc. A map (My.).

ನಕ್ಷತ್ರ *nakshatra*. A star (ಅದರ, ಮಾನ್ Kk. 80). 2, a constellation, an asterism in the moon's path, a lunar mansion, of which 27 (or 28) are enumerated and regarded as the wives of the moon and daughters of Daksha. 3, the number 27 (ಇಪ್ಪತ್ತೇದು Mr. 348). ನಕ್ಷತ್ರವಾದರೂ ಸುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರ ಬೇಕು—ನಕ್ಷತ್ರವು ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರ ಬೇಕು.—ನಕ್ಷತ್ರ ತಿಳಿದವನ ಸಾವು ಕ್ಷಣದೊತ್ತು ಅದರೂ ನಿಶ್ಚಿತೇ?—ನಕ್ಷತ್ರ ತಿಳಿದವನ ಸಾವು ತಿಳಿಯಲಾರದೇ?—ನಕ್ಷತ್ರ ತಿಳಿಯದಿದ ರೂ ಭಕ್ಷ ನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prvs.).

ನಕ್ಷತ್ರಗತಿ *nakshatra-gati*. The motion (or various positions) of the lunar mansions (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಬಾಣ *nakshatra-bāṇa*. A sky-rocket (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಮಂಡಲ *nakshatra-maṇḍala*. = ನಕ್ಷತ್ರರೋಷ. (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ *nakshatra-mālikē*. = ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ. (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ *nakshatra-mālē*. A necklace of 27 pearls.

ನಕ್ಷತ್ರರೋಷ *nakshatra-lōka*. The starry region, the firmament. (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಾನುಕೂಲ *nakshatra-anukūla*. The favour, or favourable position, of the lunar mansions (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪ *nakshatra-adhipa*. = ನಕ್ಷತ್ರೇಶ. (Bp. 4, 44).

ನಕ್ಷತ್ರೇಕ *nakshatrika*. N. of a disciple of Viśvāmitra, who used to pester king Hariścandra on account of a pretended debt: a pesterer (My.).

ನಕ್ಷತ್ರೇಶ *nakshatra-īśa*. The moon.

ನಕ್ಷ *nakshē*. = ನಕ್ಷ. (My.).

ನಖ *nakha*. = ನಳ. A nail of a finger or of a toe; a claw, a talon, the spur of a cock. 2, the number 20 (ಇಪ್ಪತ್ತು Mr. 348). 3, a particular perfume, apparently a dried shell-fish.

ನಖಕ್ರಿಯೆ *nakha-kriyē*. Scratching with a nail, etc. See ಕೆರೆ.

ನಖಕ್ಷತ *nakha-kshata*. The wound of a nail, etc. (ಇಮ್ Mr. 330). See ಉಗಿ, ಚರ್ಕು.

ನಖನನ *nakha-khanana*. Digging with the nails, etc. See ಕೆರೆವು, ಬೆರೆವು.

ನಖಘಾತ *nakha-ghāta*. Striking, wounding or hurting with a nail, etc. See ಬೆದಕು.

ನಖಘಾತನ *nakha-ghātana*. = ನಖಘಾತ. See ಜರ್ಕು.

ನಖಚ್ಛೇದ *nakha-çhēda*. Cutting off with the nails, etc. See ಚಿವುಡು.

ನಖನಂಜರ *nakha-panjara*. A claw, a talon (B. 4, 37. 212).

ನಖರ *nakha*. (= ನಖ). A finger-nail; a claw.

ನಖಹತಿ *nakha-hati*. A stroke or wound with the nails (Üpr. 5, after 76).

ನಖಾಯುಧ *nakha-āyudha*. A lion; a tiger, etc.; a cock.

ನಖಾಯುಧ *nakha-āyudha*. = ನಖಾಯುಧ. (ಸಂಖ Mr. 159).

ನಖಾಯುಧವೈರಿ *nakhāyudha-vairi*. An elephant; a kind of elephant (Bp. 59, 32).

ನಗ *naga*. 1. An ornament; an article, a piece (My.; Mhr.; Tē., M. ನಗ; T. ನಗ್ಗು). See Prv. s. ನವರು. 2, a load of

articles; a bullock load (My.; Tē.). ಕಾಯಿಗಳ ನಗಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಮಾಟಾಟಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವರು (B. 3, 29). ನಗದ ವ್ಯಾಪಾರ ತೊಡ್ಡೇ ನೀರಿನ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ಭಗೀರಥ.

ನಗ na-ga. 2. Not-moving: a mountain. 2, the number 7 (Üh.; Bp. 5, 64; ಏದು Mr. 347; see ಕೃತಯುಗ). 3, a tree. See ಎಣ್ಣು.

ನಗ naga. 3. = ನೊಗ. See ಕಳೆನಗ.

ನಗ naga. 4. A ship (My.).

ನಗಕುಲಿಕ *naga-kulīśa*. An axe to splitter rocks; Indra (Bp. 49, 42).

ನಗಜನ *naga-jāpa*. Śiva (My.).

ನಗಜ *naga-ja*. Mountain-born; a mountaineer; an elephant.

ನಗಜಾತೆ *naga-jātē*. = ನಗಜೆ. (My.).

ನಗಜೆ *naga-jē*. The mountain-born woman: Pārvatī (Bp. 8, 43).

ನಗಡಿ *nagāḍi*. = ನೆಗಡಿ, etc. (My.; S. Mhr. as ನಗಜೆ).

ನಗದಿ *nagadi*. Ready money (Mhr., H.). 2, fiscal, financial (B. 5, 81; My.; Mhr., H.). — ನಗದಿಗುಮಾಸ್ತ. A cashier (My.).

ನಗದಿಯಾತು *nagadiyātu*. The land revenue which is paid in money (My.).

ನಗದು *nagadu*. Ready money or cash (My.; Mhr., H. ನಗದು).

ನಗಧರ *naga-dhara*. Kṛishṇa (Mr. 18).

ನಗಧರೆ *naga-dharē*. The earth (ಶೈಲಧರೆ Mr. 91).

ನಗಪ *naga-pa*. The Himālaya (Grj. 8, 86).

ನಗಪತಿ *naga-pati*. = ನಗಜೆ. (Grj. 4, 64).

ನಗನಂದನ *naga-nandana*. A mountain-garden (Śiv. 2, 112).

ನಗರ *nagara*. A town, a city. ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನರಕಭಯ ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.).

ನಗರವಾಸ *nagara-vāsa*. Dwelling or living in a town (My.). ನಗರವಾಸಿ, a person dwelling in a town, a citizen (My.).

ನಗರಶೀಮೆ *nagara-śimē*. The Nuggur country in Mysore (My.).

ನಗರಶೋಧಕ *nagara-śōdhaka*. A town-watchman (My.).

ನಗರಶೋಧನ *nagara-śōdhana*. Inspection of a town; searching a town (My.).

ನಗರಿ *nagari*. A town, a city.

ನಗರೆ *nagarē*. (= ನಾಗರ 2?). The fragrant root of *Cyperus pertenuis* (? Bp. 50, 85).

ನಗರ್ತ *nagarta*. A Vaiśya merchant class (My.; Si. 298).

ನಗವೈರಿ *naga-vairi*. Indra (My.).

ನಗಹರ *naga-hara*. Indra (Bp. 41, 5). 2, a certain metrical foot (Üh.).

ನಗಾತ್ಮಜೆ *naga-ātma-jē*. — ಜಾ. = ನಗಜೆ.

ನಗಾತ್ಮಜೇಶ್ವರ *nagātma-jā-īśvara*. Śiva (Śiv. 5, 21).

ನಗಾಧೀಶ್ವರ *naga-adhīśvara*. = ನಗಜೆ. (Grj. 2, 104).

ನಗಾರಖಾನೆ *nagāra-khānē*. The place in which the drums and other instruments of a band are kept (My.; Mhr., H.); the place where a band performs (My.).

ನಗಾರಿ *naga-ari*. 1. = ನಗವೈರಿ. (My.).

ನಗಾರಿ *nagāri*. 2. A large kettle-drum (My.; Br.; ಫೇರಿ G.; Mhr., H. ನಗಾರಾ). — ನಗಾರಿನವತ್ತು. The nagāri and eight other instruments (My.).

ನಗಾಹಿತ naga-ahita. = ನಗಾಹಿ 1. (S̄év. 3, 37).

ನಗಿಸು nagisu. To cause to laugh (My.). ನಗಿಸುವಾತ (ವೈಹಾಸಿಕ, ಕೇಲೀಕರ, ವಾಸ್ತವಿಕ HIA.). ನೈವರಂ ನಗಿಸುವಂ (ಪರಿವಾಸ, ವೈಹಾಸಿಕ, ದ್ವುತ Mr. 270). ಮಾತಿಂ ನಗಿಸಿದಂ (S̄md. 273). See Ūpr. 7, 105; 8, after 67; Bp. 1, 49; 9, 41; 15, 14; 47, 32; R̄év. 11, 80; J. 3, 9.

ನಗು nagu. 1. = ನಸೆ 1. To laugh, to smile; to laugh at, to deride (ಹಸನ S̄md. Dh.; My.; Tē., T., M.; Tē. also ನವು; to open, to blossom (ವೈಹಾಸ Ūt. I, 42; T.). P. p. ನಕ್ಕು (S̄md. 284. 287). ಕಥೆ ಕಥೆಗೆ ನಗುತ (Bp. 18, 108). ನಿನ್ನುವಂ ನಗರೇ? (18, 58). ನಕ್ಕುರು ತಕ್ಕರಿಗೆ ನವ್ವು ದಾರದು. — ನಕ್ಕುರು ನೆಕ್ಕೋದು ಬಿಡದು (Prva.). ಉಣ್ಣು ನಗದಿಹ ಮೋಡೆ ಅದುವೆ ಕುಸೋರೆ (Dp. 4). See S̄md. 266; Ūpr. 1, 103. 128; Bp. 1, 50; 4, 26; 9, 9; 24, 69; 28, 17; 32, 15; 45, 39; 57, 75; Bh. 1, 10, 33; 2, 13, 13. 47; R̄év. 6, after 24; 8, 124; 9, 9; J. 2, 62; 3, 4; 28, 26. 60; 29, 34; 30, 48; Si. 73; Prva. s. ಚಿಗುರು 2, ಪಕ ಪಕ. — ನಕ್ಕು ನೆಯ್ಯಾರ. N. (Bp. 13, 19). — ನಗು ನಗು. rep. ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ಮಾತಾಡುವವ ಕೊಕ್ಕರಾಗಿವೆ ಕಡೆ (Prv.).

ನಗು nagu. 2. (= ನಸೆ 3). A laugh, a smile; laughter; derision (My.; Tē. ನವು, ನವು); blooming, blossoming. ನಗು ಬನ್ನು (My.). — ನಗುಗೇಡು. — ಕೇಡು. Great exposition to laughter or ridicule (My.). — ನಗು ಮೊಗ. A smiling face (My.).

ನಗೆ ನಾಗೆ. 1. = ನಸು 1. (Tē. ನಗಿ; it does not occur by itself in My.).

ನಗೆ ನಾಗೆ. 2. (= ನಕ್ಕು 2). P. p. of ನಸೆ 1. — ನಗಾಡು. — ಅಡು. To laugh (My.). ಬಣಗಿದ ಎರೆ ಉದುರುವಾಗ್ಯೆ ಹಸಿಯರೆ ನಗಾಡುತ್ತದೆ (Prv.). — ನಗೆ ನಗು. = ನಗೆದು ನಗು. (Bp. 29, 32). — ನಗೆಯಾಡು. = ನಗಾಡು. (B. 5, 142).

ನಗೆ ನಾಗೆ. 3. (= ನಸು 2, ನಸೆ 5). A laugh, etc.; blooming, bloom, etc. (ಸ್ವೇರ, ಸುಮುಖ Nn. 126; ಚಲ್ಲ S̄m. 66; My.; T. ನಗೈ). ಹೋದಾಡುವ ನಗೆ (ಅಚ್ಚುರಿತಕ, ಹಾಸ, ಸೋಪಾನ); ಆ ನಗೆ ಕಿಡಿದಾಡೋದೆ ಸ್ವಿತ; ಆ ನಗೆ ಹವಣಿತ್ತಾಡೋದೆ ಎಹಸಿತ (Nr.). ನಗೆಯೋ ಅದ ಧ್ವನಿ (ಗಹಗಹ Ūt. I, 56). ಕು ಮುದಂಗಳ ನಗೆ ಬತ್ತಿದುವು ಪಾಯ್ತು ನೇಸವಿನ್ ಆಗರ್ (Lilv. 3, 5). See S̄md. 98. 221; Ūpr. 7, 50; Bp. 28, 20; 40, 73; 59, 16; Ū. Bp. 4, 7; S̄év. 2, 87; Si. 67. 73; ಕಿಡು, ವೆರ್ನಗಿ, ಮುಗುರ್, ಮೇರ್. — ನಗೆಗಡರ್. — ಕಡರ್. A sea of laughter (R̄év. 5, after 55). — ನಗೆಗಣ್. — ಕಣ್. A smiling, affectionate eye (Ūpr. 6, 59; 6, after 64; Abh. P. 3, 116; 5, 38; 9, 172; R̄év. 11, 81). ನೀಳ್ವು ವೆತ್ತ ನಗೆಗಣ್ (S̄md. 78). — ನಗೆಗುಣ್ಣು. — ಕುಣ್ಣು. Blooming to cease (V. 8, 44). — ನಗೆಗೂಡು. — ಕೂಡು. Laughter to join (J. 1, 4). — ನಗೆಗೇಡಿ. — ಕೇಡಿ. A person who is much laughed at or ridiculed (R̄ām. 6, 53, 108; My.). — ನಗೆಗೆಡು. = ನಗುಗೆಡು. (My.). — ನಗೆದೋಡು. — ತೋಡು. To show or exhibit smiles (R̄ām. 1, 8, 2). — ನಗೆನೋಟ. A smiling look (R̄év. 11, 83. 95). — ನಗೆಮಾತು. A joke or jest (B. 3, 115). — ನಗೆಮುಖ. = ನಗೆಮೊಗ. (B. 5, 137; My.). — ನಗೆಮೊಗ. = ನಗುಮೊಗ. (S̄md. 285; R̄év. 11, 84; J. 11, 23; 16, 4; 28, 18; R̄āghē. 17, 66; B. 5, 45; My.). — ನಗೆಮೋಡೆ. = ನಗೆಮೊಗ. (ಲರಿತ Ūb.). — ನಗೆಯಳ್ಳು. — ಎಳ್ಳು. = ನಗೆಳ್ಳು. A mess of ḷḷu which on makarasankrānti married women carry to their neighbours (My.). — ನಗೆವೆರ್. — ವೆರ್. — ವೆಣ್ಣು. = ನಗೆಣ್ಣು. (here?).

A husband's brother's wife (ಯಾತ್ಯ HIA.; Mr. 312). — ನಗೆವರಸು. — ಬೆರಸು. To mix ridicule with or add ridicule to. ನಗೆವರಸಿದ ನುಡಿ (ಸೋಬ್ಬಣ್ಣಿನ, ಸೋಪಾನ Nr.). ನಸು ನಗೆವರಸಿ (J. 30, 49). — ನಗೆವೆಳ್ಳು. — ಬೆಳ್ಳು. The light of a smile (R̄év. 11, 80).

ನಗೆಗಾಡು ನಾಗೆ-ಗಾಡು. A man who causes to laugh, a joker, ridiculer, etc. (My.). ಮಿಗಾಡವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗೆಗಾಡನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ತ ಸಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ಮದೋಗಾಲ.

ನಗೆವಡಿ ನಾಗೆ-ವಡಿ. = ನಸೆವಳಿ. Laughter-condition or experience.

ನಗೆವಡಿ ಕಾಡು ನಾಗೆವಡಿ-ಕಾಡು. (S̄md. 235, Mdb. ನಗೆವಳಿ). = ನಗೆಗಾಡ.

ನಗೆವಳಿ ನಾಗೆ-ವಳಿ. = ನಸೆವಡಿ.

ನಗೆವಳಿಕಾಡು ನಾಗೆವಳಿ-ಕಾಡು. = ನಸೆವಡಿ ಕಾಡು, q. v.

ನಗಾಕಸು naga-ōkas. Inhabiting a mountain or tree; a bird; a lion.

ನಗಾಕಸ ನಾಗಾಕಾಸ. Tbh. of ನಗಾಕಸ. (Mr. 167).

ನಗ್ಗಿಲು naggilu. = ನೆಗ್ಗಿಲು. (My.).

ನಗ್ಗಿಸು naggisu. To cause to get bruised (My.).

ನಗ್ಗು naggu. 1. = ನೆಕ್ಕು 2, etc. To become bruised, as a metal vessel (My.; Tē. ನೊಕ್ಕು; T. ನೆರಿ, to break; to burst, be crushed or smashed).

ನಗ್ಗು naggu. 2. = ನೆಕ್ಕು 3. A bruise in metal vessels (My.; Tē. ನೊಕ್ಕು). — ನಗ್ಗು ಬೀಡು. A bruise to be formed, to get bruised (My.). — ನಗ್ಗಿತ್ತಿ ಸು. — ಎತ್ತಿ ಸು. To have a bruise raised, i. e. mended or rectified (My.).

ನಗ್ಗು naggu. 3. = ನಜುಗು, q. v. (My.).

ನಗ್ಗು nagna. Naked, nude, bare. 2, uncultivated, desolate. 3, a naked mendicant. 4, S̄iva. 5, nakedness. ನಗ್ಗದವನ ನಾಚಿಕೆ ಭಗ್ನವಾಗುವದು (Prv.). See Prv. s. ಎಫ್ಫೆ.

ನಗ್ಗುಕ nagnaka. = ನಗ್ಗ. See feminine ನಗ್ಗಿಕೆ.

ನಗ್ಗುಡು nagnahu. Ferment, a drug used for fermenting spirituous liquor.

ನಗ್ಗಾಂಗ nagna-aṅga. A naked-bodied man (My.). Feminine ನಗ್ಗಾಂಗಿ (My.).

ನಗ್ಗಾಟ nagna-aṭa. A man who wanders about naked: a Buddhist or Jain religious mendicant.

ನಗ್ಗಿಕೆ nagnikē. A naked woman. 2, a girl before menstruation.

ನಗ್ಗಿ ನಾಗ್ನೆ. = ನಗ್ಗಿಕೆ. A naked woman, etc.

ನಂಕು naṅku. = ನ್ಯಂಕು. (ಮರೆ Mr. 163).

ನಂಗಲ naṅgal. = ಲಂಗರ್, q. v. An anchor (ಸ್ಥಾಪ್ಯ Mr. 407; Tu. ನಂಗರ್, ನಂಗಲ).

ನಟ್ಟಣ naṭṭaṇa. = ನಟ್ಟಣ. Tbh. of ನರ್ತನ. (ವೆಳ್ಳಣ Ūt. I, 34; ಕುಣಿಣ, ರಿಂಗಣ Kk. 59).

ನಟ್ಟಣ naṭṭaṇi. Tbh. of ನರ್ತಕಿ (S̄md. 348. 364; Ūt. I, 94).

ನಟ್ಟಣ naṭṭaṇa. = ನಟ್ಟಣ. (ನರ್ತನ Ūt. II, 29).

ನಟ್ಟಿಕೆ naṭṭikē. = ನಟ್ಟಿಸಿ, ನಟ್ಟಿಕೆ, ನಟ್ಟಿಸಿ. Confiding, trusting, trust, etc. (My.; Tē.).

ನಟ್ಟಿಗೆ naṭṭigē. = ನಟ್ಟಿಕೆ. (My.; see Prv. s. ನುಟ್ಟು).

ನಟ್ಟಿಸು naṭṭisū. = ನಟ್ಟಿಸು. To cause to confide, etc. (My.).

ನಟ್ಟು naṭṭu. 1. = ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು 1. To confide, to trust, to confide in, to put confidence in, to rely on, to believe (ಎತ್ತಾಸ ಸಂದ. Dh.; My.; Tē.; cf. ನಟ್ಟು; T. ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, to desire; T., M. ನಟ್ಟು, to desire; to confide, to rely on, etc.; T. ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, to come near, draw nigh, cleave to; ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, to love; ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, affection, friendship; cf. ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು 1 & 2; ನಟ್ಟು 1 & 2; ನಟ್ಟು; ನಟ್ಟು 1). ನಟ್ಟು ಬನ್ನಂ (Smd. 280). ಅಸ್ಥಿರದ ದೇವನನ್ನು ನಟ್ಟು ಸಮ್ಪರ ಬೇಡ! (Dp. 1). See Ūpr. 1, 100; Grj. 10, 118; Bp. 26, 18; 40, 41. 76; Kāv. IV, 1; Śāv. 2, 110. 2. to desire, to love (My.). ಮಕ್ಕಳು ತಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (My.).

ನಟ್ಟು naṭṭu. 2. = (ನನಸು 1), ನಟ್ಟು 2. Confidence, trust, faith, belief, reliance (Ūpr. 2, 80; 5, 77; 7, 115; Śāv. 4, 65; J. 8, 47; My.). ಧೃತಿಯ ನಟ್ಟು (Bp. 28, 47). 2. longing, desire, love (My.; T.). — ನಟ್ಟು ಮಟ್ಟು. Faithful attachment. (ದಾರಿಯಂ) ನಟ್ಟು ಕಲಿತೂ ಪಿರಿದು ತೂಗುವ ನಟ್ಟು ಮಟ್ಟು ನ ದಾದಿಯರ್ (Pril. 8, 26).

ನಟ್ಟು naṭṭu. 3. = ನಟ್ಟು. Doubt; want of reliability (My.). — ನಟ್ಟು ಮಾತು. An unreliable word (My.).

ನಜರ najar. ನಜರು. = ನಜರು. Regard, favourable look; a present to a superior; presents made and received amongst people of rank when they visit (My.; Mhr., H.; Si. 266). — ನಜರುಗಾಣಿಕೆ. — ಕಾಣಿಕೆ. = ನಜರಾಣಿಕೆ. (My.). — ನಜರು ಮುಖರ. Presents and obeisance (My.).

ನಜರಾಣಿ najarāṇi. A present to a superior (Mhr., H. ನಜರಾಣಿ). 2, a forced tax levied on all the people under the title of free presents, an unjust fine (My.; Br.).

ನಜರಾಣಿಕೆ najarāṇikē. = ನಜರಾಣಿ No. 1. (My.).

ನಜುಗು najugu. = ನಜ್ಜು 3. (ನರಕು), ನಜ್ಜು 2. To squash, to crush, to bruise, as dry ginger, peppercorns, medicinal roots, etc. (My.; T. ನಜುಕ್ಕು). 2, to be squashed or bruised, as fruits, etc. (My.; T. ನಜುಗು).

ನಜ್ಜು najju. A crushed, squashed or bruised state (My.; cf. ನಜ್ಜು 2). — ನಜ್ಜು ಗುಜ್ಜು. reit. A completely crushed mass (My.).

ನಂಜು naṅgu. = ನಂಜು 1. (Si. 313. 347; only in Si.).

ನಂಜುಪಟ್ಟ naṅjupatta. Tbh. of ನಂಜುಪಟ್ಟ. (St. & Pl.).

ನಂಜು naṅju. 1. = ನಂಜು. To take a little lick, to eat a little of anything like pickles and as a relish to the principal food (ಈವಲ್ಲೇವನ ಸಂದ. Dh.; Śm. 87; My.; Tē.).

ನಂಜು naṅju. 2. Poison (ಎವ ಸಂದ. Dh.; Nr.; No. 11; Si. 462; ಬಸ ಸಂದ. 87; Ūpr. 5, 107; J. 31, 32; My.; Tē., T.; M. ನಜ್ಜು, ನಂಜು); impurity of the blood (My.); blemish, sin (Bp. 28, 25); paralysis of the brain (My.; Tē.). ಇನಿಯವು ಎವಯುಮುಂ ನಂಜನ ಸವಿವೇರ್ (Smd.

117). ನಂಜಗೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ, ಬಂಜಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ (Prv.). See Si. 78. 289; Prv. 8. ಮಂಜು. — ನಂಜು. — ಅ. 3. Śiva. 2, N. (My.). — ನಂಜನ ಗೂಡು. N. of a Śaiva place of pilgrimage in Mysore. See Prv. 8. ಮಂಜು. — ನಂಜಾದಿ. — ಅ. 3. (ನಂಜಾದಿ). The ichneumon plant (ನಾಕುಲಿ, ಸುರಸೆ, ರಾಸೆ, ಗನ್ನನಾಕುಲಿ, ನಕುಲೇಷ್ವ, etc. Si. 150). — ನಂಜನ ಮುಕ್ಕು. A poisonous thorn (Rāv. 1, 41). — ನಂಜುಗೊರಳ. — ಕೊರಳ. Śiva (Bp. 56, 22). — ನಂಜುಗೋಗಿ. A dealer in antidotes (ಎವವೈದ್ಯ, ಜಾಂ ಗಲಿಕ Si. 78). — ನಂಜುಣ್ಣ. — ಉಣ್ಣ. Śiva (My.). 2, N. (My.). — ನಂಜುಣ್ಣೇಶ್ವರ. — ಈಶ್ವರ. Śiva (My.). — ನಂಜುರಂಜಿಕೆ. N. of a plant. See ತ್ತುಪ್ಪ. — ನಂಜುರುಳಿ. — ಉರುಳಿ. A pill of poison (Ūpr. 8, 15). — ನಂಜುರೋಗ. Paralysis of the brain. ನಂಜು ರೋಗದವನಿಗೆ ಗಂಜ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ನಟ naṭ. = ನಟ್ಟು 1, ಲಟ. The sound of cracking the finger joints; that of a breaking branch, etc. (My.). ನಟ್ಟನ್ನು ಮುಂ (My.). ನಟ್ಟನ್ನು ಮುಡ (My.).

ನಟ naṭa. = ನಟ, ಲಟ. — ನಟ ನಟ. rep. (My.).

ನಟ naṭa. An actor, dancer, mime, etc. 2, N. for a particular caste, the son of a degraded Kshatriya by a woman of the second caste. 3, the tree *Colosanthus indica*. 4, the tree *Jonesia asoka*.

ನಟಕ naṭaka. An actor (Bp. 6, 17).

ನಟಕು naṭaku. = ನಟಿಕೆ q. v., ನಟಕು. (My.).

ನಟಕ್ಕನೆ naṭakkanē. = ಲಟಕ್ಕನೆ. With the sound of ನಟಕ (ನಟಕು) in cracking or breaking (My.).

ನಟನೆ naṭanē. Tbh. of ನಟನ. (Bp. 1, 50; Ū. Bp. 19, 34; Rām. 1, 5, 30). — ನಟನೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To begin to dance (Grj. 9, 32).

ನಟನ naṭana. The act of dancing or representing dramatically, pantomime; a dance.

ನಟನೆ naṭanē. (ರಹಣೆ Bhn. 15, o. r. ಸರಣಿ). 2, hypocrisies (My.; Mhr. ನಟ, a rogue, cheat).

ನಟಮಣ್ಣ naṭa-maṇḍana. Actor's ornament: yellow orpiment. (R.).

ನಟಿ naṭi. ನಟಿ. An actress, a dancing-girl, a natch-girl. 2, an actor (ಶಿಲಾಲಿ, ನಟ್ಟುವಂ Mr. 378, o. r. ಸಿಲಾಲಿ). 3, a species of fragrant plant (= ನಲಿ).

ನಟಿಕೆ naṭikē. = ನಟಕು, ನಟಿಕೆ, ನಟಕು, ನಟ್ಟು 1, ನಟಿಕೆ, ನಟ್ಟು 4. The cracking noise of the finger and other joints (My.; M. ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು; T. ನಟ್ಟು; cf. ನಟ್ಟು 2). — ನಟಿಕೆ ತಗ. To make joints crack (My.). — ನಟಿಕೆ ಮುಂ. = ನಟಿಕೆ ತಗ. (My.).

ನಟಿಗೆ naṭigē. = ನಟಿಕೆ. (My.).

ನಟಿಯು naṭiyu. = ನಟಿಯು. (Ūpr. 8, 93; Abh. P. 2, 10).

ನಟಿಸು naṭisū. To dance, to act (Bp. 5, 42; 12, 38; J. 4, 63; My.).

ನಟಿಸುತ naṭi-suta. The son of a dancing-girl.

ನಟಕು naṭaku. = ನಟಕು, etc. (My.).

ನಟುವ naṭuva. = ನಟ್ಟುವ. (My.).

ನಟ್ಟ naṭṭa. (fr. ನಟ್ಟು 1, Smd. 214. 229). = ನಟ್ಟ, (ನಟ್ಟು 1). Belonging to the middle or midst, central. (T.; Tē. ನಟ್ಟ). — ನಟ್ಟಗೊಮ್ಮು. = ನಟ್ಟಗೊಮ್ಮು, q. v. (Śāv. 2, 44). — ನಟ್ಟದವ. — ಅದವ. (Smd. 215; Tē.). The middle or

heart of a forest (Bh. 3, 3, 1). ನಟ್ಟವಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಟ್ಟಿಗೆ ತರು
ವವರು ಯಾರು? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ಪಟ್ಟಣ. —
ನಟ್ಟನಮ. (Śmd. 229; Tē.). The very middle (Grj. 10, 46).
— ನಟ್ಟನಮವೆ. The very middle; directly in the centre
(My.; B. 4, 170). — ನಟ್ಟವನೆ. = ನಟ್ಟವನೆ, q. v. — ನಟ್ಟವಿ.
— ಅಲಿ. The central eye (Bp. 17, 3). — ನಟ್ಟವ. — ಅಲಿ. (Śmd.
215). The middle tract of country. — ನಟ್ಟರುಳ್. — ಅರುಳ್.
(Śmd. 215). Midnight (Abh. P. 14, 120). — ನಟ್ಟಲು. — ಅಲು.
The backbone (ಕಸೇರು Hlā.). Cf. ನಿಟ್ಟಲು, ನಟ್ಟಲು.

ನಟ್ಟವಿಗ nāṭṭaviga. = ನಟ್ಟವಿಗ. An actor, a dancer, a mime,
etc. (ಭರತ, ನಟ್ಟ, etc. Nr. a; Hlā.). 2, a dancing-master
(Bh. 1, 12, 19; My.).

ನಟ್ಟವಿಗತ್ತಿ nāṭṭaviga-itti. A female actor, etc. (ನಟ್ಟ, ಕ್ಷುಡ್ರೆ
Hlā.).

ನಟ್ಟಿ nāṭṭi. 1. = ನಟ್ಟ. (ಮನೋಹರ Kk. 18, o. r. ಗಟ್ಟಿ).

ನಟ್ಟಿ nāṭṭi. 2. (fr. ನಡು2). = ನಾಟ, No. 1. (My.).

ನಟ್ಟಿ nāṭṭi. Tbh. of ನಟ್ಟ (Śmd. 370; Bp. 48, 7).

ನಟ್ಟು nāṭṭu. 1. = ನಟ್ಟ, ನಟ್ಟಕೆ, etc. (My.).

ನಟ್ಟು nāṭṭu. 2. = ನಟ್ಟು2. P. p. of ನಡು2.

ನಟ್ಟು nāṭṭu. 3. The wide spreading roots of
several kinds of grass, and this grass itself
(C., see ಕನನ; in Tē.: the bent grass that infests corn-
fields; in Tē. also: obstacle, hindrance; T. ನೆರಡು, to be
impeded, contain troublesome difficulties or hindrances).

ನಟ್ಟುವ nāṭṭuva. = ನಟ್ಟುವ. A dancer, an actor (ನಟ್ಟ, etc.
Mr. 378; ಭರತ, ನಟ್ಟ Si. 340). 2, a dancing-master (My.;
T. ನಟ್ಟು). Feminine ನಟ್ಟುವಳು (ಕ್ಷುಡ್ರೆ, ನಟ್ಟ Si. 451). — ನಟ್ಟು
ವಳು. — ಅವಳು. = ನಟ್ಟುವಳು. (ವಾಣಿ, ನರ್ತಕ Si. 435, only Si.).

ನಟ್ಟುವಗಾತಿ nāṭṭuva-gāti. The wife of a dancing-master
(My.).

ನಟ್ಟುವಗಾತಿ nāṭṭuva-gāti. = ನಟ್ಟುವ No. 2. (My.).

ನಟ್ಟುವಗಿತ್ತಿ nāṭṭuva-gitti. = ನಟ್ಟುವಗಾತಿ. (My.).

ನಟ್ಟುವಿಗ nāṭṭuviga. = ನಟ್ಟವಿಗ. (Nr. b).

ನಟ್ಟುವಿತಿ nāṭṭuva-iti. An actress, a dancing-girl (ಕ್ಷುಡ್ರೆ
Mr. 378, o. r. ನಟ್ಟುವತಿ).

ನಟ್ಟಿ nāṭṭi. (Śmd. 210). = ನಟ್ಟ. — ನಟ್ಟಗೊಮ್ಮ. (Śmd. 210).
A central branch (ನಡುಗೊಮ್ಮ śm. 24; Kk. 19, o. r. ನಟ್ಟ
ಗೊಮ್ಮ; Ūpr. 5, after 64; 8, after 4). — ನಟ್ಟವಗಲ್. — ವಗಲ್.
Midday, noon (ನಡುವಗಲ್ śm. 18). — ನಟ್ಟವನೆ. — ವನೆ. (Śmd.
210). A central drop. — ನಟ್ಟವನೆ. — ಮನೆ. (Śmd. 210). = ನ
ಟ್ಟವನೆ. The middle of a house; an inner room; the
middle house (ನಡುಮನೆ Kk. 46, o. r. ನಟ್ಟವನೆ). — ನಟ್ಟವನ್.
— ವನ್. (Śmd. 210). The middle of the sky.

ನಡ nāḍa. 1. = (ನಾಟ 1), ನಾಡು. See ಕನ್ನಡ.

ನಡ nāḍa. 2. = ನಡು3, ನಡದು, ನಡೆ3, ನಡೆದು. P. p. of
ನಡೆ 1, in ನಡ ಕೊಳ್ಳು, to walk (My.; B. 1, 12; 2, 40; 3, 57;
4, 148; 5, 1. 51. 274. 300).

ನಡ nāḍa. 3. = ನಡೆ 2. Walking, etc. — ನಡವಪ್ಪರ.
= ನಡವಪ್ಪರ. (My.). — ನಡವಾನಿ. A well with steps down
into it (My.; Tē. ನಡೆ, T. ನಡ್ವಾವನಿ). — ನಡಮಡಿ. = ನಡಮಡಿ.
(My.).

ನಡ nāḍa. 4. = ನಡು 1, q. v. (My.). ನಡವನ್ನು (B. 5, 242),
ನಡವನ್ನು (297). ನಡಾ ಕಟ್ಟಿದವಗೆ ತಡವೇನು? (Prv.). — ನಡಕ

ಟ್ಟು. = ನಡುಕಟ್ಟು, q. v. (My.). ನಡಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮಡಾ ಹಾಡು
ಹೋಗ ಬಹುದೇ? (Prv.). — ನಡಗವ್ವ. — ಕವ್ವ. A post in the
middle of a tent, etc. (My.). ಹಡಗದೊಳಗಿನ ನಡಗವ್ವ (ಕೂ
ವಕ G.). — ನಡತರ. A middle sort; middling (My.). — ನಡ
ನಮವೆ. The very midst; in the very middle (My.; B. 5,
245). — ನಡವಾಯ. = ನಡುಹರಯ. (My.). ನಡಬೀದಿ. The
middle of a street (My.). — ನಡಭಾಗ. The middle part,
the midst (ಮಧ್ಯ G.; My.). — ನಡಮುಡಿಕನ ಬಳ್ಳಿ. A climb-
ing herb, Boerhavia repanda Willd. (Z.). — ನಡರಾತ್ರೆ. =
ನಡುರಾತ್ರೆ. (B. 5, 316; My.). — ನಡಪಾಡಿ. The middle of
the way; half way (B. 3, 124; My.).

ನಡ nāḍa. 5. Tremblingly. — ನಡ ನಡಗು. To tremble
much (My.). — ನಡ ನಡ ನಡಗು. To tremble excessively
(Bp. 24, 25; 37, 13; 41, 26). — ನಡ ನಡನೆ ನಡಗು. (Riv. 5,
after 55; Abhā. 2, 104). — ನಡ ನಡಗು. = ನಡ ನಡಗು. (Bp.
5, 28, 40; 10, 6; 22, 31, 49; 24, 33; 26, 25; 36, 27; 46,
22; 47, 60; 50, 6; 57, 49; 58, 57).

ನಡ nāḍa. = ನಲ. Reed, a reed; a species of reed, Arundo
tibialis or Amphidonax karka R. See ದೇವನಾಳ.

ನಡಕ nāḍaka. = ನಡುಕ. Trembling, etc. (ವೇವಳು,
ಕವ್ವ Si. 75; My.). See Prv. s. ನಡುರಾತ್ರೆ.

ನಡಗು nāḍagu. = ನಡುಗು 1, q. v. (Bp. 52, 12; My.).

ನಡಗೆ nāḍagē. = ನಡಿಕೆ, ನಡಿಗೆ. Walking; pace;
walk (My.; Tē. ನಡಕ; T. ನಡಕ್ಕು).

ನಡತೆ nāḍatē. Walk, course, conduct, deport-
ment, behaviour (My.; Tē., M.; T. ನಡತ್ತೆ). ಒಕ್ಕೇ
ನಡತೆ (ಶಿಲ Si. 70, 456). See B. 1, 5; 2, 36; 4, 125; Si.
264, 451. — ನಡತೆಗೊ. — ಕೊ. Proper behaviour to be
destroyed or cease (My.). — ನಡತೆಯ್ದಿರು. — ಇರು. To be
of a certain conduct, to behave (B. 5, 214).

ನಡತೆವನ್ತ nāḍatē-vanta. A man of proper con-
duct (My.). Feminine ನಡತೆವನ್ತೆ (My.).

ನಡದು nāḍadu. = ನಡೆದು. P. p. of ನಡೆ 1.

ನಡಪು nāḍapu. 1. Walking (Tē. ನಡುಪು; T., M. ನಡ
ಪು). — ನಡಪಾಡು. — ಅಡು. To walk about (Ūpr. 5, 48; Grj.
5, 86). — ನಡಪಾಡುಹ. — ಅಡುಹ. Walking about (for
pleasure, ವಿಹಾರ, ಪರಿಕ್ರಮ Nr.).

ನಡಪು nāḍapu. 2. To cause to walk; to manage;
to treat (Ūpr. 5, 128; 6, after 86; Abh. P. 8, after 61
& 62; 15, after 41; Tē. ನಡುಪು; T. ನಡಪು).

ನಡವಾಯ nāḍa-prāya. Abounding in reeds.

ನಡಮಾನ nāḍa-māna. = ನಲಮಾನ. (8k.; R.).

ನಡಯಿಸು nāḍayisu. = ನಡಸು, ನಡಿಸು 1, ನಡೆಯಿಸು, ನಡೆ
ಸು. To cause to walk, proceed, go or move;
to carry on; to manage; to treat; to carry
out, to fulfil, as a promise. ನಾವೆಯ ನಡಯಿಸುವ
ಗಡೆ (ನೌಕಾದಣ್ಣ); ನಾವೆಯ ನಡಯಿಸುವ ಹುಟ್ಟು (ಅರಿತ್ರ Nr.).
See Ūpr. 6, 87; Riv. 6, after 11; 13, 82.

ನಡವಡಿಕೆ nāḍa-pāḍikē. = ನಡವಳಿ, ನಡವಳಿಕೆ, ನಡವಳಕ,
ನಡಾವಳಿ, ನಡೆವಳಿ, ನಡೆವಳಕ. Conduct, behaviour;
custom, usage. 2, proceedings (My.; Tē.; T.).

ನಡವಳಿ nāḍa-pāḍi. = ನಡವಡಿಕೆ. (My.; ಕೃತ್ತ, ಚಾಂತ್ರ Nā.
112; Abh. P. 9, 143; Rām. 1, 4, 9; 6, 2, 25; J. 5, 58).

ನಡವಳಿಕಾಢಿ nadavali-kāra. A man occupied in walking, etc. (Smd. 285, o. r. ನಡ-).

ನಡವಳಿಕೆ nāḍa-palikē. = ನಡವಳಿಕೆ. (My.).

ನಡವಳಿತ nāḍa-palita. = ನಡವಳಿಕೆ. (My.).

ನಡವು nāḍavu. = ನಡುವು, etc. (My.; ಮಧ್ಯ Ūb.). — ನಡವ ನ್ನರ. -ಅನ್ವರ. = ನಡು. That is intervening: interval, intervening time; middle place (My.; Tē. ನಡಮನ್ವರ, ನಡಮ ನ್ವರವು, ನಡಮಾನ್ವರ; T. ನಡಮಾನ್ವರ, ನಡಮಾನ್ವರ). — ನಡವಾನ್ವ ರ. = ನಡವನ್ವರ. (My.).

ನಡವೆ nāḍavē. 1. (A walk, a place for walking): the floor in a house opposite the entrance-door (My.; T. ನಡವೆ; Tē. ನಡವು, ನಡವೆ). ಸೂಣಕವನಾಯ ಕರು ಬನ್ನರು; ನಡವೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕೊಣ್ಣು, ದಡಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಟ್ಟಿದರು (Prv.).

ನಡವೆ nāḍavē. 2. = ನಡುವೆ, etc. (My.; Tē. ನಡಮು).

ನಡವಂಹತಿ nāḍa-samhati. An abundance of reeds.

ನಡಸು nāḍasu. = ನಡೆಯಿಸು, etc. (My.). ನಡಸುವಲ್ಲಿ (ಯಾ ಪನದಲ್ಲಿ) ನಡೆದಲ್ಲಿ (ಗತಿಯಲ್ಲಿ) ಯಾತ್ರೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಭೃತವ ನಡಸುವವರು (ನಿಯಾಮಕ, ಪೋಷಕವಾಚ Nr.). ಕೀಲು ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಗಾಲೀ ನಡಸುತ್ತದೆ (Prv.). See Bp. 9, 38; 16, 15; 25, 8; 32, 57; 37, 26; 40, 37; Ā. Bp. 47, 22.

ನಡಸುವಿಕೆ nāḍasuvikē. Causing to walk, go, etc. ಯುಧಕ್ಕೆ ಸೈನಿಕರು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಸುವಿಕೆ (Si. 936).

ನಡಹ nāḍaha. Walking, etc.; behaving, acting (ಗತಿ, ಎಲೆ, ವಿಹಾರ, ಪರಿಸರ್ವ, ವಕ್ರಮು Hlā.). ಬಲಿದನ್ವೆ ನಡಹಂ (ಸ್ವತಸ್ತವ್ಯತಿ Mr. 452).

ನಡಾನ್ವರ nāḍāntara. = ನಡವನ್ವರ ೧. ನಡವು. ನಡಾನ್ವರದಲ್ಲಿ ಪದವ ಬನ್ನರೆ (ಅವನನ್ನು) ಹಿಡಿಯಲು ಸಲ್ಲ, ನಡವಿನಲ್ಲಿ ಸೀರೆ ಹಡಿದ ರೆ ಉಡಲು ಸಲ್ಲ (Prv.).

ನಡಾವಳಿ nāḍa-pālī. = ನಡವಳಿ. (ಕಾಲಮಾನ, ಪ್ರಚಾರ, ರೂಢಿ G.; My.; B. 4, 122. 165; 5, 2. 66. 95). 2, N. of a festival occurring once in twelve years at Dharmasthala (My. occasionally).

ನಡಾರ nāḍāra. (Mhr. ನಾಡಾ, a rope, cord; a strap, thong). — ನಡಾರವಣಿ. A strap to fasten the yoke to the pole (S. Mhr.).

ನಡಿ nadi. 1. = ನಡೆ 1. To walk, etc. (My.). ದಾಂ ನಡಿ ಯುವವನು (ಪಥಕ, etc. Si. 262). ಬಹಳ ಅಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಣ್ಣು ಮಾಡುವ ಕಾರಣ ನಡಿಯುವ ಸ್ಥಲ (293). ಸನ್ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಡಿಯುವದು (B. 5, 209).

ನಡಿ nadi. 2. = ನಡು 1. The middle, etc. (Tē.). — ನಡಿಕಟ್ಟು. The waist-band (Tē.). 2, mean order or time (in music). ಸ್ವಾಯಿಯ ನಡಿಕಟ್ಟಾದ ಮಧ್ಯಮಾನ (ಘನ ಮಧ್ಯ Si. 68). — ನಡಿಬಿಟ್ಟು. The flank or side of a hill (ಕಟಕ, ನಿತ್ಯ Si. 115). — ನಡಿಬೆರಳು. = ನಡುಬೆರಳು. The middle finger (ಮಧ್ಯಮ Si. 211; Tē.).

ನಡಿಕೆ nāḍikē. = ನಡೆಗೆ, etc. (ಪತ್ರಿ, ಗತಿ Si. 425). ಕುಣಿನಡಿಕೆ ಎಳೆನಡಿಕೆ ಜಾಡುನಡಿಕೆ ನಿಡುನಡಿಕೆ ಸುದಿನಡಿಕೆ ಇವು ಅತ್ಯಧಾರಿಗಳು (274). See 275. 444; Prvs. ೧. ನಾಲಿಗೆ, ಬಡಿಕೆ.

ನಡಿಗಿ nāḍigē. = ನಡಿಕೆ, etc. (ಗಮ, ಗಮನ G.; My.). ಹಾವುಗಳ ನಡಿಗಿ ಬಹಳ ಮನ್ವವಾಗುತ್ತದೆ (B. 2, 27). ಕುದುರೆಯ ನಡಿಗಿ (B. 8, 56; 5, 13). ಬಟ್ಟೆಗಳ ನಡಿಗಿ (5, 35).

ನಡಿವೆ nāḍivē. = ನಡೆವೆ 2. (ಮಧ್ಯ Si. 447; My.; Tē. ನಡಿಮು). See Si. 101. 209. 217. 229. 419.

ನಡಿಸು nāḍisu. 1. = ನಡೆಯಿಸು, etc. (My.). ನಡಿಸೋಣ (ಪ್ರವರ್ತನ G.). ವಾದ ವಿವಾದ ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 4, 207). ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಿಸುವದು (5, 285). ಕೇಳ, ಅಯ್ಯ, ಮುನ್ನೆ ನಡಿಸುವ ಕಥಾ ವಿವರಣೆ! (J. 3, 1). ಅರಸೊಲಿದು ನಡಿಸಿದರೆ ಸಿರಿಯಕ್ಕು, ದೇನ ಯಕ್ಕು, ಕರಿತುರಗಬಲವು ಪಿಂದಕ್ಕು; ಮುನಿದರೆ ಕರನಾಶವಕ್ಕು (8p.). ನಡಿಸಂ ಧಾಗ್ಯದ ಕರ್ತನ, ಅಯ್ಯ! (Si. 96). See J. 26, 26; 31, 27. 37; Si. 84. 246. 349. 422. — ನಡಿಸಿ ತರ್. (= ನಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಬರ್). To drive to or near (Bh. 1, 10, 30).

ನಡಿಸು nāḍisu. 2. = ನೆಡಿಸು. To cause to fix in the ground, to plant, etc. (Ūpr. 7, 32; Bp. 16, 17; My.). 2, to cause to enter, to plant, to implant. ಅದವೇ ಬೆಕ್ಕುಗಳು ಬೀಜೆಮು ಮೆಡ್ಯೂಳಗೆ ಹಲ್ಲು ನಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕೊ ಲ್ತುವೆ (B. 5, 31).

ನಡು nāḍu. 1. = ನಡೆ 4, ನಡವು, ನಡಿ 2, ನಡುವು. The middle, the centre; the waist; the flank, of a horse, etc. (ಮಧ್ಯ Smd. Dh.; Nu. 89; ಮಧ್ಯ, ಕತ್ಯ Hlā.; ಅವಲಗ್ನ, ಎಲಗ್ನ, ಮಧ್ಯಮ, ಮಧ್ಯ Nr.; ಮಧ್ಯ, ಅವಲಗ್ನ, etc. Nr.; Si. 210; ಕತ್ಯ Mr. 273; ಮುಪ್ಪು 294; ಅವಲಗ್ನ, ಮಧ್ಯ 327; ಮಧ್ಯವಾಯ, ಮಧ್ಯ 460; ಕಟ, ತೋಟಿವಲಕ Si. 208; ಮಧ್ಯದ ಸ್ಥಾನ ಸಿಮ. 93; My.; Tē., T., M.). ಅಸಿಯ ನಡು (Smd. 201). (ಕೇಶವಂ) ತೊಡಗಿದ ಕೃತಿಗೋಳ ಅನೆಯ ನಡು ಬಡವೇ! (407). ಎರಡು ಹುಬ್ಬಿನ ನಡು (ಕೂರ್ವ); (ಅನೆಯ) ಎರಡು ಕೊಮ್ಮ ಗಳ ನಡು (ಪ್ರತಿಮಾನ Hlā.). ಅನೆಯ ನಡುವ ಬಿಗಿದ ಮಿಕ್ಕ (ಕಟ್ಟಿ Nr.). ಕುಮ್ಮುಳ್ಳದ ನಡು (ಬಿಡು Mr. 154). ಉಡಿದ ನಡುಗರ್ (Rāv. 5, after 120). ಕಡೆ ಬಿಳಿದು, ನಡು ಕತ್ತು; ಬೆಳಗುಸೊಡ ರಲ್ಲ (the eye; Bēḍagucāupadi). See Smd. 214; Ūpr. 5, 123; Bp. 46, 57; 55, 16; Bh. 1, 8, 28; B. 3, 71; ಬಡ-, ಸಕೆ; Prv. ೧. ಬುಡ. — ನಡುಕಟ್ಟು. A waist-band, a long cloth used for girdling the loins, a girdle, etc. (ಕಟ್ಟಿ Si. 447, see 279; My.; T., M.). — ನಡುಗಡರ್. -ಕಡರ್. The midst of the ocean, the open sea (M.). ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂ ಸಾರದ ನಡುಗಡಲೋ ಮೋಹಮೆನ್ನು ಬಲುಬರೆಯೋ ನೀಂ ತೊಡ ಮ್ ಬೀದಿದೆ (Jmt. 24). — ನಡುಗಡ್ಡೆ. An island (ಅನ್ವರೇಪ, ದ್ವೀಪ G.; My.; B. 3, 12; 4, 204). — ನಡುಗಮ್ಪು. -ನಡಗಮ್ಪು. (G. 186. 291). — ನಡುಗಾಡು. -ಕಾಡು. The midst of a jungle (Rāv. 13, 129). — ನಡುಗುಡ್ಡ. The flank or side of a hill (G. 529). — ನಡುಗುಡಿದ. -ಕುಡಿದ. An island. ನೀರ ನಡುಗು ಡಿದಂ (ಅನ್ವರೇಪ Mr. 416, o. r. -ಗುಡಿದಂ). — ನಡುಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. = ನಟ್ಟಿಗೊಮ್ಮು (Smd. 24; Kk. 19). — ನಡುಗೊರರ್. -ಕೊರರ್. The middle of the throat or neck. ಕುದುರೆಯ ನ ಡುಗೊರಲ ಸುದಾ (ದೇವಮಣಿ Mr. 281). — ನಡುತಲೆ. = ನಡುದಲೆ. (My.; T., M.). — ನಡುತೂತು. A central hole. ರಥದ ಗಾ ಲಿಯ ನಡುತೂತು (ನಾಭಿ G.). — ನಡುತೂಲು. A central bore or tube. ಬಟ್ಟೆಯ ಕಟ್ಟಿನ ನಡುತೂಲು (ಪಿಟ್ಟಿಕೆ, ನಾಭಿ Si. 276). — ನಡುತೂಟ್ಟು. The (middle of the) central, open court of a house (My.). ಉಪ್ಪರಿಗೆಮನೆಗಳ ನಡುತೂಟ್ಟು (ಕಟ್ಟಿ Si. 446). — ನಡುದಟ್ಟು. A zone, a girdle (My.). — ನಡುದನ್ವ. A central tooth. ಕುದುರೆಯ ಎರಡು ನಡುದನ್ವಗಳು (ಸನ್ವತನ Mr. 281). — ನಡುದಲೆ. -ತಲೆ. (Smd. 223). The middle of the head, the crown. — ನಡುದಾರ. A waist-band of thread or metal (My.). — ನಡುನಡುವೆ. The very midst; in the very midst or middle (J. 3, 37; B. 1, 22; 4, 35; 5, 161. 299). — ನಡುನಾಡು. A middle region or district (ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ Nr.). — ನಡುನೀರ್. The midst of a water or pond.

ನಡುನೀರೋಳೆ ಒಗದ ನಲಿನಮಂ ಮುದಿಯರ್ ಎಳಸಿ (Rāv. 6, after 24). ನಡುನೀರಲ್ಲಿ (ಬಟ್ಟುನ) ಕೆಯ್ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Priv.). — ನಡು ನೆತ್ತಿ. The crown of the head (ಬ್ರಹ್ಮರಸ್ತ್ರ G.; Tē. ನಡಿ). See Mr. 280; Rāv. 5, 41; Rāghc. 17, 69; J. 28, 3. — ನಡುನೊಸರ್. The middle of the forehead (Bp. 3, 26). — ನಡುಬಿಟ್ಟು. = ನಡುಬೆರಳು. (My.). — ನಡುವಾಡಿ. The midst of a well (Bp. 52, 17). — ನಡುಬೀಡು. Intermediate space. ಅನೆಯ ಎರಡು ಕುಮ್ಮುಕ್ಕಲದ ನಡುಬೀಡು (ಮೂರ್ಧಪಿಣ್ಣ, ಕುಮ್ಮು Hlā.). — ನಡುಬೆರಳು. The middle finger (My.). — ನಡುಧಾಗ. = ನಡಧಾಗ. (B. 4, 69; G. 107; My.). — ನಡುಮಟ್ಟು. Up to the waist (B. 3, 123; My.). — ನಡುಮಧ್ಯ. The very middle (Nn. 161; My.; see Priv. s. ಬಿಡಾರ). — ನಡುಮನೆ. = ನಡುವನೆ (Kk. 46; ಕುಟಿ, ಕುಟೀರ, ಕೋಶ, ಗರ್ಭಾಗಾರ, ಪ್ರಕೋಶ, ವಾಸಗೃಹ G.; Bp. 47, 54; B. 2, 14). ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಮಡುವನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆ! ಎಂದು, ಕೂಗಿದ. — ನಡುಮನೇರಿ ಹೇಳು, ನಾಕ ಬರುತ್ತೆ ಎನ್ನ (Prva.). See Priv. s. ಪದವಲಿ. — ನಡುಮರ. The middle of a tree. ನಡುಮರಾ ಹತ್ತಿ, ಬುಡಾ ಕಡಿದ (Priv.). — ನಡುಮಾರ್ಕ (Śmd. 215). — ನಡುರಂಗ. A place or an arena in the middle. ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು (Sp.). — ನಡುರಾಜ್ಯ. The middle of a kingdom or empire (My.). — ನಡುರಾತ್ರಿ (B. 5, 220; My.; Tē.). ನಡುರಾತ್ರಿ. = ನಡರಾತ್ರಿ. Midnight; at midnight. ನಡುರಾತ್ರಿಲಿ ನಿದರ ನಡಕ ತಪ್ಪೀತೇ—ಬಿಡುಗಡೆಯಾದರೂ ನಡುರಾತ್ರಿ ಸಂಚಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.). — ನಡುವಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Čh.). — ನಡುವಗಲ್. -ವಗಲ್. = ನಟ್ಟಿವಗಲ್ (Śm. 18). See Rāv. 6, after 24; J. 12, 15; 13, 10; 29, 49. — ನಡುವಗಲ್ಲುಂಜು. A torch that is lighted at mid-day (in order to honour a person or idol, Č. Bp. 47, 37). — ನಡುವಿರುಳ್. -ಇರುಳ್. = ನಟ್ಟಿರುಳ್. Midnight (ನಿಶೀಥ, ಮಹಾನಿಶಿ Hlā.). See Abh. P. 7, after 7; 13, 44; Bp. 9, 23; 19, 58; 27, 47; 43, 47; 50, 23; J. 24, 50. — ನಡುವಿರುಳು. = ನಡುವಿರುಳ್. (Bp. 43, 51; 47, 8; Bh. 1, 8, 56). ನಡುವಿರುಳಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಟವರಿಗೆ ಹೆದ್ದಾಗಲಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಯಿತು (Priv.). — ನಡುವೀಡಿ. -ಬೀಡಿ. The midst of a street; the middle or main road (Rāv. 6, after 11; 13, after 95). — ನಡುವೆಡಿ. -ಎಡಿ. A place in the midst, the midst (Bp. 38, 57). — ನಡುಸಾಲೆ. = ನಡುಮನೆ. See Priv. s. ಪಡುಸಾಲೆ. — ನಡುಸೆದಿಂಗು. (Śmd. 215). The middle portion of the skirt of a cloth. — ನಡುಹಗಲು. = ನಡುವಗಲ್. (ಮಧ್ಯಾಹ್ನ G.; My.). — ನಡುಹರೆಯ. Middle age (My.). ನಡುಹರೆಯದವರು (ಅರ್ಧ ವೃದ್ಧ, ಕಾತ್ಯಾಯನಿಶಿ Hlā.; ಕಾತ್ಯಾಯನಿ Mr. 302). — ನಡುಹೊಡೆ. The midst of a river (My.). ನಡುಹೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಯ್ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Priv.).

ನಡು naḍu. 2. = ನಾಟು 1, (ನಟ್ಟು 3), ನೆಡು. To fix firmly; to stick or fix in the ground, to plant; to enter, to pierce (ಸಂಸ್ಕಾಪನ Śmd. Dh.; ಸ್ಥಾಪನ Śm. 93; My.; T., M.); to enter, etc. (v. i., Čpr. 9, after 10; see ಮನ). P. p. ನಟ್ಟು (Śmd. 267. 284. 287; Čpr. 5, 36). ಪಡುವ ಕಟ್ಟಲೆನ್ನು, ಕಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟು ಗುಣ್ಣುವು (ಮೇಧಿ Nr.). ನಡು ನಟ್ಟುದು (ನಾಣ್ಣೆದುದು Čt. I, 7). See Čpr. 2, 35; 6, 37; Abh. P. 9, 67; 14, 189; Bp. 43, 7. 85; 44, 8; 46, 31. 32; 58, 39; Rāv. 10, after 31; Bh. 3, 2, 2. — ನಟ್ಟ ಕಮ್ಮದ ಹಾಗೆ ದಿಟ್ಟವೀರನು ಇರ ಬೇಕು. — ನಟ್ಟ ಮರಕ್ಕೆ ನೀರು ಎರಿದ ಹಾಗೆ. — ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಬಂಗೀ ನಟ್ಟ (Prva.). ಬಿಲ್ಲಿನ ದಾರ ನಡ ದಾರದನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ ತೋಲು (G. 159. 194). See Priv. s. ದಾದೋ ಗಡ.

ನಡು naḍu. 3. = ನಡೆ 2, etc., in ನಡು ಕೊಳ್ಳು (My.). ನಡು ಗಳ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅರಸರು ಯಾವಾತಗೆ ತಲೆ ಬಾಗಿ ನಡು ಕೊಳ್ಳು

ತಾಕೋ, ಆ ಅರಸು ಅಧೀಶ್ವರನು (G.). ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗಾದಿನ್ದ ನಡು ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಸ್ಥಿತಿ G.).

ನಡುಕ naḍuka. = ನಡಕ. (Śmd. 249 Māb.). Trembling, shivering, shaking; tremor; fear (ವೇಷಫು, ಕಮ್ಮು Hlā.; Nr.; Mr. 385; ಎಲೋಲ Čt. II, 39; ಅಲ್ಲಾಡು, etc., ಕಮ್ಮು ನ ಸಿ; ಹೊಮ್ಮಿಸಿತ್ತು Kk. 31; Śm. 76; My.). See Čpr. 4, 47; Rāv. 9, 22. — ನಡುಕಂಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To become afraid (ಧಯವನ್ ಆನ್ Kk. 72).

ನಡುಗಿಸು naḍugisu. To cause to tremble, etc. (Bp. 1, 49; J. 28, 2; B. 5, 139; My.).

ನಡುಗು naḍugu. 1. = ನಡಗು. To tremble, to shake, to shiver, to quake (ಕಮ್ಮನ Śmd. Dh., o. r. ನಡಗು; My.; T. ನಡುಕ್ಕು, ನಡುಗು; M. ಚಳುಕ್ಕು, ಇಳುಕ್ಕು, ನಡುಕ್ಕು). ನಡುಗುವನ (ಪ್ರಸ್ತನ್ನ, ಸ್ಥಲಿತ Hlā.). ನಡುಗಿದರೆ ಗುಡುಗು ಕೇಳೇ ತೇ—ನಡುಗುವವನ ಮೇಲೆ ಸತ್ತ ಪಾವು ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prva.). See Čpr. 7, 109; Abh. P. 13, 75; Bp. 46, 22; 58, 36. 62; Rāv. 5, 118; 6, after 24; 9, 24. 25. 29; J. 4, 28; B. 4, 41.

ನಡುಗು naḍugu. 2. Trembling, shivering, tremor (ನಡುಕ G.). — ನಡುಗುರೋಗ. The tremor of a person who is weak, infirm, or old (My.).

ನಡುಗುವಿಕೆ naḍuguvikē. Trembling, etc. (Si. 295).

ನಡುವಣ್ naḍu-aṇ. (Śmd. 135). Relating to the middle or midst; the middle or midst. Declension: ನಡುವಣ, ನಡುವಣಿಂ, etc. (135). ನಡುವಣ ಕರ್ಪಂ (81). ನಡುವಣ ಅಕ್ಷರಂ, ನಡುವಣ ವಚಾರ ಯಕಾರಂಗಳ್, ನಡುವಣ ಎತ್ತಂ, ನಡುವಣ ವರ್ಣಂ (184. 188. 360. 361 Čm.). ಚಂದ್ರ ಮುಣ್ಲದ ನಡುವಣ ಕಪ್ಪು (ಮೃಗ, etc.); ಮುತ್ತಿನ ಸರದ ನಡುವಣ ಮಾಣಿಕಂ (ತರಲ); ನಡುವಣದು (ಮಧ್ಯಮ, ಮಧ್ಯಮಾಯಾ, ಮಧ್ಯಸ್ಥಿನ Hlā.). ಉದಕದ ನಡುವಣ ತವರು (ದ್ವೀಪ, etc.); ಮರದ ಮೊದಲಿನ್ನ ಕೊಮ್ಮುಪರಿಯನ್ನವರ್ಧ ನಡುವಣ ದಿಣ್ಣು (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ, etc.); ಹೆಬ್ಬಿಟ್ಟು ನಡುವಣ ಬೆರಳೂ ಕೂಡಿ ಅಳದಡೆ ತಾಲ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ನಡುವಣಂ. -ಅಂ. (Śmd. 136). A man of the oentre.

ನಡುವು naḍuvu. = ನಡು 1, etc. (Śmd. 135. 210. 215. 229; ಮಧ್ಯ Nr.; My.; T.; Tē. ನಡುಮು). ಪಾತ್ರಮನೆ ತೊಡೆಯ ನಡುವಿಗೆ ನಾಮಂ (Mr. 415). ಅನೆಯ ದನ್ನಮೆರದದ ನಡುವು (ಪ್ರತಿ ಮಾನ 155). ನಡುವಿನ ನಾಯುನೋವು (ಗೃಧ್ರಸಿ Si. 485). ನಡುವಿನ ಮಗ (B. 3, 15). — ನಡುವನ್ನರ. = ನಡವನ್ನರ. (My.).

ನಡುವೆ naḍuvē. (Śmd. 145). = ನಡೆ 2, ನಡಿವೆ. The very midst or middle;—the midst or middle; in the midst or middle; between;—an intervening space; difference (My.). ಕಿಡುಕುಚಿಕೆಯ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ನಡುವೆಯುಂ ಕರಧ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ನೇತು); ಎರಡು ಕಾಲ ನಡುವೆ ಪನ್ನೆರಡು ಅಂಗುಲದ ತೆದಪಾಗಿದ್ದೆ ವೈತಾಮ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ನಡೆಯೊಡೊನ್ನ ಧೂಮ, ಕುಡಿಯೊಡೊನ್ನ ನೀರು, ಸುತುವನ್ನ ಒನ್ನ ಇರುತಿರೆ ಕುಲಗೋತ್ತನನುವ ಎತ್ತಣದು? (Sp.). See Śmd. 64. 65. 66. 126. 149; Čpr. 2, 41; 7, 40. 91; Bp. 43, 71; 53, 31; Rāv. 13, 73; J. 3, 36; 15, 10; Č. Bp. 5, 2; Si. 29. 214. 473; B. 2, 37; 3, 36; 4, 44. 152. 184.

ನಡೆ naḍē. 1. = ನಡಿ 1. To walk; to march; to go on, to proceed; to go; to be current; to continue; to come to pass, to take place; to behave, to conduct one's self; to be carried out, to succeed; to go with (one)

as a leader, to be obedient to (ಗಮನ ಕೆಂದ. Dh.; My.; T., M. ನಡ; Tē. ನಡುಡು). P. pa. ನಡ, ನಡದು, ನಡು, ನಡೆ, ನಡೆದು. ಕಾರೋಕ್ ನಡೆವೆಸಿ (ಕೆಂದ. 125). ಮೂಗಾವು ದಮಂ ನಡೆದಂ (157). ನಡೆದುದು ಹಂಸೆ (169). ನಡೆವಂ (260). ನಡೆವುತೆ (Bp. 1, 49), ನಡವುತು (21, 9). ಪಡೆವರಸಿ ನಡೆವುಡು (ಅ ಭಿಷೇಣನ; ಬಟ್ಟೆ ನಡೆವಾತಂ (ಪಾನ್ಫ, ಪಥಕ, etc. Hlā.). ಅವನಾ ನೊಟ್ಟುನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆದಾನು, ಅತ ನು ಅಥೈಮುತ್ಯ, etc. ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೀಗೆ ನಡ ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕೆನ್ನು, ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಎಳಿಸಿ ಹೇಯುವಿಕೆ (ಅವನಾದ, ನಿರ್ದೇಶ 81. 265). ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ನಡದು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ವ್ಯಕ್ತಾನ 437). ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಡದನ್ನಾ ಪರಿವೃದ್ಧಿಯು (ಅವನಾದ 386). ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂವತ್ಸರ (ಐತಮ); ನಡೆಯುವ ಹಗಲು (ಅದ್ಧ 476). ಒನ್ನು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕುದು ರೆ ಎತ್ತು ದೂರ ದಾರಿಯನ್ನು ನಡೆಯಲಾಪದೋ, ಅತ್ತು ದೂರದ ಹಾದಿ (273). ಹೋರನೊಡನೆ ದಾರಿ ನಡೆಯುವದೇನು? (Dp. 167). ಸೊಕ್ಕಿ ನಡೆಯುವ ಧೃತ್ಯನ ಅವ ಕೂರಕೃತ್ಯ (54). ದೇಶದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ತಮಾನವತ್ತಗನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 4, 87). ನಡೆಯೋದು ಕಾಲ್ಪಡೆ, ಮಾತು ಪಾಲಕಯ ಮೇಲೆ. — ನಡೆಯ ಬಲ್ಲವನ ಒಡನೆ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲವ ಕೊಣ್ಣು ಹೋದ. — ನಡೆಯ ಲಾಪರೆ ನಡತೆ, ಹೊದಿಲಾಪರೆ ಹೊದಿ (Prva.). ಈ ರೂಪಾಯಿ ನಡೆ ಯುವದಿಲ್ಲ (My.). ಸದ್ಗುರುವಿಗೆ ಎಳೆಯನಾಗಿ ನಡೆಯ ಬೇಕು (My.). ನಾಡಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ (My.). ನನ್ನ ಮಾತು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ (My.). See ಕೆಂದ. 28. 72. 255. 280. 407; Ūpr. 4, 11; Bp. 1, 56; 2, 5; Bh. 1, 5, 7; 1, 8, 53. 58; 2, 4, 5; Ū. Bp. 2, 4; Rā. 6, 132; 10, after 5; 10, 10; J. 2, 39; 3, 41; 6, 3; 15, 2; 22, 4; 81. 264. 294. 396. 2. to go into, to enter. ಕುಡುವಿಲ್ಲನ್ ಎಡ್ಡ ಕೋಲುಂ ನಡೆದು ದಲ್ ಅನ್ನು ಒರ್ವನ ಎರ್ಡಿಯಂ (ಕೆಂದ. 89. 221). — ನಡದಾಟ. -ಅಟ. Walking about, etc. (My.). — ನಡದಾಡು. -ಅಡು. To walk about, etc. (My.). — ನಡೆ ನಡೆ. rep. (ಕೆಂದ. 231. 272; Bp. 16, 29; 47, 50; 58, 42). — ನಡೆಯಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to take (one's own) course (B. 5, 233).

ನಡೆ ನಡೆ. 2. (ಕೆಂದ. 250). = ನಡೆ. Walking; going; walk; course; gait; march; pace; a going: a time or turn, as in fetching water from a well;—conduct, deportment, behaviour;—walking property: cattle (ಸಿದ್ಧಯಾತ್ರೆ Mr. 408; ಎಹಾರ, ಪರಶ್ವಮ, etc. Mr. 438; My.; Tē., M.; T. ನಡೈ). ನೀರ ನಡೆ ಹಾಯ್ದು ತಪ್ಪ (ಉಡುಪ, ಪ್ಲವ Mr. 416). ಗಾಳಿಯ ನಡೆ (ವಾ ಯುಡಾರ, ಲಘು Nn. 145). ನಿಡ್ವೀಟಮಹ (ಅನೆಯ) ನಡೆ (ಸ್ಥೂ ರೋಡ್ಡು Mr. 158). ಇಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲದ ಸೇನೆಯ ನಡೆ (ಅಸಮ್ಭವ ಚಮೂಗತಿ Nr.). ಭಕ್ತಿಯ ನಡೆ (Bp. 56, 19). ಸತ್ಯಸದ್ಗುಣ ತೀರ್ಥ, ಉತ್ತಮರ ನಡೆ ತೀರ್ಥ, ಸತ್ಯರ ಸಂಗವದು ತೀರ್ಥ; ಹರಿವ ನೀರ ಎತ್ತಣ ತೀರ್ಥ? (Sp.). See Ūpr. 5, 99; 6, 69; 7, 77; Bp. 5, 28; ಕಾಲು-, ಕಾರ್-, ಬಿರು-, ಬಿರು-, ಮೇರ್-. — ನಡೆಗರ್. -ಕರ್. To learn to walk (nicely, ಕೆಂದ. 230; Abh. P. 3, 129). — ನಡೆಗರಿ. -ಕರಿ. = ನಡೆಗರ್. (ಕೆವ. 3, 61; 4, 3). — ನಡೆ ಗಿಡು. -ಕಿಡು. To become unable, or cease, to walk, move, etc. (Abh. P. 10, 233; 13, 44; Grj. 8, 11). — ನಡೆ ಗಿಡೆ. reit. (Bp. 60, 21). — ನಡೆಗುಂಗು. -ಕುಂಗು. To become tired in walking (R.). — ನಡೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. To interrupt (one's) walk: to cease to stop (J. 7, 6). — ನಡೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ನಡೆ ಗಿಡು. (J. 10 sum.; 10, 11). — ನಡೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to walk or move; to walk, to proceed, etc. (Ūpr. 8, 70; Ū. Bp. 6, 51. 52; Rā. 4, after 56; 6, after 30; 13, after 77; V. 30, after 35; J. 8, 14; 19, 30). — ನಡೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊ ಳಿಸು. To cause to walk or proceed (Bh. 7, 6, 14). — ನಡೆ ಗೋಡೆ. -ಕೋಡೆ. = ನಡೆಗೋಡೆ. (Bh. 6, 4, 26). — ನಡೆಗೋಡೆ.

-ಕೋಡೆ. A fortification or fort that is self-moving (in the air, as those of Tripura, Grj. 6, after 56; Ū. Bp. 42, 24. 27). — ನಡೆಡಪ್ಪರ. = ನಡ. A litter with a canopy over it (Bp. 6, 22). — ನಡೆತೋರಣ. A tōraṇa affixed to two poles and carried in front of a procession (My.; V. 5, after 43). — ನಡೆ ನಡೆಗೆ. At every step (Bp. 16, 17). — ನಡೆ ನುಡಿ. Walking and speaking (J. 28, 19); conduct and speech (My.). — ನಡೆಬೇಗ. Quickness of walk (Bp. 3, 3). — ನಡೆವುಡಿ. A clean cloth that is spread out for walking upon or passing over (My.; Rā. 2, 5; V. 5, after 43). — ನಡೆಮಾಡ. A walking house: a self-moving. chariot of the gods (ಪಾದ್, ಪೋಮಯಾನ ಕೆ. 10, o. r. — ಮಾಡು). — ನಡೆಮಾಡು. = ನಡೆಮಾಡ, q. v. (ಪಾದ್, ಎಮಾನ ಕೆ.). — ನಡೆಯಂ ನಡೆ. To walk a walk (Bp. 44, 12). — ನಡೆವರೆ. -ಬರೆ. A net to be drawn together for catching wild beasts (ಕೆವ. 3, 24). — ನಡೆವೆಣ. -ವೆಣ. A walking corpse (Abh. P. 13, 130; Bh. 3, 23, 43; Rām. 3, 8, 4).

ನಡೆ ನಡೆ. 3. = ನಡೆ 2, etc. P. p. of ನಡೆ 1. — ನಡೆ ತರ್. (= ನಡೆದು ಕೊಣ್ಣು ಬರ್). To come, etc. ನಡೆ ತನ್ನಂ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪ ಕವಿವ ಅಮ್ಮುಧರವೋಲ (ಕೆಂದ. 281). ನಡೆ ತಹ ಕರಾತರ್ (Rāghb. 17, 64). ನಡೆ ತಪ್ಪ ವೇಟಿಗರ್ (Ū. Bp. 2, 4). ರಾಡೇನ್ಫು... ತಿವಿ ರಕ್ಕೆ ನಡೆ ತರ್ವಾಗರ್ (Rā. 6, after 11). ನಡೆ ತಾರ! (Bp. 12, 43). See Ūpr. 6, 96; Grj. 4, 38; Bp. 2, 44; 24, 36; 26, 6; 30, 24; 43, 27; 57, 58; Rā. 13, after 97; J. 2, 46; 26, 4; 30, 42; Bh. 2, 4, 7; 2, 13, 6.

ನಡೆ ನಡೆ. 4. (tr. ನಡು 2). Fixedly, firmly, prying-ly, inquisitively. ಕರಾಟಿಗರ್ ಅಟಮಂ ಮನಂಗೊಳಿ ನಡೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ, ಕುಣಿಯರ್ ನಡೆ ಕಲ್ಪು (ಕೆಂದ. 230). ಮಡದಿಯರ ನಡೆ ನೋಡು ಕಡೆಗರ್ (Rāghb. 17, 67). See Abh. P. 1, 117; Rā. 2, 49; 5, 40. 124; 6, after 10, 30 & 132; 10, 8; 13, 95. Cf. ನಾಡೆ.

ನಡೆಯಿಸು ನಡೆಯಿಸು. = ನಡೆಯಿಸು, etc. (ಕೆಂದ. 233; 81. 84).

ನಡೆವಳಿ ನಡೆ-pali. (ಕೆಂದ. 252). = ನಡೆವಳಿ.

ನಡೆವಳಿಕಾಯಿ ನಡೆವಳಿ-kāra. = ನಡೆವಳಿಕಾಡ, q. v.

ನಡೆಸು ನಡೆಸು. = ನಡೆಯಿಸು, etc. (Bp. 6, 2; 51, 44; 53, 13; Bh. 1, 8, 8. 23; J. 2, 29; My.).

ನಡ್ಡಿ ನಡ್ಡಿ. The back of the waist, the hollow above the loins: a depression, a sinking, crookedness (Tē.). — ನಡ್ಡಿ ಮೂಗು. A turned-up nose (Tē. ನಡ್ಡಿ ಮೂಗು). ನಡ್ಡಿ ಮೂಗುಳ್ಳವ (ಅವಟಿಟಿ, ಅವನಾಟಿ, ಅವ ಧ್ವಟಿ, ನತನಾಟಿ 81. 297).

ನಡ್ಡಿ ನಡ್ಡಿ. An abundance of reeds.

ನಡ್ಡಿ ನಡ್ಡಿ. Abounding in reeds.

ನಡ್ಡಿ ನಡ್ಡಿ. Abounding in reeds.

ನಡ್ಡಿ naṭṭu-3. = ನಡ್ಡಿ. A relative, a kinsman; a friend (ಅತ್ತೀಯ, ಸ್ವಜನ, ಬನ್ಫು, ಅಪ್ಪ, ಜ್ಞಾತಿ, ದಾನ್ದವ Hlā.; Mr. 311; ದಾಯಿಗ, ಬನ್ಫು Nn. 140; My. only = ಬನ್ಫು; Tē. ನಡ್ಡಿ ಕಾಡು, a friend; T. ನಡ್ಡಿ ನ, a friend; M. ನಡ್ಡಿ, ನಡ್ಡಿ, to remember with love and gratitude; see s. ನಡ್ಡಿ 1; cf. ನಡ್ಡಿ 1 & 2). ಸಖ್ಯ, ಪ್ರಾಪ್ತವದೀನ ಎನ್ನಿಡೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು ನಡ್ಡಿ; ಸಂಗಡಿಶನಮನ್ನ, ಎಮ್ಮರು; ಮಿತ್ರ, ಸುಖ್ಯತ್ ಎನ್ನಿಡೆ ಎಡೆಯಲಾದ ಸಂಗಡಿಗನು; ನಡ್ಡಿ ನಡ್ಡಿ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). ನಡ್ಡಿ ನಡ್ಡಿ ಮಾತುಗೇಳದೇ ಓಪನೆ, ಪರಮಾತ್ಮ! (ಕೆಂದ. 120). ನಡ್ಡಿ ರಿ, ನಡ್ಡಿ ರಿ! (153). ಹನ್ನಾಗಿಡರೆ ನಡ್ಡಿ, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ವೇಹಿತರು. — ಕೆಟ್ಟು,

ನವ್ಯರ ಸೇರ ಬೇಡ; ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮ ಕೇಳ ಬೇಡ.—ತುಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ನವ್ಯರು ಬಂದರೆ ಗಣ್ಯಗಿಂತ ಕಡಿ (of less value than a valueless bundle).—ತುಣ್ಣಿನಿಗೆ ನವ್ಯರಿಲ್ಲ ಬಣ್ಣರ ಹಾಗೆ.—ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಗೆ ಬಡ ನವ್ಯ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prvs.). ಹಿತನವ್ಯ (ಹಿತರ, ಬೇಟೆ Mr. 288). ನವ್ಯರು ಬಣ್ಣರು ಹಣವಿನ ಗಣ್ಯರಿನ ತನಕ ಹೇಡುವದ್ದಿ ನಡೆ ವರು; ಗಣ್ಯರ ತೀರ್ಪು ಮುಂದಿನ ನವ್ಯರ ಗಣ್ಯರಿಗೆ ಗಾಣ (Subhāshitakandapadya). ನೀತಿಯ ಬಲವ ಪುರುಷಂ, ಮಾತುಗಳ ಕೆಡಿಸಿ ನುಡಿಯದಾತನೆ ಚತುರಂ, ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾಡ್ತಿನ ನವ್ಯಂ, ಭೀತಿಯೊಳರ್ಪ ವನೆ ಭೃತ್ಯ (ditto). See Bp. 37, 81; 59, 26. Feminine ನವ್ಯರು (My.).

ನವ್ಯತನ nantātana. = ನವ್ಯತನ. Relationship (My.). ದೊಡ್ಡವರ ನವ್ಯತನ ಬಡವನಿಗೆ ಬಣ್ಣತನ (Prv.).

ನವ್ಯರ್ತನ nantartana. = ನವ್ಯತನ. See ಪದ್.

ನವ್ಯಸ್ತಿಕೆ nantastikē. = ನವ್ಯತನ, ನವ್ಯಸ್ತಿಕೆ. (My.).

ನವ್ಯಕೆ nantikē. = ನವ್ಯತನ. ತನ್ನೆಯವನ ನವ್ಯಕೆ ಸಲ್ಲ, ಒಪ್ಪಿ ಯಾಗ ಹೋಗ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ನವ್ಯತಿ nantiti. = ನವ್ಯತಿ. A female relative (My.).

ನವ್ಯು nantu. = ನವ್ಯು. Relationship (My.); friendship (ನವ್ಯು Ūt. I, 6; ಅಣ್ಣು Kk. 70; T. ನಿನದು, Tē. ನಿನರು, affection, attachment). ನವ್ಯಾದುದು (ಅಪ್ಪಿತ Ūt. I, 65). ನವ್ಯು ಉದಯ ಬೇಳು, ರತ್ನವು ಉದಯ ಬೇಳು.—ಅಣ್ಣು ತಪ್ಪಿದರೆ ನವ್ಯು ತಪ್ಪಿತೇ?—ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ನವ್ಯು, ಹುಳಿ ಮೆಣಸಿಗೆ ನವ್ಯು.—ನವ್ಯು ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು, ಸಾಲ ಕೇಳದೆ ಹೋಯಿತು (Prvs.). See Prv. s. ಗಣ್ಣು. — ನವ್ಯುಗೊಳುಡ. —ಕೊಳುಡ. Conciliation. ಸಾಮ ಎನ್ನೊಡೆ ಎನಯದಿಂ ನವ್ಯುಗೊಳುಡ (Nr.).

ನವ್ಯು nanpu. 1. = ನವ್ಯು. Friendship, affection, love, favour, confidential relationship, familiarity, intimacy, relationship (ಪ್ರಣಯ, ಪ್ರಸರ Hk.; ನವ್ಯು Ūt. I, 6, o. r. ನವ್ಯು; Abh. P. 10, 114. 172; see ಪುಸ.). — ನವ್ಯುವೆವ್. —ವೆವ್. To acquire love or favour (V. 9, 5).

ನವ್ಯು nanpu. 2. Delightfulness, charm, pleasantness, agreeability (ನಿಗರ, ನಟ್ಟ, ಅನು, etc., ಮನೋಹರ Ūt.; Ūpr. 8, 9; V. 2, 33; Tē. ನನುಪ; see ನರ್ 1, ನರಿ 1, ನರಿ). ನತ nata. Bent, bowed; depressed, sunk; crooked, curved; inclined to. (Śmd. 13; Ūh. v. 62).

ನತನಾಸಿಕ nata-nāsika. Having a depressed or flattened nose.

ನತಾಸ್ಯ nata-āśya. A person whose face is bent down (Grj. 10, 78).

ನತಿ nati. Bending, bowing; crookedness; a bow; a courtesy. See ಪ್ರಣತಿ; Ūpr. 7, 17.

ನತ್ತು nattu. = ನತ್ತು. To stutter, to stammer (My.; M. ನತ್ತು, ನತ್ತು). — ನತ್ತಿ ಮಾತಾಡು. To stammer (My.). ನತ್ತಿ ಮಾತಾಡುವವನ ಮಾತು ಸುತ್ತಿ ತೊಂದರಿದರೆ ಪಟ್ಟು ಅದೀತೇ? (Prv.). ನತ್ತು nattu. = ನೊತ್ತು. A nose-jewel (My.; Tē., T.; Mhr. ನಥ; see ಗಾಡಿ, ಮೂಗ.). ನತ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದವಳು ಮುತ್ತು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ.—ನತ್ತು ಇಲ್ಲವೆನ್ನು, ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವೆನ್ನರೆ ಮತ್ತೆ ಬನ್ನೀತೇ? (Prvs.).

ನತ್ವ natva. 1. The letter or syllable ನ (Śmd. 127. 129. 178. 280. 342. 350).

ನತ್ವ natva. 2. The state of being not: doubt, suspicion, uncertainty (My.; Tē.).

ನದ nada. Sounding, making a noise; see ನಿ. 2, a river,

the personification of which is male (ಉದ್ಭ್ರ, ಭೇದ್ಯ, ಗಣ್ಣು ದೊಡ್ Mr. 418; see ಗಣ್ಣುದೊಡ್).

ನದತ nadat. Sounding, making a noise, roaring (Rāv. 13, 65).

ನದರು nadaru. = ನದರು. (My.; Br.).

ನದಿ nadi. ನದೀ. A river, the personification of which is female (ದೊಡ್ Nn. 40). See ತೊಡ್, ಪೊಡ್. ನದೀ ಬಾಟ ಬೇಕಾದರೆ ಗುಡಿಗೆಯನ್ನ ಅದೀತೇ?—ನದೀ ಬಾಟ ಬೇಕಾದರೆ ಬಿಡಿಗೆಯೇ ಅಗ ಬೇಕೋ?—ನದೀ ಬಾಟ, ಬದೀರಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ನದೀರ nadi-tira. (ನದೀರೇರ). The bank or shore of a river. See ಒತ್ತು.

ನದಿಪು nadipu. = ನದಿಸು. To extinguish (v. t., Ūpr. 7, 47; 9, 120).

ನದಿಪ್ರವಾಹ nadi-pravāha. = ನದೀಪ್ರವಾಹ. (My.; see ಒದ್ದು).

ನದೀಪ್ರವಾಹ nadi-pravāha. The current, stream or flow of a river (My.).

ನದೀಮಾತೃಕೆ nadi-mātrika. Nourished or watered by rivers.

ನದೀನರ್ಜ nadi-sarja. The tree Terminalia arjuna W. & A.

ನದುಳು naduḷu. Wonder, surprise. ನದುಳ ನಗೆಗಳ ಮೊಗದ ಮುರುಹಿನ ವದನಮ ಅರಿಮುಸುಕುಗಳೊಡುರ್ದು (Rām. 3, 7, 13; Mhr. ನವಲ).

ನದ್ಧ naddha. Bound, tied, connected. See ಸನ್.

ನದ್ಧಿ naddhri. A strip of leather, or leather thong.

ನದ್ಧಿಮ್ಬುಜೀವನ nadi-ambu-jīvana. Deriving its sustenance from river-water.

ನನ್ nan. 1. = ಂ 1, etc. (I). See its plural ನಮ್ and ನಾಮ. Genitive: ನನ, ನನ್ನ, ನನ್ (My.). ನನ್ನಗ, ನನ್ನಸ (My.). ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಅಗು, ಮಗಕೇ! (Prv.).—Dative: ನನಗೆ, ನನಿಗೆ (My.; Si. 48. 378. 389), ನಂಗೆ (My.). ನನಗೆ ಬಾರದ ಗಾಡೆಯಿಲ್ಲ, ಕಾಗೆ ಕುಣ್ಣಿ ದ ಮರವಿಲ್ಲ.—ನನಗೆ ಬಾರದು, ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದು; ಚಕ್ಕವ್ವ ಬಲ್ಲ, (ಅದರೆ ಇವನು ಈ) ಊರಲ್ಲಿಲ್ಲ.—ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಹೋದು; ಒಪ್ಪಾನಕ್ಕ ಕೇಡು.—ನನಗೆ ಬೇಡಾದ ಹೆಣ್ಣು ಅವ ಯಾರಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ನೆ?—ನನಗೂ ನಿನಗೂ ವಿತ್ತಾಸ; ಮಾನ ಕುಳ್ಳೇರಿ ಕೆಯ ಹಾಕ ಬೇಡ! (Prvs.).—Accusative: ನನ್ನ, ನನ್ನನು, ನನ್ನನ್ನು (My.). ನನ್ನೇ ತಿರುಗಿ ಹೆದರಿಸುತ್ತಾನೆ (B. 4, 199).—Locative: ನನಲಿ, ನನಲಿ, ನನ್ನಲಿ (My.).—Ablative: ನನಿನ್ನ, ನನ್ನಿನ್ನ (My.).

ನನ್ nan. 2. = ನಾ 2, etc. Four (Tē., M.).—ನನ್ನದು Four hundred (My.; Tē.).

ನನದು nanadu. = ನನದು. P. p. of ನನೆ 1.

ನನನ್ದು nanandri. = ನನಾನ್ದು. A husband's sister, a sister-in-law (My. Amara).

ನನಸು nanasu. 1. = (ನಚ್ಚು 2), ನನಸು, ನನಸು 3. Truth; truly, certainly (ದಿಟ Ūmd. II, o. rs. ನನಸು, ದಿಟ್ಟ; ವಲಂ, ವೆದಂ, ದಿಟ Kk. 48, o. r. ನನಸು; ನಿಕ್ಕವ, ನಿಸದ, ವನ್ನಿ, ವಲಂ, ವೆದಂ, ವರ್, ಸಾಟ, ದಿಟ Ūm. 34; cf. ನನ್ನಿ 1).

ನನಸು nanasu. 2. = ನನಸು 2. To make wet, to moisten. ನನಸರ್ ಪಟ್ಟು (ಅರ್ಥ, ಸಾರ್ಥ Nr.).

ನನಾನ್ದು nanāndri. = ನನನ್ದು, ನಾದನಿ, ನಾದಿನಿ, ನಾದುನಿ. A husband's sister. 2, a brother's wife (see ನಾದುನಿ).

ನನು na-nu. Is it not so? it certainly must be so! certainly, assuredly (ನಿಶ್ಚಯ Nn. 163; ಬೆಸಗೊಣ್ಣು ನಿರ್ಧರಿಸು ವುದು Mr. 537); just! well! pray! (ನುತಸಮ್ಭವನಾ, ಒಕ್ಕುಕ ಸಮ್ಭವನೇ 163).

ನನೆ nanē. 1. = (ನಾನ್ 2), ನನೆ 3. To become wet,

moist, or soaked (ಅರ್ಧಭಾಸ ಕೆಂದ. Dh.; ಅರ್ಧತ್ವ ಸಂ. 99; ಸೋರ್ 103; M.; T. ನನ್ನ; T. ನಮ್ಮ, moisture, wet, damp; T., M. ನಳ, ನಳರ, cold, coldness; M. ಇಳುವು, dampness). P. pa. ನನದು (Bp. 47, 15), ನನದು (J. 13, 14). ನನವತ (Bp. 60, 48). See Bp. 38, 8, 14; 51, 24; Rā. 9, 24; J. 28, 36; 30, 13.

ನನೇ nanē. 2. P. p. of ನನೇ 1, in ನನ ನನದು (Bh. 1, 19, 21).

ನನೇ nanē. 3. Flower-buds to come forth; to bud. ನನತುದು (ನನೆ ಎದುದು ಕೆಂದ. 21; Kk. 19; ನನವತುದು ಸಾ.; Tē.).

ನನೇ nanē. 4. A flower-bud, an unblown flower, an opening bud (ಪುಷ್ಪಕುಟಲ ಕೆಂದ. Dh.; ಕಲಿಕೆ, ಕೋರಕ Nr.; ಪುಷ್ಪಕ, ಮೊಗ್ಗ, ಮುಗುಳ, ಕುಟ್ಟಲ Kk. 23; ಸಂ. 22; Ūpr. 7, 115; Rām. 1, 16, 52; Tē.; T. ನನ್ನ, ನನ್ನ; M. ನಮ್ಮ, ನಾಮ್, a shoot, sprout, germ, see ನಾಟ). ಅವ್ಯಕ್ತಮವ್ವ ಕಹಿ ನನ (ಇದರ, ಹಾಲಕ Nr.). See ಎಳೆ. — ನನಕೊನವೋಗು. — ಪೋಗು. The point of a bud to disappear: to bloom: to rejoice (Rā. 4, 6, 83; V. 5, after 28). — ನನಗಣ. — ಕಣ. An arrow of buds (Abh. P. 5, 5; 9, 35; Grj. 4, after 104). — ನನಗಣ. — ಕಣ. Whose arrows are buds: Kāma (Abh. P. 9, 36; Grj. 10, after 45). — ನನಗೊಮ್ಮ. — ಕೊಮ್ಮ. A branch with buds (Abh. P. 1, 108). — ನನಗೊಯ. — ಕೊಯ. To gather flower-buds (Ūpr. 7, 101). — ನನಗೋರ. — ಕೋರ. — ನನಗಣ. (Grj. 7, 67). — ನನಗೊದಿಗ. — ತೊದಿಗ. Ornaments of flower-buds (Grj. 4, after 21). — ನನಯಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. Kāma (Grj. 7, after 11). — ನನಯಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. — ನನಗಣ. (Ūpr. 7, 45; Abh. P. 9, 164; Grj. 7, 25). — ನನವಿಲ. — ವಿಲ. A bow of buds (Rā. 8, 71). — ನನವಿಲ. — ವಿಲ. Whose bow consists of buds: Kāma (Rā. 7, 63). — ನನಯೇದು. — ಎದು. — ನನೇ 3, q. v. (Rā. 9, 47). — ನನವೆದ. — ವೆದ. To get buds, to bud (see ಸಾ. a. ನನೇ 3). — ನನವಾಸು. — ವಾಸು. A bed of buds (Rā. 8, 71).

ನನೇತು nanētu. P. p. of ನನೇ 3.

ನನೇಸು nanēsu. = ನನೇಸು 1, q. v.

ನನೇಹ nanēha. Becoming wet; wetness, dampness. ತೇಮ ಸ್ತೇಮ ಸಮುನ್ದನ ಕ 3 ನನೇಹದ ಹಸರು (Nr.).

ನನ್ನ nanda. Happiness, joy. 2, N. of a cowherd who was the foster-father of Kṛishṇa. (Bhāgavata 10, 4, 7). 3, N. of a king of Pāṭaliputra who lost his kingdom by the machinations of Ūṇakya. 4, N. of a vṛitta (Ūh.). ನನ್ನರಾಯನ ಬಣ್ಣಾರ ನಾಯಿ ನರಿ ತನ್ನ ಹೋಯಿತು. — ನನ್ನನ ಬಣ್ಣಾರ ನಾಯಿ ಪಾರಾಯಿತು (Prva.).

ನನ್ನಕ nandaka. Gladdening. 2, N. of a vṛitta (Ūh.). 3, the sword of Viṣṇu or Kṛishṇa.

ನನ್ನನ nandana. Gladdening. 2, a son. 3, a garden frequented by the gods: Indra's pleasure ground; a garden, a grove. 4, the twenty-sixth year of the cycle of sixty (My.). See ತಾಲ.

ನನ್ನನನ್ನನ nanda-nandana. The foster-son of Nanda: Kṛishṇa. (My.).

ನನ್ನನೇ nandanē. A daughter (ದುಹಿತ್ಯ, etc. Mr. 309).

ನನ್ನಾ nandā. = ನನ್ನದ, of ನನ್ನ 1. — ನನ್ನಾದೀಪ. A lamp that is always kept burning (My.). — ನನ್ನಾದೀವಿ. = ನನ್ನಾದೀಪ. (My.).

ನನ್ನಿ nandi. Joy, delight, welfare; happy; gladdening. 2, a son. 3, name of an attendant of Śiva: the bull on which he rides (Bp. 1, 52; 2 sum.; 37, 50; 45, 46; ತಂಡ Mr. 14). 3, the tree Cedrela toona Roxb., the wood of which resembles mahogany (ಪುಂಗವ Mr. 121). 4, the tree Lagerstroemia microcarpa (Van Someren). — ನನ್ನಿ ಕಮ್ಮ. A large bamboo pole with a metal Nandi attached to its middle and a vyāsaḥasta on its top (My.). — ನನ್ನಿಗಿಡ. = ನನ್ನಿ No. 3. (ಕಾನ್ತಲಕ, ಕುಣಿ, ಕುವೇರಕ G.). — ನನ್ನಿ ಬಟ್ಟಲುಗಿಡ. = ನನ್ನಿ ಬಟ್ಟು. (ನನ್ನಾವರ್ತ G.). — ನನ್ನಿ ಬಟ್ಟುಗಿಡ. A shrub with fragrant white flowers, cultivated in gardens, Tabernaemontana coronaria Br. (St. & Pl.; My.). — ನನ್ನಿಮರ. = ಬಿಳಿ ನನ್ನಿಮರ. A large timber tree with white bark, Lagerstroemia parviflora Roxb. (Z.). See ಬಸವಗಿಡ. — ನನ್ನಿಯ ಹದುವಿ. = ನನ್ನಿವ್ವ. (Bp. 53, 16).

ನನ್ನಿಕ nandika. = ನನ್ನಿ No. 3.

ನನ್ನಿಕೇಶ nandika-śa. = ನನ್ನಿಕೇಶ್ವರ. (Bp. 54, 49; Rā. 1, 1).

ನನ್ನಿಕೇಶ್ವರ nandika-śvara. = ನನ್ನಿಕ. N. of Śiva's chief attendant (Bp. 2, 10; 9, 11; 10, 20; 45, 47).

ನನ್ನಿಗ್ರಾಮ nandi-grāma. N. of a village where Bharata resided during Rāma's banishment. (Rām. 2, 6, 34).

ನನ್ನಿತ nandita. Pleased or satisfied with, contented with, gladdened, delighted. See —; Bp. 2, 21.

ನನ್ನಿದುರ್ಗ nandi-durga. A high hill in the Mysore country (My.).

ನನ್ನಿಧ್ವಜ nandi-dhvaja. A banner with a bull on it (Bp. 5, 39; 58, 58). 2, = ನನ್ನಿಕಮ್ಮ (My.).

ನನ್ನಿನಾಥ nandi-nātha. = ನನ್ನಿಕೇಶ. (Bp. 2 sum.; 10, 12; 57, 24).

ನನ್ನಿನಿ nandini. A female who makes happy or gladdens; a female who is happy. 2, a daughter. 3, a fabulous cow, a sort of cow of plenty, the property of Vasishṭha. (My.).

ನನ್ನಿಪತಾಕೆ nandi-patākē. = ನನ್ನಿವ್ವ. (Bp. 56, 5).

ನನ್ನಿಮಣ್ಣಲಿ nandi-maṇḍala. N. of a kṣhētra (Bp. 2, 28).

ನನ್ನಿಮುದ್ರೆ nandi-mudrē. The stamp or impression of a Nandi or bull (Bp. 52, 47).

ನನ್ನಿವಟ್ಟ nandivaṭṭa. Tbh. of ನನ್ನಾವರ್ತ. (Ūpr. 7, after 115; ಪುಷ್ಪ Nn. 110; Mr. 478; ತಗರ Mr. 125).

ನನ್ನಿವರ್ಧನ nandi-varḍhana. Increasing pleasure; Śiva; a son; a friend. 2, the tree Cedrela toona Roxb. (ತುನ್ನ, ನನ್ನಿವೃಕ್ಷ, ಬಸವನ ಗಿಡ, etc. Si. 153). — ನನ್ನಿವರ್ಧನಹೂವು. The flower of that tree (Si. 153).

ನನ್ನಿವಾಹ nandi-vāha. = ನನ್ನಿವಾಹನ. (My.).

ನನ್ನಿವಾಹನ nandi-vāhana. Riding on a bull: Śiva (Bp. 27, 26).

ನನ್ನಿವೃಕ್ಷ nandi-vṛiksha. The tree Cedrela toona Roxb. (= ಕಡ್ಲೆ, ಕಾನ್ತಲಕ, ಕುಣಿ, ಕುವೇರಕ, & ತುನ್ನ). ಅಶ್ವತ್ಥಾಚಾರಮವ್ವ ನನ್ನಿವೃಕ್ಷ (ತುನ್ನ, ಕುವೇರಕ, etc. Nr.).

ನನ್ನಿಸು nandisu. = ನಂದಿಸು, ನಂದಿಸು. To extinguish, to quench (Abh. P. 14, 100; Bp. 3, 16; 45, 47; Rām. 6, 10, 27).

ನನ್ನಿಕೇಶ nandi-śa. = ನನ್ನಿನಾಥ. (Bp. 2, 15).

ನನ್ನಿಕೇಶ್ವರ nandi-śvara. = ನನ್ನಿಕೇಶ. (Bp. 1 sum.; 2, 7; 43, 41; 53, 5; 54, 40; J. 14, 21; Si. 461).

ನನ್ನ nandu. 1. = ನೊನ್ನ 1. To lose one's splendour, to be extinguished, to be quenched, to go out (ಗತತೇಜಸ್ ಸ್ಮದ. Dh.; ಗತತೇಜ ಸ್ಮ. 98; My.; T. ನದು). See Bp. 11, 12; 50, 55; J. 28, 5; 31, 62. — **ನನ್ನೆ ವೊಯ್.** -ವೊಯ್. To beat (any thing) so that (it) is extinguished, i. e. to quench (Räv. 9, 18; 13, after 97).

ನನ್ನ nandu. 2. (= ನನ್ನ 1). To be ruined, to be destroyed, to perish; to disappear, to vanish;— to destroy (ಎನಾತ ಸ್ಮದ. Dh.; ನಾತ ಸ್ಮ. 98; T. ನದು, to destroy; ನನ್ನ, to be ruined, etc.; ನಲಿ, to perish; cf. ನಮ್ಮ, ನಮ, ನಸ 1).

ನನ್ನೆ nandē. Delight, felicity, prosperity: its personification: name of a śakti: Gaurl, etc. 2, the first, sixth, or eleventh day of a fortnight. (My.).

ನನ್ನಾವರ್ತ nandi-āvara. = ನನ್ನಿವಟ್ಟ. The shrub *Tabernaemontana coronaria* R. Br. 2, a particular kind of diagram. 3, a sort of palace built in the shape of that diagram, a *catuṣśāla* without a western gate. 4, a species of large fish.

ನನ್ನ nanna. See s. ನನ್ 1.

ನನ್ನಿ nanni. 1. Truth, certainty; certainly, etc. (ಸಕ್ಕ ಓತ. I, 70. 100; ಸಕ್ಕ, ಸ್ವಜ Kk. 48; ನಿಕ್ಕ, ನಿವದ, ಸಕ್ಕ 64; ನಿಕ್ಕವ, ನಿವದ, ನನಸು or ನೆನಸು, ವಲಂ, ವೆದಂ, ದಲ್, ಸಾಜ, ಎಟ ಸ್ಮ. 34; My., also in ನನ್ನಿ ಆದು; T. ನನ್ನ, a good; what is right, well or beautiful; ನನ್ನ, a good; beauty; M. ನನ್ನ, good; what is right, advisable; see s. ನನ್ನಿ 2, & cf. ನಡ್ಡ 1 & 2, ನಲ್ 1). See Abh. P. 16, after 7; Bp. 1, 55; 2, 20; 5, 57; 9, 25; 29, 16; 46, 20; 49, 11; 61, 7; S̄m. 67; S̄iv. 2, 118; Sp. s. ಲಗೆ 1. — ನನ್ನಿ ಮಾಡು. To verify, to prove (Čpr. 7, after 28; Abh. P. 15, after 66).

ನನ್ನಿ nanni. 2. Love, affection, attachment (Abh. P. 16, after 7; J. 12, 1; 23, 59; 24, 27; 26, 72; 31, 45; My.; T. ನನ್ನಿ, a good, benefit; M. ನನ್ನಿ, ನನ್ನಿ, goodness, gratitude; ನಲ್ಲ, good, right; fine; real, true; see ನನ್ನಿ, ನನ್ನಿ 1, ನಡ್ಡ 1 & 2).

ನನ್ nap. = ನಪ್ಪ. See ಸ್ತ್ರೀ-.

ನಪಂನ na-pumsa. Not a male; a eunuch (ಕ್ಲೇಬ, ನಪಂಸಕ Nn. 146).

ನಪಂಸಕ na-pumsaka. Neither man nor woman: a hermaphrodite. 2, a eunuch. 3, of neuter gender; the neuter gender; a word in the neuter gender (S̄md. 108. 265; Kāv. I, 2, 20-22. 31. 32. 74-83; I, 5, 18-23).

ನಪಂಸಕತ್ವ napumsakatva. The state of being of the neuter gender (Kāv. I, 2, 74-83).

ನಪಂಸಕಲಿಂಗ napumsaka-līṅga. The neuter gender (S̄md. 109. 129. 138. 263. 291).

ನಪ್ತಾರ naptāra. Tbh. of ನಪ್ಪ. (My.).

ನಪ್ತೃ naptṛi. A grandson.

ನಪ್ತ್ರಿ naptṛi. A granddaughter.

ನಪ್ಪ nappu. = ನಪ್. Neuter; the neuter gender (S̄md. 112. 126. 147. 186).

ನಪ್ಪೆ nappē. (fr. ನಸು 1). A bruise in a fruit or tree (My.).

ನಪ್ಪರ naphara. A servant for low work (Mhr., H.); a mean

wretch (My.). 2, an individual, a poll (Br., Mhr., H.). — **ನಪ್ಪರಜಾಮಾನು.** Personal bail (Br.; R.).

ನಪ್ಪೆ nappē. Profit, gain (My.; S̄i. 325; Mhr., H. ನಪ್ಪ).

ನಬಿಸಿತ nabasita. Tbh. of ನಮಸಿತ. (ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ G.).

ನಬೀ nabī. A prophet: the prophet, Mahomed (H.; My.; Br.).

ನಬ್ಬಿ nabya. Tbh. of ನಬ್ಯ. (Bp. 46, 21; 57, 18).

ನಭ nabha. = ನಭಸ್. The sky, the atmosphere (ಪಾರದೆ, ಆ ಕಾತ Nn. 28; ಪಾರ್ಥಿವ, ಆಕಾಶ 32; ಆಕಾಶ 35; ಆಗಸ 40; etc., etc.; ಗಗನ Mr. 31; ಕೃಷ್ಣ 519). 2, the month śrāvaṇa (Mr. 70). 3, a cypher or zero (ಸೋನ್ನ Mr. 347. 349). 4, a certain metrical foot (Čh.; Mr. 364).

ನಭಶ್ಚರ nabhas-čara. Going in the air: a god; a vidyādhara (ದೇವಮೋನಿ Mr. 56). See S̄iv. 2, 36.

ನಭಸ್ nabhas. The sky, the atmosphere. 2, the month śrāvaṇa, July-August (see ನಭ No. 2).

ನಭಸ nabhasa. Vapory, misty. 2, = ನಭಸ್.

ನಭಸಂಗಮ nabhasa-ṅ-gama. Sky-goer: a bird.

ನಭಸ್ಥಲ nabha-sṭhala. = ನಭಸ್ No. 1. (Čpr. 3, 2).

ನಭಸ್ಥ ನabhasya. The month bhādra, August-September (Mr. 70).

ನಭಸ್ಥಿತ nabhas-vat. Vaporious, misty; air, wind.

ನಭಿ nabhi. (= ನಾಭಿ). A wheel (ಗಾಲಿ G.).

ನಭೋಜನ nabhas-jana. A god (J. 2, 10).

ನಭೋಮಣ್ಣಲ nabhas-maṇḍala. The firmament; the sky. (J. 11, 38; 12, 9).

ನಭೋಮಾಸ nabhas-māsa. = ನಭಸ್ No. 2. (Mr. 69).

ನಭೋಲಕ್ಷ್ಮಿ nabhas-lakshmi. The sky considered as Lakshmi (Čpr. 5, 126).

ನಭೋವೀಥಿ nabhas-vīthi. Sky-road: the path of the sun. (Bp. 50, 2).

ನಮ nam. = ನಂ 1 (plural), ಎಮ 1, ನಾಠ. The plural of

ನಮ 1. (We). Genitive: ನಮ, ನಮ್ಮ, ನಮ್ (My.). ನಮ್ಮ ಮಗನ ಗುಣಾ ನಾವರಾಯೇ?—ನಮ್ಮಪ್ಪಕ್ಕೆ (as for us) ನಾವೇ ತು ಕೃಪೆಯನವರುಗಳು.—ನಮ್ಮ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಯ್ ಹಾಗೆ ಬಿಸಿ ದರೇನು? ಹೀಗೆ ಬೀಸಿದರೇನು?—ನಮ್ಮ ದೇವರ ಸಕ್ಕ ನಾವೇ ಬಲ್ಲಿವು —ನಮ್ಮ ಮಗ ಇವತ್ತು ಹೋಲಿಗೇ ತಿನ್ನಾನೆನ್ನರೆ ಹಾಕುವವರು ಯಾರು?—ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ನಾವೇ ದಾಸರು; ಬೆಕ್ಕಿಗಿಕ್ಕೋ ತಿರುನಾಮವ!— ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮನೆಯಕ್ಕಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅಮ್ಮಾ, ನಿಮ್ಮನೆಯ ಪ್ರಸಾದವೇ?— ನಮ್ಮನೆಯಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ತಿಮ್ಮಕ್ಕನ ಪ್ರಸಾದವೇ? (Prva.). ನಮ್ಮಗ, ನಮ್ಮಕ್ಕಳು (My.). Dative: ನಮಗೆ (My.; Bp. 23, 29; 24, 6). Accusative: ನಮ್ಮ, ನಮ್ಮನು, ನಮ್ಮನ್ನ (My.). Locative: ನಮಲಿ, ನಮ್ಮಲಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ (My.). Ablative: ನಮ್ಮದ್ದ (My.). ನಮ್ಮದ್ದ ಮೇಲು ಯಾರು? ನಾವೇ ಮೇಲು! (Prv.). ನಮ್ಮನಿಬರು (Bp. 57, 80). ನಮ್ಮಿಬ್ಬರು (B. 4, 108). ನಮ್ಮ ನೂರ್ವರು (Bh. 1, 8, 60). **ನಮ nama.** Tbh. of ನಮಸ್. (ವನ್ನನ, ಪೊಂಗಿ ಪೊಡಮುದುಕಂ Mr. 461).

ನಮನ namana. Causing to bend or bow;—bowing down; bending; sinking. See ನಲಿ, ಬಕ್ಕು, ಮಣಿ, ಮೆದ್ಗು.

ನಮಲು namalu. 1. (= ನೆಮರು). To chew, to masticate, to munch; to chew the cud, to ruminate (My.; Tē. ನಮಲು, ನಮಲು, ನವಲು; Tē. ನೆಮರು, ನೆವರು, chewing the cud).

ನಮಲು namalu. 2. = ನೆಮರು. Chewing the cud, etc.—ನಮಲು ಹಾಕು, to chew the cud (My.).

ನಮಸ್ namas. = ನಮ. Bowing, bending; a bow, salutation, reverential salutation; obeisance performed by joining the palms and inclining the head.

ನಮಸಿತ namasita. = ನಮಿತ. Reverenced, respected, worshipped, saluted.

ನಮಸ್ಕರಿಸು namas-karisu. To make a bow, to make obeisance; to adore, to worship (Bp. 46, 67; My.). ನಮಸ್ಕರಿಸುವಾತಂ (ಅವನತಂ ಸಿದ್ಧ. 2).

ನಮಸ್ಕಾರ namas-kāra. Bowing; obeisance, respectful salutation, reverence, adoration (ತುದಾರ್, ಎದಿಗು, ಮೊದ್ದು, ಮಣಿ, ಕುಮ್ಮು, ಪೊದವದಿಕೆ ಸಿದ್ಧ. 34; Kk. 34). See ತುದಾರ್, ಪೊದವದಿಕೆ, ಮುಮ್, ಅಯ್ಯಾ! ಎನ್ನರೆ ಚಮತ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿತು ಅನ್ವ. — ನಮಸ್ಕಾರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರವಿದ್ದೀತೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಬಹುಷ್ಕಾರ.

ನಮಸ್ಕಾರಿ namas-kāri. A sensitive plant.

ನಮಸ್ಕಾರ್ಯ namas-kārya. To be bowed down to; a man to whom one must pay obeisance or who is to be worshipped (Bp. 22, 24).

ನಮಸ್ಕರಣಾಮಾಸ್ಯಾ. To be worshipped, venerable, respectable.

ನಮಸ್ಕರಣಾಮಾಸ್ಯಾ-ಯಾನಾ. See ಅಮುಷ್ಯಾಯಾನ, of which it is an o. r. (ಅಚಾರಪ್ರಸಿದ್ಧವನಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿದ ಮಗನು Mr. 250).

ನಮಸ್ಕರಣಾಮಾಸ್ಯಿತಾ. Reverenced, respected, worshipped.

ನಮಸ್ಕರಣಾಮಾಸ್ಯಿಣಿ. Reverence, respect, worship, adoration.

ನಮಾಜು namāju. = ನಿಮಾಜು. Worship; divine service (My.; Mhr., H.).

ನಮಿತ namita. Bowed, bent down, making salutation or obeisance. See ಎ-; Bp. 19, 3.

ನಮಿಸು namis. To bow; to do obeisance; to worship, to adore (Bp. 2, 16; 28, 45; 58, 16; J. 7, 18; My.). — ನಮಿಸು ನಮಿಸು. rep. (Bp. 6, 24).

ನಮುಚಿ namuci. N. of a demon.

ನಮುಚಿಸೂದನ namuci-sūdāna. Destroyer of Namuci: Indra.

ನಮೂದಿಸು namūdisu. = ನಮೂದು ಮಾಡು. (My.).

ನಮೂದು namūdu. Represented, declared; mentioned, shown; recorded; settled (My.; Br.; Mhr., H.); mentioning, notice, etc. — ನಮೂದು ಮಾಡು. To record, to mention, to show, to bring to notice, etc. (My.).

ನಮೂನೆ namūnē. A specimen, a sample; a model; a copy, (My.; Br.; Mhr., H. ನಮುನಾ).

ನಮೆ namē. = ನಮೆ 1, (ನಮೆ 1). To become insignificant in bulk or importance; to fall away in flesh, to grow lean or thin; to wear away; to become less (ಗುರುಯಾಚ್ಛ ಸಿದ್ಧ. Dh.; Ūpr. 4, 59; Abh. P. 11, after 99; My.; Tē. ನಮ, ನಮೆ; Tē. ನಮರು, to rub; T. ನಾಮ್ನು, to grow lean, thin, meagre; ನೆಗು, to grow into powder; to grow lean and weak; ನೆಗು, to be pulverized, to be ground small; ನೆನಿದು, to extinguish, to demolish; M. ಇಮುಣ್ಣು, ಇವಿಣ್ಣು, ನೆವಿಣ್ಣು, to bruise between the fingers, to squeeze, to knead; cf. ನನ್ನ 2, ನರಟು 1, ನಾಡು 1). 2, to become poor (ದಾಂಪ್ರ ಸಿದ್ಧ. Dh.).

ನಮೇರು namēru. The tree Eleocarpus ganitrus. 2, a middle-sized tree, the Alexandrian laurel, Calophyllum inophyllum Lin. (St. & Pl.). See Ūpr. 2, 56; 4, 61.

ನಮ್ಮ namna. = ನಮ್ಮ. (Abh. P. 9, 112).

ನಮ್ಮಾಕೃತ namni-kṛita. = ನಮ್ಮಾಕೃತ. (Ūpr. 4, after 29).

ನಮ್ಮಿ nambi. (=ನಮ್ಮಿ 2, ನಮ್ಮಿ). A N., masculine and feminine (Bp. 9, 33. 41; 15, 23. 26; 18, 12; 25, 8; 26 sum.; 26, 11. 19. 21. 25. 42. 45. 57. 59. 65. 69; 27 sum.; 27, 75; 31, 22; 37, 44. 56; 47, 36; T.). See ಕಡವ ೪. — ನಮ್ಮಿ ಗಿವ್ವಿ. reit. (Bp. 26, 22). — ನಮ್ಮಿನನ್ನಿ. N. (Bp. 50, 53. 55. 61). — ನಮ್ಮಿಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (Bp. 43, 50). — ನಮ್ಮಿಯಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 26, 4. 14. 24. 46. 64; 27, 74; 28, 51; 44, 52). — ನಮ್ಮಣ್ಣ. = ನಮ್ಮಿಯಣ್ಣ. (Bp. 9, 11. 26).

ನಮ್ಮಿಕೆ nambike. = ನಮ್ಮಿಗೆ, ನಮ್ಮಿಗೆ, ನೆಮ್ಮಿಗೆ, ನೆಮ್ಮಿಗೆ. Confidence, trust, faith, belief, reliance; faithfulness, fidelity (My.; Tē. ನಮ್ಮಿಕ, ನಮ್ಮಿಕೆ). ನಮ್ಮಿಕೆಯುಳ್ಳ ಯಥಾರ್ಥವಾದಿ (ಅಪ್ರ 81. 261). ನಮ್ಮಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಕೂದಿರು ವನನು (ಪ್ರದ್ವಾಲು 360). ನಿಶ್ಚಯವಾದ ನಮ್ಮಿಕೆ (ಪ್ರದ್ವಿ 433).

ನಮ್ಮಿಗಸ್ತ nambigasta. A faithful, trust-worthy man (My.). Feminine ನಮ್ಮಿಗಸ್ತಳು (My.).

ನಮ್ಮಿಗಸ್ತಿಕೆ nambigastikē. Faithfulness, fidelity, trust-worthiness, honesty (My.).

ನಮ್ಮಿಗೆ nambigē. = ನಮ್ಮಿಕೆ, etc. (My.; ವಿಶ್ವಾಸ, ಶ್ರದ್ಧೆ G.). ನಮ್ಮಿಗೆಯವ (ಅಪ್ರ G.). ನಮ್ಮಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸು (ನಮ್ಮಿಸು G.). ದೇವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಗೆಯಿಲ್ಲದವನು (ನಾಸ್ತಿಕ, ಸಾಗತ G.). ನಮ್ಮಿಗೆಯುಳ್ಳವನು ಕೊಮ್ಮುವನು ಸಾಲವನು, ನಮ್ಮಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಬದಿಕೆ ಬೆನ್ನಾವಿಗೆಯ ಕುಮ್ಮದನಿಹನು (8p.). ಜಾಣತನ ತಿರುವಳಿಕೆ ನಮ್ಮಿಗೆಗಳು ನಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು (B. 3, 39). ಈ ಹನ್ನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಿಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆನ್ನು (3, 67). ರಾಣಿಯವರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಿಗೆಯನ್ನು ಹನ್ನಾಗಿ ಇಡ ತಕ್ಕದ್ದು (5, 2). ನಮ್ಮಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು (5, 188). ದೇವರ ಶತ್ರು ಮೇಲೆಯೂ ದಯದ ಮೇಲೆಯೂ ನಮ್ಮಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಬೇಕು (5, 210). ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಗೆಯವನು ಬಹಳ, ಇಲ್ಲಿ ತುಸು (5, 288). ದೇವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಗೆಯಿಡ ಬೇಕು (My.). ಗೊಮ್ಮಿಗೆ ಕೆಯ ಮುಗಿದರೂ ನಮ್ಮಿಗೆಯರ ಬೇಕು (Prv.). See ಅವ. — ನಮ್ಮಿಗೆ ಕಾದು ಕೊಳ್ಳು. To (be and) remain faithful (in one's transactions, B. 2, 25). — ನಮ್ಮಿಗೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give confidence (J. 24, 11). — ನಮ್ಮಿಗೆಯುದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. -ಉದಿಸು. = ನಮ್ಮಿಗೆ ಕಾದು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ನಮ್ಮಿಸು nambisu. To cause to confide, trust, etc.; to cause to assent, to coax, to persuade, to conciliate (ಅನುಮೋದನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; My.; ನಮ್ಮಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸು G.; Tē. ನಮ್ಮಿಂಚು). ನಮ್ಮಿಸುವುದು (ಸಾಮ, ಸಾನ್ತ್ವ Hla.). ನಮ್ಮಿಸಿ ತಿಮ್ಮುವರ್ (ಚಲ್ಲಪ್ಪಾತ್ತರ್ ಸಿದ್ಧ. II). ನಮ್ಮಿಸಿಯ ತಿಮ್ಮಾತಂ (ಚಲ್ಲವತ್ತಂ ಸಿದ್ಧ. 46; ಚಲ್ಲಪ್ಪಾತ್ತಂ Kk. 36). ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮಿಸು (My.). See Bp. 14, 18; 40, 62; 53, 19; Rāv. 11, 166.

ನಮ್ಮಿಸುಹ nambisuha. Causing to confide, etc., coaxing, conciliating (ಅನು Nr.; ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಮ Mr. 459).

ನಮ್ಮು nambu. To confide, to trust, to confide in, to put confidence in, to rely on, to believe; to suppose (ವಿಶ್ವಾಸ ಸಿದ್ಧ. Dh.; My.; Tē. ನಮ್ಮು; see s. ನಟ್ಟು 1). ಪೆಟ್ಟೆರಂ ನಮ್ಮುರ್ ಬೇಡ (ಸಿದ್ಧ. 276). ಅಸ್ಥಿರದ ಬೇಡವನ್ನು ನಟ್ಟು ನಮ್ಮುರ್ ಬೇಡ (Dp. 1). ಬಸವರಾಜಾ, ನಿನ್ನನ್ ಎಲ್ಲಾ ದೇವಿಗೆ ನಮ್ಮುಂದೆ (Bp. 5, 67). ನಿನ್ನಂ ನಮ್ಮು ಬೇಡವೆವು (14, 8). ತನ್ನಂ ನಮ್ಮು ಕೊಣ್ಣು (31, 13). ಇದ ನಮ್ಮುಬೊಡೆ (82, 21). ಅವದಿರ ಮಾತುಗಳನ್, ಎಲೆ, ನಮ್ಮುದಿರು! (56, 51). ಹಣವನ್ನು ಬಾಡ್ವೆಯನ್ನು ನಮ್ಮದವ ಎಚ್ಚರಿಸುವನು (B. 1, 8).

ದೈವವನ್ನು ನಮ್ಮ, ಸುಮ್ಮನೇ ಕೂತ್ರ ಬಾರದು (1, 17). ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ನಮ್ಮರು (3, 79). ತಾ ಕಳ್ಳನಾದರೆ ಪರರ ನಮ್ಮ. — ಅದುವ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಗುವ ಗಣ್ಯ ಸನ್ನಿ ನಮ್ಮ ಬಾರದು. — ಮಣ್ಣು ಕುಣ್ಣೆ ನಮ್ಮ, ಹೊಡೆ ಹಾದರು. — ಬುಡ್ಡೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಹೊಡೆ ಹಾದ ಹಾಗೆ. — ನಮ್ಮ, ಅಮ್ಮಗೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ನಮ್ಮದವಗೆ ಇಮ್ಮು, ನಮ್ಮದವಗೆ ಅಮ್ಮು (Prva.). ಮನದೊಳ ಪೊಲ್ಲಮನ ಎನ್ನುಂ ನೆನೆಯರ್; ಅದಂ ನಮ್ಮ, ಕುರುಕುಲಾನ್ವಯಾಫಾನೂ! (Smd. 216). ನಿನಯೆ ಜೀವಮ್ ಉಳ್ಳ ನ್ನಬರ ನಿನಯೆ ದೈವವೇ ಗತಿ! ಎನ್ನು, ನಮ್ಮಹುದು! (Bh. 1, 8, 26). ಈ ಮಾತು ನಿಶ್ಚಯಮೆನ್ನು, ನಮ್ಮ (J. 29, 40). See Smd. 38; Bp. 4, 62; J. 5, 52. 62; 18, 62; 28, 4; B. 5, 280; Si. 49. 236; Prva. s. ಮುಠಿ 1.

ನಮ್ಮಗೆ nambugē. = ನಮ್ಮಗೆ, etc. (ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ Hk., Nr.; ಪ್ರತ್ಯಯ, ಶ್ರದ್ಧೆ Hk., Mr. 458; ಪ್ರತ್ಯಯ, ವಿಶ್ವಾಸ Nn. 137; Bp. 40, 75; Rām. 6, 38, 19; My.). See ಅಮ. — ನಮ್ಮಗೆ ಗೋ. — ಕೋ. To get confidence (J. 16, 18).

ನಮ್ಮವಿಕೆ nambuvikē. Confiding, etc. ಒನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಾಗಿ ತಿಳಿದು ನಮ್ಮವಿಕೆ (ಧಾನ್ಯ, etc. Si. 48).

ನಮ್ಮೂರಿ nambūri. N. of a class of smārta Brāhmanas in the Malayāla country (My.; T., M. ನಮ್ಮ, ನಮ್ಮೂರಿ).

ನಮ್ಮ namma. See s. ನಮ್.

ನಮ್ಮಕ್ಕು nammakku. Salt (My.; Br., H.).

ನಮ್ಮ namra. = ನಮ್ಮ. Bowing, bowing down; bent, bowed; crooked, curved (ಮಠೆ ಓ. 1, 84). 2, lowly, submissive, reverential, humble. (My.).

ನಮ್ಮತೆ namratē. = ನಮ್ಮತೆ. (My.).

ನಮ್ಮತ್ತೆ namratva. The state of being bowed or bent; bowing. 2, submissiveness, humbleness, humility, meekness (ಸಧಾಪನ ಓ. 1; My.). See ವಾಗು.

ನಮ್ಮಭಾವ ನಮ್ಮ-bhāva. Meekness, humility (My.; ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿ G.).

ನಮ್ಮಾಕೃತ ನಮ್ಮ-kṛita. = ನಮ್ಮಾಕೃತ. Bowed down, bent down, humbled.

ನಮ್ಮಾಭೂತ ನಮ್ಮ-bhūta. Humbled (My.).

ನಯ naya. Softness, smoothness, fineness; mildness, gentleness, pleasantness (My.; Tu.); cheapness (My.; Tu.; T. ನಯ, delight; a good; — cheapness; ನಯನ್, delight, pleasure; good, profitability; gain, advantage; ನಯವ್ವ, desire; cheapness; Tē. ನಯ, malleable, not brittle; cheap; welfare; good health; cheapness; profit; cf. ನಚ್ಚು 1, ನವರು, ನಳ, ನಾಣ್ಯ. ನಯವಾದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ ಹೆಚ್ಚು. — ಭಯವಾದ ವಸ್ತು ನಯವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಬಾರದು (Prva.). ನಯಮಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮಾಗಿದ್ದ ಧ್ವನಿ (ಕಾಕಲಿ Nr.). See Prva. s. ನೇಯಿಗೆ, ಮೃದು. — ನಯಗಾರೆ. Fine, smooth plaster (My.). — ನಯನುಡಿ. A gentle, mild, pleasant word (My.). — ನಯಬಟ್ಟೆ. Fine, soft cloth (My.). ನಯ ಬಟ್ಟೆಯಾದರೆ ಸವಯದೆ ಇದ್ದೀತೇ? (Prv.). — ನಯಮಾತು. = ನಯನುಡಿ. (My.). — ನಯಸರ. A fine, pleasing, melodious voice or tone (Bh. 1, 5, 7).

ನಯ naya. Guiding, leading, directing, managing. 2, behaviour, conduct, way of life; quality (ಗುಣ Nn. 78). 3, prudent conduct or behaviour, good management; prudence, reason. 4, polity, policy, political wisdom, state-policy, political economy, civil administration. 5, plan, design; maxim, principle. 6, opinion, system,

method. 7, fit, right, proper; fitness, propriety, right, justice, etc. 8, dramatic action expressive of sentiment (? ಅನುಕರಣೆ Mr. 79, o. r. ಅನುಕರಣೆ). ವರವೈಜಯಂತಿಯ ನಯಂ (Mr. 4). ನಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಭಯವಿಲ್ಲ (Prv.). See Prva. s. ಭಯ; ಓ. 1, 66; 2, 8; 6, 74; J. 31, 53. — ನಯವುಡೆ. — ಅಪಡೆ. To become proper or nice (Grj. 2, after 106). — ನಯವದ. — ಅದ. Fitness, etc. to be destroyed or gone (Bp. 22, 7).

ನಯಗುಣ naya-guṇa. A proper quality (My.).

ನಯಜ್ಞ naya-jña. Knowing polity, prudent (Rāv. 13, 15).

ನಯಣ nayaṇa. (Smd. 25).

ನಯನ nayaṇa. Guiding, leading, conducting, etc.; moving. 2, the leading organ: the eye (ಕಣ್ Nn. 6). 3, the number 2 (Bp. 61, 92). ನಯನವಿಲ್ಲದವನು ಅನಯದ (or ನಯನದ) ಭೇದಾ ತಿಳಿದಾನೇ? (Prv.).

ನಯನಕರ್ಣ ನಯನa-karṇa. = ಚಕ್ಷುಃಕ್ರಮನ್. A snake (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣವಿಪ್ಲಕ್ಷ ನಯನakarṇa-viplakṣa. A peacock (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣವಿಪ್ಲಕ್ಷಲಕ್ಷ ನಯನakarṇaviplakṣa-lakṣaṇa. Shapmukha, Mayūradhvaja (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಶನ ನಯನakarṇa-aśana. A peacock; Garuḍa (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಶನವರಧ್ವಜ ನಯನakarṇaśana-vara-dhvaja. Vishnu (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಹಾರ ನಯನakarṇa-āhāra. A peacock (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಹಾರವಾಹನ ನಯನakarṇa-āhāra-vāhana. Shapmukha; Agni (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಹಾರವಾಹನನಯನ ನಯನakarṇa-āhāravāhananayana. He who has eyes like fire, Śiva (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಚ್ಚದ ನಯನa-śāhāda. An eyelid.

ನಯನಜಲ ನಯನa-jala. Tears.

ನಯನತ್ರಯ ನಯನa-traya. He who has agni, candra, and sūrya-like eyes: Śiva (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನವಾರೀನ ನಯನa-pāṭhina. One whose eyes are like those of a pāṭhina (Ū. 2, after 87).

ನಯನಮಧ್ಯತಾರೆ ನಯನa-madhyatāre. The pupil of the eye. See ಅರಿ.

ನಯನರೋಗ ನಯನa-rōga. An eye-disease. See ಅರಿ.

ನಯನವಾರಿ ನಯನa-vāri. = ನಯನಜಲ. (Sk.; My.).

ನಯನಾಕರ್ಷಣವಿದ್ಯೆ ನಯನa-ākaraṣaṇa-vidyē. The knowledge of attracting the eye (of others towards one's self, Abh. P. 3, 38).

ನಯನಾಶ ನಯನa-nāśa. Loss of ನಯ: one of the faults in poetical composition (Ū. v. 40).

ನಯನಾಕೃ ನಯನa-ākṛu. = ನಯನಜಲ. (My.).

ನಯನೇಂದ್ರಿಯ ನಯನa-indriya. The sense of seeing (J. 11, 8).

ನಯನೋದಕ ನಯನa-udaka. = ನಯನಜಲ. (My.).

ನಯನೋಪಾಂತ ನಯನa-upānta. The outer angle or corner of the eye.

ನಯವಂತ ನಯa-vanta. A man of prudent or proper conduct (My.).

ನಯವಿದ ನಯa-vida. A man who is acquainted with proper

ನರಲ naral. (Śmd. 41). = ನರಕು, ನರಲೆ, ನರಳು, ನೆರಳು 1, ನೆಳು 1. To groan, to moan (ವೇದನಾಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; M. ಇರಡ್ಡು, ನರಡ್ಡು to groan; to grumble; Tu. ನರಕು, ನರಳು; T. ನರಲೆ, ನೆರಳು, to sound).

ನರಲಿಸು naralisu. = ನರಳಿಸು.

ನರಲೋಕ nara-lōka. The world of men, the earth (Bp. 44, 55, 67; 49, 2; Prv. s. ವರಲೋಕ); mortals, men.

ನರಲೋಕದಲ್ಲದ naralōka-tallāla. (Śmd. 207, o. r. -ದಲ್ಲದ). Agitation or alarm of the world of men.

ನರನರ nara-vara. An excellent or illustrious man; a king (My.).

ನರವಾಹ nara-vāha. = ನರವಾಹನ. (Śēv. 2, 10).

ನರವಾಹನ nara-vāhana. Carried by men; going in a palankeen (ದಣ್ಣಿಗೆಯನೇಮುವಂ Mr. 247); *Kubēra*.

ನರವು naravu. = ನರ (Śmd. 56; My.; Tu. ನರಮ್ಬು).

ನರಶಾರ್ದೂಲ nara-śārdūla. A man-tiger: an eminent man. (My.).

ನರಶಾಸನ nara-śāsana. A human edict or charter (Ūpr. 5, 125).

ನರಶ್ರೇಷ್ಠ nara-śrēṣṭha. The best of men (ಪನ್ನಾಗ, ಪ್ರಧಾನ ಪುರುಷ Nn. 61).

ನರಸ narasa. Tbh. of ನರಸಿಂಹ. (My.).

ನರಸಖ nara-sakha. Arjuna's friend: *Kṛishṇa* (My.).

ನರಸಾಗರ nara-sāgara. An ocean of men (Ūpr. 1, 129).

ನರಸಾಗರತೆ nara-sāgaratē. The state of being an ocean of men (Ūpr. 9, 40).

ನರಸಿಂಹ nara-simha. Man-lion: Viṣṇu in his fourth avatāra (My.). 2, a man of eminence or power. — ನರ ಸಿಂಹಜಯಂತಿ. The day, or the anniversary of it, on which *Narasimha* was born (My.). — ನರಸಿಂಹಮೊನೆಯಾರ್. N. (Bp. 24, 77, 88).

ನರಸಿಂಗ nara-singa. Tbh. of ನರಸಿಂಹ. (My.).

ನರಸೃನ್ದ nara-skandha. A multitude or body of men.

ನರಹತ್ಯಾ nara-hatya. Manslaughter, murder (My.). ನರಹತ್ಯೆ ಹೆದದವನ ಕುಂದೇ ಹತ್ಯೆ ಹೆದದ್ದಾನೇ? (Prv.).

ನರಹರಿ nara-hari. = ನರಸಿಂಹ. (Bp. 21, 43; 54, 42; 57, 25; J. 15, 37).

ನರಳ naral. = ನರಲೆ (Śmd. 41), etc. (J. 28, 87).

ನರಳಿಸು naralisu. = ನರಲಿಸು. To cause to groan (My.).

ನರಳು naralu. = ನರಲೆ, etc. To groan, etc. (My.).

ಗಣ್ಣುಗಮ್ಬುಲಿಯಕ್ಕಿ, ಗಣ್ಣುಗರಣೆಯ ನುಂಗಿ, ಗಣ್ಣು ಬನ್ನಾಗ ನರಳುವ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ್ಣುಕ್ಕು! (Sp.). ಉರುಳುತುರುಳಿ ಬಿದ್ದು ನರಳುವ ದೇಹಕ್ಕೆ (Dp. 65, 6). ನರಳಿದರೂ ಮರುಳು ಹೋಗದು. — ನರಳಿದರೆ ಸ್ವೀತೇ ಅರಳು? (Prva.). See Bp. 45, 50; 49, 26. — ನರಳಾಟ. -ಅಟ. Groaning, moaning (My.).

ನರಾಂಗ nara-aṅga. A human body (Śēv. 4, 72). 2, the penis.

ನರಾಧಿಪ nara-adhipa. A king (ಮಾಧವ, ಅರಸು Nn. 17).

ನರಾಮರ nara-amara. A king (ಅರಸು Mr. 262).

ನರಿ nari. (= ನಕ್ಕೆ). A jackal, a fox (ಗೋಮಾಯು, ಛೂರಿಮಾಯು, ತೃಗಾಲ, ಜಮ್ಮುಕ, ಶಿವೆ, ಫೇರಣ್ಣ, etc. Hlā., Nr., Mr. 162, Si. 167; ತೃಗಾಲ Nn. 6; ಮೃಗ, ವನಾಯು 81; C.; T., M.). ನರಿ ಕೂಗಿದರೆ ನಾಗಲೋಕ ಹಾದೇ? — ನರಿ ಮುಣುಗುವಾಗ ಲೋಕವೇ ಮುಣುಗಿತು. — ನರಿ ಹುರಿಯಾದರೆ ಕರಿಯಾದೀತೇ? —

ದೊರೆಯನ್ನ ಆಗುವನ್ನಾದ್ದು ನರಿಯನ್ನ ಅದೀತೇ? — ನಕ್ಕೇ ರಾಗಕ್ಕೆ ನರಿ ತಲೆ ತೂಗಿದ ಹಾಗಿ. — ನರೀ ಕಣ್ಣರ ಕೊಟ್ಟೇತೇ ಉಪ್ಪು ಕಣ್ಣು ಗವ? — ನರೀ ಕಥೆಯ ಮುನ್ನ ಹರಿಕಥೆಯೇ? — ನರೀ ಕೊನ್ನರೆ ಬದೇ ಹೇಲು. — ನರೀ ಯತ್ನ ಮದೆಯ ತಕ್ಕದಲ್ಲ (Prva.). See Bp. 11, 17; 51, 53; 57, 14, 48; 61, 11; Śēv. 3, 84; ಕವರ, ಕುಣಿ, ಜಣ್ಣಕ; Prva. s. ಬರು, ಹುರಿ. — ನರಿಕೂಗು. The cry of jackals. ನರಿಕೂಗು ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟೀತೇ? — ನರಿಕೊಮ್ಮು. A jackal's fabulous horn. ನರಿಕೊಮ್ಮಿದ್ದರೂ ನರರಿಗೆ ಹೆದದ ಬೇಕು. — ನರಿಕೊಮ್ಮಿದ್ದರೂ ಹುರಿಯೋದು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prva.). — ನರಿಜಣ್ಣ. A perennial creeping plant, forming large, roundish prickly heads of flowers close to the earth, *Lepidagathis cristata* Willd. (Z.). — ನರಿಬಾಲದ ಹುಲ್ಲು. The plant *Hemionites cordifolia* Roxb. (ಶ್ರೀಪುನಿನ್ದ, etc. Si. 144). 2, a common grass, *Setaria glauca* Beauv. (Z.). 3, the grass *Perotis latifolia* Ait. (Z.). — ನರಿಬಾಲದ ಹೊನ್ನೆ. = ನರಿಬಾಲದ ಹುಲ್ಲು No. 1. (Si. 144). — ನರಿಯುಳ್ಳಿಗಡ್ಡೆ. -ಉಳ್ಳಿ. A herb with white flowers and a bulb, *Habenaria rotundifolia* Lind. (Z.). — ನರಿವಾಲಹೊನ್ನೆ. = ನರಿಬಾಲದ ಹೊನ್ನೆ. (ಶ್ರೀಪುನಿನ್ದ, ಸಿಂಹಪತ್ಯೆ, ಕಲತಿ, ಧಾನಿ, ಗುಡೆ Nr.). — ನರಿಹೊನ್ನೆ. = ನರಿವಾಲಹೊನ್ನೆ. (ಪುತ್ರಿ ಪರ್ವ, ಪೃಥ್ವಿ ಪರ್ವ, ಚಿತ್ರಪರ್ವ, ಅಂಭು ಪರ್ವಕೆ, ಕೋಲ ಹೊನ್ನೆ Si. 144).

ನರುಕು naruku. = ನರಕು 1. (My.).

ನರುಗು narugu. (Grey colour). — ನರುಗುಗಮ್ಮಳಿ. -ಕಮ್ಮಳಿ. A cumbly with black and white stripes (My.).

ನರೂಲಿ narūli. = ನರಹುಲಿ s. ನರ. (C.).

ನರೆ narē. 1. = ನರೆ 5. To become grey, as the hair (My.; M.; Tē. ನರಿ; T. ನರಿ). P. ps. ನರೆತು, ನರತು (Bp. 52, 30; My.).

ನರೆ narē. 2. = ನರೆ 6. Greyness of the hair; grey hair; hoary age (ಪರಿತ Hlā.; ಜರಿ Ūt. I, 48; ಪರಿತ, ಜರಿ Mr. 320; My.; Tu., Tē., T., M.). ಪದವೆನ್ನು, ನರಿಗಕ್ಕು ವ ಕರ್ಪ (Śmd. I). ನರಿಗಮನ ಕಪ್ಪು (ತಳವ Ūt. I, 68). ನರೆ ಬನ್ನೆನ್ನು, ಕೆದೇರಿ ಹಾದಿದರೆ ಕಪ್ಪಾದೀತೇ? — ನರೆ ಬನ್ನರೆ ಮದೇ ಮಾ ದಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? — ನರೆ ಬನ್ನವ ಹೊದ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prva.). See Prv. s. ಬದೇ ಮಾತು; Śmd. 294 s. ಬರೆ 4; Grj. 1, 64. — ನರೆಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. Grey or hoary hair (My.). ನರೆಗೂದಲುಳ್ಳ ಮುದುಕೆ (ಪರಿತ G.). — ನರೆಗಮ್ಮಳಿ. -ಕಮ್ಮಳಿ. A cumbly of a grey colour (My.). — ನರೆಗುಡೆ. -ಕುಡೆ. A greyish sheep (My.). — ನರೆಗೊಗಡಿ. = ನರೆಗಮ್ಮಳಿ. (My.). — ನರೆದರೆ. -ತರೆ. A grey head (My.). — ನರೆದೋರು. -ತೋರು. Grey hair to appear. ನರೆದೋರಿದಂ, a deity (ನಿರ್ಜರ Kk. 10a). — ನರೆಯುದಯಿಸು. Grey hair to appear or to grow. ನರೆ ಯುದಯಿಸದಂ, a god (ಸುರ Śm. 8, 9).

ನರೇಂದ್ರ nara-indra. Lord of men: a king (ಅವನೀತ, ಅರಸು Nn. 136; ನೃಪ Mr. 490). 2, a dealer in antidotes, a physician; a juggler. 3, a doctor of the law, etc. (ವಾದಿ 136; 490; ವಾರ್ತಿಕ Hlā.). 4, (plural) the line or race of female deities (ಮಾತಾಳಿ, ಹೆಣ್ಣುದೇವತೆಯರು 136). — ನರೇಂದ್ರ ಹೋಳ. N. (Bp. 44, 58).

ನರೇಂದ್ರಾಸನ narēndra-āsana. A throne (ಗದ್ದುಗೆ, ಪಟ್ಟವನೆ Ūt. II, 51).

ನರೇಶ್ವರ nara-īśvara. A king. (J. 2, 26).

ನರು nara. 1. = ನರು. — ನರುಗುನ್ನ. -ಕುನ್ನ. = ನರುಗುನ್ನ. N. of a place in S. Mhr. ನರುಗುನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕುರು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.).

ನರು nara. 2. = ನರಕ. An imitative sound of the

noise of the cracking of the fingers and other joints or of the breaking of wood (My.; cf. ನಟಕ, etc., ನದಾರ). — ನದ ನದನೆ. rep. With the repeated sound of ನದ (My.; T. ನದನದನಾರ್, ನದನದೇ, ನದನದೇ-).

ನಟಕ narak. = ನದ 2. ನದಕೇವ್ತ ನಟ್ಟು ಮುರಿದಳು (My.).

ನದಿದು naradu. P. p. of ನದ.

ನದನೆ naranē. (ನರನೆ). (ಅವಸರವಾಗಿ G.).

ನದವಲು naravalu. = ನದುವಲ್, etc. See ಕಾಡ.

ನದಿ nari. = ನಿದ 2, etc. (My.).

ನದಿಗೆ narigē. = ನಿದಿಗೆ, etc. (My.).

ನದಿ naru. = ನದಿ 1, ನದಿ 2. Fragrance, odour, scent; smell (ಸೊವದು, ಸವಸವ, ಕಮ್ಮು Ūt. 45; ಸೊವದು, ಸವಸವ, ಮಗಮುಗಿಸಿತು, ನಾನ್ತ, ವಾಸನೆ Kk. 55; ಪರಿಮಳ ಸಿಂ. 23; T. ನದವು, ನದಾ, ನದಿ, ನದಿಗೆ; M. ನನ್ನ, ನವ್ವ, ನದಿ; cf. Sk. ನರ, ನಲ). — ನದಿಗಮ್ಮು. — ಕಮ್ಮು. A good smell, fragrance (Ūpr. 4, 62; 7, 49. 103; Rāsv. 12, 23; Sēv. 1, after 79). — ನದಿಗಮ್ಮುನದಿ. A fragrant shade (Rāghc. 17, 54). — ನದಿಗುನ್ತ. = ನದಿಗುನ್ತ. (My.). — ನದಿಜವ್ವನ. Sweet-smelling youth (V. 2, 34). — ನದಿವಮ್ಮುಲ. Fragrant tumbula (Sēv. 1, 50). — ನದಿನಿಯ. Fragrant ghee (V. 9, 77). — ನದಿವಂಚ. (-ವಂಚ or -ವಂಚ). A sort of grass, Andropogon aciculatum (ತಂದಿನಿ, ಜೋರವುಟ್ಟು, ಕೇಶಿನಿ, ಜಗದ್ N.). — ನದಿಮಯ. Fragrant breath (Ūpr. 2, after 93; 8, 66; Abh. P. 1, 118; Grj. 5, 83).

ನದಿಜು naruju. = ನದಿಜು, ನೊದಜು. Gravel, grit. See ನುಗ್ಗು 2. — ನದಿಜುಕಲ್ಲು. A pebble, gravel, grit. ನದಿ ಜುಕಲ್ಲುಗಳ್ಳು ನಲ (ತರ್ಕರ, ತರ್ಕರಲ, ತರ್ಕರ Si. 103). — ನದಿಜುನಲ. A soil abounding in stony or gritty fragments (ತರ್ಕರ, ಉಪರ Si. 456).

ನದಿವಲ್ naruvāl. = ನದವಲು, ನವಲ್. The tree Premna spinosa or longifolia (ತೀಪರ್ಣ, ಅನ್ನಿಮು ನ್ಣ, ಕಚಿಕೆ, ಗಣಿಕಾಂಕೆ, ಜಯ Nr. a; Si. 137; ಅನ್ನಿಮುನ್ಢ Mr. 118; ಪಾವಕ 526, No. 122).

ನದಿಕೆ narē. = ನಿದ 2. P. ps. ನದಿದು, ನದಿದು (Bp. 46, 57).

ನರ್ಕುಟಕ narkutaka. N. of a vṛitta (Ūh.).

ನರ್ಕು narū. = ನಚ್ಚು 1, q. v. (Ūpr. 6, 26).

ನರ್ತಕ nartaka. A dancer; an actor.

ನರ್ತಕಿ nartaki. A female dancer; an actress.

ನರ್ತನ nartana. = ನಚ್ಚಣ, ನಚ್ಚನ. Dancing; acting, performing on the stage. ನರ್ತನವು ಕೀರ್ತನೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗ ಬೇಳು (Prv.). See ಅಡು, ಕುಣಿ.

ನರ್ತನವಿಧಿ nartana-vidhi. A sort of dancing. See ಅಡಿಸು.

ನರ್ತನಸ್ಥಾನ nartana-sthāna. A dancing-place, a stage (ರಂಗ Mr. 79).

ನರ್ತಿಸು nartisu. To dance (Ūpr. 6, 50; V. 9, after 21; Sēv. 1, 70; 2, 47).

ನರ್ದ nardi. Sounding, roaring. See ಗೇಡೇ.

ನರ್ಮ narma. Sport, play, pastime; jest, joke; wit, humour.

ನರ್ಮಕರಣ narma-karāṇa. Sporting; jesting. See ಜಕ್ಕುಳಿಸು.

ನರ್ಮದೆ narma-dē. ನರ್ಮದಾ. A woman giving amuse-

ment: the Nerbudda river. ನರ್ಮದೆಗೆ ಹೋದರೆ ಕರ್ಮ ತಪ್ಪೇ ತೇ? (Prv.).

ನರ್ಮಸಖ narma-sakha. = ನರ್ಮಸಚವ. (My.).

ನರ್ಮಸಚಿವ narma-sacīva. Amusement-companion: an associate or promoter of the amusements of a prince or man of rank. (Ūpr. 7, after 84 & 86).

ನರ್ಮಲ್ narvāl. = ನದುವಲ್. (Nr. b).

ನಲ್ nal. 1. Goodness, fairness, fineness (ಒಳ್ಳಿತು Ūt. II, 97); amiableness, loveliness; the state of being beloved, dearness (T., M. ನನ್, ನದಿ, ನರ; M. ನಲ್ಲಿ, good, right; fine, handsome; real, true; cf. ಅರ 3; ನಚ್ಚು 1, etc.). — ನಲ್ಲಿದರ್. Good butter-milk (V. 4, 29). — ನಲ್ಲಿದೇಗಾಡಿ. A man expert in proverbs; a man who can make good proverbs (ಕಂಕಳವರರ್ Ūt. I, 43). — ನಲ್ಲುಟುಕು. A good, delicious mouthful (Rāsv. 5, 12). — ನಲ್ಲುದುರೆ. — ಕುದುರೆ. A good horse (J. 20, 5). — ನಲ್ಲಿಳಿಯ. — ಕೆಳಿಯ. A good companion or friend (V. 32, 36). — ನಲ್ಲಿಣಿಸು. — ಕೊಣಿಸು. A nice young animal (Sēv. 2, 40). — ನಲ್ಲುಡಿ. A fine, agreeable word or speech (Rāsv. 14, 59; Sēv. 1, 10). ಕುಡಿವಲ್ಲಿನ ಅವೇಶಮುತ್ರಕೇಯಾದ ನಲ್ಲುಡಿಗಳಿಂ ಮಾರ್ಗತ್ರಮವನ್ ಅಡಿಯದೆ (Rāghc. 17, 67). — ನಲ್ಲರಕೆ. A good blessing (J. 31, 16). — ನಲ್ಲಿಮನಿ. Fine gold (Sēv. 1, 36). — ನಲ್ಲ. ನಲ್-ಅ 3. A good, amiable, beloved, dear man; a lover; a friend (ಕಾದಲಂ Ūt. I, 10; II, 17). ಗುಣಕ್ಕೆ ನಲ್ಲಗಣೇಶಂ (Smd. 93). ನಟ್ಟರ ನಲ್ಲರ ಮಾತುಗಳೆಳದೆ ಒಪನೆ, ಪರಮಾತ್ಮ! (120). ನಟ್ಟರ! ನಲ್ಲರ! (153). ನಲ್ಲಮಲ್ಲನಾದರೂ ಚೆಲ್ಲೇಡು ತಪ್ಪದು (Prv.). See Smd. 225; Ūpr. 6, 50; 7, 67; 8, 7; Bp. 9, 9; 13, 22; 40, 31; 59, 16; Rāghc. 17, 71. 72; J. 26, 5; ನಯ್ದಿಲ್ಲಳ್ಳ; Sp. a. ನಲ್ಲಕ್ಕಿ; Prv. a. ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ. — ನಲ್ಲಳ್. ನಲ್-ಅ 4. A good, etc. woman (ಪ್ರಿಯತಮ Kk. 30; ಇನಿಯಳ್, ಒಪಳ್, ಕಾದಲೆ, ಮನದನ್ನೆ, ಪ್ರಿಯತಮ ಸಿಂ. 74; Ūpr. 8, after 4; 8, 9). ನಲ್ಲಳ್, ನಿನ್ನ ಕಾಡಿದವೆಂ, ತಿಳಿ! (Smd. 155). ನಲ್ಲಳನಪ್ಪದಂ (157). See Ūh. v. 37; Bp. 2, 32. 33; 13, 22; 37, 38. — ನಲ್ಲಣಿಸು. — ಉಣಿಸು. A good meal (Ūpr. 7, 48; Rāsv. 4, 41). — ನಲ್ಲಿಡ್. — ಪೆಡ್. A beautiful crescent (V. 42, 34). — ನಲ್ಲಿಗ್ಗ. Excellent joy (Sēv. 5, 9).

ನಲ್ nal. 2. = ನಾ 2, etc. Four. — ನಲ್ಲತ್ತು. — ಪತ್ತು. Forty (My.).

ನಲ nala. 1. = ನಲ್ 2, etc. (Tē. ನಲು). — ನಲವತ್ತು. — ಪತ್ತು. Forty (My.).

ನಲ nala. 2. = ನಲವ 1, ನಲಿ 3, ನಲಿವ, ನಲುವ 1, ನಲ್ವು. Pleasure, delight (ಸನ್ನಿವೇಶ Bhn. 24; T.). — ನಲವರ ಕೆ. — ಪರಕೆ. A blessing given with delight (Ūpr. 6, after 91; Rāsv. 9, after 42; V. 31, 15). — ನಲವಾನ್. — ಅನ್. To get joy, to be delighted (J. 3, 18). — ನಲವೆಚ್ಚು. — ಪೆಚ್ಚು. Delight to increase. ತುರಿ ಒರ್ಬಯಂ ನೋಡುತ್ತೆ ನಲವೆಚ್ಚುತಂ ಪೋದಳು (Rāghc. 17, 71). — ನಲವೆಡು. — ಪೆಡು. To get or take pleasure, to be pleased (Bp. 32, 6). — ನಲವೆರ್ಡ. — ಪೆರ್ಡ. = ನಲವೆಚ್ಚು. (Grj. 6, after 56; V. 23, 4). — ನಲವೇಡು. — ಎಡು. Pleasure to rise on high or become great (Ūpr. 7, 2; Bp. 26, 6; 32, 31; 44, 32; 59, 21).

ನಲ nala. = ನಡ, ನಳ, (ನಚ್ಚು 2). A species of reed, Amphidonax karka Lindl. 2, smell, odour. 3, N. of a king of the Nishadha country, son of Vīrasēna and husband of Damayantī (Smd. 208; Mr. 263, see a. ಅದುವರ್; Bp. 57,

71; Rām. 3, 2, 13). 4, the fiftieth year in the cycle of sixty (My.).

ನಲಕ nalaka. = ನಳಗೆ, ಲಳಗೆ, ಲೋಗೆ. A tube; a bone; the radius of the arm; the shin-bone (ತಾಮ್ರಾಸ್ತಿ, ಕೆಯ ಕಾಲ ಎಲು Mr. 397).

ನಲಕುವರ nala-kuvāra. = ನಲಕೂವರ.

ನಲಕೂಬರ nala-kūbara. = ನಲಕೂವರ. (Abh. P. 10, after 195; Bp. 41, 18; My. Amara).

ನಲಕೂವರ nala-kūvara. N. of a son of Kubera.

ನಲಕೆ nalakē. = ನಲಿ, ನಲಿ. A kind of fragrant substance, a perfume.

ನಲಗಿಸು nalagisu. = ನಲುಗಿಸು. To rumple, etc. (My.; T. ನಲಕ್ಕು; Tē. ನಲುಡು).

ನಲಗು nalagu. = ನಲುಗು. To become rumpled or ruffled, as cloth, paper, etc. (My.; Tē. ನಲುಗು, T. ನಲಂಗು); to become rumpled or flabby by the heat of the sun, etc., to droop, as vegetables, etc. (My.; Tē., T.); to grow weakened, faint or feeble, from sickness, trouble, grief (My.; Tē., T.).

ನಲದ nala-da. Yielding smell or fragrance: nard, spike-nard, *Nardostachys jatamansi* (ಜಟಾಮಂಜಿ).

ನಲಮಾನ nala-māna. = ನಡಮಾನ. A species of sprat, or a shrimp or prawn (ಕಡುಮಾನು HIA.; ಚಿಲಿಚಿಮು, ಕಡುಮಾನ Mr. 409).

ನಲಯುತ nala-yuta. Abounding in reeds, reedy (ನಡ್ಬಲ, ನಕ್ಕ ನಲ Mr. 92; see n. ನಾನರ).

ನಲವು nalavu. 1. = ನಲ 2, etc. Pleasure. ನಲವಿಂ (Rāv. 5, 51); ನಲವಿಂ (J. 6, 9). See Ūpr. 1, 134; 3, 93, 102; Bp. 39, 27, 37; 44, 18; 51, 71; 61, 23.

ನಲವು nalavu. 2. = ನಲವು 2, q. v. Weakness (ಅಶಕ್ತ ತನ Ūb.).

ನಲಿ nali. 1. To be delighted, to rejoice; to be pleased with, to be fond of (see ನಡ್ಬಲ 1, etc.). ದಾಡ್ಲಿನೆನ್ನು, ಮದನಂ ನಲಿದಂ, ನಡೆ ನೋಡಿ ಚೂತಮಂ (Śmd. 91). See Śmd. 256; Ūpr. 2, 88; 3, 95; 6, 50; Abh. P. 1, 6; Bp. 21, 46; 40, 78; 55, 14; Ū. Bp. 11, 10; Pril. 3, 27; J. 6, 39; 28, 17, 59. — ನಲಿದಾದಿಸು. -ಅಡಿಸು. To fondle (J. 28, 18). — ನಲಿದಾಡು. -ಅಡು. To be greatly delighted; to play with delight (Bp. 3, 86; 15, 23; J. 29, 46).

ನಲಿ nali. 2. P. p. of ನಲಿ 1, in ನಲಿ ನಲಿದು (Grj. 4, 72; Bp. 5, 44; 6, 27; 32, 24; 33, 8; 41, 22; 52, 42; J. 3, 37).

ನಲಿ nali. 3. Pleasure (Rām. 4, 4, 14). — ನಲಿವಂ. -ವಂ. To run with pleasure, to sport (Abh. P. 4, 57; 9, 80). — ನಲಿವಾಡು. -ವಾಡು. = ನಲಿವಂ. (Ūpr. 9, 5; Abh. P. 7, 147).

ನಲಿ nali. = ನಲಿ, (ನಲಕೆ), ನಳಿ. A kind of fragrant substance, a perfume.

ನಲಿನ nalina. = ನಳಿನ. A lotus, *Nelumbium speciosum* (ತಾವರೆ Nn. 54. 110). 2, a water-lily.

ನಲಿನಗರ್ಭ nalina-garbhā. Brahmā.

ನಲಿನಗರ್ಭಾಣ್ಣ nalinagarbha-aṇḍa. The universe (Bp. 8, 37).

ನಲಿನಜ nalina-ja. = ನಲಿನಗರ್ಭ. (My.).

ನಲಿನದಲೋಚನ nalina-dala-lōcana. Kṛishṇa (J. 13, 51).

ನಲಿನನಾಭ nalina-nābha. Viṣṇu (Bp. 4, 26).

ನಲಿನಜಾನ್ಮವ ನಾಲಿನಾ-bāndhava. The sun (My.).

ನಲಿನಭವ nalina-bhava. = ನಲಿನಗರ್ಭ.

ನಲಿನಭವಾಣ್ಣ nalinabhava-aṇḍa. = ನಲಿನಗರ್ಭಾಣ್ಣ. (Bp. 13, 2).

ನಲಿನಮಿತ್ರ nalina-mitra. = ನಲಿನದಾನ್ಮವ. (My.).

ನಲಿನಮುಖಿ nalina-mukhi. A woman with a lotus-like face (Bp. 43, 9; 47, 23).

ನಲಿನಲೋಚನೆ ನಾಲಿನಾ-lōcanē. A woman with lotus-like eyes (Bp. 25, 9; 42, 30).

ನಲಿನವೈರಿ nalina-vairi. The moon (My.).

ನಲಿನಸಖಿ nalina-sakha. The sun (Bp. 52, 32).

ನಲಿನಸಮ್ಭವ ನಾಲಿನಾ-sambhava. = ನಲಿನಜ. (Bp. 49, 32).

ನಲಿನಾಕ್ಷಿ nalina-aksha. Lotus-eyed. 2, Viṣṇu or Kṛishṇa (J. 2, 45. 53).

ನಲಿನಿ nalini. ನಲಿನೀ. A lotus; a lotus considered as a woman (Śāv. 1, 53). 2, a place, or pond, abounding in lotuses.

ನಲಿನೀಮಿತ್ರ nalini-mitra. = ನಲಿನಮಿತ್ರ. (ಸೂರ್ಯ Nn. 110).

ನಲಿವು nalivu. = ನಲ 2, etc. (Bp. 29, 6; 51, 8; 57, 33; 58, 22).

ನಲು nalu. = ನಾ 2, etc. Four. (Tē.). — ನಲುವತ್ತು. -ಪತ್ತು. Forty (My.).

ನಲುಗಿಸು nalugisu. = ನಲಗಿಸು. (My.).

ನಲುಗು nalugu. = ನಲಗು. (J. 28, 81; My.).

ನಲುವು naluvu. 1. = ನಲ 2, etc. (ಭೃಂಗತಿತ್ತು) ಕೇಸರದೋಳ ನಲುವಿಂ ಪೂರಕ್ಕು (Ūpr. 7, 60, o. r. ನಲವಿಂ).

ನಲುವು naluvu. 2. = ನಲವು 2. (Ūb.; T. ನಲಿ, to grow lean, thin or debile; to perish; illness; ನಲಿವು, growing lean; ruin, decay).

ನಲೈ nalmē. Fondness, affection; friendship; goodness, welfare, prosperity (ಕಾದಲ್ವೆ, ನೇಕ, ಒದರ್, ಕೂರ್ಮೆ Sm. 75; Kk. 30; ಕುಭ Ūt. I, 81; Ūpr. 3, 103; 5, 180. 136; Śāv. 1, 52; J. 19, 20; T. ನನ್ನೆ, ನದಿಮೈ).

ನಲೈಗಾರ್ತಿ nalmē-gārti. A loving or beloved woman (Rāv. 11, after 157).

ನಲ್ಲ nalla. 1. A good, etc. man. See n. ನಲ 1.

ನಲ್ಲ nalla. 2. Goodness, excellence; beauty. ಒಳ್ಳೆಹ ನಲ್ಲದ ಅರಸನುಳ್ಳ ದೇಶ (ರಾಜಸ್ತತ್ Nn.). ನಲ್ಲಕ್ಕಲ (Bp. 51, 37); ನಲ್ಲಮುದ್ದು (47, 32); ನಲ್ಲರೂಪು (40, 14); ನಲ್ಲರೋಕ (16, 8); ನಲ್ಲವಸ್ತು (25, 18). — ನಲ್ಲಪೋಗಟ್ಟಿಕೆ. -ಪೋಗಟ್ಟಿಕೆ. Vaunting of one's excellence (ಅಹೋಪುರುಷಿಕೆ, ವ್ಯುಹಾಧಿನ ವೇಷ HIA.).

ನಲ್ಲಿ nalli. Tbh. of ನಾಲಿ or ನಾಲಿ. A tube, a pipe, a channel (My.; cf. ನಾಲಿ 1).

ನಲ್ವ nalva. A furlong, a distance measured by 400 cubits.

ನಲ್ವಮಾತ್ರ nalva-mātra. The distance of a furlong (J. 13, 31).

ನಲ್ವು nalvu. = ನಲ 2, etc. (Bp. 43, 26).

ನವ nava. 1. = ನವದು, ನವೆ 2, ನವೆದು. P. p. of ನವೆ 1, in ನವ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನವ nava. 2. = ಗವ. — ನವನವ ಅನ್ನು. = ಗವಗವ ಅನ್ನು. (My.).

ನವ nava. 1. Nine (Śmd. 101).
 ನವ nava. 2. *New; fresh, young, recent, modern, novel.*
 ನವಕ navaka. 1. Consisting of nine; the aggregate of nine, nine. (My.).
 ನವಕ navaka. 2. = ನವ 2. New, etc.; freshness; novelty, something novel (Bp. 4, 17. 22; 47, 15). — ನವಕಮ್ಪದೆ. -ಂ-ಪದೆ. To become or be a novelty (Bp. 85, 13).
 ನವಕರ navakara. = ನವಕರ, etc. (My.).
 ನವಕೋಟಿನಾರಾಯಣ nava-kōṭi-nārāyaṇa. Kṛishṇa who had nineteen millions of children: a man with numerous children (My.). 2, N. of a rich merchant of folklore (My.).
 ನವಖಂಡ nava-khaṇḍa. Nine legendary divisions of the earth (ಮಹಾಭೀಷ ಪತ್ತಾಗರ ಈ ಮಹಿಯ ಬಿತ್ತರಮನಿಸ್ಸು, ಅದವ ನವಧಾಗ ಖಂಡಮುಕ್ತು Mr. 326).
 ನವಗ್ರಹ nava-graha. The nine planets: the sun, the moon, the five planets, and the ascending and descending nodes (ಅದಿತ್ಯಾದಿನವಗ್ರಹ Nn. 33; Ūpr. 1, 85; Śmd. 109; see ಗ್ರಹ). ನವಗ್ರಹ ಕಾಮಾಗ್ನಿ ಸ್ವಸ್ತಗ್ರಹ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ? (Prv.). ನವಗ್ರಹಜಪ navagraha-japa. Prayers to the nine planets (My.).
 ನವಗ್ರಹದಾನ navagraha-dāna. The gift of the navadhānyas to obtain the good will of the nine planets (My.).
 ನವಗ್ರಹಶಾಸ್ತಿ navagraha-śānti. Propitiation of the nine planets by means of navagrahajapa, navagrahadāna, and hōma (My.).
 ನವಗ್ರಹೋಮ navagraha-hōma. The act of making an oblation to the nine planets by casting clarified butter, wood, and sesamum into the fire (My.).
 ನವಜ್ವರ nava-jvara. A fever that rages with violence for nine days, or proves fatal (C.; Mhr.). 2, a recently arisen fever (My.).
 ನವತಾಳ nava-tāḷa. Nine musical notes (Bp. 19, 8).
 ನವಣಿ navanī. = ನವಣಿ. (S. Mhr.).
 ನವಣಿ navanē. A small grain, the Italian millet or panic seed, *Panicum italicum* L. (ಪ್ರಿಯಂಘು, ಕಂಘು Hlā., Nr.; Śi. 305; ಕಂಘು Mr. 373; My.; T., M. ನಾದರ, ಇಾದರ). See ಕಿಮಿ. — ನವಣಿಕ್ಕ. = ನವಣಿಯುಕ್ಕ. (My.). — ನವಣಿಕಾಯ. (ಗಮುಫಕ, ಕೊಲೆಕಾಯಿ Śi. 164). — ನವಣಿಯುಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. The seed of the millet (My.).
 ನವಕ navata. A cover, blanket or wrapper.
 ನವತಿ navati. Ninety.
 ನವದಲ nava-dala. A new leaf. 2, nine leaves.
 ನವದು navadu. P. p. of ನವಿ.
 ನವದ್ವಾರ nava-dvāra. Nine doors. 2, the nine apertures or outlets of the body: the eyes, the nostrils, the ears, the mouth, the anus, and the organ of generation. (My.). ನರಕಕ್ಕೆ ನವದ್ವಾರ, ನಾಕಕ್ಕೆ ಒನೆ ದ್ವಾರ. — ನವದ್ವಾರದಿಂದ ಹೋಗುವಾಗ ನಗರದ್ವಾರದವರು ಏನು ಮಾಡ್ತಾರೆ? (Prva.).
 ನವಧಾನ್ಯ nava-dhānya. The nine grains: gōdivē, bhatta, uddu, hēsagu, kaḍalē, ūgari, huraḷi, avarē, and ēllu (My.). ನವಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆದವನಿಗೆ ವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲ (Prv.).
 ನವನಲಿನ nava-nalina. N. of a vṛitta (Ūh.).
 ನವನಿಧಿ nava-nidhi. The nine treasures of Kubēra: padma, mahāpadma, śaṅkha, makara, kaśhapa, mukunda, nanda, nīla, and kharva. (Śmd. 101). 2, the number 9.

ನವನೀತ nava-nīta. *Fresh butter.*

ನವನೀತಕ nava-nītaka. Clarified butter. See ಅಬ್ಬಿ.

ನವನೀತಜೀರ navanīta-jōra. Who stole the butter (from the cowherds): Kṛishṇa (My.).

ನವನಪ್ಪು navapattu. The nagārinavapattu and their performance (My.). Cf. ನವಬತ?

ನವನಲ್ಲವ nava-pallava. Young foliage (ಪ್ರವಾಲ Mr. 505).

ನವನಪ್ರವ nava-prasava. Recent delivery (Ūpr. 3, 99).

ನವನಪ್ರಸುತೆ nava-prasūtē. A woman who has lately brought forth a child.

ನವಬ್ರಹ್ಮರ nava-brahmar. The nine prajāpatis. See Vivēkaśāntāmaṇi 6, 57.

ನವಮ ನಾವಾಮಾ. The ninth (Śmd. 101).

ನವಮಣಿ nava-maṇi. = ನವರತ್ನ. (Nn. 67).

ನವಮನ್ಮಥ nava-manmatha. A new or second Manmatha (in beauty, My.).

ನವಮಲ್ಲಿಕೆ nava-mallikē. = ನವಮಾಲಿಕೆ. (ದುಣ್ಡುಮಲ್ಲಿಗೆ G.).

ನವಮಾಲಿಕೆ nava-mālikē. Arabian jasmine or the many-flowered nykthantes, *Jasminum sambac* Ait. (ಇರುವಯ್ಯ Hlā.; ಇರುವಯ್ಯ Mr. 126).

ನವಮಾಸ ನಾಮಾಸಾ. The nine months of a female's pregnancy (My.). ನವಮಾಸ ತುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ನವರಾತ್ರಿ ಆಗಲಿ! ಅನ್ನರ ಸಿತ್ತೀತೇ? (Prv.).

ನವಮಿ navami. = ನಾಮಿ 2. The ninth day of the lunar fortnight.

ನವಯವ್ವನೆ ನava-yavvanē. Tbh. of ನವಯೌವನ. See ಏದಿಂ ಜವ್ವನೆ.

ನವಯೌವನ ನava-yauvana. Fresh or incipient youth, bloom of youth, prime (ಒಳ್ಳಿದ ಪ್ರಾಯ, ಮದ Nn. 107).

ನವಯೌವನೆ ನava-yauvanē. = ನವಯವ್ವನೆ. A woman in the bloom of youth, a young woman.

ನವರಂಗ nava-rāṅga. The middle hall of a temple (My.).

ನವರತ್ನ nava-ratna. The nine precious gems: vajra, vaiḍūrya, gōmēdhika, pushyārāga, nīla, marakata, māṇikya, vidrūma, and mauktika. (Bp. 59, 57; Śmd. 117). ನವರತ್ನವಾದರೂ ಕನಕಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. — ನವರತ್ನವಿದ್ದರೂ ನರರತ್ನ ಬೇಕು (Prva.).

ನವರಂಭ nava-randhra. = ನವದ್ವಾರ No. 2. (Dp. 86). 2, the number 9 (Mr. 347).

ನವರಸ nava-rasa. The nine tastes or sentiments of dramatic composition (ತೃಂಗಾರಾದಿನವರಸ Nn. 83; Ūh. v. 16; Bp. 42, 1. 88; 61, 91; J. 1, 12; see s. ರಸ). 2, new nectar or honey (J. 1, 12).

ನವರಾತ್ರಿ nava-rātri. Nine nights: an annual feast of nine days in the seventh month, in honor of Indra, Durgā, or Vishṇu, followed by the dasarē or tenth day (My.; Tē.).

ನವರಾತ್ರಿ ನava-rātrē. = ನವರಾತ್ರಿ. ನವರಾತ್ರೆಯ ಮಧ್ಯ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಬನ್ನೀತೇ? — ನವಮಾಸ ತುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ನವರಾತ್ರಿ ಆಗಲಿ! ಅನ್ನರ ಸಿತ್ತೀತೇ? (Prva.).

ನವರಾಶಿಕೆ nava-rāśika. The rule of nine in arithmetic, being the double rule of three: proportion (My.; Tē.).

ನವರು navaru. = ನವರು, etc. (My.).

ನವರೋಜು navarōju. A kind of Hindusthānīrāga (My.; T.).

ನವಲ್ naval. ನವಲು. = ನವಲೆ, etc. (ಮಯೂರ, etc. Dhv.; Ūh. 173). — ನವಲುಗಡಾಯ ಕಣ್ಣು. (ಜನ ಕ Śi. 177).

ನವಲತೆ nava-latē. A new, fresh creeper (Śmṛ. 386; Kk. 89).

ನವಲಾಯಿ nava-lāyi. A wonder; surprise (Mhr.). — ನವ ರಾಯಿದೇವ. N. (see ಗಿರುಗಡಿಯು).

ನವವಿಧಭಕ್ತಿ nava-vidha-bhakti. Nine devotional acts, including the ಅಷ್ಟವಿಧಭಕ್ತಿ and ಶ್ರವಣ, and, instead of ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ, ದಾಸ್ಯ (My.).

ನವಸಾಗರ nava-sāgara. = ನವಸಾಗರ. Sal ammoniac (Mhr., H.).

ನವಸಿಗ navasiga. (Śmṛ. 237). (fr. ನವ3?). A man who troubles, molests, harasses or torments others (ಪೆದರಂ ಕಾಡುವಾತಂ Kk. 87; Śm. 46; ಪರರಂ ಪೀಡಿ ಪಾತಂ Śs.; cf. ನಸೆಗಾದ).

ನವಸುವರ್ಣ nava-suvārṇa. Fine gold (Bp. 50, 34).

ನವಸುತಿಕೆ nava-sūtikē. A milch-cow. 2, a woman recently delivered.

ನವಾಂಕುರ nava-aṅkura. A fresh sprout (My.).

ನವಾಬ್ navāb. A Nabob (My.; H.).

ನವಾಮ್ಬರ nava-ambara. New and unbleached cloth.

ನವಾಯಿ navāyi. Novelty: craving a novel thing (Bh. 3, 8, 31); a novel thing: unusual beauty, grandeur (Bh. 1, 12, 18; 1, 18, 45; 3, 18, 2; Mhr. ನವರಾಯಿ, ನವಾಳಿ, a novel thing, a wonder). See ನೀವ.

ನವಾಯಿಪಾತಿ navāyi-kāṭa. A grand man, a grandee (Bh. 1, 13, 45).

ನವಾರ navāra. Coarse and broad tape (My.; Br., Mhr., H.).

ನವಾಸಾಗರ navāsāgara. = ನವಸಾಗರ. (My.; Br., H.).

ನವಿರ್ navir. = ನವರು 1. Hair (ಕೂದಲ್ Śmṛ. 52 Mqb. Cm.; Śmṛ. II; Kk. 88; ಕುರುಳ್, ಕೂದಲ್ Śm. 71; ಕುರುಳ್ 111; Ūpr. 4, 47; T. ನವಿರ್, man's hair; ನೆಮ್ಮು, woman's hair; Tē. ನೆಮ್ಮು, plural: the hair). ನವಿರ್ಗಲ್ (Śmṛ. 52). See ದಾನ್ವನಿರ್; ಮೆಯ್ವನಿರ್, ತಲೆ.

ನವಿರು naviru. 1. = ನವರಿ. (My.). ತಲೆಯ ನವರು (ಕೇತ, ತರಸಿಜ, etc. Hlā.).

ನವಿರು naviru. 2. = ನವರು, etc. (My.).

ನವಿಲ್ navil. = ನವಲ್, ನವಲ, ನವಲು, ನವಲು, ನೆಮಲಿ. A pea-fowl, a peacock (ಕೇಕಿ, ತಿಪಿ, ತಿಪಿಣ್ಣೆ, ಮಯೂರ, etc. Hlā., Nr.; ತಿಪಿ Nn. 4; ಕಂ 7; ನೀಲಕಣ್ಣ, ಮಯೂರ 49; ಮಯೂರ, etc. Mr. 168; ಮೋರ, ಸೋಗಿ Kk. 24; ಸೋಗಿ Śm. 82; Tē. ಎಮ್ಮಿ, ನೆಮ್ಮಿ, ನೆಮಲಿ, ನೆವಲಿ; T. ಇಮಲಿ, ನವರಿ). ನವಲ ಧ್ವನಿ (ವಾಣಿ, ಕೇಕಿ); ನವಲ ಕೊಟ್ಟು (ತಿಪಿ, ಹೂಡೆ Hlā.). ನವಲ ಜಿಣ್ಣೆಕೆ (ತಿಪಿ, ಹೂಡೆ); ನವಲ ಗಡಾಯ ಸೋಗಿ (ತಿಪಿಣ್ಣೆ, ಪಿಣ್ಣೆ, ಬಹ್ಲ); ನವಲ ಗಡಾಯೆಗಳಣ ನಯನಾಕಾರಮಾಗಿದ ಬಣ್ಣ (ಚನ್ನ ಕ, ಮೇಡ ಕ); ನವಲ ಗಡಾಯನುಟ್ಟಹನು (ಕಿರಾತ Nr.). ನವಲ ನುಡಿ (ಕೇಕಾರ ವ Mr. 168). ನವಲ ದನಿ (ಕೇಗು Śm. 29). ನುಡಿದ ನವಲ ಧ್ವನಿ (ಕೇಗು Kk. 24). ಪೆದಗನೊಳು ನವಲ ಗಡಾವೆರೆಡ ಕಾಗಿನ ದಟ್ಟ ಮೆ ದೆಯ (ಕಿರಾತನ) ನಡುವನೊಳು (Rāghc. 17, 64). See Rāv. 5, 41; 8, 120; J. 13, 51; 19, 33; 24, 34; 28, 36; Rāghc. 17, 71. — ನವಲಿಡಿ. -ಅಡಿ. N. of a plant. See ಮಯೂರವದಿ. — ನವಲಯ್ಯಲ್. -ಉಯ್ಯಲ್. A swing in the form of a peacock (Ūpr. 8, after 46; Rāv. 8, after 5). — ನವಲೇರ. -ತೇರ. The peacock-vehioled one: Shanmukha (ಗುಹ Kk. 6; Śm. 4).

ನವಿಲ navila. = ನವಲ್, etc. ನವಲವನ್ನು ಏಡಾದ (ಷಣ್ಮುಖ G. 284).

ನವಿಲು navilu. = ನವಲ್, etc. (C.; ಬರ್ಫ G.; Bp. 37, 54).

ನವಲಿನ ಗಡ (ಪಿಂಫ G.). ನವಲಿನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಬಣ್ಣ (ಮೇಡಕ G.). ನವಲ ಅದಿವರೆ ಕೆಮ್ಮಿಣ್ಣೆ ಪುಕ್ಕ ತಡಿ ಕೊಣ್ಣೆತು. — ನವಲು ಕುಣಿಮೋ ದು ನೋಡಿ, ಕುಕ್ಕುಟ ಕುಣಿಣ್ಣೆತು (Prvs.). See Prv. 2. ಮೇಳ. — ನವಲುಗಡ. A peacock's long feathers (My.). — ನವಲು ಬುಟ್ಟು. A peacock's tuft (My.). — ನವಲುಪುಕ್ಕ. A peacock's small feathers (My.). — ನವಲುಮೆಟ್ಟಿನ ಪಲ್ಲ. An annual herb, used as a potherb, Bidens pilosa, var. bipinnata L. (Z.).

ನವೀನ navina. New, fresh, recent, modern, novel.

ನವುಕರ navukara. = ನವಕರ, ನೌಕರ. A servant (My.; Br., H.).

ನವುಕರಿ navukari. Service (My.; Br., H.).

ನವುಬತಿ navubat. ನೌಬತಿ. A large kind of kettle-drum (H., Mhr., Br.).

ನವುರು navuru. = ನವರು, ನವರು 2. That is tender, soft, fine, thin, small, as grass, hair, cloth, paper and other articles (My.; Tē.; Si. 222, 223; cf. ನಯ, ನಸು 2). ನವುರು ಕೂಡಿ ನಗ, ನೋ ಕೂತು ವ್ರಣ (Prv.).

ನವುಲು navulu. ನೌಲು. = ನವಲ್, etc. The common pea-fowl, Pavo cristatus (My.; ಮಯೂರ, ಬರ್ಫ, ನೀಲಕಣ್ಣ, etc. Si. 177; ಅಮ್ಫುಕ್ 413; ನೀಲಕಣ್ಣ 416). ತೈಲದ ಗುಣ ನವುಲು ತಿಳಿದೀತೋ? (Prv.). See ಕನ್. — ನವುಲಕೂರು. (ಕೇಕಿ Si. 177). — ನವುಲುಗಡ. (ತಿಪಿಣ್ಣೆ Si. 177). ನವುಲುಗಡ ಉಟ್ಟ ಬೇಡ (ಕಿರಾತ 341). — ನವುಲುಬುಟ್ಟು. (ತಿಪಿ Si. 177).

ನವುಲೆ navulē. — ನವಲಿಗಡ. The name of a plant. ಪ್ರತಿ ಯರ್, ಪೂತಿಕರಜ, ಪೂತಿಕ, ಕರಿಕಾರಕ ಎಂದರೆ ತಪಸೀ ಗಿಡ; ನವುಲೆ ಗಿಡ ಎನ್ನು, ಕೆಲವರನ್ನುವರು (Si. 133).

ನವೆ navē. 1. = ನವೆ. (My.). P. ps. ನವ, ನವದು, ನವೆ, ನವೆದು. ನವದರೂ ಭವ ತಪ್ಪದು. — ನವದರೆ ಜವ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ನವದ ವನಿಗೆ ನೋವು ತಪ್ಪದು (Prvs.). See Bp. 18, 9; 40, 45; 52, 30; J. 7, 53; 19, 19, 38; 21, 4; 31, 12.

ನವೆ navē. 2. = ನವೆದು. P. p. of ನವೆ 1, in ನವ ನವೆದು. (My.).

ನವೆ navē. 3. = ನವೆ 1. Itching; the itch (ಕಣ್ಣು, ಬರ್ಫ, ಕಣ್ಣಿಯ Si. 200; My.; Tē. ನವೆ, ನವೆ, ನವಮಿ, ನವಿಮಿ, ನವೆನವೆ; T. ನವು). ನವೆಯಾಗು, ನವೆ ಹತ್ತು (My.).

ನವೇದ್ಧುತ nava-uddhṛita. Fresh butter.

ನವ್ಯ navya. New, fresh, recent, modern, novel.

ನವನ naśana. Disappearing; perishing. See ಎ-.

ನವಿಸು naśisu. To vanish; to perish (My.). See Prv. 2. ಮೊಸಳೆ.

ನಶೀಬು naśibu. ನಶೀಬು. Fortune, lot (My.; Mhr., H.).

ನಶ್ಯತ್ naśyat. Perishing; waning, wasting.

ನಶ್ಯತ್ಪ್ರಸೂತಿ naśyat-prasūti. Whose offspring perishes.

ನಶ್ಯರ naśvara. Perishing, etc. See ಎ-; J. 26, 74.

ನಷ್ಟ naṣṭa. Lost, disappeared, disappearing; vanished, lost sight of; perished, destroyed, ruined; — run away, fled. 2, loss; damage; ruin, destruction. 3, a kind of calculation (Ūh.; Mr. 367). ನಷ್ಟ ಪಡಿಸುವವನು ವಾತುಗಲು (B. 4, 50). ನಷ್ಟ ಬಿದ್ದರೂ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗ ದಾರದು. — ನಷ್ಟ ಬಿದ್ದವ ಪುಷ್ಪಿಯಾದಾನೇ? — ನಷ್ಟವಾದವನಿಗೆ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪಿತೇ? (Prvs.).

ನಷ್ಟಕಾಲ naṣṭa-kāla. A time of loss or ruin (My.). ನಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೇನು? (Prv.).

ನಪ್ಪಚೇಷ್ಟೆ *nashṭa-śeṣṭhātē*. The state of being deprived of the power of motion; unconsciousness, insensibility, fainting, swooning.

ನಪ್ಪಚೇಷ್ಟೆ *nashṭa-śeṣṭhātē*. = ನಪ್ಪಚೇಷ್ಟೆತೆ. See ಜನಗಿಸು, ನಸಿ.

ನಪ್ಪಜಾತಕ *nashṭa-jāṭaka*. The lost nativity: subsequent calculation or casting of a lost nativity (My.).

ನಪ್ಪಜೀವಿ *nashṭa-jīvi*. A person who has lost his life (My.); a person who continually suffers loss (My.).

ನಪ್ಪದ್ರಷ್ಟಿ *nashṭa-dṛishṭi*. One who has lost his sight; blind. (My.).

ನಪ್ಪದ್ರವ್ಯ *nashṭa-dravya*. A lost thing (My.).

ನಪ್ಪಧನ *nashṭa-dhana*. Lost riches (My.).

ನಪ್ಪಪದ *nashṭa-pada*. A lost place or position (ಮಜ್ಜಿಮಾರ, ನಪ್ಪವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರ Nn. 125).

ನಪ್ಪಸಮಾಸ *nashṭa-samāsa*. One of the eighteen faults in poetical composition (Ūh. v. 40).

ನಪ್ಪಾಗ್ನಿ *nashṭa-agni*. A *Brāhmaṇa* or householder whose fire has been extinguished or who has lost his consecrated fire.

ನಪ್ಪಿ *nashṭi*. = ನಷ್ಟ. Loss; destruction, ruin.

ನಪ್ಪೇಂದುಕಲೆ *nashṭa-indu-kalē*. The day of new moon when it rises invisible.

ನಪ್ಪೇಂದ್ರಿಯ *nashṭa-indriya*. One who has lost his organs of sense (Sk.). 2, impotency, want of procreative power (My.).

ನಸ *nas*. = ನಸಿ. The nose. See ಖರಣಸ, ಖರ.

ನಸ *nasa*. 1. = ನಸು 1. P. p. of ನಸು 1, in ನಸ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನಸ *nasa*. 2. = ನಸು 2. — ನಸಗುನ್ನಿ. -ಕುನ್ನಿ. = ನಸುಗುನ್ನಿ. (ಅತ್ಯುಗುಪ್ತ, ಅಜಹ, ಅಪ್ಪಣ್ಣ, etc. Si. 143).

ನಸ *nasa*. 3. = (ನಚ್ಚು 8), ನಸೆ 2. — ನಸನಸಿ. rep. Doubt (My.).

ನಸ *nasa*. = ನಸ. See ಕುಪ್ಪಿ, ಖರಣಸ.

ನಸದು *nasadu*. = ನಸ 1, etc.

ನಸರಿ *nasari*. A good, medicinal kind of honey (S. Mhr.). — ನಸರಿಕುದು. A bee that produces the nasari (S. Mhr.).

ನಸಿ *nasi*. 1. (= ನಮೆ, etc.). To wear out, to wear away, to waste away, to wither, to wane, to decay, to spoil, etc. (ಜರ್ಣ (Śmd. Dh.; My.; T. ನಮರ, ನೈದರ, wasting away, perishing, rotting, being sick, etc.; ನೈ, to become spoiled or rotten; to grow too soft, as a fruit; to waste by being used; to perish; to become thin; to slacken, be remiss; to fade, wither; cf. ನಸು 2). 2, to become motionless, unconscious or insensible, to faint (ನಪ್ಪಚೇಷ್ಟೆ Śmd. Dh.). 3, to become poor or poorly (ಬದವಾಗು Ūt. I, 71). P. ps. ನಸ, ನಸದು, ನಸಿದು, ನಸು. ಹುದುವಿನ ಅರವುದು ಫಲೋದ ಯವ ನಸಿದು ಹೋಗದೇ? (Bh. 1, 8, 48). ನಸದ ಬೆಣ್ಣೆ ಗಸಿದು ಹಾಗೆ (Prv.). See Ū. Bp. 46, 20; J. 28, 1.

ನಸಿ *nasi*. 2. = ನಸು 2, etc. (ಫುತುತೆ Ūt. I, 19).

ನಸಿ *nasi*. = ನಸಿ No. 2, ನಸಿ. Tbh. of ನಸು. ನಸಿ ಭ್ರಮೆಯಿದ್ದ ವ ಮುಸಿಯಾದರೂ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಾನು (Prv.).

ನಸಿಕು *nasiku*. 1. = (ನಸು 1), ನಸುಕು 1. To wear out, etc. (ಜರ್ಣ Ūt. I, 57, o. r. ನಸುಕು).

ನಸಿಕು *nasiku*. 2. = ನಸು 2, ನಸುಕು 2. Wasting, waning: the time when the light of the sun is still as it were in a *waned* state: the faint light of the morning, dawn, twilight. — ನಸಿಕಲೆ (i. e. ನಸಿಕಲೆ). Even at dawn, early in the morning, very early (My.).

ನಸಿಗು *nasigu*. = ನಸಿಕು 2, etc. ನಸಿಗಿನಲ್ಲಿ ಬನ್ನ, ನಸಿಗಾಗಿರು ವಾಗಲೆ ಬನ್ನ (My.).

ನಸಿಬು *nasibu*. Fortune, lot (My.; Mhr., H.).

ನಸಿಯತ್ತು *nasiyattu*. Chastisement (My.; Mhr., H. ನತಿಪ ತ, ನಶ್ಯತ).

ನಸು *nasu*. 1. = ನಸ 1. P. p. of ನಸು 1, in ನಸು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನಸು *nasu*. 2. = ನಸ 2. (Worn-away or waned state); minuteness, smallness; fineness; a little; a trifle (T. ನಷ್ಟ, ನಸಿ, ನಮರ; M. ನಸು). ನಸು ಮಾಸಿದ ಎದಿಕೆಗಳನ್ ಅಂಚೆಗಳ ಕಲಹಂಸೆಗಳೆಮ್ಮುದು (Hlā.). See Ūpr. 8, 76, 103; Grj. 2, after 106; Bp. 26, 30; 27, 11; 28, 50; 43, 11; 46, 56; 47, 32; 52, 11; 56, 43; 59, 20; 60, 34; Bh. 2, 13, 47; J. 18, 25; 21, 49. — ನಸುಂ. -ಉಂ. Also, or even, a little (Ūpr. 5, 79, 124; 8, 65, 70; 9, 92; Rāv. 2, 54). — ನಸು ಕಲಂಕು. To be a little perturbed, etc. (Grj. 4, 66). — ನಸುಗತ್ತಲೆ. Slight darkness: early dawn (B. 3, 22). — ನಸುಗಲ್ಲಿಲೆ. -ಕಲ್ಲಿಲೆ. Slight darkness (Grj. 4, 73). — ನಸುಗಾಲೆ. A light wind, a breeze (J. 3, 27). — ನಸುಗುನ್ನಿ. -ಕುನ್ನಿ. A plant stinging like nettles, cowhage, *Carpogon pruriens* Roxb. (*Mucunna pruriens* Dec., ಮರ್ಕಟೆ, ಅತ್ಯವರ್ತ Mr. 145; My.). ಕಾಕೂಟದ ವಿಷವು, ಜೇಡು, ನಮ್ಮದ ಹಗಿಯು, ಹಾದಿರ ಡುಡುಕಿ, ನಸುಗುನ್ನಿ, ತಿಗುಳರ ಗಾಲೆ ಬೇಡ (Sp.). See Sp. s. ಕಂಕ. — ನಸುಗುನ್ನಿ. -ಕುನ್ನಿ. The plant *Alhagi maurorum* (ಯಾಸ, ಯವಾಸ, etc. Si. 144). — ನಸುಗತ್ತು. -ಕತ್ತು. To quiver slightly (Ūpr. 5, 69; Abh. P. 4, 108; Rāv. 8, after 82). — ನಸುಗೆಮ್ಮು. -ಕೆಮ್ಮು. A tawny colour, etc. (ಅವ್ಯಕ್ತರಾಗ, ಅರುಣ Nr.; ಹರಿ, ಕಮ್ಮು, ಕಡಾರ, ಪಿಂಗಲ Hlā.; Mr. 443). ನಸುಗೆಮ್ಮುಗಿದು (ಕಪಿತ Hlā.). See Ūpr. 7, 64, 148; B. 3, 52; 4, 140. — ನಸುಗೇಳೆ. -ಕೇಳೆ. To hear slightly or a little (Ūpr. 1, 118). — ನಸುಗೋಪ. -ಕೋಪ. Slight wrath (Grj. 8, 9). — ನಸುತೂಕದಿಕೆ. A little drowsiness (Bh. 1, 9, 8). — ನಸುದೀಪ. A small light or lamp (Bh. 1, 8, 67). — ನಸುದೊಡೆ ತೋಪ. -ತೋಪ. The thigh faintly to appear (Ūpr. 8, 52). — ನಸುದೋರೆ. (A fruit) that is nearly full-grown (Śiv. 1, 51). — ನಸುದೋರ್. -ತೋರ್. -ದೋರು. To appear faintly (J. 2, 48; 18, 29). — ನಸು ನಗು. To smile (Bp. 1, 50; 24, 63; 44, 16; 50, 34; J. 2, 21; 29, 34, 35). — ನಸುನಗೆ. A smile (Bp. 1, 53; 12, 5; 24, 44; 41, 12; 51, 41; 53, 14; J. 5, 60; 6, 16; 25, 11; 30, 49). ನಸುನಗೆಯಿಲ್ಲದವನ ಮೋಡ್ ಬುಸು ಬುಸ ಎಮ್ಮುವುದು (Prv.). — ನಸು ನಮು. To fix to some extent in the ground (ನಾಡು Ūt. I, 7). — ನಸುದಾನರ. The state of being slightly dim or discoloured (Ūpr. 8, 73). — ನಸುಬಿಸುಪು. Slight heat, warmth (Abh. P. 9, 117). — ನಸುಬಿಳಿದು. The colour grey, etc. (ದೂಸರ Śmd. 339). ನಸುಬಿಳಿದಾಗಿ ಮಿಡುವ ಬಟ್ಟೆ ಹ ತೊನ್ನು (ಕೋಡ, etc. Nr.). — ನಸುಬಿಳಿದು. = ನಸುಬಿಳಿದು.

ನಸುಬಿಳುದಾಗಿ ಮಿಂಚುವ ಬಟ್ಟೆ ಹೊನ್ನು (ಕೋಶ, etc. Nr. 6). — ನಸುಬಿಳುಪು. = ನಸುಬಿಳು. (ಈ ಪತ್ರಾಣ್ಣ, ಧೂಸರ Nr.). — ನಸು ಭಯ. A little fear (Rām. 6, 9, 19). — ನಸುಮರುಳು. Slight darkness (Sēv. 4, 114). — ನಸುಮುಚ್ಚು. Slight fainting, etc. (Abh. P. 9, 111). — ನಸುಮುರುಚು. A slight contraction (Bp. 20, 11). — ನಸುಬಳ್ಳಿ. A little shame, modesty (Grj. 4, 5; J. 18, 30; 29, 28, 31). — ನಸುವಳ್ಳಿ. -ವಳ್ಳಿ. Slight reclination or bending downward (Ūpr. 8, 71). — ನಸು ವಾಗು. -ವಾಗು. To bend (v. i.) a little (J. 6, 46). — ನಸುಸ ಯ್ಯಣಿ. A little patience (Bp. 42, 14). — ನಸುಸುಬಿಳುಪು. Gently moving about or blowing (Bp. 12, 14). — ನಸು ಸೇಕ. Slight heat, fomentation (Bp. 17, 8).

ನಸುಕು nasuku. 1. = ನಸಿಕು 1, q. v.

ನಸುಕು nasuku. 2. = ನಸಿಕು 2, etc. (My.; Tē. ನಸುಕು, petty, slight; slinking, hint; T. ನಸುಕು, a small one). ಅವನು ನಸುಕು ಇರುವಾಗಲೇ ಎದುವನು (B. 5, 231).

ನಸಿ nasē. 1. = ನಸಿ, q. v. Itching: an irritating, teasing desire (Ūpr. 6, 84; 8, 70; Rēv. 5, 105; T. ನಸಿ, desire). ನಸಿಯಿದ್ದ ಹಲಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹಸಿ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ನಸಿ ಯಿಚ್ಛೆ ಫೋಗು. -ಫೋಗು. Teasing desire and lust to come (Ūpr. 5, 63). — ನಸಿವಣಿಕ. -ಮಣಿಕ. A cow that longs for the bull (Ūpr. 2, 24).

ನಸಿ nasē. 2. = ನಸಿ. = ನಸನಸ. ನಸನಸಿಯುಳ್ಳವನು ಹಸಿಯನೇ? (Prv.). — ನಸನಸಿಯು ಮಾತು. = ನಡ್ಡು ಮಾತು. (My.).

ನಸಿ nasē. The nose. 2. = ನಸಿ, snuff (My.). ಕನೆಯಲ್ಲಿ ಅಯು ಧವದ್ದು, ನಸಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬಹುದೇ? (Prv.). — ನಸಿಚುಟಿಕೆ. A pinch of snuff (My.). — ನಸಿಪುಡಿ. Snuff (My.).

ನಸಿಗಾರಿ nasē-ḡāra. He who irritates or teases: Kāma (ಮನ್ಮಥ Sm. 7).

ನಸಿ nasta. The nose.

ನಸಿತ nastita. Nozzled; having a hole bored in the septum of the nose; an ox or any other draught animal with a string through its nose (ಒತ್ತಿ ಮೂಗಂ ಹುಚ್ಚಿ Mr. 179).

ನಸಿ nasya. = ನಸಿ, ನಸಿ. Belonging or relating to the nose. 2, a sternutatory, snuff. See Prv. s. ಪುಷ್ಕಮಾಸ.

ನಸಿ ನಾಸಿ-ಠಾ. = ನಸಿತ. An ox or other animal led by a string through its nose.

ನಹಿ nah. A tie, a band. See e. g. ಉಪಾಸಹ.

ನಹನ nahana. Binding, binding together; putting on. See ನಸಹನ.

ನಹಿ na-hi. For not, surely not; not at all. ನಹಿ, ನಹಿ! ಎನ್ನುವ ಮಹಿಗೆ ಹೊದಿ (Prv.).

ನಹಿತ nahita. Bound, put on, etc. See ನಸಹಿತ.

ನಹುಷ nahusha. N. of a king who took possession of Indra's throne for a time, but was afterwards deposed and changed into a serpent. ನಹುಷನಾದರೂ ನಾಕದಿದ್ದ ಬಿದ್ದನು. — ನಹುಷನಿಗೂ ನೋವು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. — ನಹುಷರಾಯನ ಭೋಜನ ನಾಕದಿಲ್ಲ ಹೋಯಿತು (Prva.). See J. 2, 4; 33 sum.

ನಳ nala. (= ನಳಿ 2). (Cf. ನಯ; M. ಇಬ್ಬು, ಇಬ್ಬು, to become soft or mellow, malleable, as gold, cf. ನಾನ್ದು 2; to yield, sink, cf. ನದ್ಗು; see T. s. ನಸಿ 1; cf. 8k. ನರ, to shine). — ನಳ ನಳಿ. rep. Softness, tenderness, delicateness; pleasantness, agreeableness; beauty; brightness, lustre (ಕೋಮಲ, ಕೋವರ Ūt. II, 37; ಕೋಮಲ Sm. 22; Grj. 7, after 11). — ನಳ

ನಳಿವೆದ. -ವೆದ. To become soft, etc. (Sēv. 2, after 78). — ನಳನಳಿಸು. To be soft, tender, delicate, pleasant, nice, elegant, bright, glittering, etc. ಒನ್ನೆದೆಯ ತದಿಪಿನೋ ನಳನಳಿಸಿ ಕೇಸರದ ಸಸಿ (Ūpr. 7, after 92). See Grj. 2, 12; 4, 2, 36; 5, 61; Bp. 4, 23; 19, 44; 26, 40; 34, 22; 38, 39; 42, 24; Bh. 1, 10, 25; J. 3, 5, 17.

ನಳ nala. = ನಲ. A reed; king Nala (who wandered very much about, ಸೂದಾರ್ ಓತ. I, 79). ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದರೂ ಅದಿವ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ನಳವಾಕ nala-pāka. A dish of king Nala (who during a part of his troubles served as a superior cook): a dish well cooked (My.; T.). ತಿಳಿದವ ಮಾಡ್ಕಾನು ನಳವಾಕವ (Prv.).

ನಳಿ nali. 1. To grow bent or curved, to bow, to bend (ನಮನ ಕಂದ. Dh.; T. ನಳ; M. ಇಳಿ; T. ನಳವ, a flexure).

ನಳಿ nali. 2. (= ನಳ). Softness, smoothness, etc. — ನಳತೋಳ. A soft, smooth arm (Ūt. II, 68; Sm. 118; Bp. 4, 22; J. 18, 20; 28, 18).

ನಳಿ nali. = ನಲಿ, etc. ನಳಿಯನ್ನು ಗನ್ನ (ನಟಿ, ನಲಿ, etc. Nr.; ಗೂವರುತ್ತಿಗೆ Si. 154).

ನಳಿಗೆ naligē. = ಲಳಿಗೆ. Tbh. of ನಲಕ. A tube (My.). ನಾಯಿಯ ದಾರಾ ನಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಡೋಕು ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See Prv. s. ನಾಯಿ.

ನಳನ nalina. = ನಲಿನ. ನಳನಕ್ಕುನ ಕ್ಷೇಪಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲ, ಅಳಿಗಿಳಿವ ಮೇಲುಹುಡುಗಿಲ್ಲ. — ನಳನಿಲ್ಲದ ಕೋವು ಅಳಿಗಿಳಿವ ಹೂವು ಸಮ (Prva.).

ನಳಿ nalli. = ಲಳಿ. A crab (My.; T. ಇಬ್ಬು, ಇಬ್ಬು, ನಬ್ಬ, ನಳ, ನಳ; Tē. ಎಣ್ಣೆ; cf. ಎಡಿ 1). ನಳೀ ರಾಗಕ್ಕೆ ನಂ ತಲೆ ತೂಗಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ನಳು nallu. 1. = ಅಳು 1. — ನಳಿ. = ಅಳಿ No. 1. (Bp. 58, 53).

ನಳು nallu. 2. = ನಾನಲ. ನಳ ನಲ (ನಡ್ವಲ, ನಲಯುತ Mr. 92). Cf. 8k. ನಲ.

ನಳು nallu. 3. = ನೆಲಿ 1, etc. (My.).

ನಳು nallu. (= ನಾಲ 1 No. 5). A nallah or depression in the ground. See ಅನಿಳುಬುಗುಡು.

ನಾ nā. 1. = ಂ 1, etc. I (C.; frequently in the Bp., e. g. 16, 67). ನಾ ಬಲ್ಲಿದ, ತಾ ಬಲ್ಲಿದನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರ ಅಹಂಕರಿಸುಪಂ (ಅಹಮಹಮಹ); ನಾ ಮುಂಚೆ, ತಾ ಮುಂಚೆ ಇಹನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸು ಮುಂಚುವದು (ಅಹಮುಂವಿಕೆ Nr.).

ನಾ nā. 2. = ನನ 2, ನಲ 2, ನಲ 1, ನಲ, ನಾಕು, ನಾಲೆ, ನಾಲಕು, ನಾಲ್ಕು. Four. — ನಾಗಳ. -ಕಳ. Four kalas (ದ್ರೋಣ Si. 329, 419; My.). ಉಬ್ಬಿಲ್ಲದೆ ಮೂಗಲ ಗಂಜಲ ಕುಡಿಯುವನೆ ಉಬ್ಬಿದ್ದರೆ ನಾಗಳವು ಸಾಲದು (Prv.). — ನಾಗಾಲು. -ಕಾಲು. Four feet. ನಾಗಾಲಿನ ಮಗುವಾದರೆ ನಾಕಕ್ಕೆ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ನಾಗಾಲೋಟ. -ಟ. A canter; a gallop (My.). ಸಾದಾನಾಗಿ, ದುಡತಿ, ನಾಗಾಲೋಟಗಳೆಮ್ಮದಾಗಿ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಗೆಗಳು (B. 3, 55). — ನಾಗುಳ. -ಕುಳ. Four kulās (ದ್ರೋಣ Nr.; My.). ನಾಗುಳ ಹಾಲು ಕಹಿದ ಅಕಳು (ದ್ರೋಣದುಳಿ Nr.). — ನಾಗೋಳಗ. -ಕೋಳಗ. Four kōlagas (ದ್ರೋಣ, ದೋಣ Sm. 345; My.). — ನಾನೂರು. Four hundred (C.).

ನಾ nā. 3. = ನಾದು 2, etc. Smell. — ನಾಬಳ್ಳಿ. = ನಾದಿಬಳ್ಳಿ, etc. An annual strongly smelling herb, Gynandropsis pentaphylla D. C. (Z.; ಅಗಸ್ಥಿಕೆ G.). See ಗಣ್ಣು.

ನಾ ನೌ. 4. (= ನಾಟು2). (Regarding the formation of. ದಾಂ, ದಾಡು). — ನಾಗರ. -ಕರ. A rock that sticks out of the ground (ಶೆವ. 4, 23).

ನಾ ನೌ. A man; the masculine gender. 2, no, not (see ನಾನಾ).

ನಾಂ ನೌಂ. = ನಾ 1, etc. (Śmd. 2 Cm.). See ನಾನ್ 1.

ನಾಕ ನೌಕಾ. Heaven, the sky, the atmosphere; heaven, the abode of the gods (ನಭ Mr. 471; ಅಮ್ಬರ, ಆಕಾಶ Nn. 128; ಅನಿಮುಖಾಯ 471; ಸುರಾವಾಸ, ಸ್ವರ್ಗ 128; ದೇವಾಗಾರ, ಸ್ವರ್ಗ 71; ಗಗನ, ಆಕಾಶ 71). 2, the earth (ಧರ 471; ಉರ್ವ, ಭೂಮಿ 71; ಧರತ್ತಿ, ಭೂಮಿ 128). 3, = ನಾಕು (ವಲ್ಮೀಕ, ಹುತ್ತು 71; ವಲ್ಮೀಕ, ಹುತ್ತು 128). 4, a certain metrical foot (Ūh.). ನಾಕದವರಿಗೆ ಲೋಕದ ಭಯವೇನು? — ನಾಕದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಸೂಕರಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? — ನಾಕದ ಸುಖ ನಾಯಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? — ನರಕಕ್ಕೆ ನವದ್ವಾರ, ನಾಕಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪೇ ದ್ವಾರ (Prvs.). See Prvs. s. ಪಾಕ, ಪುತ್ರ, ಪೋಕ, ಬೇಕನ್ನು, ಲೋಕ, ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ.

ನಾಕನಾರಿ nāka-nāri. N. of a plant (ಗಣ್ಧೀತುಲ, ಸಹದೇವ Mr. 127, o. r. ನಾಕನಾರಿ).

ನಾಕರ nākara. (Mhr. ನಾಗರ, ನಾಂಗರ, a plough; an anchor). — ನಾಕರಕುಣ್ಣ. A kind of ಕುಣ್ಣ (S. Mhr.). — ನಾಕರನೇಗಲ. A kind of plough (S. Mhr.).

ನಾಕಲೋಕ nāka-lōka. The heavenly world (ಸಗ್ಗ Ūt. I, 4; II, 95; Bp. 60, 43). ನಾಗಲೋಕದ ಹತ್ತರ ನಾಕಲೋಕವೋ? (Prv.). See Prv. s. ನೀವ 1.

ನಾಕಸದನ nāka-sadana. An inhabitant of heaven, a deity (Mr. 8).

ನಾಕಾಧಿನಾಥ nāka-adhinātha. Indra (Ūh. G. MS. v. 23).

ನಾಕಾರಿ nākāri. = ನಕಾರಿ, ನಕಾರಿ. (My.).

ನಾಕಾರಿ nākār. = ನಕಾರಿ, etc. (My.; Br.; Mhr., H. ನಾಕಾರಾ).

ನಾಕಾವಾಸ nāka-āvāsa. = ನಾಕಸದನ. (ದೇವತೆ Nn. 153).

ನಾಕಿ nāki. A deity, a god. 2, N. of Nāgavarma (see e. g. s. ಅಜಿತೇನವದ್ವಿತಿ). 3, a certain metrical foot (Ūh.). — ನಾಕನಿಕರ. A multitude of gods (Ūpr. 4, after 80). — ನಾಕನಿಲಯ. Heaven (Ūpr. 7, 32). — ನಾಕನರ. Indra (ಶೆವ. 1, 84).

ನಾಕಿಗ (nāki-ga). N. of Nāgavarma. ನಾಕಿಗಂ, the foot — — (Ūh.).

ನಾಕು ನೌಕು. = ನಾ 2, etc. (My.). — ನಾಕು ಮಡಿ. Four folds or times. ತತ್ತ್ವ ತಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ನಾಕು ಮಡಿ ಮಿಗಲ ಎನ್ನು ನಾನ್ನಡಿ ಕಾಕ ಬಡಿಸಿತೆ? (Rām. 3, 2, 18).

ನಾಕು nāku. = ನಾಕ No. 3. An ant-hill.

ನಾಕುಲ nākula. (fr. ನಕುಲ). Belonging to the mungoose or ichneumon; ichneumon-like.

ನಾಕುಲಿ nākuli. The mungoose-plant (= ಗನ್ನ ನಾಕುಲಿ, ನಕು ಲೀಪ್ಪ, ರಾಸ್ಸೆ).

ನಾಕ್ಷತ್ರ nākṣatra. (fr. ನಕ್ಷತ್ರ). Relating or belonging to the lunar asterisms, sidereal. (My.).

ನಾಕ್ಷತ್ರಮಾನ nākṣatra-māna. Sidereal computation of time (used with regard to a month of twenty-seven days, My.).

ನಾಗ nāga. A snake, especially the Coluber or Cobra capella (ಅಬಿ, ಸರ್ಪ Nn. 26; ಫಣಿ Mr. 504). 2, a Nāga or fabulous serpent demon sprung from Kadrū, wife of Kāśyapa; eight principal Nāgas are mentioned (see ಎಣ್ಣು ಕುಲ). 3, the number 8 (Ūh.; ಎಣ್ಣು Mr. 547). 4, an elephant (ಸಿಂಧುರ, ಅನಿ 26; ಗಜ 504). 5, any great or pre-eminent man (ಮುಖ್ಯ, ಮೊದಲಿಗ 26; ಸಚಿವ 504). 6, one

of the five airs of the body, that which is expelled by eructation (ದೇಹಮಂ ತಾಳಿ ಇಹುದನಿಲಂ Mr. 51). 7, fire (ಅ ನಲ, ಅಗ್ನಿ 26). 8, a cloud. 9, darkness (ತಮ, ಕತ್ತಲೆ 26). 10, a tree (ಕುಜ, ಮರ 26). 11, a peg, nail or hook to hang any thing upon or suspend any thing on, as a lamp, etc. 12, water (ಜಲ, ನೀರ 26). 13, lead (ಸೀಸ 26; 504). 14, a shark. 15, a cruel or tyrannical man. 16, name of a plant (ಸುರಗಿ Mr. 126). 17, the tenth karapa or astronomical period. — ನಾಗದಾಳಿ. (-ತಾಳಿ). A climbing plant, Luffa acutangula var. amara Roxb. (St. & Pl.). — ನಾಗದಾಳಿ. (-ತಾಳಿ). N. of a strong-smelling shrub (My.). — ನಾಗನ ಹುಲ್ಲು. N. of a kind of grass. ದೇವನಾಳಂ ಪಿರಿದಾಗರ್ವ ಭೂಮಿ ನದ್ವತ್, ನದ್ವಲ, ಒಪ್ಪಲಿ, ನಾಗನ ಹುಲ್ಲೆನ್ನಡಿ ಎನ್ನುರು Nr. a; --- ಒಪ್ಪಲಿ, ನಾಗನ ಹುಲ್ಲೆನ್ನಡಿ ಎನ್ನುರು (Nr. b). — ನಾಗಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. Father Cobra; N. See Prvs. s. ನಾನು 1, ಪಾದ. ನಾಗಪ್ಪನುಣ್ಣು, ಜೋಗಪ್ಪನುಣ್ಣು (I do not meddle with the affair, Prv.). — ನಾಗಬೆತ್ತ. A snake-coloured cane, a superior cane with black spots (My.). — ನಾಗಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ತಿವ. — ನಾಗಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ತಿವ.; Bp. 55, 11. — ನಾಗಮಲ್ಲಿಗೆ. A tall shrubby plant, Rhinacanthus communis Nees. (Justitia nasuta Lin., St. & Pl.; T., Tē.). ನಾಗಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ ಪೂಗವಾದೀತೇ? (Prv.). — ನಾಗಮುರಿ. = ನಾಗಮುರಿಗೆ. (G. 419; My.). — ನಾಗ ಮುರಿಗೆ. A serpentine bracelet (sometimes with the figure of a snake-hood) worn on the upper arm (Si. 220). — ನಾಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 57, 82). — ನಾಗವನ್ನಿಗೆ. -ಒನ್ನಿಗೆ. = ನಾಗ No. 11. (ನಿರ್ವ್ಯಾಹ G.). — ನಾಗಸಮ್ಪಿಗೆ. A middle-sized tree, Mesua ferrea L. (ಪಾಮ್ಲೇಯ, ಕೇಸರ, ನಾಗಕೇಸರ, etc. Nr.). — ನಾಗಸಮ್ಪಿಗೆ. = ನಾಗಸಮ್ಪಿಗೆ. (ಕಾಂಚನ Mr. 127; Si. 137). ನಾಗಸಮ್ಪಿಗೆ ಮುಡಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ನಾರು ಯಾಕೆ? (Prv.). — ನಾಗೂರ. -ಊರ. N. of a place. ನಾಗೂರ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ (Bp. 58, 12).

ನಾಗಕಂಕಣ nāga-kankana. Who has a snake for his bracelet: Śiva (Bp. 3 sum.; 12, 25; 22, 19).

ನಾಗಕಟಕ nāga-kataka. = ನಾಗಕಂಕಣ. (Bp. 18, 104; 58, 46).

ನಾಗಕನ್ಯೆ nāga-kanyē. A female of serpentine extraction, represented with the face and hands of a beautiful woman and the tail of a serpent (My.).

ನಾಗಕುಣ್ಣಲಿ nāga-kunḍala. Who has a snake for his ear-ring: Śiva (My.).

ನಾಗಕುಷ್ಠ nāga-kuṣṭha. A kind of leprosy with such spots as cobras have (My.).

ನಾಗಕೇಸರ nāga-kēsara. The tree Mesua ferrea Lin. 2, the tree Mimosa elengi Lin. (ಬಕುಳ Mr. 125).

ನಾಗಚತುರ್ಥಿ nāga-caturthi. A feast on the fourth lunar day of the fifth month, when adoration is paid to serpents, milk, plantains, betel-nuts, etc. being put into the holes wherein they are supposed to be (My.).

ನಾಗಜಿಹ್ವಿಕೆ nāga-jihvikē. Red arsenic.

ನಾಗದಂತಿ nāga-danti. A species of sun-flower, Heliotropium indicum (Sk.). 2, a shrubby creeper, the Indian jalap, Ipomaea turpethum R. Br. (St. & Pl.). See ಬಿಳೇ.

ನಾಗದಮನಿ nāga-damani. N. of a plant (ಕಾರಸೆ Mr. 149).

ನಾಗನಗರಿ nāga-nagari. Hastināpura (J. 7, 16).

ನಾಗನಾಥ nāga-nātha. Śiva (Bp. 27, 10, 11).

ನಾಗಪಂಚಮಿ nāga-pañcāmi. The day following the ನಾಗ ಚತುರ್ಥಿ, used for the same purpose (My.).

ನಾಗವಾಳ nāga-pāśa. A sort of magical noose or lasso used in battle to entangle an enemy (Abh. P. 13, after 147).
ನಾಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ nāga-pratishṭhē. Summoning of a cobra into its stone-image which has been placed at the bottom of the Ficus religiosa (ಅರಳಿ) and establishment of it as an object of worship (My.).

ನಾಗಬಂಧನ nāga-bandhana. A tie consisting of a serpent (V. 4, 40).

ನಾಗಬಲೆ nāga-balē. = ನಾಗವಲೆ. The plant *Urvaria lagopodioides* DC.

ನಾಗಭೂಷಣ nāga-bhūṣaṇa. Śiva (Bp. 57, 55; J. 10, 6). 2, N. of an elephant (Bp. 59, 30). 3, adorned with clouds (J. 10, 6).

ನಾಗಮ na-āgama. The augment ನ or ನ (Śmd. 128).

ನಾಗಮದಹರ nāga-mada-hara. N. of an elephant (Bp. 59, 30).

ನಾಗಮುಖ nāga-mukha. Who has an elephant's face: Gaṇapati (Bp. 1, 3).

ನಾಗರ nāgara. 1. = ನಾಗ No. 1, ನಾಗಲ. A snake, especially the cobra (not Sk.; My.). 2. = ನಾಗರು, an ornament with the image of a cobra, put on the tresses of females (My.). — ನಾಗರಕಾಛ. A disease of the skin said to arise from not having properly honoured the cobra (My.). 2, childlessness said to arise from the same cause (My.). — ನಾಗರಚವುತಿ. = ನಾಗಚತುರ್ಥ. (My.). See ನೂಲ ಹಬ್ಬ. — ನಾಗರವಂಚು. = ನಾಗವಂಚು. (My.). ನಾಗರವಂಚಮಯಾದರೆ ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಏನು? (Prv.). — ನಾಗರವಕ್ತೃಗ. -ವಕ್ತೃಗ. Viṣṇu (Ūt. II, 4). — ನಾಗರಹಾವು. The cobra (My.; B. 2, 26). ನಾಗರಹಾವಿನ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಮಾಣಿಕವಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ನಾಗರಹಾವು ಅನ್ನಾ ಕ್ಷಣ ವಿಷ ತಾಗ ನಾಯುವನೇ? (Prvs.). — ನಾಗರಹಡೆ. = ನಾಗರ No. 2. (My.). See ಕರಿ, ಕಾಳಂಗ, ಗೋದಿಬಟ್ಟೆಗೆ, ಬಿಳಿ, ಮಡಿ, etc.

ನಾಗರ nāgara. 2. (fr. ನಗರ). Relating or belonging to a town; — a citizen; — civic; — polite, civil; — sagacious, crafty, clever; — bad, vile. 2, opposition, hindrance; hardship, toil, fatigue. 3, desire of final beatitude. 4, = ದೇವನಾಗರಿ (My.). 5, dry ginger (ವಜ್ರ, ಮಹಾಶವ, ಶುಕ್ಲ Mr. 137). 6, the fragrant root of *Cyperus pertenuis* Roxb.

ನಾಗರಕ nāgaraka. The chief of a town (Ūpr. 8, after 44 & 49), a superintendent of police.

ನಾಗರಂಗ nāga-rāṅga. = ನಾಗರಂಗ. The orange.

ನಾಗರಂಜಿತ nāga-rānjita. N. of a vṛitta (Ūh.).

ನಾಗರತ್ನ nāga-ratna. A jewel supposed to be found in the hood of a cobra (My.). 2, N. of females (My.).

ನಾಗರಲಿಪಿ nāgara-lipi. The character in which Samskrita is commonly written (Bp. 5, 53).

ನಾಗರಿ nāgari. A clever or crafty woman. 2, = ದೇವನಾಗರಿ (My.).

ನಾಗರಿಕ nāgarika. Urban; town-bred; living in a town; polite; — clever, cunning; — a townsman, a citizen; a cockney. (Bp. 26, 20). ನಾಗರಿಕನ ಮಾನ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು. — ನಾಗರಿಕರ ಮಾತು ನಗರದಲ್ಲಿ ಚನ್ನ (Prvs.).

ನಾಗರಿಗ nāgariga. Tbh. of ನಾಗರಿಕ. (Bh. 3, 8, 44).

ನಾಗರಿಕ nāgarika. = ನಾಗರಿಕ, ನಾಗರಿಕ. (My.; not Sk.).

ನಾಗರಿಕತೆ nāgarikatē. The state or condition of being a nāgarika (My.).

ನಾಗರು nāgaru. = ನಾಗರ 1, No. 2. (My.).

ನಾಗರುಕ nāgaruka. Tbh. of ನಾಗರಿಕ. (Bh. 4, 2, 9).

ನಾಗಲಿ nāgala. = ನಾಗರ 1. — ನಾಗಲಿಬಿ. N. (Bp. 4, 49). — ನಾಗಲಾವುತಿ. -ಅವುತಿ. N. (Ū. Bp. 3, 31, 33; 6, 47). — ನಾಗಲಾಯಿ. -ಅಯಿ. N. See ತುಪ್ಪದ.

ನಾಗಲತೆ nāga-latē. The Piper betel (ತಾಮ್ಬುಲಿ Mr. 123). 2, the penis.

ನಾಗಲೀಕ nāgalika. = ನಾಗಲೀಕ. (My.). ನಾಗಲೀಕಪುರುಷಗೆ ಧೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ನಾಗಲೋಕ nāga-lōka. The world of the serpent demons, one of the regions below the earth (ಪಾತಾಲ Mr. 392). ನಾಗಲೋಕದ ಹತ್ತರ ನಾಗಲೋಕವೋ? — ನಾಗನಾಸವದ ವರು ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾರೇ? — ನರಿ ಕೂಗಿದರೆ ನಾಗಲೋಕ ಹಾದೀ? (Prvs.). See Prv. s. ನೀವು 1.

ನಾಗಲೋಕಮುನಿರ nāgalōka-mandira. Whose dwelling-place is pātāla: a Daitya (ದೈತ್ಯ Mr. 9).

ನಾಗವರ್ಮ nāga-varma. N. of the author of a Kannaḍa prosody, etc. (Ūh.; Kāvya. I, 2, 99; I, 5, 50; II, 2, B, 45; V, 671). ನಾಗವರ್ಮನ ಕನ್ನಡಂ (Mr. 4).

ನಾಗವಲಿ nāga-vali. Tbh. of ನಾಗವಲ್ಲಿ. Betel-nut: the first chewing of betel-nut at a marriage, that takes place on its last day, before which no guest can depart without giving offence and being severely blamed (My.; Bp. 54, 75). ನಾಗವಲಿ ನಿಷ್ಕರ (Prv.).

ನಾಗವಲಿ nāga-valē. = ನಾಗವಲಿ. See ಬಟ್ಟೆಗದಾಕೆ.

ನಾಗವಲ್ಲಿ nāga-valli. = ನಾಗವಲಿ q. v., ನಾಗವಾಲಿ. The betel creeper, Piper betel Lin. ನಾಗವಲ್ಲಿಯೆಲೆಯಾದರೂ ಪುಗೀಫಲವಿಲ್ಲದೆ ಸಲ್ಲದು (Prv.). — ನಾಗವಲ್ಲಿವಟ್ಟಿ. -ಬಟ್ಟಿ. A kind of cloth (ಪಟ್ಟಿಭೇದ Mr. 342). — ನಾಗವಲ್ಲಿಹಚ್ಚಡ. A cloth given to the son-in-law on the last day of his marriage (My.).

ನಾಗವಾನ nāga-vān. = ನಾಗ No. 17. (My.).

ನಾಗವಾಲಿ nāga-vāli. = ನಾಗವಲಿ. (My.).

ನಾಗವಾಸ nāga-vāsa. Abode of snakes or of the Nāgas. 2, = ನಾಗ No. 11 (My.). ನಾಗನಾಸವಿದ್ದವರು ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾರೇ? (Prv.).

ನಾಗವೇಣಿ nāga-vēni. A woman with snake-like tresses (My.). 2, N. (My.).

ನಾಗಕಯನ nāga-śayana. Viṣṇu (My.).

ನಾಗಕಾಯಿ nāga-śayi. = ನಾಗಕಯನ. (My.).

ನಾಗಸನ್ನುವ nāga-sambhava. Minimum or red lead.

ನಾಗಸರ nāga-sara. Tbh. of ನಾಗಸ್ವರ. (ಸುಗಾನಮಂ ತೋರ್ಪದದು Mr. 391; My.; Tō.; T. ನಾಗಬುರು). ನಾಗಸರಾ ಊದಿದರೆ ನಾಯಿ ಅದೀತೇ? (Prv.).

ನಾಗಸ್ವರ nāga-svara. A musical sound that pleases also snakes and at which they perform dancing movements: a kind of clarinet or a pipe used by snake-players (My.; M., Tō.).

ನಾಗಹ nāgaha. A certain deep place in the Gōdāvarī (ಗೋದಾವರಿಯೊಳೊನ್ನು ಮರು Śmd. II; Kk. 92; Śm. 52). G. Sk. ನಾಗಹ್ರದ, name of a tirtha of the Gōdāvarī.

ನಾಗಾನ್ತಕ nāga-antaka. Garuḍa.

ನಾಗಾಭರಣ nāga-ābharana. Śiva (My.).

ನಾಗಾಂಬಿಕೆ nāga-ambikē. N. (Bp. 3, 84).

ನಾಗಾಂಬೆ nāga-ambē. N. (Bp. 7 sum.).

ನಾಗಾರ್ಜುನ nāga-arjuna. N. of a Buddhist teacher. 2, N. of a physician of old (My.).

ನಾಗರನ nāga-aśana. A peacock (My.). 2, Garuḍa (My.).
ನಾಗಿ nāgi. A female snake or Nāga; N. (My.). — ನಾಗಮ್ಮ.
-ಅಮ್ಮ. N. (My.).

ನಾಗಿನ nāgini. A fabulous race of females of serpentine
extraction and very beautiful: a beautiful woman (Rāv.
11, 168).

ನಾಗೇಂದ್ರ nāga-indra. The serpent Śeṣha; a big elephant;
Indra (J. 2, 12).

ನಾಗೇಂದ್ರ ವರದ nāgendra-varada. Viṣṇu (J. 2, 12).

ನಾಗೇಂದ್ರ ಕಯನ nāgendra-śayana. Viṣṇu (J. 2, 12).

ನಾಗೇಂದ್ರ ಕಯನಾಲಯ nāgendraśayana-ālaya. The milk-sea
(J. 2, 13).

ನಾಂಗುಲಿಕ nāngulika. The plant Methonica superba Lam.
(ರಾಂಗಲಿಕ, ಅಗ್ನಿ ಶಿಖರ, o. r. ರಾಂಗುಲಿಕ). 2, the ichneumon
plant (? ವ್ಯಾಲಗನ್ಧಿ Mr. 133). — ನಾಂಗುಲಿಕಬಳ್ಳಿ. A beautiful
scandent plant with red and yellow flowers, Gloriosa
superba L. (St. & Pl.).

ನಾಚಿ ನಾಚಿ. N. of a male person. See ಸೌಂದರ್ಯ. —
ನಾಚಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 51, 65, 67; see ಹಿರಿಯ). — ನಾಚಿ
ದೇವ. N. See ಗಣ್ಯಗೃಹ; Bp. 60, 39. — ನಾಚಿದೇವಯ್ಯ. N.
(Bp. 51, 69). — ನಾಚಿರಾಜ. N. of a scholar who composed
the nācīrāja or nācīrājīya. — ನಾಚಿರಾಜ. = ನಾಚಿರಾಜಯ್ಯ.
ಸೌಮ್ಯಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖಬಹುಲನಕ್ಷತ್ರಮುಕ್ತನಾರದಲ್ಲಿ ವದುಮೂ
ನು ಬರದ ನಾಚಿರಾಜನಮಾಪ್ರಮುಖತಾತ್ಪರ (Mqb. Nr.; in
the work there occasionally occurs ನಾಚಿರಾಜಯ್ಯ). —
ನಾಚಿರಾಜಯ್ಯ. Belonging to or coming from Nācīrāja:
name of the eldest Kannaḍa commentary on the Ama-
rakōśa (My.).

ನಾಚಿ ನಾಚಿ. = ನಾಚಿ, q. v. See ತಿರುಕೋವಂ.

ನಾಚಿಕೆ ನಾಚಿಕೆ. = ನಾಚಿಕೆ, ನಾಚಿಕೆ, (ನಾಚಿ 2). Bashful-
ness, sense of shame, shame, modesty, de-
corum (C.; ಮನ್ನಾಕ್ಷ, ಪ್ರೀ, ತ್ರಪ, ಪ್ರೀ, ಲಕ್ಷ Si. 68; ವ್ಯ
ಲೀಕ 406); inherent excellence, grace. ಪದರ ದೆಸೆ
ಯಿಲ್ಲ ಉಣ್ಣಾದ ನಾಚಿಕೆ (ಅಪತ್ರಪ 68). ನಾಚಿಕೆ ಪಡೋ ಸ್ವಭಾವವು
ವನು (ಲಕ್ಷಾಶೀಲ 360). ಕೆಯ್ಯ ಅಗದೆ ನಾಚಿಕೆ ಸಟ್ಟು ಅದುವಿಕೆ (ಅರ್ತ
ನ, etc. 398). ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದವರ ಕಣ್ಣರ ಅಚ್ಚಿ ಹೋಗ ಬೇಕು. —
ನಗ್ಗದವನ ನಾಚಿಕೆ ಭಗ್ನವಾಗುವದು (Prv.). ನಿನಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಬರುವ
ದಿಲ್ಲವೋ? (B. 3, 71). ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಬರುವದು (3, 19). See
Bp. 22, 38; 28, 18; 37, 9; 40, 49, 73; 55, 3; 61, 19. —
ನಾಚಿಕೆಗಿಡ. A prickly shrub, the humble plant, Mimosa
pudica L. (St. & Pl.). — ನಾಚಿಕೆಗಿಡು. -ಕೆಡು. Shame or
modesty (or grace) to be destroyed or lost (My.). — ನಾಚಿ
ಕೆಗಿಲಸ. -ಕೆಲಸ. A work or an act of which one is to be
ashamed (My.). — ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A shameless person.
— ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. Shamelessness (Cb. 90). — ನಾ
ಚಿಕೆಗೇಡು. -ಕೇಡು. Shamelessness, impudence, want of
modesty; disgrace (ಬಣ್ಣು G.; My.). See Prv. s. ನೀಚ. —
ನಾಚಿಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. ನಾಚಿಕೆಗೊಳ್ಳು. To get a sense of
shame, to feel ashamed or disgraced (My.). — ನಾಚಿಕೆಯ
ದಿಡು. To cause to relinquish or give up shame, etc.
(Rām. 5, 8, 22; ನಾಚಿಕೆದಿಡು G.; My.).

ನಾಚಿಗೆ ನಾಚಿಗಿಡ. = ನಾಚಿಕೆ, etc. (My.). — ನಾಚಿಗೆ ಕಿಡು.
To disgrace. See Prv. s. ನೀಚ. — ನಾಚಿಗೆಗೇಡು. = ನಾಚಿಕೆ
ಗೇಡು. (My.). ಈಡುಮುರದ ಕೆಳಗೆ ಮುಟ್ಟಿಗೇ ಕುಡಿದರೆ ನಾಚಿಗೆಗೇ
ಡಾಗದೇ? (Prv.).

ನಾಚಿಸು ನಾಚಿಸು. = ನಾಚಿಸು, ನಾಚಿಸು. To cause to
become bashful, to shame, etc.; to disgrace
(My.). ಅನ್ ಇಲ್ಲಿ ಈತನಂ ನಾಚಿಸಲುಮೇದ್ವು (Bp. 37, 66). See
J. 2, 55; 26, 49; Prv. s. ನಾಚು 2.

ನಾಚು ನಾಚು. = ನಾಚು, ನಾಚು. To become abashed,
ashamed, or embarrassed (My.). ನಾಚುದು (ಪ್ರೀ
ತ, ಲಕ್ಷ 3); ನಾಚುವಾತನು (ಲಕ್ಷಾಶೀಲ Nr.). See Bp. 21, 46;
J. 25, 5.

ನಾಚು ನಾಚು. A nautch, dance, dancing (My.; Mhr.).

ನಾಚರು ನಾಚರು. = ನಾಚರು. The sheriff of a law-court (My.;
M.; Mhr., H. ನಾಚರು).

ನಾಚುಕು ನಾಚುಕು. Delicate, soft, tender, thin, fine, nice
(My.; Br.; Mhr., H.).

ನಾಚುಕು ನಾಚುಕು. = ನಾಚುಕು. (My.).

ನಾಚುಕು ನಾಚುಕು. = ನಾಚುಕು. (B. 5, 204, 268).

ನಾಚಿಕೆ ನಾಚಿಕೆ. = ನಾಚಿಕೆ, etc. (Bp. 43, 11).

ನಾಚಿಸು ನಾಚಿಸು. = ನಾಚಿಸು, etc. (Bp. 24 sum.; 42, 18;
45, 15).

ನಾಚು ನಾಚು. = ನಾಚು, etc. (ಲಕ್ಷಿ ಕೆಂದ. Dh., o. r. ನಾ
ಚು; Bp. 25, 1).

ನಾಚಿ ನಾಚಿ. 1. = ನಾಚಿ, ನಾಚು. The Carnatic, Karpāṭaka.
(Tē. ನಾಚು, T. ನಾಚು = ನಾಚು).

ನಾಚಿ ನಾಚಿ. 2. A stem or beam of wood (My.; H.).

ನಾಚಿಕ ನಾಚಿಕ. Dancing, acting; a play, a drama, mimic
or dramatic representation; scenic gestures (ಹಸ್ತಾಂಗದೃಷ್ಟಿ
ಗತಿವದ್ಧ ತಿಯೋ ಅನುವು Mr. 83; Bp. 12, 48).

ನಾಚಿಕಧಾರಿ ನಾಚಿಕಾ-dhārī. An actor, a mime (My.); a
person who is the leader in plays (My.). ನಾಚಿಕಧಾರಿಯು
ಕಾಟಕಾ ಮಾಡ ವಾರದು (Prv.).

ನಾಚಿಕಪಕ್ಷಿ ನಾಚಿಕಾ-paṇḍita. A man skilful at plays, a
doctor of dramaturgy (Bp. 59, 27).

ನಾಚಿಕಾಲ ನಾಚಿಕಾ-āl. A play-house, a hall for dramatic
exhibitions, a theatre, etc. (My.).

ನಾಚಿ ನಾಚಿ. = ನಾಚಿ 2. Young plants, especially
of rice, fit for transplanting (My.; Tē. ನಾಚು; T.
ನಾಚು, ನಾಚು; M. ನಾಚು; T., M. ನಾಚು, to grow up, shoot
up, arise, come into existence, see a. ನನ 4). ನಾಚಿ ಹಾಕು
(My.). 2, the act of planting or transplanting
(My.; M. ನಾಚಿ, ನಾಚಿ). ನಾಚಿಯಾಯತೋ? or ನಾಚಿ ಮು
ಗಿಯತೋ? (My.).

ನಾಚಿ ನಾಚಿ. A kind of rāga (My.). — ನಾಚಿರಾಗ. = ನಾಚಿ.
ನಾಚಿರಾಗವಾದರೂ ಪಾಕವಿಲ್ಲದ ವಾರದು (Prv.).

ನಾಚಿಕೆ ನಾಚಿಕೆ. The act of planting (My.).

ನಾಚಿಕೆ ನಾಚಿಕೆ. A short or light comedy, one of the dramas
of the second order. (My.).

ನಾಚಿಸು ನಾಚಿಸು. To cause to enter; to make
plant (My.).

ನಾಚು ನಾಚು. 1. = ನಾಚು 2, etc., ನಾಚು. To get with-
in, to enter; to be pierced or stuck into, as
a thorn, etc. (ನನು ನಡು ರೆ. I, 7; ರೆ. 3, 42; 5, 120;
Rām. 3, 7, 22; My.). 2, to fix in the ground,
to plant; to pierce into (My.; Tē.; T., M. ನಾಚು).
ಗಣ್ಯಕದ ತೊಗಲಿನಲ್ಲಿ ಕಡತವೂ ಗುಣ್ಯ ನಾಚುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 47).

ಊಟ ಬೇಡವೆನ್ನು, ನಾಟಲಕ್ಕೆ ಹೋದ.—ನಾಟುವ ಅಣ್ಣುಗಳು ನಾಡ್ತಿ ಣ್ಣು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಮ್ಮುವವು (Prvs.). ದೃಷ್ಟಿ ನಾಟಲು (Bp. 35, 23). (ಅಂಗನೆಯಲಿ ನೋಟದಲಿ ಮದನಾಸ್ತಮ್ ಎದೆಯಲಿ ನಾಟದ ವು ಎಟರುಗಳ, --- ನಾಟ ಬಗದವು ಎರಕಲಿ ನಗಿ ನಾಟದ ಉನ್ನದವಿರ ಹಗಲ (Rām. 1, 14, 24). See Prv. s. ನೀರು.

ನಾಟು ನಾಟು. 2. (= ನಾ 4). The state of having (deeply) entered, etc.; deepness, depth. ನಾಟಾಗಿ ತೋರು (My.). 2, planting. — ನಾಟುಕೋಲು. A stick that is used for making holes to put young plants in (My.). — ನಾಟು ಬೀಡು. A hole to be formed, as in a tree, the ground, etc. (My.).

ನಾಟೀರ ನಾಟೇರ. The son of an actress or dancing girl.

ನಾಟ್ಯ ನಾಟ್ಯ. Dancing, mimic or dramatic representation, a play (ನೃತ್ಯ, ತಾಣ್ವ, ರಾಸ್ತ Mr. 79; ರೂಪಕ 526); the union of song, pantomime dance and instrumental music. 2, an actor, a mime. ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದರೆ ಅಟದಲ್ಲೇ ಆ ದೀತು (Prv.). ನಾಟ್ಯದ ಗರುಡಿ (Bh. 4, 4, 77). — ನಾಟ್ಯನ ಮಿತ್ರ ದಿ. N. (Bp. 17 sum.). — ನಾಟ್ಯನ ಮಿತ್ರದಿಯಯ್ಯಾರ್. N. (Bp. 9, 44).

ನಾಟ್ಯಗಾತಿ ನಾಟ್ಯ-ಗಾತಿ. An actress, a dancing girl (ನರ್ತಕಿ, etc. St. 63; My.).

ನಾಟ್ಯಗಾತಿ ನಾಟ್ಯ-ಗಾತಿ. An actor, a dancer (My.).

ನಾಟ್ಯನಿಲಯ ನಾಟ್ಯ-nilaya. = ನಾಟ್ಯಮಂದಿರ. (Bh. 4, 4, 79).

ನಾಟ್ಯಮಂದಿರ ನಾಟ್ಯ-mandira. A place where dancing is taught (Bh. 4, 4, 71); a theatre.

ನಾಟ್ಯರಂಗ ನಾಟ್ಯ-raṅga. Any place for dancing or dramatic exhibitions (My.). ನಾಟ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಊಟಾ ಅವೇಕ್ಷಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ನಾಟ್ಯೋಕ್ತಿ ನಾಟ್ಯ-ukti. Dramatic phraseology, theatrical language.

ನಾಡೆ ನಾಡೆ. = ನಾಟ. (Sk.).

ನಾಡದು ನಾಡadu. = ನಾಡಿದು. ನಾಡಿದ್ದು, ನಾಳಿದ್ದು, ನಾಳಿದು. The day after to-morrow (My.; B. 1, 7; Tē. ಎಲ್ಲು ಡ್ಡೆ; see ನಾಳೆ).

ನಾಡಾಡಿ ನಾಡu-ādi. A person who lives in the country, a country-man, a rustic, an ordinary, common person (Kāv. III, 3, 120; Abb. P. 1, 99; 16, 15; Ā. Bp. 42, 31; My.).

ನಾಡಾಡಿಗ ನಾಡu-ādigā. = ನಾಡಾಡಿ. (My.).

ನಾಡಿ ನಾಡಿ. = ನಾಲಿ, ನಾಳೆ, ನಾಡು, ರಾಳೆ 1. The tubular stalk or culm of any plant. 2, any tubular organ of the body, as an artery, a vein, a nerve, etc. 3, an artery. 4, any pipe or tube; the box of a wheel. 5, a fistulous sore, a fistula. 6, the pulse. (Bp. 40, 16). 7, a measure of time = $\frac{1}{8}$ of a sidereal day, $\frac{1}{2}$ muhūrta. 8, a period or hour of twenty-four minutes. 9, a sort of bent grass. 10, a juggling trick, deception. ನಾಡಿ ಅಮುವತ್ತು ಅಗಲ ಬನ್ನಿ ತಿಪ್ಪಿಯಕ್ಕು (Mr. 68). — ನಾಡಿ ಅಡು. The pulse to beat (My.). ನಾಡಿ ಅಡದವ ಓಡಿ ಬನ್ನಾನೇ? (Prv.). — ನಾಡಿ ನಡೆ. The pulse to beat (My.). — ನಾಡಿ ನಿಲ್ಲು. The pulse to stand still or cease (My.). ನಾಡಿ ನಿಶ್ಚಯೇ ಕಾಡು ಪಾಲು (Prv.). — ನಾಡಿ ನೋಡು. To observe or feel the pulse (My.). ನಾಡಿ ನೋಡದೆ ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾಡುರೋಗ ಬರುವದು (Prv.).

ನಾಡಿಕೇ ನಾಡikē. The stalk or culm of any plant, a hollow stalk or stalk in general; any tubular organ of

the body; a fistulous sore. 2, an Indian hour or twenty-four minutes; a measure of time = $\frac{1}{8}$ of a sidereal day, or = $\frac{1}{2}$ muhūrta. 3, a gong.

ನಾಡಿಕೇರ ನಾಡikēra. = ನಾಡಿಕೇರ, ನಾಳಿಕೇರ. (ತೆಂಗಿನ ಮರ G.; Sk. ನಾಡಿಕೇರ).

ನಾಡಿಗ ನಾḍiga. A village-superintendent in the service of a smārta guru (My.).

ನಾಡಿಗತನ ನಾḍigatana. The business of a ನಾಡಿಗ (My.).

ನಾಡಿಗಿತ್ತಿ ನಾḍiga-itti. The wife of a village-superintendent (My.).

ನಾಡಿದು ನಾḍidu. = ನಾಡದು, etc. (Śmd. 400. 401; J. 10, 26). Gen. ನಾಡಿದನ, Dat. ನಾಡಿದಿಗ (Śmd.).

ನಾಡಿದ್ದು ನಾḍiddu. = ನಾಡಿದು, etc. (My.; ಪರಶ್ವತ್ Si. 477). ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ (My.).

ನಾಡಿನ್ಧಮ ನಾḍi-n-dhama. = ನಾಳಿನ್ಧಮ. Blowing through a tube: a goldsmith.

ನಾಡೀರೊಟಿ ನಾḍi-kūṭa. One of the planetary conjunctions consulted by astrologers when matrimonial alliances are to be formed (My.).

ನಾಡೀಪರೀಕ್ಷೆ ನಾḍi-parikṣhē. Feeling or examining the pulse (My.). ನಾಡೀಪರೀಕ್ಷೆ ಅಡು ಬಲ್ಲದೇ? (Prv.).

ನಾಡೀವ್ರಣ ನಾḍi-vraṇa. A fistulous sore, a fistula.

ನಾಡು ನಾḍu. (fr. ನಡು 2). = ನಡೆ 1, ನಾಳೆ 1, ನಾಡು. A (cultivated, planted) country (in opposition to a kâḍu); a province, a district; the country (in opposition to a town; ನೀವೃತ್, ಜನಪದ, ದೇಶ, ಉಪವರ್ತನ HIA., Nr., Mr. 189; ದೇಶ Nr. 50; C.; Tē., T., M.). ನಾಡಿಗ or ನಾಡ್ತಿ (Śmd. 140). ಆ ಪತಿ ಕೆಡಿಸಿದನ್ ಆ ನಾಡು; ಆ ನೃಪತಿ ನಾಡೆ ಕೆಡಿಸಿದ ನಾಡು (260). ಮುನ್ನೆ ರಾಜ ಕಾಡಲ್ಲಂ ನಾಡಾಗಿರಲಿ (J. 29, 32). ನಾಡ ಸಿರಿ (3, 2). ನಾಡಿಗಿಬ್ಬರು ಅರಸರಾದರೆ ಕೇಡು ಬನ್ನದು ತಪ್ಪದು. — ನಾಡು ಬೆಳದರೆ ಹಾಡಿ ಉಣ್ಣು ಬಹುದು. — ನಾಡೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟರೂ ಸುಡುಗಾಡು ಬಿಡದು. — ನಾಡಿನ ಘಾತ ಪೀಡಿಸದೇ ನಿಶ್ಚಿತೇ? — ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಅಡಿನ ಫಯ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. — ನಾಡು ಓಡುವಾಗ ಮೋಡಿಗಾಡಿ ಬನ್ನ. — ನಾಡು ಕೂಡಿದರೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಕೇಡು. — ನಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ಓಡುವಾಗ ಮೂಡೇ ಅವೇಕ್ಷಿಸಿದ. — ನಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ನಾಡಿಯಾದರೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಗೂಢ. — ಹೋಡು ಇದ್ದರೆ ನಾಡು ತಿರುಗ ಬಹುದು (Prvs.). ನಾಡೆವ್ವು ದೇಹಕ್ಕೆ ರೂಢಿಪತಿಯೇ ಪ್ರಾಣ; ನಾಡ ದಾಯೆ ರೂಢಿಪತಿ ಕೆಡುಗು, ಅರಸದಾಯೆ ನಾಡೆಲ್ಲ ಕೆಡುಗು (Sp.). See Āpr. 1, 87; 5, 102; Abb. P. 4, after 53; Bp. 42, 6; 51, 6; 58, 38; Ā. Bp. 11, 5; Bh. 1, 8, 2. 84; J. 3, 5; 12, 2; 28, 22. 53; 29, 9; ನಡು. — ನಾಡೆ ಮಾತು. = ನಾಣ್ಣುಡಿ. (Bp. 44, 56; 51, 9; J. 5, 57; Prv. s. ಬದವ). ಅಡಿ ಹುಸುಯಲು ಹೊಲ್ಲ, ಕೂಡಿ ತಪ್ಪಲು ಹೊಲ್ಲ, ಕಾಡುವ ನಣ್ಣು ಬದ ಹೊಲ್ಲ, ಮಾನಿನಿಗಿ ನಾಡೆ ಮಾತು (in opposition to ಮನೆಯು) ಹೊಲ್ಲ (Sp.). — ನಾಡುಕೆಡೆ. = ನಾಡುಕೆ (Śmd. 28). The direction, etc. of a country, etc. — ನಾಡುಗವುಡ. The non-official headman of a district who in a private way settles disputes about caste affairs, etc. (My.). 2, an official headman of several villages (My.). — ನಾಡುಗಾಡಿ. A saying or proverb of the country, a common proverb (ನೃತ್ಯ Āt. I, 75; My.). — ನಾಡುತಾನ ಧೋಗ. The accountant of several villages (My.). — ನಾಡೆದಾಯೆ. — ಎದೆಯ. (Śmd. 161). = ನಾಡೊಡೆಯ. (Abb. P. 4, 36; 7, 49). — ನಾಡೊಡೆಯ. — ಎಡೆಯ. = ನಾಡೊಡೆಯ (Śmd.

167). The chief of a country or of a district (ಸಾಮನ್ಯ G.; Bp. 37, 68; 50, 86).

ನಾಡೆ ನಡೆ. Further, moreover, much, greatly, excessively, etc. (ಅಜಿಯರ, ಅಧಿಕ ಓತ. I, 84; ಪಿಂಧುಂ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥ II, 25; ಎದೆ, ಅವಗಂ, ನೆಡೆ, ನೀಡುಂ, ಕರಂ, ಅದಂ, ಅಯ್ಯ, etc., ಅಧಿಕ ಸ್ಮದ. 391, ಸ್ಮ. 58, Kk. 49; cf. ನಡೆ 4? Tu. ನಾಡು, T. ನಾಡು, ನೆಡು, M. ನಾಡು, to seek, inquire, search, desire greatly; see ನಿಟ್ಟುಸು). ಆ ನೃಪತಿ ನಾಡೆ ಕೆಡಿಸಿದ ನಾಡು (ಸ್ಮದ. 260). See ಓಪ್ರ. 1, 51. 70. 89; Abh. P. 5, 78; Grj. 4, 63; Bp. 15, 29; 26, 67; 54, 55; ಸ್ಮ. 6. 24. 82. 75. 118; J. 2, 64.

ನಾಡ್ ನಟ್ಟ. 1. = ನಾಡು, etc. — ನಾಣ್ಯ. The talk of the country, popular report, public rumour, common talk, news (ರೋಷವಾರ್ತೆ Nr.; Abh. P. 16, 53; Grj. 10, after 84; Bp. 57, 13; Rām. 3, 2, 18; 4, 4, 89; J. 17, 52; Tē. ನಾನು ಡು, ನಾನೊಡು).

ನಾಡ್ ನಟ್ಟ. 2. (ಸ್ಮದ. 58). (= ನಾಚಿಕೆ, etc.). Bashfulness, sense of shame, embarrassment, shame, modesty (ಓಪ್ರ. 8, 68; T. ನಾಣ್, ನಾಣ; M. ನಾಣ; Tē. ನಾನೆ); inherent excellence, grace;—that is a cause of shame: the shame, an organ of generation (ಗುಣ್ಯ ಓತ. I, 29). ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸಿ, ಮುಗ್ಧಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಯಳಿಸು ವನ್ನೆ (ಸ್ಮದ. 84). — ನಾಣಿಲಿ. -ಇಲಿ (ಸ್ಮದ. 220. 244). Shameless; a shameless person (ಅಪಿಮಾನಗೇಡಿ ಓತ. I, 10; ಅಪಿಮಾನಗೇಡುಗ II, 17; ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನ Kk. 39, ಸ್ಮ. 48; V. 35, after 55). ನಾಣಿಯನಿಸುವ ವಧು (ಸ್ಮದ. 221). — ನಾಣಿಲಿತನ. Shamelessness (ಓಪ್ರ. 8, 69; V. 12, after 71). — ನಾಣಿಲಿತನ. -ವೆಣ್. (ಸ್ಮದ. 221). A shameless woman. — ನಾಣೆಡೆ. -ಎದೆ. The secret parts (ಓ. Bp. 19, 32). — ನಾಣೆಡಿಸು. -ಕಿಡಿಸು. = ನಾಣೆಡಿಸು. (ಓಪ್ರ. 4, 8). — ನಾಣೆಡು. -ಕಿಡು. Shame, or grace, to be lost or to go; to be disgraced (Abh. P. 11, 179). — ನಾಣೆಡಿಕ. -ಕೆಡಿಕ. A man who has lost his shame (Bp. 38, 70). — ನಾಣೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. = ನಾಣೆಡಿಸು. To destroy one's grace, to shame, to cover with reproach or ignominy, to disgrace, to dishonour (Rāv. 13, 61; ಓ. Bp. 32, 44). — ನಾಣೊಳ್. -ಕೊಳ್. To feel ashamed (Rāv. 11, 154). — ನಾಣೊಳ್. -ತಳ್. = ನಾಣೊಳ್. (Rāv. 3, 4). — ನಾಣ್ವಾಣ. -ತಾಣ. = ನಾಣೆಡೆ. (ಓಪ್ರ. 8, 69; ಓ. Bp. 20, 19). — ನಾಣ್ವಾಣ್ವು. = ನಾಣ್ವು. (ಓಪ್ರ. 8, 70). — ನಾಣ್ವೆಡು. To relinquish shame or bashfulness (ಓಪ್ರ. 6, 83; Rāv. 8, 85). — ನಾಣ್ವೆರಸು. The state of being united with shame (ಓಪ್ರ. 1, 23). — ನಾಣ್ವೆರಸಲ್. Intact, undefiled sense of shame, etc. (J. 11, 22).

ನಾಣ ನಟ್ಟ. Tbh. of ನಾರಾಯಣ. (My.).

ನಾಣಕ ನಟ್ಟ. (= ನಾಣಿಯ, etc.). A coin or anything stamped with an impression (Sk.).

ನಾಣ ನಟ್ಟ. Tbh. of ನಾರಾಯಣ. (My.). 2. = ನಾಣ (My.).

ನಾಣಿಯ ನಟ್ಟ. = ನಾಣ್ಯ. (ಖಂಕ Nn. 129; Rām. 6, 55, 18; My.; M.; T. ನಾಣಿಯ).

ನಾಣ್ವೆಸು ನಟ್ಟ. = ನಾಣಿಸು, etc. (Rāv. 11, after 160).

ನಾಣ್ವು ನಟ್ಟ. = ನಾಚು, etc. (ಲಕ್ಷ್ಮ ಸ್ಮದ. Dh.; ಓಪ್ರ. 3, 62; Grj. 2, after 106; Bp. 8, 45; Rāv. 11, 128; T. ನಾಣು). See ನಾಣ್.

ನಾಣ್ವು ನಟ್ಟ. = ನಾಚು 1, etc. (ಅನರ್ಥದ ಸ್ಮದ. Dh.; ನ ಸು ನಡು ಓತ. I, 7). ಮಹಾರಥರ ಜನನಾರ್ತೆ ಅಪ್ಪ ಕಣೆ ರೋಮರೋ

ಮನ್ವಸ್ತದೇ ನಾಣ್ವೆಡು (Abh. P. 13, 71). ಕೋಲ್ ವಕ್ಷದೊಳ್ ನಾಣ್ವೆ (J. 7, 49). See J. 4, 44; 21, 14. 20. 36; 22, 31. 44; 31, 54; ಕೆವ. 1, 10.

ನಾಣ್ಯ ನಟ್ಟ. Fineness, goodness, good quality, as that of cloth, grain, character, etc., honesty, truth (My.; Tē. ನಾಡೆಮು, ನಾಣೆಮು, ನಾಣ್ಯ ಮು; T. ನಾಣಿಯ, ನಾಣ್ಯಮು; M. ನಾಣಿಯ, ನಾಣ್ಯ; see ನಡ್ವು 1, ನಡ್ವು 1 & 2, ನಡು).

ನಾಣ್ಯ ನಟ್ಟ. = (ನಾಣಕ), ನಾಣಿಯ, ನಾಣ್ಯ. A coin; money (My.; Si. 330. 418; B. 4, 95. 106. 125; M.; Tē. ನಾಣೆಮು, ನಾಣ್ಯಮು; Mhr. ನಾಣೆಂ). 2. small pieces of silver money (My.). ನಾಣ್ಯವಿದ್ದ ನಾಯಕ. — ನಾಣ್ಯವಿಲ್ಲದವ ನೋಣಕ್ಕ ನಡೆ. — ನಾಣ್ಯದ ಲಕ್ಷಣ ವಾಣಿಜ್ಯ ತಿಳಿಯದೇ? — ಚನ್ನವಾರನ ಮನೇ ನಾಯಿಯಾದರೆ ನಾಣ್ಯದ ನೋಟಾ ಬಲ್ಲದೇ? — ರಾಣಿಗಾಡಿಗೆ ನಾಣ್ಯ ಕೊಟ್ಟವ ನೇ ಜಾಣ (Prvs.). See Prv. 8. ನೇಯಿಗೆ. — ನಾಣ್ಯಪರೀಕ್ಷೆ. Assaying money, assay (My.; Mhr.). — ನಾಣ್ಯವರಣ್ಣ. The agio on money (My.). — ನಾಣ್ಯವಾರು. The detailed account of various coins (My.).

ನಾಣ್ಯಗಾರಿ ನಟ್ಟ-ಗಟ್ಟ. A good, proper or honest man (My.).

ನಾಣ್ಯ ನಟ್ಟ. = ನಾಣ್ಯ. (G. 266. 442).

ನಾತ ನಟ್ಟ. (fr. ನಾಡು 1). = (ನಡು, ನಾತ), ನಾತು 2, ನಾನ್ತ, (ನಾಡ, ನಾಡು 2). Smell in general; a bad smell (ಹಸುಕು, ಸೊವಡು, ಸೊಗಡ, ಕೂರಿತದ ಗನ್ವ ಸ್ಮ. 28; My.; T., M. ನಾಡ್ವು). ಹೊಲ್ಲಹ ನಾತ (ದುರ್ಗನ್ವ, etc. Nr.). ಕೆಟ್ಟ ನಾತವಳ್ಳ ವಸ್ತು (ಘಟಗನ್ವ, ದುರ್ಗನ್ವ Si. 51). ನಾತವಾಗಲಿ ಪರಿವರ್ತನಾಗಲಿ ವಾತಕ್ಕೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. — ಕೂತರೂ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? ಹೇತದಕ್ಕ ನಡ್ವು! — ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇತು, ನಾತ ಬರುತ್ತೆ ಎನ್ವ (Prvs.). See Bp. 46, 59; B. 2, 47; 3, 85; 4, 86; 5, 261; Prv. 2. ಪ್ರೇತ. — ನಾತಹೂ. The shrub Lantana aculeata L., native of America (St. & Pl.; My. as ನಾತದ-).

ನಾತಿ ನಟ್ಟ. (fr. a ನಾಯತಿ = ನಾಯಕ). = ನಾಚಿ. A mistress, a lady (T. ನೈತಿ, ನಾಯಗಿ, ನಾಚಿ; M. ನಾಯಗಿ, ನಾಯಗಿ, ನಾಚಿ); a woman (Tē. ನಾತಿ, ನಾತುಕೆ, ನೆಲತಿ).

ನಾತು ನಟ್ಟ. 1. P. p. of ನಾಡು 1.

ನಾತು ನಟ್ಟ. 2. = ನಾತ, etc. (B. 5, 164). ಕೆಟ್ಟ ನಾತು (ಅಸು ವಾಸನೆ), ಕಮರ ನಾತು (ಕವರು), ಮುಗ್ಧ ನಾತು (ಜೀರ್ಣವಗನ್ವ), ಹೊಲಸುನಾತು (ಸಿಣ್ಣು ವಾಸನೆ G.). ಸುಟ್ಟ ನಾತು (ಸೊಡರು ಓಬ.).

ನಾತು ನಟ್ಟ. 3. = ನಾಡು 3. P. p. of ನಾಡು 2.

ನಾಥ ನಟ್ಟ. A protector, a patron; a master, ruler, lord, a leader; a husband (ಒಡೆಯ Mr. 227). ನಾಥನಾಗ ಬೇಕೆನ್ನ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. — ನಾಥನಾದರೂ ಭೂತ ಬಿಡದು. — ನಾಥನಾದರೂ ವಾತ ಬಿಡದು (Prvs.).

ನಾಥವತಿ ನಟ್ಟ-ವಾ. Having a protector, etc.;—dependent, subject.

ನಾಡ ನಟ್ಟ. A loud sound, cry, roaring, crying, etc. 2. a sound, a tone in general (B. 4, 10); a note of the musical scale or gamut (ಎದು ನಾಡ Mr. 500). — ನಾಡಕಟ್ಟು. The adjustment of sound, the act of producing the full, proper sound. ನಾಡಕಟ್ಟಿನ ಸಲುನಾಗಿ ಎಣೆಯ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಕು ಮ್ಪುಳಾಯಿ (ಪ್ರಸೇವಕ G.).

ನಾಡನಿ ನಟ್ಟ. = ನಾಡಿನಿ, ನಾಡುನಿ. Tbh. of ನನಾನ್ವ. A husband's sister (Bp. 45, 24; My.; M. ನಾತುನಿ; T. ನಾತನಾರ್); a brother's wife (see ನಾಡುನಿ).

ನಾದಮೂರ್ತಿ nāda-mūrti. Who has the form or is the embodiment of the sound ಓಂ: Śiva (Grj. 10, after 61; Bp. 2, 4).

ನಾದಾರಿ nādāri. Insolvent; pauperism (Mhr., H.).

ನಾದಾರು nādāru. Insolvent; a pauper (My.; Mhr., H.).

ನಾದಿಗ nādiga. Tbh. of ನಾಟಕ. (My.; S. Mhr. ನಾದಿಗ್ಗು).

ನಾದಿನಿ nādini. = ನಾದನಿ, etc. (ಗಣನ ಅಕ್ಕ G.; ನನಾನ್ದ, etc., ಗಣನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು Si.; My.; Bp. 40, 46). ನಾದಿನಿಯಾದರೆ ಹಾದಿರಿ ಬಿದ್ದಾಳೇ?—ತಮ್ಮ ನಮ್ಮನಾದರೂ ನಾದಿನಿ ನಮ್ಮವಳಲ್ಲ (Prva.).

ನಾದಿಸು nādīsu. To knead (My.).

ನಾದಿಸು nādīsu. To sound, to resound, etc. (My.).

ನಾದು nādu. 1. To knead, as dough, etc. (My.; B. 4, 55; see ನ. ನಮಿ and ನಳ). ನಾದಿದ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾದ ಹೋದೀ ತೇ?—ಕಮ್ಮಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕಡೆಕಾ ನಾದಿದ (Prva.).

ನಾದು nādu. 2. = ನಾನು 1, (ನಾಡು 3). To moisten, to wet, to soak, to steep; to cool (Bp. 47, 57; 57, 18; Bh. 1, 8, 21; 3, 6, 22; 7, 1, 18; 7, 7, 45; 7, 16, 10, 30; 8, 27, 4; J. 7, 47; 14, 16; Tē. ನಾನು; cf. ನಾನ್ 2).

ನಾದು nādu. 3. = ನಾತು 3. P. p. of ನಾನು 2.

ನಾದುನಿ nāduni. = ನಾದನಿ, etc. (ಪ್ರಜಾವತಿ, ಧಾತೃವಧು Hlā.; ಪ್ರಜಾವತಿ Mr. 312).

ನಾದೇಯ nādēya. (fr. ನದಿ). Coming from or belonging to a river; aquatic; a sort of salt.

ನಾದೇಯ nādēyi. A species of reed growing usually near water, *Calamus fasciculatus*. 2, the orange-tree (see ನಾಯನೇದಿ and ನಾರಂಗ). 3, a shrub or small tree, *Sesbania aegyptiaca* Pers. 4, the China rose or shoe-flower plant, *Hibiscus rosa sinensis* Lin.

ನಾನ್ nān. 1. = ಂ 1, etc., ನಾನು 1. I. It is used, instead of ನಾಂ, before a vowel; its declension appears under ನನ್ 1; its plural is ನಾನು. See e. g. Bp. 3, 22; 10, 10; 17, 18; 21, 46; 22, 18, 60; 27, 14; 40, 30.

ನಾನ್ nān. 2. = (ನನ್ 1), ನಾನು 2, (ನಾಡು 3). To get wet, moist, damp, or soaked (ಅರ್ಪಣಾಂ ಶ್ಮದ. Dh.; Tē. ನಾನು; T., M. ನಾನು; T. ನಮ್ಮ, moisture of the earth). P. p. ನಾನು (Ūpr. 7, 132; 8, 6; Rāv. 1, 117; 8, 125). ನಾವುಂ (ಶ್ಮದ. 275). ನಾವು (Ūpr. 8, 69).

ನಾನಲ್ nānal. = ನಳ್ಳು 2. A kind of reed (T. ನಾಲ್). ನಾನಲುಳ್ಳ ಭೂಮಿ (ನದ್ದಲ, ನಲಸಂಯುತ Hlā.).

ನಾನಾ nā-nā. Nothingness, emptiness, non-existence (ತೂನ್ಯ, ತೂನ್ಯವಾದುದು Nn. 145); without, except. 2, of different kinds, various, sundry, manifold, diverse; variously, manifoldly (ದೊಡ್ಡಿತು 145; ಬಿರುದು Mr. 537). 3, egotism, conceit (ಅಹಂಕಾರ 145). 4, boldness, daring (ಅಡು, ಸಾಹಸ 145). In My. e. g. ನಾನಾಕಾರ್ಯ, various business or affairs; ನಾನಾಕೆಲಸ, various business or work; ನಾನಾಪ್ರಕಾರ, diverse kinds or ways, or in various ways; etc., etc. — ನಾನಾರಾಯ. Nānāsāhēb, the rich Mahratta Pésavā (and traitor). ನಾನಾರಾಯನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಬೇಡಿದ (Prv.).

ನಾನಾರೂಪ nānā-rūpa. Various forms; of different forms or shapes, multiform, various (see ನಾನಾರೂಪ ನ. ವೇಷ).

ನಾನಾರ್ಥ nānā-ārtha. Having a different aim or object. 2, having different meanings (ಶ್ಮದ. 298), (having the

same sound as another word, but) differing (from it) in meaning, homonymous: a *homonym*. ಒಂದು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹಲವರ್ಥಮಂ ಹಲವರ್ಥಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಬ್ದವು ನುಡಿದ ಬೆಡಗುಮಂ, ನಾನಾರ್ಥಮೆನ್ನು, ಪೇದ್ವೆಂ (Mr. 465).

ನಾನಾರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಕರ nānārtha-ratnākara. A dictionary which contains words with different meanings by Devottama (Nn. 3. 167. 168).

ನಾನಾವಿಜ್ಞೆತ್ತಿ ಜಿತ್ರಿ nānā-viññēttitra. Various viññēttitra (Kāvy. III, 2, B, 56).

ನಾನು nānu. 1. = ನಾನೆ 1, etc. I (C.). ನಾನು ಮುನ್ನು, ತಾನು ಮುನ್ನು ಎಮ್ಮದಾಗಿ ಮಾಡರೆ ಪಮವ ಕೆಲಸ (ಅಹಮುಖಿವಿಕ್ Si. 293). ನಾನು ನೀನು ಅನ್ನಾ ಕ್ಷಣ ಹಾನಿಯೇನು?—ನಾನು ನಾಯಕ, ನೀನು ನಾಯಕ, ದೋಣಿ ಒತ್ತುವವ ದೊಣ್ಣೆವು ನಾಯಕನೋ?—ನಾನು ಹಿಡಿದ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಮೂದೇ ಕಾಲು.—ನಾನು ಹುಲಿಯಾದರೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಹಬ್ಬಲಿ.—ನಾನೂ ನಾಗವನ್ನೂ ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು! ಎನ್ನು, ಓತಿ ಹೇದದ ನ್ನೆ.—ನಾನೇ ಒಳ್ಳೆ ಎನ್ನರೆ ನಮ್ಮವು ಯಾರಿಗೆ ಮದಿವೆ ಮಾಡ್ತಾನು?—ನಾನೊನ್ನು ಬಗೆಯೆ, ದೇವರೊನ್ನು ಬಗದನು (Prva.).

ನಾನು nānu. 2. = ನಾನೆ 2. P. ps. ನಾತು, ನಾದು (My.).

ನಾನ್ತ nānta. = ನಾತ, etc. (ಸೂವದು, ನಡು, ಸವಸವ, ಗಮಗ ಮಿಸುತು, ವಾಸನೆ Kk. 55). ಕೆದರು ನಾನ್ತ (ಕಮ್ಮು Ūt. I, 23).

ನಾನ್ತ na-anta. Ending in ನ; a term ending in ನ (ಶ್ಮದ. 228. 274. 316).

ನಾನ್ದಿ nāndi. ನಾನ್ದೀ. Joy; prosperity. 2, eulogium or praise of a deity; a prayer recited in benedictory verses at the opening of a religious ceremony or of a drama, generally a kind of blessing pronounced as a prologue to a nāṭaka or play (ಪೂರ್ವಾರ್ಥಂ Ūt. I, 33; Ūh.). 3, = ನಾನ್ದೀಮುಖ No. 2 (My.).

ನಾನ್ದೀಕರ nāndī-kara. The speaker of the benedictory prologue at the opening of a drama.

ನಾನ್ದೀದೇವತೆ nāndī-dēvatē. = ನಾನ್ದೀಮುಖ No. 1. (My.).

ನಾನ್ದೀಮುಖ nāndī-mukha. The class of manes of deceased progenitors to whom the nāndī-mukha-īrāddha is offered. 2, the nāndī-mukha-īrāddha, i. e. a īrāddha or commemorative offering to the manes preliminary to any joyous occasion, as initiation, marriage, etc. (My.).

ನಾನ್ದೀವಾದಿ nāndī-vādi. The speaker of the benedictory prologue at the opening of a drama.

ನಾನ್ದೀಶ್ವರ nāndī-īrāddha. = ನಾನ್ದೀಮುಖ No. 2. (My.).

ನಾನ್ದು nāndu. 1. = ನಾದು 2. To make damp, to cool, etc. (Rāv. 9, 7).

ನಾನ್ದು nāndu. 2. (ಶ್ಮದ. 48). To liquefy, to dissolve, to melt (ಪ್ರವೀಕರಣ ಶ್ಮದ. Dh.; cf. the M. ನಳ).

ನಾಪಿಕ nāpika. (Mhr. ನಾಪೀಕ, failure of the crop; sterile, poor; Mhr., H. ನಾಪಾಕ, impure, vile). ನಾಪಿಕ ಅನ್ನಾ ಕ್ಷಣ ಪಾವ ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.).

ನಾಪಿಗ nāpiga. Tbh. of ನಾಟಕ. (ನಾಟಕ Ūb.).

ನಾಪಿತ nāpita. = ನಾದಿಗ, ನಾಪಿಗ, ನಾಯನ, ನಾಯನ, ನಾವಳಿಗ, ನಾವಿದ, ನಾವಿನ್. A barber.

ನಾಪಿತಿ nāpiti. The wife of a barber; a woman of the barber-caste (ನಾವಳಿಗರು Ūb.; Sk.).

ನಾಪಿತಿ nāpiti. = ನಾಪಿತಿ. (J. 5, 58).

ನಾಭಿ nābha. = ನಾಭಿ. See ಉರ್ವಾ, ಪದ್ಮ.

ನಾಭಸ nābhassa. (fr. ನಭಸ್). Celestial, heavenly, appearing in the sky. (Ūpr. 4, 30).

ನಾಭಿ nābhi. The navel. 2, the nave of a wheel. 3, the centre, focus, central point, middle; chief, head. 4, the close connection of relations, near relationship, community of race or family; a near relation. 5, a sovereign, an emperor; a Kshatriya. ನಾಭಿಪರಿಯನ್ನರ ಉಜ್ವಲ ಕ್ಷಣ ಲೋಧತ್ತ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). See ಪೂಷ್ಯದ್. — ನಾಭಿಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. The measure of two cubits. ಮೊದಿನೆರಡಾಗೆ ನಾಭಿಗೋಲ್ ನೈಸಿಕ್ಕ (Mr. 325).

ನಾಭಿನಾಲಿ nābhi-nāla. The umbilical cord. (My.).

ನಾಭಿರಾಜ nābhi-rāja. An ancient king mentioned by Jains (Abb. P. 1, after 89).

ನಾಮ nāma. 1. Bending. See ಪರಿಣಾಮ, ಪ್ರಣಾಮ.

ನಾಮ nāma. 2. A name (ಹೆಸರ್ Nn. 16; ಪೆಸರ್ 162). 2, a noun (Śmd. 6. 63. 88. 93; Kāv. I, 6; I, 1b, 1-5; I, 2, 1 seq.); a word. 3, by name. 4, possibly, perhaps. 5, agreed, granted (ಅಮದೆನಿವಾ ಕಾರ್ಯ 162). 6, an expression of anger, contempt, reproach, etc. 7, the sectarian mark applied by Vaishnavas to their forehead, etc. (My.). 8, the white clay used for applying that mark (My.). ನಾಮವಿದ್ದವಗೆ ಕಾಮ ಕಡಿಮೆಯೇ? — ನಾಮವಿದ್ದವ ಗ್ರಾಮದವರಿಗೆ ಬೇಕು. — ನಾಮವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮಿಗೆಯರ ಬೇಕು. — ನಾಮವಿಲ್ಲದ ಅರಸನಿಗೆ ನೇಮವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಧಾನಿ. — ನಾಮವ್ಯಕ್ತನ ನಾಕ ಪಡೆಯನೇ? (Prva.). See Prv. s. ಒಡ ದಾಸ. — ನಾಮಗೋದ್. — ಕೋದ್. The pigmy cormorant, Carbo pygmæus (Bd.). — ನಾಮದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ. A box containing the necessities for putting on the Vaishnava marks (My.). — ನಾಮದ ಬೇರು. A twining shrub, the country Sarsaparilla, Hemidesmus indicus R. Br. (St. & Pl.; My.). — ನಾಮದ ಹಾವು. The snake Trimeresurus striatus (My.). — ನಾಮ ಹಾಕು. To put on the Vaishnava marks (My.). 2, to cheat (My.). ನಾಮ ಹಾಕಿದವನಾದರೆ ಹೋಮಾ ಮಾಡ್ತಾನೆ? (Prv.).

ನಾಮಕ nāmaka. = ನಾಮ. See ಅ-.

ನಾಮಕರಣ nāma-karāṇa. Naming a child after birth; the ceremony of naming a child after birth (My.). ನಾಮಕರಣವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೋಮಕರಣ (Prv.). — ನಾಮಕರಣಂಗಿಯ್. -ಂಗಿಯ್. To name a child after birth (J. 28, 60).

ನಾಮದಾರ nāma-dāra. Renowned, famed (My.; B. 4, 116; Mhr., H.).

ನಾಮಧಾರಿ nāma-dhāri. Having a name, renowned. 2, having the same name as another. 3, having only the name; nominal. 4, a person who wears the sectarian Vaishnava marks, a Vaishnava (My.). 5, a class of Vaishnavas who apply three marks to their forehead, etc., and are followers of Rāmānuja (My.). — ನಾಮಧಾರಿ ಸೀರೆ. A black strē with white stripes (My.).

ನಾಮಧೇಯ nāma-dhēya. A name, a title, an appellation.

ನಾಮನಕ್ಷತ್ರ nāma-nakshatra. The constellation corresponding to a person's name. The natal constellation (janmanakshatra) of a person, when forgotten, is found out from the initials his name bears, and certain corresponding syllables denoting the constellations (My.).

ನಾಮಪದ nāma-pada. A complete word, i.e. an inflected word with the case-terminations added (Śmd. 47. 61. 97. 194; Kāv. I, 8, 1-4).

ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ nāma-prakṛiti. An uninflected noun or word (Śmd. 98).

ನಾಮರೂಢಿ nāma-rūḍhi. The conventional meaning of a word (Śmd. 62).

ನಾಮರ್ದಾ nā-mardā. Unmanliness, cowardice; a coward (also ನಮರ್ದ; My.; Br.; Mhr., H. ನಮರ್ದ, ನಮರ್ದಿ).

ನಾಮಲಿಂಗ nāma-liṅga. A nominal base, an uninflected word (Śmd. 47. 88. 90. 94).

ನಾಮವಚ nāma-vaṇa. = ನಾಮವಾಚಕ. ವಸ್ತುನಿಶಾಯನಾಮವಚ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಂಗಳ್ (ಲೋಕವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಡುವವು Nr. 117).

ನಾಮವಾಚಕ nāma-vācaka. Expressing a name: a noun; a proper name. (My.).

ನಾಮವಿಭಕ್ತಿ nāma-vibhakti. A nominal affix (Śmd. 47. 61. 89. 115).

ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನ nāma-saṅkīrtana. Celebrating the name of a god, king, etc. (My.).

ನಾಮಸ್ವರಣ nāma-smaraṇa. Bearing in or calling up into the mind the name or names of a god, king, etc. (My.).

ನಾಮಾಂಕ nāma-āṅka. Marked with a name. 2, N. of a vṛitta (Ch.).

ನಾಮಾಂಕಿತ nāma-āṅkita. Renowned (B. 4, 146. 222; My.).

ನಾಮಾನ್ವರಿತ nāma-antarita. N. of one of the pēlikēs (Kāv. III, 2, B, 82 seq.).

ನಾಮಿ nāmi. 1. Bending; changing a dental to a cerebral: a name given to all the vowels except ಅ and ಆ (Śmd. 16. 17; Kāv. I, 1a, 12-14).

ನಾಮಿ nāmi. 2. Tbh. of ನಮಮಿ (Śmd. 352. 361; Śm. 19; see ಮಾ-).

ನಾಮಿಕ nāmika. Relating to a name or noun. 2, having only the name (of being a religious person, Bp. 50, 48).

ನಾಮೂಷಿ nāmūshi. Disgrace, shame (My.; Br., H.).

ನಾಮಿ nāmō. A deed: letters patent (My.; Br., H.).

ನಾಮ್ಯ nāmbya. 1. See s. ನಾನ್ 2 and G. s. ತೋಸು.

ನಾಮ್ಯ nāmbya. 2. An idle, slothful man (ಸುಮ್ಮ, ಅಲಸುಗೆಗಾಡಿ ಶಿಸ.; ಸೊಮ್ಮ, ಅಲಸುಗೆಗಾಡಿ Kk. 38; ಸೊಮ್ಮ, ಅಲ ಸುಗಾಡಿ Śm. 47; T. ನಾಮ್ಯು = ನಮ; ನಾಲು = ನೇಲು; see ನೇಲ್ಯ).

ನಾಮ್ಯ nāmbyu. To be slack, devoid of energy, slothful or idle (ಅಲಸ್ಯ Śmd. Dh.).

ನಾಯ್ nāy. = ನಾಯ. A dog (My.; M.; T. ಇಮಲಿ, ಇಾಲಿ, ನಾಯ್, ನಾಲಿ). ತಾಯನ್ನಾ ಕಡು, ನಾಯನ್ನಾ ಬಾಲ (Prv.). ನಾಯ್ಕ ಸೋವುವದು (ಪದಿ Śmd. I). ನಾಯ ಬಾಲ ಸಡೆಯಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೈ ಹನ್ನಪ್ಪದೇ? (Śk. 85). ನಾಯಂ ಕರವತ (Bp. 20, 13). ನಾಯ್ಕಳ್ (J. 28, 41. 46). See Bp. 21, 44; 55, 43; 60, 48. 51; ಕೂರ್ನಾಯ್, ಗಬ್ಬಿ, ತುಸುಗುಣಿ, ದೊಡ್ಡ. — ನಾಯತ್ತಿ. — ಅತ್ತಿ. The opposite-leaved fig-tree, Ficus oppositifolia (ಕಾಕೋಡುಪ್ಪರಿಕೆ, ಫಲ್ಲು, ಮಲಪ್ಪ, ಒಳನೇಳೆಫಲಿ Nr.). — ನಾಯ್ದಾಯ. — ತಾಯ. A kind of fetid Mimosa, Vachellia farnesiana W. & A. (ಅರಿಮೇದ, ಎಬ್ಬಿದಿರ Nr.). — ನಾಯ್ಕಿಲೆ. A kind of worm (ಗಣ್ಣು ಪದ, ಕಿಂಜುಲಕ Hk.). — ನಾಯ್ದುಕು. The life of a dog, a wretched, miserable existence or livelihood, etc. (Bp. 61, 19; My.). — ನಾಯ್ಕಾಯ. = ನಾಯ್ದುಕು. (My.). — ನಾಯ್ಕೇಲ. = ನಾಯ್ಕೇಲ. (My.). — ನಾಯ್ಕಾರ್. — ಪಾರ್. Dog's milk (Bp. 54, 30). — ನಾಯ್ಕಸರ್. — ಪೆಸರ್. A dog's or the dog's name (Śm. 31).

ನಾಯ nāya. 1. *Leading, conducting, guiding, directing.*
 ನಾಯ nāya. 2. = ನೇಯ 1, q. v. Tbh. of ನ್ಯಾಯ. A lawsuit (My.), etc. ಇಬ್ಬರ ನಾಯ ಒಬ್ಬನಿಗಾಯ (Prv.).
 ನಾಯಕ nāyaka. = ನಾಯಕ. A guide, a leader; a chief, a master, a lord, a head; a general, a commander; a husband. 2, pre-eminent, principal, chief. 3, a title for a man of the bēḍa or hunter-caste (My.). 4, the central gem of a necklace. ನಾಯಕನಿಲ್ಲದ ಊರಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? - ನಾಣ್ಯವಿದ್ದವ ನಾಯಕನು (Prva.).
 ನಾಯಕತ್ವ nāyakatva. Leadership, headship, chieftainship. (My.).
 ನಾಯಕನರಕ nāyaka-naraka. The principal hell (Abhā. 2, 21).
 ನಾಯಕಮನೆ nāyaka-maṇi. = ನಾಯಕ No. 4. (My.; Si. 217).
 ನಾಯಕಮಣಿಲೇಕ nāyaka-maṇḍalika. The chief governor or lord of a district (Bp. 59, 27).
 ನಾಯಕವಾಡಿ nāyaka-vāḍi. A chief, a headman, as of a oaste, a village, etc. (My.; Bh. 6, 4, 110; 8, 23, 6; Tē. ನಾಯಕವಾಡಿ, -ವಾಳಿ).
 ನಾಯಕಸಾನಿ nāyaka-sāni. A danoing-girl, a whore (My.; ಪಾತರದವಳು, ವಾರಸ್ತ್ರೀ G.).
 ನಾಯಕಿ nāyaki. = ನಾಯಕಿ. (My.; J. 6, 37; 26, 21).
 ನಾಯಕಿತ್ತಿ nāyaka-itti. = ನಾಯಕ. (Bh. 7, 2, 20).
 ನಾಯಂದ nāyanda. Tbh. of ನಾಚಿತ. ನಾಯಂದರವನು (ಗ್ರಾಮದ, ನಾಚಿತ Si. 419; only in Si.).
 ನಾಯಬ nāyaba. A deputy (B. 5, 263. 269; My.; Mhr., H. ನಾಕಬ, ನಾಯಬ). — ನಾಯಬರನ್ನೆವಾರ. A native head clerk in an assistant collector's office (My.).
 ನಾಯಿ nāyi. = ನಾಯ. (ಕಾಲೇಯಕ, ಸಾರಮೇಯ, ಶುನಕ, ಭವನ, ಶ್ರವ, ಕುರ್ಕುರ, ತಾರಾವೃಕ, ಮೃಗದಂತ Hlā.; Si. 343; C.). ಬೇಣ್ಣೆಯ ನಾಯಿ (ವೃತ್ತಕದ್ದು); ವೇಣುಕಳಿಯ ನಾಯಿ (ಅರ್ಕ Hlā.). ಮದ್ದಿನ್ನ ಹೇಳುಕುಗೊಡ್ಡಿದ್ದ ನಾಯಿ (ಅರ್ಕ Nr.). ನಾಯಿ ಕೂಗಿದರೆ ದೇವರೋಕ ಹಾದಾಡೀತೇ? - ನಾಯಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ, ಕುಣ್ಣಿಲಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ. - ನಾಯಿಗೆ ನರೆ ಬನ್ನರೆ ಅಜ್ಜ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? - ನಾಯಿಗೆ ನಾರಂಗದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯೇ? - ನಾಯಿ ತನ್ನ ಕಷ್ಟಯದ ಹಾಗೆ. - ನಾಯಿ ಬಡೀಲಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣದ ಕೋಲೇ? - ನಾಯಿ ಬಲ್ಲದು, ತೋಗಲು ಬಲ್ಲದು (I do not meddle with the affair). - ನಾಯಿ ಬಲ್ಲದೆ ದೇವರ ಜಗಲಿಯು? - ನಾಯಿ ಬೇಗಲಿ, ಪಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಡು ತನ್ನ. - ನಾಯಿಯ ದಾರಾ ನಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಚೊಂಕು ಬಿಟ್ಟೀತೇ? - ನಾಯಿ ಹಸಿದಿತ್ತು, ಒಟ್ಟು ಹದಿಸಿತ್ತು. - ನಾಯಿಯ ಬೊಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಮೇಧ್ಯದ ಹೋಳಿಗೆ. - ನಾಯಿಯತ್ತ? ನಾಗರೋಕವೆತ್ತ? - (The mad) ನಾಯಿ ಸಾಯೋ ವರೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಡೆಯದೇ? - ನಾಯಿ ಸನ್ನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ನಳಿಗೆಲಿ ಬದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿತು. - ನಾಯಿಹುಣ್ಣಿಗೆ ಬೂದಿಯೇ ಮದ್ದು. - ನಾಯಿ ತಲೆಯ ಮೇಲಣ ಬುತ್ತಿಯ ಹಾಗೆ. - ಮೊಣ್ಣಿನ ಕೊನ್ನವರಿಲ್ಲ, ನಾಯಿಯ ತಿನ್ನವರಿಲ್ಲ. - ಜಾತಿಗೆ ಜಾತಿ ಹಗೆ, ನಾಯಿಗೆ ನಾಯಿ ಹಗೆ. - ದಣ್ಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಾಯಿ ಕುಣ್ಣಿಸಿದರೆ ಹೇಳು ಕಣ್ಣು ಹಾಡಿತು. - ತಾಯಿಗೆ ಸೇರದ್ದು ನಾಯಿಗೂ ಸೇರದು. - ಸೋಕದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುಡುತ ಬಲ್ಲಿತೇ (or ಬಲ್ಲದೇ)? - ಹಗೆಯದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ನಾಯಿ ಹಾಕುವವರನ್ನೆದೆಯದು, ತೆಗೆಯುವವರನ್ನೆದೆಯದು (Prva.). See Bp. 55, 25; B. 2, 4; Si. 167. 342; ಹಣ್ಣು-, ಹೆದ್ದಾರಿ-, Prva. s. ಓದಾಟ, ಕಡ್ಡು 1, ತಿಗಳಗಿತ್ತಿ, ನೆಣ್ಣು, ಸೋವು, ನ್ಯಾಯ, ಪ್ರಾಯ, ಬಗುಳು 1, ಬಣ್ಣ 5, ಬರಾತಕ್ಕರ, ದಾಲ, ದಾಡು 1, ಬಿಟ್ಟು 1, ಬೇಗಲು 1, ಮಟ್ಟು 1, ಮೊಟ್ಟೆ 1, ಲೋಡ್ಲಿಟ್ಟ. — ನಾಯಕುನ್ನ. = ನಾಯಮದ. (My.). — ನಾಯಕೋಡಿ. A mushroom (My.). — ನಾಯಿಗೆಮ್ಮಲು. ನಾಯಿಗೆಮ್ಮಲು. -ಕೆಮ್ಮಲು, -ಕೆಮ್ಮಲು. The hooping cough (My.). — ನಾಯಕುಲಸಿ. The herb Ocimum album L. (St. & Pl.; My.). — ನಾಯತೋಡಿ. The dog-dy (My.). — ನಾಯತೋಡಿ.

= ನಾಯಕುಲಸಿ. (My.). — ನಾಯಿತ್ಯಾಗದ ಮರ. ಫಂಚೆ, ಪ್ರಾಹ್ಮಣಿ, ವಡ್ಡೆ, ಫಾರ್ಗ, etc. ಎನ್ನರೆ ದಾರಂಗ; ಕಡುದೇಗುಗಿದಮೆನ್ನು ಕೆಲವರನ್ನುವರು, ನಾಯಿತ್ಯಾಗದ ಮರ (Si. 143; My.). — ನಾಯಿ ನೇರಲು. = ನಾಯಿನೇರಲಿ. (My.). — ನಾಯಿನೇರಲಿ. = ನಾಯಿನೇರಲಿ. (ನಾದೇಯ, ಭೂಮಿಮುಕ್ತಿ Si. 130. 151; My.). — ನಾಯಿನೇರಲಿ. A kind of Eugenia tree the fruit of which is somewhat sour, perhaps Eugenia operculata, Van Someren (ನಾದೇಯ, ಭೂಮಿಮುಕ್ತಿ Nr.). — ನಾಯಿನೇರಲಿ. = ನಾಯಿನೇರಲಿ. (ಮುಳೇತ, ಗಣ್ಣುಪದ, ಕಂಚುಲಕ Nr. a; ಸಾರಮೇಲೆ Nr. b; ಗಣ್ಣುಪದ, ಕಂಚುಲಕ Nr. 411). ಗಣ್ಣುನಾಯಿನೇರಲಿ (ತಿಲ, ಗಣ್ಣುಪದ Nr. a). ಹೆಣ್ಣುನಾಯಿನೇರಲಿ (ತಿಲ, ಗಣ್ಣುಪದ Nr. b). 2, a mushroom (My.). — ನಾಯಿ ಬಾಯಿ. reit. (My.). — ನಾಯಿಬೆಳಗಿದ. An annual herb, Cleome viscosa L. (St. & Pl.). — ನಾಯಿಬೇಲ. = ನಾಯ್ಬೇಲ. The plant Flacourtia sapida R. (My.; ಸ್ವಾಮಕಣ್ಣುಕ, ಎಕನ್ನತ, ವ್ಯಾಳುಪಾಕ, etc. Si. 130; cf. ಹುಳಿಬೇಲ). — ನಾಯಮದ. A puppy, a whelp (My.). ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ನಾಯಮದ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಕ್ಕಿತು (Prv.). — ನಾಯಿಯುಳ್ಳಿ. A bulbous plant, Scilla indica Roxb. (St. & Pl.). — ನಾಯಿರಾಗ. A grass often cultivated for its grain, Eleusine stricta Roxb. (Z.). — ನಾಯಿಮದು. -ಮದು. To set on a dog or dogs (J. 28, 45). — ನಾಯಿಸೋರುಗುಗಿದ. An annual plant, stinging like nettles, Mucuna pruriens D. C. (St. & Pl.). — ನಾಯಿಹಕ್ಕದಿಕೆಗಿದ. An annual milky plant, Sonchus oleraceus L. (Z.; My.).

ನಾಯಿ nāyi. (ನಾಯಿನ). Leading, guiding; master. Cf. ನಾಯಿನಾರ್.

ನಾಯಿಕ nāyika. = ನಾಯಕ No. 3. (My.).

ನಾಯಿಕೆ nāyikē. = ನಾಯಕ. A mistress; a wife; a noble lady (Sk.; My. as ನಾಯಿಕ).

ನಾಯಿತನ nāyitana. Doggishness (Bh. 4, 4, 13).

ನಾಯಿನಾರ್ nāyinār. (fr. ನಾಯ 1 or ನಾಯಿ). = ನಾಯಿನಾರ್, etc. See ಮೊನೆಯದು.

ನಾಯಿನ nāyinda. Tbh. of ನಾಚಿತ. (My.; Si. 339; see ನಾಚಿತ). — ನಾಯಿನಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A razor (My.). — ನಾಯಿನ ಮುಡುಕ. A broken, imbecile barber. See Prv. s. ದಾಯ.

ನಾಯಿನಗತ್ತಿ nāyinda-gitti. = ನಾಚಿತ. (My.).

ನಾಯಿ nāyia. To be led or guided, etc. See ಅ-, ಪ್ರನಾಯ.

ನಾರ್ nār. (Śmd. 58). = ನಾರು, (ನಾರಿ). A fibre: fibres or hemp of plants, strings in mangoes and other fruits;—cloth made of fibres or hemp (ತ್ವಕ್, ವಲ್ಯ, ವಲ್ಯಲ Nr.; Si. 122; My. as ನಾರು; T.; M. ನಾರ್, ನಾರು; cf. ನವರಾ). ನಾರ್ಗರ್ (Śmd. 51).

ನಾರ nāra. (fr. ನರಿ). Relating or belonging to men, human, mortal; (a man). 2, water (cf. ನೀರ್). 3, a calf. ನಾರಕ nāraka. (fr. ನರಕ). Relating to hell; being or abiding in hell; hellish, infernal. 2, an inhabitant of the infernal regions. 3, hell. See Āp. 5, 36.

ನಾರಂಗ nāranga. = ನಾರಂಗ, ನಾರಿಂಗ. The orange tree; an orange (especially a sour one, a citron, ಕಳೆ Kk. 71, Śm. 25, Mr. 112; ಭೂಮಿಮುಕ್ತಿ, ನಾದೇಯ, ನಾಗರಂಗ, ವರಾವತ Nr.; Bp. 19, 66; T. ನಾರತ್ತಿ). ನಾಯಿಗೆ ನಾರಂಗದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯೇ? (Prv.).

ನಾರಣ nārana. Tbh. of ನಾರಾಯಣ. (My.). — ನಾರನಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 56, 42).

ನಾರದ nārada. N. of a dēvarshi (ಕಲಹಾಳಿಗ Ūt. I, 87; see ರವಕಾಯ; Grj. 4, 37. 88; Ū. Bp. 47, 15; J. 7, 26) who like

Mercury appears on the earth as a messenger from the gods to men or vice versa, is considered as fond of creating quarrels and the inventor of the *vinā* or lute. 2, ನಾರ-ದ, water-giving: a cloud.

ನಾರದಪುರಾಣ nārada-purāṇa. N. of a Purāṇa (Bp. 43, 76).

ನಾರದವಿಣಿ nārada-viṇē. Nārada's lute: a kind of lute (My.).

ನಾರಾಯಣ nārāyaṇa. Tbh. of ನಾರಾಯಣ. (Bh. 1, 1, 1; 2, 10 sum.).

ನಾರಸ nārāsa. Tbh. of ನಾರಸಿಂಹ. (Tē.; see ಕೊಂಕಯ.).

ನಾರಸಿಂಹ nārasiṃha. (fr. ನರಸಿಂಹ). = ನಾರಸ. Referring or belonging to Vishnu in his man-lion avatāra; that avatāra itself; Vishnu. (My.; Bp. 56, 34; J. 12, 1).

ನಾರಾ ನಾರ್ಕ. (T. ನಾರ್ಕ, a heron; ನಾರ್ಕಸ್ತ, a lean calf). — ನಾರಾಗೋರ. A dreadfully meagre man (My.). 2, Nārā and Gōra, two sons of a Brāhmaṇa called Ajamīdha (My.). — ನಾರಾಗೋರ. A dreadfully meagre woman (My.).

ನಾರಾಜ ನಾರಾಜ. = ನಾರೀಶ. A long iron arrow (Bh. 3, 13, 26); an iron style to write with (ಪತ್ರಿ, ಕಣ್ಣ Mr. 859).

ನಾರಾಜಿ ನಾರಾಜಿ. A goldsmith's scales.

ನಾರಾಜ ನಾರಾಜ. A certain musical tone (Bp. 19, 10).

ನಾರಾಯಣ nārāyaṇa. = ನರಯಣ, ನಾಣ, ನಾರಣ, ನಾರಯಣ. The personified puruṣa or first living being: Brahmā. 2, Viṣṇu, Kṛiṣṇa (ಮುರಜತ್ Kāv. V, 62).

ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರ nārāyaṇa-astra. N. of a mystical weapon. (J. 8, 45, 49).

ನಾರಾಯಣಿ nārāyaṇī. = ನಾರೀ. Lakshmi. 2, Durgā. 3, the plant *Asparagus racemosus* Willd.

ನಾರಿ nāri. (= ನಾರ್). (A rope, a cord): a bow-string (My.; Tē.; T. ನಾರಿ, ನಾರ್, ನಾರಿ; M. ನಾರ್; ತಿರು, ಬಿಲ್ಲ ಹೆಡೆ Nn. 74 as Sk.; J. 6, 17; 20, 59). 2, the web which surrounds the stipes of a palm-tree branch (T.). ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ (ತಿಂಜನಿ Nr.; ಜಲನ Nn. 517; ತಿರು, ತಿರ್ಪು Kk. 39; ತಿರು, ತಿರ್ಪು, ಹೆಡೆ Sm. 43). ಕಾಪನೂಲ ನಾರಿ (Sm. 66, 133).

ನಾರಿ nāri. 1. A woman, a wife (ವನಿತೆ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 74). ನಾರಿಯಾಗಿ ಸಮ ನಡೆಯದಿದ್ದವಳೇ ಮಾರಿ. — ನಾರಿಯಿಲ್ಲದ ಮನೆ, ನೀರು ಇಲ್ಲದ ಊರು ನೂದು ಬಸ್ತರೂ ತಾರಕ್ಕೆ ಬೇಡ. — ನಾರೀ ಮೋಡ್ ನೋಡಿ, ಊರು ಕೂತರೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕೇತೇ (Prva.). See Prv. s. ದಾರು; Sp. s. ಮಾರಿ.

ನಾರಿ na-ari. 2. Who has no enemies (ಅಜಾತತತ್ವ, ಹಗಿಗಳಿಲ್ಲದವನು Nn. 74).

ನಾರಿಕೇರ nārikēra. = ನಾರಿಕೇರ, ನಾರಿಕೇಲ, ನಾರಿಕೇಲಿ, ನಾರಿಯಳಿ, ನಾರಿಕೇರ, ನಾರಿಕೇಲ. The cocoa-nut tree, *Cocos nucifera*; the cocoa-nut.

ನಾರಿಕೇಲ nārikēla. = ನಾರಿಕೇರ. (ನಾರಿಯಳಿ, ತೆಂಗು Mr. 112; Tē. ನಾರಿಕೇರ).

ನಾರಿಕೇಲಿ nārikēli. = ನಾರಿಕೇಲ. (Sk.).

ನಾರಿಂಗ nāringa. = ನಾರಂಗ. See ನೆಲ.

ನಾರಿಯಳಿ nāriyali. = ನಾರಿಕೇಲ, q. v. (Mhr. ನಾರಳ, ನಾರಳಲಿ).

ನಾರಿಕೇಲ nārikēla. = ನಾರಿಕೇಲ. — ನಾರಿಕೇಲಪಾಕ. A kind of rather complicated poetical composition (My.).

ನಾರು nāru. = ನಾರ್. (C.; Bp. 42, 3; 60, 49). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಜ ರೋಮಗಳಂ ಪಟ್ಟುವೆ (ಸೀರಗರ್) ನಾಲ್ಕು ತದಿಸ್ ಅಕ್ಕುಂ

(Hla.). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಜ ರೋಮಗಳಂ ನೆಯಿದ ಆ ಸೀರ ನಾಲ್ಕು ತದಿಸ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 341). ಎಲೆಯ ನಾರು (ಮಾಧಿ Nr.). ತೆಂಗಿನ ನಾರು (B. 2, 42). ನಾರು ಉಟ್ಟು ಕ್ಷಣ ನಾಡಿದನಾದಾ ನೇ? — ಹೂವಿನಿನ್ದ ನಾರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ಹೂವಿನಿನ್ದ ನಾರು ಮಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ (Prva.). See ಕಲ್ಲು, ಗೋಲ. — ನಾರ ಮಡಿ. = ನಾರುಮಡಿ. (ಚೀರ, ಧಟಿ G.; My.). — ನಾರ ಸೀರೆ. A garment made of the fibres of the bark of certain trees (ವಲ್ಲು Bhn. 24). — ನಾರು ಕಟ್ಟು. Fibre-like pus to form in or around a sore (My.). ನಾರು ಕಟ್ಟಿದರೆ ನಾಡೋಡು ಬಿಟ್ಟೇ ತೇ? (Prv.). — ನಾರು ಬೇರು. Fibres (bark) and roots (My.). — ನಾರುಮಡಿ. Cloth made of the fibres of plants (My.; T. ನಾರ್ ಕಟ್ಟು; M. ನಾರ್ ಕಟ್ಟು). — ನಾರುಸೀರೆ. = ನಾರ ಸೀರೆ. (ವಲ್ಲು, ಶಲ್ಯ Si. 407; My.). — ನಾರುಹುಣ್ಣು. The guinea-worm (ನಾಡಿವ್ರಣ Si. 200; C.; Tē. ನಾರಿಹುಣ್ಣು; Mhr., H. ನಾರು; Mhr. also ನಾರಾಯಣ).

ನಾರುಗ ನಾರ್-ugā. (Sm. 240). A man who deals in fibres.

ನಾರು ನಾರ್. = ನಾರು 2. — ನಾರುಮ್ಪೇಳಿ. -ಂ-ಬೇಳಿ. = ನಾರುವ ಬೇಳಿ. A strongly smelling annual herb, *Cleome pentaphylla* L. (or *Gynandropsis* p. Dec., ವರ್ವರೆ, ಕವರಿ, etc., ನಾಯಿಚ್ಚೆಟ್ಟು Si. 157; My.).

ನಾರು ನಾರ್. 1. ನಾರ್. To yield a smell, to smell;—to stink (ಗಸ್ತ Sm. Dh.; My.; T., M.; Tu. ನಾರು). P. ps. ನಾರು (Bp. 44, 25; My.), ನಾರು (My.). ನಾರುವ (Bp. 40, 70), ನಾರ್ವ (4, 25; 46, 58). ನಾರುವ ಮೂಸ (ಎಸ್ತ Hla.). ಅವುಮೊಸ್ತ ಹಸುಕು ನಾರುವದುಣ್ಣು, ಅದು ಎಸ್ತ, ಅಮಗಸ್ತಿ (Nr.). ದುರ್ಗಸ್ತಮಂ ಗಾಳಿಯೇ ತಡೆಯಲೇ ನಾರಿದೇ? (Sm. 85). ಯಾತದ ಹೂವು ಏನು? ನಾರದರು ನಾಲಬೇಳಿ? ಜಾತಿ ಎಜಾತಿ ಎನ ಬೇಡ! ಬೇವನೊಲಿದಾತನೇ ಜಾತ (Sp.). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು ಕೊಡಿತು ನಾರುವ ನೀರು (Dp. 54). — ನಾರುವ ಬೇಳಿ. = ನಾರುಮ್ಪೇಳಿ, ನಾರುಮ್ಪೇಳಿ, ನಾರುಮ್ಪೇಳಿ. (ಬರ್ವರೆ, ಬಬ್ಬರ Sm. 345; ವರ್ವರೆ, ಕವರಿ, ತುಂಗಿ, ಖರಪ್ಪೆ, ಅಜಗಸ್ತಿ Nr.). — ನಾರುವ ಹುಲ್ಲು. = ಕನಗಿನ ನಟ್ಟು (My.).

ನಾರು ನಾರ್. 2. = ನಾರು, (ನಾ 3, ನಾಕ, etc.). Smell. — ನಾರುಮ್ಪೇಳಿ. -ಂ-ಬೇಳಿ. = ನಾರುಮ್ಪೇಳಿ. — ನಾರುಮ್ಪೇಳಿಮರ. A tree, wild and cultivated, *Oratraeva religiosa*, var. *nirvala* Ham. (St. & Pl.).

ನಾರು ನಾರ್. 3. ನಾರ್. = (ನಾರ್ 2, etc.), ನಾರು 2. To moisten, to wet (ಅರ್ಜೀಕರಣ Sm. Dh.; T. ನೆನ್ನೆ, ನಡಿವೆ, ನದಾ, ನದ್ವೆ, ನಾಳಿ, ನಾಳಿ, ನಾಡಿ, palm-tree sap).

ನಾಲ್ nāl. (Sm. 224). = ನಾ 2, etc. Four. (T., M. ನಾರ್, ನಾಲ್). — ನಾಲ್ದಿಂಗಳ. -ತಿಂಗಳ. Four months (Sm. 2, 99). — ನಾಲ್ದಿನೆ. The four points of the compass. See Sm. 79; Bp. 5, 33; Sm. 6, 32; J. 5, 60; 7, 41. — ನಾಲ್ದೀಳ್. -ತೋಳ್. Four arms (Sm. 1, 61). — ನಾಲ್ದೀಳ್. -ತೋಳ್. The four-armed one: Viṣṇu (ಉಪೇಸ್ತ Sm. 6). — ನಾಲ್ದಿದು. Four hundred (B. 4, 206). ನಾಲ್ದಿದಾ ಅಯ್ಯತ್ತು (4, 117). — ನಾಲ್ದಿಗ. The four-faced one: Brahmā (ಬೊಮ್ಮ, etc., ಅಜ ರಿ. II, 3; ಬೊಮ್ಮ Kk. 9; ಬ್ರಹ್ಮ Sm. 8). — ನಾಲ್ದಿಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. Four roads, or a place where four roads meet (ಹೆವದಿ ರಿ. II, 88). — ನಾಲ್ದಿ. -ಮಡಿ. (Sm. 224). Four folds or times; fourfold (Grj. 6, 48). ಧಾಸ್ತರಸುತನಿ ನಾಲ್ದಿ (Sm. 81). — ನಾಲ್ದತ್ತನೆಯ. ನಾಲ್ದತ್ತು-ಅನೆಯ. Fortieth (J. 32, 37). — ನಾಲ್ದತ್ತು. -ಪತ್ತು. (Sm. 224). Forty (C.). ನಾಲ್ದತ್ತು ಅಯ್ಯತ್ತು (B. 3, 66). ನಾಲ್ದತ್ತರದೂ ಕಾಲು (4, 100). ನಾಲ್ದತ್ತೇಡ್ (Sm. 45). ನಾಲ್ದತ್ತದ ಮೇಲೆ ನಡಿಕೆ (after forty years

good conduct uses to begin), ಎಮ್ಮತ್ತದ ಮೇಲೆ ಬಡಿಕೆ (Priv.). — ನಾಲ್ವರ್. ನಾಲ್ವರು. Four persons; the four persons (Bp. 40, 71; J. 10, 44; 29, 39; B. 3, 101; My.). — ನಾಲ್ವರರ್. -ಚಿರರ್. Four fingers (Ūpr. 1, 14). ನಾಲ್ವರಲನಿತಂ ಕಳೆದು (Śmd. 224). — ನಾಲ್ವರರ್. -ಚಿರರ್. ನಾಲ್ವರಳು (Bp. 44, 7). = ನಾಲ್ವರರ್. ಗೇಣಿರಡಾಗರ್ ಒನ್ನು ಮೊದನಕ್ಕು, ಅದಕೆ ಮಕ್ಕ ನಾಲ್ವರಳು ಪೆಡ್ಲೆ ಗಜಮಕ್ಕು (Mr. 325). ನಾಲ್ವರಳುದ್ದ (Bp. 57, 45). — ನಾಲ್ವಸಿರ. Four thousand (Abh. P. 1, 67).

ನಾಲಿ nāli. 1. = ನಳ್ಯ, ನಾಡ, ನಾಲೆ, ನಾಳ 1, ನಾಳು, ರಾಳ 1. (fr. ನಲ). Consisting of or made of reed or reeds. 2, a hollow or tubular stalk, especially the stalk of a lotus, of a pot-herb, etc. (ದಣ್ಣು Mr. 372; ಸಾರಸದ ದಣ್ಣು 420). 3, any pipe or tube or tubular vessel of the body, the windpipe, urethra, etc. 4, a handle. 5, a water-channel, a rivulet or nallah; a drain, a gutter (My.). 6, yellow orpiment (= ಅಲ, ತಾಲ).

ನಾಲಿ nāli. 2. = ನಾಳ 2, ರಾಡ 2, ರಾಳ 2. A horse or bullock-shoe (My.; Br.; Mhr., H.).

ನಾಲಗಾಡ nāla-gāḍa. = ನಾಲಬಣ್ಣಿ Nr. 2. (S. Mhr.).

ನಾಲಗೆ nālagē. = ನಾಲಗೆ. The tongue (ರಸಜ್ಞ, ರಸನೆ, ಜಪ್ಪೆ Hlā., Nr.; ಜಪ್ಪೆ, ಅರ್ಚರ್ Hlā.; Bp. 49, 21; 59, 10; Mr. 277; T., M. ನಾ, ನಾಕ್ಕು, ನಾವು; Tē. ನಾಲಗೆ, ನಾಲುಕೆ). ಉರಿಯ ನಾಲಗೆ (ಅರ್ಚರ್, ಕೀಲಿ, ಜ್ವಾಲಿ, ವರ್ಚರ್, etc.); ಹಿರಣ್ಯಕೆ, ಕನಕೆ, ರಕ್ತೆ, ಕೃತ್ಯೆ, ಸುಪ್ರಭೆ, ಅತಿರಕ್ತೆ, ಬಹುರೂಪ ಇವು ಅನಿಯ (ಎದು) ನಾಲಗೆಗಳು (Hlā.). ಕೆನ್ನಳಿರ ನಾಲಗೆ (Śmd. 81). See ಎತ್ತು-, ಕಡಲ-, ಕಿರು-, ನಿದಿಯ-; Priv. s. ಮಗ 1; Ūpr. 1, 41; 4, 86; 5, 69. 97. — ನಾಲಗೆತೀಕ್ಷ್ಣೆ. Desire of the tongue (V. 8, after 3).

ನಾಲಬಣ್ಣಿ nāla-bandi. = ನಾಲಬಣ್ಣಿ, ನಾಲಬಣ್ಣು, ನಾಳಬಣ್ಣಿ, ರಾಳ ಬಣ್ಣಿ. Horse or bullock shoeing (My.; Mhr., H.). 2, one who shoes horses or bullocks (My.).

ನಾಲಿ nāli. = ನಲಿ, ನಾಡಿ, ನಾಳಿ. A hollow or tubular stalk, the stalk or culm of a plant. 2, any tubular vessel of the body; a tube. 3, a lotus flower. 4, an instrument for perforating an elephant's ear. 5, a period of twenty-four minutes. 6, a gong.

ನಾಲಿಕೆ nālika. A lotus flower. 2, a kind of wind instrument. (R.).

ನಾಲಿಕಾವಾತ್ರ nālika-pātra. A tubular vessel (V. 9, 27).

ನಾಲಿಕೆ nālikē. ನಾಲಿಕಾ. A stalk, a tube.

ನಾಲಿಗೆ nāligē. = ನಾಲಿಗೆ. (ರಸಜ್ಞ, etc. Mr. 318; Śi. 214; C.). ನಾಲಿಗೆಯ ಬುಡಂ (ಜಹ್ನಾಮೂಲಂ Śmd. 48 Cm.). ತನು ವಾಡ್ಯಂ, ನಾಲಿಗೆ ವಾದನದಣ್ಣಂ (46, o. r. ನಾಲಿಗೆ). ನಾಲಿಗೆ ಬಾಚಿಸುವ ಕುಡುಕು (46, o. r. ನಾಲಿಗೆ). ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸವಕ (ರಸ Nr.). ಹಲ್ಲು ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲ, ಸೊಲ್ಲು ಸೋಜಿಗಮಲ್ಲ, ಕೊಲ್ಲದೆ ಮೃಗವ ಹಿಡಿಯುವುದು (a net, Sp.). ಕಣ್ಣು ಮನ ನಾಲಿಗೆಯು ತನ್ನದೆ ನ್ನಿನ ಬೇಡ! ಅನ್ಯರು ಕೊನ್ನರನ ಬೇಡ! ಇವು ಮೂರು ತನ್ನ ಕೊಲ್ಲುವವು (Sp.). ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲದವನು ನಾರಾಯಣ ಅನ್ತಾನೇ?—ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬಡತನವೇ?—ನಾಲಿಗೆ ಒಳ್ಳೆದಾದರೆ ನಾಡಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆದು (Priv.). See Bp. 18, 60; 38, 19; 60, 28; B. 3, 60; 4, 48; 5, 71; Priv. s. ಬಿಂ; ಉರಿ-, ಎತ್ತು-, ಏದು-, ಕಡಲ-, ಕೆನ್-, ತುಡಿ-, ಮಜ್ಜೆ-; Priv. s. ಬಟ್ಟೆ 2. ೩, the tongue or clapper of a bell (My.). — ನಾಲಿಗೆಕುಡು. A projecting stone-slab (My.). — ನಾಲಿಗೆಕೆದು. The tongue to be diseased so that it has no taste for any thing (My.). 2, a promise to fail (My.). — ನಾಲಿಗೆಗೂಟ. The right-hand

leg of a weaver's web beam (R.). — ನಾಲಿಗೆ ತಪ್ಪು. A promise to fail. ನಾಲಿಗೆ ತಪ್ಪಿದವನು ನಾಯಿಗಿನ ಕಡೆ (Priv.). — ನಾಲಿಗೆ ತಿರುಗು. The tongue to turn round well: to be able to speak fluently or properly. ಅವನ or ಅವನಿಗೆ ನಾಲಿಗೆ ತಿರುಗುವದಿಲ್ಲ (My.). — ನಾಲಿಗೆಪ್ರಮಾಣ. Confidence derived from or placed in (another's) words or promise (My.). — ನಾಲಿಗೆ ಬೀರು. The tongue to lose its power or become unable to speak (My.). — ನಾಲಿಗೆಯುದು. To keep one's promise (My.). — ನಾಲಿಗೆವಾಸ. Trustworthiness, faithfulness in fulfilling a promise (My.). ನಾಲಿಗೆ ವಾಸಿಯಿದ್ದವನ ಮಾತು ಹಾಲಿಗಿನ ಹೆಡ್ಡು (Priv.). — ನಾಲಿಗೆ ಹೋಗು. A promise to fail (My.). 2, the tongue to be unable to speak (My.).

ನಾಲೀಕೆ nālika. = ನಾರಾಡ. A long iron arrow; a dart, a javelin, a pike. 2, the fibrous stalk of the lotus;—a lotus.

ನಾಲೇಜಂಫು nālī-jaṅgha. Having stalk-like legs: a raven, the carrion crow; a monkey (Rāv. 9, 29).

ನಾಲುಕು nāluku. = ನಾ 2, etc. Four (Ūh. vs. 320. 338; My.).

ನಾಲಬಣ್ಣಿ nālu-bandi. = ನಾಲಬಣ್ಣಿ. (My.).

ನಾಲಬಣ್ಣು nālu-bandu. = ನಾಲಬಣ್ಣಿ. (My.).

ನಾಲಿ nālī. The hollow or tubular stalk of a plant. 2, = ನಾಲ 1 No. 5. (My.; Mhr., H. ನಾಲಾ). ನಾಲಿಯಿಲ್ಲದ ಉರೂ ಮಾಲಿಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸ್ತವೂ ಒನ್ನೇ (Priv.).

ನಾಲ್ಕು nālku. (Śmd. 224). = ನಾಲುಕು, etc. The state of being four; four (C.; Tē. ನಾಲುಗು; M. ನಾಂಗು; T. ನಾನ್ಗು), occasionally used indefinitely (cf. the English "half a dozen"), and in the sense of "all". ತೋರ್ ನಾಲ್ಕು ಕರಮ್ ಎಸೆದಿರ್ಕುಂ ಪಡ್ವೋದರಂಗಿ (Śmd. 18). ಅದು ನಾಲ್ಕುಂ ಭೇದವನಾಳ್ವ ಇರ್ಕುಂ (155). ಒನ್ನು ನಾಲ್ಕು or ಒನ್ನು ನಾಲ್ಕುಗರ್ (170). ನಾಲ್ಕು ರೂಪಂ (279). ನಾಲ್ಕು (Bp. 21, 27); ನಾಲ್ಕುಡಿ (Śmd. 32 Cm.); ನಾಲ್ಕುಡಂ (135); ನಾಲ್ಕುಡಿ (Bp. 85, 32); ನಾಲ್ಕುರ್ (Śmd. 224). ನಾಲ್ಕುಕೆ, ನಾಲ್ಕುಕೆ (My.), ನಾಲ್ಕುನು, ನಾಲ್ಕುನ್ನು (My.). ಬೆಲ್ಲವದ್ದ ಕಡೆ ನೋಡಿ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕುಕೆ ಮೋ (Priv.). ಹೆಮ್ಮರ್ವರ್ಗವನ್ನು ಮೋಕ್ಷದೊಡಗೂಡಿದ ಧರ್ಮ ಕಾಮ ಅರ್ಥಗಳು ನಾಲ್ಕುಕ್ಕ ಒನ್ನೇ ಹೆಸರು (Śi. 255). ನಾಲ್ಕು ಧಾಗದೊಳಗೆ ಒನ್ನು ಧಾಗ ನೀರೆ ಬೆರೆಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ರ Nr.). ತತ್ ಮುರಜ ಸುಪಿರ ಫೆನಗರ್ ಎಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ವಾಡ್ಯಗಳಿಗೂ ಬೆಸರು (Śi. 62). See Śmd. 32. 44; Bp. 40, 73; J. 4, 2; ಅಮ್ಬುಧಿ, ಯುಗ, ಶ್ರುತಿ; Śi. 256. — ನಾಲ್ಕುಡಿ. -ಅಡಿ. Four feet (Bp. 2, 5; J. 11, 2). ನಾಲ್ಕುಡಿಯವೆಲ್ಲಂ ಪತುಗಳಕ್ಕು (Mr. 186). — ನಾಲ್ಕುನೆಯ. -ಅನೆಯ. Fourth (J. 18, 26). ಹೊರೆ ಕೊಳ್ಳಂ ನಾಲ್ಕುನೆಯಕ್ಕು ರದ ಅತ್ಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತವತ್ತಿ (Śmd. 374). ತೊದ್ರನಂ ನಾಲ್ಕುನೆಯ ವರ್ಣಮೆಮ್ಮುದು (Hlā.). ನಾಲ್ಕುನೆಯವನು (My.). ನಾಲ್ಕುನೆಯನೊಬ್ಬ (B. 3, 71). — ನಾಲ್ಕುಯ್ಯಂ. -ಅಯ್ಯಂ. Nine (Bp. 5, 64). — ನಾಲ್ಕುಕ್ಕು. -ಅಕ್ಕು. Four times as much or many (My.); so much or many as four (B. 4, 117; My.). — ನಾಲ್ಕುಡು. -ಅಡು. Four or six: several, some (B. 2, 18; 4, 19. 43; My.). — ನಾಲ್ಕು ಅತ್ರಮ. The four periods in the religious life of a Brāhmana. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಅತ್ರಮಂ ವೇದದಲ್ಲಿ ಬೇಡೆ ಪಟ್ಟುವು (Hlā.). ವ್ರಾಹ್ಮಣನೊರ್ ಅಕ್ಕು ನೆಗದ್ದು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಗೃಹಸ್ಥ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಯತಿ ಎನಪ್ಪ ನಾಲ್ಕುತ್ರಮಗರ್ (Mr. 249). — ನಾಲ್ಕುಂ 1. -ಉಂ 1. = ನಾಲ್ಕು. (Ūpr. 5, after 76). — ನಾಲ್ಕು ಕೆಲಸ. Every kind of work; many kinds of work (My.). — ನಾಲ್ಕುಗನ್ನೇ ಹೂ. The four-o'clock flower or marvel of

Peru, Mirabilis jalappa L. (St. & Pl.). — ನಾಲ್ಕು ಜನ. Four persons; all persons, every body (My.). — ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿ. = ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣ. The four castes: Brāhmaṇa, etc. (Si. 27). — ನಾಲ್ಕು ಜಾವ. Four periods or watches of three hours (Bp. 43, 25). — ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕು. The four points of the compass (My.). — ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ. Four days; some days (My.). — ನಾಲ್ಕು ದಿನ. = ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕು. (Bp. 24, 35; 43, 10). — ನಾಲ್ಕು ನೀರ್. The water used for bathing on the fourth day of menstruation (Abh. P. 15, 62; My.). — ನಾಲ್ಕು ನೂರು. Four hundred (B. 4, 80, 98; My.). — ನಾಲ್ಕು ಬೀದಿ. Four streets that form a square (My.). — ನಾಲ್ಕು ಮಾಡು. To divide into four parts (My.). — ನಾಲ್ಕು ಮಾತು. Four words; some words (My.; B. 4, 56). — ನಾಲ್ಕು ಮುಕ್ತ. The four kinds of final beatitude: śālokya, śāmitīya, śārūpya, śāyujya (Bp. 24, 18). — ನಾಲ್ಕು ರಸ. The four principal tastes. ಕಹಿ (ಕಬ್ಬು), ತಿಕ್ಕ, ಅಮೃ, ಕಷಾಯ ಅನ್ನರೆ ಕಾರ, ಕಹಿ, ಹುಳಿ, ಒಗರುಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರಸಗಳು (Nn. 119). — ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಕ. Four lacs (Bp. 22, 52). — ನಾಲ್ಕು ವರೆ. ನಾಲ್ಕುಂ -ಅರೆ. Four and a half (My.; B. 4, 191). — ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣ. = ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳೊಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂ ವೈಶ್ಯನ್ ಎನ್ನು ಕೆ ಮೂರು ವರ್ಣಂ ದ್ವಿಜಾಶ್ವಮುಕ್ಕುಂ; ತೋರ್ಣ ನಾಲ್ಕು ನೆಯ ವರ್ಣಂ ತೂದ್ರಗೆ; ಅವನಿಲ್ಲಲಕ್ಕು ಅನ್ಯಜಾತಿಭೇದಂಗಳ (Mr. 248, 249). — ನಾಲ್ಕು. -ಊ 7. = ನಾಲ್ಕುಂ. Even the four, all the four (My.). ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ (B. 4, 57, 98; B. 5, 62, 162). ನಾಲ್ಕು ಕಾಲು (8, 123). 2, all. ನಾಲ್ಕು ಜನರು (B. 5, 192; My.). — ನಾಲ್ಕು ಕಾಲು. Also: 4½ (My.). — ನಾಲ್ಕು ಬಿಟ್ಟು. -ಎಷ್ಟು. Four or eight, from four to eight (My.); some (My.). ನಾಟುನ ಅಬ್ಬುಗಳು ನಾಲ್ಕು ಬಿಟ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಮ್ಮುವವ (Prv.). See B. 2, 34; 3, 29, 40.

ನಾಲ್ಕರು nālvāru. See s. ನಾರ.

ನಾವ ನāva. = ನೌ, ನಾವು, ನಾವೆ. A boat, a ship, a vessel.

ನಾವದಿಗೆ nāvadigē. (Tbh. of ನಾವತ್ಯ, the trade or business of a barber?). — ನಾವದಿಗೆಯಾರ್. N. (Bp. 57, 57). — ನಾವದಿಗೆಪುರ. N. (Bp. 57, 64).

ನಾವಲಿಗೆ nāvaliga. = ನಾವಳಿಗ. Tbh. of ನಾವತ. (ಅನ್ವಾನಾ ಯು, ಕೆಲಸ, ಗ್ರಾಮಣಿ, ದಿವಾಕರ್ತಿ, ನಾವತ, ಮುಣ್ಣಿ, ಕ್ಷೌರಿಕ G.; ನಾವತ, ನಾವಿಗ Ūb.). Plural also ನಾವಲಿಗರು: ನಾವಲಿಗರ ಜಸರು (ಹಡವ G.). Feminine ನಾವಲಿಗಲು (ನಾವತಿ Ūb.).

ನಾವಳಿಗ nāvaliga. = ನಾವಲಿಗ. (Ūb. 34).

ನಾವಾಡಿಗೆ nāvāḍiga. A boatman; a helmsman (B. 5, 164, 227; Mhr. ನಾವಾಡೀ, ನಾವಾಡ್ಯ).

ನಾವಾರ nāvāra. Coarse and broad tape (My.; Mhr., H.).

ನಾವಾರೋಹ nau-ārōha. A passenger on board ship: a sailor, etc.

ನಾವಿಕ nāvika. A passenger on board ship: a navigator, a sailor, the steersman, a pilot (ದೋಣಿಯೇಡುವ Mr. 247).

ನಾವಿದ nāvīda. Tbh. of ನಾವತ. (ಕ್ಷೌರಿ, ನಾವತ, etc. Nr.; ದಿವಾ ಕರ್ತಿ, ನಾವತ, etc. Hlā.; ದಿವಾಕರ್ತಿ, ಕ್ಷೌರಿಕ Nn. 152; ಅಮ್ಬುಲ Ūb. I, 61). — ನಾವಿದಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A razor (ಕ್ಷೌರಿ Nr.). — ನಾವಿದವಾಳ್. -ವಾಳ್. (Śmd. I). A razor.

ನಾವಿದತಿ nāvīda-iti. (Śmd. 246). A barber's wife.

ನಾವಿಂದ nāvīnda. = ನಾವದ. (ದಣ್ಣಿಲ, etc. Mr. 376). ನಾವಿಂದರಾ ಲಯ (ಕ್ಷೌರಗೃಹ 197).

ನಾವು nāvu. = ನಮ್, etc. The plural of ನಾನೆ, ನಾನು 1 (C.). We. See its declension s. ನಮ್. ನೀವು ಕೊಳ್ಳರೆ! ನಾವು ಕೊಡುವೆವು (Bp. 58, 88). ನಾವುಬ್ಬರ, ನಾವುಬ್ಬರು (Bp. 48,

10; B. 4, 6, 7). See Bp. 2, 18; 3, 56; 23, 30; 24, 28, 85; 40, 83; 48, 23; Bh. 2, 13, 36; J. 7, 38; 29, 16, 17.

ನಾವು nāvu. Tbh. of ನಾವ. (B. 3, 66; 4, 30; ವಚ್ಚ Ūb.).

ನಾವೆ nāvē. = ನಾವ. (ನೌ Śmd. 67 Mdb. MB.; My.). ನಾವೆ ವಾಟಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಾವನಾದೀತೇ? (Prv.).

ನಾವು nāvya. Navigable.

ನಾಶ ನāśa. (= ನಾಶ 2). Disappearance, vanishing; destruction, annihilation, ruin, loss; death. ನಾಶವಾಗೋ ವರೆಗೆ ಅತೆ ಬಿಡದು (Prv.). See ನಶ್ವ. — ನಾಶಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To destroy, to ruin, to kill (ಪ್ರಮಾಣ, ನಿಹನನ, ಘಾತ, ವಧ, etc. Si. 297). — ನಾಶ ಮಾಡು. = ನಾಶಗೊಳಿಸು. ನಾಶ ಮಾಡುವವನು ದಾಸನಾದರೆ ಲೇಸು ಮಾಡ್ಕಾನೇ? (Prv.). — ನಾಶ ಹೊನ್ನು. To be ruined, etc. (B. 4, 39). ನಾಶ ಹೊನ್ನುವ (ಕ್ಷೀಣ G.).

ನಾಶಕ nāśaka. Destroying, destructive, causing to perish. See ಕುಲ-.

ನಾಶನ nāśana. Destroying, annihilating, etc.; removing; —ruin, perishing. (My.).

ನಾಶ್ಯ nāśya. Liable to be destroyed, destructible. (R.).

ನಾಶ್ಯ nāśya. = ನಾಶ್ಯ. (My.).

ನಾಶ ನāśa. 1. Tbh. of ನಾಶ. (Mr. 318; My.).

ನಾಶ ನāśa. 2. (Tbh. of ನಾಶ). A man who destroys. See ಸುಡ-.

ನಾಶಕೃ (na-asatya). N. of one of the Aśvins. ನಾಶಕೃಂಗಳ್, N. of the two Aśvins.

ನಾಸಾಪುಟ nāśa-puta. Nose-cup: the nostril. (J. 13, 36).

ನಾಸಿ nāsi. 1. A woman who destroys. See ಬಿಳ-, ಸುಡ-. (ಚಣ್ಣಿ Bhn. 27).

ನಾಸಿ nāsi. 2. Snuff (Mhr., H. ನಾಸ; Br. ನಾಸು). ನಾಸೀ ಪುಡಿ ಬಣ್ಣ (B. 4, 131).

ನಾಸಿಕ nāsika. = ನಾಸಿಕೆ. (ಮೂಗು Nn. 50). — ನಾಸಿಕವಡ್ಡಂ. -ಅಡ್ಡಂ. (Śmd. 128). Across, or opposite to, the nose; the nose being across or in the way. ನಾಸಿಕವಡ್ಡಮ್ ಬನ್ನ ನ್ವಮನ್ ಈಕ್ಷಿಸಿ (128). ಬನ್ನೊನ್ನದಿ ಸೌನ್ದರ್ಯಮನ್ ಬನ್ನೊನ್ನದಿ ಸೌನ್ದರ್ಯಮನ್ ನಾಸಿಕವಡ್ಡಂ ಬನ್ನಿರೆ ಪೊದವಳಿಸ್ವಂ ಬನ್ನಪದನೆ ನಿಮಿರ್ದವವಳ ನಿಮವಲಿಗಣ್ಣಿಳ್ (Lilv. 1, 41). ಬನ್ನೊನ್ನದಿ ಸೌನ್ದರ್ಯಮನ್ ಬನ್ನೊನ್ನದಿ ಸೌನ್ದರ್ಯಮನ್ ನಾಸಿಕವಡ್ಡಂ ಬನ್ನೊನ್ನದಿ ಪದಿಗಿನ್ನದಿ ಸುತ್ತುವವಳ ನಿರಿಯಸಗ್ಗಣ್ಣಿಳ್ (Ch. as v. 50 in two MSS., and as v. 60 in another one). — ನಾಸಿಕವರೆಳು. -ಬೆರಳು. The tip of the nose (Bh. 8, 23, 5).

ನಾಸಿಕಾಗ್ರ nāsikā-agra. The tip of the nose (J. 13, 52).

ನಾಸಿಕಾರ್ಣ nāsikā-ārṇa. Snuff (My.).

ನಾಸಿಕಾಪುಟ nāsikā-puta. = ನಾಸಾಪುಟ. (Bp. 47, 58).

ನಾಸಿಕೆ nāsikē. ನಾಸಿಕಾ. The nose; a trunk, a proboscis.

ನಾಸೀರ nāstra. Advancing or skirmishing in front of an army, leaving the line and defying or challenging the enemy by shouts and gestures. (R.).

ನಾನೆ nāṣē. ನಾಸಾ. = ನಾಸ 1. The nose; a proboscis, the trunk of an elephant. 2, a piece of wood over a door projecting like a nose, the upper timber of a door.

ನಾಶ್ವ nāśta. = ನಾಶ್ಯ. Breakfast; luncheon; refreshment (S. Mhr.; Br., H.).

ನಾಸ್ತಿ na-asti. It is not, there is not (Bp. 51, 50); —non-existence.

ನಾಸ್ತಿಕ nāstika. Any one who denies the deity, the authority of the vēdas and purāṇas, and a future life; an atheist,

an infidel (J. 5, 63; B. 4, 186; 5, 168; My.). ನಾಸ್ತಿಕನ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಸ್ಥವಿದ್ದೀತೇ? (Prv.).

ನಾಸ್ತಿಕತನ nāstikatana. = ನಾಸ್ತಿಕತೆ. (My.).

ನಾಸ್ತಿಕತೆ nāstikatā. Denial of the deity, of a future state, of the authority of the vēdas, etc.; *infidelity, disbelief, atheism*. 2, Buddhism, Jainism, etc.

ನಾಸ್ತಿಕತ್ವ nāstikatva. = ನಾಸ್ತಿಕತೆ. (My.).

ನಾಸ್ತಿಕಾಲಯ nāstika-ālaya. A Bauddha or Jaina temple; a mosque (ಚೈತ್ಯ, ಬೌದ್ಧರ ಮನೆ, ಜೈನರ ಬಸ್ತಿ, ತುರುಕರ ಮಠಿಕೆ Si. 108).

ನಾಸ್ತಿಕ್ಯ nāstikya. = ನಾಸ್ತಿಕತೆ. (My.).

ನಾಸ್ರ್ಯ nāsyē. A nose-cord, the rope or rein of a draught-ox passed through the septum of the nostrils. See ಮೂಗುನೇಣ್.

ನಾಹ nāha. Binding, confinement; obstruction; a trap. See ಲ-, ವರಿಸಾಹ, ಸನ್-.

ನಾಹಲ nāhala. A man of a barbarous or outcast tribe. See Hlā. a. ಬೇಡ 1.

ನಾಹ್ಯ nāhya. To be bound, put or gird on, etc. See ಸನ್-.

ನಾಳ nāli. ನಾಳು. A day; time (Tē. ನಾಡು; T. ಇಾನ್ದು, ನಾಳ, a day; time in general; an astrological day; M. ಇಾನ್ದು, ನಾಳ, day; see ತಿರು-, and ಎಡು).

ನಾಳ nāla. 1. = ನಾಲ 1. Any pipe or tube or tubular vessel of the body; the stalk of the lotus (see Ṣmd. I. a. ನಾಡು; My.; see Prv. a. ನಾವೆ); a tube (My.); a nostril (Bp. 18, 44; 46, 57). 2, yellow orpiment. 3, the prow of a vessel (Mhr.; ಅರಿತು, ಕಚ್ಚು G.).

ನಾಳ nāla. 2. = ನಾಲ 2, etc. (My.).

ನಾಳಬಂಧಿ nāla-bandi. = ನಾಲಬಂಧಿ, etc. (My.).

ನಾಳ nāli. = ನಾಡಿ (Ṣmd. II, 127), ನಾಲಿ, ರಾಳಿ. Further: a tube; a water-channel, see ಹರಿ-. 2, a weaver's shuttle (T. ನಾಡಾ; M., Tē. ನಾಡಿ). ನೆಯ್ಯಕಾಡಿನ ನಾಳ (ವೇಮು, ವಾಯದಣ್ಣ Nr.). 3, N. of a plant (ದೊಣ್ಣಿ Mr. 110). — ನಾಳೆಯ ಕೋರ್. An arrow formed of a tubular stalk (Abh. P. 13, 61).

ನಾಳಕೇರ nālikēra. = ನಾಡಿಕೇರ. (Ūpr. 1, after 101).

ನಾಳಿದ್ದು nāliddu. = ನಾಡದು, etc. (My.).

ನಾಳನ್ನಮ nālī-n-dhama. = ನಾಡನ್ನಮ. (ಕರಾದ, etc., ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯ Mr. 376).

ನಾಳಪತ್ರ nālī-patra. Any tubular vessel of the body, a blood-vessel, an artery, etc. (ಮಾಡಿ, ಸಿರೆ, ಸೆರೆ Hlā.; ಸಿರೆ, ಸೆರೆ Mr. 456).

ನಾಳಿದುರ್ವ nālirdu. = ನಾಡದು, etc. (Bp. 14, 12; My.).

ನಾಳು nālu. = ನಾಲ 1, No. 5. ನಾಳೆ, ನಾಳೆ (only a rivulet I am!) ಎನ್ನು, ನಾಳು ಹೋಗಿ, ಹೊದೇಲಿ ಬನ್ನದ್ದು ಕೊಳ್ಳಲಿ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ನಾಳೆ nāl-ēṣ. (Ṣmd. 400). The very next day: to-morrow (My.; M.; T. ನಾಳೆ; Tē. ಎಲ್ಲಿ). ಅವರ್ ನಾಳೆ ಕಾಣ್ಕುಂ (Ṣmd. 267). Deolensation: ನಾಳಿನ, ನಾಳಿಗೆ (Ṣmd. 401). ನಾಳಿನ (Bp. 41, 15; 46, 20; J. 17, 21); ನಾಳಿಗೆ (B. 3, 49; My.); ನಾಳಿನಲಿ (Rām. 3, 2, 19); exceptional genitive ನಾಳೆ, in ನಾಳೆ ದಿನ (ತ್ವಃ Si. 477). ನಾಳಿನ ದಿನದೊಳೆ ನೀನುಮ್ ಆತನುಂ ಕೂದಿದಮರ್ (Ṣmd. 262). ನಾಳೆಯಮ್ಮ ದಿನದಲ್ಲಿ ತ್ವಃ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮಗನ ಮದುವೆ ನಾಳೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗನ ಉಪನಯನ ನಾಳೆ (Dp. 4). ನಾಳೆ ಸಾಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕಟ್ಟು ತಿವ್ವೊಡು ಯಾರು? —

ಗಣಪತೀ (or ಬೆನಕನ) ಮದುವೆ ನಿತ್ಯ ನಾಳೆ. — ನಾಳೆಯಮ್ಮ ಕದಮ ಗಣಪತೀ ಮದುವೆಯ ಹಾಗೆ. — ನಾಳೆ ಮಾಳಹಬ್ಬ, ಹೋಲಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ಪು. — ನಾಳೆ ನಾಳೆಯನ್ನು, ಹೇದಿ, ಹೋಲಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿದಿ (Prva.). See Bp. 46, 15, 17; 49, 28; 53, 17; 60, 17; J. 10, 26, 27. — ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದು. To-morrow or the day after to-morrow; any day after to-morrow (My.).

ನಾಡ್ ನāli. = ನಾಡು, etc. ನಾಡ್ (Ṣmd. 140). ನಾಡ್ (124). ನಾಡ್ (Ūpr. 1, 76). — ನಾಡ್. = ನಾಡುಕಡೆ (Ṣmd. 28, 217). — ನಾಡ್ ಬೋಗು. -ಬೋಗು. To go to the country: to disappear, to be lost (Abh. P. 11, 136). — ನಾಡ್ ಬೋಯ. = ನಾಡೊಡೆಯ. (Ṣmd. 167). — ನಾಡ್ ಬೋಗುಣಿ. (Ṣmd. 80). That lives on stolen things of the country, etc. — ನಾಡ್ ಬೋ. (= ನಾಡ್ ಬೋ). See Mr. a. ಕಾಲಿಕ. — ನಾಡ್ ಗರಣ. (Ṣmd. 80). A country-drama.

ನಾಡ್ ನāli. (cf. ನಾಲ 1). ನಾಡುಂ ತುಮ್ಮನೋಂ ಕದ್ದು ನೋಂ ಬಿದಿಂ; ನಾಡವಾಸಗಿಯನ್ನು ಕಳುವಾಸಗಿ; ನಾಳಂ ಸಂಸ್ಕೃತದೊಳೆ ಕ್ಷಂ (Ṣmd. I; other readings of two MSS. are: ನಾಡ್ ತುಮ್ಮನೋಂ ಕದ್ದು ನೋಂ ಬಿದಿಂ; ನಾಡವಾಸಗಿಯನ್ನು ಕಳುವಾಸಗಿ; ನಾಳಬ್ಬಂ ಸಂಸ್ಕೃತದೊಳೆ ಕ್ಷಂ; one MS. has ಕಳುವಾಸಗಿ). 2, the (stem or) clapper of a bell. ನಾಡಮಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಣೆ ಬಾಳವಾಗಿದೀನು? (Dp. 148). — ನಾಡವಾಸಗಿ. -ಬಾಸಗಿ. = ನಾಡವಾಸಗಿ, ಕಳುವಾಸಗಿ, ಕಳುವಾಸಗಿ. See above.

ನಾಡ್ ನāli. See s. ನಾಡು. (T., M. ನಾಡ್, a tube, a bamboo, anything hollow).

ನಾಡ್ nāli. Tbh. of ನಾಡಿ (Ṣmd. 28. Mqb.). A period or hour of twenty-four minutes (ನಾಡಿ, ಗದಾಗಿ Kk. 58. 86; Ṣm. 18). 2, = ನಾಲಿ, an instrument for perforating an elephant's ear (?); or = ನಾಲಿ, a lotus flower (?); or = ನಾಡಿ, a sort of bent grass (?). — ನಾಡವಾಸಗಿ. = ನಾಡವಾಸಗಿ. See s. ನಾಡು.

ನಾಡ್ ನāligē. Tbh. of ನಾಡಿಕೆ. (Ṣmd. 28). (ನಾಡಿಕೆ, ಗದಾಗಿ Ṣmd. 28).

ನಿ ni. Down, downwards, under, back; on, upon; in, into, within. 2, sometimes = ನಿ: without, deprived of. 3, an abbreviation of ನಿಪಾದ, one of the notes of the gamut (Mr. 76).

ನಿ: nih. = ನಿ No. 2, ನಿರ್, ನಿಡ್, ನಿತ್, ನಿಪ್, ನಿಪ್ q. v., ನಿಃ.

ನಿ:ಕಣ್ಣಿರ್ nih-kanṇaka. = ನಿಪ್ಪಣ್ಣಿರ್. (Ūpr. 2, after 49).

ನಿ:ಕರುಣಿ nih-karuṇa. = ನಿಪ್ಪರುಣ. (Ūpr. 8, 75).

ನಿ:ಕಾಸಿತ nih-kāṣita. = ನಿಪ್ಪಾಸಿತ, q. v.

ನಿ:ಪಕ್ಷಪಾತ nih-pakṣhapāta. = ನಿಪ್ಪಕ್ಷಪಾತ. (B. 5, 267).

ನಿ:ಪೀಡನ nih-pīḍana. = ನಿಪ್ಪೀಡನ. Pressing out; see ಒಡ್ಡು. 2, probably meant for ನಿಪೀಡನ, pressing together, squeezing; see ತೀಡು.

ನಿ:ಪ್ರತ್ಯಾಹ nih-pratyāha. = ನಿಪ್ಪತ್ಯಾಹ. (Ūpr. 1, after 101).

ನಿ:ಪ್ರಪಂಚ nih-prapañca. = ನಿಪ್ಪಪಂಚ. (Ūpr. 4, 86).

ನಿ:ಪ್ರಭ nih-prabha. = ನಿಪ್ಪಭ. Deprived of light or radiance, gloomy, obscured.

ನಿ:ಫಲ nih-phala. = ನಿಪ್ಪಲ. (Bp. 39, 24).

ನಿ:ಶಂಕೆ nih-śanka. = ನಿಶ್ಯಂಕ, ನಿಶ್ಯಂಕ. Free from fear, fearless, without hesitation, misgiving or apprehension, without care. 2, = ನಿಶಂಕೆ. (B. 4, 167).

ನಿ:ಶಂಕತೆ nih-śankatē. = ನಿಶ್ಯಂಕತೆ. The state of being free from fear, hesitation, etc.

ನಿ:ಶಂಕೆ nih-śankē. = ನಿಶ್ಯಂಕೆ, ನಿಶ್ಯಂಕೆ. Fearlessness, boldness, confidence.

ನಿಶಠ *niḥ-śaṭha*. (= ನಿಶ್ಠ). See ನಿಶಠ.
 ನಿಶಬ್ದ *niḥ-śabda*. = ನಿಶಬ್ದ. Noiseless, not making a noise; soundlessness, silence, a calm. (Bp. 8, 5).
 ನಿಶಲಾಕ *niḥ-śalāka*. = ನಿಶಲಾಕ. Free from talking birds, as parrots, jays, or crows: *solitary, private*.
 ನಿಶಲ್ಯ *niḥ-śalya*. = ನಿಶಲ್ಯ. Freed or free from an arrow, pike, or thorn; without pain or difficulty.
 ನಿಶಾಲ್ಯ *niḥ-śāṭhya*. Free from wickedness, dishonesty or deceit; true (ದಿಠಮದು, ಅನವಸ್ಥರ Hlā., o. r. ನಿಶೋಧ್ಯ).
 ನಿಶೇಷ *niḥ-śēsha*. = ನಿಶೇಷ. Having no remainder, without remainder, complete, entire, whole, all (ನೈಷ್ಠ, ಉದಯಾದಿಹು Mr. 453). 2, completely spent or destroyed, entirely consumed, annihilated. See ಸಮೆ.
 ನಿಶೋಧ್ಯ *niḥ-śōdhya*. Not to be purified, not requiring cleansing; clean, pure.
 ನಿಶ್ರೇಣಿ *niḥ-śrēṇi*. = ನಿಶ್ರೇಣಿ, ನಿಶ್ರೇಣಿ. A ladder; a flight of stairs or steps (ಅಧಿರೋಹಿಣಿ, ನಿಶ್ರೇಣಿ, ಎಣಿ Mr. 199).
 ನಿಶ್ರೇಯಸ *niḥ-śrēyasa*. Having nothing better or superior; supreme felicity in the life to come, final beatitude (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26).
 ನಿಶ್ವಾಸಿತ *niḥ-śvasita*. = ನಿಶ್ವಾಸಿತ No. 2. Breathed out; sighed.
 ನಿಶ್ವಾಸನ *niḥ-śvāsa*. = ನಿಶ್ವಾಸನ No. 2, ನಿಶ್ವಾಸನ. Breathing out, expiration; breath; sighing, a sigh.
 ನಿಃಸಮ *niḥ-sama*. Uneven, unequal. ನಿಷಮಂ, improperly; at the wrong time, unseasonably.
 ನಿಃಸಂಶಯ *niḥ-samśaya*. = ನಿಃಸಂಶಯ. Undoubted, infallible, unerring, certain; not doubting, not doubtful.
 ನಿಃಸಂಸಾರಿ *niḥ-samsāri*. = ನಿಃಸಂಸಾರಿ. A person not engaged in worldly or secular occupations, or the cares of a family.
 ನಿಃಸಂಗ *niḥ-saṅga*. = ನಿಃಸಂಗ. Unattached, unconnected; not attached, not devoted, regardless, indifferent to; free from worldly attachment or selfish desires, unselfish, disinterested; freed from all ties and bounds; single (as an ascetic, etc.). 2, absence of attachment, disinterestedness; freedom from worldly attachment, freedom from all ties and bounds.
 ನಿಃಸಂಗತ್ವ *niḥ-saṅgatva*. = ನಿಃಸಂಗತ್ವ. Absence of attachment, etc. (= ನಿಃಸಂಗ No. 2).
 ನಿಃಸಂಗಿ *niḥ-saṅgi*. = ನಿಃಸಂಗಿ, ನಿಃಸಂಗಿ. Free from worldly attachment or selfish desires, etc. (= ನಿಃಸಂಗ No. 1).
 ನಿಃಸತ್ತ್ವ *niḥ-satva*. = ನಿಃಸತ್ತ್ವ. Without strength, unenergetic, weak; insignificant; unsubstantial;—absence of power, etc.
 ನಿಃಸಂತಾನ *niḥ-santāna*. = ನಿಃಸಂತಾನ. Destitute of posterity, childless.
 ನಿಃಸಂದೇಹ *niḥ-sandēha*. = ನಿಃಸಂದೇಹ. Free from uncertainty, doubtless, certain; certainty, etc.
 ನಿಃಸಂದೇಹಿ *niḥ-sandēhi*. = ನಿಃಸಂದೇಹಿ. Entertaining no doubt; being free from despair or danger.
 ನಿಃಸರಣ *niḥ-saraṇa*. = ನಿಃಸರಣ. Going forth or out, exit. 2, the egress or outlet from a building, market-place, town, etc.; the gate, the gate-way. See ಪರಿಮುಖ.
 ನಿಃಸಹಾಯ *niḥ-sahāya*. = ನಿಃಸಹಾಯ. Without helpers or associates, unassisted.
 ನಿಃಸಾರ *niḥ-sāra*. = ನಿಃಸಾರ. Sapless; insipid; pithless;

worthless, vain, vapid, unsubstantial; saplessness, insipidity, etc.
 ನಿಃಸೀಮ *niḥ-sīma*. = ನಿಃಸೀಮ. Having no boundaries or limits, immeasurable; excessive, extravagant.
 ನಿಃಸ್ಪೃಹ *niḥ-sprīha*. = ನಿಃಸ್ಪೃಹ. Free from desire. 2, dis-regarding, indifferent to. 3, content, unenvious. 4, impartial.
 ನಿಃಸ್ತಾವೇ *niḥ-srāvē*. = ನಿಃಸ್ತಾವೇ. The moisture or water of boiled rice. See Nr. s. ನಿಃ 2.
 ನಿಃಸ್ವ *niḥ-sva*. = ನಿಃಸ್ವ. Deprived of one's own, having no property, poor.
 ನಿಃಕಟ *ni-kāṭa*. Situated at the side: near, proximate; proximity.
 ನಿಃಕರ *ni-kara*. A heap; a flock, a multitude (ಪಾಲ, ಪಟಲ Nn. 34; ಸ್ತೋತ್ರ Mr. 423); excess. 2, pith, sap, essence, substantiality. 3, a suitable gift. 4, = ನಿಗರ, a treasure; the best of anything (ಸಾರ).
 ನಿಃಕರ್ಷ *ni-karsha*. Excess, excessiveness; blind determinedness of purpose or action, extreme headiness of action, the violence of oppression or injustice (Mhr.; ನಿರ್ದಶನ G.).
 ನಿಃಕರ್ಷಣ *ni-karshana*. (also ನಿಃಕರ್ಷ). Drawing down, drawing in or on; see ಸನ್. 2, an open place in a town or its vicinity; a court at the entrance of a house. 3, a neighbourhood.
 ನಿಃಕಶ *ni-kasha*. (= Sk. ನಿಃಕರ್ಷ). The touchstone; the streak of gold or test made on it (ಸಮಯನಿಷಕಂಗಳ ತಾ-ಕರಂ ಮ ಯ್ಯತ್ತಿ ನಿಂದದೋಷಕು Mr. 535).
 ನಿಃಕಷಾ *ni-kashā*. Near to, proximate, in the middle.
 ನಿಃಕಷಾತ್ಮಜ *nikashā-ātmaja*. Born of Nikashā: a *rākshasa*.
 ನಿಃಕಷೇ *ni-kashē*. = ನಿಃಕಷೇ. The mother of Rāvaṇa; the mother of the *rākshasas* in general.
 ನಿಃಕಸೇ *nikasē*. = ನಿಃಕಸೇ. (ರಕ್ತಸರ ವೃಂದಮಂ ಪದವಾಕೆ Mr. 24).
 ನಿಃಕಾಮ *ni-kāma*. Desire, wish. ನಿಃಕಾಮಂ, according to pleasure or to one's satisfaction, to one's heart's content; willingly.
 ನಿಃಕಾಯ *ni-kāya*. A heap, an assemblage, a group, a class, a set; a flock, a multitude (ಗಣನ Ūt. I, 102; ಸ್ತೋತ್ರ Mr. 423). 2, a house, a habitation.
 ನಿಃಕಾಯ್ಗ *ni-kāyya*. A dwelling, a house.
 ನಿಃಕಾರ *ni-kāra*. 1. Putting down, bringing down; subjugation, humiliation; injury, insult, wrong.
 ನಿಃಕಾರ *ni-kāra*. 2. (fr. ನಿಃಕರ). Piling up or winnowing corn.
 ನಿಃಕಾರಣ *ni-kāraṇa*. Killing, slaughter.
 ನಿಃಕಾಲಸು *nikālasu*. Plain, blunt, open, as a person, speech, etc.; certainly, etc. (My.; Mhr., H. ನಿಖಾಲಸ).
 ನಿಃಕಾಢ *nikāvu*. An inferior kind of marriage amongst Mahomedans (My.; Mhr., H. ನಿಕಾ).
 ನಿಃಕಾಶ *ni-kāśa*. = ನಿಃಕಾಶ, ನಿಃಕಾಶ. Appearance, sight. 2, having the appearance of, similar, like.
 ನಿಃಕಾಸ *ni-kāsa*. = ನಿಃಕಾಸ. (Kāv. V, 32).
 ನಿಃಕುಂಜಕ *ni-kunṇaka*. A measure of capacity equal to $\frac{1}{4}$ of a *kuḍava* (ಸೋಲಿ Si. 329).
 ನಿಃಕುಂಜ *ni-kunja*. A place overgrown with shrubs and creepers, an arbour, a thicket. 2, a cave (see Mr. s. ಕೊಳ್ಳ 1).

ನಿಕುಮ್ಭ ni-kumbha. N. of a Dānava, etc. (Ū. Bp. 47, 21).

2, the plant *Croton polyandrum* Spr.

ನಿಕುಮ್ಭಿಣಿ ni-kumbhīṇi. N. of a form of Bhadrakālī (Rām. 6, 42, 3).

ನಿಕುಮ್ಭಿಲೆ ni-kumbhīlē. ನಿಕುಮ್ಭಿಲಾ. A place where oblations are offered; a grove at the western gate of Lankā for the performance of sacrificial rites. (Rām. 6, 42, 3. 4. 5).

ನಿಕುರಮ್ಭ ni-kuramba. A flock, a mass, a multitude (ಗೊ ನ್ನಣಿ Ū. II, 47).

ನಿಕುರುಮ್ಭ ni-kurumba. = ನಿಕುರಮ್ಭ. A flock, etc.

ನಿಕೃತ ni-kṛita. Put or brought down; humbled; insulted; injured; tricked, cheated. See s. ದ್ವಿನ್ಯಮ್ಭದು.

ನಿಕೃತಿ ni-kṛiti. Dishonest practice, deception, fraud.

ನಿಕೃಷ್ಟ ni-kṛiṣṭa. Drawn down; debased, low, base, vulgar.

ನಿಕೇತನ ni-kētana. A habitation, a house.

ನಿಕೇವಲ ni-kēvala. = ನಿಷ್ಕೇವಲ. (Kāv. V, 1).

ನಿಕೋಚಕ ni-kōcaka. The tree *Alangium decapetalum* Lam.

ನಿಕೃ nikka. Tbh. of ನಿಷ್ಕ. (See Mr. s. ಪಾಗ, o. r. ನಿಲ್ಪ).

ನಿಷ್ಕವ ನಿಕ್ಷುವ. Truth, certainty; truly, certainly (ನಿಸದ, ಸತ್ಯ Ū. II, 11; ನನ್ನಿ, ನಿಸದ, ಸತ್ಯ Kk. 64; ನಿಕ್ಷಯ 79; ನಿಸದ, ನನ್ನಿ, ನನಸು, ವಲಂ, ವದಂ, ದಲ್, ಸಾಟ, ದಿಟ ſm. 34; Tē. ನಿಕ್ಷಮು, ನಿಕ್ಷಮು, ನಿಕ್ಷುವ). See ſmd. 128; ſm. 66; ſā. v. 5, 32.

ನಿಷ್ಕಳಿಸು ನಿಕ್ಷುಲಿಸು. To bend one's self from coquetry or in a coquettish manner (ಎಲಾಸಾ ವನಮ್ಭ ſmd. Dh.; ಎಲಾಸದಿಂ ದಾಗುವತನ Cm.; M. ನಿಗರ್, ಾಳ, to stretch one's self, to strut, to swell; Tē. ನಿಕ್ಷು, to walk erect; to strut; to stand on tiptoe; cf. ನಿಗುರ್ and ನಿಲುಕು).

ನಿಕ್ಷು nikta. Washed, cleaned; sprinkled. See ನಿರ್ವಿಕ್ಷು.

ನಿಕ್ಷುಣಿ ni-kvaṇa. A tone or sound.

ನಿಕ್ಷುಣಿಣಿ ni-kvāṇa. A tone or sound.

ನಿಕ್ಷಿಪ್ತ ni-kṣipta. Thrown down, put down, laid down or in, placed, put, deposited, pledged, etc. (Śāstrasāra in W. v. 1301).

ನಿಕ್ಷುಣಿಣಿ nikṣhāṇa. Positively, plainly, peremptorily (Mhr.; B. 5, 175).

ನಿಕ್ಷೇಪ ನಿ-kshepa. Placing, putting, depositing; a deposit, a pledge, a trust. 2, a buried or hidden treasure (My.). See Bp. 48, 20; ಏಯ್.

ನಿಕ್ಷೇಪಿಸು nikṣhēpīsu. To deposit; to bury (Bp. 5, 57; 47, 8; My.).

ನಿಖಿಲ ni-khila. Complete, all, whole, entire.

ನಿಗ nigā. = ನಿಗ. Glow (cf. ನೆಗಡ್ 2; Mhr. ನಿಧಾ). — ನಿಗ ನಿಗ. rep. Very glowingly or brightly (My.; Tē.). ನಿಗ ನಿಗ ಉಂ (My.).

ನಿಗ nigā. Tbh. of ನಿಘ. Sin (Rām. 6, 53, 103).

ನಿಗಡ ನಿ-gāda. = ನಿಗಲ, ನಿಗಲ. A chain for the feet, especially the chain used to secure the hind feet of an elephant; a fetter or shackle in general; an ornamental foot-chain.

ನಿಗಡಿ nigadi. = ನೆಗಡಿ, etc. (ಪೀನಸ Mr. 386, o. r. ನೆಗಡಿ)-

ನಿಗಣ್ಣಿ nigañṇu. Tbh. of ನಿಘಣ್ಣು (ſmd. 338). See e.g. Mr. 5. 6. 2, certainty (My.).

ನಿಗದ ನಿ-gāda. Reciting; a prayer or sacrificial formula recited aloud.

ನಿಗದಿ nigadi. Fixing. (as daily hire, salary, or tribute); deciding, decision (in a discussion, My., H.). ನಿಗದಿಯದ್ದ ವನಿಗೆ ಪಗದಿಯದ್ದೀತು. — ಪಗದಿ ಕೊಡದವನಿಗೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಎನು? (Prva.). — ನಿಗದಿ ಮಾಡು. To fix; to decide (My.).

ನಿಗದಿತ ನಿ-gadita. Recited; told, said. (R.).

ನಿಗಮ ನಿ-gama. 1. Going into, entering. 2, insertion, especially of the name of a deity into a liturgical formula. 3, a passage of the vēdas. 4, the vēda (ಪ್ರತಿನಿಷ ರ, ವೇದಸಮೂಹ Nn. 40); a sacred precept. 5, metrical science, prosody (ಫನ್ನ, ಫನ್ನಸ್ತು 40). 6, a town (ನಗರ 40). 7, a road, a market road (ವೇಳೆದ್ದಿ, ಹೆಬ್ಬದ್ದಿ 40). 8, a trader, a merchant. 9, a snake (ಘುಷಂಗ, ಸರ್ಪ 40).

ನಿಗಮ ನಿ-gama. 2. (= ನಿರ್ಗಮ). Issued from; loosed, liberated, set free (ಎಮುಕ್ತ, ಬಿಟ್ಟು Nn. 40).

ನಿಗಮೋಚರ nigama-gōcāra. Śiva; Viṣṇu (My.).

ನಿಗಮಾಗಮ ನಿ-gama-āgama. The vēdas and śāstras (J. 7, 13).

ನಿಗರ nigara. = ನಿಗುರ, ನಿಗುರು 2, q. v. — ನಿಗರಗಿವಿ. — ಕಿವಿ An erect ear (B. 5, 12).

ನಿಗರ nigara. Tbh. of ನಿರ್ಗ No. 4. The uppermost or best of any thing, the state of being very charming, beautiful or good, excellence (ಅತ್ಯುತ್ತಮ Ū. I, 18, o. r. ಅತ್ಯುನ್ನತ; ಒಳ್ Ū. II, 24; ಉತ್ತಮ Ū. II, 77; ಮನೋಹರ ſā.; Rām. 3, 6, 33; 6, 48, 39).

ನಿಗರಿಕೆ nigarikē. The state of being stretched or lengthened out, etc. (My.).

ನಿಗರಿಸು nigarisu. = ನಿಗುರಿಸು. (My.; ನಿಮಿರ್ಜು G.).

ಲಕ್ಷ್ಯ ಎವ್ವು ಪಾರಿವಾಳಗಳು ಎದೆ ಹಾಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹಿಂಗಡಾಯನ್ನು ನಿಗರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹಿನ್ನೆಕ್ಕೆ ಸೆವೆದಿರುತ್ತವೆ (B. 3, 114). ತಹಾಮ್ಯಗವ ಎದೆ ಉದ್ದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಹಡಗವತಗಳ ತದಿದಲ್ಲಿ ಹರವಿ, ಹಿಂಗಡಗಳನ್ನು ನಿಗರಿಸಿ (4, 191).

ನಿಗರು nigaru. = (ಎಗರು), ನಿಗುರ್, etc. (My.). ಕುದುರೆಯ ಕಿವಿ ಯಾವಾಗಲು ನಿಗರಿ ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 55). ತೋಳಗಳ ಕಿವಿ ನಿಗರುತ್ತವೆ (3, 85).

ನಿಗರುವಿಕೆ nigaruvikē. = ನಿಗರಿಕೆ. (My.).

ನಿಗರ್ಭ ನಿ-garbha. The entire belly: the belly (Bp. 35, 18).

ನಿಗರ್ವ ನಿ-garva. = ನಿರ್ಗರ್ವ (My.). — ನಿರ್ಗರ್ವ. = ನಿರ್ಗರ್ವ (My.).

ನಿಗಲ ನಿ-gala. = ನಿಗಡ, ನಿಗಲ. (Sk.).

ನಿಗಲ ನಿ-gāla. = ನಿಗಲ, etc. (ಕರಿಯ ಸಂಕಲಿ Ū. I, 64; Bp. 14, 15; J. 2, 7). ನಿಗಲೆ, a woman with ornamental foot-chains (J. 30, 3).

ನಿಗಾ ನಿgā. = ನಿಗಾವಾನಿ, ನಿಗಾವು, ನಿಗಿ, ನಿಗೇವಾನಿ. Care in looking after; tending; regard to (My.; Br.; Mhr., H. ನಿಗಾ, ನಿಘಾ).

ನಿಗಾದ ನಿ-gāda. Reciting; a prayer or sacrificial formula recited aloud.

ನಿಗಾರ ನಿ-gāra. Swallowing.

ನಿಗಾಲ ನಿ-gāla. The throat or neck of a horse.

ನಿಗಾವಾನಿ nigāvāni. = ನಿಗಾ, etc. (My.).

ನಿಗಾವು nigāvu. = ನಿಗಾ, etc. (My.).

ನಿಗಿ nigi. = ನಿಗ. — ನಿಗ ನಿಗ. = ನಿಗ ನಿಗ. (My.).

ನಿಗುತು nigutu. = ನಿಗುತು. P. p. of ನಿಗುರು 1.

ನಿಗುಮ್ಮಿಸು nigumbisu. A heap to be formed of miscellaneous things, to assemble in large numbers (ಸಂಕೀರ್ಣತಾ ಸ್ಮದ. Dh.; Ūpr. 4, 71; 6, 90).

ನಿಗುಮ್ಮು nigumbu. = ನಿಲುಮ್ಮು 1. To heap, to lay in a heap, to amass (ಪುಂಜೀಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh.); (to assemble, v. i.).

ನಿಗುರ್ nigur. = ನಿಗರು, ನಿಗುರು 1, (ನಿಗುಳ್), ನಿಮರ್, ನಿಮರು. To be stretched forth, to be extended, to lengthen out to the full; to spread, to expand; to become erect; to raise one's self, to take an upright position; to rise; to swell, to become proud, to strut (cf. ನಿಮ; see s. ನಿಕ್ಕಳಿಸು). Present rel. P. ನಿಗುರ್ವ (see ನಿಗುವು); P. ps. (ನಿಗುತು, My.), ನಿಗುರ್ವು (Bp. 56, 16); ನಿಗುರ್ವವು (46, 27). See Bp. 27, 13; 31, 16; 47, 58; 59, 20. — ನಿಗುರ ತಗ್ಗಿ. To make go out to the full length (Bp. 88, 50).

ನಿಗುರ nigura. = ನಿಗರ, etc. — ನಿಗುರಗಿವಿ. = ನಿಗರಗಿವಿ. (B. 5, 30).

ನಿಗುರಿಸು nigurisu. = ನಿಗರಿಸು, ನಿಗುರ್ಚು, ನಿಮರ್ಚು. To stretch forth (v. t.), stretch out to its full length, etc. (Rām. 6, 10, 12; My.; Tē. ನಿಗುರಿಸು, ನಿವರಿಸು).

ನಿಗುರು niguru. 1. = ನಿಗುರ್, etc. (My.; Tē. ನಿಗರು, ನಿಗರು, ನಿವರು, ನಿಗರು). P. ps. ನಿಗುರಿ (Bp. 42, 15; My.), ನಿಗುತು (My.). ನಿಗುರುವ (Bp. 50, 48). ನಿಗುರಿವ ಕೆಯ್ಯುರಿಸಿದ ಮುಂಗಿಯ (ಹಸ್ತ); ನಿಗುರಿವ ಬೆರಳುಗಳು ಅಂಗಿಯ (ಹವೇಟ, ಪ್ರತಲ, etc. Nr.). See Bp. 57, 16; Bh. 8, 23, 12; Rām. 3, 8, 68.

ನಿಗುರು niguru. 2. = ನಿಗರ, etc. The state of being stretched forth or lengthened out, etc. — ನಿಗುರು ತಗ್ಗಿ. = ನಿಗುರ ತಗ್ಗಿ. To stretch (v. t.), etc. (Bp. 15, 9).

ನಿಗುರ್ಚು nigurēu. = ನಿಗುರಿಸು, etc. — ನಿಗುರ್ಚು ನಿಗುರ್ಚು. rep. (Bp. 38, 38).

ನಿಗುವ niguva. = ನಿಗುರ್ವ of ನಿಗುರ್. (Bp. 19, 10).

ನಿಗುಳ್ niguḷ. (= ನಿಗುರ್, etc., ನಿಗ್). To take an upright position, to stand erect; to expand, to increase. ನಿಗುಳ್ವು (Bp. 2, 12; 85, 8).

ನಿಗೂಢ ni-gūḍha. Hidden, concealed, secret; profound, recondite; mysterious, obscure.

ನಿಗೂಢಚತುರ್ಥ ni-gūḍha-čaturtha. One of the čitras in poetical composition (Kāvya. III, 2, B, 75 seq.).

ನಿಗೂಢನ ni-gūḍhana. Hiding, concealing. 2, a term used in arthālakāra (= ಲೇಖ, Kāvya. III, 3, B, 35). See ಅನಿ.

ನಿಗ್ರಹ್ಯ ni-grīhya. To be held back or restrained; to be punished, punishable, deserving chastisement. (My.).

ನಿಗಿ nigē. = ನಿಗಾ, etc. (My.).

ನಿಗೇವಾನಿ nigēvāni. = ನಿಗಾವಾನಿ, etc. (My.; ಅವೇಳ್ವೆ, etc., ಎಡ್ವೆ ದಾಳಿ Si. 397).

ನಿಗಮ niggrāma. = ನಿಗಮ. (ಗಜದಂತ Ūt. II, 95).

ನಿಗ್ರ ನಿಗgrā. (Tbh. of ನಿಗ್ರಹ). Coercion, compulsion (B. 1, 6).

ನಿಗವ ನಿggrava. (fr. ನಿಗು-ಕವೆ). = ನಿಗಮ. The tusks of an elephant: ivory (ಗಜದಂತ ಸ್ಮದ. II; Ūt. I, 4; Kk. 77; S̄m. 41; Abb. P. 10, 152; Rāv. 5, 71; S̄iv. 3, 27). ನಿಗವದ ಕರಣ್ಯಕಂ (Rāv. 5, after 25). ಯಾವರಸವನೂದಿದ ನಿಗವದ ಬಲಿಗಳ, ಓಲಿಗಳ ಮಣ್ಣಿವಣ್ಣಿ ತಯಾರ್ (Rāghc. 17, 65).

ನಿಗಡಿ niggrēdi. A shameless (or foolish) person (P. Abb. P. 6, 35).

ನಿಗ್ರಹನ ನಿ-granthana. = ನಿಗ್ರಹನ. Killing, destroying, slaughter.

ನಿಗ್ರಹ ನಿ-graha. (= ನಿಗ್ರಹ). Keeping down or under, keeping in check; seizing, confinement, holding fast; coercion; restraint; subjugation; humbling; punishing, punishment, chastisement. 2, rebuke, rebuff, reprimand, blame; squeezing, oppressing, paining (ಪೀಡನ, ಸ್ತರ್ತನ, ಗ್ರಹಣ, ಹಿಡಿತಂ Mr. 439). 3, aversion, dislike, disgust; mental pain (ಮನಸ್ತಾಪ, ಅನಸ್ತಾಪ Nn. 160). 4, a boundary, a limit. 5, a strait, an obstruction (ಇಟ್ಟಳ, ಇಟ್ಟಡೆ 160). 6, debt (ಸಾಲ 160). See Ūpr. 7, 27; Bp. 21, 38; 53, 2; 54, 86; 61, 35. — ನಿಗ್ರಹವು. -ವದು. To suffer mental pain (Bp. 56, 45).

ನಿಗ್ರಹಗ್ರಹಣ ನಿgraha-grahana. Seizing or holding with restraining or binding force. See ಇಡುಕು.

ನಿಗ್ರಹಿಸು nigrahisu. To seize; to restrain, to subdue, to subjugate, to keep in check (Bp. 21, 38; S̄iv. 4, 66; Si. 69, 380); to punish, etc.; — to suffer mental pain (Bp. 49, 40). ಇನ್ನಿಯವ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಮನಿಕ್ಕು (Mr. 248).

ನಿಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆ nigrahisuvikē. Keeping in check, restraining. ರೂಪರಸಾದಿವಿಷಯಗಳ ದೇಯಿನ್ನು ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ ಮೊದಲಾದ ಇನ್ನಿಯ ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಗಿಸಿ ನಿಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ, etc. Si. 392).

ನಿಗ್ರಾಹ ನಿ-grāha. = ನಿಗ್ರಹ.

ನಿಘ ನಿ-gha. = ನಿಗ. As high as broad; anything whose height and circumference are equal, as a ball; a ball. 2, sin.

ನಿಘಂಟು ನಿ-ghanṭu. = ನಿಗಂಟು. A vocabulary (S̄md. 97, 98).

ನಿಘರ್ಷಣ ನಿ-gharṣaṇa. Rubbing; friction, grinding, trituration. (Ūpr. 6, 61).

ನಿಘರ್ಷಿಸು ನಿ-gharṣisu. To rub, to pound, to grind; to consider again and again (Ūpr. 2, after 49).

ನಿಘನ ನಿ-ghasa. Eating; food, victuals.

ನಿಘಾತ ನಿ-ghāta. A blow, a stroke; killing, destroying (Bp. 40, 65).

ನಿಘ್ರಷ್ಟ ನಿ-ghrīṣṭa. Rubbed, ground; chafed; worn. See ಸನ್.

ನಿಘ್ನ ನಿ-ghna. Struck into, infixed; dependent, subject; dependent on.

ನಿಂಗ niṅga. = ನಿಂಗ. N. (My.). — ನಿಂಗವು. -ಅವು. N. (My.; B. 4, 74).

ನಿಂಗಿ niṅgi. = ನಿಂಗ. N. (My.). — ನಿಂಗವು. -ಅವು. N. (My.).

ನಿಚಯ ನಿ-čaya. 1. Piling up; a collection, a heap; assemblage, assemblage or collection of parts constituting a whole (ಸನ್ತಾನ, ಸಮೂಹ Nn. 92; see ದಿಗು-).

ನಿಚಯ ನಿ-čaya. 2. = ನಿತ್ಯಯ. (Sk.).

ನಿಜಿತ ni-çita. 1. Piled up, heaped up; full of, filled; covered, overspread.

ನಿಜಿತ ni-çita. 2. = ನಿಶಿತ. Determined, settled, established; innate, inherent (ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟೆ Smd. 107 Cm.; ಸಹಜ ಲ. 1, 74).

ನಿಜುಲ ni-çula. = ನಿಜೋಲ. 2, the tree *Barringtonia acutangula* Gaertn. (ನಿಜುಲ, ಅರ Mr. 112; ತೊಡೆಗಣಿಗಿರಿ Nr.; see ನಿಜುಲ, ಹಿಜುಲ).

ನಿಜೋಲ ni-çōla. A cover, wrapper; a sort of jacket, a bodice, a mantle, a soldier's jacket serving as a cuirass or breast-plate.

ನಿಜೋಲಕೆ ni-çōlaka. = ನಿಜೋಲ. A cover; a sort of jacket, etc.

ನಿಜ್ಜ ನಿಜ್ಜ. Tbh. of ನಿಜ್ಜ (Smd. 348; Çt. I, 89; Çh. v. 16. 206; My.). See Çpr. 2, 57; 8, 11; Bp. 26, 18; 43, 47; 60, 15; J. 3, 21; ಎಡನಿಜ್ಜ. — ನಿಜ್ಜ ನಿಜ್ಜ. rep. (Çpr. 3, 45). — ನಿಜ್ಜ ಲ. — ಲ. Even always: continually (Çpr. 3, 37; Bp. 6, 1; 23, 4; 30, 5).

ನಿಜ್ಜ ಬಿ ನಿಜ್ಜಾ. (Tbh. of ನಿಜತ). The state of being without deceit, sincerity (Bh. 4, 2, 67; 6, 5, 46; J. 23, 40; 27, 29; 31, 68). 2, natural state: nakedness (J. 26, 19).

ನಿಜ್ಜ ನೆಕೆ ನಿಜ್ಜಾಪಿಕೆ. = ನಿಜ್ಜ ನೆಕೆ. (ನಿಶ್ಚೇತೆ, ಅಧಿರೋಹಿತೆ, ಎಕೆ Mr. 199; B. 4, 150).

ನಿಜ್ಜ ನೆಕೆ ನಿಜ್ಜಾಪಿಗಿ. = ನಿಜ್ಜ ನೆಕೆ. Tbh. of ನಿಶ್ಚೇತೆ. A ladder (ನಿಶ್ಚೇತೆ Hlā., Nr.; Si. 112; My.). See Prv. s. ಮಾತು.

ನಿಜ್ಜ ಯ ನಿಜ್ಜಾ. = ನಿಜ್ಜಯ 2. Tbh. of ನಿಜ್ಜಯ. (My.; T.).

ನಿಜ್ಜ ಲ ನಿಜ್ಜಾಲ. = ನಿಜ್ಜಲ. Tbh. of ನಿಜ್ಜಲ (Smd. 348; Bp. 29, 9; 35, 8; J. 6, 10).

ನಿಜ್ಜ ಲ ನಿಜ್ಜಾಲ. = ನಿಜ್ಜಲ. (J. 3, 10. 24; 8, 5; 13, 18; B. 4, 63). 2, the powder to make the middle sectarian mark on the forehead of a Vaishṇava (My.).

ನಿಜ್ಜಿನ್ತ ನಿಜ್ಜಿನ್ತ. Tbh. of ನಿಜ್ಜಿನ್ತ (Smd. 348).

ನಿಜ ನಿ-ja. Innate, native, congenital, indigenous. 2, own: my own, his own, our own, etc.; my, his, our, etc. 3, own, peculiar. 4, own or native state, natural state, nature, inherence (Smd. 15-18). 5, very self: real, true, actual, genuine; real state or shape; reality, truth (ಪ್ರಕೃತ, ನಿಜದ್ವಿ, ನಿಜಮಾದುದು Nn. 111; ಪ್ರಕೃತಿ Mr. 500; My.). 6, continual, perpetual. ಎರವ ನಮ್ಪು, ನಿಜಾ ಮದಿತ. — ನಿಜ ನಾಗಿ ಸಾಯುವವನ ಹಾಗೆ ಮನೆ ತುಮ್ಮ ಹೇತ. — ನಿಜವಾದಿದರೆ ನಿಜ್ಜರ (Prvs.). See Smd. 155; Çpr. 1, 83; Bp. 28, 44; 29, 15; 50, 70; 51, 17; B. 3, 82. 96; 4, 77. 198. 7, a short syllable (Çh.). — ನಿಜಗಲಿ. -ಕಲಿ. A truly valiant person (Bp. 51, 46). — ನಿಜವದು. -ವದು. Truth to be born: to be true (Bp. 60, 33).

ನಿಜಕರ್ತೃ ನಿಜ-kaṛṭṭi. The agent indicated by a verb as doing anything himself (in opposition to ಅನ್ಯ, ಭಿನ್ನ- or ಪರ, Smd. 273).

ನಿಜಗುಣ ನಿಜ-guṇa. A man endowed with truthful qualities: N. (My.); also ನಿಜಗುಣಿ (B. 3, 121).

ನಿಜಗೋಪಾಲ ನಿಜ-gōpālī. N. of the author of a vocabulary (Nn. 3, o. r. ನಿಜಗೋಪಾಲ).

ನಿಜಪ್ರಿಯ ನಿಜ-priya. A continually firm, true friend (see Mr. 271 a. ದುರ್ಬಲ).

ನಿಜಬಿನ್ದು ನಿಜ-bindu. = ನಿಜಬಿನ್ದು. (Smd. 47).

ನಿಜಮಾರ್ಗ ನಿಜ-mārga. The proper, orderly way or method (ಪಾದ Çt. I, 77).

ನಿಜರೂಪ ನಿಜ-rūpa. One's own shape (My.).

ನಿಜಲಿಂಗ ನಿಜ-linga. N. (My.; Bp. 59, 1).

ನಿಜವಿದ್ಯಾ ನಿಜ-vidya. One's own learning or merits (ಫಲ, ತನ್ನ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳು Nn. 92).

ನಿಜಸಾಕ್ಷಿ ನಿಜ-sākṣi. True evidence; a true witness (My.).

ನಿಜಸ್ಥ ನಿಜ-stha. Being in (something as one's) own; abiding in truth; a truthful man (Bp. 33, 9; My.).

ನಿಜಾಗಾರ ನಿಜ-āgāra. One's own habitation. See ನೆಲೆ.

ನಿಜಾಮ ನಿಜāma. ನಿಜಾಮು. nijāmu. Ruler: the title of the native sovereign of Hyderabad (B. 4, 161; H.).

ನಿಜಲ ನಿ-ṭāla. = ನಿಜಲ. (Sk.).

ನಿಜಲ ನಿ-ṭāla. The forehead (ಛಾಢ Bhn. 66; Abh. P. 10, 159).

2, = ತಟಸು, q. v. (o. r. ನಿಜಲ).

ನಿಜಲತಟನಯನ ನಿṭāla-taṭa-nayana. Śiva (Bp. 56, 32).

ನಿಜಲನಯನ ನಿṭāla-nayana. = ನಿಜಲತಟನಯನ. (Bp. 44, 20; 50, 26; 51, 61).

ನಿಜಲೋಚನ ನಿṭāla-lōcana. Śiva (My.). ನಿಜಲೋಚನ, Śiva's wife Pārvatī (Grj. 9, after 35).

ನಿಜಲಾಕ್ಷಿ ನಿṭāla-akṣha. = ನಿಜಲನಯನ. (Grj. 3, 81; Bp. 27, 32).

ನಿಜಲಾಮ್ಬಕ ನಿṭāla-ambaka. = ನಿಜಲಾಕ್ಷಿ. (Bp. 24, 1).

ನಿಜಲೇಕ್ಷಣ ನಿṭāla-ikṣhaṇa. = ನಿಜಲಾಕ್ಷಿ. (Grj. 8, 46).

ನಿಜ್ಜನೆ ನಿಜ್ಜಾಣೆ. Whirlingly, etc. (ಬಜ್ಜನೆ, etc. Çt. I, 15; T. ಜಾಲಿ, to turn rapidly). Cf. ನೀಡದು.

ನಿಜ್ಜಯ ನಿಜ್ಜaysu. = ನಿಜ್ಜಯ. (Grj. 6, 57).

ನಿಜ್ಜಿಸು ನಿಜ್ಜisu. To look at; to look at much, scrutinously, inquisitively, or sternly; to stare (ನಿರ್ಧರಾರೋಪ Smd. Dh.; T. ನಾಟು, the eye; inquiry; the aim of a thing, intention; see s. ನಾಟಿ). ನಿಜ್ಜಿಸಿದಂ (273). See Çpr. 1, 119; 4, 81; 5, 6; Grj. 9, 16; Bp. 24, 75; 35, 21; 60, 32; Ç. Bp. 42, 14; Rā. 5, after 120; J. 7, 56; 8, 17; 9, 9; 13, 54; 16, 34; 23, 26. Cf. ನೀಡ್ಜಿಸು.

ನಿಜ್ಜು ನಿಜ್ಜu. = ನಿಜ್ಜು, (ನಿಜ್ಜು 1). Another form of ನಿಜದು or ನಿಜು (Smd. 214). (T. ನೆಟ್ಟು, long; ನೆಡಿರ್, length; M. ನಟ್ಟು, straight, perpendicular; cf. ನೆಟ್ಟಗಿ). — ನಿಜ್ಜುಕರ್. — ಅಜ್ಜುಕರ್. (Smd. 215). A long or high pile. — ನಿಜ್ಜುಮ್ಬು. — ಅಮ್ಬು. An extensive sea (Rām. 6, 38, 15). — ನಿಜ್ಜುಯ್ಜು. — ಅಯ್ಜು. (Smd. 214). A woman of many years whose husband is still living; a woman who is going to live many years with her husband (ಅಯ್ಜು Çt. I, 50; Grj. 10, after 82; 10, 97). — ನಿಜ್ಜುಕರ್. — ಅಜ್ಜು. (Smd. 215). A long, extensive abode. — ನಿಜ್ಜುಸುರ್. — ಉಸುರ್. ನಿಜ್ಜುಸುರು A drawn out, long, deep sigh (My.; B. 4, 176; Tē. ನಿಜ್ಜು ಪರ್). — ನಿಜ್ಜುಸುರ್ವದು. — ಬಿದು. To sigh deeply (J. 6, 2). — ನಿಜ್ಜುಲು. — ಎಲು. = ನಿಜ್ಜುಲು. (ಪ್ರಪ್ಪಾಸ್ತಿ Mr. 398). — ನಿಜ್ಜುಲು. — ಎಲು. = ನೆಟ್ಟುಲು, ನಿಜ್ಜುಲು, ನೆಟ್ಟುಲು. The spine, the backbone (ಪ್ರಪ್ಪಾಸ್ತಿ, ವಂಶ Hlā.; ವಂಶ, ಬೆನ್ನಸ್ತಿ Nn. 54). ಬೆನ್ನ ನಿಜ್ಜುಲುವನೊರ್ ವಂಶಂ (Mr. 474). — ನಿಜ್ಜುಲು. = ನಿಜ್ಜುಲು (Abh. P. 11, 143). — ನಿಜ್ಜುಸರ್. — ಎಸರ್. (Smd. 214). A long leaf or petal. — ನಿಜ್ಜುಸುಗರ್. — ಅರ್. A long eye that resembles a flower-petal (J. 2, 48). — ನಿಜ್ಜುಲಿ. — ಲಿ. A long run (My.; Rā. 6, after 11). ಅನೆಯ ನಿಜ್ಜುಲಿಮುತ ಸಲ (ಸ್ಥೂಲೋಚನ Mr. 158). See Prv. s. ನೆಟ್ಟುನ.

ನಿಜ್ಜು ನಿಜ್ಜu. (Tbh. of ನಿಜ್ಜು). A side or slope (of a roof, My.).

ನಿಟ್ಟುರ niṭṭura. = ನಿಟ್ಟುರ. Tbh. of ನಿಟ್ಟುರ (Smd. 370; Ūt. II, 15; ಪೂಲಾಯ, ನಿಟ್ಟುರ Smd. 49; ಪೂಲಣ, ಪೂಲಾಯ, ನಿಟ್ಟುರ Kk. 57, o. r. ಹೆಲ್ಲಣ; ಹೆಲ್ಲಣ, ನಿಟ್ಟುರ Smd.; Grj. 2, 76).

ನಿಟ್ಟುರ niṭṭūra. = ನಿಟ್ಟುರ. (ವೃಜನ, ನಿಟ್ಟುರ Nn. 54).

ನಿಟ್ಟುರಿ niṭṭūri. A harsh, cruel, etc. person (ಕೃತ್ತರ Nn. 151).

ನಿಟ್ಟು nittē. Tbh. of ನಿಟ್ಟು (Smd. 370; Ss.; Abh. P. 9, 25; Grj. 4, 93; T.). = ನಿಟ್ಟು ಪದು. To be excellent (Ūpr. 3, 37); to be full of devotion (8, 84).

ನಿಡಿ nidi. 1. = ನಿಡು. (J. 30, 14). = ನಿಡಿಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. Long hair (J. 30, 17). = ನಿಡಿದೋಳ್. -ತೋಳ್. (Smd. 117, 64, o. r. ನಿಡು). = ನಿಡುಮೋಳ್. = ನಿಡುಮೂಗ. (Smd. 95, o. r. ನಿಡು). = ನಿಡುಮೂಗ. = ನಿಡಿಯ. -ಅ3. (Smd. 154, 184). A tall man. = ನಿಡಿಯ ನಾಲಗೆ. (Smd. 201). A long tongue. = ನಿಡಿಯಲಗಣೆ. -ಅಲಗಣೆ. A long flower-arrow. ಮದನ ನ ನಿಡಿಯಲಗಣೆಗಳನೆ ಪೋಲ್ವುತ ಅಕೆಯ ಕಣ್ಣಿಳ್ (Smd. 81). = ನಿಡಿಯೆಸಗಣ್. -ಎಸಗಣ್. A long petal-like eye. See Ūh. s. ನಾಸಿಕವದ್ಧಂ, and cf. ನಿಟ್ಟುಸಳು.

ನಿಡಿ nidi. 2. Scum, froth, whey, etc. ಮೊಸರ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಮನ್ನ, ಮನ್ನ Smd. 338; ಮಸ್ತು Nr.). ಒಗರದ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಮಾಸರೆ, ಆಚಾಮ, ನಿಷ್ಪಾವನೆ; ಒಗರದ ಗಂಜ ಎನ್ನಡಿ, ಎವ್ವುರು Nr.). ಕೂದಿ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಪಿಚ್ಚಿ Nr.). ಮದ್ಯದ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಕಾರೋತ್ತರ, ಸುರಾಮಣ್ಣ Nr.).

ನಿಡಿ nidi. 3. A strong, pungent, stifling smell, as that of tobacco or tobacco-smoke, of cayenne pepper or its vapour (when being roasted, My.; T. ನೆಡಿ).

ನಿಡಿದು niḍidu. (Smd. 96, 214). (=ನಿಡು). That which is extended, long, etc.; length, etc. (ನೀಳ್ವು Ūt. II, 53; ಹೆಲ್ಲ Kk. 51; Smd. 49; Tē. ನಿಡುದೆ). ನಿಡಿದುಡು (ಅರೋಪ Nr.). ದಣ್ಣಿ ನಿಡಿದಾಗಲು ಸ್ತಗುವಕ್ಕು (Mr. 334). ಚರ್ಚುಗಳು ಇವತ್ತು ಇಂಜು ಎತ್ತರ, ಮೂಡುವರೆ ಪೂಟು ನಿಡಿದು ಇರುವವ (B. 3, 99). ಊದೀ ಬಣ್ಣದ ಕರಡಿಗಳು ಅಯ್ಯೋನು ನಿಡಿದು, ಮೂಡು ಗೇಣು ನಿಲವು (3, 108). ಅನೇಕ ನಿಡಿದು ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆಡುಳ್ ಪೂಟು ಇರುತ್ತದೆ (5, 239). See ದಿರ್; Rāv. 5, after 55.

ನಿಡು niḍu. (Smd. 214). = ನಿಟ್ಟು, ನಿಡಿ 1, ನಿಟ್, ನಿಟ್. The state of being drawn out in length, stretched or extended; that of being long, length; that of being tall; extensiveness; greatness, bigness (T., M. ನೆಡು; Tē. ನಿಡಿ; cf. ನಿಗುರ್, ನಿಟ್ಟು, ನಿಡು 2, ನೀಳ್). = ನಿಡುಕರ. A stretched-out or long arm or hand (Bp. 45, 29). = ನಿಡುಕೋರ್. A long arrow (J. 25, 31). = ನಿಡುಗಣ್. -ಕಣ್. A long eye (Sēv. 4, 37). = ನಿಡುಗಣೆ. -ಕಣೆ. = ನಿಡುಕೋರ್. (J. 12, 23). = ನಿಡುಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. A long entrail (J. 22, 23). = ನಿಡುಗರ್. -ಕರ್. A large rook (Rām. 4, 4, 22). = ನಿಡುಗವಣೆ. -ಕವಣೆ. A long sling (Bh. 1, 6, 2). = ನಿಡುಗದಲೆ. -ಕದಲೆ. A long thorny branch (Sēv. 3, 37). = ನಿಡುಗಾರಣೆ. -ಕಾರಣೆ. Long linear coloration (Rām. 1, 13, 5). = ನಿಡುಗಿತ್ತು. -ಕಿತ್ತು. An extensive, large fire (Rām. 5, 8, 62). = ನಿಡುಗೇಶ. -ಕೇಶ. Long hair (ಬಾಲ, ಉದಿಯ ಕೂದಲು Nn. 123; ಬಾಲಕ Mr. 225). = ನಿಡುಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A long branch (Sēv. 3, after 85). 2, a large horn or trumpet (Bh. 8, 21, 8). = ನಿಡುಗೊರರ್. -ಕೊರರ್. A long neck (Mr. 233; Rāv. 6, 9). = ನಿಡುಗೋಡು. -ಕೋಡು. A long branch (Rāv. 9, 24). = ನಿಡುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A

long staff; a long arrow (ಪ್ರತ್ಯೇಷನ, ನಾರಾಜ Si. 289). = ನಿಡುಜಾಜೆ. A long mat (Bp. 38, 11). = ನಿಡುಜಂಗಿ. A long stride (Bp. 26, 31). = ನಿಡುಜಡೆ. Long matted hair or braided tresses (Rāv. 1, 135; 5, after 19; Sēv. 2, 37). = ನಿಡುಜೋಳ್. = ನಿಡುಜೋಳ್. (Nr. b). = ನಿಡುಜನಿ. A long-drawn, high, plaintive sound, note or voice (Bp. 46, 22). = ನಿಡುಜೆರೆ. -ತೆರೆ. A long, high wave (Bp. 11, 34). = ನಿಡುಜೊರಳೆ. -ತೊರಳೆ. A large spleen (Rām. 6, 45, 61). = ನಿಡುಜೋಳ್. A pot-belly. ನಿಡುಜೋಳ್ಳುಕುವನು (ತುಣ್ಣಲ, ಬೃಹತ್ಪುಷ್ಪ, etc. Nr. a). = ನಿಡುಜೋಳ್. -ತೋಳ್. (Smd. 215). A long arm (Sēv. 2, after 42). Cf. ನಿಡಿ-. = ನಿಡುನಡಿಕ್. One of a horse's paces: cantering (ರೇಚಿತ Si. 274). = ನಿಡುನರ. A long sinew, etc. (J. 12, 44). = ನಿಡು ನಿಡು. rep. (J. 13, 38; 22, 44). = ನಿಡುನಿದ್ರೆ. The long sleep: death (Bh. 7, 4, 14; cf. ದೀರ್ಘ-). = ನಿಡುನಪಾಕೆ. A tall banner (J. 20, 37). = ನಿಡುಪುರ್. A long brow (J. 19, 21). = ನಿಡುಬತ್ತಳೆ. A long or high quiver (Rāv. 5, 24). = ನಿಡುದಾವಿ. A deep well (Bp. 18, 11). = ನಿಡುಮೋಟ್ಟಿ. A long-drawn, loud cry (Bp. 32, 23; 52, 47; 56, 14). = ನಿಡುಮಾರ. N. of a king (Bp. 50, 43, 46, 52). = ನಿಡುಮಾರ. -ಎಲರ್. (Smd. 215). A long intervening tract of country, as between two villages (ಗ್ರಾಮಾನುರದಿರ್ಘ, ಪ್ತಾನುರ Hlā.). = ನಿಡುಮಾನ್. A long, big fish (Rāv. 2, after 8). = ನಿಡುಮೂಗ. (Smd. 198, 221). A person with a long nose. = ನಿಡುಮೂಗು. A long nose. ನಿಡುಮೂಗ. A man with a long nose (see ನಿಡಿ-). = ನಿಡುಮೋಲೆ. A lengthy breast (J. 16, 36). = ನಿಡುನಯಣ. -ಪಯಣ. (Smd. 215). A long journey. = ನಿಡುನರಿ. -ನರಿ. A long pace. ನಿಡುನರಿಯ ಗಜ (Rām. 3, 6, 15). = ನಿಡುನಲೆ. -ಬಲೆ. A long net (Sēv. 3, 24). = ನಿಡುನಾಟು. -ಪಾಟು. Long tresses of braided hair (Rāv. 2, after 8). = ನಿಡುನುರ್ವು. -ನುರ್ವು. = ನಿಡುಪುರ್. (Ūpr. 6, after 64). = ನಿಡುನೇರರ್. -ನೇರರ್. A long finger (Rāv. 11, 85). = ನಿಡುನರ. = ನಿಡುನನಿ. (Rāv. 13, after 102; J. 3, 32; 28, 38). = ನಿಡುನರರ್. A long arrow (ನಿಡುಗೋಲು, etc. Si. 289; J. 12, 40; 13, 18; 28, 45). = ನಿಡುನಯ್. 1. To draw a deep sigh (Ūpr. 7, 40). 2, = ನಿಡುನಯಿಲ್. (5, 51; Sēv. 4, 77). = ನಿಡುನಯಿಲ್. A drawn out, deep sigh (Bp. 17, 19; 26, 42; 35, 32). = ನಿಡುನಯ್ಲು. = ನಿಡುನಯಿಲ್. (Bh. 2, 10, 23). = ನಿಡುನೂಳು. A long-drawn, loud sound (Bh. 8, 23, 8).

ನಿಡುಕ niḍu-ka. (Smd. 241). A tall man (†).

ನಿತ್ತಮ್ ni-tamba. The buttocks or posteriors, especially of a woman. See ಪೊದಿವಾದ್. 2, the ridge, or slope, of a mountain (ನಾನು etc., ನಿರಿಯ ಪೊರೆ Mr. 97).

ನಿತ್ತಮ್ನ ನಿತ್ತಮ್ನ-nitamba-stha. Being on the buttocks.

ನಿತ್ತಮ್ನಿನಿ nitambini. Having handsome hips: a woman (ಕೆಂಗೂಸು Mr. 301).

ನಿತ್ತಮ್ನಿನಿ-tānta. Extraordinary, excessive, much (Ūh. v. 96). ನಿತ್ತಮ್ನಂ, exceedingly.

ನಿತ್ತರಿಸು nittarisu. Tbh. of ನಿತ್ತರಿಸು, q. v. (Abh. P. 4, 74; 7, 144; 9, after 39; 14, 31; Śāstrasāra in W. v. 1456; Grj. 6, 76).

ನಿತ್ತು nittu. = ನಿತ್ತು 1, ನಿತ್ತು. P. p. of ನಿಟ್ಟು. See Prvs. 3. ನೆಕ್ಕತ್ತ, ನವಮಾಸ, ನಾಡಿ, ನಾಡು, ನೆಗಡಿ, ಬೇನೆ; Ūpr. 4, 87.

ನಿತ್ರಾಣಿ nittāṇa. = ನಿತ್ರಾಣಿ. Tbh. of ನಿತ್ರಾಣಿ. (My.).

ನಿತ್ರಾಣಿ nittāṇi. = ನಿತ್ರಾಣಿ. Tbh. of ನಿತ್ರಾಣಿ. (My.).

ನಿತ್ಯ nitya. *Continual, perpetual; regularly repeated, of regular and close recurrence; endless, eternal, everlasting* (ಅನಂತರ, ಕೇವಲದುದು Nn. 132; ಕೇವಲದುದು 18. 41. 59); *necessary, obligatory, essential; regularly prescribed, handed down by vedic tradition* (ಅಜ್ಞ, ಅನುಕ್ರತ 132). ನಿತ್ಯಂ, *perpetually*. ನಿತ್ಯಾ ಸಾಯುವವರಿಗೆ ಅದುವವರು ಯಾರು? (Prv.). — ನಿತ್ಯಗಟ್ಟಳೆ. -ಕಟ್ಟಳೆ. A perpetual or standing order, daily observance (My.). — ನಿತ್ಯದನ್ನೆ. -ಅನ್ನೆ. As usual, as ever, as before (B. 4, 154. 183; My.). — ನಿತ್ಯದ ರಿಪ್ಪ. One who is or has been ever or always poor. ನಿತ್ಯ ದರಿಪ್ಪನಿಗೆ ಚಿನ್ನೆಯೇನು? — ನಿತ್ಯದರಿಪ್ಪನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿನ್ನೆ (Prva.). — ನಿತ್ಯ ಪಯಣ. Constant travelling. ನಿತ್ಯಪಯಣ ಬುತ್ತಿ ಕೇಡು (Prv.). — ನಿತ್ಯಮುಣ್ಣೆ. Widows who customarily are forbidden to remarry. ನಿತ್ಯಮುಣ್ಣೆ ಪಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಡ್ಡೆದ್ದವನೇ ಜಾಣ (Prv.). — ನಿತ್ಯಮುತ್ತಯ್ಯ. A wife whose husband lives till her death (My.). 2, a dancing-girl or whore (My.). ನಿತ್ಯಕರ್ಮ nitya-karma. Constant business, especially used of daily rites, etc. of Brāhmanas (My.). ನಿತ್ಯಜೀವಿ nitya-jivi. Always living: an epithet of Aśvatthāma, Bali, Vyāsa, Hanumanta, Vibhīṣaṇa, Kṛpā, and Paraśurāma (My.). ನಿತ್ಯತೆ nityatē. = ನಿತ್ಯತೆ. (Ūpr. 4, after 51). ನಿತ್ಯತ್ವ nityatva. *Invariableness, perpetuity, eternity, eternal life* (Bp. 15, 36); *continual repetition; inevitableness, necessity*. ನಿತ್ಯದಾನ nitya-dāna. Daily alms-giving (My.). ನಿತ್ಯನೇಮ nitya-nēma. (Sk. ನಿತ್ಯನಿಯಮ). Fixed rule, constant (religious) observance (Bp. 49, 4; 50, 58). ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಕ nitya-naimittaka. Constant and occasional (My.). ನಿತ್ಯಬಿಂದು nitya-bindu. = ನಿಜಬಿಂದು. An obligatory or inherent anusvāra (Śmd. 48). ನಿತ್ಯಯಾತ್ರೆ nitya-yātrē. The daily begging of rice: wandering about begging alms (My., also ನಿತ್ಯಾತ್ರೆ). ನಿತ್ಯಶ್ರಾದ್ಧ nitya-śrāddha. A śrāddha which is daily to be performed for a whole year (My.). ನಿತ್ಯಾತ್ಮ nitya-ātma. The eternal soul, the supreme soul: Viṣṇu (Bhāgavata 5, 6, 42; 5, 8, 48). — ನಿತ್ಯಾತ್ಮಕುಲೋಃ ಗ. N. of the author of the Kannāḍa Bhāgavata (1 at the end, etc.). ನಿತ್ಯಾರ್ಥ nitya-ārtha. The meaning of ನಿತ್ಯ. ನಿತ್ಯಾರ್ಥವಲಿ ಷ್ಠ. -ಅವಲಿಷ್ಠ. Clinging to, resting upon or having the sense of ನಿತ್ಯ (Śmd. 395). ನಿತ್ರಾಣ nitrāṇa. = ನಿತ್ರಾಣ. (My.). ನಿತ್ರಾಣಿ nitrāṇi. = ನಿತ್ರಾಣಿ. (My.). ನಿರ್ದರ್ಶನ ni-darśana. Pointing to, showing; indicating; a simile. 2, an example or illustration (Ūpr. 4, after 51); a kind of upamā (Kāvya. III, 3, B. 61. 99 seq.). 3, view; vision. 4, a foreboding, sign, mark, omen (Bp. 18, 5). ನಿರಾಳು ni-dāḷha. Burning down. 2, heat. 3, the hot season. 4, sweat. ನಿರಾನ ni-dāna. 1. A tie, a rope. 2, a first or original cause, a primary or remote cause. 3, pathology (ರೋಗದ ಗುಣ ತಿಳಿಸುವ Mr. 390). 4, end, termination, cessation. Feminine ನಿರಾನ, she who is tied (by, J. 30, 3).

ನಿರಾನ nidāna. 2. Tbh. of ನಿರಾನ (Śmd. 339; My.; Tē.). ನಿರಾನವಿದ್ವವನು ಸ್ವಾಧೀನ ತಪ್ಪಾನೇ? (Prv.). — ನಿರಾನನಗೆಯ್. -ನಗೆಯ್. To desire (Ūpr. 3, after 77). ನಿರಾನವನ್ತ nidāna-vanta. A not hasty, slow, deliberate or patient man (My.). ನಿರಾನವನ್ತ nidāna-sta. = ನಿರಾನವನ್ತ. (My.; Tē.). ನಿರಾನಿ nidāni. = ನಿರಾನವನ್ತ. (My.). ನಿರಾನಿಸು nidānisu. To pause, to wait, to ponder (My.; Tē. ನಿರಾನಿಸು). ನಿರಿದಿ. Tbh. of ನಿಧಿ (Śmd. 339). ನಿರಿದ್ಧ ni-digdha. *Smeared, anointed, plastered; sticking or clinging to*. See Nr. 8. ಬದಗಿಸು. ನಿರಿದ್ಧಿಕೆ ni-digdhikē. A species of prickly nightshade, *Solanum jacquini* Willd. ನಿರ್ದೇಶ ni-dēśa. Pointing out; order, command, direction, instruction. ನಿರ್ದೆ nidē. Tbh. of ನಿರ್ದೆ (Śmd. 345; C.; Si. 74). — ನಿರ್ದೆ ಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Sleepy eyes: drowsiness (My.). — ನಿರ್ದೆ ಗಡು. -ಕೆಡು. Sleep to be spoiled. ನಿರ್ದೆ ಗಟ್ಟವನೋ? ಬುದ್ಧಿ ಗಟ್ಟವನೋ? (Prv.). — ನಿರ್ದೆ ಗೆಯ್. = ನಿರ್ದೆ ಮಾಡು. (J. 30 aum.; Si. 254. 361). — ನಿರ್ದೆ ಬರು. Sleep to come. ಆ ಪಟ್ಟೆತನಿಗೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹನ್ನಾಗಿ ಜಾಡಿಸಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 4, 154). — ನಿರ್ದೆ ಮಾಡು. To sleep. ನಿರ್ದೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿನು? ಬದ್ಧಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡ ಬಾರದೇ? — ನಿರ್ದೆ ಮಾಡಿದವನ ಕಾಲು ಬತ್ತಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). — ನಿರ್ದೆ ಮೊಟ್ಟು. Drowsiness (My.). — ನಿರ್ದೆಯೆಡ್ಡದು. To become awake with regard to sleep: to awake. ಗಣ್ಣೆ ರಾಗಮಾರಿಕೆ ಮುನ್ನಾದ ವಾಡ್ಯಗಳನ್ನೆ ನಿರ್ದೆಯೆಡ್ಡದುವನ್ನೆ ಮಾಡುವವನು (ಚಾಕ್ರಿಕ, etc. Si. 292). — ನಿರ್ದೆ ಹತ್ತು. Sleep to come to, touch, or take possession of (My.). — ನಿರ್ದೆ ಹೋಗು. To fall asleep (My.). ನಿರ್ದೆ ಹೋಗುವವನು (ನಿದ್ರಾಣ, ತಯತ Si. 361). ನಿರ್ದಾಂಗಧ್ವನಿ nidrā-āṅga-dhvani. A sound of the body when asleep. See ಕೊರೆ. ನಿರ್ದಾಣ ni-drāṇa. *Sleeping, asleep; sleepy, drowsy*. ನಿರ್ದಾಭಾವ nidrā-abhāva. Non-existence of sleep; cessation of sleep. See ಎದ್ದಿದ್. 2, the state of being asleep (Ūpr. 8, after 4). ನಿರ್ದಾಲು nidrā-ālu. *Sleeping; sleepy, drowsy; slothful*. ನಿರ್ದಾಲೊಲ nidrā-lōla. Longing for sleep (J. 30, 19). ನಿರ್ದಾವಳೆ nidrā-vadhāṇi. Sleep looked upon as a woman (Ūpr. 2, 40). ನಿರ್ದಾವಿಚಾರ nidrā-vikāra. Perturbation or disquietness in one's sleep. See ಕನವರಿಸು. ನಿರ್ದ್ರಿತ nidrita. *Sleeping, asleep*. ನಿರ್ದ್ರಿಸು nidrisu. To sleep (Bp. 18, 3; 46, 21; 47, 57; Śev. 2, 104). ನಿರ್ದ್ರೆ ni-drē. ನಿರ್ದ್ರಾ. = ನಿರ್ದ್ರೆ. *Sleep; slumber*. 2, *sleepiness, sloth*. 3, one of the āṇāṇībhāvas (Kāvya. IV, 2, 16). See Prv. 8. ರುಪ್ಪ. — ನಿರ್ದ್ರೆ ಗೆಯ್. To sleep (Bp. 47, 22). ಬಾಸಿ ನೋ ನಿರ್ದ್ರೆ ಗೆಯ್ಯಂ (Śmd. 163). ನಿರ್ದ್ರೆ ಗೆಯ್ಯಾತನು (ನಿದ್ರಾಣ, ತಯತ); ಆವನಾನೊಟ್ಟು ಎತ್ತನು ನಿರ್ದ್ರೆ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ನೋಪದು ಅತ್ತ ಮಯಮ್ ಅದುಹುದು ಅವನು ಅಧಿನಿರ್ಮುಕ್ತ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ನಿರ್ದ್ರೆ ಗೇಡು. -ಕೇಡು. Disturbance of sleep (My.). See Prv. 8. ಬದೇ ಗುಟ್ಟು. — ನಿರ್ದ್ರೆ ತಿಳಿ. Sleep to be brightened up or be known, sleep to pass away or cease; to be brightened up as to (one's) sleep or to know about it, i. e. to become awake, to awake (ಎದ್ Śmd. I; ಎದ್ದಿದ್ I). ನಿರ್ದ್ರೆ ತಿಳಿದು

(ಎದ್ದಂ I). ದಿಕ್ಕನೆ ತರುಣನ್ ಆಗಲೆ ನಿಡ್ಲೆ ತಿಳಿದದ್ದು (Bp. 47, 8). ನನಗೆ ನಿಡ್ಲೆ ತಿಳಿಯಿತು (My.). See Bp. 35, 9; 46, 22; Bh. 1, 10, 23; 3, 13, 32. — ನಿಡ್ಲೆ ಮಾಡು. = ನಿಡ್ಲೆ ಗೆಯ್. (My.; B. 5, 24). — ನಿಡ್ಲೆ ಮುಸುಕು. Sleep to cover, fall upon or take possession of (Bp. 35, 9). — ನಿಡ್ಲೆ ಹತ್ತು. = ನಿಡ್ಲೆ ಹತ್ತು. ಚಿನ್ನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಕಾರಣ ಆತನಿಗೆ ನಿಡ್ಲೆ ಹತ್ತದೆ (B. 5, 41).

ನಿಧನ ni-dhana. 1. Place of residence; = ನಿಧಾನ No. 4. 2, race, family. 3, conclusion, end. 4, death; destruction, loss. See ಕದ.

ನಿಧನ ni-dhana. 2. = ನಿಧಾನ. — ನಿಧನವೆದ್. -ವೆದ್. To become poor or wretched (Ūpr. 7, 150).

ನಿಧಾನ ni-dhāna. = ನಿಧಾನ 2. Putting down, laying aside, depositing. 2, a place where anything is laid, a vessel in which anything is deposited, a receptacle. 3, a treasure, a hoard, wealth (ಧನ, ಎತ್ತು Nn. 144; ನಿಧ, ಶೀವಧಿ Mr. 56; ಕಡವರ Ūt. II, 88), especially the treasures of Kubēra (see ನವನಿಧಿ). 4, a place of cessation or rest; a place of residence (ನಿಜಾಗಾರ, ನೆಲೆ Śm. 106). 5, a completed work; a fulfilled intention (ಮುಗಿದ ಕಾರ್ಯ 144; ಮುಗಿದ ಬಗೆ Mr. 483). 6, effort, labour, work (ಮಾಟ, ಮಾಡುವನ್ನಾಡು 144; mistake for ವಿಧಾನ?). 7, directing the thoughts upon, desire (ಇಚ್ಛೆ, ಬಯಕೆ 144). 8, keeping down or back, acting with restraint: slowness, deliberation, patience, pausing, pondering (not Sk., but in general use). See Prv. s. ಪ್ರಧಾನಿ.

ನಿಧಿ ni-dhi. = ನಿಧಿ. Putting down, etc.: a place where anything is laid or deposited, a receptacle. 2, a treasure, a hoard, wealth; a store (ರಾಸ Mr. 372). See ಬಯ್. 3, the number 9 (Ūh.; ಒಪ್ಪತ್ತು Mr. 347; Bp. 61, 92; see ನವನಿಧಿ). 4, the ocean. ನಿಧಿಯಿದ್ದ ರೂ ನಿಧಾನವಿರ ಬೇಕು (Prv.).

ನಿಧೀರ nidhi-tā. Kubēra. (My.).

ನಿಧುವನ ni-dhuvana. Shaking to and fro. 2, sexual intercourse. See ಒಳ್, ಕೇ.

ನಿಧುವನಕರಣಿ nidhuvana-karaṇa. Performing sexual intercourse. See ಕೊನೆ (where o. r. ಎ-).

ನಿಧ್ಯಾನ ni-dhyāna. Intuition, looking at, beholding.

ನಿನ್ nin. (Śmd. 178). = ನಿನ್ನ, ನೀ, ನೀಂ, ನೀನ್, ನೀನು.

(Thou). See its plural ನಿಮ್. Genitive: ನಿನ್ (My.), ನಿನ (My.), ನಿನ್ನ (J. 6, 30; C.), of thee, thine, thy; ನಿನ್ನಗೆ, ನಿನ್ನನೇ, etc. (My.). — ನಿನತು. -ತು. = ನಿನತ್ತು, ನಿನ್ನದು (Śmd. 178, 179; ನಿನ್ನದು Kk. 61). That of thee, thine, thy. ನಿನ ತು ಬಲಮ್, ಎನತು ತೌರ್ಯಂ (Śmd. 179). — ನಿನತ್ತು. = ನಿನತು, q. v. ಮುನಿಸಿದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ಯನೇ ಎನತ್ತು (Śmd. 179). — ನಿನ ದು. = ನಿನ್ನದು. (My.). — ನಿನ್ನ. Of thee, thine. ನಿನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಹೋಯಿತೋ? — ನಿನ್ನ ಸಾಲ್ಕೆ ನನ್ನ ಹಲಸಿ ನ ಹಣ್ಣು. — ನಿನ್ನ ಹೊಡೆಗೆ (or also ಹೊರಗೆ) ನನ್ನ ಮೆಟ್ಟಿಗೆ (Prva.). See Śmd. 155. — ನಿನ್ನತು. = ನಿನತು. ಎಲೇ, ಅದಾಗವಿ, ನಿನ್ನ ತಂ ನೆರವಿನೋದಿನ ಕಳ್ಳಮನ್ ಒಡದಿರ ಸುಧಾನಿಲಯದ ಮುನ್ನ (Hārīśvara's girijākalyāṇa 1, 26). — ನಿನ್ನದು. = ನಿನತು, q. v. (C.). — Dative: ನಿನಗೆ, ನಿಂಗೆ (My.). ನಿನಗೆ ಎನಗೆ ತನಗೆ ತೀರ್ಗುಮೆ ಹನುಮನ್ನನ ಶಕ್ತಿಸಾಹಸಂ ರಿಪ್ರವಿಷಯಂ? (Śmd. 178). See Śmd. 139, 150; Ūpr. 7, 41. — Accusative: ನಿನ್ನ, ನಿನ್ನ ನು, ನಿನ್ನನ್ನು (My.); ನಿನ್ನಂ. — Locative: ನಿನ್ನಲಿ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ (My.). — Ablative: ನಿನ್ನಿನ್ನ, ನಿನ್ನಿನ್ನ (My.), ನಿನ್ನಿನ್ನಂ, ನಿನ್ನಿನ್ನೆ. ನಿನ್ನಿನ್ನ ಎತ್ತು ಮಾಡತು, ನನ್ನಿನ್ನ ಒಳ್ಳೆ ಮಾಡತು (Prv.).

ನಿನದ ni-nada. Sound, noise, cry. etc. (ಕಿರಕ Ūt. II, 92).

ನಿನದತೆ ni-nadat. Sounding, resounding, ringing, crying, etc. (Śmd. 188).

ನಿನಾದ ni-nāda. = ನಿನದ. Sound, etc.

ನಿನ್ನು nintu. 1. = ನಿತ್ತು, ನಿನ್ನು. P. p. of ನಿಲ್ಲು.

ನಿನ್ನು nintu. 2. = ನಿನ್ನುತು, ನಿನ್ನುತು. Third person singular neuter of the imperfect of ನಿಲ್ಲು.

ನಿನ್ನಕ nindaka. Blaming, defaming, abusing; a man who ridicules or blames, a scooner (Bp. 4, 55).

ನಿನ್ನನೆ nindanē. (ನಿನ್ನನಿ). Reproach, censure, blame, abuse. ನಿನ್ನನೆ ಮಾಡುವನಿಗೆ ವನ್ನನೆಯಲ್ಲ (Prv.).

ನಿನ್ನತ nindita. Blamed, abused, reviled; low, despicable; forbidden.

ನಿನ್ನತಕ್ರಮ nindita-krama. A wrong form of vāstava (Kāvy. III, 3, B, 16).

ನಿನ್ನಿದನು nindidanu. = ನಿನ್ನನು. He stood (Rām. 4, 3, 6).

ನಿನ್ನಿರಿಸು nindirisu. See s. ನಿಲ್ಲು.

ನಿನ್ನಿಸು nindisu. To blame, to censure, to abuse, etc. (Bp. 6, 4; 50, 74; 57, 40; 61, 17; J. 13, 41; My.). — ನಿನ್ನಿಸಿ ಕೊಳ್. To blame one's self (Abh. P. 15, 16; 15, after 77 & 79).

ನಿನ್ನು nindu. = ನಿನ್ನು 1, etc. P. p. of ನಿರ್, ನಿಲ್ಲು. — ನಿನ್ನ ದಿಕ್ಕೆ. See s. ನಿರ್.

ನಿನ್ನೆ nindē. Blame, censure, reproach, abuse, defamation, scorn, reviling (ಪದ Ūt. II, 46; ತಗದ್ Kk. 64; ಚುನ್ನ Ūt. II, 66). See ಚುನ್ನ, ತಗದ್, ತಗದಾಸು, ಪದ್, ಪದಾ.

ನಿನ್ನೆ nindya. Blamable, to be censured, reprehensible, despicable; bad; forbidden.

ನಿನ್ನೆವಾಕ್ಯ nindya-vākya. A blamable, etc. word or speech (ನಿನ್ನಾಯತ Nn. 89).

ನಿನ್ನಾಯತ nindyā-ruta. = ನಿನ್ನವಾಕ್ಯ, q. v.

ನಿನ್ನ ninna. See s. ನಿನ್.

ನಿನ್ನು ninnu. (= ನಿನ್, etc.; but see ಉವಂ 2). — ನಿನ್ನುವಂ. (Bp. 2, 41; 10, 8; 12, 50; 15, 35; 18, 58; 30, 23; 42, 7; 45, 8; Rām. 3, 4, 27; 8, 51, 39).

ನಿನ್ನೆ ninna. (Śmd. 400). Yesterday; time lately passed (ಹೃತ್ತನದಿನ, ಕಲ್ಯ Hā.; ಕಲ್ಯ, ಪೂರ್ವವಾಸರ Nn. 105; Bp. 57, 34; Dp. 4, 2; J. 9, 18; C.; Tā.; T. ನನ್ನಲ್, ನ ರುನಲ್, ನೇದ್ರು). Declension: ನಿನ್ನಿಂಗಿ, ನಿನ್ನಿನ (Śmd. 401); ನಿನ್ನಿನ (Śmd. 188; Bp. 51, 74; My.); ನಿನ್ನೆಗೆ, ನಿನ್ನೆಯ (My.). ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ (ಹೃತ್ Si. 316). ನಿನ್ನೆ ಕದಾದ ಹಾಲಿನಾದ ಬೆನ್ನೆ ತು ಪ್ಪವೆ (ಹೃಯಂಗವೇನ Nn.). ನಿನ್ನಿನವೆ (B. 4, 187). ನಿನ್ನೆ ಉಣ್ಣದ್ದು ಬಯಸೋದು ಯಾಕೆ? — ನಿನ್ನಿಗೆ ಮೊನ್ನೆಗೆ ಇನ್ನಕ್ಕ (Prva.).

ನಿಪ್ nip. = ನಿರು. — ನಿಪ್ಪಿರಿ. -ಉರಿ. Great heat (Rām. 6, 53, 78). — ನಿಪ್ಪಿರಿ. A tall corpse (Rām. 6, 48, 29).

ನಿಪ ni-pa. Where is drunk in: a water-jar (ಕುಮ್ಮ, ಕುಟ, ಕಲತ, ಕೊಡ Mr. 309).

ನಿಪತ ni-paṭha. Reading, recitation, studying.

ನಿಪತನ ni-patana. Flying down, falling down, falling; descending; alighting. — ನಿಪತನಗೆಯ್. -ಂ. To throw down (J. 14, 13).

ನಿಪತಿತ ni-patita. Fallen down, fallen; descended, alighted. (Bp. 19, 35; 26, 42).

ನಿಪತ್ತಿ ni-patti. Falling down, throwing one's self down. See ಪ್ರಣಿಪತ್ತಿ.

ನಿಪಾಠ ni-pāṭha. = ನಿಪಠ.

ನಿಪಾತ ni-pāta. Falling down, falling, descending; attacking; casting; dying, death; ruined state (My.). 2, putting down as irregular or exceptional, as the occurrence of a word at the beginning instead of the end of a compound, etc. 3, a particle, the term for all adverbs including conjunctions and interjections (Śmd. 12. 67. 70. 76; Kāv. I, 1b, 15-22). See s. ಮಂಗಳ. — ನಿಪಾತ ಮಾಡು. To destroy (My.).

ನಿಪಾತನ ni-pātana. Causing to fall, throwing down, dropping, etc.; destroying. 2, falling down.

ನಿಪಾನ ni-pāna. Drinking. 2, any reservoir of water, any place or trough near a well for watering cattle; a well, a pool (ಉದವಾನ, ಉದ್ವಾಪ್ಪ, ಬೆಂಡೆ Mr. 421).

ನಿಪೀಡನ ni-pīḍana. See s. ನಿಪೀಡನ.

ನಿಪುಣ ni-puṇa. Perfect, complete; accurate; careful. 2, clever, adroit, skilled in, conversant with; skillfulness, etc. (Bp. 51, 31). Feminine ನಿಪುಣಿ (My.). ನಿಪುಣನಾದವನು ಕೃಪಣನಾಗ ದಾರದು. — ಉಪಕಾರವಾಯದವನ ನಿಪುಣನೆನ್ನು ಹೇಡಿ ಬೇಡ (Prva.).

ನಿಪುಣತನ nipuṇatana. = ನಿಪುಣತೆ. (ನೈಪುಣ್ಯ G.; My.).

ನಿಪುಣತೆ nipuṇatē. Skillfulness, cleverness, adroitness; carefulness, accuracy. (My.).

ನಿಪುಣತ್ವ nipuṇatva. = ನಿಪುಣತೆ. (My.).

ನಿಪ್ಪಡಿ nippaḍi. (fr. a ನಿಪ್ಪರ್ಣಿ?). — ನಿಪ್ಪಡಿಗಡ. A thorny leafless shrub with red flowers, Capparis aphylla Roxb. (Z.).

ನಿಪ್ಪಸರ (nip-pasara?). Severity, vehemence, impetuosity, coarseness, harshness (ಉರವಣಿ, ನಿಷ್ಕೂರಣ; Kk. 65, where one MS. has ಉರವಣಿಯೆ ನಿಪ್ಪಸರದಿ ಪೋಪುದು; Rām. 6, 51, 66. 91; J. 27, 18). ಇನ್ನು ರಿಪ್ಪನಿಪ್ಪಸರದಿ ಕಲಿಯೇದವನು, ಕೆ ಯ್ಯಕ್ಕನೀಪ್ಪರನ (Bh. 8, 23, 45).

ನಿಪ್ಪಳೆಯ nip (f. e. ನಿ) -pāḷṣya. Absence of settlement: expulsion (Bh. 1, 4, 31).

ನಿಬ್ ನಿb. = ನಿರು. — ನಿಬ್ಬಿದು. Amazement (ತರವಣು ಕೆ.; Bp. 17, 1; Tē. ನಿಬ್ಬಿದು).

ನಿಬದ್ಧ ni-baddi. ನಿಬದ್ಧಿ. Certainty, truth, reality (ಪ್ರಕೃತ, ನಿಜ Nn. 111; ಅಂಜನಾ, ದಿಟ 129; Tē., T.; not in Sk.; see ನಿಬದ್ಧ).

ನಿಬದ್ಧ ni-baddha. Bound in or on, bound; fastened, connected, bound together; caught, fettered; coherent; stopped; confined; checked; composed, written; inlaid, enchased, set; etc. 2, not movable or fluctuating: a fixed rule, demonstrated truth, truth (ಕಟ್ಟಿಕೆ, ಸತ್ಯ Mr. 358; not in Sk.). 3, destroyed. See Bp. 19, 10. 12; 56, 9; Kāv. IV, 1. 2. Cf. ನಿರ್ಬದ್ಧ.

ನಿಬಂಧನ ni-bandha. = ನಿಬಂಧನ.

ನಿಬಂಧನ ni-bandhana. Binding, ligation; constructing, building; etc. 2, syntax. 3, a composition, a treatise. 4, = ನಿರ್ಬಂಧ, rule, governing (Ūpr. 4, 21).

ನಿಬಂಧನೆ ni-bandhanē. = ನಿರ್ಬಂಧ. Appointing, ordering; a rule, an order (My.).

ನಿಬಾರ್ಹಣ ni-barhapa. = ನಿಬಾರ್ಹಣ. (Bp. 38, 48b; My. Amara).

ನಿಬಾಯಿಸು nibāyisu. Tbh. of ನಿರ್ಬಾಯಿಸು. (My.).

ನಿಬಾವು nibāvu. (Tbh. of ನಿರ್ಬಾವು; cf. Mhr., H. ನಿಭಾವ). The state of lasting (used of cloth, My.).

ನಿಬಿಡ ನಿ-biḍa. = ನಿವಿಡ. (Bp. 42, 22; J. 3, 23. 40; My. Amara).

ನಿಬಿಡತೆ ni-biḍatē. The state of being close, etc. (Śiv. 3, after 35).

ನಿಬಿಡಿತ ನಿ-biḍita. Filled, etc. (Ūpr. 7, 151).

ನಿಬಿಡಿಕ್ಕಿತ nibiḍi-kṛita. Made close, dense, full, etc. (My.).

ನಿಬುದ್ಧ nibuddi. = ನಿಬುದ್ಧಿ. Tbh. of ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ (Śmd. 380).

ನಿಬ್ಬಣ nibbāṇa. (= ನಿಬ್ಬಣ 1). (Tbh. of ನಿರ್ಬಣ?). A marriage festival with all its display, especially with its processions and gifts. 2, the display of the gifts or the gifts themselves (ತಲ್ಲಣ್ಣಿ Śmd. II). ಅಬ್ಬಗರುಣವೇಣಿ? ಕಬ್ಬಣಿ ಬೋಡಂಗಿ? ನಿಬ್ಬಣವು ಯಾಕೆ ಕುರುಡಂಗಿ? ವನದೊಳು ಬೊಬ್ಬಲಿಯು ಯಾಕೆ? (8p.).

ನಿಬ್ಬಣಿಗ nibbāṇiga. The friend or attendant or companion of a bridegroom (ಜನ್ಮ Nr.).

ನಿಬ್ಬಣ್ಣಿಗ nibbandiga. Tbh. of ನಿರ್ಬಣ್ಣಿಗ (Śmd. 380).

ನಿಬ್ಬರ nibbara. Tbh. of ನಿರ್ಬರ. (ನಿರ್ಬರ Bhn. 44; ಒಡ್ಡತನು ಲ್ಲೆ ಮುದ್ದುಧರ್ಠ Ūt. I, 89; Bp. 34, 11; 35, 48; 36, 1; 44, 21; 52, 20; 56, 14; Bh. 8, 23, 3; Rām. 4, 7, 10; J. 6, 17).

ನಿಬ್ಬಾರ nibbāra. Tbh. of ನಿರ್ಬಾರ. (ಮಂಜು Ūt. I, 87).

ನಿಬುದ್ಧಿ nibuddi. = ನಿಬುದ್ಧಿ. Tbh. of ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ (Śmd. 345).

ನಿಭ ನಿ-bha. = ನೆವ, ನೆವ, ನೆವನ, ನೆವನು. Having the shine or appearance of: resembling, like, similar. 2, pretence, pretext, fraud, sham, trick, disguise. 3, appearance, light, manifestation.

ನಿಭಾಯಿಸು nibhāyisu. To get through or over; to endure, to suffer, to bear (My.; Br. ನಿಭಾಯಿಸು; Mhr., H. ನಿಭಾಣಿ, ನಿಭಾವಣಿ; cf. ನಿರ್ಬಾವು; to succeed (Mhr., etc.).

ನಿಭಾಲಿನ ನಿ-bhālana. Seeing, sight, perception.

ನಿಭೃತ ನಿ-bhṛita. Borne or placed down, deposited; concealed, hidden; filled with, full of (Ūpr. 1, 69. 79; 6, 2).

ನಿಮ್ nim. = ನಿಮ್ಮ, ನೀಂ, ನೀಮ್, ನೀವು 1. The plural of ನಿನ್. (You). Genitive: ನಿಮ್ (My.), ನಿಮ (Śmd. 178; My.), ನಿಮ್ಮ (Śmd. 178; C.). ನಿಮ್ಮನೇ ಕಾಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನೇ ಬಟ್ಟೆಯೇ? — ನಿಮ್ಮನೆಯಮ್ಮೆ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮನೇ ಕೊಮ್ಮೆ ಇದೆ. — ನಿಮ್ಮನೆಯಮ್ಮೆ, ನಮ್ಮನೇ ಕದು; ತಾ, ತಿಮ್ಮಕ್ಕಾ, ವಂಜೇರು ತುವವ! — ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮನೆಯಕ್ಕಿಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅಮ್ಮಾ, ನಿಮ್ಮನೇ ಪ್ರಸಾದವೇ? — ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದುದೇ ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆ ಬರ ಬೇಕು (Prva.). ಜೇಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮದಿಗ ನಿರೂಪಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸಿದಂ (J. 31, 34). ನಿಮ್ಮನಿಬರ್ (ನಿಮ್ಮ ಇನಿಬರ್, Bp. 57, 80). ನಿಮ್ಮಬ್ಬರು (ನಿಮ್ಮ ಇಬ್ಬರು, B. 8, 127); ನಿಮ್ಮನಿಬ್ಬರಂ (ನಿಮ್ಮನ್ ಇಬ್ಬರಂ, Bp. 26, 61; 52, 37); ನಿಮ್ಮವಂ (9, 40). — ನಿಮತು. — ಅತು = ನಿಮತ್ತು (Śmd. 178. 179), ನಿಮದು, ನಿಮ್ಮತು, ನಿಮ್ಮದು. That of you, yours, your. — ನಿಮತ್ತು. = ನಿಮತು, q. v. — ನಿಮದು. — ಅದು = ನಿಮತು. (My.). — ನಿಮ್ಮತು. = ನಿಮತು. (Kk. 61). — ನಿಮ್ಮದು. = ನಿಮದು. (My.). — ನಿಮ್ಮತು. — ಉತು. (Śmd. 180). That of you who are in the middle, yours, your. ನಿಮ್ಮ ತಿರ್ವರಮ್ ಎಮ್ಮತಮ್ಮರು ತಮ್ಮತಮ್ಮರು (180). Dative: ನಿಮಗೆ (C.). ಕುಡದ ನಿಮಗೆ ಕೆ ಎಡದಾಯ್ತೇ? (Śmd. 125). Accusative: ನಿಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮನು, ನಿಮ್ಮನ್ನು (My.), ನಿಮ್ಮಂ. Locative: ನಿಮಲಿ, ನಿಮಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮಲಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ (My.). ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ

ಉನ್ನಿಷ್ಟಿ, ನಮ್ನಿ ಅಮ್ನಿ ಉನ್ನಿ (Prv.). Ablative: ನಿಮ್ನಿ, ನಿಮ್ನಿ (My.), ನಿಮ್ನಿ, ನಿಮ್ನಿ. ನಿಮಗ್ನ ni-magna. Plunged in or into, immersed, submerged, sunk; sunk in, depressed, not prominent. See ಮುದುಗು.

ನಿಮಜ್ಜನ ni-majjana. Diving, immersion, sinking. 2, causing to immerse. See ಅದ್.

ನಿಮತು nimatu. ನಿಮತ್ತು nimattu. See s. ನಿಮ್.

ನಿಮನ್ತ್ರಣ ni-mantrana. Inviting, invitation, bidding to a feast, especially a śrāddha (My.); summoning, calling. ನಿಮಯ ni-maya. Barter, change, exchange. See ನಿ-

ನಿಮದನ ni-mardana. Crushing; destroying (ಸಂದರ, ಮರ್ದಿಸುವುದು Nn. 105).

ನಿಮಾಜು nimāju. = ನಮಾಜು, ನಮಾಜು. (My.; Mhr., H., Br.). — ನಿಮಾಜುಗಟ್ಟಿ. -ಕಟ್ಟಿ. A wall-like structure (on an elevation) whereat Mussulmans yearly perform worship (My.). — ನಿಮಾಜುದೋರಿ. The elevation whereon the nimājugaṭṭi stands (My.).

ನಿಮಾನಿಮಿ ನಿಮಾನಿಮಿ. Exact, quite correct; exactly, etc. (My.; H.).

ನಿಮಿ nimī. N. of a king of Vidēha (Rām. 1, 16, 21). 2, N. of a son of Ikshvāku, who lost his body through the curse of Vasiṣṭha, etc. 3, winking of the eyes, twinkling.

ನಿಮಿತ್ತ ni-mitta. A mark, an aim; an archer's butt, target. 2, sign, token. 3, an omen. 4, cause, motive, reason; instrumental or efficient cause, causa efficiens (opposed to upādhāna). ನಿಮಿತ್ತಂ, because of, on account of. ಅವನ ಮನೋವೃತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಮಾಗಿ (Śmd. 45).

ನಿಮಿತ್ತಗಾಥಿ nimitta-gāṭhā. A fortune-teller (My.).

ನಿಮಿತ್ತಸ್ಥಲಿ nimitta-sthala. The place where the man has to stand who is the representative of the deceased one at the śāpīdyāśrāddha (My.).

ನಿಮಿತ್ತ ನಿಮಿತ್ತಾ. = ನಿಮಿತ್ತ. (Mhr.). ಇದು ನಿಮಿತ್ತಂ, on account of this, therefore (Bp. 37, 15). ಅವನ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ (B. 5, 60). ಅವರು ನಿಮಿತ್ತವಲ್ಲದೆ ಸಾವಾರು ಜನರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸುವರು (5, 108). See Prv. s. ಬೇಗೆ ಹತ್ತು.

ನಿಮಿತ್ತಗಾಥಿ nimitta-gāṭhā. = ನಿಮಿತ್ತಗಾಥಿ. (My.).

ನಿಮಿರ್ nimir. = ನಿಮಿರ್, etc. To be stretched; to become straight; to stand up to one's full length; to become erect; to grow high, to be lifted up; to be unfurled; to become extensive, to spread, etc. (ಪ್ರಸಾರಣ Śmd. Dh.; T. ಇಮಿರ್, ನಿಮಿರ್, ನಿಮಿರ್; M. ನಿಮಿರು). P. p. ನಿಮಿರ್ದ (Śmd. 55). ನಿಮಿರ್ದವು, ಫುಳಿದುವು, ಅಕುಂಕಿದುವು. . . . ಅವಳ ಧನಕಳಹಾಕ್ಷಂ (264). ನಿಮಿರ್ದ ಹಾವು (ಅಶ್ವಿನಿ, ದೀರ್ಘವೃತ್ತ Hk.). ಪುಡಿಯದ ನಿಮಿರ್ದ ಪುತ್ರಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆಹತ್ತು (Lilv. 3, 3). ನಿಮಿರ್ದ ಕಾನ್ತಾರದಲ್ಲಿಯ ಕಿತ್ತು (ದಾವ Mr. 48). ಮರಳಿ ಮರಳಿ ನಿಮಿರ್ದ ವಸ್ತಿ (Bp. 4, 47). ಅದರ ಬೇರುಗಳ ಅಯ್ಯ ಕೆಳಯಕೊಡು, ನಿಮಿರ್ದ (34, 5). ಬಂಕತನ್ನಿಗೆ ಕೊರೆದು ಕೊನೆ ನಿಮಿರ್ದವೋ (38, 40). ಅವರಲತೆವಧೆಯಲ್ಲಾ ಬುವಿಗಳೊಳು ಪಸರಿಸಿ, ನಿಮಿರ್ದ (58, 13). ಕುಡಿ ನಿಮಿರ್ದ ಪುರ್ವ (Rā. 6, 36). See Ūpr. 1, 112; 2, 52; 6, 65; 7, 32, 134; Grj. 1, 96; Rā. 5, 85; J. 8, 18; 11, 25.

ನಿಮಿರು nimiru. = ನಿಮಿರು, etc. P. p. ನಿಮಿರು. ತನಯನ ... ಸುಪತಿಯ ನಿಮಿರುದರದೊಳೆ ಇರರ್ (Bp. 3, 1). ಪುರುಷವು

ಅವಟ್ಟು, ನಿಮಿರು (85, 25). ಗುರುಧಕ್ಕ ನಿಮಿರು (39, 62). ಅಮತ ಕರ್ಣಗಳೊಳೆ ಅನೇಕಂ ನಿಮಿರು ಘಣಘಣ ಎನ್ನು ಮೊರೆವಾಕ್ಯಮವ ಘಟ್ಟೆಗಳನ್ನ ಘಟ್ಟಾಕರ್ಣನೆನ್ನೆದ (53, 37). See Bp. 58, 25.

ನಿಮಿರ್ಕೆ nimirkē. (Śmd. 248). The state of being stretched, of being spread abroad, of being increased, etc. (Ūpr. 6, 32; Grj. 6, 11).

ನಿಮಿರ್ತು nimirṭu. (= ನಿಗುರಿಸು, etc.). To cause to be stretched, etc.; to lengthen; to lift up, to raise; to enlarge; to cause to spread or increase, etc. (ಪ್ರಸಾರಣ Śmd. Dh., ನಿಗುರಿಸು Cm.). ನಿಮಿರ್ತದಂ (Śmd. 255). ಅತ್ತೆನ್ನಾಗಿರ್ದ ಪಂಚಮಯನ, ಅತ್ತೆನೆ ಎನ್ನು, ನಿಮಿರ್ತವರ್ (141). ಕಬ್ಬಿಗಂಗೆ ನೆಲನಂ ನಿಮಿರ್ತ ಜದಿನ್ನಂ ನಿಮಿರ್ತದಗೆ, ಎಲ್ಲಂ ಧುವನ್ನೆಕರಾಮುಹಪಂಗೆ ಅಕ್ಕುಂ (188). See Ūpr. 1, 49, 108; 2, 14; 4, 77; Abh. P. 2, 38; 3, 108, 145; Rā. 10, after 31; s. ಬಯಲುಗ.

ನಿಮಿಷ ni-miṣa. = ನಿಮಿಷ, ನಿಮಿಷ, ನಿಮಿಷ. Twinkling, winking; the twinkling of an eye considered as a measure of time, a moment (ನಿಮಿಷ, ಪಳಕು ಅಕ್ಷ Mr. 317). ನಿಮಿಷ ತದದರೆ ಅನಿಮಿಷನಾದನೇ? (Prv.). 2, a minute (My.).

ನಿಮಿಷಭೇದ ನಿಮಿಷa-bhēda. A distinction (consisting) of moments (ಕಾಲ, ಸಮಯ Nn. 56).

ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷa. Tbh. of ನಿಮಿಷ (Śmd. 335, 357; My.).

ನಿಮಾಲನ ನಿ-milana. Shutting the eyelids, winking or twinkling of the eyes, winking. 2, shutting, closing, as flowers; closing the eyes, looking down (ಅಕ್ಷಿಯಂ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಲು Mr. 317); closing the eyes in death; dying, death. See ಮುಗುಳ್. 3, a kind of vāstava (Kāvya. III, 3, B, 3, 57-59).

ನಿಮಾಲಿಕೆ ni-milikē. = ನಿಮಾಲನ No. 1. (Sk.; R.).

ನಿಮುನ nimusa. Tbh. of ನಿಮಿಷ. (My.).

ನಿಮೇಷ ನಿ-mēṣa. = ನಿಮಿಷ. Twinkling; a moment.

ನಿಮ್ನ nimna. Depth, low ground; a slope; a gap, a chasm or cavity in the ground; a depression, deepening. 2, deep; low, sunk. See ಕಪ್ಪು, ಕುದ್.

ನಿಮ್ನಕುಕ್ಷಿ nimna-kukshi. A sunk, hollow belly. See ಅಕ್ಕುಳಿಸು.

ನಿಮ್ನಗೆ nimna-gē. She who goes downwards: a river (ನದಿ, etc., ತೊಡೆ Mr. 413).

ನಿಮ್ನಪತನ nimna-patana. Downwards-falling. See ಉರುಳು.

ನಿಮ್ನಭೂಮಿ nimna-bhūmi. A low or deep, depressed place. See ಕುದ್.

ನಿಮ್ನಾಗಮಕರಣ nimna-āgama-karana. Causing to course downwards. See ಉರುಳು.

ನಿಮ್ನಾವತರಣ nimna-avataraṇa. Going downwards, descending. See ಇದ್.

ನಿಮ್ಬ nimba. A tree with bitter fruits, the Nimb-tree, Azadirachta indica Juss. See ಬೇವು.

ನಿಮ್ಬತರು nimba-taru. The coral tree, Erythrina fulgens Hortul. (or, according to others, Melia sempervirens), one of the trees of svarga.

ನಿಮ್ಬಿ nimbi. 1. = ನಿಮ್ಬಿ, ಲಿಮ್ಬಿ. (Sk. ನಿಮ್ಬಿ, the common lime, Citrus acida). See ಕಂಚಿ.

ನಿಮ್ಬಿ nimbi. 2. (= ನಮ್ಬಿ). N. (Bp. 3, 82; 9, 41; 18, 90; 24 sum.; 24, 52, 64; 54, 73). — ನಿಮ್ಬಿಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (Bp.

24, 1. 60. 75. 85; 47, 37; 48, 26). — ನಿಮ್ಮಿಯವ್ವ. — ಅಮ್ಮ. N. (Bp. 48, 26).

ನಿಮ್ಮ nimbhē. = ನಿಮ್ಮ 1, etc. The acid lime, *Citrus medica* L., var. *acida* (ಜಮ್ಮಾರ Mr. 112; ಜಮ್ಮಾರ, ಜಮ್ಮಾರ, ಜಮ್ಮು, ಜಮ್ಮು, ದನ್ನತರ Si. 126; My.; Tē. ನಿಮ್ಮ; cf. ಇಲಿಮಂಚಿ). See ಗಜ. — ನಿಮ್ಮೇ ಗಿಡ. The lime tree (My.). — ನಿಮ್ಮೇ ಹಣ್. — ಹಣ್ಣು. A ripe lime (Bp. 18, 16). ನಿಮ್ಮೇ ಹಣ್ಣಾದರೆ ಹಮ್ಮಲಿಸಿದರೆ ಬದ್ಧೀತೇ? (Prv.). ಅವನಿಗೆ ನಿಮ್ಮೇ ಹಣ್ಣಿನ ಸಮ್ಮನ್ನ ಉಣ್ಣು, he is foolish or mad (My.).

ನಿಮ್ಮ nimma. See s. ನಿಮ್.

ನಿಮ್ಮಳ nimmaḷa. Tbh. of ನಿಮಳ (Śmd. 345). Purenness; serenity: quiet, ease, comfort (My.; Tē. ನಿಮ್ಮಳ).

ನಿಮ್ಮು nimmu. (= ನಿಮ್ಮ, etc.; but see ಉವಂ 2). — ನಿಮ್ಮುಂ (Bp. 22, 37; 14, 19; 48, 15; 55, 32).

ನಿಯತ ni-yata. Checked, restrained; governed, controlled, self-governed. 2, fixed, settled, constant, permanent, incessant. (My.). 3, certain, established, sure (ನಿಶಿತ Śmd. 88 Cm.; ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಶಿತ Mr. 435); positive, definite. 4, restraint; self-restraint; a religious duty or obligation (ಗುಣ Nn. 78, one MŚ. ನಿಶಿತ; ನಿಶಿತ 89); the state of being fixed, settled, etc., etc. See Śmd. 77. 82. 167. 342; Kāv. II, 2, B, 27; III, 2, B, 88; Ūh. v. 93; Bp. 2, 49; 35, 40; Mr. 524; Śm. 85. — ನಿಯತಂ, *always, constantly, decidedly, positively* (ಕಟ್ಟಾಗಿ Śmd. 82 Cm.).

ನಿಯತದ್ವಿತ್ವ niyata-dvīva. A constant or obligatory reduplication (Śmd. 48).

ನಿಯತಹಾರಿ niyata-hāri. A person who removes or shakes off all self-restraint, a malevolent person (ಕುಡರ, etc., ವಕ್ತು Mr. 244).

ನಿಯತಿ ni-yati. = ನೇತಿ. Restraint, restriction; regulation, precept, rule (e. g. of being changed into, ನಿಯತ Śmd. 343 Cm.). 2, the fixed order of things: *destiny, fate*. 3, self-command, self-restraint. 4, a religious duty or obligation (Bp. 9, 6).

ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯ niyata-indriya. Having the passions restrained or subdued (My.).

ನಿಯತ್ತು niyattu. Tbh. of ನಿಯತ. Right state of mind, truthfulness (My.; H.). ನಿಯತ್ತಿದ್ದವನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಹನ್ನ (Prv.).

ನಿಯನ್ತ್ರ niyanta. Tbh. of ನಿಯನ್ತ್ರ. (My.).

ನಿಯನ್ತ್ರನಿ ni-yantri. Who or what restrains, subdues, tames, governs or guides; a ruler, etc. 2, a driver, a charioteer.

ನಿಯನ್ತ್ರನಿ nyantra. Tbh. of ನಿಯನ್ತ್ರ. (Ūpr. 7, 146).

ನಿಯಮ ni-yama. = ನೇಮ 1. Restraining, checking, curbing, subduing, ruling; restraint, restriction. 2, fixing, establishing (ಸಂಸ್ಥೆ Mr. 480); defining; fixed rule, a rule, a law, a precept; established order; a regular practice; appointment; certainty, ascertainment. 3, *agreement, contract, assent, promise*. 4, *any self-imposed restraint or religious observance voluntarily practised, as fasting, watching, pilgrimage, praying, etc.* ನಿಯಮವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟಿದ ಯಮನಿಗೂ ಭಯ (Prv.). See Śmd. 28; Kāv. III, 2, B, 33; B. 4, 214; ಶ್ಲೋ. 3.

ನಿಯಮನ ni-yamana. Restraining, subduing; ruling, regulating; order (My.).

ನಿಯಮನಿವೃತ್ತಿ niyama-nishṭhē. Regular and rigid observance of prescribed or meritorious rites and works. (My.).

ನಿಯಮವನ್ತ್ರ niyama-vanta. = ನೇಮವನ್ತ್ರ. A man who practises or observes religious obligations (My.).

ನಿಯಮವ್ಯವಸ್ಥೆ niyama-vyavasthē. A settled order of things or circumstances: one of the rules of *kāvya-samaya* (Kāv. V, 40 seq.).

ನಿಯಮಸ್ಥ niyama-stha. = ನಿಯಮವನ್ತ್ರ, ನೇಮಸ್ತ. (My.; Bp. 43, 36).

ನಿಯಮಸ್ಥಿತಿ niyama-sthiti. Steady observance of religious obligations.

ನಿಯಮಿತ ni-yamita. = ನೇಮಿತ. Restrained, checked, subdued, ruled; being bound to a vow (Bp. 6, 31); — regulated, prescribed; fixed, appointed (Bp. 33, 2; B. 4, 87. 134).

ನಿಯಮಿಸು ni-yamisu. = ನೇಮಿಸು. To restrain, to subdue. ಎಲ್ಲಾ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಂ ನಿಯಮಿಸುವುದು (ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ HIA.). 2, to appoint, to fix; to lay down a rule; to give orders, to order; to nominate (Bp. 39, 14; My.).

ನಿಯಾಮ ನಿ-āma. = ನಿಯಮ. See ಉಯ್ಯ, Śmd. 12. 27. 28.

ನಿಯಾಮಕ ನಿ-āmakā. = ನಿಯಾಮಕ, ನೇಮಕ. Restraining, subduing; guiding, governing; who or what restrains, regulates or rules; a ruler. 2, a charioteer. 3, a boatman; a helmsman; a pilot. See ಸರ್ವ. 4, order, rule (My.).

ನಿಯಾಮಿತ ನಿ-āmita. Ordered (Bāv. 6, after 43).

ನಿಯಾಮಿಸು ನಿ-āmisu. = ನಿಯಮಿಸು No. 2. To give orders or an order, to order, to command (ಅಜ್ಞಾಪನ Śmd. Dh.; My.).

ನಿಯುಕ್ತ ni-yukta. Fastened to, joined to, attached to; appointed; employed, assigned (ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟಿ Śmd. 24. 256 Cm.; ಒಡನೆ ಕೂಡಿದ 343 Cm.); — engaged in, attached to; — directed, enjoined; — authorized, appointed; ascertained (Ūh. v. 95).

ನಿಯುಕ್ತಿ ni-yukti. The state of being joined to or endowed with (Bp. 38, 50); that of being attached to or engaged in (39, 8; 52, 10). 2, injunction, order, command. 3, appointment, charge, office.

ನಿಯುತ ನಿ-yuta. Joined. 2, a great number: a hundred thousand, or a million, or greater numbers.

ನಿಯುಧ ನಿ-yuddha. Close fight or combat; wrestling; pugilism. See ಮಲ್ಲಗಾರಗ, ಮುಷ್ಠಾಮುಷ್ಠ.

ನಿಯೋಗ ನಿ-yōga. Joining or attaching to; setting to. 2, application, use, employment. 3, appointment, order, command. 4, any trust or appointed task or duty, any business or function committed to one's charge. ನಿಯೋಗ ನಡೆಯುವಂ (Śmd. 234). See Śmd. 232; Bp. 5, 4. 19; 9, 49; 52, 10; ಉತ್ಪ., ಒಲು.

ನಿಯೋಗಿ ನಿ-yōgi. Appointed, employed, engaged in any duty or business; a functionary, an official, a minister, etc. (ಮನ್ತ್ರಜ್ಞ Mr. 268; Śmd. 232; Ūpr. 2, after 49; Bp. 59, 30). 2, a class of *Ārvedi Brāhmanas* who profess to be sorcerers (My.).

ನಿಯೋಗಿಸು ನಿ-yōgisu. To join or put to; to urge towards (B. 4, 154); to put on (somebody) or deliver over (to him, J. 29, 27), to assign; to employ; to order, to command (My.).

ನಿಯೋಜನ ni-yōjana. Uniting, attaching to; ordering; urging; appointing to. (My.).

ನಿಯೋಜಿಸು ni-yōjisu. To join or put to; to assign, to appoint, etc. (Ūpr. 3, 54; 4, after 24; 6, 96; Abh. P. 3, after 92; Bp. 35, 37; 43, 2; My.).

ನಿಯೋಜ್ಯ ನಿ-ಯೋಜ್ಯಾ. To be joined to; fit to be appointed or employed in; proper to be enjoined. 2, a functionary, a servant.

ನಿರ nir. = ನಿ, etc.

ನಿರಕ್ಷ್ಯ nir-aksha. Having no latitude; the terrestrial equator.

ನಿರಕ್ಷ್ಯದೇಶ niraksha-dēśa. A first meridian, as Lankā; the equatorial region. (My.).

ನಿರಕ್ಷರ nir-akshara. Illiterate (My.).

ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಷಿ nirakshara-kukshi. An illiterate person (My.).

ನಿರಖು nirakhu. = ನಿರುಖು. Current price, market-rate (My.; Br., Mhr., H.). — ನಿರಖುಪಟ್ಟಿ. A price-list, a price-current (My.).

ನಿರಘು nir-agma. Sinless, blameless (Bp. 61, 44; Śśv. 2, 97).

ನಿರಂಕುಶ nir-ankuśa. Not held by a hook: unchecked, unfettered, uncontrolled, independent, self-willed (ಅಯುಕ್ತ, ಉದ್ವಾಮ, etc. Hlā.).

ನಿರಂಗ nir-anga. Having no body (Abhā. 6, 24; Śśv. 4, 131); having no resources, deprived of expedients.

ನಿರಜ ni-rajā. = ನಿರಜ. (Bp. 61, 44).

ನಿರಜೆ ni-rajē. = ನಿರಜೆ. (J. 18, 54).

ನಿರಜ್ಞ nir-ajña. Intelligent, wise (Bp. 61, 43).

ನಿರಂಜನ nir-anjana. Without collyrium or paint (Ūpr. 3, 54); unstained, untinged, pure; free from falsehood; artless;—Śiva; Vishnu. (Śm. 1; J. 13, 28; My.). — ನಿರಂಜನದ ಧವಳಾಯು. N. (Bp. 59, 6).

ನಿರತ ni-rata. Delighting in; engaged or interested in; attached or devoted to; pleased, delighted;—rested, ceased. Frequently used as a noun neuter, and occasionally as an adverb. See Bp. 38, 48; 39, 71; 43, 5, 67; 44, 38; 61, 44; J. 29, 21.

ನಿರತೀಯ nir-atīśaya. Unsurpassed (Kāvy. III, 1); that is unsurpassed (Ūh. v. 234); the state of being unsurpassed, unsurpassedness (Ūh. v. 196). See Bp. 38, 21; 35, 8; 61, 43. Feminine ನಿರತೆ (Ūpr. 6, after 64).

ನಿರಧಿಕ nir-adhika. Having none above one's self, supreme (Bp. 61, 44).

ನಿರನುನಾಸಿಕ nir-anunāsika. Not nasal (Śśmd. 24, 25).

ನಿರಂತ nir-anta. Without end, endless (Bp. 61, 44; Śśv. 5, 24).

ನಿರಂತರ nir-antara. Without any intermediate space, closely contiguous, close, having contact with; continuous; without interstices, compact, dense, tight, coarse; uninterrupted, continual, constant, incessant (Ūh. v. 30). ನಿರಂತರ, without interruption, continuously, constantly, incessantly (Śśmd. 230; ಸದಾ, ಅನುಕ್ರಮ Nn. 136). ನಿರಂತರ ಬರುವವ ಪರ್ಯಂತರ ದಾರಣೆ? (Prv.).

ನಿರಂತರಗುರುಪದೇಶ nirantara-guru-upadēśa. Doctrine uninterruptedly transmitted from one teacher to another, traditional instruction, tradition (ಸಮ್ಪ್ರದಾಯ, ಪಾರಮ್ಪರ್ಯ Mr. 252).

ನಿರಂತರಾವಲಿಯಮಕೆ nirantara-Avali-yamaka. A kind of yamaka (Kāvy. III, 2, B, 24 seq.).

ನಿರಂತರಿತ nir-antarita. Having no intermediate space, closely contiguous (Ūpr. 5, 92).

ನಿರಪರಾಧ nir-aparādhi. A faultless, guiltless or blameless person (Bp. 28, 29; 38, 30; My.; B. 5, 266).

ನಿರವಾಯ nir-apāya. Free from misfortune, harm, trouble or danger (My.); imperishable.

ನಿರವೇಕ್ಷೆ nir-apēkshē. Absence of regard, desire or expectation (My.).

ನಿರಭಿಮಾನ nir-abhimāna. Humbleness. ನಿರಭಿಮಾನವು (ಎ ತುಡ್ಡ Ūb.).

ನಿರಭಿಮಾನಿ nir-abhimāni. A person exempt from pride, a lowly, humble person (My.; B. 5, 184, 217).

ನಿರಯ nir-aya. Without happiness: hell.

ನಿರರ್ಗಲ nir-argala. Unbarred, unobstructed, unrestrained (Bp. 30, 3; 57, 94).

ನಿರರ್ಥ nir-artha. Devoid of meaning (Śśmd. 89); nonsensical, purposeless, vain (see s. ನಿರರ್ಥಕ).

ನಿರರ್ಥಕ nir-arthaka. Nonsensical, purposeless, useless, vain, unprofitable (ನಿಪುಲ, ಮೋಢ, ವೃಥೆ Mr. 462, o. r. ನಿರರ್ಥಕ). ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಡೋದು ಯಾಕೆ? (Prv.).

ನಿರವಗ್ರಹ nir-avagraha. Without obstruction, unrestrained, unchecked, uncontrolled; self-willed, head-strong (ಸ್ವರೂಪ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ, ತನ್ನಿಚ್ಛೆ ಗಾಢ Mr. 230).

ನಿರವದ್ಯ nir-avadya. Unblamable, blameless, unobjectionable; unblamably, etc. (ಅವಧಿಯಿಲ್ಲದೆ Śśmd. 127 Cm.; J. 17, 51).

ನಿರವಧಿ nir-avadhi. Without bounds, unlimited, interminable (Bp. 6, 16; J. 6, 1; My.).

ನಿರವಧಿಕ nir-avadhika. Boundlessness, etc. (Bp. 7, 1).

ನಿರವಮಾನ nir-avamāna. Free from disrespect or contempt, not meriting disrespect (Bp. 61, 43).

ನಿರವಯ nir-avaya. = ನಿರವಯವ. (Bp. 1, 29; 61, 44). 2, a kind of upamē (Kāvy. III, 3, B, 81 seq.).

ನಿರವಯವ nir-avayava. Without limbs or members; without component parts, indivisible. (My.).

ನಿರವಶೇಷ nir-avaśēśha. Without a residue, complete, whole. See ಅದ್ವೈತ.

ನಿರವಸ್ಥ nir-avastha. Being devoid of circumstances, of age or position, etc. (Śśv. 2, 103).

ನಿರವಿಸು niravisu. Tbh. of ನಿರವಿಸು (Śśmd. 373). ನಿರವಿಸ (ಪೇದ್ವೆ Śśmd. 297 Cm.). See Ūpr. 1, 103, 112; 5, 135.

ನಿರತನ nir-aśana. Abstaining from food; fasting, a fast. (My.).

ನಿರಸ ನಿ-rasa. = ನಿರಸ. (My.). See Prv. s. ಪರಸು.

ನಿರಸತೆ ni-rasatē. Want of juice, dryness (Ūpr. 3, after 9); insipidity.

ನಿರಸನ nir-asana. Casting out, off or away; tearing out; expelling; removing; rejection, denial; extermination, destruction. (Ūpr. 8, 99; Bp. 38, 3; 40, 64; 57, 92).

ನಿರಸನೇನಿ ನಿರಸಾನಾ-indriya. Having rejected or set aside, or being not attached to, the organs of sense (Bp. 61, 43).

ನಿರಸಾಯ nir-asāya. Free from envy, etc. (Bp. 61, 43).

ನಿರಸ್ತ nir-asta. Cast out, off or away; shot off, discharged.

as an arrow; rejected, repudiated;—uttered hurriedly or rapidly. (Bp. 39, 54; 47, 61). See ಮರುಳಾಟನುಡಿ.

ನಿರಹಂಕರಣಿ nir-ahankarāṇa. Free from egotism, selfishness or pride, humble, lowly (Bp. 2, 31; 53, 55; 54, 54).

ನಿರಹಂಕಾರ nir-ahankāra. Absence of egotism, selfishness or pride. (My.).

ನಿರಹಂಕಾರಿ nir-ahankāri. = ನಿರಹಂಕರಣಿ. (My.).

ನಿರಹಂಕೃತ nir-ahankṛita. Unselfish; humble. (My.).

ನಿರಾಕರಣಿ nir-ākaraṇa. = ನಿರಾಕೃತಿ 2. (My. as ನಿರಾಕರಣಿ).

ನಿರಾಕರಣಿ ಮಾಡುವವ (ನಿರಾಕರಣಿ); ನಿರಾಕರಣವಾದದ್ದು (ನಿರಾಕೃತಿ G.).

ನಿರಾಕರಿಸು nir-ākariṣu. Pushing or driving away; a person who repudiates, spurns, disdains or despises.

ನಿರಾಕರಿಸು nir-ākariṣu. To push away, to repudiate, etc. (Bp. 44, 54; My.).

ನಿರಾಕಾಂಕ್ಷೆ nir-ākāṅkshē. Absence of desire (My.).

ನಿರಾಕಾರ nir-ākāra. 1. Rebuke, reproach, censure, blame (ಸರಾಫನ, ಪರಿಭವ, etc., ಜಪಹಂ Mr. 428).

ನಿರಾಕಾರ nir-ākāra. 2. Devoid of form or figure, formless, shapeless; deformed, ugly. 2, heaven; Viṣṇu; Śiva; the universal soul. ನಿರಾಕಾರವಾದ್ದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದರೆ ಆಕಾರವಾದ್ದು ಕಾಣದೆ ಹೋದೀತು (Prv.).

ನಿರಾಕುಲ nir-ākula. Unconfused; unperplexed, unwildered; steady, calm, quiet; clear, perspicuous. ನಿರಾಕುಲಂ, clearly, with perspicuity (Śmd. 31). See a. ನೋಸು; Ūpr. 3, 103; 5, 10; Grj. 10, 115.

ನಿರಾಕೃತ nir-ākṛita. Pushed away, removed, set aside, rejected, despised, spurned.

ನಿರಾಕೃತಿ nir-ākṛiti. 1. Formless, shapeless; deformed, ugly. 2, a Brāhmaṇa who has not gone through a course of study (ಅನಧ್ಯಾಯ, ಓದಿಲ್ಲದಂ Mr. 253); a Brāhmaṇa who neglects the forms or duties of his caste by not going through a regular course of studies.

ನಿರಾಕೃತಿ nir-ākṛiti. 2. Repudiation, rejection.

ನಿರಾಕ್ಷೇಪ nir-ākshēpa. Unblamable, unobjectionable, doubtless, unquestionable (My.); the state of being unobjectionable, etc. (My.).

ನಿರಾಕ್ಷೇಪನಿ nir-ākshēpanē. The state of being unblamable, etc. (My.).

ನಿರಾಗ nir-āga. = ನಿರಾಗ. Passionless, dispassionate, devoid of lust.

ನಿರಾಗಮ nir-āgama. Not resting on the vēdas (Bp. 51, 19).

ನಿರಾಜಿ nirāji. Furnished with kalābatu, as a cloth (My.; H.). — ನಿರಾಜವೆಂಬದ್ದು. A kalābatu cloth for the head of persons who come to visit an idol (My.).

ನಿರಾಜಿಸು nir-ājisu. = ನಿರಾಜಿಸು. To wave lights before an idol, etc. as an act of adoration (ಅರಾತ್ರೀಕೃತಿಯು Śmd. Dh.).

ನಿರಾತಂಕ nir-ātanka. Not feeling pain or uneasiness; not causing pain, ailment or disagreeable feelings. (Ūpr. 2, after 49; My.).

ನಿರಾದರನೆ nir-ādarapē. Want of respect, showing no honour (My.).

ನಿರಾಧಾರ nir-ādharma. Void of foundation; destitute of support; poorness, etc. (My.).

ನಿರಾಧಾರಿ nir-ādharī. A person without support; a poor person (My.).

ನಿರಾಭಾರಿ nir-ābhāri. One who is free from burdens (Bp. 20, 23).

ನಿರಾಮಯ nir-āmaya. Free from illness, healthy, hale; free from defects; health, happiness, welfare. (Bp. 61, 43).

ನಿರಾಯನ nir-āyasa. Tbh. of ನಿರಾಯಾಸ. (Bp. 4, 73; My.).

ನಿರಾಯಾಸ nir-āyāsa. Not causing trouble; not requiring efforts; not fatiguing; facility (Si. 285; My.).

ನಿರಾಲಿಪ್ಪು nir-ālamba. Having no prop or support; standing alone, friendless (J. 28, 19).

ನಿರಾಲಸ್ಯ nir-ālasya. Not slothful. 2, without fatigue (My.).

ನಿರಾವರಣಿ nir-āvaraṇa. Being free from any covering or obstruction; free from illusion (Abhā. 5, 56; J. 13, 28).

ನಿರಾಶ nir-āśē. Freedom from desire or lust; hopelessness, despair (My.). ನಿರಾಶೆಯುಳ್ಳವನಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭೋಷ ಹೋಗದೇ? (Prv.).

ನಿರಾಶ್ರಯ nir-āśraya. Supportless; unsupported, self-supported;—without shelter or refuge, friendless, destitute. (Śāv. 5, 24; My.).

ನಿರಾಸಕ nir-āsaka. Removing; destroying (Bp. 46, 71).

ನಿರಾಹಾರ nir-āhāra. Foodlessness; not eating, fasting, abstaining from food (J. 28, 38; My.).

ನಿರಾಹಾರಿ nir-āhāri. A person who is without food, who has nothing to eat (My.); a person who abstains from food or fasts (My.).

ನಿರಾಳ nirāla. (Tbh. of a ನಿರಾಲಿಪು, ನಿರ-ಅಲಿಪು). The state of being devoid of (turbidness, i. e.) obscurity: the state of the mind when free from doubt or uncertainty, calmness of the mind (My.; Tē.). 2, the sky (Mhr.). — ನಿರಾಳದೇವ N. (Bp. 59, 2). See ನಿರಾಳಿ. — ನಿರಾಳಪುರ. The sky-town (Bp. 25, 7).

ನಿರೀಲೆ nirilē. (ನಿರೀಲಿ). A certain bird (Bh. 1, 30, 53).

ನಿರೀಕ್ಷಣಿ nir-īkṣhaṇa. Looking at, regarding, seeing (Ūpr. 2, 81; 6, 96), beholding closely and attentively; looking towards, expecting (My.); a look (Bp. 18, 77; My. also as ನಿರೀಕ್ಷಣಿ).

ನಿರೀಕ್ಷಿಸು nir-īkṣisu. To look at, to behold, to gaze at, to behold closely and attentively (Ūpr. 4, 81; 8, 33; Grj. 6, after 56). ಇನ್ನಿಸಿದ ಅನರ್ಥ್ಯಮುನಿಯಂ ನೃಪತಿರೋಮನಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಕೌತುಕಮನ್ ಅರ್ಪು (Rāv. 5, after 27). See Rām. 2, 7, 4; Rāv. 5, after 114, 120 & 127; 7, after 21; 8, 88; 10, 5; 10, after 5; 11, 106; 11, after 175; 13, after 61; J. 2, 52. 2, to expect (My.).—ನಿರೀಕ್ಷಿಸರಾ ಪಡೆ. To look at (Abh. P. 13, 44).

ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ nir-īkṣisuvikē. Looking at, regarding closely (ಅರೋಪನ, ಅಕ್ಷಣ, etc., ಹನ್ನೂರಿ ನೋಡುವಿಕೆ Si. 398).

ನಿರೀಕ್ಷೆ nir-īkṣhē. Looking at, regarding; consideration (Sk.; ನೋಡೋಣ G.). 2, looking towards, expectation, waiting for (Sk.; My.).

ನಿರೀಕ nir-īka. ನಿರೀಕ. The body of the plough, without the pole and ploughshare.

ನಿರೀಶ್ವರ nir-īśvara. Having no master, supreme (Bp. 61, 48). 2, godless, atheistic.

ನಿರೀಶ್ವರವಾದ ನಿರೀಶ್ವರ-ವಾದ. Atheism. (My.). — ನಿರೀಶ್ವರನಾದಿ. An atheist. (My.).

ನಿರೀಹ nir-īha. Effortless; desirous. (Śāv. 5, 17, 24).

ನಿರೀಕತೆ nir-īhatē. Absence of desire or effort, indifference. (Ūpr. 2, 85).

ನಿರುಕ್ತ nirukta. = ನಿರೂಪ. (My.).

ನಿರುಕ್ತ nir-ukta. Uttered; explained. 2, one of the *vedāṅgas*. 3, N. of a commentary by Yāska.

ನಿರುಗ niruga. N. of a bird. See Mr. s. ವಾತ್ಸ್ಯಕ.

ನಿರುಜ ni-ruja. = ನಿರೂಪ. (ದೋಗವಿಲ್ಲದವನು Nn. 112).

ನಿರುತ (ni-ruta). (Unout, unbroken, undivided); undoubted, true; undoubtedness, truth, certainty; unfaillingness; straightness, rectitude; properness (ಸತ್ಯ Bhn. 46; ಸಾಧ, ಸಸಿನ, ನೇರಿತು Nn. 94; ಪ್ರತ್ಯಯ, ನೇರಿತು 137; ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಸಸಿನ, ತಪ್ಪದೆಮುಂದು 162). ನಿರುತಂ, according to truth, in the true way (Ūh. v. 227). See Bp. 2, 15; 22, 11; Mr. 349. 509. 523; J. 1, 12; 5, 62; 15, 11. 2, a man of rectitude, a truthful, pious man, a sage (ಸಯ್ತ Ūt. I, 39; Bp. 6, 16).

ನಿರುತಿ niruti. Tbh. of ನೈರ್ಮತ, ನೈರ್ಮತಿ, (ನಿರ್ಮತಿ). A rākṣasa, a fiend (ನಿತಾಚರ, ರಾಕ್ಷಸ, ನೈರ್ಮತಿಯು, etc. Mr. 49). 2, the regent or guardian of the south-western quarter (ದಿತಾಧಿಪ Mr. 57; ūmd. 292; ಮಾನಿಸದೇವ, ಕೊನ್ನಗೆ ಯ್ಯ, ಏಡ್ವವಣಿಗ ūm. 12. 18, Kk. 15).

ನಿರುತ್ತರ nir-uttara. Without a reply, being at a loss for an answer; silenced, posed (B. 4, 54; My.). 2, having no superior (Bp. 61, 43).

ನಿರುದ್ಧ ni-ruddha. Stopped, restrained, obstructed, opposed; confined. See ಅ-. 2, obstruction, impediment, etc. (J. 12, 2).

ನಿರುದ್ಯೋಗ nir-udyōga. Effortless, inactive; the state of being effortless, etc. (J. 5, 68).

ನಿರುದ್ಯೋಗಿ nir-udyōgi. One who is effortless (My.); one who is destitute of employment (My.).

ನಿರುಪದ್ರ nir-upadra. = ನಿರುಪದ್ರವ. (My.).

ನಿರುಪದ್ರವ nir-upadrava. Free from molestation, undisturbed (Sk.; My.);—harmless, inoffensive (Mhr.; B. 5, 130);—the state of being free from molestation, etc. — ನಿರುಪದ್ರವದಿನ್ದ ಇರು. To be undisturbed, etc. (My.; B. 5, 267).

ನಿರುಪಧಾವಿ nir-upadhāvi. Not running near to, not following; not having recourse to for assistance (Bp. 7, 8; 30, 3).

ನಿರುಪಮ nir-upama. Peerless, matchless, unequalled (Ūh. v. 153. 308; Bp. 7, 4). 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ನಿರುಪಮಾನ nir-upamāna. = ನಿರುಪಮ No. 1. (Ūh. v. 153; Bp. 61, 44).

ನಿರುಪಮಿತ nir-upamita. = ನಿರುಪಮ No. 1. (Bp. 7, 13; 46, 71; 50, 70).

ನಿರುಪಯುಕ್ತ nir-upayukta. Useless (My.; B. 3, 19).

ನಿರುಪಾಧ nir-upādhi. Free from cares, free from trouble (My.).

ನಿರುಪಾಧಿಕ nir-upādhiika. = ನಿರುಪಾಧಿ. (Bp. 35, 84; My.).

ನಿರುಹರಣ niruharaṇa. Tbh. of ನಿರ್ಹರಣ. (Bp. 47, 61; see ನಿರ್ಹರಣರಣ).

ನಿರೂಢ ni-rūḍha. Inherent; conventional, accepted (Sk.); versed in; famed (Bp. 22, 23; 41, 6; 58, 16).

ನಿರೂಢಿ ni-rūḍhi. Skilfulness, versedness (Tē.). 2, fame, celebrity (Sk.).

ನಿರೂಪ ni-rūpa. 1. An appointment, order, command (Bp.

43, 16; 48, 8; J. 9, 12; 10, 21; 30, 52); a representation in writing, a written order (My.; Tē.). ನಿರೂಪವಿಡ್ವರೆ ಸ್ವರೂಪ (Prv.).

ನಿರೂಪ ni-rūpa. 2. = ನಿರೂಪ. (Bp. 61, 45).

ನಿರೂಪಣ ni-rūpaṇa. ನಿರೂಪಣೆ. nirūpaṇē. Performing; representing; defining, determining; investigation; determination, definition; ascertaining (Kāvy. I, 1a, 5; Ūh. v. 71; see ಶಬ್ದ-); sight, seeing, looking for or at (ನೋಟ G.); describing; telling, narrating (Mhr.).

ನಿರೂಪಿತ ni-rūpita. Seen, beheld; discovered, found; appointed; ascertained (Kāvy. III, 2; Bp. 58, 60); described; told (Mhr.).

ನಿರೂಪಿಸು ni-rūpisu. = ನಿರೂಪಿಸು. To order, to command, to tell (see ವೇದ);—to make known, to tell; to define. See ūmd. 3. 335; Bp. 28, 38; 30, 23; 39, 48; J. 9, 2; 11, 27; 14, 28; 32, 57.

ನಿರೂಪ್ಯಮಾನ ni-rūpyamāna. Being defined, determined, ascertained, etc. (Kāvy. III, 3, B. 121).

ನಿರೀ nirē. To kill (Abh. P. 7, 80; T. ನೆರುಂಗು; T., M. ನೆರಿ, to be crushed; cf. ನೇರ 1). ನಿರದಂ (ಕೊನ್ನಂ ūmd. II; ಕೊನ್ನಂ Kk. 91). ನಿರದಪ್ಪಂ ಮಗಧೇಶನಂ (ūmd. 276 Mqb.). ನಿರೋಗ ನಿ-rōga. = ನಿರೋಗ. (Bp. 49, 28; 4, 135; My.; Mhr.).

ನಿರೋಗಿ ni-rōgi. = ನಿರೋಗಿ. (Bp. 15, 34; 47, 65; My.; Mhr.).

ನಿರೋಧ ni-rōdha. Shutting in; enclosing; check, restraint, coercion, hindrance, obstruction; destruction; hurting. ನಿರೋಧವಲ್ಲದವಂಗೆ (ಕಡದ ಪೂರ ūmd. 334 Mqb. Cm.). See ಮನೋ-; Grj. 9, 117. — ನಿರೋಧಮ್ನ. -ಎ-ವಡೆ. To be checked or impeded (Ūpr. 1, after 81).

ನಿರೋಧಕ ನಿ-rōdhaka. Obstructive, hindering, etc. (Kāvy. IV, 2, 52. 58).

ನಿರೋಧಾವರಣ ನಿರōdha-āvaraṇa. Obstructing by shutting in. See ಮುತ್ತು.

ನಿರೋಧಿಸು ನಿ-rōdhisu. To obstruct, to impede, to restrain, to keep back (My.).

ನಿರೋಪ nirōpa. (Tbh. of ನಿರೂಪ). A message; honourable dismissal; permission to depart (Mhr.; G. 512. 514; B. 5, 284). Also ನಿರೋಪ (5, 67).

ನಿರೋಷ್ಠ nir-ōshṭha. A kind of viçchitticitra (Kāvy. III, 2, B. 58. 69 seq.).

ನಿರ ನಿr. = ನಿ, etc. See ನಿರ್ದಿಷ್ಟ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ, ನಿರ್ದಾತಕ.

ನಿರಿದಾವು nirāḍavu. The water-plant Pistitia stratiotes Lin. (ವಾರಿವರ್ಣಿ, ಕುಮ್ಮಕೆ, ಅನ್ನರವಳ್ಳಿ Nr.; cf. ಅನ್ನರಗಂಗಿ).

ನಿರೀತೆ niratē. = ನೀತಿ. Properness: beauty, charm, prettiness, elegance (ದೇವಿ, ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು ūs.; ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು, ಸುಭಗತ Kk. 54; ಗಾಡಿ, ಚೂಕ್ಕುಟು, ಸೊಬಗು, ಗರಗರಿಕೆ, ಸುಭಗ ūm. 47; see ನೀಟು; T. ನಿರ್ದಿ, excellency = ಮಹಿಮೆ; a constant rule; integrity; ನೆಡೆ, the proper way; straightness).

ನಿರೀ ನಿri. 1. (= ನಿರು1). To be properly arranged or prepared, to be ready (see ಕೆಯ್- s. ಕೆಯ್ 4, & cf. ನೆಡೆ 2). ಮಣ್ಣಿಲವ್ಯೂಹಮನ್ ಒಡ್ಡಿ, ನಿನ್ದು, ನಿರೆಯಲ್ (ūmd. 281 Mqb.).

ನಿರೀ ನಿri. 2. = ನೆಡೆ, ನೆಡೆಗೆ, ನಿರೀಗೆ 1, ನಿರೀಗೆ, ನೆಡೆ 1, ನೆಡೆಗೆ, ನೆಡೆ 4. (A fold, as of a dōtra, M. ನೆಡೆ; Mhr.

ನಿರೇ; M. 'ನಿರೇ', to plait, to tuck or fold a cloth; to knit, as the brows); foldings: the folds of a garment, as of a dôtra or sirê, to be tucked into the waist-band in front (ನೀನಿ No. 105; My.; Tê. ನೆದ, ನೆದಕೆ; M. ನೆದವು, folded front of a gown; see ಬರ-); plaits or folds made by drawing a thread through cloth, garthers (My.). ಸ್ತ್ರೀಯ ಉದಿಯ ಸೀರೆಯ ಕಣೆ (ಸ್ತ್ರೀಕಟ್ಟೀಬಣ್ಣ, ನೀನಿ, ನಿರಾ Hlâ.). ನೆದ ನಡುಗೆ ನಿರಾ (Bp. 5, 28). ನಿರಾ ಅತ್ತ ಸದಲುತ್ತಿರಲು (40, 22). ಮು ದಾಯ ಕುಸಿಕಲನ್! ಅದದ ಮೇಲಣ ನಿರಾಯನ್ ಒಡನೊಡ ಸೀಳ್ಕು, ಕಟ್ಟಿದ ಮಿಡುಪ ತೋರಣಕೇತನಂಗಳ ನೆದ ಪದಿದು, ಕಳಯ! ಇದಿದೆ ನೀಮ್ ಆ ಬಣ್ಣಿಯಂ ಕುಸಿಕದಾಡು, ಬರಲೀಸದಿರಿ! (58, 29). ನಿರಾಯ ಸುಗರಮದಿ (J. 11, 9). ನಿರಾಯನ್ ಒಸರಿಸುತ್ತ (Râm. 3, 4, 8). See Çpr. 7, 126. 136; 8, after 4; J. 10, 50; 11, 19; 18, 25; 26, 12. — ನಿರಾಚ್ಚಲಣ. Breeches with garthers (ಬೋಣ್ಣಾಲ Mr. 342; My.). — ನಿರಾವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. = ನೆ ದಾವಿಡಿ. To lay hold of the nirî (Çpr. 6, after 64 & 86; Râv. 7, 6; 8, after 5).

ನಿರಾ ನಿರಿ. 3. = ನಿರು 2, ನೆದ 2. Orderly arrangement; beauty, fineness, elegance (cf. ನೆಟ್ಟಗೆ; Tê. ನೆದ, 'goodness, excellence; greatness, eminence, excess; see T. ಸ. ನಿರಿತ). — ನಿರಾಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. = ನಿರುಗುರುಳ್. Well-trimmed hair (Ss.; Bh. 1, 13, 18). — ನಿರಾದಲೆ. -ತಲೆ. = ನಿರುದಲೆ. (Smd. 78, o. r. ನಿರು, q. v.; Bh. 1, 13, 30). A fine head. — ನಿರಾದಳರ್. -ತಳರ್. Beautiful young leaves (Sâv. 3, after 85). — ನಿರಾಮುಗಿಲ್. = ನೆದಾಮುಗಿಲು. A beautiful sky (Çpr. 6, after 64).

ನಿರಾಗ ನಿರಿಗಾ. = ನಿರುಗ. A sweet mango (ಒನ್ನು ಮಾವು Smd. II; ಮಾಕಣ್ಣ, ಇಮ್ಮಾವು Smd. 26).

ನಿರಾಗಿ ನಿರಿಗಿಣೆ. 1. = ನಿರಾ 2, etc. (My.). ಗಣ್ಣಕದ ಕಾಲುಗಳ ತೊಗಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಿರಾಗಿಗಳಿರುತ್ತವೆ; ಕೆಲವುಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಒನ್ನು ಸಣ್ಣ ನಿರಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 5, 249).

ನಿರಾಗಿ ನಿರಿಗಿಣೆ. 2. = ನಿರುಗಿ. Display (Bh. 4, 3, 16).

ನಿರಾಲು ನಿರಿಲು. = ನೆದಲೆ, q. v. — ನಿರಾಲು ನಿಟಲು ಎನ್. To crash (Râm. 4, 3, 8).

ನಿರಿಸು ನಿರಿಸು. 1. (= ಇರಿಸು). To put down, to place (Çpr. 8, 80; 9, after 42; Abh. P. 3, 6; 10, 60); to arrange; to adjust; to prepare (ನಿರುಗೆ ಮಾಡು Smd. 92. 97 Cm.). ತಪ್ಪುರಸ ಕರ್ಮಧಾರಯ ದ್ವಿಗು ದ್ವಂದ್ವ ಅ ವ್ಯಯಾಧಾಪ ಬಹುವ್ರೀಹಿಗಳಂ ನಿರಿಸಿ, ಸಪ್ತವಿಧಕ್ಕಿಗಳಂ ಪತ್ತಿಸಿದುದು (Smd. 89 Mqb.). ಎನುತಕ್ಕಯಾತ್ಮಕಂಗಳುಮ್ ಎನಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಧಾವಪಡನಂಗಳನ್ ಆಯ್ತು, ಅನಿರ್ತಮ್ ಇಸುಪ್ರತ್ಯಯವನೆ ಪತ್ತಿಸಿ, ನಿರಿಸೆ ಬಕುರ್ಮ್ ಆ ಕೃಲ್ಲಿಂಗಂ (92). ಅದು ಇದು ಅವು ದು ಎಲ್ಲದು ಪೆದಿತು ಎನ್ ಪೆದಿದು ಎನಿಪ್ಪ ತಬ್ಬಂಗಳ್ ತಪ್ಪದೆ ಸರ್ವ ನಾಮಮ್ ಅಕ್ಕುಂ; ಎದಗ್ಗರ್ ಇವನ್ ಅದಿದು ನಿರಿಸೆ ಲಿಂಗಸ್ಥಿತಿಯೊಳ್ (97). ತೃತ್ವಧನ ತದ್ವಚನ, etc. ಈ ತೆದಿಡಿ ನಿರಿಸಿ, ಸಮಾಸಮಂ ಮಾಡಿ, ವಿಧಕ್ಕಿಯಂ ಪತ್ತಿಸುವುದು (100 Mqb.). ಗ್ರೀವ ಗ್ರೀವೆ, ಭಿಕ್ಷ ಭಿಕ್ಷೆ ಎನ್ನು, ನಿರಿಸುವುದು (102 Mqb.). (ಕುಮರಯ) ಎರಡು ಕರ್ಣದ ಮೊದಲೊಳ್ (ಸುದಾ) ಇರೆ ತುಳುಂ, ಪಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಿಸಿದ ಒನ್ನಾದಿ ಅಯ್ತರೆ ಜಯಂ (Mr. 279).

ನಿರಿಸು ನಿರಿಸು. 2. Arrangement; display (Râm. 1, 5, 30). — ನಿರಿಸು ಕೆಯ್. To arrange, to make ready (Çpr. 5, after 78).

ನಿರು niru. 1. (= ನಿರಾ 1). See P. ps. ನಿರ್ತು (Smd. 79, o. r. ನಿರು; Kâvy. I, 1b, 27), ನಿರ್ಮ (Abh. P. 11, 97).

ನಿರು niru. 2. = ನಿರಾ 3. — ನಿರುಗುರುಳ್. = ನಿರಾಗುರುಳ್. (J. 30, 6, o. r. ನಿರಾ-). — ನಿರುದಲೆ. = ನಿರಾದಲೆ. ನಿರುದಲೆ ನೀಳ್ಕು ವೆತ್ತ ನೆಗೆಗನ್ (Smd. 78, o. r. ನಿರಾ-).

ನಿರುಗ ನಿರುಗಾ. = ನಿರಾಗ. (ಮಾಮರ ರೆ. I, 62; ಇಮ್ಮಾವು Kk. 19, o. r. ನಿರಾಗ; ಮಾವು 86).

ನಿರುಗಿ ನಿರುಗಿಣೆ. = ನಿರಾಗಿ 2. Putting down; arrangement; orderly arrangement (ಎನ್ನಾಸ Smd. 5 Cm.); properness. ಪ್ರಾಸದ ಫಣ್ಣದ ಅನ್ನಯದ ನಿರುಗಿಯಂ ಶಬ್ಬಂ ಗಳ್ ವ್ಯತ್ಯಯಮಾಗಿವು (5). ನಿರುಗಿಯಂ ಪಡವೆಣ್ಣು ಬಂಜೆಯನಿ ಸುಗು (Smd. 73).

ನಿರುಪ್ಪ ನಿರುಪ್ಪಾ. = ನಿರುಪ್ಪ. — ನಿರುಪ್ಪತಾರತ್ಯ. The state of the pupil of the eye being motionless (Çpr. 8, 86).

ನಿರುಪ್ಪ ನಿರುಪ್ಪಾ. = ನಿರುಪ್ಪ. (Çpr. 2, 65).

ನಿರುಪ್ಪವರ್ ನಿರುಪ್ಪವರ್. = ನಿರುಪ್ಪವರ್. (Hlâ. M8.).

ನಿರುಪ್ಪಿ ನಿರುಪ್ಪಿ. (= ನಿರುಪ್ಪ). Decay; decay, destruction or adversity personified, goddess of death and corruption and regent of the south-western quarter.

ನಿರ್ಗತ ನಿರ್ಗತಾ. Gone out, come forth. 2, gone away; disappeared, extinct. 3, freed from.

ನಿರ್ಗತಜ್ವಾಲೆ ನಿರ್ಗತಾ-ಜ್ವಾಲೆ. That is kindled, but does not flame: a fire-brand (ಉಲ್ಕೆ, ಕೊಳ್ಳೆ Nr.).

ನಿರ್ಗತಿ ನಿರ್ಗತಿ. Helplessness, misery, poverty (My.; Tê.).

ನಿರ್ಗಮ ನಿರ್ಗಮಾ. = ನಿರ್ಗಮ 2. Going forth or out, setting out; going away, receding;—departure, vanishing;—exit, outlet. See ಜಲ.

ನಿರ್ಗಮನ ನಿರ್ಗಮಾನಾ. = ನಿರ್ಗಮ. (Çpr. 5, after 67; Bp. 51, 47; J. 82, 56).

ನಿರ್ಗರುಳ್ (ನಿರ್-ಕರುಳ್ = ಕರುಳ್, of ಕರುಡ 1 P). A man of mild disposition (ಕೋಮಲನು Bhn. 61).

ನಿರ್ಗಲಿತ ನಿರ್ಗಲಿತಾ. Flowed out, poured forth. (Çpr. 8, 77).

ನಿರ್ಗರ್ವ ನಿರ್ಗರ್ವಾ. = ನಿರ್ಗರ್ವ. Free from pride, humble. 2, humbleness (My.).

ನಿರ್ಗರ್ವತ ನಿರ್ಗರ್ವತೆ. The state of being free from pride, humbleness (Bp. 51, 47).

ನಿರ್ಗರ್ವ ನಿರ್ಗರ್ವಿ. = ನಿರ್ಗರ್ವ. An humble person (Bp. 28, 2).

ನಿರ್ಗಹನ ನಿರ್ಗಹಾನಾ. Without difficulty, easy (Çpr. 5, after 105).

ನಿರ್ಗದಿ ನಿರ್ಗದಿಗಿಣೆ. = ಗಾದಿಗೆ. (Abh. P. 1, 113. 114).

ನಿರ್ಗುಣ ನಿರ್ಗುಣಾ. Without qualities or attributes; the supreme soul (My.); Sîva (Sâv. 5, 24). 2, devoid of good qualities.

ನಿರ್ಗುಣಿ ನಿರ್ಗುಣಿ. A being or person without qualities or attributes (Bp. 8, 13; 51, 44).

ನಿರ್ಗುಣಿ ನಿರ್ಗುಣಿ. A shrub or small tree, the five-leaved chaste-tree, *Vitex negundo* Lin. (ಸಿನ್ಧುವಾರ, ಇನ್ನಾ ದೆ, ರೊಕ್ಕ Mr. 114, o. r. ಲಕ್ಕ; ಇನ್ನಾ ದೆ, ರೊಕ್ಕ Nn. 28). 2, the three-leaved chaste-tree, *Vitex trifolia* Lin. (St. & Pl.). 3, the small tree *Nyctanthus arbor tristis* Lin.

ನಿರ್ಗುಣಿ ನಿರ್ಗುಣಾ. Freed from all ties or hindrances: a Jaina religious mendicant (ಸರ್ವಾ Hlâ.); a Jaina guru (Mr. 222).

ನಿರ್ಗುಣನ ನಿರ್ಗುಣಾನಾ. = ನಿರ್ಗುಣನ. Killing, slaughter.

ನಿರ್ಭಾತ ನಿರ್ಭಾತಾ. A severe stroke (Abh. P. 13, after 54; Bp. 34, 25; 54, 39). 2, a violent gust of wind. 3, a thunder-stroke.

ನಿರ್ಭೋಷ nir-ghōṣha. *Sound, noise, a loud noise.*

ನಿರ್ಭೋಷಣ nir-ghōṣhaṇa. = ನಿರ್ಭೋಷ. (Ūpr. 4, 35).

ನಿರ್ಭೋಷಾಯನಾರ್ಣ nir-ghōṣhāyamāṇa. *Sounding, roaring* (Ūpr. 3, after 94).

ನಿರ್ಜಡ nir-jāḍa. *Devoid of stupidity or dulness* (Śēv. 5, 24).

ನಿರ್ಜನ nir-jana. *Unpeopled, uninhabited, desolate.* (My.).

ನಿರ್ಜನ್ತುಕ nir-jantuka. = ನಿರ್ಜನ. (Abh. P. 7, 32).

ನಿರ್ಜರ nir-jara. *Not becoming old; undecaying, immortal.* 2, *a god, a deity.*

ನಿರ್ಜರೇಂದ್ರ nirjara-indra. *Indra* (J. 25, 35).

ನಿರ್ಜಲ nir-jala. *Destitute of water, dry* (B. 5, 35).

ನಿರ್ಜಾಲಿಸು nir-jāḍisu. *To sweep away; to shake vehemently; etc.* (Bp. 54, 37).

ನಿರ್ಜಿತ nir-jita. *Conquered, overcome.* 2, *unconquered.* See Bp. 26, 56; 47, 61.

ನಿರ್ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮ nirjita-indriya-grāma. *A man who has subdued the whole assemblage of the organs of sense: a saint, a muni.*

ನಿರ್ಜೀವ nir-jīva. *Lifelessness; that has no life* (My.); *lifeless, inanimate* (Ū. Bp. 47, 20; B. 5, 181).

ನಿರ್ಜೀವಿ nir-jīvi. *A lifeless, dead or dying being or person* (Bp. 14, 18; My.).

ನಿರ್ಜಲ ನಿರ್ಜಲಾ. = ನಿರುಲ No. 2, q. v.

ನಿರ್ಜಾರ nir-jhara. *A waterfall, a cataract, a mountain-torrent.*

ನಿರ್ಜಾರಿ ನಿರ್ಜಾರಿಪಿ. *A torrent, a river.*

ನಿರ್ನಯ nir-naya. *Leading or taking away; removal.* 2, *tracing out; settling: ascertainment, decision, determination* (ನಿರ್ನೇತ Śmd. 178 Cm.); *precise definition* (Ūh. v. 340). 3, *sentence, decree, verdict.* 4, *final settlement, the end* (ನಿರ್ನಾತ Śmd. 178 Cm.). See ತಡೆಸಲ್, ತಡೆಸಲ್. — ನಿರ್ನಯ ಮಾಡು. *To make an ascertainment of, to come to a decision about; to form a resolution; to decree* (B. 4, 222; 5, 263; My.).

ನಿರ್ನಯಿಸು nirnayisu. (Śmd. 65). = ನಿರ್ನಯ್ತು. *To settle, to come to a decision, to decide; to give a verdict; to order; etc.* (B. 4, 39. 93. 186; My.).

ನಿರ್ನಯ್ತು nirnayau. = ನಿರ್ನಯಿಸು. (J. 7, 61; 12, 19; B. 8, 43; My.).

ನಿರ್ನಾಮ nirnāma. = ನಿರ್ನಾಮ. (J. 2, 42).

ನಿರ್ನಾಯಕ nir-nāyaka. *A man who ascertains, decides, etc.* (Si. 258).

ನಿರ್ನೀತ nir-nikta. *Washed, cleansed, purified, cleaned* (ಧೌತ, ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿತ, ತೋವನು Mr. 255).

ನಿರ್ನೇತ nir-nīta. *Brought to a conclusion, ascertained, settled* (Kāvy. V, 2). Fem. ನಿರ್ನೇತೆ (Bp. 2, 47).

ನಿರ್ನೇತಿ nir-nīti. *Ascertainment, demonstration; narration, description* (Kāvy. IV, 1).

ನಿರ್ನೇಜಕ nir-nōjaka. *A washerman.*

ನಿರ್ದಯ nir-daya. *Pitiless, unmerciful, unkind.* (J. 16, 22). 2, = ನಿರ್ದಯ (My.).

ನಿರ್ದಯೆ nir-dayē. *Unmercifulness; cruelty* (Śmd. 345; My.).

ನಿರ್ದಲನ nir-dalana. *Splitting, breaking* (Bp. 59, 38).

ನಿರ್ದಾಯ nir-dāya. *The state of being without a division, completeness* (Bh. 1, 10, 11; J. 2, 36).

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ nir-diṣṭa. *Pointed out; assigned; ordered, directed; described, declared, told; ascertained* (Kāvy. II, 2, B, 27. 30).

ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿತ nir-diṣṭita. = ನಿರ್ದಿಷ್ಟ. (Bp. 1, 13).

ನಿರ್ದುಷ್ಟ nir-duṣṭa. *Free from fault* (My.; Si. 48. 286).

ನಿರ್ದೇಶ nir-dēśa. *Pointing out; denoting, indicating, marking; directing, ordering; order, command, direction; numeration; telling, declaring; description, designation; description, depicting.* See ಕ್ರೋಧ.

ನಿರ್ದೇಶಿಸು nir-dēśisu. *To point out, to show; to order; to enumerate, to specify, etc.* (My.; Si. 67).

ನಿರ್ದೇಹ nir-dēha. *Without a body, bodiless, incorporeal* (Bp. 8, 5).

ನಿರ್ದೈವ nir-daiṇa. *Luckless* (Rām. 6, 14, 26; Mhr.).

ನಿರ್ದೋಷ nir-dōṣha. *Faultless, without defect or blemish* (ಅಮಲಿನ Śmd. 15; 15. 188; Kāvy. IV, 2, 54-56); *innocent, guiltless.* (J. 2, 13).

ನಿರ್ದೋಷತೆ nir-dōṣhatē. *Guiltlessness, innocence, etc.* (Ūpr. 1, 47).

ನಿರ್ದೋಷಿ nir-dōshi. *A person without blemish or guilt* (Śmd. 163; Bp. 7, 4).

ನಿರ್ದ್ರವ nir-drava. *The state of being or becoming devoid of juice or moisture.* See ಅದ್, ಏತ್ತು.

ನಿರ್ದ್ರವಕರಣ nir-drava-karaṇa. *Depriving of juice or moisture.* See ಪರಿ, ಏತ್ತು, ಹುರಿ.

ನಿರ್ದನ nir-dhana. = ನಿರ್ದನ 2. *Without money or property, poor; poverty.*

ನಿರ್ದನಿಕೆ nir-dhanika. *A poor man* (Bp. 44, 59).

ನಿರ್ದರ nir-dhara. = ನಿರ್ಧಾರ. — ನಿರ್ಧರಣೆಯ. -೦. *To settle in one's mind* (Rāv. 13, after 26).

ನಿರ್ದರಿಸು nir-dharisu. *To determine, to ascertain, to settle, to make sure, etc.* (see ನನು; Si. 265; Rām. 1, 16, 29; My.).

ನಿರ್ದರ್ಮ nir-dharmi. *An unjust, unrighteous, impious or irreligious person* (Bp. 22, 60; 25, 31).

ನಿರ್ದಾಟಿಸು nir-dhāṭisu. *To cast or throw out* (W.).

ನಿರ್ಧಾರ nir-dhāra. *Taking out from, particularizing;—determining, defining, settling, ascertaining;—certainty; settledness of mind or judgment regarding anything.*

ನಿರ್ಧಾರಣೆ nir-dhāraṇa. ನಿರ್ಧಾರಣೆ. = ನಿರ್ಧಾರ. *Particularizing individuals according to their degree of merit, specifying one out of many* (Śmd. 163; Kāvy. I, 2, 41-43); *settling; emphasizing* (Śmd. 57. 64. 68. 395).

ನಿರ್ಧಾರಿತ nir-dhārita. *Particularized, specified* (Kāvy. III, 3, B, 54); *settled, ascertained.*

ನಿರ್ಧಾರ್ಯ nir-dhārya. *To be settled, determinable, ascertainable.* 2, *not to be restrained, acting resolutely or fearlessly, energetic* (Sk.; G.).

ನಿರ್ಧಾವನ nir-dhāvana. *Streaming forth from, springing from; running out, escaping from; running away.* 2, *washing off, washing away, cleansing.* See ಪಾದೋದ.

ನಿರ್ಧೂತ nir-dhūta. *Shaken off; removed; rejected, etc.* (Bp. 7, 2).

ನಿರ್ಧೂಮ nir-dhūma. *Smokeless.*

ನಿರ್ಧರಣೆಮಧಾಮು nirdhāma-dhāma. A smokeless home: utter ruin and ashes, utter destruction (Bp. 23, 17; 56, 36). 2, a man who ruins or destroys (58, 52).

ನಿರ್ನಾಕೆ nirnāki. = ನಿರ್ನಾಕೆ, q. v.

ನಿರ್ನಾಮು nir-nāma. = ನಿರ್ನಾಮು. Without a name, nameless. 2, ruined; ruin (ನಾಕ Bhn. 19; Bp. 56, 36; Rām. 3, 6, 54; My.). 3, unnamable (Bp. 8, 5).

ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತ nir-nimitta. Without reason or motive, causeless, groundless (Śmd. 389); causelessness (143). ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಂ, causelessly, without cause (111; Bp. 43, 11; Kk. 93).

ನಿರ್ನಿರ್ nirnir. = ನಿರ್ನಿರ್, ನಿರ್ನಿರ್, ನಿರ್ನಿರ್, ನಿರ್ನಿರ್, ನಿರ್ನಿರ್. Causelessly, without cause (ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಾಭೋಲ್ಲಸಿತಂ Śmd. 389, o. r. ನಿರ್ನಿರ್; Śmd. II, o. r. ನಿರ್ನಿರ್).

ನಿರ್ನಿರ nirnira. = ನಿರ್ನಿರ, etc. (ನಿರ್ನಿರಂ, ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಂ Kk. 93).

ನಿರ್ನಿರುಹರಣಿ nir-niruharāṇi. Tbh. of a ನಿರ್ನಿರಹರಣಿ. Not taking away (Bp. 61, 43).

ನಿರ್ನಿರ್ nirnēr. = ನಿರ್ನಿರ್, etc. (Śmd. 389, Śmd. II, as o. r.).

ನಿರ್ನಿರ nirnēra. = ನಿರ್ನಿರ, etc. (Śmd. 389, Śmd. II, o. r. ನಿರ್ನಿರ). ನಿರ್ನಿರಂ ಬದ್ಧಂ (ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಂ ಬದ್ಧಂ 111, o. r. ನಿರ್ನಿರಂ). ದೇವಮುರಾ, ಕಡು ಕೆಯ್ದು ಕೃತಾನ್ತನ್ ಇಸ್ತು ನಿರ್ನಿರಮ್ ಎದೊಡು ಯ್ಯೆ ಬಾರಿಸದೆ, ಕೆಮ್ಮನೆ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ನೋಡುತಿರ್ಪರೇ? (112).

ನಿರ್ನೋಕೆ nirnōki. = ನಿರ್ನೋಕೆ, q. v.

ನಿರ್ಬದ್ಧ nir-baddha. (= ನಿಬದ್ಧ). Fixed or fastened upon; directed on; elung to; pressed hard.

ನಿರ್ಬಂಧ nir-bandha. Insisting upon; persistence, perseverance, pertinacity; obstinacy (Sk.). 2, determination (Mhr.). 3, restraining, hindrance, obstruction (ಅಡ್ಡಿ My.). 4, pressing or urging, importunity (Sk.). 5, force, violence (ಬಲಾತ್ಕಾರ Śmd. 72, Cm.: abnormality; Ūpr. 5, 28; My.). 6, a rule, an ordinance (Mhr.; B. 4, 215; My.); control (Mhr.). ನ್ಯಾಯನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ಹಾಜರಾದ ಹೋಗುವವರು (ರಂಗುಣ, ಸ್ತುತನ Si. 74). ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿದವನ ಸ್ವಬಂಧ ಹೋದೀ ತೇ? (Prv.). — ನಿರ್ಬಂಧ ಗೊಳಿಸುವೆ. — ಕೊಳಿಸುವೆ. Using force (ಪ್ರಸಫ, ಬಲಾತ್ಕಾರ, etc., ಬಲವನ್ನ ಮಾಡುವೆ Si. 295).

ನಿರ್ಬಂಧನ nir-bandhana. = ನಿರ್ಬಂಧ. (My.).

ನಿರ್ಬಂಧಿಕೆ nir-bandhika. = ನಿಬ್ಬಂದಿಗ. A man who insists upon or persists in, etc.

ನಿರ್ಬಂಧಿಸು nir-bandhisu. To restrain, to hinder, to impede; to press, to urge, to force (My.).

ನಿರ್ಬಲ nir-bala. Powerless (Sk.; My.); want of power (My.).

ನಿರ್ಬಾಧ nir-bādha. Free from opposition or contradiction (Kāv. III, 3, B. 30). 2, freedom from trouble or annoyance (My., also ನಿರ್ಬಾಧಿ).

ನಿರ್ಬುಧ nirbuda. Tbh. of ನೈಬುಧ. (My.).

ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ nir-buddhi. = ನಿಬುದ್ಧಿ, ನಿಬುದ್ಧಿ. Senseless, unwise, stupid, dull.

ನಿರ್ಬಂಗ nir-bhaṅga. Free from defeat or ruin (Śév. 5, 26).

ನಿರ್ಭಯ nir-bhaya. Fearless, undaunted; secure; safe; — fearlessness (My.); freedom from danger. See Bp. 59, 41; 61, 44; Śév. 5, 24; B. 4, 104.

ನಿರ್ಭರ nir-bhara. = ನಿಬ್ಬರ. Excessive, vehement, violent; beyond measure, much; ardent; full, filled with; — excess; vehemence, violence (Bp. 61, 11; Śév. 3, 57; 4, 10, 11); intent and pertinacious pursuit or purpose.

ನಿರ್ಭರಾಲೋಕೆ nirbhara-āloka. Viewing excessively, etc. See ನಿಬ್ಬಸು.

ನಿರ್ಭವ nir-bhava. Birthless (Bp. 61, 44; Śév. 5, 24).

ನಿರ್ಭತ್ಸನ nir-bhartsana. Threatening; threat, menace; abuse; reproach. See ಕೊಕ್ಕರಿಸು.

ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ nir-bhāgya. Unlucky, destitute of fortune. — ನಿರ್ಭಾಗ್ಯದಾಮೋದರ. A wretched vagrant (My.).

ನಿರ್ಭಾವ nir-bhāva. = ನಿರ್ಭವ. (Bp. 54, 21).

ನಿರ್ಭಿನ್ನ nir-bhinna. Broken asunder, pierced, divided, destroyed (Sk.; My.). 2, = ಅಭಿನ್ನ, adhering closely, clinging to; undivided; unchangeable (Bp. 35, 7; 53, 3; Bh. 5, 3, 26).

ನಿರ್ಭೀತ nir-bhīta. Fearless, undaunted (J. 4, 26; My.; ಅಂಜಕೆಯಿಲ್ಲದವ G.).

ನಿರ್ಭೀತಿ nir-bhīti. Fearlessness (My.).

ನಿರ್ಮಜ್ಜ nir-majja. Marrowless, fatless, meagre. 2, N. of a plant (ಗೊಡ್ಡ Mr. 116).

ನಿರ್ಮದ nir-mada. Unintoxicated, sober; not proud, humble (Śév. 5, 24); not in rut, as an elephant.

ನಿರ್ಮನ nir-mantha. Churning; rubbing.

ನಿರ್ಮನಕಾಸ್ಮ ನಿರ್ಮಾಠಾ-kāṣṭha. The wood used for kindling fire by friction.

ನಿರ್ಮನಲಿ nir-manthya. To be churned, rubbed, or excited by friction.

ನಿರ್ಮರಣಿ nir-marāṇi. Deathless (Bp. 61, 44).

ನಿರ್ಮಲ nir-mala. = ನಿಮ್ಮಲ. Spotless, free from dirt or impurities, stainless, unsullied; — virtuous; — clear, clean, pure, serene; — shining, splendid, bright; charming, lovely (ರಾಮ, ವಿಮಲ Na. 24; ಮನೋಹರ 91; ಪಳಕನಿ, ಬಳಕನಿ Ūt. II, 80). See ತಿಳಿ, ಬೆಳ್ಳೆಳಿ, ಬ್ರಹ್ಮ. — ನಿರ್ಮಲ ಮಾಡು. To clean, as a house, etc. (B. 4, 25; My.).

ನಿರ್ಮಲತರ nir-mala-tara. Uncommonly clear or bright, etc. (Ūpr. 6, 3).

ನಿರ್ಮಲತೆ nir-malatē. Stainlessness, purity, cleanness (Bp. 3, 48).

ನಿರ್ಮಲತ್ವ nir-malatva. = ನಿರ್ಮಲತೆ. (ರಜತ, ವಿಮಲ Na. 104; ಪ್ರಸನ್ನತೆ G.; My.).

ನಿರ್ಮಲಿತ nir-malita. Not stained or sullied, pure (Bp. 7, 9; 49, 34; J. 15, 23).

ನಿರ್ಮಲಿನ nir-malina. = ನಿರ್ಮಲ. (My.).

ನಿರ್ಮಲೀಕೃತ nir-malī-kṛita. Freed from impurity, cleansed, cleared. (Grj. 4, after 12).

ನಿರ್ಮಲೆ nir-malē. A spotless female (J. 18, 52). 2, the river Sōna (Mr. 414).

ನಿರ್ಮಲೆ nir-malē. = ನೆಮ್ಮಲಿ. Purity; serenity; shine, splendour, brightness (ಬೆಳ್ಳೆಳಿ Kk. 86).

ನಿರ್ಮಲಿಕೆ nir-malikē. Purity, etc. (ಬೆಳ್ಳೆಳಿ Kk. 53).

ನಿರ್ಮಾಂವ nir-māṇva. Fleshless, emaciated. ಕುಡುರೆಡು ನಿರ್ಮಾಂವಂಘಿಗರ್ (Mr. 288).

ನಿರ್ಮಾಣ nir-māṇa. Measuring or meting out; building, forming, making, fabricating, creating; creation. (My.)

— ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡು. To fabricate, to produce (B. 4, 112; My.); to create (4, 13; My.).
 ನಿರ್ಮಾತೃ nir-mātrī. A maker, a builder, a creator. (My.).
 ನಿರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ nir-mānushya. Uninhabited, desolate (My.; Sk. ನಿರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ).
 ನಿರ್ಮಾಪಣ nir-māpāṇa. Causing to be built, formed, or made (Ūpr. 2, 57). See ಮಾಡಿಸು.
 ನಿರ್ಮಾಯ nir-māya. Free from illusion (Bp. 61, 44; J. 7, 18).
 ನಿರ್ಮಾಲ್ಪ nir-mālya. Stainlessness, purity, cleanness; that is considered as pure: the remains of an offering to an idol, as flowers, etc., flowers and other articles of an offering now become stale (Bp. 18, 96. 104; 43, 65. 66. 70; 46, 62; 49, 16; 61, 89; My.). See ಶಿವ.
 ನಿರ್ಮಿಚು nir-miṇu. = ನಿರ್ಮಿಸು. To make, to fashion, to form, to produce, to fabricate, to create (Śmd. 141).
 ನಿರ್ಮಿತ nir-mita. Measured out; built, formed, made, produced, created (Ūpr. 1, 108. 129; Bp. 1, 35; My.).
 ನಿರ್ಮಿಸು nir-misu. = ನಿರ್ಮಿಚು. (Ūpr. 1, 66; Bp. 54, 36; J. 2, 23; 8, 19; B. 4, 59; My.). ಅಭಿನವನಿಗಣ್ಣನ್ ಅಭಿನವಮಂಗಂ ನಿರ್ಮಿಸಿದಂ (Mr. 540).
 ನಿರ್ಮುಕ್ತ nir-mukta. Loosed, set free, liberated, disjoined, separated. 2, a snake which has lately cast his skin. 3, not requiring final emancipation, being always in its possession (Bp. 51, 28).
 ನಿರ್ಮುಕ್ತಿ nir-mukti. Liberation, deliverance. (Ūpr. 4, after 24).
 ನಿರ್ಮೂಲ nir-mūla. Rootless, deprived of its root; eradicated; unfounded; eradication, extirpation (Bp. 50, 65). — ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡು. To eradicate, to extirpate (B. 4, 8; My.). — ನಿರ್ಮೂಲವಾಗು. -ಆಗು. To be extirpated. ಭೂವರನನ್ನರರು ನಿರ್ಮೂಲವಾದರು (Bp. 31, 22).
 ನಿರ್ಮೂಲನ nir-mūlana. The condition of being eradicated or ruined (ಪ್ರಲಯ, ಲಯವಹುದು Nn. 100). 2, uprooting, extirpating (Sk., My.).
 ನಿರ್ಮೂಲಿತ nir-mūlita. Uprooted, eradicated, etc. (Bp. 29, 1; 61, 89).
 ನಿರ್ಮೂಲಿಸು nir-mūlisu. To uproot, to pluck out or up, to extirpate. See ಕೀಡು.
 ನಿರ್ಮೇಕಿ nir-mēki. (ಕಾಡ ತುಮ್ಮಿ Mr. 134, o. rs. ನಿರ್ಮೇಕಿ, ನಿರ್ನಾಕೃತಿ).
 ನಿರ್ಮೇಘ nir-mēgha. Cloudless (Bp. 35, 10).
 ನಿರ್ಮೋಕ nir-mōka. Setting loose or free, solving from. 2, the cast off skin or slough of a snake (ಹಾವಿನ ಹೆರೆ Nn. 44).
 ನಿರ್ಮೋಕ್ಷ nir-mōksha. Liberation, deliverance (ಬಿಡುಗಡೆ Nr.).
 ನಿರ್ಮೋಹ nir-mōha. Absence of love (Bp. 14, 33; My.).
 ನಿರ್ಯತ nir-yat. Going out or forth, going off, departing. (Ūpr. 1, after 81; 1, 130).
 ನಿರ್ಯಾತ್ರಾ ನಿರ್ಯಾತ್ರಾ. Remitted force or energy: standing still (ನಿಶ್ಚಿತದು Mr. 464).
 ನಿರ್ಯಾಣ nir-yāṇa. Going forth or out, setting out, departure. 2, the cessation of a journey (ನಿಲುಪಯಣ, ಉಪ್ಪಯಣ Nn. 79; ಉಪ್ಪಯಣ, ನಿಲುಪಯಣ 90). 3, vanishing, disappearance. 4, division, separation (ಧಾಗ, ವಿಧಾಗ 79; ವಿಧಾಗ, ಧಾಗವ ಮಾಡುವುದು 90). 5, death (ಮೃತಿ, ಸಾವು 79;

ಮೃತ, ಸಾವು 90). 6, the outer corner of an elephant's eye (ಅನೆಯ ಕಡೆಗಣ್ಣು Mr. 156).
 ನಿರ್ಯಾತ nir-yāta. Gone forth or out, departed, gone (Riv. 5, after 120).
 ನಿರ್ಯಾತನ nir-yātana. Giving back, returning, restitution, delivery of a deposit, replacing anything lost. 2, a gift. 3, requital, revenge.
 ನಿರ್ಯಾಮ nir-yāma. A sailor; a pilot; a helmsman.
 ನಿರ್ಯಾಮಕ nir-yāmaka. = ನಿರ್ಯಾಮಕ, ನಿರ್ಯಾಮ. ತುದಿಯ ಕೂಳಮ್ಮದವನು (ನಿರ್ಯಾಮಕ, ಕರ್ಣಧಾರಕ Mr. 407).
 ನಿರ್ಯಾಸ nir-yāsa. Exudation of trees or plants, as gum, resin, juice, milk, etc. (ಮರದ ಬಕೆ 81. 487).
 ನಿರ್ಯಾಹ nir-yāha. = ನಿರ್ಯಾಹ. A peg or bracket projecting from a wall to hang or place anything upon. 2, a chaplet worn on the crown of the head, a crest, a head-ornament; see ವಾಸಿಗ. 8, a door. 4, extract, decoction.
 ನಿರ್ಯೋಗ nir-yōga. Inconnection, disconnection (Śāstrasāra in W. v. 1508).
 ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ nir-lakshya. Disregard, contempt (My.).
 ನಿರ್ಲಜ್ಜೆ nir-lajjē. Want of shame, indecency, impudence (My.).
 ನಿರ್ಲಜ್ಜಿತನ nir-lajjētana. = ನಿರ್ಲಜ್ಜೆ. (ವೈಯಾತ್ಯ G.).
 ನಿರ್ಲೇಪ nir-lēpa. Unsmearred; uncontaminated, stainless, spotless; the state of being uncontaminated, spotlessness, etc. (Jns. 22, 53; My.).
 ನಿರ್ಲೋಟಿಸು nir-lōṭisu. To roll or move about (Bh. 2, 9, 17).
 ನಿರ್ಲೋಭ nir-lōbha. Free from desire (Sk.); freedom from desire, unavariciousness, unselfishness (My.).
 ನಿರ್ಲೋಭಿ nir-lōbbhi. Uncovetous, unselfish (B. 5, 228).
 ನಿರ್ಲೈಯನಿ nir-lvayani. The cast off skin of a snake.
 ನಿರ್ವಕ್ತೃ nir-vaktra. Straightness, uprightness, justice (Bp. 5, 8). 2, not ambiguous, plain, evident, as guilt (22, 50).
 ನಿರ್ವಾಂಗ nir-vaṅga. A kind of good horse (Mr. 281; ವಂಗ = ವ್ಯಂಗ?).
 ನಿರ್ವಾಂಚಕ nir-vañcaka. Without fraud or deceit, sincere (Bp. 1, 31; My.). 2, sincerity (Bp. 28, 4; 36, 21; 59, 49).
 ನಿರ್ವಾಂಚಕತ್ವ nir-vañcakatva. = ನಿರ್ವಾಂಚಕ No. 2. (Bp. 8, 22; My.).
 ನಿರ್ವಾಂಚನೆ nir-vañcanē. = ನಿರ್ವಾಂಚಕತ್ವ. (My.).
 ನಿರ್ವಾಪಣ nir-vapana. Pouring out, sprinkling, scattering; libation, oblation;—spending, bestowing presents;—gift, donation.
 ನಿರ್ವಾರಣ nir-varṇana. Looking at, regarding, seeing.
 ನಿರ್ವಾರ್ತನ nir-vartana. Completing, effecting, accomplishment, completion, execution.
 ನಿರ್ವಾರ್ತಿತ nir-vartita. Finished, completely done, accomplished (Ūpr. 2, after 39; 7, after 148; 8, after 24).
 ನಿರ್ವಾರ್ತಿಸು nir-vartisu. To complete, to accomplish, to finish (Abh. P. 7, after 47; My.).
 ನಿರ್ವಾರ್ತ್ಯ nir-vartya. To be accomplished, to be executed or produced (adj., Śmd. 155. 156).
 ನಿರ್ವಾಹಣ nir-vahana. Conclusion, completion, end; the state of being spent. 2, carrying out; effecting, completing. See ಮುಡಿ, ಸಮ; Bp. 58, 19; 59, 38; (Śmd. 177, o. r. ನಿರ್ವಾಹಣ).

ನಿರ್ವಹಿಸು nir-vahisu. To carry out; to accomplish, to effect (Bp. 10, 54; J. 20, 7; 31, 42; Śi. 238. 256. 267; My.).

ನಿರ್ವಾಣ nir-vāṇa. *Blown out, extinguished; becoming extinguished.* 2, *liberated from existence.* 3, *dead, defunct.* 4, *extinction of life: the delivery of the individual soul from the body and further transmigration, and its reunion with the universal or supreme soul (ಕೈವಲ್ಯ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 19; ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26).* 5, *the end of life, death (ಜನ್ಮಾಂತ, ಜನ್ಮದ ಕಡೆ 19, o. r. ಪ್ರಾಣಾಂತ; ಜನ್ಮದವಹಣೆ Mr. 507).* 6, *calm; complete satisfaction or pleasure, highest felicity.* 7, *vacuity, vacuum.* 8, *setting, vanishing from sight; evening, eventide (ಅಸ್ತಮಯಸಮಯ, ಅಸ್ತಮಾನ, ಸಾಯಂಕಾಲ 19; ಅಸ್ತಮಯ 507).* 9, *sinking under, diving, immersion (ಮುಚ್ಚನ 507).* 10, *a kind of penance, sanctification of the body by penance (ತಪ, ತಪೋಭೇದ 19; ವಪ ಸಿದ್ಧಿ 507).* 11, *a Jina (507).* 12, *the soul (ಜೀವನು, ಆತ್ಮನು 19).* 13, *the body (ದೇಹ 19).* 14, *an elephant (ಸಾಮಜ, ಆನೆ 19; ಗಜ 507).* 15, *vairavaśa (ವೈರವ ವಶ 19, o. ra. ವೈರವ ತಮ, ವೈರವ ಸಮ).* 16, *presenting funeral oblations; funeral rites (ಉತ್ತರಕರ್ಮ, ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆ 19; one MS. ಉತ್ತರ = ಪ್ರತಿನಾಡ; ಕರ್ಮ = ಕ್ರಿಯೆ).* 17, *works or performances in general (ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಯಂಗರ್ಗ 19).* 18, *nakedness, nudity (My.).*

ನಿರ್ವಾಣಕ್ಷೇತ್ರ nirvāṇa-kṣhētra. A place where penance is performed (Śāstrasāra in W. v. 1259).

ನಿರ್ವಾಣರೇಖೆ nirvāṇa-rēkhā. A life-like stripe (Āpr. 6, after 64).

ನಿರ್ವಾಣಿ nir-vāṇi. A person who goes naked and is exonerated whilst living from future birth and all ritual ceremonies (Bp. 20, 16). 2, N. of an Arhat. 3, N. (My.). — ನಿರ್ವಾಣಿದೇವ. N. (Bp. 59, 3).

ನಿರ್ವಾತ nir-vāta. Free from wind; *not windy, calm, still.*

ನಿರ್ವಾದ nir-vāda. Speaking out: *obloquy, censure.* 2, *rumour, report.* 3, *asseveration.*

ನಿರ್ವಾಪ nir-vāpa. Pouring out, etc.; *offering oblations, especially funeral oblations; gift, giving, alms.*

ನಿರ್ವಾಪಣ nir-vāpana. 1. = ನಿರ್ವಾಪ.

ನಿರ್ವಾಪಣ nir-vāpana. 2. *Blowing out, putting out, extinguishing; extinction, annihilation; slaughter.*

ನಿರ್ವಾರ್ಯ nir-vārya. *Irresistible; acting fearlessly.*

ನಿರ್ವಾಸನ nir-vāsana. Expelling or driving from home, banishment. 2, *hurting, killing, slaughter, annihilation.*

ನಿರ್ವಾಹ nir-vāha. (= ನಿವಾಹ). Causing one's self to be brought out of: bringing one's self out of, extricating one's self; a way out, an escape (My., not Śk.). ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಮೃಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಾಹವಲ್ಲದೇ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಯಿತು (B. 4, 12). ನಿಮ್ಮ ಮಾಡಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವೆನು, ನಿರ್ವಾಹವಲ್ಲ (My.). ಅವನಿಗೆ ನಿರ್ವಾಹವಲ್ಲ (for him there is no escape, he is going to die, My.). 2, *accomplishment, achievement; effecting, doing; managing.* ನನ್ನಿಷ್ಟ ನಿರ್ವಾಹವಲ್ಲ (I cannot accomplish it, My.). ಹಾಗೆ ಮಾಡದೇ, ನಿರ್ವಾಹವಲ್ಲ (B. 4, 45). ಬರೆದು ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ವಾಹವಲ್ಲ (4, 196). See śmd. 156. 160. 173. 3, *supporting, maintaining (J. 18, 15).* 4, *subsisting on.* 5, *sufficiency, adequacy, competent provision or means of living.* 6, *accomplished, finished (ಸಿದ್ಧ Nn. 24); completion, end.* See ವಾಕ್ಯ. — ನಿರ್ವಾಹ ಅಮ್ನು. To effect, to bring into being (Bp. 37, 53). —

ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡು. = ನಿರ್ವಾಹಿಸು. 2, (to shift), to live frugally or economically, to be content with so much as is absolutely necessary to sustain life (B. 4, 74). — ನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗಿಸು. To obtain, or supply, the means of sustenance; to maintain, to sustain (B. 3, 110; 5, 88. 186). — ನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗು. Maintenance or sustenance to take place (B. 4, 108).

ನಿರ್ವಾಹಕ nir-vāhaka. Accomplishing, performing, effecting (adj., Śk.; My.).

ನಿರ್ವಾಹಣ nir-vāhana. = ನಿರ್ವಾಹ. (Śmd. 177, see ನಿರ್ವಾಹಣ).

ನಿರ್ವಾಹಕಾಲ nirvāha-kāli. A person who has the power of accomplishing anything (My.).

ನಿರ್ವಾಹಿಸು nir-vāhisu. = ನಿವಾಹಿಸು. To accomplish, to effect.

ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ nir-vikalpa. Not admitting an alternative (Kāvy. V, 70). 2, *free from change (Bp. 18, 100; My.).*

ನಿರ್ವಿಕಾರ nir-vikāra. Unchanged; unchangeable, immutable (Bp. 38, 27; 61, 43; My.).

ನಿರ್ವಿಕಾರತೆ nir-vikāratē. Unchangeableness, uniformity. (Śāv. 2, after 105).

ನಿರ್ವಿಕಾರಿ nir-vikāri. = ನಿರ್ವಿಕಾರ. (ಅವಶ್ಯಕೆ Śmd. 67. 68).

ನಿರ್ವಿಘ್ನ nir-vighna. Unobstructed, free from obstructions or difficulties; absence of obstruction or impediment (Bp. 61, 43; J. 18, 15; My.).

ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆ nir-vighnatē. Absence of obstructions or difficulties (J. 1, 3).

ನಿರ್ವಿಘ್ನದಾಯಕ nirvighna-dāyaka. Gāṇḍhā. (My.).

ನಿರ್ವಿಘ್ನ nir-viṇṇa (-vinna). = ನಿರ್ವಿಘ್ನ. Despondent; disgusted with anything; loathing; self-disparaged, overcome with fear or sorrow.

ನಿರ್ವಿಘ್ನ nir-viṇṇa. Tbh. of ನಿರ್ವಿಘ್ನ. (J. 14, 10; 18, 60).

ನಿರ್ವಿಘ್ನ nir-vinda. = ನಿರ್ವೇದ. (Āpr. 5, 96).

ನಿರ್ವಿಭವ nir-vibhava. Devoid of substance or wealth, etc. (Bp. 51, 18).

ನಿರ್ವಿರಲ nir-virala. Having no interstices (Bp. 61, 44).

ನಿರ್ವಿವಾದ nir-vivāda. Absence of contention or controversy. (My.).

ನಿರ್ವಿಶೇಷ nir-viśēsha. Absence of difference;—showing no difference, without distinction; indiscriminate (Kāvy. V, 57); without any specification (ಅವಿಶೇಷ Śmd. 123).

ನಿರ್ವಿಶೇಷಶಬ್ದ nirviśēsha-śabda. A term which does not specify (the quantity, etc., Śmd. 123).

ನಿರ್ವಿಷ nir-viṣa. Without venom, poisonless; innocuous (Śmd. 224; Bp. 13, 4).

ನಿರ್ವಿಷಯ nir-viṣaya. Not attached to any object; separated from, or not attached to, sensual objects (Bp. 61, 43).

ನಿರ್ವೀರ nir-vīrē. A woman whose husband and children are dead.

ನಿರ್ವೀರ್ಯ nir-vīryē. = ನಿರ್ವೀರಿ. (ಕತಿ ಪುತ್ರರಿಲ್ಲದವ Mr. 303).

ನಿರ್ವೃತ್ತಿ nir-vṛtti. = ನಿವೃತ್ತಿ. Complete satisfaction, bliss, happiness; final emancipation. (Āpr. 9, 37).

ನಿರ್ವೃತ್ತಿ nir-vṛtta. Finished, completely done, accomplished.

ನಿರ್ವೃದ್ಧ nir-vṛddha. Not growing old, always young (Bp. 61, 44).

ನಿರ್ವೇಗ nir-vēga. Without violent motion or impetuosity, not waving, quiet, calm. (Ūpr. 2, after 24).

ನಿರ್ವೇದ nir-vēda. Disgust, satiety. 2, *despondency, self-disparagement*; grief, sorrow (ಬೇದ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ Mr. 455). 3, one of the sañcāribhāvas (Kāvy. IV, 2, 16).

ನಿರ್ವೇಶ nir-vēśa. Entering into; gaining, obtaining. 2, *wages, hire*. 3, payment; expiation, atonement. 4, *enjoyment, enjoying* (ಉಪಭೋಗ, ಭೋಗ Mr. 457).

ನಿರ್ವೇಶನ nir-vēśana. = ನಿರ್ವೇಶ. (ಭೋಗ Mr. 514, one MB. ನಿರ್ವೇಶ).

ನಿರ್ವ್ಯಗ್ರ nir-vyagra. Not bewildered or distracted; not agitated or alarmed; steady (Ūpr. 3, after 97); not eagerly engaged in (Kāvy. III, 1, A, 12).

ನಿರ್ವ್ಯಥನ nir-vyathana. A chasm, a hole. 2, freedom from pain.

ನಿರ್ವ್ಯಸನ nir-vyasana. The state of being unconcerned or careless (My.).

ನಿರ್ವ್ಯಕುಲ nir-vyākula. Not troubled or disquieted, calm. (Ūpr. 1, 91).

ನಿರ್ವ್ಯಜ್ಞ nir-vyāja. Without deceit, candid, honest, plain, exact (Ūh. v. 98. 200); honesty, etc. (Śmd. 188); without a pretext. 2, without a cause or reason (My., not Sk.).

ನಿರ್ವ್ಯವಾರ nir-vyāvāra. Without employment or business, unoccupied.

ನಿರ್ವ್ಯಥ nir-vyūtha. = ನಿರ್ಯುತ. (G.).

ನಿರ್ಹರಣ nir-harāṇa. = ನಿರುಹರಣ. Taking forth or out, rooting up, taking away, removing.

ನಿರ್ಹಾರ nir-hāra. = ನಿರ್ಹರಣ. Extracting, extraction; rooting up, destruction; carrying away or out; taking away, removing.

ನಿರ್ಹಾರಿ nir-hāri. Diffusely fragrant.

ನಿರ್ಹೇತುಕ nir-hētuka. Causeless, reasonless. (Ūpr. 3, 65).

ನಿಲ್ nil. = ನಿಲು, ನಿಲ್ಲ. Not to walk, to stand still; to stand; to stand up; to cease to go on, to stop; to continue in a place, to stay; to be; to wait; to remain, to be left as a remainder;—to stand or last, to continue unimpaired, as colour;—to stand, to remain fixed or without injury, as the garbha; to remain, as life; to cease, to come to an end, as rain; to cease, not to occur again, as pregnancy, etc.; to make an interruption in one's work, to rest;—to endure, to be able to resist unimpaired, as the force of a blow, etc. (ಗತಿಮುಕ್ತಿ Śmd. Dh.; ಇಂ Śmd. 6. 135. 174 Cm.; ನೆಲಗೊಳ 24. 70 Cm.; ನೆಲಸು 65. 122; ತಡೆ 150; My. as ನಿಲ್ಲ; T. ನಿಲ್, ನಿರ್; M. ನಿರ್; Tē. ನಿಲು; cf. ನೆಲೆ). P. ps. ನಿಲ್ಲು, ನಿನ್ನು (Śmd. 281). ನಿರ್! (272), ನಿಲರ್ (174), ನಿಲೆ (65. 70. 135), ನಿಲ್ಲುಂ (258), ನಿಲೈ (408), ನಿಲ್ಲುದು (258 Cm.), ನಿಲ್ಲದೆ (150), ನಿಲ್ಲದೆ (291). ಬೆನ್ನೊಳ ನಿಲ್ಲಂ ಗಾಣ್ಣೇವಿ (288). ಗಿರಿಯುಂ ಕರಿಯುಂ ನಿಲ್ಲದೆ ಪದುಮುಖದ ಕೋಡುಮ್ ಆತನ ವಾಕ್ಯಂ (291). ನಿನ್ನು ಇದವ (ಉದ್ಭವಾನು, ಸಮುಕ್ತಿಕ Hlā.). ನಿನ್ನಂ (ಸಮುಕ್ತಿಕ Mr. 246). ಮುಂಡೊಳ ನೈವಗಿ ನಿನ್ನು ಸೇವೆ ಮಾಡ್ವಿ ದೊಮ್ಮೆಗಳು ಪಾಂಡಾಲಿಕೆಗಳು ಪುತ್ರಿಕೆಗಳಕ್ಕುಂ (204). ನಿನ್ನ ಗೆರೆ

(ಲಘು 364). ನಿನ್ನುದು (ಕುಪ್ಪಿತ 453). ನಿನ್ನುದು (ಅಮೃತ 511). ನಿನ್ನುತು (Bp. 37, 50). ತನೆ ನಿಲುಲು ಪ್ರಹೃಹ (180). ನಿನ್ನ ಬಸುಡು (ಕೃಪಿಣಿ Nn. 85; Mr. 484). ದೇಶಗನಾಗಿ ನಿಲ್ಲನಂ (J. 28, 20). ಅವನು ಸಂಕಟಂ ನಿನ್ನಗೆ? ನಿಲ್ಲಜ, ನಿಲ್ಲಜ! (Śmd. 139). See Śmd. 6. 24. 153. 281; Ūh. vs. 131. 140. 147. 150; Ūpr. 1, 111. 136; 4, 47; 8, after 4; Bp. 12, 47; 14, 7. 21; 18, 55; 32, 28; 37, 27; 39, 62; 42, 28. 87; 48, 26; 45, 34; 54, 12. 36; 86, 38; Bb. 1, 10, 34; 2, 13, 11. 37. 89. 46; Rāy. 5, 21. 129; 8, 112; J. 15, 3; 26, 4; 28, 26. 38. 35. 36; 31, 28; Rām. 1, 14, 1. — ನಿಲ್ ನಿರ್. rep. (Bp. 26, 30). — ನಿಲೆ ನುಡಿ. To tell to stand or stop (Abh. P. 7, after 21). — ನಿನ್ನ ದಿಕೆ. -ಅದಿಕೆ. Authority, proof (ಸನ್ನ ಪವಣಂ Bhn. 46).

ನಿಲ nila. 1. = ನಿಲು. Standing. 2, that stands upright: the side-post of a door (My.; T. ನಿಲೈ). 3, remainder; balance; arrears (Tē. ನಿಲವೆ; T. ನಿಲುವೈ; M. ನಿಲವೆ). ನಿಲವಿಲ್ಲದೆ ಹಲದಿನ್ನ ಹೊಲದ ಉಕ್ಕಿ; ನಿಲ ನೋಡಿ ಸಂಸಾರ (Prv.). — ನಿಲಕಡೆ. = ನಿಲಗಡೆ, ನಿಲು. Standing; attitude (see Mr. s. ತ್ರಿಧಂ). 2, cessation: leisure (My.). 3, waiting: patience, composure (My.). ನಿಲಕಡೆಯಿಲ್ಲದವನಲ್ಲಿ ಉಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ (as a mendicant, etc.), ಇದ್ದ ಹಲ್ಲು ಉದುರಿಸಿ ಕೊಡ್ತಿ (Prv.). — ನಿಲಗಡೆ. = ನಿಲಕಡೆ. (My.). — ನಿಲದಾಕೆ. = ನಿಲ No. 3. ನಿಲದಾಕೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗೊಲ್ಲಮಿಡ್ವಿನಿನ್ನ ಪಟ್ಟು ತಿನ್ನ (Prv.).

ನಿಲ nila. 2. = ನೆಲಹು, etc. (My.).

ನಿಲಕಿಸು nilakisu. = ನಿಲಿಕಿಸು, ನಿಲುಕಿಸು. To cause to come within reach, to make reachable (My.). 2, to cause to stretch one's self (My.). 3, to come within reach (My.).

ನಿಲಕು nilaku. = ನಿಲುಕು, etc. (My.). ನಾಲಿಗೆಗೆ ನಿಲಕದ ಹಾಗಿದ್ದರೆ (B. 3, 31). ಆತನ ಕೈಯ್ಗೆ ನಿಲಕದ್ದದಿನ್ನ (3, 44).

ನಿಲಯ ni-laya. Lying or settling down; hiding one's self. 2, a dwelling, an abode, a residence.

ನಿಲಯವಾನ್ nilaya-vān. (ನಿಲಯವನ್ನ). The householder who performs the domestic rites (ಗೃಹಮೇಧಿ, ಗೃಹಸ್ಥ Mr. 242).

ನಿಲವು nilavu. (Śmd. 247). = (ನಿಲ), ನಿಲುವು. 1. Standing (Śiv. 2, 101). 2, position, state, condition (Bp. 51, 25; Rām. 3, 6, 38). 3, height, as that of a man, a tree, etc.; high (ಉನ್ನತ, ಉದ್ದ G.; My.; Bp. 19, 29). 4, = ನಿಲ 1, No. 2 (My.). 5, = ನಿಲ 1, No. 3 (My.). 6, cessation: leisure (My.; see Prv. s. ನಿಲ 1). ಕರಡಿಗಳು ಅಯ್ಯೋನು ನಿದಿಮ, ಮೂರು ಗೇಣು ನಿಲವು (B. 3, 108). ತೋಳ ಸುಮಾರು ಎರಡುನರೆ ಪುಟ ನಿಲವಾಗಿಯೂ ಮೂರುನರೆ ಪುಟ ನಿದಿವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ (5, 252). 7, a resting place; a seat, a place of abode; an apartment in a house (ಸಂಸ್ಥಾನ, ಸನ್ನಿವೇಶ Hlā.; ಸಂಸ್ಥಾನ Mr. 461; J. 8, 2). ಮನೆಯ ನಿಲವು (ಕಾಡುನರ, ಪ್ರಕೋಪ Mr. 201). — ನಿಲವಂಗಿ. -ಅಂಗಿ. = ನಿಲವಂಗಿ. A garment of a person's own height, a long, loose garment (My.). — ನಿಲವುಗಡಿಸು. -ಕಡಿಸು. To destroy one's standing, position, etc. (J. 2, 12).

ನಿಲಿ nili. An abbreviation of the P. p. ನಿಲಿಕೆ of ನಿಲಕು. — ನಿಲಿ ನಿಲಕು. rep. (Bp. 31, 5; 60, 29).

ನಿಲಕಿಸು nilikisu. = ನಿಲಕಿಸು, etc. (Bp. 47, 59; My.).

ನಿಲಿಕು niliku. = ನಿಲಕು, etc. See ನಿಲ ನಿಲಕು.

ನಿಲಿಮ್ಪು ni-limpa. = ನಿಲಿಮ್ಪು. A god, a deity (Mr. 8; Bp. 10, 88).

ನಿಲಿಮ್ಪುನಿಲಯ nilimpa-nilaya. Heaven (ಬರ್ದಿಲಿ C't. II, 62).

ನಿಲಿಸು nilisu. = ನಿಲಿಸು. To cause to stand, stop, cease, stay, etc. ನಿಲಿಸಿದವಂ or ನಿಲಿಸಿದವಂ (Smd. 276). ನಿಲಿಸುವರ್ಥಂ (ನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ 394 Cm.). See Upr. 6, after 28; Bp. 16, 9; 18, 11; 22, 14; 28, 42; 32, 22; 40, 40; 42, 20, 28; 45, 12; 47, 58; 50, 12, 21; 51, 3, 31; 53, 14; 59, 13, 55; ಹಾ; Bh. 1, 8, 9; Rāv. 6, after 11; J. 5, 25, 43; 28, 54; 29, 32; Rām. 1, 14 sum.

ನಿಲು nilu. 1. = ನಿಲ, etc. ನಿಲುವೆ (Bp. 44, 9). — ನಿಲು ನಿಲ. rep. (Bp. 17, 11). — ನಿಲು ನಿಲ್ಲ. (Bp. 9, 31).

ನಿಲು nilu. 2. = ನಿಲ 1. — ನಿಲುಕಡೆ = ನಿಲಕಡೆ. Patience, composure (ತಾಳುವದು S'm. 113; My.). 2, cessation: leisure (My.). — ನಿಲುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A staring condition of the eye (My.). — ನಿಲುಗನ್ನಡಿ. -ಕನ್ನಡಿ. A full length mirror (My.; Tē.). — ನಿಲುಗವ್ವು. -ಕವ್ವು. A post or pillar that is standing (My.). — ನಿಲುಗವ್ವುಳಿ. -ಕವ್ವುಳಿ. A cumley that reaches to the feet (My.). — ನಿಲುಪಯಣ. Cessation of a journey (ನಿರ್ಯಾಣ, ಉಪ್ಪಯಣ Nn. 79, 90).

ನಿಲುಕಿಸು nilukisu. = ನಿಲಕಿಸು, etc. (My.).

ನಿಲುಕು niluku. = ನಿಲಕು, ನಿಲಕು, ನಿಲ್ಲು, (ನಿಕ್ಕು). To stretch one's self (Bp. 3, 10; My.; see s. ನಿಕ್ಕುಳಿಸು); to stretch one's self or one's limbs, from fatigue, etc. (Bp. 32, 25; 38, 16; 59, 20); to be extended to one's full height, to reach, so as to obtain something, etc., to stand upon one's tiptoes (My.; Bp. 26, 30; 42, 3; Rām. 3, 8, 69; 6, 14, 25; J. 8, 19); ನಿಲುಕಿದರೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಕೂತರೆ ಸಿಕ್ಕು ತೇ? (Prrv.);—to rise up to, to rush up to or at (Bh. 3, 13, 27). 2, to come or be within reach, to be reachable (My.). ಅದು ನನಗೆ ನಿಲುಕು ವದಿಲ್ಲ (it is not within my reach, My.). ಗೊನೆಗಳು ದಾಯೆಗೆ ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲ (B. 2, 16). ಕಣಿಕೆ ನನ್ನ ಕೆಮ್ಮೆ ನಿಲುಕುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ (2, 19). ಸಾರವಾನನ ಕಾಲು ಅವನಿಗೆ ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲ (4, 181). 3, to come within the reach of, or in contact with, something. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ದೋಷಗಳಿಗೂ ನಿಲು ಕದನ್ನ ಪರಮೇಶ್ವರನು (B. 4, 89). 4, to apply one's self to, to begin. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಲುಕಿದನು (My.). 5, to apply one's thoughts unto (Bh. 4, 6, 26). — ನಿಲು ಕು ನಿಲುಕು. rep. (Bp. 26, 30).

ನಿಲುಮ್ಮು nilumbu. 1. (Smd. 48). = ನಿಸುಮ್ಮು. To heap up, to heap together, to amass (ಪುಂಜ ಕರಣ Smd. Dh.). 2, to crowd (v. i.), to swarm, to be numerous (Rāv. 1, after 135; 2, after 8; Sāv. 2, after 42; 2, 47). 3, to coil, as a serpent (Rāv. 5, after 55). See s. ಕುಪ್ಪಳಿಸು 1.

ನಿಲುಮ್ಮು nilumbu. 2. = ನಿಲುವು 2. To jump, to caper. See ಕುಪ್ಪಳಿಸು 1 & 2.

ನಿಲುವಿಕೆ niluvikē. Standing. 2, = ನಿಲವು No. 3, height, tallness. ನಿಲುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 39). ಯಾವನಾದರೂ ಎತ್ತರವಾದ ನಿಲುವಿಕೆಯ ಮನುಷ್ಯನು (4, 65).

ನಿಲುವು niluvu. 1. = ನಿಲವು, etc. (Sāv. 1, after 81; My.; ಎತ್ತರ, ಸ್ಥಲ G.). ಹುಲಿಗಳ ನಿಲುವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎರಡು ಎರಡು ವರೆಗೆ ಮೊದಲಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 4, 85). — ನಿಲುವಂನಿ. = ನಿಲವಂನಿ (My.). — ನಿಲುವು ಬೀರು. To fall into, i. e. entering, the standing (of oorn, i. e. entering or hiding in standing oorn). ತುಡುಗ ಅವನ ಗವ ಗವ ತಿನ್ನು, ಹೊಲ ಕಾಯುವವರ ಸುದ್ದಿ ಕಣ್ಣ ಕೂಡಲೆ ಹೋರದ ನಿಲುವು ಬಿದ್ದು, ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (B. 3, 22).

ನಿಲುವು niluvu. 2. = ನಿಲುವು 2. (Bp. 32, 37; 52, 42).

ನಿಲ್ಕು nilka. = ನಿಕ್ಕು, q. v.

ನಿಲ್ಕು nilku. = ನಿಲಕು, etc. (Upr. 7, 108; Grj. 5, 49).

ನಿಲ್ಕು niltu. P. p. of ನಿಲ, q. v.

ನಿಲ್ಲಿಸು nillisu. = ನಿಲಿಸು. (My.; Si. 91. 288. 393; B. 4, 13, 80. 104. 121. 134).

ನಿಲ್ಲಿಸುವಿಕೆ nillisuvikē. Placing, etc. (Si. 284).

ನಿಲ್ಲು nillu. = ನಿಲ, q. v. (C.; B. 4, 195; J. 28, 45; Bp. 12, 12; 26, 28). P. pa. ನಿಲ್ಲು (My.), ನಿಲ್ಲು (C.; B. 2, 47; 3, 11, 38), ನಿಲ್ಲು. ನಿಲ್ಲುತು (Bp. 11, 47), ನಿಲ್ಲು (My.), ನಿಲ್ಲುತು (My.). ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲ ಪಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಿ ಕುಣ್ಣಿ (ಪಲ್ಲು, etc. Si. 91). ಹೊಲ ನಿಲ್ಲು ಹೋದ ಮುದಕಯ್ಯನವರು (ನಿಕ್ಕಲೆ 188). ನಿಲ್ಲು ಹೋದ ಗಾಳಿ (ನಿರ್ವಾಣ, ಗತಾನಿಲ 380). ನಿಲ್ಲುತು (Bp. 20, 13). ನಿಲ್ಲುವ, ನಿಲ್ಲುವದು, ನಿಲ್ಲುತೇನೆ, ನಿಲ್ಲುತೇನೆ (My.). ನಾಲ್ಕತ್ತು ಅಯ್ಯತ್ತು ವರುಷದ ಹಿನ್ನೆ ಭಾಗವತದ ಪುಸ್ತಕವು, ನೂರೂ ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯತ್ತು ನೂರೂ ಅಯ್ಯತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ನಿನ್ನಾಗಿದ್ದು, ಹೊತ್ತಿಗೆ ದೊರೆ ಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 4, 208). ನಿಲ್ಲದಿರುವ ಮಲ್ಲನ ಸಂಗಡ (to a malla who is in too great a hurry to give an answer) ಕಲ್ಲು ಹೊತ್ತೀಯಾ? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ನಿಲ್ಲು ರಾದಿದ ಗುಲ್ಲು ಮಾಡಿ, ಕೊಲ್ಲಿಸಿ ಕೊಡ್ತೆ. — ನಿಲ್ಲು! ಎಂದರೆ ಹಲ್ಲು ಕೆಳಮದು, ಗುಲ್ಲು ಮಾಡಿದ (Prrv.). — ನಿಲ್ಲರು. 1. = ನಿಲ್ಲರು. 3rd pers. plural imperf. They stood. — ನಿಲ್ಲರು. 2. = ನಿಲ್ಲರು. ನಿಲ್ಲರಗೊಡು (B. 5, 187). — ನಿಲ್ಲರಿಸು. (-ಇರಿಸು). To cause to stand, to place, etc. (Bp. 27, 11, 12; Rām. 4, 4, 6; 6, 40, 7). — ನಿಲ್ಲರು. ಇರು To stand, to remain, etc. (Bp. 27, 31; B. 5, 132). — ನಿಲ್ಲ ಗೊಡಿಸು. -ಕೊಡಿಸು. To allow to stand, etc. (B. 4, 45). — ನಿಲ್ಲು ನಿಲು. rep. (Bp. 44, 9). — ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು. rep. (Bp. 21, 40; 22, 33).

ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ nilluvikē. Standing, etc. (Si. 288).

ನಿವರಿಸು nivarisu. To become conspicuous (for good or evil qualities, Rām. 3, 5, 3; 6, 53, 99; Mhr. ನಿವರಿಸೇ, ನಿವರಿಸೇ).

ನಿವರಿಸು nivarisu. To cause to pass the hand gently over, etc.

ನಿವರು nivaru. To pass the hand gently over, to stroke or rub gently (My.; Tē. ನಿಮರು, ನಿವರು. ನಿಮರು; cf. ನಿವು 2, ನೇವರಿಸು).

ನಿವರ್ತಕ ನಿ-vartaka. Completing, finishing, causing to cease (Bp. 55, 19); turning back; returning; retreating, retiring; desisting from; ceasing.

ನಿವರ್ತನ ನಿ-vartana. (also ನಿವರ್ತನೆ, My.). Accomplishment, completion;—turning back; ceasing, not happening;

desisting from; repenting;—causing to come back or return. See ಮುಗುಧ.

ನಿವರ್ತಿ ni-varti. = ನಿವೃತ್ತಿ. See ಅ.

ನಿವರ್ತಿಸು ni-vartisu. To turn away, to drive back, to repel; to leave off, to desist from, to remove (My.). 2, to turn back; to disappear, to cease; to be removed. ಕಪಿಧ್ವಜಂ ನಿವೃತ್ತಿಸುತ್ತುಮರೆ (Śmd. 280).

ನಿವರ್ತಣಿ ni-varhaṇa. = ನಿವರ್ಹಣ. Throwing down; destroying; removing; destruction, eradication, extirpation.

ನಿವಸನ ni-vasana. 1. A dwelling, a habitation, a house (ಮನೆ Mr. 194).

ನಿವಸನ ni-vasana. 2. Putting on clothes; clothes, raiment. 2, an under garment. See ಶಬ.

ನಿವಸನೋದ್ವಹನ ನಿವಾಸಾನ-udvahaṇa. Raiment at weddings. See ತರಣ್ಣು.

ನಿವಹ ನಿ-vaha. Bringing near; a multitude, a quantity, a heap (Bp. 35, 6; 36, 38; 46, 53; 52, 41; Śm. 118).

ನಿವಳಿತ ನಿ-valita. ನಿವಲಿತ. Moved, waved (Āpr. 8, after 24).

ನಿವಳಿಸು ನಿ-valisu. (= ನಿವಾಳಿಸು). To wave (a burning lamp, Āpr. 3, after 102).

ನಿವಾಳು. = ನಿವಾಳು, etc. (My.).

ನಿವಾಡ ನಿ-vāḍa. Settlement, decision (Mhr. ನಿವಾಡಾ). See Bp. 45, 26; 50, 38; 53, 52; Rām. 3, 7, 39.

ನಿವಾತ ನಿ-vāta. Inaccessible to the wind, not reached by the wind, calm. 2, a place sheltered from the wind, a sheltered spot, an asylum. 3, an impenetrable coat of mail. 4, N. of a demon.

ನಿವಾತಕವಚ ನಿ-vāta-kavaṇa. A class of Dānavas or Rākshasas (J. 13, 19).

ನಿವಾತ ನಿ-vāpa. Pouring out; scattering; seed. 2, an oblation or offering of water, etc. to the manes of deceased parents or relatives (see ಪ್ರೇತತರ್ಪಣ).

ನಿವಾರ ನಿ-vāra. = ನಿವಾರಣ. (Bp. 12, 47; see ಅ.).

ನಿವಾರಕ ನಿ-vāraka. Keeping off, warding off, removing. (My.).

ನಿವಾರಣ ನಿ-vāraṇa. (ನಿವಾರಣೆ). Keeping back or off, warding off, averting; preventing, hindering, impeding, stopping, checking, interdicting, prohibiting, suppressing. See Śmd. 393; Bp. 3, 68; B. 4, 63; 5, 20; ಜ್ಯಾಘಾತ, ತರ್ಪಣ, ಮಾಣ, ಸೂಚ್ಯ.

ನಿವಾರಿಕೆ ನಿ-vārikē. = ನಿವಾರಣ. (G.).

ನಿವಾರಿತ ನಿ-vārita. Hindered, prevented, checked, forbidden, etc. (Bp. 41, 6; Rāv. 10, after 1).

ನಿವಾರಿಸು ನಿ-vārisu. To keep back or off, to ward off, to avert, to prevent, etc. See Grj. 10, after 61; Bp. 2, 20; 22, 29, 40; 28, 60; 37, 37; 50, 76; Rāv. 1, after 79; J. 14, 7; ಪೂಜ.

ನಿವಾಸ ನಿ-vāsa. = ನಿವಸನ 1. (ಮನೆ Nn. 91; Mr. 194; Bp. 28, 48; 35, 53; 37, 34).

ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ ನಿ-vāsa-sthāna. A place of residence (J. 10, 6).

ನಿವಾಸಿ ನಿ-vāsi. Dwelling, residing; an inhabitant (Bp. 37, 21; My.; B. 3, 110).

ನಿವಾಸಿಸು ನಿ-vāsisu. To dwell, to reside (My., occasionally).

ನಿವಾಳಿ ನಿ-vāli. The act of waving (a thing, as boiled rice, salt, pepper, a lamp, a weapon, blood, a sheep's or buffalo's head, etc., etc.) downwards in front of a person

or persons, or of the goddess Kālī, either to ward off or remove any evil or to create a feeling of satisfaction or pleasure, etc. (Grj. 10, after 79; J. 31, 14; My.; Tē. ನಿವಾಳಿ, ನಿವಾಳಿ). ನಿವಾಳಿಗೆ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆ (for wicks) ಕಡೆಗೆ ಅದರ ದಿವಾಳಿಗೆ ಎನು ಮಾಡ್ಯಾನು? (Prv.). — ನಿವಾಳಿ ತೆಗೆ. = ಇದಾದೆಗೆ, ನಿವಾಳಿ ಮಾಡು. (My.). — ನಿವಾಳಿ ಮಾಡು. = ನಿವಾಳಿಸು. (My.). ನಿವಾಳಿ ಮಾಡೋಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ದಿವಾಳಿಯಾದ (Prv.). — ನಿವಾಳಿಯ ಚೂಮ್ಮಿ ದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ನಿವಾಳಿಸು ನಿ-vālisu. = ನಿವಳಿಸು. To wave (a thing) slowly downwards (in front of etc.), to perform nivāli (Grj. 10, after 79; Bp. 4, 6; 39, 6; 43, 20; J. 22, 7; My.). ಯುದ್ಧಪ್ರಯಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಅರತಿಯನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿ ಬೆಳಗುವಿಕೆ (ಲೋಪಾಧಿಸಾರ, ಅಪ್ರಭೃದ್ವಜನೀ ರಾಜನಾಂಧಿ Śi. 291; cf. ನಿರಾಜನು).

ನಿವಾಳಿಸುಹ ನಿ-vālisuha. = ನಿವಾಳಿ. ಶಸ್ತ್ರಧರಣ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ಪರಿವಾರ ಕೆಯ್ಯುಗಳ ನಿವಾಳಿಸುಹ (ಲೋಪಾಧಿಸಾರ Nr.).

ನಿವಿತ ನಿ-viḍa. (ni-vila). = ನಿವಿಡ. Without interstices, close, contiguous, tight, compact, thick, crowded, impervious, dense, full.

ನಿವಿಡಿಣ ನಿ-viḍiṣa. = ನಿವಿಡಿಣ.

ನಿವಿಡಿಣ ನಿ-viḍiṣa. = ನಿವಿಡ, ನಿವಿಡಿಣ. Without interstices, etc.

ನಿವಿಷ್ಟ ನಿ-viṣṭa. Entered; seated; fixed on, intent upon. (Bp. 38, 51).

ನಿವಿಸ ನಿvisa. Tbb. of ನಿವಿಸ (Śm. 18).

ನಿವಿಸು ನಿvisu. (fr. ನಿಭ). To disguise (Āpr. 6, 78).

ನಿವೀತ ನಿ-viṭa. Wearing the sacrificial thread round the neck (ಜನ್ನಿವಾರಮಂ ಕೊರಲರಿಕ್ಕುವದು Mr. 255). 2, that thread so worn. 3, a wrapper, a mantle, a veil (see ಪ್ರಾವೃತ).

ನಿವೀತಿ ನಿ-viṭi. Wearing the sacrificial thread round the neck (Sk.). 2, that thread so worn (My.).

ನಿವೃತ ನಿ-vṛita. Surrounded, enclosed. 2, = ನಿವೀತ No. 3.

ನಿವೃತ್ತ ನಿ-vṛitta. Returned; returning; turned back; gone, vanished; ceased, refrained from, abstained; prohibited; abstaining, abstracted or abstained from this world and its acts;—finished, completed.

ನಿವೃತ್ತಿ ನಿ-vṛitti. = ನಿವೃತಿ, ನಿವರ್ತಿ. Return; disappearance, ceasing, cessation, abstaining from action, inactivity;—leaving off, desisting from; resigning; abstinence; rest; cessation from worldly concerns and engagements. 2, felicity, bliss, beatitude. See Āpr. 4, after 18.

ನಿವೃದ್ಧಿ ನಿ-vṛiddhi. Great increase or growth (P. o. r. ನಿವರ್ಧ). See ಬೇಳೆ.

ನಿವೇದಕ ನಿ-vēdaka. Communicating, relating, telling (adj.). (Āpr. 2, 90; 9, 17).

ನಿವೇದನ ನಿ-vēdana. Making known; communication, announcement; information. (My.);—delivering, offering; an offering or gift to men or idols. (My.). See ಅತ್ಯ.

ನಿವೇದಿತ ನಿ-vēdita. Made known, announced, told;—presented, given. See Āpr. 6, after 18; Bp. 38, 8; Rāv. 10, after 1.

ನಿವೇದಿಸು ನಿ-vēdisu. To make known, to tell, to state (Āpr. 3, 62; 6, after 25). 2, to present, to offer (Bh. 1, 10, 4).

ನಿವೇದ್ಯ ನಿ-vēdya. To be communicated; fit to be reported. 2, an oblation, a gift of food to an idol. (Āpr. 6, 104).

ನಿವೇಶ ನಿ-vēśa. Entering; settling in a place; a settlement; a dwelling-place, a house (Sk.; My.); a halting place, a camp.

ನಿವೇಶನ ni-véšana. = ನಿವೇಶ. Entering, etc.; a habitation, an abode, etc.; building ground (My.; Si. 113).
 ನಿವೇಶಿತ ni-véshita. Made to enter; entered; placed in or upon. (Üpr. 2, after 56).
 ನಿಶ niś. = ನಿ, etc.
 ನಿಶ niśa. Night.
 ನಿಶತ ni-śātha. = ನಿಶತ. Not false, candid, honest; honesty, sincerity; N. (J. 7, 2).
 ನಿಶತೆ ni-śāthē. Truth, honesty. See ಅತಿವಿಶಿಷ್ಟ.
 ನಿಶತಣಿ ni-śāraṇa. Killing, slaughter.
 ನಿಶಾ niśā. = ನಿಶಾ. Intoxication (My.; Mhr.). 2, = ನಿಶಿ. — ನಿಶಾಪೀಠ. A man who takes any intoxicating substance (My.).
 ನಿಶಾಕರ niśā-kara. The night-maker: the moon.
 ನಿಶಾಕಾಂತ niśā-kānta. The moon (Rā. 11, 10).
 ನಿಶಾಚರ niśā-čara. Moving about by night. 2, the moon (ಮೃಗಾಂಕ, ಚಂದ್ರ Nn. 23). 3, a thief (ತಸ್ತುರ, ಕಳ್ಳ, ಕಳ್ಳಬಣ್ಣ 23). 4, an owl (ಫೋಕ, ಗೂಗೆ 23). 5, a kind of owl (ಪಾಲ್ಪ ಕೈ, ಪಾಲ್ಪವಕ್ಕಿ 23). 6, a vicious snake (ಬುಗ್ಗಾಹಿ, ಕತ್ತಿರಸರ್ಪ 23). 7, a kind of sheat-fish (ಪಾಠೀನ, ಮಾನ್ 23). 8, a fiend, a rākshasa (ದನುಜ, ರಾಕ್ಷಸ 23). See Prv. a. ಒಶಾಚ.
 ನಿಶಾಚರಿ niśā-čari. A female rākshasa (J. 2, 58).
 ನಿಶಾಚೂರ್ಣ niśā-čūrṇa. A black powder (V. 9, 110).
 ನಿಶಾಟ niśā-aṭa. A demon (Abb. P. 13, 66); an owl. — ನಿಶಾಟದಲ್ಲಣ. -ತಲ್ಲಣ. Who causes demons to tremble: Vishṇu or Kṛishṇa (J. 18, 48).
 ನಿಶಾಟನ niśā-aṭana. An owl.
 ನಿಶಾತ ni-śāta. Sharpened, whetted, sharp.
 ನಿಶಾದರ್ಶಿ niśā-darśi. Seeing at night: an owl. (R.).
 ನಿಶಾದಿ niśā-ādi. = ನಿಶಾದಿ 1. The beginning of night, evening.
 ನಿಶಾನಾಥ niśā-nātha. = ನಿಶಾಪತಿ. (My.).
 ನಿಶಾನಿ niśāni. An ensign, a flag, a standard (My.; Mhr., H. ನಿಶಾಣ; Si. 84. 281. 293; B. 5, 136. 155).
 ನಿಶಾಂತ niśā-anta. 1. The end of night, break of day. (My.).
 ನಿಶಾಂತ ನಿ-ಶānta. 2. Quiet. 2, a house, a habitation.
 ನಿಶಾಪತಿ niśā-pati. The moon.
 ನಿಶಾಮಣಿ niśā-maṇi. The moon. (R.).
 ನಿಶಾಮನ ನಿ-ಶāmana. Seeing, sight; looking at, beholding; observing; hearing.
 ನಿಶಾರಣಿ ni-śāraṇa. Killing, slaughter.
 ನಿಶಾಸ್ತ್ರೈರಿನಿ ನಿಶā-svairipi. A harlot. ಫೀತಿಯಂ ನಿಶಾಸ್ತ್ರೈರಿನಿ ಫೋಗ ಬಿದ್ದಿ ಕವಿಯೋಲಿಯ ಮೌಕ್ತಿಕಪತ್ರಮೋ? (Lilv. 3, 4).
 ನಿಶಾಹ್ವೇ ನಿಶā-āhvē. Turmeric.
 ನಿಶಿ niśi. 1. (= ನಿಶಿ). Night (Mr. 65; My.).
 ನಿಶಿ niśi. 2. Together with, along with, accompanied by (My.; Mhr. ನಿಶೇಂ).
 ನಿಶಿಕರ niśi-kara. The moon (Mr. 86).
 ನಿಶಿಚರ niśi-čara. A thief (ಕನ್ನ ಗಳ Mr. 226).
 ನಿಶಿತ ni-śita. Sharpened, whetted, sharp, pointed (Bp. 39, 64); virulent, as poison (58, 67); penetrating, keen (59, 87).
 ನಿಶಿತತರ niśita-tara. Uncommonly sharp (Śā. 4, 19).
 ನಿಶಿವೈರಿ niśi-vairi. The sun (Mr. 34).

ನಿಶೀಫ ನಿ-śītha. The time of sleep, midnight.

ನಿಶೀಫಿನಿ ನಿ-śīthinī. Night.

ನಿಶೀಫಿನಿನಾಥ ನಿśīthinī-nātha. The moon.

ನಿಶುಮ್ಭು ನಿ-śumbha. N. of a Dānava (Bp. 47, 21).

ನಿಶುಮ್ಭುನ ನಿ-śumbhana. Killing, slaying.

ನಿಶೆ niśē. ನಿಶಾ = ನಿಶಿ. Night. 2, turmeric.

ನಿಶ್ಚಂಚಲಿ ನಿ-śāncāla. = ನಿಶ್ಚಂಚಲಿತ. (My.).

ನಿಶ್ಚಂಚಲಿತ ನಿ-śāncālitā. Unmoved, fixed, firm, steady (Bp. 24, 8).

ನಿಶ್ಚಯ ನಿ-śāya. = ನಿಶಯ 2, ನಿಶ್ಚಯ. Ascertainment, investigation, inquiry;—accurate or certain knowledge, a firm conviction;—*certainly, positiveness* (ನಿಶ್ಚಯ Kk. 79);—determination, resolution, final decision, settlement (ನಿಶ್ಚಿತ, ನಿಶ್ಚಯ Mr. 435; My.);—fixed intention, design, purpose. See ಕಡುಸರ್. ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಪಾತವೇ? (Prv.). — ನಿಶ್ಚಯಂಗಯ. -ಂಗಯ. To regard as decided, to fix upon, to settle (Abb. P. 14, after 81). — ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡು. To ascertain, to arrive at a certain decision (B. 5, 219); to make certain to the mind, to satisfy one's self by proof (5, 219; My.); to resolve (4, 56; My.); to appoint (My.).

ನಿಶ್ಚಯಿಸು ನಿ-śāyisu. = ನಿಶ್ಚಯಿಸು. (My.). To ascertain; to investigate; to settle; to come to a certain decision, to regard as decided (B. 2, 53); to determine, to resolve (B. 3, 97); to appoint (My.). ನಿಶ್ಚಯಿಸುದು (Śmd. 253).

ನಿಶ್ಚಯ್ಯು ನಿ-śāyau. = ನಿಶ್ಚಯಿಸು. (Bp. 27, 2; 28, 51; 43, 81; 58, 22; 57, 58; My.). ನಿಶ್ಚಯ್ಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ನಿಶ್ಚಿತ, ನಿಶ್ಚಯ Hlā.).

ನಿಶ್ಚಲ ನಿ-śāla. = ನಿಶ್ಚಲ, ನಿಶ್ಚಲ. Immovable, not moving, still, fixed, steady (ಚಲಿಸದೆ ಇದ್ದುದು Nn. 33). 2, not subject to motion or fluctuation, unchanging, invariable, unchangeable. 3, a mountain (ಅಚಲ, ವರ್ಷತ Nn. 46). 4, an ascetic (ಸಂಯಮ, ಯತಿ 46). 5, the earth (= Sk. ನಿಶ್ಚಲಾ; ಇತಿ, ಭೂಮಿ 46).

ನಿಶ್ಚಲಿತ ನಿ-śālatē. The state of being immovable, etc. (Śā. 4, 46).

ನಿಶ್ಚಲಾಂಗ ನಿ-śāla-aṅga. Having immovable limbs, firm-bodied, firm (Sk.); an immovable body (Śā. 2, 79).

ನಿಶ್ಚಲಿತ ನಿ-śālitā. Unmoved; unchanged; etc. (Grj. 4, 33; Bp. 16, 27; 85, 19. 36; 44, 87; 52, 27).

ನಿಶ್ಚಿತ ನಿ-śācita. = ನಿಶಿತ 2. Ascertained, settled, decided, established, certain (ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಶ್ಚಯ್ಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು Hlā.); certainty (Sk.; B. 4, 16). ನಿಶ್ಚಿತಂ, decidedly, positively.

ನಿಶ್ಚಿತನಾಮ ನಿ-śācita-nāma. A word known from customary usage (ರೂಢನಾಮ Śmd. 94).

ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ ನಿ-śācita-artha. = ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ. A fixed matter;—the ceremony of betrothing two persons in which the terms of the future marriage are settled, etc. (My.). 2, a man who has the firm conviction of getting something (Śā. 2, 117).

ನಿಶ್ಚಿತ್ತ ನಿ-śācitta. = ನಿಶ್ಚಿತ್ತ. Thoughtless, inconsiderate, careless, unconcerned. 2, free from solicitude, free from care or anxiety (Bp. 39, 17; 61, 44; My.). Fem. ನಿಶ್ಚಿತ್ತಳು (My.). 3, = ನಿಶ್ಚಿತ್ತೆ (Bp. 24, 34; 41, 15; 61, 54).

ನಿಶ್ಚಿತ್ತೆ ನಿ-śācittatē. = ನಿಶ್ಚಿತ್ತೆ. (Üpr. 7, 3).

ನಿಶ್ಚಿತ್ತೆ *niś-cintē*. Freedom from anxiety or solicitude, ease (My.; B. 3, 96). ನಿಶ್ಚಿದ್ರವನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ್ತೆ (Prv.).
 ನಿಶ್ಚೇತನ *niś-cētana*. Without consciousness; without reflection; unreasonable, (foolish); without animation. (Ūpr. 4, 58; Bp. 8, 18; 54, 14).
 ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟ *niś-cēṣṭa*. Motionless; powerless, helpless; incapable of motion or effort. (Bp. 86, 14).
 ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಾವಲಮ್ಬನ *niś-cēṣṭāvalambana*. Hanging down motionless. See ನಿವರಾ.
 ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತ *niś-cēṣṭita*. = ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟೆ. (Bp. 3, 25).
 ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿ *niś-cēṣṭi*. Motionlessness; incapability of motion or effort; want of power. See ಬದಲ್ಬ.
 ನಿಶ್ಚೈತನ್ಯ *niś-cāitanya*. Want of strength or power (My.).
 ನಿಶ್ವಾಸಿತ *niś-śvasita*. Breath having been drawn in, inspired (Sk.). 2, = ನಿಶ್ವಾಸಿತ (Ūpr. 3, 54).
 ನಿಶ್ವಾಸನ *niś-śvāsa*. Inspiration, inhaling; sighing (Sk.). 2, = ನಿಶ್ವಾಸನ (Ūpr. 3, after 82; 4, 40; 5, after 9; 5, 98; J. 14, 22).
 ನಿಶ್ವಾಸೋಚ್ಚಾಸನ *niś-śvāsa-uōcchvāsa*. Inhaling and exhaling (Ūpr. 4, after 76).
 ನಿಶ್ಯಂಕ *niś-śaṅka*. = ನಿಶಂಕ. (Śmd. 836; Bp. 58, 55; My.).
 ನಿಶ್ಯಂಕತೆ *niś-śaṅkatē*. = ನಿಶಂಕತೆ. (Bp. 16, 18). — ನಿಶ್ಯಂಕತೆ ವೆದಾ. -ವೆದಾ. To obtain freedom from fear, etc. (Śiv. 4, 58).
 ನಿಶ್ಯಂಕೆ *niś-śaṅkē*. = ನಿಶಂಕೆ, ನಿಶ್ಯಂಕೆ. (My.).
 ನಿಶ್ಯಬ್ದ *niś-śabda*. = ನಿಶಬ್ದ. (My.).
 ನಿಶ್ಯಲ್ಗ *niś-śalya*. = ನಿಶಲ್ಗ. (My.).
 ನಿಶ್ಯೇಷ *niś-śēṣa*. = ನಿಶೇಷ. (My.).
 ನಿಶ್ಯಾಸನ *niś-śvāsa*. = ನಿಶ್ವಾಸನ. (My.).
 ನಿಷ *niś*. = ನಿ, etc.
 ನಿಷಂಗ *ni-saṅga*. Union. 2, a quiver.
 ನಿಷಂಗಿ *ni-saṅgi*. A Bowman, an archer (ಬಿಲ್ಲಾಳು G.).
 ನಿಷಣ್ಣ *ni-saṇṇa*. Seated, sitting, perched, etc.; gone to. (Ūpr. 3, after 2).
 ನಿಷತೆ *ni-sat*. Sitting down; sinking down.
 ನಿಷದೈ *ni-sadyē*. A couch. 2, a market-place.
 ನಿಷದ್ವರ *niśat-vara*. Mud, mire.
 ನಿಷಧ *niśadha*. N. of a mountain. 2, N. of the kingdom of Nala; Nala (Rām. 3, 2, 17).
 ನಿಷಾ *niśa*. = ನಿಶಾ No. 1. (My.).
 ನಿಷಾದ *niśāda*. N. of a wild aboriginal tribe, described as hunters, fishermen, robbers, etc., a Hölēya (ಜನಗಮ, ಮುಷ್ಕಮ, ಹೊಲೆಯ Mr. 881; Bp. 57, 77). 2, the last note of the musical scale (Mr. 76, see ಸಪ್ತಸ್ವರ). 3, = ನಿಷದ್ವರ, mad, olay (Bp. 21, 27).
 ನಿಷಾದಿ *niśādi*. = ನಿಷಾದಿ 2. Sitting down or on. 2, an elephant-driver (ಬುದ್ಧಿಗಜವೇದಿಕಾಂ Mr. 247).
 ನಿಷಿಕ್ತ *ni-sikta*. Sprinkled, sprinkled or poured upon (Bp. 39, 68).
 ನಿಷಿದ್ಧ *ni-siddha*. Prohibited, forbidden, kept back, prevented, denied. (My.). ನಿಷಿದ್ಧನಾದ ವಸ್ತು ಅತುಡ್ಧವೆಂದರೆ ಕ ಸೂತೆ ಹಾತೆದ್ದು ಯಾಕೆ? (Prv.). See Prv. s. ಪ್ರಸಿದ್ಧ.
 ನಿಷೂದನ *ni-shūdana*. = ನಿಷೂದನ. (Sk.; My.).

ನಿಷೇಕ *ni-śēka*. Sprinkling, pouring upon or into; impregnation. 2, a ceremony performed before impregnation at the first menstruation (My.). 3, a ceremony performed upon impregnation (Sk.).
 ನಿಷೇಧ *ni-śēdha*. Prohibition, forbidding, keeping off or back, hindering, preventing; negation, denial (Śmd. 291); discontinuance (ದಾಧ, ಮಾಡಿಸುವುದು Nn. 64; ಮಾಡಿಸುವ 98); exception. — ನಿಷೇಧರೂಪ. The negative form of a verb (My.).
 ನಿಷೇಧಪರ *niśēdha-para*. Intent upon objection or denial (Kāvy. III, 3, B, 92).
 ನಿಷೇಧಿಸು *niśēdhisu*. To prohibit, to forbid (My.).
 ನಿಷೇವಣಿ *ni-śēvana*. Waiting on, serving, service, worship. (My.);—enjoying, using. See ಮರುನ್.
 ನಿಷೇವ್ಯಮಾಣ *ni-śēvyamāṇa*. Being waited upon, served, attended, etc. Feminine ನಿಷೇವ್ಯಮಾಣಿ (Ūpr. 3, after 50).
 ನಿಷ್ಯ *niśya*. = ನಿಶ್ಯ. A golden ornament for the neck or breast. 2, a weight of gold varying in value at different times. 3, gold. See Si. s. ಬೆಸೆ 1.
 ನಿಷ್ಯೂಕ *niś-śyūka*. = ನಿಶ್ಯೂಕ. Thornless; free from danger or trouble.
 ನಿಷ್ಯಪಟ *niś-śapaṭa*. Guileless, free from deceit or fraud. (My.). 2, guilelessness (My.).
 ನಿಷ್ಯಪಟನ *niś-śapaṭatana*. Guilelessness (My.; ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ G.).
 ನಿಷ್ಯಪಟಪ್ಥ *niś-śapaṭa-sṭha*. = ನಿಷ್ಯಪಟ No. 1. (My.).
 ನಿಷ್ಯಪಟಿ *niś-śapaṭi*. A guileless, candid person (My.).
 ನಿಷ್ಯಮ್ನ *niś-śampa*. Not shaking, motionless, immovable (Śmd. 251).
 ನಿಷ್ಯರ *niś-kara*. Taking away, removing; preparing, accomplishing. See ಉಪ-.
 ನಿಷ್ಯರುಣ *niś-karuṇa*. = ನಿಶ್ಯರುಣ. Pitiless, unmerciful, merciless, cruel.
 ನಿಷ್ಯರುಣಿ *niś-karuṇi*. A pitiless, unmerciful, cruel person (Bp. 4, 55; My.).
 ನಿಷ್ಯರ್ಮ *niś-karma*. Inactive. 2, sinless (Bp. 54, 20).
 ನಿಷ್ಯರ್ಮಿ *niś-karmi*. Sinless (Bp. 22, 60; 51, 27).
 ನಿಷ್ಯರ್ಷ *niś-karṣa*. Drawing out, extracting; extraction of the essence: the essence of a thing, chief point, main point. 2, ascertainment, certainty, decision, settlement. (My., as ನಿಷ್ಯರ್ಷೆ).
 ನಿಷ್ಯರ್ಷಿಸು *niś-karṣisu*. To ascertain, to determine, to settle (My.).
 ನಿಷ್ಯಲಿ *niś-kala*. Without parts, undivided, indivisible. (Bp. 7, 14; 51, 27; 61, 44; Śiv. 5, 24). 2, waned; impotent, barren; infirm.
 ನಿಷ್ಯಲಂಕ *niś-kalaṅka*. Stainless, spotless, sinless, without blemish. (Bp. 46, 76; 61, 44; Śiv. 5, 24; My.).
 ನಿಷ್ಯಲಂಕೇಂದು *niś-kalaṅka-indu*. The moon without spots (J. 15, 86).
 ನಿಷ್ಯಲಿ *niś-kalē*. An elderly woman past childbearing or in whom menstruation has ceased (ಹೊಲೆ ಕಡಲು Mr. 802). 2, absence of fine arts or skill in ನಿಷ್ಯಲಾತವರು (Bp. 58, 18).
 ನಿಷ್ಯಾಪಟ *niś-kāpaṭya*. Guilelessness (My.).
 ನಿಷ್ಯಾಪಟ *niś-kāma*. Free from desire; disinterested, unselfish;—absence of desire or lust (My.).

ನಿಷ್ಕಾಮಿ nish-kāmi. A person free from desire or lust (Śmd. 64; Bp. 44, 54; My.).

ನಿಷ್ಕಾರಣ nish-kāraṇa. Causeless; groundless (Čt. II, 121; Bp. 43, 15; B. 5, 180; My.).

ನಿಷ್ಕಾಸ nish-kāsa. Going out, exit. 2, a veranda. 3, *waning, disappearance*.

ನಿಷ್ಕಾಸಿತ nish-kāsita. = ನಿರ್ಕಾಸಿತ. Turned out, expelled. 2, gone forth or out. 3, reviled, reproached. 4, blown, expanded. See Mr. s. ಅವಕುಂಠಿತ.

ನಿಷ್ಕುಟ nish-kuṭa. The hollow of a tree (ಕೋಟರ, ಮರದ ಹೊಳಲು, ಹೊಳೆ Nn. 142). 2, a garden (or yard) attached to a house (ಸುತ್ತಿಲ್, ಹತ್ತಲ 142; ಹತ್ತಲ Mr. 480).

ನಿಷ್ಕುಟಿ nish-kuṭi. Large cardamoms.

ನಿಷ್ಕುಹ nish-kuha. The hollow of a tree.

ನಿಷ್ಕೃತಿ nish-kṛiti. Doing away, removing. 2, *expiation, atonement; compensation, discharge of a debt or obligation*.

ನಿಷ್ಕೇವಲ nish-kēvala. = ನಿರ್ಕೇವಲ. Belonging exclusively.

ನಿಷ್ಕ್ರಮ nish-krama. Going out, coming forth. 2, *any intellectual faculty*.

ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ nish-kramana. Going out or forth; exit. See ಜಲ, ತೋಡು. 2, the ceremony of taking a child out of the house for the first time to see the sun.

ನಿಷ್ಕ್ರಮಿತ nish-kramita. Caused to go out, driven out (ಹೊದಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡುವ G.).

ನಿಷ್ಕೃತ nish-kṛta. Purified by heat, free from impurities (Čpr. 4, after 75); burnished, made bright.

ನಿಷ್ಕೃತಿ nish-kṛti. An outcast, a barbarian, a *mlec̥cha*.

ನಿಷ್ಠ nish-ṣṭha. (= ನಿಟ್ಟು). Staying or being in or on, situated on, grounded on, fixed in; firm; intent on; devoted to, practising (My.); skilled in; believing in. 2, the state of being intent on, intention, aim, object (Śmd. 94).

ನಿಷ್ಠಾನ nish-ṣṭhāna. Sauce, condiment (ಅವ್ವಲಿ Mr. 215). See ಸರಡ್ಡ.

ನಿಷ್ಠಿತ nish-ṣṭhita. = ನಿಷ್ಠ. (Bp. 3, 78; 6, 16; 21, 5; 61, 43; J. 7, 14).

ನಿಷ್ಠೀವ nish-ṣṭhīva. Spitting, spitting out.

ನಿಷ್ಠೀವನ nish-ṣṭhīvana. Spitting, spitting out.

ನಿಷ್ಠುರ nish-ṣṭhura. = ನಿಟ್ಟುರ, ನಿಟ್ಟುರ, ನಿಷ್ಠುರ. Hard, rough, rugged; harsh, coarse, gruff, unkind, cruel, severe; contumelious (ಕಠೋರ, ಎಚ್ Nn. 11; ಕುಮುದ, ಕಠೋರ 29; ಪರುಷ, ತೀಕ್ಷ್ಣ 119; ಹೇಯ, ಕೋಪ 137; K&V. III, 1, A, 15). ಮುಷ್ಠಿನಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ನಿಷ್ಠುರಗುಣ ಬಿಡಲಾದಿ (Prv.). See Prv. s. ಮುನಿಸು.

ನಿಷ್ಠುರತನ nish-ṣṭhuratana. = ನಿಷ್ಠುರತೆ. (B. 4, 73; G. 348).

ನಿಷ್ಠುರತೆ nish-ṣṭhuratatē. Harshness, gruffness (of speech); coarseness; reviling, abuse (Sk.); severity (Grj. 9, after 88).

ನಿಷ್ಠುರತವ್ಯ nish-ṣṭhuratva. = ನಿಷ್ಠುರತೆ. (Sk.; My.).

ನಿಷ್ಠುರ ನಿ-ṣṭhūrā. = ನಿಷ್ಠುರ, etc. (ವೃಷನ Nn. 64; ಜರತ 146; My.). — ನಿಷ್ಠುರನಂಬಯ. o. r. of ನಿಷ್ಠುರನಂಬಯ (in a My. MS.). — ನಿಷ್ಠುರನಂಬಯ. N. of the commentator of the Śabdamanidarpana (see IV. XIII). The probably oldest copy of the Śmd. at Mqb. does not give the commentator's name; that copy's commentary, though essentially

identical with the others used by the editor, differs, however, from them in many particulars.

ನಿಷ್ಠೆ nish-ṣṭhē. = ನಿಟ್ಟು. Position, station; *condition, stake; stand-point, basis*. 2, devotion or attachment to, devotedness; *ordinary and uniform practice*; religious duty; believing in, faith, reliance. 2, conversancy with, skill; *eminence, excellence, perfection*. 3, *conclusion, the end or catastrophe of a drama, etc.* 4, *destruction, death*. 5, *fixed or certain knowledge, certainty*. 6, *trouble, affliction*. ನಿಷ್ಠೆಯಿದ್ದವನಿಗೆ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. — ನಿಷ್ಠೆಯಿಲ್ಲದವ ಧೃಷ್ಟನಾದಾನು (Prvs.). See ಮಜ್ಜಾಸಾರ.

ನಿಷ್ಠೇವ nish-ṣṭhēva. Spitting, spitting out.

ನಿಷ್ಠೇವನ nish-ṣṭhēvana. Spitting, spitting out.

ನಿಷ್ಠ್ಯುತ nish-ṣṭhyūta. Spit out, ejected, thrown out.

ನಿಷ್ಠ್ಯುತಿ nish-ṣṭhyūti. Spitting, spitting out.

ನಿಷ್ಠಾತ nish-ṣṭhāta. Immersed; deeply versed in, conversant with, learned.

ನಿಷ್ಪಕ್ವ nish-pakva. Decocted, boiled.

ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ nish-pakshapāta. = ನಿರ್ಪಕ್ಷಪಾತ. Impartial; impartiality (My.; B. 5, 8).

ನಿಷ್ಪತ್ತಿ nish-patti. Going forth or out; birth. 2, being prepared; *completion, conclusion, termination, consummation*. See ತೀರ್ಪು.

ನಿಷ್ಪಂದ nish-spanda. = ನಿರ್ದಿಷ್ಟ. Motionless, immovable. (Śāv. 4, 20).

ನಿಷ್ಪನ್ನ nish-panna. = ನಿರ್ದಿಷ್ಟ. Gone forth or out; sprung up, arisen, born; *accomplished, done, finished, ready*.

ನಿಷ್ಪಾದ್ಯ nish-pādyā. To be effected or accomplished; achievable; to be produced; to be ripened (ವೃಷ್ಟಿನಿಷ್ಪಾದ್ಯ Hlā. II, 6).

ನಿಷ್ಪಾಪ nish-pāpa. Free from sin, sinless, guiltless. (J. 32, 16).

ನಿಷ್ಪಾನ nish-pāva. Fanning, winnowing, cleaning corn, etc. 2, = ನಿಷ್ಪಾವಕ (ಅವರ Nr.).

ನಿಷ್ಪಾನಕ nish-pāvaka. = ನಿರ್ದಾಪಕ. A species of *pulex*. *Phaseolus radiatus* (also *Dolichos lablab*, see ಅವರ).

ನಿಷ್ಪೀಡನ nish-pīḍana. = ನಿರ್ದೀಪನ No. 1. (My.). See ಮುಷ್ಟು-

ನಿಷ್ಪೇಷಣ nish-pēṣhana. Rubbing together, grinding, pulverizing. (My.).

ನಿಷ್ಪ್ರತ್ಯಾಹ nish-pratyāha. = ನಿಪ್ರತ್ಯಾಹ. Unobstructed, unimpeded.

ನಿಷ್ಪ್ರಪಂಚ nish-prapañca. = ನಿಪ್ರಪಂಚ. Without prapañca; without deceit, pure, honest. (Bp. 29, 33).

ನಿಷ್ಪ್ರಭ nish-prabha. = ನಿಪ್ರಭ.

ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ nish-prayōjaka. Useless; needless (My.). Fem. ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕಳು.

ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ nish-prayōjana. Without motives; causeless, groundless; — useless; needless; uselessness (My.).

ನಿಷ್ಪ್ರವಣ nish-pravāṇi. Fresh from the loom, *quills new and unbleached*.

ನಿಷ್ಫಲ nish-phala. = ನಿರ್ಫಲ. Bearing no fruit, fruitless, barren; — useless, unprofitable (ವೃಥೆ, etc. Mr. 462; My.). See Bp. 23, 38; 57, 15.

ನಿಷ್ಫಲೆ nish-phalē. A woman in whom menstruation has ceased.

ನಿಷ್ಕೃತಿ ni-syandi. Moving, blowing (used of the wind, Ūpr. 4, 30).

ನಿಃ nis. = ನಿ, etc. Out, forth, outward, out of, out from, away from; no, not, without.

ನಿಃಸಂಗಿ ni-saṅgi. = ನಿಃಸಂಗಿ. — ನಿಃಸಂಗಿರಾಚರಣ. N. (Bp. 58, 7).

ನಿಃಸದ nisada. (Tbh. of ನಿಃಸದ್ಯ). Certainty, truth; certainly (ನಿಷ್ಕೃತ, ಸತ್ಯ ರ್ತ. II, 11; ನಿಷ್ಕೃತ, ನನ್ನಿ, ಸತ್ಯ Kk. 64; ನಿಷ್ಕೃತ, ನನ್ನಿ, ನನಸು, ವಲಂ, ವಲಂ, ದಲ, ಸಾಪ, ದಿಟ ಸ್ತ. 84; Ūpr. 2, 28; 3, 37). ನಿಃಸದಂ (ಸ್ತ. 87).

ನಿಃಸರ್ಗ ni-sarga. Letting go; relinquishment; evacuation, voiding excrement (ವರ್ಜನ, ವಿಮುಕ್ತ Mr. 488, one MS. ವರ್ಜನ). 2, giving away, bestowing; a grant. 3, creation. 4, the natural state, natural or peculiar character, true or natural form (ನಿಷ್ಕೃತಾಕಾರ ಸ್ತ. 82 Cm.; 88. 45; Rām. 1, 16, 28).

ನಿಃಸಾದಿ nisādi. 1. Tbh. of ನಿಃಸಾದಿ. (ಸ್ತ. 335).

ನಿಃಸಾದಿ nisādi. 2. Tbh. of ನಿಃಸಾದಿ. (ಸ್ತ. 335).

ನಿಃಸಿ nisi. To squeeze with the thumb and forefinger (My.).

ನಿಃಸಿ nisi. Tbh. of ನಿಃಸಿ. (ಸ್ತ. 357). — ನಿಃಸಿವಗಯ. -ಪಗಯ. The sun (ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45; ಸೂರ್ಯ ಸ್ತ. 14).

ನಿಃಸೂದನ ni-sūdāna. = ನಿಃಸೂದನ. Killing, destroying.

ನಿಃಸೃಷ್ಟಿ ni-sṛiṣṭi. Let go, dismissed, set free; delivered; deposited; given, bestowed; allowed (ವಿಟ್ಟದ್ದು G.).

ನಿಃಸೃಷ್ಟಾರ್ಥ ni-sṛiṣṭa-artha. Finished, accomplished (Ūpr. 8, after 92). 2, an envoy; a messenger (8, after 18; Sk.).

ನಿಃಸರಂಗ ni-saraṅga. Waveless, without waves (Ūpr. 1, 138).

ನಿಃಸರಣಿ nis-taraṇa. Going out or forth, coming out (of danger); crossing over; passing or spending time.

ನಿಃಸರಿಸು nis-tariṣu. = ನಿಃಸರಿಸು. To spend or pass time, to wait, to bear or endure (Abh. P. 11, after 107).

ನಿಃಸರುಣಿ nis-taruṇa. Not becoming a young man or boy (Bp. 61, 44).

ನಿಃಸರ್ಹಣಿ nis-tarhaṇa. Crushing, destroying, slaughter.

ನಿಃಸಲಿ nis-tala. Not flat, round, globular.

ನಿಃಸಾರಕ nis-tāraka. Causing to pass over; rescuing, delivering; a saviour. (Bp. 58, 52).

ನಿಃಸಾರ್ತ ni-tārta. Tbh. of ನಿಃಸಾರ್ತ. (My.).

ನಿಃಸುಲ nis-tula. Unequaled, unrivalled (ಸೈ. 5, 24).

ನಿಃಸೂಕ nis-tāka. Without weight, light, pithless, weak; weakness (My.). ನಿಃಸೂಕನಾದವನು ಮುಕ್ತನನ್ನು ಎತ್ತರಾದ (Prv.).

ನಿಃಸೇಜಿ nis-tēja. Devoid of brilliancy or energy; dull; impotent;—want of brilliancy. — ನಿಃಸೇಜಿಮೈದ. -ಪೆದ. To become devoid of brilliancy (Abh. P. 2, 66).

ನಿಃಸಾಣಿ nis-trāṇa. = ನಿಃಸಾಣಿ, ನಿಃಸಾಣಿ. Want of strength, weakness.

ನಿಃಸಾಣಿ nis-trāṇi. = ನಿಃಸಾಣಿ, ನಿಃಸಾಣಿ. A weak person.

ನಿಃಸಂಚಿ nis-trimśa. More than thirty; more than thirty fingers in length: a sword, a scimitar, a sacrificial knife.

ನಿಃಸಂಗುಣಿ nis-triguṇa. Destitute of the three qualities (Bp. 61, 44).

ನಿಃಸ್ಪೃಹೆ ni-sprīha. = ನಿಃಸ್ಪೃಹೆ. (My.).

ನಿಃಸ್ಪೃಹೆ ni-sprīhatā. = ನಿಃಸ್ಪೃಹೆ. (Bp. 20, 27).

ನಿಃಸ್ಪೃಹೆ ni-sprīhā. Freedom from desire; absence of covetousness (My.).

ನಿಃಸ್ರಾವ ನಿ-srāva. = ನಿಃಸ್ರಾವೆ. Flowing down or off; the scum of boiled rice.

ನಿಃಸ್ವನ ನಿ-svana. Noise, sound, voice. See ಶರ; ಸೈ. 4, 71.

ನಿಃಸ್ವನ ನಿ-svāna. = ನಿಃಸ್ವನ. Noise, etc.

ನಿಃಸ್ವಂಶಯ ನಿ-saṁśaya. = ನಿಃಸ್ವಂಶಯ. (My.).

ನಿಃಸ್ವಂಸಾರಿ ನಿ-saṁsāri. = ನಿಃಸ್ವಂಸಾರಿ. (Bp. 38, 17).

ನಿಃಸ್ವಂಕ ನಿ-saṅka. Tbh. of ನಿಃಸ್ವಂಕ (ಸ್ತ. 335).

ನಿಃಸ್ವಂಕೆ ನಿ-saṅkē. Tbh. of ನಿಃಸ್ವಂಕೆ. Boldness; disrespect (ಅವಚ್ಛೇ ಸ್ತ. II; Kk. 91).

ನಿಃಸ್ವಂಗ ನಿ-saṅga. = ನಿಃಸ್ವಂಗ. (My.).

ನಿಃಸ್ವಂಗತ್ವ ನಿ-saṅgatva. = ನಿಃಸ್ವಂಗತ್ವ. (My.).

ನಿಃಸ್ವಂಗಿ ನಿ-saṅgi. = ನಿಃಸ್ವಂಗಿ. (Bp. 7, 8; 27, 42; My.).

ನಿಃಸ್ವತ್ವ ನಿ-satva. = ನಿಃಸ್ವತ್ವ. Without strength, etc., pithless, sapless; absence of power, want of energy, weakness (My.; ವಿಶಾಸ ರ್ತ.).

ನಿಃಸ್ವಂತಿ ನಿ-santati. = ನಿಃಸ್ವಂತಿ. (My.).

ನಿಃಸ್ವಂತನ ನಿ-santāna. = ನಿಃಸ್ವಂತನ. (Bp. 61, 38; My.).

ನಿಃಸ್ವಂದೇಹ ನಿ-sandēha. = ನಿಃಸ್ವಂದೇಹ. (My.).

ನಿಃಸ್ವಂದೇಹಿ ನಿ-sandēhi. = ನಿಃಸ್ವಂದೇಹಿ. (Bp. 51, 29; My.).

ನಿಃಸ್ವರಣಿ ನಿ-saraṇa. = ನಿಃಸ್ವರಣಿ. (My.).

ನಿಃಸ್ವಹಾಯ ನಿ-sahāya. = ನಿಃಸ್ವಹಾಯ. (ಸೈ. 4, after 65).

ನಿಃಸ್ವಾಣಿ nis-sāṇa. = ನಿಃಸ್ವಾಣಿ. (G.; Tē; M. ನಿಃಸಾಣಿ; T. ನಿಃಸಾಣಿ).

ನಿಃಸ್ವಾರ ನಿ-sāra. = ನಿಃಸ್ವಾರ. (ಉಪಾ Nn. 145, Mr. 528; Bp. 24, 41; 40, 80; B. 3, 36; My.).

ನಿಃಸ್ವಾಣಿ nis-sāṇa. = ನಿಃಸ್ವಾಣಿ. A kettle-drum (ಧೇರಿ Bhn. 81; Bp. 5, 39; Bh. 1, 12, 7; 8, 28, 8; J. 4, 18, 30; 7, 3; 12, 5, 12; 18, 24, 41).

ನಿಃಸ್ವೇಮ ನಿ-svāma. = ನಿಃಸ್ವೇಮ. (Bp. 24, 74; 26, 56; 61, 43; J. 27, 1).

ನಿಃಸ್ವಾ ನಿ-sva. = ನಿಃಸ್ವಾ. (My.).

ನಿಃಹನನ ನಿ-hanana. Slaying, killing.

ನಿಃಹಾಕೆ ನಿ-hākē. An iguana, or the Gangetic alligator (= ಗೋಧೀ).

ನಿಃಹಿಂಸನ ನಿ-himsana. Killing, slaughter.

ನಿಃಹಿತ ನಿ-hita. Placed, laid, deposited; fixed; infixed, attached; treasured up (Ūpr. 2, after 59; 6, 97; Bp. 19, 4).

ನಿಃಹೀನ ನಿ-hīna. Deprived of;—low, vile, of low origin.

ನಿಃಹವನ ನಿ-hnava. Denial, abnegation; concealment, secrecy; deception; mistrust; doubt, suspicion; a secret;—atonement, expiation. See ಅಪನಮ್ನಿ, ದಾಯಾರುಹ.

ನಿಃಹ್ರಾದ ನಿ-brāda. Sound, noise.

ನಿಃಹಿಮ್ನಿ ನಿ-himpa. = ನಿಃಹಿಮ್ನಿ. (Ūpr. 1, 84; 4, 74; Grj. 6, 8).

ನಿಃಹಿಮ್ನಾನ್ತಿ ನಿ-himpa-kānti. The wife of a god (ಸೈ. 3, 22).

ನಿಃಕು ನಿlku. (= ನಿಲಕು, etc.). To stretch one's self upwards, to rise up to one's full height, to stretch one's self (ಉಪಾಶ್ವರ್ತನ ಸ್ತ. Dh.; Ūpr. 7, 127; ಸೈ. 1, 7). ಕುಪ್ಪಣಿ ನಿಕು, ನಿವರ್ತಿತಮುಮಿರ (ಸ್ತ. 280). ನಲಿಯಂ ನೆಲೆ ನೆಗೆದ ನಿಮುನಾನ್ತಿ ನಿಲಕು ನಿಲಕು (ಸೈ. 2, after 8). ತದಿಯೋ ನಿಲಕು ನಿಲಕು ದಿದ ಮದಗುಹದ ಕರದ ಮಾರ್ಪೊದಿಪ

(6, after 24). 2, to come or be within reach, to be reachable (Ūpr. 7, 102; śā. 2, 80). Cf. ನೀಳ.

ನಿಲಾ nili. = ನೀಲಿ. — ನಿಲಾ ನಿಲಿ. rep. The sound of breaking. ಹೊದಿದನ್ ಅಂತರದೆ ನಿಲಾ ನಿಲಿನಲು ಧನುನ (Rām. 3, 6, 6).

ನೀ ni. = ನಿನ್, etc. Thou (My.). Plural ನೀವು. See its declension s. ನಿನ್. ನೀ ಕವಟಿಯಾದರೆ ನಿನಗೆಲ್ಲರು ಕವಟಿಗಳೇ! (Prv.).

ನೀ ni. = ನೀ, etc.

ನೀಂ nim. 1. = ನೀ, etc. Thou (śmd. 262, 263). ಕಳೆ ನೀಂ! (45). ನೀಂ ಪತು (109). ನೀಂ ಕಾಮುಂ (110).

ನೀಂ nim. 2. = ನಿಮ್, etc. You (śmd. 262, 263; Bh. 2, 13, 36). Also ನೀಂಗ್ in one śmd. MS.

ನೀಕರಿನು nt-kāriṇu. To disrespect, to contemn (Bp. 49, 8; Rām. 6, 53, 34; Tē. ನ್ಯಾಕಾರ, disrespect, contempt).

ನೀಕಾರ nt-kāṇa. = ನೀಕತೆ. Like, resembling.

ನೀಗಿಸು nigisu. To cause to quit, etc. (My.).

ನೀಗು nigu. To quit, to leave, to abandon, to give up, to get rid of; to lose; to remove, to take away, to do away; to squander (ತ್ಯಾಜ್ಯ ನ śmd. Dh.; My.; Tē.; T. ನೀಕ್ಕು, ನೀಗು, ನಿಯದು; M. ನೀಕ್ಕು). (2, to be got rid of, to go off or away, to vanish; Tē. ನಿಗ್ಗು; T. ನೀಗು; M. ನೀಡ್ಡು). ಸಂಕಟಗ ಳನ್ನು ನೀಗುವದು (B. 3, 70). ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೀಗುವದು (5, 104, 202, 205). ಹಳೆಯನ್ನು ನೀಗು (5, 296). ಅಸು ನೀಗಿತು ಅಸುರನ ತನುವ (Bh. 1, 10, 58). ಕರ್ತೋಽಟಕನ ದೇಯುನ್ದ ಅಸುವ ನೀಗ ದೆ, ಸಾರಿದನು ಪುತುಪರ್ವಧೂಪತಿಯು (Rām. 3, 2, 14). ಅಭಿಮಾನವಂ ನೀಗು (Bp. 21, 47). ಛಾಪೆಯುಂ ನೀಗು (39, 17). ನೀಗಿದ ರೂ (though I want to get rid of it) ಬಡತನ ಬಿಡದು. — ನೀಗುವವನಿಗೆ ಛಾಗ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಛೋಗಕ್ಕೆ ದಾರದು (Prva.). See Bp. 1, 36; 31, 21; 34, 10; 36, 19; 40, 8, 48; 42, 13; 54, 61; 60, 25; Ū. Bp. 32, 44; Bh. 8, 22, 44; Rā. 14, 28; V. 14, 61; J. 13, 40; 14, 17; 22, 41. — ನೀಗಾದು. — ಅಡು. To renounce. ಒಡಲ ಹೋಗಾದಿದರು (though —) ನುಡಿ ನೀಗಾದಿದರು (though —) ನಡೆಯೊಳು ಎಡ್ಡದಿನು ಬಿಡದಿರಲು (though —) ಪರ ವತ, ದೃಢಮನವಿಡಿದು (though —, Sp.).

ನೀಚೆ नीचा. Low, not high, short, small; deep, lowered, bass (in music); situated below; low, base, vile, mean. ನೀಚನ ಸಂಗವೂ ತುಚಲ ನೀರೂ ನಾಚಿಗೆ ಕೆಡಿಸುವದು. — ನೀಚರ ಸಭೆಗೆ ಹೋದರೆ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಾಗುವದು. — ನೀಚರ ಸಂಗ ಅಭಿಮಾನಭಂಗ. — ನೀಚನಿಗೆ ಉಚುವಸ್ತು ಕೊಟ್ಟರೂ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿತನ ಹೋದೀತೇ? (Prva.). 2, the lowest point of a planet, the seventh house from the highest point. — ನೀಚಾಟ. — ಅಟ. Base conduct (My.). See Prv. s. ಬೇಚಾಟ.

ನೀಚಕೆ नीचकी. The top; the head of an ox.

ನೀಚತನ नीचताना. Lowness, meanness, vileness (My.; B. 4, 89; ನಿರ್ವರ್ಣ G.).

ನೀಚಾತ್ಮ नीचा-आत्मा. A mean person (B. 5, 73).

ನೀಚ್ಚೆಗ್ಗಣ नीचा-गगण. (śmd. 99). Gone downwards.

ನೀಚ್ಚೆಗ್ಗು नीचा-गु. (śmd. 99). Low, down, downwards, deep; — short, small, little, dwarfish.

ನೀಚೆ नीचा. 1. = ನೀಳ. Length (ನೀಳ Bhn. 31; My.; T. ನೀಟ್ಟು; M. ನೀಟ್ಟು, ನೀಡು; see ನೀಡು). — ನೀಟಸಾಲು. A long line or row (My.).

ನೀಚೆ नीचा. 2. = ನೀಟು No. 2. (My.).

ನೀಟು नीटु. = ನೀಟ 2. Straightness: the state of not being curved, that of standing upright; the rēpha (ಫ, ಎರ್ಪಾ Nn. 62, o. r. ನೀಟು). 2, properness; neatness, elegance, beauty, tidiness (My.; Tē. ನೀಟು, ನೇಟು; T. ನೇತ್ತಿ, ನೇಡ್ಡು; M. ನೇಡ್ಡು; Mhr. ನೀಟು; cf. ನಿವತ್ತೆ, ನೆಟ್ಟು, ನೇರ 3). ಅಡಿನ ಕೋಡುಗಳು ಮೇಲುಗಡೆಗೆ ನೀಟಾಗಿರುತ್ತವೆ (B. 5, 28). ನೀಟಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಕಾಟ ದಾರದು. — ಉಟದಲ್ಲಿ ನೀಟಾಗಿರ ಬೇಕು (Prva.). — ನೀಟುದಾರಿ. A nice road (My.).

ನೀಟುಗಾತಿ नीटु-गाती. A tidy woman (My.).

ನೀಟುಗಾದಿ नीटु-गादी. A tidy man (My.).

ನೀಡೆ नीड़ा. = ನೀಡು, ನೀಳ. A resting place; a bird's nest.

ನೀಡಜೆ नीड़ा-जा. = ನೀಳಜೆ. Nest-born: a bird.

ನೀಡದ್ ನೀಡარ. Whirling; giddiness; swoon (Abh. P. 14, after 34; cf. ನಿಟ್ಟಿನಿ). ನೀಡದಾನ್ ಎಡ್ಡತ್ತು (Abh. P. 16, 15).

ನೀಡಿಸು नीड़िसु. To cause to put (Bp. 57, 85); to cause to give (My.); etc.

ನೀಡು नीడు. 1. = ನೀಳೆ. To extend, to stretch out, as the fingers, the arms, the tongue, etc. (ಪ್ರಸಾರಣ śmd. Dh.; My.; T., M. ನೀಟ್ಟು; cf. ನಿಗುರು). 2, to hold out, to offer, to present, to give; to serve out, to set (before one, as rice); to put (My.; T., M. ನೀಟ್ಟು). ನೀಡಿದ ಬೆರಳ ತಳಂ (ಪಾಣಿ Hā.). ನೀಡದವನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವ ಮೂಢನು. — ಚಾಪೆಯರು ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾಲು ನೀಡ ಬೇಕು (Prva.). See Ūpr. 5, 63, 96; Bp. 1, 46, 51; 5, 41; 8, 15; 10, 2; 11, 11; 12, 35; 14, 32; 21, 32; 24, 82; 26, 62, 67; 27, 40; 33 sum.; 33, 11; 40, 42; 43, 84; 47, 29, 39; 48, 24; 50, 4, 36; 57, 34; 59, 2, 20; 60, 23, 28; Rām. 5, 8, 57; Rā. 2, 48; 5, 21, 39; 6, after 24; J. 11, 1; 15, 20; 16, 18, 41; 29, 33, 43; Śi. 288; B. 5, 41.

ನೀಡು नीడు. 2. = (ನೀಡು, ನೀಳ), ನೀಡು. Extension, length (ನೀರ್ಘತೆ Ūt. I, 38; M., T.); delay (Grj. 6, 34; 8, 29; śā. 2, 64, 122). 2, further (śm. 24); abundantly, much, etc. (ಅಭಿವಾಚ್ಯಂ śmd. 291; ಕರಂ, ಸೇ, etc., ಒಂದು Kk. 49; Rā. 6, 2; 13, after 86). 3, presenting. — ನೀಡಿದ. — ಅಡಿ. A long foot: a stretched leg (Grj. 7, 57; 8, 24). — ನೀಡದಿಗೋಳ. — ಕೋಳ. To stretch a leg (śā. 3, 52; 4, after 19 & 24). — ನೀಡುಂ. — ಉಂ = ನೀಡು No. 2. (śmd. 391; ಎತ್ತೇಷಮಾಗಿ 172 Cm.; Ūpr. 3, after 102; 8, 43, 49). — ನೀಡು ಕರಿಸು. = ನೀಡ್ಡರಿಸು, q. v. (śmd. 28). — ನೀಡು ಮಾಡು. To make long: to raise (J. 12, 4). — ನೀಡು ಮೊನೆ. Long, persevering fighting (Bh. 3, 10, 52). — ನೀಡುಮಾಡು. — ಅಮಾಡು. Idleness, sloth (ಅಲಸ್ಯಂ Ūt. I, 51), 2, to delay.

ನೀಡು नीడు. Tbh. of ನೀಡ. (ಕರಕ, ಗೂಡು Nn. 50).

ನೀಡುಕಾಡಿ नीడు-कादी. A man who presents (arrows to a warrior, Bh. 3, 26, 11).

ನೀಡೋಡ್ಡೆ ನೀಡು-उद्भवा. A bird.

ನೀಡ್ಚೆಸು नीड़िसु. = ನೀಟ್ಟುಸು. (J. 4, 9).

ನೀಣ್ವು nīṇṭu. To throw away (ಬಿಸುಡು Ūt. I, 42, o. r. ನೀಣ್ವು).

ನೀತ nīta. Led, conducted, guided; carried; brought; well-behaved. See ಅ-, ಪ್ರಣೀತ, ಎ.

ನೀತಿ nīti. Leading, guiding, guidance;—conduct, propriety;—right or moral or prudent behaviour;—political wisdom or science, political economy, policy, statesmanship;—moral philosophy, ethics, precepts for prudent and moral behaviour; prudence;—acquisition, acquisition. See Nn. s. ನಿಯತ. ಸುಮ್ಮನಿಹುದಿದು ನೀತಿಯೇ ನಿನಗೆ? (Bp. 61, 18). ನೀತಿಗರ್ (55, 6). ನೀತಿಯುಳ್ಳವನ ಮನದೀಪದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಭೇದವೇನು?—ನೀತಿಯುಳ್ಳವನ ಮಾತು ಕೋತಿಯಾದೀತೇ?—ನೀತಿಯುಳ್ಳವನು ಪ್ರಾತಿ ಪಟ್ಟಾನು.—ಜಾತಿ ಕೆಟ್ಟರೂ ನೀತಿ ಬಿಡ ದಾರ ದು (Prva.). See Prva. s. ಪ್ರೀತಿ, ಮತ. — ನೀತಿ ನೀತಿ. reit. (Bh. 1, 5, 15).

ನೀತಿಕೆ nītikē. N. of a vṛitta (Ūh.).

ನೀತಿಗ nītiga. A well-conducted, virtuous man (ಸಚ್ಚರಿತ Ūt. I, 89).

ನೀತಿಪರ nīti-para. Engrossed in or intent upon political wisdom, etc. (Śmd. 188).

ನೀತಿಮಾರ್ಗ nīti-mārga. The path of morality; moral conduct (My.).

ನೀತಿಯುತೆ nīti-yutē. A woman possessed of proper or prudent behaviour (Ūh. vs. 127, 221).

ನೀತಿವನ್ತ nīti-vanta. A man who knows the rules of moral or prudent behaviour, a moral, just or prudent man (My.). ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪುವವನು ನೀತಿವನ್ತನಲ್ಲ (Prv.).

ನೀತಿವಿದ nīti-vida. A man versed in political science, etc. (J. 11, 32).

ನೀತಿವಿಹೀನ nīti-vihīna. Devoid of propriety, etc. (Bp. 45, 21).

ನೀತಿವೇದಿ nīti-vēdi. Knowing proper behaviour, etc.; *knowing policy, a politician.*

ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ nīti-śāstra. The science of ethics or politics; any work on political economy, ethics or morals (My.).

ನೀಛ nīdhra. = ನೀವು. The edge of a thatch, the edge of a roof.

ನೀನ್ nin. (Śmd. 59). = ನಿನ್, etc. Thou. The form of ನೀಂ1 which appears before vowels. ನೀನ್ ಅರ ಮಗರ್? (158). See Śmd. 109. 143. 155. 177. 178. 262. 263. 292. 298. 299; J. 31, 33.

ನೀನು nīnu. = ನೀನ್, etc. Thou. The present form of ನೀಂ1 (C.); see its declension s. ನೀನ್. Its plural is ನೀವು. ನೀನು ನಾನು ಎಮ್ಮ ಭೇದ ಜ್ಞಾನಿಗುಣ್ಣೇ?—ನೀನೇ ಸೆಟ್ಟ ಅನ್ನ ರ ಮಾನದ ಅಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ (the lower bottom part of a bamboo māna) ಅಳದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ನೀಪ nīpa. Situated low, deep. 2, the Kadamba tree, *Nauclea cadamba* Roxb.

ನೀಮ್ nim. = ನಿಮ್, etc. You. The form of ನೀಂ2 before vowels. ನೀಮರ (Śmd. 268). ಈವೊಡ ನೀಮ್ ಒಳ್ಳಿದಾರ್ (298). ನೀಮ್ ಇರರ್ ಪಟ್ಟರ (299).

ನೀರ್ nir. = (ನೀರ್), ನೀರು, ನೀರ್. (Said to be Tbh. of ನೀರ Śmd. 365; Ūt. II, 81). Water (ಅಪ, ತೋಯ, ಘನರಸ, ಪಯಸ್, ಪುಷ್ಕರ, ಮೇಘಪುಷ್ಕರ, ಕ, ಪಾನೀಯ, ಸಲಿಲ, ಉದಕ, ವಾರ, ವಾರ್, ತಮ್ಮರ, ಅರ್ಣಸ್, ಪಾಘಸ್, ಕುತ, ಜಲ, ವನ, ಕ್ಷೀರ, ಅಮೃತ್, ಅಮೃ, ನೀರ, ಭುವನ, ಅಮೃತ, ಜಲವನೀಯ, ದಕ Hlā; ಕುತ, ಉ

ದಕ, etc. Mr. 404; ಕೃಪಿಟ 484; ಜಲ Nn. 26; ಉದಕ 43; ಕಾಣ್ಣಿ 116; see Si. 81; Tē. ನೀರು; Tu., T. ನೀರ್; M. ನೀರ್, ನೀರು; the colour or lustre of a gem (My.). Declension: ನೀರ್, ನೀರಂ, ನೀರ್ಗ, ನೀರಲ್ಲಿ, ನೀರನ್ನ, ನೀರಿಂ; ನೀರ್ಗರ್ (Rāv. 13, 88). ನೀರೋ ಮುದುಂಗಿದಂ (Śmd. I). ಮರಕ್ಕೆ ಎಹ ನೀರಂ! (115). ನೀರಲ್ಲಿ ಕೀಲಾಲ ಎಮ್ಮುದು (Hlā). ನೀರಿಲ್ಲದ ಭೂಮಿ (ಮರು, ಧನ್ಯ); ನೀರ ದೋಣಿ (ಅವಗಾಹ, ಜಲದೋಣಿ); ತೊಡೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ನದೀಮಾತೃಕ); ಮದೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ದೇವಮಾತೃಕ); ಸೆಲದೊಳಗುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲ ನೀರೊಳಗೊಳ ವು (Hlā). ನೀರ ಸುದಾ (ಅವರ್ತ); ನೀರ ಹೆಚ್ಚುಗೆ (ಪೂರ); ನೀರೊಳಗಣ ಹಸ್ತಿ (ತಂಕು); ನೀರೊಳಗಣ ಬೆಕ್ಕು (ಉದ್ರ); ನೀರೊಳಗಣ ಬೆಚ್ಚು (ಜಲಕುತ್ರ); ದಾವಿಯ ನೀರನೆತ್ತವ ಜಪ್ತವೆತ್ತವ (ಸಲಿಲೋ ದ್ವಾಹನ, etc.); ನೀರ ಬೊಟ್ಟುಳ್ಳ (ಬುದ್ಧವು); ನಾವೆಯೊಳಗಣ ನೀರ ಜಲ್ಲವ ಮರಗೆ (ನೇಕಪಾತ್ರೆ); ನೀರ ಹರಿಯಲೀಯದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಛಾರ); ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ನೇತು); ನಾಲ್ಕು ಧಾಗದೊಳ ಗೊನ್ನ ಧಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮುಚ್ಚಿಗೆ (ತಕ್ರ Nr.). ನೀರ ತೆರೆ (ಧಾರ, ತರಂಗ Nn. 12). ನೀರ ಹರಹು (ಅರ, ಧಾರ, ಪ್ರವಾಹ, etc. Mr. 415). ನೀರ ಮುರುಹು (ಚಕ್ರಾದಿ 416). ನೀರ ಹರುಹುಣಿ (ಯಾನ, etc. 422). ನೀರು ನೆದಿಲ್ಲದ ರಾವು (ಮರು Nr.). ನೀರ್ ಪೊಸ ತಪ್ಪ ಮೂಕ್ತಿಕಂಗರ್ ತೊಡವು (Abh. P. 3, 72). ಹಿಂದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುದುಗೆ ಕರಗೊದೇ ಪಾವ? (Sp.). ನೀರ ಬೊಟ್ಟುಳಿ ನೆಚ್ಚಿ, ಸಾರಿ, ಕೆಡದಿರು, ಮರುಕೆ! (Sp.). ನೀರಂ (Bp. 42, 4; 57, 80; 60, 8); ನೀರಲಿ (28, 65). See Ūpr. 4, 15; 5, 63; Rāv. 8, 124; 13, after 95; J. 12, 8; 15, 2; 28, 17, 55; ಎಳ, ಕಣ್, ಕುಡಿ, ತಿಳಿ, ನಡು, ಪನ್, ಪೊಯ್, ಬಿಸು, ಬೆನ್, ಮುನ್, ಸೊಕ್ಕು. — ನೀರಡಕ. -ಅಡಕ. A woman who brings water to the house (ಪೋದಿ Mr. 304, o. r. ನೀರಡಕ). — ನೀರ ಡಕ. -ಅಡಕೆ. = ನೀರದ್ಕೆ (Śmd. 28). Thirst (ತೃಷ್ಣ Nr.; ತರ್ಪ, ಪಿಪಾಸ Mr. 235; ಉದನ್ಯ, etc. Si. 317; ತೃಷ್ಣೆ 420; J. 28, 35; My.; B. 1, 18; 5, 133). — ನೀರಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To be thirsty (Abh. P. 7, 103; J. 26, 76; My.; B. 2, 13). ನೀರಡಿಸಿದಾತ (ತೃಷ್ಣತ, ತರ್ಪತ, ಪಿಪಾಸು, ಪಿಪಾಸಿತ Hlā). ನೀರಡಿಸಿದಂ (ತರ್ಪತ, ಪಿಪಾಸಿತ Mr. 235). — ನೀರಣುಗ. -ಅಣುಗ. The moon (ಚನ್ನ Śm. 15, 16). — ನೀರ ತೇರ್. A cloud (ಮೇಘ ಸಿ; Rāv. 13, after 77). — ನೀರ ನಾಯು. = ನೀರು. A water-dog, (an otter? My.; B. 4, 132; cf. ನೀರ ಬೆಕ್ಕು). — ನೀರ ಪೊಟ್ಟಣ. A black cloud, a cloud—of the rainy season (ಕಾರ ಮುಗಿಲ್ Ūt. I, 87). — ನೀರ ಬಟ್ಟಿ. A water-passage (ಕೋಡಿ Bhn. 4). — ನೀರ ಬೆಕ್ಕು. = ನೀರು. (My.; ಉದ್ರ G.). — ನೀರ ಬೆತ್ತ. The tree *Barringtonia acutangula* (ಹಿಜ್ಜಲ G., sic!). — ನೀರ ಮದಿ. Cloth that is simply washed in water without the addition of soap, etc. (My.). ನೀರ ಮದಿ ತೋಯುವದು (B. 5, 287). — ನೀರ ಮಾಡು. To liquefy (My.; B. 4, 97). — ನೀರ ಹಿಪ್ಪಲಿ. The plant *Jussiaea repens* Lin. (ತೋಯುಪಿ ಪಲಿ, ತಾರದಿ G.). — ನೀರಳೇ ಹಾವು. = ನೀರುಳ್ಳಿ, ನೀರೊಳ್ಳಿ. A kind of snake (ಅಲಗದ, ಜಲವಾಳ Si. 77). — ನೀರದ್ಕೆ. -ಅದ್ಕೆ. = ನೀರಡಿಕೆ (Śmd. 28). (ಉದನ್ಯ, etc. Hlā; Abh. P. 1, 103). — ನೀರಾಗು. -ಅಗು. To become liquid, to melt, as metals, sugar, salt, etc. (My.; B. 4, 97). 2, the bath after menstruation to be taken. ಆಕೆಗೆ ನೀರಾಗಬೇಕು (My.). — ನೀರಾಟ. -ಅಟ. Sporting or gambling in water (ಜಲ ಕ್ರೀಡೆ ಸಿ; Rāv. 2, after 8; Sāv. 1, 7). ಆನೆ ನೀರಾಟದಲಿ ಮಾನ ಕಣ್ಣು, ಅಂಜುವದೆ? (Sp.). ನೀರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೇಡಾಟಿ ಕಳ ಕೊಡ್ಣಿ (Prv.). — ನೀರಾನೆ. -ಅನೆ. A kind of aquatic animal (J. 6, 7; Ūt. Bp. 2, 3; Si. 88). — ನೀರಾಮೆ. -ಅಮೆ. A turtle. — ನೀರಾಮೆಬಳ್ಳಿ. A species of medicinal plant (ವಾರ್ಷಕ, ತ್ರಾಯಮಾಣೆ, ತ್ರಾಯಸ್ಥಿ, ಬಲಭದ್ರಿಕೆ Si. 159). — ನೀರಾಮ್ಪು. -ಅಮ್ಪು. = ನೀರಸರು. (My.). — ನೀರಾರವ್ಪು. Wet cultivation

(My.; Tē.). — ನೀರಾವರಿ. -ಅವರಿ. ನೀರಾವರಿಕೆ. -ಅವರಿಕೆ. Abundance of water: soil fit for wet cultivation (My.). ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆ (Si. 119); ನೀರಾವರಿ ಭೂಮಿ (188. 300). — ನೀರಿಡು. -ಇಡು. = ನೀರೆಡೆ. (Sēv. 2, 72). — ನೀರಿವ್ವೆ. -ಇವ್ವೆ. = ನೀರು ಹಿವ್ವೆ. A kind of *Bassia* which grows in watery places (ಮಧೂಲಕ Nr.). — ನೀರಿದು. -ಇದು. To descend into water: to bathe (after mourning). ನೀರಿದುವನು (ಅವಸ್ಥಿತ, ಮೃತ ಸ್ನಾತ Nr.). 2, water to grow less (My.). — ನೀರಿದುಹ. -ಇದುಹ. Bathing (after mourning, ಅವಸ್ಥಿತ, ಮೃತ ಸ್ನಾತ Hlā.). — ನೀರುಡ. -ಉಡ. = ನೀರುಡು. (Si. 89). — ನೀರುಡು. -ಉಡು. The aquatic iguana (ನಿಕಾಕೆ, ಗೋಧಿಕೆ Nr.; Ū. Bp. 2, 3). — ನೀರುಡ್. -ಉಡ್. To drink water (used of beasts, Ūpr. 2, 22; Sēv. 2, 55). — ನೀರುಪ್ಪು. -ಉಪ್ಪು. Salt water. ನೀರುಪ್ಪಿನಲಿ ಕಲಸಿದವ (ಎಲೆ, ಕಾಯಿ, etc., ಲವಣೋದಕ Mr. 216). — ನೀರುಪ್ಪಿಗಡ. -ಉಪ್ಪಿಗ. = ಗೋಳಗೋಳಗಿಡ. *Barleria longiflora* Lin. (St. & Pl.). — ನೀರುಳ್ಳಿ. 1. -ಉಳ್ಳಿ. The onion, *Allium cepa* Lin. (ಲತಾರ್ಕ, ದುಧ್ರುಮ, ಹರಿತವರ್ಣಮಾದ ಉಳ್ಳಿ Nr.; Si. 159; My.). Cf. ಕುರುಳ್ಳಿ. ನೀರುಳ್ಳಿ ನೀರಲ್ಲಿ ತೊಳೆದರೆ ನಾಡೋಡು ತಪ್ಪಿ ತೇ? — ನೀರುಳ್ಳಿಯವನ ಸಂಗಡ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೋಡಾಯಿಲ್ಲ ನಾಡಿದೇ? (Prva.). — ನೀರುಳ್ಳಿ. 2. = ನೀರಳಿ, ನೀರೊಳ್ಳಿ. ನೀರುಳ್ಳಿ ಹಾವು (= ನೀರಳಿ ಹಾವು My., occasionally). — ನೀರೂಞ್ಞ. -ಉಞ್ಞ. Drinking of water (said of plants, Ūpr. 1, 94). — ನೀರೂದಾಗ. -ಉದಾಗ. The service of bringing water (My.). — ನೀರೆಡೆ. -ಎಡೆ. To pour water. ಮರಕ್ಕೆ ನೀರೆಡುವ ಹರಿಕಣಿ (ಅಲವಾಲ Hlā.). (ಕೂಸಿಗೆ) ಹೆಡ್ಡು ನೀರೆಡೆದು, ಇಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿಲೋ (Pril. 3, 26). ಎಲ್ಲರ ಬಾಡಿಗೆ ನೀರೆಡೆದು (i. e. ಅವನ್ನು ಮುದುಗಿಸಿ or ಕೆಡಿಸಿ), ಅರುಂ ಕಾಣದೇ (i. e. ಕದ್ದು ಕೊಡ್ತೇ) ಭಕ್ತ ಪಾ ಗಣಿ ಕಂ ಹೆಗ್ಗಣಕಂ ಸಮಂ (Sē. 94). ನೀರೆಡೆವಂ (ನೀರ್ಕುಟಿಗ Kk. 37). ಉತ್ತಮರುಗಳ ಒಕ್ಕಲಿಗೆ ನೀರೆಡೆವಂ (Abhā. 2, 52). See Ūpr. 1, 95; J. 7, 29; 15, 5. — ನೀರೆಸರು. -ಎಸರು. A kind of plain pepper-water (without the addition of pulse, My.). — ನೀರೆಡು. -ಎಡು. Water to rise (Ūpr. 7, 127); to rejoice (7, 2, 127). — ನೀರೊಟ್ಟರ್. -ಒಟ್ಟರ್. The ocean. — ನೀರೊಟ್ಟರಾಜ್ಞ. Lord of the ocean: Neptune (ವರುಣ Kk. 15, o. r. ನೀರೊಟ್ಟರಾಮ್ಪು). — ನೀರೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. Tide (ವೇಲೆ, ವಾರಿ ವೃದ್ಧಿ Hlā.). — ನೀರೊಳ್ಳೆ. = ನೀರುಳ್ಳಿ 2. A harmless water-snake (My.). — ನೀರೊಳೆ. -ಒಳೆ. Stream, current (My.). 2, the condition of a place being so as to let water run off (My.). — ನೀರೊಳು. -ಒಳು. Water to run off or dry up (Ūpr. 4, 85).

ನೀರ nira. Water (ನೀರ್ Smṁd. 385; Ūt. II, 81).

ನೀರಜ nira-ja. 1. The garden plant *Costus speciosus* Sm. (ಕೋಷ್ಠ Mr. 143). 2, a lotus (Ūpr. 1, 79. 81). ನೀರಜದ ಕೈರವದ ಬಳ್ಳಿ (ಬಿಸಿನಿ Mr. 420). 3, a pearl.

ನೀರಜ nira-ja. 2. = ನೀರಜ. Free from passion or impurity; free from dust (Abh. P. 3, 110); not menstruating.

ನೀರಜಮಿತ್ರ nira-ja-mitra. = ನೀರಜಸಖ. (Abh. P. 3, 110).

ನೀರಜಿಕರ nira-ja-ikara. Kāma (J. 16, 10).

ನೀರಜಸಖ nira-ja-sakha. Lotus-friend: the sun. (My.).

ನೀರಜೆ nira-jē. = ನೀರಜೆ. A woman free from impurity, etc.

ನೀರದ nira-da. 1. Water-giving: a cloud. (Ūpr. 4, 41; Rāv. 13, 19).

ನೀರದ nira-da. 2. Toothless. (Rāv. 8, 116).

ನೀರದಮಾರ್ಗ nira-da-mārga. The sky (Ūpr. 8, 39).

ನೀರದರವ nira-da-rava. (ಕುಡುಕುನಾಡೆ, etc. Mr. 142; cf. ಮೇಳೆ ನಿನದ).

ನೀರದಾಧ್ಯ nira-da-adhya. The sky (Ū. Bp. 47, 15).

ನೀರಧರ nira-dhara. A cloud (Ūpr. 4, 40; Bp. 61, 85).

ನೀರಧಿ nira-dhi. The ocean. (Bp. 5, 68).

ನೀರಧ್ರ nira-dhira. Having no openings, close, uninterupted; coarse, thick. (My.).

ನೀರುಹ nira-ruha. A lotus. (Ūpr. 8, 9).

ನೀರಸ nira-rasa. = ನೀರಸ. Without juice, sapless, withered; powerless, unsavoury, insipid; weak. See Ūpr. 7, 67; Ū. v. 40; Kāv. II, 1, A, 12, 20-28; Bp. 1, 18; J. 16, 10.

ನೀರಸನಿ nira-rasani. (ಧಾರವರ್ಣ, ಕುಟನ್ನಟ, ಲವಂಗ Mr. 142).

ನೀರಾಗ nira-rāga. = ನೀರಾಗ. (Ūpr. 6, 11).

ನೀರಾಗ nira-rāgi. A person free from passion, anger, or envy (Bh. 2, 13, 36).

ನೀರಾಜನ nira-rājana. = ನೀರಾಜನ No. 1. (Ūpr. 8, after 24; Bp. 47, 16; V. 9, after 21; J. 7, 17; 15, 24).

ನೀರಾಜನೆ nira-rājanē. Waving lights before an idol, a king, etc. as an act of adoration; the lamp used for it. 2, illustration of arms, a military and religious ceremony held by kings or generals on the 19th of Āśvina before taking the field. See ಲೋಕಾಭಿಷಾರ.

ನೀರಾಜಿತ nira-rājita. Illuminated (Ūpr. 6, 43).

ನೀರಾಜಿಸು nira-rājisu. = ನೀರಾಜಿಸು, q. v. (V. 9, after 21).

ನೀರಾಂಜನ nira-rānjana. = ನೀರಾಂಜನ. The lamp lighted before an idol (My.).

ನೀರು niru. = ನೀರಿ, etc. (C.). ಕಣ್ಣ ನೀರು (ಅತ್ತ, etc.); ಹದುಗಿಲಕ್ಕುವ ನೀರು (ನಾವು); ಅಗರ್ತೆಯ ನೀರು (ದ್ರಾಕ್ಷ್ಯತಕ Hlā.).

ನೀರುಗಳು (Si. 83). ನೀರಿನ (81. 83). ನೀರಿಗೆ (C.), ನೀರಿಗೆ Mr. 40, 4). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಉರು ಕೊಡಿತು ನಾವುವ ನೀರು (Dp. 54).

ಮಾನು ಬಲ್ಲದೆ ನೀರು ಹವಳು ನೋಡೆಮ್ಮದನು? (76). ನೀರ ಕಡೆಗೆ ನಾಟದ ಮರ ಚಿಗುರದೇ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ನೀರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದವನ್ನ ಊರಲ್ಲಿಡ ದಾರದು, ಎಣ್ಣೆಲಿ ನೋಡಿದವನ್ನ ಕಣ್ಣಲಿ ನೋಡ ದಾರದು (a proverb resting on superstition). — ನೀರಲ್ಲಿ ಬರದ ಬರಹಾನ ಹಾಗೆ. — ನೀರಾದರೂ ನಾಡಿ ದಾರದು. — ನೀರಿನ ಒಳಗಣ ಮುಳ್ಳಿನ ಹಾಗೆ. — ನೀರಿನ ಮೇಲಣ ಗುಳ್ಳೇ ಹಾಗೆ. — ನೀರಿನಿಂದ ಪಾಪ ಹೋದರೆ ನೀರೆಯಿಂದ ಪಾಪ ಹೋಗಿದೇ? — ನೀರಿನೊಳಗಣ ಕಪ್ಪೆ ಬಯ್ಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ. — ನೀರಿಲ್ಲದ ತಾವು ಊರು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ. — ನೀರು ಇದ್ದರೆ ಊರು, ನಾನು ಇದ್ದರೆ ಮನ. — ನೀರು ಎರಡು ಬನ್ನೇ, ಬದಿದ ಕೋಲು ಮಾತ್ರ ಬೇಡ. — ನೀರು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹೋದೀತೇ ಹೋದು ದಿನ್ನೆಗೆ ಹೋದೀತೇ? — ನೀರಾದರೂ ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಮರುಕಾದರೂ ತಾಯಿ. — ನೀರಿನದು ನೀರಿಗೆ ಹೋಯಿತು, ಹಾಲಿನದು ಹಾಲಿಗೆ ಹೋಯಿತು. — ನೀರು ಹೊದುವ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಊರ ಪಾರುವತ್ಯವ ಯಾಕೆ? — ನೀರೊಳಗಣ ಕಪ್ಪೆ ನೀರು ಕುಡಿಯದೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ನೀರೊಳಗೆ ಮೋಡ್ ನೋಡಿ, ಮರನೇದಾದ ಹಾಗೆ. — ನೀರು ಸೇದಿದ ಹಾಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಮಾತು ಅದಿದ ಹಾಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. — ನೀರೊಳಗೆ ಹೋವು ಮಾದಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). See Bp. 54, 11; 60, 25; Si. 81. 82. 83. 85. 90. 91. 116. 383; B. 1, 18; 3, 84; 4, 97; 5, 154. — ನೀರಿನವ. -ಅವ. A water-man (My.); ನೀರಿನವಳು, a water-woman (My.). — ನೀರುಬಣ್ಣ. A kind of aquatic animal (Si. 88). — ನೀರುಬಣ್ಣ. A kind of aquatic animal (Si. 88). — ನೀರುಕಟ್ಟು. = ನೀರುಗಟ್ಟು, q. v. (My. occasionally). — ನೀರು ಕಟ್ಟು. To apply water, to water, to turn water (on land, My.). — ನೀರುಕಾಣ. 1. = ನೀರುಗಾಣ, ನೀರ್ಗಾಣಿ (ಮದ್ಗು Si. 177; My. as -ಕಾಣಿ). — ನೀರುಕಾಣ. 2. The plant *Pistia stratiotes* (ವಾರಿವಣಿ, ಕುಮ್ಮುಕೆ Si. 95). — ನೀರುಕಾರು. Tongers for coals, also for putting water on them, used by goldsmiths (My.; Tē.). — ನೀರು ಕಾಲುವೆ. A channel (My.; Si. 116). — ನೀರುಕುಮರಿ. A kind of aquatic animal (Si. 88). — ನೀರುಕೊಕ್ಕರೆ. A curlew

(ಕ್ರುಂಚ್, ಕ್ರೌಂಚ Si. 174). — ನೀರುಕೋದ್. = ನೀರುಗೋದ್. (My.; Si. 174). ಚಕ್ರ ನೀರುಕೋದ್ (ಪ್ರವ 177). — ನೀರುಗಂಗಾಚ. A circular vessel for holding water, a basin (C.). — ನೀರುಗಣಿಲು. -ಕಣಿಲು. The water hog-weed, *Barringtonia acutangula* (My.). — ನೀರುಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. = ನೀರುಕಟ್ಟಿ, ನೀರುಗಣ್ಣಿ. A man who, according to the rates fixed by government, has to turn water from a reservoir on the surrounding fields (My.). — ನೀರುಗಣ್ಣಿಗ. -ಕಣ್ಣಿಗ. = ನೀರುಗಣ್ಣಿ. (My.). — ನೀರುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A small opening in a well or in the soil from which water issues: a spring (My.). — ನೀರುಗರಗ. A kind of garaga (My.). — ನೀರುಗಾಗ. -ಕಾಗ. = ನೀರುಕಾಗ 1, etc. A kind of cormorant, shag, diver (ಮದ್ದು Nr.; ಮದ್ದು, ಜಲನಾಯಕ Hk.); — the Javan cormorant, *Crabo javannica* (Bd.). — ನೀರುಗಾಳಿ. A cold wind that comes over water (My.). — ನೀರುಗೋಡಗ. -ಕೋಡಗ. The Gangetic porpoise, *Delphinus gangeticus*. ತಿರುಮಾರ ಎನ್ನು, ಮೊಸಳೆ; ನೀರುಗೋಡಗ ಎನ್ನು, ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ನೀರುಗೋಳಿಗ. A small potherb growing wild in watery places, *Portulaca oleracea* L. (St. & Pl. & Z.). — ನೀರುಗೋದ್. -ಕೋದ್. = ನೀರುಕೋದ್. A water-fowl. ಪ್ರವ ಎನ್ನು, ಮುಣ್ಣು ಮುದುಕ; ನೀರುಗೋದ್ ಎನ್ನು, ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ನೀರುಡಂಚಲಿ. The potherb *Marsilia quadrifolia* (ಎತ್ತುವ, ಸುನಿ ಪಣ್ಣುಕ Si. 159). — ನೀರುಡಲ್ಲಾಟ. Throwing water about (ಸೂಸಾಟ G.). — ನೀರುಬೆಲ. The bladder (ತೆಲಕ, ಕೋಮು Si. 205). — ನೀರುತುಳಸಿಗ. = ಕಾಮುಕಸೂರಿಗ. (St. & Pl.). — ನೀರುತೊಟ್ಟಿ. A water-trough (ನಿಪಾನ, ತೀರ್ಥ Si. 429; My.). — ನೀರುದಗ. Thirst (My.). — ನೀರುದಾರಿ. A water-course (ಜಲಮಾರ್ಗ Si. 82; My.). 2, a path leading to water (My.). — ನೀರುನಾಯ. = ನೀರ ನಾಯ. The river otter, *Lutra nair* (Gz.). — ನೀರು ಬಿಡು. To let on water, as from a tank; to pour water, to make a libation; to discharge, or ooze out, as water. ದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೀರ ಬಿಡೋಣ (ತರ್ಪಣ); ತನ್ನಯ ಹೆಸರ್ ನೀರ ಬಿಡೋಣ (ಪಿತೃತರ್ಪಣ); ಬೆಳ ಹಿಂಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವ ಕಲ್ಲು (ಬಿಡುಗಲ್ಲು G.). — ನೀರುಬೆಕ್ಕು. = ನೀರ. An otter (ಉದ್ರ Si. 88). — ನೀರುಬೊಳ್ಳೆ. A water-pit (Si. 88). — ನೀರುಬ್ಬರ. -ಉಬ್ಬರ. A spring. ಬಿಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ನೀರುಬ್ಬರ (ಉತ್ತ, ಪ್ರಸ್ತವಣ Si. 115). — ನೀರುಬುಟ್ಟು. A herb growing on the margin of tanks, etc., the Thyme-leaved *Gratiola*, *Herpestis moniera* H. B. (St. & Pl.). — ನೀರುಮಜ್ಜೆ. Butter-milk made thin with water (My.). See Prv. s. ಯಾರ್. — ನೀರುಮದ್. = ನೀರಮದ್. Rain that brings water to fields, tanks, etc. (C.). — ನೀರು ಮುಟ್ಟು. To touch water after voiding urine or purging: to void urine (My.; Tē.); to discharge the bowels (My.). — ನೀರುಮೊಸರು. Diluted curds (ತೃಷ್ಣ, ಪ್ರಷ್ಣ Nr.). — ನೀರುಮುದ್ದ. A rent-free grant of government to one who has built a tank, a well, a water-course, etc. for the public welfare (My.). — ನೀರುನಂದಿ. 1. -ನಂದಿ. Stream, current (ವೇಗ, ಪ್ರವಾಹ Nr.). — ನೀರುನಂದಿ. 2. Water-cess (My.). — ನೀರುನಂದಿಗೋಲ್. -ನಂದಿಗೋಲ್. A rudder (ಅಂತ್ರ Mr. 416). — ನೀರುಸೀನಿಗ. A half shrub, *Olorodendron serratum* Spr. (Z.). — ನೀರುಹಕ್ಕಿ. = ನೀರ್ಹಕ್ಕಿ. A water-bird: the Indian or Siberian crane, *Ardea sibirica* (ಪುಷ್ಕರಾಡ್, ಸಾರಸ Si. 174). ಬಣ್ಣಗ ಲಿಪ್ಪ ಚಿತ್ರಮಾಗುವ ನೀರುಹಕ್ಕಿ (ಕಾರಣಿವ 177). — ನೀರುಹಣ್ಣಿ. The skate fish (ತಂಕು Si. 88). — ನೀರುಹಣ್ಣಿ. The water-reed *Calamus fasciculatus* Roxb. (ಪರಿವ್ಯಾಧ, ಎದುಲ, ತೀತ, ವಾಸೀರ, ನಂಬುಲ Si. 128). — ನೀರುಹಣಸು. A small tree growing in wet soil, *Barringtonia acutangula* Gaertn.

(ನಿಡುಲ, ಅಮ್ಮುಜ, ಇಜ್ಜಲ Si. 186). — ನೀರುಹಾವು. = ನೀರ್ಹಾವು. A water-snake (My.). — ನೀರುಹಿಪ್ಪೆ. = ನೀರಿಪ್ಪೆ. (ಮಧೂಲಕ Si. 127). — ನೀರುಹೋಗಿ. Fog arising from water (My.). ನೀರುಜ ನಿ-ರುಜ. = ನಿರುಜ. Free from sickness, well; painless.

ನೀರೂಪ ನಿ-ರೂಪ. = ನಿರೂಪ 2. Formless, shapeless; misshapen.

ನೀರೇಜ ನಿರೇ-ಜಾ. Born in water: a lotus (Ūpr. 8, 10).

ನೀರೇಜಜ ನಿರೇಜ-ಜಾ. = ನೀರೇಜಜನ.

ನೀರೇಜಜಾನ್ತಿ ನಿರೇಜಾ-ಜಾನ್ತಿ. The universe (Rām. 5, 8, 57).

ನೀರೇಜಜನ ನಿರೇಜಾ-bhava. Brahṁā (Bp. 54, 48).

ನೀರೇರುಹ ನಿರೇ-ರುಹ. = ನೀರೇರು. (Abh. P. 3, 105).

ನೀರೋಗ ನಿ-ರೋಗ. = ನಿರೋಗ. Free from sickness, healthy, well.

ನೀರೋಗಿ ನಿ-ರೋಗಿ. = ನಿರೋಗಿ. A healthy person (ಸಹ್ಯ, ಅರುಹ Nn. 101).

ನೀರಿ ನಿರಾ. A fine, gay man, a beau; a gallant; a lover; a dear man. ಮಾದಾಳಿಯುಮ್ ಒದಾಳಿಯುಮ್ ಎದಾಳಿಯುಮ್ ಅಪ್ಪನಾಗಿ, ಪದಪಾಳಿಯ ಕೀಳೆ, ನೀರಿಂ ಜೂದಾಳಿ ಕರಂ, ನೀರಿಗೆ ಮಾತಾಳಿ; (ಅವಳಂ) ಕಳೆಯೆ ಸಿಗ್ಗಾಳಿಯವಂ! (Śmd. 239; Kāv. I, 4, 32). ನಗವದಿಕಾಡಂ ನೀರಿಂ ಬಗಿಕಾಡಂ ಪಾದಿಕಾಡಂ ಒಕ್ಕುಡಿಕಾಡಂ ಪಗಿಕಾಡಂ ಅಗಿಯುಂ ಕೆಯ್ಯಗೆ ತಕ್ಕಂ, ಕೆಯ್ಯ ಕಾಡನ್ ಎನಿಸಲ್ಪಾಡಂ (235; Kāv. I, 4, 4). See Abh. P. 1, 118; Rāv. 6, after 24; 7, 15; 13, 104; ಕಡು.

ನೀರಿತೆ ನಿರಾತೆ. = ನೀತೆ. (ಸೂಬಗು Ūt. I, 77; ಬಲ್ಲ ತದನದು I, 97; see ನೀಟು).

ನೀರಿಲು ನಿರಾಲು. = ನೀರಲಿ, ನೀರ್ಲು, ನೇದಲಿ, etc. A common tree with purple berries, *Eugenia jambolana* Lam. — ನೀರಿಲ ಬಣ್ಣ. A purple colour (B. 4, 70). — ನೀರಿಲ ಮರ = ನೀರಿಲು. (ಜಮ್ಮು G.).

ನೀರಿಲಿ ನಿರಾಲಿ. = ನೀರಿಲು. (Z.).

ನೀರಾಗಿ ನಿರಗಿ. = ನೀಗಿ (G.). ಉಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣ ಸೀರೆಯ ನೀರಾಗಿ (ನೀವಿ G.). ಸ್ಥಲ ಅಂಗಿಯ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ನೀರಾಗಿಗಳು ಬಿಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 5, 298). — ನೀರಾಗಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Folds, or wrinkles, to be formed. ಮಯ್ ಮೇಲಿನ ನೀರಾಗಿಗಟ್ಟಿದ ಚರ್ಮ (ತೆರಿ); ನೀರಾಗಿಗಟ್ಟಿದ್ದು (ಬಲಿ); ನೀರಾಗಿಗಟ್ಟಿದವನು (ಬಲಿನ G.).

ನೀರು ನಿರು. Powder; ashes (T.; M. ನೀರು, ನೂದು; Tē. ನಿರುದು, ನಿವುದು, ನೀದು; T. ನೀದು, M. ನೀದು, ನೂದು, to be reduced to powder; T. ನೀದ್ವು, ನೂದು, M. ನೀದು, Tē. ನೂದು, to reduce to powder; cf. ಸುಗ್ಗ 2, etc.). See ತಿರು; Bp. 56, 35.

ನೀರು ನಿರೇ. A fine, beautiful woman, a beauty; a damsel; a gay woman; a courtesan. See Śmd. s. ನೀರು; Abh. P. 3, 40; 5, 6; 9, 162; Grj. 3, after 91; Rāv. 7, 11; 7, after 18; 7, 17; 11, 84; J. 6, 25, 28; 8, 17, 20; 16, 3; 30, 2, 14; ಕಡು; Prv. s. ನೀರು.

ನೀರ್ ನಿರ. = ನೀರ್, etc. — ನೀರ್ಕಡ. A public necessary (My.). — ನೀರ್ಕುಟಕ. 1. A boatman (ಅಮ್ಮಿಗ ಸಿ.). — ನೀರ್ಕುಟಕ. 2. = ನೀರ್ಕುಟಕ, q. v. — ನೀರ್ಕುಟಕ. (Śmd. 237). A man who (gratuitously) gives water (to drink, ನೀರಿದಿ ವಾಕ Śmd. 46, o. r. ನೀರ್ಕುಟಕ; ನೀರಿದಿವ Kk. 37, o. r. ನೀರ್ಕುಟಕ). — ನೀರ್ಕಾಗ. -ಕಾಗ. = ನೀರುಗಾಗ. (ಮದ್ದು, ಜಲಕಾಶ Mr. 171). — ನೀರ್ಕಾಯ್. -ಕಾಯ್. An unripe ocoanant that

contains water (Üpr. 1, after 101). — ನೀರ್ಗುಡ್ಡ. -ಕುಡ್ಡ. (Smd. 218). Submarine fire. — ನೀರ್ಗುಟಕ. -ಕುಟಕ. = ನೀರ್ಗುಟಗ, q. v. — ನೀರ್ಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. = ನೀರಂ ಕುಡಿ (Smd. 195). To drink water (Üpr. 5, after 39; Bp. 60, 34; J. 3, 40). — ನೀರ್ಗುಡಿಸು. -ಕುಡಿಸು. To give water to drink. ನೀರ್ಗುಡಿಪುದು (ನಿವಾಪ, ಪಿತ್ತತರ್ಪಣ Hlā.). — ನೀರ್ಗುಳ್ಳಿ. A water-bubble (My. as ನೀರ್ಗುಳ್ಳಿ). ನೀರ್ಗುಳ್ಳಿ, ಗಾಳಿ ಸೊಡರ್... ೨ ವುಂ ಸಿರಿ ಪುಲ್ಲಗ್ರದ ತುನ್ನುಡಿಯಾ! (Sā. 74). — ನೀರ್ಗೋಳ. -ಕೋಳ. To take water, to drink (Rā. 6, 28). — ನೀರ್ತಿಳಿ. Water to become clear. ಬೆಳಗಿದುಡುಂ ಬೆನೆ, ನೀರ್ತಿಳಿದುಡು (Smd. 219). ಹಾವನೆ ಕಡಲೊಡಂ ನೀರ್ತಿಳಿದು (295). — ನೀರ್ದಳಿ. -ತಳಿ. To sprinkle water (Üpr. 1, 123; Rā. 12, 22). — ನೀರ್ದಾಣ. -ತಾಣ. Any piece of water, a pond, etc. (ಜಲಾಶಯ Nr.; Sā. 3, 49; Bh. 3, 13, 15). — ನೀರ್ದೇಗಿ. -ತೇಗಿ. To draw in, as water (Üpr. 7, 140). 2, to dry up (Üpr. 5, 132; Rā. 5, 36). — ನೀರ್ದೇಗಿ. -ತೇರ್. Water-vehicle: a cloud (ಮುಗಿರ್, ಮೋಡ, ಮೇಘ Sā. 14; Kk. 12). — ನೀರ್ನೆರೆ. A place to rest upon in water. ನೀರ್ನೆರೆ ತಪ್ಪು (ಅನುಬ್ಧ Smd. I). — ನೀರ್ವಡಿಸು. To soak (Śāstrasāra in W. v. 1643. 1644. 1645). — ನೀರ್ವೊಯ್. = ನೀರ್ವೊಯ್. To pour water (J. 29, 31). — ನೀರ್ವುಡು. = ನೀರುಮಡು. — ನೀರ್ವುಡು ಗಡು. -ಕಡು. To let fall abundant rain (J. 10, 8). — ನೀರ್ವುಡು. To bathe in water (Bp. 56, 54). — ನೀರ್ವುಟ್ಟು. Water to touch (J. 9, 25). — ನೀರ್ವೊಗಿ. To scoop or draw water (J. 3, 38; 6, 6). — ನೀರ್ವಕ್ಕಿಗಡ. A large shrub, the three-leaved oshate-tree, Vitex trifolia L. (St. & Pl.). — ನೀರ್ವಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. = ನೀರುಹಕ್ಕಿ. (J. 15, 9). — ನೀರ್ವನಿ. -ವನಿ. A water-drop (Abh. P. 13, 11; Sā. 2, 55; J. 6, 3; 19, 5). — ನೀರ್ವಾನನೆ. -ಮಾನನೆ. A mermaid, a nymph (Üpr. 3, 20). — ನೀರ್ವಾನನೆ. -ಮಾನನೆ. A merman (Üpr. 5, after 39). — ನೀರ್ವಾನನೆ. -ಮಾನನೆ. (Smd. 218, o. r. ನೀರ್ವಾನನೆ). = ನೀರ್ವಾನನೆ. — ನೀರ್ವಾವು. -ವಾವು. = ನೀರ್ವೇ ಹಾವು, etc. A water-snake (ಅಲಗದ, ಜಲವ್ಯಾಂ Hlā., Nr.). — ನೀರ್ವಗು. -ವಗು. To enter, or go into, water (Rā. 6, after 24; 9, 11). — ನೀರ್ವುಟ್ಟು. -ಪುಟ್ಟು. A paddle (Sā. 1, 43). — ನೀರ್ವು. -ವು. = ನೀರ್ವು. (Üpr. 1, after 101; Abh. P. 1, 114). — ನೀರ್ವು. -ವು. A lotus (ಕಮಲ Sā.; ತಾವರೆ Kk. 13). — ನೀರ್ವರಸು. -ವರಸು. Water to be mixed with (Bp. 14, 9). — ನೀರ್ವಾಗಿಸು. -ವಾಗಿಸು. To cause to go into water (Rā. 14, 147). — ನೀರ್ವಾನರ್. -ವಾನರ್. A stream, a rivulet (Abh. P. 1, 117; 9, 151). ಬೇರ್ವರಸು ಕಾಯ್ತ ಪಲಸು, ಎಳೆ ನೀರ್ವಾನಲಂ ಕಡುವ ತೆಂಗು (Smd. 81). — ನೀರ್ವೊಯ್. = ನೀರ್ವೊಯ್. (Abh. P. 16, 55; J. 30, 35).

ನೀರ್ಲು nirṭu. = ನೀರು, etc. ನೀರ್ ಹಣ್ಣು (ಹಾಣ್ಣು G.).

ನೀಲ nila. = ನೀಳ. (ಉದ್ಧ No. 80).

ನೀಲ nila. Dark-blue or black (ವರ್ಣ, ವರ್ಣಭೇದ Nn. 80; ಕಪ್ಪು Mr. 511); dyed with indigo. 2, a gem, the sapphire (ಸುರತ್ಕ, ರತ್ನಭೇದ 30; ರತ್ನ 511). 3, the blue mountain (ಅಜಲ, ಪರ್ವತಭೇದ 30; ಶೈಲ 511). 4, one of the monkeys attending on Rāma (ವಾನರಕುಲ, ವಾನರಭೇದ 30). 5, bad; wicked, vicious; vile, low; sin, crime (ಪಾಪ, ಪಾತಕ 30; ಅಧರ 511). 6, slow, lazy, dull (ಮುಢ್ಢ 511). 7, a vicious or silly horse (ಕುದುರೆಬುದ್ಧೋದ್ಧ ನೀಲಂ Mr. 275). 8, one of the treasures of Kubera. 9, a kind of house (ಗೃಹ ಭೇದ 30). 10, indigo. 11, ten palas (hālas) of copper. ಹತ್ತು ಹಲ ತಾಮ್ರದೊಳು ನೀಲಂ (Mr. 80). ಎಳೆಯ ನೀಲ (ರಾಜಾ ವರ್ತ Kk. 85; Sā. 69). ನೀಲದ ಮನೆ ಪವನಿಸಿದ ನೂಲಾದರೆ ನೀ

ಲದ (i. e. ನೀಲದ ಮನೆ) ಕೃಯ ವಾದೇತೇ? — ನೀಲ ಬಾಲಕಗೆ ಚನ್ನ. ಕೋಲು ಒಲೆಕಾದಿಗೆ ಚನ್ನ. — ನೀಲ ಮಾದ, ಒಲೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಲದ ಉಪದ್ರ ನಲ್ಲರಿಲ್ಲ (Prva.). — ನೀಲಗಿಡ. A low under-shrub, Indigofera aspalathoides Vahl. (St. & Pl.).

ನೀಲಕಣ್ಣಿ nila-kaṇṭha. Blue-necked: a peacock (ಮಯೂರ, ನವಿಲ್ Nn. 49; ಕೇಶ Mr. 512). 2, a sparrow (ಗುಡ್ಡ 49; 512). 3, a quail (ಲಾವಣಿ 49). 4, a serpent (ಘೋರಿ, ಸರ್ಪ 49; ಕಾಡುವೇಡು 512). 5, a locust or grass-hopper (ಮಿಡಿಕೆ 49). 6, Siva (ವೃಷಭ, ಕಪ್ಪರ 49; ರುದ್ರ 512); N. (My.). ನೀಲಕಣ್ಣಿನ ಮುದನೆಗೆ ನೀಲಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಪರ್ವೆ (Prv.). 7, sign for a long letter (Üh.). 8, the nape, the neck (ಕಣ್ಣು, ಕೊರಳು 49; ಗ್ರೀವ 512). — ನೀಲಕಣ್ಣಿಂ. The metrical foot — — — (Üh.). — ನೀಲಕಣ್ಣಿಯು. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 2).

ನೀಲಕನ್ನರ nila-kandhara. = ನೀಲಕಣ್ಣಿ. (My.).

ನೀಲಕೇತು nila-kētu. = ನೀಲಧ್ವಜ. (J. 9, 5. 11).

ನೀಲಗಲ nila-gala. = ನೀಲಕನ್ನರ. (Bp. 1, 66; 25, 11).

ನೀಲಗಾಡ nila-gāḍa. = ನೀಲಗಾಡು. (S. Mhr.).

ನೀಲಗಿರಿ nila-girl. The Neilgherries. (My.). See Prv. a. ನೀಲಮನೆ.

ನೀಲಗ್ರೀವೆ nila-grīva. Siva.

ನೀಲಂಗು nilaṅgu. A species of worm growing in the inside of animals. 2, an insect in general (ಫಲ್ಲಕ, ಕ್ರಿಮಿ, ಕೇಟಿ, etc., ಪುಡಿ Mr. 396, o. r. ಪುಡಿ); a caterpillar (ಕೋರೀ ಹುಡಿ G.).

ನೀಲತೆ nilatē. Blueness, blackness. See ಎ.

ನೀಲಧ್ವಜ nila-dhvaja. (= ಅಸಿತಧ್ವಜ). N. of a prince (J. 8, 1 seq.).

ನೀಲಮನೆ nila-maṇi. The sapphire. (Üpr. 1, 39). ನೀಲಮನೆ ಬೇಕಾದರೆ ನೀಲಗಿರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮೆ nila-mēgha-śyāma. Kṛishṇa or Viṣṇu (My.).

ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮಲೆ nila-mēgha-śyāmala. = ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮ (J. 13, 23).

ನೀಲಲೋಹಿತೆ nila-lōhita. Dark-blue mixed with red: purple, dark-red. (Abh. P. 13, after 133). 2, Siva.

ನೀಲಾಂಗ nila-āṅga. Dark-bodied: Kṛishṇa; Rāma (J. 18, 48). 2, the Indian crane. 3, the blue jay.

ನೀಲಾಚಲ nila-ācala. The blue mountain (ಕಡುವೆಟ್ಟು Sā.).

ನೀಲಾಂಜನೆ nilāṅjana. Tbh. of ನೀಲಾಂಜನ. (My.).

ನೀಲಾಬ್ಜೆ nila-abja. = ನೀಲಾಮ್ಬುಜ. (Üpr. 8, 101; Sā. 1, 43).

ನೀಲಾಬ್ದೆ nila-abda. A dark cloud (Sā. 1, 43).

ನೀಲಾಮ್ಬರ nila-ambara. Balarāma (ಬಲ Mr. 31).

ನೀಲಾಮ್ಬರಿ nilāmbari. N. of a rāga (My.).

ನೀಲಾಮ್ಬುಜೆ nila-ambujanma. The blue water-lily. See ಕನ್ನೆಯಲು.

ನೀಲಾಲೆ nila-alaki. A woman with dark locks (J. 16, 1).

ನೀಲಾರ್ಕೆ nila-sāma. = ನೀಲಮನೆ. (Üpr. 1, 137).

ನೀಲಿ nili. The indigo shrub, Indigofera tinctoria Lin. (ರೂ ಗಿಣಿ Mr. 131). 2, a kind of disease, black and blue marks on the body from bruises, etc. 3, indigo, the dye. (My.). 4, a female gnome or evil spirit (Kālī) that uses to speak lies (My.; Tā., T.). 5, dark-blue (Üpr. 8, 80). — ನೀಲವ್ವ. -ಅವ್ವ. Kālī (S. Mhr.). — ನೀಲಿಗಣ್. -ಕಣ್. A kind of eye disease (Bp. 18, 66). 2, an eye with a bluish pupil (My.). — ನೀಲಿಗವ್ವ. -ಕವ್ವ. A dark-blue

cloth (Bp.). — ನೀಲೀ ನಿದ. = ನೀಲಿ No. 1. (My.; B. 4, 54). — ನೀಲೀ ಬೀಜ. The seed of *Cassia tora* L., used by indigo dyers (Z.; My.). — ನೀಲೀ ಮಾತು. A word of Nili: a falsehood (My.). ನೀಲೀ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲ (Prv.). — ನೀಲೀ ವಾರ್ತೆ. A false report (My.).

ನೀಲಿಕೆ ನಿಲಿಕೆ. A blue-flowering *Barleria* (ದಾಣ, etc., ಗೋರಬೆ Mr. 123).

ನೀಲಿಕೆ ನಿಲಿಕೆ. The small tree *Nyctanthus arbor tristis* Lin. 2, the five-leaved ohaste tree, *Vitex negundo* L. (ಕರೇಲಕ್ಕಿ G.).

ನೀಲಿಗಾಡು ನಿಲಿ-ಗಾಡು. = ನೀಲಿಗಾಡು. A manufacturer of indigo (My.); an indigo dyer (My.).

ನೀಲಿನಿ ನಿಲಿನಿ. The indigo shrub.

ನೀಲೀರಾಗ ನಿಲಿ-ರಾಗ. Having the colour of indigo; as unchangeable as the indigo colour: constant in affection; a firm and constant friend (ಸ್ಥಿರಮಾಗಿ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡುವನು Hlā.; ಎದೆವಿಡದ ವನಯಿತಂ Mr. 241).

ನೀಲೋತ್ಪಲಿ ನಿಲ-ಉಪಾಲಿ. The blue water-lily, *Nymphaea cyanea* Roxb. (ಕುಮುದ, ಕಪ್ಪೇದಿ ಇವು ನೆಯ್ದು Mr. 420); a blue lotus. See ಕನ್ನೆಯಲು.

ನೀಲೋತ್ಪಲಿನಿ ನಿಲಿ-ಉಪಾಲಿ-ಸಾಕ್ಷಿ. The moon (Bp. 35, 24).

ನೀವಾಕ ನಿ-ವಾಕ. The increased demand for grain in times of dearth, competition of buyers in consequence of scarcity (ಧಾನ್ಯದಿಗರ್ ಅರ್ಥಮಂ ಪಾವ್ತಮ; ಮೇಲು ಧಾನ್ಯವ ಪ್ತಾಯುವುದು ಹೆಸರು Nr.); dearth, scarcity; collecting or laying up grain in times of dearth.

ನೀವಾರ ನಿವಾರ. Rice growing wild (ಹೊಡೆ Mr. 372).

ನೀವಿ ನಿವಿ. A cloth worn round a woman's waist; the ends of the cloth passed round the loins so as to hold the whole together (ನಿವಿ Nn. 105; ಉಡ್ಡಿಯ Mr. 343; see ನಿವಿ 1). 2, capital, principal, stock. 3, a stake at play, a wager (ಪಣ, ಒಡ್ಡಿದು 105). 4, junction, union (ಯೋಗ, ಕೂಟ 105). 5, a pair (ಯುಗ್ಮ, ಎರಡು 105). 6, compassion (ಕರುಣ 105). 7, a saddle (ಪಲ್ಲಣ, ಹಲ್ಲಣ 105). 8, sexual intercourse (ಮೋಹನ 105).

ನೀವಿಸು ನಿವಿಸು. To cause to use gentle friction, etc. (My.).

ನೀವು ನಿವು. 1. = ನೀಂ 2, ನೀಮ್, etc. You. The plural of ನೀನು (C.). See its declension ಸ. ನಿಮ್. ನೀನಾದರೇನು, ನಾನಾದರೇನು? ದಾವಿರಿ ನೀರು ಬನ್ನರೆ ಸರಿ. — ನೀವು ನಾಗಲೋಕದವರಾದರೆ ನಾವು ನಾಗಲೋಕದವರು (Prva.). ನೀವಿಬ್ಬರೂ (B. 4, 6). See Bp. 14, 25; 22, 41. 61; 23, 30; 24, 24. 28; 32, 43; 37, 5; 40, 84; 47, 66; 48, 23; 53, 38; Bh. 2, 13, 36.

ನೀವು ನಿವು. 2. To rub softly, to use gentle friction, to stroke down any member of the body, to make straight or smooth by stroking, as the hair, the beard, cloth, etc. (ಎದವ ಕೆಂದ. I; Öpr. 7, 127; My.; T.; cf. ನಿವರು).

ನೀವೃತ ನಿ-ವೃತ. An inhabited country.

ನೀವೃ ನಿವ್ರಾ. = ನೀವೃ. The edge of a thatch, the edge or side of a sloping roof, eaves. 2, a thatch, a roof.

ನೀವಾರ ನಿ-ಹಾರ. A warm cloth, a blanket (ಹಬ್ಬದ G.; ರಣಾಯಿ G.). 2, curtains. 3, an outer tent or screen.

ನೀನು ನಿಸು. (Tbh. of ನೆಯನು). To cause to go: to manage, to accomplish, to fulfil (My.).

ನೀವಾರ ನಿ-ಹಾರ. = ನಿವೃತ. Fog, mist; frost, hoar-frost; dew. 2, evacuation (Öpr. 3, after 36).

ನೀಳ ನಿಲ. = (ನಿಸುಳ್), ನೀಡು 1. To grow long or high, to extend, to extend one's self, to be stretched out, to spread, etc. (ಪ್ರಸಾರಣ ಕೆಂದ. Dh.; Öpr. 1, after 79; 1, 93. 106; 5, 40; 6, 2; 7, 44; 8, 57; Abh. P. 3, 97; 14, 106; T., M. ನೀಳ್, ನೀಳು). ನಿಜತೇಜಂ ನೀಳ್ ಕರ್ನೆಯ್ತುಲ ಪೊರೆ (ಕೆಂದ. 251, o. r. ನೀಳ್). ನೆಗೆದಯ್ ಬೋಕದ ನೀಳ್ ತುತ್ತ ತುದಿಯಂ ನೀಂ (229). (ಭೃಂಗತಿತು) ನೀಳ್ವಿಗದ (ನೀರಜದ) ಕೇದಾಸ ಕೃದಾಯೋ ಬಯ್ಯನೆ ಪಾಡ್ (Öpr. 7, 60). ನೀಳ್ವರ್ವ ಬಾಲ (ಲರಾ ಮು Mr. 498). ನೀಳ್ವ ಕುರುಳ್ (Öt. II, 98). See Grj. 8, 46; Räv. 3, 17; 5, 85; 6, after 11; 8, 47; Ö. Bp. 47, 18; ಕೆಂದ. 3, ಬಳ್ಳಳ್; J. 3, 5; 17, 29.

ನೀಳ ನಿಲ. = ನೀಟ 1, ನೀಡು 2, ನೀಲ, ನೀಳು, (ನೀಳ್ವು), ನೀಡ್. Extension, length, height, tallness (ದೀರ್ಘ, ಅಯುತ Nr.; Mr. 446; ಅಯುತಿ Si. 425; ನೀಟ Bhn. 31; My.; T., M.). ಸೀರೆಯ ನೀಳ (ದೈರ್ಘ್ಯ, ಅಯುತ, ಅನಾಹ Nr.). ನೀಳ ವಾದದು (ದೀರ್ಘ, ಅಯುತ Si. 372). ಬಹಳ ನೀಳವಾದದು (ದ್ವಾಘ್ರ 384). ನೂರು ಗಾವುದ ನೀಳವಾದ ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟದನ್ನಾ ಮಹಾ ಮಾನು (ತಿಮಿ 88). ನೀಳವಾದ ಪುಂಗೇ ಗಡ್ಡೆ (ಕುರುವನ್ನ, etc. 162). ನೀಳಯ್ (Bp. 50, 68); ನೀಳತೋಳ್ (58, 25); ನೀಳನಾಲಿಗೆ (18, 16). ನೀಳವಾದರೂ ಗಾಳಿಗೆ ನುನು? (Prv.). See Bp. 20, 1; 35, 49; 48, 6; 51, 81; 53, 68; 60, 48.

ನೀಳ ನಿಲ. = ನೀಡ.

ನೀಳಜ ನಿಲಾ-ಜ. = ನೀಡಜ. (ಪಕ್ಷ Mr. 167).

ನೀಳಿತು ನಿಲಿತು. That is long (ದೀರ್ಘ, ಅಯುತ Hlā.).

ನೀಳು ನಿಲು. (ನೀಳ್). = ನೀಳ, etc. (T.; M. ನೀಳ್, ನೀಳ್, ನೀಡ್). — ನೀಳಮು. -ಅದು. That is long, high or tall. ನೀಳದದ ನೆರಳು ಬೋದಾಯ ಮಾತೂ ಗಾಳಿಯ ಪಾಗ. — ನೀಳದದ ಮೇಲೆ ನಿ ನ್ತರೆ ಗಾಳಿಗೇನು? (Prva.).

ನೀಳೊಳಿ ನಿಲ(ನಿಲು)-ಕೊಲಿ. (Extension-seizure): distraction; wandering. — ನೀಳೊಳಿಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To become distracted, to wander or rove (J. 19, 29).

ನೀಳ್ವು ನಿಲು. Length, etc. (ನಿಡು Öt. II, 53; Öpr. 3, 81). — ನೀಳ್ವು ವೆಡ್. -ವೆಡ್. To grow long, to extend. ನಿಡು ದರೆ, ನೀಳ್ವು ವೆತ್ತ ನೆಗೆಗ್ (ಕೆಂದ. 78).

ನೀಲೊ ನಿಲ. = ನೀಡು 2, etc. Length, etc. — ನೀಡುರಿನು. = ನೀಡು ಕರಿಸು (ಕೆಂದ. 28). To make long, to lengthen, to uncoil, etc. ನೀಡುರಿಸಿದಂ (217). ಬರ್ಕುಡಿತ್ತನೀರ್ಗ, ಪಡ ಪಟ್ಟಿಕೆಯ ಪನ್ನೆಲೆಯ ಮುಡುಗ್ ದೇಸಿಗರಂ ದೇವರ್ಕ್ಕೊಡೆಯರ್ (o. r. -ರ) ಮಾದ್ದರೆ ನೀಡುರಿಸದೆ ನಿನ್ನು (o. r. ನಿನ್ನು) ದೊರೆಗೆ ಬೋದೆಯರ್ ಬರೇರೆ? (39. 345). See Räv. 2, 71. — ನೀಡ್ವೆಯ್. To make long, to extend, to spread out (Grj. 1, 107).

ನು ನು. 1. = ಅಂ 1 (am 1), etc., e. g. ಇದವನು (Hlā. ಸ. ಅಗ), ತಿವಿದನು (Bh. 1, 10, 38), ಕೊಡುವನು (Bp. 21, 35), ಅದನು, ಮಾಡಿದನು (22, 47).

ನು ನು. 2. = ಅಂ 3 (am 3), etc., e. g. ಅಧಿವನು (Bp. 3, 18), ಪುತ್ರನು (3, 24), ಅತನು (18, 74), ಅವನು (20, 24), ಅಯ್ಯನು (21, 8), ಅರ್ಧಕನು (24, 84), ಬಿಜ್ಜಳನು (37, 66); ಎತ್ತನು, ದ್ವಾಹ್ಣನು, ಅಭ್ಯುದಿತನು (Nr. ಸ. ಅಗು); ಕ್ಷತ್ರಿಯನು (Hlā. ಸ. ಅಗದು), ತೂದ್ರನು (ಸ. ಅಗ); — ನೊಗನು (Nr. ಸ. ಅರು 4), ಎರನು (ಸ. ಎರ 1), ನೆಣನು (ಸ. ನೆಣ), ನೊಣನು (ಸ. ನೊಣ), ಮರನು (ಸ. ಬಂಡಮರಿ), ತೋಳನು (see ವನಾಶ್ವ), ಮೊಲನು (My.), ಹೆಣನು (ಸ. ಪರೇತ).

ನು ನು. Now? what? indeed? 2, indeed, certainly. 3, or.

ನುಗಿ nugi. (= ನುಗ್ಗು 2). To reduce to fine particles, to powder, with the fingers, stones, etc. (My.).

ನುಗಿಚು nugiçu. = ನುಗ್ಗು. To get out of (the hand, etc.) by wriggling (as a bird), to slip (from the hand, as a rope, generally ನುಗಿಚಿ ಕೊಳ್ಳು, My.).

ನುಗುಳ್ nuguḷ. (= ನುಗ್ಗು 1), ನುಸುಳ್ 1, etc. To enter a door or a small, narrow passage or opening, to go in with difficulty, to squeeze through, to creep in, to get into, to enter (ದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ śmd. Dh.; see T., M. s. ನೊಡೆ). P. p. ನುಗುಳ್ಳು.

ನುಗುಳ್ಳು nuguḷḷu. To cause to enter a small, narrow passage, etc. (ಸೂಕ್ಷ್ಮದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ śmd. Dh.).

ನುಗ್ಗಿ nuggi. = ನುಗ್ಗು. (ಮೋಡಕ Mr. 510). See ಕಾಡು. — ನುಗ್ಗೇ ಗಿಡ. (ಅಕ್ಷೇವ, ತೀಕ್ಷ್ಣಗಂಧಕ, ಮಧುತಿಗ್ಗು, ತಿಗ್ಗು G.). — ನುಗ್ಗೇ ಬೀಜ. (ತಿಗ್ಗುಜ, ಶ್ವೇತಮಂಡಿ G.).

ನುಗ್ಗಿಸು nuggisu. 1. To cause to creep in or squeeze through (My.).

ನುಗ್ಗಿಸು nuggisu. 2. To cause to powder, etc. (My.).

ನುಗ್ಗು nuggu. 1. (= ನುಗ್ಗುಳ್), ನುರ್ಗು 1. To pass by pressing, to squeeze through, to force one's self into, to enter without permission, as a door, a house, to creep into, as into a hole (J. 8, 32; My.). ನುಗ್ಗಿದವನಿಗೆ ಹಗ್ಗ ತಪ್ಪೇತೇ? — ಕವಿ ಕತ್ತ ಮೂಡ ಬೇರಿ ನುಗ್ಗಿ ಹೆದಡುವಳೇ? (Prva.). ದನ ಬೇರಿ ನುಗ್ಗಿತು (My.). — ನುಗ್ಗಾಡು. — ಅಡು. To be addicted to passing through by force, as cattle through a hedge or fence (My.).

ನುಗ್ಗು nuggu. 2. (= ನುಗ್ಗು, ನುಡು 1), ನುಡುಸು, ನುಡುಕು, ನುಡುಗು, ನುರ್ಗು 2, ನುರ್ಗು 1, ನುಳ್ಳು. To reduce to small bits or powder by pressing with the hand, etc. or by pressing or beating with a stone, a piece of wood, etc., to crush, to powder, to grind (My.; Të.; T. ನುಳ್ಳು, ನುಣುಗು, ನುಣಿ, ನುಣುಳ್ಳು, ನೊಡುಳ್ಳು; Të. also ನುಡುಡು, ನುಡುಮು, ನುಲುಡು; cf. ನೀಡು; see ನಡುಡು). 2, to be crushed, etc. (Ūpr. 2, 44; T. ನುಣುಗು, ನೊಡುಗು; M. ನುಡುಡು). — ನುಗ್ಗುತ್ತ. ನುಗ್ಗು ಒತ್ತು. = ನುರ್ಗೊತ್ತು. To press so as to crush (Bp. 23, 26; 52, 48).

ನುಗ್ಗು nuggu. 3. (= ನುಡ್ಡು), ನುಡು 2, ನುರ್ಗು 3, ನುರ್ಗು 2, ನುಸಿ 1, ನೊಕು 3, ನೊಗು 2, ನೊಡು 2. The state of having been, or being, crushed, etc. (My.; Të.). See ನೊಕು. — ನುಗ್ಗಾಗು. — ಅಗು. To be broken to pieces, to crumble, to fall to ruin, etc. ತಗ್ಗಿದವ ಎನ್ನಿಗೂ ನುಗ್ಗಾಗ (Prva.). See Bh. 7, 6, 56. — ನುಗ್ಗು ನುಗ್ಗು. rep. (B. 4, 134; My.). — ನುಗ್ಗು ನುಡ್ಡು. dupl. = ನುಗ್ಗು ನುಸಿ. (My.). — ನುಗ್ಗು ನುಡು. = ನುಗ್ಗು ನುಡ್ಡು. (My.). — ನುಗ್ಗು ನುಸಿ. dupl. (Bh. 1, 10, 38; 6, 7, 46; 7, 10, 63; My.).

ನುಗ್ಗಿ nuggi. = ನುಗ್ಗು. (That is proverbially brittle and weak): the horse-radish, Moringa

pterigosperma Gaert. (ತಿಗ್ಗು Mr. 119; My.; Të. ಮುನಗಿ; T. ಮುರುಂಗಿ; M. ಮುರಬ್ಬಿ). ನುಗ್ಗಿ ಕೆಮ್ಮಾಡೊಡೆ ಮ ಧುತಿಗ್ಗು ಎನಿಸಿಗು (Nr.). ನುಗ್ಗಿಯಾದರೂ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಬನ್ನೇತೇ? (Prva.). — ನುಗ್ಗಿಯ ಬಿತ್ತು. The seed of the moringa (ತಿಗ್ಗುಜ, ಶ್ವೇತಮಂಡಿ Nr.). — ನುಗ್ಗಿಯ ಮರ. The moringa tree (ಶೋಧಾಂಜನ, ತಿಗ್ಗು, ತೀಕ್ಷ್ಣಗಂಧಕ, ಅಕ್ಷೇವ, ಮೋಡಕ Nr.; Si. 128). — ನುಗ್ಗೇ ಕಾಯ. A moringa pod (My.; see Prva. s. ಮಗ್ಗು). — ನುಗ್ಗೇ ಗಿಡ. = ನುಗ್ಗಿಯ ಮರ. ಕೆಮ್ಮು ಹುಪ್ಪುಗಳಾಳ್ಳು ನುಗ್ಗೇ ಗಿಡ (ಮಧುತಿಗ್ಗು Si. 128). — ನುಗ್ಗೇ ಬೀಜ. = ನುಗ್ಗಿಯ ಬಿತ್ತು. (ತಿಗ್ಗುಜ Si. 335). — ನುಗ್ಗೇ ಸೊಪ್ಪು. Moringa leaves (My.).

ನುಂಗು nuṅgu. = ನೊಣ 1, (ಮುಂಗು). To swallow; to devour (ಗಲನ śmd. Dh.; C.; T. ನುಗರ್, ನುಂಗು, ನೊಣ್ಣು; M. ನುಗರು; Të. ಮುಂಗು). ಅರ್ಕೇನ್ದುಗಂ ತವೆ ನುಂಗಿ ಕುಂಞ ಕದ್ದಿರೆ (śmd. 267). ನುಂಗುವವಮ್ ಒಳವೆ ದಧಿಯೊಕೆ ಮಹಾಮತ್ಸ್ಯಂಗಂ (292). ಅಕ್ಷರವ ನುಂಗಿ ಅಡುವ ನುಡಿ (ಬುವ್ತ ವರ್ಣಪದ, ಗ್ರಸ್ತ); ತಿಮಿಯಮ್ಮಾ ವಿನ ನುಂಗುವ ವಿನಾಸು (ತಿಮಿಂ ಗಲ Nr.). ನುಂಗಲ್ ವಟ್ಟಿದು (ಗಲಿತ Si. 384). ನುಂಗುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅಹಾರವ (ಗ್ರಾಸ, ಕಬಲ, ತುತ್ತು 317). ನುಂಗ ದಾರದ ತು ತಟ್ಟ ತುಟಿ ಮಾಡಿದ ಹಲ್ಲು ಸಮ. — ನುಂಗಿದ ತುತ್ತಿನ ರುಟಿ ಮತ್ತೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಕೋಡು ನುಂಗಿದ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ (Prva.). See Ūpr. 8, 15; Bp. 21, 17; 39, 52; 48, 15; 59, 21, 48; Rāv. 5, after 120; 6, 9; 13, 64; J. 6, 8; 8, 47; B. 2, 11; Si. 68; Prva. s. ಬೆರಳು; Sp. s. ಬೊಳ್ಳುಡು; Sā. s. ಮೆಲ್ಲು.

ನುಂಗುವಿಕೆ nuṅguvikē. Swallowing (ನಿಗಾರ Si. 400).

ನುಂಗುಹ nuṅguha. Swallowing (ನೀರ್ಪ, ಗಂ, ಗಂ Nr.).

ನುಜೆ nu-či. (nu-čit). Never! certainly not! (ತಕ್ಕ, ಬಿಡುವು ದು Nn. 166; ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ Mr. 536). 2, is it not? (ಕೇಳ್ವೆಡೆ, ಕೇಳು ಹ 166; ಕೇಳ್ವಲ್ಲಿ 536). 3, could it be? (ಸಂಶಯ, ಸಂದೇಹ 166).

ನುಜ್ಜು nučcu. (= ನುಗ್ಗು 3, etc.). That is reduced to small pieces; fragments, bits: grit, grits of any grain (ಕಣ, ಧಾನ್ಯಾಂಶ Nr.; Si. 418; ಕಣ Hlā., Mr. 372; ಕಣ, ಕ್ಷುದ್ರತಣ್ಣುಲ Nr., Hlā.; ತಣ್ಣುಲಚೂರ್ಣ śm. 86; C.; M. ನುಜ್ಜು, ನುಡುಜ್ಜು, ನೊಜ್ಜು, ನೊಯ್; T. ನೊಜ, ನೊಯ್, ನೊಡುಗು; Të. ನುಜ್ಜು, ನುಡುಮು, ನೂಕೆ, ನೆಜ್ಜು). ಇ ಚೈಯಾದಿತ್ತ ನುಜ್ಜೊನ್ದು ಮಾಣಿಕವ್; ಇಚ್ಚೆಯು ತೀರ್ಪ ಬದಿಕತ್ತ ಮಾಣಿಕವ್ ನುಜ್ಜಿಗು ಕಪ್ಪಂ (8p.). 2, wasting away, ruin, etc. (ಕ್ಷೀಣತೆ śm. 86). ನುಜ್ಜು ಉಣ್ಣು ಮಗನು ಇ ಚ್ಚೇರಿ ಇರುವನು, ತುವ್ತ ಸಕ್ಕರೆ ಉಣ್ಣು ಅಳಿಯ ತಿವ್ವೇರಿ ನಿನ್ನು ಬೊಗ ಉವನು. — ಕಿತ್ತು ನುಂಗುವವ ನುಜ್ಜು ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ನುಜ್ಜಾ ದರೂ ಹು ಚ್ಚಗೆ ಬೇಕು. — ನುಜ್ಜು ಒಣ್ಣು ಮಾಣಿಕವ್. — ನುಜ್ಜಾ ದರೂ ಹೆಚ್ಚನ್ನ ಧಾವಿಸ ಬೇಕು. — ನುಜ್ಜಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುವವ ನೊಜ್ಜಿಗೆ ಮಾತಾಡಿದರೂ ನೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಲದು (Prva.). See Prva. s. ಪಚ್ಚೆ. — ನುಜ್ಜು ಕೆ. — ಅಕ್ಕಿ. Broken rice (My.). — ನುಜ್ಜು ಗಂಜ. Gañji made of nučcu (My.). See Prva. s. ವೆಂಕಪ್ಪ. — ನುಜ್ಜು ಗೋಣಿ. = ನುಜ್ಜು ಗೋಳ. (My.). — ನುಜ್ಜು ಗೋಳ. The herb Portulaca quadrifida L. (Z.). See ಕಲ್ಲು. — ನುಜ್ಜು ನುಡು. = ನುಜ್ಜು ನುಸಿ. dupl. (Bp. 51; 72; My.). — ನುಜ್ಜು ನುಸಿ. dupl. (J. 8, 32). — ನುಜ್ಜು ನೊಡು. = ನುಜ್ಜು ನುಡು. (J. 21, 34).

ನುಡಿ nuḍi. 1. To sound; to utter; to speak; to say (ವಚನ śmd. Dh.; ಹೇಡ್ 88 Cm.; ಬೇಡ್ 229 Cm.; C.; T., M. ನೊಡಿ; Të. ನುಡುಡು, ನುಡುವು, ನೊಡುವು). ಒಡರೆ ನುಡಿದು (śmd. 28). ಸತ್ಯಮಂ ನುಡಿ, ಗಡಾ, ನೀನ್ ಅತನೋ,

(143). ಭವಲಯಾಧಿಪಂ ನುಡಿಗುಮ್ ಅ ದೂತಂಗೆ ಸ್ವಚಿತ್ತಗತಾರ್ಥಮಂ (267). ಸಮಂ ನುಡಿವೊಡೆ ಅವಂ ಪಿರಿಯಂ (297). ನುಡಿವೊಡೆ ಎಲ್ಲರುಂ ಮಾತಾಯರ್ (298). ಗೆಲೆ ನುಡಿವನು (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರಸೃತ); ಸೋಲೆ ನುಡಿವನು (ಅಧರ, ಹೀನವಾದಿ); ಇನಿದಂ ನುಡಿವನ (ತೃಷ್ಣ, ಮಧುರವಾಕ್); ಹೊಲ್ಲಾಗಿ ನುಡಿವನ (ಕದ್ದದ, ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ Hlā.). ತನ್ನ ಸೋಲವ ನುಡಿದು ಕೊಮ್ಮಂ (ಅಧರ Mr. 237). ಅಡಿ ಗಡಿಗೆ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅನುರಾಪ); ಹದಿಸಿ ಕೊಮ್ಮ ನುಡಿಯ ನುಡಿದಂ (ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ, ಕದ್ದದ); ನುಡಿಯರ್ ಅಡಿಯದೆ ಕೇಳರ್ ಅಡಿಯದೆ ಇರ್ಪವಂ (ಕಲ್ಪಮೂಳ); ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾತನು (ವದ, ವದಾವದ); ಮಿಗೆ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾತನು (ವಾಗಿತ, ವಾಕ್ಯತಿ); ಕೆರಳಿ ನುಡಿವುದು (ಅಭಾಷಣ, ಅರಾಪ); ನುಡಿಯರ್ ಅಗದ ನುಡಿ (ಅನಕ್ಷರ, ಅವಾಚ್ಯ Nr.). ನುಡಿದ ನವಿಲ ಧ್ವನಿ (ಕೇಗು Kk. 24). ಎದೊ! ಎನ್ನು, ಅನಿಲ ಬಗೆ ನುಡಿದ (Bh. 3, 13, 18). ಕೊಟ್ಟಂ, ಕೊಟ್ಟನ್ ಎನ್ನು, ಸಿಂಹಳೇ ನ್ತಂ ನುಡಿದು (Rā. 6, after 98). ನುಡಿದನು ತಕುಸರ್ಣಜಯು ದ್ರಾಹ್ಯರಿಗೆ (Bh. 1, 8, 4). See śmd. 61. 68. 71. 90. 112. 200. 228. 272; Ūpr. 2, after 44; 7, 27; Bp. 1, 57; 4, 65; 25, 15; 31, 10; 47, 19, 28; 51, 48; Rā. 6, 33; 13, after 23 & 95; Bh. 1, 8, 45; 2, 13, 39; J. 2, 9, 21; 29, 16; 31, 28, 31; Dp. 148, 6; Śi. 58. 362. 363. 383. 384.

ನುಡಿ nūḍi. 2. Sounding, uttering; a voice; speaking, speech; a word; a term; a promise; a language; a line in poetry that forms a complete sentence, especially one of a saṅkirtana (ವಚನ Nn. 52; ವಾಕ್ಯ śmd. 187 Cm.; C.; Tē.; T. ನೊಡಿ; Tē. ನುರಿವು, sound, voice). ನುಡಿಗಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡದೊಳ್ (in Kannada, although it does not contain all the required words, there is) ಏತ್ತಾಣಮುಂ ಬೆದಣ್ಣಿಯುಮ್! ಎನ್ನು, ಈಗಡಿನ ನೆಗದಿಯ ಕಲ್ಪದೊಳ್ (by their poems that at present are so renowned) ಒಡವ್ವಡಂ ಮಾಡಿದರ್ ಪೂರಾತನಕವಿಗಳ್ (śmd. 121). ಅಭಿಧಾನ ವ್ಯಾಹಾರ ಉದೇಶಿಣ ಕಥನ ಈ ವೊಡಲಾಗಿ ಉಳ್ಳವು ನುಡಿಯ ಭೇದಂಗಳು; ವ್ಯಾಕುಲ ಮವ್ವ ಧ್ವನಿ, ಮನ ಬನ್ನೆ ನುಡಿವ ನುಡಿಯುಂ (ಕೋರಾಹಲ, ಕಲಕಲ, ತುಮುಲ); ಪ್ರಿಯಮವ್ವ ನುಡಿ (ಸೂನೃತ); ಸ್ವಪ್ನಮಲ್ಲದ ನುಡಿ (ವೃಷ್ಣ); ಉಗುಳು ಸಿಡಿದ ನುಡಿ (ಅಮೃತ್ಕೃತ); ಕೊಂಕುವೆರಸಿದ ನುಡಿ (ಉಲ್ಲಾಪ); ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅನುರಾಪ, ಮುಹುರ್ಧಾಪಿ); ಸೂದುನುಡಿ (ಸಲ್ಲಾಪ); ಎರಡು ಮೂರು ಸೂದು ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅಮೃದಿತ Hlā.). ಉಗುಳುವೆರಸಿದ ನುಡಿ (ಅಮೃತ್ಕೃತ); ಒಳ್ಳಿತ ನುಡಿ (ಸುವಚನ); ಒಳ್ಳಿತ ನುಡಿಯುಳ್ಳತನು (ವಚನೇಷ್ಟಿತ); ಚಾಟಿತ ನದ ನುಡಿ (ಚಾಟು, ಚಟು, ಶ್ಲಾಘೆ); ದಿವ ನುಡಿ (ಸತ್ಯ, etc.); ನಗೆವೆ ರಸದ ನುಡಿ (ಸೋಲ್ಲಣ್ಣನು); ಅಕ್ಷರವ ನುಗಿ ಅಡುವ ನುಡಿ (ಗ್ರಸ್ತ, ಬುಪ್ತವರ್ಣಪದ); ಹುಸಿಯೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಮಾಗಿ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅಪತ, etc. Nr.). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯೆನ್ನು, ಉಪೇಕ್ಷಿಸರ್ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಉಚಿತಮಲ್ಲ! (Abhā. 1, 4). ಅಡಿದ ಉಪ್ಪದ ಹಾಲಿನನ್ನದಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗರ್ವ ಲಿತಿಮತ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (1, 5). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Ū. I, 1). ಹೆನ್ನೆ ಅಡುವ ನುಡಿಯು ಘೋರವಪ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ಎತ್ತರೆ ನ್ತ ನುಡಿ ತವ್ವದು (J. 28, 29). ಸಹಜಮಾ ನುಡಿ! (Bh. 1, 8, 11). ನವಿಲ ನುಡಿ (ಕೇಳಾರವ (Mr. 168); ಪಕ್ಷಿಗಳ ನುಡಿ (ಎರುತ 168). ನುಡಿಯಾದರೂ ಕಡೆಯ ದಾರದು.—ನುಡಿಗೆ ನಡೆ ಸಂ ದೀದಿ ಬೇಕು.—ನುಡಿ ಪೂರಾತನದು, ನಡೆ ಕರಾತನದು.—ನುಡಿಯನ ಊರು, ನುಡಿಯ ನ್ತ ಕಾದು (Prvs.). See śmd. 392; Ūpr. 4, 2, 33. 35; Grj. 2, after 106; Bp. 37, 25; 40, 15; 45, 48; 56, 20; 59, 14; Kk. 68; śm. 45. 55. 60. 64; Nn. 8. ಕೆರೆ; J. 28, 19. 28. 45; 29, 23. 37. 44; ಆಗು, ಊರುಗು, ಎದೆ, ಒಳ್, ಚುನ್ನ, ಜವಳಿ, ತಪ್ಪ, ತರ್ಕ, ತೊದರ್, ನಾನ್, ಬಲು, ಬಿಸುಗು, ಬಿಡು, ಬಿಡು ಸು, ಬೆಸದ್, ಮರುಳಾಟ, ಮೇಲ, ಹೊಳಹು.—ನುಡಿಗಲ್.—ಕರ್. To learn words; to learn to speak. ಗಿಳಿಯೊಡನೋ ದಿಯೊಡಿ ನುಡಿಗಲ್ಲ (śmd. 230). —ನುಡಿಗಲಿ.—ಕಲಿ.=ನುಡಿಗ

ಲ್. (Bp. 11, 40; 47, 21; 58, 48). —ನುಡಿಗಲಿಸು.—ಕಲಿಸು. To teach to speak (Abh. P. 1, 79). —ನುಡಿಗೇಡು.—ಕೇಡು. The state of words or admonitions being lost or ineffectually employed (My.). —ನುಡಿಗೇಳ್.—ಕೇಳ್. To hear a word, etc. (Ūpr. 8, 83; Bp. 13, 9). —ನುಡಿಗೊಡು.—ಕೊಡು. To give one's word, to promise (My.). —ನುಡಿಜಾಣ. Talkative; eloquent (ಸಮುಖ Hlā.; My.). Fem. ನುಡಿಜಾಣಿ (My.). —ನುಡಿ ನುಡಿ. rep. (Ūpr. 6, 98). —ನುಡಿಮೆಡ್ಡು. Assent by word (Abh. P. 6, 99). —ನುಡಿಮೇಳ. A wind-instrument. See s. ಪಂಡಮಹಾವಾದ್ಯ. —ನುಡಿವದೆ.—ವದೆ. To be spoken of, to become notorious (Ūpr. 1, 74). —ನುಡಿ ವೆಣ್.—ವೆಣ್. The goddess of speech, Sarasavati (ಶಾರದೆ Kk. 9; ಸರಸತಿ, ಸಾರದೆ, ಅರವಿನ್ದಧವನ ಅರಸಿ śm. 8). —ನುಡಿ ವೆಣ್ಣಾಳ್.—ಆಳ್. Brahmkā (ಬೊಮ್ಮ, etc., ಅಪ Ū. II, 3). —ನುಡಿವೆಣ್ಣಿನಿಯ.—ಇನಿಯ. Brahmkā (ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಸಾ.).

ನುಡಿಕಾಲಿ nūḍi-kāḷi. A man who utters words or speaks. See ಒಳು, ಒಳ್.

ನುಡಿಗಾಲಿ nūḍi-gāḷi. = ನುಡಿಕಾಲಿ. See ತಿವಿ.

ನುಡಿತ nūḍita. Speech (My.).

ನುಡಿಯಿಸು nūḍiyisu. = ನುಡಿಸು. To cause or induce to utter, speak, etc., to address (Grj. 2, after 106; 8, 54). ನುಡಿಯಿಸಿದಂ (śmd. 273).

ನುಡಿಯುವಿಕೆ nūḍiyuvikē. Speaking, etc. (Śi. 391. 395. 397).

ನುಡಿವಳಿ nūḍi-vali. (śmd. 252). Uttering, speaking, the way of speaking.

ನುಡಿವಳಿಕಾಲಿ nūḍivali-kāḷi. (śmd. 235). A man occupied in speaking.

ನುಡಿಸು nūḍisu. = ನುಡಿಯಿಸು. To cause to sound, utter or speak; to perform music upon, to play (ದಾಟಸು Ū. II, 74; My.). ದಿಗ್ವಿಜಯ ನುಡಿಸುವ ಸರ್ವ ಸನ್ನವಿಜಯಬಲ (Bh. 6, 2, 3). ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುವನು (ವೀಣಾವಾದ, ವೈಣಿಕ Śi. 340). See Ūpr. 8, after 52; Bp. 5, 50; 12, 42; 28, 43; 40, 39; J. 1, 8; ಪಂಡಮಹಾವಾದ್ಯ.

ನುಡಿಸುಹ ನūḍisuha. Making speak; addressing (ಅಭಾಷಣ, ಅರಾಪ Nr.).

ನುಡಿಹ nūḍiha. Uttering, telling, etc. ಹಲವು ವ ದಾರ್ಥಂಗಳ್ ಒಬ್ಬಳಿಗೂಡಿ ಕ್ರಿಯೆಯ ನುಡಿಹ ಎಮ್ಮುದವಿಲ್ಲಿ ಹತಬ್ಬ ಮ್ ಎನಿಸುಗು; ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹಂ ಮೇರಿಕ್ಕ ನುಡಿಹ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿತಂಸಿನ, ಅಭಿಪಾಪ Nr.). ಮರಳಿ ನುಡಿಹ (ಪ್ರಸರ್ವ Nn. 167).

ನುಡ್ nuḍ. = ನುಣು. Smoothness, softness, fineness; niceness, neatness, subtilty; gentleness; etc. (Tē. ನುನು, ನುರಿ, ನೂ, ನೂಗು; T. ನುನ್, slender, taper, fine; ನುಣ್ಣೈ, subtilty, nicety, delicateness, neatness; ನುನಿ, subtilty, nicety, keenness; ನುವಣ, ನುಡೈ, ನೂಡೈ, ನುಣುಗು, ನುಣಿತ್ತಲ್, subtilty; ನುಣುಕ್ಕು, any minute thing; ನುಡ್, smallness, minuteness; M. ನುಣ್, minuteness; T. ನೂಯ್, ನೂಜವು, fineness, subtilty, minuteness, delicateness, slenderness = ನುಣ್ಣೈ; M. ನೂಯ್, what is minute, trifling, small, thin, weak, delicate, poor; see s. ನುಡ್ಡು). —ನುಣ್ಣಿಟಿ.—ಕಟಿ. Bland irony (V. 37, 13). —ನುಣ್ಣದಪ್ಪ.—ಕದಪ್ಪ. A soft or smooth cheek (Rā. 13, 61; J. 19, 21; 28, 18). —ನುಣ್ಣದಿರ್.—ಕದಿರ್. A fine lustre (Rā. 4, 31; 6, after 11). —ನುಣ್ಣಿಂ.—A tender, delicate wing; a

delicate leaf (Ūpr. 8, 9; Rāv. 5, 46; 8, 98; 10, after 31; V. 4, 52). — ನುಣ್ಣುಡ್. -ಕಡ್. A fine, slight spot or stain (Ūpr. 8, 58; Abh. P. 5, 39). — ನುಣ್ಣುಲ್ಲ. = ನುಣ್ಣುಡ್. (J. 30, 87). — ನುಣ್ಣುರೆ. = ನುಣುಗಾರೆ. (My.). — ನುಣ್ಣುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. Smooth or fine curls (Rāv. 1, after 135; 4, 25). — ನುಣ್ಣುಡು. A smooth, soft nest (J. 18, 13). — ನುಣ್ಣುಡರ್. -ಕೊಡರ್. Pleasant stammering (of children, Ūpr. 8, 44). — ನುಣ್ಣುನೆ. -ಕೊನೆ. A smooth point (Ūpr. 8, 103). — ನುಣ್ಣುರರ್. -ಕೊರರ್. A pretty neck or throat (Rāv. 8, 17; 8, 47; V. 5, after 14); a soft, gentle sound or voice (V. 9, 43). — ನುಣ್ಣುರ. -ಸರ. (Śmd. 83). A soft, gentle sound or voice (Ūpr. 1, 118; 3, 90. 95; Rāv. 1, after 135; Śāv. 2, 40). — ನುಣ್ಣುಗಲಿ. A smooth, soft seat (Ūpr. 8, 62). — ನುಣ್ಣುರಿಸಿನ. -ಅರಿಸಿನ. (Śmd. 214). Fine turmeric. — ನುಣ್ಣುಡಿ. -ನುಡಿ. A gentle word or speech (Ūpr. 3, 61; 6, 85; 7, 78; Rāv. 7, 16). — ನುಣ್ಣುಸರ್. -ಎಸರ್. A smooth flower-leaf (V. 14, 29). — ನುಣ್ಣುಸರ್. -ನೊಸರ್. A fine forehead (Rāv. 3, 17). — ನುಣ್ಣುಸಿ. (Śmd. 289). = ನುಣ್ಣುರ. (Ūpr. 6, 64; Grj. 3, 118; J. 6, 24). — ನುಣ್ಣುಡೆ. -ತೊಡೆ. (Śmd. 52; Ūt. II, 98). A soft or slender thigh (Ūpr. 4, 77; 8, after 4; Rāv. 8, 82; V. 4, 18; J. 6, 21). — ನುಣ್ಣುಡಿ. = ನುಣ್ಣುಡಿ. (Ūpr. 8, 70). — ನುಣ್ಣುಟ್ಟ. Smooth and round. ನುಣ್ಣುಟ್ಟಮೊಲಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕನ್ನರಿಯನಿಟ್ಟು (Rāgho. 17, 66). — ನುಣ್ಣುಡನೆಗಾಯ್. A small, smooth brinjal fruit (V. 6, 4). — ನುಣ್ಣುನಿ. -ಪನಿ. A small, fine drop (Ūpr. 4, 88). — ನುಣ್ಣುಸಲೆ. -ಪಸಲೆ. Soft grassy ground (Abh. P. 7, after 31; Rāv. 5, 105). — ನುಣ್ಣುಸೆ. -ಪಸೆ. A soft bed (Ūpr. 8, 8). — ನುಣ್ಣುಕೆ. A smooth arm-ring (Rāv. 5, 110). — ನುಣ್ಣುದಾರ್. -ಪುದಾರ್. Fine sand (Ūpr. 7, 106; V. 4, 52). — ನುಣ್ಣುಮರ್ವನಿ. A fine drop of sweat (Rāv. 5, after 19). — ನುಣ್ಣುಗರು. A delicate, pleasant shine or lustre (Rāv. 4, after 14; 13, 72). — ನುಣ್ಣುಗರ್. -ಪೊಗರ್. = ನುಣ್ಣುಗರು. (Ūpr. 1, 95; Rāv. 1, 112; J. 3, 25). — ನುಣ್ಣುಗರಿ. A smooth top or globular projection (Rāv. 10, after 31). — ನುಣ್ಣುಡೆ. -ಪೊಡೆ. To be possessed of elegance (Kk. 20). — ನುಣ್ಣುಲರ್. = ನುಣ್ಣುಲರ್. (Śāv. 4, 107). — ನುಣ್ಣುಲೆ. A delicate, beautiful gem (Rāv. 11, 23). — ನುಣ್ಣುರರ್. Fine, soft sand (Rāv. 3, 102). — ನುಣ್ಣುಲ್ಲ. A fine, clever wrestler (Grj. 2, after 106). — ನುಣ್ಣುಲರ್. = ನುಣ್ಣುಲರ್. (Grj. 3, 98; Rāv. 3, 15). — ನುಣ್ಣುತು. = ನುಣ್ಣುಡಿ. (Rāv. 11, after 157). — ನುಣ್ಣುತ್ತು. A fine pearl (Rāv. 4, 71; Śāv. 2, 55). — ನುಣ್ಣುಗ. A fine face (Rāv. 11, 189; J. 11, 19). — ನುಣ್ಣುಲೆ. A smooth, fine breast (Rāv. 11, 185).

ನುಣುಚು nunaṣu. = ನುಣುಚು, etc. ಕೆಡ್ಕುಳಗಿಷ್ಟ ನುಣುಚು (Ūb. 66).

ನುಣು nuna. = ನುಣ. — ನುಣುಗಾರೆ. = ನುಣ್ಣಾರೆ. Fine, smooth plaster (My.).

ನುಣುಚು nunaṣu. = ನುಣ್ಣು, etc. To slip, to slide, as out of the hand (ಪಾಡು G.). ಕೆಡ್ಕುಳಗಿಷ್ಟ ನುಣುಚು (G. 284). 2, to slip away, to glide or move off, to escape.

ನುಣುಪು nunaṣu. = ನುಣ್ಣು. Smoothness; delicateness, fineness, etc. (ಒಪ್ಪ, ಸುಸ್ G.; My.; Si. 306; Tē. ನುಣುಪು). ತಿರುವಾಡ ಅದಾವೆಯನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ ನುಣುಪು ಮಾಡಿ (B. 1, 15). ದಾದೋ ಸುದಿಗಳು ಒತ್ತು ನುಣುಪಾಗಿಯೂ ಕೋಮಲವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪುವವ (2, 37). ಬೆಕ್ಕುಗಳು ಕುಳಿತಾಗ ತಮ್ಮ ಮಯ್ಯನ್ನು ನೆಕ್ಕಿ ನುಣುಪು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವ (3, 31).

ನುಣ್ಣು nunaṣu. = ನುಣುಚು, ನುಣುಚು, ನುಣುಚು q. v., ನೋಡು. (ಅಪಸರಣ Śmd. Dh.; ಜಗದ್, ಪಾಡು Śā.).

ನುಣ್ಣಿಗೆ nunaṣiṅṅe. Smooth; smoothness (ನುಣ್ಣು G.; My.); in a levelling, razing, or sweeping off manner: completely (My.). ಮನೆಯೂ ಒಡುಕೂ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಡಾಗುತ್ತದೆ (B. 4, 62). ಹೊಲದೊಳಗಿನ ಪಯ್ಯ ಎರ್ದಾ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವದು (3, 184). ದೂರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ನುಣ್ಣಿಗೆ (Prv.). 2, the state of being powdered. ಅಂಸನ, ಅಕ್ಕಿ, etc. ನುಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡು (My.). 3, the state of being smooth by shaving, baldness; bald. ಅವನ ತಲೆ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡು (My.).

ನುಣ್ಣಿನೆ nunaṣiṅṅe. = ನುಣ್ಣುನೆ. (J. 18, 34; My.; Tē. ನುಣ್ಣಿನೆ). ನುಣ್ಣಿನೆಯ ಅದಾವೆ, etc. (My.).

ನುಣ್ಣಿತು nunaṣitu. = ನುಣ್ಣಿತ್ತು (Śmd. 96). That is smooth, etc.

ನುಣ್ಣಿತ್ತು nunaṣittu. = ನುಣ್ಣಿತ್ತು, q. v.

ನುಣ್ಣು nuna-pu. (Śmd. 248). = ನುಣುಪು, ನುಮ್ಪು. ನುಣ್ಣುಳ್ಳಂ or ನುಣ್ಣುನುಳ್ಳಂ (165). ಲತಾಗಿಯೂ ಜತರಮ್ ಅದು ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ನುಣ್ಣುಂ ಪೆಮ್ಮುಮ್ ಇಮ್ಮುಂ ಕೊನರಿ (Bp. 3, 4). ಸಮ್ಮುಲ್ಲ ಕಮಲಬಲಂಗಲುಂ ನುಣ್ಣುಲ್ಲುಳ್ಳೇ? (47, 14). ಎಳೆಬತೆಗಳ ನುಣ್ಣುಗಳ, ನವಪರಿಮಲದ ಪವನನ ಸೊಮ್ಮುಗಳ ವೆಗ್ಗಲೆ (Bh. 1, 5, 8). See Ūpr. 7, 102; J. 6, 82. — ನುಣ್ಣುದರ್. -ಅದರ್. Smoothness, fineness or pleasantness to be joined to or appear (Ūpr. 1, 51). — ನುಣ್ಣೆಡು. To smoothen, etc. (ನುಣುಪು ಮಾಡು G.). — ನುಣ್ಣುವೆಡ್. -ವೆಡ್. To obtain smoothness, fineness, etc. (Śāv. 1, 21). — ನುಣ್ಣೇದ್. -ಎದ್. Smoothness or bareness to be brought about (Bp. 38, 14).

ನುತ nuta. Praised, commended (ಒಳ್ಳೆತ Nn. 163); praise (ಸ್ತುತ್ಯ 142; ಕೊಣ್ಣಾಟ 154). See Śmd. 158; Ūh. v. 108.

ನುತಿ nuti. Praise, laudation, eulogium; worship, reverence. — ನುತಿಗೆಯ್. To praise (Grj. 4, 72; Ū. Bp. 47, 3; J. 8, 42). — ನುತಿವೆಡು. -ವೆಡು. To get praise, to be lauded, etc. (Bp. 18, 98; 19, 4; 36, 44; 61, 76; Rāv. 2, 32).

ನುತಿಸು nutisu. To praise, etc. (Bp. 4, 57; 5, 59; 30, 14; 43, 49; 54, 70; J. 8, 48). — ನುತಿಮ ನುತಿಮ. rep. (Bp. 6, 26).

ನುತ್ತು nutta. Pushed away, pushed on, impelled, propelled; thrown; removed; sent.

ನುದ್ nud. Pushing away; removing. See ತಮೋನುದ್.

ನುಡಿಸು nundisu. = ನೊಡಿಸು, etc. To extinguish (B. 5, 44. 164).

ನುಡ್ಡು nundu. = ನೊಡ್ಡು 1, etc. To be extinguished or go out, as fire (B. 5, 154).

ನುನ್ಞ nunnā. = ನುತ್ತು. Pushed away, etc. (ಕ್ಷಿಪ್ತ, ನೂಕರ್ Mr. 484).

ನುಮ್ಪು numpu. = ನುಣ್ಣು, etc. (Bp. 27, 5; 43, 26; J. 29, 28). ಎಮರಾಚಾರಮಾರ್ಗದ ನುಮ್ಪು (Bp. 36, 29). — ನುಮ್ಪುಡು. = ನುಣ್ಣೆಡು. (J. 81, 6).

ನುಡಿತ nuraṭa. = ನುಡ 2, etc. (My.).

ನುಡಿತ್ತು nuraṭu. = ನುಡಿತ್ತು. P. p. of ನುಡಿ 1. ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಹುಟ್ಟಿದಾರಭ್ಯವಾಗಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ಕೆಲಸದೊಳಗೆ ನುಡಿತ್ತವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ (B. 5, 121).

ನುಡಿ ನುಡಿ 1. (= ನುಕ್ಕು 2, etc.). To be reduced to small bits or powder, to be crushed, etc.

(ಸಂಹಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ. Dh.; My.). P. ps. ನುಲಿತು, ನುಲಿದು. ನುಲಿದ (ಗಂಧದ) ಕೊರಡು ಪರಿಮಳಿಸುವದು. — ಹಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ನುಲಿ ದೀತೇ? (Prva.). 2, to be harassed or exercised: to become familiar with, to be inured to, to be well versed in, as in work, science, etc. (My.).

ನುಲಿ nuri. 2. = ನುಗ್ಗು 3, etc. (My.). See ನುಗ್ಗು-, ನುಚ್ಚು-.

ನುಲಿಸು nurisu. = ನುಗ್ಗು 2, No. 1. ಕುದುರೆಗಳು ಮೊದಲು ದವದಿಗಳನ್ನ ನುಲಿಸಿ, ಆ ಮೇಲೆ ನುಂಗುತ್ತವೆ (B. 3, 57; 5, 14).

ನುಲಿ nuru. The state of being harassed or exercised, etc. — ನುಲಿಸಿದ. Familiarity with, etc. (My.).

ನುಲಿಕು nuruku. (= ನುಗ್ಗು 2, No. 2). To wane away, to become devoid of growth or increase (ವೃದ್ಧಿ ಹೀನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; cf. ನುಚ್ಚು No. 2). 2, = ನುಗ್ಗು 2, No. 1, to reduce to small bits or powder, etc. (My.).

ನುಲಿಗು nurugu. = ನುಲಿ 1, No. 2. (My.).

ನುಲಿಜು nuruju. = ನಲಿಜು, ನೊಲಿಜು. Gravel (My.).

ನುಗು nurgu. 1. (ಸಿದ್ಧ. 50). = ನುಗ್ಗು 1. (ಇಟ್ಟಿದಂ ಗಮನ ಸಿದ್ಧ. 84). (ಗಜಂಗರ) ಕೇರ್ಗಂ ನುಗ (Räv. 6, after 11).

ನುಗು nurgu. 2. = ನುಗ್ಗು 2, etc. (Grj. 10, 74; Räv. 1, 47; 3, 19; 4, 5). ಮದಗಜಮೆರದದಿ ಬಾಲದ ಮೊದಲುಂ ಪಿಡಿದತ್ತಿಯೊತ್ತಿ ನುಗುತ್ತಿರೆ ಅಸ್ತದಿನೊಗುವ ರಕ್ತಮ್ ಉರಿಯೆನೆ ತಿವಿಯೊತ್ತುವ ಕಮ್ಮದಿಮೋ ಇದಂ ಭೀಮಂ (ಸಿದ್ಧ. 91). — ನುಗೊತ್ತು. ನುಗು ಒತ್ತು. = ನುಗ್ಗಿತ್ತು. (Bp. 34, 35).

ನುಗು nurgu. 3. = ನುಗ್ಗು 3, etc. ತಾಮಸಗೆ ತಾಡಿದ ಸುರನ (or ಅಸುರನ?) ಕಾಮಕರಂ ಕರಮ್ ಅದಂಗೆ ನುಗುಪ್ಪಿನೆಗಂ ಕಾಮದನ್ ಅದಂಗೆಛಿಯ್ತಂ (ಸಿದ್ಧ. 293. 406).

ನುಚು nuru. 1. = ನುಗ್ಗು 2, etc. (Räv. 6, 47).

ನುಚು nuru. 2. = ನುಚ್ಚು. (ನುಚ್ಚು G.).

ನುಲ nula. P. p. of ನುಲಿ 1, in ನುಲ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನುಲಿ nuli. 1. To twist, as a rope, etc., to wring, as clothes in washing, to twist off, as a twig, to twist or curl the whiskers, to twist or wrench a bullock's tail, to turn round, as the back, to roll (as cotton, etc.) between the hands (My.; Të. ನುಲಿಮು; M. ನುಳು, to pinch; cf. ನೂಲ್ 1). P. p. ನುಲಿದು. ಬೆನ್ನನ್ ಒಯ್ಯನೆ ನುಲಿದು ಕೊಳ್ಳುತ ಆತಂ ನಿಗರೆ (Bp. 47, 58). 2, the intestines to gripe (My.).

ನುಲಿ nuli. 2. = ನುಲಿದು. P. p. of ನುಲಿ 1, in ನುಲಿ ನುಲಿದು. ಬಾಲವಂ ನುಲಿ ನುಲಿದು ಕೊಳ್ಳುತ (Bp. 51, 59).

ನುಲಿ nuli. 3. = ನುಲಿಕೆ, ನುಲಿಸೆ, (ನೂಲ್ 2). The state of being twisted (v. 4, 19); a twist, a cord, a thread, twine. ಎದ್ದಿನ್ನ, ಹೊರಸಿನ ನೆಯ್ಯಯ ಉಳೆಯ ನುಲಿಯಕ್ಕುಂ (ಸಿದ್ಧ. 1). 2, griping pain in the intestines (Të.). — ನುಲಿಮಂಚ. A cot with a corded bottom (R.; Të. ನುಲಿಕೆಮಂಚ). — ನುಲಿಯ ಪನ್ನಯ್ಯ. N. (Bp. 36, 58; 58, 7).

ನುಲಿಕೆ nulikë. = ನುಲಿ 3. (ಕುಂ ರೆ. I, 66).

ನುಲಿಗೆ nuligë. = ನುಲಿಕೆ. — ನುಲಿಗವ್ವ. A kappa formed of three twisted wires (My.). — ನುಲಿಗೆ ಮಾಡು. To twist (My.). — ನುಲಿಗೆಯಗಣಿ. -ಅಗಣಿ. The twisting pin that elevates or depresses the shaft of the oil-mill (My.). — ನುಲಿಗೆಯುದಿದಾರ. -ಉದಿದಾರ. An udidāra formed by twisting (My.).

ನುಲಿಸು nulisu. To cause to twist, etc. (My.).

ನುಸಿ nusi. 1. = ನುಗ್ಗು 3, etc. The state of being crushed, strengthless, etc.; powder, dust (My.; Të., M. ನುಶು, small, minute). See ನುಗ್ಗು-, ನುಚ್ಚು-. — ನುಸಿಗಣಿ. -ಕಣಿ. An arrow devoid of strength (Bh. 8, 23, 45).

ನುಸಿ nusi. 2. A minute insect that destroys wool, any cloth, and paper (My.); one that destroys grain (S. Mhr.). 2, = ನೊರಜು, an eye-fly, a gnat (Bh. 7, 10, 113; Të. ನುಸುಮೆ). ನುಸಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಸಕನೇ ಪಾಯಸ? (Prv.). — ನುಸಿಹುದ. = ನುಸಿ No. 1. (My.; Të. ನುಸಿಪುರುಗು, an insect found in timber; M. ನುಚ್ಚುವುದು, a minute insect in clothes and grains).

ನುಸಿ nusi. 3. = ನುಸುಳ್ 1, etc. To enter a door, etc., etc. (My.). P. ps. ನುಸಿದು, ನುಸ್ತು. ಊರು ಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತಿದ ರೂ ಊರ ದಾಗಲಲ್ಲಿ ನುಸಿಯ ಬೇಳು (Prv.).

ನುಸು nusu. = ನುಸಿದು. P. p. of ನುಸಿ 3, in ನುಸು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನುಸುಳ್ nusul. 1. = ನುಸುಳ್ 1 q. v., ನುಸಿ 3, ನುಸುಳು 1. (ದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ ಸಿದ್ಧ. Dh.); also: to retreat, to hide one's self, to slink, to go (Bp. 24, 65; 59, 10; My. as ನುಸುಳು). ನುಸುಳ್ವಂ, ನುಸುಳ್ವಂ (ಸಿದ್ಧ. 49. 55). ತೋರಣ ದೊಳ್ ನುಸುಳ್ವನೆ (Räv. 6, after 11). See Öpr. 5, 64; 5, after 64.

ನುಸುಳ್ nusul. 2. = ನುಸುಳು 2. Entering a door or small, narrow opening. 2, an artful play in not directly naming an object: one of the pëlikës (KÄvy. III, 2, B, 82 seq.). 3, = ನೂಳ್, evasion, subterfuge, falsehood (v. 28, 78).

ನುಸುಳಿಸು nusulisu. To cause to enter a door, etc. (My.).

ನುಸುಳು nusulu. 1. = ನುಸುಳ್ 1 q. v., etc. (My.). P. p. ನುಸುಳಿ. ದೇವ, ಮದ್ ಹೊಳ್ಳವರನ್ ಓವದ, ನುಸುಳಿ ಹೋಜದು ಇದು ತೈವವೀರವ್ರತಕೆ ಯೋಗ್ಯವೇ? (Bp. 46, 47). ಎಪಿನದಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿದನು (Räm. 3, 2, 14). ನುಸುಳಿದವು ಮೊಲನ್ ಉರಿಯು (Bh. 3, 13, 21). ಕಟಿಕಿಯನ್ನ ನುಸುಳುವವ ಹೆದ್ದಾಗಲಿನ್ನ ದಾರನೇ? (Prv.). ಇಲಿ ತನ್ನ ಹೋಲಿನೊಳಗೆ ನುಸುಳಿತು (B. 4, 91). See Räm. 4, 2, 1.

ನುಸುಳು nusulu. 2. = ನುಸುಳ್ 2, ನುಸುಳು 2. Entering, etc. 2, evasion, etc. (Bp. 40, 60; Räm. 1, 5, 31; J. 2, 5; 6, 34). — ನುಸುಳುಗಣಿ. A small passage (in a thicket, etc.) to squeeze through (My.).

ನುಸ್ತು nustu. = ನುಸಿದು. P. p. of ನುಸಿ 3. (My.).

ನುಳು nulgu. (ನುಲಿ). = ನುಗ್ಗು 2, No. 2. To be reduced to small fragments, to be powdered (ಸಂಹಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ. Dh.).

ನೂಕದು nūkadu. = ನೂಕದು, q. v.

ನೂಕಿಸು nūkisu. = ನೂಕಿಸು, ನೂಕಿಸು. To cause to push or turn away, etc.; (generally with ಕೊಳ್ಳು: to be pushed, etc. ಮಂಡದ ಮೇರಿಂದ ನನ್ನ ನೂಕಿಸುತ್ತಾ (B. 5, 49). ನೂಕಿಸಿ ಕೊಡುವನು (ಅಧಿಕೃತ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ N.). ನೂಕಿಸಿ ಕೊಡು ಹೋಗೋದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಕಾಯೋದು ಲೇಸು (Prv.). See Prv. s. ಬೇಕಾಗು.

ನೂಕು nūku. 1. = ನೂಕು 1, ನೂಕು 1. To shove, to push; to push away; to push aside; to put into shade; to push on, to drive onwards, to urge on (J. 5, 81; 11, 29; My.; Tē., T.; M. ನಿರಕ್ಕು; T. also ನೆಕ್ಕು, ನೆಟ್ಟು, Tē. also ನೆಟ್ಟು; T. ನುಡಂಗು, ನುಣಂಗು, to move, v. i.). ನೂಕುವುದು (ಕ್ಷಿಪೆ, ಕ್ಷೇಪಣ); ನೂಕಲು ಪಟ್ಟಿದು (ನುತ್, ನುನ್ನ, ಅಸ್ತ, ಕ್ಷಿಪ್ರ, etc. N.; Si. 377). ನೂಕಲ್ (ಕ್ಷಿಪ್ರ, ನುನ್ನ Mr. 484). ಬಿಲುಬಿಡಿದು ನೂಕುವ ಕರಂ (ದಕ್ಷ Mr. 297). ಪಾದದಿಂದ ಕವಿದ ಕಸವಂ ನೂಕಲೊಡನೆ (Bp. 24, 59). ರಿಪುಗನ ಅನಲಕ್ಕೆ ನೂಕಲು (44, 47). ಆತನಂ ದನ್ತಾಬಲಕ್ಕೆ ನೂಕೆ (49, 38). ನೂಕದೊಡೆ (52, 21). ನಿರ್ದಯ ನೂಕುವನು (Bh. 1, 9, 8). ನಾಯ್ ನೂಕದವು ಹಾಸವ (3, 13, 20). ಅಖಿಲವ್ಯವಸಂಹಾರವೀಜದ ಕರ್ಮ ಫಲಸಂಸ್ಕಾರಮ್ ಅಕ್ಕಿಯನಿಡಿದು ನೂಕಿತು ಧರ್ಮನನ್ನನ (2, 13, 41). ಹೀಗೆ ನೂಕ ಬೇಕೇ? (B. 3, 82). ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ನೂಕಲಿಲ್ಲ (3, 4). ದಯಾ ನಡಿಸೋ ಬಣ್ಣ ಬತ್ತಿ ನೂಕಾನೇ?—ನೂಕುವವನ ಮ ನೆಯೂಟಕ್ಕಿಂತ ಬೋಕೆಯ ಊಟ ಲೇಸು.—ನೂಕುವವನು ಹಾಕನು, ಬೋಕೆಯವನು ಕೊಡನು (Prva.). ಕೆಲಸವನ್ನು ನೂಕು (My.). See ಇದಿಸು. 2, to pass away, to spend, as time (Bh. 1, 10, 3; My.). ಆ ದಿವಸವನು ಮಧುರಗೇಯವಿನಾದದಲಿ, ಕವಿವಾದವಾಗ್ಗಿನೋದದಲಿ ನೂಕದರು (Bh. 2, 13, 16). 3, to dash, to fall upon (J. 12, 40; 18, 1). ನೀಲದ್ವಜಂ ತಾನೆ ತುಡುಗಿದ್ದ ಸಕಲಬಲಸಹಿತ ನೂಕದಂ ಪಲ್ಲಣನ ಪಡೆಯ ಮೇಲೆ (J. 8, 36). 4, to fare, to happen well or ill, to be accomplished. ಎಮ್ಮಿನಿಬರನು ದೇಶಾನ್ತರಕೆ ನೇಮಿಸು, ಜೀಯ! ನೂಕದು ಭೀಮನೊಡನೆ (Bh. 1, 8, 57). ಅನಿಬರಿಂ ನೂಕದೊಡೆ (J. 2, 29). — ನೂಕಾಡು. — ಆಡು. To shove mutually, to dash against one another. ಅಡುವಾಗ ಬುಟ್ಟಿಗೊಟ್ಟರು ನೂಕಾಡುವುದು (B. 3, 82). — ನೂಕು ನೂಕು. rep. (J. 4, 21).

ನೂಕು nūku. 2. = ನೂಕು 2. Shoving, etc.; a push, a shove. ಒನ್ನು ನೂಕನ್ನು ನೂಕು (My.). ಒನ್ನೇ ನೂಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ (My.). — ನೂಕು ನುಗ್ಗು. dupl. Shoving and crushing. ನೂಕು ನುಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ದಾರದು, ನಾಟಸು ವರ ಮನೇ ದಾಗಲು ತುಡಿಯ ದಾರದು (Prv.).

ನೂಕು nūku. 3. = ನೂಕು 2, etc. (My.).

ನೂಕುವಿಕೆ nūkuvikē. Shoving, etc. (ಕ್ಷಿಪೆ, ಕ್ಷೇಪಣ Si. 390).

ನೂಗಿಸು nūgisu. = ನೂಕಿಸು. ಆ ಮುಪ್ಪರು ಒನ್ನು ಹೋಣೆಯನ್ನು ನೀರೋಳಗೆ ನೂಗಿಸಿ (B. 5, 156).

ನೂಗು nūgu. 1. = ನೂಕು 1. See ನೂಗಿಸು.

ನೂಗು nūgu. 2. = ನುಗ್ಗು 3, etc. Fragments, grit, etc. (My.).

ನೂಕದು nūkadu. = ನೂಕದು. An adverb with final ಅದು (Śmd. 389).

ನೂಕಿಸು nūkisu. = ನೂಕಿಸು. ಜನಬಸದಿಗಳ ಮೇಲಕವದಿವ ತಿರುಂಗಳಂ ಭೂತಲಕದಾಯ ನೂಕಿಸುತ್ತವೆಲ್ಲಂ ನುಡ್ಡುನುಡಿ ಮಾಡಿ (Bp. 51, 72).

ನೂಕು nūku. 1. = ನೂಕು 1. (ಪ್ರೇರಣ Śmd. Dh.; ಕ್ಷೇಪಣ, ಕೇವಣ 346; ಪಕುಂಕು Śmd. II, Kk. 92). See Śmd. 130. 168; Ūpr. 5, 36; Abh. P. 13, 73, 74; Grj. 4, 104; Bp. 18, 32, 34; 21, 30; 43, 29; 48, 29; 59, 52; Ā. Bp. 31, 32; Rāv. 6, after 11; 13, after 77; 13, 84, 86.

ನೂಕು nūku. 2. = ನೂಕು 2. — ನೂಕುದದ. — ತದ. A olog or ougel for repelling (Ūpr. 5, 104).

ನೂಕುಹ ನūkuha. Pushing away, removing, etc. ನೂಕುಹಂ (ಅಭಿವಾರ Nn. 151).

ನೂತ nūta. = ನುತ. Praised. See ಎ.

ನೂತನ nūтана. New, novel, recent, modern; fresh, young; curious, strange; novelty, etc. (ಪೂಸತು Ūt. II, 41). ನೂತನವಾದಕ್ಕೆ ಸೋತವನು ನಾತದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸೋತಾನೇ? (Prv.). — ನೂತನವು. — ಎ. — ವ. To manifest novel ways (Grj. 2, after 106).

ನೂತನಗಾಡಿ nūತана-ಗāḍi. A schemer (My.).

ನೂತನಮಾರ್ಗ nūತана-mārga. A novel way (Kāvy. III, 3, B, 172).

ನೂತನಾಮ್ಬರ nūತана-ambara. New cloth (ದತ್ತಿ, ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರ Nn. 27).

ನೂತಿ nūti. Tbh. of ಲೂತಿ or ಲೂತಿ. A venereal, cancerous disease (My.). See ಕಣ್ಣು, ಕೆಯ್. — ನೂತಿಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. Nūti about and in the eye (My.).

ನೂತು nūtu. = ನೂತು. P. p. of ನೂತು 1.

ನೂತು nūta. = ನೂತನ. New, etc.

ನೂದ nūda. The mulberry tree, Morus indica.

ನೂನ nūna. Tbh. of ನೂನ (Śmd. 368).

ನೂನಂ nūnaṁ. Probably, perhaps. 2, surely, indeed.

ನೂನವಪ್ಪ nūna-vaksha. The son of a step-mother (Bh. 2, 72).

ನೂನಾಟ nūnāṭi. (ಸರುಂಕೆ ಸೆ.).

ನೂಪುರ nūpura. = ನೇಪುರ. An anklet (ತುರಾಕೋಟಿ, ಮುಸುಗಿಟ್ಟ Mr. 344; ಕದರ್, ನೇಪುರ ಸೆ.; ಅನ್ನುಗೆ Śm. 72).

ನೂದು nūdu. 1. = ನೂದು (Śmd. 226). A hundred (ತ Nn. 129; Ūpr. 6, 37; C.; Tē., T., M.; ಹತ್ತು ಹತ್ತುಗಳು Si. 327; Tu. ನೂದು). ನೂದಿ (Śmd. 196). ನೂದಿಕೆ (226). ನೂದಿ (Nn. 129; My.). ನೂದನ್ನು, (ನೂದಿ, ನೂದಾ), ನೂದಕ್ಕೆ, ನೂದಿಗೆ, ನೂದಿಲ್ಲಿ, ನೂದಿನ, ನೂದಿನ್ದ, ನೂದಿನ್ದ (My.). ನೂದು ಗರ್ (Śmd. 170). ನೂದು ಸರದ ಮುತ್ತು (ದೇವಚ್ಛ ನ್ನ HIL). ನೂದು ಯೋಜನವನುಳ್ಳ ಮಾನು (ತಿಮ); ನೂದು ಮಾರಕತೆಯ ಬಟ್ಟೆ (ಘಣ್ಣಾಪು); ವಸಿಪುಪ್ಪ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡ್ತು ಬಿದ್ದರೆ ನೂದು ತೆದಿನಾದ ನದಿ (ತತ್ವ N.). ನೂದು ಆರು ಇದ್ದರೂ ಕೇರಿ ಬೇಕು. — ನೂದು (ತೊಂದರೆ) ಹಾದಿ ಹೋಯಿತು, ಎರಡು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿತು. — ನೂದಿಗೆ ನೂದಾದರೂ ಕೆಟ್ಟವನ್ನ ನವ್ಯದಾರದು (Prva.). — ನೂದಿಂ ಪದಿನಾಡು. 116 (Ūh. v. 334). — ನೂದಿ ನಾಲ್ಕತ್ತು ನಾಲ್ಕು. 144 (Ūh. v. 338). — ನೂದಿನಯ. — ಅನಯ. Hundredth. ನೂದಿನಯಂ (Śmd. 243). ನೂದಿನಯದು (My.). — ನೂದಿಯುತ್ತು. — ಅಯುತ್ತು. Fifty times hundred (My.). — ನೂದಿಯುತ್ತು. — ಅಯುತ್ತು. 150 (My.). — ನೂದಿರ್. = ನೂವರ್. (Bh. 1, 8, 3). — ನೂದಾ ಅಯುತ್ತು. 150 (My.; B. 4, 208). — ನೂದಾ ಅಯುತ್ತು. 105 persons. ತಮ್ಮ ಕೆಲಹಕ್ಕೆ ತಾವು ಅಯುತ್ತು, ವರರ ಕೆಲಹಕ್ಕೆ ನೂದಾ ಅಯುತ್ತು (Prv.). — ನೂದಾ ಇವುತ್ತು. 125 (My.; B. 4, 208). — ನೂದಾ ನಾಲ್ಕು. 104 (My.; B. 5, 51). — ನೂದಾ ನುಂ. — ಅನುಂ. (Śmd. 391). Though it be a hundred, even also a hundred. — ನೂದಾರು. — ಅರು. Fully a hundred,

at least a hundred (My.; B. 3, 29, 50; 5, 50, 122). — ನೂರಾರು. — ಅರು. A hundred persons (J. 20, 44). — ನೂರು ನೂರು. rep. (J. 21, 19). 2, 10,000 (My.). — ನೂರು ವಟ್ಟು. A hundred fold (B. 5, 106). — ನೂರುಪತ್ತು. = ನೂರು ವತ್ತು (Smd. 196, 201). 110, or 1000. — ನೂರುಮದು. = ನೂರಮದು. (Bp. 4, 30). — ನೂರು ಯಜನದ ಜಾಣ. Indra (Rām. 2, 1, 6). — ನೂರುಸರಮುತ್ತ. (ದೇವಚಕ್ರ ನ್ನ Mr. 338). — ನೂರು ಹತ್ತುಗಳು. 1000 (ಸಾವರ Si. 327). — ನೂರೊಣ್ಣು. — ಎಣ್ಣು. 108 (Si. 407; My.). — ನೂರೇರು. — ಎರದು. 102 (Ūh. v. 330, 333). — ನೂರೇಲೆ. — ಎಲೆ. The hundred-leaved: a lotus (cf. ತತವತ್ತ). ನೂರೇಲೆಗೆಯು, the sun (J. 3, 41). ನೂರೇಲೆಗೆಯು, — ವಗೆಯು, the moon (G.). — ನೂರೊಣ್ಣು. 101. ನೂರೊಣ್ಣು ಕು ಲದವರ್ (Ū. Bp. 47, 48). ನೂರೊಣ್ಣು ತಾಳಂ, ನೂರೊಣ್ಣು ರಾಗಂ ಗರ್ (Mr. 78).

ನೂರು ನೂರು. 2. = ನೂರು 2, etc. See ನೂರು.

ನೂರ್ ನೂರ್. = ನೂರು 1, q. v. (Kāvy. I, 3, 80-88). — ನೂರ್ ಕಣ್ಣು. A hundred kaṇḍugas (Bp. 10, 5). — ನೂರ್ಕಾಸಿ ರ. — ಸಾಸಿರ. 100,000 (Smd. 22, 83, 227). — ನೂರ್ಕಾಸಿರ. See ಏದು. — ನೂರಮದು. (Smd. 227). A hundred fold (Abh. P. 3, 108; Bp. 5, 60; 45, 3). — ನೂರಮಾತು. (Smd. 227). A hundred words. — ನೂರೊಂಗ. See ಸಾವರದೇದು. — ನೂರ್ವತ್ತರ. See ಏದು. — ನೂರ್ವರ್. (Smd. 122). A hundred persons (Bh. 1, 8, 60).

ನೂಲ್ ನೂಲ್. 1. = (ನೂಲಿ 1), ನೂಲು 1. To make thread, to spin (ತನ್ನ ಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ನೂಲ್, ನೂಲ್; M. ನೂಲ್, ನೂಲ್). ನೂಲ್ (Smd. 287 Cm.).

ನೂಲ್ ನೂಲ್. 2. (Smd. 58). = (ನೂಲಿ 2), ನೂಲು 2. Yarn, thread (of cotton, ತನ್ನ ಮಾತು ಸ್ಮದ. Dh.; ಗುಣ Ūt. I, 21; ಸೂತ್ರ, ತನ್ನ Nr.; Si. 343; ತನ್ನ, ತನ್ನ Nn. 75; ಗುಣ, ತನ್ನ 78; ಗುಣ Mr. 501; T., M.). ನೂಲಂ (Smd. 84). ನೂಲ ಮಂಟ (ಕರ್ ಸ್ಮ. 112). ನೂಲ ಕಂಕಣ (ಕಂಕಣ, ಹಸ್ತ ಸೂತ್ರ, ಪ್ರತಿ ಸರ Hk.). ಉತ ಸೂತ್ರ ಇವು ನೂಲ ನೆಯ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಲಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುಗು; ದೊಡ್ಡ ನೂಲ ಸೀರೆ (ಸ್ಥೂಲತಾಟಕ); ಕಾರ್ಪಾಸ ದಾದರ ಎನ್ನು ಏ ಫಲದಿನ್ನ ಅದ ನೂಲ ಸೀರೆ (ಫಾಲ Nr.). ತಾವರೆನೂಲ ನಾರಿ (Smd. 66, 133). ತಾವರೆಯ ನೂಲಂ ಕೀರಿಸಿದ ಎಳೆವಾದೆಯ ಸುದಯೇಲೆಯ ತಳತಳವ ಮೇಲ್ಗಟ್ಟು (Ūpr. 7, after 92). ನೂಲೆಡ್ (ಎಡ್ ಸ್ಮದ. I). See Bp. 18, 38; J. 31, 16; ಉಡಿ. — ನೂಲ ತೊಂಗಲೆ. (ಕಟಿಸೂತ್ರ S.).

ನೂಲಿಗ ನೂಲಿಗ. (That is thread-like). — ನೂಲಿಗನ ಹಾವು. The common, not venomous green tree-snake, the green whip-snake, the eye-snake, Passerita myoterizans (Bd.). 2, a kind of green, venomous coluber, Trimeresurus erythrurus (Bd.); — the green tree viper, Trimeresurus viridis (Bd.). See ಹಸರು.

ನೂಲಿಗು ನೂಲಿಗು. — ನೂಲಿಗನ ಹಾವು. = ನೂಲಿಗನ. (Bd.).

ನೂಲಿಗೆ ನೂಲಿಗಿ. Spinning. — ನೂಲಿಗಿನ ಪಲ್ಯ. = ನವಿಲು ಮುಟ್ಟಿನ ಪಲ್ಯ (Z.). — ನೂಲಿಗಿನ ಹುಲ್ಲು. A common grass, Apluda aristata L. (Z.).

ನೂಲಿಸು ನೂಲಿಸು. To cause to spin (My.).

ನೂಲು ನೂಲು. 1. = ನೂಲಿ 1. (C.; Tē.). P. p. ನೂಲು (C.). ನೂತ ನೂಲ ಎಡ್ (ತನ್ನ Mr. 530). ನೂತದ್ದೆಲ್ಲ ಹಂಚಿ, ಕಲಿತದ್ದೆಲ್ಲ ಗಂಚಿ. — ನೂಲೋ ಹೆಣ್ಣಿತೆಯ ಬಿಟ್ಟು, ಹೇಲೋ ಮೂದೆಯ ತನ್ನ (Prv.). ಅರಳೆಯ ನೂಲು (B. 4, 28). ಹತ್ತಿರ ಅರಿದು, ನೂಲು, ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು (4, 178). ನೂಲು ಪನ್ನೇಯುವ ಯನ್ನಿಗಳು (4, 103).

ನೂಲು ನೂಲು. 2. = ನೂಲಿ 2. (ಸೂತ್ರ G.). ನೂಲು ಮೊದಲಾದ ವಡಿ ಕಟ್ಟು (ಪಕ್ಷ್ಮನ್ Nr.). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಿಷ ರೋಮಂಗ ಲೆನ್ನ ನೆಯಿದ ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತೆನಕ್ಕು (Mr. 341). ನೂಲಿಗೆ (Bp. 23, 36). ನೂಲಿನ (Si. 96). ಸಾಧಾಜೋಡುಗಳು ಬಹೋ ನೂಲಿನವು (B. 3, 102). ನೂಲಿನ (or ನೂಲಿಗೆ) ತಕ್ಕ ಶೇಲೆ, ಸಾಲಿನ (or ಸಾಲಿಗೆ) ತಕ್ಕ ಎಡೆ. — ನೂಲು ಹಿಡಿದು ಜೋಲುಪವನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ನೇತಾಡಿದ (Prva.). — ನೂಲ ಹಟ್ಟು. A feast in the śrāvaṇa month at which wrestlers make a heap of red earth (like a hutta) in the garuḍi, worship it, and tie a thread round the wrist of their right hand (My.). 2, a feast on the eighth day of the Śuklapakṣa of the śrāvaṇa month when a figure of Durgā is made of thread by wives over a small metal pot and worshipped, and the thread is tied to the wrist of their right hand (Bp. 42, 11). — ನೂಲುಕಟ್ಟಿಕೆ. = ನೂಲುಕಟ್ಟಿಕೆ. (My.). — ನೂಲುಕಟ್ಟಿಕೆ. An (oblong) ball of thread (Si. 343; My.). — ನೂಲು ಕಣ್ಣು. = ನೂಲುಕಟ್ಟಿಕೆ. (My.). — ನೂಲುಬಟ್ಟೆ. Cotton cloth (My.; Si. 221; B. 4, 163). — ನೂಲುಹುಣ್ಣಿಮೆ. The day of full moon in the śrāvaṇa month on which all who wear the janivāra use to renew it (My.). — ನೂಲೇಣಿ. — ಎಣಿ. A ladder made of cotton cords for scaling a fort (My.).

ನೂಲ್ ನೂಲ್. = ನುಸುಳ್ 2, No. 8. Falsehood, a lie (ಕಟ್ಟುಕ, ತೊದರ್, ಪುಸಿ, ಅನ್ಯತ Kk. 60; ತೊದರ್, ಪುಸಿ Smd. 48). — ನೂಲ್. — ಅ 3. A liar (ಪುಸಿಗ Ūt. I, 58).

ನೂಳದು ನೂಲಾದು. (Smd. 889). Much, exceedingly, etc. (ಅಧಿಕ 391; ಪಿಂದು II; ಪಿಂದು Kk. 84; ಅತಿತಯ Ss.; ಅ ಗುನ್ನಲೆ, ಕರಂ, ನೆಡೆ, ಅಯ್ದಿ. etc., ಪಿಂದು Kk. 49; ಕರಂ, etc., ಅಧಿಕ Smd. 58; T. ನೂಂಗು, greatness; abundance; ನೂದರ್, a heap).

ನೃ ನೃ. A man.

ನೃತ್ಯ nṛitta. = ನೃತ್ಯ. (Si. 62).

ನೃತ್ಯ nṛitya. Dancing, acting, pantomime (ಕುಣಿವು Nn. 129).

ನೃತ್ಯಸ್ಥಾನ nṛitya-sthāna. A place for dancing.

ನೃತ್ಯೋತ್ಸಾಹ nṛitya-ikṣhaṇa. Viewing an exhibition of dancing.

ನೃಪ nṛi-pa. A protector of men: a king, a prince.

ನೃಪಕುವರ nṛi-pa-kuvara. A king's son (Mr. 263).

ನೃಪಕೂಟ nṛi-pa-kūṭa. A royal city (ಸನ್ನಿ, ಅರಸುಗಳ ಸ್ಥಾನ Nn. 164).

ನೃಪಖಗ nṛi-pa-khaga. A kind of bird (ಮಯ Mr. 174).

ನೃಪತಿ nṛi-pati. = ನೃಪ. A king.

ನೃಪತೀಲಕ nṛi-pa-tīlaka. A distinguished king (Ūpr. 2, 10; 5, 2).

ನೃಪತುಂಗ nṛi-pa-tuṅga. The most prominent one or chief of kings (Smd. 171).

ನೃಪಭಾಗ nṛi-pa-bhāga. The king's portion: tax, revenue (ಕರ Mr. 507).

ನೃಪಲಕ್ಷ್ಮಿ nṛi-pa-lakṣma. A mark or symbol of a king, especially the white parasol with a golden staff.

ನೃಪವಿದ್ಯೆ nṛi-pa-vidyē. State policy, political wisdom (Kāvy. II, 2, B, 24).

ನೃಪಸಭೆ nṛi-pa-sabha. An assembly of princes. 2, a king's palace.

ನೃಪಾಲ nṛi-pāla. = ನೃಪ. (Bp. 21, 46; 55, 24).
 ನೃಪಾಲಕ nṛi-pālaka. = ನೃಪಾಲ. (Bh. 1, 19, 19).
 ನೃಪಾಸನ nṛipa-āsana. A throne.
 ನೃಪೇಂದ್ರ nṛipa-indra. An excellent king (My.).
 ನೃವಾಹ nṛi-vāha. Kubēra (Mr. 54).
 ನೃಶಂಖ nṛi-śaṁsa. Hurting men: *malicious, cruel, mischievous, wicked* (ಕೃಷ್ಣರಾಮ, ಬಿಡಿಸಿನವಂ Mr. 235).
 ನೃಸಿಂಹ nṛi-simha. = ನರಸಿಂಹ. (J. 11, 36); N. (My.).
 ನೃಸೇನ nṛi-sēna. An army of men.
 ನೃಹರಿ nṛi-hari. Man-lion: Vishnu in his fourth avatāra (Mr. 19).
 ನೆಕ್ಕರೆ nēkkaṛē. = ದೊಡ್ಡ ನೆಕ್ಕರೆ. (Tu.).
 ನೆಕ್ಕಿ nēkki. = ಲೆಕ್ಕಿ, etc. (My.). See ಕರಿ, ಬಿಳಿ-
 ನೆಕ್ಕಿಸು nēkkisu. To cause to lick (My.).
 ನೆಕ್ಕು nēkku. 1. = ನಕ್ಕು 1. To lick (My.). ನೆಕ್ಕೋ ನಾಯಿ ಗೆ ಲಿಂಗವೇನು? ಪೀತವೇನು?—ನಕ್ಕರೂ ನೆಕ್ಕೋದು ಬಿಡದು.—ಕತ್ತಿ ದಾಯಲಿದ್ದ ತುಪ್ಪ ನೆಕ್ಕಿ, ನಾಲಿಗೆ ಸೀಳಿ ಕೊಡ್ತೆ (Prva.). See B. 3, 31. 94; Bp. 32, 28; 60, 34; 86v. 2, 31.
 ನೆಕ್ಕು nēkku. 2. = ನಕ್ಕು 1, ನೆಗ್ಗು 1, ನೆದ್ದು. To be depressed, to sink, (to disappear, to vanish, to vanish, ಅಸ್ತೋನ śmd. Dh.; cf. the Tē. s. ನಕ್ಕು 3).
 ನೆಗ nēga. = ನೆಗದು, ನೆಗೆ 3, ನೆಗೆದು. P. p. of ನೆಗೆ 2 No. 2, in ನೆಗ ನೆಗೆದು (Bp. 47, 41), ನೆಗ ನೆಗೆದು (My.).
 ನೆಗಚು nēgaṇu. = ನೆಗಸು, ನೆಗಸು. To cause to jump or jump away. ನೆಗಚು ಹೋದ್ದು ಮಗು ಬಂದೀತೇ? (Prv.).
 ನೆಗಡಿ nēgaḍi. = ನಗಡಿ, ನಗಡಿ. A cold, a catarrh (ಕಳ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ, ಪೀನನ Hlā.; ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ, ಪೀನನ Nr.; My.; ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ G.). ನೆಗಡಿಯಾದರೆ ಲವಂಗದ ಕಷಾಯ ಕುಡಿಯು ವರು (B. 3, 13). ನೆಗಡಿಯು ಸೀನವಾಗ್ಗೆ, ದಗಡೀ ಮಗ! ಎನ್ನರೆ, ನಿತ್ತಾನೇ?—ನೆಗಡಿಯನ್ನ ಬದ್ಧ ಇಲ್ಲ, ಬುಗುಡಿಯನ್ನ ಬದವೆ ಇಲ್ಲ (Prva.).
 ನೆಗತ nēgata. = ನೆಗೆತ. The act of leaping or having leaped (My.).
 ನೆಗದು nēgadu. = ನೆಗೆದು. P. p. of ನೆಗೆ 2 No. 2.
 ನೆಗಫು nēgaṇu. = ನೆಗಫು, ನೆಗದು 1, ನೆಗೆಫು. To raise, to lift up; to hold uplifted or elevated. (T. ನೆಕ್ಕು, ನೆಮ್ಪು; Tē. ನಿಗುಡಿಂಚು). ಬದ್ಧ ಬಸನ್ನಂಗನ್ನು ಅರವಿದ್ಧಿನಿ, ಸೇ ಸಿಕ್ಕಲೆನ್ನು, ನೆಗಗಿಡ ಹಸ್ತಕ್ಕೆಂ ದೊರೆವದ್ದವೊ ಜಲವದ್ದಿನಿ ಸೇ ಉನ್ನಾ ಲವಿಕಾಚೋಕನದಂಗ್ (Āpr. 7, 59). ನೆಗಗಿಡ ಕಹಳೆಯ ಆಕಾರದ ಜಾಗೆ (śmd. 7 Cm.). ನೆಗಗಿಡದು (ಉದ್ಭವಕ್ಷಿಪ್ತ, ಉದಂಚಿತ Mr. 449). ನೃಪರಂ ನೆಗಗಿ ತಾಳುದಾನೆ (ಚಿವವಾಕ್ಯ 156). ನೆಗಗಿ ನೆಟ್ಟ ಘನತ್ತಿಲಂ (Rāv. 6, after 11). See Āpr. 5, 51; 7, 60; 8, after 4; Grj. 5, 20; Bp. 2, 13; 4, 12; 54, 47; Ā. Bp. 47, 46; Rāv. 6, after 11; 10, after 31; J. 5, 8. 60; 86v. 2, 42. 56.
 ನೆಗವು nēgavu. = ನೆಗವು, etc. (G. 549).
 ನೆಗಸು nēgasu. = ನೆಗಸು, etc. To cause to jump or jump over (My.).
 ನೆಗಹು nēgahu. 1. = ನೆಗಫು, etc. ನೆಗಹಿ ಹಾಡುಸುಕ (ಉದ್ಭವ); ನೆಗಹುವುದು (ಉನ್ನಾಯ, ಉನ್ನಯ, ಸಮುದ್ಧರಣ); ನೆಗಹಲೆ ಪಟ್ಟು (ಉದ್ಭವ, ಉದ್ಭವ); ಬಲದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಹಿ ಇಕ್ಕಲು ಪಟ್ಟಿನತ ಯಜ್ಞ ಸೂತ್ರವು (ಉಪವೇತ); ಎದದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಹಲು ಪಟ್ಟಿ ಜನಿವಾರವು (ಪ್ರಾಚೀನಾವೇತ Nr.). See Bp. 10, 6; 19, 26; 64,

75; 61, 61; Bh. 8, 25, 8; 8, 26, 21; Rām. 5, 8, 57; 6, 9, 19; 6, 44, 51.
 ನೆಗಹು nēgahu. 2. Lifting up, etc. (Ā. Bp. 19, 35; Bh. 2, 2, 104). ಕಡುಗದ ನೆಗಹಿನಲಿ, ದಾಳ ನೆಗಹಿನಲಿ (Rām. 3, 6, 15). See ಕೆಯ್ಯ-
 ನೆಗಲ್ nēgal. 1. To undertake; to engage in; to prepare; to perform, to do, to make, to cause to act (ಉದ್ಭವೇಗ śmd. Dh.; śm. 115; Tē. ನೆಗ್ಗಿಂಚು, ನೆಗ್ಗು; T. ನಿಗದ್, to go, go on = ನಡೆ; Tē. ನಿಗ್ಗು, ನೆಗ್ಗು, to go on well, be effected). ನೆಗದ್ದಂ, ನೆಗದ್ಗಿ, ನೆಗದ್ದುಂ (śmd. 49. 55). ತಪದೋ ನೆಗದ್ದಂ (163). ಪರಿಣಯಮಂ ನೆಗದ್ದು (Bp. 32, 39). ದುರ್ಭರನ್ನೀಶ್ವರಾಂ ನೆಗದ್ದಿ ಚತುರಂಗಂ (J. 15, 4). See Āpr. 2, 48; 3. 62; 6, 88; Rāv. 13, 4. 11. 12. 2, (= ನೆಗದ್ 2?) to come; to be used (ಬರ ಕೊಡ. 294. 344 Cm.; ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು 175 Cm.). ಎಯ್ಯ ಮುಳಿನಲ್ಲಿ ತಲಲ, ತಲ ನೆಗದ್ದು; ಮನೆಯ ಮುನ್ನಣ ಇಕ್ಕಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಣ, ಅಲಿವ್ವ ನೆಗದ್ದು; ಕರೆದು ಬಿಸುವುದು ಅವದಾನೊನ್ನ ಉಣ್ಣು, ಅದದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾ ಸನತ್ತಿಂ ನೆಗದ್ದು; ಮನಕ್ಕೆ ದಾರದುದನ್ ಒಡವ್ವುವಲ್ಲಿ ಕಾಮಂ ಎದ್ದು ಅವ್ಯಯಂ ನೆಗದ್ದು (Nr.). See śm. 10. 87; J. 5, 45; 28, 68.
 ನೆಗಲ್ nēgal. 2. = ನೆಗದು 1. To become manifest, notorious, well known, renowned or famous; to shine; to appear; to be finished (ಪ್ರಾಪ್ತ śmd. Dh.; ಪ್ರಾಪ್ತಿ śm. 115; ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ Ā. II, 90; ಪ್ರಸಿದ್ಧಿವದ śmd. 39. 137. 194. 213. 260. 344 Cm.; Tē. ನೆಗದು; T. ನಿಗದ್, to shine; ನಿಗರ, light; ನೆಗಿಡಿ, ಇಳಿದ್, fire; ನೆಗಿದ್, to bloom; ನೆರುಪ್ಪ, fire; Tē. ನೆರೆ, to shine). P. pa. ನೆಗದ್ದು (śmd. 66), ನೆಗದ್ದು (Ā. II, 90). See śmd. 130. 133; Ā. v. 4; Āpr. 2, 1; Āpr. s. ಅಗ್ನಿವೇದ; Abh. P. 9, 60; Bp. 55, 25; Ā. Bp. 5, 2; Rāv. 5, 40; 8, 116; 13, after 64; J. 4, 7.
 ನೆಗಲ್ nēgal. 3. = ನೆಗದು 2, ನೆಗದ್. An alligator (ನಕ್ರ śmd. Dh.; śm. 115; ಅವಹಾರ, ಗ್ರಾಹ Hlā.; Mr. 410; ಮಕರ Nr.). — ನೆಗದ್ಗೇರ. -ತೇರ. Varuṇa (Kk. 15; śm. 13).
 ನೆಗಲಿಸು nēgalisu. = ನೆಗದ್ದು 2. (Bp. 36, 42).
 ನೆಗಲು nēgalu. 1. = ನೆಗದ್ 2. P. p. ನೆಗದ್. See Bp. 10, 14; 14, 34; 46, 27; 49, 42; Ā. Bp. 47, 33.
 ನೆಗಲು nēgalu. 2. = ನೆಗದ್ 3, etc. (ಪ್ರಜನ, ನಕ್ರ Nn. 64; ತಿಂತುಮಾರ Si. 88; ನಕ್ರ, ಕುಂದಿರ, ಮೊಸಳೆ 89; My.; Tē. ನೆಗದು). See Bp. s. ಮುಗುಳಿ.
 ನೆಗಲಿ nēgali. = ನೆಗದು 2, etc. (My.). ನೆಗದ್ ಹಾಡಾದರೆ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).
 ನೆಗಲ್ಪು nēgalu. 1. To cause to undertake or do; to cause one's self to undertake, to begin; to perform; to compose, to produce, to cause (ಉದ್ಭವೇಗ śmd. Dh.; Rāv. 8, after 5; J. 2, 23; 4, 17. 50; 5, 62. 67; J. 18, 41).
 ನೆಗಲ್ಪು nēgalu. 2. = ನೆಗದ್ 3. To make well known, to praise;—to make one's self renowned; to cause one's self to appear, to shine (ಪ್ರಾಪ್ತಿ śmd. Dh.; Āpr. 8, after 63; Rāv. 2, 46).
 ನೆಗಲ್ಪಿ nēgal-tē. 1. (śmd. 247). Action; work; practice; rites; conduct (ಅಪಾದಾಪ್ರಮ, ಕ್ರಿಯೆ Hlā.; ಕ್ರಿಯೆ Mr. 458; ಚರಿತ್ರೆ śmd. II; Āpr. 3, 54; 6, 88).

ನೆಗಲ್ಪಿ *nēgalpī*. 2. Fame, notoriety, accomplishment (ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ *śmd.* 56 Cm.; *śmd.* I; ಪ್ರಸಿದ್ಧ *Ūt.* I, 98). ನೆಗಲ್ಪಿಯ ಸಮ್ಯಕ್ ಮೋಕ್ಷತದ ಜನಪದಂ (Mr. 271). See *śmd.* 51. 61. 121; *Abh.* P. 11, 78. — ನೆಗಲ್ಪಿವದ್. -ವದ್. To acquire fame, to become conspicuous, famous, etc. (*Rév.* 6, after 11). — ನೆಗಲ್ಪಿವದ್. -ವದ್. = ನೆಗಲ್ಪಿವದ್. (*Abh.* P. 2, 51; *Rév.* 4, after 17).

ನೆಗಿಸು *nēgisu*. = ನೆಗಿಸು, etc. (My.).

ನೆಗೆ *nēgē*. 1. = ನೆಗೆ 1. To be purified, to become clear, to shine (ಉತ್ಪನ್ನ *śmd.* Dh. in all MSS.; is ಉತ್ಪನ್ನ ವನ and ನೆಗೆ 2 meant?).

ನೆಗೆ *nēgē*. 2. = ನೆಗೆ 2. To rise (also used of light), to ascend, to go upward (ಎದ್ದ *śmd.* I; *Tē.* ಎಗ, see s. ಎಕ್ಕುಟಗ; M. ನಿಗ). P. p. ನೆಗಿದು. ಉದ್ಧಂ ನೆಗಿದು (ಉದಂಚಿ, ಉದ್ಧಂಚಿ ಪ್ರ. Hk.). See *śmd.* 294; *Ūpr.* 4, 31; 5, after 39 & 42 (twice); *Abh.* P. 3, 77; 9, 41. 73; 10, 20; *Kāvy.* 1, 3, 76; *Grj.* 4, after 104; *Bp.* 12, 48; 19, 26; 21, 21; 25, 51; 44, 30. 32. 51. 72; 46, 59; 56, 32; 57, 18. 48. 82; 58, 36. 59; *Rév.* 5, 69; 6, 6; 8, 105; 9, 4; 11, 7; 13, 19; 13, after 77; 13, 80. 90; *Rām.* 6, 13, 6. 2, to jump up, to bound, to jump (ಎಳೆದ *Ūt.* I, 36; ದಿಂಡು I, 80; ಮಕ್ಕುಸು *Kk.* 54; *Abh.* P. 11, after 148; My.; *Tē.* ಎಗೆ, ನೆಗೆ). P. ps. ನೆಗದು, ನೆಗಿದು. ನೆಗದ ನೀರು ಅಗದು ನೋಡ ದೇಳೆನ್ನು ಬಗದ (Prv.). See *Bp.* 34, 28; 39, 62; 58, 61; 59, 22; *Rév.* 5, 116. 117; *Prv.* s. ನೇಯುಗೆ. 3, to raise, to lift up (*Grj.* 6, 9; 8, 24; *Bp.* 60, 9).

ನೆಗೆ *nēgē*. 3. = ನೆಗೆ, in ನೆಗೆ ನೆಗಿದು (*Bp.* 60, 25; *J.* 8, 39). — ನೆಗೆ ತರ್. = ನೆಗಿದು ಕೊಟ್ಟು ಬರ್. To rise (*Rév.* 6, 44).

ನೆಗೆ *nēgē*. 4. Jumping, etc. — ನೆಗೆವಾವು. -ವಾವು. A snake that jumps (*Rév.* 1, after 79).

ನೆಗೆ *nēgē*. 5. (= ನೆಗೆ 3). — ನೆಗೆಟ್ಟು. = ನೆಗೆವಣ್. (ಯಾತ್ಯ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮದ್ದರ ಹೆಣ್ಣರು G.). — ನೆಗೆಕ್ಕು. = ನೆಗೆಯಕ್ಕು. (My.). *Ū.* ಎಕ್ಕುಬಲ್ಲ.

ನೆಗೆತ *nēgēta*. = ನೆಗೆತ. (My.).

ನೆಗೆಪು *nēgēpu*. = ನೆಗೆಪು, etc. ನೆಗೆಪುವದು (ಬುಣ್ಣಾಕ *śmd.* 66; *Kk.* 74, o. r. ನೆಗೆಪುವದು).

ನೆಗೆಯುವಿಕೆ *nēgēyuvikē*. Rising, etc. (ಪ್ರದೀನ, ಪಾ ದಾಡುವಿಕೆ *Si.* 178).

ನೆಗೆಹ *nēgēha*. Raising, etc. (ಉನ್ನಾಯ, ಉನ್ನಯ *Nr.*).

ನೆಗಲಿ *nēgēli*. = ನೆಗಲು, etc. — ನೆಗಲಿಮುಕ್ಕು. = ನೆಗಲು. (Z.).

ನೆಗಲು *nēgēlu*. = ನೆಗಲಿ, etc. (My.). See ಅನೆ.

ನೆಗಲಿ *nēgēli*. -ಲು. = ನೆಗಲು, ನೆಗಲಿ, ನೆಗಲು, ನೆಗಲು, ನೆಗಲು. A prostrate herb, bearing spinous fruits, the small caltrops, *Tribulus terrestris* or *lanuginosus* Lin. (ಗೋಕ್ಕುರ, ಸ್ಥಲತೃಂಗಾಟ, ಪ್ರದಂ ಪೈ, ತ್ರಿಕಣ್ಣಕ *Hk.*; ಪಲಂಕಪ್ಪೆ, ಇಕ್ಕುಗನ್ನೆ, ಪ್ರದಂಪೈ, ಸ್ವಾಮಕಣ್ಣಕ, ಗೋಕ್ಕುರಕ, ಗೋಕ್ಕುರಕ, ವನತೃಂಗಾಟ *Nr.*; ತ್ರಿಕಣ್ಣಕ, ಗೋಕ್ಕುರ, ದಂಪೈ, Mr. 124; My.; T. ನೆರುಂಜ, ನೆರುಂಜಲ್; M. ಇರುಂಜಲ್). See ಅನೆ, ಕೆನ್, ದೊಡ್ಡ. — ನೆಗಲುಮುಕ್ಕು. = ನೆಗಲಿ, ನೆಗಲು. *Tribulus lanuginosus* (St. & Pl.; My.).

ನೆಗು *nēgu*. 1. = ನೆಕ್ಕು 2, etc. To be curved or

bent inward, to sink in, to sink; to disappear; to get a bruise; to be bruised (My.; M. ಇಕ್ಕು). ನೆಗಿದು (ನೈಂಚಿ, ಅಧಿಕ್ಷಿ ಪ್ರ. *Hk.*). ಕಡ್ಡವಂ ನೆಗಿದು (Bp. 28, 55). ಪಾದಪಾತಕೋ ಅಧಿಗದಿಗೆ ನೆಗಿದು ನೆಲಂ (Bh. 3, 13, 32). ಮನದ ಮದದಕ್ಕು ದಾನ ಎನಯದ ನೆನಪು ನೆಗಿತು (*Rām.* 3, 4, 24). ರಥಂ ನೆಗಿದು (J. 7, 46). See J. 3, 38; Bh. 3, 2, 2; 8, 24, 47.

ನೆಗು *nēgu*. 2. = ನಜುಗು, etc. To crush, to smash, to break, to destroy (My.; M. ಇಕ್ಕು; T. ನರಿ, see s. ನಗ್ಗು 1; ನೆಗಿದ್, ನೆರು, to be ground small). ರಿಪ್ಪುನೈಕಾನ ನೆನಪು ನೆಗಿದರ್ (J. 8, 32). ನೆಗಿದು ಬಗ್ಗೀತೇ? (Prv.).

ನೆಗು *nēgu*. 3. = ನಗ್ಗು 2. (My.).

ನೆಗುಲು *nēgululu*. = ನೆಗಲಿ, etc. (ಪಲಂಕಪ್ಪೆ, etc. *Si.* 145; My.). — ನೆಗುಲುಮುಕ್ಕು. = ನೆಗುಲು. (ಪಲ್ಲೇರುಗದ, etc. *Si.* 145).

ನೆಗ್ರೋಧ *nēgrōdha*. Tbh. of ನೈಗ್ರೋಧ (S.).

ನೆಟ್ಟಿಕೆ *nēṭṭikē*. = ನೆಟ್ಟಿಕೆ, etc. (My.).

ನೆಟ್ಟಿಗೆ *nēṭṭigē*. = ನೆಟ್ಟಿಕೆ, etc. (My.).

ನೆಟ್ಟಿಸು *nēṭṭisu*. = ನೆಟ್ಟಿಸು. (My.).

ನೆಟ್ಟು *nēṭṭu*. 1. = ನೆಟ್ಟು 1. (J. 6, 31; My.). ನೆಟ್ಟದ ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣನಾಯತು. — ನೆಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯ ಪಟ್ಟಾದೆರೆ ಕಟ್ಟು ಯಾತಕೆ? — ನೆಟ್ಟದ ಸಿಪಾಯಿಗೆ ಬಟ್ಟದ ಕುದುರೆ (Prv.). See *Sp.* s. ಯಾತ.

ನೆಟ್ಟು *nēṭṭu*. 2. = ನೆಟ್ಟು 2. (My.).

ನೆಟ್ಟಿಕೆ *nēṭṭikē*. = ನೆಟ್ಟಿಕೆ, etc. (My.).

ನೆಟ್ಟಿಗೆ *nēṭṭigē*. = ನೆಟ್ಟನೆ (*śmd.* 389). Straightly, straight, erect; orderly, regularly; rightly, properly; nicely, neatly; plainly, clearly, distinctly (ಪರಿಸ್ಪುಟ *śmd.* 393; ವ್ಯಕ್ತ *Cm.*; ವ್ಯಕ್ತಮಾಗಿ 265 Cm.; My.; see ನಿಟ್ಟು, ನಿಟ್ಟು 1 & 2, ನಿಟ್ಟು, ನೆಟ್ಟು; Mhr. ನಿಟ್ಟು, regular, neat; ನಿಟ್ಟು, neat, handsome, right, becoming). ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವದು (ಮುಜು, ಅಜ್ಜ *Si.* 372). ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮುಟ್ಟಿ ಬನ್ನೆ (Prv.). See *Rév.* 13, 26; *Si.* 30. 230. 252. 306; *B.* 1, 8. 16; 2, 39; 3, 19. 30. 67. 79; 4, 37. 139; 5, 205. 238. — ನೆಟ್ಟಿಗಾಗು. -ಅಗು. To become straight, erect, etc. ಮು ಯ್ಯಾದಲು ನೆಟ್ಟಿಗಾಗೋಣ (ಪುಲಕ, ದೋಮಾಂಡ G.).

ನೆಟ್ಟಿನ *nēṭṭu-anna*. 2. = ನೆಟ್ಟಿನ (G. 550).

ನೆಟ್ಟಿನೆ *nēṭṭinē*. = ನೆಟ್ಟಿಗೆ (*śmd.* 389. 393; ವ್ಯಕ್ತಮಾಗಿ 104. 114. 243. 388 Cm.; ಅಮಲ, ವ್ಯಕ್ತ *Ūt.* II, 87; My.; *Tē.*). Straightness, etc.; straightly, etc. ನೆಟ್ಟಿನೆ ಎಲ್ಲಯಂ ಪೋದರ್ (*śmd.*). ನೆಟ್ಟಿನೆ ಮನಮುಗುವ ನುಡಿ (ಪ್ರದಯಂಗಮ Mr. 85). ನೆಟ್ಟಿನೆ ದಾಂ (My.). See *Ūpr.* 4, 14; 8, 67; *Bp.* 6, 7; 24, 82; 27, 11; 60, 29. 32; *Rév.* 13, 82. 97; *Kk.* 61; *J.* 17, 11; 19, 18. — ನೆಟ್ಟಿನೆ ತಗ್ಗಿ. To make straight (*Bp.* 38, 50).

ನೆಟ್ಟಿನೆ *nēṭṭu-anna*. 1. Straight, regular, proper, etc. (ಮುಜು, ನೆಟ್ಟಿಗೆ G.). ನೆಟ್ಟಿನೆ ದಾಂ (My.). ನೆಟ್ಟಿನೆ ಗರೆ (B. 3, 97).

ನೆಟ್ಟಾನ *nēṭṭu-anna*. 2. = ನೆಟ್ಟಿನೆ. ನೆಟ್ಟಾನ ಮಾತು (My.). ನೆಟ್ಟಾನ (straight and long) ಕಲ್ಲು ನಿಟ್ಟೋಟಾ ಒಡೀತೇ? (Prv.).

ನೆಟ್ಟಾನೆ *nēṭṭu-anna*. 4. = ನೆಟ್ಟಿನೆ. ನೆಟ್ಟಾನೆ ಊಟ, ನೆಟ್ಟಾನೆ ಹೆಣ್ಣು (My.).

ನೆಟ್ಟು *nēṭṭi*. = ನಟ್ಟು 1. Niceness, beauty, charm (ಮನೋಹರ ಸ್ಥಿತಿ; cf. ನಿಟ್ಟು).

ನೆಟ್ಟು *nēṭṭu*. 1. (or ನೆಟ್ಟು) = ನಟ್ಟು, or ನಿಟ್ಟು. — ನೆಟ್ಟುಲಿವು. = ನೆಟ್ಟುಲಿವು, ನಿಟ್ಟುಲಿವು. (Bp. 21, 28, 44; 29, 4; 54, 43; Tē. ನಿಟ್ಟುಮ್ಬು, ನೆಟ್ಟುಮ್ಬು).

ನೆಟ್ಟು *nēṭṭu*. 2. = ನಟ್ಟು 2. P. p. of ನೆಡು.

ನೆಟ್ಟು *nēṭṭu*. 3. = ನೆಡು. ದನಗಳು ದಾರದನ್ನೆ ಸುತ್ತಲೂ ಗೂಟಗಳು ನೆಟ್ಟುಲ್ ಪಟ್ಟು ಗುಡ್ಡ (ಕುಳೂಲಿ Si. 457, only in Si.).

ನೆಟ್ಟು *nēṭṭu*. 4. = ನೆಟ್ಟು, etc. (My.).

ನೆಡಿಗಿ *nēḍigē*. A post or pillar fixed in the ground (My.).

ನೆಡಿಸು *nēḍisu*. = ನೆಡಿಸು 2. (J. 26, 50; My.). ಬಲಿದ ತೂಲವನ್ ಒನ್ನನ್ ಆಗಿ ತರಿಸಿ, ನೆಡಿಸಿ (Bp. 39, 46). ತೊಡವನ್ ಆಂ ತೋರ್ಪಿ ನಿತಾಡರ ಪಡೆಯ ಭಾಗ್ಯದ ಫಾಲಿಮಿಯನು, ನೆಡಿಸುವೆನು ನೈತಾಟವಿಯಸ್ತ ಮ್ಬದಮ್ಬರವ (Rām. 3, 6, 4).

ನೆಡು *nēḍu*. = ನೆಡು 2, etc. To fix firmly, etc. (J. 4, 23, 44; 30, 30; My.). P. p. ನೆಟ್ಟು. ಒನ್ನು ದಸಿ ಅಂಗಾಲ ನೆಟ್ಟುಡೆ (Bp. 43, 84). ಎರಡು ಕಮ್ಬಂಗಂ ನೆಟ್ಟು (49, 44). ನೆಟ್ಟು ನಿಪ್ಪಾತಿವಪಾದಮ್ ಅಟ್ಟಿದನ್ಬರಿಗೆ (58, 39). ನೆಗು ನೆಟ್ಟು ಫನ ತ್ರಿಕೂಲಂ (Rāv. 6, after 11). ಪೊಡವ ಕಡಿಯದೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಡುವ ದೇನು? (Dp. 148). ಅವನ ಮಾತು ಕೆಸರಾದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಕಮ್ಬ (Prv.).

ನೆಡೆ *nēḍē*. To be fixed or planted. ಕಣ್ಣಿಯದ ಮೊಳೆ ನೆಡೆದ ಬುಡದ ಹಿಣ್ಣುಗಳ ತೋರಿಸುವೆನು; ಏದಾ! (Bh. 8, 13, 18; ನೆಡೆದ may be a mistake for ನೆಟ್ಟು or ಪಡೆದ).

ನೆಣಾ *nēṇa*. Fat, marrow, etc. (ವಶೆ, ಬಸೆ ṣmd. 342; ವಶೆ, ಮೇದಸ್, ವಶೆ Hlā.; ಮೇದಸ್, ಮೇದದು Si. 204; ಮೇದ, ವಸೆ Mr. 398; Abh. P. 13, after 54; 14, 7; J. 12, 44, 45; 13, 18; 24, 34; My.; T. ನೆಣ; M. ನೆಣ, coagulated blood; blood; cf. ನೆಯ್ 2 & ನೆತ್ತರ). ನೆಣನು (ಮೇದಸ್, etc. Nr.). ಮಾಂಸದಿನ್ನಾದ ನೆಣ (ಮೇದಸ್ G.).

ನೆಣ್ಣು *nēṇṇu*. = ನೆಣ್ಣು. (J. 6, 58; My.). ನೆಣ್ಣರ ಗುಮ್ಮು (ಒನ್ನು ತೆ Si. 193). ಬಸವ, ಬಸವಾ! ಎನ್ನೆ... ಮಸದ ಹಗಿಗಲು ನೆಣ್ಣರ ವ್ವರು (Bp. 8, 25). ಕಣ್ಣು ಕರೆಯದ ನೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣುಕತ್ತೆಯ ತಣ್ಣು (Dp. 54). ನೆಣ್ಣರು ದೂರವರ ಬೇಳು, ದಾವ ಹತ್ತರವರ ಬೇಳು. — ಊರಿಗೆ ಬರುವನಾ ಒಟ್ಟು ನೆಣ್ಣು, ಊರಿಗೆ ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ನೆಣ್ಣರು. — ನೆಣ್ಣರಿಲ್ಲ ಬರೆ, ಕಣ್ಣಿಬೇಲಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ಹಾಕ ಬೇಡಿ! — ನೆಣ್ಣರ ಮನೆಗೆ ನಾಯ ಹೊಕ್ಕರೆ ಎಣ್ಣು ಊರಿಗೆ (or ಮನೆಗೆ) ಬೆಳಕೆ. — ನೆಣ್ಣು ರೋಗಣ ಸಾಲ ಮೆಟ್ಟಿನೋಗಣ ಕಲ್ಲು. — ನೆಣ್ಣು ನೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಾರಿ, ಕುಣ್ಣು ತ್ತು ಹೊಕ್ಕಲಕ್ಕೆ (or ಹೊಲಕ್ಕೆ) ಮಾರಿ (Prvs.). ನೆಣ್ಣು ಪುರಸ್ತರವೆಲ ಲನು, ಪ್ರಾಣಿ! (Dp. 88, 3). See Prvs. s. ದಾಡಿಗೆ ಮನೆ and ತಣ್ಣು. Feminine ನೆಣ್ಣಳು (My.). — ನೆಣ್ಣರಿಪ್ಪರು. — ಇಪ್ಪರು. Relations and other beloved ones (Dp. 38, 3; 40, 2).

ನೆಣ್ಣತನ *nēṇṇatana*. = ನೆಣ್ಣತನ. (My.; ಒನ್ನು ತೆ Si. 193).

ನೆಣ್ಣಸ್ತನ *nēṇṇastana*. = ನೆಣ್ಣತನ. (My.).

ನೆಣ್ಣಿಸಿಕೆ *nēṇṇisikē*. = ನೆಣ್ಣಿಸ್ತನ. (My.).

ನೆಣ್ಣಿತಿ *nēṇṇiti*. = ನೆಣ್ಣಿತಿ. (My.).

ನೆಣ್ಣು *nēṇṇu*. = ನೆಣ್ಣು. (My.). ಒಕ್ಕಲಿಗನ ನೆಣ್ಣು ಒಡವೆಗೇ ದು. — ಕನಸಿನ ನೆಣ್ಣು ಕನ್ನಡಿಯೋಗಣ ಗಣ್ಣು (Prvs.). See Prv. s. ಅಕ್ಕ 1.

ನೆಣ್ಣು *nēṇṇu*. = ನೆಣ್ಣು 1, q. v.

ನೆತ್ತ *nēṭṭa*. = ರೆತ್ತ. Tbh. of ನೆತ್ತ (ṣmd. 345). The eye; an eye. 2, that which has an eye, eyes or numbers: a die;

a cowny used in gaming (My.). 3, gambling (Grj. 2, after 106; Bp. 43, 2, 3; 44, 61; Tē.). See J. 6, 39; Dp. 2, 3. — ನೆತ್ತದ ಸಾರಿ. A piece used at a kind of backgammon (or at chess, or at draughts, ತಾರಿಕೆ Nr.); a die (ಅಕ್ಕ Nr.). — ನೆತ್ತದ ಹಲಿಗೆ = ನೆತ್ತವಲಿಗೆ. (Bp. 4, 29). — ನೆತ್ತದ ದಾಸಂಗಿ. A die (ಅಕ್ಕರ್ Nn. 184). — ನೆತ್ತದಾಟ. — ಅಟ. Playing at backgammon, etc. (Bp. 43, 12). — ನೆತ್ತವಲಿಗೆ. — ವಲಿಗೆ. A checkered board (or cloth) used in playing with dice (or at chess, or draughts, ಅಪ್ಪಾಪದ, ತಾರಿಫಲ Nr.; ಅಕ್ಕರ್ Nr., Mr. 492; Bp. 43, 11; Rām. 5, 8, 72). — ನೆತ್ತವಾಡು. — ಅಡು. To play at backgammon, etc. (Bp. 43, 8, 13; 44, 60; Bh. 2, 13, 34). ನೆತ್ತವಾಡುವ ಹಲಿಗೆ (ಅಪ್ಪಾಪದ, ತಾರಿಫಲ, ರೆತ್ತಸಾರಿ Si. 349). — ನೆತ್ತಸಾರಿ. = ನೆತ್ತದ ಸಾರಿ, ರೆತ್ತಸಾರಿ. (Bh. 2, 13, 45).

ನೆತ್ತರ *nēṭṭar*. = ನೆತ್ತರ, ನೆತ್ತರು, ನೆತ್ತ್ರ. Blood (ಕ್ಷುತಕ, ರೋಹಿತ, ಅಸ್ತ, ರುದಿರ, ಅಸ್ತಕ್, ಶೋಣಿತ, ರಕ್ತ Hlā., Mr. 394, Nr.; ಕೆನ್ನೀರ್, ರಗುತ, ಶೋಣಿತ ṣm. 44; ಕರಾಲ, ರಕ್ತ Nn. 54; ರಕ್ತ 126; Tē. ನೆತ್ತರು; T. ನೆಯ್; see ನೆಣ). ಸೂಸಿದ ನೆತ್ತರ (Ṣpr. 8, 27). ನೆತ್ತರ ವರ್ಮದ್ (Abh. P. 9, 66). ನೆತ್ತರ ತೊಡ್ (13, after 54; 13, 66). ನೆತ್ತರ ವರ್ಷೋರ್ Rāv. 5, after 25). See Bp. 15, 19; 27, 4; 32, 20; 38, 10; Ṣāv. 4, 88; J. 4, 32; 12, 44; 21, 49; 22, 23; 23, 40; 25, 35, 40; 28, 35, 44, 55; 30, 15; 34, 16; ದಿಸು.

ನೆತ್ತರ *nēṭṭara*. = ನೆತ್ತರ, etc. (B. 2, 26, 47).

ನೆತ್ತರು *nēṭṭaru*. = ನೆತ್ತರ, etc. (My.). ಗಲ್ಲಿಗಟ್ಟಿದ ನೆತ್ತರು (ಉಲ್ಲ, ಕಲಲ Hlā.). ನೆತ್ತರಾ ನೋಡಿವರೆ ಗೋತ್ತಾ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.). See Bp. 22, 10; 38, 28; 46, 58. — ನೆತ್ತರುಕುರು. An abscess or boil, which when opened discharges only blood (My.). ನೆತ್ತರುಕುರುವಿನ ನೋವು ಸಲ್ಲ, ಮನ್ತ್ರಾ ಮಾಮುವ ವರ ನೋಗು ಸಲ್ಲ (Prv.). — ನೆತ್ತರುಮಾನ್ಯ. = ರಕ್ತಕೋಗಿ. (My.).

ನೆತ್ತಿ *nēṭṭi*. The forehead (My.; T., M. ನೆಟ್ಟು); the head (ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಮಸ್ತಕ, etc. Mr. 315; ತಲೆ, ಮುಣ್ಣೆ ṣm. 71; Tē.); the crown of the head (Bp. 38, 35; My.; M. ನೆಟ್ಟುನಿ, ನಿದುಗಿ, ನೆದುಗಿ). ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣು, ನೆತ್ತಿಯೊಡರು ದಾಲ (a peacock, Sp.). — ತಿಗುಳಗೆ ತುತ್ತಿ ತತ್ತಾರವಾದರೂ ನೆತ್ತಿ ತಮ್ಬು ನಾಮಕ್ಕೆ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲ. — ಗಾಣಿಗತ್ತಿ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನರೆ ನೆತ್ತಿ ತಣ್ಣಗಾದೀತೇ? — ನೆತ್ತಿಯ ವಾಸನಿಸಿದರೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ! (Prvs.). See Ṣpr. 3, 44; 5, 73; Abh. P. 7, 152; Bp. 2, 52; 15, 12; 38, 56; 39, 51; Rāv. 5, 46; 6, after 11; J. 20, 6, 21; ನಡು. — ನೆತ್ತಿಕೋಡು. A horn on the head (J. 16, 20). — ನೆತ್ತಿಮುತ್ತು. A pearl in the head (of an elephant, Ṣāv. 3, 58). — ನೆತ್ತಿಯೊತ್ತು. — ಒತ್ತು. The head to pain (Bp. 18, 51). — ನೆತ್ತಿವಟ್ಟಿಗೆ. — ವಟ್ಟಿಗೆ. The periphery of a wheel (ಚಕ್ರಧಾರ, ಪ್ರಧ, ನೇಮ Hlā.). — ನೆತ್ತಿವಣಿ. — ಮಣಿ. A gem in the head (of a snake, V. 4, 69). — ನೆತ್ತಿವತ್ತು. — ವತ್ತು. To touch or affect the head (Ṣāv. 4, 111).

ನೆತ್ತಿಗ *nēṭṭa-iga*. A gambler. — ನೆತ್ತಿಗರಸಿ. — ಅಪಸ. The keeper of a gaming-house (ದ್ಯೂತಕಾರಕ Nr. b). — ನೆತ್ತಿಗರ ಹಸ. — ಅಹಸ. = ನೆತ್ತಿಗರಸಿ. (Nr. a).

ನೆತ್ತು *nēṭṭu*. = ನತ್ತು. (My.).

ನೆತ್ತ *nēṭṭa*. = ನೆತ್ತರ, etc. (My.; Tē. ನೆತ್ತು). ಸೊಕ್ಕದರೆ ನೆತ್ತ ಕುಡಿದೇನು, ಮುಕ್ಕದರೆ ಮೂತ್ತಾ ಕುಡಿದೇನು ಎನ್ನುತ್ತೆ (Prv.).

ನೆನ *nēṇa*. 1. = ನೆನದು 1, ನೆನೆ 2. P. p. of ನೆನೆ 1, in ನೆನ ನೆನದು (Bp. 42, 27; J. 6, 2; B. 5, 146; Si. 71; My.). ನೆನಕೊಕ್ಕು (My.).

ನೆನ nēna. 2. = ನೆನದು 2. P. p. of ನೆನೆ 3, in ನೆನ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನೆನ nēna. 3. = ನೆನೆ 4. The state of being moistened or soaked. — ನೆನಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. Soaked kaḍalē (My.). — ನೆನಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ = ನೆನಗಡಲೆ (My.).

ನೆನದು nēnadu. 1. = ನೆನೆ 1, ನೆನೆದು. P. p. of ನೆನೆ 1. (My.).

ನೆನದು nēnadu. 2. = ನೆನೆ 2, ನೆನೆದು, ನೆನ್ನು. P. p. of ನೆನೆ 3. (My.).

ನೆನಪು nēnapu. = ನೆನವಿ, ನೆನವು, ನೆನಹ, ನೆನಹು, ನೆಪ್ಪು 1.

Thought, reflection; recollection, remembrance (ಸ್ವರಣೆ G.; My.; T. ನಿನ್ನೆಪ್ಪು, ನಿನ್ನೆವು; M. ನಿನವು; Tē. ನೆಳವು, ನೆಳವು, information, acquaintance, knowledge, experience). ನೆನಪಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಹಣಿಕೆದರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). ಬೇವರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೇನಾದರೂ ನೆನಪಿಲ್ಲವೇ? (B. 3, 2). ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅಗಾಗ್ಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ತನ್ನ ಕೊಳ್ಳು ಬೇಳು (4, 49). ಅದು ನೆನಪಾಯಿತು (4, 79). ಅದನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು (5, 149). See Bp. 2, 34; 6, 2; 8, 12; 35, 7; 40, 11; 43, 72. — ನೆನಪಿತ್ತು. -ಇತ್ತು. To think about, to consider; to remember (My.). ನೆನಪಿಡ ತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳು (B. 3, 1). ಇವುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿಧಾಂಶಗಳೂ ನೆನಪಿಡ ಬೇಳು (3, 3). ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ನೆನಪಿಡಿ, ಮದೆಯ ಬೇಡಿ (4, 97). See s. ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡು.

ನೆನವಿ nēnavi. = ನೆನವು, etc. (Ūpr. 4, after 72).

ನೆನವು nēnavu. = ನೆನವು, etc. (Ūpr. 5, 16; My.). — ನೆನವದಾಕೆ. -ಅದಾಕೆ. Knowing a memorandum or notice: recollection (My.). ನೆನವದಾಕೆಯಾಯಿತು, ನೆನವದಾಕೆಗೆ ಬನ್ನು (My.).

ನೆನಸು nēnasu. 1. = ನೆನೆಯಿಸು. To think; to imagine; to think of, to remember (C.; J. 2, 35). ನೆನಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಸ್ವರಣೆ Si. 476). ಇವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಸ ಬೇಳು (B. 1, 14). ಇವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಸಿ (1, 25). ನಾವು ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆನಸ ಬೇಳು (2, 40). ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಸ್ವರವು ಸುಸ್ವರವೇ ಇರ ಬಹುದೆಂದು ನಾನು ನೆನಸುತ್ತೇನೆ (3, 12). ನೆನಸಿದರೆ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಸ್ಥವಾದೀತೇ?—ಬೋದಿ ತುಡುಬು ನೆನಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ (Prv.).

ನೆನಸು nēnasu. 2. = ನನಸು 2. To make wet, to moisten, to soak (My.). ತಲೆ ಮುನ್ನಾದ ಸರ್ವಾಂಗವನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ನೆನಸಿ ತೊಳೆಯುವಿಕೆ (ಆಪ್ತಾನು, ಸ್ನಾನ Si. 225).

ನೆನಸು nēnasu. 3. = ನನಸು 1, q. v.

ನೆನಹ nēnaha. = ನೆನವು, etc. ಅದೇ ನೆನಹಂ (ಗತಿ Mr. 468).

ನೆನಹು nēnahu. = ನೆನವು, etc. (ಸ್ವರಣೆ Smḍ. 158 Cm.; ಸ್ತುತಿ Si. 467; ಚಿತ್ತೆ G.; My.). See Bp. 35, 20; 51, 46; Rām. 3, 4, 24; J. 13, 22; 26, 10; 27, 17; Si. 388; ಬದು.

ನೆನೆ nēnē. 1. To think; to think upon, to bear in mind; to be mindful of; to wish; to remember, to recollect (ಸ್ವರಣೆ Smḍ. Dh.; ಸಂಕಲ್ಪ Mr. 456; ಹಾ, ಸ್ವರಣೆ Nn. 140; My.; T. ನಿನ್ನೆ; M. ನಿನೆ). P. ps. ನೆನದು, ನೆನೆದು. ನೆನೆಯಲು ಪಟ್ಟು (ಸ್ತುತಿ Nn.). ನೆನವ ಸುಧಾಂಸ (ಯೋಗ Mr. 514). ಮನದೊಳೆ ಪುಲ್ಲಮನ್ ಎನ್ನುಂ ನೆನೆಯರ್ (Smḍ. 216). ನೆನದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಹಾಯ (Prv.). See Smḍ. 68. 159. 184. 203. 270. 280. 294. 395; Ūh. v. 60; Ūpr. 2, 6; 5, 81. 84; 6, 28. 86; Bp. 2, 20; 30, 19; 34, 12; 35, 26; 42, 20; 43, 72; 51, 8. 22; Bh. 1, 8. 32. 55. 65. 84. 86. 87; Rāv. 6, after 11; 13, after 77; 13, 100; J. 2, 17; 29, 34. 86; 31, 36; Dp. 1, 5; 4, pallavi. — ನೆನೆ ನೆನೆ. rep. (Bp. 35, 25).

ನೆನೆ nēnē. 2. = ನೆನೆ 1. P. p. of ನೆನೆ 1, in ನೆನೆ ನೆನೆ (Bp. 35, 26), ನೆನೆ ನೆನದು (36, 8; Ūpr. 5, 83).

ನೆನೆ nēnē. 3. = ನೆನೆ 1. To become wet, etc. (J. 13, 34; My.). P. ps. ನೆನದು, ನೆನೆದು, ನೆನ್ನು. ಅಪ್ಪುಗಳ (-ಳಂ) ನೀ ನೆನೆಯಲೇಕೆ? (Bp. 18, 57; see also 27, 47). ತೇವದಲ್ಲಿ ನೆನದದು (ಅರ್ಧ, ತಿಮಿ, etc. Si. 383). ನೆನದ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತಿಗೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ನೆನದಕ್ಕರಡ್ಡಿ ಗಡ. (ಪ್ರೇರಾಂ, ದುಗ್ಗಿಕೆ Si. 146). — ನೆನೆ (i. e. ನೆನೆಯ) ಹಾಕು. To put into a fluid for soaking (My.). ಅದೇಕಲ್ಲು ನೆನೆ ಹಾಕಿದನೆ (Prv.).

ನೆನೆ nēnē. 4. = ನೆನೆ 3. — ನೆನೆಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. Soaked rice; a kind of sweetmeat (My.).

ನೆನೆಯಿಸು nēnēyisu. = ನೆನಸು 1. To think, etc. (Ūpr. 3, 100; 7, 45; 8, 12; 9, 25; Abh. P. 3, after 83; 5, 80; 9, 166).

ನೆನೆಯುವಿಕೆ nēnēyuvikē. Becoming wet, etc. ನೀರು ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವಿಕೆ (ತೇಮ, ಸ್ವೇಮ, ಸಮುನ್ನದ Si. 397).

ನೆನ್ನು nēndu. = ನೆನದು 2, etc. P. p. of ನೆನೆ 3 (My.; Si. 383).

ನೆನ nēpa. = ನೆವ. Reason; pretext (My.; Tē.).

ನೆಪ್ಪು nēppu. 1. = ನೆನವು, etc. Recollection (My.). ನನಗೆ ನೆಪ್ಪು ಸಾಲದು (My.). 2, acquaintance. ನನಗೇ ಊರಲ್ಲಿ ನೆಪ್ಪು ನವರಿಲ್ಲ (My.; see Tē. s. ನೆನವು).

ನೆಪ್ಪು nēppu. 2. (= ನೆಳವು). A place of (usually) coming together (Bp. 20, 14; Tē.).

ನೆಮರು nēmaru. = ನಮಲು 2. (My.).

ನೆಮಲಿ nēmali. = ನವಿಲೆ, etc. — ನೆಮಲಿಕೂಗು. (ಕೇಕೆ Si. 177).

ನೆಮ್ಮಿ nēmbi. (= ನವ್ವಿ, ನಿಮ್ಮಿ 2). (Bp. 36, 28).

ನೆಮ್ಮಿಗೆ nēmbugē. = ನವ್ವಿಗೆ, etc. (My.).

ನೆಮ್ಮದಿ nēmmadi. (= ನಿಮ್ಮಿ). Serenity: quiet, ease (of mind), comfort, happiness (My.; Tē.).

ನೆಮ್ಮದಿವಂತ nēmmadi-vanta. A happy man (My.).

ನೆಮ್ಮದಿವಂತ nēmmadi-ṣṭa. = ನೆಮ್ಮದಿವಂತ. (My.).

ನೆಮ್ಮಿ nēmmi. Tbh. of ನೇಮಿ. The tree Dalbergia oujeinensis Roxb. (ತಿಸಿ, ಸ್ವಸ್ಥನ, ನೇಮಿ, ರಥದ್ರು, ಅತಿಮುಕ್ತಕ, ವಂಜುಲ, ಚಿತ್ರಕೃತ್ Si. 127; Tē.).

ನೆಮ್ಮಿಸು nēmmisu. To impose upon a person's back: to charge with, to attribute. ಅವರ ಎಮ್ಮವರ ಮೇಲೆ ಇನಿತು ತಪ್ಪಂ ನೆಮ್ಮಿಸಿದೊಡೆ (Bp. 28, 35).

ನೆಮ್ಮಿ nēmmu. 1. = ನೆಮ್ಮು. To place the back to: to lean on or upon, to take for one's support; to come upon (ಪ್ರಪ್ಪುಸ್ಥಾಪನ Smḍ. Dh., M88. ಪೃಷ್ಠ; Abh. P. 3, 108; Grj. 3, 73; J. 26, 57). ನೆಮ್ಮಲು ಪಟ್ಟು (ಅವಲವ್ವುತ, ಅವಪ್ಪು Nn.). ನೀ ನೆಮ್ಮಿ ಕೋ ಬನ್ನು ಈ ಮರನಂ (Bp. 44, 14). ಏ ಪರಿಯೊಳುಂ ಮಾತಾದನ್ ಅಯ್ಯನು ಕಪ್ಪುಮಂ ನೆಮ್ಮಿ (47, 26). ಸುಮ್ಮನೇ ಪಥಶಾಸ್ತ್ರನ ಬನ್ನಂ ನೆಮ್ಮಿ ನಿವಿಸರ್ (47, 57). ಬಸವದಾದು, ಮೆಲ್ಲನೆ ಹದಿಗಿಯ ನೆಮ್ಮಿದನು (Bh. 8, 27, 15). ಮುತ್ತಿನ ಮತ್ತವಾರಾಮಂ ತ್ರಿಭಂಗಿಯಂ ನೆಮ್ಮಿ ನಿನ್ನು (Rāv. 11, after 86). ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಧ್ಯಾಸದರಿ ಮನ ನೆಮ್ಮಿದ ದಾನ್ಯಾತ್ಮಸುಖಮ್ ಅದು ದುರ್ಮತಿಗಳಿಗೆ ದೂರವಾಗಿಹುದು (Abh. 1, 44). See ಕೆನ್ನು 2.

ನೆಮ್ಮಿ nēmmu. 2. Leaning upon; an object to lean upon, a support (Rām. 6, 40, 1).

ನಮ್ಮಗೆ *nēmmugē*. = ನಮ್ಮಗೆ, etc. (ಅಂಕೆ, ಅಡರ್ಪ Kk. 74; Sm. 66; ಅಂಕೆ Sm. 80; ಅಡೆ 91).

ನೆಯ *nēy*. 1. = ನೆಯ 1, ನೆಯ್ಯು, ನೇ 1, ನೇಯ 1, ನೇಯು. To weave (ವಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ Sm. Dh.; ತಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ Sm. 102; T., M.); to entwine (see ನೆಯ್ಯು). P. p. ನೆಯ್ದು (Bp. 11, 36; B. 3, 103; My.). ನೆಯ್ಯಾರ್ (Sm. 86), and, as an exception from the general rule, ನೆಯ್ಯಾರ್ (86). ತರಳೆಯ ಹುದು ಮುಕುರಾಕಾರದಿದ್ದ ಮಾದಿದು ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ದು ಸೀರೆ (ಕಾ ತೇಯು Nr.).

ನೆಯ *nēy*. 2. = ನೇಯ 2. (Tbh. of ಸ್ನೇಹ? cf. ನೇಹ 1). Ghee (ಘೃತ Sm. Dh.; Sm. 102; T. ನೆಯ್, blood, see ನೇಹ & ನೇಹರ್; fat, grease, oil; ghee; ಇಲೇಯ, ನೇ, ನೇಯ, love, friendship; ghee; M. ನೆಯು, ನೈ, T. ನೆಯ್ಯು, fat, grease, oil; ghee). See ನೆಯು.

ನೆಯಿ *nēyi*. 1. = ನೆಯ 1, etc. P. p. ನೆಯಿದು (B. 4, 163; My.; Si. 384). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಿಕ ರೋಮಂಗಳಿದ್ದ ನೆಯಿದ ಅ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತದಿನಕ್ಕು (Mr. 341).

ನೆಯಿ *nēyi*. 2. = ನೇ 2, ನೇಯ. Weaving; a web. See ನೆಯಕಾದಿ.

ನೆಯಿಕಾದಿ *nēyi-kāra*. A weaver (ಕುವಿನ್ದ, ಜೇಡ G.).

ನೆಯಿಗೆ *nēyigē*. = ನೆಯ್ಯು, ನೇಗೆ, ನೇಯಗೆ, ನೇಯ್. Weaving; a web (My.). = ನೆಯುಗೆಯವ. -ಅವ. = ನೇಯುಗೆಯವ. A weaver (Si. 337, 396; My.). = ನೆಯುಗೆಹುದು. A spider (ತಸ್ತ್ರವಾಯು, ಊರ್ಜನಾಥ, ಮರ್ಕಟಿಕ Si. 171).

ನೆಯ್ಯಿ *nēyigē*. = ನೆಯುಗೆ, etc. (ಊಕೆ Sm. 78; ವಾಣಿ, ವ್ಯಾಪಿ Nr.; My.); entwining or being entwined. ಹೊರಸಿನ ನೆಯ್ಯು ಊಕೆಯ ನುಲಿ (ಎದ್ದು Sm. I). ಊತ ಸ್ಥೂತ ಇವ ನೂಲ ನೆಯ್ಯುಯ್ಲಿಯೂ ಹೊಲಿಗೆಯ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುಗು (Nr.). = ನೆಯ್ಯುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be entwined. ನೆಯ್ಯುಗೊಳ್ಳದ ಹೊದದ (ಎರಡು, ಗುಲ್ಮ, etc. Mr. 108).

ನೆಯ್ಯಿಕಾದಿ *nēyigē-kāra*. A weaver (My.). ನೆಯ್ಯಿಕಾದಿನ ನಾಳಿ (ನೇಮ, ವೇಮದ್ವಿ Nr.).

ನೆಯ್ಯಲ್ *nēyḍal*. -ಲು. = ನೆಯ್ದಲೆ, ನೆಯ್ದಲೆ, ನೆಯ್ದಲೆ. A water-lily (ಇಂದ್ರವರ, ಉತ್ತಲ HIA.; ಕೋಮಳ Sm. II; ಕೋಮಳ Sm. 26; Ūpr. 1, 44; 2, 36; 9, 26; T., M.). ನೆಯ್ದಲ ವರ್ಣ (ಶೈಲಿ HIA.). See ಕನ್, ಬಿಳಿಯು. = ನೆಯ್ದಲೊಳ. -ಕೊಳ. A pond abounding with lilies (ಕುಮುದವತಿ, ಕುಮುದಿನಿ, ಕೈರವಣಿ HIA.; Abh. P. 5, 80).

ನೆಯ್ದಲೆ *nēyḍalē*. = ನೆಯ್ದಲೆ. (Si. 446; My.).

ನೆಯ್ದಿಲ್ *nēyḍil*. -ಲು. = ನೆಯ್ದಲೆ. (ಉತ್ತಲ, ಕುವಲಯ Nr.; ಕಮಲ, ಉತ್ತಲ Nn. 29; ಕುಮುದ 29; ಪದ್ಮ, ಉತ್ತಲ 54; ಕುಮುದ Mr. 506; ಕೋಮಳ Kk. 85). ನೆಯ್ದಿಲ ಗಡ್ಡೆ (ತಾಲೂಕು); ತಾವರೆಯ ನೆಯ್ದಿಲ ಕಾವು (ನಾಲ Nr.). See ಕನ್, ಕನ್, ಬಿಳಿಯು; Rā. 9, 4. = ನೆಯ್ದಿಲ ನಲ್ಲ. The moon (ಇರುಳಿದೆಯು Ū. II, 6). = ನೆಯ್ದಿಲ ಮಯ್ಯನ. = ನೆಯ್ದಿಲೆಳೆಯ. The moon (Bh. 1, 7, 19). = ನೆಯ್ದಿಲೆಳೆಯ. The moon (ಚನ್ನ Kk. 44; Sm. 16). = ನೆಯ್ದಿಲೊಳ. -ಕೊಳ. = ನೆಯ್ದಿಲೊಳ. (Abh. P. 1, 105). = ನೆಯ್ದಿಲ್ಲು. = ನೆಯ್ದಿಲ ನಲ್ಲ (ಚನ್ನ Ū. I, 107).

ನೆಯ್ದಿಲೆ *nēyḍilē*. = ನೆಯ್ದಲೆ. (ಇಂದ್ರವರ, ಉತ್ತಲ Mr. 419; ಉತ್ತಲ, ಕುವಲಯ Si. 95; My.). ನೆಯ್ದಿಲೆಯಾದರೂ ಕೊಯ್ದಲೆ ಬಯ್ದಲೆ ಮೇಲೆ (Prv.). See Si. 94, 95, 96, 153; Rā. 9, 9; J. 2, 65; 8, 21; 26, 24. = ನೆಯ್ದಿಲೆಗಣ್ಣೆ. -ಕಣ್ಣೆ. The water-lily on account of the eye (sic! J. 30, 4).

ನೆಯ್ಯಾರ್ *nēyār*. = ನೆಯ್ಯಾರ್, etc. (Bp. 9, 41). See ಇದುಗಿದಿಯು, ಚೂಕ್ಕು, ತಿರುವಾರೂರ, ನಕ್ಕು, ಪಕ್ಕು. ನೆಯ್ಯಿನಾರ್ *nēyynār*. = ನೆಯ್ಯಾರ್. See ಪಕ್ಕಿಯು.

ನೆಯ್ಯು *nēyū*. = ನೆಯ 1, etc. (My.). ನೆಯ್ಯುವವನಿಗೆ ರಾಳೆ, ನಗಕ್ಕೆ ಗಾಳಿ (Prv.).

ನೆಯ್ಯು *nēyū*. = ನೇಯುಮ. (My.).

ನೇರ *nēra*. 1. = ನೇರದು, ನೇ 2, ನೇರದು. P. p. of ನೇ 1, in ನೇರ ನೇರದು (Bp. 18, 62).

ನೇರ *nēra*. 2. = ನೇರವು, ನೇ 3, ನೇರವು 2. ನೇರಂ or ನೇರವ (Sm. 56). Adjoining, being next to or contiguous, nearness; joining, coming near (to assist); assistance (Ūpr. 3, 98). = ನೇರನಾದು. An adjoining district (B. 5, 20; My.). = ನೇರಮನೆ. = ನೇರ. A neighbouring house: next door (My.; G. 108). ನೇರಮನೆ ಹಾದಿವರೆ ಕಡುಗಲ ಕಟ್ಟುವೆನು. = ನೇರಮನೇ ಜಗಲಿಗೆ ತವರ ಮನೇ ಸೀರೆಯೋ ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ದಾವು ಚೂಕ್ಕಲ್ಲ, ನೇರಮನೇ ಅಕ್ಕನ ಗಣ್ಣಿ ಧಾವಲ್ಲ. = ನೇರಮನೇ ಹೋಳಿಗೆಗೆ ತುವು ಕಾಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). See Bp. 25, 27; 48, 20; 53, 73; J. 5, 57; Prv. a. ಪರಮಗತಿ. = ನೇರಮನೆಯವ. -ಅವ. A neighbour (Bp. 47, 8; My.). = ನೇರ ಮೃದೆ. -ಎವದೆ. To accept (with pleasure, Abh. P. 10, after 160); to take for one's assistance (12, 49). = ನೇರಮ್ಪರ. -ಎವರ್. To come to assist (Abh. P. 14, after 128). = ನೇರ ಮೃದಿ. -ಎದಿ. To lay hold on (something) as auxiliary (Ūpr. 2, 27). = ನೇರವಲ. -ಎಲ. An auxiliary force (Abh. P. 10, 62). = ನೇರವೂರು. -ಊರು. = ನೇರ. A neighbouring village (Bp. 44, 72). = ನೇರ ಹೊರೆಯವರು. -ಅವರು. = ನೇರ. Next door and other neighbours. ನೇರ ಹೊರೆಯವರು ಕೂಡಿ ದರೂ ಬರುವ ಕೇಡು ತಪ್ಪಿಸಲಾದಿರು (Prv.).

ನೇರಕೆ *nērakē*. = ನೇರಕೆ. A fence or a wall of bamboo, palm branches, etc. (My.; T. ನಕ್ಕಿಲ್ಲ, ನಕ್ಕಿಲ್ಲ; M. ನೆರೆ; T. ನಕ್ಕಿ, M. ನೆರೆ, to put in rows, to range in a line; to fence). ಮತ್ತಿದ ನೇರಕೆ (ಎಡಕ್ಕು Nr. b).

ನೇರತು *nēratu*. P. p. of ನೇ 5.

ನೇರದು *nēradu*. = ನೇರದು. P. p. of ನೇ 1.

ನೇರವು *nērapu*. = ನೇರಯಿಸು, ನೇರಸು, ನೇರಹು, ನೇರಳು, ನೇರವು. To bring or put together, to join, to collect, to convene (Ūpr. 3, 11; Abh. P. 10, 37; Bp. 1, 11; 50 sum.; 50, 42; Rā. 6, after 11; 13, 15; 13, after 65; J. 18, 5).

ನೇರಯಿಸು *nērayisu*. = ನೇರವು, etc. (Bp. 16, 14).

ನೇರವಿ *nēravi*. (= ನೇರವು). A union, a mass, a meeting, a crowd, a multitude, a flock, etc. (ಗುಣ್ಣು Sm. II, Kk. 81, Sm. 95; ಗೊನ್ನಣಿ, ತರಳು, ಸಾರ್, etc., etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Sm. 54, Kk. 17; ಮೊತ್ತ Bhn. 10; My.). ಬೆಸದರ ನೇರವಿ (ಕೊತ್ತಡು Sm. I). ಕಾಗೆಯ ನೇರವಿ (ಕೊತ್ತಡು Kk. 82; Sm. 30). See Ūpr. 1, after 101; 5, after 39; 5, 78; 8, after 4; Grj. 10, after 79; Bp. 22, 29; 57, 45; 58, 56; Ū. v. 78; Bh. 1, 10, 18; J. 7, 4; 28, 22. = ನೇರವೊಡೆ. -ತೊಡೆ. A crowd that resembles a river (J. 6, 9).

ನೇರವು *nēravu*. = ನೇರ 2 (Sm. 56). A mass. ಎಲೆ, ಅದಗ ಎ, ನಿನ್ನತಂ ನೇರವನೋದಿನ ಕಟ್ಟುಮನ್ ಓದಿದರ ಸುಧಾನಿಲಮದ ಮುನ್ನೆ! (Grj. 1, 26). 2, assistance, help (Ūpr. 2, 54; 5, 98; Abh. P. 8, after 61; ಸಹಾಯ G.; C.). ಸರಸ್ವತಿ ಕೆಡು ರವಾಗೆ ವೇದವಳ (Sm. 109). ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ನೇರವಾನುವನೇ

ಗೆಳೆಯನು (B. 1, 8). ಅವರು ತಮ್ಮ ಗಣ್ಯರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ಯಾವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನರವಾಗುವರು (3, 82). ನನಗೆ ನೀನು ನರವಾಗುವ ಯಾ? (4, 139). ಅವನು ನನಗೆ ನರವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ, ಅವನು ನನ್ನ ನರವಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ (My.). See Grj. 3, after 91; Bp. 29, 30; 38, 58; 57, 13; Rév. 5, 60; B. 4, 108, 158.

ನರಸು nērasu. = ನರಫ, etc. (Bh. 4, 5, 26).

ನರಹು nērahu. = ನರಫ. etc. (Bh. 1, 10, 15; Rām. 4, 6, 29; J. 17, 57). ನರಹದ ಉಪಕರಣ (ಪರಿವರ್ತ, ಪರಿಚ್ಛದ Mr. 202). ಕುದುರೆಗೆ ಹಿಣ್ಣು ಹಿಣ್ಣುಂ ಫಣ್ಣದಲಿ ನರಹ (Bp. 28, 21).

ನರಳ nēral. = ನರಳು 2, etc. (J. 8, 5; 18, 23).

ನರಳು nēralu. 1. = ನರಳ, etc. (My.). See Prv. s. ಮರುಳ.

ನರಳು nēralu. 2. = ನರಳಿ 1, etc. Shade, etc. (ಫಾಯ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ Si. 446; ಫಾಯ G. 214; C.). ತಪ್ಪು ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಕಡುಹೆದ್ದ, ಸರ್ವನ ಉಪಹೇದಯ ನರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯ ನ್ನಕ್ಕು (Sp.). ಮಡುಕವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣಿಗಿನ್ನ ಮರದ ನರಳು ರೇಸು (Prv.). ಒಂದು ನಾಯಿ ಮಾಂಸದ ಕರಣಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹಳ್ಳಾ ಬಾಟುವಾಗ ನೀರೋಳಿಗೆ ತನ್ನ ನರಳು ಕಟ್ಟಿತು (B. 2, 4). ಅಲ ದ ಮರದ ನರಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ, ಬಹು ತುದ್ದುರುತ್ತದೆ (2, 22). ಕಟ್ಟಿ ಹುಡುಗರ ನರಳಿಗೆ ಸಹ ಹೋಗಿ ದಾರದ (4, 1).

ನರಿಕೆ nērikē. = ನರಿಕೆ. (My.).

ನರಿಗಿಲು nērigilu. = ನೆಗ್ಗಿಲ, etc. (St. & Pl.).

ನರಿ ನೇರೆ. 1. To join (v. i.), to be united; to come together, to assemble; to associate with (ಸಂಯೋಗ ಕೆಂದ. Dh.; ಸಮ್ಮೇಲನ ಕೆಂದ. 102; T. ನರುಂಗು, M. ಇರುಡ್ಡು to be pressed, thronged). P. ps. ನರಿದು (ಕೆಂದ. 264), ನರಿದು. ನರಿದ ಅರಸುಗಳನಿಬರುಮಂ ಕಾದಿ ಗೆಲ್ಲನ್ ಒರ್ಬನೆ ಪಾರ್ಥಂ (ಕೆಂದ. 122). ಜಾಣ್ ನರಿದುಮಂ or ಜಾ ನ್ನರಿದುಮಂ (190). ಯಾಗಂಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಾಹ್ಯನರು ನರಿದು ಸ್ತುತಿಯ ಸುವ ತಾವು ಅವದಾನೊನ್ನಣ್ಣು, ಅದು ಸಂಸ್ತಾರ (Nr.). ಪರಿಜನಂ ಗಳು ಪುರಜನಂಗಳು ನರಿದು (Bp. 46, 35). ಜಯಜಯಧ್ವನಿ ನರಿಯೆ (58, 26). ಸನ್ನೆ ನರಿಯುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಮುಂಜಿ ಗಣ್ಯಗಳ್ಳರು ನರಿದರು (Prv.). ಸನ್ನೆ or ಸಭೆ ನರಿಯತು (My.). See Ūh. v. 78; Ūpr. 5, 55. 60. 61; 7, after 4; Bh. 1, 10, 89; 2, 13, 31; Bp. 27, 5; 58, 49; 61, 3; Rām. 1, 13, 12; Rév. 6, after 11 (twice); 13, after 70; J. 1, 12; 11, 17; 16, 4; 18, 38. 2, to have sexual intercourse (ಸುರತ ಕೆಂದ. 102; Ūpr. 2, 40; 4, 80; 6, 79. 83; 8, after 67; Bp. 35, 30. 31; 40, 16; 42, 32; Rév. 11, 94. 105; J. 2, 65; 5, 56; 26, 25; 28, 5; Si. 182; My.).

ನರಿ ನೇರೆ. 2. = ನರಿ 1, etc. P. p. of ನರಿ 1, in ನರಿ ನರಿದು (Rév. 6, after 11; 13, after 77; J. 3, 37; 19, 5; 29, 46).

ನರಿ ನೇರೆ. 3. = ನರಿ 2, etc. Adjoining; proximity, neighbourhood; union, company (coition; ಕೂಟ ಕೆಂದ. Dh.; ಕೆಂದ. 102). ಪಾರಿಜಾತಂ ನರಿಯೋ ಇರುತಿರೆ ಭೂರುಹಂಗಳ ನೆದಲನರ್ಪಿಸಿ ಸಾರದನ ವೊಲು (Bp. 60, 46). ಕೊಂ ಕುದ್ದಿಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನರಿ ಸಲ್ಲ. —ತಿಗಳ ತಾ ಕೆರುತ್ತಾ ಎದು ನರೇ ಕೆಡಿಸಿದ (Prvs.). See Sp. s. ತರಹೀನ; Prv. s. ಅ ಭಿಜಾರಿ. — ನರಿ ಕರೆ. Neighbours and people within calling (My.). — ನರಿಮನೆ. = ನರಮನೆ. (B. 1, 9; 2, 7; 3, 59; My.). — ನರಿಯಮ. —ಅವ. A neighbour (My.). — ನರಿಯುಪ್ಪರಿಗೆ. —ಉಪ್ಪರಿಗೆ. An adjoining palace (Bh. 1, 7, 14). — ನರಿಯೂ ರ್. —ಊರ್. = ನರಿವೂರ್. (V. 9, after 69). — ನರಿವೂರ್. —ರು. = ನರಿವೂರು. (Bp. 14, 2; 16, 1; 46, 5; B. 2, 13). — ನರಿತಲ್ಲ. A word with an altered initial joined to another to

amplify its meaning (My.). — ನರಿಹಳ್ಳಿ. A neighbouring hamlet (B. 3, 121). — ನರಿ ಹೊರೆ. dupl. (J. 5, 59; Abhā. 2, 52). ನರಿ ಹೊರೆಯ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ (B. 4, 218). — ನರಿ ಹೊರೆಯವರು. = ನರ. (B. 2, 41; 3, 28; 4, 153; My.).

ನರಿ ನೇರೆ. 4. (ನೆರೆ). To move about, to whirl about, to be confused, to be eager or possessed of impetuous ardour (ಸಮ್ಮು ಮು ಕೆಂದ. see ನಿಟ್ಟನೆ).

ನರಿ ನೇರೆ. 5. = ನರಿ 1. To become grey. ನರಿತ ಕೂಡಲು (My.). ಕೂಡಲು ನರಿತು ಹೋಗುವಿಕೆ (ನರಿತ Si. 195).

ನರಿ ನೇರೆ. 6. = ನರಿ 2. Greyness (J. 10, 38; My.).

ನರಿವು nērepu. = ನರಿವು, etc. To bring together, etc. (ಸಂಗ್ರಹ ಕೆಂದ. Dh., o. r. ನರಿವು; 402).

ನರಿವು nērevu. 1. = ನರಿವು, etc. (Bp. 40, 89).

ನರಿವು nērevu. 2. = ನರಿವು, etc. Assistance (Bp. 61, 23).

ನಿವಿ nēra. 1. = ನಿವು. A vital point, member or organ; a secret (ಜೀವಸ್ಥಾನ, ಮರ್ಮ Hlā.; T. ನೆವಿ, the vitals; a swelling on the hip, or under the arm, or on the neck, caused by a boil, or wound in another part of the body). See ಕಡು; Abh. P. 11, after 140; 14, after 100.

ನಿವಿ nēra. 2. = ನಿವಿ 3. See ನಿವಿವಣಿಗೆ. ನಿವಿ, completely, altogether (Ūpr. 7, 48). — ನಿವಿಜಾಣ. Replete with wisdom (My.).

ನಿವಿತೆ nēratē. Fullness, completeness (ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಭೋಗ Mr. 454, o. r. ಅಭೋಗ, probably ಅಭೋಗ; Bh. 8, 5, 15; Rām. 6, 58, 27).

ನಿವಿದು nēradu. = ನಿವಿದು. P. p. of ನಿವಿ 2.

ನಿವಿನ್ nēran. = ನಿವಿಲ್. — ನಿವಿನನೆ, with a crash (Abh. P. 9, 67).

ನಿವಿವು nērapu. To complete (Ūpr. 3, 73; 4, 18; 7, 26. 69. 74).

ನಿವಿಯಿಸು nērayisu. To make complete; to supply. ತದ್ಭಾವೆಯ ಕೊಡತೆ ನಿವಿಯಿಸುವಂ (Bp. 36, 13).

ನಿವಿಲ್ nēral. (= ನಿವಿ 1, etc., ನೇಲ್) To hang down motionless or powerless; to faint (ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಾಪಲ ವ್ಯನ ಕೆಂದ. Dh.; ಹೋಲ್ ಕೆಂದ. II; ನೇಲ್ Kk. 74; T., M. ನಿವು, to weigh, poise, balance). See Kāv. II, 1, 25; Ūpr. 5, 17; 7, 102; 8, 7.

ನಿವಿವಣಿಗೆ nēra-vanigē (or anigē). = ನಿವಿವಣಿಗೆ. Fullness, completeness; accomplishment; nicety, propriety; goodness, good state (ಅಭೋಗ, ಪರಿ ಪೂರ್ಣತೆ Hlā.; ಹೋಕ್ಕಳಿಕೆ ಕೆಂದ. 387 Mdb. Cm.; ಒಕ್ಕನ Bhn. 34; see Bh. 5, 11, 8; 6, 6, 8; 8, 5, 15; 10, 7, 31; Rām. 6, 47, 26). ಅಚಾರದ ಒದಿನ ನಿವಿವಣಿಗೆ (ಬ್ರಹ್ಮವರ್ತನ Hlā.).

ನಿವಿವು nēravu. Fullness, completeness. (T., M. ನಿವಿವು; T. also ನಿವಿವು). — ನಿವಿವೇಡು. — ನಿವಿವೇಡು. To make complete, to fulfil, to accomplish (My.; T. ನಿವಿವೇಡು). ಇದನ್ನ ಪ್ಪು ನಿವಿವೇಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ (B. 4, 18). ನಿವಿವೇಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ ರುವದು (ಸಿದ್ಧ, ನಿರ್ವೃತ್ತ, ನಿಷ್ಪನ್ನ Si. 382). ಮಾತನ್ನು ನಿವಿವೇಡಿಸು (My.). — ನಿವಿವೇಡು. —ನಿವಿ. To be completed, fulfilled or accomplished, as a work, a thought, a word, etc. (My.; Si. 404; Tē., T.).

ನಿಲಾ nēri. 1. = ನಿಲ 2, etc. (My.). ನೆಡಯುಡಿಗರ್ (Bh. 1, 10, 2). ಹೆಂಗರ ಸೀರೆನಿಡಯ ಗಣ್ಣು (ನೀವ ಸಿ. 459).

ನಿಲಾ nēri. 2. = ನಿಲ 3. — ನೆಡಮುಗಲು. = ನಿಡಮುಗರ್. (Bh. 8, 23, 86).

ನಿಲಾ nēri. 3. = ನಿಲ 1. To suspend (Ūpr. 1, after 101; 8, after 44).

ನಿಲಾಗಿ nērigē. = ನಿಲ 2, etc. (My.).

ನಿಲು nēru. = ನಿಲ 1. A vital organ, etc. (ಮರ್ಯ Nr.). Cf. ನೆಡ ಕೊರ್ No. 2 s. ನೆಡ 3.

ನಿಲಿ nēri. 1. = (ನಿಲ), ನಿಲ 3. To hang down, to be suspended. ನಿಡನಿನಿ ಜೋಡ್ಲಂ (Kk. 91).

ನಿಲಿ nēri. 2. = ನೆಲ. To become entire, full, complete, accomplished, ready, perfect, full-grown, mature, sufficient; to arrive at the age of menstruating (ಸಮಗ್ರತೆ ಸಿಮ. Dh.; ಸಮಗ್ರತೆ ಸಿಮ. 116; ಸಮ್ಪೂರ್ಣ Kk. 71; My.; T. ನಿಲಿ; M. ನಿಲಿ; cf. ನಿಲ 1); to be realized, to occur (ಬರ್ ಸಿಮ. 183 Cm.); to become replete or plenteous, to prevail (ಬೆರ್ಪುಗಿಯಾಗು ಸಿಮ. 8 Cm.; ಬಹುಲ ಸಿಮ. 116; T., M.); to suffice (Bp. 59, 2). P. ps. ನೆಡದು, ನೆಡದು. ಮೆಯ್ಯರಿಯರ್ ಪಾಣ್ಣಿವರ್ಗ ನೆಡಿದುವು ಬರಿಸಂ (ಸಿಮ. 73). ಮೆಯ್ ನೆಡಿಯರ್ ಅದವಳು (ನನ್ನಿ, ಅದ್ವಪ್ಪರಬನಾರಿ); ಕುಡರ್ ನೆಡಿದ ಕೂಸು (ನಮ್, ಪತಿಂವರ HIA.). ಮೆಯ್ ನೆಡಿಯರ್ ಅದವಳು (ಗಾರಿ, ನನ್ನಿ, ಅನಾಗತಾರ್ತವ Nr.). ನೆಡಿದ ಪೇರ್ (ತುಡುಮಿಣ್ಣಿ ಸಿಮ. 73). ಹೆಣ್ಣು ನೆಡಿಯತು, ಅವಳು ನೆಡಿದಳು (My.). See ಸಿಮ. 118. 135. 291; Ūpr. 1, 46. 48. 81. 95; 2, 16; 4, 18. 62; Abh. P. 4, after 53; Bp. 8, 8; 35, 32; Grj. 9, 51; Ū. Bp. 11, 4; Rāv. 4, 117; 5, 65; 8, 98. 116; J. 11, 17; Si. 184. 195. 422; ಎಡೆ ನೆಡೆ.

ನಿಲಿ nēri. 3. = ನಿಲ 2, ನೆ. Completeness; maturity, etc.; (a vital organ, cf. ನಿಡು, etc.);— completely, perfectly, fully, well, exceedingly, much, etc. (ಅಧಿಕ ಸಿಮ. 391; ಸಿಮ. 58; ಬಹುಲ ಸಿಮ. 116; ಬನ್ನಾಗಿ ಸಿಮ. 31. 70. 194 Cm.; occasionally used only to complete a verse, ಪಾದಪೂರ್ಣಾರ್ಥಂ Ūt. I, 19; II, 34). ನೀನೆ ನೆಗೆ ವಸಂತನಾಗಮನಂ ನೆಡೆ ಸೂಚಿಸಿ (Ūpr. 7, 41). See ಸಿಮ. 71. 280. 272; Ūpr. 2, 20. 35. 81; Bp. 18, 18; 20, 22; 23, 27; 43, 50; Bh. 1, 5, 8; 2, 4, 12; ಸಿಮ. 30. 53. 73. 83. 109. 119; Rāv. 5, 21. 44; 6, 36; J. 2, 12; 25, 5; 28, 4. 18; 29, 49; Dp. 54. 2, a great flow of water (in a river), a flood (My.). —ನೆಡೆ ಕೊರ್. To seize or use the whole substance or essence of anything, to use for one's self to the utmost (ಸರ್ವಸ್ವಹರಣ ಸಿಮ. Dh.; Sāstrasāra in W. v. 1254; Rāv. 5, after 55). 2. = ನೆಡೆಗೊರ್, to pierce or penetrate the vitals, to pierce to the quick (ಮರ್ಯಧೇದ ಸಿಮ. Dh., o. r. ಮರ್ಯಧೇದ; Abh. P. 14, 60). —ನೆಡೆಗಿಡ್ಲ. —ಕಡ್ಲ. To bite excessively (Rām. 5, 8, 59). —ನೆಡೆಗೊರ್. = ನೆಡೆ ಕೊರ್ No. 2. (Ūpr. 8, 65; Abh. P. 9, 158; Kāv. II, 1, 25). —ನೆಡೆಪಾಣ. = ನೆಡ. (My.). —ನೆಡೆದಿಂ ಗರ್. = ನೆಡೆವೆಡೆ. (Abh. P. 5, 66; J. 30, 9). —ನೆಡೆವೆಟ್ಟು. —ವೆಟ್ಟು. A puncheon, a tool having a figure on it with which impressions are made (ಪಡಿಯಡ್ಲ ಸಿಮ. 68; Kk. 47). —ನೆಡೆವೆಡೆ. —ವೆಡೆ. The full moon (Rāv. 11, 143; V. 5, 13).

ನಿಲಿ nēri. 4. = ನಿಲ 2, etc. (My.). —ನೆಡೆವಿಡಿ. = ನಿಲವಿಡಿ. (Bh. 4, 8, 12).

ನಿಲಿಯುವಿಕೆ nēriyuvikē. Menstruation to take place. ಹೆಂಗಳು ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೆಯ್ ನೆಡಿಯುವಿಕೆ (ಮತು Si. 422, only in Si.).

ನಿಲಿವಣಿ nēri-vāṇi (or āṇi). = ನೆಡೆವಣಿ. (ಚೂಕ್ಕರ್ಳಿ ಸಿಮ. 387).

ನಿಲಿವಣಿಗೆ nēri-vāṇigē (or āṇigē). = ನೆಡೆವಣಿಗೆ. (ಸಿಮ. 219).

ನೆರ್ nē. = ನೆಡ 3, etc. — ನೆರ್ಗಿಯ. —ಕೆಯ. A full (i. e. perfectly equal) younger brother (Abh. P. 14, 22).

ನೆರ್ನೆರ್ nērnēr. = ನಿರ್ನೆರ್ q. v., etc.

ನೆರ್ನೆರ್ nērnēr. = ನೆರ್ನೆರ್, etc. (ನಿರ್ನೆರ್, ನಿರ್ನೆಮಿತ್ತಂ Kk. 93; see ಸಿಮ. s. ನಿರ್ನೆರ್).

ನೆರ್ಪು nērpū. (ಸಿಮ. 50). (= ನೆಪ್ಪು 2).

ನೆಮ್ಮ nērmu. = ನೆಮ್ಮು 1. (Abh. P. 5, 115; 16, 14; Rāv. 3, after 85). ಶರೀರಿಯಂ ನೆಮ್ಮದ ಕುತ್ತುಂ (Sāstrasāra in W. v. 1269).

ನೆಲ್ nēl. (ಸಿಮ. 58). = ನೆಲ್ಲ. Paddy, rice in its husk, rice as growing; a grain of paddy (ಪ್ರೀಟಿ, ಪ್ರವೃಕ್ಕರಿ HIA.; ಅನು HIA.; ಅನು, ಪ್ರೀಟಿ Nn. 86; M. ನೆಲ್; T. ನೆಲ್, ನೆಲ್ಲ). ನೆಲ್ಲಂ ಕಾಂಗುಂ (ಸಿಮ. 84. 256). ನೆಲ್ಲ ಗಡ್ಡೆ (ಪೈಹೇಯ HIA.). ಒನ್ನಡೆ ನೆಲ್ಲನಿತು (Bp. 40, 77).

ನೆಲ nēla. 1. (fr. ನೆಲ್). Ground, soil; land; ground, floor; a portion of the earth: a country, a kingdom; the earth (ಅಲ್ಪವಸುಧೆ Bhn. 48; ರಾಜ್ಯ Ūt. II, 63; ಇಳಿ 44; ಎಳೆ, ಬುರು, ಪೂಡು, etc., ಮೇದಿನಿ ಸಿಮ. 37; ಪೂಡು, ಬೂವಿ, etc., ಧರೆ Kk. 16; Ūt. T., M. ನೆಲ; Tē. ನೆಲವು. ನೆಲದಿನ್ಮುಟ್ಟುಂ (ಸಿಮ. 63). ನೆಲದೊಳಗು ಕ್ಕಾಣೆಗಿಲ್ಲಂ ನೀರೊಳ ಗೊಳವು (HIA.). ತಗ್ಗಿದ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ); ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮಲ್ಲ ಹಸುವು (ಬುರಿತ, etc. Nr.). ಜವ್ವಿನ ನೆಲ (ಪಿಪ್ಪಲ, ತ್ವಕ್ಕ. Nn. 62). ಉದ್ದದ ನೆಲ (ತೆವರ್ Ūt. II, 35). ನೆಲದ ಪವರ್ (ಮತ್ತರ್ II, 102). ಯಾವ ಪುರುಷನು ಕ್ರತದ ವರದಿನ್ಮ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮುಗು ತಾನೋ, ಅನ್ಯವನು ಸ್ಥಾಪ್ತಿಲತಾಯಿ, etc. (Si. 250). ಉದೇಶಿ ಇರುವ ನೆಲ (ಬಿಲ 100). ಗೆಯ್ಡೆ ನೆಲ (ಸೀತ್ತ್, ಕೃಷ್ಣ, ಹಳ್ಳ 301). ನೆಲನುಮ್ ಅಗಸಮ್ನು ಹಾಳಾಹಳದಹನಮುಮ್ ಅಗರ್ (Bp. 58, 64). ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಲ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲ. —ನೆಲದಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವವನ ಸಂಗಡ ಎಲೇ ಕೇಳಿದ ಹಾಗಿ. —ನೆಲದ ಸಂಗಡ ಸಾಲ ಮಾಡಿ, ಪರಾಯನ ಮಾಡಿದನೆ. —ನೆಲದೊಳಗೆ ಇದ್ದರೂ ಖಲನಿಗೆ ಹೆದರಿ ಬೇಕು. —ನೆಲ ಬಲವನ್ನಾಗಿ, ಕುಲ ನೇಮವನ್ನಾಗಿ. —ನೆಲ ಹದಾದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ (Prva.). See ಸಿಮ. 28. 94. 127. 130. 188. 225; Ūpr. 1, 75. 89; 1, after 101; Bp. 42, 2; 45, 6; 52, 33; 54, 81; 55, 28. 29; 57, 48; 60, 4; Rāv. 5, 34. 42; 6, 34; Bh. 1, 8, 15. 59. 86; J. 4, 12; 17, 4; Dp. 1; B. 4, 14. 25. 26; 5, 295; Prva. s. ಬಲ 2. —ನೆಲಕಂಡಿಡ. A small shrub, Naregamia alata W. A. (St. & Pl.). —ನೆಲಕಡೆ. A frequently cultivated annual plant, the earth-nut or Manilla-nut, Arachis hypogaea Lin. (St. & Pl.; My.; ಕರಾಯ, ಸಪ್ತೇಶ, ಹರೇಣು, ಎಣ್ಣಿಕೆ Si. 304, siol.). —ನೆಲಗಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. ನೆಲಗಟ್ಟುಗಟ್ಟು. —ಕಟ್ಟು. (Bp. 53, 29). —ನೆಲಗಟ್ಟು. —ಕಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. Ground smoothed and plastered, pavement (ಕುಟ್ಟುಮ, ಒವ್ವ ಭೂಮಿಕ HIA.; ಕುಟ್ಟುಮ Nr., Mr. 192; G.; My.; Bh. 2, 13, 25; B. 4, 121). —ನೆಲಗನ್ನ. —ಕನ್ನ. A hole made in the ground by burglars (Bp. 31, 5). —ನೆಲಗುಮ್ಮಳ. —ಕುಮ್ಮಳ. A creep-

er, Ipomaea digitata L. (Z. ad St. & Pl.; Batatas paniculata Chois., St. & Pl.; Convolvulus paniculatus Lin.; Si. 161). — ನಲಗುಮ್ಮ. A kind of bird (S. Mhr.). — ನಲಗುಳ್ಳ. A kind of prickly nightshade, Solanum jacquini Lin. (Solanum xantocarpum Schr. & W., ನಿದ್ಗಿಲೆ, ಕಣ್ಣಿಕಾರಿಕೆ, ವ್ಯಾಘ್ರ Hlā.; ನಿದ್ಗಿಲೆ, ಸ್ವಾತಿ, ವ್ಯಾಘ್ರ, ವ್ಯಾಘ್ರ, ಕಣ್ಣಿಕಾರಿಕೆ, ಕುಲಿ, ಕ್ಷುಬ್ಧ, etc. Nr.; My.). See ಕೆಡೆಯ, ಬಿಳಿಯ. — ನಲತಾಟ. = ನಲತಾಳೆ, ನಲದಾದ. (Si. 151). — ನಲತಾಳೆ. = ನಲದಾದ. (ಮುಸಲಿ, ತಾಲಮೂಲಿಕೆ Si. 151). — ನಲದಗಲ. -ಅಗಲ. The breadth of the ground, etc. (C. Bp. 47, 47). — ನಲದಮರ್ದುಣಿಸು. = ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. (ದ್ರಾಹ್ಮ ಸಿಂ.). — ನಲದಾಣ್ಣಿ. -ಅಣ್ಣಿ. A king (J. 27, 89). — ನಲದಾವರೆ. 1. -ತಾವರೆ. The plant Hibiscus mutabilis Lin. (ಅವ್ಯಥೆ, ಅತಿಶಯ, ಪದ್ಮಚಾಯಿ, etc. Nr.). — ನಲದಾವರೆ. 2. -ಅವರೆ. = ನಲಾವರೆ. (St. & Pl.). — ನಲದಾದ. -ದಿ. -ತಾದ. The plant Carculigo orchoides Roxb. (ತಾಲಮೂಲಿಕೆ, ಮುಸಲಿ Nr.). — ನಲದೇಡೆಯ. -ಎಡೆಯ. A king (J. 14, 9). — ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. -ಅಮರ್ದುಣಿಸು. A Brāhmaṇa (ದ್ವಿಜ Kk. 84, o. r. ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು). — ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. = ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. q. v. — ನಲನಾಂಗ. = ನಲಕಂಠ. (St. & Pl.). — ನಲನೆಳ್ಳಿ. A small herb, Phyllanthus madraspatensis L. (St. & Pl.). 2, a small creeping plant, Polygonum elegans Roxb. (Z.; My.). 3, = ಅಟ್ಟುಟಿ, ಅಮಲೆ, ಝಟಿ, ಎತ್ತುಣ್ಣ (G.; see ಕೆಡೆಯ ನೆಲ್ಲಿ). — ನಲನೆಡೆ. (ನಾದೇಯಿ, ಭೂಮಿಪುಟ್ಟುಕೆ Si. 130, 151). — ನಲನೊಡೆಯ. -ಎಡೆಯ. (Smd. 240). The lord or owner of the land. — ನಲಬಣ್ಣಿಣಿ. The large black bee (Ct. I, 28). — ನಲಬೇಳ. The plant Gentiana cherayta Roxb. (ಕಿರಾತಕಿ, ಭೂನಿಪ್ಪು, ಅನಾರ್ಯತಿಕೆ Nr., Si. 157; ಭೂತಿಕ, ಭೂನಿಪ್ಪು 405; see Mr. 147 s. ಪನ್ನಂ). 2, the country chirayit, Andrographis paniculata Nees. (St. & Pl.; cf. ದೇತಾವರೆ). — ನಲಮನೆ. An apartment in the ground, a cellar (My.; B. 4, 61; 5, 212; ಗುಪ್ತಿ G.; cf. ನಲಮಾಳಿಗೆ); a dungeon (ಸುರಂಗ G.). — ನಲಮಾಗಳೇರು. The plant Fluggia leucopyrus Willd. (St. & Pl.; My.). — ನಲಮಾಳಿಗೆ. = ನಲವಾಳಿಗೆ. A subterranean apartment; a granary (My.; ಗರ್ತ, ಅವಟಿ, ನಲಮಾಳಿಗಿರುವ ಕಣಿವೆ, ಹಗ್ಗೇವೆ Si. 75; ಗುಪ್ತಿ 426). — ನಲಮುಕ್ಕುಚಕ್ಕಿ. A kind of demon (Sikāstrākā in W. v. 1269). — ನಲವರೆ. -ಅವರೆ. The plant Cassia abovata Collad., which is used like nēlāvarē (Z.; My.). — ನಲವಲ. -ಎಲ. (Smd. 386). A land-foree. — ನಲವಾಳಿಗೆ. = ನಲಮಾಳಿಗೆ. (Cpr. 5, 105). — ನಲವೇ. -ವೇ. The earth personified as a woman (Rā. 6, 24). ನಲವೇಣ್ಣುಮಗ್ಗ, Stā (J. 18, 60). — ನಲಸಮ. = ನಲಸಮಾನ. (My.). — ನಲಸಮಾನ. Level with the ground (My.). ಪಟ್ಟದೊಳಗಿನ ಮನೆಗಳನ್ನ ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಗಳನ್ನ ಗುಡಿಗೆಗಳನ್ನ ಕೆಡವಿಸಿ, ನಲಸಮಾನ ಮಾಡಿಸಿದನು (B. 5, 45). — ನಲಸವ್ವಿಗ. A fragrant garden-flower, Kaemferia rotunda L. (St. & Pl.; My.). — ನಲಸರ. = ನಲಸಮಾನ. (Rā. 6, 34; My.). — ನಲಪಲಸು. The ananas (My.; S. Mhr. occasionally). — ನಲಪಾಗ. A sexton's fees (My.). — ನಲಪಾದಿ. A land-way (B. 4, 160). — ನಲಪಪ್ಪರಿಳಿ. A creeping herb, Lippia nodiflora Rich. (St. & Pl.). — ನಲಾವರೆ. -ಅವರೆ. = ನಲಾವರೆ. (St. & Pl.; My.). — ನಲಾವರೆ. -ಅವರೆ. (Smd. 345). A plant furnishing the cathartic Senna leaves, Tinnevely Senna, Cassia lanceolata Forsk. (St. & Pl.; T. ನಲ ಅವರೆ).

ನಲ ನೆಲಾ. 2. = ನಲವ, etc. (My.).

ನಲಕಲ (nēla-kala). (A man like a stone of the ground?): a miser (ಲೋಕ ಸಿಂ. 25; II; Ct. I, 10; II, 17; Kk. 84; Smd. 57).

ನಲವು nēlavu. = ನಲವು, etc. (My.).

ನಲಸು nēlasu. To become established; to take up habitation, to settle; to stay, to stand; to obtain (ನೆಲಗೊಳ್ Smd. 6. 94. 187. 205. 225. 289. 351 Cm.; ನಿರ್ 65 Cm.; My.; T. ನಿಲೈ, M. ನಿಲಿ. See Smd. 69. 170. 352; Ch. v. 99. 183; Cpr. 1, 76. 131; 3, 55. 84; 6, 92; Abh. P. 9, 55; Grj. 10, 115; Bp. 38 sum.; 44, 4; 50, 25; 53, 21; 56, 47; 59, 55; Rā. 13, 4; J. 5, 65. 67.

ನಲಹು nēlahu. (fr. ನೆಲೆ? or ನೆಲೈ?). = ನಿಲ 2, ನೆಲ 2, ನೆಲವು, ನೆಲುವು, ನೆಲುವು. A net-work of rope (or rattan), in which pots and other things are suspended from the beams of the house, or from either end of the pole on the shoulder of a carrier or porter (ಕಾಡ, ತಿಕ್ಕು Hlā.; My.). ಕವ್ವಿಯನ್ ಅವಲವ್ವುಸರ್ವ ನೆಲಹು (ಎಕಲಕಾಲವ್ವು, ಕಾಡ); ನೆಲಹು ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಕಾಡತ, ತಿಕ್ಕು Nr.).

ನಲು nēlu. = ನಲವು, etc. (My.). ನಲು ಹದಾದರೆ ನಲದ ಮೇಲೆ. — ನಲು ಹದಾದು, ಬಿಕ್ಕಿನ ಮುನ್ನ ಬಿಡು ಹಾಗೆ (Prvs.).

ನಲುವು nēluvu. = ನಲವು, etc. (My.). (ಕಾಡ, ತಿಕ್ಕು Si. 412). ಕಾದದವೆಯಲ್ಲಿ ನಲುವು (ತಿಕ್ಕು, etc. 344).

ನಲಹು nēluhu. = ನಲವು, etc. ನಲಹಿನ ಗಡಿಗಿ (Bp. 14, 11). ಕವ್ವಿಯ ನಲಹು (43, 25).

ನೆಲೆ nēlē. Standing; standing place; a place of residence, an abode; an apartment of a house; a story of a house; a place; place; ground; footing; basis: firmness; certainty; certain knowledge; bottom: a mystery, a secret (ಪೂದರ್, ಇಕ್ಕು, ಹಕ್ಕು, ಚಾವಡಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, etc., ಆಶ್ರಯ Smd. 58; ನಿಜಾಗಾರ, ನಿಧಾನ 106; ಗವಿ, ಗರುಡ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; ಸ್ಥಾನ Smd. 24. 80 Cm.; ಕಣ್ಣಿನೆರೆ, ಪ್ರಕೋಪ Hlā.; My.; T. ನಿಲೈ, M. ನಿಲಿ. ಅವನಿಗೆ ನೆಪ್ಪು ನೆಲೆ ತಿಳಿಯುವ ದಿಲ್ಲ (My.). ಮನೆಯ ನೆಲೆ (ಗೃಹಭೂಮಿ, ವಾಸ್ತು Hlā.). ನೆಲೆಯು ತೀವಿದ ಉಪ್ಪರಿಗೆ (ಸುಧಾಧವಲಿತ, ಸೌಧ Mr. 193). ಅದು ನೆಲೆ! (Bp. 10, 2; 53, 19). ನೆಲೆಯಲ್ಲದವನ ಮಾತು ಹೊಲಗಿನ್ನ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). See Cpr. 1, 77; Abh. P. 3, after 17 and 26; 4, 11; 7, after 62; Bp. 1, 30; 10, 16; 40, 40; 43, 24; 57, 15; 60, 61; Rām. 1, 7, 14; J. 26, 41; 30, 41; ಕಡ್ಲೆ. — ನೆಲೆ ಕಟ್ಟು. = ನೆಲೆಗಟ್ಟು. (J. 17, 23). — ನೆಲೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. (ಕಟ್ಟುಮ, ನಿಲನ್ದಾಭೂಮಿ Nr.; C. Bp. 5, 48; My.). 2, a fixed abode. ಕೋಪವೆವ್ವುದು, ಕೇಳಿ, ಪಾಪದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು! ಈ ಪದೊಳು ನೇಣು ಹದಾದನ್ನ ನರಕಕ್ಕೆ ಕೊಳಿಸಿ ತಾನ್ ಇದುವ (Sp.). — ನೆಲೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. The bottom to appear;—to see the bottom (also figuratively, My.). ನೆಲೆಗಾಣ ಬಾರದುದು (ಅಗಾಧ Nr.). — ನೆಲೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. The foundation to be destroyed, to be ruined (Abh. P. 6, 33). — ನೆಲೆಗಿಡಿಸು. -ಕಿಡಿಸು. To destroy one's firm position, station or welfare (J. 8, 32). — ನೆಲೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. Footing, firm position, etc. to be impaired; to lose ground, etc. (J. 28, 40). — ನೆಲೆಗೊಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್. To take footing; to take root, as plants, etc.; to take one's place; to occupy, as one's place; to touch the ground; to become established or settled; to take up habitation (ನಲಸು, q. v.; ನಿರ್ Smd. 24. 70 Cm.; My.). ಸಿರಿ ನೆಲೆಗೊಣ್ಣುದಲ್ಲಿ (Smd. 145). ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಣ್ಣುದು (ಎರ್ದಿವತ್ತಿದುದು Ct. II, 12). ವರ್ತಕನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನ

ಮೇಲೆ ಸಂಶಯವು ಪೂರಾ ನೆಲೆಗೊಡ್ಡಿತು (B. 4, 169). ನಾಟುವಣ್ಣುಗಳು ನಾಡೀಣ್ಣು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಮ್ಮುವವು (Priv.). See Smd. 209. 365; Bp. 17, 13; 46, 58; 47, 57; 50, 31; 54, 76; J. 6, 34; 18, 51; 24, 78. — ನೆಲೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To put down, to place, to establish, etc. (ಉದಾ G.; Bp. 2, 11; Räv. 6, after 11; J. 2, 64; 13, 37, 42; 30, 50; My.). ನೆಲೆಗೊಳಿಸೋಣ (ಸ್ಥಾಪನ G.). — ನೆಲೆದೀಪ. A lamp that is never removed from the niche in which it stands, and is adored when lighted, etc. (My.). — ನೆಲೆದೀವಿಗೆ. = ನೆಲೆದೀಪ. (My.). — ನೆಲೆ ನೆಲೆ. rep. (Ü. Bp. 5, 8). — ನೆಲೆಮನೆ. An abode, a place of residence (Bp. 30, 22; Bh. 1, 8, 23). — ನೆಲೆಮಾಡ. = ನೆಲೆವಾಡ. An upper story with various apartments (Abh. P. 1, 124; Räv. 11, after 124). — ನೆಲೆಮೊಲೆ. A stout, full breast (Smd. 118; Räv. 7, 17; 10, after 57; J. 8, 20; 30, 7). — ನೆಲೆಯಾಗು. To become a basis, etc.; to be established, to get a firm footing, to obtain, to be in use (Üpr. 1, 98, 109; Bp. 24, 2; 51, 47; Smd. 118). — ನೆಲೆಯುವಂಗೆ. An upper story with its various apartments (Bh. 1, 8, 69; 1, 7, 14). — ನೆಲೆವಡೆ. -ವಡೆ. To take footing, to stand (Säv. 3, after 35). — ನೆಲೆವನೆ. -ಮನೆ. A house furnished with stories (ಕರುಮಾಡ, ಉಪರಿಗೆ ಸ್ತ.). 2, = ನೆಲೆಮನೆ (Bp. 19, 25; RAm. 4, 2, 40; J. 18, 1). — ನೆಲೆವಾಡ. = ನೆಲೆಮಾಡ. (J. 10, 50; V. 5, 5, 12). — ನೆಲೆವೀಡು. -ವೀಡು. = ನೆಲೆಮನೆ. (Üpr. 1, 99). — ನೆಲೆವೆಡೆ. -ವೆಡೆ. To become constant or continual (V. 14, 27). — ನೆಲೆವೆರ್ಚು. -ವೆರ್ಚು. To increase (v. t., Üpr. 3, 102). — ನೆಲೆವೆರ್ಚು. -ವೆರ್ಚು. To increase in or to obtain ground, to extend, to increase (v. i., Üpr. 6, 81; 7, 127; Abh. P. 3, 52; 9, 109; 14, 2, 71; 16, 42).

ನೆಲಿ nelli. The emblic myrobalan, *Phyllanthus emblica* Lin. (*Emblia officinalis* Gaert., ಧಾತ್ರಿ, ಅಮಲಕ, ತಿವೆ Hlā; Nr., except ತಿವೆ; Mr. 122; ಅಮಲಕ Nn. 6; My.; Tē., T., M.; Bp. 45, 39; Säv. 3, 32; J. 19, 6). ಕೊಡವ, ಅರ, ಅಡ, ತಿಡಿಯ, ತಿಡಿ, ನೆಲ, ಭೂ. — ನೆಲ್ಲಿಚಟ್ಟು. = ಚಟ್ಟು 3. (My.). — ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ. Its fruit (ಧಾತ್ರಿಫಲ Nn. 166; B. 2, 17). ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಅದೀತೇ? — ಗಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು, ಬಿಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ (Priv.). — ನೆಲ್ಲಿಯ ಮರ. The nelli tree (ತಪ್ಪುಪಲಿ, ಅಮಲಕ, ಅಮೃತ, ವಯಸ್ಸೆ Nr.; Si. 135; ಅಕ್ಷ Nn. 37; ತ್ರೀವರ್ತಿ Si. 420). — ನೆಲ್ಲಿಹಿಡ್ಡೆ. A kind of nelli pickles (My.).

ನೆಲ್ಲ nelli. = ನೆಲೆ. (ತಾಲಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ವಮೃಕಂ Mr. 378; My.; Si. 304. 305. 434; ಭತ್ತ, ಪ್ರೀತಿ G.; *Oryza sativa* L., Z.). ಬೇಗ ಬೆಳೆವ ನೆಲ್ಲ (ಪಾಟಲ); ಕರಿಯ ನೆಲ್ಲ (ಅಣು); ಪಪ್ಪಕಮೆವು ನೆಲ್ಲಗಳು ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಪಪ್ಪಕ್ಕ); ನೆಲ್ಲ ಕದವೆಯೂ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ವೈಹೇಯ, ತಾಲೇಯ Nr.). ನೆಲ್ಲಪ್ಪ ಗಡ್ಡೆ (ವೈಹೇಯ, Mr. 94). ಸಿತತಾಲಿ ಕೆಂಗದವೆ ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ ರಾಜಾನ್ನಮ ಬಯಲಮ್ ಎಮ್ಮಿವ ನೆಲ್ಲ ಭೇದಂಗಳಕ್ಕು (373). ರಾಜಾನ್ನನೆಲ್ಲಿಗೆ (Bp. 27, 16). ನೆಲ್ಲನ್ನ, ನೆಲ್ಲಿನ, ನೆಲ್ಲಿಗೆ (My.). ನೆಲ್ಲ ಮೊಸರೂ ಕಲಸಿದ ಹಾಗೆ (Priv.). — ನೆಲ್ಲಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. Rice (My.). ನೆಲ್ಲನ್ ಬಲ್ಲಿ ಒಲ್ಲ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕ ಬೋನೊಲ್ಲ, ಅಲ್ಲನೆ ಒಲ್ಲ, ಮೊಸರೊಲ್ಲ; ಯಾಕೊಲ್ಲ? ಇಲ್ಲದಕ್ಕೊಲ್ಲ (Sp.). — ನೆಲ್ಲುಣುಮುಕ್ಕು. A bristle of a beard of rice (ಕಿಂತಾರು, ಧಾನ್ಯತೂಕ Si. 448). — ನೆಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ. A paddy-field (ವಪ್ಪ, ಕೇದಾರ, ಕ್ಷೇತ್ರ Si. 302). — ನೆಲ್ಲುಹುಲ್ಲುಸರವೆ. A band of paddy straw (My.). ನೆಲ್ಲುಹುಲ್ಲುಸರವೆ ಹಾಕು, to tie a cord of paddy straw to the right leg as a challenge, expressing that all opponents are like straw (My.).

ನೆವೆ nēva. = ನೆವ, ನೆವನ, ನೆವನು. Tbh. of ನಿಭ. A pretence,

a pretext, a plea (ಅಪದೇಶ Nr.; Si. 460; ನಿಭ, etc. Hlā; ವ್ಯವಧಾನ, ತಿರೋಧಾನ, ಅವಮಾರಣ Mr. 435; ಕೂಟ, ಕಪಟ Nn. 152; C.; Tē.; ನಿಮಿತ್ತ G.). ಒನ್ನಡಿಸ್ತು ತಿಳಿಸದ್ದರಿ ಮತ್ತೊನ್ನದನ್ನು ತೋರುವುದು ಮುನ್ನಾದ ನೆವವು (ವ್ಯಾಖ್ಯ, ಅವದೇಶ Si. 72). ನೆವದಿನ್ನ ಹೋದರೆ ನೋವು ತಪ್ಪೀತೇ? (Priv.). See Üpr. 1, after 101; 2, 13; 8, 29; Bp. 3, 18; 5 sum.; 85, 44. 48; 36, 47; 38, 19; 47, 19. 25. 56; J. 8, 12; 19, 50. — ನೆವಂಗೊಳ್. -ಂಕೊಳ್. = ನೆವ ತೆಗೆ. (Räv. 4, after 14). — ನೆವ ತೆಗೆ. To take a pretext, to hold out as a pretext (B. 4, 80; My.). — ನೆವ ಮಾಡು. To make a pretext, to pretend (B. 4, 6; My.). — ನೆವ ಹೇಡು. To utter a pretext, etc. (B. 4, 6; My.).

ನೆವನ nēvana. = ನೆವ, etc. (My.; B. 1, 14).

ನೆವನು nēvanu. = ನೆವನ. (My.; G. 87. 302). Abl. ನೆವನಿನ್ನ (My.).

ನೆವರು nēvaru. = ನಮಲು 1. ನೆವರಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗುವವ ಬ ವರಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾನೇ? (Priv.).

ನೆನೆ ನೆಣಕೆ. 1. = ನೆನೆ 1. (ಉತ್ತವನ Smd. Dh. in all MSS.; see remarks ad ನೆನೆ 1).

ನೆನೆ ನೆಣಕೆ. 2. = ನೆನೆ 2. To go upwards, to jump, to jump or fly about. P. ps. ನೆನದು, ನೆನದು, ನೆನು. (Bp. 17, 2; 24, 44; 44, 7. 47; 49, 39; 57, 45). 2, to raise. ಬಾಲಂಗಳಂ ನೆನದು (60, 32). — ನೆನ್ನಾಟ. -ಅಟ. Jumping about (from anger). ನೆನ್ನಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮಸ್ತಾಟ ಹೆಚ್ಚಿತು (Priv.). — ನೆನ್ನಾಡು. -ಅಡು. To jump about (My.).

ನೆನೆ ನೆಣಕೆ. = ನೆನ, etc. (My.). ನೆನೆ ಕೊಟ್ಟವ ಹಸೆ ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದ (Priv.).

ನೆಳ್ಳು nēllu. 1. = ನರಲೆ, etc. (My.).

ನೆಳ್ಳು nēllu. 2. = ನೆದಲೆ, etc. (My.).

ನೆಲಿಲ್ nēlal. 1. = ನಳ್ಳು 3, ನೆರಳೆ, ನೆರಳು 2, ನೆಳ್ಳು 2, ನೆದಲು. Shade; shadow; shelter, protection (ಅಪವಾದ ಭಾಮಿ Smd. I; T. ನಿದರ್, ನೀದರ್; M. ನಿದರ್; Tē. ನೀಡ; a reflection, a reflected counterpart (ಜಲವರ್ಷ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ Smd. I; T., M., Tē.). ನೆದಿಲ್ (J. 8, 5; 15, 2). ನೀರು ನೆದಿಲ್ಲದ ತಾವು (ಮರು Nr.). See Smd. 284; Üpr. 1, 72. 90; 6, 47; 7, 125; 8, after 4; Abh. P. 7, 52; Bp. 20, 14; 42, 5; 51, 32; 60, 46; Räv. 5, 42; 6, after 11; J. 30, 19; ತನ್ನದಿಲ್, ಪಡೆ. — ನೆದಿಲ್ಲ. -ಕವ. Shadow to spread over (J. 29, 45).

ನೆಲಿಲ್ nēlal. 2. = ನೆದಲೆ. A certain tree (ಒಣ್ಣು ಮರಂ Smd. Dh.). ನೆದಲ ಮರ (ಶ್ಯಾಮ, ಮಹಿಲೆ, ಲತೆ, ಗೋವ ನ್ನನಿ, ಗುಣ್ಣಿ, ಪ್ರಿಯಂಗು, ಪರಿನಿ, ಪರಿ, ವಿಷ್ಣುಕೇನಿ, ಗಣ್ಣಪರಿ, ಕಾರಮ್ಮ, ಪ್ರಿಯಕ Nr.; Si. 135, which adds = ಪ್ರೇಂಕಣಿಗಿ; cf. T., M. ಇಂದಿಲಾ).

ನೆಲಿಲು nēlalu. = ನೆದಲೆ 1, etc. (My.). ನೆದಿಲುಗಳು (Bh. 1, 5, 5). ನೆದಿಲು ಇದ್ದ ಮರ ಹನ್ನೆ, ನಳಿನವಿದ್ದ ಕೊಳ ಹನ್ನೆ. — ನೆದಿಲು ಇಲ್ಲದ ಬದಲಿ ಬಲವಕ್ಕನಾದರೂ ಕಳಕಳಿಸನೇ? — ನೆದಿಲು ಒಣ ಗಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೂದಿಗೆ ನೀಡಿಯಿಲ್ಲ. — ನೆದಿಲು ನೀರ ಬೆಳೆಸು, ಹದುವಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ. — ನೆದಿಲು ನೋಡಿ, ನಿಜ ಮದಿತ (Priv.). ಬಾಣವರ ನೆದಿಲಿರಲು ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳು ಫಲ ಜನಿಸಲದೆಯದು (Bh. 1, 8, 32). See Bp. 19, 46; 22, 29; 32, 26; Bh. 2, 13, 28. — ನೆದಲುಗಡು. -ಕಡು. Shadow to be impaired or gone (Bp. 60, 51).

ನೆಲಿಲ್ nēlil. = ನಿಡಲು, ನಿಡ, ನೆದನ್. A sound imitating that of breaking (cf. ನಡ 2; M. ಇಟ್ಟು, ಒ

crash, burst; ಇಟ್ಟು, ಇಟ್ಟು, ಇಟ್ಟು, orashing, etc.; T. ಇಟ್ಟು, to break). — ನೆದಲನೆ. With a crash. ನೆದಲನೆ ನೆದಲನೆ ಮುಡುಮುಡು (Smd. I).

ನೆಟ್ಟನೆ nēḷkanē. = ನೆದಲನೆ, q. v.

ನೆಟ್ಟು nēḷḡu. = ನೆಟ್ಟು, etc. To sink, etc. (ಅಸ್ತರ್ಲೆನ Smd. Dh.; see M. s. ನಳ, ನೆಟ್ಟು 1; M. also ಇಮ್ಮು = T. ನೆಮ್ಮು).

ನೇ ನೆ. 1. = ನೆಯ, etc. (My.). P. p. ನೇದು (My.; B. 5, 122). ಮಗ್ಗ ನೇಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಗ್ಗ ನೇಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ನೇ ನೆ. 2. = ನೆಯ, etc.

ನೇಕಾದಿ ನೆ-ಕಟ್ಟಾ. = ನೆಯಕಾದಿ. (B. 4, 178, 188).

ನೇಗಲೆ nēgal. ನೇಗಲು. = ನೇಗಲ, ನೇಗಲಿ, ನೇಗಲ, ನೇಗಲ. Tbh. of ರಾಂಗಲ. A plough (ರಾಂಗಲ, etc. Si. 303; My.; Tē. ನಾಗಲಿ, ನಾಗಲೆ; T. ಇಂಜಲ, ಇಂಜಲ, ನಾಂಜಲ; M. ಇಂಜಲ, ನೆಟ್ಟಲ; Mhr. ನಾಗಲ, ನಾಗಲ). ನೇಗಲ ಮೂಗು (ಪೋತ್ರ Si. 452). ನೇಗಲಿನ ಉದುವವನು (ಹಾಲಿ 320). ನೇಗಲು ಉತ್ತರ ಹೊಲ, ಹಾಲು ಇದ್ದರೆ ಗೋವು (Prv.). — ನೇಗಲ ಹೊಡೆ. To drive the plough: to plough (B. 5, 99; My.). ಹೊಲ ವನ್ನು ನೇಗಲ ಹೊಡೆದು ಹಸನು ಮಾಡಿ (5, 115).

ನೇಗಲೆ nēgala. = ನೇಗಲ, etc. (ಗೋವಾರಣ G.).

ನೇಗಲಿ nēgali. = ನೇಗಲ, etc. (S. Mhr.). ನೇಗಲಿಯ ತುದಿ (ಪೋತ್ರ); ನೇಗಲಿಯ ಕುದ (ನಿರೀತ, ಕೃಷಕ, ಕುಟಕ); ನೇಗಲಿಯ ದಿವ್ವು (ಕೆತೆ, ಕೆತ್ತರಿ); ಹೊಲದೊಳಗೆ ನೇಗಲಿ ಹೊಡೆದ ಗೆರೆ (ಸೀತೆ G.).

ನೇಗಲಿ nēgil. ನೇಗಲು. = ನೇಗಲ, etc. (ಹಲ, ರಾಂಗಲ, ಸೀರ HIA., Mr. 370, Nr.; ಗೋವಾರಣ Nr.; ಶೀರ G.; My.). ನೇಗಲ ಕುಸು (ಹಲದಿವ್ವು Nr. 7). ನೇಗಲ ಮುಖ (ಪೋತ್ರ 151; Mr. 487). ನೇಗಲ ಸಾಲು (ಸೀತೆ HIA., Nr.). ನೇಗಲ or ನೇಗಲು ಹೊಡೆ (ಉದಿ G.). ನೇಗಲ ಹೊಡೆದದ್ದು (ಹಳ್ಳಿ G.). ಪೊನ್ನ ನೇಗಲೊಳ ಉತ್ತು, ಗುಕ್ಕದ ಬೀಜಮಂ ನೆದಿ ಬಿತ್ತುವ ಅನ್ನದಿ (Bp. 60, 50). ಊರ ಮುನ್ನ ನೇಗಲ ಹೊಡಿದರೆ ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣವರಿಗೆ ಒನ್ನೊನ್ನ ಮಾತು (Prv.).

ನೇಗಲಿ nēgila. = ನೇಗಲ, etc. (ಸೀರ G.).

ನೇಗಿ ನೆಗ್ಗಿ. = ನೇಯಗೆ, etc. (My.).

ನೇಜಕ ನೆಜಕಾ. A man who washes. See ನಿರ್ಜೇಷಕ.

ನೇಜಯ ನೆಜಯಾ. A short spear, a lance (Rā. 6, after 11; 6, 64, 65; H. ನೇಜಾ, ನೇಜಾ, ನೇಜಾ, ನೇಜಾ; cf. ನಾರಾಜ).

ನೇಜಿ ನೆಜಿ. = ನಾಜಿ. (Tu.).

ನೇಜು ನೆಜು. (= ನೇಜು, q. v.). Straightness; directness; truth (My.). ಅಕಳುಗ ಕೋಡುಗಲು ನೇಜಾ ಗ ಅಥವಾ ಹಾಗೆ ಇರುವವು (B. 5, 18). — ನೇಜುಸುದ್ದಿ. Direct news; true news (My.).

ನೇಜು ನೆಜು. = ನೇಜು. A cord; a rope (ಕುಟ್ಟು, ರಜ್ಜು, ವಹಾರ, ವಟ, ಗುಣ, ತದ್ವಿ HIA., Nr., Si. 388; Grj. 1, 95; J. 11, 27; 28, 47; T. ನಾಜ, ನಾಜಿ, ಇಂಜ; M. ಇಂಜ). ಮೂ ಗುನೇಜಿಕ್ಕದ ಹೋರಿ (ನಸ್ತುತ, ನಸ್ತುತ HIA.). ಕುದಾಯುರವನಿ, ಕೊರಕ ನೇಜುಂ ಪದಾಧಿ (Bp. 28, 9). — ನೇಜು ಹೊಲಿಯ. An outcast with a sacrificial cord: a Brāhmaṇa (Bp. 55, 18). — ನೇಜಿಯ್ಯ. -ಕಿಯ್ಯ. He who has a rope or noose in his hand: Varuṇa (Smd. 13).

ನೇಜು ನೆಜು. = ನೇಜು. (My.). ಎತ್ತುಗ ಮೂಗುನೇಜು (ನಾಜಿ); ಗಾಳದ ನೇಜು (ತಣಸೂತ್ರ, ಪವಿತ್ರ ಕ Nr.). ಕೋಪವನ್ನು ದು, ಕೇಳಿ, ಪಾವದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು! ಕೊಪದೊಳ ನೇಜು ಹದಾದನ್ನೆ ಸರಕ ಕೋಪ ತಾನಿದವ (Sip.). See Bp. 2, 28; 3, 49; 35, 6; 57, 79;

Si. 76. 452. — ನೇಜಿನ ಹೊಲಿಯ. = ನೇಜು. (Bp. 60, 9). — ನೇಜು ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳು. To hang one's self. ನೇಜು ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳು ವವನ ಹತ್ತರ ಕೋಣ ಕೇಳದ ಹಾಗೆ. — ಅಪ್ಪ ನೆಟ್ಟ ಅಲದ ಮರನಾದರೆ ನೇಜು ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೋ? (Prva.).

ನೇಜುಗ ನೆಜು-ಗ್ಗಾ. (Smd. 240). A man who deals in ropes.

ನೇತಾರ ನೆತಾರಾ. Tbh. of ನೇತು (Smd. 104).

ನೇತಿ ನೆತಿ. Tbh. of ನಿಯತಿ. — ನೇತಿಗಲೆ. -ಕಲೆ. To shake the fetters off, to reject. ದುರಿತವೆಳೆನಿನಾದರು ನೇತಿಗಲೆವುಡೆ ಚನ್ನ! (Kp. III, 3).

ನೇತು ನೆತು. P. p. of ನೇಲು.

ನೇತು ನೆತಿ. = ನೇತಾರ. Leading; a leader, a guide; a chief, a master.

ನೇತು ನೆತಿ. = ನೇತಾರ. Leadership. (My.).

ನೇತು ನೆತಿ. = ನೇತು, ಲೆತು. A leader; leading, conducting. 2, the eye (ಕಾ. Nr. 8, 29; ಅಮ್ಮಕ, ಕಣ್ಣು 66; ಅಪ್ಪ Mr. 516). 3, the number two (ಎರಡು Mr. 847). 4, renowned (ಪಾತ್ರ, ಪ್ರಖ್ಯಾತ 66). 5, a good quality (ಸದ್ಗುಣ, ಒಳ್ಳೆ ಗುಣ 66). 6, the string with which a churning-stick is whirled round (ಗುಣ 516). 7, the root of a tree (ಮೂಲ, ಬೇರುಗಳು 66; ಬೇರು Mr. 471). 8, a pendent root (ಕುಷಾತಟ, ಮರದ ಬೀದಲು 66). 9, cloth, or a kind of cloth (ಚೀಲ, ವಸ್ತ್ರ 66; ಸೀರೆ 516; cf. ನೆಯ 1). 10, the areca-nut tree (ಪಾಣ, ಅಡ ಕೆಯ ಮರ 66). 11, N. of a mountain (ಕುಟ್ಟು, ಪರ್ವತಧೇ ದ 66).

ನೇತ್ರಜ್ಞ ನೆತ್ರ-ಜ್ಞಾ. The eyelid.

ನೇತ್ರತ್ರಯ ನೆತ್ರ-ತ್ರಯಾ. Śiva (My.).

ನೇತ್ರಪುತ್ರ ನೆತ್ರ-ಪುತ್ರಕ. The pupil of the eye (Ūpr. 6, after 64; Abh. P. 11, 164).

ನೇತ್ರಬಂಧ ನೆತ್ರ-ಬಂಧಾ. Binding or blinding the eye (by magic, ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟು Mr. 226).

ನೇತ್ರಮೂಲ ನೆತ್ರ-ಮೂಲಿ. A small creeping herb with sky-blue flowers, growing on the roadside, Evolvulus alsinoides Lin. (ಎಳ್ಳುಕಾನ್ರಿ, ಜಯನ್ರಿ Mr. 128).

ನೇತ್ರರುಜ ನೆತ್ರ-ರುಜ. Disease of the eyes.

ನೇತ್ರವಿರೋಧಕರಣ ನೆತ್ರ-ವಿರೋಧ-ಕರಣಾ. Causing hindrance or opposition to the eye. See ಹರಕು.

ನೇತ್ರವೈದ್ಯ ನೆತ್ರ-ವೈದ್ಯಾ. An oculist (My.).

ನೇತ್ರಾಮ್ಬು ನೆತ್ರ-ಅಂಬು. Eye-water: tears.

ನೇತ್ರಾವತಿ ನೆತ್ರ-ವತಿ. N. of a river in South Canara (My.).

ನೇತ್ರಾವಳಿ ನೆತ್ರ-ವಳಿ. A kind of sirē (Bp. 11, 25).

ನೇತ್ರಿ ನೆತ್ರಿ. N. of a plant (ಕೃಕವಾಕು, ಮಸ್ತಕ, ಚಮ್ಮ Mr. 140).

ನೇದಿ ನೆದಿ. Very near, next.

ನೇದು ನೆದು. P. p. of ನೇ1.

ನೇಪಥ್ಯ ನೆಪಥ್ಯಾ. (= ನೈಪಥ್ಯ). An ornament, decoration, attire (see HIA. s. ತುಡುಗ). 2, the postaceniū; the tiring-room; a stage (ರಂಗಭೂಮಿ G.).

ನೇಪಾಲ ನೆಪಾಲಾ. ನೇಪಾಳ. N. of a country, Nepal (Bp. 6, 18; 61, 30). 2, the purgative-nut plant (Mhr.; see ಜಾಪಾಳ). ನೇಪಾಳದೇಶದ ಭೂಪಾಲನಾದರೆ ಗೋಪಾಳದವನಿಗೆ ಎನು? (Prv.). — ನೇಪಾಳದ ಬೇರು. A creeper, the vomiting

swallow-wort, Tylophora asthmatica W. & A. (St. & Pl.). ನೇಮ ನೆಮಾ. 1. Tbh. of ನಿಯಮ (Smd. 357, 361; Bp. 48, 21; My.; Tē., T., Mhr.). A rule, an order, an appoint-

ನಿಲಾ nēri. 1. = ನಿಲಾ 2, etc. (My.). ನಿಲಾಯುಧಿಗರ್ (Bh. 1, 10, 2). ಹೆಂಗರ ಸೀಲನಿಲಾಯ ಗಣ್ಣು (ನೀಲೆ Si. 459).

ನಿಲಾ nēri. 2. = ನಿಲಾ 3. — ನಿಲಾಮುಗಲು. = ನಿಲಾಮುಗರ್. (Bh. 8, 23, 36).

ನಿಲಾ nēri. 3. = ನಿಲಾ 1. To suspend (Ūpr. 1, after 101; 8, after 44).

ನಿಲಾಗಿ nērigē. = ನಿಲಾ 2, etc. (My.).

ನಿಲು nēru. = ನಿಲಾ 1. A vital organ, etc. (ಮರ್ಯು Nr.). Cf. ನಿಲಾ ಕೊಳ್ No. 2 s. ನಿಲಾ 3.

ನಿಲಾ nēre. 1. = (ನಿಲಾ), ನಿಲಾ 3. To hang down, to be suspended. ನಿಲದನೆ ನಿಲಾ (Kk. 91).

ನಿಲಾ nēre. 2. = ನಿಲಾ. To become entire, full, complete, accomplished, ready, perfect, full-grown, mature, sufficient; to arrive at the age of menstruating (ಸಮಗ್ರತೆ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸಮಗ್ರತೆ ಸ್ಮ. 116; ಸಮಗ್ರತೆ Kk. 71; My.; T. ನಿಲಾ; M. ನಿಲಾ; cf. ನಿಲಾ 1); to be realized, to occur (ಬರ್ ಸ್ಮದ. 183 Cm.); to become replete or plenteous, to prevail (ಪೆರ್ಯುಗಿಯಾಗು ಸ್ಮದ. 3 Cm.; ಬಹುಲ ಸ್ಮ. 116; T., M.); to suffice (Bp. 59, 2). P. ps. ನಿಲದು, ನಿಲದು. ಮೆಯರೆಯರ್ ಪಾಡುವರ್ಗ ನಿಲದುವು ಬರಿಸಂ (ಸ್ಮದ. 73). ಮೆಯ ನಿಲಾಯರ್ ಅದವಳು (ನನ್ನಿ ಕೆ, ಅದ್ವಪರಜನಾರಿ); ಕುಡರ್ ನಿಲಾ ಕೂಸು (ಮರ್ಯು, ಪತಿಸರ್ Hk.). ಮೆಯ ನಿಲಾಯರ್ ಅದವಳು (ಗಾರಿ, ನನ್ನಿ ಕೆ, ಅನಾಗತಾರ್ತವೆ Nr.). ನಿಲಾ ವರ್ (ತುಡುಮಿಣ್ಣಿ ಸ್ಮ. 73). ಹೆಣ್ಣು ನಿಲಾಯಿತು, ಅವಳು ನಿಲಾದಳು (My.). See ಸ್ಮದ. 118. 135. 291; Ūpr. 1, 46. 48. 81. 95; 2, 16; 4, 18. 62; Abh. P. 4, after 53; Bp. 8, 8; 35, 32; Grj. 9, 51; Ū. Bp. 11, 4; Rāv. 4, 117; 5, 65; 8, 98. 116; J. 11, 17; Si. 184. 195. 422; ಎದೆ ನಿಲಾ.

ನಿಲಾ nēre. 3. = ನಿಲಾ 2, ನಿಲಾ. Completeness; maturity, etc.; (a vital organ, cf. ನಿಲಾ, etc.); — completely, perfectly, fully, well, exceedingly, much, etc. (ಅಧಿಕ ಸ್ಮದ. 391; ಸ್ಮ. 58; ಬಹುಲ ಸ್ಮ. 116; ಬಹುಲ ಸ್ಮದ. 31. 70. 194 Cm.; occasionally used only to complete a verse, ಪಾದಪೂರ್ಣಾರ್ಥಂ Ūt. I, 19; II, 34). ನೀನೆ ನಗೆ ವಸತ್ರನಾಗಮನಂ ನಿಲಾ ಸೂಚಿಸಿ (Ūpr. 7, 41). See ಸ್ಮದ. 71. 230. 272; Ūpr. 2, 20. 35. 81; Bp. 18, 18; 20, 22; 23, 27; 43, 50; Bh. 1, 5, 8; 2, 4, 12; ಸ್ಮ. 30. 53. 73. 83. 109. 119; Rāv. 5, 21. 44; 6, 36; J. 2, 12; 25, 5; 28, 4. 18; 29, 49; Dp. 54. 2, a great flow of water (in a river), a flood (My.). — ನಿಲಾ ಕೊಳ್. To seize or use the whole substance or essence of anything, to use for one's self to the utmost (ಸರ್ವಸ್ವಹರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ಮಾತ್ರಾಸಾರಾ in W. v. 1254; Rāv. 5, after 55). 2. = ನಿಲಾಗೋಳ್, to pierce or penetrate the vitals, to pierce to the quick (ಮರ್ಯುಧೇದ ಸ್ಮದ. Dh., o. r. ಮರ್ಯುಧೇದ; Abh P. 14, 60). — ನಿಲಾಗುಡ್ಡು. -ಕಡ್ಡು. To bite excessively (Rām. 5, 8, 59). — ನಿಲಾಗೋಳ್. = ನಿಲಾ ಕೊಳ್ No. 2. (Ūpr. 8, 65; Abh. P. 9, 158; Kāv. II, 1, 25). — ನಿಲಾಜಾಣ. = ನಿಲಾ. (My.). — ನಿಲಾಂಗಳ. = ನಿಲಾಂವೆ. (Abh. P. 5, 66; J. 30, 9). — ನಿಲಾಂವೆಟ್ಟು. A puncheon, a tool having a figure on it with which impressions are made (ಪಡಿಯಟ್ಟು ಸ್ಮ. 68; Kk. 47). — ನಿಲಾಂವೆ. -ವೆ. The full moon (Rāv. 11, 143; V. 5, 13).

ನಿಲಾ nēre. 4. = ನಿಲಾ 2, etc. (My.). — ನಿಲಾಂವೆ. = ನಿಲಾಂವೆ. (Bh. 4, 8, 12).

ನಿಲಾಯುವಿಕೆ nēryuvikē. Menstruation to take place. ಹೆಂಗಳು ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೆಯ ನಿಲಾಯುವಿಕೆ (ಮರು Si. 422, only in Si.).

ನಿಲಾವಣಿ nēre-vani (or ani). = ನಿಲಾವಣಿ. (ಚೂಕ್ಕುಳಿ ಸ್ಮದ. 387).

ನಿಲಾವಣಿಗೆ nēre-vanigē (or anigē). = ನಿಲಾವಣಿಗೆ. (ಸ್ಮದ. 219).

ನಿಲಾ nēre. = ನಿಲಾ 3, etc. — ನಿಲಾಯ. -ನಿಲಾಯ. A full (i. e. perfectly equal) younger brother (Abh. P. 14, 22).

ನಿಲಾರ್ nērnēr. = ನಿಲಾರ್ q. v., etc.

ನಿಲಾರ್ nērnēra. = ನಿಲಾರ್, etc. (ನಿಲಾರ್, ನಿಲಾಮಿತ್ರಂ Kk. 93; see ಸ್ಮದ. s. ನಿಲಾರ್).

ನಿಲಾರ್ nēru. (ಸ್ಮದ. 50). (= ನೆಕ್ಕು 2).

ನಿಲಾರ್ nērmu. = ನೆಮ್ಮು 1. (Abh. P. 5, 115; 16, 14; Rāv. 3, after 35). ಶರಣಿಯಂ ನಿಲಾರ್ ಕುತ್ತುಂ (ಸ್ಮಾತ್ರಾಸಾರಾ in W. v. 1269).

ನಿಲಾ nēli. (ಸ್ಮದ. 58). = ನೆಲ್ಲ. Paddy, rice in its husk, rice as growing; a grain of paddy (ಪ್ರೀಟಿ, ಸ್ವಪ್ಪುಕಂ Hk.; ಅಣು Hk.; ಅಣು, ಪ್ರೀಟಿ Nn. 86; M. ನೆಲ; T. ನೆಲ, ನೆಲ್ಲ). ನೆಲ್ಲಂ ಕಾಂಗುಂ (ಸ್ಮದ. 84. 256). ನೆಲ್ಲ ಗಡ್ಡೆ (ವೈಹೇಯ Hk.). ಬನ್ನಂ ನೆಲ್ಲನು (Bp. 40, 77).

ನಿಲಾ nēli. 1. (fr. ನಿಲ). Ground, soil; land; ground, floor; a portion of the earth: a country, a kingdom; the earth (ಅಲ್ಪವಸುಧೆ Bhn. 48; ರಾಜ್ಯ Ūt. II, 63; ಇಳಿ 44; ಎಳೆ, ಬುರು, ಪೂವು, etc., ಮೇದಿನಿ ಸ್ಮ. 37; ಪೂವು, ಬೂವು, etc., ಧರೆ Kk. 16; C.; T., M. ನಿಲ; Tē. ನೆಲ್ಲು. ನೆಲದಿನ್ದಿನ್ದುಂ (ಸ್ಮದ. 63). ನೆಲದೊಳಗುಳ್ ಪಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಂ ನೀರೊಳಗೊಳ್ವ (Hk.). ತಗ್ಗಿದ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ); ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನೆಲ್ಲ ಒಸುವುದು (ಬುರಿತ, etc. Nr.). ಜವಗಿನ ನೆಲ (ಪಿಪ್ಪಲ, ಕ್ಷುಣ್ಣ Nn. 62). ಉದ್ದದ ನೆಲ (ತೆವರ್ Ūt. II, 85). ನೆಲದ ವವಣ್ (ಮತ್ತರ್ II, 102). ಯಾವ ಪುರುಷನು ವ್ರತದ ವರದಿನ್ನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮುಗು ತ್ತಾನೋ, ಅನ್ಯವನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯ್, etc. (Si. 250). ಉದ್ದದ ಇದುವ ನೆಲ (ನೀಲ 100). ಗೆಯ್ದ ನೆಲ (ಸೀಕ್ಕು, ಕೃಷ್ಣ, ಹುಟ್ಟು 301). ನೆಲನುಮ್ ಅಗಸಮನ್ನಿ ಹಾಳಾಹಳದಹನಮುಮ್ ಅಗರ್ (Bp. 58, 64). ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಲ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲ. — ನೆಲದಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವವನ ಸಂಗಡ ಎರೇ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ನೆಲದ ಸಂಗಡ ಸಾಲ ಮಾಡಿ, ಪರಾಯನ ಮಾಡಿದನೆ. — ನೆಲದೊಳಗೆ ಇದ್ದರೂ ಬಲನಿಗೆ ಹೆದರಿ ಬೇಕು. — ನೆಲ ಬಲವನ್ನಿಗೆ, ಕುಲ ನೇಮವನ್ನಿಗೆ. — ನೆಲ ಹದಾದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ (Prva.). See ಸ್ಮದ. 28. 94. 127. 130. 188. 225; Ūpr. 1, 75. 89; 1, after 101; Bp. 42, 2; 45, 6; 52, 33; 54, 81; 55, 28. 29; 57, 48; 60, 4; Rāv. 5, 34. 42; 6, 34; Bh. 1, 8, 15. 59. 86; J. 4, 12; 17, 4; Dp. 1; B. 4, 14. 25. 26; 5, 295; Prva. s. ಬಲ 2. — ನೆಲಕಂಡಿಗ. A small shrub, Naregamia alata W. A. (St. & Pl.). — ನೆಲಕಡರೆ. A frequently cultivated annual plant, the earth-nut or Manilla-nut, Arachis hypogaea Lin. (St. & Pl.; My.; ಕರಾಯ, ಸಪೋಲ, ಹರೇಣು, ಖಣ್ಣಿಕ Si. 304, sic!). — ನೆಲಗಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. ನೆಲಗಟ್ಟುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. (Bp. 53, 29). — ನೆಲಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. Ground smoothed and plastered, pavement (ಕುಟ್ಟುಮ, ಬನ್ನ ಭೂಮಿಕ Hk.; ಕುಟ್ಟುಮ Nr., Mr. 192; G.; My.; Bh. 2, 13, 25; B. 4, 121). — ನೆಲಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. A hole made in the ground by burglars (Bp. 31, 5). — ನೆಲಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. A oreop-

er, Ipomaea digitata L. (Z. ad St. & Pl.; Batatas paniculata Chois., St. & Pl.; Convolvulus paniculatus Lin.; St. 161). — ನಲಗುಮ್ಮ. A kind of bird (S. Mhr.). — ನಲಗುಳ್ಳ. A kind of prickly nightshade, Solanum jacquini Lin. (Solanum xantocarpum Sohr. & W., ನದಿಗಿಳಿ, ಕಣ್ಣುಕಾರಿ, ವ್ಯಾಳು Hla.; ನದಿಗಿಳಿ, ಪ್ಲುತಿ, ವ್ಯಾಳು, ವ್ಯಾಳು, ಕಣ್ಣುಕಾರಿ, ಕುರಿ, ಕ್ಷುಬ್ಧ, etc. Nr.; My.). See ಕೆಡೆಯ, ಬಿಳಿಯ. — ನಲತಾಟಿ. = ನಲತಾಳಿ, ನಲದಾದ. (St. 151). — ನಲತಾಳಿ. = ನಲದಾದ. (ಮುಸರಿ, ತಾಲಮೂಲಿ St. 151). — ನಲದಗಲ. -ಅಗಲ. The breadth of the ground, etc. (C. Bp. 47, 47). — ನಲದಮರ್ದುಣಿಸು. = ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. (ಪ್ರಾಹ್ಮ ಸೆ.). — ನಲದಾಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. A king (J. 27, 89). — ನಲದಾವರೆ. 1. -ತಾವರೆ. The plant Hibiscus mutabilis Lin. (ಅವಳಿ, ಅತಿಹರೆ, ಪದ್ಮಚಾರಿಣಿ, etc. Nr.). — ನಲದಾವರೆ. 2. -ಅವರೆ. = ನಲಾವರೆ. (St. & Pl.). — ನಲದಾದ. -ದು. -ತಾದ. The plant Carex orchioides Roxb. (ತಾಲಮೂಲಿ, ಮುಸರಿ Nr.). — ನಲದೊಯ. -ಎಯ. A king (J. 14, 9). — ನಲನಮರ್ದುಣಿ. -ಅಮರ್ದುಣಿ. A Brāhmana (ದ್ವಿಜ Kk. 34, o. r. ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು). — ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. = ನಲನಮರ್ದುಣಿ. q. v. — ನಲನಾರಿಂಗ. = ನಲಕಂಚಿ. (St. & Pl.). — ನಲನೆಲ್ಲ. A small herb, Phyllanthus madraspatensis L. (St. & Pl.). 2, a small creeping plant, Polygonum elegans Roxb. (Z.; My.). 3, = ಅಣ್ಣು ಬಿ, ಅಮಲಿ, ಝಟಿ, ಎತ್ತುನಕ (G.; see ಕೆಡೆಯ ನೆಲ್ಲ). — ನಲನೇದಿಳಿ. (ನಾವೇಯ, ಭೂಮಿಪುಟ್ಟು St. 130, 151). — ನಲನೋಡೆಯ. -ಎಡೆಯ. (Smd. 240). The lord or owner of the land. — ನಲಬಣ್ಣಣಿ. The large black bee (Ct. I, 28). — ನಲಬೇವ. The plant Gentiana cherayta Roxb. (ಕಿರಾತಕಿ, ಭೂನಿಪ್ಪು, ಅನಾಯಕಿ Nr., St. 157; ಭೂತಿಕ, ಭೂನಿಪ್ಪು 405; see Mr. 147 s. ಪನ್ನಂ). 2, the country chirayit, Andrographis paniculata Nees. (St. & Pl.; cf. ದೇತಾವರ). — ನಲಮನೆ. An apartment in the ground, a cellar (My.; B. 4, 61; 5, 212; ಗುಪ್ತಿ G.; cf. ನಲಮಾಳಿ); a dungeon (ಸುರಂಗ G.). — ನಲಮಾಗಳಿಬೇರು. The plant Flugga leucopyrus Willd. (St. & Pl.; My.). — ನಲಮಾಳಿಗ. = ನಲವಾಳಿಗ. A subterranean apartment; a granary (My.; ಗರ್ವ, ಅವಟಿ, ನಲದೊಳಗಿರುವ ಕಣಜ, ಹೇಳಿವೆ St. 75; ಗುಪ್ತಿ 426). — ನಲಮುಳ್ಳುಪ್ಪ. A kind of demon (Sikstrassāra in W. v. 1269). — ನಲವರೆ. -ಅವರೆ. The plant Cassia abovata Collad., which is used like nēlāvarē (Z.; My.). — ನಲವಲ. -ಬಲ. (Smd. 386). A land-force. — ನಲವಾಳಿಗ. = ನಲಮಾಳಿಗ. (Cpr. 5, 105). — ನಲವೆಣ್. -ವೆಣ್. The earth personified as a woman (Rāv. 6, 24). ನಲವೆಣ್ಣುಮಗ್ಗ, Stik (J. 18, 60). — ನಲವಮು. = ನಲಸಮಾನ. (My.). — ನಲಸಮಾನ. Level with the ground (My.). ಪಟ್ಟದೊಳಗಿನ ಮನೆಗಳನ್ನೂ ಮೇಲುಪರಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಗುಡಿಗಳನ್ನೂ ಕೆಡವಿಸಿ, ನಲಸಮಾನ ಮಾಡಿಸಿದನು (B. 5, 45). — ನಲಸವುಗಿ. A fragrant garden-flower, Kaemferia rotunda L. (St. & Pl.; My.). — ನಲಸರಿ. = ನಲಸಮಾನ. (Rāv. 6, 34; My.). — ನಲಹಲಸು. The ananas (My.; S. Mhr. occasionally). — ನಲಹಾಗ. A sexton's fees (My.). — ನಲಹಾದಿ. A land-way (B. 4, 160). — ನಲಹಪ್ಪರಿಳಿ. A creeping herb, Lippia nodiflora Rich. (St. & Pl.). — ನಲಾವರೆ. -ಅವರೆ. = ನಲಾವರೆ. (St. & Pl.; My.). — ನಲಾವರೆ. -ಅವರೆ. (Smd. 345). A plant furnishing the cathartic Senna leaves, Tinnevely Senna, Cassia lanceolata Forsk. (St. & Pl.; T. ನಲ ಅವರಿ).
ನಲ nēla. 2. = ನಲತ, etc. (My.).
ನಲಕಲ (nēla-kala). (A man like a stone of the ground?): a miser (ದೋಷಿ Smd. 25; II; Ct. I, 10; II, 17; Kk. 84; Smd. 57).

ನಲವು nēlavu. = ನಲತು, etc. (My.).
ನಲಸು nēlasu. To become established; to take up habitation, to settle; to stay, to stand; to obtain (ನೆಲಗೊಳ್ Smd. 6. 94. 187. 205. 225. 289. 351 Cm.; ನಿರ್ 65 Cm.; My.; T. ನೆಲ್ಲ, M. ನಲಿ). See Smd. 69. 170. 352; Ch. v. 99. 183; Cpr. 1, 76. 131; 3, 55. 84; 6, 92; Abh. P. 9, 55; Grj. 10, 115; Bp. 38 sum.; 44, 4; 50, 25; 53, 21; 56, 47; 59, 55; Rāv. 13, 4; J. 5, 65. 67.
ನೆಲಹು nēlahu. (fr. ನೆಲ್ 1? or ನೆಲ್ 2?). = ನಲ 2, ನೆಲ 2, ನೆಲತ, ನೆಲು, ನೆಲತ, ನೆಲಹು. A net-work of rope (or rattan), in which pots and other things are suspended from the beams of the house, or from either end of the pole on the shoulder of a carrier or porter (ಕಾಡ, ತಿಕ್ಕ Hla.; My.). ಕವ್ವಿಯನ್ ಅವಲವ್ವಿಸರ್ವ ನೆಲಹು (ಎಹಂಗಿರಾಲವ್ವು, ಕಾಡ); ನೆಲಹಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸರ್ ಪಟ್ಟುದು (ಕಾಡತ, ತಿಕ್ಕತ Nr.).
ನೆಲು nēlu. = ನೆಲತು, etc. (My.). ನೆಲು ಹದಾದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ. — ನೆಲು ಹದಾದು, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮುನ್ನೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).
ನೆಲುವು nēluvu. = ನೆಲತು, etc. (My.). (ಕಾಡ, ತಿಕ್ಕ St. 412). ಕಾವದಬ್ಬೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲುವು (ತಿಕ್ಕ, etc. 344).
ನೆಲಹು nēluhu. = ನೆಲತು, etc. ನೆಲಹಿನ ಗಡಿಗಿ (Bp. 14, 11). ಕವ್ವಿಯ ನೆಲಹು (43, 25).
ನೆಲೆ nēlē. Standing; standing place; a place of residence, an abode; an apartment of a house; a story of a house; a place; place; ground; footing; basis: firmness; certainty; certain knowledge; bottom: a mystery, a secret (ಪೂದರ್, ಇಕ್ಕ, ಹಕ್ಕ, ಚಾವಡಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, etc., ಆಶ್ರಯ Smd. 58; ನಿಜಾಗಾರ, ನಿಧಾನ 106; ಗವಿ, ಗರುಡಿ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; ಸ್ಥಾನ Smd. 24. 80 Cm.; ಕಕ್ಷಾನ್ನರ, ಪ್ರಕೋಪ Hla.; My.; T. ನೆಲ್ಲ, M. ನಲಿ). ಅವನಿಗೆ ನೆಪ್ಪು ನೆಲೆ ತಿಳಿಯುವ ದಿಲ್ಲ (My.). ಮನೆಯ ನೆಲೆ (ಗೃಹಭೂಮಿ, ವಾಸ್ತು Hla.). ನೆಲೆಯ ತೀವದ ಉಪರಿಗೆ (ಸುಧಾಧವಲಿತ, ಸಾಧ Mr. 193). ಅದು ನೆಲೆ! (Bp. 10, 2; 53, 19). ನೆಲೆಯಲ್ಲದವನ ಮಾತು ಹೊಲಗಿತ್ತ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). See Cpr. 1, 77; Abh. P. 3, after 17 and 26; 4, 11; 7, after 62; Bp. 1, 30; 10, 16; 40, 40; 43, 24; 57, 15; 60, 61; Rām. 1, 7, 14; J. 26, 41; 30, 41; ಕಲ್ಲೆಲೆ. — ನೆಲೆ ಕಟ್ಟು. = ನೆಲೆಗಟ್ಟು. (J. 17, 23). — ನೆಲೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. (ಕುಟ್ಟುಮ, ನಿಲುತ್ತಾಭೂಮಿ Nr.; C. Bp. 5, 48; My.). 2, a fixed abode. ಕೋಪವೆಮ್ಮದು, ಕೇಳಿ, ಪಾವದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು! ಕೂಪದೊಳು ನೇಣು ಹದಾದನ್ನೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಕೋಟಿ ತಾನ್ ಇದುವ (Sp.). — ನೆಲೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. The bottom to appear;—to see the bottom (also figuratively, My.). ನೆಲೆಗಾಣ ಬಾರದುದು (ಅಗಾಧ Nr.). — ನೆಲೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. The foundation to be destroyed, to be ruined (Abh. P. 6, 33). — ನೆಲೆಗಿಡಿಸು. -ಕಿಡಿಸು. To destroy one's firm position, station or welfare (J. 8, 32). — ನೆಲೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. Footing, firm position, etc. to be impaired; to lose ground, etc. (J. 28, 40). — ನೆಲೆಗೊಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. -ಕೋಳ್. To take footing; to take root, as plants, etc.; to take one's place; to occupy, as one's place; to touch the ground; to become established or settled; to take up habitation (ನೆಲಸು, q. v.; ನಿರ್ Smd. 24. 70 Cm.; My.). ಸಿಂ ನೆಲೆಗೊಣ್ಣುದಲ್ಲಿ (Smd. 145). ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಣ್ಣುದು (ಎರ್ಧವತ್ತಿತ್ತುದು Ct. II, 12). ವರ್ತಕನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನ

ಮೇಲೆ ಸಂಶಯವು ಪೂರಾ ನೆಲೆಗೊಡ್ಡಿತು (B. 4, 169). ನಾಟುವಣ್ಣುಗಳು ನಾಲ್ಕೆಣ್ಣು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಮ್ಮುವು (Prv.). See ಕೆಂದ. 209. 365; Bp. 17, 18; 46, 58; 47, 57; 50, 81; 54, 76; J. 6, 34; 18, 51; 24, 78. — ನೆಲೆಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To put down, to place, to establish, etc. (ಉಡು G.; Bp. 2, 11; Räv. 6, after 11; J. 2, 64; 18, 37, 42; 30, 50; My.). ನೆಲೆಗೊಳಿಸೋಣ (ಸ್ಥಾಪನ G.). — ನೆಲೆದೀಪ. A lamp that is never removed from the niche in which it stands, and is adored when lighted, etc. (My.). — ನೆಲೆದೀವಿ. = ನೆಲೆದೀಪ. (My.). — ನೆಲೆ ನೆಲೆ. rep. (C. Bp. 5, 3). — ನೆಲೆಮನೆ. An abode, a place of residence (Bp. 30, 22; Bh. 1, 8, 23). — ನೆಲೆಮಾಡ. = ನೆಲೆವಾಡ. An upper story with various apartments (Abh. P. 1, 124; Räv. 11, after 124). — ನೆಲೆಮೇಲೆ. A stout, full breast (Sm. 118; Räv. 7, 17; 10, after 57; J. 8, 20; 30, 7). — ನೆಲೆಯಾಗು. To become a basis, etc.; to be established, to get a firm footing, to obtain, to be in use (Çpr. 1, 98, 109; Bp. 24, 2; 51, 47; Sm. 118). — ನೆಲೆಯುವೆಂಗೆ. An upper story with its various apartments (Bh. 1, 8, 69; 1, 7, 14). — ನೆಲೆವಡೆ. — ಪಡೆ. To take footing, to stand (ಕೆವ. 3, after 35). — ನೆಲೆವನೆ. — ಮನೆ. A house furnished with stories (ಕರುಮಾಡ, ಉಪ್ಪಂಗೆ ಸೆ.). 2. = ನೆಲೆಮನೆ (Bp. 19, 25; RAm. 4, 2, 40; J. 18, 1). — ನೆಲೆವಾಡ. = ನೆಲೆಮಾಡ. (J. 10, 50; V. 5, 5, 12). — ನೆಲೆವೀಡು. — ಬೀಡು. = ನೆಲೆಮನೆ. (Çpr. 1, 99). — ನೆಲೆವೆಡ್. — ವೆಡ್. To become constant or continual (V. 14, 27). — ನೆಲೆವೆರ್ಚು. — ವೆರ್ಚು. To increase (v. t., Çpr. 3, 102). — ನೆಲೆವೆರ್ಚು. — ವೆರ್ಚು. To increase in or to obtain ground, to extend, to increase (v. i., Çpr. 6, 81; 7, 127; Abh. P. 3, 52; 9, 109; 14, 2, 71; 16, 42).

ನೆಲ್ಲಿ nēlli. The emblic myrobalan, *Phyllanthus emblica* Lin. (*Emblia officinalis* Gaert., ಧಾತ್ರಿ, ಅಮಲಕ, ತಿವೆ Hlā; Nr., except ತಿವೆ; Mr. 122; ಅಮಲಕ Nn. 6; My.; Tē., T., M.; Bp. 45, 39; ಕೆವ. 3, 32; J. 19, 6). ಸೀ ಅಡಮ, ಅರ, ಅಡ, ಕಿಡಿಯ, ಕಿಡಿ, ನೆಲ, ಭೂ. — ನೆಲ್ಲಿಚಟ್ಟು. = ಚಟ್ಟು 3. (My.). — ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯ. Its fruit (ಧಾತ್ರೀಫಲ Nn. 166; B. 2, 17). ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಅದೀತೇ? — ಗಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು, ಬಟ್ಟಿದ ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯ (Prvs.). — ನೆಲ್ಲಿಯ ಮರ. The nēlli tree (ತಿಪ್ಪಳಲೆ, ಅಮಲಕ, ಅಮೃತ, ವಯಸ್ಸೆ Nr.; Si. 185; ಅಕ್ಷ Nn. 37; ತ್ರೀವರ್ಚಿ Si. 420). — ನೆಲ್ಲಿಹಟ್ಟೆ. A kind of nēlli pickles (My.).

ನೆಲ್ಲು nēllu. = ನೆಲೆ. (ತಾಲಿ, ಪ್ರೀಟ, ಸ್ತವ್ಯಕಂ Mr. 378; My.; Si. 304. 305. 434; ಭತ್ತ, ಪ್ರೀಟ G.; *Oryza sativa* L., Z.). ಬೇಗ ಬೆಳೆವ ನೆಲ್ಲು (ಪಾಟಲ); ಕಂಯ ನೆಲ್ಲು (ಅಣು); ಪಪ್ಪಕಮೆಮ್ಮ ನೆಲ್ಲುಗಳು ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಪಪ್ಪಕ್ಕ); ನೆಲ್ಲು ಕದಿನೆಯೂ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ವೈಹೇಯ, ತಾಲೀಯ Nr.). ನೆಲ್ಲುಪ್ಪ ಗಡ್ಡೆ (ವೈಹೇಯ, Mr. 94). ಸುತಕಾಲ ಕೆಂಗದವೆ ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ ರಾಜಾನ್ನಮ್ ಬಯಲಮ್ ಎಷ್ಟು ನೆಲ್ಲು ಭೇದಂಗಳಕ್ಕು (373). ರಾಜಾನ್ನನೆಲ್ಲಿಂಗಿ (Bp. 27, 16). ನೆಲ್ಲುನ್ನ, ನೆಲ್ಲಿನ, ನೆಲ್ಲಿಗೆ (My.). ನೆಲ್ಲು ಮೊಸರೂ ಕಲಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ನೆಲ್ಲಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. Rice (My.). ನೆಲ್ಲು ಒಲ್ಲೀ ಒಲ್ಲ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕುಬೋನೊಲ್ಲ, ಅಲ್ಲನೆ ಒಲ್ಲ, ಮೊಸರೊಲ್ಲ; ಯಾಕೊಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲದಕ್ಕೊಲ್ಲ (Sp.). — ನೆಲ್ಲುಳುಬುಮುಕ್ಕು. A bristle of a beard of rice (ಕಂತಾರು, ಧಾನ್ಯತೂಕ Si. 448). — ನೆಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ. A paddy-field (ವಪ್ಪ, ಕೇದಾರ, ಕೇತ Si. 302). — ನೆಲ್ಲುಹುಲ್ಲುಸರವೆ. A band of paddy straw (My.). ನೆಲ್ಲುಹುಲ್ಲುಸರವೆ ಹಾಕು, to tie a cord of paddy straw to the right leg as a challenge, expressing that all opponents are like straw (My.).

ನೆವ nēva. = ನೆವ, ನೆವನ, ನೆವನು. Tbh. of ನಿಭ. A pretence,

a pretext, a plea (ಅವದೇಶ Nr.; Si. 460; ನಿಭ, etc. Hlā; ವ್ಯವಧಾನ, ತಿರೋಧಾನ, ಅವವಾರಣ Mr. 435; ಕೂಟ, ಕವಟ Nn. 152; C.; Tē.; ನಿಮಿತ್ತ G.). ಒನ್ನದಿನ್ನ ತಿಳಿಸದನ್ನೆ ಮತ್ತೊನ್ನದಿನ್ನ ತೋಡುವದು ಮುನ್ನಾದ ನೆವವು (ವ್ಯಾಟ, ಅವದೇಶ Si. 72). ನೆವದಿನ್ನ ಹೋದರೆ ನೋವು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). See Çpr. 1, after 101; 2, 13; 8, 29; Bp. 3, 18; 5 sum.; 35, 44. 48; 36, 47; 38, 19; 47, 19. 25. 56; J. 3, 12; 19, 50. — ನೆವಂಗೋರ್. — ಎಂಕೋರ್. = ನೆವ ತೆಗೆ. (Räv. 4, after 14). — ನೆವ ತೆಗೆ. To take a pretext, to hold out as a pretext (B. 4, 80; My.). — ನೆವ ಮಾಡು. To make a pretext, to pretend (B. 4, 6; My.). — ನೆವ ಹೇಡು. To utter a pretext, etc. (B. 4, 6; My.).

ನೆವನ nēvana. = ನೆವ, etc. (My.; B. 1, 14).

ನೆವನು nēvanu. = ನೆವನ. (My.; G. 87. 302). Abl. ನೆವನಿನ್ನ (My.).

ನೆವರು nēvaru. = ನಮಲು 1. ನೆವರಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗುವವ ಬ ವರಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾನೇ? (Prv.).

ನೆನೆ ನೆಣಕೆ. 1. = ನೆನೆ 1. (ಉತ್ತವನ ಕೆಂದ. Dh. in all MSS.; see remarks ad ನೆಗೆ 1).

ನೆನೆ ನೆಣಕೆ. 2. = ನೆನೆ 2. To go upwards, to jump, to jump or fly about. P. ps. ನೆನದು, ನೆನದು, ನೆನು. (Bp. 17, 2; 24, 44; 44, 7, 47; 49, 39; 57, 45). 2, to raise. ದಾಲಂಗಳಂ ನೆನದು (60, 32). — ನೆನ್ನಾಟ. — ಅಟ. Jumping about (from anger). ನೆನ್ನಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮಸ್ತಾಟ ಹೆಚ್ಚಿತು (Prv.). — ನೆನ್ನಾಡು. — ಅಡು. To jump about (My.).

ನೆನೆ ನೆಣಕೆ. = ನನು, etc. (My.). ನೆನೆ ಕೊಟ್ಟವ ಹನ ಕಡ್ಡು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದ (Prv.).

ನೆಳ್ಳು nēllu. 1. = ನರಲೆ, etc. (My.).

ನೆಳ್ಳು nēllu. 2. = ನೆದಲೆ 1, etc. (My.).

ನೆಲಿಲ್ nēlāl. 1. = ನಳ್ಳು 3, ನೆರಳ್, ನೆರಳು 2, ನೆಳ್ಳು 2, ನೆದಲು. Shade; shadow; shelter, protection (ಅಶವತ್ಥಾದಿ ಛಾಯೆ ಕೆಂದ. I; T. ನಿದಲ್, ನೀದಲ್; M. ನಿದಲ್; Tē. ನೀಡ್); a reflection, a reflected counterpart (ಜಲವರ್ಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕೆಂದ. I; T., M., Tē.). ನೆದಿಲ್ (J. 8, 5; 15, 2). ನೀರು ನೆದಿಲ್ಪದ ತಾವು (ಮರು Nr.). See ಕೆಂದ. 284; Çpr. 1, 72. 90; 6, 47; 7, 125; 8, after 4; Abh. P. 7, 52; Bp. 20, 14; 42, 5; 51, 32; 60, 46; Räv. 5, 42; 6, after 11; J. 30, 19; ತನ್ನದಲ್, ಪಡಿ. — ನೆದಿಲ್ಪ. — ಕವಿ. Shadow to spread over (J. 29, 45).

ನೆಲಿಲ್ nēlāl. 2. = ನೆದಲೆ. A certain tree (ಒನ್ನು ಮರಂ ಕೆಂದ. Dh.). ನೆದಲ ಮರ (ಶ್ಯಾಮ, ಮುಹಿಲೆ, ಲತೆ, ಗೋವ ನ್ನನಿ, ಗುನ್ನೆ, ಪ್ರಿಯಂಗು, ಫಲಿ, ಫಲಿ, ಎಪ್ಪಕ್ಕೇನೆ, ಗನ್ನಫಲಿ. ಕಾರವೈ, ಪ್ರಿಯಕ Nr.; Si. 185, which adds = ಪ್ರೇಂಕಾರಿನ; cf. T., M. ಇಾದಿಲಿ).

ನೆಲಿಲು nēlalu. = ನೆದಲೆ 1, etc. (My.). ನೆದಿಲುಗಳು (Bh. 1, 5, 5). ನೆದಿಲು ಇದ್ದ ಮರ ಚನ್ನ ಸಂಸಿದ್ಧ ಕೊಳ ಚನ್ನ. — ನೆದಿಲು ಇಲ್ಲದ ಬದೀರಿ ಬಲವ್ಯವನಾದರೂ ಕಳಕಳಿಸನೇ? — ನೆದಿಲು ಜೂರ ಗಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೂದಿಗೆ ನೀತಿಯಿಲ್ಲ. — ನೆದಿಲು ಸೇರ ಬೇಕೆನ್ನು, ಹದುವಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ. — ನೆದಿಲು ನೋಡಿ, ನಿಜ ಮಹಾತ (Prv.). ಪಾಡುವ ನೆದಿಲರಲು ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳು ಫಲ ಜನಿಸಲಿವೆಯದು (Bh. 1, 8, 32). See Bp. 19, 46; 22, 29; 32, 26; Bh. 2, 13, 28. — ನೆದಿಲುಗೆದು. — ಕೆಡು. Shadow to be impaired or gone (Bp. 60, 51).

ನೆಲಿಲ್ nēlil. = ನಿಡಲು, ನಿಡ, ನೆದನ್. A sound imitating that of breaking (cf. ಸದ 2; M. ಇಟ್ಟು, ಏ

crash, burst; ಇಟ್ಟು, ಇಟ್ಟು, ಇಟ್ಟು, orashing, etc.; T. ಇಟ್ಟು, to break). — ನೆಯ್ಯನೆ. With a crash. ನೆಯ್ಯನೆ ನೆಯ್ಯನೆಯ ಮುದುಡು (Smd. I).

ನೆಯ್ಯನೆ nēlkanē. = ನೆಯ್ಯನೆ, q. v.

ನೆಯ್ಯು nēlgu. = ನೆಯ್ಯು 2, etc. To sink, etc. (ಅಪ್ಪರೇನ Smd. Dh.; see M. s. ನಳ, ನೆಯ್ಯು 1; M. also ಇಮ್ಮು = T. ನೆಯ್ಯು).

ನೇ ನೆ. 1. = ನೆಯ್ಯ 1, etc. (My.). P. p. ನೇದು (My.; B. 5, 122). ಮಗ್ಗ ನೇಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಗ್ಗ ನೇಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ನೇ ನೆ. 2. = ನೆಯ್ಯ 2, etc.

ನೇಕಾಯಿ ನೆ-ಕೇ. = ನೆಯ್ಯಾಯಿ. (B. 4, 178, 188).

ನೇಗಲೆ nēgal. ನೇಗಲು. = ನೇಗಲ, ನೇಗಲಿ, ನೇಗಲ, ನೇಗಲ. Tbh. of ರಾಗಲು. A plough (ರಾಗಲು, etc. Si. 303; My.; T. ನಾಗಲಿ, ನಾಗಲಿ; T. ಇಂಜರ, ಇಂಜಲ, ನಾಂಜರ; M. ಇಂಜಲೇ, ನೇಜಲ; Mhr. ನಾಗಲ, ನಾಗಲಿ). ನೇಗಲ ಮೂಗು (ಪೋತ್ರ Si. 452). ನೇಗಲಿನಲ್ಲಿ ಉದುವವನು (ಪಾಲಿಕೆ 320). ನೇಗಲು ಉತ್ತರ ಹೊಲ, ಹಾಲು ಇದ್ದರೆ ಗೋವು (Prv.). — ನೇಗಲ ಹೊಡೆ. To drive the plough: to plough (B. 5, 99; My.). ಹೊಲವನ್ನು ನೇಗಲ ಹೊಡೆದು ಹಸನು ಮಾಡಿ (5, 115).

ನೇಗಲ ನೆಗಲಾ. = ನೇಗಲ, etc. (ಗೋವಾರಣ G.).

ನೇಗಲಿ nēgali. = ನೇಗಲ, etc. (S. Mhr.). ನೇಗಲಿಯ ತುದಿ (ಪೋತ್ರ); ನೇಗಲಿಯ ಕುದ (ನಿರೀತ, ಕೃಷಕ, ಕುಟಕ); ನೇಗಲಿಯ ದಿಬ್ಬ (ಕತೆ, ಕತ್ತರಿ); ಹೊಲದೊಳಗೆ ನೇಗಲಿ ಹೊಡೆದ ಗೆರೆ (ಸೀತೆ G.).

ನೇಗಲಿ nēgil. ನೇಗಲು. = ನೇಗಲ, etc. (ಹಲ, ರಾಗಲು, ಸೀರ Hlā., Mr. 370, Nr.; ಗೋವಾರಣ Nr.; ಸೀರ G.; My.). ನೇಗಲ ಕನು (ಹಲದಿಬ್ಬ Nr. 7). ನೇಗಲ ಮುಖ (ಪೋತ್ರ 151; Mr. 487). ನೇಗಲ ಸಾಲು (ಸೀತೆ Hlā., Nr.). ನೇಗಲ or ನೇಗಲು ಹೊಡೆ (ಉದು G.). ನೇಗಲ ಹೊಡೆದದ್ದು (ಹಳ್ಳ G.). ಪೂನ್ನ ನೇಗಲೋಕ ಉತ್ತು, ಗುಳ್ಳದ ಬೀಜಮಂ ನೆಡೆ ಬಿತ್ತುವ ಅನ್ನದಿ (Bp. 60, 50). ಊರ ಮುನ್ನ ನೇಗಲ ಹೊಡೆದರೆ ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣವರಿಗೆ ಒನ್ನೊನ್ನು ಮಾತು (Prv.).

ನೇಗಲಿ nēgila. = ನೇಗಲ, etc. (ಸೀರ G.).

ನೇಗೆ ನೆಗಲೆ. = ನೇಯನೆ, etc. (My.).

ನೇಜಕ ನೆಜಕಾ. A man who washes. See ನಿರ್ಜೇಷಕ.

ನೇಜಯ ನೆಜಯಾ. A short spear, a lance (Riv. 6, after 11; 6, 64, 65; H. ನೇಜಾ, ನೇಜಾ, ನೇಜಾ, ನೇಜಾ; cf. ನಾರಾಯ).

ನೇಜೆ ನೆಜೆ. = ನಾಜೆ. (Tu.).

ನೇದು ನೆದು. (= ನೇದು, q. v.). Straightness; directness; truth (My.). ಅಳುಗಲ ಕೋಡುಗಳು ನೇದಾಗಿ ಅಥವಾ ದಾಗಿ ಇರುವವು (B. 5, 18). — ನೇದುಸುದ್ದಿ. Direct news; true news (My.).

ನೇಡ್ ನೆಡ್. = ನೇಡು. A cord; a rope (ಕುಟ್ಟು, ರಟ್ಟು, ವಟಾರ, ವಟ, ಗುಣ, ತನ್ನಿ Hlā., Nr., Si. 388; Grj. 1, 95; J. 11, 27; 28, 47; T. ನಾಡ್, ನಾಜೆ, ಇಾನ್; M. ಇಾನ್). ಮೂಗುನೇಡೆಡೆ ಹೋರಿ (ನಸ್ತುತ, ನಸ್ತುತ Hlā.). ಕುದಾಯರವಣಿ, ಕೋರ ನೇಡಂ ಪದಾಧಿ (Bp. 28, 9). — ನೇಡ ಹೊಲೆಯ. An outcast with a sacrificial cord: a Brāhmana (Bp. 55, 18). — ನೇಡೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. He who has a rope or noose in his hand: Varuṇa (Smd. 13).

ನೇಣು ನೆಣು. = ನೇಣ. (My.). ಎತ್ತುಗಳ ಮೂಗುನೇಣು (ನಾಸ್ತು); ಗಾಳದ ನೇಣು (ಶಣಮೂತ್ರ, ಪವಿತ್ರಕ Nr.). ಕೋಪವೆಮ್ಮದು, ಕೇಳಿ, ಪಾಪದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು! ಕೂಪದೊಳು ನೇಣು ಹದಾದನ್ನೆ ಸರಕ ಕೋಪ ತಾನಿದವ (Sip.). See Bp. 3, 28; 3, 49; 35, 6; 57, 79;

Si. 76. 452. — ನೇಣಿನ ಹೊಲೆಯ. = ನೇಣ. (Bp. 60, 9). — ನೇಣು ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳು. To hang one's self. ನೇಣು ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳುವವನ ಹತ್ತರ ಕೋಣ ಕೇಳಿದ ಪಾಗ. — ಅಪ್ಪ ನೆಟ್ಟು ಅಲದ ಮರನಾದರೆ ನೇಣು ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೋ? (Prva.).

ನೇಣುಗ ನೆಣು-ಗು. (Smd. 240). A man who deals in ropes.

ನೇಶಾರ ನೆಶೀ. Tbh. of ನೇಶ್ಯ (Smd. 104).

ನೇಶಿ ನೆಶಿ. Tbh. of ನಿಯತಿ. — ನೇಶಿಗಳೆ. -ಕಳೆ. To shake the fetters off, to reject. ದುರಿತವ್ಯಸಿತನಾದರು ನೇಶಿಗಳೆವೆದ ಚನ್ನ! (Kp. III, 8).

ನೇತು ನೆತು. P. p. of ನೇಲು.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ. = ನೇಶಾರ. Leading; a leader, a guide; a chief, a master.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿತಿ. Leadership. (My.).

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ. = ನೇಶ್ಯ, ಲೆಶ್ಯ. A leader; leading, conducting. 2, the eye (ಕರ್ Nn. 8, 29; ಅಪ್ಪುಕ, ಕಣ್ಣು 66; ಅಪ್ಪಿ Mr. 516). 3, the number two (ಎರಡು Mr. 847). 4, renowned (ಖ್ಯಾತ, ಪ್ರಖ್ಯಾತ 66). 5, a good quality (ಸದ್ಗುಣ, ಒಳ್ಳೆತ ಗುಣ 66). 6, the string with which a churning-stick is whirled round (ಗುಣ 516). 7, the root of a tree (ಮೂಲ, ಬೇರುಗಳು 66; ಬೇರು Mr. 471). 8, a pendent root (ಕುಜಾತಟ, ಮರದ ಬೀದಲು 66). 9, cloth, or a kind of cloth (ಜೇಲ, ವಸ್ತ್ರ 66; ಸೀರ 516; cf. ನೆಯ್ಯ 1). 10, the areca-nut tree (ಪೂಗ, ಅಡಕಿಯ ಮರ 66). 11, N. of a mountain (ಕುಡ್ಡುತ, ಪರ್ವತಧೇದ 66).

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ನೇಶ್ಯ ನೆಶಿ-ನಿ. = ನೆಶಿ-ನಿ. The eyelid.

ment, etc. ನೇಮವಿದ್ದರೆ ಪ್ರತ, ಹೋಮವಿದ್ದರೆ ತೋಫನ.—ನೇಮ ಹೆಚ್ಚಿ, ಹೋಮ ಮಾಡಿ, ತನ್ನನ ಹಾಗೆ ತಿರಿಗಾಡುವದಾಯಿತು (Prva.). — ನೇಮಗರೆ. -ಕರೆ. Prescribed skill (? J. 11, 21). — ನೇಮ ತೆಗೆ. To find out or lay down as a rule (B. 5, 171). — ನೇಮದ ಎರಸಂಗವೆ. N. (Bp. 59, 6). — ನೇಮನಿಷ್ಠೆ. = ನಿಯಮನಿಷ್ಠೆ. (My.). — ನೇಮವೊಡು. -ಂಪೊಡು. To take an observance upon one's self (Bp. 50, 53; 57, 34).

ನೇಮ ನೆಮಾ. 2. Half; a part, a portion. 2, fraud, deceit (cf. ನೆವ; Tē. ನೇವ).

ನೇಮಕ ನೆಮಾಕ. Tbh. of ನಿಯಾಮಕ. Ruling, etc.; a rule; an order, an appointment (My.).

ನೇಮೂಕ ನೆಮಾಠುಕ. Appointment, as to a post; allowance, stipend (Mhr.; B. 5, 269).

ನೇಮೂಕ ನೆಮಾಠುಕಿ. = ನೇಮೂಕ. (B. 5, 269. 272).

ನೇಮವನ್ನ ನೆಮಾ-ವಂತ. Tbh. of ನಿಯಮವನ್ನ. A man who practises religious observances, caste-rules, etc. (My.). ನೆಲ ಬಲವನ್ನನಿಗೆ, ಕುಲ ನೇಮವನ್ನನಿಗೆ (Prv.).

ನೇಮವ್ವ ನೆಮಾ-ವಾ. Tbh. of ನಿಯಮವ್ವ. = ನೇಮವನ್ನ. (My.). 2, moderate, temperate (My.).

ನೇಮ ನೆಮಿ. = ನೆಮ್ಮಿ, ನೇರಿ. The circumference or ring or felly or outer rim of a wheel. 2, a windlass or framework for the rope of a well. 3, the tree *Dalbergia oufeinensis* Roxb. 4, a large tree, frequently cultivated for its eatable fruit, *Mimusops kauki* L. (St. & Pl.). — ನೇಮರಾಯ. N. (see s. ಅಮ್ಮು 1).

ನೇಮಕ ನೆಮಿತ. Tbh. of ನಿಯಮಕ. (My.).

ನೇಮಿಸು ನೆಮಿಸು. Tbh. of ನಿಯಮಿಸು. (Üh. v. 333; Bp. 2, 46; 57, 54; B. 4, 79. 143; 5, 171. 236; Sēv. 4, 46; J. 2, 66; My.). ನೇಮಿಸರಾದದ ಸೊನೆಗೆ ಪಾಯವವೇ ಕರಿ (Prv.).

ನೇಯ ನೆಯ. 1. = ನೆಯ 1, etc. P. p. ನೇಯ್ವು (My.; B. 4, 188). ನೇಯ್ವದೇ ಬಟ್ಟೆ, ಉದಾದೇ ಕರೆ (Prv.).

ನೇಯ ನೆಯ. 2. = ನೆಯ 2. (ಅಮ್ಮು ಸೊ.).

ನೇಯ ನೆಯಾ. = ನೆಯ 2, etc. See ನೇಯಕಾದ.

ನೇಯ ನೆಯಾ. 1. = ನಾಯ 2. Tbh. of ನಾಯ (Smd. 368, o. r. ನಾಯ. 175).

ನೇಯ ನೆಯಾ. 2. To be conducted or guided, to be governed. See ಪ್ರನೇಯ; ಕೆಯ್.

ನೇಯಕಾದಿ ನೆಯಾ-ಕೆರಾ. = ನೆಯಕಾದಿ. (B. 3, 103).

ನೇಯಿ ನೆಯಿ. = ನೆಯ 1, etc. P. p. ನೇಯಿದು (B. 4, 178; My.). ನೇಯಿದರೆ ಬಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮೊಟ್ಟೆ (Prv.).

ನೇಯಿಗೆ ನೆಯಿಗಿ. = ನೆಯಿಗೆ, etc. (My.). ನೇಯಿಗೆ ನೇಯ್ದರೆ ಕೂಡೀತಲ್ಲದೆ ನೆಗದರೆ ಕೂಡೀತೇ? — ನೇಯಿಗೆಯಾದರೂ ನಯವಿದ್ದರೆ ನಾಣ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿತು (Prva.). — ನೇಯಿಗೆಯವ. -ಅವ. = ನೆಯಿಗೆಯವ. (ತನ್ನವಾಯ, ಕುವನ್ನ Si. 338; My.). ನೇಯಿಗೆಯವನ ಕೆಯ್ಯು ಓಡುವವನ ದಾಯೂ ತುಡುಕಾಗಿರ ಬೇಕು. — ನೇಯಿಗೆಯವನ ಮಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವವ ಬಲ್ಲ. — ನೇಯಿಗೆಯವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕೋತೀ ಮದ? (Prva.).

ನೇಯಿಸು ನೆಯಿಸು. = ನೆಯಿಸು. To cause to weave (My.; B. 4, 159).

ನೇಯು ನೆಯು. = ನೆಯ 1, etc. (My.; B. 3, 9; 4, 165; Tē.). ನೇಯುವದು (ನಾಣಿ, ವ್ಯಾತಿ); ನಾಣಿಕಣ್ಣಿಕೆಯನಿರಿಸಿ ನೇಯುವ ಕೊದಿ (ನೇಮ Si. 343).

ನೇಯ್ವ ನೆಯ್ವ. = ನೆಯಿಸಿ, etc. (My.).

ನೇರ ನೆರ. 1. To cut, to cut off (ಶೃತ್ತನ Smd. Dh.; ಅರಿ Smd. II; Kk. 88; Üpr. 6, 49; 8, 41; Abh. P. 13, 47; cf.

ನಿರಿ). ನೇರ್ದಂ (Smd. 50. 55). ದಾದುಣ್ಣೆನ್ನು, ಹತ್ತನೆಯ ತರೆಯುಮಂ ನೇರ್ದಂ (288).

ನೇರ ನೆರ. 2. To accord, to agree; to yield assent, to agree to. (T., M.). ತಾರದೆ ಎನಾಯಕ ನೇರದೆ (Mr. 2).

ನೇರ ನೆರ. 3. = ನೇರ, ನೇರು, ನೇರ. Straightness, (length T.); union; agreement; harmony; rightness, propriety, fitness, order (T., M.; cf. ನಿಗುರ; ನಿಠ 3, ನಿಟ್ಟು; ನೆರಿ 1). ನೇರ್ದಂ (Smd. 51). — ನೇರ್ದೋರ. -ಕೋರ. A long staff; a lance (J. 4, 35). — ನೇರ್ದಿಸು. To make fit or nice (Sēv. 2, 60). — ನೇರ್ದು. 1. To be united; to agree; to be fitting, to fit, to be proper, becoming, or pleasant (ಸಂಕ್ಷೇಪ Smd. Dh.; ಅಮರ 76; ಫಿ ದುರ್ಗಿಯಾಗು 76 Cm.; T.: to occur, meet, appear, happen); to be obtained or gained (My.). ಅಧೋರ್ದುಕಂ ನೇರ್ದದೆ, ಸ್ವಂ ಬೇಡೆ (Sēv. 13, 70). ವನದ ನಡುವೆ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ನೇರ್ದಟ್ಟು ದಾ ವೇರ ಕೇರ್ದಟ್ಟು (Üpr. 7, after 92). See Abh. P. 10, 67; 12, 60; 16, 81; Sēv. 14, 47; Sēv. 1, 53. — ನೇರ್ದು. 2. Propriety, etc. ನೇರ್ದುಗಿದು. -ಕಿದು. Propriety, etc. to be lost (Abh. P. 7, 81; 9, 85). — ನೇರ್ದು. -ವದು. = ನೇರ್ದು. 1. (Üpr. 3, 20. 85).

ನೇರನೆರಾ. = ನೇರಿ 3. Straightness; propriety, etc., pleasantness. ಅವನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ನೇರ (My.). ಅವನ ಮಾಡಿನ ನೇರವೆನ್ನ ಹೇದಿರಿ? (My.). ನೇರದಿಂ ಸ್ವರಗಿದ್ದು ಕಲಸಿಕೋಬ್ಬಾರದಂ... ತೇರದೆದಿಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ನಮೊಳು (J. 3, 28). — ನೇರ ನೇರ. rep. Quite proportionate (My.); face to face (My.). — ನೇರದೊಟ್ಟು. A mark made with coloured clay upon the middle of the forehead of females exactly under the division of hair, either round, or slightly pointed towards that division (above which the baṭṭaṭṭa is worn, ತಿಂಗಳಿಗೆ, ಜಾಳಿಯ Kk. 27; Smd. 72).

ನೇರಿತು ನೆರಿತು. = ನೇರಿತು (Smd. 96. 184). That which is straight, fit, proper or right (ಸರಳ, ಸರಸ Ka. 63; ಸಾಧ, ಸಸಿನ, ನಿರುತ 94; ಪ್ರತ್ಯಯ, ನಿರುತ 137; ನೇರ್ದಂ Ü. I, 52; Abh. P. 11, 176). Plural ನೇರಿತು. ನೇರಿತುವ ದರ (Smd. 170).

ನೇರಿತ್ತು ನೆರಿತ್ತು. = ನೇರಿತು, q. v. ನೇರಿತ್ತಿರು (Smd. 109). — ನೇರಿತ್ತು ಮಾಡು. To make proper, to correct (ತಿರ್ದ Smd. 4 Cm.).

ನೇರಿದು ನೆರಿದು. Propriety, rectitude, religious loyalty (ಘೃತ Ü. I, 75). — ನೇರಿದ. -ಅ 3. (Smd. 109. 184). A Brāhmana (ಸಯ್ವ Smd. II, Kk. 93; ದಿವ್ಯದ, ಸಯ್ವ, ಗನಕ, ಇಳಿಯ ಪಿರಿಯ, ದ್ವಿಜ Kk. 34, Smd. 52; Abh. P. 4, 13). ನೇರಿದಿರ (Smd. 258). — ನೇರಿದರ್. (Smd. 109). A Brāhmana woman.

ನೇರು ನೆರು. = ನೇರ 8. (Sēv. 5, after 19).

ನೇರೆ ನೆರೆ. A breakfast (Mhr. ನೈವಾರೀ, ನಾಣಾರೀ; B. 5, 287).

ನೇರಲ ನೆರಲ. ನೇರಲು. = ನೇರಲ, etc. See ಅಮ್ಮು; Sēv. 3, 32. — ನೇರಲುಮರ. A common tree with purple berries, *Eugenia jambolana* Lam. (*Calyptranthes caryophyllata* Swartz, My.; Tē. ನೇರಡು, ನೇರೇಡು; T. ನಾರಲ, M. ನಾರಲ).

ನೇರಲಿ ನೆರಲಿ. = ನೇರಲ. (My.).

ನೇರಲು ನೆರಲು. = ನೇರಲ. See ಪನ್ನೇರಲು.

ನೇಲಿ *nēlī*. = ನೇಲಿ. (My.). See ಕಾಳಿ, ಕುಣ್ಣಿ, ಗನ್, ಗುಡ್ಡ, ನಾಯಿ, ನೆಲ. — ನೇಲಿಕೆಹಣ್ಣು. (ಜಮ್ಮು, ಜಾವ್ವುನ Si. 125).

ನೇಲಿಲ್ *nēlīl*. **ನೇಲಿಲು**. = ನೇಲಿಲು, ನೇಲಿಲೆ, ನೇಲಿಲ್, ನೇಲಿಲೆ, ನೇಲಿಲೆ, ನೇಲಿಲೆ, ನೇಲಿಲ್. The tree *Eugenia jambolana* Lam. (ಜಮ್ಮು Mr. 115; Sm. 176; B. 4, 54; My.). See ಅರ, ಅರಸು, ನಾಯಿ, Rāv. 2, 46, 47. — ನೇಲಿಲೆ ಹಣ್ಣು. (ಜಮ್ಮು, ಜಾವ್ವುನ Nr.).

ನೇಲಿಲೆ *nēlīlē*. = ನೇಲಿಲೆ. (Bp. 18, 16).

ನೇಲ್ *nēr*. = ನೇಲ್ 3, q. v.

ನೇರ್ಪು *nērpū*. Straightness; propriety; regular course, order, way; rectitude, uprightness (ನೇರಿತು Ūt. I, 52; ಸಯ್ವು II, 53; ಸಯ್ವು 3s.; Ūpr. 8, 83). — ನೇರ್ಪವೆ. -ವೆ. To become proper, etc. (Abh. P. 16, 97).

ನೇಲ್ಪು *nēlpū*. = ನೇಲ್ಪು. (My.).

ನೇಲ್ *nēl*. = (ನೇಲಿ), ನೇಲು. To be suspended, to hang, to swing, to dangle (ಅಲಮ್ಪುನ Sm. Dh.; ನೇಲಿ Kk. 74; ಎದಿರ್ 72; T. ಗಾಳು, ನಾಲು; M. ಗಾಳು, ನಾಲು; Tē. ವೇಲು; cf. ನಾವ್ವು 2). ನೇಲ್ಪು (Sm. 288). ನೇಲ್ಪು (Kk. 72). See Rāv. 5, after 55; 5, 79.

ನೇಲಿಸು *nēlisu*. To suspend, etc. (Mg.).

ನೇಲು *nēlu*. = ನೇಲಿ. P. p. ನೇಲು (My.). ಜಿಣ್ಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂವಾಲಿ (ಪ್ರಭುಪುಷ್ಪ); ಬಯಲೆಯಲ್ಲಿ ನೇಲುವ ಹೂವಾಲಿ (ಲರಾಮಕ Nr.). — ನೇಲಾಡು. -ಅಡು. = ನೇಲು. To hang, etc. (My.). ಜುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೇಲಾಡುವ ಹುಪ್ಪಿನ ಸರ (ಪ್ರಭುಪುಷ್ಪ, ತಿಪಾಲ ಎಪ್ಪಿ Si. 229); ಕೊರಳಲ್ಲಿ ನೇಲಾಡುವ ಬಡವೆ (ಲಮ್ಪುನ, ಲಲಿಪ್ಪಿಕೆ 218). ನೇಲಾಡುವವನ ಹತ್ತಿರ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಜೋತಾಡುವದು ಸಿಕ್ಕಲಿತು. — ಕಾಟನಾಯಕನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನಾ ಹಾಕಿದರೆ ನೇಲಾಡುವದರೆದು ಭಂಗೀ ಚೀಲ. — ನೂಲು ಹಿಡಿದು ಜೋಲುವವನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ನೇಲಾಡಿದ (Prvs.). See Prv. s. ಬೇತಾಳ.

ನೇವಣ *nēvaṇa*. = ನೇವಳ, etc. (Rām. 6, 53, 95).

ನೇವಣಿಸು *nēvaṇisu*. To make a necklace of (Bh. 10, 10, 10).

ನೇವರಿಸು *nēvarisu*. = ನೇವರಿಸು. To make straight, smooth or proper by gently rubbing with the hand or by fingering; to rub gently with the hand, to stroke (My.; Tē. ನೇವರಂಡು; cf. ನಿವರು). ಕರದಿ ನೇವರಿಸುವಲ್ಲಿ ತಡವೆನ್ನು ತಪ್ಪುಮದು (Sm. 108). ಕುರುಳಂ ಕೂರುಗುರಿನ್ನೆ ನೇವರಿಸುತಂ (Rāv. 7, 10). ಕುರುಳಂ ನೇವರಿಸಿ (8, after 82). ಧನುವ ನೇವರಿಸಿದನು (Rām. 3, 6, 7). See Ūpr. 7, 127; Rām. 8, 8, 23; 6, 12, 37; 6, 53, 29, 101; Rāv. 4, after 14; J. 26, 12.

ನೇವಳ *nēvala*. (Sm. 157). = ನೇವಣ, ಲೇವಳ, ಲೇವಾಳ. A necklace of silver or gold (Tē. ನೇವಳ, ನೇಹಳ; Grj. 3, after 91; Bp. 4, 37; 42, 11; 44, 48; cf. ನೇರ್? M. ಗಾಳಿಪ್ಪಿ, ornamental hangings). 2, a silver or gold girdle or zone (Tu.). ನೇವಳವಾದರೆ ಹವಳದ್ದು ಅದೀತೇ? (Prv.).

ನೇವುರ *nēvura*. Tbh. of ನೂವುರ q.v. (ಅನ್ವುಗೆ Bhn. 21; Grj. 3, 118; 4, 19; Bp. 42, 11; V. 4, 86). See ಎರ.

ನೇಸರು *nēsaru*. (Sm. 59). **ನೇಸರು**. The sun (ಫುಡ್ವು, ಸೂರ್ಯ Sm. I; ದಾನ ಜೊಡರ್ Ūt. I, 91; ರವಿ I, 95, 103; II,

20; ನಿಸಿವಗೆಯ, ತಾವರೆಗೆಳೆಯ, ಫುಡ್ವು, etc., ಸೂರ್ಯ Sm. 14 Kk. 45; ಇನ, ಸೂರ್ಯ Si. 435; T. ಗಾಯಿದು, ನಾಯಿದು, ನಾಯಿದು; M. ಗಾಯಿದು, ಗಾಯಿದು; T. ನೀದರ್ light; M. ನೇರ, the sun, daylight; cf. ನೇಗರ್ 2). ನೇಸರಿ ಬಟ್ಟಂ (ಫುಡ್ವು Ūt. I, 35). ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಎತ್ತ ನಿದ್ರೆಗೆಯುತ್ತಿರಲು-ನೇಸರಿ ಅಸ್ತಮಯ ಮಾಡುಹುದು, ಅವನೊಬ್ಬ ದ್ರಾಹಣನು ಮಲಗಿರಲು ನೇಸರಿ ಉದಯ ಮಾಡುಹುದು, ಆ ಇಬ್ಬರು ತಡುವಾಯಿನ್ನ ಅಭಿನಿರ್ಮುಕ್ತನು ಅಥ್ಯಾದಿ ತನು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕುಮುದಂಗಳ ನಗೆ ಬತ್ತಿದುವು ಪಾಯ್ವ ನೇಸರಿ ಅಗರ್ (Lilv. 3, 5). ತದಿ ತದಿನೆ ನೇಸರಿ ಮೂಡಿದುದು (Sm. I & 229). See Sm. 156, 264; Ūpr. 4, 72; Abh. P. 9, 112; J. 7, 50; Si. 255; ಪದು, ಮುನ್. — ನೇಸರಿಗುಗ. -ಅಗುಗ. Yama (ಜನ, ಅದಿ, etc., ಅನ್ತಕ Sm. 12). — ನೇಸರಿಗರ್. -ಕರ್. The sun-stone: crystal (ಸೂರ್ಯಕಾನ್ತ ಸಿ.). — ನೇಸರಿಗರ್. = ನೇಸರಿಗರ್. (ಮಾರ್ತಾಸ್ತೋಪಲ Ūt. II, 81). — ನೇಸರಿಗರ್. -ಕುನರ. Yama (Kk. 15). — ನೇಸರಿಗರ್. The sun to set (Abh. P. 15, after 38). — ನೇಸರಿಗರ್. (Sm. 217). The sunny season of spring.

ನೇಸು *nēsta*. = ನೇಸ. Love (My.).

ನೇಸುಗಾಲಿ *nēsta-gāli*. A female friend (My.).

ನೇಸುಗಾಲಿ *nēsta-gāḷa*. A male friend (My.).

ನೇಹ *nēha*. Tbh. of ನೇಹ. (ತಕ್ಕು Ūt. II, 36; ಅಕ್ಕು II, 72; ಕಾದಲ್ವೆ II, 81; Kk. 88; ಕಾದಲ್ವೆ, ನಡ್ವೆ, ಒದಿರ್, ಕೂರ್ವೆ Sm. 75; Kk. 30; Grj. 2, after 106; Rām. 6, 53, 101). 2, a sexual organ (Bp. 42, 15). — ನೇಹಗಲ. -ಕಲ. A lover's quarrel, mere wanton quarrelsomeness (J. 26, 5).

ನೇಹಿ *nēhi*. Tbh. of ನೇಹ. A large timber tree, *Ougeinia dalbergioides* Benth. (St. & Pl.).

ನೇಲಿಲ್ *nēlīl*. = ನೇಲಿಲ್ 2. (ಪ್ರಿಯಂಗು, ತ್ಯಾಮ, ಫಲಿನ್ Mr. 111).

ನೈ *nai*. For Kannada (or Tbh.) words that appear with this initial in writ see ನಯ್ or ನಯ್.

ನೈಪುತ್ಯ *naipitya*. Tbh. of ನೈಪುತ್ಯ. (J. 15, 11; B. 4, 115).

ನೈಕ *na-ēka*. Not one, more than one, several, many, manifold.

ನೈಕಭೇದ *naika-bhēda*. Of many kinds, various.

ನೈಕಪೇಯ *naikashēya*. (fr. ನಿಕಪ). A child of *Nikashā*: a *rākshasa*, a fiend.

ನೈಗಮ *naigama*. (fr. ನಿಗಮ). Relating or belonging to the veda. 2, a road. 3, a townsman, a citizen. 4, a trader, a merchant (see s. ವಣಿಜ).

ನೈಕಿಕೆ *naikikē*. (fr. ನಿಕಿಕ). An excellent cow (ತಲೆಯಾವು Hlā.). 2, the head or forehead of an ox (ಹಣೆ Mr. 179).

ನೈಲ್ಯ *nailya*. (fr. ನೀಡ). Lowness, vileness; humility (My.; Tē.).

ನೈಜ *naija*. (fr. ನಿಜ). Own, one's own, inherent. 2, real; reality, truth (ನನ್ನಿ, ಸತ್ಯ Kk. 48). See Bp. 3, 68; 57, 19; J. 9, 27; 26, 9; 27, 20; Sā. s. ಬೇಡ.

ನೈಜಾಮು *naijāmu*. (fr. ನಿಜಾಮು). Relating or belonging to the *nijāmu*, *Nizām* (My.).

ನೈಪಥ್ಯ *naipathya*. = ನೇಪಥ್ಯ. (J. 2, 27; 10, 6; Tē.). — ನೈಪಥ್ಯಗೆಯ್. -ಂ. To attire one's self (Rāv. 5, after 19). — ನೈಪಥ್ಯನ್ನೆ. -ತೆ. To put on ornaments (Rāv. 6, after 11). — ನೈಪಥ್ಯದ್ದೆ. -ಂ. To be decorated (Rāv. 6, after 11).

ನೈಪಾಲಿ *naipāli*. (fr. ನೇಪಾಲ). Nepalese. 2, red arsenic.

ನೈಪುಣ್ಯ naipunya. (fr. ನಿಪುಣ). Dexterity, cleverness, skill; dexterous, etc. (Ūpr. 3, 27; 4, after 12; Bp. 46, 39).
 ನೈಮಿತ್ತಿಕ naimittika. (fr. ನಿಮಿತ್ತ). Accidental, occasional, produced by particular circumstances. (My.).
 ನೈಮಿಷ naimisha. (fr. ನಿಮಿಷ). Momentary. 2, N. of a forest. (J. 22, 22).
 ನೈಮೇಯ naimēya. = ನಿಮಯ. Barter, exchange.
 ನೈಯಾಗ್ರೋಧ nāyagrōdha. (fr. ನೈಯಾಗ್ರೋಧ). Belonging to or made of the nyagrōdha.
 ನೈಯಾಯಿಕ nāyāyika. (fr. ನೈಯಾಯ). Knowing the nyāya philosophy or the laws of logic; a dialectician, a logician. (Ūpr. 1, 25).
 ನೈರಸ nairasa. (fr. ನಿರಸ). The state of being devoid of taste, unsavory; saplessness (Bp. 56, 57).
 ನೈರುತಿ nairuti. Tbh. of ನೈರ್ಮಲತೆ. (My.).
 ನೈರುತ್ಯ nairutya. Tbh. of ನೈರ್ಮಲತೆ. (Bp. 1, 64; 2, 28; My.).
 ನೈರ್ಮಲ nairmala. (fr. ನಿರ್ಮಲ). (= ನಿರುತಿ). Relating to nirpiti; south-western. 2, the ruler of the south-west quarter. 3, a child of Nirpiti: a rākshasa, a demon.
 ನೈರ್ಮಲತೆ nairmala. = ನೈರುತಿ. The south-west quarter. 2, a rākshasa.
 ನೈರ್ಮಲತೆ nairmala. = ನೈರುತ್ಯ, ನೈರುತ್ಯ. Relating to nirpiti; south-western.
 ನೈರ್ಮಲತೆ nairmala. (fr. ನಿರ್ಮಲ). Stainlessness, purity; virtue (ಪುಣ್ಯ, ನಿರ್ಮಲ Nn. 68; Bp. 54, 59). See 30.
 ನೈಲ್ಯ nailya. (fr. ನೀಲ). Blueness; dark-blue, blackness. (My.).
 ನೈವೇದ್ಯ naivēdya. (fr. ನಿವೇದ್ಯ). = ನಿವೇದನ. An offering of eatables presented to a deity, an idol or any deified object. (Bp. 83, 10; J. 30, 40; Sl. 242; My.). ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಯ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ನೈವೇದ್ಯವೆಂಬ ಪದವಿ ಏನು ಮಾಡುವೆನು? (Prv.). See Jn. s. ಎದ್ದು. — ನೈವೇದ್ಯ ಈ. To present a naivēdya (Bp. 83, 10). — ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡು. = ನೈವೇದ್ಯ ಈ. (B. 4, 138). — ನೈವೇದ್ಯ ತೋರಿಸು. To show eatables at one's dinner to a deity (linga, etc.) before eating them (B. 5, 61; My.). — ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡು. = ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡು. (My.).
 ನೈಶಾಟ nāishāṭa. (fr. ನಿಶಾಟ). Relating to a demon or demons (Rām. 3, 6, 4).
 ನೈಷಧ nāishadha. (fr. ನಿಷಧ). Relating to Nishadha. 2, Nala (see Prv. s. ನೈವೇದ್ಯ). 3, an epic poem treating on Nala's adventures (My.).
 ನೈಷ್ಠಿಕ nāishhika. (fr. ನಿಷ್ಠ). A mini-master.
 ನೈಷ್ಠಿಕ nāishhika. (fr. ನಿಷ್ಠ). Steady, firm, devoted; vowing abstinence and chastity. (My.).
 ನೈಷ್ಠಿಕತೆ nāishhikatana. Constancy, steady adherence to rule, firm belief (My.).
 ನೈಸರ್ಗಿಕ nāisargika. (fr. ನಿರ್ಗ). Natural, innate, inherent, original. (My.).
 ನೈಸ್ತ್ರಂಶಿಕ nāistramshika. (fr. ನಿಸ್ತ್ರಂಶ). A swordman.
 ನೋಗ nōga. = ನಗ. Tbh. of ಯುಗ (Śmd. 343). A yoke (ಯುಗ Nn. 90; ಸಂಯು, ಸಾಮ್ಯ, ಯುಗ Mr. 286; ಕೂಬರ, ಯುಗ ಸ್ಥರ Sl. 277; J. 25, 26; Ū.; Tē.; T., M. ನುಗ). ನೋಗನು ತಲೆಯಾರು ಬಣ್ಣ ಎನ್ನುವೆಲ್ಲಂ ಹೂಡುವ ಎತ್ತುಗಳು ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಯುಗ ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ ತಾಕಳಿ ಎನಿಸುಗು; ನೋಗದ ಕೀಲು (ಯುಗಕೀಲು); ತಿದ್ದಲೆನ್ನು ನೋಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಯುಗಪಾರ್ಶ್ವಗ, ಪೃಷ್ಠವಾಹ Nr.). ಬಣ್ಣಿಯ ನೋಗ (ಯುಗ Sl. 410). ನೋಗ ಇದ್ದರೆ ನೇಗಲು,

ಮಗ ಇದ್ದರೆ ತನ್ನೆ (Prv.). — ನೋಗಪಟ್ಟಿ. The broad strap attached to a yoke and passed round the ox's neck (My.).
 ನೋಜಿಗೆ nōḷḷagē. = ನೋಜು. Agreeableness, pleasant feeling arising e. g. for the body from sitting before a fire, for the mouth from eating betel-nut, or for the ear from hearing pleasant words (My.; cf. ನಜ್ಜು 1). ನುಜ್ಜಿಗೆ ಬಿಜ್ಜು ವನ ನೋಜಿಗೆಮಾಡಿದರೂ ನಜ್ಜಿಗೆ ಸಾಲದು (Prv.).
 ನೋಜಿತು nōḷḷitu. That is one's desire: that is to the full satisfaction of one's desire (Abh. P. 10, 153).
 ನೋಣ nōṇa. = ನೋಣ, ನೋಳ, ನೋಳ. A fly (Bp. 46, 59; 60, 48; My.; T., M. ನುಳಮು, ನೋಳ, a mosquito or gnat; M. ನುದಿಮು, a gnat, chiefly an eye-fly, cf. ನೋರಮ). ಕಾಡ ನೋಣ (ದಂಕ, ವನಮುಳಿ); ಕರಿಯ ನೋಣ (ನೀಲಮುಳಿ, ಚರ್ವಣಿ); ದೊಡ್ಡ ನೋಣ (ಪತಂಗಿಳಿ, ಪುತ್ತಿಳಿ); ಜೇನ ನೋಣನು (ಸರಳಿ, ಮಧುಮುಳಿ Nr.). ನೋಣ ಕೂಡಿಸಿದ ಜೇನು ಮಣುವಾದರೆ ಹೇಗೆ ಹೊತ್ತವನಿಗೇನು? — ನೋಣ ಕೂತರೆ ಪ್ರಣ ಹೊತ್ತು ಹೇಗೆ ಜೀವಿಸುತ್ತೇ? — ನೋಣದನ್ನೆ ತಾನೂ ಕಟ್ಟಿ, ಪರರನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. — ನೋಣ ಬಿದ್ದ ಊಟ ಮಾಡಿ ಕಳಕಳಿಸಿದ ಹಾಗಿ. — ನೋಣ ಮಣುವಾದೀತೇ? — ಬಿಲ್ಲವಿದ್ದ ಕಡೆ ನೋಣ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ (Prv.). See Sl. 175, 176, 367. — ನೋಣಕಸ. A common plant, Plectranthes cordifolius Don. (Z.). — ನೋಣಗಿಟ್ಟಿಯಾಟ. A play at which one loses when a fly sits down on his peg (My.). — ನೋಣದ ಗಿಡ. = ನೋಣಕಸ. (Z.). — ನೋಣದೇಸಳಕ್ಕಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 11).
 ನೋಣತು nōṇatu. = ನುಣ್ಣು, etc. (My.).
 ನೋಣು nōṇaba. A man of a caste-division of the Kurubas (My.).
 ನೋಣವು nōṇavu. = ನೋಣ. ನೋಣವಿಗೆ (Bp. 23, 6).
 ನೋಣೆ nōṇē. 1. (= ನುಂಗು). To swallow (ಉಣ ನೆಂದ. Dh.; Ūpr. 4, 34; Abh. P. 13, 45; Rāv. 8, 120; V. 4, 120).
 ನೋಣೆ nōṇē. 2. To clean with the tongue the teeth of substances lodged between them (My.).
 ನೊತ್ತು nōttu. = ನತ್ತು. (My.).
 ನೊಡೆ nōḍē. = ನೊಡೆ. (My.).
 ನೊಂದಿಸು nōndisu. = ನಂದಿಸು, ನುಂದಿಸು. To extinguish, to quench (Bp. 19, 58; My.; B. 4, 80; T. ನುಡು, ನೊಡು, ನೊರ). ನೊಂದಿಸಿದಷ್ಟು ಉಂದರೆ ಹದ್ದಿ ಎನು ಮಾಡೀತು? (Prv.).
 ನೊನ್ನು nōndu. 1. = ನಂದು 1, ನುನ್ನು. To be extinguished, to go out, to be quenched (My.; B. 4, 31, 60; T. ನೊರ). 2. = ನೊಂದಿಸು (My.).
 ನೊನ್ನು nōndu. 2. P. p. of ನೋ.
 ನೊಪ್ಪ nōppa. = ನೊಪ್ಪನೆ (Śmd. 229). ನೊಪ್ಪ ನೆಗೆದು (Grj. 1, 104). — ನೊಪ್ಪ ನೊಪ್ಪನೆ. (Śmd. 229). ನೊಪ್ಪ ನೊಪ್ಪನೆ ಪೋ (229 Mdb.). — ನೊಪ್ಪನೆ = ನೊಪ್ಪ, q. v.
 ನೋಯ nōy. ನೋಯು. = ನೋ, etc. ನೋಯುವೇ ಕಂಡು ರುಹಂಗ? (Bp. 38, 36).
 ನೋಯಿಸು nōyisu. = ನೋಯಿಸು. To cause to feel pain (Tē. ನೋಡು). ನಿಷ್ಕರಿಸಿದೆಯಿನ್ದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ನೋ

ಯಸ ದಾರದು (B. 4, 72). ನೋಡುವನಿಗೆ ನೋಯಿಸಿದರೆ ಕೊನ್ನ ಪಾಪ ವಲ್ಲವೇ? (Priv.).

ನೋಯ್ಯ ನೌಯ್ಯ. = ನೋಯ್. (My.). P. p. ನೋನ್ನು.

ನೋರಜು ನೌರಾಜು. = ನೋರಂಜು (Smd. 48), ನುಸು 2, No. 2.

A (musquito or) gnat, an eye-fly (ತುಷ Mr. 177; ಧ್ವಂಗಾರಿ G.; Bh. 6, 5, 38; Sāv. 3, 45; C.; see s. ನೋಣ). ಕು ರುಜು ಮೇರುವ ಇಲ್ಲ, ನೋರಜುಗಳ ಸ್ವರ ಹೆಚ್ಚು (Priv.).

ನೋರಂಜು ನೌರಾಂಜು. = ನೋರಂಜು, q. v.

ನೋರೆ ನೌರೆ. Foam, froth, scum (ಫೇನ, ದಿಬ್ಬೇರ, ಅಬ್ಬಿ ಕಳ HIA., Nr., Mr. 415; ಫೇನ Nn. 6; ಜತ್ತು ಕ Kk. 13, Smd. 35; C.; Tē. ನುರುಗು, ನುರುಕು, ನುರು; M. ನುರೆ, T. ನುಳ್ಳಿ. ಸಮುದ್ರದ ನೋರೆ (ಫೇನ, etc. Si. 334). ನೋರೆ ಕಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಹರ ಎನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? (Priv.). See Ūpr. 8, after 4; 8, 97; Bp. 51, 53; 61, 66; Ū. Bp. 42, 14; Bh. 3, 6, 25; J. 6, 3, 9; ಬೆಳ್ಳೋರೆ. — ನೋರೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Foam, etc. to be formed (My.). — ನೋರೆಗಡಿಯಣ. -ಕಡಿಯಣ. A bit full of foam (Rām. 6, 30, 10). — ನೋರೆನೆತ್ತರ್. Foamy or scummy blood (Abh. P. 13, 47). — ನೋರೆಮಾಲೆ. A garland of foam (Rāv. 13, after 77). — ನೋರೆನಾಯ್. -ದಾಯ್. A mouth covered with or containing foam (Bp. 20, 11; 46, 56; V. 11, 61). — ನೋರೆ ವಾಲು. = ನೋರೆಹಾಲು. Frothing milk fresh from the cow (My.). — ನೋರೆಎಣ್ಣು. -ಎಣ್ಣು. A foam-mass (Rāv. 6, after 24). — ನೋರೆವರ್. -ವರ್. Frothy, soft grass (Ūpr. 4, 47). — ನೋರೆಹಪ್ಪ. A kind of rice-happa (C.). — ನೋರೆಹಾಲು. = ನೋರೆವಾಲು. See Sp. s. ಉಣ್ಣೆ 2.

ನೋಲಿಜು ನೌರಾಜು. = ನಮಜು, etc. (My.).

ನೋಸಲ್ ನೌಸಲ್. = ನೋಸಲು. The forehead (ಲರಾಟ, ಅರಿಕ, ಗೋಧಿ Nr., HIA.; ಪಣಿ, ಹಣಿ Smd. 71, 96; T., M. ನುದ ರ್; Tē. ನುದುರು; Tu. ನೆಸಲ್; cf. ಮುಸುದು). ನೋಸಲನ್ ಅರೆ ವ ಕುರುಳು (ಭ್ರಮರಕ HIA.). ನೋಸಲೋ ಅರೆವ ಕುರುಳು (ಅರಿ Mr. 320). ನೋಸಲ ಇಲುವು (ಲರಾಟಾಸ್ತಿ, ತಯ Nr.). See Ūpr. 2, 89; 4, 14; 5, 127; Bp. 4, 28; 88, 41; 36, 23; 43, 32; 46, 13; Rāv. 6, after 11; 13, 63; J. 5, 7; ಪೆಡೆ. — ನೋಸಲ ಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. The writ of destiny on the forehead (Smd. 69; Ūpr. 8, 87). — ನೋಸಲ ಕಣ್ಣು. An eye on the forehead (Bp. 27, 14). ನೋಸಲ ಕಣ್ಣು, who has an eye on the forehead: Śiva (9, 30). ನೋಸಲ ಕಣ್ಣು ದೇವ, Śiva (Smd. 162). — ನೋಸಲ ಪಟ್ಟಿ. A plate on which a favourite god's name is written and put on the forehead by the bride and bridegroom; a plate on which some laudatory words are written, put on the forehead of horses; etc. (ಲರಾಟಕೆ Nr.). — ನೋಸಲ ಬರಹ. = ನೋಸಲಕ್ಕರ. (Bp. 61, 7). — ನೋಸಲ ಬೊಟ್ಟು. A mark made with sandal, etc. on the forehead. ಗೋರೋಪನ ಸುಗನ್ನದಿನ್ದ ರಚಿಸಿದ (ಬೇಡತಿಯರ) ನೋಸಲ ಬೊಟ್ಟು (Rāghc. 17, 65).

ನೋಸಲು ನೌಸಲು. = ನೋಸಲ್. (Bp. 47, 81; My.). ಅನೆಯ ನೋಸಲು (ಅವಗ್ರಹ, ಲರಾಟ HIA.). ನೋಸಲಿನ ಬರಹ ಬಸಲೆಯಿನ್ದ ಬರಹ ಬಹುದೇ? (Priv.).

ನೋಕ ನೌಕ. = ನೋಕವ (Smd. 56), ನೋಣ, etc. (ಮಚ್ಚು Kk. 85; Smd. 44, 85).

ನೋಕಲಿ ನೌಕಲಿ. (ನೋದಲಿ) = ನೋಕಲಿ. A shell or tube (?; see ನಾಯ್, ನಾಯಿ; cf. ನಳ್ಳಿ? Tu. ನೊಲ್ಲು, a kind of water-snake).

ನೋಕವು ನೌಕವು. = ನೋಕ, q. v. ಸಂಚರಿಸುವ ನೋಕವು (Smd. 56).

ನೋಲಿ ನೌಲಿ. = ನುಗುಳ್. To creep in, etc. (T. ನುದ್ಲಿ, M. ನುದ್ಲಿ; My. occasionally).

ನೋ ನೌ. = ನೋಯ್, ನೋಯ್ಯು, ನೋಯ್ಯು. To feel or suffer pain, to ache; pain to be felt; to be afflicted or grieved (ವ್ಯಥನ Smd. Dh.; M.; T. ನೋ, ನೋಗು). P. p. ನೋನ್ನು (Smd. 276). ಕಣ್ ನೋನ್ನುವುದು (190). ಕಿಮುದ್ದಾದ ತಳಿರನ್ನೆ ನೋನ್ನು (39). ನೋವುದು (ಅದೀನವ, ಅಸ್ತವ, ಕ್ಲೇಶ Nr.). ಹಸ್ತಂ ನೋನ್ನುತು (Bp. 38, 37). ಕೈಯ್ಯಳು ನೋಯ್ (38, 36). ನೋವನ್ನು (18, 52). ಬಿಡುಹೊಯಿಲಿನಂ ನೋನ್ನು ಅಖಿಲ ಜೈನರು (52, 15). ಅವತ್ತಿನ್ನೆ ನೋನ್ನು (29, 12). ನೋನ್ನು ಮನದಲಿ (36, 8). ಚಿತ್ತದಲಿ ನೋನ್ನುವರು (38, 8). ಮನಸು ನೋನ್ನುವುದೋ? (38, 35). ನೋಯಲೊಡಲುನ ತರಬ್ಬ ಸಿಂಹ etc. (Bh. 3, 13, 28). ತಂಕರತರಣಜನಂ ನೋಯ (Rāv. 13, 25). ಮಾಯದ ಎಲರನಂ ನೋಯಲಿದಾದು (6, after 11). ಮನ ನೋನ್ನು ನುಡಿದನು (Bh. 1, 8, 4). ಜನ್ಮನವ ಕರಗಿಸಲು ನೋನ್ನು ಪರಿಮಳಮಕ್ಕು, ಸನ್ನಿವೃತ್ತದಾದ ಸತ್ತುರುಪರೆನಿವರು ಸಯ್ಯವರು (Sp.). See Bp. 38, 9, 10; Rāv. 13, after 96; J. 20, 20; 28, 18, 35; ಕದು.

ನೋ ನೌ. Nor; not.

ನೋಣಜ್ಜು ನೌಣಜ್ಜು. (= ನೋಯಿಸು). (Abh. P. 3, 56).

ನೋಟ ನೌಟ. (fr. ನೋಡು). Looking at or on; viewing, beholding, seeing; (pondering); examination; a sight, a spectacle; sight, the power of seeing; a look; appearance (ನಿಧಾಲ ನ, ನಿಶಾಮನ, ನಿಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ, ಕಿಚ್ಚನ, ದರ್ಶನ, ದ್ವ್ಯೇತನ, ದೃಷ್ಟಿ HIA., Nr.; ದರ್ಶನ, ಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ, ಲಕ್ಷಣ Mr. 316; ಸದೃಶ್ಯ Kn. 158; ಪ್ರೇಕ್ಷಣ, ಪಕ್ಷಣ Kk. 59; ದೃಷ್ಟಿ, ದರ್ಶನ Si. 415; ಅವಲೋಕ, ಅವಲೇಕ್ಷೆ G.; C.; T., M. ನೋಟ್ಟು). ಒಳ್ಳೆಹ ನೋ ಟವು (ವಲ್ಲದರ್ಶನ Nr.). ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟ (ಕಬಾಕ್ಷ HIA.; ಕಬಾಕ್ಷ, ಎಳ್ಳೇಪ Mr. 316). ಸಿಟ್ಟಿನ ನೋಟ (ಅದೃಷ್ಟಿ G.). ಮುನಿದು ನೋ ಡುವ ನೋಟ (ಅದೃಷ್ಟಿ Nr.). ಅಟಂ ಪಾಟಂ ತೀಟಂ ನೋಟಂ (Smd. 250). ಅವನ ನೋಟ ದೂರ ಹರಿಯುವದಿಲ್ಲ (My.). ನೋಟವಿಲ್ಲದೆ ಓಟ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಟಾ ತವುದು. — ನೋಟಕ್ಕೆ ನಾಟು, ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಟ. — ನೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಊಟಾ ಬಿಟ್ಟು, ಕಾಟಾ ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟು. — ನಾಣ್ಯದ ನೋಟ ಬಲ್ಲವನೇ ಸಿಟ್ಟು. — ನೋಟದಿನ್ದ ಕಣ್ಣು ಓಡಿ ಆಯಿತು. — ನೋ ಟ ನಟ್ಟಿಗಿದ್ದರೆ ಕಾಟ ಹ್ಯಾಗಿ ಬನ್ನೀತು? — ನೋಟ ನೋಡಿದರೆ ಕಾಟ ಉ ಣ್ಣು. — ನೋಟ ಪೆದಿರಿಚ್ಚಿ, ಊಟ ಮನದಿಚ್ಚಿ (Prvs.). See Smd. 244; Ūpr. 8, 53, 56; Bp. 9, 12; 10, 55; 18, 83; 34, 9; 35, 21, 23; 35, 34; 40, 4; 47, 65; 48, 31; J. 5, 60; 7, 6; 15, 43; ಕಣ್ಣೋಟ, ಬಿಡು, ಮಯ್ಯ, ಸಮ. — ನೋಟಿನ್ದಿಗೆ. -ಂತೆಗೆ. To look at one another (Grj. 4, 69). — ನೋಟ ಬೇಟಿ. Looks and love-gestures (Abh. 2, 78).

ನೋಟಕ ನೌಟಾಕ. A looker-on, a spectator; an eye-witness. ನೆಲನ್ ಅದಿರೆ, ನೋಟಕರ್ ಕಣ್ಣಲನೆ, ಮನಂಗೊ ರಗೆ (Smd. 294). See Ūpr. 5, after 76; 8, 48; Abh. P. 3, 39; Bp. 28, 50; 57, 32; 60, 32; Bh. 2, 2, 94; 3, 19, 50; Rām. 5, 8, 29; J. 15, 39; 17, 9.

ನೋಟಕಾಲಿ ನೌಟಾ-ಕಾಟಾ. = ನೋಟಕ. (Bh. 6, 4, 26).

ನೋಟಗಾಲಿ ನೌಟಾ-ಗಾಟಾ. A looker-on, a spec- tator (My.). 2, an examiner: a shroff (My.). ಕತ್ತ ಚಿತ್ರಗಾಡಿನ ಮಣ್ಣು, ಹಣ ನೋಟಗಾಡಿನ ಮಣ್ಣು, ಬಿವಣ್ ಶಾನ ಭೋಗನ ಮಣ್ಣು (Priv.).

ನೋಡಿಸು ನೌಡಿಸು. To cause to look at or on, to cause to examine (ರೋಡನಕ್ತಯೆ Smd. Dh.; Bp. 2, 48; J. 80, 53; My.).

ನೋಡು nōḍu. = ನೋಡು. To look; to look on; to look at, to view, to behold; to look after; to examine; to consider; to take care; to see (ಶ್ರೇಷ್ಠ ಷ್ಮದ. Dh.; C.; T., M. ನೋಡು; cf. ಚೂಪು 1). ಅಕ್ಷಿಯಂ ಕೇಗಿ ನೋಡಲು (ನಿಮಾಲನ Mr. 317). ಮೇಲು ಕೆಳಗಂ ನೋಡುವುದು (ದೇವದತ್ತ 52). ಕೋಪಿಸಿ ನೋಡಿದಂ (ಕಿಸುಗಣ್ಣಿದಂ Ūt. II, 107). ನೋಡುವಂ or ನೋಡಿದಂ (ಷ್ಮದ. 28). ಯಕಾರ ಲಕಾರಂಗಳ್ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುದು (59). ಮೊಗನ್ನೋಡಿದಂ or ಮೊಗ ನೋಡಿದಂ (200). ಸಸಿಯಂ ನೋಡಿ (267). ಹೆಚ್ಚು ಕುಸ್ತುಗಳ ನೋಡುವವರು (ಸದಸ್ಯರ); ಮುನಿದು ನೋಡುವ ನೋಟ (ಅದ್ವೈತ Nr.). ನಿನ್ನಂ ನೋಡುವೆನ್ನ ಕನ್ನಿಡೆದುರಿದವಳೆ! (J. 28, 17). ಲೀಲೆ ಮಿಗೆ ನೋಡುವಚ್ಚರಿಗಳಂ ನೋಡುವಂ (28, 22). ಕಣ್ಣಿಡಿ ಸಾಲಿಡೆ ನೋಡಿ ಬೇಡರಂ (Rā. 5, 116). ಉಲ್ಟಾ ಸದಿನ್ದ ಬಗ್ಗಿದಾ ದುವ ಕುದಾಲೆ ಮದಾಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ (B. 3, 90). ನೋಡುವ ಕನ್ನಡಿ (4, 226). ಅವನು ಉದೋಗಿನ ಬದವರ ಸಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರ ಬೇಳು (5, 281). ನೋಡದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಗೊಮ್ಮೆ.—ನೋಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅದದ (unfixed) ಸವ್ವಳ.—ನೋಡದ ವಸ್ತು ಅದಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ?—ನೋಡದೆ ಅದಿದರೆ ಕೇಳು ತಪ್ಪದು.—ನೋಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಉಣ್ಣಿದಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿದವಳನ್ನ ಏನು?—ನೋಡಿದರೆ ಕಾಣದ್ದು ಓದಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?—ನೋಡಿದವಷ್ಟು ಮಗ ಬದವನಾದರೆ ಮಾಡಿದವರ ಪುಣ್ಯ (simply: fruit of former actions).—ನೋಡಿ ನಡೆಯೋನಿಗೆ ಕೇಳು ದಾರದು.—ನೋಡಿ ಬರದರೆ ಪರರನ್ನು ತಿಳಿತು, ನೋಡದೆ ಬರದರೆ ತನ್ನನ್ನೇ ತಿಳಿತು.—ನೋಡಿ ಗೇಯೋಲೆ ಉಣ್ಣು ಮಲಗೋಲೆ ಯಾರೂ ಕಲಿಸ ಬೇಡ.—ನೋಡಿ ದಾ! ಎಂದರೆ ಸುಟ್ಟು ಬನ್ನ (Prva.). See ṣmd. 98. 112. 153. 255. 260. 272; Ūpr. 1, 95; 2, 79; Bp. 4, 65. 66; 14, 18; 19, 85; 20, 13; 37, 52; 40, 14. 16. 36. 42; 45, 31. 32. 33; 49, 17; 50, 25; 52, 36; 53, 17; 54, 81; 57, 32; 58, 36; 60, 27; Bh. 2, 13, 23; ṣmd. 24. 33. 75; Rām. 3, 2, 19; Rā. 5, 39; 6, 32; J. 2, 65; 28, 35. 44; 31, 35; Si. 237. 356. 368. 378. —ನೋಡ ನೋಡು. rep. (B. 2, 30). —ನೋಡು ನೋಡು. rep. (ṣmd. 230; Bp. 19, 24; 33, 3; 35, 2; 36, 51; 55, 37; J. 3, 37; 28, 26; B. 5, 143. 169). —ನೋಡೇ ನೋಡಿ. = ನೋಡಿಯೇ ನೋಡಿ. (B. 3, 2).

ನೋಡುವಿಕೆ nōḍuvikē. Looking, etc. (ಅರೋಪ, ದರ್ಶನ Si. 404). ಕುಡಿಕೆ ನೋಡುವಿಕೆ (ಅನ್ವೀಕ್ಷಣ, ವಿಚಯನ, ಮಾರ್ಗಣ, etc. 398).

ನೋಡು nōḍa. Ache, pain (My.). ನೋಡುವಾದರೆ ಹೇತರ ತಪ್ಪೀತೇ?—ನೋಡುವುದು ನೋಡಿಯ ಹಾಗಿ (Prva.). See Prv. 3. ಮಣ್ಣ; ಮಯ್ಯ.

ನೋಡು nōḍu. = ನೋಡು. P. p. of ನೋಡು.

ನೋಡು nōḍa. Pushing, impelling, inciting. See ಎ.

ನೋಡು nōḍu. = ನೋಡು. To observe a vow or religious obligation, to perform any (thing as a) meritorious act of devotion or austerities (ಪ್ರಕಾರಣ ಷ್ಮದ. Dh.; Tē. ನೋಡು, ನೋಡು; T., M. ನೋಡು). P. p. ನೋಡುತ್ತ (ṣmd. 287 Cm.; Ūpr. 1, 32. 75; Abh. P. 15, after 54; Bp. 2, 48. 51. 57; J. 18, 19). ನೋಡುತ್ತಂ (ṣmd. 275).

ನೋಡಿಸು nōḍisu. To cause to perform something as a meritorious act, etc. ಅಯ್ಯ ಮಾರ್ಚಿಯೇ ಪರಮಾಯುಷ್ಯಾನ್ವಯರಂ ನಿರಾಕುಲಮಾರ್ಗಾರ್ಥಯರವನ ಕೈನಾಭಿಪ್ರಾಯಂ ಪ್ರಾಯೋಜಕಮನಮಂ ನೋಡಿಸಿದಂ (ṣmd. 64. 128; Kāvy. 1, 1b, 7).

ನೋಡು nōḍu. = ನೋಡು. ನಿನ್ನಂ (i. e. ನಿನಗಾಗಿ) ನೋಡುವೆವು (Bp. 48, 19). P. p. ನೋಡು (My.).

ನೋಡು nōḍpi. = ನೋಡು. Any religious act or obligation enjoined by the gods; any meritorious act of devotion or austerity (Abh. P. 15, after 54; Bp. 2, 48. 49; 3, 14; J. 30, 40; My.; Tē. ನೋಡು; T., M. ನೋಡು; see ಉಡ್ಡು).

ನೋಡು nōḍpu. = ನೋಡು. (V. 14, 56; My.).

ನೋಡಿಸು nōḍisu. (ṣmd. 25). = ನೋಡಿಸು. To cause to suffer pain, to pain; to afflict, to distress (C.). ನೋಡಿಸಿದಂ (ṣmd. 64. 273). ನೋಡಿಸುವವನು (ಅರುನ್ದದ, ವೃಥಾ Hā.; Mr. 236). ನೋಡಿಸು ವೆಟ್ಟುದು (ತುನ್ನ, ಪೀಡಿತ Hā.). ಮರ್ಮವ ನೋಡಿಸುವುದು (ಅರುನ್ದದ, ಮರ್ಮಸ್ಪೃಶ Nr.). ಗಾಳಿ ಗುದ್ದಿ, ಮೆಯ್ಯ ನೋಡಿಸು ಕೊಣ್ಣಿ ಹಾಗಿ (Prv.). ಅಳುಮುಳ್ಳಳಿಗೂ ಇತರರಿಗಾಗಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು ಅಡಿ, ಮನಸ್ಸು ನೋಡಿಸು ದಾರದು (B. 4, 34). ನೀನ್ ಅವರುಗಳ ನಾಣ್ಯದ್ದರಿ ನೋಡಿಸಿದೆ (Bh. 1, 8, 20). See Bp. 22, 17; 38, 10. 12. 34; J. 21, 34; Si. 89.

ನೋಡಿಸು nōḍisuha. Inflicting pain, etc. ತಪ್ಪುಗಳ ನೋಡಿಸುಹ (ದಣ್ಣ Nr.).

ನೋಡು nōḍu. = ನೋಡು, etc. (My.; B. 2, 24). P. p. ನೋಡುತ್ತ. See Prv. 3. ಬೆತ್ತ.

ನೋಡು nōḍu. Fare, haulage: freight (Mhr., H.; Mg.).

ನೋಡು nōḍu. Ache, pain; affliction (ಪೀಡೆ, ದಾಢಿ, ವೃಥೆ Nr.; ಪ್ರಸರ Nn. 108; ವೇದನ 156; ವೇದನೆ ṣmd. 393 Cm.; ಕ್ಷಮಧು, ಗ್ಲಾನಿ Mr. 384; ತುನ್ನ, ಪೀಡಿತ 448; ಕೋಟಿರ Bhn. 41; Bp. 28, 11. 14; J. 13, 38; 19, 35; C.; T. ನೋಡು, ನೋಡು; M. ನೋಡು, ನೋಡು; Tē. ನೋಡು, ನೋಡು). ಕಾಲಿಗೆ ನೋಡು ಅಯಿತು (B. 1, 12). ನೋಡು ಕಾಮಿಸುವರಿಲ್ಲ, ನಾ ಯ ಬೊಗಳಿಸುವರಿಲ್ಲ. — ಕಾವು ಕೊಟ್ಟು, ನೋಡು ವಡ ಕೊಣ್ಣು (Prva.). ನಡುವಿನ ವಾಯುನೋಡು (ಗೃಧ್ರಸಿ Si. 485). See ತರ, ಮಣ್ಣ; Prv. 3. ತನು. — ನೋಡು ಕೊಡು. = ನೋಡು. (G. 304; My.). — ನೋಡು ಮಾಡು. = ನೋಡು. ಬೇನೆಗಳು ಬಪ್ಪು ನೋಡು ಮಾಡುವಾಗ (B. 5, 190; My.).

ನೋಡು nōḍ. To precede, to take the lead (ಉಗ್ರಮನ ṣmd. Dh.).

ನೋಡು nōḍdu. —ನೋಡು ಕೊಣ್ಣಿ ನೆ ಬೆನ್ನೊಳ್ ನಿಲ್ಲಂ ಗಾಡ್ಡೇ ಎ (ṣmd. 288 Mdb., o. r. ನೋಡು).

ನೋಡು nōḍpu. To go fronting somebody, to go forward to meet (ಇದರ್ಚ ನಡೆ ṣmd. II; ಇದರ್ಚ Kk. 87).

ನೋಡು nōḍ. = ನೋಡು. ನೋಡುತ್ತಂ or ನೋಡುವಂ (ṣmd. 28). ನೋಡುತ್ತಂ (217. 275). ನೋಡುತ್ತಿಡೆ (ನೋಡುವಡೆ 198 Cm.). ನೋಡುತ್ತಿಡೆ ಅವರ್ ಕದಿಯರ್ (297). ನೋಡುತ್ತಿಡೆ (Ūt. II, 72). ನೋಡುತ್ತಿ (Ūpr. 1, 98; Bp. 2, 13; Rā. 6, after 11; 13, after 77). ನೋಡುತ್ತಿದು (Rā. 2, 48). ನೋಡುತ್ತಿಗಳ್ (5, after 27). See Bp. 10, 55; 32, 6; 42, 20.

ನೌ nau. For Kannada words with this initial in writ see ನವ or ನವ.

ನೌ nau. A ship, a boat.

ನೌಕರ naukara. = ನವಕರ, etc. (My.).

ನೌಕಾದಣ್ಣ naukā-danḍa. An oar.

ನೌಕಾನಯನ naukā-nayana. Ship-leading (or building, B. 5, 194).

ನೌಕೆ *naukē*. ನೌಕಾ. *A small ship, a boat.*

ನೌಕಾರ್ಯ *nau-tārya*. *Navigable.*

ನೌದಂಡ *nau-danḍa*. *An oar.*

ನ್ಯಕ್ *nyak*. = ನ್ಯಂ.

ನ್ಯಕ್ಕು *nyakku*. Tbh. of ನ್ಯಂ (ನ್ಯಂ 8md. 106).

ನ್ಯಕ್ಷ *ni-aksha*. *Low, inferior.* 2, *whole, entire.*

ನ್ಯಕ್ರೋಧ *nyak-rōdha*. = ನ್ಯಕ್ರೋಧ. *Growing downwards:*

the Indian fig-tree or banyan tree, Ficus bengalensis Lin.

(*Ficus indica* Roxb., ವಟ, ಅಲದ ಮರ Nn. 42). 2, *the*

tree Butea frondosa (ಪರಾಶ, ಮುತ್ತಗ 42). 3, *the moon*

(ತತಿ, ಚಂದ್ರ 42). 4, *a fathom, measured by the arms ex-*

tended. 5, *a road* (ಮಾರ್ಗ, ಹಾದಿ 42). 6, *a point of the*

compass (ದಿಕ್, ದಿಕ್ಕು 42). 7, *fraud, etc.* (ಫಲ 42). 8, *a*

forest (ವನ, ಅರಣ್ಯ 42).

ನ್ಯಕ್ರೋಧಿ *nyak-rōdhi*. *The tree Salvatia cucullata* Roxb.

ನ್ಯಂಕು *ni-anku*. = ನಂಕು. *A deer, an antelope* (cf. ಚಂಕೆ).

See Nr. s. ಬಿಳುಪು.

ನ್ಯಂಚ್ಚ *ni-añc*. ನ್ಯಂಚ್ಚ. = ನ್ಯಂ, ನ್ಯಕ್ಕು. *Going downwards,*

downwards, down.

ನ್ಯಂಚಿತ *ni-añcita*. *Thrown or cast down, bent down.*

ನ್ಯಾರ್ಬುದ *ni-arbuda*. = ನಾರ್ಬುದ. *One hundred millions.*

ನ್ಯಾಸನ *ni-asana*. *Casting, putting or laying down, deposit-*

ing; delivering, giving up. (Kāvy. III, 3, B, 80).

ನ್ಯಾಸ್ತ *ni-asta*. *Thrown or cast down, put, placed.* 2, *de-*

livered, deposited, consigned.

ನ್ಯಾಡ *ni-āda*. *Food.*

ನ್ಯಾಯ *ni-āya*. = ನಾಯ 2, ನೇಯ 1. *Method, way, rule,*

manner, system, plan. 2, *right or fit manner: fitness,*

propriety, right, justice; law; a lawful act. 3, *a lawsuit;*

a dispute, a quarrel (My.). 4, *judicial sentence, judg-*

ment. 5, *a logical argument; a complete argument or*

sylogism; logic, logical philosophy; a system of philo-

sophy delivered by Gōtama or Gautama (Bp. 51, 12;

53, 8; see ವೈಶೇಷಿಕ). 6, *a general or universal rule in*

grammar, an axiom which precedes and must be kept

in view in the explanation of special rules. ನ್ಯಾಯದಿನ್ದ

ಆಯ ಹುಟ್ಟುವದು. — ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವೇ ಬಲ. — ನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲದವ

ನಾಯಗಿನ್ದ ಕಡೆ. — ನಿಯತಿದ್ವವನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಇದ್ದ (Prva.). See

Kāvy. II, 2, B, 24. — ನ್ಯಾಯಪಾತೆ. *A judicial department*

(B. 5, 263). — ನ್ಯಾಯತೀರಣೆ. *A lawsuit or case being*

settled or decided (My.; also ನ್ಯಾಯತೀರುವಣೆ). — ನ್ಯಾಯ

ತೀರಿಸು. *To settle or decide a case or quarrel* (My.; B. 4,

6; 5, 228. 262). ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸೋಣ (ಸಾಚವ್ಯ G.). — ನ್ಯಾಯ

ತೀರಿಸುವಣೆ. *Settling or deciding a case* (My.). — ನ್ಯಾಯದ

ಕಟ್ಟು. *A system of rules, a rule* (My.). — ನ್ಯಾಯದೂರ.

A man who is a long way off from justice, who does not

care for it at all (Bp. 28, 62). — ನ್ಯಾಯನಾಡು. — ಅಡು. *To*

engage in lawsuits (My.); *to altercate, to quarrel* (My.).

— ನ್ಯಾಯಾಡು. — ಅಡು. = ನ್ಯಾಯನಾಡು. (B. 5, 282).

ನ್ಯಾಯಕಾರ *nyāya-kāra*. *A quarrelsome man* (Bp. 59, 87).

ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ *nyāya-nirṇaya*. *A decision in a lawsuit,*

a sentence or verdict (My.).

ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ *nyāya-nirṇāyaka*. *A judge* (ಪ್ರಾಪ್ತಿನಾಕ, ಅಕ್ಷದರ್ಶಕ Si. 258).

ನ್ಯಾಯಪದ್ಧತಿ *nyāya-paddhati*. *A guide-book on proper*

conduct (My.).

ನ್ಯಾಯಪ್ರಮಾಣ *nyāya-pramāṇa*. *A standard of rules or*

law (My.).

ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗ *nyāya-mārga*. *The way of propriety or jus-*

tice (My.; ಸಂಸ್ಥೆ G.). ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಿನ್ದ ನಡೆಯೋಣ (ಮರ್ಯಾ

ದಿ, ಸ್ಥಿತಿ G.).

ನ್ಯಾಯವನ್ತ *nyāya-vanta*. *A properly behaving man* (My.).

ನ್ಯಾಯವರ್ತಿ *nyāya-vartī*. *Well-behaved.* 2, N. (J. 10, 44).

ನ್ಯಾಯವಿಚಾರಕ *nyāya-vicāraṇa*. *A judge* (My.).

ನ್ಯಾಯವಿಚಾರಣೆ *nyāya-vicāraṇa*. *Investigation of a lawsuit*

(My.).

ನ್ಯಾಯವಿದ *nyāya-vida*. *A man who knows the law: a judge*

(My.).

ನ್ಯಾಯವಿಧ *nyāya-vidha*. *An arranger about lawsuits: a*

judge (ಅರ್ಥದ್ವಾರ, etc. Mr. 268).

ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ *nyāya-vidhāyaka*. *Legislative* (My.). —

ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕಸಭೆ. *Legislative council* (My.).

ನ್ಯಾಯಸಭೆ *nyāya-sabhē*. *A court of justice* (My.; B. 4, 169).

ನ್ಯಾಯಸ್ಥ *nyāya-stha*. = ನ್ಯಾಯವನ್ತ. (My.). See Prv. s. ಪಾ

ಯಸ್ಥ.

ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನ *nyāya-ssthāna*. *A court, a cutocherry* (My.).

ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿ *nyāya-adhipati*. *A judge; a magistrate* (My.).

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ *nyāya-adhīśa*. = ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿ. (My.; B. 4, 7,

169).

ನ್ಯಾಯಾಸನ *nyāya-āsana*. *The judgment-seat, the bench*

(My.; B. 5, 280).

ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ *nyāya-āsthāna*. = ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನ (My.).

ನ್ಯಾಯ್ಯ *ni-āyā*. *Regular, adapted, fit, proper.*

ನ್ಯಾಸ *ni-āsa*. *Putting down, placing; depositing; laying*

aside; putting on, as colour; impressing, stamping; strik-

ing in, as the olaw; consigning. 2, *a deposit, a pledge.*

See e. g. ಎ, ಸಂ. 3, *certain religious ceremonies con-*

sisting in putting the fingers into various forms (Mhr.).

ನ್ಯಾಸಕರಣ *nyāsa-karaṇa*. *Putting down, placing.* See

ಸ್ಥಾಪಿಸು.

ನ್ಯಾಸಾರ್ಪಣ *nyāsa-arpaṇa*. *Delivery of a deposit.*

ನ್ಯುಂಖ *nyunkha*. *Sixfold repetition of the syllable Ōm.*

2, *proper; pleasing.*

ನ್ಯುಬ್ಜ *ni-ubja*. *Bent downwards; lying on the face; crooked;*

hump-backed, gibbous from disease.

ನ್ಯೂನ *ni-ūna*. = ನೂನ. *Lessened, diminished, deficient, de-*

fective, wanting, deprived of. 2, *inferior, low; vile,*

blamable.

ನ್ಯೂನತೆ *nyūnatē*. *Deficiency, incompleteness, want.* (My.;

B. 5, 1).

ಪ

P

ಪ p. The forty-first letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It often changes places with initial ಹ, e. g. ಪಲಗೆ, ಹಲಗೆ; ಪನ್ನರ್, ಹನ್ನರ್; ಪಾಸು, ಹಾಸು; ಪನ್ನಿ, ಹನ್ನಿ; ಪುಲಿ, ಹುಲಿ; ಪಲಸು, ಹಲಸು (Śmd. 191), etc., etc.; and is replaced by ಹ in ಅನ್ನಹ, ಇನ್ನಹ, etc. (191); it becomes ಹ, e. g. in ಕಣ್ಣಿನಿ ತಣ್ಣಿದಾರ್ (78); and ವ, e. g. in ಮನಮ್ನು ಗು, ಬಗೆವುಗು (9), ಎಳೆನೀರ್ವೊನರ್, ಎಳವೆಹಿ (81), ತಮರೂರ್ಗಿ ವೋಗು (82), ಅಡುವೆಟ್ಟಲಂ, ಮಿಂಚುಮ್ನುಡು (204), ಮಾನಮ್ನುಡು (205), ಮಂಗಳವಹಿ (207), ಎವೇದ್, ಎವೋಗು (211), ಬೆಕ್ಕರ್ (218), ನಿಮವಯಣಂ (215), ಕುಸುವರ್ವ, ಬಿಡುಪೊಯರ್ (218), ನಾಣಿಲಿವೆ (221), ಅಡುವತ್ತು, ನಾಲ್ವತ್ತು (224), ಮುತ್ತಲ್ವೆಡ್ (277), ಉಡವೇಡ್, ಉಡಲ್ವೇಡ್, ತರವೇಡ್, ತರಲ್ವೇಡ್ (278; ಕಿಡ್ವೆಡ್ would be wrong, it is to be ಕಿಡ್ವೆಡ್ 81). Cf. ತವ್ವಂ = ತವ್ವಂ, ತವ್ವಂ = ತವ್ವಂ (286); and see ಇಹ, ತಹ, ಬಹ, ಬೇಹ, etc.; ದಪ 2, ದಹ; ವ.

ಪ pa. 1. The letter ಪ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಪ pa. 2. (ಪುಲ 17). = ಪ, ಖ 2, ವ 2, (ಉಪ 2). A syllable used in the formation of the future tense and of the present or future relative participle (Śmd. 274), e. g. ಕಾರ್ಪ, ಬರ್ಪ, ಇರ್ಪ (of ಕಾರ್, etc.);—ಅರ್ಪ, ತೋರ್ಪ, ಮಾರ್ಪ (of ಅರ್, etc.);—ಅಗದ್ವಿ, ಕೀದ್ವಿ (of ಅಗದ್ವಿ, etc.);—ಬೆಗದ್ವಿ, ಬಿಸುದ್ವಿ (of ಬೆಗದ್ವಿ, etc.); ನೋದ್ವಿ, ಬೇದ್ವಿ, ಮಾದ್ವಿ (of ನೋದ್ವಿ, etc.);—ಅನ್ನ, ನೋನ್ನ, ಸೀನ್ನ (of ಅನ್, etc.);—ಪೋಪ, ಪಾವ, ತಾವ (of ಪೋಗು, etc.);—ಮಿಮಪ, ತೋಪ, ಬೆಪ (of ಮಿಮಗು, etc.);—ಓಪ (of ಓ);—ಬೆಸಪ (of ಬೆಸಗು); ಕಾವ (of ಕಾಗು);—ತರಿಪ, ಬರಿಪ, ಇರಿಪ (of ತರಿಸು, etc.);—ಉದಯಪ (of ಉದಯಿಸು, Śmd. 275). See further ಉದ್ವಾಧಿಪ (1), ಅವಧಿಪದ್ವಿ (3), ಅಂಗೀಕರಿಪದ್ವಿ (5), ಆಕಾಂಕ್ಷಿಪ (8), ಪರಿಹರಿಪರ್ (141), ಪೋಪವಿ (195), ಅಚರಿಪರ್ (206), ಅಗ್ಗರಿಪದ್ವಿ (209), ಸನ್ನಿಪದ್ವಿ (212), ಉದಯಿಪದ್ವಿ (217), ನಿರವಿಪ (297), ತೋಕದಿಪ (Lilv. 3, 8), ಸೇವಿಪ (Rév. 5, 26), ಮಿಮಪ (J. 25, 5). ಪರಿಯಪ ನೆಟ್ಟನೆ ಅಟ್ಟುವ ಇದೀರೇ ದಾಪ ಪಾಪ ಕದ್ವಿ ದಾಣ್ವಿಪ ಇರ್ಬಾರಿಯೋ ಸುತ್ತಿಪ ಆಯಿತಿಳಿಯಂ ಮಿಗೆ ನರ್ತಿಪ ದಿವ್ಯವಾಯಿಲುಪ್ಪರಿಪ ಬೆಡಂಗಿನಿ ನಡಯಿಪ ಅಂಗಮ ಲುಂಗದೆ ಪಂಡಧಾರಿಯೋ ಪರಿಣತಿದೋರ್ವ ವಾಹಳತನಂ (Rév. 18, 82).

ಪ pa. 3. A letter used in reiteration, e. g. ಅಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿ, ಎತ್ತು ಪತ್ತು, ಕಲ್ಲು ಪಲ್ಲು, ಕಾಯಿ ಪಾಯಿ, ಒಡ್ಡು ಪಡ್ಡು, ತಣ್ಣನೆ ಪಣ್ಣನೆ, ಲೆಕ್ಕ ಪಕ್ಕ, ಸಕ್ಕರೆ ಪಕ್ಕರೆ, ಸುಕ್ಕು ಪಕ್ಕು (My.).

ಪ pa. 1. Guarding, protecting, ruling. See e. g. ಅಧಿಪ, ನೈಪ. 2, the number 1 (Mr. 849).

ಪ pa. 2. Drinking. See e. g. ಅಂಫ್ರ, ಸಿ, ಪಾಪ.

ಪ pa. 3. An abbreviation of ಪಂಚಮ, the fifth note of the gamut (Mr. 76).

ಪಂ pam. = ಪನ 2, etc. Greenness, etc. (ಪಜ್ಜನೆ, ಪಜ್ಜು, ಪಸು Śmd. 215).

ಪಂನೆ pamś. = ಹಂಸಿ (ಹಂಸ Mr. 505).

ಪಕ paka. Imitation of the sound of laughter:

ha, ha! — ಪಕ ಪಕ ನಗು. To laugh very loudly, to giggle (C.; Tē.). ಪಕ ಪಕ ನಗುವವರನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತ (Prv.). — ಪಕ ಪಕನೆ ನಗು. = ಪಕ ಪಕ. (My.).

ಪಕ paka. = ಪ 1. See ಹಸ್ತಿ.

ಪಕಳ pakaḷi. A corolla or row of petals (B. 3, 36; Mhr. ಪಕಡಿ).

ಪಕಾನ pakaṇa. (=ಪಕ್ಕಾನ್). (ಉಪ್ಪು, etc. Si. 313).

ಪಕಾರ pa-kāra. 1. The letter ಪ (Śmd. 11. 190).

ಪಕಾರ pakaṛa. 2. Tbh. of ಪ್ರಕಾರ. (My.).

ಪಕಾಲಿ pakāli. ಪಕಾಳಿ. A double water-skin carried on a bullock (My.; B. 5, 286; Br., T.; Mhr., H. ಪಪಾಲ; cf. ಕ ಪಾಲಿ 2). — ಪಕಾಲಿನೀರು. Pakāli-water. ಪಕಾಲಿನೀರು ಕುಡಿಯುವವಗೆ ಪಕ್ಕಪ್ರಾಯಕ್ಕಿತ್ತ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಪಕಾಸ pakāsa. Tbh. of ಪ್ರಕಾಶ. (S. Mhr.).

ಪಕೀರ pakīra. = ಪಕೀರ. (My.).

ಪಕ್ಕ paka. (=ಪಕ್ಕ 2), ಪಕ್ಕು 1, ಪಕ್ಕೆ, ಪಂಕ 1. Tbh. of ಪಕ್ಕ (Śmd. 846). A wing (ಗರುತ್, ಭದ, ಪತ್ರ, etc. Nr.; ಎಲೆಕ್ Kk. 69, Śm. 78; Ṇpr. 8, after 101; Grj. 3, after 103; C.; B. 2, 9). ಪಕ್ಕವಿದ್ದರೆ ಹಕ್ಕಿ, ಹಿಡೀಲಿ ಕೊಟ್ಟು ರೋಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕವೇನು? — ಪಕ್ಕವಿಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಕೊಕ್ಕು ಇದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? (Prva.). 2, the shoulder (ಹಿಟ್ಟಿ Kk. 69). 3, the flank or side; a side, party, faction (ಬದಿ Kk. 32; ಕೆಲ Śm. 59; ಬದಿ 70. 78. 98; C.). 4, proximity, neighbourhood (ಸಮೀಪ Kk. 33; ಪೂರೆ, ಪೂರ್ಮಗಿ, ಸನಹ, ಸಮೀಪ Śm. 59; ಪೂರೆ 78; ಸನಹ 103). 5, favour, support (ಪೋಪಣೆ Śm. 103). 6, the half of a lunar month (ಕಾಲಭೇದ Śm. 78). — ಪಕ್ಕಜಲ್ಲಿ. Side-hangings (Śév. 3, 16). — ಪಕ್ಕವೆಟ್ಟು. -ಬಿಟ್ಟು. The western mountain (Abh. P. 11, 177). — ಪಕ್ಕಕೂಲಿ. Severe pain in the right or left side of the body; pleurisy (C.).

ಪಕ್ಕಡಿ pakkadi. The flank or side. ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಎಸಗದೆ ಪಕ್ಕದಿಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣು ಅಗುತ್ತದೆ, ಆ ರೋಗವು ಗುಲ್ಮ (Ṇb. 42).

ಪಕ್ಕಣಿ pakkana. The hut or abode of a savage (ತುಲರ ತಾಣಿ Śm. 82).

ಪಕ್ಕನೆ pakkane. ಪಕ್ಕನೆ. Suddenly; without a why or wherefore (C.; Tē. ಪಕ್ಕನೆ). ಅಳಿಯ ದಾಯಿಳಿಗೆ ಮಾತು ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ, ಪಕ್ಕನೆ ಎಲ್ಲಾಡರೂ ಎರಡನೆಯವರ ಮುನ್ನ ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು ಒಡೆದಾಳು (B. 4, 188). ಕೋಟಿಯೊಳಗಿನ ಹದಿಯು ಪಕ್ಕನೆ ಹೊದಿ ಬಿದ್ದು (4, 217). — ಪಕ್ಕನೆ ನಗು. To burst out a laughing (My.; Tē.; T. ಪಕ್ಕು ಪಕ್ಕನ್ನು ನಗು).

ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ pakkarakke. = ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕೆ. Tbh. of ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ. ದಂಡಿ ಗುಡಿಗಳು ಕುಡುರೆ ಅನಿಗರ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ (Śm. 41, o. r. ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕೆ). ಗುಡಿಮೆನ್ನು ಅನಿ ಕುಡುರೆಗಳ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ (Śmd. I, 32, o. ra. ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ).

ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ pakkarakke. = ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ, q. v. (ಗುಡಿ, ದಂಡಿ, ತಂಗುಡ Kk. 58). ಗುಡಿಮೆನ್ನು ದಂಡಿಮೆನ್ನಿಡದಮ್ ಅನಿ ಕುಡುರೆಗಳ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ (42, o. r. ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕೆ). ಮಿಸುನಿಯ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ (Rév. 13, 62).

ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕೆ pakkarikke. = ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ, q. v. (ಅನಿ ಕುಡುರೆಗಳ ಹೂಲಿ 6).

ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕೆ pakkarikke. = ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ, q. v.

ಪಕ್ಕರೆ pakkare. 1. (= ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ, etc. ? Grj. 7, 46; Tē.: armour,

mail, housings). ಪದಿನಾಲ್ಕು ಸಿರ ಲೋಹವಕ್ಕರೆಯ ಜಾತ್ಯತ್ತಂಗವ್ (Smd. 22. 83). ಲೋಹವಕ್ಕರೆಯ... ಕಾನ್ರಿ (Abh. P. 13, 60). ಪಕ್ಕರೆ pakkare. 2. = ಪಕ್ಕಲಿ, q. v.

ಪಕ್ಕರೆ pakkare. 2. = ಪಕ್ಕರೆ 2. A kind of vessel (ಬಗರಗೆ Öt. I, 86, o. r. ಪಕ್ಕರೆ, ಬಗರಗೆ; ಬಗರಗೆ, ಬಕ್ಕರೆ Kk. 56, o. r. ಬಗರಗೆ; ಬಗರಗೆ, ಬಕ್ಕರೆ Smd. 62; ಪಾತ್ರ Bhn. 24; ಕೊಪ್ಪಂಗ 65). ಸೊಡೆಗರ ದಾವಿಗರ, ಪಕ್ಕರೆಯ ಪನ್ನಿರುಗರ (ಬಣ್ಣಿಗಳು) ಹಿಡಿದವ (Bh. 1, 12, 17). (ಭೀಮಂ) ಕುಡಿಮ ಪಕ್ಕಲಿನೀರಂ (1, 10, 80). 2, a temporary well in a stream, etc. (ವಜ್ರರ, ಒದಿಸ್ತೆ ಸ್ತ.). ಪಕ್ಕಾ pakkā. Tbh. of ಪಕ್ಕ (Mhr.). — ಪಕ್ಕಾಖರಡೆ. The regular account compiled from the diary (Mhr.; R.). — ಪಕ್ಕಾದವ. — ಅದವ. A shrewd, cunning man (My.). — ಪಕ್ಕಾಪಾಣಿ. A large measuring-pāvu (ಪಾಣಿ My.). — ಪಕ್ಕಾಮಾತು. An accomplished, ready word (My.). — ಪಕ್ಕಾರಂಗು. Lasting colour (My.). — ಪಕ್ಕಾಸಾಯಿ. An accomplished, adept sipāhi (My.). — ಪಕ್ಕಾಸೇರು. A large measuring-sēru (My.).

ಪಕ್ಕಿ pakkī. 1. = ಪಕ್ಕಿ, ಪಕ್ಕಿ. Tbh. of ಪಕ್ಕ. (ಎಕ್ಕರ Smd. 350). ಪಕ್ಕಿ ಮಗಂಗವ್ (89). See Smd. I, 60. 61; Smd. 30; ಅಮುಕ್ಕಪ್ಪ, ಎಣೆಪಕ್ಕಿ, ಕನ್ನಡ, ಕೆಂಗಣ್ಣಿಲರ್, ಜಕ್ಕ-, ಜೊನ್ನ-, ತಣ್ಣಿದಿರ್, ಪಡಿಯಡಿ, ಪಣ್ಣಿತ್ತ-, ಪೊಕ್ಕುಡಿ, ಪೊಣರ್, ಬಿಸುರ್, ಹಂಜರ್. — ಪಕ್ಕಿಗರಸ. — ಅರಸ. (ಗರುಡ Smd. 6). — ಪಕ್ಕಿಗಣ್ಣಿ. — ಅಣ್ಣಿ. (ಗರುಡ Kk. 8).

ಪಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿ. 2. A manner, a way, a means (My.; Tē. ಪಕ್ಕಿ, ಪಕ್ಕಿಕೆ; Mhr. ಪಕ್ಕ).

ಪಕ್ಕು paku. 1. = ಪಕ್ಕ, etc., ಪಕ್ಕು. Tbh. of ಪಕ್ಕ. (M.; T. ಪಕ್ಕರ್, relations). — ಪಕ್ಕುಗುಡು. — ಕುಡು. To give support, to nourish, etc. (Abh. P. 8, after 54).

ಪಕ್ಕು paku. 2. Tbh. of ಪಕ್ಕ. (Öpr. 1, 5; 5, after 35; Abh. P. 16, after 39; Grj. 9, 56; J. 16, 13; Rāv. 1, 45; 6, after 11).

ಪಕ್ಕುವೆ ಪಕ್ಕು-ವಾನಿ. A person of one's own side, a kinsman (ಪಕ್ಕುವನಿ, ಬನ್ನಿ ಸ್ತ.).

ಪಕ್ಕು pakkū. = ಪಕ್ಕು 1.

ಪಕ್ಕುವೆ ಪಕ್ಕು-ವಾನಿ. = ಪಕ್ಕುವನಿ, q. v.

ಪಕ್ಕಿ pakkē. 1. = ಪಕ್ಕಿ 1 q. v., ಹಕ್ಕಿ. Lying down, reposing; bending downwards (see ನಮವಕ್ಕಿ); a place (J. 20, 52). 2, a place for reposing: a dormitory (ಸಜ್ಜಿಮನೆ Smd. 79; Öpr. 1, 123; Tē.); the lair of a wild beast (see ಮಗವಕ್ಕಿ); a nest (Grj. 4, 66). 3, a cow-pen, or a herd of kine (ಮದು ಮುನ್ನ Smd. 79). — ಪಕ್ಕಿವನಿ. — ಮನಿ. A dormitory (ಸಜ್ಜಿಮನೆ, ಪಯ್ಯಾಗೃಹ ಸ್ತ.).

ಪಕ್ಕಿ pakkē. 2. (fr. ಪಕ್ಕು 1). (= ಪಕ್ಕು 2). Meeting with: closeness, contact, vicinity (ಪೂರ್ವ Smd. 79; Tē. ಪಕ್ಕಿ). ನಿನ್ನಿನಿಯನ ಪಕ್ಕಿಯೊಳ್ ಇರು! ಎನ್ನು, ಸವಿ ತೊಲಗುವುದುಂ (Smd. 73, o. r. ಪಕ್ಕಿ). See ಮದವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿಮದ. A young one that is near (J. 28, 44).

ಪಕ್ಕಿ pakkē. 3. The tamarisk tree, Tamarix indica (Tē.; ಸಿಹುಲ, ಝಾವಕ Si. 131).

ಪಕ್ಕಿ pakkē. = ಪಕ್ಕ, etc. The side (My.; Tē.); the page of a book (My.; Tē.).

ಪಕ್ಕಿ pakkē-ga. = ಪಕ್ಕಿಗ. A man who rests or reposes on. See ಎರಲೆವಕ್ಕಿಗ, ಎಲರುಣಿ, ನಾಗರ, ಮಗ, ಮುನ್ನಿರ್.

ಪಕ್ಕಿ pakva. = ಪಕ್ಕ, ಪಕ್ಕು 2. Cooked, roasted, boiled, baked; warmed. 2, digested. 3, mature, ripe. 4, accomplished, come to perfection, perfect, fully developed, ready, fair, adept; shrewd, experienced; strong, durable. 5, ripe for destruction: on the eve of decay. 6, grey, as the hair. See ತೇರೆ 2; Hlā. s. ಮಪ್ಪ.

ಪಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿ pakva-krit. Cooking, etc. 2, the tree Azadiracta indica (ನಿಮ್ಮ). (R.).

ಪಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿ pakva-dhanya-rasa. The liquid of boiled grain. See ಕಟ್ಟು.

ಪಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿ pakvaśa. (= ಪಕ್ಕುಲ). N. of a barbarous tribe.

ಪಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿ pakva-anna. Boiled rice, cooked or dressed food, a dish; a cake (ಪೂಪ, ಅಪೂಪ, ಪೂಪಲಿಕೆ Hlā.; My.; B. 3, 46; Bp. 36, 46). ಅಯತದ ಪಕ್ಕುನ್ನ (ಅಪೂಪ, ಪೂಪ Mr. 215). See ಪಂಡ.

ಪಕ್ಕಿ paksha. = ಪಕ್ಕ, etc. A wing. 2, a feather; the feathers of an arrow (ಗಡ್ಡೆ Nn. 112; Mr. 497). 3, the side of anything; a side; the flank or side of a man, etc. (ಬರಿ, ಮಗ್ಗುಲು 112; ಬರಿ 497). 4, a side, a part; a party, a faction (ಪಕ್ಕಿ ಕರ, ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ 112). 5, a partisan, a follower. 6, favour; partiality (ಪರಿಗ್ರಹ 497). 7, case: one of two cases, one side of argument, an alternative; a case in general, a supposition. 8, proximity, neighbourhood (ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರೆ 112; ಸಮೀಪ 497). 9, a wall (ಛಿತ್ತಿ, ಗೋಡೆ 112; ಗೋಡೆ 497). 10, the half of a lunar month, comprising fifteen days (ಮಾಸಾರ್ಧ, ಹದಿನೆಯು ದಿನ 112; ಮಾಸಾರ್ಧ 497). 11, the number 15 (ಛಿ.; ಪದಿನೆಯು Mr. 348). 12, a multitude, a host. 13, quantity in composition with words signifying hair (ಅಕ್ಕಮುಡಿ Mr. 320). ಪಕ್ಕ ಪಾಣಿ ವರಲ್ಲಿ, ಉಟಿ ಕಾರ ವರಲ್ಲಿ. — ಪಕ್ಕ ಎಲ್ಲದವಗೆ ಲಕ್ಷವೇನು? — ಪಕ್ಕ ಎಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? — ನಕ್ಕತ್ರ ತಿಳಿದವ ಪಕ್ಕಾ ತಿಳಿಯಲಾದನೇ? (Prva.). See Smd. 62. 143. 278. — ಪಕ್ಕ ಉದ. To leave a side or party (Bp. 27, 83). — ಪಕ್ಕ ಮಾಡು. To be partial. ಪಕ್ಕ ಮಾಡುವವ ರಕ್ಕ ಕನಾದಾನೇ? (Prv.). — ಪಕ್ಕ ಹಿಡಿ. To side with, to espouse a side (B. 5, 234).

ಪಕ್ಕಿ pakshaka. A side door, a private or back door. 2, a sidesman; a partisan.

ಪಕ್ಕಿ paksha-ghāta. A stroke with the wings; moving of the wings (J. 14, 19).

ಪಕ್ಕಿ paksha-ja. The moon. (R.).

ಪಕ್ಕಿ pakshati. The root or insertion of a wing, the pit of a bird's wing (ಎದಕೆಯ ಮೊದಲ Hlā.; ಮೊದಲ ಗಡ್ಡೆ Mr. 168). 2, the first day of the half month.

ಪಕ್ಕಿ paksha-dvāra. A side door, an inner or back door, a private entrance.

ಪಕ್ಕಿ paksha-pāta. Espousing a side: partisanship, partiality. (My.). ನಿಕ್ಕಯಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಪಾತವೇ? (Prv.). 2, falling off of the feathers: the moulting of birds. 3, the flapping of wings (Öpr. 2, after 7). — ಪಕ್ಕ ಪಾತ ಮಾಡು. To show partiality (My.; B. 5, 8).

ಪಕ್ಕಿ paksha-pāti. A person who sides with, or adheres to, the party of any one, a partisan, an adherent, a friend (Bp. 40, 66; 57, 28; My.; B. 4, 107. 126).

ಪಕ್ಕಿ paksha-prāyāścitta. An expiatory act performed at the ākūlapaksha of a month, an offering of cooked rice, etc. being made (My.). See Prv. s. ಪಾಕ.

ಪಕ್ಷ ಭಾಗ paksha-bhāga. The side or flank, especially the flank of an elephant.

ಪಕ್ಷ ಭೇದ paksha-bhēda. A distinction between two parties. — ಪಕ್ಷ ಭೇದ ಮಾಡು. To be partial, to show partiality.

ಪಕ್ಷ ಭೇದಾ ಮಾಡಿದವಗೆ ತಿಕ್ಕಿ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಪಕ್ಷ ಮೂಲ paksha-mūla. The root or articulation of a wing.

ಪಕ್ಷ ರಕ್ಷೆ paksha-rakṣhē. = ಪಕ್ಷ ರಕೆ, etc. Flank-protection: the armor or gear of horses or elephants.

ಪಕ್ಷ ಸ್ವೀಕಾರ paksha-svikāra. Taking or espousing the side of any one. See ಬಲವರಂಗೋ.

ಪಕ್ಷಾಂತ ಪಕ್ಷಾ-anta. The last day of the half month.

ಪಕ್ಷಾಂತರ paksha-antara. Another case or supposition (Śmd. 297); another way or manner (ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿ Nr.).

ಪಕ್ಷಾಪರಪಕ್ಷ paksha-apara-paksha. Siding with another party (My.).

ಪಕ್ಷಾರ್ಥ paksha-artha. The meaning of a case or supposition: a case or supposition (Śmd. 297).

ಪಕ್ಷಿ pakshi. = ಪಕ್ಷಿ 1, etc. Furnished with wings: a bird. 2, siding with. ಪಕ್ಷಿಗೆ ಆಶಾವೇ ಬಲ, ಮತ್ಸ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರೇ ಬಲ. — ಪಕ್ಷಿಗೆ ಗೂಡು, ಮತ್ಸ್ಯಕ್ಕೆ ತಾಯಿ (Prvs.). See Prv. s. ಬಲೆ.

ಪಕ್ಷಿ ಕ ಪಕ್ಷika. = ಪಕ್ಷಿ. See ಕ್ಷುದ್ರ.

ಪಕ್ಷಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠ pakshi-jyēṣṭha. A vulture (ಗೃಧ್ರ, ಹದ್ದು Mr. 175).

ಪಕ್ಷಿ ನಿ ಪakshini. A night with the two days enclosing it.

ಪಕ್ಷಿ ಭೇದ pakshi-bhēda. A kind of bird. See ಕುಕರ, ಕುಕ್ಕು, ಕೊಡ.

ಪಕ್ಷಿ ರಾಜ pakshi-rāja. Garuḍa.

ಪಕ್ಷಿ ವಾಹನ pakshi-vāhana. Viṣṇu (Bp. 54, 37; J. 26, 8).

ಪಕ್ಷೀಕರ pakshi-kara. Taking the side of or siding with (any body, ಪಕ್ಷ, ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು Nn. 112).

ಪಕ್ಷೀಕರಣ pakshi-karaṇa. = ಪಕ್ಷೀಕರ. (My.).

ಪಕ್ಷೀಕರಿಸು pakshi-karistu. To espouse a side, to become a partner (Bh. 8, 22, 6; My.).

ಪಕ್ಷಿ ಇಂದ್ರ pakshi-indra. = ಪಕ್ಷಿ ರಾಜ. (J. 14, 20).

ಪಕ್ಷ್ಮ pakshma. A wing. 2, an eyelash (ಕಣ್ಣಿನ ಎವೆ Nn. 86; ಅಕ್ಷರೋಮ, ಎವೆ Mr. 317). 3, the filament of a flower. 4, the point of a thread; a thin thread.

ಪಖಾಳ pakḥkhāḷa. (Śmd. 23). = ಪಕ್ಷ ೨. Tbh. of ಪ್ರಕಾಶ (346, o. r. ಪಖಾಳ).

ಪಗಡಿ pagadi. A turban (My.; Mhr., H.). See Prv. s. ಯಾತ.

ಪಗಡೆ pagadē. = ಪಾಗಡೆ. A tree, frequently cultivated, Mimosa elengi Lin. (St. & Pl.; My.; Tē. ಪಾಗಡ). ೨, a small tree, wild and cultivated, Nyctanthes arbor tristis Lin. (Tē.).

ಪಗಡೆ pagadē. A mark on a die (Mhr. ಪಗಡಾ; T. ಪಗಡ್ಡೆ, M. ಪಗಡೆ, ಪಗಡೆ, Tē. ಪಗಡೆ, an ace on a die); a die (or cowry) for playing a kind of back-gammon (ಅಕ್ಷ G.); a piece used at that play (My.; cf. Sk. ವಟೀ). ಅಟದೊಳಗೆ ಪಗಡೆ ತಿರುಗಿಸೋಣ (ಪರಿಣಾಯ G.). 2, the play itself (My.; ದ್ಯೂತ G.). — ಪಗಡೆಯ ಕಾಯಿ. A piece used in playing pagadē (My.). ಪಗಡೆ ಕಾಯಿ ನಡಿಸುವುದು (ಪರಿಣಾಯ Si. 461). — ಪಗಡೆಯ ಕೋಟಿ. The centre of a dice-cloth or board (My.). — ಪಗಡೆಯ ಪಟ್ಟ. (ಹಾಸಂಗಿ Ūb., siel). — ಪಗಡೆಯ ಬೀದಿ. = ಪಗಡೆಯ ಸಾಲು. (My.). — ಪಗಡೆಯ ಮನೆ. A square on the dice cloth or board. ಪಗಡೆ ಮನೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತು (ಹಾಸಂಗಿ, ಪಟ G.,

siel). — ಪಗಡೆಯ ಲೆತ್ತು. A die (or cowry) at pagadē (ಅಕ್ಷ Si. 461). — ಪಗಡೆಯ ಸಾಲು. The line of squares a player's pieces have to cross to arrive at the centre of a dice-cloth or board (My.). — ಪಗಡೆಯಾಟ. -ಅಟ. The pagadē-play (My.). ಲೆತ್ತು ಪಗಡೆ ಮುನ್ನಾದ ಅಟಗಳನ್ನು ಅಡುವವ (ಅಕ್ಷ ದೇವ G.). — ಪಗಡೆಯಾಡು. To play at pagadē (J. 6, 31). ಪಗಡೆಯಾಡುವ ಪಟ (ಅಷ್ಟಾಪದ G.). ಪಗಡೆಯಾಡಿ, ಪಾಣ್ಡು ವರು ಕಟ್ಟರು (Prv.).

ಪಗದಸ್ತಿ pagadasti. Immovable, as in a determination or promise; cautious, wary, as in speech; painstaking (My.; Mhr.).

ಪಗದಸ್ತಿಗಾಢಿ pagadasti-gāra. A painstaking man (My.).

ಪಗಡಿ pagadi. = ಪಾಗಡಿ q. v. Tribute, tax (My.; Tē.

ಪಂಗ, ಪಂಜ, ಪಗಡಿ, ಪಗಡಿ, ಪನ್ನ; T. ಪಗಡಿ, ಪನ್ನ; if "share, portion" be concerned, as would appear fr. T. ಪಗಡಿ, division, equal share, cf. T. ಪಗು, M. ಪಗು, ಪದು, to divide; ಪಂಗು, part, portion, share; see ಪಮ 3; ಬಗಿ 1; cf. ಬದಿ 2?). ಪಗಡಿ ಕೊಡದವನಿಗೆ ನಿಗಡಿ ಮಾಡಿ, ಎನು? — ನಿಗಡಿಯದ್ದ ವನಿಗೆ ವಗ ದಿಯದ್ದೀತು (Prvs.).

ಪಗರಣ pagaraṇa. Tbh. of ಪ್ರಕರಣ. See ನಾಡ್ತಿಗರಣ, ರಕ್ಷಸ ಗರಣ.

ಪಗಲ್ pagal. ಪಗಲು. = ಹಗಲು. Day time; a day (ದೇವಸ, ದಿವಸ Śm. 18; T., M.; Tē. ಪಗಲು, ಪವಲು, ಪಗುಲು; cf. ಪರಿ 2). ಪಗಲ or ಪಗಲಿನ (Śmd. 134). ಪಗಲನಿರ್ಧ ಅಕ್ಷ ವೆ ಲ್ಲಿಂಗಣ ಇನಕರಣತ್ತೇಣಿ ಗೆತ್ತಾಗಣ ಮುನಿವನ್ತಂ (134). ಪಗಲಿನ ರವಿಕರಣಂಗಳ ಮಗುಧ್ವೇಗಂ (134). See Ūpr. 2, 52; 3, 81; Bp. 28, 57; Rāv. 8, 112; 9, 9; J. 15, 18; 28, 4, 40; ಕಡವಗ ಲ್, ನಟ್ಟ, ನಡು, ಏವ್ವುಗಲ್, ಮುಮ್. — ಪಗಲ ಕೆಯ್ದಿಂಗೆ = ಹಗಲುದೀವಟಿಗೆ. (Rāv. 6, after 11). — ಪಗಲ ಬೊಂಬಂ. The sun (ಸೂರ್ಯ Ūt. I, 46; ನೇಸವ್, etc., ಪಪ್ಪಾತ್ತ್ Kk. 45). — ಪಗಲ ಸಿಂ. The sun (Abh. P. 7, after 69). — ಪಗಲಿರುಳ್. -ಇರುಳ್. Day and night (J. 17, 26). — ಪಗಲುಕ್ಕ. -ಉಕ್ಕ. A day-meteor (Ūpr. 6, 16; Abh. P. 13, 63; 14, 122). — ಪಗಲುಕ್ಕ. -ಉಕ್ಕ. = ಪಗಲುಕ್ಕ. (Rāv. 5, 80). — ಪಗಲಿಲೆಯ. -ಎಲೆಯ. The sun (Śm. 14). — ಪಗಲೊಡೆಯ. -ಎಡೆಯ. = ಪಗಲಿಲೆಯ. (Bp. 11, 47). — ಪಗಲೊಳಿಳ. N. (Rāv. 13, 100). — ಪಗಲಗಿಯ. The moon (ಹನ್ನ Ūt. I, 107). — ಪಗಲಗಿಯ. = ಪಗಲಗಿಯ. (ಇರುಳಿಲೆಯ Ūt. II, 6).

ಪಗಾರ pagāra. Pay, salary (Mhr., Port.; My.; ಭೋಗ, ವರ್ತನ, ಸಮ್ಪುಳ Ūb.).

ಪಗಿನ pagina. = ಪಗಿನು, etc. (Ūpr. 5, after 64; Rāv. 5, after 55).

ಪಗಿನು paginu. = ಪಗನ, ಹಗನ. Gum, resin, exudation of trees (ರಸ Nn. 83; Mr. 499; see ಪಗಲ 1). ಪಗಿನೋ (Mr. 499).

ಪಗಿಲ್ pagil. 1. (= ಜಿಗಿಲ್ 1). To be sticky, viscid, glutinous, or adhesive, to adhere, to join (ಸ್ನಿಗ್ಧ Śmd. Dh.; ಪತ್ತು Śm. 21; Ūpr. 6, 70; Abh. P. 7, 165; V. 3, 2; Rāv. 4, 74; T. ಪಡ್ಡೆ, ಪಯಿನ್, ಏಟನ್, M. ಪನ್ನ, ಪಯಿ, ಪತಿ, Tē. ಪಸೆ, viscous matter, gum, resin; M. ಪಗಲೆ, ಪಯಿ, the pulp inside the shell forming the oocoonat). ಪಗಲು (ಪತ್ತಿದುದು Kk. 22).

ಪಗಿಲ್ pagil. ೨. (= ಜಿಗಿಲ್ 2). To be afflicted, to suffer distress, etc. (ಸಂಕ್ಷೇಪ Śmd. Dh.).

ಪಗೆ pagē. (Śmd. 109). = ಹಗೆ. Hatred, enmity (Tē.).

ಪಗಿಕಾ *pagika*. = ಪಗಿ, ಪಗಿ, ಪಗಿ, ಪಗಿ, ಪಗಿ. A row or set of five, the number five. 2, a metre of four lines, each line consisting of 10 syllables (Ūh.; Mr. 862). 3, the number 10. 4, a line, a range, a row, a series (ಸಾಲು Nn. 138; ಪರಿವಿಡಿ, ತಗಡು ſm. 105). 5, a group, a flock, a troop, a multitude. 6, a row of people sitting down at a meal: a company, a body, a sodality. 7, fame, celebrity. ಪಂಕ್ತೀ ಊಟವಾದರೂ ಸಂಗ್ರಹ ಗುಣ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಪಂಕ್ತೀಲಿರುವವನಿಗೆ ಪನ್ನ ಇರ ಬಾರದು. — ಪಂಕ್ತೀಗೆ ತಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಬಿಡಿಸುವವನೂ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಾತಾಡುವವನೂ ಸಮ ಸಮ (Prvs.). See ಕೇದಿ, ಪಾದಿ. ಪಂಕ್ತಿಕೆ *paṅktikē*. = ಪನ್ನಿಗ. A row, a line. ಪಂಕ್ತೀಗ್ರವ *paṅkti-grīva*. Rāvaṇa (My.). ಪಂಕ್ತೀಭೇದ *paṅkti-bhēda*. Partiality in serving guests (Bp. 45, 14; My.). ಪಂಕ್ತೀಭೋಜನ *paṅkti-bhōjana*. A meal at which people sit in a row or in rows (My.). ಪಂಕ್ತಿಯೋಗ್ಯ *paṅkti-yōgya*. A man who deserves to sit in the row of people at meals, who is fit for intercourse (My.). ಪಂಕ್ತಿರಥ *paṅkti-ratha*. = ಪನ್ನಿರಥ. Daśaratha (My.). ಪಂಚಿ *paṅkhē*. = ಪಂಚ 2. (ಎಣಿಸು G.).

ಪಗಿಕಾಲಿ *pagī-kālī*. (ſmd. 235). An enemy.

ಪಗಿತನ *pagētana*. = ಹಗಿತನ. Hatred, enmity (Rāv. 2, 54).

ಪಂಕ *paṅka*. 1. = ಪಕ್ಕ. See ಎದವಂಕ, ತಂಕವಂಕ, ಬಲವಂಕ.

ಪಂಕ *paṅka*. 2. = ಪಂಚಿ. A large fan, a punka (My.; Mhr. ಪಂಚಾ).

ಪಂಕ *paṅka*. 3. *Mud, mire* (ಕೆಸು Nn. 45. 94; ಅದಿಲ್ ſm. 106). 2, *sin*.

ಪಂಕಜ *paṅka-ja*. A lotus. ಪಂಕಜವಾದರೆ ಮಂಚೆ ದೊಡ್ಡದೇ? (Prv.). 2, N. of a *ṽpitta* (Ūh.).

ಪಂಕಜಗರ್ಭ *paṅkaja-garbha*. Brahmā (My.).

ಪಂಕಜಜ *paṅkaja-ja*. = ಪಂಕಜಗರ್ಭ. (My.).

ಪಂಕಜನಾಭ *paṅkaja-nābha*. Viṣṇu. (My.).

ಪಂಕಜಭವ *paṅkaja-bhava*. = ಪಂಕಜತ. (Bp. 2, 25).

ಪಂಕಜವೈರಿ *paṅkaja-vairi*. The moon (My.).

ಪಂಕಜಾಕರ *paṅkaja-ākara*. A lotus pond (Rāv. 13, 43).

ಪಂಕಜಾಕ್ಷ *paṅkaja-akṣa*. Viṣṇu (My.).

ಪಂಕಜಾಗಂಧಿ (*paṅkaja-āgandhi*). A woman who is fragrant like a lotus (see Sp. s. ಮಂಚು).

ಪಂಕಜಾತ *paṅka-jāta*. = ಪಂಕಜ. (Rāv. 13, 90).

ಪಂಕಜಾನನ *paṅkaja-ānana*. The eyes of which are lotuses (J. 25, 4).

ಪಂಕಜಾನನಿ *paṅkaja-ānanē*. A woman with lotus-like eyes (Bp. 51, 7).

ಪಂಕಜಾಪ್ತ *paṅkaja-āpta*. The sun (My.).

ಪಂಕಜಾರಿ *paṅkaja-ari*. = ಪಂಕಜವೈರಿ. (My.).

ಪಂಕಜಾಸನ *paṅkaja-āsana*. Brahmā (ಅಜ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 47; J. 5, 27).

ಪಂಕಜಾಸ್ತ್ರ *paṅkaja-āstra*. Kāma (My.).

ಪಂಕಜಿನಿ *paṅkajini*. A lotus; a lotus pond. (R.).

ಪಂಕಜೋದರ *paṅkaja-udara*. Viṣṇu (My.).

ಪಂಕರುಹ *paṅka-ruha*. = ಪಂಕೇರುಹ. (Ūh. v. 298).

ಪಂಕರುಹಗರ್ಭ *paṅkaruha-garbha*. = ಪಂಕಜಗರ್ಭ. (Bp. 46, 13).

ಪಂಕಿ *paṅki*. A perennial plant, *Tephrosia purpurea* Pers. (St. & Pl.).

ಪಂಕಿಲ *paṅkila*. *Muddy*; mud (ಹರಡ, ಕೆಸು Nn. 146).

ಪಂಕೇಜ *paṅkē-ja*. = ಪಂಕೇಜಾತ. (My.).

ಪಂಕೇಜಾತ *paṅkē-jāta*. = ಪಂಕಜಾತ. (Kk. 2; J. 5, 9).

ಪಂಕೇರುಹ *paṅkē-ruha*. A lotus.

ಪಂಕ್ತಿ *paṅkti*. = ಪನ್ನಿ, ಪನ್ನಿ, ಪನ್ನಿ, ಪಯ್ಯಿ, ಬನ್ನಿ, ಹನ್ನಿ. A row or set of five, the number five. 2, a metre of four lines, each line consisting of 10 syllables (Ūh.; Mr. 862). 3, the number 10. 4, a line, a range, a row, a series (ಸಾಲು Nn. 138; ಪರಿವಿಡಿ, ತಗಡು ſm. 105). 5, a group, a flock, a troop, a multitude. 6, a row of people sitting down at a meal: a company, a body, a sodality. 7, fame, celebrity. ಪಂಕ್ತೀ ಊಟವಾದರೂ ಸಂಗ್ರಹ ಗುಣ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಪಂಕ್ತೀಲಿರುವವನಿಗೆ ಪನ್ನ ಇರ ಬಾರದು. — ಪಂಕ್ತೀಗೆ ತಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಬಿಡಿಸುವವನೂ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಾತಾಡುವವನೂ ಸಮ ಸಮ (Prvs.). See ಕೇದಿ, ಪಾದಿ.

ಪಂಕ್ತಿಕೆ *paṅktikē*. = ಪನ್ನಿಗ. A row, a line.

ಪಂಕ್ತೀಗ್ರವ *paṅkti-grīva*. Rāvaṇa (My.).

ಪಂಕ್ತೀಭೇದ *paṅkti-bhēda*. Partiality in serving guests (Bp. 45, 14; My.).

ಪಂಕ್ತೀಭೋಜನ *paṅkti-bhōjana*. A meal at which people sit in a row or in rows (My.).

ಪಂಕ್ತಿಯೋಗ್ಯ *paṅkti-yōgya*. A man who deserves to sit in the row of people at meals, who is fit for intercourse (My.).

ಪಂಕ್ತಿರಥ *paṅkti-ratha*. = ಪನ್ನಿರಥ. Daśaratha (My.).

ಪಂಚಿ *paṅkhē*. = ಪಂಚ 2. (ಎಣಿಸು G.).

ಪಂಗ *paṅga*. The state of being astride or forked: a fork, the forked branch of a tree (Tē. ಪಂಗಿ). — ಪಂಗನಾಮ. A large sprawling forehead-mark (Tē.; My.). — ಪಂಗನಾಮ ಬೀಡು. To be tricked (My.). ಅವನಿಗೆ ಪಂಗನಾಮ ಬಿತ್ತು (My.). — ಪಂಗನಾಮ ಹಾಕು. To trick, to deceive (My.).

ಪಂಗಡ *paṅgaḍa*. Astride, apart, distinct (Tē. ಪಂಗಡಿ). 2, a separate mass or heap; a party or faction of people (My.). ಪಂಗಡವಾದವ ಸಂಗಡ ಬಂದಾನೇ? (Prv.). Cf. ಪಂಗಡ?

ಪಂಗಿ *paṅgi*. = ಪಪ್ಪಾಯಿ, etc. (St. & Pl.).

ಪಂಗು *paṅgu*. = (ಅಗು 2, ಅಗುವು), ಅಂಗು, ಹಂಗು. The state of being bound by some favor rendered, that of being obliged, that of being indebted for an act of favor or kindness, obligation (Rāv. 8, 122; 12, 51).

ಪಂಗು *paṅgu*. *Lame, crippled*. 2, the planet Saturn. ಪಂಗುನಾತ್ರಯ ಮಾಡಿ, ಅಂಗ ಕಳೆದೊಡ್ಡ. — ಪಂಗುನಾದರೂ ಲಿಂಗವಾಚಿ ಇದ್ದರೆ ಭಂಗವಾಗ. — ಪಂಗುವಿಗೆ ಪರಮಹಿಂಸೆ ಅಲ್ಲವೇ? (Prvs.).

ಪಚ *paḥa*. = ಪಚೆ 2, ಪಿಚೆ. The sound proceeding from treading or walking in mud (C.; Mhr. rep. ಪಚನ, ಪಚವಡ). — ಪಚ ಪಚ ತುದಿ. To tread with the sound of paḥa paḥa (C.). — ಪಚ ಪಚಾ ತುದಿ. ಪಚ ಪಚ ತುದಿ. (C.).

ಪಚ *paḥa*. = ಪಚನ. See ಮಿಡವುಡ, ಪಚವುಡ.

ಪಚಕನೆ *paḥakane*. (fr. ಪಚ). With the sound of paḥa in treading (My.).

ಪಚಗರಿಸು *paḥagārisu*. = ಪಚಾರಿಸು. (My.).

ಪಚಡಿ *paḥadi*. = ಪಚ್ಚಡಿ. (My.).

ಪಚಣ *paḥaṇḍa*. Tbh. of ಪ್ರಚಣ್ಣ. (My.).

ಪಚನ *paḥana*. Cooking, boiling; roasting; dressing; ripening; maturing; digesting, digested (My.). 2, fire. 3, a cooking utensil; a frying-pan. See ಅಡು, ಕುಡಿ.

ಪಚನೆ pačanē. = ಪಚನ. (My.).

ಪಚಮ್ಪಚೆ pačā-m-pačē. A species of *Curcuma*, *Curcuma aromatica*, or *Curcuma xanthorrhiza* Roxb. (ಮರದ ಅರಿಸಿನ Mr. 180).

ಪಚಾರ pačāra. Upbraid, reproach (Rām. 1, 5, 81).

ಪಚಾರಿಸು pačārisu. To upbraid, to reproach, to chide, to jeer (Rām. 5, 8, 48; 6, 10, 10; 6, 14, 23; J. 23, 19, 31; 25, 28, 52; 27, 8, 45; Mhr. ಪಚ್ಚಿ, disgracing, jeering).

ಪಚೆ pačē. 1. = ಪಚ್ಚೆ 1 q. v., etc. See ಒಪ್ಪೆ.

ಪಚೆ pačē. 2. = ಪಚ. — ಪಚ ಪಚ ತುದು. = ಪಚ. (My.).

ಪಚೆ pačē. = ಪಚ್ಚೆ, (ಪಚ್ಚೆನೆ), ಪಚ್ಚೆ q. v., etc. Greenness; unripeness, etc. (T. ಪಚ್ಚು). — ಪಚವೆನ್. — ಪೆನ್. A woman never having the menstrual courses; a barren or childless woman (ಬಂಜೆ Kk. 28, o. r. ಬಚ್ಚೆವೆನ್, ಬಚ್ಚೆ-, ಪಚ್ಚೆ-; ಬಂಜೆ śm. 73, o. r. ಪಚ್ಚೆವೆನ್). Cf. ಬಿಚ್ಚೆವೆನ್.

ಪಚೆ pačē. Cooking, maturing, etc.

ಪಚ್ಚೆ paččē. = ಪಚೆ, etc. Greenness; fair colour; etc. (Ūpr. 7, 42; Rāv. 2, 22; Tē.); an emerald (Rāv. 1, 86; B. 4, 174; Tē.). — ಪಚ್ಚೆಕರ್ಪು. Crude camphor, a brilliantly white drug (ಕರ್ಪು, ಛನಸಾರ, etc. Śi. 228; ಜನ್ಮ 452; J. 31, 2; My.; Tē.; T. ಪಚ್ಚೆ-; see ಪಚ್ಚೆ No. 6). — ಪಚ್ಚೆಗುಪ್ಪಸ. — ಕುಪ್ಪಸ. = ಪಚ್ಚೆ-. A green bodice (Bp. 34, 22). — ಪಚ್ಚೆಬೊಟ್ಟೆಗೆ. A green hat (Bp. 34, 22). — See Prv. 8, ಹುಚ್ಚೆ.

ಪಚ್ಚೆ paččē. = ಪಚ್ಚೆ, (ಪಂಜೆ, ಪಸ). Tbh. of ಪ್ರಚ್ಛದ or ಪ್ರಸಾಧನ. Dressing; dress; embellishing, adorning; an ornament (ತೋಡ ಓ. I, 21; ತೊಡುವ ಅಭರಣ II, 54; ಪಸದನ, ತೊಡ, ಅಭರಣ śm.; ತೊಡ, ಪಸದನ, ತೊಡಿಗೆ Kk. 26; ಪಸದನ, ತೊಡ, ತೊಡಿಗೆ śm. 72; ತುದುವುದು 92). See ಪನ್ನಲೆಪಚ್ಚೆ; Rāv. 2, 22. — ಪಚ್ಚೆವಡಿಸು. — ವಡಿಸು. = ಪಚ್ಚೆವಡಿಸು. (Ūpr. 6, after 71; 7, 70).

ಪಚ್ಚೆಗಾಡ paččē-gāḍa. = ಪಚ್ಚೆಗಾಡಿ. A man whose occupation is embellishing or adorning, a dresser, a master of the robes (ಪಚ್ಚಾಯ್ಲೆ śm. II).

ಪಚ್ಚೆ ಪೆ paččē-pē. = ಅಚ್ಚೆ, (ಪಚ್ಚೆವಡ), ಹಚ್ಚೆ. Tbh. of ಪ್ರಚ್ಛದ. A large wrapper: a stout cotton cloth, generally twenty-four cubits long and two cubits broad; to make it broader, it is cut crosswise, and the two halves are sewn together; it is used as a wrapper or cover at night (My.; Tē. ಪಚ್ಚೆ; T., M. ಪಚ್ಚೆವಡ, i. e. ಪಚ್ಚೆ-ಪಟ). — ಪಚ್ಚೆವಡಿಸು. — ವಡಿಸು. = ಪಚ್ಚೆವಡಿಸು. (Ūpr. 6, after 71; 7, 70).

ಪಚ್ಚೆಡಿ paččēḍi. = ಪಚಡಿ. A kind of pickles generally made of green (raw), minced vegetable substances (cucumbers, unripe mangoes, plantain marrow, etc., My.; Tē., T., M.); a piece of the minced substances (My.).

ಪಚ್ಚೆಡಿಸು paččēḍisu. = (ಪಚ್ಚೆವಡಿಸು), ಹಚ್ಚೆಡಿಸು. To dress, to adorn. ಪಚ್ಚೆಡಿಸಂ (ಪಚ್ಚಾಯ್ಲೆಂ Kk. 36). ಪಚ್ಚೆಡಿಸುವಂ (ಪಚ್ಚಾಯ್ಲೆಂ śm. 45).

ಪಚ್ಚೆನೆ paččēnē. (śm. 109). = ಪಂ, ಪನ್ 2, ಪಸು, ಪಚ್ಚು 1 (215), ಹಚ್ಚೆಗೆ, ಹಚ್ಚೆನೆ, (ಪಚ್ಚೆ, etc.). Greenness, etc. (Tē.). ಪಚ್ಚೆನೆಯ ಬಣ್ಣ (ಪರಾಕ, ಹರಿತ, ಹರಿತ್ Nr.). See śm. 112; Ūpr. 1, 93.

ಪಚ್ಚೆಯಿಲ paččē-ila. (śm. 241, o. r. ಪಚ್ಚಾಯಿಲ). = ಪಚ್ಚೆಗಾಡಿ.

ಪಚ್ಚೆವಡ (paččē-paḍa). = ಪಚ್ಚೆವಡ, etc. (My.). Cf. ಹಚ್ಚೆವಡ.

ಪಚ್ಚೆವಡೆ paččē-paḍati. A woman whose occupation is dressing or adorning, a mistress of the robes (ಹಚ್ಚೆವಡೆವು ವಾಕೆ śm. II; ಪಚ್ಚೆವಡೆವು ಸತಿ Kk. 92).

ಪಚ್ಚೆವಣೆ paččēvaṇa. O. r. of ಪಚ್ಚೆವಣೆ 1 in śm. II, No. 179.

ಪಚ್ಚೆ ಪೆ paččē-pē. 1. Tbh. of ಪ್ರಚ್ಛಲ. (J. 28, 46).

ಪಚ್ಚೆ ಪೆ paččē-pē. 2. = ಪಚ್ಚುಪ (ಪಚ್ಚುಳ). Tbh. of ಪ್ರಚ್ಛುಲ. ಪಚ್ಚೆಳವ ಮನ (ಕೀಟಾಲಯ Mr. 196). Cf. ಬಚ್ಚೆಲ.

ಪಚ್ಚೆಯಿಲ (paččē-ila). = ಪಚ್ಚೆಯಿಲ, q. v.

ಪಚ್ಚೆಯಿಲ paččē-ila. = ಪಚ್ಚೆಯಿಲ, ಪಚ್ಚಾಯಿಲ, ವಸಾಯಿತ 2, etc. A master of the robes, etc. (ಪಚ್ಚೆಗಾಡಿ śm. II; ಪಚ್ಚೆಗಾಡಿ Kk. 75; ಪಚ್ಚೆಡಿವ 36; ಪಚ್ಚೆಡಿವನ śm. 45).

ಪಚ್ಚಾರಿ paččāri. N. of a tree (Rāv. 5, 56).

ಪಚ್ಚೆ ಪಾಂಜೆ. 1. (fr. ಪಸು 3). = ಪಚೆ 1, ಪಚ್ಚು 4. A part, a portion. See ಒಪ್ಪಚ್ಚೆ.

ಪಚ್ಚೆ ಪಾಂಜೆ. 2. (fr. ಸತ್ತಿಸು, ಹಚ್ಚುಳ). The condition of a precious stone being set in gold, etc. by simply bending the edge of the metal over it (My.).

ಪಚ್ಚೆಮು ಪಾಂಜೆ. Tbh. of ಪಚ್ಚೆಮು. (My.). — ಪಚ್ಚೆಮದ ದೆವೆ ಗೊಡೆಮು. Varuṇa (Kk. 15, o. r. ಪಚ್ಚೆಮದ).

ಪಚ್ಚೆಮು ಪಾಂಜೆ. Twenty-five (My.; Mhr., H. ಪಂಜವೀಸ). 2, a game with cowries, used instead of dice, and named from the highest throw, which is 25 (My.).

ಪಚ್ಚು ಪಾಂಜೆ. 1. = ಪಚ್ಚೆನೆ, ಪಸು 2, ಪಂ (śm. 215), ಪಚ್ಚೆ. etc. Greenness, etc. — ಪಚ್ಚೆದಕೆ. — ಅದಕೆ. (śm. 216).

A green betel-nut. — ಪಚ್ಚೆಲೆ. — ಎಲೆ. (śm. 216). A green, fresh leaf (J. 9, 32). — ಪಚ್ಚೆಲೆ. — ಒಲೆ. (śm. 216). A green oadjan leaf (Rāv. 5, 112).

ಪಚ್ಚು ಪಾಂಜೆ. 2. P. p. of ಪಸು 3.

ಪಚ್ಚು ಪಾಂಜೆ. 3. = ಪಚ್ಚುಳ, q. v. (Ūpr. 4, 83; 7, after 93).

ಪಚ್ಚು ಪಾಂಜೆ. 4. = ಪಚ್ಚೆ 1, etc., (ಪಂಜು 2). — ಪಚ್ಚುಗುಡು. — ಕುಡು. To apportion (Abh. P. 7, after 80). — ಪಚ್ಚುಗೊಳ. — ಕೊಳ. To partake (Ūpr. 3, 53).

ಪಚ್ಚು ಪಾಂಜೆ. = ಪಚ್ಚು. (My.). ನೆಚ್ಚಿದ ಕಾಯ್ ಪಚ್ಚಾದರೆ ತಚ್ಚು ಯಾತಕೆ? — ಪಚ್ಚೆ ಮೂಡುವವನು ಬೆಚ್ಚು ಬೀದಿನೇ? (Prv.).

ಪಚ್ಚುಗೆ ಪಾಂಜೆ. = ಪಚ್ಚುಗೆ 2, ಪಚ್ಚುಗೆ 2, ಹಚ್ಚು 1. A lonely, retired, secret or private place; privacy; counselling, or consulting, in private (M. ಪಯ್ಯ, T. ಪೈ, gently; secretly; quietly: T. ಪದುಂಕು, M. ಪದುಕ್ಕು, to sneak, crouch, conceal, skulk, be cautious; cf. ಅದಂಕು 2 ?). — ಪಚ್ಚುಗೆಗಾರ್ತಿ. — ಗಾರ್ತಿ. = ಪೆಚ್ಚುಗೆಗಾರ್ತಿ. A woman who lives in privacy, is consulted and advises (ಮನ್ನಣೆಗಾರ್ತಿ, ವಿಚಾರದವಳು śm.; ವಿಚಾರದವಳು Kk. 28, o. r. ಪೆಚ್ಚುಗೆಗಾರ್ತಿ).

ಪಚ್ಚೆ ಪಾಂಜೆ. = ಅಚ್ಚೆ 2, ಪಂ, ಪಚೆ, ಪಚ್ಚೆ, (ಪಚ್ಚೆನೆ), ಪಚ್ಚು 1, ಪನ್ 2, ಪಮ್, ಪಸು 3, ಪಸು 2, (ಹಚ್ಚೆಗೆ, ಹಚ್ಚೆನೆ), ಹಚ್ಚೆ, ಹಸಿ. Greenness; the colour green; a yellowish colour, a golden colour (ಜಾಗ, ಪಸುರ śm. 6; ಪೀತ, ಗೌರ, ಹರಿದ್ರಾಭ, ಹಸುರುಬಣ್ಣ Śi. 51; J. 6, 31; My.; M.; T. ಪಚ್ಚೆ; see ಮೊನ್ನಣ್ಣ). 2, young sprouts or new leaves, and their colour (ಪ್ರವಾಲ, ಪಸುರು

Nn. 7). ಎರಿಪಟ್ಟೆಬಣ್ಣ (ಪಾಲಾಕ, ಪರಾಕ, ಹರಿಕ, ಜಂಗಾರ್ Si. 51). 3, growing corn, etc., and their colour. ಸಕಲಮಾ ದ ಪಯ್ಯು ಪಟ್ಟೆಗಳನ್ನ ಸಮ್ಭೂರ್ತಮಾದ ಪ್ರಯುಧೂಮಿ (ಉರ್ವರ್ Si. 100; My.). 4, freshness; unripeness, crudeness, rawness; youngness (T., M.; Tē. ಪಟ್ಟೆ). 5, an emerald (ಅಶ್ವಗರ್ಭ, ಮರಕತ, ಹರಿನ್ದ್ರಿ Hlā., Mr. 101; ಗಾರುತ್ಮತ, ಮರಕತ, etc. Nr., Si. 330; ಸಮರ್ಗರ್ ಓ. II, 112; My.; M.; T. ಪಟ್ಟೆ; Mhr. ಪಾಡೂ). ಪಸಾಯದಪಟ್ಟೆ ಮುಕ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಟ್ಟೆಯಂ ತಳೆದ ಪೂರ್ ಅದಿಮುಗತ್ತ ಮುಗುಳ್ಳುದು (ಓ. 7, 41). See ಓ. 6, 49; Abh. P. 4, 17; Bh. 2, 13, 25; C. Bp. 5, 3. 48; Rāv. 2, 47; J. 8, 4. ಪಟ್ಟೆಯಾದರೂ ಮೆಚ್ಚ ತಗದು ಕೋ ಬೇಕು. — ಪಟ್ಟೆಯಾದರೆ ನುಚ್ಚುಗಿತ್ತ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prva.). 6, camphor (ಪ್ರಾರೇಯ, ಘನಸಾರ Mr. 386). 7, N. of a plant with fragrant ears (ದೇವಕಟಿ Mr. 182; Rāv. 10, 2). 8, cane or ratan, Calamus fasciculatus or rotang (ಪೇತಸ, ವಂಜುಲ, ಎದುಲ, ವಾಸರ, ತೀತ Mr. 124; ವಾಸರ = ವಾನೀರ; cf. ಹಟ್ಟೆ). 9, any figure punctured or tattooed into the skin because green, tattoo (My.; Tē.). See ಕರ್ಪೂರಪಟ್ಟೆಗಿಡ; ಪುಡಿಪಟ್ಟೆ. — ಪಟ್ಟೆ ಕಾಯಿಗಿಡ. A climbing herb, Cucumis pubescens Willd. (St. & Pl.). — ಪಟ್ಟೆಗಟ್ಟುನ. -ಕಟ್ಟುನ. The yellow-coloured metal: gold (Abh. P. 4, 83). — ಪಟ್ಟೆಗುಪ್ಪಸ. = ಪಟ್ಟೆಗುಪ್ಪಸ. (Rāv. 3, 27). — ಪಟ್ಟೆ ತೆನೆಗಿಡ. = ಪಟ್ಟೆ No. 7. (My.). — ಪಟ್ಟೆ ವಿ ಮರ್. -ತಿಮರ್. Gold-coloured unguent (ಓ. 7, 43). — ಪಟ್ಟೆ ದೋರಣ. -ತೋರಣ. (Smd. 385; Kk. 97). A festoon of green leaves. — ಪಟ್ಟೆ ಮಾಲೆ. (Smd. 386; Kk. 96). A garland of emeralds. — ಪಟ್ಟೆಯ ವರ್ಣ. (ಹರಿತ Nn. 60). — ಪಟ್ಟೆ ವದಿಗ. -ವದಿಗ. A spittoon of emerald (Rāv. 2, 70). — ಪಟ್ಟೆ ವರದ. -ವರದ. An emerald (ಓ. 1, after 101; Rāv. 2, after 42). — ಪಟ್ಟೆ ವರಿಗ. -ವರಿಗ. A shield of emerald (Grj. 6, after 56). — ಪಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲ. -ಬಿಲ್ಲ. Kāma: a libidinous man (Rāv. 1, after 185). — ಪಟ್ಟೆ ವೆಣ್. = ಪಟ್ಟೆವೆಣ್, q. v. — ಪಟ್ಟೆ ಹೆಸರು. = ಹೆಸರು. (St. & Pl.). ಪಟ್ಟೆ pañcē. = ಪಟ್ಟೆ. — ಪಟ್ಟೆ ವದಿಸು. -ವದಿಸು. = ಪಟ್ಟೆ ವದಿಸು. To decorate, to adorn. ಪಟ್ಟೆ ವದಿಪಾ ಸತಿ (ಪಟ್ಟೆ ವದತಿ Kk. 92). ಪಟ್ಟೆ ಗಾಢ pañcē-gāḥa. = ಪಟ್ಟೆ ಗಾಢ. (ಪಟ್ಟೆಯು Kk. 75). ಪಜಕ pajaka. A kind of tree. ಕ್ರಮುಕ, ಪಟ್ಟಿಕೆ, ಪಟ್ಟಿ, ಲಾಕ್ಷಾ ಪ್ರಸಾದನ ಎನ್ನು, ಕೆಮ್ಮು ಅರಿಗಿನ ಗಿಡ; ಪಜಕದ ಮರ ಎನ್ನು, ಕೆಲವ ರನ್ನು ವರು (Si. 181, only in Si.). ಪಜ್ಜ pad-ja. Born from the feet: a Śūdra. ಪಜ್ಜ ಪajja. Tbh. of ಪ್ರಜ್ಜಲ (Smd. 351; Kk. 65). — ಪಜ್ಜ ಕವೈದ. -ವದ. To obtain lustre or fame (Grj. 2, after 106). ಪಜ್ಜ ಪajja. Tbh. of ಪ್ರಜ್ಜಲಿಸು. (ಓ. 3, 94; 6, 52; 7, 8; Abh. P. 16, 82; Rāv. 10, after 31; 11, after 1; 13, after 1; J. 18, 30). ಪಜ್ಜೆ pajjē. = ಪಜ್ಜೆ, ಹಜ್ಜೆ, ಹೆಜ್ಜೆ. Tbh. of ಪಜ್ಜತಿ (Smd. 370). A footstep, a foot-print, a trace; a stride. (Tē. ಅಂಜಿ). See ಅಜಿವಣಿಗೆ, ಅಜಿವಜ್ಜೆ; Rāv. 3, 45. 49. — ಪಜ್ಜೆ ದೋಡು. -ತೋಡು. To be marked or noticed (J. 18, 30). — ಪಜ್ಜೆ ಎಡಿ. -ಮಿಡಿ. To track (ಓ. 5, after 64; Abh. P. 9, after 33; Grj. 3, after 103; Rā. 97; J. 28, 45). ಪಂ pañ. Five. — ಪಂಜೇರು. -ಸೇರು. Five sērs. ಮುಡ್ಲಿಗೆ ಪಂಜೇರು. — ನಿಮ್ಮನೆಯಮ್ಮ, ನಮ್ಮನೇ ಕದು; ತಾ, ತಿಮ್ಮಕ್ಕಾ, ಪಂಜೇರು ತುಪ್ಪ ವ! (Prva.).

ಪಂಚ pañca. 1. Five. 2, incomparable, wonderful (ಅಪೂರ್ವ Smd. II, o. r. ಪೂರ್ವ; Kk. 58. 77; Sm. 57; cf. ಪಂಚಮ No. 7). 3, a jury (Mhr.). — ಪಂಚಕರ್ಜೇರಿ. An office of jury (B. 4, 146). — ಪಂಚದಾಲು. Five items of revenue, viz. toddy, spirituous liquor, opium, hemp, and excise (My.). — ಪಂಚದಾಲುಕರ್ಜೇರಿ. An office of the ಪಂಚದಾಲು (My.). — ಪಂಚವಣ್ಣಿಗೆ. -ವಣ್ಣಿಗೆ. Wonderful or very beautiful decoration (Abh. P. 13, 59; Rāv. 8, after 5). ಪಂಚ pañca. 2. Spreading. See ಪ್ರ-. ಪಂಚಕ pañcaka. Consisting of five, relating to five, made of five; any collection or aggregate of five; the number five. See Smd. 21. 101. 345; Kāv. III, 2, B, 24; Ch. v. 181. 2, a field of battle. 3, a pack of five, as of paper (My.). ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ pañca-kajjāya. The five pleasant articles of food: avalakki, ḍilla, kadlē, kōbari, bēlla (My.). ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ pañca-kalyāṇa. N. of writings of the Jainas (ಓ. 3, 92). ಪಂಚಕಾರುಕ pañca-kārūka. The five artificers or artisans: carpenters, goldsmiths, blacksmiths, stone-cutters (masons), and braziers (see Nr. s. ಕಲುಕುಟಿಗ). ತಿಲ್ಲಿ, ಕಾರು, ಪ್ರಕೃತಿ ಕ 3 ಪಂಚಕಾರುಕರು; ಪಂಚಕಾರುಕರು ಕೆಲಸಂಗಿಯು ಮನೆ (ಕರ್ಮಕಾರಿ, etc. Hlā.). ಪಂಚಕಾರುಕರ ಮನೆ (ಕರ್ಮಕಾರಿ Mr. 197). Cf. ಪಂಚಾಳ. — ಪಂಚಕಾರುಕಕರ್ಮದಾರು. A piece of wood for the work of artisans. See ಅಡೆ. ಪಂಚಕೋಣ pañca-kōṇa. A pentagon. (My.). ಪಂಚಗವ್ಯ pañca-gavya. Five things derived from the cow: milk, curds, ghee, urine, and dung. (My.). ಪಂಚಗುಪ್ತ pañca-gupta. A tortoise, turtle, as drawing in its four feet and head under its shell. (R.). ಪಂಚಗುರುಗೃಹ pañca-gurugaḥa. The five great Jaina gurus (ಓ. 4, 86; Kāv. III, 1). See ಪಂಚಪರಮೇಶ್ವರಿ. ಪಂಚಗೌಡ pañca-gauḍa. = ಪಂಚಗೌಡ. (My.; Tē.). ಪಂಚಗೌರ pañca-gauḥa. = ಪಂಚಗೌಡ. Bengal and the northern provinces; the collective name for Brāhmanas of those countries (Bh. 2, 4, 11). ಪಂಚಬಾಮರ pañca-bāmara. N. of a vṛitta (Ch.). ಪಂಚಜನ pañca-jana. The five kinds of beings: gods, men, gandharvas, apsaras, serpents and pitris. 2, man, mankind; a man (ಮಾನವ, ಮರ್ತ್ಯ, ನರ, etc., ಗಣ್ಯ ಗೂಸು Mr. 222). 3, N. of a demon in the form of a conch shell. ಪಂಚಜನೀನ pañca-janīna. An actor, a mimic, a buffoon (ಅದಿಗ Hlā.; ಅದಿ ಬದುಕುವನು Mr. 288). ಪಂಚತನ್ತ್ರ pañca-tantra. N. of a collection of stories and fables in five books or chapters. (My.; B. 4, 135). ಪಂಚತೆ pañcatē. ಪಂಚತಾ. Fivefoldness; the aggregate of five; the five elements collectively: earth, air, fire, water and ether. 2, separation into the five elements of which the body consists: dissolution, death. ಪಂಚತೋದಂಚನ pañcatā-udāncāna. The rising of death (ಓ. 5, 135). ಪಂಚತ್ವ pañcatva. = ಪಂಚತೆ. Fivefoldness, etc. 2, death. ಭೀಮ, ಭೀಮ, ಗದೆಯಂ ಪಂಚತ್ವಮಂ ಪೂರ್ವದಯ! (Smd. 255). ಪಂಚದಶ pañca-daśa. Fifteenth. 2, fifteen (Mr. 64). ಪಂಚದಶಿ pañca-daśi. The fifteenth day of a half month, the day of full or new moon.

ಪಂಚದಾರ (pañca-dāra). Sugar (Tē.; ತವರಾಜ Si. 311).
 ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ಪಾಂಚ-ದ್ರಾವಿಡ. The five so-called drāviḍa Brāhmaṇas. See ದ್ರಾವಿಡ.
 ಪಂಚಧಾರೆ ಪಾಂಚ-ಧಾರೆ. The five paces of a horse: dhōrita, valgita, pluta, uttējita, uttērīta (Rāv. 13, 82). See ಸ. ನಡಿ.
 ಪಂಚನಖ ಪಾಂಚ-nakha. Five-clawed: an elephant; a tiger; a tortoise. (Śāstrasāra in W.).
 ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರ ಪಾಂಚ-namaskāra. Obeisance made with the arms, knees, head, voice, and look (Abh. P. 16, after 39).
 ಪಂಚಪಾಕ್ವಾನ್ನ ಪಾಂಚ-pakvāṇna. Five pakvāṇnas (Bp. 8, 14; they are enumerated ad libitum, My.). Cf. ಪಂಚವಿಧ, ಪಂಚಭಕ್ಷ.
 ಪಂಚಪತ್ರ ಪಾಂಚ-patrē. N. of a plant (ದೇವಪತ್ರ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಗಾನ್ಧಾರಿ Mr. 132, o. r. ಮಂಚಪತ್ರ); a kind of cāṇḍālākanda or bulbous plant (Sk. as ಪಂಚಪತ್ರ).
 ಪಂಚಪದ ಪಾಂಚ-pada. A cold, indifferent relationship, indifference, apathy (Ūpr. 4, 86).
 ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಟಿ ಪಾಂಚ-paramēṣṭhi. The five chief Jaina gurus: (sarasijavāsa), arha, ācārya, upādhyāya, sarva-sādhū (Nn. 150).
 ಪಂಚಪರ್ವ ಪಾಂಚ-parva. Five fixed days in a month on which Brāhmaṇas perform special idol-worship (My.).
 ಪಂಚಶಲ್ವ ಪಾಂಚ-pallava. The aggregate of young shoots of the āmra, jambū, kapittha, vijapūṛaka, and vilva. — ಪಂಚಶಲ್ವವದ ವಾಜ. A horse which a king mounts (ರಾಜ ವಾಹನ Śmd. II; Kk. 78; Śm. 41).
 ಪಂಚಪುತ್ರ ಪಾಂಚ-pañḍava. The five sons of Pāṇḍu: Yudhishthira, Bhīma, Arjuna, Nakula, and Sahadēva (C.), who are worshipped by peasants in the form of stones (S. Mhr.).
 ಪಂಚಪಾತ್ರೆ ಪಾಂಚ-pātrē. Five cups or vessels collectively. 2, a metal vessel of a cylindric form (C.; Mhr.; Si. 309).
 ಪಂಚಪ್ರಮೆ ಪಾಂಚ-pramē. Five true perceptions (Rāv. 4, 104).
 ಪಂಚಪ್ರಾಣ ಪಾಂಚ-prāṇa. The five vital airs: prāṇa, apāṇa, samāna, vyāna, and udāna. (My.).
 ಪಂಚಬಾಣ ಪಾಂಚ-bāṇa. Kāma.
 ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ಪಾಂಚ-brahma. Śiva (Rāv. 4, 104).
 ಪಂಚಭಕ್ಷ ಪಾಂಚ-bhaksha. Five kinds of cake (Bp. 2, 58; 48, 20).
 ಪಂಚಭೂತ ಪಾಂಚ-bhūta. (Śmd. 101). The five elements: earth, fire, water, air, and ether (ākāśa). ಆಕಾಶ ಹೊದಿ ಗಾದ ಪಂಚಭೂತ (ಅಮೃತರಹಿತಪಂಚಭೂತ, ಧಾತು Nn. 82).
 ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕ ಪಾಂಚ-bhūta-ātmaka. Consisting of the five elements, as the ātman or person (Bp. 51, 80; ಪೃಥ್ವಾದಿಪಂಚಭೂತ Nn. 78).
 ಪಂಚಮ ಪಾಂಚama. The fifth (Bp. 54, 48). 2, the fifth letter of a varga (Kāv. I, 2, 110-112). 3, forming the fifth part; a fifth. 4, a Śūdra (ಪದ್ಯ Mr. 875 siol); a Cāṇḍāla (My.). 5, the fifth (or seventh) note of the gamut; see ಸಪ್ತಸ್ವರ. 6, the note of the cuckoo (ಕೋಕಿಲ ರವ Ūt. II, 66). 7, beautiful, brilliant, elegant, pleasing (cf. ಪಂಚ No. 2). 8, dexterous, clever. 9, one of the rāgas or musical modes. 10, copulation. ಪಂಚಮದ ಶನಿ (śani when in the fifth constellation) ಪಂಚನಲ್ಲಿ ಉಚಿಸ್ತಾನು

(Prv.). See ಕುದುಲ್ಕರ. — ಪಂಚಮವ್ಯಕ್ತಿ. -ಂ-ವ್ಯಕ್ತಿ. The fifth note to join (Ūpr. 1, 118).
 ಪಂಚಮಜಾತಿ ಪಾಂಚama-jāti. The fifth caste: that of the Cāṇḍālas or Hōlīyas (My.).
 ಪಂಚಮಕುಲ ಪಾಂಚama-kūla. A brazier's shop. See ಪಂಚಾಳ. — ಪಂಚಮಕಾರಿಯನ. -ಂ-ವ. A brazier. ಪಂಚಮಕಾರಿಯನ ರ ಕಂಠು ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).
 ಪಂಚಮಸ್ವರ ಪಾಂಚama-svara. = ಪಂಚ No. 5. ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆ ಯಿಟ್ಟರೆ ಪಂಚಮಸ್ವರ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).
 ಪಂಚಮಹಾನಿನದ ಪಾಂಚ-mahā-ninada. = ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ. (Bp. 16, 14).
 ಪಂಚಮಹಾಪಾಪ ಪಾಂಚ-mahā-pāpaka. The five heinous sins: killing a Brāhmaṇa, drinking intoxicating liquors, stealing gold, committing adultery with the wife of a guru (or incest with one's mother), and associating with any one guilty of these crimes (Bp. 51, 54; My.).
 ಪಂಚಮಹಾವಾಪ ಪಾಂಚ-mahā-pāpa. = ಪಂಚಮಹಾಪಾಪ. See Prv. s. ಪ್ರಪಂಚ.
 ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞ ಪಾಂಚ-mahā-yajña. Sacrifices or devotional acts having reference severally to the veda, the gods, the manes of ancestors, men, and all created beings (My.).
 ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ ಪಾಂಚ-mahā-vādyā. Five great musical instruments: a horn, a tabor, a conch-shell, a kettle-drum, and a gong. ತನ್ನಿಯಂ ಕಟ್ಟಿ ನುಡಿಸುವ ನೀಲಾದಿಕವೇ ತತವೆನಿಸುವದು, ಚರ್ಮದ ಕಟ್ಟಿ ನುಡಿಸುವ ಮುರಜಾದಿಕವೇ ಅನನ್ಯ ವೆನಿಸುವದು, ಕಂಚಿನ ತಾರಾದಿಕವೇ ಘನವೆನಿಸುವದು, ಊದಿ ವಾದಿಸುವ ನುಡಿಮೇಳ ಮೊದಲಾದವೇ ಸುಖವೆನಿಸುವದು, ಇನ್ನು ಚತುರ್ವಿಧವಾದ್ಯಂಗಂ. — ಅವ್ಯಂಗಲಿ ಅವಾನ್ತರಭೇದಗಣಾದ ತೃಂಗವಾದ್ಯ ವೆನ್ನು ಕೊಮ್ಮು, ತಮ್ಮಟವೆನ್ನು ಹರಿಗೆ, ತಂಬಿವೆನ್ನು ದವಳ, ಭೇರಿಮೆನ್ನು ದಾಹಾ, ಜಯಘಣ್ಣಿಯೆನ್ನು ಜಾಗಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯಂಗಂ. — ಭದ್ರಮೆನ್ನು ಕರಡೆ, ಶಾಕವೆನ್ನು ನಗಾರಿ, ಭೀಷಣವೆನ್ನು ಪ್ರಾಸಾ, ಘೋಷಣವೆನ್ನು ಹುಡುಕ್ಕಾ, ದಿಕ್ಕಿಮೆನ್ನು ದಿಕ್ಕಿ, ಚಮರವೆನ್ನು ಚೋಲು, ಝಝುರವೆನ್ನು ಝಾಝುರಿ, ಕಾಹಲವೆನ್ನು ಗವೂಕಾಳಿ, ಹುನ್ನೂಧಿಯೆನ್ನು ಭೋರ, ಘಣ್ಣಿಕೆಯೆನ್ನು ಗಣ್ಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ ದತವಾದ್ಯಂಗಂ ಬಾದ ಸಲುಕು ವಿಚಕ್ಷಣಂ (Vivēkaśikṣāmaṇi, 4th prakaraṇa).
 ಪಂಚಮಹಾವಿಸರವಾದ್ಯ ಪಾಂಚ-mahā-visara-vādyā. The five great musical instruments of far-spreading sound (Bp. 59, 58).
 ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಪಾಂಚ-mahā-śabda. = ಪಂಚಮಹಾನಿನದ. The sound of the ಅಯ್ದು ಉತ್ತಮವಾದ್ಯ, q. v.; or: the loud sound of the five (great musical instruments).
 ಪಂಚಮಹೋರುವಾದ್ಯ ಪಾಂಚ-mahā-uru-vādyā. = ಪಂಚಮಹಾವಿಸರವಾದ್ಯ. (Bp. 11, 49).
 ಪಂಚಮಾಸ್ಯ ಪಾಂಚama-āśya. The kōgilē or cuckoo. (R.).
 ಪಂಚಮಿ ಪಾಂಚami. = ಪಂಚಮಿ. The fifth day of the half month. 2, the ablative (Śmd. 115. 141. 159; Kāv. I, 3, 33-35). 3, a chequered cloth or board for playing at draughts, etc.
 ಪಂಚಮಿಗ ಪಾಂಚama-iga. A Śūdra (see ಪಂಚಮ No. 4).
 ಪಂಚಮಿಗಿತಿ ಪಾಂಚamiga-iti. (Śmd. 244). A Śūdra woman.
 ಪಂಚಮುಖ ಪಾಂಚ-mukha. Five-faced; Śiva (Bp. 36 sum.); a lion.
 ಪಂಚಮುದ್ರೆ ಪಾಂಚ-mudrē. Five gestures of the fingers to be made in presenting offerings to an idol. 2, five sectarian marks of Śaivas (Bp. 27, 34; 49, 41); such of Mādhvas (My.).

ಪಂಚಯಜ್ಞ pañca-yajña. = ಪಂಚಮಾಯಜ್ಞ. (My.).

ಪಂಚರಂಗ pañca-raṅgu. = ಪಂಚವರ್ಣ No. 1. (C.; V. 8, 88).

ಪಂಚರತ್ನ pañca-ratna. A collection of five jewels or precious things, as gold, the diamond, sapphire, ruby, and pearl (Abh. P. 1, 64). 2, a collection of five verses on ethical and other subjects. ಪಂಚರತ್ನಕ್ಕೆ ಮಂಡದ ಕಾಲು ಕ್ರಯವೇ? (Prv.).

ಪಂಚರಸ pañca-rasa. Five fluids: e. g. ghee, milk, honey, oil, and spirituous liquor (ಫೃತಾದಿರಸಪಂಚಕ, ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಅಯುರ್ದ ರಸಗಳು Nn. 83).

ಪಂಚರಾತ್ರ pañca-rātra. Lasting five nights or days. 2, a general term for the doctrinal books of various Vaiṣṇava sects. (My.). 3, a pūjāri of a superior position among Vaiṣṇavas (My.).

ಪಂಚರಾಶಿ pañca-rāśi. ಪಂಚರಾಶಿಕ ಪಾಂಚ-ರಾಶಿಕಾ. The double rule of three. (My.).

ಪಂಚಲಕ್ಷಣ pañca-lakṣaṇa. Possessing five characteristics, as a purāṇa which should comprehend five topics: the creation of the universe, its destruction and renovation, the genealogy of gods and patriarchs, the reigns of the Manus and the legends of the solar and lunar races.

ಪಂಚಲವಣಿ pañca-lavaṇa. Five kinds of salt: kāṣa, saindhava, śāmadra, vīḍa, and sauvarāṇa. (My.).

ಪಂಚಲೋಭಿ pañca-lōbbhi. A very avaricious person (ಕದಯ, ಕಲನಾಶ, ದೀನ Mr. 228).

ಪಂಚಲೋಹ pañca-lōha. A metallic alloy containing five metals: copper, brass, tin, lead, and iron (Sk.). 2, the five metals: gold, silver, copper, tin (lead), and iron (My.; ಧಾತು Nn. 82; Mr. 498). ಪಂಚಲೋಹದ ಹೆಂಡು ಅದರ ಪಂಚಗಾರ ಕೊಡ ದಾರದೇ? (Prv.).

ಪಂಚವಕ್ತ್ರ pañca-vaktra. = ಪಂಚಮುಖ. A lion (ಹಿಂ Mr. 159); Śiva.

ಪಂಚವಟಿ pañca-vaṭi. The five fig-trees; N. of a place at the source of the Gōdāvarī where Rāma resided. (Rām. 3, 1 sum.).

ಪಂಚವಣ್ಣ pañca-baṇṇa. Tbh. of ಪಂಚವರ್ಣ. (Rāv. 6, after 11).

ಪಂಚವದನ pañca-vadana. = ಪಂಚಮುಖ. (Bp. 28, 4).

ಪಂಚವರ್ಗ pañca-varga. A class, group or series of five; the five classes of consonants in the alphabet (from kavarga to pavarga, Śmd. 21).

ಪಂಚವರ್ಣ pañca-varṇa. = ಪಂಚವಣ್ಣ. The five colours: white, black, red, yellow, and green (ಧಾತು Mr. 498; Nn. 82; Rāv. 14, 79). 2, five letters (Śmd. 21); five syllables (Rāv. 14, 79; cf. ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ). 3, five castes.

ಪಂಚವಾದ್ಯ pañca-vādyā. The bhāṇi, śāṅkha, khaḷāḷe, gaṇṭṭe, and vīṇe (My.). 2, beating one's own mouth whilst lamenting (My.). — ಪಂಚವಾದ್ಯತಟ್ಟು. A pony that walks only when all sorts of noises and other efforts are made (My.).

ಪಂಚವಿಂಶತಿ pañca-vimśati. Twenty-five. — ಪಂಚವಿಂಶತಿತ್ವ, the twenty-five śāṅkha first principles (see ತತ್ವ; Vivēkaśintāmaṇi 1, 109).

ಪಂಚವಿಧವ್ಯಾನ್ವ ಪಾಂಚ-vidha-pakvāṇna. = ಪಂಚವಕ್ತ್ಯಾನ್ವ. (Bp. 24, 3).

ಪಂಚವಿಧಾಕ್ಷರ pañca-vidha-akṣhara. The five kinds of letters: vowels, etc. (Śmd. 43).

ಪಂಚವಿಶಿಖಾ pañca-viśikha. = ಪಂಚಶಕ. (My.).

ಪಂಚವಿಷಯ pañca-vishaya. The five objects of sense: rasa, rūpa, gandha, śabda, and sparśa (Mr. 501).

ಪಂಚವೇ ಪಾಂಚವೇ. Tbh. of ಪಂಚಮ (Śmd. 365; Śm. 19).

ಪಂಚಶರ pañca-śara. = ಪಂಚಸರ. Five-arrowed: Kāma.

ಪಂಚಶಾಖಿ pañca-śākhā. Five-branched: the hand (Mr. 321).

ಪಂಚಶಿಖಿ pañca-śikha. A man who wears the pañcaśikha. (My.).

ಪಂಚಶಿಖೆ pañca-śikhē. Five tufts of hair left by vaidika Brāhmaṇas on the head, etc. (My.).

ಪಂಚಸರ pañca-sara. Tbh. of ಪಂಚಶರ (Śmd. 376; ಅಯ್ಯಮ್ಮ Ōt. I, 92; II, 52).

ಪಂಚಸಾಯಕ ಪಾಂಚ-śāyaka. = ಪಂಚಶಕ. (My.).

ಪಂಚಸೂನಂಗ ಪಾಂಚ-sūnāṅga. The five things in a house by which animal life may be accidentally destroyed: the fire-place, the slab on which condiments are ground, the broom, the pestle, the mortar, and the water-pot. (R.).

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ pañca-akṣhari. The Śaiva mantra or formula of five syllables: ನಮಃ ಶಿವಾಯ (reverence to Śiva, Bp. 18, 3; 41, 28; 46, 3. 64; 49, 29; 53, 73; Śm. 1; Rāv. 4, 104).

ಪಂಚಾಗ್ನಿ pañca-agni. The five fires collectively amidst which a devotee performs penance or devotion (Grj. 9, 9. 10; Bp. 2, 13; 19, 81). 2, the vaidika fires called anvāhāryapaṇa, gārhapatya, āhavanīya, sabhya, and āvasathya.

ಪಂಚಾಂಗ pañca-aṅga. Five-membered. 2, a calendar or almanac treating chiefly of five things: solar days, lunar days, asterisms, yōgas, and karapas. (Mr. 68; My.; B. 5, 151). ಪಂಚಾಂಗ ಹೋದರೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ಪಂಚಾಂಗದವ. — ಅವ. An astrologer. 2, a poor man (My.). See Prv. s. ಪಂಚಾಲ. — ಪಂಚಾಂಗ ಹೇಯ. To tell all the things of an almanac (My.). 2, to tell circumstantially and verbosely (My.).

ಪಂಚಾಂಗುಲಿ pañca-aṅgula. Measuring five fingers. 2, the ricinus or castor-oil plant, Ricinus communis.

ಪಂಚಾಲಾರಿ pañca-ālāra. Five rules or institutes (Rāv. 4, 104).

ಪಂಚಾನನ pañca-ānana. Five-faced: Śiva; a lion. (Abh. P. 10, 29; Śāv. 5, 31).

ಪಂಚಾನನವಿಷ್ಣುರ ಪಾಂಚānana-viṣṭara. Lion-seat: a throne (Ūpr. 4, after 75).

ಪಂಚಾಮೃತ pañca-amṛita. The five nectarious substances: milk, curds, ghee, honey, and sugar (Sk., Mhr.), and a compound made of them (My., wherein, instead of curds, plantains are used; Bp. 18, 85; 85, 11).

ಪಂಚಾಯುತ ಪಾಂಚāyita. A member of an assembly of arbitration (My.; Mhr., H.).

ಪಂಚಾಯುತಿ ಪಾಂಚāyiti. An assembly of five (or more) persons to settle a matter by arbitration (My.; Br.); arbitration (My.).

ಪಂಚಾರ್ತಿ pañca-ārti. A platter with five wicks burning in ghee, and the act of waving it (My.). ತುಟಿಗೆ ತುಪ್ಪವಿಲ್ಲ, ಕಟಿಗೆ (or ತರದಿಗೆ) ಪಂಚಾರ್ತಿ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಪಂಚಾಲಿ pañcāla. N. of a tribe and their country in the north (Bp. 61, 30); a prince of the Pañcālas. ಪಂಚಾಲದೇಶದ ಪಾಲಕನಾದರೆ ಪಂಚಾಂಗದವನೇನು? (Prv.).

ಪಂಚಾವರಣಿ pañca-āvaraṇa. Five positions of distance in

standing around a person (Bp. 25, 46; 54, 18). 2, five powers of illusion.

ಪಂಚಾವಸ್ಥೆ pañca-avasthē. Five states or conditions of humanity: childhood, boyhood, youth, manhood, and old age (My.).

ಪಂಚಾಶತ pañcāśat (pañca-daśat). Fifty. (My.). ಪಂಚಾಶತ್ತಮ, the 50th.

ಪಂಚಾಸ್ತ್ರ pañca-āstra. Kāma (Rāv. 4, 104).

ಪಂಚಾಸ್ಯ pañca-āśya. = ಪಂಚಾನನ. Five-faced; a lion.

ಪಂಚಾಳ pañcāḷa. = (ಪಂಚಕಾರುಳ), ಪಾಂಚಾಲ. The five classes or castes of artificers: goldsmiths, carpenters, blacksmiths, braziers, and stone-cutters (My.; Mhr.); the first three classes (My.). ಪಂಚಾಳರು ದಟ್ಟಿಗೆ ಹತ್ತಿದ ಹಾಂಗೆ (Prv.). 2, a goldsmith (My.).

ಪಂಚೆ pañci. = ಹಂಚಿ. Five or a cinque, at a game (Bp. 48, 6; Dp. 99, 5; see ಚಾ.).

ಪಂಚೇಕರಿಸು pañci-karisu. To render fivefold (Rāv. 5, 31).

ಪಂಚು pañcu. 1. = ಅಂಚು 1, ಪಸು 3, ಹಂಚು. To divide, to share, to distribute (Bp. 48, 6; J. 26, 61; Tē.).

ಪಂಚು pañcu. 2. (= ಪಚ್ಚು 4). Distribution: unfair distribution (J. 6, 34, o. r. in one copy ಸಂಚು).

ಪಂಚೆ pañcē. = ಅಂಚೆ (ಪಚ್ಚೆ), ಪಂಚಾ 1, ಪಂಚೆ. A small dōtra, used for various purposes (ಅಮುವೆ Kk. 54; My.; Tē.; Mhr. ಪಂಚಾ). ಚಕ್ಕ ಪಂಚೆ (ಕರ್ಪುಟ Si. 495). See Mr. s. ಪಟಿಭೇದ.

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ pañca-indriya. The five organs of sense: the eye, ear, nose, tongue, and skin (Bp. 43, 6; ಇಂದ್ರಿಯೆ Nn. 28). 2, the five objects of sense (ಪಟ್ಟ ಮೊದಲಾದ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ Nn. 78; see ಪಂಚವಸಯ). 3, = ಅಂಗವ (Nn. 53).

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಾತ್ಮಕ pañcēndriya-ātmaka. Having the nature of the five organs of sense (Bp. 51, 80).

ಪಂಚೇಷು pañca-ishu. Five arrows (Abh. P. 9, 84). 2, Kāma.

ಪಂಜರ pañjara. 1. = ಹಂಜರ (Smd. 342), (ಪಂಜರ), ಹನ್ನರ. A cage, an aviary, a dove-cot, etc. (ದತ್ತಿ Ūt. 1, 11; cf. ಪನ್ನರ). 2, a skeleton; see ಅಸ್ಥಿ-. ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಯುಟ್ಟರೆ ಪಂಚಮಸ್ತರ ಕೊಟ್ಟೇತೇ? (Prv.).

ಪಂಜರ pañjara. 2. A claw, of a cat, etc. (B. 8, 30; 4, 90; Mhr. ಪಂಚಾ, a claw, the hand of a monkey, the hand as spread abroad).

ಪಂಜರಪಕ್ಷಿ pañjara-pakshi. = ಹಂಜರವಕ್ಕ. A bird in a cage.

ಪಂಜರಾಪೇಟೆ pañjara-ākhēṭa. A sort of basket or wicker trap in which fish are caught. (R.).

ಪಂಜಲ pañjala. A mode used in saṅgita (V. 11, 9).

ಪಂಜಾ pañjā. 1. = ಪಂಚೆ, etc. ಗಣ್ಯಗಜೆಯ ಹಾಕ, ತಲೆಗೆ ಪಂಜಾ ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು (B. 4, 179).

ಪಂಜಾ pañjā. 2. The metal hand of Mohammadans, representing their five holy personages (My.; Mhr., see ಪಂಜರ 2).

ಪಂಜಾಬು pañjābu. The Panjab (C.).

ಪಂಜಾರ pañjāra. Sweet cakes, fritters, pastry (T. ಪಣೆಗಾರ, ಪಣೆಯಾರ, ಪಣ್ಣ, ಪಣ್ಣೆಗಾರ; Tē. ಪಣ್ಣೇರ, ಪಣ್ಣಾರ, ಪಣ್ಣಾರ; R.).

ಪಂಜೆ pañji. = ಪಂಚಕೆ, etc. (My.; T., M. ಪನ್ನ).

ಪಂಜೆಕೆ pañjikē. = ಅಂಚಿ, ಪಂಚಿ, ಹಂಚಿ. The ball or roll of cotton from which the thread is spun. (My.). 2, a per-

petual commentary. 3, an almanac. 4, a journal; a register.

ಪಂಜು pañju. = ಪಂಚು. A torch (Ū. Bp. 47, 37; V. 10, 12; My.; Tē.; T., M. ಪನ್ನ; Br., H. ಪಂಚಾಯಿ). ಕಟ್ಟು ಹದಾದ ಪಂಜು. — ತನ್ನೇ ಮದುವೆಗೆ ಪಂಜು ಹಿದಿಯುವ ಮಗ (Prva.). ಎರಿಮೇಲಣ ಪಂಜು ನೀರೊಳಗೆ ಉರಿದನ್ನೆ, ನಾರಿಯರೊಲುವೆ ತನಗೆಮ್ಮ ಮರುಳಗೆ ಮಾರಿ ಹೊಡದನ್ನೆ (Sp.). — ಪಂಜುಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. = ದೀವಟಿ ಕಳ್ಳ. (My.). — ಪಂಜುವಿದಿವ. -ವಿದಿವ. A torch-bearer (ದೀವಟಿ Ūt. 1, 58).

ಪಂಜೆ pañjē. A poor, helpless, weak person (My.; Tē.; T. ಪಂಚೆ; cf. ಪಂಚೆ 3); a wretch, a coward (Tē.; cf. ಪನ್ನೆ).

ಪಂಜೆ pañjē. = ಪಂಚಾ 1, etc. (C.). ಹುಡುಗರ ಸಲುವಾಗಿ ನೆಯ್ದಿ ರೇಕ್ಷಿ ಅಂಚಿನ ಸಣ್ಣ ದೋತರಜೋಡುಗಳಿಗೆ ಬಡಕಾನಿಯನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಉದ್ದವೂ ಅಗಲವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಉರುಟುನೂಲು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪಂಜೆಗಳನ್ನುತ್ತಾರೆ; ನಾಲ್ಕು ಪಂಜೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನೆಯ್ದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೊರೆಯನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 3, 103).

ಪಂಜಿತನ pañjēṭana. Poverty; parsimoniousness (My.; Tē.; M. ಪಂಚಿ, ಪಚ್ಚಾ, famine, scarcity, poverty).

ಪಟ paṭa. = ಪಟಿ, (ಪಟಾರನೆ, ಪಟೇರ, ಪಟ್ಟನೆ, ಪಲಿ), ಪರಕ. A sound imitating those of the flapping of wings or suspended clothes when fluttering in the wind, of a dog shaking his body, of applying blows or kicks, and of bursting. — ಪಟಿ ಪಟಿ = ಪಡ ಪಡ. The repeated sound of ಪಟಿ (My.; Tē.; Mhr. ಫಡ ಫಡ; Bp. 51, 81). — ಪಟಿ ಪಟಿನೆ. With the repeated sound of ಪಟಿ (My.; Bp. 28, 16).

ಪಟಿ paṭi. = (ಪಟ್ಟಿ), ಪಡ, ಪದು. Cloth. 2, fine cloth; = ಪಟಿನೆ, ಪಟ್ಟಿ No. 2, silk cloth, see ಪಟಾವಳಿ 2. 3, = ಪಟ್ಟಿ No. 7, a veil or screen (ತೆರೆ Ūm. 105; see ಅಪಟಾವ್ತರ). 4, a sheet, an expanse; vastness, length, breadth. 5, a piece of cloth or tablet or plate on which anything may be written or painted. 6, a thatch, a roof. 7, a sail (ಪಾತೆ Mr. 408; B. 3, 117). 8, a paper-kite (My.; Tē., T.). ಪಟಿ ಹಾದಾದರೆ ಮರ ಹಾದೇತೇ? (Prv.). 9, a picture (My.; Tē., T.; Bp. 58, 31). 10, = ಪಟ್ಟಿ No. 8, a chequered cloth or board to play at chess, etc. (Mhr.; ಅಪಟಾವಡ, ಅ ಕರ್ಪ G.). 11, a basin or channel for watering plants and trees (My.); = ಪಟ್ಟಿ 3, No. 8, & ಪಡ, No. 3, a plat (My.). 12, the tree *Buchanania latifolia* (Chironjia sapida). 13, = ಪಟ್ಟಿ No. 5 (see Mr. s. ಶುಭ). 14, anything well made, finished, or polished (see ಪಾಪಟಿ, ಪಾವಟಿ No. 2).

ಪಟಕೆ paṭaka. 1. = ಪಟಿಕೆ 2, ಪಟಿಕೆ 1. Tbh. of ಸ್ವಟಿಕಾ. Sulphate of alumina or alum (My.; Mhr. ಫಟಿಕೆ).

ಪಟಕೆ paṭaka. 2. = ಪಟಿಕೆ 2, ಪಳಿಗೆ. Cotton cloth. See ಪಡ 2. 2, a camp, encampment.

ಪಟಕಾರ paṭa-kāra. 1. A weaver; a painter. (R.).

ಪಟಕಾರ paṭakāra. 2. (i. e. ಪಟಿಕೆ 1-ಕಾರ). = ಪಟಿಕೆ 1, etc., ಪಟಿಗಾರ. (My.).

ಪಟಕಾರು paṭa-kāru. Tongs, pincers (Tē. ಪಟಾರು, ಪಟುಗಾರು; T. ಪಟ್ಟಡ್ಡೆ, ಪಡಾರುಮ್ಮು, ಪಡ್ಡುಕುದು; My. occasionally).

ಪಟಕುಟಿ paṭa-kuṭi. A tent.

ಪಟಕ್ಕನೆ paṭakkane. With the sound of ಪಟಕ.

that is used to express "suddenly and with a noise", as ಪಟಕ್ಕನೆ ಕತ್ತು ಕೊಳ್ಳು, ಪಟಕ್ಕನೆ ದೀಪ ನೊಡಿಸು, ಪಟಕ್ಕನೆ ಹಗ್ಗ ಹದಾ (My.).

ಪಟಗ್ರಹ ಪಟಾ-ಗ್ರಿಹಾ. = ಪಟಕುಟಿ. (My.).

ಪಟಚಾರ ಪಟಾ-ಚಾರಾ. A cloth-stealer, a shop-lifter.

ಪಟಚ್ಚರ ಪಟಾಚ್ಚರಾ. A thief. 2, old or ragged clothes (ಪೊಸ ತದುದು Mr. 342).

ಪಟನೆ ಪಟಾಢೆ. Tbh. of ಪತನ. (My.).

ಪಟತ್ಕಾರ ಪಟಾ-ತಕಾರಾ. A sound in imitation of that of flapping flags (Grj. 8, after 8).

ಪಟಭಿತ್ತಿ ಪಟಾ-ಭಿತ್ತಿ. The canvas-wall of a tent (ಗುಡಿಯ ಸುತ್ತಣ ಸರಾಪಿ Mr. 288).

ಪಟಭೇದ ಪಟಾ-ಭೇದಾ. Different kinds of cloth or garments. ದಸಂ ಗಬ್ಬಂ (o. rs. ಗಬ್ಬುಳ, ದಬ್ಬುಳ for ಗಬ್ಬಂ) ಗಬ್ಬನೀಲಿ ಸನ್ದಾಹ ರಾಗ ಕುಸುರಿ (one MS. ಕುಸುಮ) ಅವಂತೆ ದೋರಿಯ ನಾಗವಲ್ಲಿ ವಟ್ಟಿ ಸುನರ್ವಪದ ಮದವ ಮಂಜಪ್ಪ ದೇವಾಂಗಮ್ ಎನ್ನು, ಪಟಭೇದಮಕ್ಕು (Mr. 342).

ಪಟಲ ಪಟಾಲಾ. 1. A roof, a thatch. 2, a cover, a covering, a veil. 3, a film over the eyes. 4, a heap, a mass, a multitude. 5, a basket (Abh. P. 12, after 2).

ಪಟಲ ಪಟಾಲಾ. 2. Tbh. of ಪಟೋಲ. (My.).

ಪಟಲಕ ಪಟಾಲಕಾ. = (ಪಟ್ಟಳಿಗೆ), ಪಡಲಕೆ, ಪಡಲಗೆ, ಪಡಲಿಗೆ, ಹಡಲಗೆ, ಹಡಲಿಗೆ. A heap, a mass, a multitude; a kind of basket (Ūpr. 7, after 151; 9, 2); a jar (see ಪಟ್ಟಳಿಗೆ).

ಪಟಲವ್ರಾನ್ತ ಪಟಾಲಾ-ಪ್ರಾನ್ತಾ. The edge of a thatch.

ಪಟವಾಸ ಪಟಾ-ವಾಸಾ. 1. A tent. (My.). 2, a petticoat.

ಪಟವಾಸ ಪಟಾ-ವಾಸಾ. 2. = ಪಟವಾಸಕ.

ಪಟವಾಸಕ ಪಟಾ-ವಾಸಕಾ. Perfumed powder.

ಪಟವೆ ಪಟಾವೆ. = ಪಟ, No. 2. Silk. — ಪಟವೆಗಾಣಿ. -ಗಾಣಿ. A man who dyes silk yarn, makes silken tassels, etc. (C.).

ಪಟವೇಶ್ವ ಪಟಾ-ವೇಶ್ವಾ. A tent. (R.).

ಪಟಸ್ತನ್ಭು ಪಟಾ-ಸ್ತಾಂಬಾ. A mast (B. 3, 117; My.).

ಪಟಹ ಪಟಾಹಾ. = ಪಡಹ 1. A kettle-drum, a war-drum, a drum, a tabor.

ಪಟಹಾರಿ ಪಟಾ-ಹಾರಿ. (ಜಡಲಿ Mr. 165).

ಪಟಾ ಪಟಾ. = ಪಟಿ 1, etc. A stripe, a line, a streak (Mhr., H. ಪಟ್ಟಾ). — ಪಟಾವಟಿ. Striped, etc. — ಪಟಾವಟಿಲ್ಪು. Sugar-cane with stripes (My.). — ಪಟಾವಟಿತರೆ. A striped curtain (My.).

ಪಟಾಕಾಕ ಪಟಾ-ಕಾಕಾ. The ether within any cloth (Bp. 51, 38; cf. ಫಟಾಕಾಕ).

ಪಟಾಕೆ ಪಟಾಕಿ. = ಪಟಾಕ್ಷ, ಪಟಾಸು. A cracker, a squib (My.; Tē.; Mhr., H. ಫಟಾಕಡಾ, ಫಟಾಕಾ).

ಪಟಾಕೆ ಪಟಾಕೆ. = ಪಟಾಕೆ. (Sk.). See ಪಡಿಯೆಗೆ, etc.

ಪಟಾಕ್ಷೆ ಪಟಾಕ್ಷಿ. = ಪಟಾಕೆ. (8. Mhr.).

ಪಟಾಟೋಪ ಪಟಾ-ಟಿಂಪಾ. Pride on account of one's dress, ostentatious display of it (My.).

ಪಟಾಠ ಪಟಾಠಾ. A Pathān, an Afghān (My.; Mhr., H. ಪಠಾಣ; B. 5, 38. 41). — ಪಟಾಣಿ. = ಪಟಾಣ (My.). 2, relating to the Pathāns.

ಪಟಾಯಿತ ಪಟಾಯಿತಾ. Striped, as a tiger (B. 5, 245; Mhr. ಪಟ್ಟಾಳಿತ).

ಪಟಾರನೆ ಪಟಾರಾಣೆ. = ಪಟ, etc. ಅವಗೆ ಪಟ್ಟು ಪಟಾರನೆ ಬಿತ್ತು (My.).

ಪಟಾಲಂ ಪಟಾಲಂ. A battalion, a regiment, an army (My.; Br.; M. ಪಟ್ಟಾಳಂ).

ಪಟಾವಳ ಪಟಾ-ವಾಳಿ. 1. = ಪಟ್ಟಾವಳ 1. Stripes, lines. — ಪಟಾವಳಿಸೀರೆ. A sīrē with coloured stripes (My.).

ಪಟಾವಳ ಪಟಾ-ವಾಳಿ. 2. = ಪಟ್ಟಾವಳ 2. Woven silk. — ಪಟಾವಳಿಸೀರೆ. A silk-sīrē (My.).

ಪಟಾಸು ಪಟಾಸು. = ಪಟಾಕೆ. (My.; Br.; M. ಪಟ್ಟಾಸು).

ಪಟೆ ಪಟಿ. = ಪಟ, etc. — ಪಟಿ ಪಟಿ. = ಪಟ ಪಟ. (My.).

ಪಟೆ ಪಟಿ. = ಪಡಿ 1. ಪಡಿ 2. A kind of cloth; coarse thick cloth; a coloured, fine garment; a curtain. See ಯೋಗ.

ಪಟಿಕೆ ಪಟಿಕಾ. 1. = ಪಟಿಕ, etc. Tbh. of ಸ್ಪಟಿಕ. Crystal (Bp. 51, 33; Tē.; T., M. ಪಡಿಗ).

ಪಟಿಕೆ ಪಟಿಕಾ. 2. = ಪಟಿಕ 1, etc. (My.).

ಪಟಿಕೆ ಪಟಿಕೆ. 1. = ಪಟಿಕ 2, etc. (My.).

ಪಟಿಕೆ ಪಟಿಕೆ. 2. = ಪಟಿಕ 2. Woven cloth (Sk.).

ಪಟಿಗಾರ ಪಟಿಗಾರಾ. (i. e. ಪಟಿಕ-ಕಾರ). = ಪಟಿಕ 2, etc. (My.).

ಪಟಿಗಿ ಪಟಿಗಿ. = ಪಟಿಗಿ 1, etc. See ಗರವಟಿಗಿ.

ಪಟಿಂಗ ಪಟಿಂಗಾ. A man without family or retinue (Mhr. ಫಟಿಂಗ). 2, a vile wretch, an unprincipled fellow, a lecher (My.; ಅನುಕ, ಅಭಿಕ, ಕಾಮುಕ, ಜಾರ, ನರ್ವತ G.; B. 2, 25).

ಪಟಿಂಗನ ಸಂಗಡ ಪಟ್ಟಾಂಗಕ್ಕೆ ಹೋವರೆ ಪಡಿವವನ ಕೇಡು. — ಪಟಿಂಗ ಪಟ್ಟಿಯುಟ್ಟು ಕೊಡ್ತರೆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸನ್ದಾನೇ? (Prva.).

ಪಟಿಂಗತನ ಪಟಿಂಗತಾನಾ. The state and conduct of a pāṭiṅga (My.; ಅರ್ಯಾ, ಗುಹ್ಯ, ಕೌಟೀನ Si. 437).

ಪಟಿಮ ಪಟಿಮಾ. Sharpness, smartness, ability. (R.).

ಪಟಿಪ್ಪ ಪಟಿಪ್ಪಾ. Sharpest, very clever or able. (R.).

ಪಟಿಯಸ್ ಪಟಿಯಾಸ. Sharper, more clever. (R.).

ಪಟೀರ್ ಪಟೀರ. = ಪಟ, etc. (My.).

ಪಟೀರ್ ಪಟೀರಾ. Sandal wood (Bp. 1, 7; 12, 4). 2, Kāma. 3, the belly. 4, a sieve. 5, a field. 6, a cloud. 7, bamboo manna. 8, a ball for playing with. 9, rheumatism; catarrh. 10, height.

ಪಟು ಪಟು. (Smd. 109). Sharp, pointed, as a ray of light. 2, fierce; pungent, hot; violent; busy, active; strong; intense, great; shrill, ringing, sharp-sounding, clear-sounding, crackling, rustling (said of sound). 3, sharp, clever, smart, dexterous, skillful; crafty, sly, cunning. 4, eloquent; loquacious, talkative. 5, hale, healthy. 6, contumelious, as speech, etc. 7, blown, expanded. 8, cruel. 9, the cucumber Trichosanthes dioeca Roxb. (= ಪಟೋಲ). — ಪಟು ಮಾಡು. To kindle (My.). ಇಂಗಕವ ಪಟು ಮಾಡು (ಪೊತ್ತು Smd. 97).

ಪಟುಕ ಪಟುಕಾ. = ಪಟು No. 9. (Sk.; R.).

ಪಟುಕಮ ಪಟು-ತಾಮಾ. = ಪಟಿಪ್ಪ. (R.).

ಪಟುಕರ ಪಟು-ತಾರಾ. More sharp, uncommonly sharp, etc. (Bp. 50, 26; J. 4, 18; Sēv. 4, after 6).

ಪಟುಕೆ ಪಟುತೆ. = ಪಟುತ್ವ. (Ūpr. 4, 17).

ಪಟುತ್ವ ಪಟುತ್ವಾ. Sharpness, keenness; cleverness, skillfulness; eloquence. (My.; see ಗೋ, ವಾಕ್).

ಪಟುಪರ್ವ ಪಟು-ಪರ್ವಿ. A cucurbitaceous plant, Bryonia grandis Lin.

ಪಟುಪೇಕವಾಕ್ಯ ಪಟು-ಕಾ-ವಾಕ್ಯಾ. (Smd. 63). One clever word.

ಪಟುಕರಣ ಪಟು-ಕರಣಾ. Making sharp, hot, etc.; kindling. See ಅಗ್ನಿ, ಶಿಖಿ.

ಪಟ್ಯಾಕೃತಿ patu-ukti. A clever word (My.).

ಪಟಿ patē. 1. = ಪಟಾ, ಪಟ್ಯಾ 2, ಪಟ್ಟಿ 3 No. 1, ಪಟ್ಟಿ 1 No. 2. See ಪಟಾಕೃತಿ 1.

ಪಟಿ patē. 2. = ಪಟ್ಟಿ No. 2, etc. Silk. See ಪಟಾಕೃತಿ 2. — ಪಟಿ ಗಾಂಧಿ. -ಗಾಂಧಿ. A man who dyes silk yarn, and weaves silk cloth (S. Mhr.).

ಪಟಿ patē. 3. = ಪಟ್ಯಾ 1. A kind of sword (ತೋಮರ, ಪಟ್ಟಿ 3 G.).

ಪಟಿಲಿ patēla. The head managing officer of a village (My.; Br.; Mhr., H. ಪಾಟೀಲ).

ಪಟಿಲಿ patēla. = ಪಟಲ, ಅಪ್ಪ, ಪಟಲ 2, ಪಟ್ಟ, ಪಟಲ, ಪಟಲ 1, ಪಟುಪಟ, ಪಟು, ಪಟಲ, ಪಾಟಿ. A species of cucumber, *Trichosanthes dioeca* Roxb.; — the snake-gourd, *Trichosanthes anguina* Lin. (St. & Pl. and Z. s. ಪಟಲ 1).

ಪಟಿಲಿ patēli. = ಪಟಿಲಿ. (ಪಟಲ Hk.; ಪಾಟಿ Mr. 123).

ಪಟಿಲಿಕೆ patēlikē. The cucumber *Trichosanthes dioeca* Roxb. (= ಪಾಟಿ, ಪಾಟೀಲ); — = ಪಟಲ (Si. 141).

ಪಟ್ಟಿ patṭa. (= ಪಟಿ). It is one of the *tatsamas* (Śmd. 384; Ūt. II, 480; Kk. 95; Śm. 77). Cloth. 2. = ಪಟಿ 2, ಪಟ್ಟಿ 2, ಪಟ್ಟಿ 2, coloured cloth, fine cloth; woven silk, silk. 3, an upper or outer garment. 4, a tablet for painting, a plate of metal for inscription or engraving royal edicts, grants, etc.; a royal order or grant. 5, a frontlet or fillet with a golden tablet, with which a king is decorated at coronation and his principal wife at the time of marriage; it is also worn by the prince, and the general, and by others who receive it as a token of royal favor; it is further tied to the head of the king's favourite horse (see ಪಾಟಿ-) or elephant; and the purōhita affixes it to the forehead of the bride and bridegroom at marriages (My.); the chief officer of the state, royalty; a royal throne; dignity, authority, office. 6, a place where four roads meet; see ಪಟಾಕೃತಿ 7. = ಪಟಿ No. 3, a curtain or screen; see ಪಾಟಿರಪಟ್ಟಿ. 8. = ಪಟಿ No. 10. See ಪಗಡೆಯ ಪಟ್ಟಿ. 9. = ಪಟ್ಟಣ, a city, town, village. ಅಮ್ಮನವರು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ, ಅಯ್ಯನವರು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ (Prv.). See Śmd. 155. 292; ಕಯ್ಯಪ್ಪ, ಪರಿವಟ್ಟ, ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ; Ūpr. 4, 14. 25; J. 8, 24; 16, 1. — ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟು. To tie the frontlet of dignity or authority, etc. (to a person's forehead, Bp. 44, 32; 56, 6; My.). ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಪಟ್ಟಿ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳು. To sit down on or come to the throne (My.; B. 4, 3. 79). — ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೂದಿರಿಸು. To place on the throne (B. 5, 42. 48. 57; My. as -ಕೂದಿರಿಸು). — ಪಟ್ಟಿ ಕೊಡು. To grant any dignity or office (My.). ದೇವರಾಜನು ಒಬ್ಬ ತ್ರೀವೈಷ್ಣವವ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 4, 81). — ಪಟ್ಟಿ ಗರ್ವಗಿ. (Śmd. 385). A throne. — ಪಟ್ಟಿಗೊಡೆ. -ಕೊಡೆ. (Śmd. 385. Mḡb., o. r. ಪಟ್ಟಿಗಾಡೆ, which appears also Kk. 99). Silk raiment, etc. — ಪಟ್ಟಿಂಗಟ್ಟು. -ಂ-ಕಟ್ಟು. = ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟು. (Bp. 2, 25; Rāv. 4, 119). — ಪಟ್ಟಿದ ಪರ. = ಪಟ್ಟಿದಯ್ಯ. (V. 8, after 25). — ಪಟ್ಟಿದ ಮೇಲಿನ್ನ ತೆಗೆದು ಹಾಕು. To throw from the throne, to dethrone (B. 5, 52; My.). — ಪಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳು. = ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ. - (B. 4, 3; My.). — ಪಟ್ಟಿದಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. A jaṅgama who has been formally installed as a spiritual guide or principal of a maṭha (My.). — ಪಟ್ಟಿದರಸಿ. -ಅರಸಿ. The first or properly consecrated wife of a rāja, the queen (ದುಂಬಿ Mr. 301). — ಪಟ್ಟಿದರಸು. -ಅರಸು. A formally installed king (J. 31, 50). — ಪಟ್ಟಿದ ರಾಣಿ. = ಪಟ್ಟಿದರಸಿ. (J. 1, 4; 28, 14; Si. 182, 183;

C.). — ಪಟ್ಟಿದಾನೆ. -ಅನೆ. An elephant with a patṭa on its forehead: a distinguished elephant, or a king's favourite, or a white elephant (ಪಟ್ಟಿವರ್ಧನಗಜ, ಪುನ್ನಗ Nn. 61). — ಪಟ್ಟಿಪುಟ. (ಕರ್ಣಾಟಕ, ತತಪದಿ Nr., see ಪಟಿಲಿ). — ಪಟ್ಟಿವಣಿ. -ಮಣಿ. (Śmd. 385; Kk. 99). A throne (ಗದ್ದುಗೆ, ನರೇಂದ್ರಾನನ Ūt. II, 51; ಸಿಂಹಾಸನ 87; ದಿತ್ತರಿಗೆ, ಸಿಂಹಾಸನ 86; ಗದ್ದುಗೆ, ಸಿಂಹಾಸನ Kk. 26; ಗದ್ದುಗೆ, ಸಿಂಹಾಸನ Śm. 37). See Ūpr. 6, 58; 6, after 71; Abh. P. 3, after 83; Rāv. 4, after 55; 6, after 10; 10, after 5. — ಪಟ್ಟಿವಾಗು. -ಅಗು. Royal power, etc. to come into one's possession (My.). ಅತನ ಮಗನಿಗೆ ಪಟ್ಟಿವಾಯು (B. 4, 8). — ಪಟ್ಟಿವೇಣು. -ವೆಣು. To ascend the throne (My.; B. 4, 8. 216; 5, 50).

ಪಟ್ಟಿಕಾನ್ತಾರ patṭa-kāntāra. A large forest (Ūpr. 5, after 39; see ಪಟಿ No. 4).

ಪಟ್ಟಿಗೆ patṭagē. (fr. ಪಟಿ 1). = ಪಟ್ಟಿಗೆ 1, etc. Obtaining, catching, incurring, undergoing, etc. (cf. ಪಟ್ಟಿ ತನ). See ಮೂಗುಪಟ್ಟಿಗೆ.

ಪಟ್ಟಡಿ patṭu-adi. = ಪಟ್ಟಿ, q. v. (My.; Si. 399). 2. = ಪಟ್ಟಿಮನೆ (My.). — ಪಟ್ಟಿಮನೆ. A workshop (ಅವೇಶನ, ಶಿಲ್ಪಶಾಲೆ Si. 108; My.).

ಪಟ್ಟಡೆ patṭaḍē. (ಪಟ್ಟಿ 2-ಅವೇಶನ) = ಪಟ್ಟಿ. An anvil, etc. (My., Tē.; T. ಪಟ್ಟಿ, ಪಟ್ಟಿ).

ಪಟ್ಟಣ patṭaṇa = (ಪಟ್ಟಿ No. 9), ಪಟ್ಟಣ. Tbh. of ಪತ್ತನ (Śmd. 363. 364; ನಗರ Nn. 22. 40; ಪುರ 23; My.; Tē., T.). ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅರಸು ಬಲ, ಕಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಬಲ. — ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಕುಡ್ಡೋದು ತಪ್ಪದು. — ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾದರೆ ನಟ್ಟಡವಿಯ ಲಿಪ್ಪವರಿಗೆ ಏನು? (Prv.). See ಸಂಸ್ಥಾನಪಟ್ಟಣ, ಸನ್ನಿ ಪಟ್ಟಣ.

ಪಟ್ಟಣಿಗೆ patṭaṇigē. Cloth; dress, attire (ದುಟ್ಟಿಗೆ, ದುಗುಲು, ಲುಳ್ಳು, ವಸನ 86; Ūpr. 8, after 4; 8, 52; Abh. P. 3, 72).

ಪಟ್ಟತನ patṭatana. (fr. ಪಟಿ 1). Obtaining, incurring, feeling, etc. ಫೀರ ಪಟ್ಟತನ (ಫೈರ್ Nn. 106).

ಪಟ್ಟನ patṭana. = ಪಟ್ಟಣ. (Sk.).

ಪಟ್ಟನೆ patṭanē. = ಪಟಾರನೆ, etc. (My.). ಪಾಟವೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟನೆ ಬಿಡು (B. 2, 43).

ಪಟ್ಟಬದ್ಧ patṭa-baddha. A man to whose forehead the patṭa has been tied: a king, etc. (Bp. 52, 40; 55, 3).

ಪಟ್ಟಬದ್ಧೋತ್ಸವ patṭa-baddha-utsava. The festival of formally installing a king (Ūpr. 4, after 24).

ಪಟ್ಟಮಹಿಮೆ patṭa-mahimē. (Śmd. 385; Kk. 99). The first wife of a king: the queen (My.).

ಪಟ್ಟಮಾರ್ಗ patṭa-mārga. A principal street, a main road (Ūpr. 1, 124).

ಪಟ್ಟಲೆ patṭalē. A district, a community. (R.).

ಪಟ್ಟವರ್ಧನ patṭa-varḍhana. (Śmd. 385). Elevated by the patṭa: a distinguished elephant (ಪುಷ್ಪಾಗಜ II, 50; Śm. 38; Kk. 92; Ūpr. 2, after 91). 2, a vaidika Brāhmaṇa of much reading, but devoid of any practical knowledge (My.).

ಪಟ್ಟವರ್ಧನಗಜ patṭavarḍhana-gaja. = ಪಟ್ಟವರ್ಧನ (ಪುನ್ನಗ ಪಟ್ಟದಾನೆ Nn. 61).

ಪಟ್ಟವರ್ಧನನಾರಸಿಂಹ patṭavarḍhana-nārasimha. N. (Bp. 56. 84).

ಪಟ್ಟರ patṭa-āra. (Śmd. 385). = ಪಟ್ಟರ. A large tank.

ಪಟ್ಟುಕಾರಿ paṭṭa-kāṭi. = ಪಟ್ಟುಕಾರಿ. A reading-hall (Ōpr. 1, 117). 2, a silk-shop.

ಪಟ್ಟುನ paṭṭaṇa. Tbh. of ಪಟ್ಟುನ. (J. 12, 24).

ಪಟ್ಟುಸರ paṭṭa-sara. (Kk. 99). = ಪಟ್ಟುಸರ.

ಪಟ್ಟುಸಹಸ್ರ paṭṭa-sahasra. A distinguished groom (Grj. 2, after 106; Rāv. 13, after 61).

ಪಟ್ಟುಸಾಲಿಗ paṭṭa-sāliga. (Śmd. 233). A silk-weaver.

ಪಟ್ಟುಕಾರಿ paṭṭa-kāṭi. = ಪಟ್ಟುಕಾರಿ (Śmd. 376). A reading-hall (Abh. P. 7, after 47; V. 4, 54).

ಪಟ್ಟುಕೆ paṭṭaḷḷe. (Tbh. of ಪಟ್ಟುಕೆ). A jar (ಕರಗ Ūt. II, 88).

ಪಟ್ಟುಕೆ paṭṭaḷḷe. (= ಪಟ್ಟು 1 No. 2). The broad strap tied round an ox's or horse's body, a girth, a martingal (ಉರಪಾತ Mr. 350; Tē. ಪಟ್ಟು, ಪಟ್ಟು; cf. ಪಟ್ಟು 3, No. 2; ಪಟ್ಟು 1, No. 3).

ಪಟ್ಟು ಪಟ್ಟಿ. 1. = ಪಟ್ಟು 3, ಪಟ್ಟು. A long and broad sword (Mhr., H.; Tē. ಪಟ್ಟು, ಪಟ್ಟು; T. ಪಟ್ಟು; M. ಪಟ್ಟು, ಪಟ್ಟು = Sk. ಪಟ್ಟು). — ಪಟ್ಟುಕತ್ತಿ. = ಪಟ್ಟು. (My.; Si. 289). — ಪಟ್ಟುಕರನಿ. Brandishing of a paṭṭi (My.).

ಪಟ್ಟು ಪಟ್ಟಿ. 2. = ಪಟ್ಟು 1, etc. See ಪಟ್ಟುನ 1.

ಪಟ್ಟುಂಕುರ paṭṭa-amśuka. Silk cloth (Ōpr. 9, 4).

ಪಟ್ಟುಂಗ paṭṭaṅga. Idle talk (Tu. ಪಟ್ಟುಂಗ, ಪಟ್ಟುಂಗ). ಪಟ್ಟುಂಗನ ಸಂಗಡ ಪಟ್ಟುಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪದವನನ ಕೇಡು (Prv.).

ಪಟ್ಟುಭಿಷಿಕ್ತ paṭṭa-abhiṣikta. Having the paṭṭa sprinkled or consecrated: formally installed, as a king, etc. (My.). ಪಟ್ಟುಭಿಷಿಕ್ತರಾದ ರಾಜ (ದೇವ Si. 65).

ಪಟ್ಟುಭಿಷೇಕ paṭṭa-abhiṣēka. The act of sprinkling water on the paṭṭa (which has been affixed to the forehead) and thereby consecrating it, as is done at the installation of a king or guru, formal inauguration, coronation (ರಾಜ್ಯಪದ, ಶುಭ Nn. 139; My.). 2, a ceremony that takes place after a reading of the whole vālmiki-rāmāyaṇa, when all persons present put flowers, akshatā, etc. on the book (My.).

ಪಟ್ಟುಭಿಷೇಕನ paṭṭa-abhiṣēkana. = ಪಟ್ಟುಭಿಷೇಕ. (J. 18, 11).

ಪಟ್ಟುನ ಪಟ್ಟಿ 2-āvali. 1. = ಪಟ್ಟುನ 1. (Bp. 11, 25; 27, 13; 61, 26). — ಪಟ್ಟುನ ಪಟ್ಟಿ. A strē with stripes (My.).

ಪಟ್ಟುನ ಪಟ್ಟಿ 2-āvali. 2. = ಪಟ್ಟುನ 2. (My.).

ಪಟ್ಟು paṭṭi. = ಪಟ್ಟು. (fr. ಪಟ್ಟು). A place of lying down: a pen or fold, an abode; a hamlet. (T., M.; Tē., T. also ಪಟ್ಟು; cf. ಪಟ್ಟು No. 9). ತುಡುಕಾದರ ಪಟ್ಟು (ಗೋಷ್ಠ, ಅಧೀನವಲ್ಲ Hā.).

ಪಟ್ಟು paṭṭi. 1. An ornament of the forehead (Sk., = ಪಟ್ಟು No. 5). 2, a martingal, a horse's girth (Sk.). 3, a species of the lōdhra or lodh plant (see ಪಟ್ಟು).

ಪಟ್ಟು paṭṭi. 2. = ಪಟ್ಟು No. 2, etc. Silk; silk-cloth. ಪಟ್ಟುನವು (ಪಟ್ಟು, ರೇಷ್ಮೆ ನವು G.).

ಪಟ್ಟು paṭṭi. 3. = ಪಟ್ಟು 1, etc. A stripe, a line (B. 2, 26; 3, 31, 48; G. 319, 335; My.). ಪಟ್ಟುಬರ್ಮ (B. 3, 98; 5, 254). 2, = ಪಟ್ಟು 1, No. 3, a strip, a slip, a strap, as of lace, cloth, etc. (Mhr. ಪಟ್ಟು, ಪಟ್ಟು; see ಪಟ್ಟು); ಮುರಾನಿನ ಪಟ್ಟು (My.); a narrow and long piece, as of cloth, leather, metal, wood, etc., a band, etc. (Mhr. ಪಟ್ಟು; G. 193; My.); a bar of iron (B. 4, 148; My.); a rail for a railroad (4, 164; My.); each of the pieces of timber of a door-frame (My.); an, at least partially, squared rafter, a collar-beam, a joist, etc. (My.; Si. 111; cf. ಪಟ್ಟು 1 No. 4). 3, = ಪಟ್ಟು 1,

No. 5, a zone for females made of a flat piece of metal (My.; B. 4, 125); ನಡುವಿನ ಪಟ್ಟು (ಕಟ್ಟು, ರತನ, ಸಪ್ತ G.); a collar of the same description for dogs, etc. (My.; see ಕೊರಳುಪಟ್ಟು, ಕೊಳ.). 4, a skein of yarn (B. 4, 178). 5, a few leaves of betel joined into a packet, or a roll of them (Mhr. ಪಟ್ಟು; My.; Tē., T.). 6, a fold or plait, as of a turban (My.; Mhr.; Tē. ಪಟ್ಟು). 7, a strip (or stripe) of silk-cloth or other fine cloth hung up for decoration's sake on festive occasions (Ō. Bp. 5, 2. 3. 51; My.). 8, = ಪಟ್ಟು 1, No. 6, a plat, or a bed, in gardens or fields (B. 5, 97; My. as ಪಟ್ಟು). 9, a roll of a general collection, as by government from a village; of a general contribution for a charitable or other purpose; of an assessment in general (Mhr.; My. also as ಪಟ್ಟು). 10, the paper containing the list of a general assessment, collection, or contribution (My.; Mhr.). ಪಟ್ಟು ಹಾಕು, to collect money by a subscription-list (My.; B. 5, 157). 11, the money of subscription itself (B. 5, 218). 12, pay, salary (My.). ಪಟ್ಟುಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಬಡತನವೇ? (Prv.). 13, a roll or list, as of names, etc. (My., Tē.; M. ಪಟ್ಟಿಗೆ; Mhr. ಪಟ್ಟು). 14, information, charging with fraud, informing against others (Br. as H. ಪಟ್ಟು; My.). — ಪಟ್ಟುಮೋರೆ. A slanderer (My.). — ಪಟ್ಟುಗವಣಿ. -ಕವಣಿ. A flat-bottomed aling (V. 4, 19). — ಪಟ್ಟು ಎಣ್ಣೆ. = ಪಟ್ಟು No. 5. ಪಟ್ಟು ಎಣ್ಣೆಕೆನ್ನ ಹೋಗಿ, ಕುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡು ಬನ್ನ. — ಪಟ್ಟು ಎಣ್ಣೆನಾದರೆ ಬಟ್ಟುಂಗಾಗದೇ? (Prva.).

ಪಟ್ಟುರಾವು paṭṭikā-ākhyā. A species of the lōdhra plant.

ಪಟ್ಟುಕೆ paṭṭikē. = ಪಟ್ಟುಕೆ, ಪಟ್ಟುಕೆ. A tablet; a plate of metal; a kind of necklace (see ರೇನ). 2, a document. 3, a bandage, a ligature. 4, a frontlet. 5, a piece of cloth; cloth. 6, a piece of wove silk, silk cloth. 7, a board: the pieces of wood across a door (Tē., = ಪಟ್ಟು 3 No. 2). See ಪಟ್ಟು, ಪಟ್ಟು, ರತನ.

ಪಟ್ಟುಗೆ paṭṭigē. 1. = ಪಟ್ಟು, ಪಟ್ಟು, ಪಟ್ಟು. See ಗರವಟ್ಟುಗೆ.

ಪಟ್ಟುಗೆ paṭṭigē. 2. = ಪಟ್ಟುಗೆ, q. v. See ಪರವಟ್ಟುಗೆ, ಮನವಟ್ಟುಗೆ. Cf. ಪಟ್ಟು 3.

ಪಟ್ಟುಗೆ paṭṭigē. Tbh. of ಪಟ್ಟುಕೆ. See ಗರವಟ್ಟುಗೆ, ಪಟ್ಟುಗೆ, ಮನವಟ್ಟುಗೆ, ಮನವಟ್ಟುಗೆ. — ಪಟ್ಟುಗೆ. A woman's zone (My.; T., = ಪಟ್ಟು 3, No. 3).

ಪಟ್ಟುಕೆ paṭṭikā. = ಪಟ್ಟುಕೆ. A sort of weapon, a kind of axe; a spear with a sharp edge (cf. ಪಟ್ಟು 3, etc.).

ಪಟ್ಟುನ ಪಟ್ಟಿ. = ಪಟ್ಟುನ. A spear with a sharp edge. 2, a certain feat of wrestlers (Śāv. 4, 75).

ಪಟ್ಟು ಪಟ್ಟು. 1. (= ಪಟ್ಟು 1, ಪಟ್ಟು 1). To seize, to catch, to hold, to take hold of;—to be held or contained; to stick to, etc. (Tē.). — ಪಟ್ಟುನ. -ಅಡು. To stick to one's own opinion, to be obstinate, to wrangle; to fight, to come to blows (My.).

ಪಟ್ಟು ಪಟ್ಟು. 2. (= ಪಟ್ಟು 2). Hold, seizure; a gripe, a firm grasp (My.; Tē.; see ಪಟ್ಟುನ, ಮೂರ್ಫ.). 2, persistence; firmness, resolution (My.; Tē.); pertinacity, obstinacy, stubbornness (My.); ಪಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವರೂ ಪಟ್ಟು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.);—habit, character (see ಎಡವಟ್ಟು). 3, an application to a swelling, etc. to allay pain (My.; Tē.; T. ಪಟ್ಟು, M. ಪಟ್ಟು, ಪಟ್ಟು;

see ಕಣ್ಣು-). 4, coherence, suitable connection.

ನತ್ತಿ ಮಾತಾಡುವವನ ಮಾತು ಸುತ್ತಿ ತೊದಲಿದರೆ ಪಟ್ಟು ಅದೀತೇ?

(Priv.). 5, a callous spot (My.). — ಪಟ್ಟುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು.

A callous spot to be produced (My.).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 3. P. p. of ಪಡು 1.

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 4. P. p. of ಪಡು 2.

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 5. (fr. ಪಡು 3). Lying down, etc. — ಪಟ್ಟಿರಿಸು. — ಇರಿಸು. To put in a lying position, to lay down, to place, etc. (Rév. 4, 60; V. 9, 25; J. 19, 50; 21, 11).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 1. The state of a quantity taken as often as the prefixed numeral denotes: so much as; time, repetition (Mhr. ಪಟ್ಟು; My.). ನೂದು ಪಟ್ಟು (ನೂರುದಿ G.). ಇನ್ನಾ ದೇಶದೊಳಗೆ ಪ್ರತಿವರುನ ನೂದು ಪಟ್ಟು ಜನರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ (B. 5, 106).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 2. = ಪಟ್ಟು, Nos. 1 & 2, etc. Cloth (see ಎರೆಪಟ್ಟು); silk; woven silk (Té., T., M.; Mhr. ಪಟ್ಟು; see ಮಣಿಪಟ್ಟು).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 1. The rind or bark of trees (My.; Té., M.; T. ಪಟ್ಟು).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 2. Plantain fibres folded up so as to hold snuff, etc. (My.; cf. ಪೊಟ್ಟಣ).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 3. (= ಪಟ್ಟಿಗೆ 2). See ಮುಸಣಪಟ್ಟು.

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 1. = ಪಟ್ಟು, No. 4. A plate, i. e. a place without hair, on the head (My.; Té.; in former days such bare places used to be produced on the head of culprits as a punishment, My.). ಪಟ್ಟು ತೆಗೆ, to shave the hair so as to produce a patti or patti (My.). — ಪಟ್ಟಿದರೆ. — ತರೆ. A head with a patti or patti (My.). 2. = ಪಟ್ಟು 3, No. 1, etc., a stripe, as of colour (My.; M., T.). ಪಟ್ಟಿಕವ್ವುಳಿ, a striped cumblly (My.). 3. = ಪಟ್ಟು 3, No. 2, broad tape, in ಪಟ್ಟಿಮಂಡ, a cot with a tape bottom (Kk. 96, o. r. ಪಟ್ಟು; Bp. 39, 41. 42. 43. 45; My.; Si. 230); a strap, a girth, a girdle (Si. 279; Té.). ಎದ್ದಿನ ಪಟ್ಟಿ (ಬಿಗಿ ಸಿಂ. 81). ಕುಮರೇಗ ಪಟ್ಟಿ (ಮುಕಾರ Kk. 78; cf. ಪಟ್ಟು 1, No. 2). 4, a palmyra rafter or spar, an areca bough (Té., M., T.; cf. ಪಟ್ಟು 3, No. 2). 5. = ಪಟ್ಟು 3, No. 3, a zone, a sash (Si. 279; M., T.). 6. = ಪಟ್ಟು 3, No. 3, a plat (My.). 7, the outer iron rim of a wheel (My.). 8. = ಪಟ್ಟು 3, No. 9, a roll of an assessment in general (My.). — ಪಟ್ಟಿಹಾವು. The venomous snake Callophis macellandii (My.). 2, the venomous snake Bungarus fasciatus (Bd.).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 2. = ಪಟ್ಟು No. 2, etc. Silk; woven silk (ಎರೆಪಟ್ಟು, Té. II, 78; ಮುಕೂಲ Mr. 841; Öpr. 7, 43; My.). ಪಟ್ಟಿಂಗ ಪಟ್ಟಿಯುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣರೆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸನ್ನಾನೇ? — ಪಟ್ಟಿಗೆ ಮಯ್ಯಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ಮುತ್ತಯ್ಯಿಗೆ ಹಾದರೆ ಸಲ್ಲ. — ಪಟ್ಟಿಯುಟ್ಟರೂ ಮಟ್ಟಿಯವನು ತ್ರೇಷ್ ನೇ? (Priv.). See Si. 221. 222; Priv. s. ಬಟ್ಟೆ 2. — ಪಟ್ಟೀ ಮಡಿ. Woven silk; a silk garment (Si. 222; My.). — ಪಟ್ಟೀ ಸೀರೆ. A precious silk stré (Si. 222). ತಂಗಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟೀ ಸೀರೆ ಕಟ್ಟಿದ. — ಅದರೆ, ಹೋದರೆ, ಹತ್ತಿ ಬೆಳದರೆ, ಅಚ್ಚೀ, ನಿನಗೊನ್ನು ಪಟ್ಟೀ ಸೀರೆ. — ಪಟ್ಟೀ ಸೀರೆಯುಟ್ಟರೂ ಮೊಟ್ಟಿ ಹೊಡುವದು ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Priv.).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 3. = ಪರದೆ, etc. See ಕಲ ಪಟ್ಟಿ s. ಕಲು.

ಪಟ್ಟಿಯ ಪಾಠ್ತು. = ಪಟ್ಟು 1, etc. (Rév. 6, after 11). — ಪಟ್ಟಿ ಯೊಡೊಂಗಲ್. — ತೊಂಗಲ್. A cluster, or tassel, of long and broad swords (Abh. P. 13, 59).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. = ಪಿಟ್ಟುರೆ, etc. A hollow in a tree or between stones (ನಿಮ್ಮಕ, ಕೋಟರ Si. 122).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. = ಪಟ್ಟು. Tbh. of ಪತ್ತನ. (C.; Té.).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. = ಪಟಲ 2. The snake-gourd, Trichosanthes anguina Lin. (My.; St. & Pl.).

ಪಠ ಪಾಠ್ತು. = ಪಠನ. See ಸಿ.

ಪಠನ ಪಾಠ್ತು. = ಪಠನೆ. Reciting, reading.

ಪಠನಾಗಾರ ಪಾಠ್ತು. = ಪಠನಾಗಾರ. A school (V. 14, after 37).

ಪಠಿಯು ಪಾಠ್ತು. = ಪಠಿಸು. (Bp. 53, 39).

ಪಠಿಲ್ ಪಾಠ್ತು. = ಪಟ್ಟಿಲ್, etc. (My.; Té. ಪಠಲ್, ಪಟ್ಟಿಲ್, ಪಠೀಲ್; T. ಪಠೀಲ್, ಪಠೀಲ್; cf. ಪದಾರ್ಥ). — ಪಠಿಲ್ನೆ. — ಎನೆ (ಸಿಂ. 22). Bang! slap!

ಪಠಿಸು ಪಾಠ್ತು. = ಪಠಿಯು. To read or repeat aloud; to recite; — to read, to study; — to mention, to cite; — to enumerate; — to express, to describe. ಲಾಟ ಪಠಿಸಿದ ಹಾಗೆ (but going without one, Priv.). See Bp. 18, 106; 45, 55; 47, 70; Priv. s. ವೇದ.

ಪಠ್ಯ ಪಾಠ್ತು. To be read, etc. (adj.); reading, reciting (Bp. 19, 8; Sk. ಪಠ).

ಪಡ ಪಾಠ್ತು. 1. = ಪಡದು, ಪಡೆ 2, ಪಡೆದು. P. p. of ಪಡೆ 1, in ಪಡ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 3, 105; 4, 174; 34 G.).

ಪಡ ಪಾಠ್ತು. 2. = ಪಡಿ 5, ಫಡ. A sound imitating that of angry language; ha! fy! (Bp. 41, 15). — ಪಡ ಪಡ. ಪಡ ಪಡಾ. = ಪಡಿ ಪಡ, ಫಡ ಫಡ, q. v. Ha, ha! oh, oh! fy, fy! (Bp. 22, 31; Bh. 4, 5, 51; 8, 23, 37; Rām. 4, 7, 10; Rév. 4, 14; cf. Mhr. ಫಟಫಟ, ಫಡಾಫಡ).

ಪಡ ಪಾಠ್ತು. 3. (= ಪಟ). A sound imitating that of a cracker or squib. — ಪಡ ಪಡ. rep. = ಪಟ ಪಟ. (S. Mhr.).

ಪಡ ಪಾಠ್ತು. = ಪಡು. Tbh. of ಪಟ. Cloth, etc.; see ಪಡ್ಡ ಪಡ, ಪಡವಳ. 2, a thatch, a roof; see ಪಡಸಾಲೆ. 3. = ಪಟ No. 11, a plat, or a bed, in gardens or fields (B. 3, 45; Mhr., H. ಫಡ, a plantation). 4, a cut with a right angle made at the end of a beam, etc. (in joinery, My.).

ಪಡಕ ಪಾಠ್ತು. (fr. ಪಡೆ 1). A man who gets, feels, etc. See ಅಸೆಬಡಕ.

ಪಡಕು ಪಾಠ್ತು. = ಪಡಕೆ. One half of a folding window (see ಕಡಕ; Mhr. ಫಡಕ, a flap, of a wing, etc.).

ಪಡಗು ಪಾಠ್ತು. = ಪಡಗು, ಹಡಗ, ಹಡಗು. A ship, a large boat, a proa or prow (Té. ಪಡವೆ; T., M. ಪಡಗು, ಪಡವೆ; Tu. ಅಡಗು, ಪಡವೆ; ಪಡ, a boat; Mhr. ಪಡ ಗಿರಿ, a small kind of canoe; Mhr., H. ಪಡಾವ, a kind of boat). See ಪರ್ವಪಡಗು.

ಪಡಗು ಪಾಠ್ತು. Tbh. of ಪಡಗು (ಸಿಂ. 348, o. r. ಹಡಗು = ಪಡಗು).

ಪಡಗು ಪಾಠ್ತು. (ಸಿಂ. 46). = ಪಡಗು, etc. (Rév. 1, 34; 2, 44).

ಪಡಕ ಪಾಠ್ತು. = ಪಡಕ, q. v. (My.).

ಪಡಕಕ್ಕೆ ಪಾಠ್ತು. Tbh. of ಪಡಕಕ್ಕೆ (ಸಿಂ. 352, o. r. ಪಡ ಕಕ್ಕೆ = ಪಡಕಕ್ಕೆ). A kettle-drum (ಅನಕ, ಪಟಹ HIA.).

ಪಡತಿ ಪಾಠ್ತು. A woman. (Té.). See ಪಡ್ಡ ಪಡತಿ.

ಪಡದು ಪಾಠ್ತು. = ಪಡೆದು. P. p. of ಪಡೆ 1.

ಪರದೆ paḍaḍe. = ಪರದ, ಪರದೆ, ಪರ್ವಾ. A curtain; a veil (ಏವ ನಕೆ, ಪರದೆ, ತಿರಸ್ಕರಣೆ, ಯಮನಕೆ G.; My.; Mhr., H. ಪರದಾ).

ಪರಪಾಳಿ paḍapu-āli. (Śmd. 239). = ಪರಪಾಳಿ. (A meretrix). See Śmd. s. ನೀಲ.

ಪರಪು paḍapu. (fr. ಪದೆ 1). = ಪದೆಪು. Getting, acquiring, attaining, gaining; gain, acquisition, wages (Bp. 52, 34; 53, 12).

ಪರಪುಗಾರ್ತಿ paḍapu-gārti. = ಪದೆಪುಗಾರ್ತಿ. A woman who acquires, makes acquisitions, or is industrious (ಗದಾಸಾರ್ವೇನ Kk. 29); (a meretrix; Tē. ಪಮಪು, prostitution).

ಪರಪೋಸಿ paḍapōsi. Inattention, thoughtlessness, carelessness (My.; H.).

ಪರಮ ಪಾದಾಮ. A stuff or coarse cotton, used for bags, etc. (Mhr.; B. 3, 117).

ಪರರಕ ಪಾದಾರಕ. A sound produced when easing nature (S. Mhr.).

ಪರಲ್ paḍal. 1. (fr. ಪರು 3). A lying or falling down. — ಪರಲಿಡು. — ಪರು. To fall down here and there; to fall (ವಿಶೇಷಪತನ Śmd. Dh.; ಬೀಡು Śm. 60). ಪರಲಿಟ್ಟು (ಬಿರ್ಮದು Ūt. II, 21; ಬಿಬ್ಬಿದು Kk. 60). ಪರಲಿಟ್ಟಿರಿ ಮಾದ್ವಿನ್ ಓವಡ ಪಯಿಂಘಾಸರ್ವಂ ಯುದ್ಧದೋ (Śmd. 226 Mqb.). See Ūpr. 7, 68; Abh. P. 13, 69, 75; V. 10, 5; Śāv. 2, 10; 3, 59. — ಪರಲ್ಪಿಡು. To cause to fall (Abh. P. 2, 20; 4, 48; 5, 4; 7, 58; 14, after 141). — ಪರಲ್ಪಿಡು. = ಪರಲಿಡು. (Abh. P. 13, 45; Śāv. 5, 84; 9, 22).

ಪರಲ್ paḍal. 2. (fr. ಪರು 1). An incurring or suffering. — ಪರಲ್ಪಿಡು. — ಪಿಡಿಪು. To trouble, to harass (Śāv. 3, 39; o. r. ಪರಲ್ಪಿಡು in MS.).

ಪರಲಿ paḍala. = ಪರಲ, etc. Tbh. of ಪರಲೀಲ. (ಪರಲೀಲ Mr. 146; ಕುಲಕ, ಪರಲೀಲ, ತಿಕ್ಕಕ, ಪಟು Nr.; My.; see ಕು-).

ಪರಲಿಗೆ paḍalagē. = ಪರಲಿಗೆ. (Abh. P. 5, 108).

ಪರಲಿಕೆ paḍalikē. = ಪರಲಿಗೆ, q. v.

ಪರಲಿಗೆ paḍaligē. Tbh. of ಪರಲಿಕ. (ಚಿಬ್ಬರ್ Mr. 207, o. rs. ಪರಲಿಕೆ & ಚಿಬ್ಬರ್). See Bp. 12, 12.

ಪರವಲ್ paḍaval. — ಲು. = ಪರುವಲ್, etc. The west (ವಾರುಣಿ Śi. 420; My.). ಪರವಲಲ್ಲಿ (Śi. 114).

ಪರವಲ paḍavala. 1. = ಪರಲ, etc. (ಪರಲೀಲಿಕೆ, etc. Śi. 151; ಹೋಲಿಸ್ಸಿಕೆ 405; ಪಾಲಿ 456; My.; Mhr. ಪರವಳ, the snake-gourd; see ಕಯ್, ಕಲ್ಲು, ಹುಚ್ಚು). ಪರವಲಕಾಯಿಯೆಸರು ಎನ್ನು, ನಡುಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋದ (he thought it was snake-broth etc. Prv.).

ಪರವಲ paḍavala. 2. The trumpet flower, Bignonia suaveolens (ಕಬೀರಾಪ್ಪ, ಕೃಷ್ಣವೃತ್ತಿ, ಸ್ವಾಧಿ ನಂ G.).

ಪರವರ paḍa-vala. A dresser, a master of the robes (ಪನಾಯತ Ūt. II, 40, 108; ಪದಿಯ II, 84).

ಪರಸಾಲೆ paḍa-sālē. = ಪದುಸಾಲೆ. A roof-hall: a veranda (My.; B. 3, 82; Mhr. ಪರವೇ; Tē.: a hall, portico; T. ಪಟ್ಟಿ ಪಾಲ್ಕೆ, a hall, saloon, place of audience; Mhr. ಪರಪಾಳಾ, ಪರಸಾಲೆ, an out-house; a building contiguous to a temple for travellers, etc.).

ಪರಹು paḍahu. = ಪರಗು, q. v.

ಪರಾವು paḍāvu. Wholesale merchandise (My.; H.). — ಪರಾವು ವಾರ. A wholesale merchant (My.).

ಪದಿ paḍi. 1. = ಪದಿಕೆ, ಪರು 2, ಪಳ, (ವಳ, ವಳ). Incurring, undergoing, obtaining, etc. See e. g. ತಿದ್ದು ಪದಿ, ತೀರುಪದಿ, ನಗವದಿ, ಪಂಪದಿ. 2, manner, way, method (T., M.; see ಅಚ್ಚು ವದಿ). 3, a stirrup (T.; see ಅಂಗವದಿ). — ಪದಿಪಾಟು, = ಪದುಪಾಟು (C.).

ಪದಿ paḍi. 2. A measure of capacity, equal to half a seer (śēru; My.; ಕುಡುಲಿ Śm. 95; Śi. 327; Bp. 27, 70; Tē., T.: a seer and a half). ಪಟಂಗನ ಸಂಗಡ ಪಟ್ಟಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪದಿವನ ಕೇಡು (Prv.). ಪದಿಯಾನೆ ಹರದಂಗಿ, ನುಡಿಯಾನೆ ವೇಲಿಗೆ, ಜಡಿಯಾನೆ ಬೂದಿಗೊರವಗೆ, ಪಾದರಕೆ ಎಡಿಯಾಟಿದಾನೆ (Sp.).

ಪದಿ paḍi. 3. = ಪದಿ 2. A door-joining (ದ್ವಾರಬಂಧ ಸಿಮ. 95): the leaf or panel of a door (ಕವಾಲಿ ಕೇ.; ಕದ Ūt. I, 84; Ūpr. 4, 62, 63; Abh. P. 10, 8; T., M. ಪದಿ, a sill of a door or window); a door (see ಪವಳವದಿ, ಬಲ್ಲದಿ). — ಪದಿವೆ. — ತೆವೆ. To open a door (Ūpr. 4, 62; Abh. P. 10, 8; V. 29, after 86).

ಪದಿ paḍi. 4. (Probably Tbh. of ಬತ್ತ 2, ಫಾಟಿ, or ಫುತ್ಕೆ). An (extra) allowance in food (grain, salt, vegetables and all that is required to prepare a meal, also the fire-wood), sometimes also in money, to servants (T.); a gift of the mentioned articles to friends or poor people (Bp. 9, 37; 11, 20; 25, 10; 26, 14, 18, 21; 29, 11; 47, 5, 38; 53, 12, 16, 78; My.). ಒಲೆನೆಮ್ಮು ವ ಮಾತು ಬಲ್ಲಿತಾನಿಯೆ ಇರಲು, ತಲ್ಲಣಂ ನಿಲ್ಲಿ ದೇವಿತ್ತ ಪದಿ ತಾನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೇ ಬಕ್ಕು (Sp.). ಪದಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪರದೋನು ಬಿಡ. — ಪದಿಗೆ ಬನ್ನವಗೆ ಕಡಿಯಕ್ಕೆ ಅಗದೇ? — ಊಟ ಬೇಡು, ಪದಿ ಬೇಡು (a meal, and a paḍi in addition, Prvs.). — ಪದಿಕಟ್ಟೆ. A fixed allowance in grain (My.). — ಪದಿ ಗಡಿ. reit. (Bp. 29, 14). — ಪದಿವರ. Daily allowance at a temple (My.; Tē., T.).

ಪದಿ paḍi. 5. = ಪರ 2, etc. — ಪದಿ ಪದ. = ಪದ ಪದ. (ಕೋಪ ನಾಟಿ Ūt. I, 84).

ಪದಿ paḍi. 1. Tbh. of ಪಟಿ. See ಪದಿಯ 2.

ಪದಿ paḍi. 2. = ಪದಿ 1. Tbh. of ಪ್ರತಿ. Equality, likeness, resemblance, comparison, par (ಪೋಲ್, ಅನ್ನೆ, ತೋಡು, ಸಾಮ್ಯ Ūt. I, 88; ಸಮಾನ Kk. 16; ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, ಪಾಪಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ ಸಿಮ. 55; ಸಾಮ್ಯ 95); in the place of, instead of, in substitution; beside; against; down upon. See Grj. 10, 50; Bp. 2, 57; 27, 4; 28, 5; 36, 27; J. 17, 14; 23, 59; 31, 12. — ಪದಿಚ್ಚು. = ಪದಿಯಿಚ್ಚು. (My.; Tē.). — ಪದಿ ಕಟ್ಟು. To produce equipoise (My.). — ಪದಿಕಲ್ಲು. A stone, etc. used to produce equipoise (My.). — ಪದಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To make similar, to cause to resemble; — to compare (J. 6, 21). — ಪದಿಗುಣ್ಣು. A round stone used to break another one (My.). 2, stones used for the foundation of a building (My.). — ಪದಿಗೋಟಿ. — ಕೋಟಿ. Another fort (Bh. 3, 19, 50). — ಪದಿಚನ್ನ. Tbh. of ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ (Śmd. 376; Ūh. v. 21). — ಪದಿತೋಪ್ಪ. A servant in lieu of, an extra servant. ತೊತ್ತಿಗೆ ಬನ್ನ ಪದಿತೋಪ್ಪ (Prv.). — ಪದಿನಿರರ್. A reflection, a reflected counterpart (ಪ್ರತಿ ಬಿಮ್ಮು, ಮೂರ್ಛಾಕೃತಿ Kk. 62; Śm. 64; Śāv. 2, 49; 6, after 24; Śāv. 3, after 35). — ಪದಿಬಲ. Tbh. of ಪ್ರತಿಬಲ. (J. 4, 25; Bh. 8, 21, 22; Śāv. 6, after 115). — ಪದಿಥವನು. Tbh. of ಪ್ರತಿಥವನು. (Rām. 6, 30, 31). — ಪದಿಮಚ್ಚು. = ಪದಿಮೆಚ್ಚು,

q. v. — ಪಡಿಮಾತು. An answer (Rāṣ. 6, 38; Śāṣ. 4, 97). 2, a simile (Abh. P. 1, 118; 9, 15. 44). — ಪಡಿಮುಖ. Tbh. of ಪ್ರತಿಮುಖ. (Bh. 8, 24, 29; Rām. 6, 30, 13. 34). — ಪಡಿಮುಡು. Counter-approbation: irresolution, doubt (ಸಂತಯು (Bhn. 52, o. r. ಪಡಿಮುಡು). — ಪಡಿಯುಡು. — ಅಡು. A puncheon or tool having a figure on it with which impressions are struck (ನಿಡಿವೆಟ್ಟು Kk. 47; Śm. 68). — ಪಡಿಯುಟ್ಟನೆ. — ಅಟ್ಟನೆ. A corresponding parapet (Ā. Bp. 42, 24). — ಪಡಿಯುಡು. — ಇಡು. To make equal to (Abh. P. 7, 13). — ಪಡಿಯುತರ. Tbh. of ಪ್ರತ್ಯುತರ. (Rām. 4, 2, 49). — ಪಡಿವಾಳಿ. Another bridle (J. 4, 12).

ಪಡಿಕೆ padiki. A woman who obtains, experiences or feels. See ಅನಿಬಿಡಿ.

ಪಡಿಕೆ padikē. = ಪಡಿ 1, etc., ಪಳಿಕೆ. Incurring, etc. See ಅಳವಡಿಕೆ, ಬಡಬಡಿಕೆ, ಬಡವುಡಿಕೆ, ನಡವಡಿಕೆ, ಪರ್ವಡಿಕೆ.

ಪಡಿಕೆ padikē. = ಪಡಕು. A piece of cloth, a strip, a rag, etc.; a sort of gown (Mhr. ಫಡಕಾ, ಫಡಕೇಂ). ಹೆಂಗಸರು ಉಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಪಡಿಕೆ (ಚನ್ನಾತಕ G.).

ಪಡಿಗ padiga. (= ಪಳಿಕೆ, ವಳಿಕೆ, etc.). One who incurs, etc.

ಪಡಿಗ padiga. Tbh. of ಪ್ರತಿಗ್ರಹ or ಪಡಗ್ರಹ. A spitting-pot, spittoon (ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹ, ಪಡಗ್ರಹ Nr.; Śi. 231; ಫೇರಿಪಾತ್ರೆ Mr. 212; T. ಪಡಿಕ್ಕ, ಪಡಿಯಗ; M. ಪಡಿಕ್ಕ; Tē. ಪಳಿಕೆ, ಪಡಿಕ್ಕ, ಪಡಿಗ, ಪಡಿಗಮ್ಬು). See Āp. 6, after 86; Bp. 12, 7. 12; Bh. 2, 8, 7; Ā. Bp. 51, 9; ಪಡ್ಡೆ ಪಡಿಗ.

ಪಡಿಕೆ padika. = ಪಡಹ. Clearance, settlement (of a debt); settled state (of an affair); consumption (of articles of provision, My.; Mhr., H. ಫಡತಾ).

ಪಡಿತಳ (padi-taḷa). Effort, exertion, zeal (Rām. 3, 6, 3; 6, 31, 22).

ಪಡಿತಳಸು (padi-taḷisu). To make effort (Grj. 6, after 67; Bh. 3, 13, 30; 3, 19, 45; 7, 17, 29; Rāṣ. 13, after 77; J. 28, 45); to show off, to be conspicuous (Rāṣ. 6, after 11). 2, to grasp, to seize (Rām. 6, 14, 22; Mhr. ಪಡತಳಣೇಂ); to grasp and frighten (Rām. 6, 13, 2).

ಪಡಿಯಡ ಪadiyara. = ಪಡಿಯಳಿ, ಪಡಿನಳ, ಪಡಿಹಾಡಿ. Tbh. of ಪ್ರತಿಹಾರ. A male door-keeper (ಕವ್ವಿಗಿ Ūt. I, 13; ಪ್ರತಿಹಾರ Kk. 37; ಪ್ರತಿಹಾರ Śm. 45; Abh. P. 7, after 48; 8, 24; Grj. 2, 107). — ಪಡಿಯಡಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಟ್ಟಿಗೆ. A door-keeper's stick (Śmd. 16). — ಪಡಿಯಡವಕ್ಕಿ. — ವಕ್ಕಿ. The cuckoo (ಕೋಗಿಲೆ Śmd. II; Ūt. I, 62; Kk. 79; Śm. 28).

ಪಡಿಯಡತಿ padiyarati. A female door-keeper (Rāṣ. 5, after 19).

ಪಡಿಯಳ padiyala. 1. = ಪಡಿಯಡ, etc. (ಪ್ರತಿಹಾರ Śā.).

ಪಡಿಯಳ padiyala. 2. = ಪಡವಳ. (Ūt. II, 84).

ಪಡಿನಳ padivala. = ಪಡಿಯಡ, etc. — ಪಡಿನಳಗಟ್ಟಿಗೆ. = ಪಡಿಯಡಗಟ್ಟಿಗೆ. (Āp. 7, after 81).

ಪಡಿಸಣ padisana. Tbh. of ಪರಿಣಾಣ. (ಪರಿಣಾ Bhn. 3; Grj. 10, after 26; Bp. 9, 40; Bh. 7, 10, 119).

ಪಡಿಸು padisu. = ಪಳಿಸು. To cause to get, incur, etc. (C.). ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸು (B. 4, 49); ದಾಢಿ (4, 91); ಸುಖ (4, 152); ಕ್ರುತ (5, 159); ಕಷ್ಟಬಡಿಸು (5, 201). ಹಸ್ತವಿನ್ಯಾಸಾದಿ ಗಣನ ಧಾರ್ಮಿಕಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವದು (ವ್ಯಂಜಕ, etc. Śi. 66). ಧಾರವಸ್ಥೆ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವ ಮುಖವಾಡಗಳ (ಅನುಧಾ ವ 68). ಇತರರನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಅತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವದ ಕ್ವಾಗಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ವಿಲಮ್ಬ, etc. 397). ಎಳೆ ಮಕ್ಕಳು ಪಡಿಸುವ

ವೇದಿ (ಈ 424). ಸಮೃದ್ಧ ಪಡಿಸು (229); ಪ್ರಕಟ (294). ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುವದು (ಅತಂಥನ 436). See ಒಡಬಡಿಸು, ಒಡವುಡಿಸು, ಒಳ ಪಡಿಸು, ಪಡಿವಡಿಸು, ಭಂಗ ಪಡಿಸು, ಸನ್ನಾಪಬಡಿಸು, ಸನ್ನೋಪವುಡಿಸು, etc.

ಪಡಿಸುವಿಕೆ padisuviḷe. Causing to get, etc. ಸುಖ ಪಡಿಸುವಿಕೆ (Śi. 388). ಹಿಂಸೆ ಪಡಿಸುವಿಕೆ (ಹಿಂಸೆ); ಪ್ರಕಾಶ ಪಡಿಸುವಿಕೆ (ಗಂಧ 436). ಬೇಕಾದದನ್ನು ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರವೇ ದನ 474). See ಒಡವುಡಿಸುವಿಕೆ.

ಪಡಿಸುಹ padisuha. = ಪಡಿಸುವಿಕೆ. See ಬೇರ್ಪಡಿಸುಹ.

ಪಡಿಹಾಡಿ padihari. = ಪಡಿಹಾಡಿ. (Bp. 53, 16). ಪಡಿಹಾಡಿಯ ದಾ ಸವೈ (12, 42).

ಪಡಿಹಾಡಿ padihāra. = ಪಡಿಯಡ, etc. (ದ್ವಾಸ್ಥ, ಕೃತ್ಯ Nr.; ಪ್ರತಿ ಹಾರ, ದ್ವಾರಪಾಲ, etc. Nr., Hlā.). See Bp. 35, 56; 37, 22; B. 4, 155.

ಪಡಿಹಾಡಿ padihāri. = ಪಡಿಹಾಡಿ. A door-keeper (and, perhaps, a king's buffoon, see s. ಪ್ರತಿಹಾರ). See Bp. 9, 48; 36, 19; 37, 4. 13. 14. 16. 20; 53, 16; ದಾಡ. — ಪಡಿಹಾಡಿ ದಾಡ. N. (36, 9).

ಪಡು padu. 1. (= ಪಡಿ 1). To get, to obtain; to catch (see ಮೂಗುವದು); to incur, to undergo; to experience, to feel; to suffer (C.; Tē., T., M.); — (to be touched, to hit; to be caught; to be obtained, Tē., T., M.; cf. ಪಟ್ಟು 1 & 2). P. p. ಪಟ್ಟು. See e. g. ಅನುತ ಯವುಡು, ಅಳವಡು, ಒಡವುಡು, ಕಡೆವಡು, ದೈನ್ಯವುಡು, ನೇರ್ವಡು, ಪಡಲ್ವಡು, ಪಡಿವಡು, ಪ್ರಿಯವಡು, ಬಡವಡು, ಬೆಕ್ಕ ಸವುಡು, ಬೇರ್ಪಡು, ಸನ್ನ ಸವುಡು, ಹೆಸರುವಡು, etc. As in Tē., T. and M., so in Kannaḍa this verb (like ಪಡಿ 1) is used to form a kind of *passive voice* (ಕಮ=ಪಡೆವಡು; cf. remark b, ad ಕೋ 1), a use that is old, although this peculiar formation had not yet got the grammatical name of *passive voice* at the time of the composition of the Śābdamanidarpana, because the sūtra which refers to it in that grammar (251b), is an interpolation based on the (later) Śābdānuśāsana, as it does not occur in the best MSS. (e. g. in that of Mūḍabidaru), and where it occurs, is introduced as an *anuklasūtra*. The author of the Śmd. has: ಅವನಿಂ ಮಾಡರೆ ಪಟ್ಟು (154, o. r. — ಮಾಡರೆ); ಪಡಕಮ್ ಅಕ್ಕ ಸಾಲೆಯಿಂ ಮಾಡರೆ ಪಟ್ಟು (157, o. r. — ಮಾಡೆ, — ಮಾಡ). ಕಾವ್ಯಮ್ ಎನ್ನಿಂ ಪೇದಿರೆ ಪಟ್ಟು (157, o. r. — ಪೇದಿರೆ). ಬಿಡರೆ ಪಡು (ಬಿಡುಂಕು I). Its commentator uses it frequently, e. g. 7. 11. 23. 27. 61. 92. 93. 107. 120. 125. 132. 248. 288. — ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಅಶ್ರಮಂ ಪೇದವಲ್ಲಿ ಪೇದಿ ಪಟ್ಟು (Hlā.). ಬಿಡಲು ಪಟ್ಟು (ಅವಕೀರ್ಣ, ಅವಧ್ಯಸ್ತ, ತ್ಯಕ್ತ, etc.); ಬಿಡಿಸೀನಂ ಮಾಡರೆ ಪಟ್ಟು (ಅನಾಧ್ಯತ, etc.); ಪರಿಹರಿಸರೆ ಪಟ್ಟು (ಪ್ರತಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ನಿರಸ್ತ, etc.); ಸಾಕರೆ ಪಟ್ಟು (ನುನ್ನ, ಕ್ಷಿಪ್ತ); ಸುತ್ತಲು ಪಟ್ಟು (ನಿವೃತ್ತ, ವೇಷ್ಟಿತ, etc.); ಮುಕ್ತರೆ ಪಟ್ಟು (ಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ, etc. Hlā.). ಬಿಡರೆ ಪಟ್ಟು (ತ್ಯಕ್ತ, etc.); ಮುಕ್ತರೆ ಪಟ್ಟು (ಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ, etc.); ಸುತ್ತಲು ಪಟ್ಟು (ನಿವೃತ್ತ, etc.); ಅಗಲಕ್ಕೆ ಹರಹಲು ಪಟ್ಟು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, etc.); ಪೊಗ ದಿರೆ ಪಟ್ಟು (ಸ್ತುತ); ಹೊದಿವಡಿಸಲು ಪಟ್ಟವನು (ಅವಶ್ಯಾಪ್ತ, etc. Nr.). ಕಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮ (ಸಮಾಧಿತಕರ್ಮ Nr. 148). ಸಾಧಿಸಲು ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ (ಸಾಧಿತಬುದ್ಧಿ 148). ಹುಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ (ಸಂಜನಿತ 159). See ಅವಿಸರೆ ಪಡು, ಅದಿಯರೆ, ಅಲುಗಲು, ಅದಿರಿಸರೆ, ಉಣ್ಣುಡು, ಎದಿಸರೆ ಪಡು, ಒಡೆಯರೆ, ಒಡಗಿಸರೆ, ಕೇದಿರೆ, ಕೆತ್ತರೆ, ತಗ್ಗಿಸರೆ, ತೋಯರೆ, ಮನೆಯರೆ, ಹದಿಯರೆ; Bp. 8, 16; 14, 29; 26, 38; 33, 19; 36, 60; 50, 19; 54, 10; 56, 55; 60, 20; B. 4, 58. 59. 92; 5, 255; Śi. 79. 141. 293. 300.

384; G. 17. 18. 23. 28. 30, etc., etc. See also the peculiar way of expressing the passive s. ಪೇಡ್ (Smd. 61; S̄m. 27).—For ತಾಮ್ ಇರಲ್ ಪಟ್ಟಿಲ್, etc., *without the meaning of the passive* (S̄md. 299) cf. remark at the end of ಸಡಿ 1.

ಪಡು padu. 2. = ಸಡಿ 1, etc. Getting, etc. See ಸೇರ್ಪಡು 2. — ಪಡುಪಾಟು. = ಪಡಿಪಾಟು. (My.). — ಪಡುಪಾಟು. Sufferings, troubles (My.).

ಪಡು padu. 3. = ಹಡು. To lie down, to repose;—to go down, to set, as the sun; to wear away, to be spent (as the day);—to have sexual intercourse;—to fall (in battle), to die (ತಯನ S̄md. Dh., S̄m. 92; ಮರಣ S̄md. Dh., S̄m. 92; Abh. P. 7, after 7; 13, 44; V. 9, after 107; Tē., T., M.). ಪುಡಿಯಡರೆ ನಿಮಿರ್ದ ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆದತ್ತಲಮ್ ಬಲೆದುದದದಿಯೊಳ್ ತೂಂಕದಿವ ಮಿಗಂ ಮುನ್ನಣಗೊರ್ಗುಡಿಸಿದುದೋ ಪಡುವ (in the west) ಪಡುವ ಮೃಗರಾಂಫನನಾ? (Lilv. 3, 2).

ಪಡು padu. 4. Setting: the west (My.); dying. — ಪಡುಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. The western sea (V. 8, 42; J. 26, 4. 5). — ಪಡುಗಡೆ. -ಕಡೆ. The western side or point of the compass (My.). — ಪಡುನೇಸರ್. The setting sun (ಪಿವ್ವೆದ್ವಿ S̄s.; C̄pr. 8, 6; Abh. P. 7, 89). — ಪಡುಮಿಗ. A wild beast doomed to die. — ಪಡುಮಿಗುಡು. -ಕುಡು. To deliver (one's self into the hand of the huntsman) as a doomed beast (C̄pr. 5, after 64). — ಪಡುವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The western mountain (ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ S̄s.).

ಪಡು padu. 5. (fr. ಪರು 3 ?) = ಸಡಿ 4. A place (hollow or hole) of refuge (for wild animals) between stones or in rocks (ಕಲ್ಲ ಮದ್ ಸೆ; cf. M. ಪಡುಡು, a hole?).

ಪಡು padu. = ಪಡ. Tbh. of ಪಟ. See ಪಡುಸಾಲೆ.

ಪಡುವ paduva. = ಪಡೆವಲ್, ಪಡು 4, (ಪಡುವಾಳೆ), ಪಡುವಲ್ (S̄md. 145; My.), ಪಡುವು. The region of sunset: the west. Declension: ಪಡುವನಾ, ಪಡುವನಿಂ (S̄md. 135). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊದವಪತಿಗಳಲ್ಲಿನಲ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ಲ (145). ಪಡುವನಾ ಗಿರಿ (Bp. 24, 43). ಪಡುವನಾ ಮನೆಗೆ ಮೂಡನಾ ದೀಪ (Prv.). — ಪಡುವನಾ. -ಅಂ. A man of the west (S̄md. 136). — ಪಡುವನಾ ದೆಸೆ. The western quarter (ವಾರುಣಿ, ಪ್ರತೀಚ, ಪ್ರತ್ಯಂಕ್ Hlā.). — ಪಡುವನಾ ದೆಸೆಗೊಡೆಯ. -ಬಡೆಯ. Varuṇa (S̄m. 13). — ಪಡುವನಾ ಬಡಗನಾ ದೇಶ. The north-west (ಪಟ್ಟಿಮೋತ್ತರದೇಶ Nr.).

ಪಡುವನಾ paduvana. = ಪಡುವ. ಪಡುವನಾದಲ್ಲಿ (B. 3, 114; 4, 67).

ಪಡುವಲ್ paduval. -ಲು. = ಪಡುವ (S̄md. 145; My.), etc. (ಪ್ರತ್ಯಕ್, ಪ್ರತೀಚ Mr. 58; ಪ್ರತೀಚ Si. 28; Tē. ಪಡಮರೆ; T. ಪಡುಡಾಯಿದು, ಪಡುನಾಯಿದು; M. ಪಡಿಪ್ಪಾಯಿದು, ಪಡಿಪ್ಪಾಯಿದು; see ಸೇರ್ಪಡು). ಪಡುವನಾದುದು (ಪ್ರತ್ಯಕ್, ಪ್ರತೀಚೇನ Hlā.; ಪ್ರತೀಚೇನ Mr. 58). ಪಡುವಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು (ಪ್ರತೀಚೇನ Si. 29). **ಪಡುವಲ paduvala.** Tbh. of ಪಡೋಲ (ಶೋತಾತಕ, ಚಾಲಿ, ಪಡೋಲ G.).

ಪಡುವಿಕೆ paduvikē. Getting, incurring, experiencing, etc. ಆತೆ ಪಡುವಿಕೆ (ದೋಷದ, ಇಡ್ಕೆ, etc. Si. 70). ಅತುರ ಪಡುವಿಕೆ (ಸಪ್ಪುಮ, etc., ತ್ವರೆ ಪಡುವಿಕೆ 897). See ಒಪ್ಪುಡುವಿಕೆ.

ಪಡುವು paduvu. = ಪಡುವ, etc. ಪಡುವಿನ, ಪಡುವಿಗೆ, ಪಡುವಿನಲ್ಲಿ (My.).

ಪಡುಸಾಲೆ padu-sālē. = ಪಡಸಾಲೆ. ಪಡುಸಾಲೇ ಊಟ, ನಡುಸಾಲೇ ನಿತ್ರೆ (Prv.).

ಪಡುಹ paduha. = ಪಡುವಿಕೆ. See ಉಪತಾಪಬಡುಹ, ಒತ್ತೆ-, ತಪವ್ವುಡುಹ.

ಪಡೆ padē. 1. = ಅಡೆ 5, (ಪಡು 1), ಹಡಿ 1, ಹಡೆ. To get; to incur, to undergo, to experience; to acquire, to gain, to obtain (ಉಪಾರ್ಜನ S̄md. Dh.; ಹಡಿ 11 Cm.; ಪೆಡು 141 Cm.; ತಾಳ್ 141 Mqb. Cm.; My.; Tē.; T. ಪಡ್ಕ, ಪಯ). 2, to beget: to generate, to procreate, as a father; (but especially) to bear, to give birth to, as a mother (My.; T., M.). P. pa. ಪಡದು, ಪಡೆದು. ಇನ್ನುಂ ಪೊನ್ನನೆ ಪಡೆವುದು! (S̄md. 84). ಪಡೆದಂ ಪಡ್ವಜನಿ ಜಗತ್ತಯಮಂ (155). ಪಡೆದವಂ (260). ಜಯ ವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು (Si. 268). ಪಡದ ತಾಯನೆ ಅಲಂಕಾರಫನ್ನ ಮನ್ ಕುವುದು (Mr. 6). ವೃನ್ದಾರಕರ ಪಡದ ಸತಿ ಅದಿತಿಯನೆ ನಿಕ್ಕುಂ; ದಾನವರ ತಾಯಿ ದನುವೆನು; ರಕ್ತಸರ ವೃನ್ದಮಂ ಪಡದಾಕೆ ನಿಳಸೆಯಕ್ಕು; ಅಸುರರ ಪಡೆದಾಕೆ ದಿತಿಯೆನಿಕ್ಕುಂ; ಇನ್ನಾರಿಯಂ ಪಡದವರು ವಿನತೆಯಕ್ಕು; ಉರಗಸನ್ನೋಹಮಂ ಪಡದವಳು ಕವ್ವುವಕ್ಕು (24). ಪಡದ ಮಗನಿಗೆ ಕಡದ ಬೆಣ್ಣೆ ಆಗದೇ?—ಪಡದಪ್ಪು ಹಡದದ ಕೈ ಹೋಗಿ, ಕಡೆಗೆ ಬಡತನ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See S̄md. 14. 123. 128. 157; C̄pr. 1, 47; 2, 19. 22; Bp. 11, 23; 29, 29; 46, 43; 47 sum.; 49, 12. 13. 46; 50, 77. 78; 52 sum.; 52, 35. 36. 56; 53, 54; 57, 58; 59, 14; 60, 60; J. 13, 19; Dp. 5, 2; 63, 1; B. 5, 50; ಅನ್ವೇಷಣವೃದ್ಧಿ, ಪುತುವಡೆ, ಎಣೆವಡೆ, ಕಡಿವಡೆ, ಗಾಯವಡೆ, ಚಾಣ್ಣಿಡೆ, ಪೂಜೆವಡೆ, etc., etc. In the same manner as ಪಡು 1, ಪಡೆ is used to form a sort of *passive voice*, e. g. ಪೇದಿಲ್ ಪಡೆಗುಂ (S̄md. 16. 61); ಪ್ರಯೋಗಿಸ ಪಡೆಗುಂ (135. 394); ಪೇದಿಲ್ ಪಡೆದ ಕಲ್ಪಂಗಳ್ (358); ಅಯ್ದಿಲ್ ಪಡೆವುದು (156). *Without the meaning of the passive* this form appears e. g. in ಗೆಲಲ್ ಪಡೆ s. ಗೆಲ್ 1, and in ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲ್ ಪಡೆ s. ನಿರೀಕ್ಷಿಸು; cf. remark at the end of ಪಡು 1.

ಪಡೆ padē. 2. = ಪಡೆದು. P. p. of ಪಡೆ 1, in ಪಡೆ ಪಡೆದು. ಪಡೆ ಪಡೆದಕ್ಕರಿಯಂ (S̄md. 272).

ಪಡೆ padē. 3. Getting, etc. See ಮೆವ್ವಡೆ. — ಪಡೆಮಾತ. An originating, i. e. principal, great man (Abh. P. 7, 2).

ಪಡೆ padē. 4. = ಪಡು 5. (ಕಲ್ಲ ಮದ್ Kk. 70; S̄m. 90; Tē.: an orifice or hole, as in a mountain; cf. ಪೊಡಗು).

ಪಡೆ padē. 5. A multitude, a host, a force, an army (ಬಲ S̄md. Dh., S̄m. 40; ವೃತನೆ, ಸೇನೆ, ವೃಜನಿ, ಪತಾಕಿನಿ, ವಾಹಿನಿ, ಬಲ, ಸೈನ್ಯ, ಚಕ್ರ, ಚಮು, ವರೂಫಿನಿ, ಅನೀಕಿನಿ, ಅನೀಕ Hlā.; ಕಟಕ Hlā., Mr. 466; ಸೇನೆ Nn. 114. 127; ಬಲ, ಚಮು, etc. Mr. 291; ದಣ್ಣ 481; My.; M.; T. ಪಡ್ಕ). ಪಡೆಯ ಬನ್ನಣ ಮೆಯ್ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ Hlā.). See Bh. 2, 4, 12; 3, 18, 80; R̄ev. 6, after 11; 6, 54; 13, after 95; ಕುಡುವಡೆ, ಬೇಡವಡೆ, etc. — ಪಡೆಯ. -ಅ 3. A man who has a multitude. See ಪೆಣ್ಣಿಡೆಯ. — ಪಡೆವೆರಸು. -ಬೆರಸು. To be together with an army. ಪಡೆವೆರಸಿ ನಡೆವುದು (ಅಭಿವೇಣನ Hlā.).

ಪಡೆಪು padēpu. = ಪಡಪು.

ಪಡೆಪುಗಾರ್ತಿ padēpu-gārti. = ಪಡಪುಗಾರ್ತಿ. (ಗದಿಸಾರ್ವ ಸ್ ಸ̄m. 74).

ಪಡೆಯಿಲ padē-ila. (S̄md. 241). A soldier.

ಪಡೆಯುವಿಕೆ padēyuvikē. = ಹಡೆಯುವಿಕೆ. Obtaining, gaining, etc. (ಪ್ರಾಶ್ನಿ 81. 424; ಸಾಧನ 437).

ಪಡೆವಳ padē-vala. = ಪಡೆವಳ್ಳ (Śmd. 234). A general (ಸೇನಾಧಿಪತಿ Kk. 37; ಸೇನಾನಿ Śm. 45; Abh. P. 10, after 134; Tē. ಪಡೆವಾಲು).

ಪಡೆವಳ್ಳ padē-valla. = ಪಡೆವಳ, q. v.

ಪದ್ಮಮಿ padḍami. = ಪಾಡ್ಯಮಿ. (My.).

ಪದ್ಮಳ padḍali. (Tbh. of ಪ್ರತಿಪಾಸ). The sweet-scented oleander, Nerium odorum Ait. (ಕರವೀರ Cē. I, 11; ಕಣಲಿಗಿ Cē. II, 38; Kk. 22; Śm. 27; T. ಪಟ್ಟಿಪ್ಪಿ). See Grj. 5, 56; 7, 53; Bp. 12, 18; 19, 65; Śśv. 3, 9.

ಪದ್ಧ padḍē. Maturity; fitness for breeding (My.; Tē.), as ಪದ್ಧಯಾಕಳು, ಪದ್ಧಯಮ್ಮಿ, ಪದ್ಧಪಾಪು, ಪದ್ಧಮುಗು, ಪದ್ಧಮುಗು, ಪದ್ಧಹುಲಿ (My.). (Cf. Mhr. ಪಾಡಾ, ಪಾಡಿಲ).

ಪಣ್ ಪಾṇ. 1. Ripe fruit to be produced (ಪಣ್ಣು ದೋರು Śm. 22; ಪಣ್ಣಾಗು Kk. 20; Tē. ಪಣ್ಣು; T., M. ಪದು; see ಪದು). P. p. ಪಣ್ಣು (Śm. 22; Kk. 20; Ūpr. 8, 28; Śśv. 1, 27; 2, after 42). ತಳಿಯ ಕೂದ್, ಇದಿರೋ ಪಣ್ಣಾರವೆ (Śmd. I).

ಪಣ್ ಪಾṇ. 2. = ಪಣ್ಣು 2, ಹಣ್ಣು. A ripe fruit; ripeness (ಫಲ Śmd. Dh.; ಮೇಲ್ Cē. II, 28; Tē. ಪಣ್ಣು; T., M. ಪದು). ಮರದಮ ಪಣ್ (Śmd. 115). ಮರದತ್ತಣಿಂ ಪಣ್ಣುರುಳ್ಳುದು (160). ಪಣ್ಣು (Ūpr. 1, after 101; 2, 84. 86; 7, 48; Rāv. 2, 46). See Rāv. 9, 23; ತನಿವಳ್, ಪು., ಪಾದ್, etc. — ಪಣ್ಣಾಯ್. — ಕಾಯ್. Ripe fruit and nuts, heads, etc. (Ūpr. 1, 102; J. 15, 17). ಪಣ್ಣಾಯ (J. 18, 13). — ಪಣ್ಣಾಗು. — ಅಗು. Ripe fruit to be produced (see s. ಪಣ್ 1); to become ripe. ಮಡಿ ಪಣ್ಣಾಗದೆ? (Śā. 44). — ಪಣ್ಣೇಲಿ. — ಎಲಿ. A ripe, full-grown leaf (Śmd. 39. 345). — ಪಣ್ಣುತ್ತರ. — ಒತ್ತರ (s. ಒತ್ತ). One of the divisions in a ripe fruit (ತೋಳಿ Cē. I, 23). — ಪಣ್ಣಿನೆ. — ತಿನೆ. A ripe ear of corn (J. 25, 5).

ಪಣಿ pāṇa. 1. = ಪಣ 2. Any tribe; a sectarian division (My.; Tē. ಫಣ; Mhr. ಫಣ, a company of actors, dancers, etc.). — ಪಣಕಟ್ಟು. Caste rules (My.).

ಪಣಿ pāṇa. 2. = ಪಣ. Play, gaming, playing with dice, playing for a stake. 2, a stake at play, a wager (ನೀವು, ಒಡ್ಡಿದವು Nn. 105; Bh. 2, 13, 49). 3, wages, hire. 4, a sum, reckoned in coins or cowries. 5, a fanam, a small coin of silver or gold (T.): four Apēs and eight Kāsus (My. as ಪಣ): four Pāgas (Mr. 355). 6, a coin of a certain weight, equivalent to 80 cowries. 7, a weight: two tolas. 8, price. 9, money, wealth, property (ದುಷ್ಟು G.). 10, a commodity for sale. 11, business, trade. 12, a shop, a stall (ಪಣ್ಣು, ವಿವಣಿ, ಅಂಗಡಿ Mr. 195). 13, a particular measure (see Mr. 60). See ಇಪ್ಪಣ, ಒಪ್ಪಣ. — ಪಣ ಕಟ್ಟು. To wager. ಪಣ ಕಟ್ಟುವವನ ಹತ್ತರ ಹೇಗು ಬಹುದು, ಹಣ ಕೂಡಿಸುವವನ ಹತ್ತರ ನಿಲ್ಲರಾಗದು (Prv.).

ಪಣಿ pāṇa. 3. (= ಪಣ 5). Tbh. of ಪಣನ 1 in ಬದ್ಧವಣ 1.

ಪಣಕಾನ್ತೆ pāṇa-kāntē. A venal woman, a harlot (V. 8, 25).

ಪಣತೆ pāṇatē. = ಪಣಿತೆ. Tbh. of ಪ್ರಣೀತೆ. An earthen or metal saucer-formed receptacle for the oil and wick of a lamp (My.; Mhr. ಪಣತೆ; Tē. ಪ್ರಮತಿ).

ಪಣಮ್ಮು pāṇambu. — ಪಣಮ್ಮರು. N. of a village in South Canara. See Prv. s. ವೆಂಕು.

ಪಣವ pāṇava. 1. = ಪ್ರಣವ. A small drum or labor or a kind

of cymbal, one used to accompany singing (ಪದಹ, ದಿಣ್ಣು Hlā.; ಬೊಮ್ಮಳಿ Nr.).

ಪಣವ pāṇava. 2. Tbh. of ಪ್ರಣವ No. 3 (Bp. 41, 23).

ಪಣವಕೆ pāṇavaka. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಪಣವಧು pāṇa-vadhu. = ಪಣವಾನ್ತೆ. (Ūpr. 8, 46).

ಪಣವಧೂತಿ pāṇa-vadhūti. = ಪಣವಧು. (V. 8, 20).

ಪಣಾಯಿತ pāṇāyita. Praised, honored.

ಪಣಾರ್ಪಣ pāṇa-arpaṇa. Retaining-fee; earnest-money (ಸಂಚಾರ Mr. 345). 2, making an agreement, contract.

ಪಣಿ pāṇi. 1. A stout stick or bat. See ಚಣಿ. (Ū. ಪಣಿ 2?). — ಪಣಿಚಣ್ಣು. A play at which a pāṇi and ḷēṇḍu are used (C.).

ಪಣಿ pāṇi. (T. ಪಣಿ, Ficus religiosa). — ಪಣಿಯಾಲ. (ಗರ್ವ ಧಾಣ್ಣಿ, ಕನ್ನರಾಲ, ಪ್ಲಕ್ಷ, etc., ಬಸರೇ ಗಿಡ, ಜಡೇ ಬಸರೇ ಗಿಡ Śi. 132; My.).

ಪಣಿ pāṇi. Tbh. of ಫಣಿ (Śmd. 338).

ಪಣಿತ pāṇita. 1. Praised, honored.

ಪಣಿತ pāṇita. 2. = ಪಣ್ಣ 1. Betted; risked or hazarded; a bet, a wager, a stake.

ಪಣಿತವ್ವು pāṇitavya. To be bought, vendible.

ಪಣಿತೆ pāṇitē. = ಪಣತೆ. (ಮಲ್ಲಿಕೆ Nr.; My.).

ಪಣೆ pāṇē. 1. = ಅಣೆ 2, ಹಣೆ 3. The forehead (ನೂಸಲ್ Śm. 71; Śi. 214; Ūpr. 7, 87; J. 2, 28; 8, 8; 29, 40). — ಪಣೆ ಕುರುಳು. A look of hair on the forehead (J. 28, 18). — ಪಣೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A forehead-band. ಮಣಿಯುದಿದೊನಲು ಪಿರಿಯ ಪಣೆಗಟ್ಟುಂ (Śmd. 78). — ಪಣೆಗಣ್. — ಕಣ್. An eye in the forehead (Grj. 8, 47; J. 20, 17). — ಪಣೆಗಣ್ಣು. Śiva (ಉಮೆಯಾಳು Cē. II, 5). — ಪಣೆಗಪ್ಪುರಿಯೊಟ್ಟು. — ಕಪ್ಪುರ. A bṛṅgu of musk on the forehead (Rāv. 3, 29). — ಪಣೆಯಕ್ಕರ. — ಅಕ್ಕರ. Brahmā's writ on a man's forehead: fate (J. 24, 29). — ಪಣೆನಾಸದಿ. — ಪಾಸದಿ. A forehead like a flag-stone (Rāv. 6, after 11). — ಪಣೆವದಿ. — ವದಿ. A forehead like the moon (Rāv. 14, after 14).

ಪಣೆ pāṇē. 2. = ಹಣೆ 1, ಹಣೆ 1. The upper part of the stem of a tree. ಪಣೆಯುಂ ಕೊನವರೆಗಂ ಘಾತುವು, ಅರರೆ. ಹಪ್ಪುಕನಿಕರಂ (Ūpr. 7, 53).

ಪಣೆ pāṇē. 3. = ಹಣೆ 2. A haunt or lair of wild beasts (ಮಗಮಪ್ಪ ಪಾಣ Kk. 78; Śśv. 3, after 44; T. ಪಣಿ, ಪಣ್ಣಿ, litter or straw laid for animals).

ಪಣೆ pāṇē. 4. (= ಪಣೆಯು). Ground that is worked; tillage; a quarry (M.; T. ಪಣಿ, ಪಣ್ಣಿ; see ಪಣ್ಣು 1) See ಕಲ್ಲಣ.

ಪಣೆ pāṇē. 5. (= ಪಣ 3). (T. ಪಣಿ, a drum). See ರಿಗ್ಗವಣ ಪಣ್ಣಿಸು pāṇṭisu. To tumble, to turn over, to make a somersault (Bh. 1, 14, 21; 3, 17, 35; 8, 25, 6; see ಪಣಿ 1).

ಪಣಿ pāṇḍa. = ಹಣ್ಣ. A eunuch, an impotent man.

ಪಣಿಕೆ pāṇḍaka. A eunuch.

ಪಣಿತ pāṇḍita. A Pandit, a scholar, a learned or wise man. a learned Brāhmaṇa, a doctor (ವಿದ್ವಾಂಸ Nn. 126). 2, a physician (ಮೂಲಿಕ, ವೈದ್ಯ Nn. 44; My.). ಪಣಿತರೆನ್ನರೆ ಹಣ್ಣಿ ತೀ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗು! ಅನ್ನ. — ಪಣಿತನಾದರೂ ಕಣ್ಣು ಬದ್ಧಿ ಅದಿದರೆ ಕಣ್ಣು ಪಟ್ಟು ತಿನ್ನು ಹೋಗ ಬೇಕಾದೀತು (Prv.). — ಪಣಿತಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 43). — ಪಣಿತವಕ್ಕ. — ವಕ್ಕ. A parrot (ಕನ್ನಡವಕ್ಕ, ಗಿಳಿ Śmd. II; ಗಿಳಿ Cē. I, 97; ಕನ್ನಡವಕ್ಕ, ಪುರುಳಿ, ಗಿಳಿ Kk.

24; Sm. 28; Sāv. 1, 52). — ಪಣ್ಣೆತಳು. A female Pandit (My.; Si. 186).
 ಪಣ್ಣೆ paṇḍē. Wisdom; science, learning. (R.).
 ಪಣ್ಣೆನೆ paṇṇanē. To some extent, etc. (ಅರಮೆ, ಕೆಲ ಸಾ.; Ūpr. 2, 83; Rāv. 1, 128).
 ಪಣ್ಣೆಕ paṇṇika. = ಪಣ್ಣೆಸೆ, ಪಣ್ಣೆಸೆ. Arranging, putting in order, making ready, equipping (ಸಂಪರಣೆ Sm. 42; Kk. 62, o. r. ಕೆಯ್ಯ; T. ಪಣ್ಣೆಕ್ಕು, a plan, design, accurate performance). ೨, an ornamental mark on the forehead (ತಲ ಸಾ.).
 ಪಣ್ಣೆಗೆ paṇṇigē. = ಪಣ್ಣೆಕ. See ಪಂಪಪಣ್ಣೆಗೆ.
 ಪಣ್ಣೆಸು paṇṇisu. To cause to make ready, etc. (Kāv. 5, 26).
 ಪಣ್ಣು paṇṇu. 1. To make ready, to prepare; to array; to equip; to dress, to decorate, to trim; to put on armour (ಸಜ್ಜಣರಣೆ Sm. Dh.; Tē. ಪಣ್ಣು; T. M. ಪಣ್ಣು, to make, perform, produce; T. also ಪಣ್ಣು). P. p. ಪಣ್ಣೆ. ಪಣ್ಣದ ಮಾಕ್ಕಕ (ತತ್ತಿಸಿದ ಮುತ್ತು, ರಜತ Nn. 104). See Ūpr. 2, after 91; 7, after 79; Abh. P. 2, 11; 18, 95; Rāv. 6, after 11 (twice); V. 5, after 4; J. 16, 17; 18, 81; 21, 12; 29 sum.; 30, 85.
 ಪಣ್ಣು paṇṇu. ೨. = ಪಣ್ಣೆ 2, etc. — ಪಣ್ಣು ದೋಡು. — ತೋಡು. Ripe fruit to appear or be produced (ಪಣ್ಣೆ Sm. 22).
 ಪಣ್ಣುಗೆ paṇṇu-gē. (Sm. 248). = ಪಣ್ಣೆಸೆ, etc.
 ಪಣ್ಣೆಯ paṇṇēya. = (ಪಣ್ಣೆ 4), ಪಣ್ಣು. A farm, a landed estate (My.).
 ಪಣ್ಣು paṇṇu. = ಪಣ್ಣೆಯ. (My.).
 ಪಣ್ಣು paṇṇu. 1. To be purchased or bought; to be sold, saleable, vendible. 2, an article of trade, a ware. 3, a shop (ಎಪಣ್ಣೆ, ಅಂಗಡಿ Mr. 195).
 ಪಣ್ಣು paṇṇu. 2. To be praised or honored.
 ಪಣ್ಣುವನಿತೆ paṇṇu-vanitē. = ಪಣ್ಣುಂಗನೆ. (Mr. 514).
 ಪಣ್ಣುವಿಕ್ರಯಕಾರಿ paṇṇu-vikraya-kāri. A hall for buying and selling.
 ಪಣ್ಣುವಿಧಿ paṇṇu-vithi. = ಪಣ್ಣುವಿಧಿ. (My.).
 ಪಣ್ಣುವಿಧಿಕೆ paṇṇu-vithikē. A market-street, a bazar.
 ಪಣ್ಣುಸ್ರೀ paṇṇu-srī. = ಪಣ್ಣುಂಗನೆ. (My.).
 ಪಣ್ಣುಂಗನೆ paṇṇu-aṅganē. A venal woman, a prostitute.
 ಪಣ್ಣುಜೀವ ಪಾಣ್ಯ-ājīva. A tradesman.
 ಪಣ್ಣುಜನ ಪಾಣ್ಯ-jana. A harlot (Rām. 5, 8, 22).
 ಪಣ್ಣು paṇṇu. ಪಣ್ಣು. A venal woman. 2, the heart-pea, *Cardiospermum halicacabum* Lin.
 ಪತ pata. 1. Tbh. of ಪಥ (Sm. 338). See ಮಾ.
 ಪತ pata. 2. Flying, flight.
 ಪತಗ pata-ga. A bird.
 ಪತಂಗ pata-n-ga. 1. = ಹದಗ. A bird (ಎಹಂಗ, ಪಕ್ಕ Nn. 61). 2, a grasshopper (ತಲಥ Mr. 176). 3, a fire-fly (ತಲಥ, ಮಂಚುಬುದು 61). 4, any flying insect, especially a moth, that is attracted by a light. 5, the sun (ರವಿ, ಸೂರ್ಯ 61). 6, an arrow (ಬಾಣ, ಅಮ್ಬು 61). 7, a sort of paper-

kite (Mhr.; My.; B. 5, 219). — ಪತಂಗದ ಹುದು. -ಹುದು. = ಪತಂಗ No. 4. (My.; Si. 175, 176).
 ಪತಂಗ patanga. 2. Tbh. of ಪತ್ರಂಗ. A small prickly tree yielding Sappan wood, *Caesalpinia sappan* L. (Mhr.; St. & Pl.). 2, red-sanders, *Pterocarpus santalinus* (ಪತ್ರಂಗ, ರಕ್ತಚಂದನ Nn.; G.; My.; Sāv. 3, 32).
 ಪತಂಗಿಕೆ pata-n-gikē. A small bird; a small bee.
 ಪತಂಜಲಿ patanjali. N. of a muni, teacher of the yōga philosophy. (My.).
 ಪತ ಪತ. Flying; alighting; falling. 2, a bird.
 ಪತತ್ರ patatra. A wing.
 ಪತತ್ರಿ patatri. A bird.
 ಪತದ ಪತ. Receiving what falls: a spittoon.
 ಪತನ patana. Flying down; falling down; falling; going down; hanging down, becoming flaccid (ಮಂಗಲ, ಬೀಳು ವುದು Nn. 154). See ಉದಿರ, ಕೆಡಪ್ಪ, ಕೆಡೆ, ತೀರ, ನಿಮ್ಮ, ಬಿನ್ನು, ಬೀಡು, ಮುದ್ದು; ಎಪರಣೆ.
 ಪತನಕ್ರಿಯೆ patana-kriyē. The act of falling. See ಬೀಡು.
 ಪತಯಾಲು patayālu. Flying, falling, liable to fall.
 ಪತಾಕೆ patāka. = ಪತಾಕೆ (Mr. 287).
 ಪತಾಕೆ patāki. A standard-bearer, an ensign.
 ಪತಾಕೆನಿ patākini. An army.
 ಪತಾಕೆ patākē. = ಪಟಾಕೆ. A flag, a banner, a standard (ಬೆಳ್ಳೆ Nn. 18, 42). See ನಡೆ.
 ಪತಿ pati. 1. A master, an owner, a possessor. 2, a governor, a ruler, a lord, a sovereign (ಒಡೆಯ Nn. 91). 3, a husband. ಪತಿಯದ್ದ ಪತಿ, ಯತಿಯದ್ದ ಪತಿ. — ಪತಿಯಲ್ಲದ ಪತಿ, ಗತಿಯಲ್ಲದ ಪತಾರ (Prvs.).
 ಪತಿ pati. 2. Tbh. of ಪ್ರತಿ (Ūt. I, 71; My.). — ಪತಿಮಾತು. A word to the contrary (My.).
 ಪತಿವರ ಪತಿವರ. A young woman who has the privilege of choosing her husband.
 ಪತಿಕರಿಸು pati-karisu. Tbh. of ಪ್ರತಿಕರಿಸು. To return, etc. 2, to help, to alleviate, to succour; to favor with; to treat kindly (Bp. 3, 14; 10, 10; 28, 11; 35, 53; 40, 43; 44, 70; 46, 48; 48, 31; 50, 18; 54, 8; 55 sum.; 60, 85; Rām. 4, 2, 49; Bhāgavata 3, 2, 42; J. 21, 52).
 ಪತಿಘ್ನಿ pati-ghni. A woman who murders her husband. (R.).
 ಪತಿತ ಪತಿತ. Fallen. 2, defeated in battle, overthrown. 3, fallen (from virtue), wicked. (J. 5, 56). 4, sin (Bp. 3, 45). 5, sprung from.
 ಪತಿತತ್ವ patitatva. Unrighteousness, wickedness (My.).
 ಪತಿತವಾಸನ ಪತಿತ-pāvana. Purifier and restorer of the fallen (used of God, My.).
 ಪತಿತ್ವ patitva. Mastership, lordship. 2, conjugal state, matrimony. See ಎಲೆ.
 ಪತಿಪತ್ನಿ pati-patni. = ಹೆಂಡಿರು. A woman who has the husband or is the legitimate wife.
 ಪತಿಬಿಮ್ಮ ಪತಿ-bimba. Tbh. of ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಮ. (Bp. 57, 40).
 ಪತಿಬ್ರತೆ pati-bratē. = ಪತಿವ್ರತೆ, ಹೆಂಡಿರು.
 ಪತಿಮೆ patimē. Tbh. of ಪ್ರತಿಮೆ. (My.).
 ಪತಿಮೋಹಿ pati-mōhi. N. of a minister (Rāv. 7, after 97 & 98).
 ಪತಿಯನ ಪತಿ-ina. A mock-sun, parhelion (Bp. 61, 12).

ಪತಿವತ್ನಿ pati-vatni. A woman whose husband is living (ಅಯ್ಯ Mr. 303).

ಪತಿವ್ರತಾರ್ಥಮ್ pativratā-dharma. Loyalty to a husband (My.).

ಪತಿವ್ರತಾಸ್ತ್ರೀ pativratā-stri. = ಪತಿವ್ರತೆ. (My.).

ಪತಿವ್ರತೆ pati-vratē. -ವ್ರತಾ. = ಹದಿಬತೆ, ಹದಿಬದೆ. A devoted and virtuous wife who is faithful to her husband (ತೀರ್ಥ Nn. 48).

ಪತಿಪ್ಪು patishpu. Flying. See ಉತ್.

ಪತಿಶೂನ್ಯಳು pati-shūnyaḷu. A woman who is deprived of her husband. ಪತಿಶೂನ್ಯಳಾದರೂ ಮತಿಶೂನ್ಯಳಾಗಬಾರದು (Prv.).

ಪತಿಸಮ್ಬಂಧ ಪತಿ-sambandha. Association with, or concern of, ownership (Śmd. 161).

ಪತ್ತ ಪatta. 1. = ಪತ್ತೆ. (My.).

ಪತ್ತ ಪatta. 2. Tbh. of ಪತ್ತ. See ಬೆಲ್ಲವತ್ತ.

ಪತ್ತನ pattana. = (ಪಟ್ಟ No. 9), ಪಟ್ಟಣ, ಪಟ್ಟನ, ಪಟ್ಟ. A town, a city.

ಪತ್ತಲಿ pattala. A lower garment of females (My.; Mhr. ಪಾತಳಿ).

ಪತ್ತಳಿಕೆ pattalikē. 1. = ಒತ್ತಳಿಕೆ, etc. A quiver (T. ಪದ್ಧಾಕ್ಕೆಳೆ, a cord tied round a bundle of arrows). ಅಮ್ಮಿನ ಪತ್ತಳಿಕೆ (ಕಲಾಪ, ತೂಟೀರ Nr.).

ಪತ್ತಳಿಕೆ pattalikē. 2. = ಪತ್ತಳಿ. A Tbh. of ಪತ್ತಿಕೆ. (ಕಾಗದ Mr. 359).

ಪತ್ತಳೆ pattalē. Leavings, etc. (ಎಂಜಲ್, etc. ಸೆ.).

ಪತ್ತಳೆ pattalē. = ಪತ್ತಳಿಕೆ 2, ಪಳೆ. See ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆ.

ಪತ್ತಾರಿ pattāri. An examiner of tax money and measurer of public corn. See s. ಅಯಗಾರಿ.

ಪತ್ತಿ patti. = ಪತ್ತಿ, ಪದ್ಧಾ, ಹಂಜಿ, ಹತ್ತಿ. Cotton in the pod, or not cleared from the seed (Tē.; T. ಪದ, ಪಂಜ, ಪಂಜು, ಪರುತ್ತಿ; M. ಪಜ್ಜಾ, ಪರುತ್ತಿ); cotton in general.

ಪತ್ತಿ patti. 1. Going, moving, walking. 2, a footman, a foot-soldier, infantry. 3, a company consisting of 1 chariot, 1 elephant, 3 horses, and 5 foot-soldiers.

ಪತ್ತಿ patti. 2. A share of some joint concern (Mhr. ಪಾತಳಿ).

ಪತ್ತಿ patti. 3. Tbh. of ಪತ್ತ. See ಎಕ್ಕವತ್ತಿ, (ಕಟ್ಟವತ್ತಿ s. ಕಟ್ಟಿ 3).

ಪತ್ತಿಗೆ pattiga. A partner (My.).

ಪತ್ತಿಗಾರಿ patti-gāra. = ಪತ್ತಿಗ. (My.; Mhr. ಪಾತೀದಾರಿ).

ಪತ್ತಿಗೆ pattigē. = ಪತ್ತಿಗೆ. Joining; a hold: a wall-shelf (My.). See ಮೇಲುಪತ್ತಿಗೆ. — ಪತ್ತಿಗೆಯಾರವು. -ಅರವು. A joint farming concern (My.).

ಪತ್ತಿಗೆ pattigē. Tbh. of ಪತ್ತಿಕೆ. The blade of a sword; a knife; etc. See ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ, ಲಿಂಗವತ್ತಿಗೆ, ಹೆಗ್ಗಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ.

ಪತ್ತಿ ಸಂಹತಿ patti-sambhati. A body of infantry; infantry.

ಪತ್ತಿಸು pattisu. = ಹತ್ತಿಸು, (ಹಚ್ಚು). To cause to adhere or join; to join (v. t.), to affix, etc.; to cause to climb or ascend (ಫಾರ್ಮಿಯಂ ಮಾಡು Śmd. 141 Cm.). See Śmd. 55. 89. 91. 118. 135; Ūpr. 5, 79; 6, after 64; 7, after 92; Bp. 1, 85; Rāv. 10, after 31). ಪೆಗಲಂ ಪತ್ತಿಪಾಟಿ (ಪದಮಾದಿ ಸೆ.).

ಪತ್ತು pattu. 1. = (ಪಟ್ಟು 1), ಪರ್ಕು, ಹತ್ತು. To hold to by cleaving to the surface, to stick to, to

adhere; to be united, to join, to be joined to; to follow, as one's back; to be included in a number of other things; to take effect, as fire, or fire or light to catch or be kindled; to take effect, as dye; to come about, to arise, as a quarrel; to come home to, to touch, as the mind; to come toward an attack, to close with an enemy (ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಫಾರ್ಮಿಗೆ Śmd. Dh.; ಪಗಲ್ Kk. 23; ಪಗಲ್ ಸೆಮ. 21; ಫಾರ್ಮಿಗೆ 97; T., M. ಪಟ್ಟು). See Śmd. 115, 136. 176. 195; Ūpr. 5, 48; 8, 18; Abh. P. 9, 64; Ūh. v. 170; Rāv. 5, 93; 6, after 115; 13, 78. 84. 91; V. 9, 56; J. 19, 29; ಎದ್ದವತ್ತು, ಬೆನ್ನುತ್ತು. 2, to ascend, to climb, as a tree; to scale, as a fort (ಅಡಲ್ ಸೆಮ. 97; C. Bp. 42, 13; J. 2, 65). ಕೋಣ್ಣೆಯಂ ಪತ್ತುನೆ (Śmd. 259).

ಪತ್ತು pattu. 2. = (ಅತ್ತ 2, ಪಟ್ಟು 2), ಹತ್ತು. Adhesion, sticking to, hold. (T., M. ಪಟ್ಟು). 2, a close, a grapple in fight, a fight (ಕಲಹ Śmd. Dh.). 3, friendship (T. M.); trust (ನಮ್ಮಿಗೆ G.). ಎರಡನೆಯವರ ಪತ್ತು ಕೆಡಿಸಿದ ದೋಷವು (B. 4, 49). — ಪತ್ತುವಿಡು. To cause to leave, to remove (Abh. P. 10, after 195). — ಪತ್ತುವಿಡು. -ವಿಡು. To let go the hold of; to be loosened from; to leave; to cease. ಒದೆದು, ಅದ್ವಿ ಕ್ಷಿತಿ ಸನ್ನಿ ಪತ್ತುವಿದೆ ಧೈ ಧೈಯ ವ್ವಿನಂ ಕಿಡ್ವಿ (Śmd. 64). ಅಗುವಿವ ಪನ್ವಿಯ ಕೋಣ್ಣೆಯಂ ಪತ್ತು ವಿಟ್ಟು ಅಗನಿಕಾಯದೋಳ್ ಒಕ್ಕ ಎರಮುತ್ತನ್ ಅಯ್ಯುತ್ತಮ್ ಇರ್ಪ ತಬರವಿಪ್ಪಿಯಕಾಮನಿಯರ್ಕ್ಕ (166). ಪತ್ತುವಿದೆ ಮೂರ್ಛ (Abh. P. 14, 70). See Abh. P. 6, after 19 & 56; 11, 20; 14, 70. 113.

ಪತ್ತು pattu. 3. = ಪದಿ, ಪದಿನ, ಪನ್ 1, ಪಯ್, ಪಯಿನ್, ಹತ್ತು, ಹದಿ, ಹದಿನ, ಹನ್. Ten (ಸಂಖ್ಯೆ Śmd. Dh.; ಸೆಮ. 97; T., M.; Tē. ಪದಿ). ಪತ್ತು ದೆನೆ or ಪತ್ತು ದೆನೆಗಲ್; ಪತ್ತು ನೂದು or ಪತ್ತು ನೂದುಗಲ್ (Śmd. 170). ಪತ್ತಂ (45). ಪತ್ತರ್ಕ (226. 227). ಪತ್ತಾನುಂ (391). ಪತ್ತರೋಳ್ (Rāv. 9, 60). See Śmd. 13; Rāv. 5, 51; J. 20, 42; 28, 57; ಅಯ್ಯತ್ತು, ಅದುವತ್ತು, ಇರ್ವತ್ತು, ಎಪ್ಪತ್ತು, ಎಮ್ಮತ್ತು, ಎದ್ದತ್ತು, ಎದ್ದಿತ್ತು, ಒಮ್ಮತ್ತು, ತೂಮ್ಮತ್ತು, ನಾಲ್ಕತ್ತು, ನೂದು ಪತ್ತು, ಮೂವತ್ತು.

ಪತ್ತು pattu. 4. = ಫತ್ತು 2, etc. See ಕವತ್ತು, ಒಪ್ಪತ್ತು.

ಪತ್ತು pattu. 1. = ಒತ್ತು 3, etc. See ಕಲ್ಪತ್ತು.

ಪತ್ತು pattu. 2. Credit, reputation for probity especially among mercantile people (S. Mhr.; Mhr. ಪತ್ತು).

ಪತ್ತುಗೆ pattu-gē. (Śmd. 248). = ಪತ್ತಿಗೆ. The state of being joined, etc., connexion (Abh. P. 14, 118). — ಪತ್ತುಗಿಡು. -ಕಿಡು. Connexion or union to be dissolved (Ūpr. 8, 80). — ಪತ್ತುಗಿಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To be joined, etc. (ಫಾರ್ಮಿಗೆಗೋಳ್ Śmd. 226 Cm.; ಫಾರ್ಮಿಗೆಯಾಗು 288 Cm.; Rāv. 1, after 81; 2, after 42).

ಪತ್ತುವಳಿ pattu-vali. The amount of frauds on the government or embezzlements (stuck to or) charged to a public functionary (My.).

ಪತ್ತಿ pattē. = ಪತ್ತ 1. Tidings; trace; clew; guide; a person's address (My.; Mhr., H. ಪತ್ತಾ).

ಪತ್ತಿದಾರ ಪತ್ತೆ-dāra. A detective (My.).

ಪತ್ರೆಮಾರಿ pattimāri. A Pattimar, a large native sailing-vessel with one mast (My.; M.; B. 3, 116; Mhr. ಪತ್ರೆಮಾರಿ).
ಪತ್ರಿ patni. A wife. ಪತ್ನಿಯದ್ದವನು ಯತ್ ಮಾಡಿದರೆ ರತ್ನ ಸಿಕ್ಕೇ ತೇ? (Prv.).

ಪತ್ಯ patya. Tbh. of ಪತ್ಯ. (My.). ಪತ್ಯ ಹಾಕುವವನ ಬೆರಳು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಪತ್ರ patra. = ಪತ್ರ 2, ಪತ್ರಿ 8. A wing; a feather (ಗದಾ Nn. 39). 2, a vehicle in general: a chariot, car, cart, horse, camel, etc. (ನಾಹನ 39). 3, a leaf (ಪರ್ಣ, ಎಲೆ 39). 4, the leaf of the *Laurus cassia*. 5, a leaf prepared for writing on (ಓಲೆ Mr. 359). 6, a letter, a note; a written paper or deed. 7, the leaf of a book. 8, the blade of a sword, knife, etc. 9, a knife, a dagger. 10, = Sk. ಪತ್ರೆ, a bird. See ಪತ್ರನಾಹನ. 11, staining the person as a decoration, lines and figures painted on the face. ಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲದ ಸಾಲ (Prv.). — ಪತ್ರದ್ವಾರಾ. By means of a letter (My.; B. 5, 157).

ಪತ್ರನಾಡಿಕೆ patra-nādikē. The fibre or vein of a leaf. (R.).

ಪತ್ರನರಕು patra-paraku. A fine file or saw used by silver smiths, etc.

ಪತ್ರವಾಲಿ patra-pāli. The feather of an arrow (ಅವ್ವಿನ ಗದಾ Mr. 295).

ಪತ್ರವಾಲ್ಯೆ patra-pālye. An ornament on the forehead.

ಪತ್ರಪಟಿಕೆ patra-puṭikē. A basket made of leaves (Ūpr. 2, after 59).

ಪತ್ರಭಂಗ patra-bhaṅga. = ಪತ್ರಲೇಖ. (Ūpr. 2, after 14; 6, after 64; Abh. P. 1, 117).

ಪತ್ರರಥ patra-ratha. A bird.

ಪತ್ರಲೇಖ patra-lēkhē. (= ಪತ್ರಭಂಗ, ಪತ್ರವಲ್ಲಿ). Drawing lines or figures on the face and person with fragrant pigments.

ಪತ್ರವತಿ patra-vati. N. of a plant, or of a pod (ಸಮ್ಪು Mr. 150).

ಪತ್ರವಲ್ಲಿ patra-valli. Lines drawn with fragrant pigments on the arms, breast, and neck (ತೋಳು ಮೊಲೆ ಕೊರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಲೇಪನದಿಂದ ಬರೆದ ರೇಖೆ Hlā.; see Mr. s. ಮಕರಿಕೆ).

ಪತ್ರನಾಹನ patra-vāhana. Vishnu (Bp. 11, 56).

ಪತ್ರನಾಹನಪುತ್ರ patravāhana-putra. Kāma (Bp. 11, 56).

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ patra-vyavahāra. Correspondence (My.).

ಪತ್ರಾಂಗ patra-aṅga. = ಪತ್ರಂಗ 2. Sappan wood, *Caesalpinia sappan*. 2, red sanders, *Pterocarpus santalinus*.

ಪತ್ರಾಂಗುಲಿ patra-aṅguli. = ಪತ್ರಲೇಖ. Drawing lines or figures etc.

ಪತ್ರಾವಳಿ patra-āvali. A plate formed of leaves (G. 6; My.; Mhr. ಪತ್ರಾವಳಿ). 2, a mass of leaves (J. 3, 22).

ಪತ್ರಾಕಾಯ patra-ākāya. The lobe of the ear (ಲವ್ವುಕಾ ಪ್ಪ, ಹಾಲೆ Mr. 319).

ಪತ್ರಿ patri. 1. Having wings, feathers, or leaves: a bird. 2, a hawk or falcon. 3, an arrow. 4, a palm tree (ಕಲ Mr. 111). 5, a mountain. 6, ನಾರಾಜ, ಕಣ್ಣು (Mr. 359).

ಪತ್ರಿ patri. 2. The coat of the nutmeg, mace (My.; Mhr.; B. 3, 52). — ಪತ್ರಿಗಿವ. A herb, the thick-leaved lavender, *Anisochilus carnosus* Wall. (St. & Pl.).

ಪತ್ರಿಕೆ patrika. A man who prepares writing-leaves (ಓಲೆ ಗಳ ಮಾಡುವಂ Mr. 377). 2, painting lines or figures on the body by way of decoration.

ಪತ್ರಿಕೆ patrikē. = ಪತ್ರಳಿ 2, ಪತ್ರಿಗೆ. A leaf for writing upon, a leaf on which anything has been written. 2, a letter. (J. 30, 24; My.). 3, = ಪಟ್ಟ No. 5 (for a horse, J. 20, 4). 4, = ಪತ್ರ No. 8.

ಪತ್ರಿನ್ದ್ರ patri-indra. Garuḍa.

ಪತ್ರಿನ್ದ್ರನಾಹನ patrindra-vāhana. Vishnu (J. 2, 47).

ಪತ್ರಿ patrē. = ಪತ್ರಿ 2. (ಪಾಚೇ ಕಾಯ ಪತ್ರಿ G.; My.). 2, the leaves of the bilva or Bael tree (My., especially with the Lingavantas). ಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲದ ಸಾಲ (Prv.). See Bp. 34, 21; 43, 60. 67. 68. 83.

ಪತ್ರಿಣೀ patra-ūrṇa. The tree *Calosanthus indica* Blum. 2, wove silk.

ಪತ್ಯ patva. The letter or syllable ಪ (Śmd. 248. 274. 340. 369).

ಪಥ patha. A path, a way, a road. See ಪೂದಿ, ಬದ್ವಿ, ಬದ.

ಪಥಕಲ್ಪನೆ patha-kalpanē. Juggling tricks, conjuring.

ಪಥವರ್ತಿ patha-vartī. A person who moves or goes on a path (Bp. 46, 77).

ಪಥಭೇದ patha-bhēda. A kind of road, or a division of a road. See ಅಂಡೆ; Nn. 112.

ಪಥಪ್ರಾನ್ತ patha-irānta. Exhausted from marching (Bp. 24, 54; 47, 57).

ಪಥ pathi. A way, a road.

ಪಥಕ pathika. A traveller, a wayfarer.

ಪಥಿತ pathita. Gone, moved (Bp. 51, 39).

ಪಥಿದೇಯ pathi-dēya. A toll levied on public roads.

ಪಥ್ಯ pathya. = ಪತ್ಯ. Suitable for the way or course of anything: proper, fit, suitable, wholesome, agreeing with, as diet, regimen, etc. (Sk.). 2, diet; dietetics (My.). 3, the food or meal of a person under a regimen (B. 5, 206; Mhr.). See Prv. s. ತಪ್ಯ. — ಪಥ್ಯಂಗೊಡು. -ಂ-ಕೊಡು. To give suitable food (Bp. 17, 8). — ಪಥ್ಯ ಮಾಡು. To cause to eat and drink dietetically (B. 3, 32). — ಪಥ್ಯ ಮಾಡು. To eat according to prescribed rules (My.). 2, to observe dietetical rules (My.).

ಪಥ್ಯಕರ pathya-kara. Wholesome (My.).

ಪಥ್ಯಿ pathyē. The tree *Terminalia chebula* or *citrina*.

ಪದ್ ಪದ. Going; going to; obtaining. 2, a foot.

ಪದ ಪದಾ. = ಹದ, (ಹಸ). Proper or good state or condition; proper degree or temperature; the tempering, or seasoning, of any food; the right degree of ripeness; keenness of edge or sharpness (T., M.; Tē. ಪದನು, ಪದುನು; cf. ಪನ್ 1, ಪದುಳ; M. ಪದು also: to become well tempered, red-hot). — ಪದಗುಡು. -ಕುಡು. = ಪದಗುಡು. (Śmd. 200, o. r. in Mḍb. ಪದಗೊಳ, ಪದಗೊಳ). To give the proper state, etc. — ಪದಗೊಳ. ಪದಗೊಳ. -ಕೊಳ. -ಂ-ಕೊಳ. (Śmd. 200 Mḍb.; cf. 78, where Kāvya. has ಪದುಂ-). To get the proper state, etc. — ಪದಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To bring to the proper condition; to temper; to fertilize (Śātv. 3, 41); to sharpen. ನೆಲನ ಮೂಗಿಂಗೂದಾ ಒಣ್ಣೆ ನೊಡೆಬೆಳ್ಳಲಂ ಡಳಗದಿಗಲ್ಲಿನೊಳು ದಾಡಿಯಂ ಮನೆದು ಪದಗೊಳಿಸುವನಿತ್ಯ (Rāgho. 17, 72). — ಪದಗುಡು. -ಂ-ಕುಡು. = ಪದಗುಡು. (Śmd. 200). — ಪದಗೊಳ. -ಕೊಳ. = ಪದಗೊಳ. See Śmd. s. ಪದಗುಡು. —

ಪದಂಗಳೊಳಿಸು. -ಂ-ಳೊಳಿಸು. = ಪದಗೊಳಿಸು. (Rāv. 8, after 5; 18, 66). — ಪದವೃದ್ಧಿ. -ಂ-ಪದ್ಧಿ. = ಪದಗೊಳಿಸು. (Ūpr. 3, 90). — ಪದವದಿಸು. -ವದಿಸು. = ಪದಗೊಳಿಸು. (Ūpr. 3, 30). — ಪದವರ್. -ವರ್. = ಪದವರ್. A duly tempered bow, or a bow well adapted to arrows (Ūpr. 7, 115; Rāv. 5, 52; Śātv. 3, 4. 10. 23). ಪದವಲ್ಪಿ. -ಅ 3. Kāma (Abh. P. 9, 164).

ಪದ pada. = ಪಯ 1. A step, a stride. 2, a footstep, a footprint; a trace, a track, a mark. 3, a foot (ಚರಣ, ಕಾಲು Nn. 84). 4, the number two (ಯುಗ, ಎರಡು 84). 5, a verse-line (Ūh.). 6, a verse-quarter (Ūh.; ವೃತ್ತಭೇದ 84). 7, a footing, a stand-point, position, station, site. 8, an abode, a home (ಸದನ, ಮನೆ 84). 9, a place, a post, an office, rank, degree; dignity (ಸಮುದ್ರಿತೇಷ, ಐಶ್ವರ್ಯದ ಪಡುಗೆ 84). 10, an object, a thing. 11, occasion, cause, subject. 12, a pretext. 13, a business, an affair, a matter. 14, shelter, protection; favour (ಒಲುಮೆ Mr. 267). 15, a word (Śmd. 8; see Kāv. I, 3, 18-20. 64-68; II, 1, 6. 8-11; II, 2, B, 1. 2; III, 2, B, 33. 54. 55). 16, a complete word, i. e. an inflected word, or a word with the case-terminations added (Śmd. 46; Kāv. I, 1a, 28. 29). 17, a verse, a stanza (Ūh.); a piece of metrical composition (My.). ಪದ ಕಸ, ಸ್ವರ ಸರ. — ಪದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಪ್ರಾಸ ತಪ್ಪಿತೇ? — ಪದವನ್ನೆ ತಾಳ, ಮದವನ್ನೆ ಗರ್ವ. — ಪದ ದಾರದಿದ್ದರೆ ಮದ ಹೋದೀತೇ? (Prva.). See ಅಡಿ 2; Prv. 2. ರೂಢಿ. — ಪದಮದು. -ಇದು. To compose verses or poetry (Ūh. vs. 37. 71). 2, to put down the feet, to walk, to proceed (v. 17; Śātv. 5, 51). — ಪದವದು. -ಇದು. = ಪದಮದು No. 1. (Śmd. 407; Bh. 1, 1, 9). — ಪದವೆಡೆ. -ವೆಡೆ. To obtain a place, to stand (Śmd. 170; Śātv. 1, 76).

ಪದಕ padaka. An ornament hanging over the breast like a medal (Sk.; My., Tē., T., M.; ಕಂಕಣ, ಕಾಸುಧ Nn. 45; see ಲೇವಳ; Śmd. 157). ಪದಕದ ಮಣಿ (ತರಲ, ಹಾರಮಧ್ಯಗ Si. 217). ಪದಕ ಹೋಯಿತನ್ನ, ಬದುಕಲಾದನೇ? — ಪದಕಕ್ಕಿನ್ನ ಬದುಕು ಲೇನು (Prva.). 2, relating to, or consisting of, metrical stanzas (see ಪದಕವಾದ). 3, an index, a table (My.; Tē.).

ಪದಕಮಲ pada-kamala. = ಪದರಾಜೇನು (My.).

ಪದಕವಾದ padaka-vāda. Poetical speech (Bp. 3, 78).

ಪದಕ್ರಮ pada-krama. A mode in saṅgīta (V. 11, 9).

ಪದಗ pada-ga. Going on foot; a pedestrian; a foot-soldier.

ಪದಗತ pada-gata. Gone on foot; described or recorded in a line or stanza.

ಪದಗತವಾತ padagata-pāta. One of the viñchitticētras (Kāv. III, 2, B, 57. 60 seq.).

ಪದಗತಿ pada-gati. = ಪಯಗತಿ. Going on foot; manner of going, gait.

ಪದಘಟ್ಟ pada-ghaṭṭi. Firm or well-ordered construction of a stanza (Ūh.).

ಪದಘಾತ pada-ghāta. A blow with the foot (Śātv. 4, 78).

ಪದಜತುರೂರ್ಧ್ವ padar-jatur-ūrdhva. N. of a vṛtta (Ūh.).

ಪದಜ್ಞೇದ pada-jñēda. Separation of words, resolving a sentence into its elementary parts; parsing (Śmd. 1, etc.).

ಪದಜುತ pada-jāta. A class of words; a mass of words, a period.

ಪದಚಕ್ರ padachakṣ. = ಪದಚಕ್ರ, q. v.

ಪದದೋಷ pada-dōṣa. A fault or defect in words, or in stanzas (Kāv. II, 1, A, 12 seq.).

ಪದಪದಾರ್ಥ pada-pada-artha. Various nice dishes, especially vegetable curries (Bp. 36, 46; 52, 2. 5; 60, 3; My.).

ಪದಪಾಠ pada-pāṭha. A peculiar method of reading and writing vedic texts. (My.).

ಪದಪಾತ pada-pāta. A foot-fall: a tread (Ūpr. 7, 75); step, pace. 2, = ಪದಗತವಾತ (Kāv. III, 2, B, 60 seq.).

ಪದಪು padapu. (fr. ಪದಿ 1). = ಸವಸ್ತು. Eagerness, zeal; pleasurable excitement, agreeable emotion; pleasure; charm (ಸೌರಮ್ಪ Ūt. II, 44). ಅಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲಿ ಗೊನ್ನೊನ್ನ ಕೆನ್ನಾ ವರೆಯಸಕ್ಕಂ ಕೋದು, ಕೊಸಗಿನಸಕ್ಕಂ ಬೀದಿಗಟ್ಟಿ, ಪೊಸಯಿಸಿ, ಮನಕ್ಕೆ ಪದಪನ್ ತವ ನವಪದಂಗಳ (Ūpr. 7, after 92). See Ūpr. 1, 97; Abh. P. 4, 27; 7, 30; 10, 214; Grj. 1, 43; Śm. 71; Kk. 20; Rāv. 2, 5; 3, 38; Śātv. 3, 64; Ū. Bp. 2, 4; J. 14, 27; 17, 46; 20, 37; 24, 72.

ಪದಪುಗಾರ್ತಿ padapu-gārti. A woman who causes pleasurable excitement, etc., a charming woman (ಹೊಸಪುಗಾರ್ತಿ, ಸೌರಮ್ಪವತಿ ಸಿ.; ಹೊಸಪುಗಾರ್ತಿ Kk. 29; Śm. 74).

ಪದಪೂರ pada-pūra. Filling out a verse, serving to complete a verse, expletive (ಪಾದ, ಪಾದಪೂರಣ Nn. 130).

ಪದಪೂರಕ pada-pūraaka. A mere expletive (Bp. 1, 18).

ಪದಪ್ಪ padappu. = ಸದಪ. (Ūpr. 8, 83).

ಪದಬಂಧ pada-bandha. A footstep, a step. 2, the proper construction of verses (Ūt. II, 121).

ಪದಮಧ್ಯಸಂಧಿ pada-madhya-sandhi. Euphonic coalition of letters when terminations are added to nominal bases or to verbal forms (Śmd. 60. 61).

ಪದಮಸ್ತಕ pada-mastaka. A flying-fox, a bat (ದಾವುಲ Mr. 177).

ಪದಯುಗಲೋಚ್ಛರಣ pada-yugala-uñchārāṇa. Repetition of words (Śmd. 230).

ಪದರ padara. = ಪದರು, q. v. (ಹೊರೆ Śm. 103; My.).

ಪದರಾಜೀವನ pada-rājīva. The foot considered as a lotus; a foot beautiful as a lotus (Ūpr. 9, 26).

ಪದರು padaru. = ಪದರ. A fold, as of cloth (Mhr. ಪದರ; My.); a division, e. g. ಪದರದ ಚೀಲ, a pouch with divisions (My.); a thin layer or scale of stone (My.; B. 3, 58); a scale or coat of an onion (My.); a scale of a fish or of a crocodile (My.). 2, the lap (Mhr.) in the sense of protection (My.), e. g. ಒಬ್ಬನನ್ನು ತನ್ನ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದು (My.). — ಪದರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Scales to be formed, to be scaly, as the back of a crocodile (My.; B. 4, 131). — ಪದರುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. A coat or cover to appear or exist. ಪದರುಗಾಣಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿ ಗದದಾಸಿದರೂ ಹೋಗದು (Prv.).

ಪದಮಿ padaru. To be overhasty, to be precipitate (T., Tē., M.). 2, to speak unadvisedly, to blabber, to talk nonsense (My.). — ಪದರಾದು. -ಅದು. = ಪದರು No. 2. (My.).

ಪದವರ್ಣವ್ಯವೃತ್ತಿ pada-varṇa-vyāvṛitti. The frequent repetition in the same stanza of letters, syllables (or words, ಯನುಕ Kāv. III, 2, B, 3).

ಪದವಿ padavi. A path, a road, a way. 2, station, situation, rank, post, office (Bp. 2, 19. 25; B. 4, 5. 81; My.); wealth (My.). ಪದವಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಪಮಮನಾಧನ ಗೊಡವೆ ಎನು? (Prv.). — ಪದವಿ ಗಿಡವಿ. reit. (Bp. 2, 24; 29, 14).

ಪದವಿಧಿ pada-vidhi. Word-rule, i. e. the rule that governs the changes of letters in the composition of words or that composition itself (ಸಮಾಸವಿಧಿ, ಸಮಾಸವಿಷಯ ಸ್ಮದ. 77. 78. 80. 99. 206; Kāv. I, 1b, 23-31; I, 3, 98-103).

ಪದವಿನ್ಯಾಸ pada-vinyāsa. Putting down the feet, stepping. See ಮುಟ್ಟು. 2, orderly arrangement of words (My.).

ಪದವಿರುದ್ಧ pada-viruddha. A perverse or repugnant word or composition (Kāv. I, 3, 84-88).

ಪದವಿಸ್ತುತಿ pada-visṭiti. The course of a verse (Kāv. II, 2, B, 27-29; III, 1, A, 12).

ಪದಕಯ್ಯೆ pada-āyṛē. The placing of words (Bp. 1, 19).

ಪದಸನ್ನಾಹ pada-sandhāna. The combining of words, or the composing of verses (Ūh. v. 18).

ಪದಸಿದ್ಧಿ pada-siddhi. The correctness of a word, an accurate term (Smd. 8).

ಪದಹತಿ pada-hati. (= ಪದ್ಧತಿ). Striking or beating with the foot. See ಧಡ್ಡಳಾರ.

ಪದಾಗಮಜ್ಞ pada-āgama-jñā. A man who knows the rules of metrical composition (Kāv. II, 1, A, 12).

ಪದಾಜಿ pada-āji. A footman, a fool-soldier.

ಪದಾತಿ pada-āti. A pedestrian; a fool-soldier.

ಪದಾತಿಕ padātika. A footman, a fool-soldier.

ಪದಾದಿ pada-ādi. The beginning or first letter or syllable of a word (Smd. 361).

ಪದಾನ್ತ pada-anta. The end or last letter or syllable of a word (Smd. 363).

ಪದಾನ್ತರ pada-antara. An interval of one step. 2, another word or other words (Kāv. I, 5, 38; II, 1, 24; IV, 1, 11; Ūpr. 1, 77).

ಪದಾನ್ತಿಕೆ pada-antikē. A kind of metre (Ūh. p. 75, o. r. ಪರಾನ್ತಿಕೆ).

ಪದಾನ್ತಲ್ಯ pada-antya. = ಪದಾನ್ತ; final. (Smd. 219. 363. 365. 380; Kāv. I, 3, 49-52).

ಪದಾನ್ತಲ್ಯಸನ್ನಿ ಪದāntya-sandhi. Euphonic coalition of a final letter or syllable with the vowel of the next word (Smd. 60. 61).

ಪದಾಪೂರಣೆ pada-āpūrāṇa. The filling up or continuation of words or sentences (Smd. 398).

ಪದಾಬ್ಜ pada-abja. = ಪದರಾಜೇನ. (J. 5, 35).

ಪದಾಮ್ಬುಜ pada-ambuja. = ಪದಾಬ್ಜ. (Nn. 1; J. 7, 62; 8, 19).

ಪದಾಮ್ಬುರುಹ pada-amburuha. = ಪದಾಮ್ಬುಜ. (Ūpr. 6, 20).

ಪದಾಯುಧ pada-āyudha. A cook (ಕೋಡುಹುಂಜ Nn. 121).

ಪದಾರವಿಂದ pada-aravinda. = ಪದಾಬ್ಜ. (My.).

ಪದಾರ್ಥ pada-ārtha. The meaning of a word (ಅನ್ವ, ಪದದ ಅರ್ಥ Nn. 88; ಧಾವ, ಪದದ ಅರ್ಥ 100; J. 1, 5). 2, a thing, an object. (Ūpr. 5, 83; My.; B. 2, 9; 3, 30). 3, a head or topic; a category or predicament in logic. 4, a nice dish; a dish of any vegetables; curry (Bp. 8, 16; 24, 30; 33, 4. 11; 47, 17. 44; My.; Mhr.). ಪದಾರ್ಥದ ರುಚಿಯುಳ್ಳದ ವಗೆ ಕದನ್ನವ ಯಾಕೆ? (Prv.).—See Smd. 6. 116. 155. 197. 402; Kāv. III, 3, B, 122.

ಪದಾನ್ವೃತ್ತಿ pada-āvṛitti. The repetition of a word (Kāv. III, 3, B, 48).

ಪದಿ padi. = ಪತ್ತು 3, etc. (Smd. 227). Ten. — ಪದಿನಾಲ್ಕು. = ಹದಿನಾಲ್ಕು. Fourteen. ಪದಿನಾಲ್ಕುಂ ಸ್ವರಂಗಳ (Smd. 13). ಪದ

ನಾಲ್ಕುಂ ಸ್ವರಂ (44). See 227; ಮನು; J. 13, 2. — ಪದಿಮೂದ ನೆಯ. Thirteenth (Bp. 26, 3). — ಪದಿಮೂದು. = ಹದಿಮೂದು. Thirteen (Smd. 227; see ಎತ್ತು). — ಪದಿಮೂವರ್. Thirteen persons (Bp. 27, 34; 51, 70). — ಪದಿಮುಡಿಮು. -ಮುಡಿಮು. To multiply by ten (Abh. P. 13, 8).

ಪದಿಕೆ padika. (= ಪಯಿಕ, ಪಯ್ಯ). A pedestrian; a fool-soldier. 2, containing only one division.

ಪದಿಟೆ paditē. = ಹದಿಟೆ, q. v.

ಪದಿನ್ ಪadin. = ಪತ್ತು 3, etc. (Smd. 227). Ten. (T., M.).

— ಪದಿನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಹದಿನಯ್ಯ. Fifteen (Smd. 228; Ūh. v. 289; Bp. 43, 3; see ಪತ್ತು). — ಪದಿನಾಡನೆಯ. Sixteenth (Smd. 243). — ಪದಿನಾಡು. -ಅಡು. = ಹದಿನಾಡು. Sixteen (Smd. 228; Ūh. v. 250; Ūpr. 1, 76). — ಪದಿನೆನ್. -ಎನ್. = ಪದಿನೆನ್ಬ್ಬ. ಪದಿನೆನ್ಬ್ಬ ಸಿರ ಲೋಹವಕ್ಕರೆಯ ಜಾತ್ಯತ್ಯಂಗಳ (Smd. 32. 83). — ಪದಿನೆನ್ಬರ್. Eighteen persons; the eighteen nobles in close attendance on a king (see Mr. 272 s. ಅಪ್ಪಾದತಪ್ಪದಾ ನ). — ಪದಿನೆನ್ಬ್ಬ. -ಎನ್ಬ್ಬ. = ಹದಿನೆನ್ಬ್ಬ. Eighteen (Smd. 228; Bp. 3, 73; see ಜಾತಿ). — ಪದಿನೆನ್ಬ್ಬ ವರ್ಣ. = ಅಪ್ಪಾದತಪ್ಪದಾ, ಅಪ್ಪಾದತವರ್ಣ, ಹದಿನೆನ್ಬ್ಬ ಜಾತಿ. (Bp. 55, 20; see ಜಾತಿ). — ಪದಿ ನೇಡು. -ಎಡು. = ಹದಿನೇಡು. Seventeen (Smd. 228). — ಪದಿ ಮ್ಬರ್. Ten persons (Abh. P. 10, after 106).

ಪದಿರ್ padir. = (ಪದುರು), ಹರಿ. Speech that admits of a double meaning (Grj. 4, after 70; Rāv. 11, 32).

ಜಿ, a variety of sounds. ಪದಿರ ಪದಿ (Abh. P. 13, after 34).

ಪದುಗು padugu. = ಹದುಗು. To bend (v. i.), to bow (J. 13, 47).

ಪದುಮು paduma. Tbh. of ಪದ್ಮ (Smd. 336 Māb.; My.).

ಪದುಮನಾಭ paduma-nābha. Tbh. of ಪದ್ಮನಾಭ. See Prv. s. ಪದವಿ.

ಪದುಳ padula. = ಹದುಳ, q. v. Well-being, prosperity, happiness, welfare; tranquillity; security, safety (ಮುಟ್ಟು or ಮುಟ್ಟುಮೆ Ū. II, 79; Grj. 5, 12. 45; Bp. 1, 8; 2, 9; 3, 39; 12, 16; 13, 18; 27, 21; 41, 17; 45, 16; 49, 27; 51, 68; 53, 54; J. 7, 19. 20; 18, 53; 19 sum.; T. ಪಜು, prosperity; cf. ಪದ). ಏರ್ಪತ್ತರೇರ್ಪತ್ತರಂ ಪದುಳಂ ಮಾಡ್ಪ ದುಚಿತಂ (Smd. 79. 217). — ಪದುಳಮುಟ್ಟೇಗು. -ಎಂಪೋಗು. To become happy, etc. (Grj. 6, 39).

ಪದುಳಿಗ paduliga. = ಹದುಳಿಗ. A happy man (J. 17, 18).

ಪದುಳಿರ್ padulir. ಪದುಳಿರು. To cheer up, to become tranquil (Bp. 3, 20; cf. ಹದುಳದ, ಹದುಳಿರನು).

ಪದುಳಿಸು padulisu. = ಹದುಳಿಸು. To become well or happy; to be calmed or soothed, as sorrow (Bp. 24, 66); to feel refreshed, to recover one's strength (J. 19, 43; 24, 69).

ಪದೆ padē. 1. To desire, to wish, to strive, to be eager (ಅಪ್ಪೆ Smd. Dh.; cf. ಪಸ; T. ಪಪ್ಪೆ, desire, love, affection; Tē. ಪಸಿ, inclination, addiction, devotion to, see s. ಪಗಲ್ 1; cf. ಅದೆ 1?). See Ūh. v. 226; Ūpr. 6, 24; Grj. 5, 83; Kk. 20; Rāv. 13, 77. 87; Sāv. 1, after 79.

ಪದೆ padē. 2. P. p. of ಪದೆ 1. — ಪದೆ ಪೋಯ್. To beat or kill with pleasure (Ūpr. 6, 27. 29).

ಪದೆ padē. 3. Desire, wish. — ಪದವೆರ್. -ವೆರ್. To get desire, etc. (Ūpr. 6, 83).

ಪದೆಯಿಸು padēyisu. To cause to desire, etc. (ಈವೈ śmd. Dh.; T. ಪುಪ್ಪು, to charm, allure, deceive).

ಪದೇ padē. At a step. ಪದೇ ಪದೇ, at every step, everywhere, on every occasion. (My.). ಪದೇ ಪದೇ ಹೇದಾದರೂ ಸದೆ ಕೂಡಿಸೋದು ಬಿಡ (Prv.).

ಪದೋಡಕ pada-udaka. Water for washing the feet; water in which the feet have been washed. (Bp. 28, 7).

ಪದ pad-ga. A pedestrian; a foot-soldier.

ಪದ್ಧಂಚಿ paddaṅgi. A swallow (S. Mhr. Guḷēdagudḍa).

ಪದ್ಧು paddu. = ಪರ್ಪು, ಹದ್ದು. A kite; a hawk or falcon; a vulture (J. 7, 28; 15, 19; 17, 18; 23, 29; 24, 34; ವಾಕ್ಯಾಯ್ಯ, ಗೃಹ್ಯ Si. 173).

ಪದ್ಧತಿ pad-d-hati. = ಪದ್ಧೆ. (A foot-stroke: a step; a foot-print). 2, a way, a path, a road. 3, manner, mode, usage, custom (śmd. 97; My.). 4, a ritual, a manual. 5, a row, a line.

ಪದ್ಧತಿಕೆ paddhatikē. = ಪದ್ಧತಿ No. 3. (Kāv. V, 985).

ಪದ್ಮ padma. = ಪದುಮು. A lotus, *Nelumbium speciosum* (ನಲಿನ್, ಪಾನರೆ Nn. 54; ಕಂಠ Mr. 507). 2, the water-lily, *Nymphaea alba* (ಉತ್ತಲ, ನೆಯ್ದುಲು 54). 3, whitish or coloured marks on the body of elephants (ಗಜಬಿನ್ನ, ಅನೆಯ ಚಿಬ್ಬು 54; ದ್ವಿಪದ ಚಿಬ್ಬು 507). 4, a species of fragrant plant used in medicine. 5, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 54; ಉದಕ 507). 6, one of the treasures of Kubēra. 7, an army arrayed in the form of a lotus (ವ್ಯಾಹ, ಬಿಹ್ವಳೇದ 54; ವ್ಯಾಹ 507). 8, a species of serpent (ಫಣಿ, ಸರ್ಪಭೇದ 54; ಫಣಿ 507; see ಎನ್ನು ಕುಲ). 9, crookedness, etc. (ವಕ್ರ, ಡೊಂಕು 54; ವಕ್ರ 507). 10, the moon (ಚಂದ್ರ 54). 11, a pond (ಸರ, ಕೊಳನು 54). 12, a peculiar posture of the body in religious meditation (ಅಸನ, ಕುಳಿರುವುದು 54). 13, an ascetic or N. of an ascetic (ಮುನೀನ್ದ್ರ, ಯತಿ 54). 14, thousand billions (ಸಂಖ್ಯಾಭೇದ, ಗಣನಾಭೇದ 54; ಲಕ್ಷಪ ಸಂಖ್ಯೆ 507; see Mr. s. ಖರ್ವ). 15, a steady or bold man (ಫೀರನು 54). — ಪದ್ಮದ ಪಾಪ. A small venomous snake on the head of which is a padma like that of the cobra (Bḍ.).

ಪದ್ಮಕ padmaka. Whitish or coloured spots on the body of elephants.

ಪದ್ಮಗಂಧಿ padma-gandhi. A woman fragrant as a lotus. (My.).

ಪದ್ಮಗರ್ಭ padma-garbha. Brahmā. (My.).

ಪದ್ಮಚಾರಿ padma-čāriṇi. The tree *Hibiscus mutabilis*.

ಪದ್ಮಜ padma-ja. Brahmā (śmd. 128; Bp. 1, 51).

ಪದ್ಮಜನಿ padma-jani. = ಪದ್ಮಜ. (Rāv. 4, 113).

ಪದ್ಮಜಾ padmaja-aṇḍa. The universe (Ūpr. 6, 32).

ಪದ್ಮನಾಭ padma-nābha. Viṣṇu. 2, N. of a king (Ūpr. 2, 15; 2, after 21 & 48; 2, 53).

ಪದ್ಮನಾಲ padma-nāla. A lotus-stalk. (R.).

ಪದ್ಮಪತ್ರ padma-patra. *Costus speciosus*.

ಪದ್ಮವಾಸಿ padma-pāṇi. Lakshmi (My.); Pārvati (My.); Viṣṇu; Brahmā.

ಪದ್ಮಪುರಾ padma-purāṇa. N. of a Purāṇa (Bp. 43, 76).

ಪದ್ಮಪ್ರಿಯ padma-priyē. Lakshmi (My.).

ಪದ್ಮಬಂಧು padma-bandhu. The sun. (My.).

ಪದ್ಮಭವ padma-bhava. Brahmā (Bp. 2, 19; 10, 31; 53, 9).

ಪದ್ಮಭವಗಣ padmabhava-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ಪದ್ಮಭು padma-bhu (bhū). Brahmā.

ಪದ್ಮಮುಖಿ padma-mukhi. A woman with a lotus-like face (Ūh. v. 184).

ಪದ್ಮಮುದ್ರೆ padma-mudrē. A certain intertwining of the fingers in devotion (My.). 2, the sectarian mark of a lotus applied by Mādhvas to their forehead, etc. (My.).

ಪದ್ಮರಾಗ padma-rāga. Lotus-coloured; a ruby.

ಪದ್ಮರಿಪು padma-ripu. The moon (Rāv. 4, 112).

ಪದ್ಮರೇಖೆ padma-rēkhē. A line in the palm of the hand indicating the acquisition of great wealth. (My.). 2, a kind of bandha; see ರಂಗವಾಲಿ.

ಪದ್ಮಲಂಛನ padma-lāṅghana. A king; Brahmā; Kubēra; the sun. (R.).

ಪದ್ಮಲೋಚನ padma-lōcana. Lotus-eyed. 2, Viṣṇu (Rāv. 5, 50).

ಪದ್ಮವಾಸಿ padma-vāsē. Lakshmi.

ಪದ್ಮವ್ಯಾಹ padma-vyāha. = ಪದ್ಮ No. 7. (J. 12, 10).

ಪದ್ಮಸಖ padma-sakha. The sun (Rāv. 6, after 11).

ಪದ್ಮಸದ್ಮ padma-sadma. = ಪದ್ಮಾಕರ. (Ūpr. 5, 40). 2, Brahmā (5, 96).

ಪದ್ಮಸಮ್ಭವ padma-sambhava. Brahmā. (My.).

ಪದ್ಮಾಕರ padma-ākara. A lotus-pond.

ಪದ್ಮಾಕ್ಷ padma-aksha. Lotus-eyed; N. of a king (J. 31, 77; 32, 2, 7). 2, the seed of the lotus.

ಪದ್ಮಾಟ padma-āṭa. The medicinal plant *Cassia tora* (or *alata*) Lin.

ಪದ್ಮಾಭಿಧಾನ padma-abhidhāna. N. of a Brahmā (J. 32, 37).

ಪದ್ಮಾಲಯ padma-ālayē. Lakshmi.

ಪದ್ಮಾವತಿ padmā-vati. N. of a beautiful woman (My.); N. of a town, Patna (My.). ಊರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸೂಳೆ (ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರೆ ಅವಳು) ಪದ್ಮಾವತಿ (Prv.).

ಪದ್ಮಾಸನ padma-āsana. A particular posture (in religious meditation), sitting with the thighs crossed with one hand resting on the left thigh, the other held up with the thumb upon the heart, and the eyes directed to the tip of the nose. (Bp. 3, 5).

ಪದ್ಮ padmi. Possessing lotuses (J. 15, 12); having coloured marks. 2, an elephant. 3, the husband of Padmā, Viṣṇu (J. 15, 12).

ಪದ್ಮಿನಿ padmini. A lotus. 2, a multitude of lotuses; a lake abounding in them. 3, a woman of the first and most excellent class (Grj. 7, after 11).

ಪದ್ಮಿನೀಕಾಂತ padmini-kānta. The sun. (Rāv. 11, 10, as ಪದ್ಮಿನಿ).

ಪದ್ಮಿನೀಜಾತೆ padmini-jātē. A female born of a padmini woman (Bp. 41, 2).

ಪದ್ಮಿನೀಮಿತ್ರ padmini-mitra. The sun. 2, the number 12 (Ūh.). See ದ್ವಾದಶಾಧಿತ್ಯ, and cf. ಪನ್ನೆ ರೂಪ.

ಪದ್ಮಿನೀವಲ್ಲಭ padmini-vallabha. The sun. (My.).

ಪದ್ಮೆ padmā. ಪದ್ಮಾ. *Lakshmi* (ಗೋಮಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 54; ಇಂದ್ರಿ Mr. 507). 2, the plant *Clorodendrum siphonantus* R. Br. 3, the plant *Hibiscus mutabilis* Lin.

ಪದ್ಮೇಶಯ padmā-śaya. Viṣṇu. (R.).

ಪದ್ಮೋದರ padma-udara. Viṣṇu (Śmd. 18).

ಪದ್ಮೋದ್ಭವ padma-udbhava. Brahmā. (My.).

ಪದ್ಯ padya. Relating to the foot, to feet, or to a word. 2, a *śūdra*. 3, a *verse*; metre; poetry; a piece of metrical composition (Bp. 5, 37; Śmd. 72). ಪದ್ಯ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಗದ್ಯವಾದರೂ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ಪದ್ಯಾರ್ಧ padya-ardha. The end of half a verse (Śmd. 73).

ಪದ್ಯೆ padyē. A path, a road.

ಪನ್ pan. 1. = ಪತ್ತು 3, etc. (Śmd. 227). Ten. (T., Tē.).

— ಪನ್ನಿ ಬರ್. -ಇಬ್ಬರ್. = ಪನ್ನಿ ವರ್. (Bp. 5, 18, 83). — ಪನ್ನಿ ಬರ್. -ಇಬ್ಬರ್. = ಪನ್ನಿ ವರ್. (Abh. P. 10, after 39). — ಪನ್ನಿ ವರ್. -ಇವರ್. Twelve persons (Śmd. 17). — ಪನ್ನಿ ರದಿನ. -ಇನ. The twelve suns (Bp. 10, 31; see ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ). — ಪನ್ನಿ ರದು. -ಎರದು = ಹನ್ನೆರದು. Twelve (Śmd. 227 Mdb.; Ch. v. 285). — ಪನ್ನಿ ರದು ಸಾವಿರ. 12000 (Bp. 6, 33; 51, 68; 57, 12). — ಪನ್ನಿ ನ್ನು. -ಒನ್ನು. Eleven (Śmd. 227). — ಪನ್ನಿ ನ್ನು ಇಂದ್ರಿಯ. Eleven indriyas (Bp. 43, 2). — ಪನ್ನಿ ನ್ನು ರುದ್ರರ್. The eleven rudras (Bp. 10, 31; see ನಿಶಾದಶರುದ್ರರ್).

ಪನ್ pan. 2. = ಪಂ, ಪಣಿ, ಪಚ್ಚ, ಪಚ್ಚನೆ, ಪಚ್ಚು 1, ಪಚ್ಚೆ, etc. (Śmd. 215). Greenness; freshness; etc. — ಪನ್ನಲಿ.

-ತಲಿ. (Śmd. 216). A newly decapitated head (ಪಸಿಯ ತಲಿ Śm. 44; Kk. 41, o. r. ಪಸಿದಲಿ). See Abh. P. 4, 60; 13, after 54; 13, 62. 100; Rāv. 13, 137. — ಪನ್ನಲಿದರ್. -ತರ್. To bring such a head (Abh. P. 13, 135). — ಪನ್ನಲಿಪಾಣಿ. Śiva (V. 37, 83). — ಪನ್ನಲಿಪಚ್ಚ. -ಪಚ್ಚ. He who is decorated with fresh skulls: Śiva (Kk. 5; ಕಚ್ಚರ Śm. 23). — ಪನ್ನಲಿರ್. -ತಲಿರ್. (Śmd. 216). Fresh young leaves. — ಪನ್ನಿವರ್. -ತೋವರ್. (Śmd. 216). A fresh hide. — ಪನ್ನಿಲೀರ್. -ತೋರ್. (Śmd. 216). = ಪನ್ನಿವರ್. — ಪನ್ನಿಲೀರಮರ. A small evergreen tree with a very fragrant white flower, *Guettarda speciosa* L. (St. & Pl.; My. as ಪನ್ನಿಲೀಲು; T. ಪನ್ನಿಲೀಮರ). See ಗುಡ್ಡ..

ಪನ್ pan. 3. An abbreviation of ಪನಿ 2. — ಪನ್ನೀರ್.

-ರು. Dew-water: water distilled from various flowers, perfumed water: rose-water, etc. (ಹಿಮವಾರಿ Mr. 336; My.; Tē., T.; M. ಪನಿಲೀರ್). See Śm. 118; Bp. 4, 85; Bh. 1, 12, 17; Rām. 1, 13, 5. 9; Ū. Bp. 5, 2. 5; J. 11, 41; 31, 2; 33, 18. — ಪನ್ನಿಗೋಡ. -ಕೊಡ. A pot filled with pannir (Rāv. 8, after 5). — ಪನ್ನಿರದಳವ. -ತಳವ. Sprinkling of pannir (V. 5, after 43).

ಪನವು panavu. (ಪನ). A place appointed for meeting, a place of assignation (ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Śmd. II; ಕೊಳ, ಕೊಮ್ಮು, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Kk. 74; ಕೊಮ್ಮು, ಸಂಕೇತದ ಸ್ಥಲ Śm. 57; Tē. ಪನುವು, to send; ಪನುವು, ಪಮ್ಮು, sending, mission, command, order; bewitching; see ಅಮ್ಮಳಿ).

ಪನವ ಪಾಂಸಾ. = ಪಲಸ, ಫಲಸ, ಪಲಸು, ಹಲಸು. The *jaka* or *jack tree*, *Artocarpus integrifolia* Lin. (M. ಪಿರಾವು).

ಪನಾಯಿತ panāyita. Praised.

ಪನಿ pani. 1. = ಹನಿ 1. To drop. (T.). P. p. ಪನು (Ūpr. 5, 125; 8, 23).

ಪನಿ pani. 2. = ಪನ್ 3, ಹನಿ 2. A drop, of water, dew, etc. (T., M.). See ಎಲಿವನಿ, ಕಣ್ಣಿನಿ, ಕಮ್ಮನಿ, ಗಡುವನಿ, ನಟ್ಟವನಿ, ನೀವನಿ, ನುಣ್ಣಿನಿ, ಪಾಯಿವನಿ, ಬಿಮವನಿ, ಮದುವನಿ, ಮುಮ್ಮನಿ; Rāv. 5, 41.

ಪನಿತ panita. Praised.

ಪನಿಯಾಣ paniyāṇa. = ಪನಿವಾರ. A sweet cake, a fritter (V. 6, 86; T. ಪಣಿಗಾರ, ಪಣಿಯಾರ; Tē. ಪನ್ನೇರಮು, ಪನ್ನಾರ, ಪನ್ನಾರ).

ಪನಿವಾರ panivāra. = ಪನಿಯಾಣ. (My.).

ಪನೀರು panīru. Cheese (B. 5, 287; Mhr., H. ಪನೇರ, ಪನೇರಿ, ಪನ್ನೇರ).

ಪನೆ panē. 1. A bud-like, pointed, or sharp tooth (ಮೊನವರ್ Kk. 70; ಮೊಳವರ್ Śs.; cf. ಪದ 9).

ಪನೆ panē. 2. = ಪಯ್ಯ, etc. (Rāv. 5, 58; Śs. v. 3, 82; T. ಪನೈ, a palmyra tree, *Borassus flabelliformis* = ತಾಲ).

ಪನ್ನ panta. 1. ಪನ್ನ. = ಪನ್ನ. Tbh. of ಪಣಿತ 2. A bet, a wager (My.; Tē. ಪನ್ನ, ಪನ್ನಮು, ಪನ್ನಿದ; M. ಪನ್ನಯ; T. ಪನ್ನಯ, ಪನ್ನಿಯ). 2, an asseveration; an engaging for by declaration; a vaunt of what one is able to do or to do better than others; a declaration resting on truth; a promise or vow, of allegiance, etc. (Tē. ಪದ್ಧ, ಪನ್ನ); a challenge; a song expressing allegiance, etc. (ಪಾಡು Bhn. 4; ನಾಸಿ 9). ಪಂತ್ರಲಿಯರುಪವನಿಗೆ ಪನ್ನವರ ವಾರದು. — ಪಂಮುತಾಲಿಯವರ ಕಂಡು ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prva.). See Ūpr. 5, 41; Bp. 24, 88; Bh. 8, 25, 17. 84; 8, 26, 20; Rām. 5, 9, 1; J. 22, 7. 12. — ಪನ್ನ ಕಟ್ಟು. To bet, to wager (My.). — ಪನ್ನ ಪಾಡು. dupl. = ಪನ್ನ No. 2. (J. 4, 50; 9, 15; 22, 6). ಪನ್ನ ಮಾಡು. = ಪನ್ನ ಹಾಕು. (My.). — ಪನ್ನ ಮಾಡ್ತು. -ಒಡ್ತು. To put a stake or as a stake at play (My.). — ಪನ್ನ ಹಾಕು. To engage for by declaration, to vaunt to be able to do something better than others, to challenge, to vow (My.). ಹಾಕಿದ ಪನ್ನಕ್ಕಿ ಅಡಿದ ಜುಗಾರಿಗೂ ಅನ್ನರವಿಲ್ಲ. — ಪನ್ನ ಹಾಕಿದವರ ಹತ್ತರ ಶಾಸ್ತ್ರನಾಗಿರ ಬೇಕು (Prva.).

ಪನ್ನ panta. 2. A learned man, a pandit (My.; Mhr.); a schoolmaster (B. 1, 21; My.).

ಪನ್ನಗಾಡಿ panta-gāḍa. A proud, obstinate asserter (My.); a wagerer (My.).

ಪನ್ನಿ panti. = ಪನ್ನೆ, ಪನ್ನಿ, ಬನ್ನಿ, ಹನ್ನಿ. Tbh. of ಪಂತ್ರ. (ಆಳಿ, ಶ್ರೀಣಿ, ಅವಳಿ, ಪಂತ್ರ, etc. Hlā; ಆಳಿ, ಎಳಿ, ರಾಜ Mr. 359, o. r. ಪನ್ನಿ; ಪಂತ್ರ Kk. 57; ಪಾದಿ, ಕೇದಿ 90; Śm. 53; ಪಾಲಿ Śi. 456). ಪನ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವದು (ಸಹಪೋಷನ Śi. 817). See ಇರವನ್ನಿ. — ಪನ್ನಿ ಕಣ್ಣಿ. = ಪಂತ್ರಗೀವ. (Bp. 54, 59). — ಪನ್ನಿದವ್ವ. -ತವ್ವ. A line or an orderly state to be lost (Ūpr. 8, 73). — ಪನ್ನಿರಥ. = ಪಂತ್ರರಥ. (My.).

ಪನ್ನಿಗಿ pantiḡi. Tbh. of ಪಂತ್ರಕೆ. See ಇರವನ್ನಿಗಿ, etc.

ಪನ್ನು pantu. (Tbh. of ಪನ್ನ). — ಪನ್ನುವರಾಳಿ. N. of a tune (Tē.; My.; M. ಪನ್ನುವರಾಡಿ).

ಪನ್ನೆ pantē. = ಪನ್ನಿ. (ಸೇಣಿ, ಹನ್ನಿ, etc., ಸಮೂಹ Śs.).

ಪನ್ನೋಜಿ pantōji. A schoolmaster (Mhr.; My.).

ಪನ್ನಿ pantha. = ಹನ್ನಿ 1. A path, a road (ಮಾರ್ಗ, etc., ಬಟ್ಟಿ Mr. 187).

ಪನ್ನಿ panthi. (= ಪಥಿ). See ಪಂ.

ಪನ್ನರ್ pandar. -ರು. = ಅನ್ನರ 1, ಪನ್ನರ, ಪನ್ನಲಿ, ಹಂಜರ, ಹನ್ನ 5, ಹನ್ನರ. A pandal, a temporary shed

of leaves, cloth, etc., erected for marriages, etc.; a trellis for vines or creepers (ಕಾವಣ, ಚಪ್ಪರ ಸಿಂ. 59; Çpr. 8, after 64; Abh. P. 4, 60; Të. ಪನ್ನಿರಿ, ಪನ್ನಿಲಿ; T. ಪನ್ನರ, ಪನ್ನಲ; M. ಪನ್ನಲ). ಪನ್ನರ or ಪನ್ನರ (Sind. 191). See ಪಸುರ್ಪನ್ನರ.

ಪನ್ನರ pandara. = ಪನ್ನರ, etc. (ಚಪ್ಪರ, ಪನ್ನರ Nn. 148). See ಪರ್ವಪನ್ನರ.

ಪನ್ನಲ್ pandal. = ಪನ್ನರ, etc. (ಚಪ್ಪರ, ಕಾವಣ Kk. 26, one M8. ಪನ್ನರ; ಕಾವಣ Çt. II, 93).

ಪನ್ನಿ pandi. = ಹನ್ನಿ. A hog; a pig, a swine (ಸೂಕರ, ವರಾಹ, etc. Mr. 161; Të.; T. ಪನ್ನಿ; M. ಪನ್ನಿ). See Smd. 142, 166; J. 16, 37; 28, 44, 46, 52. — ಪನ್ನಿದಲಿ. -ತಲಿ. A pig's head: a certain means of defence (Ç. Bp. 42, 22, 23; Räv. 6, 116). — ಪನ್ನಿಮಾನ್. A sort of fish (Räv. 5, 115).

ಪನ್ನೆ pandë. = ಹನ್ನೆ. A coward (Abh. P. 3, 150; 12, 74; Räv. 13, 20; J. 17, 52, 54; Të.; T. ಪನ್ನಿ, trembling, fear; to tremble; cf. ಪಂಚೆ). ಪನ್ನೆ, ಹುಡುಕು! (Grj. 1, 23).

ಪನ್ನೆತನ pandëtana. Cowardice (Kävy. I, 4, 121; Abh. P. 6, 118).

ಪನ್ನಿ pandya. = ಪನ್ನ 1. (ದುರೋದರ Si. 450). ಕೋದ ಮೊದಲಾದ ಜನ್ಮಗಳ ಪನ್ನಿ (ಪ್ರಾಣಿವ್ಯಾಜ, ಸಮಾಜವ್ಯಾಜ); ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ ಪನ್ನಿ (ಗೃಹ Si. 349). ಜಾತಿ ಕೋದ ಪನ್ನಿ ಮುನ್ಸಾದವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಲ್ ಪಡುವ ಪದ್ಧತಿ (ಪಣ 418).

ಪನ್ನ ಪanna. Pride, haughtiness (ಕಾಮಕರ, ಗಬ್ಬ, ಬಿಂಕ, ಮುಕ್ಕು, ಗರ್ವ Smd. 38; cf. ಪವಿ 19).

ಪನ್ನ ಪanna. 1. Fallen (ಪತಿತ, ಬಿರುಗು Mr. 448); falling; creeping on the ground. 2, gone to. 3, obtained, attained, gained.

ಪನ್ನ ಪanna. 2. The breadth of cloth (My.; Mhr., H. ಪನ್ನ). ಪನ್ನಗ ಪanna-ga. A snake, a serpent. See Bp. 46, 25, 26, 28.

ಪನ್ನಗಕನ್ನಿಕೆ pannaga-kannikë. A serpent-virgin, a female serpent-demon (Bp. 27, 10).

ಪನ್ನಗಭೂಷಣ pannaga-bhūṣaṇa. Śiva (My.).

ಪನ್ನಗರಾಜ pannaga-rāja. The chief of serpents, śēṣha. 2, the number 1 (Çh.).

ಪನ್ನಗಕಯನ pannaga-śayana. Viṣṇu (My.).

ಪನ್ನಗಾಂತಕ pannaga-antaka. Garuḍa (My.).

ಪನ್ನಗಾಭರಣ pannaga-ābharana. Śiva (Bp. 33, 16; Ç. Bp. 47, 8).

ಪನ್ನಗಾರಿ pannaga-ari. Garuḍa.

ಪನ್ನಗಾರಿಧ್ವಜ pannagāri-dhvaja. Viṣṇu or Kṛishṇa (J. 6, 40; 12, 11).

ಪನ್ನಗಾಲನ pannaga-aśana. Garuḍa. 2, a peacock.

ಪನ್ನಗಾಲನವಾಹನ pannagāśana-vāhana. Viṣṇu; Śhaṇmukha (My.).

ಪನ್ನಗೇಂದ್ರ pannaga-indra. = ಪನ್ನಗರಾಜ.

ಪನ್ನಗೇಂದ್ರಸಮ್ಮವೆ pannagēndra-sambhavë. N. of a wife of Arjuna (J. 24, 1).

ಪನ್ನಗೇಂದ್ರಾಭರಣ pannagēndra-ābharana. = ಪನ್ನಗಾಭರಣ. (Bp. 27, 18).

ಪನ್ನಗೇಶ್ವರ pannaga-īśvara. = ಪನ್ನಗರಾಜ. (J. 24, 25).

ಪನ್ನಂಗ pannanga. (Tbh. of ಪಲ್ಲಂಕ). The canopy over

an open palanquin (Ç. Bp. 47, 89; Të. ಪನ್ನಗ; T. ಪನ್ನಾಂಗು, ಪಡಂಗು; M. ಪನ್ನಗ).

ಪನ್ನಂಗ pannangi. (= ಗಾರಿ, ಗೋಟಿ, ನೆಲದೇವು Mr. 147; o. ra. ಪನ್ನಗ, ಗೋಟಿ, and, for ಗಾರಿ, ಕಾರವತಿ).

ಪನ್ನತಿಕೆ pannatikë. Prowess, valor, courage, etc. (ಪರಾಕ್ರಮ Smd. II; Çt. I, 70, 100; ಎತ್ತಮ II, 15; ಅಜ್ಜು. ಪರಾಕ್ರಮ Kk. 41, ಸಿಂ. 38; Räv. 5, after 114 & 120; 6, after 11 & 115; 13, 97). — ಪನ್ನತಿಕೆವದ್. -ವದ್. To become valorous, to take courage, etc. (Räv. 6, after 81).

ಪನ್ನಲಿನ pad-nalina. = ಪದಾಮ್ಬುಜ. (Bp. 45, 50).

ಪನ್ನಾಡೆ pannāḍë. The web which surrounds the lower part of the stem-leaves of a palm-tree (My.; M.; T. ಪನ್ನಾಡೆ).

ಪನ್ನಿ panni. Bragging, boasting; self-conceit (Tu.). ಬನ್ನಿ! ಎನ್ನರೆ ಪನ್ನಿ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ಪನ್ನಿ panni. = ಪನ್ನಿ, q. v. (Çpr. 8, 51).

ಪನ್ನೆ pannë. Camphor (ಚೀನಿ, ತುಹಿನ, ಹಿಮವಾಲು Mr. 386).

ಪನ್ನೆ pannë. The state of having the whiskers cleared away in a peculiar funny manner (My.; H.).

ಪನಿ papi. Drinking. 2, the moon. (R.).

ಪಪ್ಪ pappā. Arrogance, pride (ದರ್ಪ Smd. 30, o. r. ದಪ್ಪ; ದರ್ಪ Kk. 94, o. r. ದಪ್ಪ).

ಪಪ್ಪಂ pappan. = ಪಂನಿ, ಪಪ್ಪಾಯಿ q. v., ಪುಪ್ಪಾಯಿ. — ಪಪ್ಪಂಗಾಯಿಮರ. -ಕಾಯಿ. = ಪಪ್ಪಾಯಿಮರ, q. v. (St. & Pl.).

ಪಪ್ಪಕ pappaka. = ಪಪ್ಪಕ, q. v.

ಪಪ್ಪಡಿ pappadi. = ಪಪ್ಪ. See ಗುಳ.

ಪಪ್ಪರಿಕೆ papparikë. = ಪರ್ಪರಿಕೆ, q. v.

ಪಪ್ಪಳ pappala. = ಅಪ್ಪಡ, ಅಪ್ಪಳ, ಪಪ್ಪಡಿ, (ಪಾವಟಿ, ಪಾವಟಿ, ಹಪ್ಪಳ. Tbh. of ಪರ್ಪಟಿ. A thin crisp cake made of the flour of uddu or other pulse, with spices (Mhr. ಪಾವಟ, ಪಾವಟಿ; M. ಪಪ್ಪಳ; R.).

ಪಪ್ಪಳಿ pappali. (ಪಟಿ 1-ಪಳಿ = ಪಟಿ). = ಪುಪ್ಪಳಿ, ಪುಪ್ಪಿ. A chequered garment, worn by females, the stuff called "poplin" (My.; T.).

ಪಪ್ಪಾಯಿ pappayi. = ಪಪ್ಪಂ, etc. The Papaya (of Hayti) or Papaw (M. ಪಪ್ಪಾಯಿ; Të. ಪಪಯಿ, ಪಪ್ಪಾಯಿ; Mhr. ಪುಪ್ಪಾಯಿ). — ಪಪ್ಪಾಯಿಮರ. The Papaw tree, Carica papaya L. (Z.).

ಪಪ್ಪು pappu. Split pulse of any kind, split almonds, etc. (Të.; T. ಪರುಪ್ಪ; M. ಪಂಪು). See ಗೇರು.

ಪಪ್ಪುಕ pappuka. (Smd. 48). = ಪಪ್ಪಕ, ಪುಪ್ಪಕ. Beating the bushes, in hunting (ಸೂಪ್ಪಗುಟ್ಟುಕಂ Smd. II, o. r. ಪುಪ್ಪಕ; Kk. 94, o. r. ಪಪ್ಪಕ; ಸೂಪ್ಪಗುಟ್ಟುವು Smd. 30).

ಪಬು pabu. Tbh. of ಪ್ರಭು. (Bp. 61, 86; Ç. Bp. 11 sum.).

ಪಮ್ pam. = ಪಣ್ಣಿ, etc. ಪಮ್ಮಿನ ಪಸಿಯಾಗಿಯುರ್ದು (Çt. I, 90).

ಪಮಾಣಿ pamāṇa. Tbh. of ಪ್ರಮಾಣ. — ಪಮಾಣಿಕೋಟಿ N. of a place (Bh. 1, 6, 8).

ಪಮ್ಮ pampa. (fr. ಪಮು). Equal share or division (ಸಮಭಾಗ Çt. I, 105; II, 9; Të. ಪಮ್ಪಕ, distribution). 2, N. of a Kannada author (Çpr. 1, 66).

ಪಮ್ಪಾಕ್ಷೇತ್ರ pampā-kṣētra. The place of pilgrimage called Pampā or Hampē (My.).

ಪಮ್ಪಾಪುರ pampā-pura. The town of Pampā (Hampē; see Rāghc. a. ಅನ್ನುಟು).

ಪಮ್ಪಾಪುರಾಗಾರ pampā-pura-āgāra. Śiva (Kk. 1).

ಪಮ್ಪಾವಿರೂಪಾಕ್ಷ pampā-virūpākṣa. Śiva of Pampā (Ū. Bp. 47, 1).

ಪಮ್ಪಾಸರೋವರ pampā-sarōvara. The lake at Pampā (Rām. 3, 12 sum.; My.).

ಪಮ್ಪೆ pampē. ಪಮ್ಪಾ. = ಹಮ್ಪೆ. The river, lake, or town of Pampā or Hampē. — ಪಮ್ಪಯಾಳ್ಕ. -ಅಳ್ಕ. Śiva (Ūt. II, 1).

ಪಮ್ಪಲ್ pambal. (fr. ಪದೆ 1). = ಹಮ್ಪಲ, ಹಮ್ಪಲು. Ardent desire; lookout; having the mind intently fixed on; solicitous or grievous thought (Ūpr. 6, 87).

ಪಮ್ಪಲಿಸು pambalisu. = ಹಮ್ಪಲಿಸು. To desire; to look out for, to crave for; to be full of solicitous or painful thought, etc. (Ūpr. 3, after 50; Abh. P. 9, 152; Rāv. 18, after 130; 13, 134; J. 13, 59; 24, 28).

ಪಯ್ pay. = ಪತ್ತು 3, etc. Ten. See ಒಮ್ಮಯ.

ಪಯ paya. 1. Tbh. of ಪದ (Śmd. 352). ಪಯಂಗರ್ or ಪಯ ಗರ್ (126). See ಒತ್ತುವ್ವಯ. — ಪಯಪಾಡು. Manner of (placing) the feet (Bh. 1, 7, 27; 10, 6, 22).

ಪಯ paya. 2. Tbh. of ಪಯಸ್ (Śmd. 107). (ಘೃತ, ಅಮೃತ, ಹಾಲು Nn. 24; ಅಮೃತ, ಉದಕ 65).

ಪಯಿರೇಲಿ payas-kēli. Playing or gamboling in water (Ūpr. 7, 147).

ಪಯಿಪತಿ payas-pati. Varuṇa (Śēv. 1, 67).

ಪಯಿಪುರ payas-pūra. A stream of milk (Ūpr. 8, 39). 2, a lake (8k.).

ಪಯಗತಿ paya-gati. Tbh. of ಪದಗತಿ (Śmd. 376).

ಪಯಣ payana. Tbh. of ಪ್ರಯಾಣ (Śmd. 359; ಯಾತ್ರೆ, ಪ್ರಜ್ಞೆ, etc. Nr.; ಯಾತ್ರೆ, ಪ್ರಯಾಣ, etc. Hlā.; ಪ್ರಸ್ಥಾನ, ಯಾತ್ರೆ Mr. 288; J. 2, 67; 4, 68; 5, 70; 6, 1; 18, 62). ಕಡಲ ಪಯಣ (Bh. 4, 104). ನಿತ್ಯಪಯಣ ಬುತ್ತಿ ಕೇಡು. — ಪಯಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವಗೆ ಅಯನದ ಸುದ್ದಿ ಯಾತ್ರೆ? (Prva.). ಪಯಣದ ರಥ (ಪಾರಿಯಾತ್ರಿಕ, ಕರ್ಣೀರಥ Hlā.). See Prv. s. ಒಣ್ಣೆಗ. — ಪಯಣಗತಿ. Travelling (J. 3, 1; 6, 1; 7, 13). — ಪಯಣಮೋಗು. -ಂಪೋಗು. To enter upon a journey (Abh. P. 7, after 7). ಪಯಣಮೋದಂ (Śmd. 200).

ಪಯಶ್ಚರ payas-čara. A fish (Śēv. 4, 110).

ಪಯಸ್ payas. = ಪಯ 2, ಪಯಸ್ಸು. Water. 2, milk. 3, a certain metrical foot (Ūh.).

ಪಯಸ್ಸು payasya. Made of milk, as curds, butter, etc.

ಪಯಸ್ವಿನಿ payasvini. A milch cow; a river; N. of a river; the night. ಪಯಸ್ವಿನಿನಿಗೆ ಹೋದರೆ ಪಾಯಸ ಸಿಕ್ಕೇತೇ? (Prv.).

ಪಯಸ್ಸು payassu. Tbh. of ಪಯಸ್ (Śmd. 107).

ಪಯಿಕ payika. = ಪಯ್ಯ. (Tbh. of ಪದಿಕ). A division; a district (ನಿಪಯ, ಕಮ್ಪಣ Mr. 189).

ಪಯಿನ್ payin. = ಪಯ್, etc. Ten (Śmd. 226). — ಪಯಿಂ ಘಾಸಿರಂ. Ten thousand (Śmd. 226). — ಪಯಿಂಘಾಸಿವರ್. Ten thousand persons (121. 226).

ಪಯಿರ್ payir. ಪಯಿರು. = ಪಯ್ಯ, (ಪಸುರ 2, etc.).

Green corn, growing corn; any green, growing crop (My.; Tē., M., T.; cf. ಪಸರ್).

ಪಯೋಜ payas-ja. A cloud. 2, the lotus (Nn. 1).

ಪಯೋಜಜಿ payōja-ja. Brahmā (Ūpr. 6, 80).

ಪಯೋಜನಾಭ payōja-nābha. Viṣṇu (Bp. 54, 36).

ಪಯೋಜನ್ತು payas-jantu. An aquatic animal (ಜಲಚರ Nn. 87).

ಪಯೋಜನ್ತು payas-janma. A cloud. (R.).

ಪಯೋಜಮಿತ್ರ payōja-mitra. The sun (Nn. 1).

ಪಯೋಜಾಯತ payōja-āyata. Extended like a lotus (Nn. 95. 149).

ಪಯೋದ payas-da. A cloud. (Ūpr. 4, 32; Rāv. 6, 3).

ಪಯೋಧರ payas-dhara. A cloud (ಅಭ್ರ, ಮೇಘ Nn. 6). 2, a breast (ಕುಚ, ಸ್ತನ 6). 3, the ocean (ಅಮೃದಿ, ಸಮುದ್ರ 6). 4, the eye (ನಯನ, ಕಣ 6).

ಪಯೋಧಿ payas-dhi. The ocean. (Rāv. 13, 19).

ಪಯೋನಿಧಿ payas-nidhi. = ಪಯೋಧಿ. (J. 6, 6). 2, the milk-sea (10, 35).

ಪಯೋಭೃತ್ payas-bhṛit. A breast (Ūpr. 8, 34).

ಪಯೋಮಯ payas-maya. Full of water (Ūpr. 5, 37).

ಪಯೋಮುಚ್. -ಛ payas-muč. A cloud. (R.).

ಪಯೋಮ್ಬುಧಿ payas-ambudhi. The milk-sea (Ūh. v. 24).

ಪಯೋರಾಶಿ payas-rāṣi. The ocean (Bp. 36, 50; 89, 1).

ಪಯೋರುಹ payas-ruha. The lotus (Ūh. v. 70. 139).

ಪಯೋವ್ರತ payas-vrata. The act of subsisting on mere milk in consequence of a vow (My.).

ಪಯ್ payka. = ಪಯಿಕ. A division, a set, a number of things or beings ranged under a common denomination (Bh. 4, 8, 5; Mhr.; Tē. ಪೈಕ). ಪಯ್ಯಪಯ್ಯವಾಗಿರುವದಾಗಿ ವರ್ಗ (Nn. 159).

ಪಯ್ತಿ payti. Tbh. of ಪಂತ್ರಿ. See ಪರುಪಯ್ತಿ.

ಪಯ್ತಿ paynē. = ಬಯ್ತಿ, etc. (8t. & Pl.).

ಪಯ್ರು payru. (ಪೈರು). = ಪಯಿರ್. (C.; Tē.; Si. 100. 118).

ನೀಲಿಯ ಪಯ್ರು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ (B. 4, 55). ಹತ್ತಿರ ಪಯ್ರು ಬೆಳೆದು ಒಡೆದ ಬದಕ (4, 178). ಮದೆಯಿಲ್ಲದ ಪಯ್ರು ಮಾತೆಯಿಲ್ಲದ ಕೂಸೂ ಸಮ (Prv.). See Prv. s. ಬಿತ್ತು 1.

ಪಯ್ರುದಾರ payru-dāra. A broker in grain and pulse (My.).

ಪಯ್ರುರ paysara. Slipping, sliding; forfeiture, loss (Bh. 2, 2, 114; 4, 2, 62; 8, 28, 13; T. ವದುಕ್ಕು, ವದುವು, M. ವದುದು, to slip, etc.; cf. ಪದು 8P).

ಪಯ್ರುರಿಸು paysarisu. To slip, to slide; to go to one side; to be forfeited or lost (ಪಾಲು Bhn. 26; Ū. Bp. 5, 13; Bh. 1, 5, 16; 3, 19, 42; J. 11, 19; Śēv. 4, 73).

ಪರ para. (= ಪನೆ 5, ಪದ 1). See ಅತ್ತ--

ಪರ para. 1. Distant, remote, removed, far. 2, opposite, ulterior, beyond, further, on the other side of (ಪಾರ, ನಡಿ ಯಾಚಿ Mr. 415). 3, subsequent, succeeding, following; next, after, future. 4, other, another, different, foreign, alien; a stranger. 5, inimical, hostile; an adversary, an enemy. 6, very high or excellent, most excellent, best, supreme, chief. 7, the highest point or degree; final

beatitude (móksa). 8, having anything as the highest object, completely devoted to or occupied with, intent upon, engrossed in. ಪಾಪ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? - ಪರರನ್ನು ಕಾ ಯೋಚಿಸ್ತು ಪಶುಗಳ ಕಾಯೋದು ಲೇಸು. - ಪರರ ಕೇಡು ತನ್ನ ಕೇಡು. - ಪರಕೆ ಹೇಡು ಕೊಡುರೆ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? (Prv.). ಅನ್ನವನ್ನು ಹಾ ಕುವದು, ನನ್ನಿಯನ್ನು ನುಡಿಯುವದು, ತನ್ನ ನ್ನ ಪರರ ಬಗೆದಡೆ ಕೈರಾಸ ಬಿನ್ನಣವಕ್ಕು (Sp.). - ಪರನಾಡು. Another or foreign country (B. 3, 64; My.). - ಪರವರಿ. - ಪರಿ. A far run: great extension (Abb. P. 1, 64). - ಪರವರಿ. - ಪರಿ. The other and this (world, Bp. 43, 12). - ಪರವರು. - ಊರು. Another or foreign village or town (B. 5, 270; My.). - ಪರವೇ. - ವೇ ಸ್. = ಪರವರಿ. See Sm. s. ಪವಣ್ಣಿರಿ.

ಪರ para. 2. = ಪರುವ. (My.). ಬದಿಗಿಟ್ಟು ದೇವರಿಗೆ ಪರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಪರಂಶತ param-śata. More than a hundred.

ಪರಂಸಹಸ್ರ param-sahasra. Above a thousand.

ಪರಃ parah. = ಪರಸ್.

ಪರಶತ parah-śata. More than a hundred.

ಪರಶ್ಯನ್ parah-ivas. The day after to-morrow.

ಪರಸಹಸ್ರ parah-sahasra. More than a thousand.

ಪರಕ paraka. Tbh. of ಪರೋಕ್ಷ (Sm. II; Kk. 84; Ūt. I, 68).

ಪರಕರ parakara. (= ಪರಿಕರ). A sort of gown of little girls (Mhr.; B. 5, 297).

ಪರಕರ್ತೃ para-kartṛ. Another agent: the agent indicated by a verb as causing anything to be done by another (Sm. 272).

ಪರಕರ್ತೃಕ para-kartṛika. = ಪರಕರ್ತೃ (Sm. 273).

ಪರಕಾಯ para-kāya. Another's body; another body.

ಪರಕಾಯಪ್ರವೇಶ parakāya-pravēśa. Entering into the body of another, looked upon as a science (My.).

ಪರಕಾವಣಿ parakāvaṇi. = ಪಾರಕಾವಣಿ. Proving coin, shroffing (My.; Br., H.; Mhr. ಪರಾವು.).

ಪರಕಾಳಿ parakāḷi. A kind of cloth, a long cloth (My.; Tē.; Mhr. ಪರಕಾಳು).

ಪರಕೇಯ parakīya. Relating or belonging to another; another; a stranger. (My.; B. 4, 161); hostile.

ಪರಕೆ parakē. 1. = ಹರಕೆ, ಹರಿಕೆ 1. A benediction, a blessing (Ūpr. 9, after 28; Abb. P. 15, after 27; Bp. 61, 22; see ನಲ್ಲರಕೆ, ನಲವರಕೆ). 2, a VOW (J. 3, 22). - ಪರಕೆ ಗೊಳ್. - ಕೊಳ್. To take or receive a blessing (J. 8, 11; 12, 4). - ಪರಕೆಯು ಕೊಳ್. = ಪರಕೆಗೊಳ್. (Rāy. 5, 133). - ಪರ ಕೆಯುನ್. - ಎನ್. To utter a benediction (Ūpr. 7, after 95). - ಪರಕೆವೆಡ್. - ವೆಡ್. To get or receive a benediction (J. 18, 62; 29, 40). - ಪರಕೆ ಹೇಡು. To utter a vow. ಪರಕೆ ಹೇಡು ಕೊಡುರೆ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? (Prv.).

ಪರಕೆ parakē. 2. = ಪರಿಕೆ 1, ಪರಿಕೆ 2, ಪಾರಕೆ 2, ಪಾರಿಕೆ, ಪಾರಿಕೆ.

A broom (My.; ಸಮಾಹರ್ಷಿ, ಶೋಧನಿ St. 112; M., T. ಪರಿ ಕ್ಕು, to sweep).

ಪರಗ para-ga. Being with another, present with another. See ಮಗವರಗ.

ಪರಗಣಿ paraganṇi. A district (My.; Mhr., H. ಪರಗಣಾ; B. 4, 81).

ಪರಗಾಮಿ para-gāmi. Belonging or relating to another.

ಪರಂಗ paraṅgi. = ಪರಂಗ. A Frank: - a European generally (My.; T., M. ಪರಂಗ; Tē. ಪರಂಗ, ಪಿರಂಗಿ, ಫರಂಗಿ; Sk., Mhr.,

H. ಫರಂಗಿ). ಪರಂಗೀ ಗುಣ ಪರಂಗಿ ಅಪಾಯನೇ? (Prv.). - ಪರಂಗಿಚೆ. The drug called China root, Smilax china (Br.; My.). - ಪರಂಗಿಹಣ್ಣು. = ಪಪಾಯಿ. (My.). - ಪರಂಗಿಹಲ ಸು. = ಪರಂಗಿಹಣ್ಣು. (My.). - ಪರಂಗಿಹುಣ್ಣು. Syphilis (My.).

ಪರಚಕ್ರ para-śakra. The army of an enemy. (Abb. P. 2, 32). 2, a hostile prince.

ಪರಚು paraṇu. = ಪರರು 3. (My.).

ಪರಚು paraṇu. = ಪರಚು, q. v.

ಪರಚಿತ್ತಗ್ರಹಣ para-ṛitta-grahana. Seizing, or comprehend ing, the thoughts of another (Kāvy. III, 1, A, 12).

ಪರಚ್ಛನ್ನ para-ṇ-chanda. Subject to the will of another, dependant.

ಪರಜಾತ para-jāta. Born of another; nourished or main tained by a stranger, fostered by strangers, dependant on others for sustenance.

ಪರಜಿ paraji. = ಪರಜು. See ತೊಂಗಲ್ಪರಜಿ.

ಪರಜಿತ para-jita. Conquered or subdued by another; nourished by a stranger.

ಪರಜು paraju. = ಪರಜು, ಪರಜು. Tbh. of ಪರಂಜ. The blade of a sword or knife; a sword or scymitar. 2, a sword-hilt (ಪಾಲಿ, ಮೋಹಕ Mr. 297; Mhr. ಪರಜು; T. ಪರಂಜು; M. ಪರಂಜು, ಪರಂಜು; Tē. ಪರಂಜು, ಪರಂಜು, ಪರಂಜು); the sharp edge or point of a sword (ಪಾಲಿ, ಅಯುಧದ ಪರಂಜುಗಳ್ Nn. 31, o. rs. ಪರಜು, ಪರಂಜು).

ಪರಂಜ (para-n-ja). = ಪರಜು. The blade of a sword or knife. 2, a sword. 3, an oil-press. 4, froth, foam.

ಪರಂಜನ para-n-jana. Varuṇa. (R.).

ಪರಂಜಿಯು para-n-jaya. Foe-conquering. 2, Varuṇa. (R.).

ಪರಂಜ್ಯೋತಿ para-n-jyōti. The supreme light (My.).

ಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪ parañjyōti-svarūpa. Having the supreme light as one's own form, having the nature or character of the supreme light (Bp. 61, 45).

ಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪಿ parañjyōti-svarūpi. = ಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪ.

ಪ್ರೀತಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪಿ ದೀಪವೊಂದಂ ಪತ್ತಿ ಪಿದ ಪೂರ್ (Bp. 1, 35).

ಪರಜಿ paraji. = ಪರಜಿ 3, ಪರಜಿ. A platter, a pot (Mhr. ಪರ ದೇಂ, ಪರಜ; Tē. ಪರಜು; see ಕರ್-). 2, the bowl of a spoon (Mhr. ಪರದೇಂ); the blade of a hoe (My.). 3, an enclosure around a house (Mhr. ಪರದೇಂ), a low wall around a house (My., as ಪರಜಿಗೋಡೆ).

ಪರಜಿ paraji. 1. A kind of dish: wheaten sāvigē (S. Mhr.; Bh. 1, 15, 7; J. 6, 44; cf. Mhr. ಪರವಡ, varied preparations of victuals). ಪರಜಿ ರುಚಿ ಕರದಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ಪರಜಿ paraji. 2. = ಪರಜಿ. The bowl, i. e. nape, of the neck (My.).

ಪರಜು paraḍu. 1. To scrape together with the hand or a hoe and take completely away (My.). ಪದಿ ಕೊಟ್ಟು ಪರಜೋದು ದಿಡ (Prv.).

ಪರಜು paraḍu. 2. = ಅರಜು, ಹರಜು 1. To spread, to spread out (v. t., ಪ್ರಸಾರಣ Sm. Dh.; Bp. 21, 8; 26, 47; Tē. ಪರಜು). 2, to spread (v. i.), to extend, to be diffused (ಪ್ರಸರಣ Sm. 95).

ಪರಜು paraḍu. 3. = ಪರಜು, ಹರಜು 2. To scratch with the fingers or nails, to claw (ಅಂಗುಲಾನನ Sm. Dh.; T. ಪರಾಜ್ಜು, ಪರಾಜ್ಜು, ಪರಾಜ್ಜು; Tē. ಬರುಕು; cf. ಬಗರು, ಬರಜ್ಜು).

ಪರದು paradu. 4. = ಹರದು 3, ಹರದೆ. The ankle (ಗುಳ್ಳು
Smd. Dh.; Sm. 95; Bp. 40, 19; T. ಕರದು, ಪರದು; cf. ಪರಲ,
ಪರಳ, etc.).

ಪರದೆ paradē. = ಹರದೆ 1. (Śā. 3, 89).

ಪರಣ paraṇa. = ಹರಣ. Tbh. of ಪ್ರಾಣ. (Bp. 26, 47; 36, 57;
46, 48; 48, 31; 67, 69; My.). — **ಪರಣದಾನ.** Tbh. of ಪ್ರಾಣ
ದಾನ. (Bp. 46, 41, 46; 47, 68). — **ಪರಣವಟ್ಟಿಗೆ.** -ವಟ್ಟಿಗೆ. The
seat of life (Bp. 43, 54).

ಪರತನ್ತ್ರ para-tantra. Subject to another, dependant upon
another (Smd. 174).

ಪರತನ್ತ್ರತನ paratantratana. The state of being subject to
another, etc. (B. 5, 190).

ಪರತರ para-tara. Greater, higher, uncommonly excellent;
farther. (Bp. 61, 45; Śā. 4, 119). **ಪರತರನಾದದ್ದು** ಹರದರ
ಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೇ? (Prv.).

ಪರತೆ paratē. The state of being pre-eminent; highest
degree; comprehensiveness, absoluteness; posteriority;
separateness, distinction; hostility; priority; the state
of having anything as the highest object. (Kāvy. II,
1, 7).

ಪರತ್ರ para-tra. Elsewhere; in a future state; in the
other or next world; hereafter; farther on; otherwise;—
the other world. (Bp. 8, 7).

ಪರತ್ರಸೌಖ್ಯ paratra-saukhyā. Future happiness, happi-
ness in the other world (Ūpr. 2, 35).

ಪರಶ್ರೀ paratrē. The other world (Abh. P. 6, 111).

ಪರಶ್ರವ paratva. = ಪರತೆ. (Bp. 38, 13; 55, 42). 2, influence,
away. **ಪರಶ್ರವದ್ವಿ**, by virtue of, by the influence of,
through (B. 5, 238; Mhr. ಪರಶ್ರವ).

ಪರದ paradu-28. = ಹರದ. A dealer, a merchant
(Abh. P. 16, after 37; Ū. Bp. 47, 41; T.). See ಪೂವುರದ,
ಸೀರೆವರದ, ಸೊನ್ನೆವರದ.

ಪರದ para-da. = ಪರದೆ. (My.).

ಪರದರ್ಶನ para-darśana. Another doctrine or system
(Bp. 53, 57).

ಪರದಾರ para-dāra. Another's wife. (My.).

ಪರದಿತಿ para-da-iti. A merchant woman (Abh. P.
16, after 37).

ಪರದು paradu. 1. = ಪರಿದು. P. p. of ಪರ 1.

ಪರಿದು paradu. 2. = ಪರಿದು. P. p. of ಪರ 1.

ಪರದು paradu. 3. = ಹರದು. Trade, traffic. — ಪರ
ದುಗೆಯ್. To trade (V. 6, after 8).

ಪರದೆ paradē. = ಪಡದೆ, etc. (My.; B. 5, 292; G. 220, etc.).
— **ಪರದೇಳಾಡಾಟ.** A kind of cloth (Si. 223).

ಪರದೇಶ para-dēśa. A foreign country; a remote country.
(My.; B. 4, 165; 5, 93, 301). **ಪರದೇಶಕ್ಕೆ** ಹೋದರೆ ಪರನಾಸ
ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಪರದೇಶಸ್ಥ para-dēśa-atha. A man residing abroad (B. 4,
167; My.).

ಪರದೇಶಿ para-dēśi. A foreigner (Sk.; My.); a poor wanderer,
a homeless and friendless person; a wretch. ಒಕ್ಕಳ ಹೊ
ನ್ನಿನ ಪರದೇಶಿ (Prv.). See Bp. 21, 19; 82, 53; 43, 45; 51,
69; 55, 17, 26; B. 3, 25; 4, 199; Prv. s. ಬಾದೋ ಹದ್ದು.

ಪರದೈವ para-dāiva. Another deity (Bp. 53, 49, 50, 54;
54, 9).

ಪರನಾಳ para-nāḷa. Another stalk (Abh. P. 16, 89).

ಪರನಿಂದೆ para-nindē. Reviling others. **ಪರನಿಂದೆ** ಗೃಹಪ್ಪಯ್ಯ,
ಯಶಿನಿ ಕುಲಪ್ಪಯ್ಯ (Prv.).

ಪರನ್ತ ಪ para-n-tapa. Paining enemies; vexing and annoy-
ing others; subduing a foe; a conqueror, etc. (My.).

ಪರನ್ತು param-tu. But yet, however (Mhr.; My.; B. 5, 16).

ಪರನ್ನಾಮ para-n-dhāma. Another abode; another, or
better, world. (My.). See ತಿರು-.

ಪರಪಕ್ಷ para-paksha. The side or party of an enemy or
adversary; (treachery, perfidy). **ಪರಪಕ್ಷ ಮಾಡುವವನಿಗೆ** ಪರ
ಲೋಕವಿಲ್ಲ (Prv.). — **ಪರಪಕ್ಷದವನು.** -ಅವನು. A perfidious
man (ಉಪೇಕ್ಷ Mr. 243).

ಪರಪಂಚ parapañca. Tbh. of ಪ್ರಪಂಚ. (My.).

ಪರವಾಕ para-pāka. Anything cooked by another. (My.).

ಪರವಾಪ್ಸಕ parapāshṭaka. = ಪರ್ವಾಪ್ತ. (My.).

ಪರವಿಣ್ಣಾದ para-piṇḍa-āda. Taking another's cake or food:
feeding at another's cost; a parasite, a hanger-on; a
servant.

ಪರವಿಣ್ಣಿ para-piṇḍi. = ಪರವಿಣ್ಣಾದ. Maintained by others
(ಸತ್ಯಧಿತ, ಪರಾನ್ನ, ಹೆದರೆ ಅಂಕಿತದ ತಿನ್ನುವಂ Mr. 231).

ಪರಪು parapu. = ಪರಪು 1. To spread about (v. t.;
Ūpr. 7, 39; Abh. P. 15, after 72; Śā. 5, after 120; 13,
15; J. 6, 12; 21, 47; T. ಪರಪು). 2, to be spread
about or be divulged (Ūh. v. 22; T. ಪರಪು).

ಪರಪುಟ್ಟ para-puṭṭa. Tbh. of ಪರಪುಟ್ಟ. (ಪರಪುಟ್ಟ, ಪರಪುಟ್ಟ, ಪರ
ಪುಟ್ಟ, ಪರಪುಟ್ಟ Nr.; J. 26, 21, 22). 2, (ಶೋಧನೆ Ū. 1, 62;
Kk. 79; Sm. 28; Śā. 5, 59).

ಪರಪುಟ್ಟಿ para-puṭṭi. A female cuckoo (Bp. 45, 44).

ಪರಪುರುಷ para-puruṣa. Another man, a stranger. 2,
the husband of another woman. 3, Vishnu. (My.).

ಪರಪುಷ್ಪ para-puṣṭa. = ಪರಪುಟ್ಟ. Fostered or nourished
by a stranger. 2, the kōkila or cuckoo.

ಪರಪೂರ್ವ para-pūrvē. A woman who has had a former
husband. (R.).

ಪರಪ್ರಕಾಶ para-prakāśa. One who has excellent lustre
(Śā. 4, 119).

ಪರಬಲ para-bala. A hostile army. **ಪರಬಲವನ್ನು** ಭಂಗ ಮಾಡಲಿನ್ನು,
ಹೋದರು ಮಾಡುವ ಸಿಂಹನಾದವು (ಶ್ವೇತೇಶ Nr.).

ಪರಬೋಮ್ನ para-bōmma. Tbh. of ಪರಬ್ರಹ್ಮ (Smd. 376; Grj.
3, after 91).

ಪರಬ್ರಹ್ಮ para-brahma. = ಪರಬೋಮ್ನ. The supreme soul
(Bp. 55, 89, 41; 61, 45).

ಪರಭಾಗ para-bhāga. Superior merit, excellence (ಗುಣೋತ್ಕ
ರ್ಷ, ಒಳುಹು Mr. 456, o. r. ಒಳುಹು).

ಪರಭಾರಿ parabhāri. ಪರಭಾರೆ. Elsewise, in some other
way (My.; Mhr. -ರೇ, -ರೇ; ಪರಸ್ಪರ Ū.); assignment to
others (My.). — **ಪರಭಾರಿಪತ್ರ.** A deed of transfer (My.).

ಪರಭಾಷೆ para-bhāshē. Another or foreign language (B.
5, 196; My.).

ಪರಭೃತ para-bhṛit. Nourishing another: a crow (said to
nourish the cuckoo).

ಪರಭೃತ para-bhṛita. Nourished by another: a cuckoo.

ಪರಮ parama. Most distant. 2, highest, most excellent,
best, greatest, superior. 3, extreme. 4, the utmost or

highest: the supreme soul (ಗುಣ, ಪರಮಾತ್ಮನು Nn. 78).
ಪರಮಂ, *yes, very well.*

ಪರಮಗತಿ parama-gati. Any chief object or a most excellent condition; final beatitude. ಪರಮಗತಿಯೆನ್ನುವು ನೆರಮನೇ ಹಬ್ಬಿಯೋ? (Prv.).

ಪರಮಜಿನೇಂದ್ರ parama-jinendra. A most excellent, or the highest, jinendra (Śmd. 109).

ಪರಮಜ್ಞಾನ parama-jñāna. Superior wisdom (My.). ಪರಮ ಜ್ಞಾನಿ, a person of superior wisdom (My.).

ಪರಮಣ್ಣಲಿ para-maṇḍala. Another or foreign district or country (J. 2, 54; 17, 30).

ಪರಮಣ್ಣಲಿಕೆ para-maṇḍalika. The ruler of another province or country (My.).

ಪರಮತ para-mata. The opinion or doctrine of another; another doctrine; heterodoxy, heresy. (My.).

ಪರಮತ್ವ paramatva. The highest position or rank; highest end or aim. (Bp. 37, 49).

ಪರಮಪದ parama-pada. The highest rank or station; final beatitude. (My.).

ಪರಮಪದವಿ parama-padavi. = ಪರಮಪದ. (My.).

ಪರಮಪರ parama-para. Most supreme, highest of all (Bp. 61, 45).

ಪರಮಪಾತಕ parama-pātaka. A very great crime (Bp. 28, 30).

ಪರಮಪಾತಕಿ parama-pātaki. A person guilty of heinous sin (Bp. 52, 7).

ಪರಮಪಾವನ parama-pāvana. Most pure (Bp. 51, 60).

ಪರಮಪುರುಷ parama-puruṣa. A very excellent man; the supreme soul (Bp. 61, 45); Viṣṇu (My.).

ಪರಮಪ್ರದೀಪಿ parama-pradīpi. A woman full of lustre (Grj. 3, 19).

ಪರಮಯೋಗಿ parama-yōgi. A very great devotee, an ascetic of the highest order (ಅಡಲ, ಎತಿ Nn. 41).

ಪರಮರ್ಷಿ parama-rishi. A very great rishi (J. 5, 32).

ಪರಮಶ್ರೀ parama-śrī. = ಪರಮಸಿರಿ. The highest prosperity, etc.

ಪರಮಸಿರಿ parama-siri. Tbh. of ಪರಮಶ್ರೀ (Śmd. 376).

ಪರಮಹಂಸ parama-hamṣa. An ascetic of the highest order. (My.).

ಪರಮಹಿತ parama-hita. Most proper or worthy (ತಕ್ಕ ಸಿಂ. 47).

ಪರಮಾಗಮ parama-āgama. Holy writ of Jainas (Ūpr. 3, 30).

ಪರಮಾಚಾರ್ಯ parama-ācārya. A supreme guru (Ūpr. 1, 67).

ಪರಮಾಣು parama-ānu. A infinitesimal particle, an atom. (My.).

ಪರಮಾತ್ಮ parama-ātma. The supreme soul, the soul of the universe (ಗುಣ, ಪರಮ Nn. 78; ಬ್ರಹ್ಮ, ಅತ್ಮನು 79; ಧಾವ 100; ಅನಾಧಾರತೆ, ಅಧಾರವಿಲ್ಲದುದು 157). 2, a jinēśvara (157). 3, the sun (ಇನೆ 120). 4, a man armed for battle (? ಸನ್ನಾಹ 105). 5, a siddha (157). ಪರಮಾತ್ಮನ ತಿಳಿಯದಿ ದ್ದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕಡಿಯೆಯೋ? (Prv.). See Bp. 51, 30; 55, 39, 40; 61, 45; J. 6, 45; 14, 7; Dp. 1, 5; Prva. a. ಪಾಪ, ಪಾಪಾತ್ಮ.

ಪರಮಾನಂದ parama-ānanda. Supreme felicity; the supreme soul; N. (My.).

ಪರಮಾನ್ನ parama-anna. Best food, e. g. rice boiled in milk with sugar (My.; see Hlā. & Nr. a. ತುಯ್ಯಲ್, Prva. a. ಪರಮಾತ್ಮ, ಮಾದಿಗ).

ಪರಮಾಯು parama-āyu. The longest period of life. ಪಾಪಿ ಗೆ ಪರಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು (Prv.).

ಪರಮಾರ್ಥ parama-artha. The highest or most sublime truth, real truth, reality, truth (ತನ್ತ್ರ, ನಿಶ್ಚಯ Nn. 75; see Mr. a. ಬಲ್ಲವ). 2, the highest and most excellent object or end of man.

ಪರಮಾವಧಿ parama-avadhi. Utmost term or limit, the extremity. (My.; B. 4, 40).

ಪರಮೆ paramē. The best female. 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಪರಮೇಶ parama-īśa. = ಪರಮೇಶ್ವರ. (ಪಾಲಿ Nn. 31, o. r. ತಿವ). ಪರಮೇಶನಾದರೂ ಸ್ವತಃ ತನ್ನಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 27, 51; 54, 27; 55, 39.

ಪರಮೇಶ್ವರ parama-īśvara. Supreme lord: ईश्वर; Viṣṇu; Indra. See Bp. 52, 24, 26; 61, 45; B. 4, 186.

ಪರಮೇಷ್ಟಿ paramēśthi. Standing at the top or head, highest, chief: *Brahmā* (ಸರಸಿಜವಾಸ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 150). 2, a Jaina guru (150; see ಪಂಡಪರಮೇಷ್ಟಿ). — ಪರಮೇಷ್ಟಿ ಸ್ವಾಮಿ. N. of an author (Śmd. 125).

ಪರಮೋತ್ಸವ parama-utsava. Very great joy (Ūpr. 6, after 43).

ಪರಮ್ಪದ param-pada. = ಪರಮಪದ. (My.).

ಪರಮ್ಪರ param-para. One following the other, proceeding from one to another; successive, one after another, repeated. See Čh. G. MŚ. v. 3; Bp. 36, 49; 39, 66; 58, 26. ಪರಮ್ಪರಾಕೆ param-parāka. *Immolating an animal at a sacrifice.*

ಪರಮ್ಪರಾವಾಹನ paramparā-vāhana. An indirect means of conveyance, as a porter carrying a litter, a horse dragging a carriage, etc.

ಪರಮ್ಪರೆ param-parē. -ರಾ. An uninterrupted series, a row, a regular series, succession, order, method; race, lineage. 2, *mediate or indirect condition.* 3, injuring, killing. — See Kāv. III, 3, B. 22-29; V, 1; ಉಪದೇಶ.

ಪರಯಿಸು parayisu. (fr. ಪರೆ1). To spread (v. t.); to disperse, to dismiss, as an assembly (Rāv. 10, after 5).

ಪರರಾಯ para-rāya. Another, or hostile, king (My.; B. 5, 109).

ಪರರಾಷ್ಟ್ರ para-rāṣṭra. A (partly) hostile country (ದಸೆ ಯ್ವಪಲ್ಲದೆ ಇದಿರಿವ ಸೀನು Mr. 189); another kingdom (My.).

ಪರಲ್ paral. = ಪರಲೆ (Śmd. 41), ಪರಳು, ಹರಳು. A pebble, a stone (Rāv. 2, 47; T., M.; cf. ಪರಮ4). ಪರಲಿಲ್ಲಂ ಮುತ್ತು ಮಾಡಿಕಂ (Śmd. 85 Mdb.). See ಅರಿವರಲ್, ಕೆಮ್ಮರಲ್, ಜಾಗವರಲ್, ರನ್ನವರಲ್. — ಪರಲಿಕ್ಕಲಿ. A pebble-like breast (Ū. Bp. 10, 19).

ಪರಲೋಕ para-lōka. The other world, the next world, the future state (whether good or bad, Sk.; My.). ಇಹ ಲೋಕ ಪರಲೋಕಗಳಿಗೆ ಜಗದೀಶ್ವರಶಕ್ತಿಶಕ್ತಂ ನೀನಲ್ಲದಾರ್ ಉನ್ಮು? (Bp. 28, 64). ದುಷ್ಟನಾದ ಮದ್ರಿ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅರಸನನ್ನು ಕೊ ಸಿ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಾನು ಕೆಡುವನು (Pañcatantra, edited by J. Garrett, pp. 48, 49). See ಪರಲೋಕಯಾನ. 2, paradise (Sk.), heaven (J. 2, 36; B. 4, 195; 5, 94; My.). ಪರಶ್ಚ ಮಾಡುವವಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. — ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದವಗೆ ಸರಲೋ

ಕದ ಗೊಡವೆಯೇ?—ಪರಲೋಕವನ್ನು ಪಲಹಾರದ ಗುಡ್ಡೆಯೇ?—
ಪರ್ವತವೇದಾದವನು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? (Prva.). See Prva.
a. ಪಾಸಿ, ಪ್ರಸಾದ.
ಪರಲೋಕಯಾನ paraloka-yāna. Going to the other world,
death, dying (Sk.).
ಪರವತ para-vat. *Dependant upon another, being under the
command of another.*
ಪರವನಿತ para-vanité. Another's wife (Bp. 4, 65).
ಪರವರ್ಷಿ paravarshi. (Tbh. of ಪರಾಮರ್ಶೆ). Nourishing,
supporting (My.; Mhr., H. ಪರವರಶಿ).
ಪರವರ para-vaśa. = ಹರವನ. *Subject to another, depending
on the will of another, dependant, subservient, subject;*
dependence, dependency (ಪಾರವತ್ಯ ಓ. II, 115). Feminine
ಪರವತಿ (J. 5, 61). — ಪರವತದವ. -ಅವ. A man depending
upon or subject to the will of another, a dependant or
subservient man (ಪರವತ್ಯ Mr. 228).
ಪರವರತ para-vaśatē. Dependence on another or on the
will of another (Āpr. 1, after 101; 6, after 91; 8, after 67).
ಪರವಶೇಭೂತ paravaśi-bhūta. = ಪರವತ. (Bp. 8, 4).
ಪರವಶೇಯುತ paravaśi-yuta. = ಪರವತ. (Bp. 61, 59).
ಪರವಾ paravā. = ಪರವೆ, ಪರ್ವಾ. Care, concern about; regard,
heed; anxiety (My.; Br.; M. ಪದವೆ; Mhr., H.). ಪರವಾ ಇಲ್ಲ,
there is no anxiety, i. e. there is no cause for anxiety,
it is of no consequence, never mind (C.).
ಪರವಾದಿ para-vādi. A person who makes an adverse
statement or raises an objection, a controversialist, a
dissenter (Bp. 23, 23; 28, 47; 32, 61; 36, 43; 44, 34; 53,
32).
ಪರವಾನಾ paravāṇā. ಪರವಾನೆ. An order, a pass; a com-
mission, a sealed paper of authority (My.; Br.; Mhr., H.).
ಪರವಾರ್ಕ paravārkē. (paravārkē). See ದೋಸರ.
ಪರವಾಸ para-vāsa. A foreign place, abode or house. ಪರ
ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪರವಾಸ ತಪ್ಪದು (Prv.). — ಪರವಾಸ ಮಾಡು.
To stay or abide in a foreign place, etc. ಪರವಾಸ ಮಾಡಿ
ದೂರ ಸಹವಾಸ ಬೇಕು. — ಪರವಾಸ ಮಾಡುವವನ ಭರವಸ ಸಲ್ಲದು
(Prva.).
ಪರವಿ paravi. = ಹರವಿ, ಹರುವಿ. An earthen water-
vessel of the form of the kōḍa, but larger
(ಘಟ, ಹರವಿ Nn. 109).
ಪರವೆ paravē. = ಪರವಾ, etc. (B. 5, 205). 2, N. of a place (?).
— ಪರವೆನಾಚಿ. N. (Bp. 26, 5).
ಪರವೇಶ್ವರನ para-vēśma-stha. *Staying or living in another's
house.*
ಪರಕಶ್ತಿ para-śakti. Pārvaṭi. 2, he who possesses Pārvaṭi
(Sāv. 4, 19).
ಪರಕು paraṇu. = ಪರಸು. An axe, a hatchet.
ಪರಕುಧರ paraṇu-dhara. A soldier armed with an axe.
2, Paraśurāma. 3, Gaṇēśa.
ಪರಕುರಾಮನ paraṇu-rāma. Rāma, the son of Jamadagni
(ಏಷ್ವರಮ, ಹಾಮದ್ವ್ಯ Nn. 165; J. 2, 38), the sixth
avatāra of Viṣṇu (Mr. 19).
ಪರಕವ್ಯ paraśvadha. An axe, a hatchet.
ಪರಕವ್ಯಸ para-ivas. The day after to-morrow.
ಪರಸ paraṣ. = ಪರ. Beyond, further on, on the other or
opposite side, etc. See ಪರೋಕ್ಷ.
ಪರಸಮಯ para-samaya. Another, different body, con-
gregation or sect (Bp. 29, 5; 36, 39; 49, 14; 50, 17).

ಪರಸಮಯ para-samayi. A person belonging to a differ-
ent body, etc. (Bp. 50, 79; 53, 50, 61).
ಪರಸಾಧಕ para-sādhaka. A means of obtaining final
beatitude (My.).
ಪರಸು paraṣu. = ಹರಸು. To utter a benediction;
to bless. (T. ಪರಜು, ಪದಾಜ್ಞ, to praise). ಪರಸುತ್ತ
ಬ್ರಹ್ಮ (Śmd. 280). See Āpr. 8, 45, 71; 5, 116; 6, 91; 9, 27;
Abh. P. 9, after 15; Bp. 1, 34; 4, 43; 32, 12; 46, 8, 12;
J. 2, 14, 45; 10, 54; 11, 1; 20, 22; 28, 25; 30, 25; 31, 31;
34, 37.
ಪರಸು paraṣu. Tbh. of ಪರಸು (Śmd. 335). 2, = ಪರಸು 1,
the philosopher's stone (Tu.). ಪರಸು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ನಿರಸವಿದ್ದವ
ಗೆ ಸಲ್ಲದು (Prv.).
ಪರಸೆ parasē. = ಪರಿತಿ, ಪರಿಷೆ, ಪರಿಸೆ. Tbh. of ಪರಿಸವ. People
assembled at the festival of an idol (My.; Tē. ಪರಸೆ, ಪರು
ಸೆ; M. ಪರಿಶಿ). ಪರಸೇ ಯಜಮಾನನನ್ನು, ಪರರ ಹೇಸಿಗೆ ತಗಸಿದ
ದಾಗಿ. — ಹತ್ತಿರಿ ಕೂಡ ಹನ್ನೊಂದು, ಪರಸೇ ಕೂಡ ಗೋವಿಂದ (Prvs.).
See Prv. a. ಪರವ.
ಪರಸ್ತ್ರೀ para-strī. = ಪರನತಿ. (My.). Also ಪರಸ್ತ್ರೀಯರು. ಪರ
ಸ್ತ್ರೀಯಕ ಮಗನು (ಪಾರಸ್ತ್ರೀಯ G.).
ಪರಸ್ತ್ರೀಗಮನ parastrī-gamana. Approaching the wife of
another, adultery (My.).
ಪರಸ್ಥಲ para-sthala. A foreign, strange place, not one's
own residence (My.; B. 4, 155).
ಪರಸ್ಥಾನ para-sthāna. Removing the baggage for a journey,
on an auspicious day, to another house, when it is not
convenient to start immediately one's self (My.; Tē.).
ಪರಸ್ಪರ paras-para. Another-another: *one another, each
other, mutual; with one another, from each other, against
one another, to one after another, one after the other, to
one another, mutually, reciprocally.* 2, one of the
vāstavas (Kāvy. III, 3, B. 3, 54-56). ಪರಸ್ಪರ, mutually.
ಪರಸ್ಪರಬಂಧನ paraṣpara-bandhana. Mutual holding fast,
clasping or embracing (ಕಟ್ಟು, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕಟ್ಟುವುದು Nn.
105).
ಪರಸ್ಪರಾಸಂಗತ paraṣpara-āsaṅgataka. Strongly attached
to one another. 2, one of the atīkayas (Kāvy. III, 3,
B. 121. 140 seq.).
ಪರಸ್ಪರೋಪಕಾರ paraṣpara-upakāra. Mutual assistance or
benefit (My.).
ಪರಸ್ಥೈವ ಪರasmāi-pada. Word to or for another: the
form of the word that relates to another; the active or
transitive verb. (My.).
ಪರಸ್ವ para-sva. Another's property.
ಪರಸ್ವಹರಣ paraṣva-haraṇa. Seizing another's property.
ಪರಸ್ವಾಧೀನ para-svādhitna. = ಪರಾಧೀನ. (Mhr.; My.).
ಪರಸ್ವಾಪಹರಣ paraṣva-apaharaṇa. = ಪರಸ್ವಹರಣ. (My.).
ಪರಹ para-ha. (ಪರಹನ). Killing others or enemies. (R.).
ಪರಹತ್ತ para-hatta. Tbh. of ಪರಹಸ್ತ. (Āpr. 8, 82).
ಪರಹಸ್ತ para-hasta. Another's hand (B. 4, 77).
ಪರಹಿಂಸೆ para-himsē. Injuring others (My.).
ಪರಹಿತ para-hita. Friendly to others, benevolent (Śmd.
129). 2, benevolence; the welfare of another (My.; B. 5,
210). ಪರಹಿತ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಹಿತ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡು (Prv.).

ಪರಹಿತಂ para-bitam. The metrical foot — — — (Üh.).

ಪರಹೇದವ parahēda-ava. = ಪಹರೇದವ. (ಎತಾಯು, ಕಾವಲವವ G.).

ಪರಳ parāḷ. Vulgar form of ಪರಲೆ (Śmd. 41). See ಕಂಕವರಳ; Abh. P. 7, 27.

ಪರಳಿಗ paraliḡa. = ಹರಳಿಗ. A gallant, a paramour, a whoremonger (ಪಾಣ್ಣಿ ಓ. I, 48; II, 24; ಸ ತಗ, ಹೋಡ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಚಾರ ಸಿ. cf. ಪದು 39).

ಪರಳು parāḷu. = ಪರಲೆ, etc. — ಪರಳುಗಾಯು. — ಕಾಯು.

Stone-fruit: a still hard, unripe fruit (ಮಿಡಿ Bhn. 58).

ಪರಾ parā. Away, off; to, towards; over, on; back; inverted order; aside.

ಪರಾಕ parāka. Distance. See ಪರಮ್.

ಪರಾಕು parāku. 1. Attention! take heed! listen! (My.; Tē.; J. 30, 46).

ಪರಾಕು parāku. 2. = ಪರಾಂ. Carelessness, forgetfulness (My.; Tē.), inattentiveness (My.; T.).

ಪರಾಕ್ರಮ parā-krama. Marching forth; advancing against, attacking. 2, heroism, prowess, valour, courage, power, strength (ಪನ್ನತಿ ಓ. I, 70. 100; Kk. 77; ರಮ್ಯ ಓ. I, 92; ಪನ್ನತಿ, ಅಮ್ನು Kk. 41, Śm. 38; ಸತ್ಯಗುಣ Nn. 67; ಮದುಕು Bhn. 3). 2, exertion; endeavour, effort, enterprise.

ಪರಾಕ್ರಮಪ್ರಥಿತ parākrama-prathita. A man famous for his power or valour (ಬಲೈಯ್ಯ ಓ. II, 52).

ಪರಾಕ್ರಮಪಾಲಿ parākrama-śāli. Endowed with prowess, etc. (My.).

ಪರಾಕ್ರಮಿ parākrami. Powerful, displaying strength or courage, valorous, etc. (Śmd. 251; J. 2, 28; My.; B. 5, 51).

ಪರಾಖ್ಯಾನ para-ākhyāna. Another's story: a kind of upamā (Kāvy. III, 3, B. 61. 96 seq.).

ಪರಾಗ parāga. The pollen or farina of a flower (ಮಲವರ್ಷಿ Śm. 23; ರು Mr. 108). 2, dust, powder (ರೇಣು, ದೂಳು Nn. 113). 3, the nectar or honey of flowers (ಮಧು, ಹೂ ಎನ ಬಣ್ಣ Nn. 13, instead of ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣ o. r. ಪುಷ್ಪರಣ and ಪರಿಮಳ; ಉದ್ಗಮಸಾರ, ಪುಷ್ಪರಸ 113, o. r. ಪುಷ್ಪದ ಮಳರ ನ್ಣ; ಬಣ್ಣು Śm. 23. 98). 4, fragrant powder used after bathing. 5, tawny or red colour (ಕೆಮ್ಮು, ಅರುಣ Nn. 113). 6, gold (ಕನಕ, ಚಿನ್ನ 113; ರುತ Mr. 476). 7, an eclipse of the sun or moon.

ಪರಾಂಗನೆ para-aṅganē. = ಪರವನತಿ. See a. ಪುಸಿ 2.

ಪರಾಜ್ಞುಖ parāñ-mukha. Having the face turned away or averted, turning the back upon, averted, turned away (ತಿಂಗಿದನ್ಯ G.); taking to flight, retreating. See ಪೆಡಮಗು ದ್, ಮರಡ್, ಮಲರ್; Bp. 60, 51. 2, averse from; disinclined towards, not caring about, regardless of.

ಪರಾಜ್ಞುಖತಿ parāñ-mukhatē. Turning away or averting the face; disinclination, repugnance, dislike, aversion, disgust (Sk.).

ಪರಾಜ್ಞುಖೀಕರಣ parāñmukhi-karapa. Turning away or averting the face; turning the back upon, retreating. See ಮಗುದ್ವಿ, ಮರಲ್ಯ.

ಪರಾಜ್ಞೇನ parāñina. Turned away, turned in an opposite direction, averted; having the hind part before (ಎವರೇತ, ಒನ್ನು ಮುನ್ನು Mr. 437).

ಪರಾಜಯ parā-jaya. Conquest, victory. 2, defeat. 3, loss,

losing (at play, etc.). See ಸೋರ್. — ಪರಾಜಯ ಪದು. To be defeated (B. 4, 216).

ಪರಾಜಿತ parā-jita. Defeated, overcome; condemned by law.

ಪರಾಂಚ parāñ. ಪರಾಂ. = ಪರಾಕು 2. Turned away, averted; turning the back upon; departing or retiring from; distant; (not caring about).

ಪರಾತ parāta. = ಪರಾಕು. A circular and edged dish (My.; B. 4, 55; Mhr.). See Prv. s. ನರಾತ.

ಪರಾತು parātu. = ಪರಾತ. (My.; B. 4, 141).

ಪರಾತ್ಪರ parāt-para. Higher than the highest, of the greatest excellence, superior to the best (ಶ್ರೇಷ್ಠಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ G.; My.; Bp. 2, 17; 51, 80).

ಪರಾಧಿ parādhi. Hunting, the chase. (R.).

ಪರಾಧೀನ para-ādhiṇa. Depending on another, dependant, subject, subservient. ಪರಾಧೀನನಾದರಿ ನರಜನ್ಮ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). 2, alienation, transfer, as of property (My.).

ಪರಾಧೀನತನ parādhiṇatana. Dependence upon another, subjection (Üb. 10).

ಪರಾಧೀನತೆ parādhiṇatē. = ಪರಾಧೀನತನ. (Sk.; My.).

ಪರಾನ್ನ para-anna. The food of another, food supplied by or belonging to another. ಪರಾನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ ಬಸ್ತು (Prv.). 2, eating the food of another, sponging (ಪರೈವತ, ಪರಪಿನ್ನೆ, ಹೆದರ್ ಅರಿಕ್ಕಿದುದ ತಿನ್ನುವಂ Mr. 231).

ಪರಾಪರ para-apara. Remote and proximate, best and worst, etc. 2, = ಪರಾತ್ಪರ (T., My.; Bp. 18, 79).

ಪರಾಭವ parā-bhava. Passing away, vanishing, disappearance, dissolution. 2, defeat, overthrow, humiliation. 3, the fortieth year in the cycle of sixty (Mr. after 540; My.). 4, contempt, disrespect; reproach (ನಿರಾಕಾರ, etc., ಜಿಹವಂ Mr. 428).

ಪರಾಭವಿಸು parābhavisu. To defeat, to overthrow (Śiv. 4, after 99).

ಪರಾಭೂತ parā-bhūta. Defeated, overcome; degraded, treated with contempt.

ಪರಾಭೂತಿ parā-bhūti. Defeat, humiliation. — ಪರಾಭೂತಿ ವರ್. -ವರ್. To be defeated (Śiv. 4, 95).

ಪರಾಮರಿಕೆ parāmarikē. = ಪರಾಮ್ನರಿಕೆ. (Tbh. of a ಪರಾಮ ತಿಳಿ). = ಪರಾಮರ್ತ, q. v. (My.; Tē., T.; G. 373; B. 2, 39; 8, 128).

ಪರಾಮರಿಸು parāmarisu. = ಪರಾಮ್ನರಿಸು, ಪರಾಮ್ನರಿಸು. Tbh. of ಪರಾಮರ್ತಿಸು, q. v. (My.; B. 4, 142).

ಪರಾಮರ್ತ parā-marīa. = ಪರಾಮರ್ತ. Seizing, dragging, pulling; injuring, assault. 2, remembering, recollection; reflection, consideration, thought; discrimination, judgment (Sk.). 3, kindly inquiring into and relieving the wants, etc. of the poor, sick, etc.; inquiring into the health and welfare of friends (Mhr.; My.; B. 5, 95). — ಪರಾಮರ್ತ ಮಾಡು = ಪರಾಮರ್ತಿಸು. (ಉಪಚರಿಸು G.).

ಪರಾಮರ್ತಿಸು parā-marīsu. = ಪರಾಮರಿಸು, ಪರಾಮ್ನರಿಸು, ಪರಾಮ್ನರಿಸು. To treat or attend kindly, to tend or take care of, to console;—to investigate, to examine, to inquire, to be considerate (My.; G. 315); to discriminate; to draw conclusions.

ಪರಾಮರ್ತ parā-marīcē. = ಪರಾಮರ್ತ. (ಸ್ಥರಣ Śmd. 202 Cm.; My.).

ಪರಾಮೋಷಿ parāmōshi. An unintentional fault or mistake (H. ಪರಾಮೋಷ; My.).

ಪರಾಮ್ನರಿಕೆ parāmbarikē. = ಪರಾಮರಿಕೆ. (My.).

ಪರಾಮ್ನರಿಸು parāmbarisu. = ಪರಾಮರಿಸು. (My.).

ಪರಾಮ್ನರಿಸು parāmmarisu. = ಪರಾಮರಿಸು. (My.). ಕನ್ನಡಿ ಕನ್ನಡಿ
ಯ ಪರಾಮ್ನರಿಸು ನೋಡ ಬೇಕು (Prv.). See Prv. s. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ.

ಪರಾಯ parā-aya. = ಪರಾಯಣ. See ಸಂ.

ಪರಾಯಣ parā-ayana (or para-ayana). Going away; going
towards; etc. 2, principal, being the chief or final end
or aim. 3, making anything one's chief object, wholly
devoted to, zealously engaged in, intent on. 4, principal
object or aim. See Bp. 25, 16; 55, 24; 57, 21.

ಪರಾಯತ್ತ para-āyatta. Dependant upon another, subject to
another, subservient.

ಪರಾಯಿ parāyi. Other, foreign; strange, new (My.; Mhr.,
H. ಪರಾವಾ).

ಪರಾರಿ parāri. The year before last.

ಪರಾರ್ಥ para-ārtha. The profit or interest of another.
(My.).

ಪರಾರ್ಥ್ಯಕವೃತ್ತ parārtha-ēka-vṛitta. Working only for the
interest of others (Ūpr. 8, 3).

ಪರಾರ್ಧ para-ardha. The ulterior part, the other part. 2,
a hundred thousand billions, or a lac of lacs or crores,
or half the term of Brahmā's life. 3, = ಪರಾರ್ಧ್ಯ.

ಪರಾರ್ಧ್ಯ para-ardhya. Most remote; highest in rank, most
excellent.

ಪರಾವೃತ್ತ parā-vṛitta. Turned back, returned, retreated;
turned round, revolved; rolling one's self.

ಪರಾಕರ parā-kāra. N. of the father of Vyāsa (Sk.; J. 33,
39); N. of the author of a smṛiti or law-book (Sk.; My.);
Vyāsa (ವೈತಮ್ನಾಯನ, ಸತ್ಯವತಿಃ, ವ್ಯಾಸ Mr. 257, sic! one
MS. ಪಾರಾಕರ).

ಪರಾಕರಸುತ parā-kāra-suta. Vyāsa (J. 5, 70).

ಪರಾಕರ parā-kāri. An ascetic (ತಪಸ್ವಿ Mr. 256); a wandering
mendicant.

ಪರಾಕ್ರಯ para-kāraya. Dependence, or reliance, upon
another (My.).

ಪರಾಶ್ರಿತ para-kārita. Having taken recourse to another,
relying upon another; dependant, subject. (My.).

ಪರಾಸನ parā-asana. Killing, slaughter.

ಪರಾಸು parā-asu. Dying; lifeless, dead.

ಪರಾಸ್ಥನ್ನಿ para-āskandī. Assailing another: a robber, a thief.

ಪರಾಹ್ನ para-ahna. The afternoon. (My.).

ಪರಾಳ parāla. = ಪರಹಾರ, etc. (Mhr. ಫರಾಳ; ತಮ್ಮಲ G.).

ಪರಿ pari. 1. = ಅರಿ 5, ಹರಿ 1. (To move); to run;
to flow (ಧಾವನ śmd. Dh.); to proceed, to advance
in a satisfactory manner, as work, etc.; to
go away, to disappear, as trouble; to be dis-
charged, as a debt. P. pa. ಪರಮ, ಪರಮ. ಅರಿಗಾವ
ದಮಂ ಪರಮಂ (śmd. 157). ಗದಗದನ ಗುಡುಗುಡುವೆನುತುಂ ಪರಿವ
ವೈಘಲ್ಯ ಸೋಗಯಿಸುಗುಂ (65). ಅನೆಯ ಮೇಲೆಯುಮ್ ಆಳ ಮೇ
ಲೆಯುಂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ಪರಿದುಡು ಒನ್ನೆ ಗಜಂ ಭುವನೈಕ
ರಾಮನಾ (146). ಬಿಟ್ಟವ ತದ್ರೂಪ್ ಫಟ್ಟವ ಪರಿವ ತೊಡೆ (ನಿರ್ಭರ
Hlā.). ಪರಿವವ ಅರುಣಾಮ್ನುಗಲ್ (J. 22, 11). See Ūpr. 1,
after 101; 1, 112; Abh. P. 13, 64. 66. 74; Bp. 32, 28. 32.
38; 50, 40; 61, 22; Ū. Bp. 11, 4; Rāv. 5, 122; 6, 10; 6, after

11 (several times); 13, 90; 13, after 96; J. 3, 2. 8. 21; 25,
3; 28, 44; ಉರಿವರಿ, ಪೊನ್ನಲರಿ, ಬೀದಿವರಿ, ಮುನ್ನವರಿ, ಮುನ್ನರಿ,
ಮೇಲ್ವರಿ, ಎಸಟವರಿ, ಸಯ್ವರಿ. — ಪರದಾಟ. -ಅಟ. Running
about (My.). See Prv. s. ಫಲ. — ಪರಿದಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. To
go running or with celerity (Bp. 32, 58). — ಪರಿದಾಟ. =
ಪರದಾಟ. (My.). — ಪರಿದಾಡು. -ಅಡು. = ಪರಿದಾಡು. To move
about, to run about (Bp. 3, 40; Rāv. 5, 15).

ಪರಿ pari. 2. = ಹರಿ 2. P. p. of ಪರಿ 1, in ಪರಿ ಪರಿದು (Bp.
3, 40; J. 3, 9). — ಪರಿ ತರ್. (i. e. ಪರಿದು ತರ್). = ಪರಿ ತರ್.
To come running or with celerity, to hasten (Tē. ಪರ
ತೆರು). See Ūpr. 7, 79; 8, after 101; Abh. P. 14, 159;
Grj. 3, 94; Bp. 2, 16; 16, 23; 22, 13; 27, 17; 32, 41; 46,
21; 60, 31; Rāv. 5, 26; 6, after 11; J. 28, 59. — ಪರಿವರಿ.
-ವರಿ. (Grj. 5, 7).

ಪರಿ pari. 3. = (ಪರ 4), ಹರಿ 3. Moving, running (Bp.
32, 26; see ಅಸಗವರಿ, ಬೀದಿವರಿ 2; T.: haste, swiftness); pac-
ing (see ನಿಡುವರಿ); flowing, streaming; stream,
current (Rāv. 6, after 24; see ನೀರುವರಿ); a channel;
a run or course, as a measure of distance.

2, a course: a way, a manner, a kind (ಫಂ, ವ್ಯಾಕೂತಿ Hlā., MS. ವ್ಯಾಕೂತಿ; ರೀತಿ Nr.; Ūpr. 3, 47; 8, 72;
My.; T., M.; Mhr. ಪರಿ). ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿ (ಪರಮ್ನನಿ Nr.). —
ಪರಿಕಾರ. A running channel or brook (V. 4, 4; 10, 2).
— ಪರಿಗಡು. -ಕಡು. A current to be impaired; to be im-
paired in one's current (Abh. P. 7, 86). — ಪರಿದಿಟ್ಟು. A
roving look or eye (Rāv. 1, after 135). — ಪರಿ ಪರಿ. Running
condition: fate (Abh. P. 6, 128). — ಪರಿ ಪರಿ. rep. Various
ways or manners (Bp. 6, 27; 12, 45; 26, 44; 28, 57; 39,
30; 45, 42; 61, 25; Bh. 1, 8, 69). — ಪರಿಮದ. = ಪರಮದ,
q. v. (Ūpr. 6, 49; 7, 34; Abh. P. 9, 80). — ಪರಿಮುತ್ತು. A
rush and falling upon: plundering, robbing (ಕವರಮದ,
ಇದ್ದುಡು, ಸುಲಿವುಡು, ಸೇವುಡು śm. 63; ಸೇವುಡು Kk. 71). —
ಪರಿಯಡು. -ಇಡು. To run (Abh. P. 10, 162; Rāv. 13, 91). —
ಪರಿವದ. -ವದ. To become mannerly, to grow becoming
or fit (ಒಪ್ಪು śm. 62; Kk. 65). ಪರಿವದದಿ ಕರ್ಣಾಟಕಸರಸವೀ
ನ್ಮೈಕಲ್ ಒಳ್ಳಿತಾದುದಿನಲಾ ಬಿತ್ತರಿಸಿದನಾ ಅಭಿಧಾನಮಂ ಬೊಮ್ಮರ
ನಂ (Ūt. II, 122). See Grj. 2, after 106; Bp. 26, 68; 32,
29; 51, 66. — ಪರಿವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. Course-seizing: regular course
or succession, row, order, method, etc. (ಪರಿವಿಡಿ, ಅನುಷ್ಠಾ
ನ, ಪರಾಯ, etc. Hlā., Mr. 441; ತಮನಾಯ್ śmd. 9 Cm.;
ತಮನಾಯು, ತರ, ಕ್ರಮ śm. 53; ತಗಡು, ಪಂಕ್ತಿ 105; Tē. ಪರಿ
ವದಿ). See śmd. 112. 255. 269; Grj. 2, after 106; Bp. 14,
3; Ū. Bp. 5, 5; Rām. 1, 13, 4; Rāghc. 17, 54; Bh. 1, 7, 41.
— ಪರಿವಿಡಿಗಿಯ. To form a regular course, row, etc.
(Ūpr. 1, after 101; 8, 71). — ಪರಿವೆಡ. -ವೆಡ. = ಪರಿವದ.
(Ūpr. 4, 64).

ಪರಿ pari. 4. = ಪರಿ 1 (occasionally in MSS. and prints).

ಪರಿ pari. 5. = ಪೊರೆ 5, etc. A spider's web (B. 4,
113).

ಪರಿ pari. (ಪರಿ). Round, around, about, round about;
further, in addition to; against, opposite to, towards,
to; beyond, more than; from; after, successively, several-
ly; outside of, except, with exception of; on account of,
for the sake of; according to, in accordance with; much,
excessively. 2, ornament, decoration, embellishment
(cf. ಪರ 5 & 6). — ಪರಿಪಾಡು. Fully equal (Rām. 6, 9, 20).

ಪರಿಕೃತ pari-h-kṛita. = ಪರಿಷ್ಕೃತ. (Ūpr. 5, after 2). Feminine ಪರಿಕೃತೆ (3, after 50).

ಪರಿಕರ pari-kara. (= ಪರಕರ). Surrounding: *attendants, dependants, retinue, train, followers*; a follower, etc. (Grj. 7, 61; Bp. 57, 51). 2, preparation. ರಜನೆಯ ಪರಿಕರ (ರಂಜನೆ Ūt. I, 63). 3, a cloth worn round the loins; a girth. 4, beginning, commencement; effort. 5, a multitude, a crowd. 6, apparatus, articles, as the vessels, flowers, perfumes, etc. used at pūjā (My.; Abh. P. 16, 52).

ಪರಿಕರ್ಮ pari-karma. A servant. 2, attending on, worship, adoration. 3, *personal decoration, dressing, painting, or perfuming the body*; cleansing, purifying.

ಪರಿಕರಿಸು parikalisu. (= ಪರಿಕರಿಸು). To become plentiful or excessive; to surround, to inclose, to extend over (Rāv. 7, after 17; V. 3, 5; Śāv. 2, after 2 & 42).

ಪರಿಕಲ್ಪಿತ pari-kalpita. Settled, decided, fixed. (J. 5, 62).

ಪರಿಕಾಂಕ್ಷಿತ pari-kāṅkṣita. Much desired (My.). 2, a devotee (Sk.).

ಪರಿಕಾಂಕ್ಷೆ pari-kāṅkṣhē. Great desire (My.).

ಪರಿಕಾರ pari-kāra. Attendants, retinue (ಪರಿವಾರ, ಪರಿವೃತ್ತ, ಪಂಗ್ರಹ Mr. 202; Ūpr. 8, 33). 2, preparation: seasoning food with salt, pepper, etc.; condiment, spice or seasoning (ಉಪಸ್ಯರ, etc., ಊಟದ ಪರಿಕಾರ Hlā.; My.).

ಪರಿಕಾರಿ paris-kāra. = ಪರಿಕಾರಿ, q. v. (Abh. P. 4, 118; Mhr., Persian ಹರಕಾರ, a courier). ಪರಿಕಾರಿರೋ ಈತಂ ಕಾ ಲ್ಲಿದಂ (Śmd. 163).

ಪರಿಕಿಸು parikisu. Tbh. of ಪರಿಕ್ಷಿಸು. (ಎಚಾರಿಸು Śmd. 20. 297 Cm.; Ch. v. 38; Ūpr. 1, 42; 3, 28; Bp. 3, 64; 22, 64; 31, 6; Mr. 434).

ಪರಿಕೀರ್ಣ pari-kīrṇa. Scattered or strewn about; spread, diffused; crowded, full (ಪ್ರಪೂರ್ಣ, ಭರಿತ, etc., ಸನ್ನಿಧಿ Mr. 431). See ಸೂಸು.

ಪರಿಕೂಟ pari-kūṭa. An embankment at the gate of a city or fort; a large gate (ಹಸ್ತಿನಪು, ಪರ್ವಾಣಿ Mr. 191).

ಪರಿಕೆ parikē. 1. = ಪರಿಕೆ 2, etc. (My.).

ಪರಿಕೆ parikē. 2. Running; or: speaking (cf. ಪರಿ ಸು 2). See ಕನವರ.

ಪರಿಕೆ parikē. 1. Tbh. of ಪರಿಕ್ಷೆ (Śmd. 346).

ಪರಿಕೆ parikē. 2. Tbh. of ಪರಿವೆ (Śmd. 338); a sort of lake or pond (ದೀರ್ಘಕ Mr. 418).

ಪರಿಕ್ರಮ pari-krama. Walking round or about, walking for pleasure, etc.

ಪರಿಕ್ರಿಯೆ pari-kriyē. Surrounding, encompassing, inclosing.

ಪರಿಕ್ಷಿತೆ pari-kṣhit. = ಪರಿಕ್ಷಿತ. N. of several kings. (My.).

ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತ pari-kṣipta. Thrown about, scattered. 2, surrounded.

ಪರಿಕ್ಷುಬ್ಧ pari-kṣubdhā. Greatly agitated, stirred up, etc. (Rāv. 6, 47).

ಪರಿಕ್ಷೆ parikṣhē. Tbh. of ಪರಿಕ್ಷೆ. (My., Tē.).

ಪರಿಖಚಿತ pari-khaçita. = ಖಚಿತ. (Ūpr. 3, 17; Rāv. 14, after 106).

ಪರಿಖೆ pari-khē. = ಪರಿಕೆ 2. A dug-round: a moat, a ditch (ಗಾರಿಗೆ Śā.).

ಪರಿಖ್ಯಾತಿ pari-khyāti. Reputation, fame, celebrity (My.).

ಪರಿಗಣನ pari-gaṇana. Complete or accurate enumeration, accurate calculation. (My.). 2, deliberate consideration (My.).

ಪರಿಗಣಿತ pari-gaṇita. Enumerated, calculated, reckoned. (My.). 2, deliberately considered (My.).

ಪರಿಗಣಿಸು pari-gaṇisu. To calculate; to consider deliberately (My.).

ಪರಿಗತ pari-gata. Gone round; spread on all sides, spread, diffused, extended (Śmd. 98; Ūpr. 2, 81; 4, after 18); filled with, possessed of; obtained; entered upon, having anything as one's object (ಅಯ್ದು ಬೃಷ್ಟ 395 Cm.); known, understood; walking to (Rām. 3, 2, 19).

ಪರಿಗಲಿತ pari-galita. Tumbled down; sunk; flowing, fluid; melted. (Rāv. 14, after 106).

ಪರಿಗೆ parigē. 1. (ಪರಾಗಿ). Roughness, the state of being unsmooth (ಕೃಷ್ಣ Ūt. I, 86; cf. ಪರ್ವಂತ, etc.). — ಪರಿಗೆಮುಳ್ಳು. A thorny shrub, Zizyphus oenoplia Mill. (Z., as ಪರಿಗ.).

ಪರಿಗೆ parigē. 2. = ಪರಿಕೆ 2, etc. See ಕನವರಿ.

ಪರಿಗೆ parigē. = ಅರಿಗೆ, ಅರಿಗೆ, ಸಲಗೆ, ಪರಿಗೆ, ಹರಿಗೆ, ಹಲಗೆ, ಹರಿಗೆ. Tbh. of ಪರಿಕ. A shield (ಅಪ್ಪಣ Ūt. I, 11; T. ಪರಿವೃ; M. ಪರಿವೃ, ಪರಿವೃ). See ತಲವರಿಗೆ, ಪಡ್ಡವರಿಗೆ, ಮೊಗವರಿಗೆ, ಮೋಹರ.

ಪರಿಗ್ರಹ pari-graha. Laying hold of, seizing, grasping; surrounding; embracing, spanning. 2, taking; accepting, receiving, acceptance; anything received, a gift (ದಾನ, ದಾನವ ಕೊಮ್ಮು ದು Nn. 166); taking possession of, obtaining. 3, possession, property. 4, taking a wife, marrying. 5, honouring, favouring; grace, favour, patronage (ಪಕ್ಷ Mr. 497). 6, a wife. 7, adherents, attendants, retinue. 8, the rear or reserve of an army (ಸೇನೆ, ಸೇನೆಯ ಭೇದ Nn. 166). 9, root, origin. 10, a fan (ವ್ಯೂಹನ, ಬೀಸಣಿಗೆ 166). 11, a curse, an imprecation, an oath; etc. (ತನ್ತು, ಬಲುತನ್ತು Mr. 530; see ಬಯ್ಯುಳ್ಳ). 12, an eclipse of the sun.

ಪರಿಗ್ರಹಣ pari-grahana. = ಪರಿಗ್ರಹ 1 & 2.

ಪರಿಗ್ರಹಿಸು pari-grahisu. To lay hold of, to take, to receive, to accept (Mr. 539; J. 18, 7. 8).

ಪರಿಘ pari-gha. A bolt or bar for locking a door (ಅಗಲ, ಅಗುಲ Mr. 199; see ರಾಕವಣ್ಣಿಗೆ). 2, an iron club, a bludgeon armed with iron. 3, beating, killing, injuring; a blow.

ಪರಿಘಾತ pari-ghāta. Beating, killing; removing. 2, = ಪರಿಘ No. 2.

ಪರಿಘಾತನ pari-ghātana. A bludgeon armed with iron (ಪರಿಘ, ಲುಣ್ಣಿ Mr. 298). 2, = ಪರಿಘಾತ No. 1. 3, = ಪರಿಘ No. 1 (see ರಾಕವಣ್ಣಿಗೆ).

ಪರಿಚಯ pari-çaya. Acquaintance, intimacy (ಸಂಪ್ರದ, ಮೊಗ ವರಾಳೆ Mr. 454; B. 4, 34).

ಪರಿಚರ pari-çara. Roaming about. 2, an attendant; a guard, a body-guard.

ಪರಿಚರಣ pari-çarāṇa. Attendance, homage, service (Bp. 22, 4; 34, 1; 35, 1; 39, 68; 47, 3; 57, 31). 2, attendant, a servant.

ಪರಿಚರಣಿತ pari-çarāṇatē. Service, etc. (Bp. 39, 8).

ಪರಿಚರಿಯು pari-çariya. ಪರಿಚರಿಯು. Tbh. of ಪರಿಚರಯ. (ಸೇವೆ Mr. 27; Bp. 4, 47; 22, 25; 39, 7; 48, 24; My.). See ಅಚ.

ಪರಿಚರ್ಯ pari-çārya. = ಪರಿಚರಯ. See ಅಚ; J. 10, 24.

ಪರಿಚರ್ಯೆ pari-çaryē. *Waiting upon, attendance, service; devotion, worship.*

ಪರಿಚಾಯ್ ಪರಿ-çāyā. *A sacrificial fire heaped or arranged in a circle.*

ಪರಿಚಾರ pari-çāra. *Attendance, service (Bp. 84, 7). 2, an attendant, a servant.*

ಪರಿಚಾರಕ pari-çāraka. *An attendant, a servant. See ಅಡ್ಡು ವಾಯ್.*

ಪರಿಚಾರಿಕೆ pari-çārikē. *A female servant. (Çpr. 8, after 50; 6, after 80). 2, attendance; service (My.).*

ಪರಿಚಿತ pari-çita. 1. *Heaped, accumulated, filled with. (Çpr. 6, 2; J. 2, 13).*

ಪರಿಚಿತ pari-çita. 2. *Known, acquainted or familiar with. (J. 19, 11; My.).*

ಪರಿಚಿತಿ pari-çiti. = ಪರಿಚಯ. (Sk.; My.).

ಪರಿಚುಮ್ಮು pari-çumbiau. *To kiss heartily, to cover with kisses; to touch (Bh. 3, 18, 40).*

ಪರಿಚ್ಛದ pari-ç-çhada. *A cover; a garment. 2, surroundings: domestic utensils or implements, goods and chattels, furniture, etc. (see ಪರಿವರ್ತ). 3, retinue, train, attendants.*

ಪರಿಚ್ಛನ್ನ pari-ç-çhanna. *Covered, enveloped; clothed; concealed; surrounded with. (My.).*

ಪರಿಚ್ಛದನೆ pari-ç-çhādanē. *Covering, wrapping round; a cover, a cloth (My.).*

ಪರಿಚ್ಛನ್ನ pari-ç-çhinna. *Cut on both sides or off, cut through, divided, etc.; see ಅ-. 2, positively, absolutely, expressly (Mhr.; B. 4, 75).*

ಪರಿಚ್ಛೇದ pari-ç-çhēda. *Cutting on both sides, clipping round, cutting through, cutting off, cutting to pieces; mutilating. 2, limit, boundary; moderation. 3, the division of a book, a section or chapter. 4, exact discrimination, decision; discernment, discretion. See ಪ್ರಾಣ.*

ಪರಿಚ್ಛೇದನ pari-ç-çhēdana. = ಪರಿಚ್ಛೇದ. — ಪರಿಚ್ಛೇದನಂಗಯ್. — ಅ. To cut to pieces, etc. (Abh. P. 9, after 144).

ಪರಿಚ್ಛೇದಿಸು pari-ç-çhēdisu. *To cut on both sides, etc. (Çpr. 4, after 59; 6, after 89; Abh. P. 4, after 41; 9, after 142 & 146).*

ಪರಿಚ್ಯುತ pari-çyuta. *Fallen from or down; deprived of, lost, etc. See ಕರ.*

ಪರಿಜನ pari-jana. *A surrounding company of people, attendants, servants, suit; a servant. (Çpr. 4, 23; Bp. 46, 35; 54, 1).*

ಪರಿಜು pari-ju. *Manner (see ಪರಿ); form, shape (ರೂಪ Çt. I, 69; ರೂಪ 100; ಅಕಾರ Kk. 32; ಪಾಂಗು, ಅಕಾರ ಕಮ. 71; Çpr. 8, 59; Tē. ಪರಮ; T. ಪರಿಜು; M. ಪರಿಜು). See ಎಜ್ಜಿರು, ಗಜ್ಜಿರು, ದಿಗ್ಗುಪರಿಜು, ಮಾನಸಪರಿಜು.*

ಪರಿಟನ pariṭava. = ಪರಿಟನ. (Bh. 1, 4, 16).

ಪರಿಣತ pari-nata. *Bent or bowed down; changed or transformed (Kāv. I, 2, 58); ripened, matured, advanced in age; proficient, well-skilled (ಪ್ರೌಢ Śmd. 249 Cm.). See ವಾಕ್. 2, an elephant who gives a side-blow with his tusks (ಅಡ್ಡು ಎದ್ದಾನೆ HIA.).*

ಪರಿಣತಿ pari-nati. *Bending down, bowing; change, alteration, transmutation, (use or form, Śmd. 152. 153); ripeness, maturity, full growth, proficiency, perfection. See Çpr. 2, after 24; 2, 33; 4, after 18; Bp. 24, 89; Rāv.*

13, after 82. — ಪರಿಣತಿದೋಷ. — ತೋಷ. To exhibit proficiency (Rāv. 13, 82).

ಪರಿಣತೆ parinātē. *A proficient female. See ಕನ್ಯಾ.*

ಪರಿಣಮಿಸು pari-namisu. *To bend down, to bow (v. i., Bp. 9, 18; 15, 17; 21, 45; 44, 69; 47, 5; 53, 28). 2, to be changed or transformed into (Çpr. 4, after 18; My.); to get the form of (Śmd. 340); to appear in the form of, to become (Śmd. 153 Cm.; 270. 400). 3, to become ripe or mature, to ripen, to come to perfection, as virtue (My.). 4, to become old (Grj. 1, 62); to elapse, to come to its end, as age (My.).*

ಪರಿಣಯ pari-naya. *Leading round, especially leading the bride round the sacred fire; marrying, marriage.*

ಪರಿಣಯನ pari-nayana. = ಪರಿಣಯ. *Marrying, marriage.*

ಪರಿಣಾಮ pari-nāma. *Bending down or aside. 2, change, alteration, transformation (Śmd. 177). 3, turning round about, spreading far: expansion, magnitude (ಚಿರ ಸು HIA.; ವಿಶಾಲತೆ, ಸುತ್ತು Mr. 456; cf. ಪರಿಣಾಮ). 4, change for the better: health, alleviation, ease, welfare (ಸುಕ Śm. 78; Bp. 25, 2; My.). 5, end, close, termination, last stage or state, conclusion. (Çpr. 3, 66. 75). 6, end, result, consequence (Sk., Mhr.; B. 3, 97). 7, happy conclusion, as of a work (Mhr.; My.). — ಪರಿಣಾಮ ನೆಟ್ಟಗೆ ಆಗು. Welfare, etc. to thrive (C.; B. 5, 187). 2, last stage or ruin to be sure to come (My.). — ಪರಿಣಾಮಗಾಣು. -ಕಾಣು. To experience or find ease (B. 4, 43).*

ಪರಿಣಾಮಕೂಲಿ parināma-kūlī. *Pain resulting from the changes of the food in indigestion, violent and painful indigestion, flatulence with pain, colic. (My.).*

ಪರಿಣಾಮಿ pari-nāmi. *Changing into, being transformed into; altering, subject to alteration (Śmd. 260; Bp. 8, 12). — ಪರಿಣಾಮಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 1).*

ಪರಿಣಾಮಿಸು pari-nāmisu. *To be changed, to change, to appear in different forms (Śmd. 115. 177). 2, to be healthy or at ease, to enjoy pleasure (Bp. 4, 61. 66; 43, 57); to thrive (B. 5, 14).*

ಪರಿಣಾಯ pari-nāya. *Leading round; moving a piece at chess, draughts, etc.*

ಪರಿಣಾಹ pari-nāha. *Binding round, encircling; compass, extent, width, breadth; circumference, periphery. Cf. ಪರಿಣಾಮ No. 8 and see Nr. a. ಅಗಲ.*

ಪರಿಣೇತ pari-nita. *Led round; married (Çpr. 4, after 12); completed.*

ಪರಿತ parita. *Tbh. of ಪರಿತ. (Bp. 18, 45).*

ಪರಿತಸ್ಸು pari-tas. *All round, from all sides.*

ಪರಿತಾಪ pari-tāpa. *Burning excessively; glow, heat, fever; pain, anguish, affliction.*

ಪರಿತುಷ್ಟಿ pari-tuṣṭi. = ಪರಿತೋಷ. — ಪರಿತುಷ್ಟಿವಚ್ಛ. -ವಚ್ಛ. To obtain complete satisfaction, etc. (Rāv. 4, after 14).

ಪರಿತೋಷ pari-tōsha. *Complete satisfaction, gratification, pleasure, delight, glee. (J. 31, 79; My.).*

ಪರಿತೋಷಿ pari-tōshi. *Completely satisfied, delighted; taking great delight in (Bp. 7, 4).*

ಪರಿತ್ಯಜನ pari-tyajana. *Abandoning, leaving, resigning; giving away. (My.).*

ಪರಿತ್ಯಜಿಸು pari-tyajisu. *To abandon, etc. (My.).*

ಪರಿತ್ಯಾಗ ಪರಿ-tyāga. Abandoning, leaving, quitting, rejecting, resigning, letting go; giving away, liberality. (My.). See ಸೂಸು.

ಪರಿತ್ಯಾಗಿ ಪರಿ-tyāgi. A person who abandons, leaves, etc. (Bp. 21, 3).

ಪರಿತ್ಯಾಣ ಪರಿ-trāṇa. Protecting, protection, preservation, defence; means of defence. 2, *self-defence*.

ಪರಿತ್ಯಾಸ ಪರಿ-trāsa. Much trembling, terror, fright. (Rāv. 5, after 120).

ಪರಿದಲಿತ ಪರಿ-dalita. Full-blown (Bh. 1, 5, 8).

ಪರಿದಾನ ಪರಿ-dāna. Barter, exchange.

ಪರಿದೇವನ ಪರಿ-dēvana. Lamentation, wailing.

ಪರಿಧಾನ ಪರಿ-dhāna. Putting or wrapping round, putting on; a garment, clothes, vesture (ತನ್ನ, ಹೊದಕೆ Nn. 75); *an under-garment*.

ಪರಿಧಾವಿ ಪರಿ-dhāvi. = ಪರಿಧಾವಿ. Running about; the forty-sixth year of the cycle of sixty. (My.).

ಪರಿಧಿ ಪರಿ-dhi. Surrounding, enclosing. 2, a fence, a wall, a rampart (ವೇಗ, ಕೋಟೆ Nn. 97; ತಾಲ, ಕೋಟೆ 121). 3, a halo or circle round the sun or moon (ಪರಿವೇಶ 121). 4, the horizon. 5, a circle; the circumference of a circle. 6, the periphery of a wheel. 7, pieces or branches of fresh wood laid round a sacrificial fire; the point of a branch of a tree (ವೃಕ್ಷ ತಾಮ್ರಾ Mr. 475); a tree (ಭೂಜ, ಮರ 121). 8, water (ಅಮೃತ, ಉದಕ 121).

ಪರಿಧಿಪ್ಪ ಪರಿ-dhi-stha. A number of sentinels posted in a circle; a body-guard; an aide-de-camp.

ಪರಿನರ್ತನ ಪರಿ-nartana. Dancing about, dancing. — ಪರಿನರ್ತನಗಯ್ಯ. -ಂ. To dance. ಪರಿನರ್ತನಗಯ್ಯತಿರೆ ನವಲು (Rāgho. 17, 71).

ಪರಿನಿರ್ಮಿಸು ಪರಿ-nirmisu. To make, to fabricate, to compose (ಮಾಡು śmd. 232).

ಪರಿನಿರ್ವೃತಿ ಪರಿ-nirvṛti. Final liberation, moksha. (Āpr. 9, 20).

ಪರಿನಿಷ್ಕ್ರಮಣ ಪರಿ-nishkramana. = ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ. (Āpr. 4, after 18).

ಪರಿನ್ಯಾಸ ಪರಿ-nyasta. Stretched out, extended; placed upon (Bp. 39, 54).

ಪರಿಪಕ್ವ ಪರಿ-pakva. Completely cooked or dressed; quite ripe, quite mature; highly cultivated or educated, very knowing. (Āpr. 6, after 55; Kāv. II, 2, B, 45).

ಪರಿಪಠನ ಪರಿ-paṭhana. Complete enumeration (Āpr. 4, 17).

ಪರಿಪಠಿತ ಪರಿ-paṭhita. Detailed, described, mentioned (Rāv. 14, after 106).

ಪರಿಪಣ ಪರಿ-paṇa. Capital, principal, stock.

ಪರಿಪಂಥ ಪರಿ-pantham. By the way; in the way. See ಪಾಂಥಿಕ.

ಪರಿಪಂಥಿ ಪರಿ-panthi. An antagonist, an enemy. (Āpr. 4, after 18).

ಪರಿಪಾಕ ಪರಿ-pāka. Being completely cooked or dressed; perfect maturity, perfection; the fruit or result of actions; cleverness. (My.).

ಪರಿಪಾಕ ಪರಿ-pāka. = ಪರಿಪಾಕ. (ರೂಢಿ G.).

ಪರಿಪಾತಿ ಪರಿ-pāti. = ಪರಿಪಾತಿ, ಪರಿಪಾತಿ. Regular course, succession; order, method, proper arrangement.

ಪರಿಪಾತ ಪರಿ-pātha. = ಪರಿಪಾತಿ. Custom, practice; fashion, rule, way (Mhr.; B. 5, 274).

ಪರಿಪಾಣ ಪರಿ-pāṇa. Very white or pale (Āpr. 8, 77; 9, 6).

ಪರಿಪಾರ್ಷ ಪರಿ-pārṣa. Being at or by one's side. See ಪಾರ್ಷಿಕ.

ಪರಿಪಾಲ ಪರಿ-pāla. A guardian, a protector, a defender (Bp. 38, 67).

ಪರಿಪಾಲಕ ಪರಿ-pālaka. = ಪರಿಪಾಲ. See ಪಿಪ್ಪ.

ಪರಿಪಾಲನೆ ಪರಿ-pālanē. Protecting, guarding, nourishing, sustaining, ruling (ಭೋಗ, ರಕ್ಷಿಸುವುದು Nn. 113).

ಪರಿಪಾಲಯ ಪರಿ-pālaya. Protect! guard! (My.).

ಪರಿಪಾಲಿಸು ಪರಿ-pālisu. To protect, to guard, to keep, to maintain, to govern (śmd. 269; Āpr. 1, 89; Bp. 19, 4; 21, 31; 38, 77; 49, 13).

ಪರಿಪಾಠ ಪರಿ-pāṭi. Tbh. of ಪರಿಪಾತಿ. (Rām. 1, 13, 1).

ಪರಿಪೀಡನ ಪರಿ-pīḍana. Pressing all round, squeezing; tormenting greatly, torturing (ಸವತ್ಯಾಕರಣ, ರೋಗರನು ಬನ್ನಿ ಸರ್ Mr. 454).

ಪರಿಪುಷ್ಪ ಪರಿ-puṣṭa. Nourished, fostered, cherished, furthered; amply provided with, abounding in. (Kāv. IV, 2, 54; Bp. 33, 3).

ಪರಿಪುತ ಪರಿ-pūta. Completely purified, pure (Bp. 37, 57; J. 34, 17).

ಪರಿಪೂರ ಪರಿ-pūra. = ಪರಿಪೂರ್ಣ. (Bp. 38, 4).

ಪರಿಪೂರಿತ ಪರಿ-pūrita. = ಪರಿಪೂರ್ಣ. (Bp. 11, 10; 43, 3).

ಪರಿಪೂರಿಸು ಪರಿ-pūrisu. To fill completely (v. t., Āpr. 4, 67).

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಿ-pūrṇa. Completely filled, quite full, entire, complete, perfect (śmd. 12. 251; Āh. v. 1; Āpr. 7, 73; Bp. 40, 69; see ನವತಿ).

ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಪರಿ-pūrṇatē. Completion, completeness, entireness, fullness; satiety, satisfaction.

ಪರಿಪೂರ್ಣತ್ವ ಪರಿ-pūrṇatva. = ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ. (G. 48. 321; My.).

ಪರಿಪೂರ್ತಿ ಪರಿ-pūrti. = ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ. (Bp. 36, 32; 44, 42; 47, 22; My.).

ಪರಿಪೇಲ ಪರಿ-pēla. = ಪರಿಪೇಲನ.

ಪರಿಪೇಲನ ಪರಿ-pēlana. Very small, fine or delicate. 2, the fragrant grass *Cyperus rotundus*.

ಪರಿಪೋಷಣ ಪರಿ-pōṣhaṇa. Nourishing, cherishing, furthering, promoting. (Bp. 39, 2).

ಪರಿಪೋಷಿತ ಪರಿ-pōṣhita. = ಪರಿಪುಷ್ಪ. (Bp. 60, 56).

ಪರಿಪ್ರಶ್ನ ಪರಿ-praśna. Question, interrogation, inquiry.

ಪರಿಪ್ಲವನ ಪರಿ-plava. Swimming about; moving to and fro; running about; vibrating, waving, trembling, shaking, unsteady, restless. 2, oppression, tyranny.

ಪರಿಬವನಗೆ ಪರಿ-bavanigē. (Tbh. of ಪರಿಭವನ). Turning round, revolving (of wheels, Bh. 3, 6, 79).

ಪರಿಬಾತಿ ಪರಿ-bāti. Tbh. of ಪರಿಪಾತಿ. (Bh. 2, 7, 21).

ಪರಿಬೋಧಿಸು ಪರಿ-bōdhisu. To take notice or care of (Abh. P. 14, 148).

ಪರಿಭವನ ಪರಿ-bhava. Becoming i. e. passing round, paying no attention to: disregard, disrespect, contempt, contumely, insult, offence, disgrace.

ಪರಿಭವಿಸು ಪರಿ-bhavisu. To disregard, to slight, to disrespect, to despise, to disgrace, etc. (Āpr. 8, 59; 8, 57;

Abh. P. 9, 44; Grj. 7, 66; Bp. 23, 22; 59, 51; Rāv. 5, 27; 6, after 11; J. 14, 5).

ಪರಿಭಾಗಿಸು pari-bhāgisu. To divide; to distinguish (Bp. 57, 69).

ಪರಿಭಾವ pari-bhāva. = ಪರಿಭವ. *Disregard, disrespect, etc.* See ಅಲೆ. 2, = ಪರಿಭಾವನ; see ಒಗ್ಗ.

ಪರಿಭಾವನ pari-bhāvana. = ಪರಿಭಾವ No. 2. Thinking about, thought, reflection, idea, opinion, supposition, conjecture, meditation. See ಅಲಿಸು, ಸಿದ್ಧ.

ಪರಿಭಾವಿತ pari-bhāvita. = ಪರಿಭೂತ. (Kāvy. II, 2, B, 44). 2, contained, included; pervaded. 3, conceived.

ಪರಿಭಾವಿಸು pari-bhāvisu. = ಪರಿಭವಿಸು (Rāv. 13, 11). 2, to think, to reflect, to meditate; to consider, to investigate, to mind, to pay attention to (ಎಚ್ಚಾರಿಸು śmd. 44. 260 Cm.; Ūpr. 3, 7, 74; 4, 21; Bp. 2, 8; 8, 26; 24, 85; 51, 27; Rāv. 6, 132; Si. 71).

ಪರಿಭಾಷಣ pari-bhāṣaṇa. Speaking much; admonition, expression of censure or contempt, reproof, abuse; talking, conversing with.

ಪರಿಭಾಷೆ pari-bhāṣhē. Speech; explanation, definition. (My.). 2, censure. 3, a table or list of abbreviations or signs used in any work. 4, prognosis, in medicine.

ಪರಿಭೂತ pari-bhūta. *Disregarded, despised, treated with contempt; overpowered, conquered.*

ಪರಿಭ್ರಂಶ pari-bhramśa. Falling off, falling from; escaping, escape. (Kāvy. V, 32).

ಪರಿಭ್ರಮಣ pari-bhramāṇa. Wandering round, roving or roaming about; wandering, roaming, used also of the mind (My.); turning round; revolving. See ಸುಧ; J. 10, 20.

ಪರಿಭ್ರಾಂತಿ pari-bhrānti. = ಪರಿಭ್ರಮಣ. (My.).

ಪರಿಮೂಲಿಸು pari-maṇḍalisu. To move round (v. i., Bh. 10, 6, 22).

ಪರಿಮರ್ದಿಸು pari-mardisu. To rub, to grind (Śmd. 225).

ಪರಿಮಲ pari-mala. ಪರಿಮಳ. *Exquisite fragrance, perfume, fragrant scent* (ಕಮ್ಮಿತು Kk. 68; ಸತ್ಯಸವ, ಕಮ್ಮು, ಕಮ್ಮಿತು, ಮಗಮಗಿಸು, ನದಿ śm. 23). 2, the pounding or trituration of perfumes (ಎದಿವುದು Hlā.; ಸಮ್ಮರ್ದ, ಎದಿವುದು Mr. 456). ಪರಿಮಳದ ಹೂ ಪರಿಮಳದಲ್ಲೇ ಇರ ಬೇಕು (Prv.). — ಪರಿಮಳದಿರು. -ತಿರುಕ. The large black bee (ತುಟ್ಟು Ū. I, 27).

ಪರಿಮಲಾಶೋಕ pari-mala-aśoka. (ಕಪಿಲೆ, ಭಸ್ಮಗರ್ಭ, ಪರಿಮಲ ಯುಕ್ತಮಾದ ಅಗುರು Si. 136).

ಪರಿಮಲಿತ pari-malita. Perfumed, scented. (Ūpr. 8, after 72).

ಪರಿಮಳಿಸು parimalisu. To be exquisitely fragrant, to be highly perfumed (Bp. 14, 8; 18, 29; 43, 25; 44, 26; My.).

ಪರಿಮಳಿಸುಹ parimalisuha. Being exquisitely fragrant; smell, as one of the objects of sense (see Nr. 8. ಸವಿಹ).

ಪರಿಮಾಣ parimāṇ. Tbh. of ಪರಿಮಾಣ. ಪರಿಮಾಣಿಸನ್ನದೋಳ ಗೇಣಕ್ಕು (śm. 96).

ಪರಿಮಾಣ pari-māṇa. = ಪರಿಮಾಣ. Measuring; measure; quantity; compass; weight. See śmd. 94; ಅಲೆ.

ಪರಿಮಾರ್ಜ pari-mārja. Wiping all round; wiping off, cleaning; stroking, rubbing. See ತುನ್ನ.

ಪರಿಮಾರ್ಜನ pari-mārjana. = ಪರಿಮಾರ್ಜ. (also: the act of smearing with cow-dung, My.).

ಪರಿಮಿತ pari-mita. Measured, meted; circumscribed, limited; adjusted; moderate. (Ūh. v. 308; Bp. 1, 23; 5, 52; J. 16, 11).

ಪರಿಮಿತಿ pari-miti. Measure, limitation. (My.).

ಪರಿಮಿಲಿತ pari-milita. Mixed or combined with, pervaded by (Bp. 61, 45).

ಪರಿಮುಕ್ತ pari-mukta. Unloosened, unfastened, released, liberated. (My.).

ಪರಿಮುಖ pari-mukham. Round or about the face, round, about. (R.). ಪರಿಮುಖಮಾಗಿ, through, by means of (My.; Tē.).

ಪರಿಮೃಜ pari-mṛja. = ಪರಿಮಾರ್ಜ. See ತುನ್ನ.

ಪರಿಮೋಷ pari-mōsha. Theft, robbing.

ಪರಿಮೋಷಿ pari-mōshi. A thief, a robber.

ಪರಿಯು pariya. (= a ಪರಿಹ). Running. See ಬಿದಿಯ ಪರಿಯು.

ಪರಿಯಂಕ pariyaṅka Tbh. of ಪರ್ಯಂಕ. (Mr. 202; Bp. 39, 61; My.).

ಪರಿಯಂಕಾಪರಿ pari-anka-kāpa. A good warrior (Bh. 6, 2, 10).

ಪರಿಯಟನ pariyaṭana. Tbh. of ಪರ್ಯಟನ. (J. 25, 6).

ಪರಿಯಾಣ pariyaṇa. = ಪರಿಯಳ, ಪರಿಯಾಣ, ಪರಿಮಾಣ q. v., ಪರ್ಯಾಣ, ಪರ್ಯಾಣ, ಹರಿಯಾಣ, ಹರಿಮಾಣ. (Abh. P. 16, 90; Ū. Bp. 47, 40; V. 14, 54).

ಪರಿಯನ್ತ pariyaṇta. Tbh. of ಪರ್ಯನ್ತ. (My.; J. 2, 18; 28, 19).

ಪರಿಯನ್ತರ pariyaṇtara. = ಪರ್ಯನ್ತ. Tbh. of ಪರ್ಯನ್ತರ. (My.; Tē.; Bp. 52, 43; 54, 72).

ಪರಿಯನ್ತ್ರ pariyaṇtra. = ಪರಿಯನ್ತರ. (My.).

ಪರಿಯಳ pariyaḷa. = ಪರಿಯಾಣ, etc. (Ūpr. 6, after 86).

ಪರಿಯಾಣ pariyaṇa. = ಪರಿಯಾಣ, etc. (Abh. P. 12, after 2; Bp. 9, 40; 12, 12. 35; 33, 11. 16; 37, 49; 59, 18. 22; ಸರಾವ G.).

ಪರಿಯಾನ pari-yāna. Going about; circumambulating. See ಪಾರಿಯಾನಿಕ.

ಪರಿಯಾಪ್ತ pari-yāpta. Tbh. of ಪರ್ಯಾಪ್ತ. (ಉಪಪನ್ನ, ಭೋಜನದ ವಸಿವೆ Mr. 220).

ಪರಿಯಾಪ್ತಿ pari-yāpti. Tbh. of ಪರ್ಯಾಪ್ತಿ. (Bh. 1, 6, 27).

ಪರಿಯಾಯ pari-yāya. Tbh. of ಪರ್ಯಾಯ. (My.).

ಪರಿಯಾಸಕ pari-yāsaka. Tbh. of ಪರಿಹಾಸಕ. (My.; Tē.; T. ಪರ್ಯಾಸ = ಪರಿಹಾಸ).

ಪರಿಯಿಸು pari-yisu. (= ಪರಿಸು, ಹರಿಸು). To cause to run; to cause to flow. See Abh. P. 13, 126; Rāv. 6, after 11 (twice); 13, 82. 87; ಅಪ್ಪಮುರಿಯಿಸು, ಕವಲುರಿಯಿಸು; ತುಮ್ಮುಪರಿಯಿಸು, ಪೊನ್ನಪರಿಯಿಸು, ವಿಸಟಪ್ಪರಿಯಿಸು, ಸಯ್ಯಪರಿಯಿಸು.

ಪರಿಯುತ pari-yuta. Completely fastened to or bound (Abh. 1, 52).

ಪರಿಯೋಗ pari-yōga. (= ಪರ್ಯನುಯೋಗ). Asking (for something) with words of abuse: overreaching (ಪ್ರಲಮ್ಬ, ತುನ್ನವಾದಿ ಬೆಸಗೊಮ್ಮುದು Mr. 90).

ಪರಿಯೋಗಿಸು pari-yōgisu. To join well; to bring about (Bp. 45, 8).

ಪರಿರಕ್ಷೆ pari-rakṣhē. Rescue, protection, preservation, guarding. See ಪಾರಿರಕ್ಷೆ.

ಪರಿರಂಜಿಸು pari-rāṇjisu. To cause delight; to shine (Rāv. 6, after 24; 7, after 17).

ಪರಿರಮ್ಭು pari-rambha. Embracing, an embrace.

ಪರಿರಮ್ಭಣಿ pari-rambhāṇa. Embracing, an embrace. —

ಪರಿರಮ್ಭಣಿಯು. -೦. To embrace (Rāgho. 17, 71).

ಪರಿರಾಜಿಸು pari-rājīsu. To shine on all sides, to be very resplendent (Rāgho. 17, 64).

ಪರಿಲಕ್ಷಿತ pari-lakṣita. Greatly marked, characterized, or distinguished (Śālv. 1, 67).

ಪರಿಲಬ್ಧಿ pari-labdha. = ಲಬ್ಧಿ. (My.).

ಪರಿಲಲಿತ pari-lulita. = ಲಲಿತ. (My.).

ಪರಿಪಾಟ ಪರಿ-paṭṭa. A piece of cloth put round the head of persons at a temple on particular occasions (My.; Tē., T.).

ಪರಿವರ್ಜನ pari-varjana. Abandoning, giving up, resigning, avoiding. 2, killing, slaughter.

ಪರಿವರ್ತನ pari-varta. Turning round, revolving; roaming or wandering about. 2, = ಪರಿವರ್ತನ No. 2, revolution, end of a period of time, the periodical destruction or dissolution of the universe (Mr. 71; ಸಂವರ್ತನ 472). 3, a year.

ಪರಿವರ್ತನ pari-vartana. Turning round; moving to and fro, moving (ಚಲನ, ಚಂಚಲ, ಚರಿಸುವುದು Nn. 158). 2, = ಪರಿವರ್ತನ No. 2 (ಸಂವರ್ತನ, ಪ್ರಲಯ 158). 3, interchanging (ಪಲ್ಲಟ, ಪ್ರತಿಪಲ್ಲಟ 158); change, exchange, barter. 4, inverting, taking or putting anything in a wrong direction (ಪಿ ವ್ಯಸನಗಳು 158).

ಪರಿವರ್ತಿಸು pari-vartīsu. To move; to engage in (Ūpr. 2, 31); to be used (ಪ್ರವರ್ತಿಸು Śmd. 112 Cm.; ಲೇಸಾಗಿ ವರ್ತಿಸು Mqb. Cm.; Bhn. 57).

ಪರಿವರ್ಧಿತ pari-varḍhita. Increased, augmented, enlarged (Riv. 14, after 106).

ಪರಿವರ್ಧಿನಿ pari-varḍhini. Increasing, augmenting.

ಪರಿವರ್ಧಿನಿಪದ್ಧಿ pari-varḍhini-shatpadi. N. of a metre (Ūh.).

ಪರಿವರ್ಹ ಪರಿ-varha. That which surrounds or encompasses: retinue, train, attendants. 2, goods, furniture, implements (ಪರಿವರ್ಹ, ನೆರವಿಡ ಉಪಕರಣ Mr. 202). 3, royal insignia; attire, trim; wealth, property. See ಬಿರುದು.

ಪರಿವಳಿಗ (pari-paligē). N. of a place (Bp. 52, 1. 29).

ಪರಿವಾಣಿ parivāṇa. = ಪರಿಯಣ, etc. A plate-like vessel of metal or wood (ಪುರುಷಾತ್ಮ Mr. 212; see ಪೂಮ್-).

ಪರಿವಾದ ಪರಿ-vāda. Abuse, reproach, reproof (ನಿನ್ನೆ Mr. 87); charge, accusation.

ಪರಿವಾದಕ pari-vādaka. A complainant, an accuser, a plaintiff, a calumniator. (R.). 2, one who plays on the lute.

ಪರಿವಾದಿ pari-vādi. = ಪರಿವಾದಕ.

ಪರಿವಾದಿನಿ pari-vādinī. A vīṇā or lute of seven strings (Mr. 80).

ಪರಿವಾಪ ಪರಿ-vāpa. = ಪರಿವಾಪ. Furniture. 2, sowing. 3, a piece of water, a pond, a reservoir. 4, shaving.

ಪರಿವಾಪಿತ ಪರಿ-vāpita. Shaven, shorn.

ಪರಿವಾಸ ಪರಿ-vāsa. What surrounds: train, suite, retinue, followers; an army (ಭೋಗ, ಸೇನೆ, ವಡ Nn. 113).

ಪರಿವಾಸ ಪರಿ-vāsa. Excellent perfume (Abh. P. 4, 27).

ಪರಿವಾಹ ಪರಿ-vāha. = ಪರಿವಾಹ. Overflow, an inundation.

2, a water-course or drain to carry off excess of water; a sluice (ಪರೀಕ್ಷಾಸ್ಥಾನ, ಕಡೆಗೋಡಿ Mr. 418).

ಪರಿವಿತ್ತಿ pari-vitti. An unmarried elder brother whose younger brother is married.

ಪರಿವಿಲೀನ pari-vilīna. = ವಿಲೀನ. (Riv. 14, after 106).

ಪರಿವಿಸ್ತರ pari-vistara. = ವಿಸ್ತರ. (Rām. 1, 13, 5).

ಪರಿವೀತ ಪರಿ-vīta. Surrounded; overspread. 2, the bow of Brahmā. (R.).

ಪರಿವು parivu. = ಹರಿವು. Running; flowing, streaming; current (J. 19, 5; Tē. ಪರುವು); force (ಯತ್ನ Mr. 490). ಪರಿವಲ್ಲ (490).

ಪರಿವೃಥ ಪರಿ-vṛdha. A superior; a master (ಒಡೆಯ Nn. 161; Bp. 36, 53).

ಪರಿವೃತ ಪರಿ-vṛta. Surrounded, encompassed, encircled; combined. See Śmd. 345; Ūpr. 1, 129; 2, 92. 93; Bp. 4, 52; 18, 38; 53, 30; Riv. 13, after 61.

ಪರಿವೃತ್ತ ಪರಿ-vṛtta. Revolved, gone round; turned back; exchanged, bartered; ended. 2, surrounded, encompassed.

ಪರಿವೃತ್ತಯಮಕ ಪರಿ-vṛtta-yamaka. A kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 24 seq.).

ಪರಿವೃತ್ತಿ ಪರಿ-vṛitti. Revolution; return. 2, exchange (Kāv. III, 3, B, 3. 13-15), barter (ವಿನಿಮಯ, ಮಾರಾಟ Mr. 346). 3, end. 4, surrounding, encompassing.

ಪರಿವೇತ್ಯ ಪರಿ-vētyā. A younger brother married before the elder.

ಪರಿವೇಷ ಪರಿ-vēsha. Surrounding, encompassing, etc.; a circle, a wreath, crown. 2, a circle; the circumference of a circle; etc. (ವಪ್ರ Nn. 61). 3, a halo round the sun or moon (ವೇಷ್ಣನ, ನಾನಾರೂಪ Nn. 23; Bp. 61, 11). — ಪರಿವೇಷಣೀಯ. -೦-ಕೀಯ. To get a halo (Abh. P. 9, after 62; Grj. 2, after 106).

ಪರಿವೇಷ್ಟಿತ ಪರಿ-vēṣṭita. Surrounded, enclosed, encompassed (Ūh. v. 6).

ಪರಿವೇಷ್ಟಿಸು ಪರಿ-vēṣṭīsu. To surround (Ūpr. 4, 64; Grj. 5, 30; Bp. 10, 32).

ಪರಿವ್ಯಾಧ ಪರಿ-vyādha. A species of reed, Calamus fasciculatus Roxb. 2, the tree Pterospermum acerifolium Willd.

ಪರಿವ್ರಜ್ಯ ಪರಿ-vrajyē. Strolling; leading the life of a religious mendicant; ascetic devotion, religious austerity.

ಪರಿವ್ರಾಜ ಪರಿ-vrāj. A vagrant; a mendicant devotee.

ಪರಿವ್ರಾಜಕ ಪರಿ-vrājaka. A mendicant devotee.

ಪರಿವೃಂಕ ಪರಿ-vṛṅkē. Apprehension, distrust, fear (Ūpr. 1, 92).

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿ-śiṣṭa. Left, remaining; finished (Sk.); finished state (J. 33, 37).

ಪರಿಶೀಲನ ಪರಿ-śīlana. Fond pursuit of, or attachment to, study. (My.).

ಪರಿಶುದ್ಧ ಪರಿ-śuddha. Completely cleansed, cleaned, purified, pure, in one's clothes, religious observances, and mind (ಪವಿತ್ರ, ಪ್ರಯತ್ನ, ಪುಣ್ಯ 81. 250; J. 31, 78; 34, 18. 26; My.; cf. ಪರಿಶೋಧನ). 2, acquitted, discharged. 3, cleared off, paid. Cf. ಅಶುದ್ಧ. Feminine ಪರಿಶುದ್ಧೆ (J. 18, 52; 21, 63).

ಪರಿಶುದ್ಧವಂತ ಪರಿ-śuddha-vanta. A clean, pure man (My.).

ಪರಿಶುದ್ಧಿ ಪರಿ-śuddhi. Complete purification, purity. (My.).

ಪರಿಶುಷ್ಣ ಪರಿ-śuṣka. Perfectly dried up or parched, withered, emaciated, shriveled. (R.).

ಪರಿಶೆ ಪರಿśē. = ಪರಸೆ, etc. (My.). See Prv. s. ತೇರು.

ಪರಿಶೇಷ ಪರಿ-śēsha. Remnant, remainder. (Kāvy. I, 7). 2, sequel, supplement. 3, conclusion, termination.

ಪರಿಶೋಧಕ ಪರಿ-śōdhaka. A man who scrutinizes or searches (not Sk.; My.); one who corrects (My.).

ಪರಿಶೋಧನ ಪರಿ-śōdhana. -ನೆ. Completely cleansing, purifying (Sk.); clarifying, straining, sifting (My.). 2, searching, seeking after, enquiry (not Sk.; My.). 3, correction (not Sk.; My.).

ಪರಿಶೋಧನಿ ಪರಿ-śōdhani. A broom (ಕಸಕಿ, ಸಮ್ರಾಜನಿ Mr. 202).

ಪರಿಶೋಧಿತ ಪರಿ-śōdhita. Cleaned; sifted, strained; scrutinized, searched; corrected (My.).

ಪರಿಶೋಧಿಸು ಪರಿ-śōdhisu. To purify; to sift, to strain (My.). 2, to scrutinize; to correct (My.).

ಪರಿಶೋಭಿತ ಪರಿ-śōbhita. Very beautiful, made very splendid, etc. (J. 10, 5).

ಪರಿಶೋಭಿಸು ಪರಿ-śōbbisu. To shine greatly (J. 5, 12, 53; 15, 8).

ಪರಿಶೋಭಿ ಪರಿ-śōbbhē. Great lustre or beauty, etc. — ಪರಿಶೋಭಿವದಿ. -ವದಿ. To be ornamented (Rāv. 13, after 77). — ಪರಿಶೋಭಿವದಿ. -ವದಿ. To become full of lustre (Śālv. 1, 70).

ಪರಿಶ್ರಮ ಪರಿ-śrama. Fatigue; laborious exertion; distress. (My.). — ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡು. To toil, to labor (B. 4, 222).

ಪರಿಶ್ರಾಂತ ಪರಿ-śrānta. Thoroughly fatigued, overcome with fatigue or distress, worn out, wearied. (Āpr. 1, after 81).

ಪರಿಶ್ರಾಂತಿ ಪರಿ-śrānti. Fatigue, exhaustion. (My.).

ಪರಿಶ್ರುತ ಪರಿ-śruta. Heard; known, renowned (Rām. 1, 1, 17).

ಪರಿಶತ್ರು ಪರಿ-śattu. Tbh. of ಪರಿಷದ್ (Śmd. 106).

ಪರಿಷದ್ ಪರಿ-śhad. = ಪರಸೆ, ಪರಿಶೆ, ಪರಿಷತ್ತು, ಪರಿಷೆ, ಪರಿಸೆ. Sitting round. 2, an assembly, a meeting, a congregation. 3, an expiatory act, atonement (My.).

ಪರಿಷೆ ಪರಿśē. = ಪರಸೆ, etc. (Bp. 6, 13).

ಪರಿಷೇಕ ಪರಿ-śēka. Sprinkling over. (Āpr. 2, 37).

ಪರಿಷೇಚನ ಪರಿ-śēcana. Sprinkling round. (My.).

ಪರಿಷ್ಕರಿಸು ಪರಿ-śh-karisu. To prepare; to adorn; to perfect, to finish, to polish (My.).

ಪರಿಷ್ಕಾರ ಪರಿ-śh-kāra. Adorning, ornament, decoration, embellishment; finishing, polishing.

ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪರಿ-śh-kṛta. = ಪರಿಶೇಷ. Surrounded; prepared, equipped; adorned; highly finished, polished; cleansed, purified (by initiatory rites).

ಪರಿಷ್ವಾಂಗ ಪರಿ-śvaṅga. Embracing, an embrace.

ಪರಿಸ ಪರisa. = ಪರಸು 1, etc. Tbh. of ಸ್ವರ್ತ. (Āpr. 1, 46; Śālv. 3, 80).

ಪರಿಸಂಖ್ಯೆ ಪರಿ-saṅkhyē. Enumerating one by one, computation; sum; total, a number. (Ch. v. 248).

ಪರಿಸನ ಪರisaṇa. = ಪರಸನ. Tbh. of ಸ್ವರ್ತನ. See ಅಣ್ಣು, ಮುಟ್ಟು; V. 41, 24.

ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ ಪರಿ-samāpti. Full completion, accomplishment,

conclusion, end (ಪೂರಣೆ, ಮುಕ್ತಾಯ, ಸಮೂರ್ಣ Nn. 157). 2, leaving, quitting, giving up (ಶ್ಯಜ, ಬಿಡುವುದು 157).

ಪರಿಸರ ಪರಿ-sara. Going round; standing-place, position; environs, bounds, border; proximity, neighbourhood. 2, death. 3, rule, precept.

ಪರಿಸರ್ಪ ಪರಿ-sarpa. Going or walking round or about; perambulation; surrounding, encircling; going after, following.

ಪರಿಸರ್ಯ ಪರಿ-saryē. Going about; perambulation; near approach; service.

ಪರಿಸು parisu. 1. (= ಪರಿಯಿಸು), ಹರಿಸು. To cause to move, run or flow. See ಎಡವರಿಸು, (ಕನವರಿಸು), ತಡವರಿಸು, ಬೀದವರಿಸು.

ಪರಿಸು parisu. 2. (= ಪರ್ಚು ?). To speak, to chat (? T. ಪೆರುವು, to speak in sleep; ವರಿಯು, to speak; Tē. ಪಲುಕು, to speak; cf. ಪರಿಶೆ 2, ಪದ್ 1). See ಕನವರಿಸು (?).

ಪರಿಸುಪ್ತಿ ಪರಿ-supti. Sleep (Grj. 8, 70).

ಪರಿಸೂತ್ರ ಪರಿ-sūtra. An enclosure (? Abh. P. 7, after 47).

ಪರಿಸೆ ಪರಿśē. = ಪರಸೆ, etc. (My.).

ಪರಿಸೇವೆ ಪರಿ-sēvē. = ಸೇವೆ. (Āpr. 4, 77).

ಪರಿಸ್ಪಂದ ಪರಿ-skanda. Maintained or nourished by strangers; a servant; a day-laborer (ಪ್ರೇಷ್ಯ, ಕೂಲಿವಾಡಿ Hlā.; ಕೂಲಿವಾಡಿ Mr. 236).

ಪರಿಸ್ತರಣ ಪರಿ-starana. Strewing round, strewing, as the darbhe. (Grj. 10, after 97; My.). 2, a line drawn with red clay, etc. at the foot of a wall (J. 17, 27).

ಪರಿಸ್ತೋಮ ಪರಿ-stōma. A cover, a coverlet; an elephant's coloured housings.

ಪರಿಸ್ಪಂದ ಪರಿ-spanda. Throbbing, trembling; movement. 2, train, retinue. 3, decoration of the hair.

ಪರಿಸ್ಪುಟ ಪರಿ-sphuṭa. Very clear or manifest, quite evident or plain or distinct (Śmd. 392; Ch. v. 248).

ಪರಿಸ್ಪಂದ ಪರಿ-syanda. Flow, stream. 2, train, retinue. 3, decoration of the hair.

ಪರಿಸ್ರಾವ ಪರಿ-sravapa. Flowing, streaming, oozing, trickling.

ಪರಿಸ್ರಾವಣಿ ಪರಿ-sravani. (= ಪರಿಸ್ಪುತಿ). Toddy, vinous liquor (ಮೈರೇಯ, etc., ಕ್ಕ Mr. 221).

ಪರಿಸ್ಪುತ ಪರಿ-srut. Flowing, dropping, trickling; vinous or distilled liquor.

ಪರಿಸ್ಪುತ ಪರಿ-sruta. Flowed, oozed.

ಪರಿಸ್ಪುತ ಪರಿ-srutē. Vinous or distilled liquor.

ಪರಿಹರ ಪರಿ-hara. = ಪರಿಹಾರ. (Bp. 13, 4; 29, 12; 45, 38; My.).

ಪರಿಹರಣೆಯ ಪರಿ-harapṭya. To be shunned or avoided; avoidable. (Rāv. 13, 13).

ಪರಿಹರಿಸು ಪರಿ-harisu. To abandon, to leave, to shun, to reject (ಬಿಡು Śmd. 78. 141; ನೀಗು G.); to destroy, as a paper (My.); to take away, to remove, to set aside, to clear away, to avert, to remedy (ಪೀರ್ಚು Kk. 68; Śm. 51; My.); to clear off, as a debt (My.). ಈ ಯೋಗದೊಳೆ ಅವರೋಗಮಂ ಪರಿಹರಿಸುಂ? (Śmd. 268). ಪರಿಹರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಪರಿಷ್ಕೃತ, etc. Hlā.). ಗಣ್ಯನರ ಬನ್ನಾಗ ಹೆದರಿದೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು (B. 4, 60). ಮಂಜು ಗಾಳಿ ಇವುಗಳ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುನ್ಸಾದ ವಸ್ತುವೇಶವು (ನಿಶಾರ Si. 224). ಸಮಸ್ತವಾಗ

ಅನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಜಪಿಸ ತಕ್ಕ ಮನ್ತ್ರಗಳು (ಅಭಿಮುರ್ಛಾ 251). See Śmd. 77; Ūpr. 2, 48; Bp. 2, 27; 3, 19, 46; 6, 6; 16, 3; 32, 44; 40, 8; 43, 67; 45, 15; 46, 28; 49, 29; 50, 31; 51, 4; 54, 42; 56, 55; 57, 49; J. 2, 39; 5, 12; 9, 34; 11, 35; 15, 37. 2, to be taken away, etc. (Bp. 45, 8).
 ಪರಿಹರ್ತವ್ಯಂ pari-hartavya. To be shunned or avoided (adj.). (Ūpr. 1, 45).
 ಪರಿಹಸಿತ pari-hasita. Laughed at, ridiculed (Rāy. 14, after 106).
 ಪರಿಹಾರ pari-hāra. Abandoning, leaving, avoiding, shunning. 2, taking away, removing, averting; remedying or atoning for any improper action (ಪರಿಹೃತ, ನಿರಾಕೃತ, etc. Mr. 431; ದೂರ ಮಾಡೋಣ G.; Bp. 60, 57; My.). 3, exemption from taxes, immunity.
 ಪರಿಹಾರಕ pari-hāraka. He who removes, averts, or remedies (My.).
 ಪರಿಹಾರಣೆ pari-hāraṇe. = ಪರಿಹಾರ. (ದೂರ ಮಾಡೋಣ G.).
 ಪರಿಹಾರ್ಯ pari-hārya. To be abandoned, shunned or avoided; to be escaped from; to be taken off or away; to be severed or separated. 2, a bracelet.
 ಪರಿಹಾಸ pari-hāsa. = ಪರಿಹಾಸ, ಪರ್ಯಾಸ 2. Jest, joking; a jester, a buffoon (ದ್ವೈತ, etc., ನೃಪರಂ ನಗಿಸುವಂ Mr. 270; see Hlā. s. ಮೇಳವಾತ). 2, mirth, merriment, jest, sport; laughter; laughing at, deriding. 3, one of sthāyībhāvas (Kāvy. IV, 2, 15).
 ಪರಿಹಾಸಕ pari-hāsaka. = ಪರ್ಯಾಸಕ. A jester, a buffoon (ಸ್ವಪ್ನವಾದಿ Śm. 48; Bp. 59, 29).
 ಪರಿಹಾಸ್ಯ pari-hāya. Laughable, ridiculous (Sk.). 2, = ಪರಿಹಾಸ No. 2. (My.).
 ಪರಿಹೃತ pari-hṛita. Abandoned, quitted; set aside, removed, rejected; taken away. See Bp. 36, 37; 37, 64.
 ಪರಿಹೃತಿ pari-hṛiti. Shunning, avoiding; removing, averting. — ಪರಿಹೃತಿಗೆಯ್. To avert (V. 9, 44).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪ pari-ikṣhaka. Looking round, inspecting carefully, testing, examining; a prover, a tester, an examiner.
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ pari-ikṣhana. = ಪರೀಕ್ಷಣೆ, (ಪುಟ್ಟವನು 1). Trying, testing, examining, inspecting carefully (ಧಾತು, ಅರಯ್ಯ Mr. 437).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಿತ pari-ikṣhit. = ಪರಿಕ್ಷಿತ. N. of a king, son of Abhimanyu and father of Janamāyaya (Bh. 1, 2, 13).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಿತ pari-ikṣhita. Carefully or accurately inspected, tried, examined, tested, proved. 2, a touch-stone (ವೇತ್ತಿ, ಒರೆಗಲ್ಲು Mr. 358).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಿಸು pari-ikṣhisu. = ಪರಿಕ್ಷಿಸು. To inspect carefully, to examine, to test; to investigate (Ūpr. 5, 81; Bp. 18, 19; 22, 7; 31, 5; B. 4, 51, 126; 5, 20; My.).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಿಸುವಿಕೆ pari-ikṣhauvik. = ಪರಿಕ್ಷೇಪಿಸು. ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪರಿಕ್ಷೇಪಿಸುವಿಕೆ (ಪರೀಕ್ಷೆ, ಎಚ್ಚರಣೆ, etc. Śi. 47).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಿಸುಹೆ pari-ikṣhisuha. Trying, testing, etc. ಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಅರಸು ಮುಕ್ತಿಗಳ ಚಿತ್ತಮಂ ಪರಿಕ್ಷಿಸುಹೆ (ಉಪಕ್ರಮ Nr.).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ pari-ikṣhe. = ಪರಿಕ್ಷೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ. Investigation, examination, test, trial (ಪುಟ್ಟವನು Kk. 83; Śm. 56; ಪರಿಸರ Bhn. 3); trial by ordeal of various kinds. — ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ ಆಗು. An examination to take place (My.; B. 5, 278). — ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ ಕೊಡು. To undergo an examination (My.); to pass an examination with success (My.; B. 5, 272). — ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ ತೆಗೆ. = ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡು. (My.). ಅವರ ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು

ಪರೀ (B. 5, 278). — ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡು. To examine (My.; B. 4, 51). ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವವನು (ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ G.). — See Prv. s. ಮಾಡು.
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆಗಾರಿ pari-ikṣhā-gāra. An examiner (My.).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ pari-ikṣha. = ಪರಿಕ್ಷೆ. Past, elapsed, expired; departed; surrounded, encompassed; filled; taken possession of, seized. (Ūpr. 5, 92; Rāy. 6, 35). See Mr. s. ಕೋಣ.
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ pari-dhāvi. = ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ. (My.).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ pari-vāpa. = ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ.
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ pari-vāha. = ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ. (See Śi. s. ಮೇಳವಾತ).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ pari-saha. The act of sustaining or bearing up against (Ūpr. 1, 3; Abh. P. 16, 61).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ pari-ikṣhi. Investigation, research, inquiry. 2, reverence, respect, homage. 3, willingness, readiness, inclination.
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ pari-sāra. ಪರಿಸಾರ. Going round or about, perambulation.
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ pari-hāsa. = ಪರಿಕ್ಷೇಪಣೆ.
 ಪರು paru. = ಪರುಸ. (ಪರ್ವ, ಗ್ರಂಥ, ಗಣ್ಯ Mr. 109).
 ಪರುಜು paruju. = ಪರುಜು, q. v.
 ಪರುಜವನು parujava. = ಪರಿಜವ. (Tbh. of ಪ್ರಥಮನು or ಪಾರ್ಥವ). Spreading, extension; prolixity, diffuseness; verbosity; extensive work (ಎತ್ತರ Bhn. 11; Bh. 2, 7, 14).
 ಪರುಜವನೆನು parujavanē. = ಪರುಜವ. (Bh. 1, 8, 70; Rāy. 6, after 11; My.).
 ಪರುಜವನು parujavisu. To spread, or put, about; to give the details of, to tell in detail (Bh. 1, 12, 7; Rām. 1, 7, 8, 9; 1, 16, 34; Śiv. 4, 29; J. 5, 20).
 ಪರುತ parut. Last year.
 ಪರುನ paruva. = ಪರುನ. Tbh. of ಪರ್ವ. A yearly feast at which villagers, for money raised by subscription, buy rice, have it boiled and heaped up outside of the village in front of an idol, and eat it in common (My.).
 ಪರುಷ parusha. 1. Knotted, knotty; rough, rugged, uneven, shaggy; harsh, unkind, cruel, stern, rude, severe (ಪೀಳೆ, ನಿಷ್ಕರವಾದುದು Nn. 119; ಕೂರ Mr. 515, o. r. ಕ್ರೂರ). 2, an enemy (ದ್ವಿಹ, ಪೈರ 119). 3, theft, trickery (ಪರ್ಯಾ 515). 5, courage (ಧೈರ್ಯ 119; 515). 6, spotted, variegated, party-coloured (ಪೀಳೆ 515; the MSS. ಪೀಳೆ & ಎರ; dirty. 7, gold (ಪಾಮೃಷಿನದ, ಸುರ್ವಾ 119; ಪೂನ್ 515). 8, pure (ಶುದ್ಧ 515). See ಬಿಡುಸು.
 ಪರುಷ parusha. 2. = ಪರುಷ 1. A touch-stone; the philosopher's stone (Grj. 3, after 91; 3, 110; Bp. 1, 39; 23, 32; 30, 27; 36, 2; 38, 45; 39, 2; Mhr. ಪರೀಕ್ಷಣೆ).
 ಪರುಷನ parushana. = ಪರಿಷನ. Tbh. of ಸ್ವರ್ತನ. (Bp. 60, 32).
 ಪರುಷವೇದಿ parusha-vēdi. = ಪರುಷವೇದಿ. Tbh. of ಸ್ವರ್ತವೇದಿ. The philosopher's stone (Bp. 31, 19).
 ಪರುಷ ಪರುಷ. = ಪರುಷ, etc. Tbh. of ಪರಿಷದ. (Bp. 18, 9).
 ಪರುಷೋಕ್ತಿ parusha-ukti. Harsh or abusive language. (My.).
 ಪರು ಪರು. = ಪರು. A knot or joint of a cane or reed.
 ಪರುನ parusa. 1. = ಪರಿಷ, ಪರುಷ 2. Tbh. of ಸ್ವರ್ತ (Śmd. 358).
 ಪರುನ parusa. 2. = ಪರುನ. Tbh. of ಪರ್ವ (Śmd. 335 Māb.).
 ಪರುನವೇದಿ parusa-vēdi. = ಪರುನವೇದಿ. (My.; Tē.).

ಪರಿ parē. 1. = (ಪರಿ4), ಹರಿ1. To spread (v. i.), to extend, to be diffused; to spread out or run, as creepers or roots; to disperse (v. i.), as an assembly, darkness, etc.; to be dishevelled, as hair (ಪ್ರಸಾರಣಾ śmd. Dh.; M.). P. ps. ಪರದು, ಪರಿದು ಓಲಗಂ ಪರಿವುದುಮ್ ಅರೋಹನಗ್ ಪೂಕ್ತಂ (śmd. 295). ಪರಿಯದೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿಹ ಕತ್ತರೆ (ಸನ್ನಮಸ, ಅವತಮಸ Mr. 67). ಧುವನಮನ್ ಅವಗಂ ಪರಿದು ತೀವದ ತಲ್ಲದಿರ್ಗರ್ (Lilv. 3, 7). See śmd. 408; Ūpr. 8, 29. 32. 101; Grj. 4, after 104; 10, 100; Abh. P. 6, 113; Bp. 1, 51; Rāv. 4, 25; 7, after 17 (twice); J. 2, 65; 17, 20; 19, 33; 22, 25; ಕರಿಕುವರೆ, ಕಸುಸಂಜವರೆ, ಕೂದವರೆ, ಕೊನವರೆ, ತಡಮ್ಬುರ. ತಡ 1, ಬೀರ್ವರೆ, ಹಿಳ್ಳವರೆ. — ಪರಿಗಡಿ. -ಕಡಿ. (i. e. ಪರಿಯು). To out and scatter about (J. 20, 13; 23, 43. 45). — ಪರಿ ಮಾಡು. (i. e. ಪರಿಯು). To scatter about (Abh. P. 13, 142).

ಪರಿ parē. 2. = ಹರಿ2. To dawn (ಪಾಲ್ಯ śmd. Dh.; Tē. ಬರು, ವರಲು, ವೆಲಯು, T. ವಯಂಗು, to shine; T. ಎಡಿ, to break, to dawn; to be divided, as the night from the day; cf. ಎರಿ 1?).

ಪರಿ parē. 3. Extension, stretch. See ತಡಮ್ಬುರೆ ೨. ತಡ 4.

ಪರಿ parē. 4. = ಎರಿ5, ಪರಿ5, ಫಿರಿ5, etc. A fold (see ಹೊರ. ಪದರ); a scale or coat of an onion; a web or film on the eye; the skin or slough of a snake (My.); a caul (G.); the web of a spider (My.); a thin layer or scale of stone, a lamina; dry scab of a sore or on the skin (My.); scurf of the head, dandruff (My.). ಬರಿ ಮದೋ (ಕಣ್ಣು) ಪರಿ? (Bp. 18, 66). ಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ತಿಪುನೆಗೆ ಸುತ್ತಿದ ಪರಿ (ಜರಾಯು G.). ಕೊದಿಲೊಳಗೆ ಹಾಕಿದ ಪರಿ (chip, ಜೀರ್ವಾಳ G.). ಹುಡುಗರು ತತ್ತಿಯಡುವದಕ್ಕೆ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಬಿಳಿ ಪರಿಯ ಗೂಡು (G. 494). ಜೇಡಹುದಿದ ಪರಿ (ಸನ್ನಾನಿಶಿ G.). See ಕದ್ದರೆ. — ಪರಿಗಳಿ. -ಕಳಿ. To cast its slough, as a snake. ಪರಿಗಳಿದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಕಂಠುಕ G.). — ಪರಿ ಬಿಡು. = ಪರಿಗಳಿ. (My.).

ಪರಿಂಗಿ parēngi. = ಪರಿಂಗಿ. (My.). — ಪರಿಂಗಿಪಾಲಿಗಡಿ. A prickly shrub or small tree with yellow flowers, frequent on roadsides, Parkinsonia aculeata L. (Z.). — ಪರಿಂಗಿಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. Chilli, the pod of the Spanish or Cayenne pepper, Capsicum annuum L. (St. & Pl.; My.). — ಪರಿಂಗಿಯಾಡಲಮರ. The African oil-palm, Elaeis guineensis L. (St. & Pl.). — ಪರಿಂಗಿಪರಳುಗಡಿ. A shrub used to make hedges, native of Brazil, Jatropha curcas L. (St. & Pl.). — ಪರಿಂಗಿಪಲಸು. The pine-apple, Ananas sativus Mill. (St. & Pl.; cf. ನೆಲಪಲಸು).

ಪರಿಪು parēpu. 1. = ಪರಪ. To spread (v. t., ಪ್ರಸಾರ śmd. Dh.).

ಪರಿಪು parē-pu. 2. (śmd. 248 Mdb.). = ಹರಿವ. Spreading, the state of being extended, diffusion, etc.

ಪರೀಂಗಿತ para-ingita. A hint or sign to another (Kāv. III, 3, B, 30).

ಪರೀತ parā-ita. Departed, deceased, defunct, dead. 2, a corpse (ತಪ, ಕೂರಪ, ಹೊನು Mr. 395). 3, a ghost, a spirit, a goblin.

ಪರೀತಪೃಶ್ಠ parēta-kṛitya. Any rite connected with a deceased person, funeral rites (Bh. 1, 5, 25; Rām. 3, 12, 10).

ಪರೀತಪತಿ parēta-pati. = ಪರೀತರಾಜ. (Bp. 41 sum.; Rām. 5, 9, 22).

ಪರೀತರಾಜ parēta-rāj. Yama.

ಪರೀತವನ parēta-vana. A cemetery (Ūpr. 9, 16).

ಪರೀದ್ಯವಿ parē-dyavi. On the next day, to-morrow.

ಪರೀತ para-īsa. = ಪರೀತರ. (My.).

ಪರೀತಪುರ para-īvara. The supreme lord; Śiva (Bp. 61, 46); etc.

ಪರೀಷ್ಟುಕೆ parēṣṭukē. A cow which has often calved (ಹಲವು ಸೂದಾಕಳು Mr. 181).

ಪರೀಧಿತ para-ēdhita. Nourished by a stranger, maintained by others (ಪರಾನ್ನ, ಪರಿಸಿಟ್ಟಿ, ಹೆದರ್ ಅಂಕಿದುದ ತಿಮ್ಮವಂ Mr. 231). 2, the cuckoo.

ಪರೀಕ್ಷೆ paras-āksha. = ಪರಶ. Beyond the range of sight, invisible, imperceptible, escaping observation; invisibility; secrecy.

ಪರೀಪಾರ para-upakāra. The act of assisting others, doing good to another, benevolence, charity; a favour, a kindness. (J. 24, 18. 25; My.; B. 4, 181; 5, 95).

ಪರೀಪಾರಿ para-upakāri. A person who assists others or does good to them, a beneficent, philanthropic person (My.; B. 3, 121; 4, 8; 5, 200).

ಪರೀಷ್ಟಿ parēṣṭhi. A cockroach. See ಹೆಣ್ಣೆ ಮೂಗಕ್ಕ.

ಪರೀ par. = ಪರಿ 1. — ಪದ ಪದ. = ಪದ ಪದನೆ. (S. Mhr.).

ಪರಿ para. 1. A sound imitating that produced by rending or tearing cloth. — ಪದ ಪದನೆ. rep. With the repeated sound of para (My.; M. ಪದಪದನೆ).

ಪರಿ para. 2. Short P. p. of ಪರಾಸು. — ಪದ ಪರಾಸು. rep. To cause one's self to run and run, to try to outrun: to emulate, etc. — ಪದಪರಾಸು. Emulation, rivalry, competition (ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಸಂಪರ್ವ Hla.).

ಪರಿಕಲು parākalu. (fr. ಪರ 3). The state of being emaciated or lean (My.). — ಪದಕಲ. -ಅ 3. A lean man (My.). — ಪದಕಲಿ. A lean woman (My.).

ಪರಿಕು paraku. = ಪದುಕು, ಹದಕು, etc. (My., in ಹದಕು).

ಪರಿಟಿ parāṭi. The state of being rough, harsh, bristled, bushy, or curly (M. ಪದು, rough, harsh; see ಪರ್ವರಿ). — ಪದಟದರೆ. -ಕಲಿ. A rough, etc., head (T. ಪದಟ್ಟಿತ್ತಕ್ಕೆ; M. ಪದುದರೆ; R.).

ಪರಿನೆ parāṇē. With the sound of ಪರಿ 1. — ಪದನೆ ಪದ. To read with the sound of para, as cloth, paper (My.).

ಪರಿಮೆ parāmē. The large black bee (ಅರ್ವಕ್ಕ, ಅಡಿ ರೆ. I, 62; ಬಣ್ಣನೆ, ಭಂಗ II, 63; ತುನ್ನು śmd. II; ಬವರ, etc. Kk. 14; ಅಡಿ, ಅರ್ವಕ್ಕ, ಮೇಳವ್ವು, ಪಲ್ಲ, ಅಳಿ, ಬವರ, ಬಿಂಗ, ಬಣ್ಣನೆ, ಅಲರುನೆ, ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ śmd. 27, Kk. 90; ಬಿಂಗ śmd. 83; Grj. 2, after 71; Ū. Bp. 11, 5; J. 17, 25; T. ಪದವ್ವು, M. ಪದನೆ, a bird). — ಪದಮೆವದ. -ಮದ. A young black bee (Ūpr. 7, 34; Rāv. 2, after 8; 4, after 14; 8, after 5). — ಪದಮೆವದುದುಗರ್. -ತುಡುಗರ್. A swarm of young black bees (Rāv. 2, after 8; Rāv. 3, after 35).

ಪರಾ pari. 1. = ಅಪ 2, ಹಪ 1. To tear asunder, to tear, to rend, to break, to slit; to cut asunder; to cut off, to sever, to cut; to break off, as fruits, etc. from a tree (ಎಚ್ಚಿತ್ತಿ ಸ್ಮದ. Dh.; ಉಗಿ Öt. I, 29; Bp. 22, 6. 29; 27, 18; 28, 9. 38; 39, 10; 49, 33; 54, 46; Räv. 6, after 11; T., M.). 2, to be torn asunder, to be torn, etc.; to cut, as a knife, etc. (Öpr. 1, 94; 2, 83; 5, after 64; 6, 35; Bp. 32, 44; Räv. 5, 119; J. 33, 22). ಬೇರ್ ಪರಾಮದು (ಸ್ಮದ. 219). — ಪರಾ ಪರಾ. rep. (Bp. 56, 28). — ಪರಾಯಲಿಸು. -ಱಸು. To shoot so that (anything) is out asunder or off (Bp. 34, 35). — ಪರಾಯಲಿಸು. -ಎಸು. = ಪರಾಯಲಿಸು. (Bp. 44, 3). — ಪರಾಯ ಹೊಡೆ. To beat so that (the head, etc.) be severed (Bp. 28, 26). — ಪರಾಯಸು. -ಱಸು. = ಪರಾಯಲಿಸು. (Abh. P. 11, 52; 13, 87). — ಪರಾಯೊಡೆ. -ಒಡೆ. To kick so as to rend or break (Öpr. 9, 18).

ಪರಾ pari. 2. = ಹಪ 2. P. p. of ಪರಾ 1, in ಪರಾ ಪರಾಮದು (Bp. 18, 53).

ಪರಾ pari. 3. = ಹಪ 3. Tearing, etc. (T., M.). — ಪರಾಗಡ್ಡ. A torn, dishevelled beard (V. 11, 61). — ಪರಾ ಪರಾ. -ಪರಾ. rep. Torn and scattered state (Öpr. 8, 24).

ಪರಾ pari. 4. = (ಪರಿಸ), ಪರು, etc. Flying, (jumping); running swiftly, etc., (floating, swimming across). (T., M. ಪರಿ, to fly; to run very swiftly; to flee; cf. ಪಾರು 1). — ಪರಾಗೋರ್. = ಪರುಗೋರ್. See ನೀರವರಾಗೋರ್. — ಪರಾಮದಾ. = ಪರಿಮದಾ. A certain game that at present (as ಹಾಡುಗುಪ್ಪೆ) is played as follows: boys form two parties both of which make a heap of sand in their front, when one of the party is ordered to jump from one heap to the other; if he is not successful, one jumps on his shoulders and drives him about (ಪೆಗಲಂ ಪತ್ತಿಪಾಟಿ ಸಿಂ; ಹಾಡುಗುಪ್ಪೆ Kk. 71, ಸ್ಮ. 56). ಧರದೋ ಪರಾಮದಾಯಾಡುವ ತೆದಿವಿಲ್ಲದಿದಾದಂ (ಸ್ಮದ. 28, o. r. in Mqb. ಪರಿಮದಾ). See Grj. 5, after 76; Räv. 5, after 19. — ಪರಾಮದಾಗೋರ್. -ಕೋರ್. To undertake that game (ಸೆವ. 1, after 79; 3, after 35).

ಪರಾ pari. 5. To adorn, to decorate (ಭೂಷಣ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಪರಾ pari. 6. Ornament, decoration, embellishment. (T. ಪರಾ, gold; ಪೊದಾ, beauty = ಪೊಲಿವಾ, ಅದಗು; ಪೊದಾ = ಪೊನ್, metal; beauty; ಪೊದ್ವು, beauty; ornament; cf. Sk. ಪರಿ No. 2). — ಪರಾ ಪರಿಸು. = ಪರಾವರಿಸು, q. v. — ಪರಾ ಪರಮ. To be ornamented or decorated; to grow accomplished, finished, perfect, adept, full, fully developed, agreeable or proper; to appear; to come to an end. ಒರ್ಪುಡಿತ್ತನೀರ್ಗ, ಪರಾ ಪಟ್ಟರ್ಕೆಯ ಪನ್ನಲೆಯ ಮುದಾಗೆ ಬೇಸಗರಂ ಬೇವರ್ಕ್ಕೊಡೆಯರ (o. r. ಒಡೆಯರ) ಮಾದ್ವರೆ? (ಸ್ಮದ. 345). ಅದುದಿಂಗಾಯುಮುಣ್ಣನೆ ಮದುಗುವುದುಂ, ನಲ್ಲರ್ (o. r. ನಲ್ಲರ್) ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಂ ಮುನ್ನಂ ಪರಾ ಪಟ್ಟು ಬರೆ ಕನಲ್ಲುದುಮ್, ಅದಾಪನೆ ಸುರಬರ್ಗಿ ನರಕಮುಖದ ತೆದಿನಂ? (225; KÄvy. I, 3, 72). See Öpr. 4, 18; Abh. P. 2, 21; 3, 60; 8, 53; 14, after 13; V. 2, after 9. — ಪರಾನಷ್ಟರ್ತನ. Perfect, close friendship (Öpr. 5, 86). — ಪರಾವರಿಸು. -ವರಿಸು. To cause to become or appear beautiful or charming. — ಕಿರುಮದುಗೋಡ್ಡೆ ಬಣ್ಣಿನೋಳಗೀಸ, ಪೊದದ್ದಿರ್ಡ ಕುತ್ತಸಕ್ಕುಡುವದೊಳಯ್ತೆ ಮಯ್ಯ

ರೆದು, ಕೇಸರದೋ ನಲುವಂ ಪೊರಕ್ಕು, ನೀಳ್ವಿದಿಗದ ಕೇಸರಕ್ಕು ಯೋಳೊಯ್ಯನೆ ಪಾಪ, ಪರಾಗಪುಂಜದೋ ಪರಾವರಿಸುತ್ತು ಭಂಗಿತಿ ನೀರಜದೋ ನಿಜಪಾಂಸುಕೇಲಿಯಂ (Öpr. 7, 60, o. r. ಪರಾ ಪರಿಸು).

ಪರಾಕೆ parikē. = ಪರಾ 6. See ತೊಡವಾಕೆ.

ಪರಾವು parivu. Tearing, rending, etc. (J. 12, 31).

ಪರಾಸು parisu. To cause one's self to run. See ಪರಿ ಪರಾಸು s. ಪರಿ 2.

ಪರಾ paru. = ಪರಾ 4 q. v., (ಪಾರು 2), ಪೊದ 1, ಹಪ 2, ಹಪ 4, ಹಪು. Flying, etc. — ಪರುಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಪರುಗೋರ್. (Abh. P. 9, 81). — ಪರುಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಪೊಗೋರ್, ಹದಿಗರ್, ಹದಿಗೋರ್, ಹದಿಗರ್, ಹದಿಗೋರ್, ಪರುಗರ್, ಹದಿಗೋರ್, ಪರುಗೋರ್. A round basket boat lined with leather, a boat made of wicker work covered with hides (T. ಅರಿಗೋಲು, ಹರಿಗೋಲು; T. ಪರಜರ್, ಪರಜ್ಜೆ, ಪರಿಜು; T. ಪೊದ, a boat = ದೋಣಿ). ಪರುಗೋಲೋ ಕುಳ್ಳಿರ್ದಂ (ಸ್ಮದ. 163). — ಪರುಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಪರುಗೋರ್. (ಸೆವ. 1, 43).

ಪರಾಕು paruku. = ಪರಿಕು, etc. See ಹದುಕು.

ಪರಾಂಕು parunku. ಪರುಂಕದಂ (ಸ್ಮದ. 48, o. r. ಪರುಂಕದಂ; see ಪರುಂಕು).

ಪರಾ par. 1. = (ಪರ), ಹಪ. A drum (ಪಾಡ್ಯ ಸ್ಮ. 117; M.; T. ಪರಾ; T. also: a word; T. ಪರಾ, to speak; ಅದ್ವಿ, the beating of a drum, tom-tom, cf. ಅದ್ವಿ 1). See ಅಂಕವದಾ, ಕೆಯ್ದದಾ, ದವನವದಾ, ದೊಮ್ಮವದಾ, ಪಲ್ಲದಾ, ಮಂಗಳದಾ, ಲಗ್ನವದಾ, ಪಟ್ಟದಾ; Öpr. 8, 30; Abh. P. 7, 82; 13, after 34; 13, 100. — ಪರಾಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To beat a drum (Abh. P. 10, 144).

ಪರಾ par. 2. Abuse, censure, blame (ಸಿಂ ಸ್ಮ. 117).

ಪರಾ par. 3. Leanness, thinness, weakness, feebleness (ಕೃತ ಸ್ಮ. 117; cf. ಪಂಜ; M. ಪಂಜ, ಪತ್ಯ, poverty, scarcity, famine).

ಪರಾ par. 4. An eyelid (ದಾಪ್ಪೆ ಸ್ಮ. 117; T. ಪಾಪ್ಯ, a feather = ಇಗರು).

ಪರಾಯ parēya. See ಸ್ಮದ. II s. ವೆಂ. (T. ಪಾಯ್ಯ, a Pariah).

ಪರಾ par. (= ಹಪ್ಪ). The sound of fluttering. — ಪರಾನ್. With the sound of par. ಪರಾನ್ ಪಾಪು (used of birds, My.). — ಪರಾನ್ನ್. -ಎನ್ನ್. To produce the sound of par (My.).

ಪರ್ಕಾ parkati. The waved-leaved fig-tree, *Ficus infectoria* Willd. (ಬಸುರಿ Mr. 122; see ಕಬ್ಬಸುರಿ).

ಪರ್ಕು parkul. = ಪೊಕ್ಕು, etc. See ಸುದಾಪರ್ಕು.

ಪರ್ಕು parcu. (parcu). = ಪಚ್ಚು s. To whisper; to communicate by whispering (ಅಪ್ಪಕ್ಕಪ್ಪನೆ ಸ್ಮದ. Dh.; Abh. P. 13, 48; cf. ಪರಿಸು 2? T. s. ಪರಾ 1?). ಪಂಯೋ ಪರ್ಕದಂ (ಸ್ಮದ. 163).

ಪರ್ಜನ parjani. The plant *Cucumis aromatica* Salisb. or *C. xanthorrhiza* Roxb.

ಪರ್ಜನ್ಯ parjanya. A rain-cloud, a thunder-cloud, a cloud (ವಾರಿಧರ, ಮೇಘ Nn. 57). 2, the muttering of clouds, thunder (ಮೇಘಧ್ವನಿ 57; ಅಭಗರ್ಜನ Mr. 480). 3, *Indra* (ಪುರಸ್ಕರ, ಇನ್ದ್ರ 57). 4, violent, fierce, etc. (ಶೇಷ, ಸಪ್ತ 57).

ಪರ್ಜನ್ಯಜಪ parjanya-japa. A prayer for rain (My.).
 ಪರ್ಜಿ parji. A king's councillor or minister: the queen at chess (My.).
 ಪರ್ಜಿ parjī. = ಪರಜಿ, etc. See ಕಲ- s. ಕಲು.
 ಪರ್ಣ parṇa. A wing. 2, a leaf (ಎರಿ Nn. 9. 39). 3, the tree *Butea frondosa* Roxb. (ಮುತ್ತಲ ಗಡ G.).
 ಪರ್ಣಕುಟಿ parṇa-kutī. A hut made of leaves and grass. (G., Mhr.).
 ಪರ್ಣಘಟಿಕೆ parṇa-ghaṭikē. A water-pot made of a (lotus-) leaf (Abh. P. 7, 105).
 ಪರ್ಣಭೋಜನ parṇa-bhōjana. Eating leaves, feeding upon leaves. (My.).
 ಪರ್ಣಮಂದಿರ parṇa-mandira. = ಪರ್ಣಶಾಲೆ. (Rām. 3, 6, 57. 58).
 ಪರ್ಣವಿಕ್ರಯ parṇa-vikrayi. A woman who sells (betel-) leaves (J. 5, 58).
 ಪರ್ಣಶಾಲೆ parṇa-śālē. An arbour or hut made of leaves and grass, a hermitage (ಉಟಿ Nn. 80); a similar structure for an assembly (ಸಭೆಯನ್ನು ದು Mr. 193).
 ಪರ್ಣಾಶನ parṇa-aśana. Feeding upon leaves. (My.). 2, a cloud.
 ಪರ್ಣಾಪರ ಪರ್ಣಾಪ. (ಪರ್ಣಾಪ). A species of Basil with small leaves (ಕಂಜರ, ಕುಟೀರಕ, ಕಗ್ಗಿರೆ, ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ, ಕಮ್ಮಗ್ಗಿ Si. 141).
 ಪರ್ಣಾಹಾರ parṇa-āhāra. Feeding upon leaves. (My.).
 ಪರ್ಣಿಕೆ parṇikē. A kind of vegetable. See ಅಂಫ್ರಿ-
 ಪರ್ಣ parṇē. = ಪರ್ಣ. A leaf (Mr. 89).
 ಪರ್ಣೋಟಜ parṇa-uṭaja. = ಪರ್ಣಶಾಲೆ. (R.).
 ಪರ್ತಿ parti. = ಪತ್ತಿ, etc. See ಎಕವರ್ತಿ.
 ಪರ್ತು partu. = ಪತ್ತು 1, etc. See ಎನವರ್ತು.
 ಪರ್ದಾ pardā. = ಪದದೆ, etc. (My.).
 ಪರ್ದು pardu. (Smd. 49). = ಪದ್ದು, etc. (ಎಲರುಣಿವಗೆಯ, ಪಕ್ಕಿಗಳಾಣ್ಣ, ಬಲಗರುಡ Kk. 8; ಗರುಡ, ಎಲರುಣಿವಗೆಯ, ಪಕ್ಕಿಗಳ ರಸ Smd. 6; Abh. P. 5, after 15; 9, after 15; 9, 56; Rāv. 13, after 104; Tē. ಪನ್ನೆ, a vulture, an eagle; ಬನ್ನ, a vulture; T. ಪಣ್ಣೆ, a vulture; ಪರುನ್ನು, ಪಾಯಿ, a kite; M. ಪರನ್ನು, ಪರುನ್ನು, a kite). — ಪರ್ದುದೇರೆ. -ತೇರೆ. He whose vehicle is a kite: Vishnu (ಉಪೇಕ್ಷೆ Kk. 7; Smd. 5).
 ಪರ್ಪಾಟ parpaṭa. = ಪಪ್ಪಳ, etc. A thin crisp cake made of any pulse. 2, = ಪರ್ಪಟಕ, (ಪಾಪಟ), a species of medicinal plant with bitter leaves (Oldenlandia biflora?).
 ಪರ್ಪಟಕ parpaṭaka. A species of medicinal plant with bitter leaves, probably Oldenlandia biflora. See Mr. s. ಕೃತ್ತಿಕಣ್ಣಿಕೆ.
 ಪರ್ಪಟಿ parpaṭi. = ಪಾಪಡಿ, etc. A sort of fragrant substance or perfume (ಬತುಕೆ, ಪಾಪಡಿ Mr. 141, o. r. ಪಾಪಟಿ).
 ಪರ್ಪರಿಕೆ parparikē. (Smd. 50). = ಪಪ್ಪರಿಕೆ. Roughness, the state of being unsmooth; harshness, unkindness, rough manners, cruelty (ವೆಕ್ಕಸ ರಿ. I, 12; ಕರ್ಕತತೆ Smd. II; ಕರ್ಕತತೆ Kk. 87, o. rs. ಪಪ್ಪರಿಕೆ and ಕಕ್ಕಸತೆ; see ಪದಿಡಿ).
 ಪರ್ಪಾಟಕ parpaṭaka. = ಪರಪಾಪ್ಪಕ. A herb, Mollugo cerviana Spr. (St. & Pl.).
 ಪರ್ಬa. Tbh. of ಪರ್ವ. (Bp. 5, 50; 48, 16; 56, 4; 59, 6).

ಪರ್ಬತa parbata. Tbh. of ಪರ್ವತ. — ಪರ್ಬತಾಯ್. -ಅಯ್. N. (Bp. 59, 6).
 ಪರ್ಬು parbu. 1. (fr. ಪರಿ). = ಪರ್ವ 1, ಹಬ್ಬ. To spread, to be extended, to be diffused, to prevail; to spread out or run, as creepers, etc. (ವಿಸ್ತಾರ Smd. Dh.; ಮದಲಿವೆ ರಿ. I, 8; ಮದಲ್ Smd. 23; Tē. ಪಮ್ಮು, ಪಮ್ಮು, ಪ್ರಬ್ಬು; T. ಪಮ್ಮು, ಪರಮ್ಮು; M. ಪದರು). ಪರ್ಬಿದುದು ತಮಂ (Smd. 181). See Abh. P. 2, 23; 13, 62; 14, 7; Grj. 4, 88; Bp. 57, 82; 61, 61; Rāv. 5, 44; 9, 7; 13, 61. 65; J. 25, 27. 2, to spread or run over (o. Acc., Abh. P. 14, 7; Bp. 13, 19).
 ಪರ್ಬು parbu. 2. = ಪರ್ಬುಸೆ, ಪರ್ವ 2. (Grj. 10, 49).
 ಪರ್ಬುಗೆ parbugē. = ಹಬ್ಬುಗೆ. Spreading, running, being extended, extension, etc. (J. 6, 4; 22, 2; 28, 41).
 ಪರ್ಯಾಂಕ paryāṅka. = ಪರಿಯಂಕ, ಪಲ್ಲಂಕ. A couch, a bedstead, a bed (ಮಂಚ Mr. 202). 2, a palanquin. 3, a cloth worn round the loins.
 ಪರ್ಯಟನ pari-aṭana. = ಪರಿಯಟನ. Roaming, wandering or roving about. — ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡು. To wander about (B. 4, 5; My.).
 ಪರ್ಯಾಣ paryāṇa. = ಪರಿಯಾಣ, etc. (Abh. P. 12, 7).
 ಪರ್ಯಾಯೋಗ pari-anuyōga. (= ಪರಿಯೋಗ, q. v.). Blame, censure, reproach, etc. (ಶುನ್ಯಾದಿ ಬೆಸಗೊಳುಕು Hlā.).
 ಪರ್ಯಂತ pari-anta. = ಪರಿಯಂತ. An encircling boundary: bounds, border, limit. ಪರ್ಯಂತಂ, ಪರ್ಯಂತ, until or unto, used of time or space; throughout (Smd. 408; My.).
 ಪರ್ಯಂತಭೂ paryānta-bhū. Surrounding country, contiguous ground.
 ಪರ್ಯಂತರ pari-antara. = ಪರಿಯಂತರ, ಪರಿಯಂತ. A distance or period towards. ಪರ್ಯಂತರಂ, ಪರ್ಯಂತರ, until or unto (J. 23, 16; My.). ನಿರಂತರ ಬರುವನ ಪರ್ಯಂತರ ದಾರನೇ? (Prv.). ಅಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಂತರ, ಮನಪರ್ಯಂತರ, ಒನ್ನು ವರ್ಷಪರ್ಯಂತರ (My.). See Prv. s. ಹೊದಿ.
 ಪರ್ಯಾಯ pari-aya. (= ಪಲ್ಲಟ). Going round; encompassing, encircling; revolution of time, lapse, expiration. 2, change, mutation, alteration. 3, inverted order, confusion; contrariety. 4, deviation from enjoined or customary observances, neglect of duty.
 ಪರ್ಯಾಯಣ pari-ayana. Going round. 2, = ಪಲ್ಲಯನ, ಪರ್ಯಾಣ. (R.).
 ಪರ್ಯವಸಾನ pari-avasāna. End, termination, conclusion, issue. (My.).
 ಪರ್ಯವಸ್ಥಾಪ್ತಿ pari-avasthāpti. An antagonist, an adversary.
 ಪರ್ಯವಸ್ಥೆ pari-avasthē. Opposition; contradiction.
 ಪರ್ಯಷ್ಟಿ pari-aṣṭi. Food (Abh. P. 7, 21).
 ಪರ್ಯಾಟನ paryāṭana. Tbh. of ಪರ್ಯಟನ. (ಪ್ರಜ್ಞೆ G.; B. 5, 147).
 ಪರ್ಯಾಣ paryāṇa. = ಪರಿಯಾಣ, etc. (ಕರಾವಣ G.).
 ಪರ್ಯಾಣ (pari-yāna). A saddle (ಪಲ್ಲಯನ, ಪಲ್ಲಣ Mr. 274).
 ಪರ್ಯಾಪ್ತ pari-āpta. = ಪರಿಯಾಪ್ತ. Obtained, gained. 2, made an end of: finished, ended. 3, adequate, enough, sufficient, abundant. ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ, willingly, readily; satisfactorily.

ಪರ್ಯಾಪ್ತಿ pari-āpti. = ಪರಿಯಾಪ್ತಿ. Attaining, obtaining, acquisition. 2, end, conclusion, close. 3, adequacy, competency. 4, satisfaction, repletion, satiety. 5, protecting; warding off a blow, self-defence. 6, willingness.

ಪರ್ಯಾಯ pari-āya. = ಪರಿಯಾಯ. Going or turning round. 2, revolution, passing away, course, expiration. 3, regular recurrence, repetition. 4, succession, turn; — regular order, methodical disposition, method; style; way, manner, mode; generic or specific character. 5, a synonym. 6, opportunity, occasion. 7, a kind of vāstava (Kāvy. III, 3, B, 3. 17-20). 8, formation, creation, preparation, artificial production.

ಪರ್ಯಾಯನಾಮ paryāya-nāma. A convertible term, a synonym (Śmd. 10).

ಪರ್ಯಾಯರಯನ paryāya-āyana. Alternate sleeping and watching. (R.).

ಪರ್ಯಾಸ pari-āsa. 1. End, conclusion; rotation, revolution; inverted order or position. See ಎ.

ಪರ್ಯಾಸ paryāsa. 2. Tbh. of ಪರಿಹಾಸ. (My.).

ಪರ್ಯಾಹಾರ pari-āhāra. A bamboo, etc. provided with strings at each end, used for carrying various articles across the shoulders. 2, a load on the head (ಎನಢ, ಎನಢ, ಧಾರ, ತಲೆಹೂಡೆ Hlā.). 3, conveying, taking. See Nr. s. ಎಡೆಯಾದು.

ಪರ್ಯುದಂಟನ pari-udanāna. Debt.

ಪರ್ಯುಪ್ತಿ pari-vapti. Scattering seed, sowing.

ಪರ್ಯುಷಿತ pari-ushita. Having passed the night, stale, not fresh. (My. as ಪರ್ಯುಷಿತ).

ಪರ್ಯುಷಿತಫೋಜನ paryushita-bhōjana. Eating stale food (My.).

ಪರ್ಯುಷಿತಫೋಜಿ paryushita-bhōji. The eater of stale food (said to become a maggot or worm in the next birth). (My.).

ಪರ್ಯುಷಿತಾನ್ನ paryushita-anna. Stale rice (My., as ಪರ್ಯುಷಿತ).

ಪರ್ಯೇಷಣೆ pari-ēṣaṇē. Seeking about for: search, inquiry, research. 2, serving, waiting upon, service. See G. s. ಪ್ರಾಢ.

ಪರ್ವ parva. = ಪರ 2, ಪರುವ, ಪರ್ವ, ಹಬ್ಬ. A knot or joint of a cane or reed (ಪರು, ಗ್ರಸ್ಥಿ, ಗಜ್ಜ Mr. 109); a joint of the body; a member. 2, a section, a chapter, a book. 3, a division of time: the days of the four changes of the moon, i. e. the full and change of the moon and the eighth and fourteenth of each half month; the days of conjunction and opposition or eclipse of the sun and moon. 4, a religious offering presented on the occasion of a change of the moon (ಬಲಿ, ಪರ್ವಗಳು, ನಾನಾ ಬಲಿಗಳ ಕೊಡುವುದು Nn. 16). 5, a particular period of the year, as the equinox, solstice, etc.; the moment of the sun's entering a new sign. 6, a festival, a holiday (ಉತ್ಸವ Si. 437). 7, opportunity, occasion (ಪ್ರಸ್ತಾವ 437).

ಪರ್ವಕಾಲಿ parva-kāla. The time of any of the parvas (My.). ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾರ್ವನಾದರೆ ಗರ್ವ ಯಾಕೆ? — ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರ್ವಸೂಪ್ತಿ ತಿನ್ನರೂ ಗರ್ವ ಹೋದೀತೇ? (Prvs.).

ಪರ್ವತ parvata. A mountain (ಗೋ, ಬೆಟ್ಟ Nn. 5; ಬೆಟ್ಟ 53. 106; see ಬೆಟ್ಟ). 2, N. of the number 7 (from the 7 principal mountains; cf. ಎಜ್ಜ ನಗ). ಪರ್ವತದ ಅಗ್ರ (ತೃಂಗ, ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ

Nn. 28). ಪರ್ವತವೇಡುವವನು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪರ್ವತ ಅದವತ್ತು ಗದಿಗೆ ಪ್ರಸವವೇದನೆ ಪಟ್ಟು ಕಡೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿರಿ ಹೃತ್ವ (Prvs.). See Prv. s. ಅಂಗುಷ್ಠ. — ಪರ್ವತಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ N. (Bp. 59, 4). — ಪರ್ವತಪತ್ನಿ. = ಕರ್ತೂಂಡ. (My.).

ಪರ್ವತಕಾಕ parvata-kāka. A raven. (R.).

ಪರ್ವತನಾಥ parvata-nātha. The Himālaya; Mōra. — ಪರ್ವತನಾಥನಬುಗ. — ಅಬುಗ. Maināka (Bp. 38, 21).

ಪರ್ವತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ parvata-mallikārjuna. Śiva of Śrīgiri (Bp. 44, 7).

ಪರ್ವತಾರಿ parvata-ari. Indra. (My.).

ಪರ್ವತಾರಯ parvata-āyaya. Resting on the mountains: a cloud. (R.).

ಪರ್ವತೋಪತ್ಯಾಕ parvata-upatyaka. Table-land, etc. (ಶಿಖ, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 127).

ಪರ್ವದಿನ parva-dina. A day on which any of the parvas takes place (My.).

ಪರ್ವಸನ್ನಿ parva-sandhi. The junction of the fifteenth and first of a lunar fortnight or the precise moment of the full and change of the moon.

ಪರ್ವಳಿಸು parvalisu. To go to one side or aside (ಶಿಖ, ಪಾಯ್ Bhn. 28).

ಪರ್ವ parvā. = ಪರವಾ, etc. (My.).

ಪರ್ವ parvu. 1. = ಪರ್ವ 1, etc. To spread (v. i.), etc.; to spread or run over (ಪಾದವರ ರಿ. II, 50; ಮಡಲ್ Kk. 22). ಭೇರಿಧ್ವನಿ ಪರ್ವತ್ತು (Śmd. 145). ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರ್ವದ ಕತ್ತಲೆ (ಸನ್ನಮನ Nr.). See Ūpr. 1, after 101; 4, 29; 5, 46; Abh. P. 2, 23; Grj. 3, 112; Bp. 12, 37; 34, 5; J. 3, 5.

ಪರ್ವ parvu. 2. = ಪರ್ವ 2. — ಪರ್ವಗಡು. — ತಡು To cease from spreading (Ūpr. 4, 46).

ಪರ್ವಕೆ parvukē. A rib.

ಪಲ್ pal. = ಹಲ, ಹಲು, ಹಲ್ಲು. A tooth (ಪನ್ನ, ಪದನ Śm. 70; T. ಪದ, ಪಲ್; M. ಪಲ್, ಪಲ್ಲ; Tē. ಪಲು, ಪಲ್ಲ; Tu. ಪರು). ಪಲ್ಲಕ್ (Bp. 20, 11; Rāv. 8, 124). See Bp. 38, 15; 46, 57; 59, 54; ಬಿಕ್ಕರ, ಮೊನೆವಲ್, ಮೊಳೆವಲ್, ಸುರಿವಲ್. — ಪಲ್ಲಿಂ. = ಪಲ್ಲಿಂ. ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲದ ಎತ್ತು ಬಿಕ್ಕಿ ಪಲ್ಲಿಂದನ್ನ (Prv.). — ಪಲ್ಲಿಡಿ. — ಕಡಿ. To gnash the teeth (J. 31, 30). — ಪಲ್ಲಿಂ. — ಕರಿ. To show the teeth, to grin (Bp. 1, 49; J. 13, 35; 27, 40). ಒಳೆಯೊಕ್ಕರ್ದು, ಪಲ್ಲಿಂದು, ಒಳವಾಲೊಕ್ಕರ್ದು (Śmd. 78). — ಪಲ್ಲುಟ್ಟುಹ. — ಕುಟ್ಟುಹ. Striking or breaking (another's) teeth. ಪಲ್ಲುಟ್ಟುಹಂ ಮೊದಲಾದುದು (ನಿಶಾರ, ವಿವರಾರ Nr.). — ಪಲ್ಲುಡಿ. — ತುದಿ. The point of a tooth (Śāv. 3, 54). — ಪಲ್ಲೆಡ್. — ತೆಡ್. To uncover or show the teeth (Rāv. 9, 29). — ಪಲ್ಲೆಡ್. The teeth looked upon as a drum. ಪಲ್ಲೆಡ್‌ಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು, to beat that drum. ಪಲ್ಲೆಡ್‌ಗುಟ್ಟಿದಂ (Śmd. 82). — ಪಲ್ಲೆರ. To gnash or grind the teeth (Rāv. 2, after 8; Śāv. 2, after 42; J. 12, 33; 19, 20). — ಪಲ್ಲ. See it separately. — ಪಲ್ಲಿರಿ. See it separately.

ಪಲ pala. 1. = ಪಲವ (Śmd. 211), ಹಲ, ಹಲವ. Much; many, several, various (Śm. 119; T.; M. ಪಲ್, Tē. ಪಲು). — ಪಲ ಕಾಲ. Much time, a long time (Ūpr. 5, 36; J. 3, 19; 23, 51). — ಪಲಗಣ್. — ಕಣ್. = ಪಲವ ಕಣ್ (Śmd. 211). Many eyes. ಪಲಗಣ್ಣ, who has many eyes: Indra (ಗಾಸ್ತಿರ, ಬಲವೈರಿ, etc. Kk. 10b). — ಪಲ ತೆಡಿ. Many kinds etc. (Śmd. 10; Ūpr. 5, after 78; 7, 56; Bp. 34, 36). — ಪಲ ದೆವನ. = ಪಲವ ದೆವನ (Śmd. 202. 211). Several days. —

ಪಲ ಬಗ್ಗೆ. Various kinds (Rāv. 6, after 11). — ಪಲಬರ್. = ಪಲವ್ವರ್, ಪಲರ್ (Śmd. 122), ಪಲವರ್ (123). Many or several persons (J. 7, 11; 32, 38). — ಪಲ ಬಿರುದು. Various badges of honor (Rāv. 6, after 11). — ಪಲ ಮಾತು. Many words (Bp. 3, 56). — ಪಲ ಮೊಗ. Many faces (J. 8, 39). — ಪಲ ವ್ವರ್. = ಪಲಬರ್, q. v. (Ūpr. 4, after 24). — ಪಲರ್. = ಪಲ ಬರ್, q. v. ಪಲರ ನುಡಿ (ಜನಪ್ರತಿ, ಕಿವದಸ್ತಿ Mr. 86). — ಪಲ ರೂಪ. Various forms (Śāv. 5, after 57). — ಪಲಮೆ. Several times (Śmd. 243; Ūpr. 3, 45). — ಪಲವಂಗ. -ಅಂಗ. = ಪಲ ಬಗ್ಗೆ. (Bp. 12, 38; 25, 3; 40, 69). — ಪಲವಜ್ಜೆ. -ವಜ್ಜೆ. Many steps (Śāv. 3, after 46). — ಪಲವಣ್. -ವಣ್. Many ripe fruits. ಪಾದಂಗಂ ಪಲವಣ್ ಅದೇನೀವಂ (Śmd. 211 Mḍb.). — ಪಲವನರ್ಥಿಸು. -ಅರ್ಥಿಸು. To desire, or ask for, many things (Bp. 44, 22). — ಪಲವನ್. -ಅನ್. = ಪಲವಂಗ. (Bp. 40, 84; 47, 54; 53, 7; Śāv. 4, after 99). ಪಲವನ್ಮಾದುದು (ನಾನಾ ರೂಪ Nr.). — ಪಲವರ್. = ಪಲಬರ್, q. v. — ಪಲವರ್ಥ. -ಅರ್ಥ. Various meanings (Śmd. 288). — ಪಲವಾರದ. -ಅವಾರ. Various forms (Śmd. 11). — ಪಲವಾಡು. -ಅಡು. To utter much, to speak many or various things or words (Bp. 61, 15; Rāv. 13, after 104; 13, 134). — ಪಲವು. = ಪಲ (Śmd. 211; ಪಲವು Nn. 162). See Śmd. 59. 123. 172; Ūpr. 1, after 101; 8, 70. — ಪಲವು ಕಣ್. = ಪಲಗಣ್, q. v. — ಪಲವು ತಿರು. = ಪಲ ತಿರು. (Śm. 119). — ಪಲವು ದೆವನ. = ಪಲ ದೆವನ, q. v. — ಪಲವುಪಾಯ. -ಉಪಾಯ. Many means (J. 31, 37). — ಪಲವು ಮಾತು. = ಪಲ ಮಾತು. (Bp. 28, 38). — ಪಲವು ಮೃಗಜಾತಿ. Various kinds of wild animals (J. 28, 52). — ಪಲವು ರೂ ಪು. = ಪಲ ರೂಪ. (Rāv. 13, after 77; J. 28, 40). — ಪಲವು ಸುರ್. -ಉಸುರ್. = ಪಲವಾಡು. (Bp. 51, 8). — ಪಲವು ಸೂರ್. Many times (Bp. 52, 12). — ಪಲವೆಣೆ. -ಎಣೆ. Much thinking, many thoughts (J. 24, 45). — ಪಲವೇಣೈ. -ಬೇಣೈ. Many chases (Rāv. 5, after 114; Śāv. 3, after 63).

ಪಲ pala. 2. A sound in imitation of the chirping of birds at dawn. — ಪಲ ಪಲವೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To produce the repeated sound of pala (My.).

ಪಲ pala. A particular weight, = 4 karshas = $\frac{1}{160}$ of a tulā; the 8th part of a sér or 3 tōlas or rupees (My.); 4 tōlas or 320 guñjās (G.); see ಒಪ್ಪಲ and ರೂಪಾಯಿ. 2, = ಪಲ 2, a particular measure of time (the 60th part of a ghaṭikā, Mhr.; see ಗೋಧೂಲಿ). 3, flesh. 4, = ಪಲಾ.

ಪಲಗಣ್ palagandā. A plasterer, a bricklayer (ಮುಚ್ಚಗ Mr. 379).

ಪಲಗೆ palagē. = ಪಲಗೆ, etc. A plank, a board (Rāv. 10, after 31); a tabor, a small drum; a shield (J. 20, 27). See ಅಡ್ಡವಲಗೆ, ಒಪ್ಪುವಲಗೆ, ಕಾಳಗವಲಗೆ, ನೆತ್ತವಲಗೆ, ಪನಕವಲಗೆ, ರಕ್ಕಸವಲಗೆ. — ಪಲಗೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A structure of boards (Ūpr. 7, after 92).

ಪಲಂಕಪ pala-n-kasha. A flesh-eater, a rākshasa. 2, bdellium.

ಪಲಂಕಪ pala-n-kashē. The plant *Asteracantha longifolia* Nees. See ನೆಗ್ಗಲೆ.

ಪಲಂಗ palanga. Tbh. of ಪಲ್ಯಂಕ. (Mhr., H.; ಪರ್ಯಂಕ, ಮಂಡ, ಏಕ್ವಾ G.).

ಪಲಂಗು palangu. = ಪಲಂಗ. (My.).

ಪಲಮ್ಬರ್ palambar. ಪಲರ್. ಪಲಮೆ. See s. ಪಲ 1.

ಪಲಲ palala. 1. Flesh, meat (= ಪಲ). 2, a rākshasa. 3, mud, mire.

ಪಲಲ palala. 2. Tbh. of ಪಲ್ಯಲ. A small pond (ಬೆಂಡೆ, ಅಲ್ಪ ಸರಸಿ Śm. 85).

ಪಲವರ್ palavar. ಪಲವು. See s. ಪಲ 1.

ಪಲಸ palasa. = ಪನಸ, etc. (Sk.).

ಪಲಸು palasu. Tbh. of ಪನಸ. (Rāv. 2, 36; Rāghc. 17, 56; see ಬಳ್ಳೆವಲಸು).

ಪಲಹಾರ palahāra. = ಪರಾಳ, ಪರಾರ, ಪರಾರ. Tbh. of ಪರಾ ಹಾರ. (My.; Tē., M.). ಊಟ ಹಾಗೆ, ಪಲಹಾರ ಮುಪ್ಪಾಗ. — ಪರ ರೋಕವೆನ್ನುದು ಪಲಹಾರದ ಗುಡ್ಡೆಯೇ? (Prs.).

ಪಲಾಣ್ಣ palāṇḍu. An onion (ಗೃಂಜನ, etc., ಉಳ್ಳಿ Mr. 137).

ಪಲಾದ pala-ada. = ಪಲಂಕಪ No. 1. (My.).

ಪಲಾಯನ palā (= parā)-ayana. Fleeing, flying, running away, flight; a run (ಸರಿ Ūt. I, 48; B. 4, 19; My.). See ಓಸು, ತೆಗೆ, ಪೂದಿಮಾಡ್, ಸರಿ.

ಪಲಾಯನಸೂಕ್ತ palāyana-sūkta. A hymn of flight. — ಪರಾ ಯನಸೂಕ್ತ ಜಪಿಸು or ಪರಿಸು, to run away (My.).

ಪಲಾಯಿತ palāyita. Fled, run away. (My.).

ಪಲಾರ palāra. = ಪಲಹಾರ. (My.).

ಪಲಾಲ palāla. Straw; the stalk of millet or sorghum.

ಪಲಾವು palāvu. The dish called Pulāo or Pillaw (My.; Br., H.).

ಪಲಾಳ pala-āśa. 1. = ಪಲಾದ. (My.).

ಪಲಾಳ palāśa. 2. A leaf (ಪತ್ರ, ಎಲೆ Nn. 147). 2, the tree *Butea frondosa* Roxb. (ಮುಳುಮುತ್ತ, ಮುತ್ತಗ 147; ಮುತ್ತ ಗ 42, o. r. ಮುತ್ತಗ). 3, the plant *Curcuma zedoaria* Rosc. 4, sharp (ಕಟ್ಟು, ಕಾರ 147); bitter (ತಿಕ್ಕ, ಕಟ 147).

ಪಲಾಳದಲಿ palāśa-dala. The leaf of the *Butea frondosa*. 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಪಲಾಳವೃಕ್ಷ palāśa-vṛiksha. = ಪಲಾಳ No. 2. (ಮುದ್ದುಗ ಸಿ.).

ಪಲಾಶಿ palāśi. = ಪಲಾಳ 1. (My.). 2, leafy; a tree. 3, a species of climbing plant.

ಪಲಿಕ್ಕಿ palikni. A grey-haired, or old, aged woman. 2, a cow for the first time with calf (ತನೆ ಬಲಿಯೆ Mr. 180).

ಪಲಿಗೆ paligē. = ಪಲಗೆ, etc. See ಕಾಳಗವಲಿಗೆ s. ಅತ್ತವರ.

ಪಲಿತ palita. (= ಪಲಿತ). Grey, grey-haired; old, aged (cf. ಪದ); grey hair; old age (ಜರೆ, ನರೆ Mr. 320). 2, mud, mire (= ಪಲಲ).

ಪಲಿತಾಂಕರ palita-aṅkura. A sprout or bud of old age (Ūpr. 2, 17).

ಪಲಗುಣ palaguṇa. = ಪಲ್ಗುಣ. Tbh. of ಪಲ್ಗುಣ (Śmd. 338. 864; J. 5, 10; 8, 26).

ಪಲುಮ್ಬಿ palumbi. A crier, lamenter: a peacock (?). ಪಲುಮ್ಬಿಯ ಗಡ್ (Rāv. 6, after 11).

ಪಲುಮ್ಬು palumbu. (Śmd. 48). = ಹಲಬು. To lament (Ūpr. 3, after 50; 8, 65. 80; Grj. 8, after 73; Rāv. 13, 134; 13, after 104; T., M. ಪಲಮ್ಬು, to sound, to clamour; to lament; cf. ಉಲಿ 1).

ಪಲ್ಗುಣ palguṇa. = ಪಲುಗುಣ. (J. 8, 36).

ಪಲ್ಯ palya. = ಪಲೈ, ಪಲೈ, ಪಲೈಯ, (ಪಲೈಹ), ಪಲೈಹಿ (Perhaps connected with ಪಯಿರ್; Sk. ಪಲ್ಯ: a flower, a bud). Any garden green, any vegetable; a vegetable dish (My.; ಪಾಕ Si. 156. 310; B. 2, 37; T. ಪಜಕ್ಕಿ, ಪಜರಿ, ಪಯಿರಿ, ಪಜಕ್ಕಿ, ಪಯಿಕ್ಕಿ, spinage; Mhr. ಪಾಲಾ, leaves, blades, tuft of leaves).

ಪಲ್ಯಂಕ pall (= pari)-anka. = (ಪನ್ನಂ), ಪರ್ಯಂಕ, ಪಲಂಕ, ಪಲಂಗು, ಪಲ್ಲಕ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, (ಪಾಲಕ, etc.). A couch, a bedstead. 2, a palanquin. 3, a cloth for wrapping round the loins while sitting.

ಪಲ್ಯಯನ pali (= pari)-ayana. = ಪಲ್ಲಣ, ಹಲ್ಲಣ. A saddle.

ಪಲ್ಯೆ palyē. = ಪಲ್ಯ, etc. Genitive also ಪಲ್ಯದ. ಪಲ್ಯದ ಮಡಿ (G. 398).

ಪಲ್ಲ pal-as. 1. One with tusks: an elephant. — ಪಲ್ಲಮದ. The young of an elephant (ಕಲಧ ಓ. I, 80, 99; II, 28; ಅನೆಯ ಮದ ಸ್ಮದ. II; Kk. 78, o. r. ಪಲ್ಲಮದ; ಅನದ ದ ಸ್ಮ. 41; ಓ. 5, 64; ಸ್ವ. 3, 43; cf. ಪಲ್ಲವ No. 8). — ಪಲ್ಲ ಮದಾರಕ್ಕಸ. Gajāsura (ಸ್ವ. 5, 9).

ಪಲ್ಲ palla. 2. The large black bee (ಅದಾ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಮೇಳಮ್ಬ, ಅಳಿ, ಬವರ, ವದಮ, etc., ಚಿತ್ರವಿಹಗ ಸ್ಮ. 27).

ಪಲ್ಲ palla. Tbh. of ಪಲ್ಲವ No. 11 (My.).

ಪಲ್ಲಕಿ pallaki. = ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ pallakki. = ಪಲ್ಲಕ, ಪಾಲಕ, etc. Tbh. of ಪಲ್ಯಂಕ. A palanquin (My.; Tē.; M. ಪಲ್ಲಕ್ಕು, ಪಲ್ಲಂಕ, ಪಲ್ಲಕ್ಕು; T. ಪಲ್ಲಕ್ಕು; C. Bp. 47, 39; J. 7, 3, 5; B. 4, 9; 5, 286). ನೈಪರ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ (ಅನ್ನಣ, ದೋಲ Mr. 262). ಕದಾದಿನಲ್ಲೇ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಸೇವೆ. — ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಲಿ ಕೊತರೂ ನಲ್ಲನಲ್ಲಿ ಹೋಗೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prva.). — ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಮೋಯು. A palanquin bearer (My.).

ಪಲ್ಲಟ pallata. (Tbh. of ಪರ್ಯಂಕ). Inversion, inverted order, irregular order, irregularity, change, confusion (ಅನ್ನಿನ್ನು, ವ್ಯತ್ಯಯ ಸ್ಮದ. 5; Bp. 37, 11; Bh. 2, 2, 19; J. 30, 27; My; Tē.). See ಪ್ರತಿ. — ಪಲ್ಲಟಮ್ಬಯ. -ಂಪಾಯ. = ಪಲ್ಲಟಮ್ಬೇಗು. (ಓ. 8, 69). — ಪಲ್ಲಟಮ್ಬಯ. -ಂಪೇದ. = ಪಲ್ಲಟಮ್ಬೇಗು. ಪಲ್ಲಟಮ್ಬಯ (ಓ. 5, after 64). — ಪಲ್ಲಟಮ್ಬೇಗು. -ಂಪೇಗು. To get inverted, etc. (Smd. 14 Mdb.).

ಪಲ್ಲಟ ಪಲ್ಲatita. Inverted, confused (J. 7, 64).

ಪಲ್ಲಟಿಸು pallatisu. To get or be inverted in order, to change places, to be changed, etc. (Smd. 163, 164; ಪಲ್ಲಟನಾಗು 164 Cm.; Abh. P. 8, 14; Grj. 2, after 106; Bp. 57, 54; Bh. 8, 27, 24; My.). 2, to invert, to put in an irregular order, etc. (Bp. 39, 18). ಇವಂ ಕ್ರಮದಿನ್ನೆ ಪಲ್ಲಟಿಸೆ (Mr. 352).

ಪಲ್ಲಣ pallana. = ಹಲ್ಲಣ. Tbh. of ಪಲ್ಯಯನ (Smd. 352 Mdb.; C. II, 18; ನೀಂ, ಹಲ್ಲಣ Nn. 105; ಪರ್ಯಾಣ, ಪಲ್ಯಯನ Mr. 274; Rāv. 6, after 11; 11, 7; 13, 62).

ಪಲ್ಲನು ಪಲ್ಲanisu. To saddle (Abh. P. 4, after 119; Grj. 6, 56; Rāv. 13, after 61).

ಪಲ್ಲವ pallava. A sprout, a shoot; young foliage or leaves (ತಳಿರ Nn. 7, 130); spreading, expanding. 2, coral (ಎದ್ದುಮ, ಹವಳ 130). 3, a lute (ವೀಣೆ 130). 4, pearls (ರತ್ನ ನೀರು 130). 5, a tail (ರಾಂಗೂಲ 130). 6, hair (ಕೇಶ 130). 7, a libertine, a paramour (ಎಟ 130). 8, the young of an elephant (ಕಲಧ, ಮದಯಾನೆ 130). 9, a boy (ಬಾಲಕ, ಸಣ್ಣವ 130). 10, a collection of words, a vocabulary (ತಟ್ಟನಮೂಪ, ತಟ್ಟನಂಗ್ರಹ 130). 11, a refrain (ಓ.). See ಕರ, ವಂಚ. — ಪಲ್ಲವಝಲ್ಲ. A tassel or hangings of young leaves (Rām. 1, 13, 4). — ಪಲ್ಲವಸತ್ತಿಗೆ. An umbrella of young leaves (Bh. 1, 12, 3).

ಪಲ್ಲವೆ ಪಲ್ಲavaka. A libertine, a gallant (ಬೋಗ Mr. 239). 2, a species of fish, *Cyprinus denticulatus*. 3, N. of a country (Bp. 6, 19).

ಪಲ್ಲವಜಂಗಮ ಪಲ್ಲava-jāngama. A lascivious Jāngama (V. 8, 20).

ಪಲ್ಲವಾನೆ pallava-pāṇi. A hand like a fresh shoot (My.). ಪಲ್ಲವಪ್ರಾಪ್ತಿ pallava-prāpti. Getting shoots or young leaves. See ಎಲೆತಳಿರ.

ಪಲ್ಲವಾಂಕುರ pallava-ānkura. A leaf-bud (ಎಳೆಮ ಕೊಸರ Mr. 106).

ಪಲ್ಲವಾಧರೆ pallava-adharē. A woman whose underlip is like a sprout, etc. (Bp. 3, 17; 40, 14).

ಪಲ್ಲವಾಸ್ತ್ರ pallava-āstra. Kāma. (My.).

ಪಲ್ಲವಿ pallavi. = ಪಲ್ಲವ No. 1. (ಕನ್ನಡ Mr. 120). 2, = ಪಲ್ಲವ No. 11. (My.).

ಪಲ್ಲವಿತ ಪಲ್ಲavita. Sprouted, sprouting; spread, extended. (ಓ. 1, 141; Abh. P. 12, after 2; Bp. 31, 31; 36, 43; J. 21, 36).

ಪಲ್ಲವಿಸು pallavisu. To sprout; to spread (ಓ. 2, 10; 7, 113; Grj. 4, 87; Bp. 85, 17; 87, 55; 50, 79; Bh. 8, 25, 7; J. 9, 12).

ಪಲ್ಲವೋತ್ಪತ್ತಿ pallava-utpatti. Sprouting, budding, shooting. See ಕೊಸರ, ಬಿಗುರ, ತಳಿರ.

ಪಲ್ಲವೋತ್ಸವ ಪಲ್ಲava-utsava. A yearly feast at which young foliage is worshipped in a temple, presented to an idol, and taken back as prasāda (My.).

ಪಲ್ಲಾ palla. A measure of capacity of 100 sēra (My.), of 120 sēra (Mhr., H.).

ಪಲ್ಲಿ palli. = ಹಲ್ಲಿ. The small house-lizard, *Lacerta gecko* (Sk.; My.; M., T., Tu.; Tē. ಪಲ್ಲಿ. ಬಲ್ಲಿ; Mhr. ಪಲ್ಲಿ, ಪಾಲ). ಪಲ್ಲಿ ಶಕುನ ಕೇಳಿ, ಕಲ್ಲಿನಿವೆ ಹೊಬಿ ಕೊಣ್ಣ (Prv.).

ಪಲ್ಲಿ palli. = ಪಲ್ಲಿ 1, ಹಳ್ಳಿ. A hut, a house. 2, a settlement, a small village. 3, a small house-lizard. 4, a creeping plant. See ಅಳಿರ. — ಪಲ್ಲಿಮೊಂಗರ. -ತೊಂಗರ. A cluster of creepers (ಓ. 7, after 81).

ಪಲ್ಲಿಮ್ಬು pallimba. N. of a country. ಪಲ್ಲಿಮ್ಬುದೇಶವ (ಮಯ್ಯಾರಿದೇವ Mr. 15).

ಪಲ್ಲಿಲಿ pal-ili. Toothless. 2, the sun (ಸೂರ್ಯ ಸ್ಮ. 14). — ಪಲ್ಲಿಲಿನಾಯ. -ದಾಯ. A toothless mouth. ಸೊಗಯಿಸುಗುಮೆ ಪಲ್ಲಿಲಿನಾಯ? (Smd. 221).

ಪಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಿ. = ಪಲ್ಯ, etc. (My.; B. 2, 5; 4, 177; 5, 278). — ಪಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪ. dupl. ತಾನು ತಿಮ್ಮೇದು ಪಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪ, ಹರೇ ಕುದುರೆ ಚೇಪ್ಪ (Prv.).

ಪಲ್ಲಿಯ ಪಲ್ಲಿya. = ಪಲ್ಲಿ, etc. (My.).

ಪಲ್ಲಿಹ ಪಲ್ಲಿha. (= ಪಲ್ಯ, etc.). — ಪಲ್ಲಿಹದವ್ವಿದೇವ. -ಕವ್ವ. N. (Bp. 58, 12).

ಪಲ್ಲಿರು ಪಲ್ಲಿru. The plant *Ruellia longifolia* Roxb. (Te.; ಪಲಂಕ, ಇಕ್ಕುಗನ್ನ, ತ್ವದಂತ್ಯ, etc. Si. 145).

ಪಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಿ. = ಪಲ್ಯ, etc. (B. 5, 128, 203). ಕಹಿಪಲ್ಲಿ (39 ಕಾಕ G.).

ಪಲ್ವಲ palvala. = ಪಲಲ 2. A small pond (ಬೆಂಚಿ, ಅಲ್ಪರೂ Kk. 13; cf. ಪಲ್ವಲ).

ಪವ pava. Winnowing, cleaning; purity. 2, mud, mire (cf. ಪಂಕ, ಪಲ). 3, cow-dung.

ಪವರಿಸು pavadisu. = ಪವರಿಸು. To lie down, to recline in order to rest, to repose (Bp. 46, 21; 47, 22; J. 6, 36; 3, 4; 21, 36; 29, 49; My.; Mhr. ಪವರಿಸೇಂ, ಪಾಧರಿಸೇಂ. See ಉಪ್ಪವರಿಸು).

ಪವಣಿ pavan. (Śmd. 58). = ಪವಣ, ಹವಣ. Tbh. of ಪ್ರವಾಣ (Śmd. 365; Kk. 46; Śm. 63; also = ಪ್ರಮಾಣವಾಚಿ Śmd. 122 Cm.). ಪವಣಂ (Śmd. 122), ಪವಣ್ಣಿ (134), ಪವಣೋ (121). ಪವಣಿಲ್ಲ (85). ಪವಣ್ಯಂ (Abh. P. 13, 11). ಮಿಕ್ಕ ಪವಣ್ (ಘನ Mr. 510). ನೆಲದ ಪವಣ್ (ಮುತ್ರಂ Ūt. II, 102). See Ūpr. 1, 57; Bp. 1, 9; 28, 63; 38, 72; 49, 25; 56, 20; 58, 37. — ಪವಣ್ಣಿಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To measure; to compare (Abh. P. 11, 103; 14, 85); to prove (13, 11). — ಪವಣ್ಣಿಡು. To exceed measure (Ūpr. 7, 106). — ಪವಣ್ಣಿ. Proof-straightness: exact proof or certainty. ಕಣ್ಣಿಲಮನದಾಯಂ (i. e. ಅಪಾಯ-ಲಂ) ಪರವಣ್ ಸುರವಧುಗೇಮಿಸಿಪ್ಪಡಂ, ತೊಡರ್ವತಂ ಮೇಣ್ ಸುರನಕ್ಕುಮೆ? ಅಡಲಪವಣ್ಣಿಯೆ, ಕೇಳೆ, ಸರಿಗವಾರನಡಿತಕ್ಕುತಾ ನ್ತಂ! (Śmd. 83; Kāv. I, 1 b, 44).

ಪವಣಿ pavana. = ಪವಣ, etc. ಸನ್ನ ಪವಣಂ (ನಿನ್ನದಿಕೆ Bhn. 46).

ಪವಣಿಗೆ pavanigē. Joining, entering, being threaded. (T. ಪಯಿಸಿ, connexion = ಕೂಟ, cf. ಪಗಿಲ್ 1). — ಪವಣಿಗೆಯಾಗು. -ಆಗು. To enter or be threaded (ಕೋ Śmd. 398 Cm.).

ಪವಣಿಸು pavanisu. = ಫೀಣಿಸು. To thread, as a needle, a bead, etc. ನೀಲದ ಮಣಿ ಪವಣಿಸಿದ ನೂರಾದರೆ ನೀಲದ ಕ್ರಯ ವಾದೀತೇ? (Prv.).

ಪವನ pavana. Winnowing; purifying. 2, wind, air (ಎಲರ್ Ūt. II, 10). 3, a certain metrical foot (Ūh.).

ಪವನಜ pavana-ja. = ಪವನಸುತ. (Bh. 1, 10, 23).

ಪವನಜಿ pavana-jē. The tree Terminalia catappa Ainslie (ಇಂಗು Mr. 135, o. r. ಇಂಗುಳು).

ಪವನನಂದನ pavana-nandana. = ಪವನಸುತ. (Śmd. 130, 133).

ಪವನಸುತ pavana-suta. Bhīma (Bh. 3, 13, 15). 2, Hanumat.

ಪವನಾತ್ಮಜ pavana-ātmaja. = ಪವನಸುತ. (My.).

ಪವನಾಕ pavana-āśa. = ಪವನಾತನ.

ಪವನಾಕನ pavana-āśana. Feeding on air: a snake.

ಪವನಾಕನಾಕ pavana-āśa-nāśa. Snake-destroyer: Garuḍa; a peacock.

ಪವನು pavanu. A "pound" in money, the gold sovereign (My.).

ಪವಮಾನ pavamāna. Wind, air. 2, a certain metrical foot (Ūh.).

ಪವಮಾನಸೂನು pavamāna-sūnu. = ಪವನಸುತ. (Śmd. 133).

ಪವರ pavara. = ಪಾನ (Bhn. 17).

ಪವರ್ಗ pa-varga. The labial series of consonants (Śmd. 80, 337).

ಪವಳ pavaḷa. = ಹವಳ. Tbh. of ಪ್ರವಾಲ. (ಪ್ರವಾಲ Ūt. II, 70; ಪ್ರವಾಲ, ಹವಳ Nn. 7; ಪ್ರವಾಲ, ಕಪೋತಾಂಘ್ರಿ, ಎದ್ದುಮ Mr. 143; ಪ್ರವಾಲ, ಎದ್ದುಮ, ಹವಳ Si. 331; T. ಪವಳ, ಪವಡಿ; M. ಪವಡಿ, ಪವಡಿ; Tē. ಪಗಡ, ಪವಡ). — ಪವಳವಲಗೆ. -ವಲಗೆ. A coral-board (Ū. Bp. 5, 3). — ಪವಳವಾಯ. -ವಾಯ. A kind of fish (Rāv. 5, 115). — ಪವಳಹುಟ್ಟುಗಡ. (ಕೇಸರ, ವಕುಲ Si. 137).

ಪವಳಿಸು pavalisu. = ಪವಡಿಸು. (My.; Si. 108, 292).

ಪವಾಡಿ pavāḍi. A vow or determination to effect an object; fanatical, obstinate, pompous, or marvellous words or acts (My.; Tē.; T. ಪಾವಾಡ; Mhr. ಪವಾಡಾ, a panegyric or encomiastic piece in a kind of recounting the achievements of a warrior, the talents of a scholar, the virtues of a person). ಪವಾಡಗಳಂ ಮಾಡಿ, ತಿವನ ಕೈಪೆಯಂ ಪಡೆದರ್ (Ū. Bp. 55, 47). See Bh. 1, 7, 2; ಎಲರ್. — ಪವಾಡಪುರುಷ. A man of marvellous words or acts (Ū. Bp. 6, 47).

ಪವಾಡಿ pavāḍi. A panegyrist (Bh. 7, 17, 30).

ಪವಿ pavi. A thunderbolt.

ಪವಿಘಾತ pavi-ghāta. The stroke of a thunderbolt (J. 6, 1).

ಪವಿತ್ರ pavitra. A means of purification: a filter, a strainer, etc.; purifying. 2, the kuśa grass (ವರ್ಧ Nn. 111). 3, a

ring of kuśa grass worn on the fourth finger on particular occasions (My.); a gold-ring worn on that finger (My.). 4, the middle finger (ಮಧ್ಯಾಂಗುಲಿ Mr. 324, o. r. ಪವಿತ್ರ). 5, the sacrificial thread. 6, a kind of ear-ornament (ಕಿವಿ ದುಡಿಗಿ Śmd. II; Kk. 85). 7, pure, clean, as cloth, a house, water, etc. (ಭಗ, ಶುದ್ಧವಸ್ತುವು Nn. 52; My.); pure in mind, sinless, holy (Śk.; ಎನ್ನರ, ಸಾಧುಣ Nn. 140; Mhr.); cleanness, purity (ಶುಚಿ, ಶುದ್ಧವು Nn. 111). See Bp. 54, 85; B. 5, 279, 301; Prv. s. ಪವು.

ಪವಿತ್ರಕ pavitraka. Pack-thread, or a rope or net made of pack-thread. 2, at the end of a compound = ಪವಿತ್ರ.

ಪವಿತ್ರತ pavitratē. Cleanness, purity (Ūpr. 1, 75; Bp. 4, 80).

ಪವಿತ್ರಾಂಗುಲಿ pavitra-aṅguli. = ಪವಿತ್ರ No. 4. The middle or ring-finger. ಗೇಣಿನೋ ಪವಿತ್ರಾಂಗುಲಿ (ಗೋಕರ್ಣ Mr. 324).

ಪವಿತ್ರಿತ pavitrita. Cleansed, purified, clean, pure. (My.).

ಪವಿತ್ರ ಪವಿತ್ರ. = ಪವಿತ್ರ No. 4, q. v.

ಪವಿಧರ pavi-dhara. Indra (Bp. 19, 27).

ಪವಿಮೂರ್ತಿ pavi-mūrti. = ಕಾಣೇ ೧೦, q. v.

ಪವುಜು pavuju. = ಪಾಜು. (My.).

ಪವುಂಜಿ pavuñci. = ಪೊಹಜಿ, ಪೋಜಿ, ಪೋಂಜಿ. An ornament for the wrist of females (My.; Si. 219; Mhr., H. ಪೋಂಜಿಲೆ, — of males).

ಪವುರ pavuḍa. Tbh. of ಪೌಡ. (Ū. Bp. 63, 38).

ಪವುರವತಿ pavuḍa-vati. Tbh. of ಪೌಡವತಿ. (Bp. 40, 3. 6. 23, 88).

ಪವುಡಿ pavuḍē. Tbh. of ಪೌಡ. (Bp. 40, 18).

ಪವುತಿ pavuti. Deceased, defunct (My.).

ಪವುಥಿಯು pavuthiya. Wove silk (ಪತ್ಮೀಣ, ಕಾಶೇಯ Mr. 341).

ಪವುಸೆ pavusē. — ಮೊರೆ ಗಲ್ಲ ತೋಳ್ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ತೀವಿ ಸದಾಯಂ ಬರದ ಪವುಸೆ ಲತೆಗಳ್ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ, ಮುಕರಿ Mr. 339). 2, N. of a tree (My.).

ಪವುಳ pavuḷi. ಪೌಳಿ. A parapet or low wall of stones loosely thrown up (Mhr. ಪೌಳಿ), a surrounding wall, an enclosure; a rampart (Bp. 26, 30; My.; ಪ್ರಾಕಾರ, ವರಣ, ಸಾಲ Si. 107; see Si. 113, 262).

ಪವುನೆ pavuñē. = ಹವುನೆ, q. v. Suddenly, unexpectedly (ಅಕಸ್ಮಿಕ್ Ūt. I, 83; Kk. 50; Ūpr. 5, 7; Abh. P. 9, 28; V. 3, after 21; Śā. 4, 112).

ಪಶು paśu. = ಪಸು, ಹಸ, ಹಸಿವು, ಹಸು, ಹಸುವು. Cattle, both singly and collectively (especially a cow); any domestic animal; a brute, a beast; a mere animal in sacred things, an ignorant person; a victim. ಪಶುವಿದ್ದರೆ ಪವಿತ್ರ, ಹಸುವಿದ್ದರೆ ಲಾಟ (Prv.).

ಪಶುಕರ್ಮ paśu-karma. Acting like cattle, conduct of cattle; copulation; sacrifice.

ಪಶುಕರ್ಮಜೀವಿ paśukarma-jīvi. A person who lives or behaves like cattle (Bp. 54, 7).

ಪಶುಕರ್ಮಿ paṣu-karmi. A person who acts like cattle (Bp. 50, 47; 57, 77; 60, 40).

ಪಶುತುಂಡಾ paṣu-tuṇḍa. A cow's mouth (ಗೋಮುಖ, ಗೋವಿನ ಮುಖ Nn. 20).

ಪಶುಪ paṣu-pa. = ಪಶುಪತಿ. (Bp. 2, 6; 22, 60; 32, 29; 37, 29; 50, 47).

ಪಶುಪತಿ paṣu-pati. = ಪಶುಪತಿ. Śiva; a bull. (Bp. 51, 36).

ಪಶುಪಾಲ paṣu-pāla. = ಪಶುಪಾಲಕ. See ಪಾಶುಪಾಲ್ಯ.

ಪಶುಪಾಲಕ paṣu-pālaka. A keeper of herds, a herdsman (ಗೋಪ, ಗೋರಕ್ಷ Nn. 53).

ಪಶುಪ್ರೇರಣಾ paṣu-prēraṇa. The driving of cattle.

ಪಶುರಜ್ಜು paṣu-raḷḷu. A cord for tethering cattle.

ಪಶುರೋಗ paṣu-rōga. A cattle-disease. See ಕುನ್ದು.

ಪಶುವ್ರಜ paṣu-vraja. A station for cattle, a cow-pen; a herd of kine, kine (ಗೋತ್ರ, ಗೋಸಮೂಹ Nn. 16; ಮೃಗ, ಗೋವುಗಳ 81).

ಪಶುಸ್ಥಾನಿ paṣu-stāni. = ಗೋಸ್ಥಾನಿ. (ಪ್ರಾಶ್ನ Mr. 112).

ಪಶ್ಚಾತ್ತಿ ಪಾಕಂತಿ. From behind; behind; after, afterwards (ಹರಮ, ಬದಿಕ Mr. 434). 2, from the west; westward.

ಪಶ್ಚಾತ್ತರಿಸು ಪಾಕಂತಿ-karīsu. To come behind (ಸೇವ. 1, 16).

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಾಕಂತಿ-tāpa. After-pain: sorrow, regret, repentance, remorse. ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. (My.; B. 3, 38). ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವು (My.; B. 5, 53). ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಹುಟ್ಟು (My.; B. 5, 94).

ಪಶ್ಚಾದರ್ಥ ಪಾಕಂತಿ-arthā. The meaning of ಪಾಕಂತಿ. See ಪಿಂಡು; ಬದಿಕ, etc.

ಪಶ್ಚಾದ್ವಿವೇಕ ಪಾಕಂತಿ-vivēka. Knowledge that comes after an act (J. 11, 89).

ಪಶ್ಚಿಮ ಪಾಕಂತಿ. = ಪಶ್ಚಿಮ. Being behind, hinder, hindmost; the back (ಪೃಷ್ಠ, ಬೆನ್ನ Mr. 327). 2, western; the west. — ಪಶ್ಚಿಮಗಟ್ಟು. The western ghats (B. 3, 29; 4, 163; My.). — ಪಶ್ಚಿಮದ ದೆಸೆಗೊಡೆಯ. = ಪಶ್ಚಿಮದ, q. v.

ಪಶ್ಚಿಮಾದಲ ಪಾಕಂತಿ-ācala. = ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ರಿ. (J. 8, 46).

ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ರಿ ಪಾಕಂತಿ-ādri. The western mountain (ಪಶುಮಟ್ಟು 8a.).

ಪಶ್ಚಿಮಾಬ್ಧಿ ಪಾಕಂತಿ-abdhi. The western sea (J. 8, 49).

ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರ ಪಾಕಂತಿ-uttara. North-western; the north-west.

ಪಶ್ಯ ಪಾಶ್ಯಾ. Seeing, beholding. See ಉತ್-.

ಪಶ್ಯತಿ ಪಾಶ್ಯತ. = ಪಶ್ಯ.

ಪಶ್ಯತೋಹರ ಪಾಶ್ಯತಾಹ-bara. Stealing in the very sight of the possessor; a thief (ಎಲ್ಲರೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಳುವನು Mr. 226).

ಪಸ ಪಾಸಾ. Wish, great desire, eagerness (ದಾ ಕುಳಿ, ಮೊಗಸು, ಇಚ್ಛೆ 3a.; ಆರ್ತ Kk. 55; ಉರವಣಿಗೆ 3im. 62; see ಪದ 1). — ಪಸವನು. -ವನು. To desire (Abh. P. 7, 141). ಪಸ ಪಾಸಾ. (= ಪಶ್ಯ). See ಪಸಾಯತ 2, ಪಸಾಯಿತ 2, ಪಸಾಯ್ತ 1, (ಕಡವನ).

ಪಸದನ pasadana. Tbh. of ಪ್ರಸಾದನ (3im. 873, 3im. II, 40; ತೊಡ, ಪಡ್ಡ, ತೊಡಿಗೆ Kk. 26, 3im. 72; Tē.). See ಗಣ್ಯವ ಸದನ, ಬೆಕ್ಕಸದನ, ಮಂಗಳವಸದನ; 3im. 6, 67; Rāv. 6, after 11. — ಪಸದನಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್ಳು. = ಪಸದನಮ್ಮದೆ No. 1. (3im. 7, after 115). 2, to decorate (Grj. 5, after 76; Rāv. 8, after 5). — ಪಸದನಮ್ಮದೆ. -ವದೆ. To decorate one's self (Rāv. 13, after 65). 2, to become beautiful (Rāv. 8, after 5).

ಪಸನ pasana. See ಗಣ್ಯವಸನ.

ಪಸನು pasandu. Approved, admitted; agreeing to (Mhr., H. ಪಸನ್ನ, ಪಸನ್ನ); agreeable, comely, pleasing (My.; Br.). ಪಸರ pasara. = ಹಸರ. Tbh. of ಪ್ರಸರ (3im. II, 40; ಪ್ರಸರಣ 3im. 103; ಸಮೂಹ 3im., 3im. 103; ಪ್ರಕುರತೆ 3im. I, 74; ಸನ್ನಿಹಿ, ಪಿಣ್ಣು, ಸೇಣಿ, ಮೊಕ್ಕ, ಮೊಕ್ಕಳ, etc. 3im. 54; ಸೇಣಿ, ಪಿಣ್ಣು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; 3im. 5, after 39; 6, after 88; Bp. 30, 6; 37, 65, 66; 61, 40). 2, = ಪಸಾರ, a shop (J. 6, 19; My. as ಹಸರ). See ದೂಸಿಗವಸರ; ರನ್ನ ವಸರ. ಒಸೆದಿಟ್ಟು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಿಸುನಿಗಣಿಲುಗಿಣ್ಣಿ ಹುಸಿದು ಮಾಡುವವನ ಪಾಜಿ ದೋಗಾಲ ವಸರ ಎಟ್ಟಿನೆ (Sp.). 3, a gift (ಉಪಹಾರ Bhn. 54). — ಪಸರವುಡಿ -ಎವದೆ. To spread (v. i.), etc. ಪಸರವುಡಿದಂ (3im. 200). — ಪಸರವುಡು. -ವೆಡು. To extend (v. i.), to form a multitude (V. 8, 35).

ಪಸರಿಕೆ pasarikē. = ಪಸರ No. 1. (Rām. 6, 12, 37). 2, articles of a shop (1, 16, 36).

ಪಸರಿಗ pasariga. One who spreads about (Abh. P. 3, 19). ಪಸರಿಸು pasarisu. = ಪ್ರಸರಿಸು, ಹಂಚಿಸು. To proceed; to spread (v. i.), to spread abroad (3im. 2, after 93; 6, 58; 7, after 92; Bp. 46, 59; 60, 21). ಕೂಪಾದಿಗಳನ್ನೆಡೆ ಹೆಣೆದಿಟ್ಟು ಹಕ್ಕಾರದಿನೆಲ್ಲಾ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ವಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದದು (ಹಕ್ಕ, ಫಲ ಭೇದ, ಮೊರತು Nr.). ವಸರಿಸಿದತ್ತು ಮೂಡಣ (o. r. ಮೂಟ) ದೆಸೆಯೊಳ್ ಬೆಳಗೊಮ್ಮದೆಯಂ (3im. 266). ವಸರಿಸಿದ ಬೇರ (ದಾದ, ಮೂಲ Mr. 104). 2, to spread, etc. (v. t., 3im. 1, after 101; Bp. 2 sum.; 18, 107; 61, 79; 3im. Bp. 47, 10; B. 4, 113). ಮಾಡಿದ ಬೇಡಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ವಸರಿಸಿದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ (3im. Nr.).

ಪಸಲೆ passalē. = ಹಸಲೆ. Young, green grass, pasturage, a place overgrown with grass (Grj. 5, after 67; Rāv. 5, 103; Bhāgavata 10, 18, 8; M. ವಯಲ; cf. ವಸುರ). See ನುಣ್ಣುಸಲೆ, ಬಳ್ಳಿವಸಲೆ.

ಪಸಾ pasā. A sound produced when digging. — ಪಸಾ ಪಸಾ. rep. (S. Mhr.).

ಪಸಾದ pasāda. = ಪಸಾಯ, ಹಸಾದ. Tbh. of ಪ್ರಸಾದ. See 3im. 7, 107; 8, 56; Bp. 29, 7; 31, 6; 37, 65; 58, 32; 3im.

ಪಸಾಯ pasāya. = ಪಸಾದ, etc. A present of clothes or other articles (ಉಡುಗೊಡೆ 3im.). ನನ್ನ ವಸನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕರರಮಾ: ಘೋಗದ್ದು, ಇತ್ತ ಪಸಾಯದತ್ತ ಮುಕ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಡೆಯ ತಕ್ಕ ಘೋ ಅದಿಮುಕ್ತ ಮುಗುಳ್ಳುದೆತ್ತಲುಂ (3im. 7, 41). See Bh. 1, 7, 13; 3im. — ಪಸಾಯಂಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give presents (V. 8, 25).

ಪಸಾಯತ pasāyata. 1. = ಪಸಾಯತ 1, ಪಸಾಯ್ತ 2. Tbh. of ಪ್ರಸಾದಿತ. See Grj. 10, after 110; 3im.

ಪಸಾಯತ pasā-āyata. 2. = (ಪಶ್ಚಾಯ್ತ), ಪಸಾಯತ 2, ಪಸಾಯ್ತ 1. A master of the robes (ಪದವಳ 3im. II, 40, 108). ಪಸಾಯನ pasāyana. Tbh. of ಪ್ರಸಾದನ. A gift, a present (Grj. 4, after 104). ತೋಟವಾಂಗೆ ಪಸಾಯಮನ್ನತ್ತ (Rāv. 10, after 5).

ಪಸಾಯಿತ pasāyita. 1. = ಪಸಾಯತ 1, etc. See 3im., 3im. ಸಂಕರ.

ಪಸಾಯಿತ pasā-āyita. 2. = ಪಸಾಯತ 2, etc. (Bp. 59, 26).

ಪಸಾಯ್ತ pasā-āyita. 1. = ಪಸಾಯತ 2, etc. (Bh. 2, 13, 15, 31).

ಪಸಾಯ್ತ pasāyita. 2. = ಪಸಾಯತ 1, etc. (Bh. 8, 21, 26).

ಪಸಾಯ್ತಿ pasā-āyiti. A mistress of the robes (Bh. 2, 13, 15).

ಪಸಾರ pasāra. = ಪಸರ No. 2, ಪಸಾರಿ. (Tbh. of ಪ್ರಸಾರ).

Spread out state: things lying spread about; a sort of

tray to hold the measures, etc. of a shop (Mhr. ಪಸಾರಾ); a grocer's shop' (Tē.; Mhr. ಪಸಾರಿ, a grocer; H. ಪಸಾರ, ವಸಾರ, the trade of a druggist; ಪಸಾರಿ, ವಸಾರಿ, a drug-gist).

ಪಸಾರಿ pasārī. = ಪಸಾರ, etc. A grocer's shop (My.; Tē.).

ಪಸಿ pasi. 1. = ಹಸಿ 1. To hunger (Ūpr. 5, 63; ಕೆ. 2, 65; J. 19, 50; T. ಪಜಿ, M. ಪಯಿ). ಪಸಿಮಣ್ಣಂ (Smd. 63).

ಪಸಿ pasi. 2. = ಪಸಿವು, ಪಸು 1, ಹಸಿವಿ, ಹಸಿವು, ಹಸುವು. Hunger (T. ಪಜಿ; M. ಪಯಿ, ಪೈ, ಪೈಕ್ಕು). — ಪಸಿವರ್. — ವರ್. To get hungry (Rāv. 5, 79).

ಪಸಿ pasi. 3. = ಪಚ್ಚಿ, etc. Greenness, etc. (Grj. 5, 59; Rāv. 5, after 55; Tē.; T. ಪೈ; M. ಪಯಿ, ಪೈ). ಪಸಿಯ ಬಣ್ಣಂ (Smd. 201). ಪಸಿಯ ತಲೆ (ಪನ್ನಲಿ Kk. 41; Smd. 44). — ಪಸಿಮೊಗಲ್. — ತೊಗಲ್. A fresh hide (J. 16, 24). — ಪಸಿವರೆ. — ವರೆ. Greenness or freshness to go away (Rāv. 2, 22).

ಪಸಿಮೆ pasimē. Freshness: the state of being not yet dry (used of grain and wood, My.).

ಪಸಿಯಿಸು pasiyisu. = ಪಿಸಿಯಿಸು 2. To stir up, to rub, to excite, to shake, to churn. (ಪ್ರತ್ಯು ನು) ಲಿಂಗಮಂ ಪಿಡಿದು, ಪಸಿಯಿಸಿ, ಜದಿಯಲ್ ಮತ್ತಿನಿಯಂ ಪದ್ಧಿ ದೊಳೊಕ್ಕೊಡೆ (Śāstrasāra in W. v. 1396).

ಪಸಿರ್ pasir. = ಪಸುರ್ 2, etc. — ಪಸಿರ್ಗಲ್. — ಕಲ್. An emerald (Sēv. 3, 30). — ಪಸಿರ್ನವಿಲ್. A green-coloured peacock (Abh. P. 7, 141 MS.).

ಪಸಿವು pasivu. = ಪಸಿ 2, etc. (J. 28, 35).

ಪಸು pasu. 1. (ಪಸುವು). = ಪಸಿ 2, etc. (Bp. 3, 1).

ಪಸು pasu. 2. (Smd. 215). = ಪಚ್ಚಿ, etc. Greenness, etc.; youngness (T., M. ಪಜಿ; T. also ಪಾಜು). — ಪಸುಗೂಸು. — ಕೂಸು. = ಹಸುಗೂಸು. A young child (Abh. P. 2, 46; Bp. 52, 37). — ಪಸುಂಗಡ್. — ಗಡ್. (Smd. 216). A green leaf of a palm, etc. — ಪಸುಪಂಜೆ. A gold-coloured evening (Abh. P. 9, 71, o. r. in MS. ಕಸು).

ಪಸು pasu. 3. (Smd. 90). = ಪಂಜು 1, etc. To divide, to separate, to part, to cut; to apportion, to distribute, to assign, to share (ಎಥಜನ Smd. Dh.; Smd. 109; see s. ಪಗಡಿ); to be divided, etc. P. p. ಪಚ್ಚು (Smd. 284, 287; Ūpr. 5, 42; Abh. P. 13, 142). See ಮನವ್ವುಸು; Smd. s. ಮಿತ್ತು. — ಪಸಿಯರ್. — ಇರ್. To be ready or willing to share in or with. ಪಸಿಯರ್ದಂ ಗರುಡ ವೇಗವ್ವ ಪನವ್ವನೆಯೊಳ್ (Smd. 64, 282).

ಪಸು pasu. Tbh. of ಪಸು (Smd. 335). (ಜೀವಧನ Smd. II; ಜೀವಧನ, ಅಪ್ಪಾನಿ Smd. 109; Tē. ಪಸಿ, ಪಸು; M. ಪೈ).

ಪಸುಗೆ pasu-gē. (Smd. 248) = ಹಸಿಗೆ, ಹಸುಗೆ. Dividing, separating; division; part, portion, share; apportionment; arrangement, disposition. See ಪಂಜು; Ūpr. 8, after 87; Abh. P. 4, 11; 6, 165; 16, after 5; J. 5, 44; 19, 49; ತೋಳ್ವಸುಗೆ.

ಪಸುವತಿ pasu-pati. Tbh. of ಪಸುವತಿ (Smd. 376).

ಪಸುಬು pasuba. (fr. ಪಸು 2) = ಪಸುವು, ಹಸುಬು, ಹಸುವು.

A kind of bird with greenish plumage (ಪಂಜು Mr. 174; Tē. ವಸಪು, a goldfinch; a bottle-nest bird).

ಪಸುಬೆ pasubē. (fr. ಪಸು 3) = ಪಸುವೈ, ಹಸಿಬೆ, ಹಸುಬೆ,

ಹಸುವೈ. A long bag that has its opening in the midst and is thrown over the shoulder so as to form two divisions (M. ಪಯುವೈ, ಪೈ; T. ಪೈ; Tē. ಅಸಿಮಿ-ಸಂಜಿ).

ಪಸುಬೆವಳ pasubē-vala. A man who carries a pasubē: a merchant (ಪೈಕ್ಕು Kk. 34; Smd. 67).

ಪಸುವು pasumba. = ಪಸುಬು, etc. ಗಳ ಪಸುವುಗಳ ಗಡ್ಡಿಯನ್ನಪ್ಪ ವರ್ಣಂ (ಹರಿಣಿ Mr. 444; Sēv. 3, 33).

ಪಸುವು pasumbā. = ಪಸುಬೆ, etc. ಕಳಾರಮುಚ್ಚಾರ್ಣಮಾಗಿ ಉದ್ದಾದ, ಪಸುವೈಯ ಲಕ್ಷಣದವನಿರ್ವ ವರ್ಣಂ ಜಪ್ತಾಮೋರಿಯಮೆಮ್ಮುದು (Smd. 26).

ಪಸುರ್ pasur. 1. To be green (ಪರಿತಧಾವ Smd. Dh.; T. ಪೈ).

ಪಸುರ್ pasur. ಪಸುರು. 2. = (ಪಯಿರ್, ಪಯ್ವು), ಪಸಿರ್, ಹಸರು, ಹಸರು, ಹಸುರು, ಹಸು. Green colour, greenness, yellowishness; youngness, freshness; unripeness; tenderness; young, green grass; an emerald (ಜಾಗ, ಪಚ್ಚಿ Smd. 69; see Ū. II s. ಪೊವ್ವುಣ್ಣ; ಮೆಯ್ಯಸುರು. ಪಸುರ್ಗಲ್ (Smd. 52). ಪಸುರ್ಗಿ (J. 20, 5). ತನಿಸೋಗಿವಸುರ ಕಪ್ಪಿನ ಕೊಬು (Ū. Bp. 11, 11). — ಪಸುರಂಗಿ. — ಅಂಗಿ. A green coat (Sēv. 3, 16). — ಪಸುರುಗೂಯಿ. — ಕೂಯಿ. Rice mixed with green-colouring substances and used for nīvāli (Rām. 1, 16, 44). — ಪಸುರುದಿಗೆ. — ಉದಿಗೆ. A green cloth (J. 3, 22). — ಪಸುರುಪಡು. — ಪಸು. To grow green (Bp. 26, 41). — ಪಸುರುವಣಿ. — ಮಣಿ. = ಪಸುವಣಿ. (ಜಾಗವರಲ್, ಮರ ಕತ Smd. 68). — ಪಸುರುವ್ವುಗಲ್. — ಪೊಗಲ್. A green lustre (J. 3, 5). — ಪಸುರಸಳ್. — ಎಸಳ್. A green leaf or petal (J. 15, 10). — ಪಸುರ್ಗಂಕಣ. — ಕಂಕಣ. An emerald bracelet (Abh. P. 9, 171). — ಪಸುರ್ಗಲ್. — ಕಲ್. An emerald (ಪಚ್ಚಿ Ū. II, 112). — ಪಸುರ್ಗಾಯ್ತೊಡವ್ವು. — ಕಾಯ್. — ತೊಡವ್ವು. A cluster of young fruits (Sēv. 2, after 42). — ಪಸುರ್ವಿಡಿ. A green, very small fruit (Ūpr. 7, after 115; V. 2, 43). (ಮಾಮರಂ) ಪಸುರ್ವಿಡಿಯಿಲ್ಲದೊಮ್ಮೆ, ಕಾಯ್ ಕನಿರದೊಮ್ಮೆ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿನದೊಮ್ಮೆ ಜನಕ್ಕೆ ಮನವ್ರಮೋದಮಂ ಬಯಸಿ (Ūpr. 7, 49). — ಪಸುವಣಿ. — ಮಣಿ. An emerald (ಜಾಗವರಲ್, ಮರಕತ Kk. 48). — ಪಸುವಣ್ಣ. — ಎಣ್ಣ. Green, yellowish colour. 2, a male person so coloured: Viṣṇu (ಪೊಡೆಯಲರಂ Ū. II, 31). — ಪಸುವಣ್ಣರ್. — ವಣ್ಣರ್. (Smd. 216). A green pandal (Ūpr. 1, after 101; Rāv. 8, after 5). — ಪಸುವರಲ್. — ವರಲ್. = ಪಸುರ್ಗಲ್. (V. 4, 14; Sēv. 1, 45). — ಪಸುವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. To get green foliage. ಉರುತಮ್ಮು ಪಸುವಿಡಿದ ಮಾವು (Rāghc. 17, 54). — ಪಸುವರ್ಗಲ್. — ವರ್ಗಲ್. Green grass (Abh. P. 7, 157). — ಪಸುವರ್ಗಲು. — ಬೆರ್ಗಲು. Green or fresh light or lustre (Ūpr. 6, 52; J. 8, 4).

ಪಸುರ್ವು pasur-pu. (Smd. 248). Greenness, the colour of the emerald (ಜಾಗ Kk. 25; Abh. P. 3, after 33; Grj. 7, 39; V. 4, 14; T. ಪಜಪ್ಪ, ಪಯಪ್ಪ, ಪದಪ್ಪ). — ಪಸುರ್ವವರ್. — ವರ್. To become green (Sēv. 3, 9).

ಪಸುಳ pasuḷa. = ಪಸುಳಿ. ಪಸುಳರ್ (Bp. 24, 63).

ಪಸುಳಿ pasuḷē. (fr. ಪಸು 2) = ಹಸುಳಿ. A child (T. ಪಜಲ್, ಪಯಲ್, ಪೈದಲ್, ಪೈಯಲ್; M. ಪೈದಲ್). See J. 4, 34, 40; 7, 42; 19, 23; 20, 14, 16, 20; 21, 24; 28, 16, 19, 22, 25, 27, 33, 35; 29, 24. — ಪಸುಳಿನಿಲರ್. — ಬಿನಿಲರ್. = ಎಳೆ ಎನಿಲರ್. (J. 9, 14).

ಪಸುಳಿತನ pasulētana. Childhood (J. 28, 61).

ಪಸೆ pasē. 1. (fr. ಪಸು8). = ಹಸೆ. A layer; a bed; a beautiful seat. ಕುಸುಮದೇವ ಪಸೆಗಳೊಳೆ ಅಮರ ತಾವರೆಯ ನೂಲಿಂ ಕೀಲಿಸಿದಳೆನಾದಿಯ ಸುದಾಯಿಲೆಯ ತಳತಳವ ಮೇಲಟ್ಟು (Ūpr. 7, after 92). See śmd. 214; Ūpr. 6, after 77; 8, after 53; Grj. 5, after 67; ಅಲರ್ವಸೆ, ಎಸಲ್ವಸೆ, ತಳರ್ವಸೆ, ತಾವರವಸೆ, ನುಣ್ಣಸೆ, ಪೂವಸೆ, ಪೊಸವಸೆ. — ಪಸೆಗೆಯ್. To make (something) one's bed (J. 22, 14). — ಪಸೆ ನಿರ್. To be on a seat (V. 8, 35). — ಪಸೆಯಿಕ್ಕು. -ಪಕ್ಕು. To put a seat (Grj. 4, after 159).

ಪಸೆ pasē. 2. A meaningless, vain word (ಪುರು ಲ್ಲದ ಮಾತು Ūt. I, 72, o. r. ಹು; cf. ಪದಮಿ, ಪದ್ಧಿ 2).

ಪಸೆ pasē. 3. = ಪಸುಮೆ. (My.).

ಪಸ್ತಕ pastaka. Tbh. of ಪಸ್ತಕ. (My.).

ಪಸ್ತಗ pastaga. = ಪಸ್ತಕ. (My.).

ಪಸ್ತಿಯ pastya. A house.

ಪಸ್ನಿ pasnē. Tbh. of ಪ್ರಶ್ನ. (Bp. 51, 16; My.).

ಪಹಡು pahaḍu. A hill (My.; Mhr., H. ಪಹಾಡ).

ಪಹರೆ paharē. (fr. ಪ್ರಹರ). = ಪಾರಾ, ಪಾರೆ 1, ಪಾಹರೆ. A period of three hours, a watch; a watch or a guard; the business of a guard, the state of guarding (Mhr., H. ಪಹಾರ, ಪಹಾರಾ; Si. 268. 278; My.; Br. ಪಾರಾ). — ಪಹರೆ ಕೊಡು. To watch (My.). — ಪಹರೇ ಕಾಯು. To watch. ಕೋಟಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಪಹರೇ ಕಾದರು (Prv.). — ಪಹರೇ ತಿರುಗು. To go about on guard. ಪಹರೇ ತಿರುಗುವ ಕಾವಲುಗಾರರು (Si. 398). — ಪಹರೇದವ. -ಅವ. A guard, a sentinel (My.).

ಪಳ pala. = ಪದ 1. The sound of rain or tears falling in big drops, that of fruits falling in numbers when shaking a tree (My.); that of leaves agitated by wind (S. Mhr.). — ಪಳ ಪಳ. rep. (S. Mhr.). — ಪಳ ಪಳನೆ. With the repeated sound of ಪಳ (My.).

ಪಳ pala. 1. Tbh. of ಪಳ (Śmd. 338).

ಪಳ pala. 2. = ಪಲ No. 2. (Mhr. also ಪಳ; B. 5, 226).

ಪಳಕ್ palak = ಪೊಳಕ್. A sound produced when an earthen vessel with water breaks (S. Mhr.).

ಪಳಕನೆ palakanē. = ಪಳಕನೆ, ಪಳಕ್ಕನೆ, ಪಳಂಚೆ. With a glitter, with pure brightness, with a flash; brightness, pureness, etc. (ಪಳಕನೆ, ನಿರ್ಮಲಾರ್ಥಂ Ūt. II, 30; T. ಪಳಕಳ, ಪಳಕ್ಕು; Tē. ಪಳವಳ; M. ಪಳಕ್ಕು, to glitter).

ಪಳಕು palaku. = ಪಳಕು, etc. (Ū. Bp. 5, 48; J. 8, 4; 17, 23).

ಪಳಂಕು palanku. = (ಪಳಂಚು 1, etc.), ಪಳಂಕು (ಪದಂಕು). To touch with force or roughly, to strike or dash against, to strike, to push, etc. (ಗಾಢಸ್ಪರ್ಶನ śmd. Dh., o. r. ಪಳಂಕು; T. ವದಿಕ್ಕು, to beat; to dash against).

ಪಳಚನೆ palacānē. = ಪಳಕನೆ. etc. (Rāv. 6, 2).

ಪಳಚು palācu. = ಪಳಂಚು 1, etc. ಪಳಚುವ ಅಕ್ಷ (ನಿಮಿಷ, ನಿಮೇಷ Mr. 317).

ಪಳಚ್ಚನೆ palācānē. = ಪಳಕನೆ. etc. (ಜಲಕ್ಕನೆ, ನಿರ್ಮಲ Kk.

52; Śāv. 1, 46; 5, 8). — ಪಳಚ್ಚನಾಗು. -ಅಗು. To become bright (Ūpr. 1, 128); to become pure (V. 3, 18).

ಪಳಂಚು palāncu. 1. (śmd. 48). = (ಪಳಕು), ಪಳಚು, ಪಳಚು. To strike against, to strike, to touch, to dash against; to clash together, to encounter; to oppose, to resist (ಸಂಘಟ್ಟನ śmd. Dh.; ತಾಂಗು, ಸಂಘಟ್ಟನ Kk. 58, o. r. ತಾಂಗು; śm. 44; ಅದ್ದರೆ, etc., ಪ್ರತಿಹತ Śā.). ಪಳಂಚಿದವೊಡೆ ಕೊನ್ನವಂ (śmd. 298). See Abh. P. 3, 51; 10, 57; 13, 38. 144; Grj. 2, after 106; Rāv. 5, 77. 123; 6, after 11 (twice); 13, after 54; 13, 61; 13, after 71; 13, 83; 13, after 83; 13, 85. 92; J. 3, 3; 22, 38; 26, 10. — ಪಳಂಚಲೆ. -ಅಲೆ. To strike against and shake or put into commotion (Ūpr. 1, 33; 2, 7; 7, 127; Abh. P. 12, 11; 16, 42).

ಪಳಂಚು palāncu. 2. Opposition, resistance, backwardness (J. 6, 34).

ಪಳಂಚೆ palāncē. = ಪಳಕನೆ. etc. (ನಿಮಲಾರ್ಥಂ Ūt. II, 50).

ಪಳದಿ paladi. = ಪಳದಿ. Tbh. of ಹಂದ್ರೆ or ಹಲದಿ. Turmeric: the colour of turmeric, yellow (Rāv. 6, after 11, twice; J. 6, 31; 8, 4; Mhr. ಹಳದ; Tē. ಪಸಪ್ಪ, cf. ಪಸುಪ್ಪ).

ಪಳದಿಯ paladiya. = ಪಳದಿ, etc. (My.).

ಪಳದಿ paladē. = ಪಳದಿಯು, ಪಳದೀಯು, ಪಳದ್ಯ. (Perhaps connected with Sk. ಫಾಣಿ, ಫಾಣಿತ, flour or meal mixed with curds; a decoction; or Tbh. of ಪ್ರಣೀತ?). Boiled and seasoned vegetables mixed with flour, curds, etc. and used as sauce (ತೇನುನ, ಪ್ರಣೀತ G.). ಮೊಸರ ಪಳದಿ (ಸೂಪ G.). See G. s. ಪಾದಿಸು 1.

ಪಳಮಂಜರಿ pala-manjari. N. of a rāga (J. 21, 56).

ಪಳಯ palaya. Tbh. of ಪ್ರಲಯ. (Bp. 59, 49; Ū. Bp. 48, 29). — ಪಳಯವಟ್ಟು. = ಪ್ರಲಯವಟ್ಟು. (Bp. 56, 37).

ಪಳಯಿಸು palayisu. = ಪಳವಿಸು, ಹಳವಿಸು. Tbh. of ಪ್ರಲಯಿಸು. To talk incoherently or deliriously, to cry, to lament, to wail (Grj. 8, 79; Rāv. 13, after 104, 110 & 130; Tē. ಪಲಯಿಂಚು).

ಪಳವಿಸು palavisu. = ಪಳಯಿಸು, etc. (Grj. 8, after 73).

ಪಳವೆ palavē. (or ಪದವೆ?). (śmd. 247).

ಪಳಾರ palāra. = ಪಲಹಾರ, etc. (G. 490; My.).

ಪಳಾಳ palāla. Cunning, deceit, craft (ಬಿಕ್ಕು śmd. II; Abh. P. 11, 8).

ಪಳಿ pali. = ಪಡಿ 1, etc. See e. g. ನಗಿವಳಿ, ನಡವಳಿ, ಸಾಗುವಳಿ.

ಪಳಿಕ palika. = ಪಟಿಕ 1, ಪಳಕು, ಪಳಕು, ಪಳಕು. Tbh. of ಪಟಿಕ. Crystal (śmd. 31; T. ಪಳಿಂಗು, M. ಪಳಿಂಗು).

ಪಳಿಕು paliku. = ಪಳಿಕ (śmd. 358. 364; see ಅಕ್ಷವಳಿಕು, ಪಳಿಕು, ವಾಯುವಳಿಕು; Ūpr. 1, 120; 6, after 71).

ಪಳಿಕೆ palikē. = ಪಡಿಕೆ, etc. See ಅಳವಳಿಕೆ (e. ಅಳ 2), ಪಳವಳಿಕೆ, (ಪರಿವಳಿಕೆ).

ಪಳಿಗ paliga. (= ಪಡೆಗ, ವರೆಗ, etc.).

ಪಳಿಗೆ paligē. Tbh. of ಪಟಿಕ 2. See ಪಾವಳಿಗ.

ಪಳಿತ palita. (ಪಡಿತ). = ಪಳಿಕೆ, etc. See ನವಪಳಿತ.

ಪಳಿತ palita. A certain measure of time (Abh. P. 1, 6).

ಪಳಿತೋಪಮು palita-upama. Equal to a palita (Abh. P. 1, 67. 68; 1, after 68).

ಪಳಿದೇಯು palidēya. = ಪಳಿದೆ, etc. (ರಸಮ್ ಅದಿಗಳು ಪಾಕಗೊಟ್ಟಿ ರಲು Mr. 217).

ಪಳಿದ್ಯು palidya. = ಪಳಿದೇಯು, etc. (ವ್ಯಂಜನ, ನಿಷ್ಪಾನ್ Nr.; ತೇಮು ನ, ನಿಷ್ಪಾನ್ Si. 313; Ā. Bp. 5, 60; J. 6, 44; My.). ಮುಜ್ಜಗಯು ಪಳಿದ್ಯು (ತೇಮುನ, ನಿಷ್ಪಾನ್ Nr.; Si. 486). ಮುಕ್ಕಳಿಗಲ್ಲ ಬಿಕ್ಕನ ಪಳಿದ್ಯವೇ? (Prv.).

ಪಳಿಸು palisu. = ಪಡಿಸು. See ಅಳವಳಿಸು.

ಪಳುಕು palaku. = ಪಳಕ, etc. (ಸ್ಥಿತಿ Ā. II, 84; Nn. 18, o. r. ಪಳಕು; J. 8, 4; Rāv. 5, after 55). — ಪಳುಕುಗೊಡ. — ಕೊಡ. A water-pot of crystal (Rāv. 13, 55; Śā. 2, 103). — ಪಳು ಕುವಣಿ. — ಮಣಿ. A bead of crystal (V. 37, 16). — ಪಳುಕುವಾ ಸದ್. — ಪಾಸದ್. A flag-stone of crystal (Rāv. 1, after 130).

ಪಳುಂಕು palūṅku. = ಪಳಂಕು, q. v. (ನೂಂಕು Śmd. II; Kk. 92).

ಪಳ್ಳ palla. (fr. ಪಡು ೨). = ಹಳ್ಳ. Depth (T.; My. as ಹಳ್ಳ); a pit, a hole in the ground, or in the surface of a thing (T., also ಪಮಗಡ; M.; Tē. ಪಲ್ಲ; My. as ಹಳ್ಳ); low ground (Śā. 4, 23; J. 10, 8; 5, 6; M.; Tē. also ಪಮವ; My. as ಹಳ್ಳ); a nullah, a stream (Bp. 55, 23; My. as ಹಳ್ಳ).

ಪಳ್ಳಿ palli. 1. (fr. ಪಡು 8). = ಸ್ಕ. ಪಲ್ಲಿ Nos. 1 & 2, ಹಳ್ಳಿ. A settlement, an abode; a hamlet, a village (Bp. 18, 7; J. 6, 47; T.; M.; Tē. ಪಲ್ಲಿಯ, ಪಲ್ಲಿ; T., M. also: a couch, bed, dormitory). ಬೇಡರ ಪಳ್ಳಿ (ಪಕ್ಕಣ, ಶಬರಾಲಯ Hlā.). See ತುಮು.

ಪಳ್ಳಿ palli. 2. (fr. ಪಡು 1). A play at which two boys mutually seize their left hands and try to hold them fast in spite of the contrary endeavours of others (Tu.). ಪಳ್ಳಿಯಾದಿವರೂ ತಳ್ಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದು (Prv.).

ಪಳ್ಳಿ palli. = ಪತ್ತಳಿ. See ಎದುರ್ವಳ್ಳಿ.

ಪಲಿ pal. = ಪದ 1, q. v. — ಪದ್ಧಿ. rep. = ಪದ ಪದಿ. (Śmd. 65). — ಪದ್ಧಿನಿ. = ಪದ ಪದಿನಿ. (Śmd. I).

ಪಲಿ pala. 1. = ಪಳ, ಪದ್. A sound in imitation of the rattling or pattering of the fall of loose or single things, as of hail-stones. — ಪದ ಪದಿ. rep. The repeated sound of pala. ಪದ ಪದಿ ಪದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಲಿಕ್ಕಲ್ ಉದ್ಧವು ನಡೆದಿಂ (Śmd. 65). — ಪದ ಪದಿನಿ. With the repeated sound of pala (ನಿರಲಾರ್ಥಂ Śmd. I). ಗಗನಸ್ಥಲ ದಿನ್ನುಮಗವ ಪದ ಪದನುಮರ್ವ ಪೂರ್ ಎಡೆವಡದಿವ ಅಲಿವರಲ ಮದ್ (Rāv. 8, 113).

ಪಲಿ pala. 2. (Śmd. 70). = ಪದ್. ಹದಿ, ಹದಿ. (Ripeness): old; worn out; ancient (T.; M. ಪದ; Tē. ಪ್ರಾ; see ಪನ್ 1 & 2; T., M. ಪದಿ, to ripen; to grow old). — ಪದಿ ಅಲಗು (Śmd. 70). An old knife-blade. — ಪದಿಗನ್ನಡ. — ಕನ್ನಡ. Ancient Kannada (Śmd. 78). — ಪದಿನರ್. Old paddy (ಅಜ, ಹದಿಯ ನೆಲ್ಲು Nn. 47). — ಪದಿನಾಸ. — ಮಾನಿಸ. An old man. ಕಳೆಯಲ್ವಾಗದು ನರಪತಿಕುಲವನ್, ಅದಿವ ಪದಿನಾಸನಂ (Śmd. 81).

ಪಲಿಕ palaka. (= ಬದಿಕೆ). Use, practice, habit, custom (My.; M.; T. ಪದಕ್ಕ, ವದಕ್ಕ, ವದಕ್ಕ).

ಪಲಿಕಿಸು palakisu. = ಪದಿಕಿಸು. To accustom, to make familiar by use, to habituate, to inure one to anything, to train; to practise; to use

(T. ಪದಕ್ಕ, ವಯಲು; M. ಪದಕ್ಕ; R.; T. ಪದಿ, to become habitual by learning or exercising; ಪದಿಗು, ವದಿಗು, to be used to, etc.; to be in use; M. ವಯಕ್ಕ, to bring into use; M. ತದ್, to be habituated, practised; ತದಕ್ಕ, to exercise, habituate, train; cf. ಪಳಕ 1).

ಪಲಿಗ palaga. A withered or dry leaf (ಒಣಗಿದಲಿ Śmd. I; M. ಪದಿತ್ತಲಿ; T. ಪದಿತ್ವ, the withering of leaves, the ripening of fruit).

ಪಲಿಗಿಸು palagisu. = ಪದಿಕಿಸು. (My.).

ಪಲಿಗು palagu. To become used to or familiar with, to be trained, etc.; to be in use. ಪದಿಗವ ಎತ್ತು (My.). ಪದಿಗವ ಪಾತ್ರ (My.).

ಪಲಿದು paladu. (Śmd. 70). = ಹದಿಮ, ಹದಿದು. That is old, worn out, faded or decayed (ಪರ್ಣ Śmd. I; T. ಪದಿಮ).

ಪಲಿಪು palapu. A black colour applied to grey hair (ನರಿಗಿಕ್ಕುವ ಕರ್ಪು Śmd. I; cf. ತಳಪ; T. ಪದಿಪ್ಪ, that which has a yellow colour, as withering leaves; a yellow sulphuret = ಅರಿತಾರ; ಪಯಪ್ಪ, ಪಜಪ್ಪ, a yellow paleness; a golden colour; colour; Tē. ಪಲ್ಲಿ, reddish; ಪಯ್ಕ, ಪಯ್ಕ, dun, sorrel; red colour = ಪಾಟಲ; cf. ಪಸುರ್ಪ).

ಪದಿಯಿಗೆ palayigē. = ಪದಿಯಿಗೆ, ಪದಿಯಿಗೆ. Tbh. of ಪದಿಕೆ (or a ಪದಿಕೆ). A banner, a flag (ಕೇತನ Śmd. I, o. r. ಪದಿಯಿಗೆ; ಕೇತು, ಕೇತನ Nr., o. r. ಪದಿಯಿಗೆ; ಕೇತನ Bhn. 32). See Abh. P. 3, 60; 13, 68; Rāv. 6, after 11; 13, 69; 13, after 71; ಕೆಪ್ಪದಿಯಿಗೆ, ಗೋಡ್ಡೆ ಪದಿಯಿಗೆಯ, ಪೂಗವದಿಯಿಗೆಯ, ಮಾಪ್ಪದಿಯಿಗೆಯ.

ಪದಿಯೆ palayigē. = ಪದಿಯಿಗೆ, q. v. See J. 12, 51; 16, 9; ಮಾಪ್ಪದಿಯಿಗೆಯ. — ಪದಿಯಿಗೆಯ. — ಕೆಯ. A flag-staff (J. 17, 9). — ಪದಿಯೆಗದು. — ತುಡಿ. The point of a flag (16, 33).

ಪಲಿಸು palasu. = ಹದಿಸು. To become old or worn out, to decay, to go to ruin, to be spoiled (ಬಿದ್ Śmd. I). ನವವಿಧರತೋಪಚಾರದಿನ್ ಎನ್ನುಂ ಪದಿಸದು ಬೇಟಂ (291).

ಪದಹ palaha. 1. Tbh. of ಪಟಹ. (ವಾಡ್ಯವಿಶೇಷ Śmd. I; ದಿಣ್ಣಿ ಮ, ಪಟಹ Hlā.; V. 5, after 21).

ಪದಹ palaha. 2. (Tbh. of ಪಟಹ 2). A screen for hunting purposes (ಬೇಟೆಯ ತೆರೆ Śmd. I; T. ಪದಂಗು, a tent; any cloth covering).

ಪಲಿ pali. 1. = ಹದಿ. To revile, to scold, to rebuke, to scorn, to upraid, to deride (ನಿನ್ನಿ Śmd. Dh.; ದೂಪಣ, ತೆಗದ್ Śmd. I; ಕಿರ್ಮಾದಿ Ā. II, 22; ತೆಗದ್ Śmd. 115; T., M.). ಪದಿರಂ ಪದಿಪ್ಪದಿ ನಿಲ್ಲಂ (Grj. 1, 23). See Ā. Pr. 7, 31; Bp. 4, 25; Rāghē. 17, 66; Rāv. 1, 45; 7, after 98; 13, 60; Śā. 4, 54; J. 4, 1; 9, 4; 15, 10; Jns. 1, 16.

ಪಲಿ pali. 2. = ಪದಿಪ, ಹದಿಪ. Blame, rebuke; fault, guilt (Rāv. 1, 45; 13, 12; 14, after 14; T., M.). — ಪದಿ ಕೆಯ. To revile (Śā. 1, 19; 5, 4; see ನಿನ್ನುದಿಕೆಯ). — ಪದಿಪೊದು. — ಪೂದಿಸು. To bring blame upon (J. 18, 15).

ಪಲಿ pali. 3. To beat or drive dogs (ನಾಯ್ಕ ಸೋವು ವದು Śmd. I; T. ಅಡಿ, ಪಡಿ, to beat).

ಪಲಿ pali. 4. A pig or bar of metal (ಲೋಕಪ ಘಟ್ಟಿ Śmd. I; T. ಪಾಕಟ್ಟಿ; see ಪಾಳಿ).

ಪಲಿ pali. 5. (ಪಳಿ). = ಪದಿ 2. (ಕಳಿ Ā. I, 60, o. r. ಪಳಿ).

ಪದ ಪಾಲಿ. 1. = ಪದ 2. Tbh. of ಪ್ರತಿ. Equality, likeness; a counterpart; an equivalent; compensation for injury; amends (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಪದಿ, ಪಾಸಟಿ, ಎಣಿ, ಮಾರ್ಪಡೆ, ಜೋಡು, etc., ಸಮಾನ ಸಿ.). ಎನ್ನ ತಿರಮ್ ಇದರ್ಕೆ ಪದಿ! (Rā. 14, after 14). See ಪದವಾವುಗೆ, ಪದಹತ್ತ, ಬಿಟ್ಟವದಿ. — ಪದ ಕ. = ಪದ ಗೊಡು. To give or offer as an equivalent. ಈ ತಿರಕೆ ಪದಿಯನ್ ಎನ್ನಯ ತಿರಮಂ ಪದೇವುದು ಉಚಿತಂ (Rā. 14, 14). — ಪದಗೊಡು. — ಕೊಡು. = ಪದ ಕ. ಈತನ ತಿರಮನ್ ಅರಿದು, ಈ ತಿರು ತಿರಕ್ಕೆ ಪದಗೊಡುವುದು! (Rā. 14, after 14). — ಪದ ನೋಡು. To look upon as an equivalent (Rā. 14, 75).

ಪದ ಪಾಲಿ. 2. Tbh. of ಪಟಿ. (ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸ್ಮದ. Dh., ಸ್ಮದ. I; Cē. II, 46; ದೂಸು ಸ್ಮ. 115). See ಜೋನೆಗವದಿ, ಎರವದಿ. ನವರಂ ಗದ ಸುವರ್ಣಪದಿ (Rā. 6, after 11). — ಪದಿಯುಡಿ. — ಉಡಿ. A garment of pālī (V. 37, 16).

ಪದವಾದನೆ ಪಾಲಿ-pāṇḍu. Tbh. of ಪ್ರತಿಪಾದುಕ (Smd. 30).

ಪಲಿವು ಪಾಲಿ = ಪದ 2, etc. (ಸಿಂಧಿ Cē. II, 46; ಹೇರಿ, ಜಿವು Nn. 108; J. 7, 10; 18, 42; 28, 62).

ಪದಹತ್ತ ಪಾಲಿ-batta. Tbh. of ಪ್ರತಿಹತ್ತ (Smd. 30).

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. 1. (Smd. 59). = ಪದುವ, ಹದುವ. A forest, a jungle (ಅದವ ಸ್ಮದ. I; ಬಿಂಜ, ಅರಣ್ಯ Cē. II, 62; ಕಾನನ, ಕಾಡು, ಬಿಂಜ, ಅದವ ಸ್ಮ. 21; ಬಿಂಜ 112). ಪದುವಂ ಕದಿದಂ (Smd. 156). See ವೇಗಿ; Abh. P. 1, 102. — ಪದುಗದಿ. — ಕದಿ. A forest to be left far behind (Abh. P. 7, 130). — ಪದುವಡು. — ಪಡು. To get into a forest (Abh. P. 8, after 5; 8, 15).

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. 2. (ಪಳು). = ಪದ 5. Rubbish, sweepings, weeds (ಕಸ ಸ್ಮ. 112).

ಪಲಿಂಕು ಪಾಲಿ-ṇku. See ಪದುಂಕು, ಪಕುಂಕು.

ಪಲಿವ ಪಾಲಿ = ಪದ 1, etc. — ಪದುವಗಿಡು. — ಕಿಡು. Jungle-fire (ಕಾಡು Cē. II, 113).

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. = ಪದ 2 (Smd. 185), etc. (T. ಪದ್ಯಯ). — ಪದಿ ಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿ. Ancient poetry (Cē. I, 1). — ಪದಿಗರ್ಪಡ. — ಕರ್ಪಡ. An old ragged garment (V. 12, 20). — ಪದಿಗೊಳ್ಳಿ. — ಕೊಳ್ಳಿ. An old fire-brand (J. 31, 55). — ಪದಿಗೊಣ್ಣೆ. An old ox (V. 10, 7). — ಪದಿದಾಮು. — ತಾಮು. Old copper (ಕಸುಮೋ Cē. I, 32). — ಪದಿಯಂ. — ಅಂ 3. An old man; ಪದಿಯರ್, an old woman (Smd. 185). — ಪದಿಯೋರ್. — ಲರ್. As before (J. 30, 29). — ಪದಿವಾತು. — ಮಾತು. = ಹದಿವಾತು. The veda (Kk. 70; Smd. 34; Sē. 2, 12).

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. 1. (fr. ಪದು3). = ಪಕ್ಕೆ 1, etc. Lying down, etc. (ತಯನ, ತಯನಸ್ಥಾನ ಸ್ಮದ. I; ತಯನ ಸಿ.; ಸೆಜ್ಜಿ, ತಯ್ಕಿ Kk. 30; Smd. 76, o. r. ಸೆಜ್ಜಿ).

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. 2. = (ಪಕ್ಕೆ 2). — ಪದ್ಧಿ ತದ್ಧಿಯು. To embrace closely (see Smd. 5. ತದ ಕೆಯ). — ಪದ್ಧಿ. — ಇದಿ. To come about (Grj. 6, 7, ಪದ್ಧಿ in print).

ಪಲಿಗ ಪಾಲಿ-ge. = ಪಕ್ಕೆ 3. See ಎರಲುತಿವದ್ಧಿಗ, ಮುನ್ನಿ ವದ್ಧಿಗ.

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. = ಹದ್. q. v. (M. ಪದಿಕ್ಕು, a fruit put to ripen; see ಪದ 2).

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. = ಪಲಿ, etc. (ಕಾರ್ಪ ಸ್ಮದ. I; Tē. ಪ್ರತಿ; cf. Sk. ಬದರಿ, ಬದರಾ).

ಪಾಂಕು ಪಾಂಸು. Dust, etc. See ಕೃತ್ತಿಕಣ್ಣಿ.

ಪಾಂಕುಲಿ ಪಾಂಸುಲಿ. = ಪಾಂಸುಲಿ. An unchaste woman.

ಪಾಂಸು ಪಾಂಸು. Dust, powder, sand; dung, manure. 2, a species of plant (= ವರ್ವಟಕ).

ಪಾಂಸುಲಿ ಪಾಂಸುಲಿ. A menstruous woman. 2, a licentious, unchaste woman.

ಪಾಕ ಪಾಕ. = ಪವದಿಸಿ, in ಪಾಕೈಕ್ಕು, to lie down (My.).

ಪಾಕ ಪಾಕ. (T.: a village near Madras, inhabited only by Brahmans; M. ಪಾಕನಾರ್, a famous low-caste sage). — ಪಾಕನಾಡು. N. of a country or district. — ಪಾಕನಾಡು ಜೋಗಿ. A sort of śūdra beggars, who hunt, sell palmyra writing-leaves and drugs, and are fortune-tellers (My.). ಪಾಕ ಪಾಕ. 1. Very young (cf. K. ಪಸು 2); simple; honest; ignorant. 2, the young of animals; a child (see Hā. 1. ಮಗವು). 3, N. of a daitya.

ಪಾಕ ಪಾಕ. 2. Cooking, baking, roasting, boiling, dressing food, maturing. 2, the state of being well boiled, etc.; maturity, ripeness, perfect development; completion, perfection, accomplishment. ಪಕ್ಕಾನ್ನಂಗಳ ಅವು ಪಾಕಕ್ಕೆ ಬರೆ (Bp. 36, 46). ತೂಕಕ್ಕೆ ದಯವಿಲ್ಲ, ಪಾಕಕ್ಕೆ ಹಸಿಯಿಲ್ಲ (Prr.). 3, digestion. 4, decoction (Mhr.). 5, syrup (My.; Mhr., also ಪಾಕ). — ಪಾಕಗೊಳ. — ಕೊಳ. To become well boiled, etc. ರಸಮ್ ಅದಿಗಲು ಪಾಕಗೊಣ್ಣೆರಲು (ಪಳಿದೇಯ Mr. 217). — ಪಾಕಂಗಿಯ. — ಎ. = ಪಾಕ ಮಾಡು. (J. 10, 29). — ಪಾಕ ಮಾಡು To cook, to roast, etc. (Bp. 57, 34). ಪಾಕ ಮಾಡುವನು ಪಾಕವನೇಡುವನೇ? (Prr.).

ಪಾಕಯಜ್ಞ ಪಾಕ-yajña. A simple or domestic sacrifice. 2, cooking (My.).

ಪಾಕರಿಪು ಪಾಕ-ripu. Indra.

ಪಾಕರಿಪುತನಯ ಪಾಕರಿಪು-tanaya. Arjuna (Sē. 4, 82).

ಪಾಕಲಿ ಪಾಕಲಿ. Tbh. of ಪ್ರಕಾರ (Smd. 57).

ಪಾಕಲಿ ಪಾಕಲಿ. The drug Costus speciosus or arabicus.

ಪಾಕಲಾಲಿಕ್ಕು ಪಾಕ-lālitya. Accomplished charm (in poetry, Grj. 2, after 106).

ಪಾಕಕಾಲಿ ಪಾಕ-kālī. A cook-room, a kitchen (My.).

ಪಾಕಕಾನನ ಪಾಕ-kāṣana. Punisher of the daitya Pāka: Indra.

ಪಾಕಕಾನನಿ ಪಾಕ-kāṣani. Indra's son Jayanta; Arjuna.

ಪಾಕಕಾನನ ಪಾಕ-kāṣtra. A book on cookery (My.).

ಪಾಕಸ್ಥಾನ ಪಾಕ-sthāna. A place for cooking, a kitchen.

ಪಾಕಾರಿ ಪಾಕ-ari. Indra (Sē. 1, 83).

ಪಾಕಿ ಪಾಕಿ. 1. = ಪಾಕು 2. A side of a roof (Mhr. ಪಾಪಿ; see ಲರ.).

ಪಾಕಿ ಪಾಕಿ. 2. Being cooked, becoming mature, ripening; being digested. 2, a cook (My.).

ಪಾಕಿಟು ಪಾಕ-ṭu. A "pocket" (My.).

ಪಾಕು ಪಾಕು. 1. An exclamation of praise (ಕೊಣ್ಣು ಬದ ಸು Bhn. 38, o. r. ಪಾಯ್ಕು).

ಪಾಕು ಪಾಕು. 2. = ಪಾಕಿ 1. See ಲರ.

ಪಾಕೈ ಪಾಕೈ. To be cooked; obtained by cooking; (active salt; saltpetre).

ಪಾಖಣ್ಣ ಪಾಖṇḍa. = ಪಾಪಣ್ಣ. (Sk., Mhr.; ನಾಸ್ತಿ G.).

ಪಾಖಣ್ಣ ಪಾಖṇḍi. = ಪಾಪಣ್ಣ. Heterodox, heretic (Mhr.: B. 5, 170. 176).

ಪಾಗ ಪಾಗ. = ಪಾಗ. Tbh. of ಪಾದ. The fourth part of a paṇa: 1 apō 2 kāsus (My.). ಸಿಕ್ಕಿ ಸಲು ಬೇಳೆಯರಮನು ಒನ್ನು ಪಾಗಮ್, ಅವು ನಾಲ್ಕುಗೆ ಪಾಗಮ್ ಎನಕ್ಕು; ಅವು ದಕಂ ತೂ

ಕೈ ನಿಕ್ಕಮ್ (o. r. ನಿಕ್ಕಮ್); ಕರಣ್ಯಗ್ಗೆ ಪಲಮ್ ಅಕ್ಕು; ಅವ ಇವ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬೀಸುಗಿಯೆನಿಕ್ಕು; ನಿಕ್ಕಮ್ ಅಯ್ಯಾಗಲ್ಲಿ ತೋರಿ; ಅನ್ನವ ಇವ ತ್ರಿರಲ್ಲಿ ಧಾರಂ; ನಾಲ್ಕು ಸೊಲ್ಲಿಗೆ (o. r. ಸೊಲ್ಲಿಗೆ) ಮಾನಮ್; ಅವ ನಾರ್ಕ್ಕಗೆ ಬಕ್ಕಮ್; ಅವ ನಾಲ್ಕಿನಲು ಕೊಳಗಮ್; ಅವ ಎಂತ ತಗೆ ಕಣ್ಣುಗಾಪ್ಪಂ (Mr. 355). See ಮುಪ್ಪಾಗ.

ಪಾಗದ ಪಾಗದಾ. Tbh. of ಪ್ರಾಕೃತ (Smd. 338. 353; Kk. 58; Smd. 44).

ಪಾಗರ ಪಾಗರಾ. = ಪಾಗರ್, etc. (My.).

ಪಾಗಲ ಪಾಗಲ. = ಪಾಗರ, ಪಾಗಲ, ಪಾಗಾರ. Tbh. of ಪ್ರಾಕಾರ (Smd. 93).

ಪಾಗಲ ಪಾಗಲಾ. = ಪಾಗರ್, etc. (ಪ್ರಾಕಾರ Smd. II).

ಪಾಗಾ ಪಾಗಾ. A horse stable (Mhr., H.). ಕುದುರೇ ಪಾಗಾ (ಮನ್ನರ, ನಾಜಶಾಲೆ G.).

ಪಾಗಾರ ಪಾಗಾರಾ. = ಪಾಗರ್, etc. (Bh. 2, 13, 25). ಪಾಗಾರಾ ಹಾ ದಿದವನು ಸಾಗರ ಹಾಡ್ಕಾನೇ? (Prv.).

ಪಾಗು ಪಾಗು. A kind of turban (My.; Si. 217. 461; T. ಪಾಗು, ಪಾಗ್ಗೆ; Br. ಪಾಗಾ; Mhr., H. ಪಾಗೋಟೀಂ; see ಕುಸುಮ್ಪು.).

ಪಾಗುಡ ಪಾಗುಡಾ. = ಪಾವಡ, ಪಾವಡ 2. Tbh. of ಪ್ರಾಧ್ಯತ. (ಪ್ರಾಧ್ಯತ, ಪ್ರದೇಶನ Nr.; ಉಪದಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯತ, ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, etc. HIA.).

ಪಾಂಕ್ತಿಯ ಪಾಂಕ್ತಿಯಾ. (fr. ಪಂಕ್ತ). Fit to sit in the general row at meals, fit to be associated with. (My.).

ಪಾಂಗು ಪಾಂಗು. Manner, form, shape (ಆಕಾರ Smd. 7. 8; ಪರಿಜು, ಆಕಾರ Smd. 71; ಆಕಾರ 83; Ūh. v. 232); (fittingness, fitness, propriety, agreement; beauty T.; M. ಪಾಂಗು, ಪಾಪ್ಪು); likeness, similitude, resemblance (ಬಂಗಿ, ಸಾಮ್ಯ Ūt. II, 101; ಪೋರ್, etc., ಸಾಮ್ಯ II, 32; ಸದೃಶ Kk. 31; ಪದಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಸ ಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Smd. 55; ಸಾಮ್ಯ 83; cf. ಪಾಡು 8). ಪಿನ್ಯಾಯಂ ನಾಕಾಯುಮ್ನ ಪಾಂಗಿಂ, ಘನಸ್ವನೇ ಕೇಳ, ಅದುಪೇಕ್ಷ್ಯ ವಜ್ರಂ (Ūh. v. 133). ಮುನಿಸ್ವಲ್ಮುಗಾತನೋ ಅವ ಪಾಂಗಿನಿಂ (Smd. 290, o. r. ಮುನಿಸಲ್ಮು). ಒರ್ವ ದಿನ್ನೆದಿಯಪ್ಪ ಬಡಗಿಯ ಪಾಂಗಿನಿಲ್ಲ ವಂ ಮಾದ್ರಿ ತಾಮರ್ವರು ಕೆದ್ದು ವಂ ದಿಸುಬಿರ್ (121). ಕಣ್ಣೀಲು ದೆನರ್ ಒಟ್ಟ ಪಾಂಗು (Ūt. II, 26). See Ūpr. 5, 90; 6, 72. — ಪಾಂಗದ. -ಅದ್. To know, or follow, the proper manner or method (ಪ್ರಕಾರಗಮನ Smd. Dh.; Ūpr. 6, 83). — ಪಾಂಗ ದ್. -ಅದ್. To deviate from the proper manner. ಒಡಿದು ಸಾರಥಿಯಂ, ಪಾಂಗದ್, ನಿಲಲಿಯದಿ, ಅಲ್ಲಿಂದೆದೊಯ್ದನ್ನೆ ಬಯ್ದಿನ್ ಅಶ್ವವರನಂ ನರನಂ (Smd. 28). — ಪಾಂಗುಗಿದು. -ಕಿಡು. To lose one's form, to be defaced (Ūpr. 5, 19).

ಪಾಡಕ ಪಾಡಾಕಾ. Cooking; maturing; digestive (Sk.; B. 4, 25); a cook (Sk.; My.).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 1. = ಪಾಟಿ, etc. (My.).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 2. Milk, in children's language (My.; Tē., T., M.).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. Tbh. of ಪ್ರಾಟಿ (My.).

ಪಾಟಿಕೆ ಪಾಟಿಕೆ. Tbh. of ಪಾಶಕ. (Si. 349. 441. 461; Tē.; T. ಪಾಟಿ, ಪಾಟಿಕ್ಕು; M. ಪಾಟಿಗಿ).

ಪಾಟಿಸು ಪಾಟಿಸು. To cook, boil or roast (J. 26, 49).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. = ಪಾಶಪಾಶ, ಪಾಡಪಡ. A king, a Pasha (My.; Mhr., H. ಪಾಶಾಯ, ಪಾಡಪಾ; Br. ಪಾಡುಪಾ; M. ಪಾಶಾಫ). Cf. ಪಾಡಪಡ.

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. Low, mean; a scrub, a sorry fellow (My.; Mhr., H., Br.). ಕಾಟ ಪಾಟಿ, ಪಾಟ ಕಾಟ (Prv.).

ಪಾಂಜನಿ ಪಾಂಜನಿ. (fr. ಪಂಜನಿ). N. of the conch of Krishna which was taken by him from the demon Pañcājana

(ತಂಜು Nn. 65). 2, relating or belonging to the five classes of beings (ಕುಲಧೇವ 65). 8, fire (ಅನಲ, ಅನ್ನ 65). 4, the moon (ಹಿಮಾಕು, ಚಂದ್ರ 65).

ಪಾಂಜನಿ ಪಾಂಜನಿ. (fr. ಪಂಜನಿ). A vaishnava sect

following the doctrine of the pañcārātra books. (My.).

ಪಾಂಜಲಿ ಪಾಂಜಲಿ. (fr. ಪಂಜಲಿ). Relating or belonging to pañcālā (Bp. 40, 18); the country of the pañcālās (Bp. 6, 18) or a ruler of them. 2, = ಪಂಜಾಳ No. 1, an association of five guilds, viz. those of the carpenter, weaver, barber, washerman, and shoemaker (Sk.), or those of the carpenter, brazier, ironsmith, goldsmith, and stonemason (My.). 3, a kind of poetical rīti (Kāvya. IV, 2. 5. 6. 9).

ಪಾಂಜಲಿತನಯ ಪಾಂಜಲಿ-tanaya. The brother of Draupadi (Bh. 5, 11, 34).

ಪಾಂಜಲಿತನುಜಿ ಪಾಂಜಲಿ-tanujā. = ಪಾಂಜಲಿ. (J. 32, 56).

ಪಾಂಜಲಿ ಪಾಂಜಲಿ. Draupadi. (Sk.; My.).

ಪಾಂಜಲಿಕಾನೀಶ ಪಾಂಜಲಿಕānikā. An image (ಪ್ರತಮೆ Nn. 102).

ಪಾಂಜಲಿಕೆ ಪಾಂಜಲಿಕೆ. = ಪಾಂಜಲಿ No. 3 (Kāvya. IV, 9). 2, a doll, a puppet (see Mr. s. ಪುತ್ರಿಕೆ).

ಪಾಂಜಲಿ ಪಾಂಜಲಿ. = ಪಾಂಜಲಿ. (J. 2, 50; 4, 72; 8, 43).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. An interjection used in calling.

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. (fr. ಪಾಡು, Smd. 246. 250). Singing; a song (Tē. ಪಾಟಿ; T., M. ಪಾಟು). ಅಟಿ ಪಾಟಿ ಕೂಟಂಗ ಕೇರಿ (198).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 1. Breadth, expanse, extension. See ಪಾಟಿಸು 1.

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 2. Tbh. of ಪಾಡ. (My.). See ಪರಿ.

ಪಾಟಿಚರ ಪಾಟಿಚರಾ. (fr. ಪಟಿಚರ). A shop-lifter, a thief.

ಪಾಟಿನ ಪಾಟಿನಾ. Splitting, cleaving; breaking, destroying; tearing. See ಉತ್.

ಪಾಟಿಲ ಪಾಟಿಲಾ. = ಪಾಡಲಿ. Pale red, pink-coloured. 2, the trumpet flower, Bignonia suaveolens. 3, a species of rice ripening in the rains.

ಪಾಟಿಲ ಪಾಟಿಲಿ. ಪಾಟಿಲ. = ಪಾಟಿಲ. The trumpet flower, Bignonia suaveolens (ಪಾಟಿಲ, ಪಾಡಲಿ Mr. 118; ಪಾಡಲಿ Smd. 25; ಪರಸುಪಾಡಲಿ ಗಡ Si. 134).

ಪಾಟಿಲ ಪಾಟಿಲಾ. = ಪಾಟಿಲ No. 1. (Abh. P. 12, after 2, Sēv. 4, after 70).

ಪಾಟಿಲಪುತ್ರ ಪಾಟಿಲ-putra. The capital of Magadha, Pali-bothra, the modern Patna. (My.).

ಪಾಟಿಲಮ ಪಾಟಿಲಿಮಾ. A pale-red or rose colour. (Ūpr. 4, after 88).

ಪಾಟಿನ ಪಾಟಿನಾ. (fr. ಪಟು). Sharpness, acuteness; cleverness; energy; rashness; health. (My.). See ಅ.

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. = ಪಾಟಿ 2. Ruin, demolition (Mhr.). 2, a line as drawn through a letter (My.; Mhr., H. ಪಾಟಿ, ಪಾಟಾ; Br.); a mark put to an item in an account (My.).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 1. = (ಪಾಟು 2), ಪಾಟಿ. Manner, form, shape (My.; Tē.); degree, extent, size (My.; Tē.); fitness, propriety, agreeableness (Bh. 1, 12, 20; J. 34, 30); likeness, similitude, resemblance (ಪದಿ, ಪಾಂಗು, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Smd. 55; ಸಾಮ್ಯತ್ವ 90; Bp. 6, 10; 85, 55; 54, 17; cf. ಪಾದಿ 2, ಪಾದಿ). ಪಾಟಿಯಿಲ್ಲದವನು

ಪಾಟಿಯೊಗದಾನೆ? (Prv.). — ಪಾಟಿಳುನ್ನು. A proper vessel (Bp. 9, 12). — ಪಾಟಿಕ್ಕು. A fit deity (Bp. 51, 75).
ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 2. (fr. ಪರು 3). Downfall, ruin, defeat, discomfiture (ಭಂಗ Sm. 90; cf. ಪಾಟು 1).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 1. = ಪಾಟಿ, (ಪಾಟಿ). See ಪರಿಪಾಟಿ.

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 2. = ಪಾಟಾ No. 2. (My.).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 3. = ಪಾಡಿ. A gang of workmen (My.).

ಪಾಟಿತ ಪಾಟಿತ. Split, cleft, broken, torn, plucked. See ಉತ್.

ಪಾಟಿಸು ಪಾಟಿಸು. 1. (fr. ಪಾಟಿ 1). To extend (v. t.), to spread out, to build on a large scale (Bp. 16, 11). 2, to be excessive, to surpass, to excel (J. 34, 10).

ಪಾಟಿಸು ಪಾಟಿಸು. 2. Tbh. of ಪಾಟಿಸು. (Bp. 51, 75; J. 6, 37).

ಪಾಟು ಪಾಟು. 1. (fr. ಪರು 3). (= ಪಾಡ್). Falling; a fall (Tē.; M. ಪಾಡು). See ಪೆಪ್ಪೆ. 2, a declining state (Tē.). 3, the ebb of the tide (Tē.).

ಪಾಟು ಪಾಟು. 2. (fr. ಪರು 1) = ಪಾಡು 3, ಹಾಡು 3. Obtaining, incurring, undergoing, experiencing, feeling, suffering (Tē.; T., M. ಪಾಡು). See ಎರ್ಪಾಟು, ತಿಪ್ಪು, ತೀರು, ಪಡಿ, ಪಡು. 2, manner of being, state, nature, manner, mode (My.; Tē.; T. ಪಾಟು; M. ಪಾಡು; see ಪೋಲಿ). 3, proper state, fitness (My.; M. ಪಾಡು). 4, measure of space and time (M.); time, occasion (Tē.). 5, capture (T.); obstruction, detaining, arresting (M.).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. = ಪಾಟಿ 1. Regular or successive order, series, succession. Cf. ಪಾಡ್.

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. A bracelet of gold, pearls, etc. (Mhr. ಪಾಟಿ ಲೀ; My.).

ಪಾಠ ಪಾಠ. (fr. ಪಠ) = ಪಾಟಿ 2. Recitation, recital; declaration. 2, reading, perusal, study. 3, a lesson (My.; Mhr.; B. 3, 1). 4, the text of a book. ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಯಾದರೂ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಠ ಪಾಠದಿದ್ದರೂ ಅಟಿ ಬರುತ್ತದೆ. — ಪಾಠವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನೋಟವಿರ ಬೇಕು. — ಪಾಠ ಹೇಯುವವಗೆ ಕೋಟದ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಪಾಡ್ಯ ಪಾಠಕ್ಕಾಗದು, ಮಾಡ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗದು (Prva.). — ಪಾಠ ಮಾಡು. To learn by heart. 2, to instruct, teach (My.).

ಪಾಠಕ ಪಾಠಕ. A reciter; a reader; a student (ಓದಾಳಿ Cē. II, 39); a lecturer; a teacher. See ಮಂಗಲ; Cpr. 6, after 97; Bp. 59, 29.

ಪಾಠಕ್ರಮ ಪಾಠಾ-krama. The way or manner of reading (Sm. 11).

ಪಾಠೋಪ ಪಾಠಾ-dōsha. An error in a text, a false reading. (My.).

ಪಾಠಶಾಲೆ ಪಾಠಾ-śālā. A school, a college. (My.).

ಪಾಠಾಂತರ ಪಾಠಾ-antara. Another reading, a variation of reading in a book or MS. (My.).

ಪಾಠಿ ಪಾಠಿ. One who has read or studied; conversant with. 2, lead-wort, *Plumbago zeylanica*,

ಪಾಠಿಸು ಪಾಠಿಸು. = ಪಾಟಿಸು 2. To recite; to learn; to declare.

ಪಾಠೀಣ ಪಾಠīna. = ಪಾಠ Nos. 1 & 2 (Bp. 27, 80).

ಪಾಠೀನ ಪಾಠīna. A public reader, a lecturer. 2, a kind of sheat fish, *Silurus pelorus* B. Mss., or *St. boalis* Ham. (ನಿಕಾಪರ, ಮೀನು Nn. 23; ಮುಕರ Mr. 410).

ಪಾಠಿ ಪಾಠಿ. A climbing plant possessing various medicinal properties, *Clypea hernandifolia* W. & A. (see ಅಗುಳು ಸುಣ್ಣ). 2, the root of *Bignonia suaveolens*.

ಪಾಡ್ ಪಾಡ್. = ಪಾಡು 1. P. p. ಪಾಡ್ (J. 21, 57).

ಪಾಡ ಪಾಡ. (= ಪಾಟು 2). Place, situation (M.; see ಕೆಯ್ಯಾಡ No. 1). 2, = ಪಾಡು 3. See ಕೆಯ್ಯಾಡ No. 2. 3, a frame. See ದಾಗಲನಾಡ.

ಪಾಡಗ ಪಾಡಗ. = ಹಾಡಗ. The teak tree (ತೇಗ ವೃಕ್ಷ ಸಿ.; ತೇಗು Kk. 71).

ಪಾಡಗ ಪಾಡಗ. Tbh. of ಪಾಡಕಟಕ. An anklet worn by children and women (ಪಾದಾಂಗದ, ಪಾದಕಟಕ, etc. Si. 220; Grj. 3, after 91; My.; Tē., T., M.).

ಪಾಡಾವಳಿ ಪಾಡಾವಲಿ-pāḍāvali-balli. (= ಪಾಡಿ). A climbing shrub, *Clypea burmanni* W. & A. (St. & Pl., Kōṅkapi).

ಪಾಡಿ ಪಾಡಿ. (fr. ಪರು 3). A settlement, a hamlet, a village (T.; My. at the end of many compounds; Mhr. ಪಾಡಾ). See e. g. ಕನ್ನಮ್ಮಾಡಿ, (ಬಲ್ಲನಾಡಿ), ದಾಗನಾಡಿ, ಹಾಗಲನಾಡಿ.

ಪಾಡಿ ಪಾಡಿ. = ಪಾಟಿ 3. (My.).

ಪಾಡಿಯ ಪಾಡಿಯ. = ಪಾಡ್ಯ, etc. (Mr. 68; My.; Mhr. ಪಾಡಾ).

ಪಾಡಿನ ಪಾಡಿನ. = ಪಾಡಿಯ. See ಎಳೆವಾಡಿನ.

ಪಾಡಿಸು ಪಾಡಿಸು. = ಹಾಡಿಸು. To cause to sing (ಗಾನ Sm. Dh.).

ಪಾಡು ಪಾಡು. 1. = ಪಾಡಿ, ಹಾಡು 1. To sing (ಗಾನ Sm. Dh.; Sm. 93; Tē., T., M.). ಅಮರಾಗನೆಯರ್ ಜೋಯು ಪಾಡಿದರ್ ಜೋಗಗಮಂ (Sm. 64). ಪಾಡಿದು ತುಪ್ಪು (169). ಗಾಯಕಂ ಪಾಡಿ ದೇವಂ ಮೆಚ್ಚಿದಂ (296). ಪಾಡುವೆಂ (91). ಏದಿ ಕೇಳುವನೆ ಸಂಗೀತವನು ಪಾಡಿದರೆ? (Dp. 87). See Sm. 153. 201. 255. 272; Cpr. 2, 7; Grj. 2, after 106; Cē. Bp. 4, 7; Rāv. 12, 28; 13, after 45; J. 2, 65; 5, 57; 8, 16; 28, 22. — ಪಾಡು ಅಡು. (Bp. 28, 56). — ಪಾಡು ಹಾಡು. (Bp. 6, 26).

ಪಾಡು ಪಾಡು. 2. = ಹಾಡು 2. Singing; a song (J. 21, 57). 2, = ಪನ್ನ 1 (Bhn. 4; Bh. 1, 8, 1). See Kāry. V, 963; ಪನ್ನ. — ಪಾಡುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A kind of poetical composition (Kāry. V, 964). — ಪಾಡು ಪನ್ನ. = ಪನ್ನ ಪಾಡು. (Rām. 4, 3, 6).

ಪಾಡು ಪಾಡು. 3. = ಪಾಟು 2, etc. Obtaining, etc.; suffering, trouble (ಬಲಬಲಿ Sm. 93; My.); state, manner, mode, form (Bh. 2, 13, 32; My.); proper state; fitness (My.). 3, likeness, similarity, resemblance (ಸದೃಶ Bhn. 30; Bp. 5, 41; 27, 44; 37, 68; 42, 6; 50, 36; 51, 9; J. 21, 2; 27, 35). See ಅಣಿ, ಎರ್ಪಾಡು, ವಯ್ಯ, ಪರಿ (a. Sk. ಪರಿ). — ಪಾಡುಗಯ್. To make proper (Rām. 5, 9, 1). — ಪಾಡು. -ಅಡು. The proper state or form to be lost (Grj. 6, 80; J. 19, 38).

ಪಾಡು ಪಾಡು. Ripeness and readiness to be gathered (My.; ಪಣ್ಣಿಗೆ ಬನ್ನದ್ದು G.; Mhr. ಪಾಡ). ಕಾಯಿಗಳು ಪಾಡಾ ಬಂದ ಹತ್ತಿದ ಬಡಿಕ (B. 2, 51). ಕಾಯಿಗಳು ಪಾಡಿಗೆ ಬನ್ನ (3, 37).

ಪಾಡುಂಗಾಡಿ ಪಾಡು-ṅ-gāḍi. (Sm. 236). = ಹಾಡುಗಾರ A singer, a minstrel.

ಪಾಡ್ಯ ಪಾಡ್ಯ. = ಪಾಡಿಯ, ಪಾಡವ. Tbh. of ಪ್ರತಿಪದ. The first day of a lunar fortnight (ಪ್ರತಿಪದ Sm. 19; ಪ್ರತಿಪದ Sm. 155; Si. 39). ಪಾಡ್ಯ ಪಾಠಕ್ಕಾಗದು, ಮಾಡ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗದು. — ಪಾಡ್ಯನಾದರೂ ಸಡ್ಕವರ ದಾರದು (Prva.).

ಪಾಡ್ಯಮಿ pādyami. = ಪಡ್ಯಮಿ, ಪಾಡ್ಯ, etc. (Sl. 39; My.; Tē.; cf. Mhr. s. ಪಾಡಿಯ).

ಪಾಣವಿಕ ಪānavika. A man who beats the paṇava (Ūpr. 6, after 86).

ಪಾಣಿ pāni. 1. The hand. 2, holding in one's hand, wearing; see ಕೂಲಿ. See Prv. s. ಪಾಣ.

ಪಾಣಿ pāni. 2. = ಪಾಣಿಯು. — ಪಾಣಿನಟ್ಟುಲು. -ಬಟ್ಟುಲು. A pedestall with a spout (for a linga, to carry off the water, My.).

ಪಾಣಿಗ್ರಹೀತಿ pāni-grīhīti. He whose hand has been taken hold of: a woman married according to the ritual, a bride, a wife.

ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ pāni-grahana. Taking by the hand: marrying, marriage. ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವಾದರೆ ಗಾಣಗಿತ್ತಿಗೆ ಏನು? (Prv.). — ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಂಗಿಯ. -ಂ. To take by the hand, to marry (Śāstrasāra in W. after v. 1559).

ಪಾಣಿಘ ಪāni-gha. Striking the, or with the, hands: one who plays on a labor or other hand-instrument; one who claps the hands together.

ಪಾಣಿಜ ಪāni-ja. A finger-nail.

ಪಾಣಿತಲ ಪāni-tala. The palm of the hand (ಅಂಗಿಯ Mr. 322).

ಪಾಣಿದಂಡ ಪāni-danḍa. An oar (ಗದ್, ಹುಟ್ಟು Mr. 416).

ಪಾಣಿನಿ pānini. N. of an eminent grammarian. (My.). ಪಾಣಿನಿಯ ಸೂತ್ರ (Bp. 35, 29).

ಪಾಣಿನಮ ಪāni-n-dhama. Blowing through or into the hands. (G.).

ಪಾಣಿವೀಡನ ಪāni-pīḍana. Pressing the hand: marrying, marriage.

ಪಾಣಿಮುಕ್ತ ಪāni-mukta. A weapon thrown by the hand.

ಪಾಣಿಮೂಲ ಪāni-mūla. The root of the hand: the extremity of the arm, the wrist (ಮಣಿಕಟ್ಟು Mr. 322, o. r. ಮಣಿಬನ್ನ).

ಪಾಣಿಯ ಪāniya. = ಪಾಣಿ 2. Tbh. of ಪಾಣಿಯು. See ಪಾಣಿಯು ವಾರ.

ಪಾಣಿಯಬಾರ ಪāniyabāra. Tbh. of ಪಾಣಿಯುದ್ವಾರ (Śmd. 384).

ಪಾಣಿಲಾಘವ ಪāni-lāghava. Manual readiness, smartness, legerdemain (J. 22, 6, 12).

ಪಾಣಿವಾದ ಪāni-vāda. One who plays on a labor or other hand-instrument; one who claps the hands together.

ಪಾಣಿಪಾಪವರ್ಣ ಪāni-pāpā-parva. A finger-joint (ದೇರುಗು ಗಣ್ಣು Mr. 322).

ಪಾಣಿಪಾಪ ಪāni-pāpā. A hand-branch: a finger (ಅಂಗುಲಿ, ದೇರು Mr. 322).

ಪಾಣಿ ಪāṇi. = ಪಾಣಿ 1. (ಪೋಲ್ಟಿ Ūt. I, 42).

ಪಾಣಿರ ಪāṇira. Whitish-yellow, whitish, white, pale. 2, a white-robed mendicant. 3, red chalk.

ಪಾಣಿವ ಪāṇiva. A descendant or son of Pāṇdu. See ಪಂಡು. 2, a partisan of the sons of Pāṇdu. ಪಾಣಿವನಾಗಿ ಕಾಣುವ ನಾ ದಹಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? — ಪಾಣಿವರನ್ನರೆ ವಸ್ತಾರಕವುಳದ ಕೋಟಣಗ ಕೋ? — ಪಗಡಿಯಾದ ಪಾಣಿವರು ಕೆಟ್ಟರು. — ಪಕ್ಷ ಪಾಣಿವರಲ್ಲಿ, ಉಳಿ ಕಾರವರಲ್ಲಿ (Prva.). See Śmd. 73. 287. 288. 292; J. 2, 4, 47; 5, 8. — ಪಾಣಿವನುದ್ಧ. (ಪಾಣಿರೀಕ, ಪಾಣಿಯು, ಪೆ ಸ್ವಾರೀ ಗಡ್ಡೆ, ಬಿಳಿನೆಯ್ದಿಲೇ ಗಡ್ಡೆ Śi. 153).

ಪಾಣಿ ಪāṇi. ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ. A village-officer (Mhr. ಪಾಣ್ಣಾ; see ದೇಶ).

ಪಾಣಿತ್ಯ ಪāṇitya. (fr. ಪಣ್ತಿತ). Scholarship, erudition; cleverness, skill. (Bp. 2, 81; J. 2, 27; B. 2, 8; My.).

ಪಾಣ್ಣು pāṇḍu. Yellowish-white, white, pale. 2, yellow disease: jaundice (ಪಾಣ್ಣು Mr. 387, o. r. ಪಿಣ್ಣು). 3, N. of a son of Vyāsa, brother of Dhṛitarāṣṭra and Vidura, father of the Pañcāpāṇḍavas. (Bh. 1, 5 sum.). 4, Dhṛitarāṣṭra (ಅನ್ವರಾಜ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ Mr. 264).

ಪಾಣ್ಣುಕ ಪāṇḍuka. A yellowish-white or pale colour. 2, jaundice (see ಪಾಣ್ಣು No. 2). 3, a kind of cucumber (ಕುಲಕ, ಕಹಿವಡಲ Mr. 146).

ಪಾಣ್ಣುಕನ್ನಲ ಪāṇḍu-kambala. A white blanket.

ಪಾಣ್ಣುಕನ್ನಲಿ ಪāṇḍu-kambali. A carriage covered with a white woolen cloth.

ಪಾಣ್ಣುತನುಜ ಪāṇḍu-tanuja. A son of Pāṇdu (Śmd. 266).

ಪಾಣ್ಣುಪುತ್ರ ಪāṇḍu-putra. = ಪಾಣ್ಣುತನುಜ. Arjuna (J. 8, 38).

ಪಾಣ್ಣುಭೂಮಿ ಪāṇḍu-bhūma. A country with a yellowish soil.

ಪಾಣ್ಣುರ ಪāṇḍura. Yellowish-white, white, pale. 2, jaundice. 3, the white leprosy, vitiligo.

ಪಾಣ್ಣುರಂಗ ಪāṇḍu-raṅga. Having a yellowish-white colour: Kṛishṇa (My.). 2, N. of a man (Bp. 4, 5; 9, 48; 50, 18; 61, 33). — ಪಾಣ್ಣುರಂಗವಿಟ್ಟಲ. Kṛishṇa (My.).

ಪಾಣ್ಣುರತರ ಪāṇḍura-tara. Uncommonly white (Ūpr. 8, 34).

ಪಾಣ್ಣುರಿತ ಪāṇḍurita. = ಪಾಣ್ಣುರ No. 1. (Abh. P. 12, after 2).

ಪಾಣ್ಣುರೋಗ ಪāṇḍu-rōga. = ಪಾಣ್ಣುರ No. 3. (C.).

ಪಾಣ್ಣುಸುತ ಪāṇḍu-suta. = ಪಾಣ್ಣುತನುಜ. (J. 24, 16).

ಪಾಣ್ಣಿ ಪāṇḍya. N. of a people and of the country in the Dekhan inhabited by them (T. ಪಾಣ್ಣಿ, ಪಾಣ್ಣಿಯು); a prince of the Pāṇḍyas. See Bp. 6, 18; 11, 16. 17; ಕೂನ, ಸಾನ್ದರ, ಹೊರಟ, and s. ಮುಂಗವಾಪುರ. — ಪಾಣ್ಣಿಮಣ್ಣಲ. The country of the Pāṇḍyas (Bp. 27, 20). — ಪಾಣ್ಣಿಮಹೀತಲ. = ಪಾಣ್ಣಿಮಣ್ಣಲ. (Bp. 50, 50). — ಪಾಣ್ಣಿವಸುಮತಿ. = ಪಾಣ್ಣಿಮಹೀತಲ. (Bp. 50, 45).

ಪಾಣಿ ಪāṇi. A whoremonger; an adulterer (ಜೋಡ, ಸಿತಗ Śmd. II; Kk. 89; ಸಿತಗ Ūt. I, 16; ಪರಳಗ Ūt. I, 43; II, 24; Abh. P. 8, after 50; 15, 39; cf. ಪಡು 3; ಪಾಪು 3).

ಪಾಣಿ ಪāṇi. (Śmd. 245). A whore; an adulteress (ಜೋಡ, ಸಿತಗ Śmd. II; Kk. 89; ಜೋಡ Ūt. I, 38; ಪಾದರಗಿತ್ತಿ, ಜೋಡ, ಬೆದಗಾರ್ತಿ, ಸಿತಗ, ಪಾರಿ Kk. 29; Śm. 75).

ಪಾತ pāta. 1. Flying; falling, fall; a cast, a throw; a stroke; an attack; defect, fault. See ಅತಿ, ಉತ್, ತಾಲ, ನಿ, ಪಾದ, Śmd. 112.

ಪಾತ pāta. 2. Watched, proteoted, preserved.

ಪಾತಕ pātaka. Causing to fall or sink; sin, crime (ನೇರಗ Ūt. I, 59). — ಪಾತಕ ಅದು. Sin to be destroyed or blotted out (Bp. 30, 14). — ಪಾತಕಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To commit a sin (J. 19, 27). — ಪಾತಕ ಪರಿಹಾರ. Sin to be removed (Bp. 45, 8). — ಪಾತಕ ಹಿಡಿ. Sin to take possession of one, or to undertake or incur sin (Bp. 28, 24).

ಪಾತಕನ ಪātakatana. Sinful state or behaviour; sin (My.; Jmt. 22 s. ಕೇಡು).

ಪಾತಕಿ pātaki. Guilty of a crime, sinful; a sinner (Bp. 14, 30; 52, 7; J. 13, 31).

ಪಾತನ ಪātana. Causing to fall, etc. See ನಿ.

ಪಾತರ ಪātara. Tbh. of ಪಾತ್ರ. (Sp. s. ವಾಯು; My.; Tē.). — ಪಾತರದವಳು. -ಅವಳು. = ಪಾತ್ರದವಳು. A dancing girl, a harlot (ಗಣಿಕೆ, ಪಣ್ಣಿಪ್ರೀ, ವಾರಪ್ರೀ, ವೇಶ್ಯ G.; My.). ಸ್ವರ್ಗಲೋ

ಕದ ಪಾತರದವಳು (ಸೃವೇಶ್ವರ G.). ಪಾತರದವರ ಮನೆ (ವೇಶ); ಪಾತರದವರ ಸಮುದಾಯ (ಗಾಣಿಶ್ವರ G.).
 ಪಾತರಗಿತ್ತಿ pātara-gitti. = ಪಾತರದವಳು. (My.). 2, a butterfly (C.; B. 4, 1).
 ಪಾತಲಮರ pātali-mara. = ಪಾದರಿಮರ. (St. & Pl.; cf. ಪಾದರಿ 1).
 ಪಾತಾಪಾಹ pātashāha. = ಪಾಹ. (B. 5, 88, 108). — ಪಾತಾಪಾಹ, relating to or granted by a Pasha; kingly; grand, noble; royalty, reign of a king (B. 5, 266; Mhr., H. ಪಾದಪಾಹ).
 ಪಾತಾಲ pāta-āla (= ālaya). = ಪಾತಾಳ. One of the seven regions under the earth and the abode of the nāgas or serpents and demons; a general name for the seven regions, hell (ಭೋಗವತಿ, ಅಭೋಲೋಕ Nn. 22). 2, submarine fire. ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾತಾಲದೊಳಗುಳ್ಳುಬಿಲಶಬ್ದವರ್ತನೆಯನ್ ಅಭಿಧಾನಮಾಗಿ ಪೇದ್ದಂ (Mr. 2).
 ಪಾತಾಲಗಂಗೆ pātāla-gaṅgā. The Ganges of the lower regions. (Bp. 19, 55).
 ಪಾತಾಲನಿಲಯ pātāla-nīlaya. An asura, a demon; a nāga.
 ಪಾತಾಲಲೋಕ pātāla-lōka. The pātāla region (ಅಭೋಲೋಕ, etc. Mr. 392).
 ಪಾತಾಳ pātāla. = ಪಾತಾಲ. ಪಾತಾಳವಾದರೆ ಪಾತ್ರಮೇಳದವರಿಲ್ಲವೇ? — ಪಾತಾಯಿದ್ವಲ್ಲಿ ಪಾತಾಳ (Prva.). — ಪಾತಾಳಗಡ. A grappling hook or drag to catch things under water (My.; B. 3, 118). — ಪಾತಾಳಗರದಿ. = ಪಾತಾಳಗಡ. (My.). — ಪಾತಾಳಗರುಡ. = ಗರುಡಪಾತಾಳ. A medicinal herb, said to be an antidote to snake-bites, Ophiorrhiza mungos L. (St. & Pl.). 2, = ಪಾತಾಳಗರದಿ (My.). — ಪಾತಾಳಭೇದಿ. = ಪಾತಾಳಗಡ. (Tē.; My.). — ಪಾತಾಳಲಂಕೆ. The Lankā of the lower regions (Abh. P. 9, 196).
 ಪಾತಿ ಪāti. A basin for water round the foot of a tree, etc. (Bp. 57, 91; My.; Tē. ಪಾತಿ, ಪಾತು, ಪಾದಿ, ಪಾದು; T., M. ಪಾತಿ). 2, a garden bed (My.; Tē., T., M.).
 ಪಾತಿ ಪāti. 1. Tbh. of ಪಾವತಿ. (My.). — ಪಾತಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. of women (My.).
 ಪಾತಿ ಪāti. 2. = ಪತಿ. (Sk.).
 ಪಾತಿತ pātita. Made to fall, felled, thrown down, etc. (Ūp. 4, 27).
 ಪಾತಿವ್ರತ pāti-vratā. = ಪಾತಿವ್ರತ. (Bp. 25, 37).
 ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ pātivratya. (fr. ಪತಿವ್ರತ). Devotedness or loyalty to a husband, conjugal fidelity. (My.; B. 5, 292).
 ಪಾತುಕ pātuka. Apt or disposed to fall; falling.
 ಪಾತ್ರ pātra. = ಪಾತರ, ಪಾತ್ರೆ. A drinking vessel; a goblet, a cup, etc. 2, a vessel in general. ಪಾತ್ರವಿದ್ದವು ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿತು (Prv.). 3, any kind of sacrificial vessel. 4, the channel or bed of a river (ತೊಡೆಯ ನಡುವು Mr. 415). 5, a utensil (ಅದ್ದನೆಗೆ 212). 6, a receptacle, a recipient or a person in whom any quality is contained: a fit or competent or worthy person or man, a person or man worthy to receive gifts; fit for; a recipient or subject also of curses, blame, etc. Feminine ಪಾತ್ರಳು (My.). ತರಹರಿಸಲಾಡಿದವಳು ಮರಣಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳು (Prv.). 7, a king's counsellor or minister. 8, an actor, dramatis persona. ಪಾತ್ರವಾದ ವಾದಕಂ ದಾಟಿಸಿದಂ (Śmd. 296). 9, a part in a play (Sk.); a disguise, an assumed character (My.; Mhr.); performing, dancing (Mhr. ಪಾತ್ರಾ, a dancing girl). ಪಾತ್ರವನಾಡುವವಳು (ನರ್ತಕಿ, ದಾಸಿ Nn.). ಕೊತ್ತಿ ಪಾತ್ರ ಬಲೇ ಮುನ್ನೆ. —

ಅನುಗದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಾದುವಾಗ ಮದ್ದಳೇ ಎರವು ಬೇಡಿದರನ್ನೆ (Prva.). — ಪಾತ್ರದವಳು. = ಪಾತರದವಳು. (My.). — ಪಾತ್ರವನಿ. A shrub with long continuous rows of circular bracts hiding the flowers, Desmodium pulchellum Benth. (L.).
 ಪಾತ್ರತೆ pātrātē. Capacity, fitness, worthiness. (My.).
 ಪಾತ್ರತ್ವ pātratva. = ಪಾತ್ರತೆ. (My.).
 ಪಾತ್ರದ pātra-da. A balance (ತ್ರಾಸು Mr. 358).
 ಪಾತ್ರವಿಶೇಷ pātra-viśēsha. A distinguished person (Śmd. 125).
 ಪಾತ್ರೀಭೂತ pātrī-bhūta. Having become a fitting receptacle or recipient, fit for (Abh. P. 1, 4).
 ಪಾತ್ರೆ pātrē. = ಪಾತ್ರ Nos. 1-3. (ತಬ್ಬಿ Mr. 212; My.; B. 5, 142). See ಜಲ, ಮೃಣ್ಮಯ, ಸು-
 ಪಾಥನ pāthas. Water.
 ಪಾಥೇಯ pāthēya. (fr. ಪಥ). Provisions for a journey (ಸಮ್ಪ. Mr. 234).
 ಪಾಥೋದ pāthas-da. A cloud. (My.).
 ಪಾಥೋಧರ pāthas-dhara. A cloud. (My.).
 ಪಾಥೋಧಿ pāthas-dhi. The ocean. (My.).
 ಪಾಥೋನಿಧಿ pāthas-nidhi. The ocean. (My.).
 ಪಾಥೋಭೃತ pāthas-bhṛit. A cloud (ಮೋಡ G.; My.).
 ಪಾಥೋರುಹ pāthas-ruha. The lotus.
 ಪಾಥೋರುಹಾಕ್ಷ pāthōruha-aksha. Vishnu (J. 7, 56).
 ಪಾದ pād. = ಪಾದ. A foot. See ಗೂಡ, ಬಹು-
 ಪಾದ pāda. = ಪಾಗ, ಪಾಯ 1, ಪಾವ 1, ಪಾವ. A foot (ಅಂಜ. ಕಾಲು Nn. 130; ಕಾಲು 77; ಅಡಿ, ಕಾಲೆ Śm. 70). 2, an appellation to proper names as a title of respect. 3, the foot of a mountain, a hill at the foot of a mountain. 4, the root of a tree (Mr. 104). 5, a ray of light; lustre (ಶೇಖ, ಶೇಖಸ್ಸು Nn. 130). 6, a quarter, a fourth part. 7, a verse-quarter (Ūh.). 8, a verse-line (Ūh.). 9, a quarter of a weight of gold. 10, = ಪದಪೂರ, ಪಾದಪೂರಣ (Nn. 130). 11, a part in general. 12, combination (? ಬರಹ Mr. 460). ಪಾದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾಪೋಸು, ಪಾದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾಪಯ್ಯತ್ತಿತ್ತ. — ಪಾದಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯ ರೂ ನಾಗವು ಕಡೆದಿ ಬಿಡ. — ಪಾದಗಾಣಿಕೆ. -ಕಾಣಿಕೆ. A gift placed at the feet of a gurn (My.). 2, price (of a thing, My.).
 ಪಾದಕಟಕ pāda-kāṭaka. (= ಪಾದಗ). An ankle.
 ಪಾದಗ್ರಹಣ pāda-grahana. Laying hold of or clasping the feet of a person, as a mark of respectful salutation.
 ಪಾದಲಾರಿ pāda-lāri. Walking on foot; a footman.
 ಪಾದಜ pāda-ja. A Śūdra. (My.).
 ಪಾದಕಲ pāda-tala. The sole or lower part of the foot. (Kk. 98).
 ಪಾದಶೀರ್ಷ pāda-tirtha. Water in which the feet (of superiors) have been washed (My.).
 ಪಾದಪ್ರಾಣ pāda-trāṇa. Foot-protecting: a sandal, a shoe, a boot. See ಮೆಟ್ಟು.
 ಪಾದನ pādāna. Causing to go or to obtain. See ಪ್ರತಿ.
 ಪಾದಪ pāda-pa. Drinking with the root: a tree (ಮರ Nn. 28).
 ಪಾದಪಟ್ಟ pāda-paṭṭa. = ಪಾದಪಟ್ಟ. A badge of honour for the foot; an ornament for it.
 ಪಾದಪದ್ಮ pāda-padma. A lotus-like foot, a foot beautiful as a lotus. (My.).

ಪಾದಪಯೋಜಿ pāda-payōja. = ಪಾದಪದ್ಮ. (Śiv. 5, 56).

ಪಾದಪಾಗ್ರ pādapa-agra. The top of a tree (ಶಿಖಿ, ಮರದ ತುದಿ Nn. 4).

ಪಾದಪಾತ pāda-pāta. A foot-fall, a tread, a kick (Ūpr. 5, after 76).

ಪಾದಪಾಶ pāda-pāśa. = ಪಾದಪಾಸ. A foot-rope for cattle, etc.; an anklet of small bells, etc.

ಪಾದಪಾಶನ pādapa-pāśana. Eating trees: fire. 2, a certain metrical foot (Ūh.).

ಪಾದಪೀಠ pāda-pīṭha. A foot-stool. (My.).

ಪಾದಪೂಜೆ pāda-pūjē. Homage paid to the feet of gurus (My.).

ಪಾದಪೂರ್ಣ pāda-pūrāṇa. Filling out a part or a line of a verse, expletive; the act of filling out a line or the measure of a verse; an expletive, like ನೆವೆ, ಸಲೆ, etc. (Ūt. I, 19; II, 34).

ಪಾದಪ್ರಹರಣ pāda-praharaṇa. A kick. See ಒದೆ.

ಪಾದಬಂಧ pāda-bandha. Any tie for the foot.

ಪಾದಬಂಧನ pāda-bandhana. Any tie for the foot. 2, a stock of cattle. See ಗುಡಿ.

ಪಾದರ pādara. = ಹಾದರ. (Tbh. of ಪಾದಪಾಯಫ). Adultery (J. 2, 5). (Cf. ಪಾದು 3 ?).

ಪಾದರಕ್ತ pāda-rakkē. Tbh. of ಪಾದರಕ್ತ (Śmd. 376).

ಪಾದರಕ್ಷಣ pāda-rakṣaṇa. Foot-guarding: a sandal, a shoe, a boot.

ಪಾದರಕ್ಷಿ pāda-rakṣhē. = ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಪಾದರಕ್ಷಣ. (ಉಪಾಸಕ್, ಪಾದರಕ್ಷಣ H14; ಪಾದು, ಪಾದುಕೆ, ಉಪಾಸಕ್ Si. 344; Bp. 55, 57).

ಪಾದರಸ pāda-rasa. Quicksilver, mercury (ಸೂತ Nn. 32; ಪಾರದ 83; ಸೂತ, ರುಚಿರಾಮ 131; ಜವಲ, ರಸ, ಪಾರದ, etc. Si. 332; My.).

ಪಾದರಿ pādari. An adulteress (J. 5, 61).

ಪಾದರಿ pādari. 1. = ಹಾದರಿ. Tbh. of ಪಾಟಲ (Śmd. 364, o. r. ಹಾದರಿ; ಪಾಟಲ, ಪಾಟಲಿ Mr. 118; ಪಾಟಲಿ Śm. 25; ಪಾಟಲಿ, etc. Si. 134; ಮೋಘ G.; Ūpr. 7, 56. 69; Tē., T., M. ಪಾದರಿ). — ಪಾದರೀ ಮರ. A high tree, Stereospermum ohelonoides D. C. (St. & Pl.).

ಪಾದರಿ pādari. 2. = ಪಾದ್ರಿ. A padre or priest (Portuguese; My.; M.; B. 5, 272).

ಪಾದರಿಗ pādara-igra. = ಹಾದರಿಗ. An adulterer.

ಪಾದರಿಗಂ ಪಲವನ್ನೂ ಅದೇನು ಈವಂ? (Śmd. 211. Mdb.).

ಪಾದವಲ್ಮೀಕಿ pāda-valmika. Elephantiasis. See ಒದಲಿಗಾರ್.

ಪಾದವಾಸ pādavaśa. Tbh. of ಪಾದಪಾತ (Śmd. 880).

ಪಾದವಿನ್ಯಾಸ pāda-vinyāsa. = ಪದವಿನ್ಯಾಸ. 2, the putting down or spreading of rays (Ūpr. 1, 47).

ಪಾದಕಾಪಿ pāda-kākhē. A toe. (R.).

ಪಾದಕೃಂಖಲಿ pāda-kṛinkhalē. = ಪಾದಸಂಕಲಿ. A chain for the foot.

ಪಾದಪದ ಪಾದashaha. = ಪಾಡ್ಪ, etc. (My.).

ಪಾದಸಂಕಲಿ pāda-saṅkalē. Tbh. of ಪಾದಕೃಂಖಲಿ (Śmd. 176).

ಪಾದಸಂಘಟ್ಟನ pāda-saṅghaṭṭana. Striking or crushing with the foot. See ತುದಿ.

ಪಾದಸರೋಜ pāda-sarōja. = ಪಾದಪದ್ಮ. (Śiv. 2, 100).

ಪಾದಸ್ಫೋಟ pāda-sphoṭa. A blister or sore on the foot.

ಪಾದಾಗ್ರ pāda-agra. The point or extremity of the foot.

ಪಾದಾಂಗದ pāda-aṅgada. An ornament for the feet or toes, an anklet.

ಪಾದಾತ pāda-āta. A foot-soldier. 2, infantry.

ಪಾದಾತಿ pādāti. = ಪಾದಾತಿ. (Sk.; R.).

ಪಾದಾತಿಕ pādātika. A foot-soldier.

ಪಾದಾದಿಯಮಕ pāda-ādi-yamaka. A kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 3 seq.).

ಪಾದಾಮ್ಬುಜ pāda-ambuja. = ಪಾದಪದ್ಮ. (J. 9, 27).

ಪಾದಾಮ್ಬುರುಹ pāda-amburuha. = ಪಾದಾಮ್ಬುಜ. (Ūpr. 3, 72).

ಪಾದಾವರ್ತ pāda-āvarta. A wheel worked with the feet for raising water from a well.

ಪಾದಿ pādi. 1. (fr. ಪಾಯ್ 1). = ಪಾಯ್ 2, etc., ಹಾದಿ. A road. ಗುಂ ಪೋದ ಪಾದಿಯದು! (Rāghc. 17, 68).

ಪಾದಿ pādi. 2. (= ಪಾಟಿ 1; ಪಾದಿ 1?). (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಸಡಿ, ಗಡಿ, ಪಾಟಿ, ಎಣಿ, etc., ಸಮಾನ ಶ್ಲ.).

ಪಾದಿತ pādita. Gone to; obtained. See ಅ-.

ಪಾದು pādu. ಪಾದೂ. = ಪಾದುಕೆ. A shoe, etc.

ಪಾದುಕ pāduka. = ಪಾದುಕೆ, ಪಾವುಗೆ, ಪಾವಿಗೆ, ಪಾವುಗೆ, q. v. (ಅನು ಪದೀನ, ಪಾವಿಗೆ Mr. 205, o. r. ಪಾವುಗೆ).

ಪಾದುಕಾಕಾರ pāduka-kāra. A shoemaker.

ಪಾದುಕಾಸಿದ್ಧಿ pāduka-siddhi. A magical slipper or shoe, supposed to have the power of conveying the wearer wherever he likes. ಪಾದುಕಾಸಿದ್ಧಿಯಿದ್ದರೂ ನಾಡೋದ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಪಾದುಕೆ pādukē. = ಪಾದುಕ, etc. A wooden shoe, a shoe, a slipper (ಎಕ್ಕವಡ Kk. 39). 2, an impression of a foot on stone or wood, worshipped as the trace of some god or guru (My.; Mhr.).

ಪಾದುಕೃತಿ pādū-kṛiti. A shoemaker.

ಪಾದೆ pādē. — ಪಾದೆಮುಳ್ಳುಗಿಡ. A perennial herb, Polycarpea corymbosa Lam. (St. & Pl. = M. ಪಾರಮುಳ್ಳ).

ಪಾದೋದಕ pāda-udaka. Water for washing the feet; water in which the feet of a person have been washed (Grj. 4, after 48).

ಪಾದ್ಯ pādya. Relating to the foot; water for washing the feet. 2, washing the feet (Mhr.). ಪಾದ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ, ಉ ಬಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಿಲ್ಲ? (Prv.).

ಪಾದ್ರಿ pādri. = ಪಾದರಿ 2. (My.; B. 5, 206).

ಪಾನ pāna. (= ಪಾನೆ). Drinking; enjoying. 2, a drink, a beverage. 3, a drinking vessel. 4, a water-conduit, a canal. See ಈಡ್ಲು, ಕುಡಿ; ಕೊಡ.

ಪಾನಕ pānaka. A draught, a drink, a beverage (Sk.); hydromel, beverage made of jaggery, sugar, etc. and water, and drunk as sherbet (Tē.; My.). ಕುಡಿಯುವ ಪಾನ ಕದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿ ಸುಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ. — ಪಾನಕಾ ಕುಡಿಯುವಾಗ್ಗೆ ಮಾಣಿ ಕುತ್ತಿ ಗೇ ಹಿಡಿದ. — ಪಾನಕಾ ಬೇಕೆನ್ನು, ತುನಕಕ್ಕೆ ಕರದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಪಾನೋಪ್ಪಿ pāna-gṛōshṭhi. A drinking party; a place where people drink together (ಅಪಾನ, ಮಾಣಿ ಕುಡಿದುದು Mr. 221).

ಪಾನೋಪ್ಪಿಕೆ pāna-gṛōshṭhikē. = ಪಾನೋಪ್ಪಿ. A drinking party, etc.

ಪಾನಪಾತ್ರ pāna-pātra. A drinking vessel, a goblet, etc.

ಪಾನಭಾಜನ pāna-bhājana. A drinking vessel, a goblet, etc.

ಪಾನಾಮ್ನು pāna-ambu. Drinking-water (Bp. 12, 9).

ಪಾನಿ pāni. Water (My.; H.; Mhr. ಪಾನೀ).

ಪಾನೀಯ pānya. = ಪಾನಿ 2, ಪಾನೀಯ. To be drunk, drinkable. 2, a beverage, a drink. 3, water.

ಪಾನೀಯಜ ಪānya-ja. A lotus.

ಪಾನೀಯಜಾನನ pānyaja-āśana. Brahmā (Rām. 4, 2, 18).

ಪಾನೀಯದ್ವಾರ pānya-dvāra. = ಪಾನೀಯದಾರ. An outlet for water.

ಪಾನೀಯಮಂಥ ಪānya-maṇḍapa. = ಪಾನೀಯತಾಲಿಕೆ. (Ūpr. 1, after 94).

ಪಾನೀಯತಾಲಿಕೆ pānya-tālikē. A shed on the road-side for providing passengers with water.

ಪಾನು pānu. A leaf; the leaf of a book (Mhr.; My.); the leaf of piper betel; the roll of this leaf with betel-nut, spices and lime, Pan (Mhr.; My.).

ಪಾನಿ ಪānē. (Tbh. of ಪಾನ). A pot of metal or earth (T. ಪಾನೈ; M. ಪಾನಿ; see ಇಪ್ಪ, ಒಪ್ಪ, ಕೊಡ).

ಪಾನ್ತ pa-anta. A term ending in pa (Śmd. 316).

ಪಾನ್ತ ಪānthā. (fr. ಪಥ). A wanderer, a traveller.

ಪಾನ್ತ ಪānthāstha. = ಪಾನ್ತ. (Mhr.; B. 4, 155).

ಪಾಪ ಪāpa. = ಪಾಪ, etc. A small child (My.).

ಪಾಪ ಪāpa. Bad, wicked, vicious, sinful, etc. 2, a bad man. 3, sin, vice, crime, wickedness, guilt (Bp. 55, 7). 4, bad fortune, bad state, misery, a scrape, a strait. ಪಾಪ, O misery! etc. (My.; B. 2, 38. 44; 3, 89; 4, 44). ಪಾಪ ಬರ ದಾರದನ್ನು ತಾಪ ಕೊಡ್ತೆ. — ಪಾಪದಲ್ಲಿ ತಾಪ ತಪ್ಪದು. — ಪಾಪ ಹೋಗ ಬೇಕೆನ್ನು ತೋಟಯಿಟ್ಟು ಕೊಡ್ತೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ. — ಮನವಲಿಯದ ಪಾಪವಿಲ್ಲ, ತನು ತಿಳಿಯದ ನೋವಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣುತಿ, ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ತಾಯಿ. (Prvs.). See Prv. 8.

ಛಾರ. — ಪಾಪ ಅದ್. Sin to be destroyed (Bp. 1, 25). — ಪಾಪ ಕೆಡೆ. Sin to fall, perish or vanish (Bp. 45, 34). — ಪಾಪ ಪ್ರಹರಿಸು. To repel or remove sin (Bp. 61, 79). — ಪಾಪ ಹರಿ. Sin to go away (Bp. 45, 8). — ಪಾಪ ಹೊಡು. To bring sin upon one's self (Bp. 60, 9).

ಪಾಪಕರ್ಮ ಪāpa-karma. An evil deed, a bad action, etc. (Bp. 57, 58). ವ್ಯಾಪಾರಮ್ ಅದ್‌ದಲ್ಲದಾ ಪರವು ಕಾಣಿಸದು, ಪಾಪ ಕರ್ಮಗಳ ಅತಿಗಳೆದು ನಿನ್ನವಗೆ ಕೋಪಮ್ ಎಲ್ಲಿಹುದು? (Sip.).

ಪಾಪಕ್ಷಯ ಪāpa-kshaya. The destruction of sin. ಪಾಪಕ್ಷಯ ವಾಗಲೆನ್ನು, ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕುಲಕ್ಷಯವಾಗಲೆನ್ನು, ಮೊಸಳೆ ಎದಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಪಾಪಗ್ರಹ ಪāpa-graha. A planet of evil or malignant aspect, as rāhu, kētu, śani and māṅgala. (My.).

ಪಾಪಚಿತ್ತ ಪāpa-citta. Evil-minded, being of an evil disposition (Bp. 32, 51).

ಪಾಪಜೀಲಿ ಪāpa-jēli. The creeper *Clypea hernandifolia* W. & A. See ಅಗುಳುಸುಣ್ಣೆ.

ಪಾಪಜಿ ಪāpa-jē. = ಪಾಪಜಿ, q. v. 2, (Tbh. of ಪರ್ವಜಿ). = ಪಾಪ ರೆ, ಪಾಪಜಿ. See ಕಾಡ. — ಪಾಪಜಿಗಿಡ. ಎತಾಲೆ, ಇನ್ನೆವಾರುಣಿ ಅನ್ನರ ಪಾವುಮೆಕ್ಕೇ ಗಿಡ; ಪಾಪಜಿಗಿಡವನ್ನು, ಕೆಲವರರ್ಥ ಹೇದುವರು Si. 161; a shrub or small tree, Pavetta indica Lin. (Ixora pavetta Roxb., St. & Pl.; Ixora tomentosa, Tē.).

ಪಾಪಜಿ ಪāpa-jī. = ಪಾಪಜಿ. Tbh. of ಪರ್ವಜಿ. (ಚತುಕೆ, ಪರ್ವಜಿ Mr. 141, o. r. ಪಾಪಜಿ).

ಪಾಪದೂರ ಪāpa-dūra. A man who is far from sin (Bp. 27, 78).

ಪಾಪನಾಶನ ಪāpa-nāśana. The destruction of sin (Bp. 27, 26).

ಪಾಪನಿವಾರಣ ಪāpa-nivāraṇa. Keeping off, checking or averting sin (My.).

ಪಾಪನಿಷ್ಕೃತಿ ಪāpa-nishkr̥iti. Atonement for sin (My.).

ಪಾಪರಾಸಿ ಪāpa-rāsi. = ಪಾಪೋಫ. ಪಾಪರಾಸಿಗಳು (ಪಾಪೋಫ, ಎಪ್ಪ Nn. 103).

ಪಾಪರೆ ಪāparē. = ಪಾಪಜಿ. The bitter apple, colocynth; the bitter melon vine (Tē.). See ಕಾಡ, ಪಿಲ್ಲ. — ಪಾಪರೆಚಿಟ್ಟು. (ಚಿತ್ತೆ, ಗವಾಕ್ಷಿ, ಗೋಡುಮ್ಬೆ Si. 161; Tē. = ಪಾಪರೆ).

ಪಾಪರ್ಥಿ ಪāpa-riddhi. Sin-prosperity: getting a living by hunting; the chase.

ಪಾಪವಿಮೋಚನ ಪāpa-vimōcāna. Liberation from sin (My.).

ಪಾಪಾತ್ಮ ಪāpa-ātma. Evil-minded; a sinner, a reprobate, a very wicked person. (My.). ಪಾಪಾತ್ಮನ ಪರಮಾತ್ಮ ತಿಳಿಯನೇ? (Prv.).

ಪಾಪಾಸು ಪāpāsu. = ಪಾಪೋಸು (My.; Tē.; T. ಪಾಪಾಚ್ಚಿ). — ಪಾಪಾಸುಕಳ್ಳಿ. The prickly pear (My.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿ ಪರಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಾಸಿದ್ಧ ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವನ್ನ ನಡು ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಧೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಕಾಲುಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣೇ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prvs.).

ಪಾಪಿಪ್ಪ ಪāpishṭha. Most wicked, worst, exceedingly bad (Bp. 60, 20; My.).

ಪಾಪೆ ಪāpē. = ಪಾಪ, ಹಾಕೆ. A figure, an ornamental form, a puppet, a doll; a badge, an ensign; — the pupil of the eye (Abh. P. 3, 39; 4, 12; My.; Tē. ಅಪೆ, ಪಾಪೆ, the pupil of the eye; ಪಾಪೆ also: a child; T. ಪಾಪೆ, M. ಪಾಪೆ, a doll, puppet; Tē. ಪಾಪದು, a little boy, cf. ಪಸುಳ and ಪಾಂಗು). (ರಥದ) ಪಾಪೆ ರೂಪುಗಟ್ಟಿದು (Abh. P. 18, 69).

ಪಾಪೋಸು ಪāpōsu. = ಪಾಪಾಸು. A shoe or slipper (My.; M.; Mhr., H. ಪಾಯಪೋಸು). See Prvs. 8. ಪಾಪ, ಪಾಪಿ.

ಪಾಪೋಫ ಪāpa-ōgha. A heap of inauspicious things: the feces, excrement (ಎಪ್ಪ, ಪಾಪರಾಸಿಗಳು Nn. 103).

ಪಾಪ್ಪ ಪāpma. Evil, sin, crime.

ಪಾಮ ಪāma. Herpes, itch, scab (ಕಡ್ಡು, ಏಸ, ಕೆರಕು Mr. 384).

ಪಾಮನ ಪāmana. = ಪಾಮರ. Diseased with herpes, etc.

ಪಾಮರ ಪāmara. Diseased with herpes, scabby. 2, low, vulgar; stupid. 3, a man of the lowest extraction: a Kirāta (ಅಚಲ, ಕರಾತ Nn. 41; ಕ್ವಲ್ಲಕ Mr. 517); an unrefined, vulgar man, etc. (ಪ್ರಾಕೃತ, ಬರ್ಬರ, ಇತರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇದುವರು Mr. 229, o. r. ತನಗಲ್ಲದವಂ).

ಪಾಮರತನ ಪāmaratana. Lowness, rudeness, etc. (My.).

ಪಾಮರಿ ಪāmari. A Śābara or Kirāta female (ಪ್ರಿತಿಹಲೆ, ಶುರಪ್ಪಿ Nn. 92; Ū. Bp. 11, 9; J. 3, 5. 6. 8).

ಪಾಮೆ ಪāmē. Herpes, scab.

ಪಾಪ್ಯ ಪāmba. A powerful, heroic or eminent man (ಎರವದಿದಂ Ū. I, 61; cf. ಅಪ್ಪ).

ಪಾಯ್ pāy. 1. (Śmd. 83). = ಪಾಯಿ 1, ಹಾಯ್, ಹಾಯಿ 1, ಹಾಯು. To jump over; to step over, to pass over, to cross; to jump, to leap; to leap against, to assault (ಲಂಘನ Śmd. Dh.; My. as ಹಾಯ್; T., M.); to step, to advance, to go, to flow (My. as ಹಾಯ್; T., M.); to run against, to butt, to gore (My. as ಹಾಯ್; T., M.); to knock against (v. i.), as the head (My. as ಹಾಯ್). P. p. ಪಾಯ್ದು. ಮರನಂ ಪಾಯ್ದಂ (Śmd. 195). ಪೊಳೆಪಿಂಡವೋಯ್ತು, ತಾರಗೆ ಬೆಳ ಗುದ್ದುವು, ಹಿಮಕರಂಗೆ ಪಾಯ್ತು ಚಕೋರಾವಳಿ ಬೆದಿಗಾದುದು, ಕು ಮುದಂಗೆ ನಗೆ ಬತ್ತಿರುವು ಪಾಯ್ತು ನೇಸಕನಾಗಳ್ (Lilv. 3, 5). ಕೆಲಕೆ ಪಾಯ್ (ಪರ್ವಳಸು Bhn. 28). See ಓಪ್ರ. 2, 24; Bp. 22, 15, 34; Rāv. 5, 117; 6, after 11 (twice); 13, 78, 91; J. 3, 32; 14, 9; 31, 62; ಕಡೆನಾಯ್, ದಿಣ್ಣನಾಯ್, ಮೇಲ್ವಾಯ್.

ಪಾಯ್ pāy. 2. = ಪಾದಿ 1, ವಾಯು, ಪಾಯಿ 2, ಪಾಯು, ಹಾಯಿ 2. Going; course, way; manner, propriety, fitness. See ತಡುನಾಯ್.

ಪಾಯ್ pāy. 3. = ಪಾಯ್ದು. P. p. of ಪಾಯ್ 1. — ಪಾಯ್ ತರ್. To run, to flow (Abh. P. 13, 128; Śēv. 4, 22); to come (Śēv. 3, 62; 4, 11, 43).

ಪಾಯ್ pāy. (= ಪಾಯಿ 1, etc.). Tbh. of ಪಾದ್. — ಪಾಯ್ದಿದಿ. Infantry (My.). — ಪಾಯ್ತಾನಿ. = ಪಾಯಿಪಾನಿ, q. v. (My.). — ಪಾಯ್ತುಧಿ. = ಪಾಯಾಕುಧಿ, q. v. (My.).

ಪಾಯ್ pāya. = ಪಾಯ್ 2, etc. See ತಡುನಾಯ್.

ಪಾಯ್ pāya. 1. = ಪಾಯಿ 3. Tbh. of ಪಾದ. See ಪಾಯವಟ್ಟು. — ಪಾಯಿಪಾನಿ. = ಪಾಯ್ತಾನಿ, ಪಾಯಿಪಾನಿ. A privy (My.; Mhr., H., Br.). — ಪಾಯದದಿ. = ಪಾಯ್ದಿದಿ. (J. 4, 31; 17, 30, 45; 20, 23).

ಪಾಯ್ pāya. 2. = (ಪಾಯ್, ಪಾಯಿ 1), ಪಾಯಾ, q. v. (My.).

ಪಾಯಕ ಪಾಯಕಾ. = ಪಾಯಕ. (Bh. 3, 5, 22).

ಪಾಯವಟ್ಟು pāya-paṭṭa. Tbh. of ಪಾದವಟ್ಟು (Śmd. 380; ಪೆನ್ನೆಯ Mr. 344; ಓಪ್ರ. 7, after 115; Bp. 4, 36; 42, 12; in Tē. = ಅನ್ನಿಗಿ).

ಪಾಯನ ಪಾಯಾ. (fr. ಪಯಸ್). = ಪಾಯಿಸ. Made of milk; food prepared with milk; a dish (or oblation) of milk, rice, and sugar, etc.; milk; — the resin of *Pinus longifolia*. ಪಾಯನವಾದರೂ ಅಯಾಸದ ಹೊರ್ತು ಸಿಕ್ಕದು. — ಪಾಯಸಕ್ಕೆ ಅಯಾಸ ಪಟ್ಟು, ವಾಯನಾ ಕೊನ್ನು, ತಿನ್ನ. — ನಿಯಮಿಸರಾದಿದ ಸೊನೆಗೆ ಪಾಯಸವೇ ಕಹಿ. — ನುಸಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಸಕನೆ ಪಾಯಸ? — ಪಯಸ್ಸಿನದಿಗೆ ಹೋದರೆ ಪಾಯಸ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? (Prvs.). See ಕಡ್ಲೆ; Prv. s. ಬೇಯಿಸು; Hlā. & Nr. s. ತುಯ್ಯಲ್.

ಪಾಯಾ pāyā. = ಪಾಯ 2. A foundation (My.; Br.; Mhr.; B. 4, 151).

ಪಾಯಾಕುಧಿ pāyā-kūddhi. A firm, regular, correct foundation (of a building or business, Mhr.; My.).

ಪಾಯಿ pāyi. 1. = ಪಾಯ್ 1, etc. ಬೆಂಗೆವಾಯಿದುದು (ಎದ್ದು ಬೈದುದು, ಬೆನ್ನೇದುದು, etc. Śs.). See ಮೇಲ್ವಾಯಿ.

ಪಾಯಿ pāyi. 2. = ಪಾಯ್ 2, etc. See ತಡುನಾಯಿ.

ಪಾಯಿ pāyi. 1. Drinking. See ಮದ್ಯ, ಮಧು.

ಪಾಯಿ pāyi. 2. Tbh. of ಪಾಪಿ. See ಬಡ.

ಪಾಯಿ pāyi. 3. = ಪಾಯ 1. — ಪಾಯಿಪಾನಿ. = ಪಾಯಿಪಾನಿ. (My.; Br.). — ಪಾಯದದಿ. = ಪಾಯ್ದಿದಿ, ಪಾಯದದಿ. (My.).

ಪಾಯಕ ಪಾಯಕಾ. = ಪಾಯಕ. A foot-soldier (Sk.).

ಪಾಯಿಕೆ pāyikē. Drinking. See ತೈಲ.

ಪಾಯಿಜಾಮೆ pāyijāmē. Trowsers (My.; Śi. 224; Mhr., H. ಪಾಯಜಮಾ).

ಪಾಯಿದಾ pāyidā. Advantage, profit (My.; Mhr., H. ಫಾಯಿದಾ).

ಪಾಯಿದೆ pāyidē. = ಪಾಯಿದಾ. (My.).

ಪಾಯಿಸ ಪಾಯಿಸಾ. = ಪಾಯಿಸ. (My.; ತರಲ G.).

ಪಾಯಿಸು pāyisu. = ಹಾಯಿಸು. To cause to jump over; to cause to cross; to cause to flow (Abh. P. 13, 62, 66).

ಪಾಯು pāyu. = ಪಾಯ್ 2, etc. See ತಡುನಾಯು.

ಪಾಯು pāyu. The anus.

ಪಾಯ್ತು pāyku. = ಪಾಕು 1, q. v.

ಪಾಯ್ತು pāyya. Measure.

ಪಾರ್ pār. = ಹಾರು 1. To seek for a time or an occasion; to look for; to wait for; to look to, to look after; to consider, to regard; to desire (ಸಮಯಾನ್ವೇಷಣಾ Śmd. Dh.; ಬಯಸು Śmd. 174 Cm.; ಓಪ್ರ. 2, 72; 5, after 36; 5, 137; 6, 21; 8, 11, 51; Abh. P. 13, 94; 15, 39; Grj. 8, 44; Bp. 4, 65; J. 1, 5; T., M.; cf. ಅರಯ್). ಪಾರ್ವಂ (Śmd. 50, o. r. ಪೋರ್ವಂ). ಇವಂ ಪಾರದೆ (174). ರಥಿಗಳ ಸದಿಗಂ ಪಾರದೆ (Abh. P. 13, 70). ಪೆದಿ ಗರ್ವಂ ಪಾರದೆ (Mr. 2). ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳ ಅರ್ಪಮಂ ಪಾರ್ವದು (ನೀ ವಾಕ್, ಪ್ರಯಾಮು Nr.). — ಪಾರ್ವ. = ಪಾರ್ವ. (Bp. 53, 40; 56, 43; 57, 79; 60, 4). — ಪಾರ್ವ. = ಪಾರ್ವ, ಪಾರುವ, ಹಾರುವ, ಪಾರ್ವ. A Brāhmaṇa (ವೇದಾಳಿ Ūt. I, 21; ಎಪ್ಪ II, 50; Bp. 8, 73; 56, 25; T., M. ಪಾಪ್ಪಾನ್, ಪಾಪ್ಪಾನ್; Tē. ಪಾರುವ). See Śmd. 120, 121, 300; Abh. P. 16, after 38; Bh. 1, 8, 87; J. 2, 25. ಜಾತಿಮಾತ್ರವನ ತೋಡು ಬಾದ್ತಿ ಪಾರ್ವಂ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬ್ಬುವ Hlā.). ಪಾರ್ವನಿನ ತನ್ನ ಜಾತಿಯಂ ತೋಡು ಬಾದ್ತಿಂ (ಬ್ರಹ್ಮಬ್ಬುವ Mr. 254). See ಪಾರ್ವತಿ separately.

ಪಾರ ಪಾರಾ. = ಪಾರು, ಹಾರು. The further shore or opposite bank of a river (ನದಿಯಾಡೆ Mr. 415). 2, the end or limit of anything. 3, across, over, through. — ಪಾರಕಾಣಿಸು. = ಪಾರುಗಾಣಿಸು. To cause to look through; to be pellucid (B. 4, 96). 2, to cause to see the other side: to convey to the other side (of a river, trouble, etc.), to help to cross. ನದಿಯನ್ನು ಪಾರ ಕಾಣಿಸು (My.); ಕಷ್ಟದಿನ್ನ ಪಾರ ಕಾಣಿಸು (My.). — ಪಾರಗಾಣು. -ಕಾಣು. = ಪಾರುಗಾಣು. To see to the other side or through, to see the end of (My.). — ಪಾರಗೆಯ್. To convey to the other side, to drive away (Śs. in B. 5, 87). — ಪಾರ ಮಾಡು. To convey to the other side, across or through, to help out of (B. 3, 19; 5, 165; My.). — ಪಾರವಯ್ಯಿಸು. -ಅಯ್ಯಿಸು. To carry to the end, to cause to come to a successful end; to make pass or cross over; to deliver, to save. See Bp. 1, 7; 24, 41; 35, 54; 37, 47; 54, 16. — ಪಾರವಯ್ಯು. -ಅಯ್ಯು. To pass or cross over (Bp. 60, 46). — ಪಾರಾಗು. To get to the other side, over or through; to be saved from; to get out of (C.; B. 2, 44; 4, 48, 60, 192; 5, 85). ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನೊಳಗಿನ್ನ ಪಾರಾಗು (G. 300).

ಪಾರಕ ಪಾರಕಾ. Carrying over, bearing across, saving. 2, an usher (Bp. 61, 29).

ಪಾರಕಾವನೆ pārakāvanē. = ಪರಕಾವನೆ. (My.).

ಪಾರಗ pāra-ga. Going through or across; completely familiar or conversant with, well versed in. (My.).

ಪಾರಗತ pāra-gata. = ಪಾರಂಗತ. Passed through or over, crossed.

ಪಾರಂಗತ pāra-ṅ-gata. Thoroughly versed in, adept, proficient (Mhr., My.; Bp. 46, 2).

ಪಾರಜ pāraja. Tbh. of ಪಾರದ. (ರಸ Mr. 499; ಚಪಲ, ಪಾರದ G.; B. 4, 226).

ಪಾರಣ pāraṇa. = ಪಾರಣೆ. Bringing over, etc. 2, concluding a fast: eating after a fast, breakfast. (My.). ಎಕಾ ದಶೇ ಉಪವಾಸ, ದ್ವಾದಶೇ ಪಾರಣ (Prv.).

ಪಾರಣಕ್ಷಮ pāraṇa-kṣama. Able to finish (another's) fasting (Ūpr. 8, 35).

ಪಾರಣೆ pāraṇē. = ಪಾರಣ. (Ūpr. 8, after 4; Bh. 2, 10, 22; 3, 2, 38). ಪಾರಣೆಯಾದರೂ ಪಾರಾಯಣ ತೀರಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪಾರತನ್ತ್ರ pāratantrya. (fr. ಪರತನ್ತ್ರ). The state of being subject to another, dependence.

ಪಾರದ pāraḍa. = ಪಾರಜ. Quicksilver.

ಪಾರದರ್ಶಕ pāra-darśaka. Pellucid, transparent (B. 4, 225; 5, 136).

ಪಾರದಾರ್ಯ pāradārya. (fr. ಪರದಾರ). Adultery (cf. ಪಾದರ).

ಪಾರಮಾರ್ಗ pāra-mārga. A way through; complete attainment (Ūmd. 231).

ಪಾರಮಾರ್ಥ pāramārtha. = ಪರಮಾರ್ಥ. See Prv. s. ಪ್ರಸಂಜ.

ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ pāramārthika. (fr. ಪರಮಾರ್ಥ). Supremely good, excellent; spiritual; essential, real, true; spiritually minded, studious of divine knowledge. (My.).

ಪಾರಮ್ಪರ್ಯ pāramparya. (fr. ಪರಮ್ಪರ). Continuous order or hereditary succession. 2, traditional instruction, tradition.

ಪಾರಮ್ಪರ್ಯ pāramparyē. = ಪಾರಮ್ಪರ್ಯ. (ನಿರಂತರಗುರೂಪ ದೇಶ, ಸಮುದಾಯ Mr. 252).

ಪಾರಮ್ಪರ್ಯೋಪದೇಶ pāramparya-upadēśa. Traditional instruction.

ಪಾರಮ್ಪಿ pārambi. The descending shoots of Ficus indica, etc. which take root and re-ascend (Mhr.; ಅವರೋಹ, ನೇತ್ರ, ತಾಮಾತಿಥಿ, etc. G.).

ಪಾರಯ್ಯ pārayasu. = ಹಾರಯ್ಯ. To desire (Ūpr. 2, 72; 6, 78).

ಪಾರಲೌಕಿಕ pāralaukika. (fr. ಪರಲೋಕ). Relating to the next world (Bh. 1, 10, 13; My.).

ಪಾರವಶ್ಯ pāraṇāśya. (fr. ಪರವಶ). Dependence (ಪರವಶ Ūt. II, 115); rapture, ecstacy (Bp. 3, 11; 34, 4).

ಪಾರವಾರ pāravāra. Tbh. of ಪಾರಾವಾರ. (B. 5, 146).

ಪಾರವನ ಪāraśava. (fr. ಪರಶು). Iron; steel (ಉಕ್ಕು Mr. 98); an iron weapon. 2, the son of a Brāhmaṇa by a Śūdra woman.

ಪಾರಶಿಕ pāraśika. = ಪಾರಸೀಕ, (ಪಾರಸಿ). (ಕುದುರೆ ಪಾರಶಿಕದೇಶ ದೊಳ ಪುಟ್ಟಿರೆ ವನಾಯುಜಂ Mr. 282).

ಪಾರಶ್ಯಧಿಕ pāraśyadhika. A man armed with an axe.

ಪಾರಸೀಕ pārasika. = ಪಾರಶಿಕ. A Persian. 2, a Persian horse.

ಪಾರಸ್ತ್ರೀ ದೇಯ pārastrīḍya. (fr. ಪರಸ್ತ್ರೀ). A son by another's wife.

ಪಾರಾ pāra. = ಪಾರರೆ. (My.).

ಪಾರಾವತ pāraṇāpata. = ಪಾರಾವತ, etc. (Ūpr. 1, after 101; 3, 17; 3, after 96; 8, 36).

ಪಾರಾಯಣ pāra-ayana. Going over or across. 2, reading from one end to the other, reading through, perusal (ಸಾಕ ಲ್ಲವಚನ, ಕಡಿ ಮುಟ್ಟಲ ಓದುವುದು Hlā.); studying, study; a man who has read very much (ಮಿಗೆ ಓದಿದವಂ Mr. 252); a man who is devoted to (ತಪ್ಪರ, ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರಬಹ್ವ, ಪ್ರೇಮಗೆ ಯ್ಯವ 228).

ಪಾರಾವತ pāraṇāpata. = ಅರಿನಾಳ, ಪಾರಾವತ, ಪಾರಿವ, ಪಾರಿನಾಣ, ಪಾರಿನಾಳ, ಪಾರುನಾಣ 2, ಹಾರನಾಣ, ಹಾರುನಾಣ, ಹಾಲಿನಾಣ, ಹಾಲಿನಾಣ. A pigeon, a dove (ಪಾರಿವ Ūt. II, 56; ಪಾರಿನಾಳದ ಹಕ್ಕಿ Nn. 10, o. r. ಪಾರಿನಾಣ; Tē. ಪಾರುವ, ಪಾವುರ, ಪಾವುರಾ, ಪಾವುರಾಯ; T. ಪುದಾವ, ಪುದಾವ; M. ಪುದಾವ, ಪಾವು; Mhr., H. ಪಾರವಾ, the blue pigeon).

ಪಾರಾವತಾಂಭು pāraṇāpata-āṅghri. Pigeon's foot: the heart-pea, Cardiospermum halicacabum Lin.

ಪಾರಾವಾರ pāra-avāra. = ಪಾರವಾರ. The further and the nearer bank or shore. 2, bounds (Mhr.). 3, the ocean.

ಪಾರಾಶರ pāraśara. (fr. ಪರಾಶರ). Coming from Parāśara. 2, Vyāsa (Mr. 257). 3, the rules of Parāśara for the conduct of the mendicant order.

ಪಾರಾಶರಿ pāraśari. A mendicant of the school of Parāśara.

ಪಾರಾಶರ್ಯ pāraśarya. Vyāsa.

ಪಾರಿ pāri. The two side-posts of a cart wherein the pegs are fastened (My.; V. 38, 93).

ಪಾರಿ pāri. A drinking vessel, a cup.

ಪಾರಿಕಾಂಕ್ಷಿ pārikāṅkshi. An ascetic.

ಪಾರಿಖತ್ತು pārikhattu. A deed of relinquishment of claim for partition of property, a partition-deed (My.; Mhr., H. ಪಾರಿಖತ).

ಪಾರಿಜಾತ pārijāta. (fr. ಪರಿಜಾತ). = ಪಾರಿಜಾತಕ. (Bp. 55, 22).

ಪಾರಿಜಾತಕ pārijātaka. The coral tree, Erythrina indica Lam., one of the five trees in svarga (see ದೇವತರು).

ಪಾರಿತಥ್ಯ pāritathyē. A trinket worn on the forehead where the hair is parted; a string of pearls for binding the hair (ಮುದಿಯ ಮೇಗಣ ಮುತ್ತಿನ ಸಣ್ಣ, ಮುತ್ತಿನ ದಾಕ್ಷಿಯನ್ನೂ ಎಮ್ಮರು Nr.).

ಪಾರಿತೋಷಿಕ pāritōshika. (fr. ಪರಿತೋಷ). A reward, a gratuity, a present. (Ūpr. 2, 91; My.).

ಪಾರಿಪಕ್ಷ pāripaksha. One kind of the horse's teeth (Mr. 281).

ಪಾರಿಪನ್ನಿಕ pāripanthika. (fr. ಪರಿಪನ್ನಂ). A highwayman, a robber, a thief.

ಪಾರಿಪಾತ್ರಕ pāripātraka. = ಪಾರಿಯಾತ್ರಕ.

ಪಾರಿಪಾರ್ವಿಕ pāripārvika. (fr. ಪರಿಪಾರ್ವ). Retinue, attendants.

ಪಾರಿಪಲ್ಲವ pāripilava. (fr. ಪರಿಪಲ್ಲವ). Moving to and fro, shaking, tremulous, unsteady; perturbed. 2, N. of a country (J. 15, 2. 7. 41).

ಪಾರಿಭದ್ರ pāribhadra. (fr. ಪರಿಭದ್ರ). The coral tree, Erythrina indica Lam. See ಪಾರುನಾಣ 1.

ಪಾರಿಭದ್ರಕ pāribhadra. The tree Erythrina fulgens. 2, a species of pine, Pinus dēvāḍru.

ಪಾರಿಭಾವ್ಯ pāribhavya. A species of costus, Costus speciosus or arabicus.

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪāribhāṣika. (fr. ಪರಿಭಾಷಾ). Universally received, common. (My.). 2, technical, as a term.

ಪಾರಿಯಾತ್ರ ಪāriyātra. N. of a mountain. (My.).

ಪಾರಿಯಾತ್ರಕ ಪāriyātraka. = ಪಾರಿಪಾತ್ರಕ. N. of a mountain range, the central or western portion of the Vindhya (Bp. 6, 19).

ಪಾರಿಯಾತ್ರಿಕ ಪāriyātrika. (fr. ಪರಿಯಾತ್ರ). A travelling oash (ಅದ್ವೈತ, ಕರ್ಣೀರಥ, ಪಯಣದ ರಥ HIA. MS.).

ಪಾರಿಯಾನಿಕ ಪāriyānika. (fr. ಪರಿಯಾನ). A travelling coach.

ಪಾರಿರಕ್ಷಿ ಪārirakṣika. (fr. ಪರಿರಕ್ಷ). An ascetic or religious mendicant.

ಪಾರಿವ ಪāriṇa. Tbh. of ಪಾರಾವತ, q. v. (ದೃವದಾತನ Mr. 174; ಪಾರಾವತ Ūt. II, 56; Ūpr. 8, after 67; Rāv. 6, after 11; J. 15, 47; 28, 38). ಪಾರಿವದ ಹಕ್ಕಿ (ಪಾರಾವತ, ಕಲರವ, etc. Nr.). ಪಾರಿವಾಣ ಪāriṇāṇa. = ಪಾರಿವಾಳ, etc. (ಪಾರಾವತ, ಕಲರವ, ಕಪೋತ St. 171; My.).

ಪಾರಿವಾಳ ಪāriṇāḷa. = ಪಾರಿವ, etc. (ಪರಿ, ಪಾರಾವತ Nn. 10; C.; B. 2, 23; 3, 112).

ಪಾರಿಶುದ್ಧಿ ಪāriśuddhya. (fr. ಪರಿಶುದ್ಧ). Purity (St. 235; My.).

ಪಾರಿಷದ ಪāriṣhada. (fr. ಪರಿಷದ). Belonging to an assembly or council; a king's companion or attendant; the retinue or attendants of a god.

ಪಾರಿಸಿ ಪārisi. = (ಪಾರಶಿಕ), ಪಾರ್ಸಿ. Persian; a Parsee (B. 4, 92; Mhr., H. ಪಾರಶೀ). — ಪಾರಿಸಿಲಿಪಿ. Persian letters (Bp. 5, 53).

ಪಾರಿಹಾರಿಕ ಪārihārika. (fr. ಪರಿಹಾರ). A maker of garlands. (R.).

ಪಾರಿಹಾರ್ಯ ಪārihārya. A bracelet. See ಕಡೆಯ.

ಪಾರೀಣ ಪāriṇa. Being on, or crossing to, the other or opposite side; completely familiar with, well acquainted with (Bp. 39, 53).

ಪಾರೀಂ ಪāriṇdra. A lion; a boa. (R.).

ಪಾರು ಪāru. 1. = ಪಾರ್. Looking to or after. —

ಪಾರುಪತಿಗಾಡಿ. = ಪಾರುಪತ್ಯಗಾಡಿ, ಪಾರ್ವತಿಗಾಡಿ. (My.). — ಪಾರು ಪತ್ಯ. = ಪಾರ್ವತ್ಯ. Local government or administration, of a temple, an alms-house, or a sub-district (My.; Tē. ಪಾರುಪತ್ಯ; T. ಪಾರಪತ್ತಿಯ; M. ಪಾರ್ವತ್ಯ). ಚೇದಿಗೆ ಪಾರುಪತ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪಾರ್ವತ್ತಿನ ಸರ್ವ ಮುಟ್ಟಿಸಿತು. — ತೇದೀ ಗಂಟ ಕುಡಿಯೋ ನಿಗೆ ಏದೀಟು ಪಾರುಪತ್ಯ? — ನೀರು ಹೊಡುವ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಊರ ಪಾರುಪತ್ಯ ಯಾಕೆ? (Prvs.). See Prvs. s. ಫಲ, ಬಣ್ಣನಾಳ, ಮಂಗ. — ಪಾರುಪತ್ಯಗಾಡಿ. An officer in charge of a temple, etc. (My.; Tē.); a subordinate collector and magistrate (T. ಪಾರಪತ್ತಿಯಕ್ಕಾರ, M. ಪಾರ್ವತ್ಯಕಾರ). ಪಾರುಪತ್ಯಗಾಡಿನಾಡರೆ ಹಾಡೆ ಹೋದಾನೋ? (Prv.).

ಪಾರು ಪāru. 2. To grow, to become (Tē.). See ಒಣ್ಣುದಾರು, ಹಣ್ಣುದಾರು.

ಪಾರು ಪāru. Tbh. of ಪಾರ. End; a side of a roof (cf. ಪಾಕ 1). See ಒಪ್ಪ. — ಪಾರುಗಾಣಿಸು. = ಪಾರ ಕಾಣಿಸು. (My.). — ಪಾರುಗಾಣು. = ಪಾರಗಾಣು. (My.). — ಪಾರು ಮಾಡು. = ಪಾರ ಮಾಡು. (My.). ಪಾಪದಲಿ ಸಂಸಾರಕೂಪದಲಿ ಬಿದ್ದವರ ಕೂಪದಿಂ ಪಾರು ಮಾಡುವ ಗುರುಕರುಣನೋಪಾನ ಕಣ್ಣಾ? (Sp.).

ಪಾರುಖಾಣ ಪārukhaṇa. = ಪಾರುಖಾಣೆ. A gratuity, a present (ಉಚಿತವಾದ ಕೊಡುವ ಪಸ್ತು ಸ್ತ.).

ಪಾರುಖಾಣೆ ಪārukhaṇē. = ಪಾರುಖಾಣ. A clerk's account (ಕರಣಿಕರ ಕರಣಸಂಖ್ಯೆ Bhn. 57, o. r. ಲೆಕ್ಕಸಂಖ್ಯೆ; Mhr., H. ಪಾರ ಖಣೀಂ, to try or examine money, etc.). 2, a present

(ಅರಸರ ವಿಜೃಂಭಣೆಗೆ ಕೊಡುವ ಅಭ್ಯರ್ಥನೆ 57). 3, death (ಮರಣ 57). 4, pain of lust (ಮದನತಾಪ 57).

ಪಾರುವ ಪāruva. = ಪಾರ್ವ (s. ಪಾರ್), etc. (ಮಾನಸವರಣ Ūt. I, 69).

ಪಾರುವಾಣ ಪāruvāṇa. 1. = ಪಾರಿಯಾಳ, ಪಾರಿವಾಳ, ಪಾಲಿವಾಣ. (Tbh. of ಪಾರಿಭದ್ರ). (My.).

ಪಾರುವಾಣ ಪāruvāṇa. 2. = ಪಾರಿವ, etc. (St. 111; My.).

ಪಾರುವೇಟಿ ಪāruvēṭi. (Tbh. of ಪಾರವೈಟ್). The chase; game that is hunted (Tē. ಪಾರುವೇಟಿ; My.; Mhr. ಪಾರಧ).

ಪಾರುಷ್ಯ ಪārushya. (fr. ಪರುಷ). Roughness, harshness; harshness of language, abuse, opprobrious or unfriendly speech; violence. See ನಾಕ್.

ಪಾರಿ ಪāri. 1. = ಪಕರೆ, etc. (My.).

ಪಾರಿ ಪāri. 2. = ಆರೆ 3, ಹಾರೆ. A crowbar (Mhr. ಪಹಾರ; Kōṅkapi ಪಾರಾಯ; Tu. ಪಾರಂ; Tē. ಪಾಕ; T. ಪಾಕೈ; R.).

ಪಾರ್ ಪār. = ಪಾರು 1, etc. P. p. ಪಾರ್ವ. ಪಾರ್ವದ (Abh. P. 13, 74). ಪಾರ್ವ (Rāv. 6, after 11).

ಪಾರಿಸು ಪārisu. = ಹಾಡುಸು. To cause to jump, etc. (Ūpr. 5, 9; Rāv. 18, 82).

ಪಾರು ಪāru. 1. = ಪಾರ್, ಹಾಡು 1. To leap up; to jump, to spring; to run; to fly; to fly about; to palpitate (ಉತ್ಪನ್ನ ನನ ſmd. Dh.; ſm. 117; My. as ಹಾಡು; Tē., T., M.; see ಪದ 4, ಪದು); to cross by jumping, as a stream (My. as ಹಾಡು); to spring on, to copulate, as a bull (My. as ಹಾಡು). P. p. ಪಾರ್. See ſmd. 79. 142. 166. 289; Ūpr. 5, 7. 76; 6, 39; 7, 52; Abh. P. 13, 68; Bp. 1, 50; 18, 62; 32, 28. 88; 40, 76; ſm. 110; Rāv. 5, 41. 46; 8, 98; 9, 26; 13, 69. 78; J. 7, 47; 13, 11; 28, 4.

ಪಾರು ಪāru. 2. = (ಪದು, etc.), ಹಾಡು 2. Running, flying, etc. 2, a kind of boat or ship (ವಹಿತ್ಯ ಫೇದ ſmd. Dh., o. r. ಬಹಿತ್ಯ; ಬಹಿತ್ಯಫೇದ ſmd. II, ſm. 35; ಬಹಿತ್ಯ ſm. 117; ಬಹಿತ್ಯದ ಫೇದ Kk. 93; ಹಡಗುಗಳ ಫೇದ Ūt. I, 77; T., M.; Tu. ಪಾಕ; M. ಪಾಕರ್, a float, raft). 3, a flying vehicle: a self-moving chariot of the gods (ನಡೆಮಾಡು, ಎಮಾನ ಸ್ತ.; ನಡೆಮಾಡ, ವ್ಯೋಮಯಾನ ſm. 10, o. r. ನಡೆಮಾಡು; see ಗಣ). — ಪಾಡಿದ. — ಆದ. = ಪಾಡುಗೆ ದು. (Rāv. 14, after 106). — ಪಾಡುಗೆದು. — ಕೆಡು. Leaping, running, etc. to cease (ſēv. 3, after 35). — ಪಾಡುಮ್ಪನಿ. — ಎವನಿ. Flying drops, drizzling rain (ಪುಷಾರ Mr. 44; M. ಪಾಡರ್). — ಪಾಡುಮ್ಪಳಿ. — ಎ-ಬಳಿ. (ſmd. 204). A discus (ಚಕ್ರ Ūt. I, 77; II, 75; Abh. P. 13, 89; 14, 188; Rāv. 6, after 11; J. 20, 50). — ಪಾಡುಮ್ಪಳಿಗೆಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ಯ. (ಎಪ್ಪು ಸ್ತ.). — ಪಾಡುಮ್ಪಳಿಯ ಕೆಯ್ಯ. Vishnu (ಉಪೇಂದ್ರ Kk. 7). — ಪಾಡೋದ. — ಎದ. To commence to run, to run away (ನಿರ್ಧಾವನ ſmd. Dh.). 2, to become contemptuous (ಅವಮಾನ ſmd. Dh.).

ಪಾರು ಪāru. 3. Whoredom, adultery (ಸಿತಗತನ ſm. 117). 2, a profligate woman (ಸಿತಗೆ ſmd. II; ದಪ್ಪಂಜಿ, ಸಿತಗೆ Kk. 91, ſm. 75). See ಮುಡಿ, ಮುದು. — ಪಾಡುಗೆಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ಯ. = ಪಾಡುಗೆಯ್ಯ. Whoredom, adultery (V. 9, 9; ſēv. 1, 32).

ಪಾರ್ ಪār. = ಪಾರು 1. — ಪಾರ್ವತಿಗಾಡಿ. ಪಾರ್ವತ್ಯ. ಪಾರ್ವತ್ಯಗಾಡಿ. = ಪಾರುಪತಿಗಾಡಿ, etc. (My.).

ಪಾರ್ಥ *pārtha*. (fr. ಪೃಥು). A king. 2, Arjuna (Nn. 12; J. 5, 9; 8, 25. 26. 40). ತೀರ್ಥಕ್ಕತ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಲ್ಲ, ಪಾರ್ಥಗಿತ್ತ ದೊರೆಯಲ್ಲ (Prv.).

ಪಾರ್ಥವೆ *pārthava*. (= ಪರುಷವೆ). Width, greatness, immensity.

ಪಾರ್ಥ *pārthi*. A son of Arjuna, Babruvāhana (J. 22, 35; 24, 28. 45).

ಪಾರ್ಥವೆ *pārthiva*. Earthen, terrestrial; ruling or possessing the earth. 2, a prince, a king (ನರೇಂದ್ರ, ಅರಸು Nn. 32). 3, Śiva (ತಂಕರ, ಈಶ್ವರ 32). 4, a tree (ಪೃಥುವೀಜಾತ, ವೃಕ್ಷ 32). 5, the sky (ನಭ, ಆಕಾಶ 32). ಪಾರ್ಥವುಭೇದ (ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಭೇದ 157). 6, nineteenth year in the cycle of sixty (My.).

ಪಾರ್ಥವಾಕೆ *pārthivāka*. A judge (ಅರ್ಪದೃಕ್, ನ್ಯಾಯವಿಧ Mr. 268, one MS. ಪಾರ್ಥಿಪಾಲ).

ಪಾರ್ಥ *pārba*. See s. ಪಾರ್.

ಪಾರ್ಥಿಕೆ *pārthikē*. (fr. ಪಾರ್, q. v.) = ಪಾರ್ಥಿಕೆ. Brāhmaṇism (Bp. 3, 51).

ಪಾರ್ವ *pārva*. See s. ಪಾರ್.

ಪಾರ್ವಣಿ *pārvaṇa*. (fr. ಪರ್ವ, ಪರ್ವನ್). The general funeral ceremony to be offered to all the near deceased ancestors at the parva or conjunction of the sun and moon. (My.).

ಪಾರ್ವತಿ *pārvatī*. (fr. ಪರ್ವತ) = ಪಾರ್ವತಿ. The daughter of Himavat, *Pārvatī* or *Durgā*. — ಪಾರ್ವತಿಯೆನೆಯ. -ತನೆಯ. Śiva. (Bp. 27, 8).

ಪಾರ್ವತೀನಂದನ *pārvatī-nandana*. *Kārttikēya*.

ಪಾರ್ವತೀಕ *pārvatī-lā*. Śiva (Bp. 51, 18).

ಪಾರ್ವತೀಶ್ವರ *pārvatī-lāvara*. = ಪಾರ್ವತೀಶ. (Bp. 25, 14; 88, 27).

ಪಾರ್ವಿಕೆ *pārthikē*. = ಪಾರ್ಥಿಕೆ. (Bp. 3, 74).

ಪಾರ್ವತಿ *pārva-iti*. A Brāhmaṇa woman (Abh. P. 16, after 38).

ಪಾರ್ವಿ *pārva*. (fr. ಪರ್ವ = ಪರ್ವತೆ). The region of the ribs, the part of the body below the armpit; the side, the flank. 2, side, vicinity (ಸಮೀಪ Mr. 425). See ನೆರೆ.

ಪಾರ್ವಿನಾಥ *pārva-nātha*. N. of a Jaina Arhat. (My.).

ಪಾರ್ವಿಭಾಗ *pārva-bhāga*. The side or flank of an elephant.

ಪಾರ್ವಿನರ್ತಿ *pārva-vartī*. Standing by the side; an attendant. (My.).

ಪಾರ್ವಿನಾಯು *pārva-vāyu*. Rheumatism in one side, partial paralysis (My.).

ಪಾರ್ವಿಕೂಲ *pārva-kūlē*. A shooting pain in the side, stitch; pleurisy. (My.).

ಪಾರ್ವಿನಿಧ *pārva-stha*. Standing at the side or next to, adjacent; an associate, a companion. (My.).

ಪಾರ್ವಿನಿಧನ *pārva-asthan*. A rib.

ಪಾರ್ವಿನಿಧಿ *pārva-asthi*. A rib.

ಪಾರ್ವದ *pārshada*. (fr. ಪರ್ಷದ್). A person present in a congregation, a spectator. (R.).

ಪಾರ್ಶ್ವ *pārshpi*. The heel (ಮುಡ Nn. 134; Mr. 484). 2, the backside, the back (ಪಿನ್ನು, ಹಿನ್ನಡೆ ಭಾಗ 134); the rear of an army; the rear of a battle (ಹಿನ್ನಡೆ ಪದವು 484). 3, the extremity of the fore-axle.

ಪಾರ್ಶ್ವಗ್ರಾಹ *pārshpi-grāha*. Seizing from behind, an enemy in the rear.

ಪಾರ್ಸಿ *pārsi*. = ಪಾರ್ಸಿ. (B. 4, 217; My.).

ಪಾಲ್ *pāl*. 1. (Śmd. 58). = ಹಾಲ್, ಹಾಲು. Milk; the white juice of some plants; the juice of sugar-cane and that of a cocoa-nut (C. as ಹಾಲು; T., M.; Tē. ಹಾಲು; Tu. ಪೇಲ್; vaccine matter (My. as ಹಾಲು). ಪಶುವಂ ಪಾಲಂ ಕಡೆದಂ (Śmd. 157). See Ūpr. 5, after 64; Bp. 1, 20; 14, 8; 51, 32; 57, 15. 75; 59, 30; 60, 42; 61, 71; Śālv. 3, 43; J. 19, 51; ಕೆನೆವಾರ್, ಕೊಡವಾರ್, ಗಿಣ್ಣುವಾರ್, ಮೊಗವಾರ್. — ಪಾಲ್ಗಡ್. -ಲಗ್ಡ್. A kind of sweetmeat (ಪೀಯೂಷವಿಧ Mr. 215). — ಪಾಲ್ಗಡ್. N. of a village in S. Mhr. (Nilakapāṇḍa's *vīramāhātīrātana* v. 16; Gubbi Malhanārya's *bhāvaśāntīrātana* v. 9; Bp. 1, 14; 4, 76; 61, 94). — ಪಾಲ್ಗಂಡಿ. -ಕಂಡಿ. N. of a plant. See Mr. s. ಕೋಳಿ. — ಪಾಲ್ಗಡರ್. -ಕಡರ್. The milk-sea (Ūpr. 8, 44; Abh. P. 7, 79; J. 6, 40). ಕಡಯಿಸಿದಂ ಮರರಿನ್ ಅಮರರಿಂ ಪಾಲ್ಗಡಲಂ (Śmd. 273). — ಪಾಲ್ಗಡಲ ಕುಮರಿ. Lakshmi (ಸಿರಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, etc., ಇಂದಿರಿ Śm. 6). — ಪಾಲ್ಗಡಲೆಯ. -ಲಡೆಯ. Vishnu, Kṛishṇa (J. 24, 67). — ಪಾಲ್ಗಡ್. -ಕಡ್. To draw milk, to milk (Bp. 50, 12). — ಪಾಲ್ಗಡಿ. -ಕುಡಿ. To drink milk (V. 9, after 71; 9, 81). — ಪಾಲ್ಗಿನೆ. -ಕೆನೆ. Milk (and) cream (J. 6, 47). — ಪಾಲ್ಗತ್ತ. = ಹಾಲ್ಗತ್ತ. White vitriol (My.; Tē.). — ಪಾಲ್ಗಿನೆ. -ತನೆ. A milky ear of corn (J. 3, 5. 7). — ಪಾಲ್ಗಿರಿ. -ತೊರೆ. Milk to collect in the breast (J. 18, 21). — ಪಾಲ್ಗಿಟ್ಟರ್. A milk cup (Bp. 14, 28; V. 9, after 71). — ಪಾಲ್ಗಿಕ್ಕ. -ಪಕ್ಕ. = ಹಾಲವಕ್ಕ, ಹಾಲು, ಹಾಲೆಹಕ್ಕ, ಪಾಲ್ಗಿಕ್ಕ. A small owl that flies about especially in moon-light nights and mimics the human voice (ನಿಶಾಧರ, ಹಾಲವಕ್ಕ Nn. 23; My.; cf. ಪಾಲೆ 1; ಪಿಂಗಲಿ).

ಪಾಲ್ *pāl*. 2. (fr. ಪಸು 3). = ಪಾಲು. A division; a part, a portion, a share; a share in a joint property; joint property (T., M.; Tē. ಹಾಲು). See ಪಾಲ್ಗಾರ, etc., ಮಣ್ಣು ಪಾಲ್.

ಪಾಲ *pāla*. 1. A guard, a protector, a nourisher, a keeper, etc. See e. g. ಕಕ್ಷ, ಕರ, ನರ, etc.

ಪಾಲ *pāla*. 2. Tbh. of ಫಾಲ (Śmd. 338).

ಪಾಲ *pāla*. 3. A bridge (My.; T., M.; cf. Sk. ಪಾಲಿ No. 3).

ಪಾಲಕೆ *pālaka*. Guarding, protecting, nourishing; a guardian, etc.; a prince, a ruler, a king (Śmd. 13). ಪಾಲಕನು ಪಾಲಕನಾದರೆ ಹಾಲಿಗೆನು ದಂದ್ರವೇ? (Prv.). Feminine ಪಾಲಕಳು (My.).

ಪಾಲಕೆ *pālaki*. = ಪಲ್ಗಿಕ್ಕ, ಪಾಲಕ್ಕ, ಪಾಲಿಕೆ, ಪಲ್ಗಂಕ, etc. A palanquin (Mhr., H. ಪಾಲಿಲೆ; My.; Tē.). ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಕರಿ ಕೂತರೆ ಹೊಡೆದೋರು ಯಾರು? (Prv.). — ಪಾಲಕೆತೊಟ್ಟು. A palanquin-like cradle (My.; G. 347).

ಪಾಲಕೆ *pālakkī*. = ಪಾಲಕೆ, etc. (My.; Si. 275).

ಪಾಲಕೆ *pālakyō*. A species of beet-root, *Beta bengalensis* (ಪದುವೆ Hla. MS. 2, 10a).

ಪಾಲಿ *pāla*. 4. A mushroom (ಕೊಡೇ ಹುಲ್ಲು Si. 165).

ಪಾಲಿಕೆ *pālānki*. The resin of *Boswellia thurifera*, gum olibanum.

ಪಾಲಿನ *pālana*. Guarding, protecting, fostering, nourishing, cherishing; maintaining, keeping, observing. See ಒನ್ನ, ರಕ್ಷಿಸು.

ಪಾಲನೆ *pālānē*. = ಪಾಲನ. (ಭೋಗ Mr. 514). ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಪಾಲನೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prv.). See Prv. s. ಪಾಲನೆ.

ಪಾಲಾರ pālāra. (fr. ಪರಾಶ). = ಪಾಳಾಸ. Made of the wood of the pālāra tree (Bp. 3, 54). 2, green (see Mr. s. ತ್ಯಾಸು).

ಪಾಲಿ pālī. 1. Guarding, protecting, cherishing, nourishing; Śiva (ಪರಮೇಶ್ವರ, ಪರಮೇಶ Nn. 81). — ಪಾಲಿ ಕಾಯು. To guard, to watch (My.; see Prv. s. ಊರು).

ಪಾಲಿ pālī. 2. ಪಾಳಿ. (= ಪಾಲಿ 1, ಪಾಳಿ). A line, a row. 2, a multitude (ಸಂಖ್ಯೆ, ಸಮೂಹ Nn. 81). 3, a raised bank, a dike, a causeway, a bridge (ಅರಿ, ಎರಿ Mr. 417). 4, a wall (ಭತ್ತಿ, ಗೋಡೆ 81). 5, binding or fastening on different or both sides or completely (ಎಬ್ಬ, ಅತಿಬಿಟ್ಟ 81). 6, place, site, etc. (ಅಸ್ತದ 81). 7, a certain place or region, etc. (ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕ್ಷೇತ್ರಭೇದ 31, o. r. ಸ್ಥಳಭೇದ). 8, a point of the compass (ಅಸ, ದಿಕ್ಕು 31). 9, a part, a portion (ವಿಭಾಗ, ಭಾಗಿಯ 31; cf. ಪಾಲು). 10, an edge, a margin; the sharp side of anything, the sharp edge or point of a sword or any cutting instrument; a sword-hilt (ಅಯುಧದ ಪರಬುಗ 31; ಪರಬು, ಮೋಹಕ Mr. 297). 11, beginning, commencement, priority (ಅದಿ, ಪೂರ್ವ 81). 12, the tip of the ear; the ear (ಶ್ರೀಲೇತ್ರ, ಕವಿ 31). 13, the hip, the haunch; the lap. 14, the body (ಗಾತ್ರ, ದೇಹ 31, o. r. ಶರೀರ). 15, a mark, a spot, a stain. 16, a banner (ಧ್ವಜ, ಪತಾಕೆ 81). 17, a thread, a string, etc. (ಸೂತ್ರ 31). 18, a creeper (ಲತೆ, ಬಳ್ಳಿ 31). 19, an arrow (ಶರ, ದಾಣಿ 31). 20, fire (ಅಗ್ನಿ 31). 21, a division of the vēda (ಪ್ರತಿಭೇದ, ವೇದಭೇದ 31). 22, shame (ಲಜ್ಜೆ 31). 23, moisture; ginger in its undried state (ಅರ್ಧವ, ಹಸಿಯ 81, o. r. ಅರ್ಧವ, ಹಸಿಯ ಸುಣ್ಣ). 24, a louse (cf. ಪೇನ್).

ಪಾಲಿಕೆ pālīkē. = ಪಾಲಕ, etc. (Ūb.).

ಪಾಲಿಕೆ pālīkē. Guarding, protecting, etc. See ಕಕ್ಷ, ಕಪೋತ. 2, a collection of five earthen vessels containing offerings of pulse or grain for Brahmā, Indra, Yama, Varuṇa, and Śōma, used at marriages (My.; T.).

ಪಾಲಿತ pālita. Guarded, protected, cherished, nourished; blessed. See Bp. 30, 25; 61, 89; ಗೋ.

ಪಾಲಿನ್ದಿ pālindhi. A species of Ipomoea with dark blossoms.

ಪಾಲಿಸು pālīsu. = ಪಾಳಿಸು 1. To guard, to protect, to cherish, to nourish; to rule, as a kingdom (My.); to follow, to obey, as a command (B. 3, 53. 54; 5, 279; My.); to observe, as a rule (4, 152; My.); to give, as an order, a gift, etc. (My.); to present, to exhibit to view. See Śmd. 268. 269; Ūpr. 2, after 49; Bp. 18, 25; 36, 42; 46, 50; J. 2, 7. 22. 34.

ಪಾಲಿಸುವಿಕೆ pālīsuṇikē. Guarding, etc. ಗೋ ಮಹಿಷಾಸುರಗರ್ಜನ ಪಾಲಿಸುವಿಕೆ (ಪಾಕಪಾಲ್ಯ 81. 299).

ಪಾಲು pālu. = ಪಾಲಿ 2. (My.). ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾಲು (ಪಾದ 81. 330). ಹನ್ನೆರಡು ವೇಸಪಾಲು (ಕಲೆ 31). ಅಹಸ್ಸನ್ನು ಹದಿನೆಯ್ದು ಪಾಲು ಮಾಡಿ (244). ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ತಲೆಗೆ ಅಯ್ದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಾಲು ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆಯಾದರು (B. 2, 25). ಪಾಲು ಕೊಡುವದು (ವಿನಿಯೋಗ G.). ಪಾಲು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಚೀಟಿ ಹಾಕೋಣ (G. 574). ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹದವೆಯಾದರೂ ಹಾಕ ದಾರದು. — ಪಾಲು ತೀರಿ ಹೋದರೆ ಪಾಲು ಕೊಡ ದಾರದೇ? — ಪಾಲು ಮಾಡಿದರೆ ಹಾಯ. — ಪಾಟಿ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಪರರ ಪಾಲು (Prv.). ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಅಣೆ ಒಣ್ಣೀರು (B. 3, 77). ಕುರುಡನ ಪಾಲಿಗೆ ಒಗವೇ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಯಿತು (8, 90). ವಸ್ತು ಕೆಡಿಸಿದ ದೋಷವು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವದು (4, 49). See B. 4, 10. 139. 159; 5, 173. — ಪಾಲಾಗು. — ಅಗು. To be divided; to become the portion, possession or prey of anything. ತುಪ್ಪದನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಟ್ಟು, ತಿಪ್ಪೇ

ಪಾಲಾದ (Prv.). ಬದಿವಾರದ ನರಿ ನಾಯಿಗಳ ಪಾಲಾಗಿ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು (B. 2, 40). See B. 3, 126; 4, 215; 5, 115.

ಪಾಲುಕಾರಿ pālu-kāra. A partner in business, an associate (B. 5, 218. 301); a partner, a sharer. Feminine ಪಾಲುಕಾರಿಣಿ (5, 47).

ಪಾಲುಗಾರಿ pālu-gāra. A partner in business; a man who gets a portion or share; one who acts, enjoys or suffers with another (My.). Feminine ಪಾಲುಗಾರಿಣಿ (My.).

ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ pālu-gārikē. Sharing in; partnership (My.; G. 338). — ಪಾಲುಗಾರಿಕೆಪತ್ರ. A deed of partnership (My.).

ಪಾಲುಗಾರ್ತಿ pālu-gārti. A woman who gets a portion or share (My.); a woman who acts, enjoys or suffers with another (B. 4, 175; My.). ಪಾಲುಗುಣ pāluguṇa. Tbh. of ಫಾಲ್ಗುಣ (Śmd. 388).

ಪಾಲುವನ್ನಿಗೆ pālu-vantigē. Sharing in; partnership (My.).

ಪಾಲೆ pālē. 1. = ಹಾಲೆ 1. The bird called the blue jay (Br.; ಚಾಪ, ಕೀದಿವಿ, ಹಂಗ, ತಳುನದ ಹಕ್ಕಿ 81. 172; cf. ಪಾಲ್ಯಕ್ಕಿ).

ಪಾಲೆ pālē. 2. = ಅಲೆ 6, ಹಾಲೆ 2. A large tree, frequently cultivated for its eatable fruit, Mimusops kauki Lin. (ರಾಜಾಡನ, ಪಲಾಢ್ಯ, ಕ್ಷೀರಕೆ, ಹಾಲೇ ಗಡ 81. 132; Tō.; T.: Mimusops hexandra). 2, a large ever-green tree, Alstonia scholaris R. Br. (Echites scholaris Lin.; T., M.; St. & Pl.).

ಪಾಲೆ pālē. 3. = ಅಲೆ 4, ಹಲ್ಲೆ, ಹಾಲೆ 3. The lobe of the ear (Ūpr. 6, after 64).

ಪಾಲಾರ pāl-dāra. = ಪಾಲುಗಾರ. (My.).

ಪಾಲಾರಿಕೆ pāl-dārikē. Partnership (My.).

ಪಾಲ್ಯ pālya. (= ಪಾಳ್ಕೆ?). To be watched, kept, protected, defended, guarded (adj.).

ಪಾವ ಪāva. 1. = ಪಾವು. ಪಾವನೇರು (B. 5, 162; ಕುಡಪ G.).

ಪಾವ ಪāva. 2. = ಪಾವಕ. See ನಿಷ್.

ಪಾವಕ ಪāvaka. Purifying; pure, clear, bright. 2, fire (ವೈಶ್ವಾನರ, ಅಗ್ನಿ Nn. 122; ಅಗ್ನಿ Mr. 526). 3, religious custom (ಅಚಾರ 122; ಉತ್ತಮಾಚಾರ 526). 4, a burning wick (ಉರಿವತ್ತಿ 526). 5, a fire-poker (ಕಿಚ್ಚುಗೋಡ 122; 526). 6, apparent, manifest, evident (ಫ ಉಪ್ಪಣ, ಭಿನ್ನತರವಾದುದು 122). 7, the marking nut tree, Semecarpus anacardium L. f. (ಗೇರು, ಧಲ್ಲಾತಕ 122; ಗೇರು 526). 8, an under-shrub, the Ceylon leadwort, Plumbago zeylanica L. (ಚಿತ್ರಕ, ಚಿತ್ರಮೂಲ 122; ಚಿತ್ರಮೂಲ 526). 9, the tree Premna spinosa (ನದುನರ್ 122; 526). 10, completiom (ಪೂರಣ, ಮುಕ್ತಾಯ 122). 11, a certain metrical foot (Ūb.).

ಪಾವಕನಯನ ಪāvaka-nayana. Śiva (Bp. 33, 20).

ಪಾವಕಾಕ್ಷ ಪāvaka-aksha. = ಪಾವಕನಯನ. (Bp. 60, 7).

ಪಾವಕಾಮ್ಬಕ ಪāvaka-ambaka. = ಪಾವಕಾಕ್ಷ. (Bp. 53, 1).

ಪಾವಕಾಸ್ತ್ರ ಪāvaka-astra. = ಅಗ್ನೀಯಾಸ್ತ್ರ. (J. 13, 11).

ಪಾಪಕೆ pāvākē. (ಬೆಸಕೆ Mr. 207, o. r. in two MSS. ಪಾಮಕೆ against pāsa).

ಪಾಪಕೆಗೆ pāvāṅgē. A step, a stair (My.; Mhr. ಪಾಯಕಾ, ಪಾನಕಾ, ಪಾನದಾ; Tē. ಪಾಪಕೆ, ಪಾವಕೆ; B. 4, 62.121; ಅರೋಪಣ, ಸೋಪಾನ Si. 112).

ಪಾಪಕೆ pāvāṅgē. = ಪಾವಕೆಗಿಡ s. ಪಾವಕೆ. (St. & Pl.).

ಪಾಪಕೆ pāvāḍa. 1. = ಪಾವಕೆ, ಪಾವಡ 1, ಪಾವಡೆ. Tbh. of ಪ್ರಾಪ್ತ. Cloth (Bp. 47, 15; My.); a girl's petticoat (My.; Tē. ಪಾವಡೆ); a woman's garment (My.; T. ಪಾವಾಡೆ; T. ಪಾವಾಡೆ, M. ಪಾವಾಡೆ, cloths spread in the streets at a great solemnity; M. also: awning).

ಪಾಪಕೆ pāvāḍa. 2. = ಪಾವಡ 2 q. v., etc. A present (in cloth, ಉಡುಗೊರೆ Bhn. 22; Bh. 1, 17, 24).

ಪಾವದಿಗಿ pāvū-ḍigā. (Smd. 239, o. r. ಕಾ-) = ಹಾವಡಿ, ಹಾವಡಿಗ. A snake-catcher and exhibiter, a snake-charmer (ರಾವಕೆ Ūt. I, 58).

ಪಾವಡೆ pāvāḍē. = ಪಾವಡ 1, etc. (ಪ್ರವಾರ, ಉತ್ತರಾಂಗ, ಉತ್ತರೀಯ, etc. Si. 224; My.).

ಪಾವನ pāvāna. Purifying; sanctifying. 2, purified, pure, holy. 3, fire. 4, a means of purification: penance; water; cow-dung. 5, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಪಾವನಕರ pāvāna-tara. Uncommonly pure (Bp. 57, 71; J. 1, 2).

ಪಾವನಕೆ pāvānaṅgē. = ಪಾವನಕ. (Bp. 32, 68).

ಪಾವನಶ್ವ pāvānaṭva. Purity; the property of purifying. (Bp. 1, 60).

ಪಾವನಿ pāvāni. A son of Pavana or the wind-god: Hanumat; Bhīma (My.).

ಪಾವನಾನಿ pāvānāni. Hanumat (J. 27, 35. 48).

ಪಾವಲಿ pāvāli. = ಪಾವಲಿ, ಪಾವಲಿ. A quarter of a Rupee (Mhr. ಪಾವಲಾ; My.). 2, a footstep (My.; Mhr.).

ಪಾವಲಿ pāvāli. = ಪಾವಲಿ No. 1. (My.; G. 442).

ಪಾವಲಿ pāvāli. = ಪಾವಲಿ. (S. Mhr.; Br. ಪಾವಲಾ). ಪಾವಲಿಯಲ್ಲ ದಿದ್ದರೆ ದರಣ ಕೊಡ ದಾರದೇ? (Prv.).

ಪಾವನೆ pāvāṅgē. (fr. ಪಸಿ 3) = ಪಾಜೆ, ಪಾಸಿ, (ಪಾಜೆ), ಪಾಜೆ, ಪಾಜೆ, ಪಾಜೆ, ಪಾವನೆ. Green stuff or slime (algae) produced in or on stagnant water, or on stones near water, or in vessels containing water; the weed growing upon standing water or duck-weed; green mouldiness (lichens) upon stones, walls, and wood; yellowish frowzy slime of the teeth (T. ಪಾಜ; M. ಪಾಯಲ, ಪಾಯಿ, ಪಾಯಿಲ; Tē. ಪಾಜಿ, ಪ್ರಾಜಿ). See ನೀರ್ವಾನೆ. — ಪಾವನಿಗೊಳ. — ಕೊಳ. To get, or be covered with, pāvāṅgē (Ūpr. 5, after 39). — ಪಾವನಿಮುಗಿಲ. A cloud in which pāvāṅgē has grown (Ūpr. 9, 5). — ಪಾವನಿವಲ. — ಪಲ. A tooth or teeth covered with pāvāṅgē (V. 11, 60).

ಪಾವು pāvū. = ಹಾವ. A snake (Ūpr. 5, 75; Abh. P. 3, 52; Tē. ಪಾಮು; T., M. ಪಾಮು). ಪಾವಂ ದಾಣ್ಡಿದಂ (Smd. 157). ಮಣ್ಣಿಗ್ ಚಲುವಿನ ಪಾವು (ಮಣ್ಣಿ ೪೫ 237). ದಾಂಗೆನ ಪಾವು (ರಾಮ Kk. 11b). See ಪೆವ. 2, 69; 5, 54; 13, 19; J. 28, 44; ಅರವಾಪು, ಎಲವಟ್ಟಿಪಾವು, ನೀರ್ವಾವು. — ಪಾವುಮಾನ. A sort of fish (Riv. 5, 115). — ಪಾವುವೆದಗಿ. — ಪೆದಗಿ. A snake-basket (ದೇಗ್ಲೆ Ūt. I, 45).

ಪಾವು pāvū. = ಪಾವ 1. Tbh. of ಪಾದ. A quarter (My.; Br.; Mhr. ಪಾವು). ಪಾವುಗುಂಟಕೂಕ (B. 4, 194). ಪಾವುಸೇರು (My.; Mhr. ಪಾವಸೇರು).

ಪಾವುಗೆ pāvūgē. Tbh. of ಪಾದುಕೆ (Smd. 364; Ūpr. 6, after 86; My.). See ಪೆವ್ವಾವುಗೆ, ಪೋಗವಾವುಗೆ, ಪದಾವಾವುಗೆ, ಮದೆ ವಾವುಗೆ.

ಪಾವುಡ pāvūḍa. 1. = ಪಾವಡ 1, etc. A girl's petticoat (My.); a cloth waved like a fan in front of a procession (Riv. 6, after 11; My.).

ಪಾವುಡ pāvūḍa. 2. = ಪಾಗುಡ, etc. Tbh. of ಪ್ರಾಪ್ತ. (ಉಪಾಯನ, ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, ಉಪದಿ, ಪ್ರಾಪ್ತ Mr. 269).

ಪಾವುಡೆ pāvūḍē. = ಪಾವುಡ 1, etc. (My.).

ಪಾಕೆ pākē. = ಪಾಸ, (ಪಾಸು), ಪಾಸ, (ಪಾಸು). A tie, a cord, a rope, a fetter, a chain (ದಾಮ, ಹಗ್ಗ Nn. 33); a noose, a snare. 2, (after hair) abundance, quantity; braided hair (ಹಿಣಿಲು Mr. 320). 3, expressive of admiration, as in ಕರ್ಣ. 4, expressive of contempt, at the end of some compositions.

ಪಾಕೆ pākē. = ಪಾಕೆ, ಪಾಸಂಗಿ, ಪಾಸಂಗಿ. = ಪಾಕ (at the end of a compound). 2, a die used in playing (ಅಪ್ಪ, ದೇವನ, ಪಾಸಂಗಿ Nr.).

ಪಾಕಪಟ್ಟಿ pākē-paṭṭa. A snare, a trap. ಗಜಾದಿಗ ಹಿಡಿಯರೆ ನ್ನು, ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಕಪಟ್ಟಿವಶೇವಂಗಲು (ಕೂಟಯನ್ತ್ರ, ಬೋರ Nr.).

ಪಾಕಪಾಣಿ pākē-pāṇi. Noose in hand: Varuṇa.

ಪಾಕಪಾಣಿ pākē-pāṇi. A fisherman (ಕೈವರ್ತ, ಫೀವರ, etc., ಮೂನಿ ಬರೆಗಾದಿ, ದೆಸರನ Si. 86; My.).

ಪಾಕಹರ pākē-hara. Removing fetters (Bp. 58, 17).

ಪಾಕಿ pākē. Having a noose: Varuṇa. 2, a rope (for the gallows, My.; H.). — ಪಾಕಿ ಕೊಡು. To hang (My.). — ಪಾಕಿಸನಾ. Punishment of hanging (My.). — ಪಾಕಿ ಹಾಕು. = ಪಾಕಿ ಕೊಡು. (My.).

ಪಾಕಿತ pākē. Tied, fettered, snared (Dhw.).

ಪಾಕಿಪೋರ pākē-khōra. A man who ensnares: a cheat (My.). 2, a man condemned to be hanged (My.).

ಪಾಕುಪತಿ pākē-pata. (fr. ಪಕುಪತಿ). Relating, belonging or sacred to Śiva paśupati (Bp. 46, 72; 54, 60; 58, 15); a follower of Śiva paśupati. 3, N. of a weapon (Bp. 22, 41; Bh. 3, 7 sum.; J. 23, 32). 4, the plant *Achyromene grandiflora* (Agati grandiflora Desv.; see ಬಳಿ ಪುಷ್ಪ).

ಪಾಕುಪತಾಸ್ತ್ರ pākē-pata-āstra. Śiva's trident. 2, a weapon presented by Śiva (Riv. 2, 116. 118).

ಪಾಕುಪತಿ pākē-pati. Śiva (Bp. 54, 22; 60, 40).

ಪಾಕುಪಾಲ್ಯ pākē-pālya. (fr. ಪಕುಪಾಲ). The occupation of a grazer or keeper of cattle.

ಪಾಕುತ್ಯ pākē-tya. (fr. ಪಕುತ್ಯ). Hinder; posterior, last; western.

ಪಾಕುತ್ಯ pākē-tya. = ಪಾಸಿ, ಪಾಸಿ. A number or multitude of nooses or ropes, or of braided hair; a net.

ಪಾಕುತ್ಯ pākē-tya. = ಪಾಕುತ್ಯ. Heresy. 2, heretical; a heretic.

ಪಾಕುತ್ಯ pākē-tya. = ಪಾಕುತ್ಯ, ಪಾಕುತ್ಯ. A heretic. (J. 5, 69; 18, 51).

ಪಾಕುತ್ಯ pākē-tya. = ಪಾಕುತ್ಯ. A stone, a rock (ಕಲ್ಲು Nn. 106; see ಕಲ). 2, arsenic and other poisons (My.). ಪಾಕುತ್ಯ ಫೋಗ ಸ್ವತಾನದ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? (Prv.). See Prv. & ಪಾಕುತ್ಯ.

ಪಾಷಾಣದಾರಣ ಪಾಷಾಣಾ-dāraṇa. An instrument for cutting stones, a stone-cutter's hammer or chisel.

ಪಾಷಾಣಭೇದಿ ಪಾಷಾಣಾ-bhēdi. The plant *Plectranthus scutellarioides*, used as a remedy for stone in the bladder. (R.).

ಪಾಷಾಣನದಿ ಪಾಷಾಣಾ-sandhi. A chasm in a rock.

ಪಾಷಾಣ್ಣಿ ಪಾಷಾಣ್ಣಿ. = ಪಾಸಾಣ್ಣಿ. A heretic. ಪಾಸಾಣ್ಣಿಗಿ ರೋಕವಿಲ್ಲ, ಪಾಸಾಣ್ಣಿ ರೋಗವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪಾಸ ಪಾಸಾ. Tbh. of ಪಾತ (Śmd. 335). See ತೋಪ್ಪಾಸ, ಪಾದನಾಸ.

ಪಾಸಗೆ ಪಾಸಗ್ಗ. = ಪಾಸಗೆ, ಪಾಸುಗೆ, ಹಾಸಗೆ, ಹಾಸಿಗೆ, ಹಾಸುಗೆ. That is spread: a bed. See ಕಳ್ಳನಾಸಗೆ, ನಾದನಾಸಗೆ. 2, one of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಪಾಸಂಗ ಪಾಸಂಗಿ. = ಹಾಸಂಗಿ. Tbh. of ಪಾತಕ. (Bp. 43, 11. 13).

ಪಾಸಲೆ ಪಾಸಲೆ. Likeness, similitude, resemblance (ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ, etc. Ūt. I, 88; ತೋಡು, ಒರೆ, ದೊರೆ, ಸರಿ, ತೋರಿ, ಸರಿಸು, ನಾಮ್ಯ II, 25; ಸಮಾನ, ಪ್ರಕಾರ, ಸಮ, etc. Mr. 427; ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, etc., ನಾಮ್ಯ Śm. 55; Abh. P. 3, 72; Rām. 4, 2, 49; J. 6, 24).

ಪಾಸಲೆ ಪಾಸಲೆ. Tbh. of ಪಾಸಲೆ (Śmd. 335 Mdb.).

ಪಾಸಲೆ ಪಾಸಲೆ. Relating to the vicinity of; connected with or near unto by position in space, etc. (Mhr., H. ಪಾಸಲೆ);—along the ground (Mhr.);—distance (My.).

ಪಾಸಾಣ ಪಾಸಾಣ. Tbh. of ಪಾಸಾಣ (Śmd. 335). ಪಾಸಾಣದ ಕೂ ಪಾಸಾಣದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲಿತೇ? (Prv.).

ಪಾಸಾಣ್ಣಿ ಪಾಸಾಣ್ಣಿ. Tbh. of ಪಾಸಾಣ್ಣಿ (Śmd. 335).

ಪಾಸಾದ ಪಾಸಾದ. Tbh. of ಪ್ರಾಸಾದ. (Bh. 2, 13, 16).

ಪಾಸಾಲೆ ಪಾಸಾಲೆ. An earthen saucer-like vessel (My.).

ಪಾಸಿ ಪಾಸಿ. = ಪಾಜಿ, ಪಾನಸಿ, etc. (My.).

ಪಾಸಿ ಪಾಸಿ. = ಪಾಸಿ. Tbh. of ಪಾತ್ಯ. See ಎಳೆನಾಸಿ, ನಿಡುನಾಸಿ.

ಪಾಸಿಕೆ ಪಾಸಿಕೆ. = ಪಾಸಿಕೆ, etc. (Bp. 3, 17).

ಪಾಸು ಪಾಸು. 1. (fr. ಪರು 3; or fr. ವಾಯ್ 19). = ಹಾಸು 1.

To spread, as a blanket, a carpet, a mat, leaves, etc., to lay (ಅಪ್ಪರಣೆಯು Śmd. Dh.; T. ಪಾಸು, to pass over; to lay things regularly on the ground, as bricks, planks, etc.). See Ūpr. 2, 20; 5, 22; 8, after 4; 8, 92; Abh. P. 3, 116; Grj. 5, after 67; Rāv. 2, 78; 5, after 120; 19, 34; 29, 49.

ಪಾಸು ಪಾಸು. 2. (Śmd. 191; Ūt. II, 59). = ಹಾಸು 2 (ಪನಿ 1).

That is spread or laid flat: a bed (ತಲ್ಲ Śmd. Dh.; ತಲ್ಲ Śm. 110); the bed called a litter (ಶೈವಕ Mr. 207). ಪಾಸನೋ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ದಂ (Śmd. 163). See Ūpr. 8, 62; Rāv. 1, after 135; ಅಡಿಕಲ್ಪಾಸು, ಅಲರ್ಪಾಸು, ತಳರ್ಪಾಸು, ಮಲ್ಪಾಸು, ಮೇಲ್ಪಾಸು, ಮೇಲ್ಪಾಸು. — ಪಾಸದ. — ಅಡ. A flat-stone, a slab (Ūpr. 8, after 4; Abh. P. 4, 17; 10, 159; Grj. after 131; Rāv. 2, 32; J. 29, 45; see ಪಳುಕುನಾಸದ, ರನ್ನನಾಸದ). — ಪಾಸುಮೇ. A kind of table (Bp. 12, 9).

— ಪಾಸುಮೇ. — ಅಡ. A kind of net (Rāgho. 17, 67).

ಪಾಸು ಪಾಸು. = ಹಾಸು. (Tbh. of ಪಾತ). A tie for the neck of dogs (Ūt. II, 59).

ಪಾಸುಗೆ ಪಾಸುಗ್ಗ. = ಪಾಸುಗೆ, etc. (Ūpr. 8, 69).

ಪಾನಿ ಪಾಸಿ. = ಪಾಸಿ. See ಕೊನವಾಸಿ.

ಪಾಹರೆ ಪಾಹರೆ. = ಪಹರೆ, etc. (My.).

ಪಾಹಿ ಪಾಹಿ. Guard! protect! (Bp. 61, 48; My.).

ಪಾಳ ಪಾಳ. (= ಪದ 4). An ingot or a bar of gold or silver (My.; Tē., T.; M. ಪಾಳ, ಪಾಳ).

ಪಾಳಿ ಪಾಳಿ. A narrow and covert watching over the doings and goings of another, spying; a tracing or searching out, as of a theft (Mhr. ಪಾಳಿ; My.). — ಪಾಳಿ ನೋಡು. To lurk, to spy (My.).

ಪಾಳಿಗಾಡ ಪಾಳಿಗಾಡ. A man set to watch the conduct of another, a watcher, a spy (My.; Mhr. ಪಾಳಿಗಾಡ).

ಪಾಳಯ ಪಾಳಯ. = ಪಾಳಯ, etc. (Bh. 3, 18, 42; J. 7, 12; 35, 39, 49).

ಪಾಳನ ಪಾಳನ. Tbh. of ಪಾಲಾತ. A post of palāśa wood (Grj. 2, after 106).

ಪಾಳಿ ಪಾಳಿ. = ಪಾಲಿ 2. A raised bank (ಬದುಕು Mr. 371 in two MSS.; o. ra. ಪೋಳಿ or ಪೋಳಿ in one MS., ಬದುಕು in one MS.). 2, = ಪಾಲಿ, a mass, a multitude; see ಪಾಳಿಸು 2.

3, a wooden bowl (Śl. 241; Mhr. ಪಾಳಿ). 4, the raised edge of the mouth of a hand-mill (B. 5, 134; Mhr. ಪಾಳ).

ಪಾಳನ ಪಾಳನ. A mode in sāṅgita (V. 11, 9).

ಪಾಳಿಸು ಪಾಳಿಸು. 1. = ಪಾಲಿಸು. (Abh. P. 3, 155; 13, 62. 63; 14, 29).

ಪಾಳಿಸು ಪಾಳಿಸು. 2. (fr. ಪಾಳಿ No. 2). To unite, to be united with, to associate, to be joined, etc. (ಮೇಳಿಸು Śmd. Dh.; ಸಂಯೋಗ Śmd. Dh.).

ಪಾಳಿ ಪಾಳಿ. = ಪಾಳಿಯು, etc. (T. ಪಾಳಿ).

ಪಾಳಿಗಾಡ ಪಾಳಿಗಾಡ. = ಪಾಳಿಯಗಾಡ, etc. (ಮನ್ನಯ, ನಾವನ್ನ G.; My.).

ಪಾಳಿಯ ಪಾಳಿಯ. = ಪಾಳಿಯು, ಪಾಳಿ, ಪಾಳಿವೆ, ಪಾಳಿ, ಪಾಳ್ಯ, ಪಾಳ್ಯ. ಪಾಳ್ಯ. (Connected with ಪಾಲಿ, or with ಪಾಲ್ಯ, or ಪಾದಿ). An encampment, a camp; a settlement, a hamlet (My.; T. ಪಾಳಿಯು, M. ಪಾಳಿಯು). ಅರಸು ಬಿಡುವ ಪಾಳಿಯು (ನಿವೇಶ, ಶಿವರ, ತಣ್ಣ); ಪಾಳಿಯದ ಕಾಪ್ಪ (ಸಜ್ಜನ, ಉಪರಕ್ಷಣ Nr.). ದಣ್ಣ ದಿಡಿದುವ ಪಾಳಿಯು (ನಿವೇಶ, etc. Śl. 268). See Bh. 1, 16, 15; 2, 4, 7; 6, 2, 1; Ū. Bp. 42, 13, 15; 47, 12, 47; J. 2, 65; 16, 1; 17, 11. — ಪಾಳಿಯಪಟ್ಟು. A district in the hold of a Poligar (My.). — ಪಾಳಿಯಂಗಿಯ. — o. To encamp (Rāv. 6, after 24).

ಪಾಳಿಯಗಾಡ ಪಾಳಿಯಗಾಡ. = ಪಾಳಿಗಾಡ, ಪಾಳಿಗಾಡ, ಪಾಳ್ಯಗಾಡ, ಪಾಳ್ಯಗಾಡ, ಪಾಳ್ಯಗಾಡ. A Poligar, a feudal chieftain; occasionally: a revolted ryot setting himself up as a petty chieftain (My.; T. ಪಾಳಿಯಕ್ಕಾರ, M. ಪಾಳಿಯಕ್ಕಾರ; Mhr. ಪಾಳಿಗಾಡ).

ಪಾಳಿವು ಪಾಳಿವು. = ಪಾಳಿಯು, etc. (Tē. ಪಾಲಿಮು; My.).

ಪಾಳಿ ಪಾಳಿ. = ಪಾಳಿಯು, etc.

ಪಾಳಿಗಾಡ ಪಾಳಿಗಾಡ. = ಪಾಳಿಯಗಾಡ. (My.; B. 4, 80).

ಪಾಳ್ಯ ಪಾಳ್ಯ. = ಪಾಳಿಯು, etc. (My.). ಸೂಳಿಯರ ಪಾಳ್ಯ (ವೇಶ, ವೇಶ್ಯಾಚನನಮಾತ್ರಯ, ಸೂಳಿಗೇರಿ Śl. 106); ಗೊಲ್ಲರಿರುವ ಪಾಳ್ಯ (ಫೋಷ, ಅಭೀರಪಲ್ಲಿ, ಗೊಲ್ಲರ ಪಳ್ಳಿ 113); ಬೇಡರ ಪಾಳ್ಯ (ಪಳ್ಳಣ, ತುರಾಲಯ, ಬೇಡಗಾಡರಿರುವ ಪಳ್ಳಿ 114). ನಾಯ ಬೋಳಿ, ಪಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಡು ತನ್ನ (Prv.). See Prv. 8. ಪ್ರಳಯ.

ಪಾಳ್ಯಗಾಡ ಪಾಳ್ಯಗಾಡ. = ಪಾಳಿಯಗಾಡ, etc. (My.).

ಪಾಳ್ಯ ಪಾಳ್ಯ. = ಪಾಳಿಯು, etc.

ಪಾಳ್ಯಗಾಡ ಪಾಳ್ಯಗಾಡ. = ಪಾಳಿಯಗಾಡ, etc. (ಸಾಮನ್ಯ, ನಾಡೊಡೆಯ G.).

ಪಾಳ್ಯ ಪಿಲ್ಲೆ. = ಪಾಳೆಯ, etc.

ಪಾಳ್ಯಗಾಡಿ ಪಿಲ್ಲೆ-ಗಾಡಿ. = ಪಾಳೆಯಗಾಡಿ, etc. (My.; ಮಣ್ಣುಲೇತರ, ಮಣ್ಣುಲೇತರನು G.).

ಪಾಲ್ಟಿ ಪಿಲ್ಲಿ. = (ಪಾಟು), ಹಾಡು, ಹಾಡು. Ruin, desolation; a waste (ತೂನ್ಯಸ್ಥಲ ಸ್ಮದ. I; ಇರಣ, ತೂನ್ಯ ಸಿ. 421; T., M.; Tē. ಪಾಡು). See Smd. 256 a. ಬೆಳಸು 2. — ಪಾದಟವ. -ಅಟವ. A desolate jungle (J. 29, 24). — ಪಾದ್ಲೆದ. -ಎದ. To begin to be destroyed (Rā. 12, 18). — ಪಾದ್ಲೆಬ್ಬ. -ಕಬ್ಬ. A useless, good-for-nothing poetry. See s. ದುರದ್ವೈ. — ಪಾದ್ಲೆಯ. To ruin (Bp. 11, 6; V. 8, 8). — ಪಾದ್ಲೆಗಲ. A temple in ruins (Bp. 32, 52; 50, 54). — ಪಾದ್ಲೆನೆ. (Smd. 82). A house in ruins (Ūpr. 8, 60). — ಪಾದ್ಲೆಲ. -ಪೊಲ. A waste field (Rā. 11, 68).

ಪಾಲ್ಟಿ ಪಿಲ್ಲಿ. (Another form of K. ಪಾಟಿ 1, or Tbh. of ಪಾಟಿ 1 or of ಪಾಲಿ). A row, a line; regularity; regular or proper order or way; order, method, rule (ಕ್ರಮ ಸ್ಮದ. I, Ūt. I, 17, Bhn. 6; ತದುವಾಯ, ಕ್ರಮ ಸಾ; ಪಂಕ್ತಿ ಸ್ಮದ. II; ಕೇದ, ಪನ್ತಿ Kk. 90, Smd. 53; ಸಜಮಾರ್ಗ Ūt. I, 77). See Ūh. v. 347; Abh. P. 4, 11; 9, 178; 14, 29, 87; Rā. 2, 59; 6, 23; 6, after 24; ಲಘು. — ಪಾದ್ಲೆವೆದ. -ವೆದ. To be in rows or properly arranged (Rā. 6, after 11).

ಪಾಲ್ಟಿಕಾಡಿ ಪಿಲ್ಲಿ-ಕಾಡಿ. (Smd. 285, o. r. ಪಾಟಿಕಾಡಿ). An arranger.

ಪಾಲ್ಟಿನ ಪಿಲ್ಟಾನಾ. = ಹಾಡುತನ. A ruined state (Ūpr. 8, 81).

ಪಿ pi. An affix to form nouns, e. g. ಕಲ್ಲಿ (Smd. 248), ನೋವು.

ಪಿಕ pika. The cuckoo, *Cuculus indicus* (ಕೋಗಿಲೆ Mr. 169).

ಪಿಕಲಕ್ಕಿ (pikal-akki). The common Madras bulbul, *Pycnonotus haemorrhous* (Bd.). See ಪಿಕ್ಕುಳಿ.

ಪಿಕಲಾರಿ pikalāri. = ಪಿಕಲಕ್ಕಿ. (Bd.).

ಪಿಕಾಸಿ pikāsi. A "pickaxe" (My.; Si. 399; Mhr. ಪಿಕಾವ).

ಪಿಕ್ಕಾ pikkā. Faint, pale; weak, vapid; faded in look, pallid; of no vigour, poor (My.; Mhr., H. ಪಿಕ್ಕಾ).

ಪಿಕ್ಕು pikkū. = (ಪಿಚು), ಹಿಕ್ಕು. To separate, to disunite, to disentangle, to comb (ಎವರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; Rā. 11, 115; T., M. ಪಿ). See ಪಲೆವಕ್ಕು, ಮುಡಿವಕ್ಕು. — ಪಿಕ್ಕು ಪಿಕ್ಕು. rep. (Abh. P. 3, 88).

ಪಿಕ್ಕುಳಿಕೆ pikkulika. = ಪಿಕ್ಕುಳಿಕೆ, q. v. (Rām. 3, 8, 18).

ಪಿಕ್ಕುಳಿಕೆ pikkulikē. N. of a bird (ರಕ್ತಪ್ಪದ Mr. 175, o. r. ಪಿಕ್ಕುಳಿಕೆ; Tē. ಪಿಕ್ಕಿ, ಪಿಕ್ಕಿ, the hill bulbul; see ಪಿಕ್ಕಲಕ್ಕಿ).

ಪಿಕ್ಕೆ pikkē. = ಪಿಕ್ಕು, etc. (My.).

ಪಿಂ piñ. (Smd. 198). = ಪಿನ್, ಪಿಮ್, (ಪಿಡ್), (ಪಾಡ), (ಪೆಡ), (ಪೆಡ, etc.), ಹಿಂ (ಹಿಜ್), etc. The state of being behind, back or after. — ಪಿಂಗಡ. -ಕಡ. The backside; backwards (ಪೆಡ, ಪೆಡಗು, ಪಿನ್ಲೆ Kk. 46; Smd. 60; Bp. 4, 12; Rā. 4, after 17). — ಪಿಂಗಾರ. -ಕಾರ. (Smd. 199). The hind-leg (Rāghc. 17, 73; Rā. 6, after 11, twice).

ಪಿಂಗ ಪಿಂಗಾ. Reddish-brown, tawny. 2, the bird ಬೆಳವ (Mr. 177).

ಪಿಂಗಚಕ್ಕು ಪಿಂಗಾ-ಚಕ್ಕು. A crab (Sk.). 2, Duryōdhana (Rā. 3, 29).

ಪಿಂಗಲ ಪಿಂಗಾ. (= ಪಿಂಗಲ). Reddish-brown, tawny. 2, an attendant of the sun. 3, N. of a fabulous being in the form of a nāga: the author of the chandas or prosody (Ūh.). 4, a small kind of owl. 5, the fifty-first year of the cycle of sixty.

ಪಿಂಗಲಾಕ್ಷಿ piṅgala-akshi. A tawny eye (Rā. 3, 53).

ಪಿಂಗಲಾಹಿ piṅgala-ahi. = ಪಿಂಗಲ No. 3. (Ūh. v. 202).

ಪಿಂಗಲಿ piṅgali. (= ಪಿಂಗಲಿ). N. of a bird, a kind of owl (ಗೂಗೆ Mr. 170; ತಕುನ್, ಫಾಸ, ಹಾಲುಪಕ್ಕಿ 174; ತಕುನ್, ಫಾಸ Hk.; ಸಕುನ್ವಕ್ಕಿ Ūt. I, 78).

ಪಿಂಗಲೆ piṅgalē. A kind of owl (Sk.; Mhr. ಪಿಂಗಲಾ, a little spotted owl). 2, the female elephant of the south quarter. 3, a particular vessel or artery, said to be the path of the fifteen vital airs (Mr. 52).

ಪಿಂಗಾಕ್ಷಿ piṅga-aksha. The francoline partridge (ಕವು Mr. 175, o. r. ಕಣು).

ಪಿಂಗಾಣಿ piṅgāni. Crockery: procelain, China ware, dishes, plates, etc. (My.; Tē.; M. ಪಿಂಗಾಣಿ, Pers. finjān; T. ಪಿಂಗಾಣಿ).

ಪಿಂಗಿಸು piṅgisu. = ಹಿಂಗಿಸು. To cause to go back, to remove, etc. (Ūpr. 2, 48; 8, 68; Abh. P. 14, 38; 16, 56). ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸು, ಮುಗ್ಧಿಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಯಳಿಸುವನೆ (Smd. 84).

ಪಿಂಗು piṅgu. = (ಪಿಚು), ಹಿಂಗು 1. To go back, to retreat, to go away; to be removed from; to keep at a distance; to fail, to be lacking (ಎವ ಸರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; ಉದ 78; ತೂಲಗು 17. 118 Cm.). ಮದವೆ ಪಿಂಗದಂ (ಎದ್ದಿತ್ತಂ ಸ್ಮದ. I). See Ūpr. 2, 42; 4, 2. 17. 19; 6, 25; Grj. 10, after 45; Rā. 9, 4; 5, 21; 18 after 65 & 71; J. 6, 13; 19, 6; Smd. 17; ಪೆದ.

ಪಿಜ್ ಪಿಜ್. A sound in imitation of spitting (S. Mhr.). 2, a sound to express emptiness. — ಪಿಜ್ ಪಿಜ್. rep. (S. Mhr.). — ಪಿಜ್ ಪಿಜ್. -ಎನ್ನು. To appear quite empty (My.).

ಪಿಜ್ಕಾರಿ piṅkāri. A syringe (My.; Mhr., H. ಪಿಜ್ಕಾರಿ; d. ಪಿಜ್ಕು).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The belly.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. 1. The thigh (ಉರು, ಪೆಡೋಡೆ Mr. 331).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. 2. = ಪಿಜ್ಕಾ. — ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. To pinion, to tie the hands from behind (My.).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. Gorbeltied, corpulent.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The cotton plant (ಕಾರ್ಪಾಸ, ವಾದರ, ಪಿಜ್ Mr. 128).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. Tbh. of ಪಿಜ್ಕಾ. (My.).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The hinder parts; the hinder legs of a horse: the heel-ropes (My.; Br.; Mhr., H. ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. = ಪೆಜ್, etc. (My.).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The belly.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. Gorbeltied.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The cotton plant; cotton (ತೂಲಕ, ಅರಳೆ Mr. 128).

2, the plant *Vanqueria spinosa*. See Nr. a. ಅಲಕಗಿ.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. Cotton.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The neem or nimb tree, *Azadirachta indica* A. Juss.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The neem tree.

ಪಿಚುಲ piçula. Cotton (ಹತ್ತಿ Nn. 107). 2, *the tamarisk*, *Tamarix indica*. 3, the plant *Barringtonia acutangula*.
ಪಿಚ್ಚ piçca. (Tbh. of ಪಿಚಿ? or cf. ಪಿಡಿ?). See ಪಿಚ್ಚ ವಜ್ರ.
ಪಿಚ್ಚ ಪಿಚ್ಚಾ. Pressed flat; a substance pressed flat, a cake. 2, an inflammation of the eyes. 3, *tin*.
ಪಿಚ್ಚ ವಜ್ರ piçca-vajra. A rakshasa, and the guardian of the south-eastern quarter (ಮಾನಸದೇವ, ಕೊನ್ನಗಯ್ಯ, ನಿರುತಿ Sm. 12. 18; ಮಾನಸದೇವ, ನಿರುತಿ Kk. 15).
ಪಿಚ್ಚು piçcu. = ಪಿಸರು, etc. Slimy impurities of the eye, rheum (S. Mhr.; Të. ಪುಸ; T. ಪೀಳ್ಳಿ, ಪಿಳಿಚ್ಚ; M. ಪೀಳ್ಳಿ). See ಕಣ್ಣು.
ಪಿಚ್ಚೆ piçche. Shortness or deficiency in measure or weight (My.; Të.; M. ಪೀಚ್ಚೆ, what is small, dwarfish, immature; cf. ಪೀಚು 2). ಆ ಸೇರು ಪಿಚ್ಚೆಯಾಗಿದೆ (My.). — ಪಿಚ್ಚೆ ಮೊದ. A deficient cubit (My.). — ಪಿಚ್ಚೆ ಸೇರು. A lesser or deficient sêru (My.; Të.).
ಪಿಚ್ಚೆ piçcha. = ಪಿಂಫ. The tail of a peacock; the feathers of an arrow or of a peacock's tail. 2, a wing.
ಪಿಚ್ಚೆನ್ನ piçchanda. = ಎಚ್ಚನ. (Si. 109; My. Amara).
ಪಿಚ್ಚೆಲ piçchila. Slimy, lubricous, slippery, smeary. 2, a muddy place (ಎಟುಟ, ಕೆಸದುಕ್ಕ ಎಡೆ Hlā.); muddy water (ಕೆಸದ ನೀರು Mr. 418).
ಪಿಚ್ಚೆಲೆ piçchilē. The silk-cotton tree, *Bombax heptaphyllum* Roxb. 2, the tree *Dalbergia sissoo* Roxb.
ಪಿಚ್ಚೆ piçche. Slime or scum of boiled rice, etc. 2, the gum of the silk-cotton tree (ಬೂರುಗುಂಪೆ, ಎಲವದ ಮೇಣ Si. 138). 3, the saliva of a snake.
ಪಿಂಚು piñcu. = (ಪಿಂಚು), ಹಿಂಚು. To be behind, to be or come afterwards or later, to be or come too late (ಪತ್ತಾ ದರ್ಫ Sm. Dh.).
ಪಿಂಚೆ piñche. (Tbh. of ಎಚ್ಚಿ). A wave (ಎಚ್ಚಿ Ūt. I, 18).
ಪಿಂಫ piñcha. = ಪಿಚ್ಚ No. 1. (My.; Të.). See ಪಿಡಿ.
ಪಿಂಜ piñja. Confused, confounded, disturbed in mind, bewildered. 2, injured, killed; killing, injury. 3, the moon (cf. ಪೆಡೆ). 4, power, might.
ಪಿಂಜರ piñjara. (= ಪಿಂಜರ). Reddish-yellow, tawny. 2, gold. 3, yellow orpiment. 4, a oage (Sk.; ಪಂಜರ G.). 5, a skeleton. 6, a horse. 7, N. of a bird (Rām. 3, 8, 18).
ಪಿಂಜರಿ piñjari. (Tbh. of ಪಿಂಜರ?) = ಹಂಜರಿ. Silver (ಬೆಳ್ಳಿ Kk. 47; Sm. 68; see ಪೆಡೆ). — ಪಿಂಜರಿವೆಟ್ಟು, -ಬೆಟ್ಟು. The silver-mountain (ಬೆಳ್ಳಿವೆಟ್ಟು, ರಜತಾದ್ರಿ Sm. 10).
ಪಿಂಜರಿತ piñjarita. Coloured reddish-yellow (Abh. P. 12, after 2).
ಪಿಂಜಲ piñjala. Extremely confused or perplexed, overcome with terror or grief.
ಪಿಂಜಾರ piñjāra. A carder or comber of cotton (C; B. 5, 122; Mhr., H. ಪಿಂಜಾರಿ; Br. ಪಿಂಜರಿ, ಪಿಂಜಾರಿ).
ಪಿಂಜಾವಳಿ piñjāvalli. A sort of cloth or garment (Bp. 11, 24).
ಪಿಂಜೆ piñji. (= ಪಿಂಜ, ಪುಂಜ). A quantity or skein of cotton yarn (My.). ನೂಲ ಪಿಂಜ (ಕರ್ Sm. 112; Sk. ಪಿಂಜಾ).
ಪಿಂಜು piñju. 1. = (ಪಿಚ್ಚು), ಹಿಂಜು, (ಹೀಚು 2). To divide (ಪಸುಗಿ Sm. 87). 2, to separate; to card cotton

(ವೃಥಕ್ಕರಣ Sm. Dh.; ಕಾರ್ಪಾಸವವರಣ Sm. 87; Të.; M. ಪೀಚ್ಚು; T. ಪನ್ನ, ಪಿಯ; Të. ಪಿಗುಲು, to be burst; M. ಪಿಡರು, ಪಿವದು, to burst, to split; Mhr., H. ಪಿಂಜರೇ, to card or comb, as cotton; to split, as bamboos; to tear lengthwise, as cloth). 3, to go asunder, to be rent, as cloth (My. as ಹಿಂಜು).

ಪಿಂಜು piñju. 2. = ಕೀಚು 2, ಹೀಚು. A fruit newly come forth from blossom (My.; T., M.; Të. ಪಿಣ್ಣಿ ಯ, ಪಿಣ್ಣೆ; Të. ಪಿಣ್ಣೆ, ಪಿಣ್ಣೆ, little, small, young, cf. ಪಿಳ್ಳೆ).

ಪಿಂಜೂಷ piñjūsha. The wax of the ear. (R.).

ಪಿಂಡೆ piñḍe. Injuring; injury. 2, turmeric. 3, cotton. 4, a switch.

ಪಿಟ್ piṭ. A sound produced when easing nature. — ಪಿಟ್ ಪಿಟ್. rep. (C.).

ಪಿಟ piṭa. (= ಪೆಟ್ಟು). A basket, a box; a basket for holding grain. 2, a house, a hovel. 3, a roof.

ಪಿಟಕ piṭaka. The tailor bird, *Orthotonues longicauda* (Sylvia aatoria, B.).

ಪಿಟಕ piṭaka. = ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, (ಎಡಕ). A basket, a box. 2, a bowl, a blister, an ulcer (ಸ್ಥೂಲಪಿಟ, ಮುಕ್ಕುಚೊಕ್ಕಿ Mr. 384, one MS. ಮುಗುಳು, another one ಹುಗುಳು).

ಪಿಟಿ piṭi. A sound in imitation of indistinct, mumbling speech (used also in muttering mantras). — ಪಿಟಿ ಪಿಟಿ. The repeated sound of piṭi. — ಪಿಟಿ ಪಿಟಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To utter with the sound of piṭi piṭi (My.).
ಪಿಟೀಲು piṭṭilu. A "fiddle" (My.).

ಪಿಟ್ಟು piṭṭu. A formation from ಪಿಡುಗು. — ಪಿಟ್ಟು ಪಿಡುಗನೆ ಸಾಯು. ಪಿಟ್ಟು ಪಿಡುಗಾಗಿ ಸಾಯು. To die as suddenly as if struck by a thunderbolt, to die quite unexpectedly (My.).

ಪಿಟ್ಟು piṭṭu. = ಪಿಟ್ಟಿ, ಹಿಟ್ಟು. Tbh. of ಪಿಪ್ಪ (Sm. 370; My.; Të., T., M.; Mhr. ಪಿರೇ). — ಪಿಟ್ಟು. -ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 15, 24; 24, 73; 26, 54; 38, 56; see ಕವಾಲಿ).

ಪಿಟ್ಟಿ piṭṭi. = ಪಿಟ್ಟು. (My.).

ಪಿಠರ piṭhara. A pot (ಚದು, ಕುಮ್ಮು, ಕುಣ್ಣ, ಉಪೆ, etc., ಮಡಕೆ Mr. 209). 2, the root of *Cyperus rotundus*. 3, a churning stick.

ಪಿಡಗ piḍaga. = ಪಿಡಗು, ಪಿಡುಗು. Trouble, affliction, disease (B. 5, 181. 203; Mhr. ಪಿಡಗೇ, to be in trouble or pain).

ಪಿಡಗು piḍagu. = ಪಿಡಗ, etc. (B. 5, 210; My.).

ಪಿಡಿ piḍi. 1. = ಹಿಡಿ 1. To seize, to lay hold of, to catch, to take, to grasp; to deduct from wages; to hold (ಗ್ರಹಣೆ Sm. Dh.; Sm. 92; T., M.); to apply to the mouth for blowing, as a trumpet, etc.;—to occupy as a place of refuge;—to begin, as rain, etc. (My. as ಹಿಡಿ);—to be required, as time, people, etc. for anything (My. as ಹಿಡಿ);—to comprise, to inclose, to be able to receive, as a sack, a cart (My. as ಹಿಡಿ);—to be so spacious as to let (a thing) pass through, as a window or door (My. as ಹಿಡಿ). ಮದಗುಮರದವ ದಾಲದ ಮೊದಲಂ

ಪಿಡಿದು (Smd. 91). ಪಿಡಿವಂ (260). ಪಿಡಿವ ಕಪಕೆ (201). See Çpr. 4, 47; 5, after 39; 5, 63; 7, after 81; 7, 87; Bp. 8, 43; 46, 59; 57, 56; Rāv. 5, 44. 120; 6, after 10 & after 11 (twice); 10, 7; J. 2, 41; 3, 32; 4, 28; 30, 48; ಇತ್ತರವುಡಿ, ಕಪ್ಪವುಡಿ, ಕಾಲ್ಪಿಡಿ, ಕೆಯ್ವುಡಿ, ಕೆಯ್ವುಡಿ, ಕೊಡವಡಿ, ಕ್ರಮವಡಿ, ತಡಿವಡಿ, ದೀವಗವಡಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಪಂಚು, ಪಮರ್ವಡಿ, ಬಟ್ಟೆ, ಬಸ್ತಿ, ಬದ್, ದಿರ್, ಸಾರ್, ಸೆದ್; Mr. a. ತ್ರಾಣ. — ಪಿಡಿವಾಡು. -ಅಡು. To lay hold of and speak, to hold fast by deed and word (Bp. 3, 79).

ಪಿಡಿ pidi. 2. = ಪಿಡಿಮ, ಹಿಡ, ಹಿಡಿ 2, ಹಿಡು. P. p. of ಪಿಡಿ 1, in ಪಿಡಿ ಪಿಡಿಮ (Bp. 61, 25). — ಪಿಡಿ ತರ್. (= ಪಿಡಿಮ ಕೊಣ್ಣು ಬರ್). To seize or take and bring (Bp. 28, 58). — ಪಿಡಿ ತರಿಸು. To cause to seize, etc. and bring (Bp. 11, 17; 50, 42. 51). — ಪಿಡಿ ಪಡೆ = ಪಿಡಿ ಪೆಡು. (Abh. P. 10, 220). — ಪಿಡಿ ಪೆಡು. To get (Abh. P. 11, 133; 14, 78).

ಪಿಡಿ pidi. 3. = ಹಿಡಿಸ. A seizing, hold, etc. 2, grasping, closing the hand, clenching the fist; a grasp, a handful (ಮುಟ್ಟುಗ್ರಾಹ್ಯ ರ್ತ. II, 14). 3, the closed or clenched hand, the fist. 4, a handle; a hilt. ಅಡಾಯುಧಗಳ ಪಿಡಿ (ಛರು Mr. 298). ಕತ್ತಿಯ ಪಿಡಿ (ತರು, etc. Si. 289). 5, a broom (My. as ಹಿಡಿ). See ಬಹ್, ಬಹ್, ಒಡವಡಿ, ಕೆಯ್ವುಡಿ, ಪರಿವಡಿ; Çpr. 7, 87; J. 6, 21. ಪಿಡಿಯೊ ಪುಟ್ಟರೆ ಪಂಕ ಮೇಲೆ ತೊಳೆಯರ್ ತಾಂ ತು ಧ್ವನೇ? (Sk. 164). — ಪಿಡಿ ಕೆಯ್ವು. To cause to make a grasp or fist; to close the fist; to grasp or hold tightly. ಬೆನು ಗರ್ವನೂಡಿ, ನುಗ್ಗೊಡೆಗರ್ವಂ ಪಿಡಿ ಕೆಯ್ವು (Smd. 52). — ಪಿಡಿಗುಮರೆ. -ಕುಮರೆ. A horse that is led (Rāv. 10, 15). — ಪಿಡಿ ಪಡು. To be seized (Abh. P. 4, 115). — ಪಿಡಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To be grasped, attacked, or harassed. ಹಗೆಯ ಕೆಯ್ವುಲ್ಲಿ ಪಿಡಿವಡೆ ದವನು (ಪುರಸ್ಕೃತ Nr.).

ಪಿಡಿ pidi. 4. = ಹಿಡಿ 4. A female elephant (ಕಂಜೆ Smd. Dh., Smd. 92, ರ್ತ. II, 14; ಕಂಜೆ I, 30; ಪೆಣ್ಣಾನೆ I, 102; ಕಂಜೆ, etc., ಪೆಣ್ಣಾನೆ Mr. 153; T., M.; T., M. also: the female of camels, pigs; M. ಪಿಡಿ, the female of birds; the female of deer; T. also ಪಿಣ್ಣಿ; Sk. ಪಿಲ್ಲಕಾ; see a. ಪೆಣ್ಣಿ. See ತಾಯ್ವುಡಿ; Çpr. 5, 63; 7, after 81; Abh. P. 7, after 105; Rāv. 10, 13. — ಪಿಡಿಯಾನೆ. -ಅನೆ = ಪಿಡಿ. (ಧೇನುಕೆ Hk.). ಎಳೆಯ ಪಿಡಿಯಾನೆ (ಧೇನುಕೆ Mr. 471). — ಪಿಡಿಸವತಿ. A female elephant (ಪೆಣ್ಣು Bhn. 58, o. rs. -ಸವತಿ, ಸವರಿ).

ಪಿಡಿತಿ pidiṭi. Seizure, etc. See ಕೆಯ್ವುಡಿತಿ.

ಪಿಡಿಪು pidiṭu. The state of seizing or of being seized. — ಪಿಡಿಪಿ. -ಕ. To deliver into (one's) power, to make over (Abh. P. 11, 134).

ಪಿಡಿಯಿಸು pidiyisu. = ಹಿಡಿಯಿಸು. To cause to seize, etc. (Bp. 27, 65). 2, to castrate.

ಪಿಡಿಸು pidisu. = ಹಿಡಿಸು. To cause to seize, etc. (Bp. 26, 25; Ç. Bp. 47, 12).

ಪಿಡಿಹ ಪಿಡಿha. Seizing, etc. See ಬಸ್ತಿವಡಿಹ.

ಪಿಡುಗು pidugu. (= ಪಿಟ್ಟು). A thunderbolt (My.; Tē.; M. ಪಿರರ್; T. ಇಡಿ, ಇಗರಿ, ವಿದು, ವೆಡಿ, see ಪೆಟರ್; M. ಪಿರರ್, ಪಿರರ್, ಚಿರರ್, also: grossness, what is thick, stiff; to grow thick, coagulate, become thick, swell; cf. ಪಿಟೆರ್ 2, etc.). — ಪಿಡುಗು -ಅ 3. A man like a thunderbolt: a dauntless, bold man (My.).

ಪಿಡುಗು pidugu. = ಪಿಡಗ, etc. (B. 5, 203. 205. 206; My.).

ಪಿಣ ಪಿṇa. = ಪನ, ಪೋ, ಪಿನ್. Metal. See ಕಪ್ಪಿಣ, and cf. Sk. ಪಿಣ್ಣ No. 8.

ಪಿಣಿಲ್ pinil. 1. = ಹಿಣಿಲ್ 2, etc. A braid of hair (Abh. P. 13, 79; see ಕರುಳ್ಳಿಣಿಲ್; cf. ಪೆಣ್).

ಪಿಣಿಲ್ pinil. 2. = ಹಿಣಿಲ್ 1, etc. A hump (Çpr. 5, 59; see M. a. ಪಿಡುಗು).

ಪಿಣ್ಣಿ piṇḍa. = ಪಿಣ್ಣು, ಹಿಣ್ಣು. A lump, a clod, a round mass. a ball, a globe. 2, a heap, a quantity, a collection, a cluster. 3, a bite, a morsel, a mouthful. 4, a cake or ball of meal offered to the Manes; a ball or lump of meat or rice mixed up with milk, curds, flowers, etc. and offered to the Manes; food (Sk., My.; Tē.). 5, the embryo or fetus. 6, the body. 7, myrrh, incense. 8, iron. ಪಿಣ್ಣಿ ಕೆ ಬಗೆಯಿಲ್ಲದವ ದಣ್ಣಿವೆನು ಕೊಟ್ಟನು? — ಪಿಣ್ಣಿ ಹಾಕಿದರೂ ಲಣ್ಣಿನೆ ನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೊಡು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (Prva.).

ಪಿಣ್ಣಿ ಕ ಪಿṇḍaka. Incense, myrrh.

ಪಿಣ್ಣಿ ಖರ್ಷರ ಪಿṇḍa-kharjūra. = ಪಿಣ್ಣಿ, ಪೆಣ್ಣಿ, q. v. (Sk.).

ಪಿಣ್ಣಿ ಜ ಪಿṇḍa-ja. Embryo-born: men and beasts (My.).

ಪಿಣ್ಣಿ ಪ್ರದಾನ ಪಿṇḍa-pradāna. The offering of piṇḍas, an oblation of them; supplying with food (My.). ತಿರೋದರ್ ಪಿಣ್ಣಿ ಪ್ರದಾನಗಳು (ನಿವಾಸ Si. 243). ಪಿಣ್ಣಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರೂ ರಣ್ಣಿಯಾಗಿ ಗತಿಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪಿಣ್ಣಿ ಅ ಪಿṇḍa-aṇḍa. The egg of the embryo or of the body, being considered, in its construction and arrangement, to be identical with the brahmāṇḍa (My.; Dp. 30, 3).

ಪಿಣ್ಣಿ ಪಿṇḍi. = ಪಿಣ್ಣಿ No. 1. — ಪಿಣ್ಣಿ ಸೊಪ್ಪು. Deckanese hemp, Hibiscus cannabinus Lin. (St. & Pl.; T. ಪುಳಿಪ್ಪು-ಕೇಳಿ).

ಪಿಣ್ಣಿ ಪಿṇḍi. 1. = (ಪಿಣ್ಣು), ಪೆಣ್ಣಿ, ಪೆಣ್ಣಿ 2. A bundle, a pack, a mass (My.; Tē. ಪೆಣ್ಣಿ; Mhr. ಪೆಣ್ಣಿ, ಪೆಣ್ಣಿ). — ಪಿಣ್ಣಿ ಖರ್ಷರ = ಪಿಣ್ಣಿ ಖರ್ಷರ, etc. (My.).

ಪಿಣ್ಣಿ ಪಿṇḍi. 2. (= ಪೆಣ್ಣಿ 1). Possessing a body; (possessing the body of or being related to).

ಪಿಣ್ಣಿ ಕ ಪಿṇḍika. (= ಪಿಣ್ಣಿ ಕೆ). A globular swelling or protuberance, etc. (Sk.; see Mr. a. ಪಾಣ್ಣಿ No. 2).

ಪಿಣ್ಣಿ ಕೆ ಪಿṇḍikē. = ಪಿಣ್ಣಿ ಕೆ. A globular swelling or protuberance, a fleshy swelling in the shoulders, arms, legs, etc.

2, the nave of a wheel (ನಾಭಿ, ಕೂಲುದುಮ್ಮು Mr. 285).

3, the calf of the leg. 4, a stool or seat of various shapes. 5, a base or pedestal. 6, the instep.

ಪಿಣ್ಣಿ ಸೆ ಪಿṇḍigē. Tbh. of ಪಿಣ್ಣಿ ಕೆ (Smd. 338). See ಲಾಕವಿಣ್ಣಿ ಕೆ

ಪಿಣ್ಣಿ ಕ ಪಿṇḍita. Made into a lump or ball; heaped together, etc. See ಸಮ್.

ಪಿಣ್ಣಿ ವಾಲ ಪಿṇḍipāla. = ಪಿಣ್ಣಿ ವಾಳ, etc. (Sk.).

ಪಿಣ್ಣಿ ವಾಳ ಪಿṇḍivāla. Tbh. of ಪಿಣ್ಣಿ ವಾಲ (Smd. 369; ಪಿಣ್ಣಿ ವಾಲಿ, ಸ್ವಗ Hk.; see a. ಮುಸುಣ್ಣಿ).

ಪಿಣ್ಣಿ ಕೂರ ಪಿṇḍi-kāra. = ಪಿಣ್ಣಿ ಕೂರ. (ಚೀದ ಗೃಹದೊಳೊ ಗರ್ವವೆ Mr. 286).

ಪಿಣ್ಣಿ ಕೆ ಪಿṇḍitaka. The tree *Vangueria spinosa* Roxb. See ದೋನಗಾರೆ.

ಪಿಣ್ಣಿ ಕೂರ ಪಿṇḍi-kāra. = ಪಿಣ್ಣಿ ಕೂರ. A cake-hero: a conceitedly boaster, a poltroon.

ಪಿಣ್ಣು piṇḍu. = ಹಿಣ್ಣು, q. v. To squeeze, etc. (Abh. P. 1, 94; Tē. ಪಿಡುಡು, ಪಿಣ್ಣು; cf. ಪಿಡ್).

ಪಿಙ್ಗು piṅḡu. = ಹಿಙ್ಗು. Tbh. of ಪಿಙ್ಗು. A collection, a multitude, a mass; a herd, a flock, a drove, etc. (ಒಂಟು, ನೆರವಿ, ಹೊರಳೆ, ಸಾರ್, ಗೊಂದಲ, etc., ತ್ರೇಣಿ Kk. 17; Śm. 54; Ūpr. 7, after 81; Grj. 10, after 79; Tō.). ಗಿಳಿಯ ಪಿಙ್ಗು (Śmd. 161). ಅಂಜೆಯ ಪಿಙ್ಗು (Rā. 6, 6). See ಅಂಜೆಯಿಲ್ಲ, ತುದುಪಿಙ್ಗು, ನೋರಪಿಙ್ಗು. — ಪಿಙ್ಗು. — ಅದ. A herd to be scattered (Abh. P. 3, 119). — ಪಿಙ್ಗುನೆ. — ಅನೆ. Elephants assembled together, a herd of elephants (Rā. 6, after 11). — ಪಿಙ್ಗುಗಂಕಣ. — ಕಂಕಣ. A number of bracelets (Abh. P. 3, 106; 12, 44. V. 4, 86; 9, 6). — ಪಿಙ್ಗುಗೋಳ. — ಕೋಳ. To be amassed or accumulated (Rā. 5, after 120).

ಪಿಙ್ಗುತ್ಪತ್ತಿ piṅḡu-utpatti. The birth or formation of the fetus (My.).

ಪಿಙ್ಗುಕ piṅḡuka. An oil-cake. 2, incense.

ಪಿತ pita. Tbh. of ಪಿತೃ (Nom. ಪಿತಾ). (ಪ್ರಕೃತ Mr. 314). ಪಿತನಿಲ್ಲದ ಮಗನ ಸಾಕದವನೇ ತಂದೆ. — ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಮುನಿದ ಸುತನಿಗೆ ಗತಿಯೇನು? (Prva.). See ಕಸ್ತುರಿ, ಮದನ; Prv. 2. ಪಿತೂರಿ.

ಪಿತರ pitara. Tbh. of ಪಿತೃ (Śmd. 105; Kāv. I, 2, 93 seq.). ಬದವರ ಪಿತರನ್ನೆ ಮುದುಗುತ್ತಿರಲು (Śmd. 105).

ಪಿತರಾ pitara. Sk. dual of ಪಿತೃ. Mother and father, parents.

ಪಿತಾಮಹ pitā-maha. A paternal grand-father (ತಾತ, ತನ್ನೆಯ ತಂದೆ Nn. 22). 2, Brahmā (ಧಾತ, ಬ್ರಹ್ಮನು 22; Bp. 54, 81). 3, a king (ಧೂನಾಥ, ಅರಸು 22). 4, a self-knowing, or soul-knowing, man (ಮನೋಜ್ಞಾನಿ, ಆತ್ಮಜ್ಞ 22).

ಪಿತುರ pitura. = ಪಿತೂರಿ. (G. 151).

ಪಿತೂರಿ pitūri. Revolt, defection, plot, perfidy (My.; Mhr., H. ಫತುರ, ಫತೂರ; B. 5, 54, 221). ಪಿತೂರಿ ಮಾಡಿದರೂ ತುಕಾರೇ ಧನ ಶವನಿರಕ್ಕೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. — ಪಿತೂರಿ ಮಾಡಿದವ ಪಿತನಿಗೆ ಬಲ್ಲನೇ? (Prva.).

ಪಿತೃ pitri. = ಪಿತ, ಪಿತರ. (Sk. Nom. ಪಿತಾ). A father. ಪಿತೃಗಳು, fathers; forefathers, ancestors; the spirits of departed and deified ancestors, the manes or spirits of the dead. ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರನ್ನೆ ಪಿತೃಗಳು (Śmd. 105).

ಪಿತೃಕರ್ಮ pitri-karma. Obsequial rites, oblations offered to the manes or deceased ancestors. (Śi. 243).

ಪಿತೃಕಾನನ pitri-kānana. A grove of ancestors: a cemetery.

ಪಿತೃತಪ್ಪಣ pitri-tarpana. Oblations giving satisfaction to the manes; water out of the right hand as a daily offering to the manes (My.); the act of throwing sesamum and water out of the right hand as an offering to deceased ancestors at parvas or śrāddhas (My.).

ಪಿತೃತಿಥಿ pitri-tithi. The death-day of either deceased parent appointed for obsequial rites to them (My.).

ಪಿತೃತ್ವ pitritva. Fatherhood, paternity. 2, the state or condition of a pitri or deified progenitor. ಪಿತೃತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು ಪೃಥಿವಿ ಪದುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡಲೇ ಪದುವ ವಾನ (ನಿವಾಸ Śi. 243).

ಪಿತೃದಾನ pitri-dāna. A gift in honour of deceased ancestors, an offering to the manes.

ಪಿತೃದಿನ pitri-dina. = ಪಿತೃತಿಥಿ. (My.).

ಪಿತೃದೀಕ್ಷೆ pitri-dīkṣhā. A course of austerities (as not shaving the head, abstinence from sexual intercourse, etc.) for the first year after one's father's death (My.).

ಪಿತೃದ್ರೋಹಿ pitri-drōhi. A traitor to his father (My.).

ಪಿತೃಧನ pitri-dhana. A father's property (ಗ್ರಂಥ, ತನ್ನೆ ಗದಾಸಿವ ಧನ Nn. 141). 2, patrimony.

ಪಿತೃಪಕ್ಷ pitri-pakṣa. Siding with one's father (Bh. 1, 8, 17). 2, the dark half in the bhādrapada month peculiarly appointed for the celebration of obsequial rites to the Manes (My.).

ಪಿತೃಪತಿ pitri-pati. Yama.

ಪಿತೃಪಿತೃ pitri-pitri. A father's father.

ಪಿತೃಪ್ರಸು pitri-prasu. A father's mother. 2, mother of the Manes: twilight.

ಪಿತೃಪ್ರಿಯ pitri-priya. Yama (Mr. 49).

ಪಿತೃಮೇಧ pitri-mēdha. Obsequial offerings to the Manes. (My.).

ಪಿತೃಯಜ್ಞ pitri-yajña. = ಪಿತೃಮೇಧ. (My.).

ಪಿತೃರೋ pitri-riṇa. A debt to the Manes: the generation of a son (My.).

ಪಿತೃವನ pitri-vana. = ಪಿತೃಕಾನನ. A cemetery.

ಪಿತೃವನತಿ pitri-vasati. An abode of ancestors: a cemetery.

ಪಿತೃವಿಯೋಗ pitri-viyōga. The loss, or death, of a father (Ūpr. 2, 49; My.).

ಪಿತೃವ್ಯ pitri-vya. A paternal uncle.

ಪಿತೃಶೇಷ pitri-śēṣa. Remains of the meal of an obsequial rite (My.).

ಪಿತೃಸ್ವಸೃ pitri-svasari. A father's sister, paternal aunt.

ಪಿತೃಸನ್ನಿಭ pitri-sannibha. Like a father, fatherly, paternal.

ಪಿತೃಸ್ಥಾನ pitri-sthāna. The place in the house where a deceased father is summoned to sit down (My.).

ಪಿತ್ತ pitta. = ಪುಚ್ಚು, ಪಚ್ಚು, etc. Bile; the bilious humour. 2, foolishness, madness (not Sk.; My.); cholera, irascibility, irritability of temper (Mhr.). ಪಿತ್ತ ತಲೆಗೋದವನಿಗೆ ತಂಪು ಕಡ್ಡಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅದವ ಬಣ್ಣ ಕೆಟ್ಟೀತೇ? — ಪಿತ್ತ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಪಿತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿತು. — ಪಿತ್ತವಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prva.). See Prv. 2. ಮರುಳ.

ಪಿತ್ತರಾಮಾಲೆ pitta-kāmālā. A kind of jaundice (My.).

ಪಿತ್ತಗಂದಿ pitta-gandi. Small swellings in the skin produced by bile (My., also ಪಿತ್ತಗಂದಿ).

ಪಿತ್ತಘ್ನಿ pitta-ghni. The plant *Ococus cordifolius*. (R.).

ಪಿತ್ತಜ್ವರ pitta-jvara. Bilious fever. (My.).

ಪಿತ್ತನಾಡಿ pitta-nādi. The middle vein of the wrist which is said to indicate the amount of the body's bile (My.).

ಪಿತ್ತಭ್ರಮೆ pitta-bhramā. Bile-erring, disorder in the action of the liver. ಪಿತ್ತಧ್ರುವೆಯಿದ್ದವನಿಗೆ ಚಿತ್ತಧ್ರುವೆಯಾಗದೇ? (Prv.). 2, madness (My.).

ಪಿತ್ತಲೆ pittal. = ಪಿತ್ತಿಲೆ, etc. (V. 83, 28; 41, 42).

ಪಿತ್ತಲಿ pittala. 1. = ಹತ್ತಲಿ, ಹತ್ತಲಿ, ಹತ್ತಾಲಿ, ಹತ್ತಾಲಿ. Brass (Sk.; Mhr., H. ಪಿತಲ; Tō. ಪಿತ್ತಲಿ; T. ಪಿತ್ತಲಿ; M. ಪಿತ್ತಲಿ). 2. Relating to the bilious humour, bilious, secreting bile (Sk.). 2, roguish behaviour (T. ಪಿತ್ತನ್, a mad man; a rogue). — ಪಿತ್ತಲಾಟ. — ಅಟಿ. Trickery, lying, deceit, defrauding (My.; T. M.; Tō. ಪಿತಲಾಟ; My. also ಪಿತ್ತಾಟ).

ಪಿತ್ತಿಲೆ pittil. = ಪಿತ್ತಿಲೆ (s. ಪಿತ್ತಲೆ), etc. (ನಿಷ್ಕುಟ Nn. 142, o. ra. ಹತ್ತಲೆ, ಹತ್ತಲೆ).

ಪಿತ್ರಾ pitrya. Paternal, patrimonial, ancestral. 2, referring to the Manes, devoted to the Manes, obsequial.

ಪಿತ್ತಾಟ pitsat. ಪಿತ್ತಾಟ. Habitually falling or flying; a bird.

ಪಿಙ್ಗು pi (i. e. ಅಪಿ)-dāna. Covering, shutting. 2, a cover, a lid (ಉದಾಹರಣೆ, ಎಸಮುಟ್ಟಿ Mr. 210). 3, a wrapper, a cloak.

ಪಿನ್ pin. = ಪಿಂ (ಪಿಂಚ್), etc. The state of being behind, etc. (T., M.; M. also: other, see ಪೆಂ). — ಪಿನ್ದುರು. -ತಿರು. = ಪಿನ್ದುರು. (Rāv. 5, after 120). — ಪಿನ್ದುರು. -ತಿರು. To turn backwards (v. 1., ಪೆಂ ತೆಗೆ Kk. 72). 2, to turn backwards (v. t.). — ಪಿನ್ದಿ. -ತಿಗೆ. To retreat (Rāv. 4, 74). — ಪಿನ್ದಿ. Back ground (J. 8, 31).
ಪಿನ್ದ pi(f.e. ಅಪಿ)-naddha. Tied on, put on, fastened; dressed, accoutred; covered.
ಪಿನ್ದ pinasa. = ಪಿನ್ದನ. (Sk.; see Mhr. s. ಪಿನ್ಸ).
ಪಿನ್ಸ pinasi. = ಪಿನ್ದನ. ಪಿನ್ಸರೋಗ (ಪಿನ್ದನ, ಪ್ರತಿಪಾದ, ನೆಗಡಿ G.; S. Mhr.; Mhr. ಪಿನ್ಸ, purulent deflection in the nose).
ಪಿನ್ಸ pināka. A three-pronged spear, a trident, especially that of Śiva. 2, Śiva's bow.
ಪಿನ್ಸ ಪಿನ್ಸ pināka-dhara. Śiva (Mr. 12).
ಪಿನ್ಸ pināki. Śiva.
ಪಿನ್ಸ pinākini. N. of a river, the Pēnnāṅ. (My.; Tē.).
ಪಿನ್ದು pin-tu. = ಪಿನ್ದ (Rāmd. 146), ಪಿನ್ದು (146), ಪಿನ್ದಿ, ಹಿನ್ದು (64 Cm.), ಹಿನ್ದಿ, ಹಿನ್ದಿ. That which is back, behind, previous; that which is afterwards or hereafter (ಪೆಂದು Rāmd. 199; ಪೆಂದು ರೆ. II, 110); and *adverbially*. ಪಿನ್ದನ, ಪಿನ್ದನ (Rāmd. 135). ಪಿನ್ದನ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ (ಪೆಂಗೆ 201). ಪಿನ್ದನೆ (see below). — ಪಿನ್ದನ. -ಅಂ. (Rāmd. 136). A man that is behind or belongs to the rear. — ಪಿನ್ದನೆವ ರ. -ಬರ್. To retreat, etc. (ಮೆಯ್ಯೊಗೆ, ಒಳ ಸೋಲ್, ಪೆಂ ಮೆಯ್ಯೊ, ಪೆಂ ಹೋಗು, ಪಾಡು, ಅಕ್ಕುಳಿಸು, etc., ಅವಸರಣ ಸೇ.). — ಪಿನ್ದನ. -ಅಗು. To be behind (Rāv. 4, 40). — ಪಿನ್ದನ. -ಇರ್. (Rāmd. 198. 199). = ಪಿತ್ತಲ್, ಪಿತ್ತಲ್, ಪಿತ್ತಲ್, ಹಿತ್ತಲ್, ಹಿತ್ತಲ್, ಹಿತ್ತಲ್. The back-place, the rear, etc. (ಪಿಂಗಡೆ, ಪೆಂ, ಪೆಂದು Rāmd. 60; Kk. 46; ಪೆಂ ಮೆಯ್ಯೊ, ಪೆಂದು, ಪೆಂದು, ಹಿಂಗಡೆ ಸೇ.); a back-yard. — ಪಿನ್ದನ. -ಬರ್. (Rāmd. 199). A back-fireplace.
ಪಿನ್ದಿ pintē. = ಪಿನ್ದು (Rāmd. 146), ಪಿನ್ದಿ (115), ಹಿನ್ದಿ (285 Cm.), etc. The rear, the back-side or part, etc. (ಪಾಪ್ಪ, ಹಿನ್ದನ ಛಾಗ Nn. 134); behind, in a preceding place (ಹಿನ್ದನ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ Rāmd. 52 Cm.; J. 7, 28), in the first place (Ch. v. 111); formerly, previously (J. 2, 3. 25; 10, 18; 29, 34). ಪಿನ್ದಿ (Bp. 34, 21).
ಪಿನ್ದನೆ pindanē. Behind (in place, Abb. P. 11, 96).
ಪಿನ್ದು pindu. = ಪಿನ್ದು, ಪಿನ್ದಿ (Rāmd. 146; Tē. ಪಿನ್ದಿ, ಪಿನ್ದಿ), etc. ಅವನಂ ಪಿನ್ದು (47). ಪಿನ್ದುಗಲ್ (198). ಪಿನ್ದನೆ (Rpr. 1, 102). ಹಡಗಿನ ಪಿನ್ದು (ಪುಕ್ಕಣ Mr. 408). — ಪಿನ್ದನನೆ. -ಅನೆ. As before (Rāmd. 146). — ಪಿನ್ದಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. To go or come at the back. ಪಿನ್ದಯ್ಯ ಪೋಪದು (ಬದಿ ಸರ್ ರೆ. I, 85). — ಪಿನ್ದನ. -ಕಡೆ. A place that is behind (ಪೆಂಗೆ Rāmd. 201 Cm.). — ಪಿನ್ದನ. -ಕಳೆ. To reject, to scorn (Rāv. 5, after 19). — ಪಿನ್ದನಯ್ಯ. To throw back (Rāv. 4, 40). — ಪಿನ್ದನ. -ಕೋ. To follow (Rāv. 1, after 135; 2, after 76). — ಪಿನ್ದನ ಮುನ್ದು. That is behind and in front (C. Bp. 47, 23). 2, the hind part being in front, reversed position, inversion, disorder, confusion (My. as ಹಿ-).
ಪಿನ್ದಿ pindē. = ಪಿನ್ದು (Rāmd. 146), ಪೆಂಗೆ (114 Cm.), etc. ಪಿನ್ದಿ ಹೋದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ (ಅತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ) ಪ್ರಾಕ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮುನೆ ಒತ್ತಕ್ಕರಮ್ ಇರಲು ಪಿನ್ದಿ ಗುರುವಕ್ಕು (Mr. 363). — ಪಿನ್ದಿ ಬರ್. To come behind, to follow (ಪೆಂದು Rāmd. I.; Rāv. 13, 95).

ಪಿನ್ದಿ pinni. (= ಪಿನ್ದಿ?). — ಪಿನ್ದಿನಾಲದ ಮರ. A common roadside tree, *Urostigma retusum* Miquel (Z.).
ಪಿನ್ದಿ pinnē. = ಪಿನ್ದಿ. Formerly, in old times (Rāv. 1, 77; T.).
ಪಿನ್ದನ pipāsa. = ಪಿನ್ದನ. (Mr. 235).
ಪಿನ್ದನ pipāsita. *Wishing to drink, thirsty.*
ಪಿನ್ದನ pipāsu. *Thirsty.*
ಪಿನ್ದನ pipāsē. *Thirst.*
ಪಿನ್ದಿ piplika. An ant (ಪುಟ್ಟ, ಇದುವೆ Mr. 165). 2, a kind of gold supposed to be collected by ants.
ಪಿನ್ದಿ piplika-astra. A weapon that takes the form of ants when thrown (J. 24, 34).
ಪಿನ್ದಿ piplika. -ರಾ. An ant; the common small red ant. See Prv. s. ರೆಪಿ.
ಪಿನ್ದಿ pippala. = ಪಿನ್ದಲ. *The holy fig-tree, Ficus religiosa* (ಕುಟಿರ್, ಮರಗಲ್ ಛೇದ Nn. 62). 2, water (ಹಲ, ಉಪ್ಪ 62). 3, swampy ground (ಪುಕ್ಕ, ಜವನನ ನೆಲ 62). 4, dirt, filth, impurity (ಮಲಿನ, ಮಾಸಿದುದು 62). 5, an ascetic (ಯೋಗೀಶ್ವರ, ಯೋಗೀಶ್ವ 62).
ಪಿನ್ದಿ pipalli. = ಪಿನ್ದಲಿ, ಹಿನ್ದಲಿ (Rāmd. 342), ಹಿನ್ದಲಿ. *Long pepper, Piper longum* Lin.
ಪಿನ್ದಿ pipali-mūla. *The root of long pepper.*
ಪಿನ್ದಿ piplu. *A freckle, a mark, a mole.*
ಪಿನ್ದ pim. = ಪಿಂ (ಪಿಂಚ್), etc. The state of being behind, afterwards, later, etc. — ಪಿನ್ದಿ ಕಯ್. To rebuke in by-gone days (Rpr. 8, after 53). — ಪಿನ್ದಿ ರ. -ವಗಲ್. The latter part of the day, eventide (ಪೆಂವ ಗಲ್ ರೆ. 18). — ಪಿನ್ದಿ. -ಬೆದೆ. (Rāmd. 199). = ಹಿನ್ದಿ. The latter time of sowing seed. — ಪಿನ್ದಿ. -ಪುತ್ತು. (Rāmd. 199). The setting sun (ಪೆಂವನೇಸರ್ ರೆ.).
ಪಿನ್ದಿ pimpala. = ಪಿನ್ದಲ. (ಗೋಳ Mr. 118, o. r. ಗೋಳ; Mhr. ಪಿನ್ದಲ).
ಪಿನ್ದಿ pimpu. = ಪಿನ್ದು. ಮೂರೋಕ್ಕಕ್ಕೆ ಪಿನ್ದಿ ಗುನ್ದಲಯಾ ಗಿರ್ವದು (Rāmd. 223 Mqā).
ಪಿನ್ದು piya. Tbh. of ಪ್ರಿಯ (C. Bp. 10, 9).
ಪಿನ್ದು piyāla. = ಪ್ರಿಯಾಲ. *The tree Buchananía latifolia* Roxb., and its fruit (Chironjia sapida R. 188). See ಮೊದಲೆ.
ಪಿನ್ದು pirāngi. = ಪೆರಂಗಿ. A great gun or cannon (My.; V. 10, after 10; B. 4, 141. 146. 217; Si. 287; Tē., H. ಪೆರಂಗಿ, ಪಿರಂಗಿ; T. ಪಿರಂಗಿ; M. ಪಿರಂಗಿ, ಪಿರಂಗಿ, ಪಿರಂಗಿ. ಪೆಂ ಕೆ ಹೊಟ್ಟಲಿ ಪಿರಂಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ.—ಕೋವೇ ನೋಡ ಹೆವನವ ಪಿರಂಗಿ ಬೆಂ ಕೊಟ್ಟನೇ?—ಪಿರಂಗಿ ಗುಣ ಪೆರಂಗಿ ಅದಯನೇ? (Prva.). — ಪಿರಂಗಿಗಾಡ. A gun-carriage (Si. 275; My.). — ಪಿರಂಗಿದಾಯಿ. The muzzle of a gun (My.).
ಪಿರಿ piri. = ಹಿರಿ, ಹಿರಿ. Extensiveness, largeness; abundance; numerousness, frequency; greatness, pre-eminence; advanced age (T. ಪೆರು, ಪರು; M. ಪೆರಿ, ಪೆರು; T., M. ಪೆರುಗು, to be multiplied, grow large; T. ಪಿರಿಗು, to be full, increase; see ಪೆರಿ, etc.). — ಪಿರಿದಾಗು. ಪಿರಿದು ಅಗು. To become extensive, plentiful, abundant, great, conspicuous, etc. (J. 16, 34). ಪಿರಿದಾದುದು (ಮಿಗು Rāmd. 81). ದೇವನಾಲಂ ಪಿರಿದಾರ್ಪ ಛೇದು (ನಡಪ್ರಾಯ, etc.); ಪಿರಿದಕ ಇಚ್ಛೆಯನುಗುವನು (ಮಹೇಶ್ವ Nr.).

ಕೆಡೆದಾಗಿರುವದನ್ನು ಪಿರಿದಾಗಿ ಮಾಡುವೆ (ಎಸ್ತಾರ, etc. Si. 895).
 — ಪಿರಿದಾಸ. — ಅಸ. Great desire (ದಾಕುಳಿ ಸಿಂ. 51). — ಪಿರಿದೀ.
 — ಈ. To give much (Rā. 11, 165). — ಪಿರಿದೀವಂ. — ಈವಂ.
 (Smd. 90). A liberal man. ಅಸಿ, ಪಿರಿಯಂ! ಪಿರಿದೀವನ್ ಇತ್ತು
 ದಂ ನೆನೆವನಿ? ಚಿ, ಅದಂ ನೆನೆಯಂ! (88. 184). — ಪಿರಿದು. = ಪಿ
 ಮ್ನು (Smd. 249), ಹಿರಿದು. That is extensive, large, big,
 great, etc., and of advanced age (ದಿಮ್ಮಿತು ರಿ. I, 22; T.
 ಪೆರಿಜು, ಪೆರಿಜು, ಪೆರಿಯದು; M. ಪೆರಿಜು). ತಾನದು ಪಿರಿದು (Smd.
 174). ಪಿರಿದುಡಾಗಂ (291). ಪಿರಿದದೊಳ್ ನಾನಾ ಎನಿಕ್ಕು (Mr.
 537). ತಿಮಂಗಿರಾದಿಗ್ ಅದೊನ್ನಕ್ಕೊನ್ನು ಪಿರಿದವ್ವ ವಾನಕ್ಕು
 (410). ಪಿರಿದು ಮಾಡ್ವುದು (ಎಸ್ತರ, ಬಿತ್ತರ, ವ್ಯಾಸ, etc. 447).
 ಕೆಡೆದಂ ಪಿರಿದು ಮಾಡುವುದು (ಎಸ್ತರ, etc. Nr.). Conjugation:
 ಪಿರಿಯನಂ, ಪಿರಿಯರೆವ್ವ, ಪಿರಿಯವ್ವ (Smd. 258). See Rā. 6, 34;
 12, 39; 13, after 71; J. 2, 32; 17, 20. 2, = ಪಿರಿದುಂ, ex-
 tensively, greatly, much, frequently, etc. (ಘನಮಾಗಿ
 Smd. 237; ವೆಗ್ಗರಮಾಗಿ Cm.; ಕಾಮಂ, ಪ್ರಕಾಮಂ, ಅತ್ಯರ್ಥಂ,
 etc. Mr. 436; ಅಜೆಯರ, ಅಗುನ್ನಲೆ, ನೂಳದು, etc. Kk. 84).
 See Smd. 225; Bp. 32, 39; 46, 54. 35; 52, 3. 15; Pril. 3,
 26; J. 5, 57; 20, 31. — ಪಿರಿದುಂ. — ಉಂ. Extensively, great-
 ly, much, conspicuously, frequently; further; indeed
 (ನಾಡೆ, ಎಡೆ, ನೆಡೆ, ನೀಡುಂ, ಮಿಗೆ, etc., ಅಧಿಕಂ Smd. 391; ಸೋ
 ಡಂ, ದಾಡಂ 393; ಪೀನಂ 108; ನಾಡೆ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥಂ ರಿ. II, 25;
 ಬಹುಳಮಾಗಿ Smd. 42. 52. 58 Cm.; ವೆಗ್ಗರಮಾಗಿ, ದೊಡ್ಡತಾಗಿ
 108 Cm.; ವಿಶೇಷಮಾಗಿ 140. 297. 394). See Ūpr. 1, 49. 78;
 2, 54; 3, 3; Rā. 8, 98. — ಪಿರಿದುರಿ. — ಉರಿ. A great flame
 (Bp. 44, 21; 45, 31). 2, to burn greatly (50, 28). — ಪಿರಿ
 ಪಿರಿದು. rep. (Bp. 59, 18). — ಪಿರಿಯ. Genitive of ಪಿರಿ.
 (According to grammar a formation from ಪಿರಿದು, Smd.
 184). ಮಣಿಯುದಿದೊವಲುಂ ಪಿರಿಯ ಪಣಿಗಟ್ಟುಂ (78). ಪಿರಿಯ
 ಮಗಂ (201). ಪಿರಿಯ ವಾನ್ (Ūpr. 5, 40). ಪಿರಿಯ ಕಡುವು
 (Abh. P. 10, 158). ಪಿರಿಯ ಕಣಜ (Bp. 53, 26). ಪಿರಿಯ ಕರಿ
 (22, 6). ಪಿರಿಯ ಕರ್ (20, 14). ಪಿರಿಯ ದ್ವನಿ (53, 25). ಪಿರಿ
 ಯಯ್ಯ (3, 82). ಪಿರಿಯವ್ವ (V. 9, 124). ಪಿರಿಯ ನೇಜಿಯು
 (Rā. 6, after 11). ಮುತ್ತಿನೊಡ್ವರವನ ಪಿರಿಯುರದೊಳ್ ಇಟ್ಟು
 (Rāgh. 17, 71). ಪಿರಿಯವು (Smd. 117. 119). 2, ಪಿರಿ-ಅ 3.
 = ಹಿರಿಯ. (T., M. ಪೆರಿಯ). A great, eminent, noble man
 (ಮಹಾತ್ಮ, ಉದೀರ್ಣ Mr. 233); a chief (see ಇಳಿಯ, ಕನಸು
 ಗಾಣದರ, ಸಗ್ಗಿಗರ); a wise man, a scholar (ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಎ
 ದ್ವಾಂಸ Smd. 38 Cm.; ಎದ್ವಾಂಸ 260 Cm.); a Brāhmaṇa (ವಿಜಿ
 ಸಿಂ. 52); a man more advanced in age, one who is older;
 an elder, a senior (see ಜಗುನೆಯ ಪಿರಿಯ). ಕೃಷ್ಣನತ್ತಣಿಂ ಬಲ
 ಭದ್ರಂ ಪಿರಿಯಂ (Smd. 160). ಸಮಂ ನುಡಿವೊಡೆ ಅವಂ ಪಿರಿಯಂ
 (297). ಪಿರಿಯಂ, ಕೆಡೆಯಂ (184). ಪಿರಿಯರ್ (245). — ಪಿರಿಯ
 ಕ್ಕರ. — ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Ūh.; see an instance in Ūpr.
 4, 18).

ಪಿರಿಕಿ piriki. = ಪಿರಿಕೆ. A range, division, jurisdiction. (H.;
 My.).

ಪಿರಿಯ piriya. Tbh. of ಪ್ರಿಯ. (My.).

ಪಿರಿಯಾದಿ piriyaḍi. = ಪಿರಿಯಾದಿ, q. v. ಪಿರಿಯಾದಿ ಮಾಡದ ಯೊ
 ತುರ್ ದಾಯಾದಿ ಕೇಳ (Prv.).

ಪಿರೀತಿ piriti. Tbh. of ಪ್ರೀತಿ. (My.).

ಪಿರೊತಿ pirūti. = ಪಿರೀತಿ. (S. Mhr.).

ಪಿರಿದು piradu. O. r. of ಪೆರಿದು, q. v. s. ಪೆರಿದು. ಪಿರಿದುಂ
 (plural of ಪಿರಿದು - ಉಂ), other (Abh. P. 12, after 40).

ಪಿರಿದು piri. = ಪಿರು. Flesh (T. ಪೆರಿಸು, T. ಇರೈ, ಇದೈ,
 ಚ್ಚಿ, ಪುಕ್ಕಿ, flesh, see s. ಎರಿ 3; cf. ಪಿಕ್ಕಿ 9), or a sheep, a
 goat (T. ಪೆರಿದು, T. ಪೆರೈ, a sheep or goat for slaughter).

ಪೊಯ್ದು ಮದಿದ ಕರಿಗರ್ ತರೀರಂಗಳಂ ಪೊಯ್ದಿದದು ಪಿರಿದು ತಿಮ್ಮ
 ಮರುಳ್ (J. 8, 83). — ಪಿರಿದಿನ. A piri-eater: a demon
 (ಮರುಳ್ Smd. II; Smd. 53; Kk. 91, o. r. ಪಿರು; Kāvy. II, 1,
 27). — ಪಿರಿದಿನಿಯಾಣ್. — ಅಣ್. Siva (Kk. 5). — ಪಿರಿದಿನಿಯಾ
 ಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. = ಪಿರಿದಿನಿಯಾಣ್. (ಅತ್ತರ Smd. 3).

ಪಿರಿದು piri. A timid man, a coward (Tē.;
 T. ಪಿರಿದು, ಪಿರಿದು, ಎರಿದು, fear; ಪಿರಿದು, to tremble; ಎರಿದು, to
 fear; cf. ಪುಕ್ಕು 1, ಬೆದಗು). ಭಯ ಪಡುವ ಪಿರಿದು (ತೃಸ್ಸು, ಭೀರು,
 ಭೀರುಕ, ಭೀರುಕ, ಹೆದರುವವನು Si. 360).

ಪಿರಿದು piri. = ಪಿರಿದು. — ಪಿರುತಿನ. = ಪಿರುತಿನ, q. v.

ಪಿರಿದು piri. (= ಪಿರು, ಪೆರು). The hind part: the
 posteriors, a buttock (My.; Tē. ಪಿರುದು, ಪಿರು; M.
 ಪುನಲ್, ಪುನಿ, ಪುನಿ, see s. ಪುಕ್ಕು 2; Mhr. ಪುನಾ; T. ಪುನಿ,
 the behind-side; see ಪಿಂ, ಪಿಡ; cf. ಪುನವಾದಿ). ಪಿರಿದುಗಳು
 (ಕಟ್ಟಿ, ತೊರಣಿ, ಕಳುವತ್ತಿ, ಅಣ್ಣುಗಳು); ಹೆಂಗರ್ ಹಿನ್ನ ಗಡೇ ಪಿರಿದುಗಳು
 (ಸಿಕ್ಕು Si. 208).

ಪಿರು piri. = ಪಿರು. N. of a tree (ಕುಪಾತ, ವೃಕ್ಷ Nn. 126; ಮರ
 Mr. 489; ಸಹಸ್ರಾಂಗಿ, ಉಗುನಿ Mr. 146). 2, grass (ತೃಣ,
 ಹುಲ್ಲು 126; ಹುಲ್ಲು 489). 3, a stone (ಅಕ್ಕ, ಕಲ್ಲು 126).

ಪಿಲ್ಲ pilla. = ಪಿಳ್ಳ, 1, ಪಿಳ್ಳೆ. Smallness (Tē. ಪಿಲ್ಲೆ). —
 ಪಿಲ್ಲ ಪಾಪದಿಟ್ಟು. (ಚಿತ್ತ, ಗವಾಕ್ಷಿ, etc., ಹೆಮ್ಮೆಳ್ಳರು, ಬುದುಮಾಕಾಯ
 Si. 161). — ಪಿಲ್ಲ ಪಿಲ್ಲರೆ. (Tē. ಪಿಲ್ಲ ಪಿಲ್ಲರೆ; ತತಮೂಲಿ, ಬದುಸುತೆ,
 ಅಭೀರು, ಭೀರುಪತ್ತಿ, ತತಾವಂ, etc. Si. 146).

ಪಿಲ್ಲ pilla. Blear-eyed, moist-eyed. See ಅದಿಗಣ್ಣವನು.

ಪಿಲ್ಲಕೆ pillakē. A female elephant (Sk.; see ಪಿಡಿ 4).

ಪಿಲ್ಲಣಿಗೆ pillanigē. A club, a bludgeon (ಪಂಘ,
 ಪಂಘಾತನ Mr. 298; Tē. ಪುಲ್ಲತಿ; cf. ಪುಟ್ಟಿಗೋಲೆ 9). ಪಿಲ್ಲಣಿಗೆ
 ಯನುಂ ಕೊಡಲಿಯನುಂ ಅಯುಧಮಾಗುಳ್ಳವನು (ಯಾಪ್ಪೇಳ, ಪಾರ
 ತ್ತಧಿಕ Nr.).

ಪಿಲ್ಲಿ pilli. 1. A silver ring worn on the second
 toe by married women (Bp. 4, 36; My.; Tē. ಪಿಲ್ಲಾ
 ಣಿ; T., M. ಪಿಲ್ಲಿ). See ಕಾಲ್.

ಪಿಲ್ಲಿ pilli. 2. (= ಜೇಲಿ). A cat (Tē., T.; R.; cf. Mhr.
 ಪಿಲ್ಲಾಂ; cf. ಪುರಿ).

ಪಿರಂಗ piṅga. Reddish-brown, reddish, lawny.

ಪಿರಂಗಾಶ್ವ piṅgaśva. A kind of precious stone (ಗೋ
 ಮೇದಕ, ಬನ್ನರ Mr. 101).

ಪಿರಂಗಾಭೂತ piṅga-bhūta. = ಪಿರಂಗ. (Ūpr. 4, after 75).

ಪಿರಾಶ piṅga. A male spirit, a fiend, a goblin, a malevolent
 being, a devil. See Mr. s. ದೇವಯೋನಿ. ಪಿರಾಶ ಬಿಟ್ಟರೂ ನಿತಾ
 ತರ ಬಿಡ. — ಪಿರರು ತೆಗದರೂ ಪಿರಾಶ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prvs.). —
 ಪಿರಾಶಗೊಡೆಯ. — ಒಡೆಯ. Siva (G. 333).

ಪಿರಾಶಿ piṅga. = ಪಿರಾಶಿ. A female imp, a she-demon (Sk.;
 Bp. 13, 21; 40, 52). 2, a male, female, or neuter spirit,
 etc. (My.; ಗ್ರಹ G.). ಪಿರಾಶಿಯ ದಾಧಿ (ಅವೇಶ G.). See Prv.
 s. ಬೆನ್ನು; cf. ಪೇ 1.

ಪಿರಾಶಿ piṅga. = ಪಿರಾಶಿ No. 2. (My.).

ಪಿರಿತ piṅga. = (ಪಿಡ್ಡೆ), ಪಿಪಿ. Flesh, meat.

ಪಿರಿತಾರ piṅga-āṣa. = ಪಿರಿತಾರನ. (My.).

ಪಿರಿತಾರನ piṅga-āṣana. Flesh-eating: a demon, rākṣasa
 or piṅga.

ಪಿರಿತ piṅga. Spikenard, Nardostachys jatamansi (ಜಿಹಾ
 ಮಾಂಸ Mr. 143).

ಪಿರುನ piṅga. = ಪಿರುನ, ಪಿರುನು, ಹಿರುನ. A betrayer, an
 informer, a tale-bearer, a backbiter, a calumniator, a

slanderer. 2, informing against, calumny, slander. 3, cruel, wicked, malignant (ನೀಡ, ಏಲ, ದುರ್ಬನ Mr. 229). 4, saffron. 5, making known, indicating, displaying, making manifest.

ಪಿಶುನತ್ವ pisunatva. Slander, scandal, tale-bearing, backbiting (My.).

ಪಿಶುನೆ pisunē. The plant *Medicago esculenta* Rottl., Roxb.

ಪಿಷ್ಪ pishṭa. = ಪಿಟ್ಟು, ಹಿಟ್ಟು. Ground, pounded, crushed, bruised; squeezed. 2, flour, meal. 3, lead.

ಪಿಷ್ಪಕ pishṭaka. A cake; bread.

ಪಿಷ್ಪತನ್ತು pishṭa-tantu. A kind of vermicelli (ಸೇವಗೆ Mr. 218, o. r. ಸೇವಗೆ).

ಪಿಷ್ಪಪಿಶ್ವಾಪಾ. = ವಿಷ್ವಪ. A world, a division of the universe.

ಪಿಷ್ಪಪಚನ pishṭa-pačana. A pan, a boiler, a seether.

ಪಿಷ್ಪಾತ pishṭāta. Perfumed powder, for scenting rooms, garments, etc.

ಪಿಷ್ಪಾತಕ pishṭāta. = ಪಿಷ್ಪಾತ. (Ūpr. 3, after 96; Abh. P. 4, 27).

ಪಿಸರು pisaru. = ಪಿಚ್ಚು, ಪಿಸುರು. Filth of the body, the rheum of the eye, etc. (My.; Tē.; cf. ಪಿ, etc.).

ಪಿಸರು pisaru. Infatuation: foolish pride, arrogance, refractoriness (My.; H.; Tu.: anger; Mhr. ಪಿಸಾ, mad; ಪಿಸಾ ಬಿಣ್ಣೆಂ, ಪಿಸಾಚಣ್ಣೆಂ, to become rabid). ಪಿಸರು ಇದ್ದವನ ಹತ್ತರ ಉಸುರ ದಾರದು (Prv.). — ಪಿಸರು ತೆಗೆ. To reprove, to scold. ಪಿಸರು ತೆಗದರೂ ಪಿಶಾಚ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪಿಸಾಯ್ piśāy. The mouse deer, *Memimna indica* (Gz.; H.).

ಪಿಸಿ pisi. = ಪಿಸು. A sound in imitation of whispering. — ಪಿಸಿ ಪಿಸಿ ಮಾತಾಡು. To whisper (My.).

ಪಿಸಿತ pisita. Tbh. of ಪಿತ. (Bp. 24, 17. 21).

ಪಿಸು pisu. = ಪಿಸು. — ಪಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To whisper (My.).

ಪಿಸುಕು pisuku. = ಪಿಸುಂಕು, ಹಿಡುಕು, ಹಿಡಕು, ಹಿಡಕು, ಹಿಡುಕು. To squeeze, to press, as a fruit; to press closely, as the throat; to knead; to shampoo (My. ಹಿಡುಕು, etc.; Tē. ಪಿತುಕು, ಪಿಡುಕು, ಪಿಸುಕು; T., M. ಪಿಡುಕು; Tu.; M. ಪಿತುಕು, the remains of expressed coconuts; cf. ಪಿಡು). 2, to treat with great disrespect or contempt (ಅವಜ್ಞಾತತಯ ſmd. Dh.).

ಪಿಸುಂಕು pisuṅku. = ಪಿಸುಕು No. 2. (ſmd. Dh.).

ಪಿಸುಣ್ pisuṇ. Fury, rage. — ಪಿಸುಣ್ಣೆಂ. To become furious or very angry (Ūpr. 5, after 64; 7, 143; Abh. P. 8, after 52).

ಪಿಸುಣ್ಣೆ pisuṇ. = ಪಿಸುಣ. ಪಿಸುಣ್ಣೆನ್ನು ಕುತ್ರಿತಂ (Kk. 72). — ಪಿಸುಣಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to slander (Ūpr. 8, 73). — ಪಿಸುಣಾಡು. -ಅಡು. To slander (V. 8, after 4; ſiv. 1, 50). — ಪಿಸುಣ್ಣೆ. -ಕೆಡೆ. To drop slander: to slander (V. 8, after 16, twice).

ಪಿಸುಣ pisuṇa. Tbh. of ಪಿತುನ. A betrayer, etc. (ದುರ್ಬನ, ಪಿತುನ Hk.). 2, slander, etc. (ಕೊಣ್ಣೆಯ, ಬಾಡಿ, ಕುತ್ರಿತ ſm. 65; ಎಡೆನಿಡ್ಡ Ū. I, 13). ಅತನುಂ ನೀನುಮ್ ಅನುಂ ಪೊದಿಗಾರ್ಡೆ ವನನಿಪತಿಗೆ ಪಿಸುಣರಿಂ (ſmd. 262). ಪಿಸುಣನ ದ್ರವ್ಯ ಕೋಠಿ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಬಿಸಲೋಳಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಮೊಸಳೆಯ ಅಸುವದಿಯದ

ಹಾಗೆ ತನ್ನ, ನೀರೋಳೆ ಬಿಡಲಾ ಮೊಸಳೆ ಮರಳವನ ನುಂಗಿತು; ಪಿಸುಣಂಪಲಾರ ಮಾಡೆ ತಪ್ಪದು ಕೇಡು (Subhāshitakandapadya). — ಪಿಸುಣವನಂಗ. One who spreads about slander: Nārada (Abh. P. 3, 19).

ಪಿಸುಣತನ pisuṇatana. = ಪಿತುನತ್ವ. (My.).

ಪಿಸುರು pisuru. = ಪಿಸರು, etc. (My.).

ಪಿಸ್ತುಲು pistūlu. A "pistol" (My., also ಪಿಸ್ತುಲು).

ಪಿಹಿತ pi(i. e. api)-hita. Shut, covered, hidden; filled with.

ಪಿಳ್ pil. — ಪಿಳ್ಳಿಸಿಕನ ಬಳ್ಳಿ. or ಪಿಳ್ಳೆಸದಿಬಳ್ಳಿ. A climbing plant, *Phaseolus trinervius* Heyne (Z.).

ಪಿಳಿಗು piligu. = ಹಿಕ್ಕು, q. v. To break, to crack, to burst (Ūpr. 6, 32; Abh. P. 13, 35).

ಪಿಳಿಲ್ pilil. To unfasten, or to loosen, or to throw from the hand, or with the hand (ಹಸ್ತೋನ್ಮುಕ್ತ ſmd. Dh.).

ಪಿಳುಕು piluku. = ಪಿಕ್ಕು, ಹಿಳುಕು. The lower part of an arrow which comes in contact with the bow-string and contains the feathers and shaft (ಕರ್ತಂ, ಪುಂ Hk.; ಸಾಯಕದ ಪುಂ ಪಿ.; T. ಪುಡುಡು).

ಪಿಳ್ಳು pilku. = ಪಿಳುಕು, etc. The lower part of an arrow (Abh. P. 14, 175). 2, the curved end of a bow, the notched extremity or horn of a bow (ಗೊಲೆ, ಕೊಪ್ಪ, ಧನುಕೋಟಿ Kk. 39, o. r. ಹಿಕ್ಕು; ಗೊಲೆ, ಕೊಪ್ಪ, ಕೋಟಿ ſm. 43). ಪೂದೊಡವ್ವೆ ಪಿಳ್ಳಾದುದು (ſmd. 289).

ಪಿಳ್ಳೆ pillā. 1. = ಪಿಳ್ಳೆ, etc. See ಒಡೆಯ. — ಪಿಳ್ಳೆವೃದ್ಧಿ. -ಉದ್ಧಿ. A group or company of children (My. among Tēlagu).

ಪಿಳ್ಳೆ pillā. 2. A sound in imitation of that of a pipe or flute (T. ಪಿಳಿ, to sound; T., M. ಪಿಳಿ, to call, invite; to sound, blow; cf. ಬಿಡ್ಡಣ; ಪಿಳ್ಳು? ಪಿಳಿ?). — ಪಿಳ್ಳಂಗೋವಿ. -ಂಕೋವಿ. A pipe or flute (My.; ಸುಪರ Si. 62; T. ಪಿಲ್ಲಂಗುದಿಲ, ಪಿಲ್ಲಂಗುದಿಲ, ಪಿಳ್ಳಾಂಗುದಿಲ; Tē. ಪಿಲ್ಲಂಗೋವಿ, ಪಿಲ್ಲಗೋವಿ). ಪಿಳ್ಳಂಗೋವಿ ಉಡುಪವನು (ವೇಣುಪ್ಪ, ವೈದಿ ಎ. Si. 840).

ಪಿಳ್ಳೆ pillē. = ಪಿಲ್ಲ, ಪಿಳ್ಳೆ 1. That is small or petty (Tē. ಪಿಲ್ಲ; cf. ಪಿಂಜು 2). 2, a child; the young of any animals (My.; Tē.; T. ಪಿಳ್ಳೆ; M. ಪಿಳ್ಳೆ; ಪಿಳ್ಳೆ, ಪಿಳ್ಳೆ, ಅರ್ಧಕ, ದಿವ್ಯ, ವೃಥುಕ, ತಾಬಕ, ತೆತು, ಮುದಾ, ಮೊಗು Si. 179; Mhr. ಪಿಲ್ಲ, a young one in general). 3, an epithet of Bhairava (T.); N. of a caste (T.). ಎನುಗರ ಪಿಳ್ಳೆಗಲು (ಗಡಕ, ತಕುರಾರ್ಥಕ Si. 87). ಗಣ್ಣುಗುಟ್ಟುಳ್ಳ ಪಿಳ್ಳೆ (ಪಾಟಿಶ್ವರ 173). — ಪಿಳ್ಳೆನಯ್ಯಾರ್. N. (Bp. 44, 53). — ಪಿಳ್ಳೆ ಪಿಸುಕು. reit. (My.). — ಪಿಳ್ಳೆಯನಾರ್. N. (Bp. 54, 75). — ಪಿಳ್ಳೆಯ ನಯ್ಯನಾರ್. N. (Bp. 50, 1. 16). Cf. Mhr. ಪಿಲ್ಲಾ.

ಪಿಲ್ಟಿ pilli. = ಹಿಡು. To wring or squeeze out; to press out juice, to deprive of juice or moisture, to make sapless or dry (ನಿರ್ಜವಕರಂ ſmd. Dh.; T., M.; Mhr. ಪಿರ್ಣೆಂ, to wrench, squeeze, etc.). 2, to become sapless or dry (see Bh. a. ಹಿಡು). See Abh. P. 1, 94; 7, 79; ſiv. 5, 38.

ಪಿಡ್ಡೆ pilkē. = ಪಿಕ್ಕೆ, ಹಿಕ್ಕೆ. The dung of goats, sheep, deer, rats, etc. (V. 6, 15, 16; T. ಪಿಡ್ಡೆ, M. ಪಿಡ್ಡೆ, ಪಿಟ್ಟೆ).

ಪೀ pi. = ಪೇ. Man's dung (T., M.; Tē. ಪಿಡ್ಡೆ; cf. ಪೇಲ).

ಪೀಕ ಪಿಕ. ಪೀಕ. Spitte ejected from the mouth (Mhr., H. ಪಿಂಕ, ಪೀಕ). 2, = ಪಿಕ್ಕ, cuckoo (Mhr.). 3, ripeness of the crop; crop (Mhr.). — ಪೀಕಾಳಿ. also ಪೀಗಾಳಿ. = ಹೀಗಾಳಿ. A thorny shrub with very fragrant yellow flower-head, *Acacia farnesiana* Willd. (Z.).

ಪೀಕದಾನಿ pika-dāni. A spit-box, a spittoon (My.; Mhr., H. ಪಿಂಕದಾನಿ, ಪೀಕದಾನಿ).

ಪೀಕು piku. To pull out, to pluck up (Tē.; M. ಪಿಡ್ಡೆ; cf. Tē. ಪೆಕಲಿಂಚು, ಪೆಕು; T. ಪಿಡುಂಚು, ಪಿಡುಂ; M. ಪೇರು); to pull, to wrest, to tear (Tē.); to turn out, to dismiss, to excommunicate (T.; M. ಪಿಡುಕ್ಕು). — ಪೀಕಲಾಟ. -ಅಟ. Quarrel (Tē.); trouble (My.; Tē.).

ಪೀಚು piču. 1. To squirt, to syringe (My.; T., M.; T. also ಪೀಚ್ಚು; cf. ಪೀಕಾ 1P).

ಪೀಚು piču. 2. Squirting. — ಪೀಚುಗೊದಿ. -ಕೊದಿ. A syringe (M. ಪೀಚ್ಚುಂಟದರ್; T. ಪೀಚ್ಚುಂಟದರ್; R.; cf. ಪಿಡಕಾರ).

ಪೀಚು piču. 3. Shortness, smallness (cf. ಪಿಂಚು 2, ಪಿಕ್ಕೆ). ಈ ಅಲ ಪೀಚಾಗಿದ್ದಾನೆ (My.). — ಪೀಚುಗಡ್ಡ. A small, somewhat projecting beard about the chin, as is occasionally seen also about that of women (My.).

ಪೀಠ pīṭha. A stool, a low seat. 2, the pedestal or seat of an idol (J. 31, 68; My.); a round stone altar (frequently eight such altars are round a big temple for offering rice, etc. upon, My.). 3, a basis, a basement. 4, a seat or spot of eminent residence, of a guru (My.). ಪೀಠ ಸ್ಥಿತಿ ದರೂ ಕಾಟಕತನ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಪೀಠ ಕುಡ್ಡೆ ಎದ್ದರೆ ತಿಮಿರ ಕುಡ್ಡೆ ಎದ್ದೀತು (Prva.).

ಪೀಠಮರ್ದಕ ಪೀಠa-mardaka. A man who has to take part in promoting the amusements of a prince (Ūpr. 8, after 44).

ಪೀಠವರ್ಧನ ಪೀಠa-varḍhana. A servant who bestows the benefit of seats (Bp. 26, 20).

ಪೀಠಾಂಗ್ರ ಪೀṭhikā-agra. An elevated seat (Ūpr. 7, 70).

ಪೀಠಾಸಂಧಿ ಪೀṭhikā-sandhi. An introductory chapter (Bp. 1, after 66).

ಪೀಠಿಕೆ ಪೀṭhikē. ಪೀಠಿಕಾ. = ಪೀಠಿಗೆ, ಪೀಳಿಗೆ, ಪೀಡಿಗೆ. A seat; a base, a pedestal (Sk.). 2, the whole of any business, story; all the particulars, points, etc. (Mhr.). 3, an introduction, a preface.

ಪೀಠಿಗೆ ಪೀṭhigē. Tbh. of ಪೀಠಿಕೆ. ಪೀಠಿಗೆ ತಿಳಿಯದವ ಮಂಗಳಪರಿಯನ್ನರ ಹೇಡ್ವಾನೇ? (Prv.).

ಪೀಡನ ಪಿḍana. Squeezing, pinching, pressing, rubbing; inflicting pain, molesting, vexing, harassing, annoying, tormenting; hurting, harming, injuring. See ಅತಿ, ಸಿ, ಪಾಟಿ; Mr. s. ನಿಗ್ರಹ No. 2.

ಪೀಡಿ ಪಿḍi. A generation (My.; Mhr., H. ಪಿಡಿ; Br.). ಏದು ಪೀಡಿಯ ತನಕ ಪುರುಷರು (ಸನಾಥಿ); ಏದು ಪೀಡಿಯೊಳಗಿನವನು (ಸ ಪಿಡಿ G.).

ಪೀಡಿ ಪಿḍita. Squeezed, pressed; pained, afflicted, distressed; hurt, injured (ತುನ್ನ, ನೋವು Mr. 448; Abh. P. 1, 34; B. 4, 126).

ಪೀಡಿಸು ಪಿḍisu. (fr. ಪೀಡನ). To squeeze, etc., etc. (My.). ಹಿಂದಾಗಿ ಪೀಡಿಸುವುದು (ಸವತ್ಯಾಕರಣ Hā.). ಪರಂ ಪೀಡಿತ ಪಾ ಪಿಗೆ ಪರರಥಂ ಗತಿಯ ಕೇಡು (Jmt. 22). See Bp. 36, 48; B. 2, 42, 44; 5, 289.

ಪೀಡೆ ಪಿḍē. Pain, torment, affliction, trouble, etc. (ದುಷ್ಟ, ಪಾಥೆ, ವೇದನೆ, ವ್ಯಥೆ, ಅರ್ತಿ Mr. 398; ಸಾಧನ 501). 2, a pest, a plague; a devil (Bp. 42, 6; 51, 42; My.); demoniac possession (My.). — ಪೀಡೆ ಪಡು. To experience or suffer pain, etc. ಪೀಡೆ ಪಟ್ಟರೂ ಅಡೋದು ಬಿಡ. — ಪೀಡೆ ಪಟ್ಟರೂ ಮೂ ಧತ್ತ ಹೋದೀತೇ? (Prva.). — ಪೀಡೆ ಮಾಡು. To cause or give pain, etc. ಎರಡನೆಯವನಾಗದರೂ ನೀನು ಪೀಡೆ ಮಾಡ ಪಾರದು (B. 2, 44).

ಪೀಕ ಪಿṭa. 1. Yellow; yellow colour (ರೂನಿವರ್ಣ, ಹಂದ್ರ Mr. 444). 2, a topaz. 3, turmeric (ಹಂದ್ರೆ, etc., ಅರಿಸಿನ Mr. 130). 4, gold. 5, a species of *Barleria* with yellow flowers (ಸಹಬರಿ, ಕೆಮ್ಮುಗೋರಬಿ Mr. 124).

ಪೀಕ ಪಿṭa. 2. Drunk, quaffed, imbibed;—drinking. See ವನಧಿ, ಪೀತಾಭಿ.

ಪೀಕರ ಪಿṭaka. Of a yellow colour, yellow.

ಪೀತಕಾನ್ತ ಪಿṭa-kānta. A topaz (ಪುಷ್ಕರಾಗ Mr. 101).

ಪೀತತೆ ಪಿṭatē. Yellowness. See ಅತಿ.

ಪೀತದಾರು ಪಿṭa-dāru. A species of pine, *Pinus deodora* Roxb.

ಪೀತದು ಪಿṭa-dru. A species of pine, *Pinus longifolia*. 2, *Curcuma aromatica* Salisb., or *Curcuma xanthorrhiza* Roxb.

ಪೀತನ ಪಿṭana. The hog-plum, *Spondias mangifera* Pers. 2, saffron.

ಪೀತಪುಷ್ಪ ಪಿṭa-puōcha. A yellow tail (J. 2, 26).

ಪೀತಪುಷ್ಪ ಪಿṭa-pushpi. The plant *Momordica charantia* Lin. (ಕೋರಟೆ, ಹಾಗರ್ Mr. 146).

ಪೀತಫೇನ ಪಿṭa-phēna. The soap-berry plant, *Sapindus detergens* Roxb. (ಅರಿಸ್ವಕ, ಅರಿಬಾಳ Mr. 141).

ಪೀತರಕ್ತ ಪಿṭa-rakta. Yellowish-red, orange.

ಪೀತರಾಗ ಪಿṭa-rāga. One whose affection is as transient as the colour of turmeric (ಎಡೆವರವ ಎನಯಿತು Mr. 241; cf. ಹಂದ್ರಾರಾಗ).

ಪೀತವಾಸ ಪಿṭa-vāsa. Tbh. of ಪೀತವಾಸನ. (ಕೃಷ್ಣನು Nn. 128; Mr. 17; Bp. 54, 39; J. 18, 26).

ಪೀತವಾಸನ ಪಿṭa-vāsa. Dressed in yellow: *Vishṇu* or *Krishṇa*.

ಪೀತಸಾಲ ಪಿṭa-sāla. The tree *Terminalia tomentosa* W. & A.

ಪೀತಸಾಲಿಕ ಪಿṭa-sālaka. The tree *Terminalia tomentosa*.

ಪೀತಾಭಿ ಪಿṭa-abdhī. By whom the ocean was drunk: *Agastya* (My.).

ಪೀತಾಮ್ಬರ ಪಿṭa-ambara. Clad in yellow: *Vishṇu* or *Krishṇa*. 2, a garment of yellow silk (J. 14, 26). ಪೀತಾಮ್ಬರ ಉಟ್ಟರೂ ಕೋತಮ್ಮರಿ ಮಾಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪೀತಿ ಪಿṭi. 1. Drinking; a drink, a draught. See ಸ-, ಸೋಮ.

ಪೀತಿ ಪಿṭi. 2. = ಎಲೆ. A horse.

ಪೀತಿ ಪಿṭē. Turmeric.

ಪೀತ್ಯಕ ಪಿṭ-kṛita. The scream of a young elephant (Mr. 89; cf. ಪುಷ್ಕೃತ).

ಪೀನ ಪಿṇa. (= ಪೀನ). Fat, fleshy, muscular; swelling, swollen, large, thick, plump; full, round. 2, profuse (Sk.); ex-

tensive; extension. ಪೀನಂ, profusely, extensively, much, frequently, further (ವಿಶೇಷವಾಗಿ Śmd. 97. 108. 178. 241. 358 Cm.; ವೇಗವಾಗಿ 108 Cm.; ಪಿಂಡು 108. 178 vṛitti; ದೊಡ್ಡತ್ತಾಗಿ 108 Mdb. Cm.; ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ 178 Mdb. Cm.).

ಪೀನಗ್ರಹಣ pīna-grahana. (= ಪ್ರಚುರಗ್ರಹಣ, ಬಹುಗ್ರಹಣ).

The extension, or comprehensiveness, of a rule. ಪೀನಗ್ರಹಣದಿಂದ (ಅದಂ Śmd. 102 Cm.; ಪೀನಂ 380 vṛitti); ಪೀನಗ್ರಹಣದಿಂದ (ಪೀನಂ 103 vṛitti).

ಪೀನಸ pīnasa. = ಪಿನಸ, ಪಿನಸಿ. Cough, catarrh; cold affecting the nose, inflammation of the nasal membrane, purulent deflection in the nose (ನಗಡಿ Mr. 386, o. r. ನಗಡಿ).

ಪೀನೋದರ pīna-udara. A man with a fat or thick belly (Ūpr. 2, 59).

ಪೀನೋದ್ಧ pīna-ūdhni. A cow with full or swelling udders.

ಪೀಪಾಯಿ pīpāyi. = ಪೀಪ. A cask, a barrel, a tub (My.; B. 4, 54; Mhr., Portuguese ಪೀಪ; M. ಪೀಪ್ಪ).

ಪೀಪಿ pipi. A thing that when blown, produces the sound of ಪೀ, as a rolled up young leaf, a small bamboo tube, a child's pipe, etc. (My.).

ಪೀಪು pīpu. = ಪೀಪಾಯಿ. (B. 4, 54).

ಪೀಯೂಷ pīyūsha. = ಪೇಯೂಷ. The milk of a cow during the first seven days after calving; milk. 2, ambrosia, nectar.

ಪೀಯೂಷಪಿಂಡ pīyūsha-piṇḍa. A kind of sweetmeat (ಪಾಲು ಕೃಷ್ಣ Mr. 215).

ಪೀಯೂಷಪುಷ್ಪ pīyūsha-puṣṭi. Bright with nectar: the moon.

ಪೀರ್ pir. = ಹೀರಿ, ಹೀರು. To suck, to suck up or in, as water, as the fluid in a saucer, the juice of fruits, milk from the breast, etc., to drink (ಕುಣ್ಣು Ūt. I, 7; Tō. ಪೀರ್ಪು, ಪೀಲುಪು; T. ಪೀರ್, M. ಪೀರಿ, milk). P. p. ಪೀರ್ಪು (Śmd. 50). ರಸಮಂ ಪೀರ್ಪು (156). ತುಮ್ಮಿ ಪೀರ್ಪು ಪೂರ್ ವಂ ಪೀರ್ಪುಪದೇ ಕಡನ್ನು ಬಿಡು ನನ್ನಾಪೋದಮಂ ಪೂಗೊಳು? (Jnv. 1, 18). See Ūpr. 1, 61. 81; 4, 84; 6, 49; Abh. P. 1, 65; 12, 94; Bp. 11, 11; 59, 49; Rāv. 8, 117. 122; 9, 60; J. 6, 2.

ಪೀರ್ ಪಿರ. ಪೀರು. 1. = ಪೇರು 1. To scatter or spread in different directions, to throw about, etc. (ವಿಶೇಷ, ಚಲ್ಲಾಕು Śmd. Dh., o. r. ಪೇರು); to spread about, to unfold. (T. ಪೀರು, to rend, tear to pieces; cf. ಬೀರು).

ಪೀರ್ ಪಿರ. ಪೀರು. 2. The state of being scattered about (Abh. P. 9, 124).

ಪೀಲಕ pīlaka. The large black ant. (R.).

ಪೀಲಿ pīli. = ಹೀಲಿ, q. v. A peacock's tail (ಮಲ, ಹೀಲಿ Nn. 22, one MS. ಹಿಲ್ಲಿ; Ūpr. 4, 50; Rāv. 5, 43; T.; see ಕಿಡುಪೀಲಿ). 2, a feather of a peacock's tail (Ūpr. 8, 52; 5, 114; Rāv. 3, 9. 18; M.). 3, an eye in a peacock's tail (ಪನ್ನ, ನವಿಲ ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು Nn. 69). — ಪೀಲಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A tie of peacocks' feathers (Rāv. 3, 27). — ಪೀಲಿಗರಗ. -ಕರಗ. A water-jar decorated with peacocks' feathers (Ūpr. 5, after 19; 7, after 81). — ಪೀಲಿದಣ್ಣ. A head-tie of peacocks' feathers (Rāv. 3, 11). — ಪೀಲಿದಂಡ. An umbrella made of peacocks' feathers (Ū. Bp.

19, 23). — ಪೀಲಿವಿಜ್ಜಣಿ. -ವಿಜ್ಜಣಿ. A fan made of peacocks' feathers (Ūpr. 8, 62).

ಪೀಲು pīlu. = ಪಿಲು. The tree *Careya arborea* Roxb.; or (according to others) *Salvadora persica* Lin. (see ಅಕ್ಕಿಲಿಡ, ಅಕ್ಕಿಲಿಲಿ, ಉಗುನಿ, ಬಗನಿ & ಗೋನು). 2, a flower. 3, an arrow. 4, an elephant. 5, a worm, an insect (cf. ಪುರು). 6, an atom. 7, N. of a tune (My.).

ಪೀಲುಕ pīluka. = ಪೀಲು. See ಕಾಕ.

ಪೀಲುಪರ್ವ pīlu-parvi. The plant *Sansevieria zeylanica* Willd. 2, the plant *Momordica monodelpha* Roxb.

ಪೀನ ಪಿವಾ. (= ಪೀನ, ಪೀವರ). Swelling, full, fat, large; stout, strong, robust.

ಪೀವರ ಪಿವಾರಾ. = ಪೀವ. Fat, stout, large, fleshy, corpulent, strong, plump, thick, dense (ಸ್ಥೂಲ, ಬಹುಲ, ಬಲವನ್ತ, ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪನಂ Mr. 232).

ಪೀವರಸ್ತನಿ ಪಿವಾರಾ-ಸ್ತನಿ. A woman with large breasts; a cow with a large udder.

ಪೀಳಿಗೆ pīlīgē. (= ಪೀಲಿಗೆ). A series of generations, pedigree (My.; Mhr. ಪೀಳಿಗಾ); progeny, offspring (B. 3, 113). ಪೀಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿಗೆ ಮುಚ್ಚ ಕೂಡಬೇಕು — ಪೀಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಎನ್ನು? (Prva.).

ಪೀಲಿಗೆ pīlīgē. (= ಪೀಲಿಗೆ). Tbh. of ಪೀಲಿಕೆ (Śmd. 30 Mdb. MS. and another one, o. r. ಪೇಲಿಕೆ = ಪೇಲಿಗೆ, see ಪೇಲಿಗೆ; Śmd. 341: ಪೀಲಿಕೆ = ಪಿಲಿಗೆ probably is to be ಪೀಲಿಕೆ = ಪೀಲಿಗೆ).

ಪು pu. 1. = (ಪ್ರ), ಹು 1. An affix for the formation of nouns, e. g. ಪಡಪು, ಪರಪು, ಕಪುಪು, ಬಲ್ಲು, ಮಲ್ಲು, ಹು (Śmd. 248).

ಪು pu. 2. = (ಇನು 4), ಹು 2. An affix to form transitive verbs, see e. g. ಅದಪು, ತಿರುಪು, ನೆರೆಪು, ಪರೆಪು, ಮಡಿಪು, ಸಲಪು.

ಪು pum. = ಪುಂ, ಪುನ್, ಪುಮ್, ಪುರ್. Male; masculine; a male; the masculine gender (ಪುಲ್ಲಿಂಗ Śmd. 108. 120. 121. 126. 147. 148).

ಪುಯಿ pumyi. The sound of the pipe called ಪುಂಗ (C.) and that of the ನಾಗಸರ (C.).

ಪುಯೋಗ pum-yōga. Connexion with a male.

ಪುಣ್ಣಲಿ puma-call. Running after men: a harlot, an unchaste woman.

ಪುಂ pums. = ಪುಂ. A man, a male.

ಪುನ pumsa. = ಪುನ್. See ಪುನ.

ಪುನಪ್ಪು pumsatva. = ಪುನ್ಪು. (My.).

ಪುನವನ ಪುನ-savana. A religious and domestic festival held on the mother's perceiving the first signs of a living conception. (Ūpr. 3, after 92; J. 18, 37; My.).

ಪುನ್ಯಟಿ pums-kāṭi. A man's hip.

ಪುನ್ಯೋಕಿಲಿ pums-kōkila. A male cuckoo. ಪುನ್ಯೋಕಿಲಿ ಪುನ್ಯೋಕಿಲಿಯು (Śmd. 289).

ಪುನ್ಯ ಪುಮ-ಸ್ತ್ರೀ. Masculine and feminine in gender (Śmd. 108. 109).

ಪುನ್ಯ ಪುಮತ್ವಾ. The state of a male, manhood, virility. 2, the masculine gender.

ಪುಕ puka. A sound in imitation of the palpitation of the heart from fear. — ಪುಕ ಪುಕಪುಕ.

-ಎನ್ನು. To palpitate with repeated ಪುಕ, as the chest (My.).

ಪುಕಸಾಟಿ pukasāṭi. = ಪುಕಟಿ, etc. (My.).

ಪುಕಳಿ pukali. = ಪುಕಳಿ, ಪುಕಳಿ 2 q. v., ಪುಕಳಿ, ಪುಕಳಿ. The female organ of generation (My.).

2, = ಮುಕಳಿ, etc., the anus (My.; cf. ಪುಕ).

ಪುಕಾರ pu-kāra. The syllable ಪು (Śmd. 248).

ಪುಕಾರು pukāru. Loud bawling; crying out (My.; Br. ಪುಕಾರ; Mhr., H. ಪುಕಾರ, ಪುಕಾರಾ).

ಪುಕುಳಿ pukuli. = ಪುಕಳಿ, etc. (My.).

ಪುಕು ಪುಕಾ. = ಪುಕು. (Tbh. of ಪುಕು). The tail of a bird (My.). ನವಲು ಅದಿವರೆ ಕೆವೊಳಿ ಪುಕು ತದಿ ಕೊಟ್ಟಿತು (Prv.).

ಪುಕುಟಿ pukkaṭi. = ಪುಕಸಾಟಿ, ಪುಕಸಾಟಿ, ಪುಕುಟಿ, ಪುಗಟಿ, ಪುಗಸಾಟಿ, ಪುಗಟಿ, ಪುಗಸಟಿ. For nothing, gratis; without remuneration; worthless (My.; B. 4, 179. 180; Tu. ಪುಕುಟಿ; Mhr. ಪುಕಟಿ, ಪುಕಟಾಕ, ಪುಕಟಾ, ಪುಕಟಾ, ಪುಕಟಾಕ; M. ವಕ್ಕುಟಿ, ಪುಕುಟಿ, bad, mean).

ಪುಕುತನ pukkatana. = ಪುಕುತನ. (My.).

ಪುಕುಲು pukkalu. = ಪುಕು 1. (My.). — ಪುಕುಲ. -ಅ 3. = ಪುಕು. (My.).

ಪುಕುನ ಪುಕಾಸಾ. A degraded mixed caste, the offspring of a Nishāda by a Śūdra female; a Cāṇḍāla.

ಪುಕುಸಾಟಿ pukasāṭi. = ಪುಕಟಿ. (My.).

ಪುಕು ಪುಕು. 1. = ಪುಕುಲು. Fear, timidity (ಫೀರುತ್ತಿ Śm. 78; My.; cf. ಉಗಿ 3? ಪಿಡುಕಿ). — ಪುಕು. -ಅ 3. A timid man, a coward (My.). ಪುಕುನಾದರೂ ಮುಕ್ಕೊಳಿ ಕದಿಯಲು. — ಪುಕುನಾದವ ಮಿಕ್ಕ ಹೋದಾನೇ? (Prvs.).

ಪುಕು ಪುಕು. 2. = ಪುಕಳಿ, etc. The female organ of generation (ಯೋನಿ Śm. 78; Tē. ಪುಕು, ಪುಕಳಿ; M. ಪುಕು, ಪುಕು, ಪುಕು, ಪುಕು, ಪುಕು, ಪುಕು, see ಪಿಡುಕಿ).

ಪುಕುತನ pukkutana. = ಪುಕುತನ. Cowardice (ಫುರು ಓಬ.).

ಪುಕುಟ್ಟಿ pukasatti. = ಪುಕಟಿ, etc. (My.).

ಪುಗಟಿ pugati. = ಪುಕಟಿ, etc. (My.). ಪುಗಟಿಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಬಡಾಡ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಪುಗಲ್ pugali. = ಪುಗಲಿ 1. One of the notes of the cuckoo. (T., M. ಪುಗಲು, ಪುಗಲ್, to speak; T. ಪೋಗಲ್, the kōkila). — ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್. The repeated sound of ಪುಗಲ್ (Ūpr. 2, after 93). ಕವಕ್ಕನ ಎಲೆ ಒಬ್ಬ ಪುಗಲ್ ಪುಗಲಿ ನೊಡ್ಡ ತಮೂಕು ಕೋಗಲಿಯಂ (Śmd. 74, o. r. ಉ ಉ). ಬನದಲ್ಲಿ ಪುಗಲ್ ಪುಗಲಿ ಮೃಗಗೋಲಿ (277).

ಪುಗಸಾಟಿ pugasāṭi. = ಪುಕಟಿ, etc. (My.; B. 5, 118).

ಪುಗಿಲ್ pugili. 1. = ಪುಗಲಿ. — ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್. = ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್. (ಕೋಕಲಿನವರ ಓ. II, 93).

ಪುಗಿಲ್ pugili. 2. (fr. ಪುಗು 1). Entering; entering place, door (Ūpr. 8, after 44); entry, arrival. ಅದ್ವಿನಿ ಪೋದುದು, ನುಡ್ವಿನಿ ನವಿಲಿ ಸರದವ ಪುಗಿಲೋ (Śmd. 289, o. r. ಪೋದನ್ನು).

ಪುಗಿಸು pugisu. = ಪುಗಿಸು, ಹೋಗಿಸು. To cause to enter (ಪ್ರವೇಶಮಂ ಮಾಡಿಸು Śmd. 178. 285; Ūpr. 8, after 4; Bp. 14, 32). ಮೂಡೇನರುಮಕ್ಕೋಳಿವುಗಿಸುಮ್ ಅನುರರ (Śmd. 287).

ಪುಗು pugū. 1. = (ಉಗಿ 5, ಬಗು 8), ಪುಗು 1, ಹುಗು, ಹೋಗು.

To enter in, to enter (ಪ್ರವೇಶ Śmd. Dh.; ಪ್ರವೇಶ ಮಾಗು 54. 72. 168. 213. 274. 390 Cm.; T. ಪುಗು, ಪುಗುದು, ಪುಗು, ಪುಗು; M. ಪುಗು, ಪುಗು; cf. ಪುಡಿ 1). P. p. ಪುಗು (282. 284. 287). ನೊಡೊಳಿ ವಗೆ ಪುಗಿ (28). ರಕ್ಕಸಿಯ ಮಾಡಮದ ಡೋಳಿ ಪುಗುವರ್ ಉದಾದವರೆ? (287). ಪಡೆ... ಪುಗಿ ಸೋಗಿಯ ಸೊಮ್ಮಡರ್ ಪೋ ಪೀಲಿಯೋ (Rāv. 5, 43). ನಮಾಸಲಕ್ಕುಡಮಂ ಪುಕ್ಕು ಡತುರ್ (Śmd. 139). ಜನಂ ಪುಕ್ಕು ತಾಲಿಯಂ (224). ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಳನಂ ಪುಕ್ಕು (256). ಪುಕ್ಕುನನ್ನು ನಿಜಮುಂದಿರಮಂ ಪರ ಸೈನ್ಯಭೇರವಂ (284). ವಸನ್ತಗೃಹಮಂ ಪುಕ್ಕು (Ūpr. 7, after 92). ಅರುಮಂ ಪುಗಲಿಯದೆ ರಾಣಿವಾಸಮಹದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಮಾಡೊಡೆ ವನವೆ ಪ್ರಮುದವನ ಎನಿಸು (Nr.). See Śmd. 234. 294; Ūpr. 2, 24; 5, 71; Abh. P. 7, after 125; 15, 28; Bp. 26, 34; 28, 9; 55, 10; Rāv. 5, 122; 6, after 115; 10, after 1 & 5; 13, 79; 13, after 95 & 97; J. 3, 1; 6, 9; 15, 4; 19, 7; 28, 16; 29, 48; 30, 42; ಒಳ, ಕೆಯ್ಯುಗು, ಕೆಲಸಮ್ಬುಗು, ನೀರ್ವುಗು, ಬಗೆ ವುಗು, ಬರೆವಮ್ಬುಗು, ಮಜ್ಜನಮ್ಬುಗು, ಮನಮ್ಬುಗು, ಮದುವುಗು, ರಂಗಮ್ಬುಗು. — ಪುಗು ಪುಗು. rep. (Bp. 35, 4; J. 28, 48).

ಪುಗು pugū. 2. P. p. of ಪುಗು 1 (= ಪುಗು). — ಪುಗು ತರ್. (= ಪುಕ್ಕು ಕೊಡ್ತು ಬರ್). To enter (Abh. P. 4, 44; Grj. 4, after 15 & 111; 9, after 86).

ಪುಗು pugū. 3. Entering, etc. See ಮುಕ್ಕುಗು, ಮೊಗ ಮ್ಬುಗು 2.

ಪುಗುಟಿ puguti. = ಪುಕಟಿ, etc. (My.).

ಪುಗುತೆ puguti. (Śmd. 247). Entering.

ಪುಗುಸಾಟಿ pugusāṭi. = ಪುಕಟಿ, etc. (My.).

ಪುಗುಳಿ puguli. = ಹುಗುಳು, ಹುಗುಳು. A blister, a vesicle (Rāv. 5, 39; V. 9, 61. 62; M. ಪುಕ್ಕುಳಿ, a blister, a bubble, a water-bladder; T. ಪುಗುಟ್ಟು, a water-bubble; Mhr. ಪುಗಾರಾ, a bladder or blister; see ಪುಕ್ಕುಡ್ and ಪುಗು). 2, blisters or sores in the mouth (My. as ಹುಗುಳು; see ಬಬ್ಬುಗುಳು). ಪುಗುಳಿ, ಪುಗುಳು (Śmd. 52).

ಪುಗ್ಗಿ puggi. = ಪುಗ್ಗಿ. See ಅಡುವುಗ್ಗಿ.

ಪುಗ್ಗಿ puggi. Tbh. of ಪುಗ್ಗಿ (Śmd. 345, o. r. in Mqb. ಸುಗ್ಗಿ = ಸುಗ್ಗಿ).

ಪುಗ್ಗು puggu. = ಪುಗ್ಗು. Pride, arrogance (ಗರ್ವ Kk. 57; T. ಪುಕ್ಕು, to swell; ಪುಡಿ, to rise up, as pimples; ಪುಡಿಲ್, greatness; ಪುಡಿಗಲ್, a mountain; Tē. ಪುಗರು, pride, arrogance; ಪುಡರು, to grow, increase; ಪುಡರು, ಪುಡುಗು, ಪುಡುವು, height, loftiness, length, stature; ಒಡುಡು, ಪುಡುಡು, to rise, as the tide, the sun, the moon, a star; ಪುಡುಪು, the swell of a river, the rising of the sun; M. ಪುಡ್ಡು, to boil over, bubble up; to rise, as out of the water; to spread, as light, noise, report; ಪುಡ್ಡುಲ್, boiling, bubbling up; ostentation; T., M. ಪುಕ್ಕು, height, increase; boiling over; ಪುಕ್ಕು, a boil, blister; Tē. ಪುಲುಸು, pride; see ಪುಡಿ, ಪುಗುಳು, ಪುಗು 1; cf. ಪುಡಿ 4; ಉಕ್ಕು 1 & 2; ಪುಡ್ಡು; ಪುಕ್ಕುಳಿ; ಬುಗುಡು; ಬುಗ್ಗಿ. — ಪುಗ್ಗಾಯಿಲ. -ಅಯಿಲ. (Śmd. 252, o. r. in Mqb. ಪುಗ್ಗಾಯಿಲ). A proud or arrogant man (ಗರ್ವತ ಓ. I, 5). — ಪುಗ್ಗಾಯ್. -ಅಯ್. = ಪುಗ್ಗಾಯಿಲ. (ಗರ್ವತ Śmd. II; Kk. 77; Śm. 52).

ಪುಂಖ punkha. The feathered part of an arrow, the lower part of an arrow which comes in contact with the bow-string and contains the feathers and shaft (ಕರ್ಪಂ, ತಪ್ಪಿಸು

ವ ಹಿಳುಕು Mr. 295; ಕೆಡ್ಡೆದ ಸಿಂ. 43). ಸಾಯಕದ ಪುಂ (ಕೆಡ್ಡೆದ Kk. 89). 2, a hawk, a falcon.

ಪುಂಗವ puṁ-gava. A bull (ಗೂಳಿ Nn. 99. 143). 2, at the end of a compound: a hero, an eminent person, best, most excellent. 3, a kind of plant (ಸನ್ನಿ Mr. 121), or a kind of drug (Sk.).

ಪುಂಗವಧ್ವಜ puṁgava-dhvaja. Śiva (V. 29, 65).

ಪುಂಗಲಿ puṁgali. (= ಪುಂಗಲಿ?). See ಬೇಳೆ.

ಪುಂಗಿ puṁgi. A sort of musical pipe (My.; Mhr. ಪುಂಗಿ). Cf. ಪುಯಿ.

ಪುಚ್ಚನೆ pučakkanē. Suddenly and with a small noise, as when a mouse quickly enters its hole, spittle is ejected with force, a lancet is quickly inserted into a boil, a stick is moved up and down in mud, etc. (My.).

ಪುಚ್ಚ pučča. Tbh. of ಪುಚ್ಚ. (My.).

ಪುಚ್ಚವೇ puččavana. 1. = ಪುಚ್ಚವನ. (Tbh. of ಪರೀಕ್ಷಣ). Trial, examination (ಪರೀಕ್ಷೆ Śmd. II, 54; Kk. 83; Śm. 56).

ಪುಚ್ಚವೇ puččavana. 2. (Tbh. of ಪುಂಸ್ತೃಪಿ). Manliness, valor (ಅಮ್ಮ Śmd. II; Kk. 83).

ಪುಚ್ಚಲಿ puččali. Ruin, destruction; wickedness (ಕೇಡು Śmd. I & II; Kk. 75; Śm. 56; Tē. ಪುಚ್ಚಲಿ, to decay, rot;—rotten state, cf. ಪುರುಷ, ಪುರುಷ; T., M. ಪೂಡಿ, to be pulverized; to be destroyed, perish, see ಪೂಡಿ). — ಪುಚ್ಚಲಿಯರ್. — ಅರ್. A wicked woman (Abh. P. 16, 35).

ಪುಚ್ಚಲಿಸು puččaliṣu. To be ruined or destroyed, to perish (ಅಯಿ Śmd. Dh.).

ಪುಚ್ಚಿ pučči. = ಪುಕಳಿ, etc., ಪುಚ್ಚಿ. (My.; T. ಪುಚ್ಚಿ, the anus).

ಪುಚ್ಚು pučču. = ಪುಚ್ಚು, etc. See ಪುಚ್ಚು.

ಪುಚ್ಚಿ pučči. = ಪುಕಳಿ No 1, etc. (Abhā. 2, 80).

ಪುಚ್ಚ pučča. = (ಪುಕಳಿ), ಪುಚ್ಚ. A tail; the tail of a peacock; a horse's tail. 2, the hinder part. 3, the end of anything.

ಪುಚ್ಚಮಾಲ pučča-māla. The tip of the tail.

ಪುಜಿನ puḍina. = ಪೂಜಿನ. (Z.).

ಪುಂಜ puṁja. = ಉಂಜ, ಪುಂಜ, ಹುಂಜ, ಹುಂಜು. A cock (My.; Tē. ಪುಂಜ; M. ಹುಂಜ; cf. ಪುಂಸ?).

ಪುಂಜ puṁja. A heap, a lump, a mass, a quantity, a collection, a multitude. ಸಗಣಿಸಿದ್ದ ಪುಂಜ (Śm. 100). ಯಮನ ಧಕನಾರಕಪುಂಜಂ (Bp. 56, 22).

ಪುಂಜಿಕ puṁjika. = ಪುಂಜ. (Ūpr. 6, 54).

ಪುಂಜಿಕ puṁjita. Piled up, heaped. (Ūpr. 1, 98).

ಪುಂಜಿಸು puṁjiṣu. To be heaped, amassed, etc. (ರಾತಿ Śmd. Dh.). ಪುಂಜಿಸು (ತುಡುಗಲ್ Ūt. I, 68).

ಪುಂಜಿಕರಣ puṁji-karaṇa. Heaping, laying in a heap, collecting, etc. See ಒಟ್ಟಿಸು, ಕುಟ್ಟಿಸು, ಗುಡಿಯಿಸು, ನಿಗುಟ್ಟಿಸು, ನಿಲುಟ್ಟಿಸು, ಬಾಡು.

ಪುಂಜು puṁju. = ಪುಂಜ, etc. (My.).

ಪುಟ puṭa. 1. Bouncing, leaping up, jumping; a bounce, etc. ಪುಟದ ಕನ್ನಿಕದತ್ತಿ ಪಣಿ ಲಟಲಟಸಲ್ ಅವು

ಕತು (Bh. 3, 13, 34). — ಪುಟದಣ್ಣು. A kind of play at which a ball is made to bounce (C.). — ಪುಟ ನೆಗೆ. To rise, or jump up, with a bounce. ಅಡಗಿ ಪುಟ ನೆಗೆವ ಮೃಗಕುಲಗರ್ (Rāghb. 17, 56). ಬೇಡರ್. ಬಿಲ್ಲುಮುನಾಗಳೆಯುವ ಕೆಡ್ಡೆ ಅಳವಡಿಸಿ, ಪುಟ ನೆಗೆದು, ಮದಕರಿರವ ಬಿರಿಯಲೊಡೆದು (17, 70). ಬೇಡಂ. ಫದಲನೆ ಅಲಗಂ ಕತ್ತು, ಪುಟ ನೆಗೆದು, ರಾಗಿಸುತ ಪುಟು ಬೆಂಗಡೆಗಯ್ದ (17, 73). See Bp. 21, 42; 32, 24; Bh. 4, 2, 53; Rām. 5, 8, 81; J. 28, 19. 21. — ಪುಟ ನೆಗೆ ನೆಗೆ rep. (J. 8, 39). — ಪುಟನೆಗೆ. — ನೆಗೆ = ಪುಟ ನೆಗೆ. (Śēv. 3, 54; 4, 16). — ಪುಟವದು. — ಇದು. To jump or bounce about (Bh. 1, 20, 55). — ಪುಟವೇಡರ್. — ವೇಡರ್ = ಪುಟ ನೆಗೆ. (Grj. 3, 9. 111; Rēv. 13, 84). — ಪುಟ ಪಾಡು. To bounce, etc. (My.).

ಪುಟ puṭa. 2. = ಪುಟ್ಟ. — ಪುಟಗೋಸು. = ಪುಟ್ಟ. A small cloth to cover the privities (My.). ಪಾದಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಸಿಗೆ ಪುಟ ಗೋಸು. — ಪುಟಗೋಸುಗನ್ನ ದಂದ್ರವಲ್ಲ, ಮರಣಕ್ಕನ್ನ ಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲ (Prvs.).

ಪುಟ puṭa. = ಪೂಡ 1, ಹೊಡ, (ಪುಟ್ಟಣ, etc.). A fold, a pocket. 2, a concavity. 3, a cup or concavity made of a leaf folded or doubled. 4, a basket or vessel or dish made of leaves. 5, a shallow cup, as the hollow of the hand. 6, a folding or doubling of anything so as to form a cup or concavity, e.g. joining the palms of the hands in token of respect. 7, a cover, covering, wrapper; a cloth to cover the privities. 8, an eyelid. 9, the pod or capsule which envelopes young shoots (cf. ಪುಟ್ಟು, ಪೂಡ 3). 10, a casket. 11, a horse's hoof. 12, a nalg. 13, a nostril (Mhr.). 14, a crucible (Mhr.). 15, N. of a vṛitta (Ch.). 16, the leaf of a book (My.; B. 1, 23); a page, one side of a leaf (My.; Tē.). 17, a single application unto, as, in preparing medicaments, of fire to bake, of sun, air, etc. to dry (My.; Mhr.). 18, a layer of mud in raising a wall (My.). 19, a foot-print (ಒತ್ತಿ ತೋರುವ ಹೆಜ್ಜೆ Mr. 82). — ಪುಟಕ್ಕೆ ಹಾಕು. To put into a crucible in order to prepare drugs (B. 4, 149; My.); to refine, as metals (My.). — ಪುಟವದು. — ಇದು. = ಪುಟವಕ್ಕು. (Śēv. 1, after 81). — ಪುಟವಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To apply fire in order to refine metals, etc.; to burn (v. t., My.). ಪುಟವಕ್ಕು ದರೂ ಸಟಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪುಟವದು. = ಪುಟವದು. (Grj. 3, after 119). — ಪುಟ ಹಾಕು. = ಪುಟವಕ್ಕು. (My.).

ಪುಟಕೆ puṭaka. = ಪುಟ 1. 2. 3. 4. 5. 12. See ಸಮ್. 2, a lotus. ಪುಟವಾಕೆ puṭa-pāka. A particular method of preparing drugs or refining metals, the various substances being wrapped up in leaves, covered with clay, and roasted in the fire (My.).

ಪುಟದೇವ puṭa-bhēda. The bend of a river (ತೊಡೆಯ ಮುರಿವು Hā.).

ಪುಟದೇವನ puṭa-bhēdana. A town, a city.

ಪುಟಾನೆ puṭāni. = ಪುಟಾನೆ. (My.). — ಪುಟಾನೆಸೀರೆ. A woman's cloth with the color of the ಪುಟಾನೆ (My.).

ಪುಟಾನೆ puṭānē. Bengal gram soaked and parched (My.; Mhr. ಪುಟಾನಾ).

ಪುಟಿ puṭi. To bounce, as a ball; to spring, to rise in jets, as water (S. Mhr.).

ಪುಟಿ puṭi. = ಪುಟ, ಪೂಡಿ. (Sk.).

ಪುಟಿಕೆ puṭikē. = ಪುಟ No. 4. A small basket. (Tē.). ತರವೇಡ ಮಾರಣಕ್ಕಧಾನ್ಯರದ ಪುಟಿಕೆಗಂ! (Śmd. 877). See ಪತ್ತ.

ಪುಟಕ *puṭṭa*. Embraced, clasped, folded; bound together, sewn, stitched. 2, rubbed, ground, reduced to powder. 3, become small, contracted. 4, shown, appeared, irradiated. 5, spoken.

ಪುಟಿಸು *puṭṭisu*. To cause to bounce (S. Mhr.).

ಪುಟೀಪು *puṭṭīpu*. A compartment with raised margins, a panel (My.; H.).

ಪುಟುಕು *puṭṭuku*. A sound in imitation of the noise caused by a shoe beating the heel of its wearer when walking quickly. — ಪುಟುಕು ಪುಟುಕು. The repeated sound of ಪುಟುಕು (My.).

ಪುಟ್ಟ *puṭṭa* = ಪುಟ 2, ಪುಟ್ಟ 1. Smallness in size, shortness, littleness; small, etc.; a small, short man (My.; Tē. ಪುಟ್ಟ; T. ಪುಟ್ಟು; see ಪುಟ; ಹುಡುಗ; cf. ಚಿಟ್ಟು 1, ಪಿಲ್ಲ). ಪುಟ್ಟನಾದರೂ ದಿಟ್ಟನಾಗಿದ್ದಾನೆ (Prv.). — ಪುಟ್ಟಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. A small kind of rice (My.). — ಪುಟ್ಟಗೋಸು = ಪುಟ. (My.). — ಪುಟ್ಟದಿ. -ಅದಿ. The small step of children (My.). — ಪುಟ್ಟದು. -ಅದು. That is small (My.). — ಪುಟ್ಟನಿಲ್ಲ. Small paddy (My.). — ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ. rep. ಚಿಕ್ಕ ಹಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಕುಣ್ಣಿಗಳು (ವೇತನ, ಪಲ್ಲುಲ Si. 91); ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಕೊಮ್ಮೆಗೂ ಜಡೆಗೂ ಉಕ್ಕ ಕುಕ್ಕಾದ ಬಲ್ಲ ಮರ (ಕೃಷ 120). — ಪುಟ್ಟಮಗು. A little child (My.). — ಪುಟ್ಟರಾಜಕ್ಕಿ. A kind of small, good rice (My.). — ಪುಟ್ಟಸಾಲುಗ್ರಾಮ. A small sālagrama (J. 28, 23).

ಪುಟ್ಟ *puṭṭa*. Tbh. of ಪುಷ್ಪ. See ಪರ.

ಪುಟ್ಟಿ *puṭṭi*. 1. = ಪುಟ್ಟ, etc. — ಪುಟ್ಟಿಗೋಲ. -ಕೋಲ. A short outgel (Rēv. 13, after 88; Tē. ಪುಟ್ಟಿಗೋಲಿ, ಪುಟ್ಟಿಯ). — ಪುಟ್ಟಿದುಪ್ಪದ್ವೇನಿ. -ತುಪ್ಪದ್ವೇನಿ. A mustache of short, fine down (J. 23, 26).

ಪುಟ್ಟಿ *puṭṭi*. 2. = ಬುಟ್ಟಿ. A smaller or larger basket made of cane, bamboo, palmyra leaves, etc. (My.; B. 4, 59; T. ಪುಟ್ಟಿ, ಪುಟ್ಟಿರ, ಪುಟ್ಟಿ; M. ಪುಟ್ಟಿರ; Tē. ಪುಟ್ಟಿರ; M. ಪರಿ, ಪರಿ, to twist, cf. ಹುರಿ, twist, etc.; cf. Sk. ಪುಟ). 2, the belly (ಹೊಟ್ಟೆ My.). ಪುಟ್ಟ ತುಟ್ಟದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಟ್ಟಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪುಟ್ಟಹಣ್ಣು. The ripe fruit of the ಕೆಕ್ಕರಬಳ್ಳಿ (Z.).

ಪುಟ್ಟಿ *puṭṭi*. 3. = ಉಟ್ಟಿ 3, ಹುಟ್ಟಿ 1, etc. A comb (of wax in which bees store their honey; see ಜೇನ ಪುಟ್ಟಿ, ಜೇನುಪುಟ್ಟಿ).

ಪುಟ್ಟಿಸು *puṭṭisu*. = ಹುಟ್ಟಿಸು. To cause to be born, to create, etc. ವೈರಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸಲು ಭೇದಮೆನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 267). ಪೊಸ ಮಣ್ಣಿನೆಡೆಯರೂ ಇನಿಯರ್ಗ ಹರುವಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸುತೆ ನಡೆ ತನ್ನರು (Rāghc. 17, 65). See Ūpr. 1, 103; 5, 8; Abh. P. 13, 59; Bp. 51, 44.

ಪುಟ್ಟು *puṭṭu*. 1. = ಉಟ್ಟು 5, ಹುಟ್ಟು 1. To arise, to originate, to come into existence, to be born, to be produced, to spring up (ಉತ್ಪತ್ತಿ Śmd. Dh.; Śm. 88; ಜನಿಯಿಸು Śmd. 7. 46 Cm.; Tē. ಪುಟ್ಟು, ಪುಟ್ಟಮು, ಪುಟ್ಟಲು, ಪುಟ್ಟಿ; T. ಪುಟ್ಟ; ಪುಟ್ಟನ, a son; M. ಪುಟ್ಟಿ, to spring up, as seed; see ಪುಟ್ಟ, ಪುಟ್ಟದ, ಬಗೆ 1). ಅಸಹ್ಯೋಕ್ತಿ ಪುಟ್ಟಿ (Śmd. 74). ದುಃಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪುಟ್ಟಿಪಾಡೆ (75). ಸದ್ವಂತದತ್ತದೊ ಪುಟ್ಟಿದಂ (160). ತಾವರಿಯೋ ಪುಟ್ಟಿದಂ or ತಾವರಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ (167). ಎಪ್ಪಲಕವಾಸೋಪಶಿವಿ ಪುಟ್ಟಿದು (291). ಆತಂಗಮಾಳೆಗಂ ಎಮ್ಮಾತ

ಯಂತಂ ಪುಟ್ಟಿದಂ (138). ದಾಹ್ಯಮಪ್ಪ ಅರ್ಥವನು ಆತ್ಮಯ್ಯ ಪುಟ್ಟುವ ಮನದ ವಿಚಾರಮಂ ಧಾವ ಎಮ್ಮುದು; ಬೆಟ್ಟದ ತದ್ವಿಲೋಕ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಪರಿವ ತೊಡೆ (ನಿರ್ದುರ); ಪ್ರಸಿದ್ಧನಪ್ಪ ತನ್ನಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಾತನು (ಅಮು ಪ್ಪಾಯದ); ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಿಜ ರೋಮಗಳಂ ಪುಟ್ಟಿಪ್ಪವು (ಸೀರೆ ಗಳ) ನಾಲ್ಕು ತದಿನಕ್ಕುಂ (Hik.). ನಿರುತಂ ಸತ್ಯವಿರೋಧ ಗರ್ವವಿಧು ತಾನುಂ ರೋಧಿಯಾಗರ್, ಧರಿಯೋ ದಾತರು ಪುಟ್ಟಿರೇ? (Śē. 8). ತೊತ್ತಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ (ಗೋಪ್ಯ Mr. 810). See Ūpr. 2, 15; 8, 98; Bp. 51, 44; 61, 57; J. 3, 86; Śēv. 4, 135; ಒಡವುಟ್ಟು.

ಪುಟ್ಟು *puṭṭu*. 2. = ಹುಟ್ಟು 2, etc. Birth, origin (Śēv. 5, 39); produce; progeny; family (My. as ಹುಟ್ಟು). See ಕಡೆವುಟ್ಟು. — ಪುಟ್ಟುಂಗುರುಡ. -ಂಗುರುಡ. (Śmd. 203). A man born blind.

ಪುಟ್ಟು *puṭṭu*. 3. = ಹುಟ್ಟು 3. A wooden ladle or spoon; a paddle (ದಾರುಹಸ್ತ Śmd. Dh.; ಮರಗಿಯೆ Śm. 88; Abh. P. 13, 66). See V. 37, 36; ನೀರ್ವುಟ್ಟು.

ಪುಟ್ಟು *puṭṭu*. 4. Salted dough baked in steam (My.; T., M. ಪುಟ್ಟು, ಪಿಟ್ಟು, a thin meal cake; cf. ಪುಗ್ಗು?). — ಪುಟ್ಟಿಟ್ಟು ರಸ ತಗೆ. To extract the juice of herbs that have been exposed to steam (My.).

ಪುಟ್ಟುಹ *puṭṭuha*. Birth, etc. (ಜನನ, ಜನ್ಮ Nr.).

ಪುಡ *puḍa*. A sound in imitation of the noise of quick steps. — ಪುಡ ಪುಡನೆ. rep. With the repeated noise of ಪುಡ. ಪುಡ ಪುಡನೆ ಬನ್ನನು (My.).

ಪುಡಿ *puḍi*. = ಹುಡಿ. Powder; dust; pollen (ಕೊಜ್ಜು Śē.; My.; T., M. ಪುದಿ, ಪುದಿ, ಪುಡಿ; Tē. ಪುಡಿ; Mhr. ಪುಟಿ, ಪುಡ; T. also: that which is small, little, minute; Tē. also: small, young; see ಪುಡ್ಡ, ಪುಟ್ಟ 1; cf. ಪುಡಿ 1). ಅಲರ ಪುಡಿ (ಪರಾಗ, etc. Si. 124). ಬಣ್ಣದ ಪುಡಿ (ಉದ್ವರ್ತನ, ಮೆಯ್ಗಿ ಉಜ್ಜ ತೊಳೆಯುವ ಪುಡಿ 225). ಜನ್ಮದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕುಟ್ಟಿದ ಪುಡಿ (ರೇಣು, ಧೂಲಿ, etc. 292). ಕಿಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮುತ್ತುನ ಕೊಡೆ (Śmd. 216). ಪುಡಿಯದರೆ ನಿಮದ ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆವತ್ತು (Liliv. 3, 8). ತೋಧಿನೆಯುರ್ಕನ ಪುಡಿಯನಿವಾ ದುಷ್ಕವತೆಗರ್ವ ಎಣಿಸಲೇ ಕೆ? (Grj. 1, 21). ಚಿನ್ನದ ಮಣ್ಣು ತನ್ನ, ಸಣ್ಣಾಗಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿ (B. 4, 105). See Ūpr. 5, after 19; J. 20, 30; Rēv. 5, 34; 6, 84; Si. 229. 334. 379; ಅಲರ್ವುಡಿ, ಮಲರ್ವುಡಿ. — ಪುಡಿಗಡಲು. -ಕಡಲು. A pulverized kaḍabu-cake. (ಬೆಳವಲನಾಡೋ) ಕಡಲೆಯನು ಗೋಡಿಯನು ಮಡಿಕುದ್ದು ಬೆಳದರೂ ಸುಡ ಬೇಕು ನಾಡೆನ್ನ ವನ ದಾಯೋಗೆ ಪುಡಿಗಡಲು ಬೀಡ್ಲಿ! (Sp.). — ಪುಡಿಗತ್ತರಿ. -ಕತ್ತರಿ. Powdered musk (Ūpr. 2, 70; 8, after 4; Rēv. 7, after 17). — ಪುಡಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To pulverize by beating, to pound (My.). — ಪುಡಿಗಿಯ. To reduce to powder (J. 20, 59). — ಪುಡಿ ಪುಡಿ. rep. ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಮಾಡು. = ಪುಡಿವುಡಿ. (My.). — ಪುಡಿವುಡಿ. -ವುಡಿ. To be powdered (J. 4, 23; 12, 7; 16, 47). — ಪುಡಿವುಡಿ. -ವುಡಿ. = ಪುಡಿ ಪುಡಿ. ಪುಡಿವುಡಿ ಮಾಡು. To reduce to very fine powder (Abh. P. 14, 179). — ಪುಡಿನ ಕ್ಕರೆ. Fine-grained sugar (My.; B. 3, 45).

ಪುಡಿ *puḍi*. Tbh. of ಪುಟಿ. A small bundle, as of medicine-powder, etc. (B. 4, 159; Mhr.).

ಪುಡುಕು *puḍuku*. = ಪುಡುಂಕು, ಹುಡುಕು, ಹುಡಿಕು, ಹುಡುಕು. To search or feel for with the hands, to grope in search of (ಕರಾನ್ವೇಷಣೆ Śmd. Dh.; Tē. ಪುಡುಕು, ಪುಡುಕು). 2, to seek for, to seek.

ಪುಡುಂಕು *puḍuṅku*. = ಪುಡುಕು (Śmd. Dh.; ಅಡುಸು Kk. 62, o. r. ಅಡುಸು).

ಪುಣ್ pun. = ಹುಣ್, ಹುಣ್ಣು. A sore, an ulcer; a wound; a boil (ಅರುನ್, ಪುಣ Mr. 398; T., M.; Tē. ಪುಣ್; cf. the terms s. ಪುಣ್). ಪುಣ್ ನಾಳಿ ಪೋದಪುದು or ಪುಣ್ನಾಳಿಪೋದಪುದು (Smd. 190, o. r. ನಾದಿ). ಮನದೊಳ್ ದಯೆ ಮಿಲ್ಲದವನ ಕಣ್ಣೇಂ? ಪುಣ್ಣೇಂ? (84). — ಪುಣ್ಣೇವು. — ನೋವು. The pain of a sore, etc. (ಕೊಡತ Smd. 97). — ಪುಣ್ಣಿದಿಸು. — ಪಡಿಸು. To inflict a wound or wounds (Abh. P. 10, 161). — ಪುಣ್ಣಿದಿ. — ಪಡೆ. To be wounded (Ūpr. 6, 38; Abh. P. 4, 49). — ಪುಣ್ಣಿದಿ. — ಪೆದಿ. = ಪುಣ್ಣಿದಿ. (Abh. P. 9, 64).

ಪುಣುಗು punagu. = ಪುಣುಗು, etc. (My.).

ಪುಣಜಿ punaji. = ಪುಣಜಿ. Dust-like, dry soil in which a sort of paddy is sown (My.; cf. T. ಪುಣಜಿ s. ಪುಟ್ಟಿ, & ಪುಡಿ).

ಪುಣಮ್ಮು punambu. = ಪುಣಮ್ಮು, q. v.

ಪುಣಜಿ punija. A kind of insect (Tē. ಪಿಡುಪು, ಪಿಡು ದು, ಪುಣುಪು, ಪುಣುದು, a tiok). See ಪುಟ್ಟಿ.

ಪುಣಿನಿ puniṣi. (fr. ಪುಣಿ) = ಹುಣಿಸಿ, ಹುಣಿನಿ. The tamarind (ಅಪ್ಪು, ತಿನ್ನಿಣೀ Mr. 125). See ಪುಣುಮುಣಿನಿ; ಕೆ. 3, 32. — ಪುಣಿನಿವನ್. — ಪನ್. A ripe tamarind fruit (Riv. 5, 114).

ಪುಣುಗು punugu. = ಪುಣುಗು, ಪುನಗು, ಪುನುಗು, ಪುಲ, ಪುಡಿ 2, ಪುಡಿ 2. Civet (ಚೇಲಿಕೆ Mr. 386; My.; Tē. ಪುನುಗು; T. ಪುನುಗು; M. ಪುಡಿ, ಪುಡುಗು; J. 28, 43). ಪುಣುಗು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬುಣುಗು ವಿಟ್ಟರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಪುಣುಗಿನ ಬೆಕ್ಕು. The Paradoxurus prehensilis (Bd.; Gz.); the Indian civet cat, Viverra civetta (My.; Bd.; Gz.).

ಪುಣಜಿ punuji. = ಪುಣಜಿ. (My.).

ಪುಣುಮ್ಮು punumbu. = ಪುಣುಮ್ಮು, ಪುಣ್ಣು, ಪುಣ್ಣು. (A reed), an arrow (ದಾಣ, etc. ಕೆ. 3; ಕಣಿ, ಕೋಣ, ಸರಣ, ಅಮ್ಮು Smd. 43, o. r. ಪುಣುಮ್ಮು; see M. s. ಬೆತ್ತ). See ಪು.

ಪುಣ್ಣಿ (pundū-aṣ). Refractory, turbulent; a free-booter (My.; Mhr.); a rascal, a rogue, a lawless fellow, a low, shameless man (My.); a licentious, depraved man, especially also a fornicator (My.). ಪುಣ್ಣಿನಾದವ ಉಣ್ಣಿನ ಕೋಣ (Prv.). See B. 4, 80; 5, 10. 105. 106. — ಪುಣ್ಣಾಟ. — ಅಟ. = ಪುಣ್ಣತನ. (My.). — ಪುಣ್ಣಾಟಿಕೆ. — ಅಟಿಕೆ. = ಪುಣ್ಣಾಟ. (My.).

ಪುಣ್ಣಿಗಾತಿ punḍa-gāti. A low woman, especially an adulteress (My., also ಪುಣ್ಣಿಗಾತಿ).

ಪುಣ್ಣಿಗಾತಿ punḍa-gāṭi. A low man, especially a fornicator (My.). ಸೂಳೆಮನೆಗೆ ಬಂತೆ ಬಿದ್ದರೆ ಪುಣ್ಣಿಗಾತಿ ಅಣ್ಣ ಕಾಸಿದ (Prv.).

ಪುಣ್ಣತನ punḍatana. = ಪುಣ್ಣತನ. Refractoriness, lawless proceedings; brigandage (My.; B. 5, 51; Mhr. ಪುಣ್ಣಾಟ); depravity, wickedness, especially also adultery or fornication (My.). ಪುಣ್ಣತನ ಮಾಡಿದವನು ಲಗ್ನಾಟ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಪುಣ್ಣಿರೇಕ punḍarika. A lotus-flower, especially a white lotus (ವನೇಜಾತ, ತಾವರೆ Nn. 18; ಬಿಳಿಯ ತಾವರೆ Mr. 419; ಸಿ ತಾಪ್ಪು 504). 2, a white umbrella (ಸಿ ತಾಪ್ಪು, ಬಿಳಿಯ ಸತ್ತಿಗೆ 18; ಭತ್ತ 504). 3, a tiger (ಪಮೂರ, ಹುಲಿ 18; ಪುಲಿ 504). 4, a sectarian mark on the forehead. 5, a frog (ಭೇಕ, ಕವೆ 18; ಭೇಕ 504). 6, the elephant of the south-east quarter (ಪುಣ್ಣೇಳಿ, ಅಯಿರಾವತ 18). 7, an elephant of one of the eight quarters (ದಿಗ್ಗನ್ನಿ, ದಿಕ್ಕಿನ ಅನೆ 18; ದಿಗ್ಗುಣ 504). 8, one of the trees of sarga (ಕಲ್ಲುಕುಪ್ಪ, ಕಲ್ಲುಕುಪ್ಪ 18). 9, a

banner (ಕೇತನ, ಪತಾಕೆ, ಚಿಕ್ಕ 18). 10, Brahmā (ಅವ್ಯಕ್ತನದ್ದು ವ, ಬ್ರಹ್ಮ 18). 11, an ascetic (ಮುನಿ, ಯತಿ 18; ಮುನೀಶ್ವ 504). 12, eminence (? ತೇಜವು 18). 13, neighing (ವಾಚಧ್ವಾನ, ಕುಮರೆಯ ಧ್ವನಿ 18). 14, a plant, a kind of Artemisia. ಪುಣ್ಣಿರೇಕಾಕ್ಷ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ. Lotus-eyed: Viṣṇu or Kṛishṇa.

ಪುಣ್ಣಿರೇಕಾಕ್ಷಿ punḍarika-akshi. A woman with lotus-eyes (Bp. 42, 19).

ಪುಣ್ಣಿರೇಕಾಕ್ಷ ಪುಂಡರೀಕಾಂಬಾಕಾ. = ಪುಣ್ಣಿರೇಕಾಕ್ಷ. (J. 26, 64).

ಪುಣ್ಣಿಯ ಪುಂಡರೀಯ. A medicinal plant used as a remedy for diseased eyes, etc. (= ಪುಣ್ಣಿರೇಕ, ಪುಣ್ಣಿರೇಕವೆನ್ನು ಗನ್ನದ್ದು ವ್ಯ, ಪೆಣ್ಣಾರೇ ಗಡ್ಡೆ, ಪಾಣ್ಣಿವರ ಮದ್ದು, ಇದು ಬಿಳಿನಯ್ದಿರೇ ಗಡ್ಡೆ Si. 153).

ಪುಣ್ಣಿಯ ಪುಂಡರೀಯ. = ಪುಣ್ಣತನ, q. v. (B. 5, 2).

ಪುಣ್ಣಿ punḍi. = ಬಿಟ್ಟ. A generally cultivated plant, the Deckanee hemp, Hibiscus cannabinus Lin. (My.; Z.). 2, Roselle, red sorrel, Hibiscus sabdariffa Lin. (St. & Pl.). 3, = ಪಿಲು (Si. 455). — ಪುಣ್ಣಿ ಕಡ್ಡಿ. The stalks of the hemp (My.). — ಪುಣ್ಣಿನಾರು. The fibres of the hemp (My.). — ಪುಣ್ಣಿ ಸೂಪು. The leaves of the hemp used as a vegetable (My.).

ಪುಣ್ಣು punḍu. = ಪುಣ್ಣುತನ. (My.; cf. T., M. ಪಿರಟ್ಟು, ಪುರಟ್ಟು, deceit; lewdness, adultery). — ಪುಣ್ಣುಕೆಲಸ. A vile deed (My.). — ಪುಣ್ಣುಪಾಟಾರಿ. A depraved pūjāri. See Prv. a ತುಣ್ಣು 2. — ಪುಣ್ಣು ಮಾತು. A vile word (My.).

ಪುಣ್ಣುತನ punḍatana. = ಪುಣ್ಣತನ. (Abh. 2, 2; My.).

ಪುಣ್ಣಿ punḍra. A red variety of the common sugar-cane. Saccharum officinarum. 2, a mark or line made on the forehead with sandal, etc., a sectarian mark (ಲರಾಮ, ಪಿಲ Nn. 68; ಪಿಲ Mr. 520). 3, N. of a people and of their country, Bengal and Behar (ನಾಡು, ಬೇಕ 68; ಜನಪದ 520). 4, a river (ನದಿ 68; cf. ಪುಣ್ಣಿ). 5, a painting (ಚಿತ್ರ, ಬರೆದ ಚಿತ್ರ 68; ಚಿತ್ರ 520). 6, an ornament (ಛೇದಕ, ಅಭರಣ 68). 7, a worm (cf. ಪುಡಿ).

ಪುಣ್ಣಿ ಕ ಪುಂಡರಾಕಾ. = ಪುಣ್ಣಿ Nos. 1, 2 & 3. 4, the creeper Gaertnera racemosa.

ಪುಣ್ಣಿ ಕ ಪುಂಡರಾಕಾ. = ಪುಣ್ಣಿ No. 1. (Grj. 2, 14).

ಪುಣ್ಣಿ ಕ ಪುಂಡರಾಕಾ ಪುಂಡರಾಕಾ ಕುಂಡಾಂಡಾ. Kāma (My.).

ಪುಣ್ಣಿ ಮ ಪುಣ್ಣಾಮ. = ಪುಣ್ಣಿ ಮ, ಹುಣ್ಣಿ ಮ, ಹುಣ್ಣಿ ಮ, ಹುಣ್ಣಿ ಮ, ಹುಣ್ಣಿ ಮ, ಹುಣ್ಣಿ ಮ, ಹುಣ್ಣಿ ಮ, ಹುಣ್ಣಿ ಮ. Tbh. of ಪುಣ್ಣಾಮ (ಪುಣ್ಣಾಮ). ಪುಣ್ಣಿ ಮ ಅದರ ಹುಣ್ಣಿ ಮ್ನ ದಿದ ದಾರದೇ? (Prv.).

ಪುಣ್ಣಿ ಮ ಪುಣ್ಣಿವ. = ಪುಣ್ಣಿ ಮ. (My.).

ಪುಣ್ಣು punḍu. = ಪುಣುಮ್ಮು, etc. (ಕೋಣ, ಸರಣ, ಕಣಿ Kt. 40, o. r. ಪುಣ್ಣು).

ಪುಣ್ಣು punḍu. = ಪುಣ್ಣು. (R.).

ಪುಣ್ಣು punya. = ಪುಣ್ಯ, ಹುಣ್ಯ (Ūt. II, 58), ಹೂನ್ಯ. Beautiful, fine, bright, pleasing; good, pure, right, righteous, virtuous, just, holy (Bp. 47, 61); happy, prosperous, favourable, propitious, auspicious, lucky. 2, good, right, virtue, moral or religious merit (ಸಯ್ಯ Ūt. I, 12. 38; II, 110; ಧರ್ಮ Nn. 68; Mr. 521). 3, a good or meritorious act (ಸುಕೃತ, ಸುಕೃತಿ 68; ಸುಕೃತ 521). 4, purity (ಸ್ವರ್ಮಲ್ಯ, ನಿರ್ಮಲ 68; ಅಕಲಂಕ 521). 5, auspiciousness (ಸಾಮ್ಯ 521).

6, beauty (ಬೆಡ್ಡು, ರೂಪ 68). 7, fame (ಪ್ರಖ್ಯಾತವು 68; ಉದ್ಧ 521). 8, a habitation (ಅವಾಸ, ಮನೆ 68). ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ದಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.—ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪಾಪ ಬಿತ್ತು.—ಪುಣ್ಯ ಮಾಡದೆ ಕೆಟ್ಟು, ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟು.—ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತು ಕೊಡ್ತಾರೆ ಹೆಣ್ಣು ಸ್ತ್ರೀತೆ?—ಪುಣ್ಯವೆಷ್ಟೆಂದು ಸಣ್ಣದೇ? ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಹಾಗಲ್ಲ.—ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ಮೊದಲ ಅನ್ನರು.—ಪುಣ್ಯದ ಉರಲಿ ಮದ್ದು ಅದರ ಪಾಪಿಯ ಉರ ಮುನ್ನೆ ಹಳ್ಳ ಹರಿಯಿತು (Prvs.).—ಪುಣ್ಯಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To perform a meritorious act, etc. ಪುಣ್ಯಂಗಿಯಾದ ಪಾಪಿಗೆ ಪುಣ್ಯಂ ಬದಾಕೇ ಮದಗಿ ಕುವಿದೊಡೆ ಬರ್ಕುಂ? ಪುಣ್ಯದೊಳೆ ತೊಡರು ಬೀಗಂ! ಪುಣ್ಯಂ ಪುಣ್ಯಾನು ಬಣ್ಣಿ! (Jmt. 17). See Bp. 3, 15; 5, 51.—ಪುಣ್ಯವೀಡು. -ವೀಡು. A settlement of mérit: virtue (ಸಯ್ತು Kk. 89).

ಪುಣ್ಯಕ ಪುण्याಕಾ. A religious ceremony.

ಪುಣ್ಯಕರ್ಮ ಪುण्या-karma. A virtuous or meritorious act or performance. (My.; G. 500).

ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯ ಪುण्या-kārya. = ಪುಣ್ಯಕರ್ಮ. (My.).

ಪುಣ್ಯಕಾಲ ಪುण्या-kāla. An auspicious time (My.).

ಪುಣ್ಯಕ್ಷಯ ಪುण्या-kshaya. Decay or loss of virtue or religious merit. (My.).

ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಪುण्या-kshētra. A holy place, a place by visiting which merit is acquired.

ಪುಣ್ಯಚರಣ ಪುण्या-čaraṇa. Kṛishṇa (J. 13, 26).

ಪುಣ್ಯಜನ ಪುण्या-jana. A good or virtuous man (ಸುಹೃತ್, ಸಜ್ಜನ Nn. 95). 2, a yaksha or attendant of Kubēra. 3, a fiend, a rākshasa (ದೇವವೈರಿ, ರಾಕ್ಷಸ 95). See Hlā. s. ರಕ್ಷಸ.

ಪುಣ್ಯಜನೇಶ್ವರ ಪುण्याjana-lāvara. Kubēra.

ಪುಣ್ಯಜೀವಿ ಪುण्या-jīvi. A person rich in moral merit (Bp. 38, 3).

ಪುಣ್ಯತರ ಪುण्या-tara. Uncommonly good, etc. (Ūpr. 5, 16).

ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥ ಪುण्या-tīrtha. A bathing place by visiting which purity is obtained. (My.).

ಪುಣ್ಯದೇಹಿ ಪುण्या-dēhi. = ಪುಣ್ಯತರ. (My.).

ಪುಣ್ಯಪಾಠಕ ಪುण्या-pāṭhaka. A proclaimer of (a person's) fame, or a man who utters benedictions (Abh. P. 3, 115).

ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ ಪುण्या-bhūmi. The holy land, Āryāvarta.

ಪುಣ್ಯಮಾನಸ ಪುण्या-mānasa. A pure-minded man (Bp. 55, 21).

ಪುಣ್ಯಮಾರ್ಗ ಪುण्या-mārga. The right way. ಪುಣ್ಯಮಾರ್ಗ ಬಿಟ್ಟವ (ಧೃಷ್ಠ G.).

ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿ ಪುण्या-mūrti. A personification of virtue, a person rich in moral merit (My.).

ಪುಣ್ಯಲೋಕ ಪುण्या-lōka. Heaven. (My.).

ಪುಣ್ಯವಂತ ಪುण्या-vanta. A man possessing merit, a pure, pious, virtuous man (My., ಶ್ರೀಯಸ್ತಿ G.). 2, a man of fortune, a rich man (My.). Feminines: ಪುಣ್ಯವನ್ತಳು, ಪುಣ್ಯವನ್ತೆ (My.). ಪುಣ್ಯವನ್ತೆ ಹಾಡಿದ್ದೇ ರಾಗ, ಪುಣ್ಯ ಹೇಡಿದ್ದೇ ರೋಗ.—ಪಾಪಿಯ ಕಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವನ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪುಣ್ಯವರ್ಜಿತ ಪುण्या-varjita. = ಪುಣ್ಯಹೀನ. (J. 13, 30).

ಪುಣ್ಯವಾಸನೆ ಪುण्या-vāsanē. The perfuming of virtue; consciousness of past virtue (J. 8, 6).

ಪುಣ್ಯವಾಸರ ಪುण्या-vāsara. A good, auspicious day (Ūpr. 2, after 57).

ಪುಣ್ಯಕರೀರ ಪುण्या-kārīra. A man who has a pure body: a virtuous man (Bp. 28, 58).

ಪುಣ್ಯಕರೀರ ಪುण्या-kārīri. = ಪುಣ್ಯತರ. (My.).

ಪುಣ್ಯಶೀಲ ಪುण्या-śīla. Virtuous, good. (B. 3, 21).

ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ ಪುण्या-ślōka. Well spoken of, of good fame or reputation. 2, an epithet of Nala and others (see Mr. s. ಅಮನರ; Rām. 3, 2, 18).

ಪುಣ್ಯಹೀನ ಪುण्या-hīna. Devoid or destitute of merit or virtue (Bp. 55, 21).

ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಪುण्या-ātma. Pure-souled, righteous, virtuous, pious. (My.).

ಪುಣ್ಯಾಹ ಪುण्या-aha. A good or happy or auspicious day.

ಪುಣ್ಯಾಹವಾದನ ಪುण्या-ahā-vācana. Uttering "a good day", wishing any one a happy day at sacrifices, etc. (My.).

ಪುಣ್ಯೋದಯ ಪುण्या-udaya. The resulting of good fortune, as the effect of virtuous acts done in a former life. (My.).

ಪುತ ಪುತ. A particular hell to which the childless are condemned. (My.).

ಪುತ putā. A buttock (cf. ಪಿಡ್ಡ, etc.).

ಪುತ್ರ putta. = ಪುತ್ತು, etc. (J. 32, 27).—ಪುತ್ರ ಪೋಗು. -ಪೋಗು. To enter an ant-hill (J. 12, 39; 18, 47).

ಪುತ್ರಲಿಕೆ puttalikē. = ಪುತ್ರಲಿಗೆ, ಪುತ್ತಿಕೆ. A puppet, etc. (= ಪುತ್ತಿಕೆ).

ಪುತ್ರಲಿ puttalī. = ಪುತ್ರಲಿ (Śmd. 39), ಪುತ್ತಿ. Tbh. of ಪುತ್ತಿಕೆ (Śmd 345; also Sk. ಪುತ್ರಲೀ = ಪುತ್ತಿಕೆ; Mhr. ಪುತ್ರಲೀ). A puppet, etc. (ಕರು Ct. I, 53; ಹರಣಿ, ಪಾಂಚಾಲಿಕೆ Nn. 95; ಪುತ್ತಿಕೆ Kk. 55; Ūpr. 7, 145; Śāv. 3, after 35). 2, a gold coin valuing about four rupees (Mhr.; My.: a varaha of pure gold); pure gold (My.; Tē. ಪುತ್ರಲಿ). ಪುತ್ರಲಿಗಿಂತ ಮೇಲು ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಮೇಲು ತೊಡಲು ಇಲ್ಲ (Prv.).—ಪುತ್ರಲಿಗೊಮ್ಮೆ. = ಪುತ್ರಲಿ. (Dp. 19, 13).

ಪುತ್ರಲಿಗೆ puttaligē. Tbh. of ಪುತ್ರಲಿಕೆ. (ಪಾಂಚಾಲಿಕೆ, ಪುತ್ತಿಕೆ Hlā.).

ಪುತ್ರಲಿ puttalī. = ಪುತ್ರಲಿ (Śmd. 39).

ಪುತ್ತಿಕೆ puttikē. The white ant or termite. 2, a small kind of bee.

ಪುತ್ತಿಗೆ puttigē. Tbh. of ಪುತ್ತಿಕೆ (Śmd. 345).

ಪುತ್ತು puttu. = ಪುತ್ತು. ಹುತ್ತು, ಹುತ್ತು. A white ant-hill (wherein often snakes are found; Śāv. 5, 122; Tē. ಪುಟ್ಟಿ; T., M. ಪುತ್ತು). ಪುಡಿಯದರೆ ನಿಮಿರ್ದ ಪುತ್ತಿನ ಕೂಡಿ ಕಡೆದ ತ್ತು (Lilv. 3, 3).

ಪುತ್ರ putra. A son; a child (ದಾಯಿಗ, ಮಕ್ಕಳು Nn. 140). ಪುತ್ರನಾದರೆ ಅವಸಾನದಲ್ಲಿ ಹತ್ತರ ಇದ್ದಾನು.—ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದವಗೆ ನಾಕವಿಲ್ಲ.—ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೆದರಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗೋತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಾರದೇ?—ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಕಷ್ಟ, ಪುತ್ರನಿದ್ದರೆ ಒಮ್ಮತ್ತು ಕಷ್ಟ (Prvs.).

ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ putra-kāma-īshṭi. An oblation or sacrifice made by one desirous of (male) offspring. (Rām. 1, 7, 1; J. 18, 1).

ಪುತ್ರಕಾಮ್ಯಾಧ್ವರ putra-kāmyā-adhvāra. A sacrifice made from the wish for a son or sons (My.).

ಪುತ್ರಕೆ putrakē. A daughter. 2, a puppet, a doll.

ಪುತ್ರಜೀವ putra-jīva. An ornamental tree, the wild olive, Putranjiva roxburghii (Sk.; St. & Pl.).

ಪುತ್ರಜೀವಿ putra-jīvi. A woman whose children are alive (ಮಕ್ಕಳು ದಾಡ್ತಿ ಸತಿ Mr. 303). 2, the seed of the putra-jīva (My.).

ಪುತ್ರದೋಹರ putra-dôha. The craving after a son or sons (Ûpr. 3, after 44 & 62).

ಪುತ್ರವತಿ putra-vati. She who has a son or sons, or who possesses offspring (J. 18, 19).

ಪುತ್ರವಧು putra-vadhu. A son's wife.

ಪುತ್ರವಂತ putra-vanta. He who has a son or sons (My.).

ಪುತ್ರವಿರಹಿತ putra-virahita. A sonless man; a man who is separated from his son; a man whose son is dead (My.).

ಪುತ್ರಸಂತಾನ putra-santâna. Male progeny or offspring (My.).

ಪುತ್ರಸ್ವೀಕಾರ putra-svikâra. Adoption (My.).

ಪುತ್ರಾಂತರ putra-antara. Another son (J. 18, 16).

ಪುತ್ರಿ putri. A daughter. 2, having a son or sons.

ಪುತ್ರೀಪುತ್ರ putrikâ-putra. A daughter's son who by agreement or adoption becomes the son of her father. (My.). 2, a grandson.

ಪುತ್ರಿಕೆ putrikê. = ಪುತ್ರಳ, ಪುತ್ರದ, ಪುತ್ರಿಗೆ, (ಪುತ್ರಳೆ), ಪುತ್ರಿ. A daughter. 2, a puppet, a doll, a figure of stone, wood, lac, etc. ಮಂಶದೋ ನೃಪಗೆ ನಿನ್ನು ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಬೊಮ್ಮೆಗಳು ಪಾಂಚಾಲಿಕೆಗಳು ಪುತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು (Mr. 204). 3, a copy or transcript from an original (My.; cf. ಮಾತೃಕೆ).

ಪುತ್ರೀಷಣೆ putra-ishanê. Desire or longing for a son (My.; G. 65; correct Sk. ಪುತ್ರೀಷಣೆ).

ಪುತ್ರೋತ್ಸವ putra-utsava. Rejoicings on the birth of a son (J. 28, 15).

ಪುತ್ರೋದಯ putra-udaya. The birth of a son (J. 19, 42).

ಪುತ್ರೌ putrau. The Sk. dual of ಪುತ್ರ: two sons. 2, a son and daughter.

ಪುತ್ರಿ putli. = ಪುತ್ರಳ. (My.).

ಪುತ್ರಿಕೆ putlikê. Tbh. of ಪುತ್ರಳೆ. (My.).

ಪುದಿ pudi. 1. = (ಘಟೆ, etc.), ಹುದ. To enter into, to enter, to come or go into; to touch (ಪ್ರವೇಶಮಾಗು ßmd. 53. 57. 126. 148. 189. 264. 353. 358. 363 Cm.; cf. ಪುಗು); to join (v. i.); to combine; to be joined to, to be attached to; to be put into (ಪತ್ರ 148; ಪೂರ್ವಗಿಯಾಗು 148. 375 Cm.). 2, to be involved, inwrapped or covered, to be hidden or concealed (ಅಪ್ಪಾದನ ßmd. Dh.; T. ಪುಡು, M. ಪುಡೆ; T., M. ಪುಡಿ, to involve, cover, inwrap; to set jewels; cf. ಪುಡುಂಕು, ಪುಡು). 3, to inwrap, to cover (Grj. 4, after 70; Bp. 9, 2). ಪುದಿಯ ತಮಂ ಮನಮಂ (Abh. P. 7, 15). ವಜ್ರಕವಚಂಗಳ ಕಾನ್ತಿ ದಿಗಂತರಾಲಮಂ ಪುದಿವನಗಂ (13, 60). — ಪುದಿವಂಗಳಮಂ ಬಲಿಹುದು ಅನಿಲಂ (ಕೂರ್ಮ Mr. 51). ಲನಾಡೋಳು ಪುದಿದ ಫಲವು (ಉಪ್ಪು ಗಾಯ 219). See Ûh. v. 100. 173. 226; Ûpr. 1, 79. 80. 125; 5, 49; 7, 63; 8, 96; 9, 16; Abh. P. 3, 114. 117. 127; 9, 94; 16, 75; Grj. 4, 138; Bp. 20, 17; 34, 5; 43, 72; Râv. 1, 85; 6, after 11 (twice); 9, 18; J. 11, 23; 22, 4; 26, 17. 20; 33, 36; Û. Bp. 47, 44.

ಪುದಿ pudi. 2. The side of a door (ದ್ವಾರಪಾರ್ಶ್ವ ßmd. Dh.).

ಪುದಿ pudi. 3. = (ಪುಡು), ಪುಡಿ 2. — ಪುಡಿವಟ್ಟು. = ಪುಡಿವಟ್ಟು. A banked fund set apart for religious uses (My.).

ಪುದಿನ pudina. = ಪುಟಿನ. Mint, Mentha sativa Willd. (Mhr., Persian ಪುದಿನಾ; Z.; My.).

ಪುದು pudu. = ಪುಡುವು q. v., ಹುದು, ಹುದುವು. Entering

in; union, junction, etc.; joint concern, holding in common, partnership (Abh. P. 2, 66; Tê. ಪುತ್ತು). — ಪುದುಗೋ. — ಕೋಳು. = ಪುದುಂಗೋಳು. — ಪುದುಗೋಳು. — ಕೋಳು. = ಪುದುಂಗೋಳು (ßmd. 200). — ಪುದುಂಗೋಳು. — ಕೋಳು. To get an entry: to be joined or linked to. ಪದಿಗನ್ನಡದ ಪುದುಂಗೋಳು, ಕೋದೊಸಕ್ಕದಮಂ ತಗುಳ್ಳಿ. ಜಾಣ್ಣೆದೆ ಮುತ್ತುಂ ಮೊದಿಸುಂಗೋದನ್ನಿರೆ ಪೇದ್ದದ್ದಿಗವಿಗಳ ಕವಿತೆ ಬುಧ ರನ್ ಎರ್ಬೆಗೋಳುಸುಗುಮೇ? (Kâvy. I, 1b, 24; ßmd. 78). — ಪುದುಂಗೋಳು. — ಕೋಳು. (ßmd. 200). To join (v. t.), to unite. ಅದಿನಂ (virtue) ಪಾದಿಯುಮಂ ಪುದುಂಗೋಳು ಕೇಡ್ವೇ ಛೂವಿವಂ ಜೆಲ್ವಿನಂ ನೆದಿಯಾಳೆ! (Ûh. v. 347; from ಕೋಡ್ವೇ o. r. begin). 2, to make one's self united, to form one's self into a body: to manifest one's self (Ûpr. 7, 132). ಈ ಸು ರಗಿರಿವೆಮ್ಮನೆಂ ಪುದುಂಗೋಳುಸುದೋ! (ßmd. 226). — ಪುದು ನಾದ. — ಪಾದ. To live together with (Abh. P. 6, 33; 12. 84). — ಪುದುನಾದಿನ. — ಪಾದಿನ. Joint living or concern (Râv. 13, 27). — ಪುಡುವು. — ಪುಗು. To enter conjointly in or upon (Abh. P. 6, 47).

ಪುದುಗಿಸು pudugisu. = ಪುಡಿಗು, ಪುಡಿಗು, ಪುಡಿಗು, ಹುದುಗು, ಹೊದಗು. To cause to enter, to insert, to put into, to set as precious stones, to sheathe, to enwrap; to cover, to hide; to shelter, to protect (My.; Tê. ಪುಡಗು, ಪುಡುಗು, ಪುಡುವು).

ಪುದುಗು pudugu. = ಹುದುಗು. To enter; to be covered or hidden, to hide (J. 13, 47; 18, 19; 26, 11; 28, 48; 29, 36). 2, to insert; to hide; to shelter (J. 28, 4). (Tê. ಪುಡುಗು, ಪುಡುವು, to cover; to envelop; to surround, encircle; to set as precious stones; to sit on eggs).

ಪುದುರು puduru. = ಪುಡಿ, etc. (My.).

ಪುಡುವು puduvu. = ಪುಡು. A joining, a combination (Ûpr. 1, after 101); connexion (Abh. P. 12, 77); a multitude, a thicket. ಅರಮೆ ಅರಲ್ವ ಬುದ್ದಾ ವರಗಳ ಪುಡುವುಗಳ (ßmd. 68).

ಪುಡೆ pudê. = ಪುಡಿ 2, ಹೊದಿ. Wherein anything is put, or whatever envelops: a quiver (ದೋ Ût. I, 87, o. r. ಪುಡಿ; Tê., M. ಪುಡಿ; M. also: a bundle, a load). 2, a covering, a cover (M. ಪುಡಿ; T. ಪುಡು concealment): a thatch, a roof. 3, a bundle. 4, a bush, a thicket.

ಪುಡಲ pudgala. Beautiful, handsome. 2, the body; matter (ಮೂರ್ತಿಮದ್ವಸ್ತುಸಮೃದ್ಧ, ಮೂರ್ತಿಯನುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳು Nn. 96 as ಮುದ್ದಲ). 3, the soul or individuality (ಸಂಸಾರಿ, ಅತ್ಮನು 96 as ಮುದ್ದಲ); personal identity. ಪುಡ್ಲಲಂಗಳ ಎರಮಂ ತರೀರವನೂ ಅತ್ಮವನೂ ಹೇದುವವು (Nr.). 4, shattered, broken to pieces; wrecked, decayed, etc. (ಎರೀರ, ಒಡದುದು 96 as ಮುದ್ದಲ).

ಪುನ್ pun. = ಪುಂ (puñ), etc.

ಪುನ puna. = ಪಿಣ, etc. See ಕರ್ಬುನ.

ಪುನಃ punah. = ಪುನರ್ q. v., ಪುನಹ, ಪುನಹಾ.

ಪುನಃಪಾಕ punah-pâka. (ßmd. 99). Cooking afresh; a repeated baking.

ಪುನಃಪುನಃ punah-punah. *Again and again, frequently.*

ಪುನಃಪ್ರೋಕ್ತಿ punah-prōkti. = ಪುನರುಕ್ತಿ. (Mr. 2).

ಪುನಃಸಂಸ್ಕಾರ punah-samskāra. Renewed investiture, repetition of any essential ceremony. (Bh. 1, 5, 29).

ಪುನಃಸ್ವಯಂವರ punah-svayamvara. Renewed svayamvara (Rām. 3, 2, 17).

ಪುನಗು punagu. = ಪುನಗು, etc. (My.). — ಪುನಗಿನ ಬೆಕ್ಕು. = ಪುನಗಿನ ಬೆಕ್ಕು. (My.; ಗಂಧಮಾರ್ಜಣ G.).

ಪುನರ punar. = ಪುನಃ (Smd. 99). Further; again; back, in return; on the other hand, on the contrary, but; indeed (ಮುತ್ತು Smd. 895; Ūt. I, 40).

ಪುನರಪಿ punar-āpi. Even again, and on the other hand, also. (Bp. 38, 50; 50, 69; 56, 45, 46).

ಪುನರಾಗತ punar-āgata. Come back, returned. (My.).

ಪುನರಾಗತಿ punar-āgati. = ಪುನರಾಗಮನ. (My.).

ಪುನರಾಗಮನ punar-āgamana. The act of returning to the place set out from. (My.).

ಪುನರುಕ್ತಿ punar-ukta. Said again, reiterated; repetition, useless repetition, tautology (Smd. 251).

ಪುನರುಕ್ತಿ punar-ukti. Saying again, useless repetition, tautology; a mere, empty word. (Rām. 3, 8, 41).

ಪುನರುತ್ಥಾನ punar-utthāna. Rising again, resurrection (8k.).

ಪುನರುದ್ವಾಹ punar-udvāha. = ಪುನರ್ವಿವಾಹ. (My.).

ಪುನರುಪನಯನ punar-upanayana. Renewal of the upanayana (My.).

ಪುನರ್ಜನ್ಮ punar-janma. = ಪುನರ್ಜನ. A new or second birth, regeneration, future birth by transmigration, metempsychosis. (J. 25, 35; My.).

ಪುನರ್ಜಾತ punar-jāta. Born again, regenerated. See ಅ.

ಪುನರ್ದರ್ಶನ punar-darśana. Seeing again. (My.).

ಪುನರ್ದಾರಕ್ರಿಯೆ punar-dāra-kriyā. Taking a second wife after the death of the first. (R.).

ಪುನರ್ನವ punar-nava. Becoming new or young again; a finger-nail.

ಪುನರ್ನವೆ punar-navē. Hog-weed, *Boerhavia procumbens* Roxb. See ಗಣಪತಿ 2.

ಪುನರ್ಭವ punar-bhava. Born again; new birth, regeneration, transmigration (ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುವ Nn. 114). 2, a finger-nail. — See Bp. 53, 3; 54, 74.

ಪುನರ್ಭೂ punar-bhū. ಪುನರ್ಭೂ. Reproduced, born again. 2, a virgin widow re-married. See ದ್ವಿಧು.

ಪುನರ್ವಚನ punar-vācā. Saying again, repeating (ಮರಳಿ ನುಡಿತ Nn. 167).

ಪುನರ್ವಸು punar-vasu. The seventh (or the fifth) of the lunar asterisms. (My.).

ಪುನರ್ವಿವಾಹ punar-vivāha. Second marriage. (My.).

ಪುನಶ್ಚ punar-śa. And again, still again (Mhr.; My.).

ಪುನಶ್ಚ ರಸೆ punar-śarṣē. = ಪುನಶ್ಚ ರಸ. (J. 11, 39; My.).

ಪುನಹ punaha. = ಪುನಹಾ. (My.).

ಪುನಹಾ punahā. Tbh. of ಪುನಃ. (My.; Mhr. ಪುನಾ). ಪುನಹಾ ಹೋದರೆ ಶನೀ ಕಾಲ ತಪ್ಪೇತೇ? (Prv.).

ಪುನೀತ punīta. Made clean or pure, purified, pure, clean (Bp. 8, 56; 6, 13; 31, 18; J. 18, 45). Feminine ಪುನೀತೆ (Bp. 2, 47).

ಪುನುಗು punugu. = ಪುನುಗು, etc. — ಪುನುಗುಬೆಕ್ಕು. = ಪುನುಗುಬೆಕ್ಕು. (My.). ಪುನುಗುಬೆಕ್ಕಿನ ಪರಿಮಳ (ಜವಾದಿ, ಪುನುಗು G.). ಪುನುಪುನಕ pun-napumsaka. Masculine and neuter in gender (Smd. 108).

ಪುನುಗ್ಗ pun-nāga. = ಮುನ್ನುಗ್ಗ. An elephant among men: a distinguished man (ನರಶ್ರೇಷ್ಠ, ಪ್ರಧಾನಪುರುಷ Nn. 61). 2, a white elephant; a distinguished elephant (ಪಟ್ಟವರ್ಧನ ಗಜ, ಪಟ್ಟದಾನೆ 61). 3, a buffalo (ಬುರಾಯ, ಶೋಕಾನು 61). 4, a serpent (ಫಣಿ, ಸರ್ಪನು 61). 5, the tree *Rottleria tinctoria* Roxb. (ಅವನಿಜಾತ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 61; ಸುರಹೋನ್ನ Mr. 126).

ಪುನ್ನಿಕೆ punnikē. = ಪುನ್ನಿಕೆ, etc. See ಸುರ.

ಪುಪ್ಪ puppa. Tbh. of ಪುಷ್ಪ. (My.; Tē.).

ಪುಬ್ಬu pubbu. = ಪುರ್ಬ, etc. (My.).

ಪುಬ್ಬೆ pubbē. = ಉಬ್ಬೆ, ಹುಬ್ಬೆ. Tbh. of ಪೂರ್ವ. The eleventh of the lunar mansions (My.; Tē.).

ಪುಮ pum. = ಪುಂ (pum), etc. (ಪುರುಷ Ūt. I, 90).

ಪುಮಪತ್ಯ pum-apatya. Male offspring.

ಪುಮಾನ್ ಪುಮāns. = ಪುಮಾನ್. A male, a man. 2, the soul.

ಪುಮಾಪ್ಪೆ pum-āpṣṣē. A designation of a male being.

ಪುಮಾನ್ ಪುಮān. = ಪುಮಾನ್. (ಮಾನವ, ಮರ್ತ್ಯ, etc. Mr. 222).

ಪುಮಾಪ್ಪ ಪುಮ-bhāva. = ಪುಂಸ್ತ್ವ, ಪುರುಷತ್ವ (G.; Ūpr. 7, 132).

ಪುಮ್ಭುಮನ್ ಪುಮ-bhūman. A word of the masculine gender in the plural number.

ಪುಯ್ puy. = (ಬೀಜ 4, ಘಟೆ 1), ಘಟೆ 1, ಘಟಿ, ಹುಯ್, ಹುಯಿ, ಹೊಯ್, ಹೊಯಿ. To beat, to strike, to smite; to kill; to throb; to fling, to throw; to cast, to pour; to drive; etc. (M. ಪುಯ್ಯ, to fight). ಪುಯ್ಯ (Smd. s. ಬಕ್ತೃ).

ಪುಯಲ್ puyal. = ಪುಯಲ್ 1, ಘಟಿಲ್, etc. Beating, striking, etc. ಪುಯಲ್ ಪೋದಂ or ಪುಯಲ್ಪೋದಂ (Smd. 195).

ಪುಯಲ್ಪು puyalṣu. = ಪುಯಲ್ಪು. To call or cry out, to vociferate; to lament (ಅಶ್ವೀತಪ್ಪನಿ Smd. Dh.).

ಪುಯ್ಯಲ್ puyyal. 1. = ಪುಯಲ್. Beating, etc.; a blow, blows (J. 4, 41). ಪುಯ್ಯಲ್ ಪೋದಂ (ಸೂದುಗರವ ನಂ Smd. 42).

ಪುಯ್ಯಲ್ ಪುಯ್ಯal. 2. = ಹುಯ್ಯಲು. Vociferation; lamentation (Abh. P. 9, 195; J. 4, 16; see ಪೆಣ್ಣುಯ್ಯಲ್); lamentable communication; solicitation. — ಪುಯ್ಯಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To lament (Grj. 8, 79); to solicit (6, 25). — ಪುಯ್ಯಲಿದು. -ಇದು. To solicit (Ūpr. 7, 101); to communicate lamentably (Abh. P. 11, after 100; Grj. 2, after 71); to lament (Abh. P. 10, after 175; Grj. 6, 13; J. 3, 24).

ಪುಯ್ಯಲ್ಪು ಪುಯ್ಯalṣu. = ಪುಯಲ್ಪು. (Abh. P. 2, 49; 9, 139, 142; 10, 58; 10, after 176).

ಪುರ pur. = ಪುರ 1. A town. 2, the body.

ಪುರ pura. A stream, a rivulet, a brook, a water channel (ಪುನಲ್ Smd. 35; ಪುನಲ್ 102; ಕಾಲ, ಕಾಲ್ಪ Ūt. II, 58; T. ಪುರಲ್, anything which is hollow; a

water-course, drain, see ಪೂನರ್; ಪುರ, M. ಪಿರ, T. ಪೂರು, to roll, welter; to roll over, overflow, be full;—an inundation; cf. ಪೂರ್, ಪೂದಿ 1, and Sk. ಪೂರ; see s. ಪುಗ್ಗ & ಪುರಿ. See ಕಾದುರ.

ಪುರ pura. 1. = ಪುರ್ (Śmd. 106). A fortress, a castle; a town, a city (ಪುಟಭೇದನ, ಪಟ್ಟಣ Nn. 72; ಪೂದರ್ Śm. 102). 2, a house, an abode. 3, the body (ಕಲೇವರ, ದೇಹ 72). 4, a mode of counting (ಗಣನೆ, ಲೆಕ್ಕಭೇದ 72; = No. 7?). 5, ಲಿಂಗಭೇದ (ಲಿಂಗವಿವರ 72). 6, bdellium. 7, the number 3 (Īh.; ಮೂರು Mr. 347, on account of ತ್ರಿಪುರಿ. 8, a certain metrical foot (Īh.). 9, N. of a demon.—ಪುರ ಹೋದರೆ ಪರ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಪುರ pura. 2. Tbh. of ಪೂರ. See ಕನ್ನಪುರ, ಬಣ್ಣಪುರ.

ಪುರಃ purah. = ಪುರಸ್, q. v.

ಪುರಃಸರ purah-sara. = ಪುರಸ್ಸರ. Going before or in advance: a forerunner, a leader, a harbinger.

ಪುರಃಸರಣಿ purah-sarāṇi. = ಪುರಸ್ಸರಣಿ. Going before or in advance.

ಪುರಕ puraka. (Tbh. of ಪೂರಕ?). = ಪುರುಕ. See ಅದಿಬುರಕ, ಅಸಿ.

ಪುರಕ್ಷಯ pura-kshaya. The destroyer of Tripura: Śiva (Bp. 61, 47).

ಪುರಚಿ purāci. (= ಪುನಿ). See ಪುಲಮ್, ಪುಳಮ್.

ಪುರತಃ purāta. In front, in advance, before, forward.

ಪುರತ್ರಯ pura-traya. Tripura (Bp. 54, 54).

ಪುರದನುಜಹರ pura-danuja-hara. The destroyer of the Dānavas of Tripura: Śiva (Bp. 54, 25).

ಪುರದ್ವಾರ pura-dvāra. The gate of a city.

ಪುರಧ್ವಂಸಿ pura-dhvāmsi. Śiva (My.).

ಪುರಂತ puranta. = ಪುರಾತ. (Bp. 61, 58; My.).

ಪುರನ್ನರ pur-an-dara. Town-splitter: Indra. 2, Śiva. ಪುರನ್ನರನಾಗಿ ತೊನ್ನರೆ ತನ್ನಲಿ (Prv.). — ಪುರನ್ನರದಾಸ. N. of a Vaiṣṇava poet (My.). 2, a poor wretch (My.). — ಪುರನ್ನರವಿಠಲ. N. of Kṛishṇa (My.; B. 5, 322).

ಪುರನಿ pura-n-dhri. A woman whose husband and children are living, a respectable mahon;—a woman (see ನಾರ).

ಪುರಭಿತ್ತಿ pura-bhitti. A city-wall, a rampart, etc. (ಪ್ರಕಾರ, ವಪ್ರ, ತಾಲ, ಕೋಟಿ Mr. 191).

ಪುರಮಥನ pura-mathana. Crusher of Tripura: Śiva (Śiv. 4, 47). 2, sign for a long letter (Īh.). — ಪುರಮಥನಂ. The metrical foot ಲಲಲಲ—(Īh.).

ಪುರಮರ್ಧನ pura-mardana. Śiva (J. 2, 12).

ಪುರಯಮ pura-yama. Restraint or punisher of Tripura: Śiva (Mr. 12).

ಪುರಲೆ puralē. = ಪುರ್ಲ, ಪುಲ್ಲೆ q. v. (My.).

ಪುರವಾರ pura-vāra. Eating by turns in the houses of a town. ಪುರವಾರ ಕಟ್ಟು, ಪುರವಾರ ಸೇರಿದ (Prv.).

ಪುರಕಾನನ pura-kāṇana. Chastiser of Tripura: Śiva. (My.).

ಪುರಕರಣಿ puras-kāraṇa. = ಪುನಕರಣಿ. Repetition of the name of a deity or of a mantra. (My.).

ಪುರಸ್ puras. = ಪುರ. Before, in front, in advance, in the presence of.

ಪುರಸತ್ತು purasattu. = ಪುರಸುತ್ತಿಗೆ. Leisure; interval; time yet to run (My.; Mhr., H. ಪುರಸತ, ಪುರಸೂತ). See Prv. s. ಉದ್ವಿಗಾಹ.

ಪುರಸುತ್ತಿಗೆ purasuttigē. = ಪುರಸತ್ತು. (ಸಮಯ Īh.).

ಪುರಸ್ಕಾರ puras-kāra. The act of placing before or in front; showing respect, etc. (ಸನ್ಮಾನ G.; My.).

ಪುರಸ್ಕೃತ puras-kṛita. Placed before or in front. 2, distinguished, honoured. 3, harassed or attacked by an enemy.

ಪುರಸ್ತುತ purastāt. Before, in front of, in advance, in the first place, at the beginning; previously, formerly, first; in the presence of. 2, eastward; in the east; from the east.

ಪುರಸ್ಸರ puras-sara. = ಪುರಃಸರ. (Īpr. 2, after 93).

ಪುರಸ್ಸರಣಿ puras-sarāṇi. = ಪುರಃಸರಣಿ. See ಮುನ್ನು.

ಪುರಹರ purā-hara. Śiva (Śmd. 192; Bp. 39, 20; 57, 28).

ಪುರಹರನ ಅರಸಿ (Grj. 3, after 12).

ಪುರಾ purā. In former times, formerly, of old, of yore. 2, before, ere.

ಪುರಾಕೃತ purā-kṛita. Done formerly or of old, done long ago (Bp. 34, 32; 49, 32).

ಪುರಾಗ್ರಾಮ pura-agrāma. An excellent town (Īpr. 6, 20).

ಪುರಾಣ purāṇa. Belonging to ancient or olden times, ancient, old. 2, long, very long (ಕದುದೀರ್ಘ, ಅತಿದೀರ್ಘ Nn. 138; ದೀರ್ಘ Mr. 519). 3, worn out (ಹರತ, ಹದದು 138; ಹೀಣ 519). 4, a tale of the past, history legendary and traditional, legend, a purāṇa (ಅದಿಕಥೆ, ಮೊದಲಕಥೆ 138; ಅದಿಕಥೆ 519; see ಪಂಡಲಕ್ಷಣ; Bp. 43, 76, 77). ಪುರಾಣಾ ತಿಳಿದರೂ ಮಾರಣ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.—ಪುರಾಣಾ ತಿಳಿದವನಾದರೆ ಹರಣ ಉದಾಸಲಿ.—ಪುರಾಣಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ನಾರಾಯಣ ಎನ್ನ ಲಿಕ್ಕೇನು?—ಪುರಾಣಾ ಹೋದರೆ ಪುಷ್ಪ ಬಿಡುವೇ?—ಪುರಾಣಾ ಹೋದ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ದಾಗಲ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿ! ಎಷ್ಟು (Prv.). See Prv. s. ಗಾಡೆ, ಪೂರ್ವಕ.

ಪುರಾಣಕವೀಶ್ವರ purāṇa-kavīśvara. A great poet of the past (Kāvya. III, 2).

ಪುರಾಣಪುರುಷ purāṇa-purusha. The primeval male; Vishnu (My.); Rāma (J. 21, 29); Śiva.

ಪುರಾಣವೈರಾಗ್ಯ purāṇa-vairāgya. Momentary freedom from worldly passion derived from hearing or reading a purāṇa, distaste of worldly vanities whilst listening to a purāṇa (My.).

ಪುರಾಣಶ್ರವಣಿ purāṇa-śravaṇa. Listening to a purāṇa (My.).

ಪುರಾಣಿ purāṇi. = ಪುರಾಣಿಕ. — ಪುರಾಣಿಭಟ್ಟ. N. (Bp. 57, 28).

ಪುರಾಣಕ purāṇika. A man well read in the purāṇas; a public expounder of them (ಪುರಾಣಿಕ, ಸೂತ Nn. 32; Bp. 57, 21, 30). ಅಜಾಯಕ ಮಗನಾಗಿ, ಪುರಾಣಿಕನ ಅಕಾಯನಾಗಿ, ಪುತ ಅನ್ನರೆ ಅದಾಯನೇ ಎಮ್ಮೆ ಸಗಲೆಯು? (Prv.).

ಪುರಾತ purāta. = ಪುರನ್ನ. Tbh. of ಪುರಾತನ. (Bp. 22, 67; 25, 17; 45, 47; 48, 17). Fem. ಪುರಾತ (Bp. 12, 42). — ಪುರಾತರಬ್ಬವೆ. N. (Bp. 59, 6).

ಪುರಾತನ purātana. = ಪುರನ್ನ, etc. Belonging to the past, former, old, ancient. 2, a man who lived in former ages, a venerable man, or a scholar, or a devotee, of the past (ಪೂರ್ವಕ 57, 21, 30). 3, an ancient story, a legend. ಪುರಾತನದ ಕಥೆ ಕಿರಾತ ಎನ್ನು ಬಲ್ಲೆ? (Prv.). See Prv. s. ಮು 2.

ಪುರಾಂತಕ pura-antaka. Śiva (Bp. 21, 4).

ಪುರಾಂತರ pura-antara. Another city (Bh. 1, 8, 67).

ಪುರಾರಿ pura-ari. Śiva. 2, Vishnu. 3, a certain metrical foot (Īh.).

ಪುರಾಣ್ಯತಃ purāṇyitta. A former conduct or mode of action.
2, a legend.

ಪುರಿ puri. 1. = ಹುರಿ 1. To dry by exposure to the heat of fire: to parch, as grain, pulse, etc. (ಸಿದ್ಧವಚರಣೆ Sm. 106; T., M. ಪೂರಿ; Tē. ಪೂರಿಟು, ಪೂಗು; ಪೇಲು, to be parched). ಪುರಿದ ಯವೆ (ಧಾನೆಗಳು Nr.). ಧಾನ್ಯಾದಿ ಪಿಪ್ಪಮಂ ಮಿದು ಪುರಿಯಲ್ಗೆ ಸತ್ತುಗಮಕ್ಕು (Mr. 219). ಮಿಗೆ ಪುರಿದ ಬಿಸಿಯ ಮಳಲ್ (Bp. 11, 19). 2, to roast, as coffee, Cayenne pepper, cocoanut-kernels, castor-oil-seeds, happalas, etc. (My. as ಹುರಿ).

ಪುರಿ puri. 2. = ಹುರಿ 2. Parching; roasting; (frying). 2, what is parched: partly boiled and then parched rice (My.; T., M. ಪೂರಿ). — ಪುರಿಗಡಲು. -ಕಡಲು. A flat wheaten cake that is filled with a mixture of jaggery and Bengal gram flour, and then fried in ghee (V. 9, 78).

ಪುರಿ puri. 3. = ಹುರಿ 3. Twisting; that is twisted: twist, twine, string, pack-thread (of cotton thread or fibres, ತನ್ನೆ Sm. 106; Tē., T., M.; M. ಪಿರಿ, ಪುರಿ, to twist). — ಪುರಿಗೂಳು. -ಕೂಳು. To get twisted: to join together (Bp. 4, 58).

ಪುರಿ puri. 4. = ಪೂರಿ 2, ಹುರಿ 4. Strength, refreshment, spirit, courage, valour (ತೇ.); pride (ತೇ., cf. ಪುಗ್ಗ; T. ಪುರಿ, strength; ಪುರಿ, to keep, save, protect; to establish, confirm, see ಪೂರಿ 1; cf. ಪುರು 1; Tē. ಪುರಿ ಕೊನು, to gain strength or spirits, be refreshed; the heart to be pricked; ಪುರಿ ಕೊಲುಪು, to spur on, prick on, instigate, incite, stir up). — ಪುರಿಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. = ಹುರಿಗೂಡಿಸು, (G.).

ಪುರಿ puri. A castle; a town, a city.

ಪುರಿದಿಸು puridisu. = ಪುರುದಿಸು, q. v.

ಪುರಿತತ puritat. = ಪುರಿತತ್ತು, ಪುರಿತತ.

ಪುರಿತತ್ತು puritattu. Tbh. of ಪುರಿತತ (Sm. 106).

ಪುರಿತತ puritat. An entrail (ಅನ್ನ, ಕರುಳು Mr. 396).

ಪುರಿಷ್ಠ purisha. Dust, mould, rubbish; feces, excrement, ordure.

ಪುರಿಷ್ಠೋತ್ಸರ್ಗ purisha-utsarga. The voiding of excrement. See ಡಾಸು.

ಪುರು puru. = ಪುಲ. Much, many, abounding, abundant. 2, the brother of Yadu.

ಪುರುಕ puruka. = ಪುರಕ. See ಅಂಜು, ಅದು, ಉಜ್ಜುಬುರುಕ, etc.

ಪುರುಕಿ puruki. Feminine of ಪುರುಕ. See ಅಂಜುಬುರುಕ, ಉಜ್ಜು, etc.; Prv. s. ಬಕ್ಕಿ.

ಪುರುಕುಪ್ಪ puru-kutsa. N. (see Mr. s. ಅಮಿವರ).

ಪುರುಜಿ puru-ja. Much, many.

ಪುರುಡಿ puruḍi. = ಪುರು 2. (Ūpr. 3, after 9).

ಪುರುಡಿಗ puruḍiga. = ಹುರಿಡಿಗ. An envious man (V. 29, 24).

ಪುರುದಿಸು puruḍisu. = ಪುರಿದಿಸು, ಹುರುದಿಸು. To stand in competition with or vie with, to rival; to be filled with envious feelings, to envy (Grj. 10, 42; Rāv. 2, after 8; 11, 167; Sāv. 4, 41; J. 1, 8; Tē. ಪುರುದಿಂಜು, ಪುರುಜಿಂಜು, ಪುರುದಿಂಜು, ಪುರುಜಿಂಜು, to re-

semble; to vie with, emulate; to contemn; ಪುರುಡು, likeness, similarity; ಪೂರಿ, to agree with; T. ಪೂರು, to resemble = ಪೂರುವು; to fight in battle; ಪೂರುಡು, to fight; ಪೂರುನ್ನು, to join; to agree; to be agreeable or pleasing; to possess, as a quality or attribute; M. ಪೂರು, ಪೂರುಡು, to meet in battle, fight; to vie, emulate; ಪೂರುಡುವು, to emulate; to outdo; to scold. See ಪೂರಿ 3, ಪೂರ್ದು, ಪೂರಿಟು, ಪೂರಲ್ 1). ಪುರುಡಿಕ್ಕುಂ (Sm. 268, o. r. ಪುರುಡಿಕ್ಕುಂ). ಸವತಿಗೆ ಸವತಿ ಪುರುಡಿವಳ್ (159, o. r. ಪುರುಡಿವನಳ್).

ಪುರುಡು puruḍu. 1. = ಹುರುಡು, ಹುರುಡು. Rivalry; envy, jealousy (Ūpr. 2, 40; 8, 12; 7, after 62; 8, after 79; 8, 81; Abh. P. 3, 45; V. 4, 9; J. 5, 84, 87). — ಪುರುಡು ದೋಡು. -ಕೋಡು. To show envy (V. 29, after 25). — ಪುರುಡುವಾಡು. -ವಾಡು. A word of rivalry or envy (Sāv. 4, 130).

ಪುರುಡು puruḍu. 2. Ceremonial uncleanness after child-birth (My.; Tē.; T. ಪುರಿಡು; M. ಪುರಿ; see ಪೂರಿ). ಪುರುದಿನ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತೀಶ್ವರ Si. 108).

ಪುರುದ puru-da. Gold. (R.).

ಪುರುದನ್ನಿ puru-danti. N. of a female elephant (see Mr. s. ದ್ವಿಪು).

ಪುರುಪಕ್ಷ puru-paksha. A peacock (ನವಿಲ್ Mr. 168).

ಪುರುಪಾತ್ರ puru-pātra. A kind of vessel (ವರವಾಣ Mr. 212).

ಪುರುಪೃಷ್ಠ puru-prishṭha. A serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಪುರುಲೆ purulē. 1. That joins or sticks to (?). See ಅಜ್ಜು.

ಪುರುಲೆ purulē. 2. (= ಪುರುಲೆ). See ಕಾಲುರುಲೆ.

ಪುರುನ puruva. = ಪುರ್ವ, etc. (My.).

ಪುರುಷ puruṣa. Man, mankind; a man, a male; a person; a husband. 2, the soul. 3, the soul of the universe; Vishnu (Mr. 17); Brahmā; Śiva. 4, the masculine gender (ಪುಲ್ಲಿಂಗ Sm. 135. 140 Cm.; 258). 5, a person in grammar (see ಪ್ರಥಮ, ಮಧ್ಯಮ, ಉತ್ತಮ; Kāv. I, 5, 6-12. 18-20). 6, the tree *Rottleria tinctoria* Roxb. 7, the penis (My.). ಪುರುಷನಾದರೆ ಹರುಷ ಬೇಕು. — ಪುರುಷನಿಗೆ ಮರ್ಪ ಸಲ್ಲದು (Prvs.). See Bp. 47, 26; 48, 3, 20; 52, 24. ಪುರುಷತನ puruṣatana. = ಪುರುಷತನ No. 1. (Bp. 38, 22; 46, 10; Rām. 4, 2, 18).

ಪುರುಷತ್ರಯ puruṣa-traya. The three persons in grammar (Sm. 254. 259. 261. 263. 291. 297. 299).

ಪುರುಷತ್ವ puruṣatva. Manhood, virility; manliness, valour, prowess; the state of man, manly nature or property. 2, the penis (Bp. 35, 25). ಪುರುಷತ್ವನಿಲ್ಲದವ (ನಪುಂಸಕ G.).

ಪುರುಷಮೇಧ puruṣa-mēdha. The vedic sacrifice of a man or of men. (My.).

ಪುರುಷರತ್ನ puruṣa-ratna. A perennial herb, *Ionidium suffruticosum* Ging. (St. & Pl.; My.).

ಪುರುಷರಾಗ puruṣa-rāga. A male musical mode (Bp. 19, 18).

ಪುರುಷವಾಚಕ puruṣa-vācaka. A masculine noun (Sm. 187; Kāv. I, 2, 7-11).

ಪುರುಷವ್ಯಕ್ತಿ puruṣa-vyakti. A person, an individual (ಪುರುಷ G.).

ಪುರುಷಸಂತತಿ puruṣa-santati. = ಪುರುಷಸಂತಾನ (My.).

ಪುರುಷಸೂಕ್ತ puruṣa-sūkta. A vedic hymn about the soul of the universe (Rigv. 10, 90; My.).

ಪುರುಷಾಟವ puruṣa-aṭavi. N. of a forest (Āpr. 5, 45).

ಪುರುಷಾದ puruṣa-ada. A cannibal, a rākshasa. (My.).

ಪುರುಷಾಧಮ puruṣa-adhama. A low man, an outcast. (J. 16, 22).

ಪುರುಷಾಂತರ puruṣa-antara. Another man (J. 5, 59).

ಪುರುಷಾಚ್ಯ puruṣā(i. e. puruṣa)-mṛiga. A four-legged animal with a human face (My.; Rāv. 1, after 135).

ಪುರುಷಾರ್ಥ puruṣa-artha. Any one of the four objects or aims of man or of the soul, viz. dharma (discharge of duty), artha (acquisition of wealth), kāma (the gratification of desire), mōksha (final emancipation, ಧರ್ಮಾದಿ Mr. 259; Kāv. III, 3, B, 2; Abh. P. 3, 144. 145; Bp. 38, 43 b; 40, 15; J. 3, 31. 39; Si. 255).

ಪುರುಷಾರ್ಥಿ puruṣārthi. A man who has ಪುರುಷಾರ್ಥ (J. 6, 53).

ಪುರುಷೋತ್ತಮ puruṣa-uttama. An excellent man. 2, Vishṇu (Mr. 17). 3, a jina.

ಪುರುಹ puruḥa. Much, many.

ಪುರುಹೂತ puru-hūta. Much invoked: Indra.

ಪುರುಹೂತಗಣ puruḥūta-gaṇa. A kind of metrical foot (Ūh.).

ಪುರುಹೋತ್ರ puru-hōtra. N. (see s. ಅಂಶು).

ಪುರುಷ puruṣ. 1. ಪುರುಳು. = ಪುರುಷ, ಹುರುಳೆ, ಹುರುಳು. (Joining, see ಪುರುಷ; fitness, suitability, propriety (ಯೋಗ್ಯತೆ Ū. I, 43); that is true or good (ಒಳ್ಳೆತು Bhn. 11, o. r. ಹುರುಳು; ಸಿರಿ, ವೆವಸ್ತೆ Nn. 150); the power or sense of a word, meaning (ಅಭಿಧಾನ Ūa.; Kk. 65; ಅರ್ಥ Ūmd. 88 Cm.; Ū. II, 3; My.); power, strength of the body, of a tree (My. as ಪುರುಳು; T. ಪುರುಳು, the meaning of a word; superiority; money, riches; utensils; a child; gold; truth; a thing, that which exists; ಪುರುಟ್ಟು, a thing of use; cause = ನಿಮಿತ್ತ; M. ಪುರುಳು, what belongs to one; contents, meaning; the cause; ಪುರುಟ್ಟು, cause, sake; Tē. ಪುರುಳೆ, on account of). ಪುರುಗ್ಗುಳು (Ūmd. 52). ವದಂಗಳ ಪುರುಳು (ವದದರ್ಥಂ 46 Cm.). See ವರ್ತುಮ್ಪುರುಳು; Āpr. 2, 30. 54; Rāv. 11, 167; V. 2, 21; 5, after 78.

ಪುರುಷ puruṣ. 2. (= ಪುರುಳೆ, etc.). ತಪ್ಪತಪ್ಪನೆ ಪುರುಳು (Ūmd. 229 Mdb.).

ಪುರುಳಿ puruṣi. 1. A notable, influential or high position (ಕುಲಸ್ಥಲ Ūm. 113, o. ra. ಕುಲಸ್ಥ, ಕುಲರ್ಥ; T. ಪುಳಿ, estimation, valuation; M. ಪುಳಿ, an article or person, and their valuation; ಪುಳಿಕ್ಕಾರ, a man of note, influential).

ಪುರುಳಿ puruṣi. 2. = ಪುರುಡಿ. (That imitates or rivals): a female parrot (ಸಾರಿಕೆ, ಪೆಣ್ಣಿನ ಸೀ.); a young parrot (ನೀವಾ Ū. I, 28, o. r. ನೀ.); a parrot (ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ, ಪೆಣ್ಣಿನವಕ್ಕಿ, ನೀ Ūm. 28; Kk. 24; ಶುಕ Ūm. 113). See Āpr. 8, after 67; Abh. P. 3, 108; Rāv. 8, after 5.

ಪುರುಳು puruṣu. = ಪುರುಳೆ, etc. (My.).

ಪುರೂರವ purū-rava. Tbh. of ಪುರೂರವನು (Ūmd. 106; see Mr. s. ಅಮವನು; J. 2, 52; 18, 54).

ಪುರೂರವನು purū-ravas. Crying much or loudly. 2, N. of a prince.

ಪುರೇ purē = ಪುರೇ. A boil, an ulcer. (T. ಪುರೇ, the hollow of a pipe, tube, etc.; a fistula, or sinuous ulcer; ಪುರೈ, the hollow in a pipe, a tube; anything which is hollow = ಪುರಾರ; Mhr. ಪುಳೆ, a pimple; a phagedenic ulcer). See ಎದ್ದುರೆ.

ಪುರೋಗ puras-ga. Going before, preceding, leading; a leader; first, chief, principal.

ಪುರೋಗತಿ puras-gati. Preceding; precedence. (My.).

ಪುರೋಗಮ puras-gama. = ಪುರೋಗ. Leading; a leader; etc.

ಪುರೋಗವ puras-gava. = ಪುರೋಗಮ. See ಪುರೋಗಮ.

ಪುರೋಗಾಮಿ puras-gāmi. A leader.

ಪುರೋಚನ purōcāna. N. of a man (Bh. 1, 8, 87).

ಪುರೋದಾಕ puras-udākā. A sacrificial cake of ground rice (ಯಾಗಾರ್ಥಮದ ಹೋಳಿಗೆ N.; J. 20, 33).

ಪುರೋದ್ಯಾನ pura-udyāna. A pleasure-garden belonging to a town, a park. (J. 17, 11).

ಪುರೋಧ puras-dha. Tbh. of ಪುರೋಧನು. (Mr. 266).

ಪುರೋಧನು puras-dhas. A family-priest, a prince's domestic priest.

ಪುರೋಭಾಗ puras-bhāga. The front or fore part (Āpr. 5, after 64). 2, forwardness, obtrusiveness, meddlesomeness; malevolence. 3, the entrance or neighbourhood of a town (ಪ್ರತೀಪಾರ, ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪ Nn. 100; Āpr. 1, after 134).

ಪುರೋಭಾಗಿ puras-bhāgi. Obtrusive. 2, malevolent; envious. 3, double-tongued, deceitful (ದ್ವಿವಕ್ತೃ, ಎರಡು ನುಡಿದನು Mr. 230).

ಪುರೋವಾಗಮನ puras-avagamana. Going, or going away, before or in advance; learning, comprehending, or considering beforehand. See ಮುಮ್ಮುಡು.

ಪುರೋಹಿತ puras-hita. Placed foremost or in front; one holding a charge or commission; the family-priest (ಪುರೋಧ Mr. 266; Ūmd. 129; Bp. 55, 7; J. 26, 33).

ಪುರೈ pur. A sound in imitation of breaking wind (cf. ಒಲಿ), and 2, of easing nature (C.).

ಪುರೈಲೆ purilē. = ಪುರೈ, q. v.

ಪುರೈಲೆ purilē. = (ಪುರೈಲೆ), ಪುರೈಲೆ, ಪುರೈಲೆ. N. of a bird (ಹಂಡಲ Mr. 175, o. ra. ಪುರೈಲೆ, ಪುರೈಲೆ).

ಪುರೈ purpā. = ಪುಪ್ಪ. (HIA. MS.; Āpr. 3, 61; 8, 106).

ಪುರೈಕ purpaka. = ಪುಪ್ಪಕ. (HIA. MS.).

ಪುರೈಕದಮ್ಮ purpā-kadamba. = ಪುಪ್ಪಕದಮ್ಮ. (Āpr. 1, 141).

ಪುರೈಪಾಪ purpā-cāpa. = ಪುಪ್ಪಪಾಪ. (Abh. P. MS. 1, 118).

ಪುರೈದಂತ purpā-danta. = ಪುಪ್ಪದಂತ. (HIA. MS.; Abh. P. MS. 1, 10).

ಪುರೈಧನು purpā-dhanva. = ಪುಪ್ಪಧನು. (HIA. MS.).

ಪುರೈಪತ್ರ purpā-patra. = ಪುಪ್ಪಪತ್ರ. (HIA. MS.).

ಪುರೈಮಾಲಿಕೆ purpā-mālikē. = ಪುಪ್ಪಮಾಲಿಕೆ. (Āpr. 6, 81).

ಪುರೈರಥ purpā-ratha. = ಪುಪ್ಪರಥ. (Āpr. 10, 6).

ಪುರೈರಸ purpā-rasa. = ಪುಪ್ಪರಸ. (HIA. MS.).

ಪುರೈಲಿಹ purpā-lih. = ಪುಪ್ಪಲಿಹ. (HIA. MS.).

ಪುರೈವತಿ purpā-vati. = ಪುಪ್ಪವತಿ. (HIA. MS.).

ಪುರೈವಟಿ purpā-vāṭi. = ಪುಪ್ಪವಟಿ. (HIA. MS.).

ಪುಷ್ಪಸಾಯಕ purpa-sāyaka. = ಪುಷ್ಪಸಾಯಕ. (Ūpr. 6, 80).
ಪುಷ್ಪಹೀನೇ purpa-hīnē. = ಪುಷ್ಪಹೀನ. (Hlā. M8.).
ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ purpa-āṇjali. = ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ. (Ūpr. 8, 30).
ಪುಷ್ಪಾಪಾಚಯ purpa-apācāya. = ಪುಷ್ಪಾಪಾಚಯ. (Ūpr. 8, after 28).

ಪುಷ್ಪಿತ purpita. = ಪುಷ್ಪಿತ. (Ūpr. 2, 78; 3, 51).

ಪುರ್ಕು purku. A sound expressing disdain (My.). ಪುರ್ಕು ಅನ್ವರಿ ಹರ್ಕು ಮುಚ್ಚಿಡೇ? (Prv.).

ಪುರ್ಗ purgi. = ಪುಗ್ಗಿ, q. v.

ಪುರ್ಗು purgu. = ಪುಗ್ಗು. See ಪುರ್ಗಾಯಿಲ ೨. ಪುಗ್ಗು.

ಪುರ್ಕು purēu. Ruin; wickedness (cf. ಪುಡ್ಡು, ಪುಡ್ಡು, ಪುಡ್ಡು). — ಪುರ್ಕುಗೋ. — ಕೋರ್. To be ruined or wicked (V. 41, 39).

ಪುರ್ಬು purbu. = ಉಬ್ಬು, ಪುಬ್ಬು, ಪುರುಬ, ಪುರ್ವ, ಹುಬ್ಬು, ಹುರ್ಬು. Tbh. of ಭುತಿ or ಭುತ. An eyebrow, the brow (Bp. 47, 58; Rā. 5, 51; 6, 36; T. ಪುರುಬ, ಪುರುಬ, ಪೀರು; M. ಪುರುಬ, ಪುರುಬ). ಕುರುಬಿಯ ಪುರ್ವನೋಳು ಕದಪಿನೋಳು ಬೆನ್ನೋಳು ಉರದೋಳು ಪೆಗದೋಳು ಉದರದೋಳು etc. ಸುಬ್ಬು ಪುಟ್ಟಿ ಕಪ್ಪುಮಕ್ಕುಂ (Mr. 280). ಪುರ್ಬು ಬಿಡ್ಡುಡುಮದು (ಪುಕುಟಿ 468). — ಪುರ್ವಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To frown (Rā. 5, after 55; 9, 29).

ಪುರ್ಲಿ purlē. = ಪುರಲಿ, etc. (My.).

ಪುರ್ವ purva. = ಪುರ್ವ, etc. (Ūpr. 5, 69, 97; 6, 23; Grj. 5, 20; Bp. 20, 12). ಬೆಡಕಿ... ಪುರ್ವನಿಂ ಜರ್ವತಿನಿಯಂ (Rāgh. 17, 66). See ಕುರುಪುರ್ವ. — ಪುರ್ವರ್ವ. — ಉರ್ವರ್ವ. The brows to be raised (Abh. P. 9, 12).

ಪುಲ್ pul. = ಪುಲು, ಪುಲ್ಲು, ಹುಲು, ಹುಲ್ಲು. Grass; straw (ದಾಣ Nn. 7; Ūpr. 5, after 64; T., M.; Tē. ಪುಲು, ಪುಲ್ಲು, ಪುಲಿ). ಮರಗಿದುಬಲ್ಲಪುಲ್ ಪುಡದ್ (Śmd. 89, 113, 129). ಪುಲ್ಲುಂ ಹುಟ್ಟಿಗಿಯುಂ (84). ಮಾನಿಸರಂ ಪುಲಿ ಕಪ್ಪುಮಾಗೆ ನೆನವಂ (159). ಪುಲಿ ದೊನ್ನ (Rā. 6, 116). ಪುಲ್ಗ (J. 15, 17; 20, 5). ಇನ್ನುವಂ ಸಿರಿ ಪುಲ್ಲುಗ್ರದ ತುನ್ನುಡಿಯಾ? (Śā. 74). See ಎಳೆವರ್. — ಪುಲ್ಲು. — ಕಪ್ಪು. = ಪುಲ್ಲುರ್ವ. (Ū. Bp. 32, 42). — ಪುಲ್ಲುರ್ವ. — ಕರ್ವು. To gnaw grass, to feel one's self overpowered, to humble one's self (Rā. 5, 122). — ಪುಲ್ಲುಗುಲ. A temple built of grass (V. 6, after 9). — ಪುಲ್ಲುಗುಲ. A bundle of grass or straw (Ū. Bp. 42, 33). — ಪುಲ್ಲುರ್ವ. A weak, worthless demon (Abh. P. 13, 66). — ಪುಲ್ಲುಗ. A grass-eating, weak beast (Rā. 5, 180). — ಪುಲ್ಲುಗುಲ. Grass and food (J. 19, 32). — ಪುಲ್ಲುಂ ಕರ್ವು. = ಪುಲ್ಲುರ್ವ. (Rā. 9, 27; 11, 15). — ಪುಲ್ಲು ಮುರಿ. A ring of grass (Rā. 13, 24). — ಪುಲ್ಲುಡ್. — ಪುಡ್. A load of grass or straw (Ū. Bp. 42, 29, 30).

ಪುಲ್ pul. = ಪುಂ, etc. See ಪುಲ್ಲಿಂಗ.

ಪುಲ pulā. = ಪುಡಿ, etc. — ಪುಲಕಾಪ. = ಪುಡಿಪಾಪ. (ನರಕಮರ್, ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಉಜ್ಜ ತೋರದು ಕೊಡೇ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸೊಗಸು ಮಾಡುನಿ Śi. 225). — ಪುಲಕಾಪಸೇವೆ. The ceremony of undressing an idol, rubbing it with an ointment of civet, etc., and sprinkling pañcākarpūra powder over it (My.).

ಪುಲ pulā. = ಪುರು. See ಎ.

ಪುಲಕ pulaka. = ಪುಳಕ, ಪುಳಕೆ. Erection or bristling of the hairs of the body occasioned by delight, etc., horripilation (ಪುಮ್ಮುಡ Ū. I, 105; II, 9; Kk. 31; Śm. 76, 111; ರೋ ಮಾಂಚನ, ಪುಳಕೆ Nn. 145). 2, any kind of insect or vermin infesting animals (cf. ಪುಡಿ). 3, (= ಪುಲಕ) a ball of

boiled rice (ಕೂಡಿ ಅಗಲು 145, o. r. ಅಗಲು; ಅನ್ನದ ಅಗಲು Mr. 486). 4, (= ಪುಲಕ) grain (ಧಾನ್ಯ, ಧಾನ್ಯಗಳು 145); ಪುಲಕಾಂಕುರ pulaka-āṅkura. Horripilation (Śā. 2, 94).

ಪುಲಕಿತ pulakita. Having the hairs of the body erect or bristling up, thrilled with joy. (Abh. P. 5, 7).

ಪುಲಕಿಸು pulakisu. = ಪುಳಕಿಸು, ಪುಳಕಿಸು. The hairs of the body to become erect or to bristle (Bp. 45, 53; 57, 46).

ಪುಲಕೋದಮ pulaka-udgama. = ಪುಲಕ No. 1. Horripilation. (My.).

ಪುಲಸ್ತ್ಯ pulastya. N. of a ṛishi (see ಮುಖ್ಯಮುಖ; J. 83, 40). 2, N. of one of the seven prajāpatis.

ಪುಲಸ್ತ್ಯೋದಭವ pulastya-ātmodbhava. Kubēra (Mr. 54).

ಪುಲಹ pulaha. N. of an ancient ṛishi, son of Brahmā. See ಪ್ರಜಾಪತಿ.

ಪುಲಾಕ pulāka. (= ಪುಲಕ Nos. 3 & 4). Shrivelled or blighted or empty grain. 2, a lump of boiled rice taken from the mass and kneaded into a ball (see ಅಗಲು, ಕರಗೂಡಿ). 3, brevity, abbreviation, abridgment.

ಪುಲಿ puli. 1. (Śmd. 113, 129). = ಹುಲಿ. A tiger (ಪುಲಿ ರೇಖ Mr. 504; Tē., T., M.; Tn. ಪಿಲಿ; T. also ಪಿಲಿ; cf. ಪಿಲ್ಲಿ 2?). ಪುಲಿಯ ದಾಯ್ಕಂ ಬದ್ಧಿಯಿಂದ (Śmd. 1). ಈದ ಪುಲಿಯಾ ಪುಲೇ ಇರ್ವರ್ (Śmd. 144). ಒನ್ನೆದೆಯರ್ ಕಟ್ಟುವದಿ ಪಿರಿಯ ಪುಲಿಯುಮಂ ಕವಿಲಿಯುಮಂ? (150). ಪುಲಿ ಗರ್ಜಿಸುತ ಬರರ್ (Rāgh. 17, 70, 73). ಪುಲಿಯ ಜರ್ವದ... ಬಿರುದು (Rā. 6, after 11). ಪಾಲು ನೀಡಿ ಪುಲಿಯಂ ಸಾಕಲ್ವೆ ಎತ್ತಾಸುಯೇ? (Śā. in B. 5, 41). See J. 15, 32, 33, 39; 28, 44, 46, 48. — ಪುಲಿ ಲ್ಲ. N. of a village in Mysore (My.). 2, a play at which three big stones represent tigers, and fifteen smaller ones huntsmen (My.). — ಪುಲಿಗಿ. — ಕೆಲೆ. = ಹುಲಿ. N. of a village (Bp. 44, 4; 51, 76, 83). — ಪುಲಿದೊವರ್. — ತೊವರ್. A tiger-akin (Rā. 2, 96; 14, after 106). — ಪುಲಿ ಮುಬು. = ಹುಲಿ. An egress or outlet from a fort, made to resemble a tiger's face (ನಿಸರಣ Mr. 191; M.). — ಪುಲಿ ಮೊಗ. = ಪುಲಿಮುಬು. (Ū. Bp. 42, 26). — ಪುಲಿಯಾರ್. — ಅರ್ (= ಅನರ್). See ಪೆನುಬಟ್ಟು. — ಪುಲಿಯುಗುರ್. — ಉಗುರ್. = ಹುಲಿ. A tiger's claw; an ornament of tiger-claws (Abh. P. 3, 141; Tē. ಪುಲಿಗೂರು). ಪುಲಿಯುಗುರ ಪಟ್ಟು (Bp. 11, 25). — ಪುಲಿಯುಪುವ. — ಉಡುವ. N. (Bp. 21, 12). — ಪುಲಿಸಮ್ಮ. = ಪುಲಿದೊವರ್. (V. 9, 104).

ಪುಲಿ puli. 2. = ಪುಲಿ. — ಪುಲಿವಟ್ಟು. = ಪುಲಿವಟ್ಟು. (My.).

ಪುಲಿಗಿಲ್ puligil. = ಪುಲಿಗಿಲ್, ಹುಲಿಗಿಲು, etc. (Śā. 3, 32).

ಪುಲಿಂಗ pulinga. The hold of a ship (ಮಂಗ, ನಾವೆಯ ಬಸುಡು Hlā.; ಮಂಗ, ಹಡಗಿನ ಇಡ್ಡೆಸಿ Mr. 408).

ಪುಲಿಂಗಿಲ್ puliṅgil. = ಪುಲಿಗಿಲ್, etc. (Rā. 5, 56).

ಪುಲಿನ pulina. = ಪುಲಿ. A sandbank; an island of alluvial formation, or one from which the water has recently withdrawn, a small island or bank left in the middle of a river by the subsiding of its waters, an islet (ಸೈಕತ, ದ್ವೀಪ, ಮಳದೊಟ್ಟು Mr. 414).

ಪುಲಿಂದ pulinda. = ಪುಲಿಂದ. N. of a barbarous tribe (ಬೇಡಜಾತಿ Mr. 379); a man of this tribe.

ಪುಲಿಂದಿನಿ pulindini. = ಪುಲಿಂದಿನಿ. A female of the Pulinda tribe (Śā. 5, 13).

ಪುಲು pulu. = ಪುಲಿ, etc. (ದಾಳ, ಹುಲ್ಲು Nn. 123; Bp. 11, 11; 24, 57). — ಪುಲುಡೇಗುಲ. = ಪುಲ್ಲೇಗುಲ. (Bp. 9, 6). — ಪುಲುನ ಬ್ಬಿ. — ಬಟ್ಟಿ. A grassy path (Ūpr. 5, after 52).

ಪುಲೋಮ pulōma. N. of a demon, the father-in-law of Indra by whom he was destroyed. 2, N. of a fishi (see ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯ).

ಪುಲೋಮಜಾತ pulōma-jāta. = ಪುಲೋಮಜ. (ಇಂದ್ರಾಜಿ, ತಜದೇವ Nn. 28).

ಪುಲೋಮಜಿತ pulōma-jit. Indra. (R.).

ಪುಲೋಮಜಿ pulōma-jā. Sāci, the wife of Indra.

ಪುಲೋಮಜೀಕ pulōmajā-lā. Indra (My.).

ಪುಲ್ಲ pulla. = ಪಳ, etc. (Tē. ಪಲ್ಲಿ, sour, acid; Tē. ಪಲ್ಲಿ, T. ಪಲ್ಲಿ, a pale, dun, yellowish, grizzled colour). — ಪುಲ್ಲ ಮುರುಚಿ. -ಪುರಚಿ. = ಪಳ್ಯಮುರುಚಿ, q. v. (Si. 157).

ಪುಲ್ಲ pulla. = ಪುಲ್ಲ q. v. (Sk.). — ಪುಲ್ಲವದಕಾಡಿ. -ವದಕಾಡಿ. = ಪುಲ್ಲವದಗ. (ಅರಬ್ಬದಿಗ Kk. 35; Sm. 67). — ಪುಲ್ಲವದಗ. -ವದಗ. (Sm. 234). A man who grows and sells flowers (ಪುಂದರಗ Ūt. I, 93; II, 97).

ಪುಲ್ಲಕ pullaka. = ನೀಲಂಗು, q. v. (cf. ಪುಲಕ No. 2).

ಪುಲ್ಲನಾಭ pulla-nābha. Vishnu (Bp. 54, 54).

ಪುಲ್ಲರ pulla-lāra. Kāma (Abh. P. 8, 14; Rāv. 1, after 185).

ಪುಲ್ಲೆ pulligē. Tbh. of ಪೋಲಿ. (Bh. 1, 15, 7).

ಪುಲ್ಲಿಂಗ pul-linga. The masculine gender; a term of that gender (Sm. 108. 112. 119. 128. 138. 147. 181. 185; Kāv. I, 2, 20-22. 31. 32. 71-73 b).

ಪುಲ್ಲು pullu. = ಪುಲ, etc. (Bp. 60, 28).

ಪುಲ್ಲೆ pullē. = ಹುಲ್ಲೆ. A deer, an antelope (ಚಗರೆ G.). ಈ ಪುಲ್ಲೆ ಬನ್ನವ (Sm. 169). See Rāv. 5, 122; 13, 90; 30, after 104; J. 15, 19; 28, 37. 44. — ಪುಲ್ಲೆವದ. -ಮದ. A young antelope (Rāv. 5, 71).

ಪುಲ್ಲೆಗ pullēga. A talkative or foul-mouthed man (ಸೂರಹುಗಾಡಿ Ūt. I, 59; Tē. ಪುಲುಗು, T., M. ಪುಳ, a bird; see ಪುಲುಮ್).

ಪುವ್ವ puvvu. = ಪು2, ಪುವ, ಹುವ್ವ, ಹೂ2, ಹೂವ. A flower, a blossom (Tē. ಪುವ, ಪುವ್ವ; cf. ಪುದ್ರ; see ಪೂಲ). 2, a disease of the eye: albugo (My. as ಹೂ; Tē.; cf. ಪುಷ್ಪ No. 2). See ಗದಾವವ್ವ.

ಪುಷಿತ pushita. = ಪುಷ್. (ರತ್ನಸರ್ ಪಟ್ಟಿ G.).

ಪುಷ್ಕರ pushkara. (= ಒಕ್ಕರೆ). A lotus (ಸರಸಿ, ತಾವರೆ Nn. 27; ಬಸಿ Mr. 496). 2, a species of costus, *Costus speciosus* or *arabicus*. 3, the tip or extremity of an elephant's trunk (ವಾರಣಹಸ್ತದ ಅಗ್ರ, ಅನೆಯ ಸುಣ್ಣಿಲ ತುದಿ 27; ಗಜಹಸ್ತದ ಅಗ್ರ 496). 4, the skin of a drum or place where any musical instrument is struck (ವಾದ್ಯಮುಖ 27; ವಾದ್ಯತುಣ್ಣ 496). 5, the mouth of a vessel (ಧಾಣ್ಯಮುಖ 27; ಫಟಿತುಣ್ಣ 496). 6, the Indian crane, *Ardea sibirica* (ಸಾರಸ, ಪೆಣ್ಣುಲಕ್ಷಣ Mr. 172). 7, the blade of a sword; a sword (ತರವಾರಿ, ಬದ್ಧ 27; ಅಸಿ 496). 8, the sky, the atmosphere (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 27; ಗಗನ 496). 9, water (ತಮ್ಬುರ, ನೀರ್ 27; ಕುತ 496). 10, a celebrated place of pilgrimage in the province of Ajmere (ಉತ್ತಮಪೀಠ 27; ಸುಪೀಠ 496). 11, the face or mouth of a snake (ಅಹಿತುಣ್ಣ, ಹಾವಿನ ಮುಖ 27). 12, a (good) quality (? ಗುಣ 27; cf. ಪುಷ್ಕಲ). 13, a kind of vicchitticitra (Kāv. III, 2, B, 57. 60 seq.). 14, N. of a dvīpa or great division of the universe. 15, a remedy; any drug or medicament (ಧೇಷಣಿ, ವೈದ್ಯ 27; ಔಷಧ 496). 16, N. of a prince, the brother of Nala.

ಪುಷ್ಕರಮೂಲ pushkara-māla. = ಪುಷ್ಕರ No. 2. A garden plant, *Costus speciosus* Sm. (St. & Pl.).

ಪುಷ್ಕರಾಹ್ವ pushkara-āhva. The Indian crane, *Ardea sibirica*.

ಪುಷ್ಕರಿ pushkari. An elephant. (R.).

ಪುಷ್ಕರಿಣಿ pushkarini. = ಒಕ್ಕರೆಣಿ, ಹೊಕ್ಕರೆಣಿ. A lotus-pool; an artificial tank, a square or large tank. 2, a female elephant.

ಪುಷ್ಕಲ pushkala. Much, many, abundant; splendid, magnificent; eminent, excellent, best.

ಪುಷ್ಪ pushpa. = ಪುಟ್ಟ. Nourished, cherished, fed, well-fed; thriving, strong; abounding, abundant, much; rich, well-supplied; eminent.

ಪುಷ್ಪಿ pushpi. (= ಪುಷಿ). A well-nourished condition, fatness, plumpness. 2, growth, increase, advance, thriving; comfort, wealth, means, property. 3, strength, power (My.). 4, cherishing, nourishing, nourishment, maintenance, support. 5, propping, backing, aid (Mhr.). ಪುಷ್ಪ ಯಾದವ ಪುಷ್ಪಯದ್ಧಾನು (Prv.). See ವಾಲ್.

ಪುಷ್ಪಿಕರ pushpi-kara. Nourishing, causing to thrive or grow. (My.).

ಪುಷ್ಪಿಕಾರಕ pushpi-kāraka. = ಪುಷ್ಪಿಕರ. (My.; B. 4, 41).

ಪುಷ್ಪಿಕಾರಿ pushpi-kāri. = ಪುಷ್ಪಿಕರ. (My.; Si. 143).

ಪುಷ್ಪಿಕರಿಸು pushpi-karisa. To cause to thrive, to nourish, to strengthen, to establish firmly, etc. (My.).

ಪುಷ್ಪ pushpa. = ಪುಪ್ಪ, ಪುದ್ರ. A flower, a blossom (see ಪೂ. ಅರರ್, ಅಲರ್, ಮರರ್, ಮಲರ್). 2, a disease of the eye, albugo. 3, the menstrual flux. ಪುರಾಣಾ ಹೇದಾದರೆ ಪುಪ್ಪ ಬಿದ್ದಾವೇ? (Prv.).

ಪುಷ್ಪಕ pushpaka. = ಪುದ್ರಿಕ. A flower (ಕುಸುಮ, ಪುಷ್ಪ Na. 123). 2, albugo (ಅಪ್ಪಿರೋಗ, ಕಣ್ಣಿನ ರೋಗಭೇದ 123; ನಯನ ರೋಗ Mr. 527). 3, calx of brass, green vitriol; brass (ರೇತಿಕ, ಹತ್ತಾಳಿ 123; ಹತ್ತಾಳಿ 527). 4, a gem, a pearl (ಮಣಿ, ರತ್ನ 123; ರತ್ನ 527). 5, heat of the sun (ಅತಪ, ಬಿಸುಲ 123). 6, a frying-pan (ಅಮ್ಬುರೇಷ, ಅದುದಾಲಿ 123). 7, a woman recently delivered (ಸೂತಕ, ಸೂತಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀ 123; ದಾಸಿ 527). 8, a bracelet (ಕಂಕಣ, ಕಯ್ಯ ಕಂಕಣ 123; ಕಂಕಣ 527). 9, the self-moving aerial car of Kubēra; a self-moving car (ಎಮಾನ 123; ಎಮಾನ 527; ದೇವರಥ, ಸುರರ ರಥ Mr. 285). 10, Kubēra (ಧನಪ, ಕುದೇರ 123; ಕುದೇರ 527).

ಪುಷ್ಪಕದಮ್ಬ pushpa-kadamba. = ಪುದ್ರಿಕದಮ್ಬ. A multitude of flowers.

ಪುಷ್ಪಕುಟಲ pushpa-kuṭmala. The opening bud of a flower. See ನಣಿ.

ಪುಷ್ಪಕೇತನ pushpa-kētana. Kāma. (My.).

ಪುಷ್ಪಕೇತು pushpa-kētu. Calx of brass. 2, Kāma.

ಪುಷ್ಪಗಿರಿ pushpa-giri. N. of a mountain (Bp. 54, 64).

ಪುಷ್ಪಬಾಸ pushpa-āpa. = ಪುದ್ರಿಬಾಸ. A bow of flowers. 2, Kāma (Grj. 8, 25).

ಪುಷ್ಪದತ್ತ pushpa-datta. N. (Bp. 9, 35).

ಪುಷ್ಪದಂತ pushpa-danta. = ಪುದ್ರಿದಂತ. The elephant of the north-west quarter. 2, N. of several persons. ಪುಷ್ಪದಂತ (ಪುಷ್ಪದಂತಗಳು as dual), sun and moon. See ಸಿ. ಸುರವೇನ್.

ಪುಷ್ಪಧನು pushpa-dhanu. Having a bow of flowers: Kāma.

ಪುಷ್ಪಧನ್ವ pushpa-dhanva. = ಪುದ್ರಿಧನ್ವ. Kāma.

ಪುಷ್ಪಧಾರಣ pushpa-dhāraṇa. Holding, putting on, bearing or wearing flowers. 2, Kṛishṇa. See ಸೂಡು.

ಪುಷ್ಪಪತ್ರ pushpa-patra. = ಪುಷ್ಪಪತ್ರ. A kind of arrow.
 ಪುಷ್ಪಪುತ್ರಿಕೆ pushpa-putrikē. A puppet or figure made of flowers (Rā. 8, 7).
 ಪುಷ್ಪಫಲ pushpa-phala. The elephant or wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr.
 ಪುಷ್ಪಮಂಜರಿ pushpa-manjari. A cluster of blossoms (Rā. 8, 7).
 ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ pushpa-mālikē. = ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ. A garland of flowers (ಪಾಲಮ್ನ Si. 230).
 ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ pushpa-mālē. = ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ. (My.).
 ಪುಷ್ಪಮಾಸ pushpa-māsa. Flower-month: the spring. (My.).
 ಪುಷ್ಪರಥ pushpa-ratha. = ಪುಷ್ಪರಥ. Flower-chariot: a pleasure-van (ಮೇಳದ ರಥ Mr. 285).
 ಪುಷ್ಪರಸ pushpa-rasa. = ಪುಷ್ಪರಸ. Flower-juice: the nectar or honey of flowers.
 ಪುಷ್ಪರಾಗ pushpa-rāga. = ಪುಷ್ಪರಾಗ. A topaz (Sk.).
 ಪುಷ್ಪಲಕೆ pushpalaka. A post, a pin, a stake, a peg, a wedge (HIA. MS. and one MS. of Mr. read ಪುಲಕ).
 ಪುಷ್ಪಲಾಸ pushpa-lāsa. A flower-gatherer, a flower-seller. (R.).
 ಪುಷ್ಪಲಿಹೆ pushpa-lih. = ಪುಷ್ಪಲಿಹೆ. The bhramara or large black bee.
 ಪುಷ್ಪವತೆ pushpa-vat. -ವತ್ತ. Having flowers, decorated with flowers, flowery. ಪುಷ್ಪವತ್ತ (dual), sun and moon. ಅರ್ಕೇನ್ದ್ರಗರ್ ಕೂಡಿರಲು ಪುಷ್ಪವತ್ತರೆನಿಸುರ್ತು (Mr. 72).
 ಪುಷ್ಪವತಿ pushpa-vati. = ಪುಷ್ಪವತಿ. A menstruous woman (ಕದುರುಮಿನವಳು Mr. 302). ಪುಷ್ಪವತಿಯಾದವಳು (ತುಡುಮಿಣ್ಣಿ Kk. 27).
 ಪುಷ್ಪವತ್ತ pushpa-vanta. Tbh. of ಪುಷ್ಪವತ್, q. v.
 ಪುಷ್ಪವಾಟೆ pushpa-vāṭi. = ಪುಷ್ಪವಾಟೆ. A flower garden.
 ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆ pushpa-vāṭika. = ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆ. (Bp. 19, 70).
 ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆ pushpa-vāṭikē. = ಪುಷ್ಪವಾಟೆ. (Bp. 57, 48; My.).
 ಪುಷ್ಪವಾಸನೆ pushpa-vāsanē. The fragrance or smell of flowers (My.).
 ಪುಷ್ಪವಿಶಿಖಾ pushpa-viśikha. Kāma (My.).
 ಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷ pushpa-vriksha. A tree bearing blossoms; (ಅತಿ ಮುಕ್ತ, etc., ಕಾದಿರುವುದಿಗೆ Si. 189).
 ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ pushpa-vrīṣṭi. A shower of flowers. (My.).
 ಪುಷ್ಪಕರ pushpa-sāra. Kāma (Grj. 8, 8).
 ಪುಷ್ಪಸಂಕೋಚನ pushpa-sankōcana. The closing or shutting of flowers. See ಮುಗಿ.
 ಪುಷ್ಪಸಮಯ pushpa-samaya. Flower-season: the spring.
 ಪುಷ್ಪಸಂಭವ pushpa-sambhava. Birth or production of flowers. See ಪು.
 ಪುಷ್ಪಸಾಯಕ pushpa-sāyaka. = ಪುಷ್ಪಸಾಯಕ. Kāma (Śā. 4, 128).
 ಪುಷ್ಪಸ್ತಬಕ pushpa-stabaka. Kāma (Grj. 7, 10).
 ಪುಷ್ಪಹೀನ pushpa-hīnē. = ಪುಷ್ಪಹೀನ. A woman with whom menstruation has ceased, one past child-bearing.
 ಪುಷ್ಪಾಂಜನ pushpa-ānjana. Calx of brass employed as a collyrium.
 ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ pushpa-ānjali. = ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ, ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ. (J. 3, 27; 25, 12; Śā. 1, after 79).

ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ pushpa-ānjali. An ānjali full of flowers, for presenting (Bp. 32, 30; 60, 51).
 ಪುಷ್ಪಾಪಾಚಯ pushpa-apācāya. = ಪುಷ್ಪಾಪಾಚಯ. Gathering or collecting of flowers (Grj. 5, 51).
 ಪುಷ್ಪಾಯುಧ pushpa-āyudha. Kāma (Mr. 32).
 ಪುಷ್ಪಾಯುಧವೈರಿ pushpāyudha-vairi. Śiva (Rā. 14, 43).
 ಪುಷ್ಪಾಸವ pushpa-āsava. Decoction of flowers; honey. (My.).
 ಪುಷ್ಪಾಸ್ತ್ರ pushpa-āstra. Kāma. (My.).
 ಪುಷ್ಪಿಣಿ pushpini. Flowering, etc. (fem.); a woman during menstruation. (J. 3, 23).
 ಪುಷ್ಪಿತ pushpita. = ಪುಷ್ಪಿತ. Flowered, in flower or blossom, bearing flowers, blooming. (J. 8, 16).
 ಪುಷ್ಪಿತೆ pushpitē. = ಪುಷ್ಪವತಿ. ಪುಷ್ಪಿತೆಯಾದ ಕಾನ್ತೆ (ತಡುಮಿಣ್ಣಿ ಸಾ.).
 ಪುಷ್ಪೇಷು pushpa-ishu. Kāma. (My.).
 ಪುಷ್ಯ pushya. Blossom. 2, a topaz (ತಲೆ, ಕಲ್ಲು Nn. 130). 3, the (sixth or) eighth lunar mansion (ತಾರಗೆ, ನಕ್ಷತ್ರಧೇದ 130; ಅರ್ಧ, ಲುಬ್ಧಕ Mr. 39). 4, the month pausha (December-January, ಮಾಸಧೇದ 180). 5, honour, worship (ಅರ್ಚನ, ಅರ್ಚಿಸುವುದು 180). 6, price (ಬೆಲೆ 130). 7, a dot or cypher (? ಶೂನ್ಯ 130).
 ಪುಷ್ಯಮಾಸ pushya-māsa. = ಪುಷ್ಯ No. 4. ಪುಷ್ಯಮಾಸವಾದರೆ ನಷ್ಟ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳೆ ದಾರದೇ? (Prv.).
 ಪುಷ್ಯರಾಗ pushya-rāga. = ಪುಷ್ಯರಾಗ. A topaz (ಪೀತಕಾನ್ತೆ Mr. 101; J. 17, 23; Śā. 1, 70).
 ಪುಸ pus. A sound in imitation of a slight breaking of wind, used also in the phrase ಪುಸಾಗಿ ಹೋಯಿತು, nothing has become of it (My.). Cf. ಪುಸು 3. See Prv. s. ಹಳ್ಳಿ.
 ಪುಸಕ್ಕನೆ pusakkane. = ಉಸಕ್ಕನೆ, ಪುಸಕ್ಕನೆ. Suddenly, all at once, quickly (My.).
 ಪುಸಲಾಯಿಕೆ pusalāyikē. Cajoling, coaxing (My.; Mhr. ಪುಸಲಾವಣೆ).
 ಪುಸಲಾಯಿಸು pusalāyisu. To cajole, to coax (My.; Br.; Mhr., H. ಪುಸಲಾಯಿಸು).
 ಪುಸಿ pusi. 1. = ಹುಸಿ 1. To become or prove untrue or false (J. 31, 36). 2, to lie (J. 4, 3; 12, 30; 13, 44; T. ಪೂಯ). ಪುಸಿದೊಡೆ ಬಿಟ್ಟಂ (Śmd. 298). ಪುಸಿಯದುದು ಪರಾಂಗನೆಗಾಸಿಸದುದು ಕೊಲ್ಲದುದು ಮೋಹಮಿಲ್ಲದುದಾವಂ ಪಸಂ ಸುವದು ವೈರಾಗ್ಯದ ದೆಸೆಗೆಸಗಿವ ಧರ್ಮಮ್, ಅದರಿ ತಡವಧರ್ಮಂ (Pampa's Ādipurāṇa 5, 101). 3, to bear no fruit, as flowers, not to attain perfection or ripeness, as fruits (My. as ಹುಸಿ).
 ಪುಸಿ pusi. 2. = ಹುಸಿ 2. A falsehood, a lie; hypocrisy; vain, idle prattle; denial (ಅಪಾಪ, ಹುಸಿ Nn. 158; ನಾಯ Bhn. 5; ಗದವತ್ಯ Ōt. II, 46; ತೊದರ್ಕ Śmd. II; ತೊದರ್ಕ, ನೂರ್ಕ Śm. 48; ಕಟ್ಟುಕ, ತೊದರ್ಕ, ನೂರ್ಕ, ಅನ್ಯತ Kk. 60; T. ಪೂಯ; M. ಪೂಯ, ಪೂಯ; T. ಉಳಕ್ಕ, ಪುಲುಗು, ಹುಳಕ್ಕ, ಹುಳಂಕ, ಹುಳಕ್ಕ; T. ಪುಳುಗು); uselessness, bearing no fruit (used of blossoms), not attaining perfection or ripeness (used of fruits, My. as ಹುಸಿ). ಪುಸಿಯ ಫೇದಂ (ತೊದರ್ಕ Kk. 88). See Abh. P. 6, 118; 15, 76; Bp. 1, 37; Bh. 1, 8, 28; J. 2, 5; 4, 4; 6, 34; 7, 26; 29, 23. 84. — ಪುಸಿನವ್ವ. Untrue, insincere

affection (Abh. P. 10, after 192). — ಪುಸುನಿ. A lie (Abh. P. 6, 113). — ಪುಸುಮನ್ನಣೆ. False, insincere respect (Āpr. 8, 61). — ಪುಸುಮುಳಿಸು. Affected anger (Āpr. 8, 10; 8, after 53). — ಪುಸುಲಜ್ಜೆ. Insincere modesty (J. 5, 60). — ಪುಸುನೇಡೆ. -ಪೇಡೆ. To utter a falsehood (J. 20, 57).

ಪುನಿಗ pusiga. (Śmd. 239). = ಹುಸಿಗ. A liar, etc. (ನೂರ Ūt. I, 58; My.).

ಪುಸುಕ್ಕನೆ pusukkanē. = ಪುಸಕ್ಕನೆ, etc. (My.).

ಪುಸು pustā. Smearing, anointing, plastering (cf. ಪುಸು); writing, writ (see Nr. s. ಬರಹ). 2, anything made of metal or wood or clay or glass (ಮಣಿ ಗಾಸ ಮೊದಲಾದವರಾ ನ್ನ ಮಾಡಿದ ಪುತ್ರಳಿ Nr.).

ಪುಸ್ತಕ pustaka. = ಪಸ್ತಕ, ಪಸ್ತಕ, ಪುಸ್ತಕ, ಪುಸ್ತಕ, ಪುಸ್ತಕ, ಪುಸ್ತಕ, ಪುಸ್ತಕ, ಪುಸ್ತಕ, ಪುಸ್ತಕ, ಪುಸ್ತಕ. A book (ತೀತಲೇಖ, ಬಿತ್ತಿ Mr. 359). ಪುಸ್ತಕ ಅಬದ್ಧವಾದರೆ ನಾಲಿಗೆ ಅಬದ್ಧವೇ? — ಪುಸ್ತಕವಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಷರ ತಿಳಿಯದವನೇನು? (Prva.).

ಪುಸ್ತಕರ್ಮ pustā-karma. Using a mixture of earth, lime, cowdung and water as a mortar, plastering.

ಪುಸ್ತಕನ ಹುಲ್ಲು pustarkana hullu. The grass Panicum brioides Jacq. (Z.).

ಪುಸ್ತಕವಲ್ಲಿ pustaka-valli. N. of a plant (see ಧ್ರುವಣಿ).

ಪುಸ್ತಿ pustī. Tbh. of ಪುಸ್ತಿ. (= ಪುಸ್ತಿ No. 5, My.; Mhr.). 2, a paper required from school-boys exhibiting their progress in writing (B. 1, 20; Mhr.).

ಪುಸ್ತಕ pustuka. Tbh. of ಪುಸ್ತಕ. (Rām. 5, 8, 69; My.; Tē.).

ಪುಸ್ಸನೆ pussanē. With the sound of ಪುಸ್ಸ, q. v. (My.).

ಪುಳ pulā. Tbh. of ಪುಟ್ಟ (Śmd. 31).

ಪುಳಕ pulāk. A sound produced in swallowing anything (S. Mhr.; cf. ಗುಳಕ).

ಪುಳಕ pulāka. = ಪುಲಕ. (ಮಯ್ಯವಿರ ಮೂಡಿತು Ūt. II, 76; Āpr. 2, 72).

ಪುಳಕಿಸು pulākisu. = ಪುಲಕಿಸು, etc. (Grj. 3, 75, 111; 4, 86; Bp. 47, 31; 48, 4).

ಪುಳಕೆ pulākē. = ಪುಳಕ. (ಪುಲಕ, ರೋಮಾಂಚನ Nn. 145).

ಪುಳಿ puli. = ಉಳಿ 8, ಪುಲ್ಲಿ, ಪಳು, ಪಳ್ಳ, ಹುಳಿ 2. Acidity, sourness (T., M.; Tē. ಪುಲಿ, ಪುಲುಸು). See ತಾಮ್ಬುಳಿ. — ಪುಳಿಬಾಡು. A broth or sauce made of tamarind, salt, etc. (ತಿಸ್ತಿದೀಪ, ಚುಕ್ಕ, ಪುಕ್ಕಾನ್ದು Nr.; My.; M. ಪುಳಿಬಾಡು). — ಪುಳಿ ಎಡಿ. -ಎಡಿ. To seize or try to find out acidity (J. 1, 7).

ಪುಳಿನ್ದ pulinda. = ಪುಲಿನ್ದ. (ಕುಟ, ಕರಾತ Nn. 20; Bp. 44, 3; J. 28, 44).

ಪುಳಿನ್ದಿ pulindi. = ಪುಳಿನ್ದಿ. (Sāv. 3, 9, 10).

ಪುಳಿನ್ದಿನಿ pulindini. = ಪುಲಿನ್ದಿನಿ. (J. 10, 4).

ಪುಳಿನ್ದೊ pulindō. = ಪುಳಿನ್ದಿನಿ. (J. 28, 42).

ಪುಳು pulu. = ಪುಳಿ, etc. — ಪುಳುಮುಣಿಸೆ. -ಮ್-ಪುಣಿಸೆ. = ಪುಲ್ಲುಮುಣಿಸೆ, ಪುಳುಮುಣಿಸೆ, ಪುಳುಮುಣಿಸೆ q. v., ಪುಳುಮುಣಿಸೆ, ಹುಳಿ ಹುಣಿಸೆ. A troublesome weed, the yellow wood-sorrel, Oxalis monadelphā Roxb. (O. corniculata Lin., ರೋಣಿಕೆ, ಕ್ವಲ್ಲಕಾಮ್ಬೆ Mr. 141).

ಪುಳುಕಿಸು pulukisu. = ಪುಲಕಿಸು, etc. (Bp. 18, 29; 24, 21; 30, 11).

ಪುಳ್ಳ pullā. = ಪುಳಿ, etc. — ಪುಳ್ಳಮುಣಿಸೆ. -ಮ್-ಪುಣಿಸೆ. = ಪುಳ್ಳಮುಣಿಸೆ. (St. & Pl.). — ಪುಳ್ಳಮುಣಿಸೆ. -ಮ್-ಪುಣಿಸೆ. = ಪುಳ್ಳಮುಣಿಸೆ.

ಮುಣಿಸೆ, etc. (ಬಾಂಗೇರಿ, ಚುಕ್ಕಕೆ, ಅಮ್ಮಪ್ಪೆ, etc. Nr.). — ಪುಳ್ಳಮುಣಿಸೆ. = ಪುಳ್ಳಮುಣಿಸೆ. (St. & Pl.).

ಪುಳ್ಳೆ pullē. (fr. ಪುಲಿ) = ಪುಲೆ, ಪುಲೆ, ಹುಳ್ಳೆ. A small bit of very dry wood (My.; Tē. ಪುಡಕೆ, ಪುಡೆ; T. ಚುಳ್ಳೆ, ಚುಪ್ಪಿ, M. ಚುಳ್ಳಲೆ, ಚುಳ್ಳೆ, dry spray, sprig, brush-wood, chip, fuel stick, probably from ಚುಡು = ಸುಡು; M. ಪುಳುಳ್ಳೆ, splinters as from stones cut, wood-shavings). — ಪುಳ್ಳಮಾತು. A dry, senseless, useless word (My.).

ಪುಲಿ puli. 1. = ಪುಲಿ 1, (ಪುಲೆ), ಹುಲಿ, ಹುಲಿಪು, ಹುಲು. A worm, an insect in general, a snake, etc. (ಪುಲ್ಲಕ, ಕ್ರಿಮಿ, ಕೀಟ, ನೀಲಂಗು Mr. 396, o. r. ಪುಲಿ; T., M. ಪುಲಿ; Tē. ಪುರುಗು).

ಪುಲಿ puli. 2. = ಪುಲಿಗು, etc. — ಪುಲಿಕಾಪು. = ಪುಲಿ, ಪುಲಿ. A mixture of oivet, etc., which is smeared on idols, then removed, and sold at a high price (My.; T.).

ಪುಲಿ puli. = ಹುಲಿ. To be eaten or infected by worms, to get worm-eaten, to putrefy (V. 39, 18; T., M. ಪುಲಿ, Tu. ಪುರ್ಕ; cf. ಪುರ್ಕ).

ಪುಲಿಜಿಲ್ puliçil. Rottenness, cariousness (v. 85, after 55).

ಪುಲಿ ಪುಲಿ. Tbh. of ಪುಲಿ (Śmd. 30; ಸಿಕತ Ūt. II, 10; ಮಳಕೆ Kk. 18; ಮಣಲ, ಮರಲ, ಮಲಕ, ಸಿಕತ Śmd. 36). ಕುಡುವ ಪುಲಕ (Śmd. 201). See ತಣ್ಣದಿಲ, ನುಣ್ಣದಿಲ; Āpr. 7, 149.

ಪುಲಿ puli. 1. (Śmd. 59). = ಪುಲಿ 1, etc. (ಕೀಟ Śmd. I). See ಕೆಮ್ಮುಲಿ, ಗೊಣ್ಣೆ ಪುಲಿ, ಮುಂಬುಲಿ, ಎಣ್ಣುಲಿ; Āpr. 5, after 64. — ಪುಲಿವಜ್ಜೆ. -ವಜ್ಜೆ. The insect-emerald, i. e. the emerald-coloured wings of the tumbi (Sāv. 3, 9).

ಪುಲಿ puli. 2. = ಪುಲಿ 2, etc. — ಪುಲಿಕಾಪು. = ಪುಲಿಕಾಪು (My.).

ಪುಲಿಕು puliku. = ಹುಲಿಕು. That is eaten by vermin: a pock-mark (My. as ಹುಲಿಕು). 2, the state of being worm-eaten or decayed (My. as ಹು-). 3, baseness. 4, an ulcer, a sore (ಎಣ Kk. 91).

ಪುಲಿ pulgi. = ಪುಗ್ಗಿ, ಪುಂಗಲು q. v., ಹುಗ್ಗಿ. Rice (or other grain, as wheat, barley) boiled with any kind of pulse, salted, or sweetened with jaggery or sugar (ಉರ್ದು ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋಡುವೆನೆ ದು ಮೊದಲಾದುವನಿಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟಿ ಕೂದ್ Śmd. I; Tē. ಪುಲಗ; M. ಪುಲಿಕ್ಕು; T. ಪುಳಗ, boiled rice; T. ಪುಲಿಂಗು, M. ಪುಲಿಕ್ಕು, to be boiling or preparing in water by means of boiling, to be stewed, steamed; Tu. ಪುರ್ಗ, to be well boiled, as rice; see ಪುಗ್ಗಿ, ಪುಂಗು 1).

ಪುಲಿ pulgu. To burn (ದಹನಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; T. ಪುಲಿಕ್ಕು, to singe, scorch, sear; ಪುಲಿಂಗು, to be singed or scorched, as hair, skin, etc.; M. ಪುಲಿಗು, to burn, blister; cf. ಉಲಿ 1).

ಪು ಪಿ. 1. = ಹೂ 1. Flowers to be produced, to flower, to bloom (ಪುಷ್ಪಸಮ್ಪನ್ನ Śmd. Dh.; ಪುಷ್ಪಾಣು Śmd. 22; Tē. ಪುಷು, ಪುಯು; T., M. ಪು). P. p. ಪುಷು (Śmd. 279, 287). ಪಣಿಯಂ ಕೊನವರೆಗಂ ಪುಷುನವರೆ ಜಮ್ಬುಕನವರಂ

(Ūpr. 7, 58). See Ūpr. 6, 37; Abh. P. 3 after 132; Rāṣ. 2, 38; 8, 122; J. 17, 4.

ಪೂ pū. 2. = ಪುಷ್ಪ, etc. A flower, a blossom; etc.

(ಪುಷ್ಪ ಸಿಮ್ಧ. Dh.; ಮಲರ್, ಅರರ್, ಕುಸುಮ ಸಿಮ್. 23; Tē., T., M.; M. also ಪೂವು). ಎಸಳ ಕೆನ್ನು ಪೂವಿನವ (ಸಿಮ್ಧ. 52). ಪೂವಿನ ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪನೊಡೆದು (66. 133). ಪೂಸ ಪೂವಿನ ಗೊಂಡಲನ್, ಅಕ್ಕ, ನಿನಗೆ ತನ್ನವೆಂ (78). ಮಧುರಮಧುವಿಲ್ಲದ ಪೂ (67). ಪೂವಂ ಮೂಸಿದಂ (156). ಪೂವಿನೋಳ್ ಕಮ್ಮು (163). ದೇವರಂ ಪೂವಿನ ಚರಿಸಿದಂ (165). ಕೇದಗಿಯ ಪೂ (ಗದಾವೃತ್ತ II). ಪೂಗರ್ ಬೆಳ್ಳು or ಪೂಗರ್ ಬೆಳ್ಳುಗರ್ (170). ಬಣ್ಣ ಮಾಗಿರ್ಪ ಪೂಗರ್ (ವರ್ಣಪುಷ್ಪ, ಅಮರಾಶ Mr. 124). ಪೂಗರ್ನಿದು (ಮಕರನೃ 108). ಪುಷ್ಪಮೊನ್ನು ಬದಿಲರ್ ಪುಂಗಕ್ಕೆ ಪೂವಿಲ್ಲವೇ? (ಸಿ. 8). See Bp. 46, 6; J. 3, 25, 36; 11, 11, 37; 15, 20; 28, 2; ಸಿ. 4, 100. — ಪೂಗಣೆ. -ಕಣೆ. An arrow of flowers (especially of Kāma, Ūpr. 6, 64; 8, 65; Abh. P. 4, 10; J. 6, 24). — ಪೂಗಣೆಯ. -ಅ 3. = ಪೂಗಣೆಯವ. Kāma (Grj. 8, 47; Rāṣ. 10, 55). — ಪೂಗಣೆಯ ವ. -ಅವ. Kāma (Bp. 45, 3). — ಪೂಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. -ಅ 3. The flower-eyed: Viṣṇu; one who has the albugo (Rāṣ. 1, 102). — ಪೂಗಮ್ಮು. -ಕಮ್ಮು. The fragrance of flowers (Ū. Bp. 5, 5; J. 3, 8). — ಪೂಗರ್. pū-kal. A stone in the form of a lotus-flower on which a līṅga stands (Bp. 50, 75; 57, 43). — ಪೂಗರ್ತು. -ಕರ್ತು. Flowers to fall off or drop (Abh. P. 11, 13). — ಪೂಗುಡಿ. (ಪೂ-ಕುಡಿ, or ಪೂ-ಗುಡಿ). Flowers at the extremity or point; or a cluster of flowers. ಎನ್ನ ಬಿಲ್ಲ ಸಂಗತತರಮ್ ಅದ ಪೂಗುಡಿಗರ್ ಅವ ಮರಕ್ಕೊ ಕವು? (Ūpr. 7, 45). ತಳಗರ್ಗನೊಮ್, ಪೂಗುಡಿಯನೊಮ್... (ಮಾಮರಂ) ಜನಕ್ಕೆ ಮನಃಪ್ರಮೋದಮಂ ಬರಯಿಸಿ (7, 48). ಇವ್ಯಾ ವಿನೇದವರ ಪೂವಿನ ಪೂಗುಡಿ (7, after 92). ಮೃದುತಳಗಾಸ್ತಿಯಿಂ ಮಿಳಿರ್ವ ಪೂಗುಡಿ (7, 108). See Ūpr. 2, 84; 3, 96; Abh. P. 12, 25; Sāṣ. 4, 44; Rāṣ. 2, 35; V. 4, 36. — ಪೂಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. A flower as red or bright as a live coal (Rāṣ. 9, 50). — ಪೂಗೊಂಡರ್. A bunch of flowers (ಗುಡ್ಡ, ಸ್ತುಬ್ಧ, etc. Mr. 107; Sāṣ. 3, 64; 4, 109). — ಪೂಗೊಯ್. -ಕೊಯ್. To cut or gather flowers (J. 8, 19; Rāṣ. 10, 55). — ಪೂಗೊಳ. -ಕೊಳ. A pond in which flowers, i. e. lotuses, grow (Ūpr. 3, 10; 7, 126. 128. 150; Abh. P. 1, 64; Rām. 2, 7, 8; Rāṣ. 2, 35). — ಪೂಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಪೂಗಣೆ. (V. 4, 85; J. 12, 31; 15, 26; 20, 15). ಪೂಗೋಲ. = ಪೂಗಣೆಯ. (My.). — ಪೂ ದರ್. -ತರ್. To pluck or gather flowers (V. 7, 13). — ಪೂ ದಳರ್. -ತಳರ್. A young shoot with flowers (Abh. P. 3, 114; J. 15, 17; 18, 13). — ಪೂದಿ. -ತಿ. To wander about in quest of flowers (Sāṣ. 3, after 35). — ಪೂದುಡುಮ್ಮು. -ತು ದುಮ್ಮು. A bundle of hair in which flowers are inserted (Grj. 4, after 21). — ಪೂದೂಳಿ. = ಪೂದೂಳು. (Sāṣ. 2, 72). — ಪೂದೂಳು. The pollen of flowers (ಪರಾಗ Si. 409). — ಪೂ ದೊಂಗರ್. -ತೊಂಗರ್. A cluster of flowers (J. 3, 28). — ಪೂದೊಡಮ್ಮು. -ತೊಡಮ್ಮು. A flower stalk (ಪ್ರಸವಬಣ್ಣ, ವೃತ್ತ Mr. 107). See Sīmd. 3, ಪಿಕ್ಕು; Sāṣ. 3, after 35. — ಪೂದೊಡ ವು. -ತೊಡವು. An ornament of flowers (Sāṣ. 2, 39). — ಪೂ ದೋಟ. -ತೋಟ. A flower garden (J. 20, 6). — ಪೂದೋಟ್ಟು. -ತೋಟ್ಟು. = ಪೂದೋಟ. (Grj. 2, after 71). — ಪೂದೋಡಿಸು. -ತೋಡಿಸು. To cause flowers to appear (J. 30, 5). — ಪೂ ಪೂವು. = ಪೂಪೂವು, q. v. — ಪೂಪೂವು. (Sīmd 82). = ಪೂ ಗಣೆ. ಪೂಪೂವು. -ಅ 3. Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Sīm. 7, o. r. ಪೂಪೂವು). — ಪೂಮರ. A tree bearing blossoms (Abh. P. 11, 13). ಇತರದಿಯ ಪೂಮರಂಗ ಪೂತಂ ಕಪಿಕುಲದೊಳಾದೊಡ ಮೊಕ್ಕಲಿಂ (Sīmd. 222 Mḍb.). — ಪೂಮರ್ದಿ. A shower of flowers (Abh. P. 11, 13; 15, 6; 16, 83; Bp. 18, 78; 44, 72;

Sāṣ. 5, 53; J. 21, 12. 36. 51). — ಪೂಮಾಲಿಕೆ. = ಪೂಮಾಲೆ. (Bp. 41, 10). — ಪೂಮಾಲೆ. A garland of flowers (Ūpr. 8, 99; Bp. 27, 31). ಪೂಮಾಲೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೂಮಾಲೆ ಬೇಡವೇ? (Prv.). — ಪೂಮಾಲೆದುಡುಮ್ಮು. -ತುಡುಮ್ಮು. (Sīmd. 387). A knot of hair with a garland of flowers. — ಪೂಮಿಡಿ. A very small fruit round which the flower still stands (Ūpr. 1, after 101). — ಪೂದಿವಣೆ. A bodice with flowers. It is forbidden to form the following compound (Sīmd. 75): ಪೂ ದಿವಣೆಯನ್ನರವೇದಿನೆ? (i. e. ಪೂದಿವಣೆಯನ್ ತರವೇದಿನೆ?), as it might be read: ಪೂದಿವ ಕೇಯನ್, ಅನ್ನರವೇದಿನೆ. — ಪೂವಲಿ. Ornamental lines or figures drawn with flour, etc. on the ground, etc. (ಕಡೆ, ರಂಗವಲಿ ಸಿ. 2; see ಕಡೆ 2). ಸಾರಭದ ಪೂವ ಲಿಗಳಲಿ ಸಂಗಾಸಿದ ಬೀದಿಗರ್ (Prll. 3, 4). See Ūpr. 4, 64; Abh. P. 4, 28. — ಪೂವಣೆ. -ವಣೆ. A bed or seat made of flowers (Rāṣ. 1, after 135; 5, 105). — ಪೂವರ್ದಿ. = ಪೂಮರ್ದಿ. (Grj. 9, 120). — ಪೂವಾಗು. -ಅಗು. Flowers to be produced, to blossom (see ಪೂ 1). — ಪೂವಾಸು. -ವಾಸು. A bed of flowers (Sāṣ. 3, after 36). — ಪೂವುಗು. -ವುಗು. To go into a flower or flowers (Rāṣ. 9, 60). — ಪೂವುಡಿ. -ವುಡಿ. The pollen of flowers (V. 4, 34). — ಪೂವೆಸರ್. -ವೆಸರ್. The name of a flower (J. 31, 7). — ಪೂಸರ್. A garland or chaplet of flowers (Bh. 8, 23, 45). ಮಣ್ಣೆಯೊಳು ಮುಡಿದ ಪೂಸರ್ (ನಿಯೂಹ Si. 466). — ಪೂಸರರ್. = ಪೂಗಣೆ. (Rāṣ. 9, 51; 13, 87; J. 6, 17; 30, 37).

ಪೂಕು pūku. = ಪುಕ್ಕು 2. (Tē.). — ಪೂಕುತಿ. A pair of trousers (My.).

ಪೂಗ pūga. A heap, a multitude, an assembly. 2, the areca or betel-nut tree and its nut, Areca catechu Lin. (ಅಡಕೆಯ ಮರ Nn. 66; ಅಡಕೆ 102). See ತುತ್ತಿ, and Nr. 3, ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ.

ಪೂಗ pūgi. = ಪೂಗ No. 2.

ಪೂಗೀಫಲ pūgi-phala. A betel-nut (Mhr.; My.). ನಾಗವಲ್ಲಿ ಯೆಲಿಯಾದರೂ ಪೂಗೀಫಲವಿಲ್ಲದೆ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ಪೂಜೆ pūjē. = ಪೂಜಿ, etc., ಬೂಜೆ No. 1. (T., M.; My. occasionally).

ಪೂಜಕ pūjaka. Honouring, worshipping, respecting; a worshipper (Bp. 10, 54; 54, 24; 60, 10; B. 4, 133).

ಪೂಜನ pūjana. Reverencing, honouring; worshipping; worship, respect. (Bp. 58, 1; Sāṣ. 4, 133; My.). See ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ, ಸಮ್.

ಪೂಜನೀಯ pūjaniya. To be revered or honoured, entitled to homage; venerable; adorable. (My.).

ಪೂಜನೆ pūjanē. = ಪೂಜನ. (Bp. 35, 11).

ಪೂಜಾಕಾಲ pūjā-kāla. The time for showing respect or for worship (My.); the time of giving presents (My.).

ಪೂಜಾಗಜ pūjā-gaja. A greatly respected royal elephant (ವಜ್ರವರ್ಧನ Sīmd. II; Kk. 92; Sīm. 38).

ಪೂಜಾಪರಿಕರ pūjā-parikara. The articles used at pūjā (Ūpr. 2, after 93; My.).

ಪೂಜಾರಿ pūjāri. The officiating Brāhmaṇa or other person of a temple (ಕೂಲಿಗೆ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವನು, ದೇವಾಚಾರ್ಯ, etc. Si. 339; My.; Tē., T.; Mhr. ಪೂಜಾರಿ; Bp. 9, 35; 17, 1; 26, 17). ತಾ ಕಾನದ ದೇವರು ಪೂಜಾರಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? — ದೇವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಕೊಡ. — ಹನುಮನ್ನರಾಯ ಹಗ್ಗ ತಿನ್ನರೆ ಪೂಜಾರಯ್ಯ ಸಾವಿಗೆ ಬಯಸಿದನನೆ (Prv.). See Prv. 3, ಗಾಡೆಗ, ತುಣ್ಣು 2.

ಪೂಜಾವಚನ pūjā-vaṇa. A word or title of respect (ತತ್ತ್ವ ಭವತ್, etc. Hlā.). ಹೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು ಪೂಜಾವಚನ (ಪಾದ, etc. Hlā.).

ಪೂಜಾವಾಜೆ pūjā-vāji. A greatly respected royal horse (Abh. P. 14, after 128).

ಪೂಜೆ pūji. = ಪೂಜೆ 2. (My.).

ಪೂಜಿತ pūjita. Honoured, respected, revered; worshipped, adored.

ಪೂಜಿಸು pūjisu. To honour, to revere, to worship, to adore; to receive with honour or hospitably (ಅರ್ಚನವಿಧಿ ಸ್ಮದ. Dh.; Čpr. 2, 88; Bp. 6, 29; 13, 19; 18, 12; 24, 23; 29, 29; 33, 6; 39, 6; 43, 39; 49, 22; 53, 51; 60, 8; ಸೆವ. 4, 100; J. 5, 71). ಪೂಜಿಕೆ or ಪೂಜಕ್ಕೆ (Smd. 270). ಅತಿಥಿ ಪ್ರಾಘುಣಕ ಬಿದ್ದಿ ನಂ; ಅತಿಥೇಯನ ಎನರ್ ಅವರ ಪೂಜಿಸುವಂ (Mr. 238). ಇದಿರ ಪೂಜಿಸುವಂ (ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ 243). ತೋಳು ಪೂಜಿಸು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೂದಿನಾದ (Prv.).

ಪೂಜಿಸುವಿಕೆ pūjisuvikē. Honouring, etc. (ಪೂಜೆ, etc. Si. 246).

ಪೂಜೆ pūjē. 1. ಪೂಜಾ. (= ಪೂಜೆ). Honour, respect, reverence, veneration, homage to superiors, adoration or worship of the gods or idols. ಪೂಜೆ ಪೂಜಿಸು (Bp. 43, 39). ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೂ ಹೂಜೆ ಸಜ್ಜೆ ಅಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪೂಜೆಗೆಯ್ವು. To cause to show respect, etc. (J. 10, 29). — ಪೂಜೆವದೆ. -ವದೆ. To be honoured, etc. (Kāv. 1, 5, 50; Bp. 54, 6). ಪೂಜೆವದೆದಂ (ಗುರು, ಉಪಚಿತ Mr. 243). — See Prv. s. ಶಂಖ.

ಪೂಜೆ pūjē. 2. = ಪೂಜ, ಪೂಜು 2. A dot; the nasal sound; a cipher; a nought in calculation (Mhr. ಪೂಜ; My.; Tē. ಪೂಜು; T. ಪೂಜೆಯ).

ಪೂಜೋಪಕರಣ pūjā-upakarana. = ಪೂಜಾವರಕರ. (My.).

ಪೂಜ್ಯ pūjya. 1. To be honoured, honourable, respectable, venerable, worshipful; recommendable. 2, a father-in-law. ಕುಮರಿಯೊಳ್ ಬಿರಿದಾರ್ಪ ಹಲ್ಲಾಗಿ ಪೂಜ್ಯಮದು (Mr. 277). ಧಾನ್ಯ ಧನವಾಗದೇ ಮಾನ್ಯ ಪೂಜ್ಯನಾಗನೇ? — ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನವೇ ಪೂಜ್ಯ (Prv.). Feminine ಪೂಜ್ಯಳು (My.).

ಪೂಜ್ಯ pūjya. 2. = ಪೂಜೆ 2. (My.). See Prv. s. ಮಾಘಸ್ತಾನ.

ಪೂಜ್ಯತೆ pūjyātē. Honourableness, venerableness. (My.).

ಪೂಜ್ಯವಾದ pūjya-pāda. N. of a Jaina svāmi (Smd. 125; Čpr. 1, 20).

ಪೂಜ್ಯವಾದತೆ pūjya-pādātē. The state of being like Pūjya-pāda svāmi (Čpr. 1, 31).

ಪೂಜ್ಯಾರ್ಥ pūjya-ārtha. The meaning of honourableness (My.).

ಪೂಜ್ಯೆ pūjyē. A respectable woman (Sk.; My.). 2, Tbh. of ಪೂಜೆ 1. ಪೂಜ್ಯ ಮಾಡೋಣ (ಸಮ್ಮಾನನ ಓಬ.).

ಪೂಜು pūju. A bit, a small portion or sum, fractional quantities (My., H.). — ಪೂಜರ್. -ಅರ್. A summary arji (My.).

ಪೂಜು pūju. 2. Foot (My.; B. 2, 23; 3, 99); also ಪೂಜಿ (B. 5, 239).

ಪೂಜಿಸು pūjisu. = ಹೂಜಿಸು. To cause to join or put to (J. 29, 25); to cause to yoke (12, 4); to have conveyed to (29, 9), to have brought near (34, 7); etc.

ಪೂಡು pūdu. 1. = ಉಡು 2, ಘಣಿ 1, ಹೂಡು. To join (v. t.), to unite; to put to, to tie to (J. 31, 26; 22, 24); to yoke; to put oxen, horses, etc. to carts, carriages, ploughs, etc. (Rāv. 6, after 11; J. 26, 26; 33, 34; My. as ಹೂಡು); to tie or fix carts,

etc. to oxen, etc. (My. as ಹೂಡು); to put together, as stones for a fire-place (My. as ಹೂಡು); to fix, as an arrow (J. 4, 32; 12, 41. 46; 13, 15. 17; Sēv. 4, after 19 & 24); to make ready, to prepare (Č. Bp. 47, 6), to arrange, to establish, as a play, a shop (My. as ಹೂಡು; T., M. ಪೂಟ್ಟು); to bring about, to create (J. 30, 18); to shut, as a door (17, 21). 2, to begin (v. i., J. 17, 58).

ಪೂಡು pūdu. 2. Established state (?). — ಪೂಡು -ಊಡು. N. (Bp. 28, 3).

ಪೂಡ್ ಪು. 1. = ಪೂಡು 1. P. p. ಪೂಡು. To fix, as an arrow (J. 6, 17; 7, 49). 2, to begin (v. i., J. 12 sum; 22, 47). (M. ಪೂಡು, to be yoked, put to; to embrace; to put on, as cloth, etc. = T. ಪೂಡ್; Tē. ಪೂಡು, to undertake, to begin, to engage in any enterprise; to bear a burden). See ಪೂಡರ್ 1.

ಪೂಡ್ ಪು. 2. To admit, to acknowledge, to assent, to consent; to promise; to vow; to challenge; to bring forward or introduce, etc. (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಸ್ಮದ. Dh.). ಬಗಿದನ್ನಾಗಿ ಸುರೇಂದ್ರರಿಂ ಕ್ರಮವೆ ಕಲ್ಪಾಣದ್ವಯಂ, ಜೈನದೀಕ್ಷೆಗೆ ಪೂಡು (132 Mdb). ಎಕೆ ನಿರ್ವಹಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುನೊ ಪೂಡುಡಂ ಕೃತಿಯನ್ನಮಂ? (177, o. r. ನಿರ್ವಾಹಣಕ್ಕೆ). ಪೂಡುಂ (275), ಪೂಡುಂ (288). See Čh. v. 16; Čpr. 2, 35; Abh. P. 9, 64; 16, 35; Sēv. 2, after 91.

ಪೂಡ್ ಪು. 3. Admission, etc. (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಸೆ.).

ಪೂಣಿಕೆ pūnikē. A vulgar form of ಪೂಜೆ (Smd. 248; Tē. ಪೂನಿಕೆ, assumption, persistence).

ಪೂಣಿಗ pūniḡa. An archer (Čpr. 10, 68).

ಪೂಣಿಪು pūnipu. To intend, to aim at, to make one's aim (Čpr. 10, 108).

ಪೂಣ್ಣೆ pūṇṇē. (Smd. 248). Admission, etc.; promise; VOW (Abh. P. 2, 36; 4, 105; 7, 34; 10, 52). — ಪೂಣ್ಣೆವತ್ತು. -ತತ್ತು. A promise or vow to be deviated from (Abh. P. 7, 36). — ಪೂಣ್ಣೆವರು. -ವರು. To enter upon a vow (Abh. P. 13, 44. 47).

ಪೂಣ್ಣು pūṇṇu. = ಪೂಣ್ಣು, q. v.

ಪೂಣ್ಣು pūṇṇu. = ಹೂಣ್ಣು. See ಪೂಣ್ಣುವನು s. ಹೂಣ್ಣುವನು.

ಪೂತ pūta. 1. Made clean or pure, purified, pure, clean, 2, threshed, winnowed. See Nr. s. ತೂಡು 1.

ಪೂತ pūta. 2. Putrid, fetid (cf. ಪುಡು).

ಪೂತನಾರಿ pūtanā-ari. The enemy of Pūtanā: Kṛishṇa (My.).

ಪೂತನಿ pūtani. = ಪೂತನ No. 1. (J. 21, 3).

ಪೂತನೆ pūtanē. ಪೂತನಾ. N. of a female demon which was sent by Kāmsa to destroy the infant Kṛishṇa, and was killed by Kṛishṇa. 2, atrophy and wasting in a child. 3, yellow myrobalan, Terminalia chebula or citrina.

ಪೂತಿ pūti. 1. Purity, purification.

ಪೂತಿ pūti. 2. Stench, stink, fetor, putrefaction, pua. 2, the substance called civet. — ಪೂತಿವೆಕ್ಕು. -ವೆಕ್ಕು. A civet cat (Rāv. 5, 114; Sēv. 3, 34).

ಪೂರ್ವಿಕ *pūtika*. Foul, stinking, putrid. 2, a species of plant, grey bonduc, *Guilandina bonduc* Lin. (see ತಪಸಿಗಿಡ).
ಪೂರ್ವಿಕರಜ *pūti-karaja*. The plant *Guilandina bonduc*.

ಪೂರ್ವಿಕಾಪ್ಪ *pūti-kāshṭha*. The pine *Pinus deodora* Roxb. 2, the pine *Pinus longifolia*.

ಪೂರ್ವಿಕಗಂಧ *pūti-gandha*. Having an offensive smell, stinking; a fetid odour, stench.

ಪೂರ್ವಿಕಗಂಧಿ *pūti-gandhi*. Ill-smelling.

ಪೂರ್ವಿಕಫಲ *pūti-phali*. A species of medicinal plant, *Serratula anthelmintica* Roxb.

ಪೂತು *pātu*. 1. P. p. of ಪು.

ಪೂತು *pātu*. 2. P. p. of ಪು.

ಪೂತು *pātu*. 3. Bravo! well done! (ಕೊನ್ನಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 38; Bh. 8, 24, 56; T. ಪೋಟ್ಟು, to praise). — ಪೂತುರೆ. ಉರೆ. ಪೂತುರೆ. Well done indeed! (ಕೊನ್ನಾಟಿ Ūt. II, 103; Bp. 36, 55; J. 4, 88; 13, 6). — ಪೂತು ಮರುರೇ. = ಪೂತುರೆ. (Bh. 8, 24, 56).

ಪೂತುರಿಸು *pūt-karisu*. To blow, to puff, to sneeze, etc. (Rā. 5, 73; 8, 109; Śiv. 1, 7; 2, 57).

ಪೂನ್ *pūn*. To attempt, to essay (see Tē. s. ಪೂನ್ 1, and cf. ಪೂನ್ 2). P. p. ಪೂತು. See ಎಪೂನ್ s. ಎ 2.

ಪೂಪ *pūpa*. A kind of cake, a cake (ಅಪೂಪ, ಅಯತದ ಪಕ್ಕಾನ್ನ Mr. 215).

ಪೂಪಲಿಕೆ *pūpalikē*. A cake.

ಪೂಯ *pūya*. Pus, matter, discharge from a wound or sore.

ಪೂಯನ *pūyana*. = ಪೂಯ. (Sk.; R.).

ಪೂರ *pūra*. = ಪುರ 2, (ಪೂರಾ), ಹೂರ. Filling, making full; satisfying;—filled, full, complete, whole (My.). 2, a swelling of rivers; a large quantity of water, a piece of water; a stream, flood (ಹೂರ Ūt. II, 56; ಬನ್ನ ತೊಡೆ Mr. 415). 3, the cleansing or healing of ulcers or wounds. 4, a cake.

ಪೂರಕ *pūraḥ*. Filling, making full; satisfying. 2, closing the right nostril and drawing up air through the left as a religious exercise (ನಾಸಿಕದಿ ನೇಡುವ ಅನಿಲಂ Mr. 53). 3, a cake. 4, the multiplier. 5, = ಪದಪೂರಕ. ಮತ್ತೆ ಪೂರಕದ ಬದಿ ಅನ್ವಯಮಾಡಿ ಐದಂ (Śmd. 37).

ಪೂರಣ *pūraṇa*. = ಪೂರಕ. Filling, making full; filling out, filling up; completing, accomplishing, supplying a deficiency; puffing or swelling up; fulfilling; completion (ಪಾವಕ, ಮುಕ್ತಾಯ Nn. 122); fulness, mass (J. 12, 44); filling with wind, blowing; drawing or bending a bow. 2, a cake. 3, an epithet of the ordinal numbers. See ಉಬ್ಬರಿಸು, ತಿಮ್ಮು, ತುಮ್ಮು. — ಪೂರಣಾಗಿಯ. -ಂ. To fill (Śm. 91).

ಪೂರಣಿ *pūraṇi*. The silk-cotton tree, *Bombax heptaphyllum* (*Bombax malabaricum* Dec.).

ಪೂರಣಿ *pūraṇi*. Completion, end (ಇತಿ, ಮುಕ್ತಾಯ, ಮುಕ್ತಮಾಡು Nn. 93; ಪರಿನಮಾಪ್ತಿ, ಮುಕ್ತಾಯ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣ 157).

ಪೂರಣಿ *pūraṇi*. = ಪೂರ್ಣ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪೂರಣಿ ಕಾವೇ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕು (B. 5, 125).

ಪೂರಯ *pūraya*. Tbh. of ಪೂಯ. See ಪೂಯ.

ಪೂರಯಿಸು *pūrayisu*. = ಪೂರಯ್ತು, ಪೂರಿಸು, ಪೂರಿಸು. To fill; to fill up, to complete; to accomplish; to effect; to fulfil; to blow, to sound (v. t.); to draw or bend. 2, to be

filled, to become abundant, to fill; to stream; to be completed, finished (Bh. 1, 10, 33), effected, or fulfilled; to be accomplished or produced; to make a noise, to sound; to be drawn or bent. ಪೂರಯಿಸಿದಂ (Śmd. 65). ದೇವತಾವ್ಯಾಕೋಪದೇಶದೊಳು ಎರ್ಪು, ಶಂಬಮನೆ, ಭು ಭೂ ಭೋ ಎನ್ನು, ಪೂರಯಿಸಿದಂ (19).

ಪೂರಯ್ತು *pūrayya*. = ಪೂರಯ. See ಪೂಯ.

ಪೂರಯ್ತು *pūrayu*. ಪೂರೈಸು. = ಪೂರಯಿಸು, etc. (Bp. 59, 5; B. 4, 77; My.). ಪೂರಯ್ತು ವೇದಪೋದಿದಂ (ಅನೂಪಾನ Mr. 250). 2, (ಪೂರಿಸು Śmd. 367 Cm.; Bp. 47, 58; My.). ಪೂರಯ್ತುನ ಶಂಖಂ (Śmd. 201; Rā. 6, after 11). ಮಾತನ್ನು ಪೂರಯ್ತು, ಮಾತು ಪೂರಯ್ತು (My.). See Grj. 10, after 79; V. 5, 22; J. 7, 34; 13, 61. 62; 15, 27; 25, 84.

ಪೂರವಿಸು *pūravisu*. = ಪೂರಯಿಸು, etc. To fill, etc. 2, to be filled, etc. (Bp. 35, 15; 43, 14; 44, 15).

ಪೂರಾ *pūṛā*. (= ಪೂರಿ). Fully, completely, wholly (My.; B. 4, 34. 52. 154).

ಪೂರಾಮ್ಬು *pūra-ambu*. The water of a stream (Ūpr. 4, 48).

ಪೂರಾಯ *pūṛāya*. (= ಪೂರ್ಯ). Completeness; largeness. ಪೂರಾಯದೇವನ ಕರದಿ (Bh. 3, 13, 28). — ಪೂರಾಯಗಾಯ. A large wound (Bp. 61, 31; J. 7, 45; 12, 28; 20, 31).

ಪೂರಾಯತ *pūra-āyata*. Fully extended, very much lengthened (J. 21, 58).

ಪೂರಿ *pūri*. = ಪೂರ No. 4. A thin cake made of wheat-flour and baked in ghee or oil, a sort of pan-cake (My.; T., Tē.).

ಪೂರಿಕೆ *pūrikē*. = ಊರಿಗೆ, (ಪೂರಿ), ಪೂರಿಗೆ, ಹೂರಿಗೆ. A sort of unleavened cake fried with ghee or oil (Sk.).

ಪೂರಿಗು *pūrigu*. Fulness, completeness, exuberance; severity, rigour, cruelty (ಕಠೋರ Bhn. 51).

ಪೂರಿಗೆ *pūrigē*. Tbh. of ಪೂರಿಕೆ (Śmd. 338 Mdb.; V. 14, 80; M.; T. ಪೂರಿಗೆ).

ಪೂರಿತ *pūrita*. Filled, full. ಪೂರಿತನಲಮ ಪೂರ್ಣಂ (Ūt. I, 80).

ಪೂರಿಸು *pūrisu*. = ಪೂರಯಿಸು, etc. (ಪೂರ್ಣವಂ ಮಾಡು Śmd. 298 Cm.). ಅಂಶಯ್ಯಯನೇದಾದನ, ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಶಂಬಮಂ ಪೂರಿಸಿದಂ (224). 2, (ಅಗು Śmd. 367; ಪೂರಯ್ತು Cm.). — See Ūpr. 2, 92; 5, 17. 36; 6, 73; Bp. 5, 42; 18, 48; 37, 62.

ಪೂರುಷ *pūruṣa*. = ಪುರುಷ. A man, mankind. ಮಾದಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ರಮದೊಳು ಅಭಿನಾದನಂಗೆಕ್ಕ ಪೂರುಷಂ (Mr. 250).

ಪೂರಿ *pūṛā*. = ಪಿಡಿ, ಪುಕಳಿ, etc. See Śmd.'s ಪೂರಿವಳಿ s. ಪೂ 2. (T. ಪುಡಿ, the back).

ಪೂರ್ಣ *pūrṇa*. = ಹೂರಣ, ಹೂರ್ಣ. Filled, full; full of. 2, fulfilled, finished, ended, accomplished. 3, complete, all, entire, perfect. 4, drawn, bent, as a bow. 5, full-sounding, sonorous. 6, strong, powerful, able. 7, the filling or stuffing of oakes (My.; Tē. ಪೂರಣ, ಪೂರ್ಣ). ಅನವರತಂ ಸಂಚರಿಸೆ ಪೂರ್ಣಮಕ್ಕುಂ (Mr. 53). ಪೂರ್ಣವಿದ್ದರೂ ಸ್ವರ್ಣದ ಬಯಕೆ ತೀರದು. — ಪೂರ್ಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೂರ್ಣ ಮಾಡ ಬಾರದೇ? (Prvs.).

ಪೂರ್ಣಕುಮ್ಮ *pūrṇa-kumbha*. A full cup or jar; a vessel filled with water from a holy place (see Śi. 268).

ಪೂರ್ಣಗರ್ಭಿನಿ *pūrṇa-garbhini*. A woman ready to bring forth (My.).

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ *pūrṇa-çandra*. The full moon (Nn. 1. 3).

ಪೂರ್ಣತೆ *pūrṇatē*. Fulness; plenty. See ಸಮ್.

ಪೂರ್ಣವಾತ್ರ *pūrṇa-pātra*. A full vessel or cup. 2, a particular measure of capacity: 256 handfuls of rice,

or as much as will satisfy one great eater. 3, a vessel full of rice presented at a sacrifice to the superintending and officiating priests. 4, a box or basket filled with clothes and ornaments scrambled for by guests and relations at a festival or distributed as presents. 5, a ghee-vessel used at a hōma (My.).

ಪೂರ್ಣಮಾಸಿ pūrṇa-māsi. The day or night of full moon.

ಪೂರ್ಣಮೆ pūrṇamē. = ಪೂರ್ಣಮೆ, ಪೂರ್ಣಮೆ, etc. (ಹುಣ್ಣಿವೆ 8m. 19; 8k., also ಪೂರ್ಣಮಾ).

ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ ಪೂರ್ಣa-virāma. A full stop (B. 3, 5).

ಪೂರ್ಣಶಶಿ pūrṇa-śaśi. The full moon (Bp. 37, 54).

ಪೂರ್ಣಾ pūrṇā. N. of the fifth, tenth and fifteenth tithis (My.).

ಪೂರ್ಣಾಂಕ ಪೂರ್ಣa-āṅka. A full figure or number: an integer. (My.).

ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ pūrṇa-āhuti. An offering made with a full ladle (8k.). 2, the last offering at a hōma (J. 31, 67; My.).

ಪೂರ್ಣಮಾನ್ತ ಪೂರ್ಣimānta. The end of the day of full moon.

ಪೂರ್ಣಮಾನ್ತಮಾಸ ಪೂರ್ಣimānta-māsa. A month that is reckoned from the end of the day of full moon to the first day of full moon (B. 5, 307. 308; My.; cf. ಅಮಾನ್ತ ಮಾಸ).

ಪೂರ್ಣಮೆ ಪೂರ್ಣimē. = ಪೂರ್ಣಮೆ, etc. The day or night of full moon.

ಪೂರ್ಣೇಂದ್ರ ಪೂರ್ಣa-indu. The full moon. See ಸಮಾ; J. 28, 37.

ಪೂರ್ಣೇಂದ್ರಮುಖಿ ಪೂರ್ಣēndru-mukhi. A woman with a full moon-like face (Bp. 42, 49; J. 6, 29).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ṇa. = ಪೂರ್ಣ. Filled, full; complete. 2, fulfilling, fulfilment. 3, fulness, completion: (full, proper) compass or extent (ಈಗಿನ ಪೂರ್ಣ ಸಾಕು;—ನನ್ನ ಪೂರ್ಣಕ್ಕೆ ನಾನು ತೀರಿದ್ದೇನೆ;—ಇದರ ಪೂರ್ಣ; etc., My.); satiety, satisfaction. 4, an act of pious liberality, as digging a well, planting a grove, etc.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ṇi. Fulness; satiety; perfection. See ದಿನ, ಪ್ರ.; J. 5, 67.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ṇē. = ಪೂರ್ಣ. Tbh. of ಪೂರ್ಣ. Used = ಪೂರ್ಣ No. 3. ಅವನು ತನ್ನ ಪೂರ್ಣ ತನ್ನವನು ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು (B. 5, 96). ಒಬ್ಬನು ಪೇಟೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ, ತನ್ನೊಬ್ಬನ ಪೂರ್ಣ ಅದಿಗೇ ಸಾಮಾನ ತರುವ ವೇಳೆ (125). ನನ್ನ ತರೀರಪೂರ್ಣಯಾದ ಸ್ಥಳ (177). ಅಷ್ಟರ ಪೂರ್ಣ (201). ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಸಾಲದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಪೂರ್ಣ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕಾದರೆ (225). ಆ ಸಾಲಿಗರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಎದ್ದಾಧ್ಯಾಸದ ಪೂರ್ಣ ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (277). ಮನೆತನ ಮಾಡುವ ಪೂರ್ಣ ಹಣ ಗಡುವಿನವಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ (290).

ಪೂರ್ವಾ pūr (i. e. pur)-dvā. The gate of a city.

ಪೂರ್ವಾ pūr-dvā. The gate of a city.

ಪೂರ್ಯ pūrya. = ಪೂರಯ, ಪೂರಯ್ಯ, ಪೂರಾಯ. To be filled or satisfied (8k.). 2, fulness, perfection, largeness (Bp. 7, 6; 22, 24). 3, filling.

ಪೂರ್ವ pūrva. Being before or in front of, fore, first, foremost; previous to, earlier than. 2, former, prior; anterior, preceding, antecedent. 3, first in a series, initial. 4, ancient, customary. 5, eastern, easterly. 6, an ancestor, a forefather. 7, preceded by; accompanied by, attended with (Bp. 5, 17). 8, an ancient tradition; former or ancient times; former events; an ancient custom (ಪೂರ್ವ

ಪದ್ಧತಿ, ಮುಂಗಲ Nn. 154). 9, a kind of atisāya (Kāvy. III, 8, B, 121. 135 seq.). ಅದರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷ (B. 4, 7). ಆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಳಿದನು (218). ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ (Rām. 3, 2, 13). ಪೂರ್ವ ತೀರದವನು ಗರ್ವಿಯಾದಾನೇ?—ಪೂರ್ವ ಹೇದಾದರೆ ಹಾರ್ವ ಓಡ್ಡಾನು (Pṛva). 10, = ಪೂರ್ಣ, full, all, entire.—ಪೂರ್ವ, at first, formerly.—ಪೂರ್ವನಾಡು. -ಆಡು. To tell events or news of former days (Bp. 27, 40).

ಪೂರ್ವಕ pūrvaka. Earlier, former, prior, previous, anterior, etc. 2, preceded by (Śmd. 197); accompanied by, connected with, with. See ಅನು, ಕೃತಜ್ಞತಾ, ಪ್ರಿಯ, ಬುದ್ಧಿ, ಮನಃ, ವಿನಯ, etc.; Bp. 51, 49; 57, 67. 3, an ancestor, a forefather.

ಪೂರ್ವಕರ್ಮ pūrvaka-karma. Actions done in a former state of being (Bp. 51, 26).

ಪೂರ್ವಕಾಲ pūrvakāla. Earlier time, former times, past time.

ಪೂರ್ವಕಾಲೀಯ ಪೂರ್ವakāla-kriyē. The past participle (Śmd. 86. 278), the preterite tense.

ಪೂರ್ವೀಯ ಪೂರ್ವa-kriyē. = ಪೂರ್ವಕರ್ಮ. 2, = ಪೂರ್ವಕಾಲೀಯ (Kāvy. I, 5, 34. 35).

ಪೂರ್ವಗಿರಿ pūrvagiri. = ಪೂರ್ವಪರ್ವತ. (Ā. Bp. 47, 48).

ಪೂರ್ವಜ pūrvaja. Born or produced before, former; elder; ancient. 2, an elder brother. 3, an ancestor.

ಪೂರ್ವಜನ್ಮ pūrvajanma. A former birth, former state of existence or life (Bp. 45, 10).

ಪೂರ್ವಜಿ pūrvaji. That belongs to a previous matter: continuation of a series (My.).

ಪೂರ್ವದಿಕ್ವತಿ ಪೂರ್ವa-dik-pati. The regent of the east quarter: Indra.

ಪೂರ್ವದಿಕ್ಷೇವ ಪೂರ್ವa-dik-dēva. Indra (Mr. 41).

ಪೂರ್ವದೇಶ ಪೂರ್ವa-dēśa. An eastern country; the eastern part of India. (My.).

ಪೂರ್ವನೇತ್ರ ಪೂರ್ವa-nētra. The root of the eye (ಅಕ್ಷಮೂಲ, ಮೊದಲುಗಣ Mr. 317).

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ ಪೂರ್ವa-paksha. The first half of a lunar month. 2, the first side or part of an argument, the prima facie argument or assertion, the proposition, thesis. (My.). 3, the complaint in law.

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಸಿದ್ಧಾಂತ ಪೂರ್ವapaksha-siddhānta. A demonstration that rests only on the proposition (My.).

ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿ ಪೂರ್ವa-paddhati. An ancient custom (ಮುಂಗಲ, ಪೂರ್ವ Nn. 154).

ಪೂರ್ವಪರ್ವತ ಪೂರ್ವa-parvata. The eastern mountain from behind which the sun is supposed to rise.

ಪೂರ್ವಪೂರ್ವ ಪೂರ್ವa-pūrvā. The oldest or first of all (J. 15, 23).

ಪೂರ್ವಫಲು ಪೂರ್ವa-phalguni. The eleventh nakshatra. (My.).

ಪೂರ್ವಭಾಷಿ ಪೂರ್ವa-bhāshi. Condescending to speak first, polite, complaisant. (R.).

ಪೂರ್ವಮಾಮಾನೆ ಪೂರ್ವa-mīmāṃsē. A systematical inquiry into the first or ritual portion of the veda, founded by Jaimini (cf. ಉತ್ತರ).

ಪೂರ್ವರಂಗ ಪೂರ್ವa-rāṅga. The commencement or prelude of a drama (ಮೊದಲ ನರ್ತನಂ Mr. 79).

ಪೂರ್ವರಾತ್ರಿ *pūrva-rātri*. -ರಾತ್ರಿ. The first part of the night, from dusk to midnight. (My.; B. 4, 25, 135).
ಪೂರ್ವಲಿಖಿತ *pūrva-likhita*. Fate written on the forehead in a former birth (Bp. 48, 12).
ಪೂರ್ವಯಸ್ಸು *pūrva-vayassu*. The first period or stage of life, youth (My.; B. 4, 118).
ಪೂರ್ವವಾಸರ *pūrva-vāsara*. Yesterday (ಕಲ್ಯ, ನಿನ್ನೆ Nn. 105).
ಪೂರ್ವವಿಧೇಹ *pūrva-vidēha*. The eastern part of Vidēha (Āpr. 1, after 78).
ಪೂರ್ವಸುರ *pūrva-sura*. A daitya (Mr. 9).
ಪೂರ್ವಕುಲು *pūrva-kullu*. The grass *Andropogon Iwancousa* Roxb. (St. & Pl.).
ಪೂರ್ವಚಲ *pūrva-āśala*. = ಪೂರ್ವಪರ್ವತ. (ಮೂಡವೆಟ್ಟು Ss.; Grj. 4, 44; J. 2, 65).
ಪೂರ್ವಾನುಭವ *pūrva-anubhava*. That has been experienced in former days (Āpr. 8, after 75).
ಪೂರ್ವಾನುರಾಗ *pūrva-anurāga*. A kind of vipralambha in *śringārarasa* (Kāv. IV, 2, 26).
ಪೂರ್ವಪರ *pūrva-apara*. Being before and behind: eastern and western. 2, antecedent and subsequent (J. 10, 22; My.). 3, connection. See Kāv. II, 2, B, 18.
ಪೂರ್ವಭಾದ್ರಪದಿ *pūrva bhādrapadē*. The twenty-fifth nakshatra. (B. 5, 308; My.).
ಪೂರ್ವಭಾದ್ರ *pūrva bhādrē*. = ಪೂರ್ವ ಭಾದ್ರಪದಿ. (My.; see 3, ಪಾದಿ).
ಪೂರ್ವಾಶಲಿಕೆ *pūrva-āślikē*. The eastern region looked upon as a creeper (J. 9, 12).
ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮ *pūrva-āśrama*. Any of the periods of religious life or āśramas which precede that of a sannyāsi (My.).
ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯ *pūrva-āśraya*. The former asylum, connection or caste (Bp. 55, 15).
ಪೂರ್ವಾಷಾಢ *pūrva-āṣāḍhē*. The (eighteenth or) twentieth nakshatra (My. as ಪೂರ್ವಾಷಾಢ).
ಪೂರ್ವಾಸನ *pūrva-āsana*. The customary seat (Grj. 3, 112, 113).
ಪೂರ್ವಾಹ್ನ *pūrva-ahna*. The earlier part of the day, forenoon. (My.).
ಪೂರ್ವ *pūrvi*. N. of a tune (My.).
ಪೂರ್ವಿಕ *pūrvika*. Previous, former; formerly or previously come, etc. 2, = ಪೂರ್ವಕ No. 3 (B. 4, 190; My.). ಪೂರ್ವಿಕರು ಹೇದ್ದೇ ಪೂರ್ವ, ಉರ್ವಿಕರು ಹೇದ್ದೇ ಗಾಡೆ (Prv.).
ಪೂರ್ವ *pūrviga*. Tbh. of ಪೂರ್ವಕ. See ಅಪೂರ್ವಕ.
ಪೂರ್ವ *pūrvē*. = ಉದ್ದೆ, ಪುಟ್ಟ, ಹುಟ್ಟೆ. The eastern quarter, the east. 2, the eleventh nakshatra (My., also the 18th, 20th and 25th).
ಪೂರ್ವೀತರ *pūrva-itara*. Other than eastern: western (Rāv. 11, 19).
ಪೂರ್ವೀದ್ಯು *pūrvē-dyus*. On the day before, yesterday.
ಪೂರ್ವೋಕ್ತ *pūrva-ukta*. Said before, aforesaid, before-mentioned. (Si. 304).
ಪೂರ್ವೋತ್ತರ *pūrva-uttara*. North-eastern. 2, antecedent and subsequent (My.).
ಪೂರಿ *pūli*. A flower (Mhr. ಪೂಲಿ).—ಪೂಲಿಜ್ಜೆ. Boiled sajjigē the granules of which do not stick together (My.).
ಪೂಲಿ *pūli*. = ಪೂಲಿ. A bridge (Mhr., H.; B. 5, 299; ಅಲಿ, ಸೇತು G.).

ಪೂಲಿ *pūli*. A sort of pagoda worth 8½ rupees, a star pagoda (My.; Tē., M.). See ಕಾಲ್ಪುಲಿ. — ಪೂಲಿವರಪ. A certain old pagoda (R.; M.).
ಪೂಲಿ *pūli*. = ಪೂಲಿ. (ಪಾಲಿ, ಸೇತುವೆ, ಸೇತು Āb.).
ಪೂವದಿಗ *pū-āḍiga*. (Śmd. 239). = ಹೂವದಿಗ, ಹೂವದಿಗ, ಹೂವದಿಗ. A dealer in flowers, a florist (ಪುಲ್ಲ ವದಿಗ Āt. I, 93; II, 97; ಪೂವ Kk. 34; Śm. 67; Bp. 9, 35; 16, 13; 24, 78; V. 6, 31). — ಪೂವದಿಗವರ್. -ವರ್. The wife of a florist, or a female florist (J. 6, 16).
ಪೂವ *pū-vaḷi*. = ಪೂವದಿಗ. (Śm. 67; Kk. 34).
ಪೂವು *pūvu*. = ಪೂ, etc. See ನೀರ್ಪೂವ. ಪೂವಿನ ಸನ್ನೆ (V. 4, 86).
ಪೂಷ *pūsha*. The sun. 2, a kind of mulberry, *Morus indica*.
ಪೂಷಾ *pūshana*. The sun. (My.).
ಪೂಸು *pūsu*. 1. = ಹೂಸು 1. To smear, to daub; to smear over, to spread over, to apply; to besmear, to anoint; to plaster (ಎಲೇಪನ Śmd. Dh.; Tē. ಪೂಯ; T., M. ಪೂಯ; cf. ಉಡು 2). ಪೂಸಿದ ಭ ಸ್ವಪರಾಗಂ (Śmd. 201). ಪರಿಮರ್ದಿಸುವುದು ದುತ್ಕರರಸಮನ್, ಇಮ್ಮಾಗಿ ಪಿರಿದು ನೆಲದೊಳ ಲವಣಂ ಬೆರಸೂರಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಪೂಸುಗೆ; ಕರಗುಗುಮ್ ಎದ್ದೊರೆಯನಿಪ್ಪ ಕುರುವಂ ಬೇಗಂ (225). ತರ್ಮ ಗಳ ಅದಿಗುಂ, ಬೆದಿಟಿಮೋ ಉರ್ದಿ ನೆಲಾವರೆಯ ಬೇರನಾಮಲಕ ಮುರುಂ ಬರ್ದಿಲಿಮಂಜೆಯ ರಸದೊಳ ನಿರ್ದಯೆಯನ್ನೊರಿಸಿ ಪೂಸಿ, ದಿನವಂಚದೊಳ (345). ಪೂಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ದಿಗ್ಗ, ಲಿಪ್ತ Nr.). ತೀವಿ ಪೂಸುವುದು (ಅಂಗರಾಗ, ಉದ್ದರ್ಪ, ಎಲೇಪನ Mr. 339). ನೆಂಜು ಪೂಸಿದ ಕೋಲು (ದಿಗ್ಗ, ಲಿಪ್ತಕ Si. 289). ಪೂಸುವುದು ಮೊ ದರಾದ ಕ್ರಿಯೆ (ಪುಸ್ತ 495). ಓದಿ, ಬೂದಿಯ ಪೂಸಿ, ತೇಣ್ಣು ಪೂಸುಗೆ ಹೂಡಿದು ಹೋವಾತ ಯೋಗಿಯನ ಬೇಡ (Sp.). See Āpr. 5, 119; Grj. 4, 109; Bp. 3, 32; 10, 2; 32, 51; 43, 30, 78; 46, 61; 47, 7, 26, 31; 50, 48. — ಪೂಸಲ್. Smearing, etc. ಪೂಸಲ ನಯ್ಯನಾರ್. N. (Bp. 27, 68).
ಪೂಸು *pūsu*. 2. The act of smearing, etc. (Bp. 27, 4); oil, etc. for smearing on the body. ಪಾಸುವಿಲ್ಲದ ನಿಜೆ, ಪೂಸುವಿಲ್ಲದ ಮಾಯು, ಪಾಸೆಯಿಲ್ಲದನ ಗಳಿತನ ಮೋಟಿಕೆಯ ಬೀಸಿ ಕರೆದನ್ನೆ (Sp.).
ಪೂಸು *pūsu*. 3. = ಹೂಸು 2. To break wind, to fart (ಅಪಾನನಾಯು Śmd. Dh.; cf. ಪೂಸ).
ಪೂಸುವಿಕೆ *pūsu-vikē*. Smearing, etc. (ಸಮಾಲಮ್ಬ, ಎಲೇಪನ Si. 397).
ಪೂಡಿ *pūḷi*. = ಪೂಡಿ, ಹೂಡಿ, ಹೂಡಿ. To inwrap, to insert, to cover; to bury (ಅಪ್ಪಾದನ Śmd. Dh.; Tē. ಪೂಡಿ; M. ಪೂಡಿ, to be buried; ಪೂಡ್ನು, to sink in the ground; cf. ಪೂಡಿ 1, ಹೂಗಿ). ವರಿಮೋ ತದಲಂ ಪೂಡ್ನಿ ಕ್ರಿಯೆ (ಪೂಡಿ Śmd. I, o. r. ಪೂಡಿ). See Āpr. 5, after 86; 5, 112; Abh. P. 12, 34, 44; V. 5, 26.
ಪೂಯಿ *pūyū*. = ಪೂಯ. ಪೂಯವರ್ (J. 22, 31).
ಪುಕ್ಕೆ *pikkē*. The leguminous plant *Trigonella corniculata* Lin.
ಪುಕ್ತ *pukta*. Mixed, mingled, combined, touched, etc. See ಸಮ್-
ಪುಕ್ತಿ *pukti*. Touch, contact.
ಪುಚ್ಚೆ *priçchē*. Asking, inquiring; a question, an inquiry.
ಪುಚ್ಚೆ *priçchya*. To be asked or inquired after.

ಪ್ರಬಾಧವಾಚಾ ಪ್ರಿಂಭಾ-avabhāṣa. Speaking with the object of inquiring after (ಬಿಸಗೊಮ್ಮುದು Nn. 89).
 ಪ್ರತನಾಪಾಹ ಪ್ರಿತಾ-āṣh. Winning battles: *Indra*.
 ಪ್ರತನೇ ಪ್ರಿತಾ. ಪ್ರತನಾ. 2, an army. 3, a small army consisting of 243 elephants, 243 chariots, 729 horse, and 1215 foot.
 ಪ್ರಥಕ್ ಪ್ರಿತಾ. (Śmd. 99). Separately, singly, severally (ಹ, ಬೇಡು ಮಾಡುವುದು Nn. 163; ಎನಾ, etc., ಬೇಡು ನುಡಿದೆ Mr. 534); apart from, with exception of, except; *with-out*.
 ಪ್ರಥಕ್ ಪ್ರಿತಾ-kaṇa. Making separate, separating. See ಕಡಲ್, ಏಕು.
 ಪ್ರಥಕ್ ರಿತ್ರ ಪ್ರಿತಾ-ṣaṭra. (Śmd. 99). Going separately or alone. 2, a separate story.
 ಪ್ರಥಕ್ ಪ್ರಿತಾ. Separateness, diversity, severalty; singleness, individuality. (My.).
 ಪ್ರಥಕ್ ಪ್ರಿತಾ ಪ್ರಿತಾ-para. The plant *Hemionitis cordifolia* Roxb.
 ಪ್ರಥಕ್ ಪ್ರಿತಾ-ārtha. The meaning of "separately" (ಬೇಡು ಬೇಡು Śmd. 392). 2, a separate, distinct meaning (Kāvy. III, 3, B, 159).
 ಪ್ರಥಕ್ ಪ್ರಿತಾ-ātmatā. Separateness, severalty;—discrimination, judgment.
 ಪ್ರಥಕ್ ಪ್ರಿತಾ-ātmikē. Individual existence, individuality.
 ಪ್ರಥಕ್ ಪ್ರಿತಾ-jana. A man of the lower classes or of low caste; a man of low character or profession; an ignorant man.
 ಪ್ರಥಕ್ ಪ್ರಿತಾ-vidha. Of different kinds, multiform, various.
 ಪ್ರಥಕ್ ಪ್ರಿತಾ-ku. = ಪ್ರಥಕ್. A serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399; My. Amara).
 ಪ್ರಥಿವಿ ಪ್ರಿತಿವಿ. -ವೀ. The wide one: the earth. 2, land, ground, soil. 3, earth regarded as one of the elements.
 ಪ್ರಥಿವಿ ಪ್ರಿತಿವಿ-jē. Stā (J. 18, 5).
 ಪ್ರಥಿವಿ ಪ್ರಿತಿವಿ-pati. A king (J. 7, 39).
 ಪ್ರಥಿವಿ ಪ್ರಿತಿವಿ-pāla. = ಪ್ರಥಿವೀಪಾಲ. (My.).
 ಪ್ರಥಿವಿ ಪ್ರಿತಿವಿ-pāla. A king. (My.).
 ಪ್ರಥಿವಿ ಪ್ರಿತಿವಿ-bhṛit. A mountain. 2, a king. (A.).
 ಪ್ರಥಿವಿ ಪ್ರಿತಿವಿ-tāvara. A king (Āpr. 9, 6).
 ಪ್ರಥು ಪ್ರಿತು. (also ಪ್ರಥು). Broad, wide, expansive, spacious; large, great (ಬೊಡ್ಡಿತು Nn. 32); numerous; various; important. 2, N. of several persons (J. 18, 54). 3, a small pungent seed, *Nigella indica* Roxb. 4, a drug composed of a leaf resembling that of *Asa fetida*.
 ಪ್ರಥುಕ್ ಪ್ರಿತು. Rice scalded with hot water and then dried over a fire and flattened in a mortar (ಅವಲಕ್ಕ Mr. 375). 2, the young of any animal; a child, a boy.
 ಪ್ರಥುನಿ ಪ್ರಿತುನಿ. A body of forces: three vāhinis (Mr. 291, one MS. ಪ್ರಥುನಿ).
 ಪ್ರಥುನಾಲಿ ಪ್ರಿತು-māli. N. of a daitya (G. 132).
 ಪ್ರಥುರೋಮ ಪ್ರಿತು-rōma. A fish.
 ಪ್ರಥುಲಿ ಪ್ರಿತುಲಿ. Broad, large, great.
 ಪ್ರಥುವಿ ಪ್ರಿತುವಿ. Tbh. of ಪ್ರಥು. (ಪ್ರಥು, ಧೂಮಿ, etc. Mr. 91).

ಪ್ರಥುವೀಜಾತ ಪ್ರಿತುವಿ-jāta. N. of a tree (ಪಾರ್ಥಿವ, ವೃಕ್ಷ, ಮರ Nn. 32).
 ಪ್ರಥುಸ್ಥಾನ ಪ್ರಿತು-sthāna. A town (ನಗರ, etc., ವಟ್ಟಣ Mr. 190).
 ಪ್ರಥಿ ಪ್ರಿತಿ. Kuntī, one of the two wives of Pāṇḍu (Śmd. 263; J. 18, 21; 33, 3).
 ಪ್ರಥಿವಿ ಪ್ರಿತಿವಿ. = ಪ್ರಥುವಿ, ಫೂದವಿ. The wide one: the earth; land, ground, soil; a country. 2, earth as an element. 3, = ಪ್ರಥು No. 3, *Nigella indica*. 4, = ಪ್ರಥು No. 4, N. of a drug. 5, N. of a vṛitta (Āh.).
 ಪ್ರಥಿವಿ ಪ್ರಿತಿವಿಕē. Cumini seed (ಅಜಾಜ, ಬೀರಿಗೆ Mr. 137).
 ಪ್ರಥಿವೀಕē ಪ್ರಿತಿವಿಕē. Large cardamoms. 2, small cardamoms. 3, = ಪ್ರಥಿ No. 4.
 ಪ್ರಥಿವೀಧವ ಪ್ರಿತಿವಿ-dhava. A king (Rāv. 5, 16).
 ಪ್ರಥಿವೀಪಾಲ ಪ್ರಿತಿವಿ-pāla. A king (Rām. 1, 13, 1).
 ಪ್ರಥಾಕು ಪ್ರಿತಾ-ku. = ಪ್ರಥಾಕು. A snake.
 ಪ್ರಥಿವಿ ಪ್ರಿತಿವಿ. Variegated, party-coloured, dappled, speckled, spotted. 2, dwarfish, short, small; a dwarf. 3, a ray of light; etc.
 ಪ್ರಥಿವೀ ಪ್ರಿತಿವಿ-para. = ಪ್ರಥಕ್ ಪ್ರಿತಾ. *Hemionitis cordifolia*.
 ಪ್ರಪತ್ ಪ್ರಿತಾ. = ಪ್ರತಿ No. 1. 2, a drop of water, spray.
 ಪ್ರಪತ್ ಪ್ರಿತಾ. = ಪ್ರಪತ್ No. 1. 2, the spotted antelope, the porcine deer (ಎರಳೆ Nn. 47; ಸಾರಂಗ Mr. 508). 3, a drop of water, spray (ಪ್ರಪದ, ಕೆದರ್ವ ಕಡುವನಿಗರ್ Mr. 418).
 ಪ್ರಪತ್ ಪ್ರಿತಾ. An arrow.
 ಪ್ರಪದ ಪ್ರಿತಾ. = ಪ್ರಪತ್ No. 3, q. v.
 ಪ್ರಪದ ಪ್ರಿತಾ-sāva. Having piebald horses: air, wind. Vāyu.
 ಪ್ರಪದ ಪ್ರಿತಾ-ājya. Sprinkled butter, ghee mixed with curds forming an oblation.
 ಪ್ರಪ್ ಪ್ರಿತಾ. Asked, inquired, questioned.
 ಪ್ರಪ್ ಪ್ರಿತಾ. The back. 2, the hinder part of anything, the rear.
 ಪ್ರಪ್ ಪ್ರಿತಾ-granthi. A knot or hump on the back (ಬನ್ನ ಕುರು Mr. 385).
 ಪ್ರಪ್ ಪ್ರಿತಾ-ṣakshu. A crab. (R.).
 ಪ್ರಪ್ ಮಾಂಸಾದನ ಪ್ರಿತಾ-māmsa-adana. Eating the flesh of the back: backbiting. (R.).
 ಪ್ರಪ್ ವಾಹ್ಯ ಪ್ರಿತಾ-vāhya. An ox carrying burdens.
 ಪ್ರಪ್ ಪ್ರಿತಾ-sthāpana. Putting the back on or to. See ನೆಮ್ಮು.
 ಪ್ರಪ್ ಪ್ರಿತಾ-asthi. The back-bone.
 ಪ್ರಪ್ ಪ್ರಿತಾ. A pack-horse, or a horse for riding.
 ಪ್ರಪ್ ಪ್ರಿತಾ. = ಪ್ರತಿ. (ಸನ್ನಕರೇ G.).
 ಪ್ರಪ್. Feminine of ಪ್ರ. See ಪ್ರ-.
 ಪ್ರಪ್ ಪ್ರಿತಾ. = ಪ್ರಗ್, q. v. Tbh. of ಪ್ರೇಕ್ಷಣ (Śmd. 346. 356; ಪ್ರೇಕ್ಷಣ, ನೋಟ Kk. 59; ಪ್ರೇಕ್ಷಣ śm. 66; ನಡ್ಡಣ ರ. 1, 34). ರಮ್ಯ ಕೇಳಕ್ಕುಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಣಮುಂ (Śmd. 268). See ಸಂಗಪ್ರೇಕ್ಷಣ; Āpr. 4, 71; 5, 53.
 ಪ್ರಪ್ ಪ್ರಿತಾ. = ಪ್ರೇಕ್ಷಣ. To act overbearingly, arrogantly or proudly (J. 14, 6; see Tē. a. ಬೆಗ).

ಪೆಗ್ pēg. = ಪೆ 1, etc. Largeness, greatness, etc. (Tē. ಪೆಕ್ಕು, T. ಪೆಡ, plenty, much). — ಪೆಗ್ಗಡೆ. = ಪೆಗ್ಗಡೆ, q. v. (Tē. ಪೆಗಡೆ, ಪ್ರಗಡೆ, ಪ್ರಗ್ಗಡೆ, ಪ್ರಗ್ಗಡೆ, an elder, noble, minister). See ತೊತ್ತುವೆಗ್ಗಡೆ, ದಾಣುವೆಗ್ಗಡೆ, ಮನೆವೆಗ್ಗಡೆ. — ಪೆಗ್ಗಣ. = ಪೆಗ್ಗಣ. A large rat, a bandicoot (ಮನಕ, ಉನ್ನರ Mr. 164).
ಪೆಗಲ್ pēgal. = ಪೆಗಲ್, ಪೆಗಲ್, ಪೆಗಲ್, ಪೆಗಲ್. The shoulder (ತೆಗಲ್ Smd. II). See Öpr. 5, 59; 7, 79; Abh. P. 16, 53; Mr. 280; Räv. 1, after 135; ಎಡವೆಗಲ್.

ಪೆಗ್ಗಣ pēggāṇa. See s. ಪೆಗ್.

ಪೆಗ್ಗಣ pēggāṇa. = ಪೆಗ್ಗಣ. See ಸಂಗಡವೆಗ್ಗಣ.

ಪೆಗ್ಗು pēggū. (= ಪೆಗ್ಗು, what is back). — ಪೆಗ್ಗ. -ಅ 3. A backward, dull man, a fool. ಪೆಗ್ಗ ಅದರೂ ಅಗ್ಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ (Prv.).

ಪೆಂ pēn. (ಪೆಂ). = ಪೆಂ, etc. — ಪೆಂಗೂಸು. -ಕೂಸು. = ಪೆಂಗೂಸು, ಹೆಂಗೂಸು. A woman. — ಪೆಂಗೂಸುಮಯ್ಯ. Siva (Ö. Bp. 47, 19).

ಪೆಂಗ ಪೆಂಗ. A simpleton, a fool (Tu. ಪೆಂಗ, ಪೆಂಜಿ; Tē. ಪೆಂಜಿ; cf. ಪೆಗ್ಗು and ಪೆ 1). ಪೆಂಗನಾದರೂ ಭಂಗ ಬಿಡದು (Prv.).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. = ಎಟ್ಟು, etc., ಹೆಟ್ಟು. Waking, etc. (J. 3, 24 Bangalore prints).

ಪೆಟ್ಟಿ ಪೆಟ್ಟಿ. = ಪೆಟ್ಟಿ, etc. A stupid, mad female (My.).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. = ಪೆಟ್ಟು, etc. (Bp. 59, 21; Tē. ಪೆಂಜು).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. 1. = ಪೆಟ್ಟು 1, etc. To increase, etc. (Mr. 325; Bp. 55, 46; J. 3, 22, 24; 6, 10; 8, 41, 49; 13, 18).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. 2. = ಪೆಟ್ಟು 2, etc. Increase, etc. (J. 3, 39; 10, 14; Tē. ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಂಜು, surplus).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. = ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಹುಟ್ಟು. Tbh. of ಪಿತ್ತ. Foolishness, madness (My.; Tē. ಪಿಟ್ಟು, ಪಿಟ್ಟು; M. ಪಿಟ್ಟು; T. ಪಿಟ್ಟು, ಪಿಟ್ಟು, bile; Mhr. ಪಿಟ್ಟು, mad; cf. ಪಿಂಜು). — ಪೆಟ್ಟು. -ಅ 3. = ಪೆಟ್ಟು, ಹುಟ್ಟು. A foolish or mad man (ಉನ್ನತ, ಉನ್ನತವತ, ಹುಟ್ಟು ಹಿಡಿದವನು Si. 208; My.). — ಪೆಟ್ಟು ಬಿ. -ಅಟ. = ಹುಟ್ಟು ಬಿ, q. v. (My.).

ಪೆಟ್ಟುಗೆ ಪೆಟ್ಟುಗೆ. 1. = ಪೆಟ್ಟುಗೆ 1, etc. Increase, etc. (J. 6, 2; 26, 14, 15; ದೆವ್ವಾರ Bhn. 65).

ಪೆಟ್ಟುಗೆ ಪೆಟ್ಟುಗೆ. 2. = ಪೆಟ್ಟುಗೆ, etc. — ಪೆಟ್ಟುಗೆಗಾರ್ತಿ. = ಪೆಟ್ಟುಗೆಗಾರ್ತಿ, q. v.

ಪೆಟ್ಟು ತನ ಪೆಟ್ಟು ತನ. = ಪೆಟ್ಟು ತನ. Madness, foolishness (ಉನ್ನತ, ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮ, ಹುಟ್ಟು, etc. Si. 70; My.).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. = ಪೆಟ್ಟು, etc. ಮೃಗಗಣಮಂ ಪೊದ ಪೆಟ್ಟೆಯಂ ಕಾಣಿಸಿದಂ (Smd. 273). ಇದು ಪೆಟ್ಟುಗಳ ಪೆಟ್ಟು (Rāghē. 17, 68). — ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. -ಪೆಟ್ಟು. The foot to be impressed, a foot-print to be formed (J. 3, 26). — ಪೆಟ್ಟು ಎಡಿ. -ಎಡಿ. = ಪೆಟ್ಟು ಎಡಿ. (J. 28, 45).

ಪೆಂಜೆ ಪೆಂಜೆ. A peacock (J. 17, 25; cf. ಪಿಂಜೆ).

ಪೆಟ್ಟಲ್ ಪೆಟ್ಟಲ್. ಪೆಟ್ಟಲು (Rām. 6, 11, 4). = (ಪೆಟ್ಟಲ್), ಪೆಟ್ಟಲು, ಪೆಟ್ಟು. A sound in imitation of exploding, going off as a gun, cracking as a rocket, etc. (Tē.; T. ಪೆಡ, ವೆಡಲ್; T. ಪೆಡ, Mhr. ಪೆಟ್ಟ, the report of a gun). — ಪೆಟ್ಟಲುಪ್ಪ. -ಉಪ್ಪ. = ಪೆಟ್ಟುಪ್ಪ. The explosive salt: saltpetre (Räv. 6, 116; Tē. ಪೆಟ್ಟುಪ್ಪ; T. ಪೆಟ್ಟಲುಪ್ಪ, ವೆಡಲುಪ್ಪ; M. ಪೆಟ್ಟುಯುಪ್ಪ).

ಪೆಟ್ಟಾರಿ pēṭṭāri. A large box or chest of wood or metal (My.; ಪಿಟ್ಟ, ಪೆಟ್ಟ, etc. Si. 344; Mhr. ಪೆಟ್ಟಾರಾ).

ಪೆಟ್ಟಾರಿಗೆ pēṭṭārigē. = ಪೆಟ್ಟಾರಿ. (B. 4, 55).

ಪೆಟ್ಟು pēṭṭa. = ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಹೆಟ್ಟು, ಹೆಟ್ಟು, ಹೆಟ್ಟು. A lump of earth, a clod, a flake; a lump (ಹೆಟ್ಟು Smd. 64; Tē. ಪೆಟ್ಟ, ಪೆಟ್ಟ, ಪೆಟ್ಟ, ಪೆಟ್ಟ). — ಪೆಟ್ಟುಮೇದ. -ಎದ. Clods, i. e. uneven, wrong things, to rise or appear (Abh. P. 1, 19).

ಪೆಟ್ಟಣಿಗೆ pēṭṭānigē. The tool called a road tamper (My.). ಒಗವ ಪೆಟ್ಟಣಿಗೆ (ಕರವೀರ Mr. 158).

ಪೆಟ್ಟಲು pēṭṭalu. ಪೆಟ್ಟಲ್. (= ಪೆಟ್ಟಲ್, etc.). A pop-gun (My., also ಪೆಟ್ಟು; T. ಪಿಟ್ಟಲಿಕ್ಕುಯಿ).

ಪೆಟ್ಟಿ pēṭṭi. Tbh. of (ಪಿಟ್ಟ), ಪೆಟ್ಟ 1. A box of any size, a chest, a trunk, etc. (ಪಿಟ್ಟ, ಪೆಟ್ಟ, ಪೆಟ್ಟ, ಮಂಜಾವೆ Nr.; Hlā.; My.; T., M.; Tē. ಪೆಟ್ಟ).

ಪೆಟ್ಟಿಗೆ pēṭṭigē. = ಪೆಟ್ಟು, (ಪೆಟ್ಟು), ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಹೆಟ್ಟಿಗೆ, etc. Tbh. of (ಪಿಟ್ಟ), ಪೆಟ್ಟಿಗೆ (Smd. 338; ಪೆಟ್ಟ, etc. Nr.; ಮಂಜಾವೆ Mr. 208; ಪೆಟ್ಟ Si. 498; C.; T., M. ಪೆಟ್ಟು; Si. 344; Bp. 11 sum.; 81, 12; Smd. 75; Räv. 6, after 11). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕದ್ದ ಕಳ್ಳ ಬೀಗದ ಕೆಯ್ಯೆ ಬನ್ನಾನೇ?—ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತುನ್ನು ಹಣವಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರ್ತು (for the funeral) ಗತಿಯಲ್ಲ (Prvs.). — ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಾಡ. A bullock-coach (My.; Si. 275; Tē. ಪೆಟ್ಟುಬಣ್ಣ).

ಪೆಟ್ಟಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಯ. = ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, etc. (ಪಿಟ್ಟ, etc. Hlā.; Tē. ಪೆಟ್ಟಿಯ).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. 1. = ಪೆಟ್ಟು 1. To beat, as with the hand, a staff, a hammer, etc. (My.). 2, to push the penis into the vagina.

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. 2. = ಪೆಟ್ಟು 2, ಪೆಟ್ಟು 2. Striking; a blow, a stroke; a hurt (ಪ್ರಹಾರ, ಹತ G.; My.; Tē.). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು, ರೊಟ್ಟಿಗೆ ತುನ್ನು. — ಬರಳಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಒನಕೇ ಪೆಟ್ಟು ತಪ್ಪೇ?—ಗುಟ್ಟು ಸಾವಿರಾರ್ ಪೆಟ್ಟು (Prvs.). See Prvs. s. ಪಾಣಿ, ಬಿತ್ತ, ಮದ್ದು. — ಪೆಟ್ಟುಗು. -ಅಗು. A blow, or blows, to take place, come, etc. (My.). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಾದರೂ ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪೆಟ್ಟು ಕೊಡು. To give or deal a blow or blows. ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಪೆಟ್ಟು ಬೇಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.; see s. ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನು). — ಪೆಟ್ಟು ತಗಲಿಸ ಕೊಳ್ಳು. = ಪೆಟ್ಟು ಹಚ್ಚ ಕೊಳ್ಳು. (My.). — ಪೆಟ್ಟು ತಗಲು. = ಪೆಟ್ಟು ತಾಗು. (B. 5, 25). — ಪೆಟ್ಟು ತಾಗು. A blow or blows, or a hurt, to touch: to be beaten, struck, or hurt (My.). ಬೊಕ್ಕ ಬೊರ್ಲ ಬಿದ್ದು, ಬಹಳ ಪೆಟ್ಟು ತಾಗುವದು (B. 4, 61). — ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನು. To eat, i. e. to suffer, a blow or blows, to be beaten (My.). ನಿಲುವಾಕೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗೊಲ್ಲಮಿಡ್ಡಿನಿನ್ನ ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನ. — ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನವನೂ ಬಲ್ಲ, ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟವನೂ ಬಲ್ಲ. — ಪೆಟ್ಟು ಬಿನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ (Prvs.). — ಪೆಟ್ಟು ಬಿಡು. A blow or blows to fall upon (one, My.). — ಪೆಟ್ಟುಮಣಿ. = ಪೆಟ್ಟಣಿಗೆ. (My.). — ಪೆಟ್ಟು ಹಚ್ಚ ಕೊಳ್ಳು. To be hurt. ಅಡುಗಲು ಅನ್ನಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನೊಳಗಿನ್ನಾದರೂ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಪೆಟ್ಟು ಹಚ್ಚ ಕೊಳ್ಳದೆ ದಾಟಿ ಹೋಗುವವು (B. 3, 10). — ಪೆಟ್ಟು ಹತ್ತು. A hurt to be attached: to be hurt (My.). ಆ ಹೊಡತದಿನ್ನ ಅವನ ಮೊದಲಿಯೊ ಬಹಳ ಪೆಟ್ಟು ಹತ್ತುತು (B. 2, 31). — ಪೆಟ್ಟು ಹಾಕು. To apply a blow or blows: to beat (My.). — ಪೆಟ್ಟು ಹೊಯ್. = ಪೆಟ್ಟು ಹಾಕು. ಬಯ್ಯ ದಾಯಿಗೆ ಹೊಯ್ದು ಪೆಟ್ಟು (Prv.).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. 3. = ಪೆಟ್ಟು 3. Pride, domineering, daring, boldness (ದಪ್ಪ, ಅಡಟು, ಅಪ್ಪ, ಸಾಸ, ಪೆಟ್ಟು Smd. 38; cf. ಪೆಟ್ಟು 2? ಎಣ್ಣು 1?). — ಪೆಟ್ಟುಮರ್. -ಪೆಟ್ಟು. 1.

Pride, etc. to become excessive: to be exceedingly proud, etc. (ದರ್ಪ ಸಿಮ್ಲ. Dh., o. r. ಪೆಟ್ಟು). — ಪೆಟ್ಟು ವರ್ತು. — ಪೆಟ್ಟು 2.

Daring, etc. (ಅದಟು, ದಪ್ಪ, ದರ್ಪ Kk. 66, o. r. ಪೆಮ್ಮು ವರ್ತು). ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. (= ಪೆಟ್ಟು). Tbh. of ಪೆಟ್ಟು 1 (ಸಿಮ್ಲ. 364).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. = ಪೆಟ್ಟು, etc. (ಹೆಣ್ಣು ಸಿ.).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. (= ಪೆಟ್ಟು). An ficalu mat that has been sewn into the form of a basket and is used as a receptacle of grain (My.).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. = ಪೆಟ್ಟು, etc. — ಪೆಟ್ಟು ತುದುವೆ. The plant *Sida mauritiana* Herit. (St. & Pl.). — ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. = ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. (My.; B. 4, 161). See ಪೆಟ್ಟು.

ಪೆಡ ಪೆಡ. = ಪಿಂ (ಪಿಪ್ಪ), etc., ಹೆಡ. The state of being behind, back or after; the back or hinder part; backwards (ಪೆಡಗು ಸಿಮ್ಲ. 206; ಪೆಡಗು, ಪಿನ್ನಿಲ್, ಪಿಂಗಡೆ Kk. 46, ಸಿಮ್ಲ. 60; T. ಪಿಡು, ಪಿಡುನ್ನು, ಪೆಡೆ; T. ಪಿಡಂಗು, ಪಿಡರ್, ಪಿಡರಿ, ಪೆಡವ). — ಪೆಡಗಿಯ. — ಕಿಯ. = ಪೆಡಂಗಿಯ (ಸಿಮ್ಲ. 206). The back of the hand (T. ಪೆಡೆಯ, the tip of the hand). — ಪೆಡಂಗಿಯ. — ಕಿಯ. = ಪೆಡಗಿಯ, q. v. — ಪೆಡದಲಿ. — ಪೆಡ = ಪೆಡದಲಿ (ಸಿಮ್ಲ. 206). The back of the head (Abh. P. 9, 49; ಸಿವ. 4, 79; T. ಪಿಡರೈ). — ಪೆಡದಲಿ. — ಕಲಿ. = ಪೆಡದಲಿ, q. v. — ಪೆಡ ಮಗುದ. = ಪೆಡಮಗುದ. To turn the face backwards, to turn round (ಪೆಡಮಗುದು ಸಿಮ್ಲ. Dh.). — ಪೆಡ ಮಟ್ಟು. 1. = ಪೆಡಮಟ್ಟು (ಸಿಮ್ಲ. 206). To step or go backwards, to retreat (ಮೆಟ್ಟಿಗೆ, ಅಕ್ಕುಳಿಸು, etc., ಅವಸರಣ ಸಿ.; ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು Kk. 70; ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು ಸಿಮ್ಲ. 64; ಬೀಗು 82). ಪೆಡ ಮಟ್ಟು ಬರ್ಪ ದುರ್ಯೋಧನನ ಇಭಫಟಿಯಂ (ಸಿಮ್ಲ. 206 Mdb.). — ಪೆಡ ಮಟ್ಟು. 2. The back part (ಪೆಡಗು, ಪೆಡತು, ಪಿನ್ನಿಲ್, ಪಿಂಗಡೆ ಸಿ.). — ಪೆಡಮಗುದ. — ಮಗುದ. = ಪೆಡ ಮಗುದ. (Abh. P. 5, after 78; 7, after 59). — ಪೆಡಮಟ್ಟು. — ಮಟ್ಟು. = ಪೆಡ ಮಟ್ಟು 1, q. v. (Grj. 1, 108; ಸಿವ. 13, 45. 85). ಪೆಡಮಟ್ಟು ದೆಸೂದ್ ಪೆಡದಾದುದೆಂದಿಭಂ ಭುವನೈಕರಾನಾ (ಸಿಮ್ಲ. 206 Mdb.).

ಪೆಡೆ ಪೆಡೆ. = ಎಡೆ, ಎಡಿಗ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, etc., ಪೆಡೆಗ, ಹೆಡೆಗ, ಹೆಡಿಗ, ಹೆಡೆಗ, ಹೆಡೆಗ. Tbh. of ಪೆಡೆಗ. See ಪೆಡೆಗ.

ಪೆಡಸು ಪೆಡಸು. = ಎಡಸು 2, ಎಡಸು. Hardness (as of metal); callousness; stiffness, inflexibility (My.; T. ಪೆಡು, ಪೆಡು; cf. ಬಿಡು). 2, brittleness (My.; B. 4, 158). ನಾಲಿಗೆ ಪೆಡಸು, callousness or stiffness of the tongue: a tongue with an imperfect pronunciation (My.). ನಿರೇಲ್ ಮೆಯ್ಯುನ್ನು, ಸೂಡೆಗ ಪೆಡಸು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ (B. 4, 158). 3, harshness, offensiveness (of speech, My.). 4, difficulty, trouble (as of a business, My.). — ಪೆಡಸುಮರ. Hard wood; brittle wood (My.). — ಪೆಡಸುಮಾತು. An offensive word (My.).

ಪೆಡೆ ಪೆಡೆ. = ಹೆಡೆ. Tbh. of ಸ್ಥಿತಿ (Öt. II, 91; ಫಣ, ಸ್ಥಿತಿ Mr. 401; Öpr. 7, 144; ಸಿವ. 5, 44). The expanded hood of a cobra. ಪೆಡೆಯುಮಗಿದ ಭೋಗಿ (Öpr. 5, 99). — ಪೆಡೆವಣಿ. — ಮಣಿ. The gem of the cobra's hood (ಸಿಮ್ಲ. 260 Mdb.; Abh. P. 1, 32; ಸಿವ. 5, 43. 46; J. 9, 14; 15, 2; 24, 32). — ಪೆಡೆವಣಿದುಮಗಿಲ್. — ತುಡುಗಲ್. A number of such gems (ಸಿವ. 3, after 85).

ಪೆಡೆಯ ಪೆಡೆಯ. = ಎಡೆಯ. (A back-sider, an outer man), another man, a stranger (ಪೆಡಂ Kk. 91).

ಪೆಣ್ ಪೆಣ್. = ಪೆಂ (ಪೆಂಜು), ಪೆಣ್ಣು, ಹೆಂ, ಹೆಣ್, ಹೆಣ್ಣು. A

female; a woman (T. ಪೆಣ್, ಪೆಡ್ಕ, ಪೆಡು, ಪೆಡ್ಕ; M. ಪೆಣ್, ಪೆಡೆ, ಪೆಡೆ, ಪೆಡೆ, see ಪಿಡಿ 4; Öpr. 5, 115; 8, 61; Bp. 54, 37; J. 9, 20; 11, 19; 15, 28; 18, 56). ಆ ಪೆಣ್ ಪಾಣ್; ಆ ಪೆಣ್ ಬನ್ನುದು; ಅವನ್ ಸಜ್ಜನವನ್, ಅದು ಸಜ್ಜನವನ್ (ಸಿಮ್ಲ. 109). ಚಿತ್ರದ ಪೆಣ್ಣಿನೆಪೋಲ ಉಣ್ಣು (84). ಪೆಣ್ಣಿನ ಸಮನಿಸುಗುಮಲಿ ಪೆಣ್ಣುಂ ಮಣ್ಣುಂ (84). ಪೆಣ್ಣಿ (139). Plural ಪೆಣ್ಣು (ಪೆಂಗಳ). ನೆಡೆದ ಪೆಣ್ (ತುಡುಮಣ್ಣಿ ಸಿಮ್ಲ. 78). See ಅದವನ್, ಕನ್ನಿವನ್, ಗದಾಸಾಳವನ್, ದೆಸೆವನ್, ನಗವನ್, ನಾಣಿಲಿವನ್, ಪಡೆ, ಪರ, ಪೊದರ್, ಬಿತ್ತಗ. — ಪೆಣ್ಣು. A female elephant (Bhn. 58). — ಪೆಣ್ಣು. A multitude of females (ಸಿವ. 2, 16; V. 4, 13). — ಪೆಣ್ಣು. A woman and a man (J. 18, 13). — ಪೆಣ್ಣೆ. — ಕಪ್ಪೆ. A female frog (ಭೀಕಿ, etc. Mr. 411). — ಪೆಣ್ಣೆ. A she-parrot (ಪುರುಳಿ, ಸಾರಿಕೆ ಸಿ.). — ಪೆಣ್ಣೆ. = ಪೆಣ್ಣೆ. (ಸಾರಿಕೆ Kk. 24; ಸಾರಿಕೆ ಸಿಮ್ಲ. 28. 29; ಸಿವ. 2, 35). — ಪೆಣ್ಣುದುರಿ. — ಕುಮರಿ. A mare (J. 15 sum.; 15, 7, etc.). — ಪೆಣ್ಣುದು. A cage for females (J. 6, 20; o. r. ಪೆಣ್ಣುದು). — ಪೆಣ್ಣುಮ. — ಕೂಸು. A female child; a woman. See ಬರುವಣ್ಣುಮ; Abh. P. 4, after 14; 4, 15. — ಪೆಣ್ಣುಲಿ. — ಕೂಲಿ. Murder of a woman (J. 16, 12). — ಪೆಣ್ಣುಲಿ. — ಕೂಲಿ. A female monkey (ಸಿವ. 5, after 55). — ಪೆಣ್ಣು. — ಅನಿ. A female elephant (ಕರಿಣಿ, etc., ಪಿಡಿ Mr. 158; ಪಿಡಿ ಸಿಮ್ಲ. 41; J. 16, 5). — ಪೆಣ್ಣು. — ಉಡೆ. (ಸಿಮ್ಲ. 214). The waist of a female. — ಪೆಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. = ಪೆಣ್ಣು ಎಣ್ಣೆ. (Bp. 17, 7). — ಪೆಣ್ಣಿನಿ. = ಪೆಣ್ಣುನಿ. (ಕರೀಣು, ಹೆಣ್ಣುನಿ Nn. 120). — ಪೆಣ್ಣಿನಿ. An army of women (J. 16, 8). — ಪೆಣ್ಣು. — ತುಪ್ಪು. A female black bee (Öpr. 2, after 93; Abh. P. 1, 110; ಸಿವ. 1, 84). — ಪೆಣ್ಣು. — ತೂಡೆ-ಅ3. He who has a woman on his thigh: Siva (Kk. 4; ಕಪ್ಪರ ಸಿಮ್ಲ. 2). — ಪೆಣ್ಣು. — ತೂಡೆ. A female river (see ಗಣ್ಣುದೂಡೆ). — ಪೆಣ್ಣು. — ಪಡೆ-ಅ3. He whose army are women: Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; ಸಿಮ್ಲ. 7). — ಪೆಣ್ಣುಯರ್. — ಪುಯರ್. Lamentation of a woman (Öpr. 8, after 67; Abh. P. 9, 142). — ಪೆಣ್ಣುಲಿ. — ಪುಲಿ. A tigress (Abh. P. 2, 58; ಸಿವ. 2, 65). — ಪೆಣ್ಣುಲಿ. A female child; a woman. ಕುಸುಮಾಯುಧ, ನಿನ್ನ ಬಲ್ಲ ಪೆಣ್ಣು ಕುಳಿಕ್ಕಲ್ಲದಿಲ್ಲ! (ಸಿಮ್ಲ. 151). — ಪೆಣ್ಣೆ. A gem-like woman (ಸಿವ. 3, 21; 7, 99). — ಪೆಣ್ಣು. The form of a female. ಪರಮಜನೇಶ್ವರನಾಣಿಯ ಸರಸ್ವತಿ ಚಿದಮ, ಪೆಣ್ಣುಪಮಂ ಧರಿಯು, ನಿನ್ನದಲ್ಲದುವೆ (ಸಿಮ್ಲ. 109). — ಪೆಣ್ಣೆ. The captivity of a woman or of women (ಸಿವ. 1, 54).

ಪೆಣಾ ಪೆಣಾ. = ಹೆಣ. A corpse; a carcass (T., M. ಪಣ; T. ಪಿಣಿಗ, ಪಿಣುಗ, ಪಿಣ್ಣು). See Abh. P. 13, 66; 16, after 55; Bp. 61, 12; Bh. 1, 10, 39; ಸಿವ. 5, after 120; J. 4, 16; 5, 28; ಪೆರ್ಣಾ, ದಾಲ್ಪಿಣ. — ಪೆಣಮಯ. Full of corpses (J. 22, 23).

ಪೆಣಗಿಸು ಪೆಣಗಿಸು. = ಹೆಣಗಿಸು. To cause to fight. See ತಗರ್ಪಣಗಿಸು.

ಪೆಣಗು ಪೆಣಗು. = ಪೆಣಗು 1, ಹೆಣಗು. To wrangle, to quarrel, to fight (J. 20, 31; 22, 32; 23, 23; T. ಪೆಣಗು, ಪೆಣಗು, to surround, encompass; to fight; cf. ಪೆಡಕು).

ಪೆಣಲ್ ಪೆಣಲ್. = ಹೆಣಲು, etc. (ಹೆಣಕು G.).

ಪೆಣಸು ಪೆಣಸು. 1. = ಪೆಣಗು. (Bh. 1, 7, 50; M. ಪಿಣಪ್ಪು, to be entangled; to quarrel, etc.; ಪಿತ್ತಗು, to wrangle, quarrel).

ಪೆಣಸು ಪೆಣಸು. 2. Union, embrace. See ಬಲಿಣಸು.

ಪೆಣೆ ಪೆಣೆ. 1. = ಎಣೆ 2, ಹಣೆ 2, ಹೆಣೆ 1. To unite or tie different things together, to intertwine, to

twist, to twine, to plait, to braid (ಮಿಶ್ರವಸ್ತ್ರನ ಸಿಮ್. Dh.; T. M. ಪಿನ್ನು, to be intricate, entangled; to twist, etc.; T. ಪೇಡು, ಪೇನು; cf. ಪಿಣಿ 1). ಎಳೆತೆಗೆಯಲು ಲಿಯನ್ ಅಮರ್ತ್ಯವಾಗಿ ಪೇಡು, ಸಮಗಯ ಮುಗುಳ ಮೊಳೆಗಂ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಬಿತ್ತರವುಡದ ಜವಳವಾಗಿ (ಓರ. 7, after 92). 2. to be joined, to unite, to be joined together, to be intertwined, to get entangled (ಸಂಯೋಗ ಸಿಮ್. Dh.; ತರ್. Ct. I, 35; ಓರ. 4, 71; 7, 89; Abh. P. 11, 164; Rā. 13, 86; cf. ಅಣಿ 1 & 2; T. ಪಿಣಂಗು, M. ಪಿಣಿ, T. ಪೆನೆ, to be entangled; T. ಎದ್ದಿ, to be joined; see ಪೆಣಸು 1; cf. also T. ಪಿಣಿ, ಪಿಣಿ, M. ಪಿಣಿ, to tie together, yoke, bind, ensnare; T. ಪಿಣಿ, a tie, band; consent, agreement; a bail, a surety; M. ಪಿಣಿ, tying, yoking; coupling, equal; bail, surety; cf. ಎಣಿ 1; ಪೂಣಿ; T. ಪೆನೆ, a twist, a cord coupling animals together). See ತಟ್ಟವೇ.

ಪೆಡೆ ಪೆಣೆ. 2. = ಎಣಿ 1. An entwined state (see ಎಣಿ ಎಣಿ). 2. union, company. — ಪೆಣವಕ್ಕ. — ವಕ್ಕ. = ಎಣಿ ವಕ್ಕ. (J. 8, 47).

ಪೆಡ್ಡೆ ಪೆಣ್ಣೆ. = ಪಟ್ಟ, etc. A clod (My.); a lump, a concrete mass (Mhr. ಪೇಡ್ಡ, a mass of slightly wetted earth adhering to the feet in walking). ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟುವ ಅಡ, ಕಲ್ಲಿನನ್ನೆ ಧಾರವಕ್ಕ ಪೇಡ್ಡೆಗಾಗುತ್ತವೆ (B. 4, 148). — ಪೆಡ್ಡೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To coalesce into a mass, to concreate (B. 4, 148); to become one mass (My.).

ಪೆಡ್ಡೆ ಪೆಣ್ಣೆ. = ಪೆಡ್ಡೆ 2, etc. A bundle (My.; Mhr. ಪೇಡ್ಡೆ).

ಪೆಡ್ಡೆ ಪೆಣ್ಣೆ. A female, a woman (T. ಪೆಣ್ಣು; M. ಪೆಣ್ಣೆ, a girl, woman; T. ಪೆಣ್ಣೆ, the female of any animal). Plural ಪೆಣ್ಣೆರ (Smd. 120; ಓರ. 4, 78; J. 24, 58; Abh. P. 4, 81), ಪೆಣ್ಣರು (Bp. 2, 55), ಪೆಣ್ಣರುಗಳ (18, 54). ಅವರ ಪೆಣ್ಣೆರ (Smd. 109). ಸಾಮರ ಪೆಣ್ಣೆರ (111). ತುಡುಗ ಪೆಣ್ಣೆರ, ಪಾರ್ವರ ಮಹಿಷಾಕರ (120 Mdb.). See ಕಿಡುವೆಣ್ಣೆರ, ಪೂದಿಪೆಣ್ಣೆ. — ಪೆಣ್ಣೆನಾಸ. A queen's apartments (Abh. P. 5, after 123; 9, 172; ರಾಣೀನಾಸ Kk. 63; ರಾಣಿನಾಸ Smd. 37). — ಪೆಣ್ಣೆ ಗಾರ್ವಗ. — ಕಾರ್ವಗ. A fight of women (Abh. P. 13, 139).

ಪೆಣ್ಣೆ ತಿ ಪೆಣ್ಣೆಡಿ. = ಪೆಣ್ಣೆ ತಿ, ಹೆಣ್ಣೆ ತಿ. A wife (Bp. 27, 9; 18, 46; 26, 64; Tu. ಬೊಡೆ). ಸಹಜಮುಕ್ಕ ಪೆಣ್ಣೆ ತಿ (ಹದಿಬತ್ತೆ Ct. I, 81). It is conjugated e. g. in ಪೆಣ್ಣೆ ತಿಯಂ (Smd. 257).

ಪೆಣ್ಣೆರ ಪೆಣ್ಣೆರ. = ಪೆಣ್ಣೆರ. (My.).

ಪೆಣ್ಣೆರ ಪೆಣ್ಣೆರ. A Pindaree, marauder, a freebooter (of former days; My.; T. Mhr. ಪೆಣ್ಣೆರ; at present the Pindarees are horse-dealers, etc.). ಪೆಣ್ಣೆರಿಯರು ಬರುವಾಗ ಹೆಣ್ಣರ ಗೂಡವೆಯೇನು? (Prv.).

ಪೆಣ್ಣೆರ ಪೆಣ್ಣೆರ. (Tbh. of ಪುಣ್ಯಯ). — ಪೆಣ್ಣೆರೇ ಗಡ್ಡೆ. (ಪ್ರ ಪುಣ್ಯರೀಶ, ಪುಣ್ಯಯ, ಪುಣ್ಯರೀಶವೆಮ್ಮುವ ಗಡ್ಡೆದ್ರಕ್ಕ, ಪಾಣ್ಣವರ ಮದ್ದು, ಬಿಳಿನೆಯಲೇ ಗಡ್ಡೆ Si. 153).

ಪೆಣ್ಣೆ ಪೆಣ್ಣೆ. 1. (Tbh. of ಪಿಣಿ 2, or = ಪಿಣಿ). See ಅರಸು, ರಾಣಿ.

ಪೆಣ್ಣೆ ಪೆಣ್ಣೆ. 2. = ಪಿಣಿ 1, etc. — ಪೆಣ್ಣೆ ಬಹುರ್. = ಪಿಣ್ಣೆ, ಪಿಣ್ಣೆ. An inferior kind of dates that are in lumps (My.).

ಪೆಣ್ಣೆ ತಿ ಪೆಣ್ಣೆಡಿ. = ಪೆಣ್ಣೆ ತಿ, etc. (Rāghc. 17, 65).

ಪೆಣ್ಣೆ ಪೆಣ್ಣೆ. = ಪೆಣ್ಣೆ. A badge of honour or a trinket for the foot (ಪಾಯವಟ್ಟ Mr. 344; Bp. 61, 27); a badge of honour in the form of a ring made of metal, grass or rope for the foot (My.; T. ಪೆಣ್ಣೆ ಮು, ಪೆಣ್ಣೆರ; Mhr. ಪೆಣ್ಣೆರ, a necklace composed of strings of pearls; a

loop or ring; ಪೇಟಲೆ, an ornament for the arm; T. ಪೆಣ್ಣೆ ಯ, a ring, a trinket, of women, etc.).

ಪೆಣ್ಣೆ ಪೆಣ್ಣೆ. = ಪೆಣ್ಣೆ. (Bp. 16, 17).

ಪೆಣ್ಣೆ ಪೆಣ್ಣೆ. — ಪೆಣ್ಣೆ ಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Ch. v. 6; T. ಪಿಣ್ಣೆಯ್ಯ, a father's younger brother).

ಪೆಣ್ಣೆ ಪೆಣ್ಣೆ. = ಪೆಣ್ಣೆ, etc. — ಪೆಣ್ಣೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ. A female Indian crane (ಪುಷ್ಕರ, ಸಾರಸ Mr. 172). — ಪೆಣ್ಣೆ ಎಣ್ಣು. — ಪಿಣ್ಣು. A multitude of women (J. 8, 18).

ಪೆಣ್ಣೆನ ಪೆಣ್ಣೆ-ತಾಣ. (Smd. 248). The state of being a female; a feminine character or behaviour. — ಪೆಣ್ಣೆನಂಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To cause to take the form of a female (V. 37, 110).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. = ಹೆಟ್ಟು. P. p. of ಪೆಡ್ (ಪೆಡು) 1 & 2.

ಪೆಡೆ ಪೆಡೆ. = ಹೆಡೆ. A bow-string (Sē. 2, 12; 4, after 24; 4, 39). See ಅಳವೆಡೆ, ಎಲರುಣಿವೆಡೆಯ, ಬಣ್ಣುಣಿವೆಡೆಯ. — ಪೆಡೆವಿಲ್. — ಬಿಲ್. A bow-string and bow (Rā. 3, 38).

ಪೆಡ್ಡೆ ಪೆಡ್ಡೆ. Largeness, bigness, greatness (T. ಪೆಡ್ಡೆ). — ಪೆಡ್ಡೆ ಸದಾಪ. (ತತಪುಷ್ಪ, ಸಿತಭತ್ತೆ, etc., ಕಾಡುಸಟ್ಟು ಸಿ. 160).

ಪೆಡ್ಡೆ ಪೆಡ್ಡೆ. A great or an old person, an elder, a senior (T. N. (Bp. 56, 27, 36; see ಅಡ).)

ಪೆಡ್ಡೆ ಪೆಡ್ಡೆ. = ಪೆಡ್ಡೆ, ಹುಟ್ಟಿ. A foolish or mad female (My.).

ಪೆಡ್ಡೆ ಪೆಡ್ಡೆ. = ಪೆಡ್ಡೆ, etc. (My.). — ಪೆಡ್ಡೆ. — ಅ. 3. A foolish or mad man (My.).

ಪೆಣ್ಣು ಪೆಣ್ಣು. = ಪೆಣ್ಣು 1, etc. (T. ಪೆಣ್ಣೆ, ಪೆಣ್ಣು). — ಪೆಣ್ಣು ಬಟ್ಟೆ. Large stripes. ಪೆಣ್ಣು ಬಟ್ಟೆ ಪುಲಿಯಾರ್. N. (Bp. 27, 57).

ಪೆಣ್ಣೆ ಪೆಣ್ಣೆ. N. of two rivers, one falling into the sea near Nellore, the other near Cuddalore (My.; T. ಪೆಣ್ಣೆ, ಪಿಣಾಕಿ; T. ಪೆಣ್ಣೆ, ಪೆಣ್ಣಾಡು; M. ಪೆಣ್ಣಾಡು).

ಪೆಣ್ಣು ಪೆಣ್ಣು. (fr. ಪಿರಿದು Smd. 249; Kk. 49). = ಪೆಣ್ಣು. Largeness, greatness; abundance; grandeur, eminence, sublimity (ಉನ್ನತೆ Ct. I, 95; II, 20; ಅಧಿಕ Smd. 58; T.). ಧರೆಯೋ ಎರಡ ಪೆಣ್ಣು ನರನಿನ್ನಿಮರ (Smd. 81). ಪೆಣ್ಣುನೋ ಎನಕ ಕರ್ಣನೊಕ್ಕುಡಿ (133). ಎನಿಮ್ಗೆ ಪೆಣ್ಣು! (175). ಎವೇದ್ವನವನ ಚಾಗದ ಪೆಣ್ಣು! (211). See ಓರ. 1, 80; 9, 39; Smd. 8, ತಿರ್ಮ 1; Bp. 3, 4; 6, 8; 19, 28; 30, 3; 32, 39; 57, 71; ಓ. Bp. 5, 5; Rā. 6, 23; Sē. 1, 28, 37; J. 3, 1, 15; 6, 3. — ಪೆಣ್ಣುವೆಡ್. — ಪೆಡ್. To obtain eminence, etc. (Abh. P. 3, 1, 35; Rā. 4, 96). ಗುಣವಾತ್ರ ಪೆಣ್ಣುವೆಡ್ ಮಹಿಗು ನಾನಾರ್ಥತತ್ವಕರಂ (Nn. 168).

ಪೆರಂಗಿ ಪೆರಂಗಿ. = ಪಿರಂಗಿ. (My.).

ಪೆರಣಿ ಪೆರಣಿ. Tbh. of ಪುಣ್ಯ. ಉಣ್ಣು ವಕ್ಕದಕಿನ್ನು ವಕ್ಕಜಾತಲ್ಲ; ಬಿಟ್ಟರದು ಹಾಡುವದು, ಗಡಗ ತಾನಲ್ಲ; ದಿಟ್ಟರಿಗೆ ಹೆಟ್ಟುವದು, ಪೆರಣಿ ತನಗಿಲ್ಲ; ಸಿಟ್ಟಿಯಲು ಕುಸಲರೇ, ಹೇದಾ ನೀವೆಲ್ಲ! (an arrow, Bēdāgucāupadi).

ಪೆರೆ ಪೆರೆ. = ಎರೆ 5, ಪೆರೆ 5, etc., ಹೆರೆ. The skin or slough of a serpent (J. 5, 56; 18, 57; 20, 54). — ಪೆರೆಗಳೆ. — ಕಳೆ. To cast the skin (J. 21, 51). — ಪೆರೆಯಕ್ಕು. — ಕಕ್ಕು. = ಪೆರೆಗಳೆ. (Abh. P. 10, 31).

ಪೆಡ್ ಪೆಡ್. ಪೆಡು. 1. = ಹೆಡ್, (ಹೆಡು 1). To get; to acquire, to gain, to obtain, to reach; to incur, to undergo, to experience (ಉಪಲಬಿ Smd. Dh.; ಪಡೆ

141 Cm.; ಅಗು 186 Cm.; T., M. ಪೆರು; M. also ಪೆರು; cf. ಪದ 1). 2, to beget: to generate, to procreate; to bear, to give birth to (ಪ್ರಸೂತ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ಮ. 117; T., M. ಪೆರು; T., M. ಪಿರು, to proceed from, be born, arise; Tē. ಪೆರುಗು, to grow, increase, = T. ಪಿರು. P. ಪೆರು (ಸ್ಮದ. 285). ಪೆತ್ತಂ, ಪೆತ್ತರ್ (287). ಪಾತವೇದಂ ಪಟುಕ ಪಟಮಯವ್ಯಾಜದಿಂ ಬೇಡಿ, ಪೆತ್ತಂ (285). ಎರರನ್ನು ಪೆತ್ತ ತಾಯಿ (ಎರರಮಾತ್ಯ, ಎರರಸೂ ಸಿ. 187). ಪೆತ್ತದೋ ನಥಂ? (Rā. 6, 34). See Ūpr. 3, 85; Abh. P. 13, 87; ಅತಿಫೀಕರಾಕೃತಿವೆಡ್, ಅನ್ಯವೈದ್, ಅಮನ್ಯಾನನ್ಯವೈದ್, ಇನ್ಯಪಾಪವೈದ್, ಏರ್ಪೆದ್, ಒಪ್ಪವೈದ್, ಒಜೆವೆದ್, ಒಳ, ಕಟ್ಟಾನ್ತನವೈದ್, ಕಡಿವೆದ್, ಕಳಕಳವೆದ್, ಗೂಡು ವೆದ್, ಚೆಲ್ಲುವೆದ್, ತರವೈದ್, ದೊರೆವೆದ್, ನನವೆದ್, ಸುತಿವೆದ್, ಪದ-, ವೆಮ್ಮು, ವೆರ್ಪು, ಬಂಗಿ, ಬಿಂಕವೈದ್, ಬೆಡಂಗುವೆದ್, ಮೆಯ್-, ಮೊತ್ತವೈದ್, ದೂಡಿ, ಸಿರಿವೆದ್, ಸುರ್ಕು-, etc.

ಪೆರ ಪೆರ. ಪೆರು. 2. = ಹೆಡ (ಹೆಡು 2). To thicken, to congeal, to curdle, as ghee, curds, or oil (ಅಜ್ಜುಗಟ್ಟಿ ಸ್ಮ. 117; T. ಉಕ್ಕು; M. ಪಿರು, to coagulate as milk; to become disjoined, separate, cf. ಪಿರು; ಪಿರುನ್ನು, ಪೆರುಕ್ಕು, to grow thick, curdle, spoil as milk; Tē. ಎರುಗು, to break, go to pieces; to curdle). P. ಪೆತ್ತು (My. as ಹೆತ್ತು).

ಪೆರು ಪೆರು. = (ಪೆಡ, ಪೆರು 1), ಹೆರು, (ಪಿಂ, etc.). Hind part, hind place, backside; backwards;— outer place, outer side, other side (T. ಪಿರು, outer, foreign, other; T., M. ಪಿರುನ್, another; T. ಪಿರುದು, another thing; M. ಪುರು, the back; the outside; see ಪಿನ್, ಪಿರು; Tē. ಪೆರುದು, the back yard of a house; ಪೆರು, other; strange, foreign). — ಪೆರುಂ. (fr. ಪೆರುದು ಸ್ಮದ. 183). A man of the back or outer side: another, a stranger (ಅನ್ಯ Ūt. II, 86; ಪೆರುದು Kk. 91; ಎಡೆಯ ಸ್ಮದ. II, o. rs. ಪೆರುಯ, ಸಡೆಯ, ಸೆಡೆಯ). ಪೆರುಂ (ಸ್ಮದ. 111; Abh. P. 14, 84). ಪೆರುಂ (121); ಪೆರುಂ (Mr. 2). ಬನ್ನ ನೀಗರ್ ಪೆರುನಲ್ಲಂ, ದುರ್ಜಯಂ ಕೌರವಕುಲನಲಿ ನೀಕುಂಜರಂ ಭೀಮಸೇನಂ (ಸ್ಮದ. 91). ನರನವ್ಯುತಂ ಪೆರುನಲ್ಲ, ಕೆತ ನಾಗಲೋದ್ಧುಂ (184). ಪೆರುಮನದಾ ನೀನುಮ್, ಅರಯ್ಯ ಎದಗ್ಗ ರಿಂ (121). ಪೆರುಮೆನ್ನರ್ (184). ಎಲ್ಲಂ ಭುವನೈಕರಾಮಮಹಿ ವಂಗಕ್ಕುಂ, ಪೆರುಂಗಳ್ಳುಮೇ? (188). ಪೆರು ಕಾಡುವಾತಂ (ನವಸಗ Kk. 37; ಸ್ಮ. 46). See Ūpr. 6, 82; 7, 10; Abh. P. 10, 8; Bp. 11, 11; 45, 20. It is conjugated, e. g. ಪೆರುನ್, ಪೆರು, ಪೆರುಯ, ಪೆರುಂ (ಸ್ಮದ. 257). ಅಂ ಪೆರುನೆನ್ನು ಬಗೆಯಲಿವಾಗ ೆ! (258). — ಪೆರುಕಾರ್. A hind leg. ಪೆರುಕಾಲ್ಗೊಳಿಸು. — ಕೊ ಳಿಸು. To make stand on the hind legs (Rā. 13, 85). — ಪೆರುಗಾರ್. = ಪೆರುಕಾರ್. (Ūpr. 5, 64). — ಪೆರುತು. (ಸ್ಮದ. 96. 111. 183; Ūpr. 1, 85; 2, 33; Abh. P. 10, 94; Bp. 3, 57; J. 18, 16). That which is other: another thing, anything different, another (ಅನ್ಯ Ūt. II, 86; ಸ್ಮದ. 213. 295. 207 Cm.); the back side, etc. (ಪಿನ್ನು Ūt. II, 110; ಪೆಡಮೆಟ್ಟು, ಪೆರು ಗು, ಪಿರುಲ್, ಹಂಗಡೆ ಸಿ.). ಬಗೆಯೋ ಪೆರುತೊನ್ನನ್ ಅಣಂ ಬಗೆಯ ಲ್, ಗಡ, ನಿನಗೆ ಸುಮತಿ ಬೇಡ್, ಅಂ ಬೇಡ್ (ಸ್ಮದ. 277). See Kāv. s. ಮರುಸುನ್ನು. Its plural is ಪೆರುವು (287; Ūpr. 3, 42; Abh. P. 14, 127). ಓಡೋ, ಇರಲಿ ಪೆರುವಿದಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮುಂ! (ಸ್ಮದ. 68). ಪೆರುವಡೋ (123. 207). ಪೆರುವರ್ (295). ಪೆರು ವದಿ ಭರ್ಮಂಗಳನೇ ತದಿದ್ವಂ ತನ್ನು, ಪೆರುವಡೋ ಪತ್ತಿಸಿ, ಕಣ್ಣೆಡ್ ಯ ಹತುರೋತ್ತಿಕ್ಕುತಿಯೋ ನೆರಿದಿರೆ ಪೆರುದು ಸಮಾಧಿಯನೆ ಪೆವ ವಡೆಗುಂ (118. 135). — ಪೆರು ತೆಗೆ. To turn backwards, to retreat (ಪಿರುರುಗು Kk. 72; Ū. Bp. 50, 27; J. 25, 8). — ಪೆರು ದು. = ಪೆರುತು (ಸ್ಮದ. 96. 97, o. r. ಪಿರುದು. 183; Ūpr. 3, 73. 92). — ಪೆರುದಿಗೆ. — ತೆಗೆ. To take back (J. 3, 23). — ಪೆರು

ಮಂಗು. To go backwards, to go away, to disappear (Ūpr. 4, 77; Abh. P. 14, 72). — ಪೆರುವುದು. — ಉದ. A leaving of what is behind: afterwards (ಸ್ಮದ. I, p. 37 Māb., o. r. ಪೆರುವುದು). — ಪೆರು ಸಾರ್. To go back or to the rear, to withdraw (Grj. 10, after 65; Rā. 5, 21). — ಪೆರು ಹೋಗು. To retreat, to finish (ಅಕ್ಕುಳಿಸು, etc., ಅವಸರಣ ಸಿ.). — ಪೆರುಳ್. Another woman (ಸ್ಮದ. 111. 245; ಅನ್ಯ Ūt. II, 86; Ūpr. 8, after 76; 8, 88).

ಪೆರುಗು ಪೆರುಗು. = ಪೆರುಗೆ (ಸ್ಮದ. 145). The back side; that is behind, after or backwards, etc.; afterwards (ಪಿನ್ನು ಸ್ಮದ. 199; ಪೆಡ 206; ಪೆಡಮೆಟ್ಟು, ಪೆರುದು, ಪಿರುಲ್, ಹಂಗಡೆ ಸಿ.; ಪೆಡ, ಪಿರುಲ್, ಹಂಗಡೆ Kk. 46, ಸ್ಮ. 60; T., M. ಪಿರುಗು; cf. ಹೆರುಗು). — ಪೆರುಗಣ. — ಅರ್-ಅ. Of the back side or part, etc. (ಸ್ಮದ. 52. 53. 249). — ಪೆರುಗಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To put, or push, back; to leave behind (Abh. P. 3, 47; 7, after 26; 13, after 87; 13, 88; 14, after 25; 14, 99; J. 8, 36; 20, 56). — ಪೆರುಗಿಂಸು. — ಇಂಸು. = ಪೆರುಗಿಕ್ಕು. (Abh. P. 11, after 132).

ಪೆರುಗೆ ಪೆರುಗು. = ಪೆರುಗು, q. v. (ಪಿನ್ನು ಸ್ಮದ. 114. 246 Cm.; ಪಿನ್ನುಗಡೆಯಲ್ಲಿ 201 Cm.). See ಸ್ಮದ. 64. 235. 293; Ūpr. 7, 150.

ಪೆರುಗೆ ಪೆರುಗೆ. = ಹೆರು. The crescent (see e. g. ಪೆರುಯ ಮುತ್ತು, & Abh. P. 4, 119; M. ಪೆರು, T. ಪೆರು); the moon (ತಿಂಗಳ್, ಹನ್ನ Ūt. I, 96; ಎರಳೆಗುರುವ, ಹನ್ನಿರ, ಮಗಲಚ್ಚಣ, etc., ಹನ್ನ ಸ್ಮ. 16; Ūpr. 3, 60; Abh. P. 4, 119; T. ಪೆರುದು, to shine; ಪಿರುಗು, to be full, increase; cf. ಪಿಂಜರಿ). See ಅರೆ ವೆಡ್, ಎಳೆ, ಕುಡು, ವಣ್ಣ. — ಪೆರುಗೊಡೆಯ. — ಕೊಡೆಯ. Whose umbrella is the moon: Kāma (ಮುನ್ನ Kk. 8; ಸ್ಮ. 7). — ಪೆರುದಲಿಯ. — ತಲಿಯ. On whose head is the crescent: Siva (Kk. 4; ಸ್ಮ. 2. 3; ಮಾಡೇವ, etc., ಉಮೆಯಾಕ್ಕ Ūt. II, 5; V. 9, 61). — ಪೆರುನೊಸರ್. (ಸ್ಮದ. 212; Abh. P. 5, 57; ಸಿ.; J. 2, 48; 13, 51; 19, 21). A moon-like forehead. — ಪೆರು ಮಾನ್. A kind of fish (Rā. 5, 115). — ಪೆರುಯಮುತ್ತು. — ಎ ಮುತ್ತು. An arrow with a crescent-like head (Abh. P. 13, 87). — ಪೆರು ಸೂದಿವಂ. Siva (Grj. 3, 88).

ಪೆರ್ ಪೆರ್. 1. (fr. ಪಿರುದು ಸ್ಮದ. 212. 213). = ಪೆಗ್. ಪೆಂ (ಪೆರ್-ಪೆಂ, ಪೆನು, ಪೆರ್, ಹೆಗ್, ಹೆಜ್, ಹೆತ, ಹೆದ, ಹೆನ್, ಹೆವ, ಹೆಮ, ಹೆರ್, ಹೆರ್. Largeness, tallness, greatness. — ಪೆರ್-ಡರ್. — ಪೆರ್-ಡರ್. A large sea (Rā. 3, 19; J. 3, 38). — ಪೆರ್-ಡೆ. — ಪೆರ್-ಡೆ. = ಪೆಗ್-ಡೆ, ಹೆಗ್-ಡೆ. A man of a high position, a headman, a chief, a minister, a superintendent (ಮುತ್ತು Kk. 38; ಸ್ಮ. 47; Abh. P. 16, after 3 & 4). See Mr. s. ದು ಬಲ. — ಪೆರ್-ಪೆರ್. — ಪೆರ್-ಪೆರ್. (ಉನ್ನದುಳ, ದ್ವಿಪೆ Mr. 139). — ಪೆರ್-ಪೆರ್. — ಪೆರ್. A large arrow. — ಪೆರ್-ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. To place a large arrow on the bow (Rāgh. 17, 69). — ಪೆರ್-ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. A large door (Bp. 57, 37). — ಪೆರ್-ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. A large entrail (Rā. 5, 119). — ಪೆರ್-ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. The hand with its fingers widely extended (J. 6, 21). — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. Great darkness (Grj. 4, 73. 80). — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. A large jungle or forest (Rā. 5, 58; Rā. 3, 31. 45). — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. A large fire (J. 13, 12). — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. Heavy, loud thunder (Rā. 8, 102). — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. A large sheep (Rā. 11, 165). — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. A large fishing-basket (Rā. 5, after 114). — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. A large tank (Abh. P. 7, 88). — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು. A large bastion (V. 10, after 10). — ಪೆರ್-ಮುತ್ತು

ನೆ. A large bunch (J. 3, 27, 31). — ಪೆರ್ಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A large branch (ಸೆವ. 3, after 35). — ಪೆರ್ಗೊರಡು. — ಕೊರಡು. A large log, large pieces of wood (J. 11, 31). — ಪೆರ್ಗೊರಣೆ. (ಸ್ಮದ. 385). A large sack. — ಪೆರ್ಗೊಡರ್. — ಸೊಡರ್. A lamp with a great flame; a large flame (Ā. Bp. 42, 9; Rāv. 1, 134). — ಪೆರ್ಗ್ವಾರಿ. A large flame. ಉರಿಯ ಪೆರ್ಗ್ವಾರಿ (ಕೇಲಕ Mr. 47). — ಪೆರ್ಗದ್. A large palisade (Ā. Bp. 42, 28). — ಪೆರ್ಗದಿ. A big cudgel (V. 89, 8). — ಪೆರ್ಗಾರಿ. A large, chief, or long, road (ಬದಿಸಕ್ಕು Ū. I, 85). — ಪೆರ್ಗದಿ. — ತಿಡಿ. A large bag (Rāv. 6, 116). — ಪೆರ್ಗಪ್ಪ. — ತಪ್ಪ. A large raft (Rāv. 5, after 114). — ಪೆರ್ಗರೆ. — ತರೆ. A large wave (Rāv. 6, after 11; 13, 45; J. 6, 3, 4; 7, 31). — ಪೆರ್ಗೊಡವು. — ತೊಡವು. A large ornament (Abh. P. 14, 126). — ಪೆರ್ಗೊಡೆ. — ತೊಡೆ. The thigh (ಊರು, ಪಿಡ್ಡೆ Mr. 331); a stout thigh (V. 11, 60). — ಪೆರ್ಗೊಡ್. — ತೊಡ್. — ಹೆಡ್. A large stream or river (Bp. 19, 81; Rāv. 5, after 114; J. 3, 2). ಪೆರ್ಗೊಡೆಯುಂ ಕೆಡೆಯುಂ ಕೊಳನುಂ ಮುತ್ತುಂ ಕೆವ್ವರಲೊಗಿವ ತಾಣಂ (Ū. II, 67). — ಪೆರ್ಗೊಲಿ. — ತೊಲಿ. A large beam (Rāv. 6, 116). — ಪೆರ್ಗಗೆ. Great, violent laughter (Rāv. 6, 4). — ಪೆರ್ಗೊರೆ. Much froth (Ū. 5, 59). — ಪೆರ್ಗಕ್ಕ. — ಪಕ್ಕ. A large kind of bird (Rāv. 5, after 55; 5 59). — ಪೆರ್ಗಟ್ಟ. A large or long road; a market road (ನಿಗಮ, ಹೆಬ್ಬಟ್ಟ, ಹೆಬ್ಬಾರಿ Nn. 40). ಅತಿಬೆಟ್ಟತಪ್ಪ ಪೆರ್ಗಟ್ಟ (ಇನ್ನಾರ Mr. 478). See Abh. P. 7, after 126; J. 24, 30. — ಪೆರ್ಗಡಿಕ್ಕ. — ಪಡಿಕ್ಕ. Largeness; greatness, parade, coquetry (V. 28, 71). — ಪೆರ್ಗಡೆ. — ಪಡಿ. A large army (J. 12, 15; 20, 23; 25, 27). — ಪೆರ್ಗಲ. — ಪೆರ್ಗಲ. A large force (Bp. 11, 2; Rāv. 5, 119). — ಪೆರ್ಗಲಿ. A large net (Rāv. 5, 52). — ಪೆರ್ಗಲಿಡ್. A large belly (V. 11, 60). — ಪೆರ್ಗಲಿಕ್ಕ. A large creeper (Rāv. 5, after 55). — ಪೆರ್ಗಲಿಕ್ಕಾರ. A large gate, the principal gate (ಪರಕೂಟ, ಹಸ್ತನು Mr. 191; J. 3, 40; 5, 28, 31; 9, 17). — ಪೆರ್ಗಲಿಕ್ಕ. — ಪಾವ್ತ. A large snake; the boa (Rāv. 5, 68). — ಪೆರ್ಗಲಿಡರ್. A thick bamboo (J. 10, 3). — ಪೆರ್ಗಲಿ. (ಸ್ಮದ. 386; Kk. 98). A large hole. — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪೂಲಿ. A large, or royal, tiger (Ū. 5, after 64; Bp. 9, 15; 56, 26; Ā. Bp. 47, 10; J. 15 sum.; 22, 34; Rāv. 3, 48). — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪೂಲಿ. A great lie (V. 88, 122). — ಪೆರ್ಗಲಿಟ್ಟ. A large mountain (J. 21, 21). — ಪೆರ್ಗಲಿಟ್ಟು. — ಪೆರ್ಗಲಿಟ್ಟು. (J. 4, 29). — ಪೆರ್ಗಲಿಗಿ. — ಪೂಗಿ. Excessive, dense smoke (Bp. 57, 14). — ಪೆರ್ಗಲಿಡೆಯ. — ಪೂಡೆ-ಅ 3. The big-bellied one: Gaṇḍā (ನನಾಯಕ Sm. 3, 4). — ಪೆರ್ಗಲಿಡ್. — ಪೂಡ್. A large load (J. 5, 72). — ಪೆರ್ಗಲಿಗ. An elder son (Abh. P. 9, 43). — ಪೆರ್ಗಲಿಡು. A very deep pool (J. 27, 56; 28, 28). — ಪೆರ್ಗಲಿ. (ಸ್ಮದ. 213). — ಹೆಮ್ಮರ, q. v. A large, tall tree, etc. (Ū. 8, after 4; Abh. P. 7, 85). ನೈಗ್ರೀಧವೀಜಂ ಕೆಲಂ ಸಿದ್ಧಿಮಂ ಪೆರ್ಗಲಿಗಾದೇ? (84. 44). — ಪೆರ್ಗಲಿಗಾದು. — ಕಾದು. A forest with large trees (Abh. P. 7, 86). — ಪೆರ್ಗಲಿಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A large branch of a tree (ಸೆವ. 4, 62). — ಪೆರ್ಗಲಿರುಳ್. A huge demon (J. 31, 56). — ಪೆರ್ಗಲಿ. A large deer (Rāv. 5, 83; Rāv. 3, 48). — ಪೆರ್ಗಲಿವೆ. Total unconsciousness: death (J. 20, 60). — ಪೆರ್ಗಲಿ. Dysentery (ಗ್ರಹಣೆ Mr. 387). — ಪೆರ್ಗಲಿಡ್. Excessive, heavy rain (Abh. P. 9, 66; Grj. 10, 115; Bp. 2, 12; Rāv. 8, 109; J. 15, 17). — ಪೆರ್ಗಲಿರು. A great, noble word (ಸ್ಮದ. 128, 213). — ಪೆರ್ಗಲಿ. A great Māri (Abh. P. 4, 108). — ಪೆರ್ಗಲಿ. A long leather-rope (V. 34, 47). — ಪೆರ್ಗಲಿ. Large braids of hair (Bp. 25, 9). — ಪೆರ್ಗಲಿಗು. A large nose (V. 11, 61; Rāv. 3, 62). — ಪೆರ್ಗಲಿರು. A loud tinkling

sound (Bp. 17, 15). — ಪೆರ್ಗಲಿ. A large hare (ಸೆವ. 3, 50). — ಪೆರ್ಗಲಿ. A large, full breast (ಸ್ಮದ. 213; Ū. II, 98; Ū. 4, 77; 7, 107; Abh. P. 3, 108; Rāv. 11, after 86; J. 6, 12). — ಪೆರ್ಗಲಿಗೊಡ. — ಕೊಡ. A pitcher-like full breast (Abh. P. 1, 103). — ಪೆರ್ಗಲಿಗು. — ಪಡಗು. A large ship (Ā. Bp. 2, 4). — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪನ್ನಿ. A large hog (Grj. 1, 110). — ಪೆರ್ಗಲಿ. (ಸ್ಮದ. 207 Mdb.; 386). — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಬಲಿ. A large net (ಸೆವ. 3, 24; 4, 10). — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪಡು. A large forest (Abh. P. 7, after 103; 7, 130; 8, after 67; 10, 130; 13, 48). — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪೆರ್ಗಲಿ. (ಸೆವ. 1, 45). — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪಾವ್ತ. A large snake (Abh. P. 6, 132). — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪೆರ್ಗಲಿ. A huge corpse (Abh. P. 13, 49; Rāv. 5, after 120). — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪೆರ್ಗಲಿ. A great name (Rāv. 3, 12). — ಪೆರ್ಗಲಿಗು. — ಪೆರ್ಗಲಿ. A great shine, lustre or light (ಬಿಕ್ಕು Ū. I, 23; Bp. 27, 8). — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪೂಡರ್. A large bush (Ū. 5, 49). — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪೂಡರ್. A large stream (Rāv. 5, after 120). — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪೂಡರ್. A large river (Rāv. 6, after 24).

ಪೆರ್ ಪೆರ್. 2. = ಪೆರ್, instead of which it is customarily used in ಪೆರ್ಗತ್ತು and ಪೆರ್ಗಲಿ (ಸ್ಮದ. 50; Tē. ಪೆರ್ಗತ್ತು, ಪೆರ್ಗತ್ತು, excessively, much; ಪೆರ್ಗತ್ತು, much, exceeding; excess; T. ಪೆರ್ಗತ್ತು, wide extent, intensity, aggregation; ಪೆರ್ಗತ್ತು, plenty, much; ಪೆರ್ಗತ್ತು, ಪೆರ್ಗತ್ತು, ಪೆರ್ಗತ್ತು, greatness; see s. ಪೆರ್ಗತ್ತು). — ಪೆರ್ಗತ್ತು. — ಪೆರ್ಗತ್ತು. (ಸ್ಮದ. 50). A large neck. — ಪೆರ್ಗಲಿ. — ಪೆರ್ಗಲಿ. (ಸ್ಮದ. 50). A large threshing floor.

ಪೆರ್ಚಿಸು ಪೆರ್ಚಿಸು. = ಪೆರ್ಚಿಸು, ಹೆಚ್ಚಿಸು. To cause to increase, to multiply, etc. (ವರ್ಧನ ಸ್ಮದ. Dh.; Ū. 1, 86; 3, 78; 5, 134; 6, 70, 101; Bp. 50, 45). ಪೆರ್ಚಿಸು or ಪೆರ್ಚಿಸು (ಸ್ಮದ. 270 Mdb.). ನರನಾಥನಾ ತದಿಂ ಪೆರ್ಚಿಸು ದೇ ತಂಗಂ (270 ditto).

ಪೆರ್ಚು ಪೆರ್ಚು. 1. = ಎಚ್ಚು 3, ಪೆಚ್ಚು 1, ಹೆಚ್ಚು 1. To become more extensive or greater in bulk, quantity, number, etc., to increase, to thrive, to grow, to be augmented, to swell, to superabound; to become lofty or proud (ನನ್ನಾರ ಸ್ಮದ. Dh.). ಕಾಮಂ ಪೆರ್ಚಿದು (109). ಮತಿ ಪೆರ್ಚಿದು (187). ಪೆರ್ಚಿದು (ಉತ್ಕಟ, ಉದ್ಭವ, ಉದ್ಭವ, ಉದ್ಭವ, ಉತ್ಕಟ Mr. 446). ಉತ್ಕಟಂ ಕಳಿಸು, ಪೆರ್ಚಿದು (84. 44). ಪೆರ್ಚಿದು ಅಯ್ಯಾರ (J. 28, 2). ಇನ್ನ ಪೆರ್ಚಿದು ಪೆರ್ಚಿದು (ರಾಕೆ Mr. 69). See Ū. 1, 96; 3, 38, 85; 5, 2; Ā. Bp. 5, 3; J. 2, 6; 6, 7; 8, 3; Rāv. 4, 67, 89; ಎರಿಪೆರ್ಚು, ಮೆಚ್ಚುಪೆರ್ಚು.

ಪೆರ್ಚು ಪೆರ್ಚು. 2. = ಎಚ್ಚು 4, ಪೆಚ್ಚು 2, ಹೆಚ್ಚು 2. Increase, growth; largeness; rising, swelling, flood; spreading out, extension; eminence, supremacy, riches; valuableness; superabundance; moreness (more); excess, surpassing the due measure; superfluity; surplus; exaggeration; elation; pride; daring (ಉದ್ಭವ ಸ್ಮ. 38). ಸುತರ ಪೆರ್ಚು (ಬಲವಗೆ Ū. I, 53). ರತ್ನಾಕರಂ ಪೆರ್ಚಿನಿ ಮೇಲೆವರಿಯ (J. 1, 1). See Ū. 1, 132; 8, 11. — ಪೆರ್ಚುನೀರ್. Water (poured over a young child) for (its) growth (Ū. 3, 45). — ಪೆರ್ಚುಮ್ಪುರುಳ್. — ಪೆರ್ಚು. (ಸ್ಮದ. 204). Increasing fitness, etc.

ಪೆರ್ಚುಗೆ ಪೆರ್ಚುಗೆ. 1. = ಪೆಚ್ಚು 1, ಹೆಚ್ಚು 1, ಹೆಚ್ಚು 1. Increase, etc. (= ಪೆರ್ಚು 2, q. v.; ಅಸ್ಥಿ ಸ್ಮದ. Cm. 3.

ಸೆಡೆ; ಎತಾನ, ಹೆಚ್ಚುಗೆ Nn. 115; ಉನ್ನತಿ Smd. 158 Cm.; ಪೊ ಮುದ್ರೆ Smd. I; ಉಬ್ಬರ Kk. 55; ಬುಲುವಣ Bhn. 14). ಸಸ್ಯಾದಿ ತರುಲತಾವಳಿಯ ಪೆರ್ಚುಗೆ (Smd. 256). See Räv. 9, 4; J. 26, 14, o. r. ಪೆರ್ಚುಗೆ. — ಪೆರ್ಚುಗೆಯಾಗು. — ಅಗು. Increase to be produced, to increase, etc. (ನೆಡೆ Smd. 3 Cm.). — ಪೆರ್ಚುಗೆ ನಡೆ. — ಪೆಡೆ. To get increase, etc. (ಅಗ್ಗಲಿಸು Smd. 187 Cm.).

ಪೆರ್ಚುಗೆಗೆ përchugë. 2. = ಪೆಚ್ಚುಗೆ, etc. — ಪೆರ್ಚುಗೆಗಾರ್ತಿ. = ಪೆಚ್ಚುಗೆಗಾರ್ತಿ. (ಎಕಾನ್ರದರ್ Smd. 74).

ಪೆರ್ವೆ përpë. (Smd. 50).

ಪೆರ್ವೆ përmë. (Smd. 248). = ಹೆಮ್ಮೆ. Increase; greatness, excellency, ascendancy, magnificence, grandeur, honour; pride (ಹೆಮ್ಮೆ Öt. II, 76; ಬಿಂಕ Öt. I, 9; T. ಪೆರುಮ್ಮು, Të. ಪೇರಿಮೆ). See Öpr. 1, 69; 2, 5; 6, 88; Räv. 13, 21. 69; Säv. 2, 28. 67; J. 7, 18; 9, 25; 27, 21. — ಪೆರ್ವೆಡಿ. — ಅಡಿ. = ಪೆರ್ವೆಡಿಯ, ಹೆಮ್ಮೆಡಿ. See ಇಡುಗುಡಿಯ. — ಪೆರ್ವೆಡಿಯ. — ಅಡಿ-ಅ 3. N. (Bp. 54, 74). — ಪೆರ್ವೆಯೊಡೆಯ. — ಒಡೆಯ. (Smd. 242). A grand ruler, etc. — ಪೆರ್ವೆವಡೆ. — ಪೆಡೆ. To obtain grandeur, to distinguish one's self, etc. (Räv. 13, 83). — ಪೆರ್ವೆವೆಡೆ. — ಪೆಡೆ. = ಪೆರ್ವೆವೆಡೆ. (Öpr. 7, 29; Räv. 6, after 11).

ಪೆಸರ್ pësar. = ಪೆಸರು, ಹೆಸರು. A name, an appellation; greatness, fame, celebrity (ಗೋತ್ರ Mr. 503; Të. ಪೇರು; T. ಪೆಯರ್, ಪೇರ್; M. ಪಿಯರ್, ಪೆಯರ್, ಪೇರ್; Tu. ಪುದರ್). ತರಳೆ, ಎಲೆಂಡ್ ಎನುತ ಪೆಸರಲಿ ಕರೆಯರ್ (Bp. 32, 44). ಅವನಿಯೊಳು ಪೆಸರ ಒಳವೆತ್ತ ಅರುಹತರ್ (50, 46). ಇರ್ಪುದು ಬೇಡದೊರ್ಗಿನಿ ನಗರಮದೊನ್ದು, ಸನ್ನ ಪೆಸರಿನ್ನ ಪುಳಿನ್ನ ಪುರಂ (Räv. 5, 38). ಫಳೆಯಣುಗಂ ತಂಕರನೆಮ್ಮ ಪೆಸರ ಪಂಡೆ ಪದ ಕುಮಾರಂ (13, after 95). ತನ್ನ ತನ್ನಯ ಪೆಸರ ಬರಹಮರೆ (J. 30, 24). ಪೆಸರ ನಾಯಕರ್ (Abh. P. 11, after 133). See ಪೆರ್ವೆಸರ್, ಸವಿವೆಸರ್; Öpr. 1, 77; 2, 11. — ಪೆಸರಂ ಕೊಡು. To give a name. ತಬ್ಬುಮಣಿದರ್ಪಣಮೆನ್ನು ಪೆಸರಂ ಕೊಟ್ಟು (Smd. 3 Cm.). — ಪೆಸರಂ ಪೊಡು. To assume, adopt or bear a name. ತಿವಾನೆನ್ನೊತ್ತಮಂ ತಾನೆನ್ನು ಪೆಸರಂ ಪೊತ್ತು (Bp. 34, 4). — ಪೆಸರ ಹೊಡು. = ಪೆಸರಂ ಪೊಡು. (Bp. 54, 45). — ಪೆಸರಾಗು. — ಅಗು. A name to come into being or to arise or to come to; a name to be. ಡನ್ಪು ಪಾಸನೆನ್ನು. ಇಳೆಯೊಳೆ ತಂಗಿ ಪೆಸರಾಗಲಿ! (J. 28, 60). ನಿನಗೆ ವಸನ್ನದೊತೆವೆಸರಪ್ಪದು (Öpr. 7, 41). ಅಡುಮೊಗನೆನಲು ಗುಹನ ಪೆಸರಪ್ಪದು (Smd. 4). 2, fame to come into being, to become or be famous or known. ಪೆಸರಪ್ಪ ಮಾಪಗಲೊಳ್ ಉರ್ದು (Smd. 99). See Abh. P. 1, 78. — ಪೆಸರಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. = ಪೆಸರಂ ಕೊಡು. ನಿಮ್ಮಯ ಪೆಸರನಿಕ್ಕುವೆಂ (Bp. 2, 54). — ಪೆಸರಿದು. — ಇಡು. = ಪೆಸರಿಕ್ಕು. ಅಂಕತನಾಮಂ ಪೆಸರಿದು ಪಿಕ್ಕುಡಿನ ಎನ್ನಾಡೊಡಮಿರ್ಪುದು (Smd. 94). ಸಮಸಂಸ್ಕೃತವೆಸರನಿಕ್ಕು (98). See Abh. P. 1, 78. — ಪೆಸರೀ. — ಕೆ. = ಪೆಸರಿದು. ಅನಿಡೆ ಶೋಭಿಸುವ ಕಟ್ಟಿಗರ ಕೆಯ್ಪಿ ದಿಯೆನ್ನ ಪೆಸರನಿತ್ತು (Kk. 3). — ಪೆಸರನಿಸು. — ಎನಿಸು. To make one's name to be spoken of, to make famous or known. ವಾರಸತಿಯರ ಮೊತ್ತದಲಿ ಪೆಸರನಿಸಿ ನಿನ್ನಿವನ್ ಕೆ ಕಟ್ಟಿದೊಳಗೆ (Bp. 28, 22). — ಪೆಸರ್ವೆಡಂಗು. To strive after excellence or fame (Öh. v. 15). — ಪೆಸರ್ಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಪೆಸರುಗೊಳ್. To get a name or fame (Bp. 29, 16). 2, to take up or mention one's name; to name or mention (J. 11, 85). ಎಕಾಸಮು ಖದಿಂ ನೋಡಿ, ಪೆಸರ್ಗೊಣ್ಣು, ಆ ಸುಪ್ಪತ್ತನ ಕರೆಯಲೊಡನೆ (Bp. 48, 29). — ಪೆಸರ್ವೆಡೆ. — ಪೆಡೆ. To get a name, to be called (Smd. 118). 2, to get fame, to become famous (Abh. P. 1, 78; Bp. 81, 1; 50, 81; J. 24, 18). — ಪೆಸರ್ವೆಡ್. — ಪೆಡ್. =

ಪೆಸರ್ವೆಡೆ No. 2. (Bp. 28, 18; Ragh. 17, 65). — ಪೆಸರ್ವೆಸರ್. — ಪೆಸರ್. Various names (Öpr. 7, 153).

ಪೆಸರಿಸು pësarisu. = ಹೆಸರಿಸು. To name, to mention, to tell (J. 6, 24. 25. 26; 18, 43).

ಪೆಸರು pësar. = ಪೆಸರ್, etc. ಪೆಸರುಗಳು (Bp. 19, 72). ಸ್ವರ್ಗ, etc. ಬೇವರೋಕದ ಪೆಸರು; ಅಮರ, etc. ಬೇವರ್ಕದ ಪೆಸರು; ಪ್ರಣವ, etc. ಒಂಕಾರಕ್ಕೆ ಪೆಸರು; ವರಿವಸ್ತು, etc. ಬೆಸಕೆಯ್ದುದಕ್ಕೆ ಪೆಸರು (HIA.). — ಪೆಸರುಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಪೆಸರ್ಗೊಳ್ No. 2. (Bp. 3, 40; 26, 60; 59, 85). — ಪೆಸರು ಬರ್. A name to come into existence or spring up. ಬಸವನ ಅಲವು ಇದು ಎನ್ನುದು ಎತಕ ಪೆಸರು ಬನ್ನಿತ್ತು? (Bp. 82, 19). — ಪೆಸರುಪೊಡು. — ಪೊಡು. To get a name or fame (Bp. 30, 6).

ಪೆಸರ ಪೆಸಾರ. (Smd. 59). = ಹೆಸರ್, ಹೆಸರು. A kind of pulse, green gram, Phaseolus mungo Willd. (T. ಪಯದು; M. ಪಯರ್, ಪಯದು; Të. ಪೆಸಲು; cf. ವಯರ್). ಪೆಸರ್ಗರ್ (Smd. 58).

ಪೆಳಗು pëlagu. Fear, alarm (T. ಪೆಳ್ಳು = ಅಂಚು, = Të. ಬಿಡುಕು; cf. ಬಿಡಗು). See ತರ್ವೆಳಗು.

ಪೆಳೆಡ್ ಪೆಲ್ಲ. ಪೆಳೆಡು. 1. To tremble, to fear (ಭಯ Smd. Dh.; Abh. P. 13, after 54). ಕಣೆಯೇದಾಂಗಿ ದಿವಾಗುಂ ಪೆಳೆಡ್ (Abh. P. 13, 80). ಪೆಳೆಡ್ತ್ತು (5, 98). ಪೆಳೆಡು (V. 9, after 71; 14, 62; Säv. 1, 39).

ಪೆಳೆಡ್ ಪೆಲ್ಲ. ಪೆಳೆಡು. 2. (Smd. 40). Fear, alarm (ಅಳಡ್, ಅದಿರ್ಪ, ಭಯ Kk. 42; ಅಳಡ್, ಭಯ Smd. 40).

ಪೆಳೆಡಿಸು pëlarisu. To cause to fear, to frighten (Abh. P. 4, 56).

ಪೆಳೆವು pëlavu. (Smd. 247). A flaw (? Öpr. 1, 36, text doubtful; T. ಪಿಳವು, a cleft, split, slice; M. ಪೆಳ, ಪೊಳ, a burst, rent, chip; cf. ಪೊಡ್ 1 and ಹಿಳ).

ಪೆಳ್ಳೆಳಿಸು pëpalisu. (ಪೆಲ್ಪಿಳಿಸು). = ಬೆಳ್ಳೆಳಿಸು. To tremble, to fear (Abh. P. 12, 18; 14, 141).

ಪೆಲ್ ಪೆಲ್. See ಪೆರ್ 2.

ಪೆಲಿಕು pëliku. A wrangle, a quarrel, a fight (ಅಗರ್ Smd. I & II; see ಪೆಲಗು, ಪೆಲಗು 1).

ಪೆಲಿವ ಪೆಲಿವ. = ಹೆಲಿವ. A lame man, a cripple (ಕಾಲಿಲ್ಲದವ Smd. I; Säv. 2, 87; M. ಪೆಲೆಕ್ಕುಲನ್, dragging one leg). ಪೆಲಿವನ ಕಣ್ಣಿಳ್, ಅನ್ನಕನ ಕಾಲ್ ಕೆ ಎನಿಸ್ತೊಡಗೂಡಿ ಇವು ದುಂ ತರ್ವೊಡೆ ಬಲ್ಲಿದಂ ನಡೆದ ಮಾದ್ಯೆಯನಿಪ್ಪದೆ? (Grj. 1, 26).

ಪೆಲಿವಿ ಪೆಲಿವಿ. = ಹೆಲಿವಿ. A lame woman (J. 6, 49).

ಪೆಲೆ ಪೆ. 1. = ಹೆಲೆ. Madness, rage, confusion, viciousness; meanness, worthlessness, growing wild, as plants (T., M.; cf. ಪೆಲ; T. ಪಿಲ, ಪೆಲಯ್, M. ಪೆಲೆ, ಪೆಲೆನೆ, ಪೆಲೆಯ, a ghost, devil, demon; cf. Sk. ಪಿಶಾಚಿ; Sk. ಪಿ, anger, passion; a wicked man). — ಪೆಲೆಡು. — ಪೆಡು. To become worthless (Öpr. 10, 64).

ಪೆಲೆ ಪೆ. 2. = ಪೆಲೆ. — ಪೆಲೆನಾಡ್. The Poon tree, Sterculia foetida Lin. (St. & Pl.; T. ಪೆಲೆನಾಡ್).

ಪೆಲೆಂಕುಳಿ ಪೆ-ಂ-kunli. = ಪೆಂಕುಳಿ, etc. (ಮರುಕುತನ Smd.).

ಪೆಲೆಂಕುಳಿ ಪೆ-ಂ-kulji. (Smd. 48. 239). = ಪೆಂಕುಳಿ, ಹೇಳು ಕೆ. A demon. 2, madness, fury, etc. (ಮರುಕ Kk. 65, o. r. ಮರುಕ್ರನ; ಮರುಕ್ರನ Smd. 49; V. 35, after 55). ಪೆಂಕುಳಿಯ ನಾಯಿ (ಅರ್ಕ HIA., = T. ಪೆಲೆಯ್ನಾಯ್; Të. ಎಪಿ,

ಬೇಸಿ, ವೇಸಿ). — ಪೇಂಕುಳಿವಾರ್. -ಪಾರ್. Devil's milk (V. 37, 89).

ಪೇಜ ಪೆಂಕಾ. A trouble; a strait, sorape (Mhr.). — ಪೇಜಾಟಿ. -ಅಟಿ. Trouble, difficulty, strait (My.). ಈಜಲದ ಮರ ಹೀ ನ, ನೀಜರದು ನೆರೆ ಹೀನ, ಮೋಚದ ಹೆಣ್ಣು ತರಹೀನ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪೇಜಾಟಿ ಹೀನ (Sp.). ಪೇಜಾಟಿದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ನೀಜಾಟವೇ ಸರಿ (Prv.). — ಪೇಜಾಡು. -ಅಡು. To be involved in trouble and difficulties (My.).

ಪೇಜಕ ಪೆಂಕಾ. An owl. 2, the tip or the root of an elephant's tail (ಮೊದಲ ಬಾಲ Hla.; ಬಾಲ Mr. 156). 3, a louse (cf. ಪೇನ್).

ಪೇಜಕಿ ಪೆಂಕಾ. An elephant (R.).

ಪೇಜ ಪೇಜಾ. (=K. ಪೇ 1) in ತಿಲ. 2, a drink, a beverage.

ಪೇಜಿ ಪೇಜಾ. 1. = ಪೆಟ್ಟಿ. A basket; a chest. 2, a multitude. 3, a retinue.

ಪೇಜಿ ಪೇಜಾ. 2. = ಪೇಟೆ. A small kind of turban (My.; Mhr., H. ಫೇಟಾ, ಫೇಟಾ).

ಪೇಜಿಕ ಪೇಜಾ. = ಪಿಟಿಕ, ಪೇಟಿಕ, etc. A basket; a box, a chest. 2, a multitude, a company. 3, an attendant (Ūpr. 5, after 76).

ಪೇಜಿನ ಪೇಜಾ. = ಪೇಟಿ 2. (Rāv. 13, 72).

ಪೇಜಾರಿ ಪೇಜಾ. = ಪೆಂಕಾರಿ. (My.).

ಪೇಜಿ ಪೇಜಿ. 1. = ಪೆಟ್ಟಿ. A basket; a chest,

ಪೇಜಿ ಪೇಜಿ. 2. (ಪೇರಿ) = ಪೇಟಿ. Ornamental work woven in the borders of cloth (My.; B. 3, 103).

ಪೇಜಿಕ ಪೇಜಿಕ. = ಪೇಟಿಕ, ಪೆಟ್ಟಿ (Śmd. 338), etc., ಪೇರಿಗೆ (Śmd. 31), etc.

ಪೇಟು ಪೇಟು. = ಪೇಟಿ 2. (My.).

ಪೇಟಿ ಪೇಟಿ. 1. = ಪೇಟಿ 1, (ಪೇರಿ). A basket; a chest, a box.

ಪೇಟಿ ಪೇಟಿ. 2. A pettah, an emporium, a mart, a market-town; a place of sale, a long street of shops in a town (ಮಾದುವಾ ಪಾವ್ Mr. 350; My.; Tē., M.; T. ಪೇಟಿ; Mhr., H. ಪೇಟ, ಪೇಟ). ಪೇಟಿಗೆ ಒಟ್ಟು, ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಟ್ಟು. — ಪೇಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಗೆ ಬೇಟಿಯ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಪೇಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಲಗಾರರ ಕಾಟ, ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಹೆಣ್ಣುತೆಯ ಕಾಟ (Prv.). ತರಗಿನ ಪೇಟಿ (ಎಪಟಿ, ಪಟ್ಟಾಂಕಿಕೆ Si. 106).

ಪೇರಿಕೆ ಪೇರಿಕೆ. Probably a wrong reading of ಪೇರಿಕೆ (see ಪೇರಿಕೆ).

ಪೇಜ ಪೇಜಾ. = ಪೇಜಿ. A sweetmeat composed of milk and sugar (My.; Mhr., H. ಪೇಜಾ).

ಪೇಜಿ ಪೇಜಿ. = ಪೇಜಿ. — ಪೇಜಿ ಒಪ್ಪ. A snow-cake (B. 3, 101).

ಪೇಜಿ ಪೇಜಿ. (cf. ಫೇಜಿ). Frothy scum; rice-flour, etc. beaten up to a frothy consistence (V. 9, 78; My.; Mhr. ಫೇಜಿ).

ಪೇಜಿ ಪೇಜಿ. = ಪೇಜಿ 2. (My.).

ಪೇಜ ಪೇಜಾ. Tbh. of ಪೇಜಿ. See ನರ.

ಪೇಜು ಪೇಜು. Confusion or distraction of mind (T. ಪೇಜು): a demon (My.; see ಪೇ 1).

ಪೇಜಾ ಪೇಜಾ. = ಪೇಜಿ. — ಪೇಜಾಮಾತು. Checkmate with a pawn (My.; Mhr., H. ಪಾಜಾಮಾತು).

ಪೇಜಿ ಪೇಜಿ. = ಪಾಜಿ. A foot-soldier; a peon (My.); a pawn at chess (My.; Tē. ಪೇಜಾ, ಪಾಜಾ; Mhr., H. ಪಾಜಾ, ಪಾಜೀಂ).

ಪೇಜ್ ಪೇಜ್. 1. Lice to increase or grow greatly (ಯೂಕಸಮೃದ್ಧಿ Śmd. Dh.). P. ps. ಪೇಜ್, ಪೇಜ್ (287 Cm.).

ಪೇಜ್ ಪೇಜ್. 2. (Śmd. 59) = ಹೇಜ್, ಹೇಜು. A louse. (T., M.; Tē. ಪೇಜು).

ಪೇಜ ಪೇಜಾ. Tbh. of ಪೇಜಿ (Śmd. 338).

ಪೇಜಾ ಪೇಜಾ. See s. ಪೇ 2.

ಪೇಜಿಯಮಾನ ಪೇಜಿಯಮಾನ. Drinking repeatedly. (Ūpr. 1, 135).

ಪೇಜು ಪೇಜು. To be drunk, drinkable, potable; tastable, sapid; a drink, a beverage; a libation. See Ūh. v. 73; ನಾಜ.

ಪೇಜು ಪೇಜು. = ಪೇಜು. The milk of a cow, etc. etc.

ಪೇಜ್ ಪೇಜ್. = ಪೇ 1 (before vowels, Śmd. 213, 214), etc., ಪೇಜ್. Largeness, etc. (T., M.; Tē. ಪೇಜು). — ಪೇಜಡು.

-ಅಜಡು. Excessive, much flesh (V. 28, 71). — ಪೇಜಡು.

-ಅಜವ. (Śmd. 214). A large forest or jungle (Bp. 18, 9; 26, 33; Śāv. 3, after 28; J. 12, 15). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. (Śmd. 214).

A long foot. 2, the long-paced one: a dog (ಸೊಣಗು, ಜಾಯಿಲ, ಕುಕ್ಕುರ, ತುನಿ ಸೊ.; ಸೊಣಗ Ūt. II, 59, originally ಪೇಜಡಿ; Rāv. 5, 52; 5, after 85; V. 14, after 81). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A large array (Ūpr. 6, 35). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ.

Extensive knowledge (Ūpr. 5, 86). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A large water-fall (Abh. P. 7, 31). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ.

(Śmd. 214). A large elephant (Ūpr. 5, after 39; 7, after 81). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A large banyan tree (Rāv. 9, 24).

— ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A large tortoise (Ūpr. 5, after 39). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A great soldier (Abh. P. 13, 120). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ.

A large kind of orange tree (Rāv. 2, 36; cf. ಪೇಜಡಿ). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A grand business or profession (ಉದ್ಯೋಗ Ūt. I, 16). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A large, broad chest (Mr. 283; Abh. P. 3, 157; 11, 1; Bp. 18, 58; Bh. 3, 13, 33; J. 11, 41; Śāv. 4, 59). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A great flame or blaze (ದಕ್ಕುರ, ಫಣ್ಣುತೆ Śm. 11; Bp. 19, 57; 58, 28; V. 9, after 21). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. Great sport; great delight (Bp. 23, 25). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. Excessive, strong breath (Bp. 54, 40). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A large ox (Ū. Bp. 47, 40). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A large leaf (Bp. 18, 31). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. = ಪೇಜಡಿ. (V. 38, 69). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. (Śmd. 214). A great farmer. — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A large belly (J. 16, 35). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A great festivity (Rāv. 4, 42). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A great run (Bp. 26, 32; 57, 44). — ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. A large assembly, a great audience, etc. (Bp. 1, 51). ಪೇಜಡಿ. -ಅಡಿ. To hold a grand levee, etc. (38, 10).

ಪೇಜಡಿ ಪೇಜಡಿ. = ಪೇಜಡಿ. Dancing, skipping (Tē., also ಪೇಜಡಿ; ಪೇಜಿ, course, pace, running, gallop; Mhr. ಪೇಜಿ, ಪೇಜಿ, turning round in a ring, or galloping up and down, as a horse; forming a ring and dancing and capering; cf. ಪೇಜಿ); a sword-dance (My.).

ಪೇಜಡಿ ಪೇಜಡಿ. A dancer, an actor (ಕುಶೀಲವ, ಚಾರಣ Nr.).

ಪೇಜಡಿ ಪೇಜಡಿ. = ಪೇಜಡಿ. Dancing (Bp. 4, 7; 5, 42).

ಪೇಜಡಿ ಪೇಜಡಿ. = ಪೇಜಡಿ, ಪೇಜಿ. (fr. Dutch *peer* or Portuguese *pera*, a pear). The guava, Psidium guajava Lin. (B. 3, 20, 114; M. ಪೇಜಿ, ಪೇಜಿ; Mhr. ಪೇಜಡಿ; cf. ಬಿಕ್ಕು).

ಪೇಜಡಿ ಪೇಜಡಿ. = ಪೇಜಡಿ. (St. & Pl.; Z.).

ಪೇಜಿ ಪೇಜಿ. Galloping, running, as men, horses, etc. (My.; see ಪೇಜಡಿ). ಕುದುರೆಯ ಪೇಜಿ (ವಯ್ಯಾಳಿ G.; Ūb.).

ಪೇಜಿ ಪೇಜಿ. = ಎರು. Difference or unevenness in scales (My.; Mhr. ಪೇಜಿ). — ಪೇಜಿ ಕಟ್ಟು. To stop, i. e. to remove, that unevenness (My.).

ವೇಲಾಸು pērisu. 1. To cause to display or be covered with. See ತಳವೇರಿಸು.

ವೇಲಾಸು pērisu. 2. = ಹೇರಿಸು. To cause to load, etc. (J. 4, 67).

ವೇಲಾಸು pēru. 1. = ಪೀರ (ಪೀರು). P. p. ವೇಲಾ. To scatter about (Ūpr. 7, 55); to spread about, to unfold, to display (8, 72).

ವೇಲಾಸು pēru. 2. = ಹೇರು 1. To lift up and put upon; to load, to lade, to freight; to pile up (J. 15, 43; M.). P. p. ವೇಲಾ. ನೂಲು ಎದ್ದದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬಾಸಣಿ, ಎವರಡೊಳು ಬೇಡು ಬೇಡುಡು ಕಟ್ಟುಗಳೊಳಗೆ ವೇಲಾ (Bp. 6, 82). ವೇಲಾ ಮಹಿಮೆಗಳ (86, 28). ಸಾಲಿಗರ ಕಲುಗುಡ್ಡಂ ಮಿಗೆ ವೇಲುವರ (84. in B. 5, 87).

ವೇಲಾಸು pēru. 3. = ಹೇರು 2. A load, especially a bullock-load (J. 5, 13).

ವೇರ್ಲೆ pērlē. = ವೇರಲು, etc. (My.).

ವೇಲ್ ಪೆಲ್ 1. = ಹೇಲು 1. To void excrements (especially used of men and carnivorous animals, ಮಲ ಎಸರ್ಪನ ſm̄d. Dh.; T. ವೇಲು; see ಏಲಿ).

ವೇಲ್ ಪೆಲ್ 2. = ಹೇಲು 2. Excrement, the dung of man, dogs, cats, etc. (ಮಲ ſm̄d. Dh.).

ವೇಲ ಪೆಲಾ. Going. 2, a small part. 3, a testicle. 4, = ವೇಲವ. See ಪರಿ.

ವೇಲವ ಪೆಲಾವ. Delicate, fine, soft, tender, thin, slender, small. See ಪರಿ.

ವೇಲೆ ಪೆಲೆ. A cup, a bowl (My.; B. 4, 125. 225; Mhr., H. ವೇಲಾ).

ವೇಲಲ ಪೆಲಾಲಾ. Beautiful, charming. 2, skilful, dexterous, clever; deceitful, crafty.

ವೇಲವೆ ಪೆಲಾವೆ. = ವೇಲವೆ. The Peshwā, the head minister of the Mahratha empire (B. 4, 216; Mhr., H. ವೇಲವಾ).

ವೇಲೆ ಪೆಲಿ. A piece of flesh or meat; etc. 2, an egg (ಕೋಶ, ಅಣ್ಣ, ತತ್ತಿ Mr. 167).

ವೇಲೆಕೋಲ ಪೆಲೆ-ಕೊಲಾ. An egg.

ವೇಲಾ ಪೆಲಾಪಾ. Pounding, grinding, crushing, triturating, pulverizing by means of a mill. See ಅರೆ. 2, (ವೇಲವೆ G.), a hand-mill. — ವೇಲವಣಂಗಯ್ಯ. -ಂಗಯ್ಯ. To grind, to mill. ವೇಲವಣಂಗಯ್ಯ ತಿಲೆ (ಕನ್ನಡ ſm̄. 98).

ವೇಲವಾಂಗ್ರಿಲೆ ಪೆಲಾಪಾ-ಅಗ್ರಾ-ಖಿಲೆ. The top-stone in grinding. See ಕನ್ನಡ.

ವೇಲವಾ ಪೆಲಾಕಾಶು. Tribute paid by a zemindar, etc. (My.; Br., H.).

ವೇಲವಾರ ಪೆಲಾಕಾರ. A revenue officer secondary to an Amaladāra (My.; Br., H.).

ವೇಲವಾ ಪೆಲಾವಾ. = ವೇಲವೆ. (My.).

ವೇಲಿಕೆ ಪೆಲಿಕೆ. = ಹೇಲಿಕೆ. Aversion, disgust; nastiness (Bh. 1, 4, 42).

ವೇಲಸು ಪೆಸು. 1. = ಹೇಸು 1. To feel aversion (Abh. P. 4, 81; 8, 52).

ವೇಲಸು ಪೆಸು. 2. = ಹೇಸು 2. Aversion, disgust. — ವೇಲವೆ. -ವೆ. Disgust to arise (Abh. P. 11, after 132; 13, 96; 15, after 56).

ವೇಲಿ ಪೆಲಿ. = ವೇಲಾ (ſm̄d. 39).

ವೇಲಿಕೆ ಪೆಲಿಕೆ. = ವೇಲಿಕೆ, etc. Tbh. of ವೇಲಿಕೆ (ſm̄d. 31; ವೆಟ್ಟಿಗೆ ſt. II, 13; V. 8, 4, 16). — ವೇಲಿಕೆದೀವು. -ವೇವು. To be filled into a box (V. 8, 3).

ವೇಲಿಸು ಪೆಲಿಸು. (ſm̄d. 40).

ವೇಲಿ ಪೆಲೆ. Tbh. of ವೇಲಿ 1. (Ūpr. 6, 35).

ವೇಲಾ ಪೆಲೆ. = ವೇಲು, ಹೇಲು. To utter, to say, to speak; to mention; to adduce; to narrate, to relate; to tell; to command, to order (ನಿರೂಪಿಸು ſm̄d. 1; ಎನ್ ſm̄d. 20. 24 Cm.; T., M. ವೇಲು; Tē. ವೇಲು, ಪ್ರೇಲು, M. ವೇಲು, to chatter, as birds; T. ಎವು, M. ಎಗು, to order, command). P. p. ವೇಲಿದು. ತಟ್ಟಾಸ್ತ ಮಂ... ಬಗೆವುಗೆ ವೇಲಿದುಂ (ſm̄d. 3). ಕವಿಮಾರ್ಗಗತಸಮಾಸಮನ ಅವನ ಎನ್ನದವನಿತ್ನ ಅಯ್ಯ ವೇಲಿದುಂ (231). ಇದವೊಳ ಸಾಕ ಲ್ಲಸಂಜ್ಞೆ ವೇಲಿದು (are not adduced, *passive sense*) ಎನರ ಬೇಡ (61). ಲಿಂಗಮೆಮ್ಮದು ವಸ್ತುವಿನ ಕುಡುಪಂ ವೇಲಿದು (154). ತೃತೀಯ ಸಲೆ ಕರ್ತೃಕರಣಹೇತುಸ್ತೃತೀಯ ವೇಲಿದು ಪಡೆಗುಂ (157). ನೆನದು, ವೇಲಿದುಂ (280). ಎವೆದ್ದುನ್ ಅವನ ಬಾಗದ ಪೆಮ್ಮಂ? (211). ಈ ವೇಲಿದು ಎಫ್ತೆಗಳ (164). ವೇಲಿದು ಕೇರ್ದಂ (278). ಬತ್ತರಿಸಲ್ವ ವೇಲಾ ಸುವರ್ಣೋತ್ಕರಮಂ! (278). ನೃಪಂ ವೇಲಾ (164). ಕುಡ ವೇಲಾ, ಉಡಲ್ವೇಡ; ತರವೇಲಾ, ತರಲ್ವೇಡ (278); ತರವೇಲಾ ಸನ್ನಿಧ ವಾಚಸಾಧನಮಂ! (278 Mdb.). ತರವೇಲಿದುಂ (82). ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಬೊ ದರಾದ ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮಂ ವೇದದಲ್ಲ ವೇಲಾ ಪಟ್ಟುವ (Hik.). ವೇಲಿದು (ಸೂಚಕ, ಹೇಡುವನ್ನಾಚನು Nn. 122). ವೇಲಿದು (ಅಜ್ಜ, ಶಾಸ್ತ, ಪ್ರಯೋಗ, ಶಾಸನ Mr. 440). ಅಜ್ಜಿಗೆಯೆ ಇರವನ್ನಿಗಿಯೋ ವೇಲಿದು (either: they use to say, or: it is said, or explained by, ſm̄. 27); ವೇಲಿದು ಓದಿಯೆನರ ವೇಲಾನೆ (41). ಲಿಂಗ ವೇಲಾ! ಎನರ ಬಲ್ಲರ, ಇದನ ಆಂ ವೇಲಿದು (Kk. 3). ಇವನವೇಂ ಛೇತಿಯಂ ವೇಲಿದುಂ? (Rā. 13, 8). ಎಲೆ, ಮುನಿವ, ನೀ ನನ್ನಿಯೆನ ವೇಲಾ! (Bp. 1, 55). ಆ ಅಯ್ಯನ ಅಮಲಚರಿತ್ರವಂ ವೇಲಿದು (60, 13). See Ūpr. 1, 48. 62. 63; 3, 90; 5, 44.

ವೇಲಾ ಪೆಲಿ. = ವೇಲ, q. v.

ವೇಲಾಕೆ ಪೆಲಿಕೆ. = ಹೇಲಿಕೆ. Saying, telling; talk, rumour. 2, a saying, an enigma, a puzzle, a sort of ſtītra (Kāvy. III, 2, B, 81; cf. ಪ್ರವೇಲಿಕೆ).

ವೇಲಾಕೆ ಪೆಲಿಗಿ. = ವೇಲಿಕೆ. Saying, etc. 2, notoriety, fame. ನೀನುಕ್ಕಿದುಣ್ಣು ರಾಜ್ಯಂ; ನೀನುಕ್ಕಿತೆ ಪಟ್ಟ ಮುಣ್ಣು, ವೇಲಾಕೆಯುಣ್ಣು (ſm̄d. 155. 292; it is possible that here the term is ವೇಲಿಕೆ, i. e. boxes with money, etc.).

ವೇಲಾಸು ಪೆಲಿಸು. = ಹೇರಿಸು. To cause to tell, etc. (J. 1, 8; 9, 12; 10, 27).

ವೇಲಾ ಪೆಲಿ. = ವೇಲ, etc. P. p. ವೇಲಾ. See Bp. 2, 43; 5, 57; 10, 7; 23 sum.; 45 sum.; J. 29, 24. ಪೋಗ ವೇಲುವಂ (ದೂತ Mr. 245). ಓದೆನು ವೇಲುವನು (ಉಪಾಧ್ಯಾಯ 251).

ವೇಲುವಿಕೆ ಪೆಲುವಿಕೆ. Saying, telling. ವ್ಯಕ್ತಮಾಂ ವೇಲುವಿಕೆ (ನಿಗಾಧ, etc. 81. 391).

ವೈ pay. 1. For Kannada words with this initial syllable in MSS. or books see ಪಯ್ಯ, e. g. ವೈರು = ಪಯ್ಯ.

ವೈ pay. 2. Upper; external; extra; upon (Tē. ಪಯ್ಯ, ಪಯಿನೆ, ವೈ). — ವೈಗಪ್ಪಿ. ವೈಗಪ್ಪು. An extra overseer or superintendent (My.); a patrol (My.; Br., H.).

ವೈ pay. A copper coin, the 12th part of an Anna, a Pie (My.; B. 4, 51. 180). ನಾಲ್ಕು ವೈ (ಪದ G.).

ವೈಕ payka. 1. = ಪಯ್ಯ.

ಪೊಗಲ್ pōgal. ೨. (Smd. 59). Praise; renown (T., M. ಪುಗಲ್; Tc. ಪೊಗು). — ಪೊಗು. -೨೩. A renowned man (ಸತ್ಯಾಧಿಕ, ಉತ್ತಮ, ಶಕ್, ಕಮ Mr. 246).

ಪೊಗಲಿಸು pōgālisu. = ಹೊಗಲಿಸು. To cause to praise (Ūpr. 2, 57; 4, 78; Abh. P. 18, 84; Bp. 88, 42). ಪೊಗಲಿಸು (Śmd. 268).

ಪೊಗಲು pōgālu. = ಪೊಗಲು, etc. P. p. ಪೊಗಲು. ಪೊಗಲಿ ಅಲ (Bp. 49, 21). ಪೊಗಲಿದರ್ (Ū. Bp. 5, 52).

ಪೊಗಲ್ಕೆ pōgālkē. = ಹೊಗಲಕೆ. Praising, praise (Ū. Bp. 47, 5; J. 4, 6; 23, 48; 34, 53; Tu. ಪೂಗಲಿ).

ಪೊಗಲ್ಕೆ-ತೆ pōgālkē-tē. (Śmd. 247). = ಹೊಗಲತೆ. Praising, praise (ಕರ್ತನ Śmd. I; Grj. 10, after 61; Tē. ಪೊಡ್). — ಪೊಗಲ್ಕೆ-ತೆ. -ತೆ. To be praised (Rāv. 4, after 112).

ಪೊಗಿಸು pōgāisu. = ಪೊಗಿಸು, etc. To cause to enter (Bp. 55, 14; Bh. 1, 8, 35; Rāv. 5, after 23; 5, 24; J. 8, 31; 17, 57; see ಮುಟ್ಟನವೊಗಿಸು).

ಪೊಗು pōgu. 1. = ಪೊಗು 1, etc. To enter, etc. (J. 15, 49; 28, 59; Śāv. 4, 74; see ಕುಪೊಗು). P. p. ಪೊಗು. ಪೊಗು ಅರಿವಾದುದು (ಕಲಿ, ಗಹನ Nr.). ಭೂರವ ಪೊಗುವುದು (ಅಭಿಹಾರ Mr. 490). — ಪೊಗವೇರ್. -ವೇರ್. To tell to enter (Grj. 6, 26).

ಪೊಗು pōgu. 2. = ಪೊಗು 2, etc. (J. 3, 25; T. ಪೊ).

ಪೊಗೆ pōgē. 1. = ಹೊಗೆ 1. To smoke; to be smoked (Śāv. 4, 37; T. ಪೂಗಿ, M., Tu. ಪೂಗಿ, Tē. ಪೊವಿ).

ಪೊಗೆ pōgē. 2. = ಪೊಗೆ 2, ಹೊಗೆ 2. Short P. p. of ಪೊಗೆ 1, in ಪೊಗೆ ಪೊಗೆದು (J. 26, 13).

ಪೊಗೆ pōgē. 3. = ಹೊಗೆ 3. Smoke; steam, vapour (ಧೂಮ Mr. 47; T. ಪೂಗಿ; Tē. ಪೂಗಿ, ಪೊವಿ). See Ūpr. 5, after 64; 5, 132; 8, after 4; Ū. Bp. 5, 2; Rāv. 1, 43; 9, 18, 23; J. 15, 24; ಕಾರ್ಯ. — ಪೊಗೆಗೋ. -ಕೋ. To be smoked (Abh. P. 11, 83). — ಪೊಗೆ ಪೊಗು. To become full of smoke (Abh. P. 16, 57). — ಪೊಗೆ ಮೊಗವಾಗು. Smoke to begin to appear (Abh. P. 16, 93). — ಪೊಗೆವದಿಯುಗೆಯ. -ವದಿಯುಗೆ-ಅ 3. He whose standard is smoke: Agni, fire (ಕರ್ತು Kk. 21; ಅನಲ Śm. 11).

ಪೊಂ pōm. **ಪೊಂ.** = ಪೊನ್, etc. Gold (ಕಲ Ū. I, 47; Tē.). ಬುಧರಿಗೆ ಸಕಲರಿಗೆ ಪೊಂಗಳನು... ದಾನವ ಮಾಡಿದನು (Prll. 3, 12). — ಪೊಂಗೆಟ್ಟ. -ಕಟ್ಟ. A golden high structure (Ūpr. 10, 66). — ಪೊಂಗೆಡ. -ಕಡ. A golden or gilt half of a folding door (Ū. Bp. 5, 48). — ಪೊಂಗೆಡ. A feather of gold (of an arrow, Abh. P. 13, 43). — ಪೊಂಗೆಲಸ. -ಕಲಸ. A golden vessel (Abh. P. 5, 125; Bp. 58, 68; Rāv. 11, 81; J. 3, 11; 34, 1-4). — ಪೊಂಗೆವಡ. -ಕವಡ. A golden coat of mail (Ūpr. 10, 64). — ಪೊಂಗೆವಡಿ. -ಕವಡಿ. A golden (crescent-formed) ornament of the forehead (swinging about, Ūpr. 3, 47). — ಪೊಂಗೆವರಿಗೆ. A golden water-jar (Ūpr. 8, 62). — ಪೊಂಗೆಳ. -ಕಳ. A golden horn (Ū. Bp. 5, 7). — ಪೊಂಗೆಟ್ಟ. A golden girdle (Rāv. 14, 158). — ಪೊಂಗೆಯಗಿ. Gold castanets (Bp. 5, 41). — ಪೊಂಗೆಯಡು. -ಕಡು. ಪೊಂಗೆಯಡು. A golden drum-stick (Rāv. 6, after 30). — ಪೊಂಗೆಯವು. -ಕವು. A golden bodice. ಪೊಂಗೆಯವು ಸನ್ನದು. -ಕವು. to put on a golden bodice (Rāv. 18, 70). — ಪೊಂಗೆಯಲಿ. A gold ball (Bp. 4, 17). — ಪೊಂಗೆಟ್ಟ. A small gold bell ornament (My.). — ಪೊಂಗೆಟ್ಟ. -ಕಟ್ಟ. A gold-coloured Pandanus (Rāv. 10, after 31). — ಪೊಂಗೆಡ. -ಕಡ. A golden water-vessel (Grj. 3, after 91; V. 5, 7; J. 3, 7; 6, 80; 11, 17). — ಪೊಂಗೆಳ. -ಕಳ. To take gold (Śāstrasāra in W. v. 1270). — ಪೊಂಗೆಡರ್. -ಕಡರ್. A golden fife

(Bhāgavata 10, 18, 18). — ಪೊಂಗೆಡರ್. -ಕಡರ್. A golden staff (Grj. 10, 60).

ಪೊಂಗ pōngu. 2. A man of ebullition, or of elated courage. See ಪೊನ್.

ಪೊಂಗರ pōngara. = ಹೊಂಗರ. (St. & Pl.).

ಪೊಂಗಲು pōngālu. = ಪೊಂಗಲು, etc., ಪೊಂಗಲಿ. (My.; T. ಪೊಂಗಲ; Tē. ಪೊಂಗಲಿ, ಪೊಂಗಲಿ; T. ಪೊಂಗಲಿ also: a boiling, a bubbling up; T. ಪೂಗಲಿ, ಪೂಗಲಿ, ಪೂಗಲಿ, boiled rice; cf. ಪೂಗಲಿ; see a. ಪೂಗಲಿ). — ಪೊಂಗಲುಹಬ್ಬ. A festival in honor of the sun on its entering the sign of capricorn when pōngālu is eaten (My.; T.; Tē. ಪೊಂಗಲಿ).

ಪೊಂಗಿಲ್ pōngil. = ಪೊಂಗಲಿ, etc. (Śāstrasāra in W. v. 1270).

ಪೊಂಗಿಸು pōngisu. To cause to expand, etc. (Bp. 1, 49; Śāstrasāra in W. v. 1270). ಪೊಂಗಿಸಿದಂ (Śmd. 274).

ಪೊಂಗು pōngu. 1. To boil over (ಅವನಂದು ಬೇವುದು Ū. I, 78; see ಪೂಗು). 2, to burst open, to expand, to open, to blossom, to swell, to be elated, to exult, to be overjoyed (to become manifest, ಸುಖನ Śmd. Dh.; Tē.; cf. ಪೂಗು, ಪೂಗು 2). ಪೊಂಗಿ ಪೂಗು ವಸುಕಂ (ನಮ, ವಸುಕಂ Mr. 461). See Ūpr. 5, 98; 8, 103; Bp. 4, 66; 9, 10; 21, 9; 23, 35; 24, 35; 29, 24; 35, 2; 48, 56; 48, 24; 50, 41; 58, 59; Śāv. 4, 12, 74; ಬೆಮ್ಮೊಂಗು.

ಪೊಂಗು pōngu. 2. Boiling over; expanding, etc. (Ūpr. 9, 71; Tē.; see ಪೂಗು).

ಪೊಚ್ಚ pōccha. 1. (Manifestation, see ಪೊಂ 1): clearness, brightness, whiteness. ಪೊಚ್ಚ ಪೊಚ್ಚವ ರೆ (J. 3, 8; 8, 4). ಪೊಚ್ಚಕದಿಗೆ (Bp. 14, 15). — ಪೊಚ್ಚ ಪೊಚ್ಚ. Bright and new or fresh (Abh. P. 3, 35; 7, 29; 8, 47; 17, 7; 30, 2). See ಪೊಚ್ಚ.

ಪೊಚ್ಚ pōccha. 2. A stream, a river (ಪೊವೆ Śmd. II; ಪೊವೆ, ಕೊವೆ Śm. 36; see a. ಪೂಗು). ಪೊಚ್ಚಂ ಪೊಚ್ಚ ಮಲ್ಲದ ಅನಾಹನಿಯಂ (Śmd. 263). See Rāv. 6, 23; ದಾವೊಚ್ಚ.

ಪೊಚ್ಚಲಿಸು pōcchālisu. (To break forth), to start into view, to become evident or manifest, to appear; to shine (ಕನ್ನಡಿ, ಪೊಚ್ಚಲಿಸು Śmd. II; Kk. 75).

ಪೊಚ್ಚಲಿಸು pōcchālisu. (= ಪೊಚ್ಚಲಿಸು). To appear, etc. (ಸುರಣ Śmd. Dh.; cf. ಪೂಗಲಿ). ಪೊಚ್ಚಲಿಸುಂ ತುತಿಯ ಬನ್ನ ಅನ್ನದಮೆವು ವದಕ್ಕಂ (Śmd. 398; Cm.: ಪೂರ್ದಯವುದು).

ಪೊಚ್ಚಲಿ pōcchāli. Either = ಪೊಚ್ಚ 2, a river, or = ಪೊಚ್ಚ 4, shine, effulgence (ಪೊಚ್ಚ Kk. 75, which also may be ಪೊವೆ).

ಪೊಚ್ಚಲಿಸು pōcchālisu. = ಪೂಚಲಿಸು. Tbh. of ಪ್ರಪಂಚಲಿಸು. (Bp. 26, 10).

ಪೊಂ pōm. **ಪೊಂ.** = ಪೊನ್, etc. Gold. — ಪೊಂಚಗಿ. A golden bench or seat (Rāv. 10, after 31; Śāv. 2, after 42). — ಪೊಂಚಗವು. A golden veil (V. 10, 4). — ಪೊಂಚಗಲಿ. A sack filled with gold coins (V. 8, 4). — ಪೊಂಚಗಲಿ. -ಸು. A golden knife or dagger (Rāv. 6, after 11). ಪಟ್ಟದ ಪೊಂಚಗಲಿಯೊಂ ಬನಮ್ ಎಂ ಮನಂಗೊಳಿಸಿದುಮೋ? (Śmd. 83). — ಪೊಂಚಗಲಿ. -ಸೂ. A gold bracelet (Ūpr. 10, 7).

ಪೊಂಚು pōṇṇu. = ಹೊಂಚು 1. To be in wait; to lurk (J. 26, 24; Tē.).

ಪೊಂಚು pōṇṇu. = ಪಂಚು. ಪೊಂಚು ಸುಟ್ಟರೂ ಮಂಚು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Priv.).

ಪೊಟ್ಟಿಗೆ pōṭṭagē. = ಪಟ್ಟಿಗೆ 1, etc. See ಗರಪೊಟ್ಟಿಗೆ.

ಪೊಟ್ಟಣ pōṭṭana. = ಪೊಟ್ಟಣ, ಪೊಟ್ಟ, ಪೊಟ್ಟ 1. (Tbh. of ಪುಟ; cf. ಪೊಡ 1). A small cup or packet made of leaves, paper, etc. (My.; Bp. 8, 60; 17, 8; Rāv. 13, 88; T. ಪೊಟ್ಟಣ, ಪೊಟ್ಟ; Tē. ಪೊಟ್ಟ, ಪೊಟ್ಟ; cf. Tbh. ಪುಡಿ); a bag. ನೀರ ಪೊಟ್ಟಣ (ಕಾರ ಮುಗಿಲ್ ಓ. I, 87). ಪೊಟ್ಟಣ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ ತಟ್ಟನೆ ಹೋಗಿ ನೇ? (Priv.). — ಪೊಟ್ಟಣಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie or prepare a pōṭṭana (Bp. 18, 60). — ಪೊಟ್ಟಣವಾರಿ. Water in a cup of leaves. ಸರೋರುಹದ ಪತ್ರವರಿ ಪೊಟ್ಟಣವಾರಿಯನು ಕಟ್ಟು! (Bh. 3, 23, 12).

ಪೊಟ್ಟರೆ pōṭṭarē. = ಪಟ್ಟಿ, ಪೊಟ್ಟಿ 1, ಪೊಟ್ಟಿ, ಪೊಟ್ಟಿ, (ಪೊಟ್ಟಿ), ಹೊಟ್ಟಿ 2, ಹೊಟ್ಟಿ, ಹೊಟ್ಟಿ, ಹೊಟ್ಟಿ. A hole in a tree, the hollow of a tree (My.; T. ಪೊಟ್ಟರ, ಪೊಟ್ಟ, ಪೊಟ್ಟರ, ಪೊಟ್ಟಿ; see ಪೊಟ್ಟ).

ಪೊಟ್ಟನರೆ pōṭṭavani. A term used in saṅgita (Bp. 19, 8).

ಪೊಟ್ಟರ pōṭṭara. = ಪೊಟ್ಟರ, etc. (My.).

ಪೊಟ್ಟು pōṭṭu. = ಹೊಟ್ಟು. Chaff, husk, a pod emptied of its contents (ಕಡಂಗರ, ಬುಸ Nr.; Œpr. 6, 89; M. ಪುಟ್ಟರ; Tē.; T. M. ಪೊಟ್ಟು, an empty, or blighted, ear of corn; useless; M. ಪುಟ್ಟರ also: a basket; ears of corn just before shooting forth, see ಪೊಡ 3; M. ಪೊಟ್ಟಿ, what is broken, maimed, see ಪುಡಿ).

ಪೊಟ್ಟಿ pōṭṭi. 1. = ಪೊಟ್ಟಿರೆ, etc. ಮರದ ಪೊಟ್ಟಿ (ಪೊಡಲರ್ ಕೆ. I, o. r. -ಪೊಟ್ಟಿ).

ಪೊಟ್ಟಿ pōṭṭi. 2. = (ಪಟ್ಟಿ 2, No. 2), ಪೊಟ್ಟಿ, ಹೊಟ್ಟಿ. The belly, the paunch, the stomach; the womb; the cavity or body, as of a ship (ಪೊಡ, ಬಸಿಲ್ ಕೆ. 70; Tē.; Mhr. ಪೊಟ್ಟಿ). See Œpr. 8, 61; ಕೆ. ಪೊಟ್ಟಿ, ಕೆ. ಪೊಟ್ಟಿ.

ಪೊಟ್ಟ pōṭṭa. = ಪೊಟ್ಟಣ, etc. (My.).

ಪೊಟ್ಟಿ pōṭṭi. = ಪೊಟ್ಟಿರೆ, etc. (My.).

ಪೊಟ್ಟ pōṭṭa. 1. = ಪೊಟ್ಟಣ, etc. (My.).

ಪೊಟ್ಟ pōṭṭa. 2. Tbh. of ಪಟ್ಟಣ. (My.; T. ಪುಡಲ್, ಪುಡೋಲ್).

ಪೊಡ pōḍa. 1. = ಪುಟ, etc. Tbh. of ಪುಟ. A cup or hollow formed by folding, especially that formed by joining the palms of the hands in token of respect. — ಪೊಡ ಮಡಸು. = ಪೊಡ ಮಡಿಸು. (Bp. 48, 30; 53, 62). — ಪೊಡಮಡಿಕೆ. = ಪೊಡಮಡಿಕೆ. (ತುಡಲ್ Kk. 76). — ಪೊಡ ಮಡಿಸು. To cause to salute respectfully (Bp. 4, 43). 2. to have one's self saluted (4, 68). — ಪೊಡ ಮಡು. = ಪೊಡಮಡು. To join the palms of the hands into a cup (and thus to lift them up towards the forehead in token of respect), to make obeisance, to salute respectfully (ನಮಸ್ಕಾರ ಕೆ. I, o. r. ಪೊಡಮಡು; Grj. 4, after 55; 5, after 42; Bp. 4, 1. 11; 46, 52; 47, 46; Rāv. 14, after 5; V. 9, 59; J. 5, 30). ಪೊಡ ಮಡು, ಪೊಡ ಮಡು. rep. (Bp. 6, 27). — ಪೊಡಮಡಿಕೆ. -ಮಡಿಕೆ. A respectful salutation (ತುಡಲ್ ಕೆ. I & II; ತುಡಲ್, ಎಡಗು, ಮೊದ್ಗು, ಮಡಿ, ಕುಮ್ಮು, ನಮಸ್ಕಾರ ಕೆ. 34). — ಪೊಡಮಡು. = ಪೊಡ ಮಡು. (ಮುದ್ದು ಕೆ. I; Œpr. 4, after 18 & 14; 4, 74; 5, after 91 & 121; Abh. P. 10, after 181). ದೇವರ್ಗ ಪೊಡ

ಮಟ್ಟಂ (ಕೆ. I, 159, o. r. ಪೊಡ ಮಟ್ಟಂ). ಎದ್ದುದೇವರ್ಗ ಪೊಡಮಟ್ಟಂ (Abh. P. 14, after 105). — ಪೊಡಮಡು. -ಮಡು. Saluting respectfully. ಪೊಗಿ ಪೊಡಮಡು (ನಮ, ವನ್ನ ನ Mr. 461).

ಪೊಡ pōḍa. 2. (Tbh. of ಸ್ಪುಟ). (Manifestation), appearance; form, figure, shape (Tē. ಪೊಡ; cf. ಪೊಡಿಕು; also the Tē. s. ಪುಗು?). — ಪೊಡಕರಿಸು. = ಹೊಡಕರಿಸು. To make one's appearance, to come in sight, to appear, to become manifest (ಕಣ್ಣಲೆ, ಪೊಡ್ಡಲಸು ಕೆ. I; Kk. 75; Œ. Bp. 10, 21; Tē. ಪೊಡಗಟ್ಟು). ಪೊಸಗಾರ ಸಿಡಿಲ ಮಸಕಮನ್ ಅಸಕದಾದು, ಕೃತಾನ್ತಜಪ್ಪೆ ಪೊಡಕರಿಸುವ ಪೊಲ್, ಬೆಸಸು ಬೆಸಸನ್ನು, ಕರಮ್ ಅರ್ಬಿ ಸನ್ನಿಧ ಮಾಯ್ತು ಎದ್ದೆ ರಾವಣನಿರಿದೋ (Abh. P. 14, 105).

ಪೊಡಪು pōḍapu. = (ಪೊಡಪು), ಪೊಡಪು 1, etc. Shine, etc. See ಮಾರ್ಪೊಡಪು.

ಪೊಡಯಿಸು pōḍayisu. = ಪೊಡಸು, ಪೊಡೆಯಿಸು, ಹೊಡಸು, ಹೊಡಿಸು. To cause to heat, etc. (Grj. 6, after 54; Rāv. 5, 128).

ಪೊಡರ್ pōḍar. To tremble, to throb, to quiver (Rāv. 5, 118; 10, 7; V. 4, 18; Rām. 1, 8, 9); to start into view, to manifest itself, to appear (Œpr. 6, 32; Abh. P. 11, 105); to flash, to shine, to glitter (ಸ್ಪುರಣ ಕೆ. I, Dh.). ದಾದ್ವೇಣಂ ಪೊಡರೆ ಬಕ್ಕುವ ಸಮ್ಮನ ತೂಲ ನಾಲದೋ (ಕೆ. I, 204).

ಪೊಡರ್ಕೆ pōḍarkē. Quivering, shaking, contracting (Œpr. 6, 23).

ಪೊಡರ್ಪು pōḍarpu. Glitter, shine, lustre, brightness; glory; power (Abh. P. 8, 60; 9, 70; 11, 141. 177; 14, 143; Grj. 6, 11; Rāv. 5, 28; 6, after 11; cf. ಪೊಗರ್). — ಪೊಡರ್ಪುಗಿಡು. -ಕಿಡು. Brightness, etc. to be impaired or gone (Abh. P. 2, 60; 13, 62; 14, 49. 136; 14, after 188). — ಪೊಡರ್ಪುಗುಡಿಸು. -ಕುಡಿಸು. To cause lustre, etc. to decrease (Abh. P. 13, 143). — ಪೊಡರ್ಪುಗಿಯ್. To use one's power, to exert one's self (Œpr. 9, 76). — ಪೊಡರ್ಪುಗೋಡ. -ತೋಡ. To show forth or evince power (Abh. P. 18, 32. 113). — ಪೊಡರ್ಪುಗಿವೆ. -ವೆ. To become glorious or grand (Rāv. 1, 34; 3, 52).

ಪೊಡವಿ pōḍavi. A kind of swing or palankeen (ಅನ್ನೋಲಭೇದ ಕೆ. 108; T. ಪೊಡ್ವೆ, to move = ಅಪ್ಪ; cf. ಪೊಕಪ್ಪ 2).

ಪೊಡವಿ pōḍavi. Tbh. of ಪುಟ್ಟ. (ತಿರೆ, ಧಾತಿ Œ. II, 71; ಧರೆ Kk. 16; ಎಳೆ, ಬೂವಿ, ಬುವಿ, ದರೆ, ನೆಲ, ತಿರೆ, ರನ್ನವಸಿಡ್, ಮೇದಿನಿ ಕೆ. 37; ವಸುಧೆ 108; Mr. 539; Bp. 2, 14; 50, 32; Pril. 3, 6; Rāv. 5, 33; 13, after 95; J. 12, 7; 28, 27; Tē. ಪುಡವಿ; T. ಪುಡವಿ). ಕಡಲ್ ಉಡಿಯಾದ ಪೊಡವಿ (ಕೆ. I, 12). ಪೊಡವಿ ಕಡಿಯದೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಡುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಪೊಡವಿಯಲ್ಲಿದ್ದವನಿಗೆ ಅದವೀ ಗೊಡವೆಯಾ? -ಪೊಡವಿಯಾಗಲಿ ಅಡವಿಯಾಗಲಿ ಬಡವನೇನು? (Priv.). — ಪೊಡವಿಡ. -ಡ. Earth-born: the planet Mars (ಕೇಸೋಡಲ, ಮಂಗಲ ಕೆ. 17). — ಪೊಡವಿದೇವತೆ. The goddess Earth (Dp. 119). — ಪೊಡವಿಪ. -ಪ. = ಪೊಡವಿಪತಿ. (Bp. 28, 43; 53, 12). — ಪೊಡವಿಪತಿ. A king (Bp. 19, 30; J. 13, 36; 28, 17). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊಡವಿಪತಿಗ್ (ಕೆ. I, 145). — ಪೊಡವಿಯೊಡತನ. -ಬಡತನ. The possession of, or rule over, a country (Bh. 1, 8, 23). — ಪೊಡವಿಯೊಡೆಯ. -ಬಡೆಯ. A king (Bp. 24, 80; 46, 22. 42). — ಪೊಡವೀತ. -ತೆ. A king. ಬಡವನ್ ಬಳ್ಳಿಯ ಮಾತ ನುಡಿದರಲ್ಲೆ ಮ್ತುವರು, ಪೊಡವೀತ ಜೊಳ್ಳೊಡನೆ ತಾ ಕೂಗಿದರೆ ಕಡು ಮೆಚ್ಚುತೆವರು (Sp.). — ಪೊಡವಿನೇ. -ವೇ. The woman Earth (Rāv. 3, after 28).

ಪೊಡಸು pōḍasu. = ಪೊಡಯಸು, etc. (Ā. Bp. 47, 22).

ಪೊಡೆ pōḍē. 1. = (ಪಯ್, etc.), ಹೊಡೆ, ಹೊಡೆ. To strike, to beat, to smite; to cast, to throw, as a stone; to shoot, as an arrow; to fire, as a gun; to drive, as cattle, etc.; to drive, as a cart, a plough, etc.; to drive away, as birds; to fall plentifully or pour, as rain; to fall, as a thunderbolt; to smite, as a demon, fever, etc. (ಪ್ರಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; ತಾಡನ ಸ್ಮ. 90; T. ಪುಟ; My. as ಹೊಡೆ); to beat off, to drive back, to keep off, to ward off, to prevent, to hinder, etc. (ನಿವಾಂಸು ಸ್ಮ. 90; ಪಂಯಿಡಿ, ಎದೆಗೆದಿಸು, etc., ಪ್ರತಿಪತ್ತ ಸ್ತ.); to cut off, as the head (Bp. 51, 72); to fell, as a tree; to pitch, as a tent; to force into (one's body), to devour (My. as ಹೊಡೆ). ಪೊಡವ ಭೇರಿ (Smd. 201). See Rāv. 6, after 10, 11 & 30; 8, 102. 113; 13, after 64 & 95; J. 4, 23; 5, 9; 13, 1; 23, 61.

ಪೊಡೆ pōḍē. 2. Beating, etc. — ಪೊಡಗಲ್. -ಕಲ್. A stone for throwing (in battle, J. 22, 26). — ಪೊಡೆಪ್ಪು. = ಪೊಡೆಸೆನ್ನು 1 (Grj. 10, 74); = ಪೊಡೆಸೆನ್ನು 2 (J. 23, 19). — ಪೊಡೆಸೆನ್ನು. Game of throwing and catching handballs (ಅವಸ್ಥಾಳೆ ಸ್ತ.). 2, game of making a ball bounce repeatedly from the ground by hitting it with the palm of the hand (My.).

ಪೊಡೆ pōḍē. 3. = ಪೊಟ್ಟಿ 2, etc. The belly, etc. (ಕುಟ್ಟಿ ಸ್ಮದ. Dh.; ಉದರ Ā. I, 102, Bhn. 58; ಏತರ Ā. II, 46; ಬಸಿ ದ್ Kk. 32; ಪೊಟ್ಟಿ, ಬಸಿ ದ್ ಸ್ಮ. 70; ಬಸಿ ದ್ 90; Rāv. 5, after 120; ಸೆವ. 4, 79; J. 2, 9; 11, 9). 2, pregnancy (of beasts, ಗಟ್ಟು ಸ್ಮ. 101). 3, a pregnant ear of corn: an ear of corn just before shooting forth (My. as ಹೊಡೆ; see M. ಪುಟ್ಟರ್ ಸ. ಪೊಟ್ಟು); a plump ear of corn (ಕೊಬ್ಬುತೆನೆ ಸ್ಮ. 90). See ಅಲರ್ಪೊಡೆಯ, ಕದ್ದೊಡೆ, ಪೆರ್ಪೊಡೆಯ, ಪೊಪ್ಪೊಡೆಯ. — ಪೊಡೆ ಮರಲ್. The belly to be turned (upwards, J. 21, 13). — ಪೊಡೆಯಲರ. -ಅಲರ. ಅ 3. Viṣṇu (ಪಸುವರ್ಣ Ā. II, 31). 2, a class of metrical feet (Āh.).

ಪೊಡೆ pōḍē. 4. Extension, height, length, stature (see Tē. ಪೊಡಗು, etc. s. ಪುಗ್ಗು). — ಪೊಡೆಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall to one's full length (or headlong, Grj. 5, after 42; J. 4, 46; 20, 52; 21, 47; 22, 33).

ಪೊಡೆ pōḍē. 5. (cf. Tbh. ಪೊಡೆ 1). A pouch formed by folding or doubling a part of one's cloth in front (ಸೋಗಲ್, ಉದಲ್, ಮುಡಲ್ ಸ್ಮ. 71; see ತೆರೆಪು 4). 2, the part of an arrow that is taken hold of by an archer in shooting. See ಕೆಯ್ಯೆಡೆ.

ಪೊಡೆಯಿಸು pōḍēyisu. = ಪೊಡಯಿಸು, etc. (Rāv. 6, after 10).

ಪೊಣ pōṇa. = ಪಿಣ, etc. See ಕಾರ್ಪಣ.

ಪೊಣರ್ pōṇar. 1. = ಪೊಣರು, (ಪೊಣೆ 1). To be joined or united, to join, to couple (Āpr. 8, after 44;

T., M. ಪುಣರು; in M. = ಪುಣು, see ಪುಣ್ 2; M. ಪುಣೆ, to copulate; to undertake; see ಪುಣ್ 1). 2, to close or grapple with (an enemy), to fight (Rāv. 13, after 86; Sāv. 2, 42; 4, 72. 117. 125; J. 4, 34; 7, 54; 12, 33. 36). P. p. ಪುಣರ್ಪು. ಅರ್ ಮುದ್ದೋರ್ಪರ್ ಅರ್ ನಿಲ್ಲರ್ ಅರ್ ಪುಣರ್ಪರ್ (Smd. 183). See ಮುದ್ದೋರ್ಪು.

ಪೊಣರ್ pōṇar. 2. (= ಪೊಣೆ 2). Union, coupling; a couple (ಅಮಲ್, ಜುಗಮ, ಜವರ್, ಎರಡು Kk. 60; ಅಮಲ್ Ā. II, 23; Abh. P. 15, 78; T. ಪುಣರ್; M. ಪುಣರ್, ಪುಣೆ, ಪುಣ್; T. ಪುಣ್, ಪುಣ್, letters). 2, a fight, a combat (ಕೊಳುಗುರ್, ಬಣ್ಣ, ಜುಡ್ಡ, ಮೊಣೆ, ಕಾಳಗ ಸ್ಮ. 39; Kk. 41). See ಕಣ್ಣೋರ್ಪು. — ಪುಣರ್ಪು. -ಪುಣ್ಣಿ The ruddy goose (ಜಕ್ಕು ವಕ್ಕು, ಎಣೆವಕ್ಕು, etc., ಚಕ್ರವಾಕ ಸ್ಮ. 28; Kk. 14).

ಪೊಣರು pōṇaru. = ಪೊಣರು 1. ಪೊಣರುನ (J. 22, 29).

ಪೊಣರ್ಕೆ pōṇarkē. Fighting; a fight (Abh. P. 13, 138; 16, after 4; Rāv. 5, 128; Sāv. 4, 86). ಕಾರವಾಂ ಗಡೆ ಗೊಳೆ ಪುಣರ್ಕೆಗೆ ಅವಂ ನಿಲ್ಲಂ? (Smd. 200).

ಪೊಣರ್ಕು pōṇarku. To join, to be joined, united or mixed; to join (with accusative, ಸಂ ಯುಗ, ಬೆರೆ Smd. Dh.; Abh. P. 11, 9; 14, after 158).

ಪೊಣೆ pōṇē. = ಹೊಣೆ. Bond, bail; a bondsman, a surety, a bail (J. 23, 64; Tē. ಪುಣೆ; see T., M. s. ಪಣೆ; cf. ಬಲ್ 2). See ಕಾರ್ಪಣ, ತೋರುಮ್ಪಣೆ.

ಪೊಣ್ಣಿಸು pōṇṇisu. To cause to rise or swell, etc. (Āpr. 5, 4; Grj. 4, 98).

ಪೊಣ್ಣು pōṇṇu. = ಉಣ್ಣು, (ಪುಣ್ಣು), ಹೊಮ್ಮು. To rise; to swell; to spring up; to break out, to come forth; to be produced (ಉಡ್ಗಮನ ಸ್ಮದ. Dh.; see Kk. s. ಎಡ್ಡು 1; see s. ಪುಗ್ಗು; cf. ಪೊಡದ್ 1). ಪೊಣ್ಣು ವ ಪುರ್ವಜಲಂಗಳ್ (Smd. 201). ಪೊಣ್ಣುತ್ತು ಬ್ಬಂಹತಂ (Abh. P. 10, 157). ಮಯ್ ಪುಲಕದಂ ಪೊಣ್ಣೆ (J. 11, 19). See Āpr. 1, 51. 86; 2, 7; 3, 56; 8, 94; Abh. P. 14, 106; 16, 37; Grj. 3, 111; 4, 86; Rāv. 5, 36; 9, 22; 10, 6; 13, 84; Bp. 27, 4. 71; 42, 15; 51, 59; Ā. Bp. 44, 29; J. 6, 40; ಪುಣ್.

ಪೊಣ್ಣಿ pōṇṇi. A treasure-bag (Mhr., H. ಪೋಣ್ಣೆ; Tē. ಪುಣ್ = ಪೊಣ್ಣಿ, see s. ಪೊಡೆ 2). ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಂ (a small bag, a purse) ಬಿಡ್ಡಯ್ಯದವರತ್ತೆ (Śāstrasāra in W. v. 1321).

ಪೊಣ್ಣಿ pōṇṇi. Tbh. of ಪುಣ್ಕ (Smd. 355). See ಮಾನವಪು ತ್ತಗೆ; V. 38, after 98.

ಪೊತ್ತಲ್ pōṭṭar. = ಪೊತ್ತಲ್, etc. Day-time (Abh. P. 8, 60; 10, 94).

ಪೊತ್ತಲಿ pōṭṭarē. = ಪೊತ್ತಲ್, ಪೊತ್ತಲ್, etc. Day-break; at day-break; etc. (ನಸಿ Ā. I, 19; ವಗಲ್ Ā. II, 34).

ಪೊತ್ತಿ pōṭṭi. (= ಪೊತ್ತಿಯ?). (Tbh. of ಪೋತ್ತಿ). Cloth (Bp. 31, 3; 55, 25; Tē. integument, coat, akin, bark; T. a garment of fibres; T. ಪುಣಿ = ತೋಲ್; cf. ಪೊಡೆ 1?). See ವಾರಾಣಸಿಯ ದಸಂಯ.

ಪೊತ್ತಿಗೆ pōṭṭigē. Flaming, flame (J. 13, 12).

ಪೊತ್ತಿಗೆ pōṭṭigē. Tbh. of ಪುಣ್ಕ (Bp. 2, 48).

ಪೊತ್ತಿಯ pōṭṭiya. (= ಪೊತ್ತಿ 1?). (Tbh. of ಪತ್ತೋರ್ಪು). Wove silk (ಪತ್ತೋರ್ಪು, ಧಾತಾಕೇಯ Hk.).

ಪೊತ್ತಿಸು pōṭṭisu. = ಹೊತ್ತಿಸು. To cause to burn with flame, to kindle, to light. ಸೂಡರಂ ಪುತ್ತಿಸು

(Abh. P. 3, 149). ಬನಮೆನ್ನು ಮದನನ್ನಪನಮನೆಯೊಳ್ ಪೊತ್ತಿ ಸಿದ ದೀಪಮಾಲೆಯ ಮಾಡಕ್ಕನುರೂಪವಾಗಿ ವಣಿಯಂ ಕೊನವರೆಗಂ ಪೂತುವು, ಅರರೆ, ಚಮ್ಮಕನಿಕರಂ (Ūpr. 7, 53). See Grj. 4, after 70; Bp. 3, 6; 16, 22; 27, 7; 50, 53, 59.

ಪೊತ್ತು pōttu. 1. = ಹತ್ತು 3, ಹೊತ್ತು 1. To begin to burn with flame, to be kindled, to catch fire, to flame (Grj. 4, 116; J. 11, 31; 26, 13); (and in the transitive sense, ಅಗ್ನಿವಟೋಕರಣ ಕೆಂದ. Dh.; ಇಂಗಲವ ಪಟು ಮಾತು ಕೆಂ.).

ಪೊತ್ತು pōttu. 2. = ಪೊತ್ತು, etc. Flaming. 2, the sun. 3, time (Ūpr. 4, 28; 6, 86; Bp. 41, 28; J. 28, 24). — ಪೊತ್ತುಗಳೆ. -ಕಳೆ. To spend time (Ūpr. 2, after 57; J. 26, 55; 32, 30). — ಪೊತ್ತುಂಗೊಡತು. -ಂ-ಕೊಡತು. (ಕೆಂದ. 203). A flaming piece of wood. — ಪೊತ್ತುವಳಗು. -ವಳಗು. Time and light (J. 2, 16).

ಪೊತ್ತು pōttu. 3. = ಹತ್ತು 5, ಹೊತ್ತು 8. To be burnt, as rice, etc., at the bottom of the cooking vessel, to be boiled or baked too much, to be overdone (ಅತಿಪಾಸ್ತನ್ನ ಕೆಂದ. Dh.; ಅತಿಪಕ್ವ ಕೆಂ. 97; V. 9, 74; cf. ಪುಂ 1).

ಪೊತ್ತು pōttu. 4. = ಹೊತ್ತು 4. P. p. of ಪೊಡ್, ಪೊಡು.

ಪೊಡಕುಳಿ pōdakuli. = ಹೊಡಕುಳಿ. Affliction, pain, grief, distress. (Tē. ಪೊಕ್ಕು, to be blistered, scalded; to grieve much; ಪೊಗಲು, to burn; to grieve; T. ಪೊದಿರ್, fear, trembling through fear). — ಪೊಡಕುಳಿಗೋಳ. -ಕೋಳ. To begin to grieve, etc. (J. 19, 12).

ಪೊಡಕೆ pōdakē. = ಹೊಡಕೆ, ಹೊದಿಕೆ, (ಹೊದಿಕೆ). A cover, a covering, a wrapper (thrown over one's self especially also at night, My. as ಹೊದಿಕೆ). 2, a thatch, a roof (J. 17, 23). ಮನೆಗೆ ಏವಾಸಿದ ಪೊಡಕೆ (ವಲಭಿ, ಛದೆ Mr. 200).

ಪೊಡದು pōdadu. P. p. of ಪೊದೆ 1.

ಪೊಡಯಿಸು pōdayisu. = ಪೊಡಯಿಸು, etc. (Ūpr. 7, after 92; 8, after 4).

ಪೊಡದಿ pōdadi. = (ಪೊದೆ 2 No. 3), ಪೊಡದು, ಹೊಡದು. That covers: a bush, a thicket, a thick tuft of trees (ಪುತ್ತುಡ್ Ūt. II, 90; Kk. 22; ಕೆಂ. 24; ಗದಗಲ ಗುಮ್ಮು G.; My.; T. ಪೂದರ್, ಪೂದರ್, ಪೂದು, ಪೂಕ್ಕು, ಪೂದ್ವು; cf. ಪೂವು). ಮರ ಗಡು ಬಳ್ಳಿ ಪೂ ಪೊಡದ್ (ಕೆಂದ. 89, 113, 129). ಕಮ್ಮಂಗಣ ಯೆನ್ನೆ ಪೂದರ್, ಇಮ್ಮಾವಿನ ಪೊಡದೋಳ ಇರ್ದು (210). ಪೊಡರ್ಗಲ್ (J. 28, 47). See Ūpr. 7, 91; ಕೆಂ. 4, 23; J. 2, 57; ಪರ್ವದ ದ್. — ಪೊಡವರೆ. -ವರೆ. Bushes, etc. to abound (J. 26, 83).

ಪೊಡಯಿ pōdayi. = ಪೊಡದ್, etc. — ಪೊಡದುವಳಗು. -ವಳಗು. Clustered light (J. 10, 36).

ಪೊದಲಿ pōdali. 1. (To rise): to come forth (ಪೊದಿಪೊ ಣ್ಣು Ūt. II, 75, 90; cf. ಪುಟ್ಟು 1); to spring up; to become conspicuous, famous or well-known, to come in sight (ಪ್ರಸಿದ್ಧವಡೆ ಕೆಂದ. 7, 56 Cm.; ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಾ ಗು 31 Cm.); to have currency, to be used or employed (ಪೊರ್ದುಗಿಯಾಗು 147 Cm.). ಕಲಾಗುಣಂ ಪೊದ ಲ್ಲಿವಡೆ ಬಾಲಭಾವದೊಳ ಭಾವಕಿಯರ್ ಬಳೆವರ್ ನಿರನ್ನರಂ (230). ಭುವನಮನ್ ಅವಗಂ ಪಂಡು ತೀವಡೆ (ಪನ್ನವ) ತಣ್ಣಿದಿರ್ಗಲ್ ಪೊದ

ದ್ವಿ, ಕೈರವನಮ್ ಅವುವು, ಅವ್ವು ಪೊಸ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಾದುವು (Liliv. 3, 7). ಭೃಂಗತಿತು. . ಕಿಮುಮುಗೊಣ್ಣು ಬಣ್ಣನೊಳಗೊಳಿ, ಪೊದದ್ವಿ ದಿದರ್ ಕುತ್ತಸಳುಗುವದೊಳ ಅವ್ವು ಮೆಯ್ಯರೆದು (Ūpr. 7, 60). See Ūpr. 2, 14; 4, 46; 5, after 64; Abh. P. 1, 103; 6, 49; Rāv. 6, 23; 7, 17; 9, 18; J. 6, 46; 8, 18; Rām. 1, 8, 3.

ಪೊದಲಿ pōdali. 2. = ಪೊದದ್. P. p. of ಪೊದ 1. — ಪೊ ದದ್ ತರ್. To manifest itself, to appear (Ūpr. 4, 48).

ಪೊದಲಿ pōdalkē. Arising; appearing; con- spicuousness (ಕೆಂ. 1, 34; 5, 14). — ಪೊದದ್ವುಗುಣ್ಣು. -ಕುಣ್ಣು. To disappear (Ūpr. 4, 46).

ಪೊದಲಿ pōdali. To bring about, to perform (Ūpr. 6, 83).

ಪೊದಿಸು pōdisu. = ಪೊಡಯಿಸು, ಪೊಡಯಿಸು, ಹೊಡ್ವು, ಹೊ ದನು, ಹೊದನು. To put over; to put on; to cover; to hide. See Rāv. 4, 14; 6, 10; J. 28, 4, 20.

ಪೊದುಂಕು pōduṅku. To hide (ಅಡಗಿಸು ಕೆಂ.).

ಪೊದೆ pōdē. 1. = (ಪುಂ 1), ಹೊದಿ, ಹೊದೆ. To put on; to put over; to wrap round (see T., M. s. ಪುಂ 1). P. ps. ಪೊದದು, ಪೊವದು, ಪೊದ್ವು. ಪೊದದಿವ ರನ್ನಗಮ್ಮಳಿ (Bp. 3, 26). ಪೊದವ ಉತ್ತರಾಸಂಗ (ತಾಟಿ, ಬೃಹತೀ, ವೈಕೃತ್ Mr. 256). ಪೊದವ ಪಾವಡೆ (Si. 224).

ಪೊದೆ pōdē. 2. = ಪುದೆ, etc. A quiver (ದೊಣೆ Ūt. I, 37, o. r. ಪುದೆ; ದೊಣೆ, ಬತ್ತಳಕೆ, ಮೂದಿಗೆ ಕೆಂ. 43; Ūpr. 6, 37; 7, 44; Abh. P. 9, 164; Rāv. 6, after 11; Tē. ಪೊತ, a packet, a bottle bag). 2, a thatch (ಕುಟುಂಗಕ Si. 490). 3, a bush (My.; Tē.). ಬಳ್ಳಿಗಳ ಗುಮ್ಮುಳ್ಳ ಪೊದೆ (ಗುಲ್ಮೀ, etc. Si. 121). 4, a bundle (My.). — ಪೊದಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To prepare a quiver or quivers (Ūpr. 5, 53). — ಪೊದಿಗದದು. -ಕದದು. To scatter about (the contents) of a quiver (Ūpr. 8, after 4; Abh. P. 1, 118).

ಪೊದಯಿಸು pōdayisu. = ಪೊದಿಸು, etc. To put on; to cover; to hide (ಅಡ್ಡಾಡನ ಕೆಂದ. Dh.).

ಪೊದಿಸು pōdisu. = ಹೊದಿಸು. To join or put to; to order to do (J. 5, 9).

ಪೊದ್ದು pōddu. 1. = ಹೊದ್ದು 1. P. p. of ಪೊದೆ 1. ಪೊದ್ದು ಅಂ ಗವಸ್ತ (ಪ್ರವಾರ, etc. Si. 224). ಪೊದ್ದು ಕೋಳ (Grj. 4, 109).

ಪೊದ್ದು pōddu. 2. = ಪೊದ್ದು 1, etc. (J. 10, 16; 22, 24; 23, 7; 28, 37). ಕುಸ್ತಿತಂ ಪೊದ್ದದೆ (18, 39). ಪೊದ್ದದ ಅವವಾಡ (18, 49).

ಪೊನ್ pōn. (ಕೆಂದ. 59). = ಪಿಣ, etc., ಪೊಂ (ಪೊಬ್), ಪೊಂ (ಪೊಳ್), ಪೊಮ 1, ಹೊಂ (ಹೊಬ್), ಹೊನ್, ಹೊನ್ನು, ಹೊಮ್ಮ. Metal; gold (ಪರುಷ Mr. 515; M.; Tē. ಪೊನ್ನು; T. ಪೊನ್, ಪೊಡ್, metal; gold; lustre; beauty; ಪೊಲು, gold; beauty; M. ಪೊಲ್, gold; see ಪೊಲಿ). ಮಿಸುನಿಯ ಪೊನ್ (ಕಸವರ ಕೆಂದ. II). ಪೊನ್ನುಳ್ಳವನೆ ಕುಲೀನಂ ಹೆನ್ನಂ ಕಲಿ ಸತ್ಯವಾದಿಯನಿಸುಗುಮ್, ಅದದ್ವಿನ್ನಂ ಪೊನ್ನನೆ ಪಡೆವುದು; ಪೊನ್ನಂ ಸಮನಿಸುಗುಮಲ್ ಪೊನ್ನಂ ಮಣ್ಣಂ (84, 174). ಪೊನ್ನಂ ಬಡ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂ (165). ಪೊನ್ನ ಕೋಲ್ (162). ಪೊನ್ನ ಮದ್ (Abh. P. 3, 142). ಪೊನ್ನ ಕೊವ್ವರಿಗೆ (Bp. 58, 57). ಪೊನ್ನ ತಮ್ಮಗೆ (58, 68). ಪೊನ್ನ ನೇಗಲ್ (60, 60). ಪೊನ್ನ ಪೊ (4, 38). ಪೊನ್ನ ಪೆಲೆಗಲೆ (Rāv. 13, 72). ಪೊನ್ನ ಬತ್ತಳೆ (6, after 11). ಪೊನ್ನ ಪೊದಕೆ (J. 17, 23). ಕೊಡು, ಕೊಡು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಪೊನ್ನಲ್ಲವಂ! (Bp. 11, 8). See ಕಾರ್ತೋನ್, ಕಸುಪೊನ್,

ಚಮ್ಮಿನ್; Ūpr. 1, 181. — ಪೊನ್ನವೆ. A golden spittoon (Sév. 1, 78). — ಪೊನ್ನಟ್ಟ. -ತಟ್ಟ. A golden platter (J. 11, 7, 11). — ಪೊನ್ನಟ್ಟಿಗೆ. A golden palankeen (Bp. 50, 16). — ಪೊನ್ನಳಿಗೆ. -ತಳಿಗೆ. A golden plate (Sév. 2, after 42; J. 31, 18; 33, 23). — ಪೊನ್ನಳಿರ. -ತಳಿರ. Gold-coloured young foliage (Ūpr. 7, after 115). — ಪೊನ್ನದೊ. -ತದೊ. A golden parasol (V. 5, after 21). — ಪೊನ್ನದರೆ. -ತದರೆ. A gold-coloured lotus (Rév. 10, after 31; J. 3, 8; 8, 4). — ಪೊನ್ನದರೆಗೊಳ. -ಕೊಳ. A pond with gold-coloured lotuses (Abh. P. 1, 104). — ಪೊನ್ನನೆಗೊನೆ. -ತನೆ-ಕೊನೆ. The point of a gold merlon of a fort (Ūpr. 1, 112). — ಪೊನ್ನರೆ. -ತರೆ. A golden veil (Rév. 5, after 19; 10, 6). — ಪೊನ್ನರೇ. -ತರೇ. A gilt chariot (Ū. Bp. 42, 15; J. 12, 4; 22, 8). — ಪೊನ್ನೊಡರ್. -ತೊಡರ್. A gold chain (Rév. 6, after 11; 13, 70). — ಪೊನ್ನೊಡವು. -ತೊಡವು. A gold ornament (J. 12, 7). — ಪೊನ್ನೊಡಿಗೆ. -ತೊಡಿಗೆ. A gold trinket (J. 28, 17). — ಪೊನ್ನನ್ನಣ. -ಅನ್ನಣ. = ಪೊನ್ನನ್ನಳ. (J. 31, 13, 30). — ಪೊನ್ನನ್ನಳ. -ಅನ್ನಳ. A golden palankeen (Smd. 75). — ಪೊನ್ನನ್ನಿಗೆ. -ಅನ್ನಿಗೆ. A gold anklet (Bp. 14, 15). — ಪೊನ್ನದೊ. -ಅದೊ. A golden stone-slab (Grj. 3, 110). — ಪೊನ್ನೊಡೆಯ. -ಅಡೆಯ. Kubēra (ಕುಬೇರ Kk. 16; ಕನ್ನರಪತಿ Smd. 13). — ಪೊನ್ನೊಡೆ. -ಅಡೆ. Equality to gold (Abh. P. 9, 177). — ಪೊನ್ನೊಡೆ. -ಅಡೆ. A golden palm-leaf (Grj. 3, 82; Bp. 11, 43).

ಪೊನಲ್ pōnal. = ಹೊನಲ್. A stream, a river (ಪುರ Smd. 102; Abh. P. 9, 30; 13, 46; J. 12, 8; 31, 57; T. ಪುನಲ್; M. ಪುನಲ್, ಪುನಲ್; T. ಪದಲ್, any thing which is hollow; a drain, water-course, see ಪುರಿ). ಗದಗದನೆ ಗುಡು ಗುಡುಯೆನುತುಂ ಪರಿವಪುನಲ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (Smd. I). ಗುಡು ಗುಡು ಗದಗದಯೆನುತುಂ ಪರಿವಪುನಲ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (66). See ಕಾಡ್ಲೊನಲ್, ಬೆಳ್ಳೊನಲ್. — ಪೊನಲಿಡು. -ಇಡು. To form a stream (J. 25, 35). — ಪೊನಲ್ಪರಿ. -ಪರಿ. To flow in streams (Rév. 8, 124; J. 19, 37). — ಪೊನಲ್ಪರಿಯಸು. -ಪರಿಯಸು. To cause streams to flow (Rév. 8, 112).

ಪೊನ್ನ ಪōndu. 1. = ಪೊರ್ಪ, etc. To join, etc. (ಪೊರ್ಪ Smd. 98; Ūpr. 2, 24; Sév. 4, 135; Tē. ಒನ್ನು, ಪೊನ್ನು). See ಅಡಕಲ್ಪೊನ್ನು.

ಪೊನ್ನ ಪōndu. 2. = ಪೊರ್ಪ 2. Union, concourse, collection (Ū. Bp. 2, 4).

ಪೊನ್ನ ಪōndu. 3. = ಹೊನ್ನು 2. To die (ಮರಣ Smd.; T. ಪೊನ್ನು; Tē. ಒರಿ, ಪೊರಿ, ಪೊರೆ, to die; to perish; M. ಪೊರಿ, to be extinguished).

ಪೊನ್ನ ಪōn-a3. N. of a Kannada author (Ūpr. 1, 66).

ಪೊನ್ನ ಪōnnē. = ಹೊನ್ನೆ, q. v. (Tē.; see ಕೋಲು, s. ಕೋಲು).

ಪೊಪ್ಪ ಪōppali. = ಪಪ್ಪಳಿ, etc. (My.; Tē.).

ಪೊಪ್ಪಾಯ ಪōppāya. = ಪಪ್ಪಾಯ, etc. (St. & Pl.).

ಪೊಪ್ಪಿ ಪōppili. A diffuse shrub yielding a yellow dye, *Morinda umbellata* Lin. (St. & Pl.).

ಪೊಪ್ಪುಕ ಪōppuka. = ಪಪ್ಪುಕ, q. v.

ಪೊಪ್ಪಿ ಪōpli. = ಪಪ್ಪಳಿ, etc. (My.).

ಪೊಮ್ ಪōm. 1. = ಪೊನ್, etc. Gold. — ಪೊಮ್ಮಕ್ಕರಗೆ. -ಪಕ್ಕರಗೆ. Gilt armor or gear (Ūpr. 10, 78). — ಪೊಮ್ಮಟ್ಟ. -ಪಟ್ಟ. A golden frontlet, etc. (J. 2, 28). — ಪೊಮ್ಮಟ್ಟರ್. A golden cup (V. 9, after 71; J. 15, 45, 46). — ಪೊಮ್ಮಟ್ಟ. Gold-coloured silk-cloth (Bp. 11, 26; Rév. 8, after 5; 13, 69;

J. 14, 27). — ಪೊಮ್ಮಣ್ಣ. Gold-colour, a reddish or brown colour (ಪಸುರುಂ ಕರಿದುಂ ತಮ್ಮಳ್ ವಳ್ಳವರ್Ū. II, 67; ಕಂದ ವಣ್ಣ Smd. 69, Kk. 26; J. 3, 6; Sév. 1, 68). — ಪೊಮ್ಮರದ. -ಪರದ. A dealer in gold, a money-changer (ಸೊನ್ನವರ Smd. 67; Sév. 2, after 42). — ಪೊಮ್ಮರಿಯರ್. -ಪರಿಯರ್. A pariyasa vessel of gold (V. 5, after 61; Rév. 3, 22). — ಪೊಮ್ಮರಿಯಗ. -ಪರಿಯಗ. A pariyasa vessel of gold (Rév. 13, after 45). ಪೊಮ್ಮರಿವಾರ. -ಪರಿವಾರ. A parivāna vessel of gold (J. 6, 44). — ಪೊಮ್ಮಸಿಡಿ. Hiranyagarbha, Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಸ.). — ಪೊಮ್ಮಸುಡಿ. = ಪೊಮ್ಮಸಿಡಿ. (ದೊಮ್ಮ, etc., see Ū. II, 3). — ಪೊಮ್ಮಾಸಿಗೆ. A golden bāsiḡa (Bp. 4, 40). — ಪೊಮ್ಮದೊ. = ಹೊಮ್ಮದೊ. ಪೊಮ್ಮದೊಯ ಕಮ್ಮಂಗಲ್ (Ūpr. 7, after 92). ಸ್ಥ ಪೊಮ್ಮದೊಯ ದಾಡ್ಲಿ ಕಮ್ಮಂಗಲ್ (Rév. 10, after 31). See V. 4, 24; J. 3, 27. — ಪೊಮ್ಮಲಿ. Gold-coloured or purple sunlight (Abh. P. 11, 177; Grj. 2, 82; Rév. 12, 39; J. 1, 3). — ಪೊಮ್ಮಡಿ. -ಪಡಿ. Gold dust, gold powder (Sév. 2, after 42; J. 33, 22). — ಪೊಮ್ಮುಲಿ. -ಪುಲಿ. A gold-coloured tiger (Rév. 5, after 25; 5, 114, Sév. 3, 16). — ಪೊಮ್ಮಟ್ಟ. = ಪೊಮ್ಮಟ್ಟು. (Abh. P. 1, 44; 3, 28; 4, 119). — ಪೊಮ್ಮಟ್ಟು. The golden mountain: Mēru (ಸುರಗಿರಿ Smd. 10). — ಪೊಮ್ಮತ್ತ. A cane covered with gold, or a gold-coloured cane (Sév. 1, after 79). — ಪೊಮ್ಮಸೆ. Gold to be joined or attached (Rév. 6, after 11). — ಪೊಮ್ಮೆಕ್ಕರು. Gold-coloured light (Grj. 3, 47). — ಪೊಮ್ಮೊಡೆಯ. -ಪೊಡೆಯ. = ಪೊಮ್ಮಸುಡಿ. (ದೊಮ್ಮ Kk. 9; ಬ್ರಹ್ಮನ್ Smd. 8). — ಪೊಮ್ಮೊಪ್ಪುನಾನ್. A sort of fish (Rév. 3, 115). Could it be ಪೊಮ್ಮು (= ಪೊಮ್ಮು-ಒಪ್ಪು-ನಾನ್). — ಪೊಮ್ಮದಿರ್. (Smd. 193 Mdb.). A golden wall. — ಪೊಮ್ಮಲ್. = ಹೊಮ್ಮಲ್ q. v. A gold-coloured young antelope. ಪೊಮ್ಮದೊಪೊಲ ಪೊಳಿದು ಪಾದ ಪೊಳಿದಂ ತ್ತೇತಂ (Smd. 289). — ಪೊಮ್ಮದೊ. A shower of gold (V. 37, 126). — ಪೊಮ್ಮಾಡ. A golden building (V. 4, 88). — ಪೊಮ್ಮುಗಲ್. A gold-coloured cloud (Ūpr. 1, 111).

ಪೊಮ್ ಪōm. 2. Increasing, swelling, rising (see ಪೊಂಗು 1). — ಪೊಮ್ಮದೊ. (a sort of reduplication). Increase, growth; greatness (ಪೊರ್ಪ Smd. I, Ū. I, 106; ಬಿಡು Kk. 49, o. r. ಸೊಮ್ಮದೊ; ಪೆಮ್ಮು, etc., ಅಧಿಕ Smd. 58; ಬಿಡು 111; Ūpr. 2, 14; 6, 48; 7, 118; Tē. ದೊಮ್ಮರಿ; T. ಪೊಮ್ಮಲ್, increase = ಪೊಲಿವು; plenty; ಪೊರುಮು, ಬೆರಮು, to be swelled; ಪುರೈ, height; T., M. ಪೊಲಿ, Tē. ಪೊರೆ, to be accumulated; to be elevated; to increase). 2, erection of the hairs of the body (ಪುಲಕ Ū. I, 105; II, 9; Kk. 31; Smd. 76, 111). — ಪೊಮ್ಮದೊಪೊಗು. -ಪೊಗು. To feel elated (V. 14, 56).

ಪೊಮ್ಮ ಪōmmu. A tax on tobacco (My.).

ಪೊಯ್ ಪōy. 1. = ಪುಯ್, etc. To beat, etc.; to pour; to cast (ಪಾಡನ Smd. Dh.; ಮೋಡು Kk. 59; see the meanings of ಪೊಡಿ 1; T. ಪೊಡ್, to pour; to pour down or out; Tē. ಪೋಯ್, to pour; to cast in metal). ಪೊಯ್ ಲಂ or ಪೊಯ್ಯಲಂ (Smd. 86). ಗದೆಯಂ ಪೊಯ್ಯಂ (165). ಪೊಯ್ಯ ಸಿಡಿರ್ (218 Mdb.). ಪುಲಿನ್ನನ... ಪೊರ್ಪ ಅರ್, ಪೊಯ್ಯ ಕುರ್ಪಂ (Rév. 5, 118). ಪೊಯ್ಯ ಬದ್ (ದಾಸದೊ Smd. I). ಅರ್ಗ್ ಘಾತಂ ಪೊಯ್ಯದು? (J. 6, 51). See Smd. 231, 294; Ūpr. 5, 10; 8, 56; Abh. P. 13, 62; Bp. 1, 50; Rév. 5, 117, 123; 6, after 11; 8, 116; J. 4, 43, 44; 8, 83; 18, 10; 28, 45; ಅಡಂಗಿಪೊಯ್, ಕೆಯ್ಪೊಯ್, ತಕ್ಕೊಯ್, ನನ್ನಿಪೊಯ್, ಮನ್ಮೊಯ್, ಮಾರ್ಪೊಯ್. — ಪೊಯ್ಯಾಡು. -ಅಡು. To beat mutually or repeatedly; to fight (Bp. 57, 44; J. 8, 33; 23, 6, 7; 28, 15).

ಪೊಯ್ pōy. 2. Beating; pouring; a blow (see ಅನಗಪೊಯ್). — ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ No. 1. (Śā. 3, 19). — ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. Water that is poured (Abh. P. 5, 125; Rā. 14, 148). ಮದೆಯಲ್ಲದೆ ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ ಬೆಳಗುವೆ ಧರೆ? (Ch. v. 20). — ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. — ಪೊಯ್. To receive blows (Abh. P. 14, 106).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಪೊಯ್ 1, etc. (ಮೋದ, ಎದಿಗು ಸ್ತ.). ಪೊಯ್ ಎದೆ (ವಾಸುದ್. Ūt. I, 17). ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ (ವಿಸ್ತರಣೆ ಸ್ತ.). — ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. (J. 8, 31. 32).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಪೊಯ್, etc. (Grj. 1, after 120).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಪೊಯ್, ಹೊಯ್ ಪೊಯ್, ಹೊಯ್ ಪೊಯ್. To cause to beat, etc. (Ū. Bp. 47, 82; J. 5, 72; 10, 47).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಪೊಯ್, ಪೊಯ್ 1, ಪೊಯ್, ಹೊಯ್ ಪೊಯ್. Beating, striking; a blow, a stroke. See Ūpr. 1, after 101; 8, 66; J. 3, 21; ಅಂದೊಯ್ ಪೊಯ್, ಪೊಯ್ ಪೊಯ್, ತೊಯ್ ಪೊಯ್, ಪೊಯ್ ಪೊಯ್.

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಪೊಯ್ ಪೊಯ್, etc. (Ūpr. 7, after 78; Rā. 10, after 10; Ū. Bp. 47, 30; J. 7, 1).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. 1. = ಪೊಯ್ 7. — ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. (My.).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. 2. = ಪೊಯ್ 2, etc. (My.; Tē.).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಪೊಯ್. P. p. of ಪೊಯ್ 1 & 3.

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. Nourishing, fostering, rearing (Ū. Bp. 53, 20).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = (ಉಯ್ 1, etc., ಪೊಯ್ 2), ಪೊಯ್, ಹೊಯ್ ಪೊಯ್. To roll; to welter, to wallow (ಬಲನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ ಸ್ಮದ. Dh. Cm. ad ಹೊಯ್ ಪೊಯ್; Tē. ಪೊಯ್; M. ಪೊಯ್; T. ಪೊಯ್, ಪೊಯ್, ಪೊಯ್; see s. ಪೊಯ್. P. p. ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ (ಸ್ಮದ. 55). ಪೊಯ್ ಪೊಯ್... ಕೊಯ್ ಪೊಯ್ ನಲುಪಿ ಪೊಯ್ (Ūpr. 7, 60). See Ūpr. 1, 41; Bp. 52, 4; 3, 26; 11, 34; 13, 35. 50. 58; 14, 14; 19, 20; 22, 21.

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಹೊಯ್. A heap, etc. (J. 22, 26; see s. ಪೊಯ್ ಪೊಯ್).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಪೊಯ್, etc. P. p. ಪೊಯ್. — ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. rep. (Bp. 6, 24; 56, 53; 57, 45. 60).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಹೊಯ್ ಪೊಯ್. To cause to roll, etc. (ಬಲನ ಸ್ಮದ. Dh.; J. 4, 44; 21, 32; 24, 34). ಕಾಕದೊಳಗೆ ಕಾಮುಗಿಲಂಜನವ ಕಲಿಸಿ, ತನಿರಸದೊಳು ನೆಡಿ ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ ನೀಲ ಪತ್ತಿಕೆಗಳೆ... ಕಿರಾತರ ತನುಚ್ಚವ ಮುಸುಕೆ (Rāghc. 17, 64). See ಹೊಯ್ ಪೊಯ್ 1.

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಪೊಯ್ 2, etc. See ಕಸಪೊಯ್.

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. 1. = ಹೊಯ್ 1. To nourish, to cherish, to foster, to support, to sustain, to preserve, to invigorate (ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ ಸ್ಮದ. Dh.; see s. ಪೊಯ್ 4; T. ಪೊಯ್, Tē. ಪೊಯ್, to preserve, save). P. ps. ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ (ರಕ್ತ, ತ್ರಾಣ ಸಿ. 388). ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ (ಪುಷ್ಪ, ಪುಷ್ಪ 380; ತ್ರಾಣ, ರಕ್ತ, ಗುಪ್ತ, etc. 383). ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ (ಅರ್ಧ Ūt. I, 27). See Ūpr. 8, 13; Bp. 13, 18; 32, 47; 40, 44; 47, 45; 50 sum.; 54, 70; J. 5, 16; 8, 18; 18, 8. 15; 19, 27. 2, to be nourished or fed (J. 1, 1).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. 2. = ಪೊಯ್ 4, etc. Nourishing; invigoration, refreshment, etc. — ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. — ಪೊಯ್ ಪೊಯ್.

To refresh, etc. (Grj. 7, after 11; Śā. 2, after 42). — ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. — ಪೊಯ್. A refreshing or an invigorating feeling or elation to rise; to feel animated or elated, etc. (Ūpr. 6, 89; Grj. 8, 17; 9, after 6; V. 5, after 74; J. 28, 59).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. 3. = (ಪೊಯ್ 1), ಹೊಯ್ 2. To be joined, to join; to be put or attached to; to be applied to (see ಪೊಯ್ ಪೊಯ್); to join (v. t.); to come near; etc. ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ (ಕುಟಿಲ, ಕುಟಿತ, etc. Mr. 429). See Ūpr. 8, 32. 101; Bp. 20, 11; Ū. Bp. 5, 51; Rā. 13, 87; J. 12, 8; ಪಂಚಮೊಯ್, ಮದಮೊಯ್.

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. 4. = ಹೊಯ್ 8. Joining; union; connection; nearness, neighbourhood, vicinity; side (ಉಪಸರ್ಗ ಸ್ಮದ. Dh.; ಪುಷ್ಪ, ಪೊಯ್ ಪೊಯ್, ಕೆಲ, etc., ಸಮಾಪ Kk. 33, ಸಿ. 59; ಪುಷ್ಪ ಸಿ. 78; ಕಟಕ Mr. 523; Tē. ಪೊಯ್ ಪೊಯ್). ಅತುಲಪರ್ವತದ ಪೊಯ್ (ವಪ್ರ Mr. 477); ಗಿರಿಯ ಪೊಯ್ (ಸಾನು, ಕಟಕ, ಪುಷ್ಪ, ತಟ, ನಿತ್ಯವು 97). See Bp. 1, 54; 11, 43; 27, 11; 28, 35; 41, 4; 42, 19; Rāghc. 17, 69. 70; Śā. 4, 47; 5, 12.

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. 5. = ಪೊಯ್ 5, ಪೊಯ್ 4 q. v., ಪೊಯ್, ಹೊಯ್ 4. A fold; a layer, a stratum, etc. etc. (ಉಪಸರ್ಗ ಸ್ಮದ. Dh.; Ūpr. 9, 71; My., Tē.; T. ಪುಷ್ಪ, a separation in a bag; a room, also M.; a niche in a wall; Sk. ಪುಷ್ಪ, skin). ಪೊಯ್ ಕಳಚಿದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತ ಕಂಡುಕು ಸಿ. 77). See ಪೊಯ್ ಪೊಯ್, ಮುಗಿಪೊಯ್. — ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. — ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. To take the form of layers or strata (Abh. P. 7, 165).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. 6. = ಪೊಯ್. See ಪೊಯ್ ಪೊಯ್.

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. 7. = ಪೊಯ್ 1, ಹೊಯ್ 5. Error, mistake, wrongness, fault (Tē.; T. ಪುಷ್ಪ, ವದು). 2, the wrong way in drinking or swallowing (Tē.), and the choking sensation arising from food or liquid entering the windpipe (T. ಪುಷ್ಪ, the upper part of the windpipe). — ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. — ಪೊಯ್. A choking sensation to arise from a mouthful going the wrong way (My.).

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಹೊಯ್ ಪೊಯ್. To cause to nourish, etc. (Bp. 5, 68);—to have one's self nourished, to depend on any body for one's sustenance.

ಪೊಯ್ ಪೊಯ್. = ಹೊಯ್. To take upon or bear on the head (ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ ಸ್ಮದ. Dh.); to bear, as a burden, etc., to carry; to support; to hold up; to take possession of mentally, to entertain, as lust; to assume or adopt, as a name; to undertake; to endure (T., M. ಪೊಯ್). P. p. ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ (ಸ್ಮದ. 285). ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ (287). ಹಲಮಲ್ಲದೆ ಶಕಟಮಂ ಪೊಯ್ ಪೊಯ್, ಶಕಟಮಲ್ಲದೆ ಹಲಮಂ ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ ಎನ್ನು, ಇನ್ನು ಎಕಧರಮಹ ಎತ್ತಿನೊಳು ಎಕಧರೀಣ ಎಕಧರ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಪುಷ್ಪಕವಂ ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ ಕೋಲ್ (ಕವಣಿಕ Mr. 359). ದುರಾಶಯಂ ಪೊಯ್ (Bp. 1, 36). ಅಮರಾಮ್ನುಪಂ ತಾಂ ಪೊಯ್ ತನ್ನ (18, 34). ಒವ್ವಯ್ಯಂ ತಿವಾನನ್ನೋತ್ರಮಂ ತಾನೆ ಮ್ನ ವೆಸರಂ ಪೊಯ್ (34, 4). ಕಳ್ಳಂ ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ (38, 58). ಕವ್ವಯಂ ಪೊಯ್ (43, 27). ನಾಂ ಪೊಯ್ ಪೊಯ್ ಕೆಲಸಮ್ ಇನ್ನಾಯ್ ಪೊಯ್ (61, 34). See Ūpr. 1, 76; 3, 81; 4, 19; J. 4, 19; 17, 20.

— ಪೊತ್ತು ತರ್. To load upon one's self and come (Bp. 18, 84; 32, 55). — ಪೊರು ಪೊರು. rep. ಮುಣ್ಣಂ ಪೊತ್ತು ಪೊತ್ತು (Bp. 38, 56).

ಪೊರು pōra. 1. = ಪರು, etc. — ಪೊರುಗೋರ್. = ಪರುಗೋರ್, etc. (Śāstrasāra in W. 1256).

ಪೊರು pōra. 2. = (ಪರು, etc.), ಹೊರು. The outside; outside (ಪೊರುಗು śmd. 70). — ಪೊರು ಅಡಿ. (śmd. 70). The upper part of the foot. — ಪೊರು ಕಾರ್. = ಪೊರು ಅಡಿ. ಪೊರು ಕಾರ್ಲೋ. -ಕೋಲ್. To put down the upper or front part of the hoof. ಮುಂಗಾಲ್ಗುಂ ನೆಗು ನಿಲ್ವು. ಪಂಗಾಲ್ಗುಂ ಕಿಡ್ವು ದಾನ್ವುನ, ಪೊರು ಕಾರ್ಲೋಳ್, ಮರಳಿ ಮೆಟ್ಟುವ... ಅತ್ತಂಗ್ (Rāv. 6, after 11). — ಪೊರು ತೊಲುಗು. To have the menstrual discharge. ಕಾನ್ವೆಯರ್ ಪೊರು ತೊಲುಗೆ ಪುತು ಎನಕು (Mr. 468). — ಪೊರುದಡಿ. -ತಡಿ. The opposite shore (Ūpr. 8, after 4). — ಪೊರುದೋಣ್ಣು. -ತೋಣ್ಣು. A garden at the outside (of a town, J. 31, 54). — ಪೊರು ಪಾಯ್. To go or come forth (Ūpr. 8, 61; Abh. P. 9, 48). — ಪೊರು ಪೋಣ್ಣು. To come forth, etc. as precious stones, words, lustre, moonshine; to go through and come out on the other side, as a discharged arrow (ಪೊರುದ್ Ūt. II, 75; ಉಡ್ಲಳು Kk. 74, śm. 65; Ūpr. 3, 61; Abh. P. 12, 96; Grj. 3, 42; Rāv. 1, 84). — ಪೊರು ಬಳಸು. Environs (Ū. Bp. 42, 24). — ಪೊರು ಬೀಡು. An outer halting-place or encampment (Ū. Bp. 47, 32). — ಪೊರುಮಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಹೊರುಮಡಿಸು, ಹೊರುಮಡಿಸು. To cause to go out; to cause to start; to cause to leave; to turn out, to expel (Bp. 26, 17; Rāv. 6, after 11; J. 5, 27; 21, 5). — ಪೊರುಮಡು. -ಪಡು. = ಹೊರುಮಡು, ಹೊರುಮಡು. To obtain or get to, the outside: to go outside, to egress; to set out, to start;—to leave, to quit (T. ಪುಡಿವಡು; M. ಪುಡಿವಡು; śmd. 67, 234; Ūpr. 2, 39, 47; 4, 15; 5, 105; Grj. 2, after 106; Bp. 32, 24; 44, 15; 47, 23, 53; 53, 63; 58, 63; 61, 34; Ū. Bp. 5, 7; Rāv. 5, 119; 6, after 10 & 116; J. 2, 46, 67; 3, 9; 6, 1; 8, 3; 31, 53, 54; 28, 4, 16, 48; 29, 32; 33, 19). P. p. ಪೊರುಮಟ್ಟು. — ಪೊರುಮಾರ್. -ಮು. (-ಪಾದ್, or -ಮಾರ್). 1. To flee (ಪರಾಯನ śmd. Dh.). ಪೊರುಮಾರ್, ಸಯ್ವು ಪೋಳುಮೇ ಪರಸ್ಯೆನ್ (290, o. r. ಸಯ್ವು). — ಪೊರುಮಾರ್. -ಮು. 2. Flight (ಬಿನ್ನೀಕ śmd. II; ಬಿನ್ನೀಕು Kk. 79). — ಪೊರುಮಾರ್. -ಮು. 3. = ಪೊರುನಾರ್. (ಕೊಂಡೆ Ūt. I, 62). — ಪೊರು ಮುಂಡು. Outward shine: vain display of what is not one's own. ಪೊರು ಮುಂಡುಯ್, to make a vain display etc. (Rāv. 11, 92, 165). — ಪೊರು ಮುಯ್ವು. The back-portion of the shoulder (Ūpr. 6, 37; Abh. P. 13, 47, 87, 142). — ಪೊರು ಮೆಯ್. The outside of the body (Rāv. 2, 84). — ಪೊರು ವಳಿಯು. Environs (J. 17, 22). — ಪೊರುನಾರ್. -ಮು. (-ಪಾದ್). (śmd. 59). = ಪೊರುಮಾರ್ 3, ಹೊರುನಾರ್. A buttock; the posteriors, the buttocks (ಜಘನ Ūt. II, 75; ನಿತಮ್ಮ śm. 70; Ū. Bp. 37, 43; J. 80, 6; cf. ಏಡಿ, ಪುಡಿ). ಪೊರುನಾರ್ಗ (śmd. 139). — ಪೊರುನಾರ್. -ಪೊರುನಾರ್. The outside of a town (Ūpr. 5, 86; Abh. P. 3, after 35; 7, after 126). — ಪೊರು ಸೂಸು. = ಹೊರು ಸೂಸು. To run, flow, or come out or forth (Ūpr. 8, 50; Rāv. 13, 96; J. 3, 9).

ಪೊರುಗು pōragu. = ಪೊರು 2 (śmd. 70), ಪೊರುಗೆ (145), ಹೊರುಗು, ಹೊರುಗೆ. The outside; outside (ಬಹುಸ್ Nr.). Declension: ಪೊರುಗು, ಪೊರುಗುಂ (185). ಹಡಗುನಿಗ ಕಟ್ಟುಂ ಗಳ ಪೊರುಗೋಗಕ್ಕರದ ಹೊಲಿಗೆ ಬಿರ್ಚೊಡೆ (Ūh. v. 19; repeated in Grj. 1, 80). — ಪೊರುಗುಂ. -ಅಂ. (śmd. 136). A man who is outside.

ಪೊರುಗೆ pōragē. = ಪೊರುಗು, q. v. ಕವಿ ಪೊರುಗೆ, ಕರ್ತೃ ಒಳಗಿರಿ ಅವರಲಮೋ? ತುರಗಮುಖಮೋ? ಸ್ವಸಮುದ್ರರಮೋ? (śmd. 145). See Ūpr. 1, 120; V. 9, 59; J. 2, 46; 29, 24. — ಪೊರುಗಾಗು. -ಅಗು. To get outside, to be removed from or disconnected; not to belong to (Ūpr. 3, 7). ಆತನು ನೀನು ಮ್ ಆನು ಪೊರುಗಾಗಿದ್ವ ಉರ್ವಿಪತಿಗೆ ಒಸಣುಂ (śmd. 262). — ಪೊರುಗಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put or place outside (Bp. 3, 58; Rāv. 6, after 10). — ಪೊರುಗೆ ಪುಟ್ಟು. To be born or originate outside;—to be different from. ಆ ರಚಿಸ್ತಿಯನ್ನ ಪೊರುಗೆ ಪುಟ್ಟುನ ಮಾನವಾರಂ ಸ್ವಧಾವಮಕ್ಕು; ಅದು ರಚನುಸಿಕ್ಕು (Mr. 75). **ಪೊರುದಿಗ pōrabiga.** An outsider: a stranger, an alien (J. 21, 59).

ಪೊರುಲೆ pōralē. = ಪೊರುಲೆ, q. v.

ಪೊರುಗೆ pōrigē. = ಹೊರುಗೆ. The act of taking upon the head, etc.; assuming, undertaking; burden (Bp. 35, 22; J. 31, 42); business, work (C. as ಹೊರು).

ಪೊರುಸು pōrisu. = ಹೊರುಸು. To cause to take upon the head; to lade, to load; to cause to carry;—to impose, as a charge. ಪಾಳವ್ವುನ ಲೋನಿಗಂ ಮುಕ್ಕುಣ್ಣಿನೆಗೆ ವನಪಾಲಕಂ ಪೊರುಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಅಪ್ಪುಂ (Ū. Bp. 45, 29). ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಪದ ಪೊರುಸದೆ (J. 18, 18). See J. 34, 1.

ಪೊರು pōru. = ಪೊರು, q. v.

ಪೊರುಗೆ pōrē. = ಹೊರು. A load, a burden (ಘಾಣ Ūt. 1, 82). 2, the burden: bulk, measure, quantity, size, extent (ಮಾತ್ರೆ, ಹೊರು Na. 157). See ತಳಪೊಡ್, ಬಿನ್ನೋಡ್, ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೋ; Ūpr. 5, 106; Abh. P. 4, 41; J. 13, 21. — ಪೊರುಯಾರ್. -ಅರು. A porter (J. 5, 73; 7, 5).

ಪೊರುಳಿ pōrkulī. (śmd. 239, o. r. ಹೊರುಳಿ) = ಪೊರುಳಿ 2. A wave (ಅರಿ Kk. 53, o. r. ಪೊರುಳಿ; see 1. ಪೊರುಳಿ, ಪೊರುಳಿ, & cf. ಪುರು).

ಪೊರುಳು pōrkul. = ಪೊರುಳು, etc. (Abh. P. 13, after 54; Rāv. 6, after 11).

ಪೊರು ಪōrtu. = ಪೊರು, etc. (Ūpr. 8, 55).

ಪೊರು pōrdū. 1. = ಪೊರು 2, ಪೊರು 1, ಹೊರು 2, ಹೊರು 1. To join; to be or come in contact, to unite; to go or come nigh, to approach; to enter; to fit; to agree;—to come by, to obtain, to get, to attain, to reach;—to come upon (a person), as blame (ಸಮಾಪ śmd. Dh.; ಪೊರುಗುಮು 195 Cm.; see ಪುರುಡಿಸು, ಪೊರು 1, ಪೊರು 2). ಪೊರುಮು (ಉಪನತ, ಉಪನನ್ನ, ಉಪಸ್ತಿತ Hk.). ಪದ ಪೊರುದ ಅಮಲವೆತು (Rāv. 14, after 14). ಪಂಡಿತ್ಯಮಂ ಪೊರುದಯ್ (śmd. 255). See śmd. 278, 289, 298; Ūpr. 1, 5, 78; 2, 40; 3, 41; 4, 22. Abh. P. 10, 94.

ಪೊರು pōrdū. 2. = ಪೊರು 2, ಪೊರು 1 (Ūpr. 4, 88).

ಪೊರುಗೆ pōrdugē. = ಹೊರುಗೆ, ಹೊರುಗೆ, ಹೊರುಗೆ, ಹೊರುಗೆ. Joining; contact, touch; connection; union; harmony; nearness, vicinity.

proximity (ಪಕ್ಕವು, ಸಂಕ್ಷೇಪ ಸಂದ. Dh. 8. ಪಕ್ಕ; ಪಕ್ಕವು ಸಂದ. 97; ಪೂಜ್ಞವು 98; ಸಮೃದ್ಧ ಸಂದ. 6; ಉಪಹರ Hla.; ಸನ್ನಿಧಿ, ಸನ್ನಿವರ್ತನಾ Nr.; ಸಂಹರ, ಹೊದ್ದಿಗೆ Nn. 105; ಕೆಲ, ಪಕ್ಕ, ಪೂರೆ, etc., ಸಮಾಪ Kk. 33, ಸಂದ. 59; ಪಕ್ಕ ಸಂದ. 79; Ūpr. 7, 69, 79). 2, what is appended: an appendage, something subordinate or inferior. — ಪೂರ್ತುಗೀಯಂ ಮಾಡು. To join (v. t.), etc. (ಪತ್ತಿಸು ಸಂದ. 141 Cm.; ಪೂಸಯಿಸು 268 Cm.). — ಪೂರ್ತುಗೀಯಾಗು. -ಅಗು. To join (v. i.), etc. (ಅಮರ ಸಂದ. 3. 46. 52. 76 Cm.; ಸನ್ನಿಧಿ 114 Cm.).

ಪೊರ್ತುಗೀಕಾಯಿ pōrdugē-kāra. A companion (v. 6, 41).

ಪೊಲ್ pōl. 1. = (ಪೊರೆ), ಹೊಲ, ಹೊಲೆ 1. (To join, v. i.; to agree with, to liken, cf. ಒಲೆ 1 & 2, ಪೋಲೆ 1); to be fit, befitting, or proper; to excel. 2, (to join), to sew (ಸಕ್ಕತ ಸಂದ. Dh.; M. ಪೊಲ್ಲ; T. ಪುಕ್ಕ, to compare; to sew; T. ಪುಲ್ಲ, to embrace; ಪುಲ್ಲ, v. i., to unite, copulate; to consent, agree; to draw near, be near; to join, couple; M. ಪುನೆ, ಪುಲ್ಲ, ಪುಲ್ಲ, to embrace; see ಪುಣರ್ 1; ಪಣಸು; T. ಉಲ್ಲ, to mend or braid a net). P. p. ಪೊಲ್ಲ (ಸಂದ. 287 Cm.). ಕವಿತಾಪ್ರಧಾನ ಪೊಲ್ಲ ಪೂರ್ತುಗೀಯೋ ಅಪ್ಪಂ ಪೊಲ್ಲನೆ? (Juv. 1, 13). ಎಲೆ ದೇವ, ಬುಧಂ ನೆಗದಿರ ಅಕ್ಕಮೇ ಪೊಲ್ಲದಂ? (Rāv. 13, 11).

ಪೊಲ್ pōl. 2. = (ಪೊರೆ No. 2), ಹೊಲ. Meanness, vileness, badness, impropriety, disagreeableness, adverseness, inauspiciousness, noxiousness. — ಪೊಲ್ಲಂ. -ಅಂ. A mean, etc. man. ಪೊಲ್ಲರಲ್ಲದಂ ಪೊಲ್ಲರೆನ್ನ, ನುಡಿದು (Abh. P. 16, after 39). — ಪೊಲ್ಲದು. -ಅದು. = ಪೊಲ್ಲ, q. v. That is mean, etc. (Ūpr. 2, after 93; 4, 58; Abh. P. 8, after 56; 11, after 100; 16, after 39; V. 9, 59). ಆ ಕನ್ನಿಕೆ ಪೊಲ್ಲದು (ಸಂದ. 109). ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನೀರ್ ಮನೆ ಸುಡದೆಮ್ಮಲೆ ನಿನಗವರ್ ನಲೆ ಕಾಯ್ದುಂ ಮನದೊಳ್ ಪೊಲ್ಲದನೆನ್ನಂ ನೆನೆಯರ್; ಅದಂ ನಮ್ಮು, ಕುರುಕುಲಾನ್ಯಯಧಾನಾ (216, o. r. ಪೊಲ್ಲಮನೆನ್ನಂ). — ಪೊಲ್ಲರ್. -ಅರ್. A mean, etc. woman (Abh. P. 6, 35).

ಪೊಲ pōla. (ಸಂದ. 94). = ಹೊಲ, (ಪೊಲು, etc.). A plough-field; a corn-land (V. 4, 3; J. 3, 4; 18, 25; 33, 5; Tē.; T., M. ಪುಲ). ಪೊಲನಂ (ಸಂದ. 130). ಪೊಲಕೆ or ಪೊಲಕ್ಕೆ (189). ಪೊಲಗರ್ or ಪೊಲಂಗರ್ (126). ಪೊಲದಲ್ಲಿ ರಾರ್ಥಂ, ಪೊಲದೆ ಎತ್ತಿನ್ನಂ (63). ಪೊಲ ಗಡ್ಡೆಗರ್ ಕೊಯ್ಯದು (ಲವ, etc. Nr.). 2, a place (Abh. P. 5, 18; 6, 118; T. ಪುಡ, ಪುಡ್ಡೆ, ಪುಲ; M. ಪುಡ, ಪುಲ); an object of sight; direction, a point of the compass (T. ಪುಲ; see s. ಪೊಲೆ). ಪೊಲನದಾಯದ, ನೆಲನದಾಯದ, ಕೆಲನದಾಯದ, ಮಿಗದ ಮೂರು ಎಧವ ದಾಯದ (ಸಂದ. 127). ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಪೊಲನಾದುದು ಪೊಮ್ಮೆಟ್ಟಂ (Abh. P. 1, 44). See ಅಮುವೊಲ, ಕಣ್ಣೊಲ, ಕೆಯ್ಯೊಲ, ಪಾದೊಲ, ಬೆಳ ಪೊಲ. — ಪೊಲಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. To watch a field (J. 3, 8).

ಪೊಲತಿ pōl-ti. (ಸಂದ. 240). = ಹೊಲತಿ. A low-caste woman.

ಪೊಲದಿ pōladi. A lewd, profligate man (ಸಿತ್ಗ, ಸೂನ್ದ ಸಂದ. II, ಸಂದ. 57; ಸಿತ್ಗ Kk. 84; M. ಪುಲಯಾದ).

ಪೊಲಬು pōlabu. = (ಪೊಲ), ಪೊಮ್ಮು, ಹೊಲಬು. (A clear place, a clearing, see s. ಪೊಲೆ): a way; a manner, a mode, a circumstance (J. 18, 4; Tē. ಪೊಲುಪು). —

ಪೊಲಬು. -ಅಬು. To know the circumstances (J. 31, 47).

— ಪೊಲಬುಗಾರ್. -ಕಾರ್. To see the ways of—(J. 5, 62).

ಪೊಲಮ್ಮಿಗ pōlambu-iga. (ಸಂದ. 283). A man who knows his whereabouts, etc.

ಪೊಲಮ್ಮು pōlambu. = ಪೊಲಬು, etc. — ಪೊಲಮ್ಮುಗಿದು.

-ಕದು. One's way to be lost: to be at a loss (Grj. 2, after 106).

— ಪೊಲಮ್ಮುದಪ್ಪ. -ತಪ್ಪ. One's manner to fail: to lose one's discretion (Ūpr. 8, 81). 2, one's way to be lost: to go astray (Rāv. 5, after 55).

ಪೊಲಸು pōlasu. = ಹೊಲಸು. Impurity, etc. (V. 28, 70).

ಪೊಲಿಗೆ pōligē. = ಪೊಲೆ, ಹೊಲಸೆ. Sewing; needlework (ಸೇವನ, ಸೀವನ, ಸಕ್ಕತ Nr.).

ಪೊಲೆ pōlē. = ಹೊಲೆ 2. The menstrual flux, the lochia; impurity from childbirth (ಮುಟ್ಟರ್, ಮುಟ್ಟವೆ, ಮಾದಿಕ, ಸೂತಕ Ūt. II, 51; M. ಪುಲೆ; T. ಪೊಲೆ, to shine; ಪುಲರಿ, the dawn; ಪೊಲ, beauty; gold=ಪೂನ್; ಪೊಲಿವು, ಪೊದ್ದು, lustre; ಪೊದಿ, beauty; a spark; ಪುಕ್ಕು, ಪುಕ್ಕಿ, a brown, yellowish colour; M. ಪುಲರು, to dawn, light to appear; ಪುಲರ್, ಪುಲರ್, dawn, day-break; ಪುಲರ್ತು, to bring to light; ಪೊರಿ, a spark; Tē. ಒಲೆ, ಪೊಲರು, ಪೊಲರು, to appear, oome to light; ಪೊರಿ, bloom, freshness; see ಪುರುಡು 2, ಪೂನ್; cf. ಪೂರ್ 1).

2, taint, pollution, defilement in general; meanness, baseness, sin (Abh. P. 10, 94; J. 5, 25). — ಪೊಲೆಗಲಸು. -ಕಲಸು. Intermixture with impurity (with regard to caste, J. 2, 5). — ಪೊಲೆಗಿದು. -ಕದು. Impurity, etc. to be lost or gone (Ūpr. 4, 72). — ಪೊಲೆಯು. -ಅ 3. = ಹೊಲೆಯು. An impure, or base, man, a sinner (Abh. P. 10, 94); a low-caste man, an out-caste, a Puliah or Pariya (ದಿವಾಕರ್ತಿ, ಹೊಲೆಯು Nn. 152; M. ಪುಲಯ; T. ಪುಕ್ಕಿವ, ಪುಕ್ಕಿಯು). — ಪೊಲೆವಾತು. -ಮಾತು. A mean word (V. 6, 14).

ಪೊಲೆ pōlē-gō. (ಸಂದ. 248). = ಪೊಲೆಗೆ, etc.

ಪೊಲ್ಲ pōlla. (fr. ಪೊಲೆ 2). = ಹೊಲ್ಲ. An abbreviation of ಪೊಲ್ಲದು, q. v. (ಸಂದ. 210). Meanness, etc. (T. ಪೊಲ್ಲಾ, ಪೊಲ್ಲಾದು, which forms seem to belong to ಪೊರ್ 1). ಕಾಗೆ ಗೂಗೆ ಮಲಿ ಕತ್ತೆ ಹೊಗೆ ಅನ್ನವ್ವ ವರ್ಣಂ (ಕುದುರೆಯಲ್ಲಿ ಪೊಲ್ಲಂ (Mr. 278, o. r. ಹೊಲ್ಲಂ); (ಅದರಿ) ಹಲ್ಲು ಕಪ್ಪಾಗಿರಲು ಪೊಲ್ಲ (o. r. ಹೊಲ್ಲ 277). See V. 6, 6. — ಪೊಲ್ಲ ಕೆಯ್ಯ. To commit a vile or sinful act (Abh. P. 9, 9; 10, 168). — ಪೊಲ್ಲಮಾತು. A bad, adverse word (Abh. P. 9, 167). — ಪೊಲ್ಲಮಾನಸ. A bad man. ಪೊಲ್ಲಮಾನಸರ ಪೊಲ್ಲಮೋಗರ್ (ಸಂದ. 210). — ಪೊಲ್ಲಮೋಗ. (= ಪೊಲ್ಲದು ಮೋಗ ಸಂದ. 210). A bad, evil face or look. — ಪೊಲ್ಲವಾರ್ತ. Bad, inauspicious news (Abh. P. 14, 109).

ಪೊಲ್ಲಣ pōllana. = ಪೊಲ್ಲೆಯ. Badness, contumeliousness, etc. (ನಿಟ್ಟರ, ನಿಪ್ಪರ Kk. 57, o. r. ಹೊಲ್ಲಿಯು).

ಪೊಲ್ಲಮೆ pōllamē. = ಹೊಲ್ಲಮೆ, ಹೊಲ್ಲವೆ. Badness, vileness, etc. (Abh. P. 3, 33).

ಪೊಲ್ಲೆಯ pōllēya. = ಪೊಲ್ಲಣ, etc. (ನಿಪ್ಪರ ಸಂದ. 49).

ಪೊಸ pōsa. = ಹೊಸ. (An abbreviation of ಪೊಸತು 1, ಸಂದ. 70). That which is new; newness; freshness; beauty; novelty, remarkableness, wonder-

fulness; new, etc. (Tu.; T., M. ಪುದು; Tē. ಕೊತ್ತೆ).
 ಪೊಸ ಅಡಿಕೆ (Śmd. 70). ಪೊಸ ಕನ್ನಡಿ (Rāv. 13, 63). ಪೊಸ ಕಮ್ಮು
 (Bp. 6, 8). ಪೊಸ ಕೆಮ್ಮು (Śāv. 5, 4). ಪೊಸ ಗನ್ನ (Bp. 47, 14). ಪೊ
 ಸ ಗಾಡಿ (-charm, J. 18, 34). ಪೊಸ ಗೀತಕಾರಿ (Ā. Bp. 5, 49).
 ಪೊಸ ಜವ್ವನ (Āpr. 4, 8; 6, 80; J. 6, 27). ಪೊಸ ಬೊಟ್ಟಿಗೆ (Śmd.
 78). ಪೊಸ ತೇರ್ (Rāv. 13, 83). ಪೊಸ ನನೆ (Abh. P. 7, after
 163). ಪೊಸ ಪಡ್ಡೆ (Āpr. 7, 41). ಪೊಸ ವರಿ (Āpr. 6, after 64; Bp.
 53, 24; Śāv. 3, 64). ಪೊಸ ಪೀಲಿ (Rāv. 5, 43). ಪೊಸ ಪೂ (Śmd.
 73). ಪೊಸ ಮಂಜುನಾಥ (Rāv. 9, 4). ಪೊಸ ಮಲ್ಲಿಗೆ (Lilī. 8,
 7; Rāv. 8, 3). ಪೊಸ ಮಾಣಿಕವಲ್ಲಣ (Rāv. 13, 62). ಪೊಸ ಮಾ
 ವ (2, 35, 37; J. 8, 4). ಪೊಸ ರಕ್ತಪೂರಂ (Rāv. 5, 117). ಪೊಸ
 ರಂಗವಾಲಿ (Bp. 41, 21). ಪೊಸ ವಾಚ (Rāv. 13, 4). ಪೊಸ ಸಣ್ಣಿಗೆ
 (J. 15, 9). ಪೊಸ ಸಮ್ಮ (V. 5, 53). ಪೊಸ ಸವಗಂ (Rāv. 6, after
 11). ಪೊಸ ಸೀರೆ (ಅನಾಹತ Mr. 342). — ಪೊಸಗಮ್ಮು. — ಕಮ್ಮು.
 An excellent smell (Āpr. 7, 49; J. 19, 46). — ಪೊಸಗದ್ದರೆ.
 — ಕದ್ದರೆ. An uncommon darkness (Grj. 4, 73). — ಪೊಸಗಾ
 ರ್. — ಕಾರ್. A remarkable rainy season, or the outbreak of
 that season (Abh. P. 7, 157; 14, 105). — ಪೊಸಗಾಸೆ. — ಕಾಸೆ.
 A new cloth for girdling the loins (Rāv. 9, 58). — ಪೊಸ
 ಗೆಲ್ಲ. A new gain or victory (V. 29, 55). — ಪೊಸ ಜಾಗ.
 A beautiful emerald (V. 5, 3). — ಪೊಸದಳರ್. — ತಳರ್. (Āpr.
 7, after 92). — ಪೊಸ ಪೊಕ್ಕ. Newness and brightness (Āpr.
 6, 82). — ಪೊಸ ಪೊಸ. rep. (Bp. 33, 11). — ಪೊಸ ಮನೆ. The
 state of being newly whetted (Āpr. 6, 36; Abh. P. 9, 60;
 J. 7, 44, 61; 13, 18). — ಪೊಸವನೆ. — ಪನೆ. A new, beautiful
 seat (Śāv. 2, after 42). — ಪೊಸವಿಸಿರ್. — ವಿಸಿರ್. Beautiful,
 gold-coloured sunshine (Rāv. 6, after 11). — ಪೊಸವುರ್.
 — ಪುರ್. New, fresh grass (V. 10, 7). — ಪೊಸವೂ. — ಪೂ. A
 new or beautiful flower (Āpr. 2, 86). — ಪೊಸವೆಲ್ಲಿಂಗರ್. — ಬೆ.
 Beautiful moonshine (Āpr. 8, 79). — ಪೊಸವೆಳ್ಳು. — ಬೆಳ್ಳು.
 Remarkable whiteness (V. 3, 3). — ಪೊಸವೇಟೆ. — ಬೇಟೆ.
 Charming love-gestures (Āpr. 5, 115).

ಪೊಸಗೆ pōsagē. = ಜನಗೆ 1, ಹೊಸಗೆ 1. Joy (J. 7, 2).

ಪೊಸತು (pōsa-atu). 1. = ಪೊಸ (Śmd. 70), ಹೊಸತು, ಹೊಸ
 ದು, ಹೊಸತ್ತು (ನೂತನ Ūt. II, 41; ನವ, ನವೀನ, ನೂತನ, etc.
 Mr. 435; Ūh. v. 16; Āpr. 1, 134; 7, 57; Bp. 4, 27; Rāv.
 13, 25; J. 8, 6; 16, 2, 42; 28, 45; 31, 35; 33, 18). ಪೊಸತು
 ಗದು ಪೊಸತು! (Pril. 3, 6). ಪೊಸತಡಿ ಕಡೆ (Śmd. 184). ಪೊಸತ
 ಹುದು (ನವ, ನೂತನ, etc. Nr.). ಪೊಸತದುದು (ಸೀರೆ) ಪಟ್ಟರ
 ಮ್ ಅಕ್ಕ (Mr. 342).

ಪೊಸತು pōsatu. 2. P. p. of ಪೊನೆ 1, q. v.

ಪೊಸದು pōsadu. = ಪೊನೆದು. P. p. of ಪೊನೆ 1.

ಪೊಸನ್ನಿಲ್ pōsantil. (Śmd. 48). = ಜನಲು, ಹೊಸಲಿಲು,
 ಹೊಸಲು, ಹೊಸತ್ತು, ಹೊಸಿಲು. A door-sill, a thresh-
 hold (ದೇಹಲಿ Kk. 47; Śm. 57; Grj. 2, after 106).

ಪೊಸಮ್ಮ pōsamba. (Śmd. 185). = ಹೊಸಬ. A new man.
 ವಿಚಾರಿಸದೆ ಉತ್ತಿ ಪೊಸಮ್ಮರ್ ಒತ್ತೆಯಂ ಕೊಳ್ಳುದು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ!
 (185).

ಪೊಸಯಿಸು pōsayisu. 1. = ಪೊಸವು. To join (v. t.),
 to unite; to apply to; to attach (ಪೂರ್ವಗಾಯಂ
 ಮಾಡು Śmd. 268 Cm.; T. ಪೊಬುಂಗು, Tē. ಪೊಸಗು, to agree,
 fit, suit; cf. ಪುಡಿ 1). ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೊನ್ನೊನ್ನ ಕೆನ್ನವರೆಯಸಕ್ಕಂ ಕೋ
 ದು ಕೊಸಗಿನಸಕ್ಕಂ ಬೀದಿಗಟ್ಟಿ ಪೊಸಯಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಪದವನೀನ ನವವ
 ದಂಗಳ್;... ಅತೋಕೆಯ ಮಿಸುವ ಪೊಸದಳರಿಂದ ಪೊಸಯಿಸಿ ವಾಸ

ನಿಯ ಮುಗುಳ ಸೂಸಕದಿನ್ನೆನೆವದ್ದಾ ಎಲಾಸಾವಾಸಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಹುಂಚ
 ನನ್ನ ಚಂಡುರಮಾದ ಹುಂಡುರೋವೆಗಳ್ (Āpr. 7, after 92). See
 Āpr. 1, after 101; 1, 116; 5, 44; 7, 145; 8, after 4; Abh.
 P. 3, 142; 4, 92; 9, 165; V. 9, 9.

ಪೊಸಯಿಸು pōsayisu. 2. = ಪೊಸಯಿಸು, q. v. To stir
 round, to churn, to shake about (ಮುಳುಕು 1, 78, o. r. ಮಡಿಸು).

ಪೊಸವಿಸು pōsavisu. = ಪೊಸಯಿಸು 1. (Kāv. III, 3, 96).

ಪೊನೆ pōsē. 1. = ಹೊನೆ 1. To shake, to agitate; to
 churn; to rub; to generate fire by friction;
 to beat (ಮುಳುಕು Śm. 62; ಕಡೆ Kk. 62; T. ಒಡ, to shake,
 move; cf. ಪೂಯ 1?). P. p. ಪೊಸದು (Āpr. 6, 29), ಪೊಸದು
 (Grj. 8, after 74), once ಪೊಸತು (Abh. P. 3, 160). ಒಡೆ
 ಪೊನೆದು, ದೆನೆ ದೆನೆಗೆ ದಾಯಂ ಬಿಟ್ಟು (Rāv. 13, after 104). ಪಟ್ಟ
 ಪೊಸವ ಕೋರ್ (ಅರಣೆ Mr. 260). See Āpr. 6, 98; Grj. 10,
 74; J. 8, 18; 13, 53; 20, 20.

ಪೊನೆ ಪೊಸೆ. 2. A churning-stick (ಮುಡದ್ದು Śmd.
 Dh.).

ಪೊನೆ ಪೊಸೆ. 3. = ಹೊನೆ 2. To twist, to plait, to
 make rope (ರಜ್ಜುಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; Rāv. 13, after 104;
 Tē. ಒಡುಕು, ವಡುಕು, to turn the spinning wheel, spin; cf.
 ಪೊಸಯಿಸು 1; ಪುಂ 3?).

ಪೊಸ್ತಕ pōstaka. Tbh. of ಪುಸ್ತಕ. (My.).

ಪೊಸ್ತಗ pōstaga. = ಪೊಸ್ತಕ. (My.).

ಪೊಸ್ತಕ pōstaka. = ಪೊಸ್ತಕ. (My.).

ಪೊಹಚೆ pōhaci. = ಪವಂಚಿ, etc. (B. 4, 200).

ಪೊಳಕು pōlaku. = ಪೊಳಂಕು (Śmd. 48). To chew (ಪರ್ವ
 ಲಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.).

ಪೊಳಂಕು pōlanku. = ಪೊಳಕು, q. v. (ಪರ್ವಲಕ್ರಿಯೆ Śmd.
 Dh.).

ಪೊಳಪು pōlapu. 1. (fr. ಪೊಳೆ 1). = ಬಿಳಿ 2, ಬಿಳಿ ಪೊಳಪು,
 ಪೊಳಪು, ಹೊಳಪು, ಹೊಳಕು 1. Radiance, lustre,
 brightness, clearness, as of the sky after
 rain, etc. (ಪೊಳಪು, ಪೊಳಗು, ಪೊಗರ್, ಬಿಳಗು, ಪವಿ, ಪಾವಿ
 Śm. 15; Kk. 25, o. r. ಪೊಳಪು). See ಕನ್ನಡಿಪು, ಕನ್ನಡಿಪು
 ಮಾಪೊಳಪು; Śāv. 4, 4, 42.

ಪೊಳಪು pōlapu. 2. (fr. ಪೊಳೆ 2). = ಹೊಳಕು 2. Trem-
 bling, shaking, rolling; a swing, a hammock
 (ಪ್ರೇಂಬ, ಹೊಳಕು Nn. 129; cf. ಪೊದವ).

ಪೊಳಯಿಸು pōlayisu. = ಹೊಳಬಿಸು 1. To cause to
 roll; to cause to go round in a circle; to
 brandish (Abh. P. 15, 9; Rāv. 6, after 11; 13, 85).

ಪೊಳಲಿ pōlālē. (?) See ಬಿವ್ವಳಲಿ.

ಪೊಳೆ pōlē. 1. = ಹೊಳೆ. To shine, to be bright (T.
 ಒಳಿ, ಒಳಿವು, splendour, light; ಒಳರ್, to shine; cf. ಉಳ್ಳು 3,
 ಒಲೆ 4, ಪೊಗರ್, ಪೊದರ್, ಪೊಲೆ). ಬಿಡ್ಡಾಯುಧಪಾವಮಂ ಪೊಳೆ
 ಮಂಚನೆ ಪೊಲಿರಿ ಬೀಸು (Śmd. 272). ಇವ್ಯಾವಿನೆದರ್ ಪೊಳೆ
 ಪೂಗುಡಿ (Āpr. 7, after 92). See Āpr. 1, 79, 82; Abh. P. 3,
 113; Rāv. 5, 24; 13, 78; Ā. Bp. 42, 13; J. 3, 4, 16; 6, 3,
 16; 28, 18; ತಡಿವ್ವಳಿ, ಮಾಪೊಳೆ.

ಪೊಳೆ pōlē. 2. To roll, to roll about, to move
 about, to move to and fro, to wallow, to

welter, to move in a circle (ಬುಲನ ಸಂದ. Dh.; M. ಪಳೆ, to twirl about, riggle; to twine one's self round, as a snake; to roll one's self). ಪೊಮ್ಮದಾಪೋರ್ ಪೊಳೆದು ಪಾದಾ ಪೋದಂ ಶ್ರೇತಂ (ಸಂದ. 289). See ಸಂದ. 264; Abh. 13, 60; Rāv. 5, after 114.

ಪೊಳೆ ಪೊಳೆ. 3. P. p. of ಪೊಳೆ 1, in ಪೊಳೆ ಪೊಳೆ (J. 12, 38; 22, 8).

ಪೊಳೆ ಪೊಳೆ. 4. = ಪೊಳೆ 1. See Kk. s. ಪೊಡ್ಡೆ. — ಪೊಳೆವಲ್. -ವಲ್. Shining teeth (J. 2, 48; 30, 2).

ಪೊಳೆಪು ಪೊಳೆಪು. = ಪೊಳೆ 1 q. v., etc. (Abh. P. 3, 118). ಪೊಳೆಪು ಕುಡುಪೋಯ್ಯ, ತಾರಗೆ ಬೆಳಗುದುರುವ (Lilv. 3, 5).

ಪೊಳ್ಳು ಪೊಳ್ಳು. = ಹೊಳ್ಳು. Hollowness; emptiness; a hole in a tree; a hollow in the soil, etc; looseness of soil; unsubstantialness; want of strength; trash, worthless stuff (My.; M.; Tē. ಪೊಳ್ಳು; Mhr. ಪೋಲ; see ಪುರೆ, ಪೊಟ್ಟರೆ, ಪೊಟ್ಟು; T. ಪೊಳ್ಳು, to bore or make a hole; to chisel; see ಉಳಿ 4). See B. 3, 27, 29, 31; 5, 31; Sēv. 4, 9; J. 24, 35. — ಪೊಳ್ಳುಕೂರು. A vain outcry, a false report (My.). — ಪೊಳ್ಳುಗರೆ. -ಕರೆ. = ಹೊಳ್ಳುಗರೆ. To throw away (a thing) declaring it to be hollow or worthless, to despise (J. 2, 12). — ಪೊಳ್ಳು ಜಾಲಿ. A worthless jāli tree. ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರು ಪೊಳ್ಳುಜಾಲಿಯ ಮುಳ್ಳು (Sp.). — ಪೊಳ್ಳುಮಾತು. An empty, vain word (My.). — ಪೊಳ್ಳುಸುದ್ದಿ. A vain, groundless report (My.). — ಪೊಳ್ಳುಹಲ್ಲು. A hollow tooth (My.; B. 2, 26).

ಪೊಲಿಕು ಪೊಲಾಕು. Form, shape (ಸಾಮಾನ್ಯಾಕೃತಿ ಸಂದ. I; see s. ಪೊಡಕರಿಸು).

ಪೊಲಿಲ್ ಪೊಲಿಲ್. ಪೊಲಿಲು. = ಬಿಡಲ್, ಹೊಲಲ್. A dwelling place: a town, a city (ಪುರ ಸಂದ. I; ಸಮ. 102; ಗಂ, ಗರುಡ, ಗೊತ್ತು, ನೆಲ, ಕಳ್ಳೆ, ಹಳ್ಳೆ, ಜಾವಡಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಮು, ಅಡುಮೈಲ, ಆಶ್ರಯ ಸಮ. 58, Kk. 64; Tē. ಪೊಲಿಲು; T. ಪೊಲಿಲ್, the world in general, a country, the earth; greatness). See ಸಂದ. 112, 235; Ūpr. 2, 90; Bp. 61, 3; J. 2, 46; 3, 19; 28, 16, 27; 31, 29, 54; ದಾಮೈದಿಲ್, ಪೊಲಿಪೊಲಿಲ್, ಮುಪ್ಪೊಲಿಲ್. — ಪೊಲಿರಾಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. The ruler of a town (J. 17, 9). — ಪೊಲಿರೈಣ್ಣ. -ವಣ್ಣ. A towns-woman (Rāv. 13, after 77).

ಪೊಲಿಲಿಚ ಪೊಲಿಲಿಚ. (ಸಂದ. 236; see 209). A man born in a town.

ಪೊಲಿಲಿ ಪೊಲಿಲಿ. 1. = ಹೊಲಿಲ್. A river (ನದಿ ಸಂದ. Dh.; ತೊಲಿಲ್ ಸಂದ. I; ಪೊಡ್ಡೆ II; ಪೊಡ್ಡೆ, ತೊಲಿಲ್ ಸಮ. 36; ನದಿ 114; see Kk. s. ಪೊಡ್ಡೆ; cf. ಪುರ & see s. ಪುಗ್ಗು; cf. ಒಡ್ಡು 1). See J. 9, 24.

ಪೊಲಿಲಿ ಪೊಲಿಲಿ. 2. A path, a road (ಬಟ್ಟಿ ಸಂದ. I; ಪಥ ಸಮ. 114; cf. ಪೊಲ; T. ಉಡ್ಡು, a place; ಪುಡ್ಡು, anything that is hollow; a wicket in a gate; ಒಡುಗು, to go, walk; ಒಡುಗು, a carriage).

ಪೊಲಿಲಿ ಪೊಲಿಲಿ-ಅಡೆ 2. = ಪೊತ್ತಲ್, ಪೊತ್ತಲ್, ಪೊತ್ತಲ್, ಪೊತ್ತಲ್, ಹೊತ್ತಲ್, ಹೊತ್ತಲ್, ಹೊತ್ತಲ್. The time of sunrise, day-break, dawn (ಉದಯಕಾಲ ಸಂದ. II). Declension: ಪೊತ್ತಲಿಂಗಿ, ಪೊತ್ತಲಿನ (401).

ಪೊಲಿಲಿ ಪೊಲಿಲಿ. = ಪೊತ್ತಲಿ, etc. (ಪ್ರಕಾಶಕಾಲ Kk. 90).

ಪೊಲಿಲಿ ಪೊಲಿಲಿ-ಅಡೆ 6. = ಪೊತ್ತಲಿ, etc. (ಉಷಾಕಾಲ, ಮುಪ್ಪುಗಲ್ ಸಮ. 18).

ಪೊಮ್ಮಿ ಪೊಮ್ಮಿ. = ಬಿತ್ತು 6, ಪತ್ತು 4, ಪೊತ್ತು 2, ಪೊತ್ತು, ಹೊತ್ತು 2. The sun (ನೇಸಪ್ಪ, ಸೂರ್ಯ ಸಂದ. I; ಸೂರ Ūt. I, 31; ನೇಸಪ ಬಟ್ಟಿ I, 35, o. r. -ತೇಪ; ನೇಸಪ್ಪ, etc., ಸಪ್ಪಾತ್ತ Kk. 45; ನೇಸಪ್ಪ, etc., ಸೂರ್ಯ ಸಮ. 14; T., M. ಪೊಮ್ಮಿ; T. also ಪೋ, ಪೋದು, ಪೋದ್ಡು, M. ಪೊದ್ಡು; Tē. ಪೊದ್ಡು, ಪೊದ್ಡು; see ಪುಗ್ಗು). 2, time in general (ಸಾಮಾನ್ಯಕಾಲ ಸಂದ. I; T., M., Tē.). 3, the time for bringing forth young (ಪ್ರಸವಕಾಲ ಸಂದ. I). See Rāv. 5, after 114; 6, after 11; 13, after 95; ಓವೊದ್ಡು, ಮುವೊದ್ಡು.

ಪೋ ಪೋ. = ಹೋ 1. Going, departing (Tē.; T. ಪೋಂ), proceeding; having gone (ಪೋಗು ಸಂದ. 211; T.). See Abh. P. 14, 77, 93. — ಪೋ ಕರೆ. To cast out (Abh. P. 16, 24). — ಪೋ ತರ್. (= ಪೋಗು ತರ್ ಸಂದ. 211). To go and bring (T. ಪೋದರು). ಪೋ ತನ್ನಂ (211). — ಪೋ ನಲಿ. To rejoice at a going or spending (of riches, Abh. P. 6, 116). — ಪೋ ನುಂಗು. To swallow so that (a thing) goes or disappears (Ūpr. 8, 15). — ಪೋಮರಣ. Death through which one departs (Abh. P. 11, 140).

ಪೋಲಕ ಪೋಲಕ. = ಹೋಲಕ. A goer, wanderer (M.); a stroller, a vagabond, a worthless man (ಎವ್ವತ್ತ Mr. 246, o. r. ಅವಿವತ್ತ; My.; T.); a dissolute, profligate fellow, a villain, a blackguard, a rogue, a prodigal (My.). ಕಾಕುಮಾತು ಅಡ ಬೇಡ, ಪೋ ಕವಿಕ್ಕೇ ಹೋಗ ಬೇಡ. — ಪೋಲನ ಮಾತು ಕಾಕು, ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು ಹೋವು. — ಪೋಲನಿಗೆ ನಾಕ ಸಲ್ಲ, ಮೂಕನಿಗೆ ಸ್ವಸ್ತ ಸಲ್ಲ (Prvs.).

ಪೋಲಕರಿ ಪೋಲಕರಿ. = ಪೋಲಕ, (ಪೋಲ). A dissolute, profligate, prodigal fellow, etc. (My.; Tē., T., M. ಪೋಲಕರಿ).

ಪೋಲಕರಿತನ ಪೋಲಕರಿತನ. (= ಪೋಲಕನ). The ways of a pōkari (My., also as ಪೋಲಕನ; Tē. ಪೋಲಕರಿತನ).

ಪೋಲಕಿ ಪೋಲಕಿ. A person who goes. See ತಿರುಮೋಲಕಿ.

ಪೋಗಣ್ಣ ಪೋಗಣ್ಣ. Not full-grown or adult, young; a boy. 2, deformed, deficient in a member; having a redundant member.

ಪೋಗಣ್ಣಿಕೆ ಪೋಗಣ್ಣಿಕೆ. A prowess that goes or disappears (when proved). See ನಲ್ಲ ಪೋಗಣ್ಣಿಕೆ.

ಪೋಗಿಸು ಪೋಗಿಸು. = ಹೋಗಿಸು. To cause to go, etc. (Sēv. 2, 112).

ಪೋಗು ಪೋಗು. 1. = ಓಗು 2, ಹೋಗು 1. To go; (to enter or get any state or condition); to go away; to pass away, to be spent (ಗಮನ ಸಂದ. Dh.; ಸಮ. 82; ಕರೆ ಸಮ. 82; T., M.; Tē. ಪೋಗು). P. p. ಪೋಗು; relative present participle ಪೋಗು; relative past participle ಪೋದ (ಸಂದ. 289); present ಪೋದವಂ, etc. (289); 3rd person singular future ಪೋಗುಂ (290); 3rd person imperative ಪೋಗು (290); imperfect ಪೋದಂ, ಪೋದಯ್, ಪೋದಂ, ಪೋದಕ್, ಪೋದುದು or ಪೋಯ್ತು, etc. (289, ಪೋಯಿತು, ಪೋಯಿತು). ಪೋಯ್ತು (Ūpr. 4, 2). ಬನದೊಳಗೆ ಪೋಗಿ, ಪೋಸ ಪೊ ಎನ ಗೊಂಡಲನ್, ಅಕ್ಕ, ನಿನಗೆ ತನ್ನ ಪೊ (ಸಂದ. 78). ನಟ್ಟಿನ ಎಲ್ಲರು ಪೋದರ್ (112). ಎಲ್ಲಿಗೆ ಪೋದವಯ್? (153). ಎರ್ಕ್ಕ ಪೋದಂ? (211). ಪೋದ ವರ್ತಿವ ಬರ್ಪ ಕಾಲತ್ರಯಂಗರ್ (259). ಪೋದಂಗೆ ಬರ್ಪಂಗೆ ಅನಾಕುಂ (289). ಪೋಲೆ! ಎಂ? ಬರ್ಪ! ಮುಳಿಸಿಲ್ಲೆನು ಗಾತನೋ ಅವ ಪಾಂಗಿನಂ (290). ಪೊದಮಾಡಿದ ಸಯ್ತು ಪೋಗುಮಾ

ಪರಸ್ಪರ (290). ಗಿರಿನಗರಾದಿಗಳ ಒತ್ತುವಿದು ಪೋಪದು (ಪರಿಸರ್ಯ, ಪರಿಸಾರ Nr.). ಪೋಗಿ ಪೇದುವಂ (ದೂತ Mr. 245). ಪೋಗು, like ಹೋಗು, is frequently used to intensify the meaning, e. g. ಕೆಟ್ಟು ಪೋಗು (ಕಾದಾಗು Bhn. 63). See ಕಡು ಪೋಗು, ಏವೋಗು, ಕಡಿಪೋಗು, ದೂರವೋಗು, ಮುರಿಪೋಗು, ಮೂರ್ಫೋಗು, ಮೊಳೆಪೋಗು, ಹಮ್ಮದವೋಗು, etc.; Abh. P. 6, 35; 6, after 35; Bp. 47, 24; Rāv. 6, after 115; 13, 102 (ಪೋದೆ instead of ಪೋದಯ); J. 2, 24. 39; 7, 46. — ಪೋಗಲುಕ್ಕು. -ಲುಕ್ಕು. Being to go, likely to go, going. ಧ್ವಂತಿ ಕಲ್ಪಿತಮಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನಮಾದ ರವಿಕರಣದ ಅದುಹಿನಿಂ ಪೋಗಲುಕ್ಕು ಪ್ರತಿಭಾಸಿಕಜಲ (ಮರೀಚಿಕೆ Si. 36).

ಪೋಗು pōgu. 2. = ಪೋ q. v., ಹೋಗು 2. Going, going away, etc. ಬರುವಂ ಪೋಗುಮಂ (Abh. P. 11, 113). ತನ್ನಾದಮಯ ಪೋಗಿಂಗಂ ಅವಳ ಪೋಗಿಂಗಂ (6, 35). See ಮೇಲ್, ಮೇಲು. — ಪೋಗು ತರ್. = ಪೋ ತರ್. (Smd. 211).

ಪೋಗುಹ pōguha. Going, etc. See ಹರೆಯದೋಗುಹ.

ಪೋಚಲ್ pōchal. Pouring water (T.). — ಪೋಚಲ ದೇವ. N. (Bp. 59, 7).

ಪೋಚಿ pōci. — ಪೋಚಿದೇವ. N. (Bp. 58, 12).

ಪೋಚಿ pōcē. = ಪವಂಚಿ, etc. (ಅವಾಪಕ G.).

ಪೋಂಚಿ pōncē. = ಪೋಚಿ, etc. (ದಾರಿಹಾರ್ಯ G.).

ಪೋಲ ಪōla. 1. A coward (ಧುರದೊಳ್ ಓಡಿ ಬಹಂ Mr. 269; Bp. 16, 15; T. ಪೋಲ; fear; Tē. ಓಲಿ, fear; Tu. ಪೋಲ, to fear; ಪೋಲಿಗೆ, fear; cf. ಹೇಲಿ).

ಪೋಲ ಪōla. 2. = ಪೋಕರಿ. (My.). ಪುಣ್ಯ ತನದರಿ ಹೆಣ್ಣರನು ಬಿಟ್ಟುರ್ ಪೋಲರು (Abhā. 2, 2).

ಪೋಲಗಲ ಪōlagala. The reed *Arundo tibialis*. 2, the grass *Saccharum spontaneum* Lin.

ಪೋಲತನ ಪōtatana. = ಪೋಕರಿತನ. (My.; Bp. 54, 40).

ಪೋಲಾ ಪōtā. — ಪೋಲಾಪೋಲಿ. rep. = ಪೋಲಿ No. 2. (My.; Tu.).

ಪೋಲಿ pōti. = ಹೋಲಿ. Joining, uniting: resemblance, likeness, similarity (Tē.; see s. ಪರುದಸು). 2, competition, out-bidding, rivalry (My.; Tē., T.; see Prv. s. ಗಾದೆಮಾತು). 3, what is joined or put to, any piece that is joined to wood, cloth, a rope, etc. (My.).

ಪೋಲಿಗಾಯಿ pōti-gāya. A competitor, an out-bidder (My.; Tē., T.).

ಪೋಲಿ ಪōtē. = ಪೊಟ್ಟಿ, etc. A hole in a tree (My.; T. ಪೋಲಿ); a cavern, etc. ಪೋಲಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ಗುಹೆಗಳು (ಕೋಟಿ, ಕೋಟರ Nn. 43, o. r. ಹೋಲಿಗಳು). 2, a hollow in general. ಕಾದಿಗೆ ಅತ್ತು, ಕಣ್ಣು ಪೋಲಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಪೋಲಿಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A branch in which are holes (J. 24, 35).

ಪೋಲಿ ಪōtē. (= ಪೋಲಿ). A woman with a beard. 2, a hermaphrodite. 3, a female servant (ನೀರದಿಕೆ Mr. 304).

ಪೋಲಿ ಪōdi. A sllow, a bit, of fruits, nuts, etc. (My.; Mhr. ಪೋಲ; cf. Sk. ಸ್ವೇಲಿ; ಪೋಲ 2).

ಪೋಡು pōdu. 1. (= ಪೋಲಿ, ಪೋಲ 3). Combination. See ಮೇಲ್.

ಪೋಡು pōdu. 2. (= ಪೋಲ 2). Splitting, etc.

ಪೋಡುಗಾಯಿ pōdu-gāya. A splitter or cutter of wood (Abh. P. 4, 40; 13, 104).

ಪೋಣಿಸು pōṇisu. = ಪನಸು. To couple, to unite, to string together; to thread, as a needle, etc. (My.; Tē. ಪೋಹಣಿಸು; Tē. ಪೋನಿ, resembling, similar, like; ಪೋಡಿಮ, ಪೋಣಿಮ, proportion, fitness, cf. ಪೋಲಿ). ಒನ್ನಕ್ಕೊನ್ನು ಹತ್ತರಮಾಗಿ ಪೋಣಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಣಿ (ಹಾರ, etc. Si. 218). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಪೋಣಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಪುಷ್ಪಮಾ ರಾದಿಗಳು (ಗ್ರಂಥ, etc. 377).

ಪೋತ pōta. = ಪಿತ 2, ಹೋತ, q. v. See ಪಿಣ್.

ಪೋತ pōta. The young of any animal (ತಿತು, ದಾಲಕ, ಅರ್ಘ, etc., ಪದದ ಕೂಸು Mr. 308); a coll (ಕಿಶೋರ, ಮದಾಗುದು 273). 2, a boat, a ship. 3, cloth, a garment.

ಪೋತಕ pōtaka. = ಪೋತಕ. The young of any animal.

ಪೋತಕಿ pōtaki. = ಪೋದಿಗೆ. The potherb *Basella lucida* or *rubra* (ಮನ್ನಲಾರಿ, ಬಸಲಿ Mr. 148).

ಪೋತಕಿ pōtakē. = ಪೋತಕ. See ಮದ.

ಪೋತವನಿಜ್ ಪōta-vanij. A sea-trader.

ಪೋತವಾಹ ಪōta-vāha. A boatman, a sailor, a steersman.

ಪೋತಾಧಾನ ಪōta-ādhāna. Small fry, a shoal of young fish.

ಪೋತ್ರ pōtra. The snout of a hog (ಸೂಕರಾಸ್ಯ, ಹನ್ನಿಯ ಮುಖ Nn. 151; ಹನ್ನಿಯ ಮುಖ Mr. 487). 2, a ploughshare (ಹರಾಸ್ಯ, ನೇಗಿಲ ಮುಖ 151; ನೇಗಿಲ ಮುಖ 487). 3, a hoe (ಗುದ್ದಲಿ 151, o. r. ಗುದ್ದಲಿ).

ಪೋತ್ರಿ pōtri. A hog, a boar.

ಪೋದ ಪōda. Relative P. p. of ಪೋಗು 1, q. v.

ಪೋದಗಿ ಪōdagē. Tbh. of ಪೋತಕ (Öt. II, 7).

ಪೋಪ ಪōpa. = ಹೋಪ. Relative present participle of ಪೋಗು 1, q. v.

ಪೋಪು ಪōpu. = ಹೋಪು. To be zealously active in going (ಅಸನ್ನಗಮನ, ಗಮನೋದ್ಯುಕ್ತ Smd. Dh.).

ಪೋಯ್ತು pōytu. 3rd person singular of the imperfect of ಪೋಗು 1, q. v. (T. ಪೋಯ್ = ಪೋಗು).

ಪೋರ್ ಪōr. 1. = (ಪೋರಿ 1). ಹೋರ್, ಹೋರು 1. To wrestle; to fight; to strive in opposition (ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ Smd. Dh.; ಕಾಳಗ Smd. 102; Öpr. 5, 78; Öt. 4, 72; see T., M. s. ಪರುದಸು; Tē. ಪೋರು). ಪೋರ್ವ (Öpr. 2, 22; 5, after 39). ಪೋರ್ವಂ (Smd. 50). ಪೋರ್ವರ್ (Öpr. 5, 78). ಸದರ್ಥಕ್ಕೆ ಪೋರದೆ (Mr. 2).

ಪೋರ್ ಪōr. 2. = (ಪೋರಿ 2), ಪೋ, ಹೋರು 2. Wrestling; quarrel, fight, battle (T.; Tē. ಪೋರು).

ಪೋರ್ ಪōr. 3. = ಪಿರ 2, (ಹೊದರು), ಹೋರು 2. A hole (ಬಿಲ Smd. Dh.; Smd. 102). ಪೋರ್ವ (J. 4, 35).

ಪೋರ್ ಪōra. A child; a little boy; a little girl; a young and inexperienced person (My., Tē.; Mhr.). ಪೋರನಿಗೆ ಸೊ ಕೊಣ್ಣು, ಹಾರೋ (i. e. ಹಾರುವನೆನ್ನು) ಕುನ್ನಿ ಸೋತು ಹೋದ — ಪೋರನಾದರೂ ಹೀರೇ ಪರದೇ ರುಚಿ ಅದೆಯನೇ? (Prv.).

ಪೋರತನ pōratana. Childhood; boyishness, obildishness (My.).

ಪೋರಿ pōri. A little girl (My.). See ಮೊಮ್ಮಕ್ಕ.

ಪೋರಿಗೆ pōrigē. = ಪರಕೆ 2, etc. See ಕಸಮೋರಿಗೆ.

ಪೊರಿಸು *pōrisu*. = ಹೋರಿಸು. To cause to fight, etc. (Ūpr. 9, 107).

ಪೋರ್ *pōr*. = ಪೋರ 2, q. v.

ಪೋರ್ಕುಳಿ *pōr-kuli*. (Śmd. 239, o. r. in Mdb. ಹೋರು ಕುಳಿ). A wrestler, etc. 2, wrestling, fight, struggle, opposition, etc. (ತಕ್ಕೊಯ್, ತದವ್ವರೆ, ತೂದರ್ದುದು, ಮಾರ್ಕೊಣ್ಣು, ಉರ್ಕೊಳ್ಳಿ, etc., ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ ಸೇ.; Ūpr. 8, 78; Abh. P. 11, 61).

ಪೋರ್ಕೆ *pōrkē*. = ಹೋರ್ಕೆ. Fighting; a battle, a fight (ಹೋರಟ Bhn. 25, o. r. ಹೋರ್ಕೆ).

ಪೋರ್ತ *pōr-ta*. (Śmd. 247). Wrestling, etc.

ಪೋಲ್ *pōl*. 1. = ಒಲು 1, (ಪೊಲ 1), ಹೋಲ್, ಹೋಲು. To be like, to resemble (ಸಾಡ್ವತ್ಯ Śmd. Dh.; Tē., T., M. ಪೋಲು). P. p. ಪೋಲ್ಯ (288), ಪೋಲ್ಯ (J. 3, 7; 17, 3). ಮದನನ ನಿರಯಲಗರ್ಗಣನೆ ಪೋಲ್ಯವಾಳೆಯ ಕಲ್ಲರ್ (Śmd. 81). ಬಿನ್ನ ಮುತ್ತಂ ಪೋಲ್ಯ (19). ಖಡ್ಗಾಯುಧಶಾಸನಂ ಪೋವನುಂ . ಪನ ಪೋಲರೆ ಬೀಸು! (272). ಪೋಲ್ವ (Abh. P. 3, 95). ಪೋಲ (Bp. 30, 24). See Ūpr. 3, 88; 4, 44; 6, 78. 95; Rāv. 5, 97; J. 7, 49.

ಪೋಲ್ *pōl*. 2. (= ಒಲ 2, etc.). Resemblance, equality; like, as (T., M.; Tē. ಪೋಲ; R.).

ಪೋಲಿ *pōli*. (= ಪೋಲು). (Contraction of a ಪೋಕಲಿ = ಪೋಕಲಿ). Going, strolling: ruin, destruction, waste state;—stray; abandoned state, profligateness, wickedness, viciousness, prodigality. 2, = ಪೋಕಲಿ (My.). See ಅಪಾ.— ಪೋಲಿ ಮಾಡು. To ruin, to waste, to squander, etc. ಪೋಲಿ ಮಾಡುವನಗೆ ಕೋದೇ ಮದಾ ಅಗದೇ? (Prv.). — ಪೋಲಿಯವ. -ಅವ. = ಪೋಲಿ No. 2 (My.). ಪೋಲಿಯವನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ತೈಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪಾಲಿಯಾಗದೇ?—ಪೋಲಿಯವನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೇಲಿಯುಣ್ಣೇ? (Prvs.). — ಪೋಲಿ ಜನ. Abject, mean, profligate, or prodigal people (My.). — ಪೋಲಿ ದನ. Stray cattle (My.). ಪೋಲಿ ದನಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು, ಕೂಲಿ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ನಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). — ಪೋಲಿ ನಾಯಿ. A stray dog, a dog without an owner (My.).— See Prv. s. ಹೋಳಿಗೆ.

ಪೋಲಿಕೆ *pōlikē*. = ಪುಲಿಗೆ, ಪೋಳಿಗೆ, ಹೋಳಿಗೆ. A flat cake made of barley or wheat, etc. (Sk., also ಪುಲಿಕೆ).

ಪೋಲಿತನ *pōlitana*. = ಪೋಕರಿತನ. (My.).

ಪೋಲಿಸು *pōlisu*. = ಒಲಿಸು, ಹೋಲಿಸು. To cause to resemble; to make analogous; to compare. ಎಲ್ಲನ್ನದೊಳಿಂ ಪೋಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಗುಣಾಧಿಕರೋ ಅನ್ನಪೋಲಿಸಲಕ್ಕು (Śmd. 73). ಪೋಲಿವು ಅನ್ನಯಂಬ ಎರಡುಂ ಪೋಲಿಸುವೆಡೆಗಾದು ವು (250). ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ ಇವರುಂ ತಕ್ಕರ್ (298). ಪೋಲಿಸುವರ್ಥಂ (ಉಪಮಾನಾರ್ಥಂ 397 Cm.). ಅನ್ನಪೋಲಿ ಅನ್ನಿರಿಯು ಪೋಲ ಎನ್ನೊಡೆ ಪೋಲಿವ ಅರ್ಥಮಕ್ಕುಂ (Śm. 55). ಅನ್ನ ಪಂ, etc. ನೆಟ್ಟನ ಪೋಲಿವ ಎಡೆಗಕ್ಕುಂ (Kk. 61). ಒಲ್ ಪೋಲಿವ ಎಡೆಗಕ್ಕು ನಾಮಂ (63). ಅವುದಾನೊನ್ನದೊಳಗೆ ಪೋಲಿಸುವುದು (ಉಪಮೆ, ಉಪಮಾನ Nr.). ಪೋಲಿಪುದು (ರುಚಾಳಿಸಿತು 63).

ಪೋಲು *pōlu*. (fr. a ಪೋಕಲು). (= ಪೋಲಿ No. 1). The state of going or being gone: wasted state, ruin; wasting, squandering. — ಪೋಲಾಗು. -ಅಗು. To be ruined, spoiled, or squandered (My.). ಪೋಲಾದ

ವಸ್ತು ಹಾಲಿನ ಹಾಗಿದ್ದರೇನು? (Prv.). — ಪೋಲಾದಾಯಿ. -ದಾಯಿ. A female spendthrift (My.). — ಪೋಲು ಮಾಡು. To waste, to squander, as one's fortune (My.).

ಪೋಲ್ಯೆ *pōlkē*. = ಹೋಲಿಕೆ. Resemblance, similitude, likeness (Ūpr. 7, after 115; J. 15, 37).

ಪೋಲ್ವೆ *pōlvē*. = ಹೋಲುವೆ. Resemblance, similitude, likeness (ಪಾಲ್ವೆ Ūt. I, 42).

ಪೋಷಕ *pōshaka*. A nourisher, a supporter, a fosterer, a preserver (ಅಕ್ಕ, ರಕ್ಷಿಸುವವನು Nn. 37).

ಪೋಷಣ *pōshana*. Nourishing, cherishing, fostering, bringing up, supporting. See ಪೋರೆ, ಹೋರೆ. ಪೋಷಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಭೂಷಣ ಕಳ ಕೊಣ್ಣ (Prv.).

ಪೋಷನೆ *pōshanē*. = ಪೋಷಣ. (My.). See Prv. s. ಭಾವೆ ಕೊಡು.

ಪೋಷಕ *pōshāka*. Apparel (ವೇಶ Ūb.; Mhr., H.).

ಪೋಷಕು *pōshaku*. = ಪೋಷಾಕ. (My.).

ಪೋಷಗು *pōshagu*. = ಪೋಷಾಕು. (B. 5, 48).

ಪೋಷಿತ *pōshita*. Nourished, cherished, fostered, supported. (My.; see ಪರಿ).

ಪೋಷಿಸು *pōshisu*. To nourish, to cherish, etc. (Ūpr. 2, after 49; J. 2, 60).

ಪೋಷ್ಣ *pōshṭi*. A nourisher, a cherisher, a man who brings up.

ಪೋಷ್ಯ *pōshya*. To be nourished or cherished, fit to be taken care of, etc.

ಪೋಷ್ಯವರ್ಗ *pōshya-varga*. A class of persons to be cherished or taken care of, as parents, etc. (My.; Si. 358).

ಪೋಳಕ *pōlaka*. — ಪೋಳಕಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (Ūh. v. 13, 14; Tē. ಪೋಲಕಮ್ಮೆ, a certain village goddess).

ಪೋಳಿಗೆ *pōligē*. = ಹೋಳಿಗೆ. Tbh. of ಪೋಲಿಕೆ. A stuffed wheaten cake (ಪಾಲಿ G.).

ಪೋಲೆ *pōlē*. **ಪೋಲು**. 1. = ಹೋಲ್, ಹೋಲು 1. To cleave, to split, to divide into parts (ಎವಾರಣಾ Śmd. Dh.; T. ಪೋಡ್, ಪಿಳ; T. ಪೊರುಕ್ಕು, what is almost loose from the remainder; M. ಪಳ, to be split; ಪಿಳರು, ಪಳರು, to split; ಪೊರೆ, to become disconnected; ಪೊಳೆ, to break open; ಪೊಳುಕ್ಕು, a piece, slice, splinter; see Tbh. ಪೋಡಿ; see ಪಳವು; cf. ಉಡಿ 1). ಕಾಯಂ ಪೋಡ್ವಂ (Śmd. 156). ಪೋಡ್ವ (Rāv. 5, after 55). ಗಜಾಸುರನ ಪೋಡುವ ತೆದಿ (ಬೇಡಂ ಮತ್ತೇಧನ) ನತ್ತಿಯ ಸೀಳ್ವ (Rāghc. 17, 69).

ಪೋಲೆ *pōlē*. 2. = (ಒಲ್), ಒಲು 2, (ಪೋರು 2), ಹೋರು 2. A split, a piece, a slice (ಸೀಳ್ವ ಭಾಗ Śmd. I; ಖಣ್ಣ Śmd. Dh.; J. 12, 21; 26, 65. 66. 67; Tu. ಪೂಳು). ಪೋಡ್ವರ್ (J. 4, 46). — ಪೋಡುಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To split (Grj. 2, after 106).

ಪೋಲೆ *pōlē*. 3. Arranging, constructing, contriving; forming, making; composing, composition; embellishing; any artificial or ornamental fabric (ಎರಡನಾರ್ಥ Śmd. Dh.; cf. ಪೋರು 1).

ಪೋಲಿಲ್ *pōlāl*. = ಹೋಲಿಲ್. The hollow of a tree (ಮರದ ಪೊಟ್ಟಿ Śmd. I, o. r. -ಪೋಲಿ; see ಪೊಟ್ಟಿ; T. ಪುದರ್, anything that is hollow).

ಪೌಜು *pauju*. = ಪವುಜು, ಪೌಜು, ಪೌಜು. An army, a body of troops (ಒಡ್ಡ Ūt. II, 38; My.; Br., T.; Mhr., H. ಪೌಜು); a display of troops on the ಎವಯದವಮ (My.).

ಪೌಜುದಾರ pauju-dāra. = ಪೌಜದಾರ. A native that commands a body of troops (My.; Mhr., H.). 2, a native criminal judge or magistrate (Mhr., H.).
 ಪೌಜುದಾರಿ pauju-dāri. = ಪೌಜದಾರಿ, q. v.
 ಪೌಜುದಾರಿಕೆ pauju-dārikē. The office of a ಪೌಜದಾರ (My.).
 ಪೌಂಚಾಯಿಸು paunčāyisu. To instruct illicitly (My.; H.).
 ಪೌತವ ಪautava. A kind of measure (ಪಲಕಪಾಢಿಗಲಿನ್ನ ಕವ ಅಳತೆ Nr., o. r. ಯಾತವ).
 ಪೌತಿ pauti. = ಪವೃತಿ. Death (My.; Br. ಘತು, H. faut). — ಪೌತಿಯಾಸಾಮಾನ್ಯ. -ಅಸಾಮಾನ್ಯ. The balance due to government from a deceased person (My.).
 ಪೌತ್ತಿಕ ಪauttika. (fr. ಪುತ್ರಿಕಾ). A kind of honey. (Si. 334).
 ಪೌತ್ರ putra. (fr. ಪುತ್ರ). Belonging or relating to a son or to children. 2, a grandson (ಮಗನ ಮಗ Mr. 314).
 ಪೌತ್ರಿ putri. A grand-daughter.
 ಪೌನಃಪುನ್ಯ paunahpunya. (fr. ಪುನಃಪುನಃ). Frequent reiteration, constant repetition. (My.).
 ಪೌನರ್ಭವ paunarbhava. (fr. ಪುನರ್ಭವ). The son of a widow remarried. (My.).
 ಪೌರ paura. (fr. ಪುರ). Belonging to a town or city. 2, a townsman, a citizen. See e. g. Bp. 32, 59; 49, 15; Bh. 1, 10, 28. 3, a species of fragrant grass.
 ಪೌರಣಿಮೆ paurāṇimē. Tbh. of ಪೌರ್ಣಿಮೆ. (Ūb. 175).
 ಪೌರಲೋಕ ಪaura-lōka. Citizens (Ūpr. 7, 155).
 ಪೌರವನ paura-vana. A garden in the neighbourhood of a city (Ūpr. 3, 69).
 ಪೌರಸ್ತ್ಯ paurastyā. (fr. ಪುರಸ್). Situated in front. 2, previous, prior, first. 3, eastern.
 ಪೌರಾಣ paurāṇa. (fr. ಪುರಾಣ). Belonging or relating to the past; old, ancient (ಚಿರ, ಹದಿಯದು Nn. 165); relating to the purāṇas; a purāṇa (Nn. 138).
 ಪೌರಾಣಿಕ paurāṇika. = ಪುರಾಣಿಕ. (ಸೂತ, ಪುರಾಣಿಕ Nn. 32; My.). — ಪೌರಾಣಿಕರ ಬಲಧಢ್ವ. N. (Bp. 56; 41).
 ಪೌರುಷ pauruṣa. (fr. ಪುರುಷ). = ಪೌರುಷ. Belonging or relating to a man or to man. 2, being of the length of a man with both arms elevated and the fingers extended (ಅಳತೆ Nn. 166; ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿ ಪೌರುಷಮೆನ್ನುದು Mr. 474, one MS. ಮುಟ್ಟು; the measure of a man. 3, virility; manliness, heroism, strength, power, vigour (ಪೌರುಷ್ಯ, ಪ್ರಕಾಶ, ಪುರುಷರಿನ್ನಾದ ಕಾರ್ಯ 166). 4, action of men, man's work, action.
 ಪೌರುಷೇಯ pauruṣhēya. Derived from or relating to man, incidental to man, made by man, human, manly; coming from the soul; a line or lineage of males (My.).
 ಪೌರುಷ್ಯ pauruṣya. = ಪೌರುಷ No. 3, q. v.
 ಪೌರುಷ pauruṣa. Tbh. of ಪೌರುಷ (Śmd. 335).
 ಪೌರೋಗವ ಪaurōgava. (fr. ಪುರೋಗವ). An overseer of a royal household, especially the inspector of the royal kitchen (ಸೂಪಕರರ ಕರ್ತ Mr. 269).
 ಪೌರೋಹಿತ ಪaurōhita. (fr. ಪುರೋಹಿತ). Belonging to a purōhita; the office of a purōhita (Mhr.); the family-priest (see Mr. s. ಅಪ್ಪಾದತಪ್ರಧಾನ; My.).
 ಪೌರೋಹಿತೃ ಪaurōhitya. The character or office of a family-priest. (My.).
 ಪೌರ್ದ paurpā. = ಪೌಪ್ಪ in Hlā. MS.; Ūpr. 10, 48.

ಪೌರ್ಣವಾಸ paurṇamāsa. (fr. ಪೂರ್ಣಮಾಸ). Relating or belonging to the full moon. 2, a ceremony performed at the full moon.
 ಪೌರ್ಣಮಾಸಿ paurṇamāsi. A day or night of full moon.
 ಪೌರ್ಣಮಿ paurṇami. (fr. ಪೂರ್ಣಿಮಾ). A day of full moon (Bp. 4, 28). ಪಾಡಿಯಂ ಮೊದಲು ಪೌರ್ಣಮಿಯಮನಾ ಕಡೆ ಮಾಡಿ ರವಿಯಾದಿವಾರಂಗಳಕ್ಕಂ (Mr. 68).
 ಪೌರ್ಣಿಮೆ paurṇimē. = ಪೌರಣಿಮೆ, ಪೌರ್ಣಮಿ. (My.).
 ಪೌರ್ವಾಹ್ನಿಕ ಪaurvāhnikā. (fr. ಪೂರ್ವಾಹ್ನ). Belonging or relating to the morning or forenoon. (My.).
 ಪೌಲಸ್ತ್ಯ paulastyā. (fr. ಪುಲಸ್ತ್ಯ). Descended from Pulastya: Kubēra.
 ಪೌಲಿ pauli. Grain half dressed or scorched or fried with ghee and made into a sort of cake (ಪೋಲಿಗೆ, ಪೋಲಿಗೆ ರೊಟ್ಟಿ G.).
 ಪೌಲೋಮಿ paulōmi. (fr. ಪುಲೋಮ). The daughter of Pulōma: the wife of Indra.
 ಪೌವನಿ paurvanē. = ಪವನಿ, q. v.
 ಪೌಷ pausha. (fr. ಪುಷ್ಯ). Relating to the time when the moon is in the asterism pushya; the month pausha (December-January).
 ಪೌಷ್ಪ paushpa. (fr. ಪುಷ್ಪ). = ಪೌಪ್ಪ. Belonging or relating to flowers, made of flowers.
 ಪೌಷ್ಪಕ paushpaka. Oxide of brass, green vitriol.
 ಪೃ ppa. = ಪ2, etc., e. g. ತೇವಪ್ಪಂ, ಬೆಳಪ್ಪಂ, ಬೆಸಪ್ಪಂ (Śmd. 275 Mdb.), ಉದಯಪ್ಪಂ (275). Cf. ಅನ್ನಪ್ಪಂ, ಇನ್ನಪ್ಪಂ, ಉಪ್ಪಂ; ದಪ್ಪ, ದಪ್ಪ.
 ಪ್ಯಾಟೆ pyāt. Ho! hallo!
 ಪ್ಯಾಡೆ pyādē. = ಪೇಡೆ. (My.; Tē.).
 ಪ್ರ pra. Before, forward, in advance, in front, onward, forth, away; pre-eminently, excessively, very, much.
 ಪ್ರಕಟ pra-kāṭa. Evident, clear, manifest, apparent, displayed, unfolded; published; public, commonly known; noted, notorious; visible (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Śmd. 124 Cm.; ಹರವಾ Kk. 52; ಪ್ರಖ್ಯಾತ Nn. 89). ಪ್ರಕಟವಾದರೂ ಅಗಡುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to become manifest, etc. (My.). ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವ ಹೇಷ್ಠಿ (ಆಕಾಶ ಇಂಗಿತ, ಇಂಗ 8i. 392). — ಪ್ರಕಟಮಾಡು. -ಂ. To manifest, etc. (Ūpr. 7, after 77).
 ಪ್ರಕಟಿತರ pra-kāṭa-tara. Uncommonly or very evident, etc. (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Śmd. 21 Cm.; Kāv. IV, 2, 30; Ūpr. 1, 58; Bp. 36, 48; 46, 3).
 ಪ್ರಕಟನೆ pra-kāṭanē. Tbh. of ಪ್ರಕಟಿಸು (My.).
 ಪ್ರಕಟನ pra-kāṭana. Manifesting, bringing to light, disclosing, revealing (8k.); publishing, as by letter, etc., notification (My.). See ಇಷ್ಟಾರ್ಥ. — ಪ್ರಕಟನವತ್ತ. A writing which communicates information, a notification (My.).
 ಪ್ರಕಟಿತ pra-kāṭita. Manifested; evident, apparent; displayed (Ūpr. 1, 126; Bp. 21, 5; 26, 11); published, proclaimed (My.).
 ಪ್ರಕಟಿಸು pra-kāṭisu. To manifest; to disclose; to promulgate; to publish, to proclaim (Ūpr. 2, 5; 3, 4; 7, 131; Bp. 3. 51; 33, 30; 51, 31. 45; 54, 23; Rāv. 10, after 10; J. 11. 25; My.).

ಪ್ರಕಟೀಕೃತ prakṛti-kṛita. Manifested, brought to light, unfolded, displayed. (Āpr. 4, after 42).

ಪ್ರಕಾಂಪನ pra-kāmpana. Great trembling, shaking, violent or excessive motion. 2, one of the sātvikabhāvas (Kāv. IV, 2, 17).

ಪ್ರಕರ pra-kara. 1. Doing much or well; achieving, making, performing, etc. 2, war, a battle (ಸಮರ, ಕಾಳಗ Nn. 45). 3, an ass (ಗರ್ವಧ, ಕತ್ತ Nn. 45).

ಪ್ರಕರ pra-kara. 2. Scattering forth; a scattered heap; a heap, a multitude. 2, wealth, property (ಕಸ್ತೂರ, ಏತ್ತ Nn. 45).

ಪ್ರಕರಣ pra-karaṇa. = ವಗರಣ. Doing much or well; treating, expounding, discussion, explanation. 2, a subject, a topic, a province, a department. 3, a section, a chapter, a book, a paragraph (Śmd. 61; Ūh. p. 24). 4, opportunity, occasion. 5, an introduction, a prologue, a prelude. 6, a poetical fiction or poem, in which the story and principal persons are wholly imaginary. 7, a drama, a kind of drama with a fictitious plot. See ಧಾತು, ರಾಕ್ಷಸ.

ಪ್ರಕರಣ pra-karṣa. Pre-eminence, excellence, eminence, distinction, high degree, superiority (ಬೆಡ್ಡುಗೆ Si. 467).

ಪ್ರಕಲಿತ pra-kalita. Driven onwards, chased; urged on; attached, affixed, furnished with (Bp. 46, 69).

ಪ್ರಕಾಂಡ pra-kāṇḍa. The stem or trunk of a tree from the root to the branches (ಮರನ ಕವಲೊತ್ತು Mr. 105); the stalk of a lotus (ಮೃಣಾಲ, ತಾವರೆಯ ದಣ್ಣು Nn. 60). 2, the upper part of the arm (ಮೊದಲೆಯ್ತು ಮೇಲು Mr. 323). 3, a branch, a shoot; the fingers of the hand (ಕರಾಂಗುಲಿಗಳ, ಕೆಯ್ಯ ಬೆರಳುಗಳು 80). 4, a division of time (ಕಾಲ, ಕಾಲಭೇದ 60). 5, a kind of tree (ತರುಭೇದ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 60; cf. No. 1?). 6, at the end of a composition: anything excellent of its kind.

ಪ್ರಕಾಮ pra-kāma. Desire, delight, pleasure. ಪ್ರಕಾಮಂ, according to wish or desire; with great pleasure; to the heart's content; very much.

ಪ್ರಕಾರ pra-kāra. = ಪಕಾರ 2, ಪಾಕರ್. Sort, kind, species. 2, way, mode, fashion, manner. 3, particularity, speciality. 4, similitude.

ಪ್ರಕಾರಗಮನ prakāra-gamana. Going mannerly. See ಪಾಗಮ.

ಪ್ರಕಾಶ pra-kāśa. = ಪಾಸ. Visible, manifest, clear, evident; open, public; generally or universally known, noted, celebrated; bright, shining. 2, at the end of a composition: having the appearance of, looking like, similar. 3, clearness, brightness, brilliance, lustre, splendor, shine; sunshine; elucidation; display, manifestation, expansion, diffusion; fame, celebrity. ಪ್ರಕಾಶವಲ್ಲದವ ಲಕಾಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೇನು? (Prv.). — ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to obtain lustre, to illuminate, to make bright or full of light (My.); to cause to obtain diffusion, to develop. ಸುಗಂಧವ್ಯಗಲರಿ ಅದಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನವಿರಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವ ಕೈರಾದ್ಯುತ್ಪೇಷಕಸಾಮಗ್ರಿ (ಪ್ರದೋಧನ Si. 225). — ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. Causing to obtain lustre, etc. (ದೇವನ Si. 436). — ಪ್ರಕಾಶಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To obtain lustre, to begin to shine, etc. (My.).

ಪ್ರಕಾಶನ pra-kāśana. Illuminating, giving light; making known.

ಪ್ರಕಾಶಿತ pra-kāśita. Become visible, manifest; displayed; illuminated, enlightened. (Āpr. 1, 126; My.).

ಪ್ರಕಾಶಿಸು pra-kāśisu. To become manifest; to be well known; to shine forth, to shine, to be full of lustre (My.; B. 8, 27; ಮಿಂಚು, ಹೊಳೆ G.). ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ (ಸ್ಫುರತೆ Śmd. 73 Cm.). ಪ್ರಕಾಶಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ (ಸ್ಫುರಿತ 153 Cm.). ಪ್ರಕಾಶವು (ಉಜ್ವಲ 400 Cm.).

ಪ್ರಕೀರ್ಣ pra-kīrṇa. Scattered forth, scattered; spread abroad; dishevelled, loose; waved, waving; etc.; — a confused mass, miscellany; a collection, a mass (Bp. 6, 21).

ಪ್ರಕೀರ್ಣ pra-kīrṇaka. A chowrie, the tail of the Bos grunniens used as a fan, etc. (ಸುತ್ತ ಕೆದಕುವ ಚಾಮರ Mr. 265).

ಪ್ರಕೀರ್ತ pra-kīrta. Announced, proclaimed; pronounced, declared, said; renowned, celebrated. (My.).

ಪ್ರಕೀರ್ಯ pra-kīrya. To be scattered forth, fit to be diffused, etc. 2, the plant Guilandina bonduc Juss. (see ಪಪಸಿಹ).

ಪ್ರಕೃತ pra-kṛita. Made, accomplished; commenced, begun; that which is now in hand or under consideration; original, natural; genuine, real (ನಿಜ, ನಿಜದಿ Nn. 111, o. r. ನಿಜ ಮಾಮದು; Bp. 40, 67). 2, the present moment or time (My.).

ಪ್ರಕೃತವಿಧ ಪ್ರಾಕೃತ-vikṛita. A natural and an unnatural condition, an innate and a modified condition (Bp. 40, 67).

ಪ್ರಕೃತಿ pra-kṛiti. The original or natural form of anything, natural condition or state (ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ Nn. 111; ಸ್ವರೂಪ Mr. 500). 2, nature, character; constitution of body (B. 3, 28; 4, 123; My.); disposition of mind; temperament. 3, genuineness, reality (ನಿಜ 500, cf. ಪ್ರಕೃತ). 4, the equipose of the three constituent qualities of nature: sātra, rajas and tamas (ಗುಣತ್ರಯ, ಸತ್ತ ರಜಸ್ ತಮಮೆನ್ನು ಗುಣತ್ರಯ 111). 5, the mind, in which the three qualities reside (ಚಿತ್ತ 111; ಸತ್ತಾದಿಗುಣವು ಚಿತ್ತ 500). 6, the five elements. 7, the seven constituent parts of a kingdom: the king, his minister, his ally, territory, fortresses, treasury, and army (ಸಪ್ತಾಂಗ 111). 8, the minister (or ministers) of a king (ಉತ್ತಮದ ಸಚಿವರ 500). 9, the Jinas of a town (ಪತ್ತನಜನಂಗ 500). 10, the subjects of a king, the artizans, etc. (ಜನ, ಜನರುಗಳು 111). 11, a woman, womankind (ಸ್ತ್ರೀಯರು 111). 12, the original source of, or passive power of creating, the material world, Nature (māyā, pradhāna) as opposed to Puruṣa (soul, or the primeval male). 13, work or business to be done (ಕಾರ್ಯ 111; 500). 14, cause (ಕಾರಣ 111; 500). 15, a rule, a pattern, a model. 16, a peculiar practice: the suppression of any feeling etc. (ತೀಲ, ಸ್ತವ್ವು Nn. 76). 17, tax, tribute, etc. (ಬಲಿ Nn. 16). 18, that which is most excellent (ಮುಖ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು 111). 19, beginning and end (ಅದಿ ಅಸ್ತ, ಮೊದಲು ಕಡೆ 111). 20, leaving, abandoning (ತ್ಯಜ, ಬಿಡುವುದು 111). 21, acting, behaviour, practice, etc. (ಚಾರಿತ್ರ, ಚರಿತ್ರ 111). 22, a multitude (ವ್ರಜ, ಸಮೂಹ 111). 23, dust (ರಜ, ದೂಳು 111). 24, the crude or elementary form of a word, an uninflected word, the radical form of a word before the case-terminations and other affixes are subjoined (Śmd. 6 Cm.; 46. 60. 62. 98; 105 Cm.; 137. 178. 281; Kāv. I, 1a, 28. 29; I, 1b, 1-5; I, 5, 32-47; ಲಿಂಗ Mr. 514). 25, N. of a type of metres (Ūh.; ಛಂದೋಭೇದ 111; Mr. 362). 26, the female organ of generation. 27, the

male organ of generation.—ಪ್ರಕೃತಿಯುಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಎಕೃತಿ ಏಕ ಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವರೂಪ prakṛiti-guṇa. One of the three constituent qualities of nature.

ಪ್ರಕೃತಿತ್ವ prakṛititva. Natural state, genuine form (Āpr. 8, 2).

ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವರೂಪ prakṛiti-svarūpa. The original form of the verbal theme (Śmd. 270).

ಪ್ರಕೃತ್ಯ ಪ್ರಾ-krishṭa. Drawn forth; drawn out; distinguished, excellent, exalted, eminent, etc. (ಮನೋಹರ, ಶುಭ, etc. Mr. 424).

ಪ್ರಕೋಪ ಪ್ರಾ-kôpa. Excitement, emotion; violent anger, rage, fury; irritation, provocation, exasperation (Śmd. 173; Kāv. III, 8, B, 57; IV, 2, 15). 2, excess, superabundance. See ವಾತ.

ಪ್ರಕೋಪ ಪ್ರಾ-kôshṭha. The fore-arm (ಮುಂಗೈಯ Mr. 322). 2, a court in a house, an open space surrounded by buildings (ಕಾವ್ಯಾನುಶರ, ಮನೆಯ ಸುತ್ತ Mr. 201).

ಪ್ರಕ್ರಮ ಪ್ರಾ-krama. Striding forwards, stepping; proceeding; a step; commencement, beginning.

ಪ್ರಕ್ರಯ ಪ್ರಾ-kraya. Price, worth, value (ಕ್ಷಪಿತ, ಬೆಲೆ Hlā.).

ಪ್ರಕ್ರಿಯ ಪ್ರಾ-kriyā. Conduct, manner, way; a rite, a ceremony. 2, elevation, precedence, prerogative, dignity, high position.

ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಾ-kvaṇa. The sound of a lute.

ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಾ-kvāṇa. The sound of a lute.

ಪ್ರಕ್ಷಮ ಪ್ರಾ-kshama. Very patient (Bp. 46, 3).

ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿ ಪ್ರಾ-kshāla. = ಪಶ್ವಾಳ, ಪಕ್ಷಿ 2, ಪ್ರಕ್ಷಾಲನ. See ತರಬಲ.

ಪ್ರಕ್ಷಾಲನ ಪ್ರಾ-kshālana. Washing, washing off, cleaning, cleansing; bathing; water for washing. See ಕರ್ಪು, ತೊಳೆ.

— ಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂಗೈಯ. -o-. To wash (Bp. 39, 5; 52, 4).

ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿತ ಪ್ರಾ-kshālita. Washed, cleansed.

ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿಸು ಪ್ರಾ-kshālisu. To wash (ಕರ್ಪು Ōt. I, 24).

ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣ ಪ್ರಾ-kshēpāṇa. Throwing, casting, placing, depositing. (My.).

ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿತ ಪ್ರಾ-kshēpita. Thrown, cast, placed, deposited. (My.).

ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿತನ ಪ್ರಾ-kshvēdāna. Clamour. 2, an iron arrow.

ಪ್ರಖ್ಯ ಪ್ರಾ-khya. Visible, clear; at the end of compounds: resembling, like. 2, Tbh. of ಪ್ರಖ್ಯ (Bp. 38, 44).

ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಪ್ರಾ-khyāta. Celebrated, renowned, famous, noted, notorious.

ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪ್ರಾ-khyāti. Notoriety, celebrity, fame, praise. (My.). ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿ, ಅಪಖ್ಯಾತಿ ಪಟ್ಟ (Prv.). — ಪ್ರಖ್ಯಾತಿವೆದ. -ವೆದ. To get fame, to become famous (Āpr. 4, 92).

ಪ್ರಖ್ಯೆ ಪ್ರಾ-khyē. = ಪ್ರಖ್ಯ No. 2. Look, appearance; making manifest; fame, renown.

ಪ್ರಗಣಿತ ಪ್ರಾ-gaṇita. Reckoned up, calculated (Bp. 19, 10).

ಪ್ರಗಣ್ಣಿ ಪ್ರಾ-gaṇḍa. The upper part of the arm from the elbow to the shoulder.

ಪ್ರಗತ ಪ್ರಾ-gata. Gone forward, gone forth; gone in a distinct manner (ಎಶೇಷವಾಗಿ ಅಯ್ದು ಪಟ್ಟ Śmd. 269 Cm.); separate, apart.

ಪ್ರಗತಜಾನುಕ ಪ್ರಾ-gata-jānuka. Having the knees far apart, bandy-legged.

ಪ್ರಗಲ್ಭಿ ಪ್ರಾ-galbha. Bold, confident; resolute, energetic; spirited, daring; proud; eminent.

ಪ್ರಗಲ್ಭಿ ಪ್ರಾ-galbhatē. Boldness, confidence; energy, resolution, resoluteness; arrogance; wilfulness; power, eminence, consequence; ingenuity, intellect (ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ, ಪಾಣಿ Mr. 458).

ಪ್ರಗಾಢ ಪ್ರಾ-gāḍha. Entered; dipped into. 2, much, excessive. 3, hard, difficult. 4, hard, firm.

ಪ್ರಗುಣ ಪ್ರಾ-guṇa. Having excellent qualities; being in the right state or order, straight; honest, upright.

ಪ್ರಗುಮ್ಘನ ಪ್ರಾ-gumphana. Stringing together, arranging (Āpr. 1, 59).

ಪ್ರಗೈ ಪ್ರಾ-gē. Early in the morning, at day-break.

ಪ್ರಗ್ರಹ ಪ್ರಾ-graha. = ಹಗ್ಗ. Holding in front or forth. 2, taking, laying hold of, grasping, seizing; a police-officer (ಗ್ರಾಹಕ, ಬಸ್ತಿಯಿಡು Mr. 462); a leader, a ruler. 3, a rope, a rein, a bridle, a halter, etc. 4, the string suspending a balance. 5, a captive, a prisoner. 6, a ray of light. 7, the arm. 8, kindness, favour. — See ಬಸ್ತಿ 1.

ಪ್ರಗ್ರಹ ಪ್ರಾ-grāha. Seizing, etc. 2, a rein, a halter, etc. 3, the string suspending a balance.

ಪ್ರಗ್ರೀವ ಪ್ರಾ-grīva. An air-hole, a window; a balcony; a summer-house, a pleasure-house; a building on the top of a palace; a wooden balustrade or fence round a building; a stable; the top of a tree.

ಪ್ರಗುಪ್ತಕ ಪ್ರಾ-gaṭṭaka. A precept, rule, doctrine. (Āpr. 8, 89).

ಪ್ರಗುಣ ಪ್ರಾ-gaṇa. A porch before the door of a house, a terrace before a house, a portico (ಅಲಿನ್ದಕ, ಮೊಗಸಾಲೆ Mr. 199). 2, an iron mace.

ಪ್ರಗಾಠ ಪ್ರಾ-gaṭha. A battle, a combat.

ಪ್ರಗಾಠ ಪ್ರಾ-gaṭha. A terrace before a house. 2, that part of the stem of a tree where the branches begin (ಕೃಷ್ಣ, ಮರನ ಕವಲ Mr. 105). 3, an iron mace.

ಪ್ರಗೋಷಣ ಪ್ರಾ-gaṇḥaṇa. Sound, noise, roar (Bp. 37, 69).

ಪ್ರಚಕ್ರ ಪ್ರಾ-śakra. An army in motion.

ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರಾ-śaṇḍa. = ಪಶ್ಚ. Excessively violent, vehement, furious; very hot or burning; fierce; intolerable; terrible; bold, presuming; stupendous. ಪ್ರಚಂಡ ಎತ್ತರದ ವಂ (ಅನನ್ಯವಾಹ, ಶಾಕ್ತರೋಷ Mr. 247).

ಪ್ರಚಂಡಿ ಪ್ರಾ-śaṇḍi. A cow fit for the bull (ಸೂರತ, ಬೆದಿಯಾವು Hlā.; ಬೆದಿಯಾಕ Mr. 180, o. r. ಬೆದಿಯಾವು).

ಪ್ರಚಯ ಪ್ರಾ-śaya. Collecting, gathering; a heap, a quantity, a number, a multitude (Bp. 42, 38; Kk. 1); slight union. 2, the neutral accentless tone (Bp. 55, 51).

ಪ್ರಚರ ಪ್ರಾ-śara. Going forth; going about, roaming, wandering (Bp. 43, 62); proceeding, behaviour; course; a road; usage, custom.

ಪ್ರಚರ್ಯ ಪ್ರಾ-śarya. = ಪ್ರಚರ. (Bp. 36, 57).

ಪ್ರಚಲಿ ಪ್ರಾ-śala. = ಪಶ್ಚ 1. Being in motion, moving to and fro, trembling, unsteady.

ಪ್ರಚಲಾಕ ಪ್ರಾ-śalāka. A peacock's tail.

ಪ್ರಚಲಾಕಿ ಪ್ರಾ-śalāki. A peacock.

ಪ್ರಚಲಾಯಿತ ಪ್ರಾ-śalāyita. Moving to and fro, tossed about; nodding the head (while asleep in a sitting posture).

ಪ್ರಚಾರ pra-āra. Coming forth; becoming manifest or public, appearing, appearance, manifestation; being in actual use, currency; being used or applied; going, wandering, roaming (Rāv. 13, 19; J. 7, 36; 12, 15); conduct, behaviour; prevalence, custom, usage (B. 4, 214). — ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To make public (My.).

ಪ್ರಚಾರಕೆ pra-āratē. Moving about (Grj. 4, 58).

ಪ್ರಚಿಂತ್ಯ pra-āntya. To be reflected or meditated upon; to be found out, devised or contrived. See ಅ.

ಪ್ರಚುರ pračura. Much, many, abundant; plenteous, plentiful, frequent; abounding in; abundance, augmentation, increase; frequent, prevalent, notorious (ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂದ. 291 Cm.). — ಪ್ರಚುರ ಮಾಡಿಸು. To make known, to publish (My.).

ಪ್ರಚುರಗ್ರಹಣೆ pračura-grahana. The extension, or comprehensiveness, of a rule (ಸಂದ. 153).

ಪ್ರಚುರತರ pračura-tara. Very much, very many, etc. (A.).

ಪ್ರಚುರತೆ pračuratē. Abundance, plentifulness, plenty; multitude; increase; prevalence, notoriety (ಪರಕೆ. I, 74; ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂದ. 107 Cm.; Kāv. III, 1, A, 24).

ಪ್ರಚೀತನ pra-ātas. = ಪ್ರಚೀತನ. Wise, intelligent. 2, Varuṇa. 8, N. of one of the prajāpatis or ancient sages.

ಪ್ರಚೀತನ pra-ātasa. Yama (Mr. 49).

ಪ್ರಚೋದನ pra-ādana. Instigating, inciting, exciting, animating; directing, ordering.

ಪ್ರಚೋದನಿ pra-ādani. The plant *Solanum jacquini* Willd.

ಪ್ರಚೋದಿತ pra-ādita. Driven on, impelled, instigated; decreed; prescribed, commanded. (My.).

ಪ್ರಚ್ಛದ pra-āhada. = (ಪಚ್ಛ), ಪಚ್ಛದ, ಪಚ್ಛದ. Covering, enveloping, clothing with: a cover, a coverlet, a wrapper, a blanket, (a cloth, a garment, ಪಚ್ಛದದಿಗಿ Hā.).

ಪ್ರಚ್ಛದಪಟ pra-āhada-paṭa. A cover, a wrapper.

ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ pra-āhanna. Covered, enveloped; concealed, hidden; clothed, clad; private, secret, unavowed, disguised. 2, a private door inside a house. 3, a lattice, a loop-hole.

ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಪ್ರಕಟ pra-āhanna-prakaṭa. Unriddling (Kāv. III, 2, B, 81).

ಪ್ರಚ್ಛರ್ಧಿಕೆ pra-āhardikē. Vomiting.

ಪ್ರಚ್ಛಾದನ pra-āhādana. Covering, concealing, hiding. 2, an upper or outer garment.

ಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ pra-āhādita. Covered; hidden; clothed.

ಪ್ರಚ್ಛೋದಿತ pra-āhādita. Amazement (ಸಂವತ, ಬಿಡಗು Mr. 463, in two MSS., o. ra. ಪ್ರಚ್ಛೋದಿತ, ಪ್ರಚ್ಛೋದಿತ, and in two MSS. ಸನ್ನಿವೃತ್ತ).

ಪ್ರಜ praja. Tbh. of ಪ್ರಜೆ. (B. 5, 232).

ಪ್ರಜನ pra-jana. Begetting; impregnating; a generator; impregnation or pregnancy of cattle; the season for a cow's taking the bull.

ಪ್ರಜನನ pra-janana. Generation, procreation; bringing forth, birth; production; the penis; the vulva. (My.).

ಪ್ರಜವಿ pra-javi. Hastening, rapid, quick.

ಪ್ರಜಾಗರ pra-jāgara. Waking, watching, being awake; taking care.

ಪ್ರಜಾತ pra-jāta. Born, produced (Bp. 40, 65).

ಪ್ರಜಾತೆ pra-jātē. A woman who has borne a child.

ಪ್ರಜಾಧಿಪ pra-jā-adhipa. A king (ಅರಸು Mr. 262).

ಪ್ರಜಾಪತಿ pra-jā-pati. Lord of creatures; lord of the people: *Brahmā*. 2, ten personages or ancient ṛishis first created by *Brahmā*: Marīči, Atri, Aṅgiras, Pulastya, Pulaha, Kratu, Praçētas, Vasishṭha, Bhṛigu, and Nārada. 3, a king. 4, the penis (My.).

ಪ್ರಜಾವತಿ pra-jā-vati. A woman who has children, a mother; a pregnant woman. 2, a brother's wife (ಧಾತೃ ವಧು, ನಾಮನಿ Hā.; ನಾಮನಿ Mr. 312).

ಪ್ರಜೆ pra-jē. ಪ್ರಜಾ. Progeny, offspring, children. 2, a created being, a creature. 3, people, the inhabitants of a country, subjects. See Prv. s. ರಾಜ.

ಪ್ರಜೇಶ್ವರ pra-jā-īvara. A king. (My.).

ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿ pra-jā-utpatti. The raising up of progeny. 2, the fifth year in the cycle of sixty (My.).

ಪ್ರಜ್ಞ pra-jña. Wise, intelligent, learned. (Bp. 8, 12).

ಪ್ರಜ್ಞಾಚಕ್ಷುಃ pra-jñā-ākshus. Having the understanding or wisdom as the only eyes: blind (Sk.). 2, the mental eye (My.).

ಪ್ರಜ್ಞಾನ pra-jñāna. Knowledge, wisdom, intelligence; discrimination. 2, a mark, a token, a memorial.

ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪ್ರಜ್ಞು. Bandy-legged.

ಪ್ರಜ್ಞೆ pra-jñē. ಪ್ರಜ್ಞಾ. A clever or sensible woman. 2, understanding, intellect, wisdom, knowledge; discrimination.

ಪ್ರಜ್ವಲಿ pra-jvala. = ವಜ್ರ, ವಜ್ರಲನ.

ಪ್ರಜ್ವಲಿನ pra-jvalana. Blazing up, being in flames, flaming, blazing brightly, shining; taking fire, kindling. (Si. 240).

ಪ್ರಜ್ವಲಿತ pra-jvalita. Being in flames, flaming, blazing, burning, shining. (Bp. 24, 38).

ಪ್ರಜ್ವಲಿಸು pra-jvalisu. = ವಜ್ರಲಿಸು, ವಜ್ರಲಿಸು. To catch fire, to be in flames, to blaze up, to shine, to be full of lustre, etc. (Bp. 47, 17; J. 26, 13).

ಪ್ರದೀನ pra-dīna. Flying forward; taking flight.

ಪ್ರಣತ pra-nata. Bent forwards, crooked; bowed, bowing to; bending; humble. 2, skilful, clever. See ಎಡಗು.

ಪ್ರಣತಿ pra-nati. Bowing, salutation, obeisance.

ಪ್ರಣತೆ praṇatē. = ಪಣತೆ, etc. Tbh. of ಪ್ರಣತೆ. (My.).

ಪ್ರಣಮ pra-nama. = ಪ್ರಣಾಮ. See ವಜ್ರ.

ಪ್ರಣಯ pra-naya. A leader. 2, guidance. 3, confidence, familiarity, trust, intimacy. 4, friendly acquaintance, friendly or fond regard, friendship, affection, love, fondness, favour, kindness (ಪ್ರಸಾದ, ತಿಳಿವು Mr. 455). 5, affectionate solicitation. See ಒಲುಮೆ.

ಪ್ರಣಯಕಲಹ praṇaya-kalaha. A lovers' quarrel, mere wanton quarrelsomeness. (Grj. 2, after 106).

ಪ್ರಣಯವಶೋವಿಲಾಸ praṇaya-vācas-vilāsa. Sportive declaration of love or affection (Ūpr. 4, 19).

ಪ್ರಣಯಿ pra-nayi. A friend; a lover, a husband; a lord, a master (ಒಡೆಯ Mr. 227); a petitioner; a humble servant.

ಪ್ರಣಯಿನಿ praṇayini. A female friend; a mistress, wife. (Ūpr. 1, 64).

ಪ್ರಣವ pra-pava. = ಪಣವ 1 & 2. Roaring, crying, sound-
ing, humming, etc. 2, a small kind of drum or tabor.
3, the mystic syllable om (Bp. 57, 76).
ಪ್ರಣವಪೂರ್ವ praṇava-pūrvaka. Preceded by the syllable
om (Āpr. 6, after 71).
ಪ್ರಣಾದ pra-nāda. A loud sound, noise, etc.; any loud
noise, especially one expressing approbation or delight.
ಪ್ರಣಾಮ pra-nāma. Bending, bowing; prostration, obeisance.
See ದಕ್ಷಿಣ, ಸಾಷ್ಟಾಂಗ.
ಪ್ರಣಾಯು pra-nāyā. To be led forwards; to be regarded
with affection;—to be done away with: disapproved, dis-
agreeing, contemptible.
ಪ್ರಣಾಲ pra-nāla. = ಪ್ರಣಾಲಿ. See ಏಲ; Āpr. 6, 48.
ಪ್ರಣಾಲಿ pra-nālī. A channel, a gutter, a drain, a waste-pipe,
a water-course (ಹರಿನಾಳ Mr. 422).
ಪ್ರಣಿಧಾನ pra-nidhāna. Laying on, imposing; employing;
turning or directing upon, as the eyes or thoughts. 2,
respectful conduct or behaviour towards. 3, profound
religious meditation. 4, great effort, energy.
ಪ್ರಣಿಧಿ pra-nidhī. Observing, scrutinizing, spying out. 2,
a spy, a secret agent. 3, a request.
ಪ್ರಣಿಪತ್ತಿ pra-nipatti. = ಪ್ರಣಿಪಾತ. (Bp. 21, 7; 80, 15; 55, 2).
ಪ್ರಣಿಪಾತ pra-nipāta. Falling at one's feet, prostration,
humble submission to; salutation, obeisance.
ಪ್ರಣಿಪಾತಿ pra-nipāti. = ಪ್ರಣಿಪಾತ. (ಅನುನಯ, ಪ್ರಣತಿ, ಸನ್ನಿವೇಶ
Mr. 455).
ಪ್ರಣಿಹಿತ pra-nihita. Laid on, imposed; laid down, deposited;
delivered, consigned; having the thoughts concentrated
on one point, intent; obtained, attained, acquired.
ಪ್ರಣೀತ pra-nīta. Led forwards, led; conveyed; brought;
offered, given; effected, accomplished; made, done; pre-
pared, dressed, as food, cooked (ಪರ್ವದಿ G.). 2, fire consecrated
by mantras (ಕಿಶ್ಕ Mr. 260).
ಪ್ರಣೀತ pra-nīte. = ಪಣತಿ, ಪಣಿತೆ, ಪ್ರಣತಿ, ಪಣಿತೆ, ಪಣಿತೆ. A vessel
used at sacrifices, a sort of cup (Sk.).
ಪ್ರಣೂತ pra-nūta. Praised, lauded.
ಪ್ರಣೂತಿ pra-nūti. Praise (Bp. 35, 3).
ಪ್ರಣೂತಿಸು pra-nūtisu. To praise (Bp. 1, 39; 39, 2).
ಪ್ರಣೂತ praṇūta. = ಪ್ರಣೂತ. (Āpr. 5, after 51; 7, 92).
ಪ್ರಣೀಯ pra-nīya. To be led or guided; ductile, docile,
submissive, obedient.
ಪ್ರತ pra-tata. Spread; spread abroad, diffused (ಎಸ್ತಾರ G.).
ಪ್ರತತಿ pra-tati. Spreading, expansion, extension; a multi-
tude (ಸಮೂಹ Nn. 84; ಸ್ತೋಮ Mr. 422; see ವಸ್ತು-). 2, a
creeping plant, a creeper.
ಪ್ರತನ pratana. Ancient, old.
ಪ್ರತರ್ಕ pra-tarka. Conclusion, supposition, conjecture.
ಪ್ರತರ್ಕಿ pra-tarkiga. A logician, a disputant, a reasoner.
See ಕು.
ಪ್ರತರ್ಕ್ಯ pra-tarkya. Conceivable, comprehensible, imagin-
able. See ಅ-.
ಪ್ರತಲ pra-tala. The open hand with the fingers extended.
2, one of the divisions of the lower regions.
ಪ್ರತಾನ pra-tāna. Branching out, ramification, spreading;
a multitude (Grj. 10, after 79; Bp. 7, 16); a shoot, a
tendrill; a creeping plant, a creeper.

ಪ್ರತಾನಿನಿ pra-tānini. Having tendrils: a spreading creeper,
a climbing plant.
ಪ್ರತಾಪ pra-tāpa. Glowing heat, heat. 2, splendor; glory.
majesty, dignity. 3, ardour, zeal, vigour, power, energy.
prowess, valour (ಪೌರುಷ Nn. 166).
ಪ್ರತಾಪನ pra-tāpana. Making hot; burning; paining, dis-
tressing;—a particular hell. (My.).
ಪ್ರತಾಪಾಲಿ pratāpa-āli. A powerful, valourous man (B.
4, 7, 126; My.).
ಪ್ರತಾಪಸ pra-tāpasa. A species of gigantic Asclepias with
white flowers, Calotropis gigantea alba R. Br.
ಪ್ರತಾಪಿ pra-tāpi. (Śmd. 90 Mḍb.). Hot, burning; paining,
distressing, harassing; majestic, dignified, powerful.
2, N.
ಪ್ರತಾರಣ pra-tāraṇa. Ferrying over or across; crossing
over (Āpr. 3, after 9); deception, deceit, fraud.
ಪ್ರತಿ prati. = ಪದಿ 2, ಪತಿ 2, ಪದಿ 1. Towards, to; against, in
opposition to; over against, opposite, contra; in the presence
of, before; on a par with, on an equality with; as, like;
in the vicinity of, near, beside, by, at, on; on the side of.
in favor of; in each, at or in every, according to each,
severally: every, each; with regard to; concerning; on ac-
count of; according to; back, back again, again, in return;
in return for, as compensation for; in the place of, in lieu
of, instead of. (In Kannada the Sk. indeclinable particle
is used also as a noun). 2, a copy, a transcript from an
original, a print; one of a series of imitations or re-
petitions of an original work (My.; Mhr. ಪ್ರತ; B. 4, 196).
ಪ್ರತಿಗವನ್ನು ಬರಿಸು (B. 4, 103). ಪ್ರತಿಯತ್ತಿ ಬರೆ (My.); ಪ್ರತಿ
ಮಾಡು (My.). — ಪ್ರತಿಗೆಯ್. To give an answer. ಮೇಲಯ್ಯ
ನಾನಾರವಳೆ ಪ್ರತಿಗೆಯ್ದವಂ (ವಾಗ್ವಿ, ಚಮರಣ Mr. 360, o. r. ಚಮರ
ಣ). — ಪ್ರತಿದೋರು. — ತೋರು. An equal to appear; to show
an equal or what is equal (Bp. 28, 65; 49, 13; 52, 31;
57, 79). — ಪ್ರತಿನಾಡು. Every country (B. 3, 115; My.).
— ಪ್ರತಿ ನಿರ್. To stand in opposition (Bp. 57, 49). — ಪ್ರತಿ
ಯದು. — ತದು. To requite (Bp. 23, 40). — ಪ್ರತಿಯೊಂದು. — ಒಂದು.
Every one, each one, (every, each). ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗೋರಾ
ಧರದಲ್ಲಿ (B. 4, 98). ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಹಾದ್ವೀಪವು (4, 98). ಪ್ರತಿ
ಯೊಂದು ಅನ್ನಸಿನ ಮೇಲ್ದಾಗಿ (4, 121). ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರವರು
(4, 142). ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಾಡಿನ ಜನರು (4, 206). — ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ.
— ಒಬ್ಬ. Every man, each man, (every, each). ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ
ಮನುಷ್ಯನು (B. 4, 178).
ಪ್ರತಿಕ್ಕಪ್ಪಿ prati-kakshi. An opponent, as in a quarrel or a
lawsuit (My.).
ಪ್ರತಿಕ್ಕರ prati-kara. Acting against, counteracting; re-
quital, compensation. See ಅ-.
ಪ್ರತಿಕ್ಕರಿಸು prati-karisu. = ಪತಿಕ್ಕರಿಸು. To return, to repay,
to recompense, to requite, to retaliate; to treat or attend
to, as a physician; to succour; to repair, to mend, to
restore; to counteract.
ಪ್ರತಿಕ್ಕರ್ಮ prati-karma. Requital, retaliation; redress, re-
medy; counteraction. 2, decoration, toilet, personal em-
bellishment (ಪ್ರಸಾದನ, etc., ಸಂಗರಂಗಿಯ್ಯರು Mr. 333).
ಪ್ರತಿಷಾಯ prati-kāya. An effigy, an image, a likeness.
ಪ್ರತಿಷಾರ prati-kāra. = ಪ್ರತಿಷಾರ. Rendering back, requital,
reward, retaliation, retribution; revenge. 2, counter-
action, application of an antidote or remedy, remedying,

prevention, remedy (ಮುನ್ನತನುಗಳು with regard to snakes, Mr. 391). 3, opposition. 4, help against, help, care, alleviation. See ಒದ್ದು.

ಪ್ರತಿಶಾಕ ಪ್ರತಿ-kāśa. = ಪ್ರತಿಶಾಕ.

ಪ್ರತಿಶಾಲ ಪ್ರತಿ-kūla. Against the bank: *contrary, adverse, opposed; inauspicious* (ನಾಮ Nn. 24). Feminine ಪ್ರತಿಶಾಲೆ (My.).

ಪ್ರತಿಶಾಲಿತ ಪ್ರತಿ-kūlatē. Adverseness, opposition, hostility. (J. 10, 25).

ಪ್ರತಿಕ್ರೃತ ಪ್ರತಿ-kṛita. Rendered back, returned, repaid; *recompensed, requited, retaliated*; recompense, requital. 2, counteracted; resistance, opposition; remedied.

ಪ್ರತಿಕ್ರೃತಿ ಪ್ರತಿ-kṛiti. Resistance. 2, requital, retaliation; revenge (ಪ್ರತಿಯಾತನ, ಮುಯ Mr. 458). 3, a reflected image; *an effigy, an image, a likeness*.

ಪ್ರತಿಕ್ರೃಷ್ಟ ಪ್ರತಿ-kṛiṣṭa. Thrust back, repulsed, rejected, despised; *inferior, low, vile*.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರತಿ-kriyē. = ಪ್ರತಿಶಾರ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾರ್ಥಂ (ಹಾಸಾ Mr. 583). See ರೂಕ.

ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಂ ಪ್ರತಿ-kṣapam. Every moment, repeatedly.

ಪ್ರತಿಕ್ಷಿಪ್ತ ಪ್ರತಿ-kṣipta. Rejected; sent; abused.

ಪ್ರತಿವೇದಿಸು ಪ್ರತಿ-khēdisu. To press down in opposition, to reject (Ūpr. 2, after 43).

ಪ್ರತಿಖ್ಯಾತಿ ಪ್ರತಿ-khyāti. Renown. (G.).

ಪ್ರತಿಗ್ರಹ ಪ್ರತಿ-graha. (= ಪದಗ). Receiving, accepting; receiving kindly, friendly reception; marrying; favour, grace;—*the reserve of an army*;—a spitting pot, a spittoon.

ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹ ಪ್ರತಿ-grāha. A spittoon.

ಪ್ರತಿಘ ಪ್ರತಿ-gha. Repulsing; opposing; mutual beating, combat;—*anger, wrath, passion, rage*.

ಪ್ರತಿಘಾತ ಪ್ರತಿ-ghāta. Repulse; warding off a blow; a blow (Abh. P. 18, 75).

ಪ್ರತಿಘಾತನ ಪ್ರತಿ-ghātana. Repulsing; *killing, slaughter*.

ಪ್ರತಿಘೋಷ ಪ್ರತಿ-ghōsha. = ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ. (Ūpr. 5, 76).

ಪ್ರತಿಚ್ಛಂದ ಪ್ರತಿ-čhanda. = ಪದಚ್ಛಂದ. A reflected image, a likeness, an image; a substitute.

ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯೆ ಪ್ರತಿ-čhāya. = ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯೆ. (ಪ್ರತಿಯವು ರೂಪ Mr. 28).

ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯೆ ಪ್ರತಿ-čhāyē. A reflected image, a likeness, an image, a picture; a shade, shadow.

ಪ್ರತಿಜಾಗರ ಪ್ರತಿ-jāgara. Watchfulness, attention.

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತ ಪ್ರತಿ-jñāta. Asserted; admitted; promised, agreed.

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರತಿ-jñāna. Admission, assent, agreement, promise; assertion.

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಪ್ರತಿ-jñē. Admission, acknowledgment; consent, assent; a solemn declaration, agreement, engagement, promise; a vow; bringing forward or introducing, as a topic; a statement, an assertion, an affirmation, a declaration, an allegation; a proposition (in logic, etc.), the assertion to be proved. See Bp. 36, 48; 54, 34; ಕೆಯ್ಯಯ್, ಫೂರ್, ದಾಯ್ಯಾಡು, ಹೂಸು. — ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೆಯ್. To make a solemn declaration; to promise (Abh. P. 16, after 26; J. 2, 55).

ಪ್ರತಿಜ್ಞಿಸು ಪ್ರತಿ-jñisu. Tbh. of ಪ್ರತಿಜ್ಞಿಸು, q. v.

ಪ್ರತಿದಾನ ಪ್ರತಿ-dāna. Giving back, restoring a deposit, restitution, restoration; a gift in return; barter.

ಪ್ರತಿದಿನ ಪ್ರತಿ-dina. -o. Day by day, daily, every day. (J. 5, 62; 10, 24; My.; B. 4, 171. 186).

ಪ್ರತಿದೇಯ ಪ್ರತಿ-dēya. What is to be given back; what is to be given as an equivalent, a gift in return; a pledge, a pawn. (My.).

ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಪ್ರತಿ-dhvani. A reverberated sound, echo (Bp. 51, 83; My.; B. 4, 17).

ಪ್ರತಿಧ್ವಾನ ಪ್ರತಿ-dhvāna. Echo.

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಪ್ರತಿ-nitya. = ಪ್ರತಿದಿನ. (My.; B. 4, 25. 177. 188).

ಪ್ರತಿನಿಧಾನ ಪ್ರತಿ-nidhāna. = ಪ್ರತಿನಿಧಿ (Śmd. 158 Cm.; 159).

ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಪ್ರತಿ-nidhi. Substitution. 2, a substitute, a representative, a proxy, a deputy, a vice-regent, a viceroy (see ಪ್ರತಿನಿಧಾನ; B. 5, 269. 279; My.). 2, a surety. 3, a resemblance of a real form, a likeness, an image (ಪ್ರತಿಯವು ರೂಪ Mr. 28).

ಪ್ರತಿನಿಮಿಷ ಪ್ರತಿ-nimisha. Every moment (B. 4, 194; My.).

ಪ್ರತಿನಿಯತ ಪ್ರತಿ-niyata. Settled, of general prevalence (Kāvy. III, 2, B, 75; IV, 2, 15).

ಪ್ರತಿನಿರ್ಯಾತನ ಪ್ರತಿ-niryātana. Giving back; retaliation.

ಪ್ರತಿನೋದ್ಧೃತ (ಪ್ರತಿ-na-uddhṛita). That which is ruined or spoiled (ಪ್ರತೀಪ್ತ, ಕೆಟ್ಟುಗು ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟುಮು HIA.; ಪ್ರತೀಪ್ತ, ಕೆಟ್ಟುಮು ಮಾಡುಮು Mr. 458, o. r. ಪ್ರತಿನೋದ್ಧೃತ).

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿ-paksha. The opposite side or party; opposition. 2, an adversary, an enemy. 3, a respondent, a defendant.

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿ ಪ್ರತಿ-pakshi. An opponent, an adversary. (My.).

ಪ್ರತಿಪತ್ ಪ್ರತಿ-pat. (Śmd. 106). = ಪ್ರತಿಪದ್, etc.

ಪ್ರತಿಪತ್ತ ಪ್ರತಿ-patta. Tbh. of ಪ್ರತಿಪದ್. The being approached: nearness (ಅಪನ್ನ, ಸಮಾಪ Nn. 167). 2, the first day of a lunar fortnight (ಪಾಡ್ಯ 167). 3, a multitude of good women (ಸದ್ವನಿತಾಸಂಜಯ, ಒಳ್ಳೆಹ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು 167).

ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಪ್ರತಿ-patti. Gaining, obtaining, acquirement, gain. 2, perception, observation, ascertainment, determination, knowledge. 3, intelligence, intellect (ಪ್ರಗಲ್ಭತೆ, ಪಾಣಿ Mr. 458). 4, assertion, statement. 5, assent. 6, undertaking; doing, acting, action; use; giving; etc. 7, elevation, exaltation, promotion, preferment, special regard. 8, acquirement of rank or dignity, reputation, fame, renown. 9, resoluteness, boldness, confidence. — ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಗೆಯ್. To honor (Abh. P. 7, after 47).

ಪ್ರತಿಪತ್ತು ಪ್ರತಿ-pattu. (Śmd. 106). Tbh. of ಪ್ರತಿಪದ್. Understanding (Mr. 473). 2, ಪಾಡ್ಯ (Śm. 19).

ಪ್ರತಿಪದ್ ಪ್ರತಿ-pad. = ಪದ್ಯಮ, ಪಾದಿಯ, ಪಾದಿವ, ಪಾಡ್ಯ, ಪಾಡ್ಯಮ, ಪ್ರತಿಪತ್, ಪ್ರತಿಪತ್ತ, ಪ್ರತಿಪತ್ತು, ಪ್ರತಿಪದಿ. Stepping up to, going towards, approaching, etc.; access, ingress; beginning, commencement. 2, the first day of a lunar fortnight, the first day of a moon's increase or wane. 3, understanding, intelligence, intellect. 4, rank, consequence.

ಪ್ರತಿಪದ ಪ್ರತಿ-pada. A corresponding term, a synonym (My.); each word (My.).

ಪ್ರತಿಪದಿ ಪ್ರತಿ-padi. The first day of a lunar fortnight (ಪಾಡ್ಯ Nn. 155). 2, preferment, regard, honor (ಮನ್ನಣೆ

155). 3, (the being proceeded against), the state of being vile or low (ಕೀಡು 155).

ಪ್ರತಿಪನ್ನ ಪ್ರತಿ-panna. Come up to, approached, reached, obtained; etc. 2, *known, understood, ascertained*.

ಪ್ರತಿಪಲ್ಲಟ ಪ್ರತಿ-pallāṭa. Interchanging (ಪಲ್ಲಟ, ಪಂಪರ್ತನ Nn. 158).

ಪ್ರತಿವಾಕ ಪ್ರತಿ-pāka. A medicinal mixture. ಔಷಧಂ ಬೇಯಲು ಕಷಾಯಮನಿಕ್ಕು, ಹಸಿ ಬೆರೆಸಿ ಪ್ರತಿಪಾಕಮಕ್ಕುಂ (Mr. 390).

ಪ್ರತಿಪಾದನ ಪ್ರತಿ-pādāna. Causing to reach or obtain. 2, *imparting, giving; donation, gift*. 3, *producing, exciting, causing*. 4, *explaining, teaching, declaring*. 5, *establishing, proving, substantiating*.

ಪ್ರತಿಪಾದಿಸು ಪ್ರತಿ-pādisu. To produce, to use (ಉತ್ಪಾದಿಸು Smḍ. 142 Cm.); to teach, to declare; to establish (B. 4, 186; My.); to charge with, to accuse (My.). ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ (ಅಪಾದಿತ Smḍ. 160 Cm.); ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ ಪಡುವುದು (ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಂ 279 Cm.; ಅಪಾದಿತಂ 354 Cm.). See Kāv. III, 3, B, 80.

ಪ್ರತಿಪಾದುಕ ಪ್ರತಿ-pāduka. 1. = ಪದವಾವುಕೆ. Each shoe (P or = ಪ್ರತಿಪಾದುಕ 2?).

ಪ್ರತಿಪಾದುಕ ಪ್ರತಿ-pāduka. 2. Determining, ascertaining; making manifest or clear; causing, effecting.

ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ಪ್ರತಿ-pādya. To be produced, fit to be used (Smḍ. 278); to be treated of, explained or expounded; to be proved.

ಪ್ರತಿಪಾಲ ಪ್ರತಿ-pāla. A protector, a guardian, a king (Bp. 28, 36).

ಪ್ರತಿಪಾಲನ ಪ್ರತಿ-pālana. Protecting, guarding, cherishing, nourishing. (My.).

ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸು ಪ್ರತಿ-pālisu. To protect, to guard; to cherish, to nourish; to observe, to keep, to maintain; to fulfil (Abh. P. 12, after 51; Bp. 5, 4. 71; J. 31, 34).

ಪ್ರತಿಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರತಿ-prāṇa. An image, a likeness (ಪ್ರತಿಯಪ್ಪ ರೂಪ Mr. 28).

ಪ್ರತಿಫಲ ಪ್ರತಿ-phala. (or ಪ್ರತಿಫಲನ). Reward, remuneration, requital, retaliation, retribution. (My.). 2, a reflection, a reflected image.

ಪ್ರತಿಫಲಿತ ಪ್ರತಿ-phalita. Reflected, shadowed. (Ūpr. 8, after 24). 2, requited, returned.

ಪ್ರತಿಫಲಿಸು ಪ್ರತಿ-phalisu. To shine back, to be reflected (My.).

ಪ್ರತಿಬದ್ಧ ಪ್ರತಿ-baddha. Bound to, tied to, bound; obstructed, hindered, opposed, prevented; *disappointed, thwarted*; set, enchaîned, inlaid. See Kāv. III, 3, B, 4; V, 54.

ಪ್ರತಿಬಂಧ ಪ್ರತಿ-bandha. An obstacle, a hinderance, an impediment, a blocking up (ಎಡ್ಕಟ್ಟು, ತಗಡು Mr. 453; B. 4, 24; 5, 104; My.). See ಸರ್ವ.

ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಪ್ರತಿ-bandhaka. Obstructing, obstructive, hindering, etc.; that hinders, an obstacle (Ūpr. 3, 76; B. 4, 189; 5, 83); a demon, a devil (My.).

ಪ್ರತಿಬಂಧನ ಪ್ರತಿ-bandhana. Binding, keeping off, blocking up, obstructing, impeding. See ಬಲ.

ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸು ಪ್ರತಿ-bandhisu. To hinder, to stop, to prevent, to check (B. 4, 221).

ಪ್ರತಿಬಲ ಪ್ರತಿ-bala. = ಪದಿಬಲ. Having equal strength or power, equally matched; able, adequate, powerful (Sk.). 2, another army; an opposing force.

ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಪ್ರತಿ-bimba. = ಪತಿಬಿಂಬ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. The disk of the sun or moon reflected in water: a reflection, a reflected image (ಪದಿನೆಂದಲ್, ಮಾರ್ಪುಂಪು Kk. 62, Sm. 64; Bp. 51, 33; 56, 8); a counterpart of real forms, an image, a likeness, a picture, a shadow (ಪ್ರತಿಯಪ್ಪ ರೂಪ Mr. 28).

ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸು ಪ್ರತಿ-bimbisu. To be reflected (Ūpr. 6, 4; Bp. 5, 23; B. 3, 18; My.).

ಪ್ರತಿಬುದ್ಧ ಪ್ರತಿ-buddha. Awakened, awake; illuminated, enlightened; observed; known, celebrated; exalted, great (Kāv. I, 5, 48).

ಪ್ರತಿಭಟ ಪ್ರತಿ-bhaṭa. Vying with, rivalling, emulating (Sk.). 2, an opposing soldier (J. 13, 37).

ಪ್ರತಿಭಟಿಸು ಪ್ರತಿ-bhaṭisu. To rival; to oppose (My.).

ಪ್ರತಿಭಯ ಪ್ರತಿ-bhaya. Exciting fear, formidable, terrible; dangerous.

ಪ್ರತಿಭವಿಸು ಪ್ರತಿ-bhavisu. = ಪದಿಭವಿಸು. To become equal to, to be on a par with, to have a corresponding character or disposition.

ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಪ್ರತಿbhā-anvita. Endowed with knowledge, intelligent. 2, endowed with audacity, bold, confident, proud.

ಪ್ರತಿಭಾವ ಪ್ರತಿ-bhāva. Corresponding character or disposition, congeniality (Kāv. II, 1, 1-5).

ಪ್ರತಿಭಾಸ ಪ್ರತಿ-bhāsa. Appearance, look, similitude, a reflected image; illusion. See ಪ್ರತಿಭಾಸಕ.

ಪ್ರತಿಭು ಪ್ರತಿ-bhu. ಪ್ರತಿಭೂ. A surety, a security, a bail (ಪ್ರಲಕ್ಷಕ, ಹೊಣೆಕಾರ Mr. 238).

ಪ್ರತಿಭೆ ಪ್ರತಿ-bhē. ಪ್ರತಿಭಾ. Light, splendor. 2, a flashing thought, brilliant conception. 3, *understanding, intelligence, intellect; genius, wit, ingenuity* (Smḍ. 175). 4, audacity, boldness, impudence.

ಪ್ರತಿಮೆ pratima. Tbh. of ಪ್ರತಿಮೆ. ದ್ವಿಪದನದ ಅನ್ವಯ (ಅನೆಯ ದಾದೆಯ ತುದಿ Nn. 102). 2, a mirror (ಮುಕುರ, ಕನ್ನಡಿ 102). 3, ಪಾಂಚಾಲೋದೀಶ (ಪ್ರತಮಗಲು 102). 4, brightness, pureness (ನಿರ್ಮಲವು 102). 5, at the end of a composition: a man who is like (Smḍ. 138; see ಅ-).

ಪ್ರತಿಮಾನ ಪ್ರತಿ-māna. A likeness, an image, a picture (ಪ್ರತಿಯಪ್ಪ ರೂಪ Mr. 28); an idol. 2, similarity, likeness. 3, the part of an elephant's head between the tusks (ಅಡಿಯ ದನ್ನ ಮೆರದದ ನಮು Mr. 155).

ಪ್ರತಿಮಾಲೆ ಪ್ರತಿ-mālē. An exercise analogous to capping verses, reciting verse for verse as a trial of memory or skill. (R.).

ಪ್ರತಿಮುಕ್ತ ಪ್ರತಿ-mukta. Clothed, armed, accoutred.

ಪ್ರತಿಮುಖ ಪ್ರತಿ-mukha. = ಪದಿಮುಖ. Standing before the face, facing, opposite, near at hand. 2, a secondary plot or incident calculated either to hasten or retard the catastrophe (Kāv. V, 967). ಪ್ರತಿಮುಖ, in front, before.

ಪ್ರತಿಮುಖಾವಲೋಕನ ಪ್ರತಿ-mukha-avalōkana. Looking towards or at (ಅಭಿಕ್ಷೇಪಣ Smḍ. 230; ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ನೋಡುವುದು Cm.).

ಪ್ರತಿಮೆ ಪ್ರತಿ-mē. -ಮಾ. = ಪತಿಮೆ, ಪ್ರತಿಮೆ, ಪ್ರತಮೆ. A likeness, an image, a picture, a figure, a puppet; an idol (ಅರ್ಥ Mr. 28); a symbol; a reflection; at the end of compositions: like, similar. 2, the part of an elephant's head between the tusks.

ಪ್ರತಿಯತ್ನ prati-yatna. Exertion for anything, effort. 2, a making or preparing, elaboration. 3, desire, wish. 4, taking prisoner, making captive. 5, retaliating.
 ಪ್ರತಿಯಾತನ prati-yātana. Requital, retaliation (ಪ್ರತಿತ್ಯತಿ, ಮುಯಿ Mr. 458).
 ಪ್ರತಿಯಾತನೆ prati-yātane. A counterfeit, a picture, an image.
 ಪ್ರತಿರವ prati-rava. Echo. — ಪ್ರತಿರವಂಗುಡು. -ಂ-ಕುಡು. To echo (Siv. 4, 5).
 ಪ್ರತಿರೂಪ prati-rūpa. = ಪ್ರತಿರೂಪ. Like a model, similar, corresponding. 2, the counterpart of any real form, an image, a representation, a likeness, a picture; a reflected form. See ೮.
 ಪ್ರತಿರೂಪ ಪ್ರತಿರೂಪ. Tbh. of ಪ್ರತಿರೂಪ. (ಬಿವೃದ್ಧಿ Nn. 89). ಪ್ರತಿರೂಪನ ದೊಮ್ಮೆ (ಚರ್ಚೆ 73).
 ಪ್ರತಿರೋಧ prati-rōdha. Opposition, impediment, hinderance; an opponent; siege, blockade; theft.
 ಪ್ರತಿರೋಧಕ prati-rōdhaka. A thief, a robber.
 ಪ್ರತಿರೋಧಿ prati-rōdhi. A thief, a robber.
 ಪ್ರತಿರೋಮು prati-lōma. Against the hair or grain: contrary to the natural course or order, reverse, inverted; disagreeable; hostile; low, vile; left, not right.
 ಪ್ರತಿರೋಮುಜ ಪ್ರತಿರೋಮು-ja. Born in the inverse order of the castes, as of a Kshatriya father and Brāhmaṇi mother, or of a Vaiśya father and Kshatriyā or Brāhmaṇi mother, in which cases the wife is of a higher caste than the husband. (R.).
 ಪ್ರತಿನಿವೇಶನ prati-vāṣana. = ಪ್ರತಿನಿವೇಶನ (ಉತ್ತರ G.; My.).
 ಪ್ರತಿನಿವೇಶನಂ prati-vāṣanam. Every year.
 ಪ್ರತಿನಿವೇಶನ ಪ್ರತಿ-vāṣa. Every year (B. 3, 58; 4, 163; My.).
 ಪ್ರತಿನಿವೇಶನ ಪ್ರತಿ-vastu. A counterpart, an equivalent; anything given in return; anything contrasted with another, a parallel: one of the upamās (Kāvy. III, 3, B, 61. 80 seq.).
 ಪ್ರತಿನಿವೇಶನ ಪ್ರತಿ-vākya. An answer, a reply.
 ಪ್ರತಿನಿವೇಶನ ಪ್ರತಿ-vāda. An answer; a counter assertion, a contradiction; a rejection. (Bp. 54, 54; see ವಾದ-).
 ಪ್ರತಿನಿವೇಶನ ಪ್ರತಿ-vādi. An opponent; a defendant, a respondent (in law, My.; see ವಾದ-).
 ಪ್ರತಿನಿವೇಶನ ಪ್ರತಿ-vidyā. A marvellous skill or capability, supposed to give the power of instantly going wherever one likes (Abh. P. 10, 193; 10, after 193).
 ಪ್ರತಿನಿವೇಶನ ಪ್ರತಿ-vimba. = ಪ್ರತಿವಿಮ್ಬ.
 ಪ್ರತಿನಿವೇಶನ ಪ್ರತಿ-vishā. A birch tree.
 ಪ್ರತಿನಿವೇಶನ ಪ್ರತಿ-vīra. A well-matched opponent, an antagonist. (Bp. 20, 38).
 ಪ್ರತಿರಬ್ಧಿ prati-śabda. Echo. (ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ G.; My.).
 ಪ್ರತಿಪಾಸನನ prati-śāsana. Giving orders; sending a servant on a message.
 ಪ್ರತಿಶ್ಯಾಯನ prati-śyāna. A cold, a catarrh.
 ಪ್ರತಿಶ್ರಯನ prati-śraya. Refuge, help; a place of refuge, an asylum, an alms-house, a place where food, etc. is given away (ಛತ್ರದ ಗೃಹ Mr. 196). 2, a house. 3, an assembly.
 ಪ್ರತಿಶ್ರವನನ prati-śrava. A promise, an agreement, assent.
 ಪ್ರತಿಶ್ರುತಿ prati-śrut. Echo. 2, a promise.
 ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧಿ prati-siddha. Warded off; hindered; forbidden,

prohibited, interdicted; refused, denied; contradicted. See ೨, ಮಾನ್ಯ; Ūpr. 9, 124.
 ಪ್ರತಿಷೇಧ prati-śēdha. Keeping or warding off; forbidding, prohibition (Śmd. 276); denial, refusal; negation, contradiction; a negative word or particle (57); the negative mood (86). See Kāvy. I, 5, 38-40; III, 3, B, 130.
 ಪ್ರತಿಷೇಧಕೃತಿ prati-śēdhakṛti. The negative mood (೮ ಛಾಂದಸ್ಯ Śmd. 253 Cm.; 254. 260. 282. 291; ಎಲೋಮುಕ್ತಿಯ 282 Cm.).
 ಪ್ರತಿಷೇಧವಿಧಿ prati-śēdhavidhi. A prohibition changed into a command (Śmd. 278).
 ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಪ್ರತಿ-stambha. Obstruction, obstacle, impediment.
 ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಪ್ರತಿ-śthā. An illustrious, celebrated person (My.).
 ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರತಿ-śthita. Set up, erected; established, fixed; comprised; placed, situated; staying; endowed or portioned; established in life, etc.; installed, consecrated, as a person in office, a new idol; completed, effected; famous, celebrated, illustrious, honourable; honorary; fine, splendid, prized, valued. See Ūpr. 6, 6; Bp. 21, 5; 53, 26; 57, 53.
 ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸು prati-śthīṣu. = ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸು. To establish; to set or place; to set up with the prescribed rites, as an idol; to install, as a person into a dignity, to consecrate; to demonstrate or prove; etc. (Ūpr. 4, 76; 6, 24; Bp. 22, 26; 50, 50; 51, 64. 73; 53, 10; My.). ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವುದು (ಹ: Nn. 163, o. r. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವುದು, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸು).
 ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುಹ ಪ್ರತಿ-śthīṣuḥ. Establishing, etc. See Nn. 8. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸು.
 ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ prati-śthē. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ = ಪದವಿ, ಹೆಸರು. Staying, standing;—a high or honourable position;—honour, celebrity, fame, notoriety, name;—pride (My.);—installation, as of a king, etc., consecration, the setting up of an idol (see ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ);—the performance or institution of any rites;—accomplishment, completion;—N. of a type of metres (Ūh.; Mr. 362). ಕಾಚೇವೈಯಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ವಾರದು (Prv.).
 ಪ್ರತಿಷ್ಠೆವಂತ ಪ್ರತಿ-śthē-vanta. A celebrated, illustrious man (My.; B. 5, 194. 220).
 ಪ್ರತಿಸರ ಪ್ರತಿ-sara. Going towards; going back. 2, a cord used as an amulet worn round the neck or wrist at nuptials, etc. (ನೂಲ ಕಂಕಣ Hlā.). 3, bracelet (ಬಳಿ Mr. 340). 4, a wreath, a garland. 5, a follower, a servant. 6, the rear of an army.
 ಪ್ರತಿಸಾರ ಪ್ರತಿ-sāra. Causing to go back, returning. See ೨.
 ಪ್ರತಿಸೀರೆ prati-sīrē. A curtain (ತೆರೆ Hlā.).
 ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯನ ಪ್ರತಿ-sūrya. Opposite to the sun, in the sun. 2, a mock sun, parhelion.
 ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯನ ಕಯಾನಕ ಪ್ರತಿ-sūrya-kāyānaka. Lying or basking in the sun: a chameleon, a gecko.
 ಪ್ರತಿಹತ ಪ್ರತಿ-hata. Struck in return or back, beaten back; hurt, killed; repulsed, repelled; impeded, opposed, obstructed; averted; overthrown, fallen; disappointed; adverse; etc. (ತಡವುರ, ಮಾರ್ಕೋ, ಮಗು, etc. Śs.; see ತಗಲಿ, ತಡವುರ).

ಪ್ರತಿಹಸ್ತ prati-hasta. = ಪದಾಪತ್ರ. A deputy, a substitute, a proxy.

ಪ್ರತಿಹಾರ prati-hāra. = ಪದಿಯಡಿ, ಪದಿಯಿಳಿ, ಪದಿಹಾಡಿ, ಪ್ರತಿಹಾರ. A door, a gate. 2, a door-keeper, a porter. 3, a juggler. 4, juggling, trick, disguise.

ಪ್ರತಿಹಾರಿ prati-hāri. = ಪದಿಹಾಡಿ, ಪದಿಹಾಡು, ಪ್ರತಿಹಾರಿ. A female door-keeper, a portress (Sk.). 2, (= a Sk. ಪ್ರತಿಹಾರಿನ್) a porter. 3, (= ಪ್ರತಿಹಾರ No. 3) a king's buffoon (see Mr. s. ಅಪ್ಪಾದಪ್ರಧಾನ).

ಪ್ರತಿಹಾಸನ prati-hāsa. (= ಪದ್ಧಳಿ, ಪ್ರತಿಹಾಸ. Laughing with or at. 2, fragrant oleander, *Nerium odorum* Ait.

ಪ್ರತಿಹಿಂಸೆ prati-himsē. Retaliation, revenge. (R.).

ಪ್ರತಿಹೇ ಪ್ರತಿhika. Turned towards; adverse, contrary; inverted, reversed, contrary to the natural order or condition. 2, a part, a portion; a limb.

ಪ್ರತಿಹಾರ prati-hāra. = ಪ್ರತಿಹಾರ. Retaliation; revenge.

ಪ್ರತಿಹಾರ prati-hāra. = ಪ್ರತಿಹಾರ. Reflection; look, appearance; at the end of compounds: looking like, similar, resembling, like.

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ prati-ikshana. (Sk.). = ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪ.

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ ಪ್ರತಿ-ikshisu. To look towards or forward to, to look out for, to expect; to wait for, to await.

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ prati-ikshē. Looking to or at; looking forward to, waiting for, expectation, hope (Sk.).

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ prati-ikshya. To be looked forward to or expected;—to be looked at, worthy of consideration: respectable, venerable (ಇದರ ಪೂಜಿಸುವಂ Mr. 243).

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ prati-lī. The western quarter, the west.

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ prati-līna. Western (ಪದ್ಮನರಾದು Mr. 58).

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ prati-līya. Being in the west, western. (My.).

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ prati-līta. Gone towards; acknowledged, proved, true; experienced; known, well-known, famous, renowned; convinced, having a firm conviction; satisfied, glad, pleased, delighted.

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ prati-līti. Going towards;—clear apprehension or insight into anything, definite perception, distinct conception;—complete understanding, knowledge, experience; conviction; belief, faith; fame, notoriety; delight. ಇದ್ದುರಮಾಣಿ ಇವರವನು ಅರ್ಥಮುಮ್ ಅಕ್ಕರಮುಂ ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣು ಮಾಡುನೆಗಂ (Śmd. 80). See Kāvya. I, 1, A, 13-15; III, 3, B, 38; IV, 1, 10; Ūh. v. 18; Ūpr. 1, 47; ದುಃ, ಸಾಮ್ಯ.

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ prati-līpa. (fr. ಪ್ರತಿ-ಅಪ). Against the stream: adverse, contrary, reverse; inverted, out of order; perverse; retrograde; turned away, averted. 2, inverse comparison as a figure of speech, e. g. "the lotus resembles thine eyes" instead of "thine eyes resemble the lotus" (Kāvya. III, 3, B, 61. 112 seq.).

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ prati-līpa-darāni. She who turns away the face: a woman.

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ prati-līra. A shore, a bank.

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ prati-līpa. Throwing (one substance) into (another, as buttermilk into fresh milk, to alter its form or state); calcining or fluxing metals. See ಹೆಚ್ಚುವು.

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ (prati-ikshā?) = ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ, q. v.

ಪ್ರತಿಹಾರ prati-hāra. = ಪ್ರತಿಹಾರ. Striking back, repelling; avoiding, abandoning (ಎಸರ್ವಸ, ತ್ಯಜಿಸುವು Mr. 100). 2, a door, a gate (ದ್ವಾರ, ದಾಣಿ 100). 3, a door-keeper, a porter (ದ್ವಾರಪಾಲ, ದಾಣಿಲ ಇವನು 100; ಕಟ್ಟಿಗೆ ಗಾಡಿ Ūt. II, 108; ಪದಿಯಡಿ Kk. 37). 4, a place in front of or near a town (ಪುರೋಧಾಗ, ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪ 100).

ಪ್ರತಿಹಾರರ prati-hāraka. A juggler. 2, a door-keeper (Abh. P. 2, 2; Rā. 5, 23).

ಪ್ರತಿಹಾರಿ prati-hāri. = ಪ್ರತಿಹಾರ. A portress.

ಪ್ರತಿಹಾಸನ prati-hāsa. = ಪ್ರತಿಹಾಸ.

ಪ್ರತುಮೆ pratumē. Tbh. of ಪ್ರತಿಮೆ. (ಹರ್ಷ Nn. 73, Mr. 52; My.; see s. ಪ್ರತಿಮೆ). ಮರದಿನ್ನ ಮಾಡಿದನ್ವ ಪ್ರತುಮೆಗಳು (ಪ್ರಶ್ನ Nn. 164). ಲೋಹದ ಪ್ರತುಮೆ (ಸೂರ್ಯ Mr. 28); ಹೇಮದ ಪ್ರತುಮೆ (ಹರಿಣಿ 28). See ಅರುಹ, ಗೋವಿಂದ, ಜನ, ವನಮಾಲೆ.

ಪ್ರತೂರ್ಣ pra-tūrṇa. Quick, fleet.

ಪ್ರತೋದ pratōda. A goad for driving cattle.

ಪ್ರತೋಲಿ pra-tōli. A high-road.

ಪ್ರತ್ಯಾ ಪ್ರatna. Former; old, ancient.

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರatyak. = ಪ್ರತ್ಯಾಕ್, ಪ್ರತ್ಯಾಕ್, ಪ್ರತ್ಯಾಕ್. Backwards; behind in time or place; in former times; westwards; the western quarter (ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪ, ಪದ್ಮವರ್ Mr. 58).

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರatyakku. Tbh. of ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ (Śmd. 106 Cm.).

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರatyak-parṇi. The plant *Achyranthes aspera*.

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರatyak-ārṇi. The plant *Anthericum tuberosum* Roxb. 2, the plant *Croton polyandrium* Roxb., or *Croton tiglium* Lin.

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರati-aksha. Being present before the eyes, perceptible to the eye, visible, in sight; clear, distinct, evident, undoubted, actual, real (ನಿರುತ, ಸಸಿನ, ತಪ್ಪದೆಮ್ಮು Mr. 162); cognizable by any of the organs of sense. 2, perceptibility, ocular evidence, clearness, distinctness. 3, a point of the compass (ದೇಸೆ, ದಿಕ್ಕು 162). 4, a bed (ತಲೆ, ಹಾಸಿಲಿ). 5, all, all things (ಸರ್ವ, ಎಲ್ಲವು 162). 6, in very truth, verily: self; distinctly, etc. ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ಕಳ್ಳರೂ ಪೂ ಮುರಿಸಿ ನೋಡ ಬೇಕು (Prv.; cf. the Prv. a. ಪ್ರಮಾಣಿಸು).—ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ವಾಗು. -ಆಗು. To become visible, to appear, etc. ನಿರಾಕಾರವಾದ್ದು ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ವಾದರ ಆಕಾರವಾದ್ದು ಇವನು ಹೋಗಲು (Prv.). ಸೋಮೇಶ್ವರನೊಸೆದು ನಿನ್ನಗಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ವಾದವು (Bp. 53, 18).

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರatyaksha-pramāṇa. Ocular or visible proof, the evidence of the senses. (My.). 2, axion (Mhr.).

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರatyak-ātma. The individual soul. (My.).

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರatyak-āṣṭipati. The regent of the western quarter: Varuṇa.

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರatyak-diṣṭi-ramaṇa. Varuṇa (Mr. 49).

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರatyak-bhava. = ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣ (Si. 29; My. Amara).

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರatyak-bhūdhara. The western mountain (Ūpr. 8, 3).

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ prati-agra. Fresh, recent, new, young (ಸದೃಶ, ಹುಣ್ಣು Mr. 447).

ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ prati-āṅga. A minor or secondary member of the body, as the forehead, nose, chin, etc. (My.). 2, a division, a section.

ಪ್ರತ್ಯಯನ ಪ್ರತಿ-ರೂಪ. *Day-break, dawn, morning.*
 ಪ್ರತ್ಯಯನ ಪ್ರತಿ-ರೂಪ. *Day-break, dawn, morning.*
 ಪ್ರತ್ಯಯನ ಪ್ರತಿ-ರೂಪ. *An impediment, an obstacle.*
 ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತಿ-ರೂಪ. Each one, each single one, every one. (J. 12, 50). 2, separate, different; separately (My.).
 ಪ್ರತ್ಯೇಕ, one by one, one at a time, singly, severally (Smd. 251. 254. 255; ಬೇಡ ಬೇಡ 255 Cm.; J. 2, 27).
 ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸು pratyékisu. To separate (My.).
 ಪ್ರಥನ prathana. Extending; celebrating; praise, fame (Abh. P. 1, 23).
 ಪ್ರಥಮ prathama. Foremost, first;—first, chief, principal, most excellent. 2, the first person, i. e. the third person in European grammars (Smd. 267; Kāv. I, 5, 6-12). 3, the first consonant of a varga.
 ಪ್ರಥಮಮುತು prathama-ritu. (ಪ್ರಥಮತು). The first menstrual flux. See ಸರುಮುತು.
 ಪ್ರಥಮಕಲ್ಪ prathama-kalpa. A primary or principal rule. See ಪ್ರಥಮಕಲ್ಪ.
 ಪ್ರಥಮತ್ವ prathamatva. The state of being the first consonant of a varga, and its form (ಮೊದಲಕ್ಷರದ ಧವಂ Smd. 283 Cm.).
 ಪ್ರಥಮಪುರುಷ prathama-purusha. = ಪ್ರಥಮ No. 2. (Smd. 54. 255. 262. 263. 266).
 ಪ್ರಥಮಸಂಗಮ prathama-saṅgama. The first sexual intercourse (when the first menstrual flux has taken place, Ūpr. 6, 88; My.).
 ಪ್ರಥಮಾಂತ prathamā-anta. Having the termination of the first or nominative case (Smd. 171 Cm.).
 ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ prathamā vibhakti. The first or nominative case (Smd. 154. 171).
 ಪ್ರಥಮೆ prathamē. ಪ್ರಥಮಾ. = ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ. (Smd. 107. 111. 115. 128. 137. 150. 166. 172. 177).
 ಪ್ರಥಮೈಕವಚನ prathamā-ekavacana. The nominative singular (Smd. 128. 129; Kāv. I, 2, 12. 13).
 ಪ್ರಥಮೈಕಾದಶಿ prathama-ekādāśi. The ekādāśi of the śukla-pakṣa in the month of śāhāḍha (My.).
 ಪ್ರಥಿತ prathita. Extended, spread; made known, published, openly announced; manifested; famed, famous, celebrated, renowned; intent upon.
 ಪ್ರಥಿಮನ prathiman. (ಪ್ರಥಿಮ). (= ಸರುಮನ). Extension, width, breadth, greatness, magnitude.
 ಪ್ರಥೆ prathē. Extension, spreading out; fame, celebrity, notoriety.
 ಪ್ರದ pra-da. Giving away, giving, yielding, granting, conferring.
 ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ pra-dakṣiṇa. Moving to the right, standing on the right. 2, circumambulation of an object (as of an idol, a Brāhmaṇa, etc., by way of reverence) keeping the right side towards it. (My.). — ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂಗಿಯ. -ಂ. To perform the pradakṣiṇa (Ūpr. 3, after 2).
 ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರ pradakṣiṇa-namaskāra. A pradakṣiṇa and a namaskāra (My.).
 ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ pra-dakṣiṇē. = ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ No. 2. (My.). ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವದಕ್ಷಿಣೆ ತಪ್ಪಿತು (Prv.). — ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡು. To circumambulate an object etc. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ದಕ್ಷಿಣಾ ಯಾತ್ರೆ ತಪ್ಪದು (Prv.). 2, to go or travel round about (the earth) in a straight course (B. 4, 68; My.).

ಪ್ರದರ pra-dara. Splitting, rending, tearing; a fracture, a breach, a crack, a crevice, a cleft in the earth; scattering, the dispersion of an army. 2, a particular disease of women, menorrhagia. 3, an arrow.
 ಪ್ರದರ್ಶಕ pra-darśaka. Showing, exhibiting; he that shows. (My.). 2, foreshowing, foretelling, presaging; a prophet (Sk.).
 ಪ್ರದರ್ಶನ pra-darśana. Showing, pointing out, displaying, exhibiting. (My.). 2, foreshowing, prophesying. 3, explaining, teaching. 4, an example.
 ಪ್ರದರ್ಶಿತ pra-darśita. Shown, displayed, exhibited. (My.). 2, foreshown, prophesied.
 ಪ್ರದಾನ pra-dāna. Giving away, giving, offering, presenting, bestowing; an oblation; a gift, a present. See ಕ, ಕುಮ; ಪಿಷ್ಟ, ಸ್ವೇದ್ಯ, ಹವಿ.
 ಪ್ರದಾಯ pra-dāya. Giving away; handing down; a present. See ಸಮ.
 ಪ್ರದಾಯಕ pra-dāyaka. Giving, granting, bestowing. (Bp. 46, 4; J. 1, 3).
 ಪ್ರದಿಗ್ಧ pra-digḍha. Smeared over, besmeared; a kind of sauce or gravy. (R.).
 ಪ್ರದಿಶ pra-diś. -ದಿಶ. Pointing to; a quarter, a region of the sky; an intermediate point of the compass or half quarter, as north-east, etc.
 ಪ್ರದಿಶ pra-diśē. = ಪ್ರದಿಶ. (ಅನ್ನರಾಲ, ಎದಿಶ Mr. 59).
 ಪ್ರದೀಪ pra-dīpa. A light, a lamp.
 ಪ್ರದೀಪಕಲಿಕೆ pradīpa-kalikē. The bud-like flame of a lamp (Ūpr. 1, 87).
 ಪ್ರದೀಪನ pra-dīpana. Inflaming, illuminating, igniting, exalting. 2, a sort of mineral poison.
 ಪ್ರದೀಪ್ತಿ pra-dīpti. Great light, lustre, splendor, brilliancy. (My.).
 ಪ್ರದೀಯಮಾನ pra-dīyamāna. Being given (adj., Ūpr. 8, after 83).
 ಪ್ರದೇಶ pra-dēśa. Pointing to or out, showing. 2, a place, a spot, a region; a country, a district. 3, a short span measured from the tip of the thumb to that of the forefinger (ಶೋಭು Mr. 324; cf. ಪ್ರದೇಶ).
 ಪ್ರದೇಶನ pra-dēśana. A gift, a present.
 ಪ್ರದೇಶನಿ pra-dēśani. The index finger, the forefinger.
 ಪ್ರದೇಶಿನಿ pra-dēśini. The index finger.
 ಪ್ರದೋಷ pra-dōṣa. Corrupt, bad; offence, sin, etc. 2, the first part of the night, evening twilight, nightfall. 3, a vrata in worship of Śiva (Mhr.).
 ಪ್ರದ್ಯುತಿ pra-dyuti. Lustre, shine (Rāv. 6, 20).
 ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ pra-dyumna. The pre-eminently mighty one: Kāma. 2, N. of a son of Kṛishṇa (J. 7, 2. 34. 36, etc.; 8, 10. 29).
 ಪ್ರದ್ಯೋತ pra-dyōta. Splendor; a ray of light.
 ಪ್ರದ್ಯೋತನ pra-dyōtana. Blazing, shining; the sun.
 ಪ್ರದ್ಯೋತಿ pra-dyōti. Illuminating; lustre, shine (Ūpr. 1, 125).
 ಪ್ರದ್ಯೋತಿಕ pra-dyōtita. Illuminated; shining (ಪ್ರದ್ಯೋತ G.; My.).
 ಪ್ರದ್ರಾವ pra-drāva. Running away; flight, retreat.

ಪ್ರಧನ pra-dhana. Spoil taken in battle;—a contest, a fight, a battle, war;—tearing; destroying.

ಪ್ರಧರ್ಷಣ pra-dharshana. Attacking, assailing; molesting. See ಮುಪ್ರಧರ್ಷಣ.

ಪ್ರಧಾನ pra-dhāna. That which is placed or set before. 2, chief, main, principal; pre-eminent, most excellent, best; prevalent. 3, a chief or principal thing, chief object. 4, primary or original matter, the first evolver or source of the material world, nature or matter (as opposed to soul or purusha). 5, the supreme or universal soul. 6, intellect, understanding. 7, the first companion or attendant of a king, his minister or counsellor (ಮನ್ತ್ರಿ Nn. 160); any one of the other seventeen chief officers of state (ತೀರ್ಥ, q. v.). 8, a man of noble birth (ಸತ್ಕುಲಃ, ಒಳ್ಳಿದ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು 160). 9, a man of good conduct (ಸತ್ಕರ್ಮ, ಒಳ್ಳಿದ ಕಾರ್ಯ 160). 10, the penis (My.). 11, the principal or primary member of a compound (in grammar). See ಅಪ್ಪಾದಕ.

ಪ್ರಧಾನಕ್ರಿಯೆ pradhāna-kriyē. The principal verb in a sentence (My.).

ಪ್ರಧಾನಪುರುಷ pradhāna-purusha. A most distinguished man, the best of men (ಪುನಃ, ನರಶ್ರೇಷ್ಠ Nn. 61);—Śiva. ಪ್ರಧಾನಭೂತೆ pradhāna-bhūtē. A pre-eminent, etc. woman (Ūpr. 2, after 10).

ಪ್ರಧಾನವಾಕ್ಯ pradhāna-vākya. Principal sentence (My.). ಪ್ರಧಾನಿ pra-dhāni. = ಪ್ರಧಾನ No. 7. ಹೊನ್ನವೆತ್ತನಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಿ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು (B. 4, 80). ಕುಡೋದ್ದದ ಅರಸಗೆ ಕುಲಗೇಡಿ ಪ್ರಧಾನಿ—ಪ್ರಧಾನಿಯಾದವಗೆ ನಿಧಾನವರ ಬೇಕು (Prva.).

ಪ್ರಧಾನಿಕೆ pradhānikē. The office of minister or counsellor (Bp. 11, 7).

ಪ್ರಧಾರಣ pra-dhāraṇa. Resolving, determining; keeping, protecting. See ಸಮ್.

ಪ್ರಧಾನನ pra-dhāvana. Rubbing or washing off. See ಅಪ್ಪ.

ಪ್ರಧಿ pra-dhi. The circumference or periphery of a wheel (ನೇಲು, ಮೇಲುವುತ್ತಿಗೆ Mr. 285). 2, a well (cf. ಪ್ರಹಿ).

ಪ್ರಧ್ವಂಸ pra-dhvamsa. Utter destruction, annihilation;—scattering, sprinkling;—annoyance, molestation (ದಾಧ Nn. 25, o. r. ಬನ್ನನು);—an enemy (ರಿಪ್ಪ, ಪೈರಿ 25, o. r. ಪೈರಿ);—fire in a forest (ದವ, ದಾವಾನ್ 25);—the female breast (ಕುಡ, ವಕ್ದೀರುಡ 25);—the sky (ಎಡಾಯಸ, ಆಕಾಶ 25).

ಪ್ರಧ್ವಂಸನ pra-dhvamsana. Destroying, annihilating. (Ūpr. 1, 5).

ಪ್ರಧ್ವಾನ pra-dhvāna. Great noise (Ūpr. 8, 17).

ಪ್ರನಾಶ pra-nāśa. Disappearance; destruction. See ಅ.

ಪ್ರಪಂಚ pra-paṇḇa. = ಪರಪಂಚ, ಪ್ರಪಂಚ. Spreading out, development, diffusion, display, expansion; expanse, extent (ವಿಶ್ವರ, ವಿಸ್ತರ, ವ್ಯಾಸ, etc., ಸಿಂಧು ಮಾದ್ದು Mr. 447); prolixity, diffuseness, copiousness, as in style or composition; heap, abundance, quantity. 2, the expansion of the universe, the world as the scene of manifold action, the visible world or universe. 3, the business of life (Mhr.; My.). 4, manifoldness, diversity. 5, error, illusion, deceit, trick. ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟರೂ ನಂಜನೆ ಬಿಡ.—ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪಾರಮಾರ್ಥ ಬಿಟ್ಟಿರೇ?—ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಡುತ್ತೇನೆನ್ನು, ಪಂಚಮಾಪಾಪ ಹೊನ್ನಿ ಕೊಣ್ಣ (Prva.). — ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಡು. To perform or carry on the business of life (B. 4, 153; 5, 159).

ಪ್ರಪಂಚಿತ prapaṇḇita. Spread, amplified, expanded, diffused, etc.; beguiled. (Kāvy. III, 3, B, 1, 62).

ಪ್ರಪಂಚಿಸು prapaṇḇisu. To develop, to spread, to become prolix, etc. (Ūpr. 3, 29).

ಪ್ರಪಂಚು prapaṇḇu. Tbh. of ಪ್ರಪಂಚ. Display; abundance (J. 26, 10).

ಪ್ರಪತೆ pra-patat. Flying forwards or down; falling (Ūpr. 2, 52).

ಪ್ರಪತ್ತಿ pra-patti. Refuge, succour (Śiv. 2, 117).

ಪ್ರಪದ pra-pada. The fore part of the foot; the tip of the toes.

ಪ್ರಪನ್ನ pra-panna. One who seeks for protection or refuge. (My.).

ಪ್ರಪನ್ನತ್ವ pra-pannatva. The state of a prapanna (My.).

ಪ್ರಪಾಂಗನೆ prapā-anganē. A woman who accommodates travellers with water (Abh. P. 1, 103).

ಪ್ರಪಾತ pra-pāta. Flying or rushing forwards; flying or rushing down; falling down. 2, an assault, a sudden attack, a sortie (ಅವಸ್ಥನ್ನ, ದಾದ Mr. 287). 3, a steep rock, a cliff, a precipice. 4, a steep bank or shore. 5, a cascade, a waterfall. 6, a stroke (Ūpr. 10, 26).

ಪ್ರಪಾನ pra-pāna. Drinking, sipping. (Ūpr. 1, 91).

ಪ್ರಪಾಕಾರಿ prapā-ākāri. = ಪ್ರಪಾ No. 2. (J. 8, 11).

ಪ್ರಪಿತಾಮಹ pra-pitāmaha. A paternal great-grandfather.

ಪ್ರಪಿತಾಮಹಿ pra-pitāmahi. A paternal great-grandmother.

ಪ್ರಪುನಟ prapunāṭa. The ringworm shrub, Cassia alata Lin.

ಪ್ರಪುನಾಡ prapunnāḍa. The ringworm shrub.

ಪ್ರಪೂರಿತ pra-pūrita. Filled up, completed; filled, become full. (Bp. 4, 76; 27, 81; 61, 94).

ಪ್ರಪೂರ್ಣ pra-pūrṇa. Filled, full of, crowded (ಭರಿತ, ಪರಿಕರ್ಣ, etc., ಸನ್ನಿಹಿ Mr. 431; Ūpr. 1, 80; 9, 6); completed.

ಪ್ರಪೂರ್ತಿ pra-pūrti. Fullness, abundance, accomplishment, etc. (Bp. 5, 47; 46, 40).

ಪ್ರಪೂರ್ವ pra-pūrva. First, coming first, initial (ಅದಿಯಾದ ಸಿಂಧ. 143. 201 Cm.).

ಪ್ರಪೆ pra-pē. ಪ್ರಪಾ. Drinking. 2, a shed on the roadside for accommodating travellers with water (ಕುಡಿಸಿರ ಮನೆ Mr. 196).

ಪ್ರಪೂರ್ಣ ರೀತೆ prapaundarika. A small herbaceous plant, used as a remedy for ulcers and bad eyes and as a perfume.

ಪ್ರಪೌತ್ರ pra-pautra. A great-grandson. (My.).

ಪ್ರಪುಲ್ಲ pra-phulla. Blown, as a flower, flowering, covered with blossoms.

ಪ್ರಬಂಧ pra-bandha. A connection, a tie. 2, a continuous series. 3, continuous application or action. 4, a connected discussion or narrative. 5, composition, any literary composition, a treatise. See Kāvy. III, 3, B, 170; Bp. 41, 22; Ch. v. 16.

ಪ್ರಬಂಧ ಕಲ್ಪನೆ prabandha-kalpanē. A feigned story, a work of imagination (whether founded on fact or not).

ಪ್ರಬರ್ಹ pra-barha. = ಪ್ರವರ್ಹ. The best, most excellent, principal, chief. 2, totally devoted to (ಪ್ರೇಮಿ, ಪರಾಯಣ, ತತ್ತರ, ಪ್ರೇಮಗೈಯುವ Mr. 229).

ಪ್ರಬಲ pra-bala. Prevailing, predominant; strong, powerful, mighty; abounding with or in. (Bp. 59, 83; My.). — ಪ್ರಬಲ ಪಡಿಸು. To increase (v. t., My.).

ಪ್ರಬಲಿತ pra-balita. Become predominant, strong or powerful (Bp. 39, 67).

ಪ್ರಬಲಿಸು prabalisu. To begin to prevail, to increase greatly (My.).

ಪ್ರಬಾಲ pra-bāla. = ಪ್ರವಾಲ, q. v. A young shoot, a sprout, a new leaf. 2, coral. 3, the neck of a lute.

ಪ್ರಬುದ್ಧ pra-buddha. Awakened, awake, roused. 2, clear-sighted, clever, wise, learned (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223). 3, expanded, blown, in bloom; developed.

ಪ್ರಬುದ್ಧಿ pra-buddhi. Knowledge, doctrine. See ಜನ.

ಪ್ರಬೋಧ pra-bōdha. Awakening; becoming conscious, consciousness (Ūpr. 2, 28); vigilance; intellect, understanding, knowledge, wisdom, intelligence. 2, causing to know, explaining, instructing. 3, a bard, an encomiast (ವೃದ್ಧಿ, ವೈತಾಲಿಕ, ಮಾಗಧ, ಸೂತ, ಕೀರ್ತಿಪನ Mr. 270).

ಪ್ರಬೋಧಕ pra-bōdhaka. A man who awakens; a bard or minstrel whose duty is to wake the king with music and song. 2, intelligible.

ಪ್ರಬೋಧಕರ pra-bōdha-kara. Waking up, awakening, arousing (Ūpr. 3, 8).

ಪ್ರಬೋಧಕನ ಪ್ರಬೋಧಕಾ-candra. The moon of knowledge: N. of a composition of Kēśava (Śmd. 408).

ಪ್ರಬೋಧನ pra-bōdhanā. Waking, awaking;—awakening, arousing, exciting, reviving;—knowledge, understanding;—instructing, explaining;—reviving the fragrance of a perfume which has lost its scent. See Kāvya. V, 70.

ಪ್ರಬೋಧಿಸು pra-bōdhisu. To instruct; to teach (Bp. 53, 27).

ಪ್ರಬೋಧಿ pra-bōdhē. = ಪ್ರಬೋಧ. See ಕು.

ಪ್ರಬ್ಬಲಿ prabbali. (= ಹಬ್ಬಿ). — ಪ್ರಬ್ಬಲಿಗ. -ಚಟ್ಟು. The raitan (Tē. ಪ್ರಬ್ಬಲಿ, ಪಟ್ಟಲಿ). ಪ್ರಬ್ಬಲಿಗರುಳ್ಳದು (ವೇತಸ್ಪನ Si. 102). ಪ್ರಬ್ಬಲಿಚಟ್ಟು (ವೇತಸ್, ಎದುಲ, etc., ಹಬ್ಬಿಗ ೧೨೮).

ಪ್ರಭ pra-bha. (fr. ಪ್ರಭ). At the end of compounds: shining; appearing like, resembling (Ūpr. 2, 46; Abh. P. 8, after 48; Rāv. 6, 35; 8, 104).

ಪ್ರಭಂಜನ pra-bhañjana. Breaking down; destroying;—wind, storm, tempest;—one of the vital airs (ಮೇಲಕೆ ಬಿಗಿ ವದು Mr. 52).

ಪ್ರಭಂಜನಪ್ರಿಯ prabhāñjana-priya. Agni (Ūpr. 1, 42).

ಪ್ರಭಪ್ರಿ pra-bhadrē. N. of a plant. 2, N. of a woman (J. 33, 42).

ಪ್ರಭವ pra-bhava. Production, birth; becoming manifest, appearing; increasing. 2, origin, source, cause of existence; birthplace. 3, generative cause, the base or root of being or existence. 4, strength, might, superiority, power, majesty. 5, the first year of the cycle of sixty (My.). 6, springing or originating from; born, produced. 7, prominent, excellent. See Kāvya. IV, 2, 49; V, 40.

ಪ್ರಭವಿಸ್ತು pra-bhaviṣṭu. = ಪ್ರಭವಿಸ್ತು. Pre-eminent; mighty; a lord, a master. (Rāv. 6, 85).

ಪ್ರಭವಿಸ್ತುತೆ pra-bhaviṣṭutē. Supremacy, dominion, power.

ಪ್ರಭವಿಸು pra-bhavisu. To come into being, to arise, to originate, to become manifest (ಹುಟ್ಟು Śmd. 154 Cm.; Bp. 6, 23; 30, 80; 35, 13; 51, 62).

ಪ್ರಭಾಕರ prabhā-kara. Causing light or splendor (Rāv. 1, 8); the sun. 2, the moon. 3, fire. 4, the ocean.

ಪ್ರಭಾತ pra-bhāta. Shone forth; begun to become clear or light. 2, dawn, morning. 3, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಪ್ರಭಾತಕಾಲ prabhāta-kāla. The time of day-break or dawn (ಪುದ್ಗಲ Kk. 90).

ಪ್ರಭಾಮೃಗಲ prabhā-maṇḍala. A circle or crown of rays. 2, N. (Abh. P. 12, after 40).

ಪ್ರಭಾಲಕ್ಷ್ಮಿ prabhā-lakshmi. Splendor considered as Lakshmi (J. 3, 4).

ಪ್ರಭಾವ pra-bhāva. Strength, might, power. 2, majesty, dignity, glory, grandeur, superiority. 3, superhuman strength or power. 4, splendor, brilliance. 5, high spirit, spirit, magnanimity. 6, tranquillizing. See Bp. 36, 47; 39, 80; 44, 73; 50, 16; 51, 56; ಎಗತ.

ಪ್ರಭಾವತಿ prabhā-vati. N. of various females (Ūpr. 4, 12; 4, after 28; J. 4, 67; 5, 16).

ಪ್ರಭಾವತೆ pra-bhāvatē. = ಪ್ರಭಾವ No. 2. Supremacy, great power, dominion (ಹಿರಿದಪ್ಪ ಜಮ್ಮಿ Hlā; Rāv. 8, 99).

ಪ್ರಭಾವನ pra-bhāvana. Mighty, powerful, ruling. (Bp. 59, 47).

ಪ್ರಭಾವನೆ pra-bhāvanē. Greatness, abundance (Bp. 46, 63).

ಪ್ರಭಾವಕೆ prabhā-valē. Radiance-circle: the "glory" surrounding the head of an idol, either in its niche, or in the chair in which it is carried about (My.; T.).

ಪ್ರಭಾವ್ಯಮಿ prabhā-svāmi. N. (Śmd. 125, not in Mdb.).

ಪ್ರಭಿನ್ನ pra-bhinna. Split asunder; broken to pieces; pierced; out off, detached; different, various (Ūpr. 2, 62). 2, an elephant in rut.

ಪ್ರಭು pra-bhu. = ಪಬು, ಪಬು. Powerful, mighty; excellent; able, capable. 2, a superior, a master, a lord (ತೃಂ, ಮುಖ್ಯ Nn. 28).

ಪ್ರಭುತೆ prabhutē. Lordship, supremacy, ascendancy, power, dominion, rule.

ಪ್ರಭುತ್ವ prabhutva. = ಪ್ರಭುತೆ. (My.).

ಪ್ರಭುಕೃತಿ prabhukṛti. The power derived from proper rulership, the majesty or pre-eminence of the king himself (My.).

ಪ್ರಭೂತ pra-bhūta. Sprung from;—increased; much, abundant; numerous, many; large, great, high, lofty; abounding in; mature, perfect. 2, an oblation of rice, buttermilk, etc. on the tenth day after the death of a person (My.; see ಪ್ರೇತಲಿ).

ಪ್ರಭೂತಪದಯೋನಿ prabhūta-pada-yōni. A source of high rank or value (ಅಕರ Nn. 91).

ಪ್ರಭೂರಿ pra-bhūri. Very much, very abundant; a large quantity (ಬಹುಲ, ಪಷ್ಕಲ, etc., ಮೊತ್ತ Mr. 430).

ಪ್ರಭೂಷಣ pra-bhūṣha. Ornament, decoration; ornamented (Rāv. 1, 9).

ಪ್ರಭೂಷಣು pra-bhūṣṇu. = ಪ್ರಭೂಷಣ. (Sk.; R.).

ಪ್ರಭೃತಿ pra-bhṛiti. Leading or bringing forwards; beginning, commencement; at the end of compounds: commencing with; from, since; et caetera. (Kāvya. V, 3, 18).

ಪ್ರಭೆ pra-bhē. ಪ್ರಭ. = ಹಬ್ಬಿ. Light, splendor, radiance, effulgence. 2, a rag of light. — ಪ್ರಭವೆ. -ವೆ. To get

splendor;—splendor to be generated (Bp. 3, 12; 22, 20; 53, 57).

ಪ್ರಭೇದ pra-bhēda. Splitting;—division, separation, distinction, difference, disparity; kind, sort. (Kāv. III, 3, B, 121. 148).

ಪ್ರಭೇದಿಕೆ pra-bhēdikē. Splitting, cleaving, severing; piercing. See ಭರ್ತು.

ಪ್ರಭೇದಗ pra-bhēdga. Beginning to eat or to enjoy. See ಉಪ.

ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟ pra-bhrashṭa. Fallen off, fallen, dropping; hanging down from; broken.

ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟಕೆ pra-bhrashṭaka. A chaplet or wreath of flowers suspended from the lock on the crown of the head. ಮಾಲೆಯಂ ಹಣ್ಣಿಕೆಯೊಳ್ ಇಕ್ಕೆ ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟಕಂ (Mr. 334).

ಪ್ರಮತಿ pra-mati. N. of a mantri (J. 10, 37).

ಪ್ರಮತ್ತ pra-matta. Exalted, wanton; drunken, intoxicated; impassioned, actuated by passion for (Bp. 24, 1). 2, careless, inattentive, negligent, unmindful.

ಪ್ರಮಥ pra-matha. Stirring about; a tormentor or destroyer; a class of fiends attending on Śiva, an attendant on Śiva. ಮಹಾಶಿವಗಣಂಗಳು ಪ್ರಮಥರಕ್ಕು (Mr. 14). See Bp. 44, 29; 48, 17; 61, 22; ಅದಿ, ಮಹಾಲಾ.

ಪ್ರಮಥಗಣ pra-matha-gaṇa. The host of the pramathas (Bp. 37, 50; 49, 5).

ಪ್ರಮಥತ್ವ pra-mathatva. The state of being a pramatha (Bp. 27, 46).

ಪ್ರಮಥನ pra-mathana. Stirring about; agitating, churning (Bp. 36, 48); tormenting, paining, injuring; killing.

ಪ್ರಮಥನಾಥ pra-matha-nātha. Chief of the pramathas; Śiva (Bp. 54, 73). 2, Gaṇapati.

ಪ್ರಮಥನಾಯಕ pra-matha-nāyaka. = ಪ್ರಮಥನಾಥ. (Bp. 2, 7; 27, 27; 44, 32).

ಪ್ರಮಥಲೋಕ pra-matha-lōka. The world of the pramathas (Bp. 49, 5; 54, 73).

ಪ್ರಮಥಾಧಿಪ pra-matha-adhipa. Śiva. ಪ್ರಮಥಾಧಿಪಂ, the foot ಒಬ್ಬ (Ch.).

ಪ್ರಮದ pra-mada. Joy, pleasure, delight, rapture. 2, wanton; mad, intoxicated; impassioned; careless.

ಪ್ರಮದವನ pra-mada-vana. A royal garden or pleasure-ground attached to the gynecaeum (ರಾಣೀವಾಸಹಿತ ಅರಸು ಬಗ್ಗಿದ ಜಲ್ಲಿನ ಅರವೆ Mr. 152).

ಪ್ರಮದಾವನ pra-madā-vana. = ಪ್ರಮದವನ. (My.).

ಪ್ರಮದೆ pra-madē. ಪ್ರಮದಾ. A handsome or beautiful woman; a woman in general (ಹೆಂಗಸು Mr. 301).

ಪ್ರಮನಸ್ ಪ್ರಮಾನಾ. Cheerful-minded, happy, delighted.

ಪ್ರಮಯ pra-mayē. (ಪ್ರಮಯ). Ruin, death;—killing, slaughter (ಕೊಲೆ Hk.).

ಪ್ರಮಾಣ pra-māṇa. ಪ್ರಮಾಣು. Tbh. of ಪ್ರಮಾಣ. (ವೇಲೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪ್ರಮಾಣ, ಸೂರುಳು Nn. 152). ಅಂಗುಲಿಗಳ ಒನ್ನೆದ್ದದ್ದೆ ಪ್ರಮಾಣೆನ್ನು ಜನೆಯತೆಯಕ್ಕುಂ (Mr. 324).

ಪ್ರಮಾಣ pra-māṇa. = ಪ್ರಮಾಣ, ಪ್ರಮಾಣ, ಪ್ರಮಾಣ. Measure, scale, standard; measure in general (whether of weight, length, or capacity, ಅಳತೆ Nn. 129; ಪರಿಮಾಣ Smd. 94 Cm.); quantity; magnitude, extent, circumference, length, duration; weight, quantity; limit (ಮಯಾದೆ Mr. 529); bank, shore (ತಟ, ದಡ Nn. 139). 2, evenness, etc. (ಸಮತೆ 529). 3, even or level ground (ಸಮಸ್ಥಾನ 139;

ಸಮವೆನ್ನು ತಾಣ 529). 4, that which is beautiful, agreeable or good (ಮಂಜುಲ, ಬಳ್ಳಿತ್ತು 139). 5, that which is perpetual (ನಿತ್ಯ, ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು 139; ನಿತ್ಯ 529). 6, that which is true (ಸತ್ಯ, ತಪ್ಪದೆನ್ನುದು 139; ಸತ್ಯ 529). 7, rule; the rule by which a thing is determined or adjusted. 8, ground of assurance; means of proof. 9, proof, authority; support, warrant; testimony, evidence. 10, an oath, adjuration (My.; see Nn. s. ಪ್ರಮಾಣ). 11, a correct notion, right conception. 12, a work of sacred authority (ತಾಪ್ರ 139; 529). 13, statute, law, etc. (ಧರ್ಮ 139). 14, cause, motive (ಕಾರಣ 139; 529). 15, proximity (ಸನ್ನಿಧಿ, ಸಮೀಪ 139). 16, mixing with, etc. (ಮಿಲನ, ಕೂಟ 139). 17, a horn (or branch? ಕೋಡು, ಕೋಡುಗಳು 139). 18, a decider, one whose advice or decision is an authority (Sk.; ಸತ್ಯವಾದಿ G.). ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೂ ಪೀಠಾಯಕ್ಕೂ ತಾಳೆ ಇರ ಬೇಕು (Prv.). See Prv. s. ಪ್ರಸ್ತ. — ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡು. To swear, to take an oath (My.). ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದರೂ ಮಾಣಿಕ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಹೇಡು. To tell correctly (My.). — ಪ್ರಮಾಣ ಹೇಡು. To tell the quantity, etc. (of anything, My.). 2, = ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡು. ಪ್ರಮಾಣ ಹೇಡು, ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ಪ್ರಮಾಣಪೂರಣ pra-māṇa-pūraṇa. Filling out or completing measure or scale: gradation (Smd. 242, 243).

ಪ್ರಮಾಣವಾಕ್ಯ pra-māṇa-vākya. Authoritative statement, authority. (My.). 2, a formula used in taking an oath (My.).

ಪ್ರಮಾಣವಾಚಿ pra-māṇa-vāchi. A term denoting quantity (ಪವನ್ Smd. 122. 135 Cm.).

ಪ್ರಮಾಣಸೂಚಕ pra-māṇa-sūcaka. A term that indicates measure or quantity. ಅನಿಶಿತನಿಶು ಎನರ್ ಪ್ರಮಾಣಸೂಚಕ ಮಕ್ಕು (Kk. 61).

ಪ್ರಮಾಣಿಕ pra-māṇika. Forming a measure or standard; forming an authority;—true, fair, equitable (Mhr.). 2, N. of a vṛitta (Ch.). 3, a cubit (ಅಳವ ಮೊದಿ Mr. 323). See ಮೊದಿ.

ಪ್ರಮಾಣಿಕತನ pra-māṇikatana. Truthfulness, fairness, honesty (B. 2, 25).

ಪ್ರಮಾಣಿಸು pra-māṇisu. To measure, to compute, to understand (ಅಳಿ Smd. 45 Cm.); to discern, to discriminate, to examine (My.). ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದರೂ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ ನೋಡ ಬೇಕು (Prv.).

ಪ್ರಮಾಣಾಮಹ ಪ್ರಮಾಣಾಮಹ. A maternal great-grandfather.

ಪ್ರಮಾಪ್ರ pra-mātri. Knowing truly or well; any person who gives evidence or proof, an authority.

ಪ್ರಮಾಧ pra-māthi. Stirring about, agitating, churning; breaking; afflicting; killing; a destroyer. See ಸೋಮ. 2, N. of the thirteenth year of the cycle of sixty (My.).

ಪ್ರಮಾದ pra-māda. Intoxication; madness, insanity, confusion; inadvertence, negligence, inattention, carelessness; error, inaccuracy, a blunder, mistake;—distress, misfortune (Bp. 13, 13; My.).

ಪ್ರಮಾದತ್ಯಜನ pra-māda-tyajana. Throwing away with heedlessness or unconcern. See ಕಿಡಾಡು, ಬಿಸುಡು, ಬೀಸಾಡು, ಹೋಗಾಡು.

ಪ್ರಮಾದೇಜ pra-māḍi. N. of the forty-seventh year of the cycle of sixty (My.).

ಪ್ರಮಾನೇ ಪ್ರಮಾಪಾ. Murdering; killing, slaying, slaughter.

ಪ್ರಮಾರ್ಜನ pra-mārjana. Washing out, cleansing; wiping off, wiping away, wiping out; rubbing off, rubbing. See ಕೀರು.

ಪ್ರಮಿತ pra-mita. Measured; understood; demonstrated, proved; adjusted, conformed, as by some rule. (My.).

ಪ್ರಮಿತಿ pra-miti. Measure;—a correct notion, right conception, true knowledge, knowledge established by proof.

ಪ್ರಮಾತ pra-mita. Killed, slain, immolated;—dead (ಮೃತ, ಸಂಸ್ಥಿತ, etc., ಸತ್ತಂ Mr. 394).

ಪ್ರಮಾಣ pra-milē. Shutting the eyes; lassitude, weariness, enervation. 2, N. of a female (J. 16, 1. 2. 3 etc., as ಪ್ರಮಾಣಿ).

ಪ್ರಮುಕ್ತ pra-mukta. Loosened, untied; liberated; hurled, cast, shot (Rāv. 6, 46).

ಪ್ರಮುಖ pra-mukha. Turning the face towards, facing; in front of. 2, first, foremost, chief, principal, main, best; a chief, a respectable man (B. 4, 217; My.). 3, at the end of a compound: having as chief, headed by, preceded by, accompanied with, and so on, et caetera. ಪ್ರಮುಖನಾ ದನನು ವಿಮುಖನಾಗ ಬಾರನು (Prv.).

ಪ್ರಮುಗ್ಧ pra-mugdha. Bewildered; fainting, unconscious. 2, very charming. (R.).

ಪ್ರಮುದ pra-muda. = ಪ್ರಮೋದ. (Bp. 2, 7; 30, 31).

ಪ್ರಮುದಿತ pra-mudita. Delighted, pleased, happy, glad, content (Śmd. 6; Ūh. v. 231; Bp. 35, 16).

ಪ್ರಮುಷ್ಯ pra-mushya. Stolen away, taken away; (shortened), small, little, rare (ಅಲ್ಪ, etc., ಕಡಿದು Mr. 427).

ಪ್ರಮೆ pra-mē. ಪ್ರಮಾ. A measure; true perception, correct notion, accurate conception, true and certain knowledge.

ಪ್ರಮೇಯ pra-mēya. To be measured, measurable, finite, to be fathomed (see ಅ-); demonstrable; discernible;—topic to be discussed or established. 2, a subject, a topic in general (= ವಿಷಯ, My.).

ಪ್ರಮೇಹ pra-mēha. Urinary disease, including strangury, stone or gravel, etc. (ಅಶ್ತಂ Mr. 387).

ಪ್ರಮೋದ pra-mōda. Excessive joy, delight, pleasure, happiness. 2, the fourth year of the cycle of sixty (Sk.).

ಪ್ರಮೋದಿತ pra-mōdita. Delighted, rejoiced, pleased, happy. (My.).

ಪ್ರಮೋದಿಸು pra-mōdisu. To rejoice, to be delighted (My.).

ಪ್ರಮೋದಾತ pramōdāta. (Tbh. of ಪ್ರಮೋದ) = ಪ್ರಮೋದ No. 2 (My.).

ಪ್ರಯತ pra-yata. Well restrained, well governed, keeping the organs of sense under control;—pious, virtuous, pure.

ಪ್ರಯತ್ನ pra-yatna. Persevering effort, continued exertion or endeavour, great exertion; an effort (J. 24 sum.); an endeavour, essay. (My.). 2, difficulty. ಪ್ರಯತ್ನವಲ್ಲದೆ (ಅಯತ್ನ Śmd. 125 Cm.). ಯತ್ನ ಕಷ್ಟವನು (B. 5, 128). — ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸು. To make effort, to endeavour, to try (B. 3, 123; 4, 218). — ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡು. To endeavour, etc. (My.). — ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು. = ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸು. (B. 5, 170; My.).

ಪ್ರಯತ್ನತೆ prayatnatē. = ಪ್ರಯತ್ನ. (Bp. 38, 65).

ಪ್ರಯತ್ನಿಸು prayatnisu. To make effort; to essay, to attempt, to undertake, as a work (My.).

ಪ್ರಯಸ್ತ prayasta. Seasoned, dressed with sauces and condiments.

ಪ್ರಯಾಗ pra-yāga. A sacrifice;—the very place of sacrifice: a celebrated place of pilgrimage (Allahabad) at the

confluence of the Gaṅgā and Yamunā (J. 14, 21. 23; Śi. 101; My.). ಪ್ರಯಾಸ ಪಡೆ, ಪ್ರಯಾಗ ಸ್ಥಳೇ? (Prv.).

ಪ್ರಯಾಣ pra-yāna = ಪಯಣ, q. v. Going forwards, setting out, starting on a journey (My.); a journey, a march; the march of an army, an expedition, an attack, an invasion. 2, departure, death. — ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡು. To start (My.). 2, to journey (B. 4, 116; My.). 3, to die (My.). — ಪ್ರಯಾಣ ಹೊದಿಸು. To start for a journey or voyage (My.). ಪ್ರಯಾಣಸನ್ನಹ prayāṇa-sannāha. ಪ್ರಯಾಣಸನ್ನಾಹ prayāṇa-sannāha. Making one's self ready for a journey or march (My.).

ಪ್ರಯಾಣಿ ಪ್ರಯāṇa-stha. A traveler; a voyager (My.; B. 5, 126).

ಪ್ರಯಾಣಿಕೆ prayāṇika. = ಪ್ರಯಾಣಿ. (My.; B. 5, 154).

ಪ್ರಯಾತ pra-yāta. Gone towards, advanced; gone, departed. (Ūpr. 1, 141; see ಭುಜಂಗ).

ಪ್ರಯಾಮ pra-yāma. Restraining;—dearth, scarcity, dearth; competition of buyers in consequence of scarcity.

ಪ್ರಯಾಸ pra-yāsa. Effort, exertion, endeavour, labour, pains; difficulty. (J. 5, 34; My.). See Prv. a ಪ್ರಾಯ. — ಪ್ರಯಾಸ ಪಡು. To endeavour, to labour, to take pains (B. 5, 128; My.). ಪ್ರಯಾಸ ಪಟ್ಟವನಿಗೆ ಅಯಾಸವಿಲ್ಲವೇ? — ಪ್ರಯಾಸ ಪಡೆ, ಪ್ರಯಾಗ ಸ್ಥಳೇ? (Prv.). — ಪ್ರಯಾಸವಡು. = ಪ್ರಯಾಸ ಪಡು. (B. 4, 221). — ಪ್ರಯಾಸವಾಗು. — ಅಗು. To become or be troublesome or difficult, to require pains (B. 4, 102. 221; My.).

ಪ್ರಯುಕ್ತ pra-yukta. Joined to; used, employed; associated or connected with; endowed with (ಅಸ್ಥಿತ, ಸಂಹಿತ, ಯುತ, etc., ಕೂಡಲ್ Mr. 440; ಒಡನೆ ಕೂಡಿದ Śmd. 299 Cm.; Bp. 2, 6; 36, 55). 2, produced or occasioned by;—a cause;—on account of, e. g. ಊಟದ ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಕೆಲಸದ ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಪ್ರ ಸ್ತಪ್ರಯುಕ್ತ (My.).

ಪ್ರಯುಕ್ತಿ pra-yukti. Use, employment, application; impulse, instigation; cause, main object or end, consequence, result. (Bp. 39, 17; 53, 7; 60, 13).

ಪ್ರಯುತ pra-yuta. Joined, combined, united. (Bp. 21, 3; 38, 45; 46, 64; 57, 63). 2, a million. 3, disjoined, separated.

ಪ್ರಯೋಕ್ತಿ pra-yōkti. = ಪ್ರಯುಕ್ತಿ (Bp. 46, 63).

ಪ್ರಯೋಕ್ತೃ pra-yōkti. One who employs or makes use of; one who performs or directs; one who lends money on usury; one who shoots, as an arrow.

ಪ್ರಯೋಗ pra-yōga. Joining together. 2, application, employment, use. 3, undertaking, beginning, commencement. 4, an order, a precept (ಅಜ್ಞೆ, ತಾಸಿತ, ಅದೇಶ, ಪೇದ್ವಿದು Mr. 440). 5, a design, a device, a plan, a contrivance. 6, use, usage, practice (My.). 7, ceremonial form, coarve of proceeding; the learning and business of a parāhita (My.). 8, hurling, throwing, casting, as an arrow. 9, exhibition of a dance, performance or representation of a drama. 10, lending money on usury. 11, the form (of a word) which is commonly used, usual form. 12, the application of a grammatical rule (Śmd. 24. 28. etc. etc.). See ಪ್ರಿ. ಪ್ರಯೋಗವಾದಯದ ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾಡಾನೆ (Prv.). — ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡು. To use, to employ (ಪ್ರಯೋಗಿಸು Śmd. 22 Cm.; B. 5, 219; My.). 2, to throw, as an arrow (My.).

ಪ್ರಯೋಗತರ prayōga-tara. Common, general use (Ūh. v. 340).

ಪ್ರಯೋಗದೃಷ್ಟಿ prayōga-dṛṣṭiḥ. (A word) seen in actual use (Śmd. 37).
 ಪ್ರಯೋಗಿ prayōgi. *Being employed or used, usual.* 2, using, applying.
 ಪ್ರಯೋಗಿಸು prayōgisu. To use, to employ (Śmd. 22. 134. 142. 394; My.). 2, to throw, as an arrow (My.).
 ಪ್ರಯೋಜಕ pra-yōjaka. Occasioning, effecting, etc. 2, useful, beneficial (My., not Sk.); a useful man (My.).
 ಪ್ರಯೋಜನ pra-yōjana. Application, employment, use. 2, need of, necessity for. 3, *cause, occasion, motive, origin.* 4, *purpose, object, aim, intention, design, scope* (ಎಪಯ Śmd. 60 Cm.; ಕಾರ್ಯ 7 Cm.). 5, profit, interest (Sk.); gain, usefulness, advantage, benefit, use (ಹಿತ Nn. 84; ಬೇಕಾದುದು 132; ಅರ್ಥ, ಯೋಗ್ಯ 156; ಅರ್ಥ Mr. 497; ವಾದ್ಯ Śmd. I). ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ವಾರದವ ಪ್ರಸಕ್ತೆ ಬನ್ನಾನೇ? (Prv.). 6, a festive occasion (Mhr.; My.). See ತೃಪ್ತೆ; Prv. a. ಹೊಸುಲು.
 ಪ್ರಯೋಜನವಸ್ತು prayōjana-vastu. A thing or article that is originated or used (Śmd. 273. 274).
 ಪ್ರಯೋಜನಸ್ಥಾನ ಪ್ರಯōjana-sthāpana. The establishment of the great aim (Kāvya. II, 1, 7).
 ಪ್ರಯೋಜನೀಯ pra-yōjanīya. Fit to be used (My.).
 ಪ್ರಯೋಜ್ಯ pra-yōjya. To be used, employed or practised, fit to be used (My.);—to be cast or thrown. 2, a servant. 3, that which is put out to interest: capital.
 ಪ್ರರತ್ನ pra-ratna. An excellent gem (Grj. 3, 2).
 ಪ್ರರೂಢ pra-rūḍha. Grown forth or up, full-grown; shot, budded; increased. (Śmd. 71; Ūpr. 2, after 53; 10, after 2).
 ಪ್ರರೋಹ pra-rōha. Growing or shooting forth; germinating, sprouting; budding; a bud, a sprout. (Ūpr. 1, 118).
 ಪ್ರರೋಹಕೃತ್ ಪ್ರarōha-kṛiṣṭ. Sprouting, budding. See ಮೊಳೆ.
 ಪ್ರಲಗ್ನಕ pra-lagnaka. A surety, etc. (ಪ್ರತಿಭು, ಹೋಳಾಡ Mr. 288).
 ಪ್ರಲಪನ pra-lapana. Speaking forth, speaking; talking idly or incoherently, prattling; crying, lamenting. (My.).
 ಪ್ರಲಿಪತ pra-lapita. Spoken, uttered, said; chattered; lamented. (My.).
 ಪ್ರಲಿಸು pra-lapisu. = ಪಳಯಿಸು, etc. To speak, to talk; to prattle; to speak incoherently or deliriously; to lament, to wail (My.).
 ಪ್ರಲಬ್ಧ pra-labdha. Overreached, cheated. See ಎ.
 ಪ್ರಲಮ್ಬ pra-lamba. Hanging down, on or from. 2, N. of a dāitya slain by Balarāma.
 ಪ್ರಲಮ್ಬಘ್ನ pralamba-ghna. The slayer of Pralamba: Balarāma, Baladēva.
 ಪ್ರಲಮ್ಬಾರಿ pralamba-ari. The enemy of Pralamba: Balarāma (My.).
 ಪ್ರಲಮ್ಬ pra-lambha. Overreaching, cheating, fooling (ಪಂ ಯೋಗ, etc. Mr. 90; ಎಪ್ರವಾಸ, ನಂಜನ 449).
 ಪ್ರಲಯ pra-laya. = ಪಳಯ, ಪ್ರಳಯ, ಪ್ರಳಯ. Dissolution, destruction (ನಿರ್ಮೂಲನ, ಲಯವಹನು Nn. 100). 2, *the destruction of the world at the end of a kalpa.* 3, death. 4, *fainting, syncope.* 5, heat of the sun, sunshine (ಅತಪ, ಬಿಸಿಲು 100). See Kāvya. IV, 1, 9; IV, 2, 17.

ಪ್ರಲಯಕಾಲ pralaya-kāla. The time of universal destruction (ಸಂವರ್ತ G.).
 ಪ್ರಲಯದೂರ pralaya-dūra. Far from or free from destruction (Bp. 8, 3).
 ಪ್ರಲಯವಹ್ನಿ pralaya-vahni. = ಪಳಯವಹ್ನಿ. The fire at the destruction of the world.
 ಪ್ರಲಯಾಗ್ನಿ pralaya-agni. = ಪ್ರಲಯವಹ್ನಿ. (Bp. 54, 56).
 ಪ್ರಲಾಪ pra-lāpa. Talk, conversation, discourse. 2, *unmeaning or senseless talk, incoherent or delirious speech, prattling, prate, chattering.* 3, lamentation. — ಪ್ರಲಾಪಂ. -ಂ. To lament, etc. (Abh. P. 7, after 13). — ಪ್ರಲಾಪಸನ್ನಿ. A sannī that produces delirious speech (My.).
 ಪ್ರಲಾಪಿಸು pralāpisu. To speak, to talk. 2, to talk incoherently; to rave. 3, to lament, to wail. See Bp. 13, 8; 36, 8; 57, 15.
 ಪ್ರಲೀನ pra-līna. Dissolved; absorbed; vanished; destroyed; unconscious. See Bp. 36, 12; 53, 36.
 ಪ್ರವಚ ಪ್ರavāṇa. A loud sound; a declaration, a proclamation, an announcement (ಕವಚ, ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ Nn. 88, o. r. ದೊಡ್ಡ ದನಿ).
 ಪ್ರವಚನ pra-vāṇana. Speaking, speech; proclamation; expounding, interpretation; excellent speech or language, eloquence; sacred writings, especially the so-called brāhmanas; the sacred writings of the Jainas (Ūpr. 4, 17).
 ಪ್ರವಚನೀಯ pra-vāṇīya. To be spoken or declared, fit to be spoken (My.). 2, a good speaker; a teacher.
 ಪ್ರವಣ pravāṇa. A declivity, a steep descent, a precipice. 2, declining, bent, sloping down, steep, abrupt. 3, *inclined to, disposed to, devoted to, applying one's self to, addicted, prone; accomplished* (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Śmd. 240 Cm.). 4, *a place where four roads meet.*
 ಪ್ರವಯಣ pra-vayāṇa. A goad. (Colebr.).
 ಪ್ರವಯಸ್ ಪ್ರavayas. Advanced in age, old.
 ಪ್ರವರ pra-vara. A call, a summons. 2, a line of ancestors; a family, race or lineage. 3, one of the forty-nine gōtras. 4, an ancestor. 5, offspring, descendants. 6, *most excellent, chief, principal, best* (ಅತ್ಯುನ್ನತೇಷು Śmd. 2 Cm.); feminine ಪ್ರವರೆ (Ūh. v. 75). 7, N. of a vṛitta (Ūh.). 8, verbosity, prolixity (My.). See Bp. 36, 49; 46, 63. 9, N.
 ಪ್ರವರಾಕ್ಷರ pravara-akshara. N. of a vṛitta (Ūh.).
 ಪ್ರವರ್ಗ pra-varga. Sacrificial fire; an excellent assemblage. (R.).
 ಪ್ರವರ್ತ pra-varta. Engaging in, occupied in, undertaking. (Bp. 19, 8; 46, 6).
 ಪ್ರವರ್ತಕ pra-vartaka. Setting in motion, setting on foot; producing, causing, originating (Bp. 55, 19); causing to go on well, promoting (J. 26, 88); instigating, urging. 2, the original instigator of any act, an originator, a founder; a promoter.
 ಪ್ರವರ್ತಕಿ pravartaki. A female who instigates; a pimp (J. 5, 58).
 ಪ್ರವರ್ತನ pra-vartana. Going or moving forwards; happening, coming to pass, appearing; becoming, existing. 2, activity, action, acting; business;—course, proceeding;—occupying one's self in; behaviour, conduct;

procedure, way, manner, mode. (Abh. P. 1, after 68; Bp. 3, 79; 39, 29). 3, pushing forwards, setting on foot, etc.

ప్రవర్తనే pra-vartanē. = ప్రవర్తన. (Bp. 4, 61; Mr. 3).

ప్రవర్తి pra-vartī. Moving forwards, going on well; coming forth or into being, coming to light (Kāvy. IV, 2, 37); occupying one's self in, practising (Bp. 48, 1).

ప్రవర్తిసు pra-vartisu. To go on well; to be much used or employed (లేనాగి వర్తిసు śmd. 113 Mdb. Cm.); to be used (256); to proceed, to go on, to go, as law, time, etc. (J. 10, 52; My.); to come to pass, to appear (śmd. 5. 196); to engage in, to be occupied in (వర్తిసు śmd. 237 Cm.; Bp. 61, 2; My.); to act (J. 28, 25). 2, to set in motion or action, to carry on, to perform, as a business (My.).

ప్రవర్ధ pra-vardha. Causing to grow, increasing (Bp. 21, 29).

ప్రవర్ధన pra-vardhana. Causing to grow or increase. 2, augmenting, increase. (Bp. 20, 29; 37, 34; 59, 46).

ప్రవర్ధమాన pra-vardhamāna. Growing up, growing, increasing (Ūpr. 6, after 86; My.).

ప్రవర్ధిత pra-vardhita. = ప్రవృద్ధ. (Bp. 48, 75).

ప్రవర్ధిసు pra-vardhisu. To grow, to increase (My.).

ప్రవర్హ pra-varha. = ప్రబర్హ.

ప్రవల్లికే pra-vallikē. = ప్రవల్లిక. (ప్రవల్లిక, ప్రవల్లిక, ఓగటి Mr. 90).

ప్రవహ pra-vaha. Carrying forwards, dragging onwards. 2, flowing or streaming forth. 3, wind, air.

ప్రవహణ pra-vahana. Going forth; run or course (దయన, రథం వారి Hā.; దయన, భద్రయ వారి Mr. 284); a ship, a boat (పోత, ధృత, వారి Mr. 407); a covered carriage, a kind of litter.

ప్రవహిసు pra-vahisu. To flow (My.). 2, to drag or draw, as a carriage (My.).

ప్రవహ్నికే pra-vahnikē. = ప్రవల్లిక, etc. A riddle, an enigma.

ప్రవాణ pra-vāṇi. A weaver's shuttle. See నివా.

ప్రవాద pra-vāda. Speaking forth, uttering; mentioning; proclaiming, declaring, declaration; spreading a rumour;—discourse, conversation;—a saying, popular talk, rumour, report (My.; Si. 55);—a fable, a myth.

ప్రవాది pra-vādi. Giving forth a sound, uttering a cry; speaking, speaking of, reporting (Sk.).

ప్రవారణ pra-vāraṇa. Granting what is desired. See ఎ.

ప్రవాళ pra-vāla. = వనక, వనక, ప్రవాళ, q. v. A young shoot, etc. (ఎళయి శీనర Mr. 106; పల్లవ, తళర Nn. 7; నవపల్లవ Mr. 505). 2, greenness (పచ్చ, వసురు 7). 3, redness (అరుణ, శీమ్రు 7). 4, coral (వనక, వనక 7; ఎళయి వనక 505). 5, the hair of the head (నవిర, ముగ్ధయి శీ దర 7; శీత 505). 6, a tail (నాల, వాల 7; అలవ వాల 505). 7, the neck of a lute (ఎవంబ, ఎళయి వారి 7; వల్లి 505).

ప్రవాలికిక pra-vāla-kiṭaka. The coral-polyp (B. 4, 173).

ప్రవాలిభస్మ pra-vāla-bhasma. Calx or ashes of coral, used medicinally. (My.).

ప్రవాస pra-vāsa. Sojourning abroad, foreign residence, being away from home; a temporary sojourn; a foreign

abode. దుఃఖవన్న మదాయ దేశేన్న, ప్రవాసకే యోగిని (B. 5, 200). 2, a kind of śringāra (Kāvy. IV, 2, 28). — ప్రవాస చూడు. To sojourn abroad, to go abroad (B. 4, 188).

ప్రవాసన pra-vāsana. Causing to live abroad, exile, banishment. 2, dwelling abroad. 3, killing, slaying.

ప్రవాసి pra-vāsi. He that lives away from home or resides abroad. (B. 4, 214; My.).

ప్రవాహ pra-vāha. Flowing or streaming forth; a stream, a current, a flow, a flux, a course; continuous flow or passage. See ఒడ్డు, నది. — ప్రవాహగోళం. — శీతం. To begin to stream or flow (forth, ఒగు G.).

ప్రవాహికే pra-vāhikē. Diarrhoea. See ఎళు.

ప్రవాహిసు pra-vāhisu. To stream, to flow in a current (J. 8, 80; 9, 5).

ప్రవిఖ్యాతి pra-vikhyāti. Fame, celebrity.

ప్రవిభజన pra-vighaṭana. Dividing, breaking up; destruction, ruin (Bp. 51, 62).

ప్రవిచరణ pra-vicāraṇa. Discernment, discrimination (Ūpr. 9, 56).

ప్రవిదారణ pra-vidāraṇa. Causing to burst asunder. 2, war, battle.

ప్రవిదిత pra-vidita. Made known, known (ప్రసిద్ధి వారి śmd. 155 Cm.; విశేషవాగి ప్రసిద్ధి వారి 158 Cm.; ప్రసిద్ధి వారి 344 Cm.; ప్రసిద్ధి 374 Cm.).

ప్రవిభాగ pra-vibhāga. Parting asunder, division, distribution, classification; a part, a portion. (Kāvy. III, 3, B, 164).

ప్రవిమల pra-vimala. Very pure, etc. (Bp. 2, 3; 12, 24; 18, 50; 36, 49; 59, 44).

ప్రవిలసిత pra-vilasat. Very brilliant, beautiful or splendid (Kāvy. III, 3, B, 173).

ప్రవిలోమ pra-vilōma. Reverse order, reverse: negation.

ప్రవిలోమకృతే pravilōma-kriyē. The negative mood (ప్రతిజ్ఞాభక్తియి śmd. 291 vṛitti & Cm.).

ప్రవిలేక pra-vilēka. Great knowledge or skill (Bh. 1, 6, 20).

ప్రవిలేష pra-vilēsha. Separation, parting.

ప్రవిష్ట pra-viṣṭa. Entered into, entered, gone into, come into. (śmd. 90).

ప్రవిణ pra-viṇa. Skilful, clever, proficient, erudite, conversant with. Feminine ప్రవిణి (My.).

ప్రవిణత pra-viṇatā. Skill, proficiency. (Bp. 3, 42; 43, 2; My.).

ప్రవిణత్వ pra-viṇatva. = ప్రవిణత. (My.).

ప్రవిర pra-vira. Heroic, powerful; best, most excellent; a hero, a warrior, a chief; N. (J. 8, 15. 25. 26. 28, etc.).

ప్రవృద్ధ pra-vṛudha. Tbh. of వృద్ధ. (My.).

ప్రవృద్ధికే pravṛudhikē. Tbh. of వృద్ధి. (My.).

ప్రవృద్ధిమే pravṛudhimē. Tbh. of వృద్ధిమ. (My.).

ప్రవృత్తి pra-vṛitti. Going forwards, proceeding; continuous flow;—purging (My.);—progress, advance, procession. 2, active life, as opposed to nivṛitti (My.). 3, news, tidings, intelligence. 4, prevalence.

ప్రవృద్ధ pra-vṛiddha. Grown up, full grown; increased, spread about; large. See Nr. s. అగల.

ಪ್ರವೃದ್ಧಿ pra-vṛddhi. Growth, increase; prosperity. See ಬಳಿ, ಧರ್ಮ; Ūpr. 9, after 10.

ಪ್ರವೇಶ pra-vēka. Choicest, most excellent, best, chief.

ಪ್ರವೇಶ pra-vēpi. A braid of hair, the hair twisted and unadorned as worn by widows and by wives in the absence of their husbands. 2, a piece of coloured woollen cloth, used instead of a saddle; the housings of an elephant (see Mr. s. ಅತ್ತರಣ).

ಪ್ರವೇಶ pra-vēśa. Entering into, entering, entrance. 2, coming in, setting on, commencement. See ಪುಗು, ಸಲ. — ಪ್ರವೇಶಂಗಯ್. -ಂಗಯ್. To make one's entrance, to enter (J. 28, 15). — ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡು. = ಪ್ರವೇಶಂಗಯ್. ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡದ ಸಲದಲ್ಲೆ ಅವೇಶ ಬನ್ನರೆ ಸೇರಾನ್ತೇ? — ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲಾದಿದವಗೆ ಅವೇಶವಿದ್ದರೇನು? (Prva.).

ಪ್ರವೇಶನ pra-vēśana. Entering into, entering. 2, conducting into, leading into, introducing.

ಪ್ರವೇಶಿ pra-vēśi. Entering; having an entrance. (Bp. 40, 65).

ಪ್ರವೇಶಿಸು pravēśisu. To enter into, to enter, to come into, to go into; to enter upon (Bp. 53, 49; 55, 7; J. 5, 32). ಮನಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಮನೆಯನ್ನು, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ (My.).

ಪ್ರವೇಶ್ಯ pra-vēśita. An arm; the fore-arm or wrist.

ಪ್ರವೇಶ್ಯನ pra-vēśhana. Covering over, encompassing, covering, surrounding. See ವಸ್ತ್ರ.

ಪ್ರವ್ಯಕ್ತ pra-vyakta. Evident, apparent, manifest.

ಪ್ರವ್ರಜನ pra-vrajana. Going abroad, travelling abroad, migrating. (My.).

ಪ್ರವ್ರಜಿತ pra-vrajita. Gone abroad. (My.). 2, a religious mendicant. 3, the pupil or attendant of a Jaina or Buddhist mendicant.

ಪ್ರವ್ರಜ್ಯ pra-vrajyē. Going abroad, migration, wandering about, especially as a religious mendicant. (My.).

ಪ್ರವ್ರಾಜಕ pra-vrājaka. A religious mendicant. (My.).

ಪ್ರವ್ರಾಜನ pra-vrājana. = ಪ್ರವ್ರಜ್ಯ. (My.). 2, sending abroad; banishing (Sk.).

ಪ್ರಶಂಸಿಸು pra-śamsisu. To praise, to eulogize (My.).

ಪ್ರಶಂಸೆ pra-śamśē. Praise, eulogy (ಕೊಪ್ಪಾಟಿ Ūmd. Dh. s. ಜೀವಕರನು). 2, fame, glory. See ಅವಸ್ತುತ.

ಪ್ರಶಮ pra-śama. Calmness, tranquillity, peace, composure (Bp. 49, 8; My.). 2, tranquillizing, calming, assuagement, removing. 3, abatement, cessation.

ಪ್ರಶಮನ pra-śamana. = ಪ್ರಶಮ 1-3. (Bp. 26, 45). 4, killing, slaughter.

ಪ್ರಶಮಿತ pra-śamita. Tranquillized, appeased; quelled, quenched. (My.).

ಪ್ರಶಮಿತತಮ praśamita-tama. A man whose mental darkness has been destroyed (Ūpr. 2, 16).

ಪ್ರಶಮಿಸು pra-śamisu. To become calm, to be appeased, to be soothed (Abh. P. 14, 60).

ಪ್ರಶಸ್ತ pra-śasta. Praised, commended; eulogized, extolled; laudable; commendable, admirable, excellent; good, best (ಸಂಸ್ಕೃತ, ಅನ್ನಗಿಯ್ಯು Mr. 458); happy; well; right. 2, = ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರಸೃತ, well-behaved, etc. (ಪ್ರತಿತ, ಗೆಲ ನುಡಿವಂ Mr. 287). ಪ್ರಶಸ್ತನಾದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಪ್ರಶಸ್ತೃ pra-śastyā. Commendable, praiseworthy, excellent.

ಪ್ರಶ್ನೆಮಿ praśñimē. Tbh. of ಪ್ರಶ್ನೆ. (My.).

ಪ್ರಶ್ನ praśna. = ಪಸ್ನೆ, ಪ್ರಶ್ನೆಮಿ, ಪ್ರಶ್ನೆ. A question, an inquiry, an interrogation, a query; — a point at issue; a problem for calculation. — ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳು. To ask a question (B. 4, 64); to inquire about. — ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡು. To ask (B. 4, 126).

ಪ್ರಶ್ನಚಿಹ್ನೆ praśna-ōihna. A sign of interrogation (B. 3, 5).

ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ praśna-arthaka. Interrogative (My.).

ಪ್ರಶ್ನೆ praśñē. Tbh. of ಪ್ರಶ್ನೆ (Ūmd. 102; ಬೆನಗೊಮ್ಮು Mr. 167; My.). — ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳು. = ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳು. ಪ್ರಶಸ್ತನಾದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳ ಬೇಕೇ? — ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ವ್ಯಸನ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? (Prva.). — ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡು. = ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡು. (My.). — ಪ್ರಶ್ನೆಯ ತ್ತು. -ಅತ್ತು. To raise a question (Bp. 53, 59). — ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕು. = ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡು. (My.).

ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ praśna-uttara. Questions and answers: conversation, a dialogue (B. 4, 156; 5, 78; My.). 2, a particular figure of speech (Kāv. III, 2, B, after 87. 100-102). ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರದಿಂದ ಮಾತಾಡೋಣ (ಸಲ್ಪಾಪ, ಸಮಾಪ ನೆ G.). 3, a catechism (My. schools).

ಪ್ರಶ್ರಯ pra-śraya. Respectful demeanour, affection, regard, respect, courtesy, civility, modesty.

ಪ್ರಶ್ರಿತ pra-śrita. Of respectful demeanour, modest, humble, courteous, civil, well-behaved (ಪ್ರಶಸ್ತ, ಗೆಲ ನುಡಿವಂ Mr. 287).

ಪ್ರಸ್ಥ pra-stha. Standing in front, prior; chief; — a leader.

ಪ್ರಸ್ಥವಾಹ ಪ್ರಾಶ್ಠಾ-ವಾಹ. A young bull or steer training for the plough.

ಪ್ರಪ್ತಾಹಿ praśṭhaui. A cow for the first time with calf (ತನೆ ನಿಲಲು Mr. 180).

ಪ್ರಸಕ್ತ pra-sakta. Attached to, connected with; — feeling affection for, devoted to, addicted to; — = ಪ್ರಶಸ್ತ No. 2. (ಪ್ರಸ್ತುತ, ಗೆಲ ನುಡಿವಂ Mr. 180).

ಪ್ರಸಕ್ತಿ pra-sakti. Connection; — devotion to; — engagedness, the being occupied with; — the topic or subject of conversation; — perseverance, energy; — effort (B. 4, 57). — ಪ್ರಸಕ್ತ ತೆಗೆ. To take up as a topic of conversation (B. 4, 54; My.).

ಪ್ರಸಂಗ pra-saṅga. (= ಪ್ರಸಕ್ತಿ). Connection; union, association, intercourse, meeting (Bp. 45, 15; 61, 41). 2, subject, topic, the case as stated, a topic under discussion, a subject of conversation; discussion (My.). ಪ್ರಸಂಗ ಕೇಳಲಕ್ಕೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಬೆಸನವಾದಳು. — ಪ್ರಸಂಗ ಕೇಳಿದರೂ ಅಸಂಗತಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.). 3, circumstances, incident, event (Bp. 46, 35; J. 26, 38). 4, the fit time, season; — the occurred time; an occasion, a time (Mhr.; ಅವಸರ, ತಾವ, ವರ್ಯಾಯ, ಪ್ರಸ್ತಾವ, ವಾರ G.; B. 3, 7. 19. 93; 4, 37. 48. 50. 79. 89. 123. 134. 142; B. 5, 48. 90); an adverse time (B. 5, 41). — ಪ್ರಸಂಗಂಗಯ್. -ಂಗಯ್. To make a discussion of, to discuss (Rāv. 7, after 97). — ಪ್ರಸಂಗ ನಡಿಸು. = ಪ್ರಸಂಗಂಗಯ್. (B. 4, 186; My.). — ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡು. = ಪ್ರಸಂಗಂಗಯ್. (My.); (to proclaim, preach, ಸಾಡು G., Ūb., according to the use of missionaries).

ಪ್ರಸಂಗತಿ pra-saṅgati. Connection, union (Bp. 31, 19).

ಪ್ರಸಂಗಾವಧಾನ pra-saṅga-avadhāna. Attention or care meet for the emergency (B. 4, 61).

ಪ್ರಸಂಗಿ pra-saṅgi. Attached to, devoted to; a devotee (Bp. 7, 3). 2, a discussor (My.).

ಪ್ರಸಂಗಿಸು pra-saṅgisu. = ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡು. (My.).

ಪ್ರಸನ್ನ pra-sanna. Settled down;—clear, bright, pellucid, limpid, pure, clean;—tranquil; soothed, propitiated, pleased, delighted;—gracious, propitious, kind, kindly disposed towards, pleased with;—true. 2, one of the guṇas (Kāvy. III, 1, A, 8. 15-17). — ಪ್ರಸನ್ನಂಗಿಯು. -ಂಗಿಯು. To cause to become gracious (Bp. 54, 68).

ಪ್ರಸನ್ನತ pra-sannata. Pleased (Bp. 17, 11).

ಪ್ರಸನ್ನತರ prasanna-tara. Uncommonly clear, etc. (Rāv. 13, after 23).

ಪ್ರಸನ್ನತೆ pra-sannatē. Clearness, brightness, pellucidness, purity; — favour, kindness, propitiousness; good humour.

ಪ್ರಸನ್ನತೃ pra-sannatva. = ಪ್ರಸನ್ನತೆ. See 34.

ಪ್ರಸನ್ನಭಾವ prasanna-bhāva. = ಪ್ರಸನ್ನತೆ. (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದ ಛಾಂದ 367 Cm.). See 34.

ಪ್ರಸನ್ನೀಕೃತ prasannī-kṛta. Favoured (Ūpr. 4, after 28).

ಪ್ರಸನ್ನೇ ಪ್ರಾಸನ್ನ. (feminine). Pleasing;—spirituous liquor.

ಪ್ರಸನ್ನೇರೆ prasanna-irē. Spirituous liquor.

ಪ್ರಸಭೆ pra-sabha. Force, violence, importunity (ಬಲುಹು Hlā; see a. ಬಲುಹು). ಪ್ರಸಭಂ, forcibly, violently.

ಪ್ರಸರ pra-sara. = ವಸರ, ವಸರ. Moving forwards. 2, spreading; extending; extent, dimension, diffusion, dispersion (ಎಕೀರ್ಣ, ಹರಿದನ್ನಾಹು Nn. 108);—a sort of spreading itch (see Nr. a. ಎಸರ್ವಣ). 3, expansion. 4, a multitude, an assemblage. 5, a stream, flow, current. 6, morbid displacement of the humours of the body (ನೋವು 108). 7, speed, velocity; force (ಹರ, ಬಲುಹು Mr. 461); sharpness, power, strength, etc. (ತೇಜ, ತೇಜಸ್ 108). 8, affectionate solicitation, affection, amiability.

ಪ್ರಸರಣ pra-sarāṇa. Going forward or forth; spreading, etc. (ವಸರ ಸಿಮ. 103). 2, surrounding an enemy.

ಪ್ರಸರಣೀಗ್ಯತೆ prasaraṇa-gṛīyatē. The capability of extension, extensibility (B. 4, 97).

ಪ್ರಸರಣೀಲ prasaraṇa-āla. Extensible (B. 4, 106. 124).

ಪ್ರಸರಿಸು pra-sarīsu. = ವಸರಿಸು. To move forwards; to spread abroad; to be extended; to be diffused (My.). 2, to spread (v. t., My.).

ಪ್ರಸರ್ಪಣ pra-sarpaṇa. Creeping or crawling forth or on; going forwards, proceeding. (My.).

ಪ್ರಸವ pra-sava. Procreating, generating; bringing forth or bearing young, childbirth, parturition (ಪ್ರಸವ, ಹೆದುವು ದು Nn. 120); birth. 2, offspring, progeny. 3, a flower, a blossom (ಲತಾಸ್ತ, ಪುಷ್ಪ 120). 4, fruit. 5, opening, budding, flowering (ಎಕಾಸ್ತ, ಅಲರುವು ದು 120). 6, furtherance, assistance; what is good (ಒಳ್ಳು, ಒಳ್ಳೆಪ್ಪು 120). 7, rousing up, excitement, animation;—infatuation, the state of being greatly enamoured (ಅತಿಮೋಹ 120; ಮೋಹ Mr. 476).

ಪ್ರಸವಾಲ prasava-kāla. The time of childbirth or of travail. See ಪೊದ್ದು. ಪ್ರಸವಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಪ್ರಸವನ pra-savana. Bringing forth.

ಪ್ರಸವನಕ್ರಿಯೆ prasavana-kriyē. The act of bringing forth, the state of being in travail. See ಮುಲುಕು.

ಪ್ರಸವಬಂಧ prasava-bandha. = ಪ್ರಸವಬಂಧನ. (Mr. 107).

ಪ್ರಸವಬಂಧನ prasava-bandhana. The foot-stalk of a leaf or flower, the leaf-stalk or peduncle.

ಪ್ರಸವವೇದನ prasava-vēdana. The throes of childbirth (My., also as -ವೇದನ). See ಮುಲುಕು; Prv. a. ವೇದನ.

ಪ್ರಸವಿತ pra-savita. Flowered, full of blossoms (Bp. 36, 49).

ಪ್ರಸವಿತ್ಯ ಪ್ರಾಸವಿತ್ರಿ. A procreator, a generator, a father. (R.).

ಪ್ರಸವಿಸು prasavisu. To beget, to bring forth (My.).

ಪ್ರಸವ್ಯೆ pra-savya. Turned towards the left; contrary, reverse, reverted, inverted. 2, favourable.

ಪ್ರಸಹ್ಯೆ pra-sahya. Having withstood;—forcibly, violently, by force.

ಪ್ರಸಾದ pra-sāda. = ವಸಾದ, etc. Settling down, becoming clear; clearness, brightness, pellucidness, limpidness, purity, cleanness;—clearness of style, perspicuity. 2, calmness, tranquillity, absence of excitement, repose, composure;—serenity of disposition, good humour, good temper. 3, graciousness, propitiousness, favour, kindness, kind behaviour (ಪ್ರಣಯ, ತಿಳಿಪುದು Hlā; ಪ್ರಣಯ, ತಿಳಿ Mr. 455). 4, a portion or remnant of anything (food, fruit, flowers, etc.) that has been presented to an idol, given by the pūjārī as a blessing to a worshipper, any gift (food, fruit, water, ashes, etc.) that comes from a guru or idol. (My.). 5, a free gift, a gratuity. ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿ ಲೆಕ್ಕಿ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಸಾದದಿನ್ದ ಬಿದ್ದು.—ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೋದೀತೇ?—ಪ್ರಸಾದವಿದ್ದರೆ ಪರಲೋಕ ಸೇರಾನ್ತೇ?—ಪ್ರಸವಾಲ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See ಒಲುಮೆ; Kāvy. IV, 1, 8; Bp. 1, 14; 2, 35. 55; 24, 34. 43; 30, 11. 12; 31, 30; 37, 49; 39, 50; 43, 67; 44, 23; 47, 17; 48, 6. 22. 24. 31; 49, 35; 56, 8-11. 46; 57, 4; 58, 20. 36. 41. 46. 69; 59, 23; 61, 20. 55. 61; ಉಭಯಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ, ತ್ರಿವಿಧ, ಲಿಂಗ, ಪಿವ ಲಿಂಗ, ತಿವ, ಸಿದ್ಧ; Prv. a. ಪ್ರಸ್ತಾವ.

ಪ್ರಸಾದನ pra-sādāna. = ವಸಾದನ. Rendering clear, cleansing; tranquillizing; gratifying; rendering gracious;—boiled rice;—a gratuity.

ಪ್ರಸಾದನೆ pra-sādānē. Gratifying; service, worship (ಉದಾಸಿ, etc., ಸೇವೆ Mr. 27).

ಪ್ರಸಾದರೀರಿ ಪ್ರಸಾದೀರೀರಿ. A person to whose body prasāda (ashes, etc.) has been attached (Bp. 49, 34).

ಪ್ರಸಾದಿ prasādi. Calming, tranquillizing; showing favour, treating with kindness;—bright. 2, come from an idol, a guru, a king, etc. as a gift of blessing (Mhr.; My.). 3, one who distributes prasāda (Bp. 9, 45). 4, a person that has received (or receives) prasāda (56, 29; 60, 9). See ಅ, ಆದಿ, ಸು.—ಪ್ರಸಾದಿಯ ದಾಸಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 32, 33).

ಪ್ರಸಾದಿತ pra-sādita. = ವಸಾದಿತ 1, etc. Purified;—pleased; propitiated;—worshipped;—having received prasāda or as prasāda;—a present. See ತಂಕರ; ತಿವ; Ūpr. 8, after 24; 10, after 2.

ಪ್ರಸಾದಿಸು prasādīsu. To grant graciously (Bp. 2, 24; 23, 41).

ಪ್ರಸಾದನ ಪ್ರಾಸಾದನಾ. = (ಪಟ್ಟ), ವಸವನ. Bringing about, accomplishing; arranging; setting in order. 2, decorating, decoration, embellishment, ornament, dress, toilet (ಪ್ರ ತಿವರ್ಮ, etc., ಸಂಗರಂಗಿಯ್ಯದು Mr. 333).

ಪ್ರಸಾದಿನಿ pra-sādhanī. A comb.

ಪ್ರಸಾದಿತ ಪ್ರಾಸಾದಿತಾ. Accomplished, done. 2, ornamented, decorated.

ಪ್ರಸಾರ pra-sāra. Going forth, spreading, extending;—going out to forage;—stretching or spreading out. See ಪರವು, ಹರಡು.

ಪ್ರಸಾರಣ pra-sāraṇa. Causing to go forwards, stretching out, extending, spreading, spreading abroad, diffusing, diffusion, expanding, expansion, increase;—displaying, unfolding, exhibiting, exposing for sale;—going about. See ನಿಮಿರ, ನಿಮಿರ, ನೀಡು, ನೀಳ, ಪರೆ, ಹರಡು.

ಪ್ರಸಾರಣಿ pra-sāraṇi. = ಹೆಸರಣಿ. *The creeper Paederia foetida* Lin.

ಪ್ರಸಾರಿ pra-sāri. Coming forth; going along; extending, spreading.

ಪ್ರಸಾರಿತ pra-sārita. Moved forwards, held out; stretched out, expanded, extended, spread, diffused; laid out, exhibited, exposed (for sale). (My.).

ಪ್ರಸಿತ pra-sita. Bound to, bound, fastened;—adhering to, engaged in; *diligent, attentive*.

ಪ್ರಸಿತಿ pra-siti. *A bandage, a tie, a fetter*.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ pra-siddha. Accomplished, effected; prospered; gained, obtained; established;—*well known, notorious, renowned, famous, celebrated*, public (ನೆಗದ್ವಿ. Ūt. I, 98; ಅಕ್ಷರ Nn. 9; ಎತ್ತುತ ಸಿದ್ಧ. 161 Cm.);—adorned, ornamented. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು ನಿಷ್ಕವಾಗದೇ? (Prv.). — ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸು. To make known, to publish (My.). — ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಸು. To cause to make known, to cause to publish (My.; ಸಾ ದಿಸು G.). — ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡು. To make known, to make notorious (My.).

ಪ್ರಸಿದ್ಧತನ prasiddhatana. = ಪ್ರಸಿದ್ಧತೆ. (B. 5, 172. 179. 282).

ಪ್ರಸಿದ್ಧತೆ prasiddhatē. The state of being well known, celebrity, notoriety (Bp. 46, 11).

ಪ್ರಸಿದ್ಧಪತ್ರ prasiddha-patra. A notification (My., also as -ಪತ್ರಿಕೆ).

ಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ prasiddha-prasāda. A prasāda coming from a jāngama. See ತ್ರಿಪದಪ್ರಸಾದ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ pra-siddhi. Accomplishment, success, attainment. 2, the state of being generally known, celebrity, fame, notoriety, publicity (ನೆಗದ್ವಿ. Ūt. II, 90; see ನೆಗದ್ವಿ). — ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರು. To come to fame (B. 5, 220). — ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡು. = ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡು. (My.). — ಪ್ರಸಿದ್ಧಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To become well known, etc. (ದೊರೆವಡೆ ಸಿದ್ಧ. 129 Cm.; ನೆಗದ್ವಿ 137. 344 Cm.; ಪೊದಡೆ 355 Cm.).

ಪ್ರಸು pra-su. ಪ್ರಸೂ. Bringing forth; see ಪಿತ್ತ. 2, a mother. 3, a mare.

ಪ್ರಸೂತ pra-sūta. Procreated, begotten; brought forth, born; begetting; bringing forth; having brought forth. See ಜೀವಧನ, ನಮ, ಪೆಡೆ.

ಪ್ರಸೂತಿ pra-sūti. Procreating, begetting; bringing forth, bearing; birth; offspring, children. (Bp. 57, 91).

ಪ್ರಸೂತಿಕೆ pra-sūtikē. A woman who has had a child, a woman recently delivered.

ಪ್ರಸೂತಿಜ prasūti-ja. Birth-produced: pain or affliction resulting as a necessary consequence of birth.

ಪ್ರಸೂತಿವೈರಾಗ್ಯ prasūti-vairāgya. Temporary renouncement of worldly desires and appetites simply from the pangs of child-birth (My.).

ಪ್ರಸೂತೆ pra-sūte. = ಪ್ರಸೂತಿಕೆ. A woman who has brought forth a child.

ಪ್ರಸೂನ pra-sūna. Born, produced; birth (ಉತ್ತತಿ; ಹುಟ್ಟುವು ದು Nn. 25). 2, a blossom, a flower (ಲತಾಪ್ತ, ಹೂವು 25). 3, fruit (ಸತ್ತಲ, ಒಳ್ಳೆಹ ಫಲ 25). 4, the mind (ಮಾನಸ, ಮ ನಸ್ಸು 25). 5, innumerable (ಅಸಂಖ್ಯಾತ, ಅಕ್ಕ ಸ ಬಾರದು 25).

ಪ್ರಸೂನಕೆ pra-sūnaka. A blossom, a flower.

ಪ್ರಸೂನೇಷು prasūna-ishu. Kāma. (My.).

ಪ್ರಸೃತ pra-sṛita. Gone forwards, gone; stretched out, stretched, extended; spread abroad; lengthened. 2, modest, humble, well-behaved (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಗೆಲೆ ನುಡಿವನು Hlā.). 3, the palm of the hand stretched out and hollowed as if to hold liquids. 4, attached to, longing for, eager for (ಉತ್ಸು ಕ, ತ್ವರಿತ, ತೂರ್ಣ, ಚಡ್ಡರಿಗ Mr. 233). 5, a handful, as a measure.

ಪ್ರಸೃತಿ pra-sṛiti. The palm of the hand hollowed (ಅಂಗುರಿ ಮುದಿದ ಕುದಿತ Mr. 323).

ಪ್ರಸೃತೆ pra-sṛitē. The leg; the shank (= ಜಂಫೆ, q. v.).

ಪ್ರಸೇವ pra-sēva. A sack, a leathern bottle. 2, = ಪ್ರಸೇವಕ Nr. 2.

ಪ್ರಸೇವಕೆ pra-sēvaka. A sack; see ಚರ್ಮ. 2, a wooden vessel covered with leather and placed under the neck of a lute to render the sound deeper and fuller.

ಪ್ರಸೃನ್ಯ pra-sṛanna. Sprung forward or forth;—dropped, fallen (ಸ್ಥರಿತ, ದಿಕ್ಕಿಸಿದವಂ Mr. 300);—defeated in battle.

ಪ್ರಸ್ತ pra-sta. = ಪ್ರಸ್ತುತ 2. (Tbh. of ಪ್ರಾತಿತ?). An auspicious ceremony, a festive occasion, e.g. the ತಿಥಿ, ಉಪನಯನ, ನಾಮಕರಣ, ವಿವಾಹ, etc., always connected with a dinner (My.; Si. 244). ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಭಕ್ಷ್ಯ, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಕಕ್ಷ್ಯ, ನಾರಾಯಣ ಅನ್ನವಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ. — ಪ್ರಸ್ತದ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವಸ್ತವಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದ. — ಪ್ರಸ್ತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಗೊಡವೆಯೇ? — ನಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಊರೂ ಮಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸ್ತವೂ ಒನ್ನೇ. — ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಾರದವ ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾ ನೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಪ್ರಸ್ತಪ.

ಪ್ರಸ್ತರ pra-stara. Any thing strewed about or spread out; a couch of leaves and flowers; a bed or couch in general. 2, a flat surface, a plain. 3, a stone, a rock. 4, = ಪ್ರಸ್ತಾರ No. 3 (Mr. 369).

ಪ್ರಸ್ತರಫುಟಿನೋಪಕರಣ pra-stara-ghatana-upakaraṇa. An instrument for breaking or splitting stones.

ಪ್ರಸ್ತರಿಸು pra-stariṣu. = ಪ್ರಸ್ತಾರಿಸು. To strew about; to spread out. 2, to perform the ಪ್ರಸ್ತಾರ No. 3 (Ūh. v. 297).

ಪ್ರಸ್ತಾಪ pra-stāpa. Tbh. of ಪ್ರಸ್ತಾವ. (My.; Si. 437). ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಗಾಡೆ ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಆಗದ ಕಡ್ಡಾಯ. — ಪ್ರಸ್ತಾಪದಿನ್ನ ಪ್ರಕಟವಾದ್ದು ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದರೆ ನಿತ್ತೀತೇ? (Prvs.).

ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆ pra-stāpanē. Tbh. of ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ. (My.).

ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸು pra-stāpīsu. Tbh. of ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸು. (My.).

ಪ್ರಸ್ತಾರ pra-stāra. Strewing about; spreading out; a bed; a flat surface, a plain. 2, a jungle. 3, arrangement of syllables to obtain feet and combinations of feet (Ūh.).

ಪ್ರಸ್ತಾರಿಸು pra-stāriṣu. = ಪ್ರಸ್ತಾರಿಸು. (Ūh. v. 31).

ಪ್ರಸ್ತಾವ pra-stāva. = ಪ್ರಸ್ತಾಪ. Praising before anything else; speaking, saying, relating, propounding;—an introductory eulogy, introduction; preface (s. Mr. s. ಕಾಂಡ No. 3). 2, the prologue of a drama. 3, beginning, commencement. 4, introducing a topic for conversation, the conversation on or discussion of a topic, the topic or subject itself (My. as ಪ್ರಸ್ತಾವ); affair, pursuit (Ūpr. 4, 28); the state of being under disquisition, disquisition,

narration, news (My. as ಪ್ರಸ್ತಾವ). 4, occasion, opportunity, time, season, a favourable moment (ಹೇಳಿ Nn. 152); convenience. ಪ್ರಸ್ತಾವ ನುಡಿಯರ್ ಪ್ರಕೃತವಾಗಿರ ಬೇಕು, ಪ್ರಸ್ತಾವ ತಪ್ಪು ನುಡಿದರೆ ದೇವಾಂಗದುಸ್ತು ಬಿದ್ದನೆ (Sp.).

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ pra-stāvanā. = ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ. Causing to be praised; causing to speak of or to mention. 2, = ಪ್ರಸ್ತಾವ No. 1. 3, = ಪ್ರಸ್ತಾವ No. 2. 4, introducing a topic for conversation, the conversation on a topic (= ವಿಷಯವನೆತ್ತಿ ಮಾತಾಡುವುದು (My. as ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ).

ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ pra-stāvita. Caused to be told or related; mentioned. (R.).

ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸು pra-stāvisu. = ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸು. To introduce a topic and converse on it (My. as ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸು).

ಪ್ರಸ್ತುತ pra-stuta. 1. Praised, eulogized;—declared, under discussion, said;—expected, desired;—ready; come to pass; proximate; done with effort or energy;—that which is propounded, any object under discussion, a proposition. See ಅ-; Ūpr. 2, after 14; 2, 87; 3, after 28; 5, after 121; 6, 44; Bp. 2, 35; 5, 37; 19, 6; 39, 54; 40, 62. 2, at present (Mhr., My.).

ಪ್ರಸ್ತುತ pra-stuta. 2. = ಪ್ರಸ್ತ. (My.).

ಪ್ರಸ್ಥ pra-stha. Going forth or to; visiting, abiding in, see ವನ-; expanding. 2, table-land on the top of a mountain (ಸಾನು, ಬಿಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 108; ಸಾನು, etc., ಗಿರಿಯ ಪೂರೆ Mr. 96). 3, a measure of capacity containing four kudavas (ಬಳ್ಳು 108; ಅಳತೆಯ ಬಳ್ಳು Mr. 472; Si. 329). 4, a stone, a rook (ಗ್ರಾನೈ, ಕಲ್ಲು 108).

ಪ್ರಸ್ಥಪ್ಪ pra-stha-pushpa. A species of plant, a variety of tulasi or basil with small leaves.

ಪ್ರಸ್ಥಾನ pra-sthāna. Going forth, proceeding; a march, an expedition; a journey (ಯಾತ್ರೆ, ಪಯಣ Mr. 288); a method, a system.

ಪ್ರಸ್ಥಾನತರ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥಾನಾ-tārya. Musical instruments used when starting for an expedition (Ūpr. 7, after 78).

ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತ pra-sthāpita. Made to depart, sent away, dismissed, sent, dispatched.

ಪ್ರಸ್ಥಾವಿತ pra-sthāvita. = ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತ. (Ūpr. 6, 42).

ಪ್ರಸ್ಥಿತಿ pra-sthiti. Going forth or away; a march, a journey. (R.).

ಪ್ರಸ್ಪರ್ಧ pra-spardhi. Rivalling, emulating, competing (Ūpr. 5, 188).

ಪ್ರಸ್ಫುಟ pra-sphuṭa. Cleft open, expanded; manifest, clear, apparent, appearing (Rév. 14, 152).

ಪ್ರಸ್ಫುರಿತ pra-sphurita. Become tremulous, quivering, vibrating (Rév. 13, 67).

ಪ್ರಸ್ಫೋಟನ pra-sphōṭana. Cleaving open;—expanding, opening, budding, blooming;—manifesting;—striking, threshing, winnowing;—a winnowing basket.

ಪ್ರಸ್ತವ pra-srava. Flowing forth, oozing out, dropping; a flow, a stream; a fall of water, a cascade.

ಪ್ರಸ್ತವನ ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ. Flowing forth; a fountain, a spring (ಉತ್ಸ, ಒದಿತ Mr. 418; see a. ಒದ್ದು). 2, N. of a range of mountains.

ಪ್ರಸ್ತಾವ pra-srāva. Flowing forth; urine.

ಪ್ರಹತ pra-hata. Struck, beaten; wounded; killed; re-

pelled; spread; expanded;—learned, accomplished; conversant with the principles of science (ಪಲ್ಲವ Mr. 226). See ಅ-.

ಪ್ರಹರ pra-hara. Striking at; attacking; killing; repelling, removing (Bp. 7, 16; see ಕೂರ್ವ-). 2, the eighth part of a day, a watch.

ಪ್ರಹರಣ ಪ್ರಹರಣಾ. Striking at; striking, beating; casting, throwing; repelling, removing, expelling; fighting, war, battle;—a weapon. See ಅಂಗುಲಿ.

ಪ್ರಹರಣಕಲಿತ praharāṇa-kalita. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಪ್ರಹರಣೆ pra-harāṇē. = ಪ್ರಹರಣ (Śmd. 364).

ಪ್ರಹರಿ pra-hari. One who announces the hours by striking a bell, etc.; a watchman; a sentry. (R.).

ಪ್ರಹರಿಸು pra-harīsu. To strike; to repel, to remove, to drive away (Bp. 41, 27; 61, 79).

ಪ್ರಹರ್ಷ ಪ್ರಹರ್ಷಾ. Extreme joy, hilarity, mirth, delight. See ಸಮ-.

ಪ್ರಹಸನ ಪ್ರಹಾಸನಾ. Violent or hearty laughter, mirth; mocking, deriding; sarcasm, satire; a kind of comedy, a farce. (My.).

ಪ್ರಹಾಸಿತ pra-hasita. Laughing, cheerful; laughter, mirth (Bp. 43, 68).

ಪ್ರಹಸ್ತ ಪ್ರಹಾಸ್ತಾ. The open hand with the fingers extended. 2, N. of a rākhaṣa (Abh. P. 13, 12. 88. 90).

ಪ್ರಹಾರ ಪ್ರಹಾರಾ. Striking, beating, hitting; a stroke, a blow, a kick, a shot, a hit.

ಪ್ರಹಾರಕ ಪ್ರಹಾರಕಾ. Striking, etc.; one who beats, one who attacks, one who repels or drives away (Bp. 53, 3).

ಪ್ರಹಾರಿ ಪ್ರಹಾರಿ. Striking, etc.; attacking; killing; removing (Bp. 58, 41; 59, 34).

ಪ್ರಹಿ pra-hi. A well.

ಪ್ರಹಿತ ಪ್ರಹಿತಾ. 1. Sent forth, sent, dispatched; shot, discharged.

ಪ್ರಹಿತ ಪ್ರಹಿತಾ. 2. Put forth, placed (Rév. 9, 22); stretched out, extended.

ಪ್ರಹುಡ pra-huḍa. Tbh. of ಪ್ರೌಢ. (My.). See Prv. a. ಪ್ರೌಢ.

ಪ್ರಹುಡಿಕೆ pra-huḍikē. Tbh. of ಪ್ರೌಢಿಕೆ. (My.).

ಪ್ರಹುಡಿಮೆ pra-huḍimē. Tbh. of ಪ್ರೌಢಿಮೆ. (My.).

ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ pra-hēlikē. = ಪ್ರವಹಿಕೆ, ಪ್ರವಹಿಕೆ, ಪ್ರವಹಿಕೆ. A riddle, an enigma, a puzzling question (ಒಗಟ Mr. 90).

ಪ್ರಹನ್ನ ಪ್ರಹನ್ನಾ. Pleased, glad, happy.

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದಾ. Pleasure, gladness, happiness, joy. 2, sound, noise. 3, N. of a dāitya who was remarkable for his devotion to Viṣṇu and was on this account persecuted by his father Hiranyakaśipu (J. 11, 35; 28, 30; 29, 14).

ಪ್ರಹ್ವ ಪ್ರಹ್ವಾ. Bent forwards; bent, bowed, stooping;—inclined towards, bent on, intent upon.

ಪ್ರಹ್ವಲಿಕೆ pra-hvalikē. = ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ. A riddle.

ಪ್ರಳಯ pra-laya. = ಪ್ರಲಯ. ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಹೆದರಿರುವ ಪಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆದರಿಸೇ? (Prv.).

ಪ್ರಳಯ pra-lēya. = ಪ್ರಳಯ. (frequently in Nn., e. g. 158. 160). ಪ್ರಳಯರುದ್ರ (Bp. 23, 13).

ಪ್ರಾ pra. (Śmd. 103 Mḍb.). Filling.

ಪ್ರಾಂಶು pra-amānu. High, tall, lofty; long.

ಪ್ರಾಕ *prāk*. (fr. ಪ್ರಾಂತ್ಯ). *Before* (in place or time or order), *in front, first, at first, formerly, in the former part*;—in the east;—*at dawn*.

ಪ್ರಾಕಟ *prākṛta*. (fr. ಪ್ರಕಟ). = ಪ್ರಕಟ; and = Sk. ಪ್ರಕಟ: publicity, manifestation, notoriety (Bp. 2, 38; 5, 17; 21, 26; 35, 36; 36, 62).

ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯ *prākāmya*. (fr. ಪ್ರಕಾಮ). Freedom of will; wilfulness; irresistible will or fiat; attainment of every wish. (My.).

ಪ್ರಾಕಾರ *prākāra*. *prā* (= *pra*)-*kāra*. = ಪಾಗರ, etc. *An encircling wall, a surrounding wall elevated on a mound of earth, a rampart, a fence, an enclosure* (ಕೋಟಿ Hlā; ನಪ್ರ, ಪುರಭಿತ್ತಿ, ತಾಲ, ಕೋಟಿ Mr. 191).

ಪ್ರಾಕಾರಾಗ್ರ *prākāra-agra*. *The coping of a wall*.

ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯ *prākāśya*. (fr. ಪ್ರಕಾಶ). The state of being evident or manifest; *celebrity, fame*.

ಪ್ರಾಕೃತ *prākṛita*. (fr. ಪ್ರಕೃತಿ). = ಪಾಗದ. Original, natural, native, unchanged, unmodified;—*ordinary, usual, common, uncultivated, unrefined, plebeian, vulgar, low, base* (ಪಾಮರ, etc., ತಾನೊಬ್ಬದಂ Mr. 229);—*vernacular*. 2, *any provincial or vernacular dialect akin to saṃskṛita, especially spoken by the female characters and the inferior personages of plays* (Ūh.). 3, *an animal to be immolated* (ಯಾಗಕೆ ಅಯ್ದದ ಪಶು Mr. 461).

ಪ್ರಾಕೃ *prākṛu*. Tbh. of ಪ್ರಾಕ (Śmd. 106 Cm.).—ಪ್ರಾಕೃ ಮುತ್ತಯ್ಯ. A former muttaydō, a matron whose husband has died (My.).

ಪ್ರಾಕ್ತನ *prāktana*. Former, prior, previous, preceding (Ūh. v. 55; Ūpr. 1, 67; 3, 8). 2, *fate, destiny* (Mhr.).

ಪ್ರಾಕ್ತದ *prāk-pada*. A preceding word, the first member of a compound.

ಪ್ರಾಕಲ್ಯ *prāgalbhya*. (fr. ಪ್ರಗಲ್ಬ). Boldness, confidence, energy; resoluteness, determination; pride; pomp; proficiency (Ūpr. 2, after 14).

ಪ್ರಾಕಾರಭ್ಯ *prāk-ārabhya*. Beginning from the former or past time (My.).

ಪ್ರಾಗುದಯ *prāk-udaya*. Rising in the east (My.).

ಪ್ರಾಗ್ಜನ್ಮ *prāk-janma*. A former birth. (My.).

ಪ್ರಾಗ್ಜ್ಯೋತಿಷ *prāk-jyōtiṣa*. N. of a city; N. of a country, the western portion of Assam (My. Amara).

ಪ್ರಾಗ್ಧಕ್ಷಿಣ *prāk-dakṣiṇa*. South-eastern.

ಪ್ರಾಗ್ಭವ *prāk-bhava*. Born in the east (ಪ್ರಾಚೀನ, ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದದು Si. 29; My. Amara).

ಪ್ರಾಗ್ಭಾಗ *prāk-bhāga*. The fore part.

ಪ್ರಾಗ್ರ *pra-agra*. The highest point, the summit.

ಪ್ರಾಗ್ರಹರ *prāgra-hara*. Taking the top: chief, principal.

ಪ್ರಾಗ್ರ್ಯ *prāgya*. Chief, principal.

ಪ್ರಾಗ್ವಂಶ *prāk-vamśa*. The space before the veda.

ಪ್ರಾಗ್ಭಾರ *prāghāra*. Dropping, trickling out, aspersion or pouring out of any oily substance.

ಪ್ರಾಗ್ಭುಕ *prāghuṇaka*. A guest, a visitor, one demanding hospitality (ಅಗಸ್ತ, ಅತಿಥಿ, ಬಿದ್ದಿನ Mr. 238).

ಪ್ರಾಗ್ಭಾ *pra-āṅgaṇa*. A court, a yard, a court-yard (ಅಂಗಣ Nn. 117; ಹಪ್ಪರ, ಅಂಗಣ 148).

ಪ್ರಾಗ್ಭಾಯ *prāk-nyāya*. A former trial of a cause, the plea of a former trial, special plea. (R.).

ಪ್ರಾಚ *prāc*. = ಪ್ರಾಂತ್ಯ. (ಪ್ರಾಕೃ Śmd. 106 Cm.).

ಪ್ರಾಚೀ *prāci*. ಪ್ರಾಚೀ. The east.

ಪ್ರಾಚೀಕ *prācīk*. A kind of falcon (ಗಿಡಗ Hlā; ಶೈಲನ, etc., ಗಿಡಗ Mr. 174). 2, a musquito.

ಪ್ರಾಚೀನ *prācīna*. Belonging to the front or east; former, prior, ancient, old; *eastern, easterly*; born in the east (My. Amara). 2, the sacrificial cord worn over the right shoulder and passed under the left arm (ಒನ್ನಿವಾರ ಮನ್ ಎಡನ್ನೊಡರ Mr. 255). 3, the doings in antecedent births and their consequences. ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). 4, a hedge, a wall.—See Prv. s. ಪ್ರಾಯಸ್ಕ.

ಪ್ರಾಚೀನಶಿಲಕ *prācīna-tilaka*. The moon. (R.).

ಪ್ರಾಚೀನಬರ್ಮಿಸ *prācīna-barhis*. Indra.

ಪ್ರಾಚೀನಾಮಲಕ *prācīna-āmalaka*. The plant Flacourtia oataphracta. (R.).

ಪ್ರಾಚೀನಾವೇತ *prācīna-āvita*. The sacrificial cord worn over the right shoulder and passed under the left arm.

ಪ್ರಾಚೀನತಮ್ಮಿನಿ *prācīn-nitambini*. The east considered as a woman (J. 26, 15).

ಪ್ರಾಚೀನೇ *prācīnē*. The plant *Clypea hernandifolia* Wight. and Arn. (See ಅಗುಳುಮಟ್ಟಿ).

ಪ್ರಾಚೀರ *prācīra*. = ಪ್ರಾಚೀನ No. 4. An enclosure, a hedge, a wall.

ಪ್ರಾಚೀತನ *prācītasa*. (fr. ಪ್ರಚೀತನ). Vālmiki.

ಪ್ರಾಚ್ಯ *prācya*. Being in front; *eastern, easterly*; prior; ancient;—an inhabitant of the east;—the country south or east of the Sarasvatī.

ಪ್ರಾಚ್ಯವೃತ್ತಿ *prācya-vṛttikē*. A kind of metre (Ūh. p. 75).

ಪ್ರಾಚ್ಯ *prāc*. ಪ್ರಾಚ್ಯ. Asking, inquiring.

ಪ್ರಾಜನ *pra-ajana*. A whip, a goad (ಮುಳುಕು Mr. 371).

ಪ್ರಾಜಪತ್ಯ *prājāpatya*. (fr. ಪ್ರಜಾಪತಿ). Relating to *prājāpati*;—a kind of marriage in which the father gives his daughter to the bridegroom without receiving a present from him, but with the conviction that the two will live faithfully together. (My.). 2, a mode of penance. (My.). 3, a particular sacrifice. 4, the asterism *rōhīṇī*. 5, procreative power.

ಪ್ರಾಜಿತ್ಯ *pra-ajitṛi*. A driver, a charioteer.

ಪ್ರಾಜ್ಞ *prājña*. (fr. ಪ್ರಜ್ಞ). Intelligent, wise, clever; a wise or learned man, a skilful man.

ಪ್ರಾಜ್ಞಕ *prājñaka*. = ಪ್ರಾಜ್ಞ. (ಶೆವ. 5, 35).

ಪ್ರಾಜ್ಞಿ *prājñi*. A clever or intelligent woman.

ಪ್ರಾಜ್ಞಿ *prājñē*. A clever or intelligent woman.

ಪ್ರಾಜ್ಯ *prājya*. Abundant, plentiful, much, many; great, important, best (Ūpr. 1, 45); lofty.

ಪ್ರಾಂಶ *pra-āṇc*. = ಪ್ರಾಕ್, ಪ್ರಾಕೃ. Turned towards the front;—previous, prior, former;—in front, before;—*eastern, easterly*.

ಪ್ರಾಧಿವಾಕ *prācīh-vivāka*. A man who interrogates and discriminates: a judge. See Nr. s. ಬಲ್ಲಾತನು.

ಪ್ರಾಣ *pra-āna*. = ಪರಣ, ಪೆರಣ, ಹರಣ. Breathing; breath, respiration, inspiration and expiration. 2, air, wind. 3, a vital air, that which has its seat in the lungs (ಹೃದಯಾನಿಲ Mr. 51). 4, life, vitality. 5, the soul, as op-

posed to the body;—the soul or puruṣa. 6, *strength, power, might*. 7, breathing, aspiration in the pronunciation of letters. 8, *myrrh*. ಪ್ರಾಣವಿರುನಾಗ್ಯ ಕೂಡಿಸಿದ ಹಣ ಹಣವಾದ ಮೇಲೆ ಬನ್ನೀತೇ?—ಪ್ರಾಣಾ ಹೋಗುವಾಗ್ಯ ಕೋಣನ ಯೋಜನೆಯೇನು?—ಪ್ರಾಣಾ ಹೋಗುವಾಗ್ಯ ಪಾಣಿ ಮೇಲಾಗಿರಬೇಕು (Prvs.). See Prv. s. ಮಾನ 2. — ಪ್ರಾಣ ಕೊಡು. To give or offer one's life for the benefit of another (My.). 2, to die (B. 5, 44; My.). — ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಂದು. A dearly loved friend (My.). — ಪ್ರಾಣ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To take away life, to kill. ಮಗನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು (B. 5, 71). 2, to commit suicide (My.). — ಪ್ರಾಣ ತುಮ್ಮು. To fill life into (Bp. 46, 78). — ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆ. To kill (My.). — ಪ್ರಾಣದಿನ್ದ ಹೋಗು. To die (B. 5, 156). 2, to remain alive, to escape death (My.). — ಪ್ರಾಣದೊಡನೆ ಹೋಗು. = ಪ್ರಾಣದಿನ್ದ ಹೋಗು No. 2. (My.). — ಪ್ರಾಣ ಪಡೆ. To obtain life (Bp. 55, 27). — ಪ್ರಾಣವುಡೆ. -ಎ-ಪಡೆ = ಪ್ರಾಣ ಪಡೆ. (Bp. 49, 15). — ಪ್ರಾಣ ಬಿಡು. To abandon life, to die (Bp. 27, 18; C.). ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟರೂ ತಕ್ಕೊಂಡರೂ ಸತ್ತನೆಂಬದು ನಿಜ. — ಪ್ರಾಣಾ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮಾನ ಬಿಡಬಾರದು (Prvs.).

ಪ್ರಾಣಕಂಟಕ ಪ್ರಾಣa-kaṇṭaka. Danger of life (My.). 2, a man who endangers another's life (My.).

ಪ್ರಾಣಶಾನ್ತ ಪ್ರಾಣa-kānta. A dearly beloved husband or gallant (My.). Feminine ಪ್ರಾಣಶಾನ್ತೆ (My.).

ಪ್ರಾಣಘಾತಕ ಪ್ರಾಣa-ghāṭaka. Life-destroying, killing (My.). 2, money (My.).

ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಪ್ರಾಣa-tyāga. Abandonment of life, suicide. (My.).

ಪ್ರಾಣದಾನ ಪ್ರಾಣa-dāna. = ಪರದಾನ. The gift or restoration of life, saving any one's life. (My.). 2, resigning or laying down life. (My.). See Bp. 46, 49. 51. — ಪ್ರಾಣದಾನಕ. To give or restore life (Bp. 32, 48; 46, 80; 48, 17).

ಪ್ರಾಣದೇಹಾರ್ಥ ಪ್ರಾಣa-dēha-artha. Life, body, and property (Bp. 39, 27).

ಪ್ರಾಣನಾಶ ಪ್ರಾಣa-nāśṭa. = ಪ್ರಾಣಹಾನಿ. (My.).

ಪ್ರಾಣನಾಥ ಪ್ರಾಣa-nātha. Lord of life: a husband, a lover; Śiva (Bp. 27, 9. 69; 61, 86); = ಪ್ರಾಣಶಾನ್ತ (My.). Feminine ಪ್ರಾಣನಾಥಿ, a wife (J. 26, 60).

ಪ್ರಾಣನಾಯಕ ಪ್ರಾಣa-nāyaka. = ಪ್ರಾಣನಾಥ. (My.).

ಪ್ರಾಣನಿಧಿ ಪ್ರಾಣa-nidhi. The treasure-house or treasure of life (Bp. 33, 12).

ಪ್ರಾಣಪತಿ ಪ್ರಾಣa-pati. = ಪ್ರಾಣನಾಥ. (My.).

ಪ್ರಾಣಪದ ಪ್ರಾಣa-pada. A dearly loved object (Bp. 51, 20-24).

ಪ್ರಾಣಪದಕ ಪ್ರಾಣa-padaka. = ಪ್ರಾಣಪದ. (My.).

ಪ್ರಾಣಪರಿಚ್ಛೇದ ಪ್ರಾಣa-paricchēda. Cutting off life. — ಪ್ರಾಣ ಪರಿಚ್ಛೇದಂಗೆಯ್. -ಎ-ಗೆಯ್. To cut off life, (to threaten to kill). ಪ್ರಾಣಪರಿಚ್ಛೇದಂಗೆಯುವನು (ಅಯಃಕೂಲಿಕ Hā.).

ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪ್ರಾಣa-pratiṣṭhē. The rite of bringing life into an idol (My.).

ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯ ಪ್ರಾಣa-priya. A man dear as one's own life, a dearly loved man (My.).

ಪ್ರಾಣಬಾಧೆ ಪ್ರಾಣa-bādhē. Danger to life, extreme peril (ತಟಪಟ Bhn. 66).

ಪ್ರಾಣಮಿತ್ರ ಪ್ರಾಣa-mitra. A dearly loved friend (Bp. 36, 32).

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣa-līṅga. The characteristic shape or the phallus in the shape of the soul, the soul or life itself (Bp. 2, 41; 6, 5; 18, 4; 27, 7. 28. 36; 32, 47; 33, 11; 35, 50).

ಪ್ರಾಣವಂಚಕ ಪ್ರಾಣa-vanṭaka. A man who practises fraud with regard to his life (in his not giving it to whom it is due, Bp. 39, 19).

ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭ ಪ್ರಾಣa-vallabha. = ಪ್ರಾಣಶಾನ್ತ. (My.).

ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ ಪ್ರಾಣa-saṅkṭa. A perilous case or state, jeopardy of life, extreme distress (Bp. 56, 38; B. 4, 38; My.). ಅತ್ತೆಗೆ ಬನ್ನು ಮಾಡು, ಸೊಸೆಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. — ಬಿಕ್ಕಿಗೆ ಚರಾಟ, ಇರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. — ವರಾನ್ವಕ್ಕೆ ಹೋಗು, ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ ಬನ್ನು (Prvs.).

ಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹ ಪ್ರಾಣa-snēha. Very intimate friendship (My.). — ಪ್ರಾಣಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹ. Mutual intimacy. ಪ್ರಾಣಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹವಾದರೂ ಮಾನಿನ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಯ್ ಹಾಕಬೇಡ (Prv.).

ಪ್ರಾಣಹತ್ಯಾ ಪ್ರಾಣa-hatya. Murder (B. 5, 10; My.).

ಪ್ರಾಣಹರ ಪ್ರಾಣa-hara. Taking away life, causing death (Si. 78).

ಪ್ರಾಣಹಾನಿ ಪ್ರಾಣa-hāni. Damage to life, loss of life (My.). ಪ್ರಾಣಹಿಂಸೆ ಪ್ರಾಣa-himsē. Injury to life, destroying life (My.).

ಪ್ರಾಣಾಂಗವಿತ್ತ ಪ್ರಾಣa-āṅga-vitta. = ಪ್ರಾಣದೇಹಾರ್ಥ. (Bp. 49, 37).

ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ಪ್ರಾಣa-ādhāra. Support of life (My.).

ಪ್ರಾಣಾಧಿನಾಥ ಪ್ರಾಣa-adhinātha. A husband, a lover.

ಪ್ರಾಣಾನ್ತ್ಯ ಪ್ರಾಣa-antya. End or cessation of life or human existence (ಜನ್ಮಾನ್ತ್ಯ, ನಿರ್ವಾಣ, ಜನ್ಮದ ಕಡೆ Nn. 19).

ಪ್ರಾಣಾಪಹರಣ ಪ್ರಾಣa-apaharaṇa. Taking away life, killing. See ಅಸುಂಗೆಯ್.

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಪ್ರಾಣa-āyāma. Restraining the breath or breathing through the nostrils with certain closings and openings of them during the mental recitation of the names of some deity. (Grj. 10, after 97).

ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಾಣಿ. A living or sentient being, any living creature, an animal; a person (B. 8, 59. 89; My.). ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನನ್ನ ಗೋಣಿ ಉಟ್ಟರೆ ಅದೇತೇ? (Prv.).

ಪ್ರಾಣಿಕೋಟಿ ಪ್ರಾಣಿ-kōṭi. The animal branch or kingdom (B. 4, 14. 94; My.).

ಪ್ರಾಣಿರ್ದೂತ ಪ್ರಾಣಿ-dyūta. Setting animals to fight for wagers: cock-fighting, ram-fighting, etc.

ಪ್ರಾಣಿಕ ಪ್ರಾಣa-lā. Lord of life: a husband, a lover. (Bp. 39, 12; 60, 23).

ಪ್ರಾಣೀವರ ಪ್ರಾಣa-lāvara. = ಪ್ರಾಣೀಶ. (Bp. 27, 15).

ಪ್ರಾಣೀವರಿ ಪ್ರಾಣa-lāvari. A wife (J. 33, 16).

ಪ್ರಾಣಾನಾದರಸ್ಮರಣ ಪ್ರಾಣi-anādara-smaraṇa. Thinking of animals or persons in a disrespectful manner (ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನದ ನೆನಪು Śmd. 158 Cm.).

ಪ್ರಾತಃ ಪ್ರಾತಃ. = ಪ್ರಾತರ್.

ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಪ್ರಾತಃ-kāla. Morning time, the early morning (Śmd. 99).

ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನ ಪ್ರಾತಃ-snāna. Bathing at sun-rise, morning ablution. (My.).

ಪ್ರಾತಃ ಪ್ರಾತಃ. (Śmd. 99). Early in the morning, at day break.

ಪ್ರಾತರ್ಕರ್ಯ ಪ್ರಾತarkya. (fr. ಪ್ರತಕ್ಕರ್ಯ). Conceivable, understood (Grj. 3, 3).

ಪ್ರಾತರ್ಭೋಜನ ಪ್ರಾತar-bhōjana. The morning meal, breakfast (My.). ಅಕ್ಕಿಕ ಮಾದರೆ ಪ್ರಾತರ್ಭೋಜನ ಮಾಡುವವನು ಪ್ರೇತನ ಪಾಲಿಗೆ ಸೇರಾನು (Prv.).

ಪ್ರಾತಾಪನಾರಾಯಣಪುರ *prātāpa-nārāyaṇa-pura*. N. (Bp. 53, 31).

ಪ್ರಾತಿಕೂಲ್ಯ *prātikūlya*. (fr. ಪ್ರತಿಕೂಲ). Contrariety, adverseness, opposition, hinderance. (My.).

ಪ್ರಾತಿಸದಕ *prātipadika*. (fr. ಪ್ರತಿಪದ). The crude form or base of a noun, a noun in its uninflected state. (My.).

ಪ್ರಾತಿಭಾವ್ಯ *prātibhāvya*. (fr. ಪ್ರತಿಭಾ). The act of becoming bail or surety, suretiship. (R.).

ಪ್ರಾತಿಭಾಸಕ *prātibhāsika*. (fr. ಪ್ರತಿಭಾಸ). Having only the appearance of, existing only in appearance. (My.). ಪ್ರಾತಿಭಾಸಕಜಲ (ಮರೀಚಿಕೆ Si. 36). 2, looking like.

ಪ್ರಾತಿಹಾರಿಕ *prātihārika*. (fr. ಪ್ರತಿಹಾರ). A juggler, a conjurer. 2, a wreath-maker (? ಮಾರಿಗಾದಿ Hlā.; is ಮಾರಿಗಾದಿ meant?).

ಪ್ರಾತಿಹಾರ್ಯ *prātihārya*. Juggling, conjuring; working miracles; a miracle, a miraculous phenomenon (Āpr. 2, 64).

ಪ್ರಾಥಮಕಲ್ಪಿತ *prāthamakalpita*. (fr. ಪ್ರಥಮಕಲ್ಪ). One who has just commenced the perusal of the *veda*, a student.

ಪ್ರಾಥು *prāthu*. = ಪ್ರಾಧು, q. v.

ಪ್ರಾಧು *prādu*. N. of a plant (see Mr. s. ಕುರುಟಿಗೆ).

ಪ್ರಾಧುರ್ಭಾವ *prādhur-bhāva*. The becoming manifest or visible, arising, coming into existence, existence, appearance, manifestation. See ಅಗ್ನಿ.

ಪ್ರಾಧುನ *prādhun*. Apparently, evidently, manifestly, visibly.

ಪ್ರಾದೇಶ *prādēśa*. (fr. ಪ್ರದೇಶ). The span of the thumb and forefinger, the space measured by the span of the thumb and forefinger.

ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ *prādhānya*. (fr. ಪ್ರಧಾನ). The state of being chief or foremost, pre-eminence, superiority, supremacy; prevalence, ascendancy (B. 4, 108; My.).

ಪ್ರಾಧ್ಯ *pra-adhya*. Being on a road or journey: distant, remote, long. 2, bent, bowed, inclined; crooked. 3, favourable, conformable, agreeable (ಎದಕ Nn. 122; Mr. 488). 4, binding, confining (ಒಡ್ಡನ Nn. 122; Mr. 488).

ಪ್ರಾನ್ತ *pra-anta*. Edge, margin, verge, border;—boundary, bound, extremity, end (ಸ್ವಸ್ತಿ Mr. 532); a point, a tip. 2, a country; a region; a place (Mhr.; B. 3, 79; 4, 81; (My.).

ಪ್ರಾನ್ತತನ್ *prānta-tas*. Along the edge or border (of anything).

ಪ್ರಾನ್ತರ *pra-antara*. An intervening long and lonesome tract of country between two villages; a long desolate road.

ಪ್ರಾನ್ತಲೋಪ *prānta-lōpa*. Elision of a final syllable (Kāvya. I, 3, 80-83).

ಪ್ರಾನ್ತ್ಯ *pra-antya*. = ಪ್ರಾನ್ತ No. 2. (My.). ಪ್ರಾನ್ತ್ಯ ಸೇರಿದರೂ ಧ್ವನಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪ್ರಾಪಕ *pra-āpaka*. Causing to arrive at, conveying; causing to obtain, providing with, procuring. (My.).

ಪ್ರಾಪಂಚಕ *prāpančaka*. (fr. ಪ್ರಪಂಚ). Worldly, secular, etc. (Bp. 28, 4; 58, 8; 61, 65).

ಪ್ರಾಪಂಚಿತ *prāpančita*. Expanded, etc.; mistaken; tricked, beguiled. See ದುಃ.

ಪ್ರಾಪಣ *prāpaṇa*. Obtaining, receiving. 2, bringing to; procuring (Āpr. 1, after 122).

ಪ್ರಾಪಣಿಕ *prāpaṇika*. A trader, a merchant.

ಪ್ರಾಪಿಸು *pra-āpīsu*. = ಪ್ರಾಪಿಸು. (Bp. 18, 23; 19, 88).

ಪ್ರಾಪ್ತ *pra-āpta*. Attained to, reached, arrived at;—come upon, met with, found;—obtained, got, gained, acquired,

procured;—arrived, come; arisen unto;—following from a rule;—fixed, placed;—fit, proper, right;—a learned man (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223).

ಪ್ರಾಪ್ತಪಂಚತ್ವ *prāpta-paṇčatva*. Arrived at dissolution into the five elements, dead.

ಪ್ರಾಪ್ತರೂಪ *prāpta-rūpa*. Of a proper form; handsome, beautiful.

ಪ್ರಾಪ್ತಿ *pra-āpti*. Attaining to, reaching, arriving at;—coming upon, meeting with, finding;—obtaining, getting, gaining;—acquisition, profit, gain, advantage;—arising unto; befalling, happening; hap, portion, lot;—one of the superhuman faculties: the power of obtaining everything;—good luck. ಪ್ರಾಪ್ತಿಯದ್ದರೆ ಗೋಪ್ಯವಾದ್ದು ಸತ್ಯ ತು (Prv.).

ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು *prāptīsu*. = ಪ್ರಾಪಿಸು. To be obtained, to be got;—to arise, to come to pass;—to come into being;—to become one's portion;—to happen to one (to be caught by one, as a disease);—to be met with, to occur, to appear, to be found;—to come to, to meet with;—to come; to take place (ಒದವು Śmd. 15. 46. 123. 138. 151. 160. 235. 264. 392 Cm.; ಸಮನಿಸು 117 Cm.; ಸವನಿಸು 125. 341 Cm.; ದೊರೆ ಕೊಳ 136. 203 Cm.; ಅಗ್ನಿ 117. 136. 138 Mdb. Cm.; My.). See Bp. 43, 4; 60, 10. 11.

ಪ್ರಾಪ್ಯ *prāpya*. To be attained, to be arrived at (Śmd. 155), attainable, obtainable, procurable.

ಪ್ರಾಬಲ್ಯ *prābalya*. (fr. ಪ್ರಬಲ). Powerfulness; prevalence (B. 4, 81; 5, 233; My.).

ಪ್ರಾದೋಧಿಕ *prābōdhika*. (fr. ಪ್ರದೋಧ). Dawn, day-break. (R.).

ಪ್ರಾಭವ *prābhava*. (fr. ಪ್ರಭವ). Pre-eminence, supremacy. (R.).

ಪ್ರಾಭೃತ *prābhṛita*. (fr. ಪ್ರಭೃತಿ). = ಪಾಗುಡ, ಪಾವಡ 2, ಪಾವಡ 2. An offering; a present, a gift.

ಪ್ರಾಮಾಣಿ *prāmāṇi*. Tbh. of ಪ್ರಾಮಾಣ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾಗಿ ಅಳೆ (is used, Śm. 111).

ಪ್ರಾಮಾಣ *prāmāṇa*. Tbh. of ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ, q. v.

ಪ್ರಾಮಾಣಪುರುಷ *prāmāṇa-puruṣa*. A man of authority (Śmd. 32).

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ *prāmāṇika*. (fr. ಪ್ರಾಮಾಣ). Forming or being a measure;—established by proof, being of authority;—authentic, credible; true, just, fair; a man who can be depended upon (My.).

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ *prāmāṇikatana*. = ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ. (My.; B. 3, 72).

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ *prāmāṇikatē*. = ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ No. 5. (My.).

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ *prāmāṇya*. = ಪ್ರಾಮಾಣ, ಪ್ರಾಮಾಣ. Measure, see ಪ್ರಾಮಾಣ. 2, the being established by proof. 3, proof, evidence, authority. 4, authenticity, credibility, genuineness. 5, truth, equity, veracity, honesty (My.).

ಪ್ರಾಯ *pra-aya*. = ಹರಯ, ಹರೆಯ. Setting out; going away. 2, departure from life: seeking death by fasting (as a religious act, etc., ಅನ್ನವರ್ಜಿತವ್ರತಗಳು Nn. 88; ಅನಶನ, ಉಣ್ಣದಿರುಹಂ Mr. 460). 3, like, similar (ಉಪಮಾನ 88). 4, principal part (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯವು 88). 5, surpassing all reasoning (ಅತರ್ಕ್ಕ, ಗೆಲಿ ಬಾರದದು 88). 6, frequency, abundance, excess. 7, purity (ನಿರ್ಮಲವು 88). 8, a stage or condition of life; any period of life, age (ವಯ, ವಯಸ್ಸು 88; My.); the time of youth, the prime of life (My.).

ಪ್ರಾಯ ಚಿತ್ತಾದರೂ ಬಾಯಿ ಚಿತ್ತಾದರೂ ಬೇಕು. — ಪ್ರಾಯ ಹೋದರೂ ಪ್ರಯಾಸ ಬಿಡದು. — ಪ್ರಾಯ (youth) ಬಂದರೆ ನಾಯಿಯಾದರೂ ಹೆಣ್ಣು ವಾಗಿದೆ (Prva.). — ಪ್ರಾಯ ತುಮ್ಮು. A stage or period of age to be fulfilled or reached. ಮೂರು ವರುಷದ ಪ್ರಾಯ ತುಮ್ಮುತು (My.). — ಪ್ರಾಯದವ. -ಅವ. A young man (ಸುವಯೋವಿವ Mr. 310; My.). — ಪ್ರಾಯ ಸಲ್ಲು. Age to pass, depart or decline (My.).

ಪ್ರಾಯಶ್ಚ prāyāsa. = ಪ್ರಯತ. (J. 10, 41). Feminine ಪ್ರಾಯಶ್ಚ (15, 42).

ಪ್ರಾಯಶ್ಚ prāya-śāh. ಪ್ರಾಯಶ್ಚ. For the most part, mostly, generally, usually, always, commonly; to all appearances, likely (B. 4, 106. 146. 188; My.).

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ prāya-śi-citta. An expiation, an expiatory act, an atonement, penance, amends, compensation. (J. 11, 39; My.). ಪಾದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾಪೋಸು, ಪಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ (Prv.).

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿ ಪ್ರಾಯಾ. For the most part, mostly, generally, usually.

ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥ prāya-samartha. A male full of the strength of youth (My.). Feminine ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥೆ. ಅಮ್ಮ ನವರು ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥೆಯಾಗುವಾಗ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೈರಾಸ (Prv.).

ಪ್ರಾಯಸ್ಥ prāya-stha. A young man. ಪ್ರಾಯಸ್ಥನಾದರೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಪ್ರಾಯಸ್ಥನಾದ ನ್ಯಾಯಸ್ಥನಾಗಿರಬೇಕು (Prva.). Feminines: ಪ್ರಾಯಸ್ಥಳು, ಪ್ರಾಯಸ್ಥೆ (My.).

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿ ಪ್ರಾಯಿಕ. Common, usual, general. (Si. 403; My.).

ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನ prāya-upagamana. = ಪ್ರಾಯ No. 2. (Śmd. 128).

ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶ prāya-upavēśa. = ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನ. (My.).

ಪ್ರಾರಂಭ prā-ārabdha. Begun, commenced, beginning; an undertaking. 2, merit and demerit during some former stage of existence considered as constituting the occasion of the present birth, and as regulating the allotment to it of physical good and evil: fortune, destiny (Mhr., My.). ಪ್ರಾಣದ ಆಶೆಗೆ ಪರಾಯನ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾರಂಭ ವೆನ್ನನನ್ನೆ. — ಊರು ಬೇಡಿಯಾದರೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಬೇಡಿಯೇ? (Prva.).

ಪ್ರಾರಂಭ prā-ārambha. Beginning, commencement (Śmd. 2; J. 8, 1; My.); an undertaking, enterprise. See ತೊಡಗು.

ಪ್ರಾರಂಭಿಸು prārambhisu.. To begin (v. t., My.). 2, to commence (v. i., My.).

ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಿಕೆ prārambhisiuvikē. Beginning (ಅರವ್ವು, etc. Si. 396). ವೇದವನ್ನು ಓದಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಿಕೆ (249).

ಪ್ರಾರ್ಥನೀಯ prā-arthanīya. To be wished for, fit to be asked or begged, fit to be prayed for. (My.).

ಪ್ರಾರ್ಥನ prā-arthana. = ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. (Sk.; My.).

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ prā-arthanē. Desire, wish. 2, requesting, asking, begging, beseeching, praying; a prayer, an entreaty, a request, an application, petition. 3, a vow (to an idol, My.). — ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡು. To ask for, to beg for, to beg, to petition anything (with accusative, My.). 2, to pray any body (with acc.); to pray to (with dative, My.). 3, to pray, to prefer a petition, to make a request. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಲಂ ಮಾಡಿ (Bp. 26, 67). ನಾನಾ ಧಾರ್ಮಿಕದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ದೇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 4, 144). ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಿಕ್ಕದ್ದು ಕೀರ್ತನೆ ಹೇಡಾದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.). 4, to vow, to dedicate (as money to an idol, My.).

ಪ್ರಾರ್ಥಿತ prā-arthita. Wished for; requested, asked for, prayed for (Bp. 6, 28; My.). 2, killed, hurt; — abstracted or opposed by an enemy; — attacked.

ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು prā-arthisu. = ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡು. ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ (B. 4, 108; My.). ಎಲ್ಲರನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 5, 282). ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ (My.). ವರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ (My.). See Bp. 82, 60; 46, 59; 61, 54; J. 5, 35. 36. 44; 8, 41; 9, 26; 15, 38; 20, 39; 24, 71; 30, 40.

ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆ prārthisuviikē. Praying, etc. ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರಸರ Si. 396).

ಪ್ರಾಲಂಬ ಪ್ರಾಲಂಬಾ. (fr. ಪ್ರಲಂಬ). Hanging down, pendant; — a garland hanging round the neck and reaching to the breast.

ಪ್ರಾಲಂಬಿಕೆ prālambaka. A garland hanging round the neck and reaching to the breast.

ಪ್ರಾಲಂಬಿಕೆ prālambikē. A kind of golden necklace.

ಪ್ರಾಲೇಯ prālēya. (fr. ಪ್ರಲಯ). Produced by melting; easily dissolved. 2, hail, snow, frost, hoar-frost, dew, cold. 3, camphor (ಘನಸಾರ, ಪಡ್ಡೆ Mr. 386).

ಪ್ರಾಲೇಯಾಂಶು prālēya-amāu. The moon.

ಪ್ರಾವರಣ prā-āvaraṇa. A cover, an upper garment, a cloak (ಉತ್ತರಿಯು, ಮೇಲುಡು Mr. 343).

ಪ್ರಾವಾರ prā-āvāra. An upper garment (ಮೇಲುಮುಸುಕು, ಹೊದ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಸೀರೆಯನ್ನೂ, ಉಣ್ಣು Nr.).

ಪ್ರಾನ್ವಟೆ prānvṛitē. = ಪ್ರಾವೃಷ್. The rainy season comprising the months ನಭ and ನಭಶ್ಯ (Mr. 70).

ಪ್ರಾನ್ವಟ್ಟು prānvṛittu. Tbh. of ಪ್ರಾವೃಷ್ (Śmd. 106).

ಪ್ರಾನ್ವರ prānvṛida. Tbh. of ಪ್ರಾವೃಷ್. (ಮದ್ದಿಗಾಲ Mr. 72).

ಪ್ರಾನ್ವತ prā-ānvṛita. = ಪಾವದ 1, etc. Covered, enclosed, encompassed, screened (Ūpr. 6, 97); — a wrapper, a cloak, a mantle, a veil (ನಿವೇಶ, ಹೊದಕೆಯು ಸೀರೆ Nr.).

ಪ್ರಾನ್ವಿಷ್ prānvṛish. = ಪ್ರಾವೃಷ್, ಪ್ರಾವೃಟ್ಟು, ಪ್ರಾವೃಡ. The rainy season comprising the months śrāvama and bhādra (July, August and September).

ಪ್ರಾನ್ವಿಷಾಯರೆ prānvṛishāyani. The plant Mucuna prurius Hook.

ಪ್ರಾಶನ prā-āśana. Eating, feeding upon, absorbing, drinking. (B. 5, 54; My.).

ಪ್ರಾಶಿತ prā-āśita. (= ಪ್ರಸ್ತ?). Eaten, devoured, swallowed, well eaten, absorbed, drunk. (My.). 2, an offering of rice or water to the manes of pitris, obseques to deceased ancestors.

ಪ್ರಾಶ್ಯ prā-āśya. To be eaten, eatable, edible. (My.).

ಪ್ರಾಸ prā-asa. = ಪ್ರಾಸು. Throwing forth, casting, discharging; putting in front or at the beginning. 2, a dart; a lance (ಉನ್ದ, ಸಲಹ Mr. 298). 3, alliteration (Ūh.; Śmd. 5. 13. 26. 28).

ಪ್ರಾಸಂಗ prāsāṅga. (fr. ಪ್ರಸಂಗ). A kind of yoke for cattle.

ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ prāsāṅgika. (fr. ಪ್ರಸಂಗ). Derived from close connection; connected with, innate; belonging to any topic, relevant; opportune, seasonable; — occasionally connected, occasional, incidental, accidental. (My.).

ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ prāsāṅgya. Yoked; — an animal harnessed with a yoke (see Nr. s. ಅರು 4).

ಪ್ರಸಾದ *prāsāda*. (fr. ಪ್ರಸಾದ). = ಪಾಸಾದ. A building erected on high foundations and approached by means of steps; a temple; a palace (ಇಟ್ಟಿಗೆಯಲಾದ ಮನೆ Mr. 192). ಪ್ರಸಾದ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಬಿದ್ದ (Prv.). 2, = ಪ್ರಸಾದ No. 4 (Bp. 39, 16; 59, 56).

ಪ್ರಸಾದಕೇಶ *prāsāda-kēśha*. The remnant of a *prāsāda* No. 2 (Bp. 59, 25).

ಪ್ರಾಸಿಕ *prāsika*. Armed with a dart or lance.

ಪ್ರಾಸು *prāsu*. Tbh. of ಪ್ರಾಸ. Alliteration (Śmd. 12, 27, 38 Cm.). See ಏಡ. ಪದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಪ್ರಾಸು ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.).

ಪ್ರಾಹ್ಣ *pra-ahna*. The early part of the day, forenoon.

ಪ್ರಾಹ್ಲಾದ *prāhlāda*. (fr. ಪ್ರಹ್ಲಾದ). Pleasure, joy, happiness (Ūpr. 4, 84).

ಪ್ರಿಯ *priya*. ಪಿಯ, ಪಿರಿಯ, ಪ್ರಿಯ. Beloved, dear to; dear, valued, amiable, agreeable, pleasing, desirable; loving, kind, affectionate;—dear, expensive, high in price (Śk.; My.);—favour, love (Śmd. 3; ಪ್ರೀತಿ 4 Cm.; Bp. 5, 17; 28, 4; 35, 28; 39, 70; 48, 5; My.); pleasure;—a husband, a lover. See ನಿಃ.—ಪ್ರಿಯನ್ನು ದಿ. -ನುಡಿ. (Śmd. 200). To speak kindly. —ಪ್ರಿಯವುದು. -ಪಡಿಸು. To please, to gratify (Bp. 28, 7). —ಪ್ರಿಯವದು. -ಪಡು. To be pleasant, etc. ಪ್ರಿಯವಟ್ಟು ನುಡಿ (ಹಟು, ಬಾಟು Mr. 85). —ಪ್ರಿಯವು ಗಿಯವು. relt. (Bp. 42, 18). —ಪ್ರಿಯವೆಡೆ. -ವೆಡೆ. To get or derive pleasure from (Bp. 8, 15). —ಪ್ರಿಯವೊನ್ನು. -ಒನ್ನು. Favour or love to be joined or attached to (Bp. 52, 28).

ಪ್ರಿಯವದ *priya-m-vada*. Speaking kindly or pleasantly, sweet speaking, agreeable.

ಪ್ರಿಯಕೆ ಪ್ರಿಯಾ. (= ಪ್ರೀತಿಕೆ). A kind of variegated or spotted deer. 2, the plant *Nauclea cadamba* Roxb. 3, the plant *Terminalia tomentosa* W. & A. 4, = ಪ್ರಿಯಂಗು No. 2.

ಪ್ರಿಯಕರ *priya-kara*. Exciting or attracting love, giving pleasure. (B. 3, 61; 5, 247; My.).

ಪ್ರಿಯಕೃತಿ *priya-kṛiti*. A kind act, kindness (Ūpr. 2, 50).

ಪ್ರಿಯಂಗು *priyāngu*. The Indian millet, Panic seed, *Panicum italicum* Lin. 2, a kind of tree; a certain medicinal plant (= ಫಲಿನಿ No. 1; see ನಿದರ್ 2). See ಬರಗು.

ಪ್ರಿಯತಮ *priya-tama*. Most beloved, very dear; a lover, a husband (ಕಾದಲ, etc. Śā.). Feminine ಪ್ರಿಯತಮೆ (ನಲ್ಲಳ್, ಇನಿಯಳ್, ಒವಳ್, ಕಾದಲೆ, ಮನದನ್ನೆ Śm. 74; ಮನದನ್ನಳ್, etc. Kk. 80).

ಪ್ರಿಯತರ *priya-tara*. More beloved, dearer, uncommonly dear, etc. (Kāvy. III, 3, B, 166; Ūpr. 6, 74; Bp. 41, 18).

ಪ್ರಿಯತೆ *priyatē*. The being dear, dearness; the being fond of, affection, love.

ಪ್ರಿಯಧರ್ಮ *priya-dharma*. N. of a yati (Ūpr. 6, 8).

ಪ್ರಿಯಭೂರ್ವಕ *priya-pūrvaka*. The state of being endowed with love (Bp. 25, 47).

ಪ್ರಿಯವಾಯು *priya-prāya*. Equal to joy, like pleasure (Ūpr. 8, after 56); exceedingly kind or amiable.

ಪ್ರಿಯವಾಣಿ *priya-vāṇi*. -ವಾಣಿ. Kind speech;—kind in speech, affable in address.

ಪ್ರಿಯವಾದಿ *priya-vādī*. Speaking kindly or agreeably; a person who speaks kindly (My.); flattering.

ಪ್ರಿಯಾಲಿ *priyāla*. = ಪಿಯಾಲ. The tree *Buchanania latifolia*.

ಪ್ರಿಯಿ *priyē*. A beloved female: a wife, a mistress.

ಪ್ರೀತನ *pṛīṇana*. The act of pleasing or delighting, gladdening, satisfaction.

ಪ್ರೀತ *pṛīṇita*. Pleased, delighted, gratified (Rāy. 1, 17).

ಪ್ರೀತ *pṛīṇita*. Pleased, delighted;—joyful, content;—dear, beloved, loved;—agreeable, pleasing (ಮನೋಹರ, ಕಮನೀಯ, etc. Mr. 424).

ಪ್ರೀತಿ *pṛīti*. = ಪಿರೀತಿ, ಪಿರೂತಿ. Pleasure, joy, gladness, happiness; gratification, satisfaction. 2, graciousness, grace, favour, kindness, amity; affection, love. See ಅದ್ವೈ, ಎದಿಕ್ಕ, ಒದಿಕ್ಕ.—ಪ್ರೀತಿಯನ್ನ ನೀತಿ ಹುಟ್ಟುವದು, ಲೂತಿಯನ್ನ ಗಜ್ಜ ಹುಟ್ಟುವದು.—ಪ್ರೀತಿಯಿದ್ದರೂ ನೀತಿ ಬಿಡ ದಾರದು.—ಪ್ರೀತಿಯಿದ್ದರೂ ಭೀತಿಯರ ಬೇಕು (Prv.). ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯವರ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಸುಖವಾಗದು (B. 3, 105). ಗಜ್ಜನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರು (5, 203). ತ್ರೇಮನ್ನನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗದಸುವದು (5, 284). ಅವನಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ or ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯುಂಟು (My.). —ಪ್ರೀತಿ ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause pleasure or happiness, to gratify (J.). —ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡು. To show affection or love, to bestow or put love (on anything), to love. ನೀನು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀ (B. 2, 86). ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (3, 22). ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಗಜ್ಜನು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವನು (3, 61). ಅವನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡ ಹತ್ತಿದರು (3, 61). ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡಲು (3, 78). ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವರು (3, 104). ಹೆದವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕು (3, 105). ಅದಕ್ಕೆ, or ಅವನಿಗೆ, or ಅವನ ಮೇಲೆ, or ಅವನ್ನು, or ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡು (My.). —ಪ್ರೀತಿಯದು. -ಇದು. To put or bestow love (upon anything). ಸತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿರಿದಿರಿ! (B. 3, 96). ಅವನಲ್ಲಿ or ಅವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯು (My.). —ಪ್ರೀತಿವದು. -ಪಡು. To get or enjoy love, to be loved. ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟುಂ (ಅದ್ವೈತಂ Śmd. I; ಗುಣಕರುಗೊಣ್ಣಂ, ಕೂರ್ತು ಮದುಗಿದಂ, ಒದಿಟ್ಟುಂ, ಅದ್ವೈತಂ Kk. 80).

ಪ್ರೀತಿವಂತ *pṛīti-vanta*. A man full of affection, a loving or kind man (B. 4, 3; My.).

ಪ್ರೀತಿಸು *pṛītisu*. To love (with accusative, My.).

ಪ್ರೀಯ *priya*. = ಪ್ರಿಯ. Favour, love (J. 23, 62; 29, 17). See ಅ.

ಪ್ರುಷ್ *prush*. Scattering down in drops, sprinkling. See ಎ.

ಪ್ರುಷ್ಠ *prushṭa*. = ಪ್ಲುಷ್ಠ. Burnt, consumed.

ಪ್ರೇಕ್ಷಣ *pra-ikṣhāṇa*. = ಪೇಕ್ಷಣ, ಪೇಕ್ಷಣ. Looking at, viewing, seeing, being a spectator;—any public show or spectacle, a sight (ಪೇಕ್ಷಣ, ನೋಟ Kk. 59); a place where public exhibitions are held.

ಪ್ರೇಕ್ಷೆ *pra-ikṣhē*. Looking at, viewing. 2, seeing a play or dance. 3, any public show or spectacle, a sight. 4, conception, understanding, intellect.

ಪ್ರೇಕ್ಷಣ *prēṅkāṇa*. (Tbh. of ಪ್ರಿಯಕ). = ಪ್ರಿಯಕ. (ತಾಪ್ತಿ, ಗುಣ್ಣಿ, ಪ್ರಿಯಂಗು, ಫಲಿನಿ, ಪ್ರಿಯಕ, etc. Śi. 135; Tē. ಪ್ರೇಂಖಣ = ಪ್ರಿಯಕ No. 2).

ಪ್ರೇಂಖಣ *pra-īṅkha*. Trembling, shaking, vibrating, swinging (ಪೂರ್ವ, ಹೊಳವು Nn. 129). 2, a swing (ಉಯ್ಯಲು 129; ಉಯ್ಯಾಲೆ Mr. 527). 3, dancing (ನೃತ್ಯ, ಕುಣುವುದು 129; ನೃತ್ಯ 527).

ಪ್ರೇಂಖಿತ *pra-īṅkhita*. Swung, shaken, set in motion.

ಪ್ರೇಂಖಿ *pra-īṅkhē*. A swing. See ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಪ್ರೇಂಖ.

ಪ್ರೇಂಖೋಲನ *prēṅkhōlana*. A swing, a hammock; a dooly, a palanquin (ದೋಲ, ಒಲವು Mr. 461).

ಪ್ರೇಂಖೋಲಿತ *prēṅkhōlita*. Swung, shaken, set in motion.

ಪ್ರೇತ pra-ita. = ಪೇತ. Gone forth, departed; deceased, dead; a dead person (ಪರೀತ Mr. 395). 2, the spirit of a departed person, a spirit abiding in the lower world, the spirit before all the necessary obsequial rites are performed. 3, a ghost, an evil being. 4, a dead body, a corpse (ತವ, ಹೇನು 395); a carcass (ಕೂವ, ಹೇನು 395). ಪ್ರೇತಕ್ಕೆ ಹೆದರುವವ ಭೂತಕ್ಕೆ ಹೆದರಿನೇ? — ಪ್ರೇತದ ಭೇತಿ ಹೋದರೂ ನಾತದ ಭೇತಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ (Prva.). See Prv. 8. ಪ್ರಾತರ್ಧೂಜನ.

ಪ್ರೇತಕರ್ಮ præta-karma. Funeral rites. (My.).

ಪ್ರೇತತರ್ಪಣ præta-tarpana. A libation or offering of water, etc. as one of the funeral rites (ನಿವಾಪ, ಕರ್ಮದ ತಿರೋದಕ Mr. 395).

ಪ್ರೇತನಾಥ præta-nātha. = ಪ್ರೇತಪತಿ. (Bp. 41, 28).

ಪ್ರೇತಪತಿ præta-pati. Yama.

ಪ್ರೇತಬಲಿ præta-bali. Food that, after cremation, is cooked in the cemetery, and daily, for nine days, offered to the departed spirit (ghost) when on the tenth day the prabhūta is presented (My.); thereupon, after some other ceremonies, the præta (ghost) ceases to be a præta and becomes a pitṛi (My.).

ಪ್ರೇತಮುದ್ರೆ præta-mudrē. A worthless seal, stamp or sign (Bp. 49, 41).

ಪ್ರೇತವಿಪಿನ præta-vipina. Grove of the dead: a cemetery (ಪಿಪ್ಪವನ, ಪೂತನ Mr. 395).

ಪ್ರೇತಸಂಸ್ಕಾರ præta-samskāra. The burning of a corpse, the mixing of its ashes with water, and the carrying of them to a stream (My.; B. 4, 215).

ಪ್ರೇತಸೂತಕ præta-sūtaka. Impurity contracted from connection with a corpse (Bp. 18, 98).

ಪ್ರೇತ್ಯ prætya. After death, in the next world, in the life to come.

ಪ್ರೇಮ præma. Love, affection, kindness; see ಅದ್ವೈದ್. 2, joy, gladness, pleasure. 3, N. of two vṛttas (Ūh.). ತನ್ನೆ ತಾಯಿಗ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮ ಬಹಳ (B. 4, 108). ಪ್ರೇಮದಿನ್ನ ಹೇಮ ಕೂಡಿಸಿ, ಹೋಮಕ್ಕೆ ತನ್ನೆ ತೀರಿಸಿದ (Prv.). — ಪ್ರೇಮಂಗಿಯ. — ಅಂಗಿಯ. To love, to be attached to. ಪ್ರೇಮಂಗಿಯವಂ (ತತ್ತರ, etc. Mr. 229). — ಪ್ರೇಮ ತೋರಿಸು. To show love, to love (B. 4, 16).

ಪ್ರೇಮಿ præmi. Loving, affectionate, attached to; a friend (ತತ್ತರ, etc., ಪ್ರೇಮಂಗಿಯವ Mr. 229; ಸಂಗಡಿಗ, ಮಿತ್ರ, ಸಖ 311).

ಪ್ರೇಯ præya. Tbh. of ಪ್ರೇಯಸ್. (Kāv. III, 3, B, 166).

ಪ್ರೇಯಸ್ præyas. Dearer, uncommonly dear, more agreeable, etc.

ಪ್ರೇಯಸಿ præyasi. An uncommonly beloved woman: a mistress, a wife. (Ūpr. 2, 58).

ಪ್ರೇರಕ præ-iraka. Setting in motion, urging on, pushing on, impelling, inciting; sending; a pusher, etc. (My.). See ಮುಟ್ಟುತಿ; Rāv. 5, 31.

ಪ್ರೇರಣ præ-irana. The act of driving on or forwards, pushing on, pushing, inciting, urging, instigating; directing, ordering, order; direction; sending, dispatching; impulse, passion. See ನೂಕು, ಪಕು; Ūpr. 1, 64; 2, after 85.

ಪ್ರೇರಿಸು prærapisu. = ಪ್ರೇರಿಸು. See Nn. 93 a. ಪ್ರೇರಣೆ.

ಪ್ರೇರಣೆ præ-irapṇē. = ಪ್ರೇರಣ. (ಇತಿಹ, ಪ್ರೇರಣೆಯವು Nn. 93, o. r. ಪ್ರೇರಿಸುವು; Rāv. 5, after 25; My.).

ಪ್ರೇರಿತ præ-irita. Driven forwards, impelled, instigated, incited, urged; sent, directed, dispatched; ordered. (Ūpr. 3, 69; Rāv. 6, after 30; My.; B. 5, 226).

ಪ್ರೇರಿಸು prærisu. (Ūmd. 92). To drive forwards, to impel, to push, to urge on, to stimulate, to instigate (My.); to direct, to order; to send. See Nn. a. ಪ್ರೇರಣೆ.

ಪ್ರೇರೇಪಣೆ prærépaṇē. = ಪ್ರೇರಣೆ. (My.).

ಪ್ರೇರೇಪಿಸು prærépisu. = ಪ್ರೇರಿಸು. (My.). ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರ. ಶ್ಲೋಕ, ಹಾಕುವಿಕೆ, ನೂಕುವಿಕೆ 81. 390). ದನಗಳನ್ನು ಗಮನಾ ದಿಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಿಕೆ (ಉದಾ, ಪಕುಪ್ರೇರಣ 400).

ಪ್ರೇಷಣ præ-ishaṇa. Driving forth, driving on; sending, dispatching, as a messenger; sending on a commission, commissioning, ordering, directing; executing a commission.

ಪ್ರೇಷಿತ præ-ishita. Sent, dispatched, as on an errand, commissioned and sent forth (Ūpr. 5, after 2; Rāv. 7, after 97; My.); ordered, directed.

ಪ್ರೇಷ್ಟ præshtha. (fr. ಪ್ರಿಯ). Dearest, most beloved, best.

ಪ್ರೇಷ್ಯ præ-ishya. To be sent, proper to be sent; a messenger; a male servant; a menial, a slave.

ಪ್ರೇಷ್ಯೆ præshyē. A female messenger; a female servant.

ಪ್ರೈಷ præisha. Sending, dispatching; — an order, a command. 2, sorrow, distress, affliction. 3, phrenzy.

ಪ್ರೈಷ್ಯ præishya. A male servant.

ಪ್ರೈಷ್ಯೆ præishyē. A female servant.

ಪ್ರೀಕ್ಷೆ præ-ukta. Spoken to; — announced, declared, laid down as a rule, said, told. (Bp. 55, 20; J. 26, 38).

ಪ್ರೀಕ್ತಿ præ-ukti. Declaration, utterance, speech, word (Bp. 55, 36; 61, 41; see ಪುನಃ).

ಪ್ರೀಕ್ಷಣೆ præ-ukshana. The act of sprinkling with water for purification, consecration by sprinkling (of a sacrificial animal, etc.). 2, immolation of victims, killing animals in sacrifice.

ಪ್ರೀಕ್ಷಣೆ præ-ukshana. = ಪ್ರೀಕ್ಷಣ. (My.). ಪ್ರೀಕ್ಷಣ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನವಾದನೇ? (Prv.).

ಪ್ರೀಕ್ಷಿತ præ-ukshita. Sprinkled, purified by sprinkling; offered in sacrifice; immolated, slaughtered.

ಪ್ರೀಕ್ಷಿಸು præukshisu. To sprinkle (J. 21, 50; My.).

ಪ್ರೀತ præ-ūta. Sewed, stitched; tied, strung. See ಒತ.

ಪ್ರೀತುಃ præ-uttunga. Very high or lofty, elevated, prominent. (Ūpr. 2, 46).

ಪ್ರೀತ್ಯನ್ಮ præ-utpanna. Produced, originated, developed. (Bp. 28, 69).

ಪ್ರೀತ್ವಿತ præ-utpihita. Covered all about (Rāv. 8, 106).

ಪ್ರೀತ್ಯಾಹ ಪ್ರಾ-utsāha. Great effort, great zeal, ardor 2, stimulus, incitement. — ಪ್ರೀತ್ಯಾಹಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To incite, to instigate, to inspire, to encourage (My.). — ಪ್ರೀತ್ಯಾಹ ಪಡಿಸು. = ಪ್ರೀತ್ಯಾಹಗೊಳಿಸು. (My.).

ಪ್ರೀತ್ಯಾಹಿತ præ-utsāhita. Incited, stimulated, encouraged (My.).

ಪ್ರೀತ್ಯುಕ್ತ præ-utsuka. Very full of eagerness or desire (Rāv. 5, 78).

ಪ್ರೀಥ prætha. The nostrils of a horse; the nose of a horse or the tip of it. 2, the loins or hip; see ಕಬ್. 3, an excavation or cave. 4, a traveller. 5, notorious, famous.

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-udgata. Projecting, prominent, great. (Grj. 3, 4).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ud-damśa. Greatly cutting (Ūpr. 10, 23).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-uddanda. Very large; very violent or severe (Bp. 17, 18).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ud-dāna. Excessive fluid from an elephant's temples (Rāv. 13, 67). 2, very large.

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-uddāma. Unbounded, immense, vast, huge. (Ūh. v. 76. 207).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-udbhava. Sprung up, born (Rāv. 6, 35).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-udbhāsi. Very shining, very radiant, very graceful (Ūh. v. 210).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-udbhūta. Sprung up, born (Rāv. 1, 102).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-udyat. Very great (Bp. 3, 6).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-unnati. Great loftiness, greatness (Śēv. 4, 106).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-unmatta. Grown very furious or mad (Ūpr. 2, 34).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-unmudrita. Fully unsealed, opened, or displayed (Ūpr. 8, 41).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ullasat. Shining brightly, glittering (Śmd. 127).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ullāsa. Great joy (Bp. 27, 9).

ಪ್ರೋದ್ಗತ prōshṭha. A bull, an ox. 2, a stool, a bench.

ಪ್ರೋದ್ಗತ prōshṭha-pada. N. of a double nakshatra: the third and fourth lunar mansions;—the month bhādra (August-September).

ಪ್ರೋದ್ಗತ prōshṭhi. A sort of carp, *Cyprinus pausius* (ತಪರಿ, ಮಾನಿನೋರು ಹೆಣ್ಣು ಮಾನು Mr. 409).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ūḍha. = ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಮುಖ. Grown up, full-grown, fully developed, matured, perfected (as the body, mind, or person); mature, adult, old;—married;—proficient (My.; J. 17, 15);—great, illustrious, grand, mighty, strong, dignified; ornate; polite;—thick, dense, as darkness;—impetuous, impulsive, violent;—confident, bold, arrogant, audacious;—forward;—raised up, lifted up;—at the end of a compound: filled with, full of. 2, = ಪ್ರೌಢಿ (occasionally). See ಬದುಗ, ಬಿತ್ತೆಗ; J. 2, 11; 26, 8; 31, 33; ವಾಕ್.

ಪ್ರೋದ್ಗತ praūdhatana. = ಪ್ರೌಢತೆ. (My.).

ಪ್ರೋದ್ಗತ praūdha-tara. Very grand (J. 4, 8).

ಪ್ರೋದ್ಗತ praūdhatē. -ತಾ. The state of being grand, etc. See ೪; Ūpr. 5, 138. 2, confidence, arrogance.

ಪ್ರೋದ್ಗತ praūdha-vati. = ಪವೃದ್ಧತೆ. A fully developed and perfected woman, a woman bold in her ways, a proficient or clever woman (Bp. 45, 2).

ಪ್ರೋದ್ಗತ praūdha-vaśē. A cow that has full-grown calves (see ವಶ್ಯಯಣಿ).

ಪ್ರೋದ್ಗತ praūdha-samāgama. A kind of sambhōga (Kāv. IV, 2, 24).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ūḍhi. Growth, increase;—maturity, perfect state of body or mind;—elevation, greatness, grandeur, pomp;—proficiency;—self-confidence, arrogance;—boldness;—zeal, enterprise, exertion. See Śmd. 301; Rāv. 13, 8; J. 3, 13; 23, 59; 26, 17; Sp. s. ತರುಣಪ್ರ; ಬದುಗ,

ಬಲ್ಲತನ. — ಪ್ರೌಢಿವರ್ತ. -ವರ್ತ. To become zealous, etc. (Ūpr. 1, 3).

ಪ್ರೋದ್ಗತ praūdḥikē. = ಪ್ರವೃದ್ಧಿ, ಪ್ರಮುಖ. Grandeur, proficiency (My.).

ಪ್ರೋದ್ಗತ praūdḥimē. = ಪ್ರವೃದ್ಧಿ, ಪ್ರಮುಖ. Grandeur, proficiency (My.).

ಪ್ರೋದ್ಗತ praūdḥē. = ಪವೃದ್ಧಿ. A female arrived at puberty (J. 10, 53);—a married woman from thirty to thirty-five years of age;—a violent or impetuous woman who stands in no awe of her lover or husband, a woman of impetuous desires;—a proficient or accomplished woman. See ಬಿತ್ತೆಗವರ್ತ.

ಪ್ರೋದ್ಗತ praūdhyā. = ಪ್ರೌಢ. (Bp. 46, 71).

ಪ್ರೋದ್ಗತ praushṭhapada. (fr. ಪ್ರೋಷ್ಠಪದ). The month bhādra (August-September).

ಪ್ರೋದ್ಗತ praushṭhapadē. = ಪ್ರೋಷ್ಠಪದ. N. of a nakshatra. ಪ್ಲಕ್ಷು plaksha. The waved-leaf fig-tree, *Ficus infectoria* Willd. (see ಕಬ್ಬುಸುರಿ & ಬಸರಿ, ಎತ್ತೆಗುರಿ). 2, the tree *Thespesia populneoides* Wall. (*Hibiscus populneoides* Roxb.). 3, the holy fig-tree, *Ficus religiosa*. 4, one of the seven dvīpas or continents.

ಪ್ರವ ಪ್ರವಾ. Swimming, floating;—leaping, jumping; a tumbler;—a float, a raft (ಉಡುಪೆ, ನೀರ ನಡೆ ಪಾಯ್ತೆ ತಪ್ಪ Mr. 416). 2, a kind of duck (see ಮುಣ್ಣು ಮುದುಳ). 3, a frog. 4, a *Āṇḍāla* (cf. ಪೊರೆಯು). 5, a monkey. 6, a species of grass, *Cyperus rotundus*.

ಪ್ರವ ಪ್ರವಾ. A frog;—a tumbler;—a *Āṇḍāla*.

ಪ್ರವ ಪ್ರವಾ-ga. Going by leaps: a frog;—a monkey.

ಪ್ರವ ಪ್ರವಾ-n-ga. Going by leaps: a frog (ಭೇಳೆ, ಕಪ್ಪೆ Nn. 46);—a monkey (ಕಪಿ, ಮರ್ಕಟ 46);—a horse (ತುರಂಗ, ಕುದುರೆ 46);—the forty-first year of the cycle of sixty (ವತ್ಸರವನರ, ವತ್ಸರಭೇದ 46; My.).

ಪ್ರವ ಪ್ರವಾ-n-gama. A frog;—a monkey.

ಪ್ರವ ಪ್ರವಾ. Swimming, floating; jumping, leaping; flying; capering;—deolivity, inclination. See ತೆಂಕು.

ಪ್ರವ ಪ್ರವಾ. A float, a raft. (R.).

ಪ್ರೋದ್ಗತ plāksha. (fr. ಪ್ಲಕ್ಷು). The fruit of the *Ficus infectoria*. See ಬಸುರಿ.

ಪ್ಲಾನ plān. Flannel (Si. 221; cf. ಪ್ಲಾನಲ್). 2, a "plan" (My.).

ಪ್ಲೀಹ plīha. The spleen;—disease of the spleen.

ಪ್ಲೀಹಕಪ್ಪು plīha-īstru. The medicinal plant *Amoora rohitaka*. See ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ.

ಪ್ಲತ pluta. Floated, floating, swimming; bathed in; submerged, wet;—jumped, leaped, having gone by leaps or jumps; leaping, jumping;—one of a horse's paces: capering, vaulting (ಬಿದಿಯವರಿಯು Nr.);—protracted, lengthened to three prosodial instants, as a vowel in pronunciation; a vowel thus lengthened (Śmd. 17. 19. 67. 68; Kāv. I, 1a, 10. 16).

ಪ್ಲಷ್ಠ plushṭa. = ಪ್ರಪ್ಲ. Burnt.

ಪ್ರೋದ್ಗತ plōsha. Burning, combustion.

ಪ್ಲಾತ plāta. Chewed, eaten. 2, hungry (ಹಸಿದಾತ Hlā.).

ಪ್ಲೆ ಪ್ಲೆ. Eating, food. 2, hunger (ಹಸಿವು Hlā.).

ಪ್ಲಾನಲ್ plānal. = ಫಲಾನಿ. Flannel (Si. 276; My.).

ಫ

PH

ಫ ph. The forty-second letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). In Kannada it is used in a few imitative sounds, and in a few nouns (22. 23). For some Mhr. and H. words not found under this letter see under ಪ್.

ಫ pha. The letter ಫ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಫ pha. The number 2 (Mr. 849).

ಫಕಾರ pha-kāra. The letter ಫ (Śmd. 11).

ಫಕೀರ phakīra. = ಪಕೀರ. A Mahommadan mendicant;—a man free from worldly cares (Mhr., H.; My.; B. 4, 168).

ಫಕೀರಿ phakīri. Relating to a ಫಕೀರ (Mhr.); a ಫಕೀರ (My.).

ಫಕ್ಕನೆ phakkanē. = ಪಕ್ಕನೆ, q. v.

ಫಜೀತು phajitu. ಫಜೀತಿ. Disgrace, ignominy; annoyance, harassment (Mhr., H.; My.; Br.).

ಫಂಜಿಕೆ phanjikē. The plant *Clerodendrum siphonanthus* R. Br. (see ದಾರಂಱಿ).

ಫಟಕೆ phatakē. A sound in imitation of that produced by a vigorous caning, slapping or cuffing (Mhr. ಫಟಕನ, ಫಡ ಫಡಾಟ; B. 5, 268; cf. ಪಟ).

ಫಟಕೆ phatikē. = ಫಟಕೆ. (B. 3, 43).

ಫಡಿ phatē. = ಎಡಿ 2, ವೆಡಿ, ಹೆಡಿ. The hood of the cobra or coluber nāga.

ಫಡ phada. = ಪಡ 2, etc. (Grj. 6, 86; 8, 40; Bh. 8, 26, 4; J. 13, 8; 25, 35. 54). — ಫಡ ಫಡ. = ಪಡ ಪಡ, etc. Ha, hal etc. (ಎರೆ ಎರೆ Kk. 43; Śm. 60; Bh. 8, 24, 50; Rāv. 13, 97; J. 12, 38).

ಫಣ phaṇa. = ಫಟಿ. The hood of the cobra.

ಫಣಭೃತಿ phaṇa-bhṛti. The cobra di capello. 2, a snake in general.

ಫಣಾಧರ phaṇā-dhara. A snake (ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಫಣಾಮಣಿ phaṇā-maṇi. Hood-gem: a jewel supposed to be found on the hood of a cobra (My.).

ಫಣಿ phaṇi. = ಪಣಿ. A snake; a cobra.

ಫಣಿಕಟಕ phaṇi-kaṭaka. Śiva (Bp. 50, 11).

ಫಣಿಕುಂಡಲ phaṇi-kuṇḍala. Śiva (Śāv. 1, 74).

ಫಣಿಗಣೇಶ್ವರ phaṇi-gaṇa-śvara. The serpent śeṣha (J. 24, 17).

ಫಣಿಜಿಹ್ನ phaṇijihna. Marjoram and another similar plant. 2, a species of Basil (see ಮರು). See ಬಿಳೇ ಮರುಗ.

ಫಣಿಶಲ್ಮ phaṇi-talpa. Vishṇu (Bp. 2, 19; J. 18, 82).

ಫಣಿಧರ phaṇi-dhara. Śiva (Mr. 12).

ಫಣಿಪಾ phaṇi-pa. The serpent śeṣha (Ī. Bp. 47, 31; Śāv. 4, 71).

ಫಣಿಪಕಂಠ phaṇipa-kanṭha. Śiva (Bp. 16, 28).

ಫಣಿಪತಿ phaṇi-pati. = ಫಣಿಪ. (Bp. 51, 75; J. 24, 62. 82).

ಫಣಿಭುಜ phaṇi-bhuj. An ophiophagous serpent (ಫಣಿಭಜ, ಅರಿವಾವು Mr. 401). 2, a peacock.

ಫಣಿರಾಜ phaṇi-rāja. = ಫಣಿಪ. (Bp. 54, 55; J. 23, 4).

ಫಣಿರಾಜಕಯನ phaṇirāja-śayana. Vishṇu (J. 2, 50).

ಫಣಿಲೋಕ phaṇi-lōka. = ನಾಗಲೋಕ. (Abh. P. 7, 31).

ಫಣಿವರಕಟಕ phaṇi-vara-kaṭaka. = ಫಣಿಕಟಕ. (Bp. 48, 15).

ಫಣಿವಿಭೂಷಣ phaṇi-vibhūṣaṇa. Śiva (Bp. 61, 70).

ಫಣಿವೇಣಿ phaṇi-vēṇi. Braided hair that resembles snakes (J. 1, 4); a woman who has such braided hair (My.).

ಫಣೀಂದ್ರ phaṇi-indra. A cobra (Śmd. 142. 166). 2, Śiva (2ನ, ಫರಣೀಂದ್ರ Nn. 6; ಪರಿ Mr. 495). 3, the serpent śeṣha.

ಫಣೀಂದ್ರ ಸುತೆ phaṇindra-sutē. The daughter of the serpent śeṣha: N. of a wife of Arjuna (J. 24, 81).

ಫಣೀಶ phaṇi-śa. = ಫಣಿಪ. (Īpr. 2, 71).

ಫಣೀಶ್ವರ phaṇi-śvara. = ಫಣೀಶ. (J. 24, 75).

ಫಣಿ phaṇē. ಫಣಾ. The hood of a cobra.

ಫನ phana. Annihilation, ruin (My.; H.).

ಫರ phara. = ಫಲ. A shield (Sk.).

ಫರಮಾಯಿಶಿ pharamāyīśi. Made to order, commissioned as an article (Mhr., H. ಫರಮಾತಿ, ಫರಮಾಸಿ). 2, superlatively excellent (My.; Mhr.).

ಫರಮಾಯಿಸು pharamāyīśu. To order, to direct, to bid (My.; Mhr. ಫರಮಾನೀಕೇ).

ಫರವಾಣ pharavāṇa. A royal mandate, order; a firman (My.; Mhr., H. ಫರಮಾನ).

ಫರಾಮೋಷಿ pharāmōshi. Forgetfulness, oversight (My.; Br.; H.). ಫರಾಮೋಷಿಯಾದರೂ ಪಡಪೋಷಿಯಾಗ ದಾರಮ (Prv.).
ಫರಾರಿ pharāri. 1. A fluttering rag (Mhr. ಫರಾರಾ); a sail (B. 4, 161).

ಫರಾರಿ pharāri. 2. Absconded or emigrated (My.; Mhr., H.).

ಫಲ phala. = ಪಲ 1, ಫರ, ಫಳ. Fruit; a fruit (ಫಲೋತ್ಪತ್ತಿ, ಎರ್ದಾ ಫಲಂಗಲು Nn. 92). 2, produce, crop;—*profit, gain, advantage, benefit* (ಅತೀವಲಾಭ, ನಿತೀಪವಾದ ಲಾಭ 92). 3, offspring, progeny. 4, recompense, reward, retribution (good or bad). 5, one's own learning or merits (ನಿಜವಿದ್ಯೆ ಗಳ, ತನ್ನ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳ 92). 6, the product or quotient. 7, final liberation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ 92). 8, a blade of a sword or knife. 9, a tablet, a board. 10, a shield. 11, the wood of a plough, exclusive of the pole and share. 12, a ploughshare. ಫಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದೀಪ, ನೆಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನೀರು.—ಫಲವಿದ್ದ ಬದಲೇ ಪಾರುಪತ್ಯ ಚಿಂತೆ.—ಫಲವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರದಾಟವಾದರೇನು.—ಫಲವಿಲ್ಲದ ಮರ ಹೊಲದಲ್ಲಿದ್ದರೇನು?—ಫಲಾ ನೋಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಹೊಲಾ ಹೊಡೆದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು.—ಫಲಾ ನೋಡಿದರೆ ದಾಯಾದೆ ನಿಶ್ಚಿತೇ?—ಫಣ್ಣಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ದಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.—ಫಲಾ ದಿಶ್ತಿ, ಪಾಪಾ ಕಳಿ! (Prva.). See ಪಣ್.—ಫಲ ಕೊಡು. To yield or produce fruit (B. 4, 183; My.). —ಫಲಂಗದ. -ಂಗದ. To imagine to be fruit (Rāv. 6, 20). —ಫಲ ನಿಲ್ಲು. = ಫಲ ವಾಗು No. 2. (My.). —ಫಲವಾಗು. -ಅಗು. Fruit or gain to

be produced (My.). 2, pregnancy to take place (My.). — ಫಲ ಹಿಡಿ. To come at fruits, to bear fruits (My.; see ಫಲಹೀನ).

ಫಲಕ phalaka. = ಪರಿಗೆ, etc., ಫಲಂಕ. A board, a plank. 2, a shield. 3, a slab or tablet for writing on. 4, any flat surface.

ಫಲಕವಾಸಿ phalaka-pāsi. A soldier armed with a shield. See Nr. a. ಕಡಿತರಗಾದ.

ಫಲಕಾಲ phala-kāla. The time of fruits, fruit-season. (My.).

ಫಲಂಕ phalanka. A board for playing with dice (ಅಕರ್ಷ, ಹಲಗೆ, ನೆತ್ತದ ಹಾಸಂಗಿಯ ಹಲಗೆ Nr. 184).

ಫಲತ್ರಿಕ phala-trika. = ತ್ರಿಫಲ, q. v. The three myrobalans.

ಫಲದ phala-da. Yielding or bearing fruit; giving a reward, rewarding. (Riv. 13, 16).

ಫಲದಾನ phala-dāna. A present of fruits (My.).

ಫಲದಾಯಕ phala-dāyaka. He who gives a reward or rewards, he who retributes, used of God (My.).

ಫಲಪೂಜೆ phala-pūjē. Worship of corn trodden out by oxen; worship of ripe fruits newly plucked; etc. (My.).

ಫಲಪೂರ phala-pūra. Full of kernels: the citron, *Citrus medica* (ಮಾದೀ ಗಿಡ, ಮಾದಾರದ ಗಿಡ Si. 141; cf. ದೀಪಪೂರ).

ಫಲಪೂರ್ಣ phala-pūrṇa. Full of fruits (My.).

ಫಲಭರಿತ phala-bharita. Laden with fruit or fruits, full of fruit or fruits (My.).

ಫಲಭಾಗ phala-bhāgi. Sharing in a good or bad result of actions (My.).

ಫಲರಾಜಿತ phala-rājita. N. of a plant (ಗಿರಕರ್ಣಿಕೆ q. v., etc. Mr. 113).

ಫಲವತಿ phala-vat. Fruit-bearing, laden with fruits, fruitful.

ಫಲಕೃತಿ phala-kṛti. Advantage, profit (Mhr.; My.).

ಫಲಸಿ phalasa. = ಪನಸ, etc. (Sk.).

ಫಲಸಿದ್ಧಿ phala-siddhi. Reaping fruit, realising an object; a prosperous issue (Kāv. III, 3, B, 144; My.).

ಫಲಹೀನ phala-hīna. Void of fruit, yielding no fruit or profit (ಫಲ ಹಿಡಿಯದುದು ಮರ Mr. 103).

ಫಲಹೀನತೆ phala-hīnatē. The state of being void of fruit (Ūpr. 7, 96).

ಫಲಾದನ phala-adana. The eating of fruits (Śiv. 2, 99); a fruit-eater: a parrot.

ಫಲಾಧ್ಯಕ್ಷ phala-adhyakṣa. Superintendent of fruits; — the tree *Mimusops kauki*.

ಫಲಾನ phalāna. = ಫಲಾನ. Such a one (Mhr., H. ಫಲಾನಾ; My.; Br. ಫಲಾನ).

ಫಲಾನಿಲ phalānili. = ಪಾನಿನಿಲ. (B. 5, 146).

ಫಲಾನುಭೋಕ್ತೃ phala-anubhōktṛi. A person who suffers, or enjoys, the due consequence of his actions (My.).

ಫಲಾನೆ phalānē. = ಫಲಾನ. (My.).

ಫಲಾಫಲ phala-aphala. Profit and loss (My.).

ಫಲಾಶನ phala-aśana. = ಫಲಾಶನ. (My.).

ಫಲಾಹಾರ phala-āhāra. = ಪರಾಳ, ಪಲಹಾರ, ಪಲಾರ. Feeding on fruits; a slight repast consisting chiefly of fruits (My.).

ಫಲಿ phali. Bearing fruit, being in fruit, fruitful; — a tree. 2, a kind of medicinal plant (= ಫಲಿನಿ No. 1).

ಫಲಿತ phalita. That has produced fruit, bearing fruit, yielding fruit, having got fruits (Ūpr. 2, 91; Bp. 36, 49).

ಫಲಿತಮುಖ್ಯದು (ಫಲಯಿಸುವುದು) Śmd. 396 Cm.). ಮರಗೊಳು ಫಲಿತಮನೆ ಫಲವುಳ್ಳವು (Mr. 108). 2, involved (Mhr.).

ಫಲಿತರಸಾಲ phalita-rasāla. A mango tree in fruit (ಬನ್ನ ಮಾವು Śm. 26).

ಫಲಿತಾಮೃತ phalita-āmra. = ಫಲಿತರಸಾಲ. (ಬನ್ನ ಮಾವು Kk. 66).

ಫಲಿತಾರ್ಥ phalita-ārtha. Result (My.).

ಫಲಿನ phalina. Bearing or yielding fruit, fruitful. 2, = ಪನಸ, ಫಲಸ. (Sk.).

ಫಲಿನಿ phalini. A certain medical plant (= ಪ್ರಿಯಂಗು, etc.; see ಪಾಲಿನಿ, ನೆದರ್ 2). 2, the medicinal plant *Menispermum cordifolium* Willd. 3, a species of herb, *Echites dichotoma*. 4, a species of flower, *Celosia cristata*.

ಫಲಿಯಿಸು phaliyisa. = ಫಲಿಸು. To bear fruit, etc.; to be produced (ಫಲಿತಮಾಗು Śmd. 396 Cm.; Ūpr. 7, 93).

ಫಲಿಸು phalisu. Fruit to be produced, fruit to grow (ಪಾಯ್ Ūt. I. 39); to grow, to be produced (Bp. 41, 11; 45, 42); — to bear fruit, to become fruitful (My.; B. 2, 52); to bear or produce good or bad results (My.).

ಫಲೀನ phalīna. Fruit (ಫಲ Nn. 45). 2, a good man (ಉತ್ತಮ, ಉತ್ತಮವುಳ್ಳವನು 45, o. r. ಸತ್ಪುರುಷ). 3, an ascetic (ಮುನಿ, ಯತಿ 45). 4, final liberation (ಮೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ 45). 5, the hair of the head (ತಿರೋರುಹ, ಮುಕ್ತಿಯ ಕೂದಲ್ 45). 6, mud, mire (ಪಂಕ, ಕೆಸರ್ 45).

ಫಲೀಗ್ರಹಿ phalī-grahi. Bearing fruit in season, fruitful.

ಫಲೀರುಹೆ phalī-ruhē. The trumpet-flower, *Bignonia suaveolens*.

ಫಲೋತ್ಕರ phala-utkara. Multitude of fruit, all sorts of fruit (ಫಲ, ಎಲ್ಲಾ ಫಲಂಗಳು Nn. 92).

ಫಲೋತ್ಪತ್ತಿ phala-utpatti. Coming forth or growing of fruit, production of fruit. See ಪಾಯ್.

ಫಲೋದಯ phala-udaya. Coming forth or appearance of fruit; — appearance of consequences or results, result, recompense, reward. (My.).

ಫಲು phalgu. Small, minute; — pithless, sapless; — worthless, vain, useless; — weak, feeble, insignificant. 2, the opposite-leaved fig-tree, *Ficus oppositifolia* Roxb.

ಫಲುನ phalgunā. = ಪಲುಗುಣ, ಪಲ್ಲುಣ. Arjuna (ಇನ್ನೂ, ಸಿತ ಹಯ, ಗಾಣ್ಣೀವಿ, ಜಪ್ಪು, ಹರಿಬನ್ಧ Mr. 264; Śmd. 270. 281).

ಫಲುನಿ phalguni. N. of a double nakṣatra or asterism (pūrva and uttarā). See ಫಾಲ್ಗುನ.

ಫಸಲಿ phasali. = ಫಸಲು. 2, the harvest-year: the official revenue-year, originated with the emperor Shāh Jehān; the addition to the phasali, to convert it into the Christian year, is 590 (My.; Mhr.).

ಫಸಲು phasalu. A crop, a harvest (My.; Si. 128. 166; Mhr., H.).

ಫಫ phal. A sound in imitation of briskly boiling rice. — ಫಫ ಫಫ. rep. (S. Mhr.).

ಫಫ phala. A sound produced by the feet of running bullocks. — ಫಫ ಫಫ. rep. (S. Mhr.).

ಫಫ phala. = ಫಲ (Śmd. 25).

ಫಫೆಯಕಾಲ phalāya-kāla. (Śmd. 23).

ಫಫಾಲ್ phalil. An imitative sound (cf. ಪಾಲ್). — ಫಫಾಲಿನ. With the sound of ಫಫಾಲ್ (Śmd. I; 22).

ಫಾಜಿಲ್ phājil. ಫಾಜಿಲ್. Overplus, excess; surplus or spare; whatever is realized over and above the estimated produce; extra (My.; Br.; Mhr., H. ಫಾಜಿಲ್).

ಫಾಸಿ phāsi. Unrefined sugar, molasses;—flour or meal mixed with curds.

ಫಾಸಿತ phāṣita. (= ಫಾಸಿ). The inspissated juice of the sugar-cane, raw sugar; the inspissated juice of other plants. See Nr. a. ದಿಲ್ಲ.

ಫಾಸಿ phāṣita. (= ಫಾಸಿತ). Obtained by straining or filtering, readily or easily prepared, anything made by an easy process, as a decoction, etc.;—a decoction, etc.

ಫಾನು phānu. Self-collectedness (Mhr., H.; see ದೇ-).

ಫಾಯಿದಾ phāyidā. ಫಾಯಿದೆ. Advantage, profit (My.; Br.; Mhr., H. ಫಾಯಿದಾ). ಫಾಯಿದೆ ನೋಡಿ, ವಾಯಿದೆ ಕಳೆ ಕೊಳ್ಳಾ (Prv.).

ಫಾಯಿಷಿ phāyish. Published, proclaimed, notified (My.; H.).

ಫಾಲ phāla. = ಪಾಲ 2. A phoughshare. 2, a bundle. 3, the forehead. 4, made of cotton.

ಫಾಲಾಕ್ಷ phāla-aksha. Śiva (My.).

ಫಾಲಾಂಕುಷ phāla-ambaka. = ಫಾಲಾಂಕು. (My.).

ಫಾಲ್ಗುಣಿ phālguna. Tbh. of ಫಾಲ್ಗುಣ. (My.).

ಫಾಲ್ಗುಣ phālguna. (fr. ಫಲ್ಗುಣ). = ಪಾಲುಗುಣ, ಫಾಲ್ಗುಣ. Belonging to the asterism phalguni. 2, N. of a month (February-March). 3, Arjuna.

ಫಾಲ್ಗುಣಿ phālguni. = ಫಲ್ಗುಣಿ. 2, the day of full moon in the month phālguna.

ಫಾಲ್ಗುಣಿಕ phālgunika. The month phālguna.

ಫಿದಿವಿ phidivi. A servant (My.; Br.; H. fidwi).

ಫಿರಕಿ phiraka. = ಪಿರಕಿ, etc. A part, a subdivision (My.; Br., H. ಫಿರಕಿ); a department (My.).

ಫಿರ್ಯಾದಿ phiryādi. = ಪಿರಿಯಾದಿ, ಫಿರ್ಯಾದಿ. A representation of injury and an application for redress; a complaint, a suit, an action (My.; ಅಭಿಗ್ರಹ, ಅಭಿಯೋಗ, ಅಭಿಪಾರ, ಮೊದಲಿ G.; Mhr., H. ಫಿರ್ಯಾದಿ). 2, a complainant, a plaintiff (My.; Mhr., H. ಫಿರ್ಯಾದಿ). ಫಿರ್ಯಾದಿ ಮಾಡು (ಮೂಡು); ಫಿರ್ಯಾದಿ ಹೇರು (ಮೊದಲಿಯಡು G.). See B. 4, 7. 169; 5, 264. 265.

ಫಿರ್ಯಾದಿ phiryādi. = ಫಿರ್ಯಾದಿ No. 1. (My.).

ಫುತ್ ಫುತ್ phut-kṛita. (= ಪೀತ್ಯುತ), ಫುತ್ಯುತಿ. Blowing, hissing; screamed aloud; screaming, shrieking, screeching, a scream, a shriek.

ಫುಫುಸ phupphusa. The lungs. (B. 4, 85).

ಫುರೋಕ್ತು phurōkta. = ಫೋಕ್ತು. Sale, selling, vent (My.; Br.; H. furōkht).

ಫುಲ್ಲ phulla. = ಪುಲ್ಲ. Expanded, blown, as a flower; in full bloom, flowering; opened wide, dilated, as the eye;—a full-blown flower.

ಫುಲ್ಲಿತ phullita. = ಪುಲ್ಲ. See ಎ.

ಫುತ್ಕಾರ phūt-kāra. = ಫುತ್ಕುತ. (Ūpr. 10, 67; Grj. 8, after 8).

ಫುತ್ಕುತಿ phūt-kṛiti. = ಫುತ್ಕಾರ. (Ūpr. 7, 38).

ಫೆಳಯಿಲ phēla-ilā. (Śmd. 241 Mdb.).

ಫೆಳಾವುಗ phēlavuga. (Śmd. 23).

ಫೆಳಿ phēli. (Śmd. 23).

ಫೇದಾ phēdā. = ಫೇರೆ. (My.; Mhr., H.).

ಫೇರೆ phēri. A dough of wheaten flour in fine granules worked into fine vermicelli of which some portion is coiled and baked in ghee (V. 14, 80; C.).

ಫೇತ್ಕಾರ phēt-kāra. Howling. (Ūpr. 10, 67).

ಫೇನ phēna. = ವೇನ. Foam, froth, spume; scum (ಶಿವ, ನೊಡ Nn. 6). 2, white cuttle-fish bone, Os sepiae.

ಫೇನಿಲ phēnila. Foamy, frothy, spumous. 2, the soap plant, Sapindus detergens Roxb. 3, a species of tree with beautiful flowers (ಶಿಲಕವರು, ಕ್ಷುರಕ Mr. 119). See ರಂಗುನಾಲ.

ಫೇರಾಳಿ phēraṇḍa. A jackal.

ಫೇರವ phērava. A jackal;—a rākshasa, a goblin, a demon;—fraudulent, crafty; a rogue.

ಫೇರಿಸ್ತು phēristu. A list, a catalogue, a roll, an inventory (My., also as ಫೇರಿಸ್ತು; Br.; Mhr., H. ಫೇರಿಸ್ತ, ಫೇರಿಸ್ತ).

ಫೇಲಿ phēla. = ಫೇಲಿ. (Sk.; R.; cf. ವೇಲ 2).

ಫೇಲಿ phēli. = ಫೇಲಿ. (Sk.). ಫೋಲನಕಾಗಿ ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು; ಉಣ್ಣು ಫಾಟನದೊಳಗೆ ಇರೆ ಫೇಲಿ ಉಣ್ಣು ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು (Mr. 220).

ಫೇಲಿಕೆ phēlikē. = ಫೇಲಿ. Remnants of food, etc. (ಮುಷೂಹಿ Hā.).

ಫೇಲಿಪಾತ್ರಿ phēli-pātrē. A spittoon (ಮದಿಗ Mr. 212).

ಫೇಲಿ phēlē. Remnants of food, leavings of a meal, droppings from the mouth, refuse, etc.

ಫೋಟಿ phōṭi. An imitative sound.—ಫಾಟಿಸಿ With the sound of ಫಾಟಿ (Śmd. 22, o. r. ಫಾಟಿಸಿ; Tā. ಫಾಟಿಸಿ, suddenly).

ಫೌಜಿ phauji. = ಪೌಜಿ, etc.

ಫೌಜಿದಾರ phauja-dāra. = ಪೌಜಿದಾರ No. 2. (B. 5, 106).

ಫೌಜಿದಾರಿ phauja-dāri. Criminal (Mhr.; B. 5, 265).

ಫೌಜು phauju. ಫೌಜ್. = ಪೌಜ. (J. 25, 10; Śi. 268. 279). ಉದಾಹರಣೆ ಮೂಡು ಪೌಜು (Prv.). — ಪೌಜ್ ಫಿರಕಾದವನು (ಫುಲ್, etc., ಅಗ್ಗದವ Śi. 278).

ಫೋಕ್ತು phrōkta. = ಫುರೋಕ್ತು. (My.).

ಬ

B

ಬ b. The forty-third letter of the Alphabet

(Śmd. 12. 21). In compounds it is often changed into ವ, e. g. ಎಳವಳ್ಳಿ, ಕಡುವಳ್ಳಿ, ಬೇರ್ವರಸು, ಆಳ್ವಳ್ಳಿ ತೋಳ್ವಳ್ಳಿ, ಕಣ್ಣುಳ್ಳಿ, ಗೇಣ್ಣಾಯ (81), ತೆಳ್ಳಸಿಹಿ (212), ಬೆಳ್ಳಯಲ (213), ಕಡುವಲ (215), ಪಲ್ಲಿಲಿನಾಯ (221), ಕುಡುವಲ್ಲಂ (220), ನಾಲ್ವರ (224);—ಕೆಲಸಕ್ಕೆವರ, ಬೆಗೆವರ, ನೆಲೆಗೆವರ (82), ಬಗೆಗೆವರ (216); ಮುನಿವರ (184), ಎವರ (211);—ಇವರ್ (122), ಒವರ್ (158); see ವ. Exceptions are, e. g. ಇವರ್ (81), ಕಣ್ಣೆಟಿಂ, ಸುಡುವಾಡು (82). Frequently it takes also the place of ಪ, e. g. ಕಣ್ಣಿನಿ, ತಣ್ಣಿದಾರ, ಕಣ್ಣಿಲಂ (78), ಆಡು ಮೊಲ್ಲಂ, ಮಂಡುಮುದು, ಪೆರ್ಡುಮುದು, ಇದಿಯುಮೊದ್ದು, ಬಿಟ್ಟುಮೊದ (204).

ಬ ba. 1. The letter ಬ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಬ ba. 2. (ಬ-ಅ 17) = ವ 2, etc., e. g. ನಾನ್ವಂ (ನಾಮ್ವಂ), ಎನ್ವಂ (ಎಮ್ವಂ), ತಿನ್ವಂ (ತಿಮ್ವಂ), ಉನ್ವಂ, ಕಾನ್ವಂ, ಪೂನ್ವಂ (Śmd. 275).

ಬ ba. The number 8 (Mr. 349).

ಬಂಹಿಮೆ bamhima. Muchness, abundance, multitude, greatness.

ಬಂಹಿಮವತೆ bamhima-vat. Having abundance or greatness (Kāvy. V, 44; Abh. P. 7, 22).

ಬಂಹಿಮ್ಯ hamhishtha. Very much, very many, most abundant, very great, excessive.

ಬಕ್ bak. = ಬಗದು, etc. P. p. of ಬಗೆ 1, in ಬಕ್ ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಬಕ್ baka. = ಬಗೆ, ವಕ್. A heron, a crane (ವಕ್, etc. Nr.; ಧ್ವಾಂಕ್ಷ Hlā., Nn. 120; ಬಕ್ಕೋಟಿ Mr. 172; see ಕಾಡು). ಬಕ್ ನಲ್ಲಿ (Nn. 120). 2, a man of great cunning like a crane, a cheat, a rogue. 3, N. of a rākshasa or demon killed by Bhīma (Śmd. 183; Bh. 1, 10, 1, etc.; J. 16, 25). 4, N. of an asura conquered by Krishna. 5, the tree Sesbana grandiflora (see ಬಕಪುಷ್ಪ). ಬಕ್ ತಪಸು ಮಾಡಿದರೆ ಮುಕರಗೆ ಭಯವೇನು?—ಬಕನ ದಾರಿ (the turn of being devoured by Baka) ಮುಗನ ಮದನ (Prvs.). See Prv. s. ದಾಧಿ ಪಡು.

ಬಕದಾಲ್ಯಿ bakadālbhya. N. of a fishi (J. 24, 43; 32 sum.; 32, 25, etc.).

ಬಕಪುಷ್ಪ baka-pushpa. The tree Sesbana grandiflora Poir. (Agati grandiflora Desv., ತಿವಮಲ್ಲಿ, ಪಾಪುಪತ, ಬಕ್, etc. Nr. 6; ತಿವಮಲ್ಲಿ, ಎಕಾಪ್ಪೇಲ, ವಕ್, etc., ಕೊಕ್ಕರೆಹುವಿನ ಗಿಡ Si. 142).

ಬಕರೆ bakarē. = ಬಕ್ಕರೆ 1, ಬಕ್ರೆ. A potsherd (occasionally used for parching seeds, etc., and as a lid, My.).

ಬಕರೆ bakarē. ಬಕರ. A he-goat (Mhr. ಬಕರಾ); a goat without reference to sex (Mhr. ಬಕರೇಂ, My.).—ಬಕರಕ ಸಾಯಿ. A mutton-butcher (My.; Mhr.).

ಬಕವರಮ್ವನ baka-vidambana. The deceit or imposture of a crane, hypocrisies (Bh. 8, 22, 22).

ಬಕವೈರಿ baka-vairi. Krishna. 2, Bhīma (J. 4, 60).

ಬಕವ್ರತಿ baka-vrati. One whose acts are like those of a crane: a false devotee, a religious hypocrite (Bh. 2, 4, 26).

ಬಕಷಿ bakashi. = ಬಕ್ಷ. A general (My.; Mhr., H. ಬಖ್ಷೀ, ಬಕ್ಷೀ); the head of a department (My.).

ಬಕಷಿಗಿರಿ bakashi-giri. The employment of a bakashi (My.).

ಬಕಾರ ba-kāra. The letter ಬ (Śmd. 11).

ಬಕಾರಿ baka-ari. = ಬಕವೈರಿ. (Śmd. 81).

ಬಕಾಸುರ baka-asura. = ಬಕ Nos. 3 & 4. 2, a term for a voracious eater (My.; Mhr.). ಬಕಾಸುರನ ಊಟ, ಕುಮ್ಮಕ ಣನ ನಿದ್ದೆ (Prv.).

ಬಕಾಳ bakāla. (Mhr. ಬಕಾಲ, a shopkeeper with contemptuous implication).—ಬಕಾಳಧಾತು. Shopkeepers' rice: rice mixed with ourds, butter, and milk (My.).

ಬಕುತ bakuta. Tbh. of ಭಕ್ತ. (My.).

ಬಕುತಿ bakuti. Tbh. of ಭಕ್ತಿ. (My.).

ಬಕುಳ bakuḷa. = ಬಕುಲ. (ವಕುಳ Ūt. II, 60; ನಾಗಕೇಸರ Mr. 125). ಬಕುಳದ ಮರ (ವಕುಲ, ಕೇಸರ Nr.).

ಬಕೋಟಿ bakōṭa. = ಬಕೋಟಿ. (ಬಕ Mr. 172).

ಬಕ್ಕ bakka. (fr. ಬಿದ). = ಬಕ್ಕಟ, q. v. — ಬಕ್ಕಮ್ವಯಲ್. -ಒ-ಬಯಲ್. (Śmd. 205). = ಬಕ್ಕಟಬಯಲ್ q. v., ಬಟ್ಟಬಯಲ್. An empty, void place, a wide, open plain; a void, a vacuum, vacuity; vanity, illusion; disappearance; ruin. ಬಕ್ಕಲಿತಿ ತೋಡಿಯಾದನ್ನಕ್ಕಂ, ಅವಳ ಸಿತಗೆ, ಪತಿಗೆ ಮಿಗೆ ಕಾಯ್ದು ನೋಟಕ್ಕೆ, ಕಡುಸೊನ್ನಿ (o. r. ಕಡುನಾಮು), ನಾಣಿಲಿ, ಬಕ್ಕಮ್ವಯಲೊಳಮ್ ಅದಾರುಮಂ ಭಂಜಸುವರ್ (Śmd. 244; Kāvy. I, 4, 12).

ಬಕ್ಕ bakka. = (ದಾಕ), ಬೊಕ್ಕ 3. Tbh. of ಭಕ್ತ. See ಕೂಡು, ತಿನಸು, ತಿನಿಸು.

ಬಕ್ಕಟ bakkaṭa. = (ಬಕ್ಕ, ಬಟ್ಟ), ಬರ್ಕಟ. Bareness, voidness (cf. Mhr. ಬಖಳ, open space; any void spot). — ಬಕ್ಕಟಬಯಲ್. = ಬಕ್ಕಮ್ವಯಲ್. (ತೂನ್ಯ Ūt. I, 86, o. r. ಬಕ್ಕಮ್ವಯಲ್; Abh. P. 11, after 155). ಬೆನ್ನ ವ್ಯಾಮೋಹದಿ ಇನ್ನವರಂ ಬಕ್ಕಟಬಯಲೊಡನೆ ಪೊಡಿ, ಎನಗುಳ್ಳಾಯುಮಂ ಜ್ಞಾನ ಮಂ ಬದಾದೆ ಬದಿ ಕೆಯಿದು, ಹಾದಾಗ, ಬಕ್ಕಟಬಯಲಿ ಬಿರ್ಮ ಕೆಟ್ಟಂ (Śānandapurāṇa kathāVākyaṭhasūcaka).

ಬಕ್ಕರನೆ bakkarasē. (Śmd. 49).

ಬಕ್ಕರಿ bakkari. = ಬಕ್ರಿ. Bread (My.; Mhr. ಧಾಕರಿ). See ಕೋಣದ; Prv. s. ಭಕ್ತ. — ಬಕ್ಕರಿಹಂಡು. A platter for baking bread (B. 3, 58).

ಬಕ್ಕರೆ bakkarē. 1. = ಬಕರೆ, etc. (My.).

ಬಕ್ಕರೆ bakkarē. 2. = ಬಗರಗೆ 2 q. v., etc. (ಪಕ್ಕಲಿ, ಬಗರಗೆ Kk. 56, o. r. ಬಗರಿಗೆ; ಪಕ್ಕಲಿ, ಬಗರಿಗೆ Śm. 62, o. r. ಬಗರಗೆ; cf. ಭಕ್ತಣಿ?).

ಬಕ್ಕಸ bakkaṣa. = ಬೆಕ್ಕಸ, etc. — ಬಕ್ಕಸಮ್ವಡು. = ಬೆಕ್ಕಸಮ್ವಡು. ಬಕ್ಕಸಮ್ವಟ್ಟು ದಾಮಂ ಬಿಟ್ಟರ್ (Śmd. 287, o. r. ಬಿ.).

ಬಕ್ಕಸ bakkasa. = ಬೊಕ್ಕಸ, q. v. (ಕೋಶ Si. 262; ಕೋಶ, ಅರ್ಧ 460).

ಬಕ್ಕಸೆ bakkasē. (Śmd. 49, o. r. ಬಕ್ಕಸಿ).

ಬಕ್ಕಳಿ bakkali. ಮಯ್ಯ ಮಸಿ ಕೊರಲ ಬಕ್ಕಳಿ ಪಯ್ಯ ಘಂ
ಲಗಿವ ಕಯ್ಯ ಕಂಕರಿ (Śmd. 84 in two MSS., o. r. ಬಕ್ಕಳಿ).

ಬಕ್ಕು bakkū. = ಬರ್ಕ of ಬರಿ 1. See Śā. s. ಬದಗೋಡ.

ಬಕ್ಕುಡಿ bakkudī. 1. To be astonished or amazed.
ಬಕ್ಕುಡಿದಂ (Śmd. 49).

ಬಕ್ಕುಡಿ bakkudī. 2. = ಬಕ್ಕುಡೆ, ಬಕ್ಕುಡಿ. Agitation;
amazement; alarm; fear; grief (ತಲ್ಲದಿ, ತಳವೆ
ಳಗು, ಬೆಗದ್, ಗುರ್ವ, ಮಲ್ಲದ್, ಬಿಗುದ್, ಬೆಪ್ಪಳ, ತಳಮಳ, ಬಿ
ಗಪ್ಪ ಧಾವ ಸಿಮ. 49; Kk. 42, o. r. ಬಕ್ಕುಡಿ).

ಬಕ್ಕುಡಿ bakkudī. 3. N. of a plant (ವಕ್ರ Mr. 145;
cf. Sk. ವಕ್ರ?).

ಬಕ್ಕುಡೆ bakkudē. = ಬಕ್ಕುಡಿ. — ಬಕ್ಕುಡಿಯ. — ಅ 3. A man
full of alarm or fear (Bp. 38, 70).

ಬಕ್ಕೆ bakkē. Sweetness, goodness (M. ನಂಕ್ಕಿ; M. ನ
ದುಕ್ಕಿ, T. ನದುಕ್ಕಿ, the tender pulpy substance inside a
young cocoon; see ಬಕ್ಕಿ & ಬೆನ್ನ; cf. Mhr. ಬರಕಾ, soft,
fluid, used of the pulp of a kind of jack, etc.). — ಬಕ್ಕಿ
ವಲಸು. — ವಲಸು. (Śm. 118). A sweet kind of jackfruit
(ಸ್ವಾದುವನನ 26; Ū. Bp. 45, 29; Śā. 2, after 42; T. ವದು
ಕ್ಕಿವಲಾ; M. ನಂಕ್ಕಿವಲಾ).

ಬಕ್ಕಿ bakri. = ಬಕ್ಕರಿ. (My.).

ಬಕ್ಕಿ bakkī. = ಬಕ್ಕರೆ, etc. (My.).

ಬಕ್ಕಿ bakshi. = ಬಕ್ಕು. (My.). — ಬಕ್ಕಿಸಾಹೇಬ. Mr. general.
See Prv. s. ಬರಿ ಹಾಕು.

ಬಕ್ಕಿಸಿ bakshi. A gift (My.; Mhr., H. ಬಕ್ಕಿಸ, ಬಕ್ಕಿಸ).

ಬಕ್ಕಿಡಿ bakkhī. Contention (My.; Mhr., H., Br. ಬಕ್ಕಿಡಾ);
a troublesome business (My.; Mhr.).

ಬಗ್ bag. The burning sensation caused by
chillies when entering the mouth or the eye.
— ಬಗ್ ಬಗ್ rep. (C.).

ಬಗ бага. A sound used to express suddenly
blazing up, the crackling of flames, shining
brightly, and also burning of the body. Cf.
ಬಗ್ಗನೆ; Sk. ಭಗ. — ಬಗ ಬಗ. rep. (C.; Tē., T.; Mhr. ಭಕ್ಕುಣ).
— ಬಗ ಬಗ ಎನ್. To crackle as flames (Bp. 16, 25). — ಬ
ಗ ಬಗನೆ. With the sound of ಬಗ ಬಗ (Bp. 53, 53; My.). —
ಬಗ ಬಗನೆ ಉರಿ. To blaze with a crackling noise. 2, to
burn, as the eyes, the hands, the sole of the foot (My.).

ಬಗಬು bagatu. To disjoin the thighs, to open
the legs, to straddle (ಕೂರುವಿತ್ತೇಷ Śmd. Dh.; cf.
T., M. ವರು, to divide, separate).

ಬಗಡೆ bagadē. Rice roughly cleaned (Mhr. ಬಗಡ). — ಬಗ
ಡೆಯಕ್ಕಿ. — ಅಕ್ಕಿ. An inferior kind of rice used to feed ele-
phants, buffaloes, etc. (My.).

ಬಗದಾಳ bagadāḷa. A certain collection of ślokas (My.;
see Prv. s. ದಾಯಗಿ ಬರು).

ಬಗದು bagadu. = ಬರ್ಕ, ಬಸೆದು. P. p. of ಬಗಿ 1.

ಬಗರಿ bagar. Without (Mhr., H.). — ಬಗರ್ಬಿ. Without
interest (My.). — ಬಗರ್ಬದಿ. Without a substitute (My.).

— ಬಗರ್ಬಾ. Without leave (My.). — ಬಗರ್ಬಾ. With-
out permission (My.).

ಬಗರಗಿ bagaragē. 1. = (ಬಜ್ಜರ), ಬಗರನೆ 1, ಬಸೆರನೆ 1. (ಬ
ಜ್ಜರಕ್ಕೆ, ವಜ್ಜರಕ್ಕೆ). A hole dug for water in the
dry bed of a river or stream, a spring (ಕೂ
ಪಕ, ಎದಾರಕ Nr.; ಬಜ್ಜರಕ್ಕೆ, ಒದಿನ್ನ Kk. 56; cf. ಬಸಿ 1? ಬಸ
ರೆ 1?).

ಬಗರಗಿ bagaragē. 2. = ಬಕ್ಕರೆ 2, ಬಗರನೆ 2, ಬಸೆರನೆ 2.
A kind of vessel (ಪಕ್ಕರೆ Ū. I, 86, o. r. ಬಗರಗಿ; ಪಕ್ಕ
ರೆ, ಬಕ್ಕರೆ Kk. 56, o. r. ಬಗರಗಿ; ಪಕ್ಕರೆ, ಬಕ್ಕರೆ Śm. 62, o. r.
ಬಗರಗಿ).

ಬಗರಿ bagari. = ಬಗರಿ 1. A boy's spinning top (Ś. Mhr.;
Tē. ಬಂಗುರ, ಬೊಂಗರ, ಬೊಮ್ಮುರ; T., M. ಪಮ್ಮುರ; cf. Tbb.
ಬವರಿ & Mhr. s. ಬಗರಿ 1).

ಬಗರಿಗಿ bagarigē. 1. = ಬಗರನೆ 1, etc. (ಪಕ್ಕರೆ, ವಜ್ಜರ, ಒ
ದಿನ್ನ Śā.).

ಬಗರಿಗಿ bagarigē. 2. = ಬಕ್ಕರೆ 2, ಬಗರನೆ 2, q. v.

ಬಗರು bagaru. (= ಬಗಿ 1). To scratch with the
nails or claws (My.; cf. ಪರದುಕ).

ಬಗಲೆ bagal. ಬಗಲು. The armpit; a side (My.; Br.; B.
4, 157; ಕಂಕುಡಿ, ಕಪ್ಪ, ಕೊಂಕುಡಿ, ಬದಿ, ದಾಹುಮೂಲ G.; Mhr.,
H. ಬಗಲ). See Prv. s. ತಗಲುಗಾದಿ. — ಬಗಲಂ. — ಅಂ. A
jacket with sleeves that cover only a small portion of
the upper arm (My.). — ಬಗಲುಚೀಲ. A bag that is put
over the shoulder and hangs under the arm (My.). —
ಬಗಲೊಡೆ. — ಬಡೆ. To branch off (ಟಿಸಲೊಡೆ G. 40).

ಬಗಲಿ bagala. An Arab boat of a particular description
(B. 3, 116; Mhr. ಬಗಲಾ).

ಬಗಸಿಗಿ bagasigē. = ಬಗಸೆ, ಬೊಗಸಿ, ಬೊಗಸೆ. The palms
of the hands joined so as to form a cup.
ಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿಗಳನ್ನು ಅಂಗಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯೆನಿಸುಗು, ಅದು ಕೂಡೆ;
ಆ ಎರಡೂ ಕೂಡಿದರೆ ಅಂಜಲಿಯೆನಿಸುಗು, ಅದು ಬಗಸಿಗಿ (Nr., MŚ.
ಬಗಸಿರಿ).

ಬಗಸು bagasu. = ಬಯಸು. (My.).

ಬಗಸೆ bagasē. = ಬಗಸಿ, etc. (ಅಂಜಲಿ, ಬೊಗಸಿ ಸೊರಸರ್
ಪಟ್ಟ ಅಂಗಿಯುಳ್ಳು Śi. 212; My.). ಕಯ್ಯ ಬಗಸೆ (ಕುತಪ, ಅಂಜಲಿ
Nn. 107). ಬಗಸೆ ಒದಿದ ಹಾಂಗಿ ಕಯ್ಯ ಮುಗಿಯುವಿಕೆ (ಪ್ರತ್ಯಾಂ
ಜಲಿ Śi. 248). — ಬಗಸೆಗರ್. — ಕರ್. (Śm. 118). An eye like
a bagasē, a large eye.

ಬಗಲಾ bagalā. ಬಗಲೆ. = ವಗಲಾ. (Tē. ಬಗಲಾ, ಬಗಲಾ, ವಗಲಾ).
— ಬಗಲಾದೇವಿ. One of the śakti deities by means of
which one may shut the mouth of an opponent, etc. (My.).

ಬಗಲು bagalu. = ಬಗುಲು 1, etc. (My.). ಬಗಲೋನು ಬೊಗ
ದನು, ಬೊಗದೋನು ಬಗಲನು (Prv.).

ಬಗಾರಿ bagār. Seasoning (= ಬಗ್ಗರಕ್ My.; H.).

ಬಗಿ bagi. 1. (= ಬಗರು). To separate, to disunite;
to divide, to make pieces, to cleave, to tear,
to lacerate, to scratch, to dig (ವಿತ್ತೇಷ, ಧಗ
Śmd. Dh.; T. ವಗಿರ್, to divide, slice; T. ವಗು, M. ವಗು,
ವಗಿ, to separate, divide; T. ವಗ್ಗಿ, M. ವಗಿ, division, portion;
see a. ವಗದಿ). See Bp. 14, 32; 61, 12; J. 4, 44; 31, 56.
2, to scrape and remove, as rice from the
bottom of a pot by means of a spoon, to

scratch and take out of a vessel with the nails or a spoon, as sugar that sticks together, to dig up with the snout, as wild hogs the soil, etc. (My.). — ಬಗ ಬಗ. rep. (Bp. 47, 50).

ಬಗಿ bagi. 2. = ಬಗಿದು. P. p. of ಬಗಿ 1 in ಬಗಿ ಬಗಿದು (Bp. 47, 10; 55, 25).

ಬಗಿ bagi. 3. = ಬಗಿಸ. Dividing, tearing, etc. See ಉಗ, ಇರ್ಗು.

ಬಗಿನಿ bagini. = ಪಯ್ಯ, ಬಯ್ಯ q. v. (My.; Ū. Bp. 47, 45).

ಬಗಿಸು bagisu. To cause to scrape or scratch and remove, as the filth of a drain (My.).

ಬಗುಡ baguḍa. (fr. a ಬಗುಡು, = ಬಗುಡು, -ಅೃ). A man with a prominent navel (ತುಣ್ಣಿ, ಉನ್ನತನಾಭಿ Hlā.). See ಬಗುಡು.

ಬಗುತ baguta. Tbh. of ಭಕ್ತ (Bp. 51, 77; 57, 75; My.).

ಬಗುಳ್ baguḷ. 1. = ಬಗಳು, ಬಗುಳು 1, ಬೊಗಳು 1, ಬೊಗುಳು 1. To bark (ಕುಕುರವು ಸ್ಮದ. Dh.); to cry out. P. p. ಬಗುಳ್ಳು.

ಬಗುಳ್ baguḷ. 2. To suffer from dysentery (ಸಾರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; cf. ಬಸು in ಬಸುಗುತ್ತಿ?).

ಬಗುಳು baguḷu. 1. = ಬಗುಳ್ಳಿ 1, etc. P. p. ಬಗುಳಿ (My.). ತಿಗಲೆ ದಾಯ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಬಗುಳೋ ನಾಯ ಬಡಿಯ ಬೇಡ (Prv.).

ಬಗುಳು baguḷu. 2. = ಬೊಗುಳು 2, ಬೊಗುಳು. Barking; crying out. — ಬಗುಳುಸನ್ನಿ. A kind of delirious fever in which the patient cries out (My.).

ಬಗಿ bagē. 1. To think; to consider, to mind, to think of (ಚಿತ್ತ ಸ್ಮದ. Dh.; My.); to opine, to suppose, to conjecture, to take for; to know (ಪರಿಧಾಪ ಸ್ಮದ. Dh.; ವಿಚಾರಿಸು 72 Cm.; ಧಾವಿಸು 110 Cm., ಅರ್ಥ Māb. Cm.; My.; Mhr. ಬಗಣೇ, to see; to look, direct the eye to). P. ps. ಬಗಿದು, ಬಗಿದು. ಬಗಿದಯ ನನ್ನನೆ (ಸ್ಮದ. 255). ಕೂಡಿದಂಗೆರಡಂ ತಾಂ ಬಗಿವಾತನುಂ ನರಕದೊಳ್ ಬೀದ್ವಿಲ್ಲಿ ಗೇಂ ಸನ್ನಯಂ? (89). ಚಿತ್ತಿಯುಪಾಯಮುಂ ಪಕ್ಕನೆ ಕೆಚ್ಚನೆ ಬಗಿಯಂ (112). ಆಂ ಪಡೆನೆನ್ನ. ಬಗಿಯಲಿವಾಗಳ್! (258). ಬಗಿಯೊಳ್ ಪಡಿತೊನ್ನನ್ ಅಣಂ ಬಗಿಯರ್, ಗಡ, ನಿನಗೆ ಸುಮತಿ ಬೇಡ್, ಆಂ ಬೇಡ (277). ಬಗಿಯದವನು (ವಿಯಾತ, ಧೃಷ್ಟಿ Hlā.). ಇದಿರಂ ಬಗಿಯದವಂ (ಅದುಷ್ಟ Mr. 287). ನಾನೊನ್ನು ಬಗಿಯ ದೇವರೊನ್ನು ಬಗದನು. — ಉಣ್ಣ ಮನೆಗೆ ಎರಡು ಬಗಿಯ ದಾರದು (Prvs.). ಅನ್ನವನ್ನು ಹಾಕುವದು, ನನ್ನಿಯನು ನುಡಿಯುವದು, ತನ್ನನ್ನೆ ಪರರ ಬಗಿದ ದೆ ಕೈರಾಸದಿನ್ನಣವಕ್ಕು (Sp.). See Ū. v. 21; Bp. 2, 19; 24, 25; 31, 15; 32, 32; 40, 90; 45, 19; 47, 41; 51, 47; 61, 4, 5; Rāv. 4, 118; 5, 124; 13, after 2; 13, 4, 100, 103.

ಬಗಿ bagē. 2. Thought; concern, regard; notion, idea; intention, purpose, object, aim; the mind (ಧಾವ No. 100, Kk. 81, S̄m. 56; ಆಕೂತ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ Hlā., Mr. 460; ಚಿತ್ತ Ū. II, 60; My.; cf. ಬಗ್ಗಿ, ಬಗ್ಗು). ಮನದ ಬಗಿ (ಸಂಕಲ್ಪ Hlā.). ಮುಗಿದ ಬಗಿ (ನಿಧಾನ Mr. 483). ಬಗಿಯಂ ಬಗಿ (Abh. P. 14, 82). ಬಗಿ ಪೋಯ್ತಾಗಳ್ (S̄md. 68, 289). ಅದಾರ ಬಗಿಗಂ ಮಾಸರಮಾದ ನಾಗಕೇಸರದ ರವದ ರಂಗವಲಿ (Ūpr. 7, after 92). See S̄md. 277; Ūpr. 3, 18; 5, 77; 8, 51; Rāv.

13, 8, 28, 100; Rām. 3, 8, 69; J. 2, 46; 6, 84. — ಬಗಿಗಿದು. -ಕಿದು. To cause one's thoughts to fail, to bewilder, to confuse (Abh. P. 16, 53). — ಬಗಿಗಿದು. -ಕಿದು. Thought to fail, to be bewildered (Ūpr. 8, 7; Rāv. 13, after 102). — ಬಗಿಗುನ್ನು. -ಕುನ್ನು. One's aim to fail, to get disappointed, to begin to feel sad (Grj. 4, 69; V. 8, 44; S̄āv. 3, 48). — ಬಗಿಗಿದು. -ಕಿದು. = ಬಗಿಗಿದು. — ಬಗಿಗಿದು. -ಕಿದು. = ಬಗಿಗಿದು. (J. 19, 38). — ಬಗಿಗಿವರ್. -ಬರ್. To come to one's mind or notice, to become noticeable (ಬಗಿವುಗು S̄md. 3 Māb. Cm.). ಪನ್ನಳಿರ ತೋರಣಂ ತಳಿನ್ನಿದ ಕೆಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮು ತಿನ ಕೊಡೆ, ಚಿಲ್ಲಿನೆವ ಮಂಗಲಾನಕದೊನ್ನು ರವಂ ಬಗಿಗಿವನ್ನು ದನ್ನರ ಮನೆಯೊಳ್ (S̄md. 216). — ಬಗಿಗಿವು. -ವು. To act according to one's pleasure (J. 8, 22). — ಬಗಿಗಿವು. -ಕೊವು. To attract one's thought or attention; to be observed, to appear;—to take notice of, to mind, to heed. See Bp. 38, 20; 41, 15; 43, 51; 53, 33; 55, 5, 11; 57, 57; 60, 17; Rāv. 13, 82, 84; S̄āv. 1, 34; 5, 37; J. 11, 17. — ಬಗಿಗಿವು. -ಕೊವು. To cause one's attention to be attracted, etc. (Ūpr. 7, 152; Rāv. 6, 113; J. 6, 44). — ಬಗಿವರ್. -ತರ್. To take to heart, to mind (Ūpr. 1, 60; 4, 8; 8, 81; Abh. P. 14, 29). — ಬಗಿ ನೋ. To get mentally afflicted, to grieve (S̄āv. 4, 136). — ಬಗಿ ಮರವು. The mind to turn round (towards an object, Ūpr. 4, 64). — ಬಗಿಯೊಳಾಗಿ. -ಬಗಿ. To be born in the mind. ಬಗಿಯೊಳಾಗಿದವ, Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; S̄m. 7). — ಬಗಿವಡೆ. -ವಡೆ. To think, to reflect (J. 2, 34; 3, 35). — ಬಗಿವನೆ. -ಮನೆ. The abode of thought, the mind (V. 23, 15). — ಬಗಿವುಗು. -ವುಗು. To enter the mind, to be understood, to recommend itself (ಮನಮ್ಬುಗು S̄md. 3 Cm.; ಬಗಿಗಿ ಬರ್ Māb. Cm.). — ಬಗಿವಡು. -ವಡು. To begin to cheer up (Grj. 4, 118). — ಬಗಿಹರಿ. (One's) thought or purpose to proceed without any impediment (My.).

ಬಗಿ bagē. 3. = ಬಗಿಸ. A division, a portion, a part (see ಇಬ್ಬಗೆ, & T., M. s. ಬಗಿ 1). 2, a division or section, a kind, a sort, a variety; a class, a caste; a manner, a mode, a way (My.; Tē., M. ವಗೆ; T. ವಗ್ಗ; ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ತ, ಪ್ರಕಾರ Si. 423). See Rāv. 6, after 11; 13, 69; J. 1, 10; 3, 17; 6, 37; 28, 18, 57; Si. 21, 48, 70, 78, 90, 241, etc. — ಬಗಿಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see a way (J. 23, 6). — ಬಗಿ ಬಗಿ. rep. Different or various or manifold kinds, etc. ಬಗಿ ಬಗೀ ಭಕ್ತ ಬಯಸಿದರೆ ಬಗ್ಗೀತೇ? (Prv.). See Si. 62, 180; B. 1, 5; 3, 81. — ಬಗಿ ಹರಿ. The (proper) mode to run, a way to be opened: to be settled, to be adjusted (My.). — ಬಗಿ ಹರಿಸು. To settle, to adjust (My.).

ಬಗಿ bagē. Tbh. of ಬಕ. ಬಗಿಯ ಪುಷ್ಪ (ತಿವಮಲ್ಲಿ, ಪಾಶುಪತ, ಬಕ, etc. Nr. a; see ಬಕಪುಷ್ಪ).

ಬಗಿಕಾರಿ bagē-kāra. A man who is mindful. See S̄md. s. ನೀಡ.

ಬಗಿಯಿಸು bagēyisu. To cause to mind; to captivate the mind (J. 29, 46).

ಬಗಿರಗಿ bagēragē. 1. = ಬಗರಗಿ 1, etc. A temporary well, etc. (ಡುಂ, ಹುಣ್ಣಿ, ಚೂತಕ Hlā.).

ಬಗಿರಗಿ bagēragē. 2. = ಬಗರಗಿ 2, etc. (Rām. 5, 8, 69).

ಬಗ್ಗ bagga. = ಬಗ್ಗು 1. Tbh. of ಬಗ್ಗು (S̄md. 345, 356). — ಬಗ್ಗಿದೊವರ್. -ತೊವರ್. A tiger-skin (V. 14, after 31). —

ಬಗ್ಗಡೊವಲುಡಿಯು. -ಉಡಿಯು. *Siva* (ಅತ್ತರ ಸಿಂ. 2; ಸಿವ Kk. 4, o. r. -ಉಡಿಯು). -ಬಗ್ಗ ಸಮ್ಯು = ಬಗ್ಗಡೊವಲ್. (ಸಿವ. 3, 3).

ಬಗ್ಗಡ baggada. Sediment, settlings, dregs as of oil, the mud or mire in a well, cow-dung mixed with water (My.; Mhr. ವಗಡ, refuse, dregs; ವಂಗಡ, bad, foul, nasty).

ಬಗ್ಗಡಿಯ baggu-adiya. A babbler (Bp. 57, 29; T. ವಕ್ಕು, a sound, also that of barking; ವಗುಳಿ, a sound).

ಬಗ್ಗಡ baggadê. A kind of fish (Râv. 5, 115; cf. T. ವಗುಲಿ, Mhr. ವಾಗುಲಿ).

ಬಗ್ಗಡೆಯತನ baggadëyatana. Babble (Râm. 6, 44, 11).

ಬಗ್ಗಣಿ bagganê. (Smd. 49). (= ಬಗ್ಗು 1). Cooing, etc. (Sêv. 2, 45).

ಬಗ್ಗನೆ bagganê. With the sound of (ಬಗ್ಗ or) ಬಗ್ಗ: flashingly (My.; Tê. ಭಗ್ಗನೆ). 2, quickly (My.).

ಬಗ್ಗರಿ baggari. The thorax (My.).

ಬಗ್ಗ baggi. A "buggy" (Si. 275; My.).

ಬಗ್ಗಿಸು baggisu. 1. To cry, to coo, to chirp, to chatter, to sing (ಕಂಕಿಸು ಓ. I, 4). ಪಾಡಲಿ, ತುಮ್ಮಿ! ಬಗ್ಗಿಸಲಿ, ಕೋಗಲಿ! ತೀಡಲಿ, ಗನ್ನವಾಹ! (Smd. 153, 272). ಖಿದಲಿ ನುಡಿದು, ಅದಲಿ ಬಗ್ಗಿಸಿ, ಫದಲಿನ ನಡೆ! ಎನ್ನು, ಜಡಿದು ಸಾರಕಿಯಂ (28). ಬಗ್ಗಿಸ ಕಲಕಣ್ಣಂ (Râv. 2, 38). 2, to cry out, to vociferate (Abb. P. 12, 77; Grj. 6, after 56).

ಬಗ್ಗಿಸು baggisu. 2. = ಬೊಗ್ಗಿಸು. To bend (v. t.), etc. (My.).

ಬಗ್ಗ baggu. 1. = ಬರ್ಗು. The crying, cooing, chirping, chattering or singing of birds (ಬಂಕಲಿ ಓ. II, 22; ಬಿಜ್ಜಿ, ಜಡಿಪ, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಚಪ್ಪರಣಿ ಸಿಂ. 29, 30; ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ 84; Kk. 42, o. r. ಬರ್ಗು; ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಚಪ್ಪರಣಿ Kk. 77; Tê. ವಾಗು, to sound, ring, talk, chatter).

ಬಗ್ಗ baggu. 2. = (ಬಂಕು), ಬೊಗ್ಗು i. To bend, to bow (v. i.; ದಾಗು ಸಿಂ. 84; My.); to become submissive (My.; T. ವಣಗು, ವಳಿ, M. ವಣಜ್ಜಿ, ವಡಜ್ಜಿ, ವಳಿ, to bend; cf. ಬಗ್ಗು 3, ಬಕ್ಕು 2). ನಗ್ಗಿದ್ದು ಬಗ್ಗೀತೇ? -ಬಗ್ಗಿ ದವನಿಗೆ ಬನ್ನ ಗುದ್ದು ಹೆಜ್ಜು (Prva.). See Prv. s. ಮಣಗು.

ಬಗ್ಗ baggu. 1. = ಬಗ್ಗ. ಬಗ್ಗನೆ ವ್ಯಾಘ್ರಂ (Bhn. 58).

ಬಗ್ಗ baggu. 2. Tbh. of ಭಾಗ್ಯ (ಓ. II, 41).

ಬಗ್ಗಿ baggê. = ಬಗ್ಗಿ. q. v. (C.). ತಾಯಿ ತನ್ನಿಗ ಕೂಡ ನಡ ಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗಿ (B. 3, 24). ಆ ಗೃಹಸ್ಥನು ಅದರಿ ಬಿರಿಯ ಬಗ್ಗಿ ಅಡಿ (2, 33). ಕಲಿತ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಪತು ಪಕ್ಷಿ ಗಿಡ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗಿ ಪಾಠಗಳುಳ್ಳು (3, 1). ಇದರಿ ಹೊರ್ತು ದೇವರ ಬಗ್ಗಿ ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಬಲಿಯಾ? (3, 2). ಯಾವ ಕೋಡುಗಳ ಬಗ್ಗಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಗರ್ವ ಬದ್ಧಿತ್ತೋ, ಆ ಕೋಡುಗಳೇ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮುಳುವ ಅದವು (3, 19). ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದ ಬಗ್ಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು (3, 72). ಮುಸ್ತೆ ಹುಟ್ಟುವ ಮದಾಗಳ ಬಗ್ಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಾದರೂ ಚಿನ್ನ ಇರುವದಿಲ್ಲ (4, 119).

ಬಗ್ಗಿ baggê. (i. e. ಬಯದು, fr. ಬಗ್ಗಿ 2). = ಬಗ್ಗಿ. The very thought, intention, purpose or concern; with the thought or purpose; on account of, for;

with regard to, concerning (C.). ದಾವೀ ಬದೇ ಪತುಗಳು ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಬಗ್ಗಿ ಕಟ್ಟರ್ ಪಟ್ಟಿ ನೀರುತೊಟ್ಟಿ (Si. 90). ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಬಗ್ಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಸ್ಥಾನ (288). ಗೋಬಸವನಾಗ ತಕ್ಕ ಬಗ್ಗಿ ತಕ್ಕ ಹೋರಿಗಡ (319).

ಬಂಕ bank. (= ವಂಕ). N. (Bp. 9, 24; 49, 23). 2, a bend: a corner (Sêv. 1, 67; B. 4, 155). - ಬಂಕತನ್ನೆ. N. See ದೊರಟದ. - ಬಂಕನಾಥನ ಬಂಕಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 24). - ಬಂಕಯ. - ಅಯ. N. (Bp. 47, 85; 49, 24). - ಬಂಕಯ್ಯ. - ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 39).

ಬಂಕಾ bank. (= ವಂಕಾ for ವಂಕ). - ಬಂಕಾಪುರ. N. of a place. ಬಂಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದೊಂಕು ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ಬಂಕಿ banki. = ಬೊಂಕ, (ವಂಕ). - ಬಂಕಿದೇವ. N. (Bp. 9, 23, 38; see ಮೊರಟದ.).

ಬಂಕು banku. (= ಬಗ್ಗು 3, ಬಗ್ಗು 2). To be crooked, to bend (ಕೌಟಿಲ್ಯ ಸಿಂ. Dh.; Tê. ಒಂಗು, ವಂಗು; cf. Sk. ವಂಕ್, to be crooked).

ಬಂಕುಡಿ bankudi. = ವಂಕುಡಿ. (V. 42, after 21).

ಬಂಕೆ bankê. = ಬೊಂಕ, ಬೊಂಕೆ. Gum, glue, resin (My.; Tê.; ನಿಯಾರ್ಸ Si. 487; M. ವದುಪ್ಪು, slipperiness; glue, mucous; T., M. ವದುಕ್ಕು, to slip, alide; see ಬಕ್ಕೆ; ಬಮ್ಮ; ಬೂರಗುಂಕೆ).

ಬಂಗ baṅga. Tbh. of ಭಂಗ (My.). ಬಂಗ ಪಡಿಸುವವನ ಹತ್ತರ ಬಂಗಾರದಾಸೆಯೇ? (Prv.). See Prva. s. ಬಣ್ಣ 5, ಬಣ್ಣಾರ.

ಬಂಗಡ baṅgada. - ಬಂಗಡಬಕ್ಕಿ. The creeper *Ipomoea biloba* Forsk. (St. & Pl.).

ಬಂಗಡ್ಡ baṅ-kadda. = ಬಂಗಡ್ಡ. The grass ಮರಹಾನ್ರಿ when dry (Z.).

ಬಂಗರಳಿ baṅgarali. N. of a plant (ಹೀಲ Mr. 119).

ಬಂಗಲೆ baṅgalê. A bungalow (My.; Mhr., H. ಬಂಗಲಾ).

ಬಂಗಾರ baṅgara. = ಬಂಗಾರ, ಭಂಗಾರ, ವಂಗಾರ. Tbh. of ಭಂಗಾರ. Gold (C.; Tê.; T. ವಂಗಾರು, ವಂಗಾರಿ). ಅಂಗರಕ್ಕೆ ಯಲ್ಲದ ವನಿಗೆ ಬಂಗಾರವು ಯಾಕೆ? - ಬಂಗಾರದ ಕತ್ತಿಯಾದರೆ ರಕ್ಕ ದಾರ ದೇ? - ಬಂಗಾರದ ಸೂಜಿಯನ್ನ, ಹಂಗದೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹು ದೇ? - ಬಂಗಾರವಿದ್ದರೆ ತೃಂಗಾರ. - ಬಂಗಾರವೊನ್ನು, ಒದವೆ ಹಲವು. - ಪುತ್ತಳಿಗಿನ್ನ ಮೇಲು ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಗಿನ್ನ ಮೇಲು ತೊದಲು ಇಲ್ಲ (Prva.). See B. 1, 18, 19; Prv. s. ಬಂಗ. - ಬಂಗಾರಕ್ಕಡಿ ಬತ್ತ. A kind of very good paddy (My.). - ಬಂಗಾರಕ್ಕ. - ಅಕ್ಕ. N. (My.). - ಬಂಗಾರಕಾಯಿಮರ. The Arnotto tree, *Bixa orellana* Lin. (St. & Pl.). - ಬಂಗಾರದ ನೀರು. The cover of gold on a chemically plated thing (My.). - ಬಂಗಾರದ ಮುರಾಮು. Gold laid on the surface of a thing, gilt (My.). - ಬಂಗಾರದವರು. - ಅವರು. A king's concubine (ರಾಜನ ಉಪಪತ್ನಿ My.). - ಬಂಗಾರದ ಸ್ತ್ರೀ = ಬಂಗಾರದವರು. (My.; ಭೋಗಿನಿ Si. 183). - ಬಂಗಾರವರಕು = ಬಂಗಾರದ ನೀರು (My.).

ಬಂಗಾಳ baṅgāla. N. of the country Bengal (Bp. 16, 18). ಅಂಗಾಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣವಿದ್ದರೆ ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಹುದು. - ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಗವುಡ ಬಂಗಾಳಿ ದಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.).

ಬಂಗಾಳಿ baṅgāli. Relating to Bengal. 2, = ಬಂಗಾಳತನ (My.; see Prv. s. ಬಂಗಾಳ). - ಬಂಗಾಳಿದುಡ್ಡ. An ancient copper coin equal to four cash (My.). - ಬಂಗಾಳಿಮರ. The Portia tree, *Theopesia populnea* Corr. (St. & Pl.; Z.).

ಬಂಗಾಳತನ baṅgālitana. Trickery (My.).

ಬಂಗಾಳವಿದ್ಯೆ baṅgāli-vidyê. Jugglery; trickery (My.).

ಬಂಗಿ baṅgi. 1. Tbh. of ಭಂಗಿ, q. v. Appearance, semblance: likeness, similarity (ಪಾಂಗು, ಸಾಮ್ಯ Ū. II, 101; ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Ū. 55). — ಬಂಗಿವೆವ್. — ವೆವ್. To get the appearance of, to resemble. ಬಂಗಿವೆವ್, ಕನ್ನ ರಾಜನ ಮನ್ತ್ರಕಾಲೆಯುಂ ಶೈತ್ಯದ ನೈತ್ಯಭವನಮುಂ ಕಮ್ಮಿನ ಕಾರಾಗಾರಮುಂ ಹಲ್ಲಿನ ಕುಲಗೃಹಮುಮಿಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಸನ್ತಗೃಹಂ (Ūpr. 7 after 92).

ಬಂಗಿ baṅgi. 2. Tbh. of ಭಂಗಿ. Hemp (ಎಹಯ Mr. 116; Ū. Bp. 47, 45; My.; Mhr. ಭಂಗಿ); a potion prepared from it (My.). 2, a person addicted to the use of smoking, eating or drinking hemp: a crazy person, a crack (My.; Mhr. ಭಂಗಿ). ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಮಗ ಬಂಗಿ ನಟ್ಟು.—ಅಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಿ ಸೇದಿ, ಮಂಗನಾದ.—ಬಂಗಿ ಕುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಹಂಗು ಯಾರದು?—ಬಂಗಿ ಮುಕ್ಕುವವನಿಗೆ ಅಂಗಿಯಾದರೂ ಉದಯದು.— ಬಂಗಿ ಸುಟ್ಟರೂ ಹಂಗು ಸುದರಿಲ್ಲ (Prva.). See Prv. s. ಕಾಟನಾಯಕ.—ಬಂಗಿದಾಸಯ್ಯ. A crazy devotee (My.). — ಬಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು. Hemp leaves (My.).

ಬಂಗಿ baṅgi. 3. = ಬಾಂಗಿ, q. v. (My.; Tē.).

ಬಂಗು baṅgu. A disease of the skin at which it uses to get black, red and white spots (My.; T. ವಂಗು, black spots in the face; Mhr. ವಾಂಗ, a purple or dark discoloration of the skin, a mole; M. ವಕ್ಕು, ವಜ್ಜು, to be singed).

ಬಜಕಾನಿ bačā-kāni. = ಬಜ್ಜಕಾನಿ, q. v. (My.; B. 3, 103).

ಬಜನಾಗ bačānāga. Poison-root, the root of *Gloriosa superba* (Mhr., H.; ವಜ್ಜನಾಗ G.).

ಬಜಾರಿ bačāri. — ಬಜಾರಿಮರ. The tree *Albizzia odoratissima* Benth. (St. & Pl.).

ಬಜಾವು bačāvu. Protection; deliverance, escape, getting safely through (My.; Br.; Mhr., H.).

ಬಜ್ಜ ಬಾಚೆ. 1. (= ಬಜ್ಜಯ, etc.). That which is bad (ಕೆಟ್ಟದು Ū. II, 54). — ಬಜ್ಜನಾಲಿಗೆ. A bad tongue, a tongue that speaks lies (J. 6, 31).

ಬಜ್ಜ ಬಾಚೆ. 2. = ಪಚೆ, q. v. Greenness, etc. — ಬಜ್ಜಂಗಾಯಬಳ್ಳಿ. — ಎಂಕಾಯಿ. The water-melon, *Cucumis vulgaris* Schrader. (St. & Pl.).

ಬಜ್ಜ ಬಾಚೆ. 3. A small, flat, circular stone (My.). See ಕುದುರೆ.

ಬಜ್ಜ ಬಾಚೆ. Tbh. of ವಜ್ಜ. A young one; a boy (My.; Mhr., H. ವಜ್ಜಾ, ವಜ್ಜಾ); a calf, etc. — ಬಜ್ಜಬರಿ. — ಪರಿ. To become a calf, to behave like a calf (Abhā. 2, 84).

ಬಜ್ಜ ಕಾನೆ bačā-kānē. = ಬಜಕಾನಿ. A cloth for boys (My.; Br.).

ಬಜ್ಜ ನೆ bačānē. 1. = ಬಜ್ಜೆ 1, q. v.

ಬಜ್ಜ ನೆ bačānē. 2. (= ದಾಸಣಿ). A cover (Grj. 6, after 56).

ಬಜ್ಜ ರ ಬಾಚೆ. 1. = ಬಜ್ಜರ. (ಕುಲಿತ Ū. I, 21).

ಬಜ್ಜ ರ ನೆ bačāranē. The business of cutting and polishing diamonds (?). — ಬಜ್ಜರಣಿಗಾದಿ. (Rām. 5, 8, 51).

ಬಜ್ಜ ರೆ ಬಾಚೆ. 1. Heaven (ಬದಿಲ, ಸಗ್ಗ, ಅಮರಲೋಕ Kk. 10a).

ಬಜ್ಜಲ್ ಬಾಚೆ. 1. ಬಜ್ಜಲು. A drain or little kennel from a bathing room through the wall (ಕೆಸ ದಾಗಿ ಕೆ.); the bathing room itself (My.; Si. 82. 94; cf. ಬಸಿ 1; ಪಜ್ಜಳ 2). ಬಜ್ಜಲು ನೀರಿನ ಕುಣಿಯೊಳಗೆ ಬಹು ದಿವಸ ಕೊಡುತು ದುರ್ಗನ್ಧವಾದ ನೀರು (B. 4, 185). ಮುಜನರ

ಕೂಡ ಬಜ್ಜನಾಟ ಬಜ್ಜಲು ರೊಟ್ಟಿ ನನ್ನಿಹುದು (Sp.). See Prv. s. ಬದಿ 4; Abhā. 2, 84. — ಬಜ್ಜಲುಕುಣಿ. The pit outside a bathing room into which water drains off (My.). — ಬಜ್ಜಲುಕೋಣಿ. A bathing room (My.). — ಬಜ್ಜಲುಗಟ್ಟು. The filthy water in the drain-pit (My.). — ಬಜ್ಜಲುಗಟ್ಟೆ. The kennel for the egress of water (My.). — ಬಜ್ಜಲುನೀರು. = ಬಜ್ಜಲುಗಟ್ಟು. (My.). — ಬಜ್ಜಲುದಾಯಿ. The opening of a drain (My.). — ಬಜ್ಜಲುಮನೆ. = ಬಜ್ಜಲುಕೋಣಿ. (My.). — ಬಜ್ಜಲುಮೊಲೆ. — ಬಲೆ. The fire-place in a bathing room for heating water (My.). — ಬಜ್ಜಲುಹುಣಿಸೆ. A kind of sorrel (ಸಹಸ್ರ ವೇದಿ, ಹುಕ್ಕ, ಅಮ್ಲವೇತಸ, ಶತವೇದಿ Si. 157).

ಬಜ್ಜಲಿ bačāli. = ಬಜ್ಜಲೆ. (Tē.). See ಬಳ್ಳಿ.

ಬಜ್ಜಲೆ bačālē. = ಬಜ್ಜಲೆ, (ಬಸಲೆ). Spinage. See ಕಾ ವೆಬಜ್ಜಲೆ, and T. s. ಪಲ್ಟು. — ಬಜ್ಜಲೆಬಳ್ಳಿ. A small diffuse annual plant, *Portulaca quadrifida* Lin. (St. & Pl.).

ಬಜ್ಜಲೆ bačālē. 1. = ಬಜ್ಜಲೆ 1. Tbh. of ವಜ್ಜಲೆ (Ūmd. 348, o. r. ಬಜ್ಜಲೆ).

ಬಜ್ಜಲೆ bačālē. 2. (= ಬಜ್ಜಲೆ). (J. 13, 18).

ಬಜ್ಜಲು bačālu. Tbh. of ಭಜ್ಜಲು (G.).

ಬಜ್ಜು ಬಾಚೆ. 1. = ಬಜ್ಜು. To deposit;—to put aside, to conceal, to hide, to cover (T. ಪಡಿ, ಪಡುಕ್ಕು, M. ಪಡುಕ್ಕು, v. a., to conceal = ಪಡೆ, ಪಡಿ, see ಪಡಿ 1; T. ಪಡುಂಗು, M. ಪಡುಕ್ಕು, to sneak unseen). See ಕನ್ನಡ. — ನಾವು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಬಜ್ಜು ವದು ನಿಮ್ಮನ್ನಾಗುವದೋ? (B. 3, 2). ಏನರು ಸತ್ಯವಜ್ಜು ವನ್ನು ಬಜ್ಜು ವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಅದು ಬಜ್ಜುಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬಜ್ಜು ಹೊಪಿ ಬಿದ್ದಿತು (5, 170). — ಬಜ್ಜು. — ಇದು = ಬಜ್ಜು, ಬಜ್ಜು. To deposit, etc. (ಬಯ್ ಸೆ.; My.). ಬಜ್ಜು ಕೊಟ್ಟು ಇದ್ದದನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ಪ್ರತಿವಾಸ Si. 325). ಬಜ್ಜು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಹಿನ್ನಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಿಕೆ (ನಿಯೋತನ 437). ಬಜ್ಜು ಪಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಿ (ಗೂಡ, ಗುಪ್ತ 377). ಬಜ್ಜು ಪಟ್ಟಿ (ಗುಪ್ತ 445). ಹೊತ್ತು ಮುದುಗಲು ವಾದಿ ಬಜ್ಜು ಪಟ್ಟಿ (an umbrella or parasol, Bēdāgucupadi). ಗಜ್ಜು ಕರಿದಿಗಲು ತಮ್ಮ ಮದರಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆನ್ನು, ಹೆಣ್ಣುಕರಿದಿಗಲು ಮದರಿಗಳನ್ನು ಬಜ್ಜು ತುತ್ತವೆ (B. 5, 260). — ಬಜ್ಜು ಮನೆ. — ಇದು ಮನೆ. Depositing, etc. (ಉಪ ನಿಧಿ, ನ್ಯಾಸ Si. 325; ನಿತ್ಯ ವ 458). — ಬಜ್ಜು ಮೋಗು. — ಮೋಗು. To hide one's self (J. 21, 84).

ಬಜ್ಜು ಬಾಚೆ. 2. = ಬಜ್ಜು 1. To grow lean, etc. (My.). ನೆಚ್ಚಿದ ಸಿಪಾಯಿಗೆ ಬಜ್ಜಿದ ಕುದುರೆ (Prv.).

ಬಜ್ಜೆ ಬಾಚೆ. 1. = ಪಚೆ. Cf. ಬಜ್ಜೆ. — ಬಜ್ಜೆ ವೆವ್. = ಪಚೆ ವೆವ್, q. v.

ಬಜ ಬಾ. (= ಬಜೆ?). See ಕಾಡ.

ಬಜನ್ತರಿ bajantari. A wind musical instrument (My.; Mhr. ವಾಜನ್ತರಿ). 2, a performer upon the bajantari (My.; Mhr. ವಾಜನ್ತರಿ).

ಬಜನ್ತ್ರಿ bajantri. = ಬಜನ್ತರಿ. (My.; ವಾದಿತ್ಯ Ūb.).

ಬಜಾಯಿಸು bajāyisu. To beat, to play a musical instrument (My.; Mhr. ಬಜಾಯಿಸೇ). 2, to achieve, to execute, as a decree (My.; B. 5, 269; Mhr. ಬಜಾಯಿಸೇ).

ಬಜಾರ ಬಾಚೆ. = ಬಜಾರು, ವಾಚಾರ, ವಾಚಾರು. A market; the business of a market (My.; ಅಪಣ, ವೇದಿ, ಸನ್ನೆ, ಹಟ್ಟಿ G.; Mhr., H. ವಾಚಾರ).

ಬಜಾರಿ bajāri. = ವಾಚಾರಿ. Relating to a market; low, disreputable (Mhr. ವಾಚಾರಿ);—a low, disreputable woman, a jade, a scold (My.; Tē.; T. ವಾಚಾರಿ).

ಬಜಾರು bajāru. = ಬಜಾರ, etc. (My.; M. ಬಜಾರ).

ಬಜಾವಣೆ bajāvanē. Play (of a musical instrument), musical performance (or skill, Rāv. 10, 32).

ಬಜೆ bajī. = ಬಜೆ. (ಉಗ್ರಗನ್ನೆ, ಗೋಲೋಮಿ G.).

ಬಜೆ bajē. Tbh. of ವಜೆ (Smd. 338; ವಜೆ, ಉಗ್ರಗನ್ನೆ, etc. Nr.; ವಜೆ, ಉಗ್ರಗನ್ನೆ Mr. 136; ವಜೆ, etc., ಮುಕ್ತಕ ತಾಯಿ, ಕವಣದ ಕಡ್ಡಿ Si. 146; My.). See ಅಜೆ, ದಿಳಿಯ ಬಜೆ. — ಬಜೆ ದೆಣ್ಣೆ. A compound of bajē and butter used as a medicine for a new-born infant (My.).

ಬಜ್ಜರ bajjara. = ಬಜ್ಜರ. Tbh. of ವಜ್ಜ (Ūt. II, 87; Smd. 68; Kk. 48, o. r. ಬಜ್ಜರ; My.; T. ವಜ್ಜರ, ವಯರ). See ಬಜ್ಜವಜ್ಜರ. — ಬಜ್ಜರಗವ್ವ. -ಕವ್ವ. A pillar of diamonds (Rāv. 8, 2). — ಬಜ್ಜರಗವಿ. A cave made of diamonds (Sāv. 3, 30). — ಬಜ್ಜರಗೊತ್ತಕ. -ಕೊತ್ತಕ. A bastion of diamonds (Sāv. 1, 54). — ಬಜ್ಜರದಾರವಜ್ಜ. A door-frame of diamonds (V. 5, 2).

ಬಜ್ಜರಕ್ಕೆ bajjarakkē. (= ಬಗರಗೆ 1, etc.). A hole dug for water in the dry bed of a river or stream (ಬಗರಗೆ, ಬದನೆ Kk. 56, o. r. ವಜ್ಜರಕ್ಕೆ; cf. ಬಸಿ 1 P.).

ಬಜ್ಜಿ bajji. (Tbh. of ಭಜ್ಜ). A ṇaṇi made of roasted brinjals, chillis, etc. that are bruised with the fingers and mixed with curds, etc. (My.). ಬಜ್ಜಿಗೆ ಮಜ್ಜಿಗಿಲ್ಲ; ಅಜ್ಜಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಮೊಸರು? (Prv.). See Prv. 8. ಬದನೆ. 2, a bruised state, a bruise. ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಬಜ್ಜಿ ಬಜ್ಜಿ ಅಯಿತು (My.). — ಬಜ್ಜಿ ಬದನೆ. A large round badanē, especially used for bajji (My.). — ಬಜ್ಜಿ ಮಾಡು. To bruise, as the body by blows (My.). — ಬಜ್ಜಿ ಮೊಸರಿನ ಕಾಯಿ. A large kind of chilli used for bajji (My.).

ಬಜ್ಜಿರ bajjira. Tbh. of ವಜ್ಜ (see Kk. 8. ಬಜ್ಜರ). 2, a warrior armed with a disous (ವಜ್ಜದಂಕವೀರ Kk. 11a).

ಬಜ್ಜಿ bajjē. (= ಬಂಜೆ 2). — ಬಜ್ಜಿಗೂಣ್ಣನೆ. -ಕೂಣ್ಣನೆ. A crafty prooness (Ūpr. 2, after 60).

ಬಂಜೆ bañca. Tbh. of ವಂಜ (Smd. 348; Ūt. I, 18; Kk. 58; Smd. 64; Ūpr. 7, 97).

ಬಂಜನೆ bañcanē. Tbh. of ವಂಜನೆ (Smd. 342).

ಬಂಜರ bañcara. A pandore or bandore, a kind of guitar (Rāv. 5, after 19; Sāv. 2, after 42; ಎಣೆ, ತಮ್ಮಡಿ G.).

ಬಂಜಿಸು bañcisu. Tbh. of ವಂಜಿಸು. (Abh. P. 7, 59).

ಬಂಜರ bañjara. = ಬಂಜರು. (My.).

ಬಂಜರು bañjaru. Waste land (My.; Br.; H.). See ಅನಾ ದಿ. — ಬಂಜರುಮಾಡು. = ಬಂಜರುಧೂಮಿ. (My.). — ಬಂಜರು ದಿಣ್ಣೆ. A waste hillock (Si. 100). — ಬಂಜರು ಬೀದಿ. To become waste (My.). — ಬಂಜರುಧೂಮಿ. Waste or fallow-land (My.).

ಬಂಜೆ bañjē. 1. Tbh. of ವಜ್ಜೆ (Smd. 344) or ಬಜ್ಜೆ. A barren or childless woman (My.; Tē.; Mhr. ವಾಂಜು); a woman who has no menstrual courses (ವಜೆವೇ ಸ್ಮ. 73). 2, a barren cow (ವಜೆ, ವಜ್ಜೆ Hlā.; ವಜೆ Mr. 181; ವಜೆ, ವಜ್ಜೆ, ಬಂಜೆಯಾದ ಆಳು Si. 321; Tē.). 3, unproductiveness, barrenness, sterility, vainness (My.; Mhr. ವಾಂಜು, barren). ಬಂಜೆ ಹೋದಲ್ಲೇ ಸಂಜೆ (Prv.). See Prv. 8. ನಂಜು 2. — ಬಂಜೆ ಮರ. A barren tree, a tree without fruit (ವಜ್ಜೆ, ಅಪಲ Nr.; ಅವಳೇತಿ Mr. 103; ವಜ್ಜೆ, ಅವಳೇತಿ Si. 120). ಬಂಜೆಮರನು (ಅವಳೇತಿ Hlā.). — ಬಂಜೆ ಮಾಡು. To waste (v. t., Abh. P. 9, 165). — ಬಂಜೆಯಾಗು. -ಆಗು. To become barren (My.). 2, to become unproductive, fruitless or vain (J. 4, 3; 29, 37; My.). — ಬಂಜೆವಡಿಸು. -ವಡಿಸು. To waste (v. t., Ūpr. 2,

47). 2, to allay, to cool, as passion (5, 49). — ಬಂಜೆಹಸು. A barren cow (ವಜೆ, ವಜ್ಜೆ Si. 460).

ಬಂಜೆ bañjē. 2. (= ಬಜ್ಜೆ). Tbh. of ವಜ್ಜೆ (Ūt. I, 63, o. r. ಬಂಜ; Grj. 4, after 120).

ಬಂಜೆತನ bañjētaṇa. Barrenness (J. 28, 59).

ಬಟೆ baṭa. 1. = ಬಟ್ಟ 2. Tbh. of ಭಟ. A brave warrior (My.). 2. = ಬಟ್ಟ 2. — ಬಟಮಾಸ್ಕ. Free land granted by a ruler to a learned Brāhmaṇa (My.).

ಬಟೆ baṭa. 2. = ಬಟ್ಟ 1. — ಬಟಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ. = ಬಟ್ಟಗಡಲೆ. (ಕರಾಯ, ರೇಣುಕ, ಸತೀನಕ, ಹರೇಣು G.).

ಬಟೆತನ baṭaṭana. Bravery, prowess, valour. ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬಟೆತನವೇ? (Prv.).

ಬಟೆವಾಡೆ baṭavāḍē. Distributing of wages (My.; Mhr., H. ಬಟವಾಡು).

ಬಟೆವೆ baṭavē. A draw-purse (Mhr. ಬಟವಾ; T. ವಟ್ಟುವ; Tē. ವಟ್ಟು). ಎರೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಕುವ ಬಟೆವೆ (G. 159, 566).

ಬಟಾ baṭā. = ಬಟ್ಟ, etc. — ಬಟಾಬಯ್ಯ. = ಬಟ್ಟಬಯರ್. (My.).

ಬಟಾಟೆ baṭāṭi. A potato (B. 5, 203).

ಬಟಾಣೆ baṭāṇi. The common pea, Pisum sativum Lin. (My.; Mhr., H. ವಾಟಾಣಾ).

ಬಟಾಯಿ baṭāyi. Tax paid in kind to the proprietor of the land (My.; Mhr. ಬಟಾಕ).

ಬಟು baṭu. = ಬಟುವ, etc. (My.; ವೃತ್ತ, ದುಣ್ಣಿಗೆ G.).

ಬಟುವ baṭuvu. (fr. ವೃತ್ತ). = ಬಟು, ಬಟುಹು, (ಬಟ್ಟ 1, etc.). Roundness; a circle; regularity in form, beauty (My.; Tē.; ವೃತ್ತ Nn. 112; Mr. 529, o. r. ಬಟುಹು; ಉರಟು, ದುಣ್ಣು G.). ಬಟುವಿನಲ್ಲಿ (Nn. 112). ಬಿಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣಿಳಗಿನ ಗೊಮ್ಮೆಗಳು ಹಗಲು ಸಣ್ಣ ಗೆರೆಗಳನ್ನೆ, ಇರುಳು ದೊಡ್ಡವಾಗಿ ಬಟುವಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ (B. 3, 31).

ಬಟುಹು baṭuhu. = ಬಟುವ, q. v. (ಡಕ್ರ, ವೃತ್ತ Nn. 49, o. r. ಬಟ್ಟು; ಹಂಜೆ, ವೃತ್ತ 95, o. r. ವೃತ್ತಭೇದ; ವರ್ತುಲ, ವೃತ್ತ, ನಿಪ್ತಲ Mr. 447).

ಬಟ್ಟ baṭṭa. = ಬಕ್ಕ, ಬಕ್ಕಟ, ಬಟಾ, ಬಟ್ಟು. Bareness; voidness. — ಬಟ್ಟತಲೆ. A bald head (My., also ಬಟ್ಟದಲೆ). ಬಟ್ಟತಲೆಯವನು (ತಿಮ್ಮಿವ್ವ, ಖಲತಿ Si. 414). ಬಟ್ಟತಲೆಯವನಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prv.). — ಬಟ್ಟಬಯರ್. -ಬು. = ಬಕ್ಕಬಯರ್, q. v. (My.; Tē.; Bp. 51, 48; Abhā. 2, 6; J. 7, 48). ಕೊಟ್ಟಾಕ ಬಡಿದಾದ, ಬಿಟ್ಟಾಕ ಹಯನಾದ, ಕೊಟ್ಟವರ ವಜವೆನುವಾತ ತಾ ಮೊದಲೆ ಬಟ್ಟಬಯರಾದ (8p.).

ಬಟ್ಟ baṭṭa. 1. (fr. ಬಟ್ಟು Smd. 212). = ಬಟ 2, ಬಟ್ಟು 1, ಬೊಟ್ಟು 2 q. v., ವಟ್ಟ. Tbh. of ವೃತ್ತ. That is round, circular, spherical or globular; a circle, a disk (T., M. ವಟ್ಟ, ವಟ್ಟು); that is well proportioned, regular or beautiful; that is uniform, as colour; round, etc. ನೇಸರಿ ಬಟ್ಟ (ಪೊಮ್ಮಿ Ūt. I, 85). 2, a mark on the forehead in the form of a circle. — ಬಟ್ಟಕುದುರೆ. A one-colored (chestnut) horse (My.). — ಬಟ್ಟಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. Peas, the round pea, Pisum arvense Shakesp., etc. (ಕರಾಯ, ಸತೀನಕ, ಹರೇಣು, ಮಣ್ಣಿಕ, etc. Nr., Hlā.; Si. 804; My.; see ಸಣ್ಣ). — ಬಟ್ಟಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ. = ಬಟ್ಟಗಡಲೆ. (B. 4, 32; My.). — ಬಟ್ಟಗಿವಿ. -ತಿವಿ. A round ear (B. 4, 210). — ಬಟ್ಟಗೆಯ್ದು. -ಕೆಯ್ದು. A circular weapon: the discus (Ūt. II, 77). — ಬಟ್ಟಜವ್ವನ. Beautiful youth (Rāv. 1, after 185). — ಬಟ್ಟದಲೆ. -ತಲೆ. A round head (B. 5, 80; My.). — ಬಟ್ಟದಿನೆ. -ತಿನೆ. A round top of a rampart (Grj. 2, 79). — ಬಟ್ಟದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. (Smd. 212). A round

thigh (J. 28, 18). ಬಟ್ಟದೊಡೆಯಂ (Smd. 220), a man with round, well formed thighs. — ಬಟ್ಟಬಡ್ಡಿ. A round, stout female breast (J. 8, 19; 26, 11; 30, 2). — ಬಟ್ಟದಾಸ. The fine asura called Bāṇa (Bp. 38, 39). — ಬಟ್ಟಮಾನು. A species of fish (ರಾಜನ Nr.). — ಬಟ್ಟಮುತ್ತು. A round pearl (Rāv. 12, after 56). — ಬಟ್ಟಮೊಗ. A round, handsome face (Rāv. 4, after 14; J. 8, 17; 18, 3). ಬಟ್ಟಮೊಗ ಬಟ್ಟ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಬಟ್ಟಮೊರೆ. A round female breast (Ūpr. 8, after 4; Rāgho. 17, 66; V. 4, 18; J. 31, 6). — ಬಟ್ಟವೆದ್. — ವೆದ್. The full moon (Rāv. 4, after 14).

ಬಟ್ಟ baṭṭa. 2. = ಬಟ್ಟ 1 No. 2. Tbh. of ಭಟ್ಟ. A learned Brāhmaṇa (My.). 2, a pūjāri (My.). 3, a praiser, a panegyrist, an encomiast, a bard (My.; Mhr., H. ಭಟ್ಟ). 4, = ಬಟ್ಟ 1, a cook (Mg.). ಬಟ್ಟ ಕಟ್ಟ ಕೂಡ ತಿನ್ನು, ನಿಟ್ಟುಸುರು ಬಿಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಪ್ಪ ಕೊಡ್ತರೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೋಗಲಾದ. — ಬಟ್ಟನಿಗೆ ಮನ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದು. — ಬಟ್ಟರಿಗೆ ಮನ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ, ಉಗುರು ಬಹಳ. — ಬಟ್ಟರೇ, ತನ್ನವಲ್ಲ, ರಕ್ತ! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಬಟ್ಟರೇ, ಯಾವಾಗ ಬನ್ನಿರಿ? ಅನ್ನದ ಉಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ ಅನ್ನ. — ಬಟ್ಟರೇ, ಕ್ಷೇಮವೇ? ಅನ್ನದ ಎರಡು ದುಡ್ಡು ಹಾಂಗೆ! ಅನ್ನ. — ಪಟ್ಟೇ ಎಳ್ಳವಾದರೆ ಬಟ್ಟರಿಗಾಗದೇ? (Prva). See Prv. 8. ಬಟ್ಟ 1; ಕುಣ್ಣ. — ಬಟ್ಟಮಾನ್ಯ. = ಬಟ್ಟಮಾನ್ಯ. (My.).

ಬಟ್ಟ baṭṭa. 3. Tbh. of ಭಟ್ಟ. See ತಾಣಬಟ್ಟ.

ಬಟ್ಟಗೆ baṭṭagē. Roundness, (round, fat). (My.). ಬಟ್ಟಗೆಯಿಡ್ಡ (ಸೊನ್ನಲಿಗೆ G.). ಬೆಕ್ಕಿನ ತಲೆ ಬಟ್ಟಗೆ (B. 3, 80). ಕರಡಿಯ ಕಿವಿಗಳು ಬಟ್ಟಗೆ (3, 108). ಆನೆಯ ಬೆಡ್ಡೆಗಳು ಬಟ್ಟಗಾಗಿರುತ್ತವೆ (5, 288). ತುಟ್ಟಿಯಾದಾಗ (ಮಾಡ್) ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಟ್ಟಗಾದ (Prv.). ಬಟ್ಟಂಗಿ baṭṭangi. = ಬಟ್ಟ 2, No. 3. — ಬಟ್ಟಂಗಿಯವ. — ಅವ. (ವದ್ತಿ, ಅರಸನನ್ನು ಕೊಡ್ತಾದವ ಜನ G.).

ಬಟ್ಟನೆ baṭṭanē. In a turning-round manner: whirlingly (ತಿರುನೆ, ತಿರುನೆ, ಭ್ರಮಾರ್ಥ Smd. 392, o. r. ಬಿಟ್ಟನೆ; ತಿಟ್ಟನೆ, ತಿರುನೆ, ನಿಟ್ಟನೆ, ಸುರಿದು ಬವ್ವ ತೆಂಂ Ūt. I, 15). — ಬಟ್ಟನವರ್. — ಬರ್. To turn or whirl round (ಸುರಿದ Smd. I). ಬಟ್ಟನ್ನ baṭṭa-anna. Round, circular (My.). ಗಡಿಯಾರದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಟ್ಟನ್ನ ತಗದು ಕೂಡಿಸಿ (B. 3, 86).

ಬಟ್ಟಲೆ baṭṭalē. ಬಟ್ಟಲು. = ಬಟ್ಟಲ, ಬಟ್ಟ, ಬಟ್ಟು. (Tbh. of ವರ್ತುಲ). A concave metal vessel: a bowl, a cup, a basin, a goblet (ಇಷಕ Mr. 212; My.; T. ವಟ್ಟಲ್, M. ವಟ್ಟಿ, ವಟ್ಟಿಗೆ; Tē. ಬಟಿ; M. ವಟ್ಟಳ, a large cooking vessel, a brass pan; T. ವಟ್ಟ, a large water-pot; Mhr. ವಾಟಗ, a large metal dish; ವಾಟೇ, a saucer-form vessel of metal; a half of a coconut shell; the pan of the knee; ವಾಟೋವಾ, round). ಉದಕವ ಕುಡಿದ ಬಟ್ಟಲು (ಕಂಸ, ಪಾನಧಾತನ); ಮದ್ಯವ ಕುಡಿದ ಬಟ್ಟಲು (ಇಷಕ, ಪಾನಪಾತ್ರ Nr.). ವಾರುಣಿ ಕಳ್ಳನೀಡ್ತಿ ಮದ್ದಿಕ್ಕಿದ ಬಟ್ಟಲೋ? (Lilv. 3, 4). ಎನ್ನ ಮೋಡ್ ಬಟ್ಟಲು ಕದ್ದ ಹಾಗೆತೇ? (Prv.). See ಕೆಯ್ಯಟ್ಟಲ್, ಗುಣ್ಣಿವಟ್ಟಲ್, ಬಿಳ್ಳಿವಟ್ಟಲ್, Bp. 14, 5; 33, 18.

ಬಟ್ಟಲ baṭṭala. = ಬಟ್ಟಲ್, etc. (B. 1, 9; 2, 50).

ಬಟ್ಟ baṭṭi. 1. (= ಬಡಬೆ? Tē. ವಟ್ಟ, empty, vain, useless). — ಬಟ್ಟಗಡುಕೆ. — ಕಡುಕೆ. The plant Uraria lagopodioides DC. (ಗಾಂಗೇರುಕ, ನಾಗವರೆ, ಪ್ರಸ್ತಗವೇಧುಕ, etc. Nr.).

ಬಟ್ಟ baṭṭi. 2. (The belly, M.; cf. ಬಸಿಡ). 2, (Tbh. of ವರ್ತು), a rupture, hernia (M. ವಟ್ಟ; T. ಪಿಟ್ಟಿ, ವಟ್ಟಿ, ವಳಿ). — ಬಟ್ಟ ಬೀಡು. A rupture to take place (My.). — ಬಟ್ಟಿಯತ್ತು. — ಎತ್ತು. To raise and replace a rupture (My.).

ಬಟ್ಟ baṭṭi. A kiln, a furnace; a spirit-still; the matter prepared in a kiln (Mhr., H. ಭಟ್ಟೇ; My.; Tē.). ಸಾರಾಯ

ಬಟ್ಟ (ಕನ್ನಡ, ಸ್ವೇದನಿ G.). — ಬಟ್ಟಿಯದ್. — ಇದ್. To fall in drops, to distill (My.). — ಬಟ್ಟಿಯದ್ಸು. — ಇದ್ಸು. To distill, as brandy, etc. (My.).

ಬಟ್ಟಿತ್ತು baṭṭittu. = ಬಟ್ಟಿತ್ತು. (ಸನ್ನಲಿಗೆ 88; ಸೊನ್ನಲಿಗೆ Kk. 48, o. r.; see ಅತಿ).

ಬಟ್ಟಿತ್ತು baṭṭittu. = ಬಟ್ಟ 1 (Smd. 212), ಬಟ್ಟಿತ್ತು. That which is round, etc. (ವರ್ತುಲ, ನಿಪ್ಪಲ, ವೃತ್ತ Nr., Hk.; Bp. 15, 8). ಬಟ್ಟಿತ್ತಲಿ (Nn. 49). Plural ಬಟ್ಟಿದುವು (Smd. 170). ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿರ್ಪದು (ಇಕ್ಕನಾಲ, ಮಣ್ಣಲ Nr.; ವೃತ್ತತೆ Smd. 19 Cm.). ಬಿನ್ನು ಮುತ್ತಂ ಪೋಲ್ತು ಸೊನ್ನೆಯನ್ನೆ ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿರ್ಪದಾದ ತೊನ್ನಕಟ್ಟಂ (Smd. 19). ಕೆಯ್ಯಾರಮಂ ಬೀಸಿದನ್ನೆ ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿ ತೋರ್ಪದು ಸೊನ್ನೆ (26).

ಬಟ್ಟಿ baṭṭi. = ಬಟ್ಟ. — ಬಟ್ಟಿಬದ್ಡದು. = ಬಟ್ಟಿಬಯಲು. (ಬದ್ಡೇ ಬಯ್ಲು G.).

ಬಟ್ಟಿ baṭṭi. 1. = ಬಟ್ಟ 1, etc. (ಇನ್ನು ಮಣ್ಣಲ Kk. 45; ಮಣ್ಣಲ Smd. 16). ನಮ ಬಿಳಿದಾಗಿ ಮಿಂದುಹ, ಬಟ್ಟಿದ ತೊನ್ನ (ಕೋತ, ಮಣ್ಣಲ Nr.). 2, a round thing used for weighing (My.; Mhr. ಬಟ್ಟ, a large marble, a taw). 3, = ಬಟ್ಟ 1, No. 2. (Ūpr. 8, 73; My.). ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಹಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳುವ ಕಸ್ತೂರಿ ಮುನ್ನಾದವುಗಳ ಬಟ್ಟಿ (ಅಪಾಂಗ G.). — ಬಟ್ಟಿಳುದುರೆ. A dapple horse (My.). — ಬಟ್ಟಿಳಿಯ್ದು. — ಕೆಯ್ಯು. = ಬಟ್ಟಿಳಿಯ್ದು. — ಬಟ್ಟಿಳಿಯ್ದುಗೆಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ಯು. Vishnu (ಉಪೇಕ್ಷೆ Smd. 5, 6). — ಬಟ್ಟಿದಾಲಿ. — ತಾಲಿ. A hemispheric plain ṭālī used as an ornament (My.). — ಬಟ್ಟಿದಸ. A dapple cow (My.).

ಬಟ್ಟಿ baṭṭi. 2. = ಬಿಟ್ಟು, ಬೊಟ್ಟು 1. A finger; a toe (My.; Mhr. ಬೋಟ). 2, a drop (My.). — ಬಟ್ಟಿದು. — ಅಡು. To fall in drops (Ū. Bp. 35, 18).

ಬಟ್ಟಿ baṭṭi. = ಬಿಟ್ಟಿ, q. v.

ಬಟ್ಟಿ baṭṭi. 1. = ಬಟ್ಟ. (Tbh. of ವಾಟ; cf. ವಾಟಿ). A path, a road, a way (ವರ್ತು, ಮಾರ್ಗ Nn. 86; ಎಕಪಡಿ, ಮಾರ್ಗ Mr. 187; ಅಧ್ವ, ಪನ್ನ, ಪದ್ಧತಿ, ಮಾರ್ಗ, etc. Hk.; ಅಯನ, ಮಾರ್ಗ, etc. Nr.; ಪೊದ್, ಬದ್ ಸೆಂದ. I; ಪಥ ಸೆಂದ. 89; My.; M. ವಟ್ಟಿ; T. ವಟ್ಟಿ; Mhr. ವಾಟಿ). ಬಟ್ಟಿಗೂಡಿದ ಎಡೆ (ತೃಂಗಾಟಕ); ಬಿಟ್ಟಿದ ಬಟ್ಟಿ (ಕಾನ್ತಾರ); ಬಟ್ಟಿ ನಡೆವಾತಂ (ಪಾನ್ತ, ಅಧ್ವಗ, ಪಥಕ, etc. Hk.). ಉದಕದ ಬಟ್ಟಿ (ಭ್ರಮ, ಜಲನಿರ್ಗಮ); ಉದಕ ಹರಿವ ಬಟ್ಟಿ (ವ್ರಣಾಲಿ); ಲೇಸವ್ವ ಬಟ್ಟಿ (ಸುವನ್ನ, etc.); ಹೊಲ್ಲ ಬಟ್ಟಿ (ಕಾಪಥ, ಎಪಥ, etc.); ಬಟ್ಟಿಯಲ್ಲದ ಬಟ್ಟಿ (ಅಪಥ, etc.); ನಾಲ್ಕು ಬಟ್ಟಿಗೂಡಿದ ಬಟ್ಟಿ (ತೃಂಗಾಟಕ, ಇತುಪ್ಪಥ); ದೂರಮಾಗಿದ ಹಾಯಬಟ್ಟಿ (ಪ್ರಾನ್ತರ); ಬೋಗ ದಾರದ ಬಟ್ಟಿ (ಕಾನ್ತಾರ, ದುರ್ಗ); ಬಟ್ಟಿಯ ನಡೆವಾತಂ (ಪಾನ್ತ, ಪಥಕ, etc.); ನೂದು ಮಾರಕತೆಯ ಬಟ್ಟಿ (ಘಣ್ಣಾಪಥ, etc. Nr.). ನೀರ ಬಟ್ಟಿ (ಕೋಡಿ Bhn. 4). ಅದುಹಿನ ಬಟ್ಟಿ (Sp.). ನಡೆ, ಭರ್ಮದ ಬಟ್ಟಿಯದ್ತು! (Jmt. 24). See Ūpr. 5, 70; Grj. 9, 14; Abh. P. 12, 96; Bp. 40, 71; 41, 8; 58, 68; Rāv. 6, after 120; J. 19, 30, 50; 33, 28; ಎಲರ್ವಟ್ಟಿ, ಕರ್ಬಟ್ಟಿ, ಕಾಲುಬಟ್ಟಿ, ಗಾಳಿಬಟ್ಟಿ, ತಾರಗೆವಟ್ಟಿ, ನಾಲ್ಕಟ್ಟಿ, ಮಗವಟ್ಟಿ, ಮಾನ್ವಟ್ಟಿ, ಮಾವುಟ್ಟಿ, ಮುಗುಟ್ಟಿ; Prv. 8. ದಾರಿ. — ಬಟ್ಟಿಗಾನ್. — ಕಾನ್. To see a way (Ūpr. 8, after 4). — ಬಟ್ಟಿಗಾವರ್. — ಕಾವರ್. A convoy or guard to protect a traveler (J. 4, 69). — ಬಟ್ಟಿಗಡು. — ಕಡು. A road to fail; to lose the way (J. 19, 18). — ಬಟ್ಟಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. To give room (J. 6, 2). — ಬಟ್ಟಿದಪ್ಪ. — ತಪ್ಪ. A road to be lost (Ūpr. 7, 22). — ಬಟ್ಟಿ ಬಟ್ಟಿ. rep. (J. 8, 9). — ಬಟ್ಟಿವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. To enter on a journey, to start (J. 26, 4; 29, 44).

ಬಟ್ಟಿ baṭṭi. 2. (Tbh. of ವಸ್ತ್ರ). Cloth (ಅದುಹಿನ ಸೆಂದ. 89; ವಸ್ತ್ರ, ಅಪ್ಪಾದನ, ವಾಸ, ಜೇಲ, ವಸನ, ಅಂತುಕ Si. 223; My.; Tē.; T. ವಟ್ಟಿ, ವಟ್ಟಿಡ್ಡ). ಬಟ್ಟಿಯಿನ್ದ ಆಗುವನ್ನಾದು ಬೊಟ್ಟಿನನ್ನ ಅದೀತೇ? — ಬಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟು ಹೋಯಿತನ್ನರ ಸಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಬಟ್ಟಿಯಲ್ಲದವಗೆ ಪಟ್ಟಿ, ಉಟಕಿಲ್ಲದವಗೆ ಜೀರಿಗೇಸಾರಿ. — ಬಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಕೆಯ್ ಬದ್ಗೆ

ಯ್. — ಬಟ್ಟೆ ಮಾಸಿದರೆ ಅಗಸಗೆ, ಸಾಲಿಗೆ ಮಾಸಿದರೆ ಕೆರೆಕ್ಕೆ. — ನಿಮ್ಮ ನೇ ಕಾಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನೇ ಬಟ್ಟೆಯೇ? — ನೇಯಿದರೆ ಬಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮೊಟ್ಟೆ (Prva.). See Si. 60, 187, 204, 221, 222, 228, 224, 276, 279; ಕೆಮ್ಮಟ್ಟೆ, ನವರು, ನೂಲು, ಪೂರ್ವಟ್ಟೆ, ಪೊಮ್ಮಟ್ಟೆ, ಬೆಕ್ಕು ವಟ್ಟೆ, etc.; Prv. s. ಮಾನ 2. — ಬಟ್ಟೆಗುತ್ತ. — ಕುತ್ತ. A female who bears disease in her clothes (Bp. 40, 56). — ಬಟ್ಟೆಗೇಡು ಬರೆಗೇಡು. Ruin of cloth and raiment. ಬಟ್ಟೆಗೇಡು ಬರೆಗೇಡು, ಬಡ್ಡೀ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಿ (Prv.). — ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ. reit. (My.).

ಬಟ್ಟೆಗ baṭṭi-ga. One who has a road or track. See ಕಾರ್ಪಟ್ಟೆಗ, ಗಾಳಿಬಟ್ಟೆಗ.

ಬಟ್ಟೆ baṭṭa. = ಬಟ್ಟು, etc. (ಚಪಕ G.; B. 3, 58).

ಬಟ್ಟೆ baṭṭu. = ಬಟ್ಟಲ್, etc. (My.; ಕಂಸ, ಪಾನಧಾಜನ Si. 309). ಚೆನ್ನದ ಬಟ್ಟು (ಧೃಂಗಾರ 268). ಹೆಣ್ಣು ಕುಡಿಯುವ ಬಟ್ಟು (ಚಪಕ, ಪಾನಪಾತ್ರ 348). — ಬಟ್ಟೆ ಹೂವು. A much cultivated ornamental herb or half shrub with rose-coloured or white flowers, Vinca rosea L. (Z.).

ಬಡ baḍa. 1. = ಬಡದು, ಬಡೆದು. Short P. p. of ಬಡೆ 1, in ಬಡ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 1, 10; 2, 17; 5, 164, 169). — ಬಡ ಬಡ. = ಬಡೆದು ಬಡೆದು, in ಬಡ ಬಡ ಕೊಳ್ಳು (B. 2, 43; My.).

ಬಡ baḍa. 2. (fr. ಬಡವು ṣmd. 210). Poorness; weakness, feebleness; miserableness; thinness, leanness; humbleness; — poor, etc. (My.; M. ವಡು; T, M. ವಡಿ, to dry up, decrease, be diminished; cf. ಬದಿಲ್, ಬಾಡು). ಬಡವಾದ ಬೇಡ (ತಲ್ಯ, ಕೃತಾಂಗ N. 157). ಕರಗಸದ ನಡು ಬಡವಾದರೆಯು ಕೊಯ್ದು ಕೃದೇ? (Bh. 1, 8, 28). — ಬಡ ಎತ್ತು. A lean, miserable bullock. ಬಡ ಎತ್ತಿಗೆ ಬರೇ ಮೇಲಣ ಹುಲ್ಲೇ? (Prv.). — ಬಡ ಕಂ. A miserable elephant (Bp. 22, 17). — ಬಡ ಕಾಯಕ. A miserable, low occupation (Bp. 47, 5). — ಬಡ ಕುಟುಂಬ. A poor family (B. 5, 91). — ಬಡ ಗಿಡ. The plant Phyllanthus bada Schold. (St. & Pl.). — ಬಡಗುಬುರೆ. — ಕುಬುರೆ. A miserable, lean horse (Bp. 22, 55). — ಬಡಗಲಸ. — ಕಲಸ. = ಬಡ ಕಾಯಕ. (Bp. 23, 18). — ಬಡ ದನ. Lean cattle (My.). — ಬಡ ತವಸ್ಸಿ. A poor ascetic (Bp. 82, 52). — ಬಡ ದಾಸ. A poor vaishnava mendicant. ಬಡ ದಾಸಗೆ ನಾಮವೇ ಆಧಾರ (Prv.). — ಬಡ ಬೇವ. = ಬಡ ದೈವ. ಬಡ ಬೇವರನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ತ್ರಿ ಬುಸ್ತನ್ನು ತ್ರಿ (in worship, Prv.). — ಬಡ ದೈವ. A miserable, weak deity (Bp. 54, 28). — ಬಡನಡು. (ṣmd. 210; Ūt. II, 98; Bp. 3, 3; 4, 20; Rāv. 10, 7; V. 5, 7). A thin, small waist (ಅಸಿ ನಡು G.). — ಬಡ ನಣ್ಣು. A poor relative. ಬೊಡ್ಡವರ ಮನಗೆ ಬಡ ನಣ್ಣು ಹೋದ ಹಾಗಿ (Prv.). — ಬಡ ನುಡಿ. An humble, timid word (Bp. 59, 14). — ಬಡ ಪಾಸಿ. A weak person (My.). — ಬಡ ಪಾಯ. = ಬಡ ಪಾಸಿ. (My.). — ಬಡ ಪಾರ್ವ. A poor Brāhmaṇa (Bp. 56, 25). — ಬಡ ಬಗ್ಗೆ. reit. A poor, or very poor, man (My.; B. 2, 32; 3, 110). — ಬಡ ಬಡ. rep. — ಬಡ ಬಡಾಗು. — ಆಗು. To become very small or short, etc. (Ūpr. 7, after 62). — ಬಡ ಬಡಾದಂ. — ಆದಂ (ṣmd. 63). One who is very poor or feeble. — ಬಡ ಬಡಕ. A poor, feeble male (Rām. 6, 46, 89). — ಬಡ ಬಡಕಲು. dupl. The state of being very weak, feeble or thin (My.). ಬಡ ಬಡಕಲುಮೆಯ್ಯುಳ್ಳವನು = ಬಡ ಮೆಯ್ಯವನು (ಅಮಾಂಸ, ದುರ್ಬಲ, ಛಾತ Si. 196). — ಬಡ ದಾಸ. = ತಳುವಾಸಿ. The thin perpendicular line of hair growing in the centre of a person's breast (Rāv. 7, 32; 10, 82; V. 4, 103; ರೋಮ ರಾಜ G.). — ಬಡ ಭಕ್ತ. A poor devotee (Bp. 29, 10). — ಬಡ ಮಗುವು. A poor child (Bp. 14, 19). — ಬಡ ಮತಿ. A weak or feeble mind or understanding (Bp. 1, 14). —

ಬಡ ಮನ. An humble mind (My.). — ಬಡ ಮನಸು = ಬಡ ಮನ. (Dp. 161, 8; My.). — ಬಡ ಮಸ್ತಿ. Poor people (B. 5, 203, 235). — ಬಡ ಮಾತು. = ಬಡ ನುಡಿ. (My.). — ಬಡ ಮಾತೆ. A poor, feeble mother (Bp. 15, 7). — ಬಡ ಮುನಿಸು. Feeble anger (Bp. 47, 22). — ಬಡ ಮೆಯ್ಯವ. A man who has a weak, feeble or thin body (ಅಮಾಂಸ, ದುರ್ಬಲ, ಛಾತ Nr.). — ಬಡವ. — ಆವ. A poor, ill-conditioned, miserable, weak man (ಕುದ್ರ, ದಂದ್ರ, ಅಕಂಡನ, ದುರ್ಬಲ, ದುರ್ಬಲ, ದುರ್ಬಲ, ದೀನ, ನಿತ್ಯ Hk., Nr.; Si. 867; ಮಸ್ತರ, ಅಕಂಡನ, ದುರ್ಬಲ, ದುರ್ಬಲ, ದಂದ್ರ Mr. 230; My.). ಗಿಡ್ಡನಾಗಿ ಬಡವನಾಗಿದ್ದವನು (ಪೃತ್ವಿ, etc. Nr.). ದೈವದೊಲೆಯರಲುಂ ಕಾರಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾಂ ಬಡವಂ ಬಡಿದ ನಾಗನೇ? (8k. 44). ಬಡವಗೆ ಆನೆ ಹೇಡಿ ಬೇಡ, ಬಡಿದವಗೆ ದಾಸೆ ಹೇಡಿ ಬೇಡ. — ಬಡವಗೆ ನಾಡ ಮಾತು ಯಾಕೆ? — ಬಡವಗೆ ಯಾಕೆ ಸಿಂವನನ ಹೆಣ್ಣು? — ಬಡವನ ಬಿನ್ನಹ ಎಡೆಯರೆ ಹೋಯಿತು (fell between, did not reach). — ಬಡವನ ಸಿಟ್ಟು ದವಡೆಗೆ ಮೂಲ. — ಬಡವನ ಸಂಕಟ ಮನೆಯಲ್ಲ, ಅರಸನ ಸಂಕಟ ರಾಜ್ಯವಲ್ಲ. — ಬಡವನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಎಲ್ಲರ ಅತ್ತಿಗೆ. — ಬಡವ, ನೀ ಮಡಗಿದ ಹಾಗಿರು! — ಬಡವ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ ಕಡೆಕೇರಿ. — ಬೊಡ್ಡವನ ಮನೇ ನೋಡಿ, ಬಡವನ ಮನೇ ಲಾಟ. — ಬೊಡ್ಡವನಾದ್ದೇ ಆಟ, ಬಡವನಾದ್ದೇ ಬಣ್ಣಾಟ. — ಬೊಡ್ಡವನು ಉಣ್ಣರೆ ಮದ್ದು, ಬಡವನು ಉಣ್ಣರೆ ಹೇಸಿಗೆ. — ಬಡವ ತಿಸ್ತರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ತಿಸ್ತ, ಇದ್ದವ ತಿಸ್ತರೆ ಮದ್ದಿಗೆ ತಿಸ್ತ. — ಬೊಡ್ಡವರ ನಣ್ಣು ತನ ಬಡವನಿಗೆ ಬಣ್ಣಾಟ (Prva.). See Ūpr. 6, 82; Bp. 20, 9; 23, 30; 80, 11; J. 2, 35; B. 3, 22; Prva. s. ಅವು 2, ಬಡಿದ. — ಬಡವದು. — ಪದು. To become poor, feeble, lean, etc. (ನಣ್ಣು ನಾಗು Ūt. I, 15). — ಬಡವಳು. — ಅವಳು. A poor, etc. woman (C.). — ಬಡವಾಗು. — ಆಗು. To become poor, etc. (Ūpr. 5, 123; Bp. 22, 54; 35, 32; J. 8, 21). See it again above and s. ಬಡವು. — ಬಡವೆ. = ಬಡವಳು. (My.). — ಬಡವಾಡಲ್. — ಬಡಲ್. A weak, lean body (Bp. 44, 9). — ಬಡ ಹಗ್ಗ. A paltry foe (ಕಣ್ಣು, ಕುದ್ರತತ್ವ Nr.). — ಬಡ ಹೊಲತಿ. A poor, miserable outcaste-woman (Bp. 57, 57).

ಬಡ baḍa. 3. = ಬಡಗ. (My.; T. ವಡ, M. ವಡಿ).

ಬಡ baḍa. = ವಟ 1. An imitative sound. — ಬಡಬಡ. rep. = ವಟವಟ. Gabbie, jabber, prate (Mhr.; My.; Tē. ವಡವಡಿ; T, M. ವಡವಳಿ). — ಬಡಬಡಮಾತಾಡು. To gabble, to babble, to prate (My.). — ಬಡಬಡಮಾತು. = ಬಡಬಡ. (My.). ನಿನ್ನ ಬಡಬಡಮಾತು ಸಾಕು, ನನ್ನ ಬಡಬಡ ತಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತಾ! (Prv.). — ಬಡಬಡಿಸು. To gabble. 2, to rave (B. 2, 31; Mhr. ಬಡ ಬಡಣೇಂ).

ಬಡಕ baḍaka. 1. A lean, thin, feeble male (ಫರ್ಕ Ūb.; B. 3, 22; see ಬಡ). — ಬಡಕದನ. Lean cattle (My.).

ಬಡಕ baḍa-ka. 2. (ṣmd. 241). = ಬಡಿಕ್, ಬಡುಕ್. A man who beats or bangs. See ಎಡಿ, ಬಾಯಿ, ಬೂಡಿ, etc.

ಬಡಕಲು baḍakalu. The state of being weak, thin, etc. (My.). ಗಿಡ್ಡ ಬಡಕಲವನು (ಪೃತ್ವಿ, ಅಲ್ಪತನು Si. 198). — ಬಡಕಲ. — ಆ 3. A weak, etc. man (My.).

ಬಡಗ baḍaga. = ಬಡ 3, ಬಡಗರೆ (ṣmd. 145), ಬಡಗನು. The north; in the north (145; Tē. ವಡಕು; T, M. ವಡಕ್ಕು; J. 15, 1; My.). Genitive ಬಡಗಣ, ablative ಬಡಗಣಂ (ṣmd. 185). ಬಡಗದಲ್ಲಿ (B. 2, 28); ಬಡಗಕ್ಕೆ (4, 67). ಬಡಗಣ ತಡಿ ಯಾಕೆ? (Ūpr. 3, after 9). ಪದುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊದವಿವೆ ಗಳ್ಳು ಎನರ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ಲ (ṣmd. 145). ಪದುವಣ ಬಡಗಣ ಬೇಡ (ಪೃತಿ ಮೋತ್ತರಬೇಡ Nr.). — ಬಡಗಣಂ. — ಆರ್-ಅಂ 3. (ṣmd. 186). A man of the north, a northerner. — ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕು. The north quarter. ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕಿನರಸ, Kubēra (ಅನ್ನರವೆ

Sim. 13). — ಬದಗಣ ದೇವ = ಬದಗಣ ದಿಕ್ಕು. (ಕಾಬೇರಿ, ಉತ್ತರ, ಉದೀಚಿ HIA.).

ಬದಗ badaga. (Tbh. of ಮಕ್ಕಳಿ). A servant (ಭೃತ್ಯ Bhn. 27).

ಬದಗಲ್ badagal. = ಬದಗ (Simd. 145), etc. (ಉತ್ತರ, ಉದೀಚಿ Mr. 58; My. as ಬದಗಲು). ಬದಗಲಾದುದು (ಉದೀಚಿನ, ಉದೇಚಿ HIA.; ಉದೀಚಿನ Mr. 58). ಬದಗಲ ಕಡೆ (ಉದೀಚಿನ, ಉತ್ತರದಿಕ್ Si. 28). ಬದಗಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು (ಉದೀಚಿನ 29).

ಬದಗಲೆ badagalē. A certain Vaishnava mode of putting the nāma, drawing a line across the upper part of the nose, as is done by northerners (My.). Cf. ತಂಗಲೆ.

ಬದಗ badagi. = ಬದಾಯಿ 1, ಬದಗ, ಬದಗಿ, ಬದಗಿ, ಬದಗಾ, ಬದಗಿ. Tbh. of ವರ್ಧಕ (Simd. 370). A carpenter (ವರ್ಧಕ, etc. Nr., HIA.; Mr. 376, o. r. ಬದಗ; Bp. 16, 13; 21, 29; Rām. 5, 8, 50; My.). ಸ್ವರ್ಗೋತ್ಥವ ಬದಗಿ (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nr.). ದೇವರ ಬದಗಿ (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ದೇವವರ್ಧಕ, etc. HIA.). ದೇವ ಹೇದಾಟ, ಬದಗಿ ಮಾಡಾಟ (Prv.). — ಬದಗಿಮಾಡಲದೇವ. N. (Bp. 55, 14). — ಬದಗಿಯರ ಹಕ್ಕಿ. The hoopoe, Upupa epops (Pr.).

ಬದಗಿತನ badagitana. = ಬದಗಿತನ. Carpentry (My.).

ಬದಗು badagu. = ಬದಗ, etc. — ಬದಗ. — ಅ 3. = ಬದಗಣಂ. (My.). — ಬದಗುಕಡೆ. = ಬದಗಣ ದಿಕ್ಕು. (My.). — ಬದಗುದಿಕ್ಕು. = ಬದಗುಕಡೆ. (My.).

ಬದತ badata. = ಬದಿತ. Beating, thrashing; a stroke, a blow (My.). ಹುಡುಕು ಇದ್ದವಗೆ ಬದತ ತಪ್ಪದು (Prv.). ಎಷ್ಟು ಬದತಾ ತಾಳಲಿ? ಈ ಬದತದ ಕಾರಣಕ್ಕೇ ಹಿನ್ನೆಕ್ಕಿ ಮೈ ಬೇನೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದೆನು (B. 3, 59). ಆಗಲೆ ಅವನಿಗೆ ಬದತ ಬಿದ್ದವು (2, 23). ಎಷ್ಟು ದಿನ ಆಗಲೆ ಬದತ ಬೀದಿಲ್ಲ (3, 60). See Prv. s. ಬದ್ಧಕುಮರ.

ಬದತನ badatana. Thinness (Ūpr. 6, 69; J. 26, 11; 29, 28); poverty (Ūpr. 6, 93; Bp. 22, 55; ವಾರ್ಧಾನ್ಯ G.; C.). ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬದತನವಾದರೆ ಹಿಡಿ ಹುಟ್ಟು ಗಡ್ಡಕ್ಕೂ ಬದತನವೇ? — ದೀನನ ಸಿರಿಗಿನ ದಾಯ ಬದತನವೇ ಲೇಸು. — ದೊರೆತನಕ್ಕೆ ಬದತನ ವೇ? (Prva.). See Prva. s. ಬದಿ 1, ಸಮುದ್ರ 1.

ಬದದು badadu. = ಬದಿದು. P. p. of ಬದಿ 1.

ಬದಬಾಗ್ನಿ badabāgni. = ವದನಾಗ್ನಿ. (ಕಡಲಿಚ್ಚು Sim. 12; My.). ಬದಬಾಗ್ನಿವದ್ಧಿ badabā-abdhi-vahni. = ಬದಬಾಗ್ನಿ. (Siv. 4, 72). ಬದಬಾನಲಿ badabā-anala. = ವದನಾನಲ. (My.). ಬದಬೆ badabē. ಬದಬಾ. = ವದಬೆ.

ಬದಲುವಿಕೆ badaluvikē. = ಬದಲಿಕೆ. Fatigue (ಕ್ರಮಧ, ಕ್ರಮ, ಬದಲೋಣವು Si. 390, only in Si.; Tē. ಬದಲಿಕೆ; Tē. ಬದಲು, ವದಲು = ಬದಲಿ 1).

ಬದವಾ badavā. A pimp, a procurer (My.; Mhr., H. ಭವನಾ).

ಬದವು badavu. = ಬದ 2 (Simd. 210; ತಾರದೆ, ಕೃತ Nn. 28; ಕಾಪ್ಪ, ಕೃತ 38; Tē. ಬದುಗು). ಬದವನಲ್ಲಿ (Nn. 28, 38). ತೊಡಗಿದ ಕೃತಿಗಳಿಗೇ ಆನನದು ಬದವೇ! (Simd. 407). — ಬದವಾಗು. — ಆಗು. To become thin, lean, etc. (ಕದಿರ, ತುದಿ Simd. I; ನಸು Ū. I, 71). ಬದವಾದಿರ, ಅರಸ! ಕಾರೋ ನಡಮರ! ಬದವಾ ನಮ ಇಲ್ಲ! (Simd. 125). See it again s. ಬದ 2, & Prv. s. ಅಕ್ಕಿ.

ಬದಸ್ತನ badastana. = ಬದತನ. (My.).

ಬದಸ್ತಿಕೆ badastikē. = ಬದಸ್ತನ. (My.). ಬದಸ್ತಿಕೆ ಎದಿಗೊಡದು, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಮುಲಗಗೊಡದು (Prv.).

ಬದಹ badaha. (= ಬದವ). Thinness, leanness, fineness (Ūpr. 4, 47; 8, after 44).

ಬದಾಯಿ badāyi. 1. = ಬದಗ, etc. (My.; Br.; Mhr., H. ಬದಕ). ಬದಾಯಿ badāyi. 2. Greatness; vain pomp; bragging (Mhr., H. ಬದಾಕ; My.; Br.). ಬದಾಯಿ ಬಲ್ಲವನು ಬದಾಯಿ ಬಲ್ಲನೇ? (Prv.). — ಬದಾಯಿಮಾತು. An empty, vain word (My.).

ಬದಾಯಿಬೋರ badāyi-khōra. A braggart (Mhr.; My.).

ಬದಾಯಿಗಾಡಿ badāyi-gāra. = ಬದಾಯಿಬೋರ. (My.).

ಬದಾಯಿಸು badāyisu. To become great, to increase, to grow (My.). 2, to increase (v. t., My.).

ಬದಿ badi. 1. = ಬದಿ 1, ಬೊದಿ, ಬೊದಿ 1. To beat, to strike, to thrash, to bang, to pound (ತಾಡನ Simd. Dh.; Sim. 92; My.; M. ವದಿ; Mhr. ಬದಿವೇಲೆ; cf. ಬದಿ 4). 2, to sweep away, to carry away. ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಆ ಬದುಕು ಎತ್ತಿ ಬದಿಯ ಬೇಕು (B. 3, 101). ಹೊದಿ ಮರವನ್ನು ಬದ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಯಿತು (My.). ಬದಿಗು ಬದಿವ ಎತ್ತು (ಜಾತೋಕ್ಷ Nr.). ಹುಡುಗು ಬದಿಯದೆ, ದನಿಯ ಕೊಡುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಅವನಿಗೆ ಬದ ಕೊಣ್ಣು ಸುಕ್ಕು ಬೆವನ್ನು ಬಿಡಿಸ ಬೇಕು (B. 5, 169). ಬದಿಯೋನ ಹತ್ತರ ಹೋದರೆ ಬದತನ ಹೋದೀತೇ? — ಇದ್ದವರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಸಿದ್ಧ ಬೊದಿವಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬದೀತು (Prva.). See Ūpr. 7, 87; Bp. 1, 20; 21, 19; 51, 59. 67; 60, 60; Bh. 2, 4, 6; Siv. 3, 50; J. 3, 32; 4 sum.; B. 2, 19. 43; 3, 23. 59. 101; 4, 158; 5, 287. 298. — ಬದಿಬಾಟ. — ಆಟ. Excessive beating, mutual striking, fighting, wrangling (My.). — ಬದಿದಾಡು. — ಆಡು. To strike mutually, to fight, to wrangle (My.). ಬದಿದಾಡುವವರ ಹತ್ತರ ಬದಿದಾರವೇ? (Prv.).

ಬದಿ badi. 2. = ಬದು, ಬದಿದು. P. p. of ಬದಿ 1, in ಬದಿ ಬದಿದಾಡು (Bp. 38, 32).

ಬದಿ badi. 3. = ಬದಿ 2, ಬೊದಿ 2. Beating, etc.; a blow; castration. 2, a short, thick stick, a cudgel (ಸ್ವಲ್ಪದಣ್ಣ Simd. Dh., o. r. ಅಲ್ಲ; ಸ್ವಲ್ಪದಣ್ಣ Sim. 92; Ūpr. 5, 75). — ಬದಿ ಕೊಳ್. To receive blows, to be wounded by them (Abh. P. 4, 110). — ಬದಿಕೋಲ್. A staff for striking, beating or pounding (ದಂಕೆ Siv.; ದಂಕಿ, ಬಂಕೆ Sim. 81; Rāgho. 17, 67. 74; Rāv. 5, 52; Siv. 3, 23; J. 28, 47). — ಬದಿಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲ. A stone-trap (for catching bandicoots, Abhā. 2, 72). — ಬದಿಬದಿಗ. = ಬದಿಕೋಲ್. (B. 3, 28). — ಬದಿ ಮಣಿ. An instrument for levelling a surface by beating (B. 4, 121). — ಬದಿವಡೆ. — ವಡೆ. To get blows, to be struck (J. 16, 42). — ಬದಿಹೋರಿ. A gelded young bull (Bh. 2, 10, 9; 4, 4, 61). — ಬದಿಹೋರಿಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 4).

ಬದಿ badi. 4. = ಬದಿ 2, etc. See ಕಟ್ಟಿಡಿ.

ಬದಿಕೆ badika. = ಬದಕೆ 2, etc. See ಕೂದ್, ತೊತ್ತು, ವಾಯ್, ವಾಯಿ.

ಬದಿಕೆ badikē. Beating, etc. 2, trouble, the trouble of old age. ನಾಲ್ಕತ್ತದ ಮೇಲೆ ನದಿಕೆ, ಎಷ್ಟುತ್ತದ ಮೇಲೆ ಬದಿಕೆ, ತೊಟ್ಟುತ್ತಕ್ಕೆ ತಯನ, ನೂದಕ್ಕೆ ತಯನ (Prv.).

ಬದಿಗ badiga. One who serves up, as a meal. See ಉಣ. 2, one who beats or beats off. See ಕುಂಡವದಿಗ, ಸದೆಬದಿಗ, & cf. ವದಿಗ.

ಬದಿಗ badiga. = ಬದಗ, etc. (ತಕ್ಕ G.; B. 2, 24; 5, 80). ಬದಿಗನ ಉಳಿ (G. 82). ಊರ ಬದಿಗ (ಗ್ರಾಮಪಕ್ಷ G.). — ಬದಿಗನ ಹಕ್ಕಿ. (ವಾರ್ವಾಟ, ತಪಪುತುಕ G.).

ಬಡಿಗ badigi. = ಬಡಿಗ q. v., etc. (B. 4, 122). ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಬಡಿಗ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣಿತ ಕೆತ್ತಿದ (Prv.). See ಹಾವು. — ಬಡಿಗಕೆಲಸದವನು. = ಬಡಿಗ. (ತೃಪ್ತ Si. 414). — ಬಡಿಗಿಯವನು. — ಅವನು. = ಬಡಿಗ. (Si. 399).

ಬಡಿಗತನ badigitana. = ಬಡಿಗತನ. (B. 5, 82).

ಬಡಿಗಿ badigē. A stick, a staff, a cudgel (B. 4, 55; Bp. 16, 21; My.; Tē. ಬಡಿಯ; Mhr. ಪಡಗಾ). 2, a hammer, a mallet. ಕಬ್ಬಿನ ಬಡಿಗ (ಕೂಟ Nr.; ದ್ರುಘಣ, ಮುದ್ದರ Nr.). ಬಡಿಗಿಯಲ್ಲದ ಚಿನ್ನ ಕಡಗಮಾಗುವದೇನೋ? (Dp. 148).

ಬಡಿಗಿ badigē. = ಬಡಿಗ, etc. — ಬಡಿಗಿಯವ. — ಅವ. = ಬಡಿಗಿಯವನು. (ತಕ್ಕ, ವರ್ಧಕ, ತೃಪ್ತ, ರಘುಕಾರ, ಕಾಪುತಕ್ಕ Si. 389; ಸೂತ 422; B. 4, 151). ಊರಿಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿ ಗೇಯುವ ಬಡಿಗಿಯವನು (ಗ್ರಾಮತಕ್ಕ Si. 389). — ಬಡಿಗೇರವ. i. e. ಬಡಿಗಿಯರ ಅವ. = ಬಡಿಗಿಯವ. (ಓಜ, ತೃಪ್ತ, etc. G.).

ಬಡಿಗ್ಯ badigya. = ಬಡಿಗ, etc. (S. Mhr.; ತಕ್ಕ Ūb.).

ಬಡಿತ badita. = ಬಡತ. (My.).

ಬಡಿವಾರ badivāra. (= ಬಡಾಯಿ 2). Greatness, grandeur (Mhr.). 2, brag, bragging (My.; ಅಟ್ಟಹಾಸ G.; B. 2, 40). ಬಡಿವಾರದವನ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿ, ನಡುವಾರಿ ಬಿದ್ದ. — ಬಡಿವಾರದವರ ಹತ್ತರ ಬಡಿವಾರವೇ? — ಬಡಿವಾರದ ಮೂದಿನನ್ನು ಬಡಿಗೇರಿ ಬಡಿದರೆ ಅಡಿಗಿಯ ಮನೆತನಕ ಗುರುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ. — ಅಡಿ ಜಾಡು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಬಡಿವಾರ ಮಾಡಿದನಂತೆ (Prv.).

ಬಡಿಸ badisa. Tbh. of ಬಡಿ. (ಗಾಳ Sm. 31).

ಬಡಿಸು badisu. 1. = ಬಡಿಸು 1. To cause to beat, etc. (My.).

ಬಡಿಸು badisu. 2. = ಬಡಿಸು 2. To help (to food) at meals, to distribute (food), to serve up or out (ವಾಲಗತ್ತಿಯೆ Sm. Dh., o. r. ವಾಲತ್ತಿಯ; My.; M. ಪಡ; T. ಪಡ್ಡಿ, ವಟ್ಟಿ, ಎಳಮುಟ್ಟು; Tē. ಬಡ್ಡುಂಡು, ವಡ್ಡುಂಡು; Mhr. ವಾಘಣ, serving food around at a meal). See Bp. 8, 14; 47, 40; Bh. 8, 27, 1; B. 2, 50; 3, 111; Prv. a. ಮಣ್ಣಿಗೆ.

ಬಡು badu. = ಬಡಿ 2. P. p. of ಬಡಿ 1, in ಬಡು ಕೊಳ್ಳು (My.). ಅತ್ತಿತ್ತಲ ಮಾರಿ ಬಡ್ಡು, ಅತ್ತೆಯ ಬಡು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗಲಿ! (Prv.).

ಬಡುಕ baduka. = ಬಡಕ 2, etc. See ವಾಯು., ವಾಯು.

ಬಡುಕತನ badukatana. Beating, etc. See ವಾಯು.

ಬಡೆ badē. 1. = ಬಡಿ 1, etc. P. ps. ಬಡಮ, ಬಡದು (My.). See ಬೇವಡ 1. — ಬಡಬಾಟ. = ಬಡಿಬಾಟ. (My.; B. 5, 139; ಹ ನಾಹಣಿ G.). ದೀನನ ಸಂಗಕ್ಕಿನ್ನಲೂ ವಾನಿಯ ಬಡಬಾಟ ಲೇಸು (Prv.). — ಬಡಬಾಡು. = ಬಡಿಬಾಡು. (My.; B. 1, 16).

ಬಡೆ badē. 2. = ಬಡಿ 2, etc. See ಬೇವಡ 2. — ಬಡೆಗೋಲ. = ಬಡಿಗೋಲ. ಬಡೆಗೋಲಂ ಸಮ ಮಾಡಲ್ ಅಕ್ಕು; ಅಕ್ಕುಲೆಯೊಳಂ ಕೂಪಂಗರಂ ತೋಡಲ್ ಅಕ್ಕು; ಇದಿದು, ಉಕ್ಕಂ ಮೈದು ಮಾಡಲ್ ಅಕ್ಕು; ಮಳಲೋಳ ತೈಲಂಗರಂ ತೋಡಲ್ ಅಕ್ಕು; ಅಡವೇ ಸಿಂಗ ನ ತಿದ್ದಲ್ ಅಕ್ಕು; ಕರೆಯಲ್ ಬಕ್ಕು ಉಗ್ರವ್ಯಾಘ್ರಂಗರಂ; — ಕಡು ಮೂರ್ಖಂ ಮತಿಗಳಂ (Si. 90, o. r. ಬಡಿಗೋಲಂ).

ಬಡೆ badē. Great, big (My.; Mhr., H. ಬಡಾ). — ಬಡೇಸೋಪ. Sweet fennel; anisee-seed (My.; ಮಧುರಕೆ, ತಾಲೇಯ, ತಿತತನ G.; ಮಧುರ Ūb.; Mhr., H. ಬಡೇಸೋಪ).

ಬಡೆ badē. A blunt, dull man (My.; see Prv. a. ಅಡ್ಡೆಟ್ಟು).

ಬಡೆಗ badēgi. = ಬಡಿಗ, etc. Tbh. of ವರ್ಧಕ (Sm. 370; Tē. ವಡ್ಡಂಗ).

ಬಡಿ badē. 1. = (ಬಡ್ಡಿ 1, cf. ಫಾಟ), ಬೊಡ್ಡಿ 1. A strumpet; a fornicatress (My.; T. ವಟ್ಟಿ). ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಬಡಿ ಹಾಲಿಗೆ ಹೆವ್ವ ಹಾಕ್ಕಾಳೇ — ಅಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾದಿದ ಬಡಿ ಅಕಾತ್ಕ ಹಾದ್ವಾಳೇ — ಎಡ್ಡೆದಿರಾದಿದ ಬಡಿ ಕೊಗ್ಗಿದಿಗಾ ತನ್ನಾಕೋ — ಕರಿತ ಬಡಿ ಹಾದದಿ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ — ಕುಟ್ಟಿರಾದಿದ ಬಡಿ ಊದಕ್ಕೊಡಿ ನೋಡಿದವನಂತೆ. — ತಾರೆ, ಬಡಿ, ನೀರಾ! ಎನ್ನರೆ ತರುವನು, ನಿರ್ದೋ, ತಿರುಕಮುಡುವಾ — ನೀರು ಹೊಡುವ ಬಡಿಗೆ ಅರಸ ಪಾರುವಕ್ಕವ ಯಾಕೆ? — ಬಟ್ಟಿಗೇಡು ಬರೆಗೇಡು, ಬಡ್ಡಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಬಡ್ಡಿ ವಾಯಿಗೆ ಅಂಚೇಯಾ? ದೊಡ್ಡತ್ತಿನ ಕೋಡಿಗೆ ಅಂಚೇಯಾ? — ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬಡಿ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ಬಡ್ಡಿ ಯಾತ್ಕೆ ಬದುಕಿನ ಯೋಚನೆ? (Prvs.). See Prvs. a. ಗೇರು & ತಂಗಲು.

ಬಡಿ badē. 2. Tbh. of ವೃದ್ಧಿ 1. Interest on money; usury (ವೃದ್ಧಿ Hk.; ಕರಾನ್ತರ, ವೃದ್ಧಿ Mr. 346; ವೃದ್ಧಿ ಜೀವಿ, etc. Si. 399; My.; Tē. ವಡ್ಡಿ; T., M. ವಟ್ಟಿ; B. 5, 92. 98. 99; ಅರ್ಥವ್ರ ಯೋಗ, ವೃದ್ಧಿ G.). ಮದ್ದಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಬಡ್ಡಿ ಹಣದಿನ್ನ ಉಪಚೇವಿಸುವವನು (ವಾರ್ಧುಮ G.). ಬಡ್ಡಿ ತಲವಾಸಿ ಮುನ್ನಾದ ಹುಂಗಡಿರಾಫದಿನ್ನ ಬದುಕುವವನು (ವೃದ್ಧಾಚೇವ, etc. Si. 300). ಬೊಡ್ಡಿ ಮಗನಾದರೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯೇನು? (Prv.). See Prv. a. ಸವಡೆ. — ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡು. To lend money on interest. ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಡುತ (ಅರ್ಥವ್ರಯೋಗ, ವೃದ್ಧಿ ಜೀವಿ); ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟಾದಿ ಬದುಕುವವನು (ವೃದ್ಧಾಚೇವ); ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಸಂಪನ್ನನಾದವನು (ಕುಸೀದಿ, etc. Nr.). 2, to pay interest (My.). — ಬಡ್ಡಿ ಗುಡು. — ಕುಡು = ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡು No. 1. ಬಡ್ಡಿ ಗುಡುವವನು (ವಾರ್ಧುಮಕ, ವೃದ್ಧಾಚೇವ, etc. Hk.). — ಬಡ್ಡಿ ಗೆ ಕೊಡು. To lend money on interest (My.). ಬಡ್ಡಿ ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ ಬೊಡ್ಡಿ ಮಗ (Prv.). — ಬಡ್ಡಿ ಗೊಡು. — ಕೊಡು. = ಬಡ್ಡಿ ಗುಡು. ಬಡ್ಡಿ ಗೊಡುವವನು (ವೃದ್ಧಾಚೇವ Mr. 345). — ಬಡ್ಡಿ ತೀರಿಸು. To pay or discharge interest (My.; B. 5, 225). — ಬಡ್ಡಿಯುಣ. — ಉಣ. To take or receive interest (My.). ಬಡ್ಡಿಯುಣಂ (ಕುಸೀದ Mr. 345).

ಬಡ್ಡಿನ badḍisa. = ಬಡ್ಡಿ ಸು, ಬಡ್ಡಿ ಸ, ಬಡ್ಡಿ ಸು 1. Pressing or holding firmly (ಅವುಂಕುಹಂ Sm. II, o. r. ಬಡ್ಡಿ ಸು).

ಬಡ್ಡಿ ಸು badḍisu. = ಬಡ್ಡಿ ಸ, etc. (ಅವುಂಕುಹಂ Kk. 88, o. r. ಬಡ್ಡಿ ಸು).

ಬಡ್ಡು badḍu. = ಬಡಡು, etc. Barrenness, vainness, unprofitableness (see Prv. a. ನೆಗಡಿ); bluntness; dullness (My.); — ಬಡ್ಡು ಅರಸು. A dull, foolish king. ಬಡ್ಡು ಅರಸಿನ ಬಣ್ಣನೊಡ್ಡಕ್ಕರೆ ಎನು? (Dp. 148). — ಬಡ್ಡು ಕತ್ತಿ. A blunt knife (My.). — ಬಡ್ಡು ಕುದುರೆ. A barren mare (My.). 2, a stupid, sluggish horse (My.). ಬಡ್ಡು ಕುದುರೆಗೆ ಬಡತವೇ ಮುದ್ದು (Prv.). — ಬಡ್ಡು ಬಣಗು. A very contemptible person (C. Bp. 42, 28). — ಬಡ್ಡು ಮನುಷ್ಯ. A dull, foolish man (My.). — ಬಡ್ಡು ಹಸ. A barren cow (My.). 2, a useless cow (My.).

ಬಡ್ಡಿ badḍē. = ಬೊಡ್ಡಿ 2, etc. (My.).

ಬಣಗು bāga. 1. An imitative sound. — ಬಣಬಣ. rep. Buzzing, humming, howling, singing or sounding from very emptiness or barrenness, as an empty house, a deserted village, etc. 2, dreariness or dismalness of a place (Mhr. ಫಣಫಣ; B. 5, 60).

ಬಣಗು bāga. 2. = ವಣ 1. (S. Mhr.).

ಬಣಗು bāga. A wretch; a poor person; a worthless person (Bh. 1, 6, 4; 2, 3, 8; see ಬಡ್ಡು; cf. ಬಿಡುಗು or ಬಡವು). ಕೂಡಬಣಗಿಗೆ ನೆರವು ತಪ್ಪಿದುದೆಮ್ಮ ನಾಣ್ಣು ದಿಯಾಯಿತು (Bp. 57, 18). — ಬಣಗು ಕವಿ. A worthless, wretched poet (Bh. 1, 1, 11). — ಬಣಗು ಕವಿ. — ಕವಿ. = ಬಣಗು ಕವಿ. (One MS. of Ch. in its v. 26). — ಬಣಗು ಕವನ. A

wretched ascetic (Bp. 32, 53). — ಬಣಗುದೇವ. = ಬಣಗು ದೈವ. (Bp. 18, 28). — ಬಣಗುದೈವ. A worthless deity (Bp. 23, 22). — ಬಣಗುಭಕ್ತ. A poor devotee (Bp. 30, 17, 24). — ಬಣಗುಮರ್ತ್ಯ. A miserable mortal (Abhā. 2, 51). — ಬಣಗುಮಾನವ. A worthless man (Rām. 3, 6, 17).

ಬಣಗುತನ baṇagutana. Wretchedness (Abhā. 2, 51).

ಬಣಜಿಗ baṇajiga. = ಬಣಜಗ, ಬಣಜಗ. Tbh. of ವಣಜಿ. A merchant: a merchant caste (My.; B. 2, 25; 4, 61; 5, 107; ಅನಣಿಕ, ನಿಗಮ, ವಣಜಿ G.). ಬಣಜಗನ ಭಣ್ಣಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ (ಮೂಲವಣ್ಣನದಲ್ಲಿ) ಭಾಣ್ಯಮೆನಿಸುರು (Nr.). ಎಳ್ಳು ಗಾಣಿಕ ಬಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಸಿವ್ವಿಗೆ ಬಲ್ಲ, ಕಳ್ಳರನು ಬಲ್ಲ ತರವಾರ; ಬಣಜಗನೆಲ್ಲವನು ಬಲ್ಲ (8p.). ಬಣಜಗ (ಬೇಡೊಬ್ಬರ ಸಂಗತ) ಕೂಡಿ ಕೆಟ್ಟ, ದೊಮ್ಮೆ ಅಗಲಿ ಕೆಟ್ಟ (Prv.).

ಬಣಜಿತನ baṇajitana. Trade, traffic (ವಣಿಜ್ಯ, ಬಣಜಗನ ಕರ್ಮ G.).

ಬಣಜಿಗ baṇajiga. (Śmd. 48). = ಬಣಜಗ, etc.

ಬಣಜಿಸು baṇajisu. To trade. ಬಣಜಿಸುವವಂ (ಎವಣಿಕ, etc. Mr. 345).

ಬಣಬೆ baṇabē. = ಬಣಬೆ, etc. (My.; Tē. ಬಣ್ಣಮು).

ಬಣಮ್ಮ baṇamḥ. (Śmd. 48). ಬಣಬೆ, ಬಣಬೆ, ಬಣಬೆ, ಬಣಬೆ, (ವಾಮ). A stack, a rick (ಕುತ್ತಡ Mr. 371; T. ಪಟ್ಟಡ; M. ವಣ್ಣ, stoutness, bigness; ವಣ್ಣ, to become stout; cf. ಬಮ್ಮರಾ).

ಬಣವತಿ baṇavati. N. of a plant (ಬಣಿಕ Mr. 139).

ಬಣವ baṇavē. = ಬಣವೆ, etc. (My.).

ಬಣಜಿ baṇija. = ವಣಜಿ. The sixth karana of the day (Sk.).

ಬಣಜಿಗ baṇijiga. = ಬಣಜಗ, etc. (G.).

ಬಣಿಕೆ baṇikē. (Tbh. of ಭಣಿತ). Uttering, mentioning, adducing; talk, conversation; friendly discourse (Ūpr. 8, after 64; Ū. Bp. 47, 15; J. 22, 12; Dp. 167, 8). ಇವನು (ತಪ್ಪಮಂಗಳನಾ) ಅಣಿಯರಂ ರಾಷ್ಟ್ರಜೀವಕವಿಮಾರ್ಗದೊಳಿ ಸನು ಬಣಿತಿಯಾಗಿಸರ್ ಉದಾಹರಣಂಗಳಂ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುದು ಅತಿರಸಿಕವಿ ಸರಂ (Śm. 77).

ಬಣಿವೆ baṇivē. = ಬಣಿವೆ, etc. (My.; B. 4, 16). ಹೊಟ್ಟು ಕಣಿಕೆಯ ಬಣಿವೆ (G. 386).

ಬಣು baṇu. See ಬಣುಕ.

ಬಣುಕ baṇu-ka. (Śmd. 241).

ಬಣ್ಣಡ baṇ-kadda. = ಬಂಗಡ. (Z).

ಬಣ್ಣ baṇṇa. 1. Tbh. of ವಣ್ಣ (Śmd. 338 Mḍb., o. r. ವಣ್ಣ). A servant (ಬೇಟ, ಭುಜಪ್ಪ, ಕಂಕರ Hk.; ಭುಕ್ಕ, ದಾಸೇರ, ದಾ ಸೇಯ, ದಾಸ, ಗೋಪ್ಯಕ, ಬೇಟಿಕ, ನಿರೋಪ್ಯ, ಕಂಕರ, ಪ್ರೇಷ್ಯ, ಭು ಜಪ್ಪ, ಪರಿಚಾರಕ Nr.; ಭುಕ್ಕ, ದಾಸೇರ, etc., ಚಾಕರಿಯವನು Si. 341; ಕೇನಾತ, ಕಂಕರ Nn. 92; My.). See Bp. 27, 73; 29, 14; 59, 26; ಬಲ್ಲಣ್ಣ; Prvs. s. ಮೂಗ and ಸಮಯ. ಅರಸು ಆಡು ಮೊದಿ, ಬಣ್ಣ ಎಣ್ಣು ಮೊದಿ.—ತುಣ್ಣನಿಗೆ ನಣ್ಣರೆಲ್ಲ ಬಣ್ಣರ ಹಾಗೆ.—ತುಣ್ಣನ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟರೆ (ತಾನೆಲಿ ಬಣ್ಣನನಿರುವನು (Prvs.).

ಬಣ್ಣ baṇṇa. 2. = ಬಟ್ಟೆ 1, ಬಣ್ಣ. Tbh. of ಭಟ್ಟ. A warrior, a soldier; a hero, a valiant man (ತುರುಲಾಳ, ಘನವೀರನಪ್ಪವಂ Kk. 43; Śm. 42; Tē. ಬಣ್ಣ; T. ವಣ್ಣ). ದಣ್ಣೆಗಂಜುವ ಬಣ್ಣನ ಬಡಕುಹರವಯ ಕಣ್ಣ (Dp. 64). ಬಡ್ಡುಅರಸಿನ ಬಣ್ಣನ ಬಡ್ಡೊಕ್ಕ ರೇನು? (148). ಬಡವಯಿಡ್ಡೆ ಕೆ ಬಣ್ಣ ಬಡವ ಸೇವೆಯ ಮಾಡ್ತೆ (148). See Prvs. s. ಬಟ್ಟೆ. 2, the farmer-caste of the Tulu country,

corresponding to that of the Nāyas of Malabar (M. ಬಣ್ಣ). ಬಣ್ಣರಲ್ಲಿ ತಣ್ಣೆ ಹೆಚ್ಚು, ನಣ್ಣರಲ್ಲಿ ಗರ್ವ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ಬಣ್ಣ baṇṇa. 3. A particular thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ಬಣ್ಣತನ baṇṇatana. The state of being a servant (My.).

ಬಣ್ಣವಾಳ baṇṇa-āla. N. of a place in the Tulu country (My.; Sk. ವಣ್ಣಾಲ, the contest of heroes). ಅಣ್ಣವಾಳದ ಕಾಯಿಗೆ ಬಣ್ಣವಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕೇ—ಬಣ್ಣವಾಳಸುಂಕದ ಪಾರುವಕ್ಕದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಬಣ್ಣ baṇṇu. = ಬಣ್ಣ 2, etc. ಬಣ್ಣಂಗಿ (Ūpr. 5, 111). See ಬಣ್ಣತನ.

ಬಣ್ಣಗೆ baṇṇugē. = ಬಣ್ಣತನ. (Rām. 4, 2, 25).

ಬಣ್ಣತನ baṇṇatana. Valour, heroism, bravery. (Tē.). ಬಣ್ಣತನಮಿಲ್ಲದಲ್ಲ ಎಕ್ರಮಬೀನ, ಕ್ಷೇವ ಎಮ್ಮುದು (Hk.).

ಬಣ್ಣೆ baṇṇē. = ಬಟ್ಟೆ 1. — ಬಣ್ಣೆಗಡು. = ಬಟ್ಟೆಗಡು. (J. 13, 62).

ಬಣ್ಣ baṇṇa. = ಬಟ್ಟೆ 1. Wool (My.; cf. ಬೊಟ್ಟು). See ಅಡಿ No. 1.

ಬಣ್ಣ baṇṇa. 1. = ವಣ್ಣ. Maimed, defective, crippled. 2, impotent, emasculated. 3, an ox without a tail (ದಾಲ ಮೋಟಾದ ಎತ್ತು Nr.).

ಬಣ್ಣ baṇṇa. 2. Tbh. of ಭಾಟ. Price, fee, fare. ಭುತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕುವ ಬಣ್ಣ (ಅತರ, ತರವಣ್ಣ Nr.).

ಬಣ್ಣ baṇṇa. 3. = ಭಣ್ಣ 1. Tbh. of ಭಾಣ್ಣ. Capital, property, wealth, goods (ಎತ್ತ, ವಸ್ತು Mr. 346). ಹಡಗು ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಡವ ಬಣ್ಣಂ (ತಾಣ Mr. 408; T., M. ವಣ್ಣ). ಬಣ್ಣದ ರಾಘ ಹೆಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). See Prv. s. ಬಣ್ಣ 5.

ಬಣ್ಣ baṇṇa. 4. Tbh. of ಭಣ್ಣ (Śmd. 339).

ಬಣ್ಣ baṇṇa-aṣ. 5. (fr. ಬಣ್ಣ). A shameless, dishonorable, lewd, profligate man (ಕೊಟ್ಟಿ Śm. 89; ಬಾತು Bhn. 21; J. 26, 64; My.; T. ವಣ್ಣ; Tē. ಬಣ್ಣ; Mhr. ಭಣ್ಣ, contumacious; exposure, public disgrace). See Bp. 28, 17; 38, 25; 51, 53. ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಪಿಡ್ಡದ ಯೋಚನೆಯೇ?—ಬಣ್ಣನ ಕಣ್ಣರೆ ಕಣ್ಣೇಲಿ ಅದರೂ ಹೋಗ ಬೇಕು.—ಬಣ್ಣನ ಕೊಲ್ಲುವವರಲ್ಲಿ, ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವವ ರಲ್ಲಿ.—ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇಡ್ಡ ಬಣ್ಣ (or ಬಣ್ಣವಲ) ಕಳ ಕೊಟ್ಟ.— ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು (Prvs.). 2, = ಬಣ್ಣ. (B. 5, 185). — ಬಣ್ಣಜನ್ಮ. A contumacious existence or life. See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಬಣ್ಣಮಾತು. = ಬಣ್ಣ. (My.; T. ವಣ್ಣ ಪ್ರೇಚ್ಚು). — ಬಣ್ಣಳು. = ಬಣ್ಣೆ 1. A shameless, etc. woman (My.; Sk. ಬಣ್ಣಾ, ವಣ್ಣಾ, an unchaste woman).

ಬಣ್ಣ baṇṇa-aṣ. 5. (fr. ಬಣ್ಣ). A shameless, dishonorable, lewd, profligate man (ಕೊಟ್ಟಿ Śm. 89; ಬಾತು Bhn. 21; J. 26, 64; My.; T. ವಣ್ಣ; Tē. ಬಣ್ಣ; Mhr. ಭಣ್ಣ, contumacious; exposure, public disgrace). See Bp. 28, 17; 38, 25; 51, 53. ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಪಿಡ್ಡದ ಯೋಚನೆಯೇ?—ಬಣ್ಣನ ಕಣ್ಣರೆ ಕಣ್ಣೇಲಿ ಅದರೂ ಹೋಗ ಬೇಕು.—ಬಣ್ಣನ ಕೊಲ್ಲುವವರಲ್ಲಿ, ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವವ ರಲ್ಲಿ.—ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇಡ್ಡ ಬಣ್ಣ (or ಬಣ್ಣವಲ) ಕಳ ಕೊಟ್ಟ.— ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು (Prvs.). 2, = ಬಣ್ಣ. (B. 5, 185). — ಬಣ್ಣಜನ್ಮ. A contumacious existence or life. See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಬಣ್ಣಮಾತು. = ಬಣ್ಣ. (My.; T. ವಣ್ಣ ಪ್ರೇಚ್ಚು). — ಬಣ್ಣಳು. = ಬಣ್ಣೆ 1. A shameless, etc. woman (My.; Sk. ಬಣ್ಣಾ, ವಣ್ಣಾ, an unchaste woman).

ಬಣ್ಣ baṇṇa-aṣ. 5. (fr. ಬಣ್ಣ). A shameless, dishonorable, lewd, profligate man (ಕೊಟ್ಟಿ Śm. 89; ಬಾತು Bhn. 21; J. 26, 64; My.; T. ವಣ್ಣ; Tē. ಬಣ್ಣ; Mhr. ಭಣ್ಣ, contumacious; exposure, public disgrace). See Bp. 28, 17; 38, 25; 51, 53. ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಪಿಡ್ಡದ ಯೋಚನೆಯೇ?—ಬಣ್ಣನ ಕಣ್ಣರೆ ಕಣ್ಣೇಲಿ ಅದರೂ ಹೋಗ ಬೇಕು.—ಬಣ್ಣನ ಕೊಲ್ಲುವವರಲ್ಲಿ, ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವವ ರಲ್ಲಿ.—ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇಡ್ಡ ಬಣ್ಣ (or ಬಣ್ಣವಲ) ಕಳ ಕೊಟ್ಟ.— ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು (Prvs.). 2, = ಬಣ್ಣ. (B. 5, 185). — ಬಣ್ಣಜನ್ಮ. A contumacious existence or life. See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಬಣ್ಣಮಾತು. = ಬಣ್ಣ. (My.; T. ವಣ್ಣ ಪ್ರೇಚ್ಚು). — ಬಣ್ಣಳು. = ಬಣ್ಣೆ 1. A shameless, etc. woman (My.; Sk. ಬಣ್ಣಾ, ವಣ್ಣಾ, an unchaste woman).

ಬಣ್ಣ baṇṇa-aṣ. 5. (fr. ಬಣ್ಣ). A shameless, dishonorable, lewd, profligate man (ಕೊಟ್ಟಿ Śm. 89; ಬಾತು Bhn. 21; J. 26, 64; My.; T. ವಣ್ಣ; Tē. ಬಣ್ಣ; Mhr. ಭಣ್ಣ, contumacious; exposure, public disgrace). See Bp. 28, 17; 38, 25; 51, 53. ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಪಿಡ್ಡದ ಯೋಚನೆಯೇ?—ಬಣ್ಣನ ಕಣ್ಣರೆ ಕಣ್ಣೇಲಿ ಅದರೂ ಹೋಗ ಬೇಕು.—ಬಣ್ಣನ ಕೊಲ್ಲುವವರಲ್ಲಿ, ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವವ ರಲ್ಲಿ.—ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇಡ್ಡ ಬಣ್ಣ (or ಬಣ್ಣವಲ) ಕಳ ಕೊಟ್ಟ.— ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು (Prvs.). 2, = ಬಣ್ಣ. (B. 5, 185). — ಬಣ್ಣಜನ್ಮ. A contumacious existence or life. See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಬಣ್ಣಮಾತು. = ಬಣ್ಣ. (My.; T. ವಣ್ಣ ಪ್ರೇಚ್ಚು). — ಬಣ್ಣಳು. = ಬಣ್ಣೆ 1. A shameless, etc. woman (My.; Sk. ಬಣ್ಣಾ, ವಣ್ಣಾ, an unchaste woman).

ಬಣ್ಣ baṇṇa-aṣ. 5. (fr. ಬಣ್ಣ). A shameless, dishonorable, lewd, profligate man (ಕೊಟ್ಟಿ Śm. 89; ಬಾತು Bhn. 21; J. 26, 64; My.; T. ವಣ್ಣ; Tē. ಬಣ್ಣ; Mhr. ಭಣ್ಣ, contumacious; exposure, public disgrace). See Bp. 28, 17; 38, 25; 51, 53. ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಪಿಡ್ಡದ ಯೋಚನೆಯೇ?—ಬಣ್ಣನ ಕಣ್ಣರೆ ಕಣ್ಣೇಲಿ ಅದರೂ ಹೋಗ ಬೇಕು.—ಬಣ್ಣನ ಕೊಲ್ಲುವವರಲ್ಲಿ, ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವವ ರಲ್ಲಿ.—ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇಡ್ಡ ಬಣ್ಣ (or ಬಣ್ಣವಲ) ಕಳ ಕೊಟ್ಟ.— ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು (Prvs.). 2, = ಬಣ್ಣ. (B. 5, 185). — ಬಣ್ಣಜನ್ಮ. A contumacious existence or life. See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಬಣ್ಣಮಾತು. = ಬಣ್ಣ. (My.; T. ವಣ್ಣ ಪ್ರೇಚ್ಚು). — ಬಣ್ಣಳು. = ಬಣ್ಣೆ 1. A shameless, etc. woman (My.; Sk. ಬಣ್ಣಾ, ವಣ್ಣಾ, an unchaste woman).

ಬಣ್ಣ baṇṇa-aṣ. 5. (fr. ಬಣ್ಣ). A shameless, dishonorable, lewd, profligate man (ಕೊಟ್ಟಿ Śm. 89; ಬಾತು Bhn. 21; J. 26, 64; My.; T. ವಣ್ಣ; Tē. ಬಣ್ಣ; Mhr. ಭಣ್ಣ, contumacious; exposure, public disgrace). See Bp. 28, 17; 38, 25; 51, 53. ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಪಿಡ್ಡದ ಯೋಚನೆಯೇ?—ಬಣ್ಣನ ಕಣ್ಣರೆ ಕಣ್ಣೇಲಿ ಅದರೂ ಹೋಗ ಬೇಕು.—ಬಣ್ಣನ ಕೊಲ್ಲುವವರಲ್ಲಿ, ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವವ ರಲ್ಲಿ.—ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇಡ್ಡ ಬಣ್ಣ (or ಬಣ್ಣವಲ) ಕಳ ಕೊಟ್ಟ.— ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು (Prvs.). 2, = ಬಣ್ಣ. (B. 5, 185). — ಬಣ್ಣಜನ್ಮ. A contumacious existence or life. See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಬಣ್ಣಮಾತು. = ಬಣ್ಣ. (My.; T. ವಣ್ಣ ಪ್ರೇಚ್ಚು). — ಬಣ್ಣಳು. = ಬಣ್ಣೆ 1. A shameless, etc. woman (My.; Sk. ಬಣ್ಣಾ, ವಣ್ಣಾ, an unchaste woman).

ಬಣ್ಣ baṇṇa-aṣ. 5. (fr. ಬಣ್ಣ). A shameless, dishonorable, lewd, profligate man (ಕೊಟ್ಟಿ Śm. 89; ಬಾತು Bhn. 21; J. 26, 64; My.; T. ವಣ್ಣ; Tē. ಬಣ್ಣ; Mhr. ಭಣ್ಣ, contumacious; exposure, public disgrace). See Bp. 28, 17; 38, 25; 51, 53. ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಪಿಡ್ಡದ ಯೋಚನೆಯೇ?—ಬಣ್ಣನ ಕಣ್ಣರೆ ಕಣ್ಣೇಲಿ ಅದರೂ ಹೋಗ ಬೇಕು.—ಬಣ್ಣನ ಕೊಲ್ಲುವವರಲ್ಲಿ, ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವವ ರಲ್ಲಿ.—ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇಡ್ಡ ಬಣ್ಣ (or ಬಣ್ಣವಲ) ಕಳ ಕೊಟ್ಟ.— ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು (Prvs.). 2, = ಬಣ್ಣ. (B. 5, 185). — ಬಣ್ಣಜನ್ಮ. A contumacious existence or life. See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಬಣ್ಣಮಾತು. = ಬಣ್ಣ. (My.; T. ವಣ್ಣ ಪ್ರೇಚ್ಚು). — ಬಣ್ಣಳು. = ಬಣ್ಣೆ 1. A shameless, etc. woman (My.; Sk. ಬಣ್ಣಾ, ವಣ್ಣಾ, an unchaste woman).

ಬಣ್ಣ baṇṇa-aṣ. 5. (fr. ಬಣ್ಣ). A shameless, dishonorable, lewd, profligate man (ಕೊಟ್ಟಿ Śm. 89; ಬಾತು Bhn. 21; J. 26, 64; My.; T. ವಣ್ಣ; Tē. ಬಣ್ಣ; Mhr. ಭಣ್ಣ, contumacious; exposure, public disgrace). See Bp. 28, 17; 38, 25; 51, 53. ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಪಿಡ್ಡದ ಯೋಚನೆಯೇ?—ಬಣ್ಣನ ಕಣ್ಣರೆ ಕಣ್ಣೇಲಿ ಅದರೂ ಹೋಗ ಬೇಕು.—ಬಣ್ಣನ ಕೊಲ್ಲುವವರಲ್ಲಿ, ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವವ ರಲ್ಲಿ.—ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇಡ್ಡ ಬಣ್ಣ (or ಬಣ್ಣವಲ) ಕಳ ಕೊಟ್ಟ.— ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು (Prvs.). 2, = ಬಣ್ಣ. (B. 5, 185). — ಬಣ್ಣಜನ್ಮ. A contumacious existence or life. See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಬಣ್ಣಮಾತು. = ಬಣ್ಣ. (My.; T. ವಣ್ಣ ಪ್ರೇಚ್ಚು). — ಬಣ್ಣಳು. = ಬಣ್ಣೆ 1. A shameless, etc. woman (My.; Sk. ಬಣ್ಣಾ, ವಣ್ಣಾ, an unchaste woman).

ಬಣ್ಣ baṇṇa-aṣ. 5. (fr. ಬಣ್ಣ). A shameless, dishonorable, lewd, profligate man (ಕೊಟ್ಟಿ Śm. 89; ಬಾತು Bhn. 21; J. 26, 64; My.; T. ವಣ್ಣ; Tē. ಬಣ್ಣ; Mhr. ಭಣ್ಣ, contumacious; exposure, public disgrace). See Bp. 28, 17; 38, 25; 51, 53. ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಪಿಡ್ಡದ ಯೋಚನೆಯೇ?—ಬಣ್ಣನ ಕಣ್ಣರೆ ಕಣ್ಣೇಲಿ ಅದರೂ ಹೋಗ ಬೇಕು.—ಬಣ್ಣನ ಕೊಲ್ಲುವವರಲ್ಲಿ, ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವವ ರಲ್ಲಿ.—ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇಡ್ಡ ಬಣ್ಣ (or ಬಣ್ಣವಲ) ಕಳ ಕೊಟ್ಟ.— ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು (Prvs.). 2, = ಬಣ್ಣ. (B. 5, 185). — ಬಣ್ಣಜನ್ಮ. A contumacious existence or life. See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಬಣ್ಣಮಾತು. = ಬಣ್ಣ. (My.; T. ವಣ್ಣ ಪ್ರೇಚ್ಚು). — ಬಣ್ಣಳು. = ಬಣ್ಣೆ 1. A shameless, etc. woman (My.; Sk. ಬಣ್ಣಾ, ವಣ್ಣಾ, an unchaste woman).

ಬಣ್ಣ baṇṇa-aṣ. 5. (fr. ಬಣ್ಣ). A shameless, dishonorable, lewd, profligate man (ಕೊಟ್ಟಿ Śm. 89; ಬಾತು Bhn. 21; J. 26, 64; My.; T. ವಣ್ಣ; Tē. ಬಣ್ಣ; Mhr. ಭಣ್ಣ, contumacious; exposure, public disgrace). See Bp. 28, 17; 38, 25; 51, 53. ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಪಿಡ್ಡದ ಯೋಚನೆಯೇ?—ಬಣ್ಣನ ಕಣ್ಣರೆ ಕಣ್ಣೇಲಿ ಅದರೂ ಹೋಗ ಬೇಕು.—ಬಣ್ಣನ ಕೊಲ್ಲುವವರಲ್ಲಿ, ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವವ ರಲ್ಲಿ.—ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇಡ್ಡ ಬಣ್ಣ (or ಬಣ್ಣವಲ) ಕಳ ಕೊಟ್ಟ.— ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು (Prvs.). 2, = ಬಣ್ಣ. (B. 5, 185). — ಬಣ್ಣಜನ್ಮ. A contumacious existence or life. See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಬಣ್ಣಮಾತು. = ಬಣ್ಣ. (My.; T. ವಣ್ಣ ಪ್ರೇಚ್ಚು). — ಬಣ್ಣಳು. = ಬಣ್ಣೆ 1. A shameless, etc. woman (My.; Sk. ಬಣ್ಣಾ, ವಣ್ಣಾ, an unchaste woman).

ಬಣ್ಣವಾಳ bandavāla. = ಬಣ್ಣವಲ. (My.). ಬಣ್ಣವಾಳದ ಬದಿವೆ (ನೀವಿ, ಪರವಣಿ, ಮೂಲಧನ Si. 824. 459). ವರ್ತಕನ ಬಣ್ಣವಾಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿ (ಭಾಣ್ಯ, ಮೂಲವಣ್ಣಿನ 417). See Prv. s. ಭರವಸೆ. ಬಣ್ಣವಾಳು bandavālu. = ಬಣ್ಣವಲ, etc. (My.).

ಬಣ್ಣಾಯ bandāya. = ಬಣ್ಣಾಯ. Quarrelling; revolt (My.; B. 5, 2. 51; Mhr. ಭಣ್ಣಾಳ).

ಬಣ್ಣಾಯ bandāyī. = ಬಣ್ಣಾಯ. (My.; B. 5, 51; G. 238. 263. 277).

ಬಣ್ಣಾರ bandā3-Ara1. = ಭಣ್ಣಾರ, q. v. (My.; Si. 268). ಬಣ್ಣಾರ ದ್ವೇಷ ಮಾಡಿ, ಬೋದಾಮುಣ್ಣೇ ಮದಿ ಬಿದ್ದ. — ಬಣ್ಣಾರವಿದ್ದರೂ ಬಂಗ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಬಣ್ಣಾರಿ bandāri. = ಭಣ್ಣಾರಿ. (My.).

ಬಣ್ಣಾರಿಸು bandārisu. To go to the store-room, to be stored (Bh. 5, 1, 39). 2, to store up (see Prv. s. ಎದ್ದಾ).

ಬಣ್ಣಿ bandi. (ಭಣ್ಣಿ). A wheel (My.; Tē.; M. ವಣ್ಣಿ, ವಣ್ಣಿಲ; Tē. also ಬಣ್ಣಿಕಲ್ಲ; Sk. ವರ್ತನ). ದಾಮಿಗೆ ಸಮಾನ ಸಿದ ಬಣ್ಣಿ (ನೀವಿ, ತ್ರಿಕೆ Si. 90). 2, a bandy, a cart, a carriage (ಅನನ್, ತಳಬಿ Nr., Si. 275; ತಳಬಿ Nn. 10; ಅಕ್ಕ, ತಳಬಿ 37; ಸ್ವಸ್ಥನ, ತಳಬಿ, etc. Mr. 284; My.; Tē.; T. ವಣ್ಣಿ, ವಣ್ಣಿ, ವಣ್ಣಿ, ವಣ್ಣಿಲ; M. ವಣ್ಣಿ, ವಣ್ಣಿಲ). ಎತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೂಡುವ ಬಣ್ಣಿ (ಗತ್ತಿ, ಕಪ್ಪುಲಿವಾಡ್ಯಕ); ಬಣ್ಣಿಯ ಹೊದಿ (ತಾಳಬಿಧಾರ, ಅಚಿತ Nr.). ಕಾಳಗದ ಬಣ್ಣಿಯಂ ಹತ್ತಿ ಹೊಡೆದು (ರಥಿಕ, ಸ್ವಸ್ಥನಾ ರೋಹ Mr. 247). ಬಣ್ಣಿ ಹೊಡೆಯುವ ಆಳು (ಸಾರಥಿ, etc. Si. 278). ನಡಿಕೆಗೆ ಹವಣಾಗಿ ತಿದ್ದಲ ಪಟ್ಟಿ ಎತ್ತುಗಳು ಕಟ್ಟಿ ತಕ್ಕ ಬಣ್ಣಿ (ಗತ್ತಿ, etc. 275). ಮರದ ಹಲಿಗೆ ಹೊದಿಕೆಯುಳ್ಳ ಬಣ್ಣಿ (ದಾರವ 276). ಹಕ್ಕದ ಕಣ್ಣುಗಣ್ಣಿ ನೋಗಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಬಳಿ ಮುನ್ನಾದ ಬಣ್ಣಿಯ ಅವಯವಗಳು (ಅವಸ್ಥರ, ರಥಾಂಗ 276). ಬಣ್ಣಿಯನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ (!) ಎತ್ತು (ತಾಳಬಿ 320). ಬಣ್ಣಿಯ ಕಣ್ಣು (ಅಧಿಪಾನ 438). ಹೂಡು ಬಣ್ಣಿಯಂ! (Bh. 1, 10, 24). ಹೇದಾಸಿದನ್ ಅನುವಮದ ವಸ್ತುವನ್ ಅಲು ಸಾವರ ಬಣ್ಣಿಯಲಿ (2, 4, 8). ಬಣ್ಣಿಯ ತಿರದ ಹಲಿಗೆಯನಡ ರಿದನು (1, 10, 27). ಬಣ್ಣಿ ತುಪ್ಪದ ಕೂದಿನ್ ಇವನುಣ್ಣು (1, 10, 31). ಎತ್ತು ಕೋಣಗಳು ಬಣ್ಣಿ ಎದೆಯುತ್ತವೆ (B. 1, 18). ಆ ನಾಯಕನು ಬಣ್ಣಿಗೆ ಹೂಡಿ (2, 23). ಬಣ್ಣಿ ಹೊಡೆಯುವವನು (2, 23). ತಳಾ ಬಿಟ್ಟು, ಬಣ್ಣಿ ಹಾಡಿದು. — ಬಣ್ಣಿ ಬಣ್ಣಾಟ, ಹೇಡು ಹೆಣ್ಣಾಟ, ತಲೆಮೊಟ್ಟಿ ಪರಮಸುಖ (Prvs.). See Bp. 21, 16; 46, 8; 51, 69; 56, 5. 6. 9. 12. 13. 15. 18. 28; J. 5, 13; 7, 59; 8, 38; Prv. s. ಮೂವರ್. — ಬಣ್ಣಿಬಸವ. A toy of wood or stone drawn by children (My.). — ಬಣ್ಣಿಬೋವ. A handy-foreman (Bp. 59, 27; Bh. 8, 26, 19). — ಬಣ್ಣಿಯವ. — ಅವ. The owner of a bandy (My.); a carter, a driver (My.). — ಬಣ್ಣಿಯಾಳು. — ಆಳು. A driver (My.).

ಬಣ್ಣಿಕಾರ bandi-kāra. A Śūdra servant in connection with a temple who is in charge of the idol-car (My.).

ಬಣ್ಣಿತೆ banditē. = ಬಣ್ಣಿ. A shameless woman (Bp. 40, 52).

ಬಣ್ಣಿಸು bandisu. To behave in a shameless, improper manner (Bp. 38, 13. 18; 40, 84).

ಬಣ್ಣು bandu. 1. Honey (ಮಹರಸ್ತ, ಪುಷ್ಪರಸ Nr.; ಮಹರಸ್ತ ಸಿ. 14; ಮಧು, ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣು Nn. 13, o. ra. ಪುಷ್ಪರಸ, ಪರಮಳ). 2, the pollen of flowers (ಮಲವರ್ಷಿ, ಪರಾಗ Si. 23; ಪರಾಗ 93). ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣು (ಮಹರಸ್ತ, ಮಧು Hk.). ಬಿರಿಮುಗುಳ ಬಣ್ಣು (ಮಧು Mr. 509). ಹುವಿನ ಬಣ್ಣು (ಮಹರಸ್ತ, ಪುಷ್ಪರಸ, ಹುವಿನ ಜೇನು, ಅಲರ ಸೀಯ Si. 124). ಕಿರು ಮಡುಗೋಣ ಬಣ್ಣಿ ನೋಕಗೀಸಿ... ಪರಾಗಪುಂಜದೊಳ ಪದವದಿ ಸುತ್ತ ಭಂಗರಿತು ನೀರಜದೊಳ ನಿಜಪಾಸುಕೇಲಿಯಂ (Ūpr. 7, 60).

See Ūpr. 7, 52; Abh. P. 1, 108; J. 3, 37; ಅಳವಣ್ಣು. — ಬಣ್ಣುಣಿ. — ಉಣಿ. The large black bee (ಪದಮಿ, ಭೃಂಗ Ū. II, 63; ಅದಿಡಿ, ಅಲವರ್ಕ್ಕ, ಅಲರಣಿ, etc., ಚಿತ್ರವಹಗ ಸಿ. 27; ಪದಮಿ, ಅಲರಣಿ, etc. Kk. 14). — ಬಣ್ಣುಣಿವೆದೆಯ. — ಪೆದೆಯ. Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Si. 6. 7).

ಬಣ್ಣು bandu. 2. = ಬಣ್ಣು, q. v. — ಬಣ್ಣೇದ್. — ಎದ್. = ಬಣ್ಣೇದ್. (ತೇಲ್ Ū. I, 28).

ಬಣ್ಣು bandu. The state of being destitute of shame or void of modesty, shamelessness, impudence, indecency, obscenity, lewdness (ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನತ್ವ Si. 93; My.; Tē.; see ಬಣ್ಣ 5; cf. ಬದಿಮ). 2, an incident or business by which one is, or feels one's self, dishonored or humbled; untowardness, awkwardness, trouble, disgrace (see ಬಣ್ಣಾಟ; B. 4, 80). — ಬಣ್ಣಾಟ. — ಆಟ. A disgraceful position; a disgraceful act; disgrace, cause of shame or reproach; a very awkward and troublesome affair (My.). ದೊಡ್ಡವನಾದಿದ್ದೇ ಆಟ, ಬದವನಾದಿದ್ದೇ ಬಣ್ಣಾಟ. — ದೊಡ್ಡವರ ನಡ್ಡತನ ಬದವನಿಗೆ ಬಣ್ಣಾಟ. — ಪುಣ್ಣತನ ಮಾಡಿದವ ಬಣ್ಣಾಟ ಬಿಟ್ಟಾನೇ! — ಬಣ್ಣಿ ಬಣ್ಣಾಟ, ಹೇಡು ಹೆಣ್ಣಾಟ (or ಹೆಡ್ಡಾಟ), ತಲೆಮೊಟ್ಟಿ ಪರಮಸುಖ (Prvs.). See Prv. s. ಮಣ್ಣಾಟ. — ಬಣ್ಣುಗಿಡೆ. — ಕೆಡೆ. To utter shameless words (Bp. 42, 19). — ಬಣ್ಣುಚಿತ್ರ. An obscene picture (My.). ಬಣ್ಣುಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣು ಪಾಪಕ್ಕೆ ಬರದವನೇ ದಣ್ಣಿಸಲಿ (Prv.). — ಬಣ್ಣುವದ. An obscene piece of poetry (My.). — ಬಣ್ಣುದಾದು. A life or state of existence full of disgrace and trouble (My.). — ಬಣ್ಣುಮಾತು. A shameless, obscene word (My.). — ಬಣ್ಣುಹೆಣ್ಣಿತಿ. A shameless, lewd wife. ಬಣ್ಣುಹೆಣ್ಣಿತಿಯಾಗಿ, ಮಣ್ಣಿಟ್ಟು ಸೊಸೆಯಾಗಿ, ಕಣ್ಣಿಲ್ಲಿ ತಿರಗೋ ಮಗನಾದರೆ ಮನಗೆ ದಣ್ಣಿ ತಪ್ಪದು (Bp.).

ಬಣ್ಣುತನ bandutana. = ಬಣ್ಣತನ. (My.).

ಬಣ್ಣಿ bandhē. 1. = ಬಣ್ಣ. Wool. ಕುಡೇ ಬಣ್ಣ ಮುನ್ನಾದ ಕೂದಲು (ಉರ್ಣ Si. 419).

ಬಣ್ಣಿ bandhē. 2. A rock, a block or slab of stone, a vast stone (My.; Tē.; B. 4, 101. 158. 171). ಬಣ್ಣಿ ಒಡದು, ದಿಣ್ಣಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದ. — ಬಣ್ಣಿ ಒಡೆಯ ಬಹುದು, ರಣ್ಣೇ ಮನಸು ಒಡೆಯ ಕೂಡದು. — ಬಣ್ಣಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂತರೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣೀತೇ? — ಕುಣ್ಣಿಯನ್ನ ಬಣ್ಣಿ ಒಡೆದನನ್ನೆ (Prvs.).

ಬಣ್ಣಿ bandhē. 1. = ಬಣ್ಣು 2. ಬಣ್ಣ. ರಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣಿನಿಲ್ಲ, ಬಣ್ಣಿಗೆ ನೀಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಬಣ್ಣಿ bandhē. 2. (= ಭಣ್ಣಿ?). N. of a plant (Mr. 134; MSS. out of order; one MSS. = ಬಣ್ಣಿ; two MSS. = ಬಣ್ಣಿ; one MSS. = ಬಣ್ಣಿ).

ಬಣ್ಣಿ banna. Tbh. of ವರ್ಣ (Kk. 63; ರಚನೆ Ū. I, 74; Ūpr. 3, 102). Colour, etc. (C.). ಬಿಳುಪು ಮುನ್ನಾದ ಬಣ್ಣ (ವರ್ಣ Si. 419). ಬಣ್ಣದ ಭೇದ (ವರ್ಣದ ಭೇದ Nn. 55). ಅರಿಸಿದ ಬಣ್ಣ (ಹಾರಿದ್ರ, etc.); ಬಣ್ಣದ ಹೂ (ವರ್ಣಪುಷ್ಪ, ಅಮಿರಾತಕ Hk.). See ಕವಿಲೆಬಣ್ಣ, ಕಿಸು, ಕೆಪ್ಪುಣ್ಣ, ಪೊಮ್ಮ, ದೇವರ್ಣ, ಬಿಳು, ಎಣ್ಣುಣ್ಣ, ಹೊಮ್ಮ. ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಬರದರೂ ಕಣ್ಣು ಚಣ್ಣಾಗಿರ ಬೇಕು. — ಬಣ್ಣಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂತರೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣೀತೇ? (Prvs.). See Bp. s. ನೀಳ್ಕೆ. — ಬಣ್ಣ ಎದ್ದು. To dip into colour, to dye (B. 4, 178. 204; My.). — ಬಣ್ಣ ಎದು. Colour to increase or become brighter (C.; Grj. 3, 39; B. 4, 106). — ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟು. To fix a colour or make it permanent (My.). — ಬಣ್ಣಗೂದ್. — ಕೂದ್. Coloured rice used for oblations (J. 31, 55). — ಬಣ್ಣದ ಅರಗು. A kind of lac (Si. 236). — ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ. (ಜೀವಂಜೀವ Si. 178). — ಬಣ್ಣಮಾನ್. A kind of fish (Riv. 5, 115). — ಬಣ್ಣಮುಡಿ. — ಎ. — ಪೆಡೆ. To get (the) colour (of any-

thing, *Sérv.* 3, 7). — ಬಣ್ಣವಿಡು. — ಇಡು = ಬಣ್ಣ ಹಾಕು. (*Grj.* 3, after 119; *My.*). — ಬಣ್ಣ ಹಾಕು. To apply colour to; to dye (*B.* 5, 122). — See *Prv.* s. ಮುಸಿ.

ಬಣ್ಣಗಾಡ ಬಾಣ್ಣ-ಗಾಡ. A dyer; a painter (*C.*; *B.* 4, 178; 5, 122).

ಬಣ್ಣನೆ ಬಾಣ್ಣನೆ. *Tbh.* of ವರ್ಣನೆ. (*My.*; *Dp.* 126, 1).

ಬಣ್ಣವಿವು ಬಾಣ್ಣವಿವು. = ಬಣ್ಣವು. *Tbh.* of ವರ್ಣವು. (*Grj.* 4, 109).

ಬಣ್ಣವುರ ಬಾಣ್ಣ-ವುರ. *Tbh.* of ವರ್ಣವುರ (*Smd.* 380; *Čpr.* 4, 64; 6, 58).

ಬಣ್ಣಸರ ಬಾಣ್ಣ-ಸರ. *Tbh.* of ವರ್ಣಸರ (*Smd.* 376). 2, *Tbh.* of ವರ್ಣಸರ (*Bp.* 14, 4; *Sérv.* 3, 9; *Bh.* 1, 12, 12).

ಬಣ್ಣವು ಬಾಣ್ಣವು. = ಬಣ್ಣವು. *Tbh.* of ವರ್ಣವು. (*Čpr.* 4, 79; *Bp.* 29, 16; *Rév.* 14, 118; 14, after 115; *J.* 6, 41; 7, 18; 31, 31, 78). ಬಣ್ಣವುರ ಪಟ್ಟದ (ಅಡಿತ, ಪಣಿತ, ವರ್ಣಿತ, etc., ಹೊಗದಿರ ಪಟ್ಟದ *Si.* 384). ಬಣ್ಣವೆನ್ ಅನ್ ಜಯದಂಕರಾಜನಂ (*Smd.* 255).

ಬತ ಬಾ. *Tbh.* of ವ್ರತ. (*V.* 36, 60; *G.*; *Té.*).

ಬತೆ ಬಾತೆ. = ಬದೆ. *Tbh.* of ವ್ರತೆ. See ಹದಿ.

ಬತೇರಿ ಬಾತೇರಿ. = ಬತ್ತೇರಿ. (*My.*).

ಬತ್ತು batta. 1. = ಭತ್ತ, ಧಾತು. Paddy, rice in the husk (ಪಾಟಿ *G.*; *My.*; *Té.*, *T.* ವರಿ; *Mhr.* ಧಾತು). ಪೂತ ಬದುಲೀಕೃತ ಎನ್ನೊಡೆ ತೂದಾದ ಬತ್ತವು, ರಾತಿ ಮಾಡಿದ ಬತ್ತವೆನ್ನೊ, ಎನ್ನುರು; ಅರಣ್ಯನೀವಾರಬತ್ತದಿನ್ನಲೂ ಹಕ್ಕುಬನಾಯ್ದ ಬತ್ತದಿನ್ನಲೂ ಬದುಕುವುದು (ಮುತ *Nr.*). ಬತ್ತದ ಉಬು (ಕಂತಾರು, ಸಸ್ಯತೂಕ, ಧಾನ್ಯದ ಮುಳ್ಳು *Si.* 305). ಬತ್ತದ ಗುಡ್ಡೆ (ಪುಂಜ, etc. 181). ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿನ್ನಲೂ ಬಿತ್ತಲ್ ಪಡದೆ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಯಜ್ಞ ಬತ್ತವೂ ನವನೆ ಮುನ್ನಾದವುಗಳೂ (*Sérv.* 307). — ಬತ್ತ ಕತ್ತೆ ಹೊತ್ತರೆ ಅತ್ತೆ ಅದಿಗೆ ಮಾಡಲೇ? (*Prv.*). See *Prv.* s. ಮುತ್ತು; ಕಡು, ಕೆಮ್ಮಾರದ, ಜಕ್ಕು, ಜೀರಿಗೆಸವ್ವಾರದ, ಬಂಗಾರಕಡ್ಡಿ, etc. — ಬತ್ತಭರಣ. Nutriment, or wages, of paddy (*Bp.* 40, 44); paddy and other articles of food (*My.*).

ಬತ್ತು batta. 2. = ಬತ್ತು. Batta, an allowance beyond the settled rate of pay given on occasions of extraordinary service, extra allowance; allowance made by a creditor to one detained by him in prison, subsistence-money generally to prisoners, to attending witnesses, to peons executing processes, etc. (*My.*; *Br.*; *M.* ಬತ್ತ; *Mhr.* H. ಭತ್ತಾ; cf. ಭೃತ್ಯ).

ಬತ್ತು batta. 3. = ವತ್ತು 1, ಬತ್ತು. (*Mhr.* ಬತ್ತಾ, ಬತ್ತಾ, ಬತ್ತಾ, a pestle). See ಕಲ.

ಬತ್ತಲು battalu. (*fr.* ಬತ್ತು 1). Dried vegetable fruit (*My.*; *T.* ವಜ್ರಲ).

ಬತ್ತಲೆ battalē. (*fr.* ಬತ್ತು 1). = ಬೆತ್ತಲೆ. Bareness, nakedness (*My.*; *Té.* ವಟ್ಟ; *T.*, *M.* ವದು, ವದು, ವಜ್ಜು). ಬತ್ತಲೆಯುಹವನು (ನಗ್ಗ, ದಿಗಮ್ಬರಿ); ಬತ್ತಲೆಯುಹವನು (ನಗ್ಗಿಕೆ, ಕೋಟಿವ *Nr.*). ಬತ್ತಲೆಯುಹವನಿಗೆ ಎತ್ತಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. — ಬತ್ತಲೆಯಾದ ಮಾತ್ರದಿನ್ನ ದಿಗಮ್ಬರನಾದನೇ? (*Prv.*). See *Bp.* 18, 14; 51, 58; *Prv.* s. ಬದಗು 1.

ಬತ್ತಲೆಕೆ battalikē. = ಪತ್ತಲೆಕೆ 1, (ಬಜ್ಜಲೆ). A quiver (ತರಧಿ, ದಾಣಿಗೇತ *Nr.* 11; ಜೋಣೆ, ಮೂದಿಗೆ, ಕಣೆಯ ಹೊದೆ *Kk.* 40; ಜೋಣೆ, ಮೂದಿಗೆ, ಪೊದೆ *Smd.* 43; ಜೋಣೆ 96; *Rév.* 6, after 11; *Sérv.* 3, 16, 27; *J.* 8, 38; *My.*; *Mhr.* ಧಾತು, ಧಾತಾ). ಅವುನ ಬತ್ತಲೆಕೆ (ಇಮುಧ *Nr.*). ಸರಕ ಬತ್ತಲೆಕೆ (ತೂಣ, ಇಮುಧ, etc. *Si.* 289; ಕಲಾಪ 439).

ಬತ್ತಾನು battānu. *N.* of a sweetmeat (*Mhr.*, *H.* ಬತ್ತಾನಾ, ಬತ್ತಾನಾ; *My.*; see ಬೆಣ್ಣು-).

ಬತ್ತಿ batti. *Tbh.* of ವತ್ತಿ (*Smd.* 345). A wick, the wick of a lamp (ದತ್ತೆ *Si.* 460; *Mhr.*, *H.* ಬತ್ತೀ; *T.* ವತ್ತಿ; *My.*); a candle (*My.*); — a cigar (*My.*). ಎಣ್ಣೆಬತ್ತೀ ದೀವಿಗೆ, ಮೇಣದ ಬತ್ತೀ ದೀವಿಗೆ (*Si.* 231). See ಉಂವತ್ತಿ. ದಯಾ ನಡಿಸೋ ಬಣ್ಣ ಬತ್ತಿ ನೂಕಾನೇ? — ಬತ್ತಿ ನೂಕಲಾದಿದ ಬಣ್ಣ ದದ ನಡಿಸಾನೇ? (*Prv.*). — ಬತ್ತಿ ಕೊಡು. To cheat (*My.*).

ಬತ್ತೀಸ battīsa. (ಬತ್ತೀಸು). Thirty-two (*Čh.*; *Bp.* 19, 6; 58, 58; *Mhr.* ಬತ್ತೀಸ).

ಬತ್ತು battu. 1. (*fr.* ಬದು). = ಬಜ್ಜು 2. (To become bare or empty): to grow dry, as a stream; to dry or dry up, to evaporate wholly, as water; to grow lean, to wither, to fade (ಸರ್ವ ವ *Smd.* Dh.; *C.*; *T.*, *M.* ವಜ್ಜು, ವಜ್ಜು; *M.* also ವರಳು; *Té.* ಒಟ್ಟು, ವಜ್ಜು). ದಾವೊದ ಬತ್ತಿತ್ತು (*Rév.* 5, 36). ಕೊಳದಮ್ಬು ಬತ್ತೆ (5, 38). ಸಲೆ ಬತ್ತಿದ ಸರೋವರಕೆ ನವಜಲಮೊದವದನೆ (*J.* 28, 63). ಬತ್ತಿದ ಕಾಲ (*Smd.* 286). ಕುಮುದಂಗಕ ನಗೆ ಬತ್ತಿದು ವು ಪಾಯ್ತು ನೇಸದನಾಗಕ (*Lilv.* 3, 5). ಕಾಯ ಬತ್ತಿದ ಪಾಲ (*ಚಿರಪಾಲ* *Mr.* 215). ನೀರು ಬಿಸಲಿಗೆ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿ (*B.* 4, 202). ಬತ್ತಿದ ಕೆದೇಲಿ ಬದನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಕದನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. — ದಿಗಿಲು ತಾಗದೆ, ಮಗಳು ಬತ್ತಿದಳು. — ತೂಬುಳ್ಳ ಕೆದೆಯು ತುಳುಕಿದರೆ ಬತ್ತೀತೇ? (*Prv.*). See *Bp.* 20, 17; 57, 47; *Sérv.* 3, 51.

ಬತ್ತು battu. 2. Growing or being dry, etc. (*T.* ವಜ್ಜು). — ಬತ್ತುವುಯ. — ಎ-ಪಯ. (*Smd.* 204). A dry station; a lean or withered foot. — ಬತ್ತುವುಯ. — ಎ-ಪಯ. (*Smd.* 204). Dry cloth.

ಬತ್ತು battu. = ಬತ್ತು 3. See ಕಲ್ಲುತ್ತು.

ಬತ್ತುಗೆ battugē. Dryness (*Čpr.* 5, 11).

ಬತ್ತೇರಿ battēri. = ಬತ್ತೇರಿ. A "battery" (*My.*; *Br.*, *H.* ಫತ್ತೇರಿ, ಬತ್ತೇರಿ). — ಕುತ್ತಡಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಲು ಬತ್ತೇರಿಗೆ ಓದಿದರೆ ನನ್ನೀತೇ? (*Prv.*).

ಬತ್ತೆ ಬಾತಾ. = ಬತ್ತು 2. (*My.*).

ಬತ್ತು batva. The letter ಬ (*Smd.* 121, 250, 341).

ಬದ bada. = ಬದುತ್ತು, etc. (*My.*). ಬದದ ಮೇಲೆ ತಿಂಗಾಡುತ್ತಾರೆ (*My.*). See ಗಡ್ಡೆ. 2, the haunch (? see ಮುಮ್). ಬದ bada. ಬದ. Bad (*Mhr.*, *H.*; see ಬದನಾಮ). — ಬದ ಬಾಲು. Bad conduct (*My.*, *H.*).

ಬದಕು badaku. 1. = ಬದುಕು 1, etc. (*My.*).

ಬದಕು badaku. 2. = ಬದುಕು 2, etc. (*My.*; *B.* 5, 98). ಬದಕು ಮಾಡಿಸು (5, 90; see ಬದುಕು). ಬದಕು ಮಾಡು (5, 115; see ಬದುಕು). ಬದಕು ಅಳದೆ ಹೋಯಿತು, ಬಾದು ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು. — ಬದಕುವವನು ಬದಕು ಮಾಡಾನೇ? (*Prv.*). See *Sip.* s. 30 4.

ಬದಗ (badagn-2) = ಬದಗ, ಬದಗ. A low man or servant (ಕೇದಾರ್ *Sérv.*; *Abhā.* 2, 95; *Bh.* 2, 2, 72; 3, 19, 25).

ಬದಗು badagu. 1. Drudgery (*My.*).

ಬದಗು badagu. 2. = ಬದಗು, q. v.

ಬದಗಿ badagi. = ಬದಗಿ, ಬದನೆ 1, ಬಜ್ಜೆ. The brinjal or eggplant, *Solanum melongena* Lin. (ವಾರ್ತಾ *Hā.*; ವಾರ್ತಾಕೆ, ಫಣ್ಣಾಕೆ, ಹಿಂಗುಲಿ, ಸಿಂಬು, ದುಪ್ಪದರ್ಪಣಿ *Nr.*; *Sk.* also ವಾರ್ತಾ, ವಂಗಿ, ವೇರ; *T.* ವದುದಲೆ; *M.* ವದುದಿನಿ, ವದುದಿನೆ; *Té.* ವಂ, ವಂಗಿ; *H.* ಬೈಂಗಣ; *Mhr.* ಬೈಂಗಣಿ, ಬೈಂಗಣಿ, of the colour of the brinjal).

ಬದನೆ badanē. = ಬದನೆ, etc. (ವಾರ್ತಾ *Mr.* 95).

ಬದನಾಮಿ bada-nāmi. Ignominy, infamy (My., also as ಬದ ರಾಮಿ; Br.; Mhr., H.).

ಬದನಿಕೆ badanikē. = ಬನ್ನಣಿಕೆ, etc. (My.; Tē. ಬದನಿಕೆ, ಬದನಿಕೆ, ವದನಿಕೆ). ಗಿಡಬದನಿಕೆ (ಕಾಮಿನಿ Si. 435).

ಬದನೆ badanē. 1. = ಬದಣಿ, etc. (C.). ಬದನೇ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳು ಹಾತಿ (ವಾರ್ತಾಕ, etc. Si. 149). See ಕರಿಯ, ಬಜ್ಜ, ಮೊಗರು. ಬಲಿ ಸೊಟ್ಟಾದರೆ ಬದನೆಯು ಬೇಯದೇ?—ಬದನೆಯೊ ಬಜ್ಜ ಮೆ ಯ್ಕಲ್ಲ ಗಜ್ಜ.—ಬತ್ತದ ಕೆಡೋಲಿ ಬದನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಕದನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.— ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನ ಬದನೆಯು (Prvs.). See Prvs. s. ಬಾದೇ ಹಣ್ಣು, ಶಾಸ್ತ್ರ.

ಬದನೆ badanē. 2. = ಬದ್ಧಿಕೆ No. 2. (My.).

ಬದರೆ badara. = ಬದರಿ. 2, the fruit of the jujube (ಬೋರೆಯ ಹಣ್ಣು G.).

ಬದರಿ badari. = ಬಾರಿ 1, etc. The jujube tree, Zizyphus jujuba Lam. (or Z. scandens). 2, the cotton plant. 3, = ಬದರಿ ಕಾತ್ರಮ. (My.).

ಬದರಿಕಾತ್ರಮ badarikā-kātrama. N. of a hermitage in the Himālaya. (My.).

ಬದರಿಕೆ badarikē. 1. A convoy or guard on the road (My.; Br., H. ಬದರಕಾ).

ಬದರಿಕೆ badarikē. -ಕಾ. 2. N. of one of the sources of the Ganges and of a neighbouring hermitage.

ಬದರೆ badarē. = ವದರೆ. The cotton plant. 2, a particular species of bulbous plant (= ಗೃಪ್ಪ, ವಾರಾಹ).

ಬದಲೆ badal. ಬದಲು. Changing; change, alteration; exchange; retaliation; instead of; other (ಮಾರ್ಪ G.; My.; Br., M. ಬದಲೆ, ವದಲೆ, ವದಲೆ; Mhr., H.). ಬನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಜನನು ಕೊಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಬಗ್ಗೆ ಜನನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಪರಿವಾಸ, etc. Si. 325). ಪ್ರಾಚೀನಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳ ಕೊಳಗಿನ ಸಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಉತ್ತರಸೀಮೆಯ ಜನರು ಹಕಾರ ವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದು (B. 4, 114). ಅವುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಉತ್ತ ಮ ಹೊಸ ನದತೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಬೇಕು (4, 189). ವಣ್ಣು ಇಡುವ ದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ (4, 216). ಬನ್ನ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅದರ ಬ ದಲು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಇಸ ಕೊಳ್ಳುವನೆ (B. 5, 107). ಇವನ ನದತೆ ಮುಂಚಿನ ಹಾಗೆ ಇತ್ತಲ್ಲದೆ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ (5, 217). ಆ ರಥದ ಕುದುರೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ (5, 299). — ಬದ ರಾಗು. -ಆಗು. To change, to be changed (ಪರಿಣಮಿಸು My.). See s. ಬದಲೆ. — ಬದಲು ಕೊಡು. To give in exchange or instead of; to give as a substitute (ಪದ ಕೊಡು G.; My.). — ಬದಲು ಮಾಡು. To change (v. t.); to alter, to make differ (ಪಲ್ಲಟಿಸು G.; My.). ಗುರುವಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನೇ ಆಶ್ರಮವ ನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡುವವನು (ಸಮಾಪ್ತ G.). ಉಣ್ಣುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲು ಮಾಡುತ್ತಿರ ಬೇಕು (B. 4, 25). ರಥಕ್ಕೆ ಹೂ ದಿದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಬದಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (5, 299). — ಬದಲುಮಾಡು. A word in reply; another word; a receding or an evasive word, a contradiction (My.). ಬದಲುಮಾಡಿದರೂ ತೊಡಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಬದಲುಮಾಡುವವನು ಬೆದಲಿಸಿದರೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.). — ಬ ದಲು ಹೇಡು. To reply (My.).

ಬದಲಾಬದಲೆ badalā-badali. Exchange, interchange (My.; see Mhr. s. ಬದಲೆ).

ಬದಲಾಯಿಸು badaliyisu. = ಬದಲು ಮಾಡು. (My.; B. 5, 231. 267). 2, to change (v. i., My.).

ಬದಲಾವನೆ badalāvani. Changing, exchanging (My., also as ಬದಲಾವಣೆ). ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನೇ ಅನ್ವರಿಸಿ ಬನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವದನ್ನೇ ಉಪ್ಪಾಗುವ ರಾಧ (ಆವ ಮತ್ಯಕ, etc. Si. 300).

ಬದಲೆ badali. Exchange or relief, as of a guard; a substitute (used of persons, My.; Mhr., H.).

ಬದಲಿಸು badaliisu. = ಬದಲಾಯಿಸು. To change, etc. (v. t., My.). ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವದು (G. 100). 2, to alter, to change (v. i., My.). ಈ ತಾರೆಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳು ಯಾ ವಾಗಲು ಬದಲಿಸುತ್ತವೆನ್ನು, ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು (B. 5, 174).

ಬದಲೆ badalē. (= ಬದಲೆ). (Mhr. ಬದಲಾ, for; instead; see ಮೂ-).

ಬದಸು badasu. = ಬದಗು 2. Crookedness (ಕೌಟಿಲ್ಯ Si. 11, o. r. ಬದಗು).

ಬದಿ badi. 1. Mud, mire, slush, ooze (ಕೆಸದ್ Si. 98; My.; T. ವದಿ; Tē. ವಾಡಿ; T. ವದ, a lump of butter or of ointment; ವದುಮು, slimy mucus; suet, fat; cf. ಬಸಿ 1). ನದೀ ವಾಟಿ, ಬದಲೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬದಿ badi. 2. = ಬರಿ 1, (ಬದಿ 1). The side, the flank (ವಕ್ರ Kk. 32; Si. 70. 78. 98; Bp. 20, 109; 55, 16; Bh. 4, 2, 64; Si. 4, 15; My.; B. 4, 168. 171); nearness, proximity, vicinity (My.; Tē. ವದಿ). ಜಲೋಯ ಜಲದ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕರೀ ಬೀಜದ ಜಲವು (B. 4, 62). See ಕಟ್ಟಿದ. — ಬದಿಗಾಗು. -ಆಗು. To go aside, to make room (My.; ಕೆಲ ಸಾರು G.). — ಬದಿಗೆ ಮಾಡು. To put or remove to one side (My.; ಬಡ್ಡಿಸು G.). — ಬದಿಯಲು. -ಎಲು. A rib (Bh. 1, 10, 38).

ಬದಿಕಿಸು badikisu. = ಬದುಕಿಸು. (Bp. 37, 20; My.). ಬದಿ ಕಿಸುವ ಮದ್ದು (ಜೀವಾಪ, ಜೀವನಾಪದ Si. 298).

ಬದಿಕು badiku. = ಬದುಕು 1, etc. (Bp. 41, 13; My.). ಬದಿ ಕಿರುವವನು (ಜೀವ, ಅಸುಧಾರಣ); ಬದಿಕಿರುವ ಕಾಲ (ಆಯುಸ್, etc. Si. 298).

ಬದಿಗ badiga. = ಬದಗ, etc. (ಕೇದಾರ್ಕ್ Si. 46, o. r. ಬ ದಿಗ).

ಬದಿನಿಕೆ badinikē. = ಬನ್ನಣಿಕೆ, etc. (ವನ್ನೆ, ವೃಕ್ಷಾದಿನ, ವೃಕ್ಷರುಹೆ, ಜೀವನಿಕೆ, ಗಿಡದ ರೆಮ್ಮೆ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಕರಿಗೂ ವೈದ್ಯರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತ Si. 142).

ಬದು badu. = ಬದುಕು, etc. (My.; see ಗದ್ದೆ-).

ಬದುಕಿಸು badukisu. = ಬದುಕಿಸು. To cause to live or subsist; to support; to cause to continue in existence, to save from death; to raise to life (Bp. 13, 7. 13; 50, 71; 5, 165; My.; B. 3, 123). ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಲ್ಲಿ, ಪುಣ್ಯವನ್ನನ ಬದುಕಿಸಿದವರಲ್ಲಿ (Prv.).

ಬದುಕು baduku. 1. = ಬದುಕು 1, ಬದುಕು, ಬದುಕು, ಬದುಕು 1, ಬದುಕು 1, ಬದುಕು 1, ಬದುಕು 1. To live, to be alive; to subsist; to make a livelihood, to live by; to continue in existence, to remain alive; to revive, to return to life (My.). See Bp. 1, 34; 20, 9; 43, 79; 48, 14. 19; 56, 38. 39; 58, 57; 60, 2; Bh. 1, 10, 31; J. 2, 18; 14, 9; 28, 49; 24, 9. 65; B. 5, 104; Prvs. s. ದಾಯ, ದಾಯು. — ಬೀವಧನದಿನ್ದ ಬದುಕುವ ಸ್ತ್ರೀ (ಆಧೀರಿ, ಮಹಾತೊಡ್ಡಿ); ಬದುಕುವ ಕಾಲ (ಜೀವಿಕಾಲ, ಆ ಯುಸ); ಆರಮ್ಭದಿನ್ದ ಬದುಕುವವನು (ಕ್ಷೇತ್ರಜೀವ); ಕೆಯ್ದುವ ಹಿ ದಿದು ಬದುಕುವಂ (ತನ್ಮಜೀವ); ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟಾಡಿ ಬದುಕುವವನು (ವೃದ್ಧಾಜೀವ); ಆರಣ್ಯನಿವಾರಿಬತ್ತದಿನ್ದ ವಾ ಹಕ್ಕುಲನಾಯ್ಡು ಬತ್ತದಿನ್ದ ವಾ ಬದುಕುವದು (ಮತ Nr.). ಆಡಿ ಬದುಕುವವನು (ಪಂಚಜನಿನ Si. 288). ಹೊದೆಯ ಹೊತ್ತು ಬದುಕುವನು (ಧಾರೋಪಜನಿ Nn. 86). ಬದುಕಾಲ ಬದುಕುವವನು (ಜೈವಾತ್ಮಕ, etc. Si. 353). — ಬದುಕಗೊಡು. -ಕೊಡು. To let live, etc. (B. 5, 72).

ಬದುಕು baduku. 2. = ಬದಕು 2, ಬದುಕು 2. Living, life (My.); livelihood, profession (Bp. 45, 39; My.);—property, things, articles, goods (My.; B. 3, 41. 101; 4, 61. 169; 5, 84; Bp. 30, 24; 47, 5; J. 4, 68; ಸವ್ವತ್ತಿ G.). ಹಸನಾಗಿದೆ ಬದುಕು, ಸಾಯಲಾಡೆನು! ಅದ್ವಯಾಗಿದೆ ಬದುಕು, ಸಾಯಲಾಡೆನು (Dp. 4). ಬದ್ಧಿಗೆ ಯಾತ್ಯ ಬದುಕಿನ ಯೋಜನೆ (Prv.). — ಬದುಕು ವಾದು. dupl. (My.). ಜೀವದಲ್ಲಿರುವನಕ ಬದುಕು ವಾದು, ಸತ್ತ ಬದಕ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲು—ಮುಮಕನ ವಾದು ತೀರಿದ ಮೇಲೆ ಬದುಕು ವಾದು ಇದ್ದು ಫಲವೇನು? (Prvs.). — ಬದುಕು ಮಾಡಿಸು. To cause to carry on a business, etc. (My.; see ಬದಕು). — ಬದುಕು ಮಾಡು. To carry on a business or profession (My.; see ಬದಕು).

ಬದುಂಕು baduñku. (Smd. 48, not in Mqb.). = ಬದುಕು 1, etc. (Bp. 45, 46). ಅಡಿಂ ಬದುಂಕುವವನು (ಜಾದಾಲ, ಅಜಾಜೀವ Hlā.).

ಬದುವು baduvu. = ಬದ, ಬದು, ಬದುಹು q. v. (My.; T. ವರಪ್ಪ, ವರಮ್ಮ, ವರೈಪ್ಪ, ವರೈ, ವರೈಪ್ಪ; M. ವರಪ್ಪ; Tē. ವರುಬ, ವರವೆ). ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳ ಬದುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೋಟದ ಸಾಂಗೀ ಬದುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗುಮ್ಮಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಹುಲ್ಲುಗಳ ಸಮೂಹ (ನಡೆ, ನಡಸಂಪತಿ Sī. 165).

ಬದುಹು baduhu. = ಬದುಹು, etc. A raised bank in fields, a low ridge (ಸಾಳ Mr. 371, one MS. ಬದುಹು). ಬದೆ badē. = ಬತ. See ಹದಿ.

ಬದಗ badēga. = ಬದಗ, etc. (ಕೇರಳ Kk. 37, o. r. ಬದಗ).

ಬದ್ಧ badda. Tbh. of ಬದ್ಧ. Firm; true; truth; firmly, certainly (ಗಾಡ Smd. II; Sī. 65; ಗಾಡ Kk. 76, o. r. ಬದ್ಧ; My.; Mhr.: fully, completely). ಬದ್ಧ ನಡೆ ನುಡಿಯದ್ದರೆ ಕಾತಿ (Dp. 165).

ಬದ್ಧಕೆ baddaki. N. of a plant (ಬಸುರಿ Mr. 149).

ಬದ್ಧಣ baddana. = ಬದ್ಧವನ 1. (ಬಸುಗವೆ ಓ. II, 47; Sī.).

ಬದ್ಧರ baddara. Tbh. of ಭದ್ರ. An ox; an elephant (Ūpr. 5, 105; Ū. Bp. 42, 24. 27; Bh. 3, 17, 29).

ಬದ್ಧವಣ (badda-paṇa = bhaddra-paṇa). 1. A drum used on festive occasions (ಮಂಗಳವೆ Smd. II; Sī. 37; Ūpr. 4, 42; Abh. P. 3, 28. 114; 4, 28; 13, 100).

ಬದ್ಧವಣ baddavaṇa. 2. Tbh. of ವರ್ಧಮಾನ (ಅವುಡಲ Smd. 373).

ಬದ್ಧಿ baddi. (Tbh. of ವೃದ್ಧಿ).

ಬದ್ಧಿಕಾಡ baddi-kāra. One who causes increase, a promoter (Rām. 6, 47, 56).

ಬದ್ಧಿಕೆ baddikē. = ಬದ್ಧಿಗೆ, ಬದ್ಧಿಗೆ. Tbh. of ಬದ್ಧಕ. A band, a tie;—a border, the ends or skirt of a cloth. (Tē. ಬದ್ಧಿ). ಬಟ್ಟೆಯ ಬದ್ಧಿಕೆ (ದತಿ, ವಸ್ತ್ರ Sī. 222). 2. = ಬದನೆ 2, comparing anything with, or examining anything according to, a standard, as weights, measures or money (My.).

ಬದ್ಧಿಗ baddiga. = ಬದ್ಧಿಗ. See ನೆರೆವದ್ಧಿ g. additions.

ಬದ್ಧಿಗೆ baddigē. = ಬದ್ಧಿಗೆ, etc. (ದತಿ Sī. 460).

ಬದ್ಧಿಸ baddisa. = ಬದ್ಧಿಸ, q. v.

ಬದ್ಧಿಸು baddisu. 1. = ಬದ್ಧಿಸು, q. v.

ಬದ್ಧಿಸು baddisu. 2. Tbh. of ಬದ್ಧಿಸು. To compare anything with, or examine anything according to, a standard (My.). 2, to be bound, to be obstructed, as the excrements from costiveness (My.).

ಬದ್ಧು baddu. = ಬದುಕು. Proficiency, skill (Ūpr. 4, 78).

ಬದ್ಧು baddu. A hole in the ground into which children play marbles (My.; Mhr., H. ಬದ್ಧ).

ಬದ್ಧುಗೆ baddugē. = ಬದ್ಧಿಗೆ, etc. A band, a tie (Bp. 61, 26; Bh. 3, 4, 26).

ಬದ್ಧಿ baddē. (fr. ಬದ್ಧ). A truthful woman (Rām. 6, 53, 82).

ಬದ್ಧ baddha. = ಬದ್ಧ. Bound, tied, fixed, fastened; fettered; caught, captured, confined; arrested, held back, checked; joined, connected, combined, united; inlaid, studded; composed, as verses; constructed; formed, set, as fruit; bearing, as fruit; struck, as a root; firmly rooted, firm, (true); placed side by side; clenched; entangled; put on, dressed. See ಅ-.

ಬದ್ಧಕಂಠಣ baddha-kaṇkaṇa. = ಕಂಠಬದ್ಧ No. 2. (My.).

ಬದ್ಧಪ್ರಕೃತಿ baddha-prakṛiti. A constitution subject to costiveness (My.).

ಬದ್ಧಭೂಮಿಕ baddha-bhūmika. Having an inlaid floor.

ಬದ್ಧಭೃಕುಟಿ baddha-bhṛikuṭi. = ಭೃಕುಟಿ. (J. 12, 46; 22, 37; 27, 41).

ಬದ್ಧಮುಷ್ಟಿ baddha-muṣṭi. Having a closed fist; covetous, penurious, miserly.

ಬದ್ಧಮುಷ್ಟಿಕರ baddhamuṣṭi-kara. The hand with closed fist.

ಬದ್ಧವರುದ್ಧ baddha-viruddha. = ಬದ್ಧವೈರ. (Bp. 58, 27).

ಬದ್ಧವೈರ baddha-vaira. One who has contracted confirmed hostility; fixed and deadly hatred. (My.).

ಬದ್ಧಾಂಜಲಿ baddha-añjali. Having the palms joined so as to form a cup and raising them up to the breast, as in humble entreaty or representation, etc. (Rāv. 6, after 132).

ಬದ್ಧೆ badnē. = ಬದನೆ, etc. (My.).

ಬಧಿರ badhira. Deaf.

ಬಧಿರತ್ವ badhiratva. Deafness. (My.).

ಬಧಿರೀಕೃತ badhīrī-kṛita. Made deaf, deafened (Rāv. 6, after 137).

ಬನ bana. = ವನ, q. v. (ವನ Kk. 18; ಅರವೆ, ಅರಾಮ Sī. 21; Ūpr. 1, 104; 2, 71). ಬನಕ್ಕೆ or ಬನಕ್ಕೆ (Smd. 139). ಇನ್ನನ ಬನಂ (ನನ್ನನ); ಕುಬೇರನ ಬನಂ (ಚೈತ್ರರಥ); ಬಿಟ್ಟದ ತದ್ವಲ ಬನಂ (ಉಪತ್ಯಕೆ); ಬಿಟ್ಟದ ಮೇಲಣ ಬನಂ (ಅಧಿತ್ಯಕೆ); ಅರಮನೆಯ ಸಮಾಪದ ಬನಂ (ಉದ್ಯಾನವನ); ಸಮುದ್ರದ ತಡಿಯ ಬನಂ (ವೇಲಾವನ Hlā.). — ಬನಗದ್ದಿಲೆ. -ಕದ್ದಿಲೆ. The darkness of a wood, etc. (Rāv. 2, 54; V. 4, 46). — ಬನದುಮಿದಿ. -ತುಮಿದಿ. = ಬನ್ನರಿಕೆ, ಬನ್ನಾರಿ. An evergreen shrub, *Dodonaea viscosa* L. (Z.). — ಬನವನಿ. A wild hog (Sī. 3, 34). — ಬನವ್ವುಡಿ. -ಎವಿಡಿ. To seize, i. e. to enter, a forest or wood (Ūpr. 1, 106). — ಬನವಸೆ. N. of a town (Prll. 3, 2 seq.). — ಬನವಾಸೆ. = ಬನವಸೆ. (My.). ಬನವಾಸೆಗೆ ಹೋದರೂ ಬದಿಗಾಲ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬನವಂಕೆ. -ಬೆಂಕೆ. Forest-fire (ದಾವಾಗ್ನಿ Sī.).

ಬನಪು banapu. A large timber tree, *Terminalia tomentosa*, var. *coriacea*, Clarke (St. & Pl.; Tu.; Kōṅkaṇi ಬನಪು).

ಬನಾತು banātu. Broad-cloth, woollen (H., Tē.; My.).

ಬನಾಯಿಕೆ banāyikē. = ಬನಾವಣೆ. (My.).

ಬನಾಯಿಸು banāyisu. To make, to fabricate (My.; Tē.; Mhr., H. ಬನಾವಣೆ).

ಬನ್ನಕಿ bandhaki. *An unchaste woman.*

ಬನ್ನತನ್ತ್ರ bandha-tantra. A complete army, or one possessing the four divisions of chariots, elephants, horse, and foot. (R.).

ಬನ್ನನ bandhana. = ಬನ್ನರ 1, ಬನ್ನನ, ಬನ್ನ. Binding, tying, fettering, fastening; tightening;—holding fast, arresting, checking;—binding on, putting on;—catching, capturing;—confining, confinement, captivity, bondage, imprisonment (Smd. 160; ಕಟ್ಟು Mr. 267); inflicting pain, hurting;—joining, connecting, uniting;—building, construction;—a bond, a band, a chain, a fetter, any tie;—a stalk, a stem, a peduncle. See ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟು, ಕೆತ್ತು, ತೊಡಕು, ಏಗಿ, ಪ್ರಸವ.

ಬನ್ನನಗ್ರಂಥಿ bandhana-granthi. A noose.

ಬನ್ನನಾಕುಲತೆ bandhana-ākulatē. Bewilderment from being in captivity (Ūpr. 5, 85).

ಬನ್ನನಾಲಯ bandhana-ālaya. A prison, a jail.

ಬನ್ನನಿ bandhani. = ಬನ್ನನ. See ಮಗ.

ಬನ್ನವಿದ bandha-vida. One who knows how to put on (decorations) or to decorate (Ūpr. 6, 47).

ಬನ್ನನೆ bandhanē. = ಬನ್ನನ, ಬನ್ನನ. (My.).

ಬನ್ನಪ್ಪು bandha-stambha. The post to which an elephant is tied.

ಬನ್ನಿಕ bandhika. = ಬನ್ನಿಗ, ಬನ್ನಕ. See ನಿರ್ಬಂಧಿಕ, ವಸನಬನ್ನಿಕ.

ಬನ್ನಿಸು bandhisu. = ಬನ್ನಿಸು 2. To bind, to tie, to fetter, etc. (Ūpr. 3, after 2); to bind on one's self, to put on (Bp. 4, 11); to connect, to join, to unite, etc.; to inflict punishment, to chastise, to inflict pain. ಶೋಗರನು ಬನ್ನಿಸಲ (ಪರಿಪೀಡನ, ಸವತ್ತಾಕರಣ Mr. 454). ವೃಕ್ಷವೆರಡು ಬನ್ನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪಣ್ಣಿವೆನಿಸು (Mr. 476). See Bp. 27, 18; 32, 55; 44, 47; 54, 15; J. 20, 9.

ಬನ್ನ bandhu. = ಬನ್ನ 3. Connection, relationship. 2, one who is connected with or belongs to;—a kinsman, a relation, a relative (ಗೋತ್ರ Nn. 16; ನಣ್ಣು 140; ಪಕ್ಕುವಣಿ, ಪಕ್ಕುವಣಿ ಸಾ.). 3, a cognate kinsman in a remote degree. 4, a friend. — ಬನ್ನ ಬಳಗ. dupl. The whole body of relations, kinsfolk (Bp. 40, 41; Dp. 61, 2; My.; B. 2, 41; 3, 2, 90; 4, 153). ಬನ್ನ ಬಳಗವು ಕೂಡಿ, ಹೊಂದಿ, ಹೋಗುವ ಪಾಡಿ, ಒಂದೆ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಗುಗ್ಗರಿ ತಿನ್ನು, (ಕೂಸಂ) ತೂಗುವರು (Sp.). — ಬನ್ನ ಬಳಗ. = ಬನ್ನ ಬಳಗ. (Bp. 61, 87; My.).

ಬನ್ನಕ bandhuka. = ಬನ್ನಲ. The son of a harlot, a bastard.

ಬನ್ನಕಿ bandhuki. *An unchaste woman.*

ಬನ್ನಜನ bandhu-jana. A kinsman; kinsfolk, relations. (My., also as ಬನ್ನಜಿ).

ಬನ್ನಜೀನ bandhu-jīva. The flower *Pentapetes phoenicea*.

ಬನ್ನಜೀನಕ bandhu-jīvaka. The flower *Pentapetes phoenicea*.

ಬನ್ನತೆ bandhutē. Relations collectively, kindred, kin. 2, relationship, affinity, relation (My.).

ಬನ್ನತು bandhutva. = ಬನ್ನತೆ No. 2. (My.).

ಬನ್ನರ bandhura. 1. Uneven, undulating, wavy. 2, bowed, bent, inclined (ನಪ್ಪು, ನತ, ಎಡಿಗೂಡು Mr. 454); ooked. 3, pleasing, delightful, handsome, beautiful; beauty (Ūh. v. 1; Kāvya. IV, 1; Bp. 5, 18; Mr. 8). 4, a kind of

precious stone (ಗೋಮೇದಕ, ಪಿಶಂಗಾಶ್ವ Mr. 101). 5, a goose. 6, injurious.

ಬನ್ನರ bandhura. 2. = ವನ್ನರ. (A.).

ಬನ್ನರತರ bandhura-tara. Uncommonly beautiful, etc. (Siv. 2, 63).

ಬನ್ನಲ bandhula. The son of a harlot, a bastard (ಕಟ್ಟುವ ತನು Mr. 310).

ಬನ್ನಕ bandhuka. = ಬನ್ನಗಿ. A shrub bearing a red flower, *Pentapetes phoenicea*.

ಬನ್ನಕಪ್ಪು bandhuka-pushpa. The tree *Terminalia tomentosa* W. & A.

ಬನ್ನರ bandhura. = ಬನ್ನರ 1, No. 3. (Sk.; A.).

ಬನ್ನ bandhya. = ವನ್ನ. To be bound or fettered; to be confined or imprisoned; to be constructed;—not bearing fruit in due season, barren, unfruitful, unproductive, useless, vain;—not having the menstrual courses;—destitute, deprived of.

ಬನ್ನ bandhyē. = ಬಂಜಿ 1, ವನ್ನ. A woman not having the menstrual courses; a barren or childless woman. 2, a barren cow.

ಬನ್ನ bandhra. = ಬನ್ನನ, etc. See ಅ.

ಬನ್ನ banna. Tbh. of ಭಂಗ (or ಭಗ್ನ). (ಭಂಗ Ūt. I, 32, 100; II, 16; Kk. 48; Smd. 51; Abh. P. 11, 78; 13, 134). ಪತಿಗೆ ನ್ನು ಯುದ್ಧದೊಳ ಬನ್ನಮಂ ತಾರಂ (Smd. 283). ಮಹೇಶ್ವರ, ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬನ್ನವನ್ನೇ? (Bp. 48, 13). ಬನ್ನದಿಂ ಬಗೆಗಟ್ಟು (J. 19, 38). — ಬನ್ನಬಡಿಸು. -ವಡಿಸು. To cause to suffer discomfort, etc. (Bp. 38, 30). — ಬನ್ನಬಡು. -ವಡು. To suffer ruin, etc. (J. 5, 41). ಅನ್ನದಾನ್ನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಿಲ್ಲ, ಬನ್ನಬಡುವದು ತಪ್ಪು ವದಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬನ್ನಮ್ನಡಿಸು. -ವಡಿಸು. = ಬನ್ನಬಡಿಸು. (Siv. 4, 104).

ಬನ್ನ banni. 1. Imperative plural of ಬಂಜಿ 1 q. v., ಬರು.

ಬನ್ನ banni. 2. A prickly tree with an eatable pod, *Prosopis spicigera* Lin. (ತಮ, ಸಕ್ಕುಳಲಿ, ತವಿ Nr.; Si. 184; ತಮ Mr. 115; T., M. ವನ್ನ). ಬನ್ನಿಯ ತರು ದಕ್ಕಿಗೆ (Smd. 75). 2, *Acacia ferruginea* (My.; Van Someren).—See ಕಿಡಿಯ ಬನ್ನ; Bp. 45, 37; Bh. 4, 1, 11. — ಬನ್ನಿಕಾಯ. The pod of the banni tree (ಸಂಗರ, ತಮಫಲಿ Nn. 19). — ಬನ್ನೇರುಗಟ್ಟ. N. of a place near Bangalore (My.).

ಬನ್ನ banni. A portion of grain given to a labourer in requital of his services (H.); tax (see ಹುಲ್ಲು-).

ಬಪ್ಪ bappa. = ಬರ್ಪ, ಬರುವ, ಬಹ, etc. Present relative participle of ಬಂಜಿ 1, q. v.

ಬಬ್ಬರ babbara. Tbh. of ಬರ್ಬರ (Smd. 345). = ಗೊಬ್ಬಳ, ಗೊಬ್ಬಳಿ, ಬಬ್ಬಲಿ, ಬಬ್ಬಳಿ, ಬೊಬ್ಬಲಿ, ಬೊಬ್ಬಳಿ. ಬನ್ನ ಬೇತಂ (345). 2, ನಾವುವ ಬೇಳೆ (345). 3, ಬೊಬ್ಬಲಿ (345). Cf. ಬರ್ಬರ, etc.

ಬಬ್ಬಲಿ babbuli. = ಬಬ್ಬಳಿ, etc. (Mdb. MS. in Smd. 359, 364).

ಬಬ್ಬಳಿ babbuji. Tbh. of ಬರ್ಬರ (ವರ್ಬರ). = ಬಬ್ಬರ, etc. The thorny Babool tree, *Acacia arabica* Willd. (ಜಾಲಿ, ಬರ್ಬರ Si.; ಜಾಲಿ ಎಡ G.; Mhr. ದಾಫಳ, ದಾಫಳಿ, ದಾಫಳಿ).

ಬಭ್ರು babhru. Brown, lawny (ಕಾಂಡನವರ್ಣ, ಹೊಮ್ಮಣ್ಣಿ Nn. 125). 2, a large kind of *ichneumon* (mangoose); an

ichneumon generally (ನಕುಲ, ಮುಂಗುರಿ 125; ಮುಂಗುರಿ Mr. 481). 3, *Krishna* (ಹೃಷೀಕೇಶ, ಕೃಷ್ಣ 125). 4, fire. 5, *Siva*. 6, N. of various men.

ಬಭ್ರುವಾಹನ *babhru-vahana*. N. of a son of Arjuna. (J. 9, 33; 17, 1, etc.). ಬಭ್ರುವಾಹನನ ತಾಯಿ (ಚಿತ್ರಾಂಗದೆ G.).

ಬಮ್ಮ *bampu*. = ಬೊಮ್ಮು, ಬೊಮ್ಮಲು. A slimy and sticky vegetable substance used as soap (My.; T. ವದುತ್ತು; see ಬಕ್ಕೆ, ಬಂಕೆ).

ಬಮ್ಮ *bamba*. A pump; a fire-engine (B. 5, 286; Mhr., H., Port.).

ಬಮ್ಮಲ್ *bambal*. A heap, a mass, a swarm, a cluster (ತೊಮ್ಮೆ Cē. I, 25; ಜಂಗುಳಿ, ಹರಿ, ಬಳಗ, ವಂಗಡ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಬಳಗ, ವಂಗಡ, ಗುಮ್ಮಿ, ತುಡುಗ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Sm. 54; Ūpr. 5, after 64; Abh. P. 3, after 75; Mhr. ಬಮ್ಮಳ, ಬಮ್ಮಳ, huge, vast, large, extensive; T., M. ವನ್, ವರ್ = K. ಬರ್; M. ವನ್ಯ, greatness; stoutness; — to grow large). ಜಡೆಗಳ ಬಮ್ಮಲ್ (Ūh.'s one MS. in its v. 2). ತುಮ್ಮಿಗಳ ಬಮ್ಮಲ್ (Rāv. 2, 39). — ಬಮ್ಮಲ್ಲಡಿ. — To cut (one's way through) a mass (Ūpr. 5, 59). — ಬಮ್ಮಲ್ಲಡೆ. Massive matted hair (V. 5, 43; 9, 128). — ಬಮ್ಮಲ್ಲರಿ. A heavy rain. ಪೊನ್ನಲ್ಲರಿಯ ಬಮ್ಮಲ್ಲರಿ (Rāv. 8, 112).

ಬಮ್ಮಳ *bambala*. = ಬಮ್ಮಳನೆ. (Abh. P. 3, 108).

ಬಮ್ಮಳನೆ *bambalanē*. From great fatigue or distress (Abh. P. 15, 4; cf. ಬಲಬಲಿಕೆ, ಬದಲೆ 1).

ಬಮ್ಮ *bambu*. = ಬೊಮ್ಮು. A large hollow bamboo (My.; M. ವಂಚ, ವಳ್ಳಾ, ವಮ್ಮು; Tē. ಬೊಂಗು; Mhr. ದಾಮ್ಬು; cf. Sk. ವಂಚ; see ಬೆತ್ತ). ಬಮ್ಮು ಹೊಡುವವರ ಸಂಗಡ ಹಮ್ಮಲಿಸಿ ದರೆ ಇಮ್ಮು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ಬಮ್ಮರ *bambhara*. = ಭ್ರಮರ. (ತುಮ್ಮು, etc. Si. 176; My. Amara).

ಬಮ್ಮರವ *bambhā-rava*. Shouting (J. 22, 4).

ಬಯ್ *bay*. 1. (Sm. 58 Mdh.). = ಬಯ 1. An open spot, a parting. (T. ವಗಿರ್ = ಬಯಲೆ; see ದಾಡು 1). — ಬಯಲೆ. A separation or parting of the hair on each side of the head so as to leave a line (ಸೀಮನ್ನ Nr., Hlā., G.; ಸೀಮನ್ನ Mr. 320, o. r. ಬಯತಲೆ; Bp. 4, 40; Rām. 6, 12, 38; J. 8, 45; V. 5, after 14; My.). ಬಯಲೆಯಲ್ಲಿ ನೇಲುವ ಹೂ ಮಾಲೆ (ಲರಾಮುಕ Nr.). ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಯಲೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಆಭರಣ (ಪಾರಿಪತ್ಯ); ಬಯಲೆಯಲ್ಲಿಡುವ ರತ್ನ (ಮುಡಿವಣಿ G.). ಮುತ್ತಿನ ಬಯಲೆ (ಹೂಳಯ ಕೊ.). ಬಯಲೆಯುಳ್ಳಾಕೆ (ಸೀಮನ್ನಿ Dhv.). — ಬಯಲೆಬೊಟ್ಟು. A round gold ornament with a precious stone worn by females on the baytalē (My., see s. ನೇರ; ಪತ್ರಪಾತ್ಯ, ಲರಾಟೆ, ಹಣೆಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ದಾಸಿಂಗದ ಒಡವೆ Si. 218, sic!). — ಬಯಲೆ. = ಬಯಲೆ. ನಯ್ಲಿಲಿಯಾದರೂ ಕೊಯ್ದರೆ ಬಯಲೆಲೆ ಮೇಲೇ? (Prv.).

ಬಯ್ *bay*. 2. (= ಬಯ 2). To deposit; to put aside; to hide (ನಿಕ್ಷೇಪ Sm. Dh., o. r. ನಿಕ್ಷೇಪ; ನಿಧಿ Sm. 102; T. ವೈ, M. ವೆ; Tē. ವೇ, to throw, cast, fling, discharge; to place, etc.). ಬಯ್ಯುವ, ಬಯ್ಯಲುಂ (Sm. 86); ಬಯ್ಯುವ, ಬಯ್ಯದೆ (87). P. p. ಬಯ್ಯು (Ūpr. 8, 78; 9, 12; Grj. 3, 102; Bp. 24, 24). ಬಯ್ಯುಮ (ಇರಿಸಿದರ್ಥಂ Ūt. I, 39; ಬಡ್ಡಿದುವು ಕೊ.). ಬಯ್ಯ ಬಯ್ಯ (Abh. P. 3, 42).

ಬಯ್ *bay*. 3. = ಬಯ 2, ಬಯ್ಯು, ಬೊಯ್ಯು. To abuse, to revile; to use bad language

(ಗಾಳಿವಾತು Sm. 102; T. ವೈ; T. ವೈದರ್, reviling; ವಜ್ರವು, ವಜ್ರವು, abuse, bad language). P. p. ಬಯ್ಯು (Ūpr. 8, 65). ಆಗಲನ ಕಟ್ಟಮನ್ ಎಗಮು ಗೆಯ ಪುಮ! ಎನ್ನು? ಅವ ರೀತಿ? ವೇದಾ! ಎನ್ನೊಡೆ ಬಯ್ಯರ್ ಈಗಲನ ದೆವೆಗಿವಿಧಿ ಮಹಾಕವೀಶ್ವರರ (ಕಿಷ್ಕಿ. 134). ಬಯ್ಯು (Ūpr. 8, 56. 95). ಪಿರಿಯನೆನ್ನೆನ್ನ, ಧಕ್ಕರಿಸಿ ಬಯ್ಯುಮ ತಕ್ಕುದೇ? (258). ಸಸಿಯಂ ನೋಡಿ ತೋಡದಂ ಬಿಸುಸುಯ್ಯುಂ, ಬಯ್ಯುಮಿನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಿದಿಯಂ (267). ಬಯ್ಯುಮ (ಆತ್ಮೀಶನ ಅಭಿಷಂಗ Nr.). ಸುತನಂ ಬಯ್ಯು (J. 31, 30). ಕಾನ್ತಿಯಂ ಬಯ್ಯು (Bp. 57, 65). ಬಯ್ಯುತ (9, 13). See Bp. 47, 49; J. 5, 31; 8, 33; 28, 33; 31, 26. 31. 35; Prvs. s. ದಾದು 1, ವೈದಿ.

ಬಯ್ *bay*. 4. = ಬಯ್ಯು. — ಬಯ್ಯನಕ. Till evening (My.). — ಬಯ್ಯಾರಿ. Evening-time (My.).

ಬಯಕೆ *bayakē*. 1. = ಬಯ್ಯಿ, ಬಯ್ಯಿ 1. A deposit, a trust; a treasure, a hoard (ಕಡವರ Ūt. II, 21; ಕೊ.; see Ūt. I s. ಬಯ್ಯಿ 1). ಕೊನ್ನ ಬಯಕೆ (ನಿಕ್ಷೇಪ, ಉಪನಿಧ Mr. 56).

ಬಯಕೆ *bayakē*. 2. (Sm. 25). = ಬಯ್ಯಿಕೆ, ಬಯ್ಯಿ 2, ಬವಕೆ. Longing, wish, desire; hope; a desired object (ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಸ್ವಪ್ನ, ವಾಂಛೆ, ಕಾಮ, etc. Nr.; ಶ್ರದ್ಧೆ, ವಿಶ್ವಾಸ Nr.; ಮನೋರಥ Hlā.; ಅಭಿ. Nn. 89; ಅರಿ, ಬೆಳೆನೆ ಮುತ್ತುಮ 138; ಇಚ್ಛೆ 144; ಕಾಂಕ್ಷೆ 148; ಕಾಮ 163; ದೋಹದ, ದೋಹಳ, ದೌರ್ವ್ಯದ, etc. Mr. 307; ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಮ, etc. 433; My.; T. ವಯ್ಯ, ವಯ್ಯಾ; Tē. ಬಯ್ಯು). ಮನಸಿನ ಬಯಕೆ (ಮನೋರಥ Nn. 101). ಬಯಕೆಯಾದ್ದು ದಾದಿಸಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಬಯಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಯ್ಯಿ ಕೊಮ್ಮದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. — ಬಯಕೆ ಹಾಕಿದರೂ ಬಯ್ಯು ಸುವದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. — ಪೂರ್ಣವಿದ್ದರೂ ಸ್ವರ್ಣದ ಬಯಕೆ ತೀರದು (Prvs.). See Ūpr. 1, 102; 3, 91. 92; Abh. P. 3, 98. 100. 101; Bp. 17, 13; 24, 18; 38, 52; J. 18, 40. 58. — ಬಯಕೆ ಗಪ್ಪು. — ಕಪ್ಪು. The desired black pigment or collyrium (ಅಂಜನ Ūt. II, 18).

ಬಯಲ್ *bayal*. (Sm. 25). ಬಯಲು. = ಬಯಲೆ, ಬಯ್ಯು.

An open space, field or plain (My.; Tē. ಬಯಲು, ಬಯಲು, ಬಯ್ಯು; T., M. ವಯಲ್); — a wild, a waste (ತಳಸಬಿ Bha. 29); — the state of being open to the view: publicity: conspicuousness, distinction, celebrity; — a vacuum; vacuity; nonentity; disappearance; vanity (My.; ಅಕಾಶ, ಪೂರ್ಣ G.); uselessness (My.). See Ūpr. 1, 87; 5, 114; 7, 72; Bp. 1, 50; 8, 37; 19, 81; 42, 3. 18; Rāv. 13, after 82; Sāv. 4, 61; Rām. 3, 8, 39; J. 7, 6; ಬಕ್ಕೆ ಮುಯಲ್, ಬಕ್ಕೆ ಬಿ, ಬಟ್ಟಿ, ಬೆಳ್ಳಯಲ್. — ಬಯಲ ನುಡಿ. To speak vain words (Bh. 4, 4, 18). — ಬಯಲಾಗಮ. — ಅಗಮ. A well known śigama. ಬಯಲಾಗಮದ ಹವ ವಚಟ್ಟಿತಮಕ್ಕು (Mr. 261). — ಬಯಲಾಗು. — ಅಗು. To become a waste, to disappear, to be ruined (Bp. 2, 14; 16, 5; 36, 2; 45, 31; J. 20, 16; 28, 29); to become vain or fruitless, as desire (My.). 2, to come to light, to appear; to become public (My.). 3, to become an open, empty space (Abh. P. 9, 69). — ಬಯಲಾಸೆ. — ಅಸೆ. A vain wish (My.). — ಬಯಲಿಗೆ ಬರು. = ಬಯಲಾಗು No. 2. (My.). — ಬಯಲಿಗೆ ಬೀಡು. = ಬಯಲಿ ದೆ. (My.). — ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕು. To bring to light, to make public, to reveal, to show (My.). ಪೂರ್ವಪ್ರಾಪ್ತವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕುವದು (G. 67). ಎರಡನೇವರ ದೋಷಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕುವವ (ಕುಚರ, ನಿಷ್ಕಳ G.). ಗುಪ್ತವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕುವದು (G. 185). — ಬಯಲಿದೆ. — ಅದೆ. To strike the vacuum or

the air (Bp. 26, 13). — ಬಯಲ್ಯ. A public privy (My.). See Prv. s. ಮೊಲ. — ಬಯಲೆ ಬರ್. To come to the open plain. ಬಯಲೆ ಬನ್ನ ಪರೊ? ಪೇದಾ! ಅನಿರ್ತಮ್ ಒಳಂ ಪುರಾ ನ್ತಕಂ (Smd. 140 Mdb.). — ಬಯಲ್ದಾ ವರೆ. — ತಾವರೆ. A field-lotus. ಅರಮೆ ಅರಬ್ಬ ಬಯಲ್ದಾ ವರೆಗಳ್ (Smd. 68). — ಬಯಲ್ದಾ ವರೆದಾಣ. — ತಾಣ. A place where field-lotuses grow (Abh. P. 12, 93). — ಬಯಲ್ದೇಶ. = ಬಯಲ್ಯ. (My.). — ಬಯಲ್ದೊಡ. — ತೊಡೆ. Mirage (ಬಿಸಿಲ್ದುದರೆ, ಮರೀಚಿಕಾಟಲ Kk. 11b; ಮರೀಚಿಕೆಯ ಒಲ 12; Abh. P. 9, 30; J. 15, 5). — ಬಯಲ್ದಿಡು. = ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕು. (My.). — ಬಯಲ್ದಿಡ್. To come to light, to appear (Ūpr. 5, 42).

ಬಯಲುಗ ಬಯಲುಗ. A vacuist: a man who is not a Lingāyta, a vain Vēdāntist. ಯೋಗಾರ ಮ್ಹದ ಗ್ರಂಥವನದಾಯದ ಗುರುವನದಾಯದ ಮೂಢಂ ಆ ಬಯಲುಗನ ಪ್ಪ ಸನತ್ತುವಾರಂ ತೂನ್ಯಹ್ವದಯಾನ್ತಕಂ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ, ಗೋಣ ನಿಮಿರ್ಚ, ಬಯಲುಗರಂ ಹೊಡದನ್ನೆ ಬೆಟ್ಟನೆ ಬೆಡತಿರೆ (Sādānandapurāṇa).

ಬಯಸಿ bayasi. Long pepper (? see Mr. s. ಕೋಲಿ).

ಬಯಸು bayasu. = ಬಗಸು, ಬಯಸು 1, ಬನಸು. To desire, to wish; to long for (ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಸು Smd. 8; ಇಚ್ಛೆಯನಾತ್ರಯಸು 299 Cm.; ಬೇಡು 387 Cm.; My.). ಬಯಸುವುದು (ಕಾಮ Nn. 163). ಬಯಸುವಾತನು (ಗೃಧ್ವ, ಗರ್ಭನ); ಗಣ್ಣನು ಬಯಸುವನೆ ಅಪ್ಪವಳು (ಕಾನ್ತೆ Nr.). ಭೋಗವನ್ನು ಬಯಸುವವಳು (ಇಚ್ಛಾ ವತಿ, ಕಾಮುಕೆ Si. 184). ಮೇಲ ಬಯಸುವಂ (ಬುಟ್ಟು, ತೃಪ್ತಕ, etc. Mr. 282). ಪರರ ಅಭ್ಯುದಯವನೆ ಬಯಸುವರು (Bh. 1, 8, 10). ಕಾನ್ತಾಲಿಂಗಮನೆ ಬಯಸಿದುದು ಕಾಮುಕ ಜನಂ (J. 28, 2). ಬಯಸಲ್ ತಕ್ಕ ಮೋಕ್ಷಂ (Smd. 8 Cm.). ತೀರದ ಅಡಿಗ ತಿಂಗೆ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? — ನನ್ನೆ ಉಣ್ಣಿದ್ದು ಇನ್ನ ಬಯಸೋದು ಯಾಕೆ? — ಬಗೆ ಬಗೆ ಫಕ್ಕ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? — ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾಲನ್ನ, ವೈದ್ಯ ಹೇದಿದ್ದು ಹಾಲನ್ನ — ಬಯಕೆ ಹಾಕಿದ ರೂ ಬಯಸುವುದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. — ಬರಗದ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವವ ಹೂರಿಗೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗಿ (Prva.). See Smd. 124. 197. 299. 301; Ūpr. 2, 73; 3, 24; 5, 17; Bp. 4, 65; 11, 9; 24, 81; 37, 54; 47, 82; 56, 21; 60, 28; Sēv. 2, 117; J. 2, 19. — ಬಯಸು ಬಯಸು. rep. (J. 8, 10). ಬಯಸಿ ಬಯಸಿ ಬಾಡು ಹೊಕ್ಕರೆ ಬಯ್ಯೆ ಗಣ್ಣ ಬನ್ನ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಬಯಸುವಿಕೆ bayasuvikē. Desiring, etc. (ದೋಹದ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಸ್ಪೃಹೆ, ಈಡೆ, ತೃಪ್ತ, ವಾಂಛೆ, ಲಿಪ್ಪೆ, ಮನೋರಥ, ಅಭಿರಾಪ, ತರ್ಪ Si. 70).

ಬಯಿ bayi. 1. = ಬಯ್ 1. — ಬಯಿಶಲಿ. = ಬಯ್ಲಿ. (see Mr. s. ಬಯ್ಲಿ).

ಬಯಿ bayi. 2. = ಬಯ್ 3, etc. P. p. ಬಯಿಡು. (Bp. 42, 18; J. 5, 29; Dp. 32, 1; My.).

ಬಯಿಕೆ bayikē. = ಬಯಕೆ 2, etc. (ವಾಂಛೆ, ಸಾಪೇಕ್ಷೆ Ūb.; My.).

ಬಯಿಗಳ bayigal. = ಬಯಿಗುಳ, ಬಯ್ಲೆ, ಬಯ್ಲುಳ್ q. v., ದೋಗಲ. (ಅಭಿಷಂಗ Mr. 492, o. r. ಬಯಿಗುಳ; My.).

ಬಯಿಗುಳ bayigul. = ಬಯಿಗುಳ್, q. v. (My.).

ಬಯಿಗೆ bayigē. = ಬಯ್ಲು. ಬಯಿಗೇ ಹೊತ್ತು (My.).

ಬಯಿಲ್ bayil. ಬಯಿಲು. = ಬಯಲ್, etc. (My.). — ಬಯಿಲು. A kind of paddy (see Mr. s. ನೆಲ್ಲು).

ಬಯಿಸು bayisu. 1. = ಬಯಸು, etc. (My.; ಅಪೇಕ್ಷೆ ಸು G.; ಪದೆ Ūb.; B. 2, 44; 3, 128).

ಬಯಿಸು bayisu. 2. = ಬಯ್ಲು. (My.).

ಬಯ್ಯೆ baykē. 1. = ಬಯಕೆ 1, etc. (ಉಪನಿಧಿ, ನ್ಯಾಸ Nr.; ಕಡ

ವರ Ūt. I, 8, o. r. ಬಯಕೆ; Abh. P. 3, 42). ಬಯ್ಯೆಯ ಮಗು ದೊಪ್ಪಿಸುವುದು (ಪ್ರತಿಪಾಸ Nr.).

ಬಯ್ಯೆ baykē. 2. = ಬಯಕೆ 2, etc. (Abh. P. 3, 67; My.). ಬಸದಾನ್ತ ಬಯ್ಯೆಯುಳ್ಳವಳು (ಪ್ರಧಾಲು, ದೋಹದವತಿ Si. 188).

ಬಯ್ಯೆ baygal. ಬಯ್ಯೆಳು. = ಬಯ್ಲುಳ್, etc. (ಗಾಳಿವಾತು, ತಿಟ್ಟು Kk. 90; ಚುನ್ನ G.; My.; B. 2, 31; Bp. 25, 31).

ಬಯ್ಯೆ baygu. = ಬಯ್ 4, ಬಯ್ಲಿ. The close of day, evening, evening-twilight (Ūpr. 8, after 4; J. 8, 46; My.; T. M. ವೈ to stay, halt at night; to be late; T. ವೈಗರ್, the passing day; a halt in a journey; dawn = ಎದಿಯಲ್; ವೈಗಡ್ಲಿ, the morning watch; the dawn = ಎದಿಯದಿಗಾಲ; M. ವಯಿಟ್ಟು, ವೈಗಿಟ್ಟು, in the evening; ವೈಗುನೇರ, ವೈನೇರ, evening; Tē. ವೇಗು, to dawn; ವೇಗು ಹಾಮು, the morning watch; ವೇಗುಬುಕ್ಕಿ, the morning star; ವೇಗುಪ್ಪುದ್ದು, the time of dawn; T. ವಯಂಗು, to shine). ಬಯ್ಯಿನಲ್ಲಿ (ಸಾಯಂ Nr.). ಬಯ್ಯಿನ ಹೊತ್ತು (ಸಾಯಂ Hlā.). ಬಯ್ಯಿನ ಕೆವ್ವಿಸಿಲೆಳಸಲ್ ಎನಿದುವು ಅತ್ತಮತರುಗಳ್ (Smd. 297). ಹೊತ್ತಾದ ಬಯ್ಯಿಗೆ ಮತ್ತೆ ದಾರ್! ಎನ್ನಿನುತಾ, ಹೊತ್ತನೆ ಕೊನ್ನು, ಹುಸಿಯುವನಿಗಿನ್ನಲು ಸತ್ತಾ ತಲೆನು! (Sp.). ಹೊತ್ತದೊಡುತ ಬಯ್ಯೆ ಮುಟ್ಟಲು ತೊಕ್ಕುಕೆಲಸಂಗಿಯ್ಯಲ್ (Bp. 29 b). — ಬಯ್ಯಿರುಳ್. — ಇರುಳ್. (Smd. 198). The night just after the setting of the sun, the night's beginning. — ಬಯ್ಯೆಕೆಮ್ಮು. The red colour of evening twilight (J. 8, 46). — ಬಯ್ಯೆಪೊತ್ತು. — ಪೊತ್ತು. Evening-time (Ūpr. 9, 69).

ಬಯ್ಯೆ baygul. (Smd. 198). ಬಯ್ಯೆಳು. = ಬಯ್ಯೆಗಳ್, etc. Reviling, abuse, bad language, cursing (ತಾಪ, ಅಕ್ಲೇಶ, ಅಕ್ಲೇಪ, ಕ್ಷಾರಣೆ, ಸೋಲ್ಲುಣ್ಣ, ಸೋತ್ಪಾಸ, ಸೋಪಹಾಸ Hlā.; ತಾಪ, ಪರಿಗ್ರಹ Nr.; ತಾಪ, ಅಕ್ಲೇಪ, etc. Mr. 88; ಅಭಿಷಂಗ Nn. 122; ತಿಟ್ಟು, ಗಾಳಿವಾತು Smd. II, o. r. ಬಯ್ಯೆ; ತಿಟ್ಟು Ūt. I, 47; ತಿಟ್ಟು, ಗಾಳಿವಾತು Smd. 58; ತಿಟ್ಟು 88; My.).

ಬಯ್ಯೆ bayru. = ಬಯ್ಲು 1 q. v. — ಬಯ್ಲುಲ್. Depositing, etc. ಬಯ್ಲುಲ ಬೇವಿ. N. (Bp. 59, 7). — ಬಯ್ಲುಡು. — ಇಡು. = ಬಟ್ಟೆಡು. (My.). ಬಯ್ಲುಡಲು ಪಟ್ಟಿಮ (ಗೂಢ, ಗುಪ್ತ Nr.). ಬೇವೆ ಫಲವಾಗರ ಅಮ ಸೇವಿಸಲ್ ಯೋಗ್ವೇ? ಗಾವಲಿನ ಧನ ಫಲವಾಗಿ ಬಯ್ಲುಟ್ಟ ತಾವೀಲೆ ಇಕ್ಕು (Sp.). See Bp. 5, 58; 14, 12; 25, 26; J. 4, 29. — ಬಯ್ಲುರಿಸು. — ಇರಿಸು. = ಬಯ್ಲುಡು. (Rām. 4, 2, 12).

ಬಯ್ಯೆ baynē. = ಬಗಿನಿ, etc. The bastard sago tree, Caryota urens Lin. (from which also toddy is drawn, ವಾರುಣಿ Mr. 117; My.; St. & Pl.).

ಬಯ್ಯೆ bayyu. = ಬಯ್ 8, etc. (My.). P. p. ಬಯ್ಯು. ಇನ್ನಾ ಹುಡುಗನು ತನ್ನನ್ನು ಬಯ್ಯೆನೆನ್ನು ದೂದೊಡನು (B. 3, 13). ಆಕೆ ಅವನನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಬನ್ನ ಹಾಗಿ ಬಯ್ಯು (4, 185). ಬಯ್ಯೆ ಬಾಯಿಗೆ ಹೊಯಿದ ಪೆಟ್ಟು. — ತಾನು ಬಾದಿರಾದಿದೆ, ಎದಿಯ ಬಯ್ಯೆನೆ. — ಬಯಸಿ ಬಯಸಿ ಬಾಡು ಹೊಕ್ಕರೆ ಬಯ್ಯೆ ಗಣ್ಣ ಬನ್ನ ಹಾಗಿ. — ಬಯ್ಯೆ ಹೊಯಿದು ಕೊಟ್ಟಿದು ಧರ್ಮಕ್ಕಾದರೂ ಬೇಡ (Prva.). — ಬಯ್ಯಾಟ. — ಆಟ. Abusing, etc. (ಆಜ, ಹೊಲ್ಲಾಹೊಲಿ G.; My.). — ಬಯ್ಯಾಡು. — ಆಡು. To use bad language, etc. (My.). ಬಯ್ಯಾಡುವ ನಡತೆ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದ್ದು (B. 3, 14). ಮದಿರಾಪಾನಮದದಿಂ ಹಲರು ಮರುವಜನಂಗಳಲಿ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಬಯ್ಯಾಡಿದರು, ಹೊಯಿದಾಡಿದರು ಮುಪ್ಪಯಲಿ (Bhāgavata 3, 2, 48).

ಬಯ್ಯೆ bayragē. = ಬಯ್ಯಿ. (My.).

ಬಯ್ಯೆ bayri. The tree Antiaris saccidora Dalz. (St. & Pl.). — ಬಯ್ಯಿಬತ್ತ. A common kind of paddy (My.). ಬಯ್ಯೆಗೆ bayrigē. = ಬಯ್ಯೆಗೆ, ಬರಮಾ. A kind of auger, a gimlet, a drill and bow (My.; Mhr., H. ಬರಮಾ; M. ಬು

ಮರ್, ವರುಮೆ, ವೆರುಮೆ; Port. verruma). ರತ್ನಾದಿಗಳಿಗೆ ಯಜ್ಞಗಳು ಹಾಕುವ ಬಯ್ಯಿಗೆ (ಆಸ್ಥೋಟನಿ, ವೈಧನಿಕೆ Si. 345). ಬಯ್ಯಿಗೆಯನ್ನ ಹೂರಿಗೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಬಯ್ಯಿಗೆ ಹಿಡಿ. To apply the bayrig: to bore holes (My.). ಯಾವದಾದನ್ನ ತೂತು ಕೊಡೆಯರ್ ಪಮತ್ತೂ, ಅಮ ಅವಧ, ಅನ್ನರೆ ರತ್ನಾದಿಗಳಿಗೆ ಬಯ್ಯಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ವಜ್ರಸರಾಕೆ ಮುನ್ನಾದದು (Si. 399).

ಬಯ್ಯು baylu. = ಬಯಲ್, etc. (B. 1, 16; 3, 56; My.). ಬೈರಾಗಿಗೆ ಬಯ್ಯಾದರೇನು? ಬೇಲಿಯಾದರೇನು? (Prv.). ಊರ ಸುತ್ತಣ ಬಯ್ಯು (ಸಂಸ್ಕಾರ್ಯ Si. 445). See Si. 118. — ಬಯ್ಯಾಗು. -ಆಗು. = ಬಯರಾಗು No. 1. (My.; B. 5, 199, 203). 2, = ಬಯರಾಗು No. 2. (My.). — ಬಯ್ಯಿಗೆ ತೆಗೆ. To make public (My.; B. 5, 175). — ಬಯ್ಯಿಗೆ ಬರು. To come to light, to appear (My.). ನಮ್ಮ ಮೂಢತನ ಮಾತ್ರ ಬಯ್ಯಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ (B. 4, 49). — ಬಯ್ಯಿಗೆ ಹಾಕು. = ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕು. (B. 5, 173, 280; My.). ಗುಪ್ತವನ್ನು ಬಯ್ಯಿಗೆ ಹಾಕುವವ (ಮರ್ಮಸ್ವತಃ G.). — ಬಯ್ಯು ಉಡ. A land-iguana. (Si. 89). — ಬಯ್ಯುಕಡೆ. = ಬಯ್ಯುಡೆ. (My.). — ಬಯ್ಯುಗವ್ಯಾಡಿ. -ಕವ್ಯಾಡಿ. A blacksmith who puts up outside a village, a travelling smith (B. 2, 12). — ಬಯ್ಯುಬೂಮಿ. An open plain (My.). 2, a public privy (My.). — ಬಯ್ಯುಸೀಮೆ. An open country, a plain (B. 4, 122; My.).

ಬಯ್ಯು baysu. = ಬಯ್ಯು2. To cause to abuse, etc. (My.); to cause one's self to be abused, etc. (with ಕೊಳ್, My.). ಬಯ್ಯು ಕೊಣ್ಣವನು (ಆತ್ಮಾಂಶ, ಕ್ಷಾಂಶ, ಅಭಿಶತ್ತ್ರ Nr.). ಬಯ್ಯು ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಯ್ಯು ಕೊಟ್ಟದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಬರ್ bar. 1. = ಬರುq. v., ಬಾ, ಬಾರ್1 No. 1. To come; to arrive (ಆಗಮನ ಸ್ಮದ. Dh.); to arrive at; (to take place, to happen). 2, to accrue (to any one, etc.), to fall to the share (of any one), to be gotten;—(anything) to come into and be in the possession (of any one so as to understand and use it), to become an acquisition. 3, (any thing) to be a matter of possibility (for any one to do, etc.), to be possible. 4, (the bodily members) to be at (one's) command or under (one's) control (so as to have the use of them). 5, to be becoming, fit, suitable, useful, befitting, proper, or advisable; to be allowed, permitted, or unobjectionable (especially in ಬಹುಮ and in the negative ವಾರದು). 6, to suffice for P. p. ಬನ್ನ (ಸ್ಮದ. 280);—present ಬನ್ನಪಂ, ಬನ್ನಪೆಂ, etc. (280, 281), ಬನ್ನಹಂ (Bp. 8, 8);—present relative participle ಬರ್ಪ (ಸ್ಮದ. 259, 293), ಬಪ್ಪ (Bp. 61, 28), ಬಹq. v., ವಾಹq. v.;—future ಬರ್ಪಂ (ಸ್ಮದ. 275), ಬರ್ಪು (93), ಬರ್ಪಂ (177, 185), ಬಪ್ಪಂ (Bp. 47, 21), ಬಪ್ಪದು (36, 56); ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಮನೆಗೆ ಬಪ್ಪ (Prv.); ನಾಡಿನಿಬ್ಬರು ಅರಸರಾದರೆ ಕೇಡು ಬಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು (Prv.); also ಬರ್ಕು, ಬಕ್ಕು (S. 2. ಬಡೆಗೋಲ್), ಬಹುದುq. v.;—3rd person singular neuter of the imperfect ಬನ್ನದು, ಬನ್ನತ್ತು; ಬನ್ನಿತು (My.; Dp. 126, 1), ಬನ್ನು;—imperative singular ಬರ್ಕೆ (ಸ್ಮದ. 269), ವಾ, q. v., ವಾರ್, q. v.; imp. plural ಬನ್ನಿಂ (281 Cm.), ಬನ್ನಿ (Bp. 4, 4; 21, 22; 24, 30; 51, 80; 59, 16; My.); ಬನ್ನಿ ಎನ್ನರೆ ಪನ್ನಿ ಹೆಚ್ಚು (Prv.);

ಬನ್ನಿಂ (Bp. 82, 17; 56, 80; My.);—negative participle ವಾರದೆ (ಸ್ಮದ. 282), exceptionally ಬರದೆ (Bp. 44, 10; B. 5, 52, 299; My.). ಸಂಗಡದಿಂ ಬನ್ನಂ (ಸ್ಮದ. 157). ವಸನ್ನದೊಳ್ ಮಾವು ಬನ್ನದು (163). ಬನ್ನ ದಿವಸದೊಳ್ ಬನ್ನಂ or ಬನ್ನ ದಿವಸಂ ಬನ್ನಂ (167). ನಗುತುಂ ಬನ್ನಂ (280). ನದಿ ಬನ್ನದು (187, oanno down in a flood). ಪೋದ ವರ್ತಪ ಬರ್ಪ ಕಾಲತ್ರಯಂಗಳ್ (259). ಬೇಡಲ್ ಬನ್ನಂ (278). ತಯರ್ ಬಪ್ಪತ್ತು ಕಲ್ಪಾಯ್ತವ ಮ್ ಅಭಿಮತಮಂ (64, 277). ಪಿನ್ನೆ ಬರ್ಪದು (ಬೆಮ್ಮದಾ I). ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪದು (ಮಲ್ಲದಾ I). ಆನೆ ಬೀದಿಯಲಿ ಬರೆ ಸೋನ ತಾ ಬೊಗಳುಮದು (8p.). ಅಡುವರೆ ಬರೆ ಹೇರು (Bh. 2, 18, 34). ಉರ್ವ ಬರ್ಪ ತೆರೆ (Riv. 2, 59). ಮುನ್ನೆ ಏಂ ಬರ್ಪದೊ? (13, 20). ಬರ್ಪದನ ತೆಂಂ ಬಲ್ಲಂ (13, 101). ಏಂ, ಪೆರ್ಮೆಗೆ ಹಾನಿ ಬರ್ಪದೆ? (13, 21). ತ ತರುಣನೊನ್ನ ಬನ್ನಂ? (J. 28, 26). ನಿಜಪುರಕೆ ಬರುತಿರನು (28, 57). ಬನ್ನದ ಕುನ್ನಲನಗಾಗಿ (29, 19). ಕುನ್ನಲಪುರದ ದಾಚ್ಚೋ ಪವನಕೆ ಬರಲು (29, 44). ಬನ್ನ ಕಾರ್ಯಮಂ (the business for which he came) ತನಗೊರೆವುದೆನ್ನ, ಮದನಂ ಹನ್ನ ಹಾಸನಂ ಕೇಳೊಡೆ (30, 49). ಮನ ಬನ್ನನೆ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಕೋಲಾಹಲ, etc.); ಹಾರೆ ಗುಚ್ಚ ಅರ್ಧಗುಚ್ಚ ಗೋಚ್ಚ ಎವ್ವಿವು ಕ್ರಮದಿನ್ದಂ ಕುನ್ನತ್ತುಂ ಬರಲಪ್ಪುವು (Hla.). ಯಜ್ಞಕಾರಾರ್ಥಕಾರ್ಥಮಾಗಿ ಸುತ್ತ ಬರಲಕ್ಕಿ ದ ಬೇರಿ (ಕುಮ್ಮಿ Nr.). ದಿನ್ನವೆಂಗೆ ಬನ್ನದಲ್ಲದ ನಿಜಮಹಾರಂ (ಸ್ಮದ. 127 Cm.). See ಸ್ಮದ. 93, 177, 281; Öpr. 2, after 59; Bp. 38, 54; 48, 8; 60, 26; Bh. 1, 10, 24, 26; 1, 19, 19; 2, 18, 7; J. 8, 2; 15, 3; 17, 1; 28, 20; 29, 40; ಎಡವಲವರ್, ಕಣ್ಣೆವರ್, ದೊರೆವರ್, ದೊರೆಗೆವರ್, ಬಲವರ್, etc. — ಬರ್ ಬರ್. rep. (Bp. 52, 22; 40, 3). — ಬರೆ ಬರ್. = ಬರೆವರ್. (Bp. 19, 35; 61, 24). — ಬರಲಾಗು. -ಆಗು. = ಬರ್ No. 1. (Bp. 40, 48). 2, = ಬರ್ No. 5. (Bh. 1, 8, 27). — ಬರವೇದ್. -ವೇದ್. To tell or order to come (ಸ್ಮದ. 293; Öpr. 2, after 59; Bp. 53, 74; 58, 29). — ಬರೆ ಸೆಳೆ. To draw so as to come, to draw towards one's self (Bp. 21, 42; 22, 15; J. 28, 55). ಬರೆ ಸೆಳವ ಕೆಯ್ (ಆಕರ್ಷ Mr. 297). See ಸ್ಮದ. 2. ಎಂ1; J. 11, 27; Rām. 6, 58, 11. — ಬರೆ ತೆಗೆ = ಬರೆ ಸೆಳೆ. (Abh. P. 3, 79). — ಬರೆವರ್. -ಬರ್. To come onward, to continue coming (Riv. 10, after 31; 13, after 88). — ಬಾರ್1. = ವಾರ್1 No. 2. Lengthened base used to form the negative (ವಾರಿ, etc., ವಾರದು, etc., ವಾರದೆ). Meaning of the negative forms: Not to come, etc. ನೃಪಂ ಬೆವ್ವುದ್ದಿಂ ದೂದಟ್ಟಿಯುಂ ವಾರಂ (ಸ್ಮದ. 283). ವಾರದು (ವ್ಯವಹರಿಸದು 68 Cm.). ಭವಿಷ್ಯದಿಯ ವಾರಕ್ಕೆ ಇದಾಗಮಂ ವಾರದು (259 Cm.). ಭೂತಕಾಲದ ವಾರಂ ವಾರದು (292 Cm.). ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ವಾರದನ್ನೆ ಸಂ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಪುತ್ತಿಕ್ಕು (ಸದಸ್ಯ Si. 287). ದನಗಳು ವಾರದನ್ನೆ ಸುತ್ತಲು ಗೊಟಗಲು ನೆಟ್ಟರ್ ಪಟ್ಟಿ ಗುದಾ (ಕುಕೂಲ 457). ಭೂಗುಗವಜಾ ಲದ ಅರಮನೆಗಳ್ ಇದವೊದನೆ ತೂಗೆ ಸಂ ವಾರವು (Ö. Bp. 5, 52). 2, not to accrue, etc. ಅ ಅ ವಾರದಿವರೆ (if a and 2 are not known to him) ಅಮರವಾದರೂ ಹೇದೊಮ್ಮನೆ. — ಪದ ವಾರದಿವರೆ ಮದ ಹೋದೀತೇ? — ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವವಗೆ ಮಾತು ವಾರದೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ವಾರದ ಬರಹ (a writing that is unknown to them) ಹರದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.). ಎಣಿಕೆ ವಾರದ ಮನುಜ ಕರಬೇಕನ ಹರೆ ಏನು? (Dp. 167). 3, not to be possible, etc., (to be very difficult). ಉಚ್ಚರಿಸರ್ ವಾರದವು ಅಕ್ಕರಮಲ್ಲು (ಸ್ಮದ. 10). ಚನ್ನಂ ನಂ ಕಾಣಲು ವಾರದೆ ಅಮಾನಾಸ್ಕೆ (ಕುಹು Hla.). ನೆರಗಾಣ ವಾರದು (ಅಗಾಧ); ಹೋಗ ವಾರದ ಬಟ್ಟಿ (ಕಾನ್ತಾರ, ಮುಗ); ಸೊಗಸುವುದಾಗಿ ಅದೆಯ ವಾರದ ದ್ವನಿ (ಕಲ); ಹೋಗ ವಾರದು (ಗಹನ, ಕಲಿಲ Nr.). ಕಾಣ ವಾರದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಅಪ್ಪ, ಅವರ್ತನ Si. 475). ಲೆಕ್ಕಿಸ ವಾರದು (ಪ್ರಸೂನ ಅಸಂಖ್ಯಾತ Nn. 25); ಲೆಕ್ಕಿಸ ವಾರದು (ಕೋಟಿ, ಅಗಣಿತ 43); ಹೋಗ ವಾರದನ್ನಾದು (ಅಕ್ಕರ, ಅಸಂಗತ 75); ಗೆಲ ವಾರದು (ಅತರ್ಕ್ಯ 88, 90). ತದೆಯ ವಾರದು (ad No. 4) ಕಣ್ಣು ಮದಮ ಕಣ್ಣೆದೆಯ ದಿಕ್ಕೆಯ ವಾರದು.

(J. 4, 10). ತಿದ್ದಿದ ಬಾರದ ತೇಜ ಉದ್ದಮಾಗರೇನು? (Dp. 148). ನುಂಗ ಬಾರದ ತುತ್ತು ತುಟಿ ಮೀದಿದ ಹಲ್ಲೂ ಸಮ (Prv.). See B. 2, 9. 4, not to be becoming, etc. ಇವಂ ಬೆರಳು ಕೊರಳೆ ಮೃನ್ನೆ ಕುಳನಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸ ಬಾರದು (-ಉಚ್ಚರಿಸಲಾಗದು Smd. 41 vṛtti). ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಲಕ್ಷ್ಯತೆಯಂ ಪರಿಹರಿಸರ್ ಬಾರದು (77). ಮಾಡ ಬಾರದು (ದುಷ್ಟರಂ 190 Cm.). ಸುರಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದು ಕೆಯ್ಯಿಂ ಬಿಡರ್ ಬಾರದು (ಅಮುಕ್ತ Hla.). ಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದುದನೊಡಮ್ಪಡು ವಲ್ಲಿ ಕಾಮಮೆನ್ನು ಅಕ್ಕಯಂ ನೆಗದ್ದು (Nr.). ತನ್ನಿಚ್ಚೆಗಂ ಬಾರದುದು (ಹರಣ, ತನ್ನಿಚ್ಚೆಗೆ ಬಾರದ ಕಾಯಂ Nr. 165). ಹೇಡಿ ಬಾರದ ಬೊ ಯಿಲು (ಅನಾಚ್ಚೆ Si. 59). ಮಾಡ ಬಾರದ ಕೆಲಸ (ಕಟು 414; ಕಾ ಪೀನ 437). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣ ಬಾರದೇ ಇರುವ ಅರಸಿನ ಅನ್ವೇಷಣ (ಕುದ್ಧಾನ್ತ 428). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕ ಮುಕ್ತ (ಅಕರಣೆ 401). ಬಿಟ್ಟಯಾಳು ಅದರೆ ಹಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಾರದೇ?—ಬಿಡಿಸುವವನ ಸಂಗಡ ಬಿಗಿ ಮಾಡ ಬಾರದು.—ಬುಧವಾರವಾದರೆ ಯಾಯವಾರ ಇಕ್ಕ ಬಾರ ದೇ?—ಬುರುಜು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕುರುಜು ಅದರೂ ಕಟ್ಟಿ ಬಾರದೇ?— ಬಿಡಿ ಕೊಣ್ಣು ತನ್ನ ಬಹುದು, ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ತನ್ನ ಬಾರದು.—ಮಂಕಿ ಮಗನಾದರೆ ಸುಂಕ ಕೊಡ ಬಾರದೇ?—ಮನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ನೀರು ಕಾಲಿಗೆ ಬಾರದೇ?—ಮಣ್ಣಿನಾಲಿಗೆ ಇದ್ದವನ ಸಂಗಡ ಕಟ್ಟಾಟ ಮಾಡ ಬಾರದು.—ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದವನ ಹೆಣ್ಣುಟ ಮಾಡ ಬಾರದು.—ಮಟ್ಟು ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತಾಡ ಬಾರದು.—ಮುಪ್ಪಾದ ಮೇಲೆ ಮೂದು ದಿನವಿರ ಬಾರದು.—ಉಕ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಕ್ಕಿ ಮಾಡ ಬಾರದು.—ಸೇವಕರಿಗೆ ರಾವಕ ತನವಿರ ಬಾರದು.—ಮಾಡ ಬಾರದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಬಾರದ್ದು ಆಗು ವದು: (Prv.). ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಮಸೀ ಜಿಲ್ಲ ಬಾರದು; ..ಧ್ವನಿ ತೆಗೆದು ಓದ ಬಾರದು; ಓದುವಾಗ ಅವಸರ ಮಾಡ ಬಾರದು, ತಡ ಮಾಡಿ ಓದ ಬಾರದು (B. 2, 1). ಹುಡುಗರು ಹದಿನಾಳು ವರ್ಷದವರಾಗುವ ತನಕ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ನಡೆಯ ಬಾರದು; ..ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗುವವನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು; ..ದಿನಾಳು ಎನಾದರೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಳಿಯದೆ ಹೊ ತ್ತುಗಳೆಯ ಬಾರದು; ..ತುಣ್ಣು ಹುಡುಗರು ಕರೆದರೆ ಅವರ ಕೂಡ ಅಡಕಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಾರದು (1, 12, 13). ತುಡುಗು ಮಾಡ ಬಾರದು (2, 29). ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪೀಡಿಸ ಬಾರದು (3, 42). ಅಂಗಿಯ ನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೋ? ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದೋ? (4, 98). 5, not to be at (one's) command etc. ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಬಾರದ ವನು (My.). For instances from the Bp. see s. ಬಾರ್ 1 No. 2. ಬಾರ್ 2. Lengthened base used also for the affirmative mood; see ಬಾರ್ 1 No. 1.

ಬರ್ bar. 2. Coming, etc.; that from which comes. See ಕಸುರ್ವರ್.

ಬರ್ bar. 3. ಬರು. = ಮೃನ್, ವರ್. An affix for the masculine and feminine plural, e. g. ಇರ್ಬರ್, ಪಲಬರ್, ಕೆಲಬರ್, ಅನಿಬರ್, ಇನಿಬರ್, ಎನಿಬರ್ (Smd. 122, 123).

ಬರ bara. 1. = ಬರವ (Smd. 56). See Rév. 5, after 114.

ಬರ bara. 2. = ಬರದು, ಬರೆದು. Short P. p. of ಬರೆ 1, in ಬರ ಕೊಳ್ಳು (B. 3, 49; 5, 803; My.).

ಬರ bara. (= ಬರೆ, ವರೆ 1, ವರೆ 1). Tbh. of ವರ. Compass, space, room: limit; up to, till (cf. T., M. s. ಬದುವು). ಅ ಯ್ಯಕ್ಕರವ್ವರಂ (Smd. 94); ಪರಮಾಯುಷ್ಯಾನ್ತವ್ವರಂ (128). See ಅನ್ನಬರ; Abh. P. 13, 62, 64; Rév. 1, 54. 2, a boon, etc. — ಬರವ್ವಡೆ. -ಂ-ವಡೆ. To obtain a boon (Ūpr. 5, 123). ಬರ ಮ್ಪಡವನ್ನಮ್ ಆರಾಧಿಸಿದಂ (Smd. 295).

ಬರಕತ್ತು barakattu. Success, happy termination; successfulness; overplus (My.; Br.; Mhr., H.).

ಬರಕೆ baraki. = ಬರೆ 1. — ಬರಕೆಯೆಲುಪು. A rib (B. 3, 123; Mhr. ಬರಗಡಿ).

ಬರಖಾಸ್ತು barakhāstu. Risen, broken up, as an assembly (My.; Br.; Mhr., H.).

ಬರಗ baraga. = ಬರಗು. ಬರಗದ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವವ ಹೊರಿಗೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬರಗು baragu. = ಬರಗ. A kind of grain, *Paspalum frumentaceum* (My.; T., M. ವರಗು). 2, Indian millet (ಪ್ರಿಯಂಗು Mr. 374; Sk. ವರುಕ, a species of inferior grain; Mhr. ಬರಗಜ, millet). 3, a kind of hill grass of which writing pens are made (My.). — ಬರಗುಕ್ಕಡಿ. (ಕತ್ತಣ, ಪಾರೆ, etc. Si. 165); a pen of ಬರಗು (My.).

ಬರಂಗಿ barangi. The Papaw tree, *Carica papaya* L. (Si. & Pl.).

ಬರದು baradu. = ಬರದು, etc. — ಬರದುಕುಮ್ಮ. An empty pot (Bp. 9, 27).

ಬರಣಿ barani. (ಭರಣಿ). A small box, a casket, a China jar or vase (ಸಮುದ್ದಕ, ಸಮುಟಕ Si. 231; G.; My.; Bp. 12, 12; J. 6, 22; Tē.; M. ಪರಣಿ, ಬರಣಿ; T. ಪರಣಿ; Mhr. ಬರಣಿ). ಬರಣಿಯಾದರೆ ಕರಣಿ ಮಾಡ್ಕಾನೇ? (Prv.). See Prv. s. ಅರಣಿ. **ಬರತರಫಫ barataraphu.** Dismissed, discharged; dismissal (My.; Br.; Mhr., H.).

ಬರತಿ barati. Tbh. of ಭರ್ತಿ. (My.).

ಬರತಿದಾರ barati-dāra. A merchant who has bandy-loads conveyed from one place to another (My.).

ಬರದಾಸ್ತು baradāstu. Hospitable entertainment (of a guest, etc., Mhr., H.). 2, pardon (My.).

ಬರದು baradu. = ಬರೆದು. P. p. of ಬರೆ 1.

ಬರಪ barapa. = ಬರಪ. (Abh. P. 9, 157).

ಬರಪು barapu. = ಬರಪು. — ಬರಪಾಡು. -ಆಡು. To announce the arrival (Ūpr. 8, after 94).

ಬರಮ barama. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮ. (C.). — ಬರಮದೇಶ. Birma, Burma (My.).

ಬರಮಾ baramā. = ಬಯ್ಯಿಗೆ, q. v. (My.).

ಬರಲು baralu. = ಬರ್ಲು, ಬೊರಲು 1. A broom (My.; cf. ಪರಕೆ 2).

ಬರವಣಿಗೆ baravanigē. Writing (೦೩, ೦೩ Si. 261; My.).

ಬರವಸ baravasa. = ಬರಾಸ, ಭರವಸ, q. v. (Bp. 12, 49; My.). 2, perseverance, persistence (Tē.; see ಬರವಸುಗ).

ಬರವಸುಗ baravasiga. (ಭರವಸುಗ). An active, industrious, strenuous man (ಕ್ರಿಯಾವತ್, ಕರ್ಮಾಸೂದ್ಧುಕ್ತ Hla.; ಉದ್ಯುಕ್ತ Mr. 230).

ಬರವಿಕೆ baravikē. = ಬರುವಿಕೆ. (My.).

ಬರವಿಗ baraviga. A man that is to arrive, an arrival (Ūpr. 8, after 61).

ಬರವು baravu. (ಬರಿ-ಅ-ವು Smd. 247). = ಬರೆ 1 (56), ಬರವು. Coming; arrival (Ūpr. 2, 72; 5, 26; 6, 98; Grj. 4, 40, 41; Bp. 3, 2; 21, 19, 39; 37, 54; 53, 24; 60, 3; Bh. 1, 10, 26; Ū. Bp. 47, 16; J. 10, 9, 17; My.; T. ವರವು). ನಿಮ್ಮ ಬರವಿನಿಂದ ನನಗೆ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಯಿತು (My.). ಮಕ್ಕಳು ತಾಯಿ ಬರವಿಗೆ ಕಾದಿರುತ್ತವೆ (My.).

ಬರಸ barasa. (cf. ಬರ್ಸನ). — ಬರಸಗಡ. A name applied to several small species of *Euphorbia* (Z.). See ಸಣ್ಣ-ಹರೇ.

ಬರಸು barasu. 1. = ಬರಿಸು 1. To cause to come (My.). ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ ಮಂಕುಮದಿ ಬರಿಸಿತು (Prv.).

ಬರಸು barasu. ೨. = ಬರಿಸು ೨, ಬರೆಯಿಸು, ಬರೆಸು. To cause to write, to have written, etc. (J. 80, 27; Dp. 1; My.).

ಬರಹ baraha. = ಬರಹ, ಬರಾ, ಬರಾಹ, ಬರೆಹ. Writing, drawing; writ, scripture, written letters (ಅಕ್ಷರ, ಲಿಪಿ, ಲೇಖನ Mr. 360; My.). ಚಿತ್ರದ ಬರಹಮುಮ್ ಅಕ್ಷರದ ಬರಹಮುಂ ಲಿಪಿಯುಮ್ (Hik.). ಹೊತ್ತಿಗೆ ವೊದರಾದವದ ಬರಹಂ (ಪುಸ್ತ. Nr.). ಬರಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಂ ಮದೋ ಹಾಕೀತೇ?—ಬರಹ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ತರಹಕ್ಕೆ ಇರ ಬೇಕು.—ನೀರಲ್ಲಿ ಬರದ ಬರಹಾನ ಹಾಗಿ.—ನೊಸಲಿನ ಬರಹ ಬಸಲೆಯನ್ನ ಬರಸ ಬಹುದೇ?—ದಾರದ ಬರಹ ಹರದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.). See Bp. 3, 42; J. 80, 24, 50; 81, 36; B. 1, 11; 5, 77, 93, 108, 168; ನೊಸಲ; ಹನೆಯ; Prv. s. ರಜಪುತ್ರ.

ಬರಾ barā. = ಬರಹ. (My.). ಜರಾ ಬನ್ನ, ಬರಾ ಮಹಿತು ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಬರಾಬರ barābar. Equal; exact, correct; proper, fit; even (Mhr., H.; My.).

ಬರಾಬರ barābari. Equality; evenness. 2, = ಬರಾಬರ (Mhr., H.; Br.; My.).

ಬರಾಮೂ barāmaṇa. Tbh. of ದ್ರಾಪ್ಯಣ. (C.).

ಬರಾಯಿಸು barāyisu. To fill or enter (items into a book, My.; H.).

ಬರಾವರ್ದ barāvardu. Working out, or the rule of working, arithmetically: a monthly statement of amounts now payable (My.; Mhr., H. ಬರಾವರ್ದ, ವರಾವರ್ದ). 2, a list of public servants (My.). — **ಬರಾವರ್ದದಾರ.** A man whose name has been entered into the list of public servants (My.).

ಬರಾವು barāvu. = ಬರಹ. (My.).

ಬರಾಸ barāsa. = ಬರವಸ. (My.).

ಬರಿ bari. 1. = ಬರಿ 4, ಬರಿ 2, (ಬರಕೆ). The side, the flank (ಪಕ್ಷ, ಮಗ್ಗುಲು Nn. 112; ಪಕ್ಷ Mr. 497; Ūpr. 5, 58, 59; 8, 57; Ūpr. 9, 92; Bp. 59, 39; Rāv. 5, after 55; My.; Tē.). ಅನೆಯ ಬರಿ (ಪಕ್ಷಭಾಗ, ಪಾರ್ಶ್ವಭಾಗ); ಬರಿಯ ಅಸ್ಥಿ (ಪರ್ತುಕೆ); ಬರಿಯ ಎಲುಗಳ ಸಮೂಹಂ (ಪಾರ್ಶ್ವ Nr.). — ಬರಿ ಮೂಳೆ. A rib (My.).

ಬರಿ bari. 2. = ಬರ 2, etc. See ಅಟ್ಟಿವುರಿ.

ಬರಿ bari. 3. = ಬರಿ 1. (My.; B. 5, 171; T., M. ವರಿ).

ಬರಿ bari. = ಭರಿ, q. v. — ಬರಿಕೆಯ್. = ಭರಿಕೆಯ್. (Sēv. 4, 3; J. 15, 20). — ಬರಿಕೆಯ್ಲು. -ಬಿಲ. The hole in an elephant's trunk (Sēv. 3, 58).

ಬರಿಸ barisa. Tbh. of ವರ್ಷ (Smd. 336 Mdb.; ವರುಷ Sē.; ವರ್ಷ Smd. 20; My.; see Smd. 73). — ಬರಿಸಕಾಲ. The rainy season (ಕಾರು Smd. 102).

ಬರಿಸು barisu. 1. = ಬರಿಸು 1. (Smd. 71; Ūpr. 2, after 40; 5, after 136; Bp. 10, 7; 20, 30; 24, 65; 37, 35; 44, 70; 50, 26, 64; 53, 13, 27; 59, 25; Rāv. 6, after 10; 13, after 61; J. 3, 13; 11, 3; 16, 16; My.). ಬರಿಸಂ (Smd. 275). ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿ ಮದೋ ಬರಿಸಿದ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಬರಿಸು barisu 2. = ಬರಿಸು 2. (My.). ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರ ಕೆಯ್ಲಿ ಬರಿಸ ಬೇಕಾದರೆ (B. 4, 103).

ಬರು baru. = ಬರಿ 1, etc. (My.; T., M. ವರು; Tē. ವಟ್ಟು). P. p. ಬನ್ನು. Imperative ಬಾ; plural ಬರಿ (B. 3, 81, My.; ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿರಿ; see ಬರ್ 1). ಆ ಹೆಂಗಸು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಏನು

ಹೊತ್ತು ಕೊನ್ನು ಬರುತ್ತಾಳೆ? (B. 1, 1). ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಕಲಿತರೆ ಎದ್ದೆಯು ಬೇಗ ಬರುವದು; ಎದ್ದೆ ದಾರದೆ ಹ್ಲಾನವು ಬರುವದಿಲ್ಲ, ಹ್ಲಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾನ ಬರುವದಿಲ್ಲ; ಚಿಕ್ಕತನದಲ್ಲಿ ಎದ್ದೆ ಬನ್ನ ಹಾಗಿ ದೊಡ್ಡವರಾದ ಬದಿ'ಕ ಬರುವದಿಲ್ಲ (1, 4). ಬರುವನು (2, 26). ಬರುವ ಹಗಲಿನೊಡ್ಡಿಗೂ ಈಗಿನ ಹಗಲಿನೊಡ್ಡಿಗೂ ಕೂಡಿದ ರಾತ್ರಿ (ಪಕ್ಷದಿ 8i. 38). ಇನ್ನಿಯಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯ ಬರುವವಾಗಿ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ (ಎಪಯ 49). ಕಾಯಿಗೆ ಬನ್ನ ಮಗ್ಗು (ಕಲಿಕೆ, etc. 123). ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಕ ಸಿತಮಾಗ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹದಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹುವಿನ ಮಗ್ಗು (ಕುಟ್ಟಿಲ, etc. 124). ರೋಗದ ದೆಸೆಯನ್ನ ಈಚೆಗೆ ಬನ್ನವನು (ನಿರಾಮಯ, etc. 202). ಮುನ್ನೆ ಬರುವ ಸಮಯ (ಅಯತಿ, ಉತ್ತರಕಾಲ 266). ಕತ್ತಿಯ ಹಾಗಿ ಹೊರಳಾಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಬನ್ನ ಕುದುರೆ (ಉಪಾವೃತ್ತ, etc. 274). ಸಂಗಡ ಬನ್ನವನು (ಸಹಾಯ, ಅನುಹರ 281). ಯುದ್ಧಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬನ್ನನೆ ನುಗ್ಗಿ ಹೋಗುವ ಸ್ವತಂತ್ರನು (ಕಾಮಂಗಾಮಿ 283). ಅದುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳದು ಬರುವ ಚಿಲ್ಲೆ ಧಾನ್ಯಗಳು (ತಾಲಿಗಳು 807). ಈ ಹಣ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ಬರುವದು (My.). ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದವಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬರುವದು. — ಬರುವವರ ಸಂಗಡ ಬನ್ನರೂ ಬದಿಗಾಲ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. — ಮಾತು ಬನ್ನಾಗ ನೋತು ಹೋದವನೇ ಜಾಣ. — ಮಾತು ಬನ್ನವ ಮಾಣಿಕ ತನ್ನ, ಮಾತು ಅದೆಯದವ ಜಗಳ ತನ್ನ. — ಬರುವಾಗ ನೆಯ ಕಣ್ಣಿರೆ ಕರಕರೆಯಿಲ್ಲ. — ಬರುವಾಗ ಹುಲಿಯ ಹಾಗಿ, ಹೋಗುವಾಗ ಇಲಿಯ ಹಾಗಿ. — ಬರಿ ಕೊಡದವ ಹುಲಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾನೇ?—ದಾಡ್ಯನಾದರೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಬರಲಿಲ್ಲ. — ದಾದೋ ಹಣ್ಣು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣೀತೇ?—ಬಣ್ಣಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂತರೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣೀತೇ?—ಬಣ್ಣದ್ದು ಬರಲಿ ಬಣ್ಣಹಕ್ಕಿಸುಂಕ!—ಬಣ್ಣದಲ್ಲ ಬರಲಿ! ಗೋವನ್ನನ ದಯ ನಮಗಿರಲಿ! (Prvs.). ತಿಳಗೇಡಿಹುಡುಗರು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 18). ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು? ಇವು ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣವು? (2, 85). ಅಕ್ಕೀಡದ ಎಣ್ಣೆ ದೀವಿಗೆಗೂ ಉಣ್ಣುವದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ (3, 115). ಈ ಪಾಲು ನನಗೆ ಬರ ತಕ್ಕದು (4, 12). ಅದ ದಾನ್ದ ರಾಫವಿಲ್ಲೆನ್ನು, ಕಣ್ಣು ಬನ್ನರೆ (4, 16). ಬಹುತರಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಧೀನಕವಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಬನ್ನೇ ಬರುತ್ತದೆ (4, 16). ಮರವು ನಿತ್ಯಯವಾಗಿ ನಿನಗೆ ಇಲಿಯೇ ಬರುವದೆನ್ನು, ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ (4, 42). ಎರಡು ಅಣೆ ಕೊಡದೆ, ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕ ಬರುವದಿಲ್ಲ (4, 44). ತುಟಿಗಳು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ (4, 84). ಕರಡಿಗಳಿಗೆ ಮರ ಏರುವದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ (5, 258). ತುಡ್ಡ ಬರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರ ಬೇಕು (5, 275). ಎಮ್ಮೆಮ್ಮೆ ಅನೆಯ ಕೋದೊಗಳು ನಾಣ್ಣಿದು ಪೂಟಿ ಉದ್ದು ಬರುತ್ತವೆ (5, 288). ಔಷಧಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಿಪ್ಪರಿ (G. 573). ನನಗೆ ನಿಧ್ಧೆ ಬರುವದು (4, 155). ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಯ ಕಾಲು ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿತ್ತಲು ತಿಂಗ್ನಾಮುತ್ತವೆ (My.). ದಾಯ್ ಬರು (My.). See Prvs. s. ಬದಿ. — ಬರಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to come (B. 3, 48, 113). — ಬರ ಬರ. More and more, by degrees, in course of time (My.; T. ವರವರಿ). — ಬರ ಬರು. To continue coming, as time. ಬರ ಬರುತ್ತ, in course of time, by and by, etc. (My.). ಅದವೇ ಕುದುರೆಗಳು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ಹೆದದಿದಾಗ್ಯೂ ಬರ ಬರುತ್ತ ಕರಾಗುತ್ತವೆ (B. 3, 10). ಬರ ಬರುತ್ತಾ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣಜನರು ಹೊಸ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು (4, 189). See B. 5, 228. — ಬರ ಮಾತು. To make come, to cause to come (B. 3, 127; My.); to recover, as money or property (My.). — ಬರ ಹೋಗು. = ಬರು ಹೋಗು. To come and go (My.). ಬರ ಹೋಗುವ ಹಡಗಗಳು (B. 4, 172). ಬರ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಹಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ (5, 117). ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೆ ರಥಗಳೊಳಗೆ ಕೂತು ಕೊನ್ನು ಬರ ಹೋಗುವವರು (5, 300). — ಬರು ಬರು. rep. To continue coming (My.). ಹಡಗವು ತೆಂಕಣಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಬನ್ನ ಹಾಗಿ ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರವು ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದದ್ದೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ (B. 4, 67). 2, to come one after the other or in crowd. ಬನ್ನ ಬನ್ನವರು ನಿಧಿಸಿದರೆ ಗಣ್ಯ ಸತ್ತ ಮೂಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ. = ಬರ ಬರುತ್ತ. (My.). ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ರಾಯನ ಕುದುರೆ ಕತ್ತೆ ಅಯಿತು (Prv.). — ಬರು ಹೋಗು. = ಬರ ಹೋಗು. (My.). ಬರು ಹೋಗುವ ಪಾನ್ಶ್ವರು (B. 4, 155).

ಬರುವಿಕೆ haruvikē. Coming, etc. (Si. 380, 392-394. 341).

ಬರೆ barē. 1. = ಬರಿಸ. To write; to draw (ಎಲೇಖನ ಸಿಮ್. Dh.; ಲಿಖಿಸು 5 Cm.; My.; T. ವರೈ, M. ವರೆ; Tē. ವ್ರಾ). P. ps. ಬರೆದು (Smd. 5; Āpr. 2, 47; 5, 125), ಬರದು (Bp. 46, 13; 50, 36). ಬರೆದುದು (Smd. 264). ಬರೆದವಂ or ಬರೆದವಂ (276). ಬರೆಯಲುಮ್ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ ದಾರದುವಳ್ಳರಂಗಳ್ ಅಲ್ಪ (10). ತೋಳು ಮೊಲೆ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಅನುಲೇಪನದಿನ್ದಂ ಬರೆದ ರೇಖೆ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ Hlā.). ಚಿತ್ರವ ಬರೆದ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ (ತೂಲಿಕೆ, etc. Nr.). ಬರೆದ ಚಿತ್ರ (ಚಿತ್ರ Nn. 8. 50); ಬರೆಯದ ಓಲೆ (ಅಲೇಖ 96). ಗಣ ಕರ್ ಬರೆದ ಗೃಹ (ಕರಣತಾಲೆ Mr. 197). ಕ್ಷುಸ್ತುನ ಭಿತ್ತಿಯೊಳು ಬರೆದ ಚಿತ್ರಂಗಳ್ (ಪ್ರಲೋಕ 201). ಮೊಲೆ ಗಲ್ಲ ತೋಳು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ತೀವಿ ಸಹಾಯಂ ಬರೆದ ಪವನ ಲತೆಗಳ್ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ, ಮಕಂಕೆ 329). ಬರೆಯುವವನು (ಲಿಖಾರ, ಲೇಖಕ, etc. Si. 271). ಬರೆಯಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಕ್ಷರಗಳ ಆಕಾರಸ್ಥಿತಿ (ಲಿಖ, etc. 271). ಚಿತ್ರಾರ ಬರೆಯುವ ವನು (ಚಿತ್ರಕರ, ರಂಗಾಚರಣ 338). ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೂ ಕಣ್ಣು ಚನ್ನಾಗಿರ ಬೇಕು. -ಬರದು ತಿಳಿಯದ ಲೆಕ್ಕ ಕಡೆಗೆ ದುಕ್ಕ. -ಬರೆಯದ ಕೆಯ್ಯಿ, ಕರೆಯದ ದಾಯಿ. -ಬರೆಯಲಾದದವ ಕುಡಾ ಕಾಯುವವನಿ ಗಿನ್ನ ಕಡೆ. -ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೂ ಬರೆಯ ಬಹುದು; ಸುಡೋದು ಹ್ಯಾಗಿ? -ಬರೆಯುವವನ ಸಂಗಡ ದೈವ, ದಾಯಾದಿಯ ಸಂಗಡ ಸ್ನೇಹ. -ನಡೆಯುವವ ಎದವತ್ತಾನೆ, ಬರೆಯುವವ ತಪ್ಪತ್ತಾನೆ. -ನೋಡಿ ಬರೆದರೆ ಪರರನ್ನು ತಿನ್ನಿತು, ನೋಡದೆ ಬರೆದರೆ ತನ್ನನೆ ತಿನ್ನಿತು. -ಹೊಯಿಗೇಲಿ ಬರೆದು, ಉಡೇಲಿ ಹಾಕ ಕೊಣ್ಣು ಹಾಗೆ (Prva.). See Bp. 38, 48; 2, 3; Ā. Bp. 5, 51; Rāv. 6, after 11; J. 29, 38; 30, 28, 29; 31, 36.

ಬರೆ barē. 2. Writing; lines or stripes (made with a hot iron; T. ವರಿ; M. ವರಿ, ವರೈ). -ಬರೆಗುದ. -ಕುಡ. = ಬರೆಗುದಿ. (B. 2, 12). -ಬರೆಗುದಿ. -ಕುಡಿ. An iron used in cauterizing or firing cattle for diseases, lameness, etc. (My.). -ಬರೆಗೋಲು. -ಕೋಲು. = ಬರೆಗುದಿ. (My.). -ಬರೆ ಹಾಕು. To apply lines or stripes by cauterizing (My.; B. 2, 12). See Prv. s. ಎತ್ತು 4.

ಬರೆ barē. (= ಬರೆ, etc.). (ಪರ್ಯನ್ತ ಸಿಮ್. 12; ಪರಿಯನ್ತರಂ 11 Cm.). ಕಾರವ್ವರೆಗಂ (11). ಅಗ್ರವ್ವರೆಗಂ (Āpr. 8, 57). See ಅನ್ನ-, ಅನ್ನರಮ್.

ಬರೆಪೆ barēpa. = ಬರಪೆ, etc. -ಬರೆಪಮ್ಮುಗು. -ಏ-ಪುಗು. To enter writ: to be written (ಬರೆಪುವಂ ಪುಗು ಸಿಮ್. 10 Cm.). ಬರೆಪಮ್ಮಕ್ಕು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ ದಾರದುವಳ್ಳ ಅಕ್ಷರಮಲ್ಪು (10).

ಬರೆಯಿಸು barēyisu. = ಬರಿಸು 2, etc. (ಲೇಖನ ಸಿಮ್. Dh.; B. 5, 304).

ಬರೆಸು barēsū. = ಬರೆಯಿಸು, etc. (J. 31, 33, 35; My.).

ಬರ barā. = ಬರಹು. (Bareness); dryness, barrenness;—dearth, famine, drought (My.; T. ವಡಿ, ವಡುಮೈ, ವರ್ಪ, ವೆಡಾಪ್ಪ; M. ವಡಿ, ವಡಿವೆ, ವಡುಡಿ, ವಡುಮೆ; Tē. ವರಪು, ವರುಪು; scarcity; emptiness, hollowness; ruin. 2, dry fire-wood (ಕೃಷಿಣ No. 85; T. ವಡು). ತುಡುಸಿ ಕೊಣ್ಣರ ಬರ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? (Prv.). ನೇರ ಬರ, ಮಡೆಯ ಬರ (My.). See Prva. s. ದಣ್ಣು, ಬರೇ ಮಾತು, ದಾಯಿ. -ಬರಗರುಗ. Garuga that grows in dry places (My.). -ಬರಗಾಲ. -ಕಾಲ. A time of famine (My.; ದುರ್ಭಿಕ್ಷ G.; B. 4, 76; 5, 103). ಅಧಿಕಮಾಸ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ. -ಬನವಾನೆಗೆ ಹೋದರೂ ಬರಗಾಲ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. -ಬರುವವರ ಸಂಗಡ ಬನ್ನರೂ ಬರಗಾಲ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prva.). -ಬರಗಿದು. To be ruined by want of food or fasting. ಬರಗಿಟ್ಟು ಬಡ ಹುಡುಗರು (B. 4, 77). See Prv. s. ಪರ 2. -ಬರನಾಗು. -ಆಗು. To be ruined or lost (Sā. 4, 89). -ಬರ ಬರು. A famine

to happen. ಬರ ಬನ್ನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಗ ಉದ್ವಿಗಲೆ ಕಲತ (or ಕಲಿ ತ). -ಬರ ಅನ್ನರೆ ಬಿದರಕ್ಕ. -ಬರ ಬನ್ನರೆ ಊರ ಬಿದ ದಾರದು, ದಣ್ಣು ಬನ್ನರೆ ಊರಲ್ಲಿರ ದಾರದು (Prva.). -ಬರ ಬೇದು. = ಬರ ಬರು. (My.; B. 4, 74; 5, 102, 205). -ಬರವಡಿ. -ಬರ. rep. Great or complete dryness; so as to become completely dry. ಬರವಡಿ ಬತ್ತೆ (Abh. P. 9, 30). -ಬರವ ದಾಗು. -ಆಗು. To become completely dry (Āpr. 8, 6). -ಬರವೇದು. -ಎದು. = ಬರ ಬರು. (My.). -ಬರಿಸಿಡಿ. -ಲು. A dry, or an empty, thunder-bolt, i.e. either one unaccompanied by rain, or one not causing combustion (Āpr. 9, 13; Bp. 45, 10; 50, 60; J. 4, 10; 8, 32; Rāv. 8, 105).

ಬರಟೆ barāṭi. = (ಬಟ್ಟೆ 1), ಬೆಡಿಟೆ, ಬೆಡಿರೆ. Dried cowdung, used as fuel (T. ವರಾಟ್ಟಿ, ವರಾಟ್ಟಿ, ವರಳ; M. ವರಳೆ, ವರಡಿ, ವರಳೆ, ವರಳೆ; Tē. ವರಣ್ಣೆ, ವರಡಿ; cf. ಬರ No. 2). ತರ್ಮಗಳ್ ಅದಾಗುಂ ಬರಟೆಯೋ ಉದಿ, ನೆಲಾವರೆಯ ಬೇರನ್ ಆಮಲಕಮುಮಂ ಬರಡಿಲಿಮಂಚಿಯ ರಸದೋ ನರ್ದಯೆಯನ್ನೊ ರಸಿ, ಪೊಸೆ ದಿನವಂಚಕದೋ (Smd. 345 Māb., o. r. ಬೆಡಿಟೆ).

ಬರಿದು barādu. = ಬರ್ದು, ಬರದು. Bareness, emptiness; vainness, unprofitableness; barrenness, sterility; dullness (My.; T., M. ವರದು, dryness, meagerness, sterility; Tē. ವಟ್ಟಿ). -ಬರಿದ. -ಆ. A man who has no children (My.; T. ವರಿದ). 2, a vain or useless man; a man destitute of good qualities, a niggard; a dull, foolish man (Rām. 6, 2, 25; My.). ತ್ಯಾಗಿಯಂ ಬರಿದಂ... ಬಡಾಯಲ್ (Sā. 103). See ಮನ-; Sp. s. ಬಟ್ಟಿ. -ಬರಿದಾಕಳು. -ಆಕಳು. A barren cow (My.; T. ವರಿದಿಟ್ಟು ಮಾವು; Tē. ವಟ್ಟಿ ಅವು). -ಬರಿದಿ. A barren woman (My.; T., M. ವರಿದಿ). -ಬರಿದುಕೆಲಸ. Useless work (My.). -ಬರಿದುವತು. = ಬರಿದಾಕಳು. (Bp. 9, 26). -ಬರಿದುಮನ. An empty, hollow mind (Rām. 2, 3, 13; My.). -ಬರಿದುಮಾತು. A vain or useless word (My.). -ಬರಿದಮ್ಮೆ. -ಎಮ್ಮೆ. A barren buffalo (My.). ಆದಪ್ಪು ಆಯಿತು, ಬರಿದಮ್ಮೇ ಹಾಲು. -ಬರಿದಮ್ಮೆಗೆ ಕರಡುಹುಲ್ಲು (Prva.).

ಬರಿದು barātu. P. p. of ಬರಿಸ.

ಬರಿದು barāpa. Dryness; emptiness: want of satisfaction (Āpr. 8, 71).

ಬರಲು barālu. Bareness. -ಬರಲಾಗು. -ಆಗು. To become bare, as trees (My.). -ಬರಲು ಮಾಡು. To make bare, as trees (C.).

ಬರಿದು barāhu. = ಬರ. ಮಡೆಯ ಬರಿದಿನಲ್ಲಿ ಅವಗ್ರಹ ಅವಗ್ರಹ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಬರ barī. = ಬರು, ಬರ 2. Bareness; nakedness; emptiness; (dryness); mereness: the state of being only this and nothing else, simple-ness, soleness; vainness, worthlessness, unprofitableness, uselessness (My.; T. ವಡು, ವಡು, ವಡು; M. ವಡು, ವಡು; Tē. ಉತ್ತ, ವಟ್ಟಿ, ವೆಡಿ). -ಬರಾಕಪ್ಪ. Nothing but trouble (My.). -ಬರಾ ಕೆಯ್. To make bare, empty or void, to annihilate, to ruin (Rāv. 5, 129; J. 4, 37; 12, 20; 23, 18). -ಬರಾ ಕೆಯಿ. = ಬರಾ ಕೆಯ್. See s. ಬಕ್ಕಟಬಯಲ್. -ಬರಾಕೊಟ್ಟು. Nothing but fat (My.). -ಬರಾಗಣ್ಣು. An empty bundle (My.). -ಬರಾಗಲು. -ಕಾಲು. A naked foot (My.; B. 5, 159). -ಬರಾಗಿಯ್. -ಕೆಯ್. 1. An empty hand (Sā. 26; My.). -ಬರಾಗಿಯ್. 2. = ಬರ

ಕೆಯ. (Bp. 31, 14; Bh. 2, 4, 10; Rām. 6, 30, 7; J. 27, 38). — ಬರಹಾಕಾರ. A mere dry, sapless mass (Ūh. v. 19). — ಬರಹು. That which is empty, void, barren, vain, idle, etc. (ಸೋದಂ ಪಾಡಂ Śmd. 110; Ūh. II, 22; ಸೋದಂ ಪಾಡಂ, ಉಣ್ಣವಳಯದು Kk. 89; My.; T. ವರಹು). ಬರಹದಹು (ಶೂನ್ಯ, ವಶಿಕ, ತುಚ್ಛ, ರಿಕ್ತಕ Nr.). — ಬರಹಾಗು. To become empty (Ūpr. 6, 82; Śév. 4, 60; My.); to be ruined or gone, as a house or property (My.); to be nothing but — ಬರಹಾದ ಕ್ಷಣಂ (ಬರಹಿ Ūh. I, 29). — ಬರಹು ಮಾಡು. To empty, as a box (My.); to make void, to ruin, as a house (My.). — ಬರಹಿ. — ಎ 3. ಬರಹಿ. — ಎ 2. That which is empty indeed, etc. 2, voidly, vainly, causelessly, for nothing, idly (ಸುಮ್ಮನೆ, ಅಲ್ಲವದ, ಆಕಾರಣ Śmd. 897. 110; ಸುಮ್ಮನೆ 242 Cm.; My.). ಬರಹಿ ತಿರುತಿರ್ವನಂ (242). ಬರಹಿ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯದಿರು! (Dp. 34). ಪುಗಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಬರಹಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). See Ūpr. 2, 54; 5, 128; 6, 22. 55; Bh. 1, 8, 57; 1, 10, 26; Bp. 14, 22; 58, 34; Śév. 4, 36; J. 1, 6; 4, 22. 49. — ಬರಹಿರೇ. — ತೇರ. An empty chariot (J. 27, 45). — ಬರಹಿರೇ. — ತೇರ. Nothing but a skin (B. 16, 20). — ಬರಹಿರೇ. — ತೇರ. A dry river or stream (Bh. 4, 3, 12). — ಬರಹುನಿ. An idle word (Bp. 29, 28). — ಬರಹಿನಹು. Mere thought or fancy (ಸ್ವಪ್ನ Mr. 317, o. r. ಬರಹು). — ಬರಹಾಯಿ. An empty mouth (My.). 2, a person who only speaks, but does not act (My.). — ಬರಹಿಬಿಳಿ. Mere, or vain, erotic play (J. 15, 5). — ಬರಹಿಬಿಟ್ಟು. Idle bellowing or outerying (Bh. 2, 13, 47). — ಬರಹಿಮಾತು. = ಬರಹುಮಾತು. An idle word; senseless talk (ಪ್ರಲಾಪ Hlā.); nothing but a word or words, mere words (Bp. 45, 40). — ಬರಹುಮಾತು. Nothing but fraud or tricks (J. 4, 15). — ಬರಹುಮೆಯ. A naked body (My.). ಹುಡುಗರು ಬರಹುಮೆಯ್ಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (B. 5, 145). — ಬರಹು. = ಬರಹಿ. ಅನ್ನಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡದೆ ಬರಹು ತಿನ್ನೋಣ ಕುಡಿಯೋಣ (B. 5, 86). — ಬರಹು. (fr. ಬರಹು Śmd. 184). A vain man. — ಬರಹು ಕನ್ನಡ. Nothing but Kannada: pure Kannada. ಸಂಸ್ಕೃತಂ ಬಿರಿಯದ ಬರಹು ಕನ್ನಡಂ (ಅಡ್ಡಗನ್ನಡಂ Śmd. 45 Cm.). — ಬರಹು ಕನ್ನಡವಾಸೆ. = ಬರಹು ಕನ್ನಡ. (Bp. 1, 21). — ಬರಹು ಕರ್ಮ. Mere sin, nothing but sin (Bp. 60, 24). — ಬರಹು ತಕ್ಕು. Mere trickery (Bp. 56, 17). — ಬರಹುಮ. = ಬರಹು. ಉರಿ ಬಣ್ಣ ಬೀರಿಯನು ಹರಹು ಹೊಕ್ಕದ ಕಣ್ಣಿ; ಬರಹುಮ, ಬೀಗಿಯದಾಯದುದು (sun-rays, Sp.). — ಬರಹು ಬಿಳಿ. = ಬರಹಿಬಿಳಿ. (Bp. 42, 7). — ಬರಹು ಮಹ. Nothing but earth (Bp. 60, 49). — ಬರಹು ವೈಸಿಕ. Mere trickery (Bp. 40, 51). — ಬರಹು ಹುಸಿ. A mere lie (Bp. 40, 60). — ಬರಹು ಸಜ್ಜೆ. An empty linga-box (Bp. 88, 15). — ಬರಹು ಹೇಯ. Mere sorrow (Bp. 40, 78). — ಬರಹು ಯಾಟ. — ಅಟ. Useless play (Bp. 15, 24). — ಬರಹುನಾತು. = ಬರಹುಮಾತು. — ಬರಹುನಾತುಗಾಡಿ. An idle talker (Rāv. 11, 92). — ಬರಹುಸಜ್ಜೆ. = ಬರಹು ಸಜ್ಜೆ. (Bp. 38 sum.). — ಬರಹು ಸುಕ್ಕು. A bare-faced liar. See Prv. s. ಸರಸ. — ಬರಹಿ ದೆಗೆ. An empty basket (Bh. 1, 10, 80). — ಬರಹಿಹೊಟ್ಟೆ. An empty stomach (My.). — ಬರಹಿ ಕೆಯ. = ಬರಹಿಯ. 1. (My.). — ಬರಹಿ ಗುಲ್ಲು. A useless noise. ಬರಹಿ ಗುಲ್ಲು ನಿಡ್ಡೆಗೇಡು (Prv.). — ಬರಹಿಗೇಯ. = ಬರಹಿ ಕೆಯ. (My.). ಬರಹಿಗೇಯ್ಲು (with the hand without any cloth) ಮೊದಿ ವಾಕದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬರಹಿಮ. = ಬರಹು. (My.; Si. 369). — ಬರಹಿ ಮಾತು. = ಬರಹುಮಾತು. ಬರಹಿ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾದರೆ ಬರಹಿ ತಪ್ಪಿರೇ? — ಬರಹಿ ಮಾತಿನವನಿಗೆ ನರೆಯದ್ದರೇನು? — ಬರಹಿ ಮಾತಿನ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prv.). — ಬರಹಿ ಹೇಲು. Mere faeces. ನರೇ ಕೊನ್ನರ ಬರಹಿ ಹೇಲು (Prv.).

ಬರಹು bargu. = ಬರಹ, etc. — ಬರಹಿಗಣ್ಣ. — ಕೆಣ್ಣ. An uncovered live-coal. ಬರಹಿಗಣ್ಣೋಳು ಸುಟ್ಟ ಅಡಗು (ಧೂತಿ Mr. 217). — ಬರಹಿಯ. — ಕೆಯ. An empty hand (Ūpr. 2, 43). — ಬರಹಿ ಗೋಣಿ. Mere sack-cloth (ಕನ್ನಡಿ Mr. 350). — ಬರಹಿಬನ್ನ. (Śmd. 78 Mdb.). A handsome man and nothing besides. — ಬರಹಿನಹು. = ಬರಹಿನಹು, q. v. — ಬರಹುಮಾತು. = ಬರಹುಮಾತು. (ಪ್ರಲಾಪ Mr. 88). See s. ಮಾತುಗುಟ್ಟು. — ಬರಹುಮೆಯ. A naked body (Ūpr. 8, 64). — ಬರಹು. (fr. ಬರಹು Śmd. 185). A vain man.

ಬರಹಿ bargh. 1. To grow dry, to dry up; to grow lean; to disappear, etc. (ಇಂಗು ಸಿಂ. 83; ಅದಿ Kk. 60; Ūpr. 8, 81; T. ವರ; M. ವರಳು, ವರಳು). P. ps. ಬರಹು (Bp. 11, 12; 12, 48; 20, 12; 21, 46; 27, 5; 35, 32; 58, 49; V. 39, 17; J. 15, 2; 16, 45), ಬರಹು. See Bp. 38, 1; Ūpr. 10, 71; ಅಂಗುಕವದಿ. My. only: ಬರ ಬರಹು ಹೋಯಿತು.

ಬರಹಿ bargh. 2. = ಬರಹ, etc. 2, dry soil (My.). — ಬರಹಿ ಕೂಟ. A useless, unprofitable intercourse. ಬರಹಿಕೂಟ ತನ್ನ ನ್ನೆ ಇರಿದು ಕೊಣ್ಣನೆ (Sp.). — ಬರಹುಗುಡು. — ಕುಡು. A mere drum-stick (Bp. 20, 12). — ಬರಹಿಬಟ್ಟಿಗೆ. An empty box (My.). — ಬರಹಿಮಾತು. = ಬರಹುಮಾತು. (My.; ಪ್ರಲಾಪ G.). — ಬರಹಿಯೊಡಲು. — ಬಡಲು. A mere, or vain, body. ಜ್ಞಾನವೈಶ್ಯವೊಡಲು ಧಾನುಮಣ್ಣಿನದನೆ; ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದರ ಬರಹಿಯೊಡಲು ಅಗ ಸರ ಪಾನಿಯನ್ನಕ್ಕು (Sp.). — ಬರಹಿಹಾಲು. Nothing but milk (My.). — ಬರಹಿ ನೂಲು. Nothing but cotton-thread (B. 3, 102). — ಬರಹಿ ಬಯ್ಲು. A bare plain (G. 366). — ಬರಹಿ ನದಿ. A mere prison (B. 5, 268).

ಬರಹಿನೆ barganē. With a whirl or flur or sudden and noisy vibration of wings. (Mhr. ಧರಾಕಾ, ಧ ರಾರ). ಹಕ್ಕಿ ಬರಹಿನೆ ಪಾಡುತ್ತದೆ (My.). ಆ ಹದ್ದು ಬರಹಿನೆ ಎರಿಗಿ (B. 2, 28). 2, with a rush or dash, smartly, swiftly (B. 2, 12; 5, 138; My.).

ಬರಹಿ ಬರಹಿ bargakā. = ಬರಹಿ. — ಬರಹಿಬಯಿಲಿ. = ಬರಹಿಬಯಿಲಿ. (Grj. 5, 5).

ಬರಹಿರಕರ barkara-karkara. Pleasure and grief (? Ūpr. 10, after 55; the word appears in Sk. as ವರ್ಹರಕರ, where it has tentatively been translated by "of all kinds or sorts").

ಬರಹು bargu. = ಬರಹು 1, q. v. (T. ವರಗು, to speak).

ಬರಹಿ ಬರಹಿ barganē. Paint, colour (Tē. ಬರಹಿನೆ). (ಸಿಕ್ಕು ರಂಗ) ಬಿಡುಪಾಳ ಬರಹು ಬರಹಿಸಿದ ಬರಹಿಣಿಯ, ಪಣಿವಾಸದ ಯೋ ಅಮರ್ಶ ರಚಿಸಿದ ತಮಾಲರೇಖೆಯ. . . ಎರಾಸಮಕವದಿ (Rāv. 6, after 11).

ಬರಹಿ bargi. = ಬರಹಿ. A sort of spear (B. 5, 48; Mhr., H. ಬರಹಿ). — ಬರಹಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ. (ತಲ್ಕು G.). ಬರಹಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವನ (ಕಾನ್ರಿಕ G.). ಬರಹಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆಯಕ್ಕು (ತಾನ್ರಿಕ G.). — ಬರಹಿಕ್ಕೋಲು. (ಅಟ Ūh.).

ಬರಹಿಸು bargisu. To paint, to colour (Ūpr. 6, after 64; 6, 67; see Rāv. s. ಬರಹಿಸಿ).

ಬರಹಿ bargi. = ಬರಹಿ. (My.).

ಬರಹಿನ bartana. The act of coming. See ಎನ್ನವ ತನ.

ಬರಹು bardu. 1. To die (ಮರಣ Śmd. Dh.; cf. ವರು 3; T. ವದ್ಡು, to be destroyed; ಎದು, to grow less; to die; Tē. ಬದ್ಡು, to die).

ಬರ್ದು bardu. 2. = ಬರ್ದುಗ. Death (ಸಾಂ ಕೆ. 44; cf. ಬರ್ದುಗ). — ಬರ್ದುಲ. ಇಲ (see s. ಇಲ 1). A male who is free from death: a deity (ಸಗ್ಗ, ಸುರ ಕೆ. 9). 2, a place at which there is no death: heaven (ಸಗ್ಗ ಕೆ. 55; ನಲಿಮ್ನನಲಯ ರೆ. II, 62; ಸ್ವರ್ಗ Kk. 10b; ಬತ್ತರೆ, ಸಗ್ಗ, ಅಮರ ಲೋಕ 10a, o. rs. ಬರ್ದುಲ, ಬರ್ದುಲಿ). — ಬರ್ದುಲಾಳ್ಯ. — ಅಳ್ಯ. Indra (ಸಗ್ಗರಲಾಯ, ಸುರಪತಿ ಕೆ. 9).

ಬರ್ದು bardu. 3. (fr. ಬರ್ದ). = ಬದ್ಧ. Increase; greatness; perfection; proficiency, skill (v. 11, 13). ಬರ್ದುನ್ದ ಪೌಧಿ (ಕೆ. II). 2, = ಬರ್ದುಗ. ಬರ್ದುನ ಕರಂ ಪೌಧನಕ್ಕುಂ (Kk. 87). — ಬರ್ದುಲಿಮುಂಡ. — ಇಲಿಮುಂಡ. A well-matured lemon. See ಕೆ. 2. ಬರ್ದುಲಿ.

ಬರ್ದುಕು barduku. 1. = ಬರ್ದುಕು 1, etc. (ಬರ್ದುನಾರ್ಥ ಕೆ. 2. Dh.; ಬಾರ್ ಕೆ. 115; ಓಪ್ರ. 8, 91).

ಬರ್ದುಕು barduku. 2. = ಬರ್ದುಕು 2, etc. ವಸಂತರಾಜನ್ ಎ ದ್ರಿಷ್ಟವನ್, ಇನ್ದು ನಾಳೆ ಬರ್ದುಕಲ್ಲ ನಿಯೋಗಿಗ (ಕೆ. 260 Mdb. and another MS.).

ಬರ್ದುಗ barduga. A man of acquirements, a proficient man (ಜಿತ್ತಗ, ಪೌಧ Kk.; ಜಿತ್ತಗ, ಜಿನ್ನಣಿ, ವರ ಪೌಧ ಕೆ. 47).

ಬರ್ದುಗೇ bardugē. = ಬರ್ದು 2. Death (ಸಾಂ ಕೆ. II; Kk. 93).

ಬರ್ದುಂಕು bardunku. = ಬರ್ದುಕು 1 (ಕೆ. 2. Dh.; Abh. P. 10, 218; 14, 24; Grj. 10, 19), etc. ಬರ್ದುಂಕುನಂ (ಬಾರ್ದುಂ ಕೆ. 237 Cm.).

ಬರ್ದು barpha. = ಬರ್ದು. Snow; hoar-frost; ice (ತುಪಾರ, ಪ್ರಾ ಲೇಯ, ಮುಳಿ G.; Mhr., H. ಬರ್ದು).

ಬರ್ದು barphē. = ಬರ್ದು. See ಪೇರೇ.

ಬರ್ದುರ barbara. = ಬರ್ದುರ (ಕೆ. 2. 345), etc., ವರ್ವರ. N. of a district or country (Bp. 6, 18; 61, 80). 2, a man of low origin, a low fellow, not an Ārya, a barbarian (ಪಾಮರ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಇತರ, ತಾನೊಲ್ಲದಂ Mr. 229). 3, a kind of sandalwood, yellow and said to smell like a ripe mango (Sk.; ಪರಿವರ್ತನ Mr. 335). 4, a kind of shrub, *Clerodendrum syphonanthus* R. Br. 5, = ಬರ್ದುರ Nr. 1, ವರ್ವರ (ನಾಮವ ಬೇರೆ ಕೆ. 2. 345). 6, the thorny Babool tree, *Acacia arabica* (ಬೊಬ್ಬಲಿ ಕೆ. 2. 345).

ಬರ್ದುರ barbarē. = ವರ್ವರ. A kind of *Ocymum* or basil (see ಬರ್ದು No. 5 and ನಾಮವ ಬೇರೆ). 2, a strongly smelling annual herb, *Cleome pentaphylla* L. (see ನಾಮ ಮೇರೆ).

ಬರ್ದುಲ barbula. = ಬರ್ದುಲ, etc. (ಬೊಬ್ಬಲಿ ಕೆ. 2. 364, o. r. ಬಬ್ಬಲಿ).

ಬರ್ದುಲ barbūla. = ಬಬ್ಬಲಿ 1 q. v., ಬಬ್ಬಲ, ಬಬ್ಬಲ, ಬೊ ಬ್ಬಲಿ, etc. The thorny Babool tree, *Acacia arabica* Willd. (ಬೊಬ್ಬಲಿ ಕೆ. 2. 359, o. rs. ಬಬ್ಬಲ, ಬಬ್ಬಲಿ).

ಬರ್ದುಲ barbūla. = ಬಬ್ಬಲ, q. v.

ಬರ್ಮ barma. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮ (ಕೆ. 2. 358; ಕೆ. 8). 2, Birma or Burma (My.).

ಬರ್ಮ barlu. = ಬರಲು. (My.).

ಬರ್ಮನ barsana. See ಗೋದಿ (and cf. ಬರ್ಮ).

ಬರ್ಮ barha. Coming. ಎದ್ದು ಇದರ್ಬ ಬರ್ಮಂ (ಅಭ್ಯು ತ್ತಾನ Mr. 462).

ಬರ್ಮ barha. = ವರ್ಮ. The tail of a bird; a peacock's tail. 2, a leaf. 3, a retinue, train.

ಬರ್ಮ barhi. 1. A peacock.

ಬರ್ಮ barhi. 2. Tbh. of ಬರ್ಮನ್. (My.).

ಬರ್ಮೇಶ್ವರ barhis-śushma. Fire, Agni (My. Amara).

ಬರ್ಮೇಶ barhiṣa. = ವರ್ಮೇಶ. A peacock.

ಬರ್ಮೇಶವಾಹನ barhiṣa-vāhana. Skanda, Kārtikēya.

ಬರ್ಮೇಶ್ವರ barhi-dhvaja. N. of a king (J. 25, 15).

ಬರ್ಮೇಶ್ವರ barhi1-pushpa. A kind of perfume.

ಬರ್ಮೇಶ್ವರೇಶ barhis-jyōtis. Fire, Agni.

ಬರ್ಮೇಶ್ವರ barhis-mukha. A deity, a god.

ಬರ್ಮೇಶ್ವರ barhi2-sad. Seated on kuśa grass: a pitri or deified progenitor. (R.).

ಬರ್ಮೇಶ್ವರ barhis-kēśa. Fire, Agni. (My.).

ಬರ್ಮೇಶ್ವರ barhisṭha. = ವರ್ಮೇಶ್ವ. (fr. ಬೃಹತ್). Largest, strongest. 2, a species of fragrant grass, *Andropogon muricatus*. 3, the resin of *Pinus longifolia*. (My.).

ಬರ್ಮೇಶ barhis. = ಬರ್ಮ 2. Kuśa grass, sacrificial grass. 2, a bed or layer of kuśa grass. 3, sacrifice. 4, fire.

ಬಲ್ bal. 1. (= ಬಲ 1). To grow strong or firm, to be full-grown, etc. P. p. ಬಲ್ತು (ಕೆ. 2. 287 Cm.). ಬಲ್ತು ಮರ (Si. 120; My.). ಬಲ್ತು ಕಾಯ, ಬಲ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿ (My.).

ಬಲ್ bal. 2. (fr. ಬಲಿತು or ಬಲಿತು ಕೆ. 2. 212, 213). = ಬಲು, ಬೊಲು.

Strength, firmness, bigness, greatness, abundance, excess, etc. (T., M. ವಲ್, ವಲು; Tē. ಬಲು).

— ಬಲ್ಗಣ. — ಕಣ. A strong arrow (Abh. P. 13, 79, 80). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. (ಕೆ. 2. 248). Great prowess (Rēv. 5, 99). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. = ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. (Abh. P. 9, 156). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ.

— ಕಣ್ಣೆ. A strong rope (J. 18, 60). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. = ಬಲುಗಣ್ಣೆ. Thick or dense darkness (J. 2, 16; 5, 15). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. = ಬಲುಗಣ್ಣೆ. A large knife (J. 4, 19). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. A strong or large door (Ā. Bp. 10, 10). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. A strong post (Ā. Bp. 8, after 44; Rēv. 6, after 11).

— ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. A powerful demon (Abh. P. 5, after 78). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. A huge bear (Rēv. 5, 79). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. Large entrails (Abh. P. 13, 81). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. Large feathers (of an arrow, Rēv. 4, 42). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. A large fire (J. 13, 59). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. A large temple (V. 37, 26).

— ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. A large ಕುರುಷು (Ā. Bp. 5, 2). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. Strong or hard core (Rēv. 6, after 11). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. A strong hand (J. 30, 5). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. Great dexterity (Abh. P. 13, 79), etc. — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. A man of a strong hand: one famous for his power or valour (ಪರಾಕ್ರಮವೃದ್ಧಿಂ ರೆ. II, 52).

— ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. A large whip (ಕಂಕರಿಗೋಲ್ ರೆ. I, 79). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. A stout jantē (Rēv. 10, after 31). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. (ಕೆ. 2. 220). A man with a big head. — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. = ಬಲುಬಣ್ಣೆ. A large pointed stake (Ā. Bp. 5, 104). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. A large stream (Rēv. 3, 30). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. Thick foldings (Rēv. 7, 11; 13, 102). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. A tie of thick foldings (Rēv. 3, 9). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. A large hog (Rēv. 4, after 19). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. Many blisters or sores (V. 9, 63). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. A firm or close embrace (Ā. Bp. 6, 83). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. A very valourous man (ತುರಾರಾಳ್ ರೆ. I, 6; II, 70; ಉರ್ವಾಳ್, ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ, etc., ಪರಾಕ್ರಮವೃದ್ಧಿಂ ರೆ. 3). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. Firm confinement, imprisonment (ಸೆಡೆ ರೆ. I. 29).

— ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. A great drought or famine (V. 8, 86). — ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ.

ರುದು. A great mark of honour (C. Bp. 47, 12). — ಬಲ್ಯಾ ರ. = ಬಲುಧಾರ. A heavy weight or burden. ಮರನಿರ್ದೇಶನ? ಅದಹಾನ್ದಲೆತ್ತಲಹುದೇ ಬಲ್ಯಾರಮಂ? ಸನ್ನೆ ಸಾವಿರ ಕಾರಾಳಿನ ಸತ್ತ ಮಯ? (Sā. 11). — ಬಲ್ಯನೆ. A large house (V. 4, 36). — ಬಲ್ಯರ. A large tree (Rā. 5, 89). — ಬಲ್ಯರೆ. A large deer (Rā. 5, 113). — ಬಲ್ಯಗುಳ್. (Smd. 197, 218). A thick bud (Rā. 9, 4). — ಬಲ್ಯುಡಿ. A large knot of hair (Sā. 1, 74; 3, 7, 15). — ಬಲ್ಯುಸುಡು. A large snout (Sā. 4, 9). — ಬಲ್ಯುನೆ. An object with a strong and sharp point (Rā. 6, 116). — ಬಲ್ಯುಲ. A large hare (Rā. 5, 113). — ಬಲ್ಯುಲೆ. A stout breast (J. 6, 17; 8, 19; 11, 9; 26, 11). — ಬಲ್ಯುಲಿಗು. Loud thunder (J. 7, 51). — ಬಲ್ಯದವ. — ಅದವ. A large jungle (Abh. P. 7, after 99; 7, 114). — ಬಲ್ಯರ. Another form of ಬಲ್ಯಾರ, q. v. (Bp. 9, 41; Tē. ಬಲ್ಯದ). See ಸಿನ್ಹು. — ಬಲ್ಯರದಟ್ಟು. = ಬಲ್ಯರದಟ್ಟು. (Bp. 11, 26). — ಬಲ್ಯರದವ. — ಅಖವ. A great oheat (Rām. 1, 5, 32). — ಬಲ್ಯಾರ್. — ಅರ್. = ಬಲ್ಯುಣ್ಣ, q. v. (Abh. P. 7, 59; 11, 36; 13, 98). — ಬಲ್ಯಾರ್ಗಡ್ಡ. A man prominent among very valourous men (Abh. P. 12, 73; T. ವಲ್ಯಾರ್ಗಡ್ಡ). — ಬಲ್ಯಾರ. — ಅರ್. = ಬಲ್ಯರ, ಬಲ್ಯಾರ್. N. (Bp. 25, 9, see ಸಿನ್ಹು; Tē. ಬಲ್ಯದ; T. ವಲ್ಯಾರ್ = K. ಬಲ್ಯಾರ್). 2, the Ballāla country or dynasty. — ಬಲ್ಯಾರದಟ್ಟು. = ಬಲ್ಯರದಟ್ಟು. A Ballāla waist-band or girth (ಸಜ್ಜನ, ಉಪರಕ್ಷಣ Nr.). — ಬಲ್ಯಾರದಡಿ. A Ballāla screen or tatty (Rām. 1, 13, 7; Bh. 1, 12, 11; 5, 11, 44). — ಬಲ್ಯಾರ್ತನ. Great valour (ಶಾಸ್ತ್ರೀ Ūt. II, 76; Abh. P. 10, after 220; 15, 45). — ಬಲ್ಯೆತ್ತು. — ಎತ್ತು. A large ox or bull (ಮಜೋಕ್ಷ, ಉತ್ತರ Hlā.; Bp. 56, 6). — ಬಲ್ಯೆಡೊಯ. — ಎಡೊಯ. A powerful lord. ಸಾರಲಿಂ! ಬಲ್ಯೆಡೊಯನ್ ಎನ್ನುದೆ ಮಾತು! (Smd. 277). — ಬಲ್ಯಡಿ. — ಪಡಿ. A strong door (V. 39, 8). — ಬಲ್ಯನ್ನಿಕಾದಿ. — ಬನ್ನಿಕಾದಿ. (Smd. 286; Kk. 99). A great thief. ಬಲ್ಯನ್ನಿಕಾದಿನ ಪೋರ್ ಹಿನ್ನೊದದೊನ್ನ ಪೋಯ್ತು (Smd. 386). — ಬಲ್ಯಲ. — ಬಲ. A great force (Abh. P. 9, 97). — ಬಲ್ಯರ. — ಬರ್. Great power (Ūpr. 1, 79; 5, 128). — ಬಲ್ಯಿಸಿ. — ಬಿಸಿ. Great heat (V. 9, 74). — ಬಲ್ಯಿತ್ತರ. — ಬತ್ತರ. Great impetuousness or force (J. 26, 6). — ಬಲ್ಯಿ. A heavy rain (Abh. P. 13, 76; Grj. 3, 61). — ಬಲ್ಯಿದಿರ್. A large thunderbolt (Sā. 3, 61; 4, 4). — ಬಲ್ಯಿರ. Large heads (Abh. P. 3, 158). — ಬಲ್ಯೆಡೊ. = ಬಲ್ಯನ್ನಿ. (Abh. P. 5, 38). — ಬಲ್ಯೆಡೊ. A great pillage or ravage (ದದುದು Smd. I). — ಬಲ್ಯೋನೆ. A strong, continuous drizzle. ಮಾನೋ ಮಸಗುತವರ್ಪ ಬಲ್ಯೋನೆಯ ಸೋನೆಗೆ ಕಾಂಡನಕೇತಕವನವ್ರಸರದಲಂಗಳ್ ಬಲಿಗುಡೆ (Smd. 83 Mdb. and another MS.).

ಬಲ bala. The right (not the left), the right side (ಅಪಸವ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣ Hlā., Mr. 436; ದಕ್ಷಿಣ Smd. 108; C.; T., M. ವಲ; Tē. ವಲಿ). ಶರೀರದ ಬಲಭಾಗವು (ಅಪಸವ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣ); ಸಾಂಗಗಳನು ಎಡ ಬಲ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಆಯ್ತು ಸುವದು (ಪರಿಣಾಯ); ಬಲದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗುಂ ಇಕ್ಕಲು ಪಟ್ಟಿನ್ನದ ಯಜ್ಞ ಸೂತ್ರವು (ಉಪವೇಶ); ಎಡದ ಕಾಲನುಡುಗು ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ನೆ ಇಕ್ಕುವದು (ಅಲಿಥ), ಬಲದ ಕಾಲನುಡುಗು ಎಡದ ಕಾಲ ಮುನ್ನೆ ಇಕ್ಕುವದು (ಪ್ರತ್ಯಾಳಿಥ Nr.). ಎಡ ಬಲ (Bh. 3, 13, 27; Rām. 1, 13, 4; C. Bp. 5, 8). ಕೆಲ ಬಲ (Bh. 2, 4, 12; J. 30, 29). ಹೊಲೆಯುವವನ ಬಲಕ್ಕರ ಬೇಡ, ಅದು ವನನ ಎಡಕ್ಕರ ಬೇಡ (Prv.). See Si. 205. 212. 288. 376; Bp. 24, 28. 42; 50, 27. 28; 55, 16. — ಬಲಕಡೆ. = ಬಲಗಡೆ. The right side (My.). ಮೆಯ್ಯ ಬಲಕಡೆ (ಅಪಸವ್ಯ Si. 376). — ಬಲ ಕಣ್ಣು. = ಬಲಗಣ್ಣು. The right eye (My.). — ಬಲಕೆಯ್. The right hand (My.). — ಬಲಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To cross one's

path from left to right (C.). — ಬಲಗಡೆ. = ಬಲಕಡೆ. (My.; Si. 342). ಬಲಗಡೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಮಾಂಸವಣ್ಣ (ಯ್ಯಾಕ G.). — ಬಲಗಣ್. — ಕಣ್. = ಬಲಕಣ್ಣು. (Bp. 18, 46). — ಬಲಗಣ್ಣು. = ಬಲಗಣ್. (My.; B. 4, 168). — ಬಲಗಾಲು. — ಕಾಲು. The right foot (B. 5, 161; My.). — ಬಲಗಯ್. — ಕಯ್. The right hand (Bp. 52, 41). 2, a superior caste of Hölēyas (My.). ಬಲಗಯ್ಯವನು, a Hölēya of that caste (My.). — ಬಲಗಿರ್. — ಕೋರ್. To circumambulate from left to right so that the right side is towards the person or object saluted. ನನ್ನಿಯಂ ಬಲಗೋಣ್ಣು ವನ್ನಿ (Bp. 2, 55). See Bp. 43, 21; 46, 55; 51, 79; 57, 50. — ಬಲಗೋಲು. — ಕೋಲು. The right, i. e. to the right, of the pole of a cart, as an ox (My.). — ಬಲತಾಯಿ. A step-mother (Dp. 32, 1; My.). C. ಮಲ. — ಬಲದಂ. — ಅಂ. (Smd. 136). A man of the right. — ಬಲ ದೆಸೆ. The right direction or side (Bp. 53, 36). — ಬಲದೊಡೆ. — ತೊಡೆ. The right thigh (Bp. 13, 16; 55, 17; My.). — ಬಲ ದೋರ್. — ಕು. — ತೋರ್. The right arm (Bp. 28, 46; 37, 46; My.). — ಬಲನೊಡು. — ತೊಡು. To put to, or wear on, the right side (i. e. over the left shoulder and under the right arm). ಏನ್ನವಿರಮಂ ಬಲನೊಡು ವುವದು (ಉಪವೇಶ Hlā.). — ಬಲಭಾಗ. The right part; the right side (ದಕ್ಷಿಣ Sā. 14; ಅಪಸವ್ಯ Si. 376). — ಬಲಮುರಿ. Turning or winding to the right; a place at which a river turns to the right; N. of places (My.). ಕನ್ನ ವಲ್ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಳೇ ಕತ್ತು ಕೊಡ್ತರೆ ಬಲಮುರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲು ಮುದ್ದೇ ಕಟ್ಟ ಕೊಡ್ತು (Prv.). — ಬಲಮುರಿಕು. A couch that winds to the right (My.). — ಬಲಮುರಿ. — ಮುರಿ. To turn or wind to the right, as a river, etc. (Bp. 32, 36). — ಬಲವಂಕ. — ವಂಕ. The right side (My.). — ಬಲವರ್. — ಬರ್. To come to the right side: to move round a person or an object, or circumambulate them, with the right side turned towards them. ಅಲರ ಪುಸಗವ್ವಿನ್ನಿಗೆ ಅಲ ವ್ವಿನಗಲಿ ನಿನೆನೆ ರಟ್ಟ ಪಡೆನುತಂ ಬಲವನ್ನ ಎದಿಗುವ ಪೆಡಿಂ ಬಲ ವನ್ನ ಎದಿಗುದು ತುನ್ನಿಗರ್ ಪಾದರಿಯೊಳ್ (Ūpr. 7, 55). See Smd. 24. 75; Ūpr. 7, 56; Abh. P. 14, after 103; Grj. 3, 72; Rā. 2, 38; J. 18, 62; ಎಡವಲವರ್. — ಬಲವಾಗು. — ಆಗು. To become to the right side: to cross one's path from left to right (My.). — ಬಲವಯ್ಯಿ. — ಅಯ್ಯಿ. To cause to go or turn to the right (Bp. 32, 27).

ಬಲ bala. 1. = ಭಲ. See ಡಾಂಗು.

ಬಲ bala. 2. = ಬರ್, ವಲ. (One of the *laksamas* Smd. 384; Kk. 95; Smd. 77). Power, strength, might, rigour: force: virtue in things or persons (ತಕ್ತಿ Nn. 14; Mr. 503). 2, force, violence, rigour, severity; — daring, rashness, etc. (ಸಾಹಸ Smd. 108). 3, help, means, influence (ಸಹಾಯ 14). 4, massiveness, bulkiness (ದೊಡ್ಡತು, ಸ್ಥೂಲ 14). 5, force, troops, a host, an army (ಸೈನ್ಯ 14; ವಾಹಿನಿ Smd. 108; ದರ್, ಸೇನೆ Nn. 9; see ಪಡಿ 5 and ಮೊಗ್ಗಲಿ). 6, body, form, figure, shape (ರೂಪ 14). 7, semen virile (ಇನ್ದ್ರಿಯ 14; 503). 8, a crow (ವಾಯಸ, ಕಾಗೆ 14; ಕಾಗೆ 503). 9, Balarama, the elder brother of Krishna, also called Baladēva, Balabhadra, etc. (ಅಸಿತಾವ್ಯುರ, ಬಲಭದ್ರ 14; ಮುನಿ 503). 10, N. of a demon (ದನುಜ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 14; ರಕ್ಷ 503). 11, N. of an author (Nn. 3). 12, the sky (ವಿಷಾಯಸ, ಆಕಾಶ 14). 13, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 14; ನಿರ್ 503). 14, black (ಅಸ, ಕಪ್ಪ 14). 15, an oblation (ಅಹುತಿ, ಹುತಾಹುತಿ 14; ಅಹುತಿ 503). ಬಲದಲ್ಲಿ ವಾರಿ ಮೇಲು, ಡಲದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮೇಲು. — ಬಲವದ್ವಯ ಲಯವಾದ ಮೇಲೆ ಧಯ ಪದುವದೇ ಸರಿ. — ಬಲವದ್ವಯ ಕಾರಾ ನೋಡ ಬೇಕು. — ಬಲವದ್ವಯ ನೆಲ. — ಬಲವದ್ವಯ ಹೊತ್ತರೆ ಸುಳಿ

ಯಾಕೆ ಬೀದುವನು?—ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅರಸು ಬಲ, ಕಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಬಲ (Prva.). — ಬಲಗುಣ್ಣು. Strength to decrease; to decrease in strength (My.; B. 4, 184). — ಬಲಗೋಳ. — ಕೋಳ. ಬಲಗೊಳ್ಳು. To get strength, to become strong (Bp. 2, 55; My.). — ಬಲಗೊಳಿಸು. To strengthen (My.). — ಬಲಂಗಿಡು. — ಒಕ್ಕಡು. Strength to be destroyed or lost; to lose strength (Grij. 9, after 58). — ಬಲಂಗಿಯ್ತು. To make effort (Ūpr. 9, after 92). — ಬಲ ಪಡಿಸು. To strengthen (My.; ಬಲಿಸು G.). — ಬಲರಕ್ಕು. = ಬಲರಾಕ್ಷಸ No. 1. (St. & Pl.). 2, a kind of eatable Arum (My.; see ಮರಸಣಿ, ಮರಸಣಿಗ). — ಬಲವದ. — ಅದ. = ಬಲಂಗಿಡು. (Ūpr. 2, 42).

ಬಲಕರ bala-kara. Strengthening. (My.).

ಬಲಕಾಯಿಸು balakāyisu. = ಬಲಗಾಯಿಸು. To strengthen; to increase (v. t., My.; H. ಬಲಾಯಿಸು); to grow strong (My.).

ಬಲಕ್ಷ balaksha. = ನಲಕ್ಷ.

ಬಲಗಾಯಿಸು balagāyisu. = ಬಲಾಯಿಸು. (My.).

ಬಲಗಾಠ bala-gāṭha. A strong, powerful man; a rich man (My.).

ಬಲಜಿ bala-ja. = ನಲಜಿ. A city-gate. 2, a field. 3, a pretty figure.

ಬಲಜಿ bala-jē. = ನಲಜಿ. A pretty or handsome woman.

ಬಲದೇವ bala-dēva. The elder brother of Kṛishṇa. 2, N. (Bp. 3, 86; 9, 48).

ಬಲಬಲಕೆ balabalikē. Suffering, distress, trouble (ಪಾಡು śm. 93; Tē. ವಲ್ಲನೆ; Mhr. ಬಲಬಲ, disorder, confusion; Mhr., H. ಬಲಾಯ, misfortune).

ಬಲಭದ್ರ bala-bhadra. A strong, robust man. 2, the elder brother of Kṛishṇa (ಬಲ, ಅಸತಾಮ್ಬರ Nn. 14; Śmd. 251). 3, N. See ಪಾರಾಜಿತರ.

ಬಲಭದ್ರಕೆ bala-bhadrikē. A species of medicinal plant.

ಬಲಭಿದ bala-bhid. The slayer of the demon Bala: Indra. (My.).

ಬಲಭೇದ bala-bhēdi. = ಬಲಭಿದ. (My.).

ಬಲಯುಕ್ತ bala-yukta. Endowed with strength or power (My.).

ಬಲಯುತ bala-yuta. = ಬಲಯುಕ್ತ. (J. 2, 13). 2, being together with Bala (2, 13).

ಬಲರಾಕ್ಷಸ bala-rākshasi. = ಬಲರಕ್ಕು, ಬಲರಾಕ್ಷಸ. An under-shrub, Pavonia odorata Willd. (St. & Pl.). 2, = ಬಲರಕ್ಕು No. 2. (My.; Tē. ಬಲರಕ್ಕು, Arum macrorrhizon). — ಬಲರಾಕ್ಷಸಗಡ್ಡೆ. A kind of perfume (ರಾಕ್ಷಸ, ಚಣ್ಣ, etc., ಕರೇ ಕಡೋರ Si. 154).

ಬಲರಾಮ bala-rāma. = ಬಲಭದ್ರ No. 2. (Mr. 19); N. — ಬಲರಾಮವಣ್ಣಿತ. N. (Bp. 56, 27).

ಬಲವತಿ bala-vat. Possessing power, mighty, strong; stout, lusty; — vehement, violent; — dense, thick. 2, in a high degree, much, very, well.

ಬಲವತಿ bala-vati. A powerful, strong woman. (My.).

ಬಲವನ್ತ bala-vanta. (Tbh. of ಬಲವತ್). = ಬಲವನ್ತ. Strong (Rāghō. 17, 73); a powerful, mighty, influential man; a stout or lusty man (ಸ್ಥೂಲಂ, ಬಹುಲಂ, ಪೀನವರಂ, ದೊಡ್ಡಿ ತಪ್ಪ ನಂ Mr. 282; see ಅಂಸಕಳ; Bp. 18, 86; 10, 32; My.); a rich man (My.). ಸುತೃಲೂ ಇರುವ ಅರಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವನ್ತನು (ಅಧೀಶ್ವರ Si. 256). ಬುದ್ಧಿವಂತನೇ ಬಲವನ್ತನು. — ನೆಲ ಬಲವನ್ತನಿಗೆ, ಕುಲ ನೇಮವನ್ತನಿಗೆ (Prva.). 2, force, rigour, violence (My.). ವಾದಿರೇಸದ ಮನೆಯ ಬಲವನ್ತವೇನು? (why should one use force in order to live in etc.? Dp. 148). — ಬಲವನ್ತ ಮೂ

ಡುವೆ. Doing (anything) by force, acting with violence, etc. (ಪ್ರಸಧ, ಬಲಾತ್ಕಾರ Si. 295).

ಬಲವನ್ತಿಕೆ balavantikē. = ಬಲವನ್ತ No. 2. (My.).

ಬಲವರ್ಧನ bala-varḍhana. Increasing power, strengthening. (My.).

ಬಲವಲ balavala. = ಬಲೋಲ, ಬೆಳಲ q. v., etc. (Z.).

ಬಲವಿನ್ಯಾಸ bala-vinyāsa. Array of troops.

ಬಲವಿರೋಧ bala-virōdhi. Indra (Śmd. 200).

ಬಲವು bal-a-vu. (Śmd. 247). = ಬಲುವು.

ಬಲವೈರಿ bala-vairi. Indra (ವಲಗದ್ಲ, ಇಂದ್ರ, etc. Kk. 10b; Śmd. 251).

ಬಲಕಾಲ bala-kāli. Possessing strength, strong, vigorous. (My.).

ಬಲಕಾನನ bala-kāśana. Indra (My.).

ಬಲಸೂದನ bala-sūdana. Indra.

ಬಲಸೋದರ bala-sōdara. Kṛishṇa (My.).

ಬಲಹರಿ bala-hari. N. — ಬಲಹರಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 9).

ಬಲಹೀನ bala-hīna. Destitute of strength, weak, infirm. (My.; B. 5, 115).

ಬಲಹೀನತೆ bala-hīnatē. = ಬಲಹೀನತ್ವ. (My.).

ಬಲಹೀನತ್ವ bala-hīnatva. Weakness, prostration of strength, infirmity. (My.).

ಬಲಾಕೆ balāka. = ಬಲಾಕೆ. (ಬಸಕಣ್ಣು, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕು Mr. 172).

ಬಲಾಕೆ balākē. A kind of crane (ಬೆಳ್ಳಕ್ಕು Hlā.).

ಬಲಾಭ್ಯ bala-ābhya. Abounding in strength or power, strong, etc. (ಬಲಾಭ್ಯ, ಶಕ್ತಿ Nn. 60; Śmd. 251; My.; B. 4, 144. 228).

ಬಲಾತಿ balāt. By force, with violence.

ಬಲಾತ್ಕರಿಸು balāt-karisu. = ಬಲಾಕರಿಸು. To do (any thing) by force, to act with violence, to use or employ force; to constrain or compel (My.). ಕೃತರ ಮೇಲೆ ಬಲಾತ್ಕರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು (B. 5, 8).

ಬಲಾತ್ಕಾರ balāt-kāra. Doing anything by force, force, violence (ಬಲವನ್ತ ಮಾಡುವೆ Si. 295; B. 5, 2. 84). ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ತನ್ನ ನಾಯಿ ಮೊಲನ ಹಿಡಿದೀತೇ? — ಬಲಾತ್ಕಾರವಿದ್ದರೂ ಚಮತ್ಕಾರವರ ಬೇಕು (Prva.). — ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮಾಡು. = ಬಲಾತ್ಕರಿಸು. (My.).

ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷ bala-adhyaksha. A general. 2, an ox or bull (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಬಲಾನ್ವಿತ bala-anvita. Possessed of power, powerful, strong (ಶಕ್ತಿ, ಬಲಾಧ್ಯ Nn. 60).

ಬಲಾಬಲ bala-abala. Strength and weakness, comparative strength and want of strength, relative importance and insignificance. (My.).

ಬಲಾರಾಕ್ಷಸ bala-rākshasi. = ಬಲರಾಕ್ಷಸ No. 2. (My.).

ಬಲಾರಾತಿ bala-arāti. = ವಲಾರಾತಿ. Indra. (My.).

ಬಲಾರಿ bala-ari. Indra. 2, N. of a female demon (ಸೆತಾ-sāra in W. v. 1259).

ಬಲಾಹಕ balāhaka. A cloud.

ಬಲಿ bali. 1. (= ಬಲಿ 1). To increase, to grow, to become larger; to become abundant; to grow strong; to become big or stout; to become tight, firm, or hard; to become full

grown (ವರ್ಧನ ಸಿಂ. 108; My.; T. ವರಿ, ವಲು; M. ವಲ್ಲ; Tē. ಬಲಿ, ಬಲು; cf. ಬಳಿ 1). P. ps. ಬಲಿದು (Bp. 1, 38; etc., etc.), ಬಲಿತು (My.). ಫಲಮಾಗಿ ಬಲಿಯಲೊಡನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಗಳು ಒಪ್ಪದಿಗಲಿಸುಗು (Nr.). ಬಲಿತಿರುವಿಕೆ (ಸಾರ, ಮರ್ಘ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ Si. 122; ಬಲ, ಸ್ಥೂಲ 455). ಸ್ವಲ್ಪ ಬಲಿತ ಮಗ್ಗು (ಕಲಿಕೆ, etc., ಕಾಯಿಗೆ ಬನ್ನ ಮಗ್ಗು 123). ಬಲಿತವನು (ಬಲ ವತ್, ಮಾಂಸಲ 196). ಬಲಿತದು (ಪೀನ, ಸ್ಥೂಲ, ಪೀವರ, etc. 370). ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಲಿತದು (ಸ್ಥವಿತ್ಯ 884). ಬಲಿತು ತೋರವಾಗಿರುವನು (ಸ್ಥೂಲ 417). ಬಲಿತು ದೊಪ್ಪವಾದವನು (ಸ್ಥೂಲ 457). ಬಲಿದ ಕತ್ತಲೆ (ಅನ್ಯತಮಸ Mr. 67). ಬಲಿದ ಮಡಲ್ (ಅವರೋಹ, ಲತೋದ್ಗಮ 106). ತನ ಬಲಿತು ಪರಿಕ್ರಿಯಕ್ಕು (180). ಬಗಿನ ಚಪ್ಪ ಬಲಿಯುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಕ್ರೋಧದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ (B. 8, 114). ಹತ್ತಿಯ ಕಾಯಿಗಳು ಬಲಿತು ಹ ಸ್ನಾಗಲಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (4, 27). See Bp. 1, 8; 3, 1. 4; 12, 37; 15, 28; 18, 55. 66; 20, 25; 24, 58; 27, 57; 39, 46; 42, 31; 44, 13. 46; 47, 23; 50, 67; 55, 10; 57, 47; Rām. 1, 18, 2; Bh. 1, 8, 18. 2, to increase (v. t.); to make strong; to fix firmly; to clench; to fasten (My.). ಪದಿದ ಅಂಗಮಂ ಬಲಿದಹ ಅನಲಂ (ಕೂರ್ಮ Mr. 51). ಬಲಿದು ಒಡಗಿಯ್ತು ಕೆಯ್ (ಮುಟ್ಟು 323). See Abh. P. 10, 186; Bp. 21, 29; Bh. 1, 10, 33; 6, 4, 140; J. 8, 3; 9, 17; 13, 42; 14, 3; 31, 33.

ಬಲಿ bali. 2. = ಬಲಿ 1, No. 2. See ಸುಮು, ಸೂಡ.

ಬಲಿ bali. 3. = ಬಲಿ 2. See ಅಟ್ಟುಮ್ಪಲಿ, ಬದಿವಲಿ, ಬದುವಲಿ.

ಬಲಿ bali. Tax, impost, tribute, royal revenue (ಕರ Nn. 19; ಪ್ರಕೃತಿ 16). 2, an oblation or religious offering, any oblation or act of worship not being a real sacrifice (ಅರ್ಘ್ಯ, ಸವರ್ಯ, ಉಪಹಾರ, ಪೂಜೆ Mr. 28; ಉಪಹಾರ ಸಿಂ. 108). 3, the offering of a portion of the daily meal of ghee, boiled rice, etc. to all creatures of every description, i. e. to gods (especially to the gṛihadēvatās or household spirits), semi-divine beings, men, animals, trees, etc., and inanimate objects, performed by throwing up into the air, generally at the door of the house, the remains of the morning and evening meal, uttering at the same time a mantra to some of the inferior deities, to the guhyakas, etc., or to the spirits of trees, waters, etc., the real consumers of the offering being the birds, dogs, insects, etc. in the neighbourhood of the house;—a daily offering of boiled rice to the viśvadevas before the afternoon-meal to be consumed by dogs (My.);—any religious offering (not real sacrifice) presented on the occasion of a change of the moon (ವರ್ಣಗರ್, ನಾನಾ ಬಲಿ ಗಳ ಕೊಡುವುದು 16). 4, an offering to demons (especially also Durgā or Kālī), etc., performed by putting heaps of boiled rice, or by killing sheep, buffaloes, etc., and also men (My.; see ಅಸುರ, ಎಡವಲಿ, ದಿಗ್ವಲಿ, ನರ, ಪ್ರೇತ, ಭೂತ; J. 31, 55). 5, boiled rice (ಅನ್ನ, ಒದನ, etc. Mr. 214). 6, N. of a dāitya, son of Virūcana, who by Viṣṇu (as vāmana) was triked out of heaven and earth which belonged to his dominions, when Viṣṇu, in consideration of his virtues, left pātāla still in his dominion (ಬಲೀಶ್ವ 16; Smd. 251; Bp. 54, 38; 57, 23; J. 29, 1. 14). 7, powerful, strong; a soldier;—a general (ಹಮೂಡ, ಸೇನಾಪತಿ 16). 8, a virtuous man (ಸುಜನ, ಸಜ್ಜನ 16). 9, power, virtue (ಬಲ, ಶಕ್ತಿ 16). 10, good report, fame (ಕೀರ್ತಿ 16). 11, a festival, etc. (ಉತ್ಸವ, ಉತ್ಸವ 16).

12, a washerman (ರೂಘ, ಅಗಸ 16). 13, a crow (ವಾಯುಸ, ಕಾಗೆ 16; ಕಾಗೆ Mr. 476). 14, sulphur (ಗಸ್ತಕ 16). 15, = ವಲಿ 1, No. 2, q. v. — ಬಲಿ ಇತ್ಯು. = ಬಲಿ ಕೊಡು. ಹರಸಿ ಬಲಿ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಗೋಚರಿಸದೇ ರಣವಿಜಯನಿಧಿ? (Bh. 10, 6, 3). — ಬಲಿ ಕೊಡು. = ಬಲಿಗೊಡು, q. v. To present a bali. ಬಲಿ ಕೊಡುವ ಚಲಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾನೇ? (Prv.). ಬಲಿ ಕೊಡೋಣ (ಶಾಮಿತ್ರ G.). — ಬಲಿ ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To make a bali (of somebody, Rāv. 11, 165; V. 14, 38). — ಬಲಿಗವ್ವು. -ಕವ್ವು. A post to which the victims are tied that are offered to a demon (My.). — ಬಲಿಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A stone on which a victim's blood is shed, its flesh (or parts of it) is put, and oblations of rice, flowers, etc. are deposited (My.). — ಬಲಿಗದಮು. -ಕದ ಮು. To throw any balis about (Rāv. 14, after 5). — ಬಲಿ ಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಬಲಿ ಕೊಡು (J. 5, 72, q. v.). — ಬಲಿಗೋರ್. -ಕೋರ್. To take as a gift or oblation (Rāv. 3, 101; Sāv. 4, 6). — ಬಲಿ ತಿನ್ನು. To eat a bali. ಬಲಿ ತಿನ್ನುವವನ ಕೂಡ ಕುರಾ ಕೇಳೋದೇನು? (Prv.). — ಬಲಿ ಹಾಕು. To cause to offer any balis (especially bloody ones, buffaloes, sheep, etc. to bhūtas, Mārī, Durgā, etc., My.). 2, to cause to dispossess or eject evil spirits by means of mantras and the offering of a fowl (My.). — ಬಲಿ ಹಾಕು. To offer as a victim or immolate, as a buffalo, a sheep, a goat, a fowl, etc., to evil spirits (My.); to offer boiled rice to them (My.). 2, to dispossess or eject evil spirits by means of mantras and the offering of a fowl (My.). ಬಲಿ ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ಬತ್ತಿನಾಡೇಬರ ಅವನೇ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ bali-ṣakravartī. = ಬಲಿ No. 6. (My.).

ಬಲಿದಾನ bali-dāna. Oblation of a bali. ಬಲಿದಾನ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಮಾಧಾನ ಬೇಕು (Prv.).

ಬಲಿದ್ವಯ bali-dhvamāi. Viṣṇu.

ಬಲಿನ balina. = ವಲಿನ. (ಮಯ್ಯ ಮೇಲೆ ನೀಡಾಗೆಗಟ್ಟುವವನು G.).

ಬಲಿನಿಕೇತನ bali-nikētaṇa. Bali's habitation: pātāla (Mr. 392; see ಬಲಿ No. 6).

ಬಲಿಪಾಠ್ಯ bali-pāḍya. A yearly feast on kṛtikāśukla-pāḍya in memory of Viṣṇu's humbling Bali (My.).

ಬಲಿಪೀಠ bali-pīṭha. A structure of stone (altar) for putting boiled rice, fruits, flowers, and oblations of water upon, as a secondary pūjā; there is either one such pīṭha in front of a temple or there are eight round about it (My.).

ಬಲಿಪುಷ್ಪ bali-puṣṭa. Nourished by balis: a crow.

ಬಲಿಪ್ರದಾನ bali-pradāna. The act of putting the offerings on the baliṭīṭha or the baliṭīṭhas (My.).

ಬಲಿಬನ್ನಾಕ್ಷಿ bali-bandha-akṣhi. The bitter apple, Cocosmis oolocynthis (ವಾರುಣಿ, ಹಾವುಮೆಕ್ಕಿ Mr. 146).

ಬಲಿಬರ್ಧ bali-barda. = ಬಲಿವರ್ಧ. (Ūpr. 2, after 24).

ಬಲಿಭುಜ bali-bhuj. ಬಲಿಭುಜ. Devouring balis: a crow (ಕಾಗೆ Nn. 97).

ಬಲಿಮುದ್ರೆ bali-mudrē. A seal or mark applied to the body of the victim of a bali. ಬಲಿಮುದ್ರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸುಲಗೆ ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Prv.).

ಬಲಿಯಿಸು baliyisu. = ಬಲಿಸು. To make firm, to fasten (Abh. P. 14, 180).

ಬಲಿವರ್ಧ balivarda. = ಬಲಿವರ್ಧ, ಬಲೀವರ್ಧ. (ಮುರಿ ಸಿಂ. 103).

ಬಲಿಕಿಕ್ಕುಕ bali-śikṣaka. Viṣṇu (My.).

ಬಲಿಷ್ಠ *balishṭha*. (fr. ಬಲಿನ್). Most powerful, strongest, very strong or powerful. (My.; Bp. 30, 4; 44, 16; B. 4, 12; 5, 12, 130).

ಬಲಿಷದ್ವ *bali-sadma*. The abode of Bali: *pātāla* (see ಬಲಿ No. 6).

ಬಲಿಸು *balisu*. = ಬಲಿಂಸು. To make strong or firm (ಬಲ ಪಡಿಸು G.); to increase (v. t., J. 6, 37); to clinch; to fix firmly, to fasten, to tie, to tighten (Bh. 6, 4, 140; My.); to plant, as a garden (B. 3, 68); to found, as a town (B. 5, 195).

ಬಲಿಹ *baliha*. Making firm, clinching, etc.

ಮುಖ್ಯಯ ಬಲಿಹ (ಮುಖ್ಯಬನ್ಧ, ಸಂಗ್ರಹ Nr.).

ಬಲಿಹರ *bali-hara*. Vishnu (Mr. 18).

ಬಲೀನ್ದ್ರ *bali-indra*. = ಬಲಿ No. 6. (ಬಲಿ Nn. 16).

ಬಲೀನ್ದ್ರ ಪೂಜೆ *balindra-pūjē*. Worship of Bali in the form of a ball of cow-dung ornamented with flowers, on the *balipādya* (My.).

ಬಲೀಮುಖ *balī-mukha*. = ವಲೀಮುಖ. Wrinkled-faced: a monkey (ಶೋಧನ Mr. 161).

ಬಲೀವರ್ಧ *balivarda*. = ಬಲಿವರ್ಧ. A bull or ox.

ಬಲು *balu*. = ಬಲಿ 2. Strength, etc. — ಬಲು ಕೆಟ್ಟದು.

That which is very bad (My.; B. 4, 154). — ಬಲುಕೋದ ದಾಡೆ. Huge, sharp tusks (Ā. Bp. 47, 14). — ಬಲುಗಡರ್.

-ಕಡರ್. A great ocean (Bh. 5, 11, 40). — ಬಲುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. = ಬಲ್ಲತ್ತಲೆ. Thick or dense darkness (Bp. 16, 23; Bh. 1, 8, 93; 1, 16, 15; J. 4, 12).

— ಬಲುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಬಲ್ಲತ್ತಿ. A large knife (Bp. 25, 25). — ಬಲುಗಬ್ಬ. Great pride (ಗರ್ವ Ā. I, 26).

— ಬಲುಗರ. -ಕರ. 1. A powerful hand or ray (Bp. 44, 46; 50, 24). — ಬಲುಗರ. 2. Much or strong poison (J. 18, 51). — ಬಲುಗರ್ವ. = ಬಲುಗಬ್ಬ. (My.). — ಬಲುಗಲಹ.

-ಕಲಹ. A great battle (Rām. 6, 50, 21). — ಬಲುಗದಿವೆಗೂದು. -ಕದಿವೆ-ಕೂದು. Much boiled rice of the *kalavē* kind (Rām. 6, 55, 15). — ಬಲುಗಾಯ. A severe wound (My.). — ಬಲುಗುತ್ತು. -ಕುತ್ತು. A severe illness (Bp. 15, 19).

— ಬಲುಗುಬ್ಬ. A severe blow with the fist (Rām. 6, 38, 12). — ಬಲುಗಯ್ಯ. -ಕಯ್ಯ. A large weapon (Bh. 3, 6, 23).

— ಬಲುಗಯ್ಯಬ್ಬ. -ಕಯ್ಯ. A warrior with a powerful hand, one of great strength (Bh. 2, 2, 77). — ಬಲುಗರಹುಗಾರ್.

-ಕರಹು-ಕಾರ್. A foot with large shoes (Bp. 18, 22). — ಬಲುಗಲಸ. -ಕಲಸ. Much work (My.). — ಬಲುಗಲಸ.

-ಕಲಸ. An assiduous or laborious person (ಕರ್ಮಣಿ, ಕರ್ಮ ಶೂರ Mr. 236). — ಬಲುಗೋಡೆಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. A hole (made by burglars) in a thick wall (Bp. 31, 5).

— ಬಲುಗೋಪ. -ಕೋಪ. Great anger (ಕಾಯ್ತು Ā. I, 12). — ಬಲುಡೋದ್ವ.

Great astonishment or wonder (ಕಂಗು Ā. I, 73). — ಬಲುಜಾಣ.

A very knowing or clever man (B. 4, 80). — ಬಲುಪನ್ನ.

Severe cursing (ತನ್ನ, ವಂಗ್ರಹ Mr. 630); excessive trickery. — ಬಲುಪಗರ್. -ತಗರ್. A large ram (Grj. 6, 59).

— ಬಲುಪರ್ವ. Great pride (Bp. 32, 33). — ಬಲುಪಸ.

= ಬಲ್ಲಸ. A large pointed stake (Bp. 16, 11). — ಬಲುಮುತ್ತು. -ಕುತ್ತು. A large mouthful of food (Bh. 1, 10, 33).

— ಬಲುಪೆಪ್ಪ. -ತೆಪ್ಪ. A large or firm raft (Bp. 60, 46). — ಬಲುಪೈನ್ಯ.

Great humbleness (B. 4, 90). — ಬಲುಧನ. Great riches (Dp. 1). — ಬಲುಧನಿಕ. A very opulent man (Bp. 22, 54).

— ಬಲುನಿಮೋಗ. An important business or office

(Bp. 5, 4). — ಬಲುನುಡಿ. A severe, harsh word (ವಿಕ್ರಮ Mr. 84).

— ಬಲುಪಾಪ. Great, or much, sin (Bh. 1, 8, 67).

— ಬಲು ಬಲು. rep. A very great quantity, very much or many (My.). — ಬಲುಬಲಿ. A large or strong net. ಮೋಹ

ಮೆವ್ವು ಬಲುಬಲಿ (Jmt. 24). — ಬಲುಬಿಡ್ವ. A great banquet (Bh. 4, 2, 58).

— ಬಲುಬೋಜ್ಜೆ. A loud bellowing, etc. (Bh. 6, 2, 4). — ಬಲುಭಟ. A strong warrior (J. 4, 18).

— ಬಲುಭಾರ. = ಬಲಾಭಾರ. Excessive weight, a heavy burden (ಭಾರಣಿ Bhn. 51).

— ಬಲುವುಡ್ವುಗಾರ್ತಿ. A great female poisoner (Bp. 40, 56). — ಬಲುಮುನಿಸು. = ಬಲುಗೋಪ. (Bp. 47, 47).

— ಬಲುಮೆಳೆ. A large clump of trees (Bh. 6, 4, 108). — ಬಲುಯೋಚನೆ.

Deep thought (My.); great sorrow (My.). — ಬಲುವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. 1. To seize or lay hold of with one's whole mind (Rām. 3, 7, 22).

— ಬಲುವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. 2. Firm seizure, fast hold (Bh. 8, 27, 27). — ಬಲುಸನ್ನಿವೇಷ. Much pleasure (B. 4, 18).

— ಬಲುಸದ್. Great stickiness (Rām. 6, 49, 35). — ಬಲುಸಾಹಸ. Great boldness, etc. (Bh. 3, 13, 17).

— ಬಲುಸೂತ್ರ. A firm, or stout, cord (Bp. 49, 44). — ಬಲುಹಾನಿ.

A serious damage, loss or calamity (My.). — ಬಲುಹುರಿ. Many twists (Bh. 1, 10, 27).

— ಬಲುಹೊದರ್. A thick bush (Bh. 1, 20, 60). — ಬಲುಹೋರಿ. A large bull or ox (Bp. 56, 28).

ಬಲಿಕೆರೆಸು *balukarisu*. = ಬಲಾತ್ಕರಿಸು. (Bp. 28, 11; 38, 24; 40, 50).

ಬಲುಮೆ *balumē*. = ಬಲೈ. Strength, power;—force, violence, rigour (My.; Tē. ಬಲಿಮ).

ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಇಷ್ಟು ಬಲುಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಅನ್ಯಾದ್ವ ಅತನಿಗೆ ಮಾಡ್ಬೇಕು? (B. 2, 45). See Bp. 51, 72; 52, 32; 58, 30; 61, 77.

ಬಲುಹು *baluhu*. = ಬಲಿಪ, ಬಲ್ಪು, ಬಲ್ಪು. Increase;—strength, power, vigour, ability; firmness; influence, importance (ಪ್ರಾಣ, ಸ್ಥಾನ, ಬಲ, ದೃಷ್ಟಿ, ಒಪ್ಪಣೆ, ಶುಷ್ಕಣೆ, ತರಣೆ, ಸಹನೆ Hā.; ಸತ್ಯ Nr.; ಅಕ್ಷ, ಬಲ್ಪು Nn. 37; My.).

—force, violence, compulsion (ಕಠ, ಪ್ರಸಫ Hā.; ಹರ, ಪ್ರಸರ Mr. 461 in three MSS., one MS. ಬಲ್ಪು).

ದೇಹದ ಬಲುಹು (ಬಲ, ವೇಯ); ಬಲ್ಪುಯ ಬಲುಹು (ಫಲಶ್ರುತಿ, ನಿಷ್ಕಮ); ಬಲುಹಾನಿ ಕಟ್ಟುಕ (ಗ್ರಹ Nr.). ತಿವರರು ತೋಳ ಬಲುಹನಲಿ (Bh. 1, 10, 37).

ಮನದ ಬಲುಹುಂ ನೋಡಿದ ಪೆಂ (Bp. 19, 85). See Bp. 19, 26; 21, 47; 26, 25; 40, 45; 46; 50, 25; 51, 81; 58, 37; 59, 13; Abhā. 1, 35; Rām. 3, 8, 69; Dp. 148, 1; ಅತಿ.

ಬಲಿ *balē*. A net (ಅನಾಯ, ಜಾಲ, ಕುವೇಣಿ, ಮತ್ಸ್ಯಬನ್ಧನಿ Hā., Nr., Mr. 378; Si. 86; ಜಾಲ Nn. 34, 47; My.; M., Tē. ವಲಿ; T. ವಲೈ).

ಮೃಗಗಳ ಹಿಡಿದ ಬಲಿ (ವಾಗುರೆ Nr.; Si. 343). ಕಾನನದಿ ಬೀಸಿದ ಬಲಿ (Bh. 1, 8, 53).

ಭೂಪತಿಲಕ ಸಿಲುಕಿದನು ಅವದಿರೊಡ್ಡಿದ ಬಲಿಗೆ (2, 13, 45). ಬಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಕೋಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೇ ತೇ?—ಬಲಿ ನೇಯ್ದ ಮರಕಾಲ ಬಟ್ಟಿ ನೇಯ್ದನೇ?—ಬಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪಕ್ಕಿ, ಬಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಇಡುವ (Prva.). See Bp. 27, 20, 28, 24; 54, 29; Bh. 3, 13, 19; Sēv. 3, 49; J. 28, 47; 30, 15; ಇಡುವಲಿ, ಕಣ್ಣಿವಲಿ, ಕಣ್ಣಿ, ಕಾಲಿಲಿ, ಗುಣ್ಣಿವಲಿ, ಗೋರಿ, ತಡಿಕೆ, ತೊಡಕು, ದಣ್ಣಿ, ದುಣ್ಣು, ಪಾಸು, ಬಲುಬಲಿ, ಬಳ್ಳಿವಲಿ, ಬಿಡು, ಬೀಸು, ಬೆಕ್ಕಾರ, ಮಣ್ಣಿವಲಿ, ಸಿಡಿ, ಹಣ್ಣು. — ಬಲಿಗಣ್. -ಕಣ್.

A mesh of a net (V. 2, 32). — ಬಲಿದೊಡಕು. -ತೊಡಕು. Entangling in a net (Bp. 40, 57).

— ಬಲಿವೇಸು. -ಬೀಸು. To throw a net (Rā. 5, 84; Sēv. 3, 50).

ಬಲಿ *balē*. An aquatic plant, a species of mallow, *Sida cordifolia*.

ಬಲಿಗಾಡಿ balē-gāra. A man using a net or nets (ಜಾಲಿಕ, ವಾಗುರಿಕ Nr.; ಸೂತ, ಜಾಲಿ, ಬಲಿಯ ಬೀಸುವವನು Nn. 32);—a fisherman (My.). ಮಾನಿನ ಬಲಿಗಾಡನು (ಕೈವರ್ತ, ವಾತ, ಧೀವರ Si. 86);—a man who hunts with a net (My.). ಮೃಗದ ಬಲಿಗಾಡ (ಜಾಲಿಕ, etc. 340). See Bp. 21, 28; ಚಿಗಿರಿ.

ಬಲೋದ್ಬಂಧಿ balōdbandi. Force, violence, compulsion (My.; Br.).

ಬಲೋಲ balōla. = ಬಲವಲ. (Z.).

ಬಲಾಘ bala-āgha. A multitude of troops or forces, a numerous force. (J. 4, 29; 20, 61).

ಬಲ್ಪ bal-pu. (Smd. 248). = ಬಲಾಹು q. v., etc. ಬಲ್ಲಿನ ಆಧಾರ (ಅಕ್ಷ Mr. 494). ಬಲ್ಲಿನ ಎತ್ತು (ಉಳ್ಳತರ, ಮತ್ತೋಳ್ಳ 178). ಮುಪ್ಪು ಬಲ್ಪಗೆ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂ (310). ಕುಸುಮಾಯುಧ, ನಿನ್ನ ಬಲ್ಪ ಪೆಣ್ಣಕ್ಕೋ ಅಲ್ಲದಿಲ್ಲ! (Smd. 151). See Ūpr. 7, after 115; Bp. 2, 19; J. 1, 11; 2, 42; ಅತಿ-. — ಬಲ್ಪದರ್. — ಅದರ್. Strength to arise (Ūpr. 4, 2). — ಬಲ್ಪದ್. — ಅದ್. Strength to fail; to lose strength (Grj. 8, after 77; Rāv. 5, 39). — ಬಲ್ಪಗಿತ್ತು. — ಕಡು. = ಬಲ್ಪದ್. (Abh. P. 13, 88; Grj. 6, after 40). — ಬಲ್ಪ ದೋರು. — ತೋರು. To evince vigour (Grj. 2, after 106). — ಬಲ್ಪೇರು. — ಎದು. Strength to increase (Ūpr. 5, 73).

ಬಲ್ಬಜಿ balbaja. = ಬಲ್ಬಜಿ. A species of coarse grass (growing in solitary patches and not liked by cattle), *Eleusine indica Gaertn.* See Si. 369; ಗಂಜಕದ ಹುಲ್ಲು.

ಬಲ್ಪು balmu. = ಬಲ್ಪು, etc. ನಿಶ್ಚಲ ಫಲ ವಯ್ವಸ್ಥಾವಿಯಂ ಬಲ್ಪನರ್ (Sā. 96).

ಬಲ್ಪೆ bal-mē. (Smd. 248). = ಬಲಮೆ. Strength, etc. See Ūh. v. 31; Bp. 44, 8; J. 12, 33; 14, 20; 15, 31; ಅಕ್ಷರೈ, ತೋರೈ, ಬಿಲ್ಪರೈ.

ಬಲ್ಪೆವನ್ತ bal-mē-vanta. A strong, powerful man (ಬಲಾನ್ತಿಕ, ಬಲಾಹು Nn. 60).

ಬಲ್ಯ balya. = ಬಲ್ಯೆ, ಬಲ್ಯೆಯ, ಬಲ್ಯೆನ, ಬಲ್ಯೆಹ, ಭಲ್ಯೆಯ, ಧಾಲ್. A spear, a pike, a lance, a javelin (My.; Mhr. ಧಾರಾ; Cf. Sk. ಧಲ್ಯ?).

ಬಲ್ಲ balla. ಬಲ್-ಅ3. A man who possesses ability, skill, or erudition; a man who kens or knows. ಬಲ್ಲರ್ (ಬಲ್ಲ ಎದ್ದಾಂಸರ್ Smd. 150. 395 Cm.; ಬಲ್ಲವರ್ 144 Cm.). ಬಲ್ಲರ ಮತಂ (144. 302). ಕ್ರಿಯಾವೇಶ ಣಕ್ಕಂ ಬಲ್ಲರಿನ್ನೇಕವಚನಮಕ್ಕಂ (175). ಬಲ್ಲರ್ಗ್ ಮೆಡ್ವುತಿರೆ (384). See Kk. 16; J. 28, 5; Rāv. 13, 25. ಬಿ, it is used like a relative present participle: knowing, etc. (cf. ಬಲ್ಲವನು. ಬಲ್ಲ ಎದ್ದಾಂಸರ್ (Smd. 150. 395 Cm.). ಬಲ್ಲ ಬಲ್ಲಿದರ್ (J. 16, 21). ಬಲ್ಲನೆ (Bp. 85, 49; Rāv. 14, after 115; My.). ನೀನು ಬಲ್ಲಪ್ಪು ಹೇಡು! (B. 3, 1; My.). ಬಲ್ಲದು, that which knows. ಕಾದ ಬಲ್ಲದು (ಸನ್ನಾಹ Mr. 156). ಪ್ರಜೆಯಂ ಪಾಲಿಸ ಬಲ್ಲಡಾತನ್ ಅರಸಂ (Sā. 58). — It is conjugated (according to Smd. 256 seq.): ಬಲ್ಲಿಂ (Bp. 20, 8; Bh. 2, 13, 47), ಬಲ್ಲಿನು, I know; ಬಲ್ಲಯ್ (Rām. 3, 2, 13, 20), ಬಲ್ಲಿ, thou knowest; ಬಲ್ಲಂ (Bp. 29, 20; 45, 4; 61, 72; Rāv. 6, 132; 13, after 96; J. 3, 19), ಬಲ್ಲನು, he knows; ಬಲ್ಲರ್, ಬಲ್ಲಳು, she knows; ಬಲ್ಲದು, ಬಲ್ಲದು, (ಬಲ್ಲಿತು), it knows; ಬಲ್ಲಿವ (Bp. 18, 24), we know; ಬಲ್ಲಿರ್, ಬಲ್ಲಿರಿ, you know; ಬಲ್ಲರ್ (Bp. 29, 20; J. 29, 36; Bh. 2, 13, 14), ಬಲ್ಲರು, they know; ಬಲ್ಲುವ, ಬಲ್ಲುವ, they know. ಅಂದಲ್ಲ ಈ ಮಾತು! ನಿಶ್ಚಯಂ ಬಲ್ಲಿ (Sp.). ಬಲ್ಲಿನೆನ್ನೆ ಮ್ಪುರೆಲ್ಲವರು ಹಿಂಯರೇ? (Sp.). ಬರ್ಪ

ದನೀತಂ ಬಲ್ಲಂ (Rāv. 13, 101). ಜಗದೇಯನೇ ಬಲ್ಲಂ (J. 4, 10). ಪಾಟಿ ಬಲ್ಲನೆ ಪರರ ಸುಖದುಃಖದಿಗಿವ? ಕೋಟಿ ಬಲ್ಲನೆ ದಾನಧರ್ಮಗಳ ಗುಣವ? ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೆ ಹೊತ್ತ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಪರಿಮಳವ? ಮೃತ್ಯು ಬಲ್ಲಕೆ ವೇಳೆ ಹೊತ್ತೆ ಮೃದ? ತೊತ್ತು ಬಲ್ಲಕೆ ಮಾನವಧರ್ಮಾ ನವೆ ಮೃದನು? ಕೊತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೆ ಪಾಲು ಮಾಸಲೆ ಮೃದನು? (Dp. 76). ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ಬಲ್ಲ. — ಕಳ್ಳನ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಳ್ಳ ಬಲ್ಲ. — ಹಾವಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾವೇ ಬಲ್ಲದು. — ಕೂಗೋ ಕೋದಿಗೆ ಕುಣ್ಣೇ ನೊನ್ನೀತೇ? (no! early) ಎದ್ದು ರಾಗಿ ಬೀಸುವಕೇ ಬಲ್ಲಳು. — ನೋಡಿದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುಡುತ ಬಲ್ಲಿತೇ (or ಬಲ್ಲಿದೇ)? (Prva.). — ಬಲ್ಲವ ಬಲ್ಲ Nn. 2 — ಅವ. = ಬಲ್ಲ Nn. 1. (ಚತುರ, ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ, ಕೃತಹಸ್ತ, ಕೃತಮುಖ, ದಕ್ಷ, ಕುಶಲ, ಅಭಿಜ್ಞ, ನಿಪಾತ, ತಿತ್ತ, ಪ್ರವೀಣ Hlā.; ಎದ್ದವ, ಬುಧ, ಧೀರ, ಪಣಿತ, etc. Nr.; ಚತುರ, ಪ್ರವೀಣ, etc. Mr. 224; ಎಫ್, ಎಚ್ಚಣು Nn. 21). ಬಲ್ಲದರ್ (ಬಲ್ಲರ್ Smd. 144 Cm.; ಅದ್ವಾರ್ 175 Cm.; ಬಲ್ಲ ಎದ್ದಾಂಸರ್ 146 Cm.; ಚದುರರ್ 296 Cm.; ಅದ್ವಾರ್ 301 Cm.). ಕವಿಮಾರ್ಗಮಂ ಬಲ್ಲವರ್ (ಮಾರ್ಗವಿದರ್ 22 Cm.); ವಾಕ್ಯಮಂ ಬಲ್ಲವರ್ (ವಾಗ್ವಿದರ್ 399 Cm.). ತಾನ್ತ್ರವಂ ಬಲ್ಲವಂ (ಅನ್ವರ್ತನ); ಬಿಲ್ಲ ಎದ್ದೆಯಂ ಬಲ್ಲವನು (ಕೃತಶೂರಿ Hlā.). ವಿಶೇಷಾರ್ಥವ ಕಾಣ ಬಲ್ಲವನು (ಪ್ರಗಲ್ಬ, ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ); ಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತವ ಬಲ್ಲವನು (ಜ್ಞಾತಸಿದ್ಧಾಂತ, ತಾತ್ವಿಕ Nr.). ಬಿಲ್ಲ ಎದ್ದೆಯಂ ಬಲ್ಲವಂ (ಕೃತಶೂರಿ Mr. 294). ಪರಮಾರ್ಥವ ಬಲ್ಲವನು (ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ 79). ಎಲ್ಲವಂ ಬಲ್ಲವನು (ಲಭು, ಮನೋಜ್ಞ Nn. 145, o. r. only ಬಲ್ಲವನು). ರನ್ನದ ಪರಿಣಯಂ ಬಲ್ಲವಂ (Smd. 67). ಬಲ್ಲವರೊಡನಾಟ ಬಿಲ್ಲವಂ ಮೆದ್ದನೆ (Sp.). ಬಲ್ಲವನ ಗುಣ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಗೆ. — ಬಲ್ಲವನೇ ಬಲ್ಲ ಬಿಲ್ಲದ ಸವಿ. — ಬರಹ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ತರಹರಿಕೆಯಿರ ಬೇಕು. — ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ಕಲ್ಲು ತಗಲಿದರೆ ತಲ್ಲನೆದನೆ ಇರನು (Prva.). See Ūpr. 1, 48; Bp. 34, 28; Bh. 1, 8, 13; B. 1, 28. — ಬಲ್ಲವಾಡಿ. — (ವಾಡಿ). N. of a place. ಬದ್ದಿದು ಬಲ್ಲವಾಡಿ, ನೆಲೆ ನಮ್ಮಿದುರ, ಅರುಹತಂ ಜಿನೇಶ್ವರನಿರ್ದಿವ ಮಹಾನುಭವ (Smd. 38, o. r. ಬಲ್ವವಾಡಿ). — ಬಲ್ವಾತ. ಬಲ್ವ-ಅತ. = ಬಲ್ವತ. (My.). ಮೂಯ ಬಲ್ವಾತನು (ವದ, ವದಾವದ); ಮಿಗೆ ನುಡಿಯ ಬಲ್ವಾತನು (ವಾ ನೀತ, ವಾಕ್ಯ); ಸ್ವಾರ್ಥಧರ್ಮವ ಬಲ್ವಾತನು (ಪ್ರಾದ್ವಿವಾಕ್ Nr.). ಮಾತ ಬಲ್ವಾತಂಗೆ ಮತ್ತೊನ್ನೆ ಮಾಣಿಕವು (Sp.).

ಬಲ್ಲತನ ballatana. Ability, erudition, knowledge, good sense (ವೇದನ Nn. 156; ವೇದನ Mr. 479; My.). ಕವಿಪದ ಬಲ್ಲತನದಲ್ಲೆ ಬ್ರಹ್ಮನೆ ಕರ್ತೃ (Smd. 301 Cm.). ಉಲಿಯ ದೇ, ಕೆಲೆಯದೇ, ತಲೆಯತ್ತಿ ನೋಡದಲೆ, ಬಲುಬಲ್ಲತನದಿಯಿರುವವರು ದೊರೆವದು ಸಲೆ ಗುರುಕರು (Sp.). See Bp. 5, 5; 40, 14; Rāv. 18, 4.

ಬಲ್ಲನ್ನೆ ballanda. = ಬಲ್ಲತನ. (Bp. 37, 15).

ಬಲ್ಲವಿಕೆ ballavikē. = ಬಲ್ಲತನ. (Ū. Bp. 8, 13).

ಬಲ್ಲಹ ballaha. = ಬಲ್ಲನ. ಮಾತಿನ ಬಲ್ಲಹಂ or ಮಾತುಬಲ್ಲಹಂ (Smd. 196, o. r. ಮಾತುಬಲ್ಲಹಂ). ಬಲ್ಲಹರ ಬಲ್ಲಹಂ (Bhāgavata 10, 1, 13). See Bp. 9, 46; 53, 53; 51, 63; 53, 70.

ಬಲ್ಲತ ballaha. Tbh. of ವಲ್ಲಭ (Smd. 369; ಅಣ್ಣ Ūt. I, 59; ಅಣ್ಣ, ಎಲೆಯ, ಅಧಿಕತೆ ಸಿ.). ಗರಂಗಳ ಬಲ್ಲಹಂ (ನೇಸರ್, ಜಾ, ಸಪ್ತಾಕ್ಷ Kk. 45). See Bp. 8, 1; 21, 14, 22; 55, 6; 61, 8; J. 18, 49.

ಬಲ್ಲಿತು ballitu. = ಬಲ್ಲಿತ್ತು (Smd. 96; = ಬಲಿ 212, 213). That which is strong, firm, etc. (J. 14, 9). ಬಲ್ಲಿತಹುದು (ಸಾರ, ಸ್ಥಿರಾಂತ Nr.). ಎಷ್ಟಲವಿಷ್ಟಮಂ ಬಲ್ಲಿತಾಗಿಯೆ ತಿತ್ತಪಾತಂ (ಕಲ್ಪಾಯ್, ಒಟ Smd. 46). — ಬಲ್ಲಿದ. A man who is strong, able, clever or great (ಬಲವತ್, ಅಂಸಲ Hlā.; ದಕ್ಷ, ಸತ್ಯವೈರವ Nn. 121; ಹಂಸ Mr. 505; ಅಗ್ನಿಕೆಯ Bhā. 13; My.); a rich man (My.). ಎನಗೆ ಬಲ್ಲಿದರಾಗಲಾರ್ಪರೆ ಗಾವಲರ್? (Smd. 121). ಕಾಮುಳಾದೆ ಒರ್ವನೆ ಬಲ್ಲಿದಂ (298). ಕೆಲವೆ

ಬಲ್ಲಿದ (ಕರ್ನಾಟಕ, ಕರ್ನಾಟ Hk.). ನಾ ಬಲ್ಲಿದ, ತಾ ಬಲ್ಲಿದ ನೆನ್ನು, ಬಳ್ಳಿಂಗೊಳ್ಳು ಅಹಂಕರಿಸುಹಂ (ಅಹಮಹಮಿಕೆ Nr.). ದೈವದ ಬಲ್ಲಿಯಿರಲುಂ ಕಾರಾಸುಕಾಳ್ ತಾಂ ಬದವಂ ಬಲ್ಲಿದನಾಗನೆ? (Skt. 44). ಬದವಗೆ ಅನೆ ಹೇದಿ ಬೇಡ, ಬಲ್ಲಿದವಗೆ (ಬಲ್ಲಿದ ಅವಗೆ) ವಾಸೆ ಹೇದಿ ಬೇಡ. — ಬಲ್ಲಿದವನ ಹಗೇವು ತಗೇಯೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬದವನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಯಿತು (Prvs.). See ಕಡು; Bp. 21, 40; 58, 21, 35; 61, 8; Skt. a. ಬಲ್ಲಿ; J. 16, 2, 21; 81, 12.

ಬಲ್ಲಿತ್ತು ballittu. = ಬಲ್ಲಿತ್ತು, q. v.

ಬಲ್ಲಿ ballē. Increase: further, and (ಬದ್, ಮತ್ತೆ Smd. 398, 110).

ಬಲ್ಲಿ ballē. = ಬಲ್ಲ, etc. (My.).

ಬಲ್ಲಿಯ ballēya. = ಬಲ್ಲಿ, etc. (My.; T. ವಲ್ಲಿಯ; M. ವಲ್ಲಯ; Tē. ಬಲ್ಲಿಯಮು, ಬಲ್ಲಿಮು).

ಬಲ್ಲಿವು ballēvu. = ಬಲ್ಲಿಯ, etc. (My.; ಕತ್ತ, ಕಾಸು Si. 423).

ಬಲ್ಲಿಹ ballēha. = ಬಲ್ಲಿವು, etc. (Grj. 7, 54; Rāv. 6, after 11).

ಬನ bava. The first karapa or astrological division of the day (Skt.; My.).

ಬವಕೆ bavakē. = ಬಯಕೆ 2. (My.).

ಬವನೆ bavani. = ಬವಳ. Tbh. of ಭ್ರಮಣೆ. Turning round; confusion, etc. (J. 23, 32; 30, 20). — ಬವನೆಗೋ. — ಕೋಳ. To begin to move about circularly; to become dizzy (J. 28, 5).

ಬವನೆಗೆ bavaniḡa. = ಬವಣೆ. See ಪರಿಬವಣೆಗೆ.

ಬವನೆ bavane. Tbh. of ಭ್ರಮಣ. (C. Bp. 47, 25).

ಬವನಾಸಿ bavanāsi. = ಬೋನಾಸಿ. A mendicant's vessel of metal for receiving alms (My.; Tē.).

ಬವರ bavara. 1. Battle, war (ಸಂಗ್ರಾಮ Bhn. 33; ಕಲಹ, ಜಗಳ, ಕಾಳಗ, ಯುದ್ಧ Si. 294; Bh. 4, 6, 24; 8, 28 sum.; J. 7, 58; 12, 49; 13, 33; My.; Tē.; cf. Sk. ಭಣ್ಡರ, a particular kind of combat = ಕಲಹವಿತ್ತೇಷ, and ಬಣ್ಣಣ). — ಬವರಂಗ ಯ. — To fight (Abh. P. 14, 203).

ಬವರ bavara. 2. Tbh. of ಭ್ರಮರ (Smd. 345; C. I, 99; II, 55; ಅಡಿ, ಬಿಂಗ, ಪದಮ, etc. Sm. 27, Kk. 14; ತುಮ್ಮಿ, etc. Kk. 90).

ಬವರಿ bavari. Tbh. of ಭ್ರಮರಿ. The act of turning about, swinging or brandishing (ಭ್ರಮರಿ Bhn. 33; Bh. 1, 7, 2, 3, 28). 2, a beam in a mill by which its kapō is turned (ಕತ್ತರ Mr. 213). 3, revolving, moving in a circle or to and fro, as in a single combat (Rām. 4, 4, 26). — ಬವರಿ ಗಡ್ಡ. = ಬವರಿಯ ಗಡ್ಡ. (Rām. 4, 1, 1). — ಬವರಿಗೋ. — ಕೋಳ. To cause to move about (Rāv. 5, 113). — ಬವರಿಯ ಗಡ್ಡ. A curled beard about the chin (Bp. 3, 27). — ಬವರಿವರಿ. — ವರಿ. To run in a circular manner (Rāv. 6, after 11 twice; Sāv. 4, after 17).

ಬವರಿಗ bavariga. (fr. ಬವರಿ 1). A warrior (Rām. 6, 14, 21).

ಬವರಿಸು bavarisu. = ಬೆವರಿಸು. (My.).

ಬವರಿಸು bavarisu. To go or move about: to be used (Kāv. I, 5, 24; III, 1, 24; IV, 37).

ಬವರು bavaru. = ಬೆವರು 3. (My.).

ಬವಸು bavasu. = ಬಯಸು. (My.).

ಬವಸು bavasu. Tbh. of ವ್ಯವಸಾಯ (Smd. II; Kk. 83; ಕೃಷಿ C. I, 49).

ಬವನೆ bavase. (= ಬವಸು). Tbh. of ವ್ಯವಸಾಯ. Wish, desire (Cpr. 8, 88; 7, after 48; Abh. P. 2, 16). Cf. K. ಬವಸು?

ಬವಕೆ bavaḡi. = ಬವಣೆ. (ಮೂರ್ಛ G.).

ಬವ bavi. Tbh. of ಭವ (Smd. 389).

ಬವಕೆ baviḡikē. = ಬವಳ. (ಕತ್ತಲ, ಮೂರ್ಛ G.).

ಬವ್ರತಿ ba-śruti. The sound, or the syllable, ba (Smd. 121).

ಬಸ basa. A sound in imitation of that of a mill-stone when turned (My.). — ಬಸ ಬಸ. rep. (My.). 2, imitation of the sound of clouds of dust rising and whisking (Mhr. ಭಸಭಸ, ಭಸಾಭಸ). ಕಸಾ ಗುಡಿ ಸು! ಅನ್ನರೆ ಬಸ ಬಸ ಸುರೇತೋ? (Prv.).

ಬಸ basa. 1. Tbh. of ವಶ. (Rāv. 13, 5; T. ವಯ, ವಜ, subjection, etc.; strength, power, might). See ಮಯ್ಯಸ. — ಬಸವದ. — ಅದ. Power to be ruined: to be reduced in power, to fade more or less (ಸತ್ವಸಾಮಾನ್ಯತೆ C. I, 78). See Cpr. 2, 24; Bp. 13, 16; 14, 17; 23, 18; 32, 20; 44, 15; 52, 18; 53, 64; 56, 42; C. Bp. 42, 27; Sāv. 1, after 79; J. 2, 14; 19, 30.

ಬಸ basa. 2. = ಬಸವ (My.), e. g. ಧನ ಬಸವಾ, ಬಸರಿಂಗವಾ (Cūb's third title-page). Also shortened into ಬ, see ಬಸಟ್ಟಿ. ಬಸತಿ basati. = ವಸತಿ. See ಬಸವಿ.

ಬಸದಿ basadi. = ಬಸತಿ, ಬಸಿ. Tbh. of ವಸತಿ (Smd. 338, 342, where o. r. ಬಸತಿ; ಸವಣ್ಣನೆ C. II, 100; My.). A Jaina monastery or temple. See Abh. P. 7, after 137; Bp. 49, 12, 42, 46; 50, 80; 51, 1, 52, 53, 64, 66, 73, 78; 52, 11, 13, 17, 22, 23, 32, 34, 36, 48; 54, 8; 56, 36.

ಬಸದು basadu. = ಬಸಿದು. — ಬಸದಾಗಿಸು. — ಅಗಿಸು. To cause to become sharp, acute, or ardent (Cpr. 4, 78; Abh. P. 10, 40). — ಬಸದಾಗು. — ಅಗು. To become sharp, etc.; to increase (Cpr. 8, 68); to become full of ardent desire (Abh. P. 9, 163; 13, 51).

ಬಸನ basana. 1. = ವಸನ 1. (Cpr. 8, 38).

ಬಸನ basana. 2. = ವಸನ 2. (Cpr. 8, after 48).

ಬಸನ basana. 3. Tbh. of ವ್ಯಸನ. (Cpr. 2, 28; 8, after 56). See ಬೇಣ್ಣವಸನ.

ಬಸನ್ತ basanta. = ವಸನ್ತ. (Smd. 342; C. II, 69; Kk. 18; Sm. 20; see Smd. 127; T. ವಯನ್ತ).

ಬಸರಿ basari. = ಬಸರಿ, ಬಸುರಿ. The waved-leaved fig-tree, *Ficus infectoria* Willd. (*Ficus venosa* Ait., ಪ್ಲಕ್ಷ, ಜಟಿ, ಪರ್ವಟ Si. 128); the high tree *Ficus tsicla* Roxb. (Z.; My.). 2, the tree *Hibiscus populneoides* Roxb. (ಕನ್ನರಾಲ, ಗರ್ವಧಾಣ್ಣಿ, ಕಪೀತನ, ಸುಪಾರ್ವಕ, ಪ್ಲಕ್ಷ, ಪಣಿಯಾಲ Si. 181). See ಜಡೇ ಬಸರೇ ಗಿಡ.

ಬಸದಿ basari. ಬಸದಿ. = ಬಸದಿ q. v., etc. (C.). ಗೋಳ ಬಸದಿ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ Si. 396). ಬಸದಿ ಬಸದಿ ಕ್ಷಣ ಹಸುರುತಾರೆ ಸಿಕ್ಕೇತೇ? (Prv.). — ಬಸದಿರು. — ಊರು. N. of a place on the western coast. ವಸ್ತಾರ ಕಮ್ಮಳ, ಬಸದಿರು ಜವಳ, ಕೋಡೇಪ್ಪರ ಕೋಡೇ ಹಬ್ಬ ಮೂವು ಕಣ್ಣರ ಮೋಡ. — ಬಸದಿರಿನವರು (or ಗೋಕರ್ಣದವರು) ಹಾದರ ಮಾಡಿದರೆ ಕುಮ ಬಿಯವರು (the people of Coompta on the western coast) ದಣ್ಣ ತಡಿ ಬೇಕನ್ನೆ (Prva.). — ಬಸದಿರಿಸು. — ಬಸಗಿ. A festivity held at the first pregnancy of a woman (My.), or at the first āmantānaya (My.).

ಬಸಲೆ basari. = ಬಸದಿ. (My.).

ಬಸಲೆ basalē. = (ಬಳ್ಳಲಿ, ಬಳ್ಳಲಿ, ಬಸಳಿ, ವಸಲಿ). The plant *Basella cordifolia* Lam. (ಉಪೋದಿಕ Nr.;

see T. s. ಪಲ್ಲ; the plant *Basella lucida* or *rubra* (ಮನ್ನಕಾಲಿ, ಪೋತೆ Mr. 148). See ಉಲಿಮರಿ, ಮಡಿವನಲಿ, ಮದವನಲಿ. ನೋವಲಿನ ಬರಹ ಬಸಲೆಯನ್ನ ಬರಸ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಬಸವ basava. = ಬಸ 2. Tbh. of ವೃಷಭ (Śmd. 353. 369; Ūt. II, 42). A bull (ವೃಷ, ಗೂಳಿ Nn. 16; ವೃಷಭ 26; Śm. 5; ಬಲಿವದ, ವೃಷಭ, etc., ಎತ್ತು Si. 318; Ūpr. 2, 24);—the bull on which Śiva rides;—its stone-image worshipped by the Lingāyatas;—and its incarnation on earth: Basava, the founder of the lingāyā sect (Bp. 2, 39; 3, 21. 33; 22, 46. 52; 61, 10. 41. 60. 63. 86; Si. 318);—a bull at liberty dedicated to some deity (= ಗೂಳಿ-, My.);—a man who (like a ಗೂಳಿ) roams about idly and leads a shameful life (My.). ಬಸವನ ಹಿನ್ನೆ ಬಾಲ (said of a man when he continually follows one).—ಬಸವಾ! ಎನ್ನರೆ ಪಾಪ! ಎನ್ನರೆ ಸೊಸಗೆ ಮಜ್ಜೆಗೆನೀರು ತಾ! ಎನ್ನ (Prva.). — ಬಸವಚರಿತೆ. The legend of Basava, the founder of the lingāyā sect, finished in Kannada A. D. 1369 (Bp. 61, 92). — ಬಸವಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. Basava, the founder of the lingāyā sect (Bp. 31, 13; 55, 11; cf. ಚನ್ನ-). — ಬಸವಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. = ಬಸವಣ್ಣ (Bp. 1, 8; 4, 65; 37, 29; 54, 83; 55, 12; Mhr.). — ಬಸವದಣ್ಣನಾಯಕ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 29, 18). — ಬಸವದೇವ. N. (Bp. 58, 8; 59, 1). — ಬಸವನ ಕೊಪ್ಪಿನ ಹುಡು. A snail (My.). — ಬಸವನ ಕೋಡಿನ ಹುಡು. A snail (My.). — ಬಸವನ ಗಿಡ. The tree *Credela toona* Roxb. (ಮನ್ನ, ನಡ್ಡಿವೃಕ್ಷ, etc. Si. 158). — ಬಸವನ ಮುದ್ರೆ ವರಹ. A gold pagoda, worth five Rupees (My.). — ಬಸವಪಾದದ ಹೂ. A garden-plant, growing wild also, *Impatiens balsamina* L. (Z.), the lady's slipper. — ಬಸವವೃಂದಾ. = ಬಸವಚರಿತೆ. (Bp. 1, 16; 61, 79. 80. 91). — ಬಸವವೃಂದಾ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 29, 23). — ಬಸವಮುತ್ತಿ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 58, 55). — ಬಸವಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಬಸವಣ್ಣ & N. (Bp. 9, 48; 36, 8; 55, 3; 57 sum.; 58, 21). — ಬಸವರಸ. — ಅರಸ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 1, 29; 58, 20). — ಬಸವರಾಜ. = ಬಸವರಸ. (Bp. 47, 33; 57, 88; 61, 40). — ಬಸವಸಚಿವ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 35, 1; 55, 8). — ಬಸವಾಮಾತೃ. — ಅಮಾತೃ. = ಬಸವಸಚಿವ. (Bp. 55, 10; 57, 75. 81). — ಬಸವೇಶ. — ಈಶ. = ಬಸವರಸ. (Bp. 55, 86; 60 sum.). — ಬಸವೇಶ್ವರ. — ಈಶ್ವರ. The bull on which Śiva rides (C.); its stone-image (C.); the founder of the lingāyā sect (C.).

ಬಸವಿ basavi. = ಬಸಿ. A prostitute (like a she-gūli) in temples or mathas (My.; T. ವಜ್ರಿ, ವದಿಗಿ; Tē. ಬಸಿವ; Mhr.).

ಬಸಳೆ basalē. = ಬಸಲೆ. A twining succulent herb, the Malabar night-shade, *Basella alba* Lin. (My.; St. & Pl.; M. ವತಳಿ, *Portulaca oleracea*; ಡೆಕ್ಕವತಳಿ, *Basella alba*). See ಕೆಮ್ಮು. ಬಸಳೆ ಸಪ್ತ ಬಸವಗೆ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಬಸಿ basi. 1. = ಬೊಸೆ. To drip, to drop, to trickle, to ooze, as water through the small openings in a well, blood from a wound, etc., to flow;—to pour off the water from boiled rice, etc., by inclining the vessel, to strain (ಗಲನ Śmd. Dh.; My.; T., M. ವಡಿ, ವಡಾ; Tē. ವಡಿ; cf. ಒಡಿ 3, ಬಡ್ಡಲ್, ಒಡಿ 1; ದಾರ್ 4). P. ps. ಬಸಿದು, ಬಸು. ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಬಸಿದ ನೀರು (ಮಣ್ಣು Si. 315). ಬಸಿವ ಬಿಸಿನೆತ್ತರ (J. 12, 25). ಬಸಿವ ನೆತ್ತರ ಗಾಯಂ (28, 35; see also 19, 37). ಸಗ್ಗಲೆಯ ನೀರಿನ ಕಾಬ್ದಿದಿಯೊ ಬಸಿವ ನೆತ್ತರಂ ತೊಳೆದು (28, 55).

ಬಸಿವುಡು ಅರುಣಾಮ್ನುಗಳ ಇದಂ ಖಣ್ಣಿಸಿಡೊಡೆ (Bp. 32, 21). ರುಧರಮ್ ಇನಿತು ಬಸಿಯದೆ (39, 64). ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರೆಲ್ಲ ಬಸಿದು ತೆಗೆಯುವರು (B. 4, 55). ಬಸ್ತ ಎಸರು = ಬಸ್ತ ಸಾಡು (My.). — ಬಸ್ತ ಗಂಜ. Conjee that has been poured off from boiled rice (My.). — ಬಸ್ತ ಸಾಡು. Broth that has been poured off from boiled vegetables (My.).

ಬಸಿ basi. 2. To be pointed, to be sharpened;—to point (a thing), to sharpen (ತಾತ Śmd. Dh.; Ūpr. 5, 53; T. ವಡಿ; see Tbh. ವಾಡಿ 2; cf. ಮಸೆ).

ಬಸಿ basi. 3. = ಬಸೆ. (A pointed object; Tē. ವಡಿ, sharpness; ವಸಿ, a spike, a wooden pin; T. ವಜ್ರ, ವೈ, ವರ್, sharpness; the point or edge of a thing; a pointed stake; a sword; a trident); the tongue of a balance (ದಣ್ಣಮಧ್ಯೆ Śmd. Dh.).

ಬಸಿದು basidu. (Śmd. 95. 96. 183). = ಬಸದು. That which is pointed, sharp, keen, or acute (ಕೂರಿತು Śm. 50). — ಬಸಿಯಂ. (fr. ಬಸಿದು Śmd. 184). A sharp (or rigorous) man.

ಬಸಿರಿ basiri. = ಬಸರಿ, etc. (My.).

ಬಸಿರ್ basir. (Śmd. 59). = ಬಸರ್, ಬಸುರ್, ಬಸ್ತು. The belly, the abdomen (ಪೊಡಿ Kk. 32; ಪೊಡಿ, ಹೊಟ್ಟೆ Śm. 70; ಪೊಡಿ 90; Ūpr. 3, 45. 85. 92; 5, 11; Rā. 13, after 104; T. ವಯಿದು; M. ವಯಿದು). ಬಸಿರ್ಗಲ್ (Śmd. 53). ತನ್ನ ಬಸಿ ಹೊರವನ (ಅದ್ವೈತ, ಡೆವರಕ Hlā.). See ಎಲರುಣಿವಸಿ, ಪುಮ್ನ ಸಿಡಿ, ರನ್ನ ವಸಿದರ್. — ಬಸಿರ್ಕುತ್. Diarrhoea. ಬಸಿರ್ಕುತ್ ಮುಳ್ಳ ವನು (ಅತಿಸಾರಕೆ Hlā.).

ಬಸಿವಿ basivi. = ಬಸಿವಿ. (My.).

ಬಸು basu. 1. A short P. p. of ಬಸಿ 1, in ಬಸು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಸು basu. 2. Oozing, etc. — ಬಸುಕುತ್. Diarrhoea (ಅತಿಸಾರ Mr. 386, one MS. ಬಸುಗುತ್, another one ಬಸು ಕುತ್; cf. ಬಸಿರ್ಕುತ್).

ಬಸುಮ basuma. Tbh. of ಭಸ್ತು (My.).

ಬಸುರಿ basuri. = ಬಸರಿ, etc. (ವರ್ಕಟ Mr. 122; ಬಡ್ಡೆ 149; Bp. 45, 36; see ಕಡ್-).

ಬಸುರ್ basur. ಬಸುರು. = ಬಸಿರ್, etc. The belly; the womb (C.);—pregnancy; the embryo (C.; ಗರ್ಭ, ಭ್ರೂಣ Si. 194; ಗರ್ಭ 441); the inside, the hold of a ship, etc. ಬಸುರು ಒಳಗು (ಕೋಪ್ತ, ಅಸ್ತರ್ 69); ತನ್ನ ಬಸುರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (ಸ್ವಪಾತ, ಡೆವರ Kk.). ಬಸುರು ಹೆಣ್ಣತಿ (ಅಪನ್ನಸತ್ಯ, ಗುರ್ವಿ, ಅಸ್ತರ್ವತ್ಯಿ, ಗರ್ಭಣಿ; ಭ್ರೂಣ ಗರ್ಭಣಿ); ನಾವೆಯ ಬಸುರು (ಪೂರಿಂಗ, ಮಂಗ Hlā.). ಬಸುರು ಸತಿ (ಭ್ರೂಣ Mr. 476). ಹೆಂಗಸ ಬಸುರು (ಭ್ರೂಣ Si. 418). ಬಸುರಾನ ಬಯ್ಯೆಯುಳ್ಳವಳು (ಶ್ರದ್ಧಾಲು, ದೋಹದವತಿ 188). ಬಸುರೊಳಗೆ ಸುತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾವಿಚೀಲ (ಗರ್ಭಾತಯ, ಜಾಯು 194). ಮಮಾರ ಮೋಹಿನಿದೇವಿಯರ ಬಸುರಾನರಿ ಪರಾಜೀವರೋತನೆ. . . ಹುಟ್ಟಿದರ್ (Pril. 3, 10). ಬಸುರುಹೆಣ್ಣತಿ ಮಗನ ಮದುವೆ ನಾಳೆ (Dp. 4). ಕಾದುವಾಡ್ವನ ಬಸುರೊಳಗೆ ಉದಯಿಸಿ (Bp. 50, 62). ಬಸುರುಳ್ಳವಳು (ಗರ್ಭಣಿ G.). ಬಸುರನ್ನೆ (Nn. 85). See Grj. 8, after 74; Bp. 1, 49; 3, 14; 12, 48; 45, 32; 46, 58; 59, 10; J. 17, 54; 19, 24; ಕಬ್ಬಸುರ್, ಜೊಳ್ಳಲುಬಸುರ್, ತೆಳ್ಳಸುರ್, ಪೊಮ್ಮಸುರು. — ಬಸುರಾಗು. — ಅಗು. To become pregnant. ಬಸುರಾದನ್ನಾ ಸ್ತ್ರೀ (ಗರ್ಭಣಿ Kk. 133). ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಸುರಾಗಿ, ಹೆದುವದಕ್ಕೆ ಕಾವು (Prv.). —

ಬಸುರದಣಿ. -ಶಣಿ. The belly to be satiated (Bp. 80, 5). — ಬಸುರದುದುಮ್ನು. -ತುಮ್ನು. The belly to be filled (Bp. 15, 28). — ಬಸುರದ ನಿರ್. Pregnancy to take place. ನಿರ್ ಬಸುರದ (ಕೃಷ್ಣ Nn. 85; Mr. 484; My.). — ಬಸುರಕುಪ್ತ. = ಬಸುರಕುಪ್ತ, q. v.

ಬಸುರ basuri. = ಬಸರ. A pregnant woman (ಅಪಸ್ತ ಸತ್ಯ, ಗುರ್ವಣಿ, ಅಪ್ತ ವರ್ತ, ಗರ್ಭಿಣಿ Si. 188; Bp. 3, 17; 57, 15; My.). ಬಸುರಿಯರ ಗುಮ್ನು (ಗಾರ್ಭಿಣಿ Si. 189).

ಬಸಿ basē. = ಬಸಿ. A small pointed object that sticks in the ground, a stubble of tōgari, etc. (but not a kōli, S. Mhr.).

ಬಸಿ basē. 1. Tbh. of ವತಿ. A barren cow (ಗೊಡ್ಡಾಕರ್ ಸ್ಮದ. 342). 2, a female elephant (ಹೆಣ್ಣಾನೆ 342).

ಬಸಿ basē. 2. Tbh. of ವಸಿ. Fat (ನೀತಿ ಸ್ಮದ. 342). ಬಸಿಯ ಮ್ನು ನಾತ (Mr. 278). ಪರಿವ ನತ್ತರ (ಮತ್ತೆ) ಬಸಿಯ ಜಗಿ (J. 22, 23). ಬಸಿ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಸೆಯ ಹಾಗೆ ಕರ ತರೋದು? (Prv.).

ಬಸಿಟ್ಟಿ ba-sēṭṭi. (i. e. ಬಸವಸಿಟ್ಟಿ). N. (My.; B. 3, 28).

ಬಸ್ತ basta. = ವಸ್ತ. (Sk.).

ಬಸ್ತಿ basti. = ಬಸದಿ, etc. (My.; Mhr.; ನಾಸ್ತಿಕಾಲಯ Si. 108).

ಬಸ್ತು bastu. = ಬೊಸ್ತು. A P. p. of ಬಸಿ 1, q. v. (My.).

ಬಸ್ತು bastu. A bale of goods; a packet of letters (My.; Br., H.).

ಬಸ್ತು basru. = ಬಸಿರ, etc. (My.).

ಬಹ baha. = ಬಹ, etc., ಬಾಹ. Present relative participle of ಬರ್ 1. ಮನಕ್ಕೆ ಬಹ ಮಾತು (ಹೃದಯಂಗಮ); ಜನ ಕುಟುಂಬ ಅದುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಹ ಭೂಮಿ (ಯವ್ಯ Nr.). ಚಂದ್ರನಂ ಕಾಣ ಬಹನ್ನಹ ಅಮಾನಾಸ್ತಿ (ಸಿನೀವಾಲಿ Hlk.). ಬಹವಿಡಿದು ಬಹವನು (ಅನುಚರ, etc. Nr.). ಚನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ ಬಹನ್ನಾಡು (ವ್ಯಕ್ತ Nn. 115). ಅರಯ್ದು ಬಹ ಗಾಳಿ (ಮನ್ನಾನಿಲ), ಮದೆಯ ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ (ಝಂಝಾನಿಲ Mr. 50). ಕಾನ್ನನ ಹತ್ತಿರ ಬಹ ಸಮುದೋಳು ಸಮ್ನು ಮದಿ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯ ಸಲ್ಲಟ (ಎಫ್ತು Nr.). See Bp. 4, 63; 24, 35; J. 4, 19; 26, 11; 28, 52; 33, 23. — ಬಹರೆ. = ಬನ್ನರೆ. (Bh. 1, 8, 11; 3, 13, 21). — ಬಹಂ (Bp. 14, 12; 60, 58), ಬಹನು (Bh. 1, 10, 23) = ಬರುವನು; — ಬಹಂ (Bp. 53, 15), ಬಹನು = ಬರುವನು; — ಬಹರಿ (Bh. 3, 8, 40) = ಬರುವರಿ; — ಬಹರ್ (Bp. 40, 33) = ಬರುವರು. — ಬಹುದು = ಬರುವದು: it will come, etc.; — it is a matter of possibility; — it is possible; — it is becoming, fit, suitable, useful, proper, or advisable; — it is allowed, permitted, or unobjectionable; it may (one may); — what comes, etc. ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರ ದೇವಿಯೋ ಅರಿಗೆ ಬದುಕ ಬಹುದು? (Bp. 21, 18). ಕಾಣ ಬಹುದು (what can be seen, ರೂಪ Nr.). ನಿನ್ನ ಕೊಣ್ಣೆ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಫಲವು ಬಹುದು (Dp. 4). ದುಷ್ಟವ್ಯಾಘ್ರನ ಕೆಯ್ಯ ಮುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿ ತರ ಬಹುದು, ಅಟ್ಟಿ ಬಹ ಮದಕರಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು, ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪನ ಹುತ್ತ ಕಲಕ ಜೀವಿಸ ಬಹುದು; ದುಷ್ಟಾತ್ಮರಾದವರ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ಪಾದಿಬಿಯೋ ಪಸುಳಿಯಂ ಕೊನ್ನು, ಬಹುದು! (kill... and come! J. 29, 24). ಅಂಗಾರಿಗೆ ತ್ರಾಣವಿದ್ದರೆ ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಹುದು. — ಧಾರಾಳವನ ಹತ್ತರ ಹೇರಾಳ ಕೇಳ ಬಹುದು. — ನೊಸಲಿನ ಬರಹ ಬಸರಿಯಿನ್ನ ಬರಸ ಬಹುದೇ? — ಬಣ್ಣಿಯೊಡೆಯ ಬಹುದು, ರಣ್ಣೇ ಮನಸು ಬಡೆಯ ಕೂಡದು. — ಬಡೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಾಡಿ ಬಹುದು, ಜಳೇ ಕಾಟ ಸಯ್ಯಸ ಕೂಡದು. — ಬಂಗಾರದ ಸೂಜಿಯನ್ನ, ಹಿಂಗದೆ ಕಣ್ಣು ಕುಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? — ಮಂಡದ ಕಾಲು ಅದರೆ ಹಂಡು ಮಾಡ ಬಹುದೇ? — ಮೊದದಿನ ಕತ್ತರೆಯನ್ನು ಹೊದಿ ಹಾಕ ಬಹುದೇ? — ಸಂಸಾರ ಬೆಳೆತನ್ನ, ಮಾಂಸಾರ ಮಾಡ ಬಹುದೇ? (Prva.). See Bp. 1, 31; 35/51; 36, 56; 40, 25.

88; 44, 8, 11; 55, 36; 57, 39; 60, 41; Bh. 2, 13, 35; J. 1, 10; 6, 48; 13, 38; B. 2, 29.

ಬಹನೆ bahane. A false plea, pretext (My.; Br. ಬಹನಾ; Mhr., H. ಬಹಾಣಾ).

ಬಹಲ bahala. = ಬಹಳ, ಬಹುಲ. (Sk.).

ಬಹಲಿ bahali. Establishment in an office (My.; Mhr., H. ಬಹಾಲಿ). — ಬಹಲಿ ಬರತರಫ. Establishment and dismissal (My.).

ಬಹಲು bahalu. Established in or invested with (Mhr., H. ಬಹಾಲ). 2, = ಬಹಲಿ (My.).

ಬಹಳ bahala. = ವಾಚ 3. Tbh. of ಬಹಲ. Abundant, exuberant, copious, much, many; a large quantity, abundance, etc. (C.; Mhr.; ಬಹು Nn. 15; ಅದಭ್ಯ 96; ಬಹು 105; ಅಗುನ್ನರೆ Ct. I, 101; Ūpr. 4, 48; Si. 317. 384. 443. 452. 465. 471). ಬಹಳದಲ್ಲಿ (Nn. 96). See Nr. ಬಹು. — ಬಹಳ ಮಾಡಿ. (Having made much): commonly, usually, frequently; to all appearances, likely, probably; almost, nearly (B. 5, 15. 16. 31. 52. 74. 97. 141. 310). — ಬಹಳೇ. -ಎ. Even much, very much; — greatly, abundantly (B. 4, 50. 76. 87. 198. 199).

ಬಹಾದರ್ bahādar. = ಬಹಾದೂರ್, ಬಾಹಾದೂರ್. A hero, a warrior (H.); a title of honour given to the nobles of the court; a title of honour given to persons of inferior, although respectable, station (My.; H.).

ಬಹಾದರಿ bahādari. Belonging to the ruler Bahādar Shāh. — ಬಹಾದರೇ ವರಹ. A gold pagoda worth about four Rupees (My.; Br.).

ಬಹಾದೂರ್ bahādūr. = ಬಹಾದರ್, etc. (My.; H.).

ಬಹೀಕಂಕೆ bahis-śankē. Voiding excrement (My.).

ಬಹೀಕರಿಸು bahikarisu. Tbh. of ಬಹಿಷ್ಕರಿಸು. (Rām. 5, 8, 60).

ಬಹಿತ್ರ bahitra. = ಭೈತ್ರ (Smd. 861), ವಹಿತ್ರ, q. v. See ಪಾದು.

ಬಹಿತ್ರಕ bahitraka. = ವಹಿತ್ರಕ. See ಭೈತ್ರ.

ಬಹಿರ್ bahir. = ಬಹಿರ್. (Smd. 99).

ಬಹಿರಂಗ bahir-aṅga. The outside body: the outside; publicity; notoriety (Bp. 38, 9; J. 4, 65; My.). — ಬಹಿರಂ ಗಕ್ಕೆ ಬರು. = ಬಹಿರಂಗವಾಗು. (My.). — ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸು. To make public, to make known (My.). — ಬಹಿರಂಗ ಮಾಡು. = ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸು. (My.). — ಬಹಿರಂಗವಾಗು. -ಅಗು. To become public or known. ಬಹಿರಂಗವಾದರೆ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸ್ಕಾರು. — ಬಹಿರಂಗ ವಾಗಿ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇರಿದ ಗುಟ್ಟು (Prva.). See Prv. s. ಬಹಿಷ್ಕಾರ. **ಬಹಿರರ್ಥ** bahir-artha. An external object; an external cause. (Kāvy. IV, 2, 18).

ಬಹಿರ್ದ್ವಾರ bahir-pura. The outskirts of a town (Ūpr. 2, after 21; Abh. P. 7, 129).

ಬಹಿರ್ದ್ವಾರ bahir-pushkara. The tip of an elephant's trunk (that was) outside (the water, Ūpr. 9, 69).

ಬಹಿರ್ದೇಶ bahir-dēśa. The outside (of a town, etc., Rāv. 18, after 82; My.). 2, = ಬಹಿರ್ದೇಶ (My.).

ಬಹಿರ್ದ್ವಾರ bahir-dvāra. An outer gate; a house door; the space outside a gate or door; the ornamental arch of a gateway; decoration of the gate-post; — adultery (Mhr.).

ಬಹಿರ್ಭಾಗ bahir-bhāga. The outer portion, the outside (J. 8, 14).

ಬಹಿರ್ಭೂಮಿ bahir-bhūmi. A public necessary (My.); voiding excrement (used with ಅಗು and ಮಾಡು, My.).

ಬಹಿರ್ಮುಖ bahir-mukha. One who turns his face away, indifferent to, averse from. (My.).

ಬಹಿಯೋರ್ *bahir-yōga*. *Relating to the exterior, external.*
 ಬಹಿರ್ವಾಸ *bahir-vāsa*. Tbh. of ಬಹಿರ್ವಾಸಸ್. (V. 5, 43).
 ಬಹಿರ್ವಾಸಸ್ *bahir-vāsas*. = ಭಿರವಾಸ. An outer or upper garment. (Si. 222).
 ಬಹಿಷ್ಕರಿಸು *bahis-karīsu*. = ಬಹಿಷ್ಕರಿಸು. To put outside, to expel; to exclude (from caste, etc.), to excommunicate (Sēv. 2, after 42; My.). ಬಹಿಷ್ಕರಣಾದರ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸ್ತಾರು (Prv.).
 ಬಹಿಷ್ಕಾರ *bahis-kāra*. = ಬಹಿಷ್ಕಾರ. Putting outside, expulsion, exclusion (from caste, etc., My.). ಬಹಿಷ್ಕಾರದವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವೇ? — ಗುಟ್ಟು ಬಹಿಷ್ಕರಣಾದ ಮೇಲೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರವಾದರೇನು? ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾದರೇನು? (Prvs.).
 ಬಹಿಷ್ಕೃತ *bahis-kṛta*. Turned out, expelled (from caste, etc.); excepted. (Bp. 36, 38).
 ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಬಹಿಷ್ಕೃತ. An outer act, external rite or ceremony. (My.).
 ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಬಹಿಷ್ಕೃತ. = ಬಹಿಷ್ಕೃತ. (J. 8, 7).
 ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಬಹಿಷ್ಕೃತ. A place outside a town or village, the out-skirts of a town or village (My., never used in the sense of ಬಹಿಷ್ಕೃತ).
 ಬಹಿಷ್ಕೃತ *bahis*. = ಬಹಿಷ್ಕೃತ, ಬಹಿಷ್ಕೃತ, ಬಹಿಷ್ಕೃತ. Out, without, outside; on the outside, outwards, out-of-doors; except; apart, away from others.
 ಬಹು *bahu*. Much, abundant; many (ಬಹು Nn. 15); large, great, mighty.
 ಬಹುತರ *bahu-tara*. More, more abundant, more numerous; uncommonly abundant, very numerous; very many. ಬಹುತರ (adv.), more, very much, for the greater part, chiefly, frequently, often. ಬಹುತರ is also used instead of the adverb ಬಹುತರ (My.), e. g. B. 4, 60. See B. 4, 16. 73. 80. 94. 106. 167. 168. 204.
 ಬಹುತರ *bahutā*. = ಬಹುತರ. The plural number (Śmd. 168).
 ಬಹುತರ *bahutāka*. Many a one, several (Mhr.; Mg.).
 ಬಹುತರ *bahutva*. The state of being much or many, abundance, multitude; plurality, majority. 2, the plural number (Śmd. 115. 116. 124. 152. 167. 263. 291; Kāvy. I, 2, 4-7. 44-46. 62-65. 96-103).
 ಬಹುದು *bahudu*. See s. ಬಹು.
 ಬಹುದಾನ್ಯ *bahu-dhānya*. Abounding in corn;—the twelfth year in the cycle of sixty (My.; Mr. 540).
 ಬಹುನಾಯಕ *bahu-nāyaka*. Governed by many, possessing polyarchy (My.).
 ಬಹುನಾಯಕತ್ವ *bahu-nāyakatva*. Government by many, polyarchy (My.).
 ಬಹುಪದ *bahu-pad*. Many-footed: the Indian fig-tree.
 ಬಹುಪದ *bahu-pād*. The Indian fig-tree.
 ಬಹುಪುಷ್ಪ *bahu-pushpi*. N. of a plant (see Mr. s. ಅನರ; Sk. ಬಹುಪುಷ್ಪ, the coral tree).
 ಬಹುಪ್ರದ *bahu-prada*. Much-bestowing, liberal, munificent.
 ಬಹುಭಾರ್ಯಾಯೋಗ *bahu-bhāryā-yōga*. An astrological position of particular stars in a man's horoscope by which he is supposed to be destined to have more than one wife in succession (My.).
 ಬಹುಭಾಷಣ *bahu-bhāṣaṇa*. Talking much, talkativeness, garrulity, loquaciousness. See Bp. 40, 60; 50, 71; ಗದ್ಯ.

ಬಹುಭಾಷಿ *bahu-bhāṣhi*. A great talker, a loquacious person. (My.).
 ಬಹುಭಾಷಿ *bahu-bhāṣhi*. = ಬಹುಭಾಷಣ. See ಬಹುಭಾಷಣ.
 ಬಹುಮಂಜರಿ *bahu-manjari*. The holy basil, *Ocimum sanctum* Lin. (ತುಲಸಿ, ಸುರಸ Mr. 129).
 ಬಹುಮಾನ *bahu-māna*. Respectability, dignity (My.);—great respect or regard for (My.). 2, honourable reception, obliging behaviour (My.). 3, a present; a prize (My.; B. 266). See B. 4, 35. 171. 222.
 ಬಹುಮೂತ್ರ *bahu-mūtra*. Making water in excess; afflicted with diabetes;—excessive discharge of urine; diabetes (ಅನಿವೇ, ಅನಿಮೂತ್ರ Nn. 132; Si. 201; C.).
 ಬಹುಮೂಲ್ಯ *bahu-mūlya*. High-priced, costly, precious.
 ಬಹುರೂಪ *bahu-rūpa*. Many-formed, multiform, variously shaped (Kāvy. III, 3, B. 92); many-hued; manifold. 2, the resin of *Shorea robusta*. 3, a chameleon. 4, the sun. 5, theatrical representation (Mhr.; My.; see ಬಹುರೂಪಿ).
 ಬಹುರೂಪಕ *bahu-rūpaka*. Multiform, manifold; manifoldness (Kāvy. I, 5, 47).
 ಬಹುರೂಪಿಣಿ *bahu-rūpiṇi*. An actress, a female pole-dancer (ಶಿಲ್ಪಭಿತ್ತಿ Ūt. II, 91).
 ಬಹುರೂಪಿಣೀಯ *bahu-rūpiṇīya*. The faculty of assuming many forms (Abh. P. 14, 85).
 ಬಹುರೂಪಿಣಿ *bahu-rūpiṇi*. N. of one of the seven tongues of fire. See ಬಹುರೂಪಿಣಿ.
 ಬಹುರೇಖಿ *bahu-rēkhī*. Many lines, many wrinkles, many furrows, many marks of care or pain. See ಸೂಕ್ಷ್ಮ.
 ಬಹುಲ *bahula*. = ಬಹುಲ, ಬಹುಲ. Abundant, exceeding, numerous, manifold, much, many; frequent. 2, thick, dense, compact, solid; fat, corpulent, stout. 3, broad, wide, wide-spread, spacious; capacious, ample, large. 4, variously applicable, comprehensive, as a rule. 5, black. 6, the dark half of a lunar month.—ಬಹುಲಂ, often, frequently (Sk.); much, fully, well, etc. (see ಬಹು = ನೆಹಿ).
 ಬಹುಲತೆ *bahulatē*. (Sk.). = ಬಹುಲತೆ, q. v.
 ಬಹುಲತ್ವ *bahulatva*. (Sk.). = ಬಹುಲತೆ, q. v.
 ಬಹುಲಮ *bahulima*. Abundance, etc. (Ūpr. 4, 6).
 ಬಹುಲೇಕೃತ *bahulī-kṛta*. Made much or manifold; extended; augmented. 2, threshed, winnowed. See Mr. s. ತೂರು 1.
 ಬಹುಲಿ *bahulī*. A cow. 2, large cardamoms. 3, ಬಹುಲಿ ಗಂಧ, the *Plectides* or *krillikās*.
 ಬಹುನವ *bahu-vāṇa*. A man who talks much or is loquacious (ಗದ್ಯಮಂ Mr. 442; Mhr. ಬಹುನವ).
 ಬಹುನವನ *bahu-vāṇana*. The plural number (Śmd. 97. 107. 111. 116. 117. 140. 151. 153. 168. 174. 182. 255. 258. 262; Kāvy. I, 5, 27-31).
 ಬಹುವರ್ಣ *bahu-varṇa*. Many-hued, many-coloured; many colours. (My.).
 ಬಹುವಾದ್ಯ *bahu-vādya*. Many or various musical instruments. ಬಹುವಾದ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಅದು ಲಗ್ನಿಯಕ್ಕುಂ (Mr. 288).
 ಬಹುವಾರಕ *bahu-vāraka*. The plant *Cordia myra* Lin.
 ಬಹುವಿಧ *bahu-vidha*. Of many sorts or kinds, manifold, various.
 ಬಹುವ್ಯಯಿ *bahu-vyayi*. Spending much, lavish, prodigal.

ಬಹುಪ್ರೀ bahu-vrīhi. Possessing much rice. 2, a relative or adjective compound, a class of compounds in which the last member being a substantive loses its independence as well as its original grammatical character, and together with the first member serves only to qualify or define another word (Śmd. 89 Mdb. Cm.; 110. 197. 219. 220; Kāv. I, 3, 10-15. 57-59).

ಬಹುಶ bahuśa. = ಬಹುಶಾ. Tbh. of ಬಹುಶಸ್. (B. 4, 25; My.; also ಬಹುಶ, 4, 142. 188; My.).

ಬಹುಶಃ bahu-śas. Much, abundantly, in great numbers; generally speaking, for the most part.

ಬಹುಶಾ bahuśā. = ಬಹುಶ. (My.).

ಬಹುಶ್ರುತ bahu-śruta. One who has heard or studied much, very learned; well versed in the veda. (Śmd. 129).

ಬಹುಸಂಕಥನ bahu-saṅkathana. Containing a combination (of words or sentences) in narration (Kāv. III, 3, B, 21).

ಬಹುಸುತೆ bahu-sutē. A woman who has many children; — the plant *Asparagus racemosus* Willd.

ಬಹುಸೂತಿ bahu-sūti. A cow that calves often.

ಬಹುಸ್ವನ bahu-svana. Making many sounds; an owl. (R.).

ಬಹುಳ bahula. = ಬಹುಲ. (ನಿಜೆ Śm. 116). Often used as a noun: muchness, abundance, multiplicity, frequency (Śmd. 78. 81), etc. (ಬಹುಳತೆ 66. 213 & 217 Cm.). ಬಹುಳದಿಂ (203. 214), ಬಹುಳದಿನ್ನೆ (212), ಬಹುಳದಿನ್ದಂ (346), ಬಹುಳದ (78. 80 Cm.).

ಬಹುಲಗ್ರಾಹಣ bahula-grahana. (= ಪೀನಗ್ರಹಣ, ಪ್ರಹರಗ್ರಹಣ). The comprehensiveness of a rule (ಆದಂ Śmd. 102).

ಬಹುಲತೆ bahulatē. = ಬಹುಲತೆ. Muchness, multiplicity, abundance, frequency; various applicability, comprehensiveness. See Śmd. 65. 78. 82. 212. 354.

ಬಹುಲತ್ವ bahulatva. = ಬಹುಲತ್ವ, ಬಹುಲತೆ. See Śmd. 66. 212.

ಬಹುಲಪಕ್ಷ bahula-paksha. = ಬಹುಲ No. 6. (Bp. 61, 92).

ಬಹುಲವೃತ್ತಿ bahula-vṛitti. Frequent occurrence, frequency (ಬಹುಲದ ವರ್ತನೆ Śmd. 80 Cm.).

ಬಹುಲಸ್ಥಿತಿ bahula-sthiti. = ಬಹುಲತೆ (Śmd. 78; ಬಹುಲದ ಸ್ಥಿತಿ 78 Cm.).

ಬಹುಲೈ bahu-ukti. The plural number (ಬಹುಲವಚನ Śmd. 269 Cm.).

ಬಹುಲವೇದನು bahu-upamē. A kind of upamē (Kāv. III, 3, B, 68 seq.).

ಬಹುಲರಮ್ಯ bahu-ārambha. Many efforts (Ūpr. 4, 59).

ಬಹುಲಶಿ bahu-śi. Eating much; a glutton. (My.).

ಬಳ baḷ. = ಬಳೆ 1. — ಬಳೆಕ್ಕಿ. — ಬಳೆ. = ಬಳೆಕ್ಕಿ. (ಗೃಂಜನ, ಮಹಾಕವ್ಯ, ರಸೋಪನಿಷತ್, ಲತುನ G.).

ಬಳ ಬಾ. 1. = ಬಳೆ. See ಇಬ್ಬಳ.

ಬಳ ಬಾ. 2. = ವಳ. See ಅದಬಳ.

ಬಳ ಬಾ. Tbh. of ಬಲ (Śmd. 25). See ಬಲ್ಲಳ. — ಬಳಗೂಡು. — ಕೂಡು. To join troops (Rāv. 13, 4). — ಬಳನನುಜ. — ಅನುಜ. Krishṇa (Grj. 4, 71). — ಬಳಮದ್ದು. = ಬಳವರ್ದು, q. v. — ಬಳಮರ್ದು. (ಅಂಕದೊಪಧೆ Śmd. II; Śm. 39; ಜಗದದ ಮದ್ದು G.). Gun-powder (?). — ಬಳವರ್ದು. = ಬಳಮರ್ದು. (ಅಂಕದೊಪಧೆ Kk. 84, o. r. ಬಳಮದ್ದು).

ಬಳಕ ಬಾ. 1. = ಬಳಕ, q. v.

ಬಳಕೆಸು ಬಾ. 1. = ಬಳಕೆಸು. To shake (v. t.), as

a long split of bamboo, a thin blade of a sword, etc. (My.).

ಬಳಕು ಬಾ. 1. = ಬಳಕು 2, ಬಳಕು, ಬಳಕು 1, ಬಳಕು 1.

To shake (v. i., My.); to tremble (Bp. 26, 30).

ಬಳಗ ಬಾ. 1. A mass, a multitude, an assemblage, a troop, etc. (ಗೊನ್ನಣೆ, ತರಕ್ಕಿ, ವಂಗಡ, ಪಿಣ್ಣು, ಬವ್ವುಲ, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Śm. 54; ಜಂಗುಳ, ವಂಗಡ, ಬವ್ವುಲ, ಹರಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; My.; Tē. ಬಲಗ); — the family-circle, relations (My.; Tē.). See Ūpr. 7, after 62; Bp. 58, 28; 59, 50; J. 3, 8. 25. 38; 8, 3; 28, 43.

ಬಳಕು ಬಾ. 1. = ಬಳಕು 2, etc. To bend (v. i., Grj. 1, 86; T. ವಳೆ, M. ವಳೆ).

ಬಳಪ ಬಾ. 1. = ಬಳಪ, ಬಳಪ. A whitish pot-stone, Lapis ollaris, frequently used (as a substitute for slate pencil, etc.) in writing (ಕುಡ್ಡಿಕೆ ಪಲ Mr. 359, o. r. ಬಳಪ; My.; T. ಪಲಪ್ಪ, ವಲಪ್ಪ; Tē. ಬಲಪ).

— ಬಳಪಂಗೊಳ. — ಕೊಳ. To seize the pot-stone pencil. ಸವಣಂ ಬಳಪಂಗೊಳೆ, ಗಾಣ್ಣಿಂ ಬಿಡ್ಡೊಳೆ, ಬಲವರೊಳಿ ಪಟ್ಟಂಗೊಳೆ, ದಾನವರೊಳಿ ಪಟ್ಟಂಗೊಳೆ, ಕಾರವಾರಿ ಗಡೆಗೊಳೆ, ಪೊಣರ್ಗೊಳಂ ನಿಲ್ವಂ (Śmd. 200).

ಬಳಬೆ ಬಾ. 1. = ಬಳಬೆ, etc., ಬಳಬೆ. A stack, a rick. ಕರಡದ ಬಳಬೆ (Bhāgavata 3, 2, 40).

ಬಳಯಿಸು ಬಾ. 1. (fr. ಬಳೆ 1). = ಬಳೆಯಿಸು. To cause to increase; to cause to abound; to cause to grow (Ūpr. 1, 86; 5, 11; 8, 60; Abh. P. 15, 58; Grj. 3, after 119). (ಮಾಮರಂ) ಕಾಯ್ತಿಳನಿರದೊರ್ಮೆ, ಪಣ್ಣಿಳನಿರದೊರ್ಮೆ ಜನಕ್ಕೆ ಮನವ್ರಮೋದಮಂ ಬಳಯಿಸಿ, ಮಾಣದಿತ್ತು ಸವಿಯಂ (Ūpr. 7, 48).

ಬಳಲ ಬಾ. 1. — ಬಳಲೊಡ್ಡುಗಿನ ಮರ. A shrub or small tree yielding a red dye, *Symplocos racemosa* Roxb. (St. & Pl.).

ಬಳವನು ಬಾ. 1. = ಬಳವನು. (Grj. 1, 108).

ಬಳವಿ ಬಾ. 1. (Śmd. 247. 255). Increase, growth (Ūpr. 6, after 64). (T. ವಳಪ್ಪ, ವಳಮ್ಪು). ತನುಜನ ಬಳವಿಯನೆ ನೋಡಿ, ಜನಕಂ ನಲಿದಂ (Śmd. 256).

ಬಳವಿಗೆ ಬಾ. 1. = ಬಳವಿ, ಬಳವಿಗೆ. (ಸುತರ ಪರ್ವ Ū. I, 53).

ಬಳಸಿಗ ಬಾ. 1. (Śmd. 40).

ಬಳಸು ಬಾ. 1. To go in a circle or round, to move round; to have a circular motion (Rāv. 6, after 11); to walk or wander about (Bp. 16, 18; 18, 40; J. 3, 28); to go round, as a rēpha round a consonant (Śmd. 345; ಭ್ರಮಣ Śmd. Dh.; ಸುತ್ತು 345; ತಿರುಗು Śm. 110; Mhr. ವಳಕ್ಕೇಂ, to turn, move round; cf. Sk. ವಳ; to turn round or take one's course towards (Bp. 43, 60). 2, to be surrounded (Bp. 56, 88; J. 3, 3); to be wrapped up (Bh. 1, 10, 25). 3, to go round, to circumambulate (Bp. 23, 18; 39, 7; 41, 22; 60, 28; 58, 28; 60, 32; Bh. 3, 13, 27; Rām. 1, 16, 52); to surround; to environ (Rāv. 13, after 59, twice; Bp. 54, 19; J. 3, 22; 5, 12; 6,

1; St. 98; to cover (Riv. 2, 35); to be in one's company (Bp. 44, 52; Riv. 4, after 14). ಬಳಸು ಬಳಸು (ಕವರ Kk. 59). See Öpr. 1, 73; 1, after 101; 1, 109. 111. 136; 2, 69. 86; Abh. P. 5, after 53; 11, after 82; 12, 95; ತಲೆವಳಸು; ಮೂವಳಸು 1. — ಬಳಸು ಬಳಸು. rep. (Bp. 58, 23; 60, 32).

ಬಳಸು baḷasu. 2. (Smd. 40). (= ಬಾಳೆ). The act of surrounding or encompassing (Bh. 2, 2, 108); the state of being round about (Abh. P. 8, 87; 4, after 128; 5, after 53; see ಪೂಜೆ). 2, what surrounds: a kind of bodice, a coat of mail (ಕಂಚುಕಾಂಗ Smd. Dh.; ಕಂಚುಕ Smd. 110). ಗರುಡಿಯ ಬಳಸು, ಬಿಡ್ಡೋದರಗದಿನೆ, ಅನೆ ಹೋರಲಿಕ್ಕಿದ ತದಾಯಿಂ (Smd. 131). 3, the state of being circuitous, as a road (My.). 4, one round or turn, as of a rope, a dōtra, a sīrē, etc. (My.). 5, a turn in serving up dinner (My.). See ಮೂವಳಸು 2.

ಬಳಹ ಬಾḷaha. = ಬಳಹ, etc. (Bp. 31, 3. 10; Bh. 1, 1, 9; My.; see Mr. s. ಬಳಹ).

ಬಳಹರಿ (baḷa-hari). (= ಬಳಾರಿ). — ಬಳಹರಿಮಾರಿ. N. (Bp. 23, 19).

ಬಳಾಪ ಬಾḷāpa. = ಬಳಪ, etc. (My.).

ಬಳಾಯಿ ಬಾḷāyi. (ಧವಲ Öb. 63).

ಬಳಾರಿ baḷāri. (= ಬಳಾರಿ). The demon Baḷāri or Mahākālī (ಮಹಾಕಾಳಿ Öt. II, 119). ಆತನ ಬರಿಗಟ್ಟಿ, ಮನ್ನೆಫಲಾಂಗಿಗೆ ಪೆರ್ಗು ದ್ ಮಾಡಿ, ಪೊಯ್ದಿ ಪೆಂ (Riv. 11, 165).

ಬಳಿಕು baḷiku. = ಬಳುಕು 1, etc. (Bp. 55, 10).

ಬಳಿಂಕ ಬಾḷiṅka(?). A part of a ship (P Mr. 408, text corrupt).

ಬಳಿದು baḷidu. The state of being (bent or) sloping, as a roof (My.); the state of not being steep or of gradual ascent, as a hill (My.); that of inclining from a horizontal direction, as the haft of a hoe, etc. (My.; T. ವಳವ).

ಬಳುಕಿಸು baḷukisu. = ಬಳಕಿಸು. (My.).

ಬಳುಕು baḷuku. 1. = ಬಳಕು, etc. (Bp. 14, 17; 38, 30; My.).

ಬಳುಕು baḷuku. 2. = ಬಳುಕು 2, etc. ಉದ್ದಮಾಗಿ ಬಳುಕಿದು ದು (ಬನ್ನರ, ಉನ್ನತಾನತ Nr.). ಉರಗರಾಜನ ಹೆಡೆ ಬಳುಕಿದ (Bp. 11, 12).

ಬಳುಂಕು baḷuṅku. = ಬಳುಕು 2, etc. (Grj. 5, after 42). ಜನ್ಮ ಕೀರ್ತಿ ಬಳುಂಕಿದನು, ರಾಜೇಂದ್ರ ಮುನಿಕೊಂಡನು (Bp. 52, 18). ಬಡನೆದು ಬಳುಂಕಿ (Riv. 10, 7).

ಬಳುವೆ baḷuvē. = ಬಳವೆ, etc. A large heap (Rām. 6, 55, 15).

ಬಳುವಳಿಕೆ baḷuvalikē. Increase, growth (Öpr. 4, 2).

ಬಳುವು baḷuvu. Heaviness, weight (My.; T. ಪಳುವು).

ಬಳೆ baḷē. 1. (= ಬಳೆ 1; cf. ಬಲಿ 1). To increase, to become large, to grow up, to prosper (used

only with regard to man and other animals and their bodies according to Smd. 256; ಪ್ರವೃತ್ತಿ Smd. Dh.; ವೃತ್ತಿ Smd. 114; Öpr. 1, 91; 3, 104; Grj. 4, 2. 38; T., M. ವಳರು). ಬಾಲಾಪವದೋ ಧಾವಕಯರ್ ಬಳಿವರ್ ನಿರಸ್ತರಂ (Smd. 230). ಮೃದುಮುಗ್ಧರಾವಂ ಬಳಿದಂ ಸರಸ್ವತೀಮಣಿಹಾರಂ (256). ಎನಿತ್ತೆ ನಿತ್ತು ಅಮೃತವತ್ಸನೇತ್ರಯಾ ಘನಸ್ತನಂಗ್ ಬಳಿಗುಂ ಕಿರಾತಯಾ, ಅನಿತ್ತನಿತ್ತಂ ವನದೋ ವನೇಡರಂ ತನತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾನದನ್ ಅನ್ನೆ ಕೀಸು ಗುಂ (144). (ಆ ಕುಮಾರರ) ಇನ್ನು ಬಳಿವತ್ತಮರಿಯೆರೆ (Riv. 4, after 75). ಉತ್ತಮಸ್ತವಸುತ—ಮಸ್ತಿಪುತ್ರರಿವರ್ ಬಳಿವರ್ (4, 78). ನೃಪೋತ್ತಮನ ಸುಕುಮಾರಿ ಮಿಗೆ ಬಳಿವತ್ತಿರ್ದಳು (Pril. 3, 23). Note: The meaning of ಬಳೆ 1 appears in Öpr. 1, 82. 90; 1, after 101; 2, 91; 3, 12; 5, 49.

ಬಳೆ baḷē. 2. = ಬಳು, etc. — ಬಳೆಗಾರ. -ಕಾರ. = ಬಳುಗಾರ (S. Mhr.).

ಬಳೆ baḷē. Tbh. of ವಲಯ. A ring; an armlet, an arm-ring, a bracelet of glass, etc. for females (ಕಾಡಧೂಪಂ Smd. Dh.; ಬಾಲೆಯರ ಕಾಡವಲಯ Smd. 114; ಪ್ರತಿಸರ Mr. 340; ವೃತ್ತಿಕೆ 285; Öpr. 8, 64; C.; M. ವಳೆ, T. ವಳೆ; Mhr. ವಾಳಾ. ದನ್ನದ ಬಳೆ (Riv. 5, 24). ನಿಗ್ಗವದ ಬಳೆಗರ್ (Rāghc. 17, 65). ಯೂಪಸ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮರದಿನ ಮೂಡರ್ ಪಟ್ಟ ಬಳೆ (ಚಪಾಲ, ಯೂಪ ಕಟಕ St. 238). ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣುಗಡ್ಡೆ, ನೋಗ, ಅಡ್ಡು, ಕಡಾಣಿ, ಬಳೆ ಮುನ್ನಾದ ಬಣ್ಣಿಯ ಅನಯವಗಲು (ಅವಸ್ಥರ); ಬಣ್ಣಿಯ ಹಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡು ಸೇರುವ ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತು ಲೋಹದ ಬಳೆ (ನೇಮಿ, etc. 276). ಕುದುರೆವಾಯಿ ಪೊದಿಗಣ ಬಳೆ (ಕವ Smd. 109). ಬಿರಿದಿನ ಬಳೆ (ಕಪ್ಪ ದ್ Kk. 75). ಬಳೆಗರ್ ಗುಲ್ಲುಲಿನಿ ಗಳಿ ಸೋವಾಳಿಗಳಿನ್ ಒಪ್ಪುಗುಂ ಕೆಲವೆಯೋ (Smd. 231). See ಕೆಯ್, ಪಾಯಿಮ್, ಪಾಮು; B. 4, 122; Prvs. s. ಪಾಯಿ 1, ಸನ್ನೆ 1. 2, a series (in algebra, B. 1, 11; Mhr. ವಲ್ಲಿ). — ಬಳೆಗಡಕಪಾಪು. -ಕಡಕ. = ಬಳೆವಡಕ ಪಾಪು. (B. 2, 26). — ಬಳೆದುದು. -ತುದು. To put on a ring. ಬಳೆದೊಟ್ಟುಂ (Smd. 200). — ಬಳೆದೊಡಿಸು. -ತೊಡಿಸು. To cause to put on a ring or rings (Ö. Bp. 47, 42). — ಬಳೆಮರಾದ. The bundle of glass rings strung on strings that is carried by bracelet vendors (My.). — ಬಳೆಯವ. -ಅವ. A bracelet maker; a bracelet vendor (My.). — ಬಳೆಯುಪ್ಪ. -ಉಪ್ಪ. A sort of salt (ವಸು Mr. 143; My.). — ಬಳೆವಡಕ ಗಡ. (-ಬಡಕ). A prostrate herb, the spreading hog-weed, Boerhavia diffusa Lin. (Z.; St. & Pl. as ಬಳೆವಡಕ). — ಬಳೆ ವಡಕಪಾಪು. -ಬಡಕ. A venomous snake, the Trimeresurus anomallensis (Bd.); the venomous snake Dipsas gokool (Bd.). — ಬಳೆವಡಕಪಾಪು = ಬಳೆವಡಕಪಾಪು. (My.).

ಬಳೆಗಾರಿ baḷē-gāra. (Smd. 235). = ಬಳೆಯವ. (Rām. 5, 8, 51; C.). ಬಳೆಗಾರಿನ ಅಂಗಡೀಲಿ ಪಾದೋ ಹಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಬಳೆಗಾರಿನ ಮೊಟ್ಟೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ತೆಗೆಯಲಕ್ಕೆ ಹೆದಿಗೆ ಬೇಕು (Prvs.).

ಬಳೆಗಾರ್ತಿ baḷē-gārti. (Smd. 246). A female bracelet maker and vendor (My.).

ಬಳೆಯಿಸು baḷēyisu. = ಬಳೆಯಿಸು. (Öpr. 1, 91; 5, 126).

ಬಳೆವಿಗೆ baḷēvigē. = ಬಳವಿನೆ. (Öpr. 1, after 101).

ಬಳಿಸು baḷisu. To cause to bend, to bend (v. t., Öpr. 7, 107).

ಬಳು baḷu. 1. = ಬಳಕು, etc., (ಅಳುಕು 5). To shake (v. i.); to tremble; to fear (ಧಯವನ್ ಅನ್ Kk. 72; ಸೆಡೆ, ಅಳುಕು, ಸುಗ, ಬೆಮರ್, ಸುರುಳ್, ಅಳಿ, ಧಯವನ್ ಅನ್ Smd. 40).

ಬಳು baḷu. 2. = (ಬಗ್ಗು 2), ಬಳಂಕು, ಬಳುಕು 2, ಬಳುಂಕು. To bend (v. i., ನಮನ Smd. Dh.; Grj. 2, after 106). ಪಾದ್ವೇಣಂ ಪೊದರೆ ಬಳುವ ಸಮ್ಮನ ತೊವಾಲದೋ (Smd. 204,

o. r. ಬದ್ಧಿವು. ಬಳ್ಳು ನಮನು (Rā. 5, 87). ಫಣಿರಾಜಂ ಬಳ್ಳಿ (6, 11). ತಕ್ಕಡು ಬಳ್ಳಿ (7, 17). ಬಾಲಂ ಮೇಲ್ ಬಳ್ಳಿ (8, 29). ತಾನ್ ಅಳ್ಳಿ, ಬಳ್ಳಿ (J. 6, 28).

ಬಳ್ಳುಡಿ balukudi. = ಬಕ್ಕುಡಿ 2, q. v. Fear (ಗುರ್ವ, ಬೆಗರ್, ಬೆಬ್ಬರ್, ಅಳರ್, etc., ಧಯ ಸಿ. 2).

ಬಳ್ಳುಳ balpala. (= ಬೆಳವಲ). Growth (ಬೆಳವುದು ರಿ. II, 37). ತೋವ ದತ್ತಮಂಜುಸನ್ನತಿ ಪರ್ವ ಬಳ್ಳುಳ (o) ನೀಳ್ವು (Smd. 275 Mqb.).

ಬಳ್ಳುಳಿಕೆ balpalikē. Growth, greatness; or great lustre (cf. ಬೆಳ್ಳುಳ; Ūpr. 8, after 51).

ಬಳ್ಳು balla. = ಬಳ 1. A measure of capacity, the 4th part of a kōlaga or 4 mānas (C.; Mr. 955, see s. ಪಾಗ and ಏರ್ವ; ಶಿವ Mr. 206; ಪ್ರಸ್ತ HIA., Nr., Nn. 108, Mr. 472, Si. 329. 429; T. ವಳ್ಳು; M. ವಲ್ಲ; Tē. ಬಳ್ಳಿ; T., M. ವಳ್ಳು also: a canoe or boat of one trunk; a brazen charger or eating dish; Tē. ವಲ್ಲ, a purse; M. ವಲ್ಲ = Sk. ವಲ್ಲ, a large bamboo basket to hold grain, etc.). ಬಳ್ಳು ದದ (Smd. I). See Bp. 9, 17; 42, 5; V. 9, after 71; J. 2, 27; Prv. s. ಬೆಳಸು 1. — ಬಳ್ಳು ವ ಮರ. A cross piece of wood on the wheel of an idol car (My.). — ಬಳ್ಳುಡಿ. N. of a town in Tēlugu (My.; B. 3, 46; 5, 129). — ಬಳ್ಳೇತ್ತರ. — ಈ ತ್ತರ. N. (Bp. 9, 11). ಬಳ್ಳೇತ್ತರನ ಮುಲ್ಯು (Bp. 9, 46; 47, 38).

ಬಳ್ಳುವಳ್ಳಿ (balla-balli, i. e. balli-balli). Creepers and creepers, i. e. turnings and turnings (P Abh. P. 3, 115; 12, 87).

ಬಳ್ಳುಳ ballikā. = ಬಲ್ಲಾಳ. (My.).

ಬಳ್ಳು balli. Tbh. of ವಲ್ಲಿ. A creeper, a vine (ಲತೆ, ಪ್ರತಾನಿ, ವಲ್ಲಿ, ಪ್ರತತಿ, ಪ್ರತತಿ HIA.; ಲತೆ Nn. 31; ವಲ್ಲಿ 102; ವಲ್ಲಿ, etc. Mr. 106; C.; Tē. ವಲ್ಲಿ; T., M. ವಳ್ಳಿ). ಎಲೆಯ ಬಳ್ಳಿ (ತಾಮ್ಬಲಿ ಲವಲ್ಲಿ HIA.). ನೀರಜದ ಕೈರವದ ಬಳ್ಳಿ (ಬಿಸಿನಿ Mr. 420). ಬಿಳಿ ನೆಯ್ದಿಲೇ ಬಳ್ಳಿ (ಕುಮುದ್ರತಿ, etc.); ತಾವರೇ ಬಳ್ಳಿ (ನಲಿನಿ, etc. Si. 95). ಮರ ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಪೂರ ಪೂದದ (Smd. 89. 113. 129). ಬಳ್ಳಿ ಹಿಡಿದು, ಕಾಯಿ ಕೊಯ್ಲು ಬೇಕು (Prv.). See ಅಲರ್ವಳ್ಳಿ, ಎಳೆವಳ್ಳಿ; Ū. Bp. 11, 5; Sēv. 3, 33; 4, 23. — ಬಳ್ಳಿಗದುಕೆ. — ಕದುಕೆ. White bent-grass, Panicum dactylon (ಗಣ್ಣಾಡಿ, ತಕುರಾಕ್ಷುಕ Nr.). — ಬಳ್ಳಿದುಕುತೆ. — ತದುಕೆ. = ಬಳ್ಳಿದುಕುತೆ. (ಯಾಸ, ಯನಾಸ, etc. Si. 144). — ಬಳ್ಳಿದುಕುತೆ. — ತದುಕೆ. The plant Alhagi maurorum Tournef. (ಯಾಸ, ಯನಾಸ, ದುಸ್ತರ್ತ, ಧನ್ಯಯಾಸ, etc. Nr.). — ಬಳ್ಳಿಬಳ್ಳಲಿ. (ಕಲವ್ವು Si. 162). — ಬಳ್ಳಿಮಾಡ. Tbh. of ವಲ್ಲಿಮಾಡ (Smd. 380). See Ūpr. 6, after 88; V. 5, 6; 9, 7. — ಬಳ್ಳಿಮಾಡ. A kind of mango tree (Ūpr. 6, after 88; 8, after 73). — ಬಳ್ಳಿಮಿಂಡು. Chain-lightning, lightning in zigzag (Abh. P. 13, 76; Bp. 11, 34; Rā. 5, after 19; Bh. 6, 1, 6). — ಬಳ್ಳಿಮಾನು. A polyp (P Si. 88). — ಬಳ್ಳಿವರೆ. — ಪರೆ. A creeper to spread out or run: to spread like a creeper (Grj. 2, after 106; 3, after 26; Rā. 4, after 14; 7, after 17). — ಬಳ್ಳಿವರ್ವ. — ವರ್ವ. = ಬಳ್ಳಿವರೆ. (Ūpr. 8, after 44). — ಬಳ್ಳಿವರೆ. — ಬರೆ. A kind of net (Rā. 5, after 114). — ಬಳ್ಳಿವಸರೆ. — ವಸರೆ. A green spot of creepers (Ūpr. 8, after 4). — ಬಳ್ಳಿವೆಗರು. — ಬೆಗರು. Zigzag-light (Grj. 5, 61; 5, after 76; Rā. 6, after 11; 13, after 77).

ಬಳ್ಳು ballu. = ಬಳ್ಳು 2, q. v. A jackal (ಫೂಂಮಾಯ, ಗೋಮಾಯು Mr. 162; Abh. P. 14, 122; J. 19, 3; My.; Tē. ವರಡು, ವರುಡು, an old fox; M. ವನ್ಯಾಯಿ, ವನ್ಯಾಲಿ, a fox; Mhr. ಫಾಲೂ, a bear; an old female jackal; cf. ಫಲ್ಲ No. 2).

ಬಳ್ಳಿ ballē. N. of a plant (ಕುತಲತೆ Mr. 149). — ಬಳ್ಳಿ ಸೋಪ್ಪ. = ಬಳ್ಳಿ. (My.). ಬಡಾಯ ಬಡಾಯ, (ನಿನಗೆ) ಬಳ್ಳಿಸೋಪ್ಪ, ಸೋತ ಪುರುಕಿಗೆ ಸೋರೆಸೋಪ್ಪ (Prv.).

ಬಲಿ bal. (= ಬಾದ 1). To live (ಜೀವಿಸು Smd. I). ಬದ್ಧಂ (49). ಬದ್ಧಿಕ್ (Ūpr. 1, after 101). ದೈವದಿಂ ಬದ್ಧಂ (Smd. 157). ಬದ್ಧಿದು ಬಲ್ಲನಾದಿ (38). ಬೇಟಮಂ ಹಡೆದನೆ? ಬಾದ್ಗಿ ಬಾದ್ಗಿನಿತಿಲ್ಲದ ಬಾದ್ಗಿನನೇಕೆ ಬದ್ಧಿಪಂ? (81 Mqb.). 2, to begin to live prosperously (ಒಕ್ಕಲಾಗು Smd. I).

ಬಲಿ bala. 1. = ಬದ 2, etc. — ಬದವಲಿ. = ಬದವದ್ಧಿ. (G.). — ಬದವದ್ಧಿ. = ಬದವದ. (ಯಾತಕಾದಿಯದ್ದೇಯಂ, ಸುದಾಯಂ, ಹರಣ, ಮದಿನೆ ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಳಗೂ ಅಳಿಯನಿಗೂ ಕೊಡ ತಕ್ಕ ಬದವದ್ಧಿ ಮುನ್ನಾದ ಬಹುಮಾನ Si. 266, only in Si.).

ಬಲಿ bala. 2. = ಬದು 2. Short P. p. of ಬದ 4, in ಬದ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಲಿಕೆ balakē. = (ಪದಕ), ಬದಕೆ No. 1. Course, way of action, plan, contrivance (Bh. 1, 8, 61. 76). 2, use;—custom, practice; exercise;—the state of being well known or understood by practice; conversancy with;—intimate and frequent converse or association, familiarity, familiar intercourse (Smd. 262, v. 224, which is an interpolation, as it does not occur in Mqb.; My.; B. 5, 155; T. ಪದಕ್ಕ, ವದಕ್ಕ, ವದ್. ಬದಕೆಯಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಬಾದ ಬಹುದು, ಬೇರೆ ಕಾಲ ಸಯ್ಯಸ ಕೂಡದು (Prv.). See Prv. s. ಬೆಳಸು.

ಬಲಿಚು balāṣu. 1. To cause to smear (a floor, etc. with cow-dung, My.).

ಬಲಿಚು balāṣu. 2. (ಬಳಚು). = ಬದಚು. (To cause to go?), to cut off (Rām. 3, 4, 27).

ಬಲಿದು balādu. = ಬದದು. P. p. of ಬದ 4. (My.).

ಬಲಿಲ್ balal. 1. = ಬದಲು 1. To become weary, to be fatigued; to droop, to fade; to be cast down, to be distressed (ಎದರ್ Smd. I; ತ್ರಸ್ತಿ Smd. Dh.; ಸೇವೆ Smd. 107; see ಬದಲುಲಿ; T. ವದಕ್ಕು, weariness, etc.; cf. ಬಾದು 1). P. p. ಬದಲ್ವು (Smd. 49). ಪುಷ್ಪಮೊನ್ನು ಬದಿ ಲರ್ ಭೃಂಗಕ್ಕೆ ಪೂವಿಲ್ಲವೇ? (Sā. 8). See Ūpr. 5, 63; 7, 41; 8, 71; Bp. 42, 31; Rā. 5, 39; 11, 7; J. 4, 35; 13, 5; 26, 4; 28, 5. 16; 29, 49; ಕದು.

ಬಲಿಲ್ balal. 2. = ಬದಲ್. To become slack or loose; to swing, to dangle; to slip (ಜೋರ್ Smd. 107; T., M. ವದುಕ್ಕು, to slide or slip; M. also ವದುದು). ಬದಲ್ವು ಉದ (Ūpr. 7, 117).

ಬಲಿಲ್ balal. 3. = ಬದಲು 2. The state of being loose, etc. (ಜಂಗಳ, ಸೋರ್, ಸಡಿಲ್ಲದು Smd. 49). — ಬದ ಲ್ಲಿವಿ. — ಕವಿ. A flapping ear (J. 13, 60). — ಬದಲ್ವುದುಲು. — ತುದುಲು. A loose bundle of hair (J. 13, 25). — ಬದಲ್ವುಡಿ. A loose knot or braid of hair (Abh. P. 3, after 67; Smd. 118; Rā. 7, 17).

ಬಲಿಲಿಕೆ balalikē. = ಬದಲಿ. Weariness, fatigue, distress (ದವಳು, ಪಂತಾಪ HIA., Mr. 385; ಅಬಕಬ Bhn. 66; Bp. 18, 12; 29, 13; 59, 15; Rām. 3, 2, 15; J. 5, 61; My.; T. ಪದಲಿಗ್ಗಿ. ಬಹಳ ಬದಲಿಕೆ (ಪ್ರಗಾಢ Si. 417).

1; Si. 98); to cover (Rā. 2, 35); to be in one's company (Bp. 44, 52; Rā. 4, after 14). ಬಳಸು ಬಳ್ಳು (ಕವರ ಕ್ಕ. 59). See Ūpr. 1, 78; 1, after 101; 1, 109. 111. 136; 2, 69. 86; Abh. P. 5, after 58; 11, after 82; 12, 95; ತಲೆವಳಿಸು; ಮೂವಳಿಸು 1. — ಬಳಸು ಬಳಸು. rep. (Bp. 58, 28; 60, 32).

ಬಳಸು baḷasu. 2. (Smd. 40). (= ಬಾಜಿ). The act of surrounding or encompassing (Bh. 2, 2, 108); the state of being round about (Abh. P. 3, 87; 4, after 128; 5, after 53; see ಫುಡಿ-). 2, what surrounds: a kind of bodice, a coat of mail (ಕಂಠುಕಾಂಗ Smd. Dh.; ಕಂಠುಕ Smd. 110). ಗಡುಡಿಯ ಬಳಸು, ಬಿಜ್ಜೋದರಗಳದಿನ್ದ, ಅನೆ ಹೋರಲಿಕ್ಕದ ತಡೆಯು (Smd. 131). 3, the state of being circuitous, as a road (My.). 4, one round or turn, as of a rope, a dōtra, a sīrē, etc. (My.). 5, a turn in serving up dinner (My.). See ಮೂವಳಿಸು 2.

ಬಳಹ ಬಾḷaha. = ಬಳಹ, etc. (Bp. 31, 3. 10; Bh. 1, 1, 9; My.; see Mr. s. ಬಳಹ).

ಬಳಹರಿ (baḷa-hari). (= ಬಳಾರಿ). — ಬಳಹರಿಮಾರಿ. N. (Bp. 23, 19).

ಬಳಾಪ ಬಾḷāpa. = ಬಳಪ, etc. (My.).

ಬಳಾಯಿ ಬಾḷāyi. (ಧವಲ Cb. 63).

ಬಳಾರಿ ಬಾḷāri. (= ಬಳಾರಿ). The demon Baḷāri or Mahākālī (ಮಹಾಕಾಲಿ Ūt. II, 119). ಆತನ ಬಲಿಗಟ್ಟಿ, ಮನ್ನಹಬಳಾರಿಗೆ ಬೆಗುಲ ದಾ ಮಾಡಿ, ಫುಡು ಪೆಂ (Rā. 11, 165).

ಬಳಿಕು baḷiku. = ಬಳಕು 1, etc. (Bp. 55, 10).

ಬಳಿಂಕ ಬಾḷinka(?). A part of a ship (? Mr. 408, text corrupt).

ಬಳಿದು baḷidu. The state of being (bent or) sloping, as a roof (My.); the state of not being steep or of gradual ascent, as a hill (My.); that of inclining from a horizontal direction, as the haft of a hoe, etc. (My.; T. ವಳಿದು).

ಬಳುಕಿಸು baḷukisu. = ಬಳಕಿಸು. (My.).

ಬಳುಕು baḷuku. 1. = ಬಳಕು, etc. (Bp. 14, 17; 38, 80; My.).

ಬಳುಕು baḷuku. 2. = ಬಳಕು 2, etc. ಉದ್ದಮಾಗಿ ಬಳುಕಿದು ದು (ಬನ್ನರ, ಉನ್ನತಾನತ Nr.). ಉರಗರಾಜನ ಹೆಡೆ ಬಳುಕಿದ (Bp. 11, 12).

ಬಳುಂಕು baḷuṅku. = ಬಳುಕು 2, etc. (Grj. 5, after 42). ಚನ್ನಕರ್ತೆ ಬಳುಂಕಿದನು, ರಾಜೇಂದ್ರ ಮುನಿಕೊಂಡನು (Bp. 52, 18). ಬಡನದು ಬಳುಂಕಿ (Rā. 10, 7).

ಬಳುವೆ baḷuvē. = ಬಳವೆ, etc. A large heap (Rām. 6, 55, 15).

ಬಳುವಳಿಕೆ baḷuvalikē. Increase, growth (Ūpr. 4, 2).

ಬಳುವು baḷuvu. Heaviness, weight (My.; T. ಪಳುವು). **ಬಳೆ baḷē. 1.** (= ಬಳೆ 1; cf. ಬಲಿ 1). To increase, to become large, to grow up, to prosper (used

only with regard to man and other animals and their bodies according to Smd. 256; ಪ್ರವೃತ್ತಿ Smd. Dh.; ವೃತ್ತಿ Smd. 114; Ūpr. 1, 91; 3, 104; Grj. 4, 2. 38; T., M. ವಳರು). ವಾಲಧಾವದೊಳಿ ಧಾವಕಿಯರ್ ಬಳೆವರ್ ನಿರನ್ನರಂ (Smd. 230). ಮೃದುಮುಗ್ಧಾಶಂ ಬಳೆದಂ ಸರಸ್ವತೀಮಣಿಹಾರಂ (256). ಎನಿತ್ತೆ ನಿತ್ತು ಅಮೃತಪತ್ರನೇತ್ರಿಯಾ ಧನಸ್ಸನಂಗಳ ಬಳೆಗುಂ ಕರಾತೆಯಾ, ಅನಿತ್ತನಿತ್ತಂ ವನದೊಳಿ ವನೇಶರಂ ತನತ್ತು ಬಿರನ್ನದನ್ ಅನೈ ಕೇಸು ಗುಂ (144). (ಆ ಕುಮಾರರ) ಇನ್ನು ಬಳೆವತ್ತಮರೆಯರೆ (Rā. 4, after 75). ಉತ್ತಮಸ್ತವಸುತ—ಮೃತ್ವುಪುತ್ರರವರ್ ಬಳೆದರ್ (4, 78). ನೃಪೇಶ್ವರನ ಸುಕುಮಾರಿ ಮಿಗೆ ಬಳೆವತ್ತಿದರ್ಲು (Pril. 3, 23). Note: The meaning of ಬಳೆ 1 appears in Ūpr. 1, 82. 90; 1, after 101; 2, 91; 3, 12; 5, 49.

ಬಳೆ baḷē. 2. = ಬಳು, etc. — ಬಳೆಗಾರ. -ಕಾರ. = ಬಳುಗಾರ (S. Mhr.).

ಬಳೆ baḷē. Tbh. of ವಲಯ. A ring; an armlet, an arm-ring, a bracelet of glass, etc. for females (ಕಾಡಧೂಪಣ Smd. Dh.; ವಾಲೆಯರ್ ಕಾಡವಲಯ Smd. 114; ಪ್ರತಿಸರ Mr. 340; ವೃತ್ತಿಕೆ 285; Ūpr. 8, 64; C.; M. ವಳೆ, T. ವಳಿ; Mhr. ವಾಳು). ದನ್ನದ ಬಳೆ (Rā. 5, 24). ನಿಗ್ಗವದ ಬಳೆಗಳ (Rāgh. 17, 65). ಯಾವಸ್ತವೃದ್ಧಿ ಮರದಿನ್ದ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಬಳೆ (ಚಪಾಲ, ಯಾವ ಕಳಿಸಿ S. 238). ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟಿ, ನೊಗ, ಅಡ್ಡು, ಕದಾಪಿ, ಬಳೆ ಮುನ್ನಾಡದ ಬಟ್ಟೆಯ ಅವಯವಗಳು (ಅವಸ್ತು); ಬಟ್ಟೆಯ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡು ಸೇರುವ ಕಟ್ಟಿನ ಸುತ್ತು ಲೋಕದ ಬಳೆ (ನೇಮಿ, etc. 276). ಕುದುರೆವಾಯಿ ಫುಡಿಗಣ ಬಳೆ (ಕವಿ Smd. 109). ಬಿರಿದಿನ ಬಳೆ (ಕಪ್ಪ ದಾ Kk. 75). ಬಳೆಗಳ ಗುಲ್ಲುಲಿನ್ನಿ ಗಿಳಿ ಸೋವಾಳಿಗಳಿನ್ ಅಪ್ಪುಗುಂ ಕೆಲವೆಯೊಳಿ (Smd. 231). ಸೀಂ ಕೆಯ್-, ಪಾಯಿಮ್-, ವಾಡು; B. 4, 122; Prva. s. ವಾಯಿ 1, ಸನ್ನೆ 1. 2, a series (in algebra, B. 1, 11; Mhr. ವಲ್ಲಿ). — ಬಳೆಗಡಕಪಾಪು. -ಕಡಕ-. = ಬಳೆವಡಕ ಪಾಪು. (B. 2, 26). — ಬಳೆದುಡು. -ತುಡು. To put on a ring. ಬಳೆಬೊಟ್ಟುಂ (Smd. 200). — ಬಳೆಬೊಡಿಸು. -ತೊಡಿಸು. To cause to put on a ring or rings (Ū. Bp. 47, 42). — ಬಳೆಮರಾರ. The bundle of glass rings strung on strings that is carried by bracelet vendors (My.). — ಬಳೆಯವ. -ಅವ. A bracelet maker; a bracelet vendor (My.). — ಬಳೆಯುಪ್ಪು. -ಉಪ್ಪು. A sort of salt (ವಸು Mr. 143; My.). — ಬಳೆವಡಕ ಗಡ. (-ಬಡಕ-). A prostrate herb, the spreading hog-weed, Boerhavia diffusa Lin. (Z.; St. & Pl. as ಬಳೆವಡಕ). — ಬಳೆ ವಡಕಪಾಪು. -ಬಡಕ-. A venomous snake, the Trimeresurus anemallensis (Bd.); the venomous snake Dipsas gokool (Bd.). — ಬಳೆಪೊಡಕಪಾಪು = ಬಳೆವಡಕಪಾಪು. (My.).

ಬಳೆಗಾಡ ಬಾḷē-gāra. (Smd. 235). = ಬಳೆಯವ. (Rām. 5, 8, 51; C.). ಬಳೆಗಾಡಿನ ಅಂಗಡೀಲಿ ವಾದೋ ಹಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಬಳೆಗಾಡಿನ ಮೊಟ್ಟೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಡಿಗೆ ಬೇಕು (Prva.).

ಬಳೆಗಾರ್ತಿ ಬಾḷē-gārti. (Smd. 246). A female bracelet maker and vendor (My.).

ಬಳೆಯಿಸು baḷēyisu. = ಬಳಯಿಸು. (Ūpr. 1, 91; 5, 126).

ಬಳೆವಿಗೆ baḷēvigē. = ಬಳವಿಗೆ. (Ūpr. 1, after 101).

ಬಳ್ಳಿಸು baḷisu. To cause to bend, to bend (v. t., Ūpr. 7, 107).

ಬಳ್ಳು baḷu. 1. = ಬಳಕು, etc., (ಅಳುಕು 5). To shake (v. i.); to tremble; to fear (ಧಯವನ್ ಅನ್ Kk. 72; ಸಡೆ, ಅಕ್ಕು, ಸುಗಿ, ಬೆಮರ್, ಸುರುಳ, ಅಗಿ, ಧಯವನ್ ಅನ್ Smd. 40).

ಬಳ್ಳು baḷu. 2. = (ಬಗ್ಗು 2), ಬಳಂಕು, ಬಳುಕು 2, ಬಳುಂಕು. To bend (v. i., ನಮನ Smd. Dh.; Grj. 2, after 106). ವಾದ್ಯಗುಂ ಫುಡೆ ಬಳ್ಳುವ ಸಮ್ಮನ ತೂಲವಾಲದೊಳಿ (Smd. 204,

o. r. ಬದ್ಧವು. ಬಳ್ಳುವ ನಡುವು (Rā. 5, 87). ಫಣಿರಾಜಂ ಬಳ್ಳಿ (6, 11). ತಳ್ಳದು ಬಳ್ಳಿ (7, 17). ದಾಲಂ ಮೇಲ್ ಬಳ್ಳಿ (9, 29). ತಾನ್ ಬಳ್ಳಿ, ಬಳ್ಳಿ (J. 6, 28).

ಬಳ್ಳುಡಿ balḷuḍi. = ಬಳ್ಳುಡಿ 2, q. v. Fear (ಗುರ್ವ, ಬೆಗರ್, ದಬ್ಬಳ, ಅಳರ್, etc., ಭಯ ಕೊ.).

ಬಳ್ಳುಳ balḷaḷa. (= ಬೆಳವಲ). Growth (ಬೆಳವುದು ರಿ. II, 37). ತೊಳವ ದನ್ನಮರಣಿಸನ್ನತಿ ಪರ್ವ ಬಳ್ಳುಳ (o) ನೀಳ್ವು (Smd. 275 Mqb.).

ಬಳ್ಳುಳೆ balḷalikē. Growth, greatness; or great lustre (cf. ಬೆಳ್ಳುಳ; Ūpr. 8, after 51).

ಬಳ್ಳು balla. = ಬಳ 1. A measure of capacity, the 4th part of a kōḷaga or 4 mānas (C.; Mr. 355, see s. ಪಾಗ and ಖರ್ವ; ಶಿವ Mr. 206; ಪ್ರಸ್ಥ HIA., Nr., Nn. 108, Mr. 472, Si. 329. 429; T. ವಳ್ಳ; M. ವಲ್ಲ; Tē. ಬಳ್ಳಿ; T., M. ವಳ್ಳ also: a canoe or boat of one trunk; a brazen charger or eating dish; Tē. ವಲ್ಲ, a purse; M. ವಲ್ಲ = Sk. ವಲ್ಲ, a large bamboo basket to hold grain, etc.). ಬಳ್ಳು ದಡ್ಡ (Smd. I). See Bp. 9, 17; 42, 5; V. 9, after 71; J. 2, 27; Prv. s. ಬೆಳಸು 1. — ಬಳ್ಳದ ಮರ. A cross piece of wood on the wheel of an idol car (My.). — ಬಳ್ಳಾರಿ. N. of a town in Tēḷugu (My.; B. 3, 46; 5, 123). — ಬಳ್ಳೇತ್ತರ. — ಶೆತ್ತರ. N. (Bp. 9, 11). ಬಳ್ಳೇತ್ತರನ ಮಲ್ಲಯ್ಯ (Bp. 9, 46; 47, 88).

ಬಳ್ಳುನಳ್ಳಿ (balla-balli, i. e. balli-balli). Creepers and creepers, i. e. turnings and turnings (P Abh. P. 3, 115; 12, 87).

ಬಳ್ಳುಳೆ balliḷa. = ಬಲ್ಲುಳ. (My.).

ಬಳ್ಳು balli. Tbh. of ವಲ್ಲಿ. A creeper, a vine (ಲತೆ, ಪ್ರತಾನಿ, ವಲ್ಲಿ, ಪ್ರತೆ, ಪ್ರತೆ HIA.; ಲತೆ Nn. 31; ವಲ್ಲಿ 102; ವಲ್ಲಿ, etc. Mr. 106; C.; Tē. ವಲ್ಲಿ; T., M. ವಳ್ಳಿ). ಎಲೆಯ ಬಳ್ಳಿ (ತಾಮ್ರಾ ಲವಲ್ಲಿ HIA.). ನೀರಜದ ಕೈರವದ ಬಳ್ಳಿ (ಬಿಸಿನಿ Mr. 420). ಬಿಳಿ ನಯ್ದಿರೇ ಬಳ್ಳಿ (ಕುಮುದ್ವತಿ, etc.); ತಾನರೇ ಬಳ್ಳಿ (ನಲಿನಿ, etc. Si. 95). ಮರ ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಪೂರ್ವ ಪೂದದ್ (Smd. 89. 113. 129). ಬಳ್ಳಿ ಹಿಡಿದು, ಕಾಯಿ ಕೊಯ್ಯ ಬೇಕು (Prv.). See ಅಲರ್ವಳ್ಳಿ, ಎಳೆವಳ್ಳಿ; Ū. Bp. 11, 5; Rā. 3, 33; 4, 23. — ಬಳ್ಳಿಗಡುಕೆ. — ಕಡುಕೆ. White bent-grass, Panicum daotylon (ಗಣ್ಣಾಲಿ, ತಕುರಾಕ್ಷಕ Nr.). — ಬಳ್ಳಿದುಡುಕೆ. — ತುಡುಕೆ. = ಬಳ್ಳಿದುಡುಕೆ. (ಯಾಸ, ಯನಾಸ, etc. Si. 144). — ಬಳ್ಳಿದುಡುಕೆ. — ತುಡುಕೆ. The plant Allagi maurorum Tournef. (ಯಾಸ, ಯನಾಸ, ದುಸ್ತರ್ತ, ಧನ್ಯಯಾಸ, etc. Nr.). — ಬಳ್ಳಿಬಡ್ಡಲಿ. (ಕಲವ್ವು Si. 162). — ಬಳ್ಳಿಮಾಡ. Tbh. of ವಲ್ಲಿಮಾಟ (Smd. 380). See Ūpr. 6, after 88; V. 5, 6; 9, 7. — ಬಳ್ಳಿಮಾವು. A kind of mango tree (Ūpr. 6, after 88; 8, after 73). — ಬಳ್ಳಿಮಿಂದು. Chain-lightning, lightning in zigzag (Abh. P. 13, 76; Bp. 11, 34; Rā. 5, after 19; Bh. 6, 1, 6). — ಬಳ್ಳಿಮಾನು. A polyp (P Si. 88). — ಬಳ್ಳಿವರೆ. — ಪರೆ. A creeper to spread out or run: to spread like a creeper (Grj. 2, after 106; 3, after 26; Rā. 4, after 14; 7, after 17). — ಬಳ್ಳಿವರ್ವ. — ಪರ್ವ. = ಬಳ್ಳಿವರೆ. (Ūpr. 8, after 44). — ಬಳ್ಳಿವರೆ. — ಬರೆ. A kind of net (Rā. 5, after 114). — ಬಳ್ಳಿವಸರೆ. — ಪಸರೆ. A green spot of creepers (Ūpr. 8, after 4). — ಬಳ್ಳಿವೆಳಗು. — ಬೆಳಗು. Zigzag-light (Grj. 5, 61; 5, after 76; Rā. 6, after 11; 13, after 77).

ಬಳ್ಳು ballu. = ಬಳ್ಳು 2, q. v. A jackal (ಘಂಟನಾಯ, ಗೋಮಾಯ Mr. 162; Abh. P. 14, 122; J. 19, 3; My.; Tē. ಗರಡು, ವರುಡು, an old fox; M. ವನ್ಯಾಯ, ವನ್ಯಾಲಿ, a fox; Mhr. ಧಾಲು, a bear; an old female jackal; cf. ಭಲ್ಲ No. 2).

ಬಳ್ಳಿ balli. N. of a plant (ಕುತಲತೆ Mr. 149). — ಬಳ್ಳಿ ಸೊಪ್ಪು. = ಬಳ್ಳಿ. (My.). ಬಡಾಯ ಬಡಾಯ, (ನಿನಗೆ) ಬಳ್ಳಿಸೊಪ್ಪು, ಸೋತ ಪುರುಕೆಗೆ ಸೋರಿಸೊಪ್ಪು (Prv.).

ಬಲಿ bal. (= ಬಾದ 1). To live (ಬೇವಿಸು Smd. I). ಬದ್ದಂ (49). ಬದ್ದಿಳ್ (Ūpr. 1, after 101). ಬೈವದಿಂ ಬದ್ದಂ (Smd. 157). ಬದ್ದಿದು ಬಲ್ಲವಾಡಿ (38). ಬೇಟಮಂ ಹಡೆದನೆ? ದಾದಿ ದಾದಿಡಿನಿಲ್ಲದ ದಾದಿಣಿನೇಕೆ ಬದ್ದಿಪಂ? (81 Mqb.). 2, to begin to live prosperously (ಬಳ್ಳುರಾಗು Smd. I).

ಬಲಿ bal. 1. = ಬದ 2, etc. — ಬದವಲಿ. = ಬದವದ್ದ. (G.). — ಬದವದ್ದ. = ಬದವದ್. (ಯಾತಕಾದಿಯದ್ದೇಯಂ, ಸುದಾಯ, ಹರಣ, ಮದಿವೆ ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಳೂ ಅಳಿಯನಿಗೂ ಕೊಡ ತಕ್ಕ ಬದವದ್ದ ಮುನ್ನಾದ ಬಹುಮಾನ Si. 266, only in Si.).

ಬಲಿ bal. 2. = ಬದ 2. Short P. p. of ಬದ 4, in ಬದ ಕೊಕ್ಕು (My.).

ಬಲಿಕೆ balakē. = (ಪದಕ), ಬದಕೆ No. 1. Course, way of action, plan, contrivance (Bh. 1, 8, 61. 76). 2, use;—custom, practice; exercise;—the state of being well known or understood by practice; conversancy with;—intimate and frequent converse or association, familiarity, familiar intercourse (Smd. 262, v. 224, which is an interpolation, as it does not occur in Mqb.; My.; B. 5, 155; T. ಪದಕ್ಕ, ವದಕ್ಕ, ವದಾ). ಬದಿಕೆಯಿಲ್ಲದಲ್ಲ ದಾದಿ ಬಹುಮ, ಹಳೇ ಕಾಲ ಸಯ್ಸ ಕೊಡದು (Prv.). See Prv. s. ಬೆಳಕು.

ಬಲಿಚು balacu. 1. To cause to smear (a floor, etc. with cow-dung, My.).

ಬಲಿಚು balacu. 2. (ಬಳಚು). = ಬದಚು. (To cause to go?), to cut off (Rām. 3, 4, 27).

ಬಲಿದು baladu. = ಬದಾದು. P. p. of ಬದ 4. (My.).

ಬಲಿಲ್ balal. 1. = ಬದಲು 1. To become weary, to be fatigued; to droop, to fade; to be cast down, to be distressed (ಎದರ್ Smd. I; ತಪ್ಪಿನಿ Smd. Dh.; ಸೇದೆ Smd. 107; see ಬಡಲುಕೆ; T. ವದಳ್ಳಿ, weariness, etc.; cf. ದಾಡು 1). P. p. ಬದಿಲ್ಲ (Smd. 49). ಪುಷ್ಪಮೊನ್ನ ಬದಿ ಬರ್ ಪುಂಗಕ್ಕೆ ಪೂವಿಲ್ಲೇ? (Si. 8). See Ūpr. 5, 63; 7, 41; 8, 71; Bp. 42, 31; Rā. 5, 39; 11, 7; J. 4, 35; 13, 5; 26, 4; 28, 5. 16; 29, 49; ಕಡು.

ಬಲಿಲ್ balal. 2. = ಬದಲ್. To become slack or loose; to swing, to dangle; to slip (ಜೋರ್ Smd. 107; T., M. ವದಿಕ್ಕು, to slide or slip; M. also ವದುದು). ಬದಿಲ್ಲ ಉಡಿ (Ūpr. 7, 117).

ಬಲಿಲ್ balal. 3. = ಬದಲು 2. The state of being loose, etc. (ಹಂಗಳ, ಸೋರ್, ಸಡಿಲ್ಲದು Smd. 49). — ಬದಿ ಲ್ಲಿ ಎ. — ಕಿ ಎ. A flapping ear (J. 13, 60). — ಬದಿಲ್ಲದುಲು. — ತುಡುಲು. A loose bundle of hair (J. 18, 25). — ಬದಿಲ್ಲಡಿ. A loose knot or braid of hair (Abh. P. 3, after 67; Smd. 118; Rā. 7, 17).

ಬಲಿಲಿಕೆ balalikē. = ಬದಿಕ್ಕಿ. Weariness, fatigue, distress (ವಪು, ಪರಿತಾಪ HIA., Mr. 385; ಅನಿಶಬಿ Bhn. 66; Bp. 18, 12; 29, 13; 59, 15; Rām. 3, 2, 15; J. 5, 61; My.; T. ಪಡಲಿಕ್ಕು. ಬಹಳ ಬದಿಲಿಕೆ ಪ್ರಗಾಧ Si. 417).

ಬಲಿಲಿದು *balalidu*. A wrong form of ಬಲಲ್ದು. P. of ಬಲಲಿ 1 (Rām. 2, 7, 3).

ಬಲಿಲಿಸು *balalisu*. = ಬಲಲ್ದು. (Rām. 3, 2, 27; J. 7, 60; 13, 19. 83. 55; My.).

ಬಲಿಲು *balalu*. 1. = ಬಲಲಿ 1. P. p. ಬಲಲಿ. (Bp. 24, 61; 47, 40; 57, 14; Rām. 3, 8, 69; J. 7, 39; 10, 50; 15, 5; 18, 17; My.). ಬದಲೋಣವು (ಕ್ಲಮಧ, ಕ್ಲಮ, ಬಡಲುಎಕೆ Si. 390). ಕನ್ನಿ ಬದಲುನ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ರೋಗಾದಿಗಳು (ಸ್ವರ್ತ, ಸ್ವಪ್ಪು, ಉಪತ ಪ್ಪು 892).

ಬಲಿಲು *balalu*. 2. = ಬಲಲಿ 2. — ಬದಲುಗೊರಳ. — ಕೊರಳ. A slack neck (Rām. 3, 3, 18).

ಬಲಿಲ್ಕೆ *balalkē*. = ಬಲಲಿಕೆ. (ಸೇಡೆ ಓ. I, 80; II, 87; Kk. 46; 8m. 59; Bp. 12, 47; J. 4, 48; 82, 28).

ಬಲಿಲ್ದು *balalidu*. = ಬಲಲಿಸು. To deprive of motion or activity: to exhaust, to weary (ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟೆ 8m. Dh.; 8iv. 5, 3).

ಬಲಿಸು *balasu*. = ಬಲಸು 1. (To cause to go); to use; to spend, as time, etc. (My.; Bp. 16, 19; 20, 8; Bh. 1, 1, 9; 1, 10, 1; Rām. 3, 2, 18; Si. 86; B. 5, 92. 108; T. ವಯಗು, to walk; to pass current; to be in use;—to conduct; ವಯಗು, to conduct, carry on; ವಯಣ, ವಯನ, way, manner; Tē. ವರಸೆ, way, mode; usage; see ಪದಿಸು; cf. also Tbh. ವಯನ and ವಾದಿತಿ. ಬದಸದಿರ್ಪದು (ಮಾಸರ್ Bhn. 9). See Prv. s. ಬೆಳಸು 1.

ಬಲಿ *balli*. 1. = (ಬಲಿ 2), ಬಲಿ 2. (Going; passing); a way, a road (ಮಾರ್ಗ 8m. Dh.; ಬಟ್ಟಿ 1; ಪಥ 8m. 115; My.; T. ವಡಿ, ವಂ, ವದ; M. ವದ). 2, a place, a spot (ಎಡೆ, ತಾಪ್ತ Nn. 128; Өpr. 6, 48; T.). ಪಾಯ್ಲು ಬದ (ಬಾಸುದ್ 8m. I). ನಗಲುಬ ಬದಗಳು (Rām. 3, 2, 16). See ಎಸರ್ಪದ. 3, vicinity, nearness; company (ಸನಿತ 8m. 115; ಸಮಾಸ, ನಿಕಟ, ಸನೀಡ, ಸದೇಶ, ಸವಧ, ಸಮರ್ಯಾದ, etc., ಹತ್ತಿರ Si. 371; My.). ಕದು ತಾಯ ಬದಾಯನುದಾಯದ ತದಿತ್ತಂ (8m. 194). ಈತನಂ ಕಳುಹಿದೆನ್ನ ನನ್ನ ಬದಗೆ (J. 30, 25). See 8m. 5; Bh. 1, 8, 94; 1, 10, 23; J. 10, 43; 13, 53; Si. 90. 201. 4, way, mode, order: regularity, proper course, right behaviour (T., M. ವದ; see ಗದಿವದ). 5, race, lineage (ವಂಶ 8m. Dh. & I; 8m. 115; M. ವದವದು; Tu. ಬರಿ). 6, passing on: following: later or succeeding time; after, afterwards; further, and (ಮತ್ತೆ 8m. I; ಬಲ್ಲೆ, ಮತ್ತೆ 398; T. ವದ). ಬದಾಯೊಳ್ (Өpr. 3, 39). 7, the place of the throat next to the artery called piṅgalā (ಪಿಂಗಲಿಯ ಬದಿಗೊರಳ 8m. I). — ಬದಿ ಕೊಳ್. To take the proper way or order: to place together in regular order (ಕ್ರಮ ಸನ್ನಾಸ 8m. Dh.). — ಬದಿಗಲಸ. — ಕೆಲಸ. Work in the vicinity or about (a person), waiting upon, attendance, service (Bp. 16, 13; 18, 12; 25, 8; 26, 20. 62). — ಬದಿಗಲ ಸ. — ಕೆಲಸ. An attendant, a servant (Bp. 47, 86). — ಬದಿ ಗೊರಳ. — ಕೊರಳ. The place of the throat next to—(see s. ಬದಿ No. 7). — ಬದಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To occupy a place, to plant one's self (Rāv. 5, 42). — ಬದಿಗೊಲು. — ಕೊಲು. Another arrow (Bh. 8, 10, 89). — ಬದದಪ್ಪ. — ತಪ್ಪ. The road to be lost: to lose one's road (Өpr. 5, after 64). — ಬ

ದಾಯಂ. — ಅಂ. A man of good manners, a submissive man (ಎಥೇಯಂ 8m. I). See another ಬದಾಯಂ s. ಬದಾಯ. — ಬದವದ. — ಬದ 2. 1. = ಬದವಲಿ, ಬದವದ್ವ, ಬದುವಲಿ, ಬದುವದ. A company-gift: a gift that does not come alone, but is followed by another, two and more presents (ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುವಿನ ಬದಾಯೊಳ್ ಕುಡುವುದು 8m. I); especially the present to one's daughter, and other presents besides, given at the time of marriage (ಅಟ್ಟಿವ್ವರಿ Kk. 53; ಅಟ್ಟಿ ವ್ವರಿ 8m. 61). — ಬದವದ. — ಬದ 2. Different ways or roads (Rāv. 11, 166). — ಬದವಿ. — ಪಿಡಿ. To take a way;—to join (v. i.);—to follow;—to observe a regular order;—to conduct in accordance with, to comply with (ಬೆಮ್ಮದ ವಡಿ 8m. 195 Cm.). ಬದವಿದು ಬಹವನು (ಅನುಪ್ಪವ, ಸಹಾಯ, ಅನುಹರ, etc.); ಬದವಿದುದು (ಅನ್ವಂ, ಅನುಗ, etc.); ಬದವಿದುದು (ಅನುರೋಧ, ಪ್ರಸಾದ Nr.). ಬದವಿದು ವರುಷಕ್ಕೆ ಅವುದು (ಸಮಾಸಮಾನ Mr. 181). See 8m. 298; Bp. 28, 28; 38, 18; 46, 21; 53, 64; 57, 46; 8iv. 4, after 24; J. 3, 8; 5, 31; 20, 84; 30, 15. — ಬದಿ ಸರ್. To go after, to follow (ಅನುಗಮನ 8m. Dh.; ಪಿತ್ತಯ್ಲಿ ಪೋಪುದು ಓ. I, 85; 8m. 281, o. r. ತದ; Abh. P. 13, 35; Bp. 4, 61; 56, 48; Bh. 1, 8, 45; 8iv. 2, after 42; J. 28, 52). — ಬದಿ ಸಲಿಸು. To place behind (Rām. 6, 11, 2); to put into the shade (6, 30, 9); to come one after the other (6, 30, 13). — ಬದಿ ಸಲುಕ. Following (ಅನುಪದ, ಅನ್ವಂ, ಅನ್ವಕ್ Hk.). — ಬದಿ ಸಲ್ಪ. A large, etc. road (ಬೆದಾರಿ ಓ. I, 35). — ಬದಿ ಸಾರ್. To approach (8iv. 2, 47). — ಬದಿಸೂರ್ಯತಯಾನಕ. A chameleon (ಗೋಸುಪ್ಪಿ Mr. 164).

ಬಲಿ *balli*. 2. = ಬರಿ 2, ಬರಿ 3, ಬದಿ 1, ಬದಿಗೆ, ಬದು 1, ಬದ್ಧ.

A gift, a present. (T. ಅಳಿ, to bestow, grant; ವದಂ ಗು, to give; to distribute; M. ವದಿಕ್ಕು, to grant a favour; T. ವದ, offerings of rice, etc.; ವದಿತ್ತರ್, giving in possession; cf. ವಾಗಿನ; ವರಿ 3). See ಉಪ್ಪದ, ಬದವದ, ಬದುವದ.

ಬಲಿ *balli*. 3. A man who calls or invites (ಅಹ್ವಾನಪುರುಷ 8m. Dh.; ಕರೆವಂ I; T. ಅದ್ವಿ, to call, summon; T., M. ವಿಳಿ, to call, invite;—a call, cry, summons; Tē. ಪಿಲುಕು, to call, invite; ಪಿಲುಕು, a call, cry; an invitation; cf. ದಿಧ್ವಣ). — ಬದಾಯಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟು. To send one that calls or invites to come (Өpr. 7, 48; Abh. P. 6, after 42; 12, after 40; 16, after 4).

ಬಲಿ *balli*. 4. = ಬೊದ. To sweep together, as dust (My.);—to wipe off or aside with the hand (Rām. 3, 6, 57; My.);—to scrape together with the hand (Bh. 2, 13, 50). 2, to put on or apply to, as lime (white-wash), mud, etc. to a wall, cow-dung to the floor of a house, etc., an ointment to the body (My.);—to besmear, as the floor of a house, etc. with cow-dung; to anoint (ಸಮ್ಮಾರ್ಪನ 8m. Dh., 8m. 115; ಲೇಪಿಸು 8m. I; Rāv. 11, 67; My.; T. ವದ; M. ವಾ; cf. ವಾಕು 2). P. pa. ಬದದು, ಬದದು. ಬದದ ಎಣ್ಣೆ (the oil applied to the body) ಬಟ್ಟಲಿಗೆ (Prv.). — ಬದದು ಕೊಳ್ಳು. To smear, as paint on the face (My.). ಬದದು ಕೊಳ್ಳು ಹೋಗು, to rob (My.).

ಬಲಿಲಿಕೆ *balika*. ಬಲಿಲಿಕಂ. = ಬದಿ 1 No. 6, ಬದಿಕೆ No. 2, ಬದಿಕ್ಕು, ಬದಿಕ್ಕು, ಬದಾಯ. After, afterwards;

further, and (ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಕ್ರಮ. I; 396; ಮತ್ತಮ್ಪರ್ಕ 397 Cm.; ಪಶ್ಚಾತ್, ಹರಮ HIA., Mr. 434; My.; Tē. ವೆನಕೆ, ವೆನಕೆ; Ūpr. 2, 41; Bp. 37, 15; 49, 40; Jmt. 17; Bh. 1, 8, 88; 1, 10, 36; Śm. 27. 89; J. 2, 4. 47; Śi. 301. 398). — ಬದಿಕಲೆ. Even afterwards (Bp. 3, 84).

ಬಲಿಕೆ balikē. = ಬದಿಕೆ. Use, etc. (My.; Śi. 15. 102. 320; B. 4, 53. 141; 5, 60. 226). **ಬಿ.** = ಬದಿಕೆ, etc. (Śmd. I; 396; Śm. 37. 58. 118). — ಬದಿಕೆಗೋ. -ಕೋ. To obtain use, to be used (My.; Śi. 19).

ಬಲಿಕೆ balikka. ಬಲಿಕೆಂ. = ಬದಿಕೆ, etc. (Śmd. I; 396; Bp. 13, 6; 42, 80; 49, 13).

ಬಲಿಕೆ balikkē. = ಬದಿಕೆ, etc. (Śmd. I; 396).

ಬಲಿಗೆ baligē. = ಬದಿ 2, etc. See ಉಮ್ಮದಿಗ.

ಬಲಿಚು balicu. (ಬಲಿಚು). = ಬದಿಚು 2. (J. 4, 44).

ಬಲಿಯ baliya. ಬಲಿಯಂ. = ಬದಿಕೆ, etc. (Śmd. I; 396; Ūpr. 5, after 44; Rāv. 13, 99). ಅಲ್ಲಿಂ ಬದಿಯಂ (Lilv. 3, after 3). See another ಬದಿಯಂ a. ಬದಿ 1.

ಬಲಿಲ್ balil. = ಬದಿ 2. (ಉಗುಡ ಕ್ರಮ. I).

ಬಲಿಲು balilu. To cause to slip, drop or fall down (ಅಧಃಪತನ ಕ್ರಮ. Dh.).

ಬಲಿಸು balisu. 1. = ಬದಿಸು. (My.; B. 4, 141. 194).

ಬಲಿಸು balisu. 2. = ಬದಿಸು. To cause to sweep together, etc. (My.).

ಬಲಿ ಬಲu. 1. = ಬದಿ 2, etc. — ಬದಿವಲಿ. -ಬಲಿ. = ಬದಿವಲಿ. (Nr. a; J. 31, 19). — ಬದಿವಲಿ. -ಬಲಿ. = ಬದಿವಲಿ 1. (Bh. 8, 27, 22; J. 27, 54). ಮುದುವೆ ಮೊದಲಾದವರಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಬದಿವಲಿ ಮೊದಲಾದವರು ಅನೊಂದು, ಅದು ವಾಯು ಎನ್ನದಿ ಹರಣ ಎನ್ನದಿ ಎನಿಸುಗು (Nr. b).

ಬಲಿ ಬಲu. 2. = ಬದಿ 2. P. p. of ಬದಿ 4, in ಬದಿ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಲಿ ಬಲu. 3. Putting on or applying to. — ಬದಿಗಾರ. Mortar that is applied to a wall, etc. for smoothing and finishing (My.).

ಬಲಿಂಕು balinku. = ಬದಿಂಕು 1, etc. To live, etc. (ಹೇವನು ಕ್ರಮ. I); to remain alive, to be saved (ವಿದರ್ ಪದು I). ಪುಲಿಯ ವಾಯುಂ ಬದಿಂಕಂ (I).

ಬಲಿ balli. = ಬದಿ 2, etc. See ಬದಿವಲಿ.

ಬಾ ಬಾ. 1. Imperative singular of ಬರ: Come! (C.; Bh. 1, 8, 61; 2, 13, 8. 9; T., M. ನಾ). — ಬಾ ಬಾ. rep. (Bp. 24, 82; 27, 61).

ಬಾ ಬಾ. 2. = ಬಾಯು. To swell, to tumefy (ಶೋಧ ಕ್ರಮ. Dh.; ಬೇಗು Bhn. 21). P. ps. ವಾದು (Śmd. 265 Cm.; 279 Cm.), ವಾತು (Śmd. 287 Cm.). ವಾದುಣ್ಣೆನ್ನು, ಹತ್ತನೆಯ ತಲೆಯುಮಂ ನೇರ್ವರ್ಗ (Śmd. 288).

ಬಾ ಬಾ. = ವಾ 1. — ವಾ ಮಯ್ಯಳು. = ವಾ 1. ಮಯ್ಯಣ್ಣರು. (My.). — ವಾ ಮಯ್ಯ. = ವಾ 1. ಮಯ್ಯ. (My.).

ಬಾಂವಿ bāmvī. = ವಾಂವಿ. (ವಾಂವಿ Ūb.).

ಬಾಕೆ bāka. Tbh. of ಭಾಕ. See e. g. ಹೊಟ್ಟೆ. Feminine ವಾಕಳು, see e. g. ಹೊಟ್ಟೆ.

ಬಾಕತನ bākatana. Gluttony. See e. g. ಹೊಟ್ಟೆ.

ಬಾಕಲ್ bākal. ಬಾಕಲು. = ಬಾಕಲ್, etc. (ದ್ವಾರ, ಪ್ರತೀಕಾರ Śi. 111; My.). See Śi. 111. 112; B. 5, 27.

ಬಾಕಲ bākala. = ಬಾಕಲ್, etc. (B. 5, 126. 140).

ಬಾಕಲು bākalu. = ಹಕ್ಕಲು. — ಬಾಕಲಾಯು. — ಅಯು. = ಹಕ್ಕಲಾಯು. (My.).

ಬಾಕೆ bāki. 1. (fr. ಬಾಕ). A female eater or devourer. See ಹೊನ್ನು.

ಬಾಕೆ bāki. 2. Remainder; balance; balance outstanding (of a sum or an account); debt; remaining (My.; Mhr., H., Br.; Ūb. 143). ತತ್ತಪ್ಪು ಬಾಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇನು ಕೊಟ್ಟು? — ಅನಲು ಬಾಕೆಯಾದರೂ ಬದಿ ಕೆಯ್ಲಿ ಬನ್ನು (Prva.). — ಬಾಕೆ ಸಾಕೆ. Balance outstanding (My.; Mhr. ಬಾಕೆ ಸಾಕೆ).

ಬಾಕಿದಾರ bāki-dāra. A man from whom a balance is due, one who is in arrears (My.).

ಬಾಕು bāku. 1. A bend, a curve (Mhr., H. ಬಾಕ, ಬಾಕ, ವಾಕ, ವಾಂಕ). ಹುಬ್ಬಿನ ಬಾಕು (ಧ್ವಲತೆ Ūb.).

ಬಾಕು bāku. 2. = ಬಾಗು. A dagger (My.; T. ವಾಗು, M. ವಾಡ್ಡು, ವಂಗಿ; Br., H.).

ಬಾಕುಳ bākula. = ಬಾಕುಳ. (Bp. 40, 58).

ಬಾಕುಳಿ bākuli. Excessive desire (ಪಸ, ಮೊಗಸು, ಇಷ್ಟ ಕೋ; ಅತ್ಯಾಸೆ Kk. 67; ಓಂದಾಸೆ Śm. 51; cf. ಬಯಸು). 2, an inordinately desirous, covetous person (Bh. 8, 7, 87).

ಬಾಗ ಬಾಗ. ಬಾಗು. A garden (Mhr., H. ಬಾಗ; see ರಾಲ್.).

ಬಾಗ ಬಾಗ. 1. (Tbh. of ಭಾಗ್ಯ). One of the qualities of śātrvati (Kāvy. IV, 2, 60; Tē. ಬಾಗು). — ಬಾಗವಾಡಿ. N. of a place (Bp. 2, 45; 5, 49; see ಬಾಗವೇತ್ತರ).

ಬಾಗ ಬಾಗ. 2. Tbh. of ಭಾಗ. (My.). See ಕಡಿವಾಗ.

ಬಾಗ ಬಾಗ. 3. = ಬಾಗ. See ಬಾಗವಾನ.

ಬಾಗಲ ಬಾಗಲ. = ಬಾಗಲು, etc. See ಅಗಸೆ. — ಬಾಗಲವಾಡ. -ವಾಡ. = ಬಾಗಿಲ್ವಾಡ. A door-frame (My.).

ಬಾಗಲು ಬಾಗಲು. = ಬಾಗಿಲ್, etc. (My.). ಕೂರಲ್ಲ ಸೂದ್ ಅದ ಮೇಲೆ ಬಾಗಲು ಹಾಕಿದರು. — ಬಾಗಲು ಮುದ್ದು ಹೊಗುವವನಿಗೆ ಬೀಗದ ಕೆಯ್ ಯಾಕೆ? (Prva.).

ಬಾಗವಾನ ಬಾಗವಾನ. A gardener; one of a caste that buy and sell vegetables and flowers (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಬಾಗಾಯತಿ ಬಾಗಾಯತಿ. Relating to garden-land (Mhr., H. ಬಾಗಾಯತಿ); a garden (My.).

ಬಾಗಾಯತು ಬಾಗಾಯತು. Garden-land, a garden (My.; Mhr., H. ಬಾಗಾಯತು).

ಬಾಗಿ ಬಾಗಿ. = ಬಾಗಿ. N. of a tree (ಅವಾಂಕಿ Mr. 127, o. r. in two MSS. ಬಾಗಿ; Bp. 45, 36); the tree Calosanthos indica Blum. (St. & Pl.; Oroxyllum indicum Vent., Z.).

ಬಾಗಿ ಬಾಗಿ. 1. Tbh. of ಭಾಗಿ 1. An owner; a master, a lord (Abh. P. 5, 8).

ಬಾಗಿ ಬಾಗಿ. 2. (Tbh. of ಭಾಗ್ಯ). = ಭಾಗಿ 8. N. (My.). — ಬಾಗಮ್. — ಅಮ್ಮ. N. (My.).

ಬಾಗಿನ ಬಾಗಿನ. = ಬಾಯಿನ. Tbh. of ವಾಯಿನ. A present, a gift (My.; T. ವಾಗ್ಗಿ; cf. ಬದಿ 2).

ಬಾಗಿಲ್ ಬಾಗಿಲ್. ಬಾಗಿಲು. = ಬಾಕಲ್, ಬಾಕಲ, ಬಾಗಲ, ಬಾಗಲು, ಬಾಗಿಲ. A door, a gate, a door-way (ದ್ವಾರ, ದ್ವಾರ, ಬಲಹ HIA.; ದ್ವಾರ, ದ್ವಾರ, ಪ್ರತೀಕಾರ Nr., Śi. 111; ದ್ವಾರ, ಪ್ರತೀಕಾರ Nn. 100; Ūpr. 2, after 98; 3, 97; 7, after 79; Bp. 55, 10; B. 2, 45. 52; 4, 57; Ū. Bp. 5, 48. 51. 52; Bh. 1, 8, 70; J. 3, 9; 5, 57; 17, 6. 21; C.; T. ವಾಹ

ಲ್, ನಾಯಲ್, ನಾಯಿಲ್; M. ವಾದಿಲ್; Tē. ವಾಕಿಲ್; Tu. ವಾಕಲ್. ಬಾಗಲ ಹೊದಿಗಣ ತೋರಣ ತೋರಣ, ಬಹಿರ್ವಾರ್; ಹೊದಿಗಣ ಬಾಗಿಲೆನ್ನೊ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). ಒಳಗಣ ಬಾಗಿಲು (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಅನ್ನದ್ವಾರ); ಪಟ್ಟಣದ ಬಾಗಿಲು (ವಲಹ); ಮನೆಯ ಕೆಲದ ಬಾಗಿಲು (ಪಕ್ಷದ್ವಾರ Nr.). ಬಾಗಲ ಹೊಪ್ಪಲು (ದೇಹಲಿ); ಬಾಗಲ ಕೆಳಗಡೆ ಹೊಪ್ಪಲು ಬದೀ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ತುದಿಯುವದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೆಟ್ಟುಹಲಿಗೆ (ತಿಲೆ Si. 110); ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯುವ ಕದ (ಕವಾಟ, ಅರರ 112). ಬಾಗಲ ಕಾವನನು (ದ್ವಾರಪಾಲ, ಪ್ರತೀಪಾರ Nn. 100). ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವ ಜನಾನ (ದ್ವಾರಪಾಲ, etc. Si. 258). ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದು ಕೊಡ್ತಿರುವವನು (ಕೃತ್ಯ, ದ್ವಾಸ್ಥ 422). — ಬಾಗಲವ. — ಅವ. A doorkeeper, a warder (ದವ್ವಾರಿಕ, ದ್ವಾಸ್ಥ Mr. 266; Bp. 16, 18; 35, 47; My.). — ಬಾಗಿಲನಾಡ. — ಮೂಡ. A tower, or an upstairs house, over the gate of a place (ಗೋಪುರ, ಪುರ ದ್ವಾರ Hla.). — ಬಾಗಿಲ್ಪಾಡ. = ಬಾಗಿಲನಾಡ. (Abh. P. 4, after 81). — ಬಾಗಿಲ್ಪಾಡ. — ಪಾಡ. = ಬಾಗಲನಾಡ. (Rāy. 8, after 5; 10, after 31; Rēv. 1, 61).

ಬಾಗಲ ಬāgila. = ಬಾಗಲ್, etc. (Bp. 81, 16; B. 4, 217; see ಅಗಸೆ-). — ಬಾಗಿಲನಾಡ. (= ಬಾಗಿಲನಾಡ). N. of a place (Bp. 12, 8).

ಬಾಗಿಸು ಬāgisu. To bend (v. t.; My.; Bp. 9, 81; 82, 27; J. 8, 22; see ತಲೆನಾಗಿಸು). 2, to cause to bend, to have bent (by another, My.).

ಬಾಗು ಬāgu. 1. To bend (v. i.), to bow, to incline, to stoop (ನಮ್ರತ್ಯ ಕೆಂದ. Dh.; ಬಗ್ಗು ಕೆಂದ. 84; My.; T. ವಾಗು, M. ವಾಡ್ವು). ಬಾಗಿದುದು (ಅವಾಗ್ಗ, ಅವನತ, ಅನತ Nr.). ಅತಿ ಬಾಗಿದುದು (ಮಣಿ, ಎನಮ್ Nn. 67); ಬಾಗಿದುದು (ಪ್ರಮ್ಬ, ಅನತ 76). 2, to bend (v. t., My.); (to pour off the water from boiled rice, etc. by inclining the vessel). ತಿರವ ಬಾಗುವಂ (ಅಭೋಮುಖ Mr. 248). ಬಾಗಿದ ಗಂಟ (ಅರನಾಲಕ, etc. Nr.; Si. 311). — ಬಾಗಿದರೂ ಬೀಗೋಡು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 24, 48; 27, 11; 48, 85; 46, 57; 57, 47, 59; 59, 22; 60, 28, 34; Ū. Bp. 11, 10; Rāy. 2, 49, 50; 13, 65; J. 3, 81; 19, 6; 28, 46; 31, 6; B. 4, 80; ತಲೆನಾಗು. — ಬಾಗೊತ್ತು. ಬಾಗ ಬತ್ತು. To press down so as to bend (J. 14, 24).

ಬಾಗು ಬāgu. 2. Bending, inclining; a bend, a curve; — a bow, an obeisance (ಮೊದ್ವು, etc., ನಮ ಸ್ಕಾರ ಕೆಂದ.). See B. 4, 47; 5, 238; Bh. 2, 4, 10; Mr. s. 3, ಭಂಗಿ; ತಾಗು ಬಾಗು. — ಬಾಗುವೆಡೆ. — ಪೆಡೆ. To begin to bend (v. i., Bp. 4, 29).

ಬಾಗು ಬāgu. = ಬಾಗು 2. (Bp. 6, 9).

ಬಾಗುರಿ ಬāguri. = ಭಾಗುರಿ. N. of a fishi (J. 33, 39).

ಬಾಗುವತನ ಬāguvatana. The state of being bent. ಎಲಾಸದಿಂ ಬಾಗುವತನಂ (ಎಲಾಸಾವನಮ್ ಕೆಂದ. Dh. ad ನಿಕ್ಕುಳಮ).

ಬಾಗುಹ ಬāguha. Bending. See ತಲೆನಾಗುಹ.

ಬಾಗುಳ್ಳ ಬāguḷ. = ಬಾಗುಳ. Tbh. of ವ್ಯಾಕುಲ (ಕೆಂದ. II; Kk. 93; cf. ಬಾವಳಮ).

ಬಾಗುಳ ಬāguḷa. = ಬಾಗುಳ. (ವ್ಯಾಕುಲ ಕೆಂದ. 48; ಚನ್ನೆ Ū. I, 71; V. 3, 9).

ಬಾಗಿ ಬāgi. = ಬಾಗಿ, q. v. 2, the tree Acacia (or Mimosa) seeressa Roxb. (Albizzia lebbek Benth., ತಿರೇಷ, ಕುಲೇತನ, ಭಣ್ಣೇಲ, ಭಣ್ಣೇಲರ Si. 136; My.; ಸಿಂಸ Mr. 119; T. ವಾಗ್ಗಿ, Mimosa flexuosa Rottl.; M. ವಾಗ್ಗಿ, Acacia odoratissima).

ಬಾಗಿ ಬāgi. Tbh. of ಭಾಗ. (Bp. 56, 85; Hla. s. ಮೇಗು).

ಬಾಂ ಬān. ಬಾಬ್. = ಬಾನ್ 8, etc. — ಬಾಂಗಡಲ್. — ಪಡಲ್.

The sky-sea: the celestial Ganges (Rāy. 10, 82; Rēv. 3, 3). — ಬಾಂಗಿಡಲ್. — ಕೆಡಲ್. The sky-tank (Rāy. 12, 12; V. 3, 14). — ಬಾಂಗಿಸೆವ ಪಾವ್. — ಎಸೆವ. Rāhu (Kk. 11b).

ಬಾಂಕೆ ಬānki. A kind of bugle (My.; Mhr., H.).

ಬಾಂಗಿ ಬāngi. = ಬಂಗಿ 3. A pole with a sling attached to each end, carried across the shoulder and bearing packages in the slings; the packages conveyed: the bangy post or mail (My.; Mhr., H. ಬಂಗೀ, ಬಹಂಗೀ).

ಬಾಚ ಬāca. = ಬಾಚಿ 1. N. — ಬಾಚಪದಿಪಾಡ. (Bp. 37, 8).

ಬಾಚಣಿಗೆ ಬācanigē. A comb (My.; ಪ್ರಸಾಧನ, ಕಂಠ ತಿಲೆ Si. 231). ಬಾಚಣಿಗೆಯಿನ್ದ ಬಾಚದವಳು ಬಾಚಿಯಿನ್ದ ಬಾಚ್ಚು ಕೇಳಿ (Prv.). — ಬಾಚಣಿಹಲ್ಲು. The tooth of a comb (My.). ಬಾಚಲ ಬācala. = ಬಾಚಲದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7).

ಬಾಚಿ ಬāci. (= ಬಳಸು 2). A bodice; a coat of mail (ಕಂಠುಕ, ವಾರವಾಣ, ಚೋಲಕ, ಕುಪ್ಪಸ Mr. 243; cf. ಬಾಸಣಿ).

ಬಾಚಿ ಬāci. 1. = ಬಾಚ. N. See ಪದಿಪಾಡ. — ಬಾಚಯ. — ಅಯ. N. (Bp. 53, 32; see ಬಿಬ್ಬಿ-). — ಬಾಚಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 8, 74, 75; 54, 83, 85; see ಬಿಬ್ಬಿ-, ಸೊಡ್ಡಳದೇವ-). — ಬಾಚರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 37, 7, 14; 53 sum.; 53, 6, 16, 18, 23, 27; 53, 72; 54, 1; see ಸೊಡ್ಡಳದೇವ-, ಸೊಡ್ಡಳ-). — ಬಾಚರಸಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 30; see ಸೊಡ್ಡಳದೇವ-). — ಬಾಚಿದೇವಯ್ಯ. N. See ಸೊಡ್ಡಳ- — ಬಾಚಿರಾಜ. N. (Bp. 53, 29; 54, 82; see ಸೊಡ್ಡಳ-).

ಬಾಚಿ ಬāci. 2. (Tbh. of ವಾತಿ, ವಾತಿ 5). An adze (ದಣ್ಣಿ Mr. 388; My.; Bp. 24, 81; ವೃಕ್ಷಭೇದಿ G.; T. ವಾಚ್ಚಿ, ವಾಚ್ಚಿ, ವಾಚ್ಚಿ; M. ವಾಚ್ಚಿ; Tē. ವಾಚಿತಿ, ವಾಚಿಸಿ; Tē. ವಾಚಿ, ವಾಚಿಮೆ, ವಾಚಾರು, sharpness of weapons and instruments, cf. ಬಸಿ 2 & 3). See Prv. s. ಕಾವು 2, ಬಾಚಣಿಗೆ.

ಬಾಚಿಗ ಬāciga. = ಬಾಸಿಗ, q. v. See ಎಗಚಿಗ-, and My. s. ಧಾಸ್ತರ.

ಬಾಚಿಸು ಬācisu. 1. To cause to comb (My.).

ಬಾಚಿಸು ಬācisu. 2. To cause to gather up etc. (My.).

ಬಾಚು ಬācu. 1. To comb (Bp. 47, 80; My.; ಹಿಕ್ಕು G.; Tu. ಬರ್ಚು; T. ನಾರು, M. ನಾರು, ವಾಚು, ವಾಳು, to cut lengthwise; to trim a palm leaf to write upon, see ವಾರ್ 2; — to put the hair in order by a comb, to oomb; T., M. ವಗರ್, to cut in longitudinal little pieces, to divide, slice; to part or disentangle, as the hair, see ಬಯ್ 1). See Prv. s. ಬಾಚಣಿಗೆ.

ಬಾಚು ಬācu. 2. (= ಬಾಚು). To scrape together with the hand, etc. and gather up, as sweepings, etc., to make a heap of and take away (My.; T., M., Tē. ನಾರು; cf. ಬದ್ 4); to take away and rob everything, to spoliat (My.; Bp. 31, 7; Dp. 55, 8).

ಬಾಚನೆ ಬājanē. Tbh. of ವಾಚನೆ (ಕೆಂದ. 338; Kk. 51). — ಬಾಚನೆಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. A kind of poetical composition (Kāvy. V, 965).

ಬಾಚಾ ಬāja. = ಬಾಚಿ. Tbh. of ವಾಚ್ಚು. Playing upon musical instruments, instrumental music (My.; Mhr., H.); a

musical instrument (see s. ಪಂಡಮಹಾನಾಡ್ಯ). — ಬಾಜಾಲ
ಬನ್ನಂ. Music played upon all sorts of instruments
(My.).

ಬಾಜಾರಿ ಬೆಕ್ಕಾರಿ. = ಬಜಾರ, etc. (My.; Dp. 169, 3).

ಬಾಜಾರಿ ಬೆಕ್ಕಾರಿ. = ಬಜಾರ. (My.).

ಬಾಜಾರು ಬೆಕ್ಕಾರು. = ಬಾಜಾರ, etc. (My.).

ಬಾಜಿಬನ್ನು ಬೆಕ್ಕಿ-bandu. = ಬಾಜುಬನ್ನು. (My.; Br.).

ಬಾಜಿಸು ಬೆಕ್ಕಿಸು. = ಬಾಜಿಸು. Tbh. of ನಾಡಿಸು. To sound, to
sound or play a musical instrument, to strike a musical
instrument, to strike or knock so as to produce a sound
(ನುಡಿಸು Cē. II, 74; Abh. P. 4, 31; V. 9, after 21; Tē. ನಾ
ಯಿಂಡು). ಎಣೆಯಂ ಬಾಜಿಸುತೆ (Bp. 1, 53). ಬಾಜಿಸುವ ಕುಡು
ಹು (ವಾದನದಣ್ಣು śmd. 46; ಕೋಣ HIA.; ವಾಡ್ಯಕೋಣ, ದಣ್ಣು
Nn. 127). ವಾಡ್ಯಮಂ ಬಾಜಿಸುವ ಕುಡುಹು (ಕೋಣ Mr. 80).
ಪಾತ್ರವಾದೆ ವಾದಕಂ ಬಾಜಿಸಿದಂ (śmd. 296).

ಬಾಜು ಬೆಕ್ಕು. (= ವಾದಿ 1). A side; any part of the body
opposed to any other part; verge, border (ಪಕ್ಕ Cē.; My.;
Br.; Mhr., H. ಬಾಜು); party, faction; a patron, helper
(Mhr., H.). 2, Tbh. of ವಾಡು. — ವಾಜು ಆಗು. To go to
one side or aside (My.).

ಬಾಜುಬನ್ನು ಬೆಕ್ಕು-banda. = ಬಾಜುಬನ್ನು, ಬಾಜುಬನ್ನು, ಬಾಜುಬನ್ನು.
A bracelet worn on the upper arm (ಅಂಗದ, ಕೇಯೂರ,
ವಾಡುಭೂಷಣ G.).

ಬಾಜುಬನ್ನು ಬೆಕ್ಕಿ-banda. = ಬಾಜುಬನ್ನು. (ಕೇಯೂರ Cē.).

ಬಾಜುಬನ್ನು ಬೆಕ್ಕು-bandu. = ಬಾಜುಬನ್ನು. (ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Si.
220).

ಬಾಜಿ ಬೆಕ್ಕ. = ಬಾಜಾ. (My.).

ಬಾಜಿ ಬೆಕ್ಕ. Miscellaneous (Br., H.). — ಬಾಜಿ-ಬಾಜು, a
miscellaneous head in accounts (My.; Br., H.).

ಬಾಂಜೀಕು ಬಾಂಜಿ. Incest committed with one's elder
sister; a man who commits that crime (My.; H.).

ಬಾಜಿ ಬೆಕ್ಕ. A road (My.; Br., H.; Sk. ವಾಜಿ). See ರಾಜ.

ಬಾಡ ಬೆಕ್ಕ. ಬಾಡಂ. Tbh. of ನಾಡ. Much, further (ಅತ್ಯರ್ಥ
Nr.; ಸೋಡಂ, ಪಿರಮಂ śmd. 393; ಪಿರಮ, ಸೋಡಂ, ಉಣ್ಣು ವಳಿ
ಯದು śmd. II); very well, indeed, yes, surely (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ
Nr.). 2, in vain, causelessly (ಸೋಡಂ, ಸುಮ್ಮನೆ Cē. I, 14;
ಸೋಡಂ, ಬಡದು Cē. II, 22; ಸೋಡಂ, ಉಣ್ಣು ವಳಿಯದು, ಬಡದು
Kk. 89; ಸೋಡಂ, ಬಡದು śmd. 110 Mqb. MS. and another
one; 1; Mhr. ವಾಡ, room, vacancy; leisure).

ಬಾಡಗ ಬೆಕ್ಕ. Tbh. of ವಾಜಿ (Cē. II, 109).

ಬಾಡಗ ಬೆಕ್ಕ. = ಬಾಡಗಿ. Tbh. of ಧಾಟ. Hire; rent; fare
(ಧಾಟ, ಅವಶ್ಯಯ HIA.; T., M. ವಾಡಗಿ, ವಾಡಗ; Tē. ವಾಡಗಿ).
— ವಾಡಗಿಯ ವಾಸಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಬಾಡಬ ಬೆಕ್ಕ. = ವಾಡಬ, ವಾಡಬ. (Bp. 55, 37; 56, 30).

ಬಾಡಬಾಣಿ ಬೆಕ್ಕ. = ವಾಡಬಾಣಿ. (My.).

ಬಾಡಬಾನಲ ಬೆಕ್ಕ. = ವಾಡಬಾನಲ. (My.).

ಬಾಡಬೇಯ ಬೆಕ್ಕ. = ವಾಡಬೇಯ. (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಬಾಡಬ ಬೆಕ್ಕ. = ವಾಡಬ, etc. (ತುಟ, ಪ್ರಾಹ್ಲಣ Nn. 18; ಪ್ರಾಹ್ಲ
ಣ Mr. 248).

ಬಾಡಗಿ ಬೆಕ್ಕ. = ವಾಡಗಿ. (My.; B. 4, 160). ಗುಡುಸುಗಳನ್ನು
ಕಟ್ಟಿಸಿ... ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಾಡಗಿಯ ಪಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟಿದೆ (B. 5, 204). See ಎತ್ತು
ವಾಡಗಿ. — ವಾಡಗಿಗೆ ಕೊಡು. To hire out (My.). — ವಾಡಗಿ
ಯವ. -ಅವ. A man who has hired or tenanted (My.). —
ವಾಡಗಿಯತ್ತು. -ಎತ್ತು. A hired ox (My.). — ವಾಡಗೀ ಕುದುರೆ.
A hired horse (ಸೌಂ G.). — ವಾಡಗೀ ಬಣ್ಣ. A hired cart

(B. 3, 77). — ವಾಡಗೀ ಮನೆ. A rented house. ವಾಡಗೀ ಮನೆ,
ಕೂಡಿಕೆ ನೆಣ್ಣು (Prv.).

ಬಾಡಗಿವಾರ ಬೆಕ್ಕಿ-ದೇ. A man who hires out, as cattle,
houses (My.; B. 5, 122).

ಬಾಡಿಸು ಬೆಕ್ಕಿಸು. 1. (= ಬಾಯ್ ಆಡಿಸು). To eat any
pungent food to excite drinking or appetite.
ಕೂಡಿಸುತ್ತ ವಾಡಿಸುವದು (ಉಪದಂಶ, ಅವದಂಶ, ಹೆಚ್ಚಣ HIA.). ವಾಡ
ವಾಡಿಸುತ ಕಳ್ಳುಡಿಸುವದು (ಅವದಂಶ, ಉಪದಂಶ Mr. 221). ಮದ್ಯ
ಪಾನ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ವಾಡಿಸಿ ಕೊಮ್ಮುವ ಮಾಂಸ ಮೊದಲಾದುದು,
ಘೋಷನದಲ್ಲಿ ವಾಡಿಸಿ ಕೊಮ್ಮುವ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳು,
ನಂಟಿ ಕೊಳ್ಳು ತಕ್ಕದು (ಉಪದಂಶ, etc. Si. 347). ಪಳೆದ ಮುನ್ನಾದ
ವಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಪದಾರ್ಥ (ನಿಷ್ಕಾಂತ); ವಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಪದಾರ್ಥ
(ವ್ಯಂಜನ, ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ, ಕೋಸುಮರಿ G.).

ಬಾಡಿಸು ಬೆಕ್ಕಿಸು. 2. To cause to fade (My.);
to scorch or singe by fire, as slices of dried
flesh or leaves (My.). ಸುಡುವದೂ ವಾಡಿಸುವದೂ (ಓಪ,
ಪೋಷ Si. 389).

ಬಾಡು ಬೆಕ್ಕ. 1. To wither, to fade, as flowers;
to die away, as shrubs, etc.; to grow dry,
as wounds; to grow weary or languid; to
become weak or feeble; to pine away, to
lose colour; to be dispirited, downcast, or
sad (ಮೃದನ śmd. Dh.; śm. 93; ಕನ್ನ G.; My.; T., M.
ವಾಡು; T. ವದಂ, to wither, fade away, grow dried,
scorched, or parched; Tē. ವಡಲು, see ಬದಿ 1; Mhr. ವಾಡ
ಣೇಂ, ವಾಣೇಂ). ವಾಡಿದ ಹೂ ನಾಡಿನವರಿಗೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). See
Cpr. 2, 20; 4, 85; 8, 99; Bp. 54, 81; Rā. 5, 89. 40; 9, 28;
J. 9, 13; 11, 37; 15, 18; 19, 30. 32; Cē. Bp. 4, 7; B. 8, 7.

ಬಾಡು ಬೆಕ್ಕ. 2. Flesh (ಮಾಂಸ śmd. Dh.; śm. 93; Bhn.
20; ಬಿಕ್ಕು, ಅಡಗು śm. 32; My.; see Mr. 221 s. ವಾಡಿಸು 1;
ಸುಡು).

ಬಾಡು ಬೆಕ್ಕ. Tbh. of ವಾಜಿ. (ಪಾಕಪಾಕ, etc., ಕಾಯಿ ತೋಣ್ಣು
HIA.).

ಬಾಣ ಬೆಕ್ಕ. = ಬಾಣ 3, etc. (My.).

ಬಾಣ ಬೆಕ್ಕ. = ಬಾಣ. Grass (ಪೂರ್ Nn. 7, = ವಾಳ 1P); a shaft
made of a reed, an arrow (ಅಮ್ಬು Nn. 5. 35; ಶರ, ಅಮ್ಬು 7); —
a rocket (My.; Tē.; T. ಬಾಣ, M. ಬಾಣ). 2, the number 5
(Cē.; ಸಂಖ್ಯೆ, ಗಣನಾರ್ಥದ 7, see ಪಂಡಬಾಣ). 3, N. of an asura,
a sun of Bali (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಾರ್ಥದ 7; Bp. 26, 50. 52; 54, 69;
J. 7, 40). 4, N. of an author (Bp. 1, 18). 5, a kind of
raiment (ನಿವಸನ, ವಸ್ತ್ರಾರ್ಥದ 7). 6, a blue-flowering *Barleria*
(ಗೋರಬೆ 7; Mr. 505). 7, alone, solitary (= ಕೇವಲ). ಬಾಣ
ನಿಡ್ಬರೂ ಪ್ರಾಣವರ ಬೇಳು. — ಬಾಣವಿಲ್ಲವೆನ್ನು, ಗೋಣ ಕೊಯ್ಯದರೆ
ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಬಾಣ ಎಣೆ. To shoot an arrow (G. 86).
— ಬಾಣ ಎಣಿಸು. To put the arrow on the bow (G. 251.
252). — ಬಾಣ ಬಿಡು. = ಬಾಣ ಎಣೆ. ಬಿಟ್ಟ ಬಾಣ (ನಿರಸ್ತ G.). —
ಬಾಣ ಹೊಡೆ. = ಬಾಣ ಎಣೆ. (G. 86).

ಬಾಣಗಾಡ ಬಾಣ-ಗೇ. A preparer and exhibitor of fire-
works (My.).

ಬಾಣಗೇಡ ಬಾಣ-ಗೇ. A quiver (ಶರಧಿ, ಬತ್ತಳೆ Nn. 11).

ಬಾಣಜಾತಿ ಬಾಣ-ಜಾತಿ. Ushā, the daughter of the asura
Bāna (J. 25, 21).

ಬಾಣಿತಿ ಬಾಣಿತಿ. = ಬಾಣಿತಿ, ಬಾಣಿತಿ. A puerperal woman, a
woman recently delivered, a woman just brought to bed,
a lying-in woman (ಪಾಕಪಾಕ, ಪ್ರಜಾತೆ, ಪ್ರಸೂತೆ, ಪ್ರಸೂತಿ

Nr.; ಪ್ರಜಾತೆ, ಪ್ರಸೂತೆ Mr. 308; ಪುಷ್ಪಕ 527; Bp. 58, 12; My.; Tē. ವಾಲಿ; M. ವಣ್ಣೆ; Mhr. ವಾಳನ್ನ, ವಾಳನ್ನಿಣ. ವಾಣತಿಯ ಶೋಣ (ಅರಿಷ್ಟ); ವಾಣತಿಯ ಮನೆ (ಸೂತಿಶಾಸ್ತ್ರ G.).
 ಬಾಣತಿತನ bāṇatitana. Nursing, or attending upon, a lying-in woman (My.; B. 5, 158. 304).
 ಬಾಣತ್ತಿ bāṇatti. = ವಾಣತಿ, etc. (Abhā. 2, 106; My.).
 ಬಾಣದಾಯಕ bāṇa-dāyaka. A servant who hands arrows to a warrior in battle (Bh. 8, 21, 4).
 ಬಾಣನ್ತಿ bāṇanti. = ವಾಣತಿ, etc. (ವಿಜಾತೆ, ಪ್ರಜಾತೆ, ಪ್ರಸೂತೆ Hlā.; My.). — ವಾಣನ್ತಿವಾಳ. Socotrine aloes, given to a woman in child-bed (My.; ಬೋಲ, ಗನ್ನರಸ, etc., ಬೋಲ Si. 384; Mhr. ವಾಳನ್ನಬೋಲ). — ವಾಣನ್ತಿಬೋಲ. = ವಾಣನ್ತಿವಾಳ. (My.).
 ಬಾಣಪೀಠ bāṇa-pīṭha. N. of a pedestal or seat of a liṅga (Bp. 57, 58; cf. ವಾಣಲಿಂಗ).
 ಬಾಣಮುಕ್ತಿ bāṇa-mukti. Shooting an arrow.
 ಬಾಣಲಿ bāṇali. = ವಾಣಲಿ, ವಾಣ್ಣಿ, ವಾಳಲಿ, ವಾಳೈ. (Tbh. of ಧ್ರಷ್ಟ). A frying pan of stone or metal (My.; ಅನ್ವುರೀಷ, ಧ್ರಷ್ಟ Si. 308; ಮುಜೇಷ, ಪಿಷ್ಟವಚನ 309; Tē.; T. ವಾಣಾಯ).
 ಬಾಣಲಿಗಿ bāṇaligē. (Tbh. of ಧ್ರಷ್ಟ). = ವಾಳಗಿ, q. v.
 ಬಾಣಲಿಂಗ bāṇa-liṅga. N. of a liṅga (Bp. 9, 5; 38, 58; 57, 58; 58, 81; Sk. ವಾಣ-).
 ಬಾಣಲಿ bāṇali. = ವಾಣಲಿ, etc. (My.; ಅಂಗಾರತಳಿ Mr. 211; see ಅಡು-).
 ಬಾಣಸ bāṇasa. = ವಾಣಸು. (Tbh. of ಮಹಾನಸ). A kitchen; ookery (Bh. 1, 10, 14; Ū. Bp. 47, 41; J. 2, 61; Tē. ಪಾನಸ). ವಾಣಸದ ಮನೆ (ರಸವತಿ, ಪಾಕಸ್ಥಾನ, ಮಹಾನಸ Nr.; ರಸವತಿ, ಮಹಾನಸ Mr. 196). — ವಾಣಸದ ತಿವರೇವ. N. (Bp. 58, 11).
 ಬಾಣಸಿ bāṇasi. A cook (Bh. 4, 2, 56. 58).
 ಬಾಣಸಿಗ bāṇasiga. = ವಾಳಸಿಗ. A cook (ಸೂಪಕಾರ, ವಲ್ಲವ, ಅರಾಲಿ, ಸೂದ, etc. Nr., Hlā., Si. 308; ಸೂದ Nr.; ಅಡುಳಿ Ṛmd. II, Kk. 36, Ṛm. 45; ಉಣಬದಿಗ Ū. I, 5; ಅದಿಗಿಯವ Bhn. 58; T. ಪಾನಸಿಯ, Tē. ಪಾನಸೀದು). See Ṛmd. 288; Bp. 47, 34; 59, 29; J. 2, 60. ವಾಣಸಿಗನಾದರೆ ಹುಣಿಸೆಯಲ್ಲದೆ ಅ ಹ್ಯಾನೇ? (Prv.).
 ಬಾಣಸಿಗಿತ್ತಿ bāṇasiga-itti. A female cook (Bp. 9, 40).
 ಬಾಣಸು bāṇasu. = ವಾಣಸ. ವಾಣಸನ ಮನೆ (ಪಾಕಸ್ಥಾನ, ರಸವತಿ, ಮಹಾನಸ Hlā.; Bh. 4, 2, 54). — ವಾಣಸುಗಿಯ. To cook (Abh. P. 10, 136; 18, 28. 131). — ವಾಣಸುನೆಗ್ಗಡೆ. -ವೆಗ್ಗಡೆ. A kitchen-master (ಪೌರೋಗವ, ಸೂವಾಧ್ಯಕ್ಷ Hlā.).
 ಬಾಣಹರ bāṇa-hara. Viṣṇu or Kṛishṇa (Mr. 18).
 ಬಾಣಾರಿ bāṇa-ari. = ವಾಣಹರ. (My.).
 ಬಾಣಾಶ್ರಯ bāṇa-āśraya. A gutter.
 ಬಾಣಾಸನ bāṇa-asana. Arrow-discharger: a bow (Ū. 5, 56); — a bow-string.
 ಬಾಣಾಸುರ bāṇa-asura. = ವಾಣ No. 8. (My.).
 ಬಾಣಿ bāṇi. = ವಾಣಿ 1. (ವಾಣಿ, ಸರಸತಿ, etc. Kk. 9).
 ಬಾಣಿ bāṇi. A blue-flowering *Barleria* (see ವಾಣ No. 6).
 ಬಾಣೋಚ್ಚೈಷ್ಠ bāṇa-uccāishṭha. Oris of the poet Bāṇa (who is said to have used all words in his works and thus to have made, so-to-say, oris of them, Bp. 1, 18).
 ಬಾಣ್ಣ bāṇṇa. A "bond" (My.). 2, a "band" of musicians and their music (My.).
 ಬಾಣ್ಣಿ bāṇṇi. = ವಾಣಲಿ, etc. (My.).
 ಬಾತ bāta. Idle talk (Mhr., H.).
 ಬಾತಮಿ bātami. Intelligence, news (My.; Mhr., H.). ವಾತ ಮಿ ಹೇಯವದ (ಸೂಚಕ Ūb.).

ಬಾತಮಾದಾರ bātami-dāra. An intelligenceoer (My.; Mhr.); a spy (Mhr.; ಅವನರ್ಪ, ಹರ, ಹಾರ, etc. Si. 260).
 ಬಾತಾಖಾನಿ bātākhāni. An idle talker, a loquacious man (My.; Br.).
 ಬಾತಾರ bātāra. The Poon-tree, *Sterculia foetida* Lin. (Sk. & Pl.).
 ಬಾತು bātu. 1. = ಬಾಡು. P. p. of ಬಾ 2 & ಬಾಯ್, q. v.
 ಬಾತು bātu. 2. = ಬಾತು. A p. p. of ಬಾರ್ 4. ವಾತು ದು (ಗೂನ, ಹನ್ನ Nr.).
 ಬಾತು bātu. = ವಾತ. A duck (My.; Br.; M. ವಾತು; Port. pato; Arabio bat). — ವಾತುಶೋದ. = ವಾತು. (My.; ಕಾರಣ್ಯ, ಕಾರಣ್ಯವ G.).
 ಬಾತೆ bāte. = ವಾತು. (ಶೋದ Bhn. 20).
 ಬಾದಣ bādāṇa. = ವಾದವಣ. Tbh. of ವಾತಾಯನ. (ವಾತಾಯನ, ಗವಾಕ್ಷ Nr.; Ū. 8, after 44; Bām. 6, 30, 16, a hole).
 ಬಾದರ bādāra. (fr. ಬದರ). Made of cotton; — cotton-cloth; — the cotton-plant (ಪಿಚ್ಚ, ಕಾರ್ಪಾಸ, ಹತ್ತಿ Mr. 128); — silk.
 ಬಾದರಾಯಣ bādārāyaṇa. N. of a fishi: Vyāsa (ಕೃಷ್ಣ, ವೇದವ್ಯಾಸ Nn. 47; Bp. 54, 32; Bh. 1, 10, 1; J. 2 sum.; 2, 36).
 ಬಾದವಣ bādavāṇa. = ವಾದವಣ. (ವಾತಾಯನ, ಗವಾಕ್ಷ, ಹಾಲ, etc. Hlā.).
 ಬಾದಕದ bādāśaha. = ವಾದಕಾಹ. (My.; B. 4, 8. 146).
 ಬಾದಕಾರ bādāśāha. A king, used only of the Mahammadan or of foreign kings or emperors (My.; Mhr., H. ವಾದಕಾಹ; cf. ಪಾಡ್ಯ).
 ಬಾದಾಮಿ bādāma. = ವಾದಾಮು. The almond-tree, *Amygdalus communis* and *amara*; — an almond (Mhr., H.). ವಾದಾಮದ ಗಿಡ (ಮಧುರ Ūb.).
 ಬಾದಾಮಿ bādāmi. = ವಾದಾಮಿ. Relating to almonds (Mhr.); — an almond (My.; T. ವಾದಾಮಿ). — ವಾದಾಮಮರ. The Indian almond-tree, *Terminalia catappa* Lin. (Sk. & Pl.). — ವಾದಾಮಿಯಣ್ಣ. -ಎಣ್ಣೆ. Almond-oil (My.).
 ಬಾದಾಮು bādāmu. = ವಾದಾಮು. (My.; Br.).
 ಬಾದಾಮಿ bādāvi. = ವಾದಾಮಿ. (B. 8, 19. 20). — ವಾದಾಮಿಗಿಡ. The almond-tree (B. 3, 19. 20).
 ಬಾದಿ bādi. 1. (= ವಾಡು). A patron, a helper. ವಾದಿಯಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯ ಒಂದೇ ಸಮಾನ (Prv.).
 ಬಾದಿ bādi. 2. Weight, load (My.; see Prv. a. ಹೇ).
 ಬಾದು bādu. = ಬಾತು 1. P. p. of ಬಾ 2.
 ಬಾದು bādu. 1. Tbh. of ವಾದ (Ṛmd. 364 Mdb.; Tē. ವಾಡು).
 ಬಾದು bādu. 2. Deducted (from a number, list, etc.); deduction (My.; Mhr., H. ವಾದ).
 ಬಾದ್ಯ bādya. (A formation fr. ಬನ್ಧ and ವಾನ್ಧವ). A man who is connected or related: a relative, a relation (My., Tē.). ಅವನು ನನಗೆ ವಾದ್ಯನು (My.). 2, a man who has a right or claim to (My.; Tē.; T. ವಾನ್ಧಿಯ). ಈ ಮನೆಗೆ ಅವನು ವಾದ್ಯನು (My.); an heir (My.; T.). 3, a right or claim to possession (My.; Tē., T.; M. ವಾದ್ಯ). ತನ್ನಯ ಅಸ್ತಿಗೆ ಮಗನಿಗೆ ವಾದ್ಯವನ್ನು (My.). 4, property, inheritance (ವಾದು G.). ವಾದ್ಯತೆಗೆ ವಾದ್ಯನಾದರೆ ಹೋದ್ಯವೇನು? — ವಾದ್ಯನಾದರೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಬರಲಿಲ್ಲ (Prva.).
 ಬಾದ್ಯತನ bādyaṭana. = ವಾದ್ಯತೆ, ವಾದ್ಯತ. (My.; ಸ್ವಾಮ್ಯ G.; B. 5, 183). ಆ ಹಣದ ಮೇಲೆ ಆ ಮಗ ವಾದ್ಯತನವರುತ್ತದೆ (B. 5, 291).
 ಬಾದ್ಯತೆ bādyaṭe. A right or claim to possession (My.;

Tē.; B. 5, 87). 2, that to which one has a right or claim. ವಾಧ್ಯತೆಗೆ ವಾಧ್ಯನಾದರೆ ಚೋದ್ಯವೇನು? (Prv.). 3, heirship (My.; Tē.).

ಬಾಧ್ಯತ್ವ bādyatva. = ವಾಧ್ಯತನ, etc. (My.).

ಬಾಧ್ಯಸ್ತ bādyast. A man who has a right or claim to (My.; B. 4, 5). 2, the rightful owner (My.; Tē.; B. 5, 276). 3, an heir (My.; B. 4, 51). 4, a man who has the duty (of performing something, My.; M.).

ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಕೆ bādyastikē. A right or claim to possession (My.; B. 5, 114).

ಬಾಧ bādha. = ವಾಧೆ. Pain, suffering, grief, sorrow, affliction (ಮುಖ Nn. 64);—annoyance, molestation, trouble (ಅತಿತಮ 64);—resistance, opposition, obstruction;—opposing, opposition, hindrance, obstacle;—objection; prohibition; a contradiction (ನಿಷೇಧ, ಮಾಣಿಸುವುದು 64);—injury, hurt, damage;—swearing, an oath (ಭೃಶ, ಸೂರು 64);—an opposer, an enemy (ಅರಾತಿ, ಹಗೆ 64);—ಬುದ್ಧನು (64);—necessity (ಅವಶ್ಯ 488);—the body (ಉದರ, ಹೊಟ್ಟೆ 64);—a species of tree (ಕುಟ, ಮರನು 64; cf. ವಾಧಕ). See ಅನ್ಯ.

ಬಾಧಕ bādha. A man who oppresses, harasses, troubles, etc. (Bp. 60, 55). 2, suspending, setting aside, as a rule. 3, a species of tree. 4, = ವಾಧ. ವಾಧಕ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಸಾಧಕವೇನು?—ಸೋಮಾರಿಹುಡುಗಿಗೆ ಬೋಧಕನಾದರೂ ವಾಧಕನೇ (Prva.). See Prv. s. ಶೋಧಕ.

ಬಾಧನ bādhana. = ವಾಧ. Opposing, annoying, etc. See ಅನ್ಯ.

ಬಾಧಿಸು bādhisu. To oppress, to harass, to pain, to torment, to trouble, to vex, etc. (Bp. 16, 2; 49, 26; J. 10, 88; B. 4, 61; 5, 166; My.).

ಬಾಧೆ bādhē. = ವಾಧ. Pain, etc. (ಅವಶ್ಯ Mr. 487);—annoyance, etc.;—opposition, hindrance;—objection; prohibition; a contradiction (ನಿಷೇಧ 487);—refutation. — ವಾಧೆ ಪಡಿಸು. = ವಾಧಿಸು. (B. 4, 91; My.). — ವಾಧೆ ಪಡು. To suffer distress, etc. ವಾಧೆ ಪಡುವ ವಾಧೆಗಿನ್ನು ಬಳಸ ವಾಯಿಗೆ ಬೀದೋದುತ್ತಮ (Prv.). — ವಾಧೆಬಡಿಸು. — ಪಡಿಸು. = ವಾಧೆ ಪಡಿಸು (Śāstrasāra in W. v. 1259).

ಬಾಧ್ಯ bādhyā. To be harassed, etc.;—contradictory, absurd.

ಬಾನ್ ಬಾನ. 1. To make or fashion, as a potter does, to form earthen ware, to make pots, etc. (ಕುಶಾಲಕರಣ śmd. Dh.; Tē. ವಾನು; M. ಮನ, ಮನೆ; T. ಮನ್ನೆ, ವನ್ನೆ).

ಬಾನ್ ಬಾನ. 2. = ಬಾನ 1. A pile of earthen vessels (ಕುಮ್ಮದೊಟ್ಟರ śm. 100; T. ವಾನ = ಪೆರು, greatness). 2, a heap of cakes of (dried) cow-dung (ಗೋಮಯಪಿಣ್ಣ ಪುಂಜ śmd. Dh.; ಸಗಣಪಿಣ್ಣದ ಪುಂಜ śm. 100). — ವಾನಂಗುಳಿಗೆ. — ಅಂಗುಳಿಗೆ. (śmd. 205). A bolus of cow-dung.

ಬಾನ್ ಬಾನ. 3. (śmd. 59). = ಬಾಂ (ಬಾಣ), ಬಾಣ, ಬಾನ 2, ಬಾಮ್. The sky (ಅಕಾಶ śmd. Dh., Ūt. I, 100, śm. 100; ಗಗನ śmd. II, Kk. 88; ಎಲರ್ವಟ್ಟಿ, ಅಗಸ, ಅದಲ್ವಟ್ಟಿ, ಸಗ್ಗಿಗ ವಟ್ಟಿ, ಅವ್ವರ śm. 14; ಮಾನ್ವಟ್ಟಿ, ಅದಲ್ವಟ್ಟಿ, etc., ಅಕಾಶ Kk. 12; Rā. 6, after 11; Śā. 4, 78; J. 4, 14; T. ವಾನ; M. ವಾನ, ವಾನ; T. ವಾನ also: a cloud; rain; Tē. ವಾನೆ, rain). ಅ ಶೋರ್ವದಾ ಶೋರ್ವದ ವಾನೋ ದ್ವಜಪಟಂ! (śmd. 230). — ವಾನಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. A kind of bird (My.). — ವಾನಶೋಡರ್. — ಅ

(= ಅಂ) — ಸೂಡರ್. The lamp of the sky: the sun (ನೇಸರ್ Ūt. I, 91). — ವಾನಾದಿ. — ಅದಿ. The bird Parra jacana, the lapwing (ಟಿಟ್ಟು ಷs.; Rā. 5, 59). — ವಾನುದ್ಧ. — ಉದ್ಧ. (śmd. 84). As high as the sky. — ವಾನೆದಿ. — ಎದಿ. = ವಾನ್ವರ್. (J. 22, 46; 23, 18; 32, 39). — ವಾನ್ವರ್. — ತರ್. The region of the sky, the sky (J. 3, 5; 4, 15; 16, 86; Śā. 1, 55). — ವಾನೊದಿ. — ತೊದಿ. The celestial Ganges (Bp. 17, 11). ತೊದರೆ ಮಾನ್ ಮೃಗರಾಂಭಧೀವರಂ ತಡಿಗಿ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮನ್ ಒತ್ತಿ ತನ್ನದ ಸಿ ವಾನೊದಿಯೋ ತೆಗೆವನ್ನೊನ್ನೆದಿಗೆ ಬನ್ನವು ತನ್ನದಿರೋಳಿಗರ್ (Lilv. 3, 2). — ವಾನೊದಿದರ್ವ. — ತರ್ವ. Śiva (ಉಮೆಯಾಳ್ Ūt. II, 5). — ವಾನ್ವರ. Whose hair are the clouds: Śiva (ಶಿವ Kk. 4; ಈಶ್ವರ śm. 23; Śā. 5, 90). — ವಾನ್ವರಿ. The sun (ನೇಸರ್, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45).

ಬಾನ ಬಾನ. 1. = ಬಾನ 2, No. 2. See ಕುಳ್ಳು.

ಬಾನ ಬಾನ. 2. = ಬಾನ 3, etc. (My.).

ಬಾನ ಬಾನ. 3. = ಬಾನೆ, etc. (Bp. 24, 55).

ಬಾನಲ್ ಬಾನಲ್. The state of becoming or being dim or discoloured (ಮಸುಳುದು Ūt. II, 117; Ūpr. 5, 11; cf. ವಾಪ್ಪ 9). ತಾಮ್ರವು ದಿ ಎದ್ದಿ ಹುಂಡು, ಬೆಮರಿಂ ಕಡೆಗೆ ನ್ನೆಯ ವಾನರಾದ ಬೊಟ್ಟು (śmd. 205 Mdb.). ತುಮ್ಮುಸಿ ಬೀಗಿ ಬೆಳ್ಳದರ್ ವಾಯ್ದೆದಿಯಾಳಿಸಿದ ಅನ್ನಿನೊತ್ತಿನಿಂದ ಬಿಡೆ ಗುಟ್ಟುಗೊಣ್ಣಿ ಮೊರೆ ಪೋರ್ವಳಿಯನ್ನೆ ಮೆ ಪನ್ನದಪ್ಪಿ ತಾಮ್ರವು ದಿಯಂ ತೆರಳ್ಳ ಕುರು ಕುಣ್ಣಿ ಬೆಮರೆ ನಮವಾನರಾದ ಬಟ್ಟಿವುತ್ತು ಕೊಬೊಣ್ಣಿ ಸವಿಯಂ ಪುನಾಡಿವುತ್ತು ಈ ಲತಾಂಗಿಯ (Ūpr. 8, 73).

ಬಾನಿ ಬಾನಿ. = ಬಾನೆ, etc. (My.; ಅಕಾಶ G.). ಕಾಯಿ ತುಮ್ಮು ವ ಮಣ್ಣಿನ ವಾನಿ (G. 99).

ಬಾನೆ ಬಾನೆ. (fr. ಬಾನ 19). = ಬಾನ 3, ಬಾನ. A large earthen pot with a broad mouth (My.; Tē.; ಗುಡಾಣ G.). ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ವಾನೆ (G. 153). ಹಿಟ್ಟು ತೊ ದಿಸುವ ವಾನೆ (ಪುಟೇಷ, ಪಿಪ್ಪಪಡನ Śi. 809). See Sp. s. ಬಿಡೆ ಯೊಡಲ.

ಬಾನ್ತ ba-anta. A term with final ಬ (śmd. 317).

ಬಾನ್ದಿ bāndi. A female slave (My.; Br., H.); a whore (My.; H.).

ಬಾನ್ದಿತನ bānditana. Slavery (of females, My.).

ಬಾನ್ದು bāndu. A dam, a mole; a heap of stones, etc., used as a landmark (My.; Mhr. ವಾನ್ದ, ವಾನ್ದ). — ವಾನ್ದಿನವ. — ಅವ. A surveyor (My.). — ವಾನ್ದಕಲ್ಲು. A landmark-stone (My.).

ಬಾನ್ದುರಿಕೆ bāndurikē. = ಬನ್ದುರಿಕೆ, etc. (Z.).

ಬಾನ್ದಿಕೆನೇಯ bāndhakinēya. (fr. ಬನ್ದಕ). The son of an unmarried woman, a bastard.

ಬಾನ್ದವ bāndhava. (fr. ಬನ್ದ). A relation (near or remote), a kinsman;—a friend.

ಬಾಪು ಬಾಪು. Boiled rice (in the language of children, My.).

ಬಾಪು ಬಾಪು. 1. = ಧಾಪು, q. v. (Tē.; Br. makes it H.). — ವಾಪು ರೆ. — ಉರೆ. (ಕೊಣ್ಣಾಟ Ūt. II, 103).

ಬಾಪು ಬಾಪು. 2. (= ಬೊಪು). A father (My.; Mhr., H. ವಾಪ).

ಬಾಪುರಿ ಬಾಪುರಿ. = ವಾಪುರಿ, etc. (ಅಂಗದ, ಕೇಯೂರ, ವಾಪುರೂ ಪಣ G.; V. 4, 86).

ಬಾಬತ್ ಬಾಬತ್. An article, an item; a point of view (My.; Mhr., H.).

ಬಾಬರಿ ಬಾಬರಿ. See Mr. s. ಕಗ್ಗಿಡಲೆ.

ಬಾಬು bābu. An article, an item, a point (My.; Mhr., H.).
See ಪಂಚ, ಬಾಣೀ.

ಬಾನ್ ಬān. = ಬಾನ್ 3, etc. — ಬಾವುಟ್ಟಿ. The sky (Śāv. 3, after 35). — ಬಾವುಟ್ಟಿ. — ಪಾವು. Rāhu (Kk. 12). — ಬಾವುಟ್ಟಿ. — ಪಾವು. The celestial Ganges. — ಬಾವುಟ್ಟಿ ದರೆಯು. — ಪಾವು. Śiva (3rd Kk. 4; ಕಪ್ಪರ Śm. 2. 3). — ಬಾವುಟ್ಟಿ. — ಪಾವು. The sky considered as a field (Rāv. 12, 18). — ಬಾವುಟ್ಟಿ. — ಪಾವು. Tripura (Śāv. 5, 9). — ಬಾವುಟ್ಟಿಲುರಿ ಕ. — ಉರಿಕ. Śiva (ಪರಮೇಶ್ವರ ಶಾ.). — ಬಾವುಟ್ಟಿ. — ಪಾವು. = ಬಾವುಟ್ಟಿ. (ಮನ್ವಾಕನಿ Ūt. II, 10; ಸಗ್ಗ ಪಾನರ್, ಸಗ್ಗ ಗದೋ, ಸ್ವರ್ಗದಿ Śm. 10). See Rāv. 5, 86; 6, 6; 13, 77. — ಬಾವುಟ್ಟಿ ದರೆಯು. — ಪಾವು. Śiva (ಪರಮೇಶ್ವರ ಶಾ.).

ಬಾವು bāmi. = ಬಾವು. Tbh. of ವಾಪಿ 2. (My.; Śi. 90. 242).

ಬಾವು ಬāmba. 1. (fr. ಬಾನ್ 1). A potter (ಕುಪರ, ಕುಪ್ಪು Ūt. II, 105; ಕುಪ್ಪು ಬ Śmd. II, o. r. ಕುಪ್ಪು; ಕುಪ್ಪು ಬ, ಕೋಕ Kk. 91, o. r. ಕುಪ್ಪುಬ).

ಬಾವು ಬāmba. 2. A Kuruba or Kurumba (ಕುರುಬ Ūt. I, 61; ಕುರುಗಾವ I, 13, o. r. ಕುರುಗೋವ; see a. ಬಾವು 1).

ಬಾಯ್ ಬāy. (Śmd. 58). = ಬಾಯು. The mouth; — the mouth of a vessel, bag, drain, etc.; the head of a drum, etc. (ಮುಖ, ವಕ್ರ, ವದನ, ಲವನ, ಆನನ, ತುಣ್ಣ, ಅಸ್ತ್ರ Mr. 815; My.; T., M. ವಾಯ್; Tē. ವಾಯು). ಬಿಸುನೆತ್ತರ ಧಾರೆಗೆ ಬಾಯನೊಡ್ಡಿ (Śmd. 216). ಪುಲಿಯ ಬಾಯು ಬದ್ಧುಂಕದಂ (I). ಬಾಯ ಪೋಗೆ (Rāv. 9, 23). ಬಾಯ್ಗಿ (J. 1, 7). ಬಾಯ್ಕ (8, 3). ಬಾಯ್ಕ (Bh. 1, 10, 82). ಅವನ ಬದುಕು ಕೆಯ್ ಬಾಯ್ ಹತ್ತದ ಹಾಗಾಯ್ತು (My.). ನೇಯಿಗೆಯವನ ಕೆಯ್ಯು ಓದುವವನ ಬಾಯೊ ತುಡುಗಾಗಿರ ಬೇಕು. — ಬಾಯನ್ನ ಕೆಟ್ಟ ನಾಯಿ ನ್ನ ಮುಡುವ. — ಬಾಯನ್ನ ಬಸ್ತು ಭಗಂದರ. — ಬಾಯನ್ನ ಹೇದಾದ್ಡು ಗಾಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು. — ಬಾಯದ್ದರೆ ಮಗ ಬದುಕ್ಕಾನು. — ಬಾಯೊಳಗೆ ಬೊಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಗುಮ್ಮ (Prvs.). ಅಸನವರಿ ಉಮ್ಮುವದು, ಸೂಸುವದು ಬಾಯಲ್ಲಿ (a syringe, Sp.). See Ūpr. 5, 11; Bp. 22, 18; 38, 19; 45, 6; 47, 1; 51, 53; Śm. 41; Rāv. 5, 34; 5, after 120; ಕಟನಾಯ್, ಕುದುರೆನಾಯ್, ನೋರೆನಾಯ್, ಪಲ್ಲಿರಿ ನಾಯ್, etc. 2, the edge of any cutting instrument (My.; T., M., Tē). ನೇಗಿರಾಯ್ ಕುರ್ಪನಂ (ಕುದುರಿ Śmd. I). — ಬಾಯ ತುತ್ತು. A morsel: food (J. 26, 44). — ಬಾಯ ತುಪ್ಪು. So that the mouth becomes quite full (B. 3, 59). — ಬಾಯ ಪಾಠ. = ಬಾಯಪಾಠ. Learning by rote or by heart (G., ಸೂತನಿ). — ಬಾಯ ಬಿಡು. = ಬಾಯಬಿಡು, ಬಾಯಿ ಎಡು, ಬಾಯ್ಬಿಡು, ಬಾಯ್ಬಿಡು. To open the mouth with the utterance of the sound of *ah* in order to express pain, sorrow, etc., to cry *ah* from pain, etc. (My.; Bp. 32, 42; J. 24, 37; 31, 54); to grow low-spirited, to humble one's self (see a. ಬಾಯ್ಬಿಡು). 2, to open the mouth, to speak, to beg (My.; J. 3, 9). ದ್ರಷ್ಟವೆವೆ ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಫಲ ಮಿಲ್ಲ (Sp.). 3, to divulge, as secretly spoken words (My.). 4, to crack (v. i.), to burst (My.). — ಬಾಯ ಮಾಡು. = ಬಾಯ ಮಾಡು, ಬಾಯ್ಬಿಡು. To use abusive language, to chide (My.; B. 3, 60). — ಬಾಯಬಿಡು. — ಬಿಡು. = ಬಾಯ ಬಿಡು, etc. ಬಕ್ತ ಸವ್ವಟ್ಟು ಬಾಯಬಿಟ್ಟರೆ ಭೀಷ್ಮರ್ (Śmd. 287). See Rāv. 13 after 95 & 104. — ಬಾಯದ ಕೆ. = ಬಾಯದಕೆ. ಬಾಯದಕೆಯುಳ್ಳ ಮಗುಗಳು (Śi. 86). — ಬಾಯ ಸವಿ. Savouriness. ಬಾಯ ಸವಿಯಲ್ಲದ ರಸಾಯನದ ರೀನು? (Dp. 167). — ಬಾಯದ. — ಅದ. The mouth to be destroyed: to lament excessively (Grj. 8, 16; V. 9, after

80). ಹಾ, ರಾಮಾ! ಎನ್ನು, ಸೀತೆ ಬಾಯದೊಡ್ಡು (Śmd. 68). — ಬಾಯಾದಿಸು. — ಅದಿಸು. To eat (My.). 2, to tell (My.). — ಬಾಯಾಡು. — ಅಡು. To eat (My.). — ಬಾಯಾರ್. — ರು. — ಅರ್. The mouth to cry aloud: to vociferate (J. 19, 30); to claim or demand forcibly. ಬಟ್ಟರ ಬದುಕು ಬಾಯಾರೋಣ (ಅವನು, ಅವನಾರ G.). — ಬಾಯಾರ. — ಅರ್. = ಬಾಯಾರೆ. So that the mouth is filled: much, to one's heart's content, in ಬಾಯಾರ ಮಾತಾಡು (My.). 2, through the mouth, in ಬಾಯಾರ ಕೆಡು (My.). — ಬಾಯಾರುಡ. — ಅರುಡ. = ಬಾಯಾರುಡ. Arguing noisily in support of falsehood (ಅವರಾಪ, ನಿತ್ಯ ವ Nr. a). — ಬಾಯಾರ. — ಅರ್. = ಬಾಯಾರ. (Bp. 6, 26). — ಬಾಯಾರ್. — ಅರ್. The mouth to be parched; to become thirsty. ಬಾಯಾರ್ವ (Śmd. 84). — ಬಾಯಾರ್ಕೆ. — ಅರ್ಕೆ. Thirst (ಉದನ್ಯ, ಪಿಪಾಸೆ, ತೃಷ್ಣೆ, ತರ್ಪ Si. 317; My.). ಫದಾ ನೋಡಿದರೆ ಬಾಯಾರ್ಕೆ ನಿತ್ಯೇ? — ಬಾಯಾರ್ಕೆ ಬಸ್ತುಗ ವಾಪಿ ತೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಬಾಯಾರು. — ಅರು. = ಬಾಯಾರ್. (J. 19, 31; 24, 1; My.). ಬೇಡೂರ ಸ್ವೇದಕ್ಕೆ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಹೆಡ್ಡು; ಎರಡು ತೂಲದ ಹೊಳೊಲಿಡು, ನರಿ ಬಾಯಾರ್, ಪತ್ತನೆ (Sp.). — ಬಾಯಾರುಡ. — ಅರುಡ. = ಬಾಯಾರುಡ. (ಅವರಾಪ, ನಿತ್ಯ ವ Nr. b). — ಬಾಯುಪಚಾರ. — ಉಪಚಾರ. Empty compliments (My.). — ಬಾಯುಗುಡ. — ಉಗುಡ. Spittle of the mouth (V. 9, 57). — ಬಾಯುತ್ತು. — ಎತ್ತು. = ಬಾಯ್ಬಿತ್ತು. To lift up, or open, the mouth for speaking (Bp. 38, 8; V. 37, 54; My.). — ಬಾಯುಲರ್. — ಎಲರ್. Breath (Ūpr. 8, 91). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. 1. = ಬಾಯ ಕಟ್ಟು. (My.). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. 2. A fastening for the mouth, a muzzle (Bp. 31, 4). 2, the state of the mouth being shut by incantations or charms (My.). — ಬಾಯ್ ಕೇಳ್. To listen to (another's) words (Abh. P. 10, 213). — ಬಾಯ್ಕೇಳು. To name or to enumerate orally (Abh. P. 10, after 155; 16, after 5). — ಬಾಯ್ಕಿಟ್ಟ. — ಕಿಟ್ಟ. A kiss (Ūpr. 6, 84). — ಬಾಯ್ಕಿಡು. — ಕಿಡು. To join the mouths (Śāv. 1, 52). — ಬಾಯ್ಕಿಡು. — ಕಿಡು. The mouth to lose its taste (My.). — ಬಾಯ್ಕಿವರ್. — ಬರ್. To come to or into the mouth (Abh. P. 15, 73). — ಬಾಯ್ಕಿಡಿ. — ಕೇಡಿ. A person who talks much and foolishly (ಅಪಾಕ, ವಾಚಾಲ, ಬದುಗರ್ಕ್ಕವಾಕ್, etc. Nr.). — ಬಾಯ್ಕಿಡಿ. — ಕೇಡಿ. Killing with the mouth (Rāv. 6, after 11). — ಬಾಯ್ಕಿವ್ವು. — ತುವ್ವು. To have (anything) filled into the mouth (Bp. 11, 19). — ಬಾಯ್ಕಿರೆ. — ತೆರೆ. The screen of the mouth (J. 18, 20). — ಬಾಯ್ಕಿಡೆ. — ತೆಡೆ. 1. To open the mouth. ಬೆರ್ಗವ್ವನ ಪೆಮ್ಮನಾರ್ ಬಾಯ್ಕಿಡೆ! (Śmd. 78). See Ūpr. 5, after 39; Bp. 1, 49; 3, 2; 60, 23; J. 16, 36. 37. 41; 26, 14. — ಬಾಯ್ಕಿಡೆ. — ತೆಡೆ. 2. The state of the mouth being opened (Ūpr. 8, 73). — ಬಾಯ್ಕಿರೆ. A sharp edge (Ūpr. 1, 94; Abh. P. 9, 28; Bh. 8, 27, 22). — ಬಾಯ್ಕಿರೆ. Help of the mouth (V. 9, 56). — ಬಾಯ್ಕಿರೆ. Mouth-crystal: a mouth like crystal (Abh. P. 3, 72). — ಬಾಯ್ಕಿಡಿ. To beat the mouth (of a person): to prevent one from speaking, to silence one (My.). — ಬಾಯ್ಕಿಡಿ. = ಬಾಯ್ಕಿಡು, ಬಾಯಿಬಿಡು, ಬಾಯಿಬಿಡು, ಬಾಯಿಬಿಡು. One who prevents (another) from speaking; one who talks much and foolishly (Bp. 40, 46; Rām. 5, 3, 59; Dp. 3, 4; My.). — ಬಾಯ್ಕಿಡು. = ಬಾಯ್ಕಿಡಿ. (J. 5, 69; My.). — ಬಾಯ್ಕಿಡು. = ಬಾಯಿ ಬಿಡು, etc., ಬಾಯ್ಕಿಡು. (Bp. 15, 22; 45, 27; Rām. 6, 12, 32; J. 4, 28). — ಬಾಯ್ಕಿಗಿ. A lock for the mouth, consisting of wire, occasionally put on by devotees of any sect who have taken on them a vow of silence (My.). — ಬಾಯ್ಕಿಗಿ. The mouth to burn (Bp. 2, 13). —

ಬಾಯ್ಕುಳ. Empty words of love (Ūpr. 8, 69). — ಬಾಯ್ಕುಡು. = ಬಾಯ್ಕು ಮಾಡು (My.). 2, to assert, to vow, etc. (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ śmd. Dh.). — ಬಾಯ್ಕುತ್ತು. = ಬಾಯ್ಕುತ್ತು. (Bp. 58, 61). — ಬಾಯ್ಕುಯ್. — ಬಾಯ್ಕು. rep. (Ūpr. 8, 54). — ಬಾಯ್ಕುಡು. — ಬಿಡು. = ಬಾಯ್ಕು ಬಿಡು q. v., etc. (ದೈನ್ಯ śmd. Dh.). See Ūpr. 5, 82; 8, 78; Abh. P. 11, 9; Bp. 45, 50; 48, 9; 52, 18; 56, 43; 60, 30; Rāv. 5, 33. 86. 40; 18, after 102; 18, 103; V. 9, 81. — ಬಾಯ್ಕುರಸು. — ಬಿರಸು. Together with the mouth (Śēv. 3, 51). — ಬಾಯ್ಕುನಿ. = ಬಾಯ್ಕು ಸವಿ, ಬಾಯ್ಕುಸವಿ. Sweetness or savour of the mouth, i. e. of words (Ū. Bp. 19, 32). ಬಾಯ್ಕುನಿಗೆ ಮೆಯ್ಯನಿ ಕಣ್ಣಿನಿಯವು ರೂಪ (śmd. 83). 2, savouriness. 3, an article savoury to the mouth.

ಬಾಯಿ bāyi. = ಬಾಯ್. The mouth, etc. (ವಕ್ರ, ಅಸ್ಯ, ವದನ, ತುಣ್ಣ, ಅನನ, ಲವನ, ಮುಖ Si. 213; C.). ಎಣೆಯ ತನ್ನೀ ಕಟ್ಟುವ ಬಾಯಿ (ಉಪನಾಹ, ನಿಬನ್ಧನ Si. 68). ಚೊಟ್ಟಿನೀರು ಸುಂ ಯುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬಾಯಿಯಂಡು (ಸ್ವಕೃತ್ 214). ಚೋಲು ಮದ್ದಳೆ ಘಟಾ ಮುನ್ನಾದ ವಾದ್ಯಗಳ ಬಾಯಿ (ಪುಷ್ಕರ 453). ಬಾಯಿ ಒಳ್ಳೇ ದಾದರೆ ಊರು ಒಳ್ಳೇದು. — ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಸವ, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷವು. — ಬಾಯಿಯುಳ್ಳವಾದರೆ ಬದಲೆಯಾದರೂ ಬದುಕ್ಕಾನು. — ತಾಯಿ ಬೇಳು, ಇಲ್ಲವೆ ಬಾಯಿ ಬೇಳು. — ಪ್ರಾಯ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಬಾಯಿ ಚನ್ನಾಗಿರ ಬೇಳು (Prv.). 2, the edge of any cutting instrument (ಕೋಣ, ಪಾಲಿ, ಅತ್ತಿ, ಕೋಟಿ, ಧಾರೆ Si. 391; My.). See Bp. 48, 11; 56, 21; 59, 14; B. 2, 81; 3, 28; 4, 49. 57. 71. 158. 187; 5, 148; ಕಟವಾಯಿ; Prv. s. ಬೇ. — ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟು. = ಬಾಯ್ಕುಟ್ಟು 1. To shut the mouth (of an opponent in argument, My.). 2, to restrain the appetite, to observe regimen (My.). 3, to shut any man's or beast's mouth by charms (My.). — ಬಾಯಿಕಡಾಣಿ. The bit of a bridle (ಕವಿ, ಖಲೀನ Si. 274). — ಬಾಯಿ ಗೂಡು. — ಕೂಡು. The whole number of teeth to grow in the mouth of cattle (My.). 2, conformability to take place, to become conformable (B. 5, 309). — ಬಾಯಿಗೆ ಕೊಡು. To give something for the mouth, as betel-nut, etc. (My.). 2, to put into a person's mouth (My.). — ಬಾಯಿಗೆ ಬರು. To come to one's mouth, as words in speaking. ಆ ಕವನನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಬದ್ಧ ಹಾಗೆ (inconsiderately) ಬಯ್ಯ (My.; B. 4, 185). 2, = ಬಾಯಿಪಾಠವಾಗು. (My.). ಬಾಯಿಗೆ ಬನ್ನ ಬಗದಾ, ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬನ್ನ ಬೇತಾಳ (Prv.). 3, to become an object of fruition. ಕೆಯ್ಯ ಬದ್ಧ ರೂ ಬಾಯಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಯು. To fall into the mouth (of wild animals, etc.; see Prv. s. ಬಾಯಿ 2); — to fall into the mouth (of people, to be slandered, etc., My.). — ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಬೀಯು. Fruition (of property, etc.) to fall or cease (My.). — ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕು. To destroy a person's welfare (My.). — ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕು. To put into the mouth (My.). 2, to give a bribe (My.). — ಬಾಯಿಚಿಕ್ಕ. The muzzle of an ox (ಕವಿ, etc. Si. 274). — ಬಾಯಿಚೊಲ್ಲ. Saliva (ಸ್ವಕೃತಿ, ಸ್ವಕೃತಿ, ಲಾಲಿ Si. 206; My.). — ಬಾಯಿತ್ಪು. A slip of the tongue (My.). — ಬಾಯಿತಿಲಿ. An itching desire to raise quarrels (My.). — ಬಾಯಿತಿಲಿಗಾಡಿ. A man who is fond of, or raises, altercation (My.). — ಬಾಯಿದೆಡ್. — ತೆಡ್. = ಬಾಯಿದೆ 1. (Bp. 51, 24). — ಬಾಯಿಪಾಠ. = ಬಾಯಿ ಪಾಠ. ಬಾಯಿ ಪಾಠವಾಗು, to be learned by rote or by heart. ಕಾವ್ಯವು ಅವನಿಗೆ ಬಾಯಿಪಾಠವಾಯಿತು (My.). — ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು, to learn by rote or by heart (My.). — ಬಾಯಿಬಡಕ. = ಬಾಯಿಬಡಕ, etc. (My.). — ಬಾಯಿಬಡಕ. A female ಬಾಯಿ ಬಡಕ (My.). — ಬಾಯಿ ಬಡಿ. = ಬಾಯ್ಕುಡಿ. (My.). — ಬಾಯಿ

ಬಡಿ. = ಬಾಯ್ಕುಡಿ, etc. (Bh. 8, 26, 9; Abh. 1, 32; My.). — ಬಾಯಿಬಡಕ. = ಬಾಯಿಬಡಕ. (My.). — ಬಾಯಿಬಡಕವನ. The behaviour of a ಬಾಯಿಬಡಕ (My.). — ಬಾಯಿಬಡಕ ಕ. = ಬಾಯಿಬಡಕ. (My.). — ಬಾಯಿ ಬಡು ಕೊಳ್ಳು. To beat one's own mouth with the palm of the hand from fear or grief (My.). — ಬಾಯಿ ಬಿಡು. To open the mouth (B. 4, 185; My.). — ಬಾಯಿ ಮಾಡು. = ಬಾಯ್ಕು ಮಾಡು. (My.). — ಬಾಯಿಮಾಡು. A spoken word or spoken words; a mere word or mere words; a vain word (My.); oral tradition (B. 5, 280). — ಬಾಯಿಯಿಲ್ಲದವ. — ಇಲ್ಲದವ. A dumb man (My.; ಮೂಳ G.); a man who cannot speak well when necessity requires it (My.). — ಬಾಯಿಯೋಣು. — ಒಣು. = ಬಾಯಾದು. (My.). — ಬಾಯಿನಿಮ. = ಬಾಯ್ಕುಡು. (J. 31, 54). — ಬಾಯಿಸವಿ. = ಬಾಯ್ಕುನಿ, etc. An article savoury to the mouth (B. 5, 302). ಬಾಯಿಸವಿ ತಿನ್ನ ನಾಯಾ ಸಾವು ಸತ್ತ (Prv.). — ಬಾಯಿಹಗ್ಗ. A mouth-rope (ಕವಿ, etc. Si. 274). — ಬಾಯಿ ಹಾಕು. To put the mouth into, as dogs, etc. into pots, etc. (My.). 2, to throw out words: to utter, to speak (My.; B. 4, 184).

ಬಾಯಿ bāyi. A term of respectful compellation for one's mother or an elderly female; an affix of respect to the names of females generally (My.; Mhr. ದಾಕ; see ಪೋರಾ). ಬಾಯಿನ bāyina. = ಬಾಗಿನ. (Ūpr. 6, 81; 8, 47; Grj. 2, after 71; Rāv. 4, after 56). — ಬಾಯಿನಂಗುಡು. — ಒಂಗುಡು. To give a present (Ūpr. 8, 60).

ಬಾಯು bāyu. = ಬಾ 2. To swell (My.; Tē. ವಾಡು; T., M. ವಾಯ್). P. p. ವಾಯು (My.; Bp. 32, 52; 39, 64; 46, 58). (ಮಲನಾದಿನಲ್ಲಿ) ಸೀತಧಾಮಗಳುಳ್ಳು, ವಾತವು ಕುಕ್ಕುಗಳು, ಪಾತರವು ಮರದಿ; ತಿಂದುವು ನಾದಿಗೆ ಯಾತಕೆ ಬಹರು? (Sp.). ಅಂಗುವು ಪಾತರ ಪರ್ವತವಾದೀತೇ? — ಪಾತರರು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ, ಸೀತರರು ಸಾಯುವದಿಲ್ಲ. — ಪಾತರವನಿಗೆ ಹೂವಿವನ್ನು ವಾಸಿ (Prv.). See Prv. s. ಬೆರಳು.

ಬಾರ್ bār.1. = ಬರ್ 1, etc. To come, etc. (lengthened base of the affirmative mood). (ಬಾರ್, ಬಾರ, come! (śmd. 283; Bp. 25, 1; 39, 62; 47, 27. 55; Bh. 1, 8, 61; 2, 18, 9; Rāv. 18, 102), ಬಾರಾ (Bp. 24, 37; 47, 29), ಬಾರೊ (47, 29), ಬಾರೊ, ಬಾರೊ, ಬಾರೆ, ಬಾರೇ (My.). ಬಾರ, ಮರಾಲಿ ಕಾಗಮನೆ! ನೋಡ, ಚೋಲರವೋಲನೇತ್ತೆ! (śmd. 153. 283). 2, (lengthened base of the negative mood). See ಬಾರ್ 1 s. ಬರ್ 1. — ಬಾರನ್ (Bp. 53, 33. 84), ಬಾರರ್ (53, 85); ಬಾರದು (9, 20; 11, 22; 20, 2; 21, 18; 32, 54; 37, 46. 67; 40, 8; 43, 45. 84; 44, 11. 63; 48, 3; 51, 30. 68; 53, 12; 57, 39); ಬಾರದೆ (22, 30; 23, 40; 51, 47; 53, 44; 61, 84).

ಬಾರ್ bār.2. To make creepers of leather: to cut leather lengthwise or in straps (ಷರ್ಮವ ಲ್ಲೀಕರಣ śmd. Dh.; see T., M. s. ಬಾಡು 1). ಬಾರ್ಡಂ (śmd. 50).

ಬಾರ್ bār.3. = ಬಾರ, ಬಾರು 1. A strap of leather, a thong (My.; T. ವಗಿರ್, ವಾರ್; M. ವಾರ್; Tē. ವಾರು; Tu. ವಾರಿ. ಬಾರ ಮಳಿ (ನಡ್ಡಿ, ವದ್ರಿ, ವರತ್ತಿ); ಬಾರ ಸಳಿ (ಪ್ರಾಜನ, ಕೋದನ, ಕೋತ್ರ Nr.). 2, length (T., M.). 3, a line, a row (M.; Tē. ವಾರು).

ಬಾರ್ bār.4. To set free a fluid, to pour out (ಪ್ರವೃತ್ತಿಮುಕ್ತಿ śmd. Dh.; T. ವಾರ್, ವಾಕ್ಕು, M. ಒಲು, ವಾರ್, ವಾಲು, to pour, pour out; to cast melted metal into a form; — to flow down; to be strained off, = Tē.

ಪಾರು, ವಾರು; cf. ಒಸಿ 1); to purge (Tē.; see ವಾತು 2; cf. ವಾಸು).

ಬಾರಿ bār. = ವಾರು 1. — ವಾದಿಸಾಯ. A foot-soldier (ಪದಾತಿ, etc., ಕಾಲುನಡೆಯ ಧಟಿ Si. 280; My.).

ಬಾರ ಬāra. = ಬಾರಿ 3, etc. ತೋಗಲಿನ ಬಾರ (ವಧಿ); ಅನೆಯ ನಡುವಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ತೋಗಲಿನ ಬಾರ (ವರತ್ತಿ G.).

ಬಾರ bāra. 1. Tbh. of ದ್ವಾರ. See ಕಣ್ಣಿಯ, ಪಾಣಿಯ, ವಂಕ, ಸಿರಿಯ.

ಬಾರ bāra. 2. Twelve (My.; Mhr. ಬಾರಾ).

ಬಾರ bāra. 3. = ವಾರು 2. Tbh. of ಧಾರ. (My.). See ಮುಮ್, ರಾಯ, ಹಮ್.

ಬಾರಂಗಿ bāraṅgi. Tbh. of ಧಾರ್ಗ. (ವರತ್ತಿ Mr. 121; ಫಂಜೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ, ಧಾರ್ಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯುಳ್ಳ, ಬಾಲೇಯತಾಳ, etc. Si. 143). See ಗಣ್ಣು.

ಬಾರವನೆ bāraṇṇe. (= ಧಾರಣೆ). Weightiness; weight, importance, dignity (Bh. 7, 1, 4; 8, 26, 28; Mhr. ಧಾರಮಾನ, gravity or weight).

ಬಾರವಿಸು bāraṇṇisu. To become heavy (Rām. 6, 88, 14).

ಬಾರಾ bārā. (= ವಾರ 2). — ಬಾರಾಬಂಗಾಳವಿದ್ಯೆ. Jugglery and trickery (My.).

ಬಾರಿ bāri. 1. = ಧಾರಿ. Weightiness, importance, greatness, muchness, abundance, excess, high price, valueness, opulence (My.; Tē. ಬಾರಿ, ಧಾರಿ; M. ಧಾರಿ; T. ಬಾರಿ; Mhr. ಧಾರಿ; Bp. 54, 47). ಬಹಳವಯವ್ಯಕ್ತಿ ಬಾರಿ ಬಟ್ಟೆ (ಮಹಾಧನ Si. 222). ಬಾರಿಸಂಕರೆ (Rāv. 6, after 11). ಬಾರಿಯ ಬದಲೆ (Rām. 8, 2, 15). See ರಾಯ.

ಬಾರಿ bāri. 2. = ವಾರ 2, ವಾರ 1. A time, a turn (ಸೂರ್ ರೆಂದ. I, Ct. I, 45; My.; Tē. ಬಾರಿ; Mhr., H. ಬಾರಿ, ವಾರಿ); a season, a year (My.). ಒಂದು ಬಾರಿ, once (ಒಮ್ಮೆ ರೆಂದ. 122 Cm.; ಎಕ ವಾರ, ಸಕ್ಕತ್ Nr.). ಒಟ್ಟಿ ಬಾರಿ (ಯುಗಪದ್, ಎಕದಾ); ಹದಿನೆಂಟು ಬಾರಿ ಎವೆಯಿಕ್ಕುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (ಕಾಪ್ಪೆ); ಮೂರು ಬಾರಿ ಉತ್ತರಿಯ (ತ್ರಿಋಣಾಕೃತ Nr.). ಬಹನ ಬಾರಿ ಮಗನ ಮದುವೆ (Prv.). See Abh. P. 14, 201; Bp. 6, 2; 13, 8; 26, 50; 48, 13; 50, 38, 77; Bh. 1, 10, 12; J. 5, 41. — ಬಾರಿ ಬಾರಿ. rep. = ಬಾರಿ ಬಾರಿ. ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಹೊಡೆಗರೆ? (Prv.). — ಬಾರಿ ಬಾರಿ. Repeatedly, frequently, again and again (ಅಗಾಗ್ಗೆ G.; J. 25, 34; 32, 32; My.). — ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ. = ಬಾರಿ ಬಾರಿ. (ತತ್ತ್ವ Si. 467; ಮುಹು, ಪುನಃ, ತತ್ತ್ವ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಅಸಕ್ಕತ್ 471; My.). See Si. 58. 246. 274. 360.

ಬಾರಿ bāri. 3. The passage (or slope) at the side of a great well for bullocks to run down in drawing up water (in a leather-bag) by a rope running over a pulley (My.; Tē.; Mhr., H. ಬಾರಿ, a ravine, defile; a passage through a fence). ಬಾಯಿಯ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಬಾರಿ (ವೀಣಾಹ, ಯಾತದ ಬಾರಿ G.).

ಬಾರಿ bāri. 4. = ವಾರ 1, etc. (My.). See ಅದವಿಯ ಬಾರಿಗಡ.

ಬಾರಿಕೇರ bārikēra. A man of a caste in S. Mhr. that is a little superior to that of the Bēdas and a little inferior to that of the Kurubas (S. Mhr.).

ಬಾರಿಸು bārisu. To cause to tremble, throb or quiver; — to set in rapid motion, to shake, as a weapon (ಅಲ್ಪದಸು Ct. I, 87). ಮುಳ್ಳಳ್ ಅಂಭಯಂ ಬಾರಿಪಡಿಸ್ತು, ಬಿಟ್ಟು ಮದದ್ದಿರದಂ ಗಡನಪ್ರಚಾರಮಂ? (Rāv. 18, 19). ಕೂರಂಕುತಮಂ ಬಾರಿಸುತಮ್ ಅನೇಕನಾ ಜೋರರ ವಾರಣ ದೊಳ್ ಅನಿದು ನೂಂಕದರ್ ಅಗಳ್ (Abh. P. 18, 73).

ಬಾರಿಸು bārisu. 1. = ವಾರಿಸು (Ct. II, 73). To restrain, to keep back, to keep off, to ward off; to prevent; to impede,

to check, to stop; to remove; to destroy. ಅಂಗದ ಅಣ್ಣು ಬಾರಿಸುವುದು (ಅಹಮನ, ಉಪಸ್ಥಿತನ HIA.). ಬಾರಿಸಿದುವು, ಬಿಡದೆ ಒಡಿದು ವನದೇವತೆಗಳ (ಶೆಂದ. 109). ದೇವಿಯರಾ, ಕಡುಕೆಯ್ಯು, ಕೃತಾನ್ತನ ಇನ್ನು ನಿರ್ವರಮ್ ಎದೊಡೆಯ್ಯು, ಬಾರಿಸದೆ ಕೆಮ್ಮನೆಯ್ಯು ವೇಟ್ಟು, ನೋಡುತಿರ್ಪದೇ? (112). See Abh. P. 6, 165; 7, 35; 8, 53; 9, after 151; 11, 72; 14, after 84; 15, after 74; 16, after 89.

ಬಾರಿಸು bārisu. 2. To become weighty or great, to increase (J. 32, 12).

ಬಾರು bāru. 1. = ಬಾರಿ 3, etc. (My.). ಬಾರು ಮಳಿಗಳ ಮೂಡುವವನು (ಹರ್ಮಕ್ಕತ್ Nr. 152). ಅನೆಯ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬಿಗಿಯುವ ಬಾರು (ಕಳ್ಳಿ); ತೋಗಲಿನ ಬಾರು (ನಧಿ); ಕತ್ತಿ ಕಡಾರಿ ಮುಸ್ತಾದವ ಗಳ ಹಿಡಿಕೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಬಾರು (ಮೇಲರ G.). ಬಾರು ಬಿಗಿದರೆ ಮುದ್ದೆ, ನಾಯದ್ದರೆ ತೋಧನ (Prv.). — ಬಾರ ಕೋಲು. = ಬಾರುಕೋಲು (G. 165; C.). — ಬಾರುಕಾಲವ. A long-shanked man, a man of long strides (ಉದ್ಭವ, ಉದ್ಭವಾನು Si. 198). — ಬಾರು ಕೋಲು. A whip made from twisted leather-straps (C.).

ಬಾರು bāru. 2. To tremble (Rām. 5, 8, 84. 85).

ಬಾರು bāru. 1. = ಬಾರ್. A charge (of a gun); explosion: the report or noise; a musketeer (Mhr., H. ಬಾರ). — ಬಾರ ಕೋಲು. Infantry-barracks (My.). — ಬಾರಿನವ. — ಅವ. A musketeer, a foot soldier (My.). ಬಾರಿನವರಿಗೆ ಬೇರಿನ ಯೇ? ಚನೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಬಾರುಕೇರ. The head quarters or office of the infantry (My.). — ಬಾರು ಮಾಡು. To load a gun and be ready for firing (My.; Tē. ಬಾರು ಜೇ).

ಬಾರು bāru. 2. = ಬಾರ 3. — ಬಾರು ಮಾಡು. To fill or enter (items) into a book (My.; H.).

ಬಾರಿ bārē. 1. = ಬಾರಿ 4, ಬೋರೆ. Tbh. of ಒದರಿ. The jujube tree (My.; Z.).

ಬಾರಿ bārē. 2. = ಬಾರ 2. A time, etc. (B. 5, 51. 52; My.). ಬಾರಿಕ್ ಬಾರೇಕ. Barracks (Si. 278; Tē. ಬಾರಿಕಾಸು, ಬಾರ್ಡು, ಬಾರ್ಡು).

ಬಾರಿಸು bārisu. = ಬಾಚಿಸು, q. v. (My., also: to strike or beat with a whip, etc.). ತನ್ನಯ ಕಟ್ಟಿ ಬಾರಿಸುವ ದಣ್ಣಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಂಠ ಮೊದಲಾದವು (ತತ, ವೀಣಾದಿವಾದ್ಯ); ಗಣ್ಣಿಯ ಬಾರಿಸಿ ಸಾಧುವನರು (ಘಾಣಿಕ, ಹಕ್ಕಿ Nr.). ಕುಣಿಯುವುದು ಹಾಡುವುದು ಬಾರಿಸುವುದು ಎಂಬಿವು ಮೂರು ಕೂಡಿದ ನಾಟ್ಯ (ಪೌರ್ಯತ್ರಿಕ Si. 64). ಜೋಗಿಗಳು ಬಾರಿಸುವ ವಾದ್ಯ (ಡಮರು G.). ಹಾಣಿಯಾದರೆ ಎಣೆ ಬಾರಿಸ್ಸಾಕು. — ಬಯಕೆಯಾದ್ದು ಬಾರಿಸಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೇತೇ? (Prv.). See Bp. 22, 64; 38, 83; 43, 32; 56, 14; Si. 295; B. 5, 70. 288. 294; Prv. a. ವಾತರೋಗ.

ಬಾರಿಸುಹ ಬārisuha. Sounding, playing any instrument, etc. ಮೆಲ್ಲ ಬಾರಿಸುಹ (ಎಲವ್ವಿ); ದೇಗ ಬಾರಿಸುಹ (ದ್ರುತಿ); ಹವನತಾಗಿ ಬಾರಿಸುಹ (ಮಧ್ಯ); ನೇಗು ಬಾರಿಸುಹ (ಉದ್ಭವ); ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ಬಾರಿಸುಹ (ಅಂಕು); ವಂತ ಮೊದಲಾದವು (ದು) ಹಿಡಿದು ಬಾರಿಸುಹ (ಸುಖಿ Nr.).

ಬಾರ್ಣಿ bārṇi. = ಬಾಪ್, ವಾಪ್. (ಉಪ್ಪು ಸೆಬೆ HIA. M8; ಅಪ್ಪು, ಕಣ್ಣಿ ನೀರು HIA. M8; see ಸನ್ನೋಪ).

ಬಾರ್ಣಿಜಲ bārṇi-jala. = ಬಾಪ್ಜಲ. (Cpr. 5, 11; 8, 85).

ಬಾರ್ಣಿಬಿನ್ನ ಬārṇi-blindu. A tear-drop, a tear (Abh. P. 4, 26).

ಬಾರ್ಣಿವಾರಿ bārṇi-vāri. = ಬಾರ್ಣಿಜಲ. (Cpr. 8, 6).

ಬಾರ್ಣಿಮುಖ bārṇi-ambu. = ಬಾಪ್ತಮುಖ. (Cpr. 8, 86).

ಬಾರ್ಕು bārku. Bark. — ಬಾರ್ಕನ ಮರ. The cinchona tree, Cinchona cordifolia Mutis. (St. & Pl.).

ಬಾರ್ಚು bārču. (= ಬಾಚು 2). To heap (ಪುಂಜೀಕರಣ ರೆಂದ. Dh.).

ಬಾರ್ತೆ bārtē. = ವಾರ್ತೆ. (Bp. 28, 18; 29, 29). — ವಾರ್ತೆಗಿಯೆ.

To bring or convey intelligence (Abh. P. 9, 163; 11, 77).

ಬಾರ್ತೆ bārpu. Want of brightness, etc. (ಅತೀಶ ಓ. I, 51; the one MS. in which it occurs, does not clearly show whether ಅತೀಶ or ತೀಶ is meant; cf. ವಾಸ ೮೪). — ವಾರ್ತೆ. -ಅಂ. A man who is devoid of brightness or vigour (Bp. 54, 30).

ಬಾರ್ಲೆ bārli. Barley (My.).

ಬಾರ್ಹತೆ bārhatā. (fr. ಬೃಹತ್). The fruit of the *brihatī*, a variety of the *solanum*.

ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯೆ bārhaspatya. (fr. ಬೃಹಸ್ಪತಿ). Relating to or coming from *bṛihaspati*; a method of reckoning time. (My.).

ಬಾಲೆ bāla. = ಬಾಳೆ, ಬಾಳೆ 1, ಬಾಳು, ಬಾಳೆ 2, ಬಾಲೆ 1, ಬಾಳೆ. Young, infantine, immature, not full-grown; newly risen, as the sun, new or waxing, as the moon. 2, childish, puerile, ignorant, foolish. 3, the young of an animal. 4, a child, an infant (ಅರ್ಥ, ಮೊಲೆಯ ಮಗುವು Nn. 123 as ಬಾಳೆ); — a boy. 5, a colt, a foal. 6, a tail (ಲೋಮ ಪುಷ್ಪ, ಲಾಂಗೂಲ, ಬಾಲಹಸ್ತ, ಬಾಲಧಿ Hla.; ಪುಷ್ಪ 123; ಪ್ರಬಾಲ 7; ಲಬಾಲು 26; ಪೇಡಕ Mr. 156; C.; Tē. ಬಾಲು, T., M. ಬಾಲ್; Tu. ಬೇಲ). 7, hair; long hair (ನಿರುಗೇತ, ಉದ್ದಿಯ ಕೂದಲು 128). 8, grass (ಪುಲು, ಹುಲ್ಲು 123). 9, a grass with fragrant roots used for fans, etc., the cuscus-grass, *Andropogon muricatus* Retz. (ಲಾಮುಡ 123; see ಮುಡಿ ವಾಳ). 10, fire (ಅಗ್ನಿ 123). 11, the sun (ಪ್ರದ್ಯೋತನ, ಸೂರ್ಯ 128). 12, the moon (ಶೇತಮಂಚಿ, ಹಸ್ತ 128). 13, *Krishna* (ಪೀತವಾಸ, ಕೃಷ್ಣ 128). 14, a finger-ring (ಮಣಿ ಮುದ್ರಿಕೆ, ಕಯ್ಯ ಉಂಗುರ 128). 15, a kind of fish, *Cyprinus denticulatus* or *Cyprinus rohitā* (cf. ಬಾಳಿ). ಜೇದಿ ಬಾಲ (ದ್ವುತಪ್ಪು, ಅಲ Mr. 408). ಬಾಲವದ್ದರೆ ತನ್ನ ಪಾಳೆತಕ್ಕೆ ಬೀಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. — ಬಾಲ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಹಾಲಿಗೆ ಬಗೆಯಿಲ್ಲ. — ಬಸವನ ಹಿನ್ನೆ ಬಾಲ. — ನಾಯಿಗೆ ಹೇದಾದರೆ ನಾಯಿ ತನ್ನ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಹೇದಾತು. — ಕುಮಾರಿಗೆ ಬಾಲವದ್ದರೆ ಲಾಯಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬೀಸುತ್ತೇ? (no, only for its own benefit, Prva.). See Śmd. 81. 91; Ūpr. 4, 47; 5, 59; Bp. 32, 25; 60, 25. 82. 48. — ಬಾಲಚಿಕ್ಕ. A comet (My.; ಭೂಮಾಳಿಕು G.). — ಬಾಲಂಗಡ್ಡೆ. -ಕಚ್ಚೆ. The tail of a kite (My.). — ಬಾಲಹುಕ್ಕಿ. = ಬಾಲಚಿಕ್ಕ. (My.; Tē. ಬಾಲು ಹುಕ್ಕಿ, the planet Venus, ಕುಕ್ಕಿ). — ಬಾಲಹಾಯಿಲ. A young dog (Bp. 55, 58). — ಬಾಲದೊಡಿಗೆ. -ತೊಡಿಗೆ. Ornaments or trinkets for children (Grj. 3, after 89; Bp. 14, 4; 40, 39; Prll. 3, 25). — ಬಾಲಮೆಣಸು. Cube, the spicy berry of *Piper cubeba* Lin. (My.). — ಬಾಲಸುಡುಕ. Who has burnt his tail: *Hanumat* (Rām. 6, 10, 89). — ಬಾಲಹುಡು. A tailed worm found in drains, etc. (Bp. 37, 67; 57, 30; C.).

ಬಾಲಕೆ bālaka. = ಬಾಲಕ. Young. 2, a child, an infant (ತರಕ, ಹಸುಮಗುವು Nn. 63; ಕಡುತಿತು Mr. 525); a boy (ಸಣ್ಣವು Nn. 130). 3, a tail (ಬಾಲ 525). 4, long hair (ನಿರುಗೇತ 525). 5, the cuscus-grass (ಲಾಮುಡ 525). 6, a seal-ring (ಮುದ್ರಿಕೆ 525; cf. ಬಾಲಕ). 7, the sun (ಸೂರ್ಯ 525). 8, the moon (ಹಸ್ತ 525). 9, fire emitting sparks (ಕದಿದಗದುವು ಅಗ್ನಿ 525). 10, *Krishna* (ಪೇತವಾತನಯ 525). 11, the plant *Hibiscus mutabilis*.

ಬಾಲಕೇಲೆ bālaka-kaṇṇu. A young elephant (ಮದಾಯಾನ Nn. 98).

ಬಾಲಕಿ bālaki. (= ಬಾಲಕಿ). A girl (Bp. 14, 32; 40, 18; J. 2, 59). 2, = ಅರಣ್ಣಿ (Mr. 121, o. r. ಅರೆ).

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ bāla-kṛishṇa. The boy *Krishna* or his image (Sk.).

ಬಾಲಕೇಲಿ bāla-kēli. Children's play, childish sport, juvenile pastime (My.).

ಬಾಲಗರ್ಭಿಣಿ bāla-garbhini. A cow with calf for the first time.

ಬಾಲಗೋಪಾಲ bāla-gōpāla. The boy-cowherd: *Krishna*. (My.).

ಬಾಲಗ್ರಹ bāla-graha. A demon that delights in seizing, teasing and injuring children. (My.).

ಬಾಲಗ್ನಿ bāla-ghni. A murderess of children, a *rākshas*. (My.).

ಬಾಲಚಂದ್ರ bāla-čandra. The young or waxing moon. (My.).

ಬಾಲಚಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ bāla-čandra-ācārya. Śiva (Bp. 27, 68).

ಬಾಲತನ bālatana. = ಬಾಲತು. (Bp. 50, 62).

ಬಾಲತನಯ bāla-tanaya. A young son. 2, the tree *Acacia catechu* Willd.

ಬಾಲತ್ವ bāla-tṛiṇa. Young grass.

ಬಾಲತ್ವ bālatva. Childhood; boyhood. (My.). See Sp. s. ತರುಣತ್ವ.

ಬಾಲಧಿ bāla-dhi. = ಬಾಲಧಿ. (J. 18, 6).

ಬಾಲವಾಕ್ಯ bāla-pākyē. = ಬಾಲವಾಕ್ಯ. (ಪ್ರೀಯರು ಬಯ್ಯಲೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳುವ ಅಥರಣ; ಹೇಳಿನ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಮುತ್ತಿನ ಸರ G.).

ಬಾಲಬಂಧು bāla-bandu. = ಬಾಲಬಂಧು. Simple (Mhr. ಬಾಳು ಬ); — the *Mahratta*, or *dévanāgarī*, character (Br.).

ಬಾಲಬೋಧೆ bāla-bōdhē. Instruction of or for the youthful (name of various works adapted to the capacity of the young, My.). 2, = ಬಾಲಬಂಧು (Mhr. ಬಾಲಬೋಧೆ; C.).

ಬಾಲಭಾಷೆ bāla-bhāshē. The language or the mode of speaking of children (My.). 2, the *prākṛita* language (Mhr.; B. 4, 128; My.).

ಬಾಲಮೂಷಿಕೆ bāla-mūshikē. A small rat, a mouse.

ಬಾಲಮೃಗ bāla-mṛiga. A young deer, a fawn. (Bh. 2, 13, 18).

ಬಾಲರಕ್ಷೆ bāla-rakshē. Taking care of children and preserving them (by mantras, etc.) against evil spirits, etc., anything used as a preservative or charm for that purpose (My.).

ಬಾಲಲಿಂಗ bāla-līṅga. A boy and N. (Bp. 47, 29. 40. 47. 53).

ಬಾಲಲೀಲೆ bāla-līlē. = ಬಾಲಕೇಲಿ. (J. 18, 20).

ಬಾಲವೆ bālava. = ಬಾಲವ. (My.).

ಬಾಲವಾಯಜ bāla-vāyaja. *Lapis lazuli* or a kind of turkois. (See ವೈದೂರ್ಯ).

ಬಾಲಕಯ್ಯೆ bāla-kaṇṇu. A cradle (ತಯತವಿ, ತೊಟ್ಟಿಲ Mr. 208).

ಬಾಲಕಿ bāla-kaṇṇu. = ಬಾಲಹಸ್ತ.

ಬಾಲಕಿಮೌಲಿ bāla-kaṇṇu-maullī. Śiva (Bp. 37, 40).

ಬಾಲಕಾರದೆ bāla-kāradē. A young or newly risen *Sarasvatī*. ಬಾಲಕಾರದೆಯನಿಪ್ಪ ಮಂಗನ ಕೃತಿ (Mr. 2).

ಬಾಲಕಿಪ್ಪಾ ದಣ್ಣ bāla-kaṇṇu-danṇa. A staff for punishing children. See ಸೆಳೆ.

ಬಾಲಕಿಪ್ಪೆ bāla-kaṇṇu. Punishment, or instruction, of children. (Śmd. 44).

ಬಾಲಸನ್ಯಾಸಿ bāla-sanyāsi. A man who has been an ascetic, or a religious mendicant, from his youth. ಬಾಲ

ಸನ್ಯಾಸಿ ಕಟ್ಟರೆ ಕೂದಿನಾಯಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ.—ಬಾಲಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಬಾಡುಹರಟೆ ಯಾಕೆ? (Prvs.).

ಬಾಲಸರಸ್ವತಿ bāla-sarasvatī. = ಬಾಲಶಾರದೆ. ಬಾಲಸರಸ್ವತಿಮಂಗಳ ರಾಜ (Mr. after 90).

ಬಾಲಹತ್ಯ bāla-hatya. Child-murder, infanticide (B. 5, 158; My.).

ಬಾಲಹಿಮಕರ bāla-himakara. = ಬಾಲಚನ್ದ.

ಬಾಲಹಿಮಕರಮಾಲಿ bālahimakara-mauli. Śiva (Bp. 24, 4; 60, 41).

ಬಾಲಾತಪ bāla-ātapa. The morning-sunbeams. (Ūpr. 5, 20; ಎಳೆಬಿಸಲು G.).

ಬಾಲಾರಿಷ್ಠ bāla-arishṭa. = ಬಾಲಗ್ರಹ. (My.).

ಬಾಲಾರ್ಕ bāla-arka. The newly risen sun. (My.).

ಬಾಲಿ bālī. = ವಾಲಿ. N. of a monkey, brother of Sugriva. (Abh. P. 11, after 175; G. 485). 2, a kind of ear-ring (cf. ವಾಲಿ).

ಬಾಲಿಕೆ bālikē. A female child or infant; a girl. (My.).

ಬಾಲಿಕೆ bālīka. Young, of tender years, puerile. 2, childish, ignorant, foolish; a fool (ಮೂರ್ಖ, ಮೂಢ Nn. 131 as ವಾಲಿಕೆ). 3, a child (ತನುಜಾತರ, ಮಕ್ಕಳು 131); an infant (ಅತಿಬಾಲ Mr. 475). 4, Krishna (ಎತ್ತರೇನ, ಕೃಷ್ಣ 131). 5, a cushion, a pillow.

ಬಾಲಿಸು bālīsu. To tail, to follow like a tail, to follow. See ಹೆಮ್ಮಾಲಿಸು.

ಬಾಲಿ bālī. A female child, a girl; a young woman not more than sixteen years of age (ಕರ್ಪಿಕೆ, ಕೊಡಗೂಸು Nn. 21). 2, a woman, a female. ವಾಲಿಯರ ಕಾಡವಲಯಂ (ಬಳಿ Śm. 114).

ಬಾಲೇನ್ದು bāla-indu. = ಬಾಲಚನ್ದ.

ಬಾಲೇನ್ದುಧರ bālēndu-dhara. Śiva (Bp. 18, 25; 85, 4).

ಬಾಲೇನ್ದುಮಾಲಿ bālēndu-mauli. Śiva (Bp. 28, 5; 44, 24).

ಬಾಲೇಯ bālēya. Fit or proper for children; soft, tender. 2, an ass.

ಬಾಲೇಯಕಾಕ bālēya-kāka. The vegetable *Siphonanthus indica* (= ಅಂಗಾರವಳ್ಳಿ).

ಬಾಲೇನಪದೇಶ bāla-upadēśa. Instruction of or for the youthful (My.).

ಬಾಲ್ಯ bālya. Childhood, infancy, youth. 2, childishness, folly.

ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ bālya-avasthē. The circumstances, or period, of childhood, ohildhood (My.).

ಬಾವ bāva. 1. = ವಾ, ಫಾವ 1, q. v. Tbh. of ಫಾಮ. A sister's husband (My.; Tē. ವಾವ). ವಾವನ್ನರು (ದೇವ್ವ, ದೇವರ, ಗಣ್ಣನಿಗೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಣಸರು, ಮಯ್ಯನ್ನರು Śi. 192). ಉಮ್ಮುವದಕ್ಕೆ ಉಡುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ್ನ ಕರೆ! ಕೋಳಕ್ಕೆ ಹೆಬ್ಬೀದಕ್ಕೆ ವಾವನ್ನ ಕರೆ!—ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ವಾವು ದೊಕ್ಕಲ್ಲ, ನೆರಮನೆಯಕ್ಕನ ಗಣ್ಣ ವಾವನಲ್ಲ.—ವಾವನಾದರೆ ವಾರವಾದ ಹೊಡೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prvs.). See Prvs. a. 99, ಅಕ್ಕ 1, ಸತ್ತಿಗೆ. —ವಾವನಣ್ಣ. The relative who is called a sister's husband. ವಾವನಣ್ಣ ಬನ್ನಾಗ್ಗೂ ಬಾಲು ಹರೋದ ಮ ಬಿದಿರಿಲ್ಲ (Prv.). —ವಾವಮಯ್ಯ. = ವಾಮಯ್ಯ. A wife's brother (My.). 2, a husband's brother (My.). —ವಾವಮಯ್ಯನ್ನರು. = ವಾಮಯ್ಯಳು, ಫಾವಮಯ್ಯನ್ನರು. The brothers of one's wife (My.). 3, the husband's brothers (My.). —ವಾವಮಯ್ಯನ. = ವಾಮಯ್ಯ, ವಾವಮಯ್ಯ, ಫಾವಮಯ್ಯನ. (My.). ಬಾವ bāva. 2. Tbh. of ಫಾವ 2. (My.).

ಬಾವಂಜಿ bāvāñjī. (The plant *Flacourtia sapida*, Mhr.

ವಾವಂಜಿ). —ವಾವಂಜಿಗಿಡ. An erect annual herb, *Psoralea corylifolia* L. (Z.).

ಬಾವಟಿ bāvāṭa. = ವಾವಟಿ, etc. (My.).

ಬಾವಟಿ bāvāṭi. = ವಾವಟಿ, etc. (Śi. G.).

ಬಾವಟಿ bāvāṭē. = ವಾವಟಿ, etc. (My.).

ಬಾವನ್ನ bāvanna. Sandalwood (ಮಲಯಾಳಾ Śi. II, 63; ಸಿಂಕಣ್ಣ, ತ್ರೀಬುಧ್ಧಿ Kk. 19; Śm. 24; Bāv. 5, 25; J. 81, 2). —ವಾವನ್ನಗಮ್ಮ. —ಕಮ್ಮ. The fragrance of sandalwood (J. 81, 7). —ವಾವನ್ನದಮ್ಮ. —ಕಮ್ಮ. The refreshing quality of sandalwood (J. 11, 37). —ವಾವನ್ನದಿಗುರು. —ತಿಗುರು. Sandal unguent (J. 11, 41). —ವಾವನ್ನದಿಟ್ಟು. —ದಿಟ್ಟು. The Malaya mountain, the Malabar hills (ಮಲಯಾ ಹಲಿ Śi.).

ಬಾವನ್ನ bāvanna. Fifty-two (Mhr., H.). —ವಾವನ್ನಪ್ಪ. —ಪ್ಪ. The fifty-two letters (ವರ್ಣ, ಅಯ್ಯತ್ತರದು ಅಕ್ಕರಂಗಲು Nn. 71).

ಬಾವಲ್ bāvāl. = ಬಾವಲಿ, ಬಾವಲಿ, ಬಾವಲಿ. A bat; the flying fox (Nr. in ಕಮ, ಹೆಡ್; T. ಎಬಲ, ವಾವಲ, ನಾವಾಲ; M. ವಾದಿಲ್; Tē. ಗಬ್ಬಿಲ; Mhr. ವಾಕೋಳಿ, ವಾಗೂ, ವಾಘೂಳ; M. ಎನರ್, ವಾವರ್, ವವ್ವಾರ್, a large bat; Śk. ದಲ್ಲುಲ, Mhr. ವಾಗೂಳ, ವಾಘಳ, ವಾಘೂಳ, the flying fox).

ಬಾವಲಿ bāvālī. = ಬಾವಲಿ, etc. (My.).

ಬಾವಲಿ bāvālī. = ವಾವಲಿ. A kind of ornament of gold, pearls, precious stones, etc. worn on the tip of the ear (My.; Tē. ಪಾವಲಿ, ವಾವಲಿ; cf. Śk. ವಾಲಿ; Mhr. ವಾಳಿ, an ornament for the ear).

ಬಾವಳಿಸು bāvālisu. Tbh. of ವ್ಯಾಳಿಸು. To be confused, bewildered or confounded (Mhr. ವಾವರಣ್ಣೇ, ಫಾವ್ವವಣ್ಣೇ; cf. ವಾಗುಳ, ವಾಗುಳ). ವಾವಳವವನು (ವ್ಯಾಳುಲ, ಎತ್ತಣ್ಣ Hk.). ಬಾವಿ bāvi. Tbh. of ವಾವಿ 2 (Śm. 342; Śm. 38). A wall, etc. (ಅನ್ನ, ಕೂಪ Hk.; ತೀರ್ಥ, ಕೂಪ Nn. 48; Bp. 20, 21; 49, 44; 56, 38; B. 5, 74; G. 71. 266. 462; O.; Tē. T. ವಾವಿ). ನಡಿ ವಾವಿ ಕೆಡೆಗಳ್ (ತೀರ್ಥ Mr. 532). ನೀರಿಪ್ಪ ವಾವಿ (ಅನ್ನ, ಕೂಪ 421). ಸೇವುವ ವಾವಿ (ಅನ್ನ, etc. Śi. 90). ವಾವಿ ನೀರಾದರೆ ಫಾವಿಸಿದರೆ ಬಣ್ಣೇತೇ?—ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸ್ವಾಸ್ತಿ, ತೋಡಿದ ವಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸ್ವಾಸ್ತಿ.—(ತುರಳ) ವಾವಿಯಲ್ಲಿ ದಿದ್ದರೂ ವಾವಿಗೋಳು ಬಿಡ.—ನೀವಾದರೆನು? ನಾವಾದರೆನು? ವಾವಿ ನೀರು ಬಣ್ಣರ ಸು.—ಇದುಳು ಕಣ್ಣಿ ವಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಬಿದ್ದನೆನ್ನಿ (Prvs.). See ಅಂಗ ಐವಾವಿ; Prvs. a. ನೆಣ್ಣಿ, ವಾಯಾದಾಕೆ, ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತು. —ವಾವಿಡು. —ತೋಡು. To dig a well (Abh. P. 11, 100).

ಬಾವು bāvu. (fr. ಬಾವ 2). = ಬಾವು. A swelling, an intumescence (ತೋಳ, ತ್ವಯಥು, ತೋಳ Śi. 200; ತೋಳ G.; C.). ವಾವು ಎದ್ದರೆ ಬಡ ಕೊಣ್ಣರೆ ಹೋದೀತೇ?—ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ವಾವು ದೊಕ್ಕಲ್ಲ, ನೆರಮನೆಯಕ್ಕನ ಗಣ್ಣ ವಾವನಲ್ಲ (Prvs.).

ಬಾವುಗ bāvuga. A male cat, a tom cat (B. 5, 3; Mhr. ದೋಳಾ; Tē. ವಾವುರುಗಾಡು, ವಾವುರುಬ್ಬಿ; ವಾವುರುಳು, to resound, as an empty house; to make a catarrhalling). ಬಾವುಜಿಗೆ bāvujigē. = ವಾವುಜಿ, ವಾವುಜಿ. Tbh. of ವಾವುಜಿ (ವಾವುಜಿ). (ಅವಲುಜಿ, ಸೋಮರಾಜಿ, ಸುವಲ್ಲಿ, ಸೋಮವಲ್ಲಿ, ಸುಮೇಷ, ಕೃಷ್ಣಫಲಿ, ವಾವುಜಿ, ವಾಗುಜಿ, ಪೂತಿಫಲಿ Nr.).

ಬಾವುಜಿ bāvujē. = ವಾವುಜಿ. (ವಾವುಜಿ Mr. 122).

ಬಾವುಜಿ bāvujē. = ವಾವುಜಿ, ವಾವುಜಿ, ವಾವುಜಿ. A flag (My.; Mhr. H. ವಾವುಜಿ).

ಬಾವುಲ್ bāvul. = ಬಾವಲಿ, etc. (ಪವಮಸ್ತು Mr. 177). See ಹೆವ್ವಾವಲಿ.

ಬಾವುಲಿ bāvulī. = ಬಾವಲಿ, etc. See ತೋಗುಲಿ.

ಬಾಪುಲಿ bāpuli = ಬಾವಲಿ. (Grj. 2, after 106; Bp. 5, 40; 16, 17; Rāv. 6, after 11; 12, after 56). ಕವಿಯೊಳಗಿನ ಬಾವಲಿ (ಕುಣ್ಣುಲ G.).

ಬಾಪುಲಿ bāshpa. = ಬಾವು, ವಾಪು. (ಅತ್ತು, ಅಕ್ಕಿಯ ಅನ್ನಜಲ Mr. 816).

ಬಾಪುಜಲ bāshpa-jala. = ಬಾವುಜಲ. A tear, tears (ಕಣ್ಣು ನೀರು Nn. 86).

ಬಾಪುಜ್ಜು bāshpa-ambu. = ಬಾವುಜ್ಜು, ಬಾವುಜಲ. (Bp. 40, 69).

ಬಾಪನಿ bāsapli. (fr. ವಾಸನ 3). (= ಬಡ್ಡಣ್ಣ 2). The state of being enveloped or covered (ಮುಸುಂಕದರ್ಥಂ ಲಿ. II, 58; cf. K. ವಾಪು).

ಬಾಪನಿಸು bāsapisu. To cover (ಓಪ್ರ. 1, 92; 3, 11; 5, 20; Abh. P. 4, 12; Grj. 5, after 67; Bp. 6, 32; 12, 33; 18, 29; 46, 54; Rāv. 6, after 11). 2, to put as a cover to, to cover with. ಎಕ್ಕಡವ ವಾಪನಿಸಿ ಪದವಲೆ (Rām. 3, 8, 84). 3, to be included in, to join. ಅವಳೆ (ಆ ಮೂರು ಗ್ರಾಮು) ಪದವಿಜ್ಜು ಪಾಪಂ ವಾಪನಿಸಿರಲೆ (Mr. 78; see s. ರಾಗ).

ಬಾಪನಿ bāsanī. Tbh. of ವಾಪನಿ (Smd. 342).

ಬಾಪನಿ bāsara. (Tbh. of ವಾಪು). An exhilarating, gladdening, lovely sound (ಮಧ್ಯವಾಹಿ, ಕಲರವ ಲಿ. I, 41).

ಬಾಪನಿ bāsaliḥ. = ಬಾಪು, etc. (B. 5, 222).

ಬಾಪನಿಸು bāsalisu. To produce a wale or wales (Rām. 6, 47, 87).

ಬಾಸಿಗ bāsiga. 1. = ಬಾಸಿಗ. A garland or chaplet of flowers worn on the top of the head (ಅಮೀಡ, ತೇಮರ Hlā; ನಿಯೂಡ Nr.; ಅಮೀಡ, ದಣ್ಣಿ Nr.; ಪೂವಾಲೆ ಕೆ., Kk. 26, Smd. 72; T. ವಾಪು; see Smd. 3. ಅಳ 3; ಓಪ್ರ. 7, 78; Abh. P. 9, 80; 12, 22; Grj. 10, after 61 & 79). 2, an ornament of gold, coloured wood or pith, paper, or flowers worn on the forehead (on the head, Mhr.) of the bride and bridegroom (Bp. 2, 52; 32, 29; 56, 6; Rām. 1, 16, 41; J. 30, 54; 31, 23, 32; My.; Tā; Mhr. ವಾಪಿಂಗ). See ಪೂವಾಪು ಸಿಗ. — ವಾಸಿಗನಾದರೆ ವಾಸಿಗಯಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಬಾಸಿಗ bāsiga. 2. = ವಾಪಿಗ, ವಾಸಿಗ. A speaker, a talker, a jester (My.).

ಬಾಸಿಗ bāsiṅga. = ಬಾಸಿಗ 1. (ತೇಮರ, ಅವತಂಸ, ಸಿರದ ರತ್ನವೂ ವಾಪುನೆ Mr. 338). ಹಣ್ಣಿನಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ವಾಸಿಗದ ಬಡವೆ (ಪತ್ರ ಪಾಪು, ಲಾಪುಕೆ St. 218).

ಬಾಸು bāsu. To void excrement (ಪುರೀಷೋತ್ಸರ್ಗ Smd. Dh.; cf. ವಾರ 4).

ಬಾಸು bāsu. Stench (S. Mhr.; ನಾಪು G.; Mhr., H. ವಾಪಾ, smelling, stale, not fresh).

ಬಾಸುಗ bāsiṅgi. Tbh. of ವಾಸುಕ. (ತೇವ ಲಿ. I, 88).

ಬಾಸುಗ bāsiṅḍi. = ಬಾಸು, etc. (My.). — ವಾಸುಗ ಬಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A wale to be formed (My.).

ಬಾಸುಗ bāsiṅḍi. (fr. ಬಾ 2, ವಾಯು). = ಬಾಸುಕೆ, ಬಾಸು ಕೆ, ಬಾಸುದ, ಬಾಸುದ, ಬಾಸುದ. A wale or mark caused by a blow or stroke (ಪೂಯ ಬಡ್ಡ Smd. I; ಪೂಯದ ಎಡ ಲಿ. I, 17). ವಾಸುದ, ವಾಸುದು (Smd. 52). See ಓಪ್ರ. 5, 11; Abh. P. 9, 80; Sāv. 5, 41; ಕಸು. — ವಾಸುದೇ. -ಎಡ. A wale to rise (Bp. 52, 11; Bh. 4, 4, 10).

ಬಾಸುಗ bāsiṅḍi. = ಬಾಸು, etc. (G. 504).

ಬಾಸುಗ bāsiṅḍi. = ಬಾಸು, etc. (Bp. 52, 16).

ಬಾಸುಗ bāsiṅḍi. = ಬಾಸು, etc. (G. 495).

ಬಾಸಿ bāsi. (fr. ವಾಸಿ). The central line of hair in the bosom and down the belly (ನಾಪು ಯ ಕೋಮ Mr. 819). See ತೆಲುವಾಸಿ, ಬಡ ವಾಸಿ; ಓಪ್ರ. 2, 14; 3, 85; 8, after 4; Abh. P. 3, 97; Grj. 3, 39; Rāv. 4, 35. 37; J. 8, 19. — ವಾಸಿವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. A creeper-like bāsi (Rāv. 10, 86). — ವಾಸಿವಡಿ. -ವಡಿ. To lay hold of the bāsi (ಓಪ್ರ. 7, 187).

ಬಾಸಿ bāsi. 1. = ವಾಸಿ. Tbh. of ವಾಸಿ, q. v. (Smd. 24, 385). Speech; language;—a promise;—an oath (Bp. 35, 52; 42, 23; 52, 37; My.). ಬಡವಗೆ ಅಸಿ ಹೇರು ಬೇಡ, ಬಡ್ಡವಗೆ ವಾಸಿ ಹೇರು ಬೇಡ (Prv.). See Prv. s. ಎಸ. — ವಾಸಿ ಕೊಡು. To promise (My.). — ವಾಸಿಗ. -ಕ. = ವಾಸಿಗಡು. (G.; My.). — ವಾಸಿ ನೀಸ. reit. (Bp. 36, 15). — ವಾಸಿಗಡು. -ಕೆಡು ಕ. A man who breaks his promise; a perjurer (My.). — ವಾಸಿ ಮಾಡು. To assure solemnly, to swear (My.). — ವಾಸಿಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To appeal to by an oath (My.). — ವಾಸಿಯಿಲ್ಲದ. -ಇಲ್ಲದ. = ವಾಸಿಗಡು. ವಾಸಿಯಿಲ್ಲದ ನೀತಿ, ಪಾಸಿಯಿಲ್ಲದ ವಾಯು, ವಾಸಿಯಿಲ್ಲದ ಗೆಳತನ ಮೋಟಿಕೆಯ ದೀಪಿ ಕರದನಿ (Sp.). — ವಾಸಿವಸ್ತ. A man who sticks to his promise; faithful (Bp. 9, 38). — ವಾಸಿವೇ. -ವೇ. Sarasvati (ಪಾರದೆ Kk. 9). — ವಾಸಿವೆಣ್ಣಿನಿಯ. -ಇನಿಯ. Brahmi (ಕೊಮ್ಮ Kk. 9). — ವಾಸಿವೇನ. = ವಾಸಿಯಿಲ್ಲದ. (Bp. 28, 27).

ಬಾಸಿ bāsi. 2. A raft; a pole viewed as fit for a raft (My.; Mhr. ವಾಪಾ, ವಾಪಾ).

ಬಾಸಿ bāsi-ga. (= ವಾಸಿ, etc.). (Tbh. of ವಾಸಿ). A man who speaks or talks. See ರಾಪು.

ಬಾಪ bāpa. = ಬಪ; etc. Present relative participle of ಬರಿ 1. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣ ಪಾಪನ್ನಾಡು (ಕೋಡನಗೋಡರ Nn. 37); ಕಿರಿಗಿ ಪಾಪನ್ನಾಡು (ಎಪ್ರಮು 124). 2, future (or present) of ಬರು. ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪಪಲಿಯು ಅವು ಕಾಮ ಕುಡಿದವಳೆ ಪಾಪವು;... ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪಪಲಿಯ ಕೋಡರೆ ಉ ಮ್ಪದಳೆ ಕುಡಿದವಳೆ ಪಾಪವು (Jns. 42, 14). ಸುಮ್ಮನೆ ಪಾಪವೆ ಮುಕ್ತಿ? (Dp. 16).

ಬಾಪ bāpa. = ವಾಪು. See ವಾಪಾಪುಲನ.

ಬಾಪ bāpa. = ವಾಪು. N. of an author, and of a work on medicine composed by him (My.).

ಬಾಪ bāpa. Seventy-two (Mhr.); much, many (Bp. 48, 28; Bh. 1, 8, 35).

ಬಾಪ bāpa. To strike the arm (ಭುಜವ ಹೊಯ್ Bh. 32; Bh. 1, 10, 21). Also ಪಾಪನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸು (Grj. 2, after 106).

ಬಾಪ bāpa. = ಬಾಪಾ, etc. (G. preface; B. 5, 6; Sk. ವಾಪಾಪು).

ಬಾಪ bāpa. Striking the arm (ಓಪ್ರ. 5, 76). — ವಾಪಾಪುಲನಂಗಯ್. -ಂ. To strike the arm (Sāv. 4, 70).

ಬಾಪ bāpa. (fr. ಬಹಿರ). Being outside, situated without; outer, external; expelled from, excluder from; devoid of;—a foreigner; an outcast; an abject man. See Bp. 35, 7; 38, 54; 50, 54; Bh. 1, 8, 86; J. 2, 86; 9, 7; ವೇಡ.

ಬಾಪ bāpa. An outcast, abject woman (Bp. 40, 55).

ಬಾಪ bāpa. (fr. ಬಹಿರ). Relating to the outside, outer, external (J. 13, 56).

ಬಾಪ bāpa. An abject person (Bp. 43, 46).

ಬಾಹು bāhu. = ಬಾಹು. (ತೋಳ, ಪ್ರಯುಕ್ತ HIA.; ತೋಳ Mr. 385; Abh. P. 16, after 39, twice).

ಬಾಹು bāhu. = ಬಾಹು No. 2, ಬಾಹು. *The arm; the upper arm.* — ಬಾಹುರಕ್ಕೆ. Tbh. of ಬಾಹುರಕ್ಕೆ. (Rā. 6, after 11).

ಬಾಹುಜ bāhu-ja. Arm-born: a *Kshatriya*.

ಬಾಹುಜಿಗೆ bāhujigē. = ಬಾವುಜಿಗೆ. (ಅವಲುಜ, ಕಾಲಮೇಷ, ವಾಗುಜ, etc., ಕ್ರಾಲುಜಟ್ಟು Si. 145).

ಬಾಹುಜ bāhuja. = ಬಾಹುಜ. (My.).

ಬಾಹುತಳ (bāhu-taḷa). N. of a feat of wrestlers (Rā. 4, 75).

ಬಾಹುದನೆ bāhudanē. N. of a feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಬಾಹುದೆ bāhu-dē. N. of a river.

ಬಾಹುಪುರಿ bāhu-puri. = ಬಾಹುಪುರಯ, etc. (ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Si. 220; Tē.; T. ವಾಗುಬರಿ).

ಬಾಹುಪುರಯ bāhu-pūraya. = ಬಾಪುರಿ, ಬಾಹುಪುರಿ, ಬಾಹುಲಿ. A bracelet worn on the upper arm (ಕೇಯೂರ Mr. 340; Grj. 7, after 11; 10, 36; 10, after 61).

ಬಾಹುಬಳೆ bāhu-baḷē. Tbh. of ಬಾಹುಬಲಯ (Rā. 376).

ಬಾಹುಭೂಷಣ bāhu-bhūṣaṇa. = ಬಾಹುಪುರಯ. (ತೋಳ ಬಾಪುರಿ G.).

ಬಾಹುಭ್ರಾಂತಿ bāhu-bhrānti. The act of turning round the arm (Rā. 4, 78).

ಬಾಹುಮೂಲ bāhu-mūla. The root of the arm: the armpit, the extremity of the upper part of the arm, the shoulder-blade, the region of the shoulder.

ಬಾಹುಯುದ್ಧ bāhu-yuddha. A close fight, personal struggle, wrestling.

ಬಾಹುರಕ್ಕೆ bāhurakē. = ಬಾಹುರಕ್ಕೆ, etc. (Bh. 7, 4, 45).

ಬಾಹುರಕ್ಕೆ bāhu-rakṣhē. = ಬಾಹುರಕ್ಕೆ (a. ಬಾಹು), ಬಹುರಕ್ಕೆ, ಬಾಹುರಕ್ಕೆ. A protection (armour) for the arm (ಬಾಹುರಕ್ಕೆ Bhn. 45).

ಬಾಹುರಿಕ್ಕೆ bāhurikē. Tbh. of ಬಾಹುರಕ್ಕೆ. (ಬಾಹುರಕ್ಕೆ Bhn. 45).

ಬಾಹುಲಿ bāhula. (fr. ಬಹುಲ). Manifoltness. 2, the month *kārttika*.

ಬಾಹುಲಿ bāhuli. Tbh. of ಬಾಹುಪುರಯ. (Grj. 7, after 11; 10, after 61).

ಬಾಹುಲೇಯ bāhulēya. *Kārttikēya*, son of Śiva.

ಬಾಹುಲ್ಯ bāhulya. Abundance, plenty, multitude. See ಗೊನ್ನಣಿಸು, ಸನ್ನಣಿಸು.

ಬಾಹುವಲಯ bāhu-valaya. = ಬಾಹುಬಳೆ (Rā. 376). An arm-ring.

ಬಾಹುರ bāhūr. N. of a place (Bp. 22, 38; 24, 77). — ಬಾಹುರ ಬೊಮ್ಮ. N. (Bp. 25, 4; 28, 52). — ಬಾಹುರ-ಬೊಮ್ಮಯ.

— ಅಯ. N. (Bp. 22 sum.; 47, 37). — ಬಾಹುರ ಬೊಮ್ಮಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 16; 22, 28).

ಬಾಹು ಬಾಹು. Tbh. of ಬಾಹು. The outside, of a town, etc. (Bh. 1, 7, 65; 1, 10, 39; 2, 2, 107).

ಬಾಹ್ಯ bāhya. = ಬಾಹ್ಯ No. 2. Being outside, situated without (J. 29, 44); — outer, external (B. 4, 133); — excluded from; devoid of; — a foreigner; an outcast. See ವೇದ.

ಬಾಹ್ಯಮತಿ bāhya-mati. Regard for outer things (Rā. 2, 103).

ಬಾಹ್ಯಿಕೆ bāhlika. = ಬಾಹ್ಯಿಕೆ. N. of a country, Balkh (Bp. 6, 19). 2, a horse from Balkh. 3, saffron. 4, *Asa foetida*.

ಬಾಹ್ಯಿಕೆ bāhlika. = ಬಾಹ್ಯಿಕೆ. Balkh. 2, saffron. 3, *Asa*

foetida. (ಕುದುರೆ) ಬಾಹ್ಯಿಕೆದೇಶದೊಳೆ ಪುಟ್ಟ ಕಾವ್ಯೋಪಂ (Mr. 282).

ಬಾಳೆ bāḷe. = ಬಾಳು. A knife, a sword (ಬಡ್ಡೆ Rā. Dh., Rā. 111, 115; ಕಳ್ಳ, ಕಡುಗ ರೇ. I, 11; T., M. ವಾಳ; Tē. ವಾಳ; cf. ಕರ-ಬಾಳ, ಕರ-ಬಾಳ; ಭಿನ್ನ-ಮಾಳ; ಫಾಲ). ಬಾಳೊಪ್ಪಂ (Rā. 84). ತೋಳ ಬಾಳ ಕಾಪಿ (162). ಗಿರಿಯುಂ ಕರಿಯುಂ ನಿಲ್ಲುವ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕೋದ್ರಮ್ ಆತನ ಬಾಳಂ (291). ಬಾಳ ಮುಕೆ (Abh. P. 14, 198). See ಕರವಾಳ, ಕೂವಾಳ, ನಾಂದವಾಳ, ಹರಗುವಾಳ; Abh. P. 9, 22; 13, 68; Rā. 5, 128; J. 29, 35. — ಬಾಳೊದಲ. The hilt of a sword (Ūpr. 7, 102). — ಬಾಳೊನಿ. (Rā. 82). The point of a sword. — ಬಾಳಾಪ್ಪನೆ. — ಬಾಳೆ. A challenge (Abh. P. 14, 148). — ಬಾಳೊಲಿ. — ಬೇಲಿ. A hedge of swords (as that of the *kētaki*, Ūpr. 1, after 101; 1, 102).

ಬಾಳೆ bāḷe. = ಬಾಳೆ 1, ಬಾಳು, etc. (ರಾಮಚಂದ್ರ Rā. 111).

ಬಾಳೆ bāḷe. 1. Tbh. of ಬಾಳ (Rā. 342). = ಬಾಳ, etc. A boy, etc. 2, the *ousous-grass* (ರಾಮಚಂದ್ರ ರೇ. I, 70; ಹಿರೇವೇರ, ರಾಮಚಂದ್ರ Mr. 131; ಕೂವೇರ, ರಾಮಚಂದ್ರ Rā. 27). See ಕರಿಯ, ಬಿಳಿ, ಬಿಳಿಯ, ಮುನಿವಾಳ. — ಬಾಳಗೊಲಿಯು. — ಕೊಲಿಯು. A killer of young people (Ū. Bp. 35, 14). — ಬಾಳವೇರ. — ಬೇಲಿ. The root of *ousous* (see Ūpr. a. ಕೇಳ; Ūpr. 8, after 64; Rā. 10, after 31).

ಬಾಳೆ bāḷe. 2. = ಬೇಲಿ. See ಬಾಳಿನಿ; ರಕ್ತ.

ಬಾಳೆ bāḷe. 3. = ಬಹಳ. (C.; Dp. 148, 1).

ಬಾಳೆ bāḷe. 4. Tbh. of ಫಾಲ. The forehead (Grj. 10, 48).

ಬಾಳಬಿನ್ನು bāḷa-bandu. = ಬಾಳಬಿನ್ನು. (My.).

ಬಾಳಲಿ bāḷali. = ಬಾಳಲಿ, etc. ಎನ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟಿನಕವ ಬಾಳಲಿ (ಕುಜೇಷ, ಪಿಪ್ಪವಡನ Nr.).

ಬಾಳಲೋಚನ bāḷa-lōcana. = ಫಾಳಲೋಚನ. Rā. (Grj. 8, 1).

ಬಾಳಾಕ್ಷ bāḷa-akṣa. Tbh. of ಫಾಳಾಕ್ಷ. Rā. (Grj. 8, 81).

ಬಾಳಾನ್ವಕೆ bāḷa-ambaka. = ಫಾಳಾನ್ವಕೆ. Rā. (Grj. 10, after 8).

ಬಾಳೆ bāḷigē. Contraction of ಬಾಳಲಿ. ಕರಿಯುವ ಬಾಳೆ (ಕುಜೇಷ, ಕಾವಲಿ, ಪಿಪ್ಪವಡನ, ಭ್ರಾಪ್ಪ, ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ G.).

ಬಾಳು bāḷu. = ಬಾಳೆ. — ಬಾಳುಮಾಣ. A kind of fish, *Ophiocephalus Wrahl*. (ತಾಲ Nr.). — ಬಾಳುಮಾಣ. A blow or stroke with a sword (Bh. 2, 2, 104).

ಬಾಳು bāḷu. = ಬಾಳೆ, etc. — ಬಾಳುಬಾಳೆ. — ಪುಲೆ. = ಬಾಳೆ. (ಅ Mr. 110).

ಬಾಳೆ bāḷē. A sea-fish, *Trichiurus lepturus* (M. ವಾಳೆ, T. ವಾಳೆ, Tē. ವಾಳುಗ; Rā. 6, after 11; J. 6, 33). — ಬಾಳೆಗರ್. — ಕರ್. An eye like that of the bāḷē (V. 4, 7); the bāḷē being the eye (of a river, Rā. 2, 53).

ಬಾಳೆ bāḷigē. = ಬಾಳಲಿ, etc. (My.).

ಬಾಲ್ಯ bāḷy. 1. = (ಬಾಳೆ, ಬಾಳು). To live; to be alive; to remain in existence; to subsist; to make a livelihood, to live by; to live prosperously or happily; (to increase); to be preserved, as fruit, etc. (ಬೇವನ Rā. Dh.; Rā. 1; ಬದುಕು 287 Cm.; ಬದುಕು Rā. 115; T., M. ವಾಳು); to cultivate (M.; see ಬಾಳೆ 1). P. p. ಬಾಳ್ದು. ಇವನ ಬಾಳು ಅನುಕೂಲಂ ಬಾಳ್ದು (Rā. 287). ಕೂಟಮೇಷವನು ಬಾಳ್ದುನೊಳೆ ವೇಗಪ್ರತ್ಯಯಮುಕ್ತಂ (242). ಸ್ವೇದನ ಬಾಳ್ದು ತಾಳಂ (ಬಾಳುಂ I). ಹಾಕಿಮಾತ್ರವನ ತೋರ ಬಾಳ್ದು ಬರ್ವಂ (ಬಾಳ್ದುಬಾಳು HIA.). ಮಕ್ಕಳು ಬಾಳ್ದು ಸತಿ (ಪುತ್ರಜನಿ Mr.

308). ಮುಂದುವರಿಸಿ ಮನೆಯನ್ನಾಳಿ, ವಸತಿ, ನಿನ್ನಂ ಬಾದಲೀ ಯವು; ಮನೆಯೊಳೆ ಇರವೇಡ! (Bp. 52, 21). ಭೃತ್ಯನಂ ಕೊಲಿಸಿ, ತಾ ಬಾದ್ವನಂ ಎಮ್ಮುಜ್ಜಗಡೊಳು ಆ ಕುಮತಿಯಹ ಮಸ್ತಿ ಬದಿಕೊ ನ್ನು ರೇಖನವನ್ ಏಕಾನದೊಳೆ ಬರೆದು (J. 29, 38). ಅತಿಶಯ್ ದೊಳೆ ಒಪ್ಪಿರೆ ಎನಯಮನಾಳ್ವ ಬಾದ್ವವಂಗೇಯುಣ್ಣೇ? (Rév. 13, 10). See ಪದುವಾದ್. 2, to have sexual inter- course (see ಮದುವಾದ್).

ಬಾಲ್ಯೆ ಹೆಳ್ಳಿ. 2. = ಬಾದ್ವ. Living; life, condition of life; subsisting; livelihood, profession; the state of living prosperously or happily; conjugal life, married state, marriage; property. ಬಾದ್ವೆ (Grj. 10, 55). ಎಲ್ಲರ ಬಾದ್ವೆ ನೀರನದೊಡು (Sd. 94). See ಮದುವಾದ್. — ಬಾದ್ವೆ ಮ್ವು. -ಕಮ್ವು. A living post, as the stock of a plantain, etc. (Öpr. 7, after 92; Rév. 10, after 31). — ಬಾದ್ವೆಲೆ. -ತರೆ. A living head (though being cut off, Abh. P. 7, 62; 10, after 210; 13, 65. 135; 14, 34; Rām. 6, 2, 12). — ಬಾದ್ವೆಡೊಡ್. The beginning, or the chief thing, of a prosperous life (Öpr. 3, 38). — ಬಾದ್ವೆಣ. -ವೆಣ. A living corpse. ಬೇಟಮಂ ಹಡೆದನೆ? ಬಾದ್ವೆ? ಬಾದ್ವೆಡಿನಿತ್ತಿಲ್ಲದ ಬಾದ್ವೆಣನ್ ಏಕೆ ಬದ್ವೆಪಂ? (Smd. 81 Mdb.). ಬಾದ್ವೆಣಂ ಪೊಡರೆ ಬಕ್ಕುವ ಸಮ್ಮನ ತೊಲವಾಲದೊಳೆ (204). — ಬಾದ್ವೆಕೆ. -ಬೆಕೆ. A thriving crop (Rév. 12, 13).

ಬಾಲ್ಯೆಕೆ ಹೆಳ್ಳಾಕಾ. = ಬಾದ್ವೆಕೆ. (My.; Mhr. ವಾಳಾ, dried up, see ಬಾದ್ವೆ 1).

ಬಾಲ್ಯೆ ಹೆಳ್ಳಿ. A person who lives, etc. See ಹೋಳೆ ವಾದ್.

ಬಾಲ್ಯೆಕೆ ಹೆಳ್ಳಿಕೆ. = ಬಾದ್ವೆ. (ವಾರ್ತೆ, ವೃತ್ತಿ, ಜೀವನ Mr. 345; Rām. 3, 6, 54; J. 2, 4). ಇನ್ನವರ ಬಾದ್ವೆಕೆ ಆಡವೆಯೇ ನೆರೆಮನೆ! (Bh. 1, 8, 23). — ಬಾದ್ವೆಕೆವಳ್ಳು. A creeping or twining weed, *Convolvulus arvensis* L. (Z.).

ಬಾಲ್ಯೆವೆ ಹೆಳ್ಳಿವೆ. = ಬಾದ್ವೆ. — ಬಾದ್ವೆವೆ ಮಾಡು. To live. ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಬ್ಬು ಕೊಣ್ಣು, ಸುಖದಿನ್ನ ಬಾದ್ವೆವೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದನು (B. 2, 25).

ಬಾಲ್ಯೆಸು ಹೆಳ್ಳಿಸು. To cause to live, etc. (Abh. P. 6, 138; 14, 191; Bp. 27, 54; 46, 12. 36).

ಬಾಲ್ಯು ಹೆಳ್ಳು. 1. = ಬಾದ್ವೆ 1. (C.); also: to be worth, to fetch, to sell for (My.). P. p. ಬಾದ್ವೆ. ಮಕ್ಕಳು ಬಾದ್ವೆವವಳು (ಜೀವತಪ್ಪೇಕೆ, ಜೀವನು); ಮಕ್ಕಳು ಬಾದ್ವೆವವಳು (ಸತ್ಯವ ಸೂತಿ, ಭಿನ್ನದಿ ಹಿ.). ಉತ್ತು ಬಾದ್ವೆವ ಬಳ್ಳಲುಮಗನು (ಕರ್ವಕ, ಕೀ ನಾಕ Nr.). ಅಜೀಯನೊರ್ವ ಪ್ರಮಥನಿಜ್ಜೆಯೊಳೆ ಆ ಅಪಾಣ್ಣಾನೀಳ ಮ್ ಅದಗು, ಉದಯಿಸುಗು, ಬಾದ್ವೆವದ (Bp. 8, 50). ಬಾದ್ವೆವನು ಗವುಡಂ (51, 23). ಅಹವತಿಯ ಹುತ್ತಿನೊಳಗಿಹ ಪೋಲು ಸರೆ ಬಾದ್ವೆ ತರೆ ಅನ್ನಪುರದೊಳೆ ಅರಸು ಇರುತ ಅತ್ಯುಳಿಹದ ಎಡ್ಡದೊಳೆಯರ ಬೇಳು (Bh. 1, 8, 34). ಬಾದ್ವೆಗ! (J. 20, 43). ಬಾದ್ವೆಲೀಸದ ಮನೆಯ ಬಲವನ್ನಮೇನು? (Dp. 148). ಬಾದ್ವೆ ಬದ್ವೆಕೆದರೆ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿ, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ವೇಹಿತ. — ಬಾದ್ವೆವ ಮನೆಗೆ ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿ. — ಬಾದ್ವೆವನಿಗೆ ಒನ್ನು ಮಾಡು, ಬಾದ್ವೆಗೊನ್ನು ಗೊನೆ. — ಬಾದ್ವೆವನಿಗೆ ಹಾದೀರ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಬಾದ್ವೆವವರ ಮುನ್ನೆ ಬೋಲಿಮುಣ್ಣೆ ಬಯ್ದು ಕೊಣ್ಣು ಅತ್ತ ಬಾದ್ವೆ. — ತಾಳವನನು ಬಾದ್ವೆಕನು. — ನೀಲದ ಮಣಿ ಪವಡಿಸಿದ ನೂರಾ ಹರೆ ನೀಲದ ಕ್ರಯ ಬಾದ್ವೆಕೇ? (Prvs.). ಬಹು ದಿವಸ ಬಾದ್ವೆ ತಕ್ಕನ್ನ ಲೇಖಗವನ್ನು ಹರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಬರಿಯುತ್ತಾರೆ (B. 1, 15). ಎಮ್ಮೆಗಳು ಹದಿನಯ್ದು ವರ್ಷ ಬಾದ್ವೆವವೆ (3, 24). ಸನ್ನೆಯೊಳಗೆ ಒನ್ನು ರೂಪಾಯಿ ಬಾದ್ವೆವವೆ ಹೋಡು ತ್ರೀಮನ್ನನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಬಾದ್ವೆವವನ್ನು ಹಾಗಲ್ಲ; ತ್ರೀಮನ್ನನು ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯಿನ್ನ ಒನ್ನು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇನಾಮು ಆಯಿತು, ಅದು ನ್ಯಾಯಾರದ ಮಾ ತಲ್ಲ (5, 120). See Prvs. s. ಬೀಡು ಬೀಡು, ಬಡ, ಮುಣ್ಣೆ, ಸಸಿ 2.

ಬಾಲ್ಯು ಹೆಳ್ಳು. 2. = ಬಾದ್ವೆ 2. (C.). ಬಾದ್ವೆ ತಪ್ಪದ ಬದ್ವೆಕ ಬಕೆಯ ಯೋಡನೆ ಯಾಕೆ? — ಬದ್ವೆಕು ಆದದೆ ಹೋಯಿತು, ಬಾದ್ವೆ ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು. — ಬಯಸಿ ಬಯಸಿ, ಬಾದ್ವೆ ಹೊಕ್ಕರೆ ಬಯ್ಯೆ ಗಣ್ಣು ಹಾಗೆ. — ಬಾದ್ವೆ ಪಡುವ ಬಾದ್ವೆಗಿನ್ನ ಬಕನ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಡೋಡು ತ್ರಮ (Prvs.). See Bp. 6, 10; 28, 46; 45, 40; 51, 23; ಬಣ್ಣ; Prv. s. ಮೂಡು. — ಬಾದ್ವೆಗಿಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To ruin one's married state (J. 23, 55).

ಬಾಲ್ಯುಕೆ ಹೆಳ್ಳುಕಾ. = ಬಾದ್ವೆಕೆ. Vegetables (or fruits) that have been split, dried, and thus preserved (ಸೀಳ್ವೊಣಿಗಿ ಬಾದ್ವೆ ತಾಬ ಸೆಮ್. I; J. 6, 44).

ಬಾಲ್ಯುವಿಕೆ ಹೆಳ್ಳುವಿಕೆ. = ಬಾದ್ವೆಕೆ. Living, etc. (B. 5, 8; My.).

ಬಾಲ್ಯುವೆ ಹೆಳ್ಳುವೆ. = ಬಾದ್ವೆ. (Bh. 1, 8, 48; J. 8, 27. 47; 13, 60). — ಬಾದ್ವೆವೆಗಡು. -ಕೆಡು. Prosperity to be ruined (see Sp. s. ಬೆಸರಾಗು).

ಬಾಲ್ಯೆ ಹೆಳ್ಳೆ. 1. (fr. ಬಾದ್ವೆ 1). Cultivation of the soil (especially ploughing, see ಇವಾದ್).

ಬಾಲ್ಯೆ ಹೆಳ್ಳೆ. 2. (ಬಾಳೆ). The plantain or Banana; the plantain tree, *Musa paradisiaca* Lin. (*M. sapientum* Roxb.; ಮೋಡೆ, ಕದಲಿ, ವಾರಣಜುಸಿ, ರಮ್ಪು, ಅಂತುಮತ್ತಲೆ, ಕಾಪ್ಪಲೆ Nr.; ರಮ್ಪು, etc. Mr. 111; ಮೋಡೆಕ 510; ಮೋಡೆ, ಕದಲಿ Nn. 20; ರಮ್ಪು, ಮೋಡೆ 62; ವೃಕ್ಷ, ಮೋಡೆ 110; Öpr. 1, 102; 5, 132; 5, after 19; C.; M. ವಾದ್, T. ವಾದ್ವೆ; T. ಅರಬಿ; Tu. ಬಾರಿ). ಬಾದ್ವೆಗೆ ಕಡಗು, ಸೂಳೆಗೆ ಬೆಡಗು. — ಬಾದ್ವೆಗೆ ಕಾಳಿಯಾದರೆನು? ಬೋಲಿಯಾದರೆನು? ನೀರು ಹೊಯಿದರೆ ಸರಿ. — ಬಾದ್ವೆಯೊಳಗೆ ಸೀಳಿಯಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ಬಾದ್ವೆವನಿಗೆ ಒನ್ನು ಮಾಡು, ಬಾದ್ವೆಗೊನ್ನು ಗೊನೆ (Prvs.). See Bp. 35, 88; 45, 40; Rév. 2, 50; J. 6, 23; Sd. 2, 50. 61; ಅದಿಕೆ, ಎದೊರೆವಾದ್, ಕಾಡು, ಪೊಮ್ಮದ್. — ಬಾದ್ವೆಕಾಯಿ. (or ಬಾದ್ವೆ-). An unripe plantain (C.). — ಬಾದ್ವೆಮಾವು. A sort of mango (B. 2, 51). — ಬಾದ್ವೆವಣ್ಣ. -ವಣ್ಣ. = ಬಾದ್ವೆ ಹಣ್ಣು. (Rév. 10, 2). — ಬಾದ್ವೆಗಿಡ. The plantain tree (ಕದಲಿ, ಕಾಪ್ಪಲೆ, ಮೋಡೆ, ಮೋಡೆ G.; B. 2, 87; C.). ಬಾದ್ವೆಗಿಡ ನಟ್ಟರೆ ಹಾದುಹುಲ್ಲು ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಬಾದ್ವೆಗಿಡ ತೋಟ. A plantain garden. ಬಾದ್ವೆಗಿಡ ತೋಟಕ್ಕೆ ಆನೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬಾದ್ವೆ ಹಣ್ಣು. A ripe plantain. ಬಾದ್ವೆ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಕರಗಸವು ಯಾಕೆ? — ಬಾದ್ವೆ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಬೇಕಾದರೆ ಬೋಲಿಪನ್ನಾಯಕನ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಕೇ? — ಬಾದ್ವೆ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಪರ ಬೇಕಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಕಡೆಗೆ ಬಿಡು! ಅನ್ನ. — ಬಾದ್ವೆ ಹಣ್ಣು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣಿ ತೇ? — ಬಾದ್ವೆ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕ ಬೇಕು, ಬದನೆ ಕಾಯಿಗೆ ಕಾರ ಹಾಕ ಬೇಕು. — ಬಳೆಗಾಡಿನ ಅಂಗಡೀಲಿ ಬಾದ್ವೆ ಹಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಿತೇ? — ಭಟ್ಟರೇ, ಬಾದ್ವೆ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುತ್ತೀರೋ? ಅನ್ನರೆ ಜೇಷ್ಠ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ? ಅನ್ನ ನನ್ನೆ (Prvs.). ಸುಲಿದ ಬಾದ್ವೆಯ ಹಣ್ಣಿನನ್ನೆ... ಸುಲಭಮಾಗಿ ದ್ವ ಲರಿತಮಹ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Abh. 1, 5).

ಬಾಲ್ಯೆ ಹೆಳ್ಳೆ. = ಬಾದ್ವೆಕೆ. Living; way or condition of life; livelihood; profession; household (ಅಜೀವ, ಜೀವಿಕೆ, ವೃತ್ತಿ, ವರ್ತನ, etc. Nr.; Öpr. 2, 26. 31; 8, 67; J. 18, 56; 19, 18. 29; 28, 63).

ಬಾಲ್ಯಿನ ಹೆಳ್ಳಿನಾ. Living, etc. See ಪದುವಾದ್ನ.

ಬಾಲ್ಯೆ ಹೆಳ್ಳೆ. Living; prosperity, etc.; profit, advantage, use (ಪ್ರಯೋಜನ ಸೆಮ್. I; Öpr. 6, 108; V. 39, after 18). See ಎವಾದ್ ಸ. ಎ 6. — ಬಾದ್ವೆಗೆಯ್. To use for one's own purpose (Öpr. 2, 47; V. 6, 30).

ಬಾಲ್ಯೆಕೆ ಹೆಳ್ಳೆ. = ಬಾದ್ವೆಕೆ. (C.). ಮಾನವಿಲ್ಲದ ಬಾದ್ವೆ ಕಿಗಿನ್ನ ಸಾವು ರೇಸು (B. 4, 194).

ಬಾಲ್ಯ *bālvā*. = ಬಾಡನೆ, ಬಾಡನೆ. Living; life; prosperity; livelihood; profession; household; property (ಚಲವತ ಸ್ಮದ. 242 Cm.; C.; B. 1, 8). ಮೂರು ದಿನದ ಬಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ಅದು ಕೋಡು ಒಲೆ (Prv.).
ಬಿಂ *him*. = ಬಿಕೋ. A sound used to express emptiness. — ಬಿಮ್ ಎನ್ನು. To be empty or vacant, as a house deprived of its furniture, etc. (My.).
ಬಿಂಡ *bimha*. = ಬಿಟ್ಟ. (Dp. 32, 80).
ಬಿಕ *bik*. 1. = ಬಿಗಿದು. P. p. of ಬಿಗಿ 1, in ಬಿಕ್ಕುಳ್ಳು (My.).
ಬಿಕ *bik*. 2. = ಬಿಗು. — ಬಿಕ್ಕುಟ್ಟು. A difficult obstacle; great difficulty, strait, trouble (O.; B. 3, 10; 4, 152; 5, 24. 43. 62; Mhr. ಬಿಕಟಿ, difficult, hard).
ಬಿಕ ಬಿಕಾ. Tbh. of ಭಿಕ್ಷು. — ಬಿಕನಾಸಿ. One who destroys, i. e. is inimical to, (any body's) asking alms: an avaricious woman (My.).
ಬಿಕರಿ ಬಿಕರಿ. (Tbh. of ಎತ್ತುಯ). Selling, sale (My.; Mhr., H. ಎಕರಾ, ಎಕರ).
ಬಿಕರಿದಾರ ಬಿಕರಿ-ದಾರಾ. That sells, a vender (My.).
ಬಿಕರನ ಬಿಕಾಸಾ. Tbh. of ಭಿಕ್ಷು. (C.).
ಬಿಕಾರಿ ಬಿಕಾರಿ. A beggar, a poor person (My.; Öb. 84; Mhr., H. ಭಿಕಾರಿ; cf. ಬಿಕ್ಕು).
ಬಿಕಾರಿತನ ಬಿಕಾರಿತನಾ. Poverty, wretchedness (My.).
ಬಿಕೋಲೆ ಬಿಕೋಲೆ. = ಬಿಂ. — ಬಿಕೋಲೆ ಎನ್ನು. = ಬಿಮ್ ಎನ್ನು. (My.).
ಬಿಕ್ಕುನೆ ಬಿಕ್ಕುನೆ. (tr. ಬಿರಿ). With the sound produced by bursting, etc. (Bp. 52, 18; 57, 80; 61, 89; Rām. 5, 8, 75; Sāv. 2, after 42).
ಬಿಕ್ಕುಲು ಬಿಕ್ಕುಲು. = ಬಿಕ್ಕು 2. (My.). — ಬಿಕ್ಕುಲು. — ಎ 3. A stammerer, a stutterer (My.). — ಬಿಕ್ಕುಲುಮಾತು. A faltering word or speech (My.).
ಬಿಕ್ಕುಳಿಕೆ ಬಿಕ್ಕುಳಿಕೆ. (= ಬಿಕ್ಕುಳಿ). Hiccough (My.; ಹಿಕ್ಕು Si. 484; Tē. ಎಕ್ಕುಲಿ, ವಕ್ಕುಲಿ).
ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. 1. To take a deep breath, to sigh, to pant (ಉಪ್ಪಾಸ ಸ್ಮದ. Dh.; Sām. 78; Abh. P. 13, 39; M. ಎಕರಾ); — to sob in crying (My.; Tē. ವಕ್ಕು); — to hiccough (My.; T. ಎಕ್ಕು); — to hesitate or falter in speaking, to stammer, to stutter (My.; M. ಎಕ್ಕು, ಎಕ್ಕು). ತಕ್ಕುಯಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು ಬಿಕ್ಕು ಪಕ್ಕುಂದನ್ನ (Prv.). — ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. rep. (Bp. 50, 7; B. 3, 84; C.). ಪಕ ಪಕ ನಗುವವರನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು ಅತ್ತ. — ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು ಅತ್ತರೆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತಿರುಗಿತೇ? (Prv.).
ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. 2. Sobbing (Grj. 3, after 77; Rām. 4, 47, 88; My.; Tu.); stammering (My.; ಉಗ್ಗು Ö. II, 105; M. ಎಕ್ಕು, ಎಕ್ಕು); hiccough (My.). ಅವನಿಗೆ ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು (My.). ಅವನ ಸಮ್ಮಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು ಎನೂ ಗೊತ್ತಾಗುವ ದಿಲ್ಲ (My.). — ಬಿಕ್ಕು. — ಎ 3. A stammerer, a stutterer (My.).
ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. 3. The heart (ಮಾಂಸಭೇದ ಸ್ಮದ. Dh.; ಅಗ್ರಮಾಂಸ, ಬುಕ್ಕು HIA., Mr. 399); — flesh (ಅಡಗು, ಪಾಂಗಲ Kk. 41; ಅಡಗು, ಬಾಡು Sām. 32; ಮಾಂಸ 78; Öpr. 5, 59; Rāv. 5, 114; T., M. ಎಕ್ಕು).
ಬಿಕ್ಕುಳಿ ಬಿಕ್ಕುಳಿ. Throwing or vomiting up; the state of being thrown up (into the throat,

etc.). ತಾಳಿಗೆಯ (ಬಳ) ಮೂಗಿನೊಳೆ ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕುಳಿಯ ರುಧಿರದ ಧಾರ (Bh. 1, 10, 38).
ಬಿಕ್ಕುಳಿಸು ಬಿಕ್ಕುಳಿಸು. To throw up, to vomit up, to eject (ಉಪ್ಪಾಸ ಸ್ಮದ. Dh.).
ಬಿಕ್ಕುಳು ಬಿಕ್ಕುಳು. Sobbing (Rām. 5, 8, 89; 6, 12, 38).
ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. = ಬಿಕ್ಕು. N. of a small forest tree with eatable fruit, Gardenia gummifera (My.; ಕವ್ವು Mr. 120).
ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. Tbh. of ಭಿಕ್ಷು (ಸ್ಮದ. 346; C.). ಈ ಮುಷುಕ ಬಿಕ್ಕು ಬೀಡಿ, ಕಾಡು ತರುತ್ತಾನೆ (B. 2, 38). ಕುಣ್ಣು ಬಿಕ್ಕು ಬೀಡ ಬಿಕ್ಕು (5, 84). ಕತ್ತೆ ಬಿಕ್ಕು ಬೀಡರ ಕೊಟ್ಟುಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕು? (Prv.).
ಬಿಗದಾಯಿಸು ಬಿಗದಾಯಿಸು. To be in a disunited state, to be out of order, as one's health; to disagree, as the mind (My.).
ಬಿಗದಾವು ಬಿಗದಾವು. Disunited state, that of being out of order; disagreement (My.; Mhr. ಎಫದ).
ಬಿಗಿ ಬಿಗಿ. 1. To bind, to fasten; to tighten; to gird; to compress; to tie firmly to; to restrain, as desire; to amass firmly (ಬಿಗನ ಸ್ಮದ. Dh.; Sām. 81; C.; T. ಬಿಗಿ, ಎಫ; Tē. ಬಿಗಿಯು). P. p. ಬಿಗಿದು. ಬಿಗಿನಂ (ಸ್ಮದ. 260 Mqb.). ಅನೆಯ ಪಡುವ ಬಿಗಿದ ಎಫ (ಕವ್ವು Nr.). ಬಿಗಿಗೆ ಬಿಗಿಯುವ ತೊಗಲಿನ ಹಗ್ಗ (ಹಗ್ಗ, ಸಾಮ, etc. Si. 288). ಅತಿಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ಬಿಗಿದು ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ (ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪಾರ, etc. 392). ಬಾರು ಬಿಗಿದರೆ ಮದ್ದಳೆ, ನಾಯಿಯದ್ದರೆ ಕೋಳನ (Prv.). See Öpr. 5, 51; Bp. 25, 30; 31, 12; 60, 48; Bh. 1, 10, 25. 38; 3, 15, 38. 35; 6, 2, 4; Rām. 1, 13, 8; Rāv. 6, after 11; 10, after 31; 11, 28; J. 11, 27; 12, 51; Si. 379.
2, to be tightened, to become tight or firm; to become stiff; to become quite full, as the belly; to become full of sleep, as the eyes; to be stretched or strained, to be put to the utmost strength, as voice (My.; Bp. 27, 37; 46, 56. 67; Bh. 5, 2, 4; Tē.).
3, to become proud or arrogant (My., the P. p. being ಬಿಗಿದು; Tē.). — ಬಿಗಿದವು. — ಎಫ್. To embrace tightly (Bp. 2, 35; 32, 16; 39, 63; 45, 53; 61, 62; J. 27, 53). — ಬಿಗಿ ಬಿಗಿ. rep. (Bp. 47, 80).
ಬಿಗಿ ಬಿಗಿ. 2. = ಬಿಕ್ಕು 1, ಬಿಗಿದು. P. p. of ಬಿಗಿ 1, in ಬಿಗಿದು (Bp. 4, 34; 12, 18; 21, 8; 43, 25; 55, 25). — ಬಿಗಿಯವು. — ಎಫ್. = ಬಿಗಿದವು. (Bp. 47, 42; Bh. 1, 8, 61; J. 2, 49; 4, 60; 7, 18; 28, 55. 59).
ಬಿಗಿ ಬಿಗಿ. 3. Tightness, tension (My.; Tē.; J. 11, 19); — firmness, strength, as of a house (My.); — the state of being well secured; well-ordered condition; firm regulation. **2**, a girth for horses or oxen (ಪಯಸಂಕರ ಸ್ಮದ. Dh.; ಎಫ್. 28 Sām. 81; My.). **3**, (refractoriness), pride (ಕಾಮ ಕರ Sām. 81; Tē.; T. ಬಿಗುವು, ಎಫ; cf. ಬಿಂ). — ಬಿಗಿಯಾಗು. — ಎಫ್. To become tight (My.); a well-ordered condition to be produced, as in a country (Bp. 5, 106). — ಬಿಗಿಯೋಳಿಗೆ ಇಡು. To fasten or secure well, to keep under control (B. 5, 258; My.). — ಬಿಗಿ ಮಾಡು. To tighten, 2,

to enjoin, to order, to enact (B. 3, 23; 5, 106, 107; My.).
 3, to behave arrogantly (My.; see Prv. s. ಬಿಡಿಸು). — ಬಿಗಿ
 ಹಿಡಿದು. To hold firm (B. 3, 60; 4, 48).
ಬಿಗಿತ bigita. Tightening; the state of being
 made tight, tightness (My.; Tē. ಬಿಗಿತು). ಕಟ್ಟಿನ
 ಬಿಗಿತ (ನಿಬಂಧನ, etc. Si. 63).
ಬಿಗಿತು bigitu. = ಬಿಗಿದು. P. p. of ಬಿಗಿ No. 3. (My.).
ಬಿಗಿಪು bigipu. = ಬಿಗಿಸು, etc. (Ōpr. 6, 85).
ಬಿಗಿಸು bigisu. To cause to fasten, tighten,
 girt, etc. (My.; J. 30, 42; B. 4, 169).
ಬಿಗಿಹು bigihu. = ಬಿಗಿಸು, etc. Reticence (Ō. Bp.
 19, 35).
ಬಿಗು bigu. = ಬಿಗಿ 2, ಬಿಗಿ 3. See ಲಗು. — ಬಿಗುನಡೆ. (ರೇ
 ಚಿತ Si. 274). — ಬಿಗುವಾನ. Reticence (My.).
ಬಿಗುರ್ bigur. 1. To be afraid, to fear; to get
 amazed (ಧಯ ಸ್ಮದ. Dh.; cf. ಬಿಗಿದು 1). P. p. ಬಿಗುರ್ತು
 (Abh. P. 1, 23). ಬಲಧಾರಣೆ ಬಿಗುರ್ತು ಸುಯ್ಯ ಫಜಿರಾಹಂ (Abh.
 P. 4, 54). See Grj. 6, 6; V. 9, 57.
ಬಿಗುರ್ bigur. 2. = ಬಿಗಿ 5. Fear; amazement;
 dreadfulness (ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬಿಗಿದು, ಬಿವ್ವಳ, ತಲ್ಲಿದ, etc., ಬಿಡಿ
 ಗಪ್ತ ಧಾವ Kk. 42; Smd. 49). — ಬಿಗುರ್ವರಾ. — ಪರಿಜ್ಞಾ-೩ 3. He
 who has a terrible form: Bhairava (ಭೈರವ Kk. 6; Smd. 5).
ಬಿಗುರ್ವು bigurvu. (= ಎಗುರ್ವುಣಿ). That which is
 formidable or terrific (ಗುರ್ವು, ಧಯಾನಕ Ō. II, 50).
ಬಿಗುವು biguvu. = ಬಿಗಿಸು. (My.; Tē.; Ō. Bp. 47, 31).
ಬಿಗುಹು biguhu. = ಬಿಗಿತ, ಬಿಗಿಹು, ಬಿಗಿಸು. Tight-
 ness, tension, firmness, etc.; tightening,
 compression; grasping tightly, firm grasp;
 reticence; heaping or amassing firmly; the
 state of being stretched or strained, or of
 being put to the utmost strength, as voice.
 ಬಿಗುಹಾದುದು (ವೃಥಸನ್ನಿ, ಸಂಪತ Nr.). See Bp. 19, 30; 40, 6;
 Bh. 2, 2, 103; 2, 13, 50; 3, 13, 34, 35; 7, 1, 22; Rām. 4,
 3, 8; 6, 13, 6; 6, 30, 10; Ō. Bp. 48, 51.
ಬಿಘು bighē. A certain land measure (B. 5, 121; Mhr.
 ದಿಘಾ).
ಬಿಂಕೆ biṅka. (= ಬಿಗಿ 3, No. 3). Pride; pompousness
 (ಗರ್ವ Ō. II, 47; ಹನ್ನೆ, ಗಟ್ಟಿ, ಮುರ್ತು, ಗರ್ವ Kk. 57; ಕಾಮ
 ಕರ, ಗಟ್ಟಿ, ಪನ್ನೆ, ಮುಕ್ಕು, ಗರ್ವ ಸ್ಮ. 38; ಗಟ್ಟಿ 101; ಪೆರ್ವ Ō.
 I, 9; My.; Tē.; cf. ಬಿಗು 2). ಬಿಂಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೊಂಕು ಹೋ
 ದೀತೇ? — ಕಣ್ಣರೆ ಸುಂಕ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಬಿಂಕೆ. — ಬಿಂಕೆ ಮುದಾದರೂ
 ಬಿಂಕೆ ಮುದಾಯಿಲ್ಲ (Prva.). See Grj. 2, after 106; 5, after
 42; Bp. 12, 45; 16, 18; 31, 15; 51, 7; 52, 35; 54, 23; 56,
 16; Rāv. 5, after 19; 5, 126; 6, after 11; J. 4, 49; 7, 29;
 11, 12; 22, 12; 23, 15; Bh. 9, 2, 45. — ಬಿಂಕೆಗುಟ್ಟು. — ಒಂಕು
 ನ್ನು. Pride to become less; to be humbled (Siv. 3, after
 35). — ಬಿಂಕೆಮೈದ್. — ಪೆರ್ವ. To become proud or haughty,
 etc. ಬಿಕ್ಕುಮೈತೆಸವಂಜೆಯ ಸಂಕುಲಂ (Smd. 24).
ಬಿಂಕೆಕಾತಿ biṅka-kāti. A proud, arrogant woman
 (Ō. Bp. 45, 33).
ಬಿಂಕಣ biṅkaṇa. = ಬಿಂಕಣಿ. (Tbh. of ಮೈಜನ or ಮೈಜನ). A
 fan. — ಬಿಂಕಣಗಿಯು. — ಕಿಯು. Gaṇṇa (with a fan-like
 ear, ಎನಾಯಕ Kk. 5).

ಬಿಂಕಣ biṅkaṇi. = ಬಿಂಕಣ. — ಬಿಂಕಣಗಿಯು. = ಬಿಂಕಣಗಿಯು.
 (ಬೆನಕ, ಬಿಕ್ಕವಳ, ಕರಿಮೊಗ, etc. Smd. 4, o. r. ಬಿಂಕಣ).
ಬಿಂಕು biṅku. Crookedness, dishonesty, guile
 (ಕುಟಿಲಧಾವ Ō. I, 8; see Sp. s. ಕಂಕ).
ಬಿಂಗ biṅga. Tbh. of ಭಂಗ (Smd. 353). Talc, glassies
 mariae, or mica (ಭಂಗ, ಅಧಿಕ Nr. 45; ಅಧಿಕ ಸ್ಮ. 83; ಅಬ
 ರಂಗ G.; My.). 2, the black humble bee (ಬವರ, etc., ಚಿತ್ರ
 ಎಹಗ ಸ್ಮ. 27; ಪದಮ 83). 3, a kind of plant (ಲತೆ 83).
ಬಿಂಗಾರ biṅgāra. = ಬಿಂಗಾರಿ. Tbh. of ಭಂಗಾರ (Smd. 353).
 2, = ಬಿಂಗ (My.).
ಬಿಂಗಾರಿ biṅgāri. (= ಭಂಗಾರಿ). Tbh. of ಭಂಗಾರ (Smd. 364;
 Bh. 1, 12, 12; Rām. 1, 13, 8).
ಬಿಂಗು biṅgu. (= ಬಿಂಗ). ಬಿಂಗಿ ಬದಲಾಗಿ ಹಿಂಗು ಹಚ್ಚದನೆ
 (Prv.).
ಬಿಜಾನ biṅāna. A mattress, mat, anything spread for
 bedding (My.; Br.; Mhr., H. ಬಿಜಾನಾ).
ಬಿಜಾಯಿಸು biṅāyisu. To spread, as a carpet or bed (My.;
 Mhr. ಬಿಜಾವೀಣಂ).
ಬಿಜ್ಜೆ biṅṅa. Tbh. of ಭಿಜ್ಜೆ (My.).
ಬಿಜ್ಜೆ ಸಾಬಿ biṅṅa-sāṅa. A beggar (My.).
ಬಿಜ್ಜೆ ಬಿ biṅṅa-bi. Tbh. of ಭಿಜ್ಜೆ ಬಿ. (Rām. 5, 8, 53).
ಬಿಜ್ಜೆನೆ biṅṅāṇisu. = ಬಿಜ್ಜೆ ದಾಸು. (Bp. 56, 5).
ಬಿಜ್ಜೆಣ್ಣೆ biṅṅāṇḍa. = ಬಿಜ್ಜೆಣ್ಣೆ. Tbh. of ಎಚ್ಚಣ್ಣೆ (Smd. 352).
ಬಿಜ್ಜೆತ biṅṅāta. The state of being opened or
 wide; that of being extended; that of being
 much; that of being without restraint or
 confinement; widely, greatly, etc. (Ōpr. 1, after
 101; 6, 41; Abh. P. 7, 126; 10, 144). — ಬಿಜ್ಜೆತಮ್ಬು. — ಒ
 ಪಾಲು. To fly to a great distance (Ōpr. 5, after 39).
ಬಿಜ್ಜೆನೆ biṅṅāṇē. (fr. ಬಿಜ್ಜೆ 1) = ಬಿಜ್ಜೆನೆ 2. Roughly,
 harshly, vehemently, rapidly. ಬಿಜ್ಜೆನೆ ಬಿಟ್ಟ ಎಟ್ಟ
 ಸಿಡಿಲಂ ಕದ್ದಾಡೆ (Abh. P. 13, 76). ಬಿಜ್ಜೆನೆ ಬಿಟ್ಟ ಎಟ್ಟಗರ್
 (14, 6).
ಬಿಜ್ಜೆಣ್ಣೆ biṅṅāṇḍa. = ಬಿಜ್ಜೆಣ್ಣೆ. Tbh. of ಎಚ್ಚಣ್ಣೆ (Smd. 340).
ಬಿಜ್ಜೆರಿಕೆ biṅṅārikē. = ಬಿಜ್ಜೆದಾಕೆ, q. v.
ಬಿಜ್ಜೆಲಾಕೆ biṅṅālikē. (fr. ಬಿಜ್ಜೆ 1 — ಅದಾಕೆ = ಅದಿಕೆ 1).
 Expansion, extension, spreading, prolixity,
 diffuseness (ಎಸ್ತಾರ ಸ್ಮ. 56; Kk. 18, o. r. ಬಿಜ್ಜೆರಿಕೆ, on
 account of which the ಏ appears to be right).
ಬಿಜ್ಜೆಲಾಸು biṅṅālisu. = ಬಿಜ್ಜೆಲಾಸು. To spread out,
 to extend, to amplify; to make much use
 of; to make broad or wide; to tell diffusely
 (ಎಸ್ತಾರ ಸ್ಮದ. Dh.; Kāv. IV, 1; V. 37, after 132).
ಬಿಜ್ಜೆಸು biṅṅāisu. To cause to loosen, etc. (My.;
 B. 2, 30).
ಬಿಜ್ಜು biṅṅu. 1. = (ಬಿಡಿಮೆ), ಬಿಜ್ಜು 1. To loosen,
 to untie, to open, to undo, as a bundle, etc.
 (Bh. 8, 13, 34; B. 2, 29, 30; 3, 122; C.; Tē. ಎಚ್ಚು); to un-
 fold or expand, as the eye-brows, ಪುರ್ವ ಬಿಜ್ಜು
 ಎಹುದು (ವ್ಯಕುಟ Mr. 463); to divide, as a crowd
 (Bp. 40, 76); to cause to be loosened or fail,

to give up, as steadfastness (22, 88; 40, 61); to cut through (Rām. 6, 44, 12; J. 13, 18); to leave, to abandon (19, 31); to open, to lay open, as the mind, etc., to solve (B. 4, 57; My.); to draw, as a sword (My.). 2, to become loose or open, as a tie, a bundle, etc. (My.; Tē.); to be cracked or broken, as the head or a nut by a blow (My.; Tē.); to fail (Čpr. 2, 89); to be disconnected or disunited. ಬೇದಮೊಳಂ (ಸನ್ನ) ಬಿಟ್ಟು ಕುಂ (Śmd. 69). — ಬಿಟ್ಟು ಹೇಯು. To tell plainly or minutely (B. 4, 76; C.). ಬಿಟ್ಟು ಹೇದಾದರೂ ಹುಡ್ಡು ಹೋಗದು (Prv.).

ಬಿಜ್ಜು bičču. 2. = ಬಿಚ್ಚು 2. Loosening, etc.; becoming loose; unfolding; being separated (J. 8, 47); being drawn. — ಬಿಡ್ಡಲರ್. — ಅಲರ್. An unfolded, opened flower (J. 3, 39). — ಬಿಡ್ಡು ಕತ್ತಿ. = ಬಿಡ್ಡು ಗತ್ತಿ. (My.; Tē. ಎಡ್ಡು). — ಬಿಡ್ಡು ಗತ್ತಿ. — ಕತ್ತಿ. A drawn sword (B. 5, 49; My.). — ಬಿಡ್ಡುಲೇ. — ಒಲೆ. A coloured palmyra-leaf rolled up and put in the pierced ears of women which uncoils when taken out (My.; Tē. ಎಡ್ಡು ಬಾಳು).

ಬಿಜ್ಜು bičču. Tbh. of ಭಿಕ್ಷು (Śmd. 846).

ಬಿಜ್ಜೆ bičče. (= ಬಿಜ್ಜೆ). — ಬಿಜ್ಜೆ ವೆರ್. — ವೆರ್. A barren woman (ಒಂಜೆ ಸಿ.).

ಬಿಜ್ಜೆ bičče. Tbh. of ಭಿಕ್ಷೆ. (My.).

ಬಿಜು bija. = ಬಿಜಯ, etc. — ಬಿಜ ಮಾಡಿಸು. To cause to walk, to carry about, as an idol (My.). — ಬಿಜ ಮಾಡು. = ಬಿಜಯ ಮಾಡು. (My.).

ಬಿಜಯ bijaya. (fr. Sk. ವಿ, ವ್ಯಯ, to go, move?). = ಬಿಜ, ಬಯ. Going; coming. — ಬಿಜಯಂಗಯಿಸು. = ಬಿಜಯಂಗಿಯು. (Bp. 24, 22). — ಬಿಜಯಂಗಿಯರ್. — ಅಂಗಿಯರ್, (or — ಅಂಗಿಯರ್). To walk; to go; to come. (Tē.). ಬಿಜಯಂಗಿಯುಂ (Śmd. 200, o. r. ಬಿಯಂಗಿಯುಂ). See Abh. P. 14, after 3; Grj. 3, 115; 4, 44; Bp. 1, 60; 5, 10; 23, 31; 37, 5; 45, 5; 47, 45; Bh. 1, 3, 18; 2, 13, 23; J. 5, 19; 7, 13; 9, 6. — ಬಿಜಯಂಗಿಯು. = ಬಿಜಯಂಗಿಯರ್. (Bp. 51, 7; 59, 1). — ಬಿಜಯಂಗಿಯಿಸು. — ಅಂಗಿಯಿಸು. To cause to walk, etc. (Grj. 5, after 12; Bp. 46, 52; 52, 4). — ಬಿಜಯಂಗಿಯು. = ಬಿಜಯಂಗಿಯಿಸು. (Grj. 3, 112; 4, 47; Bp. 8, 42; 32, 10; 51, 4; J. 5, 73). — ಬಿಜಯ ಮಾಡು. = ಬಿಜಯಂಗಿಯರ್. (J. 26, 32).

ಬಿಜಾಗರಿ biččigari. A jointed hinge, jammers (My.; Mhr.).

ಬಿಜ್ಜು bičča. (= ಬಿಜ್ಜೆ). — ಬಿಜ್ಜು ಮಾಡೇವಿ. N. (Bp. 15, 1; cf. ಬಿಜ್ಜಾಯ).

ಬಿಜ್ಜಣ biččana. = ಬಿಜ್ಜಣಿ. (J. 28, 36).

ಬಿಜ್ಜಣಿ biččani. = ಬಿಜ್ಜಣ. Tbh. of ವ್ಯಜನ. (ಬೀಜಣಿ Čt. II, 47; ಅಲವಟ್ಟು, ತಾಲವಟ್ಟು ಸಿ.; ಸಿವ. 1, after 79). See ಎಲೆ ಎಟ್ಟಣಿ, ಸೀಲಿ. — ಬಿಜ್ಜಣಿಯನ. — ಅವ. A fauner (ಜಫಮ್ಬಯ Kk. 36; Śmd. 45).

ಬಿಜ್ಜಲ biččala. = ಬಿಜ್ಜೆ q. v., ಬಿಜ್ಜು. — ಬಿಜ್ಜಲ ಬಿಟ್ಟೇಯು. A kind of large missile (ಹಿರಿಯ ಬಿಟ್ಟೇಯು Śmd. II).

ಬಿಜ್ಜಳ biččala. N. of a king (Bp. 3, 86; 5 sum.; 5, 6, 13; 10, 1, 2; 52, 38; 53, 14, 28, 33; 54 sum.; 54, 2, 18; 55, 3, 8, 10; 56, 49; 57 sum.; 57, 66, 74, 85; 58, 21; 59, 55, 57, 58; 61, 3, 7, 10, 30, 31, 33, 38).

ಬಿಜ್ಜಾಯ bičča-ayi. N. (Bp. 15, 10).

ಬಿಜ್ಜು bičču. 1. A voracious bird, Palla's paradoxurus, Paradoxurus pallassii (Bd.; My.; see ಮರು). 2, ruin. ಅವನಗೆ ಬಿಜ್ಜು ಬಿಡಿಯತು (My.).

ಬಿಜ್ಜು bičču. 2. = ಬಿಜ್ಜೆ. ಬಿಜ್ಜು ಹವ್ವರಣೆ (Kk. 88, o. r. ಬಿಜ್ಜೆಯನ ಹವ್ವರಣೆ).

ಬಿಜ್ಜೆ bičče. = ಬಿಜ್ಜಲ, etc. Greatness (T. ಎಡ್ಡು, ಎಂಟು, abundance; ಎಡ್ಡು, ಎಯ, ಎಯನ್, ಎಯರ್, ಎದರ್, greatness; width, extension; cf. ಬಿಟ್ಟಳ, ಬಿರ್, ಬಿಟ್ಟು). — ಬಿಜ್ಜೆ ಬಿಟ್ಟೇಯು = ಬಿಜ್ಜಲ ಬಿಟ್ಟೇಯು. (ಹಿರಿಯ ಬಿಟ್ಟೇಯು Kk. 89, o. r. ಬಿಜ್ಜೆ ಬಿಟ್ಟೇಯು). ಬಿಜ್ಜೆ ಬಿಟ್ಟೇ. (= ಬಿಜ್ಜು). Tbh. of ಎಡ್ಡು (Śmd. 343; Čt. I, 16; Kk. 9; My.; see ಬಿಟ್ಟು). — ಬಿಜ್ಜೆ ವೆರ್. — ವೆರ್. Sarasvati (Kk. 9).

ಬಿಜ್ಜಗ biččaga. A man who has the knowledge of —. See ಬೇದ.

ಬಿಜ್ಜೆ ವಳ bičča-vaḷa. Gaṇṇāḥ (ವಿನಾಯಕ Kk. 5; ಬೆನಕ, ಕರಿಮೊಟ್ಟೆ, etc. Śmd. 4).

ಬಿಜ್ಜೋದರ biččodara. Tbh. of ಎದ್ದಾಧರ (Śmd. 343; Kk. 11a; ದೇವಕುಲ 10b; see Śmd. 131). — ಬಿಜ್ಜೋದರಗಳ. — ಕಳ. A battle-field of Biččodaras (Śmd. 131).

ಬಿಜ್ಜೋದರಿ biččodari. Tbh. of ಎದ್ದಾಧರಿ (Čt. II, 82; ಸಿವ. 1, 43; 3, after 35).

ಬಿಂಜ biṇja. Tbh. of ಎನ್ನ (Śmd. 344; Kk. 40). A forest (ಸಮ, ಅರಣ್ಯ Čt. II, 62; ಕಾನನ, ಕಾಡು, ಸಮ, ಅಪವ ಸಿಮ. 21; ಸಮ 112; ಅರಣ್ಯ Bhn. 64; T. ಎಡ, ಎದರ್, ಎಯಲಾ). 2, the Vindhya range (T. ಎನ್ನ). — ಬಿಂಜವಟ್ಟು. — ಬಿಟ್ಟು. The Vindhya range (ಎನ್ನಾಳು ಸಿ.).

ಬಿಟ್ಟನೆ biṭṭane. = ಬಿಟ್ಟನೆ, q. v. (Tē. ಬಿಟ್ಟು-ಬಿಟ್ಟುಗಾ, at once, suddenly).

ಬಿಟ್ಟಳ biṭṭala. Hugeness. (Tē. ಬಿಟ್ಟು, greatness, muchness, excess; see ಬಿಜ್ಜಲ). ಮುಟ್ಟಿತು ಮುಟ್ಟಿದು ದಿವಮಂ, ಮುಟ್ಟಿತು ಮುಟ್ಟಿದು ರಸಾತಲಗಮನ್ ಎದ್ದು ಒಳ್ಳೆಟ್ಟಳಮಾಗರೆ ದಿವರ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಸೊಗಯಿಪುದು ಮುನ್ನ ಮನ್ನರಕ್ಕಲಂ (Śmd. 266; Kāv. I, 5, 22).

ಬಿಟ್ಟಿ biṭṭi. = ಬಿಡಿ. — ಬಿಟ್ಟಿ ಬೇಸದ. = ಬಿಡಿ. Diaregard, unconcernedness, negligence (B. 1, 23).

ಬಿಟ್ಟಿ biṭṭi. Tbh. of ಎಟ್ಟು. Unpaid labour, labour exacted by a government or a person in power without giving remuneration for it, press-service (My.; ಅಕರಾಯಂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವೆ ಸಿ. 79; Mhr. ವೇಳ). See Bp. 15, 24; 23, 18; 26, 55; 27, 52; 42, 13; B. 5, 267; Prv. 2, ಹಟ್ಟು. — ಬಿಟ್ಟಿಕೊಡು. Boiled rice (or food) obtained gratis (My.). — ಬಿಟ್ಟಿಕೆಲಸ = ಬಿಟ್ಟಿ (My.). — ಬಿಟ್ಟಿಗಣ್ಣು. A load carried by a person (or animal) pressed (My.); that which is without remuneration or worthless (My.); money obtained without exertion or labor (My.). — ಬಿಟ್ಟಿಗಿಯರ್. To perform biṭṭi (Bp. 26, 55; 52, 10). — ಬಿಟ್ಟಿಗಲಸ = ಬಿಟ್ಟಿಕೆಲಸ (Bp. 61, 57). — ಬಿಟ್ಟಿಗಲಸದವ. — ಅವ. A man pressed to carry a load, etc. (My.). — ಬಿಟ್ಟಿ ಮಾಡು. = ಬಿಟ್ಟಿಗಿಯರ್. (My.). — ಬಿಟ್ಟಿಯಾಳು. — ಅಳು. = ಬಿಟ್ಟಿಗಲಸದವ. (My.). ಬಿಟ್ಟಿಯಾಳು ಅವರೆ ಹಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ದಾರದೇ? (Prv.). — ಬಿಟ್ಟಿಯಾಳಿ. — ಊಟ. A meal obtained gratis. ಬಿಟ್ಟಿಯಾಳಿ ಸುತ್ತಿದರೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ (tying up for another meal) ಉಣ್ಣಾನು (Prv.). — ಬಿಟ್ಟಿಯಸಗು. — ಎಸಗು. = ಬಿಟ್ಟಿಗಿಯರ್. (V. 9, 107). — ಬಿಟ್ಟಿ ಹಿಡಿ. To exact forced labour (My.). ಬಿಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯುವದು (ಎಟ್ಟು, ಅಳು ಸಿ. 79). —

ಬಿಟ್ಟುಹೋದ. A bundle of grass or fire-wood to be furnished gratis (My.).

ಬಿಟ್ಟು biṭṭu. P. p. of ಬಿಡು 1.

ಬಿಟ್ಟಿ biṭṭi. = (ಬಿಟ್ಟ), ಬಿಟ್ಟ 2, etc. Harshness, etc. (ಬಿಡು ರೆ. I, 29, o. r. ಬಿಟ್ಟ).

ಬಿಟ್ಟೇಯ biṭṭēyu. A missile weapon: a dart, spear, javelin (ಬಿಟ್ಟ ರೆ. II, 69; Rām. 6, 11, 11; Bh. 3, 19, 11; 6, 2, 6; 7, 6, 18; T. ಎಟ್ಟೇಯ, ಎಟ್ಟೇಯ; M. ಎಟ್ಟೇಯ; see ಎಡು 4). ಬಿಟ್ಟೇಯ ಮೊದಲಾದುದು (ಪಾಣಿನಿಯು Hk.). See ಬಿಟ್ಟು, etc.

ಬಿಡ biḍa. 1. = ಬಿಡೆ, in ಬಿಡೆ ಬಿಡೆ (J. 12, 38).

ಬಿಡ biḍa. 2. = ಬಿಡು 2. — ಬಿಡಗಡೆ = ಬಿಡುಗಡೆ (My.). — ಬಿಡ ಬೀಸು. 1. Not to blow, as the wind (Rām. 6, 47, 37). — ಬಿಡಬೀಸು. 2. The state of being without any occupation or that of doing no work (My.).

ಬಿಡೆ biḍaṭa. = ಬಿಡಿಕೆ. Leaving space or room; space; interval; cessation, intermission; leisure (My.; ತಡವು G.). ಬಿಡತೆಯಲ್ಲದೆ ಇಡು (ಅಡಕು); ಬಿಡತೆಯಲ್ಲದೆ ತುನ್ನು (ಅಡಿ); ಬಿಡತೆಯಲ್ಲದಕ್ಕೆ (ಅವಿರಲ, ಅಮಿಡಿತ G.).

ಬಿಡದಿ biḍadi. (= ಬಿಡಾರ, etc.). Lodgings provided for visitors (My.; Tē. ಎದಿ; T., M. ಎದುದ).

ಬಿಡಯ biḍaya. 1. A mass, a great number, a flock, a swarm, etc. (Bh. 3, 8, 20; J. 3, 3; 8, 15; 27, 38; 28, 43; Mhr. ಭೀಡ, crowdedness; cf. ಬಿಟ್ಟ, ಬೀಡು 3).

ಬಿಡಯ biḍaya. 2. Anger, wrath (ಸಣಸು Bhn. 16, o. r. ತಣಸು; Bh. 8, 25, 26; T. ಎಡ್ಕ, ಎಯರ್, ಎಳ, ವೆದರ್, to be angry).

ಬಿಡೆಯ biḍaya. (= ಬಿಡಿಯ). Kindness, civility, etc. (ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ರೆ. II, 65).

ಬಿಡವು biḍavu. = ಬಿಡುವು, ಬಿಡುಹು. A leaving: leaving space, room, or time; space, room; interstice; a gap; an interval of time, cessation, intermission; leisure (My.). ಬಿಡವಲ್ಲದುದು (ಅವ್ಯವಹಿತ, ಅಪಹಾಸನರ, ಸಂಸಕ್ತ Nr.).

ಬಿಡಾರ (biḍu-āra). = ಬಿಡಾರ, etc. The place or house where one ceases walking or halts: a dwelling-place, a house, lodgings (My.). ಅರಸುಗಳ ಬಿಡಾರ (ಉಪಾಯ, ಉಪಾರಿಕೆ Si. 109). ಬಿಡಾರವಿರುವವನಿಗೆ ನಡುವುಡ್ಡವಾದರೇನು? (Prv.).

ಬಿಡಾಲ biḍāla. = ಬಿಡಾಲ. (ಬಿಟ್ಟು Nn. 122; Mr. 163; see s. ಬಿಟ್ಟು).

ಬಿಡಿ biḍi. = ಬಿಡು 2, etc. (My.; Tē. ಎದಿ). — ಬಿಡಿಕಟ್ಟಿಗೆ. Untied, loose pieces of wood (B. 2, 30; My.). ಬಿಡಿಕಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವರೂ ಕಡಿ ಹತ್ತಿದರೆ ಸುಡದೇ? (Prv.). — ಬಿಡಿ ಬಿಟ್ಟು. The state of being loose or unrestrained. ಮನಸು ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಲಾಗಿರುವದು (ಯದ್ವಚ್ಛ, ಸ್ವರತೆ Si. 386). — ಬಿಡಿಬೀಸಿದ = ಬಿಟ್ಟು ಬೀಸಿದ. (ಅನಾದರ G.). — ಬಿಡಿಯಲಿ. ಎಲಿ. Leaves used as plates, that are not stitched together (My.). — ಬಿಡಿಹೂ. A plucked flower (My.);—flowers that are not threaded to form a garland (My.). ಬಿಡಿ ಹೂವಾದರೂ ಹುಡುಗಿ ಮುಡಿದು ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದೇ? (Prv.).

ಬಿಡಿಕು biḍiku. = ಬಿಡುಕು. Separation; a crack.

ಮರಬಿಡಿಕು (ಹೀ Mr. 385, one MS. ಮರಬಿಡುಕು, another ಮರಬಿಡಿಕು).

ಬಿಡಿಕೆ biḍikē. Interval, etc. (ಎರಲ ರೆ. I, 43, o. r. ಬಿಡಿಕೆ).

ಬಿಡಿತೆ biḍitē. = ಬಿಡಿಕೆ. See s. ಬಿಡಿಕೆ.

ಬಿಡಿಯ biḍiya. (= ಬಿಡಯ, ಬಿಡಿ). Respect, regard, consideration, respectful feelings towards, deference for (Mhr. ಭೀಡ; B. 5, 288). 2, (probably Tbh. of ಪ್ರೀತಿ) shame, bashfulness (Tē., R.; T. ವೆಡ್ಗ, M. ವೆಡ್ಗ; T. ವೆಡ್ಗ, ವೆಡ್ಗ, M. ವೆಡ್ಗ, to be ashamed; to fear). — ಬಿಡಿಯದವಳು. — ಅವಳು. A considerate woman (B. 5, 154).

ಬಿಡಿಯತನ biḍiyatana. = ಬಿಡಿಯ No. 1. (B. 5, 51).

ಬಿಡಿಸು biḍisu. To loosen; to cause to leave; to remove; to cast out; to liberate; to separate what is entangled; to cause to leave and let grow, as a tuft of hair; to pull out, off, or from, to pluck; etc. (C.). ಬಿಡಿಸ್ಕುಂ (Smd. 269). ನಂಟಿಸುವುದವಂಗೆಯುಂ ನಿನಗೆಯುಂ ಸಹಜಂ! ಬಿಡಿಸಲ್ಪೆ ಒರ್ಗಮೆ? (150). ಬೇಡ, ಬೇಡ! ಎನ್ನು, ಬಿಡಿಸಿದಂ (272). ತರಳೆಯ ಹುಡು ಮುಕುಲಾಕಾರದಿನ್ದ ಮಾಡಿದುದ ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ದು ಸೀರೆ (ಕಾಶೀಯ Nr.). ಅವನು ಆ ಹಾವಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಬಗಿದು, ಹದ್ದು ಬಿಡಿಸಿದನು (B. 2, 28). ಆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಊರ ಬಿಡಿಸಿ, ಹೊಡೆಗೆ ಹಾಕ ತಕ್ಕದು (3, 13). ನನ್ನನ್ನು ಮನೆ ಬಿಡಿಸಿ, ಹೊಡೆಗೆ ಹಾಕಿದಾಗ (3, 25). ತಾಯಿ ತನ್ನಿಗಲು ಎಡ್ಕೆ ಕಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರೇ ಸುಖದ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದುಃಖದ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುವದು (3, 33). ಅರಳಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ತನ್ನ (4, 27). ಮಾಧವನ ಹುಡ್ಡು ಬಿಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ (4, 57). ಕೂಲಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಹತ್ತಿರ ಬಿಡಿಸಿದರು (4, 178). ಅವನನ್ನು ಸದೆಯೊಳಗಿನ್ದ ಬಿಡಿಸಿ (5, 39). ಅವರಿಗೆ ಬಡ ಕೊಣ್ಣು ಸುಳ್ಳು ದೆವ್ವನ್ನು ಬಿಡಿಸ ಬೇಕು (5, 169). ಅವರ ಹುಡ್ಡು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಜನರನ್ನು ಜಾಲರಾಗ ಮಾಡ ಬೇಕು (5, 191). ಚಣ್ಣಿಕೆಯ ಬಿಡಿಸೋಣ (ಚವಲ); ನಾಚಿಕೆಯ ಬಿಡಿಸು (ನಾಚ್ಚಿಡಿಸು G.). ಬಿಡಿಸುವವನ ಸಂಗಡ ಬಿಗಿ ಮಾಡ ದಾರದು (Prv.). See Bp. 22, 8; 28, 15, 40; 39, 15; 40, 45; 47, 23; ರೆ. Bp. 47, 22; Bh. 1, 8, 71; V. 9, 44; J. 2, 29; 5, 44; 7, 66; 8, 3, 49; Si. 93.

ಬಿಡು biḍu. 1. To let loose;—to discharge, to throw, to shoot, as an arrow, etc.;—to emit, as breath, etc.;—to void, as excrement;—to let drop, to put (on or in), as water, juice, etc.;—to let on, as water from a tank;—to let out, or down, as a rope; to let hang down;—to set to, as men to work; to set on, as dogs;—to quit hold, to let go; to leave, as a remainder;—to quit, to leave; to abandon; to give up;—to leave out, to omit;—to set aside, to disregard, to leave alone;—to take off, as something from the price;—to quit, as a debt;—to leave off, as work;—to leave, to permit or allow, to let;—to open wide, as the eyes or the mouth;—to spare or let live;—to let grow, as the beard;—to cause to walk or run, to drive, as a horse, a cart; to dispatch, to send, as a servant, a

letter, etc.;—to put forth, to produce, as leaves, flowers, fruits;—to stop a cart and loosen the bullocks (ಎರೋಡನ ಕಿಂಡ. Dh.; ಉದಿ I; ಕಳೆ 45 Cm.; ಪರಿಹರಿಸು 78. 141 Cm.; C.; Tē., T., M. ಎದು). P. p. ಬಿಟ್ಟು (ಕಿಂಡ. 284. 287). ಬಿಡುವುದು (ಎರೋಡ, ತ್ಯಜಿ Nn. 62); ಪ್ರಕೃತ, ತ್ಯಜಿ 111; ತ್ಯಜಿಯಿಸುವುದು 155; ಪರಿಹರಿಸು, ತ್ಯಜಿ 157; ತ್ಯಜಿ 166); ಬಿಟ್ಟು (ಎರೋಡ 40). ಬಿಡಲ್ ಪಡು (ಬಿಡುಕು ಕಿಂಡ. I). ಅಗ್ನಿಯಂ ಬಿಟ್ಟವನು (ಎರೋಡ); ಅಮ್ನು ಬಿಡುವುದು (ಪ್ರಕೃತ, ತ್ಯಜಿ); ಸುರಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದು ಕಿಂಡುಂ ಬಿಡಲ್ ಪಡು (ಅಮ್ನು); ಬಿಡಲು ಪಟ್ಟು (ಅವಕೀರ್ಣ, ತ್ಯಜಿ, ಉಪ್ಪು, ಉಪ್ಪುತ Hk.). ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟು (ತ್ಯಜಿ, ಹೀನ, ವಿರುತ, ಸಮುಪ್ಪುತ); ಹಿಡಿಯ ಹಿಡಿದು, ಕಿಡಿಯ ಕಿಡಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಅಳಿದ ಮೊದ (ಅರತಿ Nr.). ಕಿಡಿಯ ಬಿಡುತಿರ್ಪ ತನ್ಮ (ಕರಮುಕ್ತ Mr. 293). ನಾಸಕದಿ ಬಿಡುವ ಅನಿಲಂ (ರೇಡಕ 53). ಬಿಟ್ಟು ಪೋದ್ದು (ಹಿಂಗಿದುದು Bhn. 39). ಬಿಟ್ಟು ಎನೆ (Bp. 17, 3). ತನ್ಮಯ ಹೆಸರ್ ನೀರ ಬಿಡೋಣ (ಪ್ರಕೃತರ್ಪಣ); ಬಿಡೋಣಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವ ಕಲ್ಪು (ಪರ್ವರ್, ಚನ್ಮ, ಚನ್ಮ); ಬಿಡೋಣಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವ ಗಡ (ಗುಲ್ಪು); ಮೊಗ್ಗ ಬಿಡು (ನನ, ಮುಗುಳ್ G.). ಹುಟ್ಟು ಇಲ್ಲದೇ ಕಾಯ ಬಿಡುವ ಹಲಸು ಮುಟ್ಟಾದ ಗಡಗಲು (ವನಸ್ಪತಿ Si. 119). ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಮರ (ಫಲವತ್, ಫಲನ 120). ಹೊರೆ ಬಿಟ್ಟು ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, etc. 77). ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕಿಡಿಯ ಕಿಟ್ಟು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗ ಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮನೆ (ಪ್ರಕೃತಾಲ, ಸಂಪವನ 107). ಪಟ್ಟಿ ಣದ ಸುತ್ತಲೂ ಪೂರಣಸಂಚಾರಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಬಯ್ಯ (ಸನ್ನಿವೇಶ, etc. 113). ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ದಾಣ (ನಿರಸ್ತ, etc. 289). ಎರಡು ಕಾಲುಗಳಿಗೂ ನಡೆದ ಬಿಟ್ಟು ಗೇಣಿಗಲು ಬಿಟ್ಟು ನಿರೋಧ (ಎತಾ ಖ 288). ದಣ್ಣು ಹಾಡಿದ ಸ್ಥಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದುದು (ಪ್ರಕೃತ 291). ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ (ಗೋನ, ಹನ್ನ); ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಮೂತ್ರ (ಮಾಡ, ಮೂತ್ರ 380). ದಾರಿಯನು ಬಿಡು ಗಣಕೆ ಮಾರು ಸಾವಿರವನ್ನು (Dp. 172). ಪೂಜಿತನ ಮಾಡಿದವ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುನೇ?—ಡಮಾರದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕೆಂಪು ಕಾಲು ಬಿಟ್ಟು.—ತಟ್ಟನೆ ದಾ! ಎನ್ನರ ತುಲೀ ಬಿಟ್ಟನೆನ್ನೆ.—ಬಿಟ್ಟ ಮನೆಗೆ ಸುಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು.—ಬಿಡದ ಮನೆಗೆ ಸುಡಿದದೇ ಗುರ್ತು.—ಪೂಣ ಗು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹುಣುಗು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದೀತೇ?—ಬಿಟ್ಟು ಸಾಲ ಕುಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ತಾನೂ ಕುಡಿಯ, ಕುಡಿಯುವವನಿಗೂ ಬಿಡ (Prva.). ತನ್ನ ಕರ್ಮ ತನಗೆ ಬಿಡದು (B. 3, 100; My.). ಹೋಗ ಬಿಡು (Bp. 59, 13; 60, 15. 25). 2, to be loosened, to be separated, to part;—to cease, to stop;—to halt, to stop, to remain; to settle;—to go away (C.; Tē., M.). ಅಂಗಿಯ ಹೊಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು (My.). ಗೋತ್ರಾದಿಗಳ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಬಿಡ (Bp. 2, 14). ದಾರಿಸಿದುವು ಬಿಡದೆ ಜಿಡಿದು ವನದೇ ವತರ್ಗ (ಕಿಂಡ. 109). ತಿಡನೂ ಬಿಡದಿಕ್ಕುವಂ (233). ಬಿಡದೆ ಇಹ ರೋಗ (ಸರಲ, ಸರೋಗ Nn. 63). ತಾಂ ಬಿಡದೆ ಸುರಿವ ಮದ (ಆ ಸಾರ Mr. 44). ಕಲಮುಕ್ತಿಯ ಪರಿಹಾರ್ಯಮಂ ಬಿಡದೆ ಮಾರ್ತಿ ಕೆಳ ದಿಯರ್ (J. 8, 6). ಸುರಿದ ಗಾಳಿಗೆ ಬಿಡದೆ ನಿರ್ವಿಲತಗಲ್ (J. 3, 25). ಸಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟದೇ ಪಟ್ಟ (Prv.). ಗಿರ್ರಜದೊಳಗೆ ಪಾಳೆಯ ಬಿಟ್ಟು (Bh. 2, 4, 7). ಸೇನೆ ಬಿಟ್ಟು ಪೂರದ ಬಿಡೋದ್ದಾನವೀಧಿಗಳ ಕೊಳಗೆ (2, 18, 6). ಜ್ವರ ಬಿಟ್ಟವನು (My.). ಮದ ಬಿಟ್ಟು ಅನಿ (ನಿ ಮುರದ Si. 289). ತುಡಿಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಿಡ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ತೊನ್ನು ಹತ್ತಿದವ, ಹೊನ್ನು ಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತೇನೆನ್ನು, ಗನ್ನಾ ಹೊದಾದರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ಧ್ವನಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹನಿ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ನೋರೆ ಕಾಯವಾಗ್ಗೆ ಹರ! ಎನ್ನರ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪಾರಮಾರ್ಥ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prva.).—See ಕಿಂಡ. 77. 81. 280; Ūpr. 1, 108. 127; Bp. 20, 11. 22; 21, 45; 27, 18; 28, 16. 50; 31, 8; 39, 45; 40, 80. 49; 42, 9; 44, 6; 48, 9; 51, 9; 58, 36. 56; 59, 13; 60, 45. 49; Ū. Bp. 11, 11; J. 2, 12. 16; 15, 3; 28, 46; Bh. 1, 8. 8. 20. 21. 28. 58; ಕಿಂಡ. 81. 94; Rāv. 2, 37; 5, 118; 9, 22; 13, 29; 13, after 95; Dp. 4; 148; Si. 371. 392. 398. 394. 437; B. 1, 17. 27; 2, 41. 44. 51. 53; 3, 3. 29. 106. 122; 4, 2. 16.

17. 27. 33. 40. 49. 51. 53. 54. 132. 148. 152. 154. 155. 184. 187. 200. 222. 223; 5, 48. 58. 246. 266. 317; ಎರವಿಡು, ಎರವಿಡು, ಕಟ್ಟಿಡು, ನಾಯಿವಿಡು, ಪತ್ತಿವಿಡು, ದಾಯಿವಿಡು, ಬಿಟ್ಟಿಡು, etc.; Prva. a. ಮರ, ಮಲಮೂತ್ರ.—ಬಿಡು, especially in common language, is often joined to a P. p. to lay stress upon its meaning or to express, so to say, the completion of the action, e. g. ಮಾರ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಿನ್ನು, ಹೊಡೆದು, ಹೋಗಿ (My.). — ಬಿಟ್ಟು. To reject one and speak, to disclaim connection with, to disown, to deny; to alight, to speak ill of any one (Dp. 54, 5; My.). — ಬಿಟ್ಟು ನುಡಿ. = ಬಿಟ್ಟು. (My.). — ಬಿಡು ಬಿಡು. rep. (Bp. 11, 14; 20, 22; 56, 19; Ū. Bp. 2, 4; B. 5, 54). — ಬಿಡೆ ನುಡಿ. To speak so as to leave or reject, to disavow; to alight (Abh. P. 9, 188; 15, 60). — ಬಿಡೆ ಪಳುಕು. To push so that one goes away (Kk. 92).

ಬಿಡು biḍu.2. = ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಡು, ಬಿಡಿ. Loosening, etc.;—the state of being loose, separated, freed, dishevelled, opened, etc. — ಬಿಡುಗಡೆ. -ಕಡೆ. The state of being loosened, freed from, liberated, release, freedom, etc. (ನಿರೋಧ Nr.; My.; ಮೋಡನೆ G.; B. 2, 19; 3, 19). ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊನ್ನುವ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವಾ! (B. 4, 175). ಸದೆಯೋಗಿಗನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ (5, 161). ಅವನಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು (5, 200). ಬಿಡುಗಡೆಯಾದವ (ನಿರ್ಮುಕ್ತ G.). ಬಿಡುಗಡೆಯಾದರೂ ನಡುರಾತ್ರೆ ಸಂಚಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). ಬಿಡುಗಡೆ (ದತ್ತ, ಕರ್ಮಪರೋಪ Nn. 27). — ಬಿಡುಗಡೆ. -ಕಡೆ. (ಕಿಂಡ. 204). An open eye (Ū. Bp. 19, 31; Rām. 6, 14, 20). — ಬಿಡುಗಟ್ಟೆ. A kind of sluice or flood-gate (My.). — ಬಿಡುಗಟ್ಟೆ. -ಕಟ್ಟೆ. A man with (always) open eyes: a deity (ನಿರೋಧ Kk. 10a; Rāv. 13, 65). — ಬಿಡುಗಟ್ಟೆ. -ಕಟ್ಟೆ. = ಬಿಡುಗಟ್ಟೆ. (ಸುರ ಕಿಂಡ. 9). — ಬಿಡುಗಟ್ಟೆ. -ಕಟ್ಟೆ. Dishevelled hair (Rām. 6, 47, 37). — ಬಿಡುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To scatter about (J. 25, 8). — ಬಿಡುಬಿಡಿ. -ಬಿಡಿ. A head of dishevelled hair (Rām. 6, 19, 16; Bh. 2, 14, 62; 8, 24, 44). — ಬಿಡುಬಿಡು. Loosened brain (J. 12, 44). — ಬಿಡುಮುಡಿ. A loose knot or braid of hair (Rām. 5, 8, 38; J. 19, 36). ಬಿಡುಮುಡಿ ಬಿಟ್ಟವನೇ (ಕಿಂಡ. 84). — ಬಿಡುಮುಟ್ಟು. Loose pearls, pearls that are not threaded (Ūpr. 6, 91; Abh. P. 12, 7; Rāv. 5, after 57; My.). — ಬಿಡುಬಿಡಿ. -ಬಿಡಿ. A kind of net (Rāv. 5, 52; Rāv. 8, 24). — ಬಿಡುಬಾಯ್. -ಬಾಯ್. (ಕಿಂಡ. 284). An open mouth (J. 28, 46).

ಬಿಡು biḍu.3. P. p. of ಬಿಡು1. — ಬಿಡು ತರ್. (= ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಬರ). To unfold itself, to develop, to increase (Ūpr. 4, 39). ಮದಂ ಬಿಡು ತರೆ (Abh. P. 13, 75).

ಬಿಡುಕು biḍuku. = ಬಿಡುಕು, q. v.

ಬಿಡುವಿಕೆ biḍuvikē. Leaving, giving up, etc. (Si. 243. 397. 487).

ಬಿಡುವು biḍuvu. = ಬಿಡು, etc. (My.).

ಬಿಡುಹ biḍuha. Leaving, etc.;—the state of being left, abandoned, etc. (ಉಪ್ಪು, ಉಪ್ಪುತ, ಅವಕೀರ್ಣ, etc. Mr. 433).

ಬಿಡುಹು biḍuhu. = ಬಿಡು, etc. Leaving, starting; release (Bh. 6, 2, 2; Tē. ಎಡುಪು).

ಬಿಡೆ biḍē. (= ಬಿಡಿದು). (ಪರಾಮರ್ಶ, ಸಂಕೋಚ Ūb.; Bh. 1, 1, 2). ಬಿಡಾಜ biḍauja. Tbh. of ಬಿಡಾಜ್. (ಇನ್ಮ, ದೇವೇನ್ಮ Nn. 16; ಇನ್ಮ Mr. 40).

ಬಿಡ್ಡು biddu. (fr. ಬಿಡು 1). A strain, a violent effort (? ಮುಕ್ತಾದಾದು ರೆ. 1, 11).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. (fr. ಬಿಣ್ಣು ಕೆ. 218. 96). Stoutness, bigness, heaviness. (cf. ಬಿಣ್ಣು, ಬಿಣ್ಣು 2; Tē. ವೆವೆ, ವೆವೆ, ವೆವೆ, ವೆವೆ, broad, large, big; ವೆವು, ವೆವು, a thousand). — ಬಿಣ್ಣು ರೆ. — ಕೆ. 218. A big, or full, udder (J. 18, 13). — ಬಿಣ್ಣು (ಕೆ. 218). A large, or heavy, bunch (Āpr. 1, 102; Sēv. 1, 51). — ಬಿಣ್ಣು ರೆ. (ಕೆ. 218). A large, or heavy, load. — ಬಿಣ್ಣು ರೆ. A stout, or full, breast (Ā. Bp. 10, 21; J. 11, 19).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. N. of a plant (ಬಣವತ Mr. 189).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. Ponderousness: strength, force (J. 22, 12).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. N. of a plant. See Mr. s. ಅರುಣ ಮೂಲ.

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. = ಬಿಣ್ಣು. See ಕಣ್ಣು.

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. = ಬಿಣ್ಣು (ಕೆ. 218. 96). That which is stout, big, or heavy (ಬಿಣ್ಣು, ಧಾರ Kk. 63).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. = ಬಿಣ್ಣು, q. v.

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. = ಬಿಣ್ಣು, q. v.

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. (= ಬಿಣ್ಣು). Largeness, stoutness; heaviness; hugeness; gravity, dignity (ಕಡು ದೊಡ್ಡು ಕೆ. I, 65; ದಿಮ್ಮಿದು, ಗೌರವ II, 79; ಬಿಣ್ಣು, ಧಾರ Kk. 63; Āpr. 5, 59; 6, 69; 7, 107; Abh. P. 3, 105; Grj. 2, after 71; J. 18, 25. 34). ನೆನೆಯದ ಕಣ್ಣು ಬಿಣ್ಣು ಮುನವಯ್ ನಿನಾ? ಒವನವು ಹರಿಗಮ್ ಅನಾಥಂ! (ಕೆ. 270). ಫಲಿತ ಜಾತದ ಬಿಣ್ಣುಗಳ (Bh. 1, 5, 8). 2, a metrically long syllable (Āh.; ಕೊಂಕು, ಗುರು ಕೆ. 55). — ಬಿಣ್ಣು ದೊಡ್ಡು. — ತೋರು. To become apathetic (J. 18, 34).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. = ಬಿಣ್ಣು (ಕೆ. 218. 96), ಬಿಣ್ಣು. (T. ಎಮ್ಮು, to be extended; to be stout, swell; to be hard, not flexible, cf. ಬಿಡು, etc.).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. = ಬಿಣ್ಣು, q. v.

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. A stout, heavy, (venerable) man. ಗಿರಿಯನ್ನ ಬಿಣ್ಣು, ಸುರಕರಿಯನ್ನ ಬಿಡು, ಅಬಿಯ ನ್ನ ಗಿರಿಯ (ಕೆ. 251, o. r. ಬಿಣ್ಣು).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. = ಬಿಣ್ಣು 2, etc. (Sēv. 2, after 42; My.).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. = ಬಿಣ್ಣು, q. v. (ಕುಶಲಂ ಕೆ. 218. II).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. The act of putting seeds or sowing (My.).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. Tbh. of ಎಣ್ಣು (ಕೆ. 249; Ā. I, 69; II, 12; ಎಣ್ಣು Kk. 68; ಕೆ. 51; ಎಣ್ಣು, etc., ಹಿರಿದು ಮಾದ್ದು Mr. 447; J. 17, 19; 20, 42). ಬಿಣ್ಣು ತಾಮ್ರಲಸಂಗ್ರಹಂ ಹವನ ಮಕ್ಕ (Mr. 265). ಬಿಣ್ಣು ಉಣ್ಣು ಮನೆ (ಭುಕ್ತಗೃಹ 196). ಬಿಣ್ಣು ಕವನ ಕಾಳಗಂ (ಸೌಪ್ತಿಕ 288). — ಬಿಣ್ಣು ರೆ. — ಎ. ಪದ. To become extensive, large, great, etc. (Āpr. 7, after 92; Grj. 2, after 106; Sēv. 6, after 11). — ಬಿಣ್ಣು ರೆ. — ಎ. ಪದ. = ಬಿಣ್ಣು ರೆ. (Āpr. 1, after 101). — ಬಿಣ್ಣು ರೆ. — ಎ. ಪದ. = ಬಿಣ್ಣು ರೆ. (Sēv. 8, 2).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. = ಬಿಣ್ಣು. (Bp. 40, 55).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. A throne (ಪಟ್ಟವರೆ, ಸಿಂಹಾಸನ ಕೆ.; Abh. P. 5, after 88). Cf. ಎಣ್ಣು, ಎಣ್ಣು & ಎಣ್ಣು.

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. Tbh. of ಎಣ್ಣು or ಎಣ್ಣು. To extend (v. 4), to expand, to make broad, wide, large or prolix, to spread, to amplify (ಎಣ್ಣು ಕೆ. Dh.). See ಕೆ. 278; Āpr. 6, 71; Abh. P. 14, 70; Kāvy. IV, 11; Ā. II, 122; Bp. 9, 51; 55, 55; ಕೆ. 1; J. 11, 24; 31, 31. 2, to extend (v. 1), etc. (Āpr. 8, 8; J. 4, 19).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. = ಬಿಣ್ಣು. A woman full of disguise (My.).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. 1. A book (ತಿಪ್ಪಣಿ, ಪುಸ್ತಕ Mr. 359).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. 2. Tbh. of ಬಿಣ್ಣು (My.). 2, support (My.).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. = ಬಿಣ್ಣು. (ಬಿಣ್ಣು ಕೆ. II, 102).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. The act of sowing (B. 4, 26).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. To cause to sow (Bp. 28, 18; 60, 19; C.). ಉತ್ತ ಹೊಲ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡು, ಸತ್ತ ಹೊಲ ಸುಡು ಕೊ ಣ್ಣು (Prv.).

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. 1. To put seeds, to sow (ಬಿಣ್ಣು ಕೆ. Dh.; C.; Tē. ಎಣ್ಣು; T. ಎಣ್ಣು, ಎಣ್ಣು, ಎಣ್ಣು; M. ಎಣ್ಣು, ಎಣ್ಣು; cf. ಬಿಡು 1). ಕಸಮಂ ಸೋದಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡು ಲಿಗನ ಪೂರ್ (ಕೆ. 267). ಕಣ್ಣು ಬಿಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡು (ಪಾರೀಕ Mr.). ಬಿಟ್ಟು ಪಯ್ಯ ಕೆತ್ತಿದರೆ ಅದೇ? — ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು, ಎಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು, ಹಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟು — ಬಿಟ್ಟು ನಾಗ ಮಲಗಿದರೆ ಕೊಡು ನಾಗ ಹಗುರವಾಯಿತು. — ಅಂಗಲಾಗ ಬಿಟ್ಟು ದ್ವಿ ಅಂಗಲಾಗ ನಡುವದು. — ಉತ್ತ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಮದ್ದು ಯಿಲ್ಲದೆ ಮೊಳೆಯದು (Prva.). See Āpr. 8, after 44; Bp. 3, 75; 26, 25; 38, 42; 60, 17. 50; Bh. 1, 8, 27; J. 11, 14; Si. 301. 307. 386; B. 4, 26.

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. 2. = ಬಿಣ್ಣು, ಬಿಣ್ಣು. Seed, a seed (ಬಿಣ್ಣು ಕೆ. Dh.; My.; T. ಎಣ್ಣು, ಎಣ್ಣು, ಎಣ್ಣು; M. ಎಣ್ಣು, ಎಣ್ಣು; Tē. ಎಣ್ಣು, ಎಣ್ಣು; see ಬಿಡು 1). ನುಗ್ಗಿಯ ಬಿಟ್ಟು (ತಿಪ್ಪಣಿ Mr.). See ಕೆ. 112. 133; Grj. 3, after 69; 4, 97; Bp. 26, 25; 30, 1; 40, 62; 60, 17; Sēv. 1, after 81.

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. 3. Third person singular of the imperfect of ಬಿಡು 1.

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. (Tbh. of ಎಣ್ಣು, ಎಣ್ಣು). Knowledge, learning, acquirements.

ಬಿಣ್ಣು biṇṇu. = ಬಿಣ್ಣು, ಬಿಣ್ಣು. A man of acquirements, a proficient man, a clever, well-educated and polite man (ಪ್ರೌಢ ಕೆ. II; ಬಲ್ಲನ 399 Cm.; ನಾಗರೀಕ ಕೆ. I, 40; ಬದುಗ, ಪ್ರೌಢ Kk. 35; ತುಪ್ಪ, ಪ್ರೌಢ 82, o. r. ಬಿಣ್ಣು; ಬದುಗ, ಬಿಣ್ಣು ಕೆ. 47; Abh. P. 13, 48). — ಬಿಣ್ಣು ವೆಣ್ಣು. — ವೆಣ್ಣು. An accomplished woman (ಪ್ರೌಢ ಕೆ. 73; Kk. 28, o. r. ಬಿಣ್ಣು).

ಬಿಡು biḍu. = ಬಿಡು. — ಬಿಡು. — ಬಿಡು. See s. ಇಕ್ಕೇರಿ.

ಬಿಡು biḍu. = ಬಿಡು 2, etc. (C.). ಬಿಡು ಅನ್ನವಕ್ಕು, ಬಿಡು ಸತ್ತಿಗೆಯಕ್ಕು, ಬಿಡು ಸಲಪದವಕ್ಕು; ಲೋಕದೊಳು ಬಿಡ ದವ ಕೆಟ್ಟ (Bp.). ಬಿಡು ಲೆಕ್ಕ (B. 8, 57). ಬಿಡು ಸುಣ್ಣು (ವಂ ತರೋಡನ); ಬಿಡು ಬುಟ್ಟು (ಬಿಟ್ಟು G.). — ಬಿಡು ಕೆ. — ಅಕ್ಕ. = ಬಿಡು ಕೆ. Bamboo seed (occasionally used as food). ಬಿಡು ಬಿಡು ಬಿಡು (Prv.). — ಬಿಡು ಬಿಟ್ಟು. A bamboo screen; a bamboo mat (My.). ಬಿಡು ಬಿಟ್ಟು ಮಾದ್ದು ಕೊಡು ಸೆಟ್ಟು ಅದಾನೇ? (Prv.). — ಬಿಡು ಬಿಟ್ಟು. — ಉರು. = ಬಿಡು. N. of a place in the Nagara division of Mysore.

ಬಿಡು biḍu. = ಬಿಡು 1. See Bp. s. ಬಿಡು.

ಬಿಡಿ bidi. An abbreviation of ಬಿಡು, in ಬಿಡು (Bp. 14, 17, = ಬಿಡು).

ಬಿಡಿ bidi. Tbh. of ವಿಧಿ (Smd. 339, 342, see 267; ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ಮ. 8; ಬೋಮ್ನಿ. Ct. I, 7; Kk. 9; ಅಖ Ct. II, 3; Ūpr. 8, 14; Abh. P. 11, 140). — ಬಿಡಿಯ ತೇರ್. A swan, a goose (ಹಂಸ, ಅಂಜೆ Kk. 9).

ಬಿಡಿಗ bidi-ga. (Smd. 237). A man who observes the prescribed form or ritual.

ಬಿಡಿಗ bidigē. Tbh. of ದ್ವಿತೀಯ (Smd. 343, 359, 373; Smd. 19; ದ್ವಿತೀಯ, ತಿಥಿಭೇದ Nn. 136; My.; Tē. ಎದಿಯೆ, T. ಎದಿಯೆ). ಪಾಡ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಬಿಡಿಗ ತದಿಗಿಯೆವಲ್ಲಂ ತಿಥಿಗಳೆನಿಸುಗು (Nr.). ನದೀ ದಾಟಿ ಬೇಕಾದರೆ ಬಿಡಿಗಿಯೇ ಆಗ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಬಿಡಿಯ bidiya. (= ಬಿಡಿಯ? Sk. ಎಲೆವಾ, going, moving; * dancing; one of a horse's paces). — ಬಿಡಿಯವರಿಯು. — ಪರಿಯು. Capering, vaulting (ಪುತ Nr.).

ಬಿಡಿರ್ bidir. 1. = (ಬಿಡಿ, ಬಿಡಿರು 1, ಬಿಡಿರು. To be scattered or spread about, etc. (Rāv. 9, 28; J. 6, 6). 2, to scatter about, to spread about; to throw about, to toss about; to open, as the mouth; to unfold, as the wings, etc.; to stretch out; to loosen, to untie (ಎಲೇವಾ Smd. Dh.; Smd. 102; Abh. P. 11, 143; 12, 25; Rāv. 5, after 55; 8, 13; Sāv. 4, 16; M. ಎದರು, to scatter, strew; Tē. ವದಲು, ವದುಲು, to loosen, be untied). P. p. ಬಿಡಿರ್. ಬಿಡಿರ್ (Smd. 55).

ಬಿಡಿರ್ bidir. 2. = ಬಿಡನು, ಬಿಡರು, ಬಿಡಿರು 2, ಬಿಡುರು, ಬಿಡು. The bamboo, Bambusa arundinacea Lin. (ವೇಣು Smd. Dh., Smd. 102; ತೃಟಸಾರ, ವಂಶ, ವೇಣು, ತೃಷ್ಣಾರ, ಮಸ್ತಕ Hk.; ವಂಶ Nn. 54; ತೃಷ್ಣಾರ 55. 131; ವಂಶ, etc. Mr. 125. 519; Sāv. 3, 32; Tē. ವೆದುರು; T. ವೆದಿರ್). ಬಿಡಿರ್ಗ (Smd. 52). ಬಿಡಿರಿಂ (142. 168). ಬಿಡಿರ್ ಕುಡಿ (ಕದಾರಿ I). ಬಿಡಿರ್ ಕದಾರಿ (ಕರೀರ, ವಂಶಾಂಕುರ Nn. 136). ಬಿಡಿರ್ ಗಿಣ್ಣು (ಗ್ರಸ್ಥಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಣ); ಬಿಡಿರ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಗೋರೋಡನ (ತೃಷ್ಣಾರ, ವಂಶ ರೋಡನ Nr.). ಒಣಗಿದ ಬಿಡಿರ್ ಮೆಳಿ (Bh. 1, 20, 27). See ಹೆವ್. — ಬಿಡಿಕ್ಕು = ಬಿಡಿಕ್ಕು. (ವೈಣವ Nr.; Bp. 18, 17; Rāv. 5, 110). — ಬಿಡಿರ್ಗಟ್ಟು. (Smd. 54). = ಬಿಡಿರುತ್ತಟ್ಟು.

ಬಿಡಿರು¹ bidiru. 1. = ಬಿಡಿರು 1, etc. P. p. ಬಿಡಿರು. To be scattered, etc. (J. 13, 47). 2, to throw about, etc. (Bp. 26, 43; J. 15, 31; 18, 21). ಕುಮರಿಯಾ ಹಮರಿಯಾ ಹದಿರಿದುಮ್ ಒನ್ನಯ್ಯ; ಹಮರನೇದಾದರೆ ಕುಣಿವದು, ದೆವ್ವಳ ಬಿಡಿರಿ ಹಾಕುವದು (Sp.). See ಮೆಯ್.

ಬಿಡಿರು bidiru. 2. = ಬಿಡಿರು 2, etc. (My.; Bp. 16, 21). ಗಾಳಿಗೆ ದನಿಯೆ ಬಿಡಿರು (ಕೇಶಕ Hk.). ಗಾಳಿಗೊದವುವ ಬಿಡಿರು (ಕೇಶಕ Mr. 125).

ಬಿಡಿರ್ಕು bidirē. To spread out, to unfold (J. 28, 36); to unharness, to unyoke (ರಥವಿಮೋಚನ Smd. Dh.); to loosen or free one's self. (Sāv. 4, 10. 73. 74).

ಬಿಡು bidu. 1. = ಬಿಡು 2. Tbh. of ವಿಧು. (ಚಂದ್ರ, etc., ತತಿ Kk. 44; ಉಪೇಂದ್ರ ಸ್ಮ. 5. 6). — ಬಿಡುಗರ್. — ಕರ್. The moonstone (Rāv. 4, 21; ಬೆಳಗಂಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವ ಕಲ್ಲು G.).

ಬಿಡು bidu. 2. = ಬಿಡು 1. (Rāv. 6, after 11, twice). ಅದದ (ಅನಿ ಎನು ಕುಟ್ಟುಪ್ಪಲನ) ನಡು ಬಿಡುವಕ್ಕು (Mr. 154).

ಬಿಡುರ್ bidur. To unloosen, to untie, to unfetter (ಅಪ್ಪುಮರೆ Smd. Dh.; Tē. ಎದುಲು, to shake off).

ಬಿಡುರು biduru. = ಬಿಡಿರು 2, etc. (My.; ವಂಶ, ತೃಷ್ಣಾರ, ಕ

ಮಾರ್, ತೃಟಸಾರ, ತೃಣಧ್ವಜ, ಶತಪರ್ವ, ಯವಫಲ, ವೇಣು, ಮಸ್ತಕ, ತೇಜನ Si. 163; cf. Sk. ವಿಮಲ). See ಕಾಗು, ದೇವ್, ಸಾರೇ. — ಬಿಡುರುಕೊಮ್ಮ. (ಕರೀರ Si. 140). — ಬಿಡುರುಕೊಲು. A bamboo stick (Si. 250. 271). — ಬಿಡುರುಗಿಣ್ಣು. A bamboo knot or joint (ಗ್ರಸ್ಥಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಣ Si. 163; My.). — ಬಿಡುರುಮೆಳಿ. A bamboo bush (My.). — ಬಿಡುರುಮೊಳೆ. A bamboo shoot (ಕರೀರ Si. 140; My.). — ಬಿಡುರುಮೊಳೆ. = ಬಿಡುರುಮೊಳೆ. (ಕರೀರ Si. 140; My.). — ಬಿಡುರುಸೀಲು. (ಶ್ವೇತ Si. 417).

ಬಿಡುಹು biduhu. = ಬಿಡುಹು, q. v.

ಬಿಡ್ಡ bidda. 1. = ಬಡ್ಡ, q. v.

ಬಿಡ್ಡ bidda. 2. Tbh. of ವಿದ್ಧ. Penetrated, etc. (Abh. P. 3, 134). — ಬಿಡ್ಡಂ (adverbially), so that (the points of the compass) are penetrated (4, 28). — ಬಿಡ್ಡಂ ಪೋಗು. To be penetrated or holed (8, 29). — ಬಿಡ್ಡ ಮ್ಪುರಿ. — ವರಿ. To penetrate into (12, 54).

ಬಿಡ್ಡಣ biddana. = ಬಿಡ್ಡನ, ಬಿಡ್ಡನ 2, (ಬಿಡ್ಡು 1), ಬಿಡ್ಡಣ, (ಬಿಡ್ಡು 1). An invitation to dinner; a banquet, a feasting, an entertainment, a meal (ಅವತರಣ Kk. 26, o. r. ಬಿಡ್ಡನ; ಅವತರಣ ಸ್ಮ. 63, o. r. ಬಿಡ್ಡಣ; T., M. ಎಳೆ, Tē. ಒಲುಚು, to call, to invite; see a. ಬದಾಕ; ಪುತ 2; a prey.

ಬಿಡ್ಡನ biddana. = ಬಿಡ್ಡಣ, q. v.

ಬಿಡ್ಡಿ biddi. = ಎಡ್ಡಿ, q. v. ಬಿಡ್ಡಿಗಾ ಪೊದಿಬಿಡರ್ ಮಾನ್ಯದೊಕ್ಕರ್ (Smd. 203 Mqb.).

ಬಿಡ್ಡಿನ biddina. 1. = ಬಿಡ್ಡಿನ. A guest (ಅವೇಶಕ. ಪ್ರಾಣಿಣಕ, ಆಗನ್ನು, ಅತಿಥಿ Hk.; Mr. 238; Ūpr. 7, 84; Bp. 29, 7; T. ಎರುನ್ನು, M. ಎರುನ್ನು, Tē. ಎನ್ನು); — a relative by marriage (ಬೀಗ Bhn. 59, o. r. ಬಿಡ್ಡಿನ; Bh. 3, 19, 25; 8, 24, 57). ಬಿಡ್ಡಿನ ಬನ್ನು ಹಾಡು, ಮನೆಯೊಡೆಯ ಕೂತು ಹಾಡು (Prv.).

ಬಿಡ್ಡಿನ biddina. 2. = ಬಿಡ್ಡಣ, etc. (Bh. 3, 10, 46).

ಬಿಡ್ಡು biddu. 1. = (ಬಿಡ್ಡಣ), ಬಿಡ್ಡು 1. A banquet, a feasting, a meal (ಅವತರಣ S.; Rām. 6, 54, 4; T. ಎರುನ್ನು, M. ಎರುನ್ನು, Tē. ಎನ್ನು; T. ಎದಿವು, ಎದಾ, a festival, holiday); a prey. See ಬಲು.

ಬಿಡ್ಡು biddu. 2. = ಬಿಡ್ಡು 2, ಬಿಡ್ಡು. P. p. of ಬಿಡ್, ಬಿಡ್. ಬೀಡು 1. — ಬಿಡ್ಡಿನ. — ಇನ. The sun which has set (ಬಲದೇವ್ ಅದ್ವಿ ಧಾಸ್ತರ Bhn. 59; Grj. 4, 68).

ಬಿಡ್ಡುನ bidduna. = ಬಿಡ್ಡನ, q. v.

ಬಿಡ್ರು bidru. = ಬಿಡುರು, etc. (My.).

ಬಿನದ binada. Tbh. of ಎನೋದ. (Ūpr. 4, 79; 7, 81; Grj. 2, after 71 & 106). — ಬಿನದವ್ವಡೆ. — ಎವಡೆ. To feel pleasure, to be amused (Rāv. 2, 126).

ಬಿನದಿರು binadisu. Tbh. of ಎನೋದಿಸು. (Sāv. 1, 48; 4, after 17; J. 6, 39; 15, 9). ಮರವಾಯಿದು ಬಿನದಿವುದು (ಕುಳೇಕ S.). ಗೋಣ್ಣುಗೋಳ ಬಿನದಿಪಾಟಂ (ಎರರ್, ದಿಂಕು S.).

ಬಿಡುಗು binugu. A low, base, mean person (ಪಾಮರ, ನೀಚ, ಎವರ್ಣ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಪೃಥಗ್ಜನ, ನಿಹೀನ, ಅವರದ, ಪಾಲ್ಕು, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ Nr.; Rām. 5, 8, 58; Bh. 8, 24, 50; My.; cf. ಬಣಗು? T. ಎನ್ನೆ, M. ಎನ್ನೆ, action; sin, evil, pain, misery; malignity, malice). — ಬಿಡುಗುನುಡಿ. Whispering words (ಗುಹಗುಹು Bhn. 49).

ಬಿನ್ದ binda. Tbh. of ಬುನ್ದ (Smd. 358; ಭಟ್ಟು, ತಿನ್ನಿ, ತಮ್ಮಡ್, etc., ಸೇವೆ Kk. 17, Sm. 54; ಸೇವೆ Sm. 96).

ಬಿನ್ದಿಗೆ bindigē. A kind of metal water-vessel (Bp. 12, 34; 47, 13; Si. 309; My.; Mhr. ಬಿನ್ದಿಗಾ; Tē. ಬಿನ್ದಿ, M. ಎನ್ದಿ). ಬಿನ್ದಿಗೆ ಒಡದರೆ ಹದ್ದಿಗೆ ನೀರು ಎಲ್ಲಿ? (Prv.).

ಬಿನ್ದು bindu. = ಎನ್ನು. A drop of water or other liquid (ಸು ರಿವೆ ಹನಿ Mr. 418); semen virile (C.). 2, a dot, a mark; whitish spots on the body (ಚಿಬ್ಬು, ಪದ್ಮ Mr. 154). 3, a cypher or dot representing the anusvāra (ಅನುಸ್ವಾರ, ಸೂನ್ಸೆ Smd. 19; Mr. 363). See Smd. 19. 25. 47. 126. 127. 128. 138. 151. 184. 198. 199. 203. 205. 206. 236. 238. 248. 250. 257. 370. 371. 400; Kāv. I, 2, 14-16; 110-112; I, 3, 16. 17.

ಬಿನ್ದುಚ್ಚುತ bindu-čyuta. A kind of vičchitticētra (Kāv. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ಬಿನ್ದುಜಾಲಕ bindu-jāla. = ಎನ್ನುಜಾಲಕ. A mass of dots or spots.

ಬಿನ್ದುಪತನ bindu-patana. Falling of drops. See ಹನಿ.

ಬಿನ್ದುಮುನ್ದ bindu-manta. Tbh. of ಬಿನ್ದುಮುತ್. Possessing drops, etc.;—having the anusvāra (Smd. 371).

ಬಿನ್ದುಮಾಧವ bindu-mādhava. N. of an idol of Viṣṇu. (My.).

ಬಿನ್ದು binna. 1. Tbh. of ಭಿನ್ದು. (My.).

ಬಿನ್ದು binna. 2. A curtailed form of ಬಿನ್ದುಪ. — ಬಿನ್ದು ಮಾಡು. To invite (for dinner, C.). — ಬಿನ್ದುಪತ್ರಕೆ. -ಪತ್ರಕೆ. Tbh. of ಎಜ್ಜಾಪನಪತ್ರಕೆ. A letter of respectful communication and petition (Rām. 1, 7, 10; 1, 16, 2; My.). ಬಿನ್ದುಪತ್ರಕೆ ಬರದರೆ ಹೊನ್ನ ಬಿನ್ದು ಹಾಗಾಯಿತೇ? (Prv.).

ಬಿನ್ದುಗೆ binnaḡē. = ಬಿನ್ದುನೆ (Smd. 389). Silently, etc. (ರಕ್ಕಟ, ಬಿನ್ದುನೆ, ಸುಮ್ಮಗೆ ಸಿ.ಸ.; ಗುಡುಗುಮ್ಮನೆ, ರಕ್ಕಟ, ಬಿನ್ದುನೆ, ಮೌನ Kk. 50).

ಬಿನ್ದುಣ binnaṇa. = ಬಿನ್ದುಣ, ಎನ್ನುಣ. Tbh. of ಎಜ್ಜಾಣ (Smd. 354. 364). Knowledge; skill, proficiency, dexterity; ingenuity, art; device (ಹೊಕ್ಕೆಯತನ Bhn. 56). ಅನ್ವವನ್ನು ಹಾಕುವದು, ನನ್ನಿಯನು ನುಡಿಯುವದು, ತನ್ನನ್ನೆ ಪರರ ಬಗೆದದೆ ಕೈ ರಾಸಬಿನ್ದುಣವಕ್ಕು (Sp.). See Smd. 167; Ūpr. 5, 78; Ūh. v. 286; Grj. 5, after 76; Bp. 13, 29; 29, 16; Sēv. 4, 10; J. 31, 58. — ಬಿನ್ದುಣನ್ನಿರ್ದೇ. -ಎ-ತೋದೇ. To evince skill (Grj. 2, after 106). — ಬಿನ್ದುಣವುಡು. -ಎ-ಪಡೆ. To obtain or gain skill (Rāv. 5, after 114).

ಬಿನ್ದುಣ binnaṇi. Tbh. of ಎಜ್ಜಾಣಿ. A man who is learned, clever, skilful, proficient, ingenious, deviceful, conversant (ಬಿತ್ತಿಗೆ Ūt. II, 102; ಬಿತ್ತಿಗೆ, ಬರ್ಮಗ Sm. 47; Tē. ಎನ್ನಾಣಿ). See ಮುನ್ನಿನ್ನಣಿ, ಸುಳುವನ್ನಣಿ; Smd. s. ಬಿರುಡು.

ಬಿನ್ದುಣಿಗ binnaṇiga. Tbh. of ಎಜ್ಜಾಣಿಗ. (Ū. Bp. 45, 40).

ಬಿನ್ದುನೆ binnaṇē. = ಬಿನ್ದುನೆ, q. v. (Ūpr. 8, after 78).

ಬಿನ್ದುಪ binnaṇa. = ಬಿನ್ದು 2, ಬಿನ್ದುಪ. Tbh. of ಎಜ್ಜಾಪನ (Smd. 354. 366; Tē. ಎನ್ನಪ). Representing, informing; respectful communication or representation; respectful petition. See Smd. 151. 264; Ūpr. 7, after 69; Abh. P. 12, after 51; Bp. 10, 83; 50, 74; 51, 8; Rāv. 5, after 23; J. 5, 44. — ಬಿನ್ದುಪಂಗಿಯ. -ಎ-. To make a respectful representation or humble petition (Rāv. 10, after 5; Sēv. 2, after 2).

ಬಿನ್ದುಯಿಸು binnaṇyisu. = ಬಿನ್ದುಯಿಸು, etc. (Bp. 38, 5).

ಬಿನ್ದುಯ್ಯು binnaṇyusu. = ಬಿನ್ದುಯಿಸು, etc. (Bp. 1, 55; 2, 39; 14, 6; 26, 45; 35, 49; 37, 4; 61, 73; J. 2, 45).

ಬಿನ್ದುಯಿಸು binnaṇyisu. = ಬಿನ್ದುಯಿಸು, ಬಿನ್ದುಯ್ಯು. Tbh. of ಎಜ್ಜಾಪಿಸು. To communicate or represent respectfully; to petition respectfully (ಎಜ್ಜಾಪನ Smd. Dh.). See Smd. 294; Ūpr. 2, after 62; 3, after 62; 6, after 100; Abh. P. 14, after 59; Bp. 5, 11; 10, 47; 32, 8; 36, 9; 46, 63; 50, 27; 61, 54; Rāv. 5, 125.

ಬಿನ್ದುಹ binnaṇa. = ಬಿನ್ದುಪ, etc. (Bp. 26, 17; 37, 6; 51, 3; 53, 74; Bh. 1, 8, 16. 59; Rām. 1, 16, 5; My.). ಬಿನ್ದುಹ ಎಡೆಲೆ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಬಿನ್ದುಹ ಮಾಡು. = ಬಿನ್ದುಪಂಗಿಯ. (Bh. 1, 8, 32; 3, 13, 15; B. 4, 30).

ಬಿನ್ದುಣ binnaṇa. = ಬಿನ್ದುಣ, etc. (Bh. 1, 7, 49; 1, 8, 69. 71; J. 17, 6; 22, 6. 12; My.; Tē. ಎನ್ನುಣ).

ಬಿನ್ದುಣಗಾಣಿ binnaṇa-gāṇi. A clever woman (My.).

ಬಿನ್ದುಣಗಾಣ binnaṇa-gāṇa. A clever man (My.).

ಬಿನ್ದುಣ binnaṇi. A clever woman (My.).

ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ bippanḡa. (Smd. 48; 191, o. r. ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ). = ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ. The crying or chirping of birds (ಬಗ್ಗು, ಒಲೆ, ಚಪ್ಪರಣ್ಣ Kk. 42, o. r. ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ; ಬಗ್ಗು, ಚಪ್ಪರಣ್ಣ 77; ಬಿಜ್ಜೆ, ಒಡಿಪ, ಬಗ್ಗು, ಚಪ್ಪರಣ್ಣ Sm. 29. 30; ಬಗ್ಗು 84; T. ಎಮ್ಮು, to cry; to sound; to weep; ಎದಿಲಿ, a songstress).

ಬಿಬ್ಬಿ bibbi. — ಬಿಬ್ಬಿಡಾಡಯ. = ಬಿಬ್ಬಿಡಾಡಯ್ಯ. (Bp. 56, 47). — ಬಿಬ್ಬಿಡಾಡಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 45; 56 sum.; 56, 1. 10. 14. 25. 30. 40).

ಬಿಬ್ಬಿಣ್ಣ bibbiṇka. = ಎಮ್ಮಿಣ್ಣ. Affection of indifference towards a beloved object through pride and conceit.

ಬಿಮ್ಮ bimba. = ಎಮ್ಮ. The disk of the sun or moon; any disk, a ball, hemisphere; any round or disk-like appearance or object (ಸುವೃತ್ತ, ಅತಿಬಟ್ಟಿತು Nn. 69; ಚಿಟುಕು Mr. 330). 2, a looking-glass, a mirror. 3, a reflected form, a reflection; an image, a picture (ಪ್ರತಿರೂಪ 69; see ಬಸ). 4, a rain-bow (ಇನ್ನಿಬಾಪ, ಇನ್ನಿನ ಬಿಲ್ಲು 69). 5, a ray (ಮಯೂಖ, ಕರಣ 69). 6, the sky (ನಪ, ಆಕಾಶ 69). 7, rain (ವೃಷ್ಟಿ, ಮದಿ 69). 8, cloth (ಅಂಬರ, ವಸ್ತ್ರ 69). 9, the fruit of Momordica monadelpha Roxb. of a bright-red colour (ಬಿವ್ವಿಕೆ, ತೊಣ್ಣೆ, ತೊಣ್ಣೆಡನ್ನು 69; ಒಪ್ಪ, ತೊಣ್ಣೆ, ತುಣ್ಣಿಕೆ Mr. 127). 10, a lizard.

ಬಿಮ್ಮಧರ bimba-dhara. A lip red like the bimba fruit (Kāv. V, 947). — ಬಿಮ್ಮಧರ. A red-lipped woman (Grj. 10, 45).

ಬಿಮ್ಮಧರನಾ ಬಿಮ್ಮಧರಾ-sthāna. The place of Bimbā-dhara. ಬಿಮ್ಮಿವಿಧಂ ಬಿಮ್ಮಧರಸ್ಥಾನಮಂ (Smd. 386).

ಬಿಮ್ಮ bimbi. = ಎಮ್ಮ. A plant bearing a bright-red gourd, Momordica monadelpha Roxb.

ಬಿವ್ವಿಕೆ bimbiḡē = ಎಮ್ಮಿಕೆ. Momordica monadelpha Roxb. (ಎಮ್ಮ, ತೊಣ್ಣೆ Nn. 69).

ಬಿವ್ವಿಸು bimbiṇsu. To be reflected or mirrored (Bp. 5, 23; 6, 22; Sēv. 2, 31).

ಬಿಮ್ಮೆ bimbiḡē. ಬಿಮ್ಮೆ. = ಎಮ್ಮ. 2, N. of women.

ಬಿಮ್ಮಿಣ್ಣ bimbi-ṇṣṭhi. A woman with lips as red as a Momordica fruit. (My.).

ಬಿಮ್ಮಗೆ bimmaḡē. (fr. ಬಿನ್, or ಬಿರು 1). = ಬಿಮ್ಮನೆ. Firmly, tightly (as in seizing, tying, embracing, standing, etc., My.), loudly (as in calling, My.), powerfully (as in beating, My.).

ಬಿಮ್ಮಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ಹಮ್ಮು ಹೋಗದೇ?—ಕಮ್ಮಗೆ ಉಣಿಸಿ, ಬಿಮ್ಮಗೆ ಕಟ್ಟಿದ (Prva.).

ಬಿಮ್ಮನಿಸಿ bimmanisi. A pregnant woman (My.).

ಬಿಮ್ಮನೆ bimmanē. = ಬಿಮ್ಮನೆ. (My.). ಬಿಮ್ಮನೆ ಬಿಗಿಯ ಬೇಡ, ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬೇಡ, ಬೇಸಾದಷ್ಟು ದಿನ ವಾಡ್ಯೋನು (Prv.). See Prv. 2. ಮುದುಕ.

ಬಿಮ್ಮು bimmu. (= ಬಿಮ್ಮು, or fr. ಬಿಮ್ಮು 1). Largeness, greatness (Bh. 1, 18, 46); pride. — ಬಿಮ್ಮದ. — ಅದ್. Pride to abate or go away (Bp. 32, 36). — ಬಿಮ್ಮಗಿಡು. — ಕೆಡು. = ಬಿಮ್ಮದ. (Bp. 56, 43).

ಬಿಯು biya. = ಬಿಜ, etc. — ಬಿಯಂಗಿಯ. = ಬಿಜಯಂಗಿಯ, q. v. **ಬಿಯದ biyada.** (Śmd. 25). Tbh. of ವ್ಯಾಧ (Śmd. 337; Ūt. II, 35; ಅದಗುರಿ, ಬಿಲ್ಲ, ವ್ಯಾಧ Kk. 39; Bp. 34, 2; Rāv. 5, after 80; 5, 85; see ಕಾದ್ಯಯದ). — ಬಿಯದವನ. — ಬೆನ. A woman of the hunter-coast (Śāv. 3, after 28).

ಬಿಯದಿ biyadi. Tbh. of ವ್ಯಾಧ (Śmd. 337).

ಬಿಯದ biyasa. Tbh. of ವ್ಯಾಸ. — ಬಿಯದವನ. = ವ್ಯಾಸ. A Vyāsa's hand (Bp. 6, 21).

ಬಿಯದಂಗ biyasaṅga. Tbh. of ವ್ಯಾಸಂಗ (Śmd. 337).

ಬಿಯಳ biyaḷa. (Śmd. 25). Tbh. of ವ್ಯಾಳ (337). — ಬಿಯಳ ಕಬಳ. Śiva (Bp. 27, 46).

ಬಿಯ್ಯ biyya. = ಬೀಯ. Tbh. of ವ್ಯಯ. (Bp. 42, 9).

ಬಿಯ್ಯಗ biyyaga. 1. (fr. ಬಿಗ 1). = ಬೀಗ 1. A lock (ಋ, ಅರ್ಗಲ Nu. 116; ಗೃಹಬಂಧನ Mr. 191; Bp. 12, 10; 43, 46; Bh. 3, 17, 28).

ಬಿಯ್ಯಗ biyyaga. 2. = ಬೀಗ 2. (Rām. 1, 16, 17).

ಬಿರ bira. = ಬಿರಿ 2, ಬಿರು 1. Short P. p. of ಬಿರಿ 1, in ಬಿರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಿರಕು biraku. = ಬಿರಿಕು, etc. (My.).

ಬಿರತು biratu. = ಬಿರದು, ಬಿರಿತು, ಬಿರದು. P. p. of ಬಿರಿ 1 (My.; Śi. 314).

ಬಿರದು biradu. = ಬಿರಿತು, etc. (My.).

ಬಿರಯು biraya. Tbh. of ವಿರಹ.

ಬಿರಯು birayi. Tbh. of ವಿರಹ. (Ūpr. 4, 33, 34; 7, 44, 53; Rāv. 5, 34). ಬಿರಯಗ (Śmd. 16 Mqb.). ಬಿರಯಗ ಸುಯ್ಯಳ (119).

ಬಿರಯಸು birayisu. Tbh. of ವಿರಹಸು. To be separated from, etc. (Ūpr. 8, 29).

ಬಿರವು biravu. = ಬಿರವ. A fissure, a crack (My.). ಬಿರವು ಬಿಟ್ಟು (My.).

ಬಿರಹ biraha. = ವಿರಹ.

ಬಿರಹಿ birahi. = ವಿರಹ (Ūt. II, 88).

ಬಿರಾಣಿ birāṇi. A grain, as of gunpowder (My.; Mhr. ಬಿರಾಣಿ).

ಬಿರಾದಾರಿ birādāri. A band (of peons, etc., of men in general), a company, a herd (My.; Br.; H.).

ಬಿರಾಮಣಿ birāmaṇi. Tbh. of ವ್ರಾಹ್ಮಣ. (My.).

ಬಿರಿ biri. 1. To burst; to be rent asunder, to burst open, to split open, to part asunder, to separate, to crack;—to break away, to escape from restraint;—to burst forth, as tears;—to break forth, to expand, to open,

to blossom, to blow (ಸ್ಫುಟನ Śmd. Dh.; My.; Tē., T., M. 20). P. ps. ಬಿರು (Ūpr. 1, 108), ಬಿರಿತು (Rām. 5, 8, 74), ಬಿರದು, ಬಿರತು. ಹಿಳ್ಳಿ ಬಿರುದು (Śmd. I). ಬಿರುದು (ಬೀರು Kk. 67). 3rd pers. sing. imperfect ಬಿರಿಯಿತು, ಬಿರಿದಿತು, ಬಿರಿದಿತು (My.). See Bp. 2, 15; 9, 8; 20, 11; 50, 17; 52, 18; 57, 30, 60; 59, 58; 61, 39; Rāv. 5, 53, 41, 46; Ū. Bp. 4, 7; J. 1, 1; 2, 65; 4, 26; ಅರಿವಿರಿ, ಇರಿವಿರಿ; Prv. 2. ಕೆಡು.

ಬಿರಿ biri. 2. = ಬಿರ, etc. P. p. of ಬಿರಿ 1, in ಬಿರಿ ಬಿರುದು (Bp. 16, 5; Rām. 5, 8, 89).

ಬಿರಿ biri. 3. = ಬಿರು 2. Bursting; opening, etc.; a fissure, a crack (ಬಿರ್ಕು Ūt. I, 48). See ಕೋಟಿವಿರಿ. — ಬಿರಿಮುಗುಳ. = ಬಿರುಮುಗುಳ. An opening, or opened, flower-bud (Bp. 22, 9; Rāv. 4, after 14; 10, after 31; J. 11, 9). ಬಿರಿಮುಗುಳ ಬಣ್ಣ (ಮಧು Mr. 509).

ಬಿರಿಕು biriku. = ಬಿರಕು, ಬಿರುಕು, ಬಿರ್ಕು. A cleft, a fissure, a crack (My.; see o. r. a. ಬಿಡಿಕ್ಕು).

ಬಿರಿತು biritu. P. p. of ಬಿರಿ 1. (My.).

ಬಿರಿದು biridu. = ಬಿರುದ, ಬಿರುದು. Tbh. of ವಿರುದ. Panegyric, praise (Bp. 35, 53; 50, 16; Ū. Bp. 11, 11; Rāv. 6, after 11). 2, an honorary distinctive mark, a badge of honour (Bp. 47, 2; 60, 61; Rāv. 6, after 11). 3, distinction: developed power, valour (Bp. 23, 26). ಬಿರಿದಿನ ಬಳಿ (ಕಡ್ಡದ Kk. 75). ಬಿರಿದಿನ ಹಾಕ (ತೊಡರ್ 67). — ಬಿರಿದ. — ಅ 3. = ಬಿರುದ. A man of distinction, a brave, valourous man (Bh. 8, 3, 4). — ಬಿರಿದಂ. — ಅಂ. A man marked with badges of honour (Śā. in B. 5, 50). Cf. ಬಿರುದಂ. — ಬಿರಿದಿನಾಳ. — ಅಳ. A man of distinction (Bp. 36, 26). — ಬಿರುದಾಸು. A panegyric (Bh. 1, 8, 1).

ಬಿರು biru. 1. = ಬಿರ, in ಬಿರು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಬಿರು biru. 2. = ಬಿರಿ 3. — ಬಿರುಮುಗುಳ. = ಬಿರಿಮುಗುಳ. (J. 15, 24; 18, 23). — ಬಿರುಕುರಿ. The being (partly) untwisted (Bp. 47, 30).

ಬಿರುಕು biruku. = ಬಿರಿಕು, etc. (ಬೀರು Kk. 67, o. r. ಬಿರುದು; My.). ಹಾದುಗೋಡೆಯ ಬಿರುಕುಗಳು (B. 2, 2; 3, 27).

ಬಿರುದ biruda. = ಬಿರುದು, etc., ವಿರುದ.

ಬಿರುದಕ್ಕಂಬಿರೆ biruda-ṣpiṅkhalē. A chain, or another badge, of honour (ತೊಡರ್ Śmd. Dh.).

ಬಿರುದಾವಳಿ biruda-āvali. A line or number of distinctions (J. 2, 67): an enumeration of distinctions or marks of distinctions (Śmd. 207).

ಬಿರುದು birudu. = ಬಿರುದು, etc. (My.; Tē.; T., M. ವಿರುದು; ಪಂ ವರ್ಕ Śi. 466; see ಅಭಿಜನ). ಬಿರುದಿಂಗ (Śmd. 307). ಬಿರುದಿನ ಬಳಿ (ಕಡ್ಡದ Śmd. II; Śm. 40). ಬಿರುದಿನ ಹಾಕ (ತೊಡರ್ Śm. 51). ಬಿರುದಿನ ತೊಡರ್ (Rāv. 6, after 11). See Bp. 37, 60; 46, 46; Rāv. 6, after 11; J. 2, 28; B. 4, 5. ಬಿರುದಿನ ಹಾಕ (Ūrj. 2, after 106). — ಬಿರುದ. = ಬಿರಿದ. (Bh. 6, 2, 4; T., M. ವಿರುದ). ಬಿರುದರ ಕರುಳಂ ಕೊಡ ಕೊಡು (Śmd. 27). ಬಿರುದರ್ಗ ಬಿರುದರ್ ಸಣಸುರ (159). — ಬಿರುದಂ. — ಅಂ. = ಬಿರುದು (Ūpr. 7, 43).

ಬಿರುವು biruvu. = ಬಿರವ. (My.).

ಬಿಡಿಡಿ birāḍḍi. (ಬಿರಡಿ). A peg or screw to tighten the strings of musical instruments; a stopple of wood, metal, etc., a cork (My.; Śi. 63; Tē. ಬಿರಡಿ).

ಬಿರಿನೆ biranē. = ಬಿರಿನೆ. Swiftly, quickly (My.).

ಬಿರಿಸ birisa. = ಬಿರಿಸು, etc. — ಬಿರಿಸುಗೂಡಲು. — ಕೂಡಲು. Rough hair (B. 5, 255).

ಬಿರಿಸು birasu. = ಬಿರಿಸು q. v., etc. Hardness, firmness (as of sweetmeats, boiled rice, metals, or of soil, My.; B. 4, 125); roughness, coarseness; harshness (My.);—briskness, swiftness (My.). 2, = ಬಿರು 1, whirring: what whirs: a rocket, a cracker (My.; T. ಎರಿಸು, Tē. ಬಿರುಸು). — ಬಿರಿಸುಗೂಡಲು. = ಬಿರಿಸುಗೂಡಲು. (B. 5, 255; My.). — ಬಿರಿಸುಬಟ್ಟೆ. Coarse cloth (My.). — ಬಿರಿಸುಮಾತು. A harsh word (My.). — ಬಿರಿಸುಹುಲ್ಲು. Coarse grass (B. 3, 48; My.).

ಬಿರಿಸಾನೆ birānē. = ಬಿರಿನೆ. (My.; Tē.).

ಬಿರಿಸು biri. = ಬಿರು 1. Firmness, etc. 2, tightness: fastening, as a door by means of a piece of wood that on the inside is put across it: the wood itself (My.; Tē. ಬಿಟ್ಟು; T. ಎರಿಸು, ವೆರಿಸು, to be narrow, straitened, pressed). — ಬಿರಿಸು ಕಟ್ಟು. To fasten (a door) by means of the biri (My.). — ಬಿರಿಸುಗಾಳಿ. = ಬಿರುಗಾಳಿ. (B. 5, 128; G. 542). — ಬಿರಿಸುಗೂಡು. = ಬಿರುಗೂಡು. (Rām. 6, 11, 16). — ಬಿರಿಸುಗೂಡು. A rope to secure a door by means of the biri (My.). — ಬಿರಿಸು ಹಾಕು. = ಬಿರು ಕಟ್ಟು. (My.).

ಬಿರಿಸು birisu. = ಬಿರಿಸು, ಬಿರಿಸು q. v., ಬಿರುಸು. (ಬಿಟ್ಟು Bhn. 36; My.; T. ಎರಿಸು, M. ಎರಿಸು, to grow stiff, as from cold, to grow thick or compact). ಬಿರಿಸುಮದು (ಪರಮ, ಶುಕ್ತ Nr.). ಬಿರಿಸುನ ಹೆದ್ದಾರಿ (ಶಾಸ್ತ್ರ, ಎಪಮಾಧ್ಯ Nn. 106, o. r. ಬಿರಿಸುನ). ತದುಬಿಲ್ಲದ ಒಡ್ಡನು, ಬಿರಿಸುಬಿಲ್ಲದ ಹುರಿಯು (Prv.). See Bp. 28, 26; 37, 15; 40, 24. 60; 52, 9. 11; Rām. 4, 6, 7. — ಬಿರಿಸುನವ. — ಅಪ. A rough, cruel man (ಕೃತಿ ರಾಮ, ನೃಕಂಶ Mr. 235). — ಬಿರಿಸುಕೂಡಲು. = ಬಿರಿಸುಗೂಡಲು. (B. 3, 99).

ಬಿರು biru. 1. (fr. ಬಿಟ್ಟು ಕೆಂದ. 218). = ಬಿರು. Hardness, firmness (Tē. ಬಿಟ್ಟು);—roughness; rudeness; vehemence;—swiftness (Tē.; T. ವೆರು);—whirring (ಬಿಟ್ಟು ರೆ. I, 29; T. ಎರಿಸು, to whirl in the air);—rudely (Abh. P. 8, 29). — ಬಿರುಗಾಳಿ. — ಕಳಿ. A firm, strong stone (V. 9, 106). — ಬಿರುಗಾಳಿ. — ಕಳಿ. A loud-sounding horn (Bp. 50, 17; 56, 17). — ಬಿರುಗಾಳಿ. (ಕೆಂದ. 218). A strong or high wind, a gale, a hurricane (ಪ್ರಕೃತ ಮನ, ಮಹಾವಾತ G.). ಬಿರುಸು ಬಿರುಗಾಳಿ (ಕೆಂದ. 219 Mqb.). ಬಿರುಗಾಳಿ ಒಡಿದರೆ ಸರಿಗೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). See Ūpr. 4, 16; Bp. 22, 8; 45, 31; V. 39, 17; J. 4, 10; 8, 32; B. 4, 223. — ಬಿರುಗಾಳಿ. — ಕೋಳಿ. A strong stick, a club (Bh. 7, 10, 17). — ಬಿರುಗೂಡು. A harsh, disagreeable sound (J. 81, 55). — ಬಿರುಗೂಡು. A brisk, quick walk (Bp. 34, 36; ಭಾರತಕ Si. 274, see ಭರವಾಸು). — ಬಿರುಗೂಡು. A harsh, unkind, abusive word or speech (Bp. 24, 12; Rām. 3, 4, 21; J. 17, 56). ಬಿರುಮಾನವರ ಬಿರುಗೂಡುಗೆ ಸತ್ಯದ ಪ್ರಾಸುಯುಜನ? (Sp.). — ಬಿರುನೋಟ. An unkind look (ಅದೃಷ್ಟ Si. 74; My.). — ಬಿರು ಬಿರು. (-ಎರಿಸು). A rough manner (ಕೆಂದ. 218 Mqb., o. rs. — ಬಿರು, — ಬಿರು). — ಬಿರುಮೋಲಿ. A firm, hard breast (J. 16, 41). — ಬಿರುಗೂಡು. — ನಡೆ. (ಕೆಂದ. 218). A brisk, etc. force. — ಬಿರುವರ. — ಪರಿ. 1. To run swiftly (Bh. 7, 4, 81). — ಬಿರುವರ.

— ಪರಿ. 2. A swift run. — ಬಿರುವರವರ. — ಪರಿ. To run very swiftly (Abh. P. 4, 107). — ಬಿರುವರ. — ಮರ. A heavy rain (Grj. 3, 61; J. 12, 20; 27, 41). — ಬಿರುವಾತು. — ಮರಾತು. = ಬಿರುನುಡಿ. (V. 13, 11). — ಬಿರುಎಸಿಲ್. — ಬಿಸಿಲ್. Excessive heat of the sun (Rāv. 5, 78; ಕೆವ. 3, after 85). — ಬಿರುವೆಲರ್. — ಎಲರ್. = ಬಿರುಗಾಳಿ. (J. 25, 27). — ಬಿರುವಾಯ್ಲು. — ಫಾಯ್ಲು. (ಕೆಂದ. 218). A severe blow or stroke (Rāv. 8, 105). — ಬಿರುಸರಳ. A swift arrow (J. 12, 31; 27, 38). — ಬಿರುಹೂಯಲು. = ಬಿರುವಾಯ್ಲು. (Bp. 52, 15). — ಬಿರುಹೂಯ್ಲು. = ಬಿರುಹೂಯಲು. (Bh. 2, 2, 104).

ಬಿರು biru. 2. To become stiff; to be astounded (cf. ಬಿರು). P. p. ಬಿರುತು (Ūpr. 4, 15; Abh. P. 10, after 136; 14, 184).

ಬಿರುಬು birubu. = ಬಿರುಬು, ಬಿರುಬು. Hardness, firmness, (compactness); vehemence; violence, etc. (ಬಿಟ್ಟು Kk. 60, o. r. ಬಿರುಬು; Rām. 6, 47, 8; ಕೆವ. 2, 66; J. 5, 48). ಬಿರುಬಿನಗ್ಗದ ಸೋನೆ (Rām. 3, 6, 9). — ಬಿರುಬುನಾಳಿ. A violent, fierce tongue (Bh. 6, 4, 36).

ಬಿರುವು biruvu. = ಬಿರುಬು, q. v.

ಬಿರುಸು birusu. = ಬಿರುಸು, etc. (My.; Tē.). ಅಕ್ಕಿರಡದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಿರುಸು (B. 3, 115). ಚನ್ನವ ಸೀಸಕ್ಕನ ಬಿರುಸು (4, 106). See ಕುಡಿ. — ಬಿರುಸುಕೂಡಲು. = ಬಿರುಸುಕೂಡಲು. (B. 3, 30). — ಬಿರುಸುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To prepare a rocket (ಕೆವ. 2, after 42). — ಬಿರುಸುಗೂಡಲು. = ಬಿರುಸುಕೂಡಲು. (B. 4, 191). — ಬಿರುಸುನುಡಿ. Harsh, contumelious language (ಸಿಪ್ಪುರ, ಪರಮ Nr.). — ಬಿರುಸುಮಾಸಿ. Rough, or stiff, whiskers (B. 4, 35).

ಬಿರುಹು biruhu. = ಬಿರುಬು, etc. (Bp. 44, 9).

ಬಿರುನೆ biranē. An imitative sound used in the wind's blowing strongly (My.).

ಬಿರ್ಕು birku. = ಬಿರಿಕು, etc. (My.).

ಬಿರ್ಕು birku. 1. = ಬಿಚ್ಚು 1. To loosen, to disunite, etc. (ಎಥನ ಕೆಂದ. Dh.; Ūh. v. 19; Bp. 3, 86; Rāv. 5, after 114). 2, to be disunited, etc.; to open (Ūpr. 6, after 106; Grj. 9, after 65, twice; V. 23, after 11).

ಬಿರ್ಕು birku. 2. = ಬಿಚ್ಚು 2. (ಬೇರ್ಪಡಿಸು ಧಾಪ ರೆ. I, 24; ಬಿರಿ I, 48). — ಬಿರ್ಕುವರ. — ಬಿರಿ. A kind of net (Rāv. 5, after 114).

ಬಿರ್ದಣ birḍaṇa. = ಬಿರ್ದಣ, q. v.

ಬಿರ್ದು birdu. 1. (ಕೆಂದ. 49). = ಬಿರ್ದು 1. (Ūpr. 4, 41; Abh. P. 15, 10; V. 37, after 10). ಈ ಎದ್ದಾಧರಸ್ಯಮಂ ನಿಮಪದಿಂ ಪದಿಂಗೆ ಬಿರ್ದಕ್ಕು ವೆಂ (Abh. P. 9, 56).

ಬಿರ್ದು birdu. 2. = ಬಿರ್ದು 2, ಬಿರ್ದು (of which it is a later form). ಬಿರ್ದುಮ (ಪ್ರಸ್ತ, ಧೃಸ್ತ, ಭೃಷ್ತ, etc. Nr.; ಪದರಿಟ್ಟುಮ ರೆ. II, 21; ಪನ್ನ, ಪತಿತ Mr. 448). See Ūpr. 4, 40; 5, 5. 37; Abh. P. 13, 77; Bp. 13, 6; 23, 38; 40, 33; 49, 10; 52, 34; 56, 53; ಕಿಚ್ಚು ಎರ್ದು, ಕಚ್ಚು, ಪಲ್ಲಟಿಯುರ್ದು.

ಬಿರ್ದಣ birpanda. = ಬಿರ್ದಣ, q. v.

ಬಿಲ್ bil. 1. = ಬಿರಿ 1. To sell (ಎಕ್ರಯ ಕೆಂದ. Dh.; M. ಎರಿಸು, T. ಎರಿಸು, Tē. ಎಲುತು; see ಬಿರಿ); to buy (Tē.; see ಬಿರಿ 1).

ಬಿಲ್ bil. 2. (ಕೆಂದ. 58). = ಬಿಲು, ಬಿಲ್ಲು. A bow (ಕೋಡಣ ಕೆಂದ. Dh., ಕೆಂದ. 107; ಅಸ್ತ, ಧನುಸ್, ಕೋಡಣ, ಪಾಪ, etc. Hla.; see Mr. s. ಶೋಧ; ಕಾಮುಕ Nn. 63; T., M. ಎರಿಸು).

ಬಿಲ್ಲ ದನ (ವಿಸ್ತಾರ); ಬಿಲ್ಲ ತಿರು (ಮೌರ್ವಿ, ಜ್ಯಾ. ಸಿಂಜನಿ, ಗುಣ, ಜೀವಿ); ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪ (ಕಾಮರ್ಕಕೋಟಿ, ಅಜಿನ); ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ವೆಯಂ ಬಲ್ಲವನು (ಕೃತಪ್ರಮು Hk.). ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ (ಸಿಂಜನಿ); ಬಿಲ್ಲ ಜೀವೋದಯ ಧ್ವನಿ (ವಿಸ್ತಾರ Nr.). ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪ (ಕೋಟಿ, ಜಾವದ ಅನ್ಯ Nn. 43). ಬಿಲ್ಲ ನದು (ಮುಖ್ಯ Mr. 294). ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ (ತಿರು, ತಿರ್ಪು Kk. 39). ಬಿಲ್ಲೆ (Smd. 139). ಬಿಲ್ಲನದು or ಬಿಲ್ಲನದು (144). ಒರ್ಕೆಯ್ನಿ ಬಿಲ್ಲಮುಮ್ಮುಮಂ (79). ಪೂವನ ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪನೊಡೆದೇದಾಸಿ ತಾವರೆ ನೂಲ ನಾರಿಯಂ, ಜೀವದೇಯ್ನು (66. 133). ಕೆಲದೊಳ್ ಒಕ್ಕ ಬಿಲ್ವ ಸರಳಳ್ (R&v. 5, after 10). See Öpr. 1, 106; 4, 45; ಇನ್ನಿರ ಎಲ್, ಇಂಗೋಲ್ವಿಲ್ಲ, ಕುಡಿವಿಲ್ಲ, ಪದವಿಲ್, ಬೆಟ್ಟವಿಲ್ಲ, ಮಿಡಿವಿಲ್, etc. 2, the measure of a bow (Abh. P. 1, 62. 67. 68). — ಬಿಲ್ವೇಲ್ವಳ್. — ಕೋಲ್ ತಳ್. To take a bow and arrows (Rāghc. 17, 70). — ಬಿಲ್ವೊದು. — ಕೊಡು. To give a bow (J. 20, 41). — ಬಿಲ್ವೊಳ್. The notched extremity of a bow (V. 37, 111). — ಬಿಲ್ವೊಳ್. — ಕೊಳ್. To take a bow (J. 8, 29). ಗಾಣ್ಣಿವಿ ಬಿಲ್ವೊಳ್ (Smd. 200). — ಬಿಲ್ವಣಿಕ್. Skill in archery. ದೊಣ್ಣಿಗಂಗೆಂ ನಿನಗಂ ಬಿಲ್ವಣಿಯದು ಸಕ್ಕಸಮನೆ (Smd. 150, o. r. ಸಕ್ಕಸಮ). — ಬಿಲ್ವಣಿ. The sound of a bow (J. 28, 50). — ಬಿಲ್ವಿರು. — ತಿರು. A bow-string (ಗುಣ Mr. 501; J. 4, 26; 16, 14; 20, 8. 43). — ಬಿಲ್ವಿದು. A bow-length (Abh. P. 1, 67). — ಬಿಲ್ವಿನಿ. — ಬಿಲ್ವಣಿ. (S&v. 4, after 52). — ಬಿಲ್ವ. — ಅ. A bow-man, a Bāḍa (ಬೇಡ Öt. I, 93; ಬೇಡ, ಬಿಯದ, ತಬರ Smd. 32; ಬಿಯದ, ಅದುಗುರಿ Kk. 39; Grj. 8, 37; cf. ಫಿಲ್ವ). ಬಿಲ್ವಮೊತ್ತ (Bp. 59, 53). — ಬಿಲ್ವಣಿ. — ಅಣಿ. A force of archers (Abh. P. 13, 39. 48). — ಬಿಲ್ವನುರ. — ಅನುರ. The measure of a bow (J. 14, 12). — ಬಿಲ್ವಾಳ್. — ಆಳ್. An archer (ಧನ್ಯ, ಧನುಷ್ಠ, etc. Nr.). — ಬಿಲ್ವಾಳ್ವನ. — ಆಳ್ವನ. = ಬಿಲ್ವಣಿ. (S&v. 4, 49). — ಬಿಲ್ವಿಸಿ. — ಎಸಿ. A bow-shot; the distance of a bow-shot. ಇನ್ನೊಂದು ಬಿಲ್ವಿಸಿ ದೂರವು (Si. 285). — ಬಿಲ್ವಿದ. — ಪಡೆ. = ಬಿಲ್ವಣಿ. (Abh. P. 9, 61; 13, 44. 47). — ಬಿಲ್ವಿಲ್ವಿ. — ಬಿಲ್ವಿ. = ಬಿಲ್ವಣಿ. (Abh. P. 8, 151). — ಬಿಲ್ವಿಡಿ. — ಪಡಿ. To seize a bow (J. 25, 44; 28, 52). — ಬಿಲ್ವಿದೆ. — ಪೆದೆ. A bow-string (J. 7, 41).

ಬಿಲ bilā. (One of the *latsamas* Smd. 384; Kk. 95; Smd. 77). = ಬಿಲ. A hole (as of a mouse, snake, wild beast. etc.), a hollow, a cavity; a gap, a chasm; an opening, an outlet. ಬಿಲನಂ (Smd. 130). See ಪೋರ್.

ಬಿಲಕನ್ನೆ bilā-kannō. A female elf (Bp. 19, 83).

ಬಿಲದ್ವಾರ bilā-dvāra. (Smd. 386; Kk. 99). The mouth of a hole or hollow passage.

ಬಿಲಸಗ bilā-sagga. (Tbh. of ಬಿಲಸಗ). (Smd. 386, o. r. -ಸಗ; Kk. 98).

ಬಿಲಸರ್ಗ bilā-sarga. = ಬಿಲಸಗ್ಗ, q. v. Quitting a hole. 2, a subterraneous passage (My.).

ಬಿಲಾರ bilāra. The Coromandel ebony-tree, *Diospyros melanoxylon* Roxb. (St. & Pl.).

Ç. ಬಿಲ್ವರ, etc.

ಬಿಲಿ bili. 1. = ಬಿಲಿ 1. To sell;—to buy (Bp. 28, 8. 10. 13. 14. 17. 21). P. p. ಬಿಲಿತು.

ಬಿಲಿ bili. 2. = ಬಿಲಿತು, ಬಿಲಿ 2. P. p. of ಬಿಲಿ 1. — ಬಿಲಿತು. = ಬಿಲಿತು ಕೊಡ್ತು ಬರ್. (Bp. 28, 21. 23).

ಬಿಲಿ bili. 3. = ಬಿಲಿ 1. (Bp. 60, 14).

ಬಿಲಿ bili. 4. A small tree with red flowers, *Rhododendron arboreum* Smith (St. & Pl.).

ಬಿಲಿಮ್ಬಿ bilimbi. The Bilimbi tree, *Averrhoa*

bilimbi Lin. (St. & Pl.; T. ಪರಿಂಜ, ಪಿಲಿಮ್ಬ; M. ಪಿಲಿಮ್ಬ, ಎಲಿಮ್ಬ).

ಬಿಲು bilu. = ಬಿಲಿ 2, etc. (Bp. 4, 26; 61, 25; T&v. ಎಲು). — ಬಿಲುಗೋಳ್. — ಕೋಳ್. = ಬಿಲ್ವೊಳ್. (Bh. 6, 4, 103). — ಬಿಲುಗೋರ್. — ಕೋರ್. = ಬಿಲುಸರಳು. (Bh. 6, 4, 107). — ಬಿಲುಕಾಣ. A man skilled in archery (Rām. 3, 6, 12). — ಬಿಲುಕಿಂಕಾರ. The twang of a bow-string (Bh. 8, 23, 4). — ಬಿಲು ದನ. The sound of a bow (Bh. 8, 23, 9). — ಬಿಲುಬಿರು. — ತಿರು. A bow-string (Bh. 8, 23, 32). — ಬಿಲುಬಿಲ್ವ. Archery (Bh. 1, 8, 13). — ಬಿಲುಸರಳು. A bow and arrows (Bh. 3, 13, 22).

ಬಿಲುಗಾಡಿ bilu-gāḍi. = ಬಿಲ್ವೊಡು, ಬಿಲ್ವುಗಾಡು. A bowman, an archer (ಧನ್ಯ, ಧನುಷ್ಠ, ನಿಷಂಗಿ, etc. Nr.; Bh. 1, 7, 5; Si. 271. 288). See ಅಲರುಬಿಲುಗಾಡಿ.

ಬಿಲೇಶಯ bilēśaya. Any animal living in holes: a snake, a rat; a hare.

ಬಿಲಾಡಿ bil-gāḍi. = ಬಿಲುಗಾಡಿ. (R&v. 6, 46).

ಬಿಲಾಡಿಶನ bil-gāḍiśana. Archery (J. 22, 12. 38).

ಬಿಲ್ವಿತ್ತಿ bilpatrē. Tbh. of ಬಿಲ್ವವತ್ತಿ. (My.: see Prv. a. ಬತ್ತಿ ದೇವ).

ಬಿಲ್ಲ billa. N. of a plant (ಸುಧೇಶ Si. 484; T&v. ದಿಲ್ಲ. the satin-wood tree,—the wood resembles box,—*Swietenia chloroxylon* Roxb.).

ಬಿಲ್ಲ billa. Tbh. of ಬಿಲ್ಲ. (ಬಿಲ್ಲವತ್ತಿ Öt. I, 93). — ಬಿಲ್ಲವತ್ತಿ. = ಬಿಲ್ವಿತ್ತಿ. (My.).

ಬಿಲ್ಲಿ billi. The eyebrow (ಪುಟ್ಟು, ಧನ್ಯ Mr. 317).

ಬಿಲ್ಲು billu. = ಬಿಲಿ 2, etc. (ಧನು Nn. 72; C.; T&v. ಎಲ್ಲು). ಮಹಾದೇವನ ಬಿಲ್ಲು (ಪಿಣಾಳ, ಅಜಗದ); ನಾರಾಯಣನ ಬಿಲ್ಲು (ಕಾಫಿ); ಇನ್ನನ ಬಿಲ್ಲು (ಪುಣ್ಯರೋಹಿತ Hk.). ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೊಪ್ಪ (ಅಜಿನ Nr.). ಇನ್ನನ ಬಿಲ್ಲು (ಇನ್ನಜಾವ Nn. 69). ಬಿಲ್ಲಿಗೆ (Si. 76). ಬಿಲ್ಲಿಗೆ (Mr. 293). ಬಿಲ್ಲಾದರೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಡ್ತೊಳ್ಳೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). See Si. 287. 288. 415. — ಬಿಲ್ಲವ. — ಅಮ. A bow-man. 2, a man of the toddy-drawer caste (T&v.). ದೊಮ್ಮರ ಸಾವು ಗಣೆಯ ಮೇಲೆ, ಬಿಲ್ಲವರ ಸಾವು ಮರದ ಮೇಲೆ (Prv.). — ಬಿಲ್ಲ ಹಾವು. = ಬಿಲ್ಲದಿಹಾವು. (S. Mhr.). — ಬಿಲ್ಲದಿಹಾವು. N. of a long, green venomous snake, living in trees (My.).

ಬಿಲ್ಲುಗಾಡಿ billu-gāḍi. = ಬಿಲುಗಾಡಿ, etc. (My.).

ಬಿಲ್ಲಿ billē. A circular object, a round plate of metal, etc.; the breast-plate of a belt, as of a peon (My.; T&v. T. ಪಿಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲೆ; M. ಎಲ್ಲೆ; Mhr., H. ಬಿಲ್ಲಾ). ಗನ್ನದ ಬಿಲ್ಲಿ (ಗಾತ್ರಾ ನುಲೇವನಿ, ಪರ್ವ Si. 228). ಮೂರು ಕಾಸಿನ ಬಿಲ್ಲಿ, ಅದು ಕಾಸಿನ ಬಿಲ್ಲಿ (My.). See ಪಡಿ; Prv. a. ಮುಡ್ಲೇ ಕಡ್ಲಿ. — ಬಿಲ್ಲಿಯವ. — ಅವ. A peon (My.). — ಬಿಲ್ಲಿಯುಂಗರ. — ಉಂಗರ. A ring with a round plate upon (My.; Si. 220). — ಬಿಲ್ಲಿಹುದು. An insect of a shining greenish colour that does much damage to jōla (S. Mhr.).

ಬಿಲ್ವ bilva. = ಬಿಲ್ವ, ಬಿಳವು, ಎಲ್ಲ. A thorny tree, the *Bael* or *Bel* tree, *Aegle marmelos* Corr. (ತೀರ್ಥಲ, ಮಾಲಾರ, ಬಿಲ್ವ Mr. 112).

ಬಿಲ್ವಪತ್ರ bilva-patra. (also ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, e. g. Bp. 43, 19. 26). = ಬಿಲ್ವಿ, ಬಿಲಪತ್ರಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ. A Bael leaf, or Bael leaves.

ಬಿಲ್ವರ bilvara. N. of a plant (ಧನ್ಯ Mr. 130). Ç. ಬಿಲಾರ, ಬಿಲ್ವಾರ.

ಬಿಲ್ವಾರ bilvāra. = ಬಿಳವಾರ. (My.).

ಬಿಲ್ವಾ bilhana. N. of a poet. (My.).

ಬಿಸ bisā. 1. = ಬಿಸ 1. Tbh. of ಎಸ (Smd. 857, Ūt. II, 61; ನಂಜು Smd. 87; Grj. 4, 104). See ಬಿಟ್ಟಬಿಸ. — ಬಿಸ ಕೊಳ್. To take poison (V. 9, 104). — ಬಿಸಂಗೋ. -o-ಕೋ. = ಬಿಸ ಕೋ. (V. 9, 44). — ಬಿಸಮುಣ್. -ಉಣ್. To eat poison (V. 9, 48).

ಬಿಸ bisā. 2. = ಬಿಸ 2. (ನಾಳ, ಮೃಣಾಲ Hlā.).

ಬಿಸಕಣ್ಣಿ bisā-kaṇṭha. (= ಎಸಕಣ್ಣಿ). A kind of crane (ಬರಾಳ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ Mr. 172).

ಬಿಸಕಾಣ್ಣಿ bisā-kaṇḍa. = ಬಿಸ 2. (Ūpr. 6, 49; Sāv. 8, 44).

ಬಿಸಜ bisā-ja. = ಬಿಸಜ. A lotus (ತಾವರೆ Nn. 56; ಪುಷ್ಕರ Mr. 496).

ಬಿಸಜನಯನೆ bisāja-nayanē. A lotus-eyed woman (Bp. 32 sum.).

ಬಿಸಜೋಚನೆ bisāja-lōcanē. = ಬಿಸಜನಯನೆ. (Bp. 43, 11).

ಬಿಸಜೋದ್ಭವ bisāja-udbhava. Brahmā (Ūpr. 4, 33).

ಬಿಸದಳ bisādala. = (ಬಿಸವಣ್ಣ, ಬಿಸುವಣ್ಣ), ಬಿಸದಳ. Surprise, astonishment, wonder; a wonder (ಜೋಡ್ಕ Ūt. I, 57, o. r. ಬಿಸದಳ; ಎಸೆಯ Ūt. II, 94, Kk. 49).

ಬಿಸರು bisaru. (= ಬಿಟ್ಟು 1?). (Abhā. 2, 58).

ಬಿಸರುಹ bisā-ruha. = ಬಿಸರು. (Ūh. v. 299; Bp. 38, 36).

ಬಿಸರುಹಜನ್ಮ bisāruha-jaṇma. Brahmā.

ಬಿಸರುಹಜನ್ಮಗಣ bisāruhajanma-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ಬಿಸರುಹೋದ್ಭವ bisāruha-udbhava. Brahmā.

ಬಿಸರುಹೋದ್ಭವಗಣ bisāruhōdbhava-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ಬಿಸಲ್ bisāl. ಬಿಸಲು. = ಬಿಸಲ್, etc. (ಜಳ Smd. 15, o. rs. ಬಿಸಲ್, ಬಿಸುಲ್; My.; B. 1, 25; T. ವೆಯ್ಯಲ್. ಬಿಸಲ್ನಿ ಹೋಗುವಾಗ ಹಸೇ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಬಿಸಲು ಬಣ್ಣ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ (Prva.). See ಬೆವ್ವಿಸಲ್. — ಬಿಸಲದಿಗೆ. -ಅದಿಗೆ. A meal prepared and eaten whilst the sun is shining, on the day that immediately precedes the marriage festival (My.). — ಬಿಸಲ್ಗುದುರೆ. = ಬಿಸಲ್ಗುದುರೆ. (ಮರೀಚಿಕೆ, ಮೃಗಜಲ G.). — ಬಿಸಲ್ಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. = ಬಿಸಲುಗುದುರೆ. (ಮರೀಚಿಕೆ Smd. 15). — ಬಿಸಲ್ವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The ruddy goose (ಜಕ್ಕಿವಕ್ಕಿ, ಪೂರ್ಣವಕ್ಕಿ, etc., ಚಕ್ರವಾಕ Smd. 28).

ಬಿಸಲತೆ bisā-latē. A lotus-plant (Ūpr. 7, 142; 8, 41).

ಬಿಸವಣ್ಣ bisavanda. = (ಬಿಸದಳ, etc.), ಬಿಸುವಣ್ಣ. (Tbh. of ಎಸಾ ವನ?). A surprising object, a wonder; wonder (ಕಾತುಕ Smd. II; Smd. 5; Kk. 83, o. r. ಬಿಸುವಣ್ಣ).

ಬಿಸವನ bisasana. (Tbh. of ವೈಕಸನ). Striking, killing (ಪೊಯ್ದುದು ಸಾ.); distress, pain, calamity, misery (ಪೈಕಸಮ್ಕ Ūt. II, 115).

ಬಿಸಸೂತ್ರ bisā-sūtra. A lotus-fibre (Ūpr. 6, 54).

ಬಿಸಾಟು bisuṭ-ṭiṭu. 1. = ಬಿಸಾಡು. ಬಿಸಾಟ ಒಗೆಯೋಣ (ಪ್ರಿ. 1); ಬಿಸಾಟೋಣ (ಶ್ಲೋಕ ಛ.). ತನ್ನ ಕೋಲು ಬಿಸಾಟದನು (B. 3, 124).

ಬಿಸಾಟು bisṭiṭu. 2. P. p. of ಬಿಸಾಡು. (My.). ಪಾಯಸದ ಬಟ್ಟಲವನ್ನು ಬಿಸಾಟು (B. 2, 50). ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಅಲೆಯುತ್ತೀಯೋ? ಇಲ್ಲಿ ವಾ, ಬಿಸಾಟ ಹಾಗೆ ಸಾಯುವನೇ! (Prv.).

ಬಿಸಾಡು bisuṭ-ṭiṭu. (= ಬಿಸಾಡು). To throw away, to throw (ಚಲ್ಲಿ ಬಿಡು G.). P. p. ಬಿಸಾಟು. ವಾಡೋ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಪರದೇಶಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಈಡೆಗೆ ಬಿಸಾಡು! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬಿಸಾಡುವಿಕೆ bisṭiṭuvikē. Throwing away. ಹಿಡಿದು ನೆರವು ಎತ್ತಿ ಬಿಸಾಡುವಿಕೆ (ನಿರ್ವಾರ, ಅಧ್ಯವರ್ಷಣ Sī. 393).

ಬಿಸಿ bisi. = ಬಿಸು 1. (ಸನ್ತಾಪ, ಸಂಭರ Sī. 25; C.). ಕಾಯ್ತು. ಬಿಸಿಯಾಗಿದ್ವ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವನಾನೊನ್ನ ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದುದಿತ್ತೆನೆನ್ನ ಒಡೆದುದು (ಅಮ್ಲಿ Nr.). ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿ (ಮನ್ನೋಷ್ಣ Sī. 36). ಅಚರ್ಣದಿನ್ನ ಮೆಯ್ ಬಿಸಿಯಾಗುವಿಕೆ (ಪ್ರ. 201. 400). ಬಿಸಿಯಾದ ಗಂಜಿ (ಯವಾಗು, ಉಪ್ಪುಕೆ, etc. 315). ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥ ಹಾಗೆ ಬಿಸಿಯಿರುವದೋ, ಹಾಗೆ ಈ ಶರೀರಾನ್ನಿನಿನ್ನ ನಮ್ಮ ಮೆಯ್ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಿಸಿಯಿರುವದು (B. 4, 31). ಹಾಲು ಕಡು ಬಿಸಿಯಾದವೋ? (Bp. 14, 8). ಬಿಸಿಯಾದ್ದು ಅದೇ ಬೇಕು, ಹಸಿಯಾದ್ದು ಕಾಯಿಸ ಬೇಕು. — ಬಿಸಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗದು. — ದೋಸೆ ಬಿಸಿಯೆನ್ನು, ಮಸಿಕೆನ್ನು ತಿನ್ನ (Prva.). See ಬಿಲ್ವಿ. — ಬಿಸಿಗಣ್. -ಕಣ್. A fiery eye (Grj. 8, 48). — ಬಿಸಿಗದಿರ. -ಕದಿರ. = ಬಿಸುಗದಿರ. (ಪೊಯ್ತು, etc., ಸಪಾತ್ರ Kk. 45). — ಬಿಸಿಗುಣ್ಣು. -ಕುಣ್ಣು. Heat to become less; to cool (Sāv. 4, 67). — ಬಿಸಿನೀರ್. -ನೀರು. Hot water (My.; Ū. Bp. 47, 41; B. 1, 24. 158; 5, 143). — ಬಿಸಿನೆತ್ತರ್. Very warm blood, such as issues from a fresh wound (J. 12, 25; 25, 24). — ಬಿಸಿಪಾರ್. Hot milk (Bp. 9, 38). — ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ. rep. Very hot (My.; B. 5, 186). — ಬಿಸಿಬಿಲ್ಲ. Jaggery that is still hot (My.). — ಬಿಸಿಮಾಂಸ. Hot meat (B. 5, 287). — ಬಿಸಿಯ ನೆತ್ತರ್. = ಬಿಸಿನೆತ್ತರ್. (J. 25, 35). — ಬಿಸಿಯನ್ನ. -ಅನ್ನ. Hot boiled rice (My.). — ಬಿಸಿಯ ಬಿಸಿಲ್. = ಬಿಸಿವಿಸಿಲ್. (J. 3, 41; 15, 17). — ಬಿಸಿಯ ಮರಲ್. Hot sand (Bp. 11, 19). — ಬಿಸಿವಿಸಿಲ್. -ಬಿಸಿಲ್. Hot, burning sunshine (Sāv. 5, 32. 45).

ಬಿಸಿನೆ bisini. = ಬಿಸಿನಿ. (ನೀರಜದ ಕೈರವದ ಬಳ್ಳಿ Mr. 420).

ಬಿಸಿಲ್ bisil. ಬಿಸಿಲು. = ಬಿಸಲ್, ಬಿಸುಲ್. The heat and glare of the sun, sunshine (ಅತಪ, ಪ್ರಕಾಶ, ದ್ಯೋತ Nr., Sī. 36; ಅತಪ, ರಾತ್ರ Hlā.; ಅತಪ Nn. 100, o. r. ಬಿಸುಲು; ಪುಷ್ಪಕ, ಅತಪ 123; ಅತಪ 176; My.; T. ವೆಯ್ಯಲ್, ವೆಯ್ಯಲ್; M. ವೆಯ್ಯಲ್; T. ವೆಟ್ಟಿ; see ಬೆವೆ 2). ಶುಚಿದ ಪೋರ ಬಿಸಿಲಕುರೆ ಕಿಮ್ಮದ್ದದ ತಲೆರನ್ನೆ ನೊನ್ನ (Smd. 38). See Ūpr. 5, after 39; 7, 82; Bp. 28, 37; Sāv. 5, 37. 42. 47; J. 15, 2; 17, 20; 28, 1. 36; 29, 49; B. 4, 190; ಎಳೆವಿಸಲ್, ಕಡು, ಕೆವ್ವಿಸಿಲ್, ತಣ್, ಪೊಮ್, ಪೊವವಿಸಿಲ್. — ಬಿಸಿಲದಿಗೆ. -ಅದಿಗೆ. = ಬಿಸಲದಿಗೆ. (My.). — ಬಿಸಿಲುಕುದುರೆ. = ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ. (ಅರಕರಣ, etc. Sī. 36; My.). — ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. The mirage (ಅರಕರಣ, ಮರೀಚಿಕೆ, ಮೃಗಜಲ Nr.). — ಬಿಸಿಲುಹವರ್. A screen to keep off the sun (My.). — ಬಿಸಿಲುದಿಗಡು. -ತಿಗಡು. Removal or decrease of sunshine (Rām. 6, 11, 14). — ಬಿಸಿಲುದೊಡ್. -ತೊಡ್. The mirage (ಅರಕರಣ, etc. Sī. 36; Abhā. 6, 26). — ಬಿಸಿಲುಮಾಳೆಗೆ. The unprotected open flat roof of a house (My.). — ಬಿಸಿಲ್ಗುದುರೆ. = ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ. (ಬಯಲೊಡ್, ಮರೀಚಿಕಾಟಲ Kk. 11b; ಮರೀಚಿಕೆಯ ಟಲ 12; Abh. P. 4, 107; 11, 154; 13, 60; J. 15, 4). — ಬಿಸಿಲ್ವಕ್ಕಿ. = ಬಿಸಲ್ವಕ್ಕಿ. (ಎಣ್ವಕ್ಕಿ, etc., ಚಕ್ರವಾಕ Kk. 14).

ಬಿಸು bisu. 1. = ಬಿಸಿ, ಬೆಂ (ಬೆವೆ) 1, ಬೆಟ್ಟನೆ, ಬೆನ್ 1 (Smd. 215. 216), ಬೆಮು 1 (198). Heat, fieriness; the sun; see ಬೆವೆ 2). — ಬಿಸುಗಣ್. -ಕಣ್. = ಬಿಸಿಗಣ್. (Grj. 8, 57; 10, after 61). — ಬಿಸುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್. 3. He with the fiery eye: Sīva. — ಬಿಸುಗಣ್ಣುಣುಗ. -ಅಣುಗ. Sīva's son Virabhadra (ನೀರಧಸ್ತ Smd. 4. 5). — ಬಿಸುಗಣ್ಣುನ ಮಗ. Virabhadra (Kk. 6). — ಬಿಸುಗದಿರ. -ಕದಿರ. (Smd. 216). A hot ray (Sāv. 2, 66). — ಬಿಸುಗದಿರ. -ಅ 3. The sun (ಸೂರ್ಯ Smd. 14). — ಬಿಸುಗಲ್. -ಕಲ್. The sun-stone (ರವಿಶಾಸ್ತ್ರ Ūt. II, 112; ಸೂರ್ಯಕಾನ್ತ Sā.). — ಬಿಸುಗಾಳಿ. (Smd. 216). A hot wind. — ಬಿಸು

ನಯನ. A fiery eye (Bp. 51, 81). — ಬಿಸುನೀರ್. (Smd. 216). = ಬಿಸುನೀರ್. — ಬಿಸುನತ್ತರ್. (Smd. 216). = ಬಿಸುನತ್ತರ್. ಬಿಸು ನತ್ತರ್ ಧಾರಿಗೆ ವಾಯನೊಡ್ಡಿ (216). See Abh. P. 8, after 46; 18, 45, 48, 81, 123. — ಬಿಸುಸುಯ. 1. To sigh hotly, fervidly or deeply. See Smd. 267; Bp. 18, 57; Bh. 1, 20, 61; J. 18, 16, 47; 19, 7; 28, 16, 17, 33; 30, 35. — ಬಿಸು ಸುಯ. 2. Hot breath; a fervid, deep sigh (Rāv. 5, 32; Sāv. 2, after 42; 4, 93; J. 15, 3).

ಬಿಸು bisu. 2. (= ಬೀಸು 1). See ಬಿಸಾಟು 1, ಬಿಸಾಡು.

ಬಿಸು bisu. 3. = ಬೆಸು, ಬೆಸೆ 1. To unite firmly, to solder (ಶೋಷಪನ್ನಾನ Smd. Dh.; T. ಎಕ್ಕೊ, to join, be united; T. M. ಎಳಕ್ಕು, to solder); to join, to be united. P. p. ಬೆಕ್ಕು (282, 284, 287; Çpr. 1, 64; 4, 47; Abh. P. 14, 50; 16, 85; V. 23, after 11; Sāv. 2, 102; J. 5, 7; 10, 11; 30, 22). ಕಳ್ಳವೆಳ್ಳವಟ್ಟರ್ ವಾಯೋ ಬೆಕ್ಕುನಿರಿ (Smd. 284).

ಬಿಸು bisu. 4. Soldering (Smd. 250).

ಬಿಸುಗೆ bisu-ಗ್ಛೆ. 1. (Smd. 248). = ಬೆಸಗೆ, ಬೆಸವು, ಬೆಸೆ, ಬೆ ಸಿಗೆ, ಬೆಸಿಗೆ No. 1. Soldering; the state of being soldered or firmly united, close connection; composition.

ಬಿಸುಗೆ bisu-ಗ್ಛೆ. 2. A piece at chess or backgammon (? ಸಾರಿ, ಬೆಂಜೆಯ Smd. II; ದುಣ್ಣಿ ಬೆ, ಸಾರಿ Kk. 81; Smd. 39).

ಬಿಸುಟ bisuṭa. = ಎಸಟ. — ಬಿಸುಟವೊಗರು. -ಎಫೊಗರು. To go or proceed ad libitum (Rām. 6, 44, 12).

ಬಿಸುಟು bisuṭu. 1. = ಬಿಸುಟ್ಟು. P. p. of ಬಿಸುಡು.

ಬಿಸುಟು bisuṭu. 2. = ಬಿಸುಡು. ತಿರವನ್ ಆಗ್ರಹಿಸುತಾಗಳೆ ಬೆಟ್ಟ ಬಿಸುಟದನು (Bp. 54, 48).

ಬಿಸುಟ್ಟು bisuṭṭu. = ಬಿಸುಟು 1.

ಬಿಸುಡಿಸು bisuḍisu. To cause to throw away; to throw away. See Bp. 40, 61; 49, 45; Rām. 6, 12, 37; J. 5, 28; 11, 33.

ಬಿಸುಡು bisuḍu. = ಬಿಸುಟು 2, ಬಿಸುರಿ, ಬಿಸುಡ. To throw, cast or fling away madly, furiously, carelessly, heedlessly or inconsiderately, to hurl; to leave abruptly (ಪ್ರಮಾದತೃಷ್ಣನ, ಬೀಸಾಡು Smd. Dh.; ಎಣ್ಣು Çk. I, 42; T. ಎಸರು, ಎಸರು, to blow, as the wind; to wave, as a fan; to turn, as a mill; to cast, fling or hurl, as a stone). P. pa. ಬಿಸುಟ್ಟು (Çpr. 2, 80; 5, 31; 5, after 75), ಬಿಸುಟು (5, 75). ಒರ್ವ ಬಿಸುಡಿಯ ಪ್ಪ ಬಡಗಿಯ ಪಾಂಗಿಟ್ಟು ವಂ ಮಾಡ್ತಿ ತಾಮರ್ವರುಂ ಕಿಯ್ದು ವಂ ಬಿಸು ಟರ್ (Smd. 121). See Bp. 2, 3; 14, 80; 18, 53; 21, 13, 44; 27, 30; 37, 24; 49, 19; 52, 33; 60, 38; Ç. Bp. 47, 46; Bh. 1, 8, 21; 8, 37, 34; Rām. 3, 2, 14; Rāv. 6, after 11; Sāv. 1, 18; J. 5, 46.

ಬಿಸುಡಳ bisuḍaḷa. = ಬಿಸುಡಳ, q. v.

ಬಿಸುಫು bisu-pu. (Smd. 248). Heat (Çpr. 7, after 62; Abh. P. 9, 117; Grj. 4, after 120; 9, after 27; V. 9, 74, 76). See ನಸು.

ಬಿಸುರ್ bisur. = ಬಿಸುಡ, etc. ಬಿಸುರ್ಫದು (Abh. P. 14, 23).

ಬಿಸುಲ್ bisul. ಬಿಸುಲು. = ಬಿಸುಲ್ q. v., etc. — ಬಿಸುಲು ಗುಮರಿ. -ಗುಮರಿ. = ಬಿಸುಲುಗುಮರಿ. (ಬಯ್ಯೊಡ್ಡಿ G.).

ಬಿಸುಲಿ bisul. = ಬಿಸುಡು, before ಪ. ಬಿಸುಡ್ಡು (Smd. 222). ಬಿಸುಡ್ಡು (217, 275).

ಬಿಸುವನ್ದ bisuvanda. = ಬಿಸುವನ್ದ, q. v. (ಎಸ್ತೆಯ ಕೊ).

ಬಿಹ್ವ bihva. = ಬಿಹ್ವ. Tbh. of ವ್ಯಾಹ. (ಹಲ್, ಬಿಹ್ವಭೇದ Bn. 42; ಪದ್ಯ ವ್ಯಾಹ, ಬಿಹ್ವಭೇದ 54; ತಂಪು, ವ್ಯಾಹ, ಬಿಹ್ವಭೇದ 66).

ಬಿಳ bilā. = ಬಿಳು, ಬೆಳು, etc. — ಬಿಳಗಾರ. -ಕಾರ. = ಬೆಳಗಾರ, etc. Borax (My.).

ಬಿಳದು biladu. = ಬಿಳದು, etc. (My.; ಅವನಾಪ, ಅವಲಕ್ಷ G.; B. 5, 12).

ಬಿಳನ್ದು bilandu. A large timber-tree, Lagerstroemia microcarpa R. W. (St. & Pl., L. lanceolata Wall.).

ಬಿಳಪು bilapu. = ಬಿಳುಪು, etc. (My.; ರುಹ, ಸುಕ್ಕ G.; B. 5, 255).

ಬಿಳಿ bili. = ಬಿಳಿ, ಬಿಳಿ. Whiteness (My.; M. ಎಳುಪ್ಪ, T. ಎಳುಗು, T. ವೆರಿ, to shine, etc.; cf. ಬೆಳೆ 1). Genitive: ಬಿಳಿಯ or ಬಿಳೀ. — ಬಿಳಿಕ್ಕು. = ಬಿಳಿಯ ಕುರ್ಪು. (My.). — ಬಿಳಿ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ. White sugar-candy (My.). — ಬಿಳಿಪರಗ. White writing paper (My.). — ಬಿಳೀದಗಿ. A white sort of Pandanus (My.). — ಬಿಳಿಗಡ್ಡ. A white or grey beard (My.). — ಬಿಳಿಗಮ್ಮಳಿ. -ಕಮ್ಮಳಿ. A white blanket (My.). — ಬಿಳಿಗದಾಳಿ. -ಕದಾಳಿ. = ಬಿಳಿಯ ಕದಾಳಿ. (My.). — ಬಿಳಿಗೂಡಲು. -ಕೂಡಲು. White or grey hair (My.). — ಬಿಳಿಗಿಣಸು. A white ಗೆಣಸು (My.). — ಬಿಳಿಗಿಮ್ಮು. -ಕಿಮ್ಮು. Pale red, pink (ಅಕ್ಕರಾಕ, ಪಾಟಲ, ಶ್ವೇತರಕ್ತ G.; My.). — ಬಿಳಿಚಿಕ್ಕನ ಗಡ್ಡ. ಬಿಳಿಚಿಕ್ಕ. ಬಿಳಿಚಿಕ್ಕನ ಕಸ. The common weed Striga densiflora Benth., and a similar species: Striga caphrasoides Benth. (Z.). — ಬಿಳಿಹಾರಿ. Acacia leucophloea (My.). — ಬಿಳಿಹೋಳ. = ಬಿಳೀ ಹೋಳ. (My.). — ಬಿಳಿಹಾವರೆ. -ಹಾವರೆ. A white lotus (My.). — ಬಿಳಿನಾಗರವಾಪ್ಪ. A variety of Naga tripudians (Bd.; My.). — ಬಿಳಿಬಣ್ಣ. White colour (My.). — ಬಿಳಿವಾರ. = ಬಿಳಿಯ ವಾರ. ಬಿಳಿವಾರವ ಬೇರು (ಉತ್ತರ, ರಾಮ ಜ್ವಳ, etc., ರಾಮಜ್ವಳ Nr.). — ಬಿಳಿಮೆಣಸು. A whitish kind of mēṇasu (My.). — ಬಿಳಿಮೊಗದವ. A man with a white face, a European (My.). — ಬಿಳಿಮೋಡ. A white, rainless cloud (My.). — ಬಿಳಿಯ ಕಣ್. A white eye. (ಕುಮರಿಗೆ) ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣಿರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ (Mr. 276). — ಬಿಳಿಯ ಕುಟ್ಟು. (ಇಕ್ಕು, ರಸಾಲು Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಕಮ್ಮಳಿ. = ಬಿಳಿಗಮ್ಮಳಿ. ಬಿಳಿಯ ಕಮ್ಮಳಿಯನ್ನು ಹೊಸಿದ ರಫವು (ಪಾಣ್ಯಕಮ್ಮಳಿ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಕದಾಳಿ. (ಸಿ ಹರ್ವ Mr. 109). — ಬಿಳಿಯ ಕುರ್ಪು. (Smd. 201). = ಬಿಳಿಯ ಕುಟ್ಟು. — ಬಿಳಿಯ ಕುಮರಿ. (ಕರ್ಕ Hk.; ಸಿಹ, ಕರ್ಕ Nr.). — ಬಿಳಿಯುಕ್ಕು ತೆ. -ಅಕ್ಕು ತೆ. Uncoloured akashatē (used at śrāddha, etc., My.). — ಬಿಳಿಯ ಗಗ್ಗಿ. (ಅರ್ಕ, ಬಿಳಿಯ ಕಗ್ಗಿರ್ಗಿ B. 141). — ಬಿಳಿಯ ಗದಾಳಿ. (ಗೋರೋಮ, ತಪವೇರ್ಯ B. 163). — ಬಿಳಿಯ ಗೋರಲಿ. (ಕಿಂಕರಾಪ, ಕುರುಕ್ಷು Mr. 124). — ಬಿಳಿಯ ಹಾಮರು. A white tail-fan (Rāv. 6, after 11). — ಬಿಳಿಯ ಪದಾಯ. (ಸಿಹವಿರ, ಸೋಮವಳ್ಳು Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಪಾವರೆ. (ಶ್ವೇತರೀಕ Hk., Mr. 419; ಪುಣ್ಯರೀಕ, ಸಿಹವೇರ್ಯ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ತಿಗಡೆ. (ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ, ಸರಲಿ, ತ್ರಿಪುಟಿ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನು. (ಕುಪ್ಪ, etc. Nr.). — ಬಿಳಿಯದು. -ಅದು = ಬಿಳಿದು. ಪರಗವರ್ಣಂ ಬಿಳಿಯದಾಗಿ ಕರ್ಕಮದಕ್ಕು (Mr. 275). Plural ಬಿಳಿಯವು (Smd. 119 Mḍb.). — ಬಿಳಿಯ ನಯ್ಲುಲು. (ಕುಮುಪ, ಕೈರ ವ Hk.). — ಬಿಳಿಯ ನಯ್ಲುರ್. (ಕುಮುಪ, ಕೈರವ Nr., Mr. 429). — ಬಿಳಿಯ ನೆಲಗುಕ್ಕು. (ಕ್ಷೀರವಾರಿ, ಮಹಾಶ್ವೇತ, ಮುಕ್ಕುಗ್ಗುಳಿ

Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣ. (ಹೈಮವತಿ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಬಳ್ಳಿ. A white creeper (Bp. 34, 8). — ಬಿಳಿಯ ವಾಳ. (ಉತ್ತರ, ಎರಣಿಮೂಲ HIA.; ಎರಣಿ, ಎರಣತರ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ರೇಖೆ. A white stripe. ಬಿಳಿಯ ರೇಖೆಯುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ರುರು Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಸತ್ತಿಗಿ. (ಸಿತಾವತ್ತ Nn. 18). — ಬಿಳಿಯ ಸಾಸವ. (ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ, ಸರ್ವತ HIA.). — ಬಿಳಿಯ ಸಾಸುವೆ. (ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ St. 304; My.). — ಬಿಳಿಯ ಸೀರೆ. A white sirē (Bp. 38, 15). — ಬಿಳಿಯ ಹತ್ತಿ. A sort of cotton (St. 150). — ಬಿಳಿಯ ಹೊಲೆಯ. A white Hōlēya. ಕರಿಯ ದ್ರಾಹ್ಮಣನ ನಮ್ಮ ವಾರದು, ಬಿಳಿಯ ಹೊಲೆಯನ ನಮ್ಮ ವಾರದು (Prv.). — ಬಿಳಿಯಾನೆ. -ಅನೆ. A white elephant (My.). — ಬಿಳಿಯಕ್ಕಿ. -ಎಕ್ಕಿ. A white sort of ēkkē (My.). — ಬಿಳಿಲಕ್ಕಿ. A white kind of lakki (My.). — ಬಿಳಿಸವ್ವಿಗಿ. A white sort of sampigē (My.). — ಬಿಳಿಹೂವಿನ ಲಕ್ಕಿ. A small evergreen tree with a very fragrant white flower, Guettarda speciosa L. (St. & Pl.).

ಬಿಳಿದು bilidu. (śmd. 96). = ಬಿಳಿದು, (ಬಿಳಿಯದು), ಬಿಳಿದು.

That which is white; the colour white (ಗೌರ. ಶ್ವೇತ, ಸಿತ, ಕುಪ್ಪ, ವಲಕ್ಷ, ಧನಲ, ಅರ್ಜುನ, ಹರಿಣ, ಅವಧಾತ, ಎತದ, ಪಾಣ್ಡುರ, ಪಾಣ್ಡು HIA., Nr.; ಸಿತ Nn. 4; ಧನಲ 6; ಕುಪ್ಪ, ಧನಲ 18; ರಾಮ, ಧನಲ 24; ಲರಾಮ, ಧನಲ 26; ತಾರದ, ಧನಲ 28; ಕುಪ್ಪ, ಸಿತ 32; ತಾರ, ಕುಪ್ಪ 40; ಕಲಧಾತ, ಸಿತ 44; ಶ್ವೇತ 66. 108; ಬೆರ್ವರ್ಣ Kk. 25; ಬೆರ್ವರ್ಣ śm. 69; My.). Its genitive (as follows from HIA.'s ಬಿಳಿದದಲ್ಲಿ) is ಬಿಳಿದ, or (as follows from Nr.'s ಬಿಳಿದಿನಲ್ಲಿ) ಬಿಳಿದಿನ; its dative (as follows from Mr.'s ಬಿಳಿದಿಗೊಂದ) may be also ಬಿಳಿದಿಗಿ. ಬಿಳಿದದಲ್ಲಿ ಕುಪ್ಪ ಎನ್ನುವುದು (HIA.). ಬಿಳಿದಿನಲ್ಲಿ ಸಿತ ಎನ್ನುವುದು (Nr.; ಬಿಳಿದಿನಲ್ಲಿ appears also Nn. 4. 6. 18. 28. 32. 40. 66). ಬಿಳಿದಿಗೊಂದ ಕೆವ್ವಿರೆ (ತುರುಗಂ) ಜನ್ನನದು (Mr. 275). ರಾಮ ಬಿಳಿದಿನೊಳ ಅಕ್ಕಿ (504). (ಕುರುಗಿ) ಬಿಳಿದಾಗರ್ಪ ಹರ್ಮಗಿ ಪುಷ್ಪಮದು (277). ಲೊಕ್ಕಿ ಬಿಳಿದೊಡೊಡೆ ಶ್ವೇತಸುರಸೆ ಧೂತವೇಶಿ ಎನಿ ಸುಗು; ಬಿಳಿದು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ (ಪಿಂಗ, ಪಿಂಗ, etc. Nr.). See Ūpr. 5, 124; Grj. 2, after 106; Bp. 60, 48; ನಸು.

ಬಿಳಿವಾರ bilivāra. = ಬಿಲಿವಾರ. A large and valuable forest tree, Albizzia odoratissima (Van Bomerē; My.).

ಬಿಳು bilu. = ಬಿಳ, etc. — ಬಿಳುಗಾರ. -ಕಾರ = ಬಿಳಗಾರ, etc. (My.).

ಬಿಳುಪು bilupu. = ಬಿಳಪು, ಬಿಳುಪು, ಬೆಳುಪು, ಬೆಳುಪು. Whiteness; the colour white (My.; Bp. 8, 1; B. 8, 99). ಬಿಳುಪುಬಣ್ಣ (ಕುಪ್ಪ, ಕುಪ್ಪ, ಕುಪ್ಪ, ಕುಪ್ಪ, ಕುಪ್ಪ, etc.); ಬಿಳುಪು ಪಚ್ಚ ಎರಡೊ ಬೆರತ ಬಣ್ಣ (ಹರಿಣ, ಪಾಣ್ಡುರ, ಪಾಣ್ಡು); ಕೆಮ್ಮು ಬಿಳುಪು ಬೆರತರುನ ಬಣ್ಣ (ಪಾಟಲ, ಶ್ವೇತರತ್ನ St. 51). ಮುದಿತನದಿನ ಕೂಡಲು ಮುನ್ನಾದ ರೋಮಗಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾಗುನ ಬಿಳುಪು (ಪರಿತ 195). ಬಿಳುಪು ಹರದಿ ಬೆರತ ಪದಾರ್ಥ (ಹರಿಣ 419). ಬಿಳುಪು ಕೆಮ್ಮು ಬೆರಸಿದುದು (ಪಾಟಲ, etc.); ಬಿಳುಪು ಎಕ್ಕಿ ಕಣ್ಣವಳು (ವಾಮಲೋಚನ); ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂಡಲು ಮೊದಲಾದವದಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿನಿಂದ ಬಿಳುಪು (ಪರಿತ); ಬಿಳುಪು ಘನಮಾದ ಸಾರಂಗ (ಸ್ಯಂಕು Nr.).

ಬಿಳೆ bilē. = ಬಿಳ. (My.). Genitive ಬಿಳಿಯ, ಬಿಳೆ. — ಬಿಳೆ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ. The pure white heron, Ardea modesta (Bd.). — ಬಿಳೆಮೆರೆ. -ಎರೆ. A white, good kind of betel-leaf. ಅಲ್ಲ ಅರಿಣವುಣ್ಣು, ಬೆಲ್ಲ ಬಿಳೆಮೆರೆಯುಣ್ಣು, ಬಳ್ಳಿ ಹಲಸುಣ್ಣು; ಮೆಲ ಲಿಕ್ಕಿ ಮಲನಾಡನ್ ಅಲ್ಲೆನ್ನ ಬಹುಡೇ? (Sp.). — ಬಿಳೆಹದ್ದು. The white-dotted eagle, Aquila punctata (Bd.). — ಬಿಳೆ ಉಡ. A kind of Agames, Physignathus montager (Bd.). — ಬಿಳೆ ಎಕ್ಕಿ. (ಅರ್ಕ, ಪ್ರತಾಪನ G.). — ಬಿಳೆ ಕಮಲ. (ಕುಮುದ G.). — ಬಿಳೆ ಕರದಿ. A white bear (B. 8, 108). — ಬಿಳೆ ಕದ

ಕೆ. (ತಕುಲಾಕ್ಷಕ, ತವೀರ್ಯ G.). — ಬಿಳೆ ಕಾಗದ. White paper (B. 4, 209). — ಬಿಳೆ ಕಾಡಿನ ಗಿಡ. (ಕದರ G.). — ಬಿಳೆ ಕುಮ್ಮಳಬಳ್ಳಿ. The white gourd, Beninkasa cerifera Savi. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಗಣಬಲಿಗಿ. A prostrate herb, Trianthema monogyna L. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಗುಲಾಬಿ. (ನದಾ G.). — ಬಿಳೆ ಗುಳ್ಳಗಿ. (ಗುಳ್ಳಗಿ St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಗಿಣಸು. A prickly kind of yam, Dioscorea tomentosa Spr. (St. & Pl.; My.). — ಬಿಳೆ ಪಾಲಿಮರ. The tree Acacia leucophlea Willd. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಹೇನುಹುಪ್ಪ. A white kind of honey (G. 311). — ಬಿಳೆ ಹೋಳ. Great millet, Sorghum vulgare Pers. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ತಾಳಿಗಿ. (ಸೋಮವಳ್ಳ St. 405). — ಬಿಳೆ ತಾವರೆ. (ಬಿಳೆ ನೆದ್ದಿರೆ St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ತೋಳ. A white wolf (B. 8, 85; 5, 252). — ಬಿಳೆದು (ಬಿಳಿಯ ಅದು, My.). That which is white. Plural ಬಿಳೆವು (B. 8, 55. 113). — ಬಿಳೆ ನನ್ನಿಮರ. (ನನ್ನಿಮರ Z.). — ಬಿಳೆ ನಾಗದನ್ನಿ. The Indian jalapī, Ipomaea turpethum R. Br. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ನೆಕ್ಕಿ. A shrub or small tree, Vitex negundo L. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ನೆದ್ದಿರೆ. The water-plant Nymphaea lotus L., var. pubescens Hook. f. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಬೂರಗದ ಮರ. A kind of silk-cotton tree, Eriodendron anfractuosum D. C. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಬೋವುಮರ. A tree yielding a kind of lac, Shorea talura Roxb. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಭೋಗಿಮರ. = ಬಿಳೆ ಬೋವುಮರ. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಮುತ್ತಿ. The timber tree Terminalia paniculata Roth (Z.). — ಬಿಳೆ ಮನ್ನಾರ. A shrub with geminate leaves and white flowers, Bauhinia acuminata L. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಮರುಗದ ಗಿಡ. (ಧಣ್ಣಿಕ್ಕ G.). — ಬಿಳೆ ಮಳಲು. White sand (B. 4, 225). — ಬಿಳೆ ಮೇಷ. A kind of mēha (G. 425). — ಬಿಳೆ ಲಕ್ಕಿ. (ಧೂತವೇಶಿ, ಶ್ವೇತಸುರಸ G.). — ಬಿಳೆ ಸೂರಿಗಿ. A common shrub with white berries, Flüggea leucopyros Willd. (Z.). — ಬಿಳೆ ಹಣಾ. (ಗೋಲೋ ಮ G.). — ಬಿಳೆ ಹುಚ್ಚು ತರ್ಪನ ಕಸ. The herb Heliotropium ovalifolium Forsk. (Z.). — ಬಿಳೆ ಹೂವಿನ ಜಾರೆ. (ಅರ್ಕ G.).

ಬಿಳೆದು bilēdu. = ಬಿಳಿದು, etc. (B. 1, 1).

ಬಿಳು bilpu. = ಬಿಳುಪು, etc. (ಗಾಂಗೇಯ, ಧನಲ Nn. 44; ಕುಪ್ಪ 75; ಅರ್ಜುನ Mr. 508, o. r. ಬೆಳು; My.). ಬಿಳಿನಲ್ಲಿ (Nn. 26. 44).

ಬಿಲ್ bil. 1. = ಬಿಲ್ 1 (śmd. 285), ಬೀಡು. To fall (ಪಡಲಿದು Kk. 60; T. ಎದು, ಎದ, M. ಎದು; Tu. ಬಾರು); to fall out, to happen: to happen to come: to turn out: to become;—to slip from the hand (ಕೆಯ್ಲೋಕ śmd. I; M. ಎದುಕ್ಕು). 2. to go to ruin, to be spoiled (ಪದಸು śmd. I; T. ಎದು, ಎಳ; M. ಎದು);—to die (ಸಾಯ್ śmd. I; T. ಎಳ, ಎದು, ಎಳ, ಎದು, M. ಎದು; Tē. ಬಿದ್ದು; Tu. ಬಾರು). P. ps. ಬಿದ್ದು (Ūpr. 5, 42 twice), ಬಿದ್ದು q. v., ಬಿದ್ದು, and abnormally ಬಿದ್ದು (Bp. 44, 28). ಬಿದ್ದು (ಪನ್ನ, ಪತ್ತೆ HIA.). ಬಿದ್ದು (śmd. 49. 285. 288). ಈಗಲಿನ ಬೆಸೆಗಿವಿದ್ದು (-ಬಿದ್ದು) ಮಹಾಕವೀಶ್ವರ (134). ನೆನದನಾ ಹಿರಣ್ಯಕನನ್ನು ಬಿದ್ದಿನ್ನಮಂ (203). See Abh. P. 13, 69; Grj. 10, 92; Rāy. 5, 39; 8, 124; 13, after 96; ಇದಾದ, ಬಯ್ಯಿದ.

ಬಿಲ್ bil. 2. P. p. of ಬಿಲ್ 1. — ಬಿಲ್ ತರ್. (= ಬಿದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ಬರ). To fall (Abh. P. 8, 29; 11, 107; 15, 63).

ಬಿಲಿಲ್ bilal. ಬಿಲಿಲು. = ಬಿಲಿಲ್ No. 1, ಬೀಡಲ್, ಬೀಡಲ್, ಬೀಡಲ್. A root that (falls or) grows down-

wards from the branches of a banian and other trees, a pendent root (ಬಿಲಿ, ನೇತ್ರ Si. 452; My.; T. ಎದುಮು, ಎದೇ; M. ಎದುಮು, ಎದುವೇರ್, ವೇಡು). See Ūpr. 8, after 44; Grj. 5, after 42; Si. 120. 121. 415. — ಬಿಲಿಲ್ಲರೆ. -ಸರೆ. To spread like pendent roots (Ūpr. 6, 59).

ಬಿಲಿಚು bilicē. = ಬಿಲ್ಚು. To cause to fall, to put down (Bh. 4, 4, 101).

ಬಿಲಿಲ್ bilil. **ಬಿಲಿಲು.** = ಬಿಲಿಲ್, etc. (ಬಿಲಿ Mr. 518; My.). 2, N. of a plant (ಒಪ್ಪ Mr. 121; T. ಎದಲ್, the grass *Andropogon muricatum*). — ಬಿಲ್ವಿಡಿ. -ಮಿ. To seize a pendent root (Śāv. 3, after 85).

ಬಿಲ್ಕಿ bilkē. = ಬಿಕ್ಕಿ, q. v. (ಒನ್ನ ಮರಂ Śmd. I).

ಬಿಲ್ಚು bilcē. = ಬಿಡು. To cause to fall, to fell (J. 20, 34).

ಬಿಲ್ತು biltu. = ಬಿತ್ತು 2. Falling, a fall (Abh. P. 11, 143); seed, a seed (Rāv. 11, 68).

ಬೀ bi. To end, to cease (v. i.); to fail; to fall away or off; to fade; to perish; to die (ಅಪ ಸಾನ Śmd. Dh.; ತೀರ್ Bhn. 21; ಸಮರ್, ತೀರ್ 88, o. r. ಸವೆ; ಬೀಡಾಗು, ಬೀಕಲಾಗು Śm. 22; T. ಎ, act of forsaking; death). P. p. ಬೀತು (Śmd. 287 Cm.; Ūpr. 7, 118). See Ūpr. 8, 69; Bp. 22, 8; 26, 42; 37, 22; 40, 86; 47, 7; Bh. 7, 1, 8; 8, 26, 36; 9, 2, 45; J. 5, 48; 10, 14; 15, 17, 18; 18, 13; 24, 60.

ಬೀಕಲ್ bikal. Ending, etc. (ಬೀತುಮು, ಬೀಡಾಮುಮು Śm. 22).

ಬೀಗ biga. 1. = ಬಿಯ್ಯಗ 1. A lock, a pad-lock (My.; B. 4, 148; Tē.; T., M. ಬೀಗ; T. ಎಕ್ಕು, to bind; cf. ಬಿಸು 3). — ಬೀಗದ ಕೆಯ್. A key (My.). ತೆಟ್ಟಿಗೆ ಕದ್ದ ಕಳು ಬೀಗದ ಕೆಯ್ ಒನ್ನಾನೇ (Prv.). — ಬೀಗದ ಮರ. The tree *Elaeocarpus lanceaefolius* Roxb. (St. & Pl.). — ಬೀಗಮು ದ್ರೆ. A seal upon a door; shutting a door, locking up (My.; T., Tē.).

ಬೀಗ biga. 2. = ಬಿಯ್ಯಗ 2. A relative by marriage (My.; ನಣ್ಣು, ತ್ಯಾಳು G.; ಬಿಡಿನ Bhn. 59, o. r. ಬಿಡುನ; B. 5, 49; Tē. ಎಯ್ಯ, ಎಯ್ಯ; M. ವೇದ್ಲಿ, connexions and relations). ಬೀಗನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೂ ವೀಸ ಕೇಳಿದ ಹಾಗಿ (Prv.). See Prv. s. ಮನೆ.

ಬೀಗತನ bigatana. Relationship by marriage (My.).

ಬೀಗತಿ bigati. A female relative by marriage (My.).

ಬೀಗಿತಿ bigiti. = ಬೀಗತಿ. (My.).

ಬೀಗು bigu. 1. To go backwards, to recede, to retreat (ಪೆದ ಮೆಟ್ಟು Śm. 82; Ū. Bp. 1, 2; J. 16, 39; Tē. ಎಲಗು; T. ಎಲಗು; M. ಎಲಿನ್ನು, to go aside).

ಬೀಗು bigu. 2. To become large, stout, bulky or big, to swell (ಸೌಲ್ಯ Śmd. Dh., Śm. 82; ವಾ Bhn. 21; Ūpr. 4, 48; Abh. P. 7, 157; Rām. 3, 8, 4; Śāv. 1, 51; Tē. ಎಗು, ಎಕ್ಕು; T. ಎಗು; M. ಎಗ್ಗು, ಎಕ್ಕು; T., M. ಎಡು, to be great or grand; to be puffed up, inflated, proud; cf. ಬೀಕಿ); — to behave proudly. ವಾಗವರೂ ಬೀಗೋಡು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ತೇಗು 2. 2, to be

elated, to rejoice (ಹರ್ಷಧಾವ Śmd. Dh.; ಹರಸ Śm. 82; Ūpr. 8, 73; V. 5, 67; Śāv. 5, 37; J. 22, 41).

ಬೀಜ bīja. = ಬೀಜ 1. *Seed (of plants, etc.), seed-corn, grain; semen virile.* 2, *source, cause, origin, beginning.* 3, *algebra.* 4, *a testicle* (Tē.; Mhr. ಬಿಲಿ). See ಬಿತ್ತು. ಬೀಜವು ನ್ನಾದರೆ ಫಲವುನೇ? — ಬೀಜವಿಲ್ಲದೆ ಮರವಿಲ್ಲ, ಮರವಿಲ್ಲದೆ ಬೀಜವಿಲ್ಲ. — ಬೀಜ ಸಣ್ಣದಾದರೆ ಮರ ಸಣ್ಣದೋ? — ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗಿ (Prv.). — ಬೀಜಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To sow (My.). — ಬೀಜಗಾಣು. -ಕಾಣು. To see seed: to be sown with seed (My.). ಮದೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಹೊಲಗಲು ಬೀಜಗಾಣುವ ವಿಲ್ಲ (B. 2, 49). — ಬೀಜವರಿ. The amount of seed required for a portion of land (My.; Tē.). ಇಕ್ಕುಳ ಬೀಜವರೇ ನೆಲ (ಮೈ ನೆಲ); ಒನ್ನ ಕಣ್ಣುಗ ಬೀಜವರೇ ನೆಲ (ಪಾರೀಕ, etc. Si. 302). ಬೀಜಕೋಶಿ bīja-kōśi. A seed-vessel, the pericarp of a flower: the seed-vessel of the lotus (ಕವಿಕೆ Mr. 420).

ಬೀಜಕೋಶಿ bīja-kōśi. A pod, a legume.

ಬೀಜಗಣಿತ bīja-gaṇita. Algebra. (My.).

ಬೀಜಪೂರ bīja-pūra. Common citron. 2, a variety of citron. *Citrus medica* Lin.

ಬೀಜಸಂಜ್ಞೆ bīja-saṅjñaka. Being called seed or source. ಬೀಜಸಂಜ್ಞೆಕಮ್ ಅದ ಸುರಾರಮ್ಭದ್ವ್ಯ (ಕಿಣ್ಣು, ನಗ್ನು Mr.).

ಬೀಜಸ್ಥಾಪನ bīja-sthāpana. Planting or putting seed. See ಬಿತ್ತು.

ಬೀಜಾರ್ಕಿತ bīja-kṛita. Harrowed or ploughed over after sowing.

ಬೀಜಾಕ್ಷರ bīja-akshara. The principal syllable of a mantra; a syllable that is used to represent a certain mantra. (Rām. 1, 2, 9).

ಬೀಜಾವಾಸ bīja-āvaśa. Sowing seed (My.).

ಬೀಜಿ bīji. Possessing, or bearing, seed; being of the race of. See ರಾಜ.

ಬೀಜ್ಯ bījya. Sprung from seed; sprung from or belonging to any family.

ಬೀಟಿ bīṭi. = ಬೀಟಿ 1. (St. & Pl.; Tu.).

ಬೀಟಿ bīṭi. 1. = (ಇಬಡಿ, ಇಬ್ಬಡಿ), ಬೀಟಿ. The black-wood tree, *Dalbergia latifolia* Roxb. (My.; M. ಎಟ್ಟಿ; ಮಜ್ಜೆ Mr. 120).

ಬೀಟಿ bīṭi. 2. = ಬೀಡಿ, ಬೀಡು 1, ಬೀಡೆ. (A separation), a chink, a fissure, a crack, a crevice (My.; Bp. 27, 17; Tē. ಬೀಟಿಕೆ, ಎಟ್ಟಿಕೆ; cf. ಬೀಡ್, ಬೀಡ್). — ಬೀಡೆ ಬಿಂ = ಬೀಟಿ ಬೀಡು. (My.). — ಬೀಟಿ ಬೀಡು. A crack to occur, to crack, to be cleft (My.).

ಬೀಡಾರ (bīḍu-āra). = (ಬಿಡು), ಬಿಡಾರ. A halting- or dwelling-place: a house (ಮನೆ Bhn. 40; T., M. ಎಡಾರ). ಅರಸುಗಳ ಬೀಡಾರ (ಉಪಕಾರ್ಯ, ಉಪಕಾರಿ HIA.). See Bp. 27, 52; Ū. Bp. 47, 83; Bh. 1, 8, 71; 1, 12, 6. — ಬೀಡಾರ ಮಾಡು. To take lodgings, to lodge. ಎನ್ನ ನೊಟ್ಟಿನ ಭವನದರಿ ಮಾಡಿದರು ಬೀಡಾರವನು (Bh. 1, 10, 3).

ಬೀಡಿ bīḍi. = ಬೀಡಿ 2. (Bh. 8, 10, 10).

ಬೀಡಿ bīḍi. A small shiroot, a cigarette (My.; H.).

ಬೀಡಿಕೆ bīḍikē. Halting; a halting- or resting-place: a camp (ನಿವೇಶ, ತಿವರ HIA.; Ūpr. 3, 67; Rām. 6, 55, 15). ಬೀಡಿಕೆಯನ್ನು ಅದರ ಹಾಡಿಕೆಯನ್ನ ಬನ್ನೀತೇ (Prv.).

ಬೀಡು bīḍu. 1. = ಬೀಡಿ 2, etc. (ಬಿಡುಮು Kk. 67, o. r. ಬಿಡುಮು; Bh. 3, 19, 37; T. ಎಡ್ಡು).

ಬೀಡು bidu. 2. = ಬೀಡು 3. (fr. ಬಿಡು śmd. 250). Leaving; leave;—dismissal;—discharging (an arrow, Abh. P. 9, 68);—halting, stopping (ಬಿಡು ಛಾಂ ಸಂ. 94); that which is left out or omitted.

2. a halting place, a camp, a habitation, an abode, a residence, a house, a place (ನಿಲೆ, ಪೊದಿಲ್, ಇಕ್ಕಿ, ಹಕ್ಕಿ, ತಾಣ, ಇಮ್ಮು, etc., ಅತ್ರಯ ಸಂ. 58; ಮನ 94; ನಿಲೆ, ಪೊದಿಲ್, etc., ಅತ್ರಯ Kk. 64; T., M., Tē. ಎಡು; Tu. ಬೂಡು). ಕುಬೇರನ ಬೀಡು (ಅಲಕ); ರಾಜಧಾನಿಯ ಕಿಲದ ಬೀಡು (ತಾಪಾನಗರ, ಉಪನಗರ); ಜನಕನ ಬೀಡು (ಮಿಥಿ Hā.; Mr. 190). ನಗರದೊತ್ತಿನ ಬೀಡು (ಉಪನಗರ Mr. 190). ಅರಸುಗಳ ಬೀಡು (ಉಪಕಾರಿಕೆ 191). ರಾಗವೇ ಮೂಡಲೂ, ಯೋಗವೇ ಬಡಗಲೂ, ರೋಗವೇ ಶುದ್ಧ ಪದವಲೂ, ತಂಕಲೂ ಭೋಗದ ಬೀಡು (Sp.). See śmd. 84 & 281 (Mdb.); Ūpr. 5, 102; Abh. P. 7, after 80; 14, after 3, 33 & 105; Bp. 9, 8; 43, 52; Pril. 3, 2; ಕಟ್ಟಿಡು, ತಲೆವೀಡು, ತಾಯ್ವೀಡು, ನೆಲೆವೀಡು, ಪುಣ್ಯವೀಡು, ಪೊದಿ ಬೀಡು, ಸಂಕಲೆವೀಡು. — ಬೀಡಂ ಬಿಡು. To encamp (v. t., J. 7, 8). — ಬೀಡಂ ಬಿಡು. = ಬೀಡುವಿಡು. (Abh. P. 12, after 40). — ಬೀಡಾಗು. -ಅಗು. To become a place for— (Śāv. 4, 138). 2, to encamp (v. i., J. 26, 2). — ಬೀಡು ಕೊಳ್. = ಬೀಡೊಕ್ಕು (śmd. 28). To take leave, etc. — ಬೀಡುಗಲಹ. -ಕಲಹ. Quarrel in a camp, etc. (Bh. 1, 8, 2). — ಬೀಡು ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To encamp (J. 2, 65). — ಬೀಡುದಾಣ. -ತಾಣ. Lodgings (Ūpr. 5, after 121). — ಬೀಡು ಬೀಡು rep. (J. 5, 70). — ಬೀಡುವಿಡು. -ಬಿಡು. To encamp (v. i., Ūpr. 6, after 88; Abh. P. 15, after 55).

ಬೀಡು bidu. 3. A mass, a pile, a heap (J. 10, 3; 17, 20); a crowd (of people, Bh. 1, 8, 84; Tu. ಬೀಡು; T. ಬೀಡು, greatness; strength; cf. ಬಿಡಯ 1, ಬಿಡು 8, ಬೀಡು 2).

ಬೀಡು bidu. 4. (fr. ಬಿಡು 1, ಬೀಡು 1; cf. ಬೀ). = ಬೀಡು 2. A waste, a wild, uncultivated, waste land (My.; Tē. ಬೀಡು, ಬೀಡು). — ಬೀಡಾಗು. -ಅಗು. To perish; to become waste (ಬೀ, ಬೀಕರಾಗು ಸಂ. 22). — ಬೀಡು ಬಿಡು. To let remain waste or uncultivated (My.). — ಬೀಡು ಬೀಡು. = ಬೀಡು ಬೀಡು. To become or remain uncultivated (My.).

ಬೀಡೆ bidē. = ಬೀಡೆ 2, etc. (Rāv. 5, 88). — ಬೀಡೆವಂ. -ವಂ. = ಬೀಡೆ ವಂ. (Śāv. 2, after 42).

ಬೀಣೆ biṇē. = ಬೀಣೆ (śmd. 342). See śmd. 81. 408; Ūpr. 7, 97.

ಬೀಡು bitu. P. p. of ಬೀ.

ಬೀಡಿ bīdi. Tbh. of ಎಣಿ (śmd. 341; ಪ್ರತೋಲಿ, etc. Hā.; ಎತಿಲೆ, etc. Mr. 191; C.). ಬೀಡೀಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಸುಂದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗಲಾದಿ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೀಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To construct a line or road (Ūpr. 7, after 92). — ಬೀಡಿಗಲಹ. -ಕಲಹ. = ಬೀಡಿಹಗಲ. (Bh. 1, 8, 2). — ಬೀಡಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To form a line; to take and follow a road (Rāv. 6, after 11). — ಬೀಡಿಹಗಲ. A street quarrel (My.). ಹಾದಿಹಗಲ ಹಣವನ್ನ (or ಹಣಹಾಗ), ಬೀಡಿಹಗಲ ಮುಪ್ಪಾಗ (Prv.). — ಬೀಡಿ ಬೀಡಿ. rep. (Bp. 10, 5; 28, 18). — ಬೀಡಿವಂ. -ವಂ. 1. To run from street to street: to run at one's pleasure (ಜರಗು, ಎಸಟಿಮ್ಪುರಿ Bhn. 10; Grj. 2, after 106; 4, after 104; Rām. 5, 8, 74; Rāv. 5, after 19; 6, after 11; J. 14, 6). — ಬೀಡಿವಂ. -ವಂ. 2. A run ad libitum (Rām. 5, 8, 73). — ಬೀಡಿವಂಸು. -ವಂಸು. To cause to run ad libitum (J. 25, 49).

ಬೀಬಿ bībi. = ಬೀಬಿ. A Musalman lady (Mhr., H. ಬಿಬಿ). — ಬೀಬಿನಾಹೇಬ. A lady (My.); a wife (My.).

ಬೀಭತ್ಯ bībhatsa. Loathsome, disgusting, nauseous, detestable, hideous; loathing, detesting;—mischievous, cruel. 2, disgust, abhorrence; the disgusting sentiment or rasa (Kāv. IV, 1, 10; IV, 2, 42. 46. 52).

ಬೀಭತ್ಯ bībhatsu. = ಬೀಭತ್ಯ. 2, N. of Arjuna. (J. 7, 23; 13, 15).

ಬೀಮು bīma. Tbh. of ಬೀಮು (śmd. 339; C.).

ಬೀಯ biya. Rice when cleared from the husk (Tē. ಬಿಯ್ಯು, ಬೀಯ): food. ಉಣ್ಣದ ಬೀಯ (ಅಮೃತ, ಅಮರ್, etc. Kk. 10a).

ಬೀಯ biya. = ಬಿಯ್ಯು. Tbh. of ವ್ಯಯ. (Bp. 25, 10; 28, 22; 29, 30; Bh. 1, 10, 14; 2, 1, 39; 7, 1, 16; 8, 18, 23). 2, in a destructive, hurtful manner (Bh. 1, 10, 26).

ಬೀರ bīra. = ಕಿರ 1, ಎರ (śmd. 342), ಬೀರ. A hero, a brave man, a warrior. 2, Virabhadra (Kk. 6; śm. 5; V. 4, 36), who is especially the shepherd caste's deity; a common proper name among shepherds (My.). 3, heroism, valour (see śmd. s. ಬೆಳಗು 1; Abh. P. 11, 36; 14, 119). — ಬೀರಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A kacōṣ fit for warriors or brave men (Rāv. 6, after 11; My.). — ಬೀರಗಟ್ಟೆಗಟ್ಟೆ. A jégatō fit for warriors etc. (Rāv. 6, after 11). — ಬೀರಗಟ್ಟೆ. A jégatō fit for warriors etc. (Rāv. 6, after 11). — ಬೀರವನ್ನ ಕೆ. -ಮದ್ದ ಕೆ. A maddaṣ fit for warriors etc. (Ūpr. 7, 43; Abh. P. 13, after 34). — ಬೀರಗಿರಿ. Tbh. of ಎರತ್ತೀ (śmd. 376; Abh. P. 12, after 49; Rāv. 6, after 11).

ಬೀರಿ bīri. N. of shepherds' women (My.).

ಬೀರು bīru. A "bureau" (My.). 2, "beer" (My.).

ಬೀರೆ bīrē. = ಬೀರ. Virabhadra (My.). — ಬೀರದೇವ. = ಬೀರ. (My.). ನಾರಮ್ಮನಿಗೆ ಗಣ್ಯನಿಲ್ಲ, ಬೀರದೇವನಿಗೆ ಹಣ್ಣು ತಿರುಲ್ಲ (Prv., used of unchaste widows).

ಬೀಡು bīr. (śmd. 59). **ಬೀಡು. 1.** To throw away: to fling, to throw, as an arrow, a stone, stick, etc. (J. 22, 15; 83, 11, where ಬೀಡು; My.; T. ಎಡು; cf. ಬೀಡು 1);—to give away according to one's inclination or at one's pleasure, to spend or bestow profusely, to give liberally or magnanimously (ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಪ್ರದಾನ śmd. Dh.; T. ಎಡು, a liberal giving); to spread (v. t.). P. p. ಬೀಡು (Ūpr. 6, 82), ಬೀಡುವ (1, 51). ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಂಗಳಮನ ಒಳಕೊಣ್ಣಾ ಕ್ಷಣವೊಂದಿನಿ ಬೀಡುಕಟ್ಟುಂ ಬೀಡು (śmd. 208). See Ūpr. 3, 16. 81; Abh. P. 1, 103; 8, 12; Grj. 4, after 89; 4, 96; Bp. 1, 50; 26, 8; 42, 18; Rāv. 8, 99; 13, 69. 91; Śāv. 3, 62; Pril. 3, 31; Rāghō. 17, 74; J. 15, 43; B. 2, 14. 2, to spread, to become extensive (Bp. 10, 8; 36, 28; J. 15, 9, where ಬೀವು).

ಬೀಡು bīr. **ಬೀಡು. 2.** Throwing, flinging;—spending profusely (Bp. 40, 57). — ಬೀಡುಗುಣ್ಣು. A ball that is thrown (Ū. Bp. 42, 27).

ಬೀಡುಗ bīriga. A scattered, disorderly mass (Ūh. v. 19).

ಬೀವು bīvu. A kind of utensil (ಕೃತ್ತಿಕೆ Mr. 207).

ಬೀಸು hisa. = ಬೀಸು 2. — ಬೀಸಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A kind of knife or sword (ತೋಮರ, ಪಟಿ G.).

ಬೀಸಣಿಕೆ bisanika. = ಬೀಸಣಿಗೆ. (My.; ತಾಲವೃತ್ತಕ, ವೃಜನ G.; B. 3, 80; 5, 288).

ಬೀಸಣಿಗೆ bisanigē. (fr. ಬೀಸು 1). A fan (ತಾಲವೃತ್ತ, ವೃಜನ HIA., Mr. 208; ವೃಜನ, ತಾಲವೃತ್ತಕ Nr., SI. 231; ಪಂ ಗ್ರಹ, ವೃಜನ Nu. 166; ಬಿಜುಣಿಗ ರೆ. II, 47; Bp. 12, 9; SI. 240; T. ಎಜದ; M. ಎಜೇದ; Tē. ಎಜೋಪು, ಎಜವನಿ).

ಬೀಸರ bisara. (fr. ಬೀ). End; destruction (Ūpr. 8, after 4; Abh. P. 14, 119). ಆ ಸುಯೋಧನಸುತರ ಸರಳ ಎರಾ ಸವನು ಖಣ್ಣಿಸಿದನು, ಆತನ ಬೀಸರಕ್ಕೆ ಬನ್ನೆದ್ದ ಬೀದುವ ಧಟರ ಕೆಡೆ ಯೆಡಂ (Bh. 7, 6, 88). — ಬೀಸರವೊಗು. -ಎಪೊಗು. To reach the end, to terminate, to have an end. ಪಲವು ಬಗೆಯ ಗಾಣಂಗಳಂ ಬಿಡುಗವರೆ ಬಯಲರೆ ಗೋಂವರೆ ಕಣ್ಣವಲೆಗಳೆವ್ವಿವಂ ಬೀ ಸರವೊಗದೆ ಬಿಡು ಬೀಸಿದಾಗಳ (Rā. 5, after 114).

ಬೀಸಿಗೆ bisigē. Tbh. of ಎಂತಿ. Twenty (My.). 2, twenty palas (see Mr. a. ಪಾಗ).

ಬೀಸಿಸು bisisu. To cause to turn round, mill, etc. (My.; B. 5, 139).

ಬೀಸು bisu. 1. (= ಬಿಸು 2). To swing, to turn round, to whirl, to wave, to brandish;—to fan (Ūpr. 5, after 19; 8, 91);—to throw, as a net;—to blow, as the wind (Ūpr. 8, 98);—to mill, to grind (ಅವರ್ತನ Smd. Dh.; C.; T. ಎಜು; M. ಎಜು, ಎ ಯು, ಎಜು; Tē. ಎಸರು, ಎಜು, ಎಜು; cf. ಎಜನಿ). ಕೆಯ್ಯಾರ ಮಂ ಬೀಸಿದನೆ ಬಟ್ಟತ್ತಾಗಿ ತೋರ್ಪುದು ಸೊನ್ನೆ (Smd. 26). ನಮ ದಿಂ ಬೀಸುಗುಂ ಗನ್ನವಾಣಂ (267). ಖಡ್ಗಯುಧಪಾಪಮಂ ಪೊಳೆವ ಮಂಜನ ಪೋಲಿರೆ ಬೀಸು! (272). ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೊಡಮ್ ಎರೆ ಕಡಿ ಲ್ಲುವು (297). ಬೀಸುವ ಪಾಮರಂ (201). ತೊಡರೆ ಮಾನ್ ಮೃಗ ರಾಂಥನಧೀವರಂ ತಡಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಪಾಲಮನ್ ಬತ್ತಿ (Lilv. 3, 2). ಬೀಸುವ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಮುಣ್ಣಿರೇ ರಾಧ. — ಬೀಸೊ ಕೆಯ್ (or ಬೀಸೊ ದೊಣ್ಣೆ) ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಪ್ತಕಾಲ (Prva.). ಬಲಿಯ ಬೀಸುವವನು (ಸೂತ, ಪಾಲಿ, ಬಲಿಗಾಡ Nu. 82). See Bp. 27, 20. 23. 26; 82, 25; 86, 47; 38, 9; 61, 11; Bh. 1, 8, 53; 3, 18, 80; Rā. 5, 82; 11, 23; Rā. 1, after 79; 3, 64; J. 8, 2; 15, 8. 17; 28, 86; SI. 267. 306; B. 5, 129. 238; ಕೆಯ್ಯಾರು, ಬಲಿವೀಸು; Prv. a. ಯಾವ. 2, to cast, i. e. to put, bamboo rafters on a sloping roof (My.). — ಬೀಸಾಡು. -ಅಡು. (= ಬಿ ಸಾಡು). To swing and let go from the hand: to fling, to throw away (ಕರವಿಮೋಹನ Smd. Dh.; Dp. 119, 3; My.); to cast away carelessly, etc. (ಪ್ರಮಾದತ್ವಜನ, ಬಿಸುಡು Smd. Dh.; My.). 2, to turn or swing about, as an elephant's ears (v. l., B. 4, 22). 3, to be flung away or lost from carelessness (My.). — ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು. A millstone (ಸಂಘಟಿ Mr. 206). ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತರೆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತಿರುಗೀತೇ? (Prv.). See Prv. a. ತೋಯಿಸು. — ಬೀಸೊ ಕಲ್ಲು. = ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು. (B. 5, 129. 184. 148. 180; My.).

ಬೀಸು bisu. 2. = ಬೀಸ. Swinging, etc. See ಬಿಡು. — ಬೀಸುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A millstone (My.). — ಬೀಸುಗಯ್. -ಕೆಯ್. An arm or hand that is swung about (Bp. 20, 11). — ಬೀಸುಮೋಳ. -ತೋಳ. An arm that is swung about (V. 11, 60). — ಬೀಸುವರೆ. -ಬರೆ. A variety of net (Bh. 3, 18, 23; Rā. 3, 28). ಪಾಸುವರೆ ಬೀಸುವರೆ (Rāgho. 17, 67).

ಬೀಲ್ bil. ಬೀಲು. 1. = ಬಿಲ್ 1, q. v. To fall, etc. (ಪತನ Smd. Dh., Nu. 154, Smd. 115; ಪತನಕ್ರಿಯೆ Smd. I;

ಪತಲಿತು Smd. 60). The P. pa. ಬಿದ್ದು, ಬಿಡು, ಬಿದ್ದು are taken from ಬಿಲ್ 1, as also the forms of the 3rd person singular imperfect ಬಿದ್ದುಮ, ಬಿಡುಮ, ಬಿದ್ದುಮ, ಬಿತ್ತು. ಬೀಲ್ (Bp. 45, 26. 38; 46, 57; 60, 57), ಬೀದುವ, ಬೀದೋ (C.). ಕೂಡಿದಂಗೆ ರಡಂ ಬಗಿದಾತನುಂ ನರಕದೊಳ ಬೀದ್ದಿಲಿಗೇಂ ಸನ್ನಯಂ? (Smd. 89). ಕಡೆಯಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ನಡುಗಡಲೊಳ ಮೋಹಮೆವ್ವು ಬಲಬಲೆಯೊಳ ನೀಂ ತೊಡಮ್ ಬೀದಿದೆ, ಜೀವನ, ನಡೆ, ಧರ್ಮದ ಬಟ್ಟಿಯೊಳು (Jmt. 24). ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರ ತೋಕದಿನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿದ್ದರೆ ನೂರು ತೆದನಾದ ನಡಿ (ತಪದ್ವ); ಹನಿತು ಬೀದಿರಾದುದು (ಎನಾ ತೋನ್ನುಬ, ಪಕ್ಕ Nr.). ಬೀದೋ ಸ್ವಧಾವಪುಷ್ಯವನು (ಪತಯಾಲು, ಪಾತುಕ SI. 360). ತಿರಿಗಿ ಬಿದ್ದುಮ (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರತಿಕೂಲ, ಅಪಸಕ್ತ, ಅವಸ್ಥು 376). ಪಾಡು ಬಿದ್ದುಮ (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಧ್ವಸ್ತ, ಪ್ರತ್ಯ, ಪನ್ನ, ಹ್ಯುತ, etc. 382). ಮಾತುಗಳಾಯದಧಮುಗೆ ಮಾಣಿಕವು ತೂತು ಬಿದ್ದಿರೆ (8p.; see ತೂತು ಬೀದು). ಸೂರ್ಯನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಮ ಲಿಯೂ ಹಳ ಬೀದುತ್ತಿತ್ತು (B. 2, 24). ಎತ್ತೋ ಹುಡುಗರು ಕಿಟ್ಟಿ ಸಂಗತಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ...ವೇಳೆಯನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕಳೆಯುವರು (4, 1). ಈಗ ನೀನು ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತರೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡ ಬೇಕು? (4, 2). ಹೊತ್ತು ಬಣ್ಣಗ ಅಮ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದೀತು (4, 12). ತಮಗಿನ್ನ ಬಲಿಪುರಾದವರ ಕೂಡ ಸಂಕತನದ ಸಮೃದ್ಧ ಮಾಡುವ ಧರ ಕೈ ಯಾರೊ ಬೀದಿ ವಾರದು (4, 12). ಖನಿಕೋಟಿ ಹಲವು ರೀತಿಯು ಬಿಡುಗವರೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀದುತ್ತವೆ (4, 15). ತುಳಾಪುರವೆವ್ವು ಹೆ ಸರು ಬೀದಿಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಾಯಿತೆನ್ನರೆ (4, 80). ದೂರ ದೂರದ ಸ್ಥಲ ಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ, ಮುಕ್ಕಾಲು ರೂ ಪಾಯಿ, ಒನ್ನು ರೂಪಾಯಿಯ ತನಕ, ಬೀದುವದು (are to be laid or paid down as price or postage, 4, 87). ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಗಾಗ್ಗೆ ಅವುಗಳ ಕಾರಣ ಬೀದುತ್ತವೆ (4, 88). ಕಡ್ಡಿನ ಮುಸ್ತಾದ ಧಾತುಗಳು ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಎಪಲವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಕಾರಣ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ತಡೆಮ ಬೀದುವದು (4, 95). ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನ್ನು ಪತ್ರದ ಎರಡೂ ಮೆಯ್ ಪಾಸಲಿಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ಎಪಕ ಸಹ ಬೀ ದಿರಿಲ್ಲ (are not required, 4, 103). ಉಗಿಯ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಮ ಬೀದಿದೆ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ (4, 103). ನನ್ನ ತಿಗಟೆಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಡೆತು ಹೋಗಿದ್ದೆನು, ಮುನ್ನೆ ಅವದ ಕಾರಣ ಬಿದ್ದದ್ದಾನೆ (4, 110). ಇನ್ನು ಮುನ್ನೆ ಪರದೇ ಶಗಳನ್ನೆ ಈಗಿನಷ್ಟು ಕಡಿವೆದಲೀ ತರಿಸುವ ಕಾರಣ ಬೀದಿಲಿಲ್ಲ (4, 163). ಅಲ್ಲಿ ಮುಸ್ತು ಬೀದಿದೆ ನಿನಗೆ ತಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳು ದೊರೆಯುವವು (4, 180). ತಪಾಮೃಗದ ಗಡುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಬಹಳ ಬೀದುವದು (4, 193). ನೋ ಬಿದ್ದ ಊಟಾ ಮಾಡ ಕಳಕಳಿಸಿದ ಪಾಗಿ. — ಪಾದ ಪಡುವ ಪಾ ದಾಗಿನ ಬಕನ ವಾಯಿಗೆ ಬೀದೋಡುತ್ತಮು. — ಬಿದ್ದ ಬದಾಲಿ ದಿವೆನೆ ಅಯ ಬೇಕು, ಇದ್ದ ಬದಾಲಿ ಇರ ಬೇಕು (Prva.). See Bp. 5, 52; 16, 5; 20, 21; 40, 6; 46, 44; 47, 19; 52, 17; 55, 4; 58, 28; 61, 11; Bh. 1, 8, 91; 1, 19, 19; 2, 13, 16; Rām. 3, 2, 21; SI. 83. 87. 115. 267. 274. 299; B. 5, 230. 301; ಕಡಿವೆದ, ಜಗುವೆದ, ಬಿವ್ವಿದ; Prva. a. ಪಾನು. — ಬಿದ್ದು ಕೊಳ್ಳು. To lie down (B. 2, 50; 3, 10. 109; 4, 213; C.). — ಬಿದ್ದು ಬಿಡು ನಗು. To wallow from laughter (B. 2, 34; C.). — ಬೀದಿಸ ಬಿಸು. -ಕೆಡಬಿಸು. To cause to fell (Bh. 6, 5, 13). — ಬೀದಿ ಗಡು. -ಕೆಡಗಡು. To fell (Rām. in W. v. 449). — ಬೀದ ಸಡಿ To beat down (Bp. 14, 20). — ಬೀದಿ ಹೊಡೆ = ಬೀದಿ ಸಡಿ (Bp. 49, 10).

ಬೀಲ್ bil. ಬೀಲು. 2. = ಬೀಡು 4. A waste, etc. (ಮಾಡದ ಕೆಯ್ Smd. I; ಬಿಲ್ಕೇತು Smd. Dh., Smd. 115; My.). 2, that which is inferior or bad (My.; see ಮೋಲು ಬೀದು). 3, a mistake, as in writing (J. 30, 28). 4, prostration (from disease, My.). — ಬೀದು ಕೆಡವು To leave uncultivated or fallow (My.). — ಬೀದುಗಿಡವು -ಕೆಡಿವು = ಬೀದು ಕೆಡವು. (B. 5, 85). — ಬೀದು ಬೀದು = ಬೀಡು ಬೀದು. To remain untilled (B. 5, 99. 105; My.). ಪಾಳೆಯ

ಬ್ಬ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಬೀದು ಬಿದ್ದರೆ ವಾದ್ಯಾನು (Priv.). — ಬೀದುಭೂ ಮಿ. = ಬೀದು. (My.). ಬೀದುಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಗು ಮಾಡೋಣ (G. 127). — ಬೀದುವಟ್ಟಿ. A powerless arm (My.). ವಾದ್ಯಾನು ಬೀದುವಟ್ಟಿ ನೀರು ಹಾಕಿ, ಬೀದುವಟ್ಟಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು (Priv.). — ಬೀದುವಡನೆ. A bad, worthless word or speech (Bh. 8, 9, 12). — ಬೀದುವಾಡು. To worst (Rām. 1, 5, 32). — See Priv. s. ತಾನು.

ಬೀಲ್ bil. ಬೀಲು. 3. = ಬೀರು 2 (Smd. 28). Leaving, leave, etc. — ಬೀದುವಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. A consonant (ವ್ಯಂಜನ Smd. 146; Sā.; cf. ಬೀರು 2? M. ವೀದುವಕ್ಕರ, a letter that might be left out). — ಬೀದು ಕೊಡು = ಬೀದುವಾಡು. (Bh. 1, 8, 60; 2, 13, 13). — ಬೀದುದ. -ಲುದ. A garment that has been (worn and) left or put away (as unclean, Abh. P. 9, 178; V. 38, 66). — ಬೀದುವಾಡು. = ಬೀದು ಕೊಡು. To give leave to go: to dismiss (with accusative, Rāv. 13, after 97; Sāv. 5, 55; 5, after 55; J. 7, 35; 18, 39; 31, 53). — ಬೀದುವಾಡು. = ಬೀದು ಕೊಡು (Smd. 28). To take leave to go: to quit (with accusative, Čpr. 3, after 80; 7, after 28; Abh. P. 7, after 7; Bh. 1, 8, 60. 66; J. 2, 45; 5, 60; 18, 6; 29, 26. 27. 40). — ಬೀದುವಾಡು. To give leave to go: to dismiss (with accusative, Abh. 7, after 84). — ಬೀದುವಾಡು. = ಬೀದುವಾಡು. (with accusative, Bp. 4, 49).

ಬೀಲಲ್ bilāl. ಬೀಲಲು. = ಬೀದಲ್, etc. ಮರದ ಬೀದಲು (ಜಲಿ, 3ನೇ HIA.; ಜಲಿ Kk. 19, o. r. ಬೀದಲ್). ಗುಡ್ಡಗೊಮ್ಮಿನ ಬೀದಲು (ಕೃಷ್ಣ, ಕ್ರಸ್ತತಾಪಾತಿಫ Nr.).

ಬೀಲಲ್ bilāl. ಬೀಲಲು. = ಬೀದಲ್, etc. (ಮರದ ಜಲಿ Smd. I, Smd. 24; 3ನೇ, ಜಲಿ Mr. 106). ಮರದ ಬೀದಲು (ಕುಷಾ ತಜಲಿ Nn. 66; 3ನೇ, ಜಲಿ 100, o. r. ಬೀದಲು).

ಬೀಲಸು bilisu. To cause to fall; to fell, etc. (My.; J. 22, 7; Bh. 4, 4, 99).

ಬೀಲು bilu. 1. 2. 3. = ಬೀಡ 1. 2 (C.). 3. P. p. of the verb: ಬಿದ್ದು (C.).

ಬೀಲು bilu. 4. A creeping plant, a creeper (My.; see Priv. s. ತಾನು).

ಬೀಲಲ್ bilāl. ಬೀಲಲು. = ಬೀದಲ್, etc. ಕೊಮ್ಮಿನ ಬೀದಲು (ತಾಪಾತಿಫ, ಅವರೋಪ Nr.).

ಬೀಲುವಿಕೆ biluvikē. Falling, etc. (ವ್ಯಸನ, ಕ್ರಂಶ Si. 437).

ಬು bu. An imitative sound. — ಬು ಬು ಬು. rep. (Bp. 9, 12; 58, 28). — ಬು ಬು ಬು. rep. The sound of a large kahalē (My.).

ಬುಕ buka. = ಬುಕ. (ಗೋಳೇ ಹೂವು G.).

ಬುಕನೆ bukaṇi. Powder (My.; Mhr. ಬುಕಟೆ, ಬುಕಣಿ, ಬುಕೇ).

ಬುಕ್ಕ bukka. 1. The heart (ಅಗ್ರಮಾಂಸ, ಬಹ ಬಿಕ್ಕು Mr. 398). 2, a goat.

ಬುಕ್ಕ bukka. 2. (Tbh. of ಭುಕ). — ಬುಕ್ಕರಾಯ. N. of a king. ಬುಕ್ಕರಾಯ ಮೆಟ್ಟಿ, ಬಿಕ್ಕಿನ ಮದ ಕೊಟ್ಟು (Priv.).

ಬುಕ್ಕ bukki. A fragrant powder, much used in offering to idols (Mhr. ಬುಕಾ, ಭುಕಾ). — ಬುಕ್ಕಟ್ಟು. = ಬುಕ್ಕ, ಬುಕ್ಕುಟ್ಟು. (My.; ಪಟವಾಸಕ, ಸಿಪ್ಪಾತ G.; B. 4, 147). — ಬುಕ್ಕಟ್ಟು ಗಾಡಿ. (ಸುಗಂಧಿ G.). — ಬುಕ್ಕುಟ್ಟು. = ಬುಕ್ಕುಟ್ಟು. (ಡರ್ಡ, etc. Si. 225). See ಮೇಲು.

ಬುಕ್ಕ bukkē. The heart.

ಬುಗ buga. = ಭುಗ, ಭುಗಿ, etc. — ಬುಗ ಬುಗನೆ. rep. With the repeated sound of ಬುಗ (My.).

ಬುಗಡಿ bugadi. = ಬುಗುಡಿ. An ear-ornament of females worn in the upper part of the ear (My.; T. ಪುಗಿ, Tē. ಬೋಗಡಿ; Mhr. ಬುಗಡಿ). ಬುಗಡಿಯಾದರೆ ದಗಡಿ ಮಗಳಿಗೆ ಅಗ ವೇ? (Priv.). See Priv. s. ದಗಡಿ and ಬೇಗಡಿ 1. — ಬುಗಡಿಯು. — ಅಂಕು. A kind of ornamental border (My.).

ಬುಗರಿ bugari. = ಬುಸುರಿ. The porcher tree, Hibiscus populneoides Roxb. (Thespesia populnea Corr.; My. = T. ಪೂವರಬು; its fruits are used like tops).

ಬುಗರಿ bugari. = ಬಗರಿ, ಬುಗುರಿ, ಬೋಗರಿ. A spinning top (J. 13, 5; My.; Mhr. ಭೋವರಾ, ಭೋವರಾ, fr. ಭೋವರೇಂ, to turn round). — ಬುಗರಿಯಾಟ. -ಅಟ. A game at tops (My.). — ಬುಗರಿಯಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To spin a top (My.).

ಬುಗಿ bugi. = ಭುಗಿ, etc. (My.).

ಬುಗಿಲ್ bugil. = ಭುಗಿಲ್. (My.).

ಬುಗಿಲನೆ bugilanē. = ಭುಗಿಲನೆ. (My.).

ಬುಗು bugu. = ಭುಗು. (My.).

ಬುಗುಟಿ buguṭi. = ಬುಗುಡು. (Bp. 38, 28).

ಬುಗುಡಿ buguḍi. N. of a milky plant (ತೇರವತಿ Mr. 147).

ಬುಗುಡಿ buguḍi. = ಬುಗುಡಿ. (My.; Si. 218).

ಬುಗುಡು buguḍu. = ಬುಗುಟಿ. A swelling, an eminence, an elevation, a protuberance (Tē. ಪುಗು, ಬುಗುಟಿ; Tē. ಬೋಡು, a prominent navel; see ಪುಗು; cf. ಬುಗುಡು, ಬುಡು, ಬೋಲಿ). See ಅನಿಕ್ಕುಬುಗುಡು. ಹೊಕ್ಕುಬು ಬುಗುಡುಕುವನು (ತುಣ್ಣಿಲ, ತುಣ್ಣಿಫ Nr.). — ಬುಗುಡುಹೊಕ್ಕುಡು. A prominent navel (ತುಣ್ಣಿ Mr. 388).

ಬುಗುರಿ buguri. = ಬುಗರಿ. (My.). 2, = ಅಸ್ಯಸ್ಥ (Mr. 117, where another MS., instead of ಬುಗುರಿ, reads ಉಬು).

ಬುಗುರಿ buguri. = ಬುಗರಿ, etc. (My.; Si. 72).

ಬುಗಿ buggi. The cheek (? Tē. ಬುಗ್ಗಿ). ಹೆಗ್ಗಕದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ವೆಗ್ಗದಾಗಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಬುಗಿಯ ಹೊಕ್ಕುಟ್ಟು ಹೋದೆಯೆಂದೊ ಪ್ರಾಣಿ! (Dp. 38, 2).

ಬುಗ್ಗಿ buggē. A spring of water, the source of a river, a fountain (B. 4, 172; Tē.; cf. ಪುಗ್ಗಿ; ಪುಟಿ). ಬುಗ್ಗಿಯ ನೀರು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಹಗ್ಗ ಬೇಕೇ? (Priv.).

ಬುಜ buja. 1. Tbh. of ಭೂಜ. — ಬುಜವತ್ತಗಿಡ. (ಭೂಜ, ಡರ್ವ, ಮೃದುತ್ವಹ Si. 132). — ಬುಜವತ್ತೆ. Birch-bark (My.; Mhr. ಭುಜವತ್ತ).

ಬುಜ buja. 2. Tbh. of ಭುಜ. (My.).

ಬುಜಿಸು bujisu. Tbh. of ಭುಜಿಸು. (My.).

ಬುಜ್ಜಿಯು bujjayisu. = ಬುಜ್ಜಿವಿಸು. To cajole, to flatter, to console, to persuade (Tē. ಬುಜ್ಜಿಗಿಂಡು; cf. ಪುಸರಾಯಿಸು, ಬುಲ್ಲಯಿಸು 1, ಬೋಸರಿಸು, ಬೋಕಯಿಸು). ಬುಜ್ಜಿಯಿಸುವ ನುಡಿ (ಸಾಪ್ತ HIA.).

ಬುಜ್ಜಿವಿಸು bujjavisu. = ಬುಜ್ಜಿಯಿಸು. (Bp. 22, 38).

ಬುಡಿ buḍi. = ಬುಟ್ಟ, ಬುಟ್ಟಿ, ಬೂಡಿ. A flower or other figure worked, painted or drawn (Mhr., H. ಬುಟಾ, ಬುಟ್ಟು; My.; Br.).

ಬುಡೀದಾರ buḍi-dāra. Decorated with flowery work (Mhr.; My., also ಬುಡೀದಾರ). ಬುಡೀದಾರಹಟ್ಟಡ ಮದುಮಗನಿಗಲ್ಲದೆ ಮುದಿಮುದುಕನಿಗೆ ಬುಟ್ಟಿವೇ? (Priv.).

ಬುಟ್ಟ buṭṭa. = ಬುಡಿ, etc. (My.).

ಬುಟ್ಟಿ butti. = ಪಟ್ಟಿ ೨, ಬುಟ್ಟಿ. A basket of bamboo, etc. of various shapes, especially for flowers, fruits, fishes, etc. (C.; B. 4, 62, 178; Si. 86; Tē. ಬೊಟ್ಟಿ). ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ. — ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಾಣಸ್ವೇಷವಾದರೂ ಮಾನವ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲವು ಹಾಕ ಬೇಡ (Prvs.). ೨, a mere basket: an untrimmed object. ಕೆಲವು ತಲೆ ನೋಡು! ಹಾಗೆ ಬುಟ್ಟಿ ಆಗಿದೆ! (B. 1, 6). See Prv. ೨. ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು 1.

ಬುಟ್ಟಿ butti. = ಬುಟ್ಟಿ. (S. Mhr.).

ಬುಟ್ಟಿ butti. = ಬುಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಬುದ budā. = ಬುದು, ಬೊಡ. A sound in imitation of that produced by a vessel, etc. when immersed into water, or by water issuing from the spout of a vessel, and of that produced by the budabudikē (C.; Tē.; Mhr. ಬುದ ಬುದೇಂ, to bubble; to mumble, mutter). — ಬುದ ಬುದನೆ. With a repetition of the sound of budā (My.). — ಬುದ ಬುದಿಕೆ. = ಬುದಬುದಿಕೆ. (My.; ಡಮರು Si. 63). — ಬುದ ಬುದಿಸು. To have or produce the repeated sound of budā (Rām. 3, 8, 4).

ಬುದ budā. = ಬುದಕು, (ಬೊಡ್ಡಿ ೨, ಬೊಡ್ಡಿ). (Tbh. of ಬುದ್ಧಿ). The bottom or lowest part of anything, the place or side underneath, the lower side, the foot of a tree, the root of the tongue, etc. (C.; Tē.; ಬುದ್ಧಿ, ಬೊಡ್ಡಿ G.; Mhr. ಬುದಪಾ, ಬುದಾಪು, ಬುದಾ). ಮರದ ಬುದ (ಮೂಲ, ಬುದ್ಧಿ Si. 122). ಮರದ ಬುದದಿನ್ದ ತುದಿಯ ವರಿವಿಗೂ ಹಬ್ಬಿದ ಬಳ್ಳಿಗಳು (ಅವ ರೋಹ 121). ಬುದದ ಬೇರಿನ ದಿಮ್ಮಿ (ತಾಲೂಕು 95). ದಾಳಿಗಳ ಬುದ (ಪಕ್ಕ ೨, ಪಕ್ಕ ಮೂಲ 178, 425). ದಿನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಬುದ (ತ್ರಿಕ, ದಿನ್ನೆ ಲುವಿನ ಕೆಳಗಡೆ 209). ಅನೆಯ ಕಿವಿಯ ಬುದ (ಹೊಲಿಕೆ, ಕರ್ಣ ಮೂಲ 270). ನಾಲಿಗೆಯ ಬುದ (ಚಿಹ್ನಾಮೂಲ ಸಿmd. 43 Cm.). ಕುದುರೆಯ ಜೀನದ ಬುದಿಕೆ ಹಾಕುವದು (ಅಮರಾಂ); ಗಿಡಗಳ ಬುದ ಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ನೀರಿನ ಕಟ್ಟಿ (ಅಲವಾಲ); ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕದ ಬುದ (ಪಕ್ಕ ೨); ಗಿಡದ ಬುದ (ಮೂಲ); ಬುದದಲ್ಲಿಯೇ ಬೊಂಗಳೂರು ಒಡೆಯುವ ಗಿಡ (ಪ್ರವೃತ್ತಿ G.). ಮೊಗ್ಗೇ ಬುದದಲ್ಲಿ ತುಮ್ಮು ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 36). ರಸವನ್ನು... ಒರೆಗುಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ಬುದಕ್ಕೆ ಉರೇ ಹಚ್ಚಿ (3, 46). ಲಂಗರವು ತಕ್ಕ ಹೋಗಿ, ಬುದದೊಳಗಿನ ಕೆಸರೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕೊಣ್ಣು (3, 118). ನೀಲಿಯ ಎಲೆಗಳು ದೇಣ್ಣಿನ ಬುದದಿನ್ದ ತುದಿಯ ತನಕ ಎರಡೆರಡದಿನ್ದ ಸಾಲುಗೊಣ್ಣುರುತ್ತವೆ (4, 54). ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಕೊ ಪ್ರಂಗಿಕೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎದಿಸಿ, ಬುದಕ್ಕೆ ಉರೇ ಹಚ್ಚಿ (4, 203). ಆ ಹೂಜಯನ್ನು ಬುದ ಮೇಲು ಮಾಡಿ ಹಿಡಿದನು (5, 143). ಗೇಣ್ಣು ಮೃಗದ ಕೊಡಿನ ಬುದದ ಸುತ್ತರತೆ (5, 249). ಮರ ದ ಬುದದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೊಣ್ಣು, ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ (My.). ಬುದ ಕಡಿದ ಮೇಲೆ ಮರ ದಾಡೋಡುಳ್ಳೇ? — ಬುದ ಹತ್ತಲದೆಯದವ ನಡು ಹತ್ತಾ ನೇ? — ಎಣ್ಣೇ ಹಾಕಿದರೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಗುಣ, ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿದರೆ ಬುದಕ್ಕೆ ಗುಣ. — ಕಟ್ಟು ಕೊನೆಯಿನ್ದ ಮೆದ್ದರೂ ಬುದದಿನ್ದ ಮೆದ್ದರೂ ಸವಿಯೇ ನೇ. — ನಡುಮರಾ ಹತ್ತಿ, ಬುದಾ ಕಡಿದ (Prvs.). — ಬುದಕಟ್ಟು. A olan, a family (My.). — ಬುದಧಾಗ. The bottom; the root; the foot. ನಾಲಿಗೆಯ ಬುದಧಾಗ (ಸೂನೆ, ಕೆಳನಾಲಿಗೆ G.). ಆ ಗುದ್ದದ ಬುದಧಾಗವು (B. 5, 46). — ಬುದಮೆಯ. The lower side (S. Mhr.).

ಬುದಕು budaku. = ಬುದ. ಗುದ್ದದ ಬುದಕಿನ ಧೂಮಿ (ಉಪತ್ಯಕ್ತ G.).

ಬುದಕ್ಕನೆ budakkane. With the sound of ಬುದ (My.; Mhr. ಬುಟ್ಟಿನ).

ಬುದಮೆ budame. = ಬುದಮೆ. A sort of cucumber (Tē.; My.).

ಬುದು budu. = ಬುದ, etc. — ಬುದಬುದಿಕೆ. = ಬುದಬುದಿಕೆ.

A small rattle-drum (My.). 2, untruth (My.). — ಬುದು ಬುದಿಕೆಯವ. — ಅವ. A fantastically dressed Mahratta bōdra and mendicant fortune-teller, who carries a budubudikē (My.).

ಬುದು budu. (= ಬುದ). — ಬುದುಜಾಗನ ಗಡ್ಡೆ. A perennial creeping plant forming roundish prickly heads of flowers close to the earth, *Lepidagathis cristata* Willd. (Z.).

ಬುದುಮೆ budume. = ಬುದಮೆ. See ಕಾಡು. — ಬುದಮೆ ಕಾಯ. (ಚಿತ್ರ, etc., ಹೆಮ್ಮೆಳ್ಳರು, ಪಾಪರಹಟ್ಟು Si. 161). — ಬುದು ಮೆಳ್ಳು. A climbing herb, *Cucumis trigonus* Roxb. (Si. & Pl.).

ಬುದ್ಧಿ buddi. 1. (= ಬುದುದಿ). A (glass) bottle (for ink, My.; Tē., T.).

ಬುದ್ಧಿ buddi. 2. See ೨. ಬುದ್ಧಿ.

ಬುದ್ಧು buddu. = ಬುದುದು, etc. Roundness, curvedness. — ಬುದ್ಧ. — ಅ 3. A bandy-legged man (My.). Feminine ಬುದ್ಧಿ (My.).

ಬುದ್ಧ buddi. (fr. ಬುದುದು). A rising or swelling: a swollen testicle (My.; Tē.; ಬುದ್ಧಿ ಇದೆಯವು, My.; see Prv. ೨. ನಮ್ಮ).

ಬುದ್ಧಿ buddi. = ಬುದುದಿ, etc. (My.).

ಬುದ್ಧಿ butti. (Tbh. of ಭುಕ್ತಿ). Food (prepared for a journey, especially boiled rice), travelling provisions (C.; Tē.; Abhk. 2, 96). ಅವನು ತನಗೆ ಹತ್ತುವಷ್ಟು ರೊಟ್ಟಿ, ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು (B. 3, 121). ಅವನು ನಾಯಿಗೆ ಒಂದು ತುಣುಕು ರೊಟ್ಟಿ ತುಸು ಬುತ್ತಿ ಹಾಕಿದನು (3, 122). ಅವನು ಆ ಬಡ ಸಿಡಾಯಿಗೆ ತನ್ನ ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ಬುತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು (3, 124). ಬುತ್ತಿಯಿದ್ದವ ಎತ್ತಲೂ ಉಣ್ಣಾನು. — ನಾಯಿ ತಲೆ ಮೇಲಣ ಬುತ್ತಿಯ ಹಾಗೆ. — ನಿತ್ಯವಯನ ಬುತ್ತಿ ಕೇಡು (Prvs.). — ಬುತ್ತಿಗಣ್ಣು. A bundle of travelling provisions (My.). ಅವನು ಬುತ್ತಿಗಣ್ಣು ಹಿಚ್ಚಿ (B. 3, 122). — ಬುತ್ತಿಗಣ್ಣು. — ಕಳ್ಳ. A thief who steals travelling provisions. ಬುತ್ತಿಗಣ್ಣಿಗೆ ಸಕ್ಕವ ತಪದಾಚಾರ? (Abhk. 1, 41). ಬುದ budā. Tbh. of ಬುದ (Smd. 339; ತಿಂಗಳಣ್ಣು, ಸೌಮ್ಯ ಸಿmd. 17).

ಬುದಬುದ budubuda. Tbh. of ಬುದುದ. (Bp. 37, 25; Bh. 1, 15, 19; 6, 4, 27; see ಜಲ).

ಬುದ್ಧನಿಗೆ buddanige. = ಬುದ್ಧಲಿ, ಬುದ್ಧಲಿಕೆ, ಬುದ್ಧಿ. A bottle made of skin to hold oil, ghee, etc. (My.; Tē. ಬುದಿಗೆ; Mhr. ಬುದಲೀಂ, ಬುದಲೀಂ). ತೊಗಲ ಬುದ್ಧನಿಗೆ (ಕೃತ್ತಿಸ್ವೇಷಪಾತ್ರ, ಕುತು); ಆ ಸ್ವೇಷಪಾತ್ರ ಕಿದಾದಾದೊಡೆ ಕುತುವ ಎನಿಸುಗು, ಅವ ಕೆಯ್ದಿದ್ದಿಗೆ (Nr.).

ಬುದ್ಧಲಿ buddali. = ಬುದ್ಧನಿಗೆ, etc. (My.). ತೊಗಲ ಬುದ್ಧಲಿ (ಕುತು, ಎಣ್ಣೇ ಬುದ್ಧಲಿ, ಸಿಕ್ಕಿಗೇ ಬುದ್ಧಲಿ); ಚಿಕ್ಕದಾದ ಹರ್ಮದ ಸಿಕ್ಕಿಗೇ ಬುದ್ಧಲಿ (ಕುತು, ಕೆಯ್ದಿದ್ದಲಿ Si. 309).

ಬುದ್ಧಲಿಕೆ buddalike. = ಬುದ್ಧನಿಗೆ, etc. (ಹರ್ಮಗರ್ವಳ q. v. Mr. 213).

ಬುದ್ಧಿ buddi. Tbh. of ಬುದ್ಧಿ. (My.). See Prv. ೨. ಉದ್ಧ. — ಬುದ್ಧಿಗರಿಸು. — ಕಲಿಸು. To impart knowledge, to give instruction (J. 17, 35). — ಬುದ್ಧಿಗಿಡು. — ಕಿಡು. = ಬುದ್ಧಿಗಿಡು. (Grj. 8, 23). — ಬುದ್ಧಿಗಿಡು. — ಕಿಡು. Understanding to be lost: to lose one's intellect. ನಿದ್ದೆಗೆಟ್ಟನೋ? ಬುದ್ಧಿಗಿಟ್ಟನೋ? (Prv.). — ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ. — ಕೇಡಿ. A person who has ruined or lost his intellect (B. 2, 47; 3, 70). — ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿತನ. — ಕೇಡಿತನ. The

state of having lost one's intellect (My.). — ಬುದ್ಧಿ ದೊಡ್ಡದು. — ತೊಡಿದು. To cease to abandon one's understanding, to stultify (J. 2, 12).

ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರ buddhi-(i. e. buddali)-vanta (i. e. panta = pantha).

1. The vessel by means of which a buddali, etc. are filled (My.).

ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರ buddhi-vanta. 2. Tbh. of ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರ. (My.).

ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ buddhivantikē. = ಬುದ್ಧಿ. (My.).

ಬುದ್ಧ buddha. Observed; known, understood; awakened, awake;—completely conscious, clever, wise, knowing; a wise or learned man (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223). 2, a Buddhist or Jaina; a saint of the Buddha or Jaina sect; a Buddha (ಜತಕಾಮ, ಬೌದ್ಧ Nn. 44; ಬೌದ್ಧ Mr. 23). 3, the last one of the twenty-four Buddhas (or Arhats), the Buddha of the present cycle: Śākya muni or Śākya sinha, Gautama, sometimes regarded as the ninth incarnation of Vishnu.—See Bp. 53, 3; 54, 7.

ಬುದ್ಧಸಮಯ buddha-samaya. A congregation of Buddhas (Bp. 50, 50).

ಬುದ್ಧಾಸ್ಥಿರ buddhāṣṭhira. A building in which relics of Buddha are preserved.

ಬುದ್ಧಾವತಾರ buddha-avatāra. The last but one or ninth incarnation of Vishnu (ಶ್ರೀಘನ G.; My.).

ಬುದ್ಧಿ buddhi. = ಬುದ್ಧಿ. Perception; intelligence, understanding, intellect, judgment, discernment, wisdom, sense;—comprehension, knowledge;—opinion, notion, view, idea; purpose. 2, in accosting: well! right! etc. (B. 4, 127. 156). ಅಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಒರೆ ಉರಿಯಿತು, ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂತು. — ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ಕ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಕೇಡು ತನ್ನ. — ಬುದ್ಧಿ ಇರುವಾಗ ಗಣ್ಯನಿಲ್ಲ, ಗಣ್ಯನಿರುವಾಗ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ. — ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ಇದ್ದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ (Prva.). See Prva. 8. ಮೂಢ, ಮೂಢು ವರುಷ, ಎದ್ದು. — ಬುದ್ಧಿಯಾಡು. — ಆಡು. = ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದು. ಬುದ್ಧಿಯಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಗುಡ್ಡಾಡುವದಕ್ಕೆ ಬಂದ (Prv.). — ಬುದ್ಧಿವೇದ. — ವೇದ. = ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದು. (Cpr. 6, after 88). — ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದು. To advise, to instruct, to exhort (B. 4, 139). ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದವರ ಸಂಗಡ ಗುಡ್ಡಾಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬುದ್ಧಿಕ್ಷೀಣ buddhi-kshīṇa. A man whose intellect is diminished or lost (My.). 2, diminution or loss of intellect (My.).

ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ buddhi-pūrvaka. Designedly, purposely (Mhr.; B. 4, 154; My.).

ಬುದ್ಧಿಬಲ buddhi-bala. The power of intellect; intellectual prowess (My.).

ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರ buddhi-vanta. = ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರ 2. Tbh. of 8k. ಬುದ್ಧಿ ಮತ್. An intelligent, sensible, judicious, or learned man (ಮತಿವಸ್ತ್ರ Smd. 279 Cm.; ಧೀಮಾನ್ Nn. 59; B. 1, 17; 3, 61; 4, 176). Feminines ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರಳು, ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರ (My.; ಪ್ರಾಜ್ಞ G.). ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರನೇ ಬಲವಸ್ತ್ರನು. — ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರಗೆ ಮೂಢು ಕಡೆ, ಅಪ್ರಬುದ್ಧಗೆ ಒನ್ನೇ ಕಡೆ. — ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರ ಬೆನ್ನ ತಿನ್ನು, ಅಪ್ರಬುದ್ಧನ ದಾಯಿಗೆ ಒರಸಿದ. — ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರರ ಮೋಡ ಮುದ್ದಿನ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತು. — ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರರ ತಾಯಿಯೆಲ್ಲಾ ಬದ್ಧಾಕ್ಕೆ (Prva.).

ಬುದ್ಧಿವಾನ್ buddhi-vān. = ಬುದ್ಧಿವಸ್ತ್ರ. (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223); a councillor (ಮುದ್ರಿ, ಅಮಾತ್ಯ Mr. 266).

ಬುದ್ಧಿವಾನ್ buddhi-vāna. = ಬುದ್ಧಿವಾನ್. (ಧೀರ Ūb.; Mhr. ಬುದ್ಧಿ ಮಾನ್).

ಬುದ್ಧಿವಿಕಲ buddhi-vikala. A man defective in intellect (My.).

ಬುದ್ಧಿವಿಕಾರ buddhi-vikāra. Perverseness or confusion of understanding (My.).

ಬುದ್ಧಿವೈಕಲ್ಯ buddhi-vaikalya. Defect in intellect (My.).

ಬುದ್ಧಿಕಾಲ buddhi-kāli. Intelligent; an intelligent person. (My.).

ಬುದ್ಧಿಸಹಾಯ buddhi-sahāya. A councillor, a minister.

ಬುದ್ಧಿಸಾಮರ್ಥ್ಯ buddhi-sāmarthya. = ಬುದ್ಧಿಬಲ. (My.).

ಬುದ್ಧಿಸ್ವಲ್ಪಿತ್ಯ buddhi-skhālitya. Error of judgment (My.).

ಬುದ್ಧಿಹೀನ buddhi-hīna. Destitute of intelligence, ignorant, foolish, stupid; a stupid man. (My.; B. 3, 121). ಉದ್ಭವ ಮೇಲದ ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೀನನು (Prv.). Feminines ಬುದ್ಧಿಹೀನಳು, ಬುದ್ಧಿಹೀನಿ (My.).

ಬುದ್ಧೀನ್ದ್ರಿಯ buddhi-indriya. = ಜ್ಞಾನೇನ್ದ್ರಿಯ. A perceptive organ of sense, of which five are enumerated: eye, ear, nose, tongue, and skin, or seeing, hearing, smelling, tasting, and feeling, the mind (manas) being both an organ of perception and of action. (My.). Cf. ಕರ್ಮೇನ್ದ್ರಿಯ.

ಬುದ್ಧಬುದ್ಧ buddbuda. = ಬುದ್ಬಬುದ್. A bubble; a spontaneously grown thing (ಜರ್ಜ, ತನಗೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟುವುದು Nn. 73).

ಬುದ್ಧಿ budli. = ಬುದ್ಧಿವೇಗ, etc. (My.).

ಬುದ್ಧ budh. = ಬುದ್ಧ. (Smd. 106).

ಬುದ್ಧ budha. = ಬುದ್ಧ. Wise, intelligent, sensible, prudent; a wise or learned man. 2, the planet Mercury, regarded as a son of the moon.

ಬುದ್ಧಜಯ budha-jāya. A congregation of scholars (ಎದ್ದ ತಮಾಷ Smd. 253 Cm.).

ಬುದ್ಧವಾರ budha-vāra. Wednesday. (My.; B. 1, 7). ಬುದ್ಧವಾರವಾದರೆ ಯಾವವಾರ ಇಕ್ಕ ದಾರದೇ? — ಬುದ್ಧವಾರವಾದರೆ ಸದೇಗೂ ದಿಸ ಬಾರದೇ? (Prva.).

ಬುದ್ಧಾಗ್ರಣಿ budha-āgrani. An eminent scholar (Kāvy. III, 3, B. 85).

ಬುದ್ಧಿತ buddhita. Known, understood.

ಬುದ್ಧ budhna. = (ಬುದ್ಧ), ಬ್ರಹ್ಮ. Depth, lowest part; the bottom of a vessel; the foot or root (of a tree, etc.), ಮೂಲ, ಮೊದಲು Nn. 136; ತೊಡವ Mr. 486). 2, height, bulkiness (ಉನ್ನತ, ದೊಡ್ಡ ತುದ್ದವಾದುದು 136); a large abdomen (ಉನ್ನತೋದರ 486). 3, śiva (ತಿತಕೃಷ್ಣ, ಕಿತ್ತರ, 136; ತಿವ 486).

ಬುದ್ಧ budhya. To be understood, observable, noticeable, noteworthy. (Bp. 24, 20).

ಬುದ್ಧ್ಯ budhyā. Designedly, purposely (B. 4, 123).

ಬುನಗು bunagu. = ಬುನುಗು. The rear (My. as ಗುನಗು). ದಣ್ಣಿನ ಹಿನ್ನಿನ ಬುನಗು (ಪಂಗ್ರಹ G.).

ಬುನಾದಿ bunādi. The foundation of a building (My.; Br.; H. ಬನಿಯಾದ್, bunyad).

ಬುನುಗು bunugu. = ಬುನುಗು. ದಣ್ಣಿನ ಬುನುಗು (ಪ್ರತ್ಯಾಸಾರ G.).

ಬುಂದಿ bundi. A granule of gram-flour, etc. passed through a sieve and fried (My.; Mhr. ಬುಂದಿ).

ಬುಂದ bundu. = ಬುನ್ನು, ಬುನ್ನ, ಬೋನ್ನು. A coffee-berry (B. 4, 205; My.; Mhr., H. ಬುನ್ನ, ಬುನ್ನ).

ಬುನ್ನು bunnū. = ಬುನ್ನು, etc. (St. & Pl.; M.).

ಬುಭುಕ್ಷಿತ bubhukshita. Hungry; needy. (B. 4, 17).

ಬುಭುಕ್ಷೆ bubhukshē. Appetite, hunger.

ಬುರಕಿ buraki. = ಬುರಿಕ. A veil; a cover of cloth of a carriage, palankeen, etc.; a cloth covering the body and head of a horse; a top to a carriage (My.; G. 119; B. 5, 39; Mhr., H. ಬುರಕಾ, ಬುರಖಾ, ಬುರಖೀ, ಭುರಕೀ).

ಬುರಗಲು buragalu. = ಬುರುಗಲು. (My.).

ಬುರಲಿ burali. (ಬುಲಲಿ). = ಬುರಲಿ, ಬುರ್ಲಿ. A quail (Pr.).

ಬುರಿಕಿ buriki. = ಬುರಿಕ. (Si. 277; My.).

ಬುರುಗಲು burugalu. = (ಪುರಿ 2), ಬುರುಗಲು. Parched rice (that is also put into the mouth of a dead person, My.; Tē. ಬೊರುಗಲು, ಬೊರುಲು). ಹುರಿಡ ಬುರುಗಲು (ಧಾನೆ, ಭೃಷ್ಟಯನ Si. 314).

ಬುರುಗು burugu. 1. Foam, lather, scum (ಸೀರ್ಪನಿ ಓ.; Mhr. ಬುರುಬುರಗೇಳಿ, to mumble, mutter; to drizzle).

ಬುರುಗು burugu. (ಬುರುಗು). 2. (= ಬು, ಬುರ್). Imitation of a harsh, loud sound. — ಬುರುಗು ಗಾಳಿ. — ಕಾಳಿ. = ಬೂರ್ಗಾಳಿ. A kind of kālā (Ö. Bp. 5, 7).

ಬುರುಜು buruju. A bastion (My.; ಅಬ್ಬಾಲಿ G.; Tē. ಬುರುಜು; Mhr., H.). ಬುರುಜು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕುರುಜು ಅದರೂ ಕಟ್ಟಿ ವಾರ ದೇ? (Prv.). 2, = ಬೂಜು No. 1. A drawn play at chess (My.).

ಬುರುಣ್ಣಿ buruṇṇi. = ಬುರುಣ್ಣಿ. A woman of the Burūṇḍa caste (Mhr. ಬುರೂಡ, Sk. ಬುರುಡ, who are basket-makers and workers in bamboo and cane (ಮೇವಾರವನು G.)).

ಬುರುಣ್ಣಿ buruṇṇi. = ಬುರುಣ್ಣಿ. (J. 5, 58).

ಬುರುಡೆ buruḍe. Mud, mire (Tē. ಬುರಡೆ, ಬುರುಡೆ; Jās. 22, 53).

ಬುರುಲಿ buruli. (ಬುರುಲಿ). = ಬುರಲಿ, etc. (See ಹೆವ್; Rām. 3, 3, 18, where ಬುರುಲಿ).

ಬುರ್ನಿಸ್ burnis. A kind of felt (My.; Si. 221; Tē. ಬುರ್ನೀಸು; Mhr. ಬುರನಾಸ).

ಬುರಿ burā. (ಬುರ). = ಬುರು, (ಬುರ್). A sound in imitation of that of a rash movement, as when a swelling arises from a blow, or as when dough rises. 2, an imitation of the sound produced by a bird rising suddenly, or by breaking wind (cf. ಪುರ್). — ಬುರಿ ಬುರಿನೆ. With the repeated suddenness or sound of ಬುರಿ (My.; Tē. ಬುರ ಬುರಿ).

ಬುರಿಡೆ burāḍe. = ಬುರಿ 1, ಬುಣ್ಣಿ, ಬುರುಡಿ, ಬುರುಡು, ಬುರುಡೆ. A gourd-bottle, a calabash, a gourd-cup, a dry gourd, used, as a bladder, in swimming, the nut or shell of a cocoanut with the kernel scooped out and used as a bottle, etc., a bilva-fruit cleansed from the pulp, an inkstand of earth, etc., a snuff-box of horn, etc.; the skull (My.; Tē. ಬುಡ್ಡೆ, ಬೊಡ್ಡೆ; Tē. ಪೊಡ್ಡೆ, ಪೊಡ್ಡೆ, the skull; cf. ಪುರಿ). ತೆಂಗಿನ ಬುರಿಡೆ (Öb. 36). ಬೊಣಗಿ ಬೊಣಗಿ ತಟ್ಟಾಡಿದರೆ ಬುರಿಡೆ ಬುರಿಡೆ ತಟ್ಟಾಡಿತು (Prv.). See Si. 8. ಬುಡ್ಡಲಿ. 2, a hollow thing: a lie, untruth (My.).

ಬುರು ಬುರು. = ಬುರು. — ಬುರು ಬುರಿನೆ = ಬುರು ಬುರಿನೆ (My.).

ಬುರುಡಿ buruḍi. = ಬುರುಡೆ, etc. ತೆಂಗಿನ ಬುರುಡಿ (G. 144). ತಲೆಯ ಬುರುಡಿ (ಕರೋಟಿ, ಕರ್ಪರ G.).

ಬುರುಡು buruḍu. = ಬುರುಡು, ಬುರುಡೆ, etc. Globularness, roundness. — ಬುರುಡುಗಾಲು. — ಕಾಲು. A round, beautiful heel (My.). — ಬುರುಡುಮೊಗ. A round, beautiful face (My.).

ಬುರುಡೆ buruḍe. = ಬುರುಡೆ, etc. (My.; Si. 309; B. 4, 82; see ಕುಜು, ಉಜ್ಜು, ಗುರುಗುಡಿ, ತಲೆ, ಮುಸಿ, ಸೋರೆ. ಗಂಗೆಗೆ ಹೋಗಿ, ತೆಂಗಿನ ಬುರುಡೇ ತನ್ನ. — ಬುರುಡೆಯಾದರೆ ಬುರುಡೆ ಮೇಲೆ ಹಾಲು ಕಡೆಯೇ ಇಟ್ಟಾಗದೇ? (Prv.). ಸೋರೆಯ ಬುರುಡೆ (Rāgh. 17, 67). — ಬುರುಡೆಮನುಷ್ಯ. A liar (My.). — ಬುರುಡೆಮಾತು. An untrue word (My.). — ಬುರುಡೆ ಹೊಡೆ. To utter lies, to brag (My.).

ಬುರ್ರಿ burri. = ಬುರು No. 2. (C.).

ಬುರಿನೆ buranē. With the sound of ಬುರ್ರಿ. ಫರ ಫರನೆ ಹೋಗಿ, ಬುರಿನೆ ಹಾಡ್ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬುರ್ಲಿ burli. (burli). = ಬುರಲಿ, etc. See ಸಣ್ಣ. — ಬುರ್ಲಿಹುರಿ. An insect that is very hurtful to grain (B. Mhr.).

ಬುಲಾಕು bulāku. A jewel worn (by women) in the centre of the nostrils (My.; Br.; H.).

ಬುಲ್ಬುಲಿ bulbul. The so-called Persian (Indian) nightingale, Pyononotus jocosus (Mhr., H.; My.).

ಬುಲ್ಲ bulla. = ಬುಲ್ಲ. The male generative organ (My.; Tē. ಬುಲ್ಲ). — ಬುಲ್ಲಕಾಯ. = ಬುಲ್ಲ. (My.; Tē.). 2, an ornament used to cover the membrum of naked children (My.).

ಬುಲ್ಲಯಿಸು bullayisu. 1. = ಬುಲ್ಲನಿಸು 1. To coax; to fondle (Bp. 2, 40; Tē. ಬಲ್ಲಿಂಚು; Mhr. ಭುಲವಣ್ಣಿ, to captivate, beguile, make forget, infatuate; M. ಪುನ್ನಾರ, ಪುನ್ನಾರ, flattering, coaxing; cf. ಬುಲ್ಲಯಿಸು, etc.).

ಬುಲ್ಲಯಿಸು bullayisu. 2. = ಬುಲ್ಲಯಿಸು, ಬುಲ್ಲನಿಸು 2. To become large or extensive; to be elated. (Ta. ಬುಲ್ಲ). ಹೇಳಿಕೆಯ ಮುಚ್ಚಳ ಜಾರಿಸಿದ ಫಣಿಯನ್ನ ಬುಲ್ಲಯಿಸುತ್ತ ಕುರುಡೇನೆ (on account of its present success in the battle, Bh. 6, 23, 39). ಕ್ರೋಧಕಿ ಬುಲ್ಲಯಿಸೆ (ಅರ್ಜುನಂ) ಮುಳಿದು (8, 23, 46).

ಬುಲ್ಲಯಿಸು bullayisu. = ಬುಲ್ಲಯಿಸು 2. (Bh. 3, 19, 37).

ಬುಲ್ಲವನೆ bullavanē. 1. Flattering, coaxing (Bp. 42, 7).

ಬುಲ್ಲವನೆ bullavanē. 2. Increase, etc.; elation, etc. (ಬೆರ್ಹುಗ Bhn. 14).

ಬುಲ್ಲನಿಸು bullayisu. 1. = ಬುಲ್ಲಯಿಸು 1. (Bp. 47, 32; Rāgh. 13, 10; Rāv. 8, after 82).

ಬುಲ್ಲನಿಸು bullayisu. 2. = ಬುಲ್ಲಯಿಸು 2. (J. 17, 47; 30, 5).

ಬುಲ್ಲಿ bulli. = ಬುಲ್ಲ. (My.). — ಬುಲ್ಲಿಕಾಯ. = ಬುಲ್ಲಕಾಯ (My.).

ಬುಬಿ buvi. Tbh. of ಭೂಮಿ. (ಬೂವಿ, ಎಳೆ, ದರೆ, ನೆಲ, ತರೆ, ರಸ್ತೆ ಸಿರಿಸ್, ಪೊದವಿ, ಮೇದಿನಿ Sm. 37; see 19).

ಬುಬ್ಬ buvva. = ಬುಬ್ಬ. Boiled rice (in children's language, My.; Tē.; cf. ವಾಪು).

ಬುನ್ buṇ. = ಬುನು, ಬುನ್ಸು, ಬೊನ್, ಮುನು 1. A sound to imitate the puffing or hissing of a serpent, of a pair of bellows, of the snorting of cattle, etc. (C.). ಬಡ ದೇವರನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬುನ್ಸು ತ್ರದೆ (Prv.). — ಬುನ್ ಬುನ್. rep. (C.).

ಬುಸ busa. (also ಬುಸ, ಬುಸ). Chaff and other refuse of grain (ಕದಂಗರ, ಹೊಟ್ಟು Mr. 372);—refuse, rubbish;—dry cow-dung.

ಬುಸು busu. = ಬುಸ, etc. (Tē. ಬುಸ). — ಬುಸುಗುಟ್ಟು. —ಕುಟ್ಟು. To puff, to hiss (C.; Tē. ಬುಸುಕೊಟ್ಟು). ಹಾವಿನ ಬುಸುಗುಟ್ಟೋಣ (ಭೂತೃತ G.). — ಬುಸು ಬುಸ. ಬುಸು ಬುಸು. A repeated sound of ಬುಸು. ನಸುನಗೆಯಿಲ್ಲದವನ ಮೋದ್ ಬುಸು ಬುಸ ಎಮ್ಮುವದು (Prv.).

ಬುಸ್ತ busta. (= ಬುಸ). The burnt exterior of roast meat. 2, the husk or shell of fruit.

ಬುಸ್ಸು bussu. = ಬುಸ, etc. — ಬುಸ್ಸೆನ್. — ಎನ್. = ಬುಸುಗುಟ್ಟು. (Bp. 17, 19). — ಬುಸ್ಸು ಬುಸ್ಸೆನ್. To puff or hiss repeatedly (Bp. 17, 18).

ಬುಳ್ಳೆ bullē. — ಬುಳ್ಳೆಕದಲೆ. = ಬೇಳೆಕದಲೆ (Si. 304, only in Si.).

ಬೂ bā. Tbh. of ಭೂ. — ಬೂತಾದ್. A kind of Pandanus, used for hedges (My.).

ಬೂಬಿ būbi. = ಭೂಬಿ. A worm, an insect (My. in children's language). 2, urine (My. in children's language, cf. ಉಚ್ಚ).

ಬೂಬು būbu. A stopple; a bung, cork (My.; Mhr. ಬೂಬ, ಬೂಬ).

ಬೂಜು būju. = ಬೂಜಿ, ಬೂಜ್ಜೆ, ಬೂಸಿ, ಬೂಸು. Mould, white mould, mildew, mustiness (My.; Tē., where also: dirt, cobwebs, trash; T. ಪೂಜ, ಪೂಜು; Tu. ಬೂಜಿ, ಬೂಜು, ಬೂಜು; Mhr. ಬುರಸೀ, ಬುರಸಾ, ಬುರಾ, ಭೂರ; Mhr., H. ಭುಸಾ, chaff; powder, dust, etc., as of sawn wood). — ಬೂಜುಗುಟ್ಟು. (Si. 161, only in Si.; cf. ಬೂದು). — ಬೂಜುಗಟ್ಟು. —ಕಟ್ಟು. Mould to form or be produced (My.). — ಬೂಜು ಹಿಡಿ. Mould to seize or fall upon (anything, My.).

ಬೂಜು būju. = ಬುರುಜು No. 2. (My.). 2, a play at cards at which the looser has to give some cards as a tribute to the winner (My.).

ಬೂಜಿ būji. = ಬೂಜು, etc. (My.).

ಬೂಬಿ būbi. = ಬೂಬಿಕ, (ಬೂಬು). (My.).

ಬೂಬಿಕ būbika. Trickery, deceit; fraudulent assumption and display; a lie, a falsehood (Dp. 99, 3; My.; Tē.; T. ಪೂಬಿಗ, anything unsubstantial; boast, bragging; M. ಪೂ, a lie).

ಬೂಬಿಕತನ būbikatana. = ಬೂಬಿಕ. (My.). ಬೂಬಿಕತನ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಟಕತನ ತಪ್ಪೇತೇ? (Prv.).

ಬೂಟಾಬಿ būṭa-bī. = ಬೂಟಿಕ. (My.).

ಬೂಟಾಬಿಗಾದಿ būṭa-bīgāḍi. A pretender, a boaster, a bragger, a liar (My.; Tē., T.).

ಬೂಟಾಬಿಕ būṭa-bīk. = ಬೂಟಾಬಿ. (My.).

ಬೂಬಿ būbi. = ಬುಬಿ, etc. (My.; Mhr., H. ಬೂಬಿ).

ಬೂತ būta. Tbh. of ಭೂತ. — ಬೂತಗನ್ನಡಿ. —ಕನ್ನಡಿ. A magnifying glass, a microscope (My.; M. ಭೂದಕ್ಕಣ್ಣಡಿ; T. ಪೂದಕ್ಕಣ್ಣಡಿ; Tē. ಭೂತಲದ್ದಮ್ಮ). — ಬೂತನ ಕಸ. A common medicinal plant of a hoary appearance, Crozophora plicata Ad. Juss. (Z.).

ಬೂತು būtu. Foul, shameless, obscene langu-

age; obscenity (Tē.; T. ಪೂದ). 2, a shameless, obscene man (ಬೂದ Bhn. 21). — ಬೂತಾಬಿ. —ಅಬಿ. Obscene, shameful language (Bh. 2, 13, 47; 3, 5, 22; 3, 4, 37). — ಬೂತುಗಡಹು. —ಕಡಹು. = ಬೂತುಗಡ. (Bh. 3, 8, 48). — ಬೂತುಗಡ. —ಕಡ. To let drop or utter foul words (Rām. 3, 4, 22).

ಬೂತುಗ būtu-ga. (Śmd. 237). A shameless man; (a boaster). ಮಾತುಗಂ ಬೂತುಗಂ (237).

ಬೂದ būda = ಬೂದಿ, etc. — ಬೂದಗುಟ್ಟು. —ಕುಟ್ಟು. An ash-coloured blanket (My.). — ಬೂದನ ಬಳ್ಳಿ. A common creeper with hoary leaves, Lettsonia aggregata Roxb. (Z.). — ಬೂದನ ಬುಕ್ಕಗಿಡ. A shrub with greyish leaves, Grewia villosa Herb. Miss. (Z.). — ಬೂದಬುಕ್ಕನ ಬಳ್ಳಿ. = ಬೂದನ ಬಳ್ಳಿ. (Z.). — ಬೂದಬೆವ. The dove turtle, the ring dove (Pr.). — ಬೂದಿತ್ತು. An ash-coloured bullock (My.).

ಬೂದಿ būdi. = ಬೂದ, ಬೂದು. Tbh of ಭೂತಿ (Śmd. 338; Śm. 12). Ashes (ಭೂತಿ, ಭಸ್ಮ, etc. Hā., Si. 424; ಭೂತಿ Nn. 106; C.; Tē.); ash-colour (My.; Tē.). ಸಾರವ ಬೂದಿ (ಕೌರ, ಭಸ್ಮ ಎಭೂತಿ, etc. Mr. 48). See Dp. 118. ಮಾದಿಗ ಬೂದಿ ಬಡ ಕೊಣ್ಣು ಮಾಧವನನ್ನೆರೆ ಓದಾಳಿಯಾದಾನೇ? (Prv.). — ಬೂದಿ ಕುಟ್ಟು. The white gourd, Beninkasa cerifera Savi. (St. & Pl.; My.). — ಬೂದಿಗುಟ್ಟು. —ಕುಟ್ಟು. = ಬೂದಿಕುಟ್ಟು, ಬೂದುಗುಟ್ಟು. (My.). — ಬೂದಿಗೊರವ. A religious mendicant with ashes on his body. ಪದಿಯಾಸೆ ಹರದಂಗೆ, ನುಡಿಯಾಸೆ ವೇಳ್ತೆಗೆ, ಜಿಡಿಯಾಸೆ ಬೂದಿಗೊರವಗೆ, ಹಾದರಕೆ ಎಡೆಯಾಟದಾನೆ (Sp.). — ಬೂದಿಬಡ. A man who covers his body with ashes (My.); Śiva (Ā. Bp. 47, 19). — ಬೂದಿಬಣ್ಣ. Ash-colour (B. 3, 55. 108. 118; 5, 12). — ಬೂದಿಬಾದ್. A kind of plantain (B. 2, 38; My.). — ಬೂದಿಯುಣ್ಣೆ. —ಉಣ್ಣೆ. A ball of cow-dung ashes (My.). — ಬೂದಿಹುಣ್ಣೆವೆ. The Hōji feast (My.).

ಬೂದಿಗ būdiga. — ಬೂದಿಗನ ಕಸ. An ash-coloured herb, Aerva lanata Juss. (Z.).

ಬೂದು būdu. = ಬೂದಿ, etc. (My.). See Prv. 8. ಬೆಟ್ಟಕರ್ಪುರ. — ಬೂದುಗುದುರೆ. —ಕುದುರೆ. An ash-coloured horse (My.). — ಬೂದುಗುಟ್ಟು. = ಬೂದಿಗುಟ್ಟು. (My.). — ಬೂದುಬಣ್ಣ. = ಬೂದಿಬಣ್ಣ. (My.). — ಬೂದುಬಾದ್. = ಬೂದಿಬಾದ್. (My.).

ಬೂನ್ದು būndu. = ಬುನ್ದು, etc. (My.; B. 4, 163).

ಬೂಬು būbu. = ಬೀಬಿ. (My.; Br.; Mhr., H. ಬುಬೂ).

ಬೂಮಿ būmi. Tbh. of ಭೂಮಿ. (My.).

ಬೂರ būra. = ಬೂರಗ, etc. (V. 41, 42).

ಬೂರಗ būraga. = ಬೂರುಗ, etc. ನೆದಲು ಬೂರಗಕ್ಕಲ್ಲ, ಕೂದಿಗೆ ನೀತಿಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಬೂರಾ būra. — ಬೂರಾಸಕ್ಕರೆ. A white sort of finely granulated sugar (My.).

ಬೂರುಗ būrug. = ಬೂರ, ಬೂರಗ, ಬೂರುಗಿ, ಬೂಲF. The silk-cotton tree, Bombax (ಪಿಟ್ಟಲೆ, ಪೂರಣಿ, ಮೋಜಿ, ಸ್ಥಿರಾಯು, ತಾಲ್ಮಿ, ಚಕ್ಕು ಮುಕ್ಕೇ ಹತ್ತಿರ ಗಿಡ, ಬೆಣ್ಣುಹತ್ತಿರ ಗಿಡ, ಎಲವದ ಮರ Si. 132; My.; Tē. ಬುರಗಿ; M. ಪೂಕ, T. ಪೂಕೈ, silk-cotton, and the tree). See ಕೆಮ್ಮು, ಬಿಕ್ಕೇ, ಬೆಟ್ಟ. ಬೂರುಗದ ಮರ ಗಿಣಿ ಕಾದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೂರುಗಬಂಕೆ. = ಬೂರುಗಬಂಕೆ. (ಪಿಚ್ಚೆ Si. 484).

ಬೂರುಗಿ būrugē. = ಬೂರುಗ, etc. — ಬೂರುಗಿಬಂಕೆ. (ಪಿಚ್ಚೆ, ತಾಲ್ಮಿರೇವೆಳ್ಳ Si. 133).

ಬೂರ್ bār. = ಬುರುಗು 2. — ಬೂರ್ಗಾಳಿ. = ಬುರುಗುಗಾಳಿ. (My.).

ಬೂರ್ಲ bārila. = ಬೂರುಗ, etc. (Z.). 2, a species of birch (ಬೂರ್, ಭೂರ್, ಮೃದುತ್ವ G.).

ಬೂವ bāva. = ಬುವ್ವ. (My.).

ಬೂವ bāvi. Tbh. of ಭೂವ (Śmd. 347; ಧರೆ Kk. 16; ಬುವ, etc., ಮೇದಿನಿ Śm. 87).

ಬೂವೈ bāshā. = ಬೂಜು, etc. (My.).

ಬೂಸ bāsa. A generic term for the cereal grains, the grasses, and the esculent culms (B. 4, 147; My.; Mhr. ಭುಸಾರ, ಭುಸಾರ, ಭೂಸ, ಭೂಸ). — ಬೂಸದಗರಿ (P). A corn-dealer (Rām. 5, 8, 51).

ಬೂಸಿ bāsi. = ಬೂಜು, etc. (My.).

ಬೂಸು bāsu. = ಬೂಜು, etc. (My.).

ಬ್ರಂಹಿ bṛimhita. = ಬ್ರಂಹಿತ (ಮದಗಜಧ್ವನಿ Mr. 89). — ಬ್ರಂಹಿತಂಗಯ. — To roar (Rāv. 6, after 11).

ಬ್ರಿಂದ bṛinda. = ಬಿನ q. v., ವೃಂದ.

ಬ್ರಿಹತ್ bṛihat. = ಬೃಹತ್ತು, ವೃಹತ್. Great, large, vast.

ಬ್ರಿಹತಿ bṛihati. N. of a type of metres (Ūh.; Mr. 362). 2, N. of a vṛitta (Ūh.). 3, a sort of prickly nightshade, Solanum jacquini Willd. (see ಗುಕ್ಕು). 4, another kind of Solanum (= ಕ್ವದ್ರವಾರ್ತಾಕ). 5, a large lute, the lute of Nārada.

ಬ್ರಿಹತಿಕೆ bṛihatikē. An upper garment, a wrapper.

ಬ್ರಿಹತ್ಕುಕ್ಷಿ bṛihat-kukshi. Pot-bellied, corpulent.

ಬ್ರಿಹತ್ತು bṛihattu. Tbh. of ಬೃಹತ್ (Śmd. 106 Cm.).

ಬ್ರಿಹದಾರಣ್ಯಕ bṛihat-āraṇyaka. N. of an āraṇyaka. (My.).

ಬ್ರಿಹದ್ಬಾನು bṛihat-bhānu. Fire, Agni.

ಬ್ರಿಹದ್ರಥ bṛihat-ratha. Indra. 2, N. (My.).

ಬ್ರಿಹಂತ bṛihanta. (fr. ಬೃಹತ್). A great man (Śmd. 106 Cm.).

ಬ್ರಿಹದ್ವತಿ bṛihata-pati. = ಬೇಸ್ರ, ಬ್ರಹ್ಮವತಿ. Lord of increase: the planet Jupiter. 2, the preceptor or purōhita of the gods.

ಬ್ರಿಹದ್ವತೀವರ bṛihata-pati-vāra. = ಬೇಸ್ರವಾರ, ಬೇಸ್ರವಾರ. Thursday (My.; B. 1, 7).

ಬ್ರಿಹದ್ವತೀವರ bṛihata-pati-sava. N. of a festival lasting one day, said to confer the rank of purōhita on those observing it.

ಬೆಕ್ಕರಿಸು bēkkarisu. O. r. of ಬೆಕ್ಕರಿಸು, q. v. (Mhr. ಬೇಂ, to bleat; cf. ಬ್ಯಾ).

ಬೆಕ್ಕಸ bēkkasa. = ಬಕ್ಕಸ. Astonishment, amazement, surprise (ಅಶ್ಚರ್ಯ Ūt. II, 100; Śm. 66; Rāv. 5, 108; Śāv. 5, 62; cf. ಬೆಗಡು, ಬೆಗರು). — ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆಗರು. dupl. (My.). — ಬೆಕ್ಕಸಮುದು. -ಉದು. Astonishment to arise (Ūpr. 4, 70; Abh. P. 5, 81. 86). — ಬೆಕ್ಕಸವುದು. -ಎವದು. To be astonished, etc. (ಎಕ್ಕಸು Śmd. Dh.; Ūpr. 5, after 19; Abh. P. 6, 124; Bp. 5, 61; 23, 24; 31, 29; V. 3, after 31). — ಬೆಕ್ಕಸವದು. -ವದು. = ಬೆಕ್ಕಸವುದು. (ಕೌತುಕಾರ್ಥಂ Ūt. I, 50).

ಬೆಕ್ಕಸನೆ bēkkasane. (fr. ಬೆಂ). Stiffly, stubbornly (Abhā. 2, 54).

ಬೆಕ್ಕು bēkku. = ಬೆರ್ಕು. A cat (ಓತು, ದಿವಾಲ, ಮಾರ್ಕಾರ, ವೃಷದಂತ, ಅಮುಧುಜ Hā., Nr., Śl. 168; ದಿವಾಲ Nā. 122; ಮಾರ್ಕಾರ, etc. Mr. 163; C.; T. ವರುಗು; M. ವರುಗು, ವರುಗು; Tē. ಪಿಲ್ಲಿ; Sk. also ದಿವಾಲ, ದಿವಾಲ; Bp. 15, 13; J. 28, 43; B. 1, 27; see ಕಾಡು, ನೀರು, ಪುನುಗಿನ, ಮಣ್ಣು, ಸುಟ್ಟುಮೈಕ್ಕು). ನೀರೋಳಗಣ ಬೆಕ್ಕು (ಉದ್ರ Nr.). ಇರಿ ಹಿಡಿಯಲು ಅನುಗಮ್ಯ ಬೆಕ್ಕು (ಜಾಹಕ, ಗಾತ್ರಸಂಕೋಚ, ಮಣ್ಣಿಲಿ Hā.). ಇರಿಯು ತಿನ್ನಲೆ ಅನುಗಮ್ಯ ಬೆಕ್ಕು (ಜಾಹಕ, ಮಣ್ಣಿಲಿ Mr. 164). ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಹಲ್ಲು, ಇರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. — ನೆಲ ಹದಾದು, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮುನ್ನೆ ದಿವ್ವ ಹಾಗೆ. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಳಿದುಬೇರೆ. — ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಲು ಕೂಡಿ ದರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಕಾಣದೇ (Prva.). See Prva. s. ಬೆಗರು 2, ಮಣ್ಣು. — ಬೆಕ್ಕವ. -ಅಪ್ಪ. = ಬೆಕ್ಕು. ಬೆಕ್ಕವ ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಇರಿಯು ಮುಂಗ ಬಿಗಿಯಿತು (Prv.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣ. (ಬಿಂಗ, ಬಿಂಗು, ಬಣ್ಣ G.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ತಡ್ಡ ಗಡ. = ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊಡ್ಡ ಗಡ (Z.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊಡ್ಡ ಗಡ = ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊರದಿನ ಗಡ (Z.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊರದಿನ ಗಡ. A climbing herb, the smooth-leaved heart-pea, Cardiospermum halicacabum L. (Z.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ಹೆಜ್ಜೆ. A winding herb, Ipomaea palmata Forsk. (Z.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗಡ. -ಉಜ್ಜೆ. The lantana, Lantana aculeata Lin. (My., occasionally). — ಬೆಕ್ಕುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A cat's eye, an eye like that of a cat (My.). — ಬೆಕ್ಕುಮಾಳಿಗ. An opening in the māligē, for the egress of smoke (My.).

ಬೆಗಡು bēgaḍu. 1. = (ಬಿಗುರಿ 1), ಬೆಗಡ 1 (Śmd. 28). To be amazed or astonished; to fear (Rē. ಬೆಗಡು, ಬೆಗಡು, ಬೆಗಡು).

ಬೆಗಡು bēgaḍu. 2. = (ಬಿಗುರಿ 2, ಬೆಗರಿ), ಬೆಗಡ 2. Amazement; fear, alarm (ಧಯ Śmd. II; ಕಂಠ Ū. I, 9; ಅಕ್ಕು, ಧಯ Kk. 83, o. r. ಬಿಗುರ; ತಲ್ಲದಿ, ತಳವೆಳಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಗುರ್ವ, ಮಲ್ಲದಿ, ಬಿಗುರ, ಬೆಕ್ಕು, ತಳಮಳ, ಬಿವಿಗವ್ವ ಧವ ಕೆ. 49; Tē. ಬೆಗಡು, ಬೆಗಡು, ಬೆಗಲ, ಬೆಗಲ). — ಬೆಗಡ -ಎ 3. A wonderful man: a very clever man (ಬೆಗಡು Bha. 60). — ಬೆಗಡುಗೊಳ. -ಕೊಳ. To become amazed; to begin to fear (Ūpr. 5, after 64 & 79; Bp. 28, 54; 58, 61; J. 26, 53). ಬೆಗಡುಗೊಳವನು (ಎಕ್ಕವ Nr.). — ಬೆಗಡುಗೊಳಸು. -ಕೊಳಸು. To frighten, etc. (Bh. 3, 13, 22). — ಬೆಗಡುವದೆ. -ವದೆ. = ಬೆಗಡುಗೊಳ. (J. 17, 50). — ಬೆಗಡು ಹತ್ತು. Amazement, etc. to attack: to become amazed, etc. (Bp.). — ಬೆಗಡೊನ್ನು. -ಬನ್ನು. To become afraid, etc. (Bp. 15, 9; 26, 30).

ಬೆಗರ್ bēgar. = ಬಿಗುರಿ 2, (ಬೆಗಡು 2, etc.). Amazement; fear (ಗುರ್ವ, ಬೆಕ್ಕು, ಅಕುರ, etc., ಧಯ ಕೆ.).

ಬೆಗಲ bēgala. (?). See s. ಕತ್ತುಬೆನ.

ಬೆಗಲ್ bēgal. 1. = ಬೆಗಡು 1, before the letter ಂ ಬೆಗಡುವಂ becomes ಬೆಗಡ್ವಂ (Śmd. 28. 217. 275). G. ಬಿಮರ 1.

ಬೆಗಲ್ bēgal. 2. = ಬೆಗಡು 2. (ಗುರ್ವ ಕೆ. 49; see Kk. s. ಬೆಕ್ಕು). — ಬೆಗಡ್ವೊಳಸು. = ಬೆಗಡುಗೊಳಸು. (Rāv. 5, 130).

ಬೆಂ bē. (ಬೆಂ). 1. = ಬಿಮ 1 (Śmd. 216), etc. Heat. — ಬೆಂಗದಿರ. -ಕದಿರ. (Śmd. 216). A hot ray. — ಬೆಂಗದಿರ -ಎ 3. The sun (ಕಮಲಮಿತ್ರ Ūt. II, 18; ಸೂರ್ಯ Kk. 113. Śm. 14). — ಬೆಂಗದಿರನುಗ. -ಅನುಗ. Yama (G.). — ಬೆಂಗದಿರ. -ಕರ. (Śmd. 216). A hot stone. — ಬೆಂಗಲೂರು. -ಕಲೂರು. Bangalore (My.). — ಬೆಂಗಾಡು. -ಕಾಡು. A jungle or uncultivated wild where the grass is scorched (My.). — ಬೆಂಗಾರ. -ಕಾರ. (Śmd. 198). A hot foot; the hot season.

ಬೆಂ ಬೆಂ. (ಬೆಂಚೆ). ೨. = ಬೆಂ ೨, etc. The back. ಬೆಂಗೆ or ಬೆನ್ನೆ (Smd. 139). ಬೆಂಗೆ ಅಲಗು ಬಳಯ (Abh. P. 13, 128). — ಬೆಂಕಟ್ಟು. The ridge of the roof of a building (B. 4, 122). — ಬೆಂ ಕೊಳ್. = ಬೆಂಗೊಳ್. (Abh. P. 9, 142; Ā. Bp. 19, 32; Rāgh. 5, after 19; 5, 82). — ಬೆಂಗಡೆ. -ಕಡೆ. The backside (Rāgh. 17, 73). — ಬೆಂಗಲ್ಲಿ. -ಕಲ್ಲಿ. A bag that is worn on the back (Rāgh. 17, 67; Śālv. 3, 23). — ಬೆಂಗಾವಲ. -ಕಾವಲ. -ಲು. A rear-guard; a body-guard (J. 28, 7; My.). — ಬೆಂಗಾವಲ. -ಕಾವಲ. = ಬೆಂಗಾವಲ. (B. 3, 40). — ಬೆಂಗುಡು. -ಕುಡು. = ಬೆಂಗೊಡು. (Abh. P. 12, 28; 13, 80). — ಬೆಂಗೂನ್. -ಕೂನ್. A hump on the back (V. 34, 95). — ಬೆಂಗವರ್. -ಬರ್. (Smd. 82). To come afterwards, to follow. ಬೆಂಗವನ್ನಂ, a younger brother (ತಮ್ಮ G.). — ಬೆಂಗವಾಯಿ. To jump upon one's back: to pursue (ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟು, ಬೆನ್ನೇರು, etc. Śā.). — ಬೆಂಗೊಡು. -ಕೊಡು. To finch, to withdraw, to retreat (ಮೆದ್ದುಗೆ, ಪೆದ ಮೆಟ್ಟು, ಅಕ್ಕಳಿಸು, etc., ಅವ ಸರಣಿ ಶಾ.; Bp. 34, 26; Śālv. 4, after 17 & 22; 4, 68; J. 18, 31). — ಬೆಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To follow, to run after (ಅನುಧಾ ವನ Smd. Dh.; J. 10, 10; Śālv. 4, after 17).

ಬೆಂಕೆ ಬೆಂಕಿ. = ಬೆಂಕೆ, (ಬೆಂಕೆ). Heat; fire (ನಿರ್ದಾಳ, ಘನು Hā.; ಅಗ್ನಿ, ವೈಶ್ವಾನರ, ವಜ್ರ, etc. Śi. 24; ಶುಭ, ಪಾವತ 412; C.; M. ವೆಕ್ಕಿ, T. ವೆಕ್ಕಿ, heat; M. ವೆಕ್ಕು, to grow hot). ಬೆಂಕೆಯ ಉಂ (ಬೆಂಕಿ Śi. 425). See Śi. 308. 461; B. 4, 31; J. 13, 12; 17, 20; 26, 13; Prv. 3. ಮಂಕುಮೂದ. ಬೆಂಕೆ ಅದಿದರೂ ಸುಂಕ ಅದಿಲ್ಲ. — ಬೆಂಕೆ ಡೊಂಕೆ (of a tree), ಬೆಂಕು ನೀರಿಗೆ. — ಬೆಂಕೆಯ ನ್ನ ಸುಟ್ಟ ಹುಣ್ಣು ಮಾಯುವದು, ನಾಲಿಗೆಯಿನ್ದ ಸುಟ್ಟ ಹುಣ್ಣು ಮಾ ಯದು. — ಬರೆ ಲಾದಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಎಸೆಗೆ ಬೆಂಕೆ ತಾಗಿತು (Prvs.). — ಬೆಂಕೆಪಟ್ಟಿ. A match (My.). — ಬೆಂಕೆಪೆಟ್ಟಿಗೆ. A match-box (My.). — ಬೆಂಕೆಪುಟ್ಟ. = ಬೆಂಕೆಪೆಟ್ಟಿಗೆ. (My.). — ಬೆಂಕೆ ಬೀದಿ. Fire to fall upon or attack (My.). — ಬೆಂಕೆ ಮಾಡು. To make a fire (My.). — ಬೆಂಕೆಯಾಗು. -ಆಗು. To become very angry (B. 2, 44; My.). — ಬೆಂಕೆ ಹಚ್ಚು. To put fire to, to set fire; to kindle; to burn up (B. 4, 45; 5, 268; My.). — ಬೆಂಕೆ ಹತ್ತಿಸು. = ಬೆಂಕೆ ಹಚ್ಚು (My.). — ಬೆಂಕೆ ಹತ್ತು. Fire to be attached or to touch; fire to kindle (B. 4, 60). ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕೆ ಹತ್ತಿದಾಗ ಬಾವಲಿ ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರು (Prv.). — ಬೆಂಕೆ ಹಾಕು. = ಬೆಂಕೆ ಹಚ್ಚು. ಬೆಂಕೆ ಹಾಕದರೆ ಸಂಕನ ಮನೆ ಸುಡ ಬೇ? (Prv.). — ಬೆಂಕೆ ಹಿಡಿ. Fire to kindle (My.).

ಬೆಂಕೆ ಬೆಂಕೆ. = ಬೆಂಕೆ. See ಬನವೆಂಕೆ, ಮುನ್ನೀವೆಂಕೆ.

ಬೆಂಗಾರು ಬೆಂಗಾರು. Land that has not sufficient water for growing rice (My.; H.).

ಬೆಂಗೆ ಬೆಂಗೊ. = (ಬೆಂಕೆ), ಬೇಸೆ. See ಭಟ್ಟುಂ.

ಬೆಚ್ಚಗೆ ಬೆಚ್ಚಗೊ. = ಬೆಚ್ಚನೆ, ಬೆಚ್ಚನೆ. (My.). ಬೆಚ್ಚಗಿರುವ ಮೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಲ (B. 3, 31). ಎಸುಗರ ರಕ್ತವು ಮನುಷ್ಯರ ರಕ್ತದನ್ನೆ ಬೆಚ್ಚಗಲ್ಲ, ತಣ್ಣಗಿರುತ್ತದೆ (4, 119). ಬೆಂಕೆ ಹತ್ತರ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಕಾಯಿಸಿ ಕೊಡು (My.). ಬೆಚ್ಚಗೆ ಹೊದ್ದು ಕೊಡು (My.). — ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಾಡು. To make warm (B. 3, 106; 5, 135. 140; My.); to beat soundly (My.); to give a bribe (My.). — ಬೆಚ್ಚಗೆಯಿ ದು. -ಇದು. To keep warm (B. 4, 25; My.).

ಬೆಚ್ಚನೆ ಬೆಚ್ಚನೆ. 1. (fr. ಬಿಸು Smd. 216). = ಬೆಚ್ಚನೆ, etc. Heat; warmth;—hot; warmly; warm (Śālv. 4, 22; J. 30, 22; My.; Tē. ವೆಚ್ಚನೆ). ಬೆಚ್ಚನೆ ಬೆಚ್ಚನೆ (My.).

ಬೆಚ್ಚನೆ ಬೆಚ್ಚನೆ. 2. = ಬಿಚ್ಚನೆ. (Abh. P. 9, 127).

ಬೆಚ್ಚನ್ನ ಬೆಚ್ಚನ್ನ. Warm, etc. ಬೆಚ್ಚನ್ನ ಉಸುರುಗರೆ (ಬಿಸು ಸುಯ್ G.). ಬೆಚ್ಚನ್ನ ಉಂ (G. 379). ಅವರ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಬೆಚ್ಚನು ಸಲು ವಾಗಿ ಬೆಚ್ಚನ್ನವಿರುತ್ತವೆ (B. 5, 296).

ಬೆಚ್ಚರ ಬೆಚ್ಚರ. 1. Haste, speed; quickly, etc. (ಚೆಚ್ಚನೆ, ಚೆಚ್ಚರ, etc., ಶಿಫಾರ್ಥಂ Smd. 391; ಚೆಚ್ಚರ, ಬೇಗ, ಚಡು ಪುಡನೆ, ಚೆಚ್ಚನೆ, etc., ಶಿಫಾರ್ಥಂ Smd. 61; Kk. 50; J. 31, 68).

ಬೆಚ್ಚರ ಬೆಚ್ಚರ. 2. = ಬೆಚ್ಚರ. Bewilderment (J. 3, 24); roaming, straying. ಕ್ರಮಯೋ ಕ್ರಮಯನ್ನಿರ ಬೆಚ್ಚ ರಾಗು! (Smd. 272).

ಬೆಚ್ಚಳಿಸು ಬೆಚ್ಚಳಿಸು. To be confused, to become perplexed or bewildered, to be deprived of consciousness; to be beguiled (and transitive- ಎಮೋಹ Smd. Dh.).

ಬೆಚ್ಚಗೆ ಬೆಚ್ಚಗೊ. = ಬೆಚ್ಚನೆ, etc. (My.).

ಬೆಚ್ಚಿಸು ಬೆಚ್ಚಿಸು. = ಬೆಚ್ಚಿಸು. To frighten (Āpr. 1, 93; 5, 74; Bp. 32, 26; 40, 41; My.).

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು. 1. = ಬೆಚ್ಚು 1. To be frightened, to be scared, to fear (Āpr. 5, after 39; Abh. P. 13, 65; Grj. 2, after 106; Bp. 1, 49; 22, 83; 32, 26; 37, 39; 40, 4; 44, 22; V. 5, 22; J. 17, 40; My.; Tē. ವೆಚ್ಚು, ವೆಚ್ಚು; T. ವೆಚ್ಚಿ, ವೆಚ್ಚಿ, fear, awe; ಎರಳು, ವೆರಳು, ಎದಿ, ಎದಿ, ವೆದಿ, ವೆದಿ, M. ಮೆ ರಳು, ವೆರಳು, to fear, etc.; cf. ಬೆದಗು, ಬೆದ್ದು, ವೆದಿ). ಬೆಚ್ಚು ವನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ. — ನುಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಚ್ಚು ವನ ನೊಡ್ಡಗೆ ಮಾತಾದಿರೂ ನಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಲದು. — ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಚ್ಚು, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದಾ (Prva.).

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು. 2. = ಬೆಚ್ಚು 2. Fear, dread;—a scare; CROW (M. ವೆರಳ; Tē. ವೆದಿಮೆಚ್ಚು; Bp. 28, 47). ಹೊಲದೊ ಕಗಿನ ಬೆಚ್ಚು (ತೃಣಪುರುಷ G.). — ಬೆಚ್ಚು ಬೀದಿ. To be seized with alarm (My.). ಪಕ್ಕ ಮಾತಾಡುವವನು ಬೆಚ್ಚು ಬೀದಿನೇ? (Prv.). — ಬೆಚ್ಚು ವಡು. -ವಡು. To fear (J. 25, 20).

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು. 3. P. p. of ಬಿಸು 3.

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು. 4. (fr. ಬಿಸು 3). The state of being soldered or united (Smd. 68; T. ಎದ್ದಿಚ್ಚು). — ಬೆಚ್ಚು ಬಿಸುಗೆ dupl. Firm union or connection (Smd. 69 Cm.). ಬೆಚ್ಚಿನಾಡ ಬೆಚ್ಚಿನಾಡ. N. of a town in Telugu (Bp. 21, 21; 40, 3; My. as ಬೆಚ್ಚಿನಾಡ).

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು. = ಬಿಚ್ಚು, q. v.

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು. 1. = ಬೆಚ್ಚು. Tbh. of ವೈದ್ಯ (Smd. 343. 357; Āt. I, 16). See Smd. 89 (Māb.). 234; V. 6, 39.

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು. 2. = ಎಚ್ಚು, ಯಚ್ಚು, ವೆಚ್ಚು. Tbh. of ವೇದ 1. A perforation, a bore, a hole, in a gem, etc.; the eye of a needle, etc. (ಬೇಗಡೆ Bhn. 12; My.; Tē.; Mhr. ವೇಚು). ಬೆಚ್ಚು ಮಾಡೋಣ (ವ್ಯಥ, ವೇಥ, ತೂತು ಕೊಡಿಯುವಿಕೆ, ಹುಚ್ಚುವಿಕೆ Śi. 388).

ಬೆಚ್ಚರ ಬೆಚ್ಚರ. = ಬೆಚ್ಚರ 2. Fear (My.), bewilderment (J. 2, 5).

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು. = ಬೆಚ್ಚು 1. (Tē. ವೆಚ್ಚು). ಬೆಚ್ಚನ್ನು ವೈದ್ಯಂ (Smd. II; Kk. 86; Smd. 248 Māb., where probably ಬಿಚ್ಚು 2 is meant).

ಬೆಚ್ಚಿ ಬೆಚ್ಚಿ. = ಬಿಚ್ಚು 2, q. v. The crying or chirping of birds (ಚಪ್ಪರಣೆ Smd. II; ಏದಿವ, ಬಗ್ಗು, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಚಪ್ಪರಣೆ Smd. 29. 30; T. ಎದಿದ್ದು, to speak; to prattle; ಪಿದ ದ್ದು, to speak without ceasing; cf. ಪದದ್ದು?).

ಬೆಂಚು ಬೆಂಚು. A bench (Śi. 231; My.).

ಬೆಂಚೆ ಬೆಂಚೆ. (= ಬೆಂಚೆ). (Tbh. of ವೇಶಸ್ತ?). A small pond (ವೇಶಸ್ತ, ಪಲ್ಲಂ Nr.; ಅಪಾವ, ನಿಪಾನ, etc. Mr. 421;

ಪಲ್ಲವ, ಅಲ್ಪಸರಸ ಸೊ., Kk. 13; ಸರಸ ರೆ. II, 40, Kk. 85; ಪಲವ, ಅಲ್ಪಸರಸ ಸೊ. 35; Kavy. III, 3, 98; Grj. 9, 21; Bp. 60, 28; Tē. ವೆಂಜಿ.

ಬೆಂಜನ bēṇjana. Tbh. of ವ್ಯಂಜನ (Śmd. 357. 368; V. 5, 80. 82).

ಬೆಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟ. 1. (Śmd. 113. 180). = ಬೆಟ್ಟ 2. A big hill, a mountain (ಅಜಲ, ತಿರೋಚ್ಚಯ, ತೈಲ, ಕ್ಷಿತಿಧರ, ಗಿರಿ, ಪರ್ವತ, etc. HIA., Nr.; ಜೀಮೂತ HIA.; ಗ್ರಾವೆ HIA.; ಪರ್ವತ Nn. 5. 53; ಗ್ರಾವ, ಪರ್ವತ 106; ಅದ್ರಿ, etc. Mr. 98; ಗ್ರಾವ 474; Si. 114. 448; My.; T. ಎದಿ, to increase; ಎದಿ, to be great; ವೆಟ್ಟು, a hill; cf. ಬಿಟ್ಟ). ಬೆಟ್ಟದ ಮೂಲಣ ಬನಂ (ಅಧಿಶಕ್ತಿ); ಬೆಟ್ಟದ ತದ್ವಿರೋ ಪಟ್ಟದ ಪಂವ ತೊಡೆ (ನಿರ್ಭೂರ); ಬೆಟ್ಟದಿನ್ದ ಉರುತ್ತ ದೊಡ್ಡ ಕರ್ (ಗಣ್ವತೈಲ HIA.). ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನ್ವ ಅ ಒಗಸಿ (ಅಕ್ಷೋಭಿ, etc.); ಬೆಟ್ಟದ ಒಪ್ಪರ (ಉತ್ತ, ಪ್ರಸ್ತವಣ); ಬೆಟ್ಟದ ಕೋಡು (ತೈಲತ್ಯಂಗ, ಕೂಟ); ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು (ಕಟಕ, etc.); ಬೆಟ್ಟ ಮೊದಲಾದ ತೆವರು (ಕೋಟಾಪುರ); ಬೆಟ್ಟದತ್ತೆನೆನ್ನ ಉರುತ್ತ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ವತೈಲಂಗ್ Nr.). ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ (ತೈಂಗ, ಪರ್ವತ ದಗ್ಗ Nn. 28). ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು (ಬೇಟೆ, ಗಿರಿಸಾನು 28; ಸಾನು 90. 108). ಬೆಟ್ಟ ಅಗಿದು, ಇಲಿ ಒದಿದ ಹಾಗೆ. — ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನ ಸೂಕ್ಷ್ಮದಲ್ಲಿ ಕುದುಗೋಲು ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಬೆಟ್ಟದ ನಾಯಿಗೆ ಒಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ, ಪೆಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ. — ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕೂತ ಬಟ್ಟೆ ಬೆಲ್ಲ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಬೆಟ್ಟ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬೆಯ್ಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನು, ಸೆಟ್ಟಿ ಅತ್ತ ಹಾಗೆ (Prva.). See Ūpr. 5, 70; 6, 39; Abh. P. 14, 146; Bp. 10, 2; 19, 78; 22, 52; 55, 23; J. 16, 34; Si. 88. 114-117. 421. 429; ಕಿದು, etc.; ಪಕ್ಕಪೆಟ್ಟಿ; Prva. a. ದೂರ and ಬೆಳಗಾಗು. — ಬೆಟ್ಟಕರ್ಪರ. As much oamphor as a mountain. ಬೆಟ್ಟಕರ್ಪರವೊಂದು, ಬೆಟ್ಟದರ್ ಒದಿದಿಲ್ಲ; ನೆಟ್ಟನೆ ಗುರುಂನುವದೇತದಿಂ ಕರ್ಮ ಮುಟ್ಟವ (Bp.). — ಬೆಟ್ಟಕುಪ್ಪು. (Si. 161). — ಬೆಟ್ಟಕುದು. = ಬೆಟ್ಟಹುಡು. (ರಾಹಸ Si. 169). — ಬೆಟ್ಟಜಲಮೆ. (ಉತ್ತ, ಪ್ರಸ್ತವಣ Si. 115; My.). — ಬೆಟ್ಟಜವುಗು. = ಬೆಟ್ಟಜಲಮೆ (Si. 115; My.). — ಬೆಟ್ಟದ ಕುದುರು. A class of Kurubas who live in the mountains by agriculture, hunting, etc. (My.). — ಬೆಟ್ಟದ ಗೋನುಮರ. (ಅಕ್ಷೋಭಿ, ಕನ್ನರಾಲ Si. 127). — ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿ. A nelli with larger fruits (My.). — ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ. — ತಾವರೆ. The hill lotus: the tree Pterospermum acerifolium Willd. (ಕೋಸಗು Ūt. II, 42; ಕೋಸಗು, ಕರ್ಣಿಕಾರವೃಕ್ಷ ಸೊ.; ಕೋಸಗು, ಮರದಾವರೆ Kk. 19, Śm. 25; ಸಾರಸ Mr. 117, one MS. ಗಿರಿ ಸಾರಸ; ಕರ್ಣಿಕಾರ, ಕೋಸಗು, ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಅಗುವ ಗೋಗೇ ಹವುತೆ G.; My.). — ಬೆಟ್ಟದುಡಿ. — ತುದಿ. A summit of a mountain (J. 16, 32). — ಬೆಟ್ಟದೊಡೆ. — ತೊಡೆ. A mountain-stream (My.). — ಬೆಟ್ಟಬೂರುಗ. (ರೋಚನ, etc. Si. 133). — ಬೆಟ್ಟಬೇಗಿ. Wild fire in hills (My.). — ಬೆಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಕುಟಕ, ತಕ್ಕ, etc. Si. 137; My.). — ಬೆಟ್ಟವದ. — ವದ. Mountain-likeness: the state of being like a mountain (J. 22, 26). — ಬೆಟ್ಟಸಿಲೆ. = ಬೆಟ್ಟಸಲೆ. (ಗೋನಸ, ತಿರಿತ್ತ Si. 76). — ಬೆಟ್ಟಸಲೆ. The Indian python, the rock snake, Python molurus (My.). — ಬೆಟ್ಟಹುಡು. = ಬೆಟ್ಟಕುದು. (Si. 169).

ಬೆಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟ. 2. (fr. ಬೆಟ್ಟು Śmd. 212). = ಬೆಟ್ಟ, ಬೆಟ್ಟ, ಬೆಟ್ಟು 1, ಬೆಟ್ಟ, ಪೆಟ್ಟಿ 2. Firmness, hardness, excessive hardness of metals, harshness, rudeness, etc. — ಬೆಟ್ಟಬೇಸಗೆ. A severe hot season (Abh. P. 7, 139). — ಬೆಟ್ಟವಸಗೆ. — ಬಸಗೆ. (Śmd. 212). A firm soldering or union.

ಬೆಟ್ಟನೆ ಬೆಟ್ಟನೆ. With harshness, force, fierceness or vehemence (Ūpr. 6, 95). See ಬೆಟ್ಟವಟ್ಟನೆ.

ಬೆಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟ. = ಬೆಟ್ಟ 2, etc. 2. = ಎಟ್ಟ, a rude person,

a plague (Bp. 40, 56). — ಬೆಟ್ಟಚನ್ನ. Hard, unpleasant (brittle) gold. ಬೆಟ್ಟಚನ್ನಾದರೆ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಗಿದೇ (Prv.). — ಬೆಟ್ಟಚನಕ. A centiped-like kind of crustacean articulate that appears after the first rains (S. Mhr.).

ಬೆಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟ. = ಏಟ್ಟ, etc. (B. 5, 60).

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. (fr. ಬಿಡು Śmd. 218). = ಬೆಟ್ಟ 2 q. v., ಬೆಟ್ಟತ್ತು (95. 96). That which is hard, firm, strong, stiff, harsh, fierce, rough, rude, difficult, etc. (ಪರುಷ, ಅಸ್ಥಿಗ್ಧ (HIA., Mr. 456; ಪರ HIA.; ಪರದ Mr. 484; ಬಿಡು Śm. 50; ಬಿಡು Kk. 60; ಬಿಡು Bha. 86; Tē. ಬೆಟ್ಟದ). Its plural is ಬೆಟ್ಟಮವು (Śmd. 117. 120). ಬೆಟ್ಟಕರ್ (218). ಬೆಟ್ಟತದಿಲ್ಲಿ (Mr. 484). ಬೆಟ್ಟತಪ್ಪು ಪನ್ನಿ (ಎಲ್ಪ ಪ್ಪ HIA.). ಬೆಟ್ಟಮವು ಮನಿಪ್ಪ ಲೋಹಮರವಕೆಯಂಗ್ (Śmd. 120). ಬೆಟ್ಟಮವು ಮೊರೆ (170, o. r. ಬ.). See Bp. 15, 22; Bk. 1, 2, 20; ಅತಿ, ಕಡುವೆಟ್ಟು. — ಬೆಟ್ಟದಂ. (Śmd. 84). A man who is firm, harsh, fierce, etc. (ಅರ, ಕರೋರ, ಕನನ್ನ ಕಟ್ಟಿ, ಕರ್ತ, ದೃಢ HIA.).

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. = ಬೆಟ್ಟು, q. v. See Śmd. 27 Cm. & vṛitti; Grj. 3, 101.

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. 1. = ಬೆಟ್ಟ 2, etc. (Tē.). ಬೆಟ್ಟು ಬಟ್ಟ (ಕಾನ್ವರ HIA.). ಬೆಟ್ಟುಹವ (ಕರ್ಪತ, ಕನನ, ಕರೋರ, ಅರ Mr. 228). — ಬೆಟ್ಟುಗೂಡು. A firm peg or plug (Ūpr. 5, 53). — ಬೆಟ್ಟುಮು. The state of stiffness, etc. being bent: downcast, perplexed state (ಮುಯ್ಯೆ ಸೊ.). — ಬೆಟ್ಟುಮೈದ. — ಎಷ್ಟ. (Śmd. 204). A hard, tight, or heavy load. — ಬೆಟ್ಟುಮೈದ. — ಬೆಟ್ಟು. With great harshness or severity (Abh. P. 6, 139; 11. 23; 11, after 104; 15, 78).

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. 2. = ಬೆಟ್ಟ 1. (ಪರ್ವತ Śmd. Dh.; ಗಿರಿ Śm. 88; ಮೊರೆ 95). ಬೆಟ್ಟುಎನೋ (ಸೊ. 95). See ಅಂಗವೆಟ್ಟು (P. ಅಯ್ಯಲೆಟ್ಟು, ಕುಳಿವೆಟ್ಟು, ಜಳಿ, ಪಡು, ಒಂಜಿ, ಪೆಟ್ಟು, ವಾ ವನ್ನವೆಟ್ಟು, ಬಿಂಜ, ಮೂಡ, ಬೆಟ್ಟ, ಸೊನ್ನೆ. — ಸೊ. 4, 23. — ಬೆಟ್ಟ ವಗೆಯ. — ವಗೆಯ. Indra (ಸುರಪತಿ Śm. 9). — ಬೆಟ್ಟುಎಲ್ಲ. — ಬೆಟ್ಟ. Paramēvara (Sā.).

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. 3. = ಬೆಟ್ಟು 3, (ಬೆಟ್ಟು 17). See a. ಬೆಟ್ಟುಮು.

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. 4. To cause to enter firmly, to strike forcibly into, to impress, to stamp, to coin (ಗಾಢಪ್ರವೇಶ Śmd. Dh.; Śm. 88; Bk. 6, 4, 16; Mhr. ಬೆಟ್ಟುಗೇಂ, to impress or hammer down; to take an impression or stamp; cf. ಪೆಟ್ಟು 1 & 2; T. ಪೆಟ್ಟು, to cut with a sword, etc.; to dig a well; to engrave any hard substance; M. ಪೆಟ್ಟು, a blow, stroke, cut = Tē. ವೇಟು). ಹೇಮರವಾಂ ಕರ್ಪದಿಂ ಬೆಟ್ಟದ ನಾಡು (ಕಾರ್ಪಾವಣ, ಕಾರ್ಪಕ); ಪಾವುದಿನ್ದ ಬೆಟ್ಟ ಕಾರ್ಪಕೆ (ವಣ); ಹೊನ್ನನೂ ಬೆಟ್ಟಯನೂ ಅಪ್ಪಾಗಿ ಬೆಟ್ಟಮೇವ ಮತ್ಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. 5. A tool for making impressions. See ನೆಟ್ಟವೆಟ್ಟು.

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. = ಬೆಟ್ಟು 2, etc. (ಅಂಗುರಿ, ಕರಪಾತಿ Si. 211; My. see ಬೆಟ್ಟ). — ಬೆಟ್ಟು ಮುರಿ. To make the finger-joints crack (My.).

ಬೆಟ್ಟುನಿ ಬೆಟ್ಟುನಿ. One of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಬೆಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟ. = ಬೆಟ್ಟ 2, etc. (T. ಪೆಟ್ಟು). — ಬೆಟ್ಟಕೆ. — ಎಟ್ಟ. A hard, round areca nut (My.; B. 1, 21; 2, 16). — ಬೆಟ್ಟ

ಬೆದ್ನ. = ಬೆಟ್ಟ. (My.). — ಬೆಟ್ಟಬೆಳ್ಳಿ. Hard, unpliant (brittle) silver (My.).

ಬೆದಗಿ bēdagi. A showy woman, a coquette (My.).

ಬೆದಗು bēdagu. = ಬೆದಗು. Novelty, beauty, elegance, grace, fineness, pleasantness (Tē. ಬೆದಕು, ಬೆದಗು, ಬೆದಗು; Tē. ವೇಳ, ವೇಗು, wonder, marvel; ವೇದಕು, ವೇದ್ = ಬೆದಗು; M. ವೆದ್ವ, cleanness, neatness, elegance, cleanness, correctness; T. ವೈವ್ಯ, greatness; ವೇದಿಕ್ಕು, a show; pomp; cf. ಬೆದಗು?). ಗೋಪಾಲಕನ ಬೆದಗು (Mr. 4). ಒನ್ನು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹಲವರ್ಥಮಂ ಹಲವರ್ಥಕೊನ್ನು ಶಬ್ದವ ಸುಖದ ಬೆದಗುಮಂ ನಾನಾರ್ಥಮನ್ನು ವೇದ್ವಂ (465). 2, showiness, ostentatiousness, airs (My.; Tē.). ವಾದಿಕೆ ಕಡಗು, ಸೂಳೆಗೆ ಬೆದಗು. — ಬೆದಗು ಮಾಡುವಾಕೆ ಮದಗಿ ಬೀರಬೆ ಇರಲು (Prva.). See Bp. 6, 20; 11, 51; 21, 9; 24, 60; 37, 24; 40, 62; 61, 62; Ū. Bp. 2, 4; J. 7, 6; 21, 57; 30, 18. — ಬೆದಗ. — ಅ 3. A novel man (Bp. 30, 21); a showy man (Tē. ವೇದಕುಗಾಡು).

ಬೆದಗು bēdaggu. (Smd. 48). = ಬೆದಗು. (ಮನೋಹರ ಸ್ತ.; ರಮ್ಯ Kk. 32). See Ūpr. 1, 97, 126; 3, 27, 96; 8, 34, 104; Ūh. vs. 173, 177, 189; Abh. P. 3, 88; 4, 31; Rāv. 13, 82; J. 11, 16. — ಬೆದಗುವದೆ. — ವದೆ. = ಬೆದಗುವದೆ. (Ūpr. 1, after 101; 7, 112). — ಬೆದಗುವದೆ. — ವದೆ. To obtain beauty, to become beautiful (Abh. P. 5, 53; 15, 22; Rāv. 13, 91).

ಬೆದಗಿ bēdagi. (fr. ಬೆಳ್ಳಿ). = ಬೆದಗು. The white stone: quartz, white spar (T. ವೆಗ್ಗಲ; M. ವೆಗ್ಗರಲ್ ಕಲ್ಲು). — ಬೆದಗಿಕಲ್ಲು. = ಬೆದಗಿಕಲ್ಲು. (My.). — ಬೆದಗಿಕಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. Quartz, etc. (My.; B. 4, 225; 5, 184).

ಬೆದಗು bēdaggu. = ಬೆದಗು. — ಬೆದಗುಕಲ್ಲು. = ಬೆದಗುಕಲ್ಲು. (My.). — ಬೆದಗುಕಲ್ಲು. = ಬೆದಗುಕಲ್ಲು. (My.; B. 3, 45).

ಬೆದಗಿ bēdagi. = (ಬೆದಗು), ಬೆದಗಿ. — ಬೆದಗಿಯಕ್ಕು. — ಅಕ್ಕು. = ಬೆದಗು. (My.).

ಬೆದಗು bēdaggu. (= ಬೆದಗು). — ಬೆದಗು. — ಅಕ್ಕು. White rice: rice which is not kusalakk (My.).

ಬೆದಗಿ bēdagi. A peg, a plug; a stopple, a cork (My.; B. 4, 54; 5, 143; see T. s. ಬಿಸು 3).

ಬೆದಗು bēdaggu. = ಬೆದಗು, etc. (My.).

ಬೆದಗು bēdaggu. = ಬೆದಗು 2. The white and light corky wood of the bēdaggu kasa, used in making hats, etc.: cork, pith, a soft, light (useless) substance (Abh. P. 9, 37; My.; Tē.; T. ಬೆದಗು, the hollowness of a thing, as of a tube, pipe, or cane; ವದು, ವದ್ದು, empty, void, see ಬದ್; faintness (see ಕಾಲ್). ತಿರುಕು ಹೋಗಿ ಬೆದಗು ಉದೇತು. — ಬೆದಗು ದೊಂಕಿ, ಬೆದಗು ನೀರಿಗೆ. — ಬೆದಗು ಬೆದಗು, ಉಣ್ಣೆಗಡುಲು ತನ್ನ ಉದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು (Prva.). ಬೆದಗು ಬೆದಗು ಮುದುಗಿದರು, ಗುಣ್ಣೆದ್ದು ತೇಲಿದರು, ಬೆದಗು ನೋಗುವ ಬೆದಗು ಸಾರಿಗನು ಕೊಣ್ಣೆದ್ದು ಕೊಡನು (Sip.). ತೋರ್ವ ತೋರ್ವಗೊಣ್ಣೆಯನಿಸಿಕ್ಕು, ಅವಂ ಮಾಡಿ ಬೆದಗು ಚಿತ್ರಕಮಕ್ಕು (Mr. 334). ಅದ್ವಿಗ ಕಡೆಗೆ ಬೆದಗುಗಳ ಎದ್ದಿವಲ್ಲದೆ ನೆಗವವೇ ಗುಣ್ಣು? (Bp. 58, 36). — ಬೆದಗು. — ಅಗು. To become like mere pith, to lose one's strength, to faint, etc. (My.). ಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಬೆದಗಾದ ಅನೆಯೂ ಕುದುರೆಯೂ (ಎಲೆಕ Si. 271). ಅನಿ ಬೆದಗಾದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಕ್ಕೇ? (Prv.). See Rām. 1, 14, 24; Bh. 8, 25, 8; J. 2, 15; 8, 18; 9, 17; 11, 25; 13,

85; 14, 20; 15, 8; 19, 30; 30, 5; B. 5, 72. — ಬೆದಗುಕಸ. A tall annual plant, Aeschynomene indica Wall. (Z.; A. aspera Lin.; Tē.). — ಬೆದಗುಬತ್ತಾಸು. The sweetmeat battāsu, when hollow (My.; B. 3, 62, 77). — ಬೆದಗುಕತ್ತಿಗಡ (ಬೆದಗಿ, etc. Si. 133). — ಬೆದಗು. — ಎದ್. = ಬೆದಗು, q. v. To float; to lose one's strength, to faint (ತೇಕು, ತೇಕ ಸ್ತ.; ತೇಕ Kk. 67; Ūpr. 8, 69). — ಬೆದಗು. — ಒಲಿ. A hollow ear-ōli of metal (My.).

ಬೆದಗಿ bēdagi. A tall herb, the esculent okra or edible Hibiscus, Hibiscus esculentus Lin. (ರೋಮು Mr. 149; My.; Tē.; T. ವಣ್ಣು, ವಣ್ಣು; M. ವಣ್ಣು; Mhr. ಭೇಣ್ಣಿ). See ಅದಮ. — ಬೆದಗಾಯಿಗಡ. = ಬೆದಗು. (ಗೋಚಪ್ಪ, ವಾರ್ವಿ Si. 151).

ಬೆದಗಿ bēdagi. (M. ವೆದ್ವ). — ಬೆದಗು ಮರ. = ಬೆದಗು. A large timber tree, Lagerstroemia lanceolata Wall. (St. & Pl.).

ಬೆದಗಿ bēdagi. 1. = ಬೆದಗು, etc. (My.).

ಬೆದಗಿ bēdagi. 2. = ಬೆದಗು. (B. 1, 15).

ಬೆದಗಿ bēdagi. (ಬೆದಗು 1 — ನಿಯಂ 2?) = ಬೆದಗು 2. Butter (ವಧಿಸಾರ, ನವನೀತ, ನವೋದ್ಭುತ HIA., Nr., Si. 318; C.; Tē. ವೆದ್ವ; T. ಎದುಮ, ವೆದ್ವಯ; M. ವೆದ್ವ, ವೆದ್ವನೆಯ; T. ಎಲರ್, fat; whiteness; ಎದುಕ್ಕು, fat, suet; cf. ಬಕ್ಕಿ, ಬಂಕಿ). ನಿನ್ನ ಕದೊಡ ಹಾಲಿನಿಂದ ಅದ ಬೆದಗು ತುಪ್ಪವು (ಹೈಯಂಗವೇನ Nr.). ಕಡೆಗೋಲು ಹೊಡೆತಾಗಿ ಬೆದಗು ತೋಡುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಎಣ್ಣೆ ಬೆದ್ವಯ ರಿಣವು, ಅನ್ನ ವಸ್ತದ ರಿಣವು, ಹೊಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ರಿಣವು ತೀರಿದಾ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣುಪಾಲ್ (Sip.). ಮಣ್ಣು ಹೊಡುವವನು ತಲೆಗೆ ಬೆದ್ವ ಹಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು. — ಬೆದ್ವಯಲ್ಲದೆ ಬೆದ್ವ ಕರಗದು (Prva.). See Bp. 30, 28; 42, 2; 54, 40; J. 6, 47; 28, 17; Prva. s. ಕೂಡಲು, ಬೆದಗು 2, ಮನ್ನನ, ಹದ, ಹಲ್ಲು. — ಬೆದ್ವಗರುಗ ಗಡ. A shrubby plant, Sida rhombifolia L. (St. & Pl.). — ಬೆದ್ವಗರು. — ಕಕ್ಕು. Krishna (My.; J. 7, 29; Tē. ವೆದ್ವದೊಂಗಿ). — ಬೆದ್ವಗಾರಿ. A gārigē with butter fried in ghee (My.). — ಬೆದ್ವಬಿದರು. (ಎಲಕ್ಕಿ, ಅಗ್ನಿ ತಿಪಿ, ಫಲಿನ, ಶಕ್ತಪ್ಪು Si. 156).

ಬೆದಗಿ bēdagi. Tbh. of ವೈತೀಕ (Smd. 357, o. r. ವೆ).

ಬೆದಗಿ bēdagi. Tbh. of ವೈಕಥ (Smd. 357, 868, o. rs. ಬೆದಿ, ವೆತ, ವೆದಿ; Tē. ವೆತ, ವೆದಿ).

ಬೆದಗಿ bēdagi. Tbh. of ವೇತ್ರ (Smd. 345; Mr. 145; C.; Tē.; T. ಬರಮ್ಬು; M. ಪುನಮ್ಬು, ಪುರಮ್ಬು, ವೆರಮ್ಬು; see ಪ್ರಬ್ಬಲಿ & ಹಬ್ಬಿ). ಬೆದಗು ಚಕ್ರಂ (ವೇತ್ರಾಸನ, ಅಸನ್ನ HIA.). ಬೆದಗು ವೆಟ್ಟು ಹೆತ್ತವರು ಹೊಡದರೆ ನೋಯದೇ? — ಬೆದಗು ಮೆತ್ತಗಾದರೂ ಬೆದ್ವ ನೋಯಸದಿದರು (Prva.).

ಬೆದಗಿ bēdagi. = ಬೆದಗು. (My.; Tē. ಬೆದಗು). ಬಟ್ಟಿ ಉದದೇ ಬೆದಗಲೆಯರುವವರು (ನಗ್ನಿಕೆ, ಕೋಟಿವ Si. 187). ಬೆದಗಲೆಯಾ ಗಿರುವವನು (ನಗ್ನ, ದಿಗಮ್ಬರ, ಅವಾಸಾ 364). ಅತ್ತರೋ? ಇತ್ತರೋ? ಮುತ್ತರೋ? ಈ ಸಂಸಾರ ಬೆದಗಲೆಯು ಬೆದಗಲೆಯು, ಫಲವಿಲ್ಲ, ಫಲವಿಲ್ಲ! (Dp. 30).

ಬೆದಗು bēdaggu. = ಬೆದಗು 2. See ಬೆದಗು 2, hotly, fiercely (used of boiling). — ಬೆದ ಬೆದ. rep. Very fiercely (Bp. 56, 40; My.). — ಬೆದ ಬೆದನೆ. = ಬೆದ ಬೆದ. (Bp. 24, 66; 26, 8; 50, 28; 52, 14; 59, 50; My.).

ಬೆದಗು bēdaggu. 1. To strike with the nails or claws (ಸೂಪಾಕ ಸಿಂ. 80).

ಬೆದಗು bēdaggu. 2. To seek, to search for, to look for (ಅನ್ವೇಷಣ ಸಿಂ. Dh.; ಅದಮ ಸಿಂ. 80; Bp. 24,

66; My.; Tē. ಬೆತಕು, ಬೆತಕು, ಬೆದಕು). ಬೆದಕುತ್ತ ಮೃಗಕುಲದ (Rāgha. 17, 68). ಬೆದಕುವವನು (one who idles away his time by seeking for) ಬೆದಕು ಮಾಡ್ಕಾನೇ? (Prv.). — ಬೆದಕಾಟ. — ಅಟ. Searching for (My.).

ಬೆದಕು bēdaku. 3. Search. — ಬೆದಕುಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To search for. ಇದಕ್ಕೂ, ಕಾತಿಯನು, ಮನವೇ, ಬೆದಕುಗೊಳ್ಳಲು ಬೇಡ! ತೋಡುವನು (Dp. 165).

ಬೆದಗಾರ್ತಿ bēda-gārti. = ಬೆದಗಾರ್ತಿ, q. v.

ಬೆದಗ್ಗಿ bēdagga. (Śmd. 48). Tbh. of ವೈದಗ್ಗಿ (Śmd. II; Kk. 81; Śm. 52). Criticism, critical skill, exactness. ನುಡಿಗೆಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಜತ್ತಾಣಮುಂ ಬೆದಗ್ಗಿಯುಮ್! ಎನ್ನಿಗೊ ನ ನೆಗದ್ರಿಯ ಕಟ್ಟಿದೊಳ್ ಒಡವ್ವಡಂ ಮಾಡಿದರ್ ಪೂತನಕವಿಗಳ್ (Śmd. 121). — ಬೆದಗ್ಗಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. Skillful song-poetry. ಪಾಡುಗಳೆಂದಂ ತಲಸಲೆ ಮಾಡಿದುದು ಪಾಡುಗಟ್ಟುಮದೆನ್ನ ಬುಧರ್ ಕೊಣ್ಣಾದಿದರ್, ಅದಹಂ ದರ್ ಮೇಲ್ಪಾಡುಂ ರೂಢಿಯ ಬೆದಗ್ಗಿಗಟ್ಟು ಮದಕ್ಕುಂ (Kāvy. V, 964).

ಬೆದಲ್ bēdar. ಬೆದಲು. 1. = ಬಿಡಲ್. To be agitated, confounded, bewildered, alarmed or frightened, to take fright, to fear (ವ್ಯಸ್ರ ಸ್ಮದ. Dh.; My.; Tē. ಬೆದರು, ಬೆದುರು; T. ಎದಿರ್, ವೆದಿರ್; T. ಎದರು, to be over-hasty; Mhr. ಭೇದರಣೇ, to take fright; see also s. ಬಿಡಿಯು). ಬೆದರ್ವ ಮನಂ (Rāy. 5, 86). ಬೆದರ್ವ ಅತ್ತಿ (5, 118). ಬೆದರ್ವ (ಸೇವ. 3, 51; J. 5, 40). Old and common P. p. ಬೆದರ್ (Ūpr. 5, 58, 120; 7, 109; My.). See Bp. 1, 49; 2, 14; 52, 26; 37, 39; 45, 52; Bh. 3, 13, 30, 31; J. 6, 8; 8, 38; 19, 3, 39; 20, 9. ದನಕ್ಕೆ ಬೆದರ್, ಹುಲಿಯು ದಾಯಿಗೆ ಬಿಡ್ವಾ (Prv.). — ಬೆದರಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟು. To pursue so that (one) is frightened (Abh. P. 3, 54).

ಬೆದಲ್ bēdar. ಬೆದಲು. 2. Agitation, alarm, fright, fear (J. 2, 5; Tē. ಬಿಡ, ಬಿಡವನ್ನು, ಬೆದರು, ಬೆದುರು; T. ಎದರು, ಎದರು). 2, a scare-crow (ಹೊಲದೊಳಗೆ ಮಾಡಿದ ಬೆತ್ತು, ಗುಮ್ಮ G.). — ಬೆದರ್ಸ. (i. e. ಬೆದರ್ಸನ). The sentiment of alarm (Bp. 55, 5). — ಬೆದಲುಪಾನಲ್. — ಪಾನಲ್. A stream of agitation (J. 30, 31). — ಬೆದಲೆತ್ತು. — ಎತ್ತು. A bullock that is easily frightened (My.).

ಬೆದಲಿಣೆ bēdarāṇē. Alarm, etc. (My.; Śi. 469). — ಬೆದಲಣಿಸೊಲ್ಲು. Menace, reproach (ಭರ್ತನ, ಅಪಕಾರಿಗಿ Śi. 57).

ಬೆದಲಿಕೆ bēdarikē. Fright, alarm (My.; B. 4, 72).

ಬೆದಲಿಸು bēdarisu. To alarm, to frighten (My.; B. 2, 21; 4, 90; Bhāgavata 10, 18, 2). ಒಡಲುಮಾಡುವವನು ಬೆದರಿಸಿದರೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ದಾಯಿನ್ದ ಬೆದರಿಸಿ ಹೊಸು ಮದಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಬೆದಲಿಸುವಿಕೆ bēdarisuvikē. Frightening (My.; ಎಭರ್ತನ Śi. 467).

ಬೆದರ್ಕ್ bēdarkē. Agitation, alarm, fright (J. 26, 10).

ಬೆದೆ bēde. 1. Sowing, sowing seed (My.; Tē. ಬೆದೆ; M. ಎದೆ, ಎರೆ; seed (see ಬಿತ್ತು 1 & 2). See ಏವ್ವೆದೆ, ಮುವ್ವೆದೆ. — ಬೆದೆಗಾಲ. — ಕಾಲ. Sowing season (J. 11, 14; My.). — ಬೆದೆಗೊಡಿಸು. — ಕೊಡಿಸು. To prepare for sowing or to make sowing possible (Abh. P. 13, 49). — ಬೆದೆಮದ್. Rain at the sowing season (My.). — ಬೆದೆವದೆ. — ವದೆ. To obtain seed: to be sown (Bp. 60, 17).

ಬೆದೆ bēde. 2. = ಬೆದ No. 1. Heat; rutting; rut-tishness, sensual longing (My.; Tē. ಬೆದೆ; T. ಎದುಪ್ಪ, ಎದ್ವೆವು, ವೆದುಪ್ಪ, ವೆಪ್ಪ, ವೆಪ್ಪದು, ವೆಪ್ಪು, ವೆಪ್ಪದು, ವೆಪ್ಪಲ್, ವೆಪ್ಪು; M. ವೆದುಪ್ಪ, ವೆಪ್ಪ, ವೆಪ್ಪಲ್; T. ಎದುಪ್ಪ, to be sensually inclined; ಎದ್ವೆ, ಎದುಮ್ಪು, ಎರುಮ್ಪು, to desire; M., T. ವೆದುಮ್ಪು, to be gently heated; see ಬಿಸಿಲ್. — ಬೆದೆಗಾಲ. — ಕಾಲ. Rutting time; time of being ready for the bull (My.). — ಬೆದೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. — ಗೊಳ್ಳು. To rut, to seek copulation (used of men and beasts, My.; Grj. 2, after 106). — ಬೆದೆನಾಯಿ. A dog in rut (My.). — ಬೆದೆಯಾಕಲ್. — ಆಕಲ್. — ಕು. A cow ready for the bull (ಪ್ರಜಾಪ್ತಿ Mr. 180; My.). — ಬೆದೆಯಾಗು. — ಆಗು. Rutting to take place, etc. ಕಾಲಪ್ಪಾತ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆದೆಯಾದ ಆಕಳು (ಕಾಡ್ಕೆ, ಉಪಸರ್ಯ, ಕಟ್ಟುಗಡಸು Nr.). — ಬೆದೆಯಾವು. — ಅವು. = ಬೆದೆಯಾಕಲ್. (ಪ್ರಜಾಪ್ತಿ, ಸೂರತ HIA.; My.; Tē. ವೆದಾವು).

ಬೆದೆ bēde. = ಬೆತ, q. v.

ಬೆದೆಗಾಲಿ bēde-gāla. A sensual, lewd man (My.); Kāma (ನಸೆಗಾದ, ಕಾಮ G.).

ಬೆದೆಗಾರ್ತಿ bēde-gārti. A lewd woman, a harlot, an adulteress (ಸಿಕ್ಕಿ, ಹೊಡೆ, ಪಾಣ್ಣೆ, ಜಾರೆ ಸೇ; ಪಾಡರಗಿತ್ತಿ, ಹೊಡೆ, ಪಾಣ್ಣೆ, ಸಿಕ್ಕಿ, ಜಾರೆ Śm. 75; Kk. 29, a. r. ಬೆದಗಾರ್ತಿ; My.).

ಬೆನ್ ಬೆನ್. 1. = ಬಿಸು 1, etc. (Śmd. 216). Heat, etc. — ಬೆನ್ನಿಲ್. Hot water (Abh. P. 9, 31; Grj. 9, 18; Tē., M. ಬೆನ್ನಿಲ್). ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ಲುಂ ಬೆನ್ನಿಲ್ ಮನೆ ಸುಡದು (Śmd. 216).

ಬೆನ್ ಬೆನ್. 2. (Śmd. 59). = ಬೆಂ (ಬೆಬ್ಬ) 2, ಬೆನ್ನು, ಬೆಮ್ಮ. The back (ಪುಕ್ಕ, ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗ HIA.; ಪುಕ್ಕ, ಪಶ್ಚಿಮ Mr. 327; T. ವೆನ್, ವೆನ್; Tē. ವೆನ್ನು, ಎಲೆವು, ಎಲೆವು; Ta. ಬೆಂ. ಬೆತ್ತು ಮುಡಿ ಬೆನ್ನಪ್ಪಳೆ (Śmd. 84). ಬೆನ್ನಿಲ್ ನಿಲ್ಲಂ ಗಾಣ್ಣೆ ಎ (281). ಬೆನ್ನು ಕುರು (ಪುಕ್ಕಗ್ರಸ್ತಿ, ಗಡು HIA.). ಬೆನ್ನುಲುಗರ್ ಸಮಾಹಂ (ಪುಕ್ಕಪ್ಪು); ಬೆನ್ನು ಹೊರಡು (ಗಡು Nr.). See Ūpr. 4, 48; 8, 18; Bp. 20, 41; 38, 17; 47, 58; Rāy. 5, 24; 6, after 11 (thrice); 6, after 115; J. 24, 47; 28, 46, 53. — ಬೆನ್ನುಟ್ಟು. To pat one's back, to encourage, to persuade (My.). — ಬೆನ್ನುಗಲ್. — ತಗಲ್. To follow, to pursue (Abh. P. 4, 50, 87; 7, after 59). — ಬೆನ್ನುಗಲ್. — ತೊಗಲ್. The skin of the back (Abh. P. 7, 93). — ಬೆನ್ನುಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟು. To follow, to pursue (ಎದ್ದುಟ್ಟು, ತೊಳ್, ಅರೆಯಟ್ಟು, ಬೆಂಗೆವಾಯಿ, ಬೆನ್ನಿಲು ಸೇ; Ūpr. 3, 33; Bp. 54, 52; My.; B. 4, 41). — ಬೆನ್ನುಕ್ಕಿ. — ಅಕ್ಕಿ. The backbone (ವಂತ, ಬೆನ್ನ ನೆಟ್ಟಲು Nr. 54). — ಬೆನ್ನಿಲ್. — ಕ. To turn the back, to retreat, to flee (Abh. P. 5, 81; 9, 64; Rāy. 2, 75; see ಪೂದಮಾಡ್ 2). — ಬೆನ್ನಿಲ. — ಕಡ. Flight (ಪೂದಮಾಡ್ Śmd. II). — ಬೆನ್ನುಡುಗು. — ಉಡುಗು. The back to contrast or to be bent (Bp. 2, 14). — ಬೆನ್ನಿಲ್. — ಎದ್. — ದು. = ಬೆನ್ನುಟ್ಟು. q. v. — ಬೆನ್ನಿಗ್ಗು. — ಒಗ್ಗು. To follow, to pursue (Bp. 54, 88). — ಬೆನ್ನುತ್ತು. = ಬೆನ್ನು ಕತ್ತು. (My.).

ಬೆನಕ್ bēnaka. Tbh. of ಎನಾಯಕ್ (Śmd. 357, 373, 375; Śm. 4). See Prva. s. ಬೆನ್ನು, ಮುದುವೆ. — ಬೆನಕನ ಎಕ್ಕೆ. (ಶೈಲಾರ್ Śi. 141).

ಬೆನ್ನರ bēntara. Tbh. of ವ್ಯನ್ನರ. (Bp. 23, 20).

ಬೆನ್ನು bēndu. P. p. of ಬೆ 1, etc.

ಬೆನ್ನುದು bēnduru. (Śmd. 48).

ಬೆನ್ನನೆ bēnnanē. At the back, after, behind (ಛೇ. 8, 63; Rāy. 3, after 28; 5, 57; Tē. ಬೆನ್ನನೆ; see ಬೆನ್ನುನ್ನಿಕ್ಕಿ).

ಬೆನ್ನು *bēṇṇu*. = ಬೆನ್ನ 2, etc. (ಕೃಷ್ಣ. ತನುಪರಮ Si. 209; C.).
 ಬೆನ್ನಿನ (Bp. 20, 11). ಇವನು ನನ್ನ ಬೆನ್ನಿನ ಹುಟ್ಟಿದವನು, he is
 younger than I (My.). ಬೆನ್ನು ಬಿಡದ ಪಿಶಾಚಿ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ
 ನಿಶ್ಚಿತೇ?—ಬೆನ್ನ ಹಿಡಿದ ಬನ್ನು ಬೀತಾಳ. —ಬೆಟ್ಟ ಬೆನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ,
 ಹೊಟ್ಟೆ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ (Prva.). See Bp. 44, 5; 52, 12, 18;
 60, 25; Bh. 1, 10, 33; Dp. 4, 2. — ಬೆನ್ನ ಹತ್ತು. To follow;
 to pursue (My.; B. 3, 62; 4, 212. 218; 5, 36). ನಾಯಿ ಮನು
 ಪುರ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿ (3, 40). — ಬೆನ್ನ ಹಿಡಿದು. Later or succeeding
 time. ಅವನ ಬೆನ್ನ ಹಿಡಿದವನು, his younger brother (B. 5,
 43; My.). — ಬೆನ್ನಾಗು. To become accustomed to
 carry loads, a saddle, a rider, as bullocks or horses
 (My.). 2, the back (of an ox, a horse, etc.) to get sore
 (from riding, etc.); to get sore-backed (My.). — ಬೆನ್ನ ಸರೆ.
 -ಅಸರೆ. Support, help (My.). — ಬೆನ್ನಿನವನು. -ಅವನು. A
 younger brother (My.). — ಬೆನ್ನು ಕೊಡು. To retreat, to
 flee (My.). — ಬೆನ್ನುದಟ್ಟು. The upper or outer side of a
 split bamboo or rattan (My.). — ಬೆನ್ನು ಬೀರು. To follow.
 ಅವನ ಬೆನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದನು (My.). 2, to take (another's)
 shelter or refuge (My.). — ಬೆನ್ನುಮೂಳೆ. The backbone.
 ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಗೆ ಬುಡ (ತ್ರಿಕ Si. 209). — ಬೆನ್ನುಹಂಡು. A tile on
 the ridge of a building, or one fit for it (My.). — ಬೆನ್ನು
 ಹತ್ತು. = ಬೆನ್ನ ಹತ್ತು. (My.; ಎಬ್ಬಟ್ಟು, ಬದುವಿಡಿ G.; B. 5, 62. 63.
 68. 252). — ಬೆನ್ನುಹುರಿ. The spine. ಗೇಣ್ಯವ್ಯುಗಗ ಬೆನ್ನು
 ಹುರಿ ದಾಗುತ್ತದೆ (B. 5, 248). — ಬೆನ್ನಲುಬು. -ಎಲುಬು. The
 backbone, the spine (My.; B. 4, 118). — ಬೆನ್ನಲುಪು. = ಬೆ
 ನ್ನಲುಬು. (ಕಶೇರುಕೆ Si. 206). ಬೆನ್ನಲುಬಿನ ಕೆಳಗಡೆ (ತ್ರಿಕ Si. 209).
ಬೆಪ್ಪಳ *bēppala*. = (ಬೆಪ್ಪು), ಬೆಬ್ಬಳ, ಬೆಬ್ಬಳಿ, (ಬೆಪ್ಪಳ).
 Amazement, alarm, fear, etc. (ತಲ್ಲಡಿ, ತಳವೇಗು,
 ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ಗುರ್ವು, ಮಲ್ಲದ, ಬಿಗುರ, ತಳಮಳ, ಬೆದಿಗಪ್ಪ
 ಧಾವೆ Si. 49).
ಬೆಪ್ಪು *bēppu*. (= ಬೆಪ್ಪಳ, etc.). Wandering of mind,
 confusion (My.; Tē. ವೆದಪ್ಪ, ವೆದಪ್ಪ, fear; T. ವೆದಪ್ಪ,
 ವೆದಪ್ಪ, fear; confusion; wrath). See Prv. a. ತಿವಲೀಲೆ. —
 ಬೆಪ್ಪ. -ಅ 3. A confused, stupid man (My.).
ಬೆಬ್ಬ *bēb*. 1. (= ಬೆಬ್ಬೆ?). — ಬೆಬ್ಬಕ್ಕೆ. -ಹಕ್ಕಿ. ನವಲುಹಕ್ಕಿ ಬೆ
 ಬ್ಬಕ್ಕೆ (ಜೀವಂಜೀವಕ Si. 178).
ಬೆಬ್ಬ *bēb*. 2. An abbreviation of ಬೆಬ್ಬಗು. — ಬೆಬ್ಬಿದಗು.
 Amazement (Bp. 13, 22; 30, 22; 86, 19).
ಬೆಬ್ಬನೆ *bēbbanē*. (fr. ಬೆಬ್ಬ). With a puff or sudden
 inflation of pride (Bp. 26, 18; 38, 16; 39, 48; see a.
 ಬಯಲುಗ). 2, (fr. ಬಿರಿ), with a burst (Grj. 2, 59).
ಬೆಬ್ಬರಿಸು *bēbbharisu*. (= ಬೆಬ್ಬಳಿಸು). To get bewil-
 dered from fear, to be greatly frightened
 (Ā. Bp. 46, 20).
ಬೆಬ್ಬಳ *bēbbala*. = ಬೆಪ್ಪಳ, q. v. (ಬೆಗರ, etc., ಫಯ ಸೆ.;
 ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬಿಗುರ, ಬೆಗಡ, etc. Kk. 42). 2, confusion,
 agitation, distress (ಎಕಲಪ್ಪ Bhn. 44; Rām. 6, 37, 9).
ಬೆಬ್ಬಳಿ *bēbbali*. = ಬೆಬ್ಬಳ. — ಬೆಬ್ಬಳಿವೇಗು. -ಫೋಗು. To
 get amazed, etc. (V. 5, after 23; 14, after 55).
ಬೆಮ್ *bēm*. 1. = ಬಿಸು 1, q. v. Heat, etc. — ಬೆಮ್ಮಿಸ
 ರ. (Si. 198). Hot sunshine. — ಬೆಮ್ಮಿದಿ. Hot ashes
 (My.). — ಬೆಮ್ಮಮರ. Hot sweat (Abh. P. 14, 106). — ಬೆ
 ಮ್ನಿಳಲೆ. -ಫೋಲೆ. (Si. 216 Mḍb., o. r. ಬೆನ್ನಿಳಲೆ).

ಬೆಮ್ *bēm*. 2. = ಬೆನ್ನ 2, etc. The back. — ಬೆಮ್ಮಿಂಗು.
 The back to swell or be raised (Ā. 4, 47). — ಬೆಮ್ಮುತ್ತು.
 -ಪತ್ತು. = ಬೆನ್ನು ಹತ್ತು. (Ā. 4, 47; Bp. 3, 36; 27, 30; 28,
 9; 32, 28; 34, 35; 52, 26; J. 28, 54). — ಬೆಮ್ಮುಲ. Rear-
 force: help, aid, countenance (Abh. P. 9, 97; My.). —
 ಬೆಮ್ಮುದ. Following; joining, company, association; the
 rear (ಬೆನ್ನ ಬರ್ಪದು Si. 1; ಬದಿ 194 Cm.; ಅನುಪದ, ಅನ್ನಪ್ಪ,
 ಅನ್ನಂಗ Mr. 445). See Si. 8; Abh. P. 12, 90; Bp. 57, 55;
 Rā. 6, after 11. — ಬೆಮ್ಮುದಾವಿ. -ಮಿಡಿ. To follow; to be
 together or in company with (ಬದುವಿಡಿ Si. 195 Cm.;
 Abh. P. 12, 28; Rā. 6, after 11). — ಬೆಮ್ಮುದಸು. To
 follow (B. 4, 191). — ಬೆಮ್ಮುಗ. The back part of the
 body (My.);—the ridge of a building (My.). — ಬೆಮ್ಮಿಡಿ.
 -ಮಿಡಿ. To follow (Ā. Bp. 19, 34). — ಬೆಮ್ಮಿದು. To withdraw
 or depart from (Pā. 3, 32; J. 10, 9; 27, 2). — ಬೆಮ್ಮಿದು.
 ಬೆಮ್ಮಿದು. = ಬೆನ್ನು ಬೀರು. ಸ್ವಂತ ಬೆಮ್ಮಿದು ದೂರಟ್ಟಿಯು ದಾರಂ
 (Si. 283). See Bp. 37, 39; 47, 6; 48, 17. — ಬೆಮ್ಮಿನ್ನನೆ.
 Behind (Ā. 9, after 18). — ಬೆಮ್ಮರ. The beam on the
 ridge of a building (My.).
ಬೆಮರ್ *bēmar*. 1. To be alarmed, to fear (ಸೆಡೆ,
 ಅಕ್ಕು, ಸುಗಿ, ಬಕ್ಕು, ಸುರುಳ, ಅಗಿ, ಫಯವನಾನ್ Si. 40; Kk.
 72; cf. ಬೆಗಡ 1).
ಬೆಮರ್ *bēmar*. 2. = ಬೆಮರು 1, ಬೆಮರು 1. To per-
 spire, to sweat (ಸ್ವೇದಧಾವೆ Si. Dh.; Bp. 59, 22; T.
 ಎಯರ್, ವೇರ್; M. ಎಯರ್; Tē. ಬೆಮರ್ಪು; Tu. ಬೆಗರ). ಬೆಮ
 ರ (not ಬೆಮರಿನ, Si. 184). ಬೆಮರ್ಗನೊಡಿ (52). ಕುದುರೆಯ
 ಬೆಮರಲ್ಲಿ...ಮಾತುಲಂಗದ ತೆದದ ಕಮ್ಮು ಉತ್ತಮಂ (Mr. 278).
 ಬೆಮರ ಎನ್ನು (Ā. 7, 117). — ಬೆಮರಾದಸು. -ಅದಸು. To
 cause one's sweat to grow dry: to take rest (My.). —
 ಬೆಮರಾದು. -ಅದು. Sweat to grow dry: the body to feel
 cool and refreshed (Ā. 3, 15; My.). — ಬೆಮರುಣ್ಣು. -ಉ
 ಣ್ಣು. Sweat to issue (Ā. 7, 64). — ಬೆಮರ್ವನಿ. -ವನಿ. (Si. 54).
 A drop of sweat (J. 11, 24). See ನುಣ್.
ಬೆಮರು *bēmaru*. 1. = ಬೆಮರಿ 2. P. p. ಬೆಮರಿ (J. 10, 50;
 My.). ಬೆಮರುವ (J. 30, 22).
ಬೆಮರು *bēmaru*. 2. = ಬೆಮರಿ 3, etc. (My.; ಫರ್ವ, etc.
 Si. 72).
ಬೆಮರುವಿಕೆ *bēmaruvikē*. Perspiring. ಬೆಮರುವಿಕೆ
 ಯೇ ಸಾತ್ವಿಕ (Si. 66).
ಬೆಮರ್ಪು *bēmarpu*. To cause to perspire (ಸ್ವೇದ
 ಕರಣ Si. Dh.).
ಬೆಮಿಸು *bēmisu*. Tbh. of ಫ್ರಮಿಸು. (My.; Dp. 4, 1).
ಬೆಮಿ *bēmē*. Tbh. of ಫ್ರಮಿ. (My.). 2, desire (My.). — ಬೆ
 ಮಿಗೋಳ. -ಕೋಳ. To become confused or perplexed (Ā.
 Bp. 47, 23; My. as ಬೆಮಿಗೋಳು). — ಬೆಮಿಗೋಳು. -ಕೋಳು.
 To confuse or perplex (Bp. 40, 20; My.).
ಬೆಯಿಸು *bēyisu*. = ಬೇಯಿಸು, etc. (My.). ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಕಸ
 ಕಸಿಯನ್ನೂ ಹಚ್ಚಿ ಬೆಯಿಸಿದ ಹೋಳಿಗೆ (G. 85). ಬೆಯಿಸಿದ ಮಾಂಸ
 (ಫಟಿತ್ತು); ಬೆಯಿಸಿದ ಅನ್ನ (ಫಕ್ಕು G.).

ಬೆಯ್ಯು bēyyu. = ಬೇ1, etc. (My.). ಬೆಟ್ಟ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬೆಯ್ಯು ತ್ತದೆ ಎನ್ನು, ಸೆಟ್ಟ ಅತ್ತ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಬೆರೆ bēra. P. p. of ಬೆರೆ, in ಬೆರೆ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬೆರೆಕೆ bērakē. (fr. ಬೆರೆ) = ಬೆರೆಕೆ. The state of being united, mixed, or mingled, union, mixture, combination (ಸಂಯೋಗ ಕೆಂದ. 60 Cm.; ಪಾದ Mr. 460; My.; T. ಎರವು). ನೀರ ಬೆರೆಕೆ (ಸಂಗಮ Mr. 415). 2, touch, contamination (My.). ನೆಣ್ಣರ ಮನೆಗೆ ನಾಯಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಎಣ್ಣು ಊರಿಗೆ ಬೆರೆಕೆ (Priv.). — ಬೆರೆಕೆವಣ್. — ಪಣ್. A fruit partly ripe, partly unripe (Öpr. 1, after 101). — ಬೆರೆಕೆವಣ್. A variegated colour (ಸಾರಂಗ, ಶಬಲ Hk.). — ಬೆರೆಕೆ ವೆಳಗು. — ಬೆರೆಗು. Variegated lustre (Öpr. 6, 46; 6, after 64).

ಬೆರೆಗು bēragu. Haste, speed, expedition (see ತೋಳ್ವೆರಗು); importunity; impertinence, rudeness (T. ಎರೈ, M. ಎರೆ, to make haste; to be eager or importunate; T. ಎರೈವು, M. ಎರವು, speed, haste). ಸೆರೆಗು ಬೆರೆಗು ಬಗೆಯದೆ, ಪುರಮಂ ಪೊದಮಟ್ಟು (Abh. P. 10, 19). ಸೆರೆಗು ಬೆರೆಗು ಬಗೆಯದೆ (18, 57). — ಬೆರೆಗು. — ಅ3. A hasty, impertinent, rude man. ಪಿರಿದೀವಂ ನೀನುದಿವಂ ಸೆರೆಗು ಬೆರೆಗು ಪ್ರತಾಪಿ (ಕೆಂದ. 90 Mqb. and another MS.).

ಬೆರೆಂಜು bērañju. To gather together, to collect, to put together, to heap up (ಪಯನ, ಒಟ್ಟುಗೂಡು ಕೆಂದ. Dh.).

ಬೆರೆಟು bēratu. = ಬೆರೈ, ಬೆರಣ್ಣು. (Bp. 32, 25; My.).

ಬೆರೆಡು bēradu. Hunting, the chase (ಸರದು, ಸರವೆ ಸೆ; cf. ಬೇಡ 1; M. ಪಿರಕ್ಕು, to set an elephant to work, drive him, urge on cattle).

ಬೆರೆಣ್ಣು bēraññu. = ಬೆರೆಟು, etc. To dig or scratch with the nails, claws or talons, to scratch (ನಖಮನನ, ಕೆರೆಣ್ಣು ಕೆಂದ. Dh.; Grj. 1, 120; 1, after 181; Räv. 5, after 55; Säv. 3, 55; cf. ಪರದು 3). 2, to make a certain performance with the fingers (ಅಂಗುಲಿಯ ಕೆಂದ. Dh.).

ಬೆರೆತು bēratu. = ಬೆರೆದು. P. p. of ಬೆರೆ.

ಬೆರೆಲ್ bēral. = ಬೆರೆಲ್ (which is an improper form, ಕೆಂದ. 41), ಬೆರೆಲು. A finger; a toe; the tip of an elephant's trunk (Öpr. 6, after 64; 7, 100; Bp. 5, 41; 31, 16; Räv. 9, 22; T., M. ಎರಲ್; T. ವೇಲು, ವೇಲು). ಬೆರೆಲೆ (ಕೆಂದ. 170). ನೇರಿದುವು ಬೆರೆಲ್ (170). See ಅದುವೆರಲ್, ಕಿಮಿ, ನಾಲ್. — ಬೆರೆಲೆತ್ತು. — ಎತ್ತು. To lift up the fore-finger or index (Säv. 4, 48). — ಬೆರೆಲಿಡೆ. To flip (from amazement, Öpr. 1, 134).

ಬೆರೆಸು bērasu. 1. = ಬೆರೆಸು. To mingle together, to mix, to unite, to join;—to be mixed, to be united with (ಸಮ್ಯಕ್, ಕಲಸು ಕೆಂದ. Dh.; ಒಡನೆ ಕೂಡು 38 Cm.; My.). ಬೆರೆಸಿದುದು (ಚಿತ್ರ, ಕರ್ಮಾರ್ಥ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಶಬಲ, etc.); ಅಳಿ ಬೆರೆಸಿದ ಮೊಸರು (ದ್ರವ್ಯ); ಪ್ರಿಯವಚನಂ ಬೆರೆಸಿ ಕೊಡುವನು (ವದಾನ್ಯ); ಬೆರೆಕುಂ ತಳಮುಂ ಬೆರೆಸಿದೆ ಪ್ರತಲ ಎನ್ನುದು; ಅಕ್ಕರಂ ಬೆರೆಸಿದ ಉಂಗುರಂ (ಮುದ್ರೆ Hk.). ಹೆದ್ದಾಗಲಿ ಇಕ್ಕಲದ ಲುಮ್ ಒಳಗಣ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರೆಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣು ರಾಶಿ (ಹತ್ತಿನನು); ಕಪ್ಪು ಬೆರೆಸಿದ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣು (ಪಿಂಗಲ, etc.); ಬೆರೆಸಿ ಕಾಮಡ (ತುಮುಲ, etc.); ಬಿಳುಪು ಕೆಮ್ಮು ಬೆರೆಸಿದುದು (ಶ್ವೇತರಕ್ತ,

etc.); ಕೆಮ್ಮು ಬೆರೆಸಿದ ಅರಸಿನುಣ್ಣು (ಪಿಂಗ, etc.); ಕಪ್ಪು ಬೆರೆಸಿದ ಅರಸಿನುಣ್ಣು (ಪಕ್ಕ, etc.); ಪೇನ ತುಪ್ಪು ಬೆರೆಸಿದ ಮುದ್ದು (ಮಧು, etc.); ಬಿಳಿದು ಬೆರೆಸಿದ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣು (ಪಿಂಗ, ಪಿಶಂಗ, etc.); ನಾಲ್ಕು ಧಾಗದೊಳಗೊನ್ನು ಧಾಗ ನೀರ ಬೆರೆಸಿದ ಮಜ್ಜೆಗೆ (ತತ್ತ್ವ Nr.). ಅರಸಿ ವೆರಸು (—ಬೆರಸು, Räv. 10, after 31). ಕೂರ್ನಾಯ್ವೆರಸು (5, 51). ನೋರಮಾಲೆವೆರಸು (13, after 77). ಸೋಗಿವೆರಸು (10, after 31). ಬೆರಣಿಯುಗವೆರಸು (ಕೆಂದ. 110). ಅನುಬರವೆರಸು (J. 30, 42). ನಸುನಗೆವೆರಸು (30, 49). ಸೇವಕವೆರಸು (29, 39). See ಕೆಂದ. 91, 98, 106, 346; Öpr. 1, 110, 133; Bp. 1, 57; 3, 72; 18, 34; 26, 16; 37, 1; 40, 43; 44, 64, 66; 47, 17; 51, 46; 54, 75; 60, 15; 61, 66, 71; Bh. 1, 8, 45; 2, 13, 44; Ö. Bp. 5, 5; Räv. 6, 116; J. 29, 35, 46; Dp. 172, 3; ಒಡನೆವೆರಸು, ಕೆಮ್ಮೆರಸು, ಕೊಂಕು, ದಕ್ಕು, ನಗೆ, ನಾಣ್ಣೆರಸು, ಪಡೆವೆರಸು, ಮುದ್ದು, ಮುಳ್, ರೇಫೆ; Priv. a. ಸರಸ.

ಬೆರೆಸು bērasu. 2. (Union): in union with, in company with, together with, combined with, with. ಮನುಪ್ರೀತಿವೆರಸು ತರ್ದುವುದು (ಕೆಂದ. 4). ದಿನ್ಯವೆರಸು-ಗೆ (138). ದೀರ್ಘವೈರಸು-ತಾರಾದೀತಂ (182). ದಿನ್ಯವೆರಸು-ಒಕಾರಂ (184). ದೋಪವೈರಸು-ಉಚಿತಾಕ್ಷರಾಗಮಂ (289). ಸೋನ್ನೆವೆರಸು (293). ಅವುರವೈರಸು (Öpr. 8, 31). ಕೊದ್ದಾದು ಕೈರಸು (Abh. P. 13, 74). ಎನಯವೈರಸು (Grj. 4, 61). See Räv. 4, 105, 119; 5, after 50; 5, 183; 6, after 11 (twice); 6, after 115 & 137; 10, after 10; 11, after 1. — ಬೆರೆಸುರೆ ಕ್ಕ. Addition (Bp. 53, 78).

ಬೆರೆಸುಹ bērasuha. Mingling, etc. ಸಮ್ಯಕ್ಸನ ಅಧಿಪಾತ್ಯ ಎನ್ನೆಡೆ ಹಸರಿಸಿದುದು; ಲೇಸಾಗಿ ಬೆರೆಸುಹವೆನ್ನೆಡೆ, ಎನ್ನುರು (Nr.).

ಬೆರೆಲ್ bēral. = ಬೆರೆಲ್, etc. (ಅಂಗುಲಿ, ಕರತಾವಿ Nr.; ಅಂಗುಲಿ, ಕರ್ಣಿಕ Hk.; ಅಂಗುಲಿ, ಪಾಣಿತಾವಿ Mr. 322). ನೀಡಿದ ಬೆರೆಲ್ ತಳಂ ಪಾನಿ ಎನ್ನುದು, ಬೆರೆಕುಂ ತಳಮುಂ ಬೆರೆಸಿದೆ ವ್ರತಲ ಎನ್ನುದು (Hk.). ಅನೆಯ ಬೆರೆಲ್ (ಕರ್ಣಿಕ Mr. 155). ಬೆರೆಲ್ ಗಣ್ಣುಗಳು (ಪಾಣಿತಾವಾರ್ಪ 322). See Bp. 20, 11; Bh. 1, 10, 32; J. 28, 33; ಕೆಯ್ಯೆರಲ್. — ಬೆರೆಲೆತ್ತಿ ತೋರಿಸು. To lift up the fore-finger and show (J. 17, 9).

ಬೆರೆಳು bēralu. = ಬೆರೆಲ್, etc. (C.; ಅಂಗುಲಿ, ಕರತಾವಿ, ದಿಟ್ಟು Si.). 2, a small point on rocks (Bh. 8, 4, 22); a tip (see ನಾಸಿಕವೆರಳು). ನಿಗುರಿದ ಬೆರೆಳುಗಳುಳ್ಳ ಅಂಗಿಯ (ಪೆರೇಟು, etc.); ಹೆದ್ದಿಟ್ಟಿನ ಒತ್ತಿನ ಬೆರೆಳು (ತರ್ಜನಿ, ಪ್ರದೇಶಿ); ಹೆದ್ದಿಟ್ಟು ನಡುವಣ ಬೆರೆಳು ಕೂಡಿ ಅಳದೆ ತಾಲ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕೆಯ್ಯೆ ಬೆರೆಳುಗಳು (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ, ಕರಾಂಗುಲಿಗರ್ Nn. 60). ಬೆರೆಳಾಗಿ (Mr. 324). ಬೆರೆಳು ತೋರಿಸಿದರೆ ಕೆಯ್ಯೆ ನುಂಗುತ್ತಾನೆ.—ಬೆರೆಳು ದಾತರೆ ಒರಳಪ್ಪು ಅದೀತೇ? (Priv.). See Bp. 54, 55; Si. 211, 212, 253). — ಬೆರೆಳಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು. To move a finger about, to tickle the throat with a finger in order to produce vomiting (My.). — ಬೆರೆಳುಗಿಣ್ಣು. A finger knuckle (My.). — ಬೆರೆಳುಗೇಣ್. A finger span. ದರ್ಶಯ ಬೆರೆಳುಗೇಣ್ (ಗೋರ್ಕಣ Hk.). — ಬೆರೆಳುಡಾರಿ. The (silly habit of the) interlocking of the fingers intertwined with the ends downwards. ಅದಿತ್ತೇಡುತ ಬೆರೆಳುಡಾರಿ ಮಡಕುವ ದಾಯಿ ಮೇಳ ದೊಳ ತೊಡಕ ಬಿಡದವನ ಜವನದು ಹಾಯಿಮನೆಯನ್ನೆ (Sp.).

ಬೆರೆಕೆ bērikē. = ಬೆರೆಕೆ, q. v. (My.). — ಬೆರೆಕೆಜಾತಿ. A mongrel caste (My.). — ಬೆರೆಕೆಮಣ್ಣು. Various kinds of earth mixed together (My.). — ಬೆರೆಕೆಮನುಷ್ಯ. A man of mixed blood (My.). — ಬೆರೆಕೆಸೊಸಿನ ವಲ್ಲೆ. Mixed vegetables worked together (My.). — ಬೆರೆಕೆಮಲ್ಲು. Various kinds of grass mixed together (My.; Si. 165).

ಬೆರಿಸು *bērisu*. = ಬೆರಸು 1. (My.; B. 4, 106, 141, 162).

ಬೆರೆ *bērē*. To be joined or united, to join, to be mingled or mixed, to associate, etc. (ಘಟಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಯುಗ ಸಿದ್ಧ. Dh.; My.; T. ಎರವು; M. ಎರಗು; Mhr. ಫೇಲಣೇಂ, ಫೇಲಣೇಂ; Tē. ಬೆರೆ, to be touched, contaminated). P. ps. ಬೆರಮು, ಬೆರದು, ಬೆರತು (B. 4, 94, 224; My.). ಸಂಸ್ಕೃತಂ ಬೆರೆಯದ ಬದಿಯ ಕನ್ನಡಂ (ಅಡ್ಡಗನ್ನಡಂ ಸಿದ್ಧ. 45). ಬೆರೆಯತು (My.). See Si. 51, 93, 206, 240, 316, 371, 376, 419; Ūpr. 8, 65; Rāv. 9, 28; ಒಡವೆರೆ, ಗದಾ-, ತೆರೆ-. — ಬೆರೆ ಬೆರೆ. rep. (J. 19, 5).

ಬೆರಗು *bēragu*. = ಬೆರೆ 2. Amazement, astonishment, alarm (ತಳಮಳ, ತಲ್ಲಿದ, ತಳವಳಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ಗುರ್ವಳ, ಮಲ್ಲದ, ಬಿಗುರ, ಬೆವಳ ಸಿದ್ಧ. 49; Bp. 40, 60; J. 28, 38; My.; Tē. ವೆರಗು; Tē. ವೆರ್ದು, madness; M. ವೆರ, intoxication, fury; T. ವೆರ, ವೆರವು, fear; confusion, perturbation, giddiness; see s. ಬೆಡ್ಡು 1 and ಪಿರಾ, ವೆರ). 2, wandering or confusion of mind (My.). See ಸಂವತ. — ಬೆರಗಾಗಿಸು. -ಅಗಿಸು. To cause to become amazed, etc. (J. 2, 12). — ಬೆರಗಾಗು. -ಅಗು. To become amazed, etc. ಬೆರಗಾದುದು (ತಳಮಳ Ūt. I, 3; ತಳವಳಗು II, 96). ಬೆರಗಾದವನು (ವಿಶ್ವಯಾಸ್ತಿತ ನರ.). ಒತ್ತರವೊತ್ತಿ ದನ್ನೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಕೃಪಾದಿಗರ್ ಒತ್ತೆ (ಸಿದ್ಧ. 16). ಹಿಮಕರಂಗೆ ಪಾಯ್ತು ಹೋರಾವಲಿ ಬೆರಗಾದುದು (Litr. 3, 5). See Ūpr. 7, 86; Grj. 4, 61; Bp. 60, 32; 61, 62; Bh. 1, 8, 88; 1, 10, 31; J. 7, 32; 28, 26; 30, 19; 31, 34, 35. — ಬೆರಗಾಗುಹ. -ಅಗುಹ. Becoming amazed, etc. (ತಳಮಳ ಸಿದ್ಧ. II; ತಳವಳ Kk. 80). — ಬೆರಗು ಬಿನ್ನಾಣ. Skill of confusion or of making confuse (Bh. 1, 8, 71). — ಬೆರಗುವಡು. -ಪಡು. To feel amazed, etc. (Ū. Bp. 47, 20; V. 8, after 20; Rāv. 4, after 52). — ಬೆರಗುವೆರ. -ವೆರ. To get amazed, etc. (J. 18, 14). — ಬೆರಗೊನ್ನು. -ಒನ್ನು. = ಬೆರಗುವಡು. (Bp. 3, 25; 8, 44; 11, 42; 39, 40).

ಬೆರಟಿ *bēraṭi*. = ಬಿರಟಿ q. v., ಬಿರಟಿ, etc.

ಬೆರಣಿ *bēraṇi*. = ಬೆರೆ 1, ಬೆರಟಿ, etc. (My.; Bp. 15, 12; 28, 8). ಬೆರಣಿ ಮುನ್ನಾದವುಗಳ ಗುಮ್ಮು (ಕಾರೀಷ, ಸಗಣಿತೋಪ್ಪೆ Si. 402). ಬೆರಣಿಯ ಬೆಂಕಿ (ಕರ್ಮ 461). ಬೆರಣಿ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾದ ರೂ ಧರಣೀ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ. — ಬೆರಣಿ ಬದೇಲಿ ಬೆರಣಿ ಅಯ ಬೇಳು, ಇದ್ದ ಬದೇಲಿ ಇರ ಬೇಳು (Prva.). See ಕಾಡು.

ಬೆರತು *bēratu*. P. p. of ಬೆರೆ.

ಬೆರಾ *bēra*. (fr. ಬಿರು 1 or 2). To become (firm or) stiff, as from cold, wind, rain, death, etc. (My.; Bp. 15, 18; 20, 12; 32, 52; 46, 57; 58, 49). P. p. ಬೆರತು (J. 31, 63). ಬೆರತಿಸ್ಸಾದುದು (ಅನತ, ಪ್ರವೃ, ದಾಗದುದು Nn. 76). 2, to behave proudly or arrogantly, to be haughty or conceited (ಅಪಂಕಾರಧಾನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; Abh. P. 4, 41; Bp. 26, 13; 38, 16; 39, 43, 58; 42, 16; 59, 22; Rāv. 5, 127; J. 27, 37; see s. ಬಯಲುಗ). P. ps. ಬೆರಮು, ಬೆರದು, ಬೆರತು (J. 28, 37; Abh. 2, 54). ಪರಮಜ ನೇನ್ದ ವಾಣಿಯೇ ಸರಸ್ವತಿ ಬೆರದು, ವೇದಾಪವನು ಧರಿಯು ನಿನ್ನದಲ್ಲ ದುವೆ? (ಸಿದ್ಧ. 109). ಬೆರತಿವುದು (ಹಮ್ಮು Ūt. I, 44).

ಬೆರ್ಕು *bērku*. = ಬೆಕ್ಕು. ಅವು ಪಿರಿಯವ ಧಾವಿವೊಡಿಸಿವ ಕಡಾಯವೆನಿವವು ಎನ್ನುವ ಭೇದಂ! ಪೆಡತಿಲ್ಲಿನವವದನ್ನರಮ! ಎನಿಸುವವನ ನೀಧರಣೀಯ ಹುರಿಗಳುಂ ಬೆರ್ಕುಗಳುಂ (ಸಿದ್ಧ. 117; Kāv. I, 2, 6).

ಬೆರ್ಚಿಸು *bērcisu*. = ಬೆಚ್ಚಿಸು. To frighten (ಧಯ ಸಿದ್ಧ. Dh.; Ūpr. 6, 41; Abh. P. 10, 157; Rāv. 4, 5).

ಬೆರ್ಚು *bērcu*. 1. = ಬೆಚ್ಚು 1. To be terrified, to fear (ಸನ್ಯಾಸ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ಧಯ ಸಿದ್ಧ. 85). ಬೆರ್ಚು ಬೆರ್ಚು ಬೆರ್ಚು (ಸಿದ್ಧ. 20). ಉದ್‌ಮೆ? ಅಂಜಮೆ? ಬೆರ್ಚಮೆ? ಬೆರ್ಚದಿಗಮೆ, ದೇವ? (177). See Ūpr. 4, 18; 5, 79; Grj. 2, 58; Rāv. 5, 86, 118; 11, 10; 13, 65.

ಬೆರ್ಚು *bērcu*. 2. = ಬೆಚ್ಚು 2. A scare-crow (ತೃಣಪುರುಷ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ಸಿದ್ಧ. 85).

ಬೆರ್ಮೆ *bērmē*. Tbh. of ಭ್ರಮ. — ಬೆರ್ಮೆಗೊಳು = ಬೆರ್ಮೆಗೊಳ್ಳು. (Dp. 53, 4).

ಬೆಲಗು *bēlagu*. (fr. ಬೆರೆ). A beam (B. 4, 121; see ಅಕ್ಕ, ತಲೆ).

ಬೆಲಪತ್ರಿ *bēlapatrē*. Tbh. of ಬಿಲ್ಲಪತ್ರಿ. (My.).

ಬೆಲಿ *bēli*. = ಬಿಳಿ, etc. (Tē. ವೆಲಿ). — ಬೆಲಿದೇವಿಯರ ವೇಮಯ್ಯ. N. (Bp. 46, 1). — ಬೆಲಿದೇವಿಯರ ವೇಮಾರಾಧ್ಯ. N. (Bp. 46, 80).

ಬೆಲೆ *bēlē*. 1. = ಬಿಲಿ 3. Price, cost (ಭೃತಿ, ಭೃತ್ಯೆ, ಕರ್ಮಣ್ಯ, ವೇತೆ, ಮೂಲ್ಯ, ವೇತನ Hā.; ಪ್ರಕ್ರಯ, ಪ್ಲವಕ Hā.; ಮೂಲ್ಯ, ವಸ್ತು, ಅವಕ್ರಯ Nn., Si. 324; ಅರ್ಥ್ಯ, ಮೂಲ್ಯ Nn. 102; ಭೃತ್ಯ Nn. 180; ಅರ್ಥ Mr. 482; ಅರ್ಥ, ಮೂಲ್ಯ Si. 412; C.; Tē. ಎಲವೆ, ವೆಲೆ; M. ಎಲೆ; T. ಎಳ್ಳಿ; (wages, hire). ಕೊಣ್ಣೆ ಬೆಲೆ (ನೀವಿ, ಪರಿಪಣ, ಮೂಲಧನ); ಪಿರಿಯ ಬೆಲೆಯು ಸೀರೆ (ಮಹಾದಾನ Nn.). ಹೊತ್ತ ಬೆಲೆ (ಪ್ರಸ್ತ, ವೇತನ, ಮೂಲ್ಯ Mr. 346). ಅತ್ತೆ ಒಡದ ಮಡಿಕೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. — ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಸರಕಾದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಾ ರೇ? (Prva.). ಕಾಡ ಕಪಿ ಬಲ್ಲದೇ ಮಾಣಿಕದ ಬೆಲೆಯು? (Dp. 76). See Ūpr. 1, 66; Bp. 28, 10; 29, 14; J. 23, 31; Si. 395; B. 2, 33; 4, 162; Prva. s. ಕಟ್ಟು 4, ರತ್ನ. — ಬೆಲೆ ಕೊಡು. To give a price, to pay for (B. 5, 118). — ಬೆಲೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To sell (v. t., My.). — ಬೆಲೆಗಾಣು. -ಕಾಣು. To see a price: to be sold for (My.). ಕತ್ತೆಗಳು ಬನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ತನಕ ಬೆಲೆಗಾಣುತ್ತವೆ (B. 3, 48). ಹನ್ನನದ ಕೊಡುಮಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಗಾಣುತ್ತವೆ (8, 79; see 3, 103; 5, 118). — ಬೆಲೆಗುಡು. -ಕುಡು. To give the price (of something, Abh. P. 8, after 54). — ಬೆಲೆ ತಗ್ಗು. Price to become less or fall (My.). — ಬೆಲೆ ಬರು. Price to come or be attached to. ಒನ್ನು ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ (B. 5, 118). — ಬೆಲೆ ಬೀರು. Price to be paid for — (My.). ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಬೀರುತ್ತದೆ (B. 5, 117). 2, price to fall. ಬೆಲೆ ಬಿದ್ದ ಸರಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಫವು ಕ್ಷೇ? (Prv.). — ಬೆಲೆವಾ. -ವಾ. A dear flower (Ūpr. 8, after 4). — ಬೆಲೆವಣ. -ವಣ. ಬೆಲೆವಣ್ಣು. A prostitute (Kāv. I, 5, 85; Bp. 3, 75; 40, 80). ಸುಂಕಗನು, ಹುರಿಹಲು, ಬಿಂಕನ ಬೆಲೆ ವೆಣ್ಣು, ಕಂಕಯು, ಸುಂಕ, ನಸುಗುನ್ನಿ ಈ ಅದು ಸೊಂಕೆಹರೆ ಬಿಡವು (Sip.). — ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು. Price to increase (My.). — See Prv. s. ಸಕ್ಕು 1.

ಬೆಲೆ *bēlē*. 2. = ಬಿಲಿ 2. — ಬೆಲೆ ತರ್. = ಬಿಲಿ ತರ್. (Bp. 24, 9).

ಬೆಲೆಗು *bēlēgu*. A digit of the moon (ಕಲಿ Ūt. I, 88; T. ಎರಕ್ಕ; see ಬೆರ್ಗು 1 & 2).

ಬೆಲ್ಲ *bēlla*. Coarse dark sugar, jaggory (ದಣ್ಣ, ಗುಡ Nn. 176; ಗುಡ, ಇಕ್ಕು ಪಾಕ Si. 416; C.; Tē.; T., M. ಬೆಲ್ಲ; B. 2, 16; 3, 46; Ūh. v. 2; J. 31, 16; Si. 348). ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿ, ಫಾಣಿತ ಎಣ್ಣಿಡೆ ಬೆಲ್ಲದ ಪಾಕ; ಬೆಲ್ಲವೆಣ್ಣು, ಎಮ್ಮರು (Nn.). ಬೆಲ್ಲದಿನ್ನಿನಿಯಂ (ಸಿದ್ಧ. 68, 184). ಬಲ್ಲವರೊಡನಾಟ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಮುಡುತ್ತೆ (Sip.). ಬೆಲ್ಲವಿದ್ದ ಕಡೆ ನೋಡಿ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ. — ಬೆಲ್ಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಲ್ಲದನ್ನೆ ಮಾತು ಇಲ್ಲವೇ? — ಅದುಮ ಮಕ್ಕಳ ಕಯ್ಗೆ ಬೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಕತ್ತೆ ಬೆಲ್ಲಾ ಹೇತರೆ ಚೊಮ್ಮಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕಿ? — ಬಲ್ಲವನೇ ಬಲ್ಲ ಬೆಲ್ಲದ ಸವಿ. — ಬೆಲ್ಲದ ದೇವರಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ನೈವೇದ್ಯ. — ಬೆಲ್ಲದ ಗಣ ಪತಿಗೆ ತೊಡೆಯ ಬಿಟ್ಟದೇ ನೈವೇದ್ಯ. — ಬೆಲ್ಲ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅನ್ನ ಗಟ್ಟಿ,

ಸೋಸ ಬನ್ನರೆ ಮಾಯ ಗಟ್ಟಿ.—ಬೀದೀಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಸುಂಡು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗವಾದಿದ ಹಾಗೆ.—ಬೆಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಕೂತ ಬಟ್ಟೆ ಬೆಲ್ಲ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ.—ಬೆಲ್ಲವ ಹೋಯಿತು, ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ ಕಲ್ಲು ಹೋಯಿತು.—ಎಲ್ಲಾ ದೋಷ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ (Prvs.). See Prvs. 8. ವಾದೆಹಣ್ಣು, ಸವಿ 4.

ಬೆಲ್ಲಪತ್ರೆ bēllapatrē. = ಬೆಲ್ಲವತ್ರೆ, etc. (Bp. 48, 29). — ಬೆಲ್ಲವತ್ರೆಯ ಕೊಪ್ಪಿದೇವ. N. (Bp. 58, 12).

ಬೆಲ್ಲವತ್ತ bēlla-patta. Tbh. of ಬೆಲ್ಲವತ್ರೆ (Smd. 351. 357; ಬೆಲ್ಲ Ck. I, 93; ಅಸುರ Mr. 117; My.).

ಬೆಲ್ಲೊಟ್ಟಿ bēllōṭṭi. A shrub with yellow flowers contrasting with a large white calycine leaf, Mussaenda frondosa Lin. (St. & Pl., Kōṇkani).

ಬೆಲ್ಲವತ್ತ bēlvata. = ಬೆಲ್ಲವತ್ರೆ. (ಶ್ರೀಫಲ, ಬೆಲ್ಲ, ಮಾಲೂರ Mr. 112).

ಬೆಲ್ಲವತ್ತ bēlvatta. = ಬೆಲ್ಲವತ್ರೆ. (My.).

ಬೆಲ್ಲವತ್ತಕ bēlvattaka. = ಬೆಲ್ಲವತ್ರೆ. (Rāv. 5, 56).

ಬೆವತು bēvatu. (= ಬೆವರ್ತು). A P. p. of ಬೆವರು 1 (ಬೆವರ್). (My.; ಬೆವರ್ತು G.). Cf. ಬೆವ.

ಬೆವರಿಸು bēvarisu. = ಬವರಿಸು. To cause to take away superficially etc. (My.).

ಬೆವರು bēvaru. 1. = ಬೆವರ್ 2, etc. (My.). P. ps. ಬೆವರು, ಬೆವತು.

ಬೆವರು bēvaru. 2. = ಬೆವರ್ 3, etc. (My.; B. 4, 24). ಬೆವರು ಸುಂದರೂ ಕಾರ್ಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬೆವರಟ್ಟಿ. -ಅಟ್ಟಿ. A sole inside a shoe (My.). — ಬೆವರುಡು. -ಇಡು. To perspire (Bp. 52, 13). — ಬೆವರುಗುಳ್ಳಿ. The prickly-heat (My.). — ಬೆವರುಗಿರು. = ಬೆವರು. (My.). — ಬೆವರುಸಾರಿ. = ಬೆವರುಗುಳ್ಳಿ. (My.). — ಬೆವರುಹಣಿ. = ಬೆವರ್ವಣಿ. (My.).

ಬೆವರು bēvaru. 3. = ಬವರು. To take away superficially, as rubbish (by means of the hand or of a broom, My.). 2, to move or stir a heap of grain with the hand so as to remove impurities (My.).

ಬೆವನಾಯ bēvasāya. Tbh. of ವ್ಯವಸಾಯ. Cultivation, agriculture (My.). ಬೆವನಾಯದವನಾದರೂ ಜನನಹಾಯ ಬೇಕು (Prv.).

ಬೆವಿ bēvi. To perspire (ಬೆವರು G.).

ಬೆವಿಸು bēvisu. Tbh. of ವ್ಯವಿಸು. (Bp. 28, 54).

ಬೆಸ bēsa. 1. (Tbh. of ಎಫ, ಎಫಾ compared with ಎಫಾನಿ). (= ಬೆಸನ 1). Performing, making;—the performance of prescribed acts or rites: act of worship;—a demand, an order, an injunction (Cpr. 8, after 44; Abh. P. 7, 47; 11, 90);—questioning, asking, inquiry. ಬೆಸಕೆದಗಿಮೆ, ಬೇವ? (Smd. 177). — ಬೆಸ ಕೆಯ್. To make, to perform; to produce (Abh. P. 3, 152; 15, after 30);—to worship; ಬೆಸ ಕೆಯ್ಯುದು (ವರಿವಸ್ತೆ, ಪರಿಹಾರ್ಯ, ಶುಕ್ರವಸ್ತೆ, ಉಪಾಸನೆ, ಉಪಾಸ್ತಿ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಸೇವೆ, ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರಸಾದನೆ, ಅರಾಧನೆ, ಉಪಹಾರ HIA.);—to be submissive, to obey (Cpr. 6, 88; Abh. P. 15, 11; 16, after 39; Bp. 39, 48). ಬೆಸ ಕೆಯ್ಯುದಲ್ಲದೆ ಇದಿರಿಪ್ಪ ಸೀಮೆ (ಪರರಾಷ್ಟ್ರ Mr. 189). ಅನುಂ ನೀನುಮ್ ಆತನುಂ ಬೆಸ ಕೆಯ್ಯುದು (Smd. 262, o. r. -ಕೆಯ್ಯುಂ). See Grj. 1, 66; 2, 105. — ಬೆಸ ಕೆಯ್ಯು. To subject, to rule. See ಇಸುದಿವ ಕೆಯ್ಯು. — ಬೆಸಗೆಯ್. To worship, to honor (Bh. 1, 19, 35);—to make; to use (Śāstrasāra in W. v. 1258. 1259); — ಬೆಸಗೋರ್. -ಕೋರ್. To demand, to enquire, to ask, to question, to solicit. ಬೆಸಗೊಮ್ಮುದು (ಪ್ರಶ್ನೆ Nr.; ಪ್ರಶ್ನೆ Nn. 167; ಅನುಯೋಗ, ಪ್ರಶ್ನೆ

Mr. 90; ಅಥ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ್ಧಾತ Nn. 89). ಬುನ್ನವಾದಿ ಬೆಸಗೊಮ್ಮುದು (ಪ್ರಬಂಧ, ಪರಿಯೋಗ Mr. 90). ಗುರುವಂ ಜ್ಞಾನವುಂ ಬೆಸಗೊಮ್ಮುದು (Smd. 157). ಮಾನವಕನಂ ಕಾರ್ಯಮಂ ಬೆಸಗೊಮ್ಮುದು (165). ಗುರುವಿನಂ ತತ್ವಮಂ ಬೆಸಗೋರ್ ಪಟ್ಟಂ (300). See Cpr. 1, 57; 3, 5; 7, 18; Bp. 10, 7, 47; 30, 16; 47, 53; 51, 52; C. Bp. 47, 16; Rāv. 2, after 52; J. 2, 2; 30, 48. — ಬೆಸಗೊಳು. -ಕೊಳುಹ. Asking, etc. (ಪ್ರಶ್ನೆ, ಅನುಯೋಗ, ವ್ಯಕ್ತಿ Nr., HIA). ಬುನ್ನವಾದಿ ಬೆಸಗೊಳುಹ (ಪರ್ಯಾನುಯೋಗ, ಉಪಾಲಂಕ HIA). — ಬೆಸಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. To make, to cultivate. See ಕೊಳುವೆಸಗೆಯ್. — ಬೆಸವ್ವುಡೆ. -ಎವಡೆ. = ಬೆಸವಡೆ (Smd. 200). To get an order, to obtain permission (Abh. P. 5, after 56; J. 12, 14). — ಬೆಸವ್ವುಡ್. -ಎವಡ್. = ಬೆಸವ್ವುಡೆ (Cpr. 8, 33). — ಬೆಸವಡೆ. -ವಡೆ. = ಬೆಸವ್ವುಡೆ, q. v. — ಬೆಸವೇಡು. -ಬೆವೆ. To give an order, to command (J. 2, 53).

ಬೆಸ bēsa. 2. = ಬೆಸಿ. (My.).

ಬೆಸಕಿಲ್ bēsakil. A broom (? ಪಾವಕ Mr. 207). Cf. ಬೆಸಕೋರ್?

ಬೆಸಗೆ bēsagē. = ಬೆಸಗೆ 1, etc. Soldering, etc. (My.). See ಬೆಟ್ಟಿವೆಸಗೆ. — ಬೆಸಗೆ ಹಾಕು. To solder (My.).

ಬೆಸದ bēsada. = ಬೆಸದ. A fisherman (who also hire himself as palanqueen bearer). ಬೆಸದರ ನೆರವು (ಶಾಸ್ತ್ರ Smd. I). — ಬೆಸದವ. -ಅವ. = ಬೆಸದ. (ಕುಂಗ Smd. II).

ಬೆಸದು bēsadu. = ಬೆಸದು, ಬೆಸು. P. p. of ಬೆಸಿ.

ಬೆಸನ bēsana. = ಬೆಸಲ್, etc. (C. Bp. 47, 33). ಪ್ರಸಂಗಿ ಲಲಿ ಹೋದಲ್ಲ ಬೆಸನವಾದಳು (Prv.). (Could it be Tbh. of ವೈಜನನ?).

ಬೆಸನ bēsana. 1. (= ಬೆಸ 1, q. v.). Tbh. of ಎಫಾನಿ. Order, command (Bp. 2, 44. 56; 3, 20; 46, 56; 47, 18; 60, 61; 61, 6). — ಬೆಸನಂ ಬೇಡ್. = ಬೆಸನೀ. (J. 13, 54). — ಬೆಸನಂ ಮಾಡು. = ಬೆಸನೀ. (Rāv. 5, 130). — ಬೆಸನಂ ಸಾರ್. To give an order (Rāv. 2, after 42). — ಬೆಸನ ಬೇಡ್ ಕೋರ್. To obtain permission. ಬೆಸನ ಬೇಡ್ ಕೊಳುಹ (ಅನುಕ್ರ. 3). — ಬೆಸನೀ. -ಕೆ. To give an order (Bp. 5, 6; 61, 7; Rāv. 2, 116).

ಬೆಸನ bēsana. 2. Tbh. of ವ್ಯಸನ (Ck. II, 108; Tē. ವೆಸನ. T. ಎಜನ). ಎದುಂ ಬೆಸನಮುಮಂ ನರಪಾಲನ್ ಉದಗಿ (Smd. 16 Mdb. & a. o. MS.). See ಎದ್ವೆಸನ; Rāv. 2, 90.

ಬೆಸಲ್ bēsal. = ಬೆಸನ, ಬೆಸಲೆ. Birth, production, bringing forth. — ಬೆಸಲಾಗು. -ಅಗು. To bear, to bring forth, as children; to be delivered. ಬೆಸಲಹ ತಿಂಗಳು (ಕೂಟ ಮಾಸ, ವೈಜನನ); ಬೆಸಲಹ ಮುಸು (ಅಮಾನಸ್ಯ, ಪ್ರಸೂತಿ Mr.). ಪುಣ್ಯಂಗಿಯು ಸತಿಯರು ತರುಣರಂ ಬೆಸಲಹರು, ನವಮಾಸಗಲ ಪುತ್ತು (Bp. 3, 15). ಭೂತಲಂ ಬೆಸಲಾಮು (6, 13). ಮೇಲಹ ದಧಿಕರೋರ್ ಕಾರಗನ ತೊಡಕಿದರೆ ಪಾದುವೆಗಿಟ್ಟು ಬವವಳ್ಳು ಬೆಸಲಾ ಬೇಡನನ್ನಳ್ಳು (Sp.). See Rāv. 6, 34; J. 10, 3; 18, 55.

ಬೆಸಲೆ bēsalē. = ಬೆಸಲ್. ಸಿಲಂ ಬೆಸಲೆಯಾದ ಪುರ್ (Abh. P. 4, 53). See Śāstrasāra in W. v. 1273.

ಬೆಸವು bēsavu. = ಬೆಸಗೆ, etc. See ಕೊಮ್ಮೆವಸು

ಬೆಸಮ bēsasu. To order, to command, to tell (ಸಿದ್ಧಮ Smd. 3 Cm.);—to declare, to communicate;—to request; —to grant. ಬೆಸಪಂ or ಬೆಸಪ್ಪಂ (Smd. 275). ಕರೆದು ಬೆಸಮದ ಮ ಅನ್ನದಾನೊನ್ನುಣ್ಣು, ಅದದಲ್ಲ ಪ್ರತಿಪಾಸನಪ್ಪಂ ನೆಗದ್ದುಂ (Nr.). See Smd. 61. 271; Cpr. 2, after 62 & 93; 6, after 44; 7, 28; Abh. P. 16, after 39; Bp. 1, 62; 10, 34; 22, 46; 34, 11; 39, 44; 47, 18. 40; Kk. 3; Rāv. 6, after 10; 13, 4. 45;

13, after 61 & 64; 14, after 12; J. 2, 39. — ಬೆಸಸು ಬೆಸಸು. rep. (Abh. P. 14, 105).

ಬೆಸಲಿಗೆ *bēsaligē*. (fr. ಬಿಸು 1). A fire-pan (ಅಂಗಾರ ತಳಿ, ಹಸನ್ತಿ, ಹಸನ್ತಿ ಹಿ. ಹಸನ್ತಿ, ಹಸನ್ತಿ Mr. 210).

ಬೆಸಿ *bēsi*. = ಬೆಸ 2. Odd, not even (My.; Tē. ಬೇಸಿ; cf. ಎಸಮ).

ಬೆಸಿಕೆ *bēsikē*. = ಬೆಸಿಕೆ, etc. (My.).

ಬೆಸಿಗೆ *bēsigē*. = ಬೆಸಿಕೆ, etc. (My.; Si. 114; Bp. 2, 14). — ಬೆಸಿಗೆಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To be soldered. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೆಸಿಗೆಗೊಳ್ಳಿರು ಎಕೆ (ದೃಢಪಟ್ಟಿ, ಸಂಹತ Si. 873).

ಬೆಸು *bēsu*. = ಬೆಸ 1, etc. (Bh. 2, 2, 105; 6, 4, 141 twice).

ಬೆಸುಗೆ *bēsigu*. = ಬೆಸಿಕೆ, etc. ಅಡ್ಡಗನ್ನಡದ ಪಲ್ಪಮಂ ತದ್ವ ವದ ಬೆಸುಗೆಯಂ... ಉಸುರ! (Kk. 3). ಸೂತನಯನ ತರೆಯ ಬೆಸುಗೆಯ ಬಿಡುವವುನ ಹಿಳುಕನುಗಿ! (Bh. 8, 23, 44). See ಬೆಟ್ಟು-; Bh. 2, 2, 105; Rām. 6, 1, 13. 2, the root of the ear. ಕಳಚಿದನು ಕರ್ಣದ್ವಯದ ಬೆಸುಗೆಗಳ (Rām. 3, 4, 27).

ಬೆಸೆ *bēse*. 1. = ಬಿಸು 3, ಬೆಸು. To solder; to unite firmly (My.). P. ps. ಬೆಸಿದು (Smd. 255), ಬೆಸಿದು, ಬೆಸು. ಅಸಿಯ ಒಲೆ ಬೆಸಿದ ಪಟ್ಟಿಗೆ (75). ಬೆಸಿಯರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸಂಯೋಜಿತ, ಉಪಾಹಿತ Si. 379). ಬೆಸಕ್ಕೆ ಬೆಸಿಯುವ ಬೆಂಕಿ (ನಿಷ್ಕ 407). ಬೆಳೆ ಬೆಸಿಯ ಬೇಡಾದರೆ ಕಳ್ಳೇ ಹಾಲು ಬೇಕೇ? (Prv.). See ಪೊಮ್ಮೆ ಸೆ, ಮಿಸುನಿವೆಸೆ. 2, to be established or in use. ಪೊದುರ್ಗೆ ಮರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಸೆಗು ಪೊನ್ನೆ ಮ್ಪುದು (Smd. 98). See ಬೇಗದೇವೆ. 3, (to be stiff, cf. ಬೆಪ್ಪೆ), to be haughty or proud (ಗರ್ವ Smd. Dh.; ಕಾಮಕರ Smd. 111).

ಬೆಸೆ *bēse*. 2. (fr. ಬಿಸು 2). A swinge: a stroke with a whip, etc., a blow (J. 20, 25; My.). 2, a bow for dressing cotton (ಕಾರ್ಪಸಪಾಪ Smd. Dh.; Smd. 111; ಕೋಢ, ಬಿರ್, ಕುಡುಕು Mr. 206). — ಬೆಸಿಕೋರ್. (Smd. 78).

ಬೆಸ್ತ *bēsta*. = ಬೆಸದ. (My.; Tē.). — ಬೆಸ್ತರವ. — ಅಪ. = ಬೆಸ್ತ. ಮಾನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬೆಸ್ತರವನು (ಶೈವರ್ತ, ದಾತ, ಧೀವರ Si. 86).

ಬೆಸ್ತು *bēstu*. = ಬೆಸಿದು, etc. P. p. of ಬೆಸೆ 1. (My.). ಬೆಸ್ತರ ಕೂಡದ್ದು ಸಸ್ತರ ಕೂಡೀತೇ? (Prv.).

ಬೆಳೆ *bēlē*. 1. (fr. ಬಿಳಿದು Smd. 212, 213). = ಬೆಳ್ಳೆ, ಬಿಳೆ 2, ಬಿಳ, ಬಿಳು, ಬೆಳ 1, ಬೆಳು. Whiteness; brightness (T. ವೆಣ್, ವೆಣ್; M. ವೆಣ್). — ಬೆಳ್ಳದಿರ್. — ಕದಿರ್. A white ray (V. 36, 68). — ಬೆಳ್ಳದಿರ್. — ಅ 3. The moon (ಹನ್ನಿರ, etc., ತತಿ Kk. 44). — ಬೆಳ್ಳದಿರ್. A white feather (Rāv. 6, after 11; 13, 62). — ಬೆಳ್ಳಬುರ್. — ಕಬುರ್. = ಬಿಳಿಯ ಕಬುರ್. (Ūpr. 4, 45). — ಬೆಳ್ಳದು. — ಕಾದು. A forest that appears white on account of white flowers (Ūpr. 1, 87). — ಬೆಳ್ಳದಿ. — ಕೊಡೆ. A white umbrella (Abh. P. 9, 172; 12, 24; Bp. 3, 26; J. 6, 9). ನೀನುಳ್ಳಿದುನ್ನು ಬೆಳ್ಳದಿ (Smd. 155, 292). — ಬೆಳ್ಳಸು. White or bright splendour or fame (Rāv. 13, 18; Rāv. 5, 9). — ಬೆಳ್ಳಾವರೆ. — ತಾವರೆ. A white lotus (Ūpr. 1, 87; 8, 97; Abh. P. 12, 24; J. 3, 4). — ಬೆಳ್ಳಂಗರ್. — ತಿಂಗರ್. — ಕು. (Smd. 213). The bright moon: moonlight (ಹೊನ್ನೆ, ಹನ್ನಿ ಕೆ Nr.; ಹನ್ನಿ ಕೆ, ಕಾಮು, etc. Mr. 36; ಹೊನ್ನೆ Kk. 11 b. 45; My.). ಹನ್ನೆ ಕಾನವರ್ವನಿರ ಗೋರಿಕಲ್ಪಿ ಸರ್ಗಮೇ ಬೆಳ್ಳಂಗ ಕೋರ್ (Juv. 1, 13). See Smd. 89, 134; Ūpr. 3, 81; 6, 48; Abh. P. 8, 12; Bp. 11, 34; Rāv. 9, 9; J. 1, 1; 8, 6; 25, 5; 28, 1; ಕಿಡುವೆಂಗಳ. — ಬೆಳ್ಳದಿನ್ನು. — ಕೊನ್ನು. White

leprosy (ತಿತ್ತ Hla.). — ಬೆಳ್ಳಗ. A bright smile (J. 8, 17; 30, 11, 18). — ಬೆಳ್ಳದಿ. White foam (Ūpr. 8, 8; Bh. 8, 25, 6; J. 6, 6; 9, 24). — ಬೆಳ್ಳಿಕ್ಕ. = ಬೆಳ್ಳಕ್ಕ. (ತುಕ್ಕಪ್ಪ Kk. 59). — ಬೆಳ್ಳಣ್. White light-coloured or chalky earth or soil. ಬೆಳ್ಳಣ್ ಬೆರಸಿದ ಮಹಿಷವೇತಂ (ಪಾಣ್ಣು ಭೂಮಿ Nāgavarma nighaṇṭu MS. p. 50). — ಬೆಳ್ಳಣ್. (Whitish impurity): the mirage (ಮಂಜಿಲೆ Ūt. II, 96, o. r. ಬೆಳ್ಳಣ್). — ಬೆಳ್ಳಗ. Any wild quadruped that is not a beast of prey, so called on account of its turning pale from fear when attacked (Abh. P. 7, 35). — ಬೆಳ್ಳಿಂಜು. Bright lightning (J. 4, 13). — ಬೆಳ್ಳಿಂಗ. = ಬೆಳ್ಳಿಗ. (ಮೃಗ, ನಾನಾಮೃಗ Nn. 81). — ಬೆಳ್ಳಿಗಿರ್. (Smd. 213). A white cloud, or white clouds (Ūpr. 6, 58; Rāv. 6, 5, 6; 10, after 31; J. 6, 10). See ಕಿಡುವೆ ಕ್ಕುಗಿರ್. — ಬೆಳ್ಳಿಗಿರ್ದಿರ. — ಪೊರ. A layer or stratum of white clouds (Ūpr. 4, 61). — ಬೆಳ್ಳಕ್ಕ. — ಪಕ್ಕ. The bright lunar fortnight (ತುಕ್ಕಪ್ಪ Smd. 20). — ಬೆಳ್ಳಕ್ಕ. — ಪಕ್ಕ. = ಬೆಳ್ಳಕ್ಕ. (Abh. P. 9, 58). — ಬೆಳ್ಳಯರ್. — ಬಯರ್. (Smd. 213). An open plain with glaring light (Abh. P. 7, 86; M. ವೆಳ). — ಬೆಳ್ಳಲ್. — ಪಲ್. (Smd. 213). A white tooth. — ಬೆಳ್ಳಸದನ. — ಪಸದನ. Bright decoration or ornaments (Abh. P. 3, 72; 15, 62). ಬೆರಸಿಯ ಬೆಳ್ಳಸದ ಬೆಳಗಿನೆ ವನ್ನೆ ಕಾನ್ತಿ ಪಸರನೆ (12, after 49). — ಬೆಳ್ಳೆಗು. — ಬೆಳಗು. = ಬೆಳುವೆಗು. A white, pale, or bright lustre (Rāv. 12, 13; V. 4, 78). — ಬೆಳ್ಳಿಗರ್. — ಪೊಗರ್. = ಬೆಳ್ಳಿಗರ್. (J. 11, 10). — ಬೆಳ್ಳಿನರ್. — ಪೊನರ್. A white, shining stream (J. 19, 4). — ಬೆಳ್ಳಿ. A rain of white colour. ಸೋನೆಯ ಕೆಸರ್ಗಲದಲರ ಬೆಳ್ಳಿ (Smd. 83). — ಬೆಳ್ಳಿದ್. A white fold of a young leaf (of the screw-pine, Abh. P. 7, 139). — ಬೆಳ್ಳಿಕ್ಕಂಗ. — ಅಕ್ಕಂಗ. (A man whose letters are white or colourless, i. e. one who cannot write at all): a rustic, a Sūdra (ಕಾಲುಂಜ, ಗ್ರಾಮ್ಯ Sē.). — ಬೆಳ್ಳಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. = ಬೆಳ್ಳಕ್ಕ. The Indian white heron, Ardea orientalis (Bd.; ಬರಾಕೆ, ಎಸಕಟ್ಟಿ ಹಿ. Nr.; ಬರಾಕೆ, ಬೆಸಕಟ್ಟಿ Mr. 172; Si. 175; C.; G. 116, 118, 162, 168, 169, 368, 376). See ಕುಡ್ಗ. ಬಿಳಿ. — ಬೆಳ್ಳಂಗಿ. — ಅಕ್ಕಿ. To fall with whiteness or brightness (Ūpr. 8, after 44). — ಬೆಳ್ಳದಕರ್. — ಅದಕರ್. N. of a plant. See ಕಬ್ಬಿಲ್. — ಬೆಳ್ಳದಿ. — ಅದಿ. A man of a white foot: Gōrava or Śiva (ಗೋರವ Smd. II; Kk. 76, o. r. ಬೆಳ್ಳದಿಯ; ತಿವ Kk. 5, o. r. ಬೆಳ್ಳದಿ; Rāv. 5, 60). — ಬೆಳ್ಳಾನೆ. — ಅನೆ. (Smd. 214). A white elephant. — ಬೆಳ್ಳಾನ್. — ಅನ್. (Smd. 214, Mqb. MS. ಬೆಳ್ಳಾನ್). A white person. — ಬೆಳ್ಳುಮ್ಪಿ. — ಉಂ-ಬಿಟ್ಟಿ. (Smd. 205). White cloth, or a white garment. — ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. — ಉಳ್ಳಿ. Garlic, Allium sativum Lin. (ಮಹಾಪಥ, ಲತನ, ಗೃಂಜನ, ಅರಿಷ್ಟ, ಮಹಾಕನ್ಠ, ರಸೋನಕ Nr.; My.; Tē. ಎಲ್ಲಲ್ಲಿ, ವೆಲ್ಲಲ್ಲಿ; T. ವೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ). ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯಾದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವಗೆ ಅಗದೇ? — ನಾಯಿಯುಳ್ಳಿ ಪಲ್ಕಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಒಗ್ಗರಣೆ. — ನೀರುಳ್ಳಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಬಟ್ಟೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ನುಂಗಿ ಬಿಟ್ಟಿ (Prvs.). — ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಗಡ್ಡೆ. (ಮಹಾಪಥ, etc. Si. 159). — ಬೆಳ್ಳಿರಲಿ. — ಎರಲಿ. = ಬೆಳ್ಳಿಗ. (Abh. P. 15, 60). — ಬೆಳ್ಳಿರಲಿ. — ಎರಲಿ. A white, excellent kind of betel leaf (Rāv. 4, 41). — ಬೆಳ್ಳಿರಲಿ. — ಒಳ್ಳಿ. = ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. (G. 27, 189).

ಬೆಳೆ *bēlē*. 2. = ಬೆಳ 4, etc. Growth, growing. — ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. A man of a certain agricultural caste; a rustic (My.; T. ವೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ). ಕುಮರೆಯಾ ಹದುರೆಯಾ ಹದಿರರಮೊನ್ನಯ್ಯ! ಹದುರನೇದಾದರೆ ಕುಟುವದು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ (i. e. ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳನನ್ನು) ಬಿಡಿ ಹಾಕುವದು (Sp.).

ಬೆಳೆ *bēlē*. 1. = ಬೆಳ್ಳೆ 1, etc. — ಬೆಳಗುಮಗಿ. A white bludgeon (Bp. 29, 4). — ಬೆಳಗಿಮ್ಪು. — ಕಿಮ್ಪು. = ಬೆಳಗಿಮ್ಪು, q. v. —

ಬೆಳದಿಂಗಳ್. -ತಿಂಗಳ್. -ಳು = ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳ್. (ಹಸ್ತಿಶಿಲ್ಪ, ಕಾಮುಡಿ, ಹ್ಯೂಸ್ಲೆ Si. 32; C.). See Bp. 42, 4; J. 1, 1; 8, 4; B. 2, 46; 8, 125; G. 202. — ಬೆಳದಿಂಗಳ ಹಕ್ಕು. (ಚಕ್ರೋರ Si. 178).

ಬೆಳ ಬೆಲ್ಲಾ. 2. = ಬೆಳಕು, etc. — ಬೆಳಕು. An opening for light: a window (ಗವಾಕ್ಷ, ವಾಯನ Mr. 201; My.). — ಬೆಳಕು. = ಬೆಳಕು. (B. 3, 26; ಗವಾಕ್ಷ, ಹಾಲ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ವಾಯನ G.). — ಬೆಳ ತನಕ. Till light, till it becomes light or dawns (My.; B. 5, 125, 135). — ಬೆಳ ತನಕ. = ಬೆಳ ತನಕ. (My.).

ಬೆಳ ಬೆಲ್ಲಾ. 3. = ಬೆಳದು, etc. P. p. of ಬೆಳ 1, in ಬೆಳ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 4, 142, 162; 5, 296). — ಬೆಳ ಬೆಳ. rep. in ಬೆಳ ಬೆಳದು (Bp. 26, 40; J. 3, 37).

ಬೆಳ ಬೆಲ್ಲಾ. 4. = ಬೆಳೆ 2, ಬೆಳೆ 2. — ಬೆಳಸಾಲ ಕುಣ್ಣು. An instrument for removing the weeds from both sides of a furrow of a green, growing crop (S. Mhr.). — ಬೆಳವಾಲ. -ವಾಲ. (Smd. 81 Mdb., o. r. ಬೆಳ). A field of standing oorn.

ಬೆಳ ಬೆಲ್ಲಾ. 5. An abbreviation of ಬೆಳಗ, P. p. of ಬೆಳಗು 1. — ಬೆಳ ಬೆಳಗು. rep. To become very bright. ಹಸ್ತ ನುಡಿಯಂಗೆಯ್ಗೆ ದಿನೆ ದಿನೆಗಳಲ್ಲ ಮುಂ ಹಸ್ತಿ ಕೆಗಳೆ ಬೆಳ ಬೆಳಗು, ಬೆಳ್ಳಿಯೊರಾಯ್ತು (J. 26, 17).

ಬೆಳಕು ಬೆಲ್ಲಾಕು. = ಬೆಳ 2, ಬೆಳಗು 2. Light;—a lamp (My.; M. ಎಳಕು; ಅರೋಕ Si. 404; ಭಾಯ, ಕಾನ್ರಿ 446). ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬದಿಕೆಗೆ ಕದಿಮೆ ಇಲ್ಲ. — ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದೆ ಹೊಳಕು ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೇ?—ಕೋಣೀರಿ ಬೆಳಕು ಬೆಳ್ಳು, ರಾತ್ರೀರಿ ಕಿಟಕಿ ತೆದದನನ್ನೆ (Prva.). — ಬೆಳಕರ. -ಅರೆ (= ಪರಿ). To dawn (My.). — ಬೆಳಕದು. -ಇದು. To place a lamp. ಬೆಳಕದುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದವ ಮಲಕು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೆಳಕುಮೋಡು. -ತೋಡು. To show or manifest light (C. Bp. 47, 24). — ಬೆಳಕು ಬಿಡು. To give passage to the light: to stand out of the light (My.). — ಬೆಳಕು ಮಾಡು. To light, to give light to (My.). ದೀವಿಗೆನನ್ನೆ ಬೆಳ್ಳು ಮೊಳೆದು ಜಗವೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಕು ಮಾಡುವಾನ್ಹೆ ಒಡವೆಯಾವದು? ಸೂರ್ಯನು (B. 2, 24).

ಬೆಳಗಿಸು ಬೆಲ್ಲಾಗಿಸು. To lighten, to fill with light (as the sun the points of the compass, J. 20, 42). 2, to cause to make bright, to cause to scour or polish (My.).

ಬೆಳಗು ಬೆಲ್ಲಾಗು. 1. To shine, to become bright; to manifest one's self (ತೋಳಗು, ಕಾನ್ರಿ Smd. Dh.; ಕಾನ್ರಿ 399 Cm.; T. ಚೆಲುಗು; T. ಎಳಗು). ಬೆಳಪಂ or ಬೆಳಪುಂ (Smd. 275). ಗಣ್ಯ ಮಾರ್ತಣ್ಣನ್ ಅಲರ್ತುಗೆಮ್ಮಂ! ಗೆಲ್ಲು ಬೆಳಪುನ್ ಈಗ ಬೀರಂಗಳಂ! (275 Mdb.). ಬೆಳಗದುಬೆಳ್ಳುಂ ದಿನೆ (219). ಹಸ್ತು ಗೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದ ಮಬ್ಬುಗಳನೀದಾಡಿ ನಭದೊಳಗೊಬ್ಬನೇ ರಂ ತೋಳಗ ಬೆಳಗುವ ಫೋಲು (Bh. 1, 8, 9). ಭಾನು ಬೆಳಗಲು ಲೋಕ ಚೆಪ್ಪಿಸುವದು (Abhk. 6, 23). ಸದಮಲೋದಕಕಣಗಳು ... ಎಲಿಸತರತ್ತಾ ದಿಗಳ ಫೋಲು ತವ ಬೆಳಗುತಿರರ್ (Bp. 22, 56). ಶರಣನಿಧಿಸಾರಾಪ್ತ ಸೋಮೇಶ್ವರನ್ ಅನತ್ತರಮೂರ್ತಿ ಶಬರೇಶ್ವರನ ರೂಪಂ ಭಂಸಿ, ತಾ ತಪ್ಪಸ್ತುಚಿತ್ತೆ ಗಳುವೆರಸಿ ತೋಡಲು ಮಸಿಯದುವೆಯಾ ವಂಸಿ ಬೆಳಗುವ ನೂತ್ತರತ್ತದ ಪರಿಯೊ (44, 1). ಕೊಳನ ಜಲದರಿ ಕೋಟದೀಪಂ ಬೆಳಗೆ (50, 58). ಬೆಳಗುವ ಹಸ್ತ ದೀಪ್ತಿ (51, 19). ಬೆಳಗುವನಲಂ (53, 53). ಮನೆ ಬೆಳಗದುಮ (—was kindled, 56, 83). ಅಶುಬದಿವ್ಯಾಪ್ತ ತನವನದೊಡ್ಡ ಬೆಳಗೆ (57, 85). ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವದು (ತುಪ್ಪ, ದೀಪ್ತ Si. 455). See Cpr. 1, 113; 9, 30; Bp. 30, 21; 38, 60; BAm. 1, 13, 8. 2, to cause to shine; to fill with light; to manifest (Cpr. 1, 65; 8, 85; 9, 32; J. 31, 18). ತೆಗೆದಯ್ ಮೋಕ್ಷದ ಬಟ್ಟೆಯಂ, ಬೆಳಗದಯ್ ಶ್ವೇತೋಚ್ಚಮೋ ಭರ್ಮಮಂ (Smd. 255 from Lilv.). 3, to

kindle, as a lamp (Bp. 31, 6; T. ಚೆಲುಗುಂಚು). 4, to scour, to polish (My.; Bp. 12, 34; 14, 9; 47, 13; B. 1, 19; 5, 284).

ಬೆಳಗು ಬೆಲ್ಲಾಗು. 2. = ಬೆಳಕು, etc. Shine, lustre, light (ಪ್ರಕಾಶ, ಅರೋಕ, ಉದ್ಯೋತ HIA.; ಕಳೆ, ಕದಿರ್, ಮನುಗು, ಹದಿ, ಮಿಂಚು, ದಾಳ, ಮದುಗು, ಪೊಳಪು, ತೋಳಪು, ಪೊಗರ್, ತೋಳಗು, ಚಂ, ಕಾನ್ರಿ Smd. 15; Kk. 25; T. ಚೆಲುಗು, ಬೆಲುಂಚು; —the dawn (My.; B. 4, 136). ತಿರುಯ ಬೆಳಗು (ಅರೋಕ, ಉದ್ಯೋತ Mr. 47). ಬೆಳಗಿನ ಹಾಮ (ಉಷೆ Si. 476). ಅಳಿಯನ ಕುರುಡು ಬೆಳಗಾದರೆ (ಕಾನುವದು). — ಬೆಳಗ ವರಿಗೆ ಕಡದ ಬೆಳ್ಳಿ ಮೋಳ ಬೆಕ್ಕಿನ ಪಾಲು ಅಯಿತು (Prva.). ನೇಸದಾನ ಬೆಳಗಿಗೆ ಗೋಗಿಗಳು ಸಂಪರಿಸುವವೆ? (Abhk. 1, 42). See Cpr. 1, after 101; 6, 48, 59; Grj. 4, 36; Bp. 3, 34; 12, 34. 46. 50; 15, 24; 22, 7; 27, 77; 42, 24; C. Bp. 4, 7; S. 2, 114; BAm. 6, 12, 34; J. 8, 18; ಕಮ್, ಕಿಮ್, ಕಾನದೀವಿಗೆವೆಳಗು, ಸುನ್, ಪಸುರ್ವಳಗು, ಪರ್ವಳಗು, ಲೆಳ್ವೆವಳಗು, ಬೆರಳೆವೆಳಗು, ಬೆಳ್ಳೆಳಗು, ಮೆಯ್ಯೆಳಗು, ರನ್ನೆವೆಳಗು, etc., etc.; Prva. a. ಭ್ರಮರು, ತಳುನ. — ಬೆಳಗದಗು. -ಅದಗು. Light to disappear, to grow dark (Bh. 1, 8, 93). — ಬೆಳಗ ಹಾವ. (Bp. 39, 30). ಬೆಳಗ ಹಾವು (22, 7, 25). The period of dawn. — ಬೆಳಗಂಜಾವ. -ಂ. = ಬೆಳಗ ಹಾವ. (My.). — ಬೆಳಗನ್ನಕ. -ಅನ್ನಕ. Till dawn (Bp. 37, 15). — ಬೆಳಗದ. -ಅದ. Light to go out or become less, to grow dark or dim. ಬೆಳಗದುದು (ಮನಮನವಾದುದು Kk. 70; ಮನಮನ Smd. 65). — ಬೆಳಗಾಗು. -ಅಗು. Light to appear; to dawn. ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳದ ಯೋಚನೆ (Prv.). See Bp. 41, 23; 43, 48; 50, 14; 53, 23; B. 3, 25; 5, 42; Prv. a. ನ ದುವರುಳು. — ಬೆಳಗಾತ. = ಬೆಳಗಾನಾ. Till dawn; at dawn (My.). ಅಳಿಯನ ಮೋಡೆ ಬೆಳಗಾತ ಕಾಣ ಬಹುದು (Prv.). — ಬೆಳಗಾನಾ. = ಬೆಳಗಾತ. (My.). ಬೆಳಗಾನಾ ರಾಮಾಯಣ ಕೀಳೆ, ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆ ಏನಾಗ ಬೆಳಗನ್ನ (Prv.) — ಬೆಳಗಿರಿ. -ಇರಿ. Devoid of light. — ಬೆಳಗಿಂಗಳ್. -ಕಣ್. (Smd. 221). A blind eye. — ಬೆಳಗುಹಾವ. = ಬೆಳಗ ಹಾವ. — ಬೆಳಗುಹಾವಗೋಡ. -ಕೋಡ. A cock of the (i. e. which crows at) dawn (C. Bp. 4, 7). — ಬೆಳಗುಮುಂಜಾನೆ. At day-break (B. 2, 32). — ಬೆಳಗುಮೋಡ. A burning lamp. See Bēḍagucānpadi a. ನಮ 1. — ಬೆಳಗುದ. -ಉದ. To lose one's lustre. ತಾರಗೆ ಬೆಳಗುದುಳು (Lilv. 3, 5). — ಬೆಳಗೊಡ್ಡಿಸು. -ಒಡ್ಡಿಸು. To kindle. ಒಹು ದೀಪಂಗಳಂ ಬೆಳಗೊಡ್ಡಿಸುವ ಫೋರ್ (Bp. 50, 56).

ಬೆಳಗುವಿಕೆ ಬೆಲ್ಲಾಗುವಿಕೆ. Shining; causing to shine (ದೀವನ Si. 437). ಯುದ್ಧಪ್ರಯಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಅರತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಬೆಳಗುವಿಕೆ (291).

ಬೆಳತಿಗೆ ಬೆಲ್ಲತಿಗೆ. = ಬೆಳತ್ತಿಗೆ (Smd. 48), ಬೆಲತ್ತಿಗೆ White-ness; brightness. — ಬೆಳತಿಗೆಗ್. -ಕಣ್. A bright eye (Cpr. 6, after 64; 7, 106; Grj. 3, 109). — ಬೆಳತಿಗೆಬೆಳ್ಳಿಂಗಳ್. Bright moonshine (Grj. 4, after 104). — ಬೆಳತಿಗೆಯಕ್ಕು. = ಬೆಳತಿಗೆಯಕ್ಕು. (My.; Tu. ಬೊಳನ್ನೆಯರಿ).

ಬೆಳತು ಬೆಲ್ಲತು. = ಬೆಳರ್ತು of ಬೆಳರ್ 1. (J. 8, 4; 25, 3).

ಬೆಳದು ಬೆಲ್ಲದು. = ಬೆಳದು. P. p. of ಬೆಳ 1, e. g. Bp. 1, 38; 25, 7; 50, 79; 57, 23; 59, 12.

ಬೆಳನ್ನಿಗೆ ಬೆಲ್ಲಂತಿಗೆ. = ಬೆಳತ್ತಿಗೆ, q. v.

ಬೆಳಯಿಸು ಬೆಲ್ಲಯಿಸು. = ಬೆಳಯ 1, etc. To cause to grow or increase, etc. (Bp. 6, 7).

ಬೆಳರ್ ಬೆಲ್ಲರ್. 1. To become white or bright (ಧಾವಲ್ಯ Smd. Dh.; M. ಎಳರ್, ಎಳದು). P. ps. ಬೆಳರ್ತು.

ಬೆಳರ್ (287 Cm.; Abh. P. 8, 72; Rāv. 7, 9; V. 8, 2), ಬೆಳು (q. v.).

ಬೆಳರ್ ಬೆಲರ್. 2. = ಬೆಳು. A white or shining white colour (T. ಎರ್). — ಬೆರ್ಗಮ್ಮ. -ಳಮ್ಮ. (Smd. 54; Ūpr. 6, 69; Abh. P. 5, 53; Rāv. 11, 100). A dazzlingly red colour. ಬೆರ್ಗಮ್ಮನ ಪೆಮ್ಮನಾಲ್ ದಾಯ್ದೆ! (Smd. 78, o. r. ಬೆರ್ಗಮ್ಮನ). ಪಸರಿಸಿದತ್ತು ಮೂಡಣ ಬೆರ್ಯೋ ಬೆರ್ಗಮ್ಮ (266, o. r. ಬೆರ್ಗಮ್ಮ). — ಬೆರ್ಮೂಡ. A shining white upstairs house (Rāv. 12, 53). — ಬೆರ್ವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. = ಬೆರ್. (ಧನಲಾಸಿ Ūt. II, 28; ಬೆಳದು Kk. 25, two MSS. ಬೆರ್ವಣ್ಣ; V. 8, 3; 9, 31). — ಬೆರ್ವಾಯ್. -ವಾಯ್. A shining bright mouth (on account of its teeth, Grj. 8, after 91).

ಬೆರ್ಪು ಬೆಲರ್ಪು. Shining white colour (Ūpr. 8, 102).

ಬೆಳಲ ಬೆಲೆಲ. = ಬಲನಲ, ಬರೋಲ, ಬೆವನಲ, ಬೆವಲ 1, (ಬೆವಲ), ಬೆಲ. A small spinous tree, the elephant- or wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr. (T. ಎರ್ನ, ಎರ್, ಬೆಳಲ; M. ಎರ್; Tē. ಬೆಲಗ). ಬೆಳಲಮರ (ಕಪಿತ್ಥ, ದಧಿತ್ಥ, ಗ್ರಾಹಿ, ಮನ್ತು, etc. Nr.; cf. Sk. ಮಾಲೂರ).

ಬೆಳವ ಬೆಲೆವ. = ಬೆಳು. A wild pigeon (My.; Tē. ಬೆವ; see ಖಾದ, ಹಸರು).

ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬೆಲೆವಣಿಗೆ. = ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ. Growing, growth; increase, prosperity (ವರ್ಧನ G.; My.; see B. 8, 17; 5, 50. 250). — ಬೆಳವಣಿಗೆಕಾಲ. Time of growth or increase (ಅಯಿತಿ G.).

ಬೆಳವಲ್ ಬೆಲೆವಲ್. ಬೆಳವಲು. = ಬೆಳಲ, etc. (ಕಪಿತ್ಥ Mr. 115).

ಬೆಳವಲ ಬೆಲೆವಲ. 1. = ಬೆಳವಲ್, etc. (ಕಪಿತ್ಥ, ಗ್ರಾಹಿ, ದನತ, ಮನ್ತು G.; B. 2, 8).

ಬೆಳವಲ ಬೆಲೆವಲ. 2. (= ಬರ್ವಳ, or ಬೆಳವಲ 8. ಬೆಳ 49). (Abundant growth): N. of a fruitful tract of country, partly belonging to Mysore, partly to South-Mahratta. See Sp. s. ತೋಗ.

ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬೆಲೆವಣಿಗೆ. = ಬೆಳವಣಿಗೆ, etc. (J. 29, 12).

ಬೆಳವಾರ ಬೆಲೆವಾರ. An outcast, a low man (Tē. ಬೆಲ, outside; excommunication or exclusion from caste; ಬೆಲೆವಾರ, a village of Pariahs). ಎಲ್ಲರಂ ದಾಧಿಪಾತ ವಾರಂ ಬೆಳವಾರಂ (Sā. 97).

ಬೆಳವಿಗೆ ಬೆಲೆವಿಗೆ. Growth, growing up, increase (Bh. 1, 8, 28; J. 80, 39; 81, 13. 70; 82, 56).

ಬೆಳವು ಬೆಲೆವು. Tbh. of ಬೆಲ್ಲ. (Sā. 3, 32). ಬೆಳವನ ಮರ (ಬೆಲ ಪತ್ರಮರ Sā. & PL.).

ಬೆಳಸು ಬೆಲೆಸು. 1. = ಬೆಳಯಿಸು, ಬೆಳೆಸು, ಬೆಳೆಯಿಸು, ಬೆಳೆಸು. To cause to grow; to increase (v. t.); to grow (v. t.), to raise, as a crop;—to bring up to maturity, to rear, to foster (Bp. 25, 7; 40, 40; My.); to use more words than are necessary (My.). ಬೆಳಸುವನ ಬದಿಸಿದರೆ ಬಳ್ಳಕಾಯಿ ಇಲ್ಲ ವೇ? (Prv.).

ಬೆಳಸು ಬೆಲೆಸು. 2. Growth, increase (ಪಂಚಾಮ ಹಿ.); that which has grown and stands in a field:

a crop of corn, etc. growing, standing corn, etc. (of five colours, Abh. P. 1, 64; My.). ಬೆಳಸುಂ ಕುಣ್ಣು ಮ ಪಾಡ್ನೋ (P) ಎಣ್ಣುಂ (Smd. 256). See Bp. 30, 12; 35, 37; 40, 58; 57, 14; J. 25, 5; ಅಯ್ದು ಬೆಳವಸು, ಮೂವೆಸು.

ಬೆಳನೆ ಬೆಲೆನೆ. Millet or other grain not yet hard (ದುಗ್ಧಿ ಕಾಯಿ Mr. 375). See ಗುಬ್ಬಿ ಬೆಳನೆ.

ಬೆಳಗ್ಗೆ (ಬೆಲೆಗ್ಗೆ-ಗ್ಗೆ). When it dawns, at dawn (ಹಗಲಿನಾಡೆ Si. 37; My.; B. 2, 45. 49; 8, 22).

ಬೆಳಗ್ಗೆ (ಬೆಲೆಗ್ಗೆ-ಗ್ಗೆ). = ಬೆಳಗ್ಗೆ. (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಅಹಮುಖ, ಕಾಲ್ಕ, ಉಷ, ಪ್ರಧಾತ, etc., ಪ್ರಾತಃಕಾಲ Si. 37; My.; B. 3, 121; 5, 183).

ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬೆಲೆವಣಿಗೆ. = ಬೆಳವಣಿಗೆ, etc. (ವರ್ಧನ Ūb.).

ಬೆಳಸು ಬೆಲೆಸು. = ಬೆಳಸು 1, etc. (C.). ಬೆಳಸು ಬೆಳೆಸಿದನು ಗ್ರೀಷ್ಮರ್ಪ (Bhāgavata 10, 18, 2). ಉಪಜೀವನದ ಸಲುವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದನು ಬೆಳೆ ಕೊಣ್ಣು ಸೋಗ ಮೂವುವನ (ಧರ್ಮಪುಟ G.). ಅವನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಹಳ ಬೆಳೆಸಿದನು (B. 4, 81). ಅಂಗಡಿಶಾಲೆಯ ಹದಿನೆಯ್ದು ಹರದಾರಿಯೊಳಗೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮೂರು ಪಾಲು ಬೆಳೆಸಿದರು (4, 179). ಅವನ ಆಪ್ತನಾದ ಬಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯನು ಅವನ ಸಲಹೆ ಬೆಳೆಸಿದನು (B. 5, 229).

ಬೆಳು ಬೆಲೆ. = ಬೆಳೆ 1, etc. — ಬೆಳುಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. Bright, splendid Kannada (Subhāshitanftikanda). — ಬೆಳುಗಾಯ. -ಕಾಯ. A white kāyi (V. 87, after 10; J. 30, 4). — ಬೆಳುಗಾರ. -ಕಾರ. = ಬೆಳೆ, ಬೆಳ, ಬೆಳು. Borax (ಬೆಂಕಣ, ರಸಯೋಗಿ Nr.; ಬೆಂಕಣ Mr. 102; My.; Tē. ಬೆಲೆಗಾರ, T. ಬೆಳ್ಳಾರ, ಬೆಲೆಗಾರ). — ಬೆಳುಗೊಡೆ. -ಕೊಡೆ. = ಬೆಳೆಗೊಡೆ. (Bp. 50, 16; Bh. 6, 8, 12; Rām. 1, 18, 4). — ಬೆಳುಗೊಡೆ. -ತಿಂಗಲ್. -ಕು. = ಬೆಳೆಗೊಡೆ. (ಚಿಟ್ಟಿ ಕೆ, ಕಾಮುದಿ, etc. Hā.; ಮೇಡಕ, ಕಾಮುದಿ Nn. 60; My.; Ūpr. 8, 40; Bp. 8, 25; 12, 37). ಬೆಳುಗೊಡೆನ ಕೊಡೆ ದ ಇರುಳು (ಚಿಟ್ಟಿ ಸ್ತೋತ್ರ Nr.). — ಬೆಳುನಗೆ. = ಬೆಳೆನಗೆ. (Bh. 1, 15, 19). — ಬೆಳುವಟ್ಟಿ. -ಪಟ್ಟಿ. A white waistband (Rām. 3, 6, 5; 6, 44, 7). — ಬೆಳುವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. White colour or lustre (ಧನಲಾಸಿ Ūt. I, 2; ಬೆಳದು Smd. 69). — ಬೆಳುವೆಗಲು. -ಬೆಳಗು. = ಬೆಳೆಗಲು. (Ūpr. 6, 52).

ಬೆಳುಕ ಬೆಲೆ-ಕ. (Smd. 241, Mdb. ಬರ್ಕ).

ಬೆಳುಪು ಬೆಲೆಪು. = ಬೆಳುಪು, etc. (Ūpr. 8, 42; Bp. 4, 25; 84, 5). ತರುಪಾದ ಮೆಯ್, ಬೆಳುಪಾದ ಗಮ್ಮು ಎಪ್ಪುನೆ (Prv.).

ಬೆಳುರ್ ಬೆಲೆರ್. = ಬೆಳರಿ 2. — ಬೆಳುರ್ವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. = ಬೆಳರ್ವಣ್ಣ, q. v. (cf. ಬೆಳುವಣ್ಣ).

ಬೆಳುವ ಬೆಲೆವ. = ಬೆಳವ. (Rām. 8, 3, 18).

ಬೆಳುವಣಿಗೆ ಬೆಲೆವಣಿಗೆ. = ಬೆಳವಣಿಗೆ, etc. (B. 8, 40; 4, 48; My.).

ಬೆಳೆ ಬೆಲೆ. 1. (= ಬೆಳೆ 1, the grammatically peculiar meanings of which are commonly given also to ಬೆಳೆ). To grow (v. i.), as corn, grass, trees, etc. (ಸತ್ಯವೃದ್ಧಿ Smd. Dh.; ಸನ್ಯಾಸಳಿ 255; C.; T. ಎಳೆ, M. ಎಳೆ); to increase, etc. P. pa. ಬೆಳದು, ಬೆಳದು (q. v.). ನೆಲ್ಲಂ ಕಾಂಗುಂ ಮಾ ಫಂ ಮುಲಿಗೆಯುಂ ಬೆಳೆವನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿನ ರಸದಿಂ (256). ಏನೆ ಕಿರುಕವೆ ಅದುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಹಳ ಪಟ್ಟುಕಮೆಪ್ಪು ನೆಲ್ಲುಗಳು ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಯವ್ಯ, ಪಟ್ಟುಕ); ನೆಲ್ಲು ಕದನೆಯೂ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ವೈಹೇಯ, ಶಾಲೇಯ); ಹಾರಕು ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಕಾವ್ರವೇಣ); ಹೆಸದು ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಮಾಧೀನ Nr.). ಬೆಳದ ತನೆ (ಕಣಿತ Mr. 372). ಬೆಳೆದುದು (ಹೊಡೆ ಮರಳೆದುದು Bhn. 16). ಬೆಳದದು (ಮೂರ್ಛಿತ, ಸೋಶ್ಯಯ Si. 428). ಬೆಳೆದನ್ನಾದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪೌಡ, ಎಧಿತ 374). ಕಡೆಗೂ ಬೆಳದಿ

ದುವದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸೃತ 377). ಬಹಳ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದದು (ಉಚ್ಛ್ರ, etc. 372). ಉದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬೆಳೆದಿದ್ದು (ಬನ್ನರ, ಉನ್ನತಾನತ 372). ಗಣ್ಯಸರೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕೂದಲು (ಶ್ವತ್ತು 216). ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕೂದಲು ಬೆಳೆಯದ ಬೋದಿತರೆಯವನು (ಮುಣ್ಣ, etc. 198). ವಶ್ಯವನಹಾರವು ಬಹಳೇ ಬೆಳೆದಿದೆ (B. 4, 87). See Grj. 4, 86; Rā. 6, after 24; Ā. Bp. 11, 4; J. 8, 5; Dp. 54, 1. 2, to bear a crop. ಅಮುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆವ ಪಟ್ಟಕಗಡ್ಡೆ (ಪಟ್ಟಕ); ತೊಡೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ನದೀಮಾತೃಕ); ಮದೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ದೇವಮಾತೃಕ Hlā.). ಧರೆ ಬೆಳೆದುದು (Śmd. 187). ಮದೆಯಲ್ಲದೆ ಪೊಯ್ಯೀರಿಂ ಬೆಳಗುಮೆ ಧರೆ? (Āh. v. 20). See Bp. 55, 13; 60, 23; J. 3, 4. 3, to grow (v. t.), to raise, as a crop (My.; M., T.). ಎಲ್ಲಾ ಧಾನ್ಯವ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ಉರ್ವರೆ, ಸರ್ವಸಸ್ಯ Hlā.). ಕದಮೆಯಂ ಬೆಳವ ಕೆಯ್ (ತಾಲೇಯ Mr. 94). ಎಲ್ಲವಂ ಬೆಳವ ಮುಂ (ಉರ್ವರೆ 92). See Bp. 60, 19; B. 5, 100. 819).

ಬೆಳೆ ಬೆಳೆ. 2. = ಬೆಳೆ 2, ಬೆಳೆ 4. Growing; growth; produce, crop (My.; B. 5, 99; M. ಎಳೆ); standing corn, etc. (My.). ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳ (Ā. Bp. 11, 4). ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಉಪ್ಪಹವೆ ಬೆಳೆ (B. 4, 26). ಮದೆಯಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆ, ಮತಿಯಲ್ಲದೆ ಕೂಸು ಸಮು.—ಬೆಳೆ ಹೊಗದಾಸಿ ಉಣ್ಣ ಬೆಳೆ, ಹಯನು ಹಂಗಿಸಿ ಉಣ್ಣ ಬೆಳೆ.—ಬೆಳೆ ಸಿರಿ ಮೊಳೆಯಲೇ ಕಾಣುವನು (Prva.). ಹೊಲ ಗಡ್ಡೆ ಮುನ್ನಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯುವಿಕೆ (ಉವ, etc. Si. 395). 2, what is to grow: seed, seedlings.—ಬೆಳೆಗೆಯ್.—ಕೆಯ್. A field of standing corn, etc. (see Śmd. & Kāv. s. ಫಲಲಿ). —ಬೆಳೆಗೆಡು. A failure of crops (B. 5, 102; My.). —ಬೆಳೆದಾರ್. —ತಾರ್. To bear or have a crop (Rā. 6, 2). —ಬೆಳೆ ನೆಡು. To plant seedlings. ಪೊದೆ ಕದಿಯದೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಡುವದೇನೋ? (Dp. 148). —ಬೆಳೆ ಬಿತ್ತು. To sow (My.). —ಬೆಳೆ ಮಾಡು. To raise a crop (My.). —ಬೆಳೆಯದಿಸು. To have planted or sown (My.). ಹೊಲ ಗಡ್ಡೆ ಮುನ್ನಾದ ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆಯದಿಸಿ ಬದುಕುವವನು (ಶ್ವೇತಾಜನ, ಕರ್ಷಕ, etc. Si. 300). —ಬೆಳೆಯದು. —ಇದು. To plant; to sow (My.). —ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ. —ಇರುವಿಕೆ. Planting, etc. ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ (ಶ್ವಸಿ Si. 298). ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ ಮುನ್ನಾದ ಕೃಷಿಕರ್ಮದಿನ್ನೆ ಹವಿಸುವಿಕೆ (ಅನ್ಯತ, ಕೃಷಿ 299). —ಬೆಳೆವೆಣು. —ಹಣು. A big hump (Bh. 3, 17, 36). —ಬೆಳೆಪುಲ. —ಪುಲ. = ಬೆಳೆಪುಲ, q. v. —ಬೆಳೆಸಾಲ ಕುಣ್ಣೆ. = ಬೆಳೆಸಾಲ ಕುಣ್ಣೆ. (My.).

ಬೆಳೆಯಿಸು ಬೆಳೆಯಿಸು. = ಬೆಳೆಯಿಸು, etc. (J. 8, 81).

ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ. Growing, etc. (ಸ್ಥಾತಿ, ವೃದ್ಧಿ Si. 389). ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳು ಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ (ಎವ್ರಧಿ 201).

ಬೆಳೆಸು ಬೆಳೆಸು. = ಬೆಳೆಸು 1, etc. (B. 4, 55; My.).

ಬೆಳೆದಾರ್ ಬೆಳೆದಾರ್. To become afraid, to fear (ಅಶ್ವ, ಧಯ Śmd. Dh., o. r. ಬಿದ್ದಾರ್; Abh. P. 9, 4; 15, 66; V. 37, 190; Tā. ಪೆಲ್ಲು; T. ವೆಸ್ಸು, ವೆಲ್ಲು, to fear; to be ashamed; see ಬಿದಿಯ). P. p. ಬೆಳೆದಾರ್, (ಬೆಳೆದಾರ್, Abh. P. 5, 81; 15, 30). ಉರಗರಗಿದಾರ್, ಡೈತ್ಯರ್ ಬೆಳೆದಾರ್, ಅಶ್ವದನಿಸ್ತನ್, ಅತ್ತರನ ಮನಮಲ್ಲಾದಿತ್ತು (Śmd. 266).

ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆದ. (Śmd. 109). (= ಬೆವಳ, etc.). Trembling, tremulousness, quivering, moving about, agitation; tremblingly, unsteadily, etc. (ತರ ರಾಧಂ Śmd. 395; ಸಂಜಲ Śmd. II, Kk. 86; ಸಂಜಲ Kk. 53, o. r. ಬೆವಳ; cf. ಮೆಳಳ).

ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆದ. Great lustre (ಪರ್ವತಗು ರೆ. 1, 23), brightness, splendour (ನರ್ಮುಳ Kk. 86, o. r. ನರ್ಮುಲ; ನರ್ಮುಳ 53, o. r. ನರ್ಮುಲತ; ನರ್ಮುಲ Śm. 69).

ಬೆವಳಿಸು ಬೆವಳಿಸು. = ಬೆವಳಿಸು, (ಬೆವಳಿಸು). To tremble, to be full of agitation (ಕೆವ. 4, 113). ಬೆವಳ ಬೆವಳಿಸು ಬನ್ನಂ (Śmd. 20).

ಬೆವಳ ಬೆವಳ. = ಬೆವಳ, etc. Whiteness, etc. (ನರ್ಮುಲತ Śmd. II). ಅಲರೊಳ್ ಬೆವಳು or ಅಲರ್ಗ ಬೆವಳು (167). ಪುಗ ಬೆವಳು or ಪುಗ ಬೆವಳು (170). ಕುದುರೆಯ ದಾರ ಬೆವಳಿಗೆ ತಿಲಕನ್, ಅದಿ ಬೆವಳಿಗೆ ಕಣಬನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 276). See Āpr. 3, 81; 7, after 62; 8, 73. 75; Bp. 12, 20; 46, 56; Rā. 6, 4; J. 18, 36; 25, 5; ಕಡುವೆವಳು, ಕಡುವೆವಳು, ಪುಸವೆವಳು. —ಬೆವಳ ಬೊಡು. —ತೊಡು. Whiteness to appear: to be white. ಕುದುರೆಯ ಮುಖ ಬೆವಳಬೊಡಾರಿ ಬೊಲ್ಲನಕ್ಕು, ಕಾಡ್ವಿಗಮ್ ಅಮ್ಮೆ ಬೆವಳಬೊಡಾರಿ ಮಂಗಲಂ (Mr. 276).

ಬೆವಳ ಬೆವಳ. A white or bright man: an innocent, harmless man (Bp. 9, 19; My.).

ಬೆವಳಗೆ ಬೆವಳಗೆ. Whiteness; white (C.). ಊರಲ್ಪ ತೊಳೆದರೂ ಮುಖ ಬೆವಳಾಗದು (Prv.). ಬೆವಳಿರುವ ಹಾಲು (My.). See B. 3, 30. 86; 4, 36. 71; Prv. s. ಮೆಯ್.

ಬೆವಳನ್ನ ಬೆವಳನ್ನ. White (C.). ಬೆವಳನ್ನ ಹಾಲು (B. 2, 32; see 3, 44; 4, 71).

ಬೆವಳವಾರ ಬೆವಳವಾರ. = ಬೆವಳವಾರ. A snare, a net for for snaring game, a noose (ಕಾತ, ಬನ್ನ ನಗ್ರಸ್ಥಿ, ವಾಗುರೆ, ಮೃಗಕಾರಿ Hlā.; Tā. ವಲ್ಲೆ, ವಲ್ಲೆ-ತಾಡು, a noosed rope, a noose for catching cattle; ವೆಲ್ಲು, to hang, dangle).

ಬೆವಳನೆ ಬೆವಳನೆ. = ಬೆವಳನೆ. (My.). ಬೆವಳನೆಯದು; ಬೆವಳನೆ ಬೆವಳ; ಬೆವಳನೆ ಹಾಲು (My.).

ಬೆವಳಾರ ಬೆವಳಾರ. = ಬೆವಳಾರ. (ಚಾರಿ, ವಾಗುರ Mr. 380; ಕೆವ. 3, 23. 25. 49; J. 6, 20). —ಬೆವಳಾರವರೆ. —ಬರೆ. = ಬೆವಳಾರ. (Bh. 1, 20, 51; 3, 13, 10. 23. 25). —ಬೆವಳಾರಮತ್ತು. An encompassment with snare-nets (Bh. 3, 18, 24).

ಬೆವಳ ಬೆವಳ. The white metal: silver (ರಜತ, ಕಲಧಾತ, ರೂಪ್ಯ, ತಾರ Hlā., Mr. 98; ಶ್ವೇತ Hlā., Mr. 467, Nn. 103; ದುರ್ವರ್ಣ, ರಜತ, ರೂಪ್ಯ, ಬರ್ಹಾರ, ಶ್ವೇತ Kk.; ಕಲಧಾತ, ರಜತ Nn. 44; ಹಂಜರಿ Ā. II, 80; ಹಂಜರಿ Kk. 47, ಕೆ. 68; Si. 331; My.; T., M. ವೆಳ್ಳು, ವೆಳ್ಳು, ವೆಳ್ಳು; Tā. ವೆಲ್ಲೆ, ವೆಲ್ಲೆ. ಹೊನ್ನ ಬೆವಳಿಯುಂ (ಕುಪ್ಪ Hlā.). ಹೊನ್ನ ಬೆವಳಿಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಮಾಡಿದ (ಕೃತ); ಹೊನ್ನನೂ ಬೆವಳಿಯನೂ ಅಡ್ಡಾಗಿ ಬೆಟ್ಟದೊಡೆ ರೂಪ್ಯ ಎನುಗು (Nk.). ಬೆವಳಿ ಬೆವಳ ಬೆವಳಾದರೆ ಕೆವಳೆ ಹಾಲು ಬೆವಳೇ—ಬೆವಳಿಯಾದರೂ ಬೆವಳ ಮಾಡ ಬೆವಳಾದರೆ ಕೆವಳೆ ಬೆವಳು—ಬೆವಳಿಯಾದರೆ ಕೆವಳೆ ಅಗದೇ—ಬೆವಳಿಯಿದ್ದವನೂ ಕೆವಳೇ ಧಯ ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Prva.). 2, the planet Venus (My.; T., M. ವೆಳ್ಳು). See Bp. 34, 5; 58, 81; Rā. 11, 23; J. 26, 17; Si. 330; Prv. s. ಮಾಣಿ. —ಬೆವಳಿಗೊಪ್ಪರಿ. —ಕೊಪ್ಪರಿ. A kṛpparig of silver (Ā. Bp. 47, 40). —ಬೆವಳಿ ಬಂಗಾರ. Silver and gold (B. 3, 15). —ಬೆವಳಿಯ ಬೆಟ್ಟ. = ಬೆವಳಿಬೆಟ್ಟ. (Grj. 6, 40). —ಬೆವಳಿಬೆಟ್ಟ. —ಬೆಟ್ಟ. A cup of silver (Grj. 4, 130). —ಬೆವಳಿಬೆಟ್ಟ. —ಬೆಟ್ಟ. The silver mountain (ಹಂಜರಿಬೆಟ್ಟ, ರೂತಾದಿ Śm. 10).

ಬೆವಳಿಬೆವಳಿ. N. of a plant (ಗೂಡ Mr. 134, see MS. ಬೆವಳಿ).

ಬೆವಳಿ ಬೆವಳಿ. (= ಬೆವಳ, etc.). N. of a tree (ಒನ್ನು ಮರಂ Śmd. I).

ಬೇ ಬೆ. 1. = ಬೆಯ್ಯು, ಬೆಯ್ಯು. To be consumed with fire, to be burnt up;—to be burnt or scorched by the sun's heat, etc.;—to be prepared, as

food for the table, by boiling, to be cooked;—
to burn with a fever, with grief, etc. (ದಾಖ
Smd. Dh.; My.; T., M. ಬೇ; Tē. ಬೇಗು; cf. ಬಿಸು 1, etc.).
P. p. ಬೆನ್ನು (Smd. 276. 279; Ūpr. 5, 132; Bp. 16, 25; 54,
80; 56, 36; 60, 18; C.); third person singular imper-
fect also ಬೇಯಿತು (My.), ಬೇಯುತ್ತು (Bp. 56, 85). ಬೇವ
(J. 31, 55). ಅರೆ ಬೆನ್ನುದು (ಅವಶ್ಯ, ಪಾಲಿ Nr.). ಬೇವಂ ಬೇ
ಯಲು ಕಷಾಯಮೆನಿಸು (Mr. 390). ಒಲೆ ಸೊಟ್ಟಾದರೆ ಬದನೆಯ
ಬೇಯಬೇ?—ಬೆನ್ನ ದಾಯಿಗೆ (to one who has no real
knowledge) ಬನ್ನದೇ ಮಂಗರಾಷ್ಟ್ರ. — ಬೆನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದದೇ ರಾಧ
(Prva.). See Ūpr. 4, 45; Bp. 2, 13; 18, 88; 36, 8; 50, 28.
33. 37; 52, 14; 54, 50; 56, 38; 60, 58; Rēv. 5, 36. 37. 46;
Bh. 1, 8, 89. 90; J. 15, 3; 24, 37. 47.

ಬೇ ಬೆ. 2. (= ಬಾೃ). An humble, pitiable sound
(used in begging). 2, to beg with an humble,
pitiable voice. P. p. ಬೇತು. ಬೇತು ಕೊಣ್ಣು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ
(My.).

ಬೇ ಬೆ. Without (Mhr., H.; see ಬೇಕೂರು, etc.).

ಬೇಕರೆ ಬೆ2-karē. A person who cries out for
alms with an humble, pitiable voice (My.).

ಬೇಕು bēku. = ಬೇಯ್ತು, ಬೇಯ್ತುಂ, (ಬೇಕು 1). Third
person singular future of ಬೇಕು 1: It desires: it
is wished, desired, solicited or requested;
it is desirable; it is requisite, it is required,
it is necessary; it is wanted; it is fit; it is
due, it must;—he or she is desirable, etc.,
etc.;—thou art desirable, etc., etc.; you are
desirable, etc., etc.;—they are desirable,
etc., etc. (ಬೇಕು Bhn. 45; C.; T. ವೇಣುಂ, ವೇಣ್ಣುಂ; M.
ವೇಣಂ, ವೇಣ್ಣು; Tu. ವೇಣು). ಪುರುಷರೊಳಗಿರುವುದೇ ಬೇಕು
(Bp. 40, 48). ಅಂಗಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೋ? ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ
ಬಾರದೋ? (B. 4, 93). ಬೇಕು ಬೇಡನ್ನು ಉಸುರಲೊಲೆ (Bp. 14,
10). ಬೆಕ್ಕುಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೇಯಿ ಬೇಕಾದರೆ ಹದಿನೆಣ್ಣು ತಿಂಗಳು
ಬೇಕು (B. 5, 83). ಒನ್ನು ಎದ್ದದೊಳಗೆ ತುಮ್ಮಾ ಜ್ಞಾನವೆಳ್ಳವನಾಗಿ
ಹನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಹತ್ತ ಬೇಕಾದರೆ ಒಹಳ ದಿವಸ ಬೇಕು (5, 81).
ಕರೆದವಂ ಒೂಟಂಗೆ, ಬೇಕೇ? (Bh. 2, 13, 39). ತೋಟ ಬೇಕೇ?
(2, 18, 47). ಒನ್ನು ತಿಡದ ಮಗನಾದೊಡಂ ಬೇಕು (J. 28, 57).
ಸಡಲೆಸಾನ್ನವ ಮಾಡಲಿ ಬೇಕು (Bp. 55, 35). ಇವನನೆಯಲು
ಬೇಕು (Rām. 3, 2, 22). ಅಥಮಂ ತತ್ಕಾಲೀಯ ಬೇಕು (J. 29,
17). ಕಣ್ಣು ಬಿಡಿಯ ಬೇಕು (Bh. 1, 8, 16). ಎನಾಕವನಿಸಗ
ಬೇಕು (1, 8, 56). ದ್ವೀಪ ಮಾಡ ಬೇಕೆಮ್ಮ ಕೆಟ್ಟ ಇಚ್ಛೆ (ವ್ಯಾಕಾದ
Si. 48). ಹೆದರ ಒದಿವೆಯನ್ನು ಅವಹರಿಸಿ ದಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಮ್ಮುವ
ಮರಾತೆ (ಅಭಿಧಿ 68). ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾಯಿಗಳು ಬೇಕೇ
ಬೇಕು (B. 3, 40). ಬಿಸಿಯಾದ್ದು ಅಹಸ ಬೇಕು, ಹಸಿಯಾದ್ದು ಕಾ
ಯಸ ಬೇಕು.—ಬೇಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಗೆ ನಿಮಿಷ ಕೇಳ ಬೇಕೇ?
(Prva.).—Occasionally the form ಬೇಕೆಲ್ಲ is used instead
of ಬೇಡ (but not in My.).—ಬೇಕಾಗು. —ಅಗು. To be
solicited, to be desired, to be required, to become or be
necessary, etc. (ಬೇಡಿ ಇರು Smd. 60 Cm.). ಎಣಿಸ ಬೇಕಾದ
ದು (ಗಣನೀಯ Nr.). ಬೇಕಾದುದು (ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 182). ಬೇ
ಕಾದನಿತನ್ ಅದಡೆ ತನ್ನ ಪೆಂ (Bp. 14, 11). ಬೇಕಾದನಿತು ಎತ್ತವನುತ್ತು
(28, 32). ಬೇಕಾದಷ್ಟು (ಕಾಮ, ಪ್ರಕಾಮ, ಇಷ್ಟ, etc. Si. 317).
ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು (ಅಭಿಷ್ಟ, ವ್ಯಥೆ, etc. 368). ಬೇಕಾದುದು
(ಲಭು, ಇಷ್ಟ 413). ಮಾಡ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ

(ಪರಾಕ್ರಮ 441). ತನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪುರುಷನು (ರಮಣ, etc.
Dhw.). ಎಳೆಯಂಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಇಲ್ಲದಿರೆ ಮಡುಗುವಂ (J. 28,
16). ಬೇಕಾದ್ದು ಇದ್ದರೂ ಸೋಕೋಡು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ.—ಬೇಕಾದ್ದು ಕೊ
ಟ್ಟರೂ ನೂಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೋಡು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ.—ಬೇಕಾದದಾದರೆ ಬೇಗ ಸಿಕ್ಕೇ
ತೇ? (Prva.). ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ (ಪ್ರಕಾಮ G.). ಕಡುವಿಗೆ ತುಸ
ಹುಲ್ಲು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು (B. 2, 21). ಎಲಿಗಳ ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹವೆಯೊಳ
ಗಿತ್ತ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಾಯುವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಣ್ಣು, ಬೇಡಾದಷ್ಟ ತಮ್ನೊ
ಳಗಿನ ವಾಯುವನ್ನು ಹೊದಿಗೆ ಬಿಡುವ ಗುಣವೆಣ್ಣು (3, 86). ಕಾಯ
ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ (3, 91). ಅವಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೆವ ಹೇಡು (4, 6). ಎಣ
ಯನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಿ (4, 10). ಕೊ
ತವಾಲನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದವನಾಗಿದ್ದನು (4, 20). ಹತ್ತಿ ಕಾಯಿಗ
ಳು ಬಲಿತು ಹಣ್ಣಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತ
ದೆ (4, 27). ಒಳ್ಳೇ ನಡತೆಯ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದವನು
(4, 35). ಈ ಅಡ್ಡುಕೊಟದಿಲ್ಲ ಒನ್ನು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹೊದಿಡುವಷ್ಟು
ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬರಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ಹದಿನೆಯ್ದು ಲಕ್ಷ ಲೇ
ಖಕರು ಬೇಕಾಗುವರು (4, 108). ಸೂಡೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ
ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಮುದ್ದಿ ಇನ್ನೊಂದು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿರಲಿ
ಕ್ಕಿಲ್ಲ (4, 157). ಮಾವತನು ಅನೆಯ ಗಣ್ಣು ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಿವಿದು, ಬೇಕಾದ
ತ್ತ ಅದನ್ನು ತರುತ್ತಾನೆ (5, 240). ಆ ಮೊಸಳೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕು ಬೇಕಾದ
ಷ್ಟ ಸವಿ ಸವಿ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಬಯಿದು, ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು (4,
182). ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತಿ, ಬೇಕು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ
ಬೇಕು (4, 152). ಆ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಬೇಕು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಕೊಡಿದು
(4, 225). —ಬೇಕನ್ನು. —ಅನ್ನು. To say “it is wished or
desired”, “it is desirable”, etc., etc. ಬೇಕನ್ನು ಕೃಪಾ ನಾಕ ಸೇ
ರುವನೇ?—ಬೇಕನ್ನ ಬಯಸಿದ್ದು ಬೇಸದವಾದೀತೇ? (Prva.). It is
used to express “purposely”: ನಾನು ಬೇಕನ್ನ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು
ಒದಿದನೋ? (B. 3, 82). ಬೇಕನ್ನ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವನು (5, 205). ಬೇ
ಕನ್ನ ತಡ ಮಾಡಿದನು (5, 236). —ಬೇಕೆನ್ನು. —ಎನ್ನು. = ಬೇಕನ್ನು.
(Bp. 24, 76; J. 5, 23).

ಬೇಕೂರು bē-kūba. Not proper: foolish, silly; a fool (My.,
Si. 401; Mhr., H.).

ಬೇಗ bēga. Tbh. of ವೇಗ (Smd. 342; Ūpr. 5, 8, 106; Bp. 46,
56; 57, 2). Speed; quickly (C.). ಅವುನ ಬೇಗ (ದೀಪ್ತಿ, ವೇಗ,
ತೀವ್ರತೆ Hk.). ಬೇಗ ನಡೆಯುವವನು (ಒಂಫಾಲ, etc. Si. 282).
—ಬೇಗನೆ. ಬೇಗನೇ. Quickly (C.; B. 1, 10; 3, 124; 5, 72).
—ಬೇಗ ಮಾಡು. To hasten, to act with precipitance (Bp.
56, 20; ಸರಸರಸು G.). ಬೇಗ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ (ಒನ್ನು ಹಣಕ್ಕೆ) ಹಾ
ಗೂ ನೀಸ (Prv.).

ಬೇಗಡಿ bēgaḍi. = ಬೇಗದೆ 1. (B. 1, 5).

ಬೇಗದೆ bēgaḍē. 1. Talc mineral, Mica resembling glass
(Tē.);—laminae of tin covered over with some colouring
substance (My.; Tē.; Mhr. ಬೇಗಡೆ). ಬೇಗದೇ ತಗಜಾದರೆ ಬು
ಗಡಿಗ ಅದೀತೇ? (Prv.). —ಬೇಗದೆವನೆ. —ಬೆನೆ. To affix such
laminae (Ūpr. 1, 184).

ಬೇಗದೆ bēgaḍē. 2. A bore, a hole, as in a gem (ಬೆಟ್ಟ Bhn.
12; Bh. 7, 1, 10; 8, 4, 15; 8, 26, 17).

ಬೇಗಾರಿ bēgāri. Labour exacted by a government or a
person in power without giving remuneration for it
(My.; Mhr., H. ಬಿಗಾರ).

ಬೇಗು bēgu. 1. ಕಯ್ಯಾಡನೆ ಬೇಗೆಮ್ಮದರ್ಥಂ (Ūt. I, 51).

ಬೇಗು bēgu. 2. = ಬೇಕು 2. Spying (My.; Tē. ಎಗು,
ವೇಗು; T. ವೇ, ವೇಯ್, ವೇಗು, ವೇವ; M. ವೇವ; Tē. ವೇಗುಂಡು,
to keep awake, v. i.; ವೇಗು, to watch without sleeping;
ವೇಡು, to wish for, hope, expect, watch for; cf. ಬೇಡು 1?).

ಬೇಗುಗಾಡಿ bēgu-gāḍi. = ಬೇಕುಗಾಡಿ. (My.; T. ವೇವಳಾ
ರ; Tē. ವೇಗುಲವಾಡು).

ಬೇಗುದಿ (bē-kudis). Burning heat: affliction, distress, grief (ಸನ್ತಾಪಿತಃ II, 89; Sā.; Bhn. 12; Bh. 8, 23, 40). — ಬೇಗುದಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to grieve, etc. (J. 13, 12; 19, 13).

ಬೇಗಿ ಬೆಗ್ಗಿ. = ಬೆಂಗೆ. Fire; heat; wild fire in jungles (My.; Bp. 54, 54; 56, 24; 60, 58; Rāv. 5, 45; J. 13, 47; Tē. ವೇಕ, fever). — ಬೇಗಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. Wild fire (Abh. P. 13, 48; 15, after 39). — ಬೇಗಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be heated, burnt (or boiled, Rāv. 5, 36). — ಬೇಗಿ ಬೇಡು. Wild fire to originate (My.). — ಬೇಗಿ ಹತ್ತು. Wild fire to break out (My.). ಬೇಗಿ ಹತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕೇಳಿ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಬೇಜಿರಾಕು ಬೆ-ಜಿರಾಕು. Untenanted, desolate (My.; Br.; Mhr., H. ಬೇಜಿರಾಕು).

ಬೇಜಾ ಬೆ-ಜಾ. Meaningless, senseless, groundless, bad (My.; Br., H.).

ಬೇಜಾರು ಬೆ-ಜಾರು. Weariness (from fatigue, pain, vexation), annoyance (My.; Br.; Si. 398; Mhr. ಬೇಜಾರು).

ಬೇಟ ಬೆಟಾ. 1. (fr. ಬಿಡು). Separation, parting, especially the separation of lovers (ಎರಡಾರ್ಫ Bhn. 41; Bh. 2, 9, 17).

ಬೇಟ ಬೆಟಾ. 2. (fr. ಬೇಡು). = ಬೇಡು. Longings (T. ವೇಟ್ಟಲ್, ವೇಡ್ಲಿ, ವೇಲ್, desire, lust): sexual passion, erotic sentiments, the pleasures of sense; amorous pastime; love-gestures (ಉದುಗು ಸಿಮ್. 1). ನವವಿಧರತೋಪಚಾರದಿನ್ ಎನ್ನುಂ ಪದಿಸದು ಬೇಟಂ (ಸಿಮ್. 291; see ಸಿಮ್. 8. ವಾದ್ವಿಣ). ಹಣವುಳ್ಳಂ ಹೆಣನಾದೊಡಂ, ಒಂದಿ ವೇಲಾರಿ ನ್ನದಂ ಬಿಟ್ಟಿರರ್ ಕಳಮಾತ್ರಂ; ಬಹು ಕೂಟ ಬೇಟಗಲೇ ಸೋತನ್ನದಿಂ ಹಾಲ ಮುನ್ನದಿ ಬೆಕ್ಕಾದುಪೋರ್ ಅದಿ, ಸರ್ವಧನ ತಾಂ ಪೋಗಲ್ವೆ ಮಾ ತಾಡರ್ ಅಯ್; ಗಣಿಸ್ತೀಗುಣಮೇತಯ್? (Sā. in W. v. 614). ಪರಸತಿಯ ಬೇಟದಿ ಪುಣ್ಯತನದರಿ ಹೆಣ್ಣಿರನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ ಪೋಟರು (Abhā. 2, 2). See Ūpr. 3, 42, 43; 5, 121; 8, 53, 56; Grj. 2, after 106; Bp. 40, 40; 42, 7; 45, 29; Ū. Bp. 47, 15; Rām. 1, 5, 32; 1, 14, 24; 3, 7, 22; Rāv. 11, 98, 152, 156; J. 6, 34; 7, 6; 15, 5, 26; 26, 7; 29, 35; 30, 23; Abhā. 2, 78, 102; ಒಳ್ಳೇಟ, ಕಳ್ಳೇಟ, ಕವಿವೇಟ, ತನಿವೇಟ, ಪೊಸವೇಟ.

ಬೇಟಕಾರಿ ಬೆಟಾ-kārti. (ಸಿಮ್. 244). A woman of erotic sentiments; one making love-gestures (Rām. 1, 5, 32).

ಬೇಟಿ ಬೆಟಿ. = ಬೆಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಬೇಟಿ ಬೆಟಿ. = ಬೆರಡು, ಬೇಣ್ಣಿ. Hunting, the chase (Ūpr. 5, 120; Sā. 3, 2; J. 5, 67; C.; ಅಚ್ಚೋದನ, ಮೃಗಯ, etc. Si. 342; Tē. ಎಟಿ, ವೇಟಿ; T. ವೇಟ್ಟಿ, ವೇಟ್ಟಿ, ವೇಡು; M. ವೇಟ್ಟಿ; Tu. ಬೇಣ್ಣಿ). ಬೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವಾದ ನಾಯಿ (ಎತ್ತಕ್ಕದ್ದು Si. 342). ಬೇಟಿಯಲ್ಲಿರುವವಗೆ ಬೇಟಿಯ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಬೇಟಿಗೋ ಸ್ವರ ಬನ್ನು, ಒಟಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). 2, animals pursued and taken by sportsmen, game (C.; B. 3, 31; 4, 10, 11, 212). — ಬೇಟಿನಾಯಿ. A hunting dog (B. 4, 41; ಎತ್ತಕ್ಕದ್ದು Ūb.). — ಬೇಟಿಯಾದು. -ಅಡು. To hunt (C.). ಬೇಟಿಯಾದರ್ ಪಡುವ ಬೇಡ್ ಬೇಡ್ ಮೃಗಜಾತಿಗಳು (ಕೃಷ್ಣಸಾರ, ರುರು, ಸ್ಕಂಕು, etc. Si. 170). ಬೇಟಿಯನಾದಲಿನ್ನು, ನಡೆ ತಡೆ ಕಿರಾ ತರ್ (Rāghc. 17, 64). ಬೇಟಿಯಾದುವದಕ್ಕೆ ಕರಿತ ಮಲ್ಲ ಬೇಟಿ ನಾಯಿಯು ಟೊಂಕ ಮುದಾದ (Prv.). See J. 6, 20; B. 3, 75; 5, 28.

ಬೇಟಿಕಾರಿ ಬೆಟಿ-kārti. A huntswoman. See ತಡೆವೇ ಬಿಡು.

ಬೇಟಿಕಾರಿ ಬೆಟಿ-kāra. = ಬೇಟಿಗಾರ, ಬೇಣ್ಣಿಗಾರ. A hunter, a sportsman. ಹಕ್ಕು ಬೇಟಿಕಾರಿಂ (ಚಲನಾತ್ರ, ತಾಕುನಿಕ್ Nr.).

ಬೇಟಿಗಾರಿ ಬೆಟಿ-ಗಾರಿ. = ಬೇಟಿಗಾರ, etc. (My.; B. 3, 10). ಬೇಟಿಗಾರ ತೋಟ ಮಾಡ್ಕೋನೇ? (Prv.). See Prv. 8. ಮೊಲ. — ಬೇಟಿಗಾರನ ಹಕ್ಕು. The common Indian king-fisher, *Alcedo bengalensis* (Bd.; My.).

ಬೇಡ ಬೆಡಾ. 1. A huntsman (ಕಣ್ಣಿಕ್, ಲುಬ್ಧಕ್ Rā. 39; T., M., T. ವೆಟ್ಟು, to cut down; cf. ಬೆರಡು); a tribe of forest people living by the chase (ಬಿಲ್ಲ Ū. 1, 93; ಬಿಲ್ಲದ, ಬಿಲ್ಲ, ತಬರ ಸಿಮ್. 32; C.; the Bēḍas at present are fowlers, farmers, merchants, peons, etc.). ಬೇಡರ ಪಕ್ಕಿ (ಪಕ್ಕಿಣ, ತಬರಾಲಯ Hā.). ಬೇಡರ ಹಕ್ಕಿ (ಪಕ್ಕಿಣ, etc. Nr.). ಬೇಡರ ತಾಣ (ಪಕ್ಕಿಣ ಸಿಮ್. 32). ಬೇಡರ ಮೊದಲಾರುಳ್ಳ ಅನ್ಯಜಾತಿಗಳು (ಕಿರಾತ, ತಬರ, ಪುಲಿನ್, ಫಲಿ, ಮಾಲ, ಮೇಡ್ಲಿ Hā.). ಬೇಡರ ಪಾಕ್ಕಿ (ಪಕ್ಕಿಣ, etc. Si. 114). ನವಬುಗಾಯುಟ್ಟಿ ಬೇಡನು (ಕಿರಾತ); ಸೊ ಪುನುಟ್ಟಿ ಬೇಡನು (ತಬರ); ಬೇಡರ ಧಾಣಿಯನ್ನು ಬಿಲ್ಲವನು (ಪುಲಿನ್ Si. 341). ಬೇಡರ ಪೋರ್ ಮಸಗಿ ತುದುಗೋರ್ ಒದ್ ಸನ್ದಂ (ಸಿಮ್. 281). See Bp. 54, 76; 58, 36, 48, 57, 64; Rāv. 5, 28, 122; Sā. 4, 6, 92; J. 28, 52; ಮೇಡ್ಲಿ. — ಬೇಡಜಾತಿ. A Bēḍa-tribe. ಫಿಲ್ಲರ್ ಕಿರಾತರ್ ಪುಲಿನ್ ತಬರರ್ ಅಟಿವಿಡರರ್ ಬೇಡಜಾತಿಗಳು (Mr. 379). — ಬೇಡರವನು. -ಅವನು. = ಬೇಡ. (ವ್ಯಾಘ್ರ, ಮೃಗವಧಾ ಜೀವ, ಮೃಗಯ, ಲುಬ್ಧಕ್ Si. 341). ಬೇಡರವಗೆ ಗಾಡೀ ಸವಾರಿ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಬೇಡರಸ. -ಅರಸ. A chief of huntsmen (Abh. P. 4, 38). — ಬೇಡರವಟ್ಟಿ. -ಹಟ್ಟಿ. A village of huntsmen (Abh. P. 8, after 54). — ಬೇಡರವಡೆ. -ವಡೆ. A company or force of huntsmen (Abh. P. 4, after 37; 7, after 115; Rāghc. 17, 68, 73; J. 28, 40). — ಬೇಡವೇಲ್. -ವೇಲ್. A Bēḍa woman (Rāv. 5, after 55; 5, 112).

ಬೇಡ ಬೆಡಾ. 2. A short form of ಬೇಡದು, 3rd person singular negative of ಬೇಡು (the contrary of ಬೇಕು). It does not desire: it is not wished, desired, solicited or requested; it is not desirable; it is not requisite, required or necessary; it is not wanted; it is not fit; it is not due, it must not;—he or she is not desirable, etc., etc.;—thou art not desirable, etc., etc.;—you are not desirable, etc., etc.;—they are not desirable, etc., etc. (C.; ನಿಶೇಧ Si. 469; ವಾರಣ 473; T. ವೇಣ್ಣಾಂ; M. ವೇಣ್ಣ; Tu. ಬೇಡ್ಲಿ). In politely accosting the forms ಬೇಡಿರಿ or ಬೇಡರಿ are used (B. 4, 75, 76, 77; 5, 132, 133). ಇದಕ್ಕೋ ಸಾಕಲ್ಪಸಂಕ್ಷೇಪೇದಿವೆನರ್ ಬೇಡ! (ಸಿಮ್. 61). ಬೇಡ ಗಡಾ, ಬೇಡ ಗಡಾ ನಿನ್ನತನೋ ಹಲಂ! (143). ಕವಿಗೆ ಸೊ ಗಯಿಸದೆಯೋ ಅದನನಗರ್ ಬೇಡ (268). ಸೊಡ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನವೇಡ (269). ನಮ್ಮೊಳು ಫೀತಿ ಬೇಡ! (Bh. 1, 8, 74). ಪಾತಕನ ಹೆಸರ ಮೂದು ರೋಷದೊಳಗೆ ಯಾತಕ್ಕು ಬೇಡ (Sp.). ಈತಕ್ಕಮಲ್ಲದೆ: ನಿನ್ನಿನೆತನಿನ್ನಾದಿ? ಈತನೀತನಿನ ಬೇಡ! ರೋಷಕ್ಕೆ ಮಾನೀತನಿನ ಈತ (Sp.). ಅಸೂಯೆಗೀಡಾಗ ಬೇಡ! (J. 29, 17). ಇದನ್ನು ಮಾಡು! ಅದನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಡ! ಎನ್ನು, ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಹೇಡುವದೇ ಅಕ್ಷ (B. 3, 58). ಮತ್ತೆಗಾಗಿರ ಬೇಡವೇ? (Bp. 38, 35). ಇತ್ತ ಬರ ಬೇಡ! ಎಲವೊ, ಹೋಗು! (40, 12). ಅದಾಯವೇಡ (40, 24). ನಿಮ್ಮದು ರುಕ್ಕಿಗರು ಬೇಡ (56, 24). ಕಾಕುಮಾತು ಅಡ ಬೇಡ, ಪೋಕವಿದ್ದೆಗೆ

ಹೋಗ ಬೇಡ.—ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೂಮಾರಿ ಬೇಡವೇ?—ಬಡ ವಗೆ ಅನಿ ಹೇಡಿ ಬೇಡ, ಬಲಿವವಗೆ ದಾಸಿ ಹೇಡಿ ಬೇಡ.—ಹಾರುವನಿಗೆ ಆಕಾಗ ಬೇಡ, ಗಾಣಿಗನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ (Prva.). ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮಾನ ಬೇಡ! (B. 2, 1). ಪೂಜಿ ಬೇಡಂಗದಿಸಾಲವಾರ ಹೋಯಿಂ ನಿನ್ನಂಗಳಂ ಪಾಪವಂ, ಮದವೇಡಾತ್ಮಜಮಿತ್ರನೈಸತಿಯೋ ನ್ಯಾಯಂಗೋ ಸತ್ಯಮಂ, ಸುತವೇಡಾಂಗನವತ್ತಿ ದೃಢತರುಣೀಗೋವ್ರೆ ದಾಂಧರಂ, ತಂದ ಬೇಡೋತ್ತಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಯಂ (Skt. 34). Honorific plural ಬೇಡಿಂ! (C.), ಬೇಡಿ! (My.). — ಬೇಡನ್ನು. -ಅನ್ನು. = ಬೇಡನ್ನು. ಯಾರು ಬೇಡನ್ನುತ್ತಾರೆ? (who does object? My.). ಬೇಡನ್ನರೂ ಮಗ ಅದು ಕಾಯೋದು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬೇಡ ಬೇಡ. rep. (Bp. 21, 47; 48, 52). ಬೇಡ ಬೇಡನ್ನು, ಬಿಡಿಸಿದಂ (Smd. 272). — ಬೇಡವಾಗು. -ಅಗು. = ಬೇಡಾಗು. (My.). ಬೇಡವಾದ್ದು ಕೂಡಿಸಿ ವರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಬೇಡವೇನ. -ಎನ. = ಬೇಡೇನ. ಬೇಡವೆ ಮುಂದು (ನಾರಣ Nr.). — ಬೇಡಾಗು. -ಅಗು. To be undesirable, etc., etc. ಎಲಿಗತ ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹವೆಯೊಗಗನ್ನ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಾಯುವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬೇಡಾದನ್ನ ತಮ್ಮಳಗಿನ ವಾಯುವನ್ನು ಹೊದಿಗೆ ಬಿಡುವ ಗುಣವುಳ್ಳು (B. 3, 36). ಬೇಡನ ಬಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ ಇದ್ದವದಾನ್ವ ಅವನಿಗೆ ಅವು ಬೇಡಾಗಿದ್ದರೆ (3, 91). ಲೋಪವಾದ ದಿನ್ವ ಜನರಿಗೆ ಬೇಡಾದವನು (ಅಭಿಪ್ರ. G.). — ಬೇಡೇನ. -ಎನ. ಬೇಡನ್ನು. To forbid, etc.; to refuse, etc. ಬೇಡನುಹ (ನಿಷೇಧ); ಬೇಡನ್ನು ಬಡಿಯುಹ (ಅಕ್ರೋಶನ, etc. Nr.). ಬೇಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು (My.). ಬೇಡನವೇಡ! (Rāv. 18, 26).

ಬೇಡ ಬೆಡಾ. 3. A man of a timid heart, a timid man (ಭೀತಚಿತ್ತ Bhn. 4; Bp. 9, 32; 31, 6; see ಬೆಕ್ಕದಾ).

ಬೇಡತಿ ಬೆಡತಿ. A female of the Bēda tribe (ತಬಿ O G.; My.; see Rāghō. 17, 66; Sāv. 2, 7; Bh. 1, 8, 87; ಎಳೆ ವೇಡತಿ).

ಬೇಡಿ ಬೆಡಿ. A chain, a fetter (My.; Br.; B. 5, 151; Mhr., H.). ಅನೇ ಬೇಡಿ (ತುಂಬಲ, ಅನ್ನುಕ, ನಿಗಲ Si. 271). ಬೇಡಿಲಿ (or ಬೇಡಿಲಿ) ಇದ್ದವಗೆ ನಾಡಿನ ಯೋಜನೆಯೇ?—ಬೇಡಿಲಿ ಬಿದ್ದರೂ ಕೇಡು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.).

ಬೇಡಿಕೆ ಬೆಡಿಕೆ. Asking, entreating (My.).

ಬೇಡು ಬೆಡು. 1. (Smd. 90). = ಬೇಡ. To wish, to desire (ಬಯಸು Smd. 387 Cm.; T. ವೇಣು);—to solicit, to beg, to pray, to entreat, to request (ಯಾಚ್ಛೆ Smd. Dh.; Smd. 95; C.; T. ವೇಣು; Tē. ವೇಡು; Tu. ವೇಡು; T. also: to be necessary, be wanted; see ಬೇಳು, ಬೇಡತಿ, ಬೇಡು). ಬೇಡಿದನಿಷ್ಟಮಂ ಸಲಿಪ್ಪದು ಕರ್ಣಂಗಿ ಜನ್ವವ್ರತಂ (Smd. 89). ಪಾತ ವೇದಂ ಪಟುಪಟಮಯವ್ಯಾಜಿಂ ಬೇಡಿ, ಪತ್ತಂ (385). ಕುರುಪತಿ ಯಂ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿದಂ ಧರೆಯರೆಯಂ (77). ದಾನಿಯಂ ದಾನಮಂ ಬೇಡಿದಂ (157). ಅವುಡು ಮಾಡಲ್ ಬೇಡಿದುದು, ಅಮವೆ ಕರ್ಣಂ (155). ಬೇಡುವಂ or ಬೇಡ್ವಂ (28). ಬೇಡುವವ (ಅರ್ಥ, ಮಾರ್ಗಣಕ, ಯಾಚಕ, ವನೀಪಕ Hk.). ಬೇಡುವಂ (ಎರಿವಂ, ಯಾಚಿಸುವಂ Smd. 47). ಬೇಡುವವನು (ಮಾರ್ಗಣ, ಯಾಚಕನ Nn. 70). ಬೇಡುವವನು (ವನೀಪಕ, ಯಾಚನಕ, ಮಾರ್ಗಣ, ಯಾಚಕ, ಅರ್ಥ, ಕೇಳುವವನು Si. 367). ಮಾಹಿಲ್ ಬೇಡಿ ಅಂಗದಿಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವು (ಕ್ರಯ್ಯ); ಅಗಲು ಬೇಡಿದುದು (ಧಾವಕ, ಭವಕ, ಭವ್ಯ); ಬೇಡಿ ಕೊಳುಹ (ಪ್ರಾರ್ಥನ Nr.; cf. ಬೇಡುಹ). ಬೇಡಿದುದು ಹೋಗಿ ಬೇಡದ್ದು ಅಗುವಿಕೆ (ಪ್ರಪಂಚ, ಎಪರ್ಯಾಸ Si. 412). ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇನ್ನಾ ಕೇಡುಗಳು ಉಣ್ಣಾಗ ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ನಾನ್ವ ದೇವರನ್ನು ಕುಡುತು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ (B. 5, 3). ಅವನು ಅರಸನಲ್ಲಿ ಎನಿಕೆ ದ್ರವ್ಯ ಬೇಡಿದ್ದನು (5, 67). ತನ್ನಯ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿನ್ನು, ದೇವರಿಗೆ ಬೇಡಿ ಕೊಟ್ಟು (5, 72). ಈ ಮುಡುಕ ಬಿಕ್ಕಿ ಬೇಡಿ, ಕಾಯಿ ತರುತ್ತಾನೆ (2, 38). ಕುಣ್ಣರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಬೇಡ ಬನ್ನರೆ ತಮ್ಮ ಕೆಯ್ಯಾದುದು ಕೊಟ್ಟು, ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸ ಬೇಡು (4, 34). ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ತನು ಮೃಗ ಸಾಧಿ ಬೇಡಿತು.—ಸಾನಾರಾಯನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಸಾಲು ಕಾಸು ಬೇಡಿ

ದ.—ಬೆಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಹಿಟ್ಟು ಬೇಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.—ಬೇಡಿ ಉಣ್ಣೆ ನಾಲಿಗೆ ನಾಡು ಕಣ್ಣಿತು.—ಕಳ್ಳತನ ಎಷ್ಟು ಕಾಮಧೇನು ಇರುವಾಗ ಬೇಡಿ ತಿಮ್ಮುವ ಬಣ್ಣಜನ್ನು ಯಾಕೆ?—ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೆಡೆತನ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.—ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಬಹುದು, ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ತಿನ್ನ ದಾರದು.—ಬೇಡುವವೇ ಕಪ್ಪು, ಬೇಡಿದರೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವದು ಅತಿಶಯ (Prva.). See Ūpr. 3, 108; 5, 103; Bp. 1, 65; 9, 32, 49; 22, 40; 26, 14, 67; 30, 30; 32, 63; 42, 6; 43, 60; 46, 47, 51; 47, 39; 50, 68, 80; 53, 89; Ū. Bp. 47, 3; J. 4, 65; 5, 12, 59; 26, 52; Sp. 3, ಮುನ್ನೇ; Prv. a. ಓಕೆ.

ಬೇಡು ಬೆಡು. 2. A multitude of huntsmen or Bēdas (ಬೇಡರ ಸಮೂಹ Smd. Dh.; ತಬರಸಮೂಹ Smd. 95; ಬೇಡರ ಗೊನ್ನಣ Smd. 32; cf. ಬೇಡು 3; T. ವೇಡು, a tribe of wild people).

ಬೇಡುವಿಕೆ ಬೆಡುವಿಕೆ. = ಬೇಡಿಕೆ. (My.; B. 5, 67; ಯಾಚ್ಛೆ, ಅಭಿಪ್ರ, ಯಾಚನೆ, ಅರ್ಥನೆ, ಕೇಳಿಕೆಯು, ತಂದಾಡುವಿಕೆ 287).

ಬೇಡುಹ ಬೆಡುಹ. Soliciting, begging, praying, etc. (ಅಭೇಷಣೆ, ಎಪಣೆ, ಯಾಚ್ಛೆ, ಯಾಚನೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ Hk.; ಯಾಚ, ಭಿಕ್ಷೆ, ಅರ್ಥನೆ, ಅರ್ಥನ Nr.).

ಬೇಡಿ ಬೆಡಿ. = ಬೇಡಿ 1. A boat.

ಬೇಣು ಬೆಣ್ಣ. = ಬೇಟೆ 2. (Ūpr. 6, 85).

ಬೇಣಿಗ ಬೆಣ್ಣಿಗ. A hunter (Sāv. 3, 24).

ಬೇಣ್ಣಿ ಬೆಣ್ಣಿ. (Smd. 48). = ಬೇಟೆ, etc. (ಅಚ್ಚೋಟನ, ಮೃಗಯ, ಮೃಗವ್ಯ, ಪಾಪರ್ಥಿ, ಅಪೇಟಕ Hk., Mr. 270; ಸರವಿ Smd. II, Ūt. I, 7, Smd. 108; ಸರಡು, ಸರವಿ Kk. 51; ಸರ, ಸರವಿ Smd. 31; My.; Bp. 27, 22). ಬೇಣ್ಣಿಯ ಉಳಿ (Smd. I). ಬೇಣ್ಣಿಯ ತರೆ (ಪದವಿ I). ಬೇಣ್ಣಿಯ ಕೆರೆ (ಎಕ್ಕುವಡ Ūt. II, 36). ಬೇಣ್ಣಿಯ ನಾಯಿ (ಎತ್ತಕದ್ದು Hk.). ಮಳಲ ಬೇಣ್ಣಿಯಂ ಮಾಡಿದ ಪೋರ್ (Smd. II). See Rāv. 5, 52; Sāv. 3, 48, 64; J. 2, 54; 28, 40; 29, 28; ಮಗವೇಣ್ಣಿ. — ಬೇಣ್ಣಿಯಾಡು. = ಬೇಟೆಯಾಡು. (Bp. 34, 17; Rāghō. 17, 67). — ಬೇಣ್ಣಿವಸನ. -ಬಸನ. Pursuit of hunting (Ūpr. 8, after 4). — ಬೇಣ್ಣಿವೋಗು. -ವೋಗು. To go a hunting, to go to the chase (Rāv. 5, after 50).

ಬೇಣ್ಣಿಕಾಯಿ ಬೆಣ್ಣಿ-ಕೆಣ್ಣಿ. = ಬೇಟಿಕಾಯಿ, etc. (ವ್ಯಾಧಿ, ಮೃಗ ವಧಾಚರಣ, ಮೃಗಯ, ಲುಬ್ಧಕ Nr.; Bp. 9, 48; 34, 23, 36; 47, 36).

ಬೇತಾಕ ಬೆಟಿ. = ವೇತಾಲ. (Abh. P. 14, after 90; J. 22, 28; My.). ಬೇತಾಕನಾದರೆ ನೇತಾಡ್ಯನು, ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರಸವವೇದನೆ.—ಬೆನ್ನ ಹಿನ್ನ ಬನ್ನು ಬೇತಾಕ.—ಬೇತಾಕಗೆ ಹೋಣ್ಣಾಬೇಯೋ ಒಪ್ಪಿದ ಹೆಣ್ಣು ತಿ.—ಕಾಡು ಬೆಳದರೆ ಬೇಡನಿಗೆ ಬಿಡ ಬೇಳು, ನಾಡು ಸೊಕ್ಕಿದರೆ ಬೇತಾಕನಿಗೆ ಬಿಡ ಬೇಳು (Prva.). See Prv. a. ದಾಯಿಗೆ ಬರು.

ಬೇಡು ಬೆಡು. P. p. of ಬೇಡ.

ಬೇಡು ಬೆಡು. Plan, scheme, plot; purpose, design; method; form (Mhr., H.; ಉದ್ದೇಶ, ಸಂಕೇತ Ūb.).

ಬೇಡ ಬೆಡಾ. 1. Tbh. of ವೇದ (Ūt. II, 44). — ಬೇಡಬಿಡ್ಡೆಗ. Brahmā (ಅಜ್ಞ Ūt. II, 3; ಬೊಮ್ಮ Kk. 9; ಬಿಡಿ, ಅಲರಿಡ, ಬೊಮ್ಮ, etc., ಬ್ರಹ್ಮ Smd. 8).

ಬೇಡ ಬೆಡಾ. 2. Tbh. of ಭೇದ (My.; B. 5, 23).

ಬೇಡನೆ ಬೆಡಾನೆ. Tbh. of ವೇದನೆ (Smd. 342).

ಬೇನೆ ಬೆನೆ. (Heat; T., M. ವೇನಲ್, ವೇನಲ್): pain; sickness, disease (C.). ಬೇನೆ ತಗಲುವಿಕೆ (ಸ್ವರ್ತ, ಸ್ವಪ್ಪು, ಉಪತಪ್ಪು Si. 892). ಒಳಗೊಳಗೆ ಬಸುಡಾದ ಬೇನೆ (Bp. 3, 14). ಬೇನೆ ಗಾನದಿನ್ನ ಹೋದೀತೇ?—ಬೇನೆ ನಿತ್ರರೂ ಹೇನಿನ ಕಾಟ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ (Prva.). See ಇಬೇನಿ, ಕಣ್, ಹೊಟ್ಟೆ. — ಬೇನೆ ಬರು. Pain

or disease to come, be brought on or be created (B. 4, 32, 58, 141; My.). — ಬೇನೆ ಬೀರು. Pain or disease to happen: to become unwell (My.). ಹಿನ್ನೆತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬೇನೆ ಬಿದ್ದಿ ಬೈಸು (B. 3, 59). ಮುದುವಿನವೇ ಬೇನೆ ಬೀರುತ್ತಾನೆ (4, 139). ಕುಟುಮ್ಬದೊಳಗಿನವರು ಬೇನೆ ಬೀರುತ್ತಾರೆ (5, 90). ಯಾರಾದರೂ ಬೇನೆ ಬಿದ್ದರೆ (5, 304). — ಬೇನೆಯವ. — ಅವ. A sick, diseased man (ಅಧ್ಯಮಿತ, ರೋಗಿ, ಅಧ್ಯಾಸ್ತ, ಅಮಯಾವಿ G.; B. 4, 76). ಬೇವರವಾ ಬೇ-ಪರಾವ. Carelessness, inattention (My.; Br., Mhr., H.).

ಬೇವಾರ ಬೇಪಾರ. Tbh. of ನ್ಯಾಪಾರ. (My.; Br.; Mhr., H.). — ಬೇವಾರ ಸಾಪಾರ. reit. (My.).

ಬೇಫಾಮು ಬೇ-ಫಾಮು. Inadvertence, heedlessness (My.; Br., Mhr., H.).

ಬೇಬನ್ನು ಬೇ-bandu. Devoid of order, confused; disorder, etc. (My.; Br., Mhr., H.).

ಬೇಯಿಸು ಬೇyisu. = ಬೆಯಿಸು, ಬೇಸು. To consume with fire, to burn up. 2, to prepare, as food for the table, by boiling;—to bake, as bread (My.; Tē. ವೇಯಿಸು). ಬೇಯಿಸಿದ ಅನ್ನ ಪಾಯಸವಾ ಗದೇ? (Prv.). 2, to pain (v. t.), to afflict (J. 8, 47).

ಬೇಯು ಬೇyu. = ಬೇ 1, etc. P. p. ಬೆನ್ನು. ಬೇಯುವದು (C.).

ಬೇರ್ ಬೇr. (Smd. 58). = ಬೇರು, ಬೇ 1. A root (ನೇತ್ರ Hlā., Mr. 471; ಮೂಲ Nn. 66; ಏಕೆ Mr. 518; T., M. ಬೇರ್). ಬೇರ್ಗರ್ (Smd. 51, 112, 133; Ūpr. 1, 90; J. 3, 36). ನೆಲಾವ ರೆಯ ಬೇರಂ (Smd. 345). ಬೇರ್ ಪದಾಧುಮ (219). ಪಸರಿಸಿದ ಬೇರ್ (ಪಾದ, ಮೂಲ Mr. 104). ಸಂಶಯದ ಬೇರ್ (Bp. 11, 15). ಫವದ ಬೇರ್ (37, 24). ಬೇರಿಂ (Ūpr. 1, 71). — ಬೇರಿದ. — ಇದಾ. A root to descend. ಬೇರಿದಾಯಿ ಜಡೆಗರ್ (Rāv. 1, 184). — ಬೇರೊಡು. — ಊಡು. To fix the root, to root, as plants, etc.; to take root, to be established; to spring up, to originate. See Bh. 2, 1, 114; J. 30, 80.

ಬೇರ ಬೇra. 1. Tbh. of ವೈರ (Smd. 357). Enmity (Tē. ವೇರ). 2, an enemy (ಮದುವಸಲ, ಮಾದಿ, ಪಗೆ ಕೊ.; see ರಕ್ಕಸಬೇರ). ಬೇರ ಬೇra. 2. Tbh. of ನ್ಯಾಪಾರ. (My.; Tē.). — ಬೇರ ಮಾಡು. To traffic (My.).

ಬೇರಿ ಬೇri. 1. Tbh. of ನ್ಯಾಪಾರ. (Si. 298; Tē.; M. ಬಿಯಾರಿ).

ಬೇರಿ ಬೇri. 2. Tbh. of ಫೇರಿ (Smd. 339; My.).

ಬೇರೊಜು ಬೇrju. The total of an addition: an amount (Mhr.); the total assessment of a land, a village, a district, etc. (My.; Br.). ಒಟ್ಟುಬೇರೊಜು (ಸಮಾಮ್ನಾಯ Ūb.).

ಬೇರು ಬೇru. = ಬೇರೆ, etc. (C.; Tē. ಬೇರು). ಮರದ ಬೇರು (ಪಾದ, ಮೂಲ Hlā.). ಮೂಲ ಎನ್ನಿತ್ತಿ ಬೇರಿಗೆ ಬೆಸರು (Nr.). ಕುಲದ ಬೇರಿಗೆ (Bp. 3, 58). ಮರ್ಫವದ ಬೇರು (61, 79). ಯುದ್ಧದ ಬೇರನ್ನು ಕತ್ತು ಹಿಲ್ಲ ಬೇರು (B. 5, 70). ಕಪ್ಪಿನ ಬೇರುಗಳು (ಮೋರಟ, ಎಕ್ವವಮೂಲ Si. 835). ಬೇರು ಇಲ್ಲದ ವೃಕ್ಷವೇ ಬೇರೋಡುವದೇನು? (Dp. 167). ಬೇರು ಇದ್ದರೆ ನಾರು ಸಿಕ್ಕೇತು. — ಬೇರು ಬಲ್ಲವಗೆ ಎರೆ ತೋರಿಸೋದು ಯಾಕೆ? — ಬೇರು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮರದ ಬೇರೇನು ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಬೇರಿನ ಪಲ್ಲೆ. Roots used as vegetables (My.). — ಬೇರುಕಡಲೆ. = ನೆಲಕಡಲೆ. (Si. & Pl.). — ಬೇರುಗೊರೆ. — ಕೊರೆ. Destruction of the root, utter ruin (Bh. 7, 19, 22). — ಬೇರು ದಂಸರೆ (= ಧಂಸರೆ). With the roots, by the roots (My.). ಕಬ್ಬು ಸೀಯನ್ನು ಬೇರು ದಂಸರೆ ತಿನ್ನ ವಾರದು (Prv.). — ಬೇರು ಬಿಡು. To begin to root (My.). ಒನ್ನು ಮೊಳಕೆ ಕೆಳಗೆ ನೆಲಮೊಳಗಾದ ಬೇರು ಬಿಡು ತ್ತದೆ (B. 3, 85). — ಬೇರುವರಸಿ. — ಬೆರಸಿ. With the roots (My.,

also ಬೇರುವರಸಿ, ಬೇರುವರಸಳಿ. — ಬೇರು ಸಹ. = ಬೇರು ದಂಸರೆ. (ಸಮೂಲ Ūb.; My.). — ಬೇರು ಸಹಿತ. = ಬೇರು ಸಹ. (Bp. 57, 16; My.).

ಬೇರುಗ ಬೇr-uga. (Smd. 240). A man who deals in, or sells, roots.

ಬೇರುಗು ಬೇruga. Tbh. of ಫೇರುಗು. (My.).

ಬೇರುಷ್ಠ ಬೇrushṭa. See Mr. a. ಗೇರ ಕಾದ.

ಬೇರೋಜು ಬೇ-rōju. Without wages for a day.

ಬೇರೋಜುಗಾದ ಬೇrōju-gāra. A man without employment, an unemployed man (My.). ಬೇರೋಜುಗಾದ ಸರ್ವಮಾಸ್ತಿಯಾರ (is entirely his own master, Prv.).

ಬೇರೋಜುದಾರ ಬೇrōju-dāra = ಬೇರೋಜುಗಾದ. (My.).

ಬೇರ ಬೇr. ಬೇರು. = ಬೇ 2. Separation; the state of being separate, apart, or different (ಇತು Nn. 164; T. ವೇರು, ವೇರು, ವೇರು; M. ವೇರ್, ವೇರು; Tē. ವೇರು; cf. ಬೇರೆ 2; Tē. ಬಿಡಿ, to separate or fly off, as a splinter, etc.; ವೇರು, to be separated, loosened; Y. ವೇರು, to be split, cleft = ವಿ; to be alone; Tē. ವೇರು, to split, burst asunder). — ಬೇರು ನುಡಿ. To express separation, etc. ಬೇರು ನುಡಿದೆಯೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೃಥಕ್ ಎನಾ ಅಪರ ಮವ್ಯ ಬೆಸರ್ಗಕ್ಕು (Mr. 534). — ಬೇರು ಮಾಡು. To separate, to set apart. ಬೇರು ಮಾಡುವದು (ಪ, ಪೃಥಕ್ Nn. 163).

ಬೇರ ಬೇr. (= ಬೇರ್). Separation, etc.;—separate, apart, different, other, else; separately, etc. (My.; ಅನ್ಯವಾಗಿ Smd. 74 Cm.; Tē. ವೇರೆ; T., M. ವೇರ; further (Bp. 36, 28; ತಿರ್ವಿ ನರಣ್ ಉದ್ಧವ ಬೇರೊಂದಿ Smd. 280). ಒಗಿಯೊಳೆ ಪಿಡಿತೊನ್ನನ್ ಅಣಂ ಒಗಿಯೊಳೆ ಗಡೆ ನಿನಗೆ ಸುಮತಿ ಬೇರಾಂ ಬೇರಾಂ (Smd. 277; Kāv. 1, 5, 39). ಬೇರೊಲಿ? (Bp. 57, 70). ಬೇರೊಂ ಗತಿಗುನ್ನೇ? (51, 6). ಬೇರೊ ಪಾಣಿ ವರರಲಿ! ರಾಯನ ನೂರು ಮುಳ್ಳು ಪುರವಣವಲಿ! ಬೇರೊ ಕಾರವರರಲಿ! ಪಾಣಿ ವರರಲಿ ಇಪ್ಪರಿಯ! ನೂರೊಡನೆ ಅಯ್ಯರನು ಧರಿಸರಾದುದು ಪುರಿ (Bh. 1, 8, 3). ಬೇರೊನು? (2, 13, 26). ನೈವಲಿಕರಂದರು ಬೇರೊ ರಜಸಿದ ರಾಜಧವನದಲಿ (2, 13, 14). ಗು ದಿಯ ಬೇರೊಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸೆರಿಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ ಬೇರೊ (Sp.). See Ūpr. 8, 16; 8, 42; J. 3, 18. — ಬೇರೊರ. — ಊರ. ಬೇರೊರೂ. Another town or village (Ūpr. 5, after 66; V. 9, after 71; B. 1, 72; see Sp. a. ದಾಯಾದು). — ಬೇರೊ ಬೇರೊ. rep. Separately, one by one, severally; separate, different; various, many (ಪೃಥಗರ್ಥಂ Smd. 892; ಪ್ರತ್ಯೇಕ 255 Cm.; ಒನ್ನೊನ್ನಾಗಿ 351 Cm.; ವರಸ್ತರೆ, ಎಫ್ಫರ್, ಅನ್ನೋನ್ನ, ಇತರೇತರ Hlā.; ಇತರೇತರ. ಅನ್ನೋನ್ನ, ವರಸ್ತರೆ Mr. 487). ಹಿಮವತ್ ನಿವಧ ಎನ್ನ ಮೂರ ವುಗಲೊ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗವಾದ ಅಯಾ ಬಿಟ್ಟರ್ಗ ಬೇರೊ ಬೇರೊ ಬೆಸರುಗು (Si. 115). ಬೇರೊ ಬೇರೊ ರೂಪವುಳ್ಳದು (ಎವಿಫ, ಏಕುವಿಫ, ನಾಕ ರೂಪ, ಪೃಥಗ್ವಿಧ 279). ಒನ್ನೊನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬೇರೊ ಬೇರೊ ಮಾಡಿ ಮುಡಾಯ ಬೇರಾದನು (B. 2, 80). ಬೇರೊ ಬೇರೊ ಮಾಡು (ಒಂಬು G.). See Bp. 51, 6; Bh. 2, 13, 9, 12; Rāv. 5, ಪಿರ್ 22; 6, after 11; J. 2, 27; Si. 170, 237, 284. — ಬೇರೊ ಮಾಡು. To separate (B. 4, 27; G. 382, 532). ಬೇರೊ ಮಾಡಿ ದರೆ ನಾಡೋಡು ತಪ್ಪೇತೇ? (Prv.). 2, to change, to alter (v. t., My.). — ಬೇರೊಯಾಗು. — ಅಗು. (also ಬೇರಾಗು, see Si. a. ಮೇಳಿ). To become separate, to separate (v. i.); to be removed or withheld; to become different, changed, etc. ಬೇರೊಯಾಗುವಿಕೆ (ಪ್ರಕಾರ, ಫೇದ Si. 448). ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ತಲೆಗೆ ಅಯ್ಯ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಾಲು ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬೇರೊ

ಯಾದರು (B. 2, 25). ಬೇರೆಯಾದರೂ ಹಾಡ್ಯಾದೋದು ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Prv.). See Si. 47, 183, 257. — ಬೇರಾವೇರ. = ಬೇರಾ ಬೇರಾ. (Ūpr. 7, after 120). — ಬೇರೊನ್ನು. -ಒನ್ನು. Another thing, something else; another. ಪುರೋಚನನು ತಾನೊನ್ನು ನೆನದರೆ ಮೈವಗತಿ ಬೇರೊನ್ನು ನೆನದುದು (Bh. 1, 8, 87). ಆ ಕುಮತಿ ಬೇರೊನ್ನು ಉಪಾಯಮಂ ಚಿನ್ನಿಸಿ (J. 28, 29). ಬೇರೊನ್ನು ದಿನ (ಅನ್ಯೇ ದ್ಯುಸಾ); ಇನ್ನು ಬೇರೊನ್ನು ದಿನ (ಇತರೇದ್ಯುಸಾ Si. 477). See Sm. 181; Ūpr. 5, after 59; Bp. 41, 17; 47, 50; 48, 28; 55, 28; B. 2, 4. — ಬೇರೊಟ್ಟು. -ಒಟ್ಟು. Another man; another (Si. 258; B. 4, 49).

ಬೇರ್ bēṛ. 1. = ಬೇರಿ, etc. — ಬೇರ್ಗೊಲಿ. -ಕೊಲಿ = ಬೇರುಗೊಲಿ. Root-killing: entire destruction or ruin (J. 7, 40). — ಬೇರ್ವರಿ. -ವರಿ. A root, or roots, to spread (Ūpr. 3, 20; Bp. 38, 42; Sēv. 2, 69). — ಬೇರ್ವರಸು. -ಬೆರಸು. Together with the root or roots, from the root. ಬೇರ್ವರಸು ಕಾಯ್ತು ಪಲಸು, ಎಳನೀರ್ವಾನಲಂ ಕವಿವ ತೆಂಗು (Sm. 81).

ಬೇರ್ bēṛ. 2. = ಬೇರ್. — ಬೇರ್ಕೆಯ್. To separate; to disjoin (ಎರಲಂ ಮಾಡು Sm. 336; ಬೇರ್ ಮಾಡು Mdb. Cm.; ಕೆ Mdb. Cm. in vṛitti 98; see 163). ಬೇರ್ಕೆಯ್ತು ಧಾವಂ (ವಿರ್ಬು Ūt. I, 24). — ಬೇರ್ಪಡಿಸು. To make a difference; to distinguish (J. 6, 42); to separate. — ಬೇರ್ಪಡಿಸು. Making a difference, etc. (ಭೇದ, ಅನ್ವರ Nr.). — ಬೇರ್ಪಡು. To be separated, to separate (ಎಂತ್ರ Sm. Dh.; Ūpr. 2, 42). 2, to be spread out, opened, unfolded or exposed (ಎವರ Sm. Dh.). ಬೇರ್ಪಟ್ಟಂ (Sm. 79, 217). 3, to become different, to be altered (only in Si.). ಬಣ್ಣವೇ ಮೊದಲಾಗು ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿರುವದು (ವರ್ಣಾದಿಭೇದ Si. 321). ಬೇರ್ಪಟ್ಟವನು (ಇತರ, ಅನ್ಯ 454).

ಬೇಲಿ bēli. = ಬೇಲ, etc. (ಕಪಿತ್ಥ, ದಧಿಪ್ಪ, ಗ್ರಾಹಿ, ಮನ್ಯಥ, ದಧಿಪಲ, ಪುಷ್ಪಪಲ, ದನ್ವತರ Si. 126; see Mr. 117 s. ಯಾರಿ; My.). ಅನೇ ಹಿನ್ನೆ ಬೇಲದ ಕಾಯಾ ಹಾಗೆ (also ಅನ ನುಂಗಿದ ಬೇಲದ ಕಾಯಾ ಹಾಗೆ, Prv.). See Sēv. 3, 32; ಅನ, ನಾಯಿ, ನಾಯ, ಹುಳಿ.

ಬೇಲಿ bēli. A hedge, a fence (ಅವೇಷ್ಟಕ, ವೃತ್ತ Hlā; ಅರಳುಪ್ಪಕ, ವೃತ್ತ Mr. 192; ತೋರು Mr. 380; C.; B. 5, 20, 115, 302; T., M. ವೇಲಿ). ಯಜ್ಞತಾರಾರಕ್ಷಣಾರ್ಥಮಾಗಿ ಸುತ್ತ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಇಡಿದ ಬೇಲಿ (ಕಮ್ಮಿ Nr.). ಊರ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಕಿರುವ ಬೇಲಿ ಮುನ್ನಾದ ತಡೆಗಳು (ಪ್ರಾಚೀನ Si. 107). ಬೇಲಿಯೆದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ್ಯೆ ಕಾಯೋದು ಯಾರು?—ಗೋಡೇ ಹಾಡುವವ ಬೇಲಿ ಹಾಡನೇ?—ಪೋಲಿಯವನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೇಲಿಯುಣ್ಣೇ?—ಚೈರಾಗಿಗೆ ಬಯ್ಯಾದರೇನು? ಬೇಲಿಯಾದರೇನು? (Prvs.). See Prv. s. ಕೋಲಿಗಾಡಿ. — ಬೇಲಾರು. -ಊರು. N. of places (My.).

ಬೇವಸ bēvasa. (fr. ಬೇ1). Sorrowful thought, grief, anxiety (ಚಿತ್ತಿ Ūt. I, 58, 95; II, 20; ದುಮ್ಮಾನ, ಉಮ್ಘ ಕ್ಷಾ; ಚಿತ್ತಿಪದ, ತನ್ನೊರಿಪದ Kk. 52). See Abh. P. 13, 125; 14, 184; 15, 65; Sēv. 2, 25.

ಬೇವಾರಸು bē-vārasu. Without heir, master or proprietor (My.; Br., Mhr., H.).

ಬೇವು bēvu. The neem tree or margosa tree, *Melia azadirachta* Lin. (ಅರಿಷ್ಟ, ಸರ್ವತೋಭದ್ರ, ಹಂ ಗುನಿಯಾಸ, ನಿಮ್ಮು, etc. Nr.; ನಿಮ್ಮು, ಅರಿಷ್ಟ, ಪಿಡುಮನ್ನ Mr. 115; C.; T., M. ವೇಷ್ಟ, ವೇಮ್ಮು; Tē. ವೇಮು). ಬೇವಿನ ಗಿಡ (ಅರಿಷ್ಟ, etc. Si. 186). ಬೇವು ಸೀಯಾಗದು, ಸಕ್ಕರೆ ಕಹಿಯಾಗದು (Prv.). See Bp. 3, 75; 60, 49; Sēv. 3, 32; B. 5, 41; ಅರೆ, ಕಂ, ಗನ್ನ, ಗರಡ, ನೆಲ; Sp. s. ಬಯ್ಯದು.

ಬೇಸು bēsu. Good, proper, well (My.; Mhr., H. ಬೇತ).

ಬೇಸಕಿ bēsaki. = ಬೇಸಗೆ, etc. (B. 5, 141, 205).

ಬೇಸಗೆ bēsagē. (fr. ಬಿಸು1). = ಬೇಸಗೆ, ಬೇಸಗೆ The hot season (from the middle of March to the middle of June, My.; ನಿವಾಳ, ಗ್ರೀಷ್ಮ Hlā; ನಿವಾಳ Mr. 72; ಮುತೀರ, ಗ್ರೀಷ್ಮ Nn. 91; T. ವೇನರ್, ವೇನಿರ್, see ಬೇಗೆ, ಬೇನೆ; Tē. ವೇಸಗ, ವೇಸಂಗ, ವೇಸಲಿ, ವೇಸವ; Tē. ವೇಡಿ, ವೇಡಿಮು, heat). See Rāghc. 17, 64; Rāv. 5, 32, 46; J. 18, 10; 15, 3, 18; 21, 36. — ಬೇಸಗೆಕಾಲ. The hot weather (My.; ಉಷ್ಣೋಪಗಮ, ಗ್ರೀಷ್ಮತುತು G.). — ಬೇಸಗೆಕಾಲ. = ಬೇಸಗೆಕಾಲ. (Abh. P. 7, 85). — ಬೇಸಗೆವಯರು. Vegetables grown in the hot weather (My.).

ಬೇಸಗೆ bēsagē. Tbh. of ವೈತಾಸ (Sm. 340, 357; Sm. 20).

ಬೇಸತ್ತು bēsattu. P. p. of ಬೇಸದ1.

ಬೇಸದರ bē-sadar. That is not the heading. See ಸದರ್.

ಬೇಸದಿ bēsari. ಬೇಸದಿ. 1. To grow weary or fatigued; to get tired of, to be disgusted, to be vexed (ಅಸದ, ಅಲಸ್ಯ Sm. Dh.; C.; Tē. ವೇಸದು, ವೇಸಾದು; T. ವೇಸಾದು). P. p. ಬೇಸತ್ತು (Sm. 285 Cm.; Ūpr. 1, 76; C.). See Bp. 18, 7, 51; 28, 9; 38, 31; Bh. 1, 8, 45; J. 2, 62; 16, 26; 22, 30; B. 3, 125.

ಬೇಸದಿ bēsari. ಬೇಸದಿ. 2. = ಬೇಸದಿ. Weariness, fatigue; disgust, vexation, dispiritedness (Ūpr. 8, after 4 & 79; J. 2, 48; 17, 1; 18, 89; My.; Tē. ವೇಸದಿ; T. ವೇಟ್ಟಿ). ಬೇಸದಿಗೆನ್ನಾ, ಹಾಸರಕತ್ತ ಅಡಿಸಿದ (Prv.). — ಬೇಸದಿಗಾ. -ಅಗು. = ಬೇಸದಿ1. To grow weary or fatigued; to get tired of, to feel dislike, etc. ರಾಜನು ತನ್ನ ಎರನೇ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಬೇಸದಿಗಾಗಿ (B. 5, 47). ನಿನಗೆ ಬೇಸದಿಗಾಗುವ ಕೆಲಸಾ ನಾವು ಬೇರಿದಾಡುವ (5, 184). 2, to become a matter of dislike, etc. (see ಬೇಸದಿ). — ಬೇಸದಿಗೊಕ್ಕು. -ಕೊಕ್ಕು = ಬೇಸದಿಗು. (My.). ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಯ್ಯ ಬೇಸದಿರ ಎಷ್ಟೇ ಸಂಕಟಗಳು ತಟ್ಟಿದರೂ ಬೇಸದಿಗೊಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (5, 207). — ಬೇಸನು. (Sm. 217). A word of disgust; a disgusting word.

ಬೇಸದಿ bēsari. = ಬೇಸದಿ2. (Bp. 2, 42; 14, 8; C.; ಉದಾ ಸ G.). ಒನ್ನೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕುಳಿತು, ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ಬೇಸದಿ ಬಂದಿದ್ದೀತು (B. 3, 67). ನಿಂದೆಯ ಹೊತ್ತಾಯಿತೆನ್ನರೆ... ತನ್ನ ಕೆಯ ಕಾಲ ಎತ್ತಿ ಕೊಕ್ಕುವದು ತನಗೇ ಬೇಸದಿವಾಗುತ್ತದೆ (4, 184). ಬೇಸದಿ ಹುಟ್ಟಿ (4, 154). ಬೇಸದಿ ಬಯ್ಯದ್ದು ಬೇಸದಿವಾದೀತೇ? (Prv.). ಅಸನದಲುಮ್ಮುವದು, ಸೂಸುವದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೇಸದಿ ಹೊತ್ತು ಕೊಲುತುದು (a syringe or fountain, Sp.). — ಬೇಸದಿಗೊಕ್ಕು. -ಕೊಕ್ಕು. = ಬೇಸದಿಗೊಕ್ಕು. (B. 5, 169; My.).

ಬೇಸದಿಕೆ bēsarakē. = ಬೇಸದಿಕೆ. (B. 5, 281, 282).

ಬೇಸದಿಕೆ bēsarikē. = ಬೇಸದಿಕೆ. Weariness, etc. (= ಬೇಸದಿ2; Bh. 2, 2, 103; My.; ತ್ರಾಸ G.).

ಬೇಸದಿಸು bēsarisu. = ಬೇಸದಿ1. (Ūpr. 4, 34; Dp. 119, 1; My.).

ಬೇಸಾಯ bēsāya. Tbh. of ವೈವಸಾಯ. Agriculture (My.). ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿದವ ಬೇಗ ಸಾಯ (Prv.).

ಬೇಸಾಯಗಾಡಿ bēsāya-gāḍa. An agriculturist, a farmer (My.; ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ, ಕರ್ಷಕ, etc. Si. 300).

ಬೇಸಿಗೆ bēsigē. = ಬೇಸಗೆ, etc. (C.; B. 2, 48; J. 15, 2; 17, 1).

ಬೇಸು bēsu. = ಬೇಯಿಸು, etc. To consume with fire, to burn up (J. 15, 17). 2, to prepare by

boiling, etc. (C.). ತನ್ನವದಕ್ಕೆ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿ; ಬೇಸುವದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ, ಯಾಕೆ? (B. 5, 186).

ಬೇಸ್ರವಾರ bēṣṭa-vāra. Tbh. of ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರ. (My.; Tē.).

ಬೇಸ್ರವ್ರರ bēṣṭivāra. = ಬೇಸ್ರವಾರ. (My.).

ಬೇಹ ಬēha. = ಬೇಹು, (ಬೇಡುವ, ಬೇಕಾದ). ಬೇಹ ವಚನ (ಅಹೋ, ಒಳ್ಳೆತನ ಮಾತು Nn. 149). ಬೇಹ ನುಡಿ (ಅಹೋ Mr. 536). ಸ್ವಪರ ಬೇಹ ಸಭೆ (ಅಸ್ಥಾನ 462). See Bp. 35, 43; 37, 53; Bh. 1, 8, 78; 2, 4, 4. ಬೇಹುದು (= ಬೇದುದು, ಬೇಳು, Bp. 3, 56; 20, 8; 49, 45; 50, 38; 61, 14; Bh. 1, 8, 18; 1, 10, 10; 3, 13, 11. 42; 7, 1, 18; J. 10, 19). ಬೇಹವರ್ (Bp. 12, 41; 28, 35; J. 2, 51).

ಬೇಹರ bēhara. 1. A very clever and able man (ಘೋರಬುದ್ಧಿ ಬಲಯುತಂ Bhn. 23; cf. ವೇತ್ಸ್ಯ). 2. = ಬೇಹಾರ (Smd. 357 Mdb.).

ಬೇಹಾರ bēhāra. = ಬೇಹರ 2. Tbh. of ವ್ಯವಹಾರ (Smd. 357. 368. 375; ವ್ಯವಹಾರ, ಘೋಗ Nn. 113; My.). ಕಸನಾಯಕ ಕಣ್ಣರ ಬದಲೇ ಬೇಹಾರ (Prv.).

ಬೇಹು bēhu. 1. = ಬೇಕು (Bhn. 45; cf. ಬೇಹ).

ಬೇಹು bēhu. 2. = ಬೇಗು 2. Spying (My.). ಬೇಹಿನ ಗೂಢಧರ (ಪ್ರಸಿಧಿ, ಡರ 81. 438). — ಬೇಹವ. — ಅವ. = ಬೇಹಿನವ. (Bh. 3, 18, 39. 42). — ಬೇಹಿನವ. — ಅವ. A spy, a scout (ಹೇರಿಗ Smd. II; ಯುಧಾರ್ಥವರ್ಣ, ಪ್ರಸಿಧಿ, ಅವಸರ್ವ, ಡರ, ಸ್ವತ, ಹಾರ, ಗೂಢಪುರುಷ Nr.; ಪ್ರಸಿಧಿ, ಡರ Nr.; My.). — ಬೇಹರಿಸು. — ಇರಿಸು. To spy (Rāv. 5, 82).

ಬೇಹುಕಾದಿ bēhukāra. (Smd. 295). = ಬೇಗುಗಾದಿ. A spy (Bh. 1, 16, 15). ಬೇಹುಕಾದಿನನ್ ಅರಸಂ ಸುದ್ದಿಯಂ ಕೇಳರ್ ಪಟ್ಟಂ (Smd. 300).

ಬೇಹುಪಾರು bē-hushāru. Want of attention or care (My.).

ಬೇಳ ಬēḷ. 1. = ಬೇಳು 1. To offer into fire or with fire, as ghee, animals, etc. (ಹವಪ್ರದಾನ Smd. Dh.; T. ವೇಡ, ವೇಳ; Tē. ವೇಲಿಂಚು, to cause to offer a burnt offering). P. p. ಬೇಳು. ಬೇಳು ಹವ (ಹುತ, ವಪತ್ತೃತ Hk.). ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಳರ್ ಪಟ್ಟು (ಅಗ್ನಿಹುತ, ವಪತ್ತೃತ Nr.). ಬೇಳು ತುತ್ತುಗಳು (ಡರು, ಹವಸ್ Mr. 260). ಹೋಕ್ಕವೆನ್ ಅನ್, ಅದ್ದರಿ ಯಯ ಧಾತ್ವವ ನೇನ್, ಉದದ ಪುತ್ರಿಜರ್ ಯಾದವರ್, ಉದಾತ್ಯ ತುತಿಸವನನ್ ಸುರತ್ವತ್ರನ ಪಮನಾಗಿ ಅವೆ ಬೇಳೆವ ಮುನ್ನಂ (Smd. 66. 412; Kāv. I, 2, 91). See Ūpr. 7, 53; J. 31, 66.

ಬೇಳ ಬēḷ. 2. (ನಿವೃದ್ಧಿ Smd. Dh., o. r. ನಿವೃದ್ಧಿ).

ಬೇಳ ಬēḷ. 3. (= ಬೇಳುವೆ 2). Bewilderment, confusion, infatuation, madness (cf. ಬೆಗಡು, ಬೆಳ್ಳು; Tē. ಬೇಲು, trick, guile; ಬೇಲಿ, simple, ignorant; ಪ್ರೇಗು, ವೇಡುಕೆ, astonishment, wonder = ಅಕ್ರಯ, ವಿನೈ; T. ವೇಲು, a man infatuated or possessed = ವೆದಿಯಾಟ್ಟುಳ, see ವೆದ; Mhr. ವೇಡ, madness; folly; a foolish act; a violent and unreasonable passion or desire after; cf. ಮೇಳ). — ಬೇಳಾಗು. — ಅಗು. To grow bewildered, etc. (V. 9, 81; 30, 31). — ಬೇಳಾದು. To cause to grow bewildered, etc., to infatuate (ಮರುಳ್ಳೊಳವುದು Kk. 72; Sm. 51).

ಬೇಳವು ಬēḷamba. 1. (fr. ಬೇಳು 1). Desire (J. 4, 57; 30, 19. 31; My.; T. ವೇಡ, ವೇಳ, to desire; T., M. ವೇಳ, desire).

ಬೇಳವು ಬēḷamba. 2. (fr. ಬೇಳೆ 1). (An oblation with fire): destruction of human life (in fire, ಉಪಹತಿ Bhn. 20; Bh. 1, 8, 91).

ಬೇಳೆ ಬēḷi. = ಬೇಳೆ 2. — ಬೇಳೆಮಣಿ = ಬೇಳೆಮಣಿ. ಪಾಡೋ ಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಬೇಳೆಮಣಿಯನ್ ಕಟ್ಟಿ, ವೇಳುವನ್ನದಾತು ನವವನು ದೊವದು ತೂರಿಯ ಕರುಣ (Sp.).

ಬೇಳು ಬēḷu. 1. = ಬೇಳೆ 1. P. p. ಬೇಳ (J. 31, 67). ಬೇಳುಬ (22, 31).

ಬೇಳು ಬēḷu. 2. (Mhr. ವೇಲ = ವಲ್ಲಿ, a creeping or climbing plant). — ಬೇಳುಬಳ್ಳಿ. A parasitical threadlike plant. *Cassyta filiformis* Lin. (St. & Pl.).

ಬೇಳುವೆ ಬēḷuvē. 1. (fr. ಬೇಳು 1). An oblation with fire, a burnt-offering (Bh. 1, 8, 84; T., M. ಬೇಳೆ, ವೇದ; Tē. ವೇಲಿವು, ಪ್ರೇಲಿ).

ಬೇಳುವೆ ಬēḷuvē. 2. (= ಬೇಳೆ 3). Bewilderment, etc. — ಬೇಳುವೆಯು ಬೂದಿ. Ashes of infatuation, a powder that confuses the mind (J. 26, 15).

ಬೇಳೆ ಬēḷē. 1. (fr. ಬೇಡ). Splits, halves: split pulse (C.; B. 4, 32; Tē. ಬೇಡೆ). ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ (S. 313). ಹೆಸದಾನ ಬೇಳೆ (495). ತೊವ್ವುತ್ತದ ಮೇಲೆ ತೊಗರ ಬೇಳೆ. — ಬೇಳೆ ಸಾದಾದರೆ ಬೋದಾಗಿ ಅಗಬೇಳೆ (Prva.). 2, the half of a seed of the guñja or *Abrus precatorius*, or the half of a ವಾಗ or ಹಾಗ (My.; Tē. ಬೇಳೆ. ಸಿಕ್ಕ ಸಲು ಬೇಳೆಯರದುಮನ್ ಒನ್ನು ಪಾಗಂ (Mr. 355). ಗುಣಗಮ ಬೇಳೆತೂಕ ವೊದಲು ಹಣವಪ್ಪತೂಕದ ವರಿಗೂ ಇರುತ್ತೆ (S. 338). ಹಣಕ್ಕೊದ್ದಿಸಮ್, ಇಪ್ಪಣಕ್ಕೊದ್ದಿಸು ಬೇಳೆಯು, ತ್ರಿಗಮನ ಮಗು ವಾದರಕ್ಕುಸಾಲೆಯ ಬೋಯದೆ ದಿವನು (Sp.). See ಇಪ್ಪಣ. 3, the sign for half a pāga is = (ಎರಡು ಬೇಳೆ Mr. 356; My.). — ಬೇಳೆಕಡಲೆ. (ಚಣಕ, ಹರಿಮುಕ್ಕ 81. 304). — ಬೇಳೆಕಾದು. A half of any pulse, but especially of *guari* (B. 4, 65; My.).

ಬೇಳೆ ಬēḷē. 2. = ಬೇಳ. A common herb, used as a potherb, *Chenopodium album* Lin. (Z.; T. ವೇಳೆ, M. ವೇಳೆ, a small shrub, edible and medicinal, *Cleome pentaphylla*, and other kinds; My.). See ನಾಡವೈ: ಕೆ, ನಾದುವ ಬೇಳೆ. — ಬೇಳೆಪಂಗಲೆ. N. of a plant (31ಮರ Mr. 133). — ಬೇಳೆಮಣಿ = ಬೇಳೆಮಣಿ. Beads of the *bēḷ* shrub (My.).

ಬೇಳೆನ ಬēḷitana. (fr. ಬೇಳೆ 3). The state of being bewildered, etc. (Ūpr. 8, 60; Abh. P. 3, 48; V. 3. after 31; 14, 37).

ಬೇಲ ಬēḷ. = ಬೇಲು 1. ಬೇಡುವಂ or ಬೇದುವಂ (Smd. 26). ಬೇದುವಂ (217. 275; ಎರವಂ Ū. I, 27). ಬೇದುವಂ (Ūpr. 3, 104) = ಬೇಡ, q. v. ಬೇದೊಡೆ ನೇನೊಳ್ಳದಯ್ (Smd. 298). ಬೇದುವಂ (Bp. 22, 54; 43, 60; 45, 37). ಬೇದುವು (Ūpr. 3, 12. 41) = ಬೇಡುವು, q. v. ನುಡಿ ನುಡಿಯ ಮಗ ಬೇದುವು, ಬೇದುವು (Smd. 272). ಬಗ್ಗೊಗದವುಯಂ ಸಲಿಸವೇದುವು (Rāv. 13, 24). ಬೇದುವು (Abh. P. 3, 118). ಕೊಡವೇದುವು (J. 29, 16). ಡೊ ಸವೇದುವು (29, 33). ಬೇದುವು (= ಬೇದುವು, ಬೇಳು). ಎನ್ನಕ್ಕೊ (Smd. 256). ಅಕ್ಕಲೇದುವು (Rāv. 13, 22). ಬೇದುವು (= ಬೇದುವು etc., Bp. 2, 8; 22, 41; 37, 5).

ಬೈ bēy. For *Kannada* words with this initial syllable in MSS. or books see ಬಯ.

ಬೈಕೆ baika. Tbh. of ಬೈಕು (Smd. 346. 357; T. ಬೈಕು; M. ಬೈಕು). — ಬೈಕುಗೋ. — ಎಕೋ. To beg alms (Kāv. III. 2, 82).

ಬೈರವ baivava. Tbh. of ಬೈರವ (Smd. 339. 357; My.). See ಕಾದು.

ಬೈರಾಗಿ baishagi. Tbh. of ವೈರಾಗಿ. (My.; Br.; Mhr.). An individual of a class of mendicants. ಬೈರಾಗಿಗೆ ಬಯ್ಯಾದರೇನು? ಬೇರೆಯಾದರೇನು? (Prv.).

ಬೈಪ್ಪಾರ baishkara. Tbh. of ಬಂಪ್ಪಾರ. (My.).

ಬೈಸಿಕೆ baishikē. The act of sitting down on one's legs and when rising pushing one of them suddenly forwards (a kind of gymnastics, used also as a punishment at school, My., also ಬೈಸಿಗೆ; Mhr. ಬೈಸಿಕೇ, to sit); a certain movement in acting or dancing (ಶಾಂ Mr. 82). — ಬೈಸಿಕೆಗೆಯ್. To perform ಬೈಸಿಕೆ (Bh. 8, 21, 18).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. = ಬೊಕ್. — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. = ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. (My.). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. = ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. (My.).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. (fr. ಬೊಗ್ಗು 1). With a turn, bend or bow. — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. = ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. (a kind of reiteration). Headlong, flatwise (My.). ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಬೀರು. (My.). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. = ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಬಿದ್ದು (B. 4, 61). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. = ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. (My.).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. 1. Bare, uncovered, without hair (Mhr. ಬೊರಡಾ, see ಬೊರಡ). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. — ತಲೆ. A bare head (B. 5, 298).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. 2. (= ಬೊಕ್). A toothless man (My.; Tē. ಬೊಕ್, ಬೊರಲು; T. ಫೊಕ್; Mhr. ಬೊರಲೇ, a toothless mouth; see ಬೊರಡ). ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಬಿಟ್ಟು ತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. A toothless mouth (My.). — ಬೊಕ್. A toothless woman (My.).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. 3. = ಬಕ್. See ಕೂಡು.

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. A pocket in a coat, a betel pouch, a beggar's bag, a horse's gram bag (My.; Tē. ಫೊಕ್, ಫೊಕ್, ಬೊಕ್; T. M. ಫೊಕ್; Tē. also ಬೊಕ್; T. also ಬೊಕ್; cf. ಫೊ 5, ಫೊ 1).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. Tbh. of ಭಕ್ತ. (My.).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. = ಬಕ್. (A bundle, Mhr. ಬೊರನಾ, ಬೊರಡಾ; Br. ಬಕ್, ಬೊಕ್, ಬೊಕ್, H. ಬಕ್; Tē. ಬೊಕ್, a money bag; a treasury); a treasury (of a king, of a rich man, or of a temple, My.). ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಹಣ ಉಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಕ ಸಾಕಾರೇ? (Prv.). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಮನೆ. A treasury (Bp. 31, 10; My.). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. — ಅವನು. A treasurer (Bp. 47, 34; My.).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. 1. (= ಬೊಕ್ 1). A pustule, a pimple, a blister (in the face, the mouth, or on any other part of the body, My.; Tē. ಫೊಕ್, M. ಫೊಕ್; see ಫೊಕ್; cf. Sk. ಫೊಕ್, a pustule). ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟೇ? — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಮದ್ದು ಬೊರಲು ಹಣೇ? (Prv.).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. 2. Any round small hole made by rats, etc. (My.; Tē. ಬೊಕ್, ಬೊರಲು, ಬೊರಲು, ಬೊರಲು; Mhr. ಬೊರ, Sk. ಬೊರ, a bore, hole; cf. ಫೊಕ್ ಬೊರಲು). See ನೀರು.

ಬೊಗರಿ ಬೊಗರಿ. = ಬಗರಿ, etc. ಜೊ ಬೊಗರಿಯನು ಅಡಿ (Dp. 50). ಬೊಗರಿ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಿದರೂ ಹಗರವೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). ಲಲಿತೇ ನೈ ನೀಲಿಂ ಸವಿದ ಬೊಗರಿಯು ಸಿರಿ (Rāghb. 17, 66). See ನು ನುಗರಿ.

ಬೊಗಸಿ ಬೊಗಸಿ. = ಬಗಸಿ, etc. (ಅಂಜಿ, ಅಂಜಿಪುಟ, ಪುಟ; M. ಫೊನ್, as much as can be held by two hands; ಫೊನ್, a handful; Mhr. ಬುಡಾ, the hand inverted with the fingers extended, so as to take up bran, flour, etc.).

a handful; Mhr. ಬುಡಾ, the hand inverted with the fingers extended, so as to take up bran, flour, etc.).

ಬೊಗಸಿ ಬೊಗಸಿ. = ಬೊಗಸಿ, etc. (C.). ಕಡಿ ಬಿದ್ದರೂ ಕೆಡೋಳಿಗೆ ಬೀದಿರನ್ನು, ಬೊಗಸಿಯು ಮಾಡಿ (B. 4, 63). ಬೊಗಸಿ ನೀರು ಅಗಸಿಗೆ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಬೊಗಲು ಬೊಗಲು. 1. = ಬಗಲು 1, etc. To bark, etc. (My.; Mhr. ಬೊರಲೇ). ಬೇಟೆ ನಾಯಿಗಳು ಬೊಗಲು ಬಗ್ಗುವ (B. 3, 19). ಉಗುರು ಉಗುರು ಬೊಗ, ಬೊಗ ಬೊಗ ರಾಗ. — ಬಾದುವ ಮನೆಗೆ ಬೊಗಲು ನಾಯಿ. — ಬೊಗಲು ಬೊಗಲು ಬೊಗಲು ಬೊಗಲು? — ಬೊಗಲು ನಾಯಿಗೆ ದಡಿ ಸರಿದ ಹಾಗೆ. — ಬೊಗಲು ನಾಯಿ ಕಡ್ಡು, ಕಡ್ಡು ನಾಯಿ ಬೊಗಲು (Prv.). See Prv. 2. ತಗಲಿತಿ and ನುತ್ತು. ಅನೆ ಬೀದಿಯಲಿ ಬರೆ ಸೋನ ತಾ ಬೊಗಲು ನಾಯಿ, ಸೋನ ನಾಯಿ ಬೊಗಲಿ ಅನೆಯು ಭವಾನವೇ ಹಾನಿ (Sp.).

ಬೊಗಲು ಬೊಗಲು. 2. = ಬಗಲು 2, etc. (My.).

ಬೊಗಲು ಬೊಗಲು. 1. = ಬೊಗಲು, etc. (My.). ಅನೆ ಕಣ್ಣು ತಾನ ಬೊಗಲು ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬೊಗಲು ಬೊಗಲು. 2. = ಬಗಲು 2, etc. (My.).

ಬೊಗಲು ಬೊಗಲು. = ಬಗಲು 2. To bend (v. t., My.; Si. 212). ತಲೆ ಬೊಗಲು ಕೊಡುವನು (ಅವಾಡ, ಅಧೀಮು 362).

ಬೊಗಲು ಬೊಗಲು. 1. = (ಬಗಲು 3), ಬಗಲು 2. To bend (v. i.), etc. (My.). ಬೊಗಲಿನಾಡು (ಅವಾಗ್ರ, ಅವನತ, ಅವನತ Si. 372). ಬೊಗಲಿನವನು (ಪ್ರವಣ 421). ಬೊಗಲಿನ ಅಂಗಿಯ (ಪ್ರಸ್ತ 212). ತನಗೆ ಎಧೆಯರಾಗಿ ಬೊಗಲಿನ ಸಮಸ್ತರಾದ ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸುತಲೂ ಇರುವ ಅರಸುಗಳುಳ್ಳವನು (ಅಧೀಪತ, ಪ್ರಣಾಶೇಷನು 256). ಬೊಗಲಿ ನೋಡಿದರೆ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿರುವವು ಸ್ಥಿತಿ. — ಗಿಡನಾಗಿ ಬೊಗಲಿದ್ದು ಮರನಾದ ಮೇಲೆ ಬೊಗಲಿತ್ತೇ? (Prv.). ಬೇಟೆಯು ಸಿಂಹದ ಎಣಿಕೆ ಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಮಡೆಯಾಗಿ, ಬೊಗಲಿ ಕೊಣ್ಣು, ಬನ್ನೇ ಹಾದಾಕೆ ಹಾದಾ, ಒಡಮ ಕೊಳ್ಳುವನು (B. 4, 212).

ಬೊಗಲು ಬೊಗಲು. 2. The state of being bent. 2. = ಬೊಗಲು ಹೆಗ್ಗಾಳಿ. (Rām. 6, 11, 16). — ಬೊಗಲು ಹೆಗ್ಗಾಳಿ. A bent large kāḷē (Ū. Bp. 42, 24).

ಬೊಂಕೆ ಬೊಂಕೆ. = ಬೊಂಕೆ. See ಅನ್ನು, 2. ಅನ್ನು.

ಬೊಂಕನೆ ಬೊಂಕನೆ. In a bending or bent way (ಇದವಾರಿ, ವಾರಿ). —

ಬೊಂಕೆ ಬೊಂಕೆ. = ಬಂಕೆ. — ಬೊಂಕೆದೇವ. = ಬಂಕೆ. See ಸುಂಕದ.

ಬೊಂಕು ಬೊಂಕು. To lie or speak falsely (My.; Tē.; T. ಫೊಕ್, a lie).

ಬೊಂಕೆ ಬೊಂಕೆ. = ಬಂಕೆ, etc. Gum, etc. ಸರಲದೇವವಾ ರುವತ್ತದ ಬಂಕೆ (ಪಾಯಸ, ತ್ರೀವಾಸ, ವೃಕ್ಷ ಧೂಪ, ತ್ರೀವೇಷ, ಸರಲ ಪ್ರವಣ Si. 227). ತಕ್ಕೊಲದ ಬೊಂಕೆ (ಕೋಲಕ, etc. 228). — ಬೊಂಕೆಯಾಗಿದ. (ಶೇಲು, ಶೇಷಾತಕ, ಶೇತ, etc. Si. 129). — ಬೊಂಕೆಮಣ್ಣು. A good kind of soil (Si. 100).

ಬೊಜು ಬೊಜು. Wool, fine hair, down (My.; Tē.; T. ಫೊಕ್; M. ಫೊಗು, ಫೊ; cf. ಬಜು).

ಬೊಜು ಬೊಜು. (= ಬೊಜು 2). — ಬೊಜುದಾಯಿ. = ಬೊಜುದಾಯಿ. (My.). ಬೊಜುದಾಯಿಯಾದವನು ಕೆಟ್ಟ ಕೆತ್ತಿದ ಕಬ್ಬು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬೊಜಗ ಬೊಜಗ. = ಬೊಜಂಗ. Tbh. of ಭುಜಗ. (ಎಟ, etc., ಭುಜಗ Mr. 239; Bp. 40, 32, 34; Rām. 11, after 121; Tē.). See ಕಾಡೊಬ್ಬಗ.

ಬೊಜಗತನ ಬೊಜಗತನ. Lechery (V. 29, 25).

ಬೊಜಗ ಬೊಜಗ. = ಬೊಜಗ. Tbh. of ಭುಜಗ (Ū. Bp. 355; Ū. Bp. 8, after 4 & 58; Tē.). See ವಗಲ.

ಬೊಜ್ಜ ಬೃಜ್ಜ. Tbh. of ಭೋಜ್ಯ. A feast, etc.: the last kṛāddha ceremony performed to deceased relatives to relieve them from the state of being prētas, when a dinner is served up to the surviving relatives (Tu.). ಅಜ್ಜ ಸಾಕಿದ ಮಗು ಬೊಜ್ಜಕ್ಕೂ ದಾರದು. — ನಾಯಿಯ ಬೊಜ್ಜಕ್ಕೆ ಅಮೋಘದ ಹೋಲಿಕೆ (Prva.).

ಬೊಜ್ಜು ಬೃಜ್ಜು. = ಬೊಜ್ಜೆ. A pot-belly (My.). ಬೊಜ್ಜು ಇದ್ದರೆ ಕಜ್ಜ ಬಿಡುವದೇ? (Prv.).

ಬೊಜ್ಜೆ ಬೃಜ್ಜೆ. = ಬೊಜ್ಜು. The belly, a paunch (Tē., also ಬೋಳೆ; ಪಿಡ್ಡು, ಕುಟ್ಟಿ, etc., ಹೊಟ್ಟೆ Si. 209; T. ಪುಟ್ಟು, a little hill; a mountain; a paunch, a paunch belly; Tē. ಬೊಜ್ಜೆ, a pot-belly). ಬೊಜ್ಜೆ ಬೆಳೆದು ಅದಮಾಗಿ ಗುಣ್ಣೇ ಕಾಣಿಸುವ ಹೊಕ್ಕುಡುಳ್ಳವನು (ವೃದ್ಧನಾಭಿ, etc. Si. 203).

ಬೊಟ್ಟು ಬೃಟ್ಟು. A stump (Mhr. ಬೋಟೊಕ; Mhr. ಬೋಡ, bare, etc.; ಬೋಡಕಾ, a hand without fingers). ಬೊಟ್ಟುಕೆಯ್ಯುಯ್ಯವನು (ಕುಕರ, ಕುಣಿ Si. 198).

ಬೊಟ್ಟುಗ ಬೃಟ್ಟಾಗ. (Mhr. ಬೋಟೊಕ, a short, straight pod of the tamarind, etc., see ಬೊಟ್ಟು). — ಬೊಟ್ಟುಗನ ತೊಪ್ಪಲು. A procumbent herb, *Crotalaria bifaria* L. (Z.).

ಬೊಟ್ಟು ಬೃಟ್ಟು. 1. = ಬಟ್ಟು 2, etc. A finger; a toe (C.; Bp. 17, 8; 21, 37; J. 19, 50; B. 2, 5; Mhr. ಬೋಟು); the measure of a finger's breadth (Mhr.). 2, a fingerful: a small quantity, a drop (My.; Tē.; Bp. 10, 2; Mhr.). ಕಣ್ಣುಗ ಹಾಲಿಗೆ ಒನ್ನೇ ಬೊಟ್ಟು ಹತ್ತು. — ಬಟ್ಟಿಯಿನ್ದ ಅಗುವನ್ನಾದ್ದು ಬೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಅದೀತೇ? — ಬೊಟ್ಟು ಸೀಸಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಾತೇ? (Prva.). See ಕಿಡ್, ಹೆಡ್.

ಬೊಟ್ಟು ಬೃಟ್ಟು. 2. = ಬಟ್ಟು 1, etc. Tbh. of ವೃತ್ತ. That is round, a round thing; — an ornamental (and sectarian) mark (of sandal paste, etc.) on the forehead in the form of a circle; that circle made of metal, glass, pearls, etc. (ತಮಾಲಪತ್ರ, ಚಿತ್ರಕ, ವರ್ತಕಪತ್ರ, ಪೂಜ್ಯ, ಲರಾಟಿಕೆ Hk.; ತಮಾಲಪತ್ರ, ತಿಲಕ, ಚಿತ್ರಕ, ವರ್ತಕಪತ್ರ, ಹಣಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ತಿಲಕ Si. 226; Ȯpr. 3, 45; Bp. 4, 40; Ȯṣv. 3, 9, 19; J. 16, 4; My.; Tē.; M. ಬೊಟ್ಟು, ಪೊಟ್ಟು, ಪೊಟ್ಟು; T. ಪೊಟ್ಟು). ಸೊಡರಕ್ಕೆಯಲಿ (ಕೂಸಿಂಗಿ) ಬೊಟ್ಟುಟ್ಟು (Pril. 3, 36). ಗೋರೋಜನಸುಗನ್ನದಿನ್ದ ರಚಿಸಿದ (ಕಿರಾತರಿ) ಸೊಸಲ ಬೊಟ್ಟು (Rāghc. 17, 65). (ಪುಲಿನ್ದನ) ಕತ್ತರಿಬೊಟ್ಟು (Rāgh. 5, 24). See ಮೂಗು, ರಕ್ತೆ; Ȯmd. s. ದಾನರ; Ȯp. s. ಬೆಟ್ಟಕಪಟ. — ಬೊಟ್ಟುಂಡು. — ಅಂಡು. A round, i. e. regular, plain border (B. 3, 103). — ಬೊಟ್ಟುಲಬು. — ಅಲಬು. A diffuse herb, *Desmodium diffusum* D. C. (Z.).

ಬೊಟ್ಟು ಬೃಟ್ಟೆ. = ಬೊಟ್ಟಿ 1, etc. (ಸೂಳೆ Bhn. 63, o. r. ಬೋಡೆ; Tē. ಬೋಟಿ, a woman; a female servant).

ಬೊಡ ಬೃಡ್ಡ. = ಬುಡ, etc. — ಬೊಡ ಬೊಡನೆ. = ಬುಡ ಬುಡನೆ. ಬೊಡ ಬೊಡನೆ ಸುರಿಯುವವನು ಕಡ ಕಡನೆ ನಡೆದಾನೇ? (Prv.).

ಬೊಡಿ ಬೃಡಿ. = ಬಡಿ 1, etc. To beat. ಮದ್ದಲಿ ಬೊಡಿಯುವವನು (ಮಾರ್ಡಂಗಿ, etc. Si. 340). ಬೊಡಿಯುವ ಗಣ್ಣಿನ ಹತ್ತರ ಹಿಡಿದರಹಾ ಇದ್ದರೇನು? (Prv.).

ಬೊಡಿಸು ಬೃಡಿಸು. 1. = ಬಡಿಸು 1.

ಬೊಡಿಸು ಬೃಡಿಸು. 2. = ಬಡಿಸು 2. ಮದ್ಯ ಬೊಡಿಸೋಣ (ಸರಕ, ಅನುತರ್ಪಣ Si. 348).

ಬೊಡ ಬೃಡ್ಡ. 1. = ಬಡಿ 1, etc. See ಕೇಳಾಡೆ 1.

ಬೊಡ ಬೃಡ್ಡ. 2. = ಬಡಿ 3, etc. See ಕೇಳಾಡೆ 2.

ಬೊಡ್ಡಿ ಬೃಡ್ಡಿ. 1. = ಬಡ್ಡಿ 1, ಬೊಟ್ಟು. A strumpet, a whore, etc. (My.). ಗೊಡ್ಡಿ ಹೆದುವಳೇನು? ಬೊಡ್ಡಿ ಅದುವಳೇನು? — ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವ ಬೊಡ್ಡಿಯು. — ಬೊಡ್ಡಿ ಮಗನಾದರೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯೇನು?

(Prva.). See Prv. s. ಮೇಳವನ. — ಬೊಡ್ಡಿ ಮನ. An uncharitable mind (Dp. 34).

ಬೊಡ್ಡಿ ಬೃಡ್ಡಿ. 2. = (ಬುಡ, ಬಡ್ಡಿ, ಬೊಡ್ಡಿ. The bottom of a tree, the trunk (Mhr. ಬೂಡ, the bottom of anything). ಬೇರುಗಳು ನೆಲಮೊಳಗಿನ ರಸವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬೊಡ್ಡಿಮೊಳಗಿದ್ದ ಗಡ್ಡೆಲ್ಲ ಹಂಚಿ ಕೊಡುವವು (B. 3, 35). ಕಪ್ಪರದ ಗಿಡದ ಬೊಡ್ಡಿ ಕೊಡ್ಡೆಯಿನ್ದ ಕಡ್ಡು ಹಾಕಿದರೆ ಹಾಲು ಹೊಡೆದುತ್ತದೆ (4, 70).

ಬೊಡ್ಡಿ ಬೃಡ್ಡಿ. = ಬೊಡ್ಡಿ 2, etc. (ಬುಡ್ಡಿ, ಬುಡ G.; My.).

ಬೊಡ್ಡಾಲ ಬೃಡ್ಡಾಲ. See ನಿಡಾಡಲ್ಲಣ.

ಬೊಣ್ಣುಳ ಬೃಣ್ಣುಳ. An annual herb, *Physalis indica* Lamb. (St. & Pl.; Tu. ಬೋಣ್ಣಿಲಿ).

ಬೊದ ಬೃದ. A sound produced by somewhat loose discharges from the bowels. — ಬೊದ ಬೊದನೆ. With the repeated sound of ಬೊದ (My.).

ಬೊದದರಗ ಬೃದದರಗ. The small tree *Claytia collina* Roxb. (St. & Pl.).

ಬೊಡ್ಡಿ ಬೃಡ್ಡಿ. N. of a plant (Tē. = ತ್ರಿವರ್ಗ, ಮಹಾಶ್ಯಾಮೆ; R.).

ಬೊನಗಾರೆ (bōna-kārē). = ಬೋನಗಾರೆ. N. of a plant (ಮಗ್ಗಾರೆ, ಮಂಗಾರೆ, ಗೇಣಿ Mr. 119, o. r. ಮಗ್ಗಾರೆ).

ಬೊನ್ನ ಬೃಂತ. = ಬೊನ್ನೆ. — ಬೊನ್ನೆಗಳ್ಳು. = ಬೊನ್ನೆಗಳ್ಳು (My.).

ಬೊನ್ನಾ ಬೃಂತ. = ಬೊನ್ನೆ. — ಬೊನ್ನಾದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7).

ಬೊನ್ನೆ ಬೃಂತೆ. = ಬನ್ನೆ, ಬೊನ್ನ, ಬೊನ್ನಾ. A thick cloth made by sewing one cloth on another, a cloth made of quilted rags (My.; Tē.; ಕನ್ನೆ Si. 485; Bp. 27, 43; Mhr. ಬುನ್ನ, ಬುನ್ನಿ; ಬೋನ್ನ, a cloth thrown, or prepared to be thrown, over the head and body as a muffler; ಬೋನ್ನಿ, a clout). ಕನ್ನೆಗೆ ತಕ್ಕ ಬೊನ್ನೆ (Prv.). — ಬೊನ್ನೆಗಳ್ಳು. — ಕಳ್ಳು. A large leafless shrub, the triangular spurge, *Euphorbia antiquorum* Lin. (St. & Pl.; My.). — ಬೊನ್ನೇ ಕಳ್ಳು. = ಬೊನ್ನೆಗಳ್ಳು (Si. 147).

ಬೊನ್ನೆಗ ಬೃಂತೆ-ಗ. (Ȯmd. 237). A man who wears a bōntē.

ಬೊನ್ನರಿಗೆ ಬೃಂದಾರಿಗ. = ಬನ್ನರಿಗೆ, etc. (Ȯpr. 6, after 88).

ಬೊನ್ನಿ ಬೃಂದಿ. The body (ತೋರ Ȯmd. 11; Tē.; T. ಪೊನ್ನಿ; cf. ಪುಡಿ 1? or ಬ್ರಹ್ಮ?). 2, a bundle of coil or other rope (Mg.). ನಿನ್ನೆಯಲ್ಲದೆ ಬೊನ್ನಿ ಹೋದವು (Prv.).

ಬೊನ್ನು ಬೃಂದು. = ಬನ್ನು 1.

ಬೊನ್ನುಕ ಬೃಂದು-ಕ. = ಬನ್ನುಕ, q. v. (ಡಲ್ಲವತ್ತ, ನವ್ವುಸಿ ಪಿಪ್ಪು Ȯs.).

ಬೊಪ್ಪ ಬೃಪ್ಪ. (= ಬಾಪ 2). A father (Bp. 3, 49; 14, 22; 15, 22; 18, 81; 24, 19; 26, 61; 47, 42; Bh. 1, 8, 59, 75, 84; J. 27, 13). — ಬೊಪ್ಪಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. See ಸಂಗ.

ಬೊಪ್ಪರ ಬೃಪ್ಪರ. A certain feat of wrestlers (Ȯṣv. 4, 7; Bh. 2, 2, 98).

ಬೊಪ್ಪಲಿ ಬೃಪ್ಪಾಲಿ. N. of a man. ಇರದೆ ಗರ್ವಿಸಿ ಬೊಪ್ಪಲಿ ಇರ್ದಂ ಜವಂ ತರ್ವನ್ನದಿಂ (Ȯmd. 73). ಸರ್ವರಮದು! ಜಮಮೆ ಮೆಡುವದು! ಅದಾ ಬೊಪ್ಪಲನಂ! (177).

ಬೊಪ್ಪಿ ಬೃಪ್ಪಿ. (Mhr. ಭೋಪಿಲಿ, the person that officiates in the temples of village-deities). — ಬೊಪ್ಪಿದೇವ. N. See Ȯಡ ತಯ.

ಬೊಪ್ಪು ಬೃಪ್ಪು(?). See ಪೊಪ್ಪಿಪ್ಪುಮಾನ್.

ಬೊಬ್ಬಡ ಬೃಬ್ಬಾಡೆ. Rind, bark (My.; Tē. ಬೊಬ್ಬಡಿ. See ತಂಗೇಡಿ).

ಬೊಬ್ಬಲಿ bōbbuli. = ಬಬ್ಬಲಿ, etc. Tbh. of ಬರ್ಬರ (Śmd. 345), ಬರ್ಬಲ, ಬರ್ಬರ (359. 364). The thorny Babool tree, *Acacia arabica* Willd. (ಉದ್ಭಿ Mr. 117; Bp. 20, 10. 11; Bh. 1, 8, 5). See Sp. a. ಬಬ್ಬಲಿ.

ಬೊಬ್ಬಲಿ bōbbuli. = ಬೊಬ್ಬಲಿಕೆ. A bubble (J. 6, 3; 9, 24; 19, 5. 12; Tē. ಬಬ್ಬಲಿ; Mhr. ಬುಡಬುಡಾ; cf. ಪುನ, ಬುಡ್ಡ, & ಬುಡ್ಬುಡ). ನೀರ ಬೊಬ್ಬಲಿ ನೆಚ್ಚಿ, ಸಾರಿ, ಕೆಡದಿರು, ಮರುಳೆ! (Sp.).

ಬೊಬ್ಬಲಿ bōbbuli. = ಬೊಬ್ಬಲಿ, etc. (Bh. 2, 13, 14; My.).

ಬೊಬ್ಬಲಿಕೆ bōbbulikē. = ಬೊಬ್ಬಲಿ. (Abh. P. 10, 173; Bh. 8, 25, 6). ನೀರ ಬೊಬ್ಬಲಿಕೆ (ಬುಡ್ಬುಡ Nr.).

ಬೊಬ್ಬಿ bōbbi. 1. (= ಬೊಬ್ಬೆ 1). A blister, a pustule from a burn, etc. (Tē.; ಎಸ್ಕೋಟಿ, ಏಟಿಕ Si. 200).

ಬೊಬ್ಬಿ bōbbi. 2. (fr. ಬೋ). An outcry, a loud call, a shout, a bawl, a yell; a great noise, a loud sound (C.; Tē.; ಕೋರಾಹಲ, ಕಲಕಲ Nr.; Mhr. ಬೋವ್ವು); a battle-cry, a war-whoop (ಕ್ಷೇಪಿಡೆ Nr.; ಭಟಗರ್ಜನೆ Bhn. 44).

ಬೊಬ್ಬಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹಬ್ಬಿ ಅದೀತೇ? - ಬೊಬ್ಬಿ ಜಂಗಮನ ಸಂಗಡ ಕಬ್ಬಿನ ಸಮಾಚಾರವೇ? (Prva.). See Bh. 3, 13, 25. 32; 6, 2, 3. 4; J. 3, 32; 13, 24; 28, 40. 47; Rām. 6, 44, 52. — ಬೊಬ್ಬಲಿ. -ಅಟಿ. Bawling, general outcry, clamorous complaint, etc. (C.; Mhr. ಬೋಭಾಹಾ; Bp. 56, 16; Bh. 2, 13, 47; Rām. 6, 13, 3; B. 4, 73. 80. 198). — ಬೊಬ್ಬಿದು. -ಇದು. To bawl, to shout, to roar, etc. (My.).

ಬೊಬ್ಬಿಸುವುದು (ಕ್ಷೇಪಿಡೆ, ಪರಬಲವನು ಭಂಗ ಮಾಡಲೆನ್ನು ಬೋದರು ಮಾಡುವ ಸಂಕನಾದವು Nr.). See Bp. 17, 21; 22, 15; 49, 21; 52, 39. 42; 56, 87; 59, 24; 61, 32; Bh. 3, 13, 34; Rāv. 5, 123; 6, after 11. — ಬೊಬ್ಬಿದು. -ಇದಾ. = ಬೊಬ್ಬಿದು. To bawl, etc. (ಮಹಾರವ Śmd. Dh.; Bp. 32, 14; 56, 16; Rāv. 13, 84. 88; J. 4, 13; 12, 33. 39; 23, 20. 21).

— ಬೊಬ್ಬಿದಾತ. The act of bawling, etc. (Rām. 3, 6, 51; 4, 6, 10). — ಬೊಬ್ಬಿಕಾಯಕ. The practice of a mendicant standing on thorns, piercing himself with a dagger, and thus extorting alms (R.). — ಬೊಬ್ಬಿ ಕೊಳ್ಳು. To be bawled or hooted at. ದೆಬ್ಬೇ ಕೊಟ್ಟು, ಬೊಬ್ಬೇ ಕೊಟ್ಟು (Prv.). — ಬೊಬ್ಬಿ ಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಬೊಬ್ಬಿದು. (Bp. 16, 20; Rāv. 6, after 11; 13, 83; J. 28, 45). — ಬೊಬ್ಬಿಯದು. = ಬೊಬ್ಬಿದು. (My.).

— ಬೊಬ್ಬಿಯದುಎಕೆ. Bawling, etc. ಎರಡುಬಿರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಿಡಿ ಕೂಗಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಬೊಬ್ಬಿಯದುಎಕೆ (ಕ್ಷೇಪಿಡೆ Si. 294). — ಬೊಬ್ಬಿ ಹಾಕು. = ಬೊಬ್ಬಿದು. (My.). ತಬ್ಬಿಲಿಯಾದವನು ಬೊಬ್ಬಿ ಹಾಕಿ ಹಬ್ಬಲಿಯನ್ನು ಓಡಿಸ್ಸಾನೇ? (Prv.). — ಬೊಬ್ಬಿ ಬೊಡೆ. = ಬೊಬ್ಬಿ ಹಾಕು. (My.).

ಬೊಮ್ಮು bōmpu. = ಬಮ್ಮು, etc. (My.).

ಬೊಮ್ಮುಲು bōmbalu. = ಮುಮ್ಮುಲು. (My.).

ಬೊಮ್ಮುಲಿ (bōmbbē-ಕಿಲಿ). The palms of the hands of metal images (bōmbēs) joined so as to form a cup for the reception of combustible (Bh. 7, 1, 19; Rām. 3, 6, 50; 6, 47, 12; J. 17, 27; 24, 26; 33, 27).

ಬೊಮ್ಮು bōmbu. = ಬಮ್ಮು. (My.).

ಬೊಮ್ಮುಲಿ bōmbuli. = ಬೊಮ್ಮುಲಿ (Śmd. 39), ಬೊಮ್ಮುಲಿಕೆ, q. v. (Rāv. 6, after 11).

ಬೊಮ್ಮುಲಿಕೆ bōmbulikē. = ಬೊಮ್ಮುಲಿ, etc. A small drum or tabor (ಪಾಪ Nr.).

ಬೊಮ್ಮುಲಿ bōmbuli. = ಬೊಮ್ಮುಲಿ, q. v.

ಬೊಮ್ಮು bōmbē. = ಸೊಮ್ಮೆ 2. An image, a figure, a puppet or doll; an idol (C.; Tē. ಬೊಮ್ಮೆ; M.

ಬೊಮ್ಮೆ, ಭೂಮನೆ; T. ಪೊಮ್ಮಲ್, ಪೊಮ್ಮೆ; cf. ಪೊಡ 2?). ವಸ್ತ್ರದನ್ನ ಕಾಪ್ಪಾಡಿಗಳನ್ನ ಮಾಡಿದ ಬೊಮ್ಮೆ (ಪಂಚಾಲಿಕೆ, ಪತ್ತಿಕೆ); ಹೊನ್ನ ಬೊಮ್ಮೆ (ಹೇಮಪತ್ತಿಕೆ, ಹರಿಣಿ); ಕಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮೆ (ತಾರಕೆ, ಕಣ್ಣ ಹಾಡೆ Nr.). ಪ್ರತಿರೂಪಿನ ಬೊಮ್ಮೆ (ಪ್ರತುಮೆ Nn. 78). ಮಂಡದೊಳ್ ನೈವಗೆ ನಿನ್ನು ಸೇವೆ ಮಾಡ್ತಿ ಬೊಮ್ಮೆಗಳು ಪಾಂಚಾಲಿಕೆಗಳು ಪತ್ತಿಕೆಗಳಕ್ಕುಂ (Mr. 204). ಬೊಮ್ಮೆ ಅದರೆ ಹಮ್ಮಲಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See Bp. 42, 3; Ć. Bp. 5, 51; Rāv. 6, after 11; Si. 344; ಕೇಲ ಬೊಮ್ಮೆ. — ಬೊಮ್ಮೆಬೊಟ್ಟರ್. -ತೊಟ್ಟರ್. A doll's cradle (Bp. 14, 15). — ಬೊಮ್ಮೆಯಾಟ. -ಅಟಿ. Playing with dolls (Bh. 1, 3, 17).

2, an exhibition of puppets moved by strings (My.).

ಬೊಮ್ಮು bōmma. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮ (Śmd. 349; Śm. 8; ಬಿಡಿ Ćt. I, 7; ಪೊಮ್ಮಸುರು, etc., ಅಟಿ II, 3; ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆ, etc. Kk. 9; My.; Grj. 4, 111; Bp. 28, 51; 31, 23). 2, N. of the author of the Ćaturāsyaniganṭu (Ćt. I, 1), and of other persons.

ಬೊಮ್ಮು ನಿರ್ಮಪನಮ್ಮ ಮುರ್ಮಿಯ ನೀ ಕೇಳು! ಬೊಮ್ಮನ ಸತಿಗೆ ಮೂಗಿಲ್ಲ, ಆ ಮೂಗ ನಿರ್ಮಪನೇ? (Sp.; see Bp. 54, 52). See ಕನ್ನಡ, ಬಾಹೂರ. — ಬೊಮ್ಮು. The metrical foot — (Ćh.). — ಬೊಮ್ಮದೇವ. N. See ಕನ್ನಡ. 2, a Brāhmaṇa (Tē.; ಬ್ವಿ ಪಾತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, etc. Si. 233). — ಬೊಮ್ಮಬಟ್ಟ. N. See Prv. s. ಯಾರ. — ಬೊಮ್ಮಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 29, 29; 61, 34).

See ಕಲಕೇತ, ಕನ್ನಡ, ಬಾಹೂರ. — ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 29, 11. 34; 31, 26; 35, 57; 36, 1. 7; 50, 78; 61, 21). See ಇಳಿಪಾದಿ, ಕರಿವಾಳ, ಕಲಕೇತ, ಕಾರಣಕ, ಕೋಪೂರ, ಜಕ್ಕಿಯರ, ನಾಗೂರ, ಬಿಡಿಬೋರಿ, ಬಾಹೂರ, ಮುಟ್ಟು, ಲೆಂಕ, ಎರ. — ಬೊಮ್ಮರಸ. -ಅರಸ. N. of the author of the Ćaturāsyaniganṭu (Ćt. II, 122), and of other persons.

ಬೊಮ್ಮಾಣ್ಣ bōmmaṇḍa. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣ. (Bp. 36, 43; Ć. Bp. 32, 43; 47, 20).

ಬೊಮ್ಮಾಣ್ಣ bōmmaṣṭra. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣ. (Dp. 61, 4).

ಬೊಮ್ಮಿ bōmmi. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮ and ಬ್ರಾಹ್ಮ. N. See ಕಲಕೇತ. (In My. N. of females). — ಬೊಮ್ಮಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. ತನ್ನಕ್ಕನ ಅದಾಯದವಳು ನೆರೆಮನೇ ಬೊಮ್ಮಕ್ಕನ ಬಲ್ಲಕೇ? (Prv.). — ಬೊಮ್ಮದೇವ. N. (Bp. 22, 33; 36, 2; 37, 6; 47, 37; 50, 8; 61, 9). See ಇನ್ನಯ, ಕನ್ನಡ, ಕಲಕೇತ, ಕನ್ನಡ. — ಬೊಮ್ಮದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 28, 48). See ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡ, ನಿವಾಳಿಯ, ಶೂಲದ, ಪಾಟೀಲಕ್ಕರ.

ಬೊಮ್ಮೇತಿ bōmmēti. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ. (V. 37, 38. 95).

ಬೊಯಿ bōyi. 1. = ಬಯ್ಯ, etc. To abuse, etc. P. ps. ಬೊಯಿದು, ಬೋದು (My.).

ಬೊಯಿ bōyi. 2. Abuse, censure, etc. ಅಕರಣೆ ಅಪನಿ ಅವಗ್ರಹ ಇವ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಬೊಯಿಗಳು (Si. 401, only in Si.).

ಬೊಯಿಲು bōyilu. = ಬೊಯಿ 2. (My.; ಅಕ್ರೋಶನ, ಅಭೇ ಪಂಗ Si. 387; ಹಂಸೆ 463; ಪರಿಗ್ರಹ 466; see also 59. 380).

ಬೊಯ್ಯು bōyyu. = ಬೊಯಿ 1, etc. (My., only in ಬೊಯ್ಯ ಬೇಡ, ಬೊಯ್ಯುವದು). ಒಬ್ಬಂಗೊಬ್ಬರು ಬೊಯ್ಯ ಕೊಮ್ಮದು (Si. 482, only in Si.).

ಬೊಯ್ಯುವಿಕೆ bōyyuvikē. Abusing, etc. (ಅಕ್ರೋಶನ, etc. Si. 387).

ಬೊರಲು bōralu. 1. = ಬರಲು, etc. A broom (My.).

ಬೊರಲು bōralu. 2. = ಬೋರಲು, etc. See ಬೋಕ್, etc.

ಬೊರ್ಮ bōrma. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮ. (Śāstrasāra in W. v. 1269).

ಬೊಲು bōlu. = ಬಲಿ 2, etc. (My.).

ಬೊಲ್ಲ bōlla. A horse with a white face. ಮುಖ ಬೆಳ್ಳುದೋ ದರೆ ಬೊಲ್ಲನಕ್ಕು (Mr. 276; see Bp. 59, 40). 2, simple, silly (P. Mhr. ಭೋಲಾ). — ಬೊಲ್ಲ ಜೇಯ. N. (Bp. 58, 21).

ಬೊಲ್ಲ bōlli. (= ಬೊಲ್ಲ No. 2). — ಬೊಲ್ಲಿ ಭಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 42).

ಬೊಸ್ bōs. = ಬುಸ್. A sound to imitate the puffing of a pair of bellows (S. Mhr.).

ಬೊಸ bōsa. A sound used to imitate that of breaking wind, that of treading in fresh cowdung, mud, etc., and that of loose stools (cf. ಬೊವ). — ಬೊಸ ಬೊಸನೆ. With the repeated sound of ಬೊಸ (My.).

ಬೊಸಕ್ಕನೆ bōsakkanē. With the sound of ಬೊಸಕ್ (ಬೊಸ), in ಬೊಸಕ್ಕನೆ ತುದಾ (My.).

ಬೊಸೆ bōsē. = ಬಸಿ 1.

ಬೊಸ್ತು bōstu. = ಬಸ್ತು. P. p. of ಬೊನೆ (My.). ಬೋನ ಬೊಸ್ತು ಗಂಟ (ಅರಣಾಲಕ, ಸಾವೀರ, etc., ಹಾಗಿದ ಗಂಟ Si. 311).

ಬೊಳಕ್ bōlak. = ಪಳಕ್. The sound produced when a full earthen water-pot falls and breaks (C.). 2, that produced when saliva is ejected out of the mouth (S. Mhr.).

ಬೊಳಲಿ bōlali. = ಸೊಳಲಿ No. 2. (My.).

ಬೊಳ್ಳು bōllu. = ಬಗುಳು 2, etc. — ಬೊಳ್ಳಿದು. -ಗಡು. To vociferate. ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಿಗುಮುಳ್ಳೊಡವೆ ಬಿಡೆನೆನ್ನು, ಬೊಳ್ಳಿಟ್ಟು, ಬೊಗಲೆ, ಹುಸಿದು, ಸಾಲವ ನುಂಗಿ, ಇಲ್ಲಿನುತಲಿಹನು (Sp.).

ಬೊಲ್ಟಿ bōli. = ಬದ 4. (My.). ಬೊಲ್ಟಿಯರ್ ಸಟ್ಟಿದು (ದಿಗ್ಧ, ಲಿಪ್ತ Si. 378). ಎವ ಬೊಲ್ಟಿಯರ್ ಸಟ್ಟಿ ಸರಳು (ದಿಗ್ಧ, ಲಿಪ್ತಕ 289). ಬೊಲ್ಟಿದು ಮೆತ್ತುವ ಕೆಲಸ (ಪುಸ್ತ, ಲೇಖ್ಯಾದಿಕರ್ಮ 344).

ಬೊಲ್ಟಿಯುವಿಕೆ bōliyuvikē. Smearing, etc. (ಸಮಾ ಲವ್ಯು, ಎಲೇಪನ Si. 397).

ಬೊಲ್ಟಿಸು bōlisa. = ಬದಸು 2. (My.).

ಬೋ ಬō. (= ಭೋರ). A sound used in bawling or shouting (My.); a sound in imitation of the howling of wind passing through holes or doors, and of the noise of a river or stream (My.).

ಬೋಕಿ bōki. A potsherd (My.; Tē. ಬೊಕ್ಕಿ; Tē. ಬೊಂಕಿ, a bit of a skull; ಬೋಂಕಿ, a pot). ನೂಕುವವನ ಮನೆಯೊಳಿ ಕ್ಕೆನ್ನ ಬೋಕಿಯ ಊಟ ಲೇಸು. — ನೂಕುವವನು ಹಾಕನು, ಬೋಕಿಯ ವನು ಕೊಡನು (Prvs.). See ತಿರು; Prv. s. ಲಿಪ್ತ.

ಬೋಗ bōga. Tbh. of ಭೋಗ (Śmd. 339; My.).

ಬೋಗನೆ bōgani. = ಬೋಗನೆ. (My.).

ಬೋಗಲೆ bōgala. = ಬಂಗಲೆ, etc. (My.).

ಬೋಗಾದ ಬೊಗ್ಗಾ. Tbh. of ಭೋಗಾರ. (ಭೋಗಾರ, ಬೋಹಾರ HIA. MS.; see Mr. s. ಬೋಹಾರಕ; Rām. 5, 8, 51; C.; ತಾಂಬಿ ಕ, ಕಾವ್ಯುಕ, ತಂಬದಿನ್ನ ಕೆಮ್ಮಳಿ ಮೊದಲಾದದನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ

ವವನು Si. 389, stoll). ಒನೆದೊಟ್ಟು ದಿಕ್ಕಿನಲಿ ಮಸುನಿಗಿಡಲುಗಡೆ ಹುಸಿದು ಮಾಡುವವನ ಪೂಜೆ ಬೋಗಾದ ಪಸರವಿಟ್ಟನೆ (Sp.).

ಬೋಗ ಬōgi. Tbh. of ಭೋಗ (Śmd. 339 Mqb.).

ಬೋಗನೆ bōgani. = ಬೋಗನೆ. A metal basin for washing; a metal vessel for culinary purposes (My.; Tē. ಬೋಗನೆ, ಬೋಗನೆ, ಭೋಗನೆ); a vessel of stone for culinary purposes (B. 3, 58; Mhr. ಬಗುಣೇಂ, a certain metal vessel for culinary purposes).

ಬೋಡ ಬōdu-as. A toothless man (ಅದ್ವಿಬ Mr. 339; My.; cf. ಬೋದ 2, ಬೊಕ್ಕ 1 & 2; Tē. also: tuskleas; Mhr. ಬೋಡಕಾ, = Tē. ಬೋಡ, ಬೋಡಿ, bare, uncovered, as the head, the person; bare about the crop, as a tree; destitute of the usual appendages, as a cow's head without horns, or with short horns; a hand without fingers, a hill without trees, a house without roof; — a widower).

ಬೋಡತರ ಬōdatara. = ಬೋಡತರ. (ಮುಕ್ಕ ಗಣ್ಣಿ, ಅಮೇಗ, etc., ಅನನ್ತನ ಗೊಣ್ಣಿ Si. 156; Tē. = Sphaeranthus indicus Wight. ಶ್ವಾವಣಿ, ಮುಣ್ಣಿ, or St. & Pl. = Sphaeranthus hirtus Willd.).

ಬೋಡಿ ಬōdi. (= ಬೋದ). A toothless woman (My.).

2, one who is bare, or destitute of hairs, of a juttu, or of horns (Tē.). — ಬೋಡಾಕಲು. -ಅಕಲು. A hornless cow (My.). — ಬೋಡಿಬಂಗಮ. A jaṅgama who has no juttu (as is the rule with all of them). ನಾವು ಬಂಗಮರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬೋಡಿಬಂಗಮನೆಲ್ಲಿ? (Prv.). — ಬೋಡಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. A burnless she-buffalo (My.).

ಬೋಡು ಬōdu. (= ಬೋದ). A toothless state. — ಬೋಡುವಾಯ್. -ವಾಯ್. A toothless mouth (Rāv. 5, after 55).

ಬೋಣಿ ಬōgi. = ಬೋಣಿ. The first sale of goods (for ready money) occurring after the dawning of the day; handael (My., Tē.; Mhr., H. ಬೋಣಿನಿ). ಬೋಣಿ ಮಾಡ ಬೋಣಿರ ಹಾಣನಾಗ ಬೇಕು. — ಬೋಣಿಗೆ ಇತ್ತ ಹಣ್ಣು ಕಾಣಿಕೆಯಾಯಿತು (Prvs.). ಬೋಣಿಗೆ ಬೊಗ್ಗಿಣ. = ಬೋಣಿ. (My.).

ಬೋಣ್ಣ ಬōṇṇā. A ball of horse gram, salt, chillies, etc. fried in oil (My., also ಬೋಣ್ಣ; Mhr. ಬೋಣ್ಣ, a spherical follicle or capsule, etc.).

ಬೋದಿಗೆ ಬōdigē. = ಬೋದುಗಿ. A piece of wood or stone on a pillar between it and the beam supported by it: an abacus (architrave, capital; Śiv. 1, 70; J. 17, 23; My.; Tē. ಬೋದಿಯ, ಬೋದಿ, M. ಪೋದಿಗೆ; T. ಪೋದಿಗೆ, ಪೋಂಗಿ). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡಿ ಮೂಲೆ ಸದಿಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ ಬೇಡ (Sp.).

ಬೋದು ಬōdu. 1. P. p. of ಬೋಯಿ 1. (My.).

ಬೋದು ಬōdu. 2. Rankness or luxuriance in growth without inward substantiality; rank fruits (as badanē, savutē, etc.) without substance or taste; pithless rankness of the body (My.; Tē. ಬೋದುಗಾ, plump, bulky). ಬೋದು ಬೆಳಕ ಹೊಲ ಹಾದಿರೊಡ್ಡರೇನು? ಬೀದಿರೊಡ್ಡರೇನು? — ಬೋದುಹೊಲ ಬಾ ಫೆಗೆ ಕಾರಣ (Prvs.).

ಬೋದುಗಿ ಬōduṅgi. = ಬೋದಿಗೆ. (My.). ವಜ್ರಬೋ ಕಮ್ಮಂ ಗರ್, ಅ ಲಲಿತಪಕ್ಷಿಗಳ ತೊರೆ, ರನ್ನ ಬೋದುಗಿಗಳು (C. Bp. 5, 48).

ಬೋದ ಬೊದ. — ಬೋದಹುಲ್ಲು. The Rousa or ginger grass, growing on hills, *Andropogon martini* Roxb. (St. & Pl.).

ಬೋದ ಬೊದಾ. = ಬೋದ. Making known, informing, instructing; instruction;—awakening, arousing. 2, understanding;—becoming awake;—perception, apprehension;—knowledge, wisdom. See Kāvya. III, 3, B, 80; IV, 2, 16; Nn. 1; B. 4, 188; ಅನು.

ಬೋದಕ ಬೊದಾಕಾ. Causing to know, instructing, explaining, teaching; an instructor, a teacher (ಸೂತಕ Mr. 526); denoting, indicating, signifying; arousing. See ಪ್ರ. ಬೋದಕನಾದರೆ ಸಾಧಕ ಮಾಡಲಿ! ಹಾಡಿಗೆನು ಅದ್ವಿ? (Prv.).

ಬೋದಕರ ಬೊದಾ-ಕಾ. An awakener: a minstrel who wakes a prince or chief in the morning with music.

ಬೋದನ ಬೊದಾ. Making known, explaining, instructing, teaching; arousing. See ಪ್ರ., ಸಮ.

ಬೋದನೆ ಬೊದಾ. = ಬೋದನ. (My.). ಬೋದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಿಡಿ ಅಲ್ಲಾಡತೇ? (Prv.).

ಬೋದಿ ಬೊದಿ. Knowing; causing to know; teaching. 2, the tree under which a man becomes a buddha, the *asvattha* or the sacred fig-tree, *Ficus religiosa* Lin.

ಬೋದಿತ ಬೊದಿ. Made known, explained, declared;—instructed. (Bp. 55, 19; My.).

ಬೋದಿದುಮ ಬೊದಿ-ದ್ರುಮ. The sacred fig-tree, *Ficus religiosa* Lin.

ಬೋದಿಸು ಬೊದಿಸು. To make known, to explain, to teach, to point out, to instruct, to apprise. ಅವನಿಗೆ ಬೋದಿಸು (My.). See Bp. 1, 61; 3, 28; 4, 68; 13, 22; 24, 19; 39, 11; 51, 2; 57, 7; B. 4, 51, 186.

ಬೋದಿ ಬೊದಿ. = ಬೋದ. (Bp. 37, 63; My.). ಬೋದಿ ಕೊಡು (Bp. 50, 41). See ಶುದ್ಧ.

ಬೋನ ಬೊನ. Boiled rice; food (ಛಿನ್ನ, ಧಕ್ಕ, ಅನ್ನ, ಅನ್ನ, ಓದನ, ದೀದಿವಿ Si. 315; My.; Tē.; T. ಪೋನಗ; see ಪೋಗಲು). ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾಲುಬೋನ, ನೀಡಿದ್ದು ಹಾಲುಬೋನ.—ಬೋನವಾದರೆ ಹೀನನಿಗೆ ಆಗದೇ? (Prva.). See Cpr. 5, 110; 6, after 86; Abh. P. 7, after 49; 16, after 63; Bp. 14, 11; 24, 23; 27, 15, 49; 33, 13; 47, 17; 57, 1; Bh. 1, 10, 25. — ಬೋನದ ಕೇಶಿರಾಜ. N. (Bp. 59, 5).

ಬೋನ ಬೊನ. (= ಬೋನ 1). A certain metal vessel for culinary purposes (My.; see ಕರ-; cf. ಬೋಗುಣ).

ಬೋನಗಾರಿ (ಬೊನ-ಕಾರಿ). = ಬೊನಗಾರಿ. The thorny shrub *Vangueria spinosa* Roxb. (ಪಿಣ್ಣೇತಕ, ಮರುವಕ, ತ್ವಸನ, ಕರಪಾಟಕ, ಶಲ್ಯ, ಮದನ Nr.; Si. 134).

ಬೋನಗಿತ್ತಿ ಬೊನ-ಗಿತ್ತಿ. A woman who cooks for strangers and travellers (My.). ಫಲರಿ, ಬೋನಗಿತ್ತಿ! ಅನ್ನರೆ ಮೆಯ್ಯಲ್ಲ ಅಬ್ಬ! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬೋನಾಸಿ ಬೊನಾಸಿ. = ಬನಾಸಿ. (My.).

ಬೋನು ಬೊನು. ಬೋನ್. = ಬೋರ. A trap (ಹೋದಿವ Mr. 380; ಉನ್ನಾಥ, ಕೂಟಯನ್ನ Si. 343; ಕೂಟ 415; My.; Tē.; T. ಪೊದ, ಪೋನ್; see ಇರಿ).

ಬೋನ್ನು ಬೊನ್ನು. = ಬುನ್ನು, etc. ಬೋನ್ನುಗಿಡದಲ್ಲಿ ಗೋನ್ನು ಅದೀತೇ? (Prv.).

ಬೋಯ ಬೊಯ. = ಬೋಯ, etc. (My.; Tē.; B. 5, 40, 286).

ಬೋಯಿ ಬೊಯಿ. = ಬೋಯ, ಬೋವ q. v., ಬೋವೆ. A class or people who are palanquin-bearers and fishermen (B. 4, 9; My.; Tē., M.; Mhr., H. ಭೋಳ). ವಜ್ರಿಗೆ ಹೊದೋ ಬೋ

ಯಯರು ಕಹಾ ಹುಡುಕ್ಕಾರೇ? (Prv.). See Prv. 8, ಸತ್ತಿಗಿ. 2, a surname of Ōḍḍas (My.).

ಬೋರ ಬೊರ. = ಬೋನು. (ಗಜಾಡಿಗ ಪಿಡಿಯರೆನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಪಾತ ಪಟ್ಟವಿಶೇಷಗಳು, ಕೂಟಯನ್ನ Nr.).

ಬೋರ ಬೊರ. = ಬೋರ. (Mhr.). 2, a colour of horses: chesnut (Mhr.); a chesnut horse (Bp. 59, 40). ತುರಂಗ ಮಾನೆ ಬೋರಂ (Mr. 275). 2, N. (My.).

ಬೋರಂಗಿ ಬೊರಂಗಿ. A kind of larger insect with brown wings (S. Mhr.).

ಬೋರಲು ಬೊರಲು. = ಬೊರಲು 2, ಬೋರಲು, ಬೋರ್ಲ, ಬೋರ್ಲ. (A turning over, a roll, see ಪೊರ): upside down, topsyturvy (Tē. ಬೋರ್ಲ). — ಬೋರಲು ಬೀರು.

To fall with the head downward or on the face, as a person; to be upset or overturned, as a vessel, etc. (My.). — ಬೋರಲು ಪಾಕು. To put a vessel upside down (My.).

ಬೋರಲು ಬೊರಲು. = ಬೋರಲ, etc. See ಬೊಕ್ಕ.

ಬೋರೆ ಬೊರೆ. A hill, a hillock (My.; Si. 105; Tē. ಬೋರು; Tē. ಬೋರು, great, large; T. ಪುರೈ, height; ಪೋರ್, a heap, cf. ಬುಗುದು);—a swelling, as from a blow (My.; Bp. 88, 58).

ಬೋರೆ ಬೊರೆ. = ಬಾರೆ 1, etc. Tbh. of ಬದರಿ. The jujube-tree and its fruit (ಸಾವೀರ Mr. 120; My.; Tu. ಬೋಗೂರಿ). 2, chesnut colour. ಬೋರೇ ವರ್ಣದ ಎರಳೆ (ಕದಲಿ Si. 169). See ರಾಯ.—ಬೋರೇಕಾಯಿ. An unripe jujube or a jujube berry (B. 2, 17). — ಬೋರಗಿಡ. The jujube tree (ಕುವಲ Si. 498; ಕರ್ಕನ್ದು, ಕೋರಿ, ಬದರಿ G.). ಬೋರೇ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಾರೇ ಹಣ್ಣು ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಬೋರಮರ. (ಕರ್ಕನ್ದು, ಬದರಿ, ಕೋರಿ Si. 129). — ಬೋರಹಣ್ಣು. (ಕೋಲ, ಕುವಲ, ಪೋನಲ, ಸಾವೀರ, ಬದರ, ಫೋಣ್ಣೆ Si. 180; ಬದರ G.). ಬೋಕ್ಕೆಗೆ ಮದ್ದು ಬೋರೇ ಹಣ್ಣೇ? (Prv.).

ಬೋರ್ಲ ಬೊರ್ಲ. = ಬೋರಲ, etc. See ಬೊಕ್ಕ.

ಬೋರ್ಲು ಬೊರ್ಲು. = ಬೋರ್ಲ, etc. See ಬೊಕ್ಕ.

ಬೋಲ ಬೊಲ. = ಪೋಲ. (Si. 334; see Mr. 8, ಬೋಯ).

ಬೋವ ಬೊವ. = ಬೋಯ, etc. 2, a bōyi chief, a foreman (Bh. 6, 2, 18). ಮನುಷ್ಯರ ಹೊದುವವರ ವಹಿಕರ್, ಅವರ ಹಿರಿಯವಂ ಬೋವನಕ್ಕಂ (Mr. 381). See ಬಣ್ಣ; ಸೇನ; Prv. 8, ಎದ್ದಾ.

ಬೋವನ ಬೊವನಾ. Leadership (Bh. 5, 1, 45).

ಬೋವ ಬೊವ. = ಭೋಗಿ 1. See ಬಿಳೇ ಬೋವ.

ಬೋವೆ ಬೊವೆ. = ಬೋಯ, etc. ಬೋವೆಯರವ (ಬಿನ್ನ G.).

ಬೋಸರ ಬೊಸರ. False, feigned or pretended courtesy, flattery (ಮಿಥ್ಯಾವಿನಯ Cē. I, 41; T. ಪೋದರಿ).

ಬೋಸರಿಸು ಬೊಸರಿಸು. (= ಬುಜ್ಜಯಿಸು, ಬೋಳಯಿಸು, etc.). To show feigned respect, to flatter; to coax (ಮಿಥ್ಯಾದರ Sēmd. Dh.). See Bp. 11, 28; 15, 31; 18, 7; 47, 30; V. 8, 25).

ಬೋಸಿ ಬೊಸಿ. 1. (= ಬೋನ). A certain metal vessel for culinary purposes (My.).

ಬೋಸಿ ಬೊಸಿ. 2. Tbh. of ಭೋಷ. (My.).

ಬೋಹನಿಸು ಬೊಹನಿಸು. To tune, as a maddala (Bp. 12, 41).

ಬೋಹರಿಸು ಬೊಹರಿಸು. To surround (Rām. 5, 8, 49; Mhr. ಭೋವದಣ್ಣೇಂ, to whirl, etc.; ಭೋವರಾ, a whirligig, etc.).

ಬೋಳಯಿಸು ಬೊಳಯಿಸು. = ಬುಲ್ಲವಿಸು, etc., (ಬೋಳಯಿಸು), ಬೋಳಯಿಸು, ಬೋಳವಿಸು. To court, to coax, to caress, to fondle, to pat. ಬೋಳಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಎನ್ನೊಡನುನಯದಲ್ಲಿ ಐ ಎನ್ನು ಅವ್ಯ

ಯಮಕ್ಕುಂ (Nr.). ಹಾಲನದಿದರೆ ಕುದಿಯಲೊಲ್ಲದ ಬಾಲಕನ ತಲೆನ ನೈ ಮನೆಯದು ಕೇಳಲೊಲ್ಲದ ಹಿತವನದೆಯದ ಮೂರ್ಖನದ್ದದಲಿ; ಬಾಲಕಿಯನವಲಾಲಿಸುವ ಪೋಲ ಬೋಳಯಿಸಿ ತನ್ನೆಳಿಗೆ ಮಾಡಲು ಮೇಲೆ ಮೇಲಮ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೇಳ ತೊಡಗುವದು (Abhā. 1, 7). See Grj. 2, after 106; Bp. 2, 33; Rāv. 6, after 11, twice; Rām. 3, 6, 48.

ಬೋಳಯಿಸುಹ ಬōlayisuha. Courting, etc. (ಅನುನಯ, ಖಲು Nr.).

ಬೋಳಯು ಬōlayasu. = ಬೋಳಯಿಸು, etc. (Rām. 3, 7, 24; J. 2, 14; 12, 51).

ಬೋಳವಿಸು ಬōlavisu. = ಬೋಳಯಿಸು, etc. (Bh. 8, 24, 49).

ಬೋಳಿತನ ಬōlētana. Simplicity, silliness (B. 5, 42; Mhr. ಭೋಳಾ, simple, weak, silly; see s. ಬೋಲ್ಲ).

ಬೋಲಲ್ ಬōl. A (sort of) bow (ಪಾಪ ಸ್ಮದ. I).

ಬೋಲು ಬōla. 1. Death (ಎದ್ದು ಸ್ಮದ. I; ಮೃತ್ಯು Bhn. 20; Rām. 4, 3, 17; T. ಮುಂಡು, ಮೂಡು, Tē. ಬುಂಗು, ಬ್ರುಂಗು, to die; cf. ಪೊನ್ನ).

ಬೋಲು ಬōlu-as. 2. A man with a bald or shaven head; bald, shaven; uncovered (ಮುಣ್ಣು ಸ್ಮದ. I; ಮುಣ್ಣು, ಮುಣ್ಣಿತ Nr.). ಬೆಣ್ಣೇ ಬೋಲಿ ಮದನ ಗೋಪಾಲ (Prv.). — ಬೋಲಿಂಗದಲಿ. — ಅಂಕದಲಿ. N. of a medicinal plant (My.). — ಬೋಲಿಬಂಗಮ. = ಬೋಲಿಬಂಗಮ. (My.). — ಬೋಲಿದಲಿ. — ತಲೆ. A shaven, bald head (My.); an uncovered head (My.). — ಬೋಲಿದಾಸಯ್ಯ. Dāsaiya with a shaven head (see Prv. s. ಮೇಲುಗೋಲಿ). — ಬೋಲಿದೇವರು. A bald or crownless deity or idol. See Prv. s. ಜಡದೇವರು. — ಬೋಲಿದಪ್ಪಿ. A common roadside plant, Erigeron asteroides Roxb. (Z.). — ಬೋಲಿಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. ದಾದೇ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಬೇಕಾದರೆ ಬೋಲಿಪ್ಪನಾಯಕನ ಅಪ್ಪನೇ ಬೇಕೇ? (Prv.). — ಬೋಲಿಮಣ್ಣೆ. A shaven, bald head (Abh. P. 4, 81). — ಬೋಲಿಮಾಳಿಗೆ. The flat roof of a house without a balustrade (My.).

ಬೋಲಿ ಬōla. = ಬೋಲಿ. Tbh. of ಪೋಲ. (ಒನ್ನ ಬೆಪದ ಸ್ಮದ. I; ಗೋಲರಸ, ಸಿಣ್ಣ, etc. Nr.).

ಬೋಲಿತರ ಬōlitara. = ಬೋಡತರ, q. v. Sphaeranthus hirtus Willd. (ಮುಣ್ಣಿ ಸ್ಮದ. I; ವಶ, ಮುಣ್ಣಿ, ಭಿಕ್ಷು Mr. 130; Sk. ಮುಣ್ಣೇ, ಭಿಕ್ಷು, ಶ್ರಾವಣೇ, ಮಹಾಶ್ರಾವಣೇ & ಕೋಶಿ ರಾಕ್ಷಸ are synonyms of doubtful meaning).

ಬೋಲಿಸು ಬōlisu. (= ಬೋಲಿ). A head-shaven woman, a widow (My.). ಬೋಲಿ ತುಂಬು ನೆನಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಹಾಗೆ. — ಬೋಲಿಗೆ ಹಾದುಮನೆ ಅದರೇನು? ಕೂಡು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸರಿ. — ಬೋಲಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ, ಸೂಳಿಗೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲ. — ದಾದೆಗೆ, ಕಾಳಿಯಾದರೇನು? ಬೋಲಿಯಾದರೇನು? ನೀರು ಹೊಯಿದರೆ ಸರಿ. — ಬೇಳೇ ಸಾಧಾದರೆ ಬೋಲಿಗೆ ಆಗದೇ? — ನೀಳದವ ನೆರಳೂ ಬೋಲಿಯ ಮಾತೂ ಗಾಳಿಯ ಹಾಗೆ. — ಬಣ್ಣಾರದ್ದೊಳ ಮೂಡಿ, ಬೋಲಿಮುಣ್ಣೇ ಮದಿ ಬಿದ್ದ. — ಕೂಡು ತೆಗದ ಮೇಲೆ, ಬೋಲಿ ಮಗ! ಅನ್ನರೆ, ಕೇಳಾನೇ? (Prvs.).

ಬೋಲಿಸು ಬōlisu. To shave (especially the head, ಸ್ಮದ 228; My.; Mhr. ಬೋಡಣೇಂ). ಬೋಲಿಸಿದುದು (ಮುಣ್ಣಿತ, ಪರಿವಾಸಿತ Nr.). ಬೋಲಿಸಲ ಪಟ್ಟದು (ಮುಣ್ಣಿತ, ಪರಿವಾಸಿತ Si. 376). ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಕರಿಗೆಲ್ಲ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದೂ ಗಣ್ಣು ಸತ್ತ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಬೋಲಿಸದೇ ಬಿಡರು. — ತಿರುವತಿರ್ಕ್ಕಾಳರು ತಲೆ ಬೋಲಿಸಿದ ಹಾಗೆ (who cunningly first shave only a small portion of the head of their customers, Prva.). See ತಲೆ; Bp. 38, 14; B. 4, 165, 167; ಸ್ಮದ. s. ಮೂಗೋಲಿ (where ಬೋಲಿಸು = ಬೋಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು). — ಬೋಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To have one's head shaved (C.).

ಬೋಲಿಸುಹ ಬōlisuha. Shaving (ಶ್ವೇರ, ಫದ್ರಾಕರಣ, ಮುಣ್ಣು, ವಶನ Hlā.).

ಬೋಲಿ ಬōli. (= ಬೋಲಿ). A bald, close-shaved state; — a bare, roofless, leafless, treeless state. — ಬೋಲಿತಲೆ. = ಬೋಲಿದಲೆ. ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲು ಬೇಯದ ಬೋಲಿತಲೆಯವನು (ಮುಣ್ಣು, ಮುಣ್ಣಿತ Si. 198). — ಬೋಲಿಬೆಟ್ಟ. A treeless hill (My.). — ಬೋಲಿಮನು. A roofless house. ಬೋಲಿಮನೆ ಗಾಳಿಗೆ ಅಂಜಲೇ? (Prv.). — ಬೋಲಿಮರ. A leafless tree (My.). — ಬೋಲಿಮುಣ್ಣೆ. A close-shaved widow. ದಾದಿವವರ ಮುಣ್ಣೆ ಬೋಲಿಮುಣ್ಣೆ ಒಮ್ಮು ಕೊಣ್ಣು ಅತ್ತ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೋಲಿಹಾರುವ. A vaidika Brāhmana with an uncovered head (My.). ಅನೆ ಕಡಿಯುವ ನೇಗೆ ಗಜಲಕ್ಷ್ಮಿ! ಕುದುರೆ ಕಡಿಯುವನೇ? ಅತ್ತಲಕ್ಷ್ಮಿ! ಸಿಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯೇ ಸರಿ! ತಾನಿನ್ನಾರನ್ನ ಕಡಿಯಲಿ? ಅನ್ನರೆ ಕಡಿಯಲೇ ಬೋಲಿ ಹಾರುವನ! (Prv.).

ಬೋಲಿ ಬōli. = ಬೋಲಿ. (ಬೋಲಿ Mr. 144).

ಬೋಲಿ ಬōli. 1. An arrow with a point or head in the form of a flower-leaf (ಒನ್ನಪ್ಪನ ಭೇದಂ ಸ್ಮದ. I; ತರಭೇದ Bhn. 20; ಕ್ಷುರಪ್ಪ Mr. 296; Bh. 6, 23, 15). — ಬೋಲಿಯಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. = ಬೋಲಿ. (Bh. 8, 24, 49; Sāv. 3, 26). ಕ್ಷುರಪ್ಪ ಎಮ್ಮುದು ಬೋಲಿಯಮ್ಮ; ಅರ್ಧಪಟ್ಟ. ಕ್ಷುರಪ್ಪ ಇವು ಮೊದಲಾಗುವವು ಹೂವಿನಲೆಯ ಆಕಾರದ ಭೇದ ಮೊನೆಯ ಅಮ್ಮುಗಳು (Hlā.).

ಬೋಲಿ ಬōli. 2. (= ಬೋಲಿ). The state of being without hair, etc. — ಬೋಲಿಯ. — ಅ. 3. A male who has no eye-lashes (for shutting the eyes), whose eyes are always open: a deity (ದಿವುಗಣ್ಣವ, ಅಗಸವಟ್ಟಿಗ, ಸ್ಥಿಗ, ಬದಿಲ, ಸುರ ಸಿಂ. 9; ಅಮರ Bhn. 63). See ಸ್ಮದ. s. ನೀರ್ಧರಿಸು. — ಬೋಲಿಯರೋಪ. — ಒಪ. The teacher of the gods: Brihaspati (ಗುರು ಸಿಂ. 17).

ಬೌದ್ಧ bauddha. (fr. ಬೋಧ & ಬುದ್ಧ). Relating to intellect or understanding. 2, relating to Buddha (Si. 48). 3, a Buddhist, a follower of the religion of Buddha; a Buddha (ಚತುರ್ಮು, ಬುದ್ಧ Nn. 44; ಬುದ್ಧ Mr. 23). 4, the ninth avatāra of Vishnu (Mr. 19). ಬೌದ್ಧ ನಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಇರ ಬೇಕು (Prv.). See Bp. 50, 18. 20. 62. 65; 51, 55; 53, 10. 51.

ಬೌದ್ಧತಪ bauddha-tapa (= tapas). The world of Bauddhas (ಶಿಕ್ಷು Mr. 485).

ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ bauddha-dharma. The religion of Buddha (B. 4, 218).

ಬೌದ್ಧಮಾರ್ಗ bauddha-mārga. The Buddhist (Jaina) ways or customs (Bp. 50, 60).

ಬ್ರಾಗ್ರ byagra. = ವ್ಯಗ್ರ. (Bp. 22, 15).

ಬ್ರಾಸನ byasana. = ವ್ಯಸನ. (Bp. 22, 26; 44, 64).

ಬ್ರಾ byā. (= ಬೇ). The cry of a goat (S. Mhr.; cf. ಬೆಕ್ಕರಿಸು, ಮೇ). — ಬ್ರಾ ಆ ಆ. The bleat of a sheep (S. Mhr.).

ಬ್ರಾಕುಲಿ byākula. = ವ್ಯಾಕುಲ. (Bp. 41, 16).

ಬ್ರಾಕುಲಿತ byākulita. = ವ್ಯಾಕುಲಿತ. (Bp. 58, 60).

ಬ್ರಾಲಿ byāla. = ವ್ಯಾಲ. (Bp. 59, 33).

ಬ್ರಾಜ braja. = ಬ್ರಜ. (Ūh. v. 307). See ಅಖಿ.

ಬ್ರಾಜ braja. = ಬ್ರಜ. (Bp. 60, 28).

ಬ್ರತ brata. = ವ್ರತ. (Nn. 82; Bp. 44, 28; 60, 28; see ವೃಧ-).
 — ಬ್ರತಗೇದಿ. -ಕೇದಿ. A person who violates any religious vow (Bp. 45, 20).
 ಬ್ರತಿ brati. = ವ್ರತಿ. ಬ್ರತಿಗಳ ಕೋಲು (ಅಪಾಧ); ಬ್ರತಿಗಳ ಅಸನವು (ವೃಷ Hlā.).
 ಬ್ರತೆ bratē. = ವ್ರತೆ. See ವತೆ.
 ಬ್ರಧ್ನ bradhna. Reddish yellow, bay, fallow. 2, the sun. 3, = ಬುಧ್ನ, the root of tree. 4, the body. 5, one of Śiva's attendants; Śiva. See ಎತ.
 ಬ್ರಹ್ಮಪತಿ brahaspati. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮಪತಿ. (My.; B. 5, 174).
 ಬ್ರಹ್ಮ brahma. = ಬರಮ, ಬರ್ಮ, ಬೊಮ್ಮ, ಬೊರ್ಮ. A vedic text or mantra. 2, the *védas* (ವೇದ, ಹತುವೇದ Nn. 79; ವೇದ Mr. 502). 3, the aggregate of the śāstras (ಅಗಮ ತತಿ, ಅಗಮಗಳು 79). 4, religious knowledge (ಜ್ಞಾನ, ಸುಜ್ಞಾನ 79). 5, good, pure conduct (ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಶುದ್ಧಮಹ ಚರಿತ್ರ್ಯ 79). 6, that which is very graceful, pleasant, serene (ಸುಲಲಿತ, ನಿರ್ಮಲವು 79). 7, liberation from mundane existence or further transmigration (ಮೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ 79). 8, the practice of austerity or penance. 9, food (ಒದನ, ಅತನ 79). 10, the impersonal essence and source of all being, the substratum of the world (ವಸ್ತು 502). 11, the soul of the universe (ಅಧ್ಯಾತ್ಮವು 502, neuter, ಬ್ರಹ್ಮವು; cf. Nō. 15). — (from here masculine, ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಬ್ರಹ್ಮನು): 12, a Brāhmaṇa (ಎವ್ರ, ಪ್ರಾಹ್ಮಣ 79; ದ್ವಿಜ 502). 13, Brāhmā, the personal deity, the first deity of the Hindu triad, the creator (ಆದಿ, ಬ್ರಹ್ಮನು 79; ಆದಿ 502; Bp. 54, 64). 14, a man who knows the highest truth (ಅಧ್ಯಾತ್ಮಜ್ಞ, ಪರಮಾರ್ಥವ ಬಲ್ಲವನು 79). 15, the supreme soul (ಪರಮಾತ್ಮನು, ಆತ್ಮನು 79; cf. Nō. 11). 16, the chief or best (ಮುಖ್ಯನು 79). 17, Viṣṇu, Kṛiṣṇa (ತೀರ್ಥನಾರೀಶಾನ್ತ್ರ, ಕೃಷ್ಣನು 79). — ಬ್ರಹ್ಮಂ. = ಬ್ರಹ್ಮಾ. (Ūh. p. 96 in two MSS.). — ಬ್ರಹ್ಮಗಣ್ಣಿ. = ಬಹ್ಮಗಣ್ಣಿ. (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಗಣ್ಣು. The peculiar knot made by Vaiṣṇavas in joining the two ends of the sacrificial thread (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಗಣ್ಣಿ. = ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಣಿ. (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಗಣ್ಣು. -ಕವು. The fastening together of the ends of a dōtra, etc. by sewing, after having severed the worn out back part (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಾ. The metrical foot -- (Ūh.).
 ಬ್ರಹ್ಮಕಂಕಣ brahma-kankana. A kind of lute. See Nn. 8. ಬಾಹುಸು.
 ಬ್ರಹ್ಮಕಲ್ಪ brahma-kalpa. The age of Brāhmā. (My.).
 ಬ್ರಹ್ಮಕೈವರ್ತಪುರಾಣ brahma-kaivarta-purāṇa. = ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಪುರಾಣ. (Bp. 43, 76; Vivēkaśāntīmaṇi 1, 17; My.).
 ಬ್ರಹ್ಮಗಣ brahma-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).
 ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ brahma-čarya. Religious studentship, the condition of a young Brāhmaṇa in the first period of his life. 2, religious self-restraint, abstinence, chastity. 3, a religious student. ಇಂದ್ರಿಯವ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಮುನಿತ್ವ (Mr. 248).
 ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ brahma-čāri. A Brāhmaṇa who practises ohastrity, especially a religious student or young Brāhmaṇa in the first period of his life, from the time of his investiture with the sacrificial thread till he marries and becomes a householder.
 ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ brahma-jñāna. Knowledge of the soul of the universe. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿ brahma-jñāni. One who possesses the knowledge of the universal soul. (My.).
 ಬ್ರಹ್ಮಗ್ರಾಣ್ಯ brahmanya. Fit for a Brāhmaṇa. 2, the Indian mulberry tree, *Morus indica* (see Si. 131). 3, the grass *Saccharum munja* Roxb.
 ಬ್ರಹ್ಮತಿ brahmatī. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮತತ್ತ್ವ. (Bp. 54, 89).
 ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ brahma-tējas. The glory or lustre supposed to surround a Brāhmaṇa; the glory or power of Brahma. (My.).
 ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರ್ಮ brahmatya. = ಬ್ರಹ್ಮತಿ.
 ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರ್ಮಕಾರಿ brahmatya-kāri. The murderer of a Brāhmaṇa (Bp. 40, 55).
 ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರ್ಮ brahmatva. The office of a Brāhmaṇa or chief priest; — the state or condition of a Brāhmaṇa, brahmanhood. 2, identification with, or the state of, Brahma.
 ಬ್ರಹ್ಮದಾಢಿ brahma-daṇḍi. A thistle growing on roadsides, *Echinops echinatus* D. C. (Z.; My.).
 ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಭ brahma-darbhē. Bishop's weed, *Ligusticum ajowan* Roxb. (see ಒಮ್ಮು and ಯವಾನಿ).
 ಬ್ರಹ್ಮದಾರು brahma-dāru. The Indian mulberry tree, *Morus indica*. 2, the tree *Ficus religiosa* Lin. (My.).
 ಬ್ರಹ್ಮಪಂಡಿತ brahma-paṇḍita. N. (Bp. 56, 42).
 ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ brahma-putra. N. of a river. 2, a kind of vegetable poison.
 ಬ್ರಹ್ಮಪುರ brahma-pura. The town of Berhampore (B. 3, 21).
 ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿ brahma-puri. A city the inhabitants of which are Brāhmaṇas (Bp. 56, 45).
 ಬ್ರಹ್ಮಬಂಧು brahma-bandhu. A contemptible Brāhmaṇa; a Brāhmaṇa only in name (ದ್ವಿಪಾದಮ Mr. 254).
 ಬ್ರಹ್ಮಬಿನ್ನು brahma-bindu. A drop of saliva sputtered while reciting the *véda*.
 ಬ್ರಹ್ಮಬ್ರುವ brahma-bruva. = ಪ್ರಾಹ್ಮಣಬ್ರುವ. (ಪಾರ್ವತೀನ ತನ್ನ ಪಾತಿಯಂ ತೋಡಿ ಬಾಡ್ವಂ Mr. 254).
 ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯ brahma-bhūya. The becoming Brahma, identification or identity with Brahma, absorption into Brahma.
 ಬ್ರಹ್ಮಮೇಡಿ brahma-mēḍi. (ಕಾಕೋಡುಮ್ಬರಿಕೆ, ಫಲ್ಲ, etc., ಕಲ್ಲ ತಿ, ಕಾಗಿಮೇಡಿ Si. 137).
 ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞ brahma-yajña. The recital of vedic texts.
 ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ brahma-randhra. A suture or aperture in the crown of the head and through which the soul is said to escape on death. (My.).
 ಬ್ರಹ್ಮರಶ್ಮಿ brahma-raśmi. The rays of light, or splendor, of Brāhmaṇas (Bh. 1, 10, 2).
 ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ brahma-rākṣasa. A kind of evil demon, a fiend of the Brāhmaṇas, the ghost of a Brāhmaṇa who in his lifetime indulged a haughty and disdainful spirit. (J. 16, 23. 28. 29; My.). ಅರಳಿ ಮರಾ ನೋಡಲೋ? ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ನೋಡಲೋ? (Prr.).
 ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ brahma-lōka. The world, or heaven, of Brāhmā. (My.).
 ಬ್ರಹ್ಮವಂಶ brahma-vanta. A possessor of religious learning: a Brāhmaṇa (ಪ್ರಾಹ್ಮಣ Mr. 248).
 ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ brahma-varčasa. Divine splendor or glory: eminence resulting from the study and observance of the

védas. 2, a man possessing that eminence (ಅಪಾರಮಾರ್ಗ ತನ್ಮುನನದಿವನ ಅವನೋವಂ Mr. 248).

ಬ್ರಹ್ಮವರ್ತನ *brahma-varṭana*. The profession or conduct of Brāhmaṇas (Bp. 55, 42).

ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆ *brahma-vidyā*. Knowledge of Brahma: the *vēda* and *vēdānta* (My.).

ಬ್ರಹ್ಮವೀನೆ *brahma-vīṇā*. A sort of lute (My.).

ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ *brahma-vṛkṣa*. The tree *Butea frondosa* Roxb. (ವರಾಹ, ಮುತ್ತುಗ Mr. 115). ಅಶ್ವತ್ಥಾಕಾರಮವನ ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷಂ (ದೋಧ, ತೂದ, ಪೂಗ, ಕ್ರಮುಕ Nr.).

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಪುರಾಣ *brahma-vaivarta-purāṇa*. = ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಪುರಾಣ. N. of a Purāṇa, containing prayers and invocations addressed to Kṛishṇa, descriptions of Vṛindāvana, etc., with tedious narratives about Kṛishṇa and his love for the gōpīs and Rādhā.

ಬ್ರಹ್ಮಶಿರೋಸ್ತ್ರ *brahma-śiras-astra*. N. of a mythical weapon. (Bāv. 5, 45).

ಬ್ರಹ್ಮಶೌಚ *brahma-śauca*. An unnecessarily dilatory procedure in making ablutions after easing nature (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಸಾಯುಜ್ಯ *brahma-sāyujya*. Intimate union or identification with Brahma.

ಬ್ರಹ್ಮಸು *brahma-su*. ಬ್ರಹ್ಮಸು. Brāhmā's son: Kāma. 2, *Aniruddha*, the son of Kāma.

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ *brahma-sūtra*. The sacrificial thread. 2, the *vēdānta sūtras*.

ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವ *brahma-sva*. Property (money, lands, etc.) belonging to Brāhmaṇas. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಹತಿ *brahma-hati*. = ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ. (J. 20, 2).

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯ *brahma-hatya*. = ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ. (J. 7, 14; My.).

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ *brahma-hatyā*. = ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ, ಬ್ರಹ್ಮತಿ, ಬ್ರಹ್ಮತ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ. Killing a Brāhmaṇa (Sk.).

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿ *brahma-ānjali*. Joining the hollowed hands together while repeating the *vēda*, in token of homage.

ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ *brahmāṇi*. The śakti or personified female energy of Brāhmā, the wife of Brāhmā.

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ *brahma-āṇḍa*. = ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ. The egg of Brāhmā: the universe. (Bp. 2, 15; J. 13, 47). ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾದನ್ಯದ್ವ ಗುಣಾದಿರಿ ಹಿಡಿದೀತೇ? (Prv.). 2, a great quantity, excess (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾಯುಗದ. (ಉದುಮ್ಬರ, etc., ಅತ್ತಿಮರ, ಹು ದುವಳ್ಳ ಅಂಜೂರ Sl. 126).

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಫಲ *brahmāṇḍa-ghaṭa*. The universe looked upon as a large earthen jar (J. 4, 18).

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣ *brahmāṇḍa-purāṇa*. N. of a Purāṇa, containing an account of the egg of Brāhmā and the future kalpas. (Bp. 43, 76).

ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ *brahma-ānanda*. Joy in Brahma, rapture of absorption in Brahma. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಾಮ್ಲಿಕೆ *brahma-āmlikē*. The monkey-bread tree, *Adansonia digitata* L. (St. & Pl.).

ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣ *brahma-arpaṇa*. Recitation of a mantra at the end of a *brāddha*, dedicating all its ceremonies to Brahma (My.). ತುತ್ತು ತುತ್ತಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣವೇ? (Prv.).

ಬ್ರಹ್ಮಾಸನ *brahma-āsana*. A particular posture suited to devout religious meditation.

ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ *brahma-astra*. = ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ. N. of a fabled

weapon which deals infallible destruction. (J. 13, 16; 18, 6). 2, a particular kind of incantation. ಗುರ್ದೇ ಮೇಲೆ ಪ್ರಹಾಸ್ಯವೇ? (Prv.).

ಬ್ರಹ್ಮಿ *brahmi*. = ಬೊಮ್ಮಿ. *Vishnu*. 2, the plant *Aloe perfoliata* (? ತುಪ್ಪು, ಸ್ವರಣೆ Mr. 130, one MS. ದ್ರಾಹ್ಮಿ, another one ಸ್ವರಣೆ; in Sk. ಬ್ರಹ್ಮಿ is "a kind of vegetable", and "the plant *Clerodendrum siphonanthus*").

ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ *brahmēti*. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ. (My.). 2, one who has killed a Brāhmaṇa (My.). ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಮಾಡುವವನು ದ್ರಾಹ್ಮಿಗಿ ಇತ್ಯಾದಿ? — ಒಡಲರಿಯೊಂದು ಕಡೆ, ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಕಾಲಿವಾನ್ತು ಕಡೆ. — ಕೋವ ತಾಪಾ ತನ್ಮು, ತಾನ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ತನ್ಮು (Prva.). See Prv. s. ಕಾಸು 2.

ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಗಾಠ *brahmēti-gāṭha*. A man who kills or has killed a Brāhmaṇa (My.; see Prv. s. ಅಗಾತ್ಯಗಾಠ).

ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ *brahma-īśvara*. A form of Śiva (Bp. 43, 49; 50, 19; 54, 64).

ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರೇಶ *brahma-upadēśa*. Instruction in, or communication of, mantras (J. 5, 30), especially of the *gāyatrī* (My.).

ಬ್ರಾತ *brāta*. = ವ್ರಾತ. (Bp. 34, 6; 52, 46).

ಬ್ರಾಂದಿ *brāndi*. Brandy (Sl. 348; My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮ *brāhma*. Relating to Brahma or Brāhmā. 2, brahmanical. 3, a Brāhmaṇa (Mr. 254; My.; see ನೆಲವನು ಮರಣಿಸು; Prv. s. ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ). 4, a form of marriage, that in which the bride, duly adorned and furnished, is bestowed freely on the bridegroom. 5, the part of the hand sacred to the *vēda*, situated at the root of the thumb.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ *brāhmaṇa*. = ಬರಾಮಣ, ಬಿರಾಮಣ. Brahmanical. 2, a man who has *vedic* knowledge and acts according to it, a priest, a Brāhmaṇa (Mr. 254; Bp. 55, 38). 3, that portion of the *vēda* which contains the sacrificial ritual together with legends and old stories (and to which the *upanishads* are attached). ದ್ರಾಹ್ಮಣನಾದರೆ ಕನ್ನೀರು ದಾರ ದೇ? — ಕರೇ ದ್ರಾಹ್ಮಣನ ನಮ್ಮ ದಾರದು, ಬಿಳೀ ಹೊಲೆಯನ ನಮ್ಮ ದಾರದು. — ಜನಿವಾರ ಹಾಕಿ ಕೊಡ್ತಾ ಕ್ಷಣ ದ್ರಾಹ್ಮಣನಾದನೇ? (Prva.). See Sp. s. ಸರಿಪಾಲು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವ *brāhmaṇatva*. Brahmanhood, the state or condition of a Brāhmaṇa, the rank or dignity of a Brāhmaṇa. (My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮಣವ್ರತ *brāhmaṇa-bruva*. = ಬ್ರಹ್ಮಬ್ರವ. Calling one's self a Brāhmaṇa, a Brāhmaṇa only in name, a Brāhmaṇa by birth but not by attention to his duties. See Hlā s. ಪಾರ್ವ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಯಸ್ತಿಕೆ *brāhmaṇa-yashṭikē*. The shrub *Clerodendrum siphonanthus* R. Br.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೃತ್ತಿ *brāhmaṇa-vṛtti*. The conduct or practice of Brāhmaṇas (My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಥ *brāhmaṇa-ārtha*. The dinner at a *brāddha* (My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ *brāhmaṇi*. A woman of the brahmanical caste. (My.). 2, the shrub *Clerodendrum siphonanthus* R. Br.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ *brāhmaṇikē*. = ದ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವ. (My.). ದ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ ಹೊಲ ಕೆಯ್ದುದು (ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಅವಧ್ಯ Hlā.).

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ *brāhmaṇya*. The state or rank or business of a Brāhmaṇa, the dignity of a Brāhmaṇa, brahmanhood. 2, a multitude or assembly or congregation of Brāhmaṇas. See Bp. 55, 39, 41.

ಬ್ರಾಹ್ಮಿ brāhmi. *The śakti or personified energy of Brahmā.* 2, *Sarasvatī, Brahmā's wife.* 3, *the moon-plant, Asclepias acida Roxb.* (see Sl. 156). 4, *the shrub Clerodendrum siphonanthus R. Br.* 5, *Tbh. of ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯ.*
 ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಮುಹೂರ್ತ brāhmi-muhūrta. *Tbh. of ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಮುಹೂರ್ತ.* (My.).
 ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯ brāhmya. = ಬ್ರಾಹ್ಮ. 2, = ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ (Bp. 3, 62, 71).
 ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಪುರಾಣ brāhmya-purāṇa. *N. of a Purāṇa, revealed*

by Brahmā to Dakṣha, for the promotion of the worship of Kṛishṇa. (Bp. 43, 76).
 ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಮುಹೂರ್ತ brāhmya-muhūrta. *The hour preceding sun-rise, dawn.*
 ಬ್ರುವ bruva. *Saying, speaking; calling one's self by a name without any real title to it. See ಬ್ರಹ್ಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.*
 ಬ್ರೈಹೇಯ braihēya. = ಬ್ರೈಹೇಯ. (Ūpr. 1, 89).

ಭ

ಭ bh. The forty-fourth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21. 23). In Kannada it is used only in a few imitative sounds, e. g. in ಭೂರೇನಿ (22); it appears in a few Tadbhavas, and in a few other words together with ದ (24).

ಭ bha. The letter ಭ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಭ bha. Shining; appearing; likeness, resemblance, see ತನ್ಮು, ನಿ. 2, a star (Mr. 37). 3, N. of a metrical foot (Ūh.; Mr. 363). 4, the number 4 (Mr. 349). 5, the number 27.

ಭಂ bham. = ಭು, etc. (My.).

ಭಾರಾ bha-kāra. The letter or syllable ಭ (Śmd. 11).

ಭಕುತಿ bhakuti. = ಬಕುತಿ. Tbh. of ಭಕ್ತಿ (Śmd. 336 Mqb.). — ಭಕುತಿ ಇಕುತಿ reit. (Bp. 60, 21).

ಭಕ್ತ bhakta. = ಬಕುತ, ಬಗುತ. Assigned, allotted, apportioned, distributed;—shared, divided;—occupied with;—attached to, devoted to. 2, a man devoted to, a follower of, a worshipper, a votary (Bp. 22, 46; 38, 63; 53, 20. 68; 55, 21; 57, 66). Feminines ಭಕ್ತೆ (Bp. 40, 9; 48, 27; 57, 7. 56. 66; Rāv. 13, after 95), ಭಕ್ತರು (My.). ಭಕ್ತನಾದ ನಗೆ ಬಕ್ತಂ ಸಕ್ತದೇ?—ಭಕ್ತನಿಗೆ ಭಕ್ತಿ, ತಕ್ತನಿಗೆ ಕತ್ತಿ (Prvs.). 3, dressed, cooked; *boiled rice*; food; a meal.

ಭಕ್ತತನ bhaktatana. The state of being a votary, devotedness (Bp. 3, 61).

ಭಕ್ತವತ್ಸಲ bhakta-vatsala. Kind to worshippers, etc. (J. 11, 36).

ಭಕ್ತವತ್ಸಲತೆ bhakta-vatsalatē. Kindness shown to worshippers, etc. (Śāv. 4, 70).

ಭಕ್ತಸಿಕ್ತ bhakta-siktha. A mouthful of rice kneaded into a ball.

ಭಕ್ತಸಿಕ್ತ ಭಕ್ತಾ-sikthaka. = ಭಕ್ತಸಿಕ್ತ. A lump or boiled rice, etc. See ಅಗುರು.

ಭಕ್ತಿ bhakti. = ಬಕುತಿ, ಭಕುತಿ. Allotment, partition, division, separation; separating into; division, share; the being a part of, belonging to. 2, devotion, devotedness, attachment, loyalty, loving faith; love, affection, fondness for; reverence, homage, worship (ನೇರಿದು Ūt. I, 75, o. r. ನೇರಿತು; Bp. 57, 65; 60, 47). ಭಕ್ತಿಯನ್ನ ಮುಕ್ತಿ, ಯುಕ್ತಿಯನ್ನ ಉಕ್ತಿ (Prv.). See Prv. s. ಭಯ.

BH

ಭಕ್ತಿ ಕ bhaktika. Relating to worship or devotion (Bp. 5, 7).

ಭಕ್ತಿತ್ರಯ bhakti-traya. Devotion to guru, līṅga and jaṅgama (Bp. 6, 9; 21, 2; 36, 3; 39, 71; 61, 70).

ಭಕ್ತಿದೀಪಕ bhakti-dīpaka. A lamp of devotion (Bp. 8, 17).

ಭಕ್ತಿಭಾವ bhakti-bhāva. A devoted mind (Śāv. 4, 101).

ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ bhakti-mārga. The way of loving faith, etc. (Bp. 47, 56; My.).

ಭಕ್ತಿರಸ bhakti-rasa. Sense of devotion, feeling of loving faith (ಸ್ವಸ್ಥೀಯ Nn. 124; My.).

ಭಕ್ತಿವನ್ತ bhakti-vanta. A man who possesses devotion, loving faith, or loyalty; a pious, religious man (My.).

ಭಕ್ತಿವಾಸನೆ bhakti-vāsanē. Knowledge of former devotion derived from memory (Bp. 50, 63; 61, 80; My.).

ಭಕ್ತಿವಿಹೀನ bhakti-vihīna. = ಭಕ್ತಿಹೀನ. (My.).

ಭಕ್ತಿವಿಹೀನತೆ bhakti-vihīnatikē. = ಭಕ್ತಿಹೀನತೆ. (Bp. 60, 57).

ಭಕ್ತಿವಿಹೀನತೆ bhakti-vihīnatē. = ಭಕ್ತಿಹೀನತೆ. (My.).

ಭಕ್ತಿಶಕ್ತಿ bhakti-śakti. The power of devotion (Bp. 58, 44).

ಭಕ್ತಿಹೀನ bhakti-hīna. Lacking in, or devoid of, devotion, piety, etc.;—a man lacking in devotion, etc. (Bp. 3, 82; 50, 64; 53, 20; My.). Feminines ಭಕ್ತಿಹೀನಿ, ಭಕ್ತಿಹೀನರು (My.).

ಭಕ್ತಿಹೀನತೆ bhakti-hīnatē. The state of being without devotion, etc. (Bp. 36, 16; My.).

ಭಕ್ಷ bhaksha. = ಬಕ್ಶ, ಬೊಕ್ಶ. Eating; drinking; a man who eats, etc.;—an eatable, especially one that has been seasoned in ghee (ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ತಾಳಿಸಿದವೆಲ್ಲ ಭಕ್ಷವೆನಿಸುತ್ತ Mr. 216); food; drink, beverage. See ಸರ್ವ. ಭಕ್ಷ ಎಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಿಕ್ಕದರೆ ಸಾಕು.—ಬಗೆ ಬಗೆ ಭಕ್ಷ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ?—ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಭಕ್ಷ, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಕಕ್ಷ, ನಾರಾಯಣ ಅನ್ನವಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ (Prvs.). ಭಕ್ಷಕ bhakshaka. Eating, an eater, one who feeds or lives upon;—voracious, gluttonous. See ತೀರ್ನಾಳ.

ಭಕ್ಷಕಾರಿ bhaksha-kāri. A glutton (ತೀರ್ನಾಳ Mr. 231).

ಭಕ್ಷಣ bhakshana. = ಬೊಕ್ಶಣ. Eating. 2, an eatable, especially a sweetmeat (My.). 3, a drinking vessel.

ಭಕ್ಷಣೆ bhakshanē. = ಭಕ್ಷಣ. ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವನ್ನನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಭಕ್ಷಣೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?—ನಕ್ಷತ್ರ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಭಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕದಮೆ ಇಲ್ಲ (Prvs.).

ಭಕ್ಷಿತ bhakshita. Eaten, devoured;—food. (Bp. 61, 98).

ಭಕ್ಷಿಸು bhakshisu. To eat; to devour (Bp. 25, 16; 43, 69; My.).

ಭಕ್ಷ್ಯ bhakshya. Eatable, edible; an eatable, food, a cake, etc. (Bh. 1, 10, 24, 25; J. 6, 44). 2, water.

ಭಕ್ಷ್ಯಕಾರ bhakshya-kāra. A baker.

ಭಗ bhaga. The sun (ತಪನ, ಸೂರ್ಯ Nn. 52; ಸೂರ್ಯ Mr. 515). 2, fate, destiny (ಅಹನ್ತಾದು 52, o. r. ಅಹನ್ತಾದುದು); — good fortune, happy lot, prosperity, affluence (ವಶ್ಯಯ 52; 515). 3, dignity, majesty, excellence (ತೀ 515); glory, fame (ಕೀರ್ತಿ 52; ಯಶ 515). 4, strength, vigour (ಶಕ್ತಿ, ಸತ್ವ 52; ವೀರ್ಯ 515). 5, magnanimity (ಮಾತಾತ್ಮ್ಯ 52; 515). 6, effort, energy. 7, radiance, splendour (ಕಿರಣ, ತೇಜಸ್ 52; ಭಗ್ನ 515). 8, love, affection. 9, purity (ಪವಿತ್ರ, ಶುದ್ಧಮುಖ್ಯ 52). 10, knowledge (ಜ್ಞಾನ, ಸುಜ್ಞಾನ 52; ಜ್ಞಾನ 515). 11, law, religion, etc. (ಧರ್ಮ, ಸುಧರ್ಮ 52; ಧರ್ಮ 515). 12, freedom from worldly passion (ವಿರಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯ 52; ವೈರಾಗ್ಯ 515). 13, an ascetic (ಸಂಯಮ, ಯತಿ 52; ಯೋಗಿ 515). 14, final emancipation (ಮುಕ್ತಿ 52; 515). 15, the female organs of generation (ಯೋನಿ 52; 515). 16, prayer, etc. (ಜಪ, ಸ್ತೂತ್ಯ 52). 17, that which is about to become (ಭವಿಷ್ಯ 52). 18, a deity (ಗೀರ್ವಾಣ, ದೇವತೆ 52).

ಭಗಗಣ bhaga-gaṇa. The whole multitude of stars or constellations (ದ್ವಿಜ, ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ Nn. 36; ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ 40; ಮಾನ ಸಂ. 99); the zodiac. 2, N. of a metrical foot (Ch.).

ಭಗದತ್ತ bhaga-datta. N. of a prince (ಸಂದ. 203; Bh. 7, 4 sum.).

ಭಗನರ ಭಗಾ-n-dara. = ಭಗೇನ್. A disease in which fistulas and ulcerous holes form in the private parts (Mhr.). ವಾಯಿನಿಂದ (by touch with the mouth) ಬಸ್ತು ಭಗನರ (Prv.). 2, N. of a fishi.

ಭಗವತ್ ಭಗಾ-vat. Possessing fortune; glorious; venerable;—the revered one, a deity; a Buddha; a Jina; Śiva; Viṣṇu, Kṛishṇa.

ಭಗವತಿ ಭಗಾ-vati. Durgā or Pārvati. 2, Lakshmi.

ಭಗವದ್ಗೀತೆ bhagavat-gītē. Kṛishṇa's song, N. of an episode in the Mahābhārata. (My.).

ಭಗವನ್ತ ಭಗಾ-vanta. Tbh. of ಭಗವತ್. A venerable man;—a god;—a common N. (B. 5, 132, 134; My.).

ಭಗವಾನ್ ಭಗಾ-vān. Masculine form of ಭಗವತ್. A venerable man, etc.;—the ṛishi Bharadvāja (Mr. 257).

ಭಗಿನಿ bhagini. The happy or fortunate one: a sister. 2, a woman in general.

ಭಗಿನಿಜ ಭಗಿನಿ-ja. (ಭಗಿನೀಜ). A sister's son (ಸ್ವಸ್ರೀಯ, ಸೋದರಳಿಯ Mr. 314).

ಭಗಿನೀಪತಿ bhagini-pati. A sister's husband.

ಭಗೀರಥ ಭಗೀratha. N. of a king of Ayōdhyā who brought down the Ganges (ಭಾಗೀರಥಿ) from heaven to earth, etc. (J. 4, 28). ಭಗೀರಥ ಯತ್ ಮಾಡಿ, ಭಾಗೀರಥಿ ತನ್ನ; ನಗರದವ ಯತ್ ಮಾಡಿ, ನಗರ ಕಳ ಕೊಂಡು (Prv.).

ಭಗೀಂದ್ರ ಭಗೇndra. Tbh. of ಭಗನರ. (C.).

ಭಗ್ಗನೆ ಭಗ್ಗganē. = ಪಕ್ಕನೆ. (ಅಕ್ಕಿಕ್ಕ, ಒಮ್ಮೆನ್ನೊಮ್ಮೆ G.).

ಭಗ್ನ bhagna. Broken;—routed, defeated;—impaired, destroyed;—disheartened, disappointed (ದುಗ್ಧ, ಭಿನ್ನ, ಕೆಟ್ಟು Mr. 448). ನಗ್ನದವನ ನಾಚಿ ಭಗ್ನವಾಗುವದು (Prv.).

ಭಗ್ನಪ್ರಾರ್ಥನ ಭಗ್ನa-prārthana. One whose prayer has been fruitless or in vain (Upr. 5, after 101).

ಭಗ್ನಮನಸು bhagna-manasu. A broken heart: discouragement, disappointment (My.).

ಭಗ್ನಮಾನಸ bhagna-mānasa. Broken-hearted: discouraged, disappointed (My.).

ಭಗ್ನಶೃಂಗ bhagna-śṛiṅga. Having broken horns.

ಭಂಗ bhaṅga. = ಬಂಗ, (ಬನ್ನ). Breaking, dividing, splitting, etc. 2, a break, a breach;—a chasm, a fissure, a division;—a fragment;—breaking to pieces, taking to pieces, separation, analysis. 3, falling to pieces, fall, downfall, ruin, destruction. 4, defeat, overthrow, discomfiture;—distress, trouble (My.). 5, disappointment. 6, humiliation. 7, flight. 8, bowing, bending, stretching, knitting (the brow); a bend (ಕೊಂಕು Nn. 132, o. r. ಭಗ್ನ), a fold (of a garment). 9, a wave (ವೀಳಿ, ಕುದುರೆ Mr. 406; J. 6, 2). 10, falsehood, deceit, fraud. See ಅ. — ಭಂಗ ವದಿಸು. To ruin, to defeat, etc. (My.). — ಭಂಗ ಪಡು. To be ruined, defeated, troubled, disappointed, or humiliated (My.). See Prv. a. ಭ್ರಮರ. — ಭಂಗಬದು = ಭಂಗ ವದು. (Bp. 51, 83). ತುಂಗಭದ್ರೆಗೆ ಮಂಗ ಹೋದರೆ ಭಂಗ ಹೋದು ತಪ್ಪೇತೇ (Prv.). ಹಂಗನರಮನೆಗಿನ್ನ ಭಂಗವದ ಗುಲೇಸು; ಭಂಗಬಟ್ಟು ಬಿಸುಯಿಸುತ್ತಲಿ ತಂಗವೆ ಲೇಸು (Sp.). — ಭಂಗ ಮಾಡು. = ಭಂಗ ವದಿಸು. (My.). See Nr. a. ಪರಬಲ. — ಭಂಗವ್ವದು. — ಪಮ. = ಭಂಗಬದು. (Bp. 18, 22; 51, 75; 54, 11).

ಭಂಗಶ್ಲೇಷ bhaṅga-ślēṣha. = ಶಬ್ದಶ್ಲೇಷ. A kind of pun in rhetorical diction caused by means of words, letters, or cases (Kāvya. III, 8, B, 147, 162).

ಭಂಗಾರ bhaṅgāra. (Smd. 24). = ಬಂಗಾರ, etc. (ಸುಮಾರ, ವೈರ ಭ್ಯ Nn. 44). ದೊರೆಯಲ್ಲದ ಭಂಗಾರಂ (ಕೀರ್ತಿ Smd. 1).

ಭಂಗಿ bhaṅgi. = ಬಂಗಿ 1, q. v. Breaking, fracture;—bending, incurvation; undulation;—a wave;—a crooked path;—circumlocution;—irony, wit, repartee;—mere appearance or semblance: pretext, trick, fraud (Bām. 1, 5, 29; Bh. 1, 7, 41; J. 5, 60);—a way, a manner, a kind, a mode, a shape (ಪಂ, ವ್ಯಾಕೃತಿ HIA. M8; ಭನ್ನ, ವ್ಯಾಕೃತಿ Mr. 445; see ವ್ಯಾಕೃತಿ; Kāvya. 1, 5, 45).

ಭಂಗಿತ bhaṅgita. = ಭಗ್ನ. See Bp. 50, 77; ಮಾನ, ಎ.

ಭಂಗಿಸು bhaṅgisu. (Smd. 63, 92). To break (v. t.), to ruin, to destroy, etc. (Bp. 18, 53; 22, 14; 54, 36; J. 7, 57, 59; 8, 45; 10, 11).

ಭಂಗುರ bhaṅgura. Apt to break, fragile; frail, transitory; changeful, variable. 2, crooked, bent; a bend; curved, curled;—fraudulent, crafty, dishonest. See Kāvya. V, 950; Upr. 5, after 39; Bp. 40, 59; ಅ.

ಭಂಗೇ bhaṅgē. = ಬಂಗಿ 2. The common hemp plant, Cannabis sativa Lin.

ಭಂಗ್ಯ ಭಾṅgya. A field of hemp.

ಭಜಕ bhajaka. A worshipper, a votary. (My.). ಭಜಕಂ (one is a worshipper) ವೈವದ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳದೆ (Sā. 55).

ಭಜನ bhajana. Dividing, sharing (see ಎ); division (also in arithmetic, My.). 2, serving, adoring, adoration, worship, devotion;—the act of waiting or attending upon;—repeating the name or names of a god as an act of worship (Mhr.; My.).

ಭಜನೆ bhajanē. = ಭಜನ. (Bp. 40, 36; 50, 48; 60, 58; My.). See Prv. a. ಭೋಜನ.

ಭಜಿಯಿಸು bhajiyisu. = ಭಜಿಸು. (Sā. 4, 117).

ಭಜಿಸು bhajisu. To adore, to worship, etc. (Bp. 1, 30; 3, 81; 6 sum.; 24, 77; 41 sum.; 41, 26; 43, 78; 47, 4; 50,

54; 52, 25; 54, 60; 58, 28; 60, 51; 61, 52, 67; J. 1, 11; 2, 19; 8, 41; 15, 23; My.). 2, to repeat the name or names of a god as an act of worship (My.). — ಭಜಸು ಭಜಸು. rep. (Bp. 6, 30).

ಭಂಜಕ bhañjaka. One who breaks or destroys (My.); what breaks or destroys.

ಭಂಜನ bhañjana. The act of breaking or destroying (ದಹನ, ಸುಮಹ Mr. 48); routing; removing, dispelling; — paining, afflicting; — checking, arresting. See ಪ್ರ.

ಭಂಜನೆ bhañjanē. = ಭಂಜನ. (J. 18, 29).

ಭಂಜಿಕೆ bhañjikē. Breaking. See ತಾಲ. 2, = ತಾಲಭಂಜಿಕೆ, a wooden puppet, a doll, in ಆತ್ಮತಿಯ ಭಂಜಿಕೆ (J. 10, 11).

ಭಂಜಿತ bhañjita. (= ಭಗ್ನ). Broken, etc. (J. 5, 25).

ಭಂಜಿಸು bhañjisu. To break (v. t.); to discomfit, to humiliate, to dishonour (ಅವಮಾನ Śmd. Dh.). See Śmd. 244; Grj. 2, after 106; Bp. 23, 26; 36, 43; 51, 60; 56, 22.

ಭಟ bhaṭa. = ಬಟ 1 No. 1, ಬಣ್ಣ 2, etc. A warrior, a soldier; a valiant man, a hero (ತೂರ, ಎತ್ತಾನ್ತ, ಕಲಿ, ಎರ Mr. 250). ಸೇವಕ ಭಟರಾರ್? (Śmd. 177). 2, a man of a barbarous tribe (see Hlā. s. ಬೇಡ 1).

ಭಟಗರ್ಜನೆ bhaṭa-garjanē. The roaring or battle-cry of warriors (ಬೊಟ್ಟೆ Bhn. 44).

ಭಟಗ್ರಾಣಿ bhaṭa-agraṇi. A chief or leader of warriors, a hero (ಭೀಮ, ಎರರಭಟ Nn. 5).

ಭಟಿತ bhaṭitra. Roasted on a spit.

ಭಟ್ಟ bhaṭṭa. = ಬಟ 1 No. 2, ಬಟ್ಟ 2. Any learned man (Brāhmaṇa), doctor or philosopher, used also as a title (My.); — best, excellent. 2, a hereditary panegyrist, a bard, an encomiast.

ಭಟ್ಟರಕ bhaṭṭāraka. Venerable, respectable; a noble lord, a great and learned man; a sage (Ūpr. 1, 35; Abh. P. 16, after 39).

ಭಟ್ಟಿ bhaṭṭi. N. of an author. (My.).

ಭಟ್ಟಿನಿ bhaṭṭini. A woman of high rank, a queen, but not the consecrated one.

ಭಸಿತ bhaṇita. = ಬಣಿತ. Sounded, uttered, spoken, said; called, named; talking, talk, conversation.

ಭಸಿತೆ bhaṇiti. = ಭಣಿತ. Speech, talking, talk, discourse. (R.).

ಭಣ್ಣಾಕಿ bhaṇṇāki. (also ಭಣ್ಣಾಕಿ). The egg-plant, *Solanum melongena* Lin. (see ಬದಣಿ).

ಭಣ್ಣ bhaṇṇa. 1. = ಬಣ್ಣ 8. Tbh. of ಭಾಣ್ಣ. See ಭಾಣ್ಣ. ಭಣ್ಣ ದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಭಣ್ಣ (ಆತರ, ತರಬಣ್ಣ Nr.).

ಭಣ್ಣ bhaṇṇa. 2. = ಬಣ್ಣ 4. A jester, a buffoon, an actor, a mime, a mimic. 2, N. of a particular mixed caste.

ಭಣ್ಣನ bhaṇṇana. = ಬಣ್ಣಣ. Armour, mail. 2, war, battle. 3, evil, wickedness, mischief.

ಭಣ್ಣಾರಿ bhaṇṇāra. = ಬಣ್ಣಾರ. Tbh. of ಭಾಣ್ಣಾರ (Śmd. 383. 24; ಕೋಶ Nr.; ಹರಿ, ಕೋಶ Nn. 10; ಕೋಶ 52; ಗಂಜ, ಕೋಶ 104; ಕೋಶಗೃಹ Kk. 47; ಕೋಶದ ಗೃಹ Śm. 37; ಕೋಶ Mr. 518; ಭಾಣ್ಣಯ Nn. 183; Mhr.; see Bp. 81, 11; 42, 13; Ū. Bp. 47, 40; Bh. 1, 8, 64; 2, 4, 9; J. 3, 26; 4, 67; ಮಾಣಿ ಕ.). ಭನಧಾನ್ಯಂ ತೀನಿ ಭಣ್ಣಾರದೊಳ ನಡೆವಂ ಭಾಗ್ಯದ ಕರ್ತನಯ! (Śā. 96).

ಭಣ್ಣಾರಿ bhaṇṇāri. = ಬಣ್ಣಾರಿ. The overseer of a store-house; a treasurer (see Mr. s. ಅಪ್ಪಾವತವೃಧಾನ; Bp. 3, 86; 5, 18; 22, 59; 27, 77; 30, 5; 55, 8; 57, 88. 90; 59, 29; 60, 2. 62).

ಭಣ್ಣಾರಿ bhaṇṇāri. = ಭಣ್ಣಾರಿ. (Ūpr. 7, after 151).

ಭಣ್ಣಿ bhaṇṇi. A climbing herb, yielding a red dye, Bengal madder, *Rubia munjistia* Roxb.

ಭಣ್ಣಿಲ bhaṇṇila. Fortunate, happy, prosperous, auspicious; — fortune, welfare. 2, a messenger. 3, an artizan. 4, the tree *Mimosa sirissa* (seeersa) Roxb. (see ವಾಗ್).

ಭಣ್ಣಿರ bhaṇṇira. = ಭಣ್ಣಿಲ. See ವಾಗ್. (My. Amara).

ಭಣ್ಣಿರಿ bhaṇṇiri. Bengal madder, *Rubia munjistia* Roxb.

ಭಣ್ಣಿಲ bhaṇṇila. = ಭಣ್ಣಿರ. See ವಾಗ್. (My. Amara).

ಭತ್ತ bhatta. = ಬತ್ತ 1, etc.

ಭತ್ತ bhatva. The letter or syllable ಭ (Śmd. 368).

ಭದ್ರ bhadra. = ಬದ್ಧರ. Good, well, prosperous, happy, auspicious (ಸಾಂಗಲ್ಕ, ತಿವ Nn. 6; ಸುಮಂಗಲ, ಶುಭ 99). 2, favourable, propitious, gracious, kind, friendly, good, excellent (ಬಳ್ಳಿತು, ವೃಷಭ Hlā. M8.); excellence, greatness (ಅಲ ಘು, ಗುರುತ್ವ 99). 3, pleasant; lovely, beautiful. 4, safeness; safe, secure; firm, strong, as a cloth, a rope (My.). 5, prosperity, happiness, welfare, good fortune, fortune. 6, a bull, an ox (ಪುಂಗವ, ಗೂಳ 99). 7, a particular kind of elephant; an elephant (ಮದೇಭ, ಅನೇ 99). 8, gold. 9, a cutting, a gap, a chasm (ಭೇದನ, ತ್ವಧ್ವ 99). 10, N. 11, N. of a musical instrument (see s. ವಂದಮಹಾವಾದ್ಯ). ಭದ್ರಾ ಮಾದಿವಪ್ಪು ನಿದ್ರೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). 12, = ಭದ್ರಪೀಠ. (Bh. 1, 7, 17).

ಭದ್ರಕ bhadra. Good; fine, handsome, beautiful. 2, N. of two vṛttas (Ūh.).

ಭದ್ರಕಾಲಿ bhadra-kāli. ಭದ್ರಕಾಳಿ. The śakti or personified energy of Śiva: Pārvatī, Durgā (Ū. Bp. 32, 43; My.).

ಭದ್ರಕುಂಬು bhadra-kumbha. A (metal) jar filled with water from a holy place (see Si. 268).

ಭದ್ರಗಜ bhadra-gaja. A favourite royal elephant (J. 5, 4).

ಭದ್ರಾಯಕ bhadra-dāyaka. The bestower of welfare: god (My.).

ಭದ್ರಾರು bhadra-dāru. A sort of pine, *Pinus deodora* Roxb.

ಭದ್ರಪದ bhadra-padē. N. of the third and fourth lunar asterisms (see ಭಾದ್ರಪದಿ).

ಭದ್ರಪರ್ಣಿ bhadra-parṇi. The tree *Gmelina arborea* Roxb.

ಭದ್ರಪೀಠ bhadra-pīṭha. A splendid seat; a throne (ಸಿಂಹಾಸನ Mr. 262).

ಭದ್ರಬಲಿ bhadra-balē. The shrub *Paedertia foetida* Lin.

ಭದ್ರಮಣಿ bhadra-maṇi. A beautiful precious stone (Rām. 1, 13, 6).

ಭದ್ರಮಣ್ಣ bhadra-maṇṭapa. A fine nuptial shed (My.; Bh. 1, 14, 1; J. 31, 14); a beautiful shed erected on other festive occasions (Rāv. 13, after 61).

ಭದ್ರಮುಸ್ತಕ bhadra-mustaka. = ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, q. v. A kind of sedge, *Cyperus hexastachyus* Rottl. (the root of the grass *Cyperus pertenuis* Roxb. = ಗುಣ್ಣೆ q. v.).

ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ bhadra-mustē. = ಭದ್ರಮುಸ್ತಕ. (ಮುಸ್ತಕ, ಕುರುಪಿನ್ದ, ಜಲದ Hlā.; ನೀಳವಾದ ತುಂಗೇ ಗಡ್ಡೆ, ಉದ್ದಾನೇ ತುಂಗೇ ಮುಸ್ತೆ Si. 162). ಕೆಮ್ಮುಳಾಯೇ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ (ಭದ್ರಮುಸ್ತಕ, ಗುಣ್ಣೆ, ಡೊ ಪ್ಪಾನೇ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ 162).

ಭದ್ರಯವ bhadra-yava. The seed of *Wrightia antidysenterica* R. Br.

ಭದ್ರಶ್ರೀ bhadra-śrī. The sandal tree; sandalwood.

ಭದ್ರಾ bhadrā. N. of the second, seventh and twelfth days (tithis) of the lunar fortnight. (My.).

ಭದ್ರಾಕರಣ ಭದ್ರಾ-karṇa. Making beautiful: the act of shaving. ಭದ್ರಾಕರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಡ್ತರೆ ಭದ್ರವಾದೀತೇ? (Prv.).

ಭದ್ರಾಕಾರ ಭದ್ರಾ-ākāra. A beautiful form (J. 16, 5).

ಭದ್ರಾಕೃತಿ ಭದ್ರಾ-ākṛiti. = ಭದ್ರಾಕಾರ. (J. 1, 3).

ಭದ್ರಾಕ್ಷು bhadrā-akṣa. A particular seed of which beads are made. (My.).

ಭದ್ರಾಂಗಿ bhadrā-āṅgi. A woman with a beautiful body (Grj. 8, after 91).

ಭದ್ರಾತಕ ಭದ್ರā-taka. A kind of sedge, Cyperus hexastachyus (ಘನ, ಗೀತು Nn. 15; ಗೀತು Mr. 188).

ಭದ್ರಾವತಿ ಭದ್ರā-vati. ಭದ್ರಾವತೀ. N. of a town (J. 2, 34, 36). — ಭದ್ರಾವತೀಶ್ವರ. -ಶಿಶ್ವರ. Yauvanāśva, the king of Bhadrāvati (J. 4, 56; 5, 4).

ಭದ್ರಾಶ್ವ ಭದ್ರā-śva. N. of a dvīpa, and of a varsha. (My.). 2, N. of persons.

ಭದ್ರಾಸನ ಭದ್ರā-āsana. A splendid seat; a throne. (Grj. 4, 39; J. 16, 2). 2, a particular posture of a devotee while meditating.

ಭದ್ರಾಸ್ತರಣ ಭದ್ರā-āstarāṇa. A beautiful carpet (Bh. 1, 8, 69).

ಭದ್ರಿಸು bhadrīsu. To shave (ಮುಟ್ಟು ನಕ್ಕುಯೆ Śmd. Dh.).

ಭದ್ರೆ bhadrē. The seventh astrological division (karṇa) of the day (My., = ಎಪ್ಪಿ).

ಭದ್ರೆ ಭಪ್ಪಾರೆ. Well done! bravo! (ಪೂತುರೆ, ತಾವಾಸು G., Cb.; cf. ಫಾಪರೆ).

ಭಯ bhaya. Fear, alarm, dread, apprehension; dismay, fright, terror (ಅಳವ್ ಓತ. I, 7; ಅಳವ್ II, 19; ಅಳವು, ಪೆಳವ್, ಅದಿರ್ಪ Kk. 42; ಅಳವು, ಬೆಗಡು 83); danger, peril, risk, jeopardy. 2, one of the sthāyibhāvas (Kāv. IV, 2, 15).

ಭಯದಿನ್ನ ಭಕ್ತಿ, ನಯದಿನ್ನ ಯುಕ್ತಿ. — ಬತ್ತರೆ ಯಿದ್ದವಗೆ ಎತ್ತಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. — ನಯವಾಗಲಿ ಭಯವಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲದವ ದಯವೇನು ಮಾಡ್ತಾನೆ? — ಭಯವಾದ ವಸ್ತು ನಯವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಕೊಡದು. — ನಯ ದಿನ್ನಲಾಗದ್ದು ಭಯದಿನ್ನಲಾದೀತೇ? — ಭಯವಾದ್ದು ನಯದಿನ್ನ ಲಯ ವಾದೀತೇ? (Prva.). See ಅಕ್ಕಳಿಸು, ಅಗಿ, ಅಂಜು, ಅಳವ್, ಅಕ್ಕಡ್, ಅಕ್ಕು, ಕೋಡು, ಜೀಡ್, ತಲ್ಲಿದಿ, ಪೆಳವ್, ಬಿಗುರ್, ಬೆರ್ಚಿಸು, ಬೆರ್ಚು, ಬೆರ್ಚಡ್, ಮಣಿ, ಸುಗಿ; Prv. s. ಧ್ರಾಪ್ತಿ. — ಭಯಗೊಳ್. — ಕೊಳ್.

— ಗೊಳ್ಳು. To become afraid or alarmed (Bp. 18, 56; Dp. 59, 5; B. 5, 57). — ಭಯಂಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಭಯಗೊಳ್. (ಅಗಿ, etc. ಸೇ.; ಸೇವ. 4, 7; J. 26, 69). ತಮ ತಮಗೆ ಭಯಂಗೊ ಣ್ಣಿರ್ (Śmd. 292). — ಭಯಂಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To frighten, to alarm. ಮಧುಮಾಸಕ್ಕೆಸರಿ ಎಯೋಗಿಗಳೆಮ್ಮ ಮೃಗಂಗಳಂ ಭಯಂಗೊಳಿಸಿದುದು (Śmd. 81). — ಭಯ ತಟ್ಟು. Fear to touch, strike or seize. ಅವನಿಗೆ ಭಯ ತಟ್ಟಿತು (My.). — ಭಯ ಪಡಿಸು. = ಭಯಂಗೊಳಿಸು. (My.). — ಭಯ ಪಡು. To fear, to be alarmed (My.). ಬಲವಿದ್ದದ್ದು ಲಯವಾದ ಮೇಲೆ ಭಯ ಪಡುವದೇ ಸರಿ (Prv.). — ಭಯ ಬಿಡಿ. = ಭಯ ತಟ್ಟು.

ಅವನಿಗೆ ಭಯ ಬಡಿಯಿತು (My.). — ಭಯ ಭಕ್ತಿ. Fear and devotion (Bp. 28, 27; 29, 24; 45, 14; 46, 46; 47, 59; B. 4, 143; C.). ಭಯಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವ ದಯವೇನು ಮಾಡ್ತಾನೆ? (Prv.). — ಭಯಮುಡ್. — ಉಡ್. Fear to arise (Ūpr. 5, 81). — ಭಯವ್ವುಡು. — ಎ-ಪಡು. = ಭಯ ಪಡು. (Ūpr. 6, 89). — ಭಯವ್ವುಡಿ. — ಎ-ಪಡಿ. = ಭಯಗೊಳ್. (Rāv. 5, after 19). — ಭಯವನಾನ್. — ಅನ್. = ಭಯಗೊಳ್. (ಅಗಿ, ಅಕ್ಕು, ಬೆರ್ಚು, ಬೆಮರ್, ಸುಗಿ, ಸುರುಳ್ Śm. 40; Kk. 72). — ಭಯವೊನ್ನು. — ಎನ್ನು. = ಭಯಗೊಳ್. (Bp. 51, 63).

ಭಯಕಾರಿ bhaya-kāra. = ಭಯಂಕರ. (ವ್ಯಾಲ Nn. 74).

ಭಯಂಕರ bhaya-n-kara. Fear-causing, terrifying; fearful, formidable, terrible.

ಭಯಂಕರತನ bhayāṅkaratana. The state of being formidable (ಎಷಮ Ūb.).

ಭಯಂಕರಧ್ವನಿ bhayāṅkara-dhvani. A terrible voice. See ಗರ್ಜಿಸು.

ಭಯಂಕರಿ bhayāṅkari. A formidable woman. (J. 16, 35).

ಭಯಂಕಾರಿ bhaya-n-kāri. Virabhadra (ಎರರ, ದಕ್ಷರ, ಪರಧ, ಎರಭವ Mr. 15).

ಭಯಂಕೃತಿ bhaya-n-kṛiti. The causing of fear, fearfulness. — ಭಯಂಕೃತಿಗಯ್. To cause fear (Rāv. 6, 46).

ಭಯತ್ರಸ್ತ bhaya-trasta. Trembling for fear (My.).

ಭಯದ್ರುತ bhaya-druta. Fleeing for fear, routed, put to flight.

ಭಯಧ್ವನಿ bhaya-dhvani. A voice expressing fear. See ಕರವ್.

ಭಯನಿವಾರಕ bhaya-nivāraka. One who checks, suppresses or takes away (another's) fear (My.).

ಭಯನಿವಾರಣ ಭಯ-nivāraṇa. = ಭಯನಿವಾರಕ. (J. 11, 36).

ಭಯಭ್ರಷ್ಟ ಭaya-bhrashta. Scattered in terror, put to flight. (My.).

ಭಯಭ್ರಾಂತ ಭaya-bhrānta. Confused, perplexed or bewildered on account of fear (My.).

ಭಯರಕ್ಷೆ bhaya-rakṣhē. Saving from fear (Bp. 50, 48).

ಭಯರಸ bhaya-rasa. Fear or terror as a sentiment (Grj. 5, after 42).

ಭಯವಿಕಾರ ಭaya-vikāra. Perturbation or excitement on account of fear. See ಕೆಕ್ಕಳಿಸು.

ಭಯಸ್ಥಿ ಭaya-stha. A man who stands in fear or is afraid (My.). Feminine ಭಯಸ್ಥಿ (Abh. P. 15, after 65).

ಭಯಹರ ಭaya-hara. One who removes or takes away fear (Bp. 44, 85).

ಭಯಾತುರ ಭaya-ātura. Distressed with fear, agitated with alarm (Bp. 34, 11).

ಭಯಾನಕ bhayānaka. Fearful, formidable, terrible, horrible. 2, fear, terror (ಗುರ್ವ, ದಿಗುರ್ವ Ūt. II, 50). 3, the rasa or sentiment of terror excited by poetical or dramatic composition (Kāv. IV, 1, 10; 2, 42. 48. 45. 52).

ಭಯಾಬ್ಧಿ bhaya-abdhi. An ocean of terror (Sāv. 4, 110).

ಭಯಾರ್ತ ಭaya-ārta. Distressed with fear, alarmed (My.).

ಭಯಾರ್ತಿ ಭaya-ārti. Distress from fear, alarm. — ಭಯಾರ್ತಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To get alarmed or frightened (Sāv. 4, 44).

ಭಯಾವಹ ಭaya-āvaḥa. Bringing fear or danger, causing alarm, formidable.

ಭರ್ ಭar. — ಭರ್ ಭರ್. rep. Sound in imitation of that produced by a strong wind (Ś. Mhr.).

ಭರ bhara. Bearing, carrying; — bringing, getting; — granting; — cherishing, upholding, supporting. 2, the act of taking or carrying, taking away, theft. 3, a burden, a load, a weight, a mass. 4, a particular weight or measure, 20 tula. 5, a large quantity, a great number, a multitude, plenty, bulk, muchness, excess (ಅತಿತಯ G.). 6, fulness of purpose, desire, etc. (Mhr.); desire (Bh. 4, 11, 86). ಭರಕ್ಕೆ ದೀಡು, to desire (B. 4, 11).

7, exacerbation, violent passion (Mhr.). ಭರಕ್ಕೆ ಬೀರು, to be exacerbated or irritated (B. 4, 16). 8, quickness, haste (Bp. 30, 17; 39, 62; Bh. 1, 7, 41; 1, 10, 8; J. 7, 32; 11, 11; see ಕಡು). ಭರದಿನ್ನ ಹೋಗುವವನ ಸಂಗಡ ಹೊಡೆ ಹೊ ತ್ರಿಯಾ? ಅನ್ನ (Prv.). — ಭರಂಗಿಯ. — o. To hasten (v. i., Abh. P. 14, after 47). — ಭರಂಗೀಳ. — o. ಕೋಳ. To begin to move with speed (Bā. 5, 78). — ಭರ ಭರನೆ. rep. In great haste (My.). ಭರ ಭರನೆ ಹೋಗಿ, ಬುದ್ಧಿನೇ ಹಾದಿ ಬನ್ನ ಹಾಗಿ. — ಭರ ಭರನೆ ಹೋಗಿ, ಭೈರವದೇವರ ಸಂಗಡ ಭೈರವಾನ ಕೇಳಿದ (Prva.).

ಭರಕ bharak. A sound produced by cutting grass, etc. (C.).

ಭರಟ bharaṭa. A potter. 2, a servant. (R.).

ಭರಣ bharaṇa. Bearing, carrying;—supporting, cherishing, maintaining, nourishing;—nutriment;—wages, hire. 2, filling, filling up; filling stuff, filling material (My.; Mhr.).

ಭರನೆ bharaṇi. = ಬರನೆ, q. v. 2, the second nakshatra (My.).

ಭರಣ್ಯ bharaṇya. Wages, hire.

ಭರಣ್ಯಭುಜ್ bharaṇya-bhuja. Receiving wages, working for hire: a servant; a hired labourer.

ಭರತ bharaṭa. Bearing, bringing; wearing, having. See ಭರವ್ಯಜ.

ಭರತ bharaṭa. An actor, a dancer, a mime. 2, N. of a muni, the author of the gandharvavēda or alaṅkāraśāstra (every branch of dramatic writing and theatrical exhibition). 3, the science of dramatic action or of dramaturgy (Bp. 3, 42). 4, N. of a son of Daśaratha and younger brother of Rāma (J. 2, 4, 55; 18, 2, 3, etc.). 5, N. of a monarch (or the first monarch) of all India (see Prv. s. ಗಣ್ಯ). 6, the flux of the ocean; flow (Grj. 9, 51; My.). — ಭರತ ಬದಿತ. Flow and ebb (My.).

ಭರತಖಂಡ bharaṭa-khaṇḍa. = ಭರತವರ್ಷ. (ಭಾರತ G.; B. 3, 29; 4, 114; My.).

ಭರತಜ್ಞ bharaṭa-jña. A man conversant with dramatic writings and rules (Bp. 59, 29).

ಭರತಪಕ್ಷಿ bharaṭa-pakshi. (ವಾತ್ಸ್ಯಕ, ಕಾಲಕವ್ಯಕ, ಕೆಲವರು ನೀರುಕಾಗಿ ಅನ್ನರು Si. 173).

ಭರತವರ್ಷ bharaṭa-varsha. The country of the monarch Bharata: India. (B. 4, 114).

ಭರತಶಾಸ್ತ್ರ bharaṭa-śāstra. A work on every branch of dramatic writing and theatrical exhibition (Kāvy. IV, 2, 19; Bp. 19, 2).

ಭರತಾಗ್ರಜ bharaṭa-agraja. The elder brother of Bharata: Rāma. (My.).

ಭರತಾನುಜ bharaṭa-anuja. N. of Śatrughna (J. 20, 14, 15, etc.).

ಭರತಾವರಜ bharaṭa-avaraja. N. of Lakshmaṇa (J. 19, 30).

ಭರದಾಣ್ಣ bhara-dāṇḍu (i. e. -dāṇḍu). = ಭರದಾಣ್ಣ. The full gallop or run (Mhr. ಭರದವನ, ಭರದಾದ). — ಭರದಾಣ್ಣ ಕುಮರ. A horse that runs at full speed (Si. 273).

ಭರದಾಣ್ಣ bhara-dāṇḍu. = ಭರದಾಣ್ಣ. (ಭಾರತಕ, ಬಿಡುನಡೆ Si. 274).

ಭರದ್ವಾಜ bharaṭ-vāja. A sky-lark. 2, N. of another bird (ವ್ಯಾಘ್ರಾಜ, ವಲಿಯನ ಹಕ್ಕಿ Nr.; ವ್ಯಾಘ್ರಾಜ, ಹೆಗ್ಗಾಡಿ Hā.; Mr. 170; Br. says that it is the king-crow, a black long-tailed

bird; see Si. 172). 3, N. of a fishi (ಭಗವಾನ್ Mr. 257; J. 1, 11; 83, 40). See ಸಮ್ಭಾರಗಾರಿ.

ಭರವನ bharaṇava. = ಬರವನ, etc. Confidence, trust (Mhr., H.; Bp. 20, 6; 28, 19; 38, 57; 43, 27; 46, 65; 47, 40; B. 5, 104; My.). ಭರವನವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಬಣ್ಣವಾಳ ಕಳ ಕೊಟ್ಟ. — ಪರವಾನ ಮಾತುನವನ ಭರವನ ಸಲ್ಲದು (Prva.). 2, quickness, eagerness (Bp. 5, 25; 11, 21; Abh. P. 16, 18?).

ಭರವು bharaṇu. Eagerness (Bp. 2, 56).

ಭರಿ bhari. = ಬರಿ. Bearing; possessing; maintaining, supporting, nourishing. See ಅತ್ಯಮ್ಭರಿ, ಕುಷ್ಠಮ್ಭರಿ. — ಭರಿ ಕೆಯ. (Śmd. 24). The feeding arm: the trunk of an elephant (Bā. 6, after 11, twice; 6, 72; 13, 86).

ಭರಿತ bhariṭa. Nourished;—full, filled, full of (Bp. 61, 61; B. 4, 143).

ಭರೂಟಕ bharaṭaka. (= ಬರೂಟ). Fried meat (ತಾಳಿಸಿದ ಅಡಗು Hā.).

ಭರ್ಗ bharga. Radiance, splendour, lustre, shine. 2, Śiva.

ಭರ್ಜನ bhārjana. Roasting, frying, baking; a frying-pan. 2, annihilating. (R.).

ಭರ್ತ bharta. Tbh. of ಭರ್ತೃ. (My.; see Bp. 30, 15; 34, 4; ಎತ್ತ.).

ಭರ್ತಾಭಿ bharta-abhi. A complete set of dancing girls and musicians (ತಾಯಾತ್ರಿಕ, ನಾಟ್ಯ, ಕುಣಿಯುವವರು ನಾಡುವವರು ದಾಡಿಸುವವರು ಈ ಮೂರು ಕೂಡಿದ ನಾಟ್ಯ Si. 64).

ಭರ್ತಾರ bhartāra. Tbh. of ಭರ್ತೃ (Śmd. 104; My.).

ಭರ್ತಿ bharti. = ಬರಿತಿ. Filled or loaded state, as of carts, vessels, ships, bags, etc. ಬಣ್ಣ ಭರ್ತಿಯಾಯಿತು (is filled or loaded, My.). ಬಣ್ಣಿಯನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡು (My.). ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕೀರ್ತಿ ಪಟ್ಟಾಣೇ? (Prv.). 2, the flux of the ocean (Mhr. ಭರತಿ). 3, the state of possessing many inhabitants, a market with various goods, etc. (My.; B. 4, 147). ಈ ಊರು ಭರ್ತಿಯಾಗಿದೆ (My.).

ಭರ್ತು bhartu. Tbh. of ಭರ್ತೃ (Bp. 34, 4).

ಭರ್ತೃ bhartṛi. = ಭರ್ತ, ಭರ್ತಾರ, ಭರ್ತು, ಭರ್ತೃ. A cherisher, a nourisher, a holder, a supporter, a protector;—a master, a lord;—a husband;—a chief.

ಭರ್ತೃದಾರಕ bhartṛi-dāraka. A crown prince, especially in the drama (ನರ್ತನದ ದೇವಿಯ ನನ್ನನ Mr. 88).

ಭರ್ತೃದಾರಿಕೆ bhartṛi-dārikē. A princess (ನರ್ತನದ ಸತಿ Mr. 83).

ಭರ್ತೃ bhartṛu. Tbh. of ಭರ್ತೃ. (Bp. 28, 65).

ಭರ್ತೃನ bhartṛana. Threatening; reviling;—threat, menace; reproach, abuse. See ತಿಟ್ಟು.

ಭರ್ಮ bharma. Support, maintenance, nourishment. 2, hire, wages. 3, gold. — ಭರ್ಮಹರ್ಮ್ಯ. A mansion of gold (Śā. 1, 55).

ಭರ್ಮ್ಯ bharmya. Gold (ಭಂಗಾರ Ct. I, 67, o. r. ಕೃಂಗಾರ).

ಭಲ bhala. = ಬಲ 1, ಭಲಾ. Fine! well done! bravo! (Sk. ಭಲ; Mhr. ಭಲೇಂ, ಭಲಾ; Bp. 6, 23; My.; Tē., T. ಭಲಾ). See ಖಾಂಗು. — ಭಲ ಭಲರಿ. Very fine! very well done! (Bp. 45, 51).

ಭಲರಿ bhalarī. also ಭಲರೇ. = ಭಲರಿ, ಭಲರಿ. Fine! well done! bravo! (Grj. 10, 72, 79; Bp. 20, 19; 40, 35; 44, 13; 50, 24; 56, 14; V. 14, 55; see ಖಾಂಗು; Prv. s. ದೋನಗಿತ್ತಿ). — ಭಲರಿ ಭಲರೇ. also ಭಲರೇ ಭಲರಿ. = ಭಲ ಭಲರಿ. (Bp. 22, 54; 26, 6; 30, 25; 52, 42; 59, 13, 47).

ಭಲಾ bhālā. = ಭಲ. (Bp. 5, 39; see ಚಾಂಗು). ಭಲಾ, ಜಟ್ಟೀ! ಅನ್ನರೆ ಕಿಮ್ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿದ. — ಚೀ! ಎನ್ನರೆ ತನ್ನ ಭಲಾ! ಎನ್ನರು ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಭಲ್ಲ bhalla. A kind of arrow with a point of a particular shape. 2, a bear (cf. ಬಳ್ಳ).
ಭಲ್ಲ ಕೇನಗರ bhallak-nagara. N. (Bp. 57, 6).
ಭಲ್ಲ ತಕ bhallātaka. The marking-nut tree, *Semecarpus anacardium* Lin. (ಮಹಾಲಾ, ಗೇರು Nn. 97; ಪಾವಕ, ಗೇರು 122; ಗೇರು Mr. 115).
ಭಲ್ಲ ತಕಿ bhallātaki. = ಭಲ್ಲ ತಕ. The marking-nut tree.
ಭಲ್ಲಕ bhalluka. A bear.
ಭಲ್ಲಕ bhallūka. A bear.
ಭಲ್ಲೆಯ bhallēya. (Śmd. 24). = ಬಲ್ಲ, etc.
ಭವ bhava. Becoming, being, state of being, existing, existence; a dwelling (see ಚೈತ್ಯಭವ). 2, arising, coming, produced or born from. 3, birth, production, origin (ಹುಟ್ಟುವುದು Bhn. 17). 4, a repetition of births, transmigration (ಪುನರ್ಭವ, ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುಕ Nn. 114; ಮಗುಡೆ ಪುಟ್ಟುವುದು Mr. 474). 5, worldly or mundane existence, life. 6, the world. 7, a sound state of being, welfare, prosperity, health. 8, *Siva* (ಶಿವ, ಈಶ್ವರ 114). 9, sign for a metrically long syllable (Ūh.). See ಅನು, ತದ್, ಸಮ, etc. ನವದರೂ ಭವ ತಪ್ಪದು (Prv.). See Prv. s. ಶಿವ. — ಭವ ಗೇಡ. — ತೇಡ. One who destroys his welfare (Bp. 15, 29).
ಭವಕ್ಷಯ bhava-kshaya. One who has made an end, or makes an end, of transmigration, etc. (Bp. 61, 47).
ಭವಜನ್ಯ bhava-janya. That which is to be produced, or is produced, by birth: birth (or worldly existence) and subsequent misery (Bp. 47, 61).
ಭವತ bhavat. (Śmd. 100). Being, becoming;—present; present time (Kāvy. I, 5, 1-5). 2, you, your honour, your (Bp. 45, 58). See ತತ್ತ್ವ.
ಭವತಿ bhavati. Your ladyship, lady (Ūh. v. 307; My.).
ಭವತ್ಕಾಲ bhavat-kāla. Present time (Kāvy. I, 5, 17).
ಭವದೇಯ bhavadīya. Your honour's, your, thy, thine (Bp. 32, 60; Śāv. 4, 50).
ಭವದೂರ bhava-dūra. One who is distant from, or quite unconnected with, the world and its misery (Bp. 1, 7; 5, 15; 46, 74; My.).
ಭವದ್ರಾಜ್ಯ bhavat-rājya. (Śmd. 100). Your honour's kingdom.
ಭವನ bhavana. Being, existing; becoming; production, birth. 2, a place of abode, a house, a home, a dwelling, a mansion, a residence, an edifice (ಮನೆ Nn. 51, 59). 3, the place where any thing grows, a field.
ಭವನಾಮರ bhavana-amara. N. (Ūpr. 5, after 80 & 89).
ಭವನಾಭ್ಯರ್ಥ bhavana-abhyartha. The proximity of a house (ಎವಕ್ಷತ, ಮನೆಯ ಸಮೀಪ Nn. 108).
ಭವಸಂಧಿ bhava-payōdhi. The ocean of transmigration (Ūpr. 7, 15).
ಭವವಾಕ bhava-pāśa. The fetters of mundane existence (Bp. 39, 10).
ಭವವಾಕನಾಶ bhavapāśa-nāśana. One who destroys the fetters of mundane existence (Bp. 61, 55).
ಭವಬಂಧನ bhava-bandhana. = ಭವಪಾಶ. (Bp. 60, 51).

ಭವಭವಾಂತರ bhava-bhava-antara. A numerous repetition of births, transmigration (ಅಥ, ಭವಾಂತರ Nn. 115).
ಭವಮಾಲೆ bhava-mālā. Transmigration (ಅಥ Mr. 515; Bp. 38, 67; Abhā. 1, 89).
ಭವರೋಗ bhava-rōga. Birth or births looked upon as a disease (My.).
ಭವರೋಗಮೈದ್ಯ bhavarōga-vaidyā. The curer of the bhavarōga, he who liberates from transmigration: god (My.).
ಭವಮಾಲಾಶಿ bhava-vārāśi. = ಭವಸಂಧೀಶ. (Śāv. 5, 32).
ಭವಸಪತ್ನಿ bhava-sapatnī. An enemy of birth, etc. (Bp. 38, 1).
ಭವಸಾಗರ bhava-sāgara. = ಭವಸಂಧೀಶ. (My.).
ಭವಾನಿ bhavāni. —ನೀ. *Pārvali*, *Siva's wife*.
ಭವಾಂತರ bhava-antara. Another existence; a former existence; a future existence; transmigration (ಅಥ, ಭವಾಂತರ Nn. 115).
ಭವಾನ್ಯಧೀಶ bhavānt-adhīśa. Śiva (Bp. 24, 18).
ಭವಾಬ್ಧಿ bhava-abdhi. = ಭವಸಾಗರ. (Bp. 34, 47).
ಭವಾಬ್ಧಿನಾವೆ bhavābdhi-nāvē. A ship for crossing the bhavābdhi (Bp. 36, 7).
ಭವಾಮ್ಬೋಧಿ bhava-ambhōdhi. = ಭವಸಾಗರ. (J. 15, 22).
ಭವಾರಿ bhava-ari. = ಭವಸಪತ್ನಿ. 2, *Kāma* (ಅತನು Kāvy. 1. 62).
ಭವಿ bhavi. = ಬವಿ. Living, being, having life and sensation; a living being. 2, a person that is subject to transmigration, a worldling, a miserable wretch (Bp. 3, 86; 21, 9; 27, 50; 28, 36; 32, 33; 40, 14; 45, 15, 17; 49, 4; 53, 45; 55, 21; 60, 8, 14, 15, 17; Śāstrasāra in W. 1259).
ಭವಿಕ bhavika. Beneficial, suitable; prosperous, happy: prosperity, welfare.
ಭವಿತವ್ಯ bhavitavya. To become, to be about to become, to be about to take place or happen. 2, fate, destiny (ಭಗ, ಅಹಂನಾದು Nn. 52); good or bad fortune; happiness, welfare (ಎವಾಕ, ಭಾಗಧೇಯ, ಭಾಗ್ಯ Mr. 29; Śmd. 159).
ಭವಿತವ್ಯತೆ bhavitavyatē. Inevitable necessity: fate, destiny.
ಭವಿತ್ರಿ bhavitri. Being, becoming; imminent, impending: —what is about to be, future;—being or faring well.
ಭವಿಷ್ಣು bhaviṣṇu. Being, becoming, disposed or inclined to be;—what is or ought to be or to become; future;—being or faring well.
ಭವಿಷ್ಯ bhaviṣya. To be about to become, future, imminent. See ಯದ್.
ಭವಿಷ್ಯತೆ bhaviṣyat. About to come to pass, future: futurity, future time; the future tense (Śmd. 90, 266; Kāvy. I, 5, 13-16, 24-26).
ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ bhaviṣyat-kāla. Future time; the future tense (Śmd. 90 Cm.).
ಭವಿಷ್ಯತ್ಪುರಾಣ bhaviṣyat-purāṇa. N. of a Purāṇa (Bp. 43, 76), chiefly a manual of religious rites and observances.
ಭವಿಷ್ಯಂತಿ bhaviṣyanti. Future time; the future tense (Śmd. 54, 91, 259, 274, 294; Kāvy. I, 5, 1-5).
ಭವಿಸು bhavisu. To produce, to cause, to create (Ūpr. 1, 50).

ಭವ್ಯ bhavya. Being; to be become; to be about to become, future; fit to become;—what ought to be: *suitable, fit, right; happy, auspicious, prosperous* (ಕಲ್ಯಾಣ, ಶುಭ Nn. 90); good, excellent; handsome, beautiful. 2, surpassing reasoning (ಅತ್ಯರ್ಥ, ಗೆಲ ಪಾರದಮ 90). 3, a being that attains or has attained moksha (ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವಗಳು, ಮೋಕ್ಷವನಯ್ಯುವ ಜೀವರುಗಳು 90). See Ūpr. 2, 66; Bp. 53, 41.

ಭವ್ಯತರ bhavya-tara. Uncommonly fit, etc. (Rāv. 1, 8).

ಭವ್ಯತೆ bhavyatē. Suitableness, goodness, excellence (Ūpr. 7, 14, 28). 2, futurity.

ಭವಕ bhashaka. A barker: *a dog*.

ಭವಣ bhashana. Barking. 2, *a dog*.

ಭಸ bhas. A sound heard in breaking wind (S. Mhr.).

ಭಸನ bhasana. A bee. (R.).

ಭಸಿತ bhasita. Ashes (ಶ್ವೇತ, ವಿಧೂತ, etc., ಸಾಂಪ್ರ ಬೂದಿ Mr. 48).

ಭಸಿತರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಕಾಸನಧರ bhasita-rudākshī-śāsana-dhara. A Lingavanta (Bp. 27, 28).

ಭಸ್ರೆ bhasrē. A bellows. 2, a leathern bag.

ಭಸ್ಮ bhasma. = ಬಸುಮ. Ashes;—any metallic oxide. — ಭಸ್ಮನಾಗು. — ಅಗು. To be reduced to ashes (Bp. 56, 34).

ಭಸ್ಮಗಂಧಿನಿ bhasma-gandhini. A kind of perfume (= ರೇಣುಕಾ).

ಭಸ್ಮಗರ್ಭ bhasma-garbhē. A species of plant (= ಕಪಿಲ).

ಭಸ್ಮಪುಟ bhasma-puta. Application to fire in order to make ashes. ಭಸ್ಮಪುಟ ಇದು, — ಹಾಕು (My.).

ಭಸ್ಮಾಸುರ bhasma-asura. A demon who, from Śiva, obtained the power to reduce to ashes any one on whose head he put his right hand (Bp. 54, 56). See ಉರಿಗೆಯ್ಯ.

ಭಲರ bhalarē. = ಭಲರೆ, etc. (Bp. 4, 7).

ಭಲರೆ bhalirē. = ಭಲರೆ, etc. (ಕೊಣ್ಣಾಟಿತ Ūt. II, 103; ಕೊಣ್ಣಾಟಿತ ನುಡಿ Bhn. 38).

ಭಾ bhā. = ಭ. Light, splendour, lustre.

ಭಾಕ್ಷ bhāksha. = ಬಾಕ. Habitually eating, gluttonous.

ಭಾಗ bhāga. = ಭಾಗ 2, ವಾಗ, ಭಾಗ 2, (ಭಾಗಿಯು). A fraction, a part of a whole; a part, a portion; a share, a lot, a division, a distribution. 2, good portion, good fortune; luck, destiny. 3, a quarter, a fourth. 4, a place, a spot, a region, a side. ಭಾಗವ ಮಾಡುವುದು (ನಿಯೋಗ, ವಿಭಾಗ Nn. 90).

ಭಾಗಧೇಯ bhāga-dhēya. Share, portion; portion allotted by destiny, luck, fortune, fate; good fortune (ವಿಪಾಕ, ಭಾಗ್ಯ, ಭವಿಷ್ಯ Mr. 29);—property;—happiness. 2, revenue, income, tax, dues, impost (ಅರ್ಪಣಮು, ಆಯ, ಸಿದ್ಧಿಯ Mr. 268).

ಭಾಗವತ bhāgavata. (fr. ಭಗವತ್). Relating to Vishṇu or Kṛishṇa. 2, a worshipper of Vishṇu or Kṛishṇa (J. 9, 30). 3, = ಭಾಗವತಪುರಾಣ (My.; B. 4, 208). 4, a man who gives dramatic representations of incidents related in the bhāgavata and any other purāṇas (My.). — ಭಾಗವತದ ಅಟ. ಭಾಗವತರ ಅಟ. The play of bhāgavatas (My.).

ಭಾಗವತಪುರಾಣ bhāgavata-purāṇa. N. of a Purāṇa (Bp. 43, 76), dedicated to the glorification of Vishṇu; the 10th book is devoted to the history of Kṛishṇa.

ಭಾಗಸ್ಥ bhāga-stha. A man who is entitled to a share, an heir (Si. 430).

ಭಾಗಾಕಾರ bhāgā-kāra. = ಭಾಗಾರ. Division (in arithmetic, C.). ಭಾಗಾಕಾರ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಾಗೆದ ಲಕ್ಷಣ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ಭಾಗಾರ bhāgāra. Tbh. of ಭಾಗಾಕಾರ. (My.).

ಭಾಗಾರ್ಹ bhāga-arha. Entitled to a portion or inheritance. 2, to be divided according to shares.

ಭಾಗ bhāgi. 1. = ವಾಗ 1. Having a portion or share; participating in; a partner; one to whom a share is due; having luck, lucky, fortunate;—a co-heir. 2, a possessor, an owner.

ಭಾಗ bhāgi. 2. Tbh. of ಭಾಗ. (ವಿಭಾಗ, ಭಾಗ Nn. 79; ಗ್ರಂಥ, ವಿಭಾಗ 141, o. r. ಭಾಗಸಂಖ್ಯೆ).

ಭಾಗ bhāgi. 3. = ವಾಗ 2. Tbh. of ಭಾಗ್ಯ. — ಭಾಗಮ್ಯ. — ಅಮ್ಯ. N. See Prv. s. ಭಾಗ್ಯ.

ಭಾಗಿನಿ bhāgini. A co-heiress.

ಭಾಗಿನೇಯ bhāginēya. (fr. ಭಾಗಿನಿ). A sister's son.

ಭಾಗಿಸು bhāgisau. (Śmd. 92). To divide (especially in arithmetic, Mr. 63; ಪರಮ 349; My.).

ಭಾಗಿಸುಹ ಭāgisuba. Dividing, division. ಭಾಗಿಸುಹಂ (ಎತ್ತು ತೆಗೆ Mr. 349).

ಭಾಗಿದಾರ bhāgi-dāra. A partner; a shareholder, a partaker (Mhr.; Ūb. 74).

ಭಾಗೀರಥಿ bhāgirathi. (fr. ಭಗೀರಥ). The Ganges. ಭಗೀರಥ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಭಾಗೀರಥಿ ತನ್ನ; ನಗರದವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ನಗರ ಕಳೆ ಕೊಡ್ತೆ (Prv.). 2, water of the Ganges. See ಕಾಶೀ.

ಭಾಗುರಿ bhāguri. = ವಾಗುರಿ. N. of an author (see Hlā. s. ಕೋಟಿ; Nn. 3; Mr. 1b). ಭಾಗುರಿಯ ಗೂಢತೆ (Mr. 4).

ಭಾಗಿಯು bhāgiya. (Tbh. of ಭಾಗ). (ವಿಭಾಗ, ವಾಠಿ Nn. 81).

ಭಾಗ್ಯ bhāgya. = ಬಗ್ಗು 2, ವಾಗ 1. That which is proper to be allotted: good or bad fortune (resulting from actions); lot, luck, fate, destiny, fortune. 2, good fortune (Mhr.; My.; see ಒಲೆ); happiness, welfare, prosperity; riches (My.). ಅರಸನ ಕುದುರೇ ಕಾಲು ತುದಿದರೆ ಇವನಿಗೆ ಬನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೇ ನು? — ಭಾಗ್ಯ ಬರುವನ್ನದ್ದು ಭಾಗಮ್ಯ ತವದಾಕೇ? (Prvs.). See Kāv. III, 2, B. 56; Bp. 30, 25; 57, 47; ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ.

ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ bhāgya-lakshmi. The goddess of good fortune; welfare, riches (My.).

ಭಾಗ್ಯವಂತ bhāgya-vanta. A favourite of fortune, a lucky man, a rich man (My.; B. 4, 165; 5, 212).

ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ bhāgya-śāli. A person who is a favourite of fortune, a prosperous, fortunate person (My.).

ಭಾಗ್ಯಹೀನ bhāgya-hīna. A luckless man, a poor man (My.).

ಭಾಗ್ಯಿ bhāgyē. = ವಾಗ 2, ಭಾಗ 3. A lucky female.

ಭಾಂಗೀನ bhāngīna. (fr. ಭಂಗಾ). A field of hemp.

ಭಾಜೆ bhāj. Sharing in, participating in, partaking of, possessing, having, connected with. See ಗುಣ.

ಭಾಜಕ bhājaka. A divisor (in arithmetic, My.).

ಭಾಜನ bhājana. Dividing, division, sharing. 2, any vessel: a cup, pot, plate, dish, etc.; a receptacle, a repository, a recipient; a person in whom any quality is conspicuous: a fit, clever or capable person. See ಅ.

ಭಾಜಿ bhāji. = ಭಾಜ. Possessed of, etc. (A.).

ಭಾಜ್ಯ bhājya. To be divided. 2, a portion, share;—an

inheritance. 3, the dividend (in arithmetic, My.). See *ತವಾಜ್ಜುತ*.

ಭಾಟ ಭಟಾ. = ಲಘು 2. Wages, hire, rent, fee; earnings of prostitutes.

ಭಾಟಕ ಭಟಾಕಾ. = ವಾಡಗಿ, ವಾದಗಿ. *Price paid for anything, wages, hire, rent* (ಎತ್ತುವಾಡಿಗೆ Mr. 346).

ಭಾಟ ಭಟಿ. Wages, hire, fee; earnings of prostitutes; (a whore, cf. ಲಘು 1).

ಭಾಣ ಭಾಣಾ. N. of a sort of dramatic entertainments, in which one only of the interlocutors appears on the scene, or described as a narrative of some intrigue told either by the hero or a third person. (My.).

ಭಾಣ ಭಾಣಾ. = ಲಘು 3, ಫಣ್ಣಿ 1, ಧಾಣ್ಣಿ. *Any vessel, pot, pan, cup, plate, dish, pail, vat, utensil* (see Mr. s. ಶರು; Prv. s. ಧಾಪ್ರವದ);—any implement, tool, instrument;—any musical instrument. 2, *horse-trappings, harness*. 3, an ornament in general. 4, a pack or bale of goods or merchandise. 5, the stock of a shopkeeper, goods, wares, merchandise, stores of any kind, *the capital or principal of a merchant*. 6, *mimicry, buffoonery, the practice of the bhāṇa or professional jester*.

ಭಾಣ ಮುಖ ಭಾಣಾ-mukha. The mouth of a vessel (ಶುಷ್ಕ ರ Nn. 27).

ಭಾಣ ಕಲ ಭಾಣಾ-śakala. A potsherd. See ಓಡು.

ಭಾಣಾ ಗಾರ ಭಾಣಾ-āgāra. = ಲಘು 2, ಭಣ್ಣಾರ, ಭಾಣ್ಣಾರ. A store-room, a store-house, a magazine;—a treasury. 2, a treasure.

ಭಾಣಾ ದರ ಭಾಣಾ-ādi-rata. A person who is intent on buffoonery, etc. (= ಪಂಚನೀನೀ, q. v.).

ಭಾಣಾರ ಭಾಣಾರಾ. = ಭಾಣ್ಣಾಗಾರ. (Mhr.; B. 4, 202).

ಭಾಣ್ಣೀರವನ ಭಾಣ್ಣೀra-vana. N. of a forest. (R.).

ಭಾಣ್ಣಿ ಭಾಣ್ಣಿ. = ಭಾಣ್ಣಿ No. 1. (B. 5, 291).

ಭಾತ ಭಟಾ. Shining, bright, splendid, resplendent;—dawn, morning. See ಪ್ರ., ಎ.

ಭಾತಿ ಭಟಿ. Light, brightness, splendour (Bp. 6, 21; 8, 58; 57, 91).

ಭಾತು ಭಟು. = ಲಘು 1, etc. Rice in the husk (Mhr.);—boiled rice (Mhr.; My.; see ಲಘು 4).

ಭಾದ್ರ ಭಟ್ರಾ. (fr. ಭದ್ರ). The month bhādra (August-September).

ಭಾದ್ರಪದ ಭಟ್ರapada. (fr. ಭದ್ರಪದಾ). The month bhādra-pada (= ಭಾದ್ರ). ಭಾದ್ರಪದಮಾಸವಾದರೂ ಭಾಣ್ಣಾ ಹೊಡೊಡು ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Prv.).

ಭಾದ್ರಪದಿ ಭಟ್ರapadē. A name common to the third and fourth lunar asterisms. See ಉತ್ತರ, ಪೂರ್ವ.

ಭಾಠ ಭಟ್ರಿ. (N. of a Turk chief). — ಭಾಠ್ರೀ ವರಹಾ. N. of a certain gold coin or pagoda worth five rupees (My.).

ಭಾನ ಭಟಾ. The act of appearing or growing visible; being clear or evident, perception. (R.).

ಭಾನು ಭಟು. Brightness, light;—a ray of light. 2, the sun. 3, a sovereign, a king, a master. 4, the number 12 (Ch.). 5, N. of a certain metrical foot (Ch.). See ಬೃಹದ್, ಸ್ವರ.

ಭಾನುಜ ಭಟು-ja. The planet Saturn (ಶಾಲ Mr. 502); Yama (My.).

ಭಾನುತನುಜ ಭಟು-tanuja. Karna, the king of Aṅga (Śmd. 155. 292); Sugriva (My.).

ಭಾನುಭಾಮೆ ಭಟು-bhāmē. The sun's wife (Śhv. 1, after 79).

ಭಾನುಮತಿ ಭಟು-mat. Luminous, splendid. 2, the sun.

ಭಾನುಮತಿ ಭಟು-mati. N. of Duryōdhana's wife (Bh. 3, 21, 10).

ಭಾನುವಾರ ಭಟು-vāra. Sunday. (My.).

ಭಾಪ ಭಟು. = ವಾಪ 1. Huzza! hurrah! well done! (ಶಿ ಸ್ವಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 38; Grj. 10, 72; Bp. 30, 7; 32, 46; 36, 12; 46, 76; see ಮರು). ಜ್ಞಾಪಕವಿದ್ದವನು ಭಾಪ! ಎನ್ನಿಸುವನು (Prv.). — ಭಾಪ ಭಾಪರ. rep. (Bp. 20, 16; 46, 76). — ಭಾಪರ. -ಉರ. also ಭಾಪರೇ = ವಾಪರ. O, very well done! (Bp. 4, 71; 30, 25; 23, 32; 36, 24; 59, 47; Rām. 5, 8, 60; J. 23, 24). — ಭಾಪರ ಭಾಪ. (Bp. 18, 81; 36, 12; 59, 47). — ಭಾಪರ ಭಾಪರ. (Bp. 8, 17).

ಭಾಮ ಭಟಾ. = ವಾ, ವಾಪ 1, ಭಾವ 1. Passion, anger. 2, splendour; the sun. 3, a sister's husband.

ಭಾಮಹ ಭಟamahā. N. of the author of a treatise on the art of rhetoric (Kāv. V, 970).

ಭಾಮಾಮನಿ ಭಟā-maṇi. A jewel of a woman, an excellent woman (My.).

ಭಾಮಿನಿ ಭಟmini. An angry or passionate woman, a rīṣa: a woman in general (ವಾಮ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 24).

ಭಾಮಿನಿಪಟ್ಟಿ ಭಟmini-śaṭpadi. N. of a Kannaḍa metre (Ch.).

ಭಾಮೆ ಭಟē. ಭಾಮಾ. An angry or passionate woman (Bp. 12, 32); a wife (see ಭಾನು); a woman in general (My.); N. of Kṛishṇa's wife Rādhā (My.). 2, one of the pēlikēs (Kāv. III, 2, B, 82 seq.).

ಭಾಯಿ ಭಟyi. An affix to words: person, fellow, man, chap; brother (My.; Br.; Mhr., H. ಭಾತ).

ಭಾರ ಭಟā. = ವಾರ 3. Bearing, carrying; supporting, maintaining. 2, a burden, a load (carried on the head, etc., ಎವಧ, ಎಲವಧ, ಪರ್ಯಾಪಾರ, ತಲೆಹೊಡೆ Hlā. MB.). 3, the quality of being heavy, heaviness, weight (ಶಿಷ್ಣು ಓ. II, 31; ಹೊಡ್ಡಿತು, ಭಾರ Kk. 63). 4, quantity of heaviness, that which anything weighs, weight. 5, a large quantity, mass, bulk, muchness (Kāv. IV, 2, 42). 6, the weight of 20 tūlās or tōlēs (see Mr. s. ಭಾಗ); a rupee's weight (Mhr.; B. 4, 141). 7, gravity (ದಿವ್ಯ, ದಿವ್ಯತು Kk. 63); importance; influence (Mhr.); onus, obligation (B. 4, 126). 8, heavy work, labour, toil, trouble. 9, a pole for carrying burdens. ಭಾರವಾದ ಪಾವಕ್ಕೆ ಘೋರವಾದ ನರಕ. — ಭಾರವಾದ್ದು ಹೊತ್ತಾ ಕ್ಷಣ ಹಾದಿರಿಕ್ಕೆ ಕೂಡದೇ? (Prv.). 10, ಕಾಲ ಮಾಡೂದು ಭಾರಮೆನಿಕ್ಕು (Mr. 380).

ಭಾರಕ ಭಟāka. A load, a burden. 2, a man who is loaded with; one who carries out (J. 17, 64).

ಭಾರಕತನ ಭಟākatana. Weightiness; importance. See ಭೂ.

ಭಾರಕರ್ತ ಭಟā-karta. The cherisher or nourisher: god (My.).

ಭಾರಕ್ಷಮ ಭಟā-kshama. Fit for (carrying) burdens. ಭಾರಕ್ಷಮಗವಾಗಿ ಹೇರುವ ಎತ್ತು (ಭುವರ್ಹ, ಭಾರ್ಯ, ಭೂರೀಣ, etc. Nr.).

ಭಾರಂಕ ಭಟāraṅka. A porter (ದಡ್ಡೆ Bhn. 51; cf. ಭಾರ್ಯ).

ಭಾರನೆ ಭಟāraṇē. A load, a burden (ಪೊಡೆ ಓ. I, 82); a heavy burden, great weight (ಬಲುಭಾರ Bhn. 51); muchness, excessiveness; greatness, gravity, dignity (Bh. 6, 2; J. 22, 12; 23, 15; 25, 9).

ಭಾರತ bhārata. (fr. ಭರತ). A descendant of Bharata. 2, the realm of king Bharata: *India*. 3, N. of the Kannaḍa translation of the mahābhārata (Bhn. 1. 2; J. 34, 47; C.). 4, an actor, a mime (Bp. 61, 29).

ಭಾರತನಿಘಂಟು bhārata-nighaṇṭu. N. of a small vocabulary for the Kannaḍa bhārata (Bhn. at its heading and end).

ಭಾರತವರುಷ bhārata-varuṣa. = ಭಾರತ No. 2. (Bh. 3, 11, 19).

ಭಾರತಿ bhārati. *Sarasvatī*. 2, one of the vṛttis or styles of dramatic composition (Kāv. IV, 2, 58. 59). 3, a learned man (ಎದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಭಾರತಿಕ bhāratika. An actor, a dancer (Abh. P. 4, 26).

ಭಾರದ್ವಾಜ bhāradvāja. (fr. ಭರದ್ವಾಜ). Coming from or relating to Bharadvāja. 2, N. of a ṛishi (Rāv. 5, 75) and of several other persons. 3, a sky-lark (Rāv. 5, 75).

ಭಾರದ್ವಾಜಿ bhāradvāji. *The wild cotton shrub*.

ಭಾರಯಸ್ಥಿ bhāra-yasṭhi. *A pole for carrying burdens* (ಕಾಸನ ಕಷ್ಟು HIA.).

ಭಾರವಾಹ bhāra-vāha. *A porter, a carrier*.

ಭಾರಹರ bhāra-hara. A remover of burdens or trouble (ಭಾರಗಣ್ಣು ಪರಿಹರಿಸುವ G.).

ಭಾರಿ bhāri. = ವಾರಿ 1, q. v. Bearing, carrying; a bearer;—having weight, heavy, ponderous;—abundance, etc., a mass (ಒಡ್ಡು Bhn. 54).

ಭಾರಿಕ bhārika. *A porter, a carrier*.

ಭಾರಿಯಂಕ bhāri-aṅka. A great war (Bh. 8, 21, 27).

ಭಾರುಣ್ಣ bhāruṇḍa. = ಬೇರುಣ್ಣ, ಭೇರುಣ್ಣ. (Sk.).

ಭಾರೋಪಜೀವಿ bhāra-upajīvi. A person who earns a livelihood by carrying weights (ಹೊಡೆಯ ಹೊತ್ತು ಬದುಕುವನು Nn. 86).

ಭಾರ್ಗವ bhārgava. (fr. ಭೃಗು). Relating to or coming from Bhṛigu;—N. of Parāśurāma (J. 23, 61) and of various other persons. 2, Śukra, the regent of the planet Venus.

ಭಾರ್ಗವವಾರ bhārgava-vāra. Friday (My.).

ಭಾರ್ಗವಿ bhārgavi. Lakshmi;—Pārvatī. 2, bent grass, *Panicum dactylon* Lin. (see Śi. 162).

ಭಾರ್ಗಿ bhārgi. = ವಾರಂಗಿ. *The plant Clerodendrum siphonanthus* R. Br.

ಭಾರ್ಯ bhārya. To be borne, supported or cherished; dependent on; resting on, caused by (Bp. 7, 6). 2, a servant (22, 24).

ಭಾರ್ಯಾಪತಿ bhāryā-pati. *Husband and wife*.

ಭಾರ್ಯಾವಿಯೋಗ bhāryā-viyōga. Separation from one's wife on account of her death (My.).

ಭಾರ್ಯೆ bhāryē. ಭಾರ್ಯಾ. *A wife*.

ಭಾಲ bhāla. = ವಾಳ 4, ಧಾಳ. *The forehead*. Cf. ಫಾಲ.

ಭಾಲದಾರ bhāla-dāra. An usher (Mhr., H.; ಸೌವಿದ, ಸ್ಥಪತಿ, ಶೋಕಪದಾರ G.; Mhr., H. ಧಾಲಾ, a spear).

ಭಾಲಾಕ್ಷ bhāla-akṣa. = ವಾಳಾಕ್ಷ, ಧಾಳಾಕ್ಷ. Having an eye in the forehead: Śiva (Ā. Bp. 47, 2).

ಭಾಲೆ bhālē. = ಬಲ್ಯ q. v., etc. (ಇಟ್ಟಿ, ಕುನ್ನ, ತಲಾಕೆ G.).

ಭಾಲಿಕ್ಕ bhālīka. (= ಭಲ್ಲ, ಭಲ್ಲಕ, ಭಲ್ಲಕ). *A bear*.

ಭಾವ bhāva. 1. (Śmd. 24). = ವಾಸ 1. Tbh. of ಭಾಮ. A sister's husband (ಪ್ರಕುರ್ಯ G.). ಭಾವಂಗವ, ಭಾವದ್ವಿರ

(Śmd. 124. 126). — ಭಾವ ಮಯ್ಯನ್ನರು. = ವಾಸ ಮಯ್ಯನ್ನರು, etc. (ಸ್ಯಾಲ, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಒಪ್ಪ ಹುಟ್ಟಿದವರು Śi. 192). — ಭಾವಮಯ್ಯನ. = ವಾಸ. (Bh. 1, 8, 26). — ಭಾವಮಯ್ಯನನ. The state of being a bhāvamayduna (J. 6, 50).

ಭಾವ bhāva. 2. = ವಾಸ 2. Becoming, being, existing, existence, taking place, occurring, appearing, appearance. 2, become, produced (ಸಮುತ್ಪತ್ತಿ Nn. 100); *origin*; birth and its misery (ಫೋರಣ್ಣ 100; Mr. 494). 3, *state of being, condition of existence, state, condition*; see ಆರ್ಥ-, ಪ್ರ-. 4, true condition or state, truth. 5, *manner of being, nature, innate property, temperament, disposition, temper*. 6, *any state of mind or body, affection, sentiment, feeling, emotion, passion* (in the dramatic system). ಅತಿಹಾಸಂ, ಜಗುಪ್ಪೆ, ಶೋಕಂ, ಭಯಂ, ಪರ್ವದ ಉತ್ಪಾದಕಮ್, ಆ ವಿಸ್ಮಯಂ, ಕ್ರೋಧಮ್ ಎನೆ ತೋರ್ಪ ಭಾವಮದಕ್ಕುಂ (Mr. 74). See ಅನು, ಎ, ವ್ಯಭಿಚಾರಿ, ಸಾತ್ವಿಕ, ಸ್ಥಾಯಿ. 7, *inclination or disposition of mind; sentiment, idea, thought, opinion, supposition, conjecture; intention, purport* (ಬಗೆ 100; 494; Kk. 31; Śm. 56). 8, *meaning, sense* (ಅಭಿಪ್ರಾಯ Nn. 94; ಪದಾರ್ಥ, ಪದದ ಅರ್ಥ 100). 9, *the soul, the heart, the mind* (Bp. 61, 22. 65). 10, a being, a living creature; a thing, an object. 11, the universal soul (ಪರಮಾತ್ಮನು 100; ಆತ್ಮನು 494). 12, *behaviour, conduct, action, movement, gesture* (ಚೇಷ್ಟೆ 100; 494). 13, the abstract idea conveyed by a word, the sense of the abstract noun, as describing the state or condition of anything, e. g. ಬಾಲಭಾವ, the state of a child, childhood;—the sense of a noun of action, as expressing the idea of the root, e. g. going, doing, etc. 14, the eighth year in the cycle of sixty (My.). 15, (especially) in theatrical language: a learned or worthy man, an honourable sir (Bp. 11, 23); an instructor (ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕ Mr. 83).—See Śmd. 34. 37. 169. 241. 246-249. 263; Kāv. I, 2, 62-65; I, 4, 22-26; I, 5, 41-44; III, 3, B, 3. 9-12. 108. 170. 171; IV, 1; IV, 2, 14 seq.; IV, 2, 18. 19. — ಭಾವವೈದಿ. -ವೈದಿ. To obtain the state or condition of (Bp. 53, 38).

ಭಾವಕ bhāvaka. (= ಭಾವಕ). Causing to be. 2, promoting any one's welfare. 3, having a taste for the beautiful; having a poetical taste. 4, a learned man (ಸನ್ಮಾಹ, ವಿದ್ವಾಂಸ Nn. 105; Ūpr. 1, 58; Bp. 40, 24; J. 84, 46). 5, in theatrical language: a sister's husband (ನರ್ತನದಲ್ಲಿ ಸಹೋದರಿಯ ಭರ್ತೃ Mr. 83).

ಭಾವಕಿ bhāvaki. A female with a taste for the beautiful (Śmd. 230; Grj. 3, after 91; 5, 52).

ಭಾವಚೇಷ್ಟೆ bhāva-cēṣṭhē. Movement of one's feelings, emotion (Ūpr. 5, 121).

ಭಾವಜಿ bhāva-ja. Produced in the heart: *Kāma*; love. See Bp. 4, 21; 8, 53; ಚತ.

ಭಾವಜನಕ bhāvaja-janaka. Viṣṇu or Kṛishṇa (Bp. 54, 32).

ಭಾವಜಿಲಕ bhāvaja-tilaka. N. of a kind of cloth or garment (Bp. 11, 24).

ಭಾವಜಾತ bhāva-jāta. = ಭಾವಜ. (My.).

ಭಾವಜಾಂತಕ bhāvaja-antaka. Śiva (Bp. 10, 48).

ಭಾವಜಾರಿ bhāvaja-ari. Śiva (Bp. 51, 16).

ಭಾವಜ್ಞ bhāva-jña. Knowing the heart, or the aim, of others (My.).

ಭಾವತೆ bhāvatē. = ಭಾವ No. 3. See ಪ್ರ.

ಭಾವತ್ವ bhāvatva. = ಭಾವತೆ. See ಅಹಂಕಾರ.

ಭಾವನ bhāvana. Causing to be. 2, promoting or effecting any one's welfare; reverencing, treating with respect (My.). 3, imagining, fancying, supposing, thinking; the act of forming in the mind, imagination, conception, fancy, thought;—reflection, meditation, contemplation;—recollection. 4, in medicine: saturating any dry powder with fluid, steeping (My.). 5, decorating with flowers and perfumes, scenting. 6, at the end of a compound: nature, essence. 7, N. of a wood.

ಭಾವನತೆ bhāvanatē. = ಭಾವನ. (Bp. 23, 4. 53; 40, 84).

ಭಾವನೆ bhāvanē. = ಭಾವನ. (Ūpr. 8, 84; Bp. 11, 42; 34, 10; 35, 38. 52; 46, 61; 53, 54; 60, 6. 20; J. 1, 2; My.).

ಭಾವಬೋಧಕ bhāva-bōdhaka. Revealing or displaying any sentiment, indicating a feeling or passion.

ಭಾವಭವ bhāva-bhava. = ಭಾವ. (Bp. 47, 61).

ಭಾವಭವಹರ bhāvabhava-hara. Śiva (Bp. 46, 1).

ಭಾವರಸ bhāva-rasa. The bhāvas and rasas in the dramatic system (Grj. 2, after 106). ಅಂಗನೆಯನ್ನೆ ಭಾವರಸಗಳ ನೀವುದು (Mr. 6).

ಭಾವವಚನ bhāva-vaśana. Denoting the abstract notion of a verb: an abstract verbal noun (Śmd. 91. 92. 255).

ಭಾವವಾಚಕ bhāva-vācaka. = ಭಾವವಚನ. (My.).

ಭಾವವಾಚಿ bhāva-vāci. = ಭಾವವಚನ. (Śmd. 33; 92 Cm.).

ಭಾವವಿಶೇಷ bhāva-viśēsha. The peculiar mark of the state of anything (Śmd. 154).

ಭಾವಾರ್ಥ bhāva-artha. The simple or inherent meaning of words;—the obvious purport or drift of a phrase, of a letter, of an affair, etc. (My.; J. 31, 35). ಭಾವಾರ್ಥವಹ ವಚನಂ (ಭಾವವಚನಂ Śmd. 92 Mqb. Cm.). ಭಾವಾರ್ಥವಿದ್ಯರೂ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. —ಭಾವಾರ್ಥ ಕೇಳಿ, ಮೂಲಾರ್ಥ ಮರೆತಾ (Prva.).

ಭಾವಿ bhāvi. About to come to pass, future; that which is predestined (Rāv. 13, 11); the future tense (Śmd. 294). 2, being possessed of; a person who is possessed of (Bp. 40, 26; 53, 22). 3, attached to. 4, beautiful, illustrious.

ಭಾವಿಕ bhāvika. Actually being or existing, natural, innate. 2, full of feeling or sentiment. 3, happy, well, good, auspicious (ಕುಥ, ಮಂಗಳ, etc., ಒಳಿತು Mr. 26). 4, description of an imaginary object so vivid that it actually appears to be present, describing the past or future as present. 5, one of the alankritis (Kāv. III, 3, B, 170. 171), language full of feeling or passion.

ಭಾವಿಕಾಲ bhāvi-kāla. The future; the future tense (Kāv. I, 5, 1-5).

ಭಾವಿತ bhāvita. Caused to be, produced; obtained; a product obtained by multiplication;—manifested;—conceived, imagined, supposed, thought of;—thought about, meditated on;—known, acknowledged;—happy, well, good, auspicious (ಕುಥ, ಮಂಗಳ, etc., ಒಳಿತು Mr. 26);—inspired by, animated. 2, soaked in, steeped. 3, mixed with, as an ingredient. 4, perfumed with, scented. See Kāv. IV, 1, 3; Śmd. 398; Bp. 43, 86.

ಭಾವಿನಿ bhāvinī. A distinguished or handsome woman; a lady;—a wanton woman.

ಭಾವಿಸು bhāvisu. (Śmd. 63. 92). To occur, to appear (Ūh. v. 180. 237). 2, to conceive, to imagine, to fancy, to

suppose;—to think, to consider (My.); to observe, to know (ಬಗೆ Śmd. 110 Cm., which Mqb. Cm. explains by ಅದಿ);—to have in mind, to think of, to meditate on (with accusative, ದೇವರನ್ನು, My.);—to treat with respect (My.). ದೇವವಿದ್ವರ ಭಾವಿಸ ಬಹುದು. —ನುಜ್ಜಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾವಿಸ ಬೇಕು. —ವಾವೀ ನೀರಾದರೆ ಭಾವಿಸಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? (Prva.). ಭಾವಿಸುಂ (Śmd. 268). ಭಾವಿಸೋಡೆ (117. 298. 382). See Ūh. v. 25. 247; Ūpr. 1, 54; 2, 6. 26; Mr. 193. 340; Kk. 25; Śm. 5. 109. 118; Bp. 1, 12; 3, 50; 4, 65; 12, 2; 34, 10; 35, 33; 38, 10; 39, 51; 40, 75; 42, 23; 43, 32; 51, 63; 52, 9; 53, 40; J. 5, 5.

ಭಾವಿಸುವಿಕೆ bhāvisuvikē. Conceiving, imagining, etc. (Śl. 293).

ಭಾವಿಕ bhāvika. (= ಭಾವಿಕ). Being, becoming. 2, having a taste for the beautiful. 3, happy, well, auspicious, prosperous, faring well (Bp. 40, 82); happiness, auspiciousness, welfare. 4, an elder sister's husband (ಅಗ್ರಪತಿಯ ಅಧಿಕಂ Mr. 318).

ಭಾವ್ಯ bhāvya. About to be or happen, future, to be become; fit to be apprehended or conceived; etc. See ಸಮ್-; Ūpr. 1, 58.

ಭಾವಣ bhāṣaṇa. Speaking, talking, saying; speech, talk. See ಉಸಿರ್, ಎನ್ನ, ಪರಿಭಾಷಣ, ಸಮ್.

ಭಾವಾಂಗ bhāṣhā-āṅga. In theatricals: proper language and suitable songs (Mr. 78. 82; Bp. 25, 20).

ಭಾವಾಜಾತಿ bhāṣhā-jāti. The (56) languages sprung from saṁskṛita, etc. (Ūh. p. 22).

ಭಾವಾಧೀಶ bhāṣhā-adhīśa. The husband of Sarasvatī: Brahmā (Bp. 24, 48).

ಭಾವಾನ್ತ ಭāṣhā-anta. Meaning of the words of a language (Mr. 5).

ಭಾವಾನ್ತರ ಭāṣhā-antara. Another dialect or version; a translation (C.). ಭಾರತದೊಳಿನ್ನ ನುಡಿಯು ಹಾರುಸುದೇಶೀಯ ವಸ್ತು ಭಾಷಾನ್ತರಮಂ ಸೂರಿನ ಮುಕ್ತೆ ಪೇದ್ದಂ (Bha. 2). — ಭಾಷಾನ್ತರ ಮಾಡು. To translate (B. 4, 185; C.). ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯ ಅನೇಕಗ್ರಂಥಗಳನ್ನ ಭಾಷಾನ್ತರ ಮಾಡಿ (5, 127). ದೈವಬದ (of the bible) ಹದೇ ಬಡವ್ಯುಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಹೊಸ ಬಡವ್ಯುಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಹಲವು ದೇಶಭಾಷೆಗಳನ್ನ ಭಾಷಾನ್ತರ ಮಾಡಿಸಿ (5, 301). — ಭಾಷಾನ್ತರಿಸು. To translate (B. 4, 188; My.).

ಭಾಷಿ bhāshi. Speaking, talking, saying; a speaker. See e. g. ಕು.

ಭಾಷಿಕ ಭāṣhika. (= ವಾಸಿಗ). Belonging to speech; belonging to common or vernacular speech. See ಕಾಟ.

ಭಾಷಿತ ಭāṣhita. Spoken, said; speech, language, talk.

ಭಾಷಿಸು ಭāṣhisu. To speak, to talk, to say (Bp. 47, 11).

ಭಾವೆ ಭāṣhē. ಭಾವಾ. = ವಾಸಿ 1 q. v., ಭಾಸಿ. Speech; language: a dialect. 2, Sarasvatī, the goddess of speech (Bp. 54, 52). 3, a promise; an oath; a vow (Bp. 6, 1, seq.; 33, 49; My.). ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. — ಕೊಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವೇಷ, ಅಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭಾಷಾ (Prva.). See Prv. a. ವೇಷ — ಭಾಷೆ ಅದಿ. To break a promise, etc. (Bp. 36, 17). — ಭಾಷೆ ಅದು. To speak a language (C.). ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಒನ್ನೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅನುತರಿಸಿ (B. 4, 142). — ಭಾಷೆ ಇದು. To assure solemnly, to swear (My.). — ಭಾಷೆ ಈ. = ಭಾಷೆ ಕೊಡು (J. 7, 66). — ಭಾಷೆ ಉದಿ. To break a promise, etc. (Bp. 28, 43). — ಭಾಷೆ ಬಡಗಿಸು. To accomplish or fulfill a promise, etc. (Bp. 36, 42). — ಭಾಷೆ ಬಡವಿಸು. = ಭಾಷೆ ಬಡಗಿಸು. (Bp. 37,

20). — ಭಾಷೆ ಕೊಡು. To promise (J. 2, 60; My.). ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟವನು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡನೆ? (Prv.). See Nr. s. ಮಗುದು. — ಭಾಷೆಗೆಡು. -ಕೊಡು. A promise, etc. to be broken (Bp. 37, 12). — ಭಾಷೆಗೆಡುಕ. -ಕೊಡುಕ. = ವಾಸಗೆಡುಕ. (My.). — ಭಾಷೆ ಗೊಡು. = ಭಾಷೆ ಕೊಡು. (Grj. 6, after 54). — ಭಾಷೆ ನೀಗು. To quit or break one's promise, etc. (Bp. 39, 17). — ಭಾಷೆ ನುಡಿ. To utter or give a promise, etc. (Bp. 37, 18, 24, 26). — ಭಾಷೆ ಪರಿಪಾಲಿಸು. To keep or fulfill a promise, etc. (Bp. 49, 18). — ಭಾಷೆ ಮುಟ್ಟಿಸು. To fulfill a promise (S. Mhr.). — ಭಾಷೆಯೋ ಇರ್. To be under a vow, to be bound by a vow (Bp. 53, 39). — ಭಾಷೆ ಸರಿಸು. To fulfill a promise, etc. (Bp. 61, 7; My.). — ಭಾಷೆ ಹಿಡಿ. To take a promise, etc., upon one's self, to make a promise, etc. (Bp. 36, 18). — ಭಾಷೆ ಹೊಡು. = ಭಾಷೆ ಹಿಡಿ. (Bp. 27, 62; My.). ಭಾಷೆವನ್ತ ಬಹಾಶಂ-vanta. = ವಾಸವನ್ತ (S. ವಾಸೆ 1). — ಭಾಷೆವನ್ತ ಲ್ಲಯ್ಯ. -ಅಲ್ಲಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 4). ಭಾಷ್ಯ bhāṣya. An exposition, a gloss, an explanation, a commentary in general. 2, a sort of house or building. ಭಾಷ್ಯಕಾರ bhāṣya-kāra. A commentator, a shollast, an expounder of technical aphorisms (sūtras), etc., e. g. Patañjali, Śaṅkarācārya, and Rāmānuja. (My.). ಭಾಸ bhāsa. Light, lustre; a ray or gleam of light. ಭಾಸ bhāsa. Light, lustre;—shining;—impression made on the mind, fancy. 2, a vulture. 3, a small kind of owl (ಶಕುನ್ತ, ಪಂಗಡಿ, ಹಾಲುನಕ್ಕಿ Mr. 174). 4, a cock. 5, a cow-shed. See ಅ-. ಭಾಸನ bhāsaṇa. Shining; one who shines (Bp. 8, 4). ಭಾಸನಾನ ಭಾಸಮಾನ. Shining, glittering; appearing;—lustre, brightness (Abhā. 2, 99). ಭಾಸರೂಪ ಭಾಸಾ-rūpa. A splendid form: splendor (Kāvy. II, 1, 7). ಭಾಸುರ ಭಾಸುರ. Shining, splendid (Ūh. v. 63); splendor, beauty (Bp. 59, 57). 2, a hero. 3, terrible. See Sp. s. Tbh. ಪದ 8; Kāvy. III, 3, B, 173; Bp. 1, 45. ಭಾಸುರತರ ಭಾಸುರ-tara. Uncommonly splendid or beautiful (ರತ್ನ, ಒಪ್ಪು ವಸ್ತುವು Nn. 155). ಭಾಸೆ ಭಾಸೆ. = ವಾಸೆ 1 (Śmd. 24). Tbh. of ಭಾಷೆ (Śmd. 335). ಭಾಸುರ ಭಾಸ-kara. Light-causing, shining, resplendent;—the sun. 2, the number 12 (Ūh.). 3, a certain metrical foot (Ūh.). 4, N. of various persons (Bp. 56, 84; 58, 11), also that of a jester at the court of Vidyānagara (who was called Bhāṣiga, My.). ಭಾಸುರಸುತ ಭಾಸಕಾರa-suta. Karna (Śmd. 81). ಭಾಸುತ ಭಾಸ-vat. Possessing light; luminous, splendid, shining; light, lustre, brightness (Ūh. v. 36; Kāvy. III, 1). 2, the sun. 3, a hero. ಭಾಸುನ್ತ ಭಾಸ-vanta. Tbh. of ಭಾಸುತ (Śmd. 108). ಭಾಸ ಭಾಸa. = ಭಾಸ, etc. The forehead (ಅರಿಕ, ಲರಾಟ, ನೊಸಲು, ಹಣೆ Mr. 318; ನಿಟಲ Bhn. 66, o. r. ವಾಳ). ಭಾಸತಟ ಭಾಸa-taṭa. The slope of the forehead: the forehead (Bp. 37, 23). ಭಾಸನಯನ ಭಾಸa-nayana. Śiva (Bp. 22, 52). ಭಾಸನೆತ್ರ ಭಾಸa-nētra. Śiva (Bp. 27, 12; 44, 21). ಭಾಸಪಟ್ಟ ಭಾಸa-paṭṭa. A frontlet with a plate (tied to a sacrificial horse, J. 16, 1). ಭಾಸವರ್ಣ ಭಾಸa-parṇa. The plant and bark of Laurus cassia (ಕುಟುನ್ತಟ, ನೀರಸನಿ, ಲವಂಗ Mr. 142).

ಭಾಸಲೋಚನ bhāsa-lōcana. = ವಾಸಲೋಚನ. Śiva (Bp. 3, 30; 59, 38). ಭಾಸವಿಲೋಚನ bhāsa-vilōcana. Śiva (Bp. 30, 2). ಭಾಸನ ಲ ಭಾಸa-sṭhali. = ಭಾಸ. (Ūpr. 6, 66). ಭಾಸಾಕ್ಷ ಭಾಸa-akṣa. = ವಾಸಾಕ್ಷ. Śiva (Bp. 46, 19). ಭಾಸಾಮ್ಬಕ ಭಾಸa-ambaka. = ವಾಸಾಮ್ಬಕ. An eye in the forehead (Bp. 44, 21). 2, Śiva (9, 14; 53, 69; Śiv. 1, 74). ಭಿಕ್ಷ bhikṣa. Tbh. of ಭಿಕ್ಷೆ (Śmd. 102; ಅನ್ನ, ಒದನ, etc. Mr. 214; My.). See Prv. s. ಮುತ್ತಯ್ಯ. — ಭಿಕ್ಷ ಇಕ್ಕು. To give alms (Bp. 25, 43; 43, 53; 53, 39; 60, 53; My.). — ಭಿಕ್ಷ ಬೇಡು. To ask alms, to beg (Bp. 53, 39; My.). ಭಿಕ್ಷಾಟನ bhikṣā-aṭana. (= ಬಿಡ್ಡಟಿ). Wandering about asking for alms, mendicancy. (My.). ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ bhikṣā-anna. Food obtained as alms. ಭಿಕ್ಷಾನ್ನದ ಕುಕ್ಕಿಗೆ ತನೀಶ್ವರ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ—ಬಿರಾಯಾದವ ಕಾತಿಗೆ ಹೋದರೂ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನವಲ್ಲದೆ ವಸ್ತುನ್ನವುಣ್ಣನೆ? (Prva.). ಭಿಕ್ಷಾ ವಾತ್ರ bhikṣā-pātra. A vessel for collecting alms. (My.). ಭಿಕ್ಷಾ ಕನ bhikṣā-kāna. = ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ. (Bh. 1, 10, 4). ಭಿಕ್ಷಿಸು bhikṣisu. To beg alms (Bp. 21, 25; 57, 22). ಭಿಕ್ಷು bhikṣu. = ಬಿಡ್ಡ. A beggar;—a religious mendicant, especially a Brāhmaṇa in the fourth āśrama when he abandons his house and family and subsists entirely on alms;—a female mendicant (ಮುಣ್ಣೆ Mr. 303). 2, N. of a plant (ವತ, ಮುಣ್ಣೆ, ಬೋದಿವರ Mr. 180). ಭಿಕ್ಷುಕ bhikṣuka. A male mendicant. ರಾಕ್ಷಸನಾದರೆ ಭಿಕ್ಷು ಕನಿಗೆ ಎನು? (Prv.). ಭಿಕ್ಷುಕಿ bhikṣuki. A female mendicant (ಕನ್ನಿ Hā.). ಭಿಕ್ಷೆ bhikṣe. = ಬಿಳ, ಬಿಳಸ, ಬಿಕ್ಕಿ, ಬಿಡ್ಡ, ಬಿಡ್ಡ, ಭಿಕ್ಷ. The act of begging. 2, alms; food given as alms. 3, hire, wages. 4, service. ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡ! ನಾಯನ್ನ ಹಿಡೀರಿ! ಅನ್ನ (Prv.). ಭಿಕ್ಷೆಗಾರ bhikṣe-gāra. A beggar (My.). ಭಿಕ್ಷೇಶ್ವರ bhikṣe-śvara. A very poor beggar. See Prv. s. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರ. ಭಿಕ್ಷೆವಾಲ bhikṣe-vāla. = ಭಿಕ್ಷೆವಾಲ, etc. (Sk.). ಭಿಕ್ಷೆವಾಲ bhikṣe-vāla. = ಪಿಟ್ಟೆವಾಳ (Śmd. 369), ಭಿಕ್ಷೆವಾಲ, etc. (J. 12, 24). ಭಿತ್ತ bhitta. A fragment, a piece, a bit. ಭಿತ್ತಿ bhitti. = ಬಿತ್ತಿ 2. Breaking, splitting. 2, a bit, a fragment, a piece;—anything broken or divided. 3, a rent, a fissure. 4, a wall of earth or masonry, a partition (ಕೇರ ಕೆ. II, 107; ಗೋಡೆ Nn. 81). 5, an asylum, (a support). ಭಿತ್ತಿಜೀರ್ಣ bhitti-jīrṇa. An instrument used by burglars for cutting through the wall of a house (ಕನ್ನ ಗತ್ತಿ Mr. 226, o. r. ಭಿತ್ತಿಭಿನ್ನ). ಭಿಡ bhid. Breaking, splitting; destroying. See ಉದ್. ಭಿದುರ bhidura. Breaking, splitting. 2, a thunderbolt. ಭಿದೆ bhide. Breaking, splitting, tearing, dividing. ಭಿದ್ಯ bhidya. Bursting its banks: a rushing river (ಗಣ್ಣು ಹೊದಿ Hā.). ಭಿನ್ನವಾಲ bhindavāla. = ಪಿಟ್ಟೆವಾಲ, ಪಿಟ್ಟೆವಾಳ, ಭಿಕ್ಷೆವಾಲ, ಭಿಕ್ಷೆವಾಲ, ಭಿಕ್ಷೆವಾಲ. A short javelin or arrow thrown from the hand; an iron-bound club, used as a weapon.

ಭಿನ್ನಪಾಲ bhindi-pāla. = ಭಿನ್ನಮಾಲ, etc. *A short javelin, etc., etc.* (ಸೃಗ, ಕೆಯ್ದುವಿನ ಭೇದ Hlā.; ಸೃಗ, ಹಸ್ತಪ್ರಮಾಣವಾದ ಮುಧ್ಧರ, ಮಾರುಧ್ಧ ಗುಡಿಗೆ Si. 290).

ಭಿನ್ನ ಭಿಂದು. Breaking, splitting. 2, *a woman bringing forth a still-born child; a woman who loses her children by death* (ಮಕ್ಕಳು ಬಾಡಿದವಳು Hlā.; ಮಕ್ಕಳು ಉಡು ಸಾವ ಸತಿ Mr. 303).

ಭಿನ್ನ bhinnu. = ಭಿನ್ನ 1. Broken, split, fractured, pounded, torn, rent, cloven, pierced; disunited; opened, expanded, blossoming; separated into parts; destroyed (ಸನ್ನ, ರುಗ್ಗ, ಭಗ್ನ, ಕೆಟ್ಟುದು Mr. 448). 2, separated or different from; distinct, other, different; deviating or varying from;—deprived of, without;—a fragment, a bit, a portion. ಭಿನ್ನವಾದ ಗಡಿಗೆ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಮನ್ವಾದೀತೇ? (Prv.). — ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ. rep. Various (B. 4, 168). — ಭಿನ್ನ ಭೇದ. dupl. Difference (My.).

ಭಿನ್ನಕರ್ತೃ bhinnu-kartṛi. The agent indicated by a verb as causing anything to be done by another (in opposition to ನಿಜ or ಸ್ವಯಂ ಕರ್ತೃ, Śmd. 274; cf. ಅನ್ಯ, ಪರ; see ಇಸು 4).

ಭಿನ್ನಕರ್ತೃಕ bhinnu-kartṛika. = ಭಿನ್ನಕರ್ತೃ. (Śmd. 327).

ಭಿನ್ನಕಾರ್ಯ bhinnu-kārya. An act differing from prescribed rules, an improper act (ಕೌಪೀನ Nn. 134; Mr. 486).

ಭಿನ್ನಕುಮ್ಮ ಭಿನ್ನu-kumbha. A broken pot (Bp. 60, 51).

ಭಿನ್ನಪದ bhinnu-pada. A term that stands by itself, i. e. is not in samāsa (Śmd. 190).

ಭಿನ್ನಭಾವ bhinnu-bhāva. Another state, a different mind, incongruity of state, etc. (Bp. 40, 67).

ಭಿನ್ನರಸ bhinnu-rasa. Another taste, sentiment or feeling (Kāvy. III, 3, B, 159).

ಭಿನ್ನವೃತ್ತ bhinnu-vṛtta. Having abandoned the path of duty. 2, one of the vākyaślohas: containing a metrical fault: a metrical fault (Kāvy. II, 2, B, 3. 30-32).

ಭಿನ್ನಶಬ್ದ bhinnu-śabda. A faulty term (Kāvy. II, 1, A, 29).

ಭಿನ್ನಾಬ್ಜಾಕ್ಷಿ bhinnu-abja-akṣhi. A woman with eyes resembling an open lotus flower (Ch. v. 128. 215).

ಭಿನ್ನಾಭಿನ್ನ bhinnu-abhinna. Distinct and not distinct, separate and not separate. (My.).

ಭಿನ್ನಿಸು bhinnisu. To break, to split; to set at variance; to loosen (J. 15, 31); to alter, to change (31, 35). 2, to be split or broken; to die from affliction (23, 59).

ಭಿಲ್ಲ bhilla. (= ಬಿಲ್ಲ a. ಬಿಲ್ 2). N. of a wild mountain race, a Bheel (ಬೇಡ Hlā.; Ūpr. 5, after 64; Śāv. 4, 6).

ಭಿಲ್ಲಾಂಗನೆ bhilla-aṅgaṇē. A woman of the Bhillas (Śāv. 8, 8).

ಭಿಲ್ಲಿ bhilli. = ಭಿಲ್ಲಾಂಗನೆ. (Śāv. 8, 6. 52).

ಭಿಷಕ್ ಭಿಷakku. Tbh. of ಭಿಷಜ್. (My.).

ಭಿಷಜ bhishaj. ಭಿಷಜ್. A physician.

ಭಿಷಜ bhishaja. Tbh. of ಭಿಷಜ್. (ದೋಷಜತ್, ಚಿಕಿತ್ಸಕ, etc. Mr. 890).

ಭಿಷ್ಣಿ bhissāṇē. Boiled rice parched.

ಭಿಷ್ಣಿ bhissē. Boiled rice.

ಭೀ bhī. (Śmd. 103). Fear, apprehension, alarm, dread. See ಅತಿ.

ಭೀಕರ bhī-kara. Causing or exciting fear, formidable, terrible (Bp. 17, 16; 34, 27; 46, 21; 57, 25; 61, 12; J. 9, 24).

ಭೀಕೃತಿ bhī-n-kṛiti. Formidableness (Rāv. 6, 46).

ಭೀತ bhīta. Frightened, alarmed, terrified; afraid, fearful. timid. Feminine ಭೀತಿ (J. 5, 51).

ಭೀತಚಿತ್ತ bhīta-citta. A man of a timid heart (ಬೇಡ Bhn. 4).

ಭೀತತ್ವ bhītatva. The state of being or becoming timid. ದೂತತ್ವ ಮಾಧುನವನಿಗೆ ಭೀತತ್ವ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ಭೀತಿ bhīti. Fear, alarm, apprehension, dread, terror (Śmd. 158). 2, danger. See ಮಹಾ. ಪ್ರೀತಿ ಇದ್ದರೂ ಭೀತಿ ಇರಬೇಕು.—ಪ್ರೀತದ ಭೀತಿ ಹೋದರೂ ನಾತದ ಭೀತಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prva.). See Prv. s. ಭೂತ. — ಭೀತಿಗೋಳ್. — ಕೋಳ್. To become afraid (Bp. 2, 27; Rām. 5, 8, 41). — ಭೀತವಡು. — ವಡು. To fear (Śāv. 4, 68).

ಭೀತಿವಲ್ಲರಿ bhīti-vallari. Fear regarded as a creeping plant (Śāv. 4, 113).

ಭೀತಿಶಂಕೆ bhīti-śāṅkē. Doubt or diffidence caused by fear (My.).

ಭೀತೋತ್ತರ bhīta-uttara. An answer or speech indicating fear (ಧಾರ, ಭೀತಿಯ ನುಡಿ Nn. 12).

ಭೀಮ bhīma. = ಬೀಮ. Fearful, dreadful, terrible, formidable, etc. (ಭಯಂಕರ Nn. 5; ಉಗ್ರ Mr. 512). 2, Yama (ಯಮ 5). 3, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ 5; ರುದ್ರ 512). 4, Bhīma, the second son of Pāṇḍu (ವಾಯುಪುತ್ರ, ಭೀಮಸೇನ 5; ವಾಯು ಸುತ 512; ಕುರುಚೈರಿ, ವಾಯುಪುತ್ರ, ವೃಕೋದರ Mr. 264). 5, a strong man (ಸತ್ರಾಣಿ, ಸತ್ಯವನ್ತ 5). 6, a very valiant man, a hero (ಭಹಗ್ರಾಣಿ, ವೀರಭಟ 5; ಭಟ 512, o. r. ಒಲನ). 7, the arm (ಭುಜ 5; ತೋಳ್ 512). 8, N. of the author of the Kannaḍa Basavapurāṇa (Bp. 1, 17; 61, 94). 9, N. of an author of a list of saṁskṛita dhātus (Śmd. 302). See Śmd. 81. 91. 98. 116. 10, N. of a king of Viḍarbha. (= ಭೀಷ್ಮ No. 3). ಭೀಮನಿಗೆ ಧಾಮನಾರವಾದರೇನು? ಧಾಮನಾರವಾದರೇನು? ಭೀಷಣ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಯ್ (Prv.). — ಭೀಮಯ್ಯ. — ಯ. N. See ದಾಸ. — ಭೀಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. See ಗಣದಾಸ.

ಭೀಮರ bhīmara. War, battle. (R.).

ಭೀಮರಥ bhīma-rathi. N. of a river. (My. Amara).

ಭೀಮರಾಜ bhīma-rāja. A black bird with two elongated tail-feathers that lives in the forests of the western coast and is known for its guttural soft fluting notes which can be heard to the distance of an English mile, the Malabar racket-tail drongo, *Edolius malabaricus* Scop. (Coorg).

ಭೀಮಲಿಂಗ bhīma-liṅga. A liṅga consecrated by the Pāṇḍava Bhīma (Bp. 57, 54).

ಭೀಮಸೇನ bhīma-sēna. = ಭೀಮ No. 4. (ಭೀಮ, ವಾಯುಪುತ್ರ Nn. 5).

ಭೀಮಾನದ bhīmā-nadi. N. of a river in the Mahāraṭṭra country (B. 4, 30).

ಭೀಮೇಶ್ವರ bhīma-īśvara. N. of a liṅga (Bp. 33, 18).

ಭೀರು bhīru. Timid, cowardly; shy; afraid of. 2, a timid woman.

ಭೀರುಕೆ bhīruka. Timid; a coward.

ಭೀರುತ್ವ bhīrutva. Fearfulness, timidity, cowardice. See ಪುಕ್ಕು, ಸದೆ.

ಭೀರುಪತ್ರಿ bhīru-patri. A scandent thorny shrub, *Asparagus racemosus* Willd.

ಭೀಲುಕೆ bhīluka. = ಭೀರುಕೆ. Timid.

ಭೀಷಣ bhīṣaṇa. Terrific, terrible, awful, formidable.—horror. 2, Bhairava;—Śiva;—N. of a king (J. 16, 1).

21, etc.). 3, a kind of musical instrument (see ಪಂಡಮ ಹಾವಾದ್ಯ).

ಭೀಷ್ಮ bhīṣhma. *Terrible, horrible, terrific, fearful*;—fear, horror (Grj. 9, 24). 2, the grand-uncle of the Pāṇḍus, son of Śāntanu and Gaṅgā (ಗಾಂಗೇಯ Mr. 263). See Śmd. 270, 287; J. 9, 30, 32; 13, 4, 19.

ಭೀಷ್ಮಕ bhīṣhmaka. = ಭೀಷ್ಮ No. 2. 2, N. of a king, the father of Rukmiṇī (Bhāgavata 10, 59, 1). 3, N. of the father of Damayanti (Rām. 3, 2, 16, 24).

ಭೀಷ್ಮಸು bhīṣhma-su (sū). Bhīṣhma's mother: the Ganges.

ಭು bhu. = ಭಂ, ಭುಂ. A sound in imitation of that of a conch-shell, etc. — ಭು ಭು ಎನ್. To emit the sound of bhu bhu (from the mouth, Bp. 32, 37). — ಭು ಭೂ ಭೋ ಎನ್. To emit the repeated sound of bhu. ದೇವತಾದ್ವಾರದೊಳೆದು, ಭು ಭೂ ಭೋ ಎನ್ನಿ, ತಂಬುಮನೆ ಪೂರಯ್ವಿ ದಂ (Śmd. 19 Mḍb.).

ಭು bhu. = ಭೂ. At the end of compounds: being, becoming, springing up, taking rise, born. See ಅಗ್ನಿ-, ಅಭಿ-, ಪದ್ಮ-, ಪ್ರ-, ಪ್ರತಿ-, ಸ್ವ-.

ಭುಂ bhum. = ಭು, etc. (S. Mhr.).

ಭುಕ್ bhuk. = (ಬುಕ್ತ 2), ಭುಜ್ q. v.

ಭುಕ್ತ bhukta. Enjoyed; eaten. 2, the act of eating. 3, food (ಅನ್ನ, ಓದನ, etc. Mr. 214).

ಭುಕ್ತಗೃಹ bhukta-grīha. A dining-room (ಬಿತ್ತರದೊಳ ಉಮ್ಮ ಮನೆ Mr. 196).

ಭುಕ್ತಶೇಷ bhukta-śēsha. The remnants of a meal, leavings, oris.

ಭುಕ್ತಸಮುಷ್ಟಿ bhukta-samujjhita. The remnants of a meal.

ಭುಕ್ತಾವಶೇಷ bhukta-avaśēsha. = ಭುಕ್ತಶೇಷ. (Bp. 56, 12).

ಭುಕ್ತಿ bhukti. (= ಬುಕ್ತಿ). The act of enjoying or eating. 2, enjoyment; fruition, possession, usufruct. 3, food. ಭಕ್ತನಿಗೆ ಭುಕ್ತಿ, ತಕ್ತನಿಗೆ ಕತ್ತಿ. — ಭುಕ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾ ಕ್ಷಣ ಮುಕ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಾಯ್ತೇ? — ಮುನ್ನಿನ ಮುಕ್ತಿಗಿಂತ ಈಗಿನ ಭುಕ್ತಿ ಲೇಸು. — ಯುಕ್ತಿ ವಂತನು ತುಕ್ತನ ಭುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದನಂತೆ (Prvs.). See Prv. s. ಭೂತ. 4, the daily motion of a planet.

ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿ bhukti-mukti. Fruition and final emancipation (Bp. 39, 71; My.).

ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಪ್ರದ bhuktimukti-prada. The giver of bhukti and mukti, as a tīrtha or a god (My.).

ಭುಕ್ತೋಚ್ಚಿಷ್ಟ bhukta-uōchishṭa. The rejected leavings or remnants of food.

ಭುಗಿ bhugi. = ಬುಗ, ಬುಗ, ಬುಗು, ಭುಗು. A sound in imitation of that of blazing flames, of that emitted by articles under rapid combustion, and of that of kindled wrath. — ಭುಗಿ ಭುಗಲನೆ. With the sound of bhugi bhugil (Rāv. 5, 37). — ಭುಗಿ ಭುಗಲನೆ. To emit the sound of bhugi bhugil (Bp. 17, 19; 25, 21; 57, 18; 58, 59). — ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ಲುಗಲನೆ. To emit the repeated sound of bhugi (Bp. 56, 32). — ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ಲುಗಲನೆ. = ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ಲುಗಲನೆ. (Rām. 5, 8, 57; J. 8, 39). — ಭುಗಿ ಭುಗಿಸು. = ಭುಗಿ ಭುಗಲನೆ. (J. 12, 22; 23, 46).

ಭುಗಿಲ್ bhugil. = ಬುಗಿಲ್, ಭುಗಿ, etc. — ಭುಗಿಲಿದು. — ಇದು. To emit the sound of bhugil (Bh. 1, 20, 55). — ಭುಗಲನೆ.

— ಎನ್. = ಭುಗಲಿದು. (Bp. 51, 7, 80; 55, 11; Bh. 2, 3, 9). — ಭುಗಲಿಸು. — ಎನಿಸು. To cause to emit the sound of bhugil (Bp. 44, 15). — ಭುಗಿಲ್ಲುಗಲನೆ. rep. (C.). — ಭುಗಿಲ್ಲುಗಲನೆ. — ಎನ್. To emit the repeated sound of bhugil (Abh. P. 13, 81).

ಭುಗಿಲನೆ bhugilanē. (Śmd. 388). = ಬುಗಲನೆ. With the sound of bhugil.

ಭುಗು bhugu. = ಭುಗಿ, etc. — ಭುಗು ಭುಗಲು ಭುಗಲನೆ. = ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ಲುಗಲನೆ. (Bh. 1, 20, 27).

ಭುಗ್ನ bhugna. Bent, crooked; curved; bending, stooping, bowed.

ಭುಜ್ bhuj. ಭುಕ್. Enjoying; eating; an eater; ruling. See ಕೃತು-, ಗೃಹ-, ಹುತ-.

ಭುಜ bhujā. = ಬುಜ 2. A bending, a bend. 2, the arm. ಭುಜದ ತುದಿ (ತೋಲ್ವಲಿ, ಮುಯ್ Śm. 71). See ಅಶ್ವ-.

ಭುಜಕೀರ್ತಿ bhujā-kīrti. An epaulet-like ornament for the upper arm (Bp. 4, 36; Rāv. 6, after 11; My.).

ಭುಜಗ bhujā-ga. = ಬೋಜಗ. Going crookedly or in a curve: a snake (ಎಲರುಲಿ Ūt, I, 10; II, 17). 2, a paramour, see ಬೋಜಗ. 3, (= śēsha) the number 1 (Ūh.). 4, the number 8.

ಭುಜಗಧಾರಿ bhujāga-dhāri. Śiva. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಭುಜಗಬಂಧ bhujāga-bandha. A certain feat of wrestlers (Śēv. 4, 75).

ಭುಜಗಭೂಷ bhujāga-bhūṣha. Śiva (Śēv. 1, 75).

ಭುಜಗವೈರಿ bhujāga-vairi. Garuḍa; a peacock; an ichneumon (My.).

ಭುಜಗಶಯನ bhujāga-śayana. Viṣṇu (My.).

ಭುಜಗಾಭರಣ bhujāga-ābharana. Śiva (Bh. 1, 1, 2).

ಭುಜಗೇನ್ದ್ರ bhujāga-indra. Any large snake; Śēsha (Śmd. 145; J. 14, 14).

ಭುಜಂಗ bhujā-ga. = (ಬೋಜಗ), ಬೋಜಂಗ, ಭುಜಗ. A snake (ಭೋಗ, ಸರ್ಪ Nn. 35). 2, the paramour of a prostitute, a libertine, a gallant (ಮಧುಪ್ರಯ, ಎಟ Nn. 29, o. r. ಎತ; ಎಟ 35, o. r. ಎತ; ಎತ 63). 3, an ascetic (ತಪೋನಿಧಿ, ತಪ ಸ್ತ 85).

ಭುಜಂಗನಿಲಯ bhujāga-nīlaya. A snake's hole: a white-ants' nest (ಹುತ್ತು Nn. 92).

ಭುಜಂಗಪ್ರಯಾತ ಭುಜāga-prayāta. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಭುಜಂಗಭುಜ್ bhujāga-bhuj. A peacock;—Garuḍa.

ಭುಜಂಗಮ bhujā-gama = ಭುಜಗ. A snake. 2, Rāhu.

ಭುಜಂಗವಿಜೃಂಭಿತ ಭುಜāga-vijrimbhita. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಭುಜಂಗಶಯನ bhujāga-śayana. = ಭುಜಗಶಯನ. (My.).

ಭುಜಂಗಶಿಶುಪದ ಭುಜāga-śiṣu-pada. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಭುಜಂಗಶಿಶುಸ್ಥಿತ ಭುಜāga-śiṣu-ṣṭita. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಭುಜಂಗಾಕ್ಷಿ bhujāga-akṣi. The ichneumon plant, perhaps Ophioxylon serpentinum Lin. (= ಗನ್ನನಾಕುಲಿ).

ಭುಜದೇಶ bhujā-dēśa. The place or region of the arm (ಬಂಗುಡಿ Bhn. 39).

ಭುಜಬಲ bhujā-bala. Strength of arm (Śmd. 386; Kk. 99; Bp. 1, 44; J. 13, 45).

ಭುಜಮಧ್ಯ bhujā-madhya. The breast, the chest.

ಭುಜವಲಯ bhujā-valaya. An arm-ring (Bp. 4, 36).

ಭುಜಶಿಖರ bhuja-śikhara. *The shoulder.*
 ಭುಜಶಿರಸ್ bhuja-siras. *The shoulder.*
 ಭುಜಾಗ್ರ bhuja-agra. *The shoulder* (ತೋಡ್ಲೆ, ಮುಯ್ಯು Kk. 67).
 ಭುಜಾಂತರ bhuja-antara. *The breast, the chest.*
 ಭುಜಾಸ್ಥಲನ bhuja-āsthāna. Clapping (one's own) upper arm (Ūpr. 5, after 75).
 ಭುಜಿಸು bhujisu. = ಬುಜಸು, ಭುಂಜಸು. (My.).
 ಭುಜಿಷ್ಯ bhujishya. *A servant, a slave.*
 ಭುಜಿ ಭುಜೇ. *A winding;—the arm;—the coil of a snake.*
 ಭುಂಜಿಸು bhunjisu. To eat (J. 7, 42; 29, 18; My.); to enjoy; to suffer, to experience.
 ಭುತ bhuta. = ಭೂತ. See ಅದ್ಭುತ.
 ಭುವನ bhuvana. *A being, a living creature; mankind.* 2, *the world; the fourteen worlds, seven descending and seven rising; the earth* (ಶೋಕ, ಭೂಮಿ Nn. 9; ಶೋಕ Mr. 517). 3, *the number 14* (ಪದಿನಾಲ್ಕು Mr. 348). 4, *water* (ಸಲಿಲ, ಉದಕ 9; 517). 5, *the ocean* (ಸಾಗರ, ಸಮುದ್ರ 9; ಅಮೃದ್ಧ 517). 6, *the sky* (ಅಮೃತ, ಆಕಾಶ 9; ನಭ 517). 7, *a wood, a forest* (ಎಸನ, ಅರಣ್ಯ 9, o. r. ಅರಣ್ಯ).
 ಭುವನಕುಕ್ಷಿ bhuvana-kukshi. *A person who contains the world in his belly: Vishnu* (J. 15, 12); *that receives or contains water in its belly: the ocean* (15, 12).
 ಭುವನತ್ರಯ bhuvana-traya. *The three worlds: heaven, atmosphere and earth* (Ūh. v. 200; Ūpr. 5, after 180).
 ಭುವನತ್ರೀಶ್ವರ bhuvana-tripētra. *The world's Rudra* (Śmd. 288, 292).
 ಭುವನನಯನ bhuvana-nayana. = ಭುವನಾಕ್ಷ No. 2. (Bp. 20, 37; 61, 50).
 ಭುವನಮಾತೆ bhuvana-mātē. Pārvatī; Lakshmi (My.).
 ಭುವನಾಕ್ಷಿ bhuvana-akshi. *The eyes of living creatures or of mankind* (Rāv. 13, 17). 2, *the eye of the world; the sun.*
 ಭುವನಾಶ್ರಯ bhuvana-āśraya. *The refuge of the world: Brahmā* (J. 6, 5); *the water-abode: the ocean* (6, 5).
 ಭುವನೇಜ bhuvanē-ja. *A lotus* (Bp. 20, 37; 61, 50).
 ಭುವನೇಶಯ bhuvanē-śaya. *A lotus;—the moon* (Bp. 20, 37; 61, 50).
 ಭುವನೇಶಯವನಭುವನನಯನ bhuvanēśaya-vana-bhuvana-nayana. *Who has the moon and the shining sun* (Bp. 20, 37; 61, 50).
 ಭುವನೈಕರಾಮ bhuvana-ēka-rāma. Rāma who has no equal in the whole world (Śmd. 146, 188).
 ಭುವಲೋಕ bhuvas-lōka. *One of the divisions of the universe, the space between the earth and heaven.* (Mr. 32).
 ಭುವನ bhuvas. *The atmosphere, the sky.*
 ಭುವಿನಿಮ್ನ bhuvi-nimna. *A depression in the ground, a hole* (ರಣ್ಣ, ಗರ್ತ, etc., ಕುಡ Mr. 392).
 ಭೂ bhū. (Śmd. 108). = ಭೂ, ಭು, ಭೂಸ್. *Being, becoming, springing up, taking rise, born.* 2, *the place of being or abiding: the earth.* 3, *land; ground;—earth, as a substance* (see ಭೂಭೇದ, etc.). 4, *a certain metrical foot* (Ūh.). 5, *a country, a district* (Bp. 6, 19). — ಭೂನೆಲ್ಲಿ. (ತಾಮುಲಕ, ತಾಲಿ, ನಾದೇಯ, ಎತುನ್ನಕ G.).

ಭೂಕಮ್ಪ bhū-kampa. *An earthquake.* (My.; B. 4, 172; 5, 200).

ಭೂಕಮ್ಪನ bhū-kampana. = ಭೂಕಮ್ಪ. (My.).

ಭೂಕಾಂತ bhū-kānta. *A king* (ಅರಸು Nn. 120; Ūpr. 3, 82; J. 2, 2).

ಭೂಗತ bhū-gata. *Being or existing on or in the earth: level with the ground, destroyed.* — ಭೂಗತ ಮಾತು. To destroy (My.). — ಭೂಗತವಾಗು. — ಆಗು. To be buried, as riches (My.).

ಭೂಗತಾಲಯ bhūgata-ālaya. *An underground house* (Rām. 1, 16, 27).

ಭೂಗೋಚರ bhū-gōcāra. *A man who is within the range of, i. e. who lives in, the world* (Abh. P. 14, 11).

ಭೂಗೋಲ bhū-gōla. ಭೂಗೋಳ. *The terrestrial globe, the earth.* (C.; ಕುನಲಯ Ūb.; B. 5, 271).

ಭೂಗೋಲವಿದ್ಯೆ bhūgōla-vidyē. *Geography.* (C.; B. 5, 275).

ಭೂಂಕೃತಿ bhūn-kṛiti. *Hissing, puffing* (Bp. 51, 59).

ಭೂಚಕ್ರ bhū-ōakra. *The orbit of the earth, the earth* (J. 8, 6; 26, 15). 2, *the equator or equinoctial line.* 3, *a paper-kite composed of many round pieces* (My.). 4, *an umbrella attached to a throne* (My.).

ಭೂಚರ bhū-ōara. *Going on the earth; moving on the ground or on land, living on land; inhabiting the earth: a man* (Abh. P. 4, 101, 102).

ಭೂಚರತ್ವ bhū-ōaratva. *The condition of going on the earth or moving on the ground* (Bp. 57, 45).

ಭೂಫಾಯೆ bhū-ōhāyē. *Earth-shadow: darkness.*

ಭೂಜಿ bhū-ja. *A tree, etc.* (ಮರ Nn. 5, 20; ಕವರಿ, ವೃಕ್ಷ 43; ವೃಕ್ಷ 68; ಖಪರ, ಮರ 102). *ಗದು ಬಳ್ಳಿ ಮರನದ್ದು ಭೂಜವೃಕ್ಷಂ* (Mr. 150).

ಭೂಜಿ ಬಿ ಭೂ-ಜಾತೆ. *N. of a plant* (ಗೌರೀಪದ Mr. 135).

ಭೂಜಾತ ಭೂ-jāta. *A tree* (ಮರ Nn. 189).

ಭೂಜಾತೆ ಭೂ-jātē. *Daughter of the earth: Śitā* (My.).

ಭೂತ bhūta. = ಭೂತ. *Seen, become, produced; being, becoming, coming into existence* (ಜನಿತ, ಹುಟ್ಟುಧಮ Nn. 76). 2, *past, gone, former; past time, the past; the past or preterite tense* (Śmd. 54, 90, 260, 266, 294; Kāv. I. 3, 13-16). 3, *obtained, got.* 4, *right, proper, fit; like, resembling, similar* (= ಸದೃಶ, My.; cf. ಸಮ್ಯಕ್). 5, *beyond the common limits, excessive* (ಎದ್ದಾದದು, ಕೆಚ್ಚಿದು ಹೋದದು 78; ಎದ್ದಾದದು Mr. 494). 6, *a living being, a creature* (ಸತ್ವ Mr. 502). 7, *a goblin, a malignant spirit, a demon* (being of divine origin, see ದೇವಯೋಗ; ಮೂಕ 78; ದೇವಯೋಗ 494; see Bp. 57, 10, 11, 12, 19; J. 4, 51, 22, 23; 81, 55); *the spirit of a deceased person, a ghost* (= ಪ್ರೇತ No. 2, My.). 8, *an element, of which there are five: earth, water, fire, air, ether* (ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕ, ವೈಶ್ವೇದಿಪಂಚಭೂತ 78; ಭೂತ 494; see ಭಾತು No. 4; ಪಂಚ;—the number 5 Ūh.). 9, *the nine planets* (ಗ್ರಹನಿರ, ಸೂರ್ಯ 78). 10, *the eighteen classes of people or castes* (ಅಶ್ವಿ ಮೂಹ, ಪದಿನಾಲ್ಕುಜಾತಿಗಳು 78). 11, *an ārya* (ಆರ್ಯ, ದೇವ ಭೂಮಿ 78). 12, *in law: fact, matter of fact, the real state of a case.* 13, = ಭೂತಗ್ರಾಮ (? ಗ್ರಾಮ Nn. 37). ಭೂತ ಹೋದರೂ ಹೇಳು ಕೊಳ್ಳೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. — ಭೂತ ಮರುಳೋ? ಮಾಡ ಮರುಳೋ? — ಭೂತವಾದರೂ ಭುಕ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹೊರ್ತು ನೀತಿ ತಪ್ಪದು. — ಸಾಧಿನ ಭೂತ ಪೀಡಿಸದೇ ನಿಶ್ಚಿತೇ? — ಸಾಧನವೂ ಭೂತ

ಬಿದಮು.—ಪ್ರೇತಕ್ಕೆ (corpse) ಹೆದಮುವವ ಭೂತಕ್ಕೆ ಹೆದದನೇ? — ಭೂತಕ್ಕೆ ಭೇತಿಯುಳ್ಳೇ? (Prva.). — ಭೂತಕರಕುಗಿಡ. A shrub or small tree, *Helicteres isora* Lin. (St. & Pl.).

ಭೂತಕಾಲ bhūta-kāla. Past time; the past or preterite tense (Śmd. 90 Cm.; 265 Cm.; 400).

ಭೂತಕಾಲಕ್ರಿಯೆ bhūtakāla-kriyē. The past tense (Śmd. 87. 91. 279).

ಭೂತಕೇಶ bhūta-kēśa. A particular plant, root of sweet flag (= ಗೋರೋಮು; see Si. 335 & ಮರುಕ ಹೆಡೆ).

ಭೂತಗಣ bhūta-gaṇa. The troop or whole class of demons or spirits; the aggregate of beings.

ಭೂತಗಣೇಶ bhūtagaṇa-īśa. Śiva. 2, sign for a long syllable (Ūh.).

ಭೂತಗ್ರಹ bhūta-graha. The bhūta-imp (My.).

ಭೂತಗ್ರಾಮ bhūta-grāma. The aggregate or whole collection of living beings; a multitude of spirits or ghosts.

ಭೂತಚಿಕಿತ್ಸೆ bhūta-ōikitsē. The practice or science of administering antidotes for demoniacal possessions (My.).

ಭೂತದಯೆ bhūta-dayē. Compassion or tenderness towards all beings or creatures, universal benevolence. (Bp. 37, 34; 53, 43; My.).

ಭೂತಧಾತ್ರಿ bhūta-dhātri. The earth.

ಭೂತನಾಥ bhūta-nātha. Śiva (Bp. 29, 35; 37, 11).

ಭೂತಪಂಚಕ bhūta-paṇcaka. The aggregate of the five bhūtas or elements. ಧಾತುವೇದನು ಕಲಿತು, ಭೂತಪಂಚಕವಾಗಿ, ಓತು, ದೇಹವನು ಧರ್ಮದ ಮನುಷ್ಯಗೆ ಜಾತಿಯುತ್ಪದದು? (Sp.).

ಭೂತಪತಿ bhūta-pati. Śiva (Mr. 12; Bp. 15, 7).

ಭೂತಪೂರ್ವಕ bhūta-pūrvaka. Having been or existed before, prior.

ಭೂತಬಲಿ bhūta-bali. An offering to demons (= ಬಲಿ No. 4, My.). 2, = ಬಲಿ No. 8 (Sk.).

ಭೂತಲ bhū-tala. The face of the earth, the earth (Ūh. v. 127. 203; J. 8, 23).

ಭೂತಲಪತಿ bhūtala-pati. A king, a prince (Ūpr. 3, 51; Bp. 50, 25).

ಭೂತಲಪಾಲ bhūtala-pāla. = ಭೂತಲಪತಿ. (Ūpr. 2, 91).

ಭೂತಲಾಧಿಪ bhūtala-adhipa. = ಭೂತಲಪತಿ. (Bp. 27, 29).

ಭೂತಲೇಶ bhūtala-īśa. = ಭೂತಲಾಧಿಪ. (Bp. 48, 9; 51, 5).

ಭೂತವತಿ bhūta-vati. The past or preterite tense (Śmd. 91. 261. 289. 294; Kāv. I, 5, 1-5).

ಭೂತವಾಸ bhūta-vāsa. The tree *Belleric myrobalan*, *Terminalia bellerica* Roxb.

ಭೂತವಿದ್ಯೆ bhūta-vidyē. Demonology. (R.).

ಭೂತವೇಶಿ bhūta-vēśi. -ವೇಷಿ. The white-flowering *Vitex negundo*.

ಭೂತಕಂಕೆ bhūta-kaṅkē. Doubt or diffidence arising from demons (My.).

ಭೂತಸಂಹಾರಿ bhūta-saṁhāri. A kind of plant (ಭೂತಾಂಕುಶ Mr. 120).

ಭೂತಸಂಖ್ಯೆ bhūta-saṁjñē. A number indicated by natural objects, etc. (Mr. 348).

ಭೂತಸಂತುಷ್ಟಿ bhūta-santushṭi. Complete satisfaction given to demons by killing sheep and buffaloes (J. 5, 72).

ಭೂತಾಗ್ರಾಣಿ bhūta-agraṇi. Śiva. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಭೂತಾಂಕುಶ bhūta-ankuśa. A kind of plant (ಭೂತಸಂಹಾರಿ Mr. 120).

ಭೂತಾಂಜನ bhūta-anjana. A collyrium applied to the palm of the right hand to render any goblins, men, etc. visible (My.).

ಭೂತಾತ್ಮ bhūta-ātma. The elementary or vital principle. 2, the individual soul. 3, *Brahmā*;—*Vishṇu*;—*Śiva*. 4, the body.

ಭೂತಾರ್ಥ bhūta-artha. Anything which has really happened, anything really existing, a matter of fact, fact.

ಭೂತಾರ್ಥಾಪಹ್ನನ bhūtārtha-apahnava. Concealment of anything really existing (Kāv. III, 3, B, 103).

ಭೂತಾನೇಶ bhūta-āvēśa. Demoniac possession (Si. 385).

ಭೂತಾಶ bhūtāśa. N., e. g. in ಭೂತಾಶವಾನ್ವಯ. (My.).

ಭೂತಿ bhūti. = ಬೂದಿ, ಬೂದಿ, ಬೂದಿ. Being, existence, any state of being (Bp. 40, 64);—birth, production. 2, well-being, prosperity; wealth, riches. 3, power, grandeur, majesty, dignity. 4, ashes. 5, roasted or fried meat (ಸುಟ್ಟದಗು Hlā.; ಬದುಗಿದ್ದದೊಳು ಸುಟ್ಟ ಅಡಗು Mr. 217).

ಭೂತಿಕ bhūtika. The plant *Gentiana chirayta* Roxb. 2, lemon grass, *Andropogon schoenanthus* Lin. 3, a kind of fragrant grass (ಕತ್ತಲ).

ಭೂತಿಶಾಸನಧಾರಿ bhūti-śāśana-dhāra. A follower of Śiva (Bp. 27, 29).

ಭೂತೇಶ bhūta-īśa. Lord of beings: *Brahmā*; *Vishṇu*. 2, lord of evil beings: *Śiva*.

ಭೂದಾನ bhū-dāna. Donation of landed property (Grj. 2, 63; My.).

ಭೂದಾನಪತ್ರಿಕೆ bhūdāna-patrikē. A deed of gift relating to bhūdāna (My.).

ಭೂದಾರ bhū-dāra. A hog.

ಭೂದೇವಿ ಭೂ-dēśē. The quarters or regions of the earth (Bp. 44, 33).

ಭೂದೇವ ಭೂ-dēva. A *Brāhmaṇa*. (Bp. 50, 6; 55, 48).

ಭೂದೇವಿ ಭೂ-dēvi. The earth looked upon as a goddess or queen (J. 19, 28).

ಭೂಧರ bhū-dhara. A mountain (ರುಡಕ, ಪರ್ವತ Nn. 41; Rāv. 1, 108).

ಭೂಧ್ರ ಭೂ-dhra. = ಭೂಧರ. (Śiv. 2, 35).

ಭೂನಾಗ ಭೂ-nāga. An earth-worm. (Dp. 53, 3).

ಭೂನಾಗಸತ್ವ ಭೂnāga-satva. Earth-worm-essence: burnt earth-worms, of which rings, etc. are made, said to be antidotes for snake-poison (Bh. 8, 25, 28).

ಭೂನಾಥ bhū-nātha. A king (ಪಿತಾಮಹ, ಅರಸು Nn. 22; ಅರಸು 79).

ಭೂನಿಮ್ಬ ಭೂ-nimba. The plant *Gentiana chirayta* Roxb.

ಭೂಪ ಭೂ-pa. A king, a prince.

ಭೂಪತಿ bhū-pati. A king, a prince. ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೇ? (Prv.).

ಭೂಪದಿ ಭೂ-padi. Arabian jasmine, *Jasminum sambac* or *sambac* Ait.

ಭೂಪಾಲ ಭೂ-pāla. A king (ಕತ್ತಿ, ಅರಸು Nn. 80). — ಭೂಪಾಲಹೆಮ್ಮಡಿ. N. (Bp. 11, 14).

ಭೂಪಾಲಕ ಭೂ-pāla. = ಭೂಪಾಲ. (Bp. 5, 1. 10).

ಭೂಪುತ್ರಿ ಭೂ-putri. Sītā (My.).

ಭೂಪೇಂದ್ರ ಭೂpa-indra. A great king (Ūpr. 3, 98).

ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ bhū-pradakṣhiṇa. Going round the earth (My.).

ಭೂಬಲ bhū-bala. (Śmd. 386; Kk. 99). Earth-power, power consisting in landed property.

ಭೂಭಾಗ bhū-bhāga. A portion of the earth; a portion of ground. See Kāv. III, 3, B, 173.

ಭೂಭಾರ bhū-bhāra. A burden to the earth: a very wicked man (My.).

ಭೂಭಾರಕತನ bhū-bhāra-katana. Universal importance (Bp. 19, 30).

ಭೂಭುಜ್ bhū-bhuj. A king, a prince.

ಭೂಭುಜ bhū-bhujā. Tbh. of ಭೂಭೂಜ್. (Bp. 22, 18; 24, 81; J. 17, 1; 18, 11).

ಭೂಭೃತ bhū-bhṛit. A king. 2, a mountain. 3, Vishnu.

ಭೂಭೇದ bhū-bhēda. A variety of earth: earth or clay in a certain form. See ಮೊಗ್ಗಿ.

ಭೂಮಿ bhūma. The earth. See ಕೃಷ್ಣ-. 2, (ಭೂಮನ್) the earth, the world;—a territory. 3, a great quantity, abundance, plenty, multitude. 3, the plural.

ಭೂಮಣ್ಣಿಲ bhū-maṇḍala. The terrestrial globe (Bp. 4, 5; J. 2, 83). 2, a district, a country (Bp. 50, 62).

ಭೂಮಣ್ಣಿಲೇಶ್ವರ bhūmaṇḍala-īśvara. A king (Bp. 55, 9).

ಭೂಮಾಲೆ bhū-mālā. N. of a vṛtta (Īh.).

ಭೂಮಿ bhūmi. = ಬುಮಿ, ಬೂಮಿ, ಬೂವಿ. The earth (ಎಳೆ Śm. 112). 2, soil, ground;—a country, a district;—land, estate;—a place, site in general. 3, N. of a certain metrical foot (Īh.; Mr. 364). ಭೂಮಿಯಿದ್ದವನಾದರೆ ಭೂರಿದ ಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟಾನೇ—ಭೂಮಿ ಮಾಡ್, ನಾಮ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಾ (Prvs.).

ಭೂಮಿಕೆ bhūmikē. Earth, ground. 2, the story of a house (Īpr. 1, 132; 6, after 97). 3, theatrical dress, the costume of any character represented on the stage.

ಭೂಮಿಧತ್ರ ಭೂಮಿ-chaṭra. A mushroom (ಅರಬಿ Mr. 132).

ಭೂಮಿಜ ಭೂಮಿ-ja. Earth-born: a (common) tree (Bp. 55, 22). 2, the planet Mars. 3, the demon Naraka. 4, a kind of horse (ಅಜಾನೇಯ Hla.; ಹೊಯಿಸದಮೋ ಉದಿಸಿರಲ Mr. 282).

ಭೂಮಿಜಮ್ಮುಕೆ ಭೂಮಿ-jambukē. A species of plant (= ನಾದೇಯಿ; see ನಾಯಿನೇಲಿ and ನಾರಂಗ).

ಭೂಮಿತಲ ಭೂಮಿ-tala. = ಭೂತಲ. (Bp. 25, 1).

ಭೂಮಿದೇವ ಭೂಮಿ-dēva. A Brāhmaṇa.

ಭೂಮಿದೇವಿ ಭೂಮಿ-dēvi. = ಭೂದೇವಿ. (My.).

ಭೂಮಿಧರ ಭೂಮಿ-dhara. A mountain. 2, a king.

ಭೂಮಿಪ ಭೂಮಿ-pa. A king (Rām. 16, 52; 26, 23; Rāv. 13, 13).

ಭೂಮಿಪತಿ ಭೂಮಿ-pati. = ಭೂಮಿಪ. (Bh. 2, 13, 49; J. 28, 1).

ಭೂಮಿಪಾಲ ಭೂಮಿ-pāla. = ಭೂಮಿಪ. (My.).

ಭೂಮಿಪಾಲಕ ಭೂಮಿ-pālaka. = ಭೂಮಿಪಾಲ. (Īpr. 7, 28; Bp. 56, 2).

ಭೂಮಿರುಹ ಭೂಮಿ-ruha. A tree (Mr. 420, 485).

ಭೂಮಿವಲ್ಲಭ ಭೂಮಿ-vallabha. A king (Bp. 51, 17).

ಭೂಮಿಸ್ಪೃಶ್ ಭೂಮಿ-sprīś. Touching the ground;—a terrestrial being, man;—a Vaiśya.

ಭೂಮಿಾಕ ಭೂಮಿ-īśa. A king (J. 7, 13). See ಮಧು.

ಭೂಮಿಾಶ್ವರ ಭೂಮಿ-īśvara. = ಭೂಮಿಾಶ. (Īpr. 4, 25; Rāv. 5, 26).

ಭೂಮ್ಯರ್ಥ ಭೂಮಿ-artha. The meaning of "earth". See ಎಳೆ.

ಭೂಯ bhūya. Becoming, being; condition, state. See ದೇವ, ಬ್ರಹ್ಮ.

ಭೂಯಸ್ ಭೂಯas. (fr. ಬಹು). More, more numerous; larger, greater. 2, much, many, numerous;—very great, important. 3, repeatedly, frequently, again.

ಭೂಯಸ್ಥ ಭೂಯishṭha. Most, most numerous; largest, greatest. 2, very much, very many;—most important, chief.

ಭೂರಜನೆ ಭೂ-rajanē. The composition of a soil (B. 4, 95).

ಭೂರಮಣ ಭೂ-ramaṇa. A king (Mr. 272; Bp. 50, 76).

ಭೂರಿ bhūri. Much, many, numerous (ಅದ್ಭುತ, ಒಪ್ಪಣೆ Nn. 69; Bp. 58, 57). 2, gold (ಕಾಂಚನ, ಸುರ್ವಣ 69; Bp. 57, 68).

3, wood (ಕಾಪ್ಪ, ಕಟ್ಟಿಗೆ 69). 4, contempt (ಅವಜ್ಞೆ, ಉಪಾಸನ 69). 5, N. of Brahmā, Vishnu, Śiva, and Indra. 6, a gift of money conferred on those present at any festival or at a funeral (My.; Tō.; also ಭೂರಿದಕ್ಷಣ; see Bh. 1, 11, 7, 8).

ಭೂರಿಫೇನ ಭೂರಿ-phēna. A species of plant (= ಚಮುಕೆ, ಸತ್ತಲಿ).

ಭೂರಿಮಾಯ ಭೂರಿ-māya. Possessed of much deceit: a jackal (ಬಳ್ಳು, ಗೋನಾಯು Mr. 162).

ಭೂರುಗ್ಧಿ ಭೂ-ruṇḍi. A sort of sun-flower, Heliotropium indicum Lin.

ಭೂರುಹ ಭೂ-ruha. A tree (ಮರ Nn. 29; Mr. 510).

ಭೂರುಹಾಗ್ರ ಭೂರುha-agra. The top of a tree (ನಿಶಾಖ, ಮರದ ತುದಿ Nn. 38).

ಭೂರ್ಜ ಭೂrja. = ಬುಜಿ 1. A species of birch, the bark of which is used for writing on.

ಭೂಲೋಕ ಭೂs-lōka. = ಭೂಲೋಕ. (Mr. 32). See Mr. 2, ಲೋಕ.

ಭೂಲೋಕ ಭೂ-lōka. The terrestrial world, the earth (Bp. 37, 64; 58, 60; B. 4, 148). ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಭೂಲೋಕ ತಪ್ಪದು.—ಭೂಲೋಕ ಬಿಟ್ಟರೂ ಸಾಲೋಕ ತಪ್ಪದಾದರೂ (Prvs.).

ಭೂಲೋಕ ಭೂ-lōla. A king (J. 10, 11; 17, 18).

ಭೂವಧು ಭೂ-vadhū. = ಭೂವತಿ.

ಭೂವಧೂರಮಣ ಭೂvadhū-ramaṇa. A king (J. 3, 1).

ಭೂವರ ಭೂ-vara. A king (Kk. 101; Bp. 22, 16; 46, 56; J. 2, 63).

ಭೂವಲಯ ಭೂ-valaya. ಭೂವಲಯ. The circumference of the earth; the terrestrial globe (Śmd. 267; Bp. 24, 84).

ಭೂವಲ್ಲಭ ಭೂ-vallabha. A king. (My.).

ಭೂವಾಚಕ ಭೂ-vācaka. A word denoting "earth" (see ಎಳೆ in Śmd. Dh.).

ಭೂವಿಕೇಷ ಭೂ-viśēsha. A kind of soil. See ಎರ.

ಭೂಶಿರ ಭೂ-śira. A promontory, a cape (My.; B. 4, 115).

ಭೂಷಣ ಭೂṣaṇa. Decorating, adorning;—ornamental, decoration, embellishment; an ornament, a trinket, etc. (ತೊಡೆ Īt. II, 65);—(praise). — ಭೂಷಣವಾಡು. —ಅಡು To praise (Bp. 36, 17).

ಭೂಷಣಾವರಣ ಭೂṣaṇa-āvaraṇa. Surrounding or covering with ornaments. See ತುಡು.

ಭೂಷಣೋದ್ವಹನ ಭೂṣaṇa-udvahaṇa. Adorning. See ಲಯ್ಯ.

ಭೂಷಾಮಣಿ ಭೂṣā-maṇi. Decoration with gems (Īpr. 6, 70).

ಭೂಷಿತ ಭೂṣita. Decorated, adorned, ornamented.

ಭೂಷಿಸು bhūṣisu. To decorate, to adorn; to praise (My.).
 ಭೂಷೆ bhūṣhē. ಭೂಷಾ. *Adorning, decorating; an ornament, a jewel.*
 ಭೂಷ್ಣು bhūṣhṇu. *Being, becoming; being or faring well; desiring happiness.*
 ಭೂಷ್ಯ bhūṣhya. To be adorned or decorated (adj., Čpr. 6, 68).
 ಭೂಃ bhūṣ. = ಭೂ. See ಭೂರೋಹ.
 ಭೂಸತಿ bhū-sati. ಭೂಸತೀ. The earth considered as a woman (Bp. 11, 26).
 ಭೂಸತೀಶ bhūsatī-īśa. A king (Bp. 28, 27).
 ಭೂಸತೀಶ್ವರ bhūsatī-īśvara. = ಭೂಸತೀಶ. (Bp. 24, 78).
 ಭೂಸಾರ bhū-sāra. The strength of a soil (My.).
 ಭೂಸಾರತೆ bhū-sāratē. The state of a soil being full of strength (Čpr. 1, 90).
 ಭೂಸುತ bhū-suta. The planet Mars (ಕುಟ, ಮಂಗಳ Nn. 20).
 ಭೂಸುತೆ bhū-sutē. Stā. (My.).
 ಭೂಸುರ bhū-sura. A Brāhmaṇa (ದ್ವಿಪ, ದ್ರಾಹ್ಮಣ Nn. 36; ಎಪ್ಪ 104; Bp. 53, 39-42; 55, 23. 54. 55; Kk. 101).
 ಭೂಸ್ತ್ರೂ bhū-s-ṭrīṇa. Lemon grass, *Andropogon schoenanthus* Lin.
 ಭೂಸ್ಥಾನೆ bhū-sthāpanē. Putting in the ground, burying, as money (My.).
 ಭೂಸ್ಥಿತಿ bhū-sthiti. Landed-property (My.).
 ಭೃ bhṛi. = ಭ್ರ, ಭು, ಭೂ.
 ಭೃಕುಟೆ bhṛi-kuṭi. *Contraction or knitting of the eyebrow, a frown* (ಪೂರ್ವ ಬಿಡ್ಡೆ ದಿವುದು Mr. 463).
 ಭೃಗು bhṛigu. N. of a fishi (Bp. 3, 77; 43, 41; 53, 5; 54, 31; 57, 77; J. 33, 40). 2, Śukra, the planet Venus (Mr. 38). 3, a declivity, a slope, a cliff, a precipice (ನಾನು, etc., ನಿಯಮ ಪೂರೆ Mr. 96).
 ಭೃಗುಜೆ bhṛigu-jē. N. of a plant (see Mr. s. ಕಿರುದೇಗು No. 2).
 ಭೃಗುವಾರ bhṛigu-vāra. Friday. (My.).
 ಭೃಂಗ bhṛiṅga. = ಬಿಂಗ. The large black humble bee (ತುನ್ನು Nn. 18. 29; ಭ್ರಮರ, ತುನ್ನು 45; ಪದಮಿ, ಬದ್ಧುಣಿ Čt. II, 63; ಗುಂಗೇ ಹುಳ G.). 2, the fork-tailed shrike, *Lanius caeruleus*. 3, the bird *Cuculus melanoleucus* (ಚಾತಕ, ಸಾರಂಗ, etc. Mr. 171). 4, the plant *Eclipta prostrata* Lin. or *Verbesina prostrata* (ಗರುಗ Nn. 45; ಅಂಗಾರಕ, ಗರುಗ Mr. 130). 5, *woody Cassia, Laurus cassia*. 6, *talc or mica* (ಅಭ್ರಕ 45; Mr. 102). 7, a cloud (ಮೇಘ 45). 8, darkness (ತಿಮಿರ, ಕತ್ತಲೆ 45). 5, blackness (ಕೃಷ್ಣ, ಕಪ್ಪು 45). 6, a libertine, a catamite, a lecher. — ಭೃಂಗಮರ. See Nn. s. ಫಿನ್ನಕುಪಾತ.
 ಭೃಂಗರಾಜ bhṛiṅga-rajās. The plant *Eclipta prostrata* Lin. (see ಭೃಂಗ No. 4).
 ಭೃಂಗರಾಜೆ bhṛiṅga-rāja. The plant *Eclipta prostrata* Lin. 2, bee-king: the large black humble bee.
 ಭೃಂಗಾರ bhṛiṅgāra. = ಬಂಗಾರ etc., ಬಿಂಗಾರ, ಬಿಂಗಾರಿ, ಭಂಗಾರ, ಭೃಂಗಾರಿ. A golden pitcher or vase; — a vase used at the inauguration of a king (or at marriages), which may be made of gold, silver, brass, iron, etc. (Čpr. 6, 52). 2, gold.

ಭೃಂಗಾರಿ bhṛiṅgāri. = ಭೃಂಗಾರ No. 1. (ಭೃಂಗಾರ, ಕನಕಾಬುಕಿ Hlā; ಕನಕಾಬುಕಿ Mr. 210).
 ಭೃಂಗಾಲಕ bhṛiṅga-alaka. Looks resembling black bees (J. 16, 5).
 ಭೃಂಗಿ bhṛiṅgi. A cricket. 2, N. of one of Śiva's attendants (ಹಳಗ Čt. I, 86; ಶಿವನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭೃಂಗ G.; Bp. 1, 49. 50; 29, 7).
 ಭೃಂಗಿನಾಥ bhṛiṅgi-nātha. = ಭೃಂಗಿ No. 2. (Bp. 53, 36; Č. Bp. 1, 8).
 ಭೃಂಗಿಪ bhṛiṅgi-pa. = ಭೃಂಗೀಶ. (J. 14, 20).
 ಭೃಂಗಿರೀತಿ bhṛiṅgiriṭi. = ಭೃಂಗಿ No. 2. (My.).
 ಭೃಂಗೀಶ bhṛiṅgi-īśa. = ಭೃಂಗಿನಾಥ. (Bp. 24, 48; J. 14, 18; see riddle a. ಅಶ್ವರೇಣಿ 1).
 ಭೃಂಗೀಶ್ವರ bhṛiṅgi-īśvara. = ಭೃಂಗೀಶ. (Bp. 43, 38; 53, 5; J. 14, 19).
 ಭೃತಿ bhṛiti. Bearing, carrying; supporting, maintaining; nourishing, protecting; possessing, having, furnished with; bringing. See e. g. ಅಮ್ಮು-, ಕಪಾಲ-, ಕ್ಷಾಲ್-, ಜಲ-, ಪರ-, ಫಣ-, ಭೂ-.
 ಭೃತ ಭೃತಿ. Borne, carried; supported, maintained; hired; paid; possessed of, endowed with; acquired, gained; filled, full of; — a servant. See ಅನ್ಯ-, ಪರ-.
 ಭೃತಕ ಭೃತಿಕಾ. Borne, carried (see ದ್ರಾಗ-). 2, a hired labourer; a servant.
 ಭೃತಿ ಭೃತಿ. The act of bearing, supporting, or bringing; — nourishment, support; — wages, hire; — capital.
 ಭೃತಿಭುಜೆ bhṛiti-bhuj. A hired labourer; a servant.
 ಭೃತ್ಯ ಭೃತ್ಯಾ. To be nourished or maintained: a servant (ನಾಸಿಗ Bhn. 26). 2, the minister of a king.
 ಭೃತ್ಯತೆ bhṛityatē. The state of servitude or dependence (Rāv. 14, after 53; 14, 54).
 ಭೃತ್ಯೆ bhṛityē. Fostering, nourishing; — service; — maintenance, support, sustenance, food; — hire, wages.
 ಭೃಶ ಭೃಶಾ. Mighty, strong, vehement, violent, intense; much, exceeding. 2, swearing, an oath (ದಾಧ, ಸೂರುಳು Nr. 64; ಸಮ್ಯಕ್, ಸೂರುಳು 156; ಸಮ್ಯಕ್ Mr. 484). ಭೃಶಂ, vehemently; much, exceedingly, greatly.
 ಭೃಷ್ಣ ಭೃಷ್ಣಾ. Fried, broiled, roasted, parched; — roasted meat.
 ಭೆ bhē. = ಭಾ. See e. g. ಪ್ರತಿ, ಪ್ರ-.
 ಭೆಟ್ಟಿ bhēṭṭi. = ಬೆಟ್ಟ, ಬೇಟೆ, ಭೇಟಿ q. v. (ಸನ್ನರ್ತನ G.). ಅರಸರ ಭೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಒಯ್ಯುವ ಕಾಣಿಕೆ (ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, ಪ್ರದೇಶನ G.). — ಭೆಟ್ಟಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To go to visit, to visit. ಕೂಡಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪರು ಇಪ್ಪರು ಸ್ನೇಹಿತರು ಮುಂತಾದವರ ಭೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕು (B. 4, 34; My. as ಭೇಟಿ). — ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು. — ಅಗು. To meet, to fall in with, to encounter. ಅವನು ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಷ್ಟು ಹೊರಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಡ ಸಿಪಾಯಿಯು ಭೆಟ್ಟಿಯಾದನು (B. 4, 124). ಅವನಿಗೆ ಮೊದಲು ಭೆಟ್ಟಿಯಾದ ಕಾಣ್ಣನು (4, 126). 2, a visit to take place. ನನಗೆ ಅವನ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಯಿತು, ನನಗೂ ಅವನಿಗೂ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಯಿತು (My. as ಭೇಟಿ).
 ಭೇಕ bhēka. A (male) frog (ಕಪ್ಪೆ Nn. 18. 46. 87). 2, a timid man.
 ಭೇಕೆ bhēki. A female frog; a small frog (ವರ್ಷಾಭಿ, ಪೆಣ್ಣಪ್ಪ Mr. 411).
 ಭೇಟಿ bhēṭi. = ಭೆಟ್ಟಿ q. v., etc. Meeting, encountering; an interview, a visit (My.; Mhr., H. ಭೇಟಿ, ಭೇಟಿ). — ಭೇಟಿಗೆ

ಬರು. To come to visit, to visit (C.). ಅವನ ಭೇಟಿಗೆ ಬನ್ನ ಬಟ್ಟು ಸ್ವೀಕೃತನು (B. 2, 17). — ಭೇಟಿ ಕೊಡು. To favor one with a visit, to show one's face. ನನಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದನು (My.). — ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಸು. To introduce. ಅವನನ್ನು ದೊರೆಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಸಿದನು (My.). — ಭೇಟಿ ಮಾಡು. To visit. ಸ್ವೀಕೃತನನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ (My.).

ಭೇದ bhēda. = ಭೇದ 2. Breaking, splitting, dividing, separating; — a chasm, a fissure; — a hurt, an injury, a wound. 2, division, separation, partition, part, portion. 3, discrimination, discernment. 4, distinction, difference, kind, sort, species, variety. 5, change, alteration, modification. 6, divulging, disclosure, as of a secret. 7, dissension, disunion, disagreement, schism. 8, creating divisions (among confederates); seducing or enticing an ally to one's own party by sowing dissensions (ತನ್ನ, ತನ್ನಭೇದ Nn. 62; see ಭವದೋಪಾಯ). 9, an opponent, an enemy (ಸವತ್ಸ, ಹಗೆ 62). 10, dualism, duality. 11, evacuation of the bowels. 12, ಗಜಸನ್ನಾಸ (ಅನೆಯ ಮಸ್ತಕದ ವಿಭಾಗ 62). 13, water (ಅಮ್ಲು, ಉದಕ 62). ಭೇದಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ನಾವಾ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. — ನೀನು ನಾನು ಎಷ್ಟು ಭೇದ ಜ್ಞಾನಿಗುಂಬೇ? (Prva.). See Prv. s. ಮತ. — ಭೇದವುಡೆ. -ಎ-ವಡೆ. To show difference, to be different (Üh. v. 289).

ಭೇದಕ bhēdaka. Breaking, splitting, etc.; — who or what breaks, divides, etc. 2, distinguishing, discriminating, defining. See ಹೃದಯ.

ಭೇದನ bhēdana. Breaking, splitting, dividing, separating; loosening, as the feces, purging; etc. See ಉರ್ದು, ಪುಟ, ಮುಲ, ಲೋಪ್ಪ. — ಭೇದನಂಗಿಯ. -ಎ-ನ. To split; to destroy (J. 28, 8).

ಭೇದಬುದ್ಧಿ bhēda-buddhi. Perception or idea of a difference or distinction (C.). ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭೇದಬುದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು ಕಾರಣವನ್ನು ದೇವರೇ ಬಲ್ಲನು (B. 4, 108).

ಭೇದಿ bhēdi. Who or what breaks, splits, divides, cuts, etc. (see ವ್ಯಕ್ತ.); a destroyer (Bp. 54, 26); — a crowbar (ಹಾರ Mr. 371); — loosening the bowels; — frequent or preternatural evacuations of the intestines, purging (My.). ಭೇದಿ ಆಗುವ ರಾರ್ ತಿಗಡೆ (ತಿಪುಟಿ, etc. Si. 148). ವೈದ್ಯನು ಭೇದಿ ಗೆ ಕೊಟ್ಟನು (My.). ಅವನಿಗೆ ಭೇದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು (also: I frightened him, My.). ಅವನಿಗೆ ಭೇದಿ ಹರಿಯಿತು (he was purged, My.). — ಭೇದಿ ಕಟ್ಟು. To stop purging (My.).

ಭೇದಿತ bhēdita. Broken, split, divided, separated.

ಭೇದಿಸು bhēdisu. To break, to split; to distinguish; to separate; to destroy (Bp. 36, 48; Sāv. 4, 131; B. 2, 26; My.); to open, to disclose (as a secret, My.). 2, to discriminate (Ü. Bp. 36, 42). 4, to be broken, as the heart (My.); to separate (v. l., My.). 5, a difference to take place (Üh. v. 384). See Sp. s. ಮಾಡಿಗ.

ಭೇದ್ಯ bhēdya. To be broken or split; capable of being broken, etc., frangible, fragile, penetrable; — to be seduced or led away, liable to be seduced or led away. 2, what is specified or defined: a substantive, a noun. 3, a river (ಉದ್ಭವ, ನದ, ಗಣ್ಯದೊಡ Mr. 418).

ಭೇರಿ bhēri. = ಭೇರಿ 2. A kettle-drum (ದುನ್ನುಭಿ Mr. 80).

ಭೇರುಣ್ಣ bhēruṇḍa. = ಭೇರುಣ್ಣ, ಭಾರುಣ್ಣ. A species of bird with two heads (ಅಮೃತ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ Kk. 16; Sm. 29; ಕೇಸರಿದ್ವಿಪಾ ರಾತಿ Mr. 160; J. 16, 87). — ಭೇರುಣ್ಣ ವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. = ಭೇರುಣ್ಣ. (Abh. P. 10, 78).

ಭೇಷಜ bhēshaja. (fr. ಭಷಜ). Making well or healthy: a remedy, a drug, a medicament (ಪುಷ್ಕರ, ವೈದ್ಯ Nn. 27). 2, = ವೈಸಕ, hypocrisy, fraud, deceit (not Sk.; My.).

ಭೇಷಜಗೌಡ bhēshaja-gāṇa. A dissembler, a hypocrite (My.).

ಭೇಷಜನಿವಾಸ bhēshaja-nivāsa. A druggist's shop (ಅರೋಗ್ಯ ಗೃಹ Mr. 197).

ಭೈ bhēi. bhāi. An imitative sound. — ಭೈ ಭೈ rep. ಬದಮ, ಅದ್ವಿತ್ವ ತಿಸ್ತು ಪತ್ತುನಿಧಿ ಭೈ ಭೈಯವುನಂ ಕಿದ್ತು (Smd. 64).

ಭೈಕಾರ bhāi-kāra. The syllable ಭೈ (Smd. 361).

ಭೈಕ್ಷ bhāiksha. (fr. ಭಿಕ್ಷ). = ಬೈಕ. Asking alms; — anything obtained by begging: begged food, charity, alms.

ಭೈತ್ರ bhaitra. Tbh. of ಬಹಿತ್ರ (Smd. 361; ಬಹಿತ್ರಕ Üt. II. 15; ಯಾನಪಾತ್ರ, ಪೋತ Nn.; ತಾರದ, ಹಡಗು Nn. 28; ಕೂಟ, ಹಡಗು 152; ಪ್ರವಹಣ, ಪೋತ, ಹಡಗು Mr. 407). ಭೈತ್ರ ನಡಸುವವರು (ಪೋತವಾಹ, etc.); ಭೈತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಣ್ಣ (ಆಶರ, ತರವಣ್ಣ Nn.). See ಸು.

ಭೈತ್ರವ್ಯವಹಾರಿ bhaitra-vyavahāri. A sea-trader (ಪೋತವಾಹ, etc. Hlā.).

ಭೈತ್ವ bhaitva. The syllable ಭೈ (Smd. 360. 361).

ಭೈರವ bhairava. (fr. ಭೇರು). = ಬೈರವ. Formidable, awful, terrific. 2, Bhairava, a form of Śiva (ಬಿಗುರ್ವಾಹ, ತೇ ದ್ವೀರಕ Sm. 5; Kk. 6; ಭೋರಮೂರ್ತಿ, ಬದ್ಧಹಸ್ತ, ದಿಗಮ್ಬರ Mr. 15; see Smd. 79). ಜನ್ನೇ ದೇವರ ಮನೆಗೆ ಭೈರವದೇವರು ಬಂದ ಹಾಗೆ. — ಭರಭರನೆ ಹೋಗಿ, ಭೈರವದೇವರ ಸಂಗಡ ಭೈರವಾಸ ಕೇಳಿದ (Prva.).

ಭೈರವಾಸ bhairavāsa. Tbh. of ಬಹಿರ್ವಾಸ. (Si. 222; My.; Tē.; see Prva. s. ಭೈರವ, ತಿವ).

ಭೈರವಿ bhairavi. A particular form of Durgā (ಗಾಢಾಡಿ, ಹರ್ಷ Nn. 28; ಹರ್ಷ, ಚಾಮುಂಡಿ, ವನದೇವಿ Mr. 14; ಹರ್ಷ 522; Bp. 28, 19). 2, N. of a ragini or kind of tune.

ಭೈಷಜ್ಯ bhāishajya. (fr. ಭೇಷಜ). Any remedy, drug, medicine.

ಭೋ bhō. = ಭೋಜ. See Smd. 64; J. 11, 34.

ಭೋಕ್ತ bhōkta. Tbh. of ಭೋಕ್ತೃ. (ಉಪಭೋಗ, ನಿರ್ವೇಶ Mr. 457; My.).

ಭೋಕ್ತವ್ಯ bhōktavya. To be enjoyed or eaten; fit to be used or employed; to be possessed or ruled. See Bp. 53, 41; ಅನು.

ಭೋಕ್ತಾರ bhōktāra. Tbh. of ಭೋಕ್ತೃ. (My.).

ಭೋಕ್ತೃ bhōktri. = ಭೋಕ್ತ, ಭೋಕ್ತಾರ. An enjoyer, an eater, a feeder; one who employs or makes use of; one who feels or experiences; — enjoying, eating; feeling, experiencing.

ಭೋಗ bhōga. 1. = ಭೋಗ. Enjoyment, fruition; eating; use, application. 2, sexual enjoyment (ಗ್ರಾಮ Nn. 37; My.). 3, possessing; ruling, governing, protecting; cherishing, nourishing (ಪರಿಪಾಲನೆ, ರಕ್ಷಿಸುವುದು Nn. 113; ಪಾಲನೆ Mr. 514). 4, a transaction (ವ್ಯವಹಾರ, ಬಹಾರ 113; ವ್ಯವಹಾರ 514). 5, perception of sorrow or joy. 6, pleasure (ಅತಿಸುಖ 514). 7, a being that enjoys pleasure (ಪಾದ್ಯೋ ದೃತಜೀವಿ, ಸುಖವನಯ್ಯ ವಸ್ತು ಜೀವರುಗಳು 113). 8, feasting, a repast, a banquet. 9, money, wealth (ಧನ, ದ್ರವ್ಯ 113; ಧನ 514). 10, fullness, plenty (ಪರಿಪೂರ್ಣ, ನಿದಿತ Mr. 454). 11, hire, wages (ನಿರ್ವೇಶನ 514); the hire of dancing girls or courtezans, wages of prostitution. 12, a whore (ಕಾಮುಕ, ಸೂಕೆ 113; ಪದ್ಯವನಿತ 514). ಪಾಪಾರಾಧ ಭೋಗ, ತೃತೀಯ ಸ್ಥಿತಿ

ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? (Prv.). 18, N. of a man (Bp. 24, 72). See Prv. s. ರೋಗ.

ಭೋಗ bhōga. 2. Any winding or curve: a ring, the coil of a snake. 2, the expanded hood of a serpent. 3, the body of a snake (ಅಂಕುರ, ಸರ್ಪಗರ್ಭ ದೇಹ Nn. 113; ಹಾವಿನ ಶರೀರ Mr. 400; ಅಂಕುರ Mr. 514);—the body. 4, an army in column;—a train, a retinue, an army (ಸೇನೆ, ಪರಿವಾರ 113).

ಭೋಗಕ್ಷಿತಿ bhōga-kṣhiti. = ಭೋಗಭೂಮಿ, etc. Land of enjoyment: the place on this earth where people (all of whom are Āryas) enjoy the reward of their works, which is superior to svarga and where people live very long (Ūpr. 3, 35).

ಭೋಗಧರ bhōga-dhara. A snake (ಹಾವು G.).

ಭೋಗಭೂತಲ bhōga-bhūta. = ಭೋಗಕ್ಷಿತಿ, etc. (Ūpr. 3, 36).

ಭೋಗಭೂಮಿ bhōga-bhūmi. = (ದೇವಭೂಮಿ), ಭೋಗಕ್ಷಿತಿ q. v., ಭೋಗಭೂತಲ. (Ūpr. 1, after 101; 3, after 36; 3, 37; Abh. P. 1, after 66, 67 & 68).

ಭೋಗಭೂಮಿಭವ bhōgabhūmi-bhava. (= ದೇವಭೂಮಿ). An Ārya (ಆರ್ಯ, ಭೋಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು Nn. 106).

ಭೋಗಮೋಕ್ಷ bhōga-mōksha. Fruition and final emancipation (Bp. 49, 12).

ಭೋಗವತೆ bhōga-vat. Furnished with enjoyments, riches, etc. 2, having rings or coils; a snake.

ಭೋಗವತಿ bhōga-vati. = ಭೋಗವತಿ. The city of the snakes in the subterranean regions (J. 23, 16). 2, the river of the snakes, the Ganges of the lower regions (J. 24, 18).

ಭೋಗಪದ್ಮ ಭೋಗ-shatpadi. N. of a metre (Ūh.).

ಭೋಗಾಯಿ bhōga-āyi. N. of a woman (Bp. 12, 42).

ಭೋಗವತಿ bhōgā-vati. = ಭೋಗವತಿ. The infernal regions (ಪಾತಾಲ Nn. 22, o. r. ಅಭೋರೋಹ). 2, ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ (22). 3, ತರಂಗಣಿ, ನದಿ (22). 4, Mahālakṣmī (ರಮೆ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 22).

ಭೋಗಿ bhōgi. 1. (Śmd. 109). = ಬೋಗಿ, (ಬೋಗವು). Enjoying, eating; using, possessing; suffering, experiencing;—devoted to enjoyments, indulging in sensual pleasures;—opulent;—an enjoyer (Bp. 58, 16);—a happy person (My.);—a voluptuary;—a king, a prince;—the headman of a village;—a barber;—a person who accumulates money for a particular expenditure. See ಬಿಳೇ. ಭೋಗಿಗೆ ಯೋಗಿ ಮರುಳು, ಯೋಗಿಗೆ ಭೋಗಿ ಮರುಳು.—ಒಬ್ಬ ಭೋಗಿಯಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಜೋಗಿ (Prva.). — ಭೋಗಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 38, 57; 57, 37. 52). — ಭೋಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 42; 57, 31-33. 43. 49. 50). — ಭೋಗಿದೇವ. N. (Bp. 57, 38. 46. 51. 54. 55; 58, 9). — ಭೋಗಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 5).

ಭೋಗಿ bhōgi. 2. Having curves or coils: a snake.

ಭೋಗಿಕಟಕ ಭೋಗi-kaṭaka. Śiva (Bp. 54, 75).

ಭೋಗಿತ ಭೋಗita. A man who has eaten or enjoyed, or eats or enjoys (Bp. 30, 12).

ಭೋಗಿನಿ bhōgini. The concubine of a king. 2, a serpent woman (Ūpr. 5, 99).

ಭೋಗಿನ ಭೋಗi-pa. The snake śēsha (J. 13, 47).

ಭೋಗಭೂಷಣ ಭೋಗi-bhūṣaṇa. Śiva (Bp. 55, 52).

ಭೋಗವಿಭೂಷಣ ಭೋಗi-vibhūṣaṇa. Śiva (Śév. 1, 82).

ಭೋಗೀಶ ಭೋಗi-śaya. Viṣṇu (Bp. 1, 3).

ಭೋಗಿಸು bhōgisu. (Śmd. 92). To eat; to enjoy; to experience, to feel, to suffer (Bp. 24, 83; 27, 15; 43, 64. 65; 48, 6. 22; 58, 35. 46; My.; B. 5, 58. 274). 2, to indulge in sensual pleasures (Bp. 6, 33; 11, 23; J. 8, 5). 3, to be consumed or destroyed, to decay, as pearls (Bh. 2, 2, 66). ಭೋಗಿಸುವ (Śmd. 245). ಕೂಡಿ ಭೋಗಿಸಲ್ಲಿ ರಮಾಭಿಧಾನಂ (Mr. 538). See Prv. s. ಯೋಗ.

ಭೋಗಿಸುವಿಕೆ bhōgisuvikē. Enjoying, etc. (ನಿರ್ವೇಶ, ಉಪಭೋಗ Śi. 394).

ಭೋಗ್ಯ ಭೋgya. Enjoyable, to be enjoyed, to be used;—what may be enjoyed, anything that may be possessed or used, an object of fruition.

ಭೋಗ್ಯಪತ್ರ ಭೋgya-patra. = ಭೋಗ್ಯಾಧಿಪತ್ರ. (My.; Tē.).

ಭೋಗ್ಯಾಧಿ ಭೋgya-ādhi. A pledge or deposit which may be used by the mortgagee until redeemed (My.).

ಭೋಗ್ಯಾಧಿಪತ್ರ ಭೋgyādhī-patra. A mortgage-bond wherein the lender assumes the temporary use of the property mortgaged (My.).

ಭೋಂಕನೆ bhōṅkanē. = ಭೋಂಕನೆ. Swiftly, speedily, quickly (ಚಕ್ಕನೆ, ಭೋರನೆ, ಭೋಂಕಲ್, etc., ತೀವ್ರಾರ್ಥ Śmd. 391; ಚಡ್ಡರ, etc. Ū. I, 21; ಭೋರನೆ, etc., ತೀವ್ರಾರ್ಥ Kk. 50). ಭೋಂಕನೆ ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರ ಅನ್ವಾರತಿಯನ್, ಉಫೇ ಎನ್ನು, ತನ್ನ ತ್ತುತಿವರ್ (Śmd. 64). ಭೋಂಕನೆ ಬನ್ನಂ, ಭೋಂಕನೆ ಬನ್ನಲ್, ಭೋಂಕನೆ ಬನ್ನದು (109). ಭೋಂಕನೊರ್ವಂ ಬನ್ನಂ (112). See Bp. 9, 23; Śév. 5, 120; 10, 9; 13, after 77; Śév. 1, 7).

ಭೋಂಕರಿಸು bhōṅ-karīsu. To hum, to murmur (J. 8, 32; cf. ಬೋ).

ಭೋಂಕಲ್ bhōṅkal. = ಭೋಂಕನೆ (Śmd. 391).

ಭೋಂಕನೆ bhōṅkēṇē. = ಭೋಂಕನೆ. (Ūpr. 3, 53. 77; 5, 43. 80; 6, 44; 7, 88).

ಭೋಜ ಭೋja. N. of a celebrated sovereign of Malwa (Bp. 57, 6. 7. 9. 11. 19. 20); N. of others (e. g. J. 14, 3; 25, 19).

ಭೋಜನ ಭೋjana. The act of enjoying, using, eating; a meal; food (ಊಟ Hā.). See ಉನ್. ಭೋಜನವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭಜನೆಯರ ಬೇಕು.—ತಿಂದುಮುಖ ಬಟ್ಟೆ ವಕ್ಷಣಿಯಾದರೂ ಬಿಟ್ಟಾನು, ಭೋಜನ ಸಿಕ್ಕದೆ ಬಿಡಲೊಲ್ಲ (Prva.). 2, the act of giving to eat, feeding. See Prva. s. ಯೋಜನ. — ಭೋಜನ ಮಾಡು. To eat, to take a meal (B. 4, 122; My.).

ಭೋಜನಕ್ರಿಯೆ bhōjana-kriyē. The act of eating or of giving to eat. See ಊಡು.

ಭೋಜನತ್ಯಾಗ ಭೋjana-tyāga. Abstinence from food.

ಭೋಜನದಕ್ಷಿಣೆ ಭೋjana-dakṣiṇē. The money present given to Brāhmanas after supplying them with a meal (especially at śrāddhas, My.).

ಭೋಜನಸಮಾರಂಭ ಭೋjana-samārambha. The arrangement, disposition and management of a meal or dinner (B. 4, 215; My.).

ಭೋಜನಾರ್ಥ ಭೋjana-artha. On account of a meal (My.).

ಭೋಜನಾರ್ಥಿ ಭೋjana-arthi. A stranger who asks for a meal (My.).

ಭೋಜಿ ಭೋji. Enjoying; eating. See ಸರ್ವಾನ್ನ, ಸಹ.

ಭೋಜ್ಯ ಭೋjya. = ಬೋಜ್ಯ. To be enjoyed or eaten; eatable. 2, anything to be enjoyed or eaten, food (J. 5, 24; 6, 45; My.);—a dainty. 3, a feast;—a store of provisions.

ಭೋಜ bhōṣa. N. of a country (Bp. 6, 19).

ಭೋರ್ bhōr. (= ಬೋ). A sound to imitate the humming of the black humble bee, the noise of the waves of the sea, that of rivers or streams, that of a crowd of people, that of certain musical instruments (kahaḷē, tutūri, etc.), that of heavy rain, that of wheels, etc. — ಭೋರದು. -ಇದು. = ಭೋರನ್. (My.). — ಭೋರನ್. -ಎನ್. To emit the sound of ಭೋರ್ (Ūpr. 8, 17; Bp. 8, 88; 6, 11; 11, 49; 46, 58; 58, 25; Rāv. 6, after 11). — ಭೋರ್ಗರ. -ಕರ. = ಭೋರನ್. (ಧ್ವನಿಗಯ್. Śmd. 22 Cm.; Ūpr. 6, 84; Rām. 6, 49, 35). — ಭೋರ್ಭೋರ್ಗರನ್. To emit the repeated sound of ಭೋರ್ (Abh. P. 9, 186). ಭೋರ್ಭೋರ್ಗರನ್ ಪಾಯ್ವುದು ಏನು ನಗಕ್ಕೆ ಗಂಗಾನದೀತಂ (Śmd. 231).

ಭೋರನೆ bhōranē. (Śmd. 22. 388). With the sound of ಭೋರ್ (Bp. 2, 12). 2, swiftly, quickly (ಭೋಂಕ ನೆ, ಚಕ್ಕನೆ, ಭೋಂಕಲ್, etc., ಶೀಘ್ರಾರ್ಥ Śmd. 391; ಚೆಚ್ಚರ, etc. Ū. I, 21; ಚಕ್ಕನೆ, ಚೆಚ್ಚರ, ಬೆಚ್ಚರ, ಚೇಗ, etc., ಶೀಘ್ರಾರ್ಥ Śm. 61; Kk. 50).

ಭೋರುಣ್ಣಿ bhōruṇṇi. A square paper-kite that emits the sound of bhōr when flying (My.).

ಭೋರೆನೆ bhōrēnē. = ಭೋರೆನೆ No. 1. (Abh. P. 18, 49).

ಭೋಷ bhōṣa. = ಬೋಷ 2. Decorum, decency; honor (My.). ದೇಶಾನುರದವರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ತನ್ನ ಭೋಷ ಹೋಗದೇ? — ದೇಶಾನುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಭೋಷ ಕಳೆ ಕೊಟ್ಟ. — ನಡುವರಾಯನ ಭೋಷ ನಾಕದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು. — ನಿರಾತೆಯುಳ್ಳವನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಭೋಷ ಹೋಗದೇ? (Prva.).

ಭೋಸ್ bhōs. = ಭೋ. O! ho! there! hallo! ah! alas!

ಭೋಸಡ bhōsaḍa. = ಭೋಸಡಿ No. 1. (My.).

ಭೋಸಡಿ bhōsaḍi. Pudendum muliebri (Mhr.). 2, a term of reproach for an adulteress (My.).

ಭೌತಿಕ bhautika. (fr. ಭೌತ). Coming from or relating to existing beings; relating or pertaining to evil spirits; formed of the elements; material. (My.). See ಅಧಿ, ಅಧಿ-.

ಭೌಮ bhauma. (fr. ಭೂಮಿ). Belonging or relating to the earth; terrestrial; made of earth; — the planet Mars (ವಕ್ರ, etc. Mr. 38).

ಭೌಮವಾರ bhauma-vāra. Tuesday. (My.). See Prv. 8. ಭೇಮ.

ಭೌರಿಕ bhaurika. (fr. ಭೌರಿ). The superintendent of gold in a royal treasury, a treasurer.

ಭ್ರ bhra. = ಭ್ರ.

ಭ್ರಂಕ bhramā. Falling, falling off, a fall; — declining, decline, decrease; — decay, ruin; — separating from, abandoning, deserting; — losing, loss; — deviating or straying from.

ಭ್ರಂಕೆ bhramāṣatē. The state or condition of falling, etc. See ಅವ-.

ಭ್ರಕುಂಸ bhraḥkum̐sa. = ಭ್ರಕುಂಸ. An actor in female apparel.

ಭ್ರಕುಟಿ bhra-kuṭi. A contraction of the eyebrows, a frown.

ಭ್ರಜ್ಜ bhrajj. (= ಬಜ್ಜ). Frying, parching (as grain), roasting.

ಭ್ರಮ bhrama. = ಬಿಮ, ಬಿಮ್, ಭ್ರಮ. Flying about humming, as insects; — roving or roaming about, wandering

about; — moving in a circle, going round, turning round, whirling, revolving; — straying, erring; — a circular motion, a whirl; a whirlpool, an eddy; — giddiness, dizziness; — wandering of mind; confusion, perplexity, error, mistake, aberration, misconception, misapprehension, delusion; — a water-course; — one of the upamāṣe (Kāv. III, 3, B, 61. 103 seq.). ಅವರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಭ್ರಮನಾಗುತ್ತದೆ (B. 4, 41).

ಭ್ರಮಣ bhramāṇa. = ಬವಣೆ, ಭ್ರಮಣೆ. Roaming, wandering about; turning round, whirling (ಕಂಕಣ, ತಿರುಗುವುದು Nā. 45; Ūpr. 4, after 18); revolution, the orbit of a planet, etc.; wavering, staggering, tottering, unsteadiness; erring, falling into error; confusion, perplexity; giddiness, dizziness; — causing to go round or move about. See ದಿಗ್ಗ-ಮುಷ್ಟಿ-; ಚರಯಿಸು, ತಿರುಪ್ಪ, ತೊದಿಲ್, ಬಳಸು, ಸುದ್.

ಭ್ರಮಣಿ bhramāṇi. = ಬವಣೆ, ಬವಳಿ. A sort of game (played by lovers), consisting in circular movements or waltzes. 2, a vulgar form of ಭ್ರಮಣೆ.

ಭ್ರಮಣೆ bhramāṇē. = ಭ್ರಮಣ. (J. 13, 20; My.).

ಭ್ರಮತೆ bhramat. (Śmd. 100). Flying about humming; roaming; turning round, whirling, etc.

ಭ್ರಮಧ್ವಮರ bhramat-bhramara. (Śmd. 100). The black humble bee flying about humming.

ಭ್ರಮರ bhramara. = ಬವರ 2. The large bright black humbler bee, Bombinatrix glabra (ಧ್ವಂ, ತುನ್ನು Nn. 45; ಮಧುವ್ರತ ತುನ್ನು 68; ಆದಿತಿ Śm. 95); a bee. 2, a potter's wheel. 3, a bow (ಕಾರ್ಮುಕ, ಬಿಲ್ಲು 68). 4, a gallant, a libertine (ಭುಜಂಗ, ಎಲೆ 68). 5, shine, lustre (ಮಿಂಚು, ಹೊಳಪು 68). 6, giddiness, vertigo. ಭ್ರಮರ ಭ್ರಮಿಸಿ, ಬೆಳಗೂ ಭಂಗ ನಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಭ್ರಮರಕ bhramaraka. A bee. 2, a curl hanging down on the forehead.

ಭ್ರಮರವಲಿಸಿತ bhramara-vilasita. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಭ್ರಮರಾದಿನದ bhramara-ādi-ninada. The sound of the black humble bee, etc. See ಮುರ.

ಭ್ರಮರಾಮ್ಣಿ bhramara-ambē. Durgā. (My.).

ಭ್ರಮರಾರಿ bhramara-ari. Bee-enemy: the campaka tree and its flowers. — ಭ್ರಮರಾರಿಮಾಲಿನಿ. N. of one of Candra-hāsa's wives (J. 31, 51).

ಭ್ರಮರಾರ್ಥ bhramara-artha. The meaning of "the black humble bee" (ಅಳಿ Śmd. Dh.).

ಭ್ರಮರಿ bhramari. = ಬವರಿ. Going round (see ಬವರಿ). 1, a bee, the black humble bee (Śk.). ಭ್ರಮರಿವಾರ್ ಭ್ರಮ ಯ್ದಿರೆ ಬೆಚ್ಚರಾಗು! (Śmd. 272). 3, making go round, moving in a circle (see ಬವರಿ).

ಭ್ರಮಾರ್ಥ bhrama-artha. The meaning of "turning round", etc. (Śmd. 392).

ಭ್ರಮಿ bhrami. Going round or about, revolving; roaming about. 2, a potter's wheel, a turner's lathe. 3, a whirlpool. 4, any circular arrangement of troops, a circle formed by troops (J. 20, 44. 48. 62). See Śmd. 1. ಭ್ರಮರಿ.

ಭ್ರಮಿತ bhramita. Wandered about, wandering about in, wandered or spread through (Bp. 19, 3; 28, 59); strayed, perplexed, etc. (40, 59).

ಭ್ರಮಿಯಿಸು bhramiyisu. To roam or wander about (Ūpr. 3, after 28).

ಭ್ರಮಿಸು bhramisu. = ಬಿಮಿಸು, ಬಿಮಿಸು. To fly about humming (as the ಭ್ರಮರ, Bp. 45, 48; J. 8, 2); to roam or wander about. 2, to wander, not to be under the guidance of reason, to be confused, perplexed or bewildered, to act foolishly (Bp. 10, 3; 45, 48; 54, 48; My.). See Prv. s. ಭ್ರಮರ.

ಭ್ರಮೆ bhrāmē. = ಭ್ರಮ. (Bp. 45, 48; Śmd. 399 Cm.; My.). ಭ್ರಮೆಯಿದ್ದವಗೆ ತ್ರಮೆಯಲ್ಲ, ತ್ರಮೆಯಿದ್ದವಗೆ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲ (Prv.). — ಭ್ರಮೆಗವಿ. -ಕವಿ. Confusion to fall upon or seize (Bp. 9, 8). — ಭ್ರಮೆಗೂಳ್. -ಕೂಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. To enter upon a roaming or wandering about;—to begin to wander or to lose the guidance of one's reason, to become confused or bewildered (My.). See ತೊದರ; Bp. 26, 32; 45, 34.

ಭ್ರಷ್ಟ bhrashta. = ಬಟ್ಟ 3. Fallen, dropped, fallen down, fallen out or off;—declined, ruined, lost;—strayed from, devious from;—separated from, deprived of;—fallen (as from dignity, power, caste, virtue);—depraved, vicious, wicked. ಭ್ರಷ್ಟನಾದರೂ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಭ್ರಷ್ಟತ್ವ bhrashtatva. The state of being deprived of, put out or expelled from (caste, etc., My.).

ಭ್ರಾಜೆ bhrāji. Shining; lustre. See ಎ-.

ಭ್ರಾಜೆ bhrājī. Shining, gleaming, glittering.

ಭ್ರಾಜಿತ bhrājita. Shining, glittering, beaming (Čpr. 1, 121; Śmd. 180; Kāv. I, 2, 22; Śāstrasāra in W. v. 1505).

ಭ್ರಾಜಿಸ್ಸು bhrājishnu. Shining, splendid, radiant, elegant.

ಭ್ರಾತ bhrāta. Tbh. of ಭ್ರಾತೃ. (My.).

ಭ್ರಾತಾರ bhrātāra. Tbh. of ಭ್ರಾತೃ. (My.).

ಭ್ರಾತೃ bhrātri. A brother, a uterine brother. ಭ್ರಾತೃಗಳ (dual), brother and sister.

ಭ್ರಾತೃಜಿ bhrātri-ja. A brother's son.

ಭ್ರಾತೃಜಾಯಿ bhrātri-jāyē. A brother's wife.

ಭ್ರಾತೃದ್ರೋಹ bhrātri-drōha. Betraying one's own brother (My.).

ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರ bhrātri-putra. A brother's son.

ಭ್ರಾತೃಭಾಗಿನಿ bhrātri-bhaginī. (dual). A brother and sister.

ಭ್ರಾತೃನಧು bhrātri-vadhu. A brother's wife (ಅತ್ತಿಗೆ Mr. 312).

ಭ್ರಾತೃವ್ಯ bhrātrivya. A brother's son. 2, a rival, an enemy.

ಭ್ರಾತ್ರೀಯ bhrātrīya. A brother's son;—fraternal, belonging or relating to a brother.

ಭ್ರಾಂತ bhrānta. Roamed; whirled round. 2, confused, perplexed, bewildered, enchanted. (B. 3, 12; My.; see ಎ-).

ಭ್ರಾಂತೆ bhrāntatē. Confusion, perplexity, bewilderment (Čpr. 5, 15).

ಭ್ರಾಂತಿ bhrānti. = ಭ್ರಾಂತ. Wandering about, roaming, going round, etc.;—*confusion, perplexity, bewilderment; error, mistake, delusion, false idea or supposition* (ಭ್ರಮೆ Śmd. 399 Cm.). ಪಾಂಡ್ಯ ಸೇರಿದರೂ ಭ್ರಾಂತಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.—ಭ್ರಾಂತಿ ಹಿಡಿದವನಿಗೆ ವಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೋದೀತೇ?—ಭ್ರಾಂತಿ ಹೋದರೂ ಧಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See Prv. s. ಸನ್ನೆ 1. — ಭ್ರಾಂತಿಗೂಳ್. -ಕೂಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. = ಭ್ರಮೆಗೂಳ್. (Bp. 17, 9; My.). — ಭ್ರಾಂತಿ ಪಡು. To be confused, etc. (Si. 36; My.).

ಭ್ರಾಂತು bhrāntu. Tbh. of ಭ್ರಾಂತಿ. ಅವನಿಗೆ ಭ್ರಾಂತು ಹಿಡಿಯಿತು (My.). 2, a confused person (Bp. 51, 25).

ಭ್ರಾಮ bhrāma. = ಭ್ರಾಂತಿ.

ಭ್ರಾಮಕ bhrāmaka. Causing to turn round; bewildering; a perplexing or bewildering affair (J. 26, 40). 2, a loadstone (ಕುಮ್ಮಕ, ಅಯಸ್ಕಾಂತ Mr. 100).

ಭ್ರಾಮಕನ್ಧ bhrāma-kanda. A very poisonous, yet medicinal plant (ಅತಿಬಡ, ತೃಂಗ Mr. 138).

ಭ್ರಾಮರ bhrāmara. (fr. ಭ್ರಮರ). Belonging to or coming from a bee (Si. 334).

ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ bhrāshtra. (= ಬಾಣಿ, etc.). A frying-pan, a roasting-pan, a parching-pan (ಅವ್ವರಿಷ, ಹುರಿವ ಹುರು Mr. 211). ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರಕ bhrāshtrakā. (= ಬಾಣಿಗಿ). A frying-pan, etc. (= ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ).

ಭ್ರು bhrū. = ಭೃ, etc.

ಭ್ರುಕುಂಸ bhrūkumsa. = ಭ್ರಕುಂಸ. An actor in female apparel.

ಭ್ರುಕುಟೆ bhrū-kuṭi. A contraction of the eyebrows, a frown.

ಭ್ರುವ bhrūva. = ಭೃ, etc. An eyebrow.

ಭ್ರು bhrū. (Śmd. 108). = ಭೃ, etc., (ಪುರ್ವ, etc.). An eyebrow, the brow (ಹುಬ್ಬು, ಬಿಲ್ಲಿ Mr. 317).

ಭ್ರುಕುಂಸ bhrūkumsa. An actor in female apparel.

ಭ್ರುಕುಟೆ bhrū-kuṭi. = ಭ್ರುಕುಟೆ. A frown.

ಭ್ರೂಣ bhrūṇa. An embryo, a fetus, an unborn child (ಅತಿ ವಡಾಲಕ, ಶಿಶು Nn. 133, or ad No. 2 P). 2, a child, a boy. 3, a pregnant woman (ಗರ್ಭಿಣಿ, ಬಸುಬಾದನ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀ 133; ಬಸು ದ ಸತಿ Mr. 476). 4, fire (ಪ್ಲಾಡಿ, ಅಗ್ನಿ 133).

ಭ್ರೂಣಹತ್ಯ bhrūṇa-hatya. = ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ. (Bp. 18, 90; My.).

ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ bhrūṇa-hatyē. The killing of an embryo, procuring abortion (Sk.).

ಭ್ರೂಲತೆ bhrū-latē. A creeper-like eyebrow (ಬಳ್ಳಿಯ ಹಾಗಿದ್ದ ಹುಬ್ಬು G.; J. 2, 48).

ಭ್ರೇಷ bhrēsha. Falling, slipping;—*deviation from rectitude, trespass*.

ಮ

M

ಮ್ m. The forty-fifth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It takes the place of the bindu (24. 115. 128. 130. 192. 193. 200), and often becomes 5 (81. 128. 202). Cf. ನೊದೆ = ಮೊದೆ, ನೊಳರೆ = ಮೊಳರೆ.

ಮ ma. The letter ಮ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಮ ma. N. of one of the metrical feet (Ūh.; Mr. 363). 2, N. of the fourth note of the scale (Mr. 76). 3, the number 5 (Mr. 349).

ಮಕ maka. The state of being not bright or dim (cf. ಮಂಕು). — ಮಕ ಮಕ ಎನ್ನು. To want brilliancy, as a light (My.).

ಮಕರ makara. A kind of sea-monster (orocodile, shark, dolphin, etc.; ಮತ್ಸ್ಯಭೇದ HIA.; ಉಗ್ರವಾಹಿನ Mr. 410). 2, N. of the 10th sign of the zodiac: Capricornus. 3, one of the nine treasures of Kubéra. — ಮಕರಡಿಬ್ಬಿ. A mortar-piece (My.).

ಮಕರಕುಂಡಲಿ makara-kuṇḍala. An ear-ring shaped like a makara. (My.).

ಮಕರಕೇಶನ makara-kétana. Kāma (Bp. 40, 51).

ಮಕರಕೇತು makara-kētu. = ಮಕರಕೇಶನ. (J. 6, 25).

ಮಕರತೋರಣ makara-tōraṇa. (Śmd. 385; Kk. 97; Bp. 4, 3; 6, 21). A tōraṇa of the form of a makara attached to two poles, which, in processions, as an emblem of distinction (biruda), is carried before idols, gurus and kings (My.).

ಮಕರಧ್ವಜ makara-dhvaja. Makara-bannered: Kāma.

ಮಕರನಂದ makaranda. The nectar of flowers; honey (ಮಧು, ಪೂಗಳ ಇನಿಮ Mr. 108; ಬಣ್ಣು Kk. 14; ಸವನವ Śm. 23).

ಮಕರಪತ್ರ makara-patra. = ಮಕರಿಕೆ. (J. 11, 25; 30, 17).

ಮಕರಮಾಸ makara-māsa. The tenth solar month (My.).

ಮಕರರಾಶಿ makara-rāśi. = ಮಕರ No. 2. ಮಕರರಾಶಿಗೆ ಗುರು ಬನ್ನರೆ ಶೂಕರಗೆ ಎನು? (Prv.).

ಮಕರವೃತ್ತ makara-vṛtta. The first point of Capricorn, the winter solstice (B. 5, 306; My.).

ಮಕರಸಂಕ್ರಮಣ makara-saṅkramaṇa. The passage of the sun from Sagittarius into Capricornus (when the ಪೊಂಗಲುಹಬ್ಬ is celebrated, My.).

ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿ makara-saṅkrānti. = ಮಕರಸಂಕ್ರಮಣ. (My.). ಕಾಡ ಕೋದಿಗೆ ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಯೇ? (Prv.).

ಮಕರಾರ ಮಕರā-kāra. The ocean.

ಮಕರಾರೇಕವರ makarākara-lāvara. Varuṇa (Rām. 6, 44, 52).

ಮಕರಾಕ್ಷ makara-akṣa. N. of a rākṣasa. (Rām. 6, 40 sum.).

ಮಕರಾಂಕ makara-aṅka. = ಮಕರಧ್ವಜ. (My.).

ಮಕರಾಲಯ makara-ālaya. The ocean. (My.).

ಮಕರಾಶ್ವ makara-aśva. Whose horse is the makara: Varuṇa. (R.).

ಮಕರಿ makari. A female makara. 2, = ಮಕರಿಕೆ (My.).

ಮಕರಿಕಾವತ್ರ makarikā-patra. = ಮಕರಿಕೆ. (ಪತ್ರಲೇಖ, ಷಾ, ಪ್ರೀಯ ಮೊಲಗಳು ಮುನ್ನಾದ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಸುರಿ ಕೇಸರಿ ಪದ್ಮ ಪೂರ ಮುನ್ನಾದ ಪರಿಮಳದ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನ ಬರೆಯಲ್ಪಡುವ ಮಹಾ ಕಾವತ್ರಾದಿಚಿತ್ರಗಳು Śi. 226; My.). ಕೋಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವನಾಗಿ ಮಕರಿಕಾವತ್ರ ಮೊದಲಾದ ತಿಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯ ಮಾಮಲು (ಇ ರಣ್ಣಿ Nr.).

ಮಕರಿಕೆ makarikē. Figures drawn with fragrant pigments on the breast, cheek, arm and neck (of a woman, ಪತ್ರಿ ವಲ್ಲಿ, ಮೊಲಿ ಗಲ್ಲ ತೋರ್ ಕೊರಕಲ್ಲಿ ತೀವ ಸದಾಯಂ ಬರದ ಪದ್ಮ ಲತೆಗಳ Mr. 339).

ಮಕರಿಕವತ್ರ makari-patra. = ಮಕರಿಕಾವತ್ರ. (My.).

ಮಕಾರ ma-kāra. The letter or syllable ಮ (Śmd. 11). 2, = ಅದ್ 2, No. 3. (My.). 3, dishonour (My.).

ಮಕುಟ makuṭa. = ಮಗುಡ, ಮುಕುಟ. A head-dress, a crown, a tiara, a crest (ಶಿವಿ, ಚೂಡ Nn. 4; ವೇಷ್ಠನ 23; ಮೌ 47; ಮೌಲಿ, ಕಿರೀಟ 101).

ಮಕುಟಮನ makuṭa-maṇi. (Śmd. 385; Kk. 96). A tiaregem.

ಮಕುಟವರ್ಧನ makuṭa-wardhana. A crowned sovereign (Grj. 2, after 106).

ಮಕುರ makura. = ಮುಕುರ. (Sk.).

ಮಕುಷ್ಠಕ makushṭhaka. = ಮನವೃಕ, etc. A species of kidney bean (ಮಯವೃಕ, etc., ಕಾಡ ಹೆಸರು Nr.; see ಮದಕ).

ಮಕೂಲ makūla. A species of medicinal plant (= ದಪ್ಪಿ).

ಮಕ್ಕ makka. = ಮಕ್ಕಾ, etc. Mecca. ಮಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೋದ, ಮೋನ್ಯ ಹೋದ, ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೋಗಾಡಿಸಿ ಬನ್ನ. — ಮಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಬಿಕ್ಕುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಕ್ಕಡ makkaḍa. = ಮಂಕಡ. Tbh. of ಮಕ್ಕಟ (Śmd. 345, 372; Mhr. ಮಾಕಡ).

ಮಕ್ಕರಿ makkari. = ಮಕ್ಕಿ, ಮಂಕರಿ, ಮಂಕಿ. A basket plaited of stout slits of bamboo or of the date tree (My.; T., Tē.; cf. Sk. ಮಾಸ್ಕರ and Tbh. ಮಕ್ಕರಿ).

ಮಕ್ಕರಿ makkari. Tbh. of ಮಕ್ಕರಿ (Śmd. 350).

ಮಕ್ಕಳ makkal. (Śmd. 124). ಮಕ್ಕಳು. (= ಮಕ್ಕರೆ).

Plural of ಮಗ 1, ಮಗು, etc. Children (ಸನ್ತಾನ, ಪೂಜ Nn. 92; ಸುಮುಖ, ತನೂಧನ 126; ದಾಯಿಗ, ಪುತ್ರ 140; ಪುತ್ರ 151; C.; M.). ಮಕ್ಕಳು ದಾದ್ವಿ ಸತಿ (ಪುತ್ರಜನ Mr. 303). ಮಕ್ಕಳು ದಾದ್ವಿ ಸತಿ (ಛಿನ್ನ 303). ಮಕ್ಕಳು ದಾದ್ವಿವಳು (ಛಿನ್ನ, ಪುತ್ರ ಸೂತಿ); ಮಕ್ಕಳು ದಾದ್ವಿವಳು (ಜೀವಪ್ರೀತಿ); ಗಣ್ಯನು ಮಕ್ಕಳು ಮಿಲ್ಲದವಳು (ನಿರ್ವೇರಿ HIA.). ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಸಿರಿಮು ಕೊಡೆತೆ ತಿ ಗಿನ ಕಾಯು (Dp. 54). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮೊ ಯು... ಫಲಮೇನು? (148). ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ತನ್ನಿ, ತರೆಯಲಿ ಕೊ ಬ್ಬದಗೆ (a oook, Bp.). ಪುತ್ರಳಿಗಿನ್ನ ಮೇಲುಬಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಗಿನ್ನ ಮೇಲುತೊಡಲಿಲ್ಲ. — ವಸ್ತಿಗೆ ಗೂಡು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿ. — ಹಕ್ಕಿ ಯಿಲ್ಲದ್ದು ತೋಟವಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ್ದು ಮನೆಯಲ್ಲ. — ಮಕ್ಕಳ ದಾಮಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಸವ. — ಮಕ್ಕಳ ಹೇಳು ತಿನ್ನುವವಳು ತುಪ್ಪದ ಗಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಕೀಳೆ? — ಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲ ಬಿಕ್ಕಿನ ವಳಿದ್ಯವೇ? — ಮಕ್ಕಳ ತರೆ ನೆಯಿತು, ಕೂದಿ ಗಂಟೆ ಹರಿಯಿತು. — ಮಕ್ಕಳ ದಾಯಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು, ಮಣ್ಣು ಬಿಡಿಸ ಬೇಕು. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಒಕ್ಕಳ ಹೊನ್ನು ಇದ್ದರೇನು? — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಹಣ್ಣು ತಿಮ್ಮದವರಿಗೆ ತಾಣೆ ಮು

ಮ್ತು. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆನ್ನು, ಮಯ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮಯ್ಯೆಲ್ಲ ಇದಿದು ಹೋಯಿತು. — ಯಾವ ದೇವರು ವರಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಗಣ್ಯನಿಲ್ಲದೇ ಮಕ್ಕಳಾಗದು. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಮನೆವಾರ್ತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುರು? (Prvs.). See Si. 185. 413; Bh. 1, 8, 3. 35; Rām. 1, 4, 3; J. 14, 29; 19, 45. 51; ಎಳೆ, ಗಣ್ಣು-, ಹೆಣ್ಣು-; Prvs. s. ಕಾಣು and ಮನ್ನಹಾಸ. — ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. = ಹಲು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. A scendant thorny shrub, *Asparagus racemosus* Willd. (ತತಮೂರಿ My.; -ವಡೆ, ಉಗ್ರಗಣ್ಣಿ, etc., ಒಡೆ, ಕವಣದ ಕಡ್ಡಿ Si. 146, sic!). 2, a female doll that carries many children (My.). — ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ. -ಆಟಿಕೆ. Children's play (J. 31, 27; Abhā. 2, 52; Dp. 6, 3; My.). — ಮಕ್ಕಳಾಟಿಗೆ. -ಆಟಿಗೆ. = ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ. (My.; Tu.). — ಮಕ್ಕಳುಗಳ. = ಮಕ್ಕಳ. (J. 28, 20). — ಮಕ್ಕಳು ಮದಾಗಳು. dupl. (B. 2, 38. 48). — ಮಕ್ಕಳೊಡ್ಡಿಗ. -ಒಡ್ಡಿಗ. A man who has children (My.). — ಮಕ್ಕಳೊಡ್ಡಿಗಲು. -ಒಡ್ಡಿಗಲು. A woman whose (husband and) children are living (ಕುಟ್ಟುಪ್ಪಿನಿ, ಪುರಸ್ಥಿ, ಪುತ್ರತ್ಯಾಧಿಕುಟು ಮ್ತುಮುಕ್ಕ ಸ್ತ್ರೀ Si. 183).

ಮಕ್ಕಾ makkā. = ಮಕ್ಕ, ಮಕ್ಕಾ. (Si. 101; My.).

ಮಕ್ಕಿ makkī. — ಮಕ್ಕಿಗಡ್ಡೆ. Rice land above the level of a valley that is to be watered and produces a crop of luxuriant growth (My.). ಮಕ್ಕಳ ಕೆಲಸ ತಿಳಿಯದು, ಮಕ್ಕಿಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆ ತಿಳಿಯದು (as to its grain, Prv.). See Prv. s. ಅಕ್ಕಸಾರಿ. ಮಕ್ಕಿ makkī. A copy. — ಮಕ್ಕಿಕಾಂ ಮಕ್ಕಿ. An exact copy (My.; H.).

ಮಕ್ಕಿ makkī. = ಮಕ್ಕರಿ, etc. (My.).

ಮಕ್ಕಿ makshī. = ಮಡ್ಡು (Śmd. 346. 365). A fly.

ಮಕ್ಕಿಕ makshika. A fly; a bee (ಮಧುಮಕ್ಕಿಕೆ, ಜೇನ ನೋಡಿ Mr. 175).

ಮಕ್ಕಿಕೆ makshikē. A fly; a bee.

ಮಖ makha. A sacrifice.

ಮಖಪುರುಷ makha-puruṣa. Viṣṇu or Kṛiṣṇa (Mr. 17).

ಮಖಮಲ್ಲು makhamallu. = ಮೊಖಮಲ್ಲು. Velvet (Mhr., H. ಮುಖಮಲ್ಲ; My.).

ಮಖಯಾಜನ makha-yājana. Assisting at the sacrifices of others (J. 5, 25).

ಮಖರಿಪ್ಪ makha-ripu. Śiva; Viṣṇubhadra. 2, N. of a certain metrical foot (Ūh.).

ಮಖವೈರಿ makha-vairi. = ಮಖರಿಪ್ಪ. (My.).

ಮಖಾನ್ತ್ರಿಯ makha-antya. The conclusion of a sacrifice (ವಾಚ, ಯಜ್ಞದ ಕಡೆ Nn. 124).

ಮಖಾಶ್ವ makha-aśva. A sacrificial horse (J. 15, 7).

ಮಖೆ makhē. = ಮಳೆ. (My.). ಮಖೆಮದಿ ಅದರೆ ಮೊಗ ತೊಳೆಯುವದಕ್ಕೆ ಅಗದೇ? (Prv.).

ಮಖೋದಯ makha-udaya. The beginning of a sacrifice (J. 5, 87).

ಮಖ್ತೇಸರ makhtēsara. = ಮೊತ್ತೇಸರ, etc. (ಅಧ್ಯಕ್ಷ, etc. Si. 258, only in Si.).

ಮಗ maga. 1. A son (ಸೂನು, ಸನ್ನತಿ, ಅತ್ತಜ, ತನುಜ, ಪುತ್ರ, etc. Hlā.; ಅತ್ತಜ, ತನುಜ Nn. 48; ಅಂಗಜ, ಅತ್ತಜ 53; ಸುತ Si. 422; ದಾಯಾದ, ಸುತ 480; C.; M.; T. ಮಗ, ಮಂಜ, ಮದಕ್ಕೆ; T. ಮಗ, ಮೊಗ; see T. s. ಮಣಕ; cf. ಮೊಗ 2); a male, a he (see ಅಳು, ಒಳ್ಳಲು). Plural ಮಕ್ಕಳ. ದಾಣ ಮಗ ಮಗನಂ (deolensan, Śmd. 3). ತೊತ್ತಿಮಗ (ದಾಸ, ದಾಸೇರಕ); ಕನ್ಯಕೆಯ ಮಗನು (ಕನ್ಯಾಪುತ್ರ, ಕಾನೀನ); ಕುಬೇರನ ಮಗ (ನಲಕೂಬರ); ಒಡವುಟ್ಟಿದ ಮಗ (ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ, etc.); ಒಡವುಟ್ಟಿ

ದನ ಮಗ (ಧಾತೃತ್ವ Hlā.). ಸವತಿವಾಯ ಮಗನು (ವೈಮಾತ್ರೇಯ); ತನ್ನೆಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಮಗನು (ಪುತ್ರಪುತ್ರೀಯ Nr.). ಅಜಾರ ಪ್ರಸಿದ್ಧನವನಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (ನಮಸ್ಕಾರ್ಯ Mr. 280) ಹೆತ್ತ ಮಗನು (ಅತ್ತಜ, ತನಯ, ಸೂನು, etc. Si. 190). ಊರಿಗೆ ಅರಸ ನಾದರೂ ತನ್ನೆಗೆ ಮಗ. — ಮಗನಿಗೆ ಮಾವ ಸತ್ತರೇನು? ಸೊಸೆಗೆ ಅವಳ ಸತ್ತರೇನು? — ನಾಲಗೆ ಇದ್ದರೆ ಮಗ ಒಡಕ್ಕಾನು. — ಮಗ ಸೋತರೂ ಖಾಜನ ಒಳವು ಕರಿತ. — ನೋಗ ಇದ್ದರೆ ನೇಗಲು, ಮಗ ಇದ್ದರೆ ತನ್ನೆ. — ಮಗನ ಸಂಗಡ ಪಾತ, ಅಳಿಯನ ಸಂಗಡ ಊಟ. — ಮಗ ಒಡುಕ ಬೇಕು, ಸೊಸೆ ಮುಣ್ಣೆ ಆಗ ಬೇಕು. — ಪಿತ್ತಿಲ್ಲದ ಮಗನ್ನ ಸಾಕದವನೇ ತನ್ನೆ. — ಬಳನ ದಾರಿ, ಮಗನ ಮದುವೆ (Prvs.). See Śmd. 68; Ūpr. 8, 93; Bh. 1, 8, 65; J. 2, 25; 3, 25; 28, 57; 30, 25; 31, 27; Dp. 4; Si. 189. 190; ಮದ, ಮುನ್ನೀರ್ಮಗ, ಮೊಮ್ಮಗ; Prvs. s. ದೂರ and ಮಗಲು. — ಮಗನ ಮಗ. A grandson (Bp. 27, 66; My.).

ಮಗ magā. 2. Smell, fragrance (T., M. ಮಣ; T. ವಲಪು). — ಮಗಗಣಗಿಲ ಮರ. -ಕಣಗಿಲ. A tree with very thick branches and white flowers, cultivated in gardens, *Plumeria acutifolia* Poir. (Z.). — ಮಗಮಗಿಸು. 1. To smell, to be fragrant (Abh. P. 8, after 75; 12, 9; Grj. 7, after 11; Rām. 1, 13, 9; Bh. 7, 5, 68; J. 16, 4; T. ಮಲಡು). ಮಸಮಸಗಿತು (ಸೊವದು, ನಡು, ಸವಸವ, ನಾನ, ವಾಸನೆ Kk. 55). — ಮಗಮಗಿಸು. 2. Smell, fragrance (ಕಮ್ಮು, ಕಮ್ಮು ತ್ತು, ನಡು, ಪರಿಮಳ Śm. 23).

ಮಗಚು magāḥu. = ಮಗುಚು, ಮಗುಡ್ಡು, ಮೊಗಚು, ಮೊಗುಚು. To turn round (v. i.); to return (in ಮಗಿ ಬನ್ನನು, My.). 2, to turn upside down (My.); to overthrow. 3, to turn, as the leaf of a book; to throw, as grain from one place to another (My.). ನೆಗಟಿ ಹೋದ್ದು ಮಗಟಿ ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.). 4, to fall upside down (in ಮೊಗಟಿ ಕೊಳ್ಳು, My.). 5, to grind, to whet.

ಮಗಟ magāṭa. = ಮಗುಟ, ಮುಗುಟ q. v., ಮೊಗಟ, ಮೊಗುಟ. A silken article of dress (occasionally also ಕತ್ತಾನ್) which, simply on account of its being silken, is considered to be always (washed or unwashed) pure and ceremonially clean (My.; Si. 221).

ಮಗಧ magadha. The country called Magadha or South Behār;—an inhabitant of Magadha. 2, a family bard or minstrel who sings the praises of a chief's ancestry in his presence.

ಮಗಧಪತಿ magadha-pati. Jarāsandha (Bh. 2, 2, 114).

ಮಗಧೇಶ magadha-īśa. A king of the Magadhas (Śmd. 276 Māb.).

ಮಗವು magāvu. (Śmd. 109, o. r. ಮಗುವು). = ಮಗು, ಮಗುವು, ಮೊಗ 2, ಮೊಗು, ಮೊಗುವು. An infant, a child of any sex (ದಾಳ, ಪಾಕ, ಅರ್ಧಕ, ಗರ್ಭ, ಪೋತ, ಪುಳುಕ, ತಿಪು, ಪಾವ, ದಿವ್ವು Hlā.). ಮಗವನ್ನಿಡಿಯುಂ ದಾರಿತ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಕುಳ್ಳಿರಲಿಡಿಯದೆ ಮೇಲು ಮೊಗಮಾಗ ಮಲಗ ಇಜ ಮಗವು (ಉತ್ತಾನತಯ, ದಿವ್ವು); ಮೊಲೆಯನುಮ್ವ ಮಗವು (ಸನ್ನತ, etc. Nr.). Plural ಮಕ್ಕಳು.

ಮಗಳ magāl. (fr. ಮಗ 1). ಮಗಳು. A daughter (ಮಹಿತ್ಯ, ತನಯ, ಪುತ್ರಿ Hlā.; C.; T., M.). ಮಗಳ ಮದವನಂ (ಜಾಮಾತ್ಯ Hlā.). ಮಗಳನಿತ್ತ ಅಳಿಯ ಮಯದುನರೊಳ್ ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 489). ಮಗಳ ಗಣ್ಣು (ಜಾಮಾತ್ಯ); ಮಗಳ ಮಗಳು (ನಸ್ತಿ Nr.; Śmd. 8). ತನ್ನ ಮಗಳ ಪತಿ (ಜಾಮಾತ್ಯ Mr.

314). ಮಗಳೇ, ಮರುಳಾದೆಯಾ? ಅನ್ನರೇ ಇರುಳು ಜಗವಾದುವವರು ಯಾರು? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ.—ಮಗಳನ್ನು ಹೆತ್ತು, ಅಳಿಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ; ಮಗನನ್ನು ಹೆತ್ತು, ಸೊಸೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ.—ಮಗ ಹುಟ್ಟಿ ಕಳ್ಳನಾದ, ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಸೂಳೆಯಾದಳು (Prva.). See Bp. 42, 8; Rām. 3, 2, 16; Rāv. 6, after 98; J. 2, 59; 8, 25; 29, 32; 30, 1; Śi. 266.

ಮಗಳಾ magālmā. A wife who is faithful to her husband (ಮಾಳುಕೆ, ಗಣನ ಪತ್ತಿ ಬಿಡದಾಳೆ śmd. II).

ಮಗಿ magi. = ಮಗೇ. (G. 137).

ಮಗ magi. (= ಮಂಗಿ). — ಮಗಿಮಾಳು. The monkey-bread tree, Baobab, a native of Africa, *Adansonia digitata* Lin. (St. & Pl.). 2, a kind of mango (B. 2, 51; fr. ಮಗ 2?).

ಮಗಿಲ್ magil. (= ಮೊಗಳು). (Bp. 57, 87).

ಮಗು magu. = ಮಗವು, etc. (My.). Plural ಮಕ್ಕಳು. ಮೊಲೆಯುಣ್ಣುವ ಎಳೆ ಮಗು (ಸ್ತನಪ, etc. Śi. 196).

ಮಗುಚು maguču. = ಮಗಚು q. v., etc. (Bh. 7, 5, 68; Rām. 6, 12, 3; My.). See ಹೊಡೆ.

ಮಗುಟ maguṭa. = ಮಗಟ, etc. (My.).

ಮಗುಡ maguḍa. Tbh. of ಮಗುಟ (śmd. 388).

ಮಗುದುಮ್ಮ magudummi. = ಮೊಗದುಂ. — ಮಗುದುಮ್ಮಾ ಪದಿ ಸಕ್ಕರೆ. A kind of unrefined fine-grained sugar (B. 3, 45).

ಮಗುವು maguvu. = ಮಗವು q. v., etc. (My.). Plural ಮಕ್ಕಳು. ಮೊಲೆಯ ಮಗುವು (ಬಾಲ, ಅರ್ಧಶ Nn. 123). ಮಗುವಿನ ಊಟ ಹತ್ತು, ತಾಯಿ ಊಟ ಒಂದು (Prv.).

ಮಗುಲಿ magulī. (= ಮರಲಿ 1, etc.), ಮೊಗಡೆ. To turn round (v. i., Āpr. 5, 19; 8, 70, 71); to be turned upside down (7, 141); to return; to turn back, to recede, to retreat; — to happen, or to do, again (ಸಿವರ್ತನ śmd. Dh.; Tē. ಮಗುಡು; T. ಮಡಂಗು; M. ಮಡಮ್ಮ). ಮಗುಡುಂ (śmd. 49). ಪಗಲಿನ ರವಿಕರಣಗಳೆ ಮಗುಡ್ಡೀಗಳ್ (134). ಮುನ್ನೆ ನೀಲಿಣಮೆ? ಮಗುಡ್ಡೊಡಂ ಪಿನ್ನಣೂರ್ಗಣ್ಣು (215). ಛಾಪೆಯು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಳಿಗದತ್ತಣಿನ್ನ ಮಗುಡದವನು (ಸಂತಪ್ತಶ್ಚ Nr.). See Rāv. 6, after 24; 6, 36; 11, 134; 12, 4; J. 6, 6; ಪಡೆ. — ಮಗುಡೆ. Again (ಪುನಃ Nr.; Tē. ಮಗುಡಿ). ಮಗುಡೆ ಬೇಡ್ತು ಬೇಡ್ತು (śmd. 272). ಬಯ್ಯೆಯ ಮಗುಡೊಪ್ಪಿಸುವುದು (ಪ್ರತಿದಾನ Nr.). ಮಗುಡೆ ಕಾಣ್ಪುದದು (ಅವಗೀತ, ಉಪಲಬ್ಧ Mr. 451). ಮಗುಡೆ ಪುಟ್ಟುವುದು (ಧವ 474). ಬೇಡಂ... ಮಗುಡೆ ಕೂರವ್ವಿನಿಡ್ಡು (Rāghb. 17, 71). See Āpr. 1, after 101; Bp. 27, 24; 57, 51; J. 1, 10; 3, 5. — ಮಗುಡೆ ಮಗುಡೆ. Again and again (ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ, ಅಫೀಕ್ಷ, ಛಾಯಸ್, ಅನಕೃತ್, ಮುಹುಸ್ Hlā.). ಮಗುಡೆ ಮಗುಡೆ ಕಣ್ಣದು (ಅವಗೀತ, ಮುಹುರ್ವೃಷ್ಟ, ಉಪಲಬ್ಧ Hlā.; see Nr. 3. ಮರಳೆ).

ಮಗುಲು magulu. Receding. See ತಗುಳು.

ಮಗುಲು magulū. = ಮಗಲು, etc. To cause the face to go or turn backwards; to turn away, to avert (v. t., Āpr. 6, 85); etc. 2, to turn round: to grind, to triturate (Grj. 2, 90; see ಗಟ್ಟಿ-). (ಪರಾಪ್ತೀಶ್ವರಣ, ಮರಲ್ಪು śmd. Dh.). 3, to return (v. t.). ಮುಯ್ಯಂ ಮಗುಡ್ತುವುದು (ಪ್ರತಿನಿಯಾತನ Hlā.).

ಮಗಿ magā. = ಮಗ, ಮೊಗೆ 4, q. v. (Śi. 309). ನೀರು ಹಾಕುವ ಮಗಿ (ಕರಕ); ನೀರು ತುಮ್ಮುವ ಮಗಿ (ಕರಗ); ಚನ್ನಕಾನ್ತದ ಮಗಿ (ತಣ್ಣರಗ G.).

ಮಗಿ magā. Tbh. of ಮಘ. (J. 11, 14; My.). ಮಗಿಮಡೆ ಬನ್ನರೆ ಮೊಗೆ, ಹೋದರೆ ಹೋಗೆ (Prv.).

ಮಗ magga. A weaver's loom (C.; Tē.; T., M. ಮಕ್ಕ; Mhr. ಮಾಗ; B. 5, 101). ಜೇಡರ ಮಗ್ಗದ ಕೋಲು (ವೇಮ G.). ಮಗ್ಗದ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗವಾದೀತೇ? — ಮಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದ್ದರೂ ಹಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prva.). See ಕೆಯಾ. — ಮಗ್ಗದವ. — ಅವ. A weaver (My.). — ಮಗ್ಗಾ ತಿಮರ. The weaver's beam tree, *Shrebera swietenoides* Roxb. (St. & Pl.).

ಮಗಲ್ maggal. ಮಗ್ಗಲು. = ಮಗ್ಗಲೆ, ಮಗ್ಗಲೆ. Side; the side (C.; T. ಮರುಂಗು, ಮರುಂಗುಡ; M. ಮರುಚ್ಚು). ಒಂದು ಮಗ್ಗಲು (ಒತ್ತಟ್ಟು G.). ಒಕ್ಕೆಯ ಒಂದು ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಗೋರು ಹೇರಿತ್ತು (B. 4, 171). See ಇಮ್, ಒಳ. — ಮಗ್ಗಲ ಕಾಟಿ. A coverlet (My.).

ಮಗಾರೆ maggārē. (-ಕಾರೆ). = ಮಂಗಾರೆ, ಮದ್ದಾರೆ. The thorny shrub *Vangueria spinosa* Roxb. (ಇಳೆಯನಕ್ಕೆ ಬೊನಗಾರೆ ಮಗ್ಗಾರೆ ಮದ್ದಾರೆ ಯಕ್ಕುಂ Mr. 119; ಇ. ಗ. ಮುಂಗಾರೆ ಮಗ್ಗಾರೆ ಯಕ್ಕುಂ, — ಮಗ್ಗಾರೆ ಮದಧಾರೆಯಕ್ಕುಂ; Rāv. 5, 56; Tē. ಮಂಗಚಟ್ಟು, ಮುಂಗ.).

ಮಗಿ maggi. = ಮೊಗೆ 2. Multiplication-table (My.). ಮಗಿ ದಾರದವನಿಗೆ ಸುಗ್ಗೇ ಕಾಯಿ ಮದ್ದೇ? — ಮಗಿ ದಾರದವರ ಹಾಗೂ ಎನ್ನ ಗುಣಿಸು! ಅನ್ನ (Prva.). — ಮಗ್ಗುಗಣಿತ. Multi-plication (My.).

ಮಗಿಲ್ maggil. ಮಗ್ಗಿಲು. = ಮಗ್ಗಲೆ, etc. (My.).

ಮಗಿಸು maggisu. To cause to vanish (Rām. 4, 44, 11).

ಮಗ್ಗು maggu. 1. (= ಮದ್ದು). To grow wan or sallow; to become pale; to grow taint or dim, as gold; to wither, to be destroyed (T. ಮಂಗು); to vanish away, to disappear, as colour; to grow dirty, rusty or mouldy; to perish, to die away (T. ಮದ್ದು; see ಮಂಳು); to become strengthless, as a horse (J. 7, 46); to vanish, to disappear, as a person (Grj. 3, 14).

ಮಗ್ಗು maggu. 2. (= ಮೊಡಗು 1). To roar. ಮಗ್ಗುಡೆ ಮನಗಿದಮ್ಮದಿಯ ತೆರೆಯನ್ನೆ (J. 8, 32). See J. 27, 7.

ಮಗ್ಗು maggu. 3. (ಗ. ಮೂಗು or ಮಲಗು 1). (Bending, stooping): subjection, submission (ಪಶು ಮವ್ವು ತದಂ Ā. I, 4; Tē. ಮೊಗ್ಗು, to incline, bow down; cf. ಮೊದ್ದು).

ಮಗ್ಗು maggu. 4. = ಮೊಗ್ಗು, ಮೊಗೆ 1. A bud (Śi. 123, 124, 456).

ಮಗ್ಗಲ್ maggul. ಮಗ್ಗಲು. = ಮಗ್ಗಲೆ, etc. (ಪ್ರ. ಒರಿ Nn. 112; Bp. 15, 14; Prll. 3, 27; J. 28, 4; My.). ಮಗ್ಗುಲಿರುವ ಪಾವ ಕಡ್ಡದೇ ಇದ್ದೀತೇ? — ಸುಗ್ಗಿಯಾದರೂ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಒದ್ದೀತೇ? (Prva.).

ಮಗ್ಗು magna. Plunged, dived, immersed; sunk into: drowned; absorbed. See ಒಳ, ಸಿ; J. 8, 41.

ಮಗ್ಗುತೆ magnatē. The state of being sunk into (misfortune); despondency (Āpr. 5, 129); the state of being immersed (Grj. 3, 76); that of being absorbed (Bp. 33, 23).

ಮಘ magha. Power, wealth.

ಮಘವ maghava. Tbh. of ಮಘವನ್ (Śmd. 106).
ಮಘವನ್ magha-van. Wealthy; liberal, munificent. 2, *Indra*.

ಮಘವನ್ magha-vān. = ಮಘವನ್. Wealthy, etc. 2, *Indra*.
ಮಘ maghē. = ಮಘ, ಮಗ. The 10th nakshatra. (My.; B. 5, 308). ಮಘೇ ನೀರು ಮೋಗಲಿಡು! ಅನ್ವ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಮಂ man. ಮಘ. = ಮಾ. — ಮಂಕಾಳ. = ಮಂಕಾಳಿ. (My.).

ಮಂಕರ mankaḍa. Tbh. of ಮರ್ಕಟ (Śmd. 372).

ಮಂಕರ mankani. A frame of wood, bamboo or iron in which pitchers are set and carried upon beasts (My.; Tē. ಮಂಕನೆ; Mhr. ಮಂಕಣ).

ಮಂಕರಿ mankari. = ಮಕ್ಕರಿ, etc. (My.; Śi. 307).

ಮಂಕು manku. Dimness (of a light, My.); want of lustre (of precious stones, pearls, gold, etc., My.); obscurity of intellectual perception, confusion of mind, silliness, stupidity, stubbornness (My.; Tē.; T. ಮಯಕ್ಕ, ಮಯಕ್ಕು; T. ಮುಂಗು, ಮಯಂಗು, to be confused, perplexed, bewildered, etc.; ಮದುಂಗು, to lose lustre, grow dim, blunt, dull or stupid = ಮಂಗು; see ಮಬ್ಬು; cf. ಮಕ, ಮಗ್ಗು 1, ಮದ್ಗು, ಮುಟ 1, ಮದಿ 2). ಅಂಕದೊಳಾದು ತಿರುವಿನ ಮುನ್ನಿನ ಮಂಕಾದ ನುಡಿಗಳನು ಕೇಳುತರೆ (Dp. 14). ಕೊಂಕುಗುರುಳಿನ ರವ್ವು, ಕಂಕಣವು, ಕಟಿಸೂತ್ರ, ವಂಕ ಜಾಗದಿಯನ ಬೇಡ! ತಾನೊಲಿದ ಮಂಕು ಮಾಣಿಕವು! (Sp.). — ಮಂಕ. — ಅ 3. A confused, stupid man (ಸ್ಥೂಲ, ಜಡ Śi. 457; My.). ಅಂಕ ತಿಳಿಯದವ ಮಂಕಗಿನ ಕಡೆ (Priv.). — ಮಂಕಾಗು. — ಅಗು. To become dim (as a light, etc.); to become stupid, etc. (My.). — ಮಂಕಾಟ. — ಅಟ. Stupid or silly behaviour (My.). — ಮಂಕ. A stupid, silly woman (My.). ವಂಕಜವಾದರೆ ಮಂಕಿಗೆ ದೊಡ್ಡದೇ? — ಮಂಕೇ ಮಗನಾದರೆ ಸಂಕ ಕೊಡ ದಾರಿದ್ರ್ಯ? (Priv.). — ಮಂಕು ತಟ್ಟು. = ಮಂಕು ಹಿಡಿ. (My.). — ಮಂಕು ಬೀಡು. = ಮಂಕಾಗು. (My.). ಅವನು ಮಂಕು ಬಿದ್ದನು (My.). — ಮಂಕುಬುದ್ಧಿ. A dull understanding (My.). — ಮಂಕುಬೂದಿ. A powder that confuses the mind, a decoy powder (My.; cf. ಮಡ್ಡು 3). — ಮಂಕು ಮರುಳು. dupl. (My.). — ಮಂಕುಮದಿ. A furious, heavy rain. ತಂಕಣ ಗಾಳಿ ಮಂಕುಮದಿ ಬರಸೀತು (Priv.). — ಮಂಕುಮೂದಿ. A stupid, silly widow (My.). ಮಂಕುಮೂದಿಯಾದರೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತದೇ? (Priv.). — ಮಂಕು ಹಿಡಿ. Confusion or stupidity to seize, (to become perplexed or stupid). ಅವನಿಗೆ ಮಂಕು ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಮಂಕುತನ mankutana. Confused, stupid, silly behaviour (My.). ತಂಕು ಪಿಡಿದರೂ ಮಂಕುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Priv.).

ಮಂಕುರ mankura. = ಮಕುರ. (ಕನ್ನಡಿ G.).

ಮಂಕ್ರಿ mankri. = ಮಕ್ಕರಿ, etc. ಗೌಡನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಕಡುಚೆಲ್ವೆಯಾದರೆ ಕಸದ ಮಂಕ್ರಿ ಹೊತ್ತು ತನ್ನಾಗ ಕಣ್ಣೀತು (Priv.).

ಮಂಕ್ರು mankshu. Instantly, quickly.

ಮಂಗ manga. 1. (Tbh. of ಮರ್ಕ). A monkey (ಕಪಿ, ವನಗ, ಮರ್ಕಟ G.; ಕಪಿ, ವನಗ Śi. 441; ಕಪಿ, ಹರಿ 450; C.; M. ಮೋಕ್ಷಿ). ಮಂಗನ ಕಿಯ್ಯಲಿ ಮಾಣಿಕ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಮಂಗ ಬಿಣ್ಣೆ ತಿನ್ನು ಅಡಿನ ದಾಯಿಗೆ ಬರಸಿತು. — ಮಂಗನ ಕೊನ್ನರೆ ಮೆಯ್ಗಲಿ ಹೇಳು. — ಮಂಗನ ಪಾರುಪತ್ಯ ಹೊಂಗೇ ಮರದ ಮೇಲೆ. — ಮಂಗನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೋಡು, ಜಾಡನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡು. — ಮಂಗಗಳಾನ ಮಂಗಕ್ಕೆ ಅಡೀತೇ? — ಅಂಗ ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಿ ಸೇಡಿ, ಮಂಗನಾದ (Priv.). See Priv. s. ಮಂಗಾತಿ. 2, N. (= ಮಂಗರಾಜ); see ಅಭಿನವ, ಕಪಿ, Mr.

1. 2. — ಮಂಗಜೇವ್ವೆ. Apish grimaces: an apish trick, apish behaviour (My.). — ಮಂಗನ ದಾವುರೋಗ. A disease by which the neck and cheeks begin to swell (Ś. Mhr.). — ಮಂಗನಾಟ. — ಅಟ. Apish play or behaviour (My.). — ಮಂಗರಾಜ. N. of the (Jaina) author of a nighaṇṭu. See ಅಭಿನವ. — ಮಂಗಾಟ. — ಅಟ. = ಮಂಗನಾಟ. (My.).

ಮಂಗ manga. 2. The head of a boat; the side (or sides) of a ship. See ಪುಲಿಂಗ.

ಮಂಗತನ maṅgatana. = ಮಂಗಾಟ. (My.).

ಮಂಗರ maṅgara. (= ಮಂಗುರ). — ಮಂಗರಬಳ್ಳಿ. = ಮಂಗ ರೋಳಿ. A climbing herb with a thick, four-winged eatable stem, Vitis quadrangularis Wall. (or Cissus quadrangularis Lin., St. & Pl.; My.).

ಮಂಗರೋಳಿ maṅgarōḷi. = ಮಂಗರಬಳ್ಳಿ. (Z.).

ಮಂಗಲ maṅgala. = ಮಂಗಳ. Fortunate, prosperous, auspicious, faring well, happy; beautiful, pleasing. 2, good fortune, success, auspiciousness, prosperity, welfare, bliss, happiness, felicity. 3, anything tending to a lucky issue, a good omen, an auspicious prayer, a benediction, a blessing; lines at the opening or end of a poem, etc., in praise of a deity, etc.; praise. 4, any auspicious or lucky object, as a dress, an ornament, an amulet, etc. 5, any happy event, any festive occasion, as marriage, etc. (ಶೋಧನ, ಶುಭಕರ್ಮಗಳು Nn. 154). 6, any ancient custom (ಪೂರ್ವ, ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಗಳು Nn. 154; ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಯ ತಿಡನನ್ ಉಸುರ್ವದು Mr. 531). 7, = ಪತನ (ಬೀಡುವುದು 154); ನಿಪಾತಶಬ್ದವನು ಪೇದ್ದುದು (531). 8, the planet Mars (considered as bad, ಕುಪಾತ 154; ಅಂಗಾರಕ, etc. Mr. 38; ಕೇಸೂ ದಲ, ಪೂದನಿಡ Śm. 17). 9, a colour of horses (ಕುರಗಚ್ಚಾಯ, ಕುದುರೆಗಳ ವರ್ಣ 154; ಕುದುರೆಯ ಕಾಡ್ವಿಗಮ್ ಅಯ್ತೆ ಬೆಳ್ಳು ದೋ ಲಾರೆ ಮಂಗಲಂ Mr. 276). ಪೀಲಿಗೆ ತಿಳಿಯದವ ಮಂಗಲಪರಿಯನ್ನರ ಹೇದಾಚ್ಚನೇ? (Priv.). See ಅಪ್ಪ, and ಶುಭ. — ಮಂಗಲವ್ಯಾಧು. — ಅ-ಪಾಡು. To sing praises (Cpr. 2, after 93).

ಮಂಗಲಕಾರ್ಯ maṅgala-kārya. A festive occasion in general, as marriage, thread-investiture, etc. (My.).

ಮಂಗಲಗಾತ್ರ maṅgala-gātrē. A woman with a beautiful body (J. 6, 29).

ಮಂಗಲತರ maṅgala-tara. Uncommonly beautiful (Śēv. 5, after 57).

ಮಂಗಲವಾಕ maṅgala-pāṭhaka. Blessing-reciter: a bard, an encomiast (Bp. 50, 16).

ಮಂಗಲಪ್ರಸಾಧನ maṅgala-prasādhana. = ಮಂಗವಸದನ. A festive, or auspicious, ornament or dress.

ಮಂಗಲಿಕೆ maṅgalikē. N. of a vṛitta (Cḥ.).

ಮಂಗಲೈಕ maṅgalyaka. A sort of pulse or lentil, Erum hirsutum, Cicer lens (ಬೆಣಗೆ Hlā.).

ಮಂಗಲೈ maṅgalyē. A species of very fragrant sandal (see Śi. 227).

ಮಂಗಳ maṅgala. = ಮಂಗಲ 1-9. 10, N. of a vṛitta (Cḥ.). ತಿಂಗಳು ದಾಟಿದರೂ ಮಂಗಳ ದಾಟಲಿಲ್ಲ (Priv.). — ಮಂಗವದ್. — ಪದ್. (Śmd. 207). A drum used on festive occasions (ಬದ್ಧ ವಣಿ Śm. 37; Rēv. 8, after 5).

ಮಂಗಳಕರ maṅgala-kara. Causing luck, success, etc. (Śi. 288).

ಮಂಗಳಕಪ್ಪ maṅgala-kashṭa. Trouble arising from the planet Mars. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹೇತು, ಮಂಗಳಕಪ್ಪ ಅನ್ವ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಮಂಗಳಗಾನ maṅgala-gāna. Festive singing, festive songs. ಮಂಗಳಗಾನ ಮಂಗಳಕ್ಕೆ ಅದೀತೇ? (Prv.).
 ಮಂಗಳತೆ maṅgala-tē. Good fortune, auspiciousness, bliss (Rām. 1, 5, 25).
 ಮಂಗಳನಾದ maṅgala-nāda. An auspicious, festive, happy sound (Bp. 44, 33).
 ಮಂಗಳಪ್ರದ maṅgala-prada. Bestowing welfare or prosperity (Bp. 57, 67; My.).
 ಮಂಗಳರವ maṅgala-rava. = ಮಂಗಳನಾದ. (Bp. 44, 71).
 ಮಂಗಳವಸದನ maṅgala-pasadena. Tbh. of ಮಂಗಳಪ್ರಸಾದನ (Śmd. 207, 376).
 ಮಂಗಳವಾದ್ಯ maṅgala-vādyā. A musical instrument played at festivals (Rāy. 8, 118; J. 7, 22).
 ಮಂಗಳವಾರ maṅgala-vāra. Tuesday (C.; B. 1, 7). ಮಂಗಳವಾರದ ವರೆಗೆ ಗಂಗಳ ತೊಳೆಯ ದಾರದೇ? (Prv.).
 ಮಂಗಳಸೂತ್ರ maṅgala-sūtra. The marriage-string: a string with a bit of gold, etc. strung on it, worn round the neck by a wife (ಪ್ರತಿಸರ G.; Bp. 27, 9; My.).
 ಮಂಗಳಾಂಗ maṅgala-aṅga. He who has an auspicious body; Śiva (Bp. 57, 61). Fem. ಮಂಗಳಾಂಗಿ (My.).
 ಮಂಗಳಾಚರಣ maṅgala-ācārāṇa. Benediction, lines at the opening or close of a poem, etc. in praise of some deity, guru, king, etc. (My.).
 ಮಂಗಳಾನಕ maṅgala-ānaka. (Śmd. 216). A drum used on festive occasions (Abh. P. 12, 26).
 ಮಂಗಳಾಪುರ maṅgala-pura. The town with (a temple of) Pārvatī, the present Maṅgaḷūru. The N. "ಮಂಗಳಾಪುರ" is found in a śāsana of Śālivāhaṇasāka 1225 on a stone-pillar in front of a temple that then was called ನೀರದೇವಾಲಯ and at present is dedicated to Hanumat. The śāsana was granted by a ruler of the Pāṇḍya race.
 ಮಂಗಳಾರ maṅgala-āra. A happy, pleasing place (My.; see Prv. s. ಮನಿ).
 ಮಂಗಳಾರತಿ maṅgala-ārati. (Śmd. 207). The ceremony of waving (as around an idol) of a burning lamp; the lamp so waved (Bp. 12, 10; 35, 14; 43, 20; My.; Mhr.).
 ಮಂಗಳಾರ್ತಿ maṅgala-ārti. = ಮಂಗಳಾರತಿ. ಮಂಗಳಾರ್ತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).
 ಮಂಗಳಾವತಿ maṅgala-vati. N. of a town (Ūpr. 1, 83; 1, after 97).
 ಮಂಗಳಾಕಾಶನ maṅgala-āśāsana. Benediction (My.).
 ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ maṅgala-aṣṭaka. Eight stanzas of benediction (recited at marriages, etc.), at the end of each of which the term "maṅgala" occurs (and learned by rote by all astrologers, My.). ಬಿನ್ನ ದಾಯಿಗೆ ಬನ್ನದ್ದೇ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ (Prv.).
 ಮಂಗಳಿ maṅgali. ಮಂಗಳಾ. A lucky, happy woman (Rāy. 6, 95); a faithful wife; Pārvatī. — ಮಂಗಳೂರು. -ಳೂರು. = ಮಂಗಳಾಪುರ. N. of a sea-port in South Canara (C.).
 ಮಂಗಳೋದಯ maṅgala-udaya. Rising or birth of prosperity or happiness (Bp. 43, 77).
 ಮಂಗಾರಿ (maṅ-kārī) = ಮಂಗಾರಿ. The thorny shrub Vangueria spinosa Roxb. (ಬಿಟ್ಟೇತಕ, ಮರುನಕ, etc., ಬೋನಗಾರಿ Śi. 184). — ಮಂಗಾರಿಮುಕ್ಕು. A rigid spiny shrub or small tree, the emetic nut, Randia dumetorum Lam. (or R. spinosa Blum., Z.).

ಮಂಗಿ maṅgi. = ಮಂಗಿ 1 (fr. a vulgar ಮಂಗೆ = ಮಂಗಿ. 2. feminine of ಮಂಗ 1, & N. (My.). — ಮಂಗಮ್ಮ -ಅಮ್ಮ. 3. (My.). — ಮಂಗಿರಾಜ. = ಮಂಗರಾಜ. ಮಂಗಿರಾಜನಿಗನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ದಕ್ಕೆ ಶುಭಮಸ್ತು (heading to Mr.).
 ಮಂಗಿನಿ maṅgini. (fr. ಮಂಗ 2). A boat, a ship.
 ಮಂಗುರ maṅgura. (= ಮಂಗರ). — ಮಂಗುರವಳ್ಳಿ. N. of a creeper (see Mr. s. ಕಾಣ್ಣೆರಿ).
 ಮಂಗೇಶ maṅga-īśa. Sugriva; Hanumat; N. (Mg.).
 ಮಜರ್ಜಿಕೆ maḥarōikē. Excellence, anything excellent or good of its kind.
 ಮಜ್ಜೆ maḥṛē. = ಮಜ್ಜೆ 4, ಮಜ್ಜೆ 1. ಮಜ್ಜೆ 1. A black speck or spot on the skin, a mole, a freckle; the scar of a wound (My.; T. ಮಜ್ಜೆ, ಮಜ್ಜೆ, ಮಜ್ಜೆ, ಮಜ್ಜೆ, ಮಜ್ಜೆ; Tē. ಮಜ್ಜೆ, ಮರಳೆ; Ta. ಮಜ್ಜೆ. 2. a mark, a sign (Tē. ಮಜ್ಜೆ = ಗುರುತು): a sign of identity: a little piece of gold or silver taken by the goldsmith from what was given to him, and returned to the owner to be kept for a sample or test (My.; T.; M. ಮಜ್ಜೆ, ಮಜ್ಜೆ; Tē. ಮಜ್ಜೆ; ದೃಷ್ಟಿ Mr. 358).
 ಮಜ್ಜೆ maḥṛē. = ಮಜ್ಜೆ. Tbh. of ಮಜ್ಜೆ (Śmd. 340). A fish-meat. Tbh. of ಮಜ್ಜೆವಾರ. (My.).
 ಮಜ್ಜೆರ maḥṛēra. Tbh. of ಮಜ್ಜೆರ (Śmd. 340; ಮಜ್ಜೆರ, ಕೇರ. 35; Śmd. 158; Bp. 25, 15; 40, 61; My.; Tē.). See ಗಜ್ಜೆ. Prv. s. ಮಜ್ಜೆ. — ಮಜ್ಜೆರನ್ನಿಗೆ. -ಂತೆಗೆ. To seize envy, i. e. to become envious (Grj. 4, after 26).
 ಮಜ್ಜೆರಿಗ maḥṛēriga. An envious, grudging, hostile man (ಬೋನಗಾರಿ Mr. 229).
 ಮಜ್ಜೆರಿನು maḥṛēriṇu. Tbh. of ಮಜ್ಜೆರಿನು. To be envious, to grudge, to be jealous, to be selfish, to be greedy after (My.). ಮಜ್ಜೆರಿನು (ಬೋನಗಾರಿ, ಮಜ್ಜೆರಿ, etc. Hk.). See Ch. s. ಅಜತನೇನವಣ್ಣಿ; Abh. P. 9, 83; Bp. 6, 4; 23, 47; 40, 4.
 ಮಜ್ಜಿಕೆ maḥṛēikē. = ಮಜ್ಜಿಕೆ, etc. Assent, approval, approbation, liking (Bp. 36, 56; Tē.).
 ಮಜ್ಜಿಸು maḥṛēisū. = (ಮಜ್ಜಿಸು), ಮಜ್ಜಿಸು, ಮಜ್ಜಿಸು. To cause to assent, etc., to please (Rāy. 11, 80).
 ಮಜ್ಜೆ maḥṛē. 1. = ಮಜ್ಜೆ 1, ಮಜ್ಜೆ 1. To be very much devoted to;—to assent, to be pleased with; to like. ಮಜ್ಜೆ ಪೂಜೆ (Śmd. 290). ಶಿವರ ಸೇವೆ. ದುನ ಕನ್ನೆ ಮಾಯನೆ ಮುಸುಕುವುದು, ಮನ ಮಜ್ಜೆವುದು (Pril. 3, 24). See Grj. 10, 113; Bp. 40, 41, 76; 54, 67; 57, 15; Śāy. 2, 47.
 ಮಜ್ಜೆ maḥṛē. 2. = ಮಜ್ಜೆ 2, ಮಜ್ಜೆ 2. Superior attendance, great devotion or attachment (ಅಪರಂಜಿಯು Śm. 85; see ನಜ್ಜೆ-);—approbation (ಅಪರಂಜಿಯು, o. r. ಸಜ್ಜೆಮಜ್ಜೆ), liking, fondness, pleasure. See Bp. 28, 47; 40, 61; 42, 25. — ಮಜ್ಜೆನಾಟ. -ಅಟ. Love-play (J. 6, 31). — ಮಜ್ಜೆಗೊಡು. -ಳೊಡು. To give or cause pleasure (Rāy. 7, after 17). — ಮಜ್ಜೆವಡೆ. -ವಡೆ. To begin to feel pleasure, to be pleased (Rāy. 1, after 135).
 ಮಜ್ಜೆ maḥṛē. 3. = (ಮಂಜು), ಮಜ್ಜೆ 3. Illusion, de-

lusion, deception: a decoy powder (in hunting, ಮಾಯೆ Mr. 380; Tē. ಮಜ್ಜು, love powder; ಮೈದು, an enchanting, alluring powder, love powder, magic powder; deception, delusion = ಮೋಹನಧಸ್ತ and ಮಾಯೆ; T. ಮರುದ್ವಿ, ignorance; confusion). — ಮಜ್ಜುಮದ್ದು. Love powder (ಮಜ್ಜು G.). ಮಜ್ಜುಮದ್ದು ಎನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಹುಡ್ಡು ಮದ್ದಾಯಿತು (Prv.).

ಮಜ್ಜು ಮಾಣೆ. 4. = ಮಜ್ಜ No. 2. (Si. 329; see Prv. s. ಸಾ ಎರ).

ಮಜ್ಜು ಮಾಣೆ. 5. (= ಮಂಚ ?). An upper story (of a house, My.; Tē., T., M.).

ಮಜ್ಜು ಮಾಣೆ. 6. = ಮರ್ಚು 3. A bill-hook or straight knife used for cutting bushes, etc. (ಹೊದದ ಛೇದನ ಲವತ್ರ Sm. 85; My.; T., M. ಮರು, a hatchet, an axe). — ಮಜ್ಜು ಕತ್ತಿ. = ಮಜ್ಜು. (My.; Si. 803; Tē. ಮಜ್ಜು ಕತ್ತಿ, ಮಜ್ಜು). — ಮಜ್ಜು ಗುಡುಗೋಲೆ. — ಕುಡುಗೋಲೆ. A sickle-like knife (Ü. Bp. 47, 42 siol!).

ಮಜ್ಜು ಮಾಣೆ. Tbh. of ಮಜ್ಜ (Sm. 846. 865; ನೋ ಕ್ಕ. 85; Sm. 44. 85).

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ No. 1. A black speck on the skin, etc. (My.). ಎಷ್ಟು ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೌಧಾಗ್ಯಚಿಹ್ನೆ ವೆನ್ನು ಮಜ್ಜೆ (ತೀವ್ರತೆ Si. 19). ಮಜ್ಜೆಯರಳಿ (ಕದರಿ 169). ಕರೀ ಮಜ್ಜೆಗಳುಳ್ಳ ದುಪ್ಪ (ರುರು 169). ತಿಲಕಾಕಾರಗವಾದ ಕರೀ ಮಜ್ಜೆಗಳು (ಜಟಿಲ, ಕಾಲಕ, ಪಿಪ್ಪ, ತಿಲಕ, ತಿಲಕಾಲಕ, ಸಂಗತೀ ಮಜ್ಜೆ, ಹುಟ್ಟುಮಜ್ಜೆ 199). ಸ್ವಾಮ್ಯವು ಹರ್ಮದೋಷವಾದ ಮಜ್ಜೆಗಳುಳ್ಳವನು (ಕರಾಸಿ, ಸಿದ್ಧಲ 203). ಪ್ರಾಯದ ಆನೆಗೆ ಮೆಯ್ಯೇಲಿ ಪದ್ಮಾಕಾರವಾಗಿ ಎದುವ ಸ್ವಿಪದ ಮಜ್ಜೆಗಳು (ಪದ್ಮಕ, ಬಿನ್ನದಾಲಕ 270). ನೆ ತೀ ಮೇಲೆ ಮಜ್ಜೆ ಇದ್ದರೆ ಮೊಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದೇ? (Prv.). — ಮಜ್ಜೆ ನಾಲಿಗೆ. = ಮತ್ತಿನಾಲಿಗೆ. A tongue with a speck, which is considered to be very effective in cursing (My.). ಮಜ್ಜೆ ನಾಲಿಗೆ ಇದ್ದವನ ಸಂಗದ ಕಷ್ಟಾಟ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prv.).

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ. (Abhk. 2, 89).

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ, etc. (Sk.).

ಮಜ್ಜೆ ರ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜರ, ಮಜ್ಜರ. (Sm. 340).

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ (Sm. 340), ಮಜ್ಜ, etc.

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ (Sm. 340), ಮಜ್ಜ, etc.

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ (Sm. 340), ಮಜ್ಜ, etc.

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ (Sm. 340), ಮಜ್ಜ, etc.

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ (Sm. 340), ಮಜ್ಜ, etc.

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ (Sm. 340), ಮಜ್ಜ, etc.

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ (Sm. 340), ಮಜ್ಜ, etc.

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ (Sm. 340), ಮಜ್ಜ, etc.

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ (Sm. 340), ಮಜ್ಜ, etc.

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ (Sm. 340), ಮಜ್ಜ, etc.

ಮಜ್ಜೆ majja. (ಮಜ್ಜೆ). The marrow of the bones and flesh. 2, the pith of plants (ಮರದ ಕೆಡ್ಡು Hk., Mr. 105).

ಮಜ್ಜೆ ನ majjana. Sinking under water, diving, immersion;—bathing, ablution (Üpr. 5, after 121; 6, 86; Bp. 2, 51);—drowning;—water for bathing (My.). ಮಜ್ಜೆ ನ ಸೀದಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ.—ಮಜ್ಜೆ ನ ಮಾಡಿ ಕಷ್ಟಾಯ ತಿಸ್ತರೆ ಅಜ್ಜೇ ಬೊಜ್ಜೆ ವಾಯಿತೇ? (Prva.). See Prv. s. ಮಜ್ಜೆ ದೇವ. — ಮಜ್ಜೆ ನದಾವಿ. A well from which bathing-water is drawn (Bp. 50, 56). — ಮಜ್ಜೆ ನಮ್ನುಗಿಸು. — ಎ. ಪುಗಿಸು. To cause to enter a bath: to bathe. ಮಜ್ಜೆ ನಮ್ನುಗಿಸಂ (ಮಜ್ಜೆ ನವಂ ಕ್ಕ. 33). — ಮಜ್ಜೆ ನಮ್ನುಗು. — ಎ. ಪುಗು. To take a bath (Üpr. 6, after 56).

ಮಜ್ಜೆ ನಗೃಹ majjana-graha. A bathing-house, a bathroom (My.).

ಮಜ್ಜೆ ನಜಲಿ majjana-jala. Bathing-water (Bp. 56, 56).

ಮಜ್ಜೆ ನವಂ majjana-va. A man who bathes (others, ಮಜ್ಜೆ ನಮ್ನುಗಿಸಂ ಕ್ಕ. 33).

ಮಜ್ಜೆ ನಸಾಲೆ majjana-sala. = ಮಜ್ಜೆ ನಗೃಹ. (Bp. 12, 34; 80, 10. 16; 47, 13).

ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ majja-sāra. = ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ, q. v. (ವಾತ ಸೀ.).

ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ majja-sāra. (not in Sk.). Pith (ಸಾರ, ಕೆಡ್ಡು Nn. 125, o. ra. ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ, ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ, ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ); substance, real essence, element (ಒಳುಪು Mr. 497, o. ra. ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ, ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ & ಒಳುಪು); that which is most important (ತೀವ್ರತೆ, ಮುಖ್ಯ 125). 2, a thing (ದ್ರವ್ಯ, ವಸ್ತು 125). 3, riches (ಧನ 497). 4, semen virile (ಇಂದ್ರಿಯ 125; ಶುಕ್ಲ 497). 5, ನಿಷ್ಠೆ (125; 497). 6, an oath (ಸೂರು 125; 497). 7, the sky or ether (ಆಕಾಶ 125; 497). 8, morbid affection of the windy humour, rheumatism (ವಾತ ಸೀ. as ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ). 9, excessive trouble (ಅತೀವಕಷ್ಟ, ಅತಿಕಷ್ಟ 125). 10, sorrow, grief (ಕ್ಲೇಶ, ದುಃಖ 125; ಕ್ಲೇಶ 497). 11, ನಷ್ಟವದ (ನಷ್ಟವಾದ ವದ 125), ತೀರದಿಡೆ (497).

ಮಜ್ಜೆ ಗೆ majjigga. (probably fr. ಮಜ್ಜಿ). Buttermilk

(ದ್ರವ್ಯಾಹತ, ಕಾಲತೀಯ, ಅಂಪು, ಗೋರಸ Nr.; ಮುತೀರ, ಮುಕಿತ Nn. 91; ಕದಿರ ಕೆಡ್ಡು. 1; ಕಟ್ಟಿಕೆ Ü. 1, 47; ಅಕಿ Sm. 11; My.; Tē.; T. ಮದಿಗ, ಮಜ್ಜೆ ಗೆ; Tu. ಮಜ್ಜೆ ಕೋಲು, a churning-stick).

2, whey (ದಧಿಮಜ್ಜೆ, ಮಜ್ಜು Hk.). ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದೊಳಗೊಂದು ಭಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜೆ ಗೆ (ತತ್ತ್ವ); ಅರ್ಧ ನೀರ ಬೆರಸಿದುದು (ಉದ ತೀತ್ Nr.). ನೀರು ಬೆರೆಯದೇ ಇರುವ ಮಜ್ಜೆ ಗೆ (ಮುಕಿತ Si. 316). ಮಜ್ಜೆ ಗೆಯ ಪಳೆದ್ದು (ತೇಮನ, ನಿಷ್ಠಾನ Mr.). ಅಸಲು ಇಲ್ಲದೆ ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ, ಮೊಸರು ಇಲ್ಲದೆ ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ಇಲ್ಲ.—ಈಡಲುಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ಕುಡಿದರೆ ನಾಚಿಗೆಗೇಡಾಗದೇ?—ತಾನು ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜೆ ಗಿಲ್ಲ, ಮೊಸರಿಗೆ ಬೀಟು.—ಪಾದ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ, ಉಟಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ಎಲ್ಲಿ?—ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ತತ್ತ್ವ ರಾಮಾಯಣ ಹೇರಿದ.—ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ಹೋದವನಿಗೆ ಎಮ್ಮೆ ಕ್ರಯವು ಯಾಕೆ? (Prva.). See Si. 313; B. 1, 15; Prv. s. ಮನೆ. — ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ಗಡ್ಡೆ. The root of the scandent thorny shrub Asparagus racemosus Willd. (ಶತಮೂಲಿ, ಬಹುಮುತ, ಅಫೀರು, ಅಹೀರು, etc., ಪಿಲ್ಲ ಪಿಡ್ಡರ, ಆಸದಿ, ಆಪಾಧಿ ಬೆರು, ಅಜ್ಜೆ ಗಡ್ಡೆ Si. 146). — ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ನೀರು. Buttermilk mixed with water (My.). ಅತ್ತೇ ಮನೆಗೆ ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ನೀರು, ತವರ ಮನೆಗೆ ಹಾಲು ಮೊಸರು.—ಬಸವಾ! ಎನ್ನರೆ, ಪಾಪ! ಎನ್ನರೆ ಸೊಸೆಗೆ ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ನೀರು ತಾ! ಎನ್ನ (Prva.). — ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ಪಲ್ಟು. A troublesome weed of a sour taste, the yellow wood-sorrel, Oxalis corniculata Lin. (Z.). — ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ಪಳೆದ್ದು. A kind of sour sauce (My.; ವ್ಯಂಜನ, ನಿಷ್ಠಾನ Si. 436). — ಮಜ್ಜೆ ಗೆ ಹುಲ್ಲು. The lemon grass, Andropogon schoenanthus Lin. (St. & Pl.; My.).

ಮಜ್ಜೆ majjā. = ಮಜ್ಜೆ. (ಮೇದಸ್ N.).

ಮರು majha. Bravo! well done! (Bh. 8, 28, 3). — ಮರು ಪೂತು. = ಮರು ಪೂತು. (J. 7, 33). — ಮರು ಪೂತು. dupl. (ಕೊಣ್ಣಾಟಿತ. II, 103). — ಮರು ಭಾಷ. dupl. (Grj. 10, 53. 79; Bp. 28, 50; 30, 25; 36, 23; 52, 40; Rām. 6, 30, 11). — ಮರು ಭಾಷರೇ. dupl. (Bp. 28, 30). — ಮರು ಮರು. rep. (ಕೊಣ್ಣಾಟಿತ ಸುಖ Bhn. 38). — ಮರುರೇ. -ಉರೇ. dupl. (Bh. 8, 23, 24).

ಮಂಚ mañca. (fr. ಮಲಗು 1). One of the tatsamas (Śmd. 384; Āt. II, 48; Kk. 95; Śm. 97). A *bedstead, a cot, a bed* (ಸರ್ವಂಶ, etc. Nr., HIA.; Si. 230; Bp. 42, 18; J. 25, 60; C.). 2, a scaffold or temporary structure erected for spectators on festive occasions. 3, an elevated shed raised on bamboos, etc., in a field, etc. 4, a seat of state. ಮಂಚಕ್ಕೆ ಮಣಿ ಯಾಕೆ? ಲಂಚಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಯಾಕೆ? — ಮಂಚದ ಕಾಲು ಅದರ ಹೆಂಡ ಮೂಡ ಬಹುದೇ? — ಪಂಚರತ್ನಕ್ಕೆ ಮಂಚದ ಕಾಲು ಕ್ರಿಯವೇ? — ಪಂಚಪಾಣಿ ವರಮೃದುವು ಮಂಚದ ಕಾಲಿನ ಹಾಗೆ ಮೂವರೆನ್ನು, ಎರಡು ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿದ (Prva.). See Prv. a. ಸಂಚಿ. — ಮಂಚದ ಕಾಲ ಹುಲ್ಲು. A common grass, *Panicum ciliare* Retz. (Z.). — ಮಂಚವಲ್ಲಕ್ಕ. -ಪಲ್ಲಕ್ಕ. A sort of palanquin (Ā. Bp. 47, 39).

ಮಂಚಲಿಗೆ mañcāṭigē. = ಮಂಚಲಿ. (St. & Pl.).

ಮಂಚಿ mañci. (= ಮಾಚಿ). (Tē. ಮಂಚಿ, good, excellent, virtuous, proper; handsome; fine, nice; much, great). N. of females (My.). — ಮಂಚಣ. -ಅಣ. — ಮಂಚಣ ಪಣಿತ. N. (Bp. 53, 58. 62. 66; see ತೆವಲೆಂಕ.). — ಮಂಚಣಾಚಾರ್ಯ. -ಅಚಾರ್ಯ. N. (Bp. 53, 60). — ಮಂಚಣಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 53, 64). — ಮಂಚಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 63; see ತೆವಲೆಂಕ.). — ಮಂಚಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 53, 65). — ಮಂಚದೇವ. N. (Bp. 9, 39).

ಮಂಚಿ mañci. = ಮಾಚಿ. — ಮಂಚಪತ್ರ. = ಪಂಚಪತ್ರ q. v., ಮಾಚಿ ಪತ್ರ. (My.).

ಮಂಚಿಕೆ mañcīkē. = ಮಂಚ No. 3, ಮಂಚಿಗೆ No. 1. A stand erected on four long posts in a field, a jungle, a cemetery, etc., for watching the crops, etc., or for hunting (My.; Tē. ಮಂಚ; Sk.).

ಮಂಚಿಗ mañcīgā. N. (Bp. 55, 56; 56, 27).

ಮಂಚಿಗೆ mañcīgī. = ಮಂಚಿಕೆ, etc. (Kāv. I, 1, B, 25; C.). 2, a kind of ornament (Bp. 4, 36).

ಮಂಜುಕೆಯ mañjakshaya. = ಮಂಜುಕೆಯ. The bottle bird (ಗಿಜಗ Mr. 175, o. r. ಗಿಜಗ, and in two MSS. ಮಂಜುಕೆಯ).

ಮಂಜರ mañjara. = ಮಾರ್ಜಾರ, ಮಾರ್ಜಾಲ. A cat (ಮಾರ್ಜಾಲ Bhn. 10; Bh. 2, 10, 8).

ಮಂಜರಿ mañjari. A cluster of blossoms; any compound flower; a compound pedicle or flower-stalk, a branching flower-stalk (ಮರದ ಗೊಂಡಲೆ HIA.; ವಲ್ಲರಿ, ಗೊಂಡಲೆ Mr. 106; ತೊಡವು Āt. II, 80; ಕುಸುಮಮಂಜರಿ Kk. 19); a flower-bud; a shoot, sprout, sprig, stalk.

ಮಂಜರಿಕೆ mañjarikē. ಮಂಜರಿಕಾ. = ಮಂಜರಿ. (Āpr. 1, after 101).

ಮಂಜರಿಗ mañjariga. N. of a bird (Rām. 8, 3, 18).

ಮಂಜರಿಗೆ mañjarigē. Tbh. of ಮಂಜರಿಕೆ. See ಕುಸುಮ.

ಮಂಜರಿತ mañjarita. Having clusters of flowers or branching flower-stalks. (Āpr. 8, after 45).

ಮಂಜಳ mañjāla. Indian saffron, *Curcuma longa* Lin., turmeric (T. ಮಂಜಳ; M. ಮಜ್ಜಳ; Tē. ಮಂಜಲ; see ಕಳವಂಜಳ).

ಮಂಜಾಡಿ mañjāḍi. = ಮಂಚಲಿ, ಮಂಚಿಟ್ಟಿ. A forest tree with scarlet seeds which are used in weighing gold and diamonds (one seed = 4 grains), the red-wood tree, *Adenanthera pavonia* Lin. (My.; Tē., T., M.; Van Someren).

ಮಂಜಿ mañji. 1. A large boat with one mast used in coasting trade (Tu.; T.; M. ಮಂಜ, ಮಂಚ). ಮಂಜ ಒಡದರೆ ಗುಂಜಿಗನ್ನ ಕಡೆಯೇ! (Prv.).

ಮಂಜಿ mañji. 2. = ಮರುಗು 2. A perennial plant (and the fibres of its bark, of which cords are made), the bow-string hemp, *Sansevieria zeylanica* Willd. (My.; Tu.; T. ಮಂಜ, ಮರಲ, ಮರುಳ). — ಮಂಜಹುರಿ. A cord of that hemp (My.).

ಮಂಜಿಕೆ mañjikē. = ಮಂಜಪ್ಪ, q. v.

ಮಂಜಿಲಿಗೆ mañjiṭigē. = ಮಂಜಿಟ್ಟಿಗೆ. Tbh. of ಮಂಜಿಪ್ಪ (Śmd. 370; ಮಂಜಪ್ಪ, ಜಂಜಿ, etc. Nr.).

ಮಂಜಿಟ್ಟಿಗೆ mañjiṭṭigē. Tbh. of ಮಂಜಿಪ್ಪ (Śmd. 370).

ಮಂಜಿಸ್ಥಿಕೆ mañjiṣṭhika. = ಮಂಜಿಲಿಗೆ q. v., ಮಂಜಿಟ್ಟಿಗೆ

ಮಂಜಿಸ್ಥಿ mañjiṣṭhi. A climbing herb yielding a red dye called Bengal madder, *Rubia munjistia* Roxb. (ವರ್ತ, ರತ್ನಂ ಗಿ, ಮಂಜಿಕೆ Mr. 139, two MSS. ರತ್ನಂ ಗಿ).

ಮಂಜಿಲ mañjira. An ornament for the feet or toes; an anklet (ಅನ್ನಿಗೆ HIA., Mr. 344). 2, a post round which the string of the churning-stick passes.

ಮಂಜು mañju. Dew, fog; coldness, coolness; etc. (ಪ್ರಾಣೀಯ, ಅಪಘ್ನಾಯ, ತುಹಿನ, ತಿರಿ, ಹಿಮ, ತುಹಾರ, ಮಹಿ, ನೀಹಾರ HIA.; ಹಿಮ, ತುಹಾರ Nn. 81; ತಳೆ Śm. 112; ಅಪಘ್ನಾಯ, etc. Si. 32; C.; T.; M. ಮಂಜು, ಮಜ್ಜು; Tē. ಮಂಜು; dimness of sight (My., cf. ಮಂಜು), obscurity (of intellectual perception). ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮಂಜಾಗಿದೆ (My.). ಮಂಜನ ಸಹ (ಹಗಲಿನ ಹಾವನ Bhn. 8). ಮದೇ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಜನ ನೀರಿಗೆ ಕೆಡುತ್ತಿದ್ದಿರ ಹಾಗೆ. — ಮಂಜು ಬಿದ್ದರೆ ನಂಜು ಹೋದೀತೇ? — ಮಂಜು ಸುಂದರೆ ನಂಜನ ಗೂಡು ಮುಗುಗಿ ತೇ? — ಪೊಂಜು ಸುಟ್ಟರೂ ಮಂಜು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prva.). See Āpr. 5, after 19; Bp. 42, 5; 47, 67; V. 9, 49; J. 28, 41; Si. 224; Prv. a. ಸಂಜೀವನ. — ಮಂಜ. -ಅ 3. Śiva. 2, N. of males (My.). — ಮಂಜ. N. of females (My.). — ಮಂಜಿಕೆ. -ಇತಿ. Excess of obscurity of intellectual perception (Bh. 3, 19, 25). — ಮಂಜುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Darkness caused by fog (Bp. 61, 12). — ಮಂಜುಗಾಲ. -ಕಾಲ. The cold season (ಅಯ್ಯಿಲ, ಹೇಮಂತ Āt. II, 85). — ಮಂಜುಗಿಯ್ಯ. -ಕಿಯ್ಯ. The cool-rayed one: the moon (ಪನ್ನೆ ಸಾ.). — ಮಂಜುವರ್ಧ. A sea of fog (Rāv. 9, 4). — ಮಂಜುವಳಗ. -ವಳಗ = ಮಂಜು ಗಿಯ್ಯ. (ಪನ್ನೆರ, etc., ತಲೆ Kk. 44).

ಮಂಜು mañju. = ಮಂಜುಲ. Beautiful, lovely, charming, pleasing.

ಮಂಜುಕೇರಿ mañju-kēri. *Kṛishṇa or Viṣṇu*.

ಮಂಜುಷೋ *mañju-ghōshē. N. of an Apsaras.*
ಮಂಜುನಾಥ *mañju-nātha. N. of a līṅga (My.); of men.*
ಮಂಜುಭೂಷಿಣಿ *mañju-bhūṣiṇi. N. of a vṛtta (Ch.).*
ಮಂಜುಲ *mañjula. Beautiful, pleasing, agreeable, lovely, sweet, soft, melodious (ಪ್ರಮಾಣ, ಒಳ್ಳಿತು Nn. 139).*
ಮಂಜುಲತರ *mañjula-tara. Uncommonly beautiful, etc. (A.).*
ಮಂಜೂರಿ *mañjūri. = ಮಜೂರಿ, etc. (Si. 84).*
ಮಂಜೂರು *mañjūru. Agreeable (Mhr., H.). 2, approved or confirmed, as a decision of a lower court, sanctioned; approval, confirmation, sanction (My.; Br.; Mhr., H.).*
ಮಂಜೂಷ *mañjūṣa. = ಮಜೂಷ. (ಪಟ್ಟಿಗೆ Mr. 208).*
ಮಂಜೂಷೆ *mañjūṣhē. A box, a chest, a basket.*
ಮಂಜೆಟ್ಟಿ *mañjētti. = ಮಂಜೆಟಿಗೆ, ಮಂಜಾಡಿ, q. v. (St. & Pl.).*
ಮಟ *maṭa 1. = (ಮಟ್ಟ 4, ಮಡ 2). Confusion, stupidity; deceit; ignorance (T. ಮಡ, ಮಡಿ; M. ಮಡಿ, ಮಡಮ್ಮ; see ಅಟಮಟ, ತಟವಟ s. ತಟ 4; cf. ಮಂಕು, ಮಾಟ). = ಮಟ ಮಾಟ. Fraud and deceit (Bp. 40, 56).*
ಮಟಿ *maṭi. 2. = ಮಟ್ಟ 1. = ಮಟ ಮಟ. rep. = ಮಟಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. The exact middle of the day (My.).*
ಮಟಿ *maṭi. (= ಮಡ). Tbh. of ಮತ (Smd. 338; My.). = ಮಟಿಚಿಕ್ಕು. = ಮಣ್ಣುಚಿಕ್ಕು. A cat that lives in ruined temples (B. 3, 30).*
ಮಟ್ಟ *maṭṭa 1. = ಮಟ 2, (ಮಟ್ಟನ), ಮೊಟ್ಟ 1. Levelness, evenness, equality, regularity, exactness (My.; Tē., T., M.). 2, a carpenter's level or square (My.; M.; see ಮೂಲ). ಮಟ್ಟ ನೋಡ ಬೇಕಾದರೆ ಪಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನ ಅದೀತೇ?—ಮಟ್ಟ ಹಾಕದೆ ಕೆತ್ತ ಕೂಡದು, ಕಟ್ಟಿದ ಹೊಡ ಕೂಡದು (Prva.). = ಮಟ್ಟಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To level, as the soil (My.). = ಮಟ್ಟಗೋಲು. -ಕೋಲು. A levelling stick, a carpenter's or mason's level (My.; T. ಮಟ್ಟ ಕೋಲ್). = ಮಟ್ಟಮಧ್ಯಾಹ್ನ. The exact middle of the day (My.). = ಮಟ್ಟಮ್ ಇರ್. To be in its regular or original own form (Abh. P. 5, 94). = ಮಟ್ಟಮೊದಲು. The very beginning; at the very beginning (C.; B. 4, 95. 174). = ಮಟ್ಟಕಲಗಿ. A carpenter's ruler (My.).*
ಮಟ್ಟ *maṭṭa 2. = ಮಟ್ಟ 1. Measure; extent, height; bound, limit; proper limit (My.; T.). See ನಡು.*
ಮಟ್ಟ *maṭṭa 3. = ಮಟ್ಟ 2, ಮೊಟ್ಟ 2. Shortness, smallness (My.; Tē.; cf. ಮೊಟಕು 1); decreasing, growing less, abating, as wind, rain, heat, fever, price, etc. (My.); inferiority (My.; Tē.). 2, a small horse, a pony (My.; Tē., T., M.). = ಮಟ್ಟಜಾತಿ. An inferior caste (My.). = ಮಟ್ಟತರ. An inferior kind (My.). = ಮಟ್ಟಬೆಳ್ಳಿ. Inferior silver (My.). = ಮಟ್ಟಸುತ್ತಿಗೆ. A very small hammer used by goldsmiths (My.).*
ಮಟ್ಟ *maṭṭa 4. = ಮಟ 1. Illusion, phantom; ruin (of men or their means, My.). = ಮಟ್ಟ ಮಾಯ. reit. A mere phantom: perfect disappearance, ruin (of wealth, etc., My.).*

ಮಟ್ಟಣಿ *maṭṭaṇi. The state of being level, even or smooth. = ಮಟ್ಟಣಿ ಮಾಡು. To make even or smooth (in the language of goldsmiths, My.). = ಮಟ್ಟಣಿ ಹಾಕು. = ಮಟ್ಟಣಿ ಮಾಡು. (My.).*
ಮಟ್ಟನ *maṭṭaṇa. = ಮಟ್ಟ 1. (My.; Tē.).*
ಮಟ್ಟಿ *maṭṭi. (Tbh. of ಮೃದ್, ಮೃತ್). Earth, clay (My.; Tē., Mhr., H.); also the clay with which sectarian marks are made (Bp. 56, 39; C. Bp. 32, 45; Bh. 1, 10, 2). ಮಟ್ಟಿಯಟ್ಟರೂ ಕೊಟ್ಟತನ ಹೋಗಿಲ್ಲ (Prv.). ಮಟ್ಟಿಯಾ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮಟ್ಟಿ ತಾಂ ನೊಸರೊಳಗೆ, ನೆಟ್ಟನೆ ಸ್ವರ್ಗವಡೆಯುವರೆ? ಸಾಣೆಕಲ್ (on which it is trituated) ಕೆಟ್ಟ ಕೇಡೇನು? (Sp.).*
ಮಟ್ಟಿಗ *maṭṭiga. A man with a sectarian mark (nāma) of maṭṭi: a Brāhmaṇa (Bp. 55, 3).*
ಮಟ್ಟು *maṭṭu 1. = ಮಟ್ಟ 2. (My.; Tē., T., M.). ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದ ನಾಯಿ ಹಟ್ಟಿಲಿರ್ದೀತೇ?—ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದವನ ಸಂಗಡ ಹೆಣ್ಣುಟ್ಟಿ ಮಾಡ ಬಾರದು. = ಮಟ್ಟು ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತಾಡ ಬಾರದು. = ಮಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದೀತು. = ನೇಯುಗಿಯವನ ಮಟ್ಟು (the extent of his cleverness or of the value of his cloth) ಕಟ್ಟುವವ ಒಲ್ಲ (Prvs.). = ಮಟ್ಟಿಗೆ. To the measure or extent, till, until, as far as. ನೀವು ಓದಿದ ಹದ್ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ (how far) ನೆನಪಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಮ್ಮವದನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ (B. 3, 1). ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದೆ ಕಲಿಸ ಬೇಕು (B. 3, 33). ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆದಿವರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ, ಕೆಯ್ಯಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸನ್ನಿವೇಶ ಪಡಿಸ ಬೇಕು (8, 105). ಸಾಕಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾದವ ಉಣ್ಣಾಗಿರುವಿಕೆ (ಕುಶಲ Si. 457). ಯಜ್ಞತಾಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿ, ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅತಕ್ಕವಾದ ಬೇರಿ (ಕುಮ್ಮೆ 239). ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ, how far soever it may be, to any extent (My.). ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ, to that extent, so far as that; ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ, to this extent, so far as this; ಅಷ್ಟದಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ, to that extent, so far as that; ಈ ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, until this day; ಈ ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೂ, even until this day; ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ, ಅಷ್ಟದಿ ಮಟ್ಟಿಗೂ, even to such an extent (My.). = ಮಟ್ಟು ಮಾಡು. To transgress the proper limit (My.).*
ಮಟ್ಟು *maṭṭu 2. = ಮಟ್ಟ 3. (My.; Tē.). See Prv. s. ಅ ತುರಗಾದಿ. = ಮಟ್ಟುಗು. -ಅಗು. To decrease, to grow less, to abate, as wind, rain, fever, price, pride, etc. (My.). = ಮಟ್ಟು ಮಾಡು. To cause to decrease, etc. (My.).*
ಮಟ್ಟು *maṭṭu 3. P. p. of ಮಡ 1.*
ಮಟ್ಟಿ *maṭṭi. = ಮೊಟ್ಟ 2. A bough of the palm, cocoanut, or date tree (My.; Tē.; T. ಮಟ್ಟಿ, ಮಡಲ್; M. ಮಟ್ಟಿ, ಮಟ್ಟಲ್; cf. ಮಡಲ್ 1 & 2). See ಮರ. 2, the fibrous coat of a cocoanut (My.; T.). 3, a brush for white-washing made of the fibrous coat of a cocoanut or of the fruit-stalk (My.).*
ಮಟ್ಟಿ *maṭṭi. = ಮೊಟ್ಟಿ. The bucket of a bullock-drawwell (S. Mhr. in ಮಟ್ಟಿ ಹೊಡೆ; Mhr. ಮೊಟ್ಟಿ). 2, a burden, a load (Mhr. ಮೊಟ್ಟಿ, a load, tress). ಪಟ್ಟಿಯುಟ್ಟರೂ ಮಟ್ಟಿಯವನು ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ? (Prv.).*
ಮಠ *maṭha. = ಮಟ, (ಮಡ). A hut, a cottage;—a devotee's cell, a hermitage;—a residence of a company of ascetics (sannyāsīs, gōsamīs, etc.); a residence of a guru (My.);—a convent, a monastery;—a school (My.); a temple. ಮಠದ ಮಾಳಿಗೆ ಎದಿವನ ಗಟ್ಟಾ ಹತ್ತಾನೇ?—ಸಟ ಹಾಡಿದರೆ ಮಠ ಹಾಡೀತೇ?—ತಟದಲ್ಲಾಗಲೀ ಮಠದಲ್ಲಾಗಲೀ ಹಟದ ಒಂಗಮನ*

ಕಾಟ ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ (Prva.). See Bp. 21, 10; 22, 44; 29, 12; 37, 27; 56, 35; Prv. s. ಸಟಿ 1.

ಮತವತಿ matha-pati. The superintendent or prior of a matha. ಮತವತಿಯಾದರೂ ಸಟತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮರಿಕೆ mathikē. = ಮರಗಿ. A small matha.

ಮಡ madā. 1. = ಮಡಕು, ಮಡಿ 6, (ಮರ 2), ಮಡಿ 1. The heel (ಪಾಪ್ಪ Hlā.; Nn. 134; Mr. 484; ಪಾಪ್ಪ, ಹರಡುಗಳೂ ಇಗಣ ಮೆಯ Nr.; Tē. ಮಟಿಮೆ, ಮಡಮೆ, ಮಡಿಮೆ; M. ಮಡ ಮ್ಪು, ಮಾಡು). See Abh. P. 13, 69; Bh. 3, 13, 30; 6, 2, 2; Rāv. 6, after 11; J. 7, 48; ಹಿಮ್ಮಡ. 2, the extremity of the fore-axle (Bh. 6, 8, 12). — ಮಡಬಿಂಕು. = ಮರ ಬಿಡು, q. v. — ಮಡಸನ್ನೆ. A sign given with the heel (Rāv. 13, after 77).

ಮಡ madā. 2. (fr. ಮಡಗು). Putting; that has been put (and remains on a plate). — ಮಡ ಗೂಡ್. -ಕೂಡ್. The rejected leavings of food (ಭುಕ್ತೋಚ್ಚಿಷ್ಟ, ಭೇರಿಕೆ Hlā.; Abh. P. 9, 178).

ಮಡ madā. 3. = ಮದೆ. — ಮಡವಾಯಿ. -ದಾಯಿ. A small channel that leads water from the big one to a division of a field or a garden bed (My.).

ಮಡ madā. 4. = ಮಡಕು, etc. (My.).

ಮಡ madā. Tbh. of ಮತ (Smd. 341; Mdb. M8.: ಮಣ್ಣು = ಮಣ್ಣು). See ತಿರು; (ಕನ್ನವಡ).

ಮಡಕೆ madaki. = ಮಡಿ 2, ಮಡಿ 2. A much cultivated annual pulse, Phaseolus aconitifolius Jacq. (Mhr. ಮಟಿ ಕೇ; S. Mhr.). — ಮಡಕೇ ಕಾಯಿ. The seeds of ಮಡಕೆ (ಮಕು ಪ್ಪಕ, ಮುಕುಪ್ಪಕ, ವನಮುಡು G.).

ಮಡಕೆ madakē. = ಮಡಿ 1. (My.).

ಮಡಕೆ madakē. = ಮಡಿ 1. A pot (ಉಬೆ, ಸ್ಥಾಲಿ, ಹರು, ಕುಪ್ಪು, ಪಿಠರ, ಕುಣ್ಣಿ Hlā.; ಉಬೆ, ಕುಪ್ಪು, ಕುಣ್ಣಿ, ಪಿಠರ, ಹರು, ಸ್ಥಾಲಿ, ಧಾಣ್ಣಿ Mr. 209; ಪಿಠರ, ಸ್ಥಾಲಿ, etc. Nr.; My.; cf. ಮಣಿಕೆ; Mhr. ಮಡಕೇ, ಮಡಕೇಂ, a water-jar; see Bp. 10, 6; 51, 59; 55, 28; B. 5, 128). ಮಣ್ಣು ಮಡಕೆ (ಉಪ್ಪು ಕೆ Hlā., Mr. 466; ಮ್ಪು ಣ್ಣಿಯಪಾತ್ರೆ, ಉಪ್ಪುಕೆ Nr. 85). ಕಡೆವ ಮಡಕೆ (ಮನ್ನಣಿ, ಗರ್ಗಂ Nr., Smd. 338). ಮಡಕೆಯಲಿ ಅಟ್ಟಿ ಕಾಕವು (ಪೈಠರ Nr.). See Prv. s. ಮಾಡು ಮಾಡು.

ಮಡಗು madāgu. = ಮಡಗು. To lay down, to place, to put (My.; cf. ಮಲಗು 1); to take into one's service, as a man, etc. (My.); to procure and keep for one's use, as a horse, etc. (My.). 2, to hide (v. t., ಗೋಪನ Smd. Dh.). ಬಡವ, ನೀ ಮಡಗದ ಹಾಗೆ! (Prv.). See Āpr. 5, 37; Abh. P. 3, 59; 9, 149; Bp. 9, 9; 11, 36; 12, 18; 14, 5, 11; 15, 10; 20, 12; 24, 22; 27, 62. 64; 30, 16; 33, 10; 36, 27; 37, 46; 43, 59; 44, 19, 46; 52, 8; 56, 28; 57, 59; 59, 18; Rāv. 14, 29; ಎದೆ ಮಡಗು s. ಎದೆ 1.

ಮಡಂಗು madāngu. = ಮಡಗು. (Āpr. 8, after 4; Bp. 4, 12).

ಮಡಡು madādu. = ಮಡಕು, etc. (My.; Tē. ಮಡಡು, ಮಡಡು, ಮಣಡು, ಮಣಡು, ಮಲಂಡು).

ಮಡತೆ madatē. Folding; a fold (Tē. ಮಡತೆ, ಮಣತೆ). ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ರೇಬೆರೇಬೆಗವಾಗಿ ತ್ರಿವಲಿಗಳೆನ್ನು ಹರ್ಮದ ಮಡತೆಗಳನ್ನೆನ್ನು (ವರಿಣ, ವರಿಧಿ Si. 197).

ಮಡದಿ madadi. A woman (Tē. ಮಡತಿ, ಮಡದಿ; M. ಮಡದಿ, a young woman; ಮಡದೆ, a grown woman; T. ಮಡದಿ, a young woman; a woman). ಪ್ರಥಮಮಹಿಮಾದರ್ ಮಡದಿ (ರಾಕೆ Mr. 302). 2, a wife (Ch. v. 306; Rāghā. 17, 67; My.). ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಕೇಳದೆ, ಎದಾಗಿಯನ್ನೋಡಗಿಟ್ಟ ಮಡದೀ ಮಕ್ಕಳ ಆಳಿಕೆ ಬಾಡಿಕೆಗಿನ್ನಲು ಬೋದಾಗಿಯು ಮನೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಡುರು ರೇಸು (8p.). ಮಡದಿ ತಾಡಲುನಾಗಿ ಅದಿಗೆ ಮಾಡುವರು (Dp. 148). ಮಡದಿಯಲ್ಲದವನ ಸಂಗಡ, ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಎನ್ನ, ಕೇಳದ. — ಮಡಿದು ಹೋಗುನಾಗ್ಗೆ ಮಡದೀ ಗೋಡವೆ ಯಾ? — ದುಡುಮೆಯಿರುವ ಪರ್ಯಂತರ ಮಡದಿ. — ಬಡವಗೆ ಕಡುವಿನ ಆತಿ, ಮಡದಿಗೆ ಗಡಿಯ ಆತಿ (Prva.). See Bp. 4, 25; 11, 36; 17, 6; 30, 9; 40, 81; 42, 8; 47, 54; 52, 27; 57, 59; Rāv. 5, after 57; J. 18, 28. 46. — ಮಡದಿಗಾರಿ. N. (Bp. 12, 42).

ಮಡಪು madapu. = ಮಡಿ 1. What is folded, a fold, as of cloth, betel-leaf, paper, etc. (My.; Tē. ಮಡಪು). — ಮಡಪುಕತ್ತಿ. A folding or clasp knife (My.; Tē. ಮಡಪುಕತ್ತಿ).

ಮಡಲ್ madal. 1. To grow to great length, to become large, to be extended, to spread out or run as creepers (ವಲ್ಲಿವೃದ್ಧಿ Smd. Dh.; ಪರ್ವ Kk. 22; ಪರ್ವ Smd. 23; ಉರ್ವ Smd. 287 Cm.; Kk. 22; Smd. 23; Sā; Āpr. 1, after 101; 7, 91; Abh. P. 9, 16; Rāv. 1, after 102; V. 4, 47).

ಮಡಲ್ madal. 2. ಮಡಲು. Growing to great length, great extension (J. 19, 49); the (upward) running of a creeper; thick foliage (Āpr. 1, 82); a thicket, a bush (ಕನ್ನವ, ಗುಣ್ಣಿ Hlā.). ಮರದ ಮಡಲು (ಲತೋದ್ಭವ, ಅವರೋಹ Hlā.). ಬರಿದ ಮರ (ಅವರೋಹ, ಲತೋದ್ಭವ Mr. 106). 2, = ಮಡ್ಲಿ, a bough of the cocoanut tree (My.). — ಮಡಲಿಡು. -ಡು. To spread, to run as a creeper, to prevail, to increase (J. 28, 1; 33, 11). — ಮಡಲಿಡ್. -ಡ್. = ಮಡಲಿಡು (ಮುರ್ ಓ. I, 8). ಮಡಲಿಡದ ಆಶಾನಾಮದ ಲತೆ (Bāsa's Saptakhyā I, 3). See Ā. Bp. 47, 13.

ಮಡಲು madalu. = ಮಡಿ 2, ಮಡಿರೆ, ಮಡ್ಲು, ಮಣ್ಣು 2. The pouch-like fold occasionally made (by women or men) of a front portion of their upper garment to put in eatables, etc. (My.; cf. ಉಡಿ 4). See Prv. s. ಸಡಿಲು ಬಿಡು. — ಮಡಲು ತಿಕ್ಕು. Feignedly to eat out of the pouch-like fold to amuse children. ಮಡಲು ತಿನ್ನರೆ ಬಡಲು ತುಟ್ಟಾತೇ? (Prv.).

ಮಡವು madavu. = ಮಡು 2, etc. (My.). See ತಿರಗಡ.

ಮಡಸು madasu. = ಮಡಿಮ, etc. (My.). See ಪುತ.

ಮಡಡು madādu. = ಮಡ 1, etc. (Bp. 43, 85).

ಮಡಿ madi. 1. To bend, to fold, to fold up, to double or lay together (Bp. 4, 12; Rāv. 3, 47; T.). ಅಂಗುಲಿ ಮಡಿದ ಕೂಡಿಕೆ (ಪ್ರಸ್ತುತಿ Hlā., Mr. 323). See ಕಾಲು ಮಡಿ 1.

ಮಡಿ madi. 2. Bending, doubling, folding: a bend, a fold (M.; see ಕಾಲುಮಡಿ 2). 2, = ಮಡಲು, the pouch-like fold etc. (My.; T., M.). 3, fold, times (see ಅಯ್ಯಡಿ, ಇಯ್ಯಡಿ, ಇಮ್ಪಡಿ, ಣ್ಣಾಡ್ಡಿ, ಣ್ಣಾರ್ಪಡಿ).

ಮುಮ್ಮಡಿ, ಮೂವಡಿ ಸಾಸುಮಡಿ; Rām. 8, 2, 18; Bh. 2, 13, 32; Ā. Bp. 4, 7). 4, the bed of a garden, a division of a field, a basin round a tree (Āpr. 1, 90; 1, after 101; V. 4, 15; My.; Tē.). 5, = ಮಡಿಕಟ್ಟು. See Prv. s. ವ್ಯೃದ್ಧ. — ಮಡಿಕಟ್ಟು. (ಜಫನ Si. 208). — ಮಡಿ ಕೋಲು. A pole or shaft holding the warp in a loom (R.). — ಮಡಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. A bent ear (J. 28, 46). — ಮಡಿನ ಸಲಿ. -ಬಸಲಿ. The tree *Crataeva roxburghii* R. Br. or *Tapia crataeva* (ವರುಣ, ವರಣ, ಸೇತು, ಪಿತ್ತತಾಕ, ಕುಮಾರಕ Nr.; SL 126 has it as ಮದವನಲಿ).

ಮಡಿ madi. 3. To die (ಮರಣ śmd. Dh.; śm. 95; My.; T.; Tē. ಮಡಿ, ಮಡೆ, ಮಣುಗು; M. ಮಡಿ, to be foiled, tired of, grow lazy, faint; to decline in price; to loathe). ಮಡಿಮ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಮಡದೀ ಗೊಡವ ಯಾಕೆ? (Prv.). See Abh. P. 13, 69. 70; Bp. 1, 36; 22, 31; 43, 17; 46, 23; 48 sum.; 50, 20. 57; 60, 58; 61, 38. 39; Bh. 1, 8, 31; Rāv. 2, 54; 13, 98; 14, 80; J. 4, 45; 7, 46; 28, 15. 58.

ಮಡಿ madi. 4. = ಮಡಿಮ. P. p. of ಮಡಿ 3, in ಮಡಿ ಮಡಿಮ (J. 4, 46).

ಮಡಿ madi. 5. = ಮಡು 8. A washed, clean cloth (ಧೌತವಸ್ತ್ರ śmd. Dh.; ಧೌತಾವಸ್ತ್ರ śm. 95; My., also = ಮಗುಟ; Tē. ಮಡಿ, ಮಡುಗು, ಮಣುಗು; T. ಮಡುಕ್ಕು, to beat, receive with blows; M. ಮಯಕ್ಕು, ಮಡಿಕ್ಕು, to beat, wash, cleanse; to rub out, wipe off). 2, cleanness, purity (My.; Tē.). ವಾಷ್ಯದೋ ಮಡಿಯೇ? ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ರ ಮಯ! (Śk. 64). ಮಡಿಯುಟ್ಟರೂ ಮಡ್ಡತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಮಡಿಯುಟ್ಟರೂ ಮಯ್ಯಿಗೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಮಡಿಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟರೂ ಹಡಿಕೆನಾಕ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರರೋಷವಿಲ್ಲ, ಪಾಪೋಪಿಗೆ ಮಡಿಯಿಲ್ಲ (Prva.). See Bp. 21, 8; 36, 47; J. 2, 9; 28, 20; Si. 222; Prv. s. ಲಿಂಗ. — ಮಡಿಕೋಲು. A stick by means of which a pure vest is carried to the bathroom (to avoid touching it with an unclean hand) or by which a pure vest is taken down from where it is suspended aloft (My.). — ಮಡಿದೋತ್ರ. A washed, clean dōtra (Si. 222). — ಮಡಿಬಟ್ಟೆ. = ಮಡಿ No. 1. (My.). — ಮಡಿವರ್ಗ. A number of clean clothes (J. 30, 17). — ಮಡಿಹಾಗಲು. = ಮಡಿವರ್ಗಾಗಲುಬಳ್ಳಿ, ಮಡುವಾಗರ್. (My.).

ಮಡಿ madi. 6. = ಮಡ 1 (exceptionally in ಹಿಮ್ಮಡಿ).

ಮಡಿಕೆ madi-kē. 1. (śmd. 248). = ಮಡಕೆ. Bending, folding, laying together; a fold (My.; B. 3, 106); — fold, times. See ಇಮ್ಮಡಿ, ಪೊಡ, ಪೊಡವಡಿ, ಮುಮ್. 2, the warp ready for being introduced into the loom (S. Mhr.).

ಮಡಿಕೆ madi-kē. 2. A kind of harrow or rake (ಕೋಟಿತ Mr. 370, o. ra. ಮಲಿಕೆ, ಹಲಿಕೆ; Tē. ಮಡಿಕೆ, a plough with bullocks complete; ಮರಾರ, a rake used in gardens, = ಮಲಹರ).

ಮಡಿಕೆ madi-kē. 1. = ಮಡಕೆ. A pot (ಪಿಠರ, ಸ್ಥಾಲಿ, ಉಪೆ, ಕುಣ್ಣಿ Si. 309; ಪಿಠರ 453; My.). ಹಾಲು ಕಡಿಯುವ ಮಡಿಕೆ (ಪಾಲಿ Si. 485); ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟ ಹಿಟ್ಟು (ಉಪ್ಪು, ಪೈಠರ 813). ಮಾನಾ ಜ್ಞಾನವೇ ತೂತಾದ ಮಡಿಕೆಯೇ (8p.). ಮಡಿಕೆ ಮಾಹುವನಿಗೆ ಮಡುಕನ ಗವುಜ ಯಾಕೆ? — ಮಡಿಕೆಯೊಡಿಯ ಬೀಳಾದರೆ ಅಡಿಕೆ ಮರ ಬೀಳೇ? — ಅತ್ತೆ ಒಡೆದ ಮಡಿಕೆಗೆ ಬಿಲಿ ಇಲ್ಲ. — ಮಡಿಕೆಯ ರಾಘ ಕುಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು (Prva.).

ಮಡಿಕೆ madi-kē. 2. = ಮಡಕೆ, etc. (ಮಪ್ಪಕ, ಮಪ್ಪಕ G.; Z.).

ಕಡಲೆಯನು ಗೋಡಿಯನು ಮಡಿಕ್ಕುದ್ದು ಬೆಳದರೂ ಸುಡ ಬೀಳು ನಾಡೆ ನ್ವನನ ವಾಯೋಗೆ ಪುಡಿಗಡಲು ಬೀಡ್! (8p.).

ಮಡಿಗೆ madi-gē. 1. (= ಮಣ್ಣಿಗೆ). The frame of a building (Mhr. ಮಾಣ್ಣಿಣಿ). ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗದ್ದಿಗೇ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಮ್ಮುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮೇಲೆ ಮಡಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಡಿ, ಹೊದಲನೇ ಅನ್ನಸ್ತು ಮಾಡುವರು (B. 4, 121).

ಮಡಿಗೆ madi-gē. 2. = ಮಡಿಕೆ 2. ಅಡಿಗೆ ಗುಣ ಸಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮಡಿಗೆ ಗುಣ ಫಲದಲ್ಲಿ ನೋಡು! (Prv.).

ಮಡಿಪು madi-pu. 1. = ಮಡಪು. (My.).

ಮಡಿಪು madi-pu. 2. = ಮಡಿಹು, ಮಡುಹು 1. To kill (ಮರಣಕರಣ śmd. Dh.; Rāv. 14, 30; V. 14, after 81).

ಮಡಿಲ madi-l. ಮಡಿಲು, = ಮಡಲು, etc. A pouch-like fold etc. (ತೆರಪೊಡೆ śmd. II, Kk. 76; ಸೋಗಿಲ್ Ā. II, 74; ಪೊಡೆ, ಸೋಗಿಲ್, ಉಡಿಲ್ śm. 71; ಚೇಲಾಂಡಲ ಸೋ; J. 19, 47).

ಮಡಿವಳ madi-vāla. (śmd. 234). A washerman (Bp. 9, 47; 21, 12; Tē. ಮಡಿವಾಲು; T., M. ಮಣ್ಣಾವ್). — ಮಡಿವಳವಸ್ತ್ರ. N. (Bp. 37, 20. 27). — ಮಡಿವಳಮಾಚಿದೇವ. N. (Bp. 27, 79; 30, 26). — ಮಡಿವಳಮಾಚಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 26, 69; 37, 5; 58, 1). — ಮಡಿವಳಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 27, 77; 37, 15). — ಮಡಿವಳಹಾಗಲುಬಳ್ಳಿ. = ಮಡಿಹಾಗಲು, etc. A climbing herb, *Momordica dioica* Roxb. (Z.).

ಮಡಿವಳ್ಳಿ madi-vālla. = ಮಡಿವಳ. (śmd. 234. 89; V. 12, 13; 13, 16).

ಮಡಿವಾಳ madi-vāḷa. = ಮಡಿವಳ. (Bp. 36, 40; My.). — ಮಡಿವಾಳಮಾಚಯ್ಯ. N. (Bp. 21 sum.; 21, 3; 36, 26; 37, 23. 37. 44; 54, 77). — ಮಡಿವಾಳಮಾಚಿ. N. (Bp. 36, 49).

ಮಡಿವಾಳಗಿತ್ತಿ madi-vāḷa-gitti. A washerwoman (My.).

ಮಡಿವಾಳಿ madi-vāḷi. A washerman; a washerwoman (My.; see ಅಪ್ಪಾವತಕಾಶ; J. 18, 45).

ಮಡಿಸು madi-su. = ಮಡೆಸು, ಮಡೆಸು. To bend, to fold, to fold up, to double or lay together (My.). See ಇಮ್ಮಡಿ, ಪೊಡ, ಮುಮ್. 2, to cause (one's self) to fold, to fold, as paper, leaves, etc. (in ಮಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, My.).

ಮಡಿಹು madi-hu. = ಮಡಿಪು 2, etc. (Bp. 25, 22; 53, 40).

ಮಡು maḍu. 1. To put firmly together, to join closely (ವೃದ್ಧಸನ್ಧಾನ śmd. Dh.; T. ಮಣ್ಣು, to be pressed, thronged, urged = ನೆರುಂಗು). ಮಟ್ಟಂ (śmd. 284). See ತರೆ, ಪೊಡ, ಪೊಡವಡು.

ಮಡು maḍu. 2. = ಮಡ 4, ಮಡಪು, ಮಡುವು, ಮಡುಹು 2. Deep water: a deep place in a river, a pool (ಅಗಾಧಜಲ śmd. Dh.; ಅಗಾಧಜಲ Nr.; ಹ್ರದ, ತೋಯಾಕಯ Hk., Mr. 416; My.; T.; Tē. ಮಡುಗು, ಮಡುಂಗು). ಮಡುವು (śmd. 68). ಮಡುವಿಂ or ಮಡುವಿನಿಂ, ಮಡುಗೆ or ಮಡುವಿಂಗೆ, ಮಡುವ or ಮಡುವಿನ (133). ಗಂಗೆಯ ಮಡುಗಳನ್ ಅಡಹಡಿಸಿ ಪುಗುವಿನಂ ಭಯವತದಿಂ (294). ನಡಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮಡೂ ಹಾಡಾ ಹೋಗಿ ಬಹುದೇ? — ನಡಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆ ಎನ್ನು, ಕೂಗಿದ (Prva.). See Bp. 55, 22; Rāghc. 17, 56; Śk. 4, 23; J. 10, 30; 12, 8; 29, 35; ಕಾರ್ಮಡು, ಪೆರ್ಮಡು; śm. s. ನಾಗಹ. — ಮಡುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a pool (Grj. 3, 64; Rāv. 5, after 120). — ಮಡುಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To collect so

as to form a pool. ಕಿವು ಮಡುಗೊಣ್ಣು ಬಣ್ಣಿನೊಳಗೆ (ಭೃಂಗತಿತು) ಕೂಸಿ (Ūpr. 7, 60).

ಮಡು maḍu. 3. = ಮಡಿ 5. — ಮಡುವಾಗಲ್. — ಹಾಗಲ್. = ಮಡಿ ಹಾಗಲು, etc. A species of Momordia (ಕನ್ನೆ, ವಿಷಹಾಂ Mr. 149).

ಮಡುವು maḍuvu. = ಮಡು 2, etc. (My.; ದೊಣೆ, ಪ್ರದ G.; B. 4, 28).

ಮಡುಹ maḍuha. Joining closely together. See ಪೊದವಡುಹ.

ಮಡುಹಿಸು maḍuhisu. To have killed (Bp. 58, 42; 60, 60).

ಮಡುಹು maḍuhu. 1. = ಮಡಿ 2, etc. (Bp. 22, 21).

ಮಡುಹು maḍuhu. 2. = ಮಡು 2, etc. (Bh. 8, 24, 44).

ಮಡೆ maḍe. = ಮಡೆ 3. A small dam or dike to stop water; a small opening out of a channel into the field (Tē.; T. ಮಡೈ, M. ಮಡೆ, a hollow, hole; a small sluice by the side of a watering channel; R.).

ಮಡ್ಡ maḍḍa. = ಮೊಡ್ಡ, ಮೊರಡ. A stupid man. ದಡ್ಡನಿಗೆ ಹೆಡ್ಡನೆನ್ನರೆ ಮಡ್ಡನಿಗೆ ಜಾಣಾ ಎನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಮಡ್ಡನಾದರೆ ಗಡ್ಡ ಹೊತ್ತದೇ? (Prva.).

ಮಡ್ಡತನ maḍḍatana. Stupidity. ಮಡಿಯುಟ್ಟರೂ ಮಡ್ಡತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಡ್ಡಿ maḍḍi. 1. = ಮಡ್ಡು, ಮಡ್ಪು, ಮಡ್ಡೆ. Dregs, lees or sediment, as of oil, ghee, kalagaṛeṇu, etc., given as food to cattle (My.; Tē.; T. ಮಟ್ಟ, ಮಣ್ಣಿ; M. ಮಟ್ಟು; cf. ಬಣ್ಣಲು). ಮಡ್ಡಿ ತಿನ್ನದ ಎಮ್ಮೆ ಗೊಡ್ಡು ಅದೀತೇ? (Prv.). 2, a lumpy mass, as of worms, etc. (see ಎರೆ-; bait (Sēv. 3, 28). — ಮಡ್ಡಿನಕ್ಕ. Clumpy snail (My.). — ಮಡ್ಡಿಯನ್ನ. — ಎನ್ನ. Unduly boiled, lumpy rice. ಮಡ್ಡಿಯನ್ನಕ್ಕೆ ಗೊಡ್ಡುಸಾಡು (Prv.).

ಮಡ್ಡಿ maḍḍi. 2. = ಮಡಿ 2, ಮೊರಡಿ 2, etc. (S. Mhr.).

ಮಡ್ಡಿ maḍḍi. 3. A large tree, that yields a soft gum, Ailanthus malabarica (My.; Tē. ಮಡ್ಡಿ, Morinda bracteata Roxb., or M. citrifolia Ainsl.; see ಹಾಲು-). — ಮಡ್ಡಿಯ ಧೂಪ. (ತುರುಕ್ಕು, ಪಿಣ್ಣಕ, ಸಿಹ್ಲ, ಯಾವನ Nr.; Si. 227; My.). — ಮಡ್ಡಿಸಾಮ್ರಾಣಿ. = ಮಡ್ಡಿಯ ಧೂಪ. (My.).

ಮಡ್ಡಿ maḍḍi. 4. A stupid, dull, awkward person (My.; Tē., M.; T. ಮಟ್ಟ, ಮಟ್ಟಿ, ಮೂರಡ; cf. ಮಡಮ). 2, awkwardness, clumsiness, rudeness. — ಮಡ್ಡಿ ಕಾಗದ. A coarse paper (My.; Tē.). — ಮಡ್ಡಿಕೆಲಸ. Rude, clumsy work (My.). — ಮಡ್ಡಿಗಾರ. Rough plaster (My.; T.). — ಮಡ್ಡಿಬಿಲ್ಲೆ. An inferior oake of sandal paste (My.). — ಮಡ್ಡಿಸಾಮ್ರಾಣಿ. Coarse incense (My.; T.). 2, a great fool (My.). See another ಮಡ್ಡಿಸಾಮ್ರಾಣಿ 3. ಮಡ್ಡಿ 3.

ಮಡ್ಡಿತನ maḍḍitana. Stupidity, rudeness, rusticity (My.; Tē.).

ಮಡ್ಡು maḍḍu. = ಮಡಿ 1. ಜಡ್ಡುತುವಕ್ಕೆ ಮಡ್ಡು ಬಹಳ (Prv.). ಮಡ್ಡುಗದವ. — ಕದವ. (ಯಾವಕ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಕಾಡುದ್ಡು ಎನ್ನುರು Nr. a; ಮಡ್ಡುಗದವ in Nr. b). — ಮಡ್ಡುಹುಲ್ಲು. Lumpy refuse-grass or straw. ಮಡ್ಡುಹುಲ್ಲು ಗೊಡ್ಡು ಎಮ್ಮೆಗೆ (Prv.).

ಮಡ್ಡು maḍḍu. A sort of drum.

ಮಡ್ಡು maḍḍu. = ಮಡಲು, etc. (My.).

ಮಣ್ಣ man. (Smd. 58). = ಮಣ್ಣು. Earth, clay, mud. soil, ground (ಮೃತ್, ಮೃತ್ತಿಕೆ HIA., Nr.; ಮೃತ್, ಮೃತ್ತಿಕೆ Mr. 92; T.; M. ಮಣ್, ಮಣ್ಣು; Tē. ಮಣ್ಣು). ಒಳ್ಳೆತಹ ಮಣ್ (ಮೃತ್ತೆ Mr. 92). ಮಣ್ಣ ಮಡಿಕೆ (ಉಪ್ಪಿಕೆ HIA.). ಮಣ್ಣ ಮಣ್ (ಮೃಣ್ಮಯಪಾತ್ರೆ Nn. 85). ಪೊನ್ನಂ ಸಮನಿಸುಗುಮಲ್ಲೆ ಜಿಣ್ಣು: ಮಣ್ಣಂ? (Smd. 84). See Bp. 47, 1; 52, 10; 60, 49; Bh. 1, 20, 60. — ಮಣ್ಣುಣಿ. — ಉಣಿ. = ಮಣ್ಣುಣಿ. An earth-worm (My.; T.). — ಮಣ್ಣುಳಿ. — ಉಳಿ. = ಮಣ್ಣುಣಿ. (My.; T.). — ಮಣ್ಣುಳಿಗ. — ಉಳಿಗ. A snake (or worm) that feeds on earth (ಮಣ್ಣುಳಿ ಜೀವಿಸುವ ಪಾವ್ತೆ Smd. 287). — ಮಣ್ಣುಕಪಾವ್ತೆ = ಮಣ್ಣು. A blind worm (B. 2, 26, 27).

ಮಣಿ man. = ಮಣಿವು, ಮಣು, ಮಣುವು, ಮನೆ 1. A measure of capacity, a maund; the quantity measured by a maund (My.; Si. 327; Tē. ಮಣುಗು, ಮಣುವು; T. ಮಣು; Mhr. ಮಣ; Sk. ಮಣ, from the Arabic). ಬೆಲ್ಲವಿಧ ಕಡೆ ಹೊಸ. ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ. — ಮಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣಿಯಿಲ್ಲ, ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ವಣವಿಲ್ಲ. — ಮಣಾ ತೂಗಿದ ತ್ರಾಸು ಕಣ್ಣಿ ತೂಗಿದೇ? — ದಣವೆ ಎಣಿಗೆ ಮಣವೇ ಬಾರ (Prva.).

ಮಣಕ manaka. = ಮಣಿಕ, ಮಣಕ. A young cow or buffalo (fit for breeding, My.; T. ಮಣಂಗು, a lamb; ಮಡಿ, young, tender; an infant; ಮಡಿವಾ: a young man; cf. ಮಗ 1 & ಮಗವು).

ಮಣಕನೆ manakanē. Quickly (My., also ಮಣಕ್ಕನೆ).

ಮಣಗು managu. To bend, to be submissive (T. ನಣಂಗು). ಮಣಗದ ಮನುಷ್ಯ ಹೆಣಗಿದರೂ ಒಗ್ಗ (Prv.).

ಮಣಲ್ manal. (Smd. 134). = ಮರಲೆ, ಮಲರ, ಮಲರೆ (42), ಮರಲೆ. Sand, gravel (ಸಿಕತ, ವಾಲುಕೆ HIA.; ಪೆ ದಾರ, ಮರಲೆ, ಮಲರ, ಸಿಕತ Smd. 86; Ūpr. 1, after 101; Sēv. 4, 100; M.).

ಮಣವು manavu. = ಮಣ, etc. (My.).

ಮಣಿ mani. 1. To bend (v. i.), to bow (ಸಮನೆ Smd. Dh.; B. 4, 191); to bow down, to make obeisance (ತುದಾರ್ Smd. 96); to fear (ಭಯ Smd. Dh.; Smd. 96). 2, to bend (v. t., Rév. 6, after 132). ಮಣಿಯದೆ, ಮಣಿದು, ಈ ಭೀರನದರಿ ಕೂಕಿದಾಡೆಚ್ಚರ್ (Smd. 287). See Ūpr. 4, 19; Abh. P. 11, 164; 13, 87; Bh. 1, 8, 40; J. 2, 14, 49; Sēv. 1, 9, 80, 84; 29, 40.

ಮಣಿ mani. 2. = ಮಣಿದು. P. p. of ಮಣಿ 1, in ಮಣಿ ಮಣಿದು (Rév. 5, after 19; J. 26, 12).

ಮಣಿ mani. 3. Bending; a bend; a bow, an obeisance (ಕೂಸಿ Ūt. I, 32; ನಮ್ರ 1, 34; ನಮಸ್ಕಾರ Smd. 34; ತುದಾರ್, ಎರಿಗು, ಮೊದ್ವಿ, ಕುಮ್ಮು, ಪೊದಮಡಿ Smd. 34; ಎನಮ್, ಅತಿ ದಾಗಿದುಮು Nn. 67). See ಅದಿವಣಿ 3. ಅದಿವಣಿ. The wrist (ಮಣಿಮೂಲ Mr. 322; My.; Si. 210, 211; Mhr. ಮಣಗಟ; cf. ಮಣಿಬನ್ನ). ಕಿವಿನೆರಳ ಅಗ್ರದಿನ್ನ ಮಣಿ ಕಟ್ಟಿನ ಮಧ್ಯ (ಕರಭ, ಕಿವಿನೆರಳಿನ ತುದಿಯಿನ್ನ ಮಣಿ ಕಟ್ಟಿನ ನಮ್ರ ಮಧ್ಯ Nn. 161). — ಮಣಿಕಾರ. = ಮಣಿಗಾರ. The knee (Rév. 6, 45; Sēv. 3, 47).

ಮಣಿ mani. 4. = ಮಣಿ. A stool, a low bench, a seat (ಪೀಠ, ಅಸನ Nr.; ಅಸನ, ವಿಪ್ರರ, ಪೀಠ Mr. 308, a. r. ಮಣಿ). See ಅಂಕವಣಿ, ಮರವಣಿ.

ಮಣಿ mani. 5. One of the *latsamas* (Śmd. 384; Ū. II, 48; Kk. 95; Śm. 77). *A jewel, a gem, a precious stone* (especially a pearl, a bead of tulasī, or other globular ornament, ರತ್ನ Śmd. Dh.; ಸುರತ್ನ, ರತ್ನಂ ಗಳು Nn. 67). 2, an ornament in general; anything excellent of its kind. 3, the fleshy protuberances depending from the throat of some goats (ಛಾಗಗಲಸ್ತನ, ಅದಿನ ಕೊರಳ ಮೊರೆ 67). 4, the glans penis; the clitoris (ಅಮಯವರ್ಧದ 67). 5, the vital air which goes downwards and out at the anus (ಅಪಾನವಾಯು 67). 6, absence of all worldly desires (ವೈರಾಗ್ಯ 67). 7, the seeds of the *Crotolaria* (ಗಣಿಗಣಿಕೆ Mr. 139; see Si. 145). 8, the number 9 (ಒವ್ವತ್ತು Mr. 347; cf. ನವರತ್ನ). See ಕತ್ತರವಣಿ, ಪಸುವಣಿ, ದಾನ್ತಣಿ. — ಮಣಿಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see a gem (Rāv. 9, 25). — ಮಣಿತೋಡ್ಬಿಳ್ಳಿ. A creeping or climbing herb, *Bryonia scabrella* Lin. (*Mukia scabrella* Arn., St. & Pl.). — ಮಣಿದೊಡವು. -ತೊಡವು. Jewel-ornaments (Rāv. 12, 42). — ಮಣಿಮೇದು. -ವಿದು. Magnificence or grandeur of ornaments (as of bells put on an elephant, etc., Abh. P. 3, 180). — ಮಣಿವಟ್ಟು. -ಪಟ್ಟು. A silk cloth ornamented with pearls (Bp. 11, 24). — ಮಣಿ ವಾಗಿರ್. -ದಾಗಿರ್. A door studded with gems (Rāv. 7, 9). — ಮಣಿವಾನ್ಸಗಿ. -ವಾನ್ಸಗಿ. A shoe ornamented with gems (Rāv. 4, after 14). — ಮಣಿವೆಳಗು. -ವೆಳಗು. The lustre of jewels (Ū. Bp. 47, 36; Śāv. 1, after 79). — ಮಣೀ ಸರ. A string of beads, etc. ಮಣೀ ಸರಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವ ಹಣ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಮಣಿ mani. = K. ಮಣಿ 5, q. v.

ಮಣಿಕ maniika. = ಮಣಿಕ, etc. ಚೂಡ್ಡುಲ ಮಣಿಕ (ಗೃಹ್ಯ, ಸ್ಮೃತ್ಯ ಸೂತ್ರ Nr.). See ನಸವಣಿಕ.

ಮಣಿಕ maniika. = ಮಣಿಕೆ. *A water-jar or pitcher* (ಅಲಿಂಜರ, ಕೆಲು Hā.). 2, a jewel, a precious stone.

ಮಣಿಕಂಕಣ mani-kaṅkaṇa. (Śmd. 386; Kk. 98). A bracelet ornamented with gems.

ಮಣಿಕರ್ಪಿಕೆ mani-karpikē. N. of a sacred pool or tank in Benares. (J. 13, 45).

ಮಣಿಕಾರ mani-kāra. A lapidary, a jeweller, a maker of beads.

ಮಣಿಕೊಟನಗರ mani-kūṭa-nagara. N. (Śmd. 262).

ಮಣಿಕೆ maniikē. = ಮಣಿಕ. (ಅಲಿಂಜರ, ಕೆಲ್ Mr. 210).

ಮಣಿಗಣನಿಕರ mani-gaṇa-nikara. N. of a vṛitta (Ū.).

ಮಣಿಗರ್ಭಿ mani-garbhē. The earth (Śāv. 2, after 42).

ಮಣಿಗಾಣಿ mani-gāṇa. (Śmd. 121. 235). Tbh. of ಮಣಿಕಾರ. (ಮಣಿಕಾರ Hā., Nr.; C.).

ಮಣಿಗಾರ್ತಿ mani-gāṇa-iti (-ti, Śmd. 244). A jeweller-woman (Grj. 2, 86).

ಮಣಿಗೆ manigē. = ಮಣಿ 3. See ಅದಿವಣಿಗೆ.

ಮಣಿತ maniita. A murmuring sound, murmur libidinosum (ಗಲಧ್ವನಿ, ರತಕೂಟ Hā.; ಗಲರವ Mr. 330).

ಮಣಿದರ್ಪಣ mani-darpaṇa. A jewel-mirror. (Śāv. 1, after 79). See ಶಬ್ದ..

ಮಣಿದೋಷ mani-dōṣa. A defect in a jewel.

ಮಣಿಧನುಸ್ mani-dhanus. Jewel-bow: a rain-bow. (R.).

ಮಣಿಪೀಠಿಕೆ mani-piṭhikē. A throne (Ūpr. 2, after 40).

ಮಣಿಪುರ mani-pura. N. of a town. (J. 16, 1; 17, 6). — ಮಣಿ ಪುಲೇಂದ್ರ. -ಪುಂದ್ರ. Babhruvāhana, the king of Manipura (J. 23, 25).

ಮಣಿಪುರ mani-pūra. = ಮಣಿಪುರ. 2, the pit of the stomach or a mystical circle on the navel (see ಚಕ್ರ).

ಮಣಿಬಂಧು mani-bandha. The wrist (cf. ಮಣಿಕಟ್ಟು s. ಮಣಿ 3). ಕಪುವರಳ ಮಣಿಬಂಧು (ಕರಭ Mr. 468).

ಮಣಿಭವನ mani-bhavana. A house adorned with precious stones (Kāv. III, 3, 105).

ಮಣಿಭಾಜನ mani-bhājana. A vessel made of a precious stone (Abh. P. 3, after 75).

ಮಣಿಮಂಚ mani-maṇṇa. A bedstead adorned with jewels (V. 29, 22; J. 18, 30).

ಮಣಿಮಂಥು mani-mantha. N. of a mountain. See ಮಾಣಿ ಮಂಥು.

ಮಣಿಮುದ್ರಿಕೆ mani-mudrikē. A finger-ring (ದಾಲ, ಕೆಯ್ಕು ಉಂಗುರ Nn. 123).

ಮಣಿಯ maniya. = ಮಣಿಹ, ಮಣಿಯ, ಮಣೀ. Superintendence of temples, maṭhas, palaces, custom-houses, etc. (My.; Tē.; M.); a subordinate revenue office under a Tahsildar (T.).

ಮಣಿಯಗಾಡಿ maniya-gāḍi. = ಮಣೀಗಾಡಿ. A man who holds any maniya-office (My.). ಮಣಿಯಗಾಡಿನ ಹಂಸು ಹಣಗಾಡಿನಗೂ ಬೇಕು. — ಮಣಿಯಗಾಡಿನಿಗೆ ದುಃಖ ಸುಖ ಹೇದಾದರೆ ಮಣುವಿನ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prva.).

ಮಣಿರಂಗ mani-raṅga. N. of a vṛitta (Ū.).

ಮಣಿರೋಜಿ mani-rōci. The lustre of jewels (ರತ್ನಂಗಳ ಶಾಸ್ತಿ Nn. 147).

ಮಣಿವರೂಢಿ mani-varūṭha. A chariot adorned with jewels. (J. 22, 34).

ಮಣಿವಿಭೂಷಣ mani-vibhūṣaṇa. N. of a vṛitta (Ū.).

ಮಣಿವೇದಿಕೆ mani-vēdikē. A seat adorned with jewels (Śāv. 1, 41).

ಮಣಿಶಿಲೆ mani-śilē. A gem-stone; a jewelled slab (ರತ್ನಶಿಲೆ Mr. 102; J. 3, 4). 2, a reddish mineral used for medicinal purposes (My.; ಮಣಿಶಿಲೆ, ನಾಗಚಟ್ಟಿಕೆ, etc. Si. 335).

ಮಣಿಸು manisu. To bend (v. t., S. Mhr.; Tē. ಮಣಿ ಹು, ಮಣುಹು); to cause to bend.

ಮಣಿಶೋಪಾನ mani-śōpāna. Stairs or steps adorned with precious stones (My.).

ಮಣಿಹ maniha. = ಮಣಿಯ, etc. An office, a charge, a commission, a business (Up. 3, 23; 36, 44; 37, 55; 41, 29; 53, 12; 55, 11; V. 37, after 10; J. 34, 7).

ಮಣಿಹಾರ mani-hāra. A string or garland of pearls, etc. (Śmd. 256 Mqb.; Mr. 467; Bp. 25, 39; J. 17, 8).

ಮಣಿಹಾಡಿ manihāḍi. (an abbreviation of a ಮಣಿಹಗಾಡಿ).

A superintendent of a palace (Rām. 1, 16, 2).

ಮಣು manu. = ಮಣ, etc. (My.). ದಣಿದ ಎತ್ತಿಗೆ ಮಣುವೇ ಧಾರ. — ನೋಣ ಕೂಡಿಸಿದ ಜೇನು ಮಣುವಾದರೆ ಹೆಣ ಹೊತ್ತವನಿಗೇನು? — ನೋಣ ಮಣುವಾದೀತೇ? — ಮಣಿಯಗಾಡಿನಿಗೆ ದುಃಖ ಸುಖ ಹೇದಾದರೆ ಮಣುವಿನ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prva.).

ಮಣುಕು *manuku*. (Cf. the terms s. ಮದ. — ಮಣುಕುಕೂ ದಲು. (ಜಿ. ಸಿ. 216).

ಮಣುವು *manuvu*. = ಮಣು, etc. (My.).

ಮಣಿ *manī*. = ಮಣಿ 4. (ವಿಷ್ಣು, ಪೀಠ, ಅಸನ Hlā.; ಪೀಠ, ಅಸನ Si. 281; My.). ಮಣಿ ಕಾಣದವನ ಮಾರಿಗೆ ಕಣ್ಣಿನೇ? — ಮಣಿ ಲಿ ಕುಣ್ಣಿ ಲಿಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಿ ಲಿ ಇಲ್ಲದವನ ಸಿಂಹಾಸನನ ವಿಷ್ಣುನೇ? — ಮಂಡಕ್ಕೆ ಮಣಿ ಯಾಕೆ? ಲಂಡಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಯಾಕೆ? — ಮಣಿ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಜನ ಮಾಡಿದರೂ ಹಣ್ಣಿ ಲಿ ಬರದವು ತಪ್ಪಿತ್ತೇ? (Prva.).

ಮಣಿಯು *manīya*. = ಮಣಿಯು, etc. (My.). ಅವನಿಗೆ ಮಣಿಯ ಸ್ಥಿತು; ಅವನು ಮಣಿಯ ನೋಡುತ್ತಾನೆ (My.). 2, a religious business or vow: a performance of Dāsaiyas at which they dance with music round a cloth on the ground on which eatables are put, and catch them with the mouth whilst dancing. They are engaged to do so by bhaktas (My.). ಮಣಿಯ ಕಟ್ಟಿಸು, -ಹಾಕಿಸು, to have this manīya performed (My.).

ಮಣೇ *manī*. = ಮಣಿಯು, etc.

ಮಣೇಗಾಲಿ *manī-gāli*. = ಮಣಿಯಗಾಲಿ. (My.).

ಮಣ್ಣಿ *manṇi*. (= ಮಣಿ). — ಮಣ್ಣಿಬೆಕ್ಕು. = ಮಣಿಬೆಕ್ಕು. A cat that lives in ruined temples (C.), the tree-cat, *Paradoxurus musanga* (Gz.).

ಮಣ್ಣಿಪ ಮಂಟಪ. = ಮಣ್ಣಿಪ. A structure of stone, bricks or mud with a flat roof and an open front erected for the accommodation of travellers, etc. (ಜನಾಶ್ರಯ Mr. 193; My.); — a temporary shed adorned with flowers, etc. and erected on festive occasions (as marriage, munji, etc., My.); — a sacrificial shed (My.); — an ornamental structure used for carrying about an idol (My.); an ornamental structure of bamboos, plantain trees, etc. to carry a corpse (My.); — an arched way of light sticks for the vine, etc. (B. 2, 15). ಮಣ್ಣಿಪದಲ್ಲಿ ಕೂತರೂ ಕಣ್ಣಿ ಕಿಡಲಿಲ್ಲ. — ತುಣ್ಣಿನಾದವ ಮಣ್ಣಿಪದಲ್ಲಿ ಕೂತರೂ ತಣ್ಣಿ ಮಾಡದೆ ಇರಲಾಗಿ (Prva.). See ಜ್ಞಾನ-.

ಮಣ್ಣಿ *manṇi*. = ಮೊರೆ 2, etc. (My.).

ಮಣ್ಣಿ *manṇi*. = ಮಡ, q. v. A sort of baked sweetmeat.

ಮಣ್ಣಿ *manṇi*. The scum which forms on the surface of any liquid; the scum of boiled rice; cream; — whey (see ದಧಿ); — barm, ferment; — gruel. 2, = ಮಣ್ಣಿ (Smd. 341 Mdb.). 3, the spirituous part of wine, etc., spirituous liquor. 4, the castor-oil plant, *Ricinus communis*. 5, ornament, decoration. 6, the head (cf. ಮಣ್ಣಿ). — ಮಣ್ಣಿ ಕುಸುಬಿ. A wood, *Tricholepis amplexicaulis* Clarke. (Z.).

ಮಣ್ಣಿ ಕ ಮಂಟಪ. = ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಮಣ್ಣಿಗೆ. A cake or bread of wheaten flour (cf. ಮಣ್ಣಿ).

ಮಣ್ಣಿ ಗ ಮಂಟಪ. — ಮಣ್ಣಿಗನ ಗಡ್ಡೆ. = ಕುದುಬನ ಗಡ್ಡೆ (Z.).

ಮಣ್ಣಿ ಗೆ ಮಂಟಪ. Tbh. of ಮಣ್ಣಿಗ (Smd. 364).

ಮಣ್ಣಿ ನ ಮಂಟಪ. Adorning, dressing out, decorating, bedecking one's self; — ornament, embellishment.

ಮಣ್ಣಿ ನೆ ಮಂಟಪ. A female whose head is bent (Bp. 36, 59).

ಮಣ್ಣಿ ಪ ಮಂಟಪ. = ಮಣ್ಣಿಪ. An open hall; a temporary shed erected on festive occasions; a shed; an arbour, a bower. See Ūpr. 1, after 101.

ಮಣ್ಣಿ ಬೆರೆ *manṇi-bērē*. = ಮಣ್ಣಿ ಬೆರೆ. A small shed, a little pavilion; a shop. (Ūpr. 10, after 59).

ಮಣ್ಣಿ ಲಿ *manṇi-lī*. A disk (of the sun or moon); — a circle. a globe, a ball, an orb, a ring (ಬಟ್ಟು Smd. 16); — a circular array of troops. 2, a halo round the sun or moon. 3, the visible horizon; — the path or orbit of a heavenly body. 4, a district, a territory, a province; an empire (see Mr. s. ವರ್ತನೆ). 5, a multitude, an assemblage. a group, a collection, a body, an association, a society, a company (Smd. 396); a division of the *ṛigveda*. 6, a period of forty-eight days (My.). — ಮಣ್ಣಿ ಲದ ಹಾವು. A snake with circular figures on its back (My., comprising several species, e, g. ಉರಿ, ಕೊಡಕು).

ಮಣ್ಣಿ ಲಕ ಮಂಟಲಾಕ. *White leprosy with round spots*. 2. a circular array of troops. See Nr. s. ಬಟ್ಟು 1 & G. s. ಗಜಕರ್ಣ.

ಮಣ್ಣಿ ಲಾಗ್ರ ಮಂಟಲಾ-ಾಗ್ರ. A kind of weapon (ಅಸ್ತ್ರಯುಧ Hlā.; ಅಡಾಯುಧ Mr. 298).

ಮಣ್ಣಿ ಲಾಧಿಪ ಮಂಟಲಾ-ಧಿಪ. The lord of a district, the ruler or governor of a province, the king of a country. (Bp. 10, 1. 2).

ಮಣ್ಣಿ ಲಿ *manṇi-lī*. ಮಣ್ಣಿ. A circle, an orb. 2, a multitude, a troop, an assemblage (Bp. 4, 5; Smd. 230), a company, a corporate body, a congregation (Bp. 59, 9; My.). 3, whirling, circular motion. 4, a particular kind of snake (= ಗೋನಾಸ). 5, a pole-cat (ಇಲಿಯ ಹಿಡಿಯುವನುಗಿಯ್ದು ಬೆಕ್ಕು Hlā.; ಜಾಡಕ, ಇಲಿಯ ತಿಲುವನುಗಿಯ್ದು ಬೆಕ್ಕು Mr. 164). — ಮಣ್ಣಿ ಲಿಗೋ. — ಕೋ. To form a company, to be in company (Rāv. 6, 2).

ಮಣ್ಣಿ ಲಿಕ ಮಂಟಲಿಕ. = ಮಣ್ಣಿ ಲಿಕ. The ruler of a district or province (ಮಣ್ಣಿ ಲೀಶ್ವರ Hlā.); a prefect, a chief, a superintendent (Bp. 11, 14). See ಪರ-.

ಮಣ್ಣಿ ಲಿಸು ಮಂಟಲಿಸು. To be round about (Ūpr. 6, 9). 2, to be in circular motion, to whirl, to turn round, to move about (Abh. P. 4, 9; 12, 24; Bh. 6, 4, 26; Rām. 5, 8, 77). 2, to join together, to be amassed (Grj. 2, after 106; Rāv. 1, after 135). 3, to turn round, to shake, as dice (Bh. 2, 13, 46). 4, to join together (v. t., Bh. 1, 10, 25).

ಮಣ್ಣಿ ಲೀಶ ಮಂಟಲಿಕ. = ಮಣ್ಣಿ ಲಿಕ. See Ū. Bp. 47, 32; ಕರದೆ ಕ., ನಾಯಕ-.

ಮಣ್ಣಿ ಲೀಶ ಮಂಟಲಾ-ಲೀ. = ಮಣ್ಣಿ ಲೀಶ್ವರ. (Bp. 42, 19).

ಮಣ್ಣಿ ಲೀಶ್ವರ ಮಂಟಲಾ-ಲೀಶ್ವರ. The ruler or governor of a district or province; an ordinary potentate. (Bp. 27, 35).

ಮಣ್ಣಿ ವೆರೆ ಮಂಟವಿಗ. Tbh. of ಮಣ್ಣಿ ಬೆರೆ. A small shed (Ūpr. 7, after 69; Bh. 3, 17, 34; 5, 11, 44). — ಮಣ್ಣಿ ವೆರೆ ಬರೆ. A variety of net (Bh. 3, 13, 23).

ಮಣ್ಣಿ ಹಾರಕ ಮಂಟಾ-ಹಾರಕ. A distiller and seller of spirits (ಸರಾಯ ಮಾಡುವನು G.).

ಮಣ್ಣಿ *manṇi*. (= ಮಣಿ 3). What is bent: the knee (Bh. 2, 2, 98; 8, 27, 27; Si. 388; My.; T., Tē.: a bending posture of the body; a sitting squat like a monkey; see ಎರ-). ಮಣ್ಣಿ ಇದು, -ಊದು, -ಹಾಕು, -ಹೂಕು, to kneel (My.). — ಮಣ್ಣಿ ಗಾಲು. -ಕಾಲು. = ಮಣಿಕಾರ್, ಮಣ್ಣಿ. (My.). ಪಾಣವನ್ನು ಎತ್ತಿಯುವಾಗ ಮಣ್ಣಿ ಗಾಲುನ್ನು ಊದೋಣ (ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಿ G.). — ಮಣ್ಣಿ ಗಾಲುಕೃಷ್ಣ. An idol of Kṛishṇa in a kneeling post-

tion (My.). — ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಕೂರ. To squat and sit comfortably, etc. ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಕೂತರೆ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಬಡಿಸ್ಸಾರೇ? (Prv.).

ಮಣ್ಣು mandī. 1. (= ಮಳಿಗೆ). A wholesale shop, a warehouse (My., Si. 106; Br., H.; Tē. also ಮಣಿಗೆ, ಮಣಿಹೆ, ಮಳಿಗೆ).

ಮಣ್ಣು mandī. 2. Gout or rheumatism affecting the thigh (ಗೃಧ್ರಸು, ವಾತರೋಗ G.; S. Mhr.; Mhr. ಮಾಣ್ಣು).

ಮಣ್ಣಿಗೆ mandīgē. Tbh. of ಮಣ್ಣುಕ. (Bp. 14, 15; Bh. 1, 15, 7; V. 14, 80; My.; Tē., T.). ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡ್ತರೆ ಗೋದೀ ರೊಕ್ಕ ಯಾರ ಕೊಡ ಬೇಕು? — ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಕೂತರೆ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಬಡಿಸ್ಸಾರೇ? (Prva.). — ಮಣ್ಣಿಗೆಮಾಡಿರಾಜ. N. (Bp. 2, 46). — ಮಣ್ಣಿಗೆಯ ವಸುದೇವ. N. (Bp. 56, 41).

ಮಣ್ಣುತ mandita. Adorned, decorated (Bp. 1, 10; 4, 62).

ಮಣ್ಣಿಸು mandisu. To sit down (on a seat, etc., Śiv. 1, 48. 63; Bh. 6, 2, 7); to be set, placed on or turned towards, as the eye (Rām. 3, 8, 24).

ಮಣ್ಣುಕ mandūka. A frog.

ಮಣ್ಣುಕಪರ್ಣ mandūka-parṇa. The plant *Calosanthus indica* Blum.

ಮಣ್ಣುಕಪರ್ಣ mandūka-parṇi. Bengal Madder, *Rubia munjistia* Roxb.

ಮಣ್ಣುರ mandūra. Rust of iron, scoriae, dross.

ಮಣ್ಣೆ mandē. (Tbh. of ಮಣ್ಣು No. 6). The head (ಮುಣ್ಣು, ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಮಸ್ತಕ, ಮೌಲಿ, ತಿರಸ್, ತೀರ್ಪ, ಮೂರ್ಧ್ವ Hlā., Nr.; Si. 215; ತಲೆ, ನೆತ್ತಿ Śm. 71; ಮುಣ್ಣು, ಮೂರ್ಧ Mr. 315; ತಿರ Nn. 7; ತಿರಸ್ 162; My.; T., M.: the skull). ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲು (ಚಕುರ, ಕುನ್ರಲ, etc. Nr.; ತಿರೋರುಹ Nn. 4; ತಿರೋಜು 5; ಕೀತ 30). ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಆದ ಬಿಕ್ಕು (ಪರಿತ); ಮಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕುವ ಪೂಮಾಲಿ (ಸ್ತಬ್ಧ, etc. Nr.). ತೊಣ್ಣೆ ತಿನ್ರ, ಮಣ್ಣೆ ಬೆಳೆತು. — ಮಣ್ಣೆ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಮೋಣಾಲಿಗೆ ಪಟ್ಟವೇ? — ಮಣ್ಣೆ ಬೋದಿ, ಕುಣ್ಣೆ ಬತ್ತಲೆ. — ಮಣ್ಣೆ ನೋತಕ್ಕೆ ಕುಣ್ಣೆಗೆ ಲೇವವೇ? — ಮಣ್ಣೆ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ನೀರು ಕಾಲಿಗೆ ದಾರದೇ? (Prva.). See Bp. 1, 50; 2, 39; 4, 40; 20, 12; 27, 55; 54, 38; Śiv. 3, 27; J. 20, 24. — ಮಣ್ಣೆಗೂದಲು. — ಕೂದಲು. The hair of the head (My.). — ಮಣ್ಣೆನೋವು. Headache (ತಿರೋ ರೋಗ Mr. 387). — ಮಣ್ಣೆಮಲಗು. A pillow for the head (C. Bp. 47, 40). — ಮಣ್ಣೆಸುತ್ತು. A turban (Bp. 44, 61).

ಮಣ್ಣೋದರಿ mandōdari. Tbh. of ಮಣ್ಣೋದರಿ. (Rām. 6, 51, 87. 88; My.).

ಮಣ್ಣು manṇu. = ಮಣಿ. Earth, etc. (C.). ಒಳ್ಳೆಕೆ ಮಣ್ಣು (ಮೃತ್ವೆ, ಮೃತ್ವೆ Hlā.). ಹೆದ್ದಾಗಲಿ ಇಳ್ಳೆಲದಲುಮಾ ಒಳಗಣ ಮೆಯ್ಯೊಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣು ರಾತಿ (ಹಸ್ತಿನು Nr.). ಮಣ್ಣಿನ ದಿಣ್ಣೆ (Si. 112). ತೋಫಸಿ ಕರಗಿಸಿದ ಮಣ್ಣು (ಶ್ವಾರ, ಕಾಡ 332). ಕಣ್ಣಿನಪ್ಪು ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಮಣ್ಣಿನಪ್ಪು ಅಧಾರವಿಲ್ಲ. — ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಮಡಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ತನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಬೇವಿಲ್ಲ. — ಮಣ್ಣಿನ ಬೆಕ್ಕಾದರೇನು? ಇರಿ ಹಿಡಿದರೆ ಸಹ. — ಮಣ್ಣುಕ ದಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಸವಿ. — ಮಣ್ಣು ಹೊಯಿದು ಅಮ್ಬರಿ ಕಾಸಿದರೆ ಉಮ್ಮೇಳಾದೀತೇ? — ಮಣ್ಣಿನ ಕಾಲು ನೀರಿಗೆ ಆಗದು, ಮರದ ಕಾಲು ಬೆಂಕಿಗೆ ಆಗದು. — ಮಣ್ಣಿನಿನ್ನ ಕಾರವ ಕೆಟ್ಟ, ಹಣ್ಣಿನಿನ್ನ ರಾವಣ ಕೆಟ್ಟ. — ಮಣ್ಣು ಹೊದುವವನು ತಲೆಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಡ್ತಾನೆ (Prva.). See Prv. s. ರೊಕ್ಕ. — ಮಣ್ಣುಂಡು. — ಅಂಡು. A cloth-border of which the threads are coloured with the unlasting colour of any clay (My.). — ಮಣ್ಣುಡಿಮರ. — ಅಡಿ. The Sepistan plum-tree, *Cordia myxa* L. (Śt. & Pl.). — ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಹಾವು. ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಹಾವು. = ಮಣ್ಣು. (ಒಳ್ಳೆ My.; ರಾಜಲ G.). — ಮಣ್ಣಾಗು. — ಆಗು. To become earth, to be ruined, as any buried article (My.). 2, to be

soiled by mud or dust (see Prv. s. ಮಾಸ್). — ಮಣ್ಣಾಗು. — ಆಗು. Desire after landed property (My.). — ಮಣ್ಣುಕಾಲು. A foot of mud. ಮಣ್ಣುಕಾಲು ನೀರಿಗಾಗದು, ಮರದ ಕಾಲು ಬೆಂಕಿಗಾಗದು (Prv.). — ಮಣ್ಣುಕುಣ್ಣೆ. Earthen buttocks. See Prv. s. ನಮ್ಮು. — ಮಣ್ಣು ಕೂಡಿಸು. To join earth: to bury (My.). ಕಾಳಗದೊಳಗೆ ಸಂಗರಾಜನು ಪರರಾಜನ ಸೇನೆಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿ, ಮಣ್ಣು ಕೂಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು (B. 5, 53). See Prv. s. Tbh. ಸನ್ರು. — ಮಣ್ಣುಕೆಲಸ. Any work connected with earth, mud, etc. (My.). ಬೊಣ್ಣೆಯಾದರೆ ಮಣ್ಣುಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಕು (Prv.). See Prv. s. ಸಣ್ಣವ. — ಮಣ್ಣು ಕೊಡು. To give earth: to bury (C.; B. 5, 211. 804). — ಮಣ್ಣು ಗಡ್ಡ. A clod of earth (ರೋಪ್ಪ, ರೋಪ್ಪು Si. 302). — ಮಣ್ಣು ಗೋಡೆ. A mud wall (My.). — ಮಣ್ಣು ದೇವ. A mud idol. ಮಣ್ಣುದೇವನಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.). — ಮಣ್ಣು ಪಾತ್ರೆ. An earthen vessel (C.; B. 4, 159). — ಮಣ್ಣು ಪಾಲು. Earth's portion: destruction, death (My.). ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ರಿಣವು, ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರದ ರಿಣವು, ಹೊನ್ನ ಮಣ್ಣು ರಿಣವು ತೀರಿದಾ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣು ಪಾಲ್! (Sp.). — ಮಣ್ಣು ಬಿಡಿಸು. To cause to let loose earth. See Prv. s. ಮುಕ್ಕು. — ಮಣ್ಣು ಬೀರು. Earth to fall (into a person's mouth, etc., an expression to indicate utter disappointment or destitution). ಅವನ ದಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಬಿತ್ತು (My.). ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಡು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಬಿತ್ತು (Prv.). — ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿಸು. To cause to bury (My.). — ಮಣ್ಣು ಮಾಡು. To bury (My.). — ಮಣ್ಣು ಹಾಕು. To put earth (into a person's mouth, i. e. to deceive and ruin him). ಅವನ ದಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿದನು (My.). — ಮಣ್ಣು ಹುರು. An earth-worm (My.). — ಮಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣೆ. A clod of earth (My.). — ಮಣ್ಣೊಡ್ಡ. — ಒಡ್ಡ. An Ṫḍḍa who does earth-work (My.).

ಮಣ್ಣುಗ man-ṭga. (Śmd. 240 Mḍb.). A man who does any work connected with earth, etc.

ಮಣ್ಣುಲಿ manmali. = ಮಮ್ಮಲಿ, ಮುಮ್ಮಲಿ, ಮುಮ್ಮುಲಿ. An abnormal, hideous death (ರೂಪದ ಸಾವು Śmd. I).

ಮಣ್ಣುಲಿಕೆ manmalikē. (Śmd. 81 Mḍb.).

ಮತ mat. 1. ಮನ್ತ. = ಮನ್ತ 2. Possessing, having. See ಅಂಕು, ಗೋ, ಮತಿ.

ಮತ mat. 2. = ಮದ, ಮನ್ 1. My, etc. (Bp. 48, 17; J. 16, 26).

ಮತ mata. Thought, understood, believed; conceived, imagined; considered; esteemed; intended. 2, a thought, an idea; an opinion, a view; sanction (Kāvy. III, 3, B, 13; Kk. 57); a doctrine, a creed, a tenet (Bp. 50, 47); a sect; — design, aim, purpose (Bp. 50, 22). ಮತಕ್ಕೆ ಭೇದವಾದರೆ ನೀತಿಗೆ ಭೇದವೇ? — ಮತದ ಸ್ವರೂಪ ಕೋತಿ ಬಲ್ಲದೇ? — ಮತ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮದ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.).

ಮತಂಗ mataṅga. An elephant. 2, a cloud. 3, N. of a muni. (J. 24, 22). 4, N. of a Dānava.

ಮತಂಗಜ mataṅga-ja. An elephant. 2, N. of an Asura (Bp. 18, 22).

ಮತಂಗಜಾಂಗವಿಭಂಗ mataṅga-ja-āṅga-vibhaṅga. Śiva (Bp. 61, 49).

ಮತಂಗಪೋತಕ mataṅga-pōtaka. A young elephant (ಅನೆಯ ಮದ Nn. 135).

ಮತತ್ರಯ mata-traya. = ತ್ರಿಮತ. (My.).

ಮತದ್ವೇಷ mata-drēṣha. Enmity against any particular sect (My.).

ಮತಭ್ರಷ್ಟ mata-bhrashṭa. Fallen from one's creed or sect, having become an apostate (My.).

ಮತಲಬು matalabu. Purpose, intent; meaning or purport, as of a document (My.; Br.; Mhr., H.).

ಮತ್ತಲಿ matallikē. Anything excellent of its kind. See ಗೋಲಿ.

ಮತವಿಚಾರ mata-vicāra. Investigation or examination of a creed or sect (My.).

ಮತಸಿದ್ಧಾಂತ mata-siddhānta. The dogma of a sect; a text-book shewing the validity of the scheme of doctrines which any particular sect has embraced (My.).

ಮತಸ್ಥ mata-atha. A man who belongs to a particular sect (My.).

ಮತಾಚಾರ mata-ācāra. The peculiar customs of a sect (My.).

ಮತಾಪು matāpu. = ಮತಾಬು, ಮಹತಾಪು, ಮಹತಾಬು. A kind of fire-work (My.; Mhr., H. ಮಹತಾಬು).

ಮತಾಬು matābu. = ಮತಾಪು. (My.; Br.).

ಮತಿ mati. 1. Mind;—understanding, intellect, wit, sense, discernment, judgment. 2, thought, idea, notion, opinion. 3, counsel, advice. 4, disposition of mind, wish, desire, inclination, intention, purpose. 5, one of the saṁcāri-bhāvas (Kāvy. IV, 2, 16). ಮತಿಯಿಲ್ಲದವನಾದರೆ ಗತಿ ನೋಡಬೇಕು?—ಮತಿಯಿಲ್ಲದವಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ.—ಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾತಾದಿದರೆ ಕತಿಗೆ ಕಾರಣ.—ಮತಿಯಿಲ್ಲದ ಬೆಳೆ, ಮತಿಯಿಲ್ಲದ ಕೂಸು ಸಮ (Prvs.). — ಮತಿಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ಮತಿಗೆಡು, q. v. (Ūpr. 1, 27; 7, 96; Grj. 8, 28). — ಮತಿಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To deprive of understanding, to bewilder, etc. (Rām. 8, 8, 22). — ಮತಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. Understanding to be ruined: to become devoid of understanding; to lose one's wits; to be perplexed or bewildered; to become stupid (Bp. 40, 85; 58, 39; 60, 45; J. 10, 20). ಮತಿಗೆಟ್ಟರೆ ಗತಿ ಕೆಡುವದು (Prv.). — ಮತಿಗೆಡಿದ. -ಕೆಡಿದ. A person that has lost his understanding (Bp. 22, 40). — ಮತಿಗೆರ್ಲ. -ಕೆರ್ಲ. To listen to counsel. See 86. s. ಬಡೆಗೋರ್ಲ. — ಮತಿನೆಡು. -ನೆಡು. To get understanding (Bp. 1, 15).

ಮತಿ mati. 2. Feminine of ಮತ 1. See ಅಂತು, ಧೀ.

ಮತಿನಿಶ್ಚಯ mati-niścaya. A steadfast opinion, firm conviction.

ಮತಿಭ್ರಷ್ಟ mati-bhrashṭa. Fallen from understanding, devoid of sense, foolish (My.).

ಮತಿನುತೆ mati-mat. Intelligent, sensible, wise, prudent.

ಮತಿನವ್ವ mati-vantā. = ಮತಿನಾನ್. (ಬುದ್ಧಿವನ್ವ ಸಿದ್ಧ. 279 Cm.; Ūpr. 2, 25; Bp. 2, 48; 52, 16; My.).

ಮತಿನಾನ್ mati-vān. A sensible, clever, intelligent, learned man (ನಿವೃತ್ತಾಂಶ Mr. 223).

ಮತಿವಿಹೀನತೆ mati-vihīnatē. Deprivation of sense, stupidity (Bp. 60, 37).

ಮತಿಹೂನ್ಯ mati-hūnya. Devoid of understanding; a stupid man. Feminine ಮತಿಕೂನ್ಯಳು. ಪತಿಕೂನ್ಯಳಾದರೂ ಮತಿಕೂನ್ಯಳಾಗ ದಾರದು (Prv.).

ಮತಿಹೀನ ಮತಿ-hīna. Deprived of sense, stupid (ಕೃಷ್ಣಕ, ಅಲ್ಪಮತಿ Nn. 58).

ಮಕ್ಕೂ matkūṇa. A bug (Sk.; My.); a flea;—a beardless man;—an elephant without tusks;—a buffalo.

ಮತ್ತ matṭa. = ಮತ್ತಂ. (Bp. 35, 48).

ಮತ್ತ matṭa. Intoxicated, inebriated, drunk. 2, mad, insane, furious;—in rut, ruttish (as an elephant). 3,

lustful, wanton. 4, delighted, overjoyed, exalted. 4, proud, arrogant; a proud man (ಸೊಕ್ಕಿದವಂ Mr. 246). 5, an elephant in rut. 6, N. of a vṛitta (Ūh.). 7, a thorn-apple (cf. ಮದ್ದು). ಮತ್ತನಾದವನ ಹತ್ತರ ಕತ್ತಿಯಿದ್ದರೇನು? (Prv.).

ಮತ್ತಂ matṭu-aṁ 5. = ಮತ್ತ. (ಮತ್ತೂ, ಮತ್ತೆಯು, ಮತ್ತೆಯೂ). Again, further, besides, moreover. thereupon, and (ಒದ್ದಂ ಸಿದ್ಧ. 131. 226. 367 Cm.; ಮತ್ತೆಯು 157 Cm.; ಅದಲ್ಲದೆ 225 Cm.; ಇನ್ನು 298 Cm.; ಆ ಮೇಲೆ 392 Cm.). ಇನ್ನಿಷ್ಟುಮಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡವನು ತಾನು ಎಷ್ಟು, ಮತ್ತಂ ತಾನು ಎಷ್ಟು (Hk.). ಒಂದಿಷ್ಟು ಘಟಿಯಕ್ಕು; ಮತ್ತಂ ಜವನ್ ಅದಂ..ಅನ್ನಕನೊಳ್ ಎದೆವದ ನಾನಂ (Snn. 12). ಪೆಜೆವೆನ್ನು ಬಂಜೆಯನಿಸುಗು; ಮತ್ತಮ್, ಅದ್, ತ್ತು ಗಾರ್ತಿಯನೆ ಸರಸವತಿ (78). ಮತ್ತಮ್ ಅಲ್ಲಿ (Rā. 2, after 83. 37 & 41).

ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ matṭa-kāśini. Appearing intoxicated: a bewitching or wanton woman; a woman of excellent qualities (ಒಳುವೆಗೊಸು Hk.; ಒಳುವಾರಿ Mr. 306).

ಮತ್ತಗಜಗಾಮಿನಿ matṭa-gaja-gāmini. A woman who has the gait of an elephant in rut: a woman with a lousing or rolling walk (J. 8, 28).

ಮತ್ತತೆ matṭatē. The state of being intoxicated, mad, furious, proud, etc. (ಮರವು, ಮರುವು Kk. 31; Snn. 76; Grj. 6, 11).

ಮತ್ತತ್ವ matṭatva. = ಮತ್ತತೆ. (ಮರವೆ Ūt. II, 9; Ū. Bp. 47; 18; My.).

ಮತ್ತದ್ವ matṭa-danti. An elephant in rut, a furious elephant. (J. 14, 15).

ಮತ್ತಮಯೂರ matṭa-mayūra. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮತ್ತರ್ matṭar. A measure or quantity of land (ನಲದ ಪವರ್ Ūt. II, 102; cf. ವರ್ತನೆ No. 97).

ಮತ್ತರದ matṭa-rada. A furious tusker or elephant (Ūpr. 5, 109).

ಮತ್ತವಾರಣ matṭa-vāraṇa. An elephant in rut. 2, a fence or hedge in front of a building (ಅಪಾತ್ರಮ Hk.;—a veranda;—a pavilion. 3, a pillow, a cushion (ಕುಡಾತ್ರಯ, ಮಲಗು Mr. 203; Ūpr. 8, after 83). See Ūpr. 1, 121; 8, after 4; Rā. 11, after 86).

ಮತ್ತಾಕ್ರೀಡೆ matṭa-ākṛidē. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮತ್ತಾಲಂಬ matṭa-ālamba. = ಮತ್ತವಾರಣ No. 2. (Sk.; R.).

ಮತ್ತಿ matṭi. 1. = ಮಡ್ಡ No. 1, etc. A freckle, a mark, etc. (ಚಟುಲ, ಕಾಲಕ, ಪಿಪ್ಪ Nr.; My.). — ಮತ್ತಿಬಿರಿಗೆ. = ಮಡ್ಡನಾಂಗಿ. (My.).

ಮತ್ತಿ matṭi. 2. = ಮದ್ದಿ q. v., ಮದ್ದು. N. of several species of valuable timber trees of the genus Terminalia, as Terminalia tomentosa W. & A., etc. (ಸದೀಪರ್ಪ, ಎಲೆತರು, ಇಪ್ಪದ್ದು, ಕಳುಧ, ಅರ್ಪುನ Nr.; ಕಳುಧ, ಅರ್ಪುನ Mr. 113; ಅರ್ಪುನ 508; Bp. 45, 38; Snn. 3, 32). 2, the timber tree Shorea robusta Roxb., or Vatica robusta Steud. (ಸಾಲ, ಸುರ್ಪ, ಕಾಕ್ಕು, ಅತ್ತಕರ್ಪ, ಸಸ್ತುಸಂಪರ, ಮದ್ದಿಮರ, ಶ್ರೀಶಾರ್ಫಸಸ್ತು Si. 132). 3, rattan, reed, cane (?). ಒಹರ ಮತ್ತಿ; ಮರಗಲುಕ್ಕು (ನೇತಸ್ತುತ್, ಬಹುವೇತನ Si. 102, 103). ಕಿಂಕಮ್, ಕರಿ, ಕೆಮ್ಮು, ತೊದಿ, ತೋರ, ಬಿಳಿ. — ಮತ್ತಿಗಾಯ.

-ಕಾಯ. An ornament in the shape of a fruit of the matti (Abh. P. 3, 141).

ಮತ್ತಿನ mattina. (Genitive of ಮತ್ತೆ ಕೆಂದ. 133). Of another, other, different (ಇತರಾರ್ಥಗತ ಕೆಂದ. 392; ಅನ್ಯಾರ್ಥ Cm.; Abh. P. 15, 64). — ಮತ್ತಿನ ಮತ್ತಿನ. rep. ಮತ್ತಿನ ಮತ್ತಿನ ಬೇರ್ಗರ್ ಬಿತ್ತು ಗಳಾವೆದೊಳೆ ಎನೊ ಸುಜನೋತ್ತರನಾ (ಕೆಂದ. 112. 133; o. rs. ... ಬಿತ್ತು ಗಳಾವಧಿ and -ಬಿತ್ತು ಗಳಾ ಎಂ). —

ಮತ್ತು mattu. (fr. ಮದು). Other, again, further, besides, and (ಮಗದೊ, ತಿಂಗೆ; ಮುಖ, ಪುನ, ಶತ್ವತ್, etc., ದಾರಿ ದಾರಿಗೂ ಕೆ. 471; My.; T., M. ಮದ್ದು). See ಕೆ. 60. 268. 300. — ಮತ್ತೆತ್ತು. -ಇತ್ತು. Again so much as this, twice as much (B. 3, 28. 59; My.). — ಮತ್ತು ಮತ್ತು. rep. Again and again (My.). — ಮತ್ತೂ. -ಊ 7. = ಮತ್ತೆಂ. (ಪುನ, ಶತ್ವತ್ ಕೆ. 467; ಪುನ 469. 476; B. 4, 197; 5, 152). 2. = ಮತ್ತು, other. ಮತ್ತೂ ಕೆಲವು ಇದುವೆಗಳು (B. 2, 9). 3, never-theless. ಎತ್ತೂ ಮಾದ, ಮತ್ತೂ ಗಂಜ (Prv.). — ಮತ್ತೂ ಯಾರು. Other persons (B. 3, 54). — ಮತ್ತೆಂಗಿ. -ಎಂಗಿ. In what other manner? (My.). — ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ. -ಎಲ್ಲಿ. Another "where": where else? (C.). 2, anywhere else, to any other place (B. 5, 112). — ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ. -ಊ. At any other place (B. 2, 51; 3, 52; C.); to any other place (C.). — ಮತ್ತೆನಾದರೂ. ಮತ್ತೆನು ಅದರೂ. = ಮತ್ತೆನೂ. (B. 3, 2; C.). — ಮತ್ತೆನು. -ಎನು. What else? what more? (B. 2, 19; C.). — ಮತ್ತೆನೂ. -ಊ. Any other thing, anything more (My.). — ಮತ್ತೊಂದು, etc. See a. ಮತ್ತೆ. — ಮತ್ತಾಕೆ. -ಯಾಕೆ. For what other reason? (My.). — ಮತ್ತಾಕೆ. -ಯಾಕೆ. = ಮತ್ತಾಕೆ. (My.; B. 5, 76). — ಮತ್ತಾಕೆದ್ದಲ್ಲೂ. -ಯಾಕೆದ್ದಲ್ಲೂ. By any other means (B. 5, 209; C.). — ಮತ್ತಾರು. -ಯಾರು. Who else? who more? (B. 5, 61; C.). — ಮತ್ತಾರೂ. -ಊ. Any body else (B. 5, 133; C.). — ಮತ್ತಾವ. What other (thing, etc., B. 5, 168; C.). — ಮತ್ತಾವದೂ. -ಅದೂ. Any other thing, etc. (B. 2, 37; 5, 36. 37. 252; C.). — ಮತ್ತಾವಾಗ. -ಯಾವಾಗ. At what other time? (My.). — ಮತ್ತಾವಾಗಾದರೂ. -ಅದರೂ. At any other time (B. 5, 148; C.).

ಮತ್ತು mattu. (= ಮದ್ದು). (Tbh. of ಮತ್ತ, ಮದ, or ಮದ್ದು 1). Intoxication; pride (My.; Tē., M.). ಮತ್ತಿದ, ಮತ್ತು ಹಿಡಿ, ಮತ್ತೇಡು (My.).

ಮತ್ತೆ mattē. (ಕೆಂದ. 110). (= ಮತ್ತು). Other, else, again, further, besides, thereupon, afterwards, and (ಪುನರ್ವರ್ತ ಕೆಂದ. 395; ಆ ಮೇಲೆ Cm.; ಬದಿ, ಬದಿ 399; ಪೂರಕದ ಬದಿ ಕೆಂದ. I; ಅದಲ್ಲದೆ 114 Cm.; ಬದಿಕಂ 97. 144. 205 Cm.; ಪುನರ್ಮುಖ ಕೆ. I. 40; My.; T. ಮದ್ದು). ಮತ್ತೆಲ್ಲಂ (ಕೆಂದ. 63). ಮತ್ತೆ ನೋಡಿದಂ, etc. (112). ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು (ಪದವು 124). ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೋಡಿದಿಗನ ಮುಂಜೆ ಇರುವ (or ಮೊದಲಿದ್ದ) ಕಿವಿಯೇ ನಾಸಿ (Prv.). See Öpr. 2, after 4; Bp. 28, 56; 46, 63; 51, 16; 57, 58; J. 19, 7; 28, 5. 48; 29, 36; Kk. 24. 66. — ಮತ್ತಾರು. -ಅರು. = ಮತ್ತಾರೂ. (Bp. 48, 18). — ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ. rep. Again and again (ಮುಖನ Mr. 480; J. 26, 6; My.). — ಮತ್ತೆಯು. -ಉ 9. = ಮತ್ತೆಯುಂ, ಮತ್ತೆಂ, etc. (Bp. 24, 84; 27, 20; 51, 1). — ಮತ್ತೆಯುಂ. -ಉಂ. = ಮತ್ತಂ (ಕೆಂದ. 157 Cm.; Bp. 25, 1; 29, 1; 60, 50). — ಮತ್ತೆಯೂ. -ಊ. = ಮತ್ತೆಯುಂ. (ಪುನ ಕೆ. 469). — ಮತ್ತೊಂದು. -ಒಂದು. Another—, a different—; another thing, etc. (C.). ಮತ್ತೊಂದು ಎಮ್ಮರ್ವದ ಹೇಡುವದು (ಅನ್ಯತರ, ಅನ್ಯ, ಇತರ); ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿ (ಪಕ್ಷಾನ್ತರ); ಒಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಸ್ತುವಿ

ಯಾಗಿದುಂದು (ಪ್ರತಿ, ಪ್ರತಿನಿಧಿ Nr.). ಒಣ್ಣೆಯ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ಹೇನ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಬದಿಗೆ ಗೋಡಿಯನ್ನೂ ಹೇಡಿದ್ದರಿ (B. 4, 168). See Bp. 31, 8; 44, 24. 60; 48, 25; ಕೆ. 71. 72. 257. 325. — ಮತ್ತೊಬ್ಬ. -ಒಬ್ಬ. Another—, a different—; another man, boy, etc. (C.; ಕೆ. 398; B. 2, 53; 3, 71). ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗನುಪನಯನ ನಾಳೆ (Dp. 4). ಅವರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಕೆಡವಿದನು (B. 2, 2). ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸತಿ (Bp. 51, 9). — ಮತ್ತೊಬ್ಬರು. -ಒಬ್ಬರು. Others, other people (C.). ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಹಾಗೆ ಮಾಡೋಣ (ಅನುಕರಣ G.). See ಕೆ. 243. 283. — ಮತ್ತೊಬ್ಬರು. -ಒಬ್ಬರು. Another woman, girl, etc. (C.). — ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ. -ಒಮ್ಮೆ. Another time, once more (C.; B. 4, 56. 153).

ಮತ್ತೆ mattē. A drunken woman; a passionate woman (ನಾಣಿ HIA; J. 15, 42).

ಮತ್ತೆಭೆ matta-ibha. An elephant in rut. 2, N. of a vṛitta (Öh.; Mr. 366).

ಮತ್ತೆಭಗಾಮಿನಿ mattēbha-gāmini. = ಮತ್ತಗಜಗಾಮಿನಿ. (J. 26, 8).

ಮತ್ತೆಭವಿಕ್ರೇದಿತ mattēbha-vikrēdita. N. of a vṛitta (Öh.).

ಮತ್ಸ್ಯ matya. The means of acquiring knowledge;—the exercise or application of knowledge. See ಎಕೆ.

ಮತ್ಸ್ಯತೀತೆ mati-atita. Surpassing (all) understanding (Bp. 35, 52).

ಮತ್ಸ್ಯ matra. The letter or syllable ಮ (ಕೆಂದ. 127. 129. 178. 215. 347. 350; Kāv. I. 3, 35-40).

ಮತ್ಸ್ಯ matsa. = ಮತ್ಸ್ಯ, etc. (Sk.).

ಮತ್ಸ್ಯರ matsara. = ಮದ್ದರ, ಮದ್ದರ. Envious, grudging, jealous, hostile. 2, selfish, greedy, covetous, avaricious, niggardly. 3, envy, grudge, jealousy, enmity, hostility; greediness after, selfish eagerness for or addiction to;—anger, passion (ಕೇಣ ಕೆ. 5; Bhn. 18). — ಮತ್ಸ್ಯರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become envious; to become hostile (My.).

ಮತ್ಸ್ಯರಿ matsari. An envious, jealous or grudging man;—a hostile, wicked or depraved man.

ಮತ್ಸ್ಯರಿಸು matsarienu. = ಮದ್ದರಿಸು. To be envious; to be hostile (Bh. 1, 14, 5; My.; ಅವನನ್ನು ಕುದುರು or ಅವನ ಮೇಲೆ).

ಮತ್ಸ್ಯ matya. = ಮದ್ದ, ಮದ್ದ, ಮತ್ಸ್ಯ. A fish (ಮಾನ್ ಕೆ. 99). 2, N. of the first avatāra of Vishnu (Mr. 19). 3, N. of a country and of its king (Bp. 6, 18; Bh. 4, 1, 22. 26). 4, a particular luminous appearance.

ಮತ್ಸ್ಯಕೆ matyaka. A little fish. 2, = ಮತ್ಸ್ಯ No. 2.

ಮತ್ಸ್ಯಕೇಶವರ matyaka-kēvara. N. of a līnga (Bp. 54, 62).

ಮತ್ಸ್ಯಗಂಧಿ matya-gandhi. = ಮತ್ಸ್ಯಗಂಧಿನಿ. (My.).

ಮತ್ಸ್ಯಗಂಧಿನಿ matya-gandhini. N. of the mother of Vyāsa (Bh. 1, 2, 23).

ಮತ್ಸ್ಯಗಂಧಿ matyandi. Granulated sugar (ಐವತ್ತರ್ಕರ Mr. 217).

ಮತ್ಸ್ಯಧಾನಿ matya-dhāni. A fish-basket.

ಮತ್ಸ್ಯಧವಜ matya-dhvaja. Kāma (My.).

ಮತ್ಸ್ಯಪಿತ್ತೆ matya-pittē. A species of medicinal plant (= ಕುರುಡೋಹಣಿ).

ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣ matya-purāṇa. One of the purāṇas (Bp. 48, 76), communicated by Vishnu in his matyāvatāra.

ಮತ್ಸ್ಯಬಂಧನ matya-bandhana. A fish-hook.

ಮತ್ಸ್ಯಬಂಧನ matya-bandhani. A fish-basket.

ಮತ್ಸ್ಯಬಂಧಿ matsya-bandhi. *An angler, a fisherman.*

ಮತ್ಸ್ಯಬ್ರಾಹ್ಮಣ matsya-brāhmaṇa. A class of Brāhmaṇas who customarily eat fish (My.).

ಮತ್ಸ್ಯಭುಕ್ matsya-bhuk. = ಮತ್ಸ್ಯದ್ರಾಹ್ಮಣ. (My.).

ಮತ್ಸ್ಯಯನ್ತ್ರ matsya-yantra. A fish made to vibrate constantly on a pole, and which Arjuna struck with his bow after the failure of other competitors (My.; see Bh. 1, 14, 2, etc.; 1, 15, 28, 29).

ಮತ್ಸ್ಯವೇಧನ matsya-vēdhana. A fish-hook.

ಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ matsya-saṅghāta. A multitude of fish, a shoal of young fry.

ಮತ್ಸ್ಯಾಕ್ಷಿ matsya-akshi. A fish-eyed woman. 2, N. of a species of soma plant (= ಸೋಮವಲ್ಲರಿ; see ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ & ಹೊನ್ನ).

ಮತ್ಸ್ಯಾದ matsya-ad. (also ಮತ್ಸ್ಯಾದ). Fish-eating, feeding on fish.

ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ matsya-avatāra. = ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ, ಮತ್ಸ್ಯ No. 2. (Bp. 54, 42, 62).

ಮಥ matha. = ಮಥನ. See ಮ್ತ.

ಮಥನ mathana. Stirring, shaking, agitating;—churning;—rubbing, friction;—crushing, grinding;—killing, destroying;—injury, trouble;—a churning-stick (ದ್ರಾ, ಕಡೆವು Nn. 127, o. r. ಕೊಲುವು). ಚತನವಿದ್ವಗ ಮಥನವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಥನಕಾಲ mathana-kāla. The time of churning. ಮಥನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವುದುಳ್ಳೇ? (Prv.).

ಮಥನಾಗ mathana-aga. The mountain mandara.

ಮಥನಾಗೇಂದ್ರ mathanāga-indra. The excellent mandara.

ಮಥನಾಗೇಂದ್ರಧರ mathanāgēndra-dhara. Viṣṇu. ಮಥನಾಗೇಂದ್ರಧರನ ಜಾತೆ, the Ganges (J. 2, 12).

ಮಥನಿಸು mathanisu. To churn (ಕಡೆ ರಿ. 62). 2, to agitate a subject, to discuss (Mhr. ಮಥನೇ); to quarrel (My.). ಚೊತೆಗಾಡಿನ ಸಂಗಡ ಮಥನಿಸಿದಾರದು (Prv.).

ಮಥ mathi. A churning-stick.

ಮಥಿತ mathita. Stirred, shaken about; churned; crushed; afflicted. 2, buttermilk without water, pure buttermilk (ಮುತೇರ, ಮುಚ್ಚಿ Nn. 91).

ಮಥಿಸು mathiṣu. = ಮಥಿಸು. (Rāv. 1, 106).

ಮಥಿಸು mathisu. To stir, to shake about, to churn (ಪೊಸ ಯಿಸು Ūt. I, 78); to kill (Bp. 21, 41; J. 2, 25).

ಮಥುರೆ mathurē. A district and town now called Multra, situated on the Yamunā.

ಮದ mad. = ಮತ 2. (Bp. 13, 25; 61, 46-48; J. 17, 32).

ಮದ mada. = ಮದರೆ, ಮದ, (ಮದನೆ), ಮದು, (ಮದುನೆ), (ಮಯ 2). Joining; a wedding, a marriage (probably fr. ಮದು 1; T. ಮದ, to join; to marry; T., M. ಮದ, joining; wedding; T. ಮದ್ವಲ್, a wedding; ಮದುಕ್ಕೆ, a first joining: a wedding, marriage; Tē. ಮನುಮು, ಮನುಮ, a fitting match, marriage). — ಮದಗಡ. -ಕಡ. Connection-money: money lent without interest and documents (to an old connection, My.). — ಮದಮಕ್ಕಳು. The bride and bridegroom (My.). — ಮದಮಗ. A bridegroom (My.; T. ಮದಮಗ, ಮದವಾಳ; M. ಮದಮಾಳ, ಮದವಾಳ; in T., M. also: husband; cf. ಮದವನ). ಮದಮಗನ ಬಿಟ್ಟು, ಮದುವೆಗೆ ಹೋದರು (Prv.). — ಮದಮಗರು. A bride (My.; T.

ಮದಮಗ, ಮದವಾಟ್ಟು, ಮದಾಟ್ಟು; M. ಮದಾಟ್ಟು). — ಮದವಕ್ಕಳು. = ಮದಮಕ್ಕಳು. (Rām. 1, 16, 46). — ಮದವಟ್ಟುಗೆ. -ಪಟ್ಟುಗೆ. A joining or a band of plaited hair (ಕಡ್ಡು, ಬಡೆಗಟ್ಟು. Kk. 33). — ಮದವರ್ಕ್ಕ. -ಮರ್ಕ್ಕ. = ಮದವಕ್ಕಳು. (J. 31, 31, 37).

ಮದ mada. 1. Intoxication, drunkenness. 2, madness, insanity. 3, ardent passion, love, desire, lust; rut of an elephant; lasciviousness, wantonness. 4, delight, rapture, joy. 5, pride, arrogance, conceit. 6, one of the saṅkārībhāvas (Kāv. IV, 16). 7, bloom of youth, prime (ನವಯಾವನ, ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರಾಯ Nn. 107; ಪ್ರಾಯ Mr. 513). 8, any intoxicating drink;—honey. 9, the juice that exudes from an elephant's temples when in rut (ಗುಡಾನ, ಅನೆಯ ಮದ 107; ಗುಡಾನ 513). 10, the black humble bee (ಅಳಿ, ತುಮ್ಮಿ 107; ಅಳಿ 513). 11, cotton (ಒಮಲ, ಪತ್ತಿ 107; ಕಾರ್ಪಾಸ 513). 12, a wave (ನೀರಿ, ನೀರೆ ಪೆ 107). 13, semen virile (ರೇತು G.). 14, musk (ಕಸ್ತೂರಿ G.). ಪದವನ್ನೆ ತಾಳ, ಮದವನ್ನೆ ಗರ್ವ. — ಪದ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಮದ ಹೋದಿ; ತೇ? — ಮತ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮದ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). See ಅಕ್ಕ. — ಮದಂಗದು. -ಕೆದು. Pride to be destroyed (Sāv. 4, 128). — ಮದವಟ್ಟೆ. A black bee-like ornament tied to the frontal globe of an elephant (Abh. P. 3, 94). — ಮದವೆದ್ದೆ. -ಪೊರೆ. Rut to be joined to (Ūpr. 6, 61). — ಮದವಕ್ಕ. -ಪಕ್ಕ. Conjunction with the juice that exudes from an elephant in rut (Abh. P. 4, 119). — ಮದವಟ್ಟು. -ಪಟ್ಟು. = ಮದವಟ್ಟೆ. (Abh. P. 12, 11). — ಮದವಸರೆ. = ಉರಿಮಿವಸರೆ (Si. 126). — ಮದವಿಡ. -ವಿಡ. Intoxication, ruttishness etc. to subside. ಮದವಿಡಿದಾನೆ (ಉದ್ವಾಸ್ತ Mr. 155). — ಮದವೆದ್. -ವೆದ್. To become drunk, proud, etc. (Bp. 41, 6). — ಮದವೇದಸು. -ವಿಡಸು. To raise intoxication, etc.; to increase the desire of—(Grj. 10, after 45). — ಮದವೇದಿಸು. Intoxication, etc. to rise (to the head); to become ruttish, as an elephant (B. 4, 23); to become proud (Ūpr. 7, 55) or furious (Sāv. 3, 55); etc. (ಅರಸನ) ಚಿತ್ತವತ್ತಿಯನ್ ಅಡದು, ಹತ್ತಿವಿಡೋಲಯ್ಯ! ಚಿತ್ತವ ಪಡೆದು, ಮದವೇದಿ ಮೊಲ ನಾಯಿ ಹತ್ತಿದನ್ನಕ್ಕ (Sp.). — ಮದವೇದ. -ವಿಡ. To become ruttish (Rāv. 1, after 35).

ಮದ mada. 2. = ಮದು 2, ಮದ್ವ, q. v. — ಮದಗುಣೆ. = ಮದಗುಣೆ. ಕರೇ ಮದಗುಣೆಗೆ ಗಿಡ (ಶಿವ Ūb.). — ಮದಗುಣೆ. = ಮದ್ವಗುಣೆ. ಮದಗುಣೆಗೆ ಗಿಡ (ಸುಮನ Ūb.).

ಮದರಲಿ mada-kala. Uttering low sounds of love, etc.; ruttish; a ruttling elephant.

ಮದಗ madaga. = ಮದಗು. A sluice, a flood-gate (My.; T. ಮದಗು; Tē. ಮದುಗು, ಮದುಮು).

ಮದಗಜ mada-gaja. An elephant in rut (ಮತ್ವ, etc. Mr. 155); an elephant of one of the eight quarters. 2, the number 8 (Ūb.).

ಮದಗಜಮನೆ madagaja-gamanē. (= ಮತ್ತೇಳಗಮನಿ). A woman with the gait of a madagaja (Ūb. v. 301, 310). ಮದಗು madagu. = ಮದಗ. (My.).

ಮದಜಲ mada-jala. = ಮದ No. 9. The juice of rut (ಸೇಕ್ಕು ನೀರೆ ಕ್ಕೆ).

ಮದಮದ madaḍu. Dullness, stupidity (My.; Tē. ಮದಡಿ, ಮದರೆ, a stupid rustic; T. ಮಯಕ್ಕು, ಮಯಲ್, lust, sensual infatuation; dullness, bewilderment; see ಮಂಚ cf. ಮರಳು 8). ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ಮದಮಾಯಿತು (My.). — ಮದಮ -ಅ 3. A stupid man (My.).

ಮದತ madata. = ಮದ್ತತು, etc. Aid, help (Mhr., H.).

ಮದತಗಾಲಿ madata-gāla. A helper, an assistant (B. 5, 268; Mhr., H.).

ಮದನ madana. = ಮಯೂರ, ಮೇಘ, ಮೋಮ್. Intoxicating; exhilarating, gladdening. 2, passion, love, lust. 3, an intoxicated, mad, haughty man (ಉನ್ನತ, ಸೂಕ್ತದವನು Nn. 115). 4, Kāma (ಅನಂಗ, ಕಾಮ 115; ದರ್ಶನ Mr. 513). 5, N. of a mythical weapon. 6, a virtuous man (ಸನ್ನತ, ಸತ್ಪುರುಷ 115). 7, a worthy ascetic (ಸುತಾವಸಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ತಪಸ್ವಿ 115). 8, the thorn-apple, *Datura metel* Roxb. (ಉಮ್ಮತ 513). 9, the tree *Vanguiera spinosa* Roxb. (= ಪಿಣ್ಣೀತಳ; ಕಾದವವಿಧೇದ, ವೃಕ್ಷಧೇದ 115; ಅವನಿರುತ 513). 10, the season of spring. 11, bees' wax. 12, N. (J. 29, 31, 32, 39; 30, 49). — ಮದನಕಯ್ಯ. Pleasant arms: the ornamental supports of the eaves of a house fixed into the pillars of the veranda (My.; J. 17, 28; Si. 495 as ಮದನಕಯ್ಯ). 2, a crutch-like stand, four of which are used to lay the bamboos on which an idol is carried upon when resting (My.). — ಮದನತನ್ನೆ. Kāma's father Vishnu; — a class of metrical feet (Ūh.).

ಮದನಕದನ madana-kadana. = ಮದನಯುದ್ಧ. (My.).

ಮದನಕಲಹ madana-kalaha. = ಮದನಯುದ್ಧ. (My.).

ಮದನಕಲೆ madana-kālē. The art or science of love (Bp. 42, 18; J. 11, 22).

ಮದನಕಾಮೇಕ್ಷಣಿ madana-kāma-tēvari. A kind of drug which excites sexual love (My.).

ಮದನಕೇಳಿ madana-kēli. Sexual pleasures (My.).

ಮದನಗೃಹ madana-grīha. Pudendum muliebri (My.).

ಮದನಗೋಪಾಲ madana-gōpāla. Herdsman of love: Kṛishṇa. ಬೆಳ್ಳೆ ಬೋಲಿ, ಮದನಗೋಪಾಲ (Prv.).

ಮದನಜನಕ madana-janaka. Viṣṇu (My.).

ಮದನಜನಕತ್ವ madana-janakatva. The state of being Viṣṇu; the state of generating sexual lust (Ūpr. 4, after 42).

ಮದನಜ್ವರ madana-jvara. The fever of passion (My.).

ಮದನತನ್ತ್ರ madana-tantra. Sexual gestures and coitus (My.).

ಮದನತಾಪ madana-tāpa. Fever of passion, pain of love. See ಪಾರುಪಾಲೆ.

ಮದನದಹನ madana-dahana. Śiva (Bp. 13, 26).

ಮದನಧ್ವಂಸಿ madana-dhvaṁsi. Śiva. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಮದನನಾಕ madana-nāka. Śiva (Bp. 51, 68).

ಮದನಪಿತ madana-pita. Kṛishṇa (Mr. 519).

ಮದನಬಾಧೆ madana-bādhē. The pain or disquietude of love. (My.).

ಮದನಮಂಜರಿ madana-manjari. N. of a queen (J. 8, 15, 23, 24).

ಮದನಮಂದಿರ madana-mandira. = ಮದನಗೃಹ. (My.).

ಮದನಮರ್ಪನ madana-mardana. Śiva (Bp. 28, 50).

ಮದನಯುದ್ಧ madana-yuddha. = ಮನ್ಯಥಯುದ್ಧ. (My.).

ಮದನರಸ madana-rasa. Honey (ಜೀನ ತುಪ್ಪ G.).

ಮದನರಿಪು madana-ripu. Śiva. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಮದನವತಿ madana-vati. N. of a metre (Ūh.).

ಮದನವೇದನೆ madana-vēdanē. = ಮದನವಾಧೆ. (My.).

ಮದನವೈರಿ madana-vairi. Śiva (Bp. 40, 44).

ಮದನಹರ madana-hara. Śiva (Bp. 2, 24). 2, sign for a metrically long syllable (Ūh.). 3, N. of a class of metrical feet (Ūh.).

ಮದನಹರಣ madana-haraṇa. Śiva (Bp. 36, 6).

ಮದನಾಗಮ madana-āgama. A manual of love (Śāv. 3, after 35).

ಮದನಾತುರ madana-ātura. Sick with love; love-sickness (J. 11, 19).

ಮದನಾಂತಕ madana-antaka. Śiva (Bp. 53, 42).

ಮದನಾರಿ madana-sari. Śiva (Bp. 1, 52; J. 14, 19).

ಮದನಿ madani. The double jasmine (ದುಣ್ಣು ಮಲ್ಲಿಗೆ Mr. 126).

ಮದಪ್ಪನ ಮಾಡಾ-ಪ್ಲಾವಾ. A flow of the ichor from an elephant's temples (Abh. P. 10, 159).

ಮದಭೃಂಗ ಮಾಡಾ-bhṛīṅga. A drunk or gladdened black bee (Śāv. 3, 41).

ಮದಮುಖಿ ಮಾಡಾ-mukha. A man with a proud face (ದರ್ಶನುಖನು Bhn. 64).

ಮದರ ಮಾಡಾ. Tbh. of ಮದ್ರ. Joy, pleasure (Rām. 6, 43, 8).

ಮದರಂಗ (mada-rāṅga). = ಮದರಂಗಿ, etc. — ಮದರಂಗವಾಡೆ.

A plantain of red colour and great fragrance (My.).

ಮದರಂಗಿ (mada-rāṅgi). = ಮದರಂಗ, ಮದುರಂಗಿ. The Henna

plant, a shrub used as a hedge and by women to dye their finger-nails red, *Lawsonia alba* Lam. (St. & Pl.; 8. Mhr.). See ಮುಕ್ಕು. — ಮದರಂಗಿಯ ರಸ. (ಯಾವ, ಯಾವಕ G.).

ಮದರಸ ಮಾಡಾ-rasa. = ಮದಜಲ. (Śāv. 3, 46).

ಮದರಾಸು ಮಾಡಾ-rāsu. = ಮದ್ರಾಸು. (My.).

ಮದರಿ ಮಾಡಾ-ರಿ. Tbh. of ಮಧುರಿ. The town of Madhurē in the Tamiḷ country where a good red colour and beautiful cloths are made (B. 2, 7).

ಮದಲ್ ಮಾಡಾ. = ಮದ, etc. A wedding, a marriage (in ಮದಲಿಗ, etc.).

ಮದಲಗ ಮಾಡಾ-laga. = ಮದಲಗ. (My. occasionally).

ಮದಲಿಗ ಮಾಡಾ-liga. A bridegroom (My. occasionally).

ಮದಲಿಗಿತ್ತಿ ಮಾಡಾ-liga-itti. A bride (My. occasionally).

ಮದಲಿಂಗ ಮಾಡಾ-līṅga (i. e. iṅga). = ಮದಲಿಗ. (My.).

ಮದಲು ಮಾಡಾ-lu. = ಮೊದಲು. (My.).

ಮದಲೆ ಮಾಡಾ-lē. = ಮದ್ದಲೆ, etc. (My.).

ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿ ಮಾಡಾ-vanagitti. = ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿ. ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿಯ ಧೃತ್ಯರ್ (ಜನ್ಯ Si. 447).

ಮದವಣಿಗ ಮಾಡಾ-vaniga. = ಮದವಣಿಗ, ಮದವಳಿಗ. A bridegroom (My.; Si. 256, 447).

ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿ ಮಾಡಾ-vaniga-itti. A bride (My.). ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿಗೆ ಕಾವಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮದವತಿ ಮಾಡಾ-vat. Possessing intoxication, being intoxicated, in rut, etc.

ಮದವತ್ತರಕ್ಕು ಮಾಡಾ-vat-tarakshu. A furious hyena or tiger (Śāv. 4, 20).

ಮದವದಿಭಗಮನೆ madavat-ibha-gamanē. = ಮದಗಜಗಮನೆ. (Ūh. v. 232).

ಮದವನ madavana. (fr. ಮದ). (= ಮಯ್ಯನ, etc.). A man connected by marriage: a husband (see T., M. s. ಮದಮಗ; T. ಮದ್ವನ, a brother-in-law; a cousin who is the mother's brother's son or the father's sister's son; ಮೈತ್ತುನ, a brother-in-law; M. ಮದ್ವನ, the son of a mother's brother or of a father's sister; T. ಮರುಗ, ಮರುಮಗ, a son-in-law; Tē. ಮದಿವ್ವಲು, the daughter of a mother's brother, etc.; ಮದಿವಿ, the son of a mother's brother, etc.). ಮಗ ಮದವನಂ ಜಾಮಾತ್ಯ ಎನ್ನುದು (Hlā.).

ಮದವನಿಗ madā-vanigā. = ಮದವನಿಗ, etc. (ವರ Nr.; Grj. 10, after 46 & 79). ಮದವನಿಗನ ಅರು ಕೆಲವ್ವರು ಸ್ನೇಹಿತರುಣ್ಣು, ಅವರು ಜನ್ಮರೆನಿಸುಗು (Nr.).

ಮದವನಿಗತನ madavanigatana. The state of being a bridegroom (Grj. 10, 46).

ಮದವಳಿಗ madā-valigā. = ಮದವಳಿಗ, etc. (J. 30, 54; 31, 1).

ಮದವಳಿಗೆ madā-valigē. A bride (Bh. 1, 19, 89).

ಮದವಿ madavi. A kind of cloth (ಪಟ್ಟಿಧೇವ Mr. 342).

ಮದವಾಸ್ಥಾನ madā-sthāna. A place of intoxication: a drinking-house, a tavern.

ಮದಾನ್ಧ madā-andha. Blinded by passion, blind from pride (Bp. 45, 11; Śāv. 3, 42; 5, 18).

ಮದಾನ್ಧಕ madā-andhaka. = ಮದಾನ್ಧ. (Śāv. 5, 19).

ಮದಾನ್ಧತೆ madā-andhatē. Blindness from pride (Śāv. 4, 29).

ಮದಾಳಿ madā-ali. = ಮದಭಂಗ. (Ūpr. 2, 84).

ಮದಿ madi. = ಮದ, etc. — ಮದಿಮಕ್ಕಳು. = ಮದಮಕ್ಕಳು. (G. 567). — ಮದಿಮಗ. = ಮದಮಗ. (G. 399. 400. 453). — ಮದಿಮಗಳು. = ಮದಮಗಳು. (G. 453).

ಮದಿ madi. (= ಮದಿ). Tbh. of ಮುಂಟ. — ಮದಿಹುಲ್ಲು. A very common grass, used to make cords, brooms, etc., Pennisetum aureum Link. (Z.).

ಮದಿಪ madipu. (fr. ಮತಿ with T. & M. pronunciation of the ತ). Estimation, valuation, rating (My.; Tē. ಮತಿಮ್ಪು, ಮದಿಮ್ಪು; T., M. ಮದಿಪ್ಪು).

ಮದಿರಾಗ್ರಹ madirā-griha. A drinking-house, a tavern.

ಮದಿರೆ madirē. ಮದಿರಾ. Spirituous liquor.

ಮದಿಲ್ madil. A wall (T., M.; Tē. ಮದುರು, ಮದುರು ಗೋಡೆ, ಮದುಲು). See ಪೊಮ್.

ಮದಿವೆ madivē. (= ಮದ, etc.), ಮದುವೆ. Wedding, marriage (ವಿವಾಹ, ಉಪಯಮ, ಪರಿಣಯ, ಉದ್ವಾಹ, ಉಪಯಮ, ಪಾಣಿಪೀಡನ Si. 255; My.). ಬಕನ ವಾರಿ, ಮಗನ ಮದಿವೆ. — ಕುರುಡಿಯ ಮದಿವೆಯಾದರೆ ಮನೇ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮೂಲ (Prva.). — ಮದಿವೆ ನಸಿದ ಕೊಡು. To give (a daughter) away as wife (My.). — ಮದಿವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಮದುವೆ. To marry, to take a husband or a wife (My.). ಅನ್ನಿಸಾಕ್ಷಿವಾಗಿ ಮದಿವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣತಿ (ಪತ್ನಿ, etc. Si. 183). ತನ್ನ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಮದಿವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಎಲೆಯಳ್ಳೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (ಔರಸ, etc. 190). — ಮದಿವೆ ಮಾಡಿಸು. = ಮದುವೆ. To cause a marriage to take place, as the purōhita by his superintendence and instructions, as a liberal man by pecuniary assistance, etc. (My.). ಅವನಿಗೆ (ಅವಳಿಗೆ, ಅವರಿಗೆ)

ಮದಿವೆ ಮಾಡಿಸು, or ಅವನ (ಅವಳ, ಅವರ) ಮದಿವೆ ಮಾಡಿಸು (My.). — ಮದಿವೆ ಮಾಡು. = ಮದುವೆ. To institute marriage for a son or daughter, or for a brother or sister, with the proper rites, to perform the act of giving in marriage, to marry. ತನ್ನ ತಾಯಿಗಳು ಮಕ್ಕಳ or ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದಿವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಅಣ್ಣನು ತಮ್ಮನ (or ತಮ್ಮನಿಗೆ) ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, etc. (My.). ನಾನೇ ಒಲಿಸೆನ್ನರೆ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಯಾರಿಗೆ ಮದಿವೆ ಮಾಡ್ತಾನು? — ಹುಡ್ಡು ಹೋಗದೆ ಮದಿವೆ ಆಗದು, ಮದಿವೆ ಆಗದೆ ಹುಡ್ಡು ಹೋಗದು (Prva.). See Prva. s. ನೀಲಕಂಠ, ಸಾಮರ. — ಮದಿವೆಯಾಗು. — ಆಗು. = ಮದುವೆ. Marriage to take place; to enter into the conjugal or connubial state, to marry; to be married; to be married to. ಮೊನ್ನೆ ಮದಿವೆಯಾದೆನಯ್ಯ (Dp. 4). ನಾನು ಅವರನ್ನು ಮದಿವೆಯಾದೆನು (My.). ನಿಮಗೆ ಮದಿವೆ ಆಯಿತೋ? or ಆಗಿದೆಯೋ? (My.). ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಮದಿವೆ ಆಯಿತೋ? (My.). See Prva. above.

ಮದಿಸ್ಥೆ madishthē. Very intoxicating (form): spirituous liquor.

ಮದಿಸು madisu. To grow or be proud, to behave arrogantly (Bp. 22, 21; 24, 52. 66; 28, 42; 38, 73; 45, 16; 47, 44; 50, 49; 51, 80; 53, 45; 59, 21; My.). 2, to grow fat or plump, as a person or the body (My.).

ಮದಿನೆನ madina. Medina. ಮಕ್ಕಳೆ ಹೋದ, ಮದೀನಕ್ಕೆ ಹೋದ, ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೋಗಾದಿಸಿ ಬಸ್ತ (Prv.).

ಮದೀಯ madīya. Mine, belonging to me (Bp. 2, 10; 5, 1; 85, 27; 39, 60; 41, 17).

ಮದು madu. = ಮದ, etc. — ಮದುಮಗ. = ಮದ. (B. 3, 51; My.). See Prv. s. ಮದುವೆ. — ಮದುಮಗಳು. = ಮದ. (B. 3, 51; My.).

ಮದು madu. 1. Tbh. of ಮಧು. (ಚೈತ್ರ ಸಂ. 20).

ಮದು madu. 2. = ಮದ 2, etc. — ಮದುಗುಣಿಗಿಡ. The thorn-apple, Datura alba Wall. and Datura fastosa Lin. (St. & Pl.).

ಮದುರಂಗಿ (madu-raṅgi). = ಮದರಂಗ. (ರುಫರೆ Mr. 117).

ಮದುರೆ madurē. = ಮದರೆ. Tbh. of ಮಧುರೆ No. 3. (My.).

ಮದುವೆ maduvē. = ಮದುವೆ. (ಉಪಯಮ, ಪರಿಣಯ, ಪಾಣಿಪೀಡನ, etc. Hlā.; ವಿವಾಹ, ಉಪಯಮ, etc. Nr.; ಕವ್ಯಾಹರ, ಉದ್ವಾಹ, etc. Mr. 307; My.; Tu. ಮದುವೆ). ಮದುವೆಯ ಮುಯ್ಯ ಸೀರೆ (ನಿವಸನೋದ್ವಹನ Smd. Dh.). ಮದುವೆಯಲ್ಲದ ಎಣ್ಣು ಮರುಷಗ ಹುಡುಗಿ (ಕನ್ಯೆ, etc. Si. 184). ಬಸುದಿವೆತ್ತಿತಿ, ಮಗನ ಮದುವೆ ನಾಳೆ (Dp. 4). ಬೆನಕನ ಮದುವೆ ನಿಸ್ತಾ ನಾಳೆ. — ತುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು ಮದುವೆ ಗುಣ. — ಮದುವೆಗೆ ತನ್ನ ಅಕ್ಕಿ ಸೇರಿಸಿ ತೀರಿ ಹೋಯಿತು. — ಮದುವೆ ಮನೇರಿ ಅನ್ನ ಎಕ್ಕಿ, ಹಿತವ ಪತನ ಹಾಗಿ. — ಮದುವೆ ಮನೇರಿ ತೋವೆಗೆ ಅತ್ತರು, ಗೌರೀ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗೆ ಅತ್ತರು. — ಮದುವೆ ಮುಗಿದರೂ ಮದುಮಗನ್ನ ನೋಡಲಿಲ್ಲ (Prva.). See Ūpr. 1, after 101; Bp. 43, 59; J. 24, 33; 31, 18. 24. 31; Prva. s. ಮುಣ್ಣೆ, ಮೂವತ್ತು, ಸಾವು; 8p. s. ಎಲೆಕ್ಟ. — ಮದುವೆಕಳಕ. A string of cotton thread that is put round the wrist of the bride and bridegroom (My.). — ಮದುವೆಗೆ ಯ್. = ಮದುವೆ ಮಾಡು. (Bp. 56, 15). — ಮದುವೆಹಪ್ಪರ. A temporary shed for nuptial ceremonies (My.). ಮದುವೆ ಹಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಎತ್ತು ಹುಡುಕಿ ಬಸ್ತ ಹಾಗಿ. — ಮದುವೆಹಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಮದುಮಗನೇ ಜಾಣ (Prva.). — ಮದುವೆಹಗಲಿ. A raised seat of earth, etc. in the çappara for the bridal pair (My.). — ಮದುವೆ ನಿರ್. = ಮದುವೆಯಾಗು. (Ūpr. 4, 12; Abh. P. 10. after 220; Śāv. 1, 55). — ಮದುವೆಪ್ರಸ್ತ. A marriage-feast (My.). — ಮದುವೆಮಂಗಳ. A marriage and other festive

occasions (Bp. 40, 44). — ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಮದಿವೆ. (C.). ಇವನು ರಾಜಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟನು (B. 4, 5). ಅವನು ಬೇಗನೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟನು (5, 200). — ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸು. = ಮದಿವೆ. ನಿನ್ನ ಸೂನುಮದನಂ ಚಂದ್ರಹಾಸಂಗಿ ತಂಗಿಯ ವಿಧಾನದಿಂ ಮದುವೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿದಂ (J. 31, 29). — ಮದುವೆ ಮಾಡು. = ಮದಿವೆ. (C.). ಅವಳನ್ನು ಅವಳ ತಂದೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟನು (B. 3, 51). (ಹುಡುಗಿಯನ್ನು) ಕದ್ದು, ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಲ್ಲು! — ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ, ನೋಡು! ಮದುವೆ ಮಾಡಿ, ನೋಡು! (Prvs.). See Abh. P. 10, after 150; Bp. 4, 43. — ಮದುವೆಯಾಗು. — ಆಗು. = ಮದಿವೆ. (C.). ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀ (ಪತ್ನಿ, ಪಾಣಿಗ್ರಹೀತಿ); ಒಮ್ಮೆ ಮದುವೆಯಾದವಳು (ಪುನರ್ಭೂ, ದಿವ್ಯು Nr.). ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು (ವೈವಾಹಮಾದ ಅಂಗನಾತತಿ Nn. 136). ಕುಲಭಾತಕಗೆ ಮದುವೆಯಾದ ವಿಷಯ (J. 31, 37). ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಳು (B. 4, 3). ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗ ಬೇಕು (5, 46). See Öpr. 6, 13; Bp. 9, 50; 46, 5; J. 9, 10; 19, 19; 27, 14, 16; Si. 189; B. 5, 38, 67, 157, 275, 289-291. — ಮದುವೆಮುಹೂರ್ತ. The time of marriage; an auspicious time for marriage (My.). — ಮದುವೆಬಿಗ್ಗ. = ಮದುವೆ ಮುಹೂರ್ತ. (My.).

ಮದೇಭ mada-ibha. An elephant in rut (ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆ Nn. 74).

ಮದೋತ್ಕಟ mada-utkata. Excited by drink, passion, etc.; an elephant in rut.

ಮದೋತ್ಕರ mada-utkara. Abundance of delight (ಸನ್ನೋಪದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ G.; ಸನ್ನೋಪಗೊಮ್ಮವಿಕೆ Öb.).

ಮದೋದಕ mada-udaka. = ಮದಜಲ. (My.; ಸಿಂಧು G.; B. 5, 239).

ಮದೋದ್ಭವ mada-uddhata. Excited with drink, etc.; puffed up with pride, arrogant, haughty. (My.).

ಮದೋದ್ರಿಕ್ತ mada-udrikta. Abounding in passion, lust or pride (My.).

ಮದೋದ್ರೇಕ mada-udrēka. Abundance or excess of lust or pride (My.).

ಮದೋನ್ಮತ್ತ mada-unmatta. Intoxicated with passion or pride, furious. (My.).

ಮದಗರೆ madgārē. = ಮಗ್ಗರೆ, q. v.

ಮದ್ಗು madgu. The diver-bird, a shag, a kind of cormorant (ಜಲಕಾಕ, ನೀರ್ಗಾಳಿ Mr. 171). 2, a particular large fish (ವಾಗು, ತ್ಯಂ, ಹೆಮ್ಮಾನ್ 409; see ಮದ್ಗುರ).

ಮದ್ಗುರ madgura. A species of fish, Macropteronatus magur Ham. 2, a kind of sheat-fish.

ಮದ್ಗುತು maddatu. = ಮದ್ದತ್ತು, etc. (My.; Br.; ಅನುಕೂಲ, ಸಹಾಯ Öb.).

ಮದ್ಗುತ್ತು maddattu. = ಮದತ, ಮದ್ದತು. (My.).

ಮದ್ದರಸಗಡ maddarasa-giḍa. A shrub with fragrant white flowers, Tabernae montana coronaria Br. (St. & Pl.).

ಮದ್ದಲೆ maddalē. = ಮದಲೆ, ಮದ್ದಲೆ, ಮದ್ದೆ. Tbh. of ಮರ್ದಲ. (My.). ಮದ್ದಲೆ ಬೊಡಿಯುವವನು (ಮಾರ್ದಲಿಗ, ಮದ್ದಲಿಗ Si. 340). — ಮದ್ದಲೆಯವ. — ಅವ. = ಮದ್ದಲಿಗ. (My.).

ಮದ್ದಲೆಗಾಡ maddalē-kāra. = ಮದ್ದಲಿಗ. (ಮಾರ್ದಲಿಗ, ಮಾರಲಿ G.).

ಮದ್ದಲಿಗ maddaliga. = ಮರ್ದಲಿಗ. A man who beats a labor (see Si. s. ಮದ್ದಲೆ).

ಮದ್ದಲಿಗತಿ maddaliga-iti. (Ömd. 244). A woman who beats a labor.

ಮದ್ದಲೆ maddalē. = ಮದ್ದಲೆ, etc. (ಮರ್ದಲ Nr.; ಮೃದಂಗ, ಮುರಲಿ Hā.; ಮೃದಂಗ Nn. 66; Mr. 80; My.; Si. 62). ಅಮಗದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಾದವಾಗ ಮದ್ದಲೆ ಎರವು ಬೇಡಿದರನ್ನೆ. — ಒರಳು ಹೋಗಿ, ಮದ್ದಲೆ ಸಂಗಡ (or ಹತ್ತಿರ ದೂರು) ಹೇದಾದ ಹಾಗೆ. — ಬಾರು ಬಿಗಿದರೆ ಮದ್ದಲೆ, ನಾರಿ ಇದ್ದರೆ ಶೋಭನ (Prvs.). See ಜವಳಿಮದ್ದಲೆ. ಮದ್ದಲೆಗಾಡ maddalē-kāra. = ಮದ್ದಲಿಗ. (ಮಾರ್ದಲಿಗ, ಮಾರಲಿ G. Nr.).

ಮದ್ದಿ maddi. = ಮತ್ತಿ 2, etc. (Tē.; My.; ಸಾಲ, ಸರ್ಪಕ, etc. Si. 132; T. ಮರುದ, ಮರುದು; M. ಮರುದು).

ಮದ್ದಿನ maddina. Tbh. of ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. (My.).

ಮದ್ದು maddu. 1. (Tbh. of ಮರ್ದಲಿ). = ಮರ್ದಲ. Any drug, any medicine, whether a powder, a pill, or a fluid; a remedy (C.; Tē. ಮನ್ನ; Tu. ಮರ್ದಲ; T. ಮರುನ್ನ; M. ಮರುನ್ನ; Bp. 18, 71; 42, 17). 2, gunpowder (C.; Tē., T., M.; B. 3, 117; 4, 200; 5, 112). ರೋಗಹರವಾದ ಮದ್ದು (ಭೇಷಜ, etc. Si. 199). ಒಡಕಿಸುವ ಮದ್ದು (ಜೀವಾತು, etc. 298). ಮದ್ದಿನ ಮರುಳಾಗಿ ಹೇಳಲಿ ಗೊಣ್ಣೆದ್ದ ನಾಯಿ (ಅಲರ್ಕ, ಯೋಗಿತ Nr.). ಮದ್ದು ತಿಳಿದವನಾದರೆ ಒದ್ದ ಶೆಟ್ಟಿ ಹೋದೀತೇ? — ನಾಡೇ ನೋಡಬೆ, ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾಡು ರೋಗ ಬರುವದು. — ಮಗ್ಗಿ ಬಾರದವನಿಗೆ ಮಗ್ಗೇ ಕಾಯಿ ಮದ್ದೇ? — ದೊಡ್ಡವನುಣ್ಣಿರೆ ಮದ್ದು, ಒದವನುಣ್ಣಿರೆ ಹೆಸಗಿ. — ಮದ್ದು ಕೂಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವದುಣ್ಣೇ? — ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿ ಇಲ್ಲ, ಮರಣ ಗಾಲಕ್ಕೆ ಮದ್ದು ಇಲ್ಲ. — ಮದ್ದು ಸುರುವಲ್ಲಿ ಹದ್ದಿಗೇನು? — ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಯಿತು ಮದ್ದಿನ ಗುಣ. — ಮನಗುಣಿಗೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ (Prvs.). See ಬಳ; Prvs. s. ನಂಜು 2, ಮನೋರೋಗ, ವಾಸಿ 4, and ಸದ್ದು. — ಮದ್ದರೆ. — ಆರೆ. To rub (and give) medicine (Bh. 3, 17, 38); — ಮದ್ದಿನಂಜನ. — ಅಂಜನ. A salve to make one's self invisible (Bp. 31, 3). — ಮದ್ದುಗದಿವೆ. O. r. of ಮದ್ದುಗದಿವೆ, q. v. — ಮದ್ದುಮರ. A medicinal tree (Bp. 15, 20; 17, 10; 18, 67).

ಮದ್ದು maddu. 2. = ಮೊದ್ದ. (My.). See ಎದ್ದು. — ಮದ್ದ. = ಮೊದ್ದ. (My.).

ಮದ್ದು maddu. = (ಮತ್ತು), ಮದ 2, etc., ಮರ್ದಲ. Intoxication, madness; ruttishness; an intoxicating preparation that destroys sound understanding (My.; cf. ಮತ್ತ; Mhr. ಮದತ, ಮದವ, an intoxicating preparation of opium). — ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ. The thorn-apple, Datura metel and fastuosus (ಉನ್ನತ್ತ, ಮದನ, etc. Nr.). — ಮದ್ದಾನೆ. — ಅನೆ. An elephant in rut (My.; ಛನಾಛನ, ಮತ್ತೇಛ G.; B. 4, 9). — ಮದ್ದುಕುಣಿಕೆ. = ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ. (ಉನ್ನತ್ತ Si.). — ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ. = ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ. (ಅಸ್ಥೋತ, ಉನ್ನತ್ತ, ತಿವ, ಕುದ್ದಾಲ, ಧತ್ತೂರ, ಮದನ G.). — ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ. = ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ. (My.; Bp. 54, 30; Abhā. 1, 37; ಕನಕಾಹ್ವಯ, ಕೋವಿದಾರ, ಚಮರಿಕ, ಜಪಾಪುಷ್ಪ G.).

ಮದ್ದುಗಾತಿ maddu-gāti. A medicine-woman; a female poisoner. See ಬಲು..

ಮದ್ದುರು maddu-ru. N. of a place in Mysore.

ಮದ್ದುರಿಗೆ ಮಾರಬಯ್ಯ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮದ್ಯ madya. Intoxicating, exhilarating, gladdening, lovely. 2, any intoxicating drink, vinous or spirituous liquor. See ಕಳ.

ಮದ್ಯಗೋಟ್ಟಿ madya-gōṭṭi. Tbh. of ಮದ್ಯಗೋಟ್ಟಿ, q. v.

ಮದ್ಯಗೋಷ್ಠಿ madya-gōshṭhi. A drinking-party; a place where people drink together (ಗೋಮುಖ, ಅಸವಾಸಕ್ತ Nn. 20, o. r. ಮದ್ಯಗೋಟ್ಟಿ).

ಮದ್ಯಪ madya-pa. One who drinks intoxicating liquor (ಮದ್ಯಪಾನ, etc., ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವವನು Dhv.).

ಮದ್ಯಪಾನ madya-pāna. The drinking of intoxicating liquor;—any intoxicating drink. See ಮದ್ಯಪ.

ಮದ್ಯಪಾನಗೋಷ್ಠಿ madyapāna-gōṣṭhi. = ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠಿ, 9. v.

ಮದ್ಯಪಾಯ madya-pāyi. = ಮದ್ಯಪ. (My.).

ಮದ್ಯವಾಣಿ madya-vāṇi. An exhilarating sound or voice (ಕಲರವ, ವಾಸರ Ūt. I, 41).

ಮದ್ರ madra. = ಮದರ. Joy, happiness. 2, N. of a country to the north-west of India. See ಅಶ್ವಪತಿ.

ಮದ್ರಾಸು madrasu. = ಮದರಾಸು. Madras (My.: B. 4, 117; 5, 112).

ಮದ್ಲೆ madlē. = ಮದ್ದಲೆ. (My.).

ಮಧು madhu. = ಮದು. Sweet; pleasant, agreeable; sweetness. 2, honey (ಹೇನಿನ ತುಪ್ಪ Mr. 509; ಹೇನು Nn. 9. 13); the nectar of flowers (ಮಳರನ್ನ, ಪೂಗಳ ಇನಿದು Mr. 105; ಪರಾಗ, ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣ Nn. 18, o. rs. ಪುಷ್ಪರಣ, ಪರಿಮಳ; ಬಿರುಮುಗುಳ ಬಣ್ಣ 509). 3, ambrosia; milk (ಅಮೃತ 13). 4, mead, vinous liquor, spirituous liquor (ಅಸವ, ಸುರ 13; ಅಶ್ವ 509). 5, liquorice. 6, a species of plant (= ಚೀವರಿ). 7, N. of the first month of the year, the month caitra (March-April, ಚೈತ್ರಮಾಸ 13; ಚೈತ್ರ 509). 8, the black humble bee (ಭೃಂಗ, ತುಪ್ಪ 13). 9, tin (ಕಂಗ, ತವರ 13; ತವರ 509). 10, N. of an asura or daitya (ದನುಜ 13; ಸುರವೈ 509). 11, ಇಂದ್ರನು (13). 12, spring, the vernal season (March-May; My.). — ಮಧುವಯು. -ಅಯು. N. (Bp. 61, 6). — ಮಧುವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 58, 9; 61, 1. 4). — ಮಧುವರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 9, 48).

ಮಧುಕ madhuka. Sweet. 2, the liquorice-root, *Glycyrrhiza glabra* Lin. 3, ಕೊಳಂಬ (G.).

ಮಧುಕರ madhu-kara. A (male) bee (3m. 1).

ಮಧುಕರಿ madhu-kari. A female bee (Ūpr. 7, after 102; Rāv. 1, after 135).

ಮಧುಕ್ರಮ madhu-krama. A drinking bout, drunkenness, tippling.

ಮಧುಗೋಷ್ಠಿ madhu-gōṣṭhi. A drinking-party (ಘಟ, ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠಿ Nn. 109, o. r. ಮದ್ಯಪಾನಗೋಷ್ಠಿ).

ಮಧುಚ್ಛಂದ madhu-ṣhanda. Tbh. of ಮಧುಚ್ಛಂದಸ್. (J. 12, 17; 33, 40).

ಮಧುಚ್ಛಂದಸ್ madhu-ṣhandas. N. of the fifty-first of Viśāmitra's 101 sons. See ಅಘಮರ್ಷಣ.

ಮಧುತರ madhu-tara. Uncommonly sweet or agreeable (A.).

ಮಧುದೂತಿ madhu-dūti. The female messenger of spring: the plant *Bignonia suaveolens*. (Grj. 7, 41; Rāv. 9, 48; 10, 19. 20).

ಮಧುದ್ರಮ madhu-drama. The tree *Bassia latifolia* Roxb.

ಮಧುಪ madhu-pa. A bee.

ಮಧುಪರ್ಕ madhu-parka. A mixture of honey, an offering of honey and milk (also plantains): a respectful offering to a guest or to the bridegroom on his arrival at the door of the father of the bride; the ceremony of receiving a guest. (Grj. 10, after 79; My.).

ಮಧುಪರ್ಗ madhu-pargi. The creeper *Cocculus cordifolius* DC.

ಮಧುಪರ್ಗ madhu-pargikē. The timber tree *Gmelina arborea* Roxb.

ಮಧುಪಾನ madhu-pāna. Sipping spirituous liquor, etc.; spirituous liquor. (J. 30, 17).

ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠಿ madhupāna-gōṣṭhi. = ಮಧುಗೋಷ್ಠಿ, 9. v.

ಮಧುಪಾಯ madhu-pāyi. Honey-drinker: a bee.

ಮಧುಪೂರ madhu-pūra. The wild date tree, *Phoenix sylvestris* Lin. (ಕುಚಲ Mr. 117).

ಮಧುಪ್ರಿಯ madhu-priya. Fond of honey, etc. 2, the black humble bee (ಭೃಂಗ, ತುಪ್ಪ Nn. 29). 3, the month caitra; spring (ಚೈತ್ರ, ವಸಂತ 29, o. r. ಚೈತ್ರಮಾಸ). 4, the eye (ನೇತ್ರ, ಅಣ್ 29). 5, Kāma (ಕಾಮ, ಮದನ 29). 6, Balabhadra (ಕಾಮಪಾಲ, ಬಲಭದ್ರ 29). 7, Śiva (ಶಿವ, ಕುಚಲ 29). 8, a voluptuary, etc. (ಭುಜಂಗ, ಎಟ 29).

ಮಧುಪ್ರೇಮ madhu-prēmi. Rāma (Mr. 22).

ಮಧುಫಲ madhu-phala. A kind of oocooa-nut. 2, the plant *Flacourtia sapida* or *cataphracta*. See ಮಾಧುಫಲ. ಮಧುಫಲಭುಜ madhu-bhūbhujā. King Spring (Rāv. 9, 58; V. 4, 54).

ಮಧುಫಲವಾರ madhu-bhūmīa. = ಮಧುಫಲಭುಜ. (Rāv. 10, 23).

ಮಧುಮಕ್ಷಿಕೆ madhu-makshikē. A bee.

ಮಧುಮಕ್ಷಿ madhu-makshē. A bee (ಹೇನಿನ ನೋಟ Mr. 115).

ಮಧುಮತಿ madhu-mati. Containing sweetness (fem.). 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮಧುಮಥನ madhu-mathana. The destroyer of the daitya Madhu: Viṣṇu.

ಮಧುಮಾಧವ madhu-mādhavi. Any spring flower abounding in honey. 2, N. of a rāgini or musical mode. (R.).

ಮಧುಮಾಸ madhu-māsa. = ಮಧು No. 7. (J. 8, 4).

ಮಧುಮಿತ್ರ madhu-mitra. A bee (ಅಳಿ Mr. 512). 2, spring (ವಸಂತ 512; Rāv. 10, 12). 3, Kāma (ಸ್ಕರ 512). 4, Balabhadra (512). 5, Śiva (ರುದ್ರ 512; Bp. 61, 82).

ಮಧುಮೂಲ madhu-mūli. N. of a plant (ಸಿಂಹವೈ, ಹಗ್ಗ Mr. 150).

ಮಧುಯಷ್ಟಿಕೆ madhu-yashtikē. Liquorice. 2, ಕೊಳಂಬ (G.).

ಮಧುರ madhura. Sweet; pleasant, pleasing; sounding sweetly or agreeably; melodious (ಸಾರದ ವೃದ್ಧಿ Mr. 76); sweetness, etc. 2, one of the guṇas in kāvya (Kāv. III, 1, A, 3. 12-14). 3, a kind of sugar (ಬಲ್ಲ Ūb.). 4, the red sugar-cane (ಕೆಮ್ಮ ಕಟ್ಟು Ūb.). 5, a kind of mango (ಮಾಂವಿನ ಗಡ Ūb.). 6, an almond-tree (ವಾದಾಮದ ಗಡ Ūb.). 7, the wild jujube (ಅದವೇ ವಾರೇ ಗಡ Ūb.). 8, rice; a kind of wheat (ಸಣ್ಣ ಗೋದಿ Ūb.). 9, anise-seed (ಬಡೇನೋಪ Ūb.). 10, the wild date tree (ಸಿನ್ನೀ ಗಡ Ūb.). 11, ಹನ್ನಂಗ (Ūb.). 12, = ಮಧುರ No. 3. — ಮಧುರವಾಗ್ಯ. N. (Bp. 11, 16).

ಮಧುರಕ madhuraka. A species of medicinal herb.

ಮಧುರಶ್ವ madhuratva. Sweetness (My.; ಮಾಧುರ್ಮ G.).

ಮಧುರನಿನದ madhura-ninada. A sweet, melodious voice or sound (ತಂಕರ Ūt. II, 66).

ಮಧುರವಾಣ madhura-vāṇi. Sweetly-speaking; a pleasant discourse.

ಮಧುರಸ madhu-rasa. Honey (Abhā. 2, 32; My.).

ಮಧುರಸೆ madhu-rasē. The plant *Sansœvia roxburghiana* Schult. 2, a vine; a bunch of grapes; a grape.

ಮಧುರಿಕೆ madhurikē. *The aromatic plant Anethum pan-morium* Roxb. (ಬದೇಸೋಪು G.).

ಮಧುರಿಪು madhu-ripu. The enemy of Madhu: *Vishnu*.

ಮಧುರಿಪುಜ madhuripu-ja. *Kāma* (Rāv. 9, 51).

ಮಧುರೆ madhurē. ಮಧುರಾ. *The plant Anethum sowa* Roxb. 2, N. of a town in the province of Agra on the right bank of the river Yamunā, Muttra. 3, = ಮದರಿ, ಮದುರೆ, ಮಧುರ No. 12. Madura of the Pāṇḍya kingdom in the Tamil country (Bp. 50, 20). 4, a kind of anuprāsa (Kāv. III, 2, B, 50. 51). — ಮಧುರವಾಗು. A long turban fabricated at Madhurē (My.). — ಮಧುರೆ ಎಣ್ಣೆ. A śakti of Śiva at Madhurē (My.). — ಮಧುರೆ ರಂಗು. A standing purple colour coming from Madhurē (My.).

ಮಧುರೇಶ್ವರ madhurā-tēvara. A king of Madhurē (Bp. 50, 20).

ಮಧುರೋಕ್ತಿ madhura-ukti. Sweet, pleasant words (Ūpr. 5, 25; J. 31, 37).

ಮಧುಲಿಹ madhu-lih. Honey-sucking: a bee.

ಮಧುವನ madhu-vana. The cuckoo. 2, the forest of the ape Sugrīva (Rām. 5, 9, 15).

ಮಧುವಲ್ಲಿ madhu-valli. Liquorice. 2, ಅರಿಮಾದಲ (Mr. 135).

ಮಧುವಾರ madhu-vāra. Drinking repeatedly, tippling, carousing.

ಮಧುವ್ರತ madhu-vrata. Working in honey: a bee; the black humble bee (ಪ್ರಮರ, ತುಷ್ಟು Nn. 63; ಕಲಕಣ್ಣ, ತುಷ್ಟು 73).

ಮಧುಶಿಗ್ಗು madhu-šigru. *The horse-radish tree, Moringa pterygosperma* Gaertn.

ಮಧುಶ್ರೇಣಿ madhu-šreṇi. *The plant Sansevieria roxburghiana* Shult.

ಮಧುಶ್ಫಲ madhusṭhīlō. *The tree Bassia latifolia* Roxb.

ಮಧುಸಖ madhu-sakha. Friend of spring: *Kāma*.

ಮಧುಸಾರಥ madhu-śārathi. Having spring for a charioteer: *Kāma*. (R.).

ಮಧುಸೂದನ madhu-sūdana. Destroyer of Madhu: *Vishnu* or *Kṛishṇa*. (J. 7, 1. 8. 66).

ಮಧುಹರ madhu-hara. = ಮಧುಸೂದನ. (ಕೃಷ್ಣ Mr. 18).

ಮಧೂಕೆ madhūka. *The tree Bassia latifolia* Roxb. See ಇಪ್ಪೆ.

ಮಧೂಕೈಷ್ಠ madhu-uōṣhishṭa. Bees' wax.

ಮಧೂಲಿಕೆ madhūlaka. A kind of *Bassia latifolia* which grows in watery places.

ಮಧೂಲಿಕೆ madhūlikē. A perennial plant, the bow-string hemp, *Sansevieria zeylanica* Willd.

ಮಧ್ಯ madhya. Middle, middlemost, central; being in the middle, intermediate, intervening. 2, of a middle kind, middling, of a middling size or quality. 3, right, just, reasonable. 4, the middle, the midst, the centre (ನಡು Nn. 89; see ನಡು). 5, the waist. 6, mean or common time in music. See Sp. 3. ಮುನ್ನೀ.

ಮಧ್ಯಗ madhya-ga. Going in the middle, being in the middle or among, being in or on.

ಮಧ್ಯದೇಶ madhya-dēśa. The midland country, the country lying between the himālaya, the vindhya mountains, kurukshētra and pruyāga.

ಮಧ್ಯನಾಡಿಕೆ madhya-nāḍikē. The middle artery (Śāv. 2, 96).

ಮಧ್ಯನಾರಿ madhya-nāri. A woman that is in the middle of or between two others. See ಉಕೆ.

ಮಧ್ಯನ್ದಿನ madhya-n-dina. Midday, noon. 2, middle, central.

ಮಧ್ಯಮೆ madhyama. Middle, middlemost, central; intermediate, intervening. 2, of a middle condition or quality, middling, moderate, middle-sized. 3, the waist (ಮಧ್ಯ, ನಡು Mr. 460). 4, the second person (in grammar; see ಮಧ್ಯ ಮಪ್ಪರುಪ). 5, = ಮಧ್ಯಮೆ No. 8 (Mr. 362). 6, = ಮಧ್ಯದೇಶ, the midland country. 7, the fourth (Mr. 76) or fifth of the seven musical notes or svaras (see ಸಪ್ತಸ್ವರ and Bp. 19, 10). 8, the governor of a province.

ಮಧ್ಯಮತ್ವ madhyamatva. Mediocrity (Ūpr. 9, 105).

ಮಧ್ಯಮವಾಕ್ಯ madhyama-pātra. A person of a middling quality or condition (Kāv. IV, 2, 38).

ಮಧ್ಯಮಪುರುಷ madhyama-purusha. The second person in verbal conjugation (Śmd. 91. 255. 258. 261. 262. 276; Kāv. I, 5, 6-12. 32. 33. 41-44).

ಮಧ್ಯಮಾಯ madhyamiya. Middlemost, middle, central.

ಮಧ್ಯಮೆ madhyamē. A girl arrived at puberty. 2, the middle finger. 3, = ಮಧ್ಯಮೆ No. 5, N. of a type of metres (Ch.).

ಮಧ್ಯಯಮಕ madhya-yamaka. A kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 3).

ಮಧ್ಯರಂಗ madhya-raṅga. Śivasamudra in Mysore (My.).

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ madhya-rātri. Midnight (My.; B. 4, 123; 5, 42).

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ madhya-rātrē. = ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ. (Mr. 66; My.).

ಮಧ್ಯರೇಖೆ madhya-rēkhē. The central line (on the breast, Ch. v. 210 MS.). 2, the central or first meridian. 3, the equator (My.).

ಮಧ್ಯರೇಷೆ madhya-rēshē (i. e. ರೇಖೆ). The equator (Mhr.; B. 5, 305. 306).

ಮಧ್ಯವರ್ತಿ madhya-varti. Being in the middle, central. 2, that mediates between parties: a mediator. (My.).

ಮಧ್ಯವರಾಗಮ madhya-samāgama. A kind of sambhōga (Kāv. IV, 2, 23).

ಮಧ್ಯಸ್ಥ madhya-sta. = ಮಧ್ಯಸ್ಥ No. 2. Tbh. of ಮಧ್ಯಸ್ಥ. (My.); mediation (My.; Tē.). ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಇಲ್ಲದ ಊರಲ್ಲಿ (ಒಬ್ಬನು) ಮಧ್ಯಾತ್ಮ (for half a day) ಇರ ಬಾರದು (Prv.).

ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾಢ madhyasta-gāḍa. A mediator (My.).

ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ madhya-stikē. Mediation, mediatorship (My.).

ಮಧ್ಯಸ್ಥ madhya-ṣtha. Standing or being in the middle; being within; central. 2, standing between two persons or parties, acting as mediator, mediating free from party spirit, neutral;—an arbitrator, a mediator.

ಮಧ್ಯಸ್ಥಾನ madhya-ṣthāna. A middle place;—the waist. See ನಡು.

ಮಧ್ಯಸ್ಥಿ madhya-ṣthi. = ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ. (Mhr.; B. 5, 284).

ಮಧ್ಯಸ್ಥಿತ madhya-ṣhita. = ಮಧ್ಯಸ್ಥ No. 1. (Rāv. 5, 131).

ಮಧ್ಯಾಂಗುಲಿ madhya-aṅguli. The middle-finger.

ಮಧ್ಯಾನ madhyāna. Tbh. of ಮಧ್ಯಾತ್ಮ. (My.).

ಮಧ್ಯಾನ್ತಯಮಕ madhya-anta-yamaka. A kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 3 seq.).

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ madhyāhna. = ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. (My.).

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ madhya-ahna. = ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. Mid-day, noon. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ತಿಳಿಯದವ ಗಡ್ಡಾಣದ ನೋಟ ಬಲ್ಲನೇ? — ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನೋಟ, ಸಂಜೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ (Prva.). See ಮಧ್ಯಾಹ್ನ; Prv. 8. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. — ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮಲ್ಲಿಗೆ. The marvel of Peru or four-o'clock flower, *Mirabilis jalappa* Lin. (St. & Pl.). 2, = ಬನ್ನಿಕ್ಕ, ರಕ್ತಕ (G.).

ಮಧ್ಯಾಹ್ನಾಡಿ madhya-āka-nādi. An unfavourable junction of natal stars (My.).

ಮಧ್ವ madhva. N. of the founder of a sect of Vaishnavas in the 13th century, teaching dvaita (My.), also called ಮಧ್ವರಾಯ, ಮಧ್ವಚಾರ್ಯ, etc. (My.).

ಮಧ್ಯಾಹ್ನವ madhu-āsava. Spirituous liquor (see Si. 347).

ಮನ್ man. 1. = ಮನ್ 2, c. g. in ಮನ್ವತ (Bp. 2, 10), ಮನ್ವತ ನೋರಥ (J. 9, 21).

ಮನ್ man. 2. = ಮನ್ 2. — ಮನ್ವತ. — ತಬ್ಬ. Knowledge. ಅವನಿಗೆ ಮನ್ವತವು (My.). ಆ ವಿಷಯ ಅವನಿಗೆ ಮನ್ವತವು ಉಪ್ಪು (My.).

ಮನ manā. = ಮನೆ (only in ಮನವಾರ್ತ). — ಮನವಾರ್ತ. = ಮನವಾರ್ತ. (My.). ಮನವಿಲ್ಲದ ಮನವಾರ್ತ, ಧನವಿಲ್ಲದ ಐಶ್ವರ್ಯ (Prv.).

ಮನ mana. 1. = ಮನ, etc. See ಮನ್ 1.

ಮನ mana. 2. (Smd. 107. 180). = ಮನ್ 2. Tbh. of ಮನಸ್. (ಮನಸ್, etc. Hk.; ಚಿತ್ರ, etc. Mr. 329; ಮನಸ್ಸು Nn. 77. 116; C.). ನಿಮಗಾವು ಮನಕೇಡುವವು? (Smd. 117). ಲೇಸವ ಮನದವ (ಚಿದ್ರಿಪ, etc.); ಮನದ ಬಗೆ (ಸಂಕಲ್ಪ Hk.). ಮನದ ಉತ್ಪದ (ಕೋಟಿ Nn. 43). ಮನ ಬನ್ನಿ ಘೋರು ನುಡಿವದು (ಉಚ್ಚಾವಹ Mr. 84). ಕಡುಲೇಸುಮನದವಂ (ಚಿದ್ರಿಪ Mr. 241). ಮನವಿಲ್ಲದ ಮನವಾರ್ತ, ಧನವಿಲ್ಲದ ಐಶ್ವರ್ಯ. — ಮನವಾರ್ತದ ಪಾವಿಲ್ಲ, ತಿವನವಾರ್ತದ ಸಾವಿಲ್ಲ (Prva.). See Prv. 8. ತನು. — ಮನಂ ಸರ್. = ಮನ ಸರ್. (Smd. 200). The mind to enter into, etc.; to feel desire; etc. — ಮನಕೆ ತರು. To take into consideration or to heart (My.). — ಮನಕೆ ಬರ್. — ಬರು. To enter the mind; to suit or please the mind: to be pleasing, agreeable or desirable (Bp. 14, 11; My.). — ಮನಕೆದರ್. — ತರ್. To bring to the mind: to get or obtain for one's mind, to fulfill the desire of the mind (Abh. P. 3, 77). — ಮನಕೆಲೆ. Mental affliction or pain (Mr. 534). — ಮನಗಣ್ಣುಗೊಯ್ಕ. — ಕೊಯ್ಕ. A woman who cuts or separates the bonds or engagements of (another's) mind (Bp. 40, 53). — ಮನಗಾಣ್. — ಗಾಣು. — ಕಾಣ್. To see or observe with the mind (cf. ಕಣ್ಣಾಣ್); to take hold of with the understanding, to apprehend (My.; B. 4, 7. 73. 91. 170. 179. 187. 189. 197. 224). ಮನಗಾಣೋಣ (ಸ್ವಾನುಭವ, ತನ್ನ ಅನುಭವ G.). — ಮನಗುನ್ನು. — ಕುನ್ನು. 1. The mind or heart to fail or be afflicted: to grieve (Bp. 13, 22; Bh. 5, 11, 40; My.). — ಮನಗುನ್ನು. — ಕುನ್ನು. 2. Grief, sorrow (My.). ಮನಗುನ್ನುಗೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮನಗಡಿದು. — ಕಡಿದು. To destroy the (formerly entertained good) intentions (of another, My.). — ಮನಗಡಿದು. — ಕಡಿದು. The (former) state of the mind or intentions to go or be altered (My.; Si. 364). — ಮನಗೊಡು. — ಕೊಡು. = ಮನಗೊಡು. (My.). — ಮನಗಡಿದು. — ಕಡಿದು. The mind to be perturbed or troubled: to be perturbed in one's mind (Bp. 20, 24; 22, 49; 36, 1; 44, 22). — ಮನಗಡಿದು. — ಕಡಿದು. = ಮನಗಡಿದು. (Abh. P. 5, 78). — ಮನಗುನ್ನು. — ಕುನ್ನು. = ಮನಗುನ್ನು 1. (Bp. 89, 64). — ಮನಗೊಡು. — ಕೊಡು. The mind to be joined or applied

to (Grj. 4, 33). — ಮನಗೊಡು. — ಕೊಡು. To apply the mind to, to pay attention (Bp. 26, 43). — ಮನಗೊರಗು. — ಕೊರಗು. (Smd. 293). The mind to be afflicted. ನೊಲವೆ ನೋಟಕರ್ ಕಣ್ಣಲನೆ ಮನಗೊರಗೆ (294 Mdb.). — ಮನಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. The mind to be captured, fascinated, charmed, or bewitched (ಚಿತ್ರವಿಮೋಹನ Smd. Dh.). See Smd. 81. 280; Ch. v. 200; Rāv. 8, 117. — ಮನಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To fascinate, charm or bewitch the mind (Smd. 24; Ch. v. 16; Öpr. 1, 78; Abh. P. 3, after 75; 5, after 58; 11, 2; Rāv. 6, 5). — ಮನ ತಬ್ಬ. To touch the mind or understanding, to become evident (to a person), to be known (My.). — ಮನದಬ್ಬ. = ಮನ ತಬ್ಬ. ಅವನಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಚನ್ನಾಗಿ ಮನದಬ್ಬದವು (B. 3, 198). — ಮನದಬೆ. — ತಬೆ. The mind to be satisfied, etc.: to be satisfied in one's mind, etc. (Bp. 29, 17; 60, 62). — ಮನದನ್ನ. — ಅನ್ನ 1. Such a man as (is agreeable to) one's mind, a beloved, dear man (ಕಾದಲ, etc., ಪ್ರಿಯತಮ; Rāv. 11, 134; Rāv. 3, after 35). — ಮನದನ್ನ. — ಅನ್ನ 2. A beloved, dear woman (ಪ್ರಿಯತಮೆ ಹೆ.; Kk. 30; Öpr. 3, 62; Rāv. 10, after 28; 11, 128. 134). — ಮನದನ್ನ. — ಅನ್ನ 2. = ಮನದನ್ನ. (ಪ್ರಿಯತಮೆ Smd. 74). — ಮನದರ್. — ತರ್. To take into consideration, to come to a resolution; to amend, etc. (Bh. 1, 8, 71). — ಮನದೇಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To receive with the mind: to receive with pleasure, to accept, to admit and agree to (Abh. P. 9, after 157; 11, after 42; 14, after 171; Rāv. 10, after 15; 13, after 26). ಏರರ್ ಕಾದಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಮನದೇಗೊಳ್ಳುದು ಮುದದಿಂ (Bhn. 1). — ಮನದೊಳಗಡು. — ಕಡು. To put into one's mind: to consider and remember (My.; B. 5, 189). — ಮನ ನಡು. The mind to stick or be hindered from proceeding: to be defeated in one's mind (ನೋಲವಾಚಿ Öt. I, 47). — ಮನದ್ದೆ. — ತದೆ. = ಮನದಬೆ. (Rāv. 1, after 135). — ಮನದ್ದರ್. — ತರ್. = ಮನದರ್. (Öpr. 7, 28; 8, 2; Grj. 2, after 106; Rāv. 1, after 78; 7, 15). — ಮನದ್ದೇ. — ತೇ. The mind to become full (Grj. 3, after 119). — ಮನಬಿಡ. A man of an empty, vain mind (Bh. 2, 1, 40). — ಮನ ಮಗು (ಮನವಿಗು). One's mind to be counteracted: to be baffled, disappointed or deprived of hope (cf. Abh. P. 16, after 8). ಕದಿಲ್ಲನೆನ್ನು, ಮನ ಮಿಕ್ಕನುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smd. I, o. r. ಮನವಿಕ್ಕನುಮ್). ಕೊಡು ದಿನ ಮನ ಮಿಕ್ಕನುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smd. I, o. rs. ಮನವಿಕ್ಕನುಮ್, ಮನವಿಕ್ಕಿದುದುಮ್). 2, to go beyond or act against (another's) wish (My.). — ಮನ ಮುಟ್ಟ. Till it touches the mind; till the mind is satisfied (My.). — ಮನ ಮುಟ್ಟು. The mind to touch: to apply one's (whole) mind to (Bp. 27, 8; My.). ದೇವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ಕೇಳಿ ಧಿಸುವದೊಂದೆ ಆತನ ಬಲ ಜ್ಞಾನದಯಗವ ಮಹಿಮೆ ಗೋಚರವಾಗುವದು (B. 4, 59). — ಮನ ಮುಡು. The mind to break: inclination (to see, to love, etc.) to disappear (Bh. 8, 3, 28; My.; see Prv. 8. ಮನೆ). — ಮನಮ್ಪರ್. — ಅಮರ್. Mind or wish to come or arise: to desire (Rāv. 1, after 135; cf. ಮನ ಬನ್ನಿ ಘೋರು ಮನ). — ಮನಮ್ಪು. — ಅಮ್ಪು. The mind to be divided: to be at a loss (Öpr. 5, 6). — ಮನಮ್ಪುಡು. — ಅಮ್ಪುಡು. To lose heart (Bp. 48, 9). — ಮನಮ್ಪುಗು. — ಅಮ್ಪುಗು. To enter the intellect: to be perfectly understood (Smd. 402). 2, to go to the heart. ನಟ್ಟಿಗೆ ಮನಮ್ಪುಗುವನು (ಹೃದಯಂಗಮ Mr. 85). 3, to be pleasant (Rāv. 2, 61; 3, 11). — ಮನವೆದ್ದಿ. — ಅವೆದ್ದಿ. To be filled or replete with activity, effort, etc. (ಸಮಗ್ರತೇಜ್ಞ, ಸಮುದಾರ್ತತೇಜ್ಞ

Śmd. Dh.). — ಮನವದರು. -ಅಡರು. The mind to enter upon, the mind to engage in or be applied to (Bp. 44, 44). — ಮನವನಿದು. -ಇಡು. To place the mind on, to apply the mind to; to feel a desire after (Bp. 14, 9; 32, 7). — ಮನವನುಮತಿಸು. -ಅನುಮತಿಸು. To agree or assent to (Bp. 50, 51). — ಮನವದ. -ಅದ. The mind or conscience to know. ಮನವದೆಯದ ಪಾವವಿಲ್ಲ, ತನು ತಿಳಿಯದ ನೋವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮನವದಾಕೆ. -ಅದಾಕೆ. Knowledge (My.). — ಮನವಲರ್. -ರು. -ಅಲರ್. The mind to bloom: to rejoice (Bp. 28, 48; 39, 7; 53, 21). — ಮನವಲರಿಸು. -ಅಲರಿಸು. To cause the mind to bloom or rejoice (Bp. 42, 14; 47, 59). — ಮನವಾಕ್ಕಾಯ. = ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯ. (Bp. 8, 14). — ಮನವಾರ. -ಅರೆ. To the full of one's desire, with one's whole mind (Ūpr. 4, 76; Śā. 2, 49; My.). See Ūh. s. ಮುದ್ದುಗೆಯ್ತು. — ಮನವಿಹಾರ. = ಮನೋವಿಹಾರ. ರತ್ನತಿಯಿವ್ವ ಹೊದಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಮನವಿಹಾರಂ ಸ್ವಧಾವಮಕ್ಕ (Mr. 75). — ಮನವಿದು. -ಇಡು. = ಮನವನಿದು. (Bp. 45, 9; 60, 29; My.). — ಮನವಿದ. -ಇದ. Courage to sink: to be humbled, to be discouraged, to be dejected (Bp. 8, 52; 44, 19). — ಮನವುಕ್ಕು. -ಉಕ್ಕು. The heart to swell or boil: to be elated; to be enraged; etc. (Bp. 31, 29). — ಮನವುಡು. -ಊಡು. To incline one's mind towards (Bp. 26, 21; 45, 18). — ಮನವೆದರು. -ಎದರು. The mind to bow: to make hearty obeisance (Bp. 53, 74). — ಮನವೊನ್ನು. -ಎನ್ನು. The mind to join or be bent upon: to long for, to desire; to apply the (whole) mind to (Bp. 18, 90; 30, 20). — ಮನವೊಲಿ. -ಎಲಿ. The mind to be pleased with or feel pleasure in: to rejoice; to be pleased; to long for (Bp. 28, 7; 34, 88; 37, 54; 43, 18; 44, 60; 47, 39; 48, 16; 58, 23). — ಮನವೊಲಿಸು. -ಎಲಿಸು. To cause the mind to be pleased with or accede to, to persuade; to gain one's favor (My.). — ಮನವೊನೆ. -ಎನೆ. = ಮನವೊಲಿ. (Bp. 30, 32; 31, 11; 35, 8 (rep.); 49, 35; 61, 60). — ಮನವೋ. -ಓ. = ಮನವೊಲಿ. (Bp. 41, 20). — ಮನವೋವು. -ಓವು. = ಮನವೋ. (Bp. 58, 15). — ಮನ ಸರ್. = ಮನಂ ಸರ್. (Śmd. 200; Bh. 1, 9, 12). — ಮನ ಸೋರ. -ಉ. To suffer a mental defeat. ಅ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಮನ ಸೋತನು (My.). — ಮನಹಾರಿ. A man deprived of intellect, a fool (Bp. 60, 46).

ಮನಃಕರಣಕ್ಕ ಮನಾಃ-karaṇḍaka. The mind looked upon as a basket (Abh. P. 6, after 8).

ಮನಃಕುಮುದಿನಿ manas-kumudini. The mind considered as an assemblage of white water-lilies (Abh. P. 3, after 78).

ಮನಃಪೂರ್ವಕ manas-pūrvaka. With the whole mind or heart; deliberately, designedly (Mhr.; B. 5, 8, 188; My.).

ಮನಃಪ್ರಾಧೀನೇ manas-prādhīnē (i. e. pra-adhīnē). A woman perfectly subject or subservient (Grj. 8, 10).

ಮನಃಪ್ರಿಯ manas-priya. A beloved, dear man (Grj. 3, 7).

ಮನಃಪ್ರೀಣನ manas-priṇana. The act of gladdening the heart (Ūpr. 7, after 154).

ಮನಃಶಿಲೆ manas-śilē. = ಮನೋಪಲ. Realgar, red arsenic.

ಮನಃಶುದ್ಧಿ manas-śuddhi. Purity of mind, sincerity, etc. (My., as ಮನಶುದ್ಧಿ).

ಮನಃಸಾಕ್ಷಿ manas-sākṣhi. = ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿ. Mind-witnessing: conscience.

ಮನಃಕತ (mana-kata, i. e. kāṭya, burning). Anger; anxiety, grief (Bh. 8, 8, 9; 3, 20, 33).

ಮನನ manana. Thoughtful, careful. 2, reflecting upon; revolving in the mind; thought, intelligence, understanding; knowledge; meditation. (See Prv. s. ತ್ರವಣ 8; G. 39).

ಮನವರ manavara. Tbh. of ಮನೋಹರ No. 2. (My.).

ಮನವೆ manavē. = ಮನುವೆ. A petition, a request, a solicitation (My.; Tē. ಮನವಿ, ಮನಿವಿ; T. ಮನು). — ವನವೆಯರ್ಚ. — ಅರ್ಚ. A written petition (My.).

ಮನಶ್ಚಾ ತಕ manas-cātaka. The mind looked upon as a cātaka (J. 18, 27).

ಮನಸ್ manas. = ಮನ್ 2, ಮನ 2, ಮನಸು, ಮನಸ್ಸು. Mind, intellect, conscience, will; — the internal organ of perception and cognition; the mind; the heart. 2, mind, thought; intention, design, purpose; will, wish; desire, longing after; liking, choice.

ಮನಸಿಜ manasi-ja. Born in the mind or heart: Kāma.

ಮನಸಿಜಾವಂತ manasija-antaka. Śiva (Bp. 4, 69; 37, 51).

ಮನಸಿಜಾರಾಶಿ manasija-arāṣi. Śiva (Bp. 26, 42).

ಮನಸಿಜಾರಿ manasija-ari. Śiva (Bp. 2, 43; 55, 31).

ಮನಸಿರಯ manasi-īraya. Reposing in the heart: Kāma.

ಮನಸು manasu. Tbh. of ಮನಃ. (Bp. 53, 22; My.). ಮನಸಿ

ನನ್ನೆ ಮಹಾದೇವ (Prv.). See Prv. s. ಮನೆ. — ಮನಸಿಗಾಗು.

-ಆಗು. To be suitable or fit for one's mind (My.; B. 5, 231). — ಮನಸಿಗೆ ತರು. = ಮನಕೆ ತರು. (B. 2, 14). — ಮನಸಿಗೆ ಬರು. = ಮನಕೆ ಬರು. (B. 2, 46, 47; 5, 57, 184, 183, 207.

273, 289; My.). ತನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಬನ್ನೆ ಸ್ತ್ರೀ (ಮನದನ್ನೆಕು G.). —

ಮನಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳು. To put closely to the mind or heart;

to cherish (B. 2, 40). — ಮನಸಿಗೆ ಹತ್ತು. To stick to or

remain in the mind (B. 2, 51; My.). — ಮನಸಿಡು. -ಇಡು.

To put one's mind or heart, as into any business (B. 5, 207; My.). 2, = ಮನವಿದು. (My.). — ಮನಸಿನ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು.

To mind, to attend to diligently (B. 5, 145; My.). —

ಮನಸಿನೊಳಗೆ ಬರು. To enter the mind (B. 5, 183, 234; My.). —

ಮನಸಿನೊಳಗೆ ಮಾಡು. To form in one's mind, as a purpose, etc. (B. 5, 207; My.). — ಮನಸಿರು. -ಇರು. Wish,

etc. to exist or be. (ನಿಮಗೆ) ಮನಸಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು (B. 5, 126; My.). — ಮನಸು ಕರಗು. The heart to melt (B. 5, 162; My.). —

ಮನಸು ಕೂಡು. The heart (or hearts) to join or be united (B. 4, 57; My.); opinions to agree (My.). —

ಮನಸುಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಮನಗೊಡು. (B. 1, 14; 5, 207).

ಮನಸುಗೊಟ್ಟು ನಡಿಸು (G. 534). — ಮನಸು ಬರು. Will, wish,

or inclination to arise (My.). — ಮನಸು ಬಿಡ್ತು. To open or

disclose one's mind. ಮನಸು ಬಿಡ್ತಿ ಮಾಡು, to speak one's

thoughts (B. 4, 57; My.). — ಮನಸು ಮಾಡು. = ಮನಸ್ಸು ಮಾಡು, q. v. To make up one's mind; to resolve (B. 5, 201). —

ಮನಸು ಹತ್ತು. The mind to be attached to. ಅವನ ಮನಸು ಎದ್ದದ ಕಡೆಗೆ ಹತ್ತಿತು (B. 5, 185; My.). —

ಮನಸು ಹಾಕು. = ಮನಸ್ಸು. To apply the mind to, to engage in (B. 5, 179, 189, 206). — ಮನಸು ಹೇಸು. The mind to

feel disgust or aversion (Bp. 57, 8; My.).

ಮನಸ್ಕ manaska. = ಮನಃ at the end of adjective compounds. See Śā. 4, after 99.

ಮನಸ್ಕತೆ manaskatē. The state of having the mind fixed on (Ūpr. 1, 84).

ಮನಸ್ಕರಿಸು manas-karisu. To be inclined or disposed, to will (My.).

ಮನಸ್ಸಾರ manas-kāra. *Perfect consciousness, full perception, consciousness of pleasure or pain.*

ಮನಸ್ತಾಪ manas-tāpa. Burning of the mind: mental pain, distress of mind, agony; remorse, regret (ನಿಗ್ರಹ, ಅನೃತ್ಯವನ್ನ. 160). See ಕುಡಿ; Prv. ೨. ಸಂಸ್ಥಾನ.

ಮನಸ್ತಾಮರಸ manas-tāmarasa. The mind regarded as a lotus (Āpr. 5, after 6).

ಮನಸ್ವಿ manasvi. Full of mind or sense, intelligent, clever (Sk.). 2, lax, lawless, capricious, fanciful proceedings (Mhr.);—according to one's inclination (My.).

ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿ manas-sākshi. = ಮನಸಾಕ್ಷಿ. (My.).

ಮನಸ್ಸು manassu. Tbh. of ಮನಸ್ (Smd. 107; ಮನ Nn. 77; My.). ಮನಸ್ಸಿನ ಉತ್ಪಾದಕ (ಕೋಟಿ Nn. 43, o. r. ಮನೋತ್ಪಾದಕ). ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿದ ಗೋದೀ ರೊಕ್ಕ ಯಾರು ಕೊಡಬೇಕು? (Prv.).—ಮನಸ್ಸಾಗು. Wish or appetite to arise (My.). ನನಗೆ ಅನ್ನದ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಾಗ ಒಲ್ಲದು (B. 4, 75).—ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರು. = ಮನಸಿಗೆ ತರು. (B. 5, 49).—ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರು. = ಮನಸಿಗೆ ಬರು. (B. 3, 41. 43. 53).—ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. To put into and keep in one's mind, to remember, etc. (B. 3, 94; 4, 207; My.).—ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿ. To seize upon the mind, to touch the mind, to be known. ಅದು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯಿತು (My.). 2, to retain in the mind for the sake of retaliation or revenge. ಗೆಲಿಯಾ, ನೀನು ಮಾಡಿದ್ದು ಎನ್ನಾ ಯೋಗ್ಯವು! ಇದಕ್ಕೋಗಿ ನಾನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯ ತಕ್ಕದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ (B. 3, 95).—ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತರು. = ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರು. (B. 3, 97; My.).—ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿ. To catch and retain in one's mind, as a desire (B. 4, 17; My.).—ಮನಸ್ಸುಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಮನಸುಗೊಡು. (B. 2, 1; 3, 69).—ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗಿಸು. To alter the mind (My.).—ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗು. The mind to change or be altered (My.).—ಮನಸ್ಸು ಬರು. = ಮನಸು-. Mind or wish to come or arise: to desire or list (My.). ಮನಸ್ಸು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಡಿ ಬಿಡ್ತಲಾಗಿರುವದು (ಯದ್ವತ್ಯ, ಸ್ವರತೆ Si. 386).—ಮನಸ್ಸು ಮಾಡು. = ಮನಸು ಮಾಡು. To form or create a mind or a state of mind in one's self; etc. ನಿದುಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡಿದರೆ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ತಾವ ಕೊಡ್ತು ಹೋಗಿರಿ! (B. 4, 16).—ಮನಸ್ಸು ಹಾಕು. = ಮನಸು ಹಾಕು. (B. 4, 195; 5, 111).

ಮನಾಫ manāk. A little, somewhat, in a small degree.

ಮನಿತ manita. Thought, etc.; understood, known.

ಮನೀಷವಾನ್ manisha-vān. An intelligent, clever man (ಎದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಮನೀಷಿ manishi. Thoughtful, intelligent, wise.

ಮನೀಷಿತ manishita. Cherished in the mind, wished. (My.).

ಮನೀಷೆ manishē. Thought, reflection, intellect, wisdom.

ಮನು manu. A spell, an incantation, a mantra. 2, a man, mankind. 3, the man par excellence, the father of the human race. 4, a generic name of fourteen successive mythical progenitors and sovereigns of the earth, creating and supporting this world through successive antaras (manvantaras) or long periods of time; the first in order of these Manus is called svayambhu (i. e. son of Brahmā), and to this first Manu is ascribed e. g. the code of Manu. 5, the number 14 (Āh.; ಪದಿನಾಲ್ಕು Mr. 348). 6, Manu's wife. See Smd. 152. 175; J. 11, 26.—ಮನುಷೋಳ. N. (Rāv. 13, 100).

ಮನುಜ manu-ja. Manu-born: a man.

ಮನುಜತನ manujatana. = ಮನುಜತೆ. — ಮನುಜತನವೆಡ್. = ಮನುಜತೆವೆಡ್. (J. 33, 5).

ಮನುಜತೆ manujatē. = ಮನುಜತ್ಯ. (Āpr. 4, 91). — ಮನುಜತೆವೆಡ್. -ವೆಡ್. To get the state of man (Āpr. 7, 22).

ಮನುಜಪತಿ manuja-pati. A king (Bp. 50, 52).

ಮನುಜಮಾಂಸ manuja-māmsa. Human flesh (Bp. 24, 9).

ಮನುಜಾಲಿ manuja-āvali. A row or series of men. 2, a sort of cloth (Bp. 11, 25).

ಮನುಜೆ manu-jē. A woman. (Bh. 1, 10, 18).

ಮನುಜೇಂದ್ರ manuja-indra. A king. (Āpr. 5, after 109; Abh. P. 13, 104; J. 26, 55).

ಮನುಮಥ manumatha. Tbh. of ಮನುತ್ಯ. (Bp. 18, 106; 40, 21).

ಮನುಮಥದಲನ manumatha-dalana. Śiva (Bp. 26, 65).

ಮನುನೆ manu-nē. = ಮನನೆ. (My.).

ಮನುಷ್ಯ manushya. = ಮನುಸ. A man, an ordinary mortal. Feminines ಮನುಷ್ಯಳು (My.), ಮನುಷ್ಯೆ (My.), ಮನುಸಿ.

ಮನುಷ್ಯತ್ವ manushyatva. The state or condition or nature of man or of a man. (My.; B. 5, 235).

ಮನುಷ್ಯಧರ್ಮ manushya-dharma. The law or duty of man; the state or character of man (My.). 2, Kāṭhina. ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರ manushya-mātra. A mere man, a common person (My.; B. 4, 16).

ಮನುಷ್ಯಯಜ್ಞ manushya-yaṇa. The sacrifice or act of devotion due to men: hospitality, etc. (G.).

ಮನುಸ manusa. Tbh. of ಮನುಷ್ಯ. (My.).

ಮನುಸಿ manusi. Tbh. of ಮನುಷ್ಯ. A woman (My.).

ಮನುಸ್ಮೃತಿ manu-smṛiti. The code of Manu (My.; G. 562).

ಮನೂತಿ manūti. Assuaging or appeasing words (My.).

ಮನೆ manē. (cf. Sk. ಮಾನ 1 No. 4 and ವನ No. 2). A habitation, an abode; a house; an apartment, a room (ಅವಾಸ, ಅವಸಥ, ಗೃಹ, ಛವನ, ಕುಟ, ಮಂದಿರ, etc. Hk.; ಗೃಹ, ನಿವಸನ, ಮಂದಿರ, etc. Mr. 194; ಗೃಹ Nā. 20; ದ್ವಿಜ, ಗೃಹ 36; ಛವನ 51; ಕೋಶ, ಗೃಹ 52; ಛತ್ವಣ, ಛವನ 53; ಅಗಾರ 62; ಅವಾಸ 68; ಸವನ 84; ನಿವಾಸ 91; ಗಣ 133; ಕೌರಿಕೆ 134; ಬೀದಾರ Bhn. 40; ಮಂದಿರ, etc. Si. 107; C.; Tā.; M.; T. ಮನೆ; Tē. ಮನಿಕ; T., M. ಮನು, to stand fast, be established, persevere; Tē. to live, exist; T. ಮನೈ, ವನೈ, to make, cf. ಮಾಡು). ಮನೆಯಂ ಮಾಡಿದಂ (Smd. 156). ಈ ಮನೆಯತ್ತಲೆ ಸಾರ್! (202). ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನೀರ್ ಮನೆ ಸುತದು (216). ಸಾಯಿರ ಮನೆಗರ್ (111). ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟಿರೂ ಮನೆ (ರುಮೆ, ಲವಣ ಕರ); ಮನೆಯ ನೆರೆ (ಗೃಹಧೂಮಿ, ವಸ್ತು); ಪಂಡಕಾರಕರು ಕೆಲಸಂ ಗೆಯ್ಯ ಮನೆ (ಕರ್ಮಕಾರಿ, etc.); ಮೊದಲ ಮನೆ (ಪ್ರಥಮ ಕಾರಿ, ತರೀ ಗೃಹ); ಹೆತ್ತ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟಗೃಹ, ಸೂತಿಕಾಧವನ); ಮನೆಯ ಹೊಡೆ (ಅಪ್ಪಾದನ, ವಲಭಿ); ಸಿರಿವನ್ನರ ಮನೆ (ಹವ್ಯಗ); ದಾಣಿಸಿರ ಮನೆ (ಪಾಕಸ್ಥಾನ, etc.); ಸೆಜೆಯ ಮನೆ (ತಯನಸ್ಥಾನ, etc.); ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಮನೆ (ಅವೇಶನ, ತಿರಿತಾರಿ); ಸತ್ತದ ಮನೆ (ಸತ್ತತಾರಿ, ಪ್ರತಿತ್ತಯ Hk.). ಮನೆಯ ಸಮಾಪದ ಅರವೆ (ಗೃಹಾರಾಮ); ಮನೆಯ ಮುಕ್ಕಣಿ ಕಾಳ್ಕಲಂ (ಪ್ರಭಾಣ, etc.); ಮನೆಯ ಎಡೆ (ಛವಿನ್, ಪಟು); ಮನೆಯೊಳಗು (ಅನ್ವರ್ಗೃಹ, etc.); ರಾಣಿವಾಸದ ಮನೆ (ಕುಪ್ಪಾಸ್ತ); ಮನೆಯ ಕೆಲದ ದಾಗಿಲು (ಪತ್ತದ್ವಾರ); ಸೆಜೆಯ ಮನೆ (ಕಾರಿ); ಹೆತ್ತ ವಳದ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತಿಕಾಗೃಹ); ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಮನೆ (ಅವೇಶನ, etc. Nr.). ಮಲಗುವ ಮನೆ (ಗರ್ಭಾಗಾರ, ವಾಸಗೃಹ); ಪುರುಷಿನ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, etc. Si. 108). ಹೊಸ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದನು, ಗೃಹಕಾಸ್ತಿ ಮನೆ ಯೋಗಿ (Dp. 4). ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಒಪ್ಪುವು, ಮನಸು ಕಟ್ಟಿ ಕೂಡುವು.—

ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ನೋಡು, ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ನೋಡು!—ಮನೆಯ ದೀಪವೆ
 ನ್ನು, ಮುದ್ದಿಟ್ಟರೆ ಗಡ್ಡೆ ವಾಸ ಸುಟ್ಟುತು.—ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸಂಕನ
 ಮನೆ ಸುಡದೇ?—ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ದಾವೀ ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋ
 ದರು.—ಮನೆಯಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮದು, ಗದಿ ಮಾತ್ರ ಮುಟ್ಟು ಬೀಡಿ!—ಮನೆಗೆ
 ಮಾರಿ, ಪರಂಗಿ ಉಪಕಾರಿ (or —, ಪರೋಪಕಾರಿ).—ಮನೆಗೆ ಒಂದು
 ಮುದುಕ, ಒಲಗೆ ಒಂದು ಕುಣ್ಣೆ.—ಮನೆಗೆ ಒಂದರ ಮಜಿಗೆ ಕೊಡದಾಕೆ
 ಹೇದಾ ಕಳಿಸಿದರೆ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ.—ಮನೆಗೆ ಒಂದು
 ಮುದುಕು ಲೇಸು.—ಮನೆ ಬಲ್ಲಿ, ದಾರಿ ಅದಾಯಿ.—ಮನೆ ಮಂಗಳಾರ, ಬಲಿ
 ಒಂದು ಹೊತ್ತು, ಒಂದು ಬೀಗರು ಕಮರುತೇಗು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.—ಮನೆ
 ಯ ದೀಪವಾದರೆ ಮುತ್ತು ಕೊಡ ಬಹುದೇ?—ಮನೇ ತಿಮ್ಮವನಿಗೆ
 ಕಡ ಹಪ್ಪಳ ಸಣ್ಣಿಗೆ.—ಮನೇ ಮುನ್ನ ಹಕ್ಕು ಹಂದರೂ ಕುಡಿಯುವದಕ್ಕೆ
 ನೀರಿಲ್ಲ.—ಮನೆ ಮುದ್ದಿದರೆ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು, ಮನ ಮುದ್ದಿದರೆ ಕಟ್ಟ
 ರಾಸ (Prva.). ಜಾತಿಹೀನರ ಮನೆಯ ಜೋತಿ ತಾಂ ಹೀನವೇ? (Sp.).
 ಕತ್ತಲೆಯ ಮನೆಗೆ ಮಣಿದೀಪಮಾದನೆ (J. 28, 68). See
 Bp. 12, 7; 45, 19; 52, 11; 55, 25. 38. 45; 56, 83-87; 60,
 36; Dp. 148; J. 11, 6; 28, 45; 29, 32; 31, 31; Si. 107. 109.
 111. 224. 419. 424. 445. 446. 453; ಅದಿಗೆಮನೆ, ಅರಮನೆ, ಉ
 ರಿವನೆ, ಒಕ್ಕನೆ, ಕುಳಿವನೆ, ತವರವನೆ, ತಾಯನಿ, ತಾವರವನೆ, etc.,
 etc.—ಮನೆಖರ್ಚು. Household-expenses (My.). —ಮನೆಗೆ
 ಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To build a house (Dp. 1). —ಮನೆಗದ. -ಕದ.
 A house-door (Bp. 57, 37). —ಮನೆಗಾಪು. -ಕಾಪು. Watching
 the house (V. 9, after 69). —ಮನೆಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. House-
 work (Bp. 27, 89; My.). —ಮನೆದೊಗೆ. -ತದೊಗೆ. House-
 taxes (My.). —ಮನೆದೇವ. The deity or idol of a house
 (My.). ಮನೆಯ ದೇವರನ್ನೂ, ಕೇಳೆಯ, ಮನೆಯ ಕುಸಕವುತನು
 ವಲ್ಲವೇ? ಮನೆಯ ದೇವರನ್ನೂಯ್ಯ ಕಕ್ಕನು ಕುಸಕನಿಟ್ಟಿತ್ತುದು (Jñs.
 42, 12). —ಮನೆದೈವ. = ಮನೆದೇವ. (Bp. 3, 76; 36, 3; 60, 7;
 My.); the demon of a house (My.). —ಮನೆದೊತ್ತು. -ತೊತ್ತು.
 A house-maid (Bp. 55, 38). —ಮನೆಬಹುಕು. Household-
 work or affairs;—house-property (My.). —ಮನೆಬಾಡಿಗೆ.
 House-rent (My.). —ಮನೆಬೇಸಾಯ. One's own agricul-
 ture (My.). —ಮನೆ ಮನೆ. rep. (Ūpr. 8, 99; Bp. 5, 12; 25,
 21; 26, 55; 31, 5. 26; 47, 49; Bh. 1, 8, 70; B. 1, 27; 3, 25;
 5, 63). ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವ ತೊತ್ತು ಮಾತು ತಾರದೆ ಬಿಟ್ಟುಳೇ?
 (Prv.). —ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು. To take up habitation, to
 settle (My.). ಸುಡುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟವ (ತಿವ. G. 552).
 ಮದುವೆಯಾದ ಬದಕ ಪುರುಷನು ಬೇಡೆ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹೆಣ್ಣು
 ತಿಯನ್ನು ಕರ ಕೊಟ್ಟು ಇರುತ್ತಾನೆ (B. 5, 292). —ಮನೆ ಮಾಡಿಸು.
 To cause a house to be built (Bh. 1, 8, 69). —ಮನೆ ಮಾಡು.
 To build an abode or a house (Bh. 1, 8, 19. 84). —ಮನೆ
 ಮಾಡು. = ಮನೆ ಮಾಡು. (B. 5, 100. 201). —ಮನೆ ಮಾಡು. reit.
 (My.; B. 3, 15. 27). —ಮನೆ ಮುಟ್ಟು. So far as the house,
 to the house (My.). —ಮನೆ ಮುಟ್ಟು. 1. To reach the house
 (My.). —ಮನೆಮುಟ್ಟು. 2. The furniture or utensils of a
 house (Abh. P. 11, 152; My.). —ಮನೆಮುದುಕ. A man
 who ruins a house (My.). —ಮನೆಮುದುಕತನ. Ruining a
 house (My.). —ಮನೆಯಜಮಾನ. The master of a house
 (My.; B. 5, 295). Feminine ಮನೆಯಜಮಾನಳು (B. 5, 295;
 My.) or ಮನೆಯಜಮಾನಗಿತ್ತಿ (My.). —ಮನೆಯಜಮಾನಿ. The
 mistress of a house (My.). ಅನ್ಯರರಿ ಜನಿಸಿದ ಅಂಗನೆಯ ಕರ
 ತನ್ನು, ತನ್ನ ಮನೆಗೆವಳ ಯಜಮಾನೆಯನಿಸೆ (Dp. 1). —ಮನೆಯ
 ರ್. = ಮನೆಯವರ್. (Bp. 48, 18). —ಮನೆಯವ. -ಅವ. A man
 belonging to a house (Rām. 3, 2, 15; My.). ಮನೆಯವಳು, a
 woman belonging to a house;—the mistress of a house
 (in the husband's language, My.). ಮನೆಯವರು, people
 belonging to a house;—the master of a house (in the
 wife's language, My.). —ಮನೆಯಳಿಯು. -ಅಳಿಯು. A son-in-
 law who lives and works in the house of his wife's

parents (J. 8, 25; 9, 2; My.). —ಮನೆಯಳಿಯತನ. -ಅಳಿಯ
 ತನ. The state of being a ಮನೆಯಳಿಯ (J. 27, 3). —ಮನೆ
 ಯಾಕೆ. -ಅಕೆ. = ಮನೆಯವಳು. See Sp. s. ಉಂಕ. —ಮನೆಯಾ
 ಕು. -ಅಕು. A domestic servant (My.). —ಮನೆವರನೆ. A
 house-series: something that belongs to a house or
 family as hereditary, as a quality, etc. (My.). —ಮನೆವಾ
 ಗಿರ್. -ದಾಗಿರ್. A house-door (ದ್ವಾರ, etc. Mr. 199). —ಮನೆ
 ವಾರ್ತೆ. House-business, management of domestic affairs
 (Abhā. 1, 29; 2, 6. 12; J. 5, 27; 10, 24; My.). ಮನೆವಾರ್ತೆ
 ಯೋರ್ವನನು (ಅಧ್ಯಾಪಕಾರಿ, ಕುಟುಂಬವ್ಯಾಪ್ತತ Hk.). ಮನೆವಾ
 ತೆಯುಳ್ಳವಂ (ಕುಟುಂಬವ್ಯಾಪ್ತತ Mr. 233). ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಮನೆವಾ
 ತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣರು? (Prv.). See
 Śāstrasāra s. ಎಸಕ. —ಮನೆವೆಗ್ಗದೆ. -ವೆಗ್ಗದೆ. The superin-
 tendent of a house (ಅನ್ನ ವರ್ತಿಕ Hk.). —ಮನೆವೆಣ್ಣತಿ. -ಹೆಣ್ಣತಿ.
 The mistress of a house (Bp. 40, 46). —ಮನೆಹೆಸರು. The
 good name that, from old times, is connected with a
 house (My.). —ಮನೆಹೊದಿಗೆ. Out of the house, out-door
 (Bp. 48, 25).

ಮನೆತನ manētana. = ಮನಸ್ತನ. Household, house-
 hold-life (My.; B. 2, 20. 41). 2, race, family (My.;
 B. 5, 57). ಮನೆತನದ ಮಾತು (ಗಿರಾಗತಿ G.). —ಮನೆತನ ಮಾಡು.
 To keep house, to support a family (My.). ಮನೆತನ ಮಾ
 ದುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ (B. 5, 289). —ಮನೆತನದವ. -ಅವ.
 A householder, a worthy man (B. 3, 33); a man belong-
 ing to the family (My.).

ಮನೆತನಸ್ತ manētana-sta. A householder, a
 worthy, honourable man (My.).

ಮನೋಗತ manas-gata. Existing in the mind; notion;
 wish. (My.).

ಮನೋಗತಿ manas-gati. Heart's course: the heart's desire
 (Bp. 40, 17);—the speed of thought (Mhr.).

ಮನೋಗದ manas-gada. Mental disease: grief, sorrow (V.
 9, 117; Śāv. 4, 113).

ಮನೋಗಮ manas-agama. Being disagreeable or disgusting
 to the mind (as a ನವ-ಅವ, Śāv. 6, after 17).

ಮನೋಗಮನ manas-gamana. Having the speed of thought
 (as a horse, Śāv. 6, after 17).

ಮನೋಗುಪ್ತೆ manas-guptē. Red arsenic.

ಮನೋಜ manas-ja. Kāma; love (ಅತ್ಯುಚ್ಛ, ಕಾಮ Nn. 48; ಅವ
 Mr. 524; see Śmd. 117; Kāv. V, 69; Ūpr. 6, after 64).

ಮನೋಜಭಂಜನ manōja-bhāṇjana. Śiva (Bp. 25, 34).

ಮನೋಜಯ manas-jaya. Conquering the mind or one's
 desires;—pleasing, agreeable (Śāv. 13, 59; My.).

ಮನೋಜವ manas-java. Swift as thought;—quick in
 thought or apprehension. 2, fatherly, paternal, parental.

ಮನೋಜವೀರ manōja-vīra. The hero Kāma (Śmd. 117).

ಮನೋಜ್ಞ manas-jña. Agreeable to the mind, pleasing, lovely,
 beautiful, charming. 2, a wise man (ಸುರಥಿ, ಜ್ಞಾನಿ Nn. 30,
 o. r. ಜ್ಞಾನ; ಲಘು, ಬಲ್ಲವನು Nn. 145, o. r. ಎಲ್ಲವಂ ಬಲ್ಲವನು;
 ಲಘು Mr. 528).

ಮನೋಜ್ಞತರ manōjña-tara. Uncommonly pleasing (Śāv.
 1, after 81; 2, after 42).

ಮನೋಜ್ಞಾನಿ manas-jñāni. A man who knows the mind or
 heart;—Brahmā (ಪಿತಾಮಹ Nn. 22, one M8. ಅತ್ಯಜ್ಞಾನಿ).

ಮನೋಜ್ಞೆ manas-jñē. A pleasing woman;—a princess. 3,
 a wise woman (ವಾಮಿ, ಜ್ಞಾನಿ, o. r. ಜ್ಞಾನಿ Nn. 24).

ಮನೋತ್ಪಾಹ manas-utsāha. Mental elation or joy (ಶೋಭಿ, ಮನದ ಉತ್ಪಾದ Nn. 43, o. r. ಮನಸ್ಸಿನ ಉತ್ಪಾಹ); pleasure, will (Mhr.).

ಮನೋದತ್ತ manas-datta. Given by the mind: given up in thought, mentally devoted. (R.).

ಮನೋದುಃಖ manas-duḥkha. Heart-ache, pain or anguish of mind, mental affliction.

ಮನೋದೃಢ manas-dṛḍha. Firm in mind;—firmness or steadiness of mind (My.).

ಮನೋಧರ್ಮ manas-dharma. A passion or affection of the heart, as love, anger, etc.;—a faculty of the mind, as thought, memory, etc.; any property of the heart or mind (Mhr.; see Ūpr. 4, 39; My. = ಮನೋವೃತ್ತಿ).

ಮನೋನಿಗ್ರಹ manas-nigraha. Restraining and governing the mind (ಸಂಯಮ Ūb.).

ಮನೋನಿರೋಧ manas-nirōdha. Cheeking, restraining or hindering the mind. See ಕಟ್ಟುವದೆ.

ಮನೋಪಲ manas-upala. = ಮನಃಪಲೆ (used also for painting the face, Abh. P. 9, 119).

ಮನೋಭವ manas-bhava. Kāma.

ಮನೋಮೃಜ manas-ambuja. The mind looked upon as a lotus (Rāv. 13, 104).

ಮನೋರಂಜಕ manas-ranjaka. Pleasing, lovely (B. 3, 52; My.).

ಮನೋರಂಜನ manas-ranjana. The act of pleasing the mind, pleasantness. 2, diversion, sport (Mhr.). (Ūh. v. 232; B. 5, 231).

ಮನೋರಂಜನಿ manas-ranjani. N. of a plant bearing yellow flowers that yield all sorts of fragrance according to one's pleasure (My.).

ಮನೋರಥ manas-ratha. Vehicle of the mind: a wish, a desire, a purpose (ಸಹ್ಯ, ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆ Nn. 101; ಅತುರದ ಬಯಕೆ Mr. 329). 2, a desired object.

ಮನೋರಥಸಿದ್ಧಿ manōratha-siddhi. The fulfilment of a wish. (Śāv. 5, 53; My.).

ಮನೋರಮ manas-rama. Gratifying the mind, attractive, pleasing, agreeable, charming, beautiful.

ಮನೋರಾಗ manas-rāga. Mental affection: desire, etc. (Ūpr. 3, after 66).

ಮನೋರೋಗ manas-rōga. = ಮನೋಗದ. ಮನೋರೋಗಕ್ಕೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ. — ಮನೋರೋಗಕ್ಕೆ ಮರಣವೇ ಮದ್ದು (Prva.).

ಮನೋಲತೆ manas-latē. The mind considered as a creeper (Ūpr. 1, after 94; 3, 68).

ಮನೋಲೇಖನ manas-lēkhana. Heart-scratch: heart-sorrow, anxiety or regret for any absent object (ಉತ್ಕಣ್ಣ, ರಣರಣಿಕೆ, ವಿರಹ, ರತಿ, ಹೃತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿ, etc., ಅತುರ Mr. 446).

ಮನೋವರ manas-vara. N. of a lake (Ūpr. 5, after 40).

ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ manas-vāk-kāya. = ಮನವಾಕ್ಯಾಯ. Mind, word and body (Bp. 12, 31; 49, 37; My.).

ಮನೋವಿಕಲ್ಪ manas-vikalpa. An option, desire, etc. of the mind (ಹೇಯ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಕಲ್ಪ Nn. 137).

ಮನೋವಿಕಾರ manas-vikāra. Change of mind or feeling: passion or emotion of the mind, bewilderment, etc. (Bp. 40, 26; B. 3, 34; My.).

ಮನೋವಿಕಾಸ manas-vikāsa. Mind-blooming: mental joy (Abh. P. 11, 87; Bp. 58, 66).

ಮನೋವಿಕೃತಿ manas-vikṛiti. = ಮನೋವಿಕಾರ. (Kāvy. III, 3, B, 57).

ಮನೋವೃತ್ತಿ manas-vṛitti. State or frame of mind, disposition, temper. 2, operation of the mind, activity of spirit, volition, fancy. See Śmd. 45; Śi. 73.

ಮನೋವೇಗ manas-vēga. The speed of thought. (My.).

ಮನೋವ್ಯಥೆ manas-vyathē. Mental pain, anxiety of mind, anguish. (My.).

ಮನೋವೈಕಲ್ಯ manas-vaikalya. Dejection or perturbation of mind, etc. See ಕವಚರಸು.

ಮನೋವ್ಯಾಧಿ manas-vyādhī. = ಮನೋರೋಗ (My.).

ಮನೋವ್ಯಾಪಾರ manas-vyāpāra. Mental operation (My.; B. 4, 24).

ಮನೋಸಾಕ್ಷಿ manas-asāksī. A man who is devoid of a witness of the mind or of conscience.

ಮನೋಹತ manas-hata. Wounded at heart, disappointed.

ಮನೋಹರ manas-hara. = ಮನವರ. Heart-stealing, heart-enrapturing, captivating, attractive, delightful, charming, pleasing, beautiful (ವಾಮ, ಒಳ್ಳೆತು Nn. 24; ವೃತ್ತಸ್ತು ನಿಮಿ 87; ಬೆರಗು ಸೀ.; ಕಣ್ಣೆ ವಸ್ತು Kk. 55). 2, batter of floor of rice, pulse, etc. made to run, in the form of drops, into boiling ghee, when jaggery is added and balls are formed (My.).

ಮನೋಹರವಾಣಿ manōhara-vāṇī. A word that expresses beauty, etc. (Śm. 55; Kk. 18).

ಮನೋಹಾರಿ manas-hāri. = ಮನೋಹರ. 2, an unfaithful or inconstant woman. (Kāvy. IV, 1, 9).

ಮನೋಹೈವ manōhivē. Red arsenic.

ಮನ್ತ manṭa. 1. Tbh. of ಮನ್ತ (Śmd. 338). A churning-stick (ಕಡಗೋಲೆ 338). 2, the upper part of curds (ಮೇದ ರ ಮೇಲಣ ನಿದ 338).

ಮನ್ತ manṭa. 2. Tbh. of ಮತ 1 (Śmd. 108).

ಮನ್ತಣ manṭaṇa. Tbh. of ಮನ್ತಣ. Secrecy; a solitary, private place, a place of retirement (ವಿಶ್ವಾಸ Ū. II, 64; Śm. 68; Tē. ಮನ್ತನ); a secret consultation (Grj. 2, after 106; Tē.); an assemblage of councillors (Grj. 10, after 79). — ಮನ್ತಣಂಗೋಲೆ. -ಂಕೋಲೆ. To take counsel, to consult (Rāv. 5, after 19). — ಮನ್ತಣಮಿರ್. -ಮಿರ್. To consult or concert together; to deliberate (Abh. P. 9, 8; 9, after 191; 14, after 81). — ಮನ್ತಣಮೃದ್ಧಿ. -ಂಮೃದ್ಧಿ. = ಮನ್ತಣಂಗೋಲೆ. (Rāv. 8, after 5).

ಮನ್ತಣಗಾರ್ತಿ manṭaṇa-gārti. A woman of retiring habit (ಪಚ್ಚು ಗೆಗಾರ್ತಿ, ವಿಶ್ವಾಸದವಳೆ ಸೀ.).

ಮನ್ತಣಕಾಲೆ manṭaṇa-kālē. A consultation-room (Śm. 3, after 35).

ಮನ್ತಣೆ manṭaṇi. Tbh. of ಮನ್ತಣ (Śmd. 338, 364). An earthen pot used for churning; a churn (ಕಡವ ಮಳೆಮುಕು ಗುಡುವನಮುಂ Śmd. 338; ಮನ್ತಣಿ HIA; ಗರ್ಗಂ Mr. 210).

ಮನ್ತನ manṭana. = ಮನಿತನ, ಮನ್ತನ. (My.).

ಮನ್ತರ manṭara. Tbh. of ಮನ್ತ. (My.). ತನ್ನರವಿಧವಾಗಿ ಮನ್ತರ ಬೇಡ (Prv.).

ಮನ್ತಾನ manṭāna. = ಮನ್ತನ. (My.).

ಮನ್ತು manṭu. 1. A fault, an offence, a transgression.

ಮನ್ತು manṭu. 2. Tbh. of ಮನ್ತ (Śmd. 365).

ಮನ್ತು manṭu. 3. Tbh. of ಮನ್ತ. Churning. 2, a churning-stick (My.). — ಮನ್ತುಗೋಲೆ. -ಕೋಲೆ. A churning-stick (V. 9, 39).

ಮನ್ತ್ರರ mantura. Tbh. of ಮನ್ತ್ರ (Śmd. 836 Mdb.).

ಮನ್ತ್ರ mantra. = ಮನ್ತ್ರರ, ಮನ್ತ್ರರ. Instrument of thought: a vedic verse or text of prayer or adoration addressed to a deity or deities. 2, a formula dedicated to any particular deity (see e. g. ಅಪ್ಪಾಪ್ಪರ, ಪಂಚಾಪ್ಪರ). 3, a magical formula, an incantation, a charm, a spell. 4, consulting or concerting together, secret consultation; counsel, advice; secret plan, secret. ಮನ್ತ್ರ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ತನ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. — ಮನ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಬಿದ್ದೀತೇ? (Prva.). See Prv. s. ನೆ ತ್ತರುಕರು.

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷತ್ರ mantra-kshātra. Counsel-rulership. — ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷತ್ರವಟ್ಟು. -ಪಟ್ಟು. A man who wears the distinguishing mark of counsel-rulership: a king's minister (ರಾಜವ್ರಹ್ಮತ Mr. 267).

ಮನ್ತ್ರಗಾಧಿ mantra-gāḍha. An enchanter, a magician, a conjurer (My.).

ಮನ್ತ್ರಜ್ಞ mantra-jña. A counsellor, an adviser. 2, a learned Brāhmaṇa, a priest. 3, a secret agent, a spy (ನಿಯೋಗ Mr. 268).

ಮನ್ತ್ರಣ mantraṇa. = ಮನ್ತ್ರಣ. Consulting, consultation; counselling or consulting in private.

ಮನ್ತ್ರತನ್ತ್ರ mantra-tantra. Spells and devices (Bp. 46, 27. 32; 50, 78; see ಮಠ-). ಮನ್ತ್ರತನ್ತ್ರಗಳು (ಪ್ರತಿವಾರ Mr. 391).

ಮನ್ತ್ರನಾಯಕಿ mantra-nāyaki. The mistress of (all) sacred texts (J. 15, 25).

ಮನ್ತ್ರಭಿನ್ನ mantra-bhinna. = ಮನ್ತ್ರಭೇದ No. 1. (J. 29, 27).

ಮನ್ತ್ರಭೇದ mantra-bhēda. Breach of counsel, betrayal of counsel or of a concerted plan. (My.). 2, a particular magical incantation. (My.).

ಮನ್ತ್ರಯನ್ತ್ರ mantra-yantra. The apparatus of spells; spells and amulets (Bp. 52, 21).

ಮನ್ತ್ರಲಕ್ಷ್ಮಿ mantra-lakṣha. A man who regards (Śiva's) mantras; N. (Rāṇ. 4, 58; 18, after 95).

ಮನ್ತ್ರವಾದಿ mantra-vādi. A reciter of vedic and particular mantras (Bp. 9, 45). 2, a magician, a conjurer (My.).

ಮನ್ತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃತೆ mantra-vyākhyāṭṭa-kṛit. A person who explains the vedic mantras.

ಮನ್ತ್ರಕರ್ತೆ mantra-kṛiti. Power derived from counsel (My.). 2, the power of incantations (My.).

ಮನ್ತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ mantra-śāstra. Magic science (My.).

ಮನ್ತ್ರಸಿದ್ಧಿ mantra-siddhi. The accomplishment or operation of a spell. (My.).

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷತೆ mantra-akṣatē. Akṣatē consecrated through the recitation over it of mantras (J. 2, 14; My.).

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷರ mantra-akṣhara. The letters or syllables of a mantra (Abh. P. 3, 127).

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷರಕ mantra-ākṣaraka. A counsellor (My.).

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷರನ mantra-ākṣarāna. Private consultation or advice (ದ್ವಂದ್ವ, ಏಕಾನ್ತ Nn. 91).

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷರನಭೆ mantra-ākṣarāna-sabbhē. A council (My.).

ಮನ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ mantra-āstra. A weapon consecrated through the recitation over it of mantras (J. 4, 88).

ಮನ್ತ್ರಿ mantri. = ಮನ್ತ್ರ 2. Knowing vedic texts;—knowing

incantations, a conjurer. 2, clever in counsel: a king's counsellor, a minister (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nn. 40; Mr. 520). See ಅಪ್ಪಾದತನ್ತ್ರಧಾನ. ಮನ್ತ್ರಿ ಅರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ, ತನ್ತ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ.—ಮನ್ತ್ರಿಯ ಮನೆ ಹಾಡು, ತನ್ತ್ರಿಯ ಕುಲ ಹಾಡು (Prva.).

ಮನ್ತ್ರಿಕ mantrika. A magician (Ūpr. 7, 53).

ಮನ್ತ್ರಿಕನ mantritana. The office or vocation of a counsellor or minister (Bp. 5, 6; My.).

ಮನ್ತ್ರಿತ್ವ mantritva. = ಮನ್ತ್ರಿತನ. (My.).

ಮನ್ತ್ರಿಪ ಮನ್ತ್ರಿ-pa. A prime minister (Kk. 101).

ಮನ್ತ್ರಿಸು mantrisu. To counsel, to advice. 2, to congregate with vedic texts. ಮನ್ತ್ರಿಸಿದ ಪತು (ಉಪಾಕ್ತ Hk.). 3, to enchant with spells or charms (Bh. 8, 27, 22; Śiv. 4, 54). 4, to utter incantations or charms (Bp. 46, 23; 49, 29; 50, 28; My.). ಮನ್ತ್ರಿಸಿದರೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಬಿದ್ದೀತೇ? (Prv.). See ಅಧ-.

ಮನ್ಥ mantha. = ಮನ್ತ್ರ 1, ಮನ್ತ್ರ 3. Stirring round, churning; shaking about, agitating; kindling fire by friction. 2, a churning-stick. 3, a drink in which other ingredients are mixed by stirring, parched barley-meal stirred round in milk. 4, a disease of the eye, cataract, excretion of rheum. See ಅನ್ನಿ-, ನಿಫ-.

ಮನ್ಥದಂಡಿ mantha-daṇḍa. A churning-stick. See ಘೋಷ.

ಮನ್ಥದಂಡಿಕ mantha-daṇḍaka. A churning-stick.

ಮನ್ಥನ manthana. Shaking about, agitating; churning (J. 2, 9); kindling fire by friction. ಮನ್ಥನದಿನ್ನ ಬಾರದ ಬೆನ್ನ ಕಷ್ಟಯಿನ್ನ ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.).

ಮನ್ಥನಿ manthani. = ಮನ್ಥನಿ. An earthen pot used for churning, a churn, a vessel for butter.

ಮನ್ಥರ manthara. Slow, lazy, languid, inert, dull (ಸೊಮ್ಮ Hk.).

ಮನ್ಥಾನ manthāna. A churning-stick.

ಮನ್ಥಿ manthi. A churning-stick (ಮನ್ಥಾನ Mr. 183).

ಮನ್ಥಿಕ manthika. = ಮನ್ಥ, etc. A common vegetable plant, fenugreek, Trigonella foenum graecum Lin. (ಮನ್ತ್ರಿಯ Mr. 138).

ಮನ್ಥಿ manthē. = ಮನ್ಥಿಕ, ಮನ್ಥ, ಮನ್ತ್ರೆಯ, ಮನ್ತ್ರ, (ಮನ್ತ್ರಿಯ), ಮೇಳಿಕೆ, ಮೇಳಿನಿ. Trigonella foenum graecum Lin. (Sk.). ಮನ್ಥೋದಧಿ mantha-udadhī. Churning-sea: the sea of milk (ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರ G.).

ಮನ್ಥ manda. Slow, inert, idle, lazy, indolent, phlegmatic, apathetic. 2, dull, heavy, stupid, silly, foolish, self-willed (see s. ನೀಲ). 3, little; dim, as the sight; faint, as light, etc.; mild, as a smile; low, as a tone; gentle, as a breeze; feeble, as the digestive faculty;—dyspepsy, indigestion (My.);—thick, as a cloth, a plank, a wall, paper, etc. (My.); thick, transparent only to some extent, as water (also when not turbid, My.); thick, as curds, etc. (My.);—bad, evil, wicked, vile. 4, unhappy, unlucky. 5, a species of the elephant. 6, the planet Saturn (Mr. 38). See Prv. s. ಮನ್ಥಿ 1.

ಮನ್ಥಕಾರಿ manda-kāri. Causing indigestion (My.).

ಮನ್ಥಕಾಲಿ manda-kālī. The potherb Basella rubra (ಫೋಕ, ಏಸಲೆ Mr. 148).

ಮನ್ಥಗತಿ manda-gati. Having a slow motion;—a woman who walks slowly (Ūh. v. 332);—a slow walk (J. 18, 34).

ಮನ್ವಗಮನ mandā-gamana. Who or what goes slowly; slow motion. — ಮನ್ವಗಮನಿ. A woman that walks slowly (J. 18, 28). ಮನ್ವಗಮನಿಗೆ ಮನ್ವಹಾಸ ಚಂದ್ರ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಟ ಚಂದ್ರ (Prv.).

ಮನ್ವಗಾಮಿ mandā-gāmi. Going or marching slowly.

ಮನ್ವಜಿ mandā-ja. A lotus (Bhāgavata 10, 10, 47; My.).

ಮನ್ವಜಾಸನ mandāja-āsana. Brahmā (Bhāgavata 10, 13, 44).

ಮನ್ವಜ್ವರ mandā-jvara. Fever arising from indigestion (My.).

ಮನ್ವತ್ಯ mandatva. Slowness, etc. 2, dulness, stupidity, etc. ಅನ್ವ ಚಂದ್ರ ನೋಡಿದರೆ ಮನ್ವತ್ಯ ಹೋಗುವದೇ? — ತುಡ್ಡ ಇದ್ದವಗೆ ನಾಟಿಕೆ ಇಲ್ಲ, ಮಡ್ಡ ಇದ್ದವಗೆ ಮನ್ವತ್ಯ ಇಲ್ಲ. — ಚಂದ್ರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮನ್ವತ್ಯ ಎರ ದಾರದ (Prvs.).

ಮನ್ವನೆ mandanē. Apathy (Rām. 6, 89, 6).

ಮನ್ವಪನ mandā-pavana. = ಮನ್ವಾನಿಲ. (V. 11, after 42).

ಮನ್ವಬುದ್ಧಿ mandā-buddhi. Slow-witted, stupid (ಕುಣ್ಣು Hla.); stupidity. ಮನ್ವಬುದ್ಧಿಯವನಾದರೂ ಸದ್ವ ಪ್ರಾಯವದಾಯನೇ? (Prv.).

ಮನ್ವಭಾಗ್ಯ mandā-bhāgya. Adverse fortune, misfortune; an unlucky man. ಅನ್ವಕನಿಗೆ ಕತ್ತರೇ ಇಲ್ಲ, ಮನ್ವಭಾಗ್ಯನಿಗೆ ದಂಡ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಮನ್ವಮತಿ mandā-mati. Dull-witted, stupid; dullness, stupidity (My.).

ಮನ್ವಮಾರುತ mandā-māruta. = ಮನ್ವಾನಿಲ. (Ūpr. 1, 105; Śāv. 1, 58).

ಮನ್ವಯಾನ mandā-yāna. Slow motion (Ūpr. 7, 77).

ಮನ್ವಯಾನೆ mandā-yānē. A woman of slow gait (Grj. 3, after 91).

ಮನ್ವಯಿಸು mandayisu. = ಮನ್ವವಿಸು, ಮನ್ವಿಸು (ಮನ್ವಯ್ಯು) q. v. To thicken, to coagulate into a thick mass (Bp. 56, 52), etc. (ಸಾನ್ವತ್ಯ Śmd. Dh.).

ಮನ್ವರ mandara. N. of a mountain which served the gods and asuras for a churning-stick at the churning of the ocean for the recovery of the amrita, etc. lost during the deluge. ಎಳೆಯ ತಿರುವಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮನ್ವರಗಿರಿಯನ್ ಇರುಹದನ್ನಿರುಹುವವಾದೆನ್ನ ಮೇಲೆ ನಲಿನಪಾಣದ ತೋರದೀ ಭವದ ಹೊದೆಯನ್ ಇದರ್ ಉದವನನ್ನ ಕಟಕಟ! (Sarpabhdhāṣaṇapada in B. 5, 321). 2, heaven (svarga). 3, large, bulky; — thick, dense, firm.

ಮನ್ವರಧರ mandara-dhara. The mandara-bearer: Vishnu who in the form of a tortoise sustained the mandara on his back at the churning of the ocean. 2, a class of metrical feet (Ūh.).

ಮನ್ವರಶ್ಯಲ mandara-śaila. = ಮನ್ವರ No. 1. (Śmd. 266).

ಮನ್ವರಾಚಲ mandara-aśala. = ಮನ್ವರಶ್ಯಲ. (Bh. 8, 27, 22).

ಮನ್ವಲಿಗೆ mandaligē. = ಮನ್ವಿಲಿ. A grass-mat (My.).

ಮನ್ವವಿಸು mandavisu. = ಮನ್ವಯಿಸು, etc. To be thick-set, etc. (Rām. 3, 3, 20).

ಮನ್ವಸ್ಮಿತ mandā-smita. A smile, a gentle laugh. — ಮನ್ವಸ್ಮಿತೆ, a woman who has smiles (J. 6, 29).

ಮನ್ವಹಾಸ mandā-hāsa. = ಮನ್ವಸ್ಮಿತ. (Bp. 23, 7; 27, 14; J. 13, 28). ಮನ್ವಗಮನಿಗೆ ಮನ್ವಹಾಸ ಚಂದ್ರ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಟ ಚಂದ್ರ (Prv.).

ಮನ್ವಾಕಿನಿ mandākinī. The heavenly Ganges, the river of heaven (ವಾಮ್ನೋ Ūh. II, 10); — the river Ganges.

ಮನ್ವಾಕ್ರಾಂತ mandā-ākṛānta. N. of a vr̥ṣṭa (Ūh.).

ಮನ್ವಾಕ್ಷ ಮನ್ವಾ-akṣha. Weak-eyed. 2, bashfulness, awe of shame.

ಮನ್ವಾಗ್ನಿ mandā-agni. Weakness of digestion, apespy (ಎರುಡೆ Mr. 387).

ಮನ್ವಾನಿಲ mandā-anila. A gentle breeze (ಅರಯ್ಯ ಬಹನ Mr. 50; Ūpr. 1, 86; J. 30, 39). 2, N. of a metre (Ūh.).

ಮನ್ವಾನೆ mandā-ānē. Thick. ಮನ್ವಾನೆನೀರು, -ಮೊಸರು, -ಅದ್ದುಲಿ, -ಬಟ್ಟೆ, etc. (My.).

ಮನ್ವಾರ mandāra. The coral tree, Erythrina indica Lam. one of the five trees in heaven (= ಪಾರಿಜಾತ). 2, a shrub variety of swallow-wort, Calotropis gigantea R. Br. See ಕೆಮ್ಮು, ಬಿಳೀ.

ಮನ್ವಾಸನ mandāsana. A wooden chest for putting idols in (My.; Tē., also ಮನ್ವಸ್ತ ಮನ್ವಾಸ್ತ ಪಿಟಿಕ, ಪೇಟಿಕ, etc. Śi. 344).

ಮನ್ವಿ mandī. 1. (tr. ಮನು?). = ಮನ್ವೆ 2. Persons, people (My.; Tē.). ಮನ್ವಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಮನ್ವಿ ೨ ಧಾನರು (ತೀರ್ಥ, ಅಷ್ಟಾದಶಾಮಾತೃಕಾ Nā. 48). ಒಬ್ಬ ಮನ್ವಿ (Śi. 55, 389); ಅನೇಕ ಮನ್ವಿ (348). ಅರು ಹಿತವರು ನಿನಗೆ ಮೂರು ಮನ್ವಿಗಳೊಳಗೆ? (Dp. 1, 1). ಮನ್ವಿಯನ್ನು ಕಾಮವದ (B. 34). ಮನ್ವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಣವು ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ (B. 1, 4). ಹೆಚ್ಚು ಮನ್ವಿ (1, 16). ಸಾವಿರ ಮನ್ವಿ (2, 23). ಒಳ್ಳೇ ಮನ್ವಿಯ ಸಹವಾಸ ಮಾಡಿ (2, 25). ಅಯ್ಯ ಮನ್ವಿ ಮಕ್ಕಳು (2, 30). ಆತನಿಗೆ ಮೂರು ಮನ್ವಿ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು (3, 14). ಅಯ್ಯ ಮನ್ವಿ ಹೆಂಗಸರು, ನಾಲ್ಕು ಮನ್ವಿ ಗಣಿಸರು (5, 283). ಮನ್ವಿಯುಳ್ಳವನು ಮನ್ವನಾದರೆ ಕುನ್ನಿ ಬೋದು ತಪ್ಪದು. — ಮನ್ವಿ ಹೇದಾದರೆನ್ನು, ಹದ್ದಿ ತಿನ್ನ ಬಹುದೇ? (Prv.). See Bp. 5, 38; 82, 26; 44, 69; 61, 23, 28; Rāv. 13, after 95; J. 4, 14; Śi. 43, 238; B. 2, 2, 32; 4, 137, 157; 5, 263, 284.

ಮನ್ವಿ mandī. 2. = ಮನ್ವೆ 1, No. 2. See ಮನು.

ಮನ್ವಿರ mandira. A habitation, a house (ಮನೆ Nā. 46, 89). 2, a town. — ಮನ್ವಿರವೆನ್ನಿಗು. -ಂವೊಗು. To enter a house, etc. (Ū. Bp. 47, 15).

ಮನ್ವಿವಾಳ mandivāḷa. = ಮನ್ವಿವಾಳ. Over familiarity leading to insolence, impertinence, arrogance (Bp. 26, 57; Bh. 4, 3, 28; Tē. ಮನ್ವಿವಾಳು ಹಂಮೋ ನಾರದ ಮನ್ವಿವಾಳದಿ ಮಹಾಶಾಪಂಗಳಂ ಪಾಣಿ? (Śi. 63).

ಮನ್ವಿಭೂತ mandī-bhūta. Dull, stupid. (Ūpr. 4, after 14).

ಮನ್ವು mandu. A settlement or a hamlet of the Tōḍas on the nilagiri.

ಮನ್ವುರ mandura. = ಮನ್ವುರೆ. (ವಾಚಗಲ ರಾಯ Mr. 193).

ಮನ್ವುರಿಗ mandura-iga. (Kāv. I, 4, 2; Śmd. 238 as ಮನ್ವರಿಗ). A groom.

ಮನ್ವುರೆ mandarē. A stable for horses.

ಮನ್ವೆ mandē. 1. = ಮನ್ವಿ 2. A flock of sheep or goats, a herd of cattle or buffaloes (My.; Tē.; T. ಮನ್ವೆ). ಒಕ್ಕುಕಾಲದಿನ್ದ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಗೋವುಗಳ ಹೆಣ್ಣು ಮನ್ವೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕಡೆ (ಗೋಪ್ತೇನ Śi. 104). ಅಳಕುಮನ್ವೆ (ಸಮಾಜ ಪತುಗಳ ಹೆಣ್ಣು 180). ಹಸುವುಗಳ ಮನ್ವೆ (ಗೋಕುಲ, ಗೋಧನ ಗೋಕ್ಷ, ಅಳಕ ಹೆಣ್ಣು 318). See ಮದುಮನ್ವೆ. 2, an open place (in the jungle or near a village) where a flock or herd stands; a pen, a fold (Bp. 58, 22; My.). ತುಡುವಿನ ಮನ್ವೆ (ಪ್ರಜಾ ಗೋಕುಲ, ಗೋಕ್ಷ

Hla.).—ಕುಡುಬನ ಮನೆ ತೋರ ಕಾದ ಹಾಗೆ.—ಮನೆ ಬದಿಗೆ ತೋರ ಬದರೆ ತನ್ನೇ ಬದಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋದ (Prva.).

ಮನೆ mandē. 2. = ಮನೆ 1. (Bh. 4, 4, 59). ತನ್ನರೆ ದಕ್ಕದು ಮನೆ ಹಣ (Prv.).

ಮನೆವಾಳ mandēvāḷa. = ಮನವಾಳ. (Grj. 2, after 106).

ಮನೇಹ mandēha. A kind of rākshasa (enemy of the sun, Rā. 1, 31).

ಮನೈಸಿತ mandaysita. The state of being thickened, etc. (ತೆಲ್ಲಯ್ಯಿತು Kk. 56; Śm. 49).

ಮನೈಸು mandaysu. ಮನೆಯು. = ಮನೆಯು. To thicken, to coagulate into a thick mass (Rā. 5, after 120); to form a mass (Grj. 9, 7); to become clustered together, to unite in a mass (Abh. P. 13, 45; Grj. 4, after 159; 6, after 5); to become intense or excessive (Grj. 2, after 106); to become pleasing (Grj. 3, 109).

ಮನೇದರಿ manda-udari. = ಮನೇದರಿ. N. of Rāvaṇa's favourite wife. ಗಣನಿಗಿನ್ನ ಹಿರಿಯಳು ಮನೇದರಿ (Prv.).

ಮನೇಷ್ಠ mandā-ushpa. Moderately warm, luke-warm, tepid;—gentle heat, warmth.

ಮನ್ದ mandra. Low, base, deep, hollow (as sound; Ūpr. 7, 88; Bp. 19, 10); the low or base tone of the voice.

ಮನ್ದಿಗೆ mandligē. = ಮನ್ದಲಿಗೆ. (My.).

ಮನ್ನಣೆ manṇaḥē. Tbh. of ಮಾನನ (My.; Tē. ಮನ್ನನೆ; ಪ್ರತಿಪದ Nn. 156; Bp. 5, 67; Rā. 1, after 135; Śiv. 4, after 17; J. 2, 28). ಮನ್ನಣೆಯ ನುಡಿ ಸಹಿತಮ್ ಈವಂ (ವದಾನ್ಯ Mr. 287). ಮನ್ನಣೆ ಸ್ತುತಿದತ್ತರೆ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prv.). See ಅಮ; ಪುಸ; Prv. s. Tbh. ಸನ್ನೆ. — ಮನ್ನಣೆ ಮಾಡು. To honour, etc. (Abh. P. 3, 188). — ಮನ್ನಣೆವದ್. —ವದ್. To obtain honour, to be treated with respect (Bp. 5, 50, 65).

ಮನ್ನದ manṇaḷi. Tbh. of ಮನ್ನಾಳ (Śmd. 80, 351).

ಮನ್ನ manṇa. Forbidden, stopped; prohibition, hindrance, stoppage (My.; Tē.; Mhr., H. ಮನಾ, ಮನಾಕ). — ಮನ್ನಾ ಆಗು. To be stopped, to discontinue, to cease, as work, a journey, an order (My.). — ಮನ್ನಾ ಮಾಡು. To stop (v. t.), etc.

ಮನ್ನಿಸು manṇisu. 1. (fr. ಮನ್ನ). (To stop, to restrain, to keep down, as anger, etc.; cf. the meaning of ತಡೆ 1, No. 2); to bear with, to look over, to excuse, to pardon (My.; Tē. ಮನ್ನಿಂಡು; T. ಮನ್ನಿ). ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಮನ್ನಿಸು! (My.). See Dp. 165, 11; ಅಪರಾಧ.

ಮನ್ನಿಸು manṇisu. 2. (Śmd. 287). To estimate highly, to honour, to reverence; to show kindness, to regard with kindness, to treat kindly and with respect, to treat kindly and give presents (My.). ಕನ್ನೆ ಎಡುವ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಮನ್ನಿಸಿ, ತನ್ನ ನನ್ನೆ.—ಜ್ಞಾನಿ ಬದರೆ ಮನ್ನಿಸು! ಹೀನ ಬದರೆ ತ್ಯಜಿಸು! (Prva.). ಅನೇಕರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ದೇವತೆಗಳನ್ನೆ ಮನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 4, 28). ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸ ಬೇಕು (4, 34). See Śmd. 86 Mḡb.; Ūpr. 2, 6; 6, 87, 88; Abh. P. 14, 65; Bp. 4, 2; 21, 36; 24, 18; 25, 33; 26, 19, 48; 38, 26, 30; 41, 29; 44, 32; 45, 16, 37; 46, 14; 47, 37, 41; 55, 4, 32; Bh. 2, 13, 10, 13; Rām. 6, 12, 15; Rā. 18, 100; J. 5, 41, 66; 18, 6, 38; 28, 33; 29, 24, 27, 34, 36; 31, 37; Kk. 100.

ಮನ್ನೆಯ manṇēya. Tbh. of ಮಾನ್ಯ. A respectable man; a chieftain; a commander (Bp. 16, 29; Ū. Bp. 47, 32; Bh. 6, 5, 13; J. 4, 27; 29, 9; 34, 35; Tē. ಮನ್ನಡು, ಮನ್ನಿಡು, ಮನ್ನಿ; T., M. ಮನ್ನಣ್, ಮನ್ನಣ್, a king). — ಮನ್ನೆಯಗಾಣ್. ಮನ್ನೆಯ ಗಣ್ಯದೇವರ್ ತೆಗದು ಪಾಪದು (ಪೋಪದು? Bhn. 27).

ಮನ್ಮಥ manmatha. = ಮನಮಥ. Love, amorous passion or desire; Kāma (ಬಣ್ಣುಣಿವೆಯ, ಅಯ್ಯರಲ, ಕುಡುವಲ್ಲ, etc. Śm. 7; Kk. 8). 2, the elephant- or wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr. (ಬೆರವಲಗದ G.).

ಮನ್ಮಥಜನನ manmatha-janani. Lakshmi (Mr. 18).

ಮನ್ಮಥನಾಶನ manmatha-nāśana. Śiva (Bp. 88, 51).

ಮನ್ಮಥಯುದ್ಧ manmatha-yuddha. Strife of love, strife or contest (Sk.); amorous sport, sexual embrace (My.).

ಮನ್ಮಥವೇದನೆ manmatha-vēdanē. = ಮದನವೇದನೆ. (My.).

ಮನ್ಮಥಸಂಗರ manmatha-saṅgara. = ಮನ್ಮಥಯುದ್ಧ. (My.).

ಮನ್ಮಥೋದ್ರೇಕ manmatha-udrēka. Abundance or excess of love or amorous passion (My.).

ಮನ್ಯ manyā. = ಮನ್ಯ. (ಗಲ, ಧಮನಿ, ಕಣ್ಣಿ, ತಿರೋಧರ, ಗ್ರೀವ, ಕೊರಳು Mr. 321).

ಮನ್ಯಾಳ manyāḷi. = ಮನ್ಯದ, q. v.

ಮನ್ಯು manyu. Anger, wrath, fury (ಕಡುಗೋಪ Nn. 36; ಕೋಪ Mr. 492). 2, sorrow, grief, trouble, distress, vexation (ಶೈನ್ಯ 36; 492). 3, sacrificial act, sacrifice;—the conclusion or termination of a sacrifice (ಎಲ್ಲದನ್ನೂ, ಯಜ್ಞದ ಕಡೆ 36; ಯಜ್ಞೋಕ್ತಿ ತೀರ 492). 4, Śiva, Rudra. 5, N. of an author of several ṛigvēda hymns. 6, a lord, a master (ಅಕ್ಕ, ಒಡೆಯ 36). 7, an army (ಮಹಾಸೈನ್ಯ, ಸೇನೆ 36). 8, largeness (ಎಪಲ, ದೊಡ್ಡತು 36). 9, the organs of sense (ಇಂದ್ರಿಯಂಗ 36). 10, the face (ಅಕ್ಕ, ಮುಖ 36). 11, tears (ದಾಪುಜಲ, ಕಣ್ಣಿನೀರ್ 36).

ಮನ್ಯೆ manyē. ಮನ್ಯಾ = ಮನ್ಯ, q. v. The back of the neck, the tendon of the trapezium muscle forming the nape of the neck.

ಮನ್ವಂತರ manu-antara. The period or age of a Manu, comprising 71 great yugas or ages of the gods or 4,320,000 human years (Mr. 73).

ಮಪಶ್ಯಕ mapashṭhaka. = ಮಕಾಶ್ಯಕ, ಮಪಶ್ಯಕ, ಮಯಶ್ಯಕ, ಮಯಶ್ಯಕ. (ಮದಿಕೇ ಕಾದು G.).

ಮಪಶ್ಯಕ mapushṭhaka. = ಮಪಶ್ಯಕ. (G.).

ಮಬ್ಬಿಗೆ mabbu-igga. A being of darkness: an Asura, a Rākshasa (ಚುಕ್ಕಿಗುವರ, ರಕ್ಕಸ Kk. 10 b; ಸಿಗ್ಗಿಗ, ರಕ್ಕಸ, ದೈತ್ಯರಾಕ್ಷಸಾವರಿ 11a; ರಕ್ಕಸ, ಅಸುರ Śm. 9).

ಮಬ್ಬು mabbu. = ಮಬ್ಬು, ಮರ್ಬು, ಮೊಬ್ಬು. Darkness; gloom; dimness; drowsiness, heaviness with sleepiness; dullness, stupidity (My.; Tē., also ಮಮ್ಬು, ಮಮ್ಬು; T. ಮಬ್ಬು; Bh. 1, 8, 9. See T. s. ಮಂಕು; cf. ಮಸಕು, ಮಯ್ಯು; M. ಮಯ್ಯು, to grow dim or dusk; to be drowsy, giddy; to be perplexed; ಮಯಕ್ಕ, drowsiness; swoon; bewilderment; ಮಯಕ್ಕ, dusk, twilight; perplexity). ಕಣ್ಣು ಮದ್ದಾಯಿತು, ಬುದ್ಧಿ ಮದ್ದಾಯಿತು (My.). ತುದ್ದಾಗದ ಕಳವು ಮದ್ದಾದ ಮೇರೆ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? (Prv.). — ಮಬ್ಬುಗಣ್ಣು. —ಕಣ್ಣು. Dim sight (My.). — ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲ. —ಕತ್ತಲ. Sable darkness (B. 3, 124; My. as ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲ). — ಮಬ್ಬುಗವ. —ಕವಿ. Darkness or dimness to cover or spread about (My.).

ಮಮ್ mam. A sound in imitation of chewing (used by children). — ಮಮ್ ಮಮ್. A repetition of that sound (My.).

ಮಮ mama. Of me, mine. (Bp. 2, 17; 8, 13; 37, 20).

ಮಮಕಾರ mama-kāra. Interesting one's self about anything (Sk.); attachment to, love (My.); selfishness (My.). ಮಮಕಾರವೆನ್ನಪ್ಪ ಕದಾಳಿಯ ಕಳದಿಟ್ಟು (Sarpabhūṣaṇa's pada in B. 5, 319). 2, N. (Pril. 3, 6).

ಮಮಟೆ mamati. = ಮಮಟೆ. (My.).

ಮಮತೆ mamatē. Mineness; the considering anything as belonging to one's self: attachment to, interest in (Sk.); love, tenderness, affection (My.; J. 18, 54; B. 3, 81. 105; 4, 108. 141). 2, selfishness. (My.). 3, individuality. 4, pride, arrogance (My.).

ಮಮ್ಬಟೆ mammati. = ಮಮಟೆ. A broad hoe (My.; H.).

ಮಮ್ಬನಗ mammaniga. A man of a class of weavers (S. Mhr.).

ಮಮ್ಬಲ (mam i. e. mala-mala). Mental inquietude (Mhr. ಮರಮರ; cf. ಮದ 2). — ಮಮ್ಬಲ ಮದಗು. To be very much perturbed or commoted in one's mind, to grieve excessively (Bh. 8, 27, 5; J. 29, 84).

ಮಮ್ಬಲಿ mammali. = ಮಮ್ಮಲಿ, etc. — ಮಮ್ಬಲಿಯಾಗು. — ಅಗು. To meet with a hideous death (Abh. P. 13, 65; 13, after 66; 13, 115).

ಮಮ್ಮು mammu. (r. ಮಮ್). = ಮೊಮ್ಮು. (What is mumped): food (in the language of children, My.).

ಮಯ may. 1. = ಮಯ, ಮೆಯ್, etc. The body; etc. (My., and frequently in Nr. and Mr. MSS. instead of ಮೆಯ್).

ಮಯ may. 2. = ಮದ. — ಮಯ್ಗಡ. = ಮದಗಡ. (My.). — ಮಯ್ಗಲ. = ಮಯ್ಗಡ, with the difference that also a document may be required and interest taken (My.).

ಮಯ maya. N. of a bird (ಸೃಜನಗ Mr. 174).

ಮಯ maya. 1. Made of, consisting of, full of (Bp. 58, 64; 59, 41; J. 22, 28).

ಮಯ maya. 2. N. of an asura, described sometimes as the artificer or architect of the daityas, sometimes as versed in magic, astronomy, and military science. (Rāṣ. 7, after 98). 2, a horse; — a camel; — a mule.

ಮಯಕೃತ maya-kṛita. Made by Maya (Ā. Bp. 47, 33).

ಮಯಗ mayaga. = ಮೇಗ. Tbh. of ಮದನ (Śmd. 352). The season of spring (see ನೇಸರಮಯ); — Kūma (ಮ ನೈಫ 8m. 7); — bees' wax (ಸಿಕ್ಕಕ Hlā; Mr. 358, o. r. ಮೇಗ; ಮಧಾಚ್ಛಿಪ್ಪ, ಸಿಕ್ಕಕ Nr.).

ಮಯಗಾಮ mayagāma. A certain pace of a horse (Bh. 1, 7, 2).

ಮಯಮು mayamu. = ಮಯ್ಯು, q. v.

ಮಯಪ್ಪ ಕ mayashṭhaka. = ಮಪಪ್ಪಕ, etc. (ಮಕುಪ್ಪಕ, ಮಯಪ್ಪಕ, etc., ಕಾದ ಹೆಸರು Nr.).

ಮಯಿ mayi. = ಮಯ್ 1, etc. (My.). — ಮಯಿಸಿರಿ. The beauty of the body (Ā. Bp. 47, 32).

ಮಯಿದ mayida. = ಮಯ್ಯಿ, etc. (My.).

ಮಯಿದುನ mayiduna. = ಮಯ್ಯುನ, etc. ಮಗವನತ್ತ ಅಯ ಮಯಿದುನರೋ ಸ್ವಸ್ತಿಯಮ್ ಅಕ್ಕ (Mr. 489).

ಮಯು mayu. N. of a class of attendants on Kubera, a Kinnara, a celestial musician. 2, an antelope.

ಮಯುಪ್ಪ ಕ mayushṭhaka. = ಮಯಪ್ಪಕ, etc. (ಮೂಳೆ ಕರು G.). See Nr. s. ಮಯಪ್ಪಕ.

ಮಯ್ಯು mayūkha. A pin or peg (ಕೀಲು Mn. 95). 2, a ray of light (ಕರಣ 95); — brightness, flame.

ಮಯ್ಯರ mayūra. = ಮಯ್ಯು, ಮಯ್ಯು 1, ಮೇರ. A peacock (ನವಿರ Nr. 49). 2, a species of flower, cocks comb. Celosia cristata Lin. 3, a class of celestial beings ಕ್ಕರರು ಕಮ್ಬುರುಪರ್ ಅಪ್ಪಾಸ್ವರ್ ಮಯ್ಯರರ್ಗ ನಿಜನಾಮಮಕ್ಕ: (Mr. 56; Grj. 10, after 79; Bp. 10, 32); — N. (Bp. 54, 69). 4, = ಮಯ್ಯರಕ No. 3.

ಮಯ್ಯರಕ mayūraṅka. A peacock. 2, = ಮಯ್ಯರ No. 3, a common weed, Achyranthes aspera Lin. 4, sulphate of copper, blue vitriol.

ಮಯ್ಯರಕಣ್ಣಿ mayūra-kaṇṭha. Blue vitriol (ಕವರಿ Mr. 144; = Sk. ಮಯ್ಯರಗ್ರೀವಕ).

ಮಯ್ಯರಕೇತು mayūra-kētu. N. of a king (J. 26, 73).

ಮಯ್ಯರಗಮನ mayūra-gamana. Shapamukha.

ಮಯ್ಯರಗಮನವಿತ mayūragamana-pita. Śiva (Bp. 43, 44).

ಮಯ್ಯರಕುಪ್ಪ mayūra-tuttha. = ಮಯ್ಯುಕುಪ್ಪ. Blue vitriol (ಕುಪ್ಪಾಂಜನ, ಮಯ್ಯರಕ, etc. Nr.).

ಮಯ್ಯರಧ್ವಜ mayūra-dhvaja. Kārttikya, Shapamukha (ಗಾಂಗೇಯ, ಸ್ವಾಮೀಶ್ವರ Nr. 44). 2, = ಮಯ್ಯರಕೇತು (J. 25, 7. 59. 62).

ಮಯ್ಯರಪದಿ mayūra-padi. N. of a plant (ನವಿಲ Mr. 117).

ಮಯ್ಯರಶಿಖೆ mayūra-śikhē. = ಮಯ್ಯರ No. 2. (G.).

ಮಯ್ಯರಸವನ mayūra-savana. The cry of a peacock. See ಕೇಗು.

ಮಯ್ಯರಿಕೆ mayūrikē. A peahen (Ā. 8, 59).

ಮಯ್ಯ mayda. = ಮಯಿದ, ಮಯ್ಯನ, etc. (My.). See ದಾವ, ಧಾವ.

ಮಯ್ಯನ maydana. = ಮಯ್ಯುನ, etc. (My.).

ಮಯ್ಯುನ mayduna. = (ಮದವನ), ಮಯಿದ ಮಯಿದನ. ಮಯ್ಯು, ಮಯ್ಯುನ. A connection, friend, or husband (see ನಮ್ಬಲ); — a sister's husband (Abh. P. 10, 168); — a husband's brother (My.); — a wife's brother (ಸ್ವಸ್ತೀಯ, ಸ್ವಾಲ್ Nr. 124; J. 31, 65; My.); ವಪ್ಪು ವಿನ ಮಯ್ಯುನಂ ಹಪ್ಪು ನಕ್ಕ (Mr. 19); — a brother's son in his relation to a sister's son (J. 8, 49; 24, 52; Śiv. 5, 50; My.; see T., etc. a. ಮದವ; ದಾವ, etc.; Mhr. ಮೇಮುಣಾ, a wife's brother; a sister's husband; cf. also ಮೈಫುನ).

ಮಯ್ಯುನತನ maydunātana. The state of being a ಮಯ್ಯುನ. See ಧಾವ.

ಮಯ್ಯು maymu. = ಮಯಮು, (ಮಯ್ಯಿ). Bewilderment, perplexity (see ಮಯ್ಯು). ಮಯ್ಯನ ಪಪಪಪಪ ಧಾವಂ (Ā. I, 82, o. r. ಮಯಮು; T. ಮಯ್, ಮೈಮ್, confusion of mind = ಮಯ್ಯು).

ಮಯ್ಯಿ maymē. (= ಮಯ್ಯು). Perplexed, downcast state (ಬಿಟ್ಟುಮುಂ ಕೊ.).

ಮಯ್ಯಿ maymē. = ಮೈಮಿ. (My.).

ಮಯ್ಯು mayla. = ಮಯ್ಯು 1. Tbh. of ಮಯ್ಯರ (T., M. ಮಯ್ಯರ, a peacock). — ಮಯ್ಯುಕುಪ್ಪ. = ಮಯ್ಯುಕುಪ್ಪ. (My.; Tē; T., M. ಮಯ್ಯುಕುಪ್ಪ, ಮಯ್ಯುಕುಪ್ಪ).

ಮಯ್ಯಾರ maylāra. N. of a Daitya or demon (Śāstrasāra in W. v. 1259). 2, N. of a place (in S. Mhr.) and of a liṅga there. ಕೊಂಕಣ ಸುತ್ತಿ, ಮಯ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆಂದು, ಮಯ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದು ಹೋಯಿತು. — ಮಕ್ಕಳ ಬಯ್ಯೆಯನ್ನು ಮಯ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಇದ್ದ ತೂತು (ಯೋನಿ) ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಯಿತು (Prva.). See Bp. 23, 19; ರಣ. — ಮಯ್ಯಾರದೇವರು. = ಮಯ್ಯಾರಲಿಂಗ. (My.). — ಮಯ್ಯಾರಲಿಂಗ. N. of a liṅga (My.).

ಮಯ್ಯಾರಿ maylāri. A follower of Maylāra; N. (My.). 2, the lord of Mājālī (ಮಾಳಿಯ ಭರ್ತೃ Mr. 15; one MS. ಮಾಳಾಳಿ and ಮಯಿಲ್ಲಾರಿ). — ಮಯ್ಯಾರಿದೇವ. The ruler of the country Pallimba (ಪಲ್ಲಿಮ್ಬದೇವಾಧೀಶಂ Mr. 15; one MS. ಮಯಿಲ್ಲಾರಿ).

ಮಯ್ಲಿ mayli. 1. = ಮಯ್ಲು 2, ಮಯ್ಲೆ, ಮೈಲಿ. (Impurity, dirt, dirtiness, Tu.). 2, pox (the small, chicken-vaccine; S. Mhr.; see ಅನೇ, ಕಣತರೆ, ಕರೇ, ಕೋಳ; Mhr., H. ಮೈಲ, dirt; cf. Sk. ಮೂ, ಮೇಲಾ). — ಮಯ್ಲಿ ಎತ್ತು. Pox to rise or break out (B. 4, 220). — ಮಯ್ಲಿಗುಳ್ಳಿ. A pustule of the vaccine pox (B. 4, 221). — ಮಯ್ಲಿ ತಗಿಸು. To have (persons) vaccinated (used with dative, B. 4, 222). — ಮಯ್ಲಿ ತಗಿ. To vaccinate (B. 4, 220. 222). — ಮಯ್ಲಿಬೀಜ. Vacina (B. 4, 222). — ಮಯ್ಲಿಬಾಲು. Vaccine matter (B. 4, 222).

ಮಯ್ಲಿ mayli. 2. = ಮಯ್ಲು 3. A "mile" (My.).

ಮಯ್ಲಿಗೆ mayligē. (= ಮಯ್ಲು 1, etc.), ಮೈಲಿಗೆ. Impurity, dirt, dirtiness; a dirty thing (Bp. 36, 47; My.); — a kind of eye-disease (Bp. 18, 66). ಮಡಿ ಉಟ್ಟರೂ ಮಯ್ಲಿಗೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಯ್ಲು maylu. 1. = ಮಯ್ಲೆ. Tbh. of ಮಯೂರ. — ಮಯ್ಲು ತುಕ್ಕು. = ಮಯೂರತುಕ್ಕು. (My.; ತುಕ್ಕಾಂಜನ, ತಿವಿಗ್ರೀವ, ಎಕುನ್ನಕ, ಮಯೂರಕ Si. 333).

ಮಯ್ಲು maylu. 2. = ಮಯ್ಲು 1. Impurity, dirt (My.). 2, dinginess, dark-huedness (see s. ಮಯ್ಲೆ, and ತುನ್ತಿದ, and cf. ಮುಟ್ಟು).

ಮಯ್ಲು maylu. 3. = ಮಯ್ಲು 2. A "mile" (My.; B. 5, 299).

ಮಯ್ಲುಬೋರ maylu-khōra. That hides dirt, as black colour (My.; Mhr.).

ಮಯ್ಲೆ maylē. = ಮಯ್ಲು 1, etc. Dirt, foulness; dirty (My.; Tē.; T. ಮಯ್ಲೆ; M. ಮಯಿಲೆ; T., M., Tē. also: dark-hued, grey, black-spotted colour). See Prv. s. ತಾನ್ತ.

ಮರ mara. 1. (Śmd. 47. 25). A tree; wood, timber (ವೃಕ್ಷ, ಅಂಜಿಪ, ಕ್ಷಿತಿರುಕ, ತಿಖರಿ, ತಾಲಿ, ತಾಲ, ವನಸ್ಪತಿ, ಅಗ, ಎಟಿಪಿ, ಕುಟ, ಅದ್ರಿ, ಕುಟ, ತರು, ಅನೋಲಕ, ದ್ರು, ಎಪ್ಪರ, ನಗ, ದ್ರುಮ, ಪಾದವ Hk.; ವೃಕ್ಷ, ಮೂಗೇರುಕ, ಪಲಾತಿ, ಅಗಮ, etc. Nr.; ಕುಟ, ಕುಜಾತ Nn. 20; ಕುಟ 26; ಪಾದವ 28; ಕುಮುದ, ಭೂರುಕ 29; ತದಾ Ūt. I, 7; Ūpr. 2, 71. 86; 5, 46. 51; My.; T., M.; Tē. ಮಾನು, ಮೃತನು). ಮರನಿರ್ದುಮ; ಮರನಂ ಕಡಿ (Śmd. 115). ಮರನು (Nn. 26. 29). ಮರನೇ! (Śmd. 115). ಮರನಂ ಸಾರ್ಧಂ (156). ಮರದ ಹರಿಯೂರದೊಳ್ ಉಡ್ಡಂ; ಮರದೊಳ್ ಸಮಿದ ಅಂಕವನೆಯನೇದಾದಂ (287. 288). ಮರಂಗಳ್ or ಮರಗಲ್ (126). ಮರ ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಪುರ ಪೊದಹ್ (89. 113). ಮರದಿಂ ಮಾಡಿದ ರೂಪ (ದ್ರವ್ಯ Nn. 164). ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಮರನ್ ಅಯ್ಲೆ ಭೂಜಮಕ್ಕುಂ (Mr. 150). ಬಂಜಮರನು (ಅವಕೇಶಿ); ದೇವರ ಮರಂಗಳು (ಮನ್ದಾರ, ಪಾರಿಜಾತ, ಹರಿಜನ್ತನ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಸಸ್ತಾನ); ಹೂನಾಗಿ ಕಳ್ಳರುಕ ಮರನಂ ವಾಸಸ್ತಕ್ಕು ಎಮ್ಮುದು, ಹೂನಾಗದೆ ಕಾಯಕ ಮರನಂ ವನಸ್ಪತಿ ಎಮ್ಮುದು; ಮರದ ತುಡಿ (ಪ್ರಾಕ್ರ, ತಿಖರಿ, ತಿರನ); ಮರದ ಕೊಮ್ಮು (ಎಸ್ತಾರ, ಎಟಿಪಿ); ಮರದ ಉದ್ದ (ಅರೋ

ಹ, ಸಮುಚ್ಚಯ); ಮರದ ಮೊಡಲು (ಅನಾಗ್ನಿಗ, ಬುಧ್); ಗುಟ್ಟು ಗೊಮ್ಮಿನ ಮರ (ಕೃಷ್ಣ); ಫಲ ಹಿಡಿದ ಮರನಂ ಫಲಿನ ಎಮ್ಮುದು; ಮರದ ಹಣೆ (ಪ್ರಭಾಣ, ಸ್ವಸ್ಥ); ಮರದ ಹಣೆಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಕಾಣ ಎಮ್ಮುದು; ಮರದ ಹೋದಲು (ನಿಷ್ಕುಟ, ಕೋಟರ); ಮರದ ಹೊದ ಸೊಪ್ಪು (ಪ್ರಹ, etc.); ಮರದ ಕೆಡ್ಡು (ಮುಟ್ಟು, ಸಾರ); ಮರದ ಗೆಡ್ಡೆ (ಕರಹಾಟ, ಕಸ್ತ); ಮರದ ಬೀದಲು (ಜಿಡಿ, ತಿಫೆ); ಮರದ ಬೇರು (ಪಾದ, ಮೂಲ); ಮರಕ್ಕೆ ನೀರಿಂದ ಹರಿಕಣೆ (ಅಲನಾಲ, etc.); ಮರದ ಮಡಲು (ಲತೋದ್ರಮ, ಅವರೋಹ); ಮರದ ಕೊನರು (ಪ್ರನಾಲ, etc.); ಮರದ ತಳರು (ಪಲ್ಲವ, etc.); ಮರದ ಗೊಂಡಲು (ವಲ್ಲರಿ, ಮಂಜರಿ); ಮರದ ಎಲೆ (ಬರ್ಹ, etc. Hk.). ಬಣಗಿದ ಮರ (ಕಾಪ್ಪ, ದಾರು); ಮರದ ಮೊಡಲಲ್ಲಿ ಉದಕವನದವ ಕಟ್ಟಿ (ಅಲನಾಲ, etc.); ಮರದ ಹೆಗ್ಗಿಮ್ಮು (ಸ್ವಸ್ಥತಾಪಿ, ತಾಲಿ); ಮರದ ತುಡಿ (ಅಗ್ರ, etc.); ಮರದ ಮೊದಲಿನ ಕೊಮ್ಮುಪರ್ಯವರ್ಧನಮವಣ ದಿಣ್ಣು (ಪ್ರಕಾಣ, ಸ್ವಸ್ಥ); ಬಂಜೆಯಿಲ್ಲದ ಮರ (ಅವಸ್ಥ, ಫಲೇಗ್ರಹ); ಬಂಜೆಮರ (ವಸ್ಥ, ಅಫಲ); ಲೋಮೆಯ ಹೊದಿಸಿದ ಹೊಂಕ ಮರ (ಗೋಪಾನಸಿ); ಅವಧಾನೊನ್ನು ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರನನಿರಿಸಿ ಕೆತ್ತಲು ಪಟ್ಟುದು, ಆ ಅಡೆಯ ಮರನು ಉದ್ಭವ ಎನಿಸುಗು; ಯಾಗಾಗ್ನಿ ಹೊನವ ಮರ (ಅರಣಿ Nr.). ಮರದ ಜಡೆ (ಬೀದಿಲ್ ಸಿಮ. 24). ಮರದ ಸಾರಂ (ಕೆಡ್ಡು 87); ತಿಲೆಯನೆತ್ತವ ಮರಂ (ತಡುಮ್ಮು 101). ಮರದ ಹಣ್ಣು ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲೇ. — ಮರ ಹುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಮರಣ, ಮನುಷ್ಯ ಹೋದಲ್ಲೆ ಮರಣ. — ಬೀಜ ಸಣ್ಣದಾದರೆ ಮರ ಸಣ್ಣದೋ! — ಬುಡ ಕಡಿದ ಮೇಲೆ ಮರ ಬಾಡೋದುಳ್ಳೇ! — ಬೇರು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮರದ ಯೋಜನೆ ಯಾಕೆ? — ಮರವೇಡೆ, ಕೆಯ್ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prva.). See further Bh. 1, 10, 33; Rāv. 9, 11; J. 3, 36; 28, 45; Si. 84. 85. 112. 119-123. 238. 241. 276. 344. 345. 367. 415. — ಮರಅವುಡಲ. A shrub used to make hedges, native of Brazil, Jatropha curcas Lin. (Z.; My.). — ಮರಅಳಿ. The brilliant flying squirrel, Pteromys nitidus (Bd.). 2, the white-bellied flying squirrel, Pteromys albiventa (Bd.). — ಮರಕಂಜಾಕ. An ornamental tree, Bauhinia variegata Lin. (Z.). — ಮರ ಕಟ್ಟು. To tie pots to a palm tree: to draw toddy (My.). — ಮರಕಟ್ಟು. A fragrant grass, Andropogon muricatus (ಎರಣ, ಎರತರ sic! Si. 164). 2, a good, but hard kind of sugar-cane (My.). — ಮರಕಾರ್. A corn measure, a Marcol or Mercal (T., M.; R.). — ಮರಕಾಲು. = ಮರಗಾಲು. A stilt (My.; Tē. ಮಡಿ ಗಾಲು). 2, a wooden foot or leg. ಮರಕಾಲ. — ಅ 3. A man with a wooden foot or leg. ಬರೆ ನಯ್ಲು ಮರಕಾಲ ಬಟ್ಟಿ ನೆಯ್ಲುನೇ! (Prv.). — ಮರಕುಟಕ. = ಮರಕುಟವಕ್ಕ. (My.). — ಮರಕುಟವಕ್ಕ. — ಕುಟ-ವಕ್ಕ. The wood-pecker (ಕತವತ್ತಕ, ದಾರ್ವಾಟ Nr.; see ಕುರಾಕು). — ಮರಕುಟಕ. = ಮರಕುಟಕ. (My.). — ಮರಕುಟಗ. (Śmd. 237). A man who deals in wood. 2, the wood-pecker (Bh. 1, 20, 53; Rāv. 3, 83). — ಮರಕುಟ್ಟು. = ಮರಕುಟಕ. (My.). — ಮರಕುಟ್ಟು. Wood-powder, wood pulverized by the wood-worm (My. occasionally). — ಮರಕೂಟವಕ್ಕ. — ಕೂಟ-ವಕ್ಕ. (ಉತ್ತೇಜಕ, ಕುರರ sic! Hk.). — ಮರಕೆಲಸ. Timber-work, carpentry (My.; Si. 399). — ಮರಕೆಸ. A kind of kēsa (My.). — ಮರಕೋತಿಮಾಟ. — ಕೋತಿ-ಮಾಟ. = ಗಿಡಮಂಗನ ಆಟ. (My.). — ಮರಗಡಕ. — ಕಡಕ. The wood-pecker (Bd.; Pr.). 2, the Almorah wood-pecker, Picus moluccensis (Bd.). 3, the brown wood-pecker, Picus moluccensis (Bd.). — ಮರಗಣಿಲು. — ಕಣಿಲು. = ದೇವಗಣಿಲು. (My.). — ಮರಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A good, but hard kind of sugar-cane (My.). — ಮರಗಾಣ. A wooden oil-mill (My.). — ಮರಗಾಲು. — ಕಾಲು. A wooden stilt used by children, tumblers, etc. (My.). ಮರಗಾಲು ಕಟ್ಟಿ ನಡೆ, to walk on stilts (My.). — ಮರಗಾಳಿ. The sound of wind when murmuring in trees (ಗುಡು Ūb.). — ಮರಗಣಿ. A

parrot that frequents trees and cannot talk (My.). ಮರಗಿನೇ ಕೂಡ ಹೋಗಿ, ಅರಗಿನೇ ಕೆಟ್ಟಿತು (Prv.). — ಮರಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು = ಮರಕುಟ್ಟು. (My. occasionally). — ಮರಗುಟ್ಟು. The black-throated wheat ear, *Saxiola deserti* (Bd.). — ಮರಗೂಡು. A wooden cage or trap (Bh. 1, 8, 53). — ಮರಗೂಡು. — ಕೂಡು. The wood-eater: fire, Agni (ಕರ್ತು Kk. 21; ಅಗ್ನಿ, ಇಂಗುಳ, etc., ಅನಲ ಸಿಂ. 11). — ಮರಗೂಡುಮಗ. Kārttikēya (ಗುಹ Kk. 6). — ಮರಗೊಲಸು. = ಮರಕೊಲಸು. (My.). — ಮರಗೊಡಲಿ. — ಕೊಡಲಿ. A kind of bird (Bh. 1, 20, 53). — ಮರಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A branch of a tree (ಕೊಡು, ಕೆಯ್ ಸಿಂ. 24; ಕೆವ. 3, 57). — ಮರಗೊಡು. — ಕೊಡು. A log of wood (My.). — ಮರದಣಿ. — ಅಣಿ. A mushroom that grows on decaying trees (My.). — ಮರದರಿಸಿನ. — ಅರಿಸಿನ. = ಮರದರಿಸಿನ. (My.). — ಮರದರಿಸಿನ. — ಅರಿಸಿನ. A species of Curcuma, *Curcuma xanthorrhiza* Roxb. (ಪೀತಮ್ಬು, ಕಾಲೇಯಕ, ಹರಿವ್ರಹ, ದಾರ್ವ, ಪಟಮ್ಬು, ದಾರುಹರಿದ್ರೆ, ಪರ್ಜನಿ Nr.; ಪಟಮ್ಬು Mr. 130; My.; see Si. 146). 2, a diffuse shrub yielding a yellow dye, *Morinda umbellata* Lin. (St. & Pl.). — ಮರದಾಗು. — ತಾಗು. (Mutual) touch or rubbing together of trees (Rām. 4, 7, 10). — ಮರದಾವರೆ. — ತಾವರೆ. The tree *Pterospermum acerifolium* Willd. (ಕೊಸಗು, ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ Kk. 19; ಸಿಂ. 25; see ವೃಕ್ಷೋತ್ತರ). — ಮರದಿಗುಡು. — ತಿಗುಡು. The bark of a tree (J. 28, 44). — ಮರದುಡಿ. — ತುಡಿ. The top of a tree (ಕೆವ. 2, 87). — ಮರದುಡುಗಲ್. — ತುಡುಗಲ್. A thicket, or grove, of trees (ಕೆವ. 6, after 24). — ಮರನಾಗು. = ಮರವಡು. (Bh. 8, 25, 7). — ಮರವಟ್ಟಿ. A carpenter's work-board (Si. 399). — ಮರಬಿಟ್ಟು. The Bondar, *Paradoxurus bondar* (Bd.; My.). — ಮರಮಟ್ಟು. Boughs of palm-trees (J. 22, 26). — ಮರಮುಟ್ಟಿ. A climbing shrub or tree, *Urostigma volubile* Datz. (Z.). — ಮರಮುಟ್ಟಿಗಡ. = ಮರಮುಟ್ಟಿಗಡ. (My.). — ಮರಮುಟ್ಟು. Things of wood belonging to a house, as utensils, beams, pillars, etc. (Bhaktisāra v. 85; My.). — ಮರಮೇನು. A West-Indian tree, the Pimento tree, *Pimenta acris* Wight. (St. & Pl.). — ಮರರೇವಡಿಗಡ. A thorny tree, *Capparis grandis* L. f. (Z.). — ಮರವಡು. — ವಡು. = ಮರನಾಗು. To become like a log of wood: to grow paralyzed, to be perplexed, etc. (Abh. P. 7, after 32; 14, 136; 16, 27; Bp. 11, 3; 14, 18; 45, 42; 51, 48; 66, 40). — ಮರವಣಿ. — ಮಣಿ. A wooden stool. ಮರವಣಿಗಂ ಬೀಣಿಗಮ್ ಅನ್ತರಮಾವು (ಸಿಂ. 81). — ಮರವಾಯ್. — ವಾಯ್. To pass, or jump, over a tree. ಮರನಂ ಪಾಯ್ಡಂ or ಮರವಾಯ್ಡಂ (ಸಿಂ. 195). — ಮರವಾಯ್. — ವಾಯ್. = ಮರವಾಯ್. ಮರವಾಯ್ಡು ಬಿನದಿಪ್ಪು (ಕುಳಿರ ಸೆ.). — ಮರವಾವು. — ವಾವು. A snake that lives on trees (ಕೆವ. 5, 73; ಕೆವ. 3, 34). — ಮರಹರಳು. = ಮರ ಅವುಡಲಿಗಡ. (St. & Pl.; My.). — ಮರಹಡುವೆ. = ಮರಹಡು, q. v. N. of a vegetable, wild cole, *Justicia madurensis* (My.). — ಮರಹಡು. N. of a plant (ಕುಳಿರ ಸೆ. Mr. 116, two MSs. ಮರಹಡುವೆ). ವೆಲ್ಲ, ಅನೇಕಳೆ, ಚಿತ್ರತಣ್ಣುಲೆ, ತಣ್ಣುಲ, ಕೈಮುಳ್ಳೆ, ಎಡಂಗ ಎನ್ನೊಡೆ ಎಳಂಗ; ಮರಹಡು ಎನ್ನೊ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ಮರಹಾನ್ರಿ. A coarse kind of fodder-grass, *Antistiroia cymbaria* Roxb. (Z.). See ಬಂಗಡ್ಡ. — ಮರಹುಣಿಸೆ. The hog-plum or wild mango, *Spondias mangifera* Pers. (ಪಿನ್ನಿಡಿಲಕ, ಹುಕ್ಕ, ವೃಕ್ಷಾ ಮ್ಲ, ಹುಳಿಹಣ್ಣು Si. 310).

ಮರ mara. 2. (= ಮರದಿ). — ಮರಬಿಡು. A crack in the heel (ಹಿಳ Mr. 385; one MS., against prāsa, ಮಡ; another MS. ಮಡಬಿಡು).

ಮರ mara. 3. (= ಮರವೆ). — ಮರವಾನಸ. — ಮಾನಸ. A intoxicated, mad man (Abh. P. 5, 55; 9, 153). — ಮರ ಹೊನ್ನು. To become mad or greatly excited (Bp. 44, 3). ಮರ mara. Death, dying;—killing. See ಅಧಿ.

ಮರಕತ marakata. An emerald (ಪಶ್ಚಿ Hla.; ಪಸುಮಾಣಿ, ಹಾಗ ವರಲ್ Kk. 48; ಸಿಂ. 68).

ಮರಗ maraga. = ಮರುಗ, etc. A strong smelling potherb, Mint, *Mentha sativa* Willd. (Z.; My.; Mhr. ಮರವಾ, sweet marjoram).

ಮರಗಿ maragi. = ಮರಗಿ. (ಅವಗಾಹ Mr. 213).

ಮರಗು maragu. = ಮರುಗ, etc. ಮರಗಿನ ತೊಪ್ಪಲ (ಮಗುಡ್ಡ ರು).

ಮರಗೆ maragē. = ಮರಗ, ಮರಿಗೆ. A wooden basin; a sort of bucket (My.). ನಾವೆಯೊಳಗಣ ನೀರ ಪಟ್ಟವ ಮರಗೆ (ಸೇಕಪಾತ್ರ, ಸೇಕನ Nr.).

ಮರಡಿ maradi. = ಮೊರಡಿ 2, etc. (My.).

ಮರಣ marana. Dying, death (ಸಾವು Nn. 137). See ಪಡು, ಪೊನ್ನು, ಬದು, ಮಡಿ, ಹೊನ್ನು. ಪುಟಗೋಸಿಗಿತ್ತ ದಂದ್ರವಿಲ್ಲ, ಮರಣಕ್ಕೆ ತಿಕ್ಕಿಯಿಲ್ಲ (Prv.). See Prva. s. ಮರ 1, ಮಾನ 2, ಯಾಲ್, ವರ್ಣ. 2, at the end of a compound: dead, killed (Ūpr. 10, after 105). — ಮರಣಗಾಲ. = ಮರಣಕಾಲ. (My.). See Prv. s. ಮದ್ವ. — ಮರಣಗೇಯ್. — ಅ-ಗೇಯ್. To die (Bp. 32, 42). — ಮರಣ ಪಡು. To kill (My.). ಮರಣ ಪಡಿಸುವ (ಮಾರ, ಕೊಲ್ಲುವ G.). — ಮರಣ ಪಡು. To die (My.). — ಮರಣವಾಗು. — ಅಗು. To die (Bp. 32, 20; 34, 26. 36; 30, 38). ಅವನು ಮರಣವಾದನು (My.). — ಮರಣ ಹೊನ್ನು. To die (My.: B. 4, 7, 186; 5, 73, 162).

ಮರಣಕಮ್ಮ marana-kampa. Tremor of the body at the time of death (My., also ಮರಣಕಮ್ಮನು).

ಮರಣಕರಣ marana-karapa. Killing. See ಮಡಿಸು.

ಮರಣಕಾಲ marana-kāla. The time of death (My.).

ಮರಣವೇದನೆ marana-vēdanē. The agony of death (My.).

ಮರಣಶಾಸನ marana-śāsana. A last will, a testament (My.).

ಮರಣಶಂಕಟ marana-śaṅkṭa. = ಮರಣವೇದನೆ (My.).

ಮರಣಾನ್ತ marana-anta. Ending in death, having death for the end or termination (Sk.); death as the end of all (J. 11, 39).

ಮರಣಾಯಾಸ marana-āyāsa. = ಮರಣವೇದನೆ. (Ūpr. 2, after 24).

ಮರಣ್ಡ maranda. = ಮಳರಣ್ಡ. The juice or nectar of flowers, honey. (ಕೆವ. 8, 16).

ಮರಣ್ಡರಸ maranda-rasa. = ಮರಣ್ಡ. (ಕೆವ. 2, 39).

ಮರಣ್ಡೊಕ್ಕ maranda-ōka. A flower. (R.).

ಮರಲ maral. 1. (= ಮಗುಡ), ಮರಲೆ 1, ಮರಲು 1, ಮೂ 51. The face to be turned or averted; to turn back or backwards, to turn; to retreat; to return; to happen or occur again, or to do again (ಪರಾಕ್ಕುಬ ಸಿಂ. Dh.; Tē. ಮರಲು, ಮಡಲು, ಮಲಗು, ಮಳ್ಳು; T. ಮಡಂಗು). P. p. ಮರಲ್ಪು (Ūpr. 2, 36; 7, 70; 8, 103; 9, 88; ಕೆವ. 4, 9). ಮರಲ್ಪು (ಕೆವ. 4, 12). ಮರಲ್ಪು is used also in the sense of "again".

ಮರಲ maral. 2. = ಮೂಲೆ, ಮರಲೆ 2, ಮರಲು 4, ಮೂಲೆ 2, ಮೂಲೆ (ಸಿಂ. 42), ಮೂಲೆ. Sand, gravel (ಪೂಲ್, ಮಜಲ್, ಮೂಲ್, ಸಿಹ ಸಿಂ. 36).

ಮರಲ್ maral. 3. = ಮರಲೆ 3. A flower (ಪುಷ್ಪ ಕೆಂದ. Dh.; Ūpr. 6, 72; Abh. P. 8, 14). See ಕರ್ನ.

ಮರಲು maralu. (ಫಾಲ, ಕೃಷಿ St. 303).

ಮರಲ್ಮ maralṁ. = ಮರಳು 1, ಮರಳ್ಳು. To turn or avert the face; to turn; to cause to retreat; to return, etc. (ಪರಾಕ್ರಮೋಚರಣ ಕೆಂದ. Dh.; Rā. 6, 9; 11, 80).

ಮರವಳಿ mara-vali. The produce of trees (fruit, bark and leaves, My.). — ಮರವಳುತಿಗೆ. Renting the produce of (government) trees (My.).

ಮರವೆ maravē. = (ಮರ) ಮರು, ಮರುಷ. Intoxication, madness, fury; bewilderment, paralysis, torpor, etc. (ಮತ್ತತ್ತ Ū. I, 105; II, 9; ಚೊವ್ವಿಸು ಕೆ.; ಚೊವ್ವಿಸುದು Bhn. 48; Bh. 4, 3, 12; Rām. 6, 14, 22; J. 10, 21; 14, 7, 17). — ಮರವೆಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To deprive of sensibility (J. 21, 2). — ಮರವೆಯಾಪಧ. — ಔಷಧ. A drug to produce madness, etc. (ಕಿಸುವರ್ Ū. II, 108).

ಮರಸಣಿ marasani. = ಮರಸಣಿ. A species of kēsu or Arum (ಬರ್ಫ Mr. 149; My.).

ಮರಸಣಿಗೆ marasanigē. = ಮರಸಣಿ. (My.).

ಮರಸು marasu. To become furious, to begin to rage (Ūpr. 6, 34).

ಮರಸುತ್ತು marasuttu. = ಮರುಸುತ್ತು, ಮಲಸೂತ್ತು. A screw (My.; Mhr. ಮಳಸೂತ್ತು).

ಮರಹಮ್ಮತೆ marahammata. = ಮರಾಮಹ, q. v. (My.; Br.).

ಮರಳೆ maral. 1. = ಮರಲೆ 1, etc. P. p. ಮರಳ್ಳು (Ūpr. 6, 79; 7, 49; Bp. 60, 25). ಮರಳ್ಳು (ಕೆವ. 4, 74). See J. 2, 47; 5, 42; 31, 4; ಪೊಡೆ, ಬಗ್ಗೆ. — ಮರಳೆಸು. ಮರಳೆ ಇಸು. To shoot arrows so that (an opponent) retreats (Ūpr. 5, 109). — ಮರಳೊತ್ತು. ಮರಳೆ ಒತ್ತು. To push backward (Ūpr. 6, 29).

ಮರಳೆ maral. 2. = ಮರಲೆ 2, of which it is a vulgar form (Śmd. 41).

ಮರಳಿ marali. = ಮರುಳಿ, ಮಳ್ಳಿ. A person (male or female) who in reality is clever, but simulates stupidity (My.). ಮರಳಿ, ಮಂಡಳಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲು? ಅನ್ನರೆ ಮೂದು ಮತ್ತೊಂದು ಅನ್ನಲು (Prv.).

ಮರಳಿದು maralidu. = ಮರಳ್ಳು of ಮರಲೆ 1. (Bh. 2, 4, 12).

ಮರಳಿಸು maralisu. 1. To cause to turn; to cause to return;—to return; to requite. ಪಗೆಯ ಮರಳಿಸುವುದು (ವೈಕುಂಡಿ, ಪ್ರತಿಪಾರ, ವೈರನಿಯಾತನ Nr.).

ಮರಳಿಸು maralisu. 2. To cause to bubble up or boil fiercely (My.).

ಮರಳು maralu. 1. = ಮರಲೆ 1, etc. To turn, to turn back (v. i.), etc. P. p. ಮರಳಿ. ಮರಳಿದು (ವೃತ್ತ, ವೃತ್ತ, ನ್ಯಾವೃತ್ತ Nr.). ಮರಳಿ ನುಡಿದ (ಪುನರ್ವಚನ Nn. 167). ಮರಳಿ ಬನ್ನಲು ಕೂದಿ (Bh. 1, 10, 26). ವನವಿಳಿಗಳ ಪಯನ ಜೊಳ್ಳು, ಮರಳಿದುಬಿಟ್ಟು ಎರಟುಗಳು (1, 5, 10). See Bp. 9, 8; 20, 22; 24, 65; 39, 18; 40, 8; 42, 30; 45 sum.; 52 sum.; Bh. 1, 8, 13; 2, 4, 9; Rā. 6, after 11; J. 3, 40; 5, 59; 17, 10. The P. p. often conveys the meaning of "again", "back", e. g. ಬಿಟ್ಟು

ಟ್ಟು ಕೊಡಿದ್ದದನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ಪ್ರತಿಪಾಸ St. 325). — ಮರಳಿ ಮರಳಿ. Again and again (Bp. 4, 47). ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟು (ಅವಗೀತ Nr.). ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುಪ (ಪುನರ್ಭವ Nn. 114). ಸನ್ನಿವೇಶ ತ್ವರಿ ಮುನ್ನಾದವುಗಳೆಂದ ಎರಡು ಮೂದು ಸಾರಿ ನುಡಿದ ಮಾತೇ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ನುಡಿಯಲ್ಪಡುವುದು (ಅಮೃದಿತ, ದ್ವಿಸ್ತರುತ್ತ St. 56). — ಮರಳಿ. Again (Bh. 3, 13, 34).

ಮರಳು maralu. 2. To bubble up, to boil fiercely (as water, My.; Tē. ಮರಗು, ಮರುಗು, ಮಡಿಗು, ಮಡುಗು, ಮಸಲು, ಮಸುಲು).

ಮರಳು maralu. 3. = ಮರುಳೆ 2, etc. (My.; cf. ಮಡದು). ಭೋಗಿಗೆ ಯೋಗಿ ಮರಳು, ಯೋಗಿಗೆ ಭೋಗಿ ಮರಳು (Prv.).

ಮರಳು maralu. 4. = ಮರಲೆ 2, etc. (My.).

ಮರಳ್ಳು maralṁ. = ಮರಲ್ಮ, etc. (Ūpr. 4, 78; Abh. P. 8, 35; Grj. 3, 102; Rā. 13, 84).

ಮರಾಟ marāṭa. Tbh. of ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ. Mahratta; a Mahratta man (My.). ಮರಾಟರ ಹತ್ತರ ಹೋರಾಟ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ಮರಾಟೆ marāṭi. Belonging to Mahratta; a Mahratta person (My.). — ಮರಾಟಿಯವ. — ಅವ. A Mahratta man (My.). — ಮರಾಟಿಯವಳು. — ಅವಳು. A Mahratta woman (My.).

ಮರಾಮತೆ marāmat. = ಮರಹಮ್ಮತೆ. Repairs, as of roads, houses, tanks, etc. (My.; Mhr., H.).

ಮರಾಲ marāla. ಮರಾಳ. Soft, mild, bland, tender. 2, a flamingo; a goose (ಹಂಸ Nn. 8, 9, 17; ಸಾರಸ 56; ಸಾರಸ Mr. 521). 3, a horse. 4, lampblack, used as collyrium. 5, a cloud. 6, a villain, a rogue.

ಮರಾಲಿಕೆ marālaka. = ಮರಾಲ No. 2. (Bp. 50, 11).

ಮರಾಲಧ್ವಜ marāla-dhvaja. N. of a king (J. 11, 26, 28; 12, 1, 5, 20).

ಮರಾಲಪದಿ marāla-padi. The plant Cissus pedata Lam. (ಶ್ರೀಪದಿ, etc. Mr. 141).

ಮರಾಲಯಾನೆ marāla-yānē. A woman with the gait of a flamingo (Ūpr. 7, 118).

ಮರಾಲಿ marāli. A female hamsa. (A.).

ಮರಾಲಿಕೆ marālikē. = ಮರಾಲಿ. (Śmd. 153, 283).

ಮರಾಳ marāḷa. = ಮಳಾರ. A strap or girth of horses (ಕುದುರೆಯ ಪಟ್ಟಿ ಕೆಂದ. II; Śm. 42, o. r. ಮಳಾರ).

ಮರಿಗೆ marigē. = ಮರಗಿ, etc. (My.; St. 241; Tē. ಮರಿಗೆ, ಮರಗಿ; see ಕಳ್ಳು-). ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಮಾರಮ್ಮ ಮರಿಗೆ ಹೆತ್ತಳು (Prv.).

ಮರಿಚ marica. = ಮೆಣಸು, ಮೆಳಸು. Black pepper.

ಮರಿಯಾಚೆ mariyācē. Tbh. of ಮರ್ಯಾಚೆ (Mr. 529; Bp. 18, 10, 50; 24, 80; 28, 35; 53, 75; 58, 30; My.). See Prv. s. ಮಾನ 2.

ಮರಿಯಿಸು mariyisu. (fr. ಮರ). To kill (Ūpr. 5, 138).

ಮರೀಚೆ marīcē. Black pepper.

ಮರೀಚಿಕೆ marīcika. = ಮರೀಚ. (ಉಪಾಸ, ಮೆಣಸು Mr. 138).

ಮರೀಚಿ marīci. A ray of light (see Nn. s. ವಿಪ್ರ); light. 2, mirage. 3, N. of a prajāpati. 4, one of the seven ṛishis and father of Kaśyapa (see ಮುಖ್ಯಮುಖ).

ಮರೀಚಿಕೆ marīcika. = ಮರೀಚಿಕೆ, in ಮರೀಚಿಕಜಲ (Bp. 42, 2).

ಮರೀಚಿಕಾಜಲ marīcika-jala. Mirage (ಬಯಲೊಡೆ, ಬಿಸಿಲು ದುರೆ Kk. 11b).

ಮರೀಚಿಕೆ marīcika. ಮರೀಚಿಕಾ. Mirage. — ಮರೀಚಿಕೆಯ ಜಲ. (ಬಯಲೊಡೆ, ಬಿಸಿಲು ದುರೆ Kk. 12).

ಮರೀಚಿಜಲ marīci-jala. Mirage (ಬಿಸಲ್ಗುಮರೆ ಕೆಂ. 15).

ಮರು maru. = ಮರವೆ, etc. See ಮರುಳು.

ಮರು maru. 1. A sandy desert, any arid region or soil destitute of water (ನೀರು ನೆದಿಲ್ಲದ ತಾವು Nr.). 2, a mountain, a rock (cf. ಮರಡಿ, etc.). 3, N. of a country (Marwar, Bp. 6, 18).

ಮರು maru. 2. = ಮರುವಳ. (ಮರುವಳ, ಫಣಿಪ್ಪಳ, ಕಪ್ಪಾದ ತುಲಸಿ Mr. 129).

ಮರುಳುಳಿ maru-kuli. Bewilderment, etc. (ಮರುಳ್ಳು ಮರಿಸೆ.).

ಮರುಗ maruga. = ಮರುವ, etc. Tbh. of ಮರುವಳ (ಕೆಂ. 375; Grj. 7, 52; My.; Sl. 141; ಸುರಭಿ Nn. 30, Mr. 509; see s. ಲಘು). See ಬಿಳಿ-.

ಮರುಗು marugu. = ಮಂಜಿ 2. (St. & Pl.).

ಮರುಜ maru-ja. A kind of perfume (= ನವಿಲೆ). 2, a tree akin to the Mimosa catechu (see ಬದಿಲೆ). — ಮರುಜವಣಿ. — ಮಣಿ. A bead of maruja (ಕೆಂ. 3, 30).

ಮರುಜಿ maru-je. A particular species of plant. — ಮರು ಜೇವಣಿ. — ಮಣಿ. A bead of marujē (Rām. 6, 40, 5).

ಮರುತ marat. = ಮರುತ್ತು. Wind. 2, the god of the wind, regent of the north-west quarter and father of Hanumat. 3, any god or deity. 4, N. of a metrical foot (Ūh.). 5, N. of the gods of the winds and storms.

ಮರುತ maruta. (ಕೆಂ. 106). Wind (ತಾರ, ವಾಯು Nn. 40; ಅನಿಲ, ವಾಯು 72). 2, a deity (ಸುರ, ದೇವತೆ 72). 3, = ಮರುತ No. 2 (ದಿಶಾಧಿಪ Mr. 57). 4, a mountain (ಅಡಲ, ಪರ್ವತ 72). 5, N. of a country (ಜನಾನ, ದೇಶಭೇದ 72). 6, a bow (ಫನು, ಬಿಲ್ಲು 72). 7, N. of a metrical foot (Ūh.; Mr. 364). 8, N. of a king (J. 2, 32; 5, 20, etc.).

ಮರುತಬಂಧಿ maruta-bandhi. A disease of the spleen (ಗುಲ್ಮ Mr. 387).

ಮರುತಾಕನ maruta-aśana. A serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಮರುತ್ತರಂಗಿಣಿ marat-taraṅgiṇi. The celestial Ganges (ಕೆಂ. 260 Mdb.).

ಮರುತ್ತು maruttu. Tbh. of ಮರುತ. (Ūh. v. 121).

ಮರುತ್ತಯ marat-traya. Three mountains (or mérus, Ūpr. 1, 69).

ಮರುತ್ತವತ marat-vat. Attended by the maruts: Indra.

ಮರುದಾಪ marat-āpta. Fire, Agni (Bp. 21, 1).

ಮರುದಿಪ್ಪ marat-iṣṭa. Fire. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಮರುದ್ದೇನೆ marat-dēsē. The north-west quarter (ಕೆಂ. 1, 62).

ಮರುದ್ವರ್ತ marat-varṭa. The path of the winds: the atmosphere.

ಮರುನ್ನಿಕರ marat-nikara. A multitude of deities (Bp. 2, 20).

ಮರುನ್ನಿವೇಣಿ marat-nishēvaṇa. Living in, enjoying or eating wind (adj., ಕೆಂ. 4, 85).

ಮರುನ್ನಾಲೆ marat-mālē: A sort of grass, *Trigonella corniculata* Lin.

ಮರುಭೂಮಿ maru-bhūmi. = ಮರು No. 1. (My.).

ಮರುವ maruva. = ಮರಗ, ಮರಗು, ಮರು 2, ಮರುಗ (ಕೆಂ. 375; Sl. 141), ಮರುವಳ. A kind of Ocimum (Sk.); sweet marjoram (Ūpr. 1, after 101). 2, a valuable timber tree with showy purple flowers, *Lagerstroemia flos reginae* Retz. (St. & Pl.).

ಮರುವಳ maruvaka. = ಮರುಗ (ಕೆಂ. 375), ಮರುವ, etc. A kind of Ocimum. 2, sweet marjoram or a similar plant (= ಜಮ್ಬಿರ). 3, the tree *Vangueria spinosa* Roxb.

ಮರುವು maruvu. = ಮರವೆ. (ಮುತ್ತತೆ Kk. 31; ಕೆಂ. 76).

ಮರುಸುತ್ತು marasuttu. = ಮರಸುತ್ತು, etc. (My.).

ಮರುಳ maruḷ. 1. To be bewildered, etc. ಮರುಳ್ಳು (ಮರುಳುಳಿ ಕೆಂ.; T. ಮರುಳು, ಮಯಂಗು).

ಮರುಳ maruḷ. 2. = ಮರಳು 3, ಮರುಳು, ಮಳೆ, ಮಳ್ಳು 1. Bewilderment, confusion, madness, foolishness, stupidity; fury, extacy, frenzy, the state of being possessed (ಪೇಶುಳ Kk. 65; M.; M. ಮಯಲ್, ಮದಿಲ್, infatuation, charm of love; Tē. ಮಯಲು, love, desire, lust = ಮೋಹ, ಕಾಮ). 2, a mad, or foolish, person;—an evil spirit, a demon, an imp (ಪಿಡಾಪಿ ಕೆಂ. II; Kk. 91; ಕೆಂ. 53; ಛಾತೆ ಕಾ. 79; M.). ಮರುಳ್ಳ (ಕೆಂ. 52). ಮದ್ದಿನ್ದ ಮರುಳಾಗಿ ಹೇಳುಗಾಗಿ ಜ್ಞೆದ್ದ ನಾಯ (ಯೋಗಿತ, ಅರ್ಲರ್ Nr.). ನೀರ ಬೊಲ್ಬುಳಿ ಕೆಂ, ಸಾರಿ, ಕೆಡದಿರು, ಮರುಳಿ! (Bp.). ಬಿರುದರ ಕರುಳಂ ಕೊಡೆ ಕೊಡೆ ಮರುಳು ಇರುಳು ಪಿನ್ನೆಡೆಯೊಳ (ಕೆಂ. 27). See ಕೆಂ. 272; Ūpr. 1, 62; 5, 31; 7, 44; Abh. P. 13, after 54; 13, 66; Bp. 2, 18, 23; 10, 8; 18, 12; 35, 32; 57, 62; J. 2, 23, 44; 8, 33; 22, 24; ಪುರ್.; ಪೆಂ.—ಮರುಳ ಜೆಡಿ. N. of a plant (ಗೋರೋಮಿ, ಛಾತೆಕೇತ Nr.). — ಮರುಳಾಗು. — ಅಗು. To grow bewildered, confused, mad, etc. See Grj. 4, 62; Bp. 40, 6; 45, 33; J. 2, 57. — ಮಗುಳಿ ಮರುಳಾದೆಯೋ? ಇರುಳು ಜಗುಳು ವವರು ಯಾರಮ್ಮ? — ಒದೇ ಮೂತಿಗೆ ಮರುಳಾದರೆ ಒದ ತಪ್ಪೇತೇ? — ಮಗ ಓದಿ ಓದಿ, ಮರುಳಾದ (Prva.). — ಮರುಳಾಟಿ. — ಅಟಿ. Bewildered, mad, foolish behaviour; confusion, etc. (J. 19, 26; 24, 4; My.). — ಮರುಳಾಟನುಡಿ. A confused speech. ಮರುಳಾಟನುಡಿಯ ಅಟ್ಟುಳಿ (ನಿರಸ್ತ Mr. 85). — ಮರುಳಾಯ್. — ಅರ್ಯ. N. (ಕೆಂ. 1, 17). — ಮರುಳ್ಳೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಮರುಳು ಗೊಳ್. To grow bewildered, etc.; to fall into phrensy (on account of a person, Grj. 3, after 98). — ಮರುಳ್ಳೊಳೆ ಸು. — ಕೊಳಸು. To cause to grow bewildered, etc. (ದೇವ್ವಾಡು Kk. 72; ಕೆಂ. 51; Mr. 2; Grj. 2, after 106; ಕೆಂ. 5, after 19). — ಮರುಳ್ಳುಪ್ಪು. — ತುಪ್ಪು. A mad black bee (ಕೆಂ. 143).

— ಮರುಳ್ಳೆಡಿ. — ಪಡಿ. = ಮರುಳಾಗು. (Abh. P. 13, 65).

ಮರುಳ maruḷ. 3. A bewildered, mad, foolish man (My.). 2, a badly disposed man (ಮುಚಿಲ Bhn. 46). ತನ್ನ ನೆರಳು ತಾ ಕಣ್ಣು ನೆರಳುವವ ಮರುಳನಲ್ಲದೇ — ಮರುಳಗೆ ಇರುಳಲ್ಲ, ಪಿತ್ತವನಗೆ ನಿಜೆಯಿಲ್ಲ (Prva.). See Ūpr. 4, 18; Bp. 13, 13; 15, 4; 57, 13; 60, 42; B. 4, 180; ಅ.; Prv. s. ತರ್ಲೆ.

ಮರುಳಿ maruḷi. = ಮರಳಿ, etc. (My.).

ಮರುಳು maruḷu. = ಮರುಳೆ 2, etc. (Bp. 20, 21; 51, 53; 56, 46; 58, 44; Bh. 1, 10, 22; My.). ಛಾತೆ ಮರುಳೋ? ಮಡ ಮರುಳೋ? — ಛಾತೆಗಾಗಿ ಯೋಗಿ ಮರುಳು, ಯೋಗಿಗಾಗಿ ಛಾತೆಗಾಗಿ ಮರುಳು. — ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮರುಳು (a mad, or foolish, person) ಲೇಸು. — ಎಳೆ (ಎಳೆ ಹತ್ತಿಯವ) ಮರುಳೋ? ಎಪ್ಪತ್ತೇ (ಎಪ್ಪತ್ತು ವರುಷವ) ಮರುಳೋ? — ಜನ ಮರುಳೋ? ಹಾತ್ತೆ ಮರುಳೋ? (Prva.). — ಮರುಳುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To accuse of foolishness (Bh. 5, 1, 41). — ಮರುಳುಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಮರುಳ್ಳೊಳ್. (Bp. 41, 7; 52, 7; 54, 30; Bh. 2, 13, 14; C.; B. 4, 17). ಮರುಳು ಗೊಣ್ಣು (ಉನ್ನಾಡ, ಚಿತ್ರವಿಧವು Nr.). — ಮರುಳುನಾಯ. A

mad dog. ಅರೆಮರುಳುಗೆ ಮರುಳುನಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ತನ್ನೆ (Prv.). — ಮರುಳು ಮಾಡು. To cause to grow bewildered, etc. (Bp. 40, 22; Bh. 1, 8, 71; J. 7, 25; My.). — ಮರುಳುಮಾಡು. A confused, or confusing, word or speech (My.). — ಮರುಳುಮೃತ. -ಉಮೃತ. The thorn-apple which produces bewilderment (J. 2, 38). — ಮರುಳು ಹಿಡಿ. Bewilderment, etc. to seize or lay hold of. ಅವನಿಗೆ ಮರುಳು ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಮರುಳುತನ maruḷutana. = ಮರುಳುತನ. (ಪೇಂಕುಣಿ ಕೊ.; Bp. 44, 11; Rām. 5, 8, 22; 6, 12, 15; B. 3, 12; ಉನ್ನಾಡ, ಚಿತ್ರವಿಧಮು Si. 70; C.).

ಮರುಳ್ಳು maruḷḷu. To bewilder, etc. (Ūpr. 6, 88; V. 29, 14. 21. 22).

ಮರುಳ್ಳನ maruḷḷana. (Śmd. 248). The state of being bewildered, mad, etc. (ಪೇಂಕುಣಿ ಕೊ. 49; ಮುಳ್ಳಡೆ Śmd. II, o. r. ಮುಳ್ಳಡೆ; ಮುಳ್ಳಡೆ Kk. 86; Grj. 8, 9; ಕೆವ. 4, 111).

ಮರೇ marē. (Śmd. 27). A kind of deer (ಸ್ಯಂಕು, ರಂಕು HIA.; ರಂಕು, ನಂಕು Mr. 163; Bp. 34, 32). ಗಣ್ಣುಮರೇ (ಮುಕ್ಕು Si. 169). ಮರೆಯ ಅದಗು (ಕೆವ. 8, 39). ಹಿಂದಹ ಮರೇ ಮೃಗ (ರಾಮ 170). ಇದು ಹುಲೆಗಳ ಹಕ್ಕಿ! ಇದು ಮರೆಯ ಹಕ್ಕಿ ತಾಂ (Rāgh. 17, 68). See ಕಾಡ್, ಪೇ, ಬಲ್, ಹೆಮ್.

ಮರಾ marā. 1. = ಮರಾ 3. A fan used for winnowing, etc. (ಪ್ರಸ್ತೋಟನ, ತೂರ್ವ Si. 307). ತರುವವ ಮರಾತರ ಮರಾ ಏನು ಮಾಡಿತು? (Prv. in B. 5, 314).

ಮರಾ marā. 2. = ಮರಾ 1. — ಮರಾ ಕಳಿಸು. To bring again (to the mouth), as an animal in rumination (B. 3, 17). 2. = ಮರಾ ಕಳಿಸು. (My.). — ಮರಾಕಲ್ = ಮರಾಕಲ್. (My.).

ಮರಾ marā. 3. = ಮರಾ 2. — ಮರಾ ಮಾಡು. = ಮರಾ ಮಾಡು. To hide, to conceal (v. t.; Si. 69, 73). — ಮರಾ ಮಾಡಿಸು. = ಮರಾ ಮಾಡು. (My.).

ಮರಾ marā. 4. (fr. ಮರಗು 1). = ಮರಾ 1. With grief. — ಮರಾ ಮರಾ ಮರಗು. To be very much grieved (B. 3, 7). — ಮರಾ ಮರಾ ಮರಗು. = ಮರಾ ಮರಾ. (B. 4, 20).

ಮರಾಗು marāgu. 1. = ಮರಾಗು. ಸ್ವಜನರು ಸಾಯಲೊಡೆ ನಿರ್ಜರರು ಮರಾಗುವರು (Sp.).

ಮರಾಗು marāgu. 2. = ಮರಾ, etc. Secrecy (ತೆ. ಮರಗು, ಮರಗು). — ಮರಾಗುಗಿದು. -ಕಿದು. A secrecy to be divulged (Śāstrasāra in W. v. 1319).

ಮರಾತು marātu. = ಮರಾ, etc. (My.).

ಮರಾದು marādu. = ಮರಾ, ಮರಾದು. P. p. of ಮರಾ 1.

ಮರಾಪು marāpu. 1. To hide, to conceal; to cause to forget (Ūpr. 8, 88).

ಮರಾಪು marāpu. 2. = ಮರಾ, etc. (ಕೆವ. 2, 104; T. ಮರಾಪು; see ಮರಾಪು). — ಮರಾಪು. -ಇತ್ತು. To hide one's self (Ūpr. 4, 82).

ಮರಾಂಬೆ marāmbē. = ಮರಾ (Ū. I, 25).

ಮರಾಯಿಸು marāyisu. = ಮರಾ, etc. (Ūpr. 5, 28).

ಮರಾವು marāvu. = ಮರಾ, ಮರಾವು, (ಮರಾ), ಮರಾಹು q. v. Hiding; secrecy;—unmindfulness;—forgetting; forgetfulness (My.; T.); etc. ನನಗೆ ಮರಾವು ಬನ್ನ (I forgot, My.). ಅ ಮಾತು ನನಗೆ ಮರಾವಾಯಿತು

(I have forgotten—, My.). See ಮರಾ. ಅದಿವು ಇದ್ದದ್ದಲ್ಲದೆ ಮರಾವು ಹಾಗೆ ಬಂದಿತು? (Prv.). — ಮರಾವಿಗೆ ಹಾಕು. To hide (ಮರಾ G.).

ಮರಾವೆ marāvē. ಮರಾವೆ-ವೆ (Śmd. 247). = ಮರಾವೆ. The state of becoming unmindful of; oblivion, forgetfulness (My.; T. ಮರಾವೆ); unconsciousness; stupor; torpor (Bh. 1, 9, 8; My.; T. ಮರಾವೆ). See ಪರಮಾವೆ, ಮರಾವೆ. 2, a disease of the eye (Bp. 18, 66). ಮರಾವೆ ಪಿಂಗಿಡಂ (ಎಡ್ಡೆತ್ತಂ ಕೆಮ. I).

ಮರಾಸು marāsu. = ಮರಾಸು, ಮರಾಸು, (ಮರಾಸು, ಮರಾಸು 1). To veil, to hide, to conceal (ಅಚ್ಚಾದನ ಕೆಮ. Dh.);—to keep one's self out of view; to practise fraud (J. 5, 59);—to cause to be unmindful of or to forget (My.). ಮರಾಸು, ಕೊರಲನು ಕೊಯ್ಯ ನರರ ಮರಾ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ಕೆವಿನ್ನಿಡ ಹೂಸು ಮರಾಸಿದ (Prv.).

ಮರಾಸುನ್ದು (marāsu-sundu). 1. To lie hidden (Kāvy. 2, 1, 25).

ಮರಾಸುನ್ದು (marāsu-sundu). 2. Lying hidden. 2, (marāsu-sundu) another coitus. ಮರಾಸುನ್ದು ಸೂದ ಸುನ್ನೆನೆ ಪೆದಿತಿನ್ನಿಮ್ಪೆದೊಂದಿನ ಪದಾನ್ತರದಿನ್ದು ನೆದೊದು ನಿರೆ ದುಪ್ರತಿತಿಯನದೊಪ್ಪನ ಪಿಡಿ ಪಿಡವುಮಿನ್ನವೆ ಗ್ರಾಮ್ಯಂಗಳ್ (o. r. ಪೆದಿ ಪೆದಿ ಉಮ್ಪಿನ್ನವೆ ಗ್ರಾಮ್ಯಂಗಳ್, Kāvy. 2, 1, 24).

ಮರಾಸುಹ marāsuha. Concealing, concealment (of knowledge, etc., ಅವಜ್ಞವ, ಅವರಾವ, ಅವಜ್ಞಾನ, ಅಪಾತ್ಯಯ HIA.).

ಮರಾಹು marāhu. = ಮರಾ 2, ಮರಾ, etc. Secrecy (Grj. 5, 38); unmindfulness; inadvertence, error, mistake; forgetfulness; loss of consciousness; stupor (ಪ್ರಮಾದ, ಅನವಧಾನ HIA.; ಅನ್ತರ Nn. 77, Mr. 531; ಅವಜ್ಞವ, ಅವರಾವ, etc. Mr. 441; ಮೂರ್ಛ Nn. 124). ಮನದ ಮರಾಹು (ಧಾನ್ತಿ, ಮಿಥ್ಯಾಮತಿ, ಭ್ರಮ Nn.). See Bp. 3, 34; 35, 20; 36, 28; 42, 16, 17; ಮರಾಹು.

ಮರಾ marī. 1. The young of any animal to be born (? ಪೋತಕೆ ಕೆಮ. Dh.).

ಮರಾ marī. 2. The young of any animal (excepting kine and buffaloes, see ಕರು 1; C.; T., M.; Tu. ಮರಾ, ತೆ. ಮರಾ; a young child (ಪೋತ, ಪಾಕ, ಅರ್ಧ ಕ, ದಿವ್ಯ, ಪೃಥುಕ, ಶಾಬಕ, ಶಿಶು Si. 179; My.); a pupil (My.); a shoot, a sapling (B. 2, 22, 37). ಅನೆಯ ಮರಾ (ಕಲಧ, ಕರಿಪೋತ); ಉದುವಿನ ಮರಾ (ಗಾಧೇರ); ಎಲ್ಲಾ ಪಕು ಗಳ ಮರಾ (ಬರ್ಕರ HIA.). ಉದುವಿನ ಮರಾ (ಗಾಧೇರ Nn.). ಅನೆಯ ಮರಾ (ಮತಂಗಪೋತ Nn. 135). ಒಣ್ಣೆಯ ಮರಾ (ಕರಧ Si. 323). ಕೋದೋ ಮರಾ (C.). ಕರಿಯಾದರೂ ಮರಾಯಾಗರದೆ ಬೆಳೆಯದು (Prv.). See Ūpr. 5, after 64; 7, 48, 103; Bp. 11, 10; 20, 13; Bh. 1, 20, 61; 2, 13, 14; 3, 13, 29; Rāv. 5, 40, 44; 8, 117; 9, 28, 29; J. 28, 4, 52; ಅಂಡವದಾ, ಅನವದಾ, ಕಿಡಿವದಾ, ಗಣ್ಣುಮರಾ, ಗಿಳಿವದಾ, ಪಕ್ಕಿವದಾ, ಪಲ್ಲಮರಾ, ಪೊಮ್ಮರಾ, ಮಿಗವದಾ, ಹೆಣ್ಣುಮರಾ. — ಮರಾ ಕ. = ಮರಾ ಕೊಡು. (My.). — ಮರಾ ಕೊಡು. To bring forth young, to rear, to rear (B. 5, 17). — ಮರಾಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A colt (ಬಾಲ, ಪೋತ, ಕೋರ HIA., Nn.; Mr. 278). — ಮರಾಗೋಗಿರೆ. -ಕೋಗಿರೆ. A young cuckoo (J. 8, 3). — ಮರಾಹೇಡುದುರೆ. A young

spider (B. 4, 113). — ಮಹಿದುನ್ನು. — ತುನ್ನು. A young black bee (Abh. P. 15, 5; Rām. 2, 7, 4; J. 2, 57; 3, 6. 24; 8, 2. 4; 29, 46). — ಮಹಿದುಕ್ಕು. Plural of ಮಹಿದುಗ: great grand-children (B. 3, 74; My.). — ಮಹಿದುಗ. A great grand-son (My.; G. 282). — ಮಹಿದುಗು. A great grand-daughter (My.). — ಮಹಿ ಮಾಡು. To hatch, as fowls (My.; B. 3, 120), spiders (B. 4, 113). — ಮಹಿದುನ. A young fish (J. 6, 10; 30, 6; B. 4, 119). ಮಹಿದುನ ಮೊತ್ತಂ (ಕೃದ್ಯಾಣ್ಣ ಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ, ಪೂತಾಧಾನ Nr.; ಕೃದ್ಯಾಣ್ಣ Mr. 410). 2, a sort of gilt-head, Sparus emarginatus B. MSS. (ಗಡಕ, ತ ಕುರಾರ್ಥ Nr.). — ಮಹಿದುಗು. A small cloud (Rāv. 1, after 135). — ಮಹಿದುನ. — ಅನ. A young elephant (ಧೇನು ಕೆ, ಬಾಲಕರೇನು Nn. 98; ಗಣಿಕೆ, ತುಣ್ಣಾಲಕತೋರ 98; ಕಲಭ 130; Bh. 1, 8, 61; J. 31, 60). — ಮಹಿದುಯು. — ಉಡು. A young iguana (ಗೌಧೇರ Mr. 163). — ಮಹಿದುಸಿಂಗ. A young lion (J. 20, 13). — ಮಹಿ ಹಾಕು. = ಮಹಿ ಕೊಡು. (My.; B. 3, 75). ಬರಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಕರಿ ಮಹಿ ಹಾಕೇತೇ? (Prv.).

ಮಹಿಸು *marisu*. = ಮಹಿಸು, etc. ದುಃಖವನ್ನು ಮಹಿಸೋಣ (G. 259).

ಮಹಿಸು *maru*. 1. = ಮಹ 2, ಮಹ 3, (ಮಾಹು 2). Other; next, following, second; again; opposite (T., Tē.; cf. ಮಹು). — ಮಹಿ ಕಳಿಸು. = ಮಹಿ ಕಳಿಸು. (V. 30, 32). — ಮಹಿ ಕಳಿಸು. = ಮಹಿ ಕಳಿಸು 2. To appear again, to return, as a fever (My.). — ಮಹಿದರ್. = ಮಹಿಸರ್. — ಮಹಿದುಲ ಮಗ. A second-born son (B. 3, 15). 2, a third-born son (My.). — ಮಹಿದುಲಿ. Another game at dice (Rām. 3, 2, 25). — ಮಹಿದೇವನಿ. A vegetable substance that restores to life (Rām. 6, 36 sum.; 6, 36, 38). — ಮಹಿದಿನ. The next day (ಪರೇದ್ವ್ಯಾ Si. 477; Bp. 2, 51; 27, 22; 32, 42; 42, 37; 57, 10; J. 29, 18. 26; B. 2, 28. 46; My.). — ಮಹಿದಿನವನ. = ಮಹಿದಿನ. (Bp. 14, 28; 34, 21; 43, 67; B. 3, 50; Rāv. 7, after 97; My.). — ಮಹಿದೇವನ. = ಮಹಿದಿನವನ. (Ūpr. 2, after 40; 5, after 136). — ಮಹಿಧವ. Another birth (Ūpr. 4, 18). — ಮಹಿದುಮಾತು. An answer (ಪ್ರತಿವಾಕ್ಯ, ಉತ್ತರ Nr.; Ūpr. 10, after 54; Abh. P. 15, after 30; Rām. 6, 58, 6; V. 5, after 39). — ಮಹಿದುಮಾತು. — ಕುಡು. To give a reply (Abh. P. 9, after 155). — ಮಹಿ ಮೆಯ. Another body (Abh. P. 8, 8; 16, after 39). — ಮಹಿದುನ. Another sharp point: the point of an arrow that has pierced through one body and thus is ready to enter another (Bh. 7, 6, 32). — ಮಹಿದುನೇಗೋ. — ಕೋ. To get a second sharp point (by piercing through one body to enter another, Bh. 1, 5, 15; 4, 4, 54; J. 4, 44). — ಮಹಿದುಕ್ಕು. — ಪಕ್ಕ. Another side or party; a hostile army (ಪಗವಡ Ūt. I, 103; Ūpr. 5, 107; Abh. P. 7, 69. 99; 9, 58. 62; 11, after 51; 13, 87; 15, after 55). — ಮಹಿದುಸಲ. — ಮಹಿಸರ್. — ಅ. An antagonist, an enemy (ಮಾಡಿ, ಬೇರೆ, ಪಗೆ ಕೊ.; ಮಾಡಿ, ಪಗೆ Kk. 60; Śm. 40; Tē. ನೂರುಮರೆ, ಮಾರು ಮಸಲು, to oppose, front; to rival). — ಮಹಿದುನಾಡ. — ಬಾಡ. A second marriage. ಮಹಿದುನಾಡವು (ಪುನರ್ಭು, ದಿವ್ಯು Hā.). ಮಹಿದುನಾಡ ಕಾನ್ತೆ (ಪುನರ್ಭು, ದಿವ್ಯು Mr. 303). — ಮಹಿಸರ್. = ಮಹಿಸರ್. Another or further birth or offspring: a third or last-born son or daughter (My.). ಮಹಿಸಲ ಮಗನು, ಮಹಿಸಲ ಮಗಳು (My.).

ಮಹಿಸು *maru*. 2. (fr. ಮಹಿ 1). Forgetfulness. See ಮಹಿಸು.

ಮಹಿಸು *maruka*. Sorrow, grief (ಅವನದರ್ ಕಂದ. II;

Ūpr. 8, 58; Rāv. 14, 20); — affection, love (J. 11, 4; 21, 8; 28, 4; My.). ಎರಹದಿನ್ದ ಅದ ಮಹಿಸು (ಉತ್ಕೃಷ್ಟ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ Nr.). ಮಹಿಸು ಎಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣುತಿಗಿನ್ದ ಮರದ ನೆರಳು ಸುಖ (Prv.). See ದಾಯ್ಯಹಿಸು; Prv. 2. ತಿರುಕ. — ಮಹಿಸು ಮಹಿದ. — ಎ. ವಡೆ. To feel affection (Rāv. 5, 44).

ಮಹಿಸು *maru-kuli*. (Śmd. 289. 40). A forgetful or absent man (ಮಹಿವನ ಕಿಮ. 48; Kk. 65, o. r. ಮಹಿ ವದಂ, for which cf. ಮರುಕುಳಿ).

ಮಹಿಸು *marugu*. = ಮಹಿಸು 1. To burn, to be very hot, to be inflamed with passion; to fret; — to suffer great pain, to be distressed, to grieve (ಸನ್ದಾಪ ಕಂದ. Dh.; My.; Tē. ಮರಗು, ಮರಗು, to boil up, etc.; T. ಮಹಿಸು, to whirl; to be perplexed or confused); — to love (ಕೂರ್ ಕಂದ. II; Tē.). ಕೂರ್ತು ಮಹಿಸಿದಂ (ಪ್ರೀತಿಸಿಟ್ಟಂ Kk. 80). ಮಹಿಸರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸನ್ದಾಪ, ಸನ್ನಪ್ತ Nr.). ತಲೆದ ಕಣ್ಣಿನ ಮೆಟ್ಟಿ ಮಹಿಸುನಾ ತಲೆನನ್ನೆ ಅಲೆಯ ದರ ಕೂಟ (Sp.). See ಕಂದ. 225. 282. 292; Ūpr. 4, 118; Ūt. v. 20; Bp. 22, 17; 24, 21; 27, 11; 28, 9; 31, 39; 60, 30; Bh. 1, 8, 73. 89. 90; 1, 20, 61; Rāv. 8, 98; 13, after 96; 13, 101; 18, after 104; J. 11, 31. 34; 18, 58. 59; 19, 24, 47, etc.; 26, 13. 14; 28, 16. 17. 18. 19. 33. 35. 36. 50; B. 3, 7; 4, 20; ಮಲ. — ಮಹಿಸು ಮಹಿಸು. rep. (Bp. 18, 54).

ಮಹಿಸು *maruguhā*. Fretting; grieving, mourning. ಹಲವು ಕಾಲದ ಹಗಿತನ ಮಾಡಿ ಮಹಿಸುಗ (ಅನು ತಮ); ದೋಷವನಾರೋಪಿಸುವುದು ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಮಹಿಸುಗ (ಽ ಪ್ತಾ ಪ್ತಾಪ, ಅನುತಾಪ, etc. Nr.).

ಮಹಿಸು *maru*. 1. To become unmindful of; to lose the remembrance of, to forget (ವಿಸ್ಮರಣ ಕಂದ. Dh.; C.; T., M. ಮಹಿ; Tē. ಮಹಿಸು; Tn. ಮಹಿ; T. also ಮಹಿಸು). 2, to be forgotten, to vanish from the mind (My.; M.). 3, to be stupefied (Bp. 54, 81; 59, 22). P. ps. ಮಹಿಸು, ಮಹಿಸು (Ūpr. 1, 122; 3, 62), ಮಹಿಸು (Śmd. 287 Cm.; My.; B. 3, 54), ಮಹಿಸು (Śmd. 287 Cm.). ವಾರುಣ ಕೃಷ್ಣೇ ಮಹಿದಿಕ್ಕದ ಬಟ್ಟರೊ? (Litr. 3, 4). ತೆಳನಾಡ ಮಹಿಯಲ್ಲೆನ್ನಂ ಮನಂ ಬರ್ತುಮೆ? (Śmd. 164). ಮಹಿಯದಿಹ ಬುದ್ಧಿ (ಮೇಧ); ಮಹಿಯರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅನ್ವರ್ತ, ವಿಸ್ಮೃತ Nr.). ಮಹಿಸು ಹೋದದು (ಅನ್ವರ್ತ, ವಿಸ್ಮೃತ, ಮಹಿಯರ್ ಪಟ್ಟಿದು Si. 377). ಅದನ್ನು ಮಹಿತನು or ಅದು ನನಗೆ ಮಹಿತ: ಹೋಯಿತು (My.). ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ್ತು, ಮಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮೂವತ್ತು, ಬರಿವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಿಪಾಲು; ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬರೆಯದೆ ಕೆಟ್ಟ (Sp.). ಇಹಾ ನನ್ನಿ, ಪರಾ ಮಹಿತ. — ಎರಡು ನನ್ನಿ, ನಿಜಾ ಮಹಿತ. — ತರತರವಾ ಹೋದುದು ಮಹಿತರಿ ಮರಕ್ಕಿನ್ನ ಕಡಿ. — ತರುನವ ಮಹಿತರಿ ಮೊ ಎನು ಮಾಡಿತು? (Prv.). See Ūpr. 2, 35. 84; 4, 18. 47; Bp. 1, 57; 6, 27; 37, 9; 45, 6. 17; 51, 8; Ūt. Bp. 11, 6; J. 3, 31; 29, 49; 30, 19; 31, 26. 28; Mr. 7; B. 3, 38; ಕಯ್ಯ, ಮಯ್ಯ. — ಮಹಿ ಮಹಿ. rep. (Bp. 6, 27; 34, 3).

ಮಹಿಸು *maru*. 2. (Śmd. 27). = ಮಹಿಸು 3, ಮಹಿಸು 3. Disappearance; the state of being hid; secrecy, concealment; veiling; cover; a screen; shelter, refuge (Ūpr. 8, 5; 8, after 60; J. 2, 5; My.; M.; T. ಮಹಿ; Tn. ಮಹಿ; Tē. ಮಹಿಸು; T. ಮಹಿ, M. ಮಹಿ, to disappear; to be hid). ಮೇಘಾದಿಗಳನ್ನೆ ಅದ ಮಹಿ (ಅನ್ವರ್ತ, ಪಿಠಾನ,

ಅಡ್ಡದನ, etc.); ದೂಳುಮಹಿ (ರಥಗುಪ್ತಿ, ವರೂಪ Nr.). ಕಲ್ಲ ಮಹಿ (ಪದ ೫೬. 70). ಎಲೆಗೆ ಕಾಯಿ ಮಹಿ, ಕಾಯಿಗೆ ಎಲೆ ಮಹಿ (Prv.). ಸಾರಂಗವು ಸೊಪ್ಪೆಯ ಮಹಿಗೆ ಅಡಗಿ ಕೊಳ್ಳಿತು (B. 4, 42). ಹುರಿ ಹೊದಿ ಬಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಾ ದೂಳು ಮಹಿ ನೋಡಿ, ಅಡಗಿ ಕೊಳ್ಳು, ಕೂಡುತ್ತದೆ (4, 37). — ಮಹಿ ಕಟ್ಟು. To tie or put a screen (My.). — ಮಹಿಗೆ ನಿಲ್ಲು. To stand being hidden by (My.). ಬೇರೆಯ ಮಹಿಗೆ ನಿನ್ನು ಕೊಳ್ಳು ತೋಟಗನು (B. 3, 38). — ಮಹಿಗಿವರ್. — ಬರ್. To come for shelter or refuge (Abh. P. 12, 79). — ಮಹಿಗೊರ್. — ಕೊರ್. To hide one's self; to disappear (Grj. 2, after 106; Bp. 1, 57; 3, 38). 2, to take refuge, to seek shelter; to take as one's shelter (Sév. 1, 46; J. 8, 49). ಜನನ ಮಹಿಗೊಳ್ಳಿದಂ (Bp. 11, 8). ಜನನ ಮಹಿಗೊಳುತ (52, 14). ಮೃದನ ಮಹಿಗೊಳ್ಳು (52, 27). 3, to resort to: to make use of, to use. ಸಕ್ಕದಮಂ ಮಹಿಗೊಳ್ಳದೆ (Smd. 387). — ಮಹಿ ಬಿಡು. To stand out of one's light (My.). — ಮಹಿ ಬೀಡು. To take refuge, to seek shelter (My.). ಬಣ್ಣಾರದ್ದೊಳ ಮಹಿ, ಬೋದಿಮುಗ್ಗೇ ಮಹಿ ಬಿದ್ದ (Prv.). — ಮಹಿಬೋಗು. — ಪೊಗಿಸು. To cause to take refuge (C. Bp. 47, 18). — ಮಹಿ ಮಾಚು. To hide, to conceal (v. t., My.). — ಮಹಿ ಮಾಡು. To hide (v. t., My.; see Prv. s. ನೆರೆ); to make a screen (My.). — ಮಹಿಮಾಚು. A word (or affair) of which the meaning (or purpose) is hidden or not evident (Rām. 1, 5, 18). — ಮಹಿಯಲಿ ನಿರ್. To hide one's self (Bp. 14, 7). — ಮಹಿಯಾಗು. — ಅಗು. To disappear (My., e. g. ಅವನು ಮಹಿಯಾದನು, ಅನು ಮಹಿಯಾಯಿತು). 2, to become a shelter or refuge (J. 15, 3; Dp. 167, 5; My.). — ಮಹಿಯರ್. — ರರ್. To be hidden or veiled (by). ಕಾರ್ಮುಗಲ ಮಹಿಯಿಪ್ಪ ಇನನ ಪೊಲು (Bp. 44, 2). 2, shelter or refuge to be. ಹುಡಿಯದ್ದ ವಗೆ ನಾಚಿಯಿಲ್ಲ, ಮಹಿಯದ್ದ ವಗೆ ಮುನ್ನತ್ತಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮಹಿಯೋಗು. — ಬಗು. = ಮಹಿಯೋಗು, q. v. (J. 7, 64; 28, 34). — ಮಹಿವಾದ್. — ದಾದ್. To have sexual intercourse in secrecy (Abh. P. 8, after 50). — ಮಹಿವಿಡಿ. — ಪಿಡಿ. To hold up as a screen (Rām. 2, 4, 19). — ಮಹಿವುಗು. — ವುಗು. To resort to, to go for protection or help (ಮಹಿಗೊರ್ Smd. 387 Cm.). ಮಹಿವುಕ್ಕಂ (200). ಪಾರ್ವರ ಮಹಿವುಕ್ಕರ (120). ಉತ್ತಮನ ಮಹಿವುಕ್ಕು (Bp. 22, 35). See Bp. 61, 90. — ಮಹಿವೆವ್. — ವೆವ್. To take as one's shelter (Cpr. 2, 13). — ಮಹಿವೊಗು. — ವೊಗು. = ಮಹಿವುಗು. ಸೊದರುಗ ಮಹಿವೊಗುತ್ತಂ (Bp. 26, 26). ಎಲ್ಲರುಂ ಮಹಿವೊಗುವೆವ್ ಅಯ್ಯಗ (46, 36). — ಮಹಿವೊಗು. — ವೊಗು. Cover or shelter to go (Abh. P. 16, 57). — ಮಹಿ ಹಾಕು. = ಮಹಿ ಕಟ್ಟು. (My.). — ಮಹಿ ಹುಗು. = ಮಹಿವುಗು. ಪೊರೆಯನೇ ದಣ್ಣಿಯನ್ ಉಮೇಶನು ತನ್ನ ಮಹಿ ಹುಗಲು? (Bp. 54, 70). — ಮಹಿ ಹೊಗು. = ಮಹಿ ಹುಗು. (Bp. 46, 41; 49, 40; My.).

ಮಹಿಮೆ *marētu*. P. p. of ಮಹಿ.

ಮಹಿಯುವಿಕೆ *marēyuvikē*. Becoming unmindful of, etc. (see ಮಯ.).

ಮರ್ಕ *marka*. = ಮಂಗ 1. An ape, a monkey (Sk.).

ಮರ್ಕಟ *markaṭa*. = ಮಕ್ಕಡ, ಮಂಕಡ. A monkey, an ape. ಮರ್ಕಟನ ಚೇಷ್ಟೆ ತರ್ಕ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಂತೀತೇ? (Prv.). 2, a spider.

ಮರ್ಕಟೇಶ್ವರನಾಯ *markaṭa-kiśōra-nyāya*. The rule of the monkey and its cub, i. e. the rule that the weaker (i. e. man) adheres to the stronger (i. e. God, for protection) by instinct (My.; Tē.).

ಮರ್ಕಟಧ್ವಜ *markaṭa-dhvaja*. (= ಕಪಿಧ್ವಜ). Arjuna (Sév. 4, 72).

ಮರ್ಕಟರಾಯ *markaṭa-rāya*. Śugriva (Rām. 4, 2, 44).

ಮರ್ಕಟ *markaṭi*. The Molucca bean, *Guilandina bonduc* Lin. 2, cowhage, *Carpopogon pruriens* Roxb. (ನಸುಗುನ್ನಿ Mr. 145).

ಮರ್ಕಳ್ *markaḷ*. = ಮಕ್ಕಳ್. See ಮದವರ್ಕ್ಕ.

ಮರ್ಚಿಸು *marčisu*. = ಮಚ್ಚಿಸು, ಮೆಚ್ಚಿಸು, ಮೆರ್ಚಿಸು.

ಮರ್ಚು *marču*. 1. = ಮಚ್ಚು 1. To be greatly devoted to, etc. (ಅತಿವಂದರ್ಯ Smd. Dh.; T., M. ಮರು ವು, to be very familiar; M. ಮರುಪ್ಪು, ಮು-, to be attached, accustomed, tamed; — tameness, friendliness; Tē. ಮರಗು, ಮವಗು, to have a violent inclination, to be inclined or devoted to, to love; to be accustomed to; ಮೆದುಗು, to be familiar with, well versed in; to associate with).

ಮರ್ಚು *marču*. 2. (Smd. 250). = ಮಚ್ಚು 2.

ಮರ್ಚು *marču*. 3. = ಮಚ್ಚು 6. (ಗಿವಂ ಕದವು ರು. 1, 24; Tē. ಮುಲಚು, to chip, out stone with a chisel).

ಮರ್ಜನ *marjana*. = ಮಾರ್ಜನ. See ಮುಜು.

ಮರ್ಜಿ *marji*. Will, pleasure, choice; opinion; disposition of the mind (My.; Br.; Mhr., H.).

ಮರ್ಡಿ *marḍi*. = ಮೊರಡಿ 2, etc. A hill (B. 5, 105, 128; My.).

ಮರ್ತಬಾ *martabā*. Rank, station, dignity (My.; Mhr., H.).

ಮರ್ತ್ಯಾ *martya*. Doomed to die, mortal; — a mortal, a man (ಕಾಲಾಳು, ಮನುಷ್ಯ Nn. 144). 2, the world of mortals, the earth (Mr. 3; Bp. 1, 60; 37, 52).

ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ *martya-lōka*. The world of mortals, the earth. (Bp. 1, 56; 37, 48).

ಮರ್ತ್ಯಾವತಾರ *martya-avatāra*. A descent as a man, an incarnation in human form. ಎಷ್ಟು ಪಡೆವಂ ಮರ್ತ್ಯಾವತಾರಕ್ಕೆ (Smd. 260 Mdb.).

ಮರ್ದ *marda*. Crushing, grinding, pounding, etc. See ಅವ, ಉಪ-, ಎ, ಸಮ-.

ಮರ್ದಕ *mardaka*. = ಮರ್ದ. See ಕರ-; Sév. 4, 128.

ಮರ್ದನ *mardana*. Crushing, grinding, pounding, bruising; rubbing; pressing; trampling on, treading down; destroying; plaguing, tormenting, paining. See ಮಿಡಿ. — ಮರ್ದನ ಮಾಡು. To crush, etc. (My.).

ಮರ್ದನಿಗ *mardaniga*. A shampooer (ಸಂವಾಹ Mr. 377).

ಮರ್ದಲ *mardala*. = ಮದಲೆ, ಮದ್ದಲೆ, ಮದ್ದಳೆ, ಮದ್ದೆ, ಮರ್ದಳೆ. A kind of drum, a tabor.

ಮರ್ದಳಿಗ *mardaliḡa*. = ಮದ್ದಳಿಗ. (ಮಾರ್ದಂಗಳಿಗ ರು. II, 60).

ಮರ್ದಿ *mardi*. Crushing, grinding, rubbing, kneading, etc. See ಅಂಗ-, ಕ್ಷರ-, ಮಹೇಶ್ವ-.

ಮರ್ದಿತ *mardita*. Crushed, pounded, ground; rubbed, kneaded, squeezed. (Bp. 36, 41).

ಮರ್ದಿಸು *mardisu*. To crush, to grind, to pound, to triturate; to trample on or down; to rub; to destroy (ಸಂಹರ, ನಿಮರ್ದನ Nn. 105; My.). See Bp. 8, 57; 22, 36; 32, 61; Sév. 4, 128; J. 18, 6; ತುಡ್.

ಮರ್ದಿಸುಹ *mardisuha*. Crushing, grinding, trituration, etc. (ಎಮರ್ದನ, ಪರಿಮಲ Nr.).

ಮರ್ದು *marḍu*. (Smd. 49). = ಮದ್ದು 1. (ಭೇಷಜ, ತಸ್ತ, ಔಷಧ, etc. Hlā.). See Bp. 4, 55; 13, 26; ಬಳ-, ಸೂರ್ಕ-.

ಮರ್ದು *marḍu*. = ಮದ್ದು. An intoxicating preparation that destroys sound understanding (V. 29, 22, 23). — ಮರ್ದುಗುಣಿಕೆ = ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ. (V. 37, 89).

ಮರ್ಬು marbu. = ಮಬ್ಬು, etc. Darkness, etc. (ತು Kk. 11b; ಕತ್ತಲೆ Bhn. 5, o. r. ಮುತ್ತು). See Abh. P. 14, 171; Bp. 11, 10; Rāv. 9, 4; 11, 68; ನಸು-. — ಮರ್ಬುವೆ ಇರು. -ಚೆಗು. A dim light (Rāv. 12, 12).

ಮರ್ಬು marma. = ಮಾರ್ಬ, q. v.

ಮರ್ಬು marma. (= ಮರ್ಬ 2). Any open or exposed part of the body particularly liable to be mortally wounded, a vital part, a weak or sensitive part of the body; any vital member or organ. 2, the joint of a limb, any joint or articulation. 3, a secret, a mystery; anything hidden or recondite;—secret meaning;—secret design or purpose;—a secret quality;—the art, trick, of a contrivance, etc. ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದರೂ ಮರ್ಬು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು. — ಮರ್ಬು ತಿಳಿಯದೆ ಕರ್ಮ ಮಾಡಿದವನ ಮನಸು ನಿರ್ಫಲವಾದೀತೇ? (Prva.). ಅರ್ಥದ ಮರ್ಬವನ್ ಅಡಿಯದೆ, ವ್ಯರ್ಥಂ ತಾಂ ಕಲಿತರೇನು ಪದಪದ್ಯಂಗ? ಮುತ್ತು ಹವಂ ಹಣಂಗ ಕತ್ತಯು ತಾಂ ಹೊತ್ತರೇನು? ಬೆರಿಯ ದಿಡಪ್ಪದೇ? (Subhāshita kandapadya).

ಮರ್ಬಜ್ಜಿ marma-jūa. A man acquainted with the mysteries and secret of: one discerning the hidden beauty or spirit of (Bp. 3, 48).

ಮರ್ಬಭೇದ marma-bhēda. (= ಮರ್ಬಭೇದ). Piercing or penetrating the vitals, striking a vital member, piercing or cutting to the quick, wounding mortally (Sk.);—discovering of a plot, of the art of a contrivance;—exposure of one's secret faults, of the vulnerable point, of the weak side or touchy quarter. See ನೆದಿ ಕೊರ್.

ಮರ್ಬರ ಮರ್ಮರ. Rustling (as trees, garments, etc.); a rustling sound, murmur, murmur (ಸೀಲೆಗರ ಎಲೆಗರ ಧ್ವನಿ Nr.). 2, the slough of a serpent (ಕವಚ, ಪಾವನ ಹೆರೆ Nn. 88).

ಮರ್ಬಸ್ಪೃಶಿ marma-sprīṣi. Touching or grazing the vitals, inflicting severe wounds, stinging to the quick, poignant.

ಮರ್ಬ ಮರ್ಮಿ. A person possessing secrets or secret designs, one of mysterious conduct (My.).

ಮರ್ಬಕ ಮರ್ಮಿಕ. = ಮರ್ಬಗ. A man who knows what is recondite or secret or the secrets of.

ಮರ್ಬಗ ಮರ್ಮಿಗ. Tbh. of ಮರ್ಬಕ. (Bp. 37, 41).

ಮರ್ಬೋದ್ಘಾಟನವಚನ marma-udghāṭana-vačana. A word or speech that reveals secrets, vulnerable points or touchy quarters. See ಕೊಡಬಾಡು. — ಮರ್ಬೋದ್ಘಾಟನಂಗ ಯ್. -ಂಗಯ್. To use ಮರ್ಬೋದ್ಘಾಟನವಚನ (Abh. P. 9, after 143).

ಮರ್ಬಾದಿ maryādā. = ಮರಿಯಾದಿ. A limit, a boundary, a border;—a bank, a shore; an end, a terminus. 2, the bounds of morality or propriety, moral law, established rule or custom; rule of decorum or decency; propriety of conduct; reverential demeanour, respect, civility. ತನ್ನ ಮರ್ಬಾದಿ ಕೆಟ್ಟವ ಪರರ ಮರ್ಬಾದಿ ಕೊಟ್ಟನೇ? (Prv.). — ಮರ್ಬಾದಿ ಮಾಡು. To shew respect, civilities or politeness (My.). ಅರಸನು ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮರ್ಬಾದಿ ಮಾಡಿ, ಕಳುಹಿಸಿದನು (B. 4, 127).

ಮರ್ಬ ಮರ್ಮ. (= ಮೇರೆ). A boundary, a limit.

ಮರ್ಬು marvu. = ಮರ್ಬು, etc. Darkness, etc. (ಕದ್ರಿ ಕೆಂದ. I; ಕದ್ರಿ, ತಿರುಕ ಕೆಂದ. 16; Ćpr. 6, 93).

ಮರ್ಬ marā. Consideration, deliberation;—counsel, advice;—inquiring into. See ಮರಾ-.

ಮರ್ಬ marsha. Forbearance, patience, patient endurance, enduring with resignation. ಪುರುಷನಿಗೆ ಮರ್ಬ ಸಲ್ಲದು (Prv.). ಮರ್ಬಣಿ marshaṇa. = ಮರ್ಬ. See ಅಭಿ-.

ಮರ್ಬಿ marshi. Forbearing, patient, forgiving.

ಮರ್ಬ marśa. — ಮರ್ಬದ ಬಳ್ಳಿ. A large climbing shrub, Calycotris floribunda (Van Someren).

ಮಲ mala. 1. = ಮಲ 4. With grief. Ć. ಮಮ್ಬಲ. — ಮಲ ಮದುಗು. To be greatly grieved (Ćpr. 7, 13). — ಮಲ ಮಲನೆ ಮದುಗು. To be excessively grieved (Bp. 15, 25).

ಮಲ mala. 2. = ಮಲ 1, in ಮಲ ಕೊಳ್ಳು (C.).

ಮಲ mala. 3. = ಮಲ 1, etc. Other; next, second (Tē. ಮಲಿ, ಮಲು, ಮಾಲು). — ಮಲ ಅಣ್ಣ. A step-mother's son, if elder than one's self (ಎಮಾತ್ಮು, ವೈಮಾತ್ಮೇಯ ೬; My.). — ಮಲಜಲ. One of another birth: a third or less child (My.). — ಮಲಜಲು. = ಮದುಸರ್. (My.). — ಮಲಜಲು. The second pregnancy, second child (R.). — ಮಲಜ್ಜೆ. = ಮಲದನ್ನೆ, q. v. — ಮಲತಮ್ಮ. A step-mother's son, if younger than one's self (ಎಮಾತ್ಮು, ವೈಮಾತ್ಮೇಯ ೬; My.). — ಮಲ ತಾಯಿ. (= ಬಲತಾಯಿ). A step-mother (My.). ಮಲತಾಯಿಯ ಮಗನು (ವೈಮಾತ್ಮೇಯ, ಎಮಾತ್ಮು ೬; 190). — ಮಲದನ್ನೆ, -ಜ್ಜೆ. A step-father (ದ್ವಿವತ್ಯ Mr. 312, one MS. ಮಲತನ್ನೆ). — ಮಲ ದಾಯಿ. -ತಾಯಿ. A step-mother (ಉಪಮಾತೆ Mr. 312; T. ಮ ದ್ವಿವತ್ಯಾಯಿ; Tē. ಮಾಡುದಲ್ಲಿ). — ಮಲಮಗ. A step-son (My.). Fem. ಮಲಮಗಳು (My.). — ಮಲಮಾಸ. An intercalary month (My.; it is also in Sk.).

ಮಲ mala. 4. = ಮಲ 2. A mountain, etc. (Ć. Sk. ಮಲ No. 9). — ಮಲನಾಡು. = ಮಲಾಡು, ಮಲಾಡ. The hilly-country: the country to the west of the true Kannaḍa country (My.). ಕಾಡೆಲ್ಲ ಕಸುಗಾಯಿ, ನಾಡೆಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು, ಅದರ ಮಾತು ನಿಜವಿಲ್ಲ; ಮಲನಾಡ ಕಾಡು ಸಾಕು. — ಸೀತಧಾತುಗಳನ್ನು, ದಾತವನ್ನು ಕುಟ್ಟಿಗಳು, ಪಾತವನ್ನು ಮರದಿ; ತಿರುಮಯ್ಯ ನಾಡಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬಹರು? — ಅಲ್ಲ ಅರಿವನವನ್ನು, ಬೆಲ್ಲ ಬಿಳಿಮೆಲೆಯನ್ನು, ಒಳ್ಳೆ ಹಲ ಸುಣ್ಣು; ಮಲರಿಕೆ ಮಲನಾಡನಲ್ಲೆನ್ನ ಬಹುದೇ? (Sp.). See Prv. 1. ಮಲ್ಲಕ್ಕೆ. — ಮಲದಾರು. = ಮಲಯಾಳ. (My.; B. 3, 19). — ಮಲಯಾಳ. -ಅಳ. = ಮಲಯಾಳ. The hilly-district: the Malayālam country (My.; M. ಮಲಯಾಳ; T. ಮಲ್ಯಯಾಳ, -ಯಾದಿ).

ಮಲ mala. 5. = ಮಲ. A hare. — ಮಲಪಾತಕ. The lined fishing-eagle, *Haliaeetus lineatus* (Bd.; see ಕರೆ); a hawk (Pr.).

ಮಲ mala. = ಮಲ. The twelve impure excretions of the body: aḍeps (vaśā), semen (śukra), blood (asrī), mucus (majjā), urine (mūtra), faeces (vish), mucus of the nose (ghrāpa-vish), ear-wax (karna-vish), phlegm (āśhama), tears (āśru), rheum (dūshikā), and sweat (svēda). 2, leavings (ಉಚ್ಚಿಷ್ಟ Nn. 22). 3, any impure matter, dirt, filth, excrement, etc.; sediment, dregs, alloy or dross of metal; rust. 4, flesh (ಮಾಂಸ 22). 5, moral impurity, taint, sin (ಮಲಿನ, ಮನಸ್ಸಿನ ದುಶ್ಕೃತ 22). 6, original sin, natural impurity. 7, an intercalary month (ಮಾಸಭೇದ 22; cf. ಮಲಮಾಸ s. K. ಮಲ 8). 8, = ಮಲಿ, ಹೀಲಿ (22, o. r. ಹೀಲಿ in two MSS.). 9, a forest (ವನ, ಅರಣ್ಯ 22, o. r. ಅರಣ್ಯ). — ಮಲಕಟ್ಟು. Constipation (My.). — ಮಲಮುಡ್ಗೆ. A common plant, *Indigofera endecaphylla* Jacq. (Z.). — ಮಲಮಾತಂಗ. A climbing herb with small red hammer-shaped berries, *Zehneria garolii* Stocks (Z.).

ಮಲಕು malaku. 1. (Tbb. of ಮಾಲಕ? or = ಮಲಕು 2?).

A round ornament of glass-beads and coral or pearls strung upon a thread so that each bead, etc. is separated from the other by a knot; it is worn by females on the head (My.; T.). ಬೆಳಕುನುಡಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದವ ಮಲಕು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

2. a kind of necklace (Tu.). See Prv. s. ಉದ್ದಾನೆ. **ಮಲಕು malaku. 2.** A turn, a twist, a fold, a bend (Tē. ಮಲಕೆ, ಮಲಕು, ಮಲಕೆ; see ಮಡಕು); a sash (see ಮುರಿ).

ಮಲಕು malaku. 3. = ಮಲಕು, ಮೆಲಕು, ಮೆಲಕು, ಮೆಲುಕು. Returning or bringing up again (to the mouth in rumination; cf. ಮಡಿ ಕಳಿಸು 1 s. ಮಡಿ 2, and ಮಲ 3). — ಮಲಕು ಹಾಕು. To chew the cud (My.).

ಮಲಗಿಸು malagisu. = ಮಲಗಿಸು. To cause to lie down or to recline; to place, to put (J. 28, 20; B. 4, 75; C.). **2.** to have one's self laid down, as into a cradle (Pril. 3, 27; My. with ಕೊಳ್ಳು). **3.** to put down what stands upright, as a tree, a book, etc. (My.). **4.** to have set firmly (in the ground), as palisades (Bp. 16, 11).

ಮಲಗು malagu. 1. = ಮಲಗು 1 (Śmd. Dh.). To recline, to lie down (to sleep, etc.), to repose, to rest (ಉಪಧಾನವಲಪ್ಪು Śmd. Dh.; ಶಯನ Śm. 85; C.; B. 2, 12; 4, 25, 75; 5, 59; Bp. 20, 1; 60, 85; J. 7, 45; 29, 49; 30, 19; cf. ಮಡಗು, and see ಮಗ್ಗು 3). **2.** to incline, to bend (v. i.), as full ears of paddy, etc. (My.). ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಬಾಹ್ಯನು ಮಲಗಿರಲು ನೇಸಿದು ಉದಯ ಮಾಡುತುದು, ಅವನು ಅಧ್ಯುದಿತ ಎನಿಸುಗು; ಕುಳ್ಳಿರಲಾಯದೆ ಮೇಲು ಮೊಗಮಾಗಿ ಮಲಗಿಹ ಮಗವು ಉತ್ತಾನತಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ (ಪಕ್ಕಿ G.). ಮಲಗುವ ಮನೆ (ಗರ್ಭಾಗಾರ, ವಾಸಗೃಹ Si. 108; ವಲಭಿ G.). ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ವ್ರತದ ವರದಿನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಾನೋ, ಅನ್ಯವನು ಸ್ಥಗ್ನಿಲತಾಯಿ, etc. (Si. 250). See Si. 254, 255; Prv. s. ಬದಸ್ತಿಕೆ.

ಮಲಗು malagu. 2. = ಮಲಗು 2 (Śmd. Dh.). A pillow, a cushion (ಉಪಧಾನ Śmd. Dh.; Śm. 85; ಮೂಡಾವೆ, ಕವುಕುಡೆ Śs.; ಉಪಾತ್ರಯ, ಮುತ್ತವಾರಣ Mr. 208; Bp. 12, 9; Ć. Bp. 47, 40).

ಮಲಗಿಸು malaṅgisu. = ಮಲಗಿಸು. (Grj. 7, after 11).

ಮಲಗು malaṅgu. 1. = ಮಲಗು 1, q. v. (Āpr. 3, 15; 5, 132; 8, after 4; Abh. P. 3, 107; 5, after 53; Grj. 7, after 11; Ć. Bp. 46, 1; Śāv. 4, 12).

ಮಲಗು malaṅgu. 2. = ಮಲಗು 2, q. v. (Rāv. 1, after 135).

ಮಲಕೇಟಿ mala-ṭēṭi. N. (Bp. 23, 20).

ಮಲಕು malatu. 1. = ಮಲಕು. P. p. of ಮಲಕೆ.

ಮಲಕು malatu. 2. P. p. of Tē. ಮಲಕೆ, to shine; to unfold, display. ಹೊಸತಾಗಿ ಮಲಕೆ ಮೊಳಕೆ (ಅಂಕುರ, ಅಭಿನವೋದ್ಭವ Si. 119).

ಮಲಕೆ malatē. Dirtiness, filthiness, impurity. See ಅ-, ನಿಫ-.

ಮಲತ್ರಯ mala-traya. Three impurities. See ದುಃ.

ಮಲತ್ಯ malatra. = ಮಲಕೆ. See ಅ-, ನಿ-.

ಮಲದೊಷಿತ mala-dūshita. Soiled with dirt, dirty, filthy, foul.

ಮಲಧರ mala-dhara. = ಮಲಧಾರಿ. A guru of the Jains (ಗುರು Mr. 222).

ಮಲಧಾರಿ mala-dhāri. A Jain religious mendicant (ಸವಣ Hlā.; Bp. 50, 64; 51, 53).

ಮಲನಾಗರು malanāgaru. = ಮಲರೋಗ No. 2, ಮರೋಗರ, ಮರೋಗರ, ಮೊರೋಗರ, ಮೊರೋಗರ. Epilepsy (My.). See Prv. s. ಕರೆ 1.

ಮಲಿಪು mala-pu (-pā). The tree *Ficus oppositifolia*.

ಮಲಿಪುಪು malapūpu. also ಮಲಪುಪು. Enclosure, as of a letter or letters in a cover (My.; Br., H.).

ಮಲಪುಷ್ಪ mala-prishtha. Dust-page: the fly-leaf, the outer or first page of a book, left unwritten because liable to be dirtied. (B. 5, 210).

ಮಲಬಂಧ ಮಾಲಾ-bandha. Constipation (My.).

ಮಲಭೇದನ mala-bhēdana. Purgings. See ಉರ್ಬು.

ಮಲಮಲಿ malamall. = ಮಲ್ಲಲ್, ಮಲ್ಲು. Muslin (B. 4, 28; 5, 224, 297; Mhr., H. ಮಲಮಲ).

ಮಲಮಾನ ಮಾಲ-māsa. An intercalary month (Śk.; see it s. K. ಮಲ 8).

ಮಲಮೂತ್ರ mala-mūtra. Faeces and urine (My.); discharging before and behind (through terror, etc.). ತಿರು ಮಲದೇವರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮಲಮೂತ್ರ ಬಯಸಿ ಕೊಣ್ಣೆ. — ತಿಳಿದವನಾದ ರೂ ಮಲಮೂತ್ರ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ಮಲಮೂತ್ರ ಮಾಡುವವಗೆ ಮಲಿನತೆಯೇ ಮಲತಾಯಿ (Prva.). See Bp. 51, 41; 54, 10.

ಮಲಮೂತ್ರವಿವರ್ಜನ ಮಾಲ-mūtra-visarjana. Discharging before and behind (B. 4, 167; My.).

ಮಲಯ malaya. = ಮಲೆಯ, ಮಳಯ, ಮಳೆಯ. N. of a mountainous range in Malabar; the Malabar country (see ಮಲ 4).

ಮಲಯಜ malaya-ja. Growing on the Malaya mountains: sandal-wood; a sandal tree. — ಮಲಯಜದಮ್ಮ. — ತಮ್ಮ.

The refreshing quality of sandal-wood (Āpr. 8, 45).

ಮಲಯಜಿತ malaya-jāta. = ಮಲಯಜ. (ದಾವನ್ನ Ćt. II, 63).

ಮಲಯವರ್ತ ಮಾಲaya-parvata. The Malaya mountains (Bp. 43, 25).

ಮಲಯವನ ಮಾಲaya-pavana. = ಮಲಯಾನಿಲ. (My.).

ಮಲಯನಾರುತ ಮಾಲaya-māruta. = ಮಲಯವನ. (My.).

ಮಲಯರುಹ ಮಾಲaya-ruha. Sandal-wood; a sandal tree. (Bp. 3, 18; 43, 25; 57, 17).

ಮಲಯಾಚಲ ಮಾಲaya-aśala. The Malaya mountains (ದಾವನ್ನ ಜಿ. 8, 2).

ಮಲಯಾದ್ರಿ ಮಾಲaya-adri. = ಮಲಯಾಚಲ. (Kāvy. V, 44).

ಮಲಯಾನಿಲ ಮಾಲaya-anila. Wind (blowing) from the Malaya (and other western) mountains, a cool and odoriferous wind. (Abh. P. 1, 23). ಮಲಯಾನಿಲ ತೀರಿದಂ (Śmd. 109).

ಮಲರ್ malar. 1. = ಮರಲೆ 1, etc. The face to be turned or averted; etc. (ಪರಾಚ್ಛು. Śmd. Dh.). ಕೊಸಗಿಸೆದುದು ಮಲರ್ವರ್ಮುಕೃಲ್ವರ್ಮ ಮಿಸುವ ಪೊಸತಲರ್ವಲರಿಂ (Āpr. 7, 56). See ಕಜ್ಜಲರ್ 1.

ಮಲರ್ malar. 2. = ಮರಲೆ 2, etc. (Śmd. 42). Sand, gravel (ಪುಲರ್, ಮಣರ್, etc. Śm. 86; M. ಮಲರ್, flour, farina).

ಮಲರ್ malār. 3. = ಮರಲೆ 3. A flower (ಕೃಷ್ಣ ಕೆಂದ. Dh.; ಅರಲ್, ಪೂ, ಕುಸುಮ ಕೆಂದ. 23; T., M.; T., M. ಮಲರ್, to open, as a flower). See ಕಣ್ಣಲರ್ 2. — ಮಲರ್ವೃದ್ಧಿ. — ಪೂ.

The pollen of flowers (ಬಣ್ಣ, ಪರಾಗ ಕೆಂದ. 23).
ಮಲರೋಗ mala-rōga. Morbid evacuation of the faeces after every meal (My.; ಉತ್ಥಾನ G.). 2, = ಮಲನಾಗರು, etc., epilepsy (S. Mhr.). See Sp. 8. ಲಲನೆ.

ಮಲರ್ ಮಾಲā. = ಮಲರ್ 2, etc. (ಕೆಂದ. 42).
ಮಲನ malāva. N. of a tribe (ಮಲನ Mr. 382; a mountaineer? or cf. ಮಲನ s. ಮಲೆ 3?).

ಮಲನವರ್ಜನ. -ನೆ. mala-visarjana. Evacuation of the faeces. See ಪೇರ್.
ಮಲಕುಧಿ mala-suddhi. Clearing away of feculent matter: (regular) evacuation of the bowels. (My.).

ಮಲಕೋಧನೆ mala-kōdhanē. = ಮಲಕುಧಿ. (My.). 2, a purgative. ತಲೆ ಸಿಡತಕ್ಕೆ ಮಲಕೋಧನೆ ಕೊಡ್ತೆ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮಲಕೂತ್ರ malakūtra. = ಮರಸುತ್ತ, etc. (B. 5, 286).
ಮಲಹ malāha. N. of a tribe (ಮಲಹ Mr. 382).

ಮಲಹರ mala-hara. Taking away impurity, removing sin; — śiva (Bp. 3, 47; 4, 6; 22, 54).
ಮಲಹರಾದ್ರಿ malahara-adri. Kailāsa (Bp. 19, 26; 44, 52).

ಮಲಾಪಹ mala-apaha. Removing or destroying impurity or sin (Bp. 3, 6).
ಮಲಾಮಕು malāmatu. A difficulty, strait; trouble (My.; H.).

ಮಲಾಮು malāmu. = ಮಲಾಮು. Salve, ointment, plaster (My.; Br.; Mhr., H. ಮಲಮು).
ಮಲಾರ malāra. 1. = ಮಾರ, q. v.

ಮಲಾರ malāra. 2. (fr. ಮಲಾ-ಹಾರ, a row-string). A cluster or string of glass bracelets as carried about for sale (My.; Tē. ಮಲಾರ, ಮಲ್ಲಾರ). See ಬಳಿ. — ಮಲಾರಪೂಜೆ. A ceremony at the gauriḥabba, when the seller of glass bracelets is called, his string of them adored, and new bracelets are put round the wrist of the adoring females (My.).

ಮಲಿ mali. = ಮಲ್ಲಿ. — ಮಲಿದೇವ. = ಮಲ್ಲಿ. N. See ಮೋಟಿ. — ಮಲಿನಾಥ. = ಮಲ್ಲಿ. N. (Bp. 48, 8).

ಮಲಿಕೆ malikē. = ಮದಿಕೆ 2, q. v.

ಮಲಿತ malita. Dirtied, soiled, defiled, tainted. See ಅ-, ನಿಫ-, ಎ-.

ಮಲಿನ malina. Dirty, filthy, impure, unclean; stained, rusty (ಮಾಸಿದ Hlā; ಬಿವ್ವಲ, ಮಾಸಿದುದು Nn. 62). 2, morally impure, sinful, depraved, vile. 3, dark, obscured, clouded, beclouded (as the intellect), dull, rusty (as learning, etc.; My.). 4, dark gray, blackish. 5, sin, fault.

ಮಲಿನಚೆತ್ತ malina-çitta. A depraved mind (My.). 2, a dull mind (My.).

ಮಲಿನತೆ malinatē. Dirtiness, filthiness, impurity; — moral impurity, sinfulness; — blackness. See ಮಾಸು; Ūpr. 8, 42.

ಮಲಿನಬುದ್ಧಿ malina-buddhi. A depraved mind (My.). 2, a dull understanding (My.).

ಮಲಿನ malini. A woman during menstruation.

ಮಲಿಮುಚ malimūca. A thief, a robber; — a demon; — a gnat, a musquito; — wind, air; — an intercalary month; — etc.

ಮಲೀನ malina. = ಮಲಿನ. (ಮಲ, ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಕೃತ Kk. 22).
ಮಲೀಮನ malimasa. Dirty, unclean, foul, impure. See ಮಾಸು.

ಮಲುಕು maluku. = ಮಲಕು 3, etc. — ಮಲಕರ್. — ೨೨.

To chew the cud, to ruminate (Bp. 32, 26).

ಮಲಹಣ maluhana. Tbh. of ಮಲ್ಲಣ. (Bp. 42 sum.; 41. 1. 18. 39; 50, 74). — ಮಲಹಣವೀಶ್ವರ. The great god Maluhana (Bp. 42, 18). — ಮಲಹಣಸ್ತವ. A praise of śiva by Maluhana, consisting of 66 ślōkas (Bp. 42, 39).
ಮಲಹಣ maluhani. (also once ಮಲುಹಣ). N. of the paramour of Maluhana (Bp. 42 sum.; 42, 19. 28. 33. 37. 39).

ಮಲೆ malē. 1. To be raised or elevated (see ಕಳ್ಳಿ); to be haughty, to be puffed up, to be insolent, to act in an overbearing manner (ಕೆಂದ. Dh.; ಕೆಂದ. 107; T. ಮಲ್ಲ, to be full; to grow great, increase; M. ಮಲೆ, to grow thick, swell; T. ಮಲೆ, strength; fertility; ಮಲೆ, to increase). ಮಲೆನು ನಡೆಸಿ ಅನ್ನಂ ಗಾವ್ತುಂ (ಕೆಂದ. 275).

ಮಲೆ malē. 2. = ಮಲ 4. A mountain (My.; Tē., M.; T. ಮಲೆ; — a forest (ವನ ಕೆಂದ. Dh.; ಕೆಂದ. 107). See Bh. 2, 4, 10. — ಮಲಕುಡಿಯ. N. of a tribe on the washra ghats. — ಮಲನಾಗ. A rock-snake, a boa (V. 35, after 55). — ಮಲಯಾರ. -ಅಳ. = ಮಲಯಾರ. (My.; Bp. 6, 18; B. 4, 180). ಮಲಯಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೂಗಿ ತನ್ನರು (Prv.).

ಮಲೆ malē. 3. To oppose, to fight against, to contend with, to be refractory (ಕೆಂದ. 163; Bp. 22, 18; 27, 28; 32, 25; 52, 31; Bh. 2, 4, 7; ಕೆವ. 3, 58; 4, 12; J. 20, 18; 29, 9; Dp. 119, 3; T. ಮಲೆ. P. pa. ಮಲೆ (ಕೆವ. 4, 9), ಮಲದು (Abh. P. 14, after 132), ಮಲೆಕು, ಮಲತು (Grj. 2, after 106; J. 4, 61). See ಮಾಮಾರಿ. — ಮಲೆ ವ. A man who opposes, etc. (ಮಾಮಾರಿ ಕೆಂದ. II; ಕೆಂದ. 48; Kk. 93, o. r. ಮಮಾರಿ; ಕೆಲವನಾಯ್ತು ಸೇಸುವ Bha. 42, o. r. ಮೇಲುನಾಯ್ತು ಸೇಸುವ).

ಮಲೆ malē. 4. = ಮೊಲೆ. The breast. ಮಲೆಯುಳ್ಳವ ಎಳೆ ಮಗು (ಉತ್ತಾನತಯ, ದಿವ್ಯ, ಸ್ತನಪೆ, etc. ಕಿ. 196).

ಮಲೆತು malētu. = ಮಲತು 1. P. p. of ಮಲೆ.

ಮಲೆಯ malēya. (A mountaineer), a Malayāla man (ಬೇಳ Mr. 382).

ಮಲೆಯ malēya. = ಮಲಯ. (Bp. 6, 18; 19, 28).

ಮಲೋಗರ malōgara. = ಮಲ್ಲೋಗರ, etc. (My.).

ಮಲ್ಲಾದು malādū. = ಮಲನಾದು. (My.).

ಮಲ್ಲಲೆ malla. = ಮಲಮಲಿ, etc. (My.).

ಮಲ್ಲ malla. Great, big, chief, principal (ಗು. ಮಲ್ಲ). — ಮಲ್ಲರಣ್ಣ. A great, foremost widow. ಮಲ್ಲರಣ್ಣ: ಅನ್ನರೆ ಉಲ್ಲಾಸಿಸಿ ಕೊಡ್ತೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮಲ್ಲ malla. (= ಮೊಲ್ಲ?). One of the *latsamas* (ಕೆಂದ. 384; Ūt. II, 48; Kk. 95; ಕೆಂದ. 77). A wrestler, a boxer by profession; a very strong man, an athlete (ಕೆವ. 107 ಕೆಂದ. II, Kk. 78, as wrestlers use to practice in the garndi the floor of which is covered with earth). 2, strong, stout, athletic; — good, excellent (cf. ಮಲ್ಲ). 3, N. of various men (see e. g. Bp. 9).

8; B. 2, 19);—N. of an Asura. ಎಲ್ಲಾ ಹೋದರೂ ಮಲ್ಲ ಉದಾಹರಣೆ. — ನಿಲ್ಲದಿರುವ ಮಲ್ಲನ ಸಂಗಡ, ಕಲ್ಲು ಹೊತ್ತೀಯಾ? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ನಲ್ಲ ಮಲ್ಲನಾದರೂ ಬೆಲೆಯಿರುವ ತಪ್ಪು (Prva.). — ಮಲ್ಲ ಗಣ್ಣು. A band that wrestlers use to tie round the waist (Grj. 7, after 11). — ಮಲ್ಲಗಾಳಗ. — ಕಾಳಗ. A wrestling or boxing match (Śmd. 386; Kk. 100; Bh. 4, 2, 61; ನಿಯುಧ್ಧ, ವಾಡುಯುಧ್ಧ Nr., o. r. — ಗಾಳಗ). — ಮಲ್ಲಜೇಯ. N. (Bp. 58, 21). — ಮಲ್ಲನಾರ್. — ಅಣ-ಅರ್ಯ. N. (Riv. 1, 17). — ಮಲ್ಲದಾಳ. — ತಾಳ. The slapping or clapping of wrestlers (Ūpr. 5, after 76). — ಮಲ್ಲಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (My.). — ಮಲ್ಲಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 11; see ಗೋಡೆ, ರಾಜ.). Cf. ಮಲ್ಲಯ್ಯ s. ಮಲ್ಲಿ. — ಮಲ್ಲನಾಡು. — ಮಾಡು (Śmd. 386; Kk. 100). A wrestlers' expression, a battle-ory.

ಮಲ್ಲಣಿ mallani. = ಮಲ್ಲಣಿ, q. v. — ಮಲ್ಲಣಿಗೋ. = ಮಲ್ಲ ದಾಗೋ. (Grj. 1, after 131; 2, after 71 & 106; 6, 6; 8, 10; V. 9, after 79).

ಮಲ್ಲಮುರಾಂತಕ malla-murāntaka. (Śmd. 386; Kk. 100). The strong Vishnu or Kṛishṇa;—the slayer of Malla and of Mura: Vishnu.

ಮಲ್ಲಯುಧ malla-yuddha. A pugilistic encounter, a wrestling or boxing match. See ಪೋರ್; Ūpr. 5, after 75; 6, 65; J. 27, 6.

ಮಲ್ಲರಂಗ malla-rāṅga. A wrestling place, a palaestra (My.).

ಮಲ್ಲಳಿ mallali. A coming together, a large concourse of people, a crowd, etc. (ಸಬ್ಬಮ, ಮೇಳ ಸಿಮ. 58; Tē. ಮಲ್ಲದ).

ಮಲ್ಲಲಿ mallali. = ಮಲ್ಲಿಲಿ. Turning round, wandering about (ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪುದು Śmd. I; Ūt. I, 59, o. r. ಮಲ್ಲಿಲಿ; M. ಮಲಿ, ವಲಿ, Tē. ಮಲಗು, to wander about; to be straitened, distressed). 2, bodily agitation (ತರಲವ್ಯಾಕುಲತೆ Śmd. I); perturbation, bewilderment, alarm, fear, amazement (ಅಲರ್, ತಲ್ಲದ, ಅದಿರ್ಪ, etc., ಭಯ ಸಿ.; ತಲ್ಲದ, ತಳವೆಳಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ಗುರ್ವ, ಬಿಗುರ್, ಬೆವ್ವಳ, ತಳಮಳ, ಬೆದಿಗಪ್ಪ ಭಾವ ಸಿಮ. 49; Kk. 42; Tē. ಮಲ್ಲಲಿ, ಮಲ್ಲದ). 3, the black humble bee (ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, etc., ಭ್ರಮರ ಸಿ.; ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಪದಮೆ, ಬವರ, etc. Kk. 14). — ಮಲ್ಲದಿರ್ಕಾರ್ತಿ. A woman of rambling habits, a gad (ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪಾಕೆ ಸಿಮ. 74). — ಮಲ್ಲದಿರ್ಗಾರ್ತಿ. = ಮಲ್ಲದಿರ್ ಕಾರ್ತಿ. (ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪಾಕೆ Kk. 28). — ಮಲ್ಲದಿರ್ಗೋ. — ಕೋ. = ಮಲ್ಲಣಿಗೋ. To grow bewildered, to become afraid; to retreat, to flee (ಮೆಮ್ಮೆಗೆ, ಬಳ ಸೋರ್, ಪೆಡ ಮೆಟ್ಟು, ಪೆಡ ಹೋ ಗು, ಪಿನ್ನಣೆ ವರ್, ಬೆಂಗೊಡು, ಪಾಡಿ, ಸರಿ, ಜಗುದ್, etc., ಅಪಸರಣ ಸಿ.; ಸೇವ. 2, after 2).

ಮಲ್ಲಾಡ mallāḍa. = ಮಲನಾಡು, etc. (B. 4, 121).

ಮಲ್ಲಾಡು mallāḍu. (= a ಮಲನಾಡು). To strive or struggle for the retention or obtainment of things. — ಮಲ್ಲಾಟ. Mutual strife or struggle for. ಹಸ ರಿಗೆ ಬಣ್ಣಾಟ, ರಾಧಾಕ್ಕೆ ಮಲ್ಲಾಟ (Prv.).

ಮಲ್ಲಾಮಲ್ಲಿ mallāmali. A tatsama: a pugilistic encounter (ಯುಧ್ಧ Śmd. 220).

ಮಲ್ಲಾರಿ malla-ari. Kṛishṇa. 2, Śiva (Sk.; Mhr.). 3, N. (My.). 4, one of the rāgini.

ಮಲ್ಲಿ malli. = ಮಲಿ, ಮಲ್ಲಿಕೆ, (ಮೊಲ್ಲಿ). *Jasminum sambac.* (V. 4, 45). 2, N. of males and females (Sēv. 2, 46; My.). ಅಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಇಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು; ಕೊಳ್ಳೇ, ಮಲ್ಲಿ, ಕೊಂಕು ಕೂಸು! (Prv.). See ದೀಪದ. — ಮಲ್ಲಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಮಲ್ಲಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 20, 10; see also s. ಮಲ್ಲ). — ಮಲ್ಲ ರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 19 sum.; 19, 20; 20, 31). — ಮಲ್ಲಿಡೇ ವ. N. See ಗೋಣಿಯ. — ಮಲ್ಲಿನಾಥ. N. (Bp. 58, 9); N. of a poet and commentator on the *Mēghadhūta*, etc. (My.). — ಮಲ್ಲಿಥಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 42).

ಮಲ್ಲಿಕೆ mallika. A kind of goose or swan with dark-coloured legs and bill. ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಮಾಸೆ ಮಲ್ಲಿಕಾಪ್ಪಂ (Mr. 173).

ಮಲ್ಲಿಕಾಪ್ಪ mallika-aksha. A horse marked with white about the eyes. ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣಿರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾಪ್ಪಂ (Mr. 276).

ಮಲ್ಲಿಕಾನಾಲೆ mallikā-mālī. N. of a vr̥itta (Ūh.).

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ mallikā-arjuna. N. of Śiva and of a līṅga;— N. (Śmd. 2; Bp. 58, 27; see ಪರ್ವತ, ಮೊರಟದ, ಸದ್ಗುಣಿ). — ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನವಟ್ಟ. N. (Bp. 1, 10; 47, 36). — ಮಲ್ಲಿಕಾ ಋಣನಯೋಗ. N. (Bp. 19, 85; 20 sum.).

ಮಲ್ಲಿಕೆ mallikē. ಮಲ್ಲಿಕಾ. = ಮಲ್ಲಿಗೆ. A generally cultivated flower shrub, *Jasminum sambac* Ait. 2, an earthenware vessel of a peculiar form; a sort of drinking-vessel (ಪಣಿತಿ Nr.; ಕಳಸಿಗೆ, ಕಾತಿತಿ Mr. 210; see Hlā. s. ಮಲ್ಲಿ).

ಮಲ್ಲಿಗೆ malligē. Tbh. of ಮಲ್ಲಿಕೆ (Ūt. II, 7; Nr., Hlā.; ಎಡಕಲ Mr. 126; Si. 139; Ūpr. 6, 64, 71; 7, 153; C.). ಬಲ್ಲವನ ಗುಣ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಗೆ (Prv.). See ಅಡವಿಯ, ಕದರು, ಕಸ್ತೂರಿ, ಕೆರ್ಪ, ಕೋಲು, ಗಿರಿ, ಜಾಜ, ದುಬ್ಬ, ದೊಡ್ಡಕಾಡು, ಸಂಜೆ, ಹಸರು; Śmd. 77, 84, 256; Bp. 45, 1. ಮಲ್ಲಿಗೆಹೂವಿನಿಂದ ವಾದನಾರು ಪಾವನನಾಯಿತು (Prv.).

ಮಲ್ಲ mallu. = ಮಲಮಲಿ, etc. (My.).

ಮಲ್ಲಿ mallē. = ಮೊಲ್ಲಿ. *Jasminum sambac* Ait. 2, a sort of drinking-vessel (ಕೋತಿತಿ, ಮಲ್ಲಿಕೆ Hlā.; Tē.: a little shallow earthen vessel). 3, N. of women. — ಮಲ್ಲಿಡೇವ. N. (My.; cf. ಮಲ್ಲಿ.).

ಮಲ್ಲಿಕೆ (malla-tēa). = ಮಲ್ಲಿಕೇಶ್ವರ. (My.).

ಮಲ್ಲಿಕೇಶ್ವರ (malla-tēvara). Śiva (C.). 2, N. See ಅಮರಗುಣ್ಣ.

ಮಲ್ಲಿಕೇಗರ mallikēgara. = ಮಲನಾಗರು, etc. (My.).

ಮಲ್ಲಿಣ malhaṇa. = ಮಲುಹಣ. (Riv. 1, 17).

ಮವಲಂಗ mavalaṅga. The tree *Crataeva religiosa*, var. *nirvala* Ham. (St. & Pl.).

ಮವುಜು mavuju. A plantain (My.; H.; Sk. ಮಾಝ).

ಮವುಜೆ mavujē. A village (My.; Br.; Mhr., H. ಮಾಜಾ).

ಮವುರಿ mavuri. = ಮೌರಿ, q. v.

ಮವ್ವಳಿಗ mavvaliga. See ಕತ್ತಳ.

ಮಕಕೆ maśaka. A gnat, a musquito, any fly that bites or stings;—a bug (ತಗುಣೆ Mr. 166).

ಮಕಕಾರಿ maśaka-ari. A spider (ಗುಣಪ್ಪಪ್ಪ, ಪಾಡ Mr. 166).

ಮಕಕೋತ್ಕರ maśaka-utkara. A multitude of stinging flies (Sēv. 4, 45).

ಮಕೀತಿ maśiti. ಮಕೀದಿ. maśidi. = ಮಸೀದಿ. A mosque (My.; Mhr., H. ಮತೀದ).

ಮಪಾಲ ಮaśālu. A torch (My.; Br.; Mhr., H. ಮಾಲ).

ಮಪಾಲ್ ಮaśāli. A torch-bearer (My.; Mhr., H. ಮಾಲಬೇ).

ಮಸಿ maśi. = ಮಸಿ (Śmd. 335), q. v.

ಮಕ್ಕರಿ maśkari. = ಮಕ್ಕರಿ (Śmd. 350), ಮಕ್ಕರಿ, q. v.

ಮುಷ್ಕಿರಿ *maschkiri*. Obstinaey, stubbornness (My.; H.).

ಮುಷ್ಕು *mashtu*. = ಮುಡ್ಡಿ 1, etc. Dregs, sediment (My.; Tē., T.).

ಮಸ *masa*. 1. = ಮನೆ 2. Whetting. — ಮಸಗಲ್ಲ. -ಕಲ್ಲ. A whetstone (My.).

ಮಸ *masa*. 2. = ಮದಿ 2. — ಮಸಮಸ. rep. Great dimness, darkness (ಬೆಳಗದುದು ಕೆ. 65). — ಮಸಮಸನೆ. rep. Very dim (ಓಪ್ರ. 8, after 60). — ಮಸಮಸನಾಗು. -ಅಗು. Light to go out or disappear, to become very dim or dark (ಬೆಳಗದ ಕೆ. 70).

ಮಸ *masa*. 3. = ಮಸದು, etc. P. p. of ಮನೆ 1, in ಮಸ ಕೊಳ್ಳು, to whet (My.); mutual rubbing to take place, dissension or enmity to arise (My.).

ಮಸಕ *masaka*. 1. Vehement emotion, great agitation, passion; wrath, rage (ಓಪ್ರ. 5, after 64; 5, 106; 8, after 62; Abh. P. 7, 57; 9, 70; 14, 105; Grj. 1, 87; Rāv. 5, after 55; ಶೇವ. 2, after 2; J. 17, 22). ಮಾಯಾ ಮಸಕವನು ಮದಗೊಣ್ಣು (Rām. 8, 8, 11). See ಮಾ, ಮಯ, ರಾಸ. — ಮಸಕಗುಣ್ಣು. -ಕುಣ್ಣು. Passion to abate (V. 42, 12).

ಮಸಕ *masaka*. 2. = ಮಸಕು, ಮಸಕು, ಮಸ್ಯ. (Dimness, obscurity, Tē. ಮಸಕೆ); — a dusky colour (My.; B. 3, 55); impurity, soil (My.).

ಮಸಕನೆ *masakanē*. Dimness; dim. See ಮಸಮಸನೆ.

ಮಸಕು *masaku*. = ಮಸಕ 2, etc. Duskiness, a dusky colour; etc. (My.; see ಕೆಯ್ಯಸಕು No. 1; cf. ಮಂಕು, ಮುಟ್ಟು, and see M. a. Sk. ಮುಕಿ); foulness: inimical action (see ಕೆಯ್ಯಸಕು No. 2). — ಮಸಕುಬಣ್ಣ. A dusky colour (My.; B. 5, 12).

ಮಸಗ *masaga*. A whetter (Rām. 5, 8, 50).

ಮಸಗು *masagu*. 1. = ಮೊಸಗು. To expand, to become expanded, developed or exhibited, to become displayed, to break forth or out, to appear, to rise (Abh. P. 11, after 143; 13, 133; Bp. 21, 18; 26, 60; 52, 6; 53, 34; 61, 11; Bh. 4, 4, 10; Rām. 6, 10, 25; Rāv. 5, after 121; 6, after 11; ಶೇವ. 1, 40; J. 4, 17; 5, 2; 7, 43; 12, 34; 13, 24); — activity to be displayed: to be agitated or commoved (Abh. P. 10, 157; Grj. 2, after 106; Bh. 1, 15, 19; ಶೇವ. 2, 25, 114; J. 8, 32); — to be urged on by the passions, to grow furious, to be enraged, to rage (ಎಚ್ಚು ಮೃಣ ಕೆ. 64; Abh. P. 10, 10; 11, 115; 13, 88; Bp. 28, 29; 44, 47; 46, 59; C. Bp. 47, 19; Rām. 3, 6, 6; 5, 8, 50; Bh. 2, 10, 28, 25; 7, 17, 27; J. 25, 20; Tē. ಮಸಗು, to be extended; to be furious). ತೊಡೆಯಂ ಪಾಯ್ದಿತ್ತಿ ಬನ್ನಂ, ಗಡ, ಮಸಗಿ ಜರಾಸನ್ದಂ (ಕೆ. 64 Mdb.). ಕಾಯ್ದಿರು ಮಸಗಿದ ಫೋರ್ ಒಡ್ಡಿದುದು ಕುರುಸ್ಸನ್ದಂ (80). ಮಾನೋಳ ಮಸಗುತಮರ್ಪ ಬರ್ದೋ ನೆಯ ಸೋನೆಗೆ ಕಾಂಡನೇತಕವನಪ್ರಸರದಲಂಗಳ ಒರೆಗುಡೆ (83). ಭೀಂಧನ ಪರ್ವತ್ತು, ಎತ್ತರ ಮಸಗಿ ಫೋಷಶಿಕ್ಷಾದಕ್ಷಂ (145). ಶೇಮಸಗಿದುದು (217). ಬೇಡರ ಫೋರ್ ಮಸಗಿ, ತುದುಗೋಳರ ಒಡಸನ್ದಂ (281). 2. to display, to exhibit, to manifest (Bh. 8, 28, 20).

ಮಸಗು *masagu*. 2. (= ಮನೆ 1). To rub, to brush, to whet (Bp. 38, 58; Rām. 6, 10, 8).

ಮಸಗೆ *masagē*. Dusky colour: mildew (? Bp. 1, 8, 48).

ಮಸಣ *masana*. = ಮಸಣ. Tbh. of ತೃತಾನ (ಕೆ. 358, 359; My.; Mhr.; Tē. ಮಸನ; T. ಮಯಾನ). ಮಸಣದ ಒಡ್ಡಿ (Bp. 31, 8). See Prva. a. ಮುಡ್ಡಿ 1, ವಸನ 2. — ಮಸಣಗಾಮ -ಕಾಮ. A cemetery (ತೃತಾನ, ಪಿತ್ತವನ HIA.; Bp. 15, 4). — ಮಸಣಗಾಹಿ. -ಕಾಹಿ. Siva (C. Bp. 47, 19). — ಮಸಣಯ್ಯ. -ಯ್ಯ. N. (Bp. 61, 19; see ತೆಲುಗೇತ). — ಮಸಣವಟ್ಟಿಗೆ. -ವಟ್ಟಿಗೆ. A cemetery (ಸೋಡಬಲಿ ಕೆ. 11). — ಮಸಣವಟ್ಟಿ. -ವಟ್ಟಿ. = ಮಸಣವಟ್ಟಿಗೆ. (ಸೋಡಬಲಿ ಕೆ. 78, o. r. ಸೋಡಬಲಿ).

ಮಸನೆ *masani*. Tbh. of ತೃತಾನ. N. of a form of Durgā (Śāstrāśāra in W. v. 1259; Bp. 23, 18; My.). — ಮಸನೆ ದೇವ. N. (Bp. 47, 34; see ಗಡೇತ್ತರು).

ಮಸದು *masadu*. = ಮನೆದು. P. p. of ಮನೆ 1.

ಮಸರು *masaru*. = ಮೊಸರು. Curds (ತೇರಣ ಕೆ.). ಮಸರು ಬೆರಕ ತುಪ್ಪ (ಪ್ರಪಂಚಾಚಾರ್ಯ. 81. 240). ಮಸರಿನ ಕಡಲು (ದಪ್ಪು ದ 81). See 81. 392. — ಮಸರುಬಟ್ಟಿ. (ತೇರಣ, etc. 81. 313).

ಮಸಲ್ *masal*. Delaying, hindering, opposing (see ಮದುಪಸಲ; Tē. ಮಸಲು, ಮಸುಲು, M. ಮದಲ, to protract, delay, confound).

ಮಸಲತು *masalat*. ಮಸಲತ್ತು. Holding counsel upon; planning; — a plan, a plot; — counsel; — clever contrivance (My.; Mhr., H.; ಅರೋಪನ, ಉಪದೇಶ ಕೆ.).

ಮಸಸು *masasu*. To cause to whet, etc. (Bh. 6, 4, 141; My.).

ಮಸಲೆ *masalē*. = ಮೊಸಲೆ. (ಸ್ಥಾನಮೃಗ ಕೆ.).

ಮಸಾಣ *masāṇa*. = ಮಸಣ. (My.).

ಮಸಾರಿ *masāra*. A sapphire, an emerald. (R.).

ಮಸಾರಿ *masārē*. — ಮಸಾರಿಧೂಮಿ. A kind of good red soil (S. Mhr.).

ಮಸಾಲಾ *masālā*. = ಮಸಾಲೆ. Drugs, spices, spicery, seasoning drugs, the seasoning put in curry; — horse and cattle physic; — ingredients of compositions (81. 310; Mhr., H.).

ಮಸಾಲೆ *masālē*. = ಮಸಾಲಾ. (My.; B. 2, 52; 3, 64; 4, 129, 147; ವೇದವಾರ G.). ಕೋದಿಯ ಕೇಳಿ, ಮಸಾಲೇ ಅರಿಯುತ್ತಾರೋ (Prv.). ಕಾಯಪಟ್ಟಿಮೊಳಗೆ ಹಾಕುವ ಮಸಾಲೆ (ವೇದವಾರ G.).

ಮಸಿ *masi*. Dirt, impurity (Bp. 1, 14; Tē.: cf. ಮಸಕ 2, ಮಾಸು 1 & 2). See Prv. a. ಅದಿವೆ 2.

ಮಸಿ *masi*. = ಮುಸಿ. The black of culinary vessels, crock (My.; Mhr.); — soot, lamp-black (Sk.; My.); — black (the colour, ಕಪ್ಪು 81. 385; My.; Abh. P. 9, 176); — ink (Sk.; C. B. 1, 22; 2, 1; 4, 209; 5, 169, 218); — charcoal (My.). (T. ಮೈ, M. ಮಯಿ, ಮದಿ, ಮೈ, black, blackness; ink; antimony; cf. ಮಸಕು, etc.). ಎರ್ದಾ ಬಣ್ಣಾ ಮಸಿ ನುಂಗಿತು — ಬೆರೆಯಲ್ಪದವ ಮಸಿಗನ್ನ ಕಡೆ. — ನಸೀ ಪ್ರಮೆ ಇದ್ದವ ಮಸಿ ಅದರೂ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು ನು. — ತೃಪ್ತಿ ಅದವಗೆ ಮಸಿಗೊತ್ತ ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿ. — ದೋಷ ಮಸಿಯನ್ನ. ಮಸಿಗೊತ್ತ ತಿನ್ನ (Prva.). See Prva. a. ಮೂಗು, ಶಿಕ್ಷು, ಕುಟ. — ಮಸಿಕುಡಿ. = ಮಸಿಕಾತ್ರೆ No 1. (My.). — ಮಸಿಕಾತ್ರೆ. An ink-bottle, an inkstand (ದಪ್ಪುತೆ Mr. 359; My.). 2. a pot covered with crock (My.). — ಮಸಿಬಟ್ಟಿ. A rag used in lifting pots from the fire (My.). — ಮಸಿಬುಡುಡಿ. = ಮಸಿಕುಡಿ. (My.). — ಮಸಿಯಾಗು. -ಅಗು. To become charcoal

(said of buried money, Ūpr. 9, 12; My.). 2, crook to be produced (My.). — ಮಸಿನಾವಾ. A large shrub or small tree with pinnate leaves (Z.).

ಮಸೀದಿ mastidi. = ಮಸೀದಿ, etc. (My.; B. 4, 9); also ಮಸೀದಿ (B. 4, 145).

ಮಸುಕು masuku. = ಮಸಕು, etc. (My.). — ಮಸುಕುಬಣ್ಣ. = ಮಸಕುಬಣ್ಣ. (B. 4, 225; My.).

ಮಸುರ masura. = ಮಸೂರ. (Sk.; Si. 304).

ಮಸುರಗೆ masuragē. Tbh. of ಮಸೂರಿ. A mosquito-curtain (Ūpr. 6, after 88).

ಮಸುಳ್ masuḷ. = ಮಸುಳು. Lustre to go away or disappear, light to grow faint, to grow dim, to become pale, etc. (ಎಕಪ್ರಭೆ śmd. Dh.; cf. ಮಂಳು, ಮದಿಳು). 2, to disappear, to hide one's self (ಮಸುಳಿತನೆ ಅಡಂಗಿತು Kk. 72). ಮಸುಳ್ವಂ, ಮಸುಳ್ವಪಂ, ಮಸುಳ್ಳೆ, ಮಸುಳ್ಳಂ (śmd. 49. 55). See Ūpr. 3, 85; 4, 85; 8, 18; Abh. P. 9, 137; śév. 2, 106; J. 11, 25; 19, 31; 23, 35; 28, 2.

ಮಸುಳಿಸು masuḷisu. To cause to lose one's lustre, to cause to grow dim, etc. (Ūpr. 6, 58; Bp. 25, 51; Rāv. 9, 20); to cause to disappear, to conceal (ಮಾಲು śm. 87; Abh. P. 10, 157). 2, to conceal one's self, to grow faint, to lose one's lustre, etc. (Abh. P. 11, 136; Grj. 2, after 106; Bp. 22, 56; 47, 16; Rām. 5, 9, 24; J. 4, 3; 8, 27).

ಮಸುಳು masuḷu. = ಮಸುಳ್ಳೆ. P. p. ಮಸುಳಿ ಮಸುಳಿದುದು (ದಾನರ್ Ūt. II, 117). ಮಸುಳಿತನೆ ಅಡಂಗಿತು (Kk. 72). ಮಸುಳಿದ ಕಾಸ್ತಿ (ಕನ್ಯಾ śm. 98). See Rām. 1, 14, 1; Bh. 5, 1, 39. ಮಸೂದೆ masūdē. A sketch; a foul copy; a draft (My.; Mhr., H. ಮಸೂದಾ).

ಮಸೂರ masūra. A sort of pulse or lentil, *Ervum hirsutum*, *Cicer lens* (= ಮಂಗಳ್ಯಕ; see Si. 304).

ಮಸೂರಬಿದಲೆ masūra-bidalē. Indian jalap, *Ipomoea turpethum* R. Br.

ಮಸೂರಿ masūri. = ಮಸೂರ. (Sk.; Si. 301).

ಮಸೂರಿಕೆ masūrika. = ಮಸೂರ. (ಪೂರ್ಣ Mr. 273).

ಮಸೂರಿಕೆ masūrikē. ಮಸೂರಿಕಾ. = ಮಸೂರಗೆ. An eruption of lentil-shaped pustules, the small-pox. 2, a procuress. 3, a mosquito-curtain. 4, a cushion (Ūpr. 8, after 47).

ಮಸೂರಿ masūri. Soft, tender, smooth;—bland, mild, unctuous, shining.

ಮಸೆ masē. 1. To rub (see ತಿಮ್ಮನೆ); to grind, to whet, to sharpen (ಘರ್ಷಣೆ śmd. Dh.; Ūpr. 6, 67; Bp. 40, 57; śév. 4, after 6; C.); to rub off (J. 33, 22); to rub one another: to be closely united or blended (J. 8, 4). P. ps. ಮಸದು (Ūpr. 6, 67), ಮಸದು, ಮಸ್ತು. ಮಸಿದುದು (ನಿಶಿತ, ನಿಶಿತ, ಧೌತ, ತೇಜಿತ HIA.). ಮಸಯರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ನಿಶಿತ, ಕೃಷ್ಣತ, etc. Nr.). ಮಸಿದ ತಪಿಂ (ತೇಜಿತ Mr. 299). ಆತಂಗೆ ಕೃಷ್ಣಯಂ ಮಸಿದಂ (śmd. 159). ಎಕ್ಕಲಂ ಪಳಗಿದಿಗ್ಗೊನ್ನೊಳು ದಾದಿಯಂ ಮಸಿದು (Rāghō. 17, 72). 2, to grow sharp or acute (Ūpr. 6, 77; 6, 84; Bp. 8, 25; 61, 40). — ಮಸದಾಟ. — ಅಟ. Fight, quarrel (My.).

ಮಸೆ masē. 2. = ಮಸ 1. Whetting (Bh. 7, 15, 56);

sharpness (Abh. P. 14, 198). 2, acute, vehement lust (Ūpr. 4, 78). 3, a rub, a chafe: a slight wound (ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಷತ śmd. Dh.; Ūpr. 10, 81). 4, polish: lustre, shine (ಪೊಗರ್, ತಳವ, etc., ಕಾಸ್ತಿ ಸಿ.; ತಳವ Kk. 54. 66). See ಪೊಸ, ಮೆಯ್. — ಮಸೆಗಾಣೆ. — ಕಣೆ. A whetted arrow (J. 21, 20). — ಮಸೆಗಾಣ್. — ಕಾಣ್. A wound to appear (Bh. 1, 7, 4). — ಮಸೆಮುಖ. A shining face (Rām. 6, 10, 8). — ಮಸೆವೆರ್. — ವೆರ್. To be whetted (J. 4, 19. 31; 12, 25; 26, 55). — ಮಸೆಪೊಗರ್. — ಪೊಗರ್. Lustre arising from being whetted (J. 7, 61).

ಮಸುರ maskara. A bamboo.

ಮಸುರಿ maskari. = ಮಕ್ಕರಿ, ಮಕ್ಕರಿ. Who carries a bamboo cane: a Brāhmaṇa in the fourth order, a religious mendicant. 2, the moon. 3, N. of a woman (Abh. P. 9, after 3).

ಮಸೀರಿ maskiri. A good-for-nothing fellow (My.; H.).

ಮಸ್ತು masku. = ಮಸಕ, etc. (My.).

ಮಸ್ತಕ mastaka. The head, the skull;—the peak of a mountain, the top of a tree; the upper part of anything. 2, = ನೇತ್ರಿ, etc. (Mr. 140).

ಮಸ್ತಕಮೃಗ mastaka-mṛiga. A louse (ಪಟ್ಟದ, ಪೇನ್ Mr. 166).

ಮಸ್ತಕಸ್ನೇಹ mastaka-snēha. Head-oil: the brain.

ಮಸ್ತಕೆ mastaki. Gum mastic (My.; Tē., H.).

ಮಸ್ತಿ masti. Intoxication; pride (My.; Mhr., H.; see ಕಟ್ಟು-). 2, fatness: the state of an elephant, camel, etc. in rut (My.; Mhr., H.).

ಮಸ್ತಿ ಮಸ್ತಿಶ್ಕಾ mastishka. The brain (ತಲೆಯ ಮಿದುಳು Mr. 397).

ಮಸ್ತು mastu. = ಮಸದು, etc. P. p. of ಮಸೆ 1. (My.). ಮಸ್ತಾಟ. = ಮಸದಾಟ. (My.). ನೆಸ್ತಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮಸ್ತಾಟ ಹೆಚ್ಚಿತು (Prv.).

ಮಸ್ತು mastu. 1. (= ಮತ್ತು). Intoxicated; intoxication; fat, bulky; fatness, stoutness (Mhr., H., Br.; see ಕಟ್ಟು-). 2, abundant, plentiful; abundanoe, plenty (My.; Br.; Mhr., H.).

ಮಸ್ತು mastu. 2. The upper part of thickened sour milk, sour cream. 2, the watery part of curds, whey; buttermilk (ಮಜ್ಜೆಗೆ HIA.).

ಮಸ್ತತು maslatu. A plot (My.; H.).

ಮಸ್ತಿನು maslinu. Muslin (My.; H.).

ಮಹಾ maha. Great, mighty. 2, a feast, a festival. 3, a sacrifice, an oblation. — ಮಹಮನೆ. = ಮಹಾಮನೆ. A large house (līṅgavanta-māṭha) at Uḷavi (near Siraē; Bp. 3, 84; 14, 13; 35, 55).

ಮಹಕಾಳ maha-kāla. N. (Bp. 49, 15).

ಮಹಜರು mahajaru. A title-deed granted by the emperor of Hindustan (Mhr., H.). 2, a written statement of a suit and of the award upon it (Br., Mhr.). 3, a general affidavit; a certificate signed by all present at a transaction (My.; Br.).

ಮಹಡಿ mahadi. = ಮಾಡಿ 1. (My.; H.).

ಮಹತ್ mahat. = ಮಹತ್ತು (śmd. 106 Cm.), ಮಾ 2 (śmd. 208. 378; Kāv. I, 3, 53-56). Great, mighty, strong, big, large. 2, numerous, abundant, much, many. 3, high, lofty, eminent, noble; excellent, distinguished. 4, the

great principle: the intellect (buddhi). 5, *greatness, power, dominion*.
 ಮಹತಾಪು mahatāpu. ಮಹತಾಪು. = ಮಹಾಪು, etc. (My.).
 ಮಹತಿ mahati. *The seven-stringed lute of Nārada*. 2, the egg-plant (= ಬೃಹತಿ).
 ಮಹತ್ತಮ mahat-tama. Greatest, exceedingly great or mighty or powerful. (Ūpr. 8, 19).
 ಮಹತ್ತಮಸುಮಾನಾನ್ಯಾಪವರ್ತನ mahattama-sāmānya-apavartana. The greatest common measure (C.).
 ಮಹತ್ತರ mahat-tara. Greater, uncommonly mighty, etc. (Bp. 3, 66). 2, the oldest, most respectable; the head or oldest man of the village, house, etc. See ಗೃಹ, ವನ.
 ಮಹತ್ತು mahattu. Tbh. of ಮಹತ್, q. v. (Bp. 87, 56; 61, 74).
 ಮಹತ್ವ mahatva. *Greatness, magnitude, majesty, mightiness, etc.*
 ಮಹತ್ವತೆ mahatvatē. = ಮಹತ್ವ. (Bp. 86, 52; 88, 72; 48, 74; 46, 79).
 ಮಹದಾಕ್ರಯ mahat-kīraya. The protection of the great, taking refuge with great people. (My.).
 ಮಹದೇವ mahā-dēva. Śiva (Bp. 47, 58); N. (My.).
 ಮಹದೇವಿ mahā-dēvi. Pārvatī or Durgā (Bp. 12, 41; 40, 28); N. (47, 38; 59, 8; see ಕೇಳಿಕೆಯು, ಬಿಜ್ಜ-).
 ಮಹನವಮಿ mahā-navami. = ಮಹಾನವಮಿ. (Bh. 7, 14, 44).
 ಮಹನೀಯ mahantiya. Worthy of honour, praiseworthy, illustrious, glorious. (Bp. 33, 3; 39, 67).
 ಮಹನ್ತ mahanta. = ಮಾತ. Tbh. of ಮಹತ್ (Śmd. 106 Cm.). A great, mighty, etc. man (Bp. 4, 4; 47, 57; 58, 19).
 ಮಹನ್ತು mahantu. The chief of an order of Gōśāvis, etc. (My.; Mhr.).
 ಮಹಮದ mahamada. = ಮಹಮ್ಮದ. (My.).
 ಮಹಮ್ಮದ mahammada. Mahomed (My.); a Mahomedan (My.).
 ಮಹಮ್ಮೇರು mahat-mēru. = ಮಹಾಮೇರು. (My.).
 ಮಹರಾಜ mahā-rāja. = ಮಹಾರಾಜ. (My.).
 ಮಹರಾಜಿ mahā-rāji. = ಮಹಾರಾಜಿ. (My.; B. 5, 8).
 ಮಹರಾಯ mahā-rāya. = ಮಹಾರಾಯ. (My.).
 ಮಹರ್ನವಮಿ mahas-navami. (= ಮಹಾನವಮಿ). N. of the dasari feast (My.), especially of its ninth day (My.). See Bh. 8, 8, 29.
 ಮಹರ್ಲೋಕ mahas-lōka. The fourth of the seven worlds which rise one above the other. (Mr. 32).
 ಮಹರ್ಷಿ mahā-rishi. A great ṛishi. (My.). 2, anyone of the saptaṛshis. (My.).
 ಮಹಲ mahala. = ಮಹಲ 1, etc. (ಉಪ್ಪರಿಗೆಮನೆ G.).
 ಮಹಲು mahalu. 1. = ಮಹಲ, etc., ಮಹಾಲ. An upstairs house, a large mansion, a palace (My.).
 ಮಹಲು mahalu. 2. = ಮಹಾಲ. (My. occasionally). ಮಹಲು ಇರುವಲ್ಲಿ ಹಣ, ಏಕಲು ಇರುವಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ (Prv.).
 ಮಹನ್ mahas. = ಮಾಸ 2. Greatness, might. 2, a feast, a festival. 3, a sacrifice, an oblation.
 ಮಹಸೂಲು mahasūlu. Public revenue (My.; Mhr., H.); private income from land (My.).
 ಮಹಸೂಲುದಾರ mahasūlu-dāra. A collector or receiver of taxes (My.; H.).

ಮಹರ್ mahā. 1. = ಮಹಲ, ಮಹಲು 1, ಮಾಡ, (ಮಾಸ 1?). Tbh. of ಮಹಾಲಯ. (ಮಹಾಲಯ Bhn. 50).
 ಮಹರ್ mahā. 2. = ಮಹಾಲಯ No. 2, ಮಾಸ 3. The *śrāddha* performed in the latter fortnight of the bhādrapada in the manes of all one's male ancestors; this period (My. Mhr. ಮಹಾರ).
 ಮಹಾ mahā. = ಮಂ (ಮಹ), ಮಾ 2. *Great, etc.* (= ಮಹತ್). Standing before ಖರ್ವ, ಪದ್ಮ, ಕೃಷ್ಣೀಶ, ಶಂಖ, ಕೃತಿ and ಕೃಷ್ಣ. it makes them ten-fold (Mr. 357). — ಮಹಾಮನೆ = ಮಹ ಮನೆ. (Bp. 61, 74).
 ಮಹಾರ್ಕನ್ದ mahā-kanda. *Garlic*.
 ಮಹಾರಾಯ mahā-kāya. A man of great stature (Ūpr. 6 after 61). 2, N. of a rākshasa (Bp. 18, 20).
 ಮಹಾರಾಲ mahā-kāla. = ಮಹಾರಾ, ಮಾರಾಳ. Śiva (3ನೇ ಕರ್ತೃ Nn. 97). 2, a class of pramathas (ಪ್ರಮಥವೀರ, ಪ್ರಮಥ ಭೇದ 97). 3, N. of a līngā at Ujjayīni. 4, great blackness (ಅಸಿಪ, ಕಪ್ಪು 97). 5, a clouded day (ಮದಿಪ, ಮೊಗ್ಗ ಗತ್ತಲೆ 97). 6, a cruel, fierce man (ಕತ್ತಿರ 97). 7, the marking-nut tree (ಭಲ್ಲಾಕ, ಗೇರು 97). 8, N. of a curbitaceous plant, *Trichosanthes palmata* (or *Cuscuta oolooeythusa*, = ಕಮ್ಮಾಕ).
 ಮಹಾರಾಲಿ mahā-kāli. ಮಹಾರಾಳಿ. = ಮಂಕಾಳಿ, ಮಾರಾಳಿ, ಮಾ ಕಾಳಿ. Durgā (ಒಳರಿ Ūt. II, 119). — ಮಹಾರಾಲಿದೇವಿ N. (Bp. 55, 54; 58, 7).
 ಮಹಾರುಲ mahā-kula. A great or noble family; — *from a noble family, of honorable parentage*.
 ಮಹಾಖರ್ವ mahā-kharva. Ten kharvas. (My.).
 ಮಹಾಗಜ mahā-gaja. (Śmd. 379). A great elephant.
 ಮಹಾಗಿರಿ mahā-giri. (Śmd. 379). A great mountain.
 ಮಹಾಗ್ರೀವ mahā-grīva. Long-necked: a camel. (R.).
 ಮಹಾಂಗ mahā-ānga. Large-limbed: a camel.
 ಮಹಾಜನ mahā-jana. (Śmd. 114). = ಮಾಜನ (379). A great multitude of men, the populace. 2, a great man; a number of respectable men (Bp. 56, 2. 25; My.). 3, a merchant, banker, tradesman.
 ಮಹಾಜನ mahā-java. Very swift (ಅಪರೇಗ Nn. 97).
 ಮಹಾಜಾಲಿ mahā-jāli. A species of ṛushid with yellowish flowers.
 ಮಹಾಜ್ವರ mahā-jvara. Severe fever (ಉಷ್ಣ, ಫರ್ಮ Mr. 387).
 ಮಹಾಟವಿ mahā-aṭavi. A great forest. (R.).
 ಮಹಾತಪ mahā-tapa. Severe penance (ವಂತ, ಮಹಾತಪ್ಪು Nn. 54).
 ಮಹಾತರು mahā-taru. A large tree; — a kind of Euphorbia (ವಜ್ರ, ಎಲೆಗೈ Mr. 136).
 ಮಹಾತಲ mahā-tala. N. of the sixth of the seven lower worlds. (Mr. 32).
 ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿ mahā-tējas. Of great splendor, etc. 2. Skanda.
 ಮಹಾತ್ಮ mahā-ātma. High-souled: *magnanimous, noble-minded, high-minded, generous*; — eminent, distinguished. mighty (ಉದೀರ್ವ, ಸಿರಿಯ Mr. 233). See Bp. 25, 2; 33, 11; Sp. s. ಕನ್ನಡಿ. ಮಹಾತ್ಮನಿಗೆ ಮಹಾತ್ಮನ ಗೊತ್ತವೆ ಎನು? (Prv.).
 ಮಹಾತ್ಮೆ mahātmē. Noble-mindedness, etc. (Bp. 46, 30; My.). 2, a noble-minded woman (My.).
 ಮಹಾದಾನ mahā-dāna. A great gift: *epithet of certain valuable gifts or the giving of different kinds of valuable*

presents to the priests (sixteen such gifts are particularly enumerated).

ಮಹಾದಾನಿ mahā-dāni. = ಮಾದಾನಿ (Śmd. 209. 379). One who grants all valuable gifts, a very liberal person.

ಮಹಾದೇವ mahā-dēva. = ಮಾದೇವ (Śmd. 209. 379). *Śiva* (Bp. 57, 2);—N.

ಮಹಾದೇವಿ mahā-dēvi. = ಮಾದೇವಿ. *Pārvatī*. 2, the first wife of a king. 3, N.

ಮಹಾದ್ವೀಪ mahā-dvīpa. A certain division of the earth (see Mr. a. ೨೩೯ನೇ).

ಮಹಾಧನ mahā-dhana. Great wealth. 2, *very costly or precious*; anything costly or precious. 3, rich, wealthy. ಮಹಾಧೇನು mahā-dhēnu. A sacrificial cow (ಮಾಹೇಯ Mr. 180).

ಮಹಾನಕರ mahā-ānaka. A large kettle-drum (Śāv. 5, 58).

ಮಹಾನಟ mahā-naṭa. The great actor: *Śiva*. (Sk.; G.).

ಮಹಾನಂದ mahā-ānanda. Great joy, great bliss; *the great bliss of deliverance from further transmigration*.

ಮಹಾನವಮಿ mahā-navami. = ಮಹನವಮಿ, (ಮಹನವಮಿ), ಮಹಾನಾಮಿ, ಮಾನಾಮಿ. A festival on the ninth day in the light half of the month *Āśvina*. (My.). 2, the dasari feast (My.). 3, the last of the nine days or nights dedicated to the durgā-pūjā.

ಮಹಾನಸ mahā-anasa. A large carriage. 2, = ಬಾಹನ, etc., a kitchen (ರಸವತಿ, ಬಾಹನದ ಮನೆ Mr. 196).

ಮಹಾನಾಭ mahā-nābha. N. of a Dānava (Ā. Bp. 47, 21).

ಮಹಾನಾಮಿ mahā-nāmi. = ಮಾನಾಮಿ (Śmd. 209). Tbh. of ಮಹಾನವಮಿ.

ಮಹಾನಿಶ mahā-niśē. *Midnight*.

ಮಹಾನೀಲ mahā-nīla. Dark blue, deep black. 2, a kind of sapphire or emerald. (R.).

ಮಹಾನುಭಾವ mahā-anubhāva. Being in high esteem, worthy, mighty, exalted, dignified, pre-eminent, just, virtuous; a gentleman. (Śmd. 88; My.). ಮಹಾನುಭಾವರೇ, ಮಹಾಯುಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವೆಷ್ಟೆನ್ನ ಕೇಳಿದನನಿ (Prv.).

ಮಹಾನೈವೇದ್ಯ mahā-naivēdya. An offering of all sorts of eatables to an idol in a temple (My.).

ಮಹಾನ್ತ mahā-anta. A man of an eminent nature (Bp. 61, 9). 2, having extensive limits: abundance (My.).

ಮಹಾಪಥ mahā-pātha. = ಮಾಪತ (Śmd. 379). A chief road, a high street, a high road. 2, the great road: death, the way of all flesh.

ಮಹಾಪದ್ಮ mahā-padma. One of the treasures of Kubēra. 2, N. of a nāga or serpent-demon (Mr. 402, see ಎಣ್ಣು ಕುಲ). 3, ten padmas, a million of millions, one hundred billions and other high numbers.

ಮಹಾಪಾತಕ mahā-pāṭaka. = ಮಾಪಾತಕ (Śmd. 379). A great crime, a crime of the highest degree. See ಪಂಡ; Bp. 45, 25.

ಮಹಾಪುರುಷ mahā-purusha. = ಮಾಪುರುಷ (Śmd. 379). A great man, an eminent personage.

ಮಹಾಪ್ರಲಯ mahā-pralaya. *The total annihilation of the universe at the end of a kalpa* (Bp. 54, 23; 58, 46).

ಮಹಾಪ್ರಸಾದ mahā-prasāda. A great favour or kindness. (Āpr. 2, after 59; My.).

ಮಹಾಪ್ರಾಣ mahā-prāṇa. The hard breathing or aspirate, heard in the utterance of aspirated letters (Śmd. 22. 23.

35. 302; Kāv. I, 1a, 22-27). 2, the letter ಧ. 3, a raven. 4, great spirit or power. 5, a kind of vital air (ಒತ್ತಿ ನಡೆವುದು Mr. 52).

ಮಹಾಪ್ರಾಣಾನುಕರಣ mahāprāṇa-anukarṇa. An imitative sound with an aspirated letter (Śmd. 35).

ಮಹಾಫಲ mahā-phala. = ಮಾಪಲ. A great fruit. 2, a great reward. 3, Aegle marmelos Corr. 4, the citron, Citrus medica Lin. (My. occasionally; St. & Pl.; Mhr.). 5, (wrongly also = ಬೆಲೂಕೆ 2) the shaddock or pummelo, Citrus decumana Lin.

ಮಹಾಬಲ mahā-bala. Exceedingly strong, very powerful or mighty (Bp. 58, 6). 2, *wind, storm*. 3, *Śiva*.

ಮಹಾಬಲಗಿರಿ mahābala-giri. N. of the Āmūṇḍī hill near Mysore (My.).

ಮಹಾಬಲಾಧಿ mahābala-adri. = ಮಹಾಬಲಗಿರಿ. (My.).

ಮಹಾಬಿಲ mahā-bila. A big hole, a cave. 2, the atmosphere, ether. (ಆಕಾಶ G.).

ಮಹಾಭಾಗ mahā-bhāga. Highly fortunate; illustrious, highly distinguished. (Abh. P. 11, 76).

ಮಹಾಭಾರತ mahā-bhārata. The great war of the Bharatas: N. of an epic poem describing the acts, rivalries and contests of the sons of the two brothers Dhritarāshṭra and Pāṇḍu, descendants of Kuru and Bharata. (My.).

ಮಹಾಭಾಷ್ಯ mahā-bhāṣya. N. of Patañjali's great commentary on the grammatical sūtras of Pāṇini. (My.).

ಮಹಾಭೀತಿ mahā-bhīti. Great terror;—*great danger*.

ಮಹಾಭೂತ mahā-bhūta. A primary element: ether, air, fire, water, earth.

ಮಹಾಮತ್ಸ್ಯ mahā-matsya. A large fish, a sea-monster.

ಮಹಾಮನಸ್ mahā-manas. High-minded, magnanimous, liberal.

ಮಹಾಮಹ mahā-maha. A great festival. (Āpr. 3, after 102).

ಮಹಾಮಾಂಸ mahā-māmsa. Epithet of various kinds of meat: human flesh, beef, etc.

ಮಹಾಮಾತ್ರ mahā-amātya. The prime minister of a king (ಪ್ರಧಾನ Mr. 266).

ಮಹಾಮಾತ್ರ mahā-mātra. (= ಮಾಪಟಗ, etc.). Great in measure, most excellent. 2, a great officer of state, a prime minister. 3, an elephant-driver or keeper, a Mahout; a superintendent of elephants (ಗಜಾಪಟಗ, ಅನೆಯ ವೈದ್ಯನು Hā.).

ಮಹಾಮಾಯ mahā-māyā. Great deceit or illusion; the power of illusion which makes the material universe appear as if really existing;—Durgā. (Bp. 57, 27).

ಮಹಾಮೇಧ mahā-mēda. A species of medicinal plant. See ಅಷ್ಟವರ್ಗ.

ಮಹಾಮೇರು mahā-mēru. The great mēru (ಮೇರು Nn. 53).

ಮಹಾಯಜ್ಞ mahā-yajña. A great sacrifice: a principal act of devotion of which there are five: brahmayajña, dēva-, pitṛi-, manushya-, bhūta-. See ಪಂಡ.

ಮಹಾಯುಗ mahā-yuga. A yuga of the gods: the aggregate of the kṛita, trēti, dvāpara, and kali yugas. See Prv. a. ಮಹಾನುಭಾವ.

ಮಹಾರಜತ mahā-rajata. Gold.

ಮಹಾರಜನ mahā-rajana. *The safflower, Carthamus tinctorius* Lin.
 ಮಹಾರಣ್ಯ mahā-aranya. *A large wood, a great forest.*
 ಮಹಾರಥ mahā-ratha. *A large car, a great chariot.* 2, an eminently great warrior fighting from a car (Abh. P. 13, 71. 72; Bh. 8, 24, 41; J. 14, 5).
 ಮಹಾರವ mahā-rava. *Loud-sounding, uttering loud ories; a loud sound or cry.* See ಬೊಬ್ಬಿದ್.
 ಮಹಾರಾಜ mahā-rāja. = ಮಹರಾಜ. *A sovereign, an emperor.* 2, a respectful compellation to superiors. (My., also ಮಹಾರಾಜಶ್ರೀ).
 ಮಹಾರಾಜಿಕೆ mahā-rājika. *N. of a class of demigods.*
 ಮಹಾರಾಣಿ mahā-rāṇi. = ಮಹಾರಾಣಿ. *The principal wife of a rāja;—a reigning queen;—an empress* (My.; B. 4, 173; 5, 1).
 ಮಹಾರಾಯ mahā-rāya. = ಮಹರಾಯ. *Tbh. of ಮಹಾರಾಜ.* (Bp. 58, 21; My.; B. 4, 126).
 ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ mahā-rāshṭra. = ಮರಾಠಿ. *A great realm* (Bp. 51, 17);—the Mahratta country;—relating to that country, as its people, language, etc. (My.).
 ಮಹಾರುದ್ರ mahā-rudra. *The great rudra: a form of Śiva.*
 ಮಹಾರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ mahā-rudra-abhiṣhēka. *Bathing of a liṅga with the recitation of the so-called rudrasūkt; especially at ħivarātri* (My.).
 ಮಹಾರುಷಿ mahā-rushi. = ಮಹರ್ಷಿ. (Ūpr. 3, after 80; 5, after 35).
 ಮಹಾರೌರವ mahā-raurava. *One of the twenty-one hells.*
 ಮಹಾರ್ಬುದ mahā-arbuda. *Ten arbudas.* (My.).
 ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ mahā-lakshmi. = ಮಾಲಕುಮಿ (Ūmd. 209. 379). *The great Lakshmi, the śakti or wife of Nārāyaṇa* (ಭೋಗವಾತೆ, ರಮೆ Nn. 22; ಗೋಮುನಿ, ರಾಮೆ 24; ಸಿರಿ 124. 149). 2, Sarasvatī. 3, Durgā. 4, splendor (ಶೋಭೆ, ಸಿರಿ Nn. 22). ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಒಲಿದವಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಸರಸ್ವತಿ ಒಲಿದವಗೆ ಹೆದ್ದತೆ ನವಿಲ್ಲ (Prv.).
 ಮಹಾಲಯ mahā-ālaya. = ಮಹಲ, ಮಹಲು, ಮಹಳ No. 1, ಮೂಳ 5. *A great dwelling, a palace, a temple, etc.* 2, = ಮಹಳ 2, q. v. (My.).
 ಮಹಾಲಿಂಗ mahā-liṅga. *A great phallus;—having a great phallus; Śiva;—N. (My.).—ಮಹಾಲಿಂಗನ ಬಳ್ಳಿ.* *A climbing herb growing in hedges, Bryonia laciniosa* Lin. (Z.).
 ಮಹಾಲು mahālu. = ಮಹಲ, etc. *A palace* (My.; Mhr., H.), a hall; a seraglio (Mhr.; H.). 2, a sub-division of a talook or district (Mhr.; see B. 4, 146. 200; ಅಸಾರ-).
 ಮಹಾಲೋಕ mahā-lōka. = ಮಹರ್ಲೋಕ. (My.).
 ಮಹಾವನ mahā-vana. = ಮಹಾರಣ್ಯ. (My.).
 ಮಹಾವಾತ mahā-vāta. *A great or stormy wind, a strong blast.* (ಬಿಡುಗಾಳಿ G.).
 ಮಹಾವಾರ್ಧ mahā-vārdhi. *An ocean* (J. 18, 11).
 ಮಹಾವೃಕ್ಷ mahā-vṛkṣa. *A great tree;—a species of Euphorbia, Euphorbia tortilis or E. antiquorum.*
 ಮಹಾವೃದ್ಧಿ mahā-vṛddhi. *One of the eight principal drugs or medical roots* (ŚL 149).
 ಮಹಾವೇಶ mahā-āvēśa. *Demoniacal possession* (ಗ್ರಹ Mr. 490).
 ಮಹಾಶಕ್ತಿ mahā-śakti. *Very mighty.* 2, a great śakti (Bp. 10, 31).

ಮಹಾಶಬ್ದ mahā-śabda. *A great word, a pre-eminent term* (Ūm. 116);—a great noise, a loud sound. See ವಂದ-.
 ಮಹಾಶಯ mahā-śāya. *The ocean.* 2, *high-minded, magnanimous, liberal.*
 ಮಹಾಶಾಲಿ mahā-śāli. *A kind of large and sweet-smelling rice* (ಕದಿಮೆಯ ಭೇದಂ Hlā.).
 ಮಹಾಶೂದ್ರ mahā-śūdra. *A cowherd.*
 ಮಹಾಶೂದ್ರಿ mahā-śūdrī. *A female cow-keeper; a herd man's wife.*
 ಮಹಾಶೇಷ mahā-śēsha. *The serpent śēsha* (Ūm. 119; ಕದ ನ್ನ, ಭರಣೀನ್ದ Nn. 57). ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಹಾಶೇಷ ಜೊತ್ತಿರುವುದೆ, ಮಹಾಶೇಷನನ್ನು ಜೊತ್ತವನು ಯಾರು? (Prv.).
 ಮಹಾಶೋಕ mahā-śōka. *Great grief or sorrow* (J. 2, 8) 2, mahā-śōka. *A large śōka tree* (2, 8).
 ಮಹಾಶೂರ್ಯ mahā-śāurya. = ಮಾಶೂರ್ಯ (Ūmd. 209). *Great valour.*
 ಮಹಾಶ್ರಯ mahā-śhṛaya. = ಮಾಸರ 2. *A great seat, resting-place, dwelling, etc.*
 ಮಹಾಶ್ವೇತ mahā-śvētā. *A white variety of the Balaus paniculata* Chois.
 ಮಹಾಸನ mahā-śasana. *A great seat, a splendid throne: a bowdah* (ಬೌದ್ಧ Mr. 158).
 ಮಹಾಸಹೆ mahā-sahē. *The globe amaranth, Gomphrena globosa* Lin.
 ಮಹಾಸಾಗರ mahā-sāgara. = ಮಹೋದಧಿ. (G.).
 ಮಹಾಸಾಮಂತ mahā-sāmanta. = ಮಹಾಸಾವನ್ತ, ಮಾಸಾವನ್ತ. *A great lord of the borders.* (Abh. P. 13, after 101).
 ಮಹಾಸಾವನ್ತ mahā-sāvanta. = ಮಾಸಾವನ್ತ (Ūmd. 379). *Tbh. of ಮಹಾಸಾಮನ್ತ.*
 ಮಹಾಸೇನ mahā-sēna. *The commander of a great army.* 2, Skanda.
 ಮಹಾಸೈನ್ಯ mahā-sainya. (Ūmd. 379). *A large armed force* (ಮನ್ಯು, ಸೇನೆ Nn. 36).
 ಮಹಾಸ್ತ್ರ mahā-āstra. *A great weapon, a powerful missile.* (J. 13, 37).
 ಮಹಾಸ್ನಾಯು mahā-snāyu. *A great artery.*
 ಮಹಾಸ್ವರ್ಧ mahā-saragdhare. *N. of a vṛttā* (Ūh; Mr. 366).
 ಮಹಾಹರಿ mahā-hari. *Vishnu.*
 ಮಹಾಹರಿಪ್ರಿಯ mahāhārī-priyā. *Lakshmi* (Mr. 18).
 ಮಹಾಹವ mahā-āhava. *A great war or battle, a pitched battle.* (Ūv. 4, 77).
 ಮಹಾಹಿತ mahā-hita. *A great friend* (J. 30, 25. 27. 51). 2, mahā-ahita. *A great enemy* (30, 25. 27. 51).
 ಮಹಿ mahi. ಮಹೀ. *Great, large; greatness.* 2, *the earth's soil.* See Mr. s. ವರ್ತನೆ. ಮಳಲುಳ್ಳ ಮಹಿ (ಸಿಕ್ಕತೆ Mr. 95).
 ಮಹಿಕೆ mahikē. = ಮಹಿಕೆ. (ಬರ್ಹ, ಮಂಜು G.).
 ಮಹಿತ mahita. *Honoured, revered, highly esteemed; proper, right.* (Kāv. V, 967; Bp. 8, 3; 19, 45; 22, 63; 51, 45; Rāv. 1, 8).
 ಮಹಿಪ mahi-pa. = ಮಹಿಪ. (A.).
 ಮಹಿಮ mahima. *Greatness, grandeur, majesty, glory; might, power, energy.* 2, the magical power of increasing size at will, illimitable bulk. (My.).
 ಮಹಿಮಾಕರ mahimā-ākara. *A mine of glory* (Ūh. v. 9).

ಮಹಿಮೆ mahimē. ಮಹಿಮಾ = ಮಹಿಮೆ, ಮಹಿಮೆ (Śmd. 861; Ūt. II, 85; Rāṣ. 1, 61; C.). Greatness, etc. (= ಮಹಿಮೆ No. 1). — ಮಹಿಮೆವೆದು. -ವೆದು. To become great, renowned, etc. (Bp. 27, 27; 44, 72; 53, 31).
 ಮಹಿಲಾಪ್ರಿ mahilā-ākhyā. A species of odoriferous plant.
 ಮಹಿಲೆ mahilē. ಮಹಿಲೆ. A woman (Bp. 28, 20).
 ಮಹಿಲಾಸನ (mahilā-sana). A kind of plant (ತಾಲೆ Mr. 134).
 ಮಹಿಷ mahisha. A (male) buffalo (ಕೋರ Mr. 162). 2, an asura slain by Durgā. 3, the emblem and vehicle of Yama.
 ಮಹಿಷಧ್ವಜ mahisha-dhvaja. Yama. See ಒಕ್ಕನೊಡಲಿದೇರ.
 ಮಹಿಷಾಕ್ಷ mahisha-aksha. A kind of bdellium.
 ಮಹಿಷಾಕ್ಷಿ mahisha-akshi. = ಮಹಿಷಾಕ್ಷ. (ಕೌಶಿಕ, ಗುಗ್ಗುಳ Mr. 144; Bp. 27, 9, 12; 43, 20, 21; 44, 24).
 ಮಹಿಷಾಸುರ mahisha-asura. The asura Mahisha slain by Durgā (Ūh. MŚ. G. v. 4).
 ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನ mahishāsura-mardini. Durgā (My.).
 ಮಹಿಷಿ mahishi. = ಮಹಿಷಿ (Śmd. 861). A buffalo-ow. 2, the first or properly consecrated wife of a king;—any queen. See ಪಟ್ಟಿ-
 ಮಹಿಷ್ಠ mahiṣṭha. Greatest, largest;—excessive greatness (Bp. 53, 11).
 ಮಹೀಕಾಂತ mahī-kānta. A king (Ūpr. 2, 15).
 ಮಹೀಕ್ಷಿತ mahī-kṣhit. A king.
 ಮಹೀಗೃಹ mahī-grīha. A subterranean room (Ūpr. 7, 128).
 ಮಹೀಜ mahī-ja. A tree. (Bp. 9, 14; 60, 51).
 ಮಹೀಜರಾಜ mahīja-rāja. The Indian fig-tree (Bp. 26, 40).
 ಮಹೀತಲ mahī-tala. The surface of the earth. (Bp. 50, 50).
 ಮಹೀತಲಾಧಿಪ mahītala-adhipa. A king (Rām. 1, 16, 23).
 ಮಹೀದೇವತೆ mahī-dēvatē. A Brāhmaṇa (Bp. 55, 55).
 ಮಹೀಧರ mahī-dhara. Earth-bearing: a mountain. 2, Kṛishṇa (Mr. 18). 3, N. of a king (Śmd. 82 Mdb.).
 ಮಹೀಧ್ರ mahī-dhṛa. A mountain.
 ಮಹೀಪ mahī-pa. A king (Bp. 54, 2).
 ಮಹೀಪತಿ mahī-pati. = ಮಹೀಪ. (Ūpr. 5, 85; Bp. 28, 35).
 ಮಹೀಪಾಲ mahī-pāla. A king (Bp. 5, 13; J. 26, 29).
 ಮಹೀಭುಜ mahī-bhuja. Earth-enjoyer: a king.
 ಮಹೀಭುಜ mahī-bhuja. Tbh. of ಮಹೀಭುಜ. (Abh. P. 16, 11; Bp. 11, 17).
 ಮಹೀಭೃತ mahī-bhṛit. Earth-supporter: a mountain. 2, a king.
 ಮಹೀಮಣ್ಣಲ mahī-maṇḍala. The circumference of the earth, the whole earth. (My.).
 ಮಹೀರಮಣ mahī-ramaṇa. A king (Bp. 33, 13).
 ಮಹೀರುಹ mahī-ruha. A tree.
 ಮಹೀಲತೆ mahī-latē. An earth-worm. See Nr. s. ನಾಯಿನೊಳಲಿ.
 ಮಹೀವರ mahī-vara. A king (Bp. 50, 41).
 ಮಹೀವಲ್ಲಭ mahī-vallabha. = ಮಹೀವರ. (Rāṣ. 9, 27).
 ಮಹೀಶ mahī-śa. A king (Bp. 5, 44; 50, 20; Rām. 2, 1, 8).
 ಮಹೀಶ್ವರ mahī-śvara. = ಮಹೀಶ. (J. 27, 47). 2, the number 16 (Ch.).

ಮಹೀಸುತ mahī-suta. The planet Mars.
 ಮಹೀಸುರ mahī-sura. A Brāhmaṇa (Bp. 3, 75, 77; 50, 12; 55, 9, 57).
 ಮಹೀಸ್ಪೃಶ mahī-sprīśa. Touching the ground;—a Vaiśya (Mr. 345).
 ಮಹುಳ mahūli. (Tbh. of ಮೌಲಿ). Sway: overbearing behaviour (Bh. 8, 21, 36).
 ಮಹೇಚ್ಛ mahā-icchā. Desirous of great ends, having lofty aims or aspirations; magnanimous, high-minded, liberal.
 ಮಹೇಂದ್ರ mahā-indra. Great Indra, regent of the east quarter (Śmd. 168);—any great chief; N. of a gandharva chief (Ūpr. 5, 100, 102, 105, etc.). 2, N. of a place; N. of a mountain or a range of mountains.
 ಮಹೇಂದ್ರ ಜಾಲ mahēndra-jāla. = ಇಂದ್ರ ಜಾಲ. Indra's net: stratagem, trick; deception, cheating; illusion; conjuring, magic, jugglery, sorcery (Kāvy. IV, 2, 62; Ūpr. 7, 145; Bp. 23, 2; 51, 11; My.).
 ಮಹೇಂದ್ರ ಮಣ್ಣಲ mahēndra-maṇḍala. N. of a place (Bp. 53, 38).
 ಮಹೇಂದ್ರ ಮರ್ದಿ mahēndra-mardi. The crusher of the gandharva king Mahēndra (Ūpr. 5, 122).
 ಮಹೇಂದ್ರಿ mahēndri. Indra's quarter: the east (ಪೂರ್ವ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ Mr. 58).
 ಮಹೇರಣಿ mahēraṇi. The tree Boswellia thurifera Roxb.
 ಮಹೇಶ mahā-śa. = ಮಹೇಶ್ವರ. (Bp. 50, 54). See ಮಾಸವಳ ಮದನ.
 ಮಹೇಶ್ವರ mahā-śvara. A great lord; Śiva (Bp. 61, 46);—N., also of a town (B. 8, 108; 4, 28). See Prv. s. ಮೋಸ ಗಾಡಿ.
 ಮಹೇಶ್ವರಿ mahā-śvarī. Gauri (Mr. 12).
 ಮಹೇಶ್ವರ್ಯ mahā-śaivarya. Supreme lordship, great power; great prosperity or riches (ಎಳೆತೆ, ಮೊದಲಿನ ವಶ್ಯ ಯು Nn. 106).
 ಮಹೋಕ್ಷ mahā-uksha. A large bull or ox.
 ಮಹೋಕ್ಷ ಗ mahōksha-ga. Śiva (Bp. 61, 47).
 ಮಹೋಕ್ಷ ಲಕ್ಷ mahōksha-laksha. Śiva (Rāṣ. 1, 10).
 ಮಹೋಗ್ರಾಸಿ mahā-ugrāṇi. A chief store-keeper. See Mr. s. ಅಪ್ಪಾಡಕಪ್ರಧಾನ.
 ಮಹೋತ್ಪಲ mahā-utpala. The lotus, Nelumbium speciosum Willd. (ಪದ್ಮ, ಅಬ್ಬ, etc. Mr. 419).
 ಮಹೋತ್ಪಾತ mahā-utpāta. Very portentous: a meteor, a comet (ಧೂಮಕೇತು Nn. 33, o. r. ಮಹೋದ್ವಾಹ; ಧೂಮಕೇತು Mr. 489).
 ಮಹೋತ್ಸವ mahā-utsava. A great festival; a festive train (ಯಾತ್ರೆ Nn. 159; J. 4, 8).
 ಮಹೋತ್ಸಾಹ mahā-utsāha. Great effort or exertion. 2, possessing great energy, making great efforts, very energetic or persevering (ಹೆದ್ದಾಳು Hlā.).
 ಮಹೋತ್ಥೇಧ mahā-utthēdha. Great elevation (ಅನ್ನರ, ಅತಿ ಯುದ್ಧ Nn. 77).
 ಮಹೋದಧಿ mahā-udadhi. The great ocean, a great sea (ಮಹಾಸಾಗರ G.).
 ಮಹೋದಯ mahā-udaya. Great happiness or prosperity;—great elevation or eminence;—the final emancipation of the soul. 2, a day very auspicious on account

of certain constellations (My.). 3, giving, or possessing, great happiness, etc. (Rā. 1, 8);—a lord, a master. 4, = ಮಹೋದಯ.

ಮಹೋದಯ mahā-udaya. The city of Kanyakubja or Canouj.

ಮಹೋದರ mahā-udara. A large belly (J. 2, 58);—an enlargement of the abdomen (My.); dropsy, ascites. 2, bigbellied;—N. of a rākshasa (Rām. 6, 32 sum.).

ಮಹೋದ್ಯಮ mahā-udyama. Great effort or exertion. 2, using great efforts, very diligent or persevering (ಚಿದ್ವಾಕು Hk.).

ಮಹೋನ್ನತ mahā-unnata. Very high, exceedingly lofty, much elevated. (My.).

ಮಹೋನ್ನತಿ mahā-unnati. Great elevation, high position, high rank (Ūpr. 4, 12; Bp. 61, 72).

ಮಹೋಪಶಾಪ mahā-upatāpa. Great trouble or grief (Ūpr. 5, 28).

ಮಹೋಪದ್ರವ mahā-upadrava. Great misfortune or calamity or distress (My.).

ಮಹೋರಗ mahā-uraga. A large serpent; a great nāga. (My.).

ಮಹೋಲ್ಲಾಸ mahā-ullāsa. Great delight (My.).

ಮಹೋನ್ನತ mahā-annatya. Great elevation (ಉತ್ತೇಢ, ಅತಿ ಯುಧ್ಧ Nn. 132).

ಮಹೋಷಧ mahā-aushadha. A very efficacious drug;—dry ginger (ನಾಗರ, ಕುಡ್ಡಿ Mr. 137);—*Allium ascalonicum*;—*birch*.

ಮಳೆ malī. = ಮಳು 1, etc. — ಮಳು 2. Bewilderment, etc. to seize (My.). ಹೊಕ್ಕುಮನುಕು ತಾವು ಸುಕ್ಕುಸಂಸಾರದೊಳು ಮಳಿದುಮ ಮಾಯೆಯಪ್ಪುವಳ ಬಲೆಯೊಳು ಹೊಕ್ಕುಮನುಕು (Sp.).

ಮಳೆ malī. See ತಳಮಳ ಸ. ತಳ 1. (T. ಮಳೆ = ಮಯಂಗು, see s. ಮಂಕು; cf. ಮದಿ 2).

ಮಳೆ malī. = ಮಲ. — ಮಳಮುನ್ನಿಕಸ. A common herb, *Spermoocoe stricta* L. f. (Z.).

ಮಳೆ malīka. = ಮೂಕ, etc. (My.).

ಮಳಯ malaya. = ಮಳೆಯ, etc. — ಮಳೆಯರಾಜ. N. (Bp. 9, 46).

ಮಳಲ್ malal. ಮಳಲು. = ಮರಲೆ 2, etc. Sand, gravel (ಶಿವ, ಸಿಹತ Nn. 6; ನಾಲುಕ, ಸಿಹತ Mr. 414; ಪುರಲ Kk. 13, o. r. ಮೂಲ; My.; ಉಸುಬು G.). ಮಳಲ ದಿಣ್ಣೆ (ಸೈಕ ತ, ಪುಲಿನ, ದ್ವೀಪ Hk.). ಮಳಲನುಕು ಪ್ರದೇಶ (ಸಿಹತಾವತಿ Nr.). ಮಳಲುಕು ಮಹಿ (ಸಿಹತ Mr. 93). ಮಳಲ ಬಯಲು (B. 4, 115). ಕಾಸಿದ ಮಳಲ (ಮುಮ್ಮುರಿ ಕೆಂದ. II, o. r. ಮರಲೆ). ಮಳಲ ಬೇಣ್ಣೆಯಂ ಮಾಡಿದ ಪೋಲ (II). ತುಡಿದ ಧಾನ್ಯ ಮಳಲುಸಮ ಪೋಲ (Prv.). See Bp. 11, 19; 32, 6; 42, 2; 58, 22; ತಾಯ್. — ಮಳಲೇರಿ. -ನರಿ. A sand bank (ಸೈಕತ Nr.). — ಮಳಲೊಟ್ಟಿಲ. -ಬಟ್ಟಿಲ. A mound or bank of sand (ಪುಲಿನ Nr.; ಸೈಕತ, ದ್ವೀಪ, ಪುಲಿನ Mr. 414).

ಮಳಾರ malāra. = ಮೂರ, q. v. (ಕುದುರೆಗ ಪಟ್ಟಿ Kk. 78, o. r. ಮೂರ).

ಮಳಿಗೆ maligē. = (ಮಡ್ಡಿ 1, q. v.), ಮದಿಗೆ (?). A warehouse, a shop (My.; ಮಡ್ಡಿ, ಅಂಗಡಿ, ಕೋರಿ, ದುಕಾನ್, ಪಾಪ್, ಅಪರಿ, ನಿಜದ್ವೀಪಿ. 106; T. ಮಳಿಗೆ; see s. ಮೂಳಿಗೆ). ತಳಿಗೆ ಚಮ್ಮು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಳಿಗೆ ದಾಗಲು ಮುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮಳೆಯ malēya. = ಮಲಯ, etc. — ಮಳೆಯರಾಜ. N. (Bp. 44, 52; 47, 36; 54, 74).

ಮಳಿ malī. = ಮರಳ, etc. (My.).—ಮಳಿಹುದ. A grasshopper-like insect (S. Mhr.).

ಮಳು malī. 1. = ಮರಳೆ 2, etc. (My.).

ಮಳು malī. 2. = ಮಡಲು, etc. (My.).

ಮಳಿ malī. (= ಮಳು 1). See ಕಳೆ.

ಮಲಿ mala. 1. = ಮೊದಿ, etc. A cubit (My.).

ಮಲಿ mala 2. = (ಮಲ 1), ಮಸ 2, (ಮಳ). Dimness (see s. ಮಂಕು; cf. ಮದಿ, ಮರುಳ 1, ಮಸುಳ, ಮದ್ದು, ಮಸು 1 & 2). — ಮದಿಮದಸು. The eyes to become dim (ಕಳೆ ದದು ಕೆಂದ. I).

ಮಲಿಲ್ malal. The eyes to become dim. (N. ಮಯಲ್, ಮದಿಲ್, dimness, dusk; infatuation, charm of love). ಮದಿಲ್ದಿನ್ನು ಕಣ್ಣದದಿ ಧಾವಂ (ಕೆಂದ. I).

ಮಲಿ malī. (fr. ಮಲಿ 3? cf. ಮದ್ದು). See ಮಣ್ಣು.

ಮದಿಗೆ maligē. Tbh. of ಮೂಕ (ಕೆಂದ. 30. 341).

ಮಲಿ malī. Rain (ವೃಷ್ಟಿ ಕೆಂದ. I; ಧಾರಾಸಮಾಪ್ತ, ಅಪಾರ Hk.; ವೃಷ್ಟಿ, ವರ್ಷ, etc. Nr., Si. 30; ಘನವಾರಿ, ವೃಷ್ಟಿ, ವರ್ಷ Mr. 48; ವೃಷ್ಟಿ Nn. 15. 47; ಸಂ Kk. 12; ಸರಿ, ವೃಷ್ಟಿ 70; ಸರಿ, ವೃಷ್ಟಿ ಕೆಂದ. 35; ಉದ್ಧ 101; Bhn. 28; C.; M.; T. ವಾಣಿ; T. ಮದ್ದಿ, ಮೈ, ಮಾರಿ, ಮೇದಿಗ, ವಾಣ, water; a cloud; rain; ಮದಿಗೆ ಮುಗಿರ್ (ಕೆಂದ. 159). ಮದಿಯ ನೀರಿಂ ದೆಳೆವ ಕೂಮಿ (ದೇವಮಾತೃಕ Hk.). ಮದಿಯ ಕಡೆವ ಮೇಲೆ (ಘನಾಘನ); ಮದಿಯ ಬದಿ (ಅವಗ್ರಹ, etc. Nr.). ತಾಂ ದಿಡದೆ ಸುರಿವ ಮದಿ (ಅಸಾರ Mr. 44). ಅಲರ ಮದಿಯೊಳ್ ಮಿನ್ನಂ ಧೂಪಾಲಮನ್ನತನ್ ಅಜಿಯೊಳ್ (ಕೆಂದ. 281). ಇದು ನೋಡು! ಎನ್ನಾ ಹೊಡೆ ಮದಿ ಬರ ಹತ್ತಿಲು (B. 1, 21). ಹೋದಗಣ್ಣ ಮದಿ ಬೀರುತ್ತದೆ (2, 49). ಗುಡುಗು ಬಹಳ ಅಬ್ಬರಿಸಿದ ಬದಿ ಸ್ವಲ್ಪದರೂ ಮದಿಯಾಗುವದು ಸ್ವಾಧಾವಿವೇ (4, 186). ಮದಿಯಲ್ಲದ ಪಯ್ಯಾ ಮೂತಿಯಲ್ಲದ ಕೂಸೂ ಸಮ. — ಮದಿಯಲ್ಲದ ಬೆಳೆ ಮತಿಯಲ್ಲದ ಕೂಸು ಸಮ. — ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿ, ಮದೋ ಬರಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಮದಿಗೆ ಹೆದದ, ಹೊದೋರಿ ಹಾದಿದ ಹಾಗೆ. — ಮದೋ ತಡಿಸದ ಕೊಡೆ ಸಿಡಿಲ ತಡಿಸಲೇ? — ಮದಿ ಹೋಯಿಸನ ಮಿಣ್ಣ, ಕತ್ತೆ ಗುಡಿಗಾದಿನ ಮಿಣ್ಣ. — ಮದಿ ಮಾತು ಮರಣ ಯಾರೂ ಅದೆಯರು. — ಮದಿಯಾದರೆ ಕೇಡಲ್ಲ, ಮಗಮಗುರೆ ಕೇಡಲ್ಲ (Prv.). See Ūpr. 3, 39; 4, 55; 6, 48; Bp. 6, 25; 51, 24; 55, 18; Bh. 1, 19, 21; 2, 13, 7; Rā. 8, 113; J. 3, 25; 4, 23; Si. 295. 485; ವೆರ್ಮದ; Prv. a ಪುಣ್ಯ. — ಮದಿ ಗತ್ತರೆ. -ಕತ್ತರೆ. Darkness caused by rain (clouds): a dark, cloudy day (ಮದಿನ್ Hk.). — ಮದಿಗದ. -ಕದ. To omit rain, to rain (J. 17, 4; ಕೆವ. 2, after 42). ಎಮ್ಮೇ ಮೇಲೆ ಮದಿಗದದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮದಿಗಾಲ. -ಕಾಲ. The rainy season (ವರ್ಷ, ಪ್ರಾಪ್ತ, ತಪಾತ್ಕಯ Hk.; ಪ್ರಾಪ್ತ, ತಪಾತ್ಕಯ Mr. 72; C.; G. 130. 180; B. 3, 29; 4, 205; 5, 205; Ūpr. 4, 87; Abh. P. 7, 130; Ū. Bp. 47, 84; Bh. 8, 26, 1; J. 18, 27). ತಳೇ ಕಾಲಕ್ಕಿನ್ನ ಮದಿಗಾಲ ವಾಸಿ — ಮದಿಗಾಲದ ಬಿಸು ನಮ್ಬ ದಾರಮ್, ನಗೆಗಾದಿನ ಮಾತು ನಮ್ಬ ದಾರಮ್ (Prv.). — ಮದಿಗಾಲ. -ಕಾಲ. = ಮದಿಗಾಲ. (ಕಾರ G.). — ಮದಿಗುಬಳ. -ಕುಬಳ. The rain-drinker. ಮದಿಗುಬಳನ ಹಕ್ಕಿ (ಸಾರಂಗ, ಸ್ತೋತ್ರಕ, ಪಾತಕ Si. 172). — ಮದಿಗುಮು. An indication or sign of rain (My.). — ಮದಿನೀರು. Rain water. ಮದಿನೀರು ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಜನ ನೀರಿಗೆ ಕೆಡ್ಕೊಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮದಿ ಬಿಲ್ಲು. A rainbow (My.; ಇನ್ನ ಪಾಪ, ಸುರಪಾಪ G.). — ಮದಿ ವನಿ. -ವನಿ. A drop of rain (J. 25, 5). — ಮದಿವೆರಸು. -ವೆರಸು. Rain to be mixed with. ಮದಿವೆರಸಿದ ಗಾಳಿ (ಝಯಾ ನಾತ Hk.). — ಮದಿಹನಿ. = ಮದಿವನಿ. ಮದೋ ಹನಿ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮರದ ಹನಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮದಿಹುದ. A winged ant

that comes out of the ground after the first rains (My.). 2, a rain-worm (ಗಣ್ಡ ಪದ G.).

ಮಲ್ಗಿಸು malgrisu. To cause to disappear, to cause to perish, to destroy (Ūpr. 6, 9, 84; Abh. P. 10, 178; V. 30, 12).

ಮಲ್ಗು malgu. (= ಮಸ್ಗು 1). To grow dim or faint, to disappear, to perish (Ūpr. 2, 37; 7, 8; see ಮಂಕು, ಮದಿ 2).

ಮಲ್ತಿ malti. = ಮತ್ತಿ 2, etc. (ಒನ್ನು ಮರಂ ಕೆಂದ. I; ಅರ್ಜುನ ಸೆ.).

ಮಾ ಮಹಿ 1. (A contraction of a ಮಸ = ಮಸಕ 1). Great emotion. — ಮಾಮಸಕ. Very great emotion: excessive agitation or bustling activity, great zeal, impetuous ardour (ಸಮ್ಪು ಮ Ūt. II, 41); great passion or wrath (Abh. P. 11, after 148; Rāv. 5, after 121; 6, after 11; Śāv. 3, 55; 4, after 15). — ಮಾಮಸಕಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To grow full of zeal, etc. (Ūpr. 10, 58).

ಮಾ ಮಹಿ 2. = ಮಾಂ (ಮಾಹ್), ಮಾನ್, ಮಾಮ್, ಮಾವು q. v. The mango tree and its fruit (T. ಮಾ, ಮಾನ್ತಿ, ಮಾದ್; M. ಮಾ, ಮಾವು, ಮಾದ್; Tē. ಮಾಮಿ, ಮಾವ; Sk. ಮಾಕಾನ್ತ್ಯ). — ಮಾಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. = ಮಾಗಾಯ No. 2, when worn in the ears (Grj. 3, 82. 90; 8, after 91; 3, 107). — ಮಾಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಮಾಗಾಯ್. An unripe mango. 2, a mangro-like small ornament worn over the privities of children (My.), or in their ears (Prill. 3, 25; My.). — ಮಾದಳರ್. -ತಳರ್. = ಮಾನ್ದಳರ್. (J. 3, 10). — ಮಾಮರ. A mango tree (ನಿರುಗ Ūt. I, 62; Ūpr. 7, 46. 87; T.). ಮಾಮರನಲ್ಲದಿಲ್ಲ (Śmd. 77). ಮಾಮರದಳ್ಳೆಗೊವ್ವಿನೊಳ್ ಮಿಳಿವೆಳವಳ್ಳಿ (81). ತಳಿಗರ್ವನೊರ್ಮೆ, ಪೂಗುದಿಯನೊರ್ಮೆ, ಪಸುಮಿಡಿಯನ್ದ ಮೊರ್ಮೆ, ಕಾಯ್ಲಿನರದೊರ್ಮೆ, ಪನ್ನಳಿನದೊರ್ಮೆ ಜನಕ್ಕೆ ಮನವು ಮೋದಮಂ ಬಳಿಯಿಸಿ, ಮಾದಿತ್ತು ಸವಿಯಂ, ಕಿವಿಗೊಲಗಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತೆ ಕೊಳಲರವದೊರ್ಮೆ, ಭೃಂಗರುತದೊರ್ಮೆ, ಶುಕಸ್ವರದೊರ್ಮೆ ಮಾಮರಂ (Ūpr. 7, 48). See Bh. 1, 5, 7; Rāv. 2, 39. 41; J. 18, 28; 29, 48; 30, 29; ಒನ್ನ ಮಾವು. — ಮಾಮಿ. (= ಮಾಮ್ಪು ರಲ್ದಿ). A pellet-like small unripe mango (J. 3, 32; Rāv. 9, 56). — ಮಾಮನ್. -ಮನ್. A ripe mango (Bp. 11, 11).

ಮಾ ಮಹಿ 3. (= ಅಮ, etc.). An interjection expressing admiration: ah! (T., M., Tē.). — ಮಾ ಮಾ. rep. (ಕೊಣ್ಣಾಟ Ūt. II, 103; Bp. 8, 17; Bh. 8, 26, 17).

ಮಾ ಮಹಿ 1. (Śmd. 103). Not, no.

ಮಾ ಮಹಿ 2. = ಮಾಂ (ಮಾಹ್). Tbh. of ಮಹತ್, q. v. Great, etc. — ಮಾಗಲಸ. -ಕೆಲಸ. A great work (ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ G.). — ಮಾತಾಯಿ. Great, excellent mother (My.); Durgā (My.).

ಮಾಂ ಮಹಿ. Me (Bp. 20, 38; 61, 48. 49).

ಮಾಂಸ ಮಹಿ. *Flesh, meat* (ಅಡುಳ Bhn. 3; see ಅಡಗು, ದಾಡು, ಬಿಕ್ಕು); the fleshy part or pulp of fruit.

ಮಾಂಸಗನ್ನಿ ಮಹಿ. *māmsa-gandhi.* Tbh. of ಮಾಂಸಗ್ರಂಥಿ. (My.).

ಮಾಂಸಗ್ರಂಥಿ ಮಹಿ. *māmsa-granthi.* *Flesh-swelling, a gland, a wen.* (My.).

ಮಾಂಸಜೀವಿ ಮಹಿ. *māmsa-jīvi.* Living on flesh; an eater of flesh (ಕೀನಾತ, ಮಾಂಸವ ತಿನ್ನುವನು, ಮಾಂಸಾಹಾರಿ Nn. 92).

ಮಾಂಸಭಕ್ಷಕ ಮಹಿ. *māmsa-bhākṣaka.* = ಮಾಂಸಜೀವಿ. (Ūb. 127).

ಮಾಂಸಭೇದ ಮಹಿ. *māmsa-bhēda.* A kind of flesh. See ಬಿಕ್ಕು, ಮಾಸು.

ಮಾಂಸಭೋಜನ ಮಹಿ. *māmsa-bhōjana.* A dinner of meat (J. 16, 80).

ಮಾಂಸಲಿ ಮಹಿ. *māmsala.* *Fleshy; lusty, brown, muscular; powerful, strong;—pulpy.*

ಮಾಂಸವಿಕ್ರಯ ಮಹಿ. *māmsa-vikrayi.* *Selling flesh; a meat-seller.*

ಮಾಂಸಾದಿ ಮಹಿ. *māmsa-ad.* *Flesh-eating, carnivorous; (a demon).*

ಮಾಂಸಾದಿ ಮಹಿ. *māmsa-ādi.* *Flesh-eating, carnivorous.*

ಮಾಂಸಾರ ಮಹಿ. *māmsa-āra* 6. Tbh. of ಮಾಂಸಾರ. ಸಂಸಾರ ಬೆಳೆ ತು ಎನ್ನ, ಮಾಂಸಾರ ಮಾಡ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಮಾಂಸಾಹಾರ ಮಹಿ. *māmsa-āhāra.* The eating of animal food; animal food.

ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಮಹಿ. *māmsa-āhāri.* = ಮಾಂಸಜೀವಿ, q. v.

ಮಾಂಸಿಕ ಮಹಿ. *māmsika.* A butcher, a seller of meat (ಕಟಕ G.).

ಮಾರ್ಕೆನ್ದ ಮಹಿ. (mā-kanda). The mango tree, *Mangifera indica* Lin. (ಮಾವಿನ ಮರ Nn. 153; Ūpr. 7, 39; Bp. 45, 35; see ಇಮ್ಮಾವು, ನಿರಾಗ).

ಮಾರ್ಕರ ಮಹಿ. *ākara.* A mine of greatness (Bp. 4, 1).

ಮಾಕರಿಸು ಮಹಿ. *mākarisu.* = ಮಾಂಕರಿಸು, q. v. To reveal secrets, to touch vulnerable points (My.).

ಮಾಕಾಳ ಮಹಿ. *mā-kāla.* Tbh. of ಮಹಾಕಾಲ. (Bp. 45, 46; Śāv. 1, 83).

ಮಾಕಾಳಿ ಮಹಿ. *mā-kāli.* = ಮಾಂಕಾಳಿ. Tbh. of ಮಹಾಕಾಲಿ (Śmd. 209. 379; Ūt. II, 70; ದೇವ Ūt. I, 17; ಗಿರಿಡೆ Śm. 3).

ಮಾಕ್ಷಿಕ ಮಹಿ. *māksika.* (fr. ಮಕ್ಷಿಕಾ). Coming from a bee;—honey. See Śi. 834.

ಮಾಗಣಿ ಮಹಿ. *māgaṇi.* = ಮಾಗಣಿ, (ಮಾಗಣಿ?). A herb or half shrub, wild and in gardens, *Coleus barbatus* Benth. (Z.). — ಮಾಗಣಿಬೇರು. = ಮಾಗಳಿ ಬೇರು. The roots of māgaṇi which are pickled (Z.).

ಮಾಗಣಿ ಮಹಿ. A division of a talook or district (My., M.; T. ಮಾಗಾಣಿ; H.).

ಮಾಗಣಿ ಮಹಿ. = ಮಾಗಣಿ. (Rām. 6, 46, 1).

ಮಾಗದಿ ಮಹಿ. *māgadi.* Tbh. of ಮಾಗಧ (ಮಾಗಧ). A bard (Bp. 26, 6).

ಮಾಗಧ ಮಹಿ. *māgadha.* (fr. ಮಗಧ). Relating to or born in Magadha;—Jarāsandha (Bh. 2, 2, 94. 104); the successor of Jarāsandha (2, 13, 81). 2, the son of a kshatriya mother and vaiśya father. 3, the panegyrist of a king, a bard, a minstrel (ಗ್ರಾಮ, ಮಾಗಧರ್ Nn. 87). 4, = ಮಾಗಧಿ, long pepper (ಕೃಷ್ಣ, ಹಿಪ್ಪಲಿ Nn. 47; ಕಣ, ಕೃಷ್ಣ, ಹಿಪ್ಪಲಿ Mr. 138, see Sk. ಕಣಿ).

ಮಾಗಧಿ ಮಹಿ. *māgadhi.* The Magadha language. 2, a sort of *Jasmin*, *Jasminum auriculatum* (ಕತವತ್ತ, ಸೇವನಿಗೆ Nn. 49; ಸೇವನಿ, ಯೂಥಿಕೆ Mr. 128). 3, long pepper.

ಮಾಗಳಿ ಮಹಿ. *māgali.* = ಮಾಗಣಿ. (My.; see ನೆಲ). — ಮಾಗಳಿ ಬೇರು. = ಮಾಗಣಿಬೇರು. (My.).

ಮಾಗಿ ಮಹಿ. = ಮಾಗಿ. Tbh. of ಮಾಳಿ (Śmd. 364; Ūt. II, 43). The cold season (ದೇವನ್ತ Mr. 72); coldness. See Rāv. 9, 26; J. 8, 3. 6; 15, 18; 28, 1. 2; 30, 16; 33, 11. — ಮಾಗಿ ಕಾಲ. The cold season (B. 3, 109; 5, 86. 259; My. as ಮಾಗಿ).

ಮಾಗಿಣಿ ಮಹಿ. (= ಮಾಗಣಿ?). N. of a plant (ಮಾಯಿನಿ, ಗೋಪವಲ್ಲಿ Mr. 131).

ಮಾಗಿಸು ಮಹಿ. *māgisu.* To cause to ripen, as fruit (My.).

ಮಾಗು māgu. To ripen fully as fruit; to grow mature or seasoned, as a medicine or snuff (My.; Tē. ಮಾಗು; Tē. ಮಗ್ಗು, to grow very soft, as fruit).
ಮಾಗೆ māgē. = ಮಾಗಿ. (V. 11, 45; My.).

ಮಾಘ māgha. (fr. ಮಘಾ) = ಮಾಗಿ, ಮಾಗಿ. *The month māgha which begins with the winter solstice (January-February).* — **ಮಾಘಸ್ನಾನ.** A bath taken in the month māgha (looked upon as propitious, My.). **ಮಾಘಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ನಿತ್ಯಸ್ನಾನ ಪೂಜ್ಯ** (a naught, Prv.).

ಮಾಘಿ māghi. The plant Hingsha repens. (R.).

ಮಾಘ್ಯ māghya. *The flower of Jasminum multiflorum or pubescens* (ಕೋಲಮಲ್ಲಿಗೆ Si. 139).

ಮಾಂ ಮಿಂ. (ಮಾಂ). = ಮಾ 2, etc. **Mango.** — **ಮಾಂಯ.** -ಕಾಯ. (Śmd. 210). = ಮಾಗಾಯ, ಮಾಗಾಯ. The ear-ornament called so (Ūpr. 3, 48). — **ಮಾಂಗೊನರ್.** -ಕೊನರ್. A mango shoot (Rāv. 10, 2).

ಮಾಂ ಮಿಂ. = ಮಾ 2. — **ಮಾಂಕಾರ.** = ಮಾರಕಾರ. (My.).

ಮಾಂಕರಿಸು māṅkarisu. = ಮಾರಕರಿಸು, q. v. To disregard, to contemn; to put to shame or into shade, to surpass (ಅವಜ್ಞೆ, ಎದುರು ಕೆಂದ. Dh., o. r. ಮಾರಕರಿಸು; Ūpr. 6, 71; 10, 125; Rāv. 8, 47).

ಮಾಂಗಲ್ಯ māṅgalya. (fr. ಮಂಗಲ). Conferring happiness, auspicious;—an auspicious or festive ceremony or occasion, as marriage, etc.;—prosperity, happiness, welfare (ಭದ್ರ, ಶಿವ Nn. 6; ಭದ್ರ 41; ಮಂಗಲ 89; J. 25, 5).

ಮಾಂಗಲ್ಯಸೂತ್ರ māṅgalya-sūtra. = ಮಂಗಲಸೂತ್ರ. (My.).

ಮಾಂಗೆ ಮಿಂಗೆ. (Tbh. of ಮಾಘ್ಯ). — **ಮಾಂಗಯಕ್ಕರಸಿ.** -ಅಕ್ಕರಸಿ. N. (Bp. 50, 26).

ಮಾಚ ಮಿಚಿ. N. (Śmd. 95); N. of an author (Nn. 3, o. r. ಚೂದ, ದೂದ, etc.). See ಅಭಿನವ. — **ಮಾಚಯ.** -ಅಯ. N. (Bp. 21, 13; 36, 21). — **ಮಾಚಯ್ಯ.** -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 37, 47; 22, 37, 67; 27, 76; 36, 19, 22, 36, 44; 37, 3, 8, 24, 26; 61, 8, 5).

ಮಾಚಲ ಮಿಚಿಲ. — **ಮಾಚಲದೇವ.** N. (Bp. 59, 7; see ಬಡ ಗ.).

ಮಾಚಿ ಮಿಚಿ. N. (cf. ಮಂಚಿ?). — **ಮಾಚಿಪದ್ಧಿ.** N. (Bp. 22, 44). — **ಮಾಚಿದೇವ.** N. (Bp. 27 sum.; 27, 78; 36, 9, 41; 37, 14, 45; 61, 74, 75). See ಭೂಪದ, ಮದಿವಳ. — **ಮಾಚಿದೇವಯ್ಯ.** -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 21, 6; 22, 39; 36 sum.; 36, 30, 35; 37 sum.). See ಮದಿವಳ, ಮದಿವಳ.

ಮಾಚಿ māci. = ಮಂಚಿ, ಮಾಚು. A species of plant (= ಅಮೃತಾ 8k; ಎಟಿಲಿ Mr. 138, o. r. ಎಟಿಲಿ, ಎಟಿಲಿ, ಮಾಚು). — **ಮಾಚಿಪತ್ರಿ.** A common weed, growing flat on the ground, *Artemisia maderaspatana* Lin. (or *Grangea maderaspatana* Lam., St. & Pl.; Tē., T., M.; ಗ್ರಾಂಜೆ, etc. Si. 155; 8k. ಮಾಚಿಪತ್ರಿ, a kind of medicinal plant described as pungent, bitter, stomachic and a remover of worms and phlegm). — **ಮಾಚಿಪತ್ರಿ.** = ಮಾಚಿಪತ್ರಿ. (My.).

ಮಾಚು mācu. = ಮಾಚು 1, etc. See ಮಡಿ.

ಮಾಚು mācu. = ಮಾಚಿ, q. v.

ಮಾಚನ ಮಿ-ಜಾನ. Tbh. of ಮಹಾಚನ, q. v. (My.).

ಮಾಚಿಪ ಮಿ-ಜಾತ. Born of Lakshmi: Kāma (Grj. 8, 38).

ಮಾಚಿ māji. Gone by; passed away; superseded; become obsolete; former (My.; Mhr., H., Br.).

ಮಾಚು māju. 1. = (ಮಡು), ಮಾಚು, (ಮಡ್ಡು). ಮಾಂಚು 1, ಮಾಯಿಸು, (ಮಾಚು 1). To cause to grow dim; to cause to disappear; to hide, to, conceal (ಮುಳಿಸು Śm. 87; J. 3, 89; 5, 67; 7, 9; 18, 45; 30, 31; My.; Dp. 114, 10; Tē. ಮಾಚು; T. ಮಾಯ, M. ಮಾಯು, to grow dim; to vanish; to wear away; to die: cf. ಮಾಯ). ತೇಜವಿದ್ದದ್ದು ಮಾಚು ಕೂಡಿತೇ? (Prv.).

ಮಾಚು māju. 2. = ಮಾಂಚು 2. Hiding: dissimulation, deceit, fraud (ಮಂಚನೆ Śm. 59, 87).

ಮಾಚುಂ mājum. An inebriating preparation of the hemp plant (My.; Mhr., H. ಮಾಚುಮ).

ಮಾಂಚಿಪ್ಪ ಮಿಂಚಿಪ್ಪ. (fr. ಮಂಚಿಪ್ಪ). Red as madder: red, red colour (ಕೆಮ್ಮು Hk.).

ಮಾಂಚಿಸು ಮಿಂಚಿಸು. To cause to grow dim or to disappear (V. 12, 75).

ಮಾಂಚು ಮಿಂಚು. 1. = ಮಾಚು 1. To conceal; to suppress the truth (ಅವಲಾಪ Śmd. Dh.).

ಮಾಂಚು ಮಿಂಚು. 2. = ಮಾಚು 2. (ಮಂಚನೆ Kk. 59).

ಮಾಚಿ ಮಾಚಿ. (fr. ಮಾಚು 1). Making, doing; a work, a business, a performance, an undertaking (Bp. 30, 22; 37, 34; My.; M.; ಅಗ್ರ, ವಿಧಾನ 8a. 82; ವಿಧಾನ, ಮಾಚುವನ್ನಾಡು 144, originally ನಿಧಾನ; see ಒಳ.). 2. = ಮಾಚಿ, a manner, a way (My.).

3. the state of being nicely made, well finished state, handsomeness, beauty, elegance (of horses, jewels, trees, etc., Dp. 99, 3; My.).

4. a bad design or plan, trickery, jugglery, deceit, magic, sorcery (ಕೆಯ್ಯೆ ರ. II, 85; My.; B. 4, 169; Bh. 1, 8, 94; J. 29, 36; Mhr. ಮಾಚಿ. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮಾರಣವಿಲ್ಲದ ಮಾಚಿವಿಲ್ಲ (Prv.). — **ಮಾಚಿಕೂಟ.** Fine, good execution, finish (Bp. 35, 55; J. 24, 46).

ಮಾಚಿ ಮಾಚಿ. = ಮಾಡ (Śmd. 388; see ಮಡಿ.). A house.

ಮಾಚಿಗಾರಿ ಮಾಚಿ-ಗಾಚಿ. A magician, a sorcerer (My.).

ಮಾಚಿಗಾರಿಕೆ ಮಾಚಿ-ಗಾಚಿಕೆ. Sorcery (My.).

ಮಾಚಿಗಾರಿ ಮಾಚಿ-ಗಾಚಿ. A sorceress (My.).

ಮಾಚಿ ಮಾಚಿ. Vyāsa. 2, one of the sun's attendants.

ಮಾಚಿಪತ್ರಿ māci-patya. (fr. ಮಚಿಪತ್ರಿ). Superintendence of a matha (My.).

ಮಾಡ ಮಿಡ. = ಮಾಡು 3. A hole or niche made in a wall (Ūpr. 7, 54; 8, 99; My.; T., M.; M. ಮಾಡು a hole in the earth, wood, of snakes, scorpions, etc.; ಮಾಚಿ, a cave). 2. a kind of litter in which a body in a sitting position is carried to the grave (Bp. 32, 54, 56, 58).

ಮಾಡ ಮಿಡ. = ಮಹ 1, ಮಾಚಿ, (ಮಾಚಿ 1), ಮಾಡು. A large building (ಹಮ್ಮರ ರ. I, 67; Ūpr. 1, 120; 8, 1), an upstairs house (ಉಪ್ಪರಿಗೆ ರ. I, 51; Kk. 47, 89; Śm. 38, o. r. ಮಾಡು; M.; Tē. ಮಾಡು, ಮಾಡುವ; see ಕನ್ನೆ, ಕರು, ನಡಿ, ನೆಲೆ, ಪೂಮ್, ಬಾಗಿಲುಮಾಡ, ಬಾಗಿಲಾಡ, ಬೆರೂ, ನೆಡ್. 2, a house in general (T.; M.: a hut of Pulayaa; see ಬಕ್ಕ.). 3, a

sloping or gable roof (My.; Tē. ಮಾಡು, the gable end of a house). ಭೂತ ಮರುಳೋ? ಮಾಡ ಮರುಳೋ? (Prv.). — ಮಾಡಹಾಗಲಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, Momordica dioica Roxb. (St. & Pl.).

ಮಾಡಿ mādī. 1. = ಮಹಡಿ, (ಮಾಡ). An upstairs house (My.), a palace (Sk., Mhr.; Tē., M. ಮೇಡೆ, T. ಮೇಡೆ; see Mhr. a. ಮಾರಗಿ).

ಮಾಡಿ mādī. 2. A vehicle, a cart (ಬಣ್ಣೆ Bhn. 30 in two MSS., ಗಾಡಿ in one; perhaps the idea of ನಡೆಮಾಡ is thought of).

ಮಾಡಿಸು mādīsu. To cause to make, do, perform, build, etc. (ನಿರ್ಮಾಣಕರಣ ಕಿಮ್. Dh.; C.). ತಾಸ್ತ ಕ್ರಮದಿನ್ ಅಭಿವಾದನಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳುವಾತನು (ಉಪಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ Hk.). ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ತವ (Si. 357). See Bp. 8, 43; 15, 26; 19, 69; 28, 21; 30, 6; 37, 58; 38, 73; 42, 12; 49, 36; 50, 42; 52, 2; 53, 28. 32; 54, 15; 55, 14; Bb. 1, 8, 69; 2, 13, 23; J. 10, 27; 28, 60; 29, 34; 31, 29; B. 2, 5; 3, 32. 84; 4, 50. 77. 165; 5, 70. 263.

ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ mādīsuvikē. Causing to make, etc. ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ (ಕೋಶ Si. 460).

ಮಾಡು mādū. 1. = ಮಾಡ್. To do, to make, to perform, to accomplish, to cause, to effect, to prepare, to manufacture, to construct, to build, to execute; to cultivate, as a field; etc. (ಕರಣ ಕಿಮ್. Dh.; C.; M.; T. ಮಾಡಲ್, doing; see the T. a. ಮನೆ & Tē. a. ಮಾಡ್). P. p. ಮಾಡಿ. ಮಾಡಿದಂ, etc. (ಕಿಮ್. 80); ಮಾಡುಗುಂ or ಮಾಡ್ತುಂ (267); ಮಾಡುಗಿ or ಮಾಡ್ತು (232. 271. 272 Cm.); ಮಾಡುವಂ (235; 271 Cm.); ಮಾಡುವಂ or ಮಾಡ್ತುಂ (28; 272 Cm.); ಮಾಡುವುದು or ಮಾಡ್ತುದು (271. 272 Cm.); ಮಾಡುವೆಂ or ಮಾಡ್ತೆಂ (271. 272 Cm.); ಮಾಡಂ (261); ನೀಂ ಮಾಡ or ನೀಂ ಮಾಡಿಂ! (271 Cm.); ನೀಂ ಮಾಡ or ನೀಂ ಮಾಡು! (272 Cm.); ಮಾಡಿಂ! (271. 272 Cm.); ಮಾಡಿ! ಮಾಡಿರಿ! (My.). ಚಿಕ್ಕಣಮಾಗಿ ಮಾಡು (ಕಿಮ್. 80. 1). ಘಾಸಿ ಮಾಡಿದಂ (ತುಡ್. 1). ಮಾಡದ ಕೆಯ್ (ಬೀದಿ I). ಲಕಾರಮಂ ಎಕಲ್ಮಂ ಮಾಡ ದಾರದು (13, o. r. ಎಕಲ್ಮಮಂ). ಸಣ್ಣಿಯಂ ಮಾಡಲಾಗದು (75). ಸಮಾನಂ ಮಾಡಲಾಗದು (98). ತಣ್ಣಿ ನಿರ್ಧ ಜಸದಿಂ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಂ ಮಾಡಿದಂ (159). ಮಾಡಿದೆವೊಳ್ಳಂ (63). ಮರದಿಂ ಮಾಡಾನೆಯಂ! (115). ಮರುತ್ತರಂಗಿಣಿಯನ್ನಾಲಿಂಗನಂ ಮಾಡುವಂ (260). ಮನೆಯಂ ಮಾಡಿದಂ (156). ಕೆಳೆಯಂಗೆ ಸನ್ನ ಸಮಂ ಮಾಡಿದಂ (159). ತಿವ, ಸುಖಮಂ ಮಾಡಿಮ್ ಎಮಗೆ! (271 Cm.); ಅಮಲ್ಲರಿಗಳ್ ಅಶ್ವಮೇಧಮಂ ಮಾಡುವಂ! (271 Cm.). ಮಾಲವದೇಶಮಂ ಕಿಡಿಸಿ, ತದ್ವರಾಪುರಸ್ತ್ರಿಯರಂ ತೊಡ್ಲರ್ ಮಾಡಿದಂ (120. 288). ದೇಸಿಗರಂ ದೇವರ್ಕ್ಕಳ್ ಒಡೆಯರ್ ಮಾಡ್ತು ರಿ (39). ಒಡವ್ವುಡಂ ಮಾಡಿದರ್ (121). ಮಾಡಿದಹಂ (Bp. 18, 33). ಇಷ್ಟ ಮಾಡುವ ದೈವವು (ಅಯ), ಅನಿಷ್ಟವ ಮಾಡುವ ದೈವವು (ಅನಯ); ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದೊ ಮಾಡಿದ ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂ ಗಳಂ ಪ್ರಾಸಾದ ಎಮ್ಮುದು; ಕ್ಷೇಮಂ ಮಾಡುವ (ಕ್ಷೇಮಕರ, etc.); ಸುಖಮಂ ಮಾಡುವ (ತಿವಂಕರ, etc.); ಅತಿಥಿಯಂ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು (ಅತಿಥೀಯ, etc.); ಸ್ಥಿರಮಾಗಿ ಸ್ವೇಷ ಮಾಡುವನು (ನೀಲೀರಂಗ), ಸ್ಥಿರಮಲ್ಲದೆ ಸ್ವೇಷಂ ಮಾಡುವನು (ಹರಿವ್ರಾರಾಗ); ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಯಾಗ ಮಾಡಿದವನು (ಸ್ವಪತಿ); ಯಾಗ ಮಾಡುವಾತ (ಯಜ್ಞ, ಯ ಜಮಾನ, etc.); ರಾಜಸೂಯಮಂ ಮಾಡಿದಾತನು (ಸವ್ರಾಜ್); ಅವು ದಾಸೀನ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟುಮ (ಅನಾದ್ಯತ, etc.); ವಶಂ ಮಾಡುವುದು (ವಶೀಕರಣ, etc.); ಲೇಸು ಮಾಡ್ತುಮ (ಸಂಸ್ಕೃತ, etc.); ತುಪ್ಪದಲೆ ಮಾಡಿದುದು (ಸಾರ್ಪತ); ಉಪ್ಪುನೀರಲಿ ಮಾಡಿದುದು (ಉದಲಾವಣೆ ಕ Hk.). ಯಥಾಪ್ರಾಪ್ತದಿನ್ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ದಣ್ಣವು (ದ್ವಿ

ಪಾದ್ಯ); ಹೆದ್ದಾಗಿಲ ಇಳ್ಳಿಲಬಲುಮ್ ಒಳಗಣ ಮೆಯ್ಯೊಳಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣು ರಾತಿ (ಹಸ್ತಿ ನಬ); ಈಗ ಮಾಡುವ ಕಾಯ್ವನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾಡುವವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ, ಚಿರಕ್ರಿಯ); ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಹಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನೆ ರಾಜ್ಯವನುವದವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾಪ್ಯಗ್ರಾಹ); ಒಬ್ಬಳಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು (ಸಮಾಹಾರ, etc.); ಕಡಿದಂ ಪಿರಿದು ಮಾಡುವುದು (ಎಸ್ತಾರ, etc.); ಅನೆಯ ಹಿಡಿಯಲೋ ಸ್ವರ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪುಗುಡಿ (ಗಜಬಸ್ತನಿ, etc.); ಚನ್ನನಾದಿಗಳಿನ್ ತರೀ ರಮಂ ಚೊಕ್ಕಟ ಮಾಡುವುದು (ಅಂಗಸಂಸ್ಕಾರ, etc.); ಯಾಗಕ್ಕೆ ನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಜಗಲಿ (ವೇದಿ); ಬಾಯಿಯ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ, ಜೀವಧನ ಕುಡಿಯ ಬೀಳೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲು ದೋಣಿ (ಅಹಾವ, etc.); ಪರಬಲವನು ಭಂಗ ಮಾಡಲೆನ್ನು, ಜೋಡರು ಮಾಡುವ ಸಿಂಹನಾದವು (ಕ್ಷೇಪ್ಪೇಡೆ); ಮಣಿ ಗಾಸ ಮೊದಲಾದವರಾದ್ ಮಾಡಿದ ಪುತ್ರಿ (ಪುತ್ರ); ಮೂಗಿಂಗೆ ತುಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಗಣ್ಣ (ಘ್ರಾಣತರ್ಪಣ); ರಾತಿ ಮಾಡಿದ ಭತ್ತ (ಬಹು ಲೀಕೃತ, etc.); ಕಡಿದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮಾಡಿದ ತೊಡೆ (ಕುಟ್ಟಿ); ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣ ನಣ್ಣನು (ಸಮ್ಭು); ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಮಾಡಿ ದುದು (ಕೃತ); ಹಲವು ಕಾಲದ ಹಗೆತನ ಮಾಡಿ ಮುದುಗುಹ (ಅನುತ ಯ); ನೀರೋಳಿಗೆ ಮುದುಕ, ಸರ್ವಪಾಪಕೃಯಮಾಗಲೆನ್ನು, ಮಾಡು ವ ಜಪವು (ಅಭಿಮರ್ಷಣ); ಅವಳೊರ್ವ ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಹೇದಾದ ಕೆಲ ಸವ ಮಾಡುವಳಾಗಿ ರಾಣಿವಾಸದೊಳ್ ಸುಡುವಳು (ಅಸಿಕ್ತಿ); ಮೆಯ್ಯ ಹೂಸಲೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಗುಳಿಗೆ (ವರ್ತಿ); ಕಾನ್ನನ ಹತ್ತಿರ ಒಹ ಸಮಯ ದೊಳು ಸಮ್ಭು ಮದಿಂ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯ ಪಲ್ಲಟ (ಎಪ್ಪಮು); ಹೊ ನಲನಿಬ್ಬಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕಡಲು (ಕೂಪಕ, etc.); ತೆರಳಿಯ ಹುದು ಮು ಕುಲಾಕಾರದಿನ್ ಮಾಡಿದುದ ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ಯ ಸೀರೆ (ಕಾತೀಯ); ಲೋಗ ರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವಳಾಗಿ ಮಕರಕಾಪತ್ ಮೊದಲಾದ ತಿಲ್ಲವಿದೆಯ ಮಾಡುವವಳು (ಸ್ವರಸ್ಥಿ); ಪರಂಗಿ ಕೇಡ ಮಾಡಿ, ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿ ಕೊಳುವ (ವೃದ್ಧಿ), ತನ್ನ ಹೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರು ಹ (ಸ್ಥಾನ Nr.). ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡುವ ಕಡಂಗು (ಮದಿರಾಗ್ನ, etc. Si. 108). ಸರಿ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟ ನೆಲ (288). ಅಡಿಗಿ ಮಾಡು (241. 308). ಅಹಸ್ತನ್ನು ಹದಿನೆಯ್ದು ಪಾಲು ಮಾಡು (244). ಹಾಯ್ ಮಾಡು (254. 297). ನಿರ್ದ್ರೆ ಮಾಡು (254). ಮದಿನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು (255). ಅಡಿಕೆ ಮಾಡು (260). ರಾಗವನ್ನು ಮಾಡು (261). ತ್ಯಂ ಗಾರ ಮಾಡು (271). ಜೀವನ ಮಾಡು (282). ಯುದ್ಧ ಮಾಡು (288). ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡು (292. 363). ಪಕ್ವ ಮಾಡು (313). ವರ್ತ ಕತನ ಮಾಡು (324). ಕೊಲಿ ಮಾಡು (339). ಪೂಜೆ ಮಾಡು (339). ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡು (347). ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡು (353). ದಾನ ಮಾಡು (356). ಕೆಲಸ ಮಾಡು (357). ಸ್ನಾನ ಮಾಡು (357). ಮೋಸ ಮಾಡು (366). ಅವಮಾನ ಮಾಡು (383). ಹೊ ನಿಕ್ಕೆ ಮಾಡು (410). ಭಾಗವ ಮಾಡುವುದು (ವಿಭಾಗ Nn. 90). ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ (ಸಂಸ್ಥೆ 187); ಮರದಿಂ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಮ (ದ್ರವ್ಯ 164). ಅವನನ್ನು ಗೌಡನನ್ನು ಮಾಡಿದರು; ಅವಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣನು, ಅವಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣನು (My.). ಅವ ಗರ್ಭಂ ನಲ್ಲಭಕ್ತರನ್ ಅನ್ನು ಮಾಡಿ (Bp. 9, 19). ಅವರನೆಲ್ಲಂ ಹರ ಭಜಕರಂ ಮಾಡಿ (46 Bm.). ನಿನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣಿ? (B. 1, 9). ಅವನಿಗೆ ಅರಮನೆಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆನ್ನು, ಮಾಡಿದನು (made up his mind, 2, 8; My.). ಈ ದಡ್ಡಿಯೊಳಗೆ ನ್ನ ಒಡಿ ಹೋಗಿ ಬೀಳೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ (made up my mind, 2, 46; My.). ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಇಷ್ಟು ಒಲುಮೆ ಮಾಡಲೆಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಅನ್ಯಾದ್ವ ಅತನಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವು? (2, 45). ಈತನು ಕಣ್ಣ ಹುಡುಗರ ನ್ನೇ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (2, 9). ಆ ನೋವನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀ? (2, 42). ಆ ಬಯ್ಯ ಹುಡುಗನನ್ನು ಏನು ಮಾಡ ಬೇಕು? (3, 13). ಒನ್ನು ದಾಡಿಗೆಯ ಬಣ್ಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ (3, 77). ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡ್, ಹಣ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು (3, 92). ಆ ಹುಡುಗನು ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಮಾಡಿ, ದಡ್ಡಕ್ಕೆ ಬನ್ನು ಹತ್ತಿದನು (4, 39). ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣರೆ ಮನುಷ್ಯರ ಕಾಟ, ತಿರು ಕೊಣ್ಣು ಉಣ್ಣರೆ ನಾಯಾ ಕಾಟ. — ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಗಣ್ಣ ಹಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಅತ್ತರೂ ಬಿಡ. — ಮಾಡ ದಾರದ್ದು ಮಾಡಿ ದರೆ ಆಗ ದಾರದ್ದಾಗುವದು. — ಮಾಡಿದ ಸೇವೆ ದಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸಾಲದು. — ಮಾಡಿತೋ ಕೆಯ್, ಉಣ್ಣಿತೋ ದಾಯ್? — ಮಾಡಿದರೆ ಮನೆ, ಹೂಡಿ ದರೆ ಒಲೆ. — ಮಾಡುವವರ ಕಣ್ಣರೆ ನೋಡು, ನನ್ನ ಸರಿಯೇ! ಎನ್ನ

ಹಾಗೆ.—ಮಾಡುವವರ ಮುನ್ನೆ, ಹೊದಿಯುವವರ ಹಿನ್ನೆ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕು.—
ಮಾಡಿದವ ಉಣ್ಣಾನು, ಮಲಗಿದವ ಕೆಟ್ಟಾನು.—ಮಾಡಿದವನ ಪಾಪ
ಅದಿದವನ ದಾಯಿ.—ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟು, ನೀಡಿದವನಿಗೆ ನೀ
ದಿದಷ್ಟು.—ಮಾಡೋದು ದುರಾಚಾರ, ಮನೇ ಮುನ್ನೆ ವೃಂದಾವನ.—
ಮಾಡಿದ್ದು ಉಣ್ಣೋ, ಮಹಾರಾಯಿ.—ಮಾಡಿದ್ದು ಅಟ, ಅದದ್ದು
ಮಾಟ (a beautiful thing, Prvs.). ಅದೇ ಮಾಡುವನು ರೂಢಿ
ಯೊಳಗುತ್ತಮನು, ಅದಿ ಮಾಡುವನು ಮಧ್ಯಮನ, ಅಥವಾ ಶಾಸಾದಿ
ಮಾಡದವ (Sp.). ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಉಪ್ಪಂ ಸರಿ ಮಾಡ್ತರೇ? (Sā. 62).
See Bp. 12, 4; 22, 26. 27; 23, 6; 27, 31; 38, 33; 42, 3;
46, 24; 49, 32. 56; 53, 14; 58, 31; Bh. 1, 8, 16. 19. 27.
60. 71; 1, 10, 26. 36; 2, 4, 6. 9; 2, 13, 41; 3, 13, 15; Rām.
24, 4; Rāv. 4, 105; 5, 21. 117. 130; 6, 10; 9, 7. 30; 10,
after 31; 11, 19; 13, 8. 12. 14. 27; J. 1, 6; 3, 6. 31; 13,
9; 28, 4. 15. 22. 47; 29, 9. 37; 31, 27. 33; B. 2, 43; 3, 29.
84. 101; 4, 154; 5, 89. 132. 133. 205; ಊಟ, ಕದೇ, ಕಯ್,
ದುಬ್ಬ, ನೀಡುಮ್, ದಾಯ್, ಮೊದಲು, ಸ್ನಾನ, etc.—ಮಾಡ
ಗೊಡು.—ಕೊಡು. To allow to do, etc. (B. 3, 63; 5, 239). —
ಮಾಡಾಟ. —ಅಟ. Performing, execution. ದಣೀ ಹೇರಾಟ,
ಬಡಗೀ ಮಾಡಾಟ (Prv.). —ಮಾಡು ಮಾಡು. rep. (B. 3, 38;
5, 67). ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಮದಕೆ ತುಮ್ಮುತ್ತಾನೆ, ನೋಡಿ ನೋಡಿ ದಾಯ
ಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ (Prv.). —ಮಾಡೇ ಮಾಡು. To do certainly
(B. 4, 12).

ಮಾಡು ಮಿಡ್ಡು. 2. Doing, making. — ಮಾಡುವಟ್ಟು.
—ಬಿಟ್ಟು. An artificial hill (Sā. 2, 46).

ಮಾಡು ಮಿಡ್ಡು. 3. = ಮಾಡೆ. A niche in a wall (ಕುಡ್ಡ
ವಿಶೇಷ Smd. Dh.; My.).

ಮಾಡು ಮಿಡ್ಡು. = ಮಾಡೆ. An upstairs house (see Smd. s. ಮಾಡ
and ನಡೆಮಾಡು).

ಮಾಡುವಿಕೆ ಮಿಡ್ಡುವಿಕೆ. Doing, etc. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಿಕೆ
(Si. 80; see 199. 217. 262. 263. 295. 296. 297. 299. 317,
etc., etc.).

ಮಾಡುಹ ಮಿಡ್ಡುಹ. Doing, making, etc. ವೈದ್ಯಂ
ಮಾಡುಹ (ಚಿಕಿತ್ಸೆ, etc.); ವಿನಯತಂ ಮಾಡುಹ (ವ್ಯತ್ಯಯ, etc.);
ಕೆಲವು ಮಾಡುಹ (ಸಂಕ್ಷೇಪ, etc.); ಹಿಂದು ಮಾಡುಹ (ವ್ಯಾಸ, etc.
Hik.). ಹೆಪ್ತ ಕೊಡುಹವುಂ ವೇಗಮಂ ತಮ್ಮ ಮಾಡುಹವುಂ ಆತಂಜನ
ಎಮ್ಮುದು; ತನ್ನ ಕೆಲಸದಿಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡುಹ (ಕ್ಷಯ); ಕೆಯ್ಯಾರ ಮಾಡ
ಹುಹ (ಅಭಿಮೋಗ, ಅಭಿಗ್ರಹ Nr.).

ಮಾಡಿ ಮಿಡ್ಡಿ. The fibre or vein of a leaf. 2, the hem or
border of a garment. 3, the young leaf before it opens.
4, a back or double tooth. 5, dejection, sadness, affliction.
6, poverty, indigence. 7, anger, passion. 8, honouring,
reverencing.

ಮಾಡ್ ಮಿಡಿ. (Smd. 58). = ಮಾಡು, ಮಾಯ್, ಮಾಯು,
ಮಾಳೆ. To stop (v. i.), to cease, to subside,
to be laid aside, to be got rid of, to be
checked or repressed;—to desist from, to
cease from, to give over (ನಿವಾರಣ Smd. Dh.;
Tē. ಮಾನು, ಮಾಲು; T., M. ಮಾಡು). 2, to heal, to be
healed or cured, to get better (Tē., T., M.; see
ಎಮಾನ್; Mhr. ಮಾಕಣೇಂ, to fill up and heal, v. i., as
a wound; ಮಾಲಣೇಂ, ಮಾಲವಣೇಂ, to go out, as a light;
to cease, subside, as sickness; cf. ಮಾಡು 1, and see ಮಾ
ನೈದಿ). P. p. ಮಾಡ್ತು (Smd. 288; Ūpr. 4, 91; 5, 99). ಕುತ್ತ
ಮಾಗಿ ಮಾಡ್ತು ವನು (ಉಲ್ಲಾಫ Hik.). ಕುತ್ತವಾಗಿ ಮಾಡ್ತು ವಂ
(ಉಲ್ಲಾಫ Mr. 240). ಮಾಡುಂ... ಮಾಡದಿತ್ತು ಸವಿಯಂ (Ūpr.
7, 48). ಸಾವು ಮಾಡ್ತು (Abh. P. 8, 15). ಮದುಗುವಿನಂ ಮಾ

ಣದಿಡ್ಡುನ್ ಅರಿವಾಹಣಿಯಂ (Smd. 282). See Smd. 79. 153.
180. 207; Ūpr. 1, 45; Bp. 14, 30; 17, 5; 21, 36; 24, 14;
28, 57; 40, 49; 41, 7; 43, 58; 45, 41; 46, 32; 49, 27; 50,
70; 55, 30; 59, 8; Bh. 1, 8, 6. 16. 21; Rāv. 13, 19. 25. J.
1, 9; 3, 41; 5, 39; 15, 2. 18; 22, 3. — ಮಾಡ್ ಮಾಡ್. rep.
(J. 11, 22).

ಮಾಣವ ಮಿಟಾವಾ. A youth, a lad, a youngster.

ಮಾಣವಕೆ ಮಿಟಾವಾ. A lad, a boy. 2, a pupil. 3, a necklet
of a particular number of strings (ಅಯ್ದವತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತ
Mr. 338; see a. ಮುತ್ತ). 4, N. of a vṛitta (Ūh.). ಮಾಣವ
ನತ್ತಣಿಂ ಕಾರ್ಯಮಂ ಬೆಸಗೊಣ್ಣಂ (Smd. 165).

ಮಾಣವ್ಯ ಮಿಟಾವ್ಯಾ. A multitude of boys.

ಮಾಣಿ ಮಿಟಿ. The membrum virile (My.; T., M.;
cf. ಕುಮ್ಮಡ್ಡೆ?).

ಮಾಣಿ ಮಿಟಿ. A lad, a boy (ವಟು, ಮಾಣವಕೆ Hik.). ಎಮ್ಮ
ಇಲ್ಲದ ಮಾಣಿ ಅವಮಾಣೇ ದಿನ ಓದ ಕೂತ.—ಕಣ್ಣಿರೆ ಮಾಣಿ, ಉಣ್ಣಿರೆ
ಗೋಣಿ.—ಪಾಸಾ ಕುಡಿಯುವಾಗ್ಗೆ ಮಾಣಿ ಕುತ್ತಿಗೆ ಓದಿದ.—ಮಾ
ಣಿ ಕೇಡು ಕಣ್ಣಿರೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಮಾಡ (Prv.).

ಮಾಣಿಕೆ ಮಿಟಿಕಾ. Tbh. of ಮಾಣಿಕೆ (Smd. 368; ಪದ್ಯರಾಗ Mr.
101; Bp. 58, 31). ನಾಗರಹಾವಿನ ತಲೇ ಮೇಲೆ ಮಾಣಿಕೆ ಇಡ
ಹಾಗಿ.—ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದೊ ಮಾಣಿಕೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ.—ಮಾತು ಬಿಟ್ಟ
ಮಾಣಿಕೆ ತನ್ನ, ಮಾತಾಯದವ ಜಗಳ ತನ್ನ (Prv.). See Sp. 1
ಮಾತು; ಹಲು. 2, redness: the menstrual flux, impurity
from child-birth (ಮುಟ್ಟವೆ, ಮುಟ್ಟರ್, ಪೂರಿ, ಸೂತಕ Ū. 11,
51). — ಮಾಣಿಕೆಗಮ್ಮ. —ಕೆಮ್ಮು. (Smd. 197). The red colour
of a ruby. — ಮಾಣಿಕೆಗೊಪ್ಪುಡೊಲ್ಲಿಯ. —ಕೊಪ್ಪು. The end of
a female's bundle of hair ornamented with a ruby (Rāv.
11, 84). — ಮಾಣಿಕೆಚಟ್ಟು. A merchant who knows rubies,
etc. (ರತ್ನಪರೀಕ್ಷಕ Kk. 35, o. ra. ಚಟ್ಟು, ಚಟ್ಟು; ರತ್ನದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಂ
ಬಲ್ಲವಂ Smd. 67). — ಮಾಣಿಕೆಕಿಕ್ಕಿ. (Smd. 78 Mdb.). A finger-
ring gem consisting of a ruby. — ಮಾಣಿಕೆದಿಟ್ಟು. The
lustre of a ruby (Rām. 6, 55, 15). — ಮಾಣಿಕೆಫಣ್ಣಾರ. =
ಮಾಣಿಕೆಫಣ್ಣಾರ (Smd. 377). A store-room, or treasure,
of rubies. — ಮಾಣಿಕೆವಲ್ಲಣ. —ವಲ್ಲಣ. A saddle ornamented
with rubies (Rāv. 13, 62).

ಮಾಣಿಕೆ ಮಿಟಿಕಾ. = ಮಾಣಿಕೆ. A ruby (ತೋಗರತ್ನ, ಪದ್ಯರಾಗ,
etc. Nr.). 2, N. of a vṛitta (Ūh.). ಮಾಣಿಕೆ ದಿವ್ಯರೆ ಹೆಕ್ಕ
ಬಹುದು, ಮಾತು ಬಿದ್ದರೆ ಹೆಕ್ಕ ಕೂಡದು (Prv.). — ಮಾಣಿಕೆಫಣ್ಣಾರ.
= ಮಾಣಿಕೆಫಣ್ಣಾರ, of which it is an unwarrantable
form (Smd. 377).

ಮಾಣಿಮನ್ನ ಮಿಟಿಮಾಂಥಾ. (fr. ಮಣಿಮನ್ನ). Salt brought from
the mountain Mañimāntha, rock-salt (ಲವಣೋತ್ತಮ, ಸೈನ್ಯವ
Mr. 102).

ಮಾಣಿಸು ಮಿಟಿಸು. = ಮಾಯಿಸು, etc. To cause to
stop, cease, etc. ಮಾಣಿಸುಂ (Smd. 268). ಮಾಣಿಸುವು
(ದಾಧ, ನಿಷೇಧ Nn. 64). ಆನೆ ತಾ ತುಡಗಾಗಿ, ಪ್ತಾನಿ ಮೂರ್ತು
ಮಾಗಿ, ಭೂನಾಥ ಪಾರನಾದರೆ ಮಾಣಿಸುದು ಮಾನವಗಳವೆ? (Sp.).
See Ūpr. 4, 91; 5, 101; Bp. 13, 24; 17, 5; 26, 59; 32, 36;
43, 59; 46, 31; 47, 25; 20, 27. 29; 52, 19; Sā. 1, 23; J.
12, 21; 28, 5.

ಮಾಣಿಸುಹ ಮಿಟಿಸುಹ. Causing to stop, etc.
(ನಿಷೇಧ, ಇತಿ Nn. 93).

ಮಾಣು ಮಿಟು. = ಮಾಣಿ. (Bp. 55, 52). ಮಾಡುವದು (ಅರಸಿ
ಅವರತಿ, ಎರತಿ, ಉಪರಾಮ Nr.).

ಮಾಣಲಿಕೆ ಮಿಟಾಲಿಕಾ. (fr. ಮಣ್ಣಲ). Relating to a province:—
the governor of a province. (G. 395).

ಮಾಣ್ಡವ್ಯ māṇḍavya. (fr. ಮಣ್ಣು). N. of a teacher and artist (Ch. 8d. M8. v. 14; Bp. 31, 22; Rā. 7, after 98).

ಮಾತ mātā. = ಮಾತು. ಮಾತವನ್ನು ಮಾತು (G. 407).

ಮಾತ mātā. Tbh. of ಮಹತ್ವ (Śmd. 379 Mqb.). See ಪದೇ-ಸದೇ.

ಮಾತಂಗ mātāṅga. (fr. ಮತಂಗ). (= ಮಾದಿಗ). An elephant. 2, a man of the lowest rank, a cāṇḍāla, an outcast (ತೃಪದ, ಮಾದಿಗ Mr. 379). See Bp. 57, 72; 60, 10.

ಮಾತಂಗಚರ್ಮಾಂಶಮೃದಧರ mātāṅga-cārma-ambara-dhara. Śiva (Bp. 25, 44).

ಮಾತಂಗ mātāṅgi. A cāṇḍāla woman (Bp. 57, 72). 2, Durgā. See ಮಲ.

ಮಾತರಪಿತರ mātara-pitarau. (ಮಾತರಪಿತರುಗಳು). Father and mother.

ಮಾತರಿಶ್ವ mātari-śva. Wind.

ಮಾತಲಿ mātali. The charioteer of Indra.

ಮಾತಾಪಿತರ mātā-pitarau. (ಮಾತಾ ಪಿತರುಗಳು). Father and mother.

ಮಾತಾಮಹ mātā-maha. A maternal grandfather (ತಾಯಿ ತನ್ನ Mr. 314).

ಮಾತಾಮಹಿ mātā-mahi. A maternal grandmother. (My.).

ಮಾತಾಳಿ mātā-āli. (Śmd. 239). A talkative, garrulous man (ಗದಹಂ Bhn. 6; Bh. 4, 3, 36; 7, 17, 37).

ಮಾತಾಳಿ mātā-āli. The line or assemblage of the mātrīs or divine energies (ನರೇಶ್ವ, ಹೆಣ್ಣುದೇವತೆಯರು Nn. 136). 2, N. of a being attending on Durgā (Sk.).

ಮಾತು mātū. (fr. ಮಾದು 1). = ಮಾತ. (A reply, T. ಮಾದ್ವಿ, M. ಮಾದು, ಮಾದ್ವಿ, ಮಾದ್ವಿ); a word; a saying; a language (ವಾಕ್ಯ Nr.; ಭಾಷೆ, ವಾಕ್, ಉತ್ತ, ವಚನ, etc. Si. 52; C.; T., M.; Tē. ಮಾತಿ); a promise (C.; Tē.); slander, rumour (My.; Tē.). ಮಾತಂ, ಮಾತಿಂ, ಮಾತಿನಂ, ಮಾತಿಂಗಿ, ಮಾತಿನತ್ತಣಿ, ಮಾತಿನ, ಮಾತಿನೋ (Śmd. 61. 138), ಮಾತಿಗೆ (C.). ಮಾತುವಲ್ಲಂ or ಮಾತಲ್ಲಂ ಪೊರೆ ಸೂರುಳ್ (Śmd. 67). ಏತದ ಮಾತೂ ಭೂತಲದೊಳ್ (16. 137). ಎಲೆ, ಗಣಪ! ಎಮ್ಮ ಮಾತು ಬನ್ನ ಪದಿಗಳ್ (151). ಮಾತಿನ ಬಲ್ಲಹಂ (196). ಎಲ್ಲರುಂ ಮಾತದಾಯರ್ (298). ಮಾತೇಂ? (ಹೇದ್ವಿದೇಂ? 85 Cm.). ಏನಂ ಗಳ್ ಅದುವ ಮಾತು (ವಾತೆ); ಮನಕ್ಕೆ ಬಹ ಮಾತು (ಹೃದಯಂಗ ಮು); ಮುನ್ನುವರಿದು ಮಾತನಾಡುವವನು (ದುರ್ಮುಖ, etc.); ಸೋಗುವ ಮಾತು (ಅತ್ಯರ್ಥಮಧುರ, ಸಾನ್ವ Nr.). ಒಬ್ಬರ ಮಾತುಗಳ ಕೇಳುವುದು (ಹೂಂ Nn. 154); ಮಾತನಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿಹುದು (ಮೋನ, ತೂಪ್ಪೇರುತ 155). ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ಮಾತು (ಪನೆ Ct. I, 72). ಮಾತಿಲ್ಲದ ಮೂಗನು (ಮೂಕ Si. 355). ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ...ನುಡಿದ ಮಾತು (J. 29, 35). ಪಾಮರಜನರು ನುಡಿಯುವ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು (ಗ್ರಾಮ್ಯ, etc. Si. 58). ತಿರು...ಸೊಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನಾಲಿಸಿ (J. 28, 20). ಮಾತ ಬಲ್ಲಾತಂಗ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾಣಿಕವು, ಮಾತುಗಳದಾಯದಧಮಂಗೆ ಮಾಣಿಕವು ತೂತು ಬಿದ್ದನೆ (Si.). ಮರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಒದಮೋಗಿಯ ತೂತು (Dp. 54). ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಗಾಡೆ, ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ.—ಮಾತು ಅದಾಯದ ಮುಸಲ ಹಾಸುವ ಕವುದಿ ಒಯ್ಯ.—ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲ, ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಲಿಗಿಯಿಲ್ಲ.—ದಾದುವವಗೆ ಒನ್ನು ಮಾತು, ದಾದಿಗೊನ್ನು ಗೊನೆ.—ಬಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿಲ್ಲದನ್ನ ಮಾತು ಇಲ್ಲವೇ?—ಧರವನಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಬಣ್ಣವಾರ ಕಳ ಕೊಣ್ಣ.—ಮಾತು ಅನ್ನೋಳಿ ಮಾಡಿ ಅದೆ, ಬೋನ ಉಣ್ಣೋಳಿ ಮಾಡಿ ಅದೆ.—ಮಾತು ದಾರದಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವವ ಜಾಣ.—ಮಾತು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದವ ಉಣ್ಣು ಬನ್ನ, ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಣು ಹೋದವ ಹಸ್ತ ಬನ್ನ.—ಮಾತು ಮನೆವಾತೆಗೆ ಕೇಡು, ತೂತು ಮಡಿಲಿಗೆ ಕೇಡು.—

ಮಾತು ಮನೆ ಹಾಡು ಮಾಡಿತು, ಸೂಳೆ ನೆರೆ ಹಾಡು ಮಾಡಿದಳು.—ಮಾತು ಬಲ್ಲಾಗ ಸೋತು ಹೋದವನೇ ಜಾಣ.—ಮಾತು ಬಲ್ಲವ ಮಾಣಿಕ ತನ್ನ, ಮಾತದಾಯದವ ಜಗಳ ತನ್ನ.—ಮಾತೆಲ್ಲಾ ಹೋಲಿಕೆ, ಕೊಳಗ ಮಾತ ಕಮ್ಮಿ (Prva.). See Ch. v. 16; Āpr. 2, 88; 4, 78; Bp. 11, 3; 21, 47; 24, 15; 25, 2. 30; 28, 23; 37, 11; 45, 37; 51, 80; 52, 8; 55, 18; 56, 21; Bh. 1, 8, 10. 56. 58; 2, 13, 45; Rā. 6, 33; 6, after 85 & 98; J. 14, 33; 29, 40; 31, 34; Si. 59. 362. 863; B. 3, 49; 5, 112. 186; Prv. a. ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ; ಇನಿವಾತು, ಎರದ್ವಾತು, ಒಳ್, ಗಾಳಿವಾತು, ಗಿಳಿ, ವಿಟಮಾತು, ಸೂರ್, ಪದವಾತು, etc. 2, an antidote, a remedy (My.; T. ಮಾದ್ವಿ). — ಮಾತಾಟ. —ಅಟ. Talking, talk; garrulity, loquaciousness (Āpr. 8, 53; Bh. 2, 9, 17). — ಮಾತಾಡಿಸು. —ಅಡಿಸು. To cause to speak, etc. (Bp. 29, 26; 42, 37; 59, 9. 21; J. 16, 9; 17, 50; C.). — ಮಾತಾಡು. —ಅಡು. To utter a word or words; to speak; to converse; to utter (C.). ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ ಮಾತಾಡುವುದು (ಸಂಕಥೆ, etc. Hk.). ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದ ಅನ್ನೋನ್ನವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದು (ಸಂಭಾವ Si. 58). ಮಾತಾಡದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವಿಕೆ (ಮಾನ 247). ಉದ್ದ ಉರುಟುಮಾತಾಡಿ, ಇದ್ದವನು ಹೋಗಾಡಿ, ಉದ್ದ ಮರದ ತುದಿಯನ್ನೇರಿ, ಕೆಲವೆ ತಪ್ಪಿ, ಬಿದ್ದು, ಸತ್ತನೆ (Si.). ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತಾಡಿದ ದಾರಿದ್ರ್ಯ.—ಮಾತು ಅಡಿದರೆ ಹೋಯಿತು, ಮುತ್ತು ಬಡಿದರೆ ಹೋಯಿತು (Prva.). ಸತ್ಯ ಮಾತಾಡುವುದು (B. 3, 96). See Bp. 1, 51; 40, 37; 47, 11. 18; 53, 50; 57, 40; Rām. 1, 5, 32; J. 13, 55. 58. — ಮಾತಾಡುವಿಕೆ. —ಅಡುವಿಕೆ. Uttering words, etc. ಮೇರೆದಪ್ಪಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡುವಿಕೆ (ಪಾರುಷ್ಯ, ಅತಿನಾದ Si. 57). — ಮಾತು ಕಥೆ. dupl. (My.; B. 4, 50. 56. 57; Bp. 55, 31). — ಮಾತು ಕೊಡು. To give one's word, to promise (My.; B. 4, 52). — ಮಾತುಗಳ್. —ಕಳ್. A man who is a rascal as to his promises: a liar, a cheat (My.). — ಮಾತುಗುಟ್ಟು. —ಕುಟ್ಟು. = ಮಾತುಗುಟ್ಟು (Śmd. 200). To utter abundant words, to prate. ಮೂಗುವಟ್ಟಿರೆ ಕೃಷ್ಣಂ ಮಾತುಗುಟ್ಟಿದಂ, ಬದುಮಾತುಗುಟ್ಟಿ ಪೋವರೆ ಗಣ್ಣರೂ? (200 Mqb.). — ಮಾತುಗೇಳು. —ಕೇಳು. To listen to words. ನಣ್ಣರ ನಲ್ಲರ ಮಾತುಗೇಳದೆ ಓಪನೆ, ಪರಮಾತ್ಮ! (Śmd. 120 Mqb.). — ಮಾತುಗುಟ್ಟು. —ಕುಟ್ಟು. = ಮಾತುಗುಟ್ಟು, q. v. — ಮಾತು ತಪ್ಪಿಸು. To infringe a promise (My.; G. 209). — ಮಾತು ತಪ್ಪು. A promise to be infringed or broken (My.). — ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸು. = ಮಾತು ತಪ್ಪಿಸು. (My.). ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸುವ (ದಾಸಗಳ್ G.). ತಾವು ಮೊದಲು ಅಡಿದ ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ (ತಿರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ) ಏನೇನು ಹಿನ್ನೆ ಮುನ್ನ ನೋಡುವ ದಿಲ್ಲ (B. 4, 18). — ಮಾತುಬಲ್ಲಹ. = ಮಾತುಬಲ್ಲಹ. ಮಾತುಬಲ್ಲಹಂ ತಾ ಸೋತು ಹೋದುದು ಲೇಸು; ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಮುನ್ನಿಡಲೆ ಎಧಿ ಬನ್ನ ಆತು ಕೊಣ್ಣಿಹುದು (Si.). — ಮಾತು ಮಾಡು. To make an agreement by words, to settle (B. 4, 7; B. 5, 110. 114; My.). — ಮಾತು ಮಾತು. rep. ಅವನು ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಹಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು (B. 2, 50). ಮಾತು ಮಾತಾಡುತ್ತ ಇಟ್ಟು ರೂ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು (5, 189). — ಮಾತು ಮುಡು. To break a promise (G. 108; My.). — ಮಾತುಬಲ್ಲಹ. —ಬಲ್ಲಹ. = ಮಾತಿನ ಬಲ್ಲಹ (Śmd. 196). A man who knows the weight, importance, or influence of words. 2, Brahmā (?). — ಮಾತು ಮನಸ್. —ಮನಸ್. Sarasvatī (G.). — ಮಾತು ಹಿಡಿ. To lay hold of a particular word or words; to catch one by his word. ಭಟ್ಟ ದಕ್ಷಿಣೆಗಾದರೆ ಮಾತು ಹಿಡಿದಾನು, ಮುನ್ನಕ್ಕಾದರೆ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸ್ತಾನು (Prv.). — ಮಾತು ಹೊಡೆಸು. To impute fault, to accense (My.; ನಿಶ್ಚಿಸು G. 571). ಅವಳಿಗೆ ಮಾತು ಹೊಡೆಸುತ್ತಾರೆ (B. 5, 292). ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಮಾತು ಹೊಡೆಸುವುದು (My.). — ಮಾತೆಡೆಯರ್. —ಎಡೆಯರ್. The mistress of speech: Sarasvatī (Śi.; ಸಾರದೆ, ಭಾರತಿ Kk. 9).

ಮಾತು mātū. 1. At chess: checkmate (Mhr.; My.; see ಪೇ ದಾ. 2, an affair (Mhr.; B. 3, 96).

ಮಾತು mātū. 2. Tbh. of ಮಾತೃ. (My.).

ಮಾತುಗ mātū-ga. (Śmd. 237). A talkative man.

ಮಾತುಗಾಳಿ mātū-gāḷi. = ಮಾತುಗ. (My.).

ಮಾತುಗಾಳಿತನ mātū-gāḷitana. (or -kāḷi). Loquacity (Bp. 3, 56).

ಮಾತುಗಾಳಿಕೆ mātū-gāḷikē. (or -kāḷi). = ಮಾತುಗಾಳಿತನ. (My.).

ಮಾತುಗಾರ್ತಿ mātū-gārti. A loquacious woman (My.).

ಮಾತುಬರಿ mātubari. Respectable, worthy, trustworthy, honest; respectability, trustworthiness (Mhr., H. ಮಾತ ಬರಿ, ಮಾತುಬರಿ; My., Br.). ಮಾತುಬರಳು, a respectable woman (My.).

ಮಾತುಲಿ mātula. A maternal uncle. 2, the thorn-apple, *Datura metel* or *fastuosa*.

ಮಾತುಲಿಂಗ mātulaṅga. = ಮಾತುಲುಂಗ, ಮಾದಲ, ಮಾದಳ, ಮಾ ದಾಳ, (ಮಾದಿ 2). The citron tree, *Citrus medica* Lin., var. proper (ರುಡಕ, ಮಾದಲ Nn. 41; ಮಾದಳ Mr. 112; ರುಡಕ Mr. 523; Bp. 19, 66; 26, 35; 45, 40).

ಮಾತುಲಿಪುತ್ರಕ mātula-putraka. The little son of a maternal uncle. 2, the fruit of the thorn-apple.

ಮಾತುಲಾನಿ mātulāni. The wife of a maternal uncle. 2, hemp, *Crotalaria juncea* Lin.

ಮಾತುಲಾಹಿ mātula-ahi. A kind of variegated snake (ಕೇರೆ Nr.; see Si. 77).

ಮಾತುಲಿ mātuli. The wife of a maternal uncle.

ಮಾತುಲುಂಗ mātuluṅga. = ಮಾತುಲಿಂಗ, etc. (Sk.; My.).

ಮಾತುಲುಂಗಕ mātulungaka. The citron tree, *Citrus medica* Lin., var. proper (ಮಾದಿ 2, ಮಾದಳದ ಗಿಡ Si. 141).

ಮಾತುಶ್ರೀ mātū-śrī. A respectful compellation for a mother or for an elderly female (My.; Tē.; Mhr.).

ಮಾತೃ mātṛi. = ಮಾತು 2, (ಮಾದಿ, etc.). A measurer; a maker, creator;—a knower, see ಪ್ರ. 2, a mother. 3, a cow. 4, a divine mother, the personified energy of a deity, e.g. brāhmi, māhāvarī, kaumārī, vaiṣṇavī, vārāhī, indrāhī, cāmundī (see ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ).

ಮಾತೃಕೆ mātṛika. Maternal; fostered or nourished by; see ದೇವ, ನದೀ. 2, = ಮಾತೃ.

ಮಾತೃಕೆ mātṛikē. A mother; = ಮಾತೃ No 4, see ಸಪ್ತ. 2, the 14 svaras and 33 vyanjanas of the alphabet (Kāvy. I, 1a, 7). 3, the first or chief letter of a mantra (Bp. 35, 24). 4, the original from which the copy (putrikē) is made (My.; cf. ಮಾದಿ).

ಮಾತೃಗಾಮಿ mātṛi-gāmi. One who has committed incest with his mother. (My.).

ಮಾತೃದೀಕ್ಷೆ mātṛi-dīkṣhē. A course of austerities (as not shaving the head, abstinence from sexual intercourse, etc.) for the first year after one's mother's death (My.).

ಮಾತೃದ್ರೋಹ mātṛi-drōha. Treachery or hatred against one's mother (My.).

ಮಾತೃದ್ರೋಹಿ mātṛi-drōhi. One who hates his mother (My.).

ಮಾತೃಮುಖ mātṛi-mukha. Mother-faced: a simpleton.

ಮಾತೃವಿಯೋಗ mātṛi-viyōga. The separation from, or death of, a mother (My.).

ಮಾತೃಕಾಸಿತ mātṛi-kāṣita. Guided by one's mother: a simpleton.

ಮಾತೃಪ್ರಸೃತಿ mātṛi-svasṛi. A mother's sister, a maternal aunt.

ಮಾತೃಪ್ರಸೃತೀಯ mātṛi-svasṛi. A mother's sister's son.

ಮಾತೃಪ್ರಸೃತೀಯ mātṛi-svasṛi. A mother's sister's daughter.

ಮಾತೃಪ್ರಸೃತೀಯ mātṛi-svasṛi. A mother's sister's son.

ಮಾತೃಸೇವೆ mātṛi-sēvē. Waiting on a mother (My.).

ಮಾತೃಹತ್ಯ mātṛi-hatya. Matricide (My.).

ಮಾತೆ mātē. ಮಾತಾ. A mother, etc. (= ಮಾತೃ; Ūh. v. 36. My.). ಮದೆಯಿಲ್ಲದ ಪಯ್ಯೂ ಮಾತೆಯಿಲ್ಲದ ಕೂಸೂ ಸಮ. — ಮಾತೆಯನ್ನಾ ಮಮತೆಯಿಲ್ಲ, ನೀತಿಯನ್ನಾ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ (Prva.).

ಮಾತ್ರ mātṛa. Measure, quantity, extent, size, bulk. 2, the full or simple measure of anything, the whole, the everything and no more, the totality. 3, as much as. 4, nothing but, mere, only, none but. 5, a minute portion, a particle, an atom. 6, a prosodial instant. ಎಫ್ತೆಮಾತ್ರ ಮಂ ಕಳೆಯೆ (Śmd. 91). ಎಫ್ತೆ ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ದಡ್ಡರು ಮಾತ್ರ ಹಾ ಯುತ್ತಾರೆ (B. 1, 4). ಸಿಟ್ಟು ಬನ್ನಾಗ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ತಡವಿದವನ್ನು ಚವರಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಉಗುರುಗಳನ್ನು ಹೊದಿಗೆ ತೆಗೆಯುತ್ತದೆ (1, 27). ಪಾಪಕ್ಕೆ ಅಂಜುವವರು ಮಾತ್ರ ಯಾರಿಗೂ ಅಂಜುವದಿಲ್ಲ (2, 10). ನಾ ಎಷ್ಟು ಕೂಡಿ ಬೇಡ ಬನ್ನಾಗ ಮಾತ್ರ ಹಣ ಕೊಡ ಬೇಡ (4, 7). ಯನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ಮನೆಯನ್ನೆ ಗೆರೆಗಳು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆಯದ ಪಟ್ಟಿವನ (5, 169). ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಕೂಡದು (4, 107). ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ, only that much; ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ, just a little; ನೀನು ಮಾತ್ರ; ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ನಮ್ಮರು; ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರದವನು; ಸೂರ್ಯನು ಮೂಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕತ್ತರೆ ಓಯ. etc. (My.). ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕೆಡೆ ತುಮ್ಮಿಸಿತೇ? (Prv.) 800 Bp. 38, 37; 44, 11; 46, 19; 52, 9.

ಮಾತ್ರಕ mātṛaka. = ಮಾತ್ರ, at the end of compounds.

ಮಾತ್ರತ್ರಯ mātṛa-traya. Three prosodial instants or their prosodial time (ಪುತೆ Kāvy. I, 1a, 10, 11).

ಮಾತ್ರಾಗಣಿ mātṛa-gaṇi. A peculiar metrical foot of a number of prosodial instants, a mora-foot (Ūh.).

ಮಾತ್ರಾಧನ್ವ mātṛa-ādhānva. A metre consisting of mātṛa-gaṇas, a mora-metre (Ūh.).

ಮಾತ್ರಾಪಿಂಡಿ mātṛa-piṇḍi. A kind of metrical combination (Ūh.).

ಮಾತ್ರಾರ್ಯ mātṛa-ārya. The ārya mora-metre (Ūh.).

ಮಾತೃ mātṛē. ಮಾತ್ರಾ. Measure, quantity, size. 2, a small quantity, a particle, an atom. 3, substance, property, wealth. 4, materials, goods, requisites, household furniture (ಗೃಹಮುಟ್ಟು, ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳು Nn. 157). 5, a load, a burden (ಪೊದೆ, ಹೊದೆ 157). 6, a prosodial instant, the length of time required to pronounce a short syllable, a mora (Ūh.; ಅಕ್ಷರವಿಶೇಷ, ಅಕ್ಷರಗಳ ಎಣಿಕೆ 157; Śmd. 19). 7, a line (ರೇಖೆ, ಗೀಟು 157);—the oblique line raised upon the horizontal limb of the nāgarī characters, conveying the power of the vowels ē and ī (Mhr., Sk.). 8, a medicinal preparation of metals (Mhr.); a pill (My.). ಅನನ್ಯನ ಮಾತೃ ವೈಕುಣ್ಡಯಾತ್ರ. — ಯಾತ್ರಗೆ ಹೋದಾಕ್ಷರದ ಮಾತ್ರ ಗುಣ ತಿಳಿದೀತೇ? — ಮಾತ್ರೆಯ ಒಪ್ಪು ಸುತ್ತಿಗೆ (for a turn in triturating) ಒಪ್ಪು ವರಹಾ. — ಮಾತ್ರ ನುಂಗುವದಕ್ಕೆ ಗೋತ್ರ ಬೇಕೇ? (Prva.).

ಮಾತ್ರವೃತ್ತ mātṛē-vṛitta. A vṛitta (metre) consisting of moras (Mr. 866).

ಮಾತೃಯ mātṛya. (fr. ಮತೃ). Envy, jealousy, malice. (My.).

ಮಾಥ mātha. Churning, stirring; killing. 2, a road. See ಉನ್; ಪ್ರಮಾಥ.

ಮಾದ māda. 1. (= ಮದ). Drunkenness, intoxication, stupor. 2, joy, delight. 3, pride, passion.

ಮಾದ māda. 2. (Tbh. of ಮಾದೇವ). N. (My.). — ಮಾದಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 47, 69; see ಚಕ್ಕ-). — ಮಾದಯ. -ಅಯ. N. See ಚಕ್ಕ-. — ಮಾದರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 20, 2; 47, 24; see ಸಕಲೇಶ, ಸಕಲೇಶ್ವರನ). — ಮಾದರಸಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 36, 10; 47, 59).

ಮಾದಣ್ಣಿ mādāṇṇi. O. r. of ಮಾನ್ದಿ, q. v.

ಮಾದರ mādara. (= ಮೇದರ, etc.). N. (Bp. 15, 26; 56, 50). — ಮಾದರಣ್ಣ. N. (Bp. 47, 37). — ಮಾದರಣ್ಣಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 33, 16). — ಮಾದರದೊಡಯ. N. (Bp. 56, 51). — ಮಾದರದೊಡೇವ. N. (Bp. 56, 54). — ಮಾದರದೊಡೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಮಾದರಿ mādari. = ಮಾದಿರಿ, etc. (My.).

ಮಾದಲಿ mādali. Tbh. of ಮಾತುಲಂಗ. (ಬೀಜಪೂರ, ಮಾತುಲಂಗ ಕ, etc. Nr.; ರುಡಕ, ಮಾತುಲಂಗ Nn. 41; ಮಾತುಲಂಗ Mr. 112; My.). See ಅರ-.

ಮಾದಲಾಮೈ mādala-ambē. N. (Bp. 3, 86).

ಮಾದಲಿ mādali. (= ಮಾದಲ). See ಅರ-.

ಮಾದಲಿ mādali. ಮಾದಲಾ. N. (Bp. 5, 49).

ಮಾದವಿ mādavi. (Tbh. of ಮಾಧವಿ?). = ಮಾಲವತಿ (Ūt. I, 32).

ಮಾದಳ mādala. = ಮಾದಲ. (ಮಾತುಲಂಗ Mr. 112; ಫಲಪೂರ, ಬೀಜಪೂರ G.; Rāv. 8, 11; J. 3, 84; My.). See ದೇವ-.

ಮಾದಾನಿ mādāni. Tbh. of ಮಹಾದಾನಿ, q. v. (My.).

ಮಾದಾಯಿ mādā-yi. N. (Bp. 2, 49).

ಮಾದಾರ mādāra. = ಮಾದರ. (ಮಾತುಲಂಗಕ, ಮಾದಿ Si. 141; ಮಾತುಲಂಗ, ಮಾತುಲಂಗಕ G.; My.).

ಮಾದಿ mādī. 1. Intoxicating; gladdening (Sk.).

ಮಾದಿ mādī. 2. = ಮಾದಲ. (Tē.; see Si. s. ಮಾದಾಳ). 2, = ಮಾದ 2-ಅಯ. — ಮಾದಿರಾಜ. N. (Bp. 2, 46; 9, 44; 19 sum.; 20 sum.; 47, 4. 6. 48; 61, 65. 73). See ಮಣ್ಣಿಗಿ-. — ಮಾದಿರಾಜಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 47, 54. 68. 69; 61, 9).

ಮಾದಿಗ mādiga. (Tbh. of ಮಾತಂಗ). = ಮಾದಿಗ. A cobbler, a chukler, an outcast (My.; Tē.; ಪ್ರಪಂಚ, ಮಾತಂಗ Mr. 379; Bp. 57, 37). ಮಾದಿಗರವನ ಎಲೆ (ಹಾಣ್ಣಾಲಿಕೆ, etc. Si. 344). ಆದಿಯಾ ದೈವವಂ ಭೇದಿಸಲಿಕದಾದೇ, ಹಾದಿಯಾ ಕಲ್ಲಿಗೆಡೆ ಮಾಡಿ, ನಮಿಸುವ ಮಾದಿಗರ ಸೋದು! (Sp.). ಹೊಲಿಯ ಮಾದಿಗರುಣ್ಣ ತೊಗಲಿಟ್ಟ ತೊಗಲೊಳು ಕುಲಜರೆಮ್ಬರಿಗುಣಾರಾಯಿತು (sitting on it at their meals); ಹೊಲಿಯನ ಕುಲವಾವುದಯ್ಯ? (Sp.). ಮಾದಿಗನ ಮನೇಲಿ ಪರಮಾನ್ನವಿದ್ದರೆ ಹಾದಿಲಿ ಹೋಗಿಗೋರಿಗೇನು? — ಮಾದಿಗನ ಮೆಟ್ಟು ಕಡ್ಡು ತ್ರದೆ, ನಾದಿಗನ ಕತ್ತಿ ಚುಡ್ಡು ತ್ರದೆ. — ಮಾದಿಗನ ಹೊಲಸು ಸಲ್ಲ, ನಾದಿಗನ ಗಾಯ ಸಲ್ಲ (Prva.).

ಮಾದಿರಿ mādīri. (fr. ಮಾತೃ in the sense of ಮಾತೃಕೆ No. 4). = ಮಾದರಿ, ಮಾದ್ರಿ 2. The original, as opposed to a copy (My.; Tē.); — a pattern, a specimen, a sample (My.; Tē., T.).

ಮಾದು mādu. P. p. of ಮಾಯ, ಮಾಯು.

ಮಾದುರ mādura. (Tbh. of ಮಾಧುರ್ಯ). Sweetness: a delicacy or dainty: sauce. ಚನ್ನಾಗಿ ಅಟ್ಟಿ ಮಾದುರ (ಪ್ರಜೇತ, ಉಪವಸ್ತು); ಒಗ್ಗರಿಸಿದ ಮಾದುರ (ಪ್ರಯಸ್ತ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ); ರಸಮಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಅಟ್ಟಿ ಮಾದುರ (ಓಚ್ಚಲ, ಎಜಲ Nr.).

ಮಾದುರಿಯ māduriya. Tbh. of ಮಾಧುರ್ಯ. — ಮಾದುರಿಯ ಮ್ಪುಡಿ. -ಎ-ಪಡೆ. To get (or evince) gracefulness (Grj. 2, after 106).

ಮಾದ್ಯಕ mādika. Like me, resembling me. (My.).

ಮಾದಿ mādī. = ಮಾಲಿ, q. v. — ಮಾದಿಕಾಕ. = ಮಾಲಿ. A raven (ದ್ವೀಪಕಾಕ, ಕಾಕೋಲ Si. 178).

ಮಾದಿಗ mādiga. = ಮಾದಿಗ. (ಪುಲಕ, ಮಾತಂಗ, ವ್ವನಕ Hla.; o. r., for ಪುಲಕ, ಪಕ್ಕತ).

ಮಾದೇವ mādēva. (= ಮಾದ 2). Tbh. of ಮಹಾದೇವ, q. v. (ಉಮಯಾಕೃ. etc. Ūt. II, 5; 2iv Kk. 4; ಕತ್ತರ ಕಿ. 3; C.; see Sp. s. ದೇವ).

ಮಾದೇವಿ mādēvi. Tbh. of ಮಹಾದೇವಿ. (ಪಾರ್ವತಿ ಕಿ.). 2, the chief queen (Ūpr. 5, 3; 6, 97).

ಮಾದ್ಯಕ mādya. Intoxicating; gladdening; furious, in rut (Ūpr. 6, 97; Abh. P. 15, 9).

ಮಾದ್ರ mādra. (fr. ಮದ್ರ). Belonging to Madra.

ಮಾದ್ರಿ mādri. 1. (fr. ಮದ್ರ). N. of the second wife of Pāṇḍu and mother of Nakula and Sahadēva. (Bh. 1, 4, 65).

ಮಾದ್ರಿ mādri. 2. = ಮಾದಿರಿ, etc. (My.).

ಮಾದ್ರೇಯ mādriya. Son of Mādri, either Nakula or Sahadēva. (J. 2, 54; 5, 5; 38, 3).

ಮಾದ್ರೇಶ್ವರ mādra-śvara. Śālya, the king of Madra (Bh. 9, 1, 2. 19).

ಮಾಧವ mādha. (fr. ಮಧು). Made of honey; sweet; — honey (ಚೇನ್ Nn. 17). 2, mead, spirituous liquor (ಮದ್ಯ, ಸುರ 17; ಮದ Mr. 509). 3, the second month of spring. 4, the month vaiśākha (April-May, ಮಾಸಭೇದ 17; ವೈಶಾಖ 509). 5, the vernal season, spring (from the middle of March to that of May, ವಸಂತ, ವಸಂತಮಾಸ 17; ವಸಂತ 509). 6, Vishnu, Krishna (ಕೇಶವ, ಕೃಷ್ಣ 17; ಕೃಷ್ಣ 509). 7, Kubera (ಕುಬೇರ, ಧನಾಧಿಪ 17). 8, a king (ನರಾಧಿಪ, ಅರಸು 17; ಧರಣಿ ಪತಿ 509). 9, a woman (ಕಾಮಿನಿ, ಸ್ತ್ರೀ 17; ವಧು 509). See Bp. 43, 55; Prv. s. ಎನ್ 2. — ಮಾಧವರಾಯ. Krishna; N. See Prv. s. ಅಗು 1.

ಮಾಧವಕ mādha. Spirituous liquor (see Si. 847).

ಮಾಧವಿ mādha. (= ಮಾಧವಿ?). Spring-flower: the creeper Gaertnera racemosa. 2, clayed or candied sugar. 3, mead. 4, a procuress, a bawd. 5, the earth.

ಮಾಧವಿಲಿಕೆ mādha-lai. Gaertnera racemosa.

ಮಾಧುರ mādura. (fr. ಮಧುರ). Sweetness. 2, mead, spirituous or vinous liquor. (Bp. 11, 13).

ಮಾಧುರ್ಯ mādhyura. = ಮಾದುರ, ಮಾದುರಿಯ. Sweetness; — pleasantness, gracefulness. 2, kindness, amiability. 3, in rhetoric: the succession of single words in a sentence. (Kāvy. IV, 1, 3; Bp. 1, 19).

ಮಾಧುರ್ಯಾಧಿನ mādhyura-adhina. A kind of anuprāsa (Kāvy. III, 3, B, 81 seq.).

ಮಾಧುರ್ಯ mādhyura. = ಮಾಧುರ್ಯ. (ಚೇವಣಿಗೆ Bhn. 139).

ಮಾಧೂಪಲ mādhiphala. = ಮಧುಫಲ. (Grj. 10, after 61 & 79; Rāv. 10, 2; V. 5, 8).

ಮಾಧ್ಯಂದಿನ mādhyandina. (fr. ಮಧ್ಯಾಹ್ನಿ). Midday. (My.). 2, middle.

ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕ mādhyāhnikā. (fr. ಮಧ್ಯಾಹ್ನಿ). Belonging to midday. (My.).

ಮಾಧ್ಯ mādhyā. Sweetness. 2, belonging to Madhya's doctrine; an adherent of Madhya. (My.; see ತ್ರಿಮತ and ಮುದ್ರಾಧಾರಕೃ).

ಮಾಧ್ಯ mādhyi. A kind of spirituous liquor. (R.). 2, = ಮಾಧವ No. 1.

ಮಾಧ್ಯೇಕ mādhyēka. A kind of spirituous liquor (see Si. 347).

ಮಾನ್ ಮನ್. = ಮಾ 2, etc. Mango. — ಮಾನ್ದಳರ್. -ತಳರ್. = ಮಾದಳರ್. Young mango leaves (Ūpr. 7, after 115; Bp. 11, 26; Rāv. 2, 46).

ಮಾನ māna. 1. The act of measuring or meting; *measure in general, dimension, magnitude, amount*; computation of time, etc.;—an instrument for measuring, a measure; measure, rule, standard. 2, a particular measure or weight, half a sēru (My.; see Mr. s. ಏರ್ಪ and ಪಾಗ; see ಬಳ್ಳ; Bp. 23, 4; Si. 63, 329; ಒಮ್ಮ.). 3, likeness, resemblance (= ಉಪಮಾನ); proof (= ಪ್ರಮಾಣ). 4, a building, a house (Vedic Sk.; cf. ಮನಿ). ಮಾನದಲ್ಲಿ ಅನಿ ಹದಿದೀತೇ? (Prv.). — ಮಾನಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. A measure of rice (Bp. 27, 17).

ಮಾನ māna. 2. Opinion, conception; apprehension (see ದುರ್ಮಾನ). 2, a good opinion of one's self: *conceit, self-reliance, arrogance, pride*. 3, regard for others, paying honour; honour, respect, reverence (My.).—dignity, high rank, respectability (My.). 4, a wounded sense of honour; indignation excited by jealousy, sulkiness, caprice. 5, a kind of sambhōga (Kāv. IV, 2, 27). 6, the śāna or yōni (My.). ಮಾನ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಬಟ್ಟೆ, ಪ್ರಾಣ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಅನ್ನ.—ಮಾನ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮರಣ ವಾದ ಹಾಗೆ.—ಮಾನ ಹೋದರೂ ಮರಿಯಾದ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.—ಮಾನ ಕೈ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನರ ಬೋನಕ್ಕೆ ತರುವವರು ಯಾರು?—ಪ್ರಾಣಾ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮಾನ ಬಿಡ ವಾರದ್ದು.—ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸ್ವೇತ ಇದ್ದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ (Prva.). See Prv. s. ಅದಿಕೆ 3. — ಮಾನ ಕಳೆ. To remove (the) honour (of one's self or others), to deprive of honour, to disgrace (C.; B. 4, 199; 5, 70). ನನ್ನ ಮಾನ ಕಳೆಯುತ್ತೀ! (4, 199). — ಮಾನ ಕಾಯು. To protect (the) honour (of, B. 5, 71). — ಮಾನ ಕೊಡು. To give honour (My.). ಮಾನ ಕೊಟ್ಟು, ಮರ್ಯಾದೆ ತೆಕ್ಕಿಕ್ಕಿ ಬೇಕು (Prv.). — ಮಾನಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person deprived of his honour or respect, a dishonourable person (B. 3, 72; My.). ಮಾನಗೇಡಿ ಗೆ ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಗೆಕೆಯ (Prv.). See Prv. s. ಮಾನಿಪ್ಪ. — ಮಾನಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. A disgraceful condition or state (My.). — ಮಾನಗೇಡು. -ಕೇಡು. Loss of honour or respect, disgrace (My.; ಅವಮಾನ G.; B. 5, 292). — ಮಾನಂಗಡಿಸು. -ಂಕಡಿಸು. To disgrace; to disgrace one's self (Bp. 21, 36). — ಮಾನ ತಗ್ಗಿ. = ಮಾನ ಕಳೆ. (My.). — ಮಾನ ತೋರಿಸು. To show respect (My.). — ಮಾನ ಮಾಡು. To honour (ಸ ಮ್ಭಾಂಸು G.; ಅವನಿಗೆ, My.). — ಮಾನ ಹೊನ್ನು. To obtain honour, to get respect (My.). ಮಾನ ಹೊಂದಿದ (ಸಭಾಚತ G.).

ಮಾನಕಂಜರ māna-kaṅjara. N. (Bp. 11, 38; 24, 78; 25, 9; 44, 52).

ಮಾನಂಗಿ mānāṅgi. A small well (ಚುಣ್ಣಿ, ಚುಂ Mr. 422).

ಮಾನಚ್ಯುತಿ māna-cyuti. Fall from honour: disgrace (My.).

ಮಾನತನ mānatana. Haughtiness, arrogance. 2, honour; dignity (Bh. 1, 12, 5).

ಮಾನತೆ mānatē. Sulkiness, moroseness (Abh. P. 4, 98; see ಮಾನ 2, No. 4).

ಮಾನನ mānana. ಮಾನನೆ. = ಮನ್ನನೆ. The act of honouring, paying honour, showing respect, reverencing. See ಮಾನನೀಯ mānanīya. To be honoured, deserving honour or respect. (My.).

ಮಾನಪಾನ māna-pāna. All sorts of honours and presents (Mhr.; B. 5, 291).

ಮಾನಭಂಗ māna-bhaṅga. Loss of honour, humiliation: treating with dishonour. (Bp. 40, 73; My.; B. 4, 9; 5, 160).

ಮಾನಭಂಗಿತ māna-bhaṅgita. Deprived of honour, humiliated (Bp. 52, 19).

ಮಾನಮರ್ಯಾದೆ māna-maryādē. Respect, regard (My.).

ಮಾನನ mānava. (fr. ಮನು). Descended from man or Manu;—human. 2, a human being, a man.

ಮಾನವತಿ māna-vati. A woman possessing honour, a respectable woman (Bp. 11, 41; 52, 19; My.);—a high-spirited, haughty woman.

ಮಾನವಂತ ಮಾನava-anta. A respectable man (My.; B. 3, 47). See Prv. s. ತಾನಧವ. Feminine ಮಾನವಂತೆ (My.).

ಮಾನವಿ mānavi. A woman (Sk.). 2, human (Mhr.; B. 4, 141; My.).

ಮಾನವೇಂದ್ರ mānava-indra. A king (Bp. 61, 38).

ಮಾನವೇಶ ಮಾನava-īśa. A king (Bp. 22, 42).

ಮಾನವೇಶ್ವರ ಮಾನava-īśvara. A king (Bp. 50, 21; 57, 79).

ಮಾನಕೇಶ್ವರನ ಮಾನ-śāha-rasa. The liquid that remains in a measure. See ಅದಿ.

ಮಾನಸ mānasa. 1. (fr. ಮನಸ್). Belonging to the mind, mental; ideal. 2, the mental powers, the mind, the seat or faculty of reason and feeling (Ūpr. 1, 51; Bp. 47, 82; 49, 34; 61, 2; Rāv. 2, 100). 3, N. of a lake in the Himalaya mountains.

ಮಾನಸ mānasa. 2. = ಮಾನಸ. Tbh. of ಮಾನುಷ್ಯ (Smd. 359). A man (ಮನುಷ್ಯ, ಮಾನುಷ, ಮನುಷ, etc. HIA.; Bp. 47, 52); human. ಅನಿ ಕುದುರೆ ಮಾನಸರ ಸಂಘಾತಂ (ಸ್ವಸ್ಥ HIA.). ಮಾನ ಸರಂ ಪಲ್ಲೆ ಕಷ್ಟಮಾಗಿ ನೆನೆವಂ (Smd. 159, o. r. ಮಾನಸರಂ. See ದೇವಮಾನ್ಯ ಮರ. — ಮಾನಸಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Tbh. of ಮಾನುಷ್ಯಕಾಡ್ಯ (Smd. 381). — ಮಾನಸದೇವ. -ತೇವ. = ಮಾನಸ ದೇವ. (ನಿರುತಿ Kk. 15, o. r. ಮಾನಸ.). — ಮಾನಸಪುತ್ರ. -ಪುತ್ರ. Tbh. of ಮಾನುಷಪುತ್ರ (Smd. 380).

ಮಾನಸಗಿರಿ mānasa-giri. The mount Kailāsa in the Himalaya mountains (Bp. 19, 29).

ಮಾನಸಗೋಲ ಮಾನasa-gōla. A certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 79).

ಮಾನಸಿ ಮಾನasi. A woman gifted with a mind (Tbh. of ಮಾನುಷ); a woman (Bp. 52, 20).

ಮಾನಸಿಕ mānasika. (fr. ಮಾನ್). Stopping, cessation (My.).

ಮಾನಸಿಕ mānasika. Mental. (R.).

ಮಾನಸಿಕೆ mānasa-ikē. (Smd. 248, o. r. in Mḍb. ಮಾಸರಿಕೆ. Mental state or condition; the state of having honourable pride or elevated principles and feelings, high-mindedness (Abh. P. 14, 118).

ಮಾನಸೂತ್ರಸ್ಥಾಪನ māna-sūtra-sthāpana. The placing or laying of a measuring-rod; the act of establishing or

causing (a state, etc.) according to measure: representation, delineation. See ಸೂತ್ರಿಸು.

ಮಾನಸಾರೋಽ ಮನಾಸಾ-ರೋಽ. Dwelling on the lake Mānasa. 2, a wild goose or swan.

ಮಾನಸಾರೋಽ ಮನಾಸಾ-ರೋಽ. Tbh. of ಮಾನಸಾರೋಽ. (ಮಾನಸಾರೋಽ Mr. 173).

ಮಾನಸ್ಯ ಮನಾಸ್ಯಾ. Mental, fit for the mind. See ಅ.

ಮಾನಸ್ಯ ಮನಾ-ಸ್ಯಾ. A respectable man (My.). Feminines: ಮಾನಸ್ಯಳು, ಮಾನಸ್ಯೆ (My.).

ಮಾನಸ್ಯಾ ನ ಮಾನಾ-ಸ್ಯಾ. The śāna or yōni, the privities (My.).

ಮಾನಹಾನಿ ಮಾನಾ-ಹಾನಿ. Dishonour (J. 26, 11; My.).

ಮಾನಹೀನ ಮಾನಾ-ಹೀನ. Devoid of honour, disgraced (My.).

ಮಾನಹೀನಗೆ ದೇವಿ ಮಾನಹಾನಿ ಅಗುವುದು? (Prv.).

ಮಾನಾಪಹಾರ ಮಾನಾ-ಅಪಾಹಾರ. Taking away one's own or another's honour or good character (My.).

ಮಾನಾಪಹಾರ ಮಾನಾ-ಅಪಾಹಾರಿ. One who takes away or destroys his own or another's honour (My.).

ಮಾನಾಮ ಮನಾ-ನಾಮಿ. Tbh. of ಮಾನಾಮಮ (Śmd. 209). ಮಾನಾಮಿಯ ಸಾಣಿಯಾಯ್ತು ತನುದವಳುವನಾ (209 Mdb.).

ಮಾನಾಯ ಮಾನಾ-ಯಾ. The fees in grain which are given to the man who measures the produce of a village (My.).

ಮಾನಿ ಮಾನಿ. Thinking, considering, regarding. 2, an esteemed, respectable person (Bp. 6, 17; B. 5, 267; My.).

ಜೀನುಹದ ಕಚ್ಚುವಾಗ್ಗೆ ಮಾನಿ! ಎನ್ನರ ಬಿಟ್ಟೇತೇ—ಧ್ಯಾನಿಸಿದವನೇ ಮಾನಿ (Prva.). See Prv. a. ಸಂಗ 2.

ಮಾನಿತ ಮಾನಿತ. Honoured, respected. See Ch. v. 18. 233; Kāv. III, 3, B. 60; Bp. 2, 1; 44, 20; 58, 33; ಅವ.

ಮಾನಿನಿ ಮಾನಿನಿ. An angry or disdainful woman or one offended with her lover. 2, a respectable woman (see Bp. a. ನಾಡ ಮಾತು, & ತ್ರೀ-).

ಮಾನಿಸ್ಥ ಮಾನಿಸ್ಥ. Very highly honoured or esteemed (My.). ಮಾನಿಸ್ಥರು ಮಾನಿಸ್ಥ ಅಂಚದರೆ ಮಾನಗೇಡಿ ತನಗೆ ಅಂಚದರು ಎನ್ನ (Prv.).

ಮಾನಿಸ ಮಾನಿಸಾ. = ಮಾನಸ 2. (Bp. 28, 29; Bh. 1, 10, 13; 2, 4, 6; 3, 13, 16). ಮೊಪ್ಪಿಗೆಯ ಮಾನಿಸಂ (Śmd. 162, o. r. ಮಾನವಂ). ಅನ ಕುದುರೆ ಮಾನಿಸರ ಸಂಘಾತ (ಸ್ವನ್ನ Mr. 476). See ಅರವಾನಿಸ, ಪದವಾನಿಸ. — ಮಾನಿಸದೇರೆ. — ತೇರೆ. = ಮಾನಸ. (ಈ ನ್ನಗೆಯ್ಗೆ, ಒಡ್ಡವಣಿಗ, ನಿರುತಿ śm. 12. 13). — ಮಾನಿಸವರಿಲು. — ಪರಿಲು. A human form (though a god): a Brāhmaṇa (ಪಾರುನ Ch. I, 69, o. r. ಪಾರವ).

ಮಾನಿಸು ಮಾನಿಸು. To measure, to mark off, to form, to make. 2, to conceive, to think, to opine. See ಅನು; ತೀರು. 3, to honour (My.).

ಮಾನುವೆ ಮನುವೆ. A kind of grass. See Mr. a. ಸೀತ.

ಮಾನುಷ ಮಾನುಷಾ. Human;—a human being, a man (ಮಾನವ Ch. II, 92). 2, humanity;—human action or effort. See ಅ.

ಮಾನುಷಪುಸ್ತಕ ಮಾನುಷಾ-pustaka. = ಮಾನಸಪುಸ್ತಕ. A human book.

ಮಾನುಷಿ ಮಾನುಷಿ. (= ಮಾನಸಿ). A woman.

ಮಾನುಷ್ಯ ಮಾನುಷ್ಯಾ. = ಮಾನಸ 2, ಮಾನಸ. Human;—a man (not Śk.);—humanity, human nature. See ನಿರ್ಮಾಣುಷ್ಯ.

ಮಾನುಷ್ಯಕ ಮಾನುಷ್ಯಾಕಾ. Human;—human nature. 2, a multitude of men.

ಮಾನುಷ್ಯಕಾವ್ಯ ಮಾನುಷ್ಯಾ-ಕಾವ್ಯಾ. = ಮಾನಸಗಟ್ಟು. Human poetry.

ಮಾನುಷ್ಯಭವ ಮಾನುಷ್ಯಾ-bhava. Coming from a man; human birth (Bp. 3, 28).

ಮಾನೆ ಮಾನೇ. (= ಮಾನ 1). A standard or model, a copy (written by a teacher at the head of a page) to write from (My.). — ಮಾನೆ ತಿದ್ದು. To draw the pen over the mānē as an exercise (My.).

ಮಾನ್ತ ಮಾ-ಂತಾ. A term ending in ಮ (ಮ್, śmd. 318).

ಮಾನ್ತಿಕ ಮಾನ್ತಿಕಾ. (fr. ಮನ್ತ). One who recites mantras; one conversant with spells or incantations; an enchanter, a conjurer, a sorcerer. (Bp. 38, 64; 55, 17; B. 4, 107; My.).

ಮಾನ್ತದ ಮಾನ್ತದೇ. That which does not stop, cease, etc. (ಮಾಣದು śmd. II, Kk. 82; in both o. r. ಮಾದನೈ).

ಮಾನ್ತಿಸು ಮಾನ್ತಿಸು. To cause to stop or cease (Ūpr. 6, 84).

ಮಾನ್ತು ಮಾನ್ತು. (fr. ಮಾನ್ತ). To stop, to cease (Ūpr. 10, 107);—to stop, to ward off, to check, etc. (ಪ್ರತಿವೇದ śmd. Dh.; o. r. ಪ್ರಸಿದ್ಧ, probably a mistake for ಪ್ರತಿಪದ್ಧ).

ಮಾನ್ತುರಿಗ ಮಾನ್ತುರಿಗಾ. O. r. of ಮನ್ತುರಿಗ, q. v.

ಮಾನ್ದ ಮಾನ್ದಾ. (fr. ಮನ್ದ). Slowness, sluggishness; laziness (ಸ್ವೇರ Nn. 101; Ūpr. 3, 33; J. 2, 7). 2, stupidity, torpor;—apathy;—weakness. 3, indisposition, illness, sickness (ರೋಗ, etc. Mr. 384); apepsy (My.). — ಮಾನ್ದ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. Apepsy (My.).

ಮಾನ್ದಾತ ಮಾನ್ದಾತಾ. Tbh. of ಮಾನ್ದಾತ (Śmd. 104; Rām. 1, 16, 28; Bhāgavata 9, 6, 26. 27). ಮಾನ್ದಾತನ ದೊರೆಯಪ್ಪ ಎರೆಯುಂ ಚಾಗಿಗುಂ (Śmd. 104, o. r. —ಧೀರಯಂ).

ಮಾನ್ದಾತ್ರ ಮಾನ್ದಾತ್ರಾ. N. of a king, son of Yuvanāśva.

ಮಾನ್ಯ ಮಾನ್ಯಾ. = ಮನ್ಯಯ. To be respected, respectable, honourable, venerable (Bp. 24, 18; 55, 36); acceptable (B. 3, 53); a respectable man. 2, a ruler, a king (ಚಕ್ರ ವರ್ತಿ, ಮಾನ್ಯನಪ್ಪವನು Nn. 145). 3, an honourable state, honour (My.); a privilege (Mhr. ಮಾನ); the privilege of going unpunished the whole day for coming early to school (My.). 4, land either liable to a trifling quitrent, or altogether exempt from tax (My.; Tē., M.; T. ಮಾನಿಯ; see ನತ್ತರು, ಬಟ, ಸರ್ವ). ಮಾನ್ಯದೊಳ್ಳಲ್ (Śmd. 203). ಧಾನ್ಯಧನವಾಗದೇ ಮಾನ್ಯ ಪುಜನಾಗನೇ?—ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದವಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬರುವದು.—ಮಾನ್ಯ ಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕವಾಗ ದೊಣ್ಣೆಕಾತ ತಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು (Prva.). 5, the complimentary forms of address in letters (ಬಳ್ಳಿಣಿ, ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಮಾನ್ಯ G.; Mhr., H. ಮಾನಾ). 6, assent (ಬಡವ್ವುಡಿಕೆ G.).

ಮಾನ್ಯಗಾಢ ಮಾನ್ಯಾ-ಗಾಢಾ. A man holding a mānya, an incumbent, a prebend (My.; Tē. ಮಾನ್ಯಗಾಡು).

ಮಾನ್ಯೆ ಮಾನ್ಯೆ. An honourable woman (Śmd. 174). 2, = ಮಾನ್ಯ No. 6 (B. 5, 67. 78. 162).

ಮಾಪಣಿ ಮಾಪಣಿ. Lessening; injuring. See ಪ್ರಮಾಪಣ. 2, measuring; forming, making. See ನಿರ್ಮಾಪಣ.

ಮಾಪಕ ಮಾಪಕಾ. Tbh. of ಮಹಾಪದ, q. v.

ಮಾಪತ್ಯ ಮಾಪತ್ಯಾ. Kāma.

ಮಾಪಕ māk-pāla. Tbh. of ಮಹಾಪಲ. Citrus medica Lin. (My.). See ಅಲೆ.
 ಮಾಪಕಕ māk-pātaka. Tbh. of ಮಹಾಪಾತಕ, q. v.
 ಮಾಪಿ māpi. 1. Determined by measure of capacity (Mhr.); measure; measuring (My., in ಮಾಪಿ ಮಾಡು, to measure). — ಮಾಪಿಜನಿಸು. Articles of capacity (not of weight, My.).
 ಮಾಪಿ māpi. 2. = ಮಾಪ, q. v. (My.).
 ಮಾಪಿಳ್ಳಿ māpilli. A Moplah (My.).
 ಮಾಪುರಾತನ māk-purātana. A great purātana (Bp. 37, 40).
 ಮಾಪುರುಷ māk-purusha. Tbh. of ಮಹಾಪುರುಷ, q. v.
 ಮಾಪಕು māphaku. Agreeable unto, conformable, suitable (My.; Mhr., H.).
 ಮಾಪು māphu. = ಮಾಪಿ 2. Pardoned (My.; Mhr., H.); remission (as of tax, etc.), abatement; pardon, excusing (My.; Br.; Mhr., H. ಮಾಪು); gratis (My.).
 ಮಾಮ mām. = ಮಾ 2, etc. — ಮಾಮ್ಪರಲಿಡಿ. -ಪರಲ್. = ಮಾಮಿಡಿ. (Ūpr. 7, 110).
 ಮಾಮ māma. = ಮಾವ. Mine, my. 2, an uncle (Sk.; Mhr. ಮಾಮಾ, a maternal uncle). See ಪಂದ್.
 ಮಾಮಲ māmala. = ಮಾಮಲೆ. (My.). — ಮಾಮಲದಾರ. = ಮಾಮಲದಾರ. (My.).
 ಮಾಮಲೆ māmālē. The office of a Māmālēdāra (My.; Mhr., H. ಮಾಮಲಾ).
 ಮಾಮಲದಾರ māmālē-dāra. An officer who collects the revenues of a talook (My.; Mhr., H. ಮಾಮಲದ್ದಾರ).
 ಮಾಮನಕ māk-masaka. See s. ಮಾ 1.
 ಮಾಮಲದಾರ māmālē-dāra. = ಮಾಮಲದಾರ. (My.; B. 4, 146; Ūb. 43).
 ಮಾಮಲೆ māmāl. Usual, ordinary;—custom, usage (My.; Br., Mhr., H.; Si. 104); prescription (in law).
 ಮಾಯ māy. ಮಾಯು. = ಮಾಯ, etc. (To grow dim), to be hidden (as to the true form, Ūpr. 5, 10), to disappear (as colour, Bp. 27, 5), to cease (as the bustle of business, 21, 16; as the excessive current of a river, 32, 35; as breath, 35, 34), to pass away (as the rainy season, Bh. 8, 26, 1);—to be healed or cured (as blows, Bp. 52, 20; as wales, B. 5, 222; as wounds, My.);—to desist from (Bp. 56, 21);—to abandon (58, 30, 64; 60, 44). P. ps. ಮಾಡು, ಮಾಯ್; 3rd person neuter imp. ಮಾಡಿತು, ಮಾಯಿತು (My.).—(T. ಮಾಯ್, ಮಾಡ್, to die, see s. ಮಾಡು 1).
 ಮಾಯ māya. (Sind. 25). Tbh. of ಮಾಯೆ. (Ūpr. 7, 108; Bp. 24, 68; 31, 3; My.). Also: disappearance, vanishing (My.; see ಮಾಯ್). ಮಾಯದವ್ವು (Abh. P. 9, 68). — ಮಾಯಜ. Foolish through illusion (V. 37, 54). — ಮಾಯಜೋಗಿ. A trick-player, a villain (Abh. P. 16, 7). — ಮಾಯನಾಗು. -ಅಗು. = ಮಾಯನಾಗು. (Ūpr. 4, 87; 5, 6). — ಮಾಯ ಮಾಡು. To cause to disappear, to conceal (Bp. 27, 63; My.). 2, to cheat, to deceive (My.). ಮಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾರಿ ಫಲ್ಲಳು (Prv.). — ಮಾಯನಾಗು. -ಅಗು. To disappear, to vanish (Bp. 44, 16; 53, 18; My.).
 ಮಾಯಕ mākaka. (= ಮಾಯಕ). (ಮಾಯಾವಿ, ಮಾಯ, ಮಾಯೆ ಗೆಯ್ಯಂ Mr. 227). ತುತ್ತು ಮುಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟು, ಮಾಯಕನಾಯಿತೆನ್ನ (Prv.).

ಮಾಯಕಾತಿ māya-kāti. A woman who is full of deceit or who practices witchcraft (J. 9, 22; Dp. 59, 5).
 ಮಾಯಕಾದಿ māya-kāra. = ಮಾಯಗಾತಿ. (Ū. Bp. 20, 25).
 ಮಾಯಗಾತಿ māya-gāti. = ಮಾಯಕಾತಿ. (Bh. 1, 9, 11; My.).
 ಮಾಯಗಾದಿ māya-gāra. A deceiver (My.); a juggler, a sorcerer (My.).
 ಮಾಯವಾದಿ māya-vāda. Untruth, falsehood (Dp. 19, 4).
 ಮಾಯವಾದಿ māya-vādi. A liar (Dp. 167, 2).
 ಮಾಯವಿದ್ಯೆ māya-vidyē. Jugglery, sorcery, witchcraft (My.).
 ಮಾಯಾಕಾರ māk-kāra. A conjurer, a juggler.
 ಮಾಯಾಂಗಣಿ māk-anganī (i. e. ānganē). A deceitful woman (My.).
 ಮಾಯಾಜೀವಿ māk-jīvi. Living by jugglery: a juggler. (R.).
 ಮಾಯಾದೇವಿ māk-dēvi. N. of the mother of the Buddha or Śākyamuni. 2, Durgā (B. 5, 49).
 ಮಾಯಾದೇವೀಸುತ māk-dēvi-suta. Śākyamuni.
 ಮಾಯಾಂತಕ māk-antaka. Śiva (V. 31, 43).
 ಮಾಯಾಪಾಕ māk-pāka. The letters of illusion (Dp. 20, 1). ಕಾಯಾಪಾಕ ಬಿಡಿಸ ಬಹುದು, ಮಾಯಾಪಾಕ ಬಿಡಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).
 ಮಾಯಾರಾಜಿ māk-rāji. Kālī (ಕೃಷ್ಣಾಂಗ Mr. 15).
 ಮಾಯಾರಿ māk-ari. An enemy of illusion or deceit (Bp. 47, 2; 50, 78; V. 32, 4).
 ಮಾಯಾಂತಿ māk-vati. A woman possessing powers of illusion or employing deceit. 2, N. of the wife of Pradyumna (J. 33, 42).
 ಮಾಯಾವಾದ māk-vāda. The doctrine of non-duality as taught by Śāṅkarācārya and his followers (My.).
 ಮಾಯಾವಾದಿ māk-vādi. Śāṅkarācārya, and his adherents (My.).
 ಮಾಯಾವಿ māk-vi (i. e. -ವಿನ್). Possessing magical powers; employing deceit; illusory, creating illusions; a magician, a conjurer, a juggler (ಮಾಯಕ Mr. 227).
 ಮಾಯಿ māk. 1. Possessing illusive or magical powers; illusory, unreal, deceptive, subject to māyā;—a juggler; a cheat (ಮಾಯಕ Mr. 227). 2, magical art; deceit (see ಮುಖ). 3, Brahmā; Śiva; Agni; Kāma. — ಮಾಯಿದೇವ N. (Bp. 58, 10; Rāv. 1, 17). — ಮಾಯಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 7). — ಮಾಯಿದೇವಿ. N. (Bp. 11, 43; 59, 6). — ಮಾಯಿಭಟ್ಟ. N. (Bp. 9, 43; 58, 1).
 ಮಾಯಿ māk. 2. A mother (My.; H.; Mhr. ಮಾಯ). See Prv. s. ಬೆಲ್ಲ.
 ಮಾಯಿಕ mākika. (= ಮಾಯಕ). Illusory, creating illusion; deceitful, deceptive;—a juggler; a cheat. — ಮಾಯಿಕಮಾಯಿಕ. The greatest magician: Śiva (Bp. 61, 15).
 ಮಾಯಿನಿ māyini. = ಮಾಯಿಣಿ. N. of a plant (ಗೋವವಲ್ಲಿ, ಮಾಯಿಣಿ Mr. 131).
 ಮಾಯಿಸು māyisu. = ಮಾಯಿಸು, ಮಾಯಿಸು 1, etc., ಮಾಯಿಸು. To cause to disappear (see ಮುಡಿ); to heal (v. i.). as a wound (My.).
 ಮಾಯು māyu. = ಮಾಯ್ q. v., etc. To heal (v. i.). P. p. ಮಾಡು (My.). ಮಾಯುವದು (My.). See Prv. s. ದಿಂ. ಮಾಯು māk. Sounding, crying, roaring, etc. 2, gall. bile.

ಮಾಯೂರ mākāra. (fr. ಮಯೂರ). A flock of peacocks.

ಮಾಯು mākā. ಮಾರಾ. = ಮಾಯ. Art, wisdom; wonderful power. 2, illusion, trick, artifice, deceit, deception, fraud; jugglery, sorcery, witchcraft, decoy (ಮಡು Mr. 380); wickedness, villany. 3, an illusory image or apparition, phantasm, phantom, anything unreal, anything which deceives the sight. 4, philosophical illusion, idealism, unreality. 5, illusion personified: Durgā, etc.; N. (see s. ಅರಳಿ); N. of a city. ಕಾಯವನ್ನು ನಮ್ಮದಿರು, ಮಾಯಗೆ ಮರುಳಾಗದಿರು, ಪ್ರೀಯರನ್ನು ಕಣ್ಣು ನೀನು ಬಯಸ ಬೇಡ! (Dp. 34). ತನ್ನ ತಾನದವನ ಮುನ್ನ ಹೊದ್ದದು ಮಾಯ, ಉನ್ನತವಪ್ಪ ಗಜವೇದ ಬಪ್ಪವನು ಕುನ್ನಿಗಂಜವನ? (Sp.). — ಮಾಯಗೆಯ್. To practice illusion or deceit, etc. ಮಾಯಗೆಯ್ವಂ (ಮಾಯ ಕಂ Mr. 227).

ಮಾರ್ mār. = ಮಾರು. The measure of a man with extended arms (across the chest), a fathom (ವ್ಯಾಮ Nr.; ವ್ಯಾಮ, ನೈಗ್ರೀಧ Nr.; My.; M. ಮಾರ್, ಮಾದು; Tē. ದಾರ; T. ಮಾರ್, the breast, bosom; ಮಾರ್, the human breast; breadth). ನೊದು ಮಾರ ಅಳತೆಯ ಬಟ್ಟೆ (ಛಾನ್ದಾಪಫ, ಸಂಸರಣ Nr.).

ಮಾರ mārā. (= ಮಾರ). N. (Smd. 95; My.). See ನಿಡು, ಮೋಳಿಗೆ. — ಮಾರಬಯ (-ಮೋಯ). N. See Prv. s. ಮದ್ದುರು. — ಮಾರಪ್ಪು. N. (Bp. 30, 30). — ಮಾರಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 30 sum.). — ಮಾರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 41; 30, 29, 31; see ಅಕ್ಕಿ, ಎಳೆಯ ದಂಗಳಯ್ಯ, ಮೋಳಿಗೆಯ್ಯ). — ಮಾರವಿಳು. N. See ಮೋಳಿಗೆ.

ಮಾರ mārā. Killing, destroying, slaying. 2, death, pestilence. 3, hindrance, impediment, opposition (cf. ಮಾರ). 4, Kāma. 5, the evil one, the devil (with Buddhists). 6, a parasitical plant (ತರುಹ, ಬದ್ಧಣಿ Mr. 142).

ಮಾರಜಿತಿ mārā-jit. Conqueror of the devil: a Buddha.

ಮಾರಣ mārāṇa. Killing, slaughter;—being killed, destruction. 2, a magical ceremony having for its object the destruction of an enemy. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮಾರಣವಿಲ್ಲದ ಮಾಟವಿಲ್ಲ. — ಪೂರಾಣ ತೀದರೂ ಮಾರಣ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಮಾರಣಹೋಮ ಮಾರಾṇa-hōma. An oblation into the fire made with the object of killing an enemy (My.).

ಮಾರಮರ್ಧನ mārā-mardana. Śiva (Bp. 43, 1).

ಮಾರಮಾರಣ mārā-mārāṇa. Śiva (Bp. 37, 47).

ಮಾರವ mārava. (fr. ಮರು). Belonging to a region that is destitute of water.

ಮಾರವಕೊಪ ಮಾರಾṇa-kūpa. A well in a mārava region (V. 3, 61).

ಮಾರವಳಿ māravāli. = ಮಾರವಳಿ, (ಮಾರುಳಿ). — ಮಾರವಳಿಹುಲ್ಲು. A fragrant grass, Andropogon shoenanthus Lin. (ಮಾರಾತ್ಯಾಳ, ಭೂಸ್ತೃಣ, ಇದದ್ದನ್ನ ಬಹಳ ಸಾವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ Śi. 165).

ಮಾರವಾಡಿ māravāḍi. A native of Māravāḍa or Marvar (My.; Mhr.).

ಮಾರವಾಳಿ māravāḷi. = ಮಾರವಳಿ. — ಮಾರವಾಳಿಹುಲ್ಲು. Several kinds of fodder-grass of the genus Andropogon, as A. scandens Roxb., A. mollicomus Kunth., etc. (Z.; see ದೊಡ್ಡ-).

ಮಾರವೈರಿ mārā-vairi. Śiva (Bp. 40, 81; 55, 54).

ಮಾರಹರ mārā-hara. Śiva (Bp. 22, 5). 2, sign for a long syllable (Ch.).

ಮಾರಾಮಾರಿ mārā-mārī. Mutual fighting or beating (My.; Br., Mhr., H.).

ಮಾರಾರಿ mārā-ari. Śiva (Bp. 6, 26; 42, 10; V. 32, 4).

ಮಾರಿ mārī. Killing, slaying;—ruin. 2, any deadly disease, a plague, an epidemic, pestilence; the cholera (B. 5, 205). 3, the goddess of death: Durgā, Ōmūṇḍī (Ūpr. 5, 79). 4, N. ನಾರಿ ಪರವಶಾರಿ, ನಾರಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ದಾರಿ, ನಾರಿ ಸಕಲರಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿ; ಮುನಿದರೆ ನಾರಿಯೇ ಮಾರಿ (Sp.). ಮಾರಿಯ ಕಣ್ಣು ಹೋತನ ಮೇಲಿ. — ಮಾರಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋತ ಕಣ್ಣು ಕೊಡೆದ ಜಾಗೆ. — ಮನೆಗೆ ಮಾರಿ, ಪರಂಗುಪಕಾರಿ. — ಮಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾರಿ ಬಲ್ಲಳು. — ಅತ್ತಿತ್ತಲ ಮಾರಿ ಬನ್ನ, ಅತ್ತೆಯ ಬದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗಲಿ! ಎಷ್ಟು. — ಊರಿಗೆ ಬನ್ನ ಮಾರಿ ಉಣ್ಣಲ್ಲದೇ ಹೋಗದು. — ಕೇಳಿದ ಕಿವಿ ಊರಿಗೆ ಮಾರಿ ತನ್ನ. — ಜಾರಿಗೆ ನಿಶಿತಿಯಿಲ್ಲ, ಮಾರಿಗೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲ. — ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮದಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? — ತಾಯಿ ಮಾರಿಯಾದರೆ ತರಳನಲ್ಲಿ ಹೋದಾಳು? — ತೂಡುವಾಗ್ಗೆ ಹಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ಮಾರಿ ಬಾಲು. — ನಾರಿಯಾಗಿ ಸಮ ನಡೆಯದಿದ್ದವಳೇ ಮಾರಿ. — ನೆಣ್ಣು ನೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಾರಿ, ಕುಣ್ಣೆತ್ತು ಹೊಕ್ಕಲಕ್ಕೆ (or ಹೊಲಕ್ಕೆ) ಮಾರಿ (Prva.). See Bp. 6, 10; Bh. 1, 8, 81; ತರೆ, ಪೆರ್, ಮುದುಗು, ಮೆಯ್, ಹೆಮ್; Prv. s. ಅವುರು 2. — ಮಾರಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ಮಾರಿ Nos. 2-4. ಮಾರಮ್ಮನಿಗೆ ಗಣ್ಣು ನಿಲ್ಲ, ಬೀರದೇವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ತಿರುಲ್ಲ (used of unchaste widows). — ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಮಾರಮ್ಮ ಮರಿಗೆ ಹೆತ್ತಳು (Prva.). — ಮಾರಿಗುತ್ತ. -ಕುತ್ತ. = ಮಾರಿರೋಗ. (Abh. P. 14, after 49). — ಮಾರಿಜ. = ಮಾರಿರೋಗ. (My.). — ಮಾರಿದೇವ. N. (Bp. 30, 31; 36, 58; see ಮೋಳಿಗೆ). — ಮಾರಿಯ ಮೂರಿ. The destroying deity called Mārī. ಕಡೆ ಗಾಲದ ಮಾರಿಯ ಮೂರಿಯನ್ನಿ (Abh. P. 4, 38). ಪ್ರಲಯಕಾಲದ ಮಾರಿಯ ಮೂರಿಯನ್ನಿ (18, 119). — ಮಾರಿಯಪದ್. -ಉಪದ್. The cholera (My.). — ಮಾರಿರೋಗ. The cholera (My.; Śi. 295). ಮಾರಿರೋಗ ತಗಲು or ಬೀದು (My.). — ಮಾರ್ಯಮ್ಮ. = ಮಾರಮ್ಮ. ಮಾರ್ಯಮ್ಮ ಅಡಿಯದ ಕೋಣವೇ? (Prv.).

ಮಾರಿಕಾ mārīkā. A plague, a pestilence. — ಮಾರಿಕಾಲುಪದ್. The cholera (My.; Ūb. 161). — ಮಾರಿಕಾರೋಗ. The cholera (B. 5, 64).

ಮಾರಿಷ mārīṣa. = ಮಾರ್ಷ. An honourable man;—the manager or one of the principal actors (in dramatic language, ನರ್ತನದ ಹಿರಿಯ Mr. 83).

ಮಾರಿಚ mārīṣa. (fr. ಮರೀಚ). Kāśyapa. 2, N. of a rākshasa (Rām. 3, 7, 24).

ಮಾರೀಫತ್ತು mārīphattu. The instrumentality, authority, or knowledge of a person to an action; trust, charge; by means of, through or by (My.; Br.; Mhr., H. ಮಾರ ಫತ್ತು).

ಮಾರು mārū. = ಮಾರಿ. (My.; ವ್ಯಾಮ Śi. 212; ನೈಗ್ರೀಧ 431; ಯುಗ, ವ್ಯಾಮ, ನಾಲ್ಕು ವೇದಿ G.). ಮಾರುದ್ದ ಗುದಿಗೆ (ಛಿನ್ನಿ ಶಾಲ Śi. 290). ಗೇಣುದ್ದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮಾರುದ್ದ ತಪ್ಪುವದು (Prv.). See Dp. 172, 5; ಒಮ್; Prv. s. ಜೋಟುದ್ದ.

ಮಾರುಡಿಗೆ mārūḍigē. N. of a place (Bp. 51, 65).

ಮಾರುತ māruta. (fr. ಮರುತ). Proceeding from wind, etc. 2, wind, air. 3, N. of a metrical foot (Ch.).

ಮಾರುತಪ್ರೇಮಿ māruta-prēmi. Fire, Agni (My.). 2, an antelope (ತಪ್ಪರ, ಕೃಷ್ಣ Mr. 163).

ಮಾರುತಮಿತ್ರ māruta-mitra. Fire, Agni (Bp. 61, 82).

ಮಾರುತಸುತ māruta-suta. Bhīma (J. 4, 25).

ಮಾರುತಾತ್ಮಜ māruta-ātmaja. Hanumat (My.); Bhīma (My.).

ಮಾರುತಾಪ್ತ māruta-āpta. = ಮಾರುತಮಿತ್ರ. (Bp. 54, 11).

ಮಾರುತಿ māruti. Bhīma (Bh. 1, 10, 29. 32; J. 2, 22. 36; 4, 8). 2, Hanumat.

ಮಾರುತೇಷು māruta-ishṭa. Fire, Agni. 2, N. of a metrical foot (Ch.).

ಮಾರುಳಿ māruli. (= ಮಾರನಳಿ?). A kind of grass (ವಕ್ರ Mr. 110, one MS. ವಕ್ರ, and one ಮಾರುಳಿ; cf. ಮುರಳಿ?).

ಮಾರಿ mārī. (= ಮಾರ). N., e. g. in ಮಾರಿಗವಡ (My.).

ಮಾರ್ ಮಾರ್. ಮಾರ್. (= ಮಾರು 1). To be opposite, to be hostile, to oppose (ಇದಿರ್ ಸಿಂ. 117). ಮೂವರ್ ರಾಯರನೆ ಮಾಡುವನೆನಿದಿರ್ಕುಂ (ಸಿಂಧ. 76). ಮಾರ್ಪಂ (275). ಮಾರ್ಪದಿಗೆ ತೋರ ಬಾಕ ಕೂರ್ವಂ ತೋರ್ವಂ (275). ತಿವಧಕ್ರುಗಂ ಮಾರಾದಿನೆ? (Bp. 45, 18). See ಮಾರ್.

ಮಾರಿನಾ mārīṇa. (= ಮಾರಿನ). After, following; the next morning or day (ಸವತ್ರೆ ಓ. I, 31).

ಮಾರಿನೆ mārīṇē. Other, following, next. 2, thereupon (Ch. v. 80. 341). — ಮಾರಿನೆದಿನಸ. The next day (My.; B. 4, 52). — ಮಾರಿನೆರಾತ್ರಿ. The following night (My.; B. 4, 175).

ಮಾರಿಣಿ mārīṇi. (ಸಿಂಧ. 289). A barterer, a seller, a vaiśya (289).

ಮಾರಿಸು mārīsu. To cause to sell (My.). 2, to exchange, to change (as money, My.). ತಲಿಬಿಲ್ಲವನ್ನ, ತಲಿಗೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ಹರಿಗೆ ತಪ್ಪಲೇ ಮಾರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು (Prv.).

ಮಾರು mārū. 1. To take or give one thing for another: to barter, to sell (ಎಕ್ರಯ ಸಿಂಧ. Dh.; ಸಿಂ. 117; C.; T., M. ಮಾರು, Tē. ಮಾರು, to be changed, altered; to exchange, barter). ಮಾರುವಂ (ಸಿಂಧ. 232). P. p. ಮಾರ್. Present participle ಮಾರುವ (also J. 6, 16), once ಮಾರ್ವ (J. 6, 19). ಮಾರುವವನು (ಎಕ್ರೀಷ್, ಎಕ್ರಯಕ); ಮಾರುವ ದ್ರವ್ಯ (ಎಕ್ರೀಯ, ಪಣಿತವ್ಯ, etc.); ಮಾರಿದ್ ಬೇಡಿ ಅಂಗ ದಿಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವು (ಕ್ರಯ್ಯ); ಕೆಯ್ದುವ ಮಾರುವವನು (ಕ ಸ್ತಾಪನ, etc.); ಕೊಳು ಮೊದಲಿನ್ನ ಅಧಿಕಮಾಗಿ ಮಾರಿದುದು (ಅಧಿ ಕಫಲ, ಲಾಭ Nr.). ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಮಾರುವವನು (ಮೂಲಿಗ Nn. 43). ಕಳ್ಳ ಮಾರುವ ಗೃಹ (ಗಂಜಿ Mr. 198); ಮಾರುವ ತಾಪೆ (ಪೇಡೆ 350). ಕೊಟ್ಟು ಮಾರುವ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರುವಿಕೆ (ವಾಣಿಜ್ಯ Si. 299). ಕೊಟ್ಟು ಮಾರುವ ವ್ಯಾಪಾರಿ (ವಾಣಿಜ, etc. 324); ಮಾರುವವನು (ಎಕ್ರೀಷ್, etc. 324); ಮಾರುವದು (ಎವಣ, ಎಕ್ರಯ 325); ಹೆಣ್ಣಾ ಮಾರುವವನು (ಪೌಂಡಿಕ್, etc. 339); ಮಾಂಸ ಮಾರುವವನು (ವೈತಂಸಿಕ, etc. 340). ಅಂಗದೇ ಮಾರ್, ಗೊಂಗದೇ ಹೊದ್ದ. — ಪೀತಾಮ್ಬರ ಉಟ್ಟರೂ ಕೋತಪ್ಪರಿ ಮಾರ್ತೋದುದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). 2, to be sold, to sell (My.). ನಿನ್ನಿನ್ನ ಎತ್ತು ಮಾರ್ತು, ನನ್ನಿನ್ನ ಒಟ್ಟು ಮಾರ್ತು (Prv.). 3, to be changed into another form, e. g. in ಮದಿಹಂ ಮಾರು, to become motionless or paralyzed (for joy, etc., Bp. 36, 28). 4, to change (v. t., Bp. 32, 38). — See ಓಪ್ರ. 10, 12; Bp. 27, 21; 42, 5. 10; 60, 14; B. 1, 10; 2, 13; 4, 40. 44. 95. 196; 5, 79. 113. — ಮಾರಾಟ. -ಅಟ. Exchange, barter, selling (ಪರಿವೃತ್ತಿ, ಎನಿಮಯ Mr. 346; C.; B. 3, 29. 58; 4, 157; 5, 79. 127. 148). ಮಾರಾಟಾ ಮಾರುವನ (ಎಕ್ರಯಕ, ಬಣಹಗ); ಮಾರಾಟದ ಒಡವೆ (ಪಣ್ಯ G.). — ಮಾರಾಡು. -ಅಡು. To sell (ಸಿಂಧ. 232). — ಮಾರಾಡುಹ. -ಅಡುಹ. Bartering, selling (ಪರಿವೃತ್ತಿ, ಎನಿಮಯ, ವೈಮೇಯ Hk.).

ಮಾರು mārū. 2. = (ಮಾರು 1), ಮಾರ್. The state of being other, different, or next; that of being changed or altered;—that which is given in exchange, barter;—that which is put for sale;—selling, sale (ಎವಣ, ಎಕ್ರಯ Kr.; Tē., T., M.; see ಕೆಯ್; Prv. a. ಮಾರ್). 2, the state of being opposite or hostile. 3, the state of being reflected. See ಮಾರು; ಮುಮ್- a. ಮುಮ್. — ಮಾರ ಕೊಳ್ (i. e. ಮಾರನ್ನು-). To buy. ಮಾರ ಕೊಳ್ವವನು (ಕ್ರಯಕ, ಕ್ರಯಕ); ಮಾರ ಕೊಳ್ವು ವಸ್ತು (ಕ್ರೀಯ Nr.). — ಮಾರಿಂಕ. -ಅಂಕ (ಸಿಂಧ. 386; Kk. 97). A different, uncommon, not generally worn mark (of distinction, Rāv. 6, after 11). 2, the counterpart of any real form, a likeness (Bh. 1, 7, 19; 2, 3, 9). 3, that with which one vies: a rival (Bp. 49, 24). — ಮಾರಿದಿ. -ಅದಿ. An opponent, an enemy (ಮದುವಸಲ, ವಗಿ ಸಿಂ. 40; ಎರೋಧಧಾವ Kk. 67; ವಗಿ, ಎ. ಶಕ್ತು ಸಿ.). — ಮಾರಿನಯ. -ಅನೆಯ. Subsequent. ಮಾರಿನಯ ದಿನ (ಉತ್ತರೇದ್ಯುಸ್ Si. 477; My.). — ಮಾರಿಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. A merchant. ಮಾರಿಪ್ಪನ ಎತ್ತು, ಮಾರಿಪ್ಪನ ಗೋಣಿ (Prv.). — ಮಾರಿವ. -ಅವ. A seller (B. 5, 85). — ಮಾರಾನ್. -ಅನ್. To stand or hold out against, to oppose, to resist (ಸಿಂಧ. 284; Abh. P. 9, 69; 13, 121; Bp. 54, 50; 58, 37; Bh. 1, 6, 13; Ö. Bp. 8, 12; J. 7, 55; 20, 14). — ಮಾರಾನೆ. -ಅನೆ. Another or second elephant (Abh. P. 3, 80). ಮುಗಿಲಂ ಮಾರಾನೆ ತ್ರಂ (ಸಿಂಧ. 282). — ಮಾರಿಸು. -ಇಸು. To discharge an arrow in opposition (Abh. P. 5, 86). — ಮಾರಿಸುಗು. -ಕುಸು. To give one's self over to, to yield (Öpr. 8, after 56). — ಮಾರಿಗೋ. -ಕೋ. (= ಮಾರ್ಕೋ). To take up a hostile position, to quarrel about (Bp. 22, 64). — ಮಾರಿತ್ತರ. -ಉತ್ತರ. A reply, an answer (Sikv. 4, 133; T.). — ಮಾರಿತ್ತರಂಗೊಡು. -ಅಂಗೊಡು. To reply (J. 21, 24). — ಮಾರಿತ್ತಿನೇತ್ತ. Other or further three eyes (Bp. 24, 71). — ಮಾರಿವಾಣ್ಣು (ಸಿಂಧ. 205). Another jump, etc. — ಮಾರಿನೋಗ. Another or separate yoke (ಪ್ರಾಸಂಗ, ನೊಗಕ್ಕಿನ್ನಲೂ ಎರಡನೆಯದಾದ ನೊಗ Si. 277). — ಮಾರಿವೋಗು. -ವೋಗು. To enter another state: to grow amazed or bewildered (Bh. 4, 3, 10. 34; J. 4, 51); to fall under the influence of, to be brought into subjection (Bp. 26, 21). — ಮಾರ್ತೊಡ್ವು. -ಅಡ್ವು. To become opposite, to assume a hostile position (Grj. 6, after 67); to place or array opposite (J. 33, 31).

ಮಾರುಳಿ (mārū-uli). Another business or affair (Rām. 1, 16, 51).

ಮಾರುತಿ mārī. = ಮೋದಿ. See ಅದಿ..

ಮಾರ್ mār. = ಮಾರು 2. — ಮಾರ್ಕಟ್ಟೆ. (ಸಿಂಧ. 79, o. r. ಮಾರ್ಕಟ್ಟೆ). Another rule. — ಮಾರ್ಕಟ್ಟು. A selling-structure: "a market" (ಎವಣ, ಪಣ್ಯಎಣಿಕೆ Si. 106; My.). — ಮಾರ್ಕಟ್ಟೆ. See ಮಾರ್ಕಟ್ಟೆ. Another bank, etc. — ಮಾರ್ಕರ. Another or second throat (or voice). ಮಾರ್ಕರಲು ಭೈರವಂ (ಸಿಂಧ. 79, o. r. ಮೂರ್ಕರಲ-). — ಮಾರ್ಕರ್. To become opposite to, to front, to encounter; to oppose, to resist (ಸಮ್ಮುಖ ಸಿಂಧ. Dh.; ತಕ್ರಿಯ, ತೊಡರ್, etc., ಪ್ರತಿಪ ಸಿ.; Abh. P. 15, after 30 & 71 & 72; Sikv. 4, after 85). — ಮಾರ್ಕರ್. A counter-arrow (Bh. 1, 7, 34). — ಮಾರ್ಕರ್. To come down in an uncommon way or rushing. ಮಾರ್ಕರ್ ತೆರೆಗಂ ತರದಾರ್ತಮ ತನ್ನದಿಗೆ ಸುರನದಿವು ಮಮಂ (ಸಿಂಧ.

79. 286). — ಮಾರ್ತಲೆ. (Śmd. 79). Another head. ಮಾರ್ತಲೆಯ ದಿನಾಧಿವಂಗೆ ಪಿರಿದಾದೊಡಂ (Abh. P. 10, 235). — ಮಾರ್ದನ. An echo (Āpr. 2, 7; Abh. P. 12, 51; Bhāgavata 10, 18, 9). — ಮಾರ್ನದ. To march against (V. 36, 6). — ಮಾರ್ನಕ. Another stalk of the lotus (Āpr. 8, 10). — ಮಾರ್ನದಿ. To answer, to reply (Abh. P. 15, after 72; 16, after 7; Bp. 14, 10; V. 40, 39). — ಮಾರ್ವದ. 1. (ಮಾರ್ವದಿ). Equality, likeness (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಪಾಸಬಿ, ಎಣಿ, etc., ಸಮಾನ ಸಿ.). — ಮಾರ್ವದ. 2. Another or second host, etc. (Āpr. 5, after 39). — ಮಾರ್ವದೇಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see another force (Abh. P. 10, 28). — ಮಾರ್ವೆಚ್ಚ. Another step or move. — ಮಾರ್ವೆಚ್ಚೆಗಿದು. Another step or move to fail or become impossible (J. 6, 30). — ಮಾರ್ವೊಳವು. = ಮಾರ್ವೊಳವು. A reflected counterpart, a reflection (ಪಡಿನೆ ದಲ್, ಪ್ರತಿಬಿಂಬು ಸಿ.). — ಮಾರ್ವೊಯ್. To beat against; to resist, to oppose. ದಿಗ್ಗಜಯಮಂ ಮಾರ್ವೊಯ್ದೇ? (Śmd. 153. 255). — ಮಾರ್ವೊಳವು. = ಮಾರ್ವೊಳವು. (ಪಡಿನೆ ದಲ್, ಪ್ರತಿಬಿಂಬು Kk. 62; Śm. 64; Rāv. 6, after 24). — ಮಾರ್ವೊಳಿ. To be reflected (V. 4, 15; 23, 9). ದಾಲೆ... ಹಲಗೆಮಾಣಿಕದೊಟ್ಟಲರಿ ಮಗ್ಗುಲರಿ ಮಲಗಿಸಿ ಈಶ್ವರನು, ಮಾರ್ವೊಳವು ತನ್ನನೆ ಕಣ್ಣಿನೊಳಿವುತ, ನಗುತ (Pril. 3, 27). — ಮಾರ್ಬಟ್ಟಿ. Another road (Abh. P. 7, after 7 & 32). — ಮಾರ್ಬಟ್ಟಿ. Compound interest (My.). — ಮಾರ್ಬಲ. An opposing force (Śmd. 292; Abh. P. 2, after 62). — ಮಾರ್ಬಲಿ. To make opposition, to oppose (Bp. 21, 15; 22, 12; 27, 28; 32, 20; 58, 66; Ā. Bp. 47, 13; Rāv. 5, 117; Rām. 4, 6, 28; J. 2, 54). — ಮಾರ್ಬುಗಿಲ್. Opposing clouds (Abh. P. 13, 74). — ಮಾರ್ಬುಗಿನಿ. To evince anger against (Bp. 28, 32). — ಮಾರ್ಬಲ. -ಬಲ. = ಮಾರ್ಬಲ. (Śmd. 207 Mdb.; 386).

ಮಾರ್ಕೆ ಮಾರ್ಕ. A low caste of Karpātaka Brāhmanas (My.). ಮಾರ್ಕೆನ್ನಿಯ ಮಾರ್ಕಾಂಧೇಯ. N. of a fishi, son of Mṛkanḍu, and the author of the Mārkaṇḍeya purāṇa through the instrumentality of some sapient birds. (J. 32, 31). ಮೂರ್ಖನಾದವಗೆ ಮಾರ್ಕಣ್ಣಿಯನ ಆಯುಷ್ಯವಿದ್ದರೂ ಎನು ಫಲ? (Prr.).

ಮಾರ್ಕೆನ್ನಿಯಪುರಾಣ ಮಾರ್ಕಾಂಧೇಯ-purāṇa. N. of a purāṇa (Bp. 43, 76) in honour of Kṛishṇa.

ಮಾರ್ಕವ ಮಾರ್ಕava. The plant *Eclipta prostrata* Lin.

ಮಾರ್ಗ mārḡa. (partly fr. ಮೃಗ). Seeking, search; investigation, inquiry (ಅದಿ ಸಿಕ್ಕುಮ್ದು Mr. 475). 2, the track of a wild animal: any track, a road, a way (ಪಾದಿ Nn. 42; ಬಟ್ಟಿ 86; ಏಕವದಿ, ಬಟ್ಟಿ Mr. 187; see ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗ, ಬದಿ). 3, a channel, a canal. 4, mode, manner, method, characteristic, usage, custom, use (Śmd. 50; Kāv. III, 2; III, 1, A, 24. 25); style, diction (see ದೇಸಿ); the right way. 5, the month mārḡasīrsha (November-December). — ಮಾರ್ಗವೆತ್ತ. -ಂ-ತವು. The proper course or right way to be missed (Śmd. 114).

ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣ ಮಾರ್ಗa-kramana. Journeying (B. 5, 227. 298).

ಮಾರ್ಗಣ ಮಾರ್ḡana. Seeking, searching for; research; — begging, asking, destitute; — a beggar, a suppliant, a mendicant (ಯಾಡಕಜನ, ಬೇಡುವವರು Nn. 70; ಅಸೆಯಂ ಬೇಡುಂ Mr. 518). 2, an arrow (ಅಮ್ಬು Nn. 17; ತರ, ಅಮ್ಬು 70; ದಾಣ 75; ನಾರಾಣ 518). 3, an enemy (ಅರಾತಿ, ವೈ 70). 4, an inhabitant of hell (ಸನಾರಕ, ನಾರಕಜನಿಗಳು 70). 5, a kind of tree (ಕೇಡಕಾಂಫಿಪ್ರ, ಕೇಡಕದ ಮರ 70; ಕೇಡಕ 518).

ಮಾರ್ಗಣಿ mārḡaṇi. = ಮಾರ್ಗಣ. (ಕಾಣ್, ಅಮ್ಬು Nn. 116). ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ mārḡa-darśana. Exhibition of the right way or mode (Kāv. III, 1, 2, etc.).

ಮಾರ್ಗವಿದ ಮಾರ್ḡa-vida. One who knows the right way or mode (Śmd. 22. 172).

ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಮಾರ್ḡa-sīrsha. The month in which the full moon enters the constellation mṛḡasīras (November-December; B. 5, 307. 308).

ಮಾರ್ಗಸ್ಥ ಮಾರ್ḡa-stha. A traveller, a wayfarer. (My.; B. 4, 155).

ಮಾರ್ಗಾಂತರ ಮಾರ್ḡa-antara. Another road. 2, proximity to a road (J. 7, 16).

ಮಾರ್ಗಿಕ ಮಾರ್ḡika. A traveller. (My.). 2, a hunter.

ಮಾರ್ಗಿತ ಮಾರ್ḡita. Sought, searched; inquired after; pursued; — desired.

ಮಾರ್ಗೀಕೃತ ಮಾರ್ḡi-kṛita. Customary (Bh. 1, 7, 10).

ಮಾರ್ಜ ಮಾರ್ja. Cleaning; a cleaner, a scourer. See ತಸ್ತ.

ಮಾರ್ಜನ್ ಮಾರ್jan. "Margin" (My.).

ಮಾರ್ಜನ ಮಾರ್jana. Cleaning, cleansing, scouring, washing. 2, the plant *Symplocos racemosa* Roxb.

ಮಾರ್ಜನಿ ಮಾರ್jani. Wiping away, cleansing. See ಸ. 2, a broom.

ಮಾರ್ಜನೆ ಮಾರ್janē. (ಮಾರ್ಜನ). Cleansing the person by wiping or bathing or rubbing it with unguents.

ಮಾರ್ಜಾರ ಮಾರ್jāra. A cat.

ಮಾರ್ಜಾರಿ ಮಾರ್jāri. A female cat. 2, a civet-cat. 3, musk (ಜವಾದಿ Mr. 336).

ಮಾರ್ಜಾಲ ಮಾರ್jāla. = ಮಾರ್ಜಾರ. (ಮಂಜರ Bhn. 10).

ಮಾರ್ಜಾಲೇಶ್ವರನ್ಯಾಯ ಮಾರ್jāla-kīśora-nyāya. The rule of the cat and its kitten, i. e. the rule or instinct which leads the stronger to carry or protect the weaker (used of God when thought to act kindly independantly of man's faith and devotion, My.).

ಮಾರ್ಜಿತ ಮಾರ್jita. Cleansed, scoured, purified, swept.

ಮಾರ್ಜಿತೆ ಮಾರ್jite. Curds with sugar and spices.

ಮಾರ್ತಾಂ ಮಾರ್taṇḍa. The sun. 2, the number 12 (Āh.).

ಮಾರ್ತಾಂ ಮಾರ್taṇḍa. = ಮಾರ್ತಾಂ.

ಮಾರ್ತಾಂನೋಪಲ ಮಾರ್taṇḍa-upala. The sun-stone (ನೇಸರ್ಗ ಲ್ ಓ. II, 81).

ಮಾರ್ದಂಗಿಕ ಮಾರ್ದaṅḡika. (fr. ಮೃದಂಗ). A drummer (ಮರ್ದಳಿ II, 60; Āpr. 6, after 86).

ಮಾರ್ದವ ಮಾರ್ದava. (fr. ಮೃದು). Softness, weakness, mildness; kindness, gentleness (Bp. 18, 41; 24, 53; 33, 1; 40, 81; 43, 19; 55, 49).

ಮಾರ್ಪು ಮಾರ್pu. Exchange, change (My.; Tē.). — ಮಾರ್ಪು. To be altered, to change (My.).

ಮಾರ್ಮ ಮಾರ್ಮa. (fr. ಮಾರ್). = ಮರ್ಮ, (ಮಾರ್ಪ). An opponent (ಮರಿಸಿ Śmd. II; Śm. 48; Kk. 92, o. r. ಮರ್ಮ).

ಮಾರ್ಷ ಮಾರsha. (fr. ಮರ್ಷ). = ಮಾರಿಸ.

ಮಾರ್ಷಿ ಮಾರshi. Cleaning, cleansing, wiping, rubbing; — cleansing the person by wiping or bathing or rubbing it with unguents.

ಮಾಲ ಮಾಲಿ. = ಮಾಲು 2. — ಮಾಲಗಣ್ಣು. = ಮಾಲು. (My.). — ಮಾಲಗವು. -ಕವು. A leaning column (S. Mhr.).

ಮಾಲಿ mālā. = ಮಾದೆ, ಮಾಳ 4. N. of a district, lying west and south-west of Bengal (B. 2, 52). 2, N. of a barbarous tribe; a barbarian. 3, a forest or wood near a village (cf. ಮಲೆ 2). 4, deceit, fraud, artifice. 5, low, base (Sk.; Tē. ಮಾಲೆ, a Pariah, outcaste = ಚಳ್ಳಾಲ; vile, base, inferior, wild). — ಮಾಲಕಾ = ಮಾದೆ. (Tē.; Si. 178).
 ಮಾಲಿಕೆ mālaka. A forest or wood near a village. 2, the nimb tree, *Melia sempervirens* Roxb. 3, a garland; a ring.
 ಮಾಲಿಕುಮಿ mālakumi. Tbh. of ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, q. v. (ಇಂದ್ರಿ 8; ಕ್ರೀಡಾ ಕೆ. 7).
 ಮಾಲತಿ mālāti. The great-flowered jasmīn, *Jasminum grandiflorum* Lin. (ಪಾಟ Mr. 128; see ಪಾಟ).
 ಮಾಲನ mālāva. = ಮಾಳವ. N. of a country, Malva (Śmd. 120. 288). 2, N. of a rāga.
 ಮಾಲನೆತಿ mālā-vati. = ಮಾದನಿ (Ūt. I, 32).
 ಮಾಲಕಾರ mālā-kāra. A wreath-maker, a flower-seller, a florist (ಮಾಲಗಾಡಿ Hlā.).
 ಮಾಲಾತ್ಯೂಕ mālā-tripaka. A fragrant grass, *Andropogon schoenanthus* Lin.
 ಮಾಲಾತ್ಯೂರಣಿ mālā-tōrapa. = ಮಾಲೆದೋರಣಿ (Śmd. 381). A festoon.
 ಮಾಲಾಬಂಧ mālā-bandha. = ಮಾಳಾಬಂಧ. A band or chain of garlands.
 ಮಾಲಾರೂಪಕ mālā-rūpaka. A kind of rūpaka (Kāv. III, 3, B, 81 seq.).
 ಮಾಲಾವೃತ್ತ mālā-vṛtta. A class of vṛttas (Ūh.).
 ಮಾಲಿ mālī. Wearing a garland or chaplet. See ಅತು. 2, = ಮಾರಾಕಾರ. 3, N. of a rākshasa (Abh. P. 13, 121). 4, a gardener (Sk.; My.).
 ಮಾಲಿಕೆ mālīka. A garland-maker, a flower-seller, a florist (ಮಾಲಗಾಡಿ Mr. 376). See ಕುಸುಮ.
 ಮಾಲಿಕೆ mālīkē. A garland; a necklace; a collection of things arranged in a line; — a species of jasmīn. See ನವ, ಪುಷ್ಪ, ರಾಗ; Bp. 46, 62. 2, = ಮಾಳಿಗೆ, a palace.
 ಮಾಲಿನಿ mālīni. A female florist; — a woman who wears a garland. 2, N. of a vṛtta (Ūh.). 3, N. of the daughter of king Viravarma (J. 27, 12. 16. 17, etc.).
 ಮಾಲಿನೈ mālīniya. (fr. ಮಲಿನ). Uncleanliness, impurity; sinfulness (Bp. 40, 64; My.). 2, blackness, obscurity.
 ಮಾಲಿಸು mālīsu. To look obliquely, to turn the eye and cast a look from a corner, to leer (ಕಣ್ಣು Śmd. Dh.). 2, to bend to one side (v. t., as a post, etc., My.; Tē. ವಾಲ್ಟು). 3, to behold for a long time (ದೀರ್ಘಾರೋಕ Śmd. Dh.).
 ಮಾಲೀಕ mālīka. An owner; a master (My.; Br., Mhr., H.).
 ಮಾಲೀದಿ mālīdi. A kind of sweetmeat (ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರದು ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಿಸಿದ ಗೋದಿಯ ತುಕಡೆಗಳ ಚೂರು Ūh. 136).
 ಮಾಲೀಮ mālīma. A ship's officer, master (B. 5, 164; Mhr., H.).
 ಮಾಲೀಮ mālīsu. Grooming (of a horse, My.; Br., Mhr., H.).
 ಮಾಲು mālū. 1. = ಓಲು 3, ವಾಲು. To bend (v. i., My.; Tē. ವಾಲು, ವ್ರಾಲು).
 ಮಾಲು mālū. 2. = ಮಾಲ. Sloping, slanting; a

slope, descent (Tē. ವಾಲು). — ಮಾಲುಗದ್ದು. -ಕದ್ದು. An eye that looks obliquely, a squint-eye (My.).
 ಮಾಲು mālū. 1. = ಮಾಲು 2. Property; goods, wares (My.; Br., Mhr., H.). — ಮಾಲುಧಾರ. A man of property (My.); an owner (My.).
 ಮಾಲು mālū. 2. N. of a particular mixed caste; — 3. of one of Śiva's attendants; — a species of creeper.
 ಮಾಲುಧಾನ mālū-dhāna. A particular kind of snake (ಕೇರ Nr.; see Si. 77).
 ಮಾಲೂಮ mālūm. Known (My.; Mhr., H.).
 ಮಾಲೂರ mālūra. The bael tree, *Aegle marmelos* Corr. (ಕ್ರೀಫಲ, ಬಿಲ್ವ, ಬಿಲ್ವತ Mr. 112). 2, the wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr. (cf. ಬೆಳಲ).
 ಮಾಲೆ mālē. = Sk. ಮಾಲೆ, q. v.
 ಮಾಲೆ mālē. ಮಾಲಾ = ಮಾಳೆ 1. One of the tālas (Śmd. 884; Kk. 95; Śm. 77). A wreath, a garland, a chaplet: — a string; a necklace; a rosary. 2, a row, a line: — a series. See Prv. a. ತಾಲೆ 2. — ಮಾಲೆಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Sparks in rows (Rām. 6, 14, 20). — ಮಾಲೆದುಪ್ಪು. -ತುಪ್ಪು. A string of black bees. ಅವಳ ಕುರುಳಿ ಮಾಲೆದುಪ್ಪುಗಳ ಎಣೆ (Śmd. 139). — ಮಾಲೆದೊಡರ್. -ತೊಡರ್. A chain of garlands (Grj. 2, after 106). — ಮಾಲೆದೋರಣಿ. -ತೋರಣಿ. = ಮಾರಾತೋರಣಿ, q. v. — ಮಾಲೆಫು. -ಫು. A flower, or flowers, of a garland (Ūpr. 1, 125; 8, 47; Abh. P. 5, 124).
 ಮಾಲೆಗಾತಿ mālē-gāti. = ಮಾಲೆಗಾತಿ. (J. 5, 58; 6, 17. 19).
 ಮಾಲೆಗಾಡಿ mālē-gādi. (Śmd. 235. 246). = ಮಾರಾಕಾರ. (ಮಾಲಕಾರ, ಮಾಲಿಕೆ Nr.; ಮಾರಾಕಾರ, etc. Hlā.; ಮಾಲಿಕೆ Mr. 376; Ūpr. 3, 28; Ū. Bp. 47, 41). See ಪುಷ್ಪತಾರಕ.
 ಮಾಲೆಗಾರ್ತಿ mālē-gār-ti. (Śmd. 244. 246). A female wreath-maker or florist (Ūpr. 8, after 4; Grj. 2, 86).
 ಮಾಲೊಸರು mālōsaru. (Mr. 408, o. r. ಮೂಲೊಸರು).
 ಮಾಲೋಪಮೆ mālō-upamē. A kind of upamē (Kāv. III, 3, B, 63 seq.).
 ಮಾಲ್ಯ mālāya. A wreath, a garland, a chaplet.
 ಮಾಲ್ಯವತ್ mālāya-vat. Adorned with garlands. 2, N. of a mountainous range.
 ಮಾಲ್ಯವಂತ mālāya-vanta. Tbh. of ಮಾಲ್ಯವತ್. = ಮಾಲ್ಯವತ್ No. 2 (Bp. 19, 27; My.). 2, N. of a rākshasa.
 ಮಾವ māva. (Śmd. 25). Tbh. of ಮಾಮ. A mother's brother (My.; T., M. ಮಾಮ; Tē. ಮಾಮೆ); a wife's or husband's father (ತೃತುರ Nr.; My.; G.; ತೃತುರ, ಗದ್ದಿನ ತನ್ನಯಾ ಹೆಣ್ಣಿಯ ತನ್ನಯಾ Si. 191; ಪಾಟ, ತೃತುರ 444). ನಿಷ್ಕುವಿನ ಮಾವ (ದುಗ್ಧಾಧಿ Mr. 19). ಹೆಣ್ಣಿಯ ತನ್ನಯಾ ಹೆಸರಿರುವ ಮಾವ (ಬೊ ಮಂಗೊ, Bēdagina ōsupadi). ಮಾವದ್ದಿರ್ or ಮಾವಾಗರ್ (Śmd. 124. 126). ಮಾವಂಗರ್ (Ūpr. 6, 88; 7, 90). ಅತ್ತೆ ಮಾವದ್ದು (ತೃತುರ ತೃತುರ Si. 194; My.). ಅತ್ತೆಯ ತುಮುಲು ಮಾವ ದಾನ — ಕತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆ ಬಿಡದರೆ ಕೊಡೇ ಓದಿಯಿರುತ್ತೆ ಮಾವ ಬರ ಬೇಕು. — ಮಗನಿಗೆ ಮಾವ ಸತ್ತರೇನು? ಸೊಸೆಗೆ ಅಪ್ಪ ಸತ್ತರೇನು? (Prva). See Bp. 4, 49; Bh. 1, 8, 26; 2, 13, 48; Rāv. 9, 35; J. 6, 48. 58; 11, 6; B. 2, 89; ಸೋದರ.
 ಮಾವಟೆಗ māv-ṭiga. (Śmd. 240). (fr. ಮಹಾಮಾತ್ರ). An elephant-driver (J. 8, 22; ಯನ್ನೈ, ಹಸ್ತಿಪಕ Si. 421; ಅರೇಕ 466; My.; Tē. ಮಾವಟೆರು, ಮಾಪ್ಪೇರು).
 ಮಾವತ māvata. = (ಮಾವಟೆಗ), (ಮಾವಟೆಗ), ಮಾವತ್ತ, (ಮಾವತ್ತಿಗ), ಮಾವುತ, ಮಾವು. An elephant-driver, a mahant (ಹೇಸಿ Si.; My.; B. 5, 62; Mhr., H. ಮಹಾತ, ಮಾಪಾತ).

ಮಾವತಿಗ *māvatiga*. A mahant (Bp. 22, 15, 29; 61, 24; ಹಂಚಿಗ *Ct.* I, 18).

ಮಾವಂತ *māvanta*. = ಮಾವತ. (ಹಸ್ತಾರೋಹ, ನಿಷಾದಿ, etc. Nr.; ಹಸ್ತಾರೋಹ, ಹಸ್ತಪಕ, ನಿಷಾದಿ Hk.; ಜೋದ Kk. 65, ಸಿಂ. 51; Grj. 6, 75; Bp. 21, 37, 41; 59, 84).

ಮಾವಂತಿ *māvantiga*. = ಮಾವತಿಗ. (ನಿಷಾದಿ *Śmd.* 305; ಯನ್ತ್ರ, ಹಸ್ತಪಕ Nr.).

ಮಾವಿ *māvi*. = ಮಾಸು 2. The after-birth (Tē.). — ಮಾವಿಚಲ. The chorion (ಗರ್ಭಾಶಯ, ಜರಾಯು *Si.* 194).

ಮಾವಿ *māvi*. Of a yellowish green colour (C.; Mhr., H. ಮಾನಾ).

ಮಾವು *māvu*. = ಮಾ 2, etc. The mango; the mango tree, *Mangifera indica* Lin. (ಆಮ್ರ, etc. Mr. 112; C.). ಮಾವಿನ ಮರ (ಮಾಕನ್ನ *Nn.* 153). ಮಾವಿನ ಗಿಡ (ಆಮ್ರ, ಹೂತ, ರಸಾಲ *Si.* 129). ವಸಂತದೊಳ್ ಮಾವು ಬನ್ನದು (ಸಿಂಧ. 163). ನೆಲ್ಲಂ ಕಾಂಗುಂ ಮಾವುಂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯುಂ ಬೆಳೆವವರಿ ಕಟ್ಟಿನ ರಸದಿಂ (84. 256). See *Śmd.* 83; *Ūpr.* 6, 64; 7, 90. 152; Bp. 8, 75; *Ū.* Bp. 11, 5; *Rāṣ.* 2, 35. 37; J. 3, 8; 8, 4; 17, 4; 29, 45; *Si.* 228; B. 2, 16. 35. 51; ಇಮ್ಮಾವು, etc.

ಮಾವುತ *māvuta*. = ಮಾವತ, etc. (ನಿಷಾದಿ, ಹಸ್ತಾರೋಹ Mr. 157, o. r. ಮಾವತ; *Ū.* Bp. 47, 32; B. 4, 28; My.).

ಮಾವುಲಿಗ *māvuliga*. (Tbh. of ವಾಗುರಿಕ?). A man who uses nets for catching deer, etc. (ಮೃಗಯ, ಲುಬ್ಧಕ, ವ್ಯಾಧ, ವಾಗುರಿಕ Hk.).

ಮಾವು *māvta*. = ಮಾವುತ, etc. (*Ū.* Bp. 47, 44; My.).

ಮಾಕೌರ್ಯ *mā-kāurya*. Tbh. of ಮಹಾಕೌರ್ಯ, q. v.

ಮಾಕ *māsha*. A bean;—a kind of pulse, *Phaseolus radiatus* Roxb. (ಉದ್ದ Mr. 374); see ಉದ್. 2, a particular weight of gold, etc. (said to be about 17 grains troy).

ಮಾಕಕ *māshaka*. A particular weight of gold, etc. (ಎರಡು ಗುಲಗಂಜಲ ತೂಕದ ಬೆಳ್ಳಿ *Si.* 329).

ಮಾಕಪರ್ಣಿ *māsha-parṇi*. A kind of leguminous shrub, *Glycine debilis* Lin.

ಮಾಪಾಫುತ *masha-apūta*. A round flat cake of *Phaseolus radiatus* with a hole in the middle, especially used at *īrāddhas* (My.).

ಮಾಪೀಣ *māshīṇa*. A field of māshas.

ಮಾಪ್ಯ *māshya*. A field of māshas.

ಮಾಸ *māsa*. = ಮಾಸ 1. The moon; a month.

ಮಾಸ *māsa*. 1. The moon;—a month of thirty days (ತಿಂಗಳ *Śm.* 112). ಮಾಸಕ್ಕೆ ರಡು ಸಲ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರೂ ಕಾಸೋನ್ನ ಬಿಡಲಾಡಿ (Prv.). 2, the number 12. — ಮಾಸಕಟ್ಟೆ. N. (Bp. 56, 35). — ಮಾಸಗಟ್ಟೆ. -ಕಟ್ಟೆ. A monthly rule or practice (My.). — ಮಾಸ ಮಾಸ. rep. Every month (Bp. 26, 3; *Ū.* Bp. 47, 7).

ಮಾಸ *māsa*. 2. (Tbh. of ಮಹತ್; see ಮಾಸವಳ, ಮಾನಾಳ).

ಮಾಸಪಂಚಕ *māsa-pañcaka*. An aggregate of five months. 2, the fifth month (185v. 2, 99).

ಮಾಸರ *māsara*. A dusky colour (Tē.: mingled, mixed). ತುರಗವರ್ಣಂ... ಮಾಸರಮಾಗೆ ಮೌರ್ವನಕ್ಕು (Mr. 275, o. r. ಮವರನಕ್ಕು).

ಮಾಸರ *māsara*. 1. The meal of parched barley mixed with sour milk or buttermilk and covered with grass. 2, the scum of boiled rice, rice-gruel.

ಮಾಸರ (*mā-āsara*). 2. Tbh. of ಮಹಾತ್ರಯ. (*Ūpr.* 8, 50. 52; 9, 72). See *Ūpr.* s. ಬಗಿ 2.

ಮಾಸರಿ *māsari*. See ಲಂಕಾಮಾಸರಿಹುಲ್ಲ.

ಮಾಸಲು *māsalu*. Impurity, dirtiness (My.). ಒಟ್ಟಿ ಮಾಸಲಾಗಿದೆ (My.). — ಮಾಸಲುಬಟ್ಟೆ. A dirty cloth (My.). ಮಾಸವಳ (*māsa2-vala*). (*Śmd.* 234). = ಮಾಸವಳ್ಳ (234) and ಮಾನಾಳ. A great, mighty, influential man, a hero, a leader. — ಮಾಸವಳಮದನಮಹೇಶ. (*Śmd.* 207). The great lord Kāma who is very influential.

ಮಾಸವಳ್ಳ *māsa-vallā*. = ಮಾಸವಳ, q. v.

ಮಾಸಾರ್ಧ *māsa-ardha*. A half-month (ವಕ್ರ, ಹದಿನೆಯ ದಿನ *Nn.* 112; ವಕ್ರ Mr. 497). ಮಾಸಾರ್ಧವಾದರೆ ಅಮಾನಾಯೋ? ಹುಣ್ಣುಮೆಯೋ? ಎನ್ನು ಕೇಳಿದನಂತೆ (Prv.).

ಮಾನಾವಂತ *mā-śāvanta*. = ಮಹಾನಾವಂತ, q. v.

ಮಾನಾಳ *māśāli*. = ಮಾನಾಳ. (*Ū.* Bp. 47, 22).

ಮಾನಾಳು *māśāli*. (= ಮಾಸವಳ). A great man, a hero, a leader (Grj. 2, after 106; Bh. 7, 2, 7). ಆತನು ಕಲ್ಲಿನಾಥನ ಕಡುಗಲಿಯ ಮಾನಾಳು ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಬಲದೊಳು (Bp. 37, 46). ಆಕುತನವಾಧರಣವೇ! ಮಾನಾಳು ಮೆಯ್ಯೋಡ್ ಅದಿನಲ್ ಅಹಿತರ ಮೇಲೆ ದಾ! (Bh. 8, 4, 31). ವನಿತೆಯರು ಬಳಸಿದರು ಬವರದ ಮ ನಸಿಹನ ಮಾನಾಳಿನಿಂದಲಿ ಉಭಯಧೂಮಿವರ (Rām. 1, 16, 52).

ಮಾಸಿ *māsi*. A certain weight (Mhr. ಮಾಶೀ). ಅಯ್ದು ಗುಂ ಜೆಯ ಮಾಸಿ (ಮಾಸ G.).

ಮಾಸಿಕ *māsika*. Monthly. (*Si.* 243). 2, = ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ. (My.).

ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ *māsika-īrāddha*. A monthly *īrāddha* (My.).

ಮಾಸು *māsu*. 1. (= ಮಾಜು 1, etc.). To grow dim, to be obscured, to fade, to decrease (*J.* 15, 17; to become dusky, grey, or black; to be stained, to become foul, dirty, impure or filthy (ಮಲೀಮಸ *Śmd.* Dh.; ಮಲಿನತೆ *Śm.* 110; Bp. 21, 8; J. 18, 25; My.; B. 1, 6; Tē. ಮಾಯು; cf. ಮುಸಿ, ಮದಿ 2). 2, to dirty, to soil (My.; B. 2, 1; 5, 297). ಮಾಸಿದ ಹದೆಯ ಸೀರೆ (ನಕ್ಕಳ, ಕರ್ಪಟ Nr.). ಮಾಸಿದುದು (ಕತ್ತಲ, ಮಲಿನ, ಮಲೀಮಸ, ಮ್ಲಾನ Hk.; ಪಿಪ್ಪಲ, ಮಲಿನ *Nn.* 62; ಮಲೀಮಸ, ಮಲಿನ, ಕಚ್ಚರ, ಮಲದೂಸಿತ, ಕೊಡೆಯಾದುದು *Si.* 368). ಮಾಸಿದ ಕಾಲ್ ಮೊಗಂಗಳೆ ಮಲ್ಲಿಕಂಗಳಿಮ್ಬುದು; ನಸು ಮಾಸಿದ ಎಂಕಿಗಳೆ ಕಲಹಂಸೆಗಳಿಮ್ಬುದು (Hk.). ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಮಾಸೆ ಮಲ್ಲಿಕಾಪ್ಪುಂ; ವಕ್ರ ಮಾಸೆ ಕಲಹಂಸೆಯಕ್ಕುಂ (Mr. 178). ತುರಗವರ್ಣಂ... ಮಾಸೆ ಬೋರಂ (275). ದೋಸೇ ಮಾದಲಕ್ಕೆ ಮಾಸಿದವಳೆನ್ನ ಅಗದೇ?—ಒಟ್ಟಿ ಮಾಸಿದರೆ ಅಗಸಗೆ, ನಾಲಿಗೆ ಮಾಸಿದರೆ ಕೆರಕ್ಕೆ. —ಮಾಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೆದದಿದವಳು ಮುಸರೆಗೆ ಹೆದದಿದ್ದಾಳೇ?—ಮಾಸುವ ಮೂದಿಗೆ ಹೇಸುವ ಗಣ್ಣಿನಂತೆ (Prvs.).

ಮಾಸು *māsu*. 2. = ಮಾವಿ. Impurity, filth, dirt (T. ಮಾ, ಮಾಜು; M. ಮಾಜ್ಜು, ಮಾಜು, ಮಾಯ್ಜು). 2, the after-birth, placenta (ಜರಾಯು *Śmd.* Dh.; *Śm.* 110; My.; M. ಮಾಜ್ಜು, ಮಾಜು; Mhr. ವಾರ); the exterior membrane which invests the fetus, chorion (ಗರ್ಭಾಶಯ, ಜರಾಯು, ಉಬ್ಬ, ಕಲಬ Nr.). ಕೂತು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಚೀಲಂ ಜರಾಯು; ಆ ತಟದ ಗಲ್ಲಿ ಉಬ್ಬಂ; ಆ ತೊದಲಿಸುತ್ತಿಪ್ಪ ಮಾಸು ಕಲಲಂ (Mr. 808). — ಮಾಸುಚೀಲಂ = ಮಾವಿ. ಮಾಸು ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪಶುವು ಮೊದಲಾದವುಗಳು (ಜರಾಯು *Si.* 367). ಮಾಸೂರಿಣಿ *māśūrīṇa*. (fr. ಮಸೂರಿ). A field of lentils (ಮಸೂರಿಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ನೆಲ *Si.* 301).

ಮಾಸೋಪಮೆ māsa-upamō. A simile derived from the moon or the months (Kāvya. III, 3, B, 83 seq.).

ಮಾಸ್ಯ mā-sma. Not, no.

ಮಾಹಾಕುಲ māhākula. (fr. ಮಹಾಕುಲ). Of noble family or lineage, nobly born.

ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ māhātmya. (fr. ಮಹಾತ್ಮ). High-mindedness.

2, exalted state or position, greatness, majesty, dignity.

3, a work giving an account of the merits of any holy place or object, a legend.

ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ māhātmyō. = ಮಹಾತ್ಮ್ಯ. (ಭಗ Nn. 52).

ಮಾಹಿಸ māhisha. (fr. ಮಹಿಷ). Coming from or belonging to a buffalo.

ಮಾಹಿಷಿ māhishi. A she-buffalo (Ūpr. 4, 48).

ಮಾಹಿಷ್ಮತಿ māhishmati. N. of a city. (J. 9, 10, 11, 15).

ಮಾಹಿಷ್ಯ māhishya. The son of a Kshatriya father and a Vaisya mother.

ಮಾಹೆ māhē. A month (My.; Br., Mhr., H.).

ಮಾಹೆವಾರಿ māhēvārī. A monthly settlement; a monthly register of occurrences; monthly accounts (My.; Mhr.); monthly (My.; Br.).

ಮಾಹೇಯ māhēya. (fr. ಮಹಿ). Earthen, terrestrial.

ಮಾಹೇಯಿ māhēyī. A cow (ಹೋಮಧೇನು HIA.; ಮಹಾಧೇನು Mr. 180).

ಮಾಹೇಶ māhēśa. (fr. ಮಹೇಶ). Relating to Śiva. (J. 20, 14).

ಮಾಹೇಶ್ವರ māhēśvara. (fr. ಮಹೇಶ್ವರ). Relating to Śiva; a worshipper of Śiva (Bp. 3, 41; 7, 1; 36, 36; see ಎಲೆ.).

ಮಾಹೇಶ್ವರಿ māhēśvarī. Pārvalī, Durgā (Mr. 14).

ಮಾಳೆ māḷē. = ಮಾಲೆ, etc. To cease, etc. ಮುಟ್ಟುವ ಮಾಳೆವಳು (ಪುಟ್ಟುಹೀನ, ನಿಷ್ಕಲಿ HIA.). (2, to abandon, see ಮಾಳುಕು).

ಮಾಳೆ māḷa. 1. (Śmd. 40, one MS. ಮೋಳ). = (ಮಹಳ 1P). Mhr. ಮಾಳ, a loft). See ನಮಮಾಳ (P. Māb. MS. has ನಿಡು ಮಾಳ, q. v. s. ನಿಡು).

ಮಾಳೆ māḷa. 2. A plain, an extended tract of ground (My.; Mhr.; see ಗೋ.); a bed for filling in sea-water (B. 4, 202).

ಮಾಳೆ māḷa. 3. = ಮಹಳ 2, etc. (My.; Tē., M. ಮಾಳಯ; T. ಮಾಲಯ). ನಾಳೆ ಮಾಳಪಟ್ಟು, ಹೋಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಪ್ಪು (Prv.). — ಮಾಳಪಟ್ಟು. = ಮಾಳ. (My.).

ಮಾಳೆ māḷa. 4. = ಮಾಲ. Deceit, etc. See ಮಾಳಿಗ. 2, N. of men (My.). ಸಾಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಳವನಟ್ಟಿ ಮಾನು ತಿನ್ನು ಸತ್ತ (Prv.).

ಮಾಳಿ māḷi. N. ಮಾಳಿಯ ಭರ್ತೃ ಮಯ್ಯಾರಿ (Mr. 15).

ಮಾಳವ māḷava. = ಮಾಲವ. (Bp. 6, 18; 61, 30; B. 4, 39).

ಮಾಳವಿ māḷavi. A Malva woman. 2, N. of a rāga (My.).

ಮಾಳಾಬಂಧ ಮಾḷa-bandha. = ಮಾಳಾಬಂಧ. See ಅಬಾಧಾಗ.

ಮಾಳಾಯಿ māḷi-āyī. N. ಉಪ್ಪಿಣಿ ತಿಮ್ಮಿಣಿ ಮಾಳಾಯಿ, ಕಡ್ಡು ಹೊಡೆಣಿ ಸಾನ್ತಾಯಿ (Prv.).

ಮಾಳಿ māḷi. = ಮಾಳೆ 2. N. (of washer-women, etc. My.; Mhr. ಮಾಳಿ, a female gardener or florist). 2, a woman unable to copulate (My.).

ಮಾಳಿಗ māḷi-ga. (Śmd. 233). A deceitful man (P).

ಮಾಳಿಗಿ māḷigē. (Śmd. 40). (Tbh. of ಮಾಲಿಗಿ). A common house with a flat roof; an upstairs house with a flat roof (My.; ಅಟ್ಟಿ G.; Tē. ಮಾಳಿಗ, a house, abode; M. ಮಾ

ಳಿಗ, ಮಳಿಗ, an upper story; a palace; T. ಮಾಳಿಗ, a palace; a house; Mhr. ಮಾಳಿಗ, an upper story; a boarded loft; a sort of garret; see ಮಾಡ, ಮಾಡಿ 1); also flat roof of a house (My.; ದಡ್ಡಿ Ūt. II, 38; 8a; Kk. 46). ಮಾಳಿಗಯ ಕುಮ್ಮಿ (G. 184). ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಾಳಿಗಯ ಕುಮ್ಮಿ ಮೇಲೆ ಗುಬ್ಬಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ (B. 2, 5). ಗುತ್ತಹಂ ಗಳ ಮಾಳಿಗುರಿಯು (Bp. 56, 33). ದೂಳಿ ದೂಪವಾದೀತೇ? ಮಾಳಿಗಿ ಸ್ವರ್ಗವಾದೀತೇ?—ದೂಳಿಯಿಲ್ಲ ಮಾಳಿಗಿಯಾದೀತೇ?—ಕು ತದ ಮಾಳಿಗೇ ಎದ್ದದವ ಗಟ್ಟು ಹತ್ತಾನೇ? (Prva.). ಕೊ ನೆಲ, ಬಿಕ್ಕು. ಕಾಡು ಎಳೆಯುಕ್ಕು, ಲೋಡನಾಂತಕ್ಕು, ಕೂಡುಗಿ ಮುಟ್ಟು ಮಾಳಿಗಿ; ಭಕ್ತ ಗಿಯ್ದ ಅಚಾರವಿಕ್ಕು (8p.). — ಮಾಳಿಗ: ಮನೆ. A house with a flat roof. ಬಯ್ಯುಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಮದ ಕಡಿಮೆ ಬೀರುವದದ್ದು ಮಾಳಿಗೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ನಡಾವ ಎಲೇವನು (B. 4, 122).

ಮಾಳಿ māḷi. 1. ಮಾಳ. = ಮಾಲಿ. See ಮಾಳಾಬಂಧ.

ಮಾಳಿ māḷi. 2. = ಮಾಳ. N. of women. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲಿಗೆ ಅಗಸರ ಮಾಳಿಯೇ ಮುತ್ತಯ್ಯ (Prv.).

ಮಾಳುಕಿ māḷuki. (fr. ಮಾಳೆ). A wife who does not leave her husband (ಮಗಲ್ಮಾ, ಗದ್ದನ ಪತ್ತಿ ದಿಡ ದಾಳಿ Śmd. II).

ಮಾಲ್ ಮāḷ. = ಮಾಡು 1, q. v. To do, etc. ಮಾಡ್ (Śmd. 28, 217, 275); ಮಾಡ್ (89); ಮಾಡ್ (44); ಮಾಡ್ ದು (43, 79, 92, 151, 222, 375); ಮಾಡ್ (232, 270); ಮಾಡ್ (8m. 97). ತ್ರಿಸೋಮನಾಥಂ ನಮಗೆ ಅಭಿಮತಮಂ ಮಾಡ್ (Mr. 1a). ಮಂಡೂಳ ನೃಪಗೆ ನಿನ್ನು ಸೇವೆ ಮಾಡ್ ದುಮೈಗಳು (ಹಾ ಚಾರಿ, ಪುತ್ರಿ 204). ಒಲಿಗಳ ಮಾಡ್ವಂ (ಪತ್ತಿ 377). ನೀತಿಮ ಬಲ್ಲ ಪರುಷಂ, ಮಾಳುಗ ಕೆಡಿಸಿ ನುಡಿಯದಾತನ ಹಮರಂ, ಪ್ರೀತಿ ಯ ಮಾಡ್ವನಿ ನಡ್ವಂ, ಭೀತಿಯೋರ್ಪವನಿ ಧೃತ್ಯ (Sabbāśāhita-kandapadya).

ಮಾಲ್ ಮāḷ. Doing; performance, execution; business; manner, mode (Tē. ಮಾಟ್ಟ, ಮಾಟ್ಟ). ಪದವನ ಕಣ್ಣಿ ಅನ್ನಕನ ಕಾಲ್ಕಿ ಇವಿನ್ನೊಡಗೂಡಿ ಗಾವದಂ ತರ ದೊಡೆ ಬಲ್ಲಿದಂ ನಡೆದ ಮಾಡ್ವೆಯನಿಪ್ಪದೆ? (Grj. 1, 26). See Śmd. 38, 64, 128, 187; Ūh. v. 132; Ūpr. 8, 49; Bp. 3, 37; 22, 14; 84, 6; 60, 30; J. 2, 26; 5, 24; 19, 29.

ಮಿಕೆ mika. Tbh. of ಮೈಗ. (My.; B. 4, 37, 181).

ಮಿಕೆ miki. (= ಮಿಟಿ). A term in imitation of blinking (Tē. ಮಿಟಿಂ, to blink the eyes; T., M. ಮಿಟಿಕ್ಕು, to open the eyes; Mhr. ಮಿಡಮಿಡ, blinking). — ಮಿಕೆ ಮಿಕೆ ನೋಡು = ಮಿಟಿ ಮಿಟಿ ನೋಡು. To look at in a blinking and inquisitive manner (B. 3, 74).

ಮಿಕ್ಕು mikku. 1. (= ಮರುಕು 2). A groan. — ಮಿಕ್ಕು. — ಎನ್ನ. To groan (Bp. 54, 81).

ಮಿಕ್ಕು mikku. 2. P. p. of ಮಗು.

ಮಿಕ್ಕು mikku. 3. = ಮಗು. To grow abundant, to increase (Bp. 18, 17; to exceed (B. 5, 234, 284); to remain, etc. (T., Tē. ಮಿಂಕು). ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದ ಎನ್ನ ಮಿಕ್ಕಿದವನಿಗೂ ಅಗದು (Prv.). — ಮಿಕ್ಕೇಯ. To rise greatly (Grj. 3, 12).

ಮಿಕ್ಕು mikku. 4. Excess; the state of being more or above or other; remainder, rest (My.; T. ಮಿಕ್ಕ; Tē. ಮಿಂಕು). ಮಿಕ್ಕಿನ ಎಥಕ್ಕಿಗಲ್ (ಉದಾ ಎಥಕ್ಕಿಗಲ್ Śmd. 149 Om.). See Bp. 18, 14, 22; 14, 10; 18, 102; 19, 28; 23, 22; 37, 25; 38, 65; 43, 34; 50,

42; 51, 20; 57, 64; 58, 32; 59, 56. — ಮಿಕ್ಕಾ. — ಅಗು. To be left, to remain, to be another (B. 3, 21; My.). ಜೀವರ ತ್ವಕೇತುರೇ ಮಿಕ್ಕಾದ ಪಾಪಾಣಂ? (S. 62).
ಮಿಗ migā. Tbh. of ಮೈಗ (Smd. 353; ಮೈಗ Nn. 59; ಎರಲೆ Ss.). ಪಕ್ಕ ಮಿಗಂಗರ್ (Smd. 89). ಮಿಗಮಂ ಕೆಡಪುನ ಗುಡಾ (ಇಡಿಸರ್ II). ಮಿಗಮರ್ವ ತಾಣಂ (ಪನೆ Kk. 73; Smd. 31). — ಮಿಗಗಡಪು. — ಕೆಡಪು. To cause beasts to fall into. ಮಿಗಗಡಪು ವೆಡೆ (ಇಡಿಸರ್ Smd. 31). — ಮಿಗಗಿಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ಯ. Siva (ತೆವ Kk. 4; ಕತ್ತರ Smd. 2). — ಮಿಗದ ಅಂಕೆಗ. Having the mark of an antelope: the moon (R.). — ಮಿಗದಾಣ. — ತಾಣ. A place for beasts (ಹನೆ Smd. 96). — ಮಿಗದೇರ. — ತೇರ. Wind, the wind-god (ಅನಿಲ Kk. 16; Smd. 13; Sēv. 1, 39). — ಮಿಗ ಲಕ್ಷಣ. The moon (ತೆವ Kk. 44; ಹನ್ನ Smd. 16). — ಮಿಗವ ಕೈಗ = ಮಿಗವಕ್ಕೈಗ, q. v. — ಮಿಗವಕ್ಕೈ. — ಪಕ್ಕೈ. The lair of a wild beast (ಹನೆ Kk. 52). — ಮಿಗವಕ್ಕೈಗ. — ಪಕ್ಕೈಗ. He on whom an antelope reposes: the moon (ಹನ್ನಿರ, etc., ತೆವ Kk. 44, o. r. — ವಕ್ಕೈಗ). — ಮಿಗವಗ. — ಪಗ. A tiger (Sēv. 1, 39). — ಮಿಗವಟ್ಟ. — ಬಟ್ಟ. A track of wild beasts (ಸರು Ss.). — ಮಿಗವಡ್. — ಮುಡ್. A young beast (ಕೊಣಸು Kk. 53). — ಮಿಗವೇಣ್ಣೆ. — ಬೇಣ್ಣೆ. Hunting wild beasts (ಸರವ Kk., o. r. ಸವರ್).

ಮಿಗತೆ migatē. Surplus; remnant, rest (My.; Tē.).

ಮಿಗಲು migalu. = ಮಿಗಲು. (My.).

ಮಿಗಸು migasu. = ಮಿಗಸು. (My.).

ಮಿಗಿಲು migilu. ಮಿಗಿಲ್. = ಮಿಗಲು. Greatness, muchness, abundance; excellence, superiority, surpassingness; superabundance, excess; remainder, rest (My.; Tē.). ಮಿಗಲೆ, ಮಿಗುಲು, ಮಿಗುಲಿ. ನಲನ್... ಪಕ್ಕಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ನಾಳು ಮಡಿ ಮಿಗಲ್ (Rām. 3, 2, 18). ಜನಪಂ... ಅಕ್ಕನು, ಜನಪರಲಿ ಮಿಗಲೆನಿಸಿ, ರಾಜ್ಯವ (3, 2, 25). ಸನ್ನ ನಾಡು ಸಮಸ್ತವಸ್ತುಗಳನ್ನ ಪೂರಿತಹಸ್ತಿನಾಪೂರದಿಂದ ಮಿಗಲ್ (Bh. 1, 8, 27). See Ch. v. 4, 8; Ūpr. 2, 91; 5, 26; Bp. 52, 8. — ಮಿಗಿರಾಗು. — ಅಗು. To become or be greater or superior, to surpass, to excel (J. 18, 25; My.). ಗಜಹ ಯರೂಢಿಯೊಳ್ ಭಗವತ್ತನಿನ್ ಆ ನಲನಂ ಮಿಗಿರಾದಂ (Smd. 208). ತಪ್ಪದೀ ಪಥಮ್ ಎಲ್ಲರೊಳು ಮಿಗಲಿಸ್ತ ಕನ್ನಡ ಬೊಮ್ಮದೇವನಗಲ್ (Bp. 31, 25). ಮಿಗಿರಾದವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗೆಗಾದನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ತಿ ಸಲ್ಲ (Prv.). 2, to be left as a remnant (My.).

ಮಿಗಿಸು migisu. = ಮಿಗಸು. To make great or excessive, etc. (J. 8, 31; 17, 57); to cause to be left or remain (24, 23; My.).

ಮಿಗು migu. = ಮಿಕ್ಕು, (ಮಿಂಚು 1). To grow great, abundant or excessive (ಪಿಂದಾಗು Smd. 31), to exceed, to grow more or larger (ಅತಿಕ್ರಮಣ Smd. Dh.; Smd. 31);—to superabound, to be in excess, to be over and above, to remain over, to be left as a remnant, to remain; to be other or not the others (ಅವಶಿಷ್ಟ Smd. Dh.; Smd. 31; ಅಲ್ಲದೆ ಉದ್ Smd. 119. 144. 256 Cm.; ಉದ್ 134. 210. 252 Cm.; My.; T.);—to go beyond, to surpass, to put into shade (ಮಾರ್ಕೋ, ತಳೆಯ್, ಮಾಡು, etc., ಪ್ರತಿಹತ Ss.; Ūpr. 1, 38. 101; J. 7, 31; 10, 12; 16, 7);—to be counteracted (see ಮನ-). P. p.

ಮಿಕ್ಕು (Smd. 284. 287). ಇವದಿನ್ನ ಮಿಕ್ಕುವಂ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುದು (Smd. 134). ಮಿಕ್ಕುದು (ಉಲ್ಲಾಸ, ಉದ್ಭಟ, ಉತ್ಕಟ, ಉದ್ಭತ); ಉಲ್ಲಾಸ ಮಿಕ್ಕುದು (ಎಫಸ, ಭುಕ್ತತೇಜ Hk.). ಬಿಳುಪು ಮಿಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ವಳು (ನಾಮಲೋಚನ Nr.). ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಕ್ಕುದು (ಎಫಸ Mr. 220). ಪಟ್ಟಾಭಿಷಕ್ತರು ಅದ ರಾಣಿ ದೇವಿ, ಮಿಕ್ಕುನ್ನಾ ರಾಜಪತ್ನಿ ಭಟ್ಟಿನಿ (Si. 65). See Smd. 136. 207. 284. 287; Ūpr. 8, 87; Bp. 5, 61; 21, 23; 32, 10. 32; 35, 36; 40, 34; 43, 27. 28; 47, 50; 51, 48. 50; 55, 4; Mr. 7; Smd. 6; Bh. 1, 10, 29; 2, 13, 6. 10. 11; Rāv. 5, 129; 6, after 11, thrice; 6, after 137; 8, after 125; 13, 26; 13, after 70; 13, 77; 13, after 91; J. 7, 31; 8, 2; 10, 12; 28, 22. 57; 29, 23. 46; 30, 24; Si. 243. 317; Mr. a. ಕಡು 1; ಕೆಯ್ಯು.

ಮಿಗಿ migē. 1. Abundance, excess (T. ಮಿಗೈ; see ಒಗು).

ಮಿಗಿ migē. 2. (Smd. 110). Infinitive of ಮಿಗು: So as to abound, abundantly, excessively, much; further; well (ನಾಡೆ, ಎಡೆ, ಅವಗಂ, ನೆಡೆ, etc., ಅಧಿಕ Smd. 391; ಕರಂ, ನೆಡೆ, ನೂಕದು, etc. Smd. 58; ಪಾದಪೂರಣಾ ಘಂ Ūt. I, 19; II, 84). ಮಿಗಿ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾತನು (ನಾಗೀಶ, ವಾಕ್ಯತಿ Nr.). See Smd. 112. 221. 273; Smd. 10. 11. 79. 100; Grj. 10, 112; Bp. 2, 42; Bh. 1, 20, 55; 2, 13, 46; 3, 13, 35; Rāv. 5, 33. 37; J. 3, 25; 28, 5. 18. — ಮಿಗಿ ಮಿಗಿ. rep. (Bp. 22, 65). — ಮಿಗಿವೋಗು. — ವೋಗು. To grow abundant, etc. (Ūpr. 1, 69).

ಮಿಗಿ migē. Tbh. of ಮೈಗ. — ಮಿಗಿವರಗ. — ವರಗ. The moon (ಹನ್ನ Ūt. I, 46).

ಮಿಂಗು miṅgu. (= ಮುಂಗು). To swallow (Tē.; R.; T. ಮಂಗು, ಮಿಕ್ಕೈ, ಮಿಂಗು, ಮಿಂಗು, to eat).

ಮಿಜಾಜು miṅṅju. Fastidiousness, airs and affectation, high notions and fancies (My.; Mhr., H.).

ಮಿಂಚಿಸು miṅṅṅisu. To cause to shine, to make bright, to furbish, to polish (My.).

ಮಿಂಚು miṅṅu. 1. (= ಮಿಗು, etc.). To become great, to excel, as in any work (My.; Tē.; T. ಮಿಂಚು);—to go beyond, to exceed (My.; Tē., T.). ಅಯ್ಯತ್ತ ವರುಷಗಳಿಗೆ ಮಿಂಚಿದ ವಯಸ್ಸು (ಸ್ಥಾವರ, ವೃದ್ಧತ್ವ Si. 195);—to expire, as a period, to pass beyond reach (My.; Tē. ಮಿಗುಲು);—to behave overbearingly or proudly (My.; Tē., T.). See ಕೆಯ್ಯುಚು 2.

ಮಿಂಚು miṅṅu. 2. (= ಮನುಕು 1, etc.). To shine, to be bright, to sparkle, to glitter; to flash, to lighten (ದೀಪ್ತ Smd. Dh.; Smd. 35; C.; T., M. ಮಿನ್ನು). ಚಳಿಚಳನೆ ಮಿಂಚಿತ್ತು ಸಿಡಿಲ ಕೆಯ್ಯಿವೆಗೆಯೋಲ್ (Smd. 229). ಮಂ ಚುವ ಬಟ್ಟಿಹ ತೊನ್ನು (ಕೋಶ, ಮಣ್ಣಲಕ Nr.). See Bp. 42, 30; Smd. 41; Bh. 1, 19, 20; Rāv. 6, 54; 8, 102; J. 3, 3; 4, 30; 17, 2; ಕೆಯ್ಯುಚು 1.

ಮಿಂಚು miṅṅu. 3. Shine, lustre, brightness, glitter; lightning (ಕಳೆ, ಕದಿರು, ಮಿಮಗು, ಹದಿ, ಡಾಳ, ಮಿಮಗು, ಪೊಳಪು, etc., ಕಾನ್ತಿ Smd. 15; ಕಾನ್ತಿ Kk. 25; ದೀಪ್ತ Smd. 35; ಭ್ರಮರ, ಹೊಳಹು Nn. 63; ವಿದ್ಯುತ್ Smd. Dh.; ವಿದ್ಯುತ್ತು Smd. 35; ತಮ್ಮೆ, ಹವಲೆ, ಕ್ಷಣಿಕೆ, etc. Hk.; ಭನದೀಪ್ತ, ಸೌದಾ ಮಿನಿ, ಹವಲೆ, etc. Mr. 43; ತಮ್ಮೆ, ತಪ್ಪದೇ, etc. Si. 30; ಪ್ರಾದಿನಿ, ತಟಿತ್ 435; ವಿದ್ಯುತ್ 480; ಮುಗಿಲ್ವೆಗು Ss.; C.; Tē.; T. ಮನ್; M. ಮಿನ್ನು). ಕಾರ್ಗಲ ಮಿಂಚಿನೋಲ್ ಪೊಳೆದವೊ ದಾರ್ಗಲ್! (Smd.

218 Mdb.). ಬೀಸುವ ಬಿಡುಗಾಳಿ, ಕೊಳ್ಳ ಮದ್ದ, ಪುಟ್ಟು ಸಿಡಿಲ, ಚಿಲಿವು ಮುಂತಾದ (218 Mdb.). ಖಡ್ಗಾಯುಧಶಾಸನಂ ಪೂರ್ವ ಮಂಚನೆ ಪೋಲಿರೆ ಬೀಸು! (272). ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಮಂಚಿನ ಭಯ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). See Öpr. 2, 92; 4, 38, 42; Bp. 34, 29; 87, 25; 40, 57; 42, 4; Räv. 6, 54; 8, 118; 13, 78; J. 2, 1; 3, 25; 5, 11; 12, 19; 15, 17. 2, a silver-ring worn by married women on the second toe (My.; Të.; T., M. ಮಂಚ). ಮಂಚ ಕಡಗ ಕಾಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮದು ವೆಯೇ? (Prv.). — ಮಂಚುಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲ. Talo (ಅಪ್ರ W. p. 540). — ಮಂಚುದರೆ. — ತಲೆ. A shining head (from being bald, oiled, etc. Bp. 51, 54). — ಮಂಚುಪುಡಿ. A powder used in anointing the body. ಮೆಯ್ಯಂಚುಪುಡಿ (ಚರ್ಚ, etc. Si. 225). — ಮಂಚುಬಳ್ಳಿ. The heart-pea (ಪಾರಾವತಾಂಘ್ರಿ, ಕರಳಿ, ಪಕ್ಕ, etc. Si. 159). — ಮಂಚುಬುದು. — ಪುದು. (Smd. 204). A fire-fly, a fire-worm (ಬದ್ವೇತ, ಜ್ಯೋತಿರಿಂಗಣ Nr.; ಪತಂಗ, ಶಲಭ Nn. 61; ಬದ್ವೇತ Mr. 176; Bh. 7, 6, 59; J. 9, 16). ಸಂಯೋ ಸೂರ್ಯಗೆ ಕೋಟಿ ಮಂಚುಬುದುಗಳ? (Sä. 62). — ಮಂಚು ಮಾಡು. To cause to shine, etc. (My.). 2, to decorate one's self (My.). — ಮಂಚುಪುದು. = ಮಂಚು ಬುದು. (My.; ಇನ್ನೂ ಗೋಪ. G.).

ಮಿಟಕಿಸು mitakisu. To open and shut (the eyes) rapidly; to twinkle, to blink; to beckon with the eye; to look at inquisitively with the eyes half shut; to stare (My., with or without ಕಣ್ಣು; see Të. & T. s. ಮಕ).

ಮಿಟಕು mitaku. = ಮಿಟಕಿಸು. (My.).

ಮಿಟಗರಿಸು mitagarisu. = ಮಿಟಕಿಸು. (My.).

ಮಿಟಲ mitala. = ಮಿಟಲ 2, ಮಿಟಲ, (ಮಿಟಲ), ಮಿಟಲಿ. — ಮಿಟಲಿಗಡ. A small craggy tree with rough leaves, *Epicarpurus orientalis* Blam. (Z.). See ಮರ.

ಮಿಟಲಿ mitali. 1. = ಮಿಟಲಿ, q. v.

ಮಿಟಲಿ mitali. 2. = ಮಿಟಲಿ, etc. (Its leaves are used like sand-paper, My.).

ಮಿಟಲೆ mitalē. = ಮಿಟಲಿ, etc. (My.).

ಮಿಟಾಯಿ mitāyi. = ಮಿಟಾಯಿ. (My.).

ಮಿಟಿ miti. (= ಮಕಿ, ಮಳೆ). Blinking; staring (see s. ಮಕ). — ಮಿಟಿ ಮಿಟಿ ನೋಡು. = ಮಕಿ ಮಕಿ ನೋಡು. (My.). — ಮಿಟಿಮಿಟಿಗ್ಗ. A svarga in which the deities (who do not shut the eye-lid) only stare at one another, a svarga that has no attractions and offers no happiness (Öpr. 4, 80; My. as ಮಿಟಿಮಿಟಿಗ್ಗ).

ಮಿಟಿಲ mitila. (= ಮಿಟಲಿ, etc.). N. of a plant (ಪ ಮರ Mr. 116).

ಮಿಟಿಲಿ mitili. N. of a plant (ಮಾಟ Mr. 133, o. r. ಮಿಟಲಿ).

ಮಿಟ್ಟ mitṭa. = ಮಿಟ್ಟನೆ, q. v.

ಮಿಟ್ಟನೆ mitṭanē. (fr. ಮರುಕು 1 or ಮರುಕು). (= ಮರ, etc.). In a sorrowful manner. — ಮಿಟ್ಟನೆ ಮರುಕು. To be greatly grieved, to weep on account of sorrow (V. 34, 92). ಮಿಟ್ಟನೆ ಮರುಕು (ಅದರ್ Öt. II, 27; Smd. 59; Kk. 43, o. r. ಮಿಟ್ಟ ಮರುಕು).

ಮಿಟ್ಟು mitṭu. = ಮಿಟ್ಟಿ 2, ಮಿಟ್ಟಿ 2. Rising or high ground, a hill (Të. ಮಿಟ್ಟು; see ಇದುವಿಟ್ಟು; T. ಮಿರರ್,

ಮಿರರ್, greatness; M. ಮಿರಕಿ, ಮಿರಕಿ, strength; cf. ಮಾಟು 4, etc.). 2, a mass, a multitude. ಮಿಟ್ಟಿಮ್ಪು ಮಿಟ್ಟಿ ಅಪ್ಪು (Öt. II, 78).

ಮಿಟ್ಟಿ mitṭi. 1. = ಮಿಟ್ಟಿ 1, q. v. (Räv. 5, 52).

ಮಿಟ್ಟಿ mitṭi. 2. = ಮಿಟ್ಟು, etc. The state of being high, raised, or jutting out (T.); rising ground, a hill (My.; Të.; T. ಮಿಟ್ಟಿ, ಮೇಡು; see ಮಿಟ್ಟು, ಮೇಡು). See ಮೂವಿಟ್ಟಿ. 2, a mass, a large number (Bh. 7, 4, 32). — ಮಿಟ್ಟಿ ತಗ್ಗು. Hills and dales (My.). — ಮಿಟ್ಟಿನೆಲ. Rising ground (My.). — ಮಿಟ್ಟಿವರದಾ. A kind of gold pagoda worth four Rupees (Të.; R.).

ಮಿಟ್ಟಿ mitṭi. = ಮಿಟಲಿ, etc. (My.). See ಮರ.

ಮಿಟಾಯಿ mitāyi. = ಮಿಟಾಯಿ. Sweetmeats (My.; B. 3, 101; Mhr., H. ಮಿಟಾಯಿ; Mhr. ಮಿಟಾಯಿ, sweetness; Mhr., H. ಮಿಟಾ, sweet).

ಮಿಟಾಯಿಗೂಡಿ mitāyi-gāḍi. A maker, or seller, of sweetmeats (My.).

ಮಿಟಾರಕಡಿ mitṭa-lakadi. Sweet wood: liquorice root (ಮ ಧುಕ, ಮಧುಯಷ್ಟಕೆ, ಅತಿಮಧುಕ, etc. Si. 148; H.).

ಮಿಡ midā. (= ಮಿಟ್ಟನೆ), (ಮಿಡಿ), ಮಡು. Sorrowfully. — ಮಡ ಮಡನೆ ಮಡುಕು. = ಮಿಟ್ಟನೆ ಮಡುಕು. (Bp. 24, 56). ಮಡ midā. Tbh. of ಮುಡ. Siva. (ಈತ್ತರ Smd. 2).

ಮಿಡತೆ midatē. = ಮಿಡಿ, etc. (My.; Të.).

ಮಿಡಿ midī. 1. = ಮಡ 1, etc. The heel (Räv. 5, after 55). See ಹಿಮ್ಮಡಿ. — ಮಿಡಿಮಿಡಿ. — ಮಿಡಿ. To seize (another's) heel (J. 15, 31).

ಮಿಡಿ midī. 2. (= ಮಿಳಿ). A bush, a small shrub (T. ಮಿಡಿ; T. ಮಿಡಿ, ಮಿಟ್ಟು, to be pressed or throagled). See ಗೊಡಿ, ಗೋಡಿ.

ಮಿಡಿ midī. 3. (= ಮಾಟು 2). To strike at or strike with a finger or the fingers (as on earthen pot to prove its soundness, My.); to fillip (see ಬೆರಲ.); to strike with the index, as the strings of a lute, etc. (ಅಂಗುಲಿಪ್ರಕರಣ Smd. Dh.; Smd. 92; M.; T. ಮಾಟು, Të. ಮಾಟು). 2, to toss up with the thumb, as a Rupee (My.; Të.). 3, to move with a jerk of the fingers, to pull or extend the string of a bow (Bh. 7, 10, 38; J. 12, 46; 13, 64; T.). ಬೀಡತಿಯು. . . ನುಣ್ಣಟ್ಟ ಮೊಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಯನಿಟ್ಟು, ಸಿಕ್ಕ ಗುಂಪರಿ ಒರಿದೊರಿದು ಮಿಡಿದು, ಪಾಟು, ಪಾಟಿರೆ (Rāgh. 17, 66). ಗಲ್ಲವನೊಡನೆ ಮಿಡಿದು (Bp. 15, 13). ಪಾಟಮಂ ಒಡಿದು, ಮಿಡಿದು (J. 8, 85). ಮಿಡಿದೊಡನೆ ಅಮೃತರಸದಿಂದ ನಲವ ತುಂ ಗೊಡಮೇಲೆಯನ್ ಅವನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದೊಳಿಟ್ಟು ಒತ್ತಿದೊಡೆ (11, 17).

ಮಿಡಿ midī. 4. P. p. of ಮಿಡಿ, in ಮಿಡಿ ಮಿಡಿದು (Bh. 8, 21, 12).

ಮಿಡಿ midī. 5. (= ಮಾಟು 1). To leap, to bounce, as a horse, to hop (Räv. 6, after 11; Të. ಮಿಡಿ, ಮಕ); to move about rapidly, as a tuft of hair (Bp. 24, 44); to leap, to pass over by leaping (Abh. P. 4, 122). 2, to make fly: to shed, as tears (J. 19, 20, 27).

ಮಿಡಿ midī. 6. Springing, bouncing, hopping.

— ಮಿಡಿನಾಗರ. The venomous Coluber nāga of Russel (Bd.; Tē. ಮಿಡಿನಾಗು, ಮಿಡ್ನಾಗು, the adder).

ಮಿಡಿ midī. 7. A very young, quite unripe,

pebble or pellet-like fruit (ತರಾಟುಫಲ ಸಿಮ್. Dh.;

ತರಾಟು ಸಿಮ್. 92; ಎಳೆಗಾಯ, ಹದಿರ, ಹೀಡು 22; ಎಳೆಗಾಯ್

Kk. 28; My.; ಪರಳುಗಾಯ Bhn. 58; Ūpr. 1, after 101;

7, 87; Rāv. 2, 47; M. ಮಿಡಿ, a small cucumber before the

flowers fall off). ಒಣಗಿದ ಮಿಡಿ (ಪಾನ್, ಒಣಗಾಯ Si. 128).

ಮಿಡಿ ಪಲ್ಲಾಗದೆ? (Si. 44). See ಪಸುರ್, ಪೂ, ಮಾ. — ಮಿಡಿ

ಗಾಯ. — ಗಾಯ. A hard, unripe fruit (ತರಾಟು Si. 128).

2, the fruit of the climbing herb Momordica charantia

Lin. (Si. & Pl.). ತಿರುಕುಡೋರ್ವ ಮಿಡಿಗಾಯ (ಕೋಮಲ, ತ

ರಾಟು Mr. 109). — ಮಿದಿಮಾನ್. A quite unripe mango

(My.).

ಮಿಡಿ midī. 8. Moving with a pull of the

fingers, propelling. — ಮಿದಿಎಲ್. — ದಿಲ್. A bamboo

slit at the one end of which a pebble is kept which is

propelled by bending the end backwards and letting it

spring back (My.; Rāv. 5, 52, 80).

ಮಿಡಿ midī. 9. (fr. ಮಡುಕು 1). = ಮಡು. Grief. See ಸಿಡಿ.

ಮಿಡಿಚೆ midīcē. = ಮಡಿಕೆ, ಮಡಿಕೆ, ಮಡುಕು. That

which hops: a grasshopper, a locust (ನೀಲ

ಕಣ್ಣು Nn. 49; ಪತಂಗ, ತಲಥ Si. 176; My.; M. ಎಟ್ಟಿಲ್, ಎಟ್ಟಿ

ಲ್; T. ಎಟ್ಟಿಕ್ಕಿಲ್).

ಮಿಡಿಚೆ midīcē. = ಮಡಿಚೆ, etc. (My.; Si. 176; Tē. ಮಡುಕು).

ಮಿಡು midū. = ಮಡ, etc. — ಮಡು ಮಡನೆ ಮಡುಕು. = ಮಡ

ಮಡನೆ. (Bp. 26, 15; 40, 35; Rāv. 13, after 104). — ಮಡು

ಮಡುಕು. = ಮಡು ಮಡನೆ. (Ū Bp. 19, 82).

ಮಿಡುಕು midūku. 1. = ಮಡುಗು. To grieve, etc.

(ಅದಲು ಸಿಮ್. 80; Bp. 24, 56; 26, 15; 40, 35; Rāv. 5, 41;

13, after 104; Tē.; T. ಎಳಿ). See ಮಟ್ಟನೆ.

ಮಿಡುಕು midūku. 2. (= ಮಕ್ಕು 1). Grieving, la-

menting, groaning (Tē. ಮಡುಕು, ಮಡುಕು).

ಮಿಡುಕು midūku. 3. = ಮಡುಂಕು, (ಮಸುಕು 1, etc.).

To recover consciousness, to become consci-

ous, to grow animated or quickened, to be-

come lively or vigorous, to be alive (ಚೈತನ್ಯ

ಸಿಮ್. Dh., o. r. ಮಡುಂಕು; ಅಸು ಸಿಮ್. 80; Ūpr. 5, 115; J.

21, 40). 2, to move (v. i., Ūpr. 5, after 64; Bp. 47,

25, 58; 54, 81; Rāv. 1, 41; J. 22, 20; 25, 54; see Sp. s. ಬೆ

ರಳುಬಾಳ). 3, to urge on, to push (see ಕಡು; M.

ಮಡುಕ್ಕು, ಮುಡುಕ್ಕು, T. ಮುಡುಕ್ಕು, ಎಡುಕ್ಕು, to animate;

to urge on). 4, to move (v. t., Rāv. 5, 89).

ಮಿಡುಕು midūku. 4. Moving, setting in motion

(Ūpr. 5, 99); animation, life, liveliness, activity,

sprightliness, vigor, strength, valor (ಪರಾಕ್ರಮ

Bhn. 3, o. r. ಕಡುಪು; Bh. 3, 13, 20; Rām. 4, 3, 8; J. 2,

28; 4, 30; 17, 30; 25, 31; M. ಮಡುಕ್ಕು, T. ಮಡಲ್, ಮುಡು

ಕ್ಕು. — ಮಡುಕುಗುಣ್ಣು. — ಕುಣ್ಣು. Activity, etc. to decrease

(Rāv. 2, 79).

ಮಿಡುಗು midūgu. = ಮಡುಕು 1. To be very much

distressed, to grieve, to mourn (ಸಂಖಿನ್ನ ಸಿಮ್.

Dh., ಮುಖಿನ್ನಾದ ಚಿನ್ನ Cm.; M. ಮುಡುಗು).

ಮಿಡುಂಕು midūnku. = ಮಡುಕು 3, q. v.

ಮಿಡುಚು midūcū. = ಮಡಿಚೆ, etc. (Bp. 56, 24).

ಮಿಡ್ಡೆ midḍē. = ಮಡ್ಡಿ 1. — ಮಡ್ಡೆ ಕೂದು. = ಮಡ್ಡಿಯನ್ನ. (My.).

ಮಿಣ ಮಿṇa. (ಮನು, ಮಮು, ಮಸು). Glittering; sparkl-

ing. (Tu. ಮೇಲ್; Mhr. ಮಣಮಣೀ, to burn dimly).

— ಮಣಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To glitter (My.). — ಮಣ ಮಣನೆ

ಮಂಕು. To glitter (My.).

ಮಿಣಕು miṇaku. 1. = ಮಣಕು 1, ಮನುಕು 1. To glitter

(My.).

ಮಿಣಕು miṇaku. 2. ಮಿಣಕ್. = ಮಣ, ಮಣಕು 2. (Tē.

ಮಣಕು, ಮನುಕು, ಮನ್ನ; M. ಮನುಕ್ಕು). — ಮಿಣಕುಪುದಿ. =

ಮಿಣಕುಪುದಿ. (ಬಡ್ಡೀತ, ಹೋತಿರಿಂಗಣ Si. 176). ಮಿಣಕುಪುದಿ

ತಿಣಕದರೆ ಹೇನು ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.). — ಮಿಣಕ್ಕೆನ್ನು. — ಎನ್ನು. To

glitter (My.).

ಮಿಣಕೆ miṇakē. = ಮಣಕೆ, ಮಣಕೆ, q. v. (My.).

ಮಿಣೆ miṇi. = ಮಣ. A rope made of twisted

leather straps (ಡರ್ಮಪಾತ Mr. 286; Si. 277; C.; M.

ಮಡ, ಮಡ, ಮುಡ, to braid, twist; Tē. ಮಿಲಿ, a turn, twist;

cf. ಮಡದು). ತೋಗಲ ಮಣೆ (ನದ್ಡಿ, ವದ್ಡಿ, ವರತ್ತೆ, ತೋಗಲ ಹಗ್ಗ Si.

344). ಬಟ್ಟು ಅಡುವ ಗಣೆಯು ಹದಕುತೋಗಲಿನ ಮಣೆಯು (Dp.

54). See ಕಟ್ಟು.

ಮಿಣಿಕೆ miṇikē. = ಮಣಿಕೆ, etc. (My.).

ಮಿಣುಕು miṇuku. 1. = ಮಣಕು 1. (My.; Tu. ಮಣುಕು).

ಮಿಣುಕು miṇuku. 2. = ಮಣಕು 2. (My.).

ಮಿಣ್ಣೆ miṇṇē. 1. = ಮಟ್ಟಿ 1. A kind of weapon (ತರ

ಮುಣ್ಣೆ Mr. 296; Sāv. 3, 23; Rām. 3, 3, 18).

ಮಿಣ್ಣೆ miṇṇē. 2. = ಮಟ್ಟಿ 2, etc. A mass, a multi-

tude (Rāv. 5, 80).

ಮಿಣ್ಣು miṇṇu-as. 1. A man who does not re-

strain the animal passion, a libertine, a para-

mour, a lover, a whoremaster (Ūpr. 8, after 73;

Bp. 11, 5, 6; 40, 13, 25, 56; 42, 13, 19, 29; Si. 193; G.

139; My.; Tē.). ಗಣ್ಣು ಬಯ್ದರೆ ಹುಟ್ಟು, ಮಣ್ಣು ಬಯ್ದರೆ ಮೆಟ್ಟು

(Prv.). — ಮಿಣ್ಣುಕುಂಗಮ. A lascivious Jaṅgama (Bp. 6,

33; 11, 2, 23, 43, 50). — ಮಿಣ್ಣುಪ್ರಾಯ. The age in which

animal passion is powerful, nubile age, etc. (Bp. 25, 9,

10). — ಮಿಣ್ಣುಧತ್ತ. A lascivious devotee (Bp. 11, 37). —

ಮಿಣ್ಣು ವಣ್ಣಿ. — ಹಣ್ಣಿ. A lusty hog (Bh. 3, 13, 18). — ಮಿಣ್ಣು

ಸಂಗಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 5). — ಮಿಣ್ಣು ಹರೆಯ. = ಮಿಣ್ಣುಪ್ರಾಯ.

(Bp. 9, 33; 27, 65).

ಮಿಣ್ಣು miṇṇu 2-as. 2. A man of high position or

character: a hero (Bh. 3, 13, 38). 2, somebody

(or something) that is above or beyond another's

reach, beyond his faculties, or out of his

power. ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ತಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣು (is an object that he never

can draw well), ಹಣೆ ನೋಟಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣು (is something he

is likely to make mistakes about), ಬೆವಣೆ ತಾನರ್ಥೋಗನ

ಮಿಣ್ಣು. — ದೋಣಿ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಿಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣು. — ಹೊದಿ

ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಿಗರ ಮಿಣ್ಣು. — ಪುರುಷಮಿಣ್ಣು ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಎದುರು

ಚುಕ್ಕಿಯೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಉಯಿ, ದಿಣ್ಣು, ಮದ್, ಮೋಟ ಮರ.

ಮಿಣ್ಣುಗಾತಿ *miṇḍa-gāti*. An incontinent woman, an adulteress, a whore (My.).

ಮಿಣ್ಣುಗಾತಿ *miṇḍa-gāti*. A paramour, an adulterer, a whoremaster (ಪಾರ, ಉಪಪತಿ Si. 193). ಉಣ್ಣುನಿಗೆ ಹಸಿವಿಲ್ಲ, ಮಿಣ್ಣುಗಾತಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಿಣ್ಣುತನ *miṇḍatana*. Lasciviousness, whoredom (Bp. 40, 34).

ಮಿಣ್ಣಿ *miṇḍi*. A lusty female; a woman of nubile age (see ತುಡು, ಸಹ-). ಮಿಣ್ಣಿಯಾ ಗಣ್ಣು ತಾ ದಣ್ಣಿಂಗೆ ಹೋದರೇ (ಅದು ಯಾರೂ) ಹಣ್ಣಿಯ ಹೆಡೆಗೆ ಕೋಣನ ತನ್ಮು, ಕಣುಗಣ್ಣು, ಹೊಡದನ್ನಿ (ಅಗುತ್ತದೆ, Sp.). — ಮಿಣ್ಣಿವಣ್ಣಿತಿ. -ವಣ್ಣಿತಿ. A lusty wife (Rāghb. 17, 65).

ಮಿಣ್ಣು *miṇḍu*. 1. Animal passion, sensual longing, lustiness (J. 3, 8; 30, 5).

ಮಿಣ್ಣು *miṇḍu*. 2. (= ಮಾರ್ಣು 5). The position of being raised (too much, as a lever). ಸನ್ನಿಗೋಲು ಮಿಣ್ಣುಗಿದೆ (My.).

ಮಿಣ್ಣಿ *miṇṇi*. = ಮಿಕ್ಕ, etc. A small wooden or metal spoon; a small metal vessel in the form of a čambu, any small metal vessel used for drinking (My.). 2. = ಮಿಣ್ಣು, e. g. ಮಿಣ್ಣಿ ಕಾಯಿ, ಮಿಣ್ಣಿಗಡಿಯಾರ (My.).

ಮಿಣ್ಣು *miṇṇu*. The state of being small, short, dwarfish. ಮಿಣ್ಣುಗಿದ್ದವನ ಬಣ್ಣವೇ ಬೇರೆ (Prv.).

ಮಿಣ್ಣಿ *miṇṇi*. = ಮಾತಿ (Si.).

ಮಿತ *mita*. 1. Measured, meted, measuring;—defined, limited;—moderate; regular; scanty, frugal; sparing; little, brief, concise;—examined, known. See Čh. v. 221. 224. ಮಿತವಾದ್ದು ವಾಳುವದು, ಹಿತವಾದ್ದು ಫಲಿಸುವದು (Prv.).

ಮಿತ *mita*. 2. Tbh. of ಮೃತ (Śmd. 353).

ಮಿತಭಾಷಿ *mita-bhāṣi*. Speaking little, seldom speaking; speaking in a deliberate manner. (My.).

ಮಿತಮ್ಪುಟ *mita-m-paṭa*. Cooking food by measure: a miser; *niggardly, stingy, avaricious*.

ಮಿತವಚನ *mita-vačana*. = ಮಿತಭಾಷಿ. 2, N. (Rāv. 5, after 180).

ಮಿತಿ *miti*. Measuring; measure; weight; determinate amount; limit; moderation; accurate knowledge. ಮತಿ ಮಾದರೂ ಗತಿ ಮಾತಿ ಬೇಕು (Prv.). ಆ ವ್ಯಾಪಾರವು ಮತಿ ಮಾದಿ ಬೇಡಿದುತ್ತದೆ (B. 4, 28; see 4, 119). See ಪ್ರ- 2, interest on money loans (Mhr.). — ಮತಿ ಮೇರೆ. dupl. ಮತಿ ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ ಮೋಹದ ಚನ್ನಿ (Dp. 36, 1).

ಮಿತಿಳಿ *mitiḷi*. Tbh. of ಮಿಥಿ (Śmd. 338).

ಮಿತ್ತಡಿ *mittaḍi*. N. See ನಾಟ್ಯನ. — ಮಿತ್ತಡಿಯನಾರ್. N. (Bp. 17, 1).

ಮಿತ್ತು *mittu*. Tbh. of ಮೃತ್ಯು (Śmd. 351; Čpr. 5, 110; Bp. 40, 55; J. 14, 15).

ಮಿತ್ರ *mitra*. A friend, an associate. 2, an ally. 3, the sun. 4, N. of an āditya or form of the sun, commonly associated with Varuṇa. ಅಮರಮುನಿಗಳು (ಎಷ್ಟು ಎನ) ಮಿತ್ರ ರಕ್ಕು (Mr. 19). Feminine ಮಿತ್ರಳು (My.; B. 5, 289). ಮಿತ್ರ ನಿಗೆ ಮದಿ ಮಾದ ಬೇಡ, ತಕ್ಕುವಿಗೆ ಹೋನೆಯಾಗ ಬೇಡ (Prv.).

ಮಿತ್ರಘ್ನ *mitra-ghna*. Friend-killing, treacherous. (My.)
ಮಿತ್ರಜ್ಞ *mitra-jña*. Mindful of a friend's benefits, thankful to him (My.).

ಮಿತ್ರಜ್ಞತೆ *mitra-jñatā*. Thankfulness for a friend's benefits (My.).

ಮಿತ್ರತ್ವ *mitratva*. Friendship; alliance; intimacy. (J. 19, 42; My.).

ಮಿತ್ರದ್ರೋಹ *mitra-drōha*. Injury or betrayal of a friend, malice indulged against a friend. (My.).

ಮಿತ್ರದ್ರೋಹಿ *mitra-drōhi*. The betrayer of a friend, a false or treacherous friend. (My.). ಮಿತ್ರದ್ರೋಹಿಯಾದವನೇ ಕಾಮವನರಲ್ಲ ತಕ್ಕುಗಳೇ (Prv.).

ಮಿತ್ರಭೇದ *mitra-bhēda*. Separation of friends, breach of friendship. (My.). 2, N. of the first book of the paścātānta.

ಮಿತ್ರಲಾಭ *mitra-lābha*. Acquisition of friends or of friendship, forming friendship. (My.). 2, N. of the first book of the hitopadēśa.

ಮಿತ್ರವರ್ಗ *mitra-varga*. Friends looked upon as a class (My.).

ಮಿತ್ರ *mitrā*. A female friend (ಸಾರಣ್ಣಿ, ಸಖಿ, ಸಹಚರಣಿ, etc., ಕೆಳದಿ Mr. 305).

ಮಿಥಸ್ *mithas*. Together, mutually, reciprocally.

ಮಿಥಿಲಾಪುರ *mithilā-pura*. = ಮಿಥಿಲೆ. (J. 19, 19).

ಮಿಥಿಲೆ *mithilē*. ಮಿಥಿಲಾ = ಮಿಥಿಲೆ, ಮಿಥಿಲೆ. N. of a city, the capital of Viḍēha or Tirkul and residence of king Janaka.

ಮಿಥಿಲೇಂದ್ರ *mithilā-indra*. Janaka (J. 19, 36).

ಮಿಥಿಲೇಂದ್ರಸುತ *mithilā-indra-sutā*. Sītā (J. 19 same).

ಮಿಥುನ *mithuna*. A pair (male and female, boy and girl, etc.; ದಮ್ಮತಿಗಳ, ಸತಿಪತಿಗಳ Mr. 24); a pair, a couple, a brace; twins: the sign of the zodiac Gemini. 2, union, junction. 3, cohabitation, copulation. ಸತಿ ಪುರುಷರು ಕೂಡಿ ನುಡಿದಲ್ಲಿ ಮಿಥುನಮಾನಿಕ್ಕು (Mr. 434).

ಮಿಥುನೀಕರಿಸು *mithuni-karisu*. To practise copulation (Abhā. 2, 73).

ಮಿಥುಲೆ *mithulē*. = ಮಿಥಿಲೆ. (Grj. 2, 81).

ಮಿಥ್ಯ *mithya*. = ಮಿಥ್ಯೆ. ಇತ್ತ ವರ ಮಿಥ್ಯವಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೊಂದು ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಮಿಥ್ಯತನ *mithyatana*. = ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮ. See Sp. s. Tbh. ಮುತ್ಯ.

ಮಿಥ್ಯಾ *mithyā*. = ಮಿಥ್ಯೆ. *Falsely, wrongly, untruly, deceitfully*;—false, untrue, sham, unjust;—untruth (personified as the wife of adharma).

ಮಿಥ್ಯಾಕರ್ಷೆ *mithyā-kārṣhē*. Vainly attracting (one's mind or attention to a person). ಮಿಥ್ಯಾಕರ್ಷೆ ಕೇಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ (Mr. 535).

ಮಿಥ್ಯಾಚರಣ *mithyā-ācarana*. = ಮಿಥ್ಯಾಚರ್ಮ. (Čpr. 10, 128).

ಮಿಥ್ಯಾಚರ್ಮ *mithyā-ācārya*. *False behaviour, hypocrisy*.

ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನತೆ *mithyā-jñānatā*. False conception, misapprehension (Čpr. 10, 123).

ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮ *mithyātma*. A liar (ಕೃಷ್ಣಕ, ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿ Hn. 58).

ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ *mithyātva*. Falsity, unreality, untruth. (Čpr. 7, 8).

ಮಿಥ್ಯಾದರ *mithyā-ādara*. Hypocritical reverence, etc. See ಮೋಸರಸು.

ಮಿಥ್ಯಾಧೃಷ್ಟಿ *mithyā-dṛiṣṭi*. *False doctrine, heresy*.

ಮಿಥ್ಯಾವಾದ *mithyā-apavāda*. A false accusation (My.).
ಮಿಥ್ಯಾಭಿಯೋಗ *mithyā-abhiyōga*. An unjust claim;—a false accusation.

ಮಿಥ್ಯಾಭಿರಂಜನ *mithyā-abhiraṃsana*. A false accusation.

ಮಿಥ್ಯಾಮತಿ *mithyā-mati*. False opinion, error, mistake.

ಮಿಥ್ಯಾರೋಚನೆ *mithyā-ārocanē*. A false thought (My.).

ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿ *mithyā-vādi*. Speaking untruthly; a liar (ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮ, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ Nn. 58; My.). 2, a follower of Śaṅkarācārya (My.).

ಮಿಥ್ಯಾವಿನಯ *mithyā-vinaya*. Hypocritical reverence, etc. (ಜೋಸರ Ṭt. I, 41).

ಮಿಥ್ಯೆ *mithyē*. = ಮಿಥ್ಯ, ಮಿಥ್ಯಾ. Untruth, falsehood, fraud, hypocrisy (ಕುಕ್ಕುಟ, ಶಾಮ್ಭರಿ, ಮಾಯೆ, etc. Mr. 450; My.).

ಮಿದಿ *midī*. To pound (ಮುಸಲಕ್ರಿಯೆ śmd. Dh.; ಮುಸಲ ಘಾತ śm. 98; V. 30, after 35; My.; Tē. ಮೆದುಗು, to be pounded or triturated; T. ಮಿದಿ, ಮರಿ, M. ಮೆದಿ, to tread on, to trample, to tread, as loam; to thrash);—to beat (Grj. 2, after 106), to kill, to destroy (ಘಾತ śmd. Dh.; ಸಂಹಾರ śm. 98);—to rub, to grind, to triturate (ಮರ್ಧನ śmd. Dh.). ಮಿದಿವುಡು (ಸಮೃದ್ಧ, ಪರಿಮಲ HIA.). ಧನ್ಯಾದಿವಿಷ್ಣುಮಂ ಮಿದಿವು ಪುರಿಯಕ್ಕೆ ಸತ್ತುಗಂ (Mr. 219).

ಮಿದಿಸು *midisu*. = ಮಿದಿಸು. To cause to pound, to have pounded, etc. (Bp. 27, 49).

ಮಿದು *midu*. Tbh. of ಮಿದು. (My.; B. 1, 15).

ಮಿದುಡು *miduḍu*. = ಮಿದುಡು, q. v. (Tē.; ಗೋದ G.; B. 4, 24).

ಮಿದುವು *miduvu*. = ಮಿದು. (My.; B. 3, 30).

ಮಿದುಳು *miduḷu*. ಮಿದುಳ್ಳೆ. (śmd. 59). Tbh. of ಮೇದಸ್ (cf. ಮೇದುರು). Marrow; the brain (Abh. P. 18, 68; Rāv. 5, after 120; Rām. 6, 30, 15; J. 21, 48; 22, 23, 26; B. 4, 82; see ಏಕಮಿದುಳು). ತಲೆಯ ಮಿದುಳು (ಮಸ್ತಿಷ್ಕ, ಗೋರ್ಧ್ವ HIA., Nr., Mr. 397).

ಮಿದ್ವಿಸು *midvisu*. = ಮಿದಿಸು. (My.).

ಮಿನಹು *minahu*. Of or in the afore-said month (Mhr., H.). 2, till, until (My.).

ಮಿನಾಹಿ *mināhi*. Deduction, subtraction (H. ಮನ್ಯಾಯಿ). 2, discharging, dismissing, putting out of office (My.).

ಮಿನಿ *mini*. = ಮಿನು. — ಮಿನಿ ಮಿನು. = ಮಿನು ಮಿನು. (Grj. 4, 79).

ಮಿನಿಕೆ *minikē*. = ಮೀಕೆ, ಮೀಕೆ. A climbing herb, the melon vine, Cucumis melo Lin. (Śt. & Pl.; ಕರ್ಕಟಿಕ Mr. 185; cf. ಮೆಕ್ಕೆ).

ಮಿನು *minu*. (= ಮೀ), ಮಿನಿ. Sparkling, shining, etc. (T. ಮಿನಿ). — ಮಿನು ಮಿನನೆ. rep. Very glitteringly, brightly or brilliantly (Abh. P. 7, 7). — ಮಿನು ಮಿನಿಸು. To shine brightly (Grj. 4, 80). — ಮಿನು ಮಿನುಪು. Great sparkling, etc. ಮಿನು ಮಿನುಪ ಯೋಗವಟ್ಟಿಗೆ (Kk. 33).

ಮಿನುಕು *minuku*. 1. (= ಮಿಂಚು 2), ಮೀಕು 1, etc., ಮಿನು ಗು 1, (ಮಿಂಚು 1, ಮುಗು 1). To shine, to glitter (ಶಾಸ್ತ್ರ śmd. Dh.).

ಮಿನುಕು *minuku*. 2. = ಮಿನುಗು 2. Lustre, etc. (B. 4, 136, 158; Tē.).

ಮಿನುಕು *minuku*. 3. To speak in an indistinct,

faint or low tone; to murmur (ಅಸ್ತರ್ಗತಸ್ತನ śmd. Dh.; Mhr. ಮಿಮಿಮಿಮಿ; Śk. ಮಿಮಿಮಿ, speaking indistinctly through the nose; T. ಮಿಮಿಮಿ, an internal sound).

ಮಿನುಗು *minugu*. 1. = ಮಿನುಕು 1. To shine, to be bright, to sparkle, to glitter; to be beautiful (J. 4, 1). ಮಿನುಗುವ ಅದಿಮುತ್ಯ (śm. 21). ಮಿನುಗುವಾಯು ಥಂ (Ū. Bp. 42, 14). ಮಿನುಗಲ್ (47, 18). ಮಿನುಗುವ ವಸಸ್ತ ದೂತಿಕೆ (Kk. 18). ಮಿನುಗುವ ಹಾಡುಗುಪ್ಪೆ (71). ಮಿನುಗುವ ಅನ್ನಂ (i. e. ಅನ್ನಪಂ, 61).

ಮಿನುಗು *minugu*. 2. = ಮಿನುಕು 2. Shine, lustre, glitter, sparkling (ಶಾಸ್ತ್ರ Kk. 25; śm. 15; Bh. 7, 6, 59). — ಮಿನುಗುವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain lustre, etc. (Śēv. 3, after 85).

ಮಿನ್ದು *mindu*. P. p. of ಮಿನಿ 1, ಮಾಯು.

ಮಿರಾಸಿ *mirāsi*. A hereditary entitlement to yearly, monthly or daily gifts of corn, money, etc. (My., also as ಮಿರಾಸು; Mhr., H. ಮಿರಾಸ, a hereditary office in a village; land-tax).

ಮಿರಾಸಿದಾರ *mirāsi-dāra*. A man who possesses or enjoys a mirāsi (My.).

ಮಿರಿಗು *mirigu*. (= ಮೀ, etc.). Shining, sparkling (cf. ಮೆಡೆ 1 & 2). — ಮಿರು ಮಿರಿನ ಮಿರು. To shine brilliantly (My.).

ಮಿರುಗು *mirugu*. 1. (= ಮಿನುಕು 1, etc.). To glitter, to flash, to sparkle, to shine (ಚಳಚಳಾಯಮಾನ śmd. Dh.; My.). ಮಿರುಗುತ್ತಿರ್ಪ ತ್ರಿಶೂಲದಂ (śmd. 72). ಮಿರು ಗುತೆ ಪೋದಂ (280). ಮಿರುಗುವ (J. 8, 8; 11, 8; 38, 19; Śēv. 3, 27). ಮಿರುಪ (Ūpr. 4, 82; J. 25, 5). ಮಿರುಪಂ (śmd. 275). ಲರಾಟದೊಳ್ ಮಿರುಪ ಕಣ್ಣಾರಿಯನ್ನ (275). See Ūpr. 6, 16; 8, 58; Bp. 13, 17; 27, 77; 28, 26; 42, 24; 44, 1; 56, 29; J. 15, 5).

ಮಿರುಗು *mirugu*. 2. Glitter, shine, lustre, polish, etc. (ಮಿಂಚು, ಮಿನುಗು, etc., ಶಾಸ್ತ್ರ śm. 15; Kk. 25; Bp. 40, 4; My.; cf. ಮೆರುಗು). ಮಿರುಗು ಮಾಡು, ಮಿರುಗು ಹಾಕು (My.).

ಮಿರುಪು *mirupu*. = ಮಿರುಗು 2. (Ūpr. 4, 62; 7, 110; Rām. 1, 5, 30; Tē. ಮೆರುಪು, ಮೆರುಪು).

ಮಿರ್ಲೆ *mirlē*. A kind of aquatic bird (My.).

ಮಿಲತೆ *milat*. ಮಿಲತೆ. (śmd. 100). Joining, uniting with; meeting; mixing; assembling.

ಮಿಲದ್ವಿಷ್ಟಿರ *milat-vishkira*. (śmd. 100, o. r. ಮಿಲದ್ವಿಷ್ಟಿರ).

ಮಿಲದ್ವಿಷ್ಟಿರ *milat-vishṭara*. (śmd. 100, o. r. ಮಿಲದ್ವಿಷ್ಟಿರ).

ಮಿಲನ *milana*. Mixing with, coming in contact with, associating with; coming together, meeting, assembling, union (ಕಟಾಪ, ಕೂಟ Nn. 107; ಕಾಣ್ಕ, ಕೂಟ 116; ಪ್ರಮಾಣ, ಕೂಟ 189); contact.

ಮಿಲಾಕತ್ತು *milākattu*. Mingling, mixing; a meeting, an interview (My.; Mhr. ಮಿಲಕತ, mingling or mixing with; earnings, gains).

ಮಿಲಾಯಿಸು *milāyisu*. To mix (v. t.), to mingle; to join; to bring together, to cause to meet, to introduce (My.; Tē. ಮಿಲಾಯಿಂಚು);—to be mixed, united, joined, etc. (My.).

ಮಿಲಾಪನೆ *milāvaṇē*. Mingling with, mixing; coming together, meeting, assembling (My.).

ಮಿಲಿತ *milita*. ಮಿಲಿತ. United, mixed, combined; connected; found, met, encountered. See *Āpr.* 2, after 91; 10, after 91; Bp. 38, 14; 39, 50; ಪ್ರ.

ಮಿಲೈರಿ *milāiri*. Military (Si. 278).

ಮಿಲಾನರಿ *milānari*. = ಮಿಲನೇರಿ. (B. 5, 303).

ಮಿಲ್ರ *milra*. Mixed, mingled, blended, joined; combined (My.); associated, connected;—manifold, diverse;—mixing, mixture. 2, a species of root or radish.—See *Śmd.* 361, 362; ಸಮ್ರ, ಸಾರಾ.

ಮಿಲ್ರಾ *milraṇa*. Mixing, uniting, mingling;—union, combination (B. 4, 88; My.);—addition.

ಮಿಲ್ರಬಂಧನ *milra-bandhana*. Binding or joining diverse things, or joining things so that they be blended. See *ವೇ.*

ಮಿಲ್ರವರ್ಣ *milra-varṇa*. Being of a mixed colour; a mixed colour (*Kāv.* V, 935 seq.).

ಮಿಲ್ರಿ *milri*. = ಮಿಲ್ರ No. 2, ಮಿಲಿ. See ಸಾರಾ. 2, sugarcandy (My.; Mhr., H. ಮಿಲ್ರಿ).

ಮಿಲ್ರಿತ *milrita*. Mixed, mingled, blended, united, joined (Bp. 36, 54; My.); added; respected, respectable.

ಮಿಲ್ರೆಯೆ *milrēyē*. The herb *Anethum panmori* Roxb., or a species of anise.

ಮಿಲ್ರಿ *mishra*. Opening the eyes; winking. 2, rivalry, emulation, envy. 3, deceit, fraud, trick, pretence, pretext, false appearance. See ಅನು, ನಿ.

ಮಿಲ್ರನೇರಿ *mishanēri*. = ಮಿಲನರಿ. A missionary (My.).

ಮಿಲಿತ *mishita*. Opened eyes, opened. See ಉನ್.

ಮಿಲ್ರಿ *mishṭa*. Sprinkled, moistened. 2, nice, savoury; sweet, sugary.

ಮಿಲ್ರಿ *mishṭa-anna*. Sweet or savoury food, sweetmeats, etc. (ರಸಾಯನ G.).

ಮಿಲ್ರಕು *misaku*. = ಮಿಲಕು 1, etc. — ಮಿಲಕಾಡು. -ಅಡು. = ಮಿಲಕಾಡು. (My.). — ಮಿಲಕಾಡು. = ಮಿಲಕಾಡು (ಮಿಲಕು ರು.).

ಮಿಲಲಿ *misalu*. One's proper place (in an assembly, Mhr.);—official view or examination, inspection (of troops, peons, horses, etc., My.).

ಮಿಲಿ *misli*. A sort of fennel, *Anethum sowa*;—*Anethum panmori* Roxb. 2, *spikenard*, *Nardostachys jatamansi* Dec.

ಮಿಲಿಕು *misiku*. = ಮಿಲಕು 1, etc. (B. 4, 185; My.).

ಮಿಲಿರಿ *misiri*. = ಮಿಲ್ರಿ. See ಸಾರಾ.

ಮಿಲಿಸು *misisu*. To cause to shine or become full of lustre (*Āpr.* 3, 71; 3, after 102; 7, 145).

ಮಿಲಿಸು *misu*. (= ಮಿಲ, etc.). Shining, etc. — ಮಿಲಿಸು ಪಂಚೆ. Beautiful cloth (ಅಡುನೆ Kk. 54, o. r. ಮಿಲಿಸು).

ಮಿಲಿಸು *misuku*. 1. = (ಮಿಲಕು 8), ಮಿಲಕು, ಮಿಲಕು. To move, to stir; to quiver, to throb, to swing, etc. (ಪ್ರಸ್ತನ *Śmd.* Dh.; *Āpr.* 5, 19; Grj. 4, 67; Bp. 14, 2; 21, 18; 26, 33; 34, 5; 50, 59; *Śiv.* 3, 53; *Rām.* 6, 10, 8; My.; Tē. ಮಿಲಿಸು). — ಮಿಲಕಾಡು. -ಅಡು. To move, to stir (My.). ಮಿಲಕಾಡು ಇರುವನ್ನಾಡು (ನಪ್ಪಡೇಪ್ಪತೆ G.).

ಮಿಲಿಸು *misuku*. 2. Moving, shaking, swinging. ಮಿಲಿಸುನೋರು ಒಲೆ (*Śmd.* 108).

ಮಿಲಿಸು *misugu*. 1. (= ಮಿಲಕು 1, etc.). To shine, to glitter, to sparkle, etc. (ಪ್ರಸ್ತನ *Śmd.* Dh.). ಮಿಲಿಸುನ (*Āpr.* 8, 52). ಮಿಲಿಸುನ ಅಡು (*Śmd.* 75). ಮಿಲಿಸು (*Āpr.* 1, after 101; 5, 40; 6, 58; *Śm.* 9. 68. 72; Bp. 8, 18; 28, 39; 29, 18; 31, 12; 38, 36; 42, 23; *Āpr.* 5, 49; J. 6, 44; Kk. 3; see *Śmd.* 289). ಅಡುನೋರು ಮಿಲಿಸುನ ಪೂವನೋರು (*Āpr.* 7, after 92). See *Pril.* 8, 25; *Rāv.* 1, after 135; 6, after 11; 18, 62. 68. 70. 83; J. 6, 44; 11, 10; 28, 18.

ಮಿಲಿಸು *misugu*. 2. Shine, lustre (V. 5, 69).

ಮಿಲಿಸುನಿ *misuni*. The glittering metal: gold (ಕಸವರ, ಸೂನ್, ಚವ್ವೆನ್ನ ಸಿ; ಕಸವರ, ಸೂನ್, ಚವ್ವೆನ್ನ, ಕಸವರ *Śm.* 68; Bp. 23, 35; *Rām.* 1, 13, 8; Bh. 1, 15, 8; 2, 13, 44; *Rāv.* 6, after 11; 13, 62. 63; J. 5, 7). See ನಲ. — ಮಿಲಿಸುನೋರು. Fire (ಅನ್ನಿ ಸಿ). — ಮಿಲಿಸುನಿಡು. A golden stand (V. 14, after 28). — ಮಿಲಿಸುನಿಡು. A bodice interwoven with gold-thread (V. 5, after 14). — ಮಿಲಿಸುನಿಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. A gold cup (J. 6, 44). — ಮಿಲಿಸುನಿಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. A garment interwoven with gold-thread (*Rāv.* 5, after 19). — ಮಿಲಿಸುನಿಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. Gold-colour (J. 16, 8). — ಮಿಲಿಸುನಿಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. *Mēru* (R.).

ಮಿಲಿಕೆ *mihikē*. = ಮಿಲಿಕೆ. *Mist, fog; frost, snow.*

ಮಿಲಿರ *mihira*. The sun.

ಮಿಲಿರಾಧಿ *mihira-adhva*. The sky (Abh. P. 11, 145).

ಮಿಲಿ *mil*. (= ಮಿಲಿ). — ಮಿಲಿಕೆ. rep. In a staring manner (V. 35, after 55; see T., M. s. ಮಿಲಿ).

ಮಿಲಿ *mili*. = ಮಿಲಿ. A leather rope; a rope; a strap (ಅಬ್ಬ, ಯೋತ್ರ, ಯೋತ್ರ *Nr.*; *Āpr.* 47, 44; My.). ಅನಿಯ ನಡುವ ಬಿಗಿದ ಮಿಲಿ (ಕಟ್ಟಿ); ದಾರ ಮಿಲಿ (ನಟ್ಟಿ, ಪಟ್ಟಿ, ಪಟ್ಟಿ *Nr.*). ಉರಮಿಲಿ (ಹೂವೆ, ಕಟ್ಟಿ, ಪರಪ್ಪ *Hik.*). ದಾರ ಮಿಲಿಗ ಮಾಡುವವನು (ಪರಮಪ್ಪತೆ *Nr.* 152). See ಪರಮಪ್ಪತೆ.

ಮಿಲಿರ *milir*. 1. To move to and fro, to move about, to swing, to wave, to jump or fly about, to roll, etc. (ಬುಲನ *Śmd.* Dh.; ಸಿ *Āpr.* 1, 39). ಮಿಲಿರ (Śmd. 28). ಮಿಲಿರ ಎಲವಟ್ಟಿ (Śmd. 81). ಮಿಲಿರ ಪಾಕೆಗ (Rām. 1, 13, 4). ಸಿನ್ನರಂಗ. ಮಿಲಿರ ಕೊರು ಮಿಲಿಸುನಿ ಕೊಂಗಲ್ಪರಣ (*Rāv.* 6, after 11). ಮಿಲಿರತ್ತಂ ಕೊಳ್ಳಿ ಪೊವ್ವಟ್ಟಿಯ ಪದಿಯಿಗಿಗ (13, 69). ಗುಣಪಟ್ಟಿಯ ಪ ಯೋಧರದುಂ ಮುಸುಂಪದ ಚೆನಾಪ್ಪರದ ಸಿದ್ಧಿಗನ್ನ ಕೊಳ್ಳಿ ಕೊಳ್ಳ ಪದಿಯಿಗಿಯ ಪಟಂಗ ಮಿಲಿರುತ್ತಿರೆ (13, after 71). ಮಿಲಿರ ಮಿಲಿಸು ವಾನರಕೇತನಂ (Abh. P. 13, 119). See *Āpr.* 1, 104; 4, 42. 82; 5, 69. 131; 6, 64; 7, 52; Abh. P. 14, 192. — ಮಿಲಿರಾಡು. -ಅಡು. To wave, to float, etc. ರಥದ...ಮಿಲಿ ಯೋ ಮಿಲಿರಾಡೆ ಕೇತನಂ (*Rāv.* 13, 87).

ಮಿಲಿರ *milir*. 2. Moving to and fro, etc. (ಪರಪ್ಪತೆ *Āpr.* II, 84).

ಮಿಲಿರ *milir*. 3. To prosper, to flourish, to increase or grow greatly, to become powerful (ಸಮೃದ್ಧಿ *Śmd.* Dh.; ಪೃಥ್ವಿಯಾಗು *Śm.* 23; T.; T. ಮಿಲಿರ, ವೇರ, greatness, fertility, plenty). ಮಿಲಿರ (Śm. 23).

ಮಿಲಿರ *milirū*. To move about (v. 1, J. 15, 8).

ಮಿಲಿ *milli*. = ಮಿಲಿ No. 1, q. v., ಮಿಲಿ. (My.; Kk. 241; Tē. ಮಿಲಿ, ಮಿಲಿ).

ಮಿಲಿರ *milliri*. To move to and fro, to move

about (v. i., *Śālv.* 3, 62). — ಮಿಳಿಸು. -ಅಡು = ಮಿಳಿಸು. (*Rāy.* 6, 70; *V.* 31, 7; *Śālv.* 4, 9).

ಮಿಳಿಸು *millisu.* (= ಮಿಳಿಸು). To move about, to fly, to float, to wave. ಜಯಕೇತು ಮಿಳಿಸು (*Abh. P.* 3, 51). ಮಿಳಿಸು ಗುಡಿಗಲ್ (3, 134). ಮಿಳಿಸು ಮಿಳಿಸುವ ಪೆಸರ ಕುಡುಪಿನ ಪದಮಿಗಿಗಲು ಸನ್ನಿವಿಸಿ (13, after 34). ಮರುತ್ತಥ ದೋ ಮಿಳಿಸು ಪದಮಿಗಿ (13, 68). ಮಿಳಿಸು ಮಿಳಿಸು ವಾನರಕೇತನಂ (18, 119). 2, to jump, to frisk (*ನಗ* *Kk.* 54; ದಿಂಕಡು, ದಾಣ್ಣು, ಸರಳಸು, ಕೊಣಕು *Śm.* 81).

ಮಿಳಿ *milli.* = ಮಿಳಿ, etc. (*My.*; *Si.* 810).

ಮಿಲ್ಲು *millu.* *Tbh.* of ಮುಕ್ಕು (*Śmd.* 351; ಬೋದ *Śmd.* I; *Ūpr.* 8, after 44; *Śālv.* 2, 67; 4, after 19). ಮಿಲ್ಲುಗೆ ಮಾರಿಗೆ ಪಡ್ಡಲ್ (*Śmd.* 287 *Mqb.*).

ಮಿ *mi.* 1. = ಮಾಯು. To cause to bathe, to wash, to bathe (*ಸ್ವಪನ* *Śmd.* Dh.). 2, to bathe (v. i.). 3, to pour over (the body, *J.* 11, 41). *P. p.* ಮಿನ್ತು (*Śmd.* 48, 281). ಮಿನ್ತುಂ (280). ಅಲರ ಮದೆಯೋ ಮಿನ್ತುಂ ಭೂಪಾಲಮನ್ತುಂ ಆಜಯೋ (281). ಮಿವುಮ (ಅಪ್ಪವನ, ಸ್ವಾನ, ಸವನ *Hik.*). ಮಿವುಮ ಗೃಹ (ಉಪ್ಪರ್ವನಾಲಯ *Mr.* 196). ಮಾತುಂ ಕಡುಪಾಪಂಗಳ, ಮಾಯಲ್ ಅತ ಕುಚಿಯೇ? (*Śā.* 64). ಮಿವರೇ (ಮಿವರದಳೆಯೇ) ಪೋಪರೇ? ಪಾಪಮೇನೇ? ಅದು ಕೆಸರೇ? ಮಿವರೇ ಮೆಯ್ಯ ಮಲ ಪೋಪರೇ; ಪಾಪ ರೇಪಿಸಲ ಕ್ಯುಂ? (*Sp.*). See *J.* 3, 24; 9, 26; 19, 7; 29, 48.

ಮಿ *mi.* 2. ಮಾಯು. A bath. See *Sp.* 8. ವಾಸಿಯು ಲ್ಲದ.

ಮಿಂ *miñ.* ಮಿಂಚ್. = ಮಿನ್ 1, etc. A fish. ಮಿಂಗಳ (*Ūpr.* 5, 40; 6, 78; 8, 97). — ಮಿಂಗುಡಿ. A banner the ensign of which is a fish (*Ūpr.* 6, 64). — ಮಿಂಗುರಿ. -ಕುರಿ. (*Śmd.* 221). A fish-killer; a crane or king-fisher (*Śālv.* 3, 88).

ಮಿಟು *miṭu.* 1. Jumping, flying (*cf.* ಮಿಟ್ಟು 1). — ಮಿಟುಮಾನು. A flying-fish (ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ, ಕಪರಿ, ಹಾದ್ ಬೀದುವ ಮಾನು, ಹಾದುಮಾನು *Si.* 87).

ಮಿಟು *miṭu.* 2. (= ಮಿಟಿ 3, q. v.). To strike the wires of a lute or guitar with the index-finger, to touch the lute or guitar (*My.*; *Tē.*, *T.*, *M.*).

ಮಿಟು *miṭu.* 3. = ಮಿಟ್ಟು 2. To raise with any lever (*My.*; *M.* ಮಡ್ಡು); to raise (*Bh.* 1, 8, 27). — ಮಿಟಾದಿಸು. -ಅಡಿಸು. To raise and shake (*J.* 13, 43).

ಮಿಟು *miṭu.* 4. = (ಮಿಟ್ಟು 2), ಮಿಟ್ಟು 5. Eminence, greatness, superiority, excellency, excess, etc.; beauty, niceness (ಅಗ್ಗ, ನೆಡೆ, ನೂಕಡು, ಒಟ್ಟಿಡೆ, ಪರ್ಡುಗೆ, etc., ಅತಿತಯ *Śā.*; ಉತ್ತಮ *Bhn.* 41; *My.*; *Bh.* 3, 18, 38; 3, 19, 50; 7, 14, 30; *J.* 17, 9; 34, 10, 30; *Tē.*; *T.* ಮಿಳಿ; *cf.* ಮಿಟ್ಟು, ಮಿಡು, ಮೇಡು). ಕಡಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮಿಟಾದ ಹಂಗು (*Prv.*).

ಮಿಟು *miṭu.* Salt (*Mhr.* ಮಾಣ). — ಮಿಟುಮೇಳೆ. A place where salt is manufactured (*My.*; *Mhr.*).

ಮಿಟೆ *miṭē.* = ಮಿಟ್ಟೆ. (*Śā.*).

ಮಿಡು *miḍu.* Passed as urine, urined, watered. 2, a battle, a combat. See ಅಡು.

ಮಿಣ *miṇa.* = ಮಾಡ. Bathing, bath (*My.*). See *Prv.* 8. ಮುಂಡು 1.

ಮಿಣ್ಣು *miṇṇu.* 1. (= ಮಿಟಿ 5). To jump, to bounce (*Rāy.* 13, 91; *cf.* ಮಾಟು 1).

ಮಿಣ್ಣು *miṇṇu.* 2. = ಮಾಟು 3. To pull up by the roots, to tear out, to tear up, to pull out (ಉಪ್ಪಾಟನ *Śmd.* Dh.; ಕೇದ್ *Śm.* 90; *Grj.* 10, 74; *Rām.* 3, 6, 43; *Rāy.* 5, 89; *M.* ಮಿಣ್ಣು); to raise with a lever. ಮಿಣ್ಣದಂ (*Śmd.* 48).

ಮಿಣ್ಣು *miṇṇu.* 3. (*Śmd.* 48). An instrument for pulling up or raising, a lever (ಉಪ್ಪರ್ವದ್ರವ್ಯ *Śmd.* Dh.; *Śm.* 90; *Tē.* ಮಾಟಿ).

ಮಿಣ್ಣು *miṇṇu.* 4. (= ಮಾಟು 2). To strike, to thrill, to cause a tingling sensation or sharp pain (?). ಮಿಣ್ಣವ ಅಗ್ಗದ ಕೋಕದಿನ್ನರದ ಪೊದಮಟ್ಟು (*J.* 31, 54).

ಮಿಣ್ಣು *miṇṇu.* 5. = ಮಾಟು 4. (ಅಧಿಕತ *Ūt.* I, 7).

ಮಿಣ *miṇa.* Hurt, injured, killed. See ಪ್ರ.

ಮಿಡು *midu.* *P. p.* of ಮಾಯು. (*My.*).

ಮಿನ್ *min.* 1. (Supposed to be *Tbh.* of ಮಾನ *Śmd.* 365).

ಮಿನ್ = ಮಿಂ (ಮಿಣ್), ಮಿನ್ 1. A fish (ಮುಕ್ಕು *Śm.* 99; ಮೈಸಾರಿಣ, ಜಲಹರ, ಮಾನ, etc. *Hik.*; ಮಾನ, etc. *Mr.* 409; ಜಲಹರ, ಸಾರ *Nn.* 80; ಪೃಥುರೋಮ, ಝಪ, ಮುಕ್ಕು, ಮಾನ *Si.* 87; ಅನಿಮಿವ 461; *C.*; *Tē.*, *T.*, *M.*). ಮಿನ್ಮಾನಿಯುಮ್ ಎಸದಿಯಾಗಿಯುಮ್ ಎನಾಗಿಯುಂ ತಾನೆಲ್ಲಂ (*Śmd.* 84). ತೋತರೆ ಮಿನ್ ಮುಗಲಾಂಫನಧೀವರಂ ತಡಿಗಿ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮನ್ ಒತ್ತಿ ತನ್ನ ದಸಿ ವಾನ್ನಿಡಿಯೋ ತೆಗೆವನ್ನಿಡ್ಡೆಗೆ ಬನ್ನವು ತಣ್ಣದಿರೋಳಿಗಳ್ (*Liliv.* 3, 2). ಹೆಣ್ಣುಮಿನ್ (ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ, ಕಪರಿ); ಕಡಾಯ ಮಿನ್ ಮೊತ್ತಂ (ಕುಡ್ಡಾಣ್ಣ, ಮುಕ್ಕುಸಂಘಾತ, etc.); ಚೀರಿಲ್ಲಿ ತಿಮಿ ತಿಮಿಂಗಿಲ ತಿಮಿಂಗಿಲಿಲ ಇವು ಬನ್ನಿಡ್ಡೆಗೆ ಹಿಯುವವು ಮಿನ್; ಮಿನ್ ಗಾಳ (ವಡಿತಿ *Hik.*). ನೂದು ಯೋಜನವನುಳ್ಳ ಮಿನ್ ತಿಮಿ, ಅ ಮಿನ್ ಸುಂಗುವ ಮಿನ್ ತಿಮಿಂಗಿಲಂ (*Mr.*). ಮಿನ್ಮಾನಗನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬೆತ್ತರನು (ಕೈವರ್ತ, etc. *Si.* 86); ಮಿನ್ಮಾನಗನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪಾಕ ಕೊಳ್ಳುವ ಬುಟ್ಟಿ (ಮುಕ್ಕುಧಾನ, etc. *Śm.* 86). ಕಪ್ಪೆಗಳ ಮಿನ್ಮಾನಗು ಇವು ದದು ತೀರ್ಥವೇ? (*Sp.*). ಅನಿ ನೀರಾಟದರಿ ಮಿನ್ ಕಣ್ಣಂಜುವದೆ? (*Sp.*). ಮಿನ್ ಬಲ್ಲದೆ ನೀರು ಪವುಕು ಸೋದೆ ಎಮ್ಮುದನು? (*Dp.* 76). ಪರೀಕ್ಷೆಗೆನ್ನು, ಮಿನ್ ತಿನ್ನರೂ ವಾಯಿ ನಾಡದೆ ಇನ್ನೀತೇ? — ಮಿನ್ ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿದರೆ ಸ್ವಾನದ ಫಲ ಬನ್ನೀತೇ? — ಪ್ರಾಣಪ್ರಾಣ ಸ್ವೇಹವಾದರೂ ಮಿನ್ಮಾನ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಯ್ ಪಾಕ ಬೇಡ! ಎಮ್ಮುನೆ (*Prva.*). See *Rāy.* 5, 115; 13, 78; *J.* 6, 6, 8; 9, 24; *Si.* 87, 88, 90; ಉಣಚಿಮಿನ್, ಅಡು ವಾಡೆಯು, ಕರಿಯು, ಕಡು, ಕೆಮ್ಮು, ಕೇರೆ, ಕೆಡ್ಡನೆಯು, ಚೀಯು, ಚೋಡೆ, ಬುಟ್ಟಿ, ಬಳ್ಳಿ, ವಾಳು, ವಾಳೆ, ಮಡ್, ಮಿಟು, ಸಾವಿರವಾಡೆಯು, ಹಾದು, ಪಾಪ, ಹುಲ್ಲು, ಹೆಮ್, etc. — ಮಿನ್ ಕಣ್ಣ. = ಮಿನ್ಮಾನ. The calf of the leg (*My.*). — ಮಿನ್ಮುಡು. -ಅಂಪುಡು. (*Śmd.* 205). A worm for catching fishes; (a fire-fly = ಮಿನ್ಮುಡು). — ಮಿನ್ ಬರೆ. A fishing-net (*My.*). — ಮಿನ್ಮಿಡೆ. Fishing (*My.*). — ಮಿನ್ಮಣ್ಣ. Fish-colour (ಪಡ್ಡೆ ತೀರ್ವದ ಬಣ್ಣ *Kk.* 25).

ಮಿನ್ *min.* 2. (= ಮಿನ್ 1, a fish of the sky-ocean?). = ಮಿನ್ 2. A star (ನಕ್ಷತ್ರ *Śmd.* II; ತಾರಗೆ *Ūt.* I, 46; ಅಡಲ್, ತಾರಗೆ, ನಕ್ಷತ್ರ *Kk.* 10b; ಅಡಲ್, ನಕ್ಷತ್ರ 80; ಅಡಲ್, ತಾರಗೆ, ತಾರ *Śm.* 16; ಭಗಣ 99; *Grj.* 4, 66; *T.*, *M.*; *T.* also: glittering; *cf.* ಮಿನ್, etc.). 2, glittering (see ಮಿನ್ಮುಡು). — ಮಿನ್ಮಣ್ಣಿಯು. -ಎಡೆಯು. The moon (ಪನ್ನಿರ, etc., ತತಿ *Kk.* 44). — ಮಿನ್ಮಣ್ಣಿ. -ಬಟ್ಟಿ. The sky (ಆಕಾಶ *Kk.* 12). **ಮಿನ್** *miṇa.* = ಮಿನ್ 1. A fish. 2, the Pisces of the zodiac.

ಮಾನಕೇತನ mina-kétana. Kāma.

ಮಾನಕೇತು mina-kétu. = ಮಾನಕೇತನ. (Ūpr. 6, 67).

ಮಾನಗೃಹ mina-kaṇḍa. The calf of the leg (ಒಂಥಿ G.).

ಮಾನಗಾಢಿ mina-gāḍa. = ಮಾನುಗಾಢಿ. (ಚಿತ್ರ ಲಿಂ.).

ಮಾನಧ್ವಜ mina-dhvaja. Kāma (My.).

ಮಾನಲಾಂಛನ mina-lāñchana. Kāma (My.).

ಮಾನಾಕ್ಷಿ mina-akṣi. A fish-eyed woman (Ūh. v. 126; N.; a form of Durgā at Madhurā (My.).

ಮಾನಾಂಕ mina-āṅka. Kāma (J. 6, 20).

ಮಾನುಗಾಢಿ minu-gāḍa. A fisherman (My.).

ಮಿಮಿ mim. 1. = ಮಿಮಿ 1, etc. A fish. — ಮಿಮಿವಿದ ಯಗಯ. -ಪದಯಗಯ. Kāma (ಮನ್ಮಥ ಸಿಂ. 7). — ಮಿಮಿವಿದ ವಿಗಯ. -ಪದವಿಗಯ. Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8). — ಮಿಮಿವಿಲಿಗ. (-ವಿ.ಲಿಲಿಗ). An osprey (ಉತ್ಕೃಷ್ಟ, ಕುರರ Nr.; Bh. 1, 20, 53; Rām. 3, 3, 18). — ಮಿಮಿವಿಲಿಗ. (-ವಿ.ಲಿಲಿಗ). Any aquatic bird, as a crane, gull, etc., feeding on fish. ಮಿಮಿವಿಲಿಗನ ಹಕ್ಕಿ (ಧಾಂತ್ಯ Nr.).

ಮಿಮಿ mim. 2. = ಮಿಮಿ 2. A star; glittering. — ಮಿಮಿವಿಲಿ. The sky (ಗಾಳಿವಿಲಿ Kk. 10b). — ಮಿಮಿವಿದು. -ವಿದು. A fire-fly, a fire-worm (V. 29, 45; Sāv. 1, 71).

ಮಿಮಿಮಿ mimimīsa. Tbh. of ಮಿಮಿಮಿ. (My.). ಮಿಮಿಮಿ ಸಾಸ್ತ್ರ (G. 415). ಮಿಮಿಮಿ ಸಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲವ (ಪ್ರತಿಮಿಮಿಮಿ G.).

ಮಿಮಿಮಿಮಿ mimimīmīsa. A follower of the mimimīmīsa system. (My.; ಮಿಮಿಮಿ ಸಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲವ G.).

ಮಿಮಿಮಿಮಿ mimimīmīmīsa. Reflection, investigation, examination, discussion. 2, a philosophical system: the uttara mimimīmīsa, but especially the pūrva mimimīmīsa. (My.).

ಮಿಮಿ mim. (Smd. 58, o. r. in Mḍb. ಮಯ.) = ಮಿಮಿ 2 (P.).

ಮಿಮಿಸು miyisu. = ಮಿಮಿಸು. To cause to take a bath, to bathe (v. i., My.).

ಮಿಮಿ miyu. = ಮಿಮಿ 1. To take a bath, to bathe (v. i., My.). P. ps. ಮಿಮಿ, ಮಿಮಿ ತರೇ ತಗದು ಮಿಮಿಮಿ ಮಿಮಿಮಿ? — ಮಿಮಿವಿಲಿ ಮಿಮಿಮಿಮಿಮಿ ಮಿಮಿ ಮಿಮಿಮಿಮಿ ಮಿಮಿಮಿಮಿ ಮಿಮಿಮಿಮಿಮಿಮಿ (Prva.).

ಮಿಮಿ miru. ಮಿಮಿ. To go beyond; to go beyond the proper limit, as speech, etc.; to evade (v. i.); to transgress, as an order, etc.; to surpass, to exceed, as one person the other in learning, etc., to put into shade; to pass, to elapse, as time; to move out of reach, not to be obtained, as a situation, etc.; — to be or become excessive, as trouble, etc.; — to be elated, lofty, unrestrained, or proud; to act overbearingly, proudly or in opposition, to bear onward forcibly (ಅತಿಕ್ರಮಣ ಸಿಂ. Dh.; ಅಪಕ್ರಮಣ, ಕಡೆಗಟ್ಟು ಸಿಂ. Dh.; ಮಾರ್ಕೋ, ಮಿಗು, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸಿಂ.; My.; Tē., M.; T. ಮಿಮಿ, ಮಿಮಿ; cf. ಮಾಟು 4). P. ps. ಮಿಮಿ (Smd. 224; Ūpr. 1, 33, 64; 5, 73; J. 6, 31), and, in later time, also ಮಿಮಿ (J. 3, 21; 11, 12; 31, 30). ಮಿಮಿ (J. 3, 41). ಮಿಮಿಮಿ (ಅತ್ಯಯ, ಅತಿ ಕ್ರಮ Nr.; ಭೂತ, ಕಿರಿಯಾತ ಹೋದಮು Nn. 78). ತನ್ನಿನ್ನ ಮಿಮಿಮಿ (ಅತ್ಯಯ Nn. 124). ಮಿಮಿ ಕುಡಿವುದು (ಅಪಾನ, ಪಾನ ಗೋಷ್ಠಿ Mr. 221); ಮಿಮಿಮಿ ಉಡ್ಡ (ಅಯುಧಿತ, ಉಡ್ಡಾ ಮ, ಉಡ್ಡಾಂ

ಮಿಮಿ 445). ಮಿಮಿಮಿ (Ūpr. 8, 69). ಹದ್ದು ಮಿಮಿಮಿ (ಪ್ರ. 81, 295); ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಿಮಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪರ್ಯಾಯ, ಅತಿ ಕ್ರಮ, ಅತಿಪಾತ, ಉಪಾತ್ಯಯ 399). ಕುಟಿಲ ಮಿಮಿಮಿ ಹಬ್ಬ, ಮಿಮಿಮಿಮಿ ಕವ್ಯ. — ನುಂಗ ದಾರದ ತುತ್ತ ತುಟಿ ಮಿಮಿಮಿ ಹಬ್ಬ ಸಮ. — ಮಿಮಿ ಮಿಮಿಮಿಮಿ ಗತಿ (refuge, good fortise) ಮಿಮಿ ಬೇಕು (Prva.). ಎನ್ನಿಗೂ ತಾಯಿ ತನ್ನಿಗೇ ಮಾತು ಮಿಮಿ ದಾರದ (B. 3, 2). ಅವರ ಮಾತು ಮಿಮಿಮಿಮಿಮಿ ಸಾವು ಪಾತ್ರಾರೂಪ (4, 48). See Smd. 277; Bp. 22, 23; 32, 32; 36, 23; 39 sum.; 39, 14, 49; 45, 18; 50, 66; 52, 8, 24; 56, 20, 41, 29; Bh. 1, 8, 58, 75; 2, 4, 8; Rā. 6, after 11; 13, after 65; 13, 69, 78, 91; 14, 30; J. 4, 65; 11, 20, 26; 12, 34, 39; 26, 26; ಕೆಯ. — Sps. a. ದಾಯಾಮಿ.

ಮಿಮಿಮಿ miruha. Going beyond, transgressing, etc. (ಅತ್ಯಾಧಾನ, ಅತಿಕ್ರಮ Hlk.; see ಕೆಯ.).

ಮಿಮಿಮಿ milana. Closing the eyes; winking, blinking, twinkling; — the closing of a flower; — a covert or concealed simile. See ಉನ್, ನಿ, Ūpr. 7, 87, and cf. the I. M. a. ಮಿಮಿ.

ಮಿಮಿಮಿ milita. Closed; twinkled; half opened, shabla, partly opened; — disappeared; — collected, assembled, gathered together. See ಉನ್.

ಮಿಮಿ milī. Closing the eyes, etc. See ಮಿಮಿ.

ಮಿಮಿ misal. ಮಿಮಿಮಿ. (i. e. ಮಿಮಿಮಿ, that which is left for or is different from). Any thing (as food, water, milk, money, a cow and its products, plate, a business, etc.) that is set apart for some purpose (e. g. to be used for children, guests, beggars, idols, one's self, etc.) and is to be left untouched till the object is accomplished; anything untouched or undefiled (see ಸಾಧ್ಯಮಿಮಿ); that which is dedicated or vowed (ಮಿಮಿಮಿಮಿಮಿ Bha. 9; My.; M. ಮಿಮಿ; Tē. ಮಿಮಿ; cf. ಕಿ. ಮಿಮಿಮಿ, food set before the gods). ಕೊತ್ತಿ ಬಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಮಿಮಿಮಿಮಿಮಿ (Dp. 76). See Bp. 42, 9; 59, 56; Bh. 3, 8, 8; 3, 26, 36; V. 9, 74; J. 7, 42; 15, 15; 24, 7. — ಮಿಮಿಮಿಮಿ. — ಅನ್. Food set apart for a special purpose (My.). — ಮಿಮಿಮಿಮಿ. — ಅನ್. The particular aim, dedication, state or form to be destroyed or lost (Bhāgavata 3, 2, 52; Bh. 2, 2, 114; 3, 27, 13). — ಮಿಮಿಮಿಮಿಮಿ. A present destined for a particular purpose (My.). — ಮಿಮಿಮಿಮಿ. To set (anything) apart for a particular purpose (My.; Tē.). — ಮಿಮಿಮಿಮಿಮಿ. Water set aside, especially in the name of an idol (My.). — ಮಿಮಿಮಿಮಿಮಿ. A cow whose milk, etc. is set apart especially for an idol (My.). — ಮಿಮಿಮಿಮಿಮಿ. Milk set apart for a special purpose (Bp. 14, 8; My.). — ಮಿಮಿಮಿಮಿಮಿ. — ಎಮ್ಮೆ. A buffalo whose milk, etc. is set apart for a particular purpose (My.). — ಮಿಮಿಮಿಮಿ. — ಎಲೆ. A leaf-plate or betel leaves put for a particular person (My.). — ಮಿಮಿಮಿಮಿಮಿ. — ಪಾಯ್. To go beyond the aim, to become excessive (Ūpr. 8, 50).

ಮಿಮಿ misal. = ಮಿಮಿ, q. v. (B. 2, 22). ಗದ್ದು ಮಿಮಿ (ಪ್ರಕೃತಿಯು Nr.).

ಮಿಮಿ misu. = ಮಿಮಿಸು. (My.).

ಮಿಮಿ misā. = ಮಿಮಿ. A mustache, the mustache (ಪ್ರ. Hlk., Nr., Mr. 319; ಕೂಡ, ಪ್ರಕೃತ Nn. 39; My.; M. ಮಿಮಿ).

ವೀತೆ; T. ಮಾಚ್ಚಿ, ವೀಚ್ಚಿ; Tē. ವಾಸ; Mhr. ಮಿಶೆ; H. ಮುಳಾ). ಗಡ್ಡ ಮಾಸೆಯಲ್ಲದ ಗಣ್ಡಗೂಸು (ತೂಲರ HIA.). ವೊಳಮಡಿಯನಾ ಗಿ ಬಿದ್ದರೂ ಮಾಸೆ ಮಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Ūpr. 5, 69; 6, 28; Bp. 30, 11; 31, 13; 56, 38; 57, 74; 59, 5. 15; Bā. 5, 51; J. 9, 8; SL 195. 216. 448; ಕೂಡಿ, ಕೆದಮ; Prva. a. ಮನೆ, ಸಗಣೆ. — ಮಾಸೆ ತಿಕ್ಕು. To trim the mustaches. — ಮುರಿ ಕೂಡಿಯವನಗೆ ಮಾಸೆ ತಿಕ್ಕುವವರು ಇಟ್ಟರು (Prv.). — ಮಾಸೆ ಮುರಿ. To turn or twist the mustaches (in anger, etc., Bā. 6, 86). ದೋಸೇ ತಿನ್ನುವಾಗ ಮಾಸೆ ಮುರಿದ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಮಾತ miha. Bathing, bath. ವಾತದ ಮನೆ (Bp. 56; 52).

ಮು mu. = ಮುಕ 1, ಮುಗ, ಮುಜ್, ಮುಂ (ಮುಳ್) 1, ಮುನ್ 1, ಮುಫ, ಮುಮ 1, ಮುಯ 1, ಮುಲೆ, ಮುನ್, ಮೂ 1, ಮೂರು, ಮೂಫ (Śmd. 222. 228; Tē., M.). Three.

ಮುಕ್ muk. 1. = ಮು, etc. Three. — ಮುಕ್ಕಟ್ಟು. Three (i. e. many) obstacles or difficulties, etc. (My.; see ಇಕ್ಕಟ್ಟು). 2, three ties (put round a bundle, My.). — ಮುಕ್ಕಡಿ. Three outs, parts or bits (Rām. 6, 30, 14; 6, 54, 17). — ಮುಕ್ಕಣ್ಣ. Three eyes (Bp. 15, 8). — ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣು 3. He of three eyes: Śiva (ಗೊರವ Ūt. I, 2; II, 28; Bp. 15, 18; 27, 26; Śā. 4, 88; J. 19, 4). — ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿ ದೇವ. The god with three eyes: Śiva (Bp. 54, 25). — ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿ. A cow that calves every third year (My.). — ಮುಕ್ಕಾಣಿ. Three sixty-fourths (My.). — ಮುಕ್ಕಾಲು. Three feet. 2, a tripod (My.; Tē. ಮುಕ್ಕಲಿ; T., M. ಮುಕ್ಕಾಲಿ). 3, three quarters of any whole, three-fourths (My.). ಮುಕ್ಕಾಲುಪಾಲು (My.; B. 4, 54. 302). ಮುಕ್ಕಾಲುರೂಪಾಯಿ. (My.; B. 4, 187; 5, 98). ಮುಕ್ಕಾಲುನೇರು (My.; B. 5, 102). 4, a copper coin worth three kāsas (My.). — ಮುಕ್ಕಾಲು ವಾಸಿ = ಮುಕ್ಕಾಲು No. 3. (My.). — ಮುಕ್ಕಾಚ್ಚಿ. (Śmd. 228). Three heaps, three hills. 2, a mode of cultivation by which the crop is divided into three parts, of which one is for the landowner and two are for the cultivator (My.). — ಮುಕ್ಕೊಡೆ. (Śmd. 223). Three umbrellas or parasols. ಮುಕ್ಕೊಡೆ ಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷ ಸುರದುನ್ನುಡಿ (223 Mḍb.). — ಮುಕ್ಕೊಟ್ಟಿ. Three kōṭṭis (J. 16, 31). — ಮುಕ್ಕೊಟ್ಟಿಮೇಳಾಡತಿ. N. of a tīrtha-festival at Tirupatī (My.).

ಮುಕ್ muk. 2. = ಮುಂ (ಮುಜ್), etc. The front, etc. — ಮುಕ್ಕಟ್ಟು. The front side, the forepart (B. 3, 118; 4, 61; My.). ಮುಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಮದ್, the former or early rain (S. Mhr.).

ಮುಕ್ muk. 3. = ಮೂ, etc. The nose. (Tē. ಮುಕ್ಕು). — ಮುಕ್ಕಡಿ. Nose-cut: a noseless state. ಮುಕ್ಕಡಿಯವ (ವಿಗ್ರ, ಗತನಾಸಿ, ಮೂಗಿಲ್ಲದವ SL 197).

ಮುಕ್ muka. Tbh. of ಮೂ (Śmd. 338; My.).

ಮುಕರ mukara. A kind of round nose-ring (My.; Tē. ಮುಕ್ಕರೆ; Mhr.).

ಮುಕಯಿ mukaru. = ಮುಕ್ಕಯಿ 1, etc. ಜೇನ ಸೋಣಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಮುಕವ ಕೊಣ್ಣು ಕೂತಿದ್ದವ (B. 4, 171).

ಮುಕಳಿ mukali. = ಮುಕಳಿ, ಮುಕಳಿ, ಮುಕ್ಕಿ. The female organ of generation (My.). 2, the anus (My.; Tē. ಮುಕ್ಕಿ).

ಮುಕಾರೆಯರು mukārēyaru. A class of people who hire out carts, and bring cocoanuts and salt up from the coast (S. Mhr.).

ಮುಕುಟ mukuta. = ಮಕುಟ. A crown, a crest, a diadem.

ಮುಕುಡು mukudu. Tbh. of ಮುಕ್ಕ. ಮುಕುಡೆನೆ ಮುಕ್ಕಂ (Bhn. 66, o. ra. ಮುಕುಡು, ಮುಗುರು).

ಮುಕುತಿ mukuti. Tbh. of ಮುಕ್ಕಿ (Śmd. 336 Mḍb.; My.; Dp. 56, 3).

ಮುಕುನ್ದು mukunda. Viṣṇu. 2, N. of a particular treasure. 3, the resin of *Boswellia thurifera* Roxb.

ಮುಕುರ mukura. = ಮಕುರ. A mirror (ಕನ್ನಡಿ Nn. 102; ಕೆಯ್ಡಿ Ūt. II, 14). 2, N. of two vṛttas (Ch.).

ಮುಕುಲಿ mukula. = ಮುಗುಲ್, etc. An opening bud, a bud (ವೊಗ್ಗ Mr. 107). 2, a bud-like junction or bringing together of the fingers of the hand. 3, N. of a vṛtta (Ch.).

ಮುಕುಲಿತೆ mukulatē. The state of being joined like a bud (Ūpr. 3, 4).

ಮುಕುಲಿನ mukulana. Shutting the eye to some extent, one of the kriyās (Kāvy. V, 70).

ಮುಕುಲಭಾವ mukula-bhāva. A closing, shutting state (Ūpr. 8, 101).

ಮುಕುಲಿತ mukulita. Budded, having buds;—closed like a bud, half-closed;—closed, shut. (Abh. P. 6, after 112; 12, after 2; Bp. 1, 54; 2, 26; 3, 24).

ಮುಕುಸ್ಯಕ mukushṭhaka. = ಮಕುಷ್ಠಕ. (G.).

ಮುಕುಳಿ mukuli. = ಮುಕಳಿ, etc. (My.).

ಮುಕುಳಿಸು mukulisu. = ಮುಕಳಿಸು, etc. (My.).

ಮುಕ್ಕ mukka. A gobbler. See ಮುಕ್ಕುಕ್ಕ.

ಮುಕ್ಕ mukka. (Tbh. of ಮೂಫ). A common word of abuse (My.). ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ಕ ಇದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೇಡು ತನ್ನ (Prv., or... ತನ್ನ).

ಮುಕ್ಕರೆ mukkarē. (ಮುಕ್ಕರೈ). = ಮುಲಕು 2. (My.).

ಮುಕ್ಕಳಿಸು mukkalisu. = ಮುಕ್ಕಳಿಸು, etc. (My.).

ಮುಕ್ಕಳಿಸುವಿಕೆ mukkalisivikē. Rinsing the mouth with water (ಗಣ್ಡಿಕೆ SL 485).

ಮುಕ್ಕಾಮ mukkam. = ಮೂಾಮು, etc. (B. 5, 5. 222).

ಮುಕ್ಕಾರ್ತಿ mukkārti. — ಮುಕ್ಕಾರ್ತಿಗಡ್ಡ. = ಗಣಿಮೂಗಿನ ಗಡ್ಡ. A climbing plant with large tubers that sprout and grow even in the air, *Corallocarpus epigaea* Hook. f. (Z.).

ಮುಕ್ಕಿ mukki. Feminine of ಮುಕ್ಕ (Rām. 5, 2, 34).

ಮುಕ್ಕಿರೈ mukkirī. (= ಮುಕ್ಕರೆ). To strain, to make violent efforts, in pain, etc. (?). ಬಿಡ್ಡನೆನೆ ಮುಕ್ಕಿರೈದುದು (Ūt. I, 11).

ಮುಕ್ಕು mukku. 1. To eat in a certain manner, to put any dry grain, bran, kernels, flour, etc. into the mouth with the hollowed hand and gobble (ಪಾದನವಿಕೇಶ Śmd. Dh.; Śm. 79; My.; Bā. 5, after 55; J. 19, 4; T. ವೊಕ್ಕು; Tē. ಬೊಕ್ಕು). ಪಿಂದು ತವರಾಜಂ ಕಟ್ಟಿದೊಳಾಗಳುಮ್ ಇರಲಾ, ಅದಂ ಬಿಟ್ಟು, ತವರಾಜಂ ಮುಕ್ಕುವನ ಘೆಲು (Bp. 60, 45). ಮುಕ್ಕುವನು ಮಹಿಮೆಯನು (Bh. 8, 6, 24). ಬೀಸುವ ಮುಕ್ಕಿಗೆ ಮುಕ್ಕಿದ್ದೇ ರಾಧ. — ಬಂಗಿ ಮುಕ್ಕುವ ವನಿಗೆ ಅಂಗಿಯಾದರೂ ಉದಯದು (Prva.). See Prva. a. ನೆತ್ತ, ಧರಾ, ಮಾನ್ಯ, ಸಿಟ್ಟು.

ಮುಕ್ತ mukku. 2. = ಮುಕ್ತ, etc. Pride, arrogance (ಕಾಮರ, ಗಬ್ಬ, ಬಿಂಕ, ಪನ್ನ, ಗರ್ವ ಕಿ. 88; ಗರ್ವ 79; M. ಮುಕ್ತ).

ಮುಕ್ತ mukku. 3. = ಮುಕ್ತ 1. The state of being somewhat broken; a small break; a small fragment (ಕಪ್ಪಣ್ಣನ ಕಿ. 79; Bh. 7, 15, 17; My.; Tē. ಮುಕ್ತ). ಮೂಡಿಗೆ ಮುಕ್ತಮದಕೆ ಅದರೆ ಅಗದೇ? (Prv.). — ಮುಕ್ತವಾಗು. — ಪೋಗು. To be broken to some extent (Rāv. 5, after 55).

ಮುಕ್ತ mukku. 4. A certain vessel, pot, pan or cup (ಧಾನ್ಯ ಕಿ. 79; Tē. ಮೂಕುಡು, an earthen platter used as a cover).

ಮುಕ್ತ mukkuḍi. (ಅವಗದಕೆ Bhn. 3, o. r. ಅವಗದ).

ಮುಕ್ತ mukkuṛi. (ಮುಕ್ತ). Straining in pain or distress (? Bh. 7, 17, 26; cf. ಮುಕ್ತರೆ, ಮುಕ್ತರೆ).

ಮುಕ್ತ mukkuriku. 1. To come or fall upon, to attack, to besiege, to surround, to cover, etc. (ಮುಕ್ತ ಕಿ. II, 88; Rām. 6, 85, 15; Bh. 3, 18, 34; 3, 19, 26; 7, 15, 56; 8, 13, 10; 8, 26, 10; 10, 12, 16; J. 14, 6).

ಮುಕ್ತ mukkuriku. 2. = ಮುಕ್ತ 2. — ಮುಕ್ತ ದಳುಗೋ. — ಕೊಳು. To come or fall upon, etc. (Rām. 5, 9, 2).

ಮುಕ್ತ mukkurū. 1. = ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತ 1, ಮುಕ್ತ, (ಮುಕ್ತ 1), ಮುಕ್ತ 1. To come or fall upon, to inclose, to cover, etc.

ಮುಕ್ತ mukkurū. 2. Coming or falling upon, covering, etc. (ಮುಕ್ತಮದಕೆ ಕಿ. II; ಮುಕ್ತವದಕೆ Kk. 79).

ಮುಕ್ತ mukkuḷ. = ಮುಕ್ತ. A mouthful of water for rinsing the mouth; rinsing the mouth; cleaning the teeth (ಗಣ್ಣುಪ, ಮುಖಪೂರಣ HIA; ಗಣ್ಣುಪ Nr.; ಗಣ್ಣುಪ ಕಿ. 69; ದನ್ನಧಾವನ ಕಿ.). — ಮುಕ್ತವದಕ. — ಉದಕ. Rinsing-water in the mouth (Bp. 18, 36, 49). — ಮುಕ್ತವೊಳಿಸು. — ಇರಿಸು. To put water into the mouth for rinsing or ejecting (Bp. 18, 47).

ಮುಕ್ತ mukkuḷisu. = ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತ. To rinse the mouth with water and spit it out; to spit out, to throw out, to throw away, to abandon, to reject (ಗಣ್ಣುಪ ಕಿ. Dh.; My.; Tē. ಪುಳಿರಿಡು; T. ಬಿರಿಡು, ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಳು; T. ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತ, to bubble up, ferment). ಇರ್ವಾಸಿರಂ ಮದಮಂ ಮುಕ್ತವಿಸರ್ವ ದನ್ನಧಾವನ (Smd. 22, 83). ಮುಕ್ತವದಕವನ ಮುಕ್ತವನವನ ಅನುಧವ (Īdakhapāṇubhava-sāra 1, 7). See Īpr. 7, 48; 8, after 44; 10, 2; Bp. 18, 31; 42, 30; 59, 20; Bh. 5, 11, 40; 6, 1, 48; Kēv. 5, 7; J. 5, 29; 8, 16; 13, 12; 30, 42; B. 5, 127.

ಮುಕ್ತ mukkuḷi. = ಮುಕ್ತ. (ದನ್ನಧಾವನ Kk. 56, o. r. ಮುಕ್ತ).

ಮುಕ್ತ mukta. Loosened, unloosed, let loose, set free relaxed;—discharged, shed, thrown, cast, shot;—abandoned, quitted, left, put off, laid aside; (ended, given up;—released, liberated, emancipated (from transmigration, personal existence, etc., B. 4, 78; My. to be emancipated, requiring freedom (from worldly existence, etc., Bp. 51, 28). ಮುಕ್ತಮಾದು (ಪೂರಣ, ಮುಕ್ತಾನು Nn. 93). Feminine ಮುಕ್ತಳು (B. 5, 72; My.).

ಮುಕ್ತ mukta. A separate or detached stanza the meaning of which is complete in itself (ಪ್ರವಚನ Kāv. V, 961).

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukta-kaṇṇuka. A snake that has cast its slough.

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukta-kēśa. Loose-haired, having the hair dishevelled or hanging down. (My.).

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukta-kēśi. N. of a female (Siv. 3, 12).

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukta-guṇa. A string of pearls, the excellence of a pearl, its lustre or water; an excellent pearl.

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukta-phala. A pearl (ಪೂರ, ಮುಕ್ತ B. 44; 2, 27).

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukta-amukta. Loosed and not loosed; (a weapon which may be hurled or wielded, as a club, etc.

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukta-ya. Completing; conclusion, end (ದಂ. ಪೂರಣ Nn. 122; ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ, ಪೂರಣ, ಸಮಾರ್ಥ 151; 72 ಪೂರಣ, ಮುಕ್ತಮಾದು 98; My.; B. 64). — ಮುಕ್ತಮಾದು ಮು. — ಕೊಳಿಸು. To complete, to finish, to exhaust (B. 12; My.).

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukta-ali. Black bees that are separated from — — mukta-ali, a multitude of pearls (Riv. 8, after 6).

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukta-āvali. A string or garland of pearls, a pearl necklace.

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukta-buddhi. The elegance of a pearl;—a beautiful pearl.

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukta-sphoṭa. A pearl opaler; a pearl-shell (ಕುಕ್ತ, ಮುಕ್ತನ ಸಿಪ್ಪೆ HIA.).

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukta-hāra. A string of pearls (J. 31, 12). 2, mukta-āhāra, abandoned food: abandonment of food (31, 12).

ಮುಕ್ತ mukti. = ಮುಕ್ತ. Loosing, release, setting free. 2, abandoning, abandonment, giving up, leaving off. 3, discharging, throwing, casting, shooting. 4, becoming free, freedom. 5, final liberation or emancipation, the delivery of the individual soul from the body, its transmigration from further transmigration and its re-absorption into the soul of the universe, final beatitude (ಸತ್ಯಮನೋರಥ, etc. Mr. 26). See ನಾಲ್ಕು ಮುಕ್ತಮಾದು ಕುಕ್ತ ಸಿಕ್ಕೇತೇ?—ಧತ್ತಿಯನ್ನ ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಿಯನ್ನ ಉಕ್ತ.—ಮುಕ್ತನ ಮುಕ್ತ ಕುಗಿನ ಧತ್ತಿ ರೇಸು (Prva.). See Prv. A ತ್ರವಾಹ ಮುಕ್ತ ಕುಗಿನ mukti-kannikē. An emancipated girl: Pāṇini (Bp. 24, 42).

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukti-patha. The path to final emancipation (ವೈಕುಣ್ಠ, ಮುಕ್ತಮಾರ್ಗ Nn. 57).

ಮುಕ್ತ ಮಾರ್ಗ mukti-mārga. = ಮುಕ್ತಮಾರ್ಗ, q. v. (My.).

ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ mukti-vihina. Destitute of final emancipation (Bp. 40, 78).

ಮುಕ್ತಿಸತಿ mukti-sati. = ಮುಕ್ತಿಸತ್ಯ. (Bp. 24, 45). 2, Lakshmi (My.). 3, final emancipation looked upon as a woman (My.).

ಮುಕ್ತಿಸಾಧನೆ mukti-sādhane. A means of obtaining mukti (My.).

ಮುಕ್ತಿಸೋಪಾನ mukti-sōpāna. A stair-case or ladder to reach mukti (My.).

ಮುಕ್ತೆ mukte. ಮುಕ್ತಾ. = ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತ, ಮೋತಿ 1. A pearl. 2, an emancipated woman; a dropped female object (see ಮುಕ್ತ). 3, a harlot.

ಮುಕ್ತಿ mukli. = ಮುಕ್ತ, etc. See Prvs. s. ಕುಳ್ಳು and ಸಾಮು.

ಮುಖ mukha. = ಮುಕ, ಮೊಕ, ಮೊಗ. The mouth; the beak of a bird, snout or muzzle of any animal. 2, the face; a direction, a quarter;—facing. 3, the fore-part or front of anything, the van of an army, etc. 4, the head, tip or point of anything, the point of an arrow, the nipple of the breast, etc. 5, the edge of any sharp instrument;—surface, upper side. 6, opening, aperture, the mouth of a vessel, the eye of a needle, etc.;—entrance, egress; the entrance of a house; the mouth or embouchure of a river. 7, pre-eminent, chief, best. 8, beginning, commencement; beginning with; this and the other ones, and so on. 9, means, expedient. See e. g. Śmd. 107. 124. 150. 168. 170. 171; Kāvya. III, 8, B, 153; V, 967; Bp. 31, 4; 38, 5; 51, 12; 54, 18; Mr. & Nn. s. ಪೋತ್ತ; ಕೃತ, ದಿವಸ. ಮುಖ ನೋಡಿ ಗುಡುಕು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ, ನಲು ನೋಡಿ ತಿಳಿದಿತ್ತೇ?—ಅಡುವದೂ ಮುಖವೇ, ನಗುವದೂ ಮುಖವೇ (Prvs.).—ಮುಖದಿಂದ. = ಮುಖಾಂತರ. (J. 11, 2; My.).—ಮುಖದಿರುಳು. -ತಿರುಳು. = ಮೊಗದಿರುಳು. (Bh. 6, 4, 36).—ಮುಖ ಮುಡು. To put to shame (My.).

ಮುಖಕಮಲ mukha-kamala. Face-lotus, a lotus-like face (My.).

ಮುಖಜ mukha-ja. A Brāhmaṇa. (R.).

ಮುಖಜ mukhaṇḍa. A chief, a master. ಮುಖಜ ನಾಗರುಂಕೆ (ತೃಂಗ Si. 411). ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿ ಮುಖಜ ಮುಖಜನು (ಅಧ್ಯಕ್ಷ 462).

ಮುಖಜಿ mukhaṇḍi. A kind of weapon. See ಮುಸುಣ್ಣಿ.

ಮುಖಜಾಕ್ಷಿಣ್ಯ mukha-dākṣiṇya. Kindness, etc. only shown in a person's presence (My.).

ಮುಖಪಂಕಜ mukha-pāṇkaja. = ಮುಖಕಮಲ. (J. 32, 24).

ಮುಖಪೂರಣ mukha-pāraṇa. A mouthful of water; a mouthful in general (see Hlā. s. ಮುಕ್ಕುಳ).

ಮುಖಬಂಧನ mukha-bandhana. A cover, a lid.

ಮುಖಭಂಗ mukha-bhaṅgita. Putting (a person) to shame whilst facing (him, My.).

ಮುಖಭದ್ರ mukha-bhadra. N. of a plant (Bp. 45, 46).

ಮುಖಭಾವ mukha-bhāva. The state, cast, or expression of the countenance (My.).

ಮುಖಭೇದ mukha-bhēda. Distortion of the face. (My.).

ಮುಖಮಜ್ಜನ mukha-majjana. Washing the face (My.).

ಮುಖಮಣಿ mukha-maṇi. = ನಾಯಕಮಣಿ. (Si. 217).

ಮುಖಮರ್ಜನ mukha-marjana. Washing the face (B. 4, 194; My.).

ಮುಖಮಲ mukhamal. Velvet (My.; Br., H.).

ಮುಖಮುದ್ರೆ mukha-mudrē. Cast or expression of countenance (B. 3, 108; 5, 130).

ಮುಖರ mukhara. Talkative, garrulous, noisy;—foul-mouthed, scurrilous, speaking harshly or abusively.

ಮುಖರತೆ mukharatē. Talkativeness, garrulity. (Ūpr. 3, after 9).

ಮುಖರಿತ mukharita. Rendered noisy, sounding, ringing (My.).

ಮುಖರೋಮಿ mukha-lōmi. A cockroach (ತೋರಾ Mr. 165).

ಮುಖವಾದ್ಯ mukha-vādyā. A wind-instrument (My.).

ಮುಖವಾಸ mukha-vāsa. = ಮುಖವಾಸನ. (J. 15, 45).

ಮುಖವಾಸನ mukha-vāsana. A perfume for the mouth.

ಮುಖವಿಕಾರ mukha-vikāra. Alteration or distortion of the face. See ಮುಡುಕು.

ಮುಖವೀಣೆ mukha-viṇē. A kind of pipe or flageolet (My.).

ಮುಖಶ್ರೀ mukha-śrī. = ಮೊಗಸಿರಿ. Beauty of countenance, a beautiful face.

ಮುಖಸ್ತುತಿ mukha-stuti. Flattery (My.; Tē.).

ಮುಖಾಗ್ರ mukha-agra. The extremity of the mouth, extremity; a snout.

ಮುಖಾಂತರ mukha-antara. Another face or mouth or expedient;—by means of, through (My.; Tē.; B. 4, 59. 196; 5, 70).

ಮುಖಾನ್ತ್ರ mukhāntṛa. Tbh. of ಮುಖಾನ್ತರ. (My.).

ಮುಖಾಬಿಲೆ mukhābilē. = ಮೊಕಾದಿಲೆ. Confronting, bringing face to face, comparison, collation (My.; Tē., H.).

ಮುಖಾಮುಖಿ mukha-ā-mukhi. Face to face (My.; Tē.).

ಮುಖಾಮುಖಿ mukha-ambuja. = ಮುಖಕಮಲ. (My.).

ಮುಖಾರವಿಂದ mukha-aravinda. = ಮುಖಕಮಲ. (My.).

ಮುಖಿ mukhi. A woman with a face—. See e. g. ಅಬ್ಬ, ಅಫಿ, ಇಸ್ತು.

ಮುಖೋದ್ಗತ mukha-udgata. Sprung from the mouth (My.); known by heart (Bp. 3, 42).

ಮುಖ್ಯ mukhya. Belonging to the mouth or face;—being

at the head; principal, chief, prime, primary; first, eminent, pre-eminent, first-rate, most excellent (ವಿಶೇಷ Śmd. 172 Cm.). 2, the chief, the most excellent among, the first or best of; a leader, a guide (ನಾಗ, ಮೊದಲಿಗ Nn. 26; ಪೆರ್ಗಡೆ Kk. 38; Śm. 47; Bp. 50, 18). 3, a principal thing; chief ordinance. 4, beginning with, this and the other ones, and so on (ಮೊದಲಾದ Nn. 167; Bp. 23, 22; 43, 38; 44, 64; 53, 5; 54, 19). Feminine ಮುಖ್ಯಳು, an eminent or a leading woman, a high lady (ವರಾಡೋಡೆ Mr. 306).—ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ. rep. The various chief— (B. 4, 80. 94).

ಮುಖ್ಯಮುಖಿ mukhya-ṛishi. An eminent ṛishi. ತಪಗಯ್ಯ ಮುಖ್ಯಮುಖಿಯರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಮರೀಚಿ, ಜೈನನಿ, ಗೌತಮ, ದಿಫೇಚಿ, ಪುಲಸ್ತ್ಯ, ಅಂಗಿರಸ, ಜಹ್ನು, ಜಮದಗ್ನಿ, ಅತ್ರಿ, ಪುಲೋಮ, ವಶಿಷ್ಠ, ಕ ವೇಲ, ಕಾಶ್ಯಪ, ಸುಮಾನ್ಯ ವ್ಯ (Mr. 258).

ಮುಖ್ಯಜನ mukhya-jana. Chief people; persons that are of great importance or requisite for anything (My.).

ಮುಖ್ಯತೆ mukhyatē. Pre-eminence, the state of being best or chief or of great importance, principalness, primacy, superiority (Śmd. 172. 197).

ಮುಖ್ಯತ್ವ mukhyatva. = ಮುಖ್ಯತೆ. (Śmd. 197 Cm.; 262).

ಮುಖ್ಯವಾಕ್ಯ mukhya-prākā. Hanumat (My.).

ಮುಖ್ಯಸ್ಥ mukhya-stha. A man standing at the head, a chief, a leader (My.). Feminine ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳು (My.).

ಮುಖ್ಯಾನುಯಾಮಿ mukhya-anuyāmi. *Following a chief; striving for the best.*

ಮುಖ್ಯಾಪ್ತ mukhya-āpta. A chief friend (My.).

ಮುಗ್ಗ mug. = ಮು, etc. Three. — ಮುಗ್ಗರೆ. = ಮುಗ್ಗರೆ. Three lines or stripes. — ಮುಗ್ಗರೆಪಂಚೆ. A pañcō with three lines in its border (My.). — ಮುಗ್ಗರೆಬೆಳ್ಳಿ. Silver the value of which merchants or goldsmiths mark with three lines (four such lines denoting pure silver): somewhat impure silver (My.). — ಮುಗ್ಗರೆ. (Smd. 228). Three heaps. — ಮುಗ್ಗರೆ. = ಮುಗ್ಗರೆ. (My.).

ಮುಗಟ mugata. = ಮುಗಟ, etc. (My.; Mhr. ಮುಗಟಾ, ಮುಗುಟ, ಮುಗಟಾ, ಮುಗುಟ).

ಮುಗದು mugadu. = ಮುಗದು. P. p. of ಮುಗು ತಗದು ಕೊಣ್ಣೆ ಪಟ್ಟಿ ಮುಗದರೆ ಮಗನಿಗೆನು ಉದಿರತು? (Prv.).

ಮುಗಲ್ mugal. (= ಮುಗಲ್). Genitive ಮುಗಲ, (not ಮುಗಲಿನ, Smd. 134).

ಮುಗಸು mugasu. = ಮುಗಸು. (B. 5, 148; My.).

ಮುಗಲಿಸು mugalisu. = ಮುಗಲಿಸು, etc. (My.).

ಮುಗಲು mugalu. = ಮುಗುಳ. A bud; that is shaped like a bud. — ಮುಗಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Rice that is not properly boiled (My.). — ಮುಗಲಕ್ಕಿಗಂಜಿ. Water of boiling rice, used for medicinal purposes (My.).

ಮುಗಿ mugi. (= ಮುಗುಳೆ, ಮುಡಿ 8). To contract, shut up or close, as a flower (ಪುಷ್ಪಸಂಕೋಚನ Smd. Dh.; ಕುಸುಮಸಂಕೋಚನ Smd. 80; Ūpr. 2, 52; 7, 142; Grj. 4, 70; Rāv. 9, 9; J. 17, 21; 26, 5). 2, to close (v. t.), to shut, as the eyes, the mouth, etc. (Bp. 42, 15; 46, 56; Rāv. 6, 9; 11, 10). 3, to join the two hands with the open palms brought together (in saluting, My.; Ūpr. 2, 89; Bp. 87, 3. 4. 52; 39, 52; 43, 32; J. 7, 15; 17, 47; Si. 212. 248). ಕೆಯ್ಯುಗಿಯುವವನು (ವಸ್ತ್ರಾರು, ಅಭಿನಾದಕ Si. 360). 4, to close (v. i.), to end, to terminate, to be finished, to be accomplished (ಇಲ್ಲವೆ Smd. 80; J. 8, 10; 32, 21; My.; T., Tē.; cf. ಮುಡಿ 3). P. ps. ಮುಗದು, ಮುಗಿದು. ಮುಗಿದ ಕಾರ್ಯ (ನಿಧಾನ, ಮುಗಿದಸ್ಥಾ ಕೆಲಸ Nn. 144). ಮುಗಿದ ಬಗ್ಗೆ (ನಿಧಾನ Mr. 488). ಮುಗಿದುಮು (ಸಿದ್ಧ, ನಿರ್ವೃತ್ತ, ನಿಷ್ಪನ್ನ Nr.). ಮುಗಿದು ಹೋದದು (ಅವಸಿತ, ಸಿತ Si. 881). ಕೃತ್ವಪಕ್ಷ ಮುಗಿಯುವಾಗ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಯಾಗ (ದರ್ಶ 251). ಮದುವೆ ಮುಗಿದರೂ ಮದುವುಗನ್ನ ನೋಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). ಉಟ ಮುಗಿದ ಬದಕ (B. 4, 57).

ಮುಗಿಯುವಿಕೆ mugiyuvikē. Closing, joining. ಬಗನೆ ಹಿಡಿದ ಪಾಗೆ ಕೆಯ್ ಮುಗಿಯುವಿಕೆ (ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿ Si. 248). 2, ending, ceasing; the state of being complete (ಅರತಿ, ಅವರತಿ, ಉಪರತಿ, ಎರತಿ, ಉಪರಾಮ 400; ಕೃತ, ಪರ್ಯಾಪ್ತಿ 426).

ಮುಗಿಲ್ mugil. ಮುಗಿಲು. (= ಮುಗಲ್), ಮುಗುಲು. A cloud (ಅದ್ರ, ಅಬ್ಬ, ಘನ, ಮೇಘ, etc. HIA.; ಮೇಘ Kk. 12; ನೀರ್ಬೇರಲ್, ಮೋದ, ಮೇಘ Smd. 14; My.; T., M.; Tē. ಮೊಗುಲು, ಮೊಯಲು, ಮೊಯಲು; cf. ಮುಸುಡ್; Sk. ಮುದಿರಿ; a series or bank of clouds (ಕಾದವ್ವಿನಿ Smd. 107); — the sky (ಅಕಾಶ Smd. 107; Ūpr. 1, 108). ಮುಗಿಲ್ಲಳರ (Smd. 158). ಮದಿಗೆ ಮುಗಿಲ್ (159). ಮುಗಿಲಂ ಮಾದಾನೆಗತ್ತಂ

(282. 287). ಕದಿದ ಮುಗಿಲ್ (ಘನಾಘನ HIA.; Mr. 483). ಮೊಳಿದಿಗುರ ಮುಗಿಲ್ (ಪರ್ವಣ್ಯ HIA.). ಮದ್ ಸುರಿಯುವ ಮುಗಿಲು (ಘನಾಘನ Si. 435). ನೆಗದ್ ಪಾದಾದರೆ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟು ತೇ? — ಕೂಸು ಕಾನ ಹಡೆಯದು, ಹೋಗಲ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟು (Prvs.). See Ūpr. 1, 182; 3, 81; 4, 38; Abh. P. 13, 62. 75; Ū. Bp. 5, 52; Bh. 1, 19, 18. 19; Rāv. 6, after 11; 8, 116; 3, 25; 15, 17; 17, 2. 4; 25, 5; J. 3, 18. 25; 8, 32; ಕಾ ಮುಗಿಲ್, ಕಿಡು, ಬೆಳ್ಳುಗಿಲ್, ಮಾಮುಗಿಲ್. — ಮುಗಿಲು ಕಿಡು. A flash of lightning (ಮೇಘಪಟ್ಟಿ, ಇರಮ್ಪದ HIA.; ಮೇಘಪಟ್ಟಿ 3, ಇರಮ್ಪದ Nr.). — ಮುಗಿಲುಟ್ಟಿ. -ಅಟ್ಟಿ. A loft or tower as high as the sky (J. 17, 6). — ಮುಗಿಲುಟ್ಟಿ. -ಅಟ್ಟಿ. = ಮುಗಿಲುಟ್ಟಿ. (Ūpr. 1, 111; 8, after 44; Rām. 1, 13, 2; J. 3, 20). — ಮುಗಿಲು ಪು. Water (ಜಲ Smd.). — ಮುಗಿಲು ಬಣ್ಣ. Cloud-colour (B. 3, 114). — ಮುಗಿಲುಗಡವು. -ಕಡವು. The tree Nuclea orientalis. ಮುಗಿಲುಗಡವಿನ ಮರ (ನೀಡ, ಪ್ರಿಯ ಕ, ಕಡವು, ಪರಿಪ್ರಿಯ Nr.). — ಮುಗಿಲುಡ್ಡ. -ಉಡ್ಡ. As high as the sky (Abh. P. 4, 28; 13, 66). — ಮುಗಿಲೊಡು. -ಅಡ್ಡ. A mass, or host, of clouds (Abh. P. 13, 76). — ಮುಗಿಲರ್. -ಕಲ್. Hall (ಅಲಿಗಲ್ Ū. II, 118). — ಮುಗಿಲಿಕ್ಕು. -ಅಕ್ಕು. = ಮುಗಿಲು ಕಿಡು. (ಸಿದ್ಧಿಗಲು Ū. II, 118). — ಮುಗಿಲ್ಲಿನ. The report of a cloud, thunder (ಮೊದಲು Smd. I; Smd. 85). — ಮುಗಿಲ್ಲೇರ. -ತೇರ. Indra (ಇಂದ್ರ, etc., ಬಲವೈರಿ Kk. 106; ಇಂದ್ರ, etc., ಸುರಪತಿ Smd. 9). — ಮುಗಿಲ್ಲುಡ್. A piece of a cloud (Ūpr. 9, 5). — ಮುಗಿಲ್ಲುಟ್ಟಿ. -ಬಟ್ಟಿ. The sky (ಅಕಾಶ Kk. 12; Abh. P. 3, 28; 12, 96; Rāv. 3, after 85). — ಮುಗಿಲ್ಲೆಗು. -ಬೆಗು. Lightning (ಎಂಡು Smd.). — ಮುಗಿಲ್ಲೇರಿ. -ಫೇರಿ. A layer or stratum of clouds (Abh. P. 3, 40).

ಮುಗಿಸು mugisu. = ಮುಗಿಸು, ಮುಗುಸು 1, (ಮುಡ್ಡು 1). To close (v. t.), as a flower (J. 17, 57); to conclude, to finish (J. 34 sum.; My.; Tē. ಮೊಗಿಡು, ಮೊಗುಡು, ಮೊಗುಡ್ಡು). ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬರಹ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ (B. 1, 11). ಮುಂಚಿನ ಪತ್ರಕವನ್ನು ನೀವು ಹಲವು ಪಾಂ ಹನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದಿರಿ (3, 1). ಹನ್ನಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿನೇ ಪತ್ರಕವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದಿರಿ (4, 1). ನಾಟಕಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವದು (ನಿರ್ವಹಣೆ Si. 65).

ಮುಗು mugu. = ಮೂ 3, etc. The nose. — ಮುಗುವಾಣ. The cord put through an ox's nose. ಮುಗುವಾಣದ ಎತ್ತು (ನಸ್ತಿತ, etc. G.).

ಮುಗುದ muguda. Tbh. of ಮುಗ್ಧ (Ū. II, 120; Bh. 4, 4, 61; Tē.).

ಮುಗುರ mugura. See ಮುಗುರು.

ಮುಗುರು muguru. ಮುಗುರು. = ಮುಕುರು, etc. To inclose, to come or fall upon, etc. (see ಮೂ 4). ಮುಗುರ್ವ (J. 3, 6).

ಮುಗುಲು mugulu. = ಮುಗಲ್. (ಗಗನ Ū.).

ಮುಗುವಳಿ muguvāli. (fr. ಮುಕ್ 2). A previous settlement about salary, rent, work, etc. (My.).

ಮುಗುಸು mugusu. 1. = ಮುಗಿಸು, etc. (My.).

ಮುಗುಸು mugusu. 2. = ಮೊಗಸು 2, ಮೊಗುಸು. Wish, desire (ಇಚ್ಛೆ Kk. 78, o. r. ಮೊಗುಸು; Tē. ಮುಳ್ಳು, ಮೊಗು; Tē. ಮುರಿ = ಅತಿ ಪಡು).

ಮುಗುಳ್ mugul. (= ಮುಗಲ್). To close or shut, as the eye-lids, etc. (ನಿಮಾಲನ Smd. Dh.); to bud,

to sprout (ಮುಗುಳೋಡು ಕೆಂ. 21; ಮುಗುಳಾಗು Kk. 20; T. ಮುಗಡ್; M. ಮುಗಲ್, ಮುಗುಳ). ಮುಗುಳ್ ಅಕ್ಷ (ಕೆಂ. 2, 94). ಮುಗುಳ್ (ಕೆಂ. 49). ಮುಗುಳ್ (ಕೆಂ. 2, 41). ಮುಗುಳ್ (Kk. 20; Räv. 2, 41; 8, 122). ಅದಿಮುಳ್ ಮುಗುಳ್ ದತ್ತಲಂ (Öpr. 7, 41). ಮುಗುಳ್ವಾಸ್ತವದ್ವದ ಮಧುವಿನ ವಕುಲಂ (7, 113).

ಮುಗುಳ್ mugul. (ಕೆಂ. 59). ಮುಗುಳು. = ಮುಗುಳು. Said to be Tbh. of ಮುಳು (ಕೆಂ. 365; cf. ಮೊಗ್ಗು). A bud, an opening bud (ಮುಳು, ಕುಟ್ಟು Nr.; ನನೆ, ಮೊಗ್ಗು, ಸರ್ಪಕ, ಕುಟ್ಟು ಕೆಂ. 22; Kk. 28; My.; Tೆ. ಮೊಗ್ಗು; M. ಮುಗಡ್, ಮೊಟ್ಟು). ಹೂವಿನ ಮುಗುಳು (ಕೋರಕ, ಪಾಲಕ, ಕಲಕ, ಕುಟ್ಟು, ಮುಳು HIA.). ಮುಗುಳ್ (ಕೆಂ. 52), ಮುಗುಳ್ (52; Öpr. 7, 59; Räv. 2, 41). ಸವುಗಯ ಮುಗುಳ ಮೊಳಗಲ್ (Öpr. 7, after 92). See ಎದೆ, ಬಲ್, ಬಿರಿ, ಮೊನೆ; Öpr. 6, after 64. — ಮುಗುಳವು. — ಅಮ್ಬು-ಅ3. Kāma (ಮೊಗ್ಗು ಮ್ತೆ II, 95; Räv. 11, 95; J. 31, 2). — ಮುಗುಳಾಗು. — ಅಗು. Buds to be produced: to bud (Kk. 20). — ಮುಗುಳುಗಲ್. — ಅಣ್. An eye like an opening bud (Bh. 3, 17, 18). — ಮುಗುಳುನ ಗೆ. = ಮುಗುಳ್ ಗೆ. (Bp. 24, 52; 41, 5; B. 4, 186). — ಮುಗುಳುಬೊಳ್. A bud-like eruption of the skin (ಪಿಟಕ 384, o. r. ಮುಳ್ಳು). — ಮುಗುಳ್ ಗೆ. — ಅಣ್. A bud-arrow (Räv. 5, after 19). — ಮುಗುಳಾಯ್. — ಅಯ್. (ಕೆಂ. 53). A fruit that has just come out of the flower, a very small fruit. — ಮುಗುಳ್ೋಡು. — ತೋಡು. — ದೋಡ್. Buds to appear: to bud (ಮುಗುಳ್ ಕೆಂ. 21). ಮುಗುಳ್ೋರ್ವ (J. 8, 17). — ಮುಗುಳ್ ಗೆ. A smile (ಸ್ತುತ, HIA.; ಹಸಿತ Mr. 380; Öpr. 8, after 71; Bp. 3, 27; 15, 85; 17, 11). — ಮುಗುಳ್ವದ್. — ಮದ್. A shower of buds (Räv. 8, after 5).

ಮುಗುಳಿ muguli. = ಮುಗ್ಗು, q. v. A thorny tree with leaves like those of the Acacia concinna or sigë, the Acacia suma (My.). ತಿಗುಳ ಜನಗಣಿಗಿಟ್ಟ ಬಗುಳು ತುನಿ ಲೇಸು, ಮುಗುಳಿಯ ಮರದ ನೆರಳಿನಿಟ್ಟ ನುಂಗುವಾ ನೆಗದು ಲೇಸು (Sp.).

ಮುಗುಳ್ವ mugulv. To cause to contract, close or shut, to shut (v. t., ಸಂಕೋಚಕರಣ ಕೆಂ. Dh.; Räv. 11, 149; ಕೆಂ. 2, 40).

ಮುಗ್ಗರಿಸು muggarisu. = ಮುಗ್ಗಿಸು. To stumble, to trip (My.).

ಮುಗ್ಗಲು muggalu. Mustiness, mouldiness (My.).

ಮುಗ್ಗಾ muggā. = ಮುಡುಗಾ. See ತಿಗ್ಗಾ. 2, = ಮುಡ್ಗಿ. ಕೆಂ ಹಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ.

ಮುಗ್ಗಿಸು muggisu. To cause to stumble or fall (Bp. 47, 16).

ಮುಗ್ಗು muggu. 1. = ಮುಡ್ಗು, etc. To be interrupted or hindered in going, to stumble, to trip; to fall; to sink; to be deprived of power (ಗತಿಭಂಗ ಕೆಂ. Dh.; ಕೆಂ. 85; My.; M. ಮುಡ್ಗು, T. ಮುಡಂ ಗು, to be bent, contracted, hindered, obstructed, stopped, to be deprived of the use of the limbs; see ಮುಡುಕು 1). See Bp. 28, 55; Ö. Bp. 42, 28; Rām. 5, 8, 70; Bh. 1, 20, 61; 3, 18, 41; 8, 24, 47; 8, 26, 21, 54; J. 3, 38; 4, 45; 7, 46; 8, 32; 15, 41; 27, 7.

ಮುಗ್ಗು muggu. 2. A pitfall, in ತಗ್ಗು-

ಮುಗ್ಗು muggu. 3. To get or have the smell of corruption, to become or be musty or mouldy by dampness (ಚರ್ಣಾವಗಸ್ಥ ಕೆಂ. Dh.; ಕೆಂ. 85; My.; Tೆ. ಮುಳ್ಳು, ಮುಗ್ಗು; Tೆ. ಮುಡುಗು, T. ಮುರಿ, ಮುರುಗು, to putrify, rot, perish; cf. ಮುಲುಕು 19).

ಮುಗ್ಗು muggu. 4. An offensive smell, fustiness, mustiness, mouldiness (My.; Tೆ. ಮುರುಗು; M. ಮುಯ್ಡು, ಮುಷ್ಡು, ಮುಷುಡ್ಡು, ಮುದುಡ್ಡು; T. ಮುರುಗು, smell; ಮೊಡ್ಡು, the strong smell of sheep; M. ಮುಡಿಡು, ಮುಡಿರೆ, bad smell of the body). — ಮುಗ್ಗುನಾತ. A fusty smell (My.). — ಮುಗ್ಗುನಾತು. = ಮುಗ್ಗುನಾತ. (ಚರ್ಣಾವಗಸ್ಥ G.). — ಮುಗ್ಗು ಹಿಡಿ. To get a musty smell, to become musty. ಅದು ಮುಗ್ಗು ಹಿಡಿಯಿತು or ಅದಕ್ಕೆ ಮುಗ್ಗು ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಮುಗ್ಧ mugdha. = ಮುಳುದು q. v., ಮುಗುಡ. Stupidified, perplexed, confused;—stupid, ignorant; foolish, silly, simple;—infatuated, enamoured;—artless, innocent, rendered attractive by youthful simplicity, charming, lovely, beautiful. See ಕೆಂ. 256. Feminine ಮುಗ್ಧಳು (My.). — ಮುಗ್ಧಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. See ತಿವ-. — ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯ. N. (Bp. 12 sum.; 12, 1).

ಮುಗ್ಧತನ mugdhatana. Stupidity, silliness, ignorance;—simplicity, artlessness, loveliness, gracefulness (Bp. 13, 17, 27).

ಮುಗ್ಧಭಾವ mugdha-bhāva. Stupidity, simplicity (My.).

ಮುಗ್ಧಸಮಾಗಮ mugdha-samāgama. A kind of sambhōga (Kāvya. IV, 2, 22).

ಮುಗ್ಧಭಾವ mugdha-bhāva. The state, or manner, of a stupid, etc. woman. (J. 18, 10).

ಮುಗ್ಧಿ mugdhā. ಮುಗ್ಧಾ. A young and beautiful female (Grj. 3, after 91); a clever woman (ನಾಣಿನಿ Mr. 306), etc.; a stupid woman; an artless woman. ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸಿ ಮುಗ್ಧಿಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಯಳಿಸುವನ್ನೆ (ಕೆಂ. 84 Mqb.).

ಮುಗ್ರಿಸು mugrisu. = ಮುಗ್ಗರಿಸು. (My.).

ಮುಗ್ಗಿ mugli. = ಮುಗುಳಿ. A white Acacia, Acacia suma (Van Someren; My.).

ಮುಂ muṁ. ಮುಂ. (fr. ಮುನ್ದು ಕೆಂ. 198). = ಮುರ್ 2, ಮುಂ (ಮುಳ್ಳು) 2, (ಮುತ್, ಮುದು) 2, ಮುನ್ 2, ಮುನ್ದು 2, ಮುನ್ಸು, ಮುಮ್ 2, (ಮುಳ್ 1), (ಮೊತ್ತ 2, ಮೊದಲ, ಮೊಮ್ಮ). That which is before, in front of, or preceding in space; that which is preceding in time; that which is towards a place (etc.), in front or onward; that which is following (Tೆ.; T. ಮುನ್; M. ಮು, ಮುನ್, ಮುನ್). — ಮುಂಕಣಿ. The fore-place or part, the front (Grj. 7, 47; Bh. 8, 24, 39). — ಮುಂಕುಡಿ. = ಮುಂಗುಡಿ. (Bh. 6, 2, 10). — ಮುಂಕೋಳ್. — ಕೋಳ್. To go to the front; to move on, to advance; to push (v. l.); to bear against; to endeavour to be the first or to excel; to be eager or ardent (Bp. 3, 30; 5, 25, 35; 11, 2; 15, 32; 42, 15; 51, 69; 55, 9; 60, 35; Ö. Bp. 42, 25; Räv. 6, after 11; J. 4, 13; 12, 9; 14, 4; 15, 6; 16, 4; 27, 33). — ಮುಂಕೋಳಿಸು. = ಮುಂಗೋಳಿಸು. To cause to go to the front, etc. (Bh. 6, 4, 106; J. 8, 13). 2, to cause

one's self to go to the front, to advance (Bh. 6, 4, 67). — ಮುಂಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A broad offset at the outside of the foot of a wall (My.). 2, the inside part of the embankment of a tank (My.). — ಮುಂಗಡ. -ಕಡ. Advance in money or grain (My.). ಅಂಗಡ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ಮುಂಗಡ ಬೇಕು (Prv.). — ಮುಂಗಡಿ. -ಕಡಿ. = ಮುಂಗಡ. (Bp. 32, 59; Ā. Bp. 42, 15). — ಮುಂಗಡೆ. -ಕಡೆ. The front side, etc. (ಮುನ್ನೆ, ಮುನ್ನಗಡೆ Śmd. 86 Cm.; ಪರಂ 87; ಪರ 214 Cm.; Bp. 4, 12; 5, 44; 14, 6; 21, 9; 24, 35; 38, 47; 57, 44; Rā. 5, 92; 6, after 11; Śā. 3, 62). — ಮುಂಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. The eye in front: a sunset with the face in front (My.). ಮುಂಗಣ್ಣು ಹೊಡೆ (My.). — ಮುಂಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. The first darkness, i. e. that immediately succeeding sunset (My.). 2, the darkness that precedes the rise of the moon (My.). — ಮುಂಗಥೆ. -ಕಥೆ. The continuation of a story (J. 25, 1). — ಮುಂಗನ್ನಾಯ. -ಕನ್ನಾಯ. Assessment paid at the first instalment (My.). — ಮುಂಗರ್. -ಗರ್. The syllable ಗರ್ which has been adduced before (Śmd. 258). — ಮುಂಗರು. -ಕರು. To send in advance (J. 8, 47). — ಮುಂಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. = ಮುನ್ನಗಾಣ್. To see or consider what is before or coming, to have foresight (Bp. 26, 16; 50, 57; J. 2, 16; 16, 14). — ಮುಂಗಾಣಿಕೆ. -ಕಾಣಿಕೆ. First sight (Bh. 8, 27, 5). — ಮುಂಗಾರ್. -ಕಾರ್. ಮುಂಗಾರು. = ಮುಂಗಾರಿ, ಮುಂಗಾರಿ. The first or early rains (Rā. 8, 4; J. 12, 15; 26, 69; My.; B. 4, 91). ಅಮ್ಮಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತರೂ ಮುಂಗಾರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮುಂಗಾರಿ. -ಕಾರಿ. = ಮುಂಗಾರ್. (8. Mhr.). — ಮುಂಗಾರುವಯರು. An early growing crop, the first crop (My.). — ಮುಂಗಾರುಬೆಳೆ. The first crop (My.). — ಮುಂಗಾರುಮಂಡಿ. = ಮುಂಗಾರು. (My.). — ಮುಂಗಾರಿ. -ಕಾರಿ. = ಮುಂಗಾರ್, ಮುಂಗಾರಿ. ಮುಂಗಾರೇ ಮಂಡಿ (G. 132). — ಮುಂಗಾರ್. -ಕಾರ್. (Śmd. 199). ಮುಂಗಾಲು. The fore leg or legs (of quadrupeds, Ā. 4, 48; 5, 59; Śā. 3, 68; J. 25, 8; B. 3, 108; My.; Śi. 169, 270). ಅನೆಯ ಮುಂಗಾರ್ (ಗಾತ್ರ Mr. 158). 2, the upper part of the foot (My.). — ಮುಂಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. = ಮುಂಕುಡಿ. The fore point, the avant-guard or advanced body (ಮುನ್ನಹೂಣಿ, ಅಗ್ರಬಲ Bhn. 39; Bh. 1, 19, 9; 6, 4, 101, 111); the front (Rām. 1, 14, 22, 23; 3, 4, 7). 2, the nose (ಮೂಗು Bhn. 47). — ಮುಂಗುಡಿದದು. -ಕೆದದು. The avant-guard to scatter or go in different directions (Grj. 6, after 56 & 67). — ಮುಂಗುರುಳು. -ಕುರುಳು. A front look (ಅಲಕ, ಹೂಣಿಕುನುಲ Śi. 215; My.; see ಸುದ್). — ಮುಂಗಡಿಸು. = ಮುನ್ನಗಡಿಸು, q. v. To ruin prospects or coming joy (Bp. 40, 49). — ಮುಂಗಡು. -ಕೆಡು. = ಮುನ್ನಗಡು, q. v. Prospects or coming welfare or happiness to be ruined, etc. (Bp. 41, 8). — ಮುಂಗಿಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall with the head downward or on the face (Bh. 6, 8, 12). — ಮುಂಗಿಯ್. 1. To do or perform in time preceding or in a previous time or previously (J. 29, 33). ಮುಂಗಿಯ್ಯ ಅರ್ಪಣೆ (Śā. 26). 2, to do or perform in time to come (J. 28, 7). — ಮುಂಗಿಯ್. -ಕೆಯ್. 2. (Śmd. 89, 199, o. r. ಮುಂಗಿಯ್). The forearm (ಪ್ರಕೋಷ್ಠ Hā., Nr., Mr. 322; ಕಪ್ಪು Śi. 405; Ā. 6, after 64; 8, 64; V. 36, 21; see Śmd. 89; Śi. 210; Prv. s. ಸನ್ನೆ 1). ನಿಗುರಿದ ಕೆಯ್ಯರಸದ ಮುಂಗಿಯ್ (ಹಸ್ತ); ಮೊದಲೆಯ್ಯ ಕೆಳಗಣ ಭಾಗವು (ಪ್ರಕೋಷ್ಠ Nr.). ಮುಂಗಿಯ್ಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕುನಕ್ಕಾ ಅಥವಾ (ಕಂಕಣ, ಹಸ್ತವಿಭೂಷಣ Nn. 127). ಮುಂಗಿಯ್ಯಲಿಹ ಸರ್ವಭೂಷಣ (ಹಸ್ತಸೂತ್ರ Mr. 340). ಮುಂಗಿಯ್ ಅದಿವರೆ ಮೊದಲೆಯ್ ಅಡುವದು (Prv. with regard to a favor in requital). 2, the upper part of the hand (My.).

3, the fore part, the front (of a house or village, My.). — ಮುಂಗಿಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. = ಮುಂಗಿಯ್ 2. (My.). — ಮುಂಗಿಯ್ಯ ರಕ್. (Śmd. 41). A plain wire-bracelet round the forearm. — ಮುಂಗೀಣಿಕಾರಿ. A chief trafficker, a settler, a chief (Bh. 8, 24, 42). — ಮುಂಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. = ಮುಂಕೋಳ್. (Ā. v. 2, Śā. 4, 110). — ಮುಂಗೋಳಿಸು. -ಕೋಳಿಸು. = ಮುಂಕೋಳಿಸು. To proceed, etc. (Rām. 3, 8, 69; 6, 13, 21). — ಮುಂಗೋಳ. -ಕೋಳ. Precipitant, but momentary anger (My.). — ಮುಂಗೋಟ. -ಕೋಟ. A person who soon gets angry, but whose anger lasts only for a little while (My.; Śi. 361). — ಮುಂಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. -ಗೋಲು. The beam of a balance when its one side weighs down by overweight; weight over and above what is required by custom or law (My.). 2, the state of being before or in front to the distance of a measuring-staff (Abh. P. 4, after 53). — ಮುಂಗೋಲ್ -ಕೋಲ್. The cock that first crows (at dawn, about 4 o'clock, My.).

ಮುಂಕೆನಿಸು munḥanisu. To advance, to proceed (Grj. 6, after 67). 2, to stretch forth (6, after 54).

ಮುಂಗಲಿ muṅgali. = ಮುಂಗುರಿ, etc. (ಎಕಚಕ, ಒಳ್ಳು. ನಕುಲ Mr. 166, o. r. ಮುಂಗುರಿ; ನಕುಲ G.).

ಮುಂಗಿ muṅgi. 1. = ಮುಂಗುರಿ, etc. (Tē.). — ಮುಂಗಿ ಮುಗಿದ. (ನಾಕುರಿ, ನಕುಲೇಶ್ವ, ಗನ್ನನಾಕುರಿ, ಸುರನೆ, ನಾಗಸುಗ್ರ, ಭುಜಂಗಾಕ್ಷ, etc. Śi. 150).

ಮುಂಗಿ muṅgi. 2. Coloured stripes running to the length of a piece of cloth, in ಮುಂಗಿಮುಗ್ರ, -ಸೀರೆ, etc. (My.).

ಮುಂಗಿಲಿ muṅgili. = ಮುಂಗುರಿ, etc. (My.).

ಮುಂಗಿಸಿ muṅgisi. = ಮುಂಗುರಿ, etc. (My.; Tē.; ಒಳ್ಳು. ಎಪ್ಪಲವಾದ ನಕುಲ Śi. 450).

ಮುಂಗು muṅgu. See ಅನಿ.

ಮುಂಗುರಿ muṅguri. = ಮುಂಗಲಿ, ಮುಂಗಿ 1, ಮುಂಗಿಲಿ, ಮುಂಗಿಸಿ, ಮುಂಗುರಿ. The mungoose, Viverra ichneumon (ಒಳ್ಳು Hā., the MS. ಮುಂಗುರಿ; ನಕುಲ, ಒಳ್ಳು Nr.; Nn. 125, one MS. ಮುಂಗುರಿ; Abh. P. 15, after 37; Mhr. ಮುಂಗುಸು).

ಮುಂಗುಲಿ muṅguli. = ಮುಂಗುರಿ, etc. (ಗೀತ, ಒಳ್ಳು 30. 35; ಒಳ್ಳು Mr. 481; J. 15, 19; 24, 34; My.).

ಮುಚ್ muḥ. = ಮು, etc. Three. — ಮುಚ್ಚಂಡೆ. -ಸಂಚೆ. The three periods or divisions of the day: dawn, noon and evening or sunset (ಮೂಸಂಚೆ, ತ್ರಿಸಂಚೆ, Śmd. 18; My.; T. ಮುಚ್ಚನ್ನಿ. See ಸಿರಿವತ್ತು. — ಮುಚ್ಚವಡಿ. -ಸವಡಿ. (Śmd. 228). Three junctions; three pairs. — ಮುಚ್ಚಲ್. -ಸಲ್. (Śmd. 83, 228). Three rows, etc. — ಮುಚ್ಚಲ್. -ಸಲ್. (Śmd. 88, 228). Three palmfuls. — ಮುಚ್ಚಲ್. -ಸಲ್. (Śmd. 228). Three spans. — ಮುಚ್ಚಲ್. -ಸಲ್. (Rā. and hēsaga flour mixed with water, salt and jirigā, and pressed through an ōraju with three apertures into threads which are formed into round rings and fried in ghee (My.).

ಮುಚ್ muḥ. Freeing or delivering from, discharging, letting fall, etc. See ಏಲ, ವಯೋ.

ಮುಚುಕುನು muḥukunda. The plant Pterospermum sabert-folium (ಸಪಾಪುಪ್ಪ Mr. 127). 2, N. of a muni or king.

3, Muçukunda, the son of Mandhātṛi, who, for the benefit of Kṛṣṇa, killed Kālayavana, Kṛṣṇa's enemy. (Bhāgavata 10, 21, 53).

ಮುಚುಕುನ್ದವರದ muçukunda-varada. Kṛṣṇa, the rewarder of Muçukunda (My.).

ಮುಚ್ಛ muçcā. A man who is stupefied or has fainted (ಮೂಘೋದಂ (Kk. 75, o. r. ಮೂಘೋದಂ). Cf. ಮುಚ್ಛುರು?)

ಮುಚ್ಛಕ muçcāka. Closing, shutting. See ಒಳ..

ಮುಚ್ಛಲಿ muçcāra. A void, a vacuum, a blank; utter destitution; ruin; vacuity (ಶೂನ್ಯ Ṭ. II, 54).

ಮುಚ್ಛಲಿ muçcāru. = ಮುಚ್ಛಲಿ. ಮುಚ್ಛಲಿನ್ದ ಶೂನ್ಯಂ (ಕೆ.; cf. ಮುಚ್ಛಲಿ).

ಮುಚ್ಛಲು muçcālu. ಮುಚ್ಛಲ್. (= ಮುಚ್ಛಲು). Closing, covering, screening; the state of being closed, etc. (ಅವನಾಂತ, ಸಂವೃತ, ಸಂವೀತ, ಎಂತ Mr. 441). 2, a small winnowing fan (ಮೊದಿ), used by children as a toy (My.; Tē. ಮುಚ್ಛಲಿ; T. ಮುಚ್ಛಲಿ, ಮುಚ್ಛಲಿ; cf. ಮೊದಿ).

ಮುಚ್ಛಲಿಕೆ muçcālikē. A written engagement under a penalty; a bond of record, a recognizance; the bond of agreement furnished by the parties of a pañcāyat; a final agreement in writing (My.; Tē.; Mhr., H. ಮುಚ್ಛಲಿಕಾ). ಮುಚ್ಛಲ್ muçcāl. = ಮುಚ್ಛಲ್. ಮುಚ್ಛಲ್ (Ṭ. Bp. 5, 3).

ಮುಚ್ಛಲಿ muçcāla. A covering; a cover, a lid (My.; ಅನ್ನರ್ಥ, ವ್ಯವಧಿ, ಅಪಿಧಾನ, ಛಾದನ, etc. Si. 31; ಶರಾವ 309; Bp. 5, 58; Bh. 8, 23, 39; see Mr. 2. ಉಪ್ಪುಟ). ಮುಚ್ಛಲಿ ಕರದಿಗಿ (ಸಮುದ್ರ, ಸಮುಟ Mr. 463). ದಾಯಿ ಮುಚ್ಛಲಿ (ಎಣಿಸಿದ Si. 90); ಕಡುಮುಚ್ಛಲಿ (ಮುಚ್ಛಲಿ, ಪಿಪ್ಪವಜನ 309).

ಮುಚ್ಛಲಿಕೆ muçcālikē. = ಮುಚ್ಛಲಿಕೆ. See ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಛಲಿಕೆ ಯಾಲಿ.

ಮುಚ್ಛಲಿ muçcāli. A man employed in public offices to make pens, ink, provide paper, seal letters, bind books, etc. (My.; Tē.; H.).

ಮುಚ್ಛಲಿಕೆ muçcālikē. Shutting, closing. See ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಛಲಿಕೆಯಾಲಿ.

ಮುಚ್ಛಲಿಗ muçcāliga. A plasterer, a mason, a bricklayer (ಪಲಗಣ್ಡ Mr. 379).

ಮುಚ್ಛಲಿಗ muçcāliga. (fr. ಮುಚ್ಛಲಿ 2). A worker in leather, a shoe-maker, etc. (ಚರ್ಮಕೃತ್, ದಾರು ಮಿಳಿಗಳ ಮಾಡುವವನು Nn. 152; Bp. 21, 44; Ṭ. Bp. 47, 41).

ಮುಚ್ಛಲಿಗೆ muçcāligē. A covering, the ceiling of a room (My.).

ಮುಚ್ಛಲಿಸು muçcālisu. To cause to close, etc. (My.). ಗವಯಿ ಪಾಗಲನ್ನು ಮುಚ್ಛಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು (B. 5, 43).

ಮುಚ್ಛು muçcu. 1. (= ಮುಚ್ಛು). To close (v. t.), to shut; to shut up; to cover; to conceal (ಅಚ್ಛಾದನ Ṭmd. Dh.; My.; Tē.; cf. 8k. ಮುದ್ರ). 2, to close (v. i.), to shut (My., especially with ಕೊಳ್ಳು). ಮುಚ್ಛುವಂ (Ṭmd. 260). ಮುಚ್ಛಿದುದು (ಅವನಾಂತ, ಪಿಹತ, ಸಂವೀತ, ಸಂವೃತ, ಸ್ಥಗಿತ H1k.). ಮುಚ್ಛಲ್ ವಟ್ಟಿದು (ಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ, ಸಂವೀತ H1k.; ಛನ್ನ, ಛಾದಿತ Nr.). ಅರಿಗಳ ಮುಚ್ಛಿ ತೆದುವುದು (ಶೃಕರ Mr. 52). ಮೋಡ ಮುಚ್ಛಿರುವ ದಿವನ (ದುರ್ವಿಸ Si. 31); ಅಲಸ್ಯದಿನ್ದ ಕಣ್ಣು

ಮುಚ್ಛಿ ಮೆಯ್ಯಿಡಿತು ಗುಡುಕಿದುತ ಬರುವ ಗಾಢನಿದ್ರೆ (ತನ್ನಿ, ಪ್ರಸಾರಿ 74); ದಾಗಿಲು ಮುಚ್ಛಿ ತೆಗೆಯುವ ಕದ (ಕಪಾಟಿ, etc. 112). ಬೆಕ್ಕು ಯಾವಾಗಲೂ ಉಗುರುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಛಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ (B. 1, 27). ಕೆಲವು ಗಿಡಗಳು ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿದ ಕೂಡಲೆ ಮುಚ್ಛಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (3, 35). ಒನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಮುಚ್ಛುವದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಸುಳ್ಳು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (3, 96). ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಛಿದರೂ ತೆದೊದರೂ ಒನ್ನೇ. — ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಛಿ, ಹಾಲು ಕುಡಿದರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಕಾಣದೇ? — ಮುಚ್ಛಿ ಇಟ್ಟರೆ ಹುಚ್ಚು ಹೋದೀತೇ? — ತೂತು ಬಿದ್ದದು ಮಾತಿನಿನ್ದ ಮುಚ್ಛೀತೇ? — ಪುರ್ಕು ಅನ್ನರೆ ಹರ್ಕು ಮುಚ್ಛೀತೇ? (Prvs.). See Ṭpr. 3, after 102; Bp. 14, 6; 22, 33; 24, 57; 50, 7; 56, 18; 57, 2; Bh. 1, 10, 25; Rāv. 11, 10; J. 13, 18; 21, 34; Si. 224. 378. 381. — ಮುಚ್ಛಾಟಿ. — ಅಟಿ. Shutting-play. See ಕಣ್ಣು. — a. ದಂಗುಡುಪಾಟಿ. — ಮುಚ್ಛಾಲಿ. — ಅಲಿ. Shutting and troubling. See ಕಣ್ಣು. — ಮುಚ್ಛು ಮುಚ್ಛು. rep. ಗುಡ್ ಹೊಡೆ ಯುವಾಗ ಯಾರಾದರೂ ಒನ್ನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಛೀ ಮುಚ್ಛುತ್ತಾರೆ (B. 3, 50).

ಮುಚ್ಛು muçcu. 2. Shutting, etc. — ಮುಚ್ಛು ಗಣ್. — ಕಣ್. Shut eyes (Bh. 8, 11, 30). — ಮುಚ್ಛು ಗಣ್. — ಕಣ್. Hidden arrows (Rām. 6, 51, 9). — ಮುಚ್ಛು ಗದಹು. — ಕದಹು. A door that is shut (Bp. 57, 48). — ಮುಚ್ಛು ಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. The stone-cover of a gutter, etc. (My.). — ಮುಚ್ಛು ಮದಿ. dupl. Concealing and hiding; secrecy: hypocrisy, deception (Bp. 23, 47; 40, 61; Bh. 6, 5, 47; Rām. 6, 51, 9; J. 26, 67; My.).

ಮುಚ್ಛುಲಿ muçcālu. — ಲಿ. To become torpid or stupefied, to lose consciousness, to faint away, to swoon, to be troubled in mind (ಮೂಘೋದಗು Ṭmd. 2; Tē. ಮುಚ್ಛಲಿ, to be perturbed, to grieve, sorrow = ವ್ಯಾಕುಲ ಪಡು).

ಮುಚ್ಛುವಿಕೆ muçcāvikē. Shutting, etc. (ಅನ್ನರ್ಥ, ವ್ಯವಧಿ, etc., ಹೊದಿಕೆ Si. 31; ಅಚ್ಛಾದನ, ಸವ್ವಿಧಾನ 438; ತಿರಸ್ಕ 470).

ಮುಚ್ಛಿ muçcu. A cover, a lid. See ಎಸ..

ಮುಚ್ಛಿ muçcu. 1. Tbh. of ಮೂಘೆ. (ಮೂಘೆ Ṭ. II, 54; ಕೆ.; ಹರವನ, ಮೂಘೆ Kk. 31; ಹೊಂಗುಳಿ, ಹರವನ, ಮೂಘೆ Ṭmd. 56). See ನಸು..

ಮುಚ್ಛಿ muçcu. 2. = ಮೊಚ್ಚಿ, ಮೊಚಾ, ಮೋಚಾ. A shoe (Mhr., H. ಮೋಚಾ; see ಮುಚ್ಛಿಗ, ಮೋಚಿ).

ಮುಜರಾ mujārā. ಮುಜರೆ. Any authorised deduction, reduction, remission (My.; Br., H.). 2, respect, obeisance, a bow or a salām (Mhr., H.; My.; Br.).

ಮುಜರಾಯಿ mujārāyi. Deductions from the public revenue for religious or charitable purposes, allowances or grants to temples, mathas and satras (My.; H.).

ಮುಜಾಕು mujāku. Moment, matter, consequence (My.; Mhr., H. ಮುಜಾಕು).

ಮುಜೂರಿ mujāri. = ಮುಜೂರಿ. (Si. 347, only in Si.). 2, = ಮೂಜುರಿ, ಮೂಜೂರಿ, refractoriness (My.; H.).

ಮುಂ muṇ. ಮುಜ್ಜಾ. 1. = ಮು, etc. Three. — ಮುಂ ಹಂದೆ. — ಸಂದೆ. (= ಮುಚ್ಛಂಜಿ). The three auspicious periods of a day (ಸಿರಿವತ್ತು Ṭ. I, 81, o. r. ಮುಚ್ಛಂಜಿ).

ಮುಂ muṇ. ಮುಜ್ಜಾ. 2. = ಮುಂ (ಮುಜ್ಜಾ), etc. That which is before, etc. — ಮುಂಜೂರಿ. The van of an army (J. 8, 28). — ಮುಂಜೂರು = ಮುಂಜೂರು. (Rām. 3, 4, 8). — ಮುಂಜಾನೆ. = ಮುಂಜಾನೆ, ಮುಂಜಾನೆ. The first watch,

especially that of the morning; early in the morning (My.; B. 1, 3. 4. 26. 32. 74; 5, 126). ಮುಂಜಾನೆಯ ಮದ್ದೆ ಅಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನೆಣ್ಣಿನಲ್ಲ. — ಅಂಜನಕ್ಕೆ ಅಂಜ ಬೇಡ, ಮುಂಜಾನೆಗೆ ಆಡ ಬೇಡ (Prva.). See ಬೆಳಗು. — ಮುಂಜಾವ. = ಮುಂಜಾವು. The first watch (especially that of the morning, My.). See ಇರುಳು. — ಮುಂಜಾವು. = ಮುಂಜಾವ. (My.; ಅಹಮೂಫ, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ G.; B. 2, 32. 33; 3, 27). — ಮುಂಜುಟ್ಟು. A tuft of hair on the crown of the head (My.). — ಮುಂಜೂರ್. — ಸೂರ್. (Sind. 83. 199). The front-eaves of a house. — ಮುಂಜೆದಿಗು. — ಸೆದಿಗು. = ಮುಂಜೆದಿಗು. The front end of a female's garment (Rām. 1, 16, 52; J. 12, 51). — ಮುಂಜೆದಿಗು. — ಸೆದಿಗು. (Sind. 83). = ಮುಂಜೆದಿಗು. — ಮುಂಜೋರೆ. A forward motion (B. 4, 61).

ಮುಂಚ munṇa-43. A man of the front, a chief, a leader (ಮೊದಲಿಗೆ ರೆ. 1, 49).

ಮುಂಚತೆ munṇat. (Sind. 100). Loosing, loosening, opening, etc.

ಮುಂಚತ್ಯಂಚುಕ munṇat-kañcuka. (Sind. 100). A loosening bodice.

ಮುಂಚಿತ munṇita. The state of being before in time, before-hand, previous or prior (My.). ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಹಾಳುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ (B. 4, 15). ಮಾಗೇ ಕಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿತಾಗಲೇ ನಾನು ವಿಚಾರ ಪಡೆದಿಲ್ಲ (5, 86). ಹೀಗೆ ಆತನು ಮುಂಚಿತಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದನು (5, 149). ಆತನಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬರು, — ಹೋಗು (My.).

ಮುಂಚು munṇu. 1. (= ಮುನ್ನು 1). To be or go before or first, to precede, to outgo;—to go beyond, to exceed;—to outdo, to surpass, to excel (ಅಗ್ರಗಮನ ಸಿಂಧ. Dh.). ಒರ್ವರೊರ್ವರ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮೂಫ HIA.). ನಾ ಮುಂಚೆ, ತಾ ಮುಂಚೆ ಇದೆ ನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಶಯ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮೂಫ Mr. 6). ಒರ್ವರೊರ್ವರ ಮುಂಚೂದು (ಅಹಮೂಫ Mr. 464). ರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ನೀಂ ಮುಂಚಿದೆಯೆ (Sind. 263). ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚು, ದಣಿಗೆ ಹಿಂತು. — ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚು, ಮೀಣಕ್ಕೆ ಹಿಂತು (when he may quietly take his bath, Prva.). See Sind. 119; Grj. 2, after 106; Rām. 3, 2, 21; Bh. 1, 19, 20; 8, 23, 10; Sāv. 4, 40; J. 16, 7; 26, 10; 28, 53.

ಮುಂಚು munṇu. 2. (= ಮುನ್ನು). The state of preceding or being before in time or position (see ಮುಂಚ), the state of being previous or prior, former time, etc. (My.). ಮುಂಚಿನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅನ್ನು ನೀವು ಹಲವು ಸಾರಿ ಓದಿದ್ದೀರಿ ಒದಿ ಮುಗಿಸಿದಿರಿ (B. 3, 1). ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಈಗ ಮುಂಚಿನ ಹೆಚ್ಚು ತಾಮ್ರವು ಬರುತ್ತದೆ (4, 164). ಮುಂಚಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಪ್ಪ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬನ್ನೆನು (4, 216). ಅವನ ಮುಂಚಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಸರಿ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ (5, 212).

ಮುಂಚೆ munṇa. (= ಮುನ್ನು). In advance, in the first place (ಪುರಸ್ಕಾರ Si. 468);—previously, formerly, first (My.);—before-hand; before, earlier than, ere (My.). ನಾ ಮುಂಚೆ ಇದೆ, ತಾ ಮುಂಚೆ ಇದೆ ನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಶಯ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮೂಫ Mr. 6). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತಿಳಿದ ತಿಳುವಳಿಕೆ (ಉಪಹಾಸ Si. 286). ಕೆಲವು ವರುಷಗಳ ಮುಂಚೆ (B. 5, 238; My.) or ಕೆಲವು ವರುಷಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ (My.). ಈ ತೂರಿ

ಒಯ್ದು, ಅವನ ಗಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟು ಬಿಡು (B. 2, 29). ತಯುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ದಾದಿಯ ಗಿಡದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತ ಮರಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (2, 38). ಮುಂಚೆ ಲವಂಗಗಳು ಸಾಲು ಕಳೆಗೆ ತೊರೆ ಮೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು, ಅದರ ಈಗ ಒನ್ನು ಅಣೆಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ತೊರೆ ಆಗಿವೆ (3, 13). ಅಂಜೆ ಕಾಗದ ಮುಂಚೆ ಬನ್ನರೆ ಲಹ ಯ ಕೆ? (Prv.). ಅವನು ಬರುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ, ಅವನು ಬರುವಾಗ, ಅವನು ದಾರದ, ಅವನು ದಾರದ್ದಕ್ಕಿಂತ (before or ere he come or came, My.). See Bp. 36 sum.; 45, 24; B. 3, 116, 1. 223.

ಮುಂಜ munja. = (ನೊವೆ), ಮದಿ, ಮುಂಜ, ಮುಂಜ (ಮದಿ) ಮೊ A sort of rush or grass, *Saccharum munja* Roxb. (Sind Mr. 109), which is used to form the brahmanical girdle (mekhalā) as well as ropes, brooms, small baskets thatches, etc. 2, the brahmanical girdle.

ಮುಂಜಕ್ಕುಯ munjakahaya. = ಮುಂಜಕ್ಕುಯ q. v.

ಮುಂಜಾತ್ಯೂನ munja-trina. = ಮುಂಜ No. 1. (ಮೊರೆ ಸಿಂಧ. Dh. o. r. ಮುಂಜತ್ಯೂನ).

ಮುಂಜಿ munji. = ಮುಂಜ No. 1. (My.). 2, the investiture of a young Brāhmana with the sacrificial thread (ರೂ ನಯನ Mr. 255; My.; Mr.; B. 2, 52). 3, euphemistically: the circumcision of Mohammedans (My.). ಮುಂಜಕ್ಕುಯ ಮೂರುವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮಿಕ್ಕಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮುತ್ತುಲಗದ ಕೊಳು (ಪಾಠ); ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಮುಂಜ ಆಗದವನು (ಪ್ರಾ. 3, 44). — ಮುಂಜಗಿಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To invest with the sacrificial cord (Bp. 3, 44). — ಮುಂಜಗಿಡ. = ಮುಂಜ No. 1. (Sind. 11). — ಮುಂಜತ್ಯೂನ. = ಮುಂಜಾತ್ಯೂನ, q. v. — ಮುಂಜ ಓಡಿಸು ನಿ remove what is connected with upanayana. ಮುಂಜ ಓಡಿಸುವ ಸಂಸ್ಕಾರವಾದವನು (ಅಪ್ಪವತ್ತಿ G.). — ಮುಂಜಕ್ಕುಯ. = ಮುಂಜತ್ಯೂನ. (My.).

ಮುಂಜಿಕ್ಕೇರಿ munji-kēri. Having rush-like hair: Vāṣpa or Kṛishna (Mr. 17).

ಮುಂಜಿ munṇa. ಮುಂಜಾ. = ಮುಂಜ No. 1. 2, = ಮುಂಜ No. 2. (ಪಾಠೋಪನಯನ G.).

ಮುಟ್ಟು muṭṭa. 1. Prosperity, etc. ಮುಟ್ಟು ವಹು ೯೦ (Sind. II, 79; is the term ಮುಟ್ಟುಮೆ).

ಮುಟ್ಟು muṭṭa. 2. See s. ಮುಟ್ಟು 1.

ಮುಟ್ಟು muṭṭa. 3. = ಮುಟ್ಟು 2. — ಮುಟ್ಟುಗೋಲು. = ಮುಟ್ಟುಗೋಲು, q. v. (My.). ದಣ್ಣ ಬೇಡ, ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಬೇಡ (Prv.). — ಮುಟ್ಟುಹಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟುಹಟ್ಟು (My.).

ಮುಟ್ಟಯಿಸು muṭṭayisu. To touch, to reach (Sind. Bp. 47, 82).

ಮುಟ್ಟಲ್ muṭṭal. ಮುಟ್ಟಲು. = ಮುಟ್ಟರೆ. ಮುಟ್ಟೆ ಮುಟ್ಟರೆ, ಮುಟ್ಟು 2, ಮುಟ್ಟು. Touch, contact. 2, the menses, menstruation, lochia; impurity from child-birth (ರೂಢ, ಪುತ್ರ, ಅರ್ಥವ Mr.; ಮೂಢ, ಮುಟ್ಟವ, ಪೂರೆ, ಸೂತಕ S. II, 51; ಅಗ್ನಿ ಸಿಂಧ. 64). — ಮುಟ್ಟಲ ಮುಂಚೆ. A sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರ G.; B. 3, 33). — ಮುಟ್ಟಲುಮುಂಚೆ. = ಮುಟ್ಟಲು. (ಒದಿ, ಗಣ್ಯಕಾರಿ, ಗಣ್ಯಕಾರಿ G.). **ಮುಟ್ಟಲೆ muṭṭalē.** = ಮುಟ್ಟಲೆ, etc. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟಲೆ (ಪ್ರಾ. ಕುಸುಮ, ಮಹು Mr.). — ಮುಟ್ಟಲೆಗಾನ್. — ಕಾನ್. Menstruation to appear. ಮುಟ್ಟಲೆಗಾನ್ ತಾರ್ವವರು (ಮಧ್ಯಮ, ದೃಷ್ಟಿಮಾ). ಮುಟ್ಟಲೆಗಣ್ಣು ಸ್ತ್ರೀ (ಪುಷ್ಪವತಿ Mr.).

ಮುಟ್ಟವೆ muṭṭavē. = ಮುಟ್ಟಲೆ, etc. (ಮೂಢ, ಮುಟ್ಟಲೆ, ಪೂರೆ, ಸೂತಕ S. II, 51). — ಮುಟ್ಟಲೆಗಾನ್. = ಮುಟ್ಟಲೆಗಾನ್.

ಮುಟ್ಟುವೆಗ್ಗವಳು (ಅವಿ, ಉದ್ದಕ್ಕೂ, ಅತ್ತೇಯಿಕೆ, ಪದ್ಧತಿ); ಕನ್ನಕೆ ಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟುವೆಗ್ಗವಳು (ರಾಕೆ HIA.).

ಮುಟ್ಟುಮುಟ್ಟು mutṭimuttu. Tbh. of ಮುಟ್ಟುಮುಟ್ಟು, q. v.

ಮುಟ್ಟುಳ mutṭu. See s. ಮುಟ್ಟು 3.

ಮುಟ್ಟು mutṭu. Tbh. of ಮುಟ್ಟು. (My.; T.). See ಮುಟ್ಟು. — ಮುಟ್ಟುಯುಗ. Both flats (Sév. 4, 77).

ಮುಟ್ಟಿಗೆ mutṭigē. Tbh. of ಮುಟ್ಟು (Smd. 370).

ಮುಟ್ಟಿಲ್ mutṭil. = ಮುಟ್ಟಲ್, etc. (ಅಣ್ಣ Kk. 64, o. r. ಮುಟ್ಟಲ್).

ಮುಟ್ಟಿಸು mutṭisu. To cause to touch, to make to touch; to apply to;—to convey, as a person from one place to another, etc.;—to cause to reach, to deliver, as a letter, etc.; to apprise of;—to apply or lay out, to expend, as money for building a tank, etc.;—to kindle a dipa or lamp (O.; T.);—to sting. ಹೋಣೆಗೊಳಗನ್ನ ಸರಕುಗಳನ್ನೂ ಒಯ್ಯು, ಹದಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 3, 119). ಕೆಲಸ ತೀರಿದ ಕೂಡಲೇ ನಿಮ್ಮ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ನಿಮಗೆ ತನ್ನ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ (4, 52). ಹೇದಾಗಿ ಪಾರುಪತ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಾವ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ವ ಮುಟ್ಟಿಸೀತು (Prv.). See Bp. 6, 7; 38, 37; 44, 11; 56, 57; Rāv. 12, 39; J. 4, 69; B. 4, 53; 5, 39. 54. 157. 284.

ಮುಟ್ಟು mutṭu. 1. To touch (v. t.);—to touch, to come in contact with;—to reach, to come to hand, to arrive, as a letter, etc. (with Dative of person);—to reach, as a place, to arrive at (with Dative);—to be laid out, expended, or used, as money, etc. (ಸ್ವರ್ತನ Smd. Dh.; ಪರಸನ Smd. 88; C.; T., M.; T., M. ಮುಟ್ಟು, to dash against, knock, tap, butt, strike). ಮುಟ್ಟುತು, ಮುಟ್ಟುತು ದಿವ ಮಂ (Smd. 266). ಮುಟ್ಟುವುದು (ಸ್ವರ್ತನ Nn. 155). ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲ ಓದುವುದು (ಸಾಕಲ್ಕುವದನ, ಪಾರಾಯಣ HIA.). ಅಡು ಮುಟ್ಟಿದ ಗಡ (ವೈದ್ಯಮಾತೃ, etc. Si. 147). ಮುಟ್ಟಿ ಬಹ ಪದದ ನುಡಿ (ದಣ್ಣಕ Mr. 85). ಕೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಹಣ ಮುಟ್ಟಿತು, --- ಹೆಚ್ಚು ಆಳು ಮುಟ್ಟಿತು (My.). ಆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿದನು (B. 3, 124). ಇದು ನನ್ನ ಪಾಲು, ನನಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು (4, 10). ಆ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತಲೆ (4, 217). ಆ ವಸ್ತುಗಳು ಆ ಪೂರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿರಿಲ್ಲ (5, 69). ಎರಾಯ ತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ (5, 227). ಅವನು ಮನೆಯನ್ನ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ತುಟ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮುಟ್ಟಿತು (My.). ನೆಗದಿ ಹಾಡಿದರೆ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟೀತೇ?—ಮುಟ್ಟಿದ ಕೆಯ್ಗೆ ಒಟ್ಟು, ಕಟ್ಟಿದ ಹೊದಿಗೆ ದಿಟ್ಟ (Prva.). See Ŗpr. 1, 108; 4, 14; Bp. 21, 10; 36, 19; 40, 56; 44, 32; 50, 6; 53, 35. 38; 60, 29. 31; Ŗ. Bp. 5, 52; Sév. 4, after 6; J. 3, 18; 8, 17. 26; 21, 17; Si. 374; B. 4, 217; 5, 270. — ಮುಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟಿ. ಮನೆ ಮುಟ್ಟಿ ಬನ್ನನು (My.). ಅವನ ಚರಾಯುಷ್ಯಂ ಮುಟ್ಟಿ (Ŗpr. 5, 101). — ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನು = ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿಯ. (My.). — ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿಯ. = ಮುನಿನ. (My.). — ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿನ. A sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ, ಗಡ್ಡಾಕಾರ, ಸಮಂಗಿ, ಖದಿರಿ Si. 157). 2, a prickly shrub, the humble plant, Mimosa pudica Lin. (St. & Pl.). — ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುರುಟುವ. A sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ, etc. Nr.). — ಮುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು. rep. (Bp. 17, 8; 35, 2; 38, 48). — ಮುಟ್ಟಿ. = ಮುಟ್ಟು. Infinitive: so as to touch, as far as, till, to, up to (ವರಂ, ವರೆಗಂ, ಸೀಮಾರ್ಥ Smd. 295; Ŗpr. 9, 93). ಕುಟ್ಟುಕಾಯಿಕಳ್ಳಾ ಅನ್ನರೆ ಭುಜಾ ಮುಟ್ಟಿ (or ಹೆಗಲು

ಮುಟ್ಟಿ) ನೋಡಿದ ಹಾಗಿ (Prv.). — ಮುಟ್ಟಿವರ. -ಬರ್. To come near, to approach (Abh. P. 7, after 105; 9, 144; 10, 19; 11, after 132).

ಮುಟ್ಟು mutṭu. 2. = ಮುಟ್ಟು 3, (ಮುಟ್ಟಲ್, etc.), (ಮುಡ 1, ಮುಡಿ 5). Touching; touch, contact (see ಕರ್ತ); defilement by contact. 2, the menses, lochia (My.; ರಜಸ್, ಪುಷ್ಪ, ಅರ್ತವ Si. 188; ಸ್ತ್ರೀರಜ, ಅರ್ತವ, ಮುತು, ಪುಷ್ಪ G.; T., T.); a children's disease coming from the touch of a menstruous woman who is not the mother (Bp. 15, 22). ಮುಟ್ಟಿನ ಮನೆ (= ಮುಟ್ಟು, My.). ಮುಟ್ಟುವವಳು (ರಜಸ್ವಲೆ, ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಿನಿ, ಮಲಿನ, ಪುಷ್ಪವತಿ, etc. Si. 188; ಅವಿ, ಅತ್ತೇಯಿ G.). ಮುಟ್ಟು ಹೋದ ಹೆಂಗಸು (ನಿಷ್ಕರ G.). 3, impediment, hindrance, stoppage (T., M.; see ಕಟ್ಟುಮುಟ್ಟು No. 1). 4, a prop, a stay (T.; see ಕಟ್ಟುಮುಟ್ಟು No. 2). 5, nonplus, embarrassment, want (T., M.). — ಮುಟ್ಟುಕುಟ್ಟು. Pain preceding or accompanying menstruation (My.). — ಮುಟ್ಟುಗೋಲು. -ಕೋಲು. = ಮುಟ್ಟುಗೋಲು. A stoppage-staff or pole, i. e. a staff or pole that was used to shut the door of a house or the gate of a village to forbid any one to enter either of them, for the sake of sequestration or the seizure of the property of the house- or village-people: total pillage (My.). ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕು, to pillage (My.). — ಮುಟ್ಟು ಚೆಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟುಚೆಟ್ಟು. Ceremonial uncleanness, e. g. from menstruation, from touching a dead body, etc. (My.). — ಮುಟ್ಟು ನಿಲ್ಲು. Menstruation to cease (My.). — ಮುಟ್ಟು ನೀರು. A bath after menstruation (My.). — ಮುಟ್ಟುಮನೆ. A room appropriated to a woman in menstruation or child-birth (My.). — ಮುಟ್ಟುರೋಗ. A children's disease coming from the touch of a menstruous woman who is not the mother (My.).

ಮುಟ್ಟು mutṭu. 3. = ಮುರುಟು 2. Contracting, shrinking, etc. — ಮುಟ್ಟು. -ಅಳ (i. e. ಅಳು). Cowardice; bluntness, stupidity (Rām. 6, 46, 8; T. ಮುಟ್ಟುಟ್ಟು). — ಮುಟ್ಟುಳು. -ಅಳು. A coward; a stupid man (My.). — ಮುಟ್ಟುಮುರುಟು ಗಡ. A sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ, etc. Si. 157).

ಮುಟ್ಟು mutṭu. 4. (= ಮೋಳೆ 3). An implement, a tool, a thing; utensils, furniture; things belonging to a house, as beams, etc.; the wooden frame of a maddalē (ಉಪಕರಣ Smd. Dh.; Smd. 88; My.; T.; Sāstrasāra in W. v. 1258. 1259; Ŗpr. 9, 93; 9, after 102; Bh. 1, 10, 18). ಗೃಹಕ್ಕೆ ಸವ ಮುಟ್ಟುಗಳ (ಸಾಧನ Mr. 501). ಮನೆಯ ಸಮಸ್ತ ಮುಟ್ಟುಗಳು (ಸಾಧನ, ಗೃಹೋಪಕರಣ Nn. 114); ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳು (ಮಾತೃ, ಗೃಹ ಮುಟ್ಟು, ಮನೆಯುಪಕರಣ 157); ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳು (ವೇಶ್ಯಾಗ, ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳ ಭೇದ, ತೋರೆ 158). ಅಗದಿ ಎನ್ನು, ಅವುಹದ ಮುಟ್ಟುಮಕ್ಕುಂ (Smd. I). ಕಾರುಕನ ಮುಟ್ಟಿನೋ ಉಳಿ (Smd. 116). See ಎರವು, ಮನೆ, ಮರ.

ಮುಟ್ಟುವಳಿ mutṭuvallī. Expenses, outlay, as of money, grain, etc. (My.).

ಮುಟ್ಟುವಿಕೆ mutṭuvikē. = ಮುಟ್ಟುಹ. (ಸ್ಪಷ್ಟ, ಪುಟ್ಟಿ Si. 389).

ಮುಟ್ಟುಹ muṭṭuḥa. Touching; touch; contact

(ಸ್ಪೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಪೃಶಿ. Nr.; ಸ್ಪರ್ಶಮುಟ್ಟು ವಿಷಯಂ Nr.).

ಮುಟ್ಟಿ muṭṭi. See s. ಮುಟ್ಟು 1.

ಮುಟ್ಟು muṭṭu. = ಮುಟ್ಟು. — ಮುಟ್ಟು ಮುಂಕಿಗಡ. = ಮುಟ್ಟು ಪರೆ ಮುಂಕಿಗಡ (St. & Pl.).

ಮುಡ muḍa. 1. = ಮುಟ್ಟು 3, ಮುಟ್ಟು 2, ಮುಡಿ 5. — ಮುಡ ಚಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟುಚಟ್ಟು, ಮುಟ್ಟುಚಟ್ಟು, ಮುಡಿಚಟ್ಟು. (C.).

ಮುಡ muḍa. 2. = ಮುಡು 1. P. p. of ಮುಡಿ 1, in ಮುಡ ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಮುಡಹ muḍaḥa. (fr. ಮುಡಿ 3). A resourceless man (Bh. 4, 6, 24).

ಮುಡಿ muḍi. 1. To bind or tie the hair; to fasten or set in the hair of the head, as flowers, etc. (ಕೇಶಬಂಧನ ಸಂದ. Dh.; Sm. 92; My.; Abh. P. 9, 178; Bp. 5, 28; J. 11, 37; 18, 25; T., M.; T., M. also: to knot, put a knot). ಪುನಂ ಮುಡಿದಂ (ಸಂದ. 156). ಹೆಣ್ಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂ (ಪ್ರಪಂಚ HIA.). ಮಣ್ಣೆಯಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂ ಚವುಂಗಲು (ಶೀರ್ಷಿಕೆ Mr. 384). ಮಣ್ಣೆಯಲಿ ಮುಡಿದ ಪೂಸರ (ಸಿಯೂಪ್ Si. 466). ಹೆಣ್ಣು ಬಟ್ಟೆ ಮುಡಿದ ಹೂವಿನಾ ಪರಿಮಳವೆ? (Dp. 76). ನಾಗಸಮ್ಮಿಗೆ ಮುಡಿಯ ಬೇರಾದರೆ ನಾರು ಯಾಕೆ? (Prv.). See Si. 230.

ಮುಡಿ muḍi. 2. = ಮುಡು 2, (ಮೂಟೆ, ಮೂಡೆ). A knot or bundle of the hair of the head (of males or females, which when tucked, forms the turgub, My.; T., M.; Tē.: a knot); a braid of hair, hair twisted into a single unornamented braid and allowed to fall on the back (ವೇಣಿ, ಧವ್ವಿಲ್ಲ, ಕುಸ್ತು, ಕವಂ HIA.). ಮುಡಿಯ ಮೇಗಣ ಮುತ್ತಿನ ಸಣ್ಣ (ವಾಲಪಾತ್ಯ, ಪಾಂಚತ್ಯ Nr.). ಮುಡಿಗುತ್ತಿದಂ (ಸಂದ. 63). See Ṣpr. 7, 77. 118. 144; Bp. 5, 28; 11, 41; 29, 3; 52, 39; J. 2, 8; 6, 12; 10, 50; 11, 10. 19. ಅಡ್ಡ-, ಕಟ್ಟು-, ಜಡೆ-, ಪೆ-, ಬಲ್-, etc. 2, a growth of hair on the head, left unshaven on account of a vow to an idol (My.). 3, an oval bundle formed of layers of straw, etc., containing grain, etc. (Ta., T., M.; Mhr. ಮುಡಾ, ಮುಡಿ). 4, a hollow ring of brass or silver in which certain herbs are inclosed, worn on the upper arm and used as an inferior charm (My.). ತಡೇ ಕಟ್ಟುವವನ ಮುಡ್ಡೆ ಮುಡಿಯೇನು? (Prv.). 5, a kind of crown for idols (My.). — ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು. 1. = ಮುಡಿಗಟ್ಟು. To tie up in a bundle of straw (as grain, seeds, etc., for which a buṭṭi is required). ಮುಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಅಯಕು, ಬುಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಾ! (Prv.). — ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು. 2. Hair ornamented and braided round the head, etc. (ಮೌರಿ Nr.). — ಮುಡಿಗಟ್ಟು. = ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು 2. (Grj. 6, after 56). — ಮುಡಿಗಮ್ಮ. -ಕಮ್ಮ. The smell of a muḍi of hair (Rāy. 4, 2; 4, after 14). — ಮುಡಿಗೇನು. A climbing plant, the West Indian yam, Dioscorea alata Lin. (St. & Pl.). — ಮುಡಿದರೆ. -ತರೆ. A head with a knot of hair (Bp. 27, 38). — ಮುಡಿದೆ. -ತೆ. An opened, loose bundle of hair (Rām. 6, 51, 93). — ಮುಡಿಬಳೆ. = ಮುಡಿ 3. (My.). — ಮುಡಿನಲೆ. -ಮಲೆ. A gem for the hair-muḍi (G. 417). — ಮುಡಿನಾಳ. -ಬಾಳ. A kind of perfume

or fragrant grass, Andropogon schoenanthus Lin. (ವಾ. ಪ್ರೇರ, ವರ್ಹಿಪ್ಪ, ಕೇಶಾಮುಟ್ಟುನಾಮ Nr.; ವಾಲ Mr. 131; ವಾ. Sm. 27; J. 3, 30). ಮುಡಿವಾಳ ರಾಮಂಜಣಿ ದೇರ್ಗಾಳ (J. 3, 36). 2. = ರಾಮಂಜ (St. & Pl.). — ಮುಡಿವಿಕ್ಕು. -ವಿಕ್ಕು. To comb the (loose) hair-knot (Ṣpr. 6, after 86). — ಮುಡಿವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To lay hold of the hair-knot (V. 4, 6). 2, rain to happen (4, 6; see ಮುಡಿ 4). — ಮುಡಿವಾ. -ವಾ. Flower of a hair-knot (J. 11, 19).

ಮುಡಿ muḍi. 3. (= ಮುಗಿ No 4). To end, to come to an end, to become extinct (ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಂದ. Dh.; Sm. 92; T., M. ಮುಡಿ, to come to an end, become extinct; T. ಮುಂಟು = ಮುಡಿ, & to die; ಮುಡಿ, to end = ಮುಗಿ, & to grow old = ಮುಟ್ಟುಗು, see ಮುಡು 1; ಮುಟ್ಟು, to end = ಮುಡಿ; to grow ripe; ಮುಟ್ಟು, end; M. ಮುಡಿಕ್ಕು, destruction; cf. ಮುಡು 1).

ಮುಡಿ muḍi. 4. End, ruin, destruction (J. 2, 9; 33, 14). See ಅಡಿ; ಮುಡಿವಿಡಿ No. 2.

ಮುಡಿ muḍi. 5. = ಮುಡ 1, etc. — ಮುಡಿಚಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟು ಚಟ್ಟು, etc. (My.). ಹೆತ್ತ ಮುಡಿಚಟ್ಟಿನಷ್ಟೆ ಅಪವಿತ್ರವಾಗಿರುವ ವಸರ (ಅಂಪ್ಪ, ಸೂತಿಗಾತ್ಯೆ Si. 108).

ಮುಡಿಪು muḍipu. 1. To end (v. t., Abh. P. 12, after 54; 16, 37).

ಮುಡಿಪು muḍipu. 2. = ಮುಡುಪು 1. (My.).

ಮುಡಿಯಿಸು muḍiyisu. ಮುಡಿಯಿಸಿದಂ (ಸಂದ. 77).

ಮುಡಿಸು muḍisu. To fasten or set in the hair-knot or braids of hair (of others), as flowers (Ṣpr. 5, 119; Bp. 40, 39; J. 28, 21; My.). See ಹೂ.

ಮುಡು muḍu. 1. = ಮುಡ 2. P. p. of ಮುಡಿ 1, in ಮುಡು ಕೊಳ್ಳು (My.). ಹೂವು ಮುಡು ಕೊಳ್ಳು (ಸೂರು G.). ತುಡು ಬು ಮುಟ್ಟಾದ ಕೇಶವಾತದ ನಡುವೆ ಕುಡಿಗೆ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಮುಡು ಕೊಳ್ಳಿರುವ ಹುಟ್ಟಿನ ಸರ (ಗರ್ಭಿಕ Si. 229).

ಮುಡು muḍu. 2. = ಮುಡಿ 2. — ಮುಡುವಾಳ. = ಮುಡಿವಾಳ. (ವಾಲ, etc. Si. 152).

ಮುಡುಕು muḍuku. 1. = ಮುಡುಗು 1, ಮುಡುಗು, ಮುಡುಕು q. v., (ಮೆಡ್ಡು 1). To bend (v. i.), to shrink, to become crooked, to be contracted, to be distorted (Bp. 29, 11; T. ಮುಡಂಗು, ಮಡಂಗು; see s. ಮುಗ್ಗು 1). 2, to bend (v. t.), to crook, to distort, etc. (Bp. 35, 21).

ಮುಡುಕು muḍuku. 2. = ಮುಡುಗು 2, (ಮೆಡ್ಡು 1). Bending, shrinking, becoming or being crooked, being distorted, etc.;—a curve; a corner, an angle (see ಮಡು; T. ಮುಡಕ್ಕು, a bend, curve). — ಮುಡುಕುಮಾರಿ. Dengue (My.).

ಮುಡುಗು muḍugu. 1. = ಮುಡುಕು 1, No. 1. (My.).

ಮುಡುಗು muḍugu. 2. = ಮುಡುಕು 2. See ಮುಟ್ಟು. — ಮುಡುಗುವಾಳ. -ತಾಳ. The humble plant, Mimosa pudica Lin. (St. & Pl.; Tē. ಮುಡುಗು, Hibiscus metabilis).

ಮುಡುಪು muḍupu. 1. = ಮುಡಿಪು 2. A bundle, a money-bag (Grj. 10, after 79; Bp. 11, 14; Tē.). A bundle the contents of which (money or jewels) are dedicated to an idol (My.).

ಮುಡುಪು mudupu. ೨. = ಮುಡುಕು, etc. (Üpr. 8, 64; Säv. 4, 79; Räv. 5, after 120; Tē. ಮೂಪ; T. ಮೊಯ್ಯು; Mhr. ಮುಣ್ಣಾ, the region or round of the shoulder; T. ಮುಡುಗು, the back = ಹುಬ್ಬಾ).

ಮುಡುಬು mudubu. = ಮುಡುಕು 1, No. 1. (Bp. 57, 59).

ಮುಡುಹು muduhu. = ಮುಡುಕು 2, ಮುಯ್ಯ 2, ಮುಯ್ಯು 1. The upper portion of the arm, the shoulder, the shoulder-blade (ಸ್ಕಂಧ ಸ್, ಭುಜಶಿರಸ್, ಅಂಸ Nr.; ಅಂಸ Mr. 321; ಮುಯ್ಯ Ü. II, 105; Bp. 38, 17; 61, 28; RAm. 6, 10, 5; Bh. 3, 13, 32; 7, 1, 14; J. 10, 42). ಮುಡುಹಿನ ಸನ್ನಿಗಲು (ಜತ್ರುಗಲು Nr.).

ಮುಣಗು munaga. = ಮುಡುಕು, etc. See ಗುಡ.

ಮುಣಗು munagu. = ಮುಣುಗು 1, etc. (My.; Üb. 86). ಮುಣಗೋಣ (ಪ್ಲವ Üb., etc.).

ಮುಣಿಗು munigu. = ಮುಣುಗು, etc. (My.).

ಮುಣಿಗಿಸು munigisu. = ಮುಣುಗಿಸು, etc. To immerse (v. t.), to dip, to plunge (Bp. 8, 49; My.; Tē. ಮುಣಿಗಿಂಡು);—to bathe (v. t., My.);—to ruin (My.).

ಮುಣುಗಿಸು munugisu. = ಮುಣುಗಿಸು, ಮುಡುಗಿಸು, ಮುಡುಗಿಸು, ಮುಡುಗಿಸು. (My.). ಅಮ್ಬು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಚಮ್ಮು ಮುಣುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ಮುಣುಗು munugu. 1. = ಮುಣುಗು, ಮುಣುಗು, ಮುಡುಗು 2, etc. To go or sink under water, to sink, to be plunged in a liquid; to immerse one's self, to dip, to bathe;—to sink below the horizon, to set;—to be ruined (My.; Tē. ಮುಡುಗು, ಮುಣುಗು, ಮುಡುಗು; Sk. ಮುಣ್ಣಾ, to sink). ಮಂಜು ಸುರಿದರೆ ನಂಜನಗೂಡು ಮುಣುಗಿತೇ?—ಮಾನು ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿದರೆ ಸ್ನಾನದ ಫಲ ಬಂದಿತೇ? (Prvs.). See Prvs. 3. ನರಿ, ಮುದ್ದೇ ಕಟ್ಟಣ.

ಮುಣುಗು munugu. ೨. = ಮುಡುಗು 3, ಮುಡುಕು 2, ಮುಡುಗು 2. An immersion, a dip. — ಮುಣುಗಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಮುಣುಗು ಹಾಕು. (My.). — ಮುಣುಗು ಹಾಕು. To perform an immersion of one's self; to dip the head whilst standing up to the waist in water (My.). ಮೂಡು ಮುಣುಗು ಹಾಕಿದನು (My.).

ಮುಣ್ಣು munḍa. = ಮುಣ್ಣು, ಮೋಣ್ಣು, ಮೋಣ್ಣು, ಮೋಣ್ಣೆ. Shaved, close-shaved, bald, having no hair on the head; a man with a shaved head (ಬೋದಿ ಸಿಮ್. I). 2, hornless; destitute of some limb (see ಮುಣ್ಣುಕಾಢಿ). 3, stripped of leaves or branches; a tree stripped of its leaves or branches, the trunk of a lopped tree, a pollard (ಛಿನ್ನಕುಜಾತ, ಕಡಿದ ಮರ, ಕಡಿದ ಛಂಗಮರ, ತಡಿದ ಮರ Nn. 12). 4, a headless body (ಕಬ್ಬನ್ನ 12; ಕಬ್ಬನ್ನ, ರುಣ್ಣಿ Hlā; ರುಣ್ಣಿ Mr. 397; ಕಡುಕು ಸಿಮ್. 80; ಅಟ್ಟ 89). 5, a bald or shaven head, a bald pate. 6, pointless, blunt. 7, low, mean. 8, a barber. 9, the head. 10, myrrh. 11, N. of a daitya. See Bp. 24, 2; 36, 15; 88, 25. — ಮುಣ್ಣು ಮೋಡು. To put a covering on the head as the sign of being a brahmanical widow (My.). ಹೆಸರುಕಾಢಿಗ ಮುಣ್ಣು ಮೋಡಿಕೊಡ್ಡು ಹಾಗಾಯಿತು (Prv.).

ಮುಣ್ಣಿಕ ಮುḍāka. = ಮುಣ್ಣಿಗಿ. The lopped trunk or stem of a tree;—a barber;—the head.

ಮುಣ್ಣಿಕಾಢಿ munḍa-kāḍi. A man without a hand or the hands (Bp. 38, 18).

ಮುಣ್ಣಿನ munḍana. Shaving the head closely, tonsure; shearing.

ಮುಣ್ಣಿನಕ್ರಿಯೆ munḍana-kriyē. The act of shaving the head closely. See ಛದ್ರಿಸು.

ಮುಣ್ಣಾಕ್ರ ಮುḍa-ākṣa. A pointless or round stone (ಗುಣ್ಣು Mr. 206).

ಮುಣ್ಣಾಸ ಮುḍāsa. = ಮುಣ್ಣಾಸು. A turban (B. 3, 80; 5. 123; Si. 217; Mhr., H. ಮುಣ್ಣಾಸ, ಮುಣ್ಣಾಸೇ).

ಮುಣ್ಣಾಸನ ಮುḍa-āsana. A particular posture in sitting, (Bh. 7, 4, 57).

ಮುಣ್ಣಾಸು munḍāsu. = ಮುಣ್ಣಾಸ. (My.; ಉಣ್ಣೇಸ, ಕಿರೀಟ Si. 461). ಉಣ್ಣೆ, ಏನೋ, ಗುಣ್ಣಾ? ಅನ್ನರೆ ಮುಣ್ಣಾಸು ಮೂವತ್ತು ಮೊದಲ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ.—ಬಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಣ್ಣಾಸು ಮಾಡು!—ತಲೆ ಚನ್ನಾಗಿ ದ್ದರೆ ಮುಣ್ಣಾಸು ಸಹಸ್ರ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು.—ಸಣ್ಣ ತಲೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮುಣ್ಣಾಸು (Prvs.).

ಮುಣ್ಣೆ munḍi. Shaven, close-shaved, bald, shorn; lopped; hornless. 2, a barber. 3, N. of a śakti or mātrī; cf. ಚಾ-. 4, a species of plant (ಬೋದಿತರ ಸಿಮ್. I; ಬೋದಿತರ, ವತ್ಸ, ಭಕ್ತು Mr. 180). 5, chain-armour, armour (ಚಾಳಿ Mr. 292). 6, a pounder or pestle without a ferrule (My.). **ಮುಣ್ಣಿಗೆ munḍigē.** Tbh. of ಮುಣ್ಣಿಕ. A stem, a post, a pillar (ಸ್ಥಾಪು Mr. 200; Abh. P. 11, 154; Grj. 2, after 106; Räv. 6, after 11; My.); a wooden bar (see ರಾಳ-); the head (see ಅರಿಸಿನಮುಣ್ಣಿಗಿರೋಗ).

ಮುಣ್ಣಿತ munḍita. Close-shaved; shorn; bald; lopped.

ಮುಣ್ಣು munḍu. 1. (= ಮುತ್ತು 5, etc.). Kissing, caressing, fondling (T. ಮುಗರು, to smell to a thing, to explore by the smell; M. ಮುಗರು, to smell; to kiss; to fondle; cf. ಮೂಸು). — ಮುಣ್ಣಾಡು. -ಅಡು. To kiss; to caress; to fondle. ಅಡಿಸುವ ಕೆಳದಿಯರ ಸನ್ನೆಯಲಾಡಿಸುವ ಪರಿ ಪರಿವರವ ಎನುತ ಕೂಡೆ ನಡೆ ತನ್ನಟ್ಟಿ, ಮೇಲುಬದ ಸದಿಗಿನೊಳಗಡಗಿ, ನೋಡುತ್ತಲಿಡಾ ಎನುತ ಚೆಯ ಮುಣ್ಣಾಡಿ, ಮುಣ್ಣಲೆವಿಡಿದು, ಕುಣಿ ಕುಣಿದಾಡಿ, ಸೌಖ್ಯವನೀವುತಿರ್ವಳು ಮಾಯ ಮೋಹಿನಿಗೆ (Prll. 3, 29). ತನ್ನೆ... ಅವನನ್ನು ಮುಣ್ಣಾಡಿದನು (B. 3, 7). ಕಣ್ಣಿದ್ದನಾಡೆ ಭೂಮಣ್ಣುಲವು ಮುನಿವುದು; ಕೊಣ್ಣಾಡುತಿಟ್ಟೆ ನುಡಿದರೆ ಜಗವೆಲ್ಲ ಮುಣ್ಣಾಡುತಿಡಿದು (Sp.). See Üpr. 1, after 105; 6, 98; 8, after 44; Grj. 1, 11; 3, 107; Bp. 4, 66; 5, 61; 12, 3; 18, 7; 24, 86; 38, 76; 46, 74; 47, 39; V. 14, 44; J. 5, 17; 7, 63; 13, 53; 18, 10. — ಮುಣ್ಣೆಡು. -ಇಡು. To kiss (Abh. P. 7, after 106).

ಮುಣ್ಣು munḍu. ೨. (Tbh. of ಮುಣ್ಣಿ). A short cloth (My.; M., T.), used as a turban or as an under-girth cloth (My.).

ಮುಣ್ಣು munḍu. Tbh. of ಮುಣ್ಣಿ. A headless body (Bp. 40, 62), etc. ತಲೆಯಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಣು (ಕಡುಕು, ಕಬ್ಬನ್ನ G.). — ಮುಣ್ಣು ಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. = ಮೋಣ್ಣುಗಳ್ಳಿ. The leafless, milk-hedge plant, Euphorbia antiquorum Lin. (ಸ್ವಹ Mr. 136; ಸುಧಾ, ಸ್ವಹ, ಬೋನೇ ಕಳ್ಳಿ Si. 433); the Euphorbia called triangular spurge (My.). — ಮುಣ್ಣುಮೊಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 11). — ಮುಣ್ಣುಮುದಿಕ. = ಮುಣ್ಣುಮುದಿಕ No. 1. (ಅತಾಯಿ, ಅತಾಪಿ, ಚಿಲ್ಲ Si. 173). — ಮುಣ್ಣುಮುದಿಕ. The head-plunger: the Bengal kite, Falcocheela Lath. (ಅತಾಪಿ, ತಕುನಿ, ಚಿಲ್ಲ Hlā; ಅತಪಪ್ಪಿ, ಚಿಲ್ಲ Mr. 171). 2, a kind of duck; the water-fowl Peliccanus fuscicollis (ಪ್ಲವ ಎನ್ನು, ಮುಣ್ಣುಮುದಿಕ; ನೀ

ದುಗೋದಯನಲ್ಲಿ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ಮುಣ್ಣುಪೋಗು. -ಪೋಗು-
To get maimed (Abh. P. 13, after 54).

ಮುಣ್ಣೆ munṇē. A close-shaved woman: a widow (ಎತ್ತನೆ, ವಿಧವೆ Nr.; ವಾಸಿತಿ Mr. 303). 2, a female mendicant (ಫಿಕ್ಕು 303). 3, an unchaste woman, a harlot (My.). ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಗಣ್ಯ ಬಾದನು, ಮೂದುವಿಗೆ ಒಲೆ ಬಾದದು. — ಮುಣ್ಣೆಗೆ, ಮುಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣಿ ರೆ, ಉಣ್ಣುಪ್ಪು ಸನ್ನೋಪ. — ಮುಣ್ಣೆ ಹೆತ್ತು, ಗುಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ. — ಮುಣ್ಣೆ ಮದುವೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ವಿಧ. — ಮುಣ್ಣೆ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವನೇ ಜಾಣ. — ಅಣ್ಣೇ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು, ಮುಣ್ಣೇ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೂಡದು. — ಅಣ್ಣೆಯೊಳಗಣ ನೀರು, ಮುಣ್ಣೇ ಕೆಯ್ಯೊಳಗಣ ಹಣ ಸಮ. — ಈ ಮಾತಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವದೆ, ಮುಣ್ಣೆ! ಅನ್ನರೆ ಮುಣ್ಣೇ ಗಣ್ಣೆ! ಎಮ್ಮುವದು. — ಅನೇ ಜಾಕರನ ಹೆಣ್ಣಿತಿ ಅದುವಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಣ್ಣೆ, ಕುದುರೇ ಜಾಕರನ ಹೆಣ್ಣಿತಿ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ಮುಣ್ಣೆ, ದಣ್ಣಿಗೆ ಹೋದವನ ಹೆಣ್ಣಿತಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಣೆ. — ಕಳ್ಳನ ಹೆಣ್ಣಿತಿ ಎಂದಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣಿವರಿಗಲ್ಲ ಹಲ್ಲು ಕಂದರೂ ಗಣ್ಣ ಸತ್ತ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಬೋದಿಸದೇ ಬಿಡರು. — ಗಣ್ಣ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಬುದ್ದಿ ಬನ್ನು. — ತಣ್ಣದ ಜನರು ಹಿಣ್ಣು ಒಡ ಕೋಣ್ಣು ಹೋದರೆ ಮುಣ್ಣೆಯೆಂದ ಕಡೆ. — ಕೆಟ್ಟ ಮುಣ್ಣೆ ಕುಲಾ ಸೇರಳು. — ದುಗ್ಗಾಣಿಯ ಮುಣ್ಣೇ ಹತ್ತರೆ ದುಡ್ಡಿನ ದೋಸೆಗೆ ಹೋದ. — ನಿತ್ಯಮುಣ್ಣೇ ಪಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆದ್ದವನೇ ಜಾಣ. — ಶಾಖೀ ಗಣ್ಣು ಪರಂಗಿ, ಮುಣ್ಣೇ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣಿವರಿಗೆ. — ಪೋಲೀ ದನಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು, ಕೂಲೀ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ನಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು. — ಬಾದುವವರ ಮುಣ್ಣೆ ಬೋದಮುಣ್ಣೆ ಬಯ್ದು ಕೋಣ್ಣು ಅತ್ತ ಹಾಗೆ. — ಬೀಸುವ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಮುಕ್ಕಿದ್ದೇ ರಾಘ. — ತುಣ್ಣುಪಿಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಯಾರ ಹಂಗು? (Prva.). See Prva. s. ಮೂಡ 1, ಸನ್ಯಾಸಿ, ಸವತಿ 1. — ಮುಣ್ಣೆಮುಸುಕು. The cover of cloth over the head of a widow (occasionally over the head of a man when in grief or dishonor, My.).

ಮುತ್ mut. = ಮುತ್ತು 4. — ಮುತ್ತನೆ. = ಮುತ್ತಾತ. (B. 3, 111; My.). — ಮುತ್ತಾತ. A great grandfather (My.; ಪ್ರತಿ ತಾಮಹ, ತಾತನ ತನ್ನೆ, ತನ್ನೆಗೆ ಪಿತಾಮಹ Si. 192; T. ಮೂದಾಡ್ವಿ, a grandfather).

ಮುತ್ತ mutta. 1. = ಮುತ್ತ 2. See ಸುತ್ತ..

ಮುತ್ತ mutta. 2. = ಮುತ್ತ 2, etc. (Ūpr. 7, 59; Sēv. 4, 100). ಮುತ್ತದ ಪೋಗಣ್ಣಂ (Rēv. 9, 50). See ಮುಳು.

ಮುತ್ತಗ muttaga. = ಮುತ್ತ 2, ಮುತ್ತಲ, ಮುತ್ತಕ, ಮುತ್ತಗ, ಮುತ್ತಲ, ಮುತ್ತಗ, ಮುತ್ತಗ. A tree with large red or orange flowers, the bastard teak, Butea frondosa Roxb. (ಪಲಾಶ, ಕಿಂಕುಕ, ಪರ್ಣ, ವಾತಪೋಷ Nr.; ನೈಗ್ರೋಥ, ಪಲಾಶ Nn. 42, o. r. ಮುತ್ತುಗ; My.; Tē. ಮೋದುಗ; T. ಮುರುಕ್ಕು, ಪುರಟು, ಪುರೈಟು; T. ಮುತ್ತಗ is a tree with serrate leaves, Zizyphus trinervia). See ಮುಳು, ಮುಳ್ಳು.

ಮುತ್ತಲ muttala. = ಮುತ್ತ 2, etc. ಮುತ್ತಲಗಿಡ (ಕಿಂಕುಕ G.). ಮುತ್ತಲದ ಗಿಡ (S. Mhr.). ಮುತ್ತಲವರೆ (B. 5, 58). See ಚರೋ, ಮುಳ್ಳು.

ಮುತ್ತಲು muttalu. (= ಮುಟ್ಟಲು No. 1.) Environing, surrounding. See ಸುತ್ತ., ಸುತ್ತ..

ಮುತ್ತಿಗೆ muttiga. = ಮುತ್ತಿಗೆ. (Bp. 16, 10).

ಮುತ್ತಿಗೆ muttigē. = ಮುತ್ತಿಗೆ. Covering; surrounding; — a siege, a blockade (J. 22, 37; My.; Tē.; T. ಮುಟ್ಟುಗೈ). ಸೇವಕಜನರ ಮುತ್ತಿಗೆ (ಪರಿಶ್ರಮ); ಜಾಕರ ಯವರ ಮುತ್ತಿಗೆ (ಪರಿಸರ್ವ G.). — ಮುತ್ತಿಗೆ ಇಕ್ಕು. = ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು. (J. 17, 7). — ಮುತ್ತಿಗೆ ತೆಗೆ. To raise a siege (My.). ನೀಡ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ಮುತ್ತಿಗೆ ತೆಗೆಯ ಬೇಕು (B. 5, 39). ಆ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ (5, 58). — ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು. To lay

siege to, to besiege (My.). ಆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ (B. 4, 146). See B. 5, 38, 68, 187.

ಮುತ್ತಿಸು muttisū. To cause to surround, to cause to besiege (ದುರ್ಗಸಂವೇಷನ ಕೆಂದ. Dh.).

ಮುತ್ತು muttu. 1. (= ಮುಕ್ಕುವು 1). To inclose; to cover, to settle upon, as flies, etc.; to environ, to encompass, to surround, to hem or shut in; to besiege; to drive into straits; to attack; to swarm or crowd together, as bees, etc., to throng (ನಿರೋಧಾವರಣ ಕೆಂದ. Dh.; ಕೆಂದ. 97; ಮುಕ್ಕುವು Ūt. II, 86; My.; ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು G.; T. ಮುತ್ತಿ, ಮೂಜು, ಮೂಂಜು, ಮೋಯ, ಮೋದು; Tē. ಮುಟ್ಟು, ಮೂಗು; M. ಮುಟ್ಟಕ್ಕೆ; M. ಮುತ್ತಿ, to be close; ಮೂದು, to be covered: to cover). ಕಹಳೆಗಳು ಮುತ್ತಿ ಉರಿಯಲ್ವೆ ಕೋಲಾಹಲಂ (Mr. 285). ಮುತ್ತಿದನೋ? ಇನ್ನೆ ಕೋಣ್ಣೆ ಧೂಳಿಪಟಂ! (ಕೆಂದ. 69). ಕೆಲವನ ಅಲ್ಲಿದನ್ ಇಲ್ಲಿದನ್ ಈಗನ್ ಎವ್ವಿನಂ ಮುತ್ತಿದನ್ ಒನ್ನೆ ತೇರೋ ಅಮರೇಷ್ಟ ಸುತಂ ಕುರುವುನ್ನನ್ ಎಲ್ಲವಂ (136). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯೋ ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತಿತ್ತುತ್ತಂ ಸಾರ್ವಂ ಇನ್ನಹಿತರ್ಕ್ಕಂ (145). ಮುತ್ತವೇಲ್ಲಂ (-ಪೇಲ್ಲಂ 277). ಮುತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಂ (280). ತತ್ತುಗನ್ ಒಪ್ಪು, ನಿಜನಗರಮಂ ಮುತ್ತಿದೋಡಿ (J. 28, 15). ಮುತ್ತಿ ಕೋಕ್ಕುವೆ (ಆ ಸಾರ, ಪ್ರಸರಣ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇನೆ ವ್ಯಾಪಿಸುವೆಳೆ Si. 291). ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಿ ಇರುವವರು (ಪರೀವಾರ 449). ಅಗಲು ಹಲ್ಲಿದರೆ ಕಾಣೆ ಮುತ್ತುತ್ತವೆ. — ಕೆಣ್ಣಕ್ಕೆ ಇರುವೆಗಳು ಮುತ್ತಾಳೋ? (Prva.). See Ūpr. 1, 78; 5, 103; Abh. P. 10, after 201; Bp. 34, 16; 36, 28; Rēv. 6, after 115; 6, 116; 6, after 116; J. 3, 25; 4, 35; 8, 23; 14, 4; 26, 6.

ಮುತ್ತು muttu. 2. = ಮುತ್ತ 1. Surrounding, etc. See ಸುತ್ತ..

ಮುತ್ತು muttu. 3. P. p. of ಮುದು 1.

ಮುತ್ತು muttu. 4. = ಮುತ್, ಮುದ, etc. Advanced age, oldness, old age, priority (T. ಮುದು, ಮೂ, ಮೂದು, ಮೂರಿ, ಮುಲ್ಕಿ, ಮುದ್ದಿಲ; M. ಮುದು, ಮೂದು). — ಮುತ್ತಜ್ಜ. -ಅಜ್ಜ. = ಮುತ್ತಪ್ಪ. (My.). — ಮುತ್ತಜ್ಜ. -ಅಜ್ಜ. = ಮುತ್ತಪ್ಪ. (My.). — ಮುತ್ತಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. A great grandfather (My.). — ಮುತ್ತಪ್ಪಿ. -ಅಪ್ಪಿ. = ಮುತ್ತಮ್ಮ. (Kāv. III, 3, 12). — ಮುತ್ತಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ಮುತ್ತಪ್ಪ. (Abh. P. 10, after 145; My.). — ಮುತ್ತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. An elderly (or young), respectable woman whose husband is alive (ಚಿರವೈ, ಸುವಾಸಿ Nr. Si. 184; My.; Tē.). ಪಟ್ಟಿಗೆ ಮಯ್ಯಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ಮುತ್ತಯ್ಯಿಗೆ ಪಾದರ ಸಲ್ಲ. — ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಅಗಸರ ಮಾಳೆಯೇ ಮುತ್ತಯ್ಯೆ. — ಮುತ್ತಯ್ಯೇ ಕೆಯ್ಯ ಭಿಕ್ಷೆ ಮೂದು ಹಿಡಿ ಸಾಕು (Prva.). ಮುದು ಮುನ್ನಾದ ಶುಭಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಯ್ಯೆಯರು ಅರಿಸದವ ಳ್ಳವನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವದು (ಸೇನೆ G.). See Bp. 4, 33; Ū. Bp. 47, 5; Prv. s. ಸನ್ಯಾಸಿ. — ಮುತ್ತಯ್ಯಿತನ. The state of being a muttsaid (Grj. 4, 95; 10, 97; Rām. 6, 12, 34; J. 5, 55; G. 92; My.). — ಮುತ್ತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಮುತ್ತಪ್ಪ, ಮಕ್ಕ (J. 4, 40, 41; My.). ಹೆತ್ತಾತನ್ ಅರ್ಘ್ಯನನು, ಮುತ್ತಯ್ಯ ಬೇರೊನ್ನೆ, ಮತ್ತೆ ಮಾತುಲನು ಹರಿಯರೆ ಅಭಿಮನ್ಯು ಸತ್ತನೇಕಯ್ಯ? (ಕಿಂಕು). — ಮುತ್ತಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ಮುತ್ತಪ್ಪೆ. (My.). — ಮುತ್ತಪ್ಪೆ. -ಅಪ್ಪೆ. A great grandmother (Bp. 45, 38; Rām. 5, 8, 72; My.; Tē.). — ಮುತ್ತಂಗಾರ್. -ಅಂಗಾರ್. Old time, old age. See ಕೆಂದ. 294 s. 6 ರ 4.

ಮುತ್ತು muttu. 5. = (ಮುಣ್ಣು 1), ಮುಮ್ಮ. A kiss (ಪುನ ಕೆಂದ. 97; My.; T. ಮುತ್ತ; M. ಮುತ್ತ, ಮುತ್ತಿ, ಮುತ್ತ, M. ಮುತ್ತ, ಮೊತ್ತು, to kiss; to sip; Mhr. ಮುಸಾ, a kiss)

ಮುತ್ತು, ಮುತ್ತು ಕೊಡು (My.). ತಾಸಿಗೊನ್ನು ಕೂಸ ಹೆತ್ತರೆ ಈ ಸೀಸು ಮುತ್ತು.—ಮನೆಯ ದೀಪವಾದರೆ ಮುತ್ತು ಕೊಡ ಬಹುದೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಯೋಗ್ಯರು, ಸಲಿಗೆ.

ಮುತ್ತು muttu. Tbh. of ಮುಕ್ತೆ (or ಮುಕ್ಕು). A pearl (ಮುಕ್ತೆ ಕೆ ಸಿಮ್. Dh.; ಸಿಮ್. 97; Mr. 412; ಮುಕ್ತೆ Hlā.; ಮುಕ್ತಾಫಲ Nn. 40; My.; T. ಮುತ್ತು, ಮುತ್ತು; Tē. ಮುತ್ರಿಯ, ಮುತ್ರಮು; M. ಮುರು, an oyster). ಅಯ್ಯತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು (ಮಾಣವಕ); ನೂರು ಸರದ ಮುತ್ತು (ದೇವಚ್ಛಂದ); ಮುತ್ರನ ಸಿಕ್ಕು (ಮುಕ್ತಾ ಸ್ಥೋಟ, ತುಕ್ತ); ಮುತ್ರನ ಹಾರ (ರಚತ, ಹಾರ Hlā.). ತೆತ್ತಿಸಿದ ಮುತ್ತು (ರ ಚತ, ಪಣ್ಣಿದ ಮುಕ್ತೆ Nn. 104). ನೂರು ಸರಮುತ್ತು (ದೇವಚ್ಛಂದ); ಅಯ್ಯವತ್ತು ಸರಮುತ್ತು (ಮಾಣವಕ Mr. 888). ಮುತ್ತು ಕಟ್ಟರೆ ಬತ್ತನ್ನ ಕಡೆಯಾದೀತೇ?—ಮುತ್ತು ಹುಟ್ಟೋದು ಬಿಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ.—ಮು ತ್ರಿನ ಹತ್ತು ಕತ್ತಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ?—ತೊತಿಗೆ ಯಾಕೆ ಮುತ್ರನಾಥರಣಿ?— ಮುತ್ರನಪ್ಪು ಗಣ್ಣ (only a very small husband) ಇದ್ದರೆ ಬೆಟ್ಟ ದಪ್ಪ ಮಕ್ಕಳ ಹೆದುವನು.—ಮುತ್ರನನ್ನ ಗಣ್ಣ ಇರ ಬೇಕು, ಕತ್ತೆಯ ನ್ನ ಅತ್ತೆ ಇರ ಬೇಕು.—ಹತ್ತು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುತ್ತು (one ex- cellent thing) ಕಟ್ಟ ಬೇಕು (Prvs.). ಮುತ್ತು ಮುದಿಕೆಗೆ ಯಾಕೆ? ತೊತ್ತೇ ಗುರುಗಳಿಗೆ? ಬತ್ತಿದ ಕೆಲವಿಗೆ ತೆಲಗೇ? ಕ್ರವಣಿಗೆ ಮಿಥ್ಯ ತನವೇ? (Sp.). See Ūpr. 7, 41; Abh. P. 13, 128; Grj. 10, 40; Ū. Bp. 2, 4; 5, 51; Rām. 1, 13, 4; Bh. 2, 13, 7, 26; Rāv. 5, 24, 25, 41; 8, 118; J. 3, 17; 6, 6; 10, 3; 17, 6, 26, 28; 18, 23; 28, 44; ಒಳ್.

ಮುತ್ತುಕ muttuka. = ಮುತ್ತುಕ, etc. See ಮುಳ್, ಮುಕ್ಕು-
ಮುತ್ತುಗ muttuga. = ಮುತ್ತುಕ, etc. (ಪರಾತ, ಪ್ರಹ್ಲವೃಕ್ಷ Mr. 115; ಪರಾತ, etc. Si. 128; Bp. 45, 38; ಸೇವ. 3, 32; My.). ಅದುಗಾಲ ಮದಿ ಹೊಯ್ದರೂ ಮುತ್ತುಗಳ್ಳೆ ಮೂಡೇ ಎರೆ (Prv.). See ಮುಳ್, ಮುಕ್ಕು-.

ಮುತ್ತುಲ muttula. = ಮುತ್ತುಗ, etc. (ಕಂತುಕ, ಪರ್ಣ, ವಾ ತಘೋಫ G.). ಮುಂಜಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಯ್ಯಕ್ಕಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮುತ್ತುಲಗದದ ಕೋಲು (ಅಪಾಢ G.).

ಮುತ್ತುಹ muttuhā. Inclosing, surrounding, falling upon, etc. ಪಂಡು ಮುತ್ತುಹ (ಅಭ್ಯವಸ್ಥನ್ನನ, ಅ ಫ್ಯಾಸಾದನ Nr.).

ಮುತ್ತೆ muttē. Inclosing, surrounding, falling upon, etc. See ಪರಿ- (s. ಪರಿ 3).

ಮುತ್ತೆ muttē. Tbh. of ಮುಕ್ತೆ. See ಅದಿಮುಕ್ತೆ.

ಮುತ್ಯ mutya. = ಮುತ್ತುಯ್ಯ. ಪಾಣ್ಡವರ ಮುತ್ಯನು (ತನ್ನ ನು G.).

ಮುತ್ಯ mutya. A pearl (Sk.). See ಮುತ್ತು.

ಮುತ್ಯದ್ mutsaddi. = ಮುಸದ್. One of the public officers: an accountant, a clerk (My.; Tē.; Mhr., H.).

ಮುದ mud. Joy, pleasure, delight, gladness, rejoicing. (Rāv. 13, 50). 2, one of the saṁskṛitbhāvas (Kāvy. IV, 2, 16).

ಮುದ muda. Tbh. of ಮುದೆ, or of ಮುದ್. (ಸಿಮ್. 106; ಸನ್ನೋ ಪ Nn. 78; ದೊನ್ನಳಿ ಸಿಮ್. 113). — ಮುದನೂರ್. -ಊರ್. N. (Bp. 43, 39). — ಮುದನ್ನಳಿ. -ಂತಳಿ. To obtain joy, to be- come joyful (Rāv. 4, 60). — ಮುದವ್ವುದು. -ಂತದು. To ex- perience joy, to be glad, to rejoice (Rāv. 6, after 115; 11, after 175). — ಮುದವ್ವುದು. -ಂತದು. = ಮುದವ್ವುದು. (Bp. 24, 75; ಸೇವ. 2, 92). — ಮುದವಲರು. -ಅಲರು. Joy to bloom or become great: to rejoice greatly (Bp. 45, 16, 28). — ಮುದವದು. -ವದು. = ಮುದವ್ವುದು. (Bp. 2, 55; 22, 35; 37, 56; 53, 66; 57, 84).

ಮುದಕ mudaka. = ಮುದಕ. An old man (My.; B.

3, 44; ಅರ್ಯ, ವೃದ್ಧ Nn. 106; ಪ್ರವಯಸ್, ಸ್ಥವಿರ, ವೃದ್ಧ, ಜೀನ, ಜೀರ್ಣ, ಜರತ್ Si. 196; ದತಮಾಸ್ತ, ವೃದ್ಧ 429). ಒಹಕ ಮುದಕ (ವರ್ಣಯಸ್, ದತಮ, ಜ್ಯಾಯಸ್ Si. 196).

ಮುದಕೆ mudaki. = ಮುದಕೆ, etc. (My.; Si. 188; B. 3, 59; 4, 6, 7).

ಮುದಡು mudadu. 1. = ಮುದಡು 1, etc. (My.).

ಮುದಡು mudadu. 2. = ಮುದಡು 2. — ಮುದಡುಗಿವ. = ಮುದಡು. (My.).

ಮುದಯಿಸು mudayisu. To be glad, etc. — ಮುದ ಮುದಯಿ ಸು. To play joyfully about (J. 6, 7).

ಮುದರಿಸು mudarisu. To cause to fold, to cause to draw aside, etc. (My.).

ಮುದರು mudaru. = ಮುದಡು 1, etc. (My.).

ಮುದಕ್ಕು mud-āṣru. Tears of joy (Ūpr. 1, 49; 8, after 101).

ಮುದಿ mudi. = ಮುದು 2, etc. Advanced age, etc.

(My.; Tē.; T. ಮುದಿಯನ್, an elder). — ಮುದಿಗಾ. = ಮುದು ಗಾಗಿ. (ದ್ವೀಣಾಕ, ಕಾಕೋಲ Si. 137; My.). — ಮುದಿಗುಣ್ಣಿಣಿ. -ಕುಣ್ಣಿಣಿ. An old procuress (Rām. 5, 2, 34). — ಮುದಿಗೂ ಡು. An old, worn out body (J. 26, 39). — ಮುದಿಗೂನು. -ಕೂನು. An old hump. See Prv. s. ಮುದ್ದುಗೂನು. — ಮುದಿ ಗೂಬೆ. An old owl: an old man or woman (My.). ಒನ್ನು ಕಂಜಾಯಿತು, ಒನ್ನು ಮಂಜಾಯಿತು; ಮುನ್ನ ಕೂತಿಯಾ, ಮುದಿಗೂಬೆ? (Prv.). — ಮುದಿಡೊಪ್ಪು. An old ḍombā. ಮುದಿಡೊಪ್ಪಿನ ರಾಗ (Prv.). — ಮುದಿಪಾಡು. = ಮುದುಪಾಡು. An old harlot (Rāv. 11, 181). — ಮುದಿಪ್ಪಾಯ. Advanced, old age (above 60, My.). — ಮುದಿಮುಣ್ಣಿ. An old widow or harlot (Rām. 5, 8, 72). — ಮುದಿಮುತ್ತು. -ಎತ್ತು. = ಮುದುಎತ್ತು. (ವೃದ್ಧೋಕ್ಷ, etc. Si. 819; ಜರದ್ಧವ, etc. G.; My.). — ಮುದಿವನ್. -ವನ್. An old woman (Ū. Bp. 47, 42).

ಮುದಿಕೆ mudiki. = ಮುದಕೆ, etc. (My.; ವೃದ್ಧಿ, ಪರಿತ್ಯೆ Si. 185; ವೃದ್ಧಿ 196, see 187; ವೃದ್ಧಿ G.).

ಮುದಿತ mudita. Rejoiced, joyful, delighted, glad;—plea- sure, happiness. See ಅ-, ಪ್ರ-, ಸಮ್-; Ūpr. 4, 30; Bp. 17, 14; J. 18, 25.

ಮುದಿತನ muditana. Old age (ಸ್ಥಾವಿರ, ವೃದ್ಧತೆ Si. 195; ಜ್ಯಾನಿ, ಜೀರ್ಣ 389). ಒಹಕ ಮುದಿತನ (ಎತ್ತನೆ, ಜರೆ 195; see 197).

ಮುದಿರ mudira. A cloud (ಮೋಡ G.; cf. ಮುಗಿಲ್). 2, a lover a libertine. 3, a frog.

ಮುದಿಪ್ಪ mudishṭa. (P). See ಕುಕುಸಾರಿ.

ಮುದು mudu. 1. = ಮೊದೆ. To advance in growth, to increase; to become full grown; to ma- ture; to advance in years, to become old (ವೃದ್ಧಿ ಸಿಮ್. Dh., one MS. ಮೊದೆ; Tē. ಮುದಿ; T. ಮುದ್ದು, ಮೂ, ಮುದುಗು; M. ಮುದು, ಮೂ; cf. ಮುಂ, ಮುಹ್, etc.; see also s. ಮುದಿ 3). P. p. ಮುತ್ತು. ಮುತ್ತುಂ (ಸಿಮ್. 284). ಮು ತ್ತುದು ನೇಸದ ತೇಜಂ, ಸತ್ತುದು ದಾವ್ನಾ (284, 284). ಮುತ್ರ ಕಾಯ್ (ತದಿರೆ I). ಮುತ್ರದು (ಜರತಿ); ಮುತ್ರತ್ತು (ವೃದ್ಧೋಕ್ಷ, ಜರದ್ಧವ Hlā.). ಮುತ್ರ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು (Bp. 15, 25). ನೆಹ್ ಮು ತ್ರದಂ ತೊಡದು (18, 30). ಹರನುಂ ಮುತ್ತು, ಮುಸ್ಸಿನರಿ ಇನಿತು ಧೈತಿಗಿಡಲೇ? (25, 23). ನೆಹ್ ಮುತ್ತುದಲ್ಲಾ ದೇಹಂ (44, 5). ಮುತ್ರ ಮುಸುಡು (Rāv. 11, 163).

ಮುದು mudu. 2. = (ಮುಂ, etc.), ಮುತ್, ಮುತ್ತು 4 q. v., ಮುದಿ, ಮೂ 2. (cf. ಮೊಮ್). — ಮುದುಎತ್ತು. An old ox

(ವೃದ್ಧೀಶ್ವ, ಜರದ್ಧನ Nr.). — ಮುದುಗರದಿ. -ಕರದಿ. An old bear (Bp. 34, 8). — ಮುದುಗಾಗೆ. -ಕಾಗೆ. A raven (ದ್ರೋಣ ಕಾಶ, etc. Nr.). — ಮುದುಗೂಗೆ. = ಮುದಿಗೂಗೆ. (Bh. 2, 10, 55). — ಮುದುಗೊಣ್ಣೆ. -ಕೊಣ್ಣೆ. N. of a town (Bp. 26, 54). — ಮುದುತವನು. An old asoetic (Bp. 52, 21). — ಮುದುಪಾಯ. = ಮುದಿಪಾಯ. (Rāv. 11, 162). — ಮುದುಸೂಳೆ. An old harlot (Bp. 52, 84). — ಮುದೆತ್ತು. = ಮುದುವತ್ತು. (My.).

ಮುದುಕ muduka. = ಮುದಕ. An old man (ಕೆದವ ಸಂದ. I; ಕೆದವ ಓತ. I, 3; ಪ್ರವಯಸ, etc. Nr.; ವೃದ್ಧ Si. 432; Abh. P. 4, 112; My.; B. 2, 30). ಮುದುಕರ ಗುಮ್ಮು (ವಾರ್ಧಕ Si. 195). ಮುದುಕನಾದರೂ ತಡಕು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದ ಮುದುಕ ಬಿಮ್ಮನೆ ನಿನ್ನು ಹಲ್ಲು ಕಸಿದನನೆ (Prvs.).

ಮುದುಕತನ mudukatana. Old age (My.; ವಾರ್ಧಕ Si. 195; ಜ್ಯಾಸಿ, ಜೀರ್ಣ 389).

ಮುದುಕೆ muduki. = ಮುದಕೆ, ಮುದಕೆ. An old woman (ವೃದ್ಧ, etc. Nr.; My.; M. ಮೂಚ್ಚಿ, ಮೂತ್ತಿ; Tē. ಮುದುಸಲಿ, ಮುದುಸಲಿಡಿ). ಅವಕೋರ್ವಳು ಮುದುಕೆಯಾಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯನುಟ್ಟಿ ವಳು ಅಥವಾ ಗಡ್ಡನಿಲ್ಲದವಳು ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮನೆಗೆ ಒನ್ನು ಮುದುಕೆ, ಒಲಿಗೆ ಒನ್ನು ಕುಣ್ಣಿ. — ನಿಲ್ಲಲಾದದ ಮುದುಕೆ ಕಲ್ಲು ಹೊತ್ತಾಳೇ (Prvs.).

ಮುದುಕು muduku. = ಮುದುಕು, etc. To clasp or embrace one's (own) body (ತೋರೋಪಗೂಡನ; ಉಪಗೂಡನಮೆನ್ನು, ಅಲಿಂಗನಂ; most MSS., also Mqb., have ಮುದುಕು).

ಮುದುಗರ mudugara. Tbh. of ಮುದಗರ. (Rām. 6, 3, 12).

ಮುದುಡು mududu. 1. = ಮುದುಡು, ಮುದರು, ಮುದರು, ಮುದ್ದು, (ಮರುಡು). To bend (v. i.); to shrink, to contract, to shrivel up, as flowers or leaves, to wrinkle, as drying cloth or a hide, or as the skin (ಸಂಕೋಚನ ಸಂದ. Dh.; My.; ಕದಾದಾಗು G.); to be reduced in bulk, to be collected or closed (ಕದಾದಾಗು G.). ಕೆಯ ಕಾಲು ಮುದುಡೋಣ (G. 226). ಮೊಗ್ಗಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಪುನ್ನು ಇರುತ್ತದೆ, ಒಳಗೆ ಹೂವಿನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪಳೆಗಳ ಒನ್ನಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿಮ ಹೊನ್ನಿ ಮುದುಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 36). 2, to bend (v. i.); to draw in or backward, as a limb; to press into irregular inequalities, to crumple, to rumple, as cloth, paper; to fold regularly or irregularly, as a mat, a mattress; to pull up, as clothes when walking through water; to draw aside, as clothes, feet, so as to avoid their touching anything, or as a curtain (My.). ಒನ್ನು ದಸಿ ಅಂಗಾಲ ನೆಟ್ಟಿದೆ. ... ನಿನ್ನು ನೆಲನಂ ಮೆಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯ ಬಾರದದೆ, ಒನ್ನೆಸೆಗೆ ಕಾಲ ಮುದದ ಬಾರದು (Bp. 43, 84). ಅಲ್ಲಿಯ ಹೂವು ಗಳಿಗೆ ಕೆಯ ಹಜ್ಜದೆ, ತಮ್ಮ ಅದಾವೆಗಳನ್ನು ಮುದುಡಿ ಕೊಣ್ಣು, ಅವೆಗಳಿಗೆ ತಾಕಗೊಡದೆ (B. 3, 81).

ಮುದುಡು mududu. 2. = ಮುದಡು 2, (ಮರುಡು 2).

Shrinking, contracting, etc. — ಮುದುಡುಗುವಿ. -ಕವಿ.

An ear the outside of which is shrunk (Bp. 58, 49; My.).

— ಮುದುಡುಗೋಳ. -ಕೋಳ. To shrink (J. 30, 22).

ಮುದುರು muduru. = ಮುದುರು 1, etc. (My.).

ನುಗೆ mudé. (= ಮುದ). Pleasure, enjoyment, joy, gladness.

ಮುದ mudga. A kind of kidney-bean, *Phaseolus mung* Willd. (ಹೆಸರು Mr. 374). 2, a cover, covering, lid. 3, = ಮುದ್ದು (ತಂಬದ ಹುಡು G.).

ಮುದ ಪರ್ಣ mudga-parṇi. A kind of kidney-bean, *Phaseolus trilobus* Ait. (see Si. 149).

ಮುದರ mudgara. = ಮುದುಗರ. A hammer-like weapon, a mace (ಛನ Mr. 510); — a staff weighted at the bottom with iron for breaking clods of earth. 2, a bed (ಮುಗುಳ).

ಮುದಲ mudgala. No. 96 for ತುದಲ, q. v. 2, N. of a fish and of other persons.

ಮುದಾನ್ನ mudga-anna. Rice boiled together with the kidney-bean (My.).

ಮುದ್ದ muddu-as. N. (My.; B. 2, 49).

ಮುದ್ದು muddatu. = ಮುದ್ದತ್ತು. (ಛ. 9, 68; My.).

ಮುದ್ದತ್ತು muddattu. A space of time, a term (My.; G. 173. Mhr., H. ಮುದ್ದತ್ತು).

ಮುದ್ದಾಂ muddām. ಮುದ್ದಾಮು muddāmu. Expressly, positively (Mhr., H.); fixed, established, permanent (Dr.). 2, own (My.; B. 5, 126). ಮುದ್ದಾಮು ಆಳು, ಮುದ್ದಾಂ ಮುದ್ದಾಮು own servant (My.).

ಮುದ್ದಿ muddi. 1. Feminine of ಮುದ್ದ. N. (My.).

ಮುದ್ದಿ muddi. 2. = ಮುದ್ದೆ. (B. 4, 121; 5, 19).

ಮುದ್ದಿಕೆ muddikē. = ಮುದ್ದಿಗೆ 1. Tbh. of ಮುದ್ದಿಕೆ (ಸಂದ. 331. Mqb.).

ಮುದ್ದಿಗ muddiga. N. (Bp. 29, 7).

ಮುದ್ದಿಗೆ muddigē. 1. Tbh. of ಮುದ್ದಿಕೆ (ಸಂದ. 331. 333).

ಮುದ್ದಿಗೆ muddigē. 2. Tbh. of ಮುದ್ದಿಕೆ (ಸಂದ. 345).

ಮುದ್ದಿಸು muddisu. To kiss; to caress, to fondle (Bp. 18, 57; Rāv. 8, after 82; 11, 105; ಕೆ. 1, 82; J. 8, 12; 28, 16; M. ಮರಳು, ಮುಗಳ್ಳ, to smell; to kiss).

ಮುದ್ದು muddu. = ಮುದ್ದು 5, q. v. A kiss (ಛ. ಮೆ Kk. 31; ಸಿ. 75; ಒಕ್ಕುಕಾನ, ಪದನಕೂಟ, ಹುಟ್ಟು Mr. 334; C.; Tē.); love, affection, charm; an object of love. ಬುದ್ದಿವಂತರ ಹೋಲಿ ಮುದ್ದಿನ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಿತು. — ಮುದ್ದಿಲ್ಲಾ ಮೂಡನೆಯ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ (Prvs.). See Ūpr. 1, 66; 1, after 105; Bp. 1, 51; 24, 45; 32, 45; 47, 32. 42; J. 18, 28; 28, 22; Prvs. 2. ಮಕ್ಕಳು, ಮೊಲ and ಹೆಣ್ಣು. — ಮುದ್ದು. — ಕೂಡ A charming goose (Rāv. 12, 23). — ಮುದ್ದು. — ಅತಿ Frequent kissing (Ūpr. 8, 42). — ಮುದ್ದು. — ಅಡಿಸು To make (somebody) to kiss frequently (Ūpr. 6, 38). — ಮುದ್ದು. — ಅಡಿಸು To kiss mutually; — to kiss frequently (Abh. P. 4, 28; Bp. 16, 14; My.; B. 3, 81). — ಮುದ್ದು. — ಅಡಿಸು N. (Bp. 59, 6). — ಮುದ್ದಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To kiss (My.). — ಮುದ್ದಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು = ಮುದ್ದಿಕ್ಕು. (My.). See Prv. 2. ಮೆ. — ಮುದ್ದು ಕೊಡು = ಮುದ್ದಿಕ್ಕು. (My.). — ಮುದ್ದುಗೂಡು. — ಕೂಡು. A dear child (My.). ಮುದ್ದುಳ್ಳವರಾಗಿ ಮೂಡು. — ಮುದ್ದುಗೂಡು (Prv.). — ಮುದ್ದುಗೆಯ್. — ಕೆಯ್. To kiss; to treat with affection, to caress, to fondle (Rāv. 11, 104; J. 8, 31; 8, 47; 11, 15; 18, 49; 28, 20). — ಮುದ್ದುಗೆಯ್. — ಕೆಯ್. Caressing, etc. (Ūpr. 8, 44; 8, 58). ನಮಗಮಂ ಪೊದದಿ ಪೊಸ ಜವನಮಂ ಮಿಗಲವ್ವ ಗಾಡಿಯಂ ಸೊಗಡು ಮುದ್ದುಗೆಯ್ ಮನೊಡಲಿ ನಿನಂ ಮನವಾರ ಕೀಳ್ಳು ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡ

ಮೇಲೆವಾಯ್ತು ಮಹಾಸುರನಂ ತವೆ ಕೊನ್ನಳಾವರ್ ಆ ಭಗವತಿ ತಾನೆ ಎರಸಿರಿಯಕ್ಕೆ ಜಯಾಸಿಗೆ ನಾಗವರ್ಮನಾ! (one Ūh. M8. as its v. 4). — ಮುದ್ದುನುಡಿ. A pleasant, sweet word. ಮನವೆನ್ನು ಗಿಳಿಯನೊಯ್ಯಾರದೊಳೊವಿ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಮುದ್ದುನುಡಿಗಲಿ ಸಲೆ, ಮಾನಿ! (Kp. 4, 8, 1). — ಮುದ್ದುಮಗ. A dear son (My.; B. 3, 7). — ಮುದ್ದುಮಗು. = ಮುದ್ದುಗೂಸು (My.). — ಮುದ್ದು ಮಾಡು. = ಮುದ್ದುಗೆಯ್. To caress, etc. ಅವನನ್ನು — (My.). — ಮುದ್ದು ಮಾಡು. = ಮುದ್ದುನುಡಿ. (My.; G. 446). — ಮುದ್ದುಮೊಗ. A sweet face (My.). — ಮುದ್ದು ಮೋಹಿಸು. To cause love to dash or pierce into (anybody): to endear one's self. ಎಲ್ಲಗೆ ಮುದ್ದು ಮೋಹಿಸುತಿರ್ಪನು (J. 28, 22). — ಮುದ್ದುರಂಗ. N. ಎಲೆ! ಎಮ್ಮುವದಕ್ಕೆ ಅವಳೇ (wife) ಇಲ್ಲ, ಮಗನ ಹೆಸರು ಮುದ್ದುರಂಗ ಎಷ್ಟುನೆ (Prv.). — ಮುದ್ದು ಎರಿದು. — ಬೀಡು. To bestow many kisses; to treat very kindly (Rā. 4, 73; Rā. 3, 43).

ಮುದ್ದುತನ muddutana. Pleasantness, charm, beauty (Rā. 1, after 185). ದಾಲೆ. ಬೀಡುತಿರ್ಪನು ಮುದ್ದುತನವನು (Pril. 3, 31). ಮುದ್ದುತನ ಎಗೆ ಮಾಯೆ (ಎಷ್ಟು ದಾಲೆ) ತನ್ನನೆ ನಡೆಯ ಕಲಿಸಿದರ್ ಅಂಡೆವಿಣ್ಣಿಗೆ (3, 32).

ಮುದ್ದೆ muddē. = ಮುದ್ದಿ 2. A roundish mass, a ball, a roundish lump (as of iron, food, etc.), a clod (as of earth, etc.), etc. (ಪಿಣ್ಣೆ Nr.; My.; Tē. also ಮೊದ್ದು; J. 18, 20; T. ಮುತ್ತೈ; see ಕೆಯ್; Mhr. ಮೂದ, a rice-lump; see ಮೊತ್ತ 1). ಗನ್ನದ ಮುದ್ದೆ (ಗಾತ್ರಾನು ರೇಪನಿ, ವರ್ತಿ Si. 239); ಮದ್ಯ ಮಾಡದಕ್ಕೆ ನಾನಾ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಕೂಡಿಸಿದ ಮುದ್ದೆ (ಮೇದಕ, ಜಗಲ 348). ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆ (ಕೋಮು); ಮದ್ದಿನ ಮುದ್ದೆ (ಪಿಣ್ಣೆ G.). ಕೆಸದಾನ ಮುದ್ದೆ (G. 572). ಬಿಲ್ಲದ ಮುದ್ದೆ (My.). 2, rāgi-porridge (My.). ಮುದ್ದೆಗೆ ಎಷ್ಟು, ಗುದ್ದಲಿಗೆ ಬಿಡ್.—ಮುದ್ದೆ ಬಿಲ್ಲವಾದರೆ ಮುದ್ದಿಗೆ ಅಗದೇ? (Prv.). 3, a weaver's peg-stand (S. Mhr.).—See ಮೇಲ; Prv. s. ಅಟ್ಟು 5.— ಮುದ್ದೆ ತೊವೆ. Tovē-porridge (My.). — ಮುದ್ದೆ ವಲ್ಲೆ. Vegetable-porridge (My.). — ಮುದ್ದೆ ಬಿಲ್ಲ. A round lump of jaggorry (My.). — ಮುದ್ದೆ ಕಪ್ಪಣ. A roundish lump of iron. ಮುದ್ದೆ ಕಪ್ಪಣ ಮು ಉಗುವದು, ಬಿಲ್ಲ ಕಪ್ಪಣ ತೇಲುವದು (Prv.).

ಮುದ್ರಾರ ಮುದ್ರಾ-kara. A maker of seals, an engraver, a coinier. (R.).

ಮುದ್ರಾಕ್ಷರ ಮುದ್ರಾ-akshara. Type, print. (My.).

ಮುದ್ರಾಕ್ಷರಕಾಲ ಮುದ್ರಾakshara-kālē. A printing-office (My.).

ಮುದ್ರಾಂಕಿತ ಮುದ್ರಾ-ankita. Stamped or marked with a seal (My.); printed. (My.).

ಮುದ್ರಾಂಗುಲೀಯಕ ಮುದ್ರಾ-anguliyaka. A seal-ring (My.).

ಮುದ್ರಾಧಾರಕ ಮುದ್ರಾ-dhāraka. A bearer of the seals. 2, a man who impresses various sectarian marks and figures on his forehead and other parts of the body: a Mādhva (My.).

ಮುದ್ರಾಧಾರಣೆ ಮುದ್ರಾ-dhāraṇē. Having the body branded with hot seals by a guru, a custom of the Mādhvas (My.).

ಮುದ್ರಾಧಾರಿ ಮುದ್ರಾ-dhāri. = ಮುದ್ರಾಧಾರಕ. (My.).

ಮುದ್ರಾಕೃತಿ ಮುದ್ರಾ-ākṛti. Power (of a rāja, guru, etc.) derived from setting or affixing seals to documents (My.).

ಮುದ್ರಿಕೆ mudrikē. = ಮುದ್ದಿಗೆ 2. A seal, a signet, a seal-ring, a signet-ring (ಉಂಗುರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕರಂ ಬರೆಯೆ ತಾ ಮುದ್ರಿಕೆ ಗಳಿಸಿಕ್ಕು Mr. 340; ಬಾಲಕ 525; Bp. 54, 55; J. 18, 6). 3, a stamp, an impression. 4, a mode of intertwining the

fingers during worship. 5, dedication to a deity put at the end of chapters or of a book (My.). ಮುದ್ರಿಕೆಲ್ಲದ ಮುನ್ನಡಿದು ಪದ (Prv.). — ಮುದ್ರಿಕೆಯುಂಗುರ. = ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ, q. v. (My.).

ಮುದ್ರಿತ mudrita. Sealed, stamped, impressed, marked, struck, printed; contracted, closed, sealed up; unblown. (Ūpr. 8, after 4; Bp. 1, 14; 35, 8).

ಮುದ್ರಿಸು mudrisu. To seal; to stamp; to print; to coin; to shut; to seal up, to enclose; to envelop (Ūpr. 8, 41; Abh. P. 16, 41; Bp. 24, 22; 35, 9; 58, 58; Bh. 1, 8, 70; 8, 23, 38; Rā. 5, after 25). ಅದ್ಧಿ ಮುದ್ರಿಸ ಸುಪ್ತಿ (Mr. 317). 2, to agree to, to assent, to promise (ಅಂಗೀಕರಣೆ ಕೆಂದ. Dh.). ಮುದ್ರಿಸಿದಂ (274).

ಮುದ್ರು mudru. = ಮುದುರು 1, etc. (My.).

ಮುದ್ರೆ mudrē. ಮುದ್ರಾ. (= ಮೊದಿರ). A seal, a signet, a seal-ring. 2, the mark of a seal; a stamp, a print; a seal of lae (J. 29, 36; 30, 24). 3, a form or figure made by Vaishnavas, etc. on their body. 4, a coin. 5, stamp, cast, air;—an air or a disposition of countenance during meditation, etc. (Mhr.; B. 4, 10, 184);—a person as to shape and bulk (Mhr.). 6, a mode of intertwining the fingers during worship. 7, shutting, closing. — ಮುದ್ರಿಕರ್ತ. A man entrusted by a guru with his seal and deputed by him to settle disputes of oaste (My.; Tē.). — ಮುದ್ರಿಕೋಲು. A wooden seal, for sealing heaps of corn (My.; Tē.). — ಮುದ್ರೆಯವ. — ಅವ. A man who applies a public seal (My.). 2, = ಮುದ್ರಾಧಾರಕ No. 2, a Mādhva (My.). — ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ. — ಉಂಗುರ. A seal-ring, a signet-ring (ವೇದಿಕೆ, ಮುದ್ರಿಕೆಯುಂಗುರ Nn. 148). — ಮುದ್ರೆಯೊಡಗ. — ಊಡಗ. The business of applying public seals (My.).

ಮುಧಾ mudhā. In vain, to no purpose.

ಮುನ್ mun. 1. = ಮು, etc. Three. — ಮುನ್ನೀರ್. The ocean (so called as it contains three different waters: rain, river-water, and the water of the abyss, and has three different qualities: to produce, to preserve, and to destroy, T.; Br. derives it from ಮುನ್ 2: the first or original waters, which however in T. is ತೊನ್ನೀರ್;—ಸಮುದ್ರ ಕೆಂದ. II; Ūt. I, 70; Kk. 85; ವಾರ್ಧ Ūt. II, 16; ಕಡಲ್, ಜಲಧಿ ಕೆಂದ. 36; Ūpr. 1, 109; Abh. P. 10, 157; J. 19, 4). — ಮುನ್ನೀರಿದಾಯ. — ಎದೆಯ. The ocean's lord: Varuṇa (ವರುಣ Kk. 15; ಕೆಂದ. 13). — ಮುನ್ನೀರ್ಗಿಡ್ಡು. — ಕಿಡ್ಡು. Submarine fire, the fire of the lower regions (ಕಡಲುರಿ, ಒಡ ದಾನಲ Ūt. II, 118). — ಮುನ್ನೀರ್ವರ್ಗ. The moon (ಜನ್ಮ Ūt. I, 107; ಇರುಳಿದಾಯ II, 6). — ಮುನ್ನೀರ್ವಳ್ಳಿಗ. — ಪಳ್ಳಿಗ. He who reposes on the ocean: Viṣṇu (ಉಪೇನ್ದ ಕೆಂದ. 5, 6; Kk. 7, o. r. ಮುನ್ನೀರ್ವಳ್ಳಿಗ). — ಮುನ್ನೀರ್ವಳ್ಳಿಗ. — ಪಳ್ಳಿಗ. = ಮುನ್ನೀರ್ವಳ್ಳಿಗ, q. v. — ಮುನ್ನೀರ್ವಂಕೆ. — ಬೆಂಕೆ. = ಮುನ್ನೀರ್ಗಿಡ್ಡು. (ಒಡದಾನಲ ಕೆಂದ.). — ಮುನ್ನಡಿದು. Three hundred (My.; Tē.; see Prv. s. ಮುದ್ರಿಕೆ). ಮುನ್ನಡಿದ ಅದಿವತ್ತು (Bp. 38, 13). ಮುನ್ನಡಿದಾ ಅಯ್ಯತ್ತು (B. 2, 22).

ಮುನ್ mun. 2. = ಮುಂ (ಮುಜ್), etc. That which is before, etc. 2, before (Ūpr. 5, 22). — ಮುನ್ನಿಳುಪ್ಪ. To let know or indicate before-hand (Ūh. v. 70). — ಮುನ್ನಡ್ಪ. — ತಪ್ಪ. To fail in the front (Abh. P. 18, 71). — ಮುನ್ನಲೆ. — ತಲೆ. = ಮುನ್ನಲೆ. The upper front part of the head; the forehead (Ūpr. 8, 64; 8, after 101; J. 18, 20).

ಮುನ್ನಲೆಯ ಹೂ (ಲರಾಮಕ HIA.). ಮುನ್ನಲೆಯಲಿ ಅಲೆವ ಮೂಲೆ (ಲರಾಮಕ Mr. 334). ಮುನ್ನಲೆಯ ಉಂಗುರಕೂದಲುಗಳು (ಫ್ರಮ ರಕ G.). 2, locks of hair hanging down on the forehead (My.). — ಮುನ್ನಲೆವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To seize the forehead or the locks hanging down on it (Prll. 3, 29). — ಮುನ್ನಲೆ. -ತಲೆ. To proceed (J. 3, 13; 4, 15, 16; 19, 7). — ಮುನ್ನಲೆವಸ. The previous day (Bp. 53, 16). — ಮುನ್ನಲೆ. -ತಲೆ. = ಮುನ್ನಲೆ. (Bp. 29, 3; 51, 71). — ಮುನ್ನಲೆ. The front side or direction (Bp. 5, 40; 18, 5, 33; 20, 41; 24, 44; 27, 11; 32, 38; 43, 84; 52, 47; 58, 29; 59, 19; 60, 54; 61, 28; Rāv. 13, 71). — ಮುನ್ನೋಡು. -ತೋಡು. To appear beforehand (My.). 2, to shew beforehand; to show the way (My.). — ಮುನ್ನಡಿ. -ಅಡಿ. The fore part of the foot, the point of the foot (Ūpr. 5, 22; 7, 112). — ಮುನ್ನದಿವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To seize the point of the foot (Abh. P. 3, 153). — ಮುನ್ನೆಗವು. To raise and stretch forth (Śēv. 8, 63). — ಮುನ್ನೆರವು. To join (v. t.) in the beginning (Śēv. 5, 31). — ಮುನ್ನೆರವು. The dawn (ಮುನ್ನೆರವು ಕೊ.).

ಮುನ munā. = ಮುನಿದು. P. p. of ಮುನಿ 1, in ಮುನ ಕೊಳ್ಳು. See Prv. a. ಓಬು.

ಮುನಸಪ್ಪ munāṣapu. = ಮುನಸೀಪ್ಪ. A native civil judge (of the lowest class; Si. 258, Tē.; Mhr., H. ಮುನಸಪ್ಪ, ಮುನ ಸೂಪ್ಪ).

ಮುನಸೀಪ್ಪ munāṣipu. = ಮುನಸಪ್ಪ. (My.). See ಗ್ರಾಮ.

ಮುನಾಸಬು munāṣabu. Right, proper, fit, due (My.; Br.; Mhr., H.).

ಮುನಿ muni. 1. (= ಮುಳಿ 1). To become angry or wrathful, to manifest anger, to be displeased (ಕ್ರೋಧ ಕೆಂದ. Dh.; My.; T., M.; T. ಮುನೈ, to be bold; to be angry). ಮುನಿವನ (ಕ್ರೋಧನ, ಕ್ರೋಧನ, ಕ್ರೋಧ, ರೋಷಣ); ಇದೇದೆಯಲಿಮ್ ಪರ್ತಿಗ ಮುನಿವನಂ (ಗೋಪ್ಯತೆ HIA.). ಪರರ ಸ ಮುತ್ತಿಗೆ ಮುನಿವ ಮುನುಷ್ಯನು (ಅನ್ಯಕುಪದ್ವೇಷ, ಮತ್ತರ); ಮುನಿದು ನೋಮವ ನೋಟ (ಅದ್ವೈತ Nr.). ಕವಿಗೆ ಕವಿ ಮುನಿವಂ (ಕೆಂದ. 159; see ಕೆಂದ. a. ಬಿಣ್ಣು). ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಮುನಿದ ಸುತನಿಗೆ ಗತಿಯೇ ನು—ಒಲಿದರೆ ನಾರಿ, ಮುನಿದರೆ ಮಾರಿ (Prvs.). ಅರಸೊಲಿದು ನಡಿಸಿದರೆ ಸಿರಿಯಕ್ಕು, ದೇಸಿಯಕ್ಕು, ಕರಿತುರಗಬಲವು ಪಿರಿದಕ್ಕು; ಮುನಿದರೆ ಕರ ನಾತವಕ್ಕು (Sp.). ಎನ್ನಪ್ಪನಾದರೂ ಮುನಿಯ ಹಗೆ ಹೊಲ್ಲಾ; ಎನ್ನಕ್ಕುಮ್ ಅರಸು ಮುನಿದರೆ ಆ ಮುನಿಯನ್ನಕನಕ್ಕು (Sp.). See Ūpr. 8, 54, 95; Abh. P. 14, 58; Bp. 22, 21, 28, 65; 45, 3; 47, 11, 12, 19, 28; Bh. 6, 2, 2; J. 6, 2, 30; 24, 55; ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿದ.

ಮುನಿ muni. 2. That becomes angry (see ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ). 2, anger. — ಮುನಿಯ. -ಅ 3. That becomes angry (see ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿಯ).

ಮುನಿ muni. A recluse who lives alone and has taken the vow of silence. 2, an ascetic (ತಪಸ್ವಿ ಕೆಂದ. Dh.); a sage, a saint; a devotee; a monk;—a Buddha or Arhant. 3, a male devil (My.). See Bp. 10, 27-29. 4, the number 7 (Ūh.; see ಸಪ್ತಮ್).

ಮುನಿವ ಮುನಿ-pa. = ಮುನೀಪ್ಪ. (Bp. 43, 41; 50, 70).

ಮುನಿಪು munipu. (= ಮುಳಿಸು). Anger, passion (ಕ್ರೋಧ Nn. 142, 167; J. 28, 5; T. ಮುನಿಪು).

ಮುನಿಪುಂಗವ ಮುನಿ-puṅgava. An eminent sage (J. 2, 20; 21, 44).

ಮುನಿಮತ ಮುನಿ-mata. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮುನಿಮನ ಮುನಿ-mana. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮುನಿಯಿಸು muniyisu. To cause to become angry, to irritate (Abh. P. 14, 58).

ಮುನಿವಟು muni-vaṭu. A muni's lad or student (J. 19, 44).

ಮುನಿವರ ಮುನಿ-vara. An excellent muni (My.).

ಮುನಿಷಿ munishi. A secretary, a writer (My.; Br.; Mhr.-H. ಮುನಶೀ). 2, a teacher of language (My.; Mhr.).

ಮುನಿಷೀಗಿರಿ munishi-giri. The office or business of munishi (My.; Mhr. ಮುನಶೀಗಿರಿ).

ಮುನಿಸು munisu. (= ಮುಳಿಸು). Anger, wrath, passion, rage, enmity (ಕ್ರೋಧ, ಕ್ರೋಧ, ಅಮರ್ಷ. ರೋಷ, ಪ್ರತಿಘ HIA.; ಅನುತಯ HIA.; ರೋಷ, etc. Mr. 234; ಮುಳಿಸು, etc., ಕ್ರೋಧ Ū. II, 27; ಮುಳಿಸು, ಕುಸುಗಣ್ಣು, ಸೆದಕು. etc., ಕ್ರೋಧ Sm. 39, Kk. 43; My.). ಮುನಿಸುಕ್ಕಾತನು (ರೋಧ ಮತ್ತರ Nr.). ಮುನಿಸುಕ್ಕವಂ (ಅಮರ್ಷಣ, ಕ್ರೋಧ, ರೋಷಣ Mr. 234). ಮುನಿಸಿದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ಯನೆಯನತ್ತು, ಕಳದಿಗೆ ತನತ್ತು ಸ್ವಸ್ತುವೆಸಕಂ (ಕೆಂದ. 179). ಕೊಟ್ಟು ಬರುವ ನಿಪ್ಪುರಕ್ಕೆ ಪ್ರ ಕೊಡಬೇ ಬರುವ ಮುನಿಸು ಲೇಸು (Prv.). See Ūpr. 5, 134; 8, after 79; Grj. 2, after 106; Bp. 18, 9; 31, 19; 47, 9, 19-22, 23, 27; Bh. 1, 8, 77; J. 4, 54). — ಮುನಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To grow angry or sulky (Dp. 63, 1). — ಮುನಿಸು ತಿಳಿ. Anger to calm down or be appeased (Bp. 47, 19, 21, 27; My.). — ಮುನಿಸು ತಿಳಿಸು. To appease anger (Bp. 47, 20; 47, 56). — ಮುನಿಸು ತಿಳುಹು. = ಮುನಿಸು ತಿಳಿಸು. (Bp. 18, 9; 47, 27). — ಮುನಿಸು ಹರಿ. Anger to go away or cease (My.). — ಮುನಿಸುಹರವು. Spreading or increase of anger (Bp. 40, 85).

ಮುನಿಸುಗಾಲಿ munisu-gāṭṭa. A passionate man (My.).

ಮುನೀನ್ದ್ರ ಮುನಿ-indra. A great sage or ascetic (ಪದ್ಮ, ಯತಿ, ಯತಿನ್ದ್ರ Nn. 54); ಪುಣ್ಣೀರ್ Mr. 504). 2, a Buddha or Jina. 3, Śiva; etc.

ಮುನೀಶ್ವರ ಮುನಿ-īśvara. = ಮುನೀಶ್ವ. (ಕೆಂದ. 134; Bp. 61, 46; J. 27, 18). 4, a male devil (My.).

ಮುನ್ನು munṇu. = ಮುನ್ನು 2 (ಕೆಂದ. 146), (ಮುಂಡು 2). ಹೆದ್ದಾಗಿಲ ಮುನ್ನು (ಮುಖ, ನಿಃಸರಣ HIA.). ಮುನ್ನುಣ, ಮುನ್ನುಣಂ (ಕೆಂದ. 135). ಅನೆಯ ಮುನ್ನುಣ ಲರಾಟ (ಅವಗ್ರಹ Mr. 155). — ಮುನ್ನುಣಂ. -ಅಣ್-ಅಂ. (ಕೆಂದ. 136). A man of the front. — ಮುನ್ನುಗು. -ಅಗು. To become or be the first of a series. ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಜಾಗರೂಕತೆ ಅವಿದೇಶ ಮುನ್ನುದದನ್ನು ಕುದಿತು ವ್ಯಸನ ಪಡುತ ಪರೋಪಕಾರತಾತ್ಪರ್ಯವು ಸಾಕ್ಷೀ ಬುದ್ಧಿ (ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, etc. Si. 69). ಪರದೋಷಾರ್ಥಮಾ ಒಪ್ಪು ತೋರಿಸಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕೊಡುವದು ಮುನ್ನುದದ ಮೋಕ್ಷ (ಕಪಟ, etc. 71). ಉಪ್ಪು ಮುನ್ನುದದ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಅಗಿಯುವ ಮರದ ಗುಡ್ಡಲಿಗಳು (ಅಪ್ಪಿ, etc.). ಊರ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಕುವ ಬೇಲಿ ಮುನ್ನುದದ ಹೆಗಳು (ಪ್ರಾಚೀನ, etc. 107). ಮಾವು ತೆಂಗು ದಾಡಿಯ ಮುನ್ನುದದ ಹೆಗಳು (ವಾನ್ವತ್ಯ 119). ದದಿವಾಯ ಮುನ್ನುದದವರು (ವ್ರಧಾನ, etc. 258). ಸೇಕದಾರ ಮಾಮಲೇದಾರ ಮುನ್ನುದದವರು (ಗೋಪ, etc. 259). ರಾಜದರ್ಶನಾರ್ಥಮಾಗಿ ತರ ತಕ್ಕ ಕಾನಿಕೆ ನಟರ ಮುನ್ನುದದ (ಪ್ರಾಥಮ, etc. 266). ಕರಗಿ, ಗಟ್ಟಿ ಒದಿವೆ ಮುನ್ನುಗು ಮಾವರ ಒಟ್ಟಿದು (ಕೃತ 330). ಆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನು ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಸೊಸೆಗಿರು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಆಶ್ರಿತರು ಆಳುಮಕ್ಕಳು ಮುನ್ನುದದವರನ್ನು ಕೂಡಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 2, 20). ಮದುವೆ ಮುಂಚೆ ಮುನ್ನುದದ ಸಮಾರಂಭಗಳು (2, 52). ಸರಕಾರದವರು ಸಾರಕಾರ ಮುನ್ನುದದವರಿಗೆ ಅವರವರ ಗಣ್ಣಿನ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಉತ್ತಮದೊಳಗಿಟ್ಟು ತಿಟ್ಟು - ದೊರದೀತದ್ದು ವರ್ಷಾತನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ (3, 111). — ಮುನ್ನು. -ಎ. (ಕೆಂದ. 146). (= ಮುಂಡೆ), ಮುನ್ನು. In front of

anything that is behind (ಮುನ್ಯಗಡೆ 52 Cm.; ಇದಿರೋ 226 Cm.; Ch. v. 111). 2, hereafter, thereafter; henceforth (ಮುನ್ಯ ಕೆಂದ. 399 Cm.; see Sp. s. ಸಮಾಪ್ತ). 3, previously, beforehand. ಮುನ್ಯ ಬನ್ಯ, ನೀನನಗ ವಸನ್ಯನಾಗಮನ ಮಂ ನೆಹಿ ಸೂಚಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೆಯ! (Üpr. 7, 41). ಮುನ್ಯಯಾ ಹಗ, ನೃಪನ ಕಾನ್ಯಿಯಾ ಸಮಾಪ್ತ, ಮುನ್ಯವಿಲ್ಲದನ ಗೆಳತನಗಳು ತನ್ನ (ನ್ಯ) ಮುನ್ಯ ಕೊಟ್ಟವನು (Sp.). See Bp. 17, 9; 20, 31; 41, 15; 51, 25; 52, 43; J. 2, 30.

ಮುನ್ಯ munda. = ಮುನ್ಯ 2. — ಮುನ್ಯಗಡೆ. = ಮುನ್ಯಗಡೆ. (ಚೂಚಿ G.; My.). — ಮುನ್ಯಗಾಣ್. = ಮುನ್ಯಗಾಣ್. (Bp. 34, 10; My.). — ಮುನ್ಯ ಮಾಡು. = ಮುನ್ಯ. (ಚೂಚಿ G.).

ಮುನ್ಯ munda. 1. (= ಮುನ್ಯ 1). To be or go before, first or in advance (ಪುರಸ್ಕರಣ ಕೆಂದ. Dh.; T.).

ಮುನ್ಯ munda. 2. = ಮುನ್ಯ (ಮುನ್ಯ, ಕೆಂದ. 198), etc., ಮುನ್ಯ (146), ಮುನ್ಯ (My.; T.). The front-part or side, the front (ಅಗ್ರ ಕೆಂದ. Dh.; 212 Cm.);—the state of being in front of anything that is behind, following, succeeding (as a letter, etc., ಪರಂ 17. 59. 80. 84. 85. 196. 212. 225. 336. 384);—the state of being advanced in position; that of being first;—the state of being before or previous;—the state of being future;—(in front, etc.). ಮುನ್ಯಣ, ಮುನ್ಯಣಿಂ (ಕೆಂದ. 185), (ಮುನ್ಯಕೆ); ಮುನ್ಯಕೆ, ಮುನ್ಯಕೆ, ಮುನ್ಯಣಿ (see s. ಪಡು 3), ಮುನ್ಯಣಿ; ಮುನ್ಯ ನ. ಊರ ಮುನ್ಯಣಿ (ಕೆಂದ. 162). ಮನೆಯ ಮುನ್ಯಣ ಇಕ್ಕಲಂ (ಪ್ರಣಾಣ, ಅಲಿನ್ಯ); ಹಿನ್ನ ಮುನ್ಯಣ ಅದಾತನು (ಪರಾಪ್ತು, ಪರಾಚೀನ Nr.). ಮುನ್ಯಣ ಮೆಯ (ಕೊಡೆ, ಅಂಕ, ಉತ್ಸಂಗ); ಹಿನ್ನ ಮುನ್ಯಣ ಗುಣ (ವಿಪರೀತ, ಪರಾಚೀನ Hk.). ಹಿನ್ನ ಮುನ್ಯಣದುದು (ವಿಪರೀತ Nn. 151). ನಾನು ಮುನ್ಯ, ತಾನು ಮುನ್ಯ ಎಷ್ಟದಾಗಿ ಮಾಡರ್ ಪಡುವ ಕೆಲಸ (ಅಹಮ್ಯಾರ್ಪಿ ಕೆ. 293); ಕೋಡಾದಿಗಳಿನ್ನ ಹಿನ್ನ ಮುನ್ಯ ತಿಳಿಯದವನು (ವಿಹಸ, ವ್ಯಾಕುಲ 365); ಮುನ್ಯಾಗಿ ಮಾಡರ್ ಪಟ್ಟದು (ಪುರಸ್ಕೃತ, ಅಗ್ರತಃಕೃತ 428); ಎಡದ ಕಾಲು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುನ್ಯಕೆ ನೀಡಿದ್ದು (288). ನಮಗ ಮುನ್ಯಕೆ ಸರ್ವಥಾ ಅಮಿತ್ರನಹ ನು! (J. 30, 25). ರಕ್ತಸಹನು ಮುನ್ಯಕೆ ತನಗವಂ! (Bh. 1, 8, 28). ಮುನ್ಯಲಕ್ಷಂ... ಮುನ್ಯಕೆ ಬರಿವರೆ (Räv. 13, after 95). ಕಡೆಗೆ ಮುನ್ಯ ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನ. —ಕರಣ್ಣನ ಮುನ್ಯಣ ಬಸವಣ್ಣ. —ಮುನ್ಯಣ ಬುಡ್ಡಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮೂಡು ದಾರಿಯ ಮಣ್ಣೇ. —ಮುನ್ಯನ ಮು ಕ್ರಗಿನ್ನ ಕಗಿನ ಘುಕ್ರೆಲು (Prva.). ಅತನು ತನು ಮುನ್ಯಕೆ ಹೋದನು (B. 2, 53). ಮುನ್ಯನವರು (3, 115). See Bp. 18, 4; 26, 28; 32, 22; 40, 8; 43, 52; 44, 9; 57, 42; Räv. 13, after 1 & 61. —ಮುನ್ಯಕೆ ಮಾಡು. To push forward: to shut, as a door (My.; B. 4, 42). —ಮುನ್ಯಕೆ ಹಾಕು. To place, or throw, in front of (My.). 2, to put to the future, to put off, to delay (My.). —ಮುನ್ಯಯ್ದು. —ಅಯ್ದು. To go on, to advance (Räv. 3, 49; J. 16, 20). —ಮುನ್ಯರಿ. —ಅರಿ (= ಪರಿ). (= ಮುನ್ಯವರಿ). To run before, to go in advance; to surpass, to excel (My.; B. 4, 143); to go forward (My.). —ಮುನ್ಯರಿನು. —ಅರಿನು (= ಪರಿನು). To cause to run in advance, as a horse (My.); to cause to proceed, to get on, as a work (My.). —ಮುನ್ಯದಿ. = ಮುನ್ಯದಿ (ಸ. ಮುನ್ಯ). To know beforehand (Abh. P. 9, 158); to know what is to come (Abh. P. 9, 158; Rām. 6, 51, 14; J. 5, 20); to be far-seeing, forecasting or provident. ಮುನ್ಯದಿವನನು (ದೀರ್ಘ ದೃಷ್ಟಿ Hk.; Mr. 240). —ಮುನ್ಯಗು. —ಅಗು. To be or go before (the rest), to go to the front, to be the first, to

excel (B. 5, 48. 163. 185. 285; My.). — ಮುನ್ಯಕೃ. —ಇಕೃ. = ಮುನ್ಯಕು. (J. 24, 43; My.). — ಮುನ್ಯಕು. —ಇಕು. To put before or in front; to put or place in the presence of some one, to present, as a cause or suit; to make something one's chief object or aim; to put to the front, to treat with honour; to put forward, to extend, as the feet (Üpr. 1, 132; 5, after 111; Bp. 6, 7; 12, 7; 14, 18; 37, 51; Räv. 5, 133; My.). — ಮುನ್ಯಿರ್. —ಇರ್. To be in front (of some one, Bp. 47, 43; 57, 61). — ಮುನ್ಯಿರನು. —ಇರನು. = ಮುನ್ಯಿರು, ಮುನ್ಯಿರನು. (Bp. 31, 28; 59, 12; My.). — ಮುನ್ಯಿದಿಪ್ಪ. —ಇದಿಪ್ಪ. To put down in front of (Üpr. 2, after 59). — ಮುನ್ಯಕಡೆ. = ಮುನ್ಯಗಡೆ. ಮುನ್ಯಕಡೆ ನಡಿಯುವ ಊದಾಗದವನು (ಪುರೋಗ, ಅಗ್ರೇಸರ, ಪುರಸ್ಕರ, etc. Si. 281). — ಮುನ್ಯಗಡೆ. —ಕಡೆ. = ಮುನ್ಯ. The front side or direction, the front; the state of being in front, or in front of any thing that is behind; in front; to the front, forwards (My.; J. 28, 45; B. 5, 297). ಮುನ್ಯಗಡೆಯಲ್ಲಿ (ಮುನ್ಯ ಕೆಂದ. 52 Cm.; ಇದಿರೋ 62 Cm.; ಮುನ್ಯ 64 Cm.; ಪರದೋ 20 Cm.). ತಲದಾಗಿಲ ಮುನ್ಯಗಡೆ ಇರುವ ಅಂಗಕ (ಪ್ರಣಾಣ, etc. Si. 110); ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಜೋರಾದುವನ್ನ ಮುನ್ಯಗಡೆಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಹುನ್ನಿನ ಸರ (ಲರಾಮಕ 229). — ಮುನ್ಯಗಾಣ್. —ಕಾಣ್. To see what is before (one's self); to know what to do, to be unperplexed or unbewildered; to have foresight (Bp. 43, 36; Räv. 6, after 11). — ಮುನ್ಯಗಾಣಂ. —ಕಾಣಂ. A man who does not see what is before himself, a blind, stupid man (ಮೋಡಾಮೋಡಿ Bhn. 40). — ಮುನ್ಯಗಾಣಿಸು. —ಕಾಣಿಸು. To appear what is to be done (J. 2, 43). — ಮುನ್ಯಗಿಡಿಸು. —ಕಿಡಿಸು. = ಮುನ್ಯಗಿಡಿಸು. (Grj. 9, 68). — ಮುನ್ಯಗಿಡು. —ಕಿಡು. = ಮುನ್ಯಗಿಡು. (Grj. 2, after 106; 6, after 5). — ಮುನ್ಯಗಿಡಿಸು. —ಕಿಡಿಸು. = ಮುನ್ಯಗಿಡಿಸು, ಮುನ್ಯಗಿಡಿಸು. To ruin prospects or coming joy; to cause to be at a loss; to discomfit (Bp. 18, 22. 65; J. 15, 33; 27, 10; Abh. 1, 24). — ಮುನ್ಯಗಿಡು. —ಕಿಡು. = ಮುನ್ಯಗಿಡು, ಮುನ್ಯಗಿಡು. Prospects or coming happiness to be ruined; to be at a loss, to grow perplexed or bewildered, to despair (Räv. 13, after 104; J. 15, 26). ಮುನ್ಯಗಿಟ್ಟವನು (ಪ್ರಗ್ರ, ಆಕುಲ Nr.). — ಮುನ್ಯಗೋಳ್. —ಕೋಳ್. To put before one's self, to remember (Grj. 4, 103). 2, to take the lead, to go in front (8, after 56). — ಮುನ್ಯಹೂಣಿ. = ಮುನ್ಯಹುಡಿ, q. v. — ಮುನ್ಯ ಮಾಡು. = ಮುನ್ಯ. To put to the front (as a speaker, etc. My.); to bring forward, to cause to advance (in learning, etc. B. 5, 213; My.);—to extend. — ಮುನ್ಯವರಿ. —ಪರಿ. (= ಮುನ್ಯರಿ). To run, hurry or rush forward; to advance; to come to the front; to act precipitately or inconsiderately (ಮುನ್ಯರಿ Kk. 71; Bh. 1, 14, 20; J. 10, 53; 13, 1; 23, 15; B. 5, 385). ಮುನ್ಯವರಿದು ಮಾತನಾಡುವವನು (ದುರ್ಮುಖ, ಮುಖರ, ಅಬದ್ಧಮುಖ Nr.). — ಮುನ್ಯಹುಡಿ. —ಲೂಟಿ. (= ಹೂಟಿ). A leather rope for cart (S. Mhr.). — ಮುನ್ಯ. ಮುನ್ಯ-ಎ8 (ಕೆಂದ. 146). = ಮುನ್ಯ (146), ಮುನ್ಯ 2 (146). The front, etc.; before, in front of; in front of a thing that is behind; before, in advance, at the head; forward; first, in the first instance; further; thereafter, hereafter, in future (ಪುರಸ್ಕೃತ, ಅಗ್ರತಃ Si. 468; ಮುನ್ಯಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂದ. 64. 86. 143 Cm.; ಅಗ್ರದೋ 66. 225. 245 Cm.; ಅಗ್ರದಲ್ಲಿ 120 Cm.; ಪರದೋ 127. 192. 214. 236 Cm.; ಇದಿರ್ 223 Cm.; C.). ವಿವಿಧ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಗಯಿಪ್ಪದು ಮುನ್ಯ ಮನರಕ್ತುಲಂ (ಕೆಂದ. 266). ಎಡದ ಕಾಲನುತುಗಿ ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ಯ ಇಕ್ಕುವದು (ಅಲಿಡ); ಮುನ್ಯ ಹೋದವನು (ಪುರೋಗ, etc. Nr.). ಮನತಲ

ಪಾಕಲ ಮುನ್ನೇ ಇರುವ ಬಯ್ಲು (ಮುಖ, ಸಿಸ್ತರಣಿ 81. 113); ಮುನ್ನೆ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆಲ್ಲದೇ ಪ್ರಯಮಾಗ ಹೋಗುವಿಕೆ (ವ್ಯಯ 393). ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನೆ (from that time, B. 4, 80; My.). ಕುದುರೇ ಹತ್ತಿರ ಬೇಡ, ಅರಮನೆ ಮುನ್ನಿರ ಬೇಡ. — ನರೇ ಕಥೆಯ ಮುನ್ನೆ ಪರಿ ಕಥೆಯೇ? (Prvs.). See Ch. v. 17. 101; Bp. 1, 21. 59; 2, 10; 5, 38; 22, 48; 30, 20; 46, 36; 49, 16; 50, 23; 53, 17; 54, 20; Bh. 1, 8, 20; 2, 4, 6; C. Bp. 4, 7; Rāv. 5, 118; J. 3, 1; 10, 10; 13, 31. 62; 28, 29. 59; B. 2, 42; 4, 1. 138; 5, 43; Prv. s. ಸಮ್ಯಕ್. — ಮುನ್ನೆ ಬರ್. — ಬರು. To come or arrive first (B. 5, 53; My.). 2, to come, or to happen, hereafter or in future (Rāv. 13, 18; My.). ಮುನ್ನೆ ಬರುವ ಸಮಯ (ಅಯತಿ, ಉತ್ತರಕಾಲ 81. 266); ಮುನ್ನೆ ಬರ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನ (ಉದರ್ಹ, ಉತ್ತರಫಲ 266); ಮುನ್ನೆ ಬರುವ ದಿನ (ಶ್ರವ 477). — ಮುನ್ನೆ ವರಿ. — ಪರಿ. = ಮುನ್ನುವರಿ. To rush, or come, forward or to the front. ಆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ, ನಾ ಮುನ್ನೆ ನೀ ಮುನ್ನೆ ಅನ್ನ, ಜೀವದ ಮೇಲೆ ಉದಾರರಾಗಿ ಮುನ್ನೆವರರು (B. 5, 43). — ಮುನ್ನೆ ಹಿನ್ನೆ. Before and behind (Bp. 56, 13).

ಮುನ್ನುಡಿ mun-turru. Running or moving before, etc. (ಮುನ್ನುವರು Kk. 24; 50). — ಮುನ್ನುಡಿ ವರಿ. — ಪರಿ. To move in front, to go before (Abh. P. 15, 2).

ಮುನ್ನೆ mundā. 1. See s. ಮುನ್ನು 1.

ಮುನ್ನೆ mundā. 2. A jar-like brass vessel (My.).

ಮುನ್ನೆ munna. ಮುನ್ನಂ. The front, etc. (= ಮುನ್ನು 2); — in front, before; beforehand; formerly, previously; in a former time or in former times; first, first of all; prior to; preceding, former; following, henceforth, after, thereafter (ಅದಿ, ಅಗ್ರ, ಪೂರ್ವ, ಪೂರ್ವ, ಪ್ರಥಮ, ಪ್ರಾಕ್, ಪೂರ್ವ HIA.; ಪೂರ್ವ, ಪೂರ್ವ, ಅಗ್ರತಾ Nr.; T.). ಮುನ್ನಿನ (Bp. 20, 5; 22, 43; 27, 24. 49; 30, 31; 51, 64; 61, 60; the form probably belongs to ಮುನ್ 2). ಮುನ್ನಿನ ದಿನಂ (= ಮುನ್ನಾದಿನ 43, 67). ಸಿನ್ನ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಪ್ಪು ದಾರದ ಮುನ್ನ (ere the black colour came—), ತತ್ತಿಪುರಂಗುರಿಯದ ಮುನ್ನ, ಗೌರಿಯ ಮದು ವೆಯಾಗದ ಮುನ್ನ, ಭೂಗಗನದಿಂ ನಿಡಯಂ ಜಗತಿ ರಚಿಸದ ಮುನ್ನ, ಮೂರ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನಮ್, ಅಜಹಂಗಲು ಜನಿಸದತ್ತತ್ತರಿಂ ಮುನ್ನ, ಅತ್ತರಿಂ ಮುನ್ನತ್ತರಿಂ ಮುನ್ನತ್ತ ನೀವನ್ನಾಕ್ಷನ್, ಆನ್ ಆಳ್ (9, 50. 51). ಕಿರ್ವ ಗೋದಾಗಿಯ ದನಿ ಕಿರ್ವಾಗದ ಮುನ್ನಂ (Rāv. 6, after 11). ಕಾತಿಗೊಳ್ಳದ ಮುನ್ನ (Bh. 1, 10, 36). ಮದವು ಸೊಂಕದ ಮುನ್ನ (6, 2, 2). ಅದದಂ ಮುನ್ನ (Bp. 21, 46). ಜಾಯಿಲ (ಎಕ್ಕಲನಂ) ಕಣ್ಣು ಪಾಯಲ್, ಅದದಂ ಮುನ್ನ (ಬೇಡಂ) ಪರಿ ದು ಬನ್ನು (Rāgho. 17, 72). ತಾ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದುದೆರೆಯ ಕಲ್ಪಿಣೈ? (Bp.). ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಹೊನ್ನಿಲೇ ಪೋಷಿದೇ? (Bp.). ಮುನ್ನ ಶತಕೋಟಿಯಾರಾಧಾ ನೆಲಂ (Dp. 1). See Abh. P. 5, 75; Bp. 2, 10; 4, 27; 20, 41; 30, 9; 38, 51; 43, 49. 69; 44, 4; 53, 27. 33; 55, 32; 60, 4; Bh. 1, 8, 90; 2, 13, 48; J. 1, 10; 6, 30; 18, 19; 29, 32. 36; 31, 35. Remark: The compound terms below might be put to ಮುನ್ನೆ. — ಮುನ್ನಮೆ. — ಎ. = ಮುನ್ನಮೆ (Rāv. 13, after 77). — ಮುನ್ನದ. — ಅದ. = ಮುನ್ನದ. To know beforehand; to see before one's self; etc. (Bp. 1, 55; 18, 67; 25, 7; 30, 25). — ಮುನ್ನಮೆ. — ಎ3. Even before, beforehand, etc. ಇದುವಿದವವೆನ್ನು ನೋಡುವನ್? ಇದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನಮೆ ನಾವೆಂ! (Bp. 13, 26). ಹಿದಿಯ ಪೋಷದದಾನ್ ಮುನ್ನಮೆ (53, 49). See Grj. 4, 54; Bp. 21, 46; 28, 48; 48, 23; 52, 32; 56, 40; Rāv. 13, 96; J. 7, 47. Also ಮುನ್ನಮೆ (Bp. 5, 13). — ಮುನ್ನ. = ಮುನ್ನ. ಮುನ್ನಾದಿನ, ಮುನ್ನಾದಿನವ, the day

before, the day preceding to-day (B. 4, 154; My.). — ಮುನ್ನಾಡು. ಮುನ್ನ-ಅಡು. To utter before or previously (Bp. 25, 33). — ಮುನ್ನಿಂಸು. — ಇಂಸು. = ಮುನ್ನಿಂಸು (Bp. 14, 7). — ಮುನ್ನಿರುಳ್. — ಇರುಳ್. The first part of the night, nightfall (ಪ್ರದೋಷ HIA.). — ಮುನ್ನಿರೆ. — ಕೆ. To give before or ere (one is asked). ಬೇಡದೇ ಮುನ್ನಿರೆನ ರೂಢಿಯೊಳುತ್ತ ಮನು, ಬೇಡದಿಡಿದ ಮಧ್ಯನೇ, ಅಥವಾ ತಾ ಬೇಡದಿಡಿಯಂ (Bp. 2, to give in a former time (Bp. 56, 45). — ಮುನ್ನಿವರ್. — ಬರ್. One at a former time; a predecessor (J. 28, 14).

ಮುನ್ನಲ್ munnal. = ಮುನ್ನ. (Bp. 35, 46; 50, 72).

ಮುನ್ನಾಗ munnaga. = ಪನ್ನಾಗ No. 5. A timber tree yielding a red dye, *Rottleria tinctoria* Roxb. (St. & Pl.).

ಮುನ್ನು munnu. = ಮುನ್ 2, etc. Formerly, before, etc. (only in Si.). ಮುನ್ನು ಹಸುವುಗಳು ಮೇಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ ತ್ತು (ಅತಿತ, ಗವೇನ 81. 318). ಈ ಪದಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನು ಪೇರ್ದ ರೂಪೋದ ದಿನ್ನ ಲಿಂಗನಿರ್ಣಯಮಾಗುವದಿಲ್ಲ (385).

ಮುನ್ನೆ munnē. ಮುನ್ 2-ಎ3. (Smd. 60. 63). (= ಮುನ್ನಮೆ). Even the front, etc. (e. g. perhaps J. 3, 25; 19, 4; 29, 32; T. ಮುನ್ನೆ, antiquity). — ಮುನ್ನಿರ್. — ಇರ್. (Smd. 60. 63, where this reading, instead of ಮುನ್ನರ್, is in Mqb. MS.). To stab or kill at a former time or previously (Bp. 21 sum.). — ಮುನ್ನುದ. — ಉದ. To remain alive afterwards. ಇನ್ನನಂ ಗಿರಿತನಂ ಸರ್ವಸ್ವಮಂ ಕೊಟ್ಟು, ಮುನ್ನುದವರ್ (Smd. 78).

ಮುಪ್ mup. = ಮು, etc. Three. — ಮುಪ್ಪಟ್ಟಿ. Three stripes or lines (My.). — ಮುಪ್ಪಟ್ಟಿ. Three bare places on the head (My.). — ಮುಪ್ಪಾಗ. Three pāgas or three-fourths of a papa (3 apāe 6 kāsas, My.). ಹಾಗದ ಕೋತಿ (or ಗೋದಿ) ಮುಪ್ಪಾಗದ ಬೆಲ್ಲ ತಿನ್ನು. — ಹಾಗದ ಕೋದ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ನು. — ಅದು ಹಾಗ, ಕೋ ಮುಪ್ಪಾಗ. — ಊಟ ಹಾಗ, ಮಹಾರ ಮುಪ್ಪಾಗ. — ಹಾಡಿಹಗ ಹಣವತ್ತ್ (or ಹಣಹಾಗ, ಬೇಡಿಹಗ ಮುಪ್ಪಾಗ (Prva.). — ಮುಪ್ಪರಿ. (Smd. 223). Three twists (Rām. 6, 14, 20); three strings, cords or strands (Abh. 2, 105; a three-fold cord, T.). — ಮುಪ್ಪರಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. Three cords to be united (Abh. P. 3, 64). — ಮುಪ್ಪರಿಗೇಳ್. — ಕೇಳ್. To get three turns or twists (Rām. 6, 13, 6); to form three cords (Grj. 8, after 45; Rāv. 4, 113). — ಮುಪ್ಪರಿಗೇಳಿಸು. — ಕೇಳಿಸು. To twist three times together (Bp. 57, 18). — ಮುಪ್ಪಿದಿರ್. (Smd. 223). Three cities: Tripura. — ಮುಪ್ಪಿದಿಲಿರಿಕ. — ಉರಿಕ. He who burnt Tripura: Śiva (ಕಿತ್ತರ 50. 2. 8).

ಮುಪ್ಪು mappu. Old age (ಹರಿ, ಎತ್ತಸ HIA., Nr.; ಸ್ಥಾಪಿತ ವೃದ್ಧತ್ವ 81. 195; ಜ್ಯಾನಿ, ಜೀರ್ಣ 389; My.; Tā.; T. ಮುಪ್ಪು. T. ಮುಪ್ಪು, ಮೂಪು also: superiority, pre-eminence; antiquity; see ಮುಮ 1, etc.). ಮುಪ್ಪುಯ ಕೂಡಲು ಮೊದಲಾದದ ದಿಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿನಿನ್ನದ ಬಿಳುಪು (ಪರಿತ Nr.). ಮುಪ್ಪು ಬರಾಗ ತಿಳು: (Mr. 310). ಕೇವಲ ಮುಪ್ಪು (ಹರಿ, etc. 81. 195). ಮುಪ್ಪಾದೆ (J. 32, 21). ಮುಪ್ಪಾದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿನವಿರ ವಾರದು. — ತಿತ್ತಯ: ಮುಪ್ಪು, ಸನ್ನೋಷವೇ ಯಾವನ. — ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳು ಬಹು ಕೊಡ್ತೆ (Prva.). See Bp. 25, 23; B. 3, 25; 4, 2. 136; Prv. s. ರೆಕ್ಕ. — ಮುಪ್ಪೋಡು. — ತೋಡು. Old age to appear. ಮುಪ್ಪೋಡುವವಂ (ಎತ್ತಸ, ಜರಾವರ್ Mr. 310).

ಮುಮ್ mum. 1. = ಮು, etc. Three. — ಮುಮ್ಪು. Three folds; three times; thrice as much, etc.; triplicity (Bp. 25, 10; 28, 89; 81. 285; My.). ಬಿಳಿ ಕರಡಿಗಳು ಕೂಡಿ ಬಣ್ಣದ ಕರಡಿಗಿನ್ನ ಮುಮ್ಪು ದೊಡ್ಡವಿರುತ್ತವೆ (B. 3, 108). —

ಮುಮ್ಡಿ. = ಮುಮ್ಡಿ. (My.). — ಮುಮ್ಡಿಸು. To make three folds or three-fold; to do thrice as much; to treble (Bp. 23, 37; My.). — ಮುಮ್ಡು. (Smd. 223). Three articles of exchange (? Tē.; three turns or times; see another ಮುಮ್ಡು 3, ಮುಮ್ 2). — ಮುಮ್ಡಿನೆ. Three points (see another ಮುಮ್ಡಿನೆ 2, ಮುಮ್ 2). — ಮುಮ್ಡಿನೆಗೆ ಯ್ಡು. -ಕೆಯ್ಡು. A trident (ತಿಸುಕೆ ಓ. II, 79; ಕೆ.).

ಮುಮ್ ಮು. 2. = ಮುಂ (ಮುಖ), etc. That which is before, etc. (cf. ಮೊಮ್); before, at a previous time (Ūpr. 3, 28; 4, 33; 8, 42; Rāv. 11, after 156). — ಮುಮ್ಪು. The path or place in front (J. 14, 27). — ಮುಮ್ಪುಗು. To rush forward or enter into (J. 6, 8). — ಮುಮ್ಪುಡ್. To say or mention before (Abh. P. 11, 7). ಎಸ್ತಂ ಮುಮ್ಪುಡ್ಧರ್ಥಾನರಮ್ ಅನ್ಯತನ ಬಹಾ ತೋವುವದಮ ದೃಷ್ಟಾಂತಂ (Kāv. III, 3, B, 99). — ಮುಮ್ಪುಡರ್. To close with first, to fight in the front (Rāv. 13, 86). — ಮುಮ್ಪುಡ್ರು. The dawn (ಮುನ್ನೇನಡ್ ಕೆ.). — ಮುಮ್ಪುಗು. To precede (Kāv. III, 3, B, 108). — ಮುಮ್ಪುಗಲ್. -ಪಗಲ್. (Smd. 199). The first part of the day, the dawn (ಪೊದ್ಡು, ಉಪಶಾಲ ಕೆ. 18; Ūpr. 8, 103). — ಮುಮ್ಪುಗಿ. To think of before (Abh. P. 9, 88). — ಮುಮ್ಪುಡ. 1. The forefront of the haunch (? Ūpr. 8, 69; Rāv. 11, 145). — ಮುಮ್ಪುಡ. -ಪಡ. 2. The next verse (Rāv. 11, 33). — ಮುಮ್ಪುನಿ. -ಪನಿ. The drops that precede a shower (Bh. 1, 19, 21; Rāv. 8, 122; V. 5, after 14). — ಮುಮ್ಪುರಯ. -ಪರಯ. (ಕೆ.). The first period of life. — ಮುಮ್ಪುರಿ. -ಪರಿ. 1. To run in front; to run or rush forward; to advance (ಮುನ್ಮುರಿ ಕೆ. 71; Rām. 3, 4, 7; Rāv. 18, 95; J. 2, 65; 18, 62; 20, 87). ಮುಮ್ಪುರಿವದು (ಮುನ್ಮುರಿ ಕೆ. 50). — ಮುಮ್ಪುರಿ. -ಪರಿ. 2. Running forward. — ಮುಮ್ಪುರಿವರಿ. -ಪರಿ. To run or rush forward (Rām. 5, 8, 45). — ಮುಮ್ಪುರಿ. -ಪರಿ. To extend forwards: to increase (Rāv. 4, after 14; 11, 157; V. 5, 7; Rām. 3, 8, 69). — ಮುಮ್ಪುಗಿ. = ಮುಮ್ಪುಗಿ. (My.). — ಮುಮ್ಪುಗಲು. The front door (My.). — ಮುಮ್ಪುರ. Weight in the forefront (of a cart, C.). — ಮುಮ್ಪುಡ್ರು. -ಪೆಡ್ರು. To increase greatly (J. 30, 22). — ಮುಮ್ಪುಡ್. The first time of sowing seed (My.). — ಮುಮ್ಪುಕು. The form of the moon's light in the śukla pakṣa before it gets full (My.). — ಮುಮ್ಪುಳಗು. The dawn (J. 1, 3). — ಮುಮ್ಪುಗಿ. The forefront, the front part, the front (My.; B. 3, 99; 4, 83). ಮುನ್ಮರದ ಮುಮ್ಪುಗ (Mr. 491). ಅಣ್ಣುಗ ಮುಮ್ಪುಗಮಾದ ದಿವ್ಯ (ಜಘನ ಕೆ. 208); ಅನೆಯ ಮುಮ್ಪುಗ (ದನ್ವರ್ಥ 270); ರಥ ಮೊದಲಾದ ವಹನಗ ಮುಮ್ಪುಗ (ಧುರ 276). — ಮುಮ್ಪುನೆ. A house in front, an opposite house (Bp. 48, 20, 25). — ಮುಮ್ಪುಗಿ. (Smd. 199). The first part of the cool season. — ಮುಮ್ಪುಡು. Alteration of mind or bewilderment that is occasioned beforehand. ಮುಮ್ಪುಡುಪೋಗು. -ಪೋಗು. To become bewildered beforehand (Bh. 4, 3, 34). — ಮುಮ್ಪುಬ. = ಮುಮ್ಪುಗಿ. (Bh. 6, 4, 107). — ಮುಮ್ಪುಳ. The performance of a dancing girl in front of the musicians and singers at her back (My.; see Prv. s. ಹಿಮ್ಮೇಳ). — ಮುಮ್ಪುಗಿ. The forehead, the front, the forefront;—facing, fronting, front (ಅದರೆ ಓ. II, 111; ಅದರೆ, ಅಭಿಮುಖ ಕೆ.). — ಮುಮ್ಪುನೆ. An extreme point; a sharp point (Rām. 1, 16, 52; 3, 8, 22; Bh. 8, 23, 15; J. 30, 11; Rāv. 4, 42).

ಮುಮುಕ್ಶು ಮುಮುಕ್ಶು. Desirous of freeing. 2, eager to be free (from mundane existence), striving after mukti

or emancipation; a person desirous of mukti. (Ūpr. 1, 27; 9, after 27; Bp. 7, 15).

ಮುಮುರ್ಷು ಮುಮುರ್ಷು. Wishing to die, being about to die, being at the point of death. (Ūpr. 10, 57).

ಮುಮ್ಬಯಿ ಮುಮ್ಬಯಿ. = ಬೊಂಬಯಿ. Bombay (B. 2, 33; 4, 28, 104).

ಮುಮ್ಬರಿ ಮುಮ್ಬರಿ. = ಮುಮ್ಬರಿ, q. v. (see another ಮುಮ್ಬರಿ 2, ಮುಮ್ 2).

ಮುಮ್ಬಿಗ ಮುಮ್ಬಿಗ. A man of the front (Bh. 3, 18, 30).

ಮುಮ್ಬು ಮುಮ್ಬು. The forefront; the front (Bp. 1, 50; Rāv. 13, after 71; Rām. 6, 30, 14); the vanguard (Abh. P. 14, 10); the direction of the front; the state of being previous. — ಮುಮ್ಬುಡು. To go or go away before or in advance (?); to place before one's self: to learn or consider beforehand (? ಪೂರ್ವೋಚ್ಛೇದನ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಮುಮ್ಬರಿ ಮುಮ್ಬರಿ. = ಮುಮ್ಬರಿ. (ಕಾಸಿದ ಮಳಲ್ Kk. 89, o. ra. ಮುಮ್ಬರಿ and ಕಾಸಿದ ಮಣಲ್; cf. ಮುಮ್ಬು 2?).

ಮುಮ್ಬಲಿ ಮುಮ್ಬಲಿ. = ಮುಮ್ಬಲಿ, etc. An abnormal, hideous death (ರೂಪದಾದ ಸಾವು Bhn. 28; Abh. P. 13, 65, 92).

ಮುಮ್ಬರಿ ಮುಮ್ಬರಿ. = ಮುಮ್ಬರಿ, ಮುಮ್ಬರಿ. Heated sand (ಕಾಸಿದ ಮಳಲ್ ಸ್ಮದ. II, o. r. ಮರಲ್; cf. ಮುಮ್ಬಲಿ).

ಮುಮ್ಬಲಿ ಮುಮ್ಬಲಿ. = ಮುಮ್ಬಲಿ, etc. (Bh. 8, 24, 18).

ಮುಯ್ ಮು. 1. = ಮು, etc. Three (ಮೂರು ಸ್ಮದ. 222; Tē.). ಮುಯ್ಯೆನ್ದಂ (222). — ಮುಯ್ಯಡಿ. -ಅಡಿ. (Smd. 223). Three feet. — ಮುಯ್ಯಕು. -ಅಕು. Three leaves (Tē.). — ಮುಯ್ಯಕುಪೊನ್ನೆ. The plant Hedyarum gangeticum (Tē.; ಎದಾರಿಗನ್ನೆ, etc., ಮೂಲೆಲೆಪೊನ್ನೆ Si. 150). — ಮುಯ್ಯಾರ್. -ಅರ್. Six. — ಮುಯ್ಯಾರಡಿ. -ಅಡಿ. (Smd. 223). Six feet;—that which has six feet: the black humble bee (ತುಪ್ಪು ಸ್ಮದ. II). — ಮುಯ್ಯಾರ್ಕೆ. Skanda (ತಾರಕ ಮಥನ ಓ. I, 92; II, 52; ಗುಹ Kk. 6). — ಮುಯ್ಯರದು. -ಅರದು. = ಮುಯ್ಯಾರ್. — ಮುಯ್ಯರಡಡಿ. -ಅಡಿ. = ಮುಯ್ಯಾರಡಿ. (ಪದಮೆ, ಬವರ 2, etc. Kk. 14; ತುಪ್ಪು, etc. 90). — ಮುಯ್ಯೆಡ್. Twenty-one. ಚಲದಿಂ ಮುಯ್ಯೆಡ್ ಸೂಡ್ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನದಕಿ, ಕೊನ್ನಿಕ್ಕಿದಂ ಜಾಮದಗ್ಗುಂ (Smd. 223).

ಮುಯ್ ಮು. 2. = ಮುಡು, etc. The upper part of the arm, the shoulder-blade, the shoulder (ಮುಡು ಓ. II, 105; ತೋಳಲೆ, ಭುಜದ ತುದಿ ಕೆ. 71). — ಮುಯ್ಯಾನ್. -ಅನ್. To put the shoulder to: to apply the mind to; to resort to; to approach (Grj. 4, after 33; 7, after 72; Rāv. 11, 108; V. 15, 16).

ಮುಯ್ ಮು. 3. = ಮುಯಿ, ಮುಯ್ಯಿ 2. (Linking to, from ಮುಡಿ 1?): requital, the act of returning like for like: the return of good for good, an equivalent returned for anything given (done or suffered), recompense; the return of evil for evil, retaliation, punishment. 2, a present given to the bride and bride-

groom at their marriage by relations, etc., with the prospect of a recompense being made on such an occasion in their own house (ತಲ್ಲಟಿ ಕೆ. 62). ಮದುವೆಯ ಮುಯ್ಯ ಸೀರೆ (see s. ತರಣ್ಣ).

ಮುಯಿ mui. = ಮುಯ್ಯ 3, etc. Requitel in a good or in a bad sense (ಪ್ರತಿಯಾತನ, ಪ್ರತಿಶ್ಛತಿ Mr. 458; My.). 2, = ಮುಯ್ಯ 3, No. 2 (ತಲ್ಲಟಿ ಓ. II, 69; Bh. 1, 10, 18; My.). — ಮುಯಿ ಮಾಡು. To present an object at a marriage with the prospect of a proper recompense (My.). — ಮುಯಿಗೆ ಮುಯಿ ತೀರಿಸು. To requite, to repay, in a good or in a bad sense (My.).

ಮುಯಿಬು muiibu. = ಮುಯ್ಯ 2, etc. (ತೋಡಲೆ, ಭುಜಾಗ್ರ ಕೆ.).

ಮುಯಿವು muiivu. = ಮುಯಿಬು, etc. See Kk. s. ಮುಯ್ಯ 1.

ಮುಯ್ಯ muiyu. 1. = ಮುಯ್ಯ 2, etc. (ಭುಜಾಗ್ರ, ಅಂಸ HIA.; ತೋಡಲೆ, ಭುಜಾಗ್ರ Kk. 67, o. r. ಮುಯಿವು; Abh. P. 8, 31; 14, after 184). See ಪೂವಿ. — ಮುಯ್ಯಾನ್. — ಆನ್. = ಮುಯ್ಯಾನ್. To apply the mind to: to reason (ಓಪ್ರ. 4, 45; 7, 69).

ಮುಯ್ಯ muiyu. 2. = ಮುಯ್ಯ 3, etc. ಮುಯ್ಯಂ ಮಗುಡ್ಡು ವು (ಪ್ರತಿಯಾತನ HIA.).

ಮುರ mura. 1. (fr. ಮುರಿ 1). = ಮುರವು, ಮುರು 1 No. 1, ಮುರುಗು, ಮುರುವು, ಮುರುಹು No. 2. That is bent: a wire-ring used as an ornament for the nose and the ear (My.).

ಮುರ mura. 2. P. p. of ಮುರಿ 1, in ಮುರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಮುರ mura. 1. Encompassing, encircling, surrounding. 2, a daitya slain by Krishna (Smd. 183). — ಮುರಗೀಡಿ. — ಕೀಡಿ. Krishna (Bh. 6, 1, 61).

ಮುರ mura. 2. = ಮುರಿ. (ಗನ್ನವತಿ, ಸುರಭಿ Mr. 129).

ಮುರಕ muraka. (Bending ?; see ಒಡ ಮುರಕನ ಕಾಯ). — ಮುರಕನಾಡು. N. of a province in Tēlugu (My.; Tē. ಮುರಕ-, ಮುರಿಕ-). — ಮುರಕನಾಡುಪ್ರಾಕ್ಯನರು. A caste of Tēlugu smārta Brāhmaṇas belonging to that province (My.).

ಮುರಗ muraga. Tbh. of ಮೃಗ. — ಮುರಗಲಿಂಗ. = ಮೃಗಲಿಂಗ. (Bp. 19, 74).

ಮುರಗಿ muragi. Tbh. of ಮೃಗಿ. — ಮುರಗಿಮಠ. A maṭha with the muragallīga in the Nagara province (My.).

ಮುರಜ muraja. A kind of small drum, a tambourine (ಮೃದಂಗ, ಮದ್ದಳೆ Mr. 80). 2, a verse artificially arranged in the form of a drum, one of vicāhitticētras (Kāv. III, 2, B, 57, 60 seq.).

ಮುರಜನಾದ muraja-nāda. The sound of the muraja (Mr. 81; texts very corrupt).

ಮುರಜಿತ mura-jit. Vishṇu or Krishna. (Kāv. V, 62).

ಮುರಜಿ murajē. = ಮುರಜಿ No. 1. See Mr. s. ಅಂಕ No. 18.

ಮುರಜು muraju. = ಮುರುಜು 1, etc. ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆಗಳು ಮುರಜಿದವು (Bp. 57, 48).

ಮುರದಾರಸಿಂಗಿ muradāra-sīngi. = ಮುರುದಾರಸಿಂಗಿ Sulphate

of copper; or litharge, semi-vitrified oxide of lead (My.: Br., H. ಮುರುದಾರು, ಮುರ್ದಾರುಸಿಂಗು).

ಮುರಧ್ವಂಸಿ mura-dhvamsi. = ಮುರಜತ. (J. 2, 49, 54, 60).

ಮುರನಾಶನ mura-nāśana. = ಮುರಧ್ವಂಸಿ. (Bp. 57, 24).

ಮುರಮಥನ mura-maṭhana. = ಮುರನಾಶನ. (J. 13, 52).

ಮುರರಿಪು mura-ripu. = ಮುರಾರಿ. 2, N. of a metrical foot (Ōh.).

ಮುರಲಿ murali. ಮುರಲಿ. ಮುರಳಿ. A flute, a pipe. (My.).

ಮುರಲೀಧರ murali-dhara. A flute-bearer: Krishna. (My.: cf. K. ಮುಲಿ).

ಮುರವು muravu. = ಮುರಿ 1, etc. (My.).

ಮುರಹರ mura-hara. Krishna (Mr. 18; Smd. 81; J. 4, 72). 2, N. of a metrical foot (Ōh.).

ಮುರಳಿ murali. = ಮುರುಳಿ. N. of a kind of grass which does much harm when in fields (the seed may be eaten, My.). See Prva. s. ಎಳ್ಳು.

ಮುರಾಂತಕ mura-antaka. Vishṇu or Krishna (Smd. 292; J. 14, 14). 2, sign for a short syllable (Ōh.).

ಮುರಾರಿ mura-ari. Vishṇu or Krishna. 2, N. of author.

ಮುರಿ muri. 1. To bend, to be bent; to grow crooked; to turn;—to wind, to have many turns or a winding course, to meander:—to stretch one's self with windings of the limbs (ವಕ್ರಭಾಸ Smd. Dh.; ವಕ್ರತೆ ಕೆ. 105; My. with ಕೊಳ್ಳು). 2, to bend, to turn round or twist (as the whiskers); to stretch (the body) with windings (of the limbs, My.), etc. ಮುರಿವ ಘಟ (ಜಪ್ಪಗ, ಕುಣ್ಣಿಲಿ Mr. 400). ಕಣ್ಣು ಮುರಿದವಿ (ವಕ್ರ 469). ದೇಶ ತಿನ್ನುವಾಗ ಮೀಸ ಮುರಿದ ಪಾಗೆ (Prv.). See Ōpr. 7, 134; Grj. 2, after 106; Bp. 20, 11; 32, 28; 38, 17; 44, 5; 46, 56; 59, 12; Bh. 1, 10, 32; 3, 13, 32, 33; Rāv. 5, 83; 5, after 120; 6, 36; J. 12, 26; 25, 45; ಮುದು.

ಮುರಿ muri. 2. = ಮುರಿದು. Short P. p. of ಮುರಿ 1. (Bp. 47, 59; 52, 12).

ಮುರಿ muri. 3. (= ಮುರಿವು). The state of bending, being bent, curved, etc. (see ಕಂ ಮುರಿ s. ಕರಿ, ಬಲಮುರಿ, ಬಿಟ್ಟುಮುರಿ); a bend, a winding, the winding course of a river; a ring (see ಪಲ್ಲ ಮುರಿ s. ಪರ್ಲ). 2, a ring of bent gold or silver wire worn on wrist (ಕರಾಧರಣ ಕೆ. 103; My.; see ಕಯ್, ನಾಗ). 3, a pad of wool or down laid under the saddle of an ox (My.: see Prv. s. ಎಪ್ಪು 4). 4, a contrivance (a sort of iron ring) to keep the pair of rollers of a sugar-mill together (My.). — ಮುರಿಗಡಲು. — ಕಡಲು A turning, i. e. churned, ocean (Bh. 7, 3, 19). — ಮುರಿ ದಿಟ್ಟಿ. A crooked look or eye (a side-glance, Rāv. 1, after 135). — ಮುರಿಮುಳು. A sash twisted round (Bh. 8, 24, 24). — ಮುರಿಯಾಟಿ. — ಆಟಿ. Twisting the body about, contortion (Bh. 1, 6, 14).

ಮುರಿ muri. 4. Preparation; preparedness (ಸಮಕಟ್ಟು ಕೆ. 105; M. ಮುದೆ, T. ಮುದೈ, what is bind-

ing, law, custom, duty, proper behaviour; ಮುರಿ, to be decided; to settle; T. ಮುರುಗು, Tē. ಮುರುವು, beauty).

ಮುರಿ muri. 5. A bull or ox (ಒರಿವರ್ಧ ಸ್ಮ. 105; T., M. ಮೂರಿ).

ಮುರಿಕೆ murikē. Bending, moving out of a straight line. See ಮುಟ್ಟಲು. 2, bending, crooking by straining. See ಹೆಡ.

ಮುರಿಕೆ murikē. Tbh. of ಮೂರಿಕೆ. See ಗಿಡ.

ಮುರಿಗ muriga. = ಮುರಗ. Tbh. of ಮೃಗ. — ಮುರಿಗವು. -ಅವು. N. (B. 2, 25).

ಮುರಿಗೆ murigē. Bending, twisting; a twist. See ಕೆಯ್, ಗೋಲ್, ಹೆಡ. 2, = ಮುರಿ 8, No. 2. (81. 220; see ನಾಗ.).

ಮುರಿಪು muripu. To turn round or whirl the fist (ಮುಟ್ಟುಮೂ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಮುರಿವು murivu. (= ಮುರಿ 8, ಮುರುಹು). Bending or twisting (the body in dancing, Grj. 2, after 106); a bend; a winding, the winding course of a river (J. 19, 5). ತೊಡೆಯ ಮುರಿವು (ಚಕ್ರ, ಪುಟಧೇವ Hk.). 2, turning round about, encompassing, surrounding (Bh. 7, 5, 27. 84).

ಮುರು muru. 1. = ಮುರ 1, etc. (My.). 2, turning; a turn. — ಮುರುದರೆ. -ತರೆ. The place where one turns round into a cross road (My.).

ಮುರು muru. 2. P. p. of ಮುರಿ 1 in ಮುರು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಮುರುಗ muruga. Tbh. of ಮೃಗ. — ಮುರುಗದೇವ. N. (Bp. 58. 17).

ಮುರುಗು murugu. = ಮುರು 1, etc. (My.; Tē., T.).

ಮುರುಹು muruḥu. To turn round, to twist (Bh. 4, 4, 14).

ಮುರುಟು muruṭu. 1. = (ಮುರುಡು 1, etc.), ಮುರುಟು, ಮುರುಟ್ಟು. 1. To be bent or drawn together, to contract, to shrink, to shrivel (My.; Mhr. ಮುರುಡಣ್ಣ, to double over, under back; to gather up in folds, crimple; to turn round, as the head; to turn back; to wrench, to twist, turn and wriggle). ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುರುಟುವ, a sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ, etc. Nr.). See Bp. 18, 30; 21, 20; 57, 58. 59.

ಮುರುಟು muruṭu. 2. = ಮುಟ್ಟು 8, (ಮುರುಡು 2). Contracting, shrinking, the state of being contracted, etc. — ಮುರುಟುಗಿವಿ. -ಕಿವಿ = ಮುರುಡು ಗಿವಿ. (Bp. 20, 11; My.). — ಮುರುಟುಗಿಯ್. -ಕಿಯ್. A shrivelled hand (Rām. 5, 8, 64).

ಮುರುಟುಹ muruṭuḥa. Contracting, shrinking; that contracts. ಹತ್ತಿದರೆ ಮುರುಟುಹಂ (ತೀಳಿ, ರಕ್ತ ಪದ Mr. 145).

ಮುರುಡಸಿಂಗ muruḍasiṅga. A kind of medicinal plant and its root (ಸಿದ್ಧಿ G.).

ಮುರುಡಸಿಂಗಿ muruḍasiṅgi. = ಮುರುಡಸಿಂಗ. (ಪದ್ಧಿ G.).

ಮುರುಡಸೆ muruḍasē. A certain plant (ವರ್ತಕ Mr. 140).

ಮುರುಡಿ murudi. (= ಮುರ್ಗ). A shrub or small tree, *Helicteres isora* Lin. (Z.).

ಮುರುಡಿಸು muruḍisu. To pluck up by twisting (Bh. 1, 8, 18; see Mhr. 8. ಮುರುಟು 1).

ಮುರುಡು muruḍu. = ಮೊರೆ 1. Roughness, ruggedness, unevenness (My.; T. ಮುರುಡು; see ಕರಡು). — ಮುರುಡುಗಲ್ಲ. -ಕಲ್ಲ. A rough stone (My.).

ಮುರುಣ್ಣ muruṇṇu. 1. = ಮುರುಟು 1, etc. (Ī. Bp. 46, 25; Rā. 9, 21; V. 11, 60).

ಮುರುಣ್ಣ muruṇṇu. 2. To cause to burn, to kindle (ದಹನಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; T., M. ಮೂಟ್ಟು; T. ಮೂಳು, to catch fire; M. ಮುರಿ, to be scorched in frying; T. ಮುರುಗು, to scorch in boiling or frying; cf. ಮೂಡಲು 2; ಮೊರೆ 8).

ಮುರುಡಾಸಿಂಗಿ muruḍa-siṅgi. = ಮುರುಡಾಸಿಂಗ. (My.).

ಮುರುವು muruvu. = ಮುರ 1, etc. (My.; Tē.). ಮುರುವಿಗೆ ಬಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹರವಿಗೂ ದಂದವೇ? (Prva.). 2, going or whirling round (of the mind for joy, etc., Bh. 1, 8, 81; 1, 19, 17).

ಮುರುಹು muruḥu. = (ಮುರಿವು), ಮೊರೆ 1, ಮೊರೆಹು. A bend, a curve (Bh. 1, 8, 70); a winding, the winding course of a river; a surrounding place; the state of being distorted, distortion (Rām. 8, 7, 18); crookedness of mind (Rām. 1, 5, 81); a crooked object: a pervert (Bp. 40, 62). ನೀರ ಮುರುಹು (ಚಕ್ರಾದಿ Mr. 416). 2, = ಮುರ 1, etc. (Bp. 18, 8). 3, turn: repetition, successive recitation (Bh. 8, 7, 18).

ಮುರುಳಿ muruli. = ಮುರಳಿ. (My.; cf. ಮಾರುಳಿ?).

ಮುರೆ murē. = ಮೊರೆ 1. To hum, to buzz, as the humble bee and other insects (ಪ್ರಮಾದಾನಿನದ ಸ್ಮದ. Dh.); to sound or play a lute, or to sound, as a lute does (ಕನ್ನರಿಯ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಮುರೆ murē. = ಮುರ 2, ಮುರೆ, (ಮೊರೆ), ಮೊರೆ. A species of fragrant plant, a vegetable perfume (ಗಂಧವೃಕ್ಷ Nr.).

ಮುರಾ murā. = ಮುರುಡು, ಮುರುಡು, ಮುರು. P. p. of ಮುರು 1, in ಮುರು ಕೊಳ್ಳು (My.). ತನ್ನ ದನ್ತಾ ತಾನು ಮುರು ಕೊಟ್ಟು, ಅನ್ಯನ ಮೇಲೆ ದೂಡು ಹೇಡಿದ (Prv.).

ಮುರಾಕ murāka. 1. = ಮುರುಕ 1. (My.). 2, the state of being broken or out of repair. ಮುರುಕಮನೆಗೆ ಒಡಕಗದಿ. — ಪರರ ಒಡವೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಹಣಕಾಸರೇನು? ಮುರುಕಾದರೇನು? ಪರಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prva.).

ಮುರಾಕ murāka. 2. = ಮುರುಕು 4, etc. (ವಯ್ಯಾರ, ಒಯ್ಯಾರ G.). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒನ್ನ ತರದ ಮುರುಕ (ವಿಚ್ಛಿತಿ G.).

ಮುರಾಕು murāku. = ಮುರುಕ 2. (My.). ಮುರುಕಿನವಳು (ಒಯ್ಯಾರಗಿತಿ G.).

ಮುರಿದು murādu. = ಮುರುಡು. P. p. of ಮುರು 1. (My.; B. 8, 71; Īb. 177).

ಮುರಿವ murāva. = ಮುರುವು, q. v. (My.). ತಾಳೆ ಹಣ್ಣು ತಾನೇ ಬಿದ್ದರೂ ಬಾದಿದ ಮುರಿವನೆ ಬಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿತು. — ತಲೇ ಕೂದಲು ನೆರೆಯಾದ ಮೇಲೆ ತಬ್ಬಿ ಕೊಟ್ಟು ತಬ್ಬಿರಿಮುರಿವ (Prva.).

ಮೂರು murī. 1. To occasion a flaw in a thing by bending it, to sever by fracture, to break (v. t., as sticks, chains, bread, etc., but, e. g., not such things as ropes or earthen vessels); to break off, as leaves, fruits, etc.; to crush; to break down, to defeat, to rout, to destroy; to break up; to put an end to; to do away (ಮೋಟಿನ ಕಿಂಡ. Dh.; My.; T.);—to break (v. i.); to become weakened in constitution, to lose strength; to be impaired, etc. (My.; T. ಮೂರಿ, ಮೂರು). P. ps. ಮೂರುದು, ಮೂರುದು (My.). ನದಿನಯ ಮೂರುದು (ಕಿಂಡ. I). ಮೂರುದ ಕೊವ್ವಿನ ಎತ್ತು (ಕೂಟ HIA.). ಕೊವ್ವು ಮೂರುದ ಎತ್ತು (ಕೂಟ); ಮನಸು ಮೂರುದವನು (ಪ್ರತ್ಯಾದಿಷ್ಟ, ನಿರಸ್ತ, etc.); ಮೂರು ಯಲ್ ಪಟ್ಟು (ರುಗ್ಗ, ಭುಗ್ಗ Nr.). ಮೂರುದು ಹೋದದು (ರುಗ್ಗ, ಭುಗ್ಗ Si. 378). ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಅರಸು ಮೂರುದ ಕಾಲಿನ ಗೋರಸು (Dp. 54). ಮನ ಮೂರುದರೆ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು, ಮನ ಮೂರುದರೆ ಕಟ್ಟ ರಾಸ (Prv.). ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ನಡೆ ಕೊಳ್ಳುವವರಾದರೆ ಒನ್ನೊನ್ನು ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಮನಸ್ಸು ಸಹ ಮೂರುದ ಬೇಕಾಗುವದು (B. 3, 105). ಇವರು ಆ ರಾಜನನ್ನು ಮೂರುದು ಬಗ್ಗೆ (4, 9). ಅದಕನ್ನ ಮುನ್ನ ಹಿಂಗಮರ ಬಣ್ಣ ಮೂರುದು (4, 80). ಸ ರಕಾರದವರು ಈ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಮೂರುದು (4, 147). ಕೆಲವರು ಮಡಿಮ ಹೋದರು, ಕೆಲವರು ಮೂರುದು ಓಡಿ ಹೋದರು (5, 48).—See Ūpr. 6, 29; 10, 56; Grj. 2, after 106; Bp. 40, 41; 46, 57; 51, 7; 56, 29; 57, 23; Bh. 1, 8, 21. 94; 1, 19, 18; 2, 4, 5. 9. 12; 2, 13, 16; Rā. 9, 7; 6, after 11 (twice); 6, after 24; Rā. 4, 15; J. 2, 65; 8, 35. 36. 49; 15, 14; 18, 2; 25, 34. 36; Prv. s. ಸೋಜಿ. — ಮೂರು ನೂಕು. = ಮೂರುದು ನೂಕು. (Bh. 7, 3, 34).

ಮೂರು murī. 2. = ಮೂರುದು. P. p. of ಮೂರು 1, in ಮೂರು ಮೂರುದು (Bp. 52, 48; Bh. 1, 9, 10).

ಮೂರು murī. 3. A fragment, a piece, a broken-or torn-off particle (ಏಣ್ಣ ಕಿಂಡ. Dh.). ಒರ್ಕುಡಿತನೀ ಗೆ, ಪದಾಪಕ್ಷೀಯ ಮೂರುಗೆ ದೇಸಿಗರಂ ದೇವರ್ಕ್ಕೊಡೆಯಮಾರ್ ದ್ವರೇ? (ಕಿಂಡ. 39. 345). See ಮುಗಿಬ್ಬುದ; Ūpr. 5, after 64; 6, 53. 2, the state of being broken, broken off, etc. — ಮೂರುಗಡೆ. — ಕೆಡೆ. To be routed and fall (Rām. 5, 8, 37). — ಮೂರುದರೆ. — ತರೆ. A head that is out off (Bh. 8, 8, 8). — ಮೂರುದದೆ. — ಪಡೆ. To be routed or defeated (Bh. 8, 5, 15; J. 24, 35).

ಮೂರುಕಿ muriki. = ಮೂರು. (Cf. ಮೂರುಕಿ 1). — ಮೂರು ಕಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮೂರುಕಿಲ್ murikil. 1. (= ಮೂರುಕಿಲ್). N. of a plant (ಮೋದ ಕಿಂಡ. 25, 95. 106; ಮೂರುಕಿ ಮರ G.).

ಮೂರುಕಿಲ್ murikil. 2. Impurity, foulness, uncleanness (ಅಕುಟ ಕಿಂಡ. 106; cf. Tē. ಮೂರಿಕೆ; ಮುಲುಕು 1; ಮುದ 17).

ಮೂರುಗಿ murigi. = ಮೂರುಕಿ. (B. 2, 81).

ಮೂರುಗೆ murigē. Breaking, etc. — ಮೂರುಗೆಯ. To break, to cut into pieces (V. 14, 28).

ಮೂರುಯುವಿಕೆ muriyuvikē. Breaking, etc. (ಪ್ರದ ರ, ಭಂಗ Si. 448).

ಮೂರುವು murivu. Crushing; destruction (Bh. 1, 9, 10).

ಮೂರುಸು murisu. To cause to break, to cause to crush, etc. (My.). ಗರ್ವ ಮೂರುಸಿ ಕೊಡುವನು (ಅರ್ವ ಗರ್ವ, ಅಭಿಧೂತ Nr.). 2, to get changed, as large money into smaller, etc. (My.). ಅವನ ತಾಯಿ 32 ಮೆಯ ಮೋಲಿನ ಹೂವು ಹೂವು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೂರುಸಿ, ಒಟ್ಟು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಎರಡು ವರ್ಷ ಒಡತನದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತ (B. 4, 39). ಗಣ್ಣು ಪರರ ಕೆಯ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು, ಸೋಪ್ಪಾ ಮೂರುಸಿ ಕೊಟ್ಟು. — ಅಲ್ಲದ ಕೆ ಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹಲ್ಲು ಮೂರುಸಿ ಕೊಟ್ಟು (Prv.).

ಮೂರು muru. = ಮೂರು. P. p. of ಮೂರು 1, in ಮೂರು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಮೂರುಕ muruka. 1. = ಮೂರುಕಿ 1 No. 1. A man who breaks or ruins (My.; see ಮನೆ);—a maimed man; an imbecile man (My.);—maimed (see ಮೆಯ.).

ಮೂರುಕ muruka. 2. = ಮೂರುಕಿ 4, etc. (Rām. 1, 5, 30. 1, 14, 24; 3, 4, 8; Bh. 3, 14, 39).

ಮೂರುಕತನ murukatana. Breaking, ruining. See ಮನೆ.

ಮೂರುಕಿಲ್ murukil. (= ಮೂರುಕಿಲ್ 1). N. of a plant (ಅಪ್ಪುವಿಮ Mr. 116).

ಮೂರುಕಿಸು murukisu. To cause to appear distorted, to distort or change, as the face or its features. ಮೋಡಿಯನ್ ಅನ್ನು ಮೂರುಕಿಸುತ (Dp. 2, 5). ಮುಸುಡಂ ಮೂರುಕಿಸುತ (38, 17).

ಮೂರುಕು muruku. 1. = ಮೂರುಕು. A fragment, a bit, as of bread, sweetmeats, etc. (My.). ಮೂರುಕು ಹೂವುಗಳು ಭಿತ್ತ, ತಕಲ, ಖಣ್ಣ, ಅರ್ಧ Si. 52). ಮೂರುಕು ದ ಅಕ್ಕಿ (ಅಕ್ಕಿ 314). ತಿರುಕನಿಗೆ ಮೂರುಕು ಇದ್ದಾಗ್ಗೆ ತಿರುಮ್ನು ವದು ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಮೂರುಕು muruku. 2. (ಮೂರುಕು). = ಮೂರುಕು, etc. (My.). ಮೂರುಕು ಇದ್ದವಗೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು. — ಮೂರುಕು ಇಲ್ಲದ ಹಂ ಗಸಿಲ್ಲ, ಸುಮುಕು ಇಲ್ಲದ ಊಟವಿಲ್ಲ. — ತಪ್ಪು ತಪ್ಪದ ಮೂರುಕು ಛನ (Prv.).

ಮೂರುಕು muruku. 3. To give a different shape (to the face), to twist (it) out of (the) natural shape, to distort (it), to change the expression (of it, ಮುಖವಾರ ಕಿಂಡ. Dh.; T., M. ಮೂರುಕು, to twist, twist, wreat, wreath; to be angry, irritable; to tighten. to clenoh; to press, urge; to remain tight, firm).

ಮೂರುಕು muruku. 4. = ಮೂರುಕಿ 2, ಮೂರುಕಿ 3. Changing the expression of one's countenance. distortion of its features, making foppish or coquettish airs, showiness, parade, etc. — ಮೂರುಕು ಮಾಡು. (ಒಯ್ಯಾರಸು G.).

ಮೂರುಗಾ muruga. = ಮೂರು. So that a breakage takes place. See ತಿರುಗಾ.

ಮೂರುವ muruva. = ಮೂರು. A maimed man; an imbecile man; a poor wretch (My.). See ಕೂಡು. ತಿರುಕ, ನಾಯ್ಕನ. ಕಾಣದ ಮೂರುಕ ಕನಸು ಕಣ್ಣರ ಮು ದಾ ಎದ್ದು ಕೂತ (Prv.).

ಮೂರ್ಕು (murku). = ಮೂರುಕಿ 2, ಮೂರುಕು 2. Pride. arrogance (ಗರ್ವ Kk. 57; cf. ಮೋಕು).

ಮುರ್ಗಿ murgi. (= ಮುರುಡಿ). — ಮುರ್ಗಿಕಾಯಿಗಡ. A shrub or small tree, *Helicteres isora* L. (Z.).

ಮುರ್ಗು murgu. — ಮುರ್ಗಿನ ಹುಳಮರ. The mate mango-teen, *Garcinia purpurea* Roxb., Wall. (—indica Choisi., St. & Pl.).

ಮುರ್ಚು murcu. (fr. ಮುರಿ). To cause to bend or shrink (Rāv. 9, 7 MS.).

ಮುರ್ಪು murpu. (murpu). (Śmd. 51 Mdb.).

ಮುಮುರ murmura. A fire made of chaff (Sk.; cf. ಮುಮ್ಮುಂ).

ಮುಲ್ mul. = ಮು, etc. Three. — ಮುಲ್ಲೇಕವಲ್ಲಣ. -ತಲ್ಲಣ. He who agitates or alarms the three worlds (Rām. 6, 52, 4).

ಮುಲಾಜು mulāju. = ಮುಲಾಜೆ. Regard for (My.; Mhr., H. ಮುಲಾಜಾ).

ಮುಲಾಜೆ mulājē. = ಮುಲಾಜು. (My.; Br.).

ಮುಲಾಮು mulāmu. = ಮುಲಾಮು. (My.). 2, a gilding or plating (My.; B. 4, 146; Mhr., H. ಮುಲಾಮಾ).

ಮುಲು mulu. Crawling, as lice on the head, worms in a wound (cf. ಮೆರೆ). — ಮುಲುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To crawl, as lice. 2, to cause the feeling as if worms were moving within, as a sore (My.).

ಮುಲುಕು muluku. 1. To be unbearable; to be disgusting (ಅಸಹ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆ. 80; ಮುಲಿಕಲ್ 2; ಮುಗ್ಗು 3; T. ಮೊಕ್ಕು, ignominy, shame, disgrace); to feel disgust (Bp. 47, 18).

ಮುಲುಕು muluku. 2. = ಮುಕ್ಕರೆ, ಮೂಲುಗು. To strain with a grunting, groaning or moaning noise, as when easing nature (My.; Tē., M. ಮುಕ್ಕು, M. also ಮುಕ್ಕು), or in travail; to suffer the throes of childbirth, to be in labour (ಪ್ರಸವನಕ್ರಿಯೆ ಕೆ. 80; ಪ್ರಸವವೇದನ ಕೆ. 80; Bp. 57, 15; see T., M. a. ಮುಡುಕು 3; M. ಮುಡುಕ್ಕು, writhing, agony); to groan when lifting a heavy load (My.).

ಮುಲುಕು muluku. 3. Straining, etc. in childbirth (My.). ಅದು ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಹೆತ್ತವಳು ಮುಲುಕು ಕರಿಸಿದಳೆ (Prv.).

ಮುಲೆ mulē. Tbh. of ಮುರೆ. (ತಾಲವರ್ಣ, ಮುರೆ, etc. Si. 152).

ಮುಲ್ಕಿ mulki. (Tē. ಮುಲಿಕ, ಮುಲ್ಕಿ, an arrow; an arrow head; the peg of a top; cf. ಮುಳ್). — ಮುಲ್ಕಿಕಸ. A weed, *Acalypha ciliata* (Z.).

ಮುಲ್ಕಿ mulki. Relating to revenue matters; revenue (My.; B. 5, 7; Mhr. ಮುಲಕಲ್). 2, home, native, indigenous (Mhr.).

ಮುಲ್ಲ mulla. A Mahomedan jurist or theologian; — a schoolmaster (My.; Br.; Mhr., H. ಮುಲನಾ, ಮುಲ್ಲಾ). — ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರ. The Koran (My.).

ಮುಲ್ಲಂಗಿ mullangi. = ಮೂಲಂಗಿ. Tbh. of ಮೂಲಕ. (My.; Tē.; T. ಮುಳ್ಳಂಗಿ).

ಮುಲ್ಲೆಗ mullēga. = ಮೆಲ್ಲೆಗ, (ಮೆಲ್ಲೆಗ). A poor man (ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಕೆ. I, 59, o. r. ಮೆಲ್ಲೆಗ).

ಮುನ್ muv. = ಮು, etc. Three. — ಮುನ್ವತ್ತು. -ಹತ್ತು. Thirty (My.). — ಮುನ್ವರು. Three persons (My.; B. 5, 146).

ಮುಕಲ muśala. = ಮುಸಲ. A pestle; — a mace, a club.

ಮುಕಲಿ muśali. = ಮುಸಲಿ. Armed with a club; — *Batadēva*. 2, the house-lizard (ಗೃಹಗೋಳಕ, ಗೃಹಕಪಿ, ಪಲ್ಲಿ Mr. 166). 3, the plant *Curculigo orchitoides* Roxb.

ಮುಕಲಿಕೆ muśalikē. The house-lizard. 2, an iguana (ಗೋಧ, ಉಡು Mr. 163).

ಮುಕಲ್ಯ muśalya. Deserving to be pounded to death or to be put to death with a club.

ಮುಕೇರ muśira. The hot season; heat (ಗ್ರೀಷ್ಮ ಬೇಸಗೆ Nn. 91). 2, a chowrie (ಚಮರ, ಚಾಮರ 91). 3, a throne (ಅಸನ, ಸಿಂಹಾಸನ 91). 4, buttermilk (ಮಥಿತ, ಮಜ್ಜೆ 91). 5, a staff, a club (ದಣ್ಣ, ಗಡೆ 91).

ಮುಸಿತ muśita. = ಮುಷ್ಟ. Stolen, robbed; — bereft of, deprived of.

ಮುಸ್ಯ muśka. A testicle (ಅಣ್ಣ Hlā.; ವೃಷಣ, ಲಿಂಗದ ಎಡೆಯ ಅಣ್ಣ Mr. 328). 2, the scrotum or bag containing the testicles. 3, the penis (ಲಿಂಗ, ಶಿಶ್ನ Nn. 117; ಮುಷ್ಟು 328; ಲಿಂಗ Mr. 514). 4, seizing, grasping, grasp, clenching (ಸಂಗ್ರಹ 328).

ಮುಸ್ಯಕ muśkaka. A species of tree the ashes of which are used as a cautery (= ಗೋಲೀಡ; see ಮೊಕ್ಕು).

ಮುಷ್ಟರ muśkara. Pertinaciousness, stubbornness, obstinacy, insolence (My.; Tē., T.; M.: strength; power; M. ಮುಷ್ಟು, strength, vigour; insolence, presumption; ಮುಡುಕ್ಕು, tightness; urgency, rigour, see ಮುಡುಕು 2 & 3; T. ಮುಡುಕ್ಕು, repugnance); ಮುಷ್ಟನ್, stout, stubborn, violent; M., T. ಮುಷ್ಟರನ್, a strong, self-willed, obstinate man; Sk. ಮುಹೇರ, a fool; cf. ಮುಸುಣ್ಣೆ 9).

ಮುಸ್ಯರ muśkara. Having testicles; a man with large testicles.

ಮುಪ್ಪಿ muški. = ಮುಸುಕಿ. The arms or feet as pinioned (Mhr., H. ಮುಸಕ್ಕಾ). — ಮುಪ್ಪಿ ಕಟ್ಟು. To pinion (My.).

ಮುಪ್ಪಿಲು mušklu. Difficult, hard; a difficulty (My.; Mhr., H. ಮುಸಕಲು).

ಮುಪ್ಪ muṣṭa. = ಮುಷಿತ. See ಪ್ರ-.

ಮುಪ್ಪಾಮುಪ್ಪಿ muṣṭā-muṣṭi. = ಮುಟ್ಟಾಮುಟ್ಟು. Fist to fist: hand to hand fighting, fistfouls (ಮುಷ್ಟಿಯೊಂದು ಮುಷ್ಟಿಯೊಂದು ಮುಡುಕ್ಕು ಮಾಡುವ ಯುದ್ಧಂ ಕೆ. 220, o. r. ಮುಟ್ಟಾಮುಟ್ಟು; ನಿಯುದ್ಧ, etc., ಜಿಟ್ಟಿಗರ ಕುಸ್ತಿ, ಕೆಯ್ಯಕ್ಕಗ Si. 294; Tē.).

ಮುಷ್ಟಿ muṣṭi. The vomit nut, *Strychnos nuxvomica* Lin. (Tē., also ಮುಸಿಡಿ, ಮುಸಿನೆ, ಮುಸಿನಿ). 2, the plant dhriti (Mr. 150, o. r. ಮುಷ್ಟೆ). — ಮುಷ್ಟಿ ತಪ್ಪಲ. A climbing plant, *Lettsonia uniflora* Roxb. (Z.).

ಮುಷ್ಟಿ muṣṭi. = ಮುಟ್ಟು. Stealing, filching, pilfering. 2, the closed or clenched hand, the fist (ಬಲಿದು ಹಿಡಿಗೆಯ್ತು ಕೆಯ್ಯ Mr. 323). 3, a fistful, a handful. 4, a hill or handle of a sword, etc. (ಬಿಲ್ಲ ನಡು Mr. 294). 5, the penis (ಮುಷ್ಟ Mr. 328). — ಮುಷ್ಟಿಗೆಯ್. To clenoh the fist, to close the hand. ಕೆಯ್ಯ ಮುಷ್ಟಿಗೆಯ್ತು ಅಕೆಯ್ಯ ರಕ್ಷೆಯಕ್ಕು (Mr. 323). — ಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿ. = ಮುಷ್ಟಿಗೆಯ್ (My.). ಕಪಿ ಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮುಷ್ಟಿಕ muṣṭika. A goldsmith. 2, N. of an asura. 3, a fight with fists. 4, a particular position of the hands.

ಮುಷ್ಟಿಕೆ muṣṭikē. = ಮುಟ್ಟಿಗೆ, ಮುಷ್ಟಿಗೆ. The fist, the hand.

ಮುಷ್ಟಿಗೆ muṣṭigē. Tbh. of ಮುಷ್ಟಿಕೆ. (Śmd. 338).

ಮುಷ್ಟಿಗ್ರಾಹ್ಯ muṣṭi-grāhya. A grasp, a handful (ಪಿಡಿ ಕೆ. II, 14).

ಮುಷ್ಠಿಭಾತ mushṭi-ghāta. A blow with the fist (Ūpr. 5, after 76).

ಮುಷ್ಠಿಪ್ರಾತನ mushṭi-tāḍana. Striking with the fist. See ಗುರ್ದು.

ಮುಷ್ಠಿನಿಷ್ಠೇದನ mushṭi-nishṭhēdāna. Pressing out with the closed hand. See ಹಿಡ್ಡು.

ಮುಷ್ಠಿಪ್ರಹರಣ mushṭi-praharaṇa. Striking at, or into, with the fist. See 3ನಿ.

ಮುಷ್ಠಿಬಂಧ mushṭi-bandha. Clenching the fist, closing the hand. 2, a handful.

ಮುಷ್ಠಿಭ್ರಮಣ mushṭi-bhramana. Whirling the fist. See ಮುರಿಪು.

ಮುಷ್ಠಿಯುದ್ಧ mushṭi-yuddha. A fight with fists, a pugilistic encounter. (Śēv. 4, 65; My.).

ಮುಸಕು musaku. = ಮುಸಕು 1. (ವ್ಯಾಪಿಸು ರ್ಹ.).

ಮುಸಗು musagu. = ಮುಸಕು 1. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗಿಡಗಳನ್ನ ಮುಸಗಲ್ ಪಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳು (B. 5, 116).

ಮುಸಲಿ musaḷi. = ಮುಸುಲಿ, etc. — ಮುಸಲಿಯ ಹವಳಿದೇವ. N. (Bp. 34, 47).

ಮುಸಡಿ musaḍi. = ಮುಸುಡು, etc. (My.).

ಮುಸದ್ಧಿ musaddi. = ಮುಷ್ಠದ್ಧಿ. (My.; Tē.).

ಮುಸದು musadu. = ಮುಸುಡು 1, etc. (My.).

ಮುಸಲಿ musaḷi. (ಮುಸಲಿ). (That has been covered, etc.): boiled rice, which is considered to be unclean by Mādhva Brāhmanas, though they eat it and offer it to idols (My.). 2, the vessels in which anything has been boiled and which want cleansing (My.). ಮಾಸಿ ದ್ದಕ್ಕೆ ಹೆದದಿದವಳು ಮುಸಲಿಗೆ ಹೆದದ್ದಾಳೇ—ನಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಗಡಿ ಗೆ ಮುಸಲಿಯಾದರೇನು? ಮದಿಯಾದದೇನು? (Prva.). See Prva. s. ಸೊಕ್ಕು 2, ಹೇಸು 1. — ಮುಸಲಿಗಿಡಿ. A pot in which anything has been boiled and which has not yet been cleansed (My.).

ಮುಸಲ musala. 1. A Musalmān, a Mussulman (C.). ಮಾ ತು ಅಡಿಯದ ಮುಸಲ ಹಾಸುವ ಕವಳಿ ಒಯ್ದ (Prv.).

ಮುಸಲ musala. 2. = ಮುತಲ. (ಒನಕೆ Mr. 209).

ಮುಸಲಕ್ರಿಯೆ musala-kriyē. Working with a pestle; pounding. See ಅವಲ್, ಕುಣುಕು, ಕುಮ್ಮು, ಮಿಡಿ.

ಮುಸಲಭಾತ musala-ghāta. Striking with a pestle. See ಮಿಡಿ.

ಮುಸಲನಾನ musalamāna. = (ಮುಸಲ 1), ಮುಸಲ್ಮಾನ. A Mussulman (My.; B. 4, 8, 145; Mhr., H.).

ಮುಸಲಿ musali. = ಮುತಲಿ, (ಮೊಸಳೆ). Balarāma (ಒಲ Mr. 503; ರಾಮ 504). 2, the house-lizard (ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ; ಹಲ್ಲಿ Nr.); etc.

ಮುಸಲ್ಮಾನ musalmāna. = ಮುಸಲಮಾನ. (My.; B. 3, 33; 4, 180; Br.).

ಮುಸಾಫರ musāphara. A traveller (My.; Mhr., H. ಮುಸಾ ಫರ).

ಮುಸಾಫರಿ musāphari. Relating to travelling or travellers (My.; Mhr., H.).

ಮುಸಿ musi. = ಮೂಸೆ, etc. A crucible (B. 4, 106; ತೈಲಸಾವ 3೯೩ G.).

ಮುಸು musu. 1. = ಮುಸು, etc. — ಮುಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಬುಸುಗುಟ್ಟು. To fume, etc. (My.; Tē. ಮುಸಮುಸಮನು).

ಮುಸು musu. 2. = ಮುಸುಕು 3, ಮುಸುವ. A large and black kind of ape (ಗೋಲಾಂಗೂಲ, ಕೃಷ್ಣವ್ರತ HIA.; Mr. 161; Rām. 6, 30, 7, 16; Rāv. 11, 163; J. 21, 18, 33; T. ಮುಜು; M. ಮೊಚ್ಚೆ, a light coloured monkey).

ಮುಸುಕಿ musuki. = ಮುಷ್ಠಿ. (C.).

ಮುಸುಕು musuku. 1. = ಮುಸಕು, ಮುಸಗು, ಮುಸಗು, ಮುಸುಕು 1 (Śmd. 48), (ಮೊಸಗು 3). To cover; to hide; to veil, to shroud;—to come, settle or fall upon, as flies, etc.; to close, to swarm or crowd together; to spread over or about (ಅವರಣೆ Śmd. Dh.; My.). ಮುಸುಕಿದುದು (ರೂಪಿತ, ಗುಡ್ಡಿತ HIA.; Nr.). ಮುಸುಕಿದ ಅಕ್ಷಾನ್ (ಮೋರ್ತು Mr. 488). ಕೆನ್ನಳ ಅಡರ್ಪು, ನಭಮಂ ಮುಸುಕಿತು (J. 22, 5). ತುಮ್ಮಿಗಳ ಕಾರ ಮು ಗಲಿಸ್ತೆ ನವಪಾಂಚಾತದ ಕುಸುಮ ಪರಿಮಲಕೆ ಸನ್ನತಂ ಮುಸುಕಲ್ (33, 20). See Ūpr. 6, 73; Bp. 19, 81; 28, 6; 32, 34; 34, 6; 35, 9; 48, 11, 27; 46, 59; 49, 23; 52, 51; 54, 55; 57, 70; 58, 50, 61; 61, 12; Bh. 1, 10, 2; 2, 13, 9; Pril. 3, 34; Rāgho. 17, 64; Rāv. 13, 17; Śēv. 5, 10; J. 2, 9; 4, 30, 34; 8, 6, 27, 29, 37, 49; 15, 4; 22, 1, 5, 17, 36, 38; 24, 6; 33, 18.

ಮುಸುಕು musuku. 2. = ಮುಸುಕು 2. Covering, hiding; a cover; a veil; a part of one's cloth thrown over the head (like a hood; ಅವರಣಾಪ ಫಂಡ. Dh.; ಕುವರ, ಜವನಿಕೆ Bhn. 61; ಮುಸುಮ್ನು Kk. 54, ಕೆ. 62; My.; Tē. ಮುಸುಕು, ಮುಸುಂಗು). ಮುಸುಕು (Bp. 12, 48). ಮುಸುಕು (Grj. 9, 68; J. 26, 10). See Bp. 28, 49; 48, 14; 47, 25; 51, 81; 58, 58; Bh. 8, 25, 31; ಮುಕ್ಕೆ, ಮೇಲು. — ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ. A kind of jōla, Indian corn (My.).

ಮುಸುಕು musuku. 3. = ಮುಸು 2, etc. (Rām. 6, 1, 10).

ಮುಸುಗು musagu. = ಮುಸುಕು 1, etc. (Grj. 5, 86; Bh. 8, 24, 18; Tē. ಮೂಗು). ಮುಸುಗಿದ್ ದೂತು ದುರ್ಗುರಾವ್ವು ಕಳೆಯ ಕತ್ತು (Sarvabhūshana in B. 5, 319).

ಮುಸುಂಕು musuṅku. 1. = ಮುಸುಕು 1 (Śmd. 48), etc. ಮುಸುಂಕದರ್ಥಂ (ದಾಸನಿ ರ್ಹ. II, 58). See Ūpr. 1, 92; 7, 82; Grj. 2, after 106; 5, after 86; Rāv. 6, after 11; 8, 99; 9, 7, 12; 11, 18; 13, after 71.

ಮುಸುಂಕು musuṅku. 2. = ಮುಸುಕು 2. — ಮುಸುಂಕು ದ್ವಿರ. -ಕವಿರ. Overspreading darkness (Grj. 4, 73).

ಮುಸುಲಿ musuḷi. = ಮುಸಲಿ, ಮುಸುಲಿ No. 2. N. of a town (Bp. 32, 5). — ಮುಸುಲಿಹವಳದಯ. N. (Bp. 32, 9). — ಮುಸುಲಿಹವಳದಯ. N. (Bp. 32, 11; 47, 34; 61, 8). — ಮುಸುಲಿಹವಳದಯ. N. (Bp. 32, 1). — ಮುಸುಲಿಯ ಹವಳಿ: ವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5). — ಮುಸುಲಿಯ ರಾಯ. N. (Bp. 32, 28, 59).

ಮುಸುಲಿ musuḷi. The elephant-creeper, Argyreia speciosa Sweet. ಮುಕ್ಕಗಡ್ಡೆ, ಭಗಲಾಪ್ತಿ, ಅಪೇಲಿ, ವೃದ್ಧದಾರಕ, ಜುಂಗ Nr.; T. ಮುಜುಟ್ಟಿ, Ipomoea candelica Böttl.; ಪೇಯ್, Convolvulus speciosus Linn.). 2, = ಮುಸುಲಿ — ಮುಸುಲಿಹವಳದಯ. N. (Bp. 46, 43). — ಮುಸುಲಿಯ ಹವಳದಯ. N. (Bp. 46, 45).

ಮುಸುಡಿ musuḍi. = ಮುಸುಡು, etc. (My.).

ಮುಸುಡು musuḍu. = ಮುಸಡಿ, ಮುಸುಡಿ, ಮುಸುಕು/ಮೂಕಿ, ಮೋಕಿ. The face; the mouth; the snout.

the muzzle; the nose or nostrils of a horse (ಮೊಗ ಕೆಂ. 71; ಪುಲಕ, ಘೋಷ HIA.; My.; T. ಮೂಂಜ; Tೆ. ಮೂತಿ; M. ಮುಗದು, ಮುಟ್ಟು, ಮುಣ್ಣು, ಮೊಣ್ಣು, ಮೂಡು, ಮೊತ್ತಿ, ಮೋಣ್ಣಿ; Mhr. ಮುಸಕಡ; cf. ಮೂಗು; see ಮೋಣ್ಣಿ). ಕುದುರೆ ಯ ಮುಸುಡು (ಗೋಣ, ಪುಲಕ Mr. 274). ಅನಿಮುಸುಡಿನ ನೆಗದು (ನಕ್ರ, ಕುಮ್ಭಾರ Nr.). See Bp. 3, 85; 5, 30; 21, 18; 82, 27; 88, 17; 89, 64; 40, 68; 46, 64; 47, 11, 46; 53, 64; 55, 16; 59, 10; 61, 13; Bh. 2, 13, 42, 44; Rāv. 11, 163; Sāv. 4, 11; J. 16, 22; ಬಲಾ.

ಮುಸುಣ್ಣಿ musuṇḍi. (= ಮೂನಣ್ಣಿ). A crooked, perverse, rude person; a coward (My.; T. ಮು ಜಡ, ಮುಜಣ್ಣಿ, which Rottler derives from ಮುಸು, ape). **ಮುಸುಣ್ಣಿ musuṇḍi.** A kind of weapon (HIA. MS. instead of ಮುಜಣ್ಣಿ; T.; Abh. P. 13, after 76; Rām. 3, 6, 9).

ಮುಸುಣ್ಣಿತನ musuṇḍitana. Crookedness, perverseness; cowardice (My.).

ಮುಸುಮ್ಬು musumbu. (Smd. 48, o. r. ಮುಸುಮ್ಬು). A cover, a veil (ಮುಸುಕು Kk. 54; ಕೆಂ. 62; Ūpr. 7, 114).

ಮುಸುಮ್ಬಿ musumbh. = ಮುಸುಮ್ಬು, q. v.

ಮುಸುಡು musuḍu. ಮುಸುಡು. 1. = ಮುಕಡು, ಮುಕ್ಕು ಡು, ಮುಗುಡು, ಮುಸಡು. To cover; to hide; to go upon; to come, settle or fall upon, to cover, as flies, crows, etc.; to swarm or crowd together (ಸಂಘಟ್ಟ ಕೆಂ. Dh.; Abh. P. 2, 15; Tೆ.). P. p. ಮುಸುಡು (Ūpr. 5, after 64; Abh. P. 3, 139; 10, after 201; Grj. 2, after 106). ಮುಸುಡುವದಕೆ ನೆಡು ಮುಕ್ಕುಡುನಡಕ್ಕು (Kk. 79, o. r. ಮುಸುಕುವದಕೆ).

ಮುಸುಡು musuḍu. ಮುಸುಡು. 2. A cover, a veil (ಕೋವುಂ ಓ. I, 33, MS. ಮುಸುಡು). — ಮುಸುಡುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A cover to form (over the eye by rheum, My.).

ಮುಸುಡುಹ musuḍuha. Covering, etc. ಮುಕ್ಕುಡು ನ್ಣು, ಮುಸುಡುಹಂ (Smd. II).

ಮುಸುವ musuva. = ಮುಸು 2, etc. (My.; see ಕೋವುಂ).

ಮುಸುಳಿ musuli. = ಮುಸುಡು, etc. (ಕವುಡ Nn. 143).

ಮುಸುಳು musulu. The state of being covered: disguise, deception (J. 6, 84).

ಮುಸ್ತ musta. A species of grass, *Cyperus rotundus* Lin. and its root (see ಕೇವಟಿ). See ಮುಕ್ಕು.

ಮುಸ್ತಕ mustaka. A species of grass, *Cyperus rotundus* Lin.

ಮುಸ್ತುಭ musta-bha. The grass *Cyperus hexastachyus* Rottl. — ಮುಸ್ತುಭಡೂರ. A ball made of the roots of *Cyperus* fried in ghee and mixed with rice-flour, sugar, etc., given especially to Varāha svāmi (Vishnu)'s idol as an offering (My.).

ಮುಸ್ತಿ musti. = ಮುಸ್ತಿ. See Nr. 2. ಕೇವಟಿ.

ಮುಸ್ತಿ musti. *Cyperus rotundus* Lin. and its root. See ಭದ್ರ.

ಮುಸ್ತೈದು mustaidu. Prepared, ready (My.; Br., H.; ಸಿದ್ಧ, ತಯಾರ G.; ತಯಾರ ಮಾಡಿದು Ūb.).

ಮುಹಗ್ಗಾಳ muhaggala. A certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಮುಹಡ muhaḍa. A certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77). **ಮುಹುರ್ muhur.** = ಮುಹುಸ್. (Smd. 99).

ಮುಹುರ್ದ್ರಷ್ಟ muhus-dṛishta. Repeatedly seen, well known (ಮಗುಡು ಮಗುಡು ಕಣ್ಣು HIA.).

ಮುಹುರ್ನಿರೀಕ್ಷಣ muhus-nirīkṣhaṇa. (Smd. 99). Looking at repeatedly.

ಮುಹುರ್ಭಾಷೆ muhus-bhāṣhē. Repeating what is said, tautology.

ಮುಹುರ್ಮುಹುಸ್ muhus-muhus. At every moment, repeatedly, again and again (My.).

ಮುಹುಸ್ muhus. In a moment;—for a moment. 2, at every moment, repeatedly (ಮುತ್ರಿ ಮುತ್ರಿ Mr. 430).

ಮುಹೂರ್ತ muhūrta. 1. A moment, an instant, any short space of time; time (J. 29, 12; My.). 2, the fit time (Bp. 53, 32; My.). 3, the thirtieth part of a day and night, a period or hour of 12 kṣaṇas or 48 minutes. 4, the twelfth part of a day and night (My.). ಇದೆ ಇದೆ ಸಾರ್ಥ ಸಾರ್ಥ! ಗಣಕಾವಳಿ ಪೇದ್ದ ಮೂಹೂರ್ತಂ! (Smd. 231). See Prv. 2. ಕುಣ್ಣಿ.

ಮುಹೂರ್ತ muhūrta. 2. Tbh. of ಮೂರ್ತ. A form: a sitting posture. — ಮುಹೂರ್ತಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To sit down (My.).

ಮುಹೂರ್ತಿಕ muhūrtika. An astrologer (Abh. P. 4, after 24).

ಮುಳ muḷ. 1. = ಮುಳ, ಮುಳು, ಮುಳ್ಳ, ಮುಳ್ಳು. A thorn; a pointed thing, as a prickle, a sting, a spur, the hand of a clock, the tongue of a balance, etc. (ಕಣ್ಣು Nn. 89. 81. Mr. 334; T., M.; Tೆ. ಮುಲು, ಮುಲ್ಲು; cf. ಮುನ್ 2, ಮೊನೆ 1, ಮೊಳೆ 2). ಮುಳ್ಳಿ (Smd. 139). ಮುಳ್ಳಾಗಿ (84, o. r. ಮುಳ್ಳು). ಮುಳ್ಳಳ್ (Rāv. 5, 118; 13, 19). ಎಯ್ಕ ಮುಗದ ಮುಳ್ (ಶಲ Mr. 164). See Ūpr. 5, after 64; Bp. 15, 11; 31, 8; 51, 66; 55, 44. — ಮುಳ್ಳೇರೆ. The plant *Amaranthus spinosus* (My.). — ಮುಳ್ಳತ್ತಿಗೆ. -ಕತ್ತಿಗೆ. A knife for cutting thorns (V. 11, 61). — ಮುಳ್ಳುಗು. The entering of a thorn (Ūpr. 6, 38). — ಮುಳ್ಳುತ್ತಗ. = ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ, etc. (ವಂಶ, ಮುಳ್ಳು ಮುತ್ತಗ Nn. 54, o. r. -ಮುತ್ತುಗ). — ಮುಳ್ಳುತ್ತಕ. = ಮುಳ್ಳು ತ್ತುಗ (J. 23, 40). — ಮುಳ್ಳುತ್ತುಗ. = ಮುಳ್ಳುತ್ತಗ. See ಮು ಕ್ತುತಗ & ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತ. — ಮುಳ್ಳುಡ. A thorn (to enter and) break (Rām. 6, 45, 15; My.). — ಮುಳ್ಳೆರಸು. -ಬೆರಸು. To be full of thorns, to have thorns. ಮುಳ್ಳೆರಸಿದ ಗುಣು ಡುಗೊಮ್ಮ (ಕದಲಿ ಕೆಂ. I). — ಮುಳ್ಳಿಡಿ. -ಇಡಿ. Thorns to abound (J. 10, 24). — ಮುಳ್ಳಿಡ. -ಇಡಿ. To cause a thorn to enter, to run a thorn into (Bp. 51, 34).

ಮುಳ muḷ. 2. (= ಮುಳ 1). To be irritated, to be vexed or annoyed, to become angry (ಕಣ್ಣು ಕೆಂ. Dh.). ಮುಳ್ಳು, ಭಕ್ತದ್ರೋಹಿಯಂ ಕೋಪವೇದ್ದು (Bp. 61 sum.). 2, to prick, to sting (see ಮುಳುಕು).

ಮುಳ muḷa. = ಮುಳ್ಳೆ 1, etc. — ಮುಳಗಳ್ಳ. = ಮುಳ್ಳುಗಳ್ಳ. (ಕುಭ, ಸುಭ Ūb.).

ಮುಳಿ muḷi. 1. (= ಮುನಿ 1, ಮುಳ್ಳೆ 2). To grow passionate, angry, etc. (ಕೋಪ ಕೆಂ. Dh.; My.). See Ūpr. 7, 67. 148; Bp. 18, 40; 27, 54; 28, 14; 46, 19; 47, 27; 50, 24; 55, 38; Bh. 1, 10, 86; 8, 23, 21; Rāv. 11, 10; 13, 26; J. 3, 4; 7, 85; 8, 37. 40. 42. 43; ಕಡು.

ಮುಳಿ muḷi. 2. = ಮೊಳೆ 2. A germ: a cause (My.).

ಮುಳಿಯಿಸು muliyisu. To cause to become angry (ಕೋಪ ಕೆಂದ. Dh.).

ಮುಳಿಸು mulisu. (=ಮುನಿಸು). Anger, passion (ಮುನಿಸು, etc., ಕೋಪ ಕೆ. II, 27; ಕನಲ್ಕಿ, etc., ಕೋಪ Kk. 48; ಮುನಿಸು, ಕಸುಗಣ್ಣು ನೆಣಸು, etc., ಕೋಪ ಕೆ. 39; My.). ಭಯದಿಂದ ಮುಳಿಸಿದಂ ಸ್ವಯದಿಂದಂ (ಕೆಂದ. 181). ಮುನಿಸಲ್ಮೆ ಮಗಾತ ನೋರ್ ಅವ ಪಾಂಗಿನಂ (290, o. r. ಮುನಿಸಲ್ಮೆ-). See Upr. 5, 49; Abh. P. 10, 21, 94; Grj. 8, 48; Bp. 3, 61; 18, 48; 21, 44; 22, 48; 40, 58; 47, 22, 27; 49, 38; 54, 80; 55, 80; 60, 26; ಕೆ. 1, 46; V. 4, 6; J. 2, 5. — ಮುಳಿಸನ್ನೋದು. — ತೋದು. To show anger (Abh. P. 10, after 18). — ಮುಳಿಸು ತಿಳಿ. Anger to be appeased (Bp. 47, 28). — ಮುಳಿಸು ತಿಳುಹು. To appease anger (Bp. 47, 27).

ಮುಳು mulu. = ಮುಳ್ಳೆ 1, etc. A thorn. ಕಲು ಮುಳುಗಳ (Bh. 1, 8, 98). — ಮುಳುಗತ್ತಿ. — ಕತ್ತಿ. A knife for (cutting) thorns (Bp. 20, 12). — ಮುಳುಹೊಡಕು. — ತೊಡಕು. Entanglement of thorns, entangling thorns (Bh. 3, 13, 29). — ಮುಳುಮುತ್ತ. = ಮುಳುಮುತ್ತಗ, etc. (ಪರಾತ, ಮುತ್ತಗ Nn. 147, o. r. ಮುಳುಮುತ್ತಗ). — ಮುಳುಮೊನೆ. The point of a thorn (Bh. 1, 6, 6). — ಮುಳುಮೆಟ್ಟು. — ಮೆಟ್ಟು. A stroke with thorns (Bh. 8, 21, 15). — ಮುಳುವೇಲಿ. — ಬೇಲಿ. A hedge of thorns (Bh. 3, 18, 26).

ಮುಳುಹು muluhu. Pricking, stinging, goading; — a goad (ಪ್ರಾಚನ Mr. 371). — ಮುಳುಹುಗೋರ್. — ಕೋರ್. A goad (ಪ್ರತೋದ, ಪ್ರಾಚನ, ತೋತ್ರ Hk.).

ಮುಳ್ಳು mulla. = ಮುಳ್ಳೆ 1, etc. The hand of a clock (B. 5, 181).

ಮುಳ್ಳು mulla. = ಮುಳ್ಳೆ 1, etc. A thorn, etc., (C.), a fork (B. 5, 284). ಎಯ್ಯ ಮುಳ್ಳು (ತಲಲ, ತಲ Hk., Nr.). ಧಾನ್ಯದ ಮುಳ್ಳು (ಕಿಂತಾರು, ಶಸ್ತ್ರತೋಕ); ಧಾನ್ಯದ ತುದಿಯ ಮುಳ್ಳು (ಕಿಂತಾರು, ಧಾನ್ಯತೋಕ Nr.). ಒಳ್ಳೆಯನಿರದ ಊರು, ಕಳ್ಳ ನೊಡನಾಟವೂ, ಸುಳ್ಳನ ಮಾತಿವು ಮೂರು ಕೆಸರೊಳಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುದಿ ದನ್ನೆ (Sp.). ಗಡಿಯಾಳದ ತಗದಿನ ನಡುವೆ ಸಣ್ಣದೊನ್ನೊ ದೊಡ್ಡದೊ ನ್ನೂ ಎರಡು ಮುಳ್ಳುಗಳು ಹಚ್ಚಿರುತ್ತವೆ (B. 3, 87). ಮುಳ್ಳು ತೆಗದು, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ. — ಅಂಗಾಲಿನ ಮುಳ್ಳು ತೆಗಿಯುವದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ ಬೇಕೇ? (Prva.). — ಮುಳ್ಳುಕೋಲಿಗಡ. — ಅಂಕೋಲಿ. The herb *Barleria longiflora* Lin. (St. & Pl.). — ಮುಳ್ಳುವನ್ನಿ. A porcupine (ಕೆ. 4, 17). — ಮುಳ್ಳುವಿಗೆ. — ಅವಿಗೆ. A wooden shoe in the inside of which thornlike nails are fixed, worn by devotees of Siva and Vishnu (My.). — ಮುಳ್ಳು ಮ. — ಇದು. Horripilation to take place. ಅವನ ಮೆಯ ಮುಳ್ಳುಟ್ಟು (B. 5, 71). — ಮುಳ್ಳು ಅಡ್ಡಿ. The shrub *Capparis aphylla* Roxb. (ಕರೀರ, ಕ್ರಕರ, ಗ್ರೆಸ್ಸಿಲಿ Sl. 140). — ಮುಳ್ಳು ಕಲ್ಲು. Thorns and stones. ಮುಳ್ಳು ಕಲ್ಲು ಇದ್ದ ಹಾದಿ (ಕೃಷ್ಣ G.). — ಮುಳ್ಳುಗಳ್ಳಿ. — ಕಳ್ಳಿ. The prickly pear, *Opuntia dillenii* Haw. (St. & Pl.). 2, a thorny and milky shrub or tree, *Euphorbia nivulia* Ham. (Z.). — ಮುಳ್ಳುಗಿಡ. A thorny shrub or tree (B. 3, 66; ಕರೀರ Sl. 450). — ಮುಳ್ಳುಗಿಣಸು. A prickly kind of yam, *Dioscorea tomentosa* Spr. (St. & Pl.). — ಮುಳ್ಳುಗೊಗ್ಗಿ. — ಕೊಗ್ಗಿ. A shrubby plant of a greyish hue, *Indigofera argentea* Lin. (Z.; My.). 2, = ಕೊಗ್ಗಿಗಡ (Z.). — ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ. = ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ No. 2. (Z.). — ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ. The shrub *Barleria cristata* Lam. (= *buxifolia* Roxb., ಸ್ವರೇಯಕ, ಯಣ್ಣಿ Sl. 140). ಕೆಮ್ಮು ಹುಮ್ಮುಳ್ಳ ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ (ಕುರವ

140). — ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ. = ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ. (ಸ್ವರೇಯಕ, ಯಣ್ಣಿ Nr.). ಕೆಮ್ಮಿನ ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ (ಕುರವಕ); ಅರಿಸುಮಾಡಿದ ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ (ಕುರಣ್ಣಿ, ಸಹದಂ, ಪೀತಯುಣ್ಣಿ Nr.). 2, = ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ, a small prickly shrub with yellow flowers, *Barleria prionitis* Lin. (St. & Pl.). — ಮುಳ್ಳು ಗೋಲು. — ಕೋಲು. A goad for driving cattle; a spear tipped with iron (ತಲ್ಕು, ತಂಕು Sl. 290; ಪ್ರಾಚನ, ತೋದನ, ತೋತ್ರ 302). — ಮುಳ್ಳುಹಾಗನ ಗಡ್ಡೆ. A perennial creeping plant forming large roundish prickly heads of flowers close to the earth, *Lepidagathis cristata* Willd. (Z.). — ಮುಳ್ಳುಹಾಕ. Different kinds of small shrubs of the genus *Barleria*, e. g. ಅರಿಸಿನಮುಳ್ಳುಹಾಕ = ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ No. 2; others are *B. dichotoma* and *buxifolia* (Z.). — ಮುಳ್ಳುಬೇಲಿ. A thorn hedge (My.). — ಮುಳ್ಳುಮದರೂ = ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ No. 2. (St. & Pl.). — ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ = ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ, ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತ, ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ, ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ, ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ, (ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಲ). The tree *Andersonia rohitaka* Roxb. (ರೋಹಿ, ರೋಹಿತಕ, ಪೀತಕತ್ತು, ದಾದಿಮುತ್ತಪ್ಪ ಕೆ.; ರೋಹಿಣದ ಮರ Nr.; My.; see Nn. 2. ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ; T. ಮುಳ್ಳುಮೋದುಗ, Anders. rohitaka). — ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಲ. A thorny tree with corky bark and scarlet flowers, *Erythrina suberosa* Roxb. (Z.). 2, the tree *Jonesia asoka* Roxb. (ಅಶೋಕ G.). — ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಕ. = ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ. (ರೋಹಿ, ರೋಹಿತಕ, etc. Sl. 133; My.). — ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ = ಮುಳ್ಳು ಮುತ್ತಕ. (Sl. 133; My.). — ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತ. A spinous shrub, *Canthium parviflorum* Lam. (St. & Pl.). — ಮುಳ್ಳುಮೋಗ = ಮುಳ್ಳುಮೋದ. (My.). — ಮುಳ್ಳುಮೋನೆ. The point of a thorn (J. 26, 6; My.). ಮುಳ್ಳುಮೋನೆಯನ್ನು ಅಸ್ತದ ಕೊಡದವನ ಶತ್ರು ಹೋಗ ಬೇಡ (Prv.). ಸಿದ್ಧರಿಗೆ ಯೋಗವನು, ಬುದ್ಧಿವತ್ತಿಗೆ ಮತಿಯ ಬುದ್ಧಿವತ್ತದವಿಗೆ ಕಡ್ಡನು, ಮುಳ್ಳುಮೋನೆ ತಿದ್ದಿದವರಾರು? (Sp.). — ಮುಳ್ಳುಮೋದ. A pook-marked face (My.). — ಮುಳ್ಳುಲಗಾಮು. A rough bit (My.). — ಮುಳ್ಳುಸವುತೆ. The common cucumber, *Cucumis sativus* Lin. (St. & Pl.; My.). — ಮುಳ್ಳುಸಾವನ್ನಿ = ಮುಳ್ಳುಸೇವನ್ನಿ. (My.). — ಮುಳ್ಳುಸೀಗಿ. A kind of fragrant plant (ಜನಿ, ಜತೋ, ರಜನಿ, ಜತುಳ್ಳತ, ಹೃವರ್ತನಿ, ಸಂಸ್ಕರ್ತ Nr.; see ಕೋರಣ್ಣಿ). — ಮುಳ್ಳುಸೇವನ್ನಿ. A kind of white rose, *Rosa glandulifera* (ತರಣಿ G.; My.). — ಮುಳ್ಳುಕೂ. A porcupine (My.). ಮುಳ್ಳುಹಣ್ಣಿಯ ಕೂದಲು (ತಲ, ತಲ, etc. Sl. 168). — ಮುಳ್ಳುಹದಾವೆ. A common weed, *Amaranthus spinosus* Lin. (Z.; My.). — ಮುಳ್ಳುಹದು. A scorpion (ತೋ ಕೇಟಿ, ವೃತ್ತಿ Sl. 405, only in Sl.).

ಮುಲಿಗಿ mulika. = ಮುಲಗ, ಮುದುಕ, etc. A plunger, a diver. See ಮುಲ್ಲು.

ಮುಲಿಗಿಸು mulagisu. = ಮುಲಗಿಸು, etc. (My.).

ಮುಲಿಗು mulagu. 1. = ಮುದ್ದು, etc. ವಾರುಣಿಯನು 40 ದು ಮುಟ್ಟಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಮುದ್ದುಗುವನೆ, ತನ್ನಯ ಕಳೆಯೂ ಸೀಡೋ ಅಲವನೆ ಪಶ್ಚಿಮವಾರುಣಿಯೋ ಮಗ್ಗನಾದನು ಅಮೃತಕರಂ (Lilv 8, 6).

ಮುಲಿಗು mulagu. 2. = ಮುದ್ದುಗು 1, etc. (My.). ಬಾ ನಾಗಲೂ ಮುದ್ದುಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾನು (ಮುದ್ದುಗಿ Sl. 87). ಮುಗಿ ಗೋಣ (ಮುದ್ದುಗಿ ಡಿ.).

ಮುಲಿಗು mulagu. 3. = ಮುಲಗು 2, etc. (My.).

ಮುಲಿವು mulavu. = ಮುದ್ದು. (B. 5, 86; M. ಮುದ್ದು, vexation, trouble).

ಮುಲಿಗಿಸು muligisu. = ಮುದ್ದುಗು, etc. (My.).

ಮುಲಿಗು muligu. = ಮುದುಗು 1, etc. (Bp. 50, 5; My.).
ಮುಲಿಂಕು mulinku. = ಮುದುಗು 1, etc. (Ūpr. 5, 59; 9, after 56).

ಮುಲಿಂಕು mulinka. = ಮುಡಕ etc., ಮುದುಗ. See ಮುಣ್ಣು.

ಮುಲಿಂಕು mulinku. 1. = ಮುದುಗು 1, etc., ಮುದುಂಕು q. v. (Śmd. Dh.; Bp. 59, 17). — ಮುದುಣಾಡು. -ಅಡು. = ಮುದುಡು. To immerse one's self repeatedly or playfully (Ūpr. 3, 37).

ಮುಲಿಂಕು mulinku. 2. = ಮುಣುಗು 2, etc. (My.; T. ಮುದುಕ್ಕು; Tē. ಬುಡಕೆ, ಮುಣಕೆ, ಮುನಕೆ, ಮುನುಕೆ).

ಮುಲಿಂಗ muluga. = ಮುದುಕ, etc. See ಗಣ್ಣು, ಗುಣ್ಣು.

ಮುಲಿಂಗಿಸು mulugisu. = ಮುಣುಗಿಸು, etc. To immerse (v. t.); to dip, to plunge; to bathe (v. t.);—to ruin (My.; Tu. ಮುರ್ಕಾವು). ಅರಸನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುದುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು (B. 4, 146). ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿ, ಅವನ್ನು ಒಂದು ತರದ ಜಗಟೆನ್ನ ರಸದೊಳಗೆ ಮುದುಗಿಸಿ (4, 207). ಕೆಲವರಿಗೆ ಒಳಿತು ಮಾಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮುದುಗಿಸಿದನೆ ಅದೀತು (5, 112). ಬೊಬ್ಬಿದಾದುದು ಸೇನೆ, ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮೊಟ್ಟು ಮುದುಗಿಸತೀ ಬಲವಂ (Bh. 8, 28, 20). ಎಷದ ಕುಪ್ಪುಳ ಕಾಯ ತನ್ನದನ್ ಅಸಮ ಬಹುತೀರ್ಥದಲಿ ಮುದುಗಿಸೆ ಎಷವೆಮ್ಮದ್ದು ಹೋಗಿ, ಸೀಕಾಯಹುದೇ? (Jina. 22, 29).

ಮುಲಿಗು mulugu. 1. = ಮುಣುಗು, ಮುಣಿಸು, ಮುಣುಗು 1, ಮುದುಗು 2, ಮುದುಗು, ಮುದುಕು 1, ಮುದುಂಕು, ಮುದುಂಕು, ಮುದುಂಗು, ಮುದು. To go or sink under water; to sink; to become plunged in a liquid; to immerse one's self, to dive, to dip; to set, as the sun, etc.;—to be ruined (ನಿಮಗ್ನ Śmd. Dh., the MSS. wavering between ಮುದುಗು and ಮುಲಿಗು; My.; T.; T. also ಮೂಡು; Tu. ಮುರ್ಕು; M. ಮುಕ್ಕು, ಮುಡು, to immerse, v. t., etc.). ಹಿರಿದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುದುಗೆ ಕರಗೊಡೇ ಪಾಪ? (Sp.). ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ತರಣೆ ಮುದುಗಿದಂ ಪಡುಗದಲೊಳ (J. 26, 5). ಹೊತ್ತು ಮುದುಗಲು ದಾಡಿ ಬಚ್ಚಿದುವೆಲ್ಲ (an umbrella, Bēdagu ṛaupadi). ಎಾನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುದುಗಿದರೆ ಸ್ನಾನದ ಫಲ ಬಂದೀತೇ? (Prv.). See Ūpr. 7, 189; 8, 86; Bp. 42, 2; 49, 39; 52, 15, 7; Rāv. 5, 45; 6, 6; J. 3, 39; Si. 254; B. 2, 45; 4, 31; 5, 242. 294.

ಮುಲಿಗು mulugu. 2. = ಮುದುಕು 2, etc. (My.).

ಮುಲಿಂಕಿಸು mulinkisu. = ಮುದುಗಿಸು, etc. (Bp. 27, 65).

ಮುಲಿಂಕು mulinku. = ಮುದುಗು 1, etc. (ಜಲನಿಮಜ್ಜನ Śmd. Dh.; Ūpr. 8, 31). ನೀರೊಳಗೆ ಮುದುಂಕಿ ಸರ್ವ ಪಾಪ ಕ್ಷಯಮಾಗಲೆನ್ನು ಮಾಡುವ ಜಪವು (ಅಭಿಮರ್ಷಣ Nr.).

ಮುಲಿಂಗು mulungu. = ಮುದುಗು 1, etc. ಮುದುಂಗಿದಂ (ಅದ್ವಿಂ Śmd. I, o. r. ಮುಳುಂಗಿದಂ). ನೀರೊಳ ಮುದುಂಗಿದಂ (ಅದ್ವಿಂ I, o. r. ಮುಳುಂಗಿದಂ). See Ūpr. 7, 143; Grj. 1, 23; Rāv. 6, after 24; 12, 12; 13, 43. — ಮುದುಂಗಾಡು. -ಅಡು. To immerse one's self repeatedly or playfully, etc. (Ū. Bp. 32, 40; 47, 6).

ಮುಲುವು muluvu. = ಮುದುವು. Ruin, loss. ನಿನ್ನ ಹಟಮಾರಿವನೇ ನಿನ್ನಗೆ ಮುದುವು ಆಯಿತು (B. 2, 50). ಯಾವ ಕೋಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಗರ್ವ ಬಂದಿತ್ತೋ, ಆ ಕೋಡುಗಳೇ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮುದುವು ಆದವು (3, 19). ಜಾಣರು ಮೋಸ

ಹೋಗದೆ, ಧೂರ್ತರ ಹಂಚಿಕೆಗಳು ಅವರಿಗೇ ಮುದುವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (4, 19).

ಮುಲಿಕ್ಕು mulku. = ಮುದುಗು 1, etc. — ಮುದುಡು. = ಮುದುಣಾಡು. (Ūpr. 4, 54; Abh. P. 3, after 138; 14, 59).

ಮುಲಿ mulgu. = ಮುಗು 1, ಮುದುಗು 1, ಮೊಡ್ಡು 1. To fall, to fall down (ಬೀಡ್ Śmd. I; ಪತನ Śmd. Dh.; Ūpr. 5, 22). 2, to make obeisance (ಘೋಷಮಡು Śmd. I).

ಮುಲಿಗ multaga. = ಮುತ್ಸಗ, etc. (ಒಂದು ಮಾರಂ Śmd. I).

ಮುಲಿಗ multuga. = ಮುದುಗ, etc. (ಪರಾಶರವೃಕ್ಷ ಸಿ.).

ಮೂ mū. 1. = ಮು, etc., ಮೂದು (Śmd. 222). Three (T.). — ಮೂಗಣ್ಣುಗ. -ಕಣ್ಣುಗ. Three kaṇḍugas (My.). — ಮೂಗಣ್ಣಾಯ. -ಕಣ್ಣಾಯ. The three spaces of four months (in astrology, My.). — ಮೂಗ. -ಕ. Three kaḷas or kaḷas (My.). ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಮೂಗ ಗಂಜಿ ಕುದಿಯುವವಗೆ ಉಪ್ಪಿದ್ದರೆ ನಾಗವೂ ಸಾಲದು (Prv.). — ಮೂಗಾವುದ. (Śmd. 223; My.). Three leagues. ಮೂಗಾವುದಮಂ ನಡೆದಂ (157). — ಮೂಗೆಯ. -ಕೆಯ. (Śmd. 223). Three hands; three branches. ಪಣೆಯುಂ ಮೂಗೆಯ್ಯ ಕವರ್ ಕವಲು ಪಲವಂ (223). — ಮೂಗೆರೆ. = ತ್ರಿವಲಿ. (V. 4, 110). — ಮೂಗೆಣ್ಣ. (Śmd. 223). Three spans. — ಮೂಗೊಂಕು. -ಕೊಂಕು. (Śmd. 223). Three bends or curves. — ಮೂಗೊಳ. -ಕೊಳ. = ಮೂಗ. (My. occasionally). — ಮೂಗೋಣ್ಣು. Three corners or sides: the place enclosed within them. ಹಮ್ಮಾರ್ ದಿಗಳ ಮೂಗೋಣ್ಣು (ಕಟ್ಟೆ; ಹಮ್ಮಾರ್ ದಿಪ್ರಕೋಪ್ತ Nr.). — ಮೂಗೋಡು. -ಕೋಡು. = ಮುಕ್ಕುಬೆ. (My.). ಕಡೆ ಮೂಗೋಡುಂ ಬೋದಿಸಿ, ನಡುದಲೆಯೊಳ ಮೆದಿಸನೊಡೆದು (Śmd. 228). — ಮೂಜಗ. The three worlds (Bp. 4, 42; 11, 22; 54, 55; J. 2, 12, 25; 18, 12; 19, 4). ಮೂಜದೊಡೆಯ (Bp. 29, 29). — ಮೂಡೊಂಕು. = ಮೂಗೊಂಕು. (Bp. 17, 2). — ಮೂದೆ. (Śmd. 223). Three heads. — ಮೂದೆ. -ತೆ. Three kinds (Śmd. 131; ಮೂದು ತೆಡಿ 94 Gm.; ಮೂದು ಪ್ರಕಾರ 141 Gm.; Ūpr. 8, 102). — ಮೂದೇವರ್. The three (chief) gods (J. 19, 4). — ಮೂನೂದು. (Śmd. 223). Three hundred. ಮೂನೂದಯ್ಯತ್ತು (Ūpr. 9, 50). — ಮೂಲೋಕ. (Śmd. 170. 223). = ಮೂಜಗ. See Śmd. 114; J. 8, 25; 26, 26; 28, 2. — ಮೂವಟ್ಟಿ. -ಬಟ್ಟಿ. = ತ್ರಿಪಥ. (J. 19, 4). — ಮೂವಡಿ. -ಮಡಿ. Three folds; three times (Grj. 6, 48). ಆ ಬಕಾರಿಯೆಂ ಮೂವಡಿ. — ನೆಗದ್ಡಿಯದಟರ ಭೀಮಂ (Śmd. 81). — ಮೂವಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To treble (v. i., Grj. 7, after 11). — ಮೂವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Three colours (Ūpr. 8, 75; V. 4, 114). — ಮೂವತ್ತು. -ಪತ್ತು. Thirty (Bp. 27, 37; 33, 13; C.). ಮೂವತ್ತು ದಿವಸಮಂ ಮಾಸ ಎಮ್ಮದ್ದು (Hi.). ತಾಂ ದಿವಸ ಮೂವತ್ತು ಮಾಸಮದು (Mr. 69). ಮೂವತ್ತು ವರುಷದ ವರೆಗೆ ಮದುವೆ ಆಗದವಳ್ಳಿ, ಮೂದು ಜಾವಕ್ಕೆ ಊಟ ಆಗದವನಲ್ಲ (Prv.). — ಮೂವತ್ತಾಡಿ, thirty-six (Bp. 42, 89). ಮೂವತ್ತಾಡಿಂ ಗುಣಂಗಳ ತಮಗಮದಿರೆ (Śmd. 201). ಮೂವತ್ತಾಡಿಂ ಗುಣದಿಂ (Abh. P. 1, 19). — ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕತ್ತು, thirty or forty (B. 3, 111. 115). — ಮೂವತ್ತು ಮೂಡ್, -ಮೂಡಿ, thirty-three (Mr. 348). ಮೂವತ್ತು ಮೂದು ನೂದು (B. 4, 174). ಮೂವತ್ತು ಮೂಳೋಟಿ (J. 19, 4). ಮೂವತ್ತಿವರ್, thirty-two persons (Ūpr. 9, 51). ಮೂವತ್ತು ಮೂವರ್ (Śmd. 122). — ಮೂವತ್ತೆರದು, thirty-two (Ū. v. 837; Mr. 348; Si. 418). ಮೂವತ್ತೊಂದು, thirty-one (B. 4, 100). — ಮೂವರ್. -ರು. Three persons (Śmd. 154; Bp. 32, 47; 61, 22. 24. 31. 83; Bh. 1, 8, 3; J. 2, 43). ಮೂವರ್ ಕವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಮೂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವದು. — ಮೂವರು ಹೊತ್ತ ಬಣ್ಣ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗದು,

ಮನೆಗೆ ದಾರದು (Prva.). See Prv. s. ಲೋಕಾಂತ. — ಮೂವಳಸು. -ಬಳಸು. 1. To go round thrice (Abh. P. 9, 28). — ಮೂವಳಸು. -ಬಳಸು. 2. Three rounds or encompassings (Ūpr. 8, after 44; Abh. P. 13, 99; 10, after 91). — ಮೂವಾದ್ಯ. -ದಾದ್ಯ. Three states of life. ಮೂವಾದ್ಯ ಇತ್ಯಾದ್ಯ ರಿಯೋಕ್ (Śmd. 81. 197 Mqb.). — ಮೂವಿಧ್ಯ. (Śmd. 223). -ವಿಧ್ಯ (P). Three hills (P). — ಮೂವಿಧಿ. Three methods, etc. (Ū. Bp. 47, 22). Cf. ಮೂವಿಧಿ. — ಮೂವಳಸು. -ಬಳಸು. (Śmd. 223, o. r. -ವಳಸು). Three crops. — ಮೂಸಂಜೆ. = ಮುಜ್ಜಂಜೆ, q. v. — ಮೂಸುರಿ. Three strings or cords (Bp. 38, 14).

ಮೂ ಮಿ. 2. = ಮುದು 2, etc. Advanced age. — ಮೂ ದೇವಿ. The elder sister of Lakshmi, the goddess of misfortune (My.; Tā., T.). See Prv. s. ಮೂಸು.

ಮೂ ಮಿ. 3. = ಮೂಗು, etc. The nose. — ಮೂಕೋದಿತಿ. A woman whose nose has been cut off (Rām. 3, 6, 8). 2, N. of a plant (ವದನಿ Mr. 122). — ಮೂಕೋದಿಯ. A noseless man (ಎಗತನಾಸಿಕ Nr., Mr. 389; Rām. 6, 28, 11; 6, 38, 6; 6, 47, 22; T. ಮೂಕುಯ್ಯಯ). — ಮೂಗಲೆ. -ಕಳೆ. To deprive of the nose (Rām.). — ಮೂಗುರ್ಚಿ. -ಕುರ್ಚಿ. (= ಮೂ ಕೋದಿಯ). A noseless, disgraced man (Bh. 4, 4, 61). 2, N. of a tree (My.; cf. ಮೂಕೋದಿತಿ). — ಮೂದಾರಾ. The cord put through a bullock's nose (My.). — ಮೂದಾರಾಣಿ. = ಮೂ ದಾರಾ. (My.). — ಮೂದಾನ. = ಮೂದಾರಾ. (My.).

ಮೂಕೆ mūka. = ಮೂಗ, (ಮೂಗ), ಮೂಗು. Dumb; speechless, silent, mute (Mhr. ಮೂಕಾ); a dumb man. 2, N. of a Dānava (Bh. 8, 5 sum., etc.). ಪೋಕನಿಗೆ ನಾಳ ಸಲ್ಲ, ಮೂಕನಿಗೆ ಸ್ವಸ್ತ ಸಲ್ಲ. — ಮೂಕನ ಸ್ವಸ್ತ ಹೇದಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದು, ಹೇದಲೆ ತೀರದು. — ಮೂಕನದುರಿಗೆ ಮೂಗು ತುದಾಸಿ ಕೊಡ್ತಾ ಹಾಗೆ (Prva.). See Prv. s. ಪ್ರಕೃತೃ. — ಮೂಕಮುಂಡ. ಮೂಗನನ ಮೂಕ ಮುಂಡ (Ūt. I, 78).

ಮೂಕತೆ mūkatē. Dumbness, muteness, silence (Ūpr. 1, 23; 7, 46).

ಮೂಕಾಮೈ mūka-ambh. N. of a śakti of Śiva (My.).

ಮೂಕಾಸುರ mūka-asura. The asura Mūka (Śāv. 4, after 17).

ಮೂಕಿ mūki. The taper pole or shaft of a carriage (My.). — ಮೂಕಮರ. = ಮೂಕ. (My.). — ಮೂಕೆ ಹೊದಿ. A bundle of fire-wood of a tapering form (My.). **ಮೂಕಿ mūki.** = ಮೂಗಿ. A dumb female (My.; B. 3, 50; Sk. ಮೂಕಿ).

ಮೂಕೇಭಾವ ಮೂಕಿ-bhāva. The state of being dumb or silent (Ūpr. 1, 41; Abh. P. 7, 156).

ಮೂಕುತಿ ಮಿ-kuti. (-ಕುತ್ತು 3). = ಮೂಗುತಿ. A nose-jewel, a nose-ring (ಛಾಂಡೋಗ್ಯ Mr. 387; My.; T. ಮೂಕುಯ್ಯ, M. ಮೂಕುತಿ; Grj. 8, after 91; 10, 39; Bp. 12, 20; 16, 8; Rāy. 1, after 135).

ಮೂಗ mūga-3. A man with a nose. See ನಿಡು-ಮೂಗ mūga. Tbh. of ಮೂಕ. (ಮೂಕ, ಅವಾಹ್ Nr.; ಜಡ, ಕಲ Hlā., Mr. 388; ಮೂನಿ Bhn. 12; Bp. 47, 65). ಮಾತಿಲ್ಲದ ಮೂಗನು (ಮೂಕ Śl. 355). ಕವಚನಿಗೂ ಮೂಗನಿಗೂ ಹೋಲಿಕೆ ಯಾದವನು (ಅನೇಕಮೂಕ 368). ಕವಚಯಜಮಾನನಿಗೆ ಮೂಗಬಣ್ಣ (Prv.).

ಮೂಗತನ mūgatana. Dumbness (My.). — ಕವಚತನ ಮೂಗ ತನ ಉಳ್ಳವನು (ಏಕಮೂಕ Śl. 363).

ಮೂಗಿ mūgi. A person with a nose. See ನಿಡು-2, N. of a bird (ಛಾಂಡೋಗ್ಯ Mr. 175).

ಮೂಗಿ mūgi. Tbh. of ಮೂಕ (ಮೂಕಿ). (My.). See Prv. s. ಮಲೆಯಾರ.

ಮೂಗು mūgu. = ಮುಗ 3, ಮುಗು, ಮೂ 3. The nose (ಸಂಘನಿ, ನಾಸಿಕ, ನಾಸ, ಛಾಂಡೋಗ್ಯ Hlā., Mr. 319; ಕೃಷ್ಣ. ನಾಸಿಕ Nn. 50; ಛಾಂಡೋಗ್ಯ, ಗಣ್ಯವದಿ, ಛಾಂಡೋಗ್ಯ, ನಾಸ, ನಾಸಿಕ Śl. 213; My.; T. ಮೂಕು; Tā. ಮುಕ್ಕು, ಮೂಕಿ); a forepart; a snout, etc.; a bill or beak; the nozzle of a vessel (My.; T.; ಮುಂಗುಡಿ Bhn. 47; cf. ಮುಗ 2, ಮೂ 2, ಮೂ, etc.). ಚಿಕ್ಕ ಮೂಗಿನವ (ನಾಕುತ್ತು); ಮೂಗಿಲ್ಲದವನು (ಏಕ Hlā.). ಎದಗಿದ ಮೂಗುಳ್ಳವನು (ನತನಾಸಿಕ, etc.); ಹಪ್ಪಟ ಮೂಗವನು (ಮುರನನ); ಮೂಗಿಗೆ ತುಟ್ಟ ಮೂಕುವ ಗಣ್ಯ (ಸುರೇಶ್ವರ ತರ್ಪಣ Nr.). ಮೂಗಿನ ಕಮ್ಮು (Mr. 280); ಒತ್ತಿ ಮೂಗು ಹಿಡ್ತು ಸ್ಥಿತಂ (179). ಚಿಕ್ಕ ಮೂಗುಳ್ಳವನು (ಅವಟಿಟ್ಟ, ನತನಾಸಿಕ, etc. Śl. 197); ಮೂಗ ತೀರೇ ಕಟ್ಟಿ ಯುಳ್ಳವನು (ಜಾಮುನ, ಕಪ್ಪುರ 202); ಮೂಲ ಮೂಗು (ಪೋತ್ರ 452); ಪಕ್ಕಿಯ ಮೂಗು (ಹಂಪು, ತೊಟ್ಟಿ 178); ಕುದುರೆಯ ಮೂಗು (ಪೋತ್ರ, ಛಾಂಡೋಗ್ಯ 274); ಹಕ್ಕಿಯ ಮೂಗು (ಪೋತ್ರ 452). ನೆಲನ ಮೂಗಿಂಗೂಡು ಹಿಡ್ತು ನೋಡೆಕ್ಕಲಂ (ಶಿಕ್ಷಿ. 17, 72). ಮೂಗಿನತ್ತ ಮೂಗುತಿ ಹಾರ. — ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಮೂ ಅನ್ನರೆ ಕೋಪ. — ಮೂಗಿಲ್ಲದವಳಿಗೆ ಮೂಗುತಿ ಯಾಕೆ? — ಮೂಗ ಕೊಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ — ಮೂಗ ಹಿ ಯದರೂ ಮೂಗಿನ ಸೊಕ್ಕಿ ಉಣ್ಣಲು? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prva.). ನೂರ ವನೊಲರೂ, ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು, ಮೂನದಿಂ ನಿನ್ನ (J. 18, 47). ಮೂಗಿನ ಕತ್ತಿ (a knife for cutting off the nose, Bp. 33, 57). See Bp. 20, 12; 22, 40; 45, 29; 46, 59; 47, 2; 50, 34; Bp. 1, 10, 38; ಕುದು., ತುದಿ., etc. — ಮೂಗುಳ್ಳ. -ಅಳ್ಳ. Weeping at which tears come down also through the nose (Rām. 1, 4, 9). — ಮೂಗ ದಾರಾ. = ಮೂಗು. (My.). — ಮೂಗ ದಾಡ = ಮೂಗ ದಾರಾ. (My.). — ಮೂಗದ. -ಅದ. To cut off the nose (V. 41, 37). — ಮೂಗದ. -ಅದ. (I. e. ಹರಾ). A man whose nose is cut off (My.). — ಮೂಗದ. -ಅದ. (I. e. ಹರಾ). = ಮೂಗುಹರಾ. (My.). — ಮೂಗದ. -ಅದ. (I. e. ಹರಾ). = ಮೂಗುಹರಾ. (Rām. 3, 6, 52). — ಮೂಗುಗಾಡು. To muzzle, to string a rein through the nose. ಮೂಗಿಟ್ಟು ದು (ನಸ್ತುತ, ನಸ್ತೋತ Hlā.). — ಮೂಗಿ. -ಗಿ. A mask-rat (My.). — ಮೂಗುಕಟ್ಟಿ. = ಮೂಗುಟ್ಟಿ. Dyspepsia that affects the nose so that dumbness is created (My.). — ಮೂಗ ಕೊಕ್ಕರೆ. A crane (ಬಳ, ಕಪ್ಪು Śl. 174, only in Śl.). — ಮೂಗ ತುದಾಸಿ ಕೊಟ್ಟು. To scratch one's nose (which when done before a ಮೂಕ, is understood as if one wanted to deride him on account of his dumbness). ಮೂಕನದುರಿಗೆ ಮೂಗ ತುದಾಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮೂಗುದಾರಾ. The cord put through an ox's nose (My.). — ಮೂಗುದಾರಾ. = ಮೂಗುದಾರಾ. (My.). — ಮೂಗುನೇಣ. -ನಾ. = ಮೂಗುದಾರಾ. (Ū. Bp. 47, 46). ಎತ್ತುಗಲ ಮೂಗುನೇಣು (ನಾಸ್ಯ Nr.). — ಮೂಗುಡುಟ್ಟು. A trinket for the nose (My.). — ಮೂಗುಟ್ಟು. -ಉಟ್ಟು. Difficult breathing through the nose, stoppage of breath (Rām. 30, 37). — ಮೂಗುವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. Silence (ಏಕುಟ್ಟ, ಮನೇ ಗೊ.). — ಮೂಗುವದು. -ವದು. To lay hold of one's nose: to become mute or silent (ಮೂನ Śmd. Dh.). ಮೂಗುಟ್ಟು. (ಮೂನಾರ್ಥಂ Kk. 53). — ಮೂಗುಹರಾ. = ಮೂಗದ, ಮೂಗ ದ. — A woman whose nose is cut off (G. 421). — ಮೂಗಿಟ್ಟಿ. = ಮೂಗುಟ್ಟಿ. (My.).

ಮೂಗು mūgu. Tbh. of ಮೂಕ. Dumbness (My.). — ಮೂಗ ಗಾಯ. A wound of which the mouth is shut: a swelling occasioned by a blow (My., also ಮೂಗಾಯ). — ಮೂಗ ಬಲಿ. An offering to an idol without mule (My.). — ಮೂಗುಮಾರಿ. A silent, mysterious Durgā (Bh. 3, 6, 61; My.).

ಮೂಗುತಿ mū-kuti. = ಮೂಕುತಿ. (Bp. 4, 39; 14, 4; Rām. 6, 12, 34; My.). ಮೂದೇ ಮೂಗುತಿ ಹೋದ ದೇವಿಯನ್ನ ಮೂಲೇ ಕಸವೆಲ್ಲ ಹೋಯಿತು (Prv.). See Prvs. s. ಮೂಗು. — ಮೂಗು ತಿಬ್ಬೆ. A name given to several species of Ipomaea, such as *I. sepiaria* Koen., *I. obscura* Bot. Reg., etc. (Z.). ಮೂಂಗ ಮಂಗಾ. (Tbh. of ಮೂಕ; see ಮೂಕಮುಂಜಿ).

ಮೂಜುವರಿ mūjuvari. = ಮೂಜೂರಿ. (My.).

ಮೂಜೂರಿ mūjari. = ಮುಜೂರಿ No. 2, ಮೂಜುವರಿ. Refractoriness (My.; H.).

ಮೂಟೆ mūṭṭe. = (ಮುಡಿ 2), (ಮೊಟ್ಟೆ). A bundle of grain, cloth, etc., a pack, a bale (My.; Tē.; T. ಮೂಟ್ಟು; M. ಮೂಡ; T., M. ಮೂಟ್ಟು, to join, link, stitch together; cf. ಮೂಡೆ).

ಮೂಡ mūdā. = ಮೂಡಲೆ 1 (Śmd. 145), ಮೂಡಿ, ಮೂಡು 2. The direction in which the sun rises: the east (C.; M. ಮೂಡು, root, origin). ಮೂಡಣ, ಮೂಡಣ್ಣ, ಮೂಡಣಿಂ, ಮೂಡಣತ್ತಣಿಂ (Śmd. 135. 147), ಮೂಡಣದಿನ್ನ (B. 4, 205). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೂಡವವತಿಗ್ ಇಲ್ಲೆನಲ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ಲು (145). ಮೂಡಣಿಂ ಕ್ರಮದಿನರ್ ದೇವಿಯಾನೆಗಲು (ವಿರಾವತ ಪುಣ್ಯರೀಳ ಇತ್ಯಾದಿ Hk.). ಮೂಡಣಲರೂದೆ (Rā. 9, 30). ಮೂಡಣ ಸನ್ನೆಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ, ಮುಣ್ಣೇ ಮಗಲನ್ನು ತರ ಬೇಡ (Prv.). — ಮೂಡಣಂ. -ಅನ್.ಅಂ. (Śmd. 136). A man of the east. — ಮೂಡಗಡೆ. -ಕಡೆ. The east side or quarter (Bp. 24, 36; My.). — ಮೂಡಣ ತೆಂಕಣ ದೇಶ. The south-east (ಪ್ರಗ್ಧಕ್ಷಿಣದೇಶ Nr.). — ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕು. = ಮೂಡಣ ದೆಸೆ. (ಎತಾಮ Mr. 528; B. 3, 25). — ಮೂಡಣ ದೆಸೆ. The east (ಐನ್ದ್ರಿ, ಪೂರ್ವ, ಪ್ರಾಚಿ Hk.; J. 31, 63). — ಮೂಡಣೆ. The east (J. 2, 65; 17, 40). ಪಸರಿಸಿದತ್ತು ಮೂಡಣೆನೆಯೊರ್ ಬೆಳಗೊಮ್ಮ (Śmd. 266). — ಮೂಡಣೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The eastern mountain (ಪೂರ್ವಾಡಲ ಸೀ.).

ಮೂಡಲ್ mūdāl. ಮೂಡಲು. 1. = ಮೂಡೆ. (Śmd. 145. 147), etc. The east (ಪ್ರಾಚಿ, ಪೂರ್ವ Mr. 58; My.); in the east. ಮೂಡಲರ್ ಪದಮೋ ತಾಂ ರಾಮನೊ ವಲ್ಲಭಂ? (Śmd. 145). ಮೂಡಲಾದುದು (ಪ್ರಾಚೀನ, ಪ್ರಾಂತ್ Hk.; ಪ್ರಾಚೀನ Mr. 58). ಮೂಡಲು ಮೂಡಲಾದ ಎಣ್ಣು ದೆಸೆಗಂ ಕ್ರಮದಿನೊಡೆಯರು (ಇನ್ನ ಅನಲ ಯಮ ಇತ್ಯಾದಿ Hk.). ಮೂಡಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು (ಪ್ರಾಚೀನ Si. 29). See Bp. 22, 28; Rām. 1, 14, 2; Bh. 2, 4, 9; Si. 28.

ಮೂಡಲ್ mūdāl. ಮೂಡಲು. 2. Dry cow-dung (Si. 315; Tē. ಮೂಟ; M. ಮುಳಿ, scorched or dry; cf. ಮುರುನ್ನು 2; Sk. ಮೋಣ).

ಮೂಡಾವೆ mūdāvē. = ಮೂಡೆ No. 2. A pillow, a cushion (ಕವುರುಡೆ, ಮಲಗು ಸೀ.; ಕವುರುಡೆ Cē. II, 83, o. r. ಮೂಡಾವೆ).

ಮೂಡಿ mūḍi. = ಮೂಡೆ 1, etc. Rising of the sun, etc. (ಉದಯ ಕಿಮಿ. Hk. Kk. 75, o. r. ಮೂಡಿತು).

ಮೂಡಿಗಿ mūḍige. A quiver (ತೂಣೀರ, ಉಪಾಸಂಗ, ತೂಣ, ತೂಣಿ, etc. Hk.; ದೋಣಿ, ಬತ್ತಳಿ, ಕಣೆಯ ಪೊದೆ Kk. 40; ದೋಣಿ, ಬತ್ತಳಿ, ಪೊದೆ Śm. 43; ಇಪುಧ Bhn. 30; Ūpr. 1, 106; Rām. 3, 6, 5; Sī. 4, 54; J. 3, 33; My.; T. ಮೂಡು, ಮೂಯ್, M. ಮೂಡು, Tē. ಮೂಯ್, to be covered; to cover; T. ಮೂಟ್ಟು, M. ಮೂಡಲ್, ಮೂಡಿ, ಮೂಡು, a cover; T. ಮೂಡ, M. ಮೂಡಲ್, dark sky; cf. ಮುಗುಡು, ಮುಸುಗು; ಮುಗರ್, ಮೋಡ).

ಮೂಡಿಸು mūdīsu. To cause to rise, etc. ಉಗ್ರಯ ಯನ್ನದಿನ್ನ ಮೋಹರಗ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 5, 224).

ಮೂಡು mūḍu. 1. To rise, to arise; to originate, to be produced; to be born, to come into existence; to become visible or apparent; to come about (ಉತ್ಪತ್ತಿ Śmd. Dh.; C.). ಮೂಡಿತು (i. e. ಮೂಡಿದದು, ಉದಯ Kk. 75, o. r. ಮೂಡಿ). ಮೆಯ್ಯಿ ಮೂಡಿತು (ಪುಲಕ Cē. II, 76). ತದಂತದನೆ ನೇಸಮೂಡಿದುದು (Śmd. I). ಹೊಸತಾಗಿ ಮೂಡಿದ ಮೊಳೆ (ಅಂಕುರ); ಇನ್ನ ಚಾವ ಸಸಿ ನೆ ಮೂಡಿದಡೆ ರೋಹಿತ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ಕೊರಡು (Nr.). ರವಿ ಮೂಡಿದಂ or ರವಿ ಮೂಡಿದುದು (Śmd. 109). ನೇಸಮೂಡಿದುದು ಎದ್ದು ಮೂಡುವ ತದಿಂ (217). ಎಡಗಡೆಯ ಮುಂಗಾಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಪೂರಾ ಮೂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 4, 170). ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮೂಡಿದ್ದನ್ನು ಕಣ್ಣಿನು (4, 207). See Ūpr. 3, 37; 4, 54; Abh. P. 13, 74; Bp. 24, 45; 25, 21; 37, 68; 39, 51; 52, 23; 53, 14; 57, 47; 59, 14; Cē. Bp. 4, 7; Rā. 5, 39; 8, 105; 12, 42; 13, 45; J. 1, 3; 6, 11; 22, 5; 26, 5. 13. 26; 29, 9. 34; Bh. 1, 8, 48.

ಮೂಡು mūḍu. 2. = ಮೂಡೆ 1, etc. — ಮೂಡುಗಡೆ. = ಮೂಡಗಡೆ. (My.).

ಮೂಡೆ mūḍe. A straw-bundle containing pulse or rāgi (My.; M.; cf. ಮೂಟೆ). 2. = ಮೂಡಾವೆ, a pillow, a cushion (Rā. 1, after 135). ನಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ಓಡುವಾಗ ಮೂಡೇ ಅವೇಕ್ಷಿಸಿದ (Prv.). See Prv. s. ಮೂಡಫಕ್ತ.

ಮೂಢೆ mūḍha. = ಮೂರ, ಮೋಡ, ಮೋಳ. Stupefied, bewildered, perplexed, confused;—stupid, dull, silly, foolish, simple, ignorant;—a fool, etc. ಮೂಢಿಗೆ ಹೇದಾದ ಬುದ್ಧಿ, ಅಡಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇವು (Prv.). 2, ಗುಣ astray or adrift; wrong, out of the right place (see ಕುಳ್ಳ-).

ಮೂಢೆಚಿತ್ತ mūḍha-ṇitta. A foolish, silly man (ಕುಡುಲು Bhn. 61).

ಮೂಢತನ mūḍhatana. = ಮೂಢತ್ವ. (My.; B. 4, 49).

ಮೂಢತೆ mūḍhatē. = ಮೂಢತ್ವ. (Sī. 4, 113).

ಮೂಢತ್ವ mūḍhatva. Stupidity, bewilderment, simplicity, folly, ignorance. (My.; ಅಪಾಶುರ್ಯ Cē.).

ಮೂಢಭಕ್ತಿ mūḍha-bhakti. A simple, indiscriminating or blind devotion to, or faith in, one's guru or deity (My.). ಮೂಢಭಕ್ತಿಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲ, ಮೂಡೆರಾಗಿ ಭಯವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮೂಢಾತ್ಮ mūḍha-ātma. A person bewildered in mind, a foolish, ignorant person, a fool. (J. 11, 28; My.).

ಮೂಕ mūta. Bound, tied.

ಮೂತಿ mūti. = ಮೋತಿ. The face, the mouth, the snout, etc. (My.; see T., etc. s. ಮುಮಡು; ಅಸ್ತ್ರ G.).

ಮೂತ್ರ mūtra. Urine (ವಪುಷಲ Mr. 328). See ಮಲ. — ಮೂತ್ರ ಕಟ್ಟು. = ಮೂತ್ರಬಿನ್ನ. (My.).

ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ mūtra-kriṣṭha. Strangury.

ಮೂತ್ರಗಂಧ mūtra-gandha. The smell of urine. See ಕೊಡು 3.

ಮೂತ್ರದ್ವಾರ mūtra-dvāra. The urethra (My.).

ಮೂತ್ರಬಿನ್ನ mūtra-bandha. Stoppage of urine, strangury (My.).

ಮೂತ್ರರೋಗ mūtra-rōga. A sickly discharge of urine (My.).

ಮೂತ್ರಕಂಠೆ mūtra-ṣaṅkē. Urgent need for making water (My.).

ಮೂತ್ರಕ mūtrita. Voided as urine; soiled with urine.

ಮೂತ್ರಿಸು mūtrisu. To discharge urine (Bp. 32, 26; 60, 50; My.).

ಮೂದಲಿಸು mūdalisu. To confront and upbraid, to taunt (My.; Tē. ಮುದಲಕಂಡು, ಮೂದಲೆಂಡು; T. ಮುಗದಟ್ಟು, ಮೂದಲಿ, ಮುದರಿ). See Āpr. 10, after 86; 10, 109; Abh. P. 9, 83; 14, 133; 16, after 5; Bp. 20, 24; 28, 21; 30, 29; 32, 33; 36, 42; 39, 19; 42, 18; 44, 69; 46, 48. 50. 51; 49 sum.; 49, 13. 21; 52, 32. 33; 53 sum.; 53, 14; 56, 20; 59, 55; Rāṣ. 6, after 11; J. 8, 83.

ಮೂದಲೆ mūdalē. Confronting and upbraiding, taunt (Āpr. 1, 14; Bh. 6, 2, 4; 8, 23, 11; J. 32, 81; 23, 15; My.; T.). — ಮೂದಲೆನಾತು. —ಮಾತು. = ಮೂದಲೆ. (Rāṣ. 4, 181).

ಮೂಬದಲು mūbadalu. = ಮೂಬದಲೆ. (ನಿಮಯ, ಸೈಮೇಯ, ಪರಿವಾಸ, ಪರಿವರ್ತ, ಪ್ರತಿವಾಸ, ವಿನಿಮಯ, ವೈಮೇಯ G.; ವಿನಿಮಯ Ūb.).

ಮೂಬದಲೆ mūbadalē. = ಮೂಬದಲು. Exchanging, exchange, barter; sums lent and paid on running accounts without the use of receipts or documents on either side (ಪ್ರತಿ Śi. 468; My.; Mhr. ಮೋಬದಲಾ, ಮೋಬಾದಲಾ; Br. ಮುಬಾದಿಲೆ, ಮೋಬಾದಲಾ).

ಮೂಮೆ mūmē. = ಮೂಮೆ. (ಮೂಮುಂ ಸೂದ್ Ūt. II, 85).

ಮೂರಿ mūra. = ಮೂಢ. 2, destroying, killing (ಮೂರಿದೇವ, a particular kind of demon).

ಮೂರಿ mūri. The destroying deity. See ಮೂರಿಯು.

ಮೂರುತಿ mūruti. Tbh. of ಮೂರ್ತಿ. (My.). See ತೈ.; J. 10, 38; Dp. 32, 5.

ಮೂರುಳಿ mūruli. = ಮೂರುಳಿ, q. v.

ಮೂರು mūru. (Śmd. 154). = ಮೂ, etc. (222). The number three; three (ತ್ರೇತೆ, ತ್ರಯ Nn. 98; Bp. 40, 73; C.; T. ಮೂನ್ದು; M. ಮೂನ್ದು; Tē. ಮುಗುರು, ಮುಗ್ಗುರು, ಮೂರು; Tu. ಮೂರು). ಮೂರೂ Ūh. 326), ಮೂರೂ (C.); ಮೂರನ್ನು (Śi. 62; C.); ಮೂರೂಲ್ಲಿ (Śmd. 32. 189 Cm.; Nn. 98; Bp. 85, 32; C.); ಮೂರೂಲೊಳ್ (Śmd. 189); ಮೂರೂದಂ (135); ಮೂರೂಳ್; ಮೂರೂಳ್ (Bp. 21, 27; C.). ಮೂರು ಮಾತೆಯನುಳ್ಳದು (ಪ್ರಿಮಾತ್ರಕಂ Śmd. 18 Cm.). ಮೂರು ಲಿಂಗಂ (ಪ್ರೀತಂ ನಪುಂಸಕಗಳೆದ್ದು ಮೂರು ಲಿಂಗಂ 186 Cm.). ಮೂರುಂ ಲಗ್ನಮೋಂ (Āpr. 5, after 76). ಮೂರುಂ ಲೋಕವಿಡೆಲ್ಲಂ (ಪ್ರಿಥುವನಮಾಲಿ ಎದಂ); ಮೂರು ವೇದಂಗಳುಂ (ತ್ರಯ); ಎರಡು ಮೂರು ಸೂದ್ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅಮೃದಿತ); ಪಾದ ದೇವ ಭಟ್ಟಾರಕ ಈ ಮೂರುಂ ಹೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು ಪೂಜಾವಹನ; ಭವ್ರ ಮನ್ದ ಮೃಗ ಎನ್ನು, ಇನ್ನು ಅನೇಗ್ ಮೂರು ತೆದನಕ್ಕುಂ; ಮೂರು ರೇಖೆಯನುಳ್ಳ ಕೊರಳು (ಕಮ್ಮುಗ್ಗಿವೆ Hā.). ಮೂರು ಬಾರಿ ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ಪ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕ Nr.). ಮನ್ದಂ ಮೃಗಂ ಭವ್ರಮೆನಲು ಗಜಪಾತಿ ಮೂರಿಸ್ತಮಕ್ಕು (Mr. 154). ಮೂರು ವೇದಗಳು (ತ್ರಯ Śi. 53). ಮೂರು ದಿನದ ಬಾದಗಿ ಅದು ಹೋಡು ಓಲೆ. — ಮುಪ್ಪಾದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿನವರ ಬಾರದು. — ಅಲಸ್ಯದವಗೆ ಎರಡು ಕೆಲಸ, ಲೋಭಿಗೆ ಮೂರು ಬಡು (Prva.). See Prv. 2. ಮುತ್ರಯ್ಯ. — ಮೂರಗ್ನಿ. — ಅಗ್ನಿ. The three sacrificial fires (ತೈತೆ Śi. 229). — ಮೂರೂ. — ಅಡಿ. Three feet (Bp. 2, 5; J. 16, 20). — ಮೂರೂಗ. — ಅಡಿಗ. Agni (ಅಗ್ನಿ Śi.). — ಮೂರನೆಯ. — ಅನೆಯ. Third (Bp. 58, 59; B. 2, 48; C.). ಮೂರನೆಯ ವರ್ಣಂ (Śmd. 878). ಮೂರನೆಯ ಯುಗ (ದ್ವಾಪರ Nr.). — ಮೂರನೆಯಂ. (Śmd. 243). A third man. — ಮೂರನೆಯವ. — ಅವ. A third man (C.). ಮೂರನೆಯವರು (B. 3, 71). — ಮೂರನೆಯವಳು. — ಅವಳು. ಮೂರನೆಯೊಳ್. — ಆ. A third woman (My.; B. 5, 283). — ಮೂರವುಳ್ಳ. — ಅಮೃ. Three eyes (J. 31, 46). — ಮೂರವಸರ. — ಅವಸರ. The three times: morning, noon, and evening (Bp. 18, 42; 44, 24; 45, 10). — ಮೂರಾರುಳ್. — ಅರುಳ್. Three nights (J. 32, 30). — ಮೂರು ಎಡೆನೆ ಕಳ್ಳ. A large leafless, thorny and milky shrub, Euphorbia antiquorum Lin. (Z.). — ಮೂರು ಕಟ್ಟ. Three bands or ties (J. 8, 19). — ಮೂರು ಕಣ್. Three eyes (Bp. 50, 66). ಮೂರು ಕಣ್ಣವ. — ಅವ. A man with three eyes (J. 16, 20). — ಮೂರು ಗಾವುದ. = ಮೂಗಾವುದ. ಮೂಗಾವುದದೊಳಗೆ ದ್ವಾಹ್ನಾಂಬಲದ್ದರೆ ಅತ್ತಮೇಧಯಾಗ ಮೂರ್ತಿಯೆಂದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮೂರು ಗ್ರಾಮ. Three villages. 1. musical expression. ಪುತಿಯೊಳ್ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಗಮಕಮಕ್ಕು ಅವಳೆ ದೇಶೀಯ ಮೇಳಮಕ್ಕು, ಅವಳೆ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಮ್, etc (Mr. 78). — ಮೂರು ದಾರಿ. A place where three roads meet and much dust is found. ಮುನ್ದಣ ಬನ್ನಿ ಪತ್ತೆ ಮೂರು ದಾರಿಯ ಮಣ್ಣೇ. — ಮೂರು ದಾರಿ ಅದು ಬಡ್ತಿ (said when a business is spoiled, Prva.). — ಮೂರು ಸಾಮ. The three sectarian lines applied to a Vaishnava's forehead and other parts of the body. ಮೂರು ಸಾಮದವ ಸ್ವಗ್ಗುಳು ದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾಮದವ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಾನು? (Prv.). — ಮೂರು ನಾಲ್ಕು. Three or four (B. 2, 21. 35; 3, 13; Ū.). — ಮೂರು ನಾಲ್ಕುಂ. Seven (Bp. 5, 64). — ಮೂರು ದಾರಿ. Three times (Bp. 50, 38; My.). — ಮೂರು ಮುನ್ದಿ. Three persons (C.). ಹುರುಳಿ ತಿನ್ನುವವನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಹಿಡಿಯುವವರು ಮೂರು ಮುನ್ದಿ (Prv.). — ಮೂರು ಮೂರು. Three and three, is a distributive sense, each three, every three (B. 3, 3. 106; 4, 46). — ಮೂರು ಮೂರ್ತಿ. = ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ. (My.). — ಮೂರು ಮೋಹ. Three mōhas (Āpr. 8, 80). — ಮೂರು ಲೋಕ. The three worlds ಮೂವರ ಕವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದವು. — ಏನು ಹೋಗಿ? ಮೂರು ಲೋಕ ಉಣ್ಣೋ? (Prva.). — ಮೂರು ಮೂರು. Three times (ಮೂರು Ūt. II, 85). — ಮೂರು ಸಂಜೆ. Evening; twilight, nightfall (My.; ಓಮ್ಪುಗ್ G.; B. 3, 80). — ಮೂರು ಸನ್ದಿ. = ತ್ರಿಸನ್ದಿ. (Bp. 39, 4). — ಮೂರು ಸೂದ್. — ಸೂದು. Three times or turns (Bp. 46, 55; 51, 79; 60, 61). — ಮೂರು ಹೊತ್ತು. The three periods of the day: morning, noon, and evening (Bp. 50, 66; My.). — ಮೂರು ಕಾಲ. Three and a quarter (My.; B. 5, 255). — ಮೂರು ಸಂಜೆ = ಮೂರು. (ಪ್ರದೋಷ G.; B. 4, 176. 183; My.). ಮೂರು ಸಂಜೆಯ ಬಿಸಲು (G. 153). — ಮೂರಾರು. — ಎರಡು. Śi (Bp. 1. 9; My.). — ಮೂರಲಿಗನ್ನ. — ಎಲೆ. The plant Hedyotis gangeticum (ವಿದಾರೇಗನ್ನೆ, ಸಾಲವರ್ಣ, ಅಂಕುಮೆ, ಸ್ವೀಡ, ಭರ Nr.). — ಮೂರಲಿಹೋನ್ನ. = ಮೂರಲಿಗನ್ನ. (Śi. 150; My.).

ಮೂರ್ಖ mūrkha. = ಮೂಢ. etc. (Bp. 46, 3). See ಮೂರ್ಖ. — ಮೂರ್ಖೋಲಿ. Three krōras (J. 19, 4). — ಮೂರ್ಖ. Three (plural form, Ū. Bp. 47, 30). — ಮೂರ್ಖ. Three days (Bp. 27, 22). — ಮೂರ್ಖ. = ಮೂರು ಎಫ. (Bp. 18, 87). — ಮೂರ್ಖ. = ಮೂರು ಸೂದ್. (Bp. 9, 7; 50, 30).

ಮೂರ್ಖ mūrkha. = ಮೂಢ. Stupid, foolish, silly, ignorant; — a fool, a blockhead. ಮೂರ್ಖ ಹೇದಾದ ಬಡ್ತಿ, ಸು

ಕಳ್ಳ ಮೇಲೆ ಹೊಯಿದ ಮುದ್ರೆ (Prv.). See Sp. s. ಮೆಲು. — ಮೂರ್ತಿನಯ್ಯ. N. (Bp. 44, 60, 63, 64). — ಮೂರ್ತಿನಯ್ಯ. The obstinate way in which a fool grasps or handles a business (My.).

ಮೂರ್ತಿತನ mūrkhātana. Stupidity, folly, foolishness, dulness, ignorance (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕರ ಒಬ್ಬ; My.; B. 4, 161; 5, 109).

ಮೂರ್ತಿತ mūrkhātē. = ಮೂರ್ತಿತನ. (Sk.; Grj. 6, 11).

ಮೂರ್ತಿತ್ವ mūrkhātva. = ಮೂರ್ತಿತ. (Sk.; My.).

ಮೂರ್ತು ಮೂರು. 1. (= ಮುಚ್ಚು). To be stupefied, etc. See Kk. s. ಮೂರ್ತುಪೋಷು.

ಮೂರ್ತು ಮೂರು. 2. (Tbh. of ಮೂರ್ತು). — ಮೂರ್ತುಪೋಷು. (i. e. ಮೂರ್ತು ಹೋಗು). To be stupefied, to faint away, etc. (ಹಮ್ಮದಮ್ಮೇನು ಓ. II, 111).

ಮೂರ್ತುನ ಮೂರ್ತುನ. Stupefying, etc. 2, fainting, swoon, stupor, etc. 3, violence, vehemence; growth, increase. 4, swelling or rising of sounds, an intonation, note, a tone or semi-tone in the musical scale (Sk.; V. 11, 8).

ಮೂರ್ತುನೆ ಮೂರ್ತುನ. ಮೂರ್ತುನಾ. = ಮೂರ್ತುನ. — ಮೂರ್ತುನ ತಿಳಿ. Loss of consciousness, etc. to disappear (Bp. 28, 61). — ಮೂರ್ತುನ ಬಿಗಿ. Stupor to seize firmly or become strong (Bp. 28, 54).

ಮೂರ್ತುನುಗತ ಮೂರ್ತುನ-ānugata. Arrived at a swoon: swooned (J. 4, 43).

ಮೂರ್ತುಲಿ ಮೂರ್ತುಲಿ. Fainting, fainted, senseless.

ಮೂರ್ತುಲಿ ಮೂರ್ತುಲಿ-āvila. Not clear (in one's mind) on account of stupor (Śā. 5, 18).

ಮೂರ್ತುಲಿ ಮೂರ್ತುಲಿ-vegā. Violence or intensity of fainting (Ū. 5, 18).

ಮೂರ್ತಿ ಮೂರ್ತಿ. A person overcome with stupor; — a puffed-up, proud or insolent man (ಸೂಕ್ತದಂ Bhn. 65).

ಮೂರ್ತಿತ ಮೂರ್ತಿತ. Stupefied, rendered senseless, fainted, fainting. (Bp. 46, 23; My.). Feminines ಮೂರ್ತಿತಳು (B. 5, 132), ಮೂರ್ತಿತೆ (My.). 2, grown, increased, augmented, swollen, intensified, thick, solid.

ಮೂರ್ತಿಸು ಮೂರ್ತಿಸು. To become torpid or stupefied, to become senseless, to faint away, to swoon (Ū. Bp. 19, 31).

ಮೂರ್ತಿ ಮೂರ್ತಿ. ಮೂರ್ತಿ. = ಮುಚ್ಚು 1, (ಮೂರ್ತು 2). Fainting, loss of consciousness, a swoon, stupor; — spiritual stupor or blindness, hallucination (ಮದಕು Nn. 124). 2, the rising of sounds, diatonic scale. — ಮೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. = ಮೂರ್ತಿಪೋಷು. (My.). — ಮೂರ್ತಿ ತಿಳಿ. A swoon to pass away: to recover from fainting, etc. (ಮಲಕು G.; My.). ಮೂರ್ತಿ ತಿಳಿದಂ (ತರ್ಜುತಂ Kk. 91). — ಮೂರ್ತಿಪಿಳಿ. — ತಿಳಿ. = ಮೂರ್ತಿ ತಿಳಿ. (Abh. P. 9, 111). — ಮೂರ್ತಿರೋಗ. Epilepsy (My.). — ಮೂರ್ತಿಪೋಷು. — ಪೋಷು. To become torpid or stupefied, to become senseless, to lose consciousness, to faint, etc. (Abh. P. 10, 154; Śā. 4, 22). ಮೂರ್ತಿಪೋಷದಂ (ಮುಚ್ಚಂ Kk. 75, o. r. ಮೂರ್ತಿಪದಂ). See ಮುಚ್ಚು. — ಮೂರ್ತಿ ಹೊನ್ನು. = ಮೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳು. (My.; ಹಮ್ಮಯ್ಯ G.).

ಮೂರ್ತಿ ಮೂರ್ತಿ. = ಮುಚ್ಚು 2. Thickened; settled into any fixed shape, formed, substantial, solid, material, corporeal, embodied. 2, stupefied, unconscious, fainted, insensible. — ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸು. = ಮೂರ್ತಿ. To cause to take a (sitting) posture: to cause to sit down (Bp. 4, 5). — ಮೂರ್ತಿ ಮಾಡು. To form a (sitting) figure: to sit down (My.).

ಮೂರ್ತಿ mūrti. = ಮೂರುತಿ. Any solid body, any material form, anything which has definite shape and limits; a material element (especially as a component of the human body); — body, form, visible shape; matter, substance; — embodiment, manifestation, incarnation, personification. 2, an image, an idol, a statue, a figure, a form. ಮೂರ್ತಿ ಸ್ವರೂಪದ ಕೂರ್ತಿ ಮೂರ್ತಿ (Prv.). — ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To assume a body or form (Abh. P. 8, 144, 145); to take a (sitting) posture: to sit down (Śā. 1, after 72; 5, after 57; V. 14, after 31). — ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. = ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸು. (Rā. 8, after 80; V. 14, after 27 & 28; 23, after 13). — ಮೂರ್ತಿವೆದ್. — ವೆದ್. To assume a body or form (Śā. 1, after 79).

ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆ mūrti-pūjē. Idol-worship (My.).

ಮೂರ್ತಿಮತಿ mūrti-mat. Having a material or bodily form, material, embodied, corporeal, incarnate, personified.

ಮೂರ್ತಿಮದ್ವಸ್ತು ಸಮುದ ಮೂರ್ತಿಮತ-vastu-sammada. The pleasant group of embodied objects (ಪದ್ಧಲ, ಮೂರ್ತಿಯು ಸುಳ್ಳು ವಸ್ತುಗಳು Nn. 96).

ಮೂರ್ತಿಪುಷ್ಕ ಮೂರ್ತಿ-ashtaka. Eight forms (Śā. 5, 34; see ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ).

ಮೂರ್ತಿ ಮೂರ್ತಿ. The forehead; — the head (ತಲೆ Mr. 315); — the top. ಮೂರ್ತಿ, on the head, at the head (My.; G.). ಮೂರ್ತಿಜ ಮೂರ್ತಿ-ja. The hair of the head.

ಮೂರ್ತಿನ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ಯ. Belonging to the head. 2, cerebral, as a letter (Śā. 27).

ಮೂರ್ತಿಪಿಂಡ ಮೂರ್ತಿ-piṇḍa. A lump upon the head of an elephant: either of the globes on the forehead of an elephant (ಕುಮ್ಮ, ಅನೆಯ ಕುಮ್ಮಕ್ಕಲ, ಎರಡು ಕುಮ್ಮಕ್ಕಲದ ನಡುವೆ ಬೀಡು ಎಮ್ಮದು Hk.).

ಮೂರ್ತಿವೇಷ ಮೂರ್ತಿ-vēṣṭāna. A turban.

ಮೂರ್ತಿಭಿಷಿಕ್ತ ಮೂರ್ತಿ-abhishikta. Having the head anointed, inaugurated, installed; — a consecrated king; — a Kshatriya; — a royal counsellor.

ಮೂರ್ತಿಭಿಷೇಚನ ಮೂರ್ತಿ-abhishēcana. The act of consecrating, anointing, inauguration (J. 18, 3).

ಮೂರ್ತಿಭ್ರೂಣ ಮೂರ್ತಿ-bhṛūṇa-āghrāṇa. Smelling at the head (Grj. 3, 110; 8, after 119).

ಮೂರ್ತಿ ಮೂರ್ತಿ. (Śā. 243). = ಮೂರ್ತಿ. Thrice.

ಮೂರ್ತಿ ಮೂರ್ತಿ. The plant *Sansevieria roxburghiana* Shult., a sort of creeper from the fibres of which bow-strings and the girdle of the Kshatriyas are made.

ಮೂಲ ಮೂಲ. The root of any plant or tree (ಬೇರು Nn. 66; ಮರದ ಬೇರು 100; cf. ಮೊದಲ್; Tē. ಮುಡಲ = ಮೂಲ; M. ಮೂಡು, the bottom). 2, the bottom of anything (ಬುಡ್ಡ, ಮೊದಲ್ Nn. 136); — the basis, the ground-work, the beginning; — a wall (ಮೊದಲ್, ಪಾಲ 2 Nn. 20). 3, root, origin; cause; means; the first cause. 4, the original, the original text of any work. 5, original property, capital, principal, stock. 6, the nineteenth lunar asterism. 7, the end: termination, destruction, ruin (My.). ಮೂಲ ತಿಳಿದವಗೆ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸು ಬೇಡ. — ಕುರುದಿಗೆ ಮುದುವೆಯಾದರೆ ಮನೇ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮೂಲ. — ಬಡವನ ಸಿಟ್ಟು ದವಡಿಗೆ ಮೂಲ. — ಪಾಲಿ ಬಿತ್ತಲು ಕಾಲಿಗೆ ಮೂಲ. — ಮೊಟ್ಟಕೊಡಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಮೂಲ. — ಪಾಲಿ ನೆಟ್ಟು ಕಾಲಿಗೆ ಮೂಲನಾಯಿತು (Prv.). — ಮೂಲಗಟ್ಟು. = ಮೂಲ

ಲಭನ. (B. 5, 102). — ಮೂಲಬಣ್ಣವಲ. = ಮೂಲಗಣ್ಣು. (B. 5, 98; My.). — ಮೂಲವೃದ್ಧಿ. -o-. To the bottom (Üpr. 5, after 42).

ಮೂಲಕ mūlaka. = ಮುಲ್ಲಂಗಿ, ಮೂಲಗಿ, ಮೂಲಂಗಿ. Having roots; rooted in, springing from;—on the ground or reason of; on account of (My.; B. 4, 92. 163). 2, an esculent root;—the radish, *Raphanus sativus* Lin.

ಮೂಲಕರ್ಮ mūla-karma. *Magical employment of roots, sorcery.*

ಮೂಲಕಾರಣ mūla-kāraṇa. The first or original cause (My.).

ಮೂಲಗೆ mūlagē. Tbh. of ಮೂಲಕ. (ಮೂಲಕ Hlā.).

ಮೂಲಂಗಿ mūlaṅgi. Tbh. of ಮೂಲಕ. (ಮೂಲಕ Nr.; Mr. 95; Si. 162; My.).

ಮೂಲತಃ mūla-taḥ. From the root;—from the beginning (B. 4, 89; My.).

ಮೂಲದ್ರವ್ಯ mūla-dravya. = ಮೂಲಧನ. (ಪರಿವಣ G.; My.).

ಮೂಲಧನ mūla-dhana. *Original property, capital, principal, stock* (Bp. 27, 1).

ಮೂಲನ mūlana. Rooting. See ನಿರ್ಮೂಲನ.

ಮೂಲನಕ್ಷತ್ರ mūla-nakṣatra. = ಮೂಲ No. 6. (J. 28, 14).

ಮೂಲನಗರ mūla-nagara. *Old town, opposed to the suburbs.*

ಮೂಲನಿವಾಸ mūla-nivāsa. An original inhabitant, an aboriginal (B. 4, 205; My.).

ಮೂಲಬಲ mūla-bala. An original force, the principal force or army (My.); one's own army (Si. 267).

ಮೂಲಭೃತ್ mūla-bhṛt. A certain permutation of letters (Mr. 352).

ಮೂಲಭೂತ mūla-bhūta. Become the root or original. (B. 4, 86).

ಮೂಲಮಂತ್ರ mūla-mantra. An original or fundamental mantra; the principal mantra of a sect (Bp. 38, 45; My.).

ಮೂಲರೋಗ mūla-rōga. = ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ. (My.).

ಮೂಲವಿಗ್ರಹ mūla-vigraha. A base-idol: an idol of stone that is not taken out of the temple for processions (My.).

ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ mūla-vyādhi. The disease called piles (ಗುಡ ಕೀಳು, etc. Hlā.; ಅನಾಂಕುರ Mr. 886; ಅರ್ತಸ, ದುರ್ನಾಮಕ, ಮೋಳೆ ರೋಗ Si. 201; ಅರ್ತಸ, ದುರ್ನಾಮಕ G.; C.; Tē., T.; Mhr. ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ).

ಮೂಲಸ್ಥಾನ mūla-sthāna. The place of origin (B. 3, 23; My.);—a principal place.

ಮೂಲಸ್ಥಾಪಕ mūla-sthāpaka. The first establisher, the founder (B. 4, 213; My.).

ಮೂಲಾಧಾರ mūla-ādihāra. A mystical circle situated above the generative organs (see ಚಕ್ರ).

ಮೂಲಕ mūlika. Primary, principal. 2, the first one, an elder brother (ಅಗ್ರಜ, ತನ್ನಿನ್ನ ಪೂ ಹರಿಯನು Nn. 44). 3, the slough of a snake (ನಿರ್ಮೇಷ, ಹಾವಿನ ಹೆರೆ 44). 4, a weapon (ತಸ್ತ, ಅಯುಧ 44). 5, a physician (ವೈದ್ಯನು 44). 6, a sick man (ರೋಗಿ, ವ್ಯಾಧ್ಯುಕ್ತ 44). 7, the moon (ಮೃಗಧರ, ಹಸ್ತ 44).

ಮೂಲಕಾಕ್ತಿ mūlikā-śakti. The virtue of a medicinal root (My.).

ಮೂಲಕ ಮೂಲಿಕೆ. ಮೂಲಕಾ. = ಮೂಲಕೆ. A root; a multitude or collection of roots. 2, Ceylon leadwort (ಶಿವಿ, ಚಿತ್ರಮೂಲಕೆ Nn. 4). ಮೂಲಕೆಗಳ ಮಾದುವವನು (ಕವರಿ, ಮೂಲಕೆ Nn. 43).

ಮೂಲಿಗ mūla-iga. (Śmd. 233). A vendor of (medicinal) roots (ಕವರಿ, ಮೂಲಕೆಗಳ ಮಾದುವವನು (Nn. 43). 2, a man of ancient times (ಪದಾಯಂ Śmd. 232 Mdb.).

ಮೂಲಿತ mūlita. Rooted. See ಉನ್, ನಿ-.

ಮೂಲೀಕರ್ಮ mūli-karma. *Magical employment of roots, sorcery.*

ಮೂಲುಗು mūlugu. = ಮುಲುಕು 2. (My.; Tē.).

ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ. A corner; an angle; a point of the compass (My.; Tē., M.; T. ಮೂಲೆ. ಎರಡು ದಿಕ್ಕುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಮೂಲೆಗಳು (ಅಪದಿತ, ಎದಿತ Si. 29). ಮೂಲೆಗೆ ಇರುವನ್ನಾದ್ದು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ದಾರಮು—ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ ಹೋದ ದೇಯನ್ನ ಮೂಲೆ ಕಸವೆಲ್ಲ ಹೋಯಿತು (Prv.). See ಜಾ, ದಿಗ್-; Bp. 26, 26; 28, 84. 52; 54, 12; Bk. 1, 20, 31; B. 2, 50; 4, 177; 5, 191. 227; Prv. a ಮೊದಲು.—ಮೂಲೆ ಬಿಟ್ಟು. = ಬಿಟ್ಟು (My.). — ಮೂಲೆಮಟ್ಟ. A mason's or carpenter's square (My.).

ಮೂಲಿ ಮೂಲಿ. Being at the root;—to be eradicated;—to be bought for a price, purchasable. 2, original value; price, worth, value, cost. 3, wages. 4, capital, principal.

ಮೂಲಕ ಮೂಲಕಾ. = ಮೂಲಕ. A thief;—a mouse; a rat.

ಮೂಲಕವಾಹನ mūshaka-vāhana. Gaṇḍā (My.).

ಮೂಲಕ ಮೂಲಿಕಾ. = ಮೂಲಿಕ. A mouse; a rat;—a thief, a plunderer.

ಮೂಲಕಪರ್ಣಿ mūshika-parṇi. An aquatic plant, *Salvinia cucullata* Roxb. (see ಇರಿವಾಲ).

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ. A female rat or mouse, a rat, a mouse (ಹೆಗ್ಗಣ Si. 170).

ಮೂಲಿಕ ಮೂಲಿಕಾ. = ಮೂಲಿಕ. Stolen.

ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ. = ಮೂಲೆ, ಮೂಲೆ, ಮೂಲೆ. A rat, a mouse. 2, a crucible.

ಮೂಲಕ ಮೂಲಕಾ. Tbh. of ಮೂಲಕ. — ಮೂಲಕರೋ. -ಶಿವ. Gaṇḍā (ಎನಾಯಕ Kk. 5, o. r. ಮೂಲಕ).

ಮೂಲಕ ಮೂಲಿಕಾ. (= ಮೂಲಕ). — ಮೂಲಕರೋ. -ಶಿವ. -ತೊತ್ತು. A perverse maid (Bp. 55, 29).

ಮೂಲ ಮೂಲ. Tbh. of ಮೂಲಕ. A crucible (ಮೂಲ G.). ೪: ಗಾರವನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಮೂಲ (ವೈಕುಣ್ಣವರ್ತಿ G.).

ಮೂಲಕ ಮೂಲಿಕಾ. Tbh. of ಮೂಲಕ. — ಮೂಲಕರೋ. = ಮೂಲಕ, ೧, ೧.

ಮೂಲಕ ಮೂಲಕ. To smell (v. t., ಅಭ್ಯಾಸ Śmd. Dh. Bp. 24, 29; Rā. 5, after 114; My.; T. ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ, ಮೂಲೆ; Tē. ಮೂಲೆ ಕೊನು, ಮೂಲೆ ಕೊನು, ಮೂಲೆ ಹೂವು, ಮೂಲೆ ಹೂವು; see ಮುಟ್ಟು 1). ಮೂಲಕ ಪಟ್ಟು (ಛತ್ರಾಣಿ, ಛತ್ರಾಣಿ Nr.). ಪೂವಂ ಮೂಲಕಂ (Śmd. 156). ಮೂಲಕ ಮೂಲಕ ಮೂಲಕ (Prv.). — ಮೂಲೆ ನೋಡು. To explore by the smell: to smell (C.; ಅಭ್ಯಾಸಿಸು, ಛತ್ರಾಣಿಸು G.). ಮೂಲೆ ನೋಡು ಪಟ್ಟು (ಛತ್ರಾಣಿ, ಛತ್ರಾಣಿ Si. 378). ಮೂಲೆ ನೋಡುವ ಮೂಲಕ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). See Bp. 14, 30; 24, 78; 32, 31, 60, 32.

ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ. Tbh. of ಮೂಲಕ. A crucible (My.; Tē.; T. ಮೂಲೆ; Mhr. ಮೂಲೆ, ಮೂಲೆ; Mhr. also: a matrix; a mould; a trace, a track). ಚಿನ್ನ ಮೊದಲಾದವು ಕರಗಿಸುವ ಮೂಲೆ (ಮೂಲೆ, etc. Si. 345).

ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ. A bone (ಎಲು, ಅಸ್ಥಿ Śmd. 33; ಎಲು Bk. 31; Abh. P. 13, after 54; Śiv. 4, 15; My.; Tē. ಮುಮು

a bone). ತಲೆ ಮೂಳೆ (ಕರ್ಪುರ, ಕಪಾಲ Si. 206); ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆಗೆ ಬುಡ (ತ್ರಿಕ 209); ಹಣೆಯ ಮೂಳೆ (ತಂಬ, ಲರಾಹಾಸ್ತಿ 408).

ಮೂಲಿ mūli. The state of being deprived of or without, that of being bare, that of being maimed (cf. ಮೋಟು). 2, a man without ears, an earless man (ಕವಿಯಲ್ಲದ Mr. 889). 3, a man who has lost any member; a word of abuse: a man with a mental defect, a fool, a brute (My.; see Bp. 14, 30; 52, 10; ಕಾದುಮೂದಿ). ತೋಳು ಪೂಜಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೂದಿನಾದ. — ದೂಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವ ಮೂದಿನಿಸ್ತ ಕದೆ (Prva.). See Prv. s. ಬದಿನಾರ. — ಮೂದಿಕವಿ. A maimed ear; an ear without any ornament (My.). ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ದಾಡಿಸು, ಮೂದಿಕವಿಗೆ ಓಲೆ ದಾಡಿದು (Prv.). — ಮೂದಿನಾಯಿ. A maimed dog. ತೋಳು ಬನ್ನ ಹೇದಾದ ಮಾತು ಮೂದಿನಾಯಿ ಹ್ಯಾಗಿ ಕೇಳ ಬೇಕು? — ಹೆಣ್ಣತಿ ಹೆಗ್ಗಡತಿಯಾದರೆ ಗಣ್ಣು ಮೂದಿನಾಯಿಗಿನ್ತ ಕದೆ (Prva.).

ಮೂಲಿ mūli. 1. = ಮೂದಿ No. 1. See ಕತ್ತು-, ಕಾಲು-, ಕೆಯ್-. (M., T. ಮೂಳೆ). 2, an earless woman (ಕವಿಯಲ್ಲದ ವಂಕಿ Sm. I; Rām. 5, 2, 34; see ಕವಿ No. 1). 3, a woman without any ornament in her ears (My.; see ಕವಿ No. 2). 4, a widow (My.; see ಉಡ್ಡೆ-; Prv. s. ಮುಕ್ಕು 3). ಮೂದೇ ಮೂಗುತಿ ಹೋದ ಬೆನ್ನುನಿಸ್ತ ಮೂಲೇ ಕವವರಾ ಹೋಯಿತು. — ಕವಿ. ಕತ್ತ ಮೂದ ಬೇಲಿ ನುಗ್ಗ ಹೆದುವವಳೇ? — ನೂಲೋ ಹೆಣ್ಣತಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಹೇರೋ ಮೂದಾಯ ತನ್ನ. — ಮಂಕುಮೂದಾಯಾದರೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತದೇ? (Prva.).

ಮೂಲಿ mūli. 2. The spout of a water-jar (ಕರಗದ ಜೂಕಿ Sm. I).

ಮೃಗಕಾಂಡು mṛgakaṇḍu. N. of a ṛishi, the father of Mārkaṇḍeya.

ಮೃಗ mṛga. = ಮಿಕ, ಮಿಗ, ಮಿಗೆ, ಮುರಗ, ಮುರಿಗ, ಮುರುಗ. A wild beast. 2, any quadruped, an animal in general, e. g. a oow (ಪಶುವು, ಗೋವುಗಳು Nn. 81); — a deer, an antelope (ಕಮಲ, ಎರಕೆ Nn. 29; ಹರಕೆ, ಎರಕೆ 95; ಹುಲ್ಲೆ Mr. 162); — an elephant characterized by particular marks (ದನ್ರಿ, ಅನೆ 81; see Hlā. s. ಮೂದು); — a jackal (ವನಾಯು, ನರಿ 81); — game in general (ಬೆಳ್ಳುಗ, ನಾನಾಮೃಗ 81). 3, the spots on the moon represented as a hare or antelope. 4, the nakshatra Mṛgaśīras (ತಾರಗೆ, ನಕ್ಷತ್ರ 81). 5, seeking, research, investigation.

ಮೃಗಜಲ mṛga-jala. Deer-water: mirage. (ಬಿಸಲ್ಪುದರೆ G.).

ಮೃಗಜಾಲಿಕೆ mṛga-jālikē. A net for snaring game.

ಮೃಗಣೆ mṛgaṇē. Seeking, searching, research, inquiry.

ಮೃಗತ್ಯಸ್ಥ mṛga-trishṇē. Deer-thirst: mirage.

ಮೃಗದಂಕ mṛga-daṁśa. Animal biter: a dog.

ಮೃಗದ್ವಿಷ mṛga-dviṣa. A lion (ಸಂಖ G.).

ಮೃಗಧರ mṛga-dhara. The moon (ಚಂದ್ರ Nn. 44; J. 10, 5). 2, Śiva (My.). 3, the number 1 (Ūh.). 4, a mountain (J. 10, 5).

ಮೃಗಧೂತಕ mṛga-dhūrtaka. A jackal.

ಮೃಗನಯನೆ mṛga-nayanē. = ಮೃಗಾಕ್ಷ. (Bp. 41, 5).

ಮೃಗನಾಭಿ mṛga-nābhi. Musk. ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ತನು ಮೃಗನಾಭಿ ಬೇಡು (Prv.).

ಮೃಗನಾರಿ mṛga-nāri. A vegetable and medicinal substance, *oryziba paniculata*, used as a vermifuge (ಎರಂಗೆ Mr. 142).

ಮೃಗನೇತ್ರ mṛga-nētra. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮೃಗಪತಿ mṛga-pati. A lion. 2, a tiger. 3, a roe-buck.

ಮೃಗವಾಲಿಕೆ mṛga-pālikē. A musk-deer. (R.).

ಮೃಗಪೋತ mṛga-pōta. A young deer, a fawn; — a young wild beast (ತೋರು Ūt. II, 80).

ಮೃಗಬಂಧನಿ mṛga-bandhani. A net for snaring game.

ಮೃಗಭೇದ mṛga-bhēda. A sort of quadruped. See ಉಷು.

ಮೃಗಭೇದನ mṛga-bhēdana. A tiger; N. of an asura (Śāv. 5, 9).

ಮೃಗಮದ mṛga-mada. Musk.

ಮೃಗಯಾತ್ರಿ mṛga-yātrī. Hunting, the chase (Śāv. 2, 118).

ಮೃಗಯು mṛgayu. A huntsman.

ಮೃಗಯೆ mṛgayē. Hunting, the chase.

ಮೃಗರಿಪು mṛga-ripu. A lion (Bp. 52, 50; Bh. 1, 8, 40).

ಮೃಗರೋಮಜ mṛga-rōma-ja. Woollen.

ಮೃಗಲಂಘನ mṛga-laṅghana. Leaping or jumping of animals. See ಕೋಣಕು.

ಮೃಗಲಾಂಛನ mṛga-lāṅghana. The moon (Llīv. 3, 2).

ಮೃಗಲಿಂಗ mṛga-liṅga. = ಮುರಗಲಿಂಗ. N. of a liṅga (Bp. 19, 74).

ಮೃಗವಧಾಜೀವ mṛga-vadha-ājīva. A huntsman.

ಮೃಗವಾಹನ mṛga-vāhana. Vāyu. (R.).

ಮೃಗವಿಕೇಷ mṛga-viśēsha. A kind of quadruped. See ಉಷು.

ಮೃಗಮೃ mṛgavya. Hunting, the chase.

ಮೃಗಶಿರ mṛga-śira. = ಮೃಗಶಿರಸ್. (My.).

ಮೃಗಶಿರಸ್ mṛga-śiras. The fifth lunar mansion or nakshatra.

ಮೃಗಶಿರೆ mṛga-śirē. = ಮೃಗಶಿರಸ್. (ಮೃಗಶಿರಸ್ Mr. 89; My.).

ಮೃಗಶೀರ್ಷ mṛga-śīrsha. The fifth lunar mansion.

ಮೃಗಶೃಂಗಧರ mṛga-śṛiṅga-dhara. Carrying a stag's horn (J. 33, 40).

ಮೃಗಾಕ್ಷಿ mṛga-akshi. A woman with eyes like an antelope's. (J. 11, 8; 30, 15).

ಮೃಗಾಂಕ mṛga-aṅka. The moon (ಸಸಿ Sm. 111; Kk. 97; Sm. 386).

ಮೃಗಾದನ mṛga-adana. A hyena; — a hunting leopard.

ಮೃಗಾರಾಶಿ mṛga-arāṣi. A lion (ಸಂಖ Mr. 159).

ಮೃಗಾರಿ mṛga-ari. A lion; — a tiger.

ಮೃಗಾಶನ mṛga-aśana. A tiger; — a leopard; — a lion (G.).

ಮೃಗಿ mṛgi. = ಮುರಗ. A female deer or antelope, a doe. (Ūp. 4, 47; Bp. 34, 29).

ಮೃಗಿತ mṛgita. Chased, hunted after; — sought, searched for.

ಮೃಗೇಂದ್ರ mṛga-indra. A lion; — a tiger.

ಮೃಗೋದ್ಭವ mṛga-udbhava. Musk (Rāy. 13, 88; Śāv. 1, 50).

ಮೃಜಿ mṛjī. Wiping, cleansing; cleaning the person by wiping, bathing, or rubbing it with unguents.

ಮೃಜಿ mṛjī. = ಮಿಜ. Śiva.

ಮೃದಾನಿ mṛdāni. Pārvatī.

ಮೃಣಾಲ mṛṇāla. The creeping root of a lotus; the film or fibres attached to the stalk of a lotus; the hollow or

tubular stalk of a lotus (ಪ್ರಕಾಶ, ತಾವರೆಯ ದಣ್ಣು Nn. 60; ಎಸ, ಕೊನರ್ Nr.; ಸಾರ Hk.). ತಾವರೆಯ ಬಳ್ಳಿಯ ಕೊಡುವಿಗಲು (ಮೃಣ್ಮಯ, ಬಿಸ Si. 96).

ಮೃಣ್ಮಯ mrid-maya. = ಮೃನ್ಮಯ.

ಮೃಣ್ಮಯಪಾತ್ರೆ mṛiṇmayā-pātrē. An earthen vessel (ಮೃಣ್ಮಯದ ಪಾತ್ರೆ Nn. 85).

ಮೃತ mṛita. = ಮೃತ. 2. Dead, deceased; mortal (Bp. 51, 29). 2, death (ನಿಯೋಗ, ಸಾವು Nn. 90). 3, a dead body, a corpse (ಕೂದಲ, ಹೊಸು Nn. 11; ತಲ, ಸಾವು 64). 4, water (ಆರ್ಣ, ಉದಕ 11). 5, disease (ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ 11). 6, dispute (ವಾದ, ಜಗಳ 11). 7, begging. — ಮೃತವಾಗು. — ಆಗು. To die (My.). ಆ ಯುವತಿ ಮೃತವಾಗ (Bp. 32, 42).

ಮೃತತಿಥಿ mṛita-tithi. The death-day of any relation, on which śrāddha is performed (My.).

ಮೃತಪತ್ರ mṛita-patra. A written will (B. 5, 264).

ಮೃತಸಂಸ್ಕಾರ mṛita-samskāra. Funeral rites or ceremonies, obsequies. (ಸಾಧನ G.).

ಮೃತಸಂಜೀವನ mṛita-saṁjīva. Making alive: N. of a plant (Rām. 6, 36, 45).

ಮೃತಸಂಜೀವಕ mṛita-saṁjīvaka. Reviving the dead (J. 24, 9).

ಮೃತಸಂಜೀವಿ mṛita-saṁjīvi. = ಮೃತಸಂಜೀವನ. (Rām. 6, 36, 46).

ಮೃತಸ್ನಾತ mṛita-snāta. One who has washed himself after a death or funeral, bathed after mourning.

ಮೃತಸ್ನಾನ mṛita-snāna. Ablution after a death or funeral.

ಮೃತಾಲಕ mṛitālaka. A kind of loam or clay.

ಮೃತಾಸೌಚ mṛita-āsaucha. Impurity contracted through a death in one's family (My.).

ಮೃತಿ mṛiti. Death (ನಿಯೋಗ, ಸಾವು Nn. 79; ಸಾವು G.). See ಸಾಯ; Kāv. IV, 2, 16.

ಮೃತ mṛitē. Food or alms obtained by begging.

ಮೃತ್ತಾಲಕ mṛittālaka. = ಮೃತಾಲಕ.

ಮೃತ್ತಿಕೆ mṛittikē. Earth, clay, loam.

ಮೃತ್ತು mṛittu. Tbh. of ಮೃದ. (My.).

ಮೃದ್ವಿ mṛid-piṇḍa. A clod of earth, a lump of clay.

ಮೃದ್ವಿ ಸಂಘಟನ mṛitpiṇḍa-saṅghaṭana. Joining clods of earth together. See ಒಟ್ಟು 2.

ಮೃತ್ಯು mṛityu. = ಮೃತ್ಯು. Death (ಸಾವು G.; see ಬೋಧಿ 1); death personified, also as a female (Dp. 4, 4); — Yama, the god of death. ತೃಪ್ತನಿಗಾದರೂ ಮೃತ್ಯು ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಮೃತ್ಯುಂಜಯ mṛityu-n-jaya. Overcoming death. 2, Śiva ಮೃತ್ಯುಂಜಯಮಂತ್ರ mṛityun-jaya-mantra. A mantra that overcomes death (Ūpr. 5, after 35).

ಮೃತ್ಯುತಿಥಿ mṛityu-tithi. = ಮೃತತಿಥಿ. (B. 4, 215).

ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ mṛityu-patra. = ಮೃತಪತ್ರ. (B. 5, 183).

ಮೃತ್ಯುಭಯಹರ mṛityu-bhaya-hara. Removing the peril of death or the fear of death (Bp. 46, 83).

ಮೃತ್ಯುಹರ mṛityu-hara. Remover of death: Śiva (Śāv. 4, 45).

ಮೃತ್ಯು mṛitē. Good earth or clay.

ಮೃತ್ಯು mṛitanē. Good earth or clay. 2, a kind of loam or clay.

ಮೃದ mṛid. ಮೃತ. = ಮಟ್ಟ, ಮೃತ್ತು. Earth, soil, clay, loam.

ಮೃದಂಗ mṛidaṅga. A sort of labour (ಮದ್ದಕೆ, ಮೂಲಕ Hk.; ಮದ್ದಕೆ Nn. 66, Mr. 80; ರಿಗ್ವೇದ Ūt. II, 97). 2, N. of a plant (= ಕೋಪಾತಕ in Sk.; ಕೊನಿ, ಜಾಲಿನಿ, ಹೀಲಿ Mr. 146).

ಮೃದು mṛidu. = ಮೃದು, ಮೃದುವು, ಮೃದು, ಮೃದು (ಮೃದ, ಮೃದು). Soft, tender, supple, flexible, pliant. 2, mild, gentle. — softness, mildness, gentleness; — weak, moderate; blunt; slow. ನಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜಾಡುವದು, ಮೃದುವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಊಡುವದು (Prv.). ಮೃದುತರ mṛidu-tara. Uncommonly mild, etc. (Bp. 33, 4; 38, 36; 39, 61; 57, 36).

ಮೃದುತಲ mṛidu-tala. A soft sole of the foot (Ūrj. 1 after 91).

ಮೃದುತ್ವ mṛidu-tva. A species of birch tree (= ಭೋಜಿ).

ಮೃದುನೇತ್ರ mṛidu-nētra. N. of a vr̥ṣṭa (Ūh.).

ಮೃದುಲ mṛidula. Soft, tender, mild, gentle.

ಮೃದುಯಾನ mṛidu-yāna. Slow walk (Ūpr. 7, 119).

ಮೃದುವಾಕ್ಯ mṛidu-vākku. A mild, gentle word (My.).

ಮೃದುರಶ್ಮಿ mṛidu-rābha. A gentle sound or word (Kk. 2)

ಮೃದುಸ್ಮಿತ mṛidu-smita. A gentle smile (Śāv. 4, 59).

ಮೃದೂಕ್ತಿ mṛidu-ukti. A gentle word (Cpr. 5, 17).

ಮೃದ್ವಿ mṛid-ghaṭa. = ಮೃದ್ವಾಣ. (My.).

ಮೃದ್ವಾಣ mṛid-bhāṇa. An earthen vessel.

ಮೃದ್ವೀಣಾಲತೆ mṛidvīka-latē. A vine (Ūpr. 1, after 101).

ಮೃದ್ವೀಕೆ mṛidvīkē. = ಮುದ್ದಿಕೆ, ಮುದ್ದಿಗೆ 1. A vine; — a bunch of grapes, a grape.

ಮೃಧ mṛidha. War, battle.

ಮೃನ್ಮಯ mṛid-maya. = ಮೃಣ್ಮಯ. Made of earth or clay, earthen.

ಮೃಪಾ mṛishā. In vain, to no purpose, uselessly. 2, wrongly, falsely, untruly. 3, untruth.

ಮೃಪಾರ್ಥಕ mṛishā-arthaka. Having a false sense or meaning, untrue, absurd.

ಮೃಷೆ mṛishē. = ಮೃಷಾ No. 3. Untruth (My.).

ಮೃಷ್ಣ mṛishṭa. Wiped, rubbed; cleansed, clean, pure: — smeared, besmeared; — prepared, dressed, savoury. 2, pepper.

ಮೃಷ್ಣಾನ್ನ mṛishṭa-anna. Delicate food, dainties (ಅಮೃತ Nn. 155; J. 6, 53).

ಮೆ mē. 1. An affix for the formation of nouns. e. g. ಒಳ್ಳೆ, ಬಳ್ಳೆ, ಕಡುಮೆ, ಮೆಯ್ಯೆ, ಕೂರ್ಮೆ, ಹೆರ್ಮೆ (Śmd. 248)

ಮೆ mē. 2. An affix for expressing so and so many times, e. g. ಒರ್ಮೆ, ಇರ್ಮೆ, ಮೂರ್ಮೆ, ಸಾರ್ಮೆ, ನಲರ್ಮೆ (Śmd. 242, 243).

ಮೆಕ್ಕಾ mēkkā. = ಮಕ್ಕಾ, etc. (Si. 101; My.).

ಮೆಕ್ಕೆ mēkkā. A climbing herb, Cucumis trigonus Roxb. (Bryonia callosa Rottl., ಉರ್ವಾರು Mr. 148; Bh. 1, 8, 76; My.; cf. ಮನಿಕೆ). ಅಕ್ಕಿಯನ್ನಲೆ ತೋರು, ಮೆಕ್ಕೆಯಿಂ ಕಣಕ, ಜಾನಕ್ಕಿಯಿಂ ಲಂಕೆ ಕೆಡುವನ್ನೆ ಮೂರ್ವಧಿ ತೋರ್ಲೆ ಕೇಡು (Sp.). See ಮೊಡ್ಡ, ದಾಳಿ, ಹೆಮ್ಮ.

ಮೆಚ್ಚುವನಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುವನಿಗಿ. What recommends itself or is praiseworthy (ಮೆಚ್ಚು ಸುಳ್ಳುಮೆ Śmd. II. Kk. 75; Śm. 56).

ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ. = ಮೆಚ್ಚಿಕೆ, ಮೆಚ್ಚಿಕೆ. Assent, approval, approbation, liking, pleasure (My.) See ಮೆಯ್ಯ.

ಮೆಚ್ಚಿಗೆ mēṭṭigē. = ಮೆಚ್ಚಿಗೆ. (My.).

ಮೆಚ್ಚಿಸು mēṭṭisū. = ಮೆಚ್ಚಿಸು, etc. To cause to assent, etc., to please (Bp. 12, 25; 25, 14; 31, 23; 52, 28; 53, 54; 58, 26; 61, 54; Rsv. 2, 84; J. 7, 15).

ಮೆಚ್ಚು mēṭṭu. 1. = ಮೆಚ್ಚು 1, etc. To assent, to agree to, to admit to be true, to approve, to be pleased with; to like (ಅಭ್ಯುಪಗಮ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ಒಡವುದು ಸಿದ್ಧ. 4. 298 Cm.; ಅಂಗೀಕರಿಸು 385 Cm.; My.; Tē.; T. ಮೆಚ್ಚು, to praise, land). ಅ, ಸನ್ನಯಮಿಲ್ಲ! ಮೆಚ್ಚಿದಂ (ಸಿದ್ಧ. 20). ದೇವತೆಯರ್ ಮೆಚ್ಚಿ, ವರಮನ ಅರಸಂಗಿತ್ತರ (109). ಬಿರುದಾವಳಿಯೊ ಮೆಚ್ಚಿದನ್ನ ಪೆದ್ದುದು (207). ಹದರ ಅದಂ ಮೆಚ್ಚರ (296). ಎಚ್ಚುಸಿರಿ ವಾಚಾಟಂಗಿ ಮೆಚ್ಚುವಳಿ? (Bh. 2, 13, 47). ಮೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮನವೇ ಸುಖ (Prv.). See Ūpr. 7, after 94; Grj. 10, 114; Bp. 22, 19; 24, 67; 25, 26; 27, 64; 36, 16; 37, 10; 40, 41; 41, 30; 43, 40; 46, 51; 54, 76; 57, 61; 60, 60; Nn. 3; Sm. 1; J. 2, 23; 29, 32.

ಮೆಚ್ಚು mēṭṭu. 2. = ಮೆಚ್ಚು 2, etc. Assent, approbation; what recommends itself, is pleasant, etc.; satisfaction, pleasure. (Tē.). ಮೆಚ್ಚನೊಳ್ ಅಕ್ಷೇಪದೊಳ್ ಬಿಡ್ಚ ಓ (ಸಿದ್ಧ. 69). ನಾನಾರ್ಥರತ್ತಾಕರಂ... ಒಗ ದೊಳ್ ಜಾಣರ ಮೆಚ್ಚು (Nn. 168). ನಚ್ಚುಮುಚ್ಚಿದ ದಾದಿಯರ್ಗಂ ಮೆಚ್ಚನೀವುಚ್ಚಿದರ್ ಮೋಹಿನೀದೇವಿ (Pril. 3, 26). See Ūpr. 3, 45; Abh. P. 3, 67; 8, 65; Bp. 14, 13; 28, 47; 43, 37. — ಮೆಚ್ಚುಗುಡು. -ಕುಡು. To assent (Ūpr. 7, after 95; 11, after 26); to give what creates satisfaction (V. 14, 56).

ಮೆಚ್ಚು mēṭṭu. 3. = ಮೆಚ್ಚು 3. See Bhn. 58. ಮುರ್. — ಮೆಚ್ಚುಮುದ್ದು. = ಮೆಚ್ಚುಮುದ್ದು. (G. 428).

ಮೆಚ್ಚುತು mēṭṭutu. That which recommends itself or is pleasant. — ಮೆಚ್ಚುತುಣ್ಣಿ. Delightful food (ಸಿದ್ಧ. 75; it is a bad compound, as it may be taken for ಮೆಚ್ಚು-ತುಣ್ಣಿ 75).

ಮೆಚ್ಚುವಿಕೆ mēṭṭuvikē. Assenting, agreeing to, etc. (G. 428).

ಮೆಟ್ಟಿಗೆ mēṭṭigē. A step, a stair; steps, stairs (My.; Tē. ಮೆಟಿ, ಮೆಟ್ಟಿ).

ಮೆಟ್ಟಿಸು mēṭṭisū. To cause to step or walk, to cause to tread on, etc. (My.; Rsv. 6, after 11; see ಹಮ್-).

ಮೆಟ್ಟು mēṭṭu. 1. To put or place down the foot or feet; to step, to pace, to walk; to tread or trample on; to put the foot on or in, to put on, as a slipper or shoe (ಪಾದವಿನ್ಯಾಸ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ಹರಣವಿನ್ಯಾಸ ಸಿದ್ಧ. 88; My.; Tē.; see s. ಮಿಡಿ). ಮುಟ್ಟುತು ಮುಟ್ಟುತು ದಿವಮಂ, ಮೆಟ್ಟುತು ಮೆಟ್ಟುತು ರಸಾಕಲಾಗ್ಗ ಮನವೊರ್ ಬಿಟ್ಟುಮಾಗರಿ ದಿವಜರ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಸೊಗಯಿಪ್ಪದ ಮುನ್ನ ಮನ್ನರಶೈಲಂ (ಸಿದ್ಧ. 266). ಬಕನನ್ನಿರೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಟ್ಟು! (272). ಅಡಿಯಂ ಸಿಕ್ಕುವದಾನೆ ಮೆಟ್ಟುಲುದೇ? (Sā. 11). ತಲೆದ ಕಣ್ಣಂ ಮೆಟ್ಟಿ ಮರುಗುವಾ ತದಿನತ್ತೆ ಅಡಿಯದ ಕೂಟ (Sṇ.). ಪುಲಿನ್ನಂ... ಕೆಪಂ ನಲವಂ ಮೆಟ್ಟುತ್ತೆ (Rsv. 5, 51). ಮೆಟ್ಟಿ ಸೀಳ್... ಗಜಂಗಳ (6, after 11). ಮೆಟ್ಟಿದಲ್ಲದೆ ಹಾವೆ ಕಡಿಯದು. — ಮೆಟ್ಟಿದಾಕ್ಷಣ ಗಟ್ಟಿ ತಗ್ಗೇತೇ? — (ಪೇಲನ್ನು) ಮೆಟ್ಟಿ! ಅನ್ನರ ತಿನ್ನರೇನು ಕೊಟ್ಟೇ? ಅನ್ನ (Prvs.). See Ūpr. 8, after 44; Bp. 12, 12; 22, 15; 26, 14; 32, 32; 43, 84; 45, 6; 51, 41; 60, 14; Rsv. 4,

after 14; 6, after 11; 13, 96; J. 7, 17; B. 5, 297; ತದಮ್, ಪದಮ್, ಹಮ್.

ಮೆಟ್ಟು mēṭṭu. 2. Stepping; a step of the foot (ಅದಿವಚ್ಚ ರಿ. I, 47); that goes (see ಪದಮೆಟ್ಟು 2). 2, the step or stop of a stringed instrument on which the finger is pressed so as to modify the tone (My.; T., Tē.). 3, a sandal, a shoe (ಪಾದತ್ರಾಸ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ಕರ್ಪ ಸಿದ್ಧ. 88; My.; Tē.). ನೆಣ್ಣರೊಳಗಣ ಸಾಲ ಮೆಟ್ಟಿನೊಳಗಣ ಕಲ್ಲು. — ನಿನ್ನ ಹೊದಿಗೆ ನನ್ನ ಮೆಟ್ಟಿ? (Prvs.). 4, the step of a stair (Bp. 20, 21; My.). ಮೆಟ್ಟುಗಳು (ಅರೋಹಣ, ಸೋಪಾನ Si. 112; ಸೋಪಾನ, ಪಾವಟಿಗೆ G.). 5, a kind of foot-ring of which two are put to the second toe and which tingle when struck together by walking (My.). — ಮೆಟ್ಟಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. Rice which is stepped on: a large platter filled with rice on which the bridegroom has to stand at the marriage ceremonies (Grj. 10, after 82, 10, 85; Bh. 1, 16, 65; Rām. 1, 16, 46; J. 31, 16). — ಮೆಟ್ಟುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಕಳಿಗೆ No. 2, ಕಳಿಗೆಕತ್ತಿ. (My.). — ಮೆಟ್ಟುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A step-stone, a stair. ಮೆಟ್ಟುಗಲ್ಲೇ ಗಟ್ಟಿ, ದಾವ ನೀರೇ ಧಾಗೀರಕ್ಕ. — ಮೆಟ್ಟುಗಲ್ಲು ಚನ್ನವಾದರೆ ನಿನಗರವಾಸಿ, ನಿನಗರ ವಾಸಿ (Prvs.). — ಮೆಟ್ಟುಕಲಿಗೆ. The lower timber of a door (Si. 110).

ಮೆಟ್ಟಿ mēṭṭi. The throat (My.; T. ಮನ್ನೆ, ಮನ್ನಿ, the throat; M. ಮನ್ನೆ, Tē. ಮೆಡೆ, the neck; T., M. ಮಿಡದು, the neck; the throat). — ಮೆಟ್ಟಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A swelling of the glands of the throat (My.).

ಮೆಟ್ಟ ಮೆಟ್ಟಿ. A step, a stair. See ಕಲ್ಲು-.

ಮೆಟ್ಟು mēṭṭu. = ಮೆಟ್ಟು. (My.).

ಮೆಡದಿ mēḍḍaru. To plait, as screens. ತಟ್ಟ ಮೆಡದನನ್ನ, ತಟ್ಟವೊದಂ (ಸಿದ್ಧ. II; Kk. 76; see ಮಣಿ).

ಮೆಣಸಿಗೆ mēṇasigē. N. of a plant (ಅರು Mr. 139).

ಮೆಣಸು mēṇasu. = ಮೆಡದು, etc. (ಪೇಲಣ, ಮಂಡ Nr.; ಪೇಲಣ, ಮಂಡ, ಉಪಣ Hā.; ಉಪಣ, ಮಂಡಿಶ Mr. 138; Bp. 33, 13; My.; B. 4, 177). ಮೆಣಸು ಕೊಡತರೆ ಜೋಕಕ್ಕನ್ನ ಕಡೆ ಯೇ? (Prv.). See ಕಾಮ, ಮರ; Prv. s. ಸಂಸ್ಕೃತ. — ಮೆಣಸಿನ ಕಸ. A common weed, Cleome monophylla Lin. (Z.). 2, the weed Vinca pusilla Murr. (Z.). — ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. Chilli, the pod of the Spanish or Cayenne pepper, Capsicum annum Lin. (Z.; My.; B. 4, 177). — ಮೆಣಸಿನ ಬಳ್ಳಿ. The black pepper vine, Piper nigrum Lin. (Z.; My.). — ಮೆಣಸಿನ ಹಮ್ಮು. = ಮೆಣಸಿನ ಬಳ್ಳಿ. (My.). — ಮೆಣಸು ಕಾಯಿ. ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. A corn of black pepper (My.; B. 4, 71).

ಮೆತ್ತಗೆ mēttu-agē 4. = ಮೆತ್ತಿಗೆ. Softness; soft, pliant, etc.; softly; slowly (Bp. 38, 35; My.; T. ಮರುದು, ಮೆತ್ತು). ಮೆತ್ತಗಿರುವದು (ಮೃದು, ಮೃದುಲ, ಕೋಮಲ, etc. Si. 374). ಬಿಕ್ಕಿನ ಮೆಯ್ಯು ಹತ್ತಿಯ ಹಾಗೆ ಮೆತ್ತಗಿರುತ್ತದೆ (B. 1, 26). ಹಾವಿನ ಮೆಯ್ ಮೆತ್ತಗೆ (2, 22). ಬಣ್ಣಯ ಅಂಗಾಲು. ಬಹು ಮೆತ್ತಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (3, 64). ನೆನದ ಕಲ್ಲು ಮೆತ್ತಗೆ ಆದೀತೇ? (Prv.).

ಮೆತ್ತನೆ mēttanē. = ಮೆತ್ತಿಗೆ. Plastering; plaster for coating walls, etc. (My.). ಮೆತ್ತನೆ ಹಾಕು (My.).

ಮೆತ್ತನೆ mēttu-anē 2. = ಮೆತ್ತಾನೆ. Soft, etc. (My.).

ಮತ್ತನ್ನ mēttu-anna 1. Soft, etc. (My.). ಮತ್ತನ್ನ ಹುಲ್ಲು. (G. 63). ಮತ್ತನ್ನ ತೂಗಲು (B. 1, 20). See 3, 30, 31; 4, 144, 215.

ಮತ್ತಾನೆ mēttu-ānē 4. = ಮತ್ತನೆ. (My.).

ಮತ್ತಿಗೆ mēttigē. = ಮತ್ತನೆ. (My.).

ಮತ್ತಿಗೆ mēttigē. = ಮತ್ತನೆ. (My.).

ಮತ್ತು mēttu. To coat walls with chunam or mud, to plaster, to plaster over, to lay on or apply to; to press into (J. 12, 27; My.; Tē.; T. M. ಮೆದುರು, to daub a place with cow-dung, to wax or varnish; Tē. ಮೇಗು, to smear, besmear; see ಮೆರುಗು); to cover (J. 14, 4). ಎಲುನಕ್ಕಿ ಮತ್ತಿದ ಗೋಡೆ (ಎಡೂಕ Nr. 6). ಮತ್ತಿದ ನೆಲೆ (ಎಡೂಕ Nr. 6). ದೊಡ್ಡದು ಮತ್ತುವ ಕೆಲಸ (ಫನ್ನೆ Si. 844). ಇಲಿಯನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಲ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತಿದ. — ಕತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತಿದ ಜೇನು (Prva.). ಅಮರಾಂಗಿ... ಶೇಷಾನ್ನದಲಿ ತೋರುತ ಮತ್ತುಗ ತೂಗುತ್ತ ಮತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣನು ದಾಯೋ (Bh. 1, 10, 32).

ಮತ್ತು mēttu. Tbh. of ಮೃದು. See ಮತ್ತನ್ನ, ಮತ್ತಾನೆ; T. 8. ಮತ್ತಗೆ.

ಮತ್ತುವಿಕೆ mēttuvikē. Smearing over, etc. (ಸ ಮಾಲವ್ಯ, ಎಲೇಪನ Si. 397).

ಮತ್ತೆ mēttē. Bedding, a matrass (My.; Tē., M.; T. ಮತ್ತೆ).

ಮೆದಗ mēdaga. (fr. ಮೆದ). A stupid man (My.). Feminine ಮೆದಗಿ (My.).

ಮೆದರು mēdaḍu. Tbh. of ಮೇದಸ್. Marrow; the brain (Tē.; ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎಲುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ನೆಣ, ಮೇದಸ್ Si. 204).

ಮೆದರು mēdaḍu = ಮೆದದು. (My.).

ಮೆದು mēdu. Tbh. of ಮೃದು. (My.; T.).

ಮೆದುಳೆ mēduḷ. = ಮೆದುಳು. (J. 12, 45).

ಮೆದುಳು mēduḷu. = ಮೆದದು. (My.). ಎಲುವುಗಳ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೆದುಳು (ಮಸ್ತಿಷ್ಕ, ಗೋಧರ Si. 205).

ಮೆದೆ mēdē. A heap, a pile (Bh. 1, 15, 7); a stack, especially of straw before being thrashed (ತೃಣರಾಶಿ ಕಿ. 99; My.). 2, a crude mass: stupidity, silliness (ಹೆಡ್ಡತನ ಕಿ. 99). ಹುಲ್ಲು ಮೆದೆ (ತೃಣ, ತೃಣಸಂಹತಿ Si. 165). ಮೆದೆ ಹುಲ್ಲು ಸೂಪಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಹಿಡಿ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾನೆ (Prv.). — ಮೆದೆಗೆಡಹು. — ಕೆಡಹು. To make fall down in heaps (J. 12, 43). — ಮೆದೆಗೆಡೆ. — ಕೆಡೆ. To fall down in heaps (Grj. 6, after 5; 6, 8; J. 22, 23). — ಮೆದೆಮೊಟ್ಟು. — ಒಟ್ಟು. To pile, to stack (My.). — ಮೆದೆ ಹಾಕು. = ಮೆದೆಮೊಟ್ಟು. (My.).

ಮೆದೆ mēdē. (Tbh. of ಮುಂಜ). = ಬಳ್ಳುಜ (Si. 163).

ಮೆದ್ದು mēddu. P. p. of ಮೆಲು, ಮೆಲ್ಲು.

ಮೆನ್ನೆ mēntē. Tbh. of ಮಣ್ಣೆ. A common vegetable plant, fenugreek, *Trigonella foenum graecum* Lin. (My.; Tē. ಮನ್ನಿ; T. ಮೆನ್ನೆಯು, ಮೆನ್ನೆಯು; M. ಮೆನ್ನೆಯು; Mhr. ಮೇಫಿ). ಮೆನ್ನೆ ತಿನ್ನಾಕ್ಷರ ಕುನ್ನಿ ಮಗನಾದಾನೇ? (Prv.). — ಮೆನ್ನೆಕಾಯ. Fenugreek grain (My.). — ಮೆನ್ನೆವಲ್ಲ. The fenugreek vegetable (My.). — ಮೆನ್ನೆಸೊಪ್ಪು. = ಮೆನ್ನೆವಲ್ಲ. (My.).

ಮೆನ್ನೆಯು mēntēya. = ಮೆನ್ನೆ. (My.).

ಮೆನ್ನೆಯು mēntēya. = ಮೆನ್ನೆಯು. (My.). ಅನ್ನೇಷನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಮೆನ್ನೆಯು ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮೆನ್ನೆಯು mēntēya. (= ಮೆನ್ನೆ). The creeper *Gaertnera racemosa* (ಅಡಿಮುತ್ತು, etc. Kk. 18).

ಮಯ mēy. (ಕಿ. 58). = ಮಯ 1, ಮಯ, ಮಯ, ಮಯ, ಮಯ. The body; — side, part; place (ಎಡಲ್, ದೊಡ್ಡ ಕಿ. 71; ಸ್ವರೂಪ ಕಿ. 142, 338, 385 (C. My.; T., M. ಮಯ, ಮೇನಿ; Tē. ಮಯ, ಮಯ, ಮಯ, ಮಯ ಮೇನು). ಮಯ್ಯ ಮಸಿ (ಕಿ. 84). ಮಯ್ಯ ಮಯ್ಯ ರೋಮ (291). ಮೆನ್ನೆ ಮಯ್ಯೋ (201); ಪೆದಗನ ಮಯ್ಯೋ (32). ಮಯ್ಯ ಕೂದಲು (ರೋಮ, ತನೂರು); ಪೆದಗನ ಮಯ್ಯ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ HIA.). ಮಯ್ಯ ಕೂದಲು (ರೋಮ, etc.) ಪೆದಗನ ಮಯ್ಯ ತರೆ (ವಲಿ); ಕೋಡಗದ ಮಯ್ಯ ಬಣ್ಣ (ಕೃಷ್ಣ, etc.); ಕೃಷ್ಣ ಹಕ್ಕು ಮೊದಲಾದ ಮಯ್ಯ ಮಲಂ (ಕಿಟ್ಟಿ, etc.); ಮಯ್ಯ ಹಾಸರ ಮೂದಿದ ಗುಳಿಗೆ (ವರ್ತಿ); ಬಡ ಮಯ್ಯವನು (ಅಮಾಂಶ, etc.) ತುಮ್ಮದ ಮಯ್ಯವನು (ಬಲವಾನ); ಹೆದ್ದಾಗಲಿ ಇಕ್ಕಲಮಯ್ಯ ಒಳಗಣ ಮಯ್ಯೋಕಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮೂದಿದ ಮಯ್ಯ ರಾ (ಪ್ರ ನೂ Nr.). ಮಯ್ಯ ತಿಮರು (ಕಣ್ಣು, ಖರ್ಚು Mr. 884); ಮಯ್ಯ ಕೂದಲ್ (ರೋಮ 319). ಮಯ್ಯ ಕೋಡು (ಸವಗ ಕಿ. 4). ಮಯ್ಯ ಬಲಕಡೆ (ಅಪವಕ್ಕ Si. 376); ಮಯ್ಯೋಳಿಗೆ ಎಡೆ (ಫನ್ನೆ 376); ಹಾವನ ಮಯ್ಯ (ಫೋಗ 410); ಚಕ್ಕ ಮಯ್ಯವನು (ಫನ್ನೆ ಅಲ್ಪತನು 198); ಅಜೀರ್ಣಾದಿವ ಮಯ್ಯ ದಿಸಯಾಗುವಿಕೆ (ಫನ್ನೆ 400); ಮಯ್ಯೋಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂದಲು (ತನೂರು, etc. 210). ಮಯ್ಯ ಬೆಕ್ಕಗಾದವನ ನೆರಳು ಬೆಕ್ಕಗೇಮೇ? — ಮಯ್ಯ ಬೆಕ್ಕ, ಮಯ್ಯ ಹತ್ತಾಳಿ. — ಮಯ್ಯಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರೋಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಹುಟ್ಟಿದ ರೋಗ ಮೇಲು (Prva.). ಅಳು ಅವನನ್ನು ಕಣ್ಣು ಕೂದಲಿ ಇವನ ಲಿಕ್ಕೆ ಅವನ ಮಯ್ಯಲಿ ಬರುತ್ತದೆ (B. 2, 19). ಆ ಹಾವನ ಮಯ್ಯಲಿಮೇ ಬಣ್ಣ (2, 28). ಹುಟ್ಟುನಾಯಕನನ್ನು ಕಣ್ಣು ದು ಕಾಡಿದ ಮಯ್ಯಲಿ ಬಿರುತ್ತೀರೋ? (2, 53). See Cpr. 5, 6, 69, 128; Bp. 57, 60; Bh. 1, 5, 5; 3, 13, 17; Rāv. 9, 22; J. 11, 25, 37; 28, 4; 30, 19; ಇಮ್, ಎಮ್, ಕೆ, ಹೂ. — ಮಯ್ಯ ಟ್ಟು. The build or form of the body (C.; B. 5, 8; 4, 2; B. 5, 66, 165, 276). — ಮಯ್ಯದಲು. The hair of the body (Si. 73). — ಮಯ್ಯದಿಸು. To ruin (one's) body (My.). — ಮಯ್ಯದು. The body to be ruined, wasted away, etc. (Bp. 56, 52; 57, 57). — ಮಯ್ಯದು. = ಮಯ್ಯದು. ಮಯ್ಯದು. To deliver the body or one's self over, to present, exhibit or expose the body or one's self (Bh. 1, 10, 39; to apply the body (or shoulders) to. — ಮಯ್ಯದು. Impurities on the body (My.). — ಮಯ್ಯದು. ಕೂಡ. Outing the body (Bh. 6, 8, 12). — ಮಯ್ಯದು. ಕಣ್ಣು. He who has the body full of eyes: Indra (ಸುರರ C. 11, 31). — ಮಯ್ಯ ಮು. — ಕಮು. The smell or fragrance of the body (J. 3, 8, 10). — ಮಯ್ಯರೆ. — ಕರೆ. To hide the body or one's self (ಅಡಂಗು ಕಿ.; Kk. 43; ಕಿ. 44). ಧೃಂಗಶಿಶು... ಕುತ್ಸರಣ್ಯವನ ದೋ ಅಯ್ಯ ಮಯ್ಯರೆದು, ಕೇಸರದೋ ನಲುವಿಂ ಪುರಣ್ಣ (Pr. 7, 60). ಮಯ್ಯರೆಯರ್ ಪಾಣ್ಯವರ್ಗ ನೆರೆಯದ ಬರಿಸಂ (ಕಿ. 73). See Cpr. 7, 44, 109; 8, 29, 101; Abh. P. 1, 60; 7, 69; 10, 9; 14, 122; Grj. 1, 66; Rāv. 13, 90; C. Bp. 42, 27, 28; J. 16, 42. — ಮಯ್ಯರ್ಕು. — ಕರ್ಕು. To wash (or rub) the body (Rāv. 2, after 8). — ಮಯ್ಯರ್ಕು. — ಕರ್ಕು. (ಕಿ. 50). The body's black colour. — ಮಯ್ಯಲಿ. — ಕಲಿ. A person of a powerful body, a valiant person (Abh. P. 5, 4, 78). ಇ ದುವರೋಳಿ ಕತಂ ಮಯ್ಯಲಿ (ಕಿ. 163). — ಮಯ್ಯಲಿ. — ಕಲಿ. A lazy man (C.; B. 4, 139; Si. 401). — ಮಯ್ಯಲಿ. — ಕಲಿ. Slothfulness, laziness (C.; B. 4, 139). — ಮಯ್ಯಲಿ. — ಕಲಿ. A lazy woman (My.). — ಮಯ್ಯಲಿ. — ಕಲಿ. Showing the body. See ಇಮ್ಯಾಳಿ ಕಲಿ. — ಮಯ್ಯಲಿ. — ಕಲಿ. = ಮಯ್ಯದು. (Abh. P. 12, after 31). — ಮಯ್ಯಲಿ. — ಕಲಿ. =

ಮೆಯ್ಯಾಫ. (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕಾಡು. Protection of the body; body-guard (Bh. 7, 9, 70). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕುಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು, etc. (Rā. 8, 83; 11, 125). — ಮೆಯ್ಯಾಡುರು. -ಕುಡುರು. The body to recover from illness (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕುಡು. The body to emaciate, become lean or weak (ಇದಾ ಕೆಂದ. I; ಕೆ. 2, 106). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕೂಟ. Coition (J. 6, 32). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕೂಡಿಕೆ. Union of bodies (Rām. 6, 11, 7). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To be joined to the body or one's self (Bh. 10, 7, 31). 2, to contract the body (3, 13, 35). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (ತನುರುಹ, ರೋಮು Sī. 216). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (Bp. 56, 57; 57, 65). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕೆಡು. To toss the body about, to rouse it up (Bh. 1, 9, 8). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕೆಡು. To shake the body (Rā. 5, 89). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕೆಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು, etc. (Rām. 5, 9, 2; Bh. 2, 2, 96; J. 21, 21; 25, 31; 30, 34). ಅಡವಿಯೊಳಗಿನ ವೇಣು ತಿದ್ದಿದರೆ ಮೆಯ್ಯಾಡು, ಕಡುಡು ದೊರೆಗಳ ನು ಹೊಡೆವೆತೆಂದು (Dp. 148). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕೆಡು. Killing by means of the body (Rā. 6, after 11). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To stretch out the body, to bend towards (Bh. 1, 20, 61). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. A coat of mail (ಕವಚ, ವರ್ಮ Nn. 88; ಸವಗ Kk. 43; J. 9, 27; see ಇವು-). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. Heat of the body (Rām. 2, 7, 3). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. So that the body is filled: all over the body; through the whole body (C; B. 1, 5; 8, 35). ಮೆಯ್ಯಾಡು ಬಟ್ಟೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬು ಅನ್ನ (Prv.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The body to be filled (Bp. 12, 17). 2, the body to become stout and strong (My.). ತುಂಬಿದ ಮೆಯ್ಯಾಡು (ಬಲವಾನ್, Nr.). 3, to be possessed by an evil spirit or a deity (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತಡು. To stroke the body, to caress, to fondle (Bp. 4, 70; 14, 2; 60, 31, 36; 61, 62; Bh. 7, 10, 36; Rā. 5, 40; J. 13, 24; 28, 55). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತಡಿ. A saddle on the body (Bh. 7, 10, 86). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The body considered as a leaf or leaves (?); or -ತಡಿ, the body considered as a place of refuge (? Ūpr. 2, 14). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೇನು. The body to be full. ಮೆಯ್ಯಾಡು, with the whole body (Grj. 3, after 119). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (Bp. 85, 57). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೆಗೆ. To keep the body or one's self away from; to shun; to be afraid; to take one's self off, to run away (ಅಕ್ಕಳಿಸು, ಪೆಡ ಮೆಟ್ಟು, etc., ಅವಸರಣ ಸೆ.). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯಾಡುವನು (ಮನ್ನ, ತನ್ನ, ಅಲಸ್ಯ, etc. Nr.). See Grj. 5, after 46; Bh. 3, 13, 18; 7, 4, 41; 8, 1, 22; J. 8, 33. — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೊಗಲು. The skin of the body (Rām. 6, 14, 22; G. 277; B. 5, 234). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೊಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (Ūpr. 1, 132; Abh. P. 3, 39). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೊಡು. Ornaments of the body (J. 33, 22). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೊಳೆ. To wash the body; to wash thoroughly (Bp. 3, 32; Rā. 6, after 24; 11, 7). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೊಳೆ. ಮೆಯ್ಯಾಡು. The body or one's self to appear, to appear (Ūh. v. 244 in two MSS; Rā. 2, 66; J. 2, 66). 2, to cause to appear, to show (Bh. 6, 3, 77; Dp. 119, 5). 3, to exhibit valour (Grj. 6, after 67; Bh. 6, 7, 25). ಆರ್ ಮೆಯ್ಯಾಡುರ್? ಆರ್ ಸಿಲ್ವರ್? ಆರ್ ಪೂರ್ವರ್ (Rā. 183). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The hair of the body (Ūpr. 5, after 64). ಮೆಯ್ಯಾಡು ಮೂಡಿತು (i. e. ಮೂಡಿದುಮು, ಪುಲಕ Ūt. II, 76). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The body to become mature: the menses to set in: to become pubescent (C). ಮೆಯ್ಯಾಡು ದೇವಳು (ದೃಷ್ಟರಜ, ಮಧುಮೆ); ಮೆಯ್ಯಾಡುಯದ ಕಣ್ಣು (ನಗ್ನಿಕೆ); ಮೆಯ್ಯಾಡುಯದ ಹಿಂಗು (ಅನಾಗತಾರ್ತವ G.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The look or appearance of the body (Bh. 1, 8, 94). —

ಮೆಯ್ಯಾಡು. Pain in the body (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (J. 5, 7). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The colour of the body (B. 3, 74; 4, 22). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To become stout and strong (My.). ಅವನಿಗೆ ಮೆಯ್ಯಾಡು ಬಂತು (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To make one's body strong and ready for exertion (Bh. 1, 14, 10). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To stretch out the limbs, etc. (Bh. 6, 9, 14). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The body to start or be roused (Bh. 10, 9, 6). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To bend the body, as in work (My.). ಮೆಯ್ಯಾಡು, a sluggard (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. Forgetting one's self: unconsciousness; swoon; torpor; inadvertance (Ūpr. 8, 69). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (J. 12, 31). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (Bh. 1, 9, 8). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To forget one's self: to become unconscious; to swoon, to faint;—to grow intoxicated, as from pride;—to be inadvertent or careless (My.). ಮೆಯ್ಯಾಡುರುಹ (ಪ್ರಮಾದ, ಅನವಧಾನತೆ (Nr.). ಮದ್ಯುಹಾನಾದಿಗಳನ್ನ ಮೆಯ್ಯಾಡುವನು (ಮತ್ತ, ಶೌನ್ದ, ಉತ್ಕಟ, ಕ್ಷೇಪ Sī. 359). See Bp. 14, 26; 40, 72; Bh. 5, 4, 102; 6, 3, 68; 7, 14, 51; Rā. 11, 35; J. 4, 47; 7, 39. 45. 55; 21, 36; Sī. 74; B. 5, 187. — ಮೆಯ್ಯಾಡು. Becoming unconscious, etc. (ಮೂರ್ಛ, ಕತ್ತಲ, ಮೋಹ Sī. 295). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. Great agitation, passion, impetuous ardour (Bh. 2, 109). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. A slight wound of the body (Bh. 7, 2, 9; 7, 14, 7). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. A killer of the body (Bh. 7, 2, 27). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To stretch the body with windings of the limbs; to wind the body, as a snake; etc. (Ūpr. 6, 23; Bp. 59, 12; Bh. 3, 13, 33; 5, 1, 19; Rā. 3, 48; J. 4, 48. 49). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. Broken with regard to the body: maimed, lame (Bh. 10, 4, 16). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. Bristling of the body's hair (ಪುಲಕ Ūh.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. Loving care for (another's) body or person, attendance, service (J. 25, 2). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The surface of the body. ಅವನ ಮೆಯ್ಯಾಡಿನ ದಾಸದಾಳಿಗಳು (B. 5, 222). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. A chief body-servant (ಸಂವಾಹಕ, ಅಂಗ ಮೂರ್ಹ Hk.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. On or upon the body (C; B. 3, 31; see B. 2 s. ಮೆಯ್ಯಾಡು). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To come upon one's body, to fall upon, to attack (B. 5, 62; My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To put upon (another's) person, to burden (anything) on (another one, B. 4, 137). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To go or fall upon one's body, to attack (B. 3, 40; My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. (Rā. 40). Body-union: intercourse (?). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The body to know: to become perceivable (Bh. 7, 6, 61). 2, to know the faculty of one's own body (in eating, etc., My.). 3, to know one's self, to be conscious (see Sīkṣāśāstra s. ಎಸಕ). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To press the body against (Bh. 2, 10, 13). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಅಳು. The body's desire (Ūpr. 3, 56). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಅಳು. The body to tremble (Bh. 2, 2, 105). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಅನು. To present the body to (Ūpr. 4, 26). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಅರಿಯು. Looking to one's own body, taking care of it (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಅಕ್ಕು. 1. To posture one's self: to assume the position proper for salutation, to salute, to make obeisance, to prostrate. ದ್ವಾರದಾಲಂ... ಸಾನಂದಿಗೆ ಮೆಯ್ಯಾಡು (Sānandaśaritra). See Grj. 2, after 106; 5, 39; Bp. 4, 6; 24, 52; 30, 8; 32, 10; 37, 23; 39, 51; 43, 32; 49, 31; Bh. 6, 6, 17; Rā. 5, after 24; 10, after 1; J. 6, 40. — ಮೆಯ್ಯಾಡು, a male who does not prostrate; a deity (ನಿರ್ವರ Kk. 10a). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಅಕ್ಕು. 2. Salu-

tation, obeisance, etc. (ಮೊದ್ಲಿ, ತುದಿ, ಕುಮ್ಮು, etc., ನಮ ಸ್ಕಾರ ಸೇ.). — ಮಯ್ಯಿದ್. -ತದ್. An abortion to happen (My.). — ಮಯ್ಯಕ್ಕು. -ಉಕ್ಕು. To come up and run over the body (J. 12, 25). — ಮಯ್ಯಡುಗು. -ಉಡುಗು. The body to shrink, etc. (J. 21, 41). — ಮಯ್ಯಣ್ಣು. -ಉಣ್ಣು. To be imbibed or absorbed. ನೀರೆಲ್ಲ ಮಯ್ಯಣ್ಣು (B. 4, 158). — ಮಯ್ಯುಟ್ಟು. -ಉಟ್ಟು. Swelling, etc. of the body (Bh. 1, 13, 61). — ಮಯ್ಯುರಿ. -ಉರಿ. 1. The body to burn or be hot (My.). — ಮಯ್ಯುರಿ. -ಉರಿ. 2. Burning or heat of the body (My.). — ಮಯ್ಯಡ್ತು. -ಒಡ್ತು. To put or present the body to (J. 8, 5; 28, 50); to apply or devote one's self to. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಯ್ಯಡ್ತು ವನನು (ದಕ, ಚತುರ, ಪೇಶಲ, etc. Nr.). — ಮಯ್ಯೊರೆ. -ಒರೆ. Similarity of a body (J. 11, 11). — ಮಯ್ಯತ್ತು. -ಪತ್ತು. A body or form to come about (Grj. 4, 67). — ಮಯ್ಯಡಹು. -ಮಡಹು. = ಮಯ್ಯಡವು. (ಅನವಧಾನ, ಪ್ರಮಾದ Mr. 451). — ಮಯ್ಯಸ. -ಒಸ. (Śmd. 81). Body-subjection; body-desire, desire (Abh. P. 18, 78). — ಮಯ್ಯಸವು. -ವು. Desire to attach one's self to or lay hold of. ಮಯ್ಯಸವು ಪೂಜಿಸಿಕೊಳ್ಳು. ಮೊಗಂಮುರಿದಕ್ಕೊ ಮುನೋ ಪಾಯ್ದು (Śmd. 81 Mqb. and another MS.). — ಮಯ್ಯಸುರ್. -ಸುರ್. Green colour of the body (Ūpr. 7, 43). — ಮಯ್ಯಸೆ. Serum or marrow of the body (Rām. 3, 6, 57). — ಮಯ್ಯದ್. -ಪದ್. Adaptedness to the body: propriety (Ūpr. 7, 71); control, power, subjection (Bh. 2, 2, 3; 8, 18, 15; J. 6, 35). ಅಪ್ಪಂಗಂ... ಮಯ್ಯದಿಗೆ ತನ್ನ (Rāv. 6, after 11). — ಮಯ್ಯದು. -ಬಿಡು. To be fearless, bold, etc. (ನಿಶಂಕಿತ Śmd. Dh.). — ಮಯ್ಯದು. -ಬಿಡು. -ಬಿಡು. To take or assume a body or form (Ūh. v. 170; Ūpr. 2, 84; 7, 88; 10, 84; Rāv. 5, after 115). — ಮಯ್ಯೆರ್ಸು. -ಬೆರ್ಸು. To cause the body to swell, etc. (Ūpr. 10, 58). — ಮಯ್ಯೆರ್ಸು. -ಬೆರ್ಸು. The body to swell: to be inflated with pride; to be filled with exultation (Ūpr. 4, 47; 6, 26; 7, 88; Abh. P. 9, 56; 10, 29). — ಮಯ್ಯಸ. ? (Ūpr. 10, 84). — ಮಯ್ಯೆಗು. -ಬೆಗು. Lustre of the body (Ūpr. 1, 10; 7, 78; Rām. 1, 14, 1). — ಮಯ್ಯಂಡು. Stratagems of the body (Bh. 8, 23, 10). — ಮಯ್ಯರ. The body to enter, to enter, etc. (Grj. 2, after 108; Rāv. 11, 83, 125). — ಮಯ್ಯಿ. Sweetness or charm of the body. ದಾಯ್ಯಿಗೆ ಮಯ್ಯಿ ಕಣ್ಣಿನವು ರೂಪ (Śmd. 88). — ಮಯ್ಯಾರ. The body to approach, to approach, etc. (Rāv. 9, 17; 11, 148; Rāv. 3, after 35). — ಮಯ್ಯಾರ್ಕು. To cause the body or one's self to approach or to stand opposite, to expose one's self (Abh. P. 9, 69; 13, 120); to go near, to approach (Ūpr. 8, after 44; Rāv. 2, after 76). 2, to put to or on one's body (Rāv. 8, 124). — ಮಯ್ಯಾಲ. A loan without pledge or mortgage (My.). ಪೈಸಲುಗೊಣ್ಣು ಮನುಷ್ಯಗೆ ಮಯ್ಯಾಲ ನವ್ವರು (Prv.). — ಮಯ್ಯಾಲಪತ್ರ. A simple bond (My.). — ಮಯ್ಯರಿ. Beauty of the body (Ūpr. 2, 7; 3, 36; Abh. P. 1, 64; Bh. 4, 6, 21; 5, 9, 63; Rāv. 13, 60; J. 25, 5). ಮಯ್ಯರಿಯ ಕಾಣ್ತಿ (ಗಣ್ವರ್ Mr. 518). — ಮಯ್ಯೊಕ್ಕು. Touch of the body (Ūpr. 6, 84). — ಮಯ್ಯೊಗು. (Śmd. 83). Beauty of the body. — ಮಯ್ಯತ್ತು. To act upon the body, to affect (one), as food, medicine, etc. (My.).

ಮಯಿ mēyi. = ಮಯ್, etc. (My.). ಮುನ್ನಣ ಮಯಿ (ಕೃಷ್ಣ ದ, ಅಂಕ, ಉತ್ತಂಗ Hk.). ಹರದುಗಳೊಳಗಣ ಮಯಿ (ಪಾಸ್ತರ್, ಮದ Nr.).

ಮಯ್ಯೆ mēy-mē. (Śmd. 248). Bodiliness (?).

ಮಯ್ಯೆ mēyyi. = ಮಯಿ, etc. (My.).

ಮರ mēra. P. p. of ಮರ in ಮರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಮರಸು mērasu. To cause to wander, to spread everywhere, as a secret (My.).

ಮರುಗು mēruṅgu. (= ಮರುಗು 2). Shine, lustre (My.; T. ಮರುಗು, ಮರುಗು, smoothness, glitter, lustre; Tē. ಮರುಗು, ಮರುಗು, grease, oil, ghee; polish, lustre; see ಮಕ್ಕು & ಮೇಣ).

ಮರೆ mērē. To wander, to roam about (Bp. 1, 35; My.; Tē. ಮರುಗು; cf. ಮಡಿ 5, ಮಡಕು 3, ಮುಲು). 2, to be carried on, to last, as a feast (Bp. 28, 57).

ಮಡಿ mēra. = ಮಡಿ 2. — ಮಡಿಮಣ್ಣು ನಾರ್. N. (Bp. 28, 1).

ಮಡಿದು mēradu. = ಮಡಿ 2. P. p. of ಮಡಿ 1.

ಮಡಿಯಿಸು mērayisu. = ಮಡಿಸು, etc. To cause to shine, etc. (Bp. 4, 64; 15, 17; 57, 9, 32).

ಮಡಿವಣಿ mēra-vani. (or -ani). Display, ostentation, parade, show (Bp. 27, 75; 33, 10; 34, 36, 76).

ಮಡಿವಣಿಗೆ mēra-vangē (or -anigē). Ostentatious display; a great, able performance (Bp. 28, 69); a public procession (of marriage, of an idol of a birthday, etc. My.; Tē. ಮರವಡಿ).

ಮಡಿರು mērasu. = ಮಡಿಯಿಸು, ಮಡಿಸು. To cause to shine; to make manifest; to display; to exhibit (Bp. 13, 27; 15 sum.; 23, 12; 25, 18; 33, 33, 34; 59, 58).

ಮಡಿಹು mērahu. Shine, lustre, brightness (J. 33, 19).

ಮಡಿರು mērisu. = ಮಡಿಸು, etc. (B. 3, 2; 3, 47).

ಮಡಿ ಮೇರೆ 1. To shine; to gleam, to glitter; to become manifest, to appear (Tē. ಮರಿ, ಮಡಿ; cf. ಮರು, etc.);—to assume an ostentatious appearance. P. ps. ಮಡಿರು, ಮಡಿರು. ತೊಡೆಗಳ ರಮ್ಯವು ಮುಳ್ಳೆಗಳ, ಕಣ್ಣು ಮನೋಹರನ ಗೋಳು, ನಿರೋಧಕರ ಕೊರವೊಡನಾದಿಗಳ ಎನಿಸಿ, ಮಡಿವುಡವನ ರೂಪಂ (Śmd. 117). ಸದಗರಮದು! ಜಯಮೆ ಮಡಿವುಡು! (177). ಮಡಿಗು ಸುಮ್ಮನೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಡಿದ ಅಲ್ಲವಡುವು ಮಾತು ಅರಾರೊಡೊ (398). Bp. Ūpr. 1, 120; 4, 64; Bp. 31, 4; 33 sum.; 37, 59; 39, 42, 64; 66; 40, 23; 44, 68; 52, 41; 61, 26; Ū. Bp. 5, 4, 50, 52; 11, 6; Bh. 1, 8, 83; 1, 19, 18; Rāv. 2, 37; 5, 26, 28, 34; 6, after 11 (twice); 11, 2; Rām. 1, 13, 9; J. 2, 1, 48; 3, 6, 5; 17, 4; 25, 3, 5; 28, 18; Nn. 168; Mr. 7; ಸೂಕ್ತ. 2, to make manifest; to display; to show, to exhibit (ಎಡವು Śmd. Dh.; Ūpr. 6, 81; 7, 77, 110; Abh. P. 9, 177; Bp. 53, 10; 61, 7, 78; Rāv. 7, after 87; Śmr. 4, 63).

ಮಡಿ ಮೇರೆ 2. = ಮಡಿ. Shine, lustre; ostentation. — ಮಡಿಮಣ್ಣು. N. (Bp. 28, 15, 21; 37, 44). — ಮಡಿಮಣ್ಣು ದೇವ. N. (Bp. 27, 75). — ಮಡಿಮಣ್ಣು ನಾರ್. N. (Bp. 28 sum.).

ಮಡಿ ಮೇರೆ 3. Tossing (cf. ಮಡಿ). — ಮಡಿಮಣ್ಣು.

A staff with a hook used to toss the straw that has been trodden out by oxen, and remove it to one side (ಉತ್ತರ Mr. 372; My.).

ಮೆರ್ಚಿಸು mērcisu. = ಮೆರ್ಚಿಸು, etc. (Ūpr. 8, 21; V. 29, 35).

ಮೆಲ್ mēl. 1. = ಮೆಲ, ಮೆಲು, ಮೆಲ್ಲು. To chew, to masticate, to eat with a muttering sound, to mumble, to eat (Ūpr. 8, 41; J. 26, 57). (T. ಮೆಲ್ಲು). P. ps. ಮೆಲ್ಲು (Ūpr. 5, after 39; ಕೆವ. 4, 66), ಮೆಲ್ಲು (Bp. 1, 65). ಮೆಲ್ ಪೋದಂ (Śmd. 86). ಮೊಗದೊಳ್ ಮೆಲ್ಲಂ (163). ಮೆಲ್ಲಯ್, ಮೆಲ್ಲರ್ (87). ಮೆಲ್ಲ ತನವಣ್ಣ (J. 28, 20). ಮೆಲ್ಲ ನೊ? (Bp. 24, 58). ಬಸವ, ನೀ ಮೆಲ್ಲನೆಲು (37, 66). — ಮೆಲ್ ಮೆಲ್. rep. (J. 30, 39).

ಮೆಲ್ mēl. 2. A ripe fruit. ಮೆಲ್ಲೆನ್ನಿನಪದು ಪಣ್ಣದು (Ūt. I, 2). ಮೆಲ್ಲೆನ್ನಿನಪದು ಪಣ್ಣೆನ್ನಿನಪದನಾಮಂ (Ūt. II, 28).

ಮೆಲ್ mēl. (fr. ಮೆಲ್ಲಿತ್ತು ಕೆಂದ. 195. 213). (Tbh. of ಮುದು). = ಮೆಲು. Soft, tender, pliant, mild, gentle, kind, pleasant; slow, etc. (T. ಮೆಲ್, ಮೆಲು, thin, light). — ಮೆಲ್ಲಗೆ. A smile (Rāv. 13, 104). — ಮೆಲ್ಲಡೆ. A gentle, slow walk (Rāv. 6, 23; J. 28, 49). — ಮೆಲ್ಲಡಿ. (Śmd. 197). A gentle or soft voice or word (J. 28, 36). ಮೆಲ್ಲಡಿಗುಡು. -ಕುಡು. To utter gentle words (Rāv. 14, 35). — ಮೆಲ್ಲಡಿ. -ಅಡಿ. (Śmd. 195. 213). A soft foot (Grj. 3, 40. 75. 89; Bp. 4, 6. 16; 5, 20; 19, 22; 25, 2; 32, 30; 45, 26; 50, 26. 72; 54, 44; Ū. Bp. 5, 20; J. 4, 5; 8, 17). — ಮೆಲ್ಲರಿ. -ಲರಿ. A gentle, sweet sound. (Ūpr. 8, 68; Abh. P. 12, 27). ಮೆಲ್ಲರಿಗುಡು. -ಕುಡು. To emit a gentle, sweet sound (Rāv. 9, 59; 13, 102). — ಮೆಲ್ಲೆಲರ್. -ಎಲರ್. A gentle breeze (Rāv. 2, after 76; V. 9, 24). — ಮೆಲ್ವತು. -ಮಾತು. (Śmd. 81). A gentle, kind word. — ಮೆಲ್ವತು. -ಪಾಸು. A soft bed (11, 24; 18, 30; J. 28, 20). — ಮೆಲ್ಲಿನ್ನೆ. -ಬಿನ್ನೆ. (Śmd. 198). A pleasant, kind scholar. — ಮೆಲ್ಲಿರ್. -ಬಿರ್. A pliant bow (Ūpr. 4, 45). — ಮೆಲ್ಲರ್. (Śmd. 83). A gentle, sweet sound (Ūpr. 3, 95). — ಮೆಲ್ಲರಿ. A gentle, light rain (Grj. 3, 61; Rāv. 8, 112).

ಮೆಲಕು mēlaku. = ಮೆಲಕು 3, etc. Bringing up again for rumination. 2, (that by means of which rumination is performed): the lower jaw, or the corner of the mouth (B. 8, 24; 5, 21; ದವಡೆ, ಸ್ವಪ್ನ G.). — ಮೆಲಕಾದಿಸು. To chew the cud (C.; B. 3, 10. 16. 17. 24; 5, 14). ದನಗಳ ಮೆಲಕಾದಿಸೋಣ (ರೋಮನ್ಥ G.). — ಮೆಲಕಾಡು. = ಮೆಲಕಾದಿಸು. (My.). — ಮೆಲಕು ಹಾಕು. = ಮೆಲಕಾದಿಸು. (My.; B. 5, 22).

ಮೆಲಿ mēli. = ಮೆಲಿ 1, etc. P. p. ಮೆಲಿದು. (Bp. 15, 24. 25; 19, 81; 32, 21; 43, 65. 79; 54, 30).

ಮೆಲು mēlu. = ಮೆಲಿ 1, etc. P. p. ಮೆಲ್ಲು (Bp. 24, 58; J. 6, 47; My.). ಮದ್ಯವ ಸೇನಿಸುವಾಗ ಮೆಲುವ ಗುಗ್ಗುರಿ (ಅವದಂತ Nr.). ಇಲ್ಲಿನ್ನು, ಹುಲ್ಲು ಮೆಲ ಬಹುದೇ? — ಈಸೀಸಗಲ ದೋಸೆ ಎ ಸೇಸು ಮೆದ್ದೀ? (Prva.). ಮೆದ್ದದು (Si. 384). ಒಲಗುಣ್ಣು ನೊಟ್ಟನೇ ಮೆಲ ಜಹುದು ಎನ್ನರೊ ಮೆಲ ಬಹುದೆನ್ನೆ, ಎನ ಬೇಕು; ಮೂರ್ಖನ ಗೆಲ ದಾರದಯ್ಯ! (Sp.). See Bp. 14, 11; 18, 16; 24, 55. 68; 60, 40.

ಮೆಲು mēlu. = ಮೆಲ್. — ಮೆಲುನಗೆ. = ಮೆಲ್ಲಗೆ. (Bh. 7, 7, 39). — ಮೆಲುನುಡಿ. = ಮೆಲ್ಲುಡಿ. (Bp. 42, 25).

ಮೆಲುಕು meluku. = ಮೆಲಕು, etc. (My.).

ಮೆಲ್ಲು mēllu. = ಮೆಲಕು, etc. — ಮೆಲ್ಲಾಡು. = ಮೆಲಕಾಡು. (Rāv. 5, 78). — ಮೆಲ್ಲಾಯಸು. -ಅಯಸು. = ಮೆಲಕಾದಿಸು. (My.).

ಮೆಲ್ಲು mēl-pu. (Śmd. 248). Softness, mildness, etc. (ಮೆಲ್ಲು Ūt. II, 97; Ūpr. 8, 62; Abh. P. 10, 282; V. 8, 27).

ಮೆಲ್ಲ mēlla. Excessiveness; exceedingly, much, further (ಅಗುನ್ದಲೆ, ಕರಂ, ನೆಡೆ, ನೂಕದು, ಅಯ್ಯ, ಪೆಮ್ಮು, ನೀಡೆ, ನಾಡೆ, etc., ಅಧಿಕ ಕೆಂ. 58; T. ಮೆತ್ತ, much, very = ಮಿಗುತ್ತ; Tೆ. ಮೆಟ್ಟಿ, ಮೆಣ್ಣು, ಮಿಡ್ಡು, = ಅಧಿಕ; cf. ಮಿಗಲು, ಮಿಡ್ಡು 2, ಮೇರಾ).

ಮೆಲ್ಲ mēlla. (fr. ಮೆಲ್). = ಮೆಲ್ಲೆ. Abbreviation of ಮೆಲ್ಲನೆ. (Śmd. 229; T. ಮೆಲ್ಲ, ಮೆಲ್ಲ). — ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಕೆ. rep. = ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ. (C.; B. 5, 132. 195). — ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ. rep. = ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಕೆ. (C.; B. 4, 79. 134). — ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ. rep. (Śmd. 229). Very gently or softly; very slowly; very deliberately (Ūpr. 8, after 4 and 44; Bp. 20, 5; 26, 27; 59, 11; J. 26, 5; 28, 16; My.).

ಮೆಲ್ಲಕೆ mēllakē. = ಮೆಲ್ಲಗೆ. (C.; B. 2, 1; 5, 137. 154).

ಮೆಲ್ಲಕೆ mēllakkē. = ಮೆಲ್ಲಕೆ. (My.). ಮೆಲ್ಲಕೆ ಉಣು! ಮಲನಾ ದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನ (Prv.).

ಮೆಲ್ಲಗೆ mēllagē. = ಮೆಲ್ಲನೆ. (My.; ತನ್ನೆ, ಅದ್ಭುತ Si. 475; Tೆ. ಮೆಲ್ಲಗಾ). ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೋದವನು (ಮನ್ನಗಾಮಿ, ಮನ್ನರ Nr.). ಎಣಾ ರೊ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನ ಮಾಡುವವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ, ಚಿರಕ್ರಿಯ Si. 356).

ಮೆಲ್ಲನೆ mēl-anē 1. (Śmd. 109. 229. 389). Gently, softly; slowly; deliberately (ತನ್ನೆ, ಅದ್ಭುತ Nr.; C.; Tೆ.). ಮೆಲ್ಲನೆ ವರ್ ನುಡಿದರ್ (Śmd. 112). ಬಕನದ್ದಿರೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಟ್ಟು! (272). ಮೆಲ್ಲನೆ ಗೆಯ್ಯವ (ಕುಣ್ಣು, ಮನ್ನ Hk.). ಈಗ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾಡುವವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ, ಚಿರಕ್ರಿಯ); ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಾರ್ ಸುಹ (ಎಲಿವ್ವುತ Nr.). ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೆಲವುನೆ ಕಾಳಿಕೆಗೆ ನಾಮಂ (Kk. 51). ಮೆಲ್ಲನುಡ್ಡಳಿಪ್ಪದಿನೆ ಪೊರಪೊಣ್ಣುವನು (74). See Ūpr. 3, 15. 53; 8, 30. 59; Bp. 1, 53; 3, 15; 32, 25. 89; 57. 75. 82; Rāv. 12, after 41; 13, 8; 13, after 95; J. 5, 59; 26, 4; 28, 26; 29, 7; 30, 29; B. 3, 51; 5, 137.

ಮೆಲ್ಲ ತು (mēl-itu). = ಮೆಲ್ಲಿತ್ತು. (Śmd. 96). That which is soft, mild, etc. ಮೆಲ್ಲಿತಹುದು (ಕೋಮಲ, ಮೃದುಲ, ಮೃದು Nr.). ಮೆಲ್ಲಿತಲ್ಲದಲರ್ (Rāv. 2, 35). Plural: ಮೆಲ್ಲಿದುವು (Śmd. 117). ಮೆಲ್ಲಿದುವಪ್ಪ ಕಾಲ ತಲಮುಂ ಕಡುವೆಟ್ಟಿದುವಪ್ಪ ಹಸ್ತಮುಂ (117).

ಮೆಲ್ಲಿತ್ತು (mēl-ittu). = ಮೆಲ್ಲಿತು. (Śmd. 96; ಮೆಲ್ಲು Ūt. II, 97; ಮೃದು ಕೆಂ. 50; Grj. 3, 101).

ಮೆಲ್ಲಿದ mēllida. A gentle, etc., man. ಮೆಲ್ಲಿದಂ (Śmd. 184).

ಮೆಲ್ಲು mēllu. = ಮೆಲ್, etc. (My.). P. p. ಮೆಲ್ಲು (My.). ಧರೆ ಬೀಜಂಗಳ ನುಂಗಿ, ಬೇರಿ ಪೊಲವೆಲ್ಲಂ ಮೆದ್ದೊಡಂ, ಗಣ್ಣಿ ಹಣ್ಣಿರನ್ ಅತ್ಯುಗ್ಗದಿ ಶಿಕ್ಷಿಸರ್, ಪ್ರಜೆಗಳಂ ಭೂಪಾಲಕಂ ಪಾಧಿಸರ್, ತರುವೇ ವಣ್ಣಳ ಮೆಲ್ಲಿ, ಮಾತೆ ಎಪಮಂ ಪೆತ್ತರ್ಥಕಂಗೂಡಿಸರ್, ಹರ ಕೊಲ್ಲರ್ ವರ ಕಾಯ್ದನೆ? (Śk. 20).

ಮೆಲ್ಲಿ mēlli. = ಮೆಲ್ಲ. Slowly (My.).

ಮೆಲ್ಲಿಗೆ mēlligē. = ಮೆಲ್ಲಿಗೆ, q. v.

ಮೆಳ್ mēl. (ಮೇಳ್?). Bewilderment, etc. (cf. ಬೆಳ್ಳೆ ೪ or ಬೇಳ್ 39). — ಮೆಳ್ಳಡೆ. The state of being bewildered, etc. (ಮರುಳ್ಳನ ಕೆಂದ. II, o. r. ಮೆಳ್ಳಡೆ; ಮರುಳ್ಳನ Kk. 86). — ಮೆಳ್ಳಡೆ. = ಮೆಳ್ಳಡೆ, q. v.

ಮೆಳ್ ಮೆಳ್ಳೆ. (= ಮಡಿ 2). A bush, a clump, a thicket (ಕುಂಟ Nr.; Ūpr. 5, after 39 & 64; ಕೆವ. 4, 23; Bh. 2, 2, 57; 7, 17, 26; My.; see ಬಲು). ಹನೆಯಿಲ್ಲದ ಮೆಳ್ ಬಳ್ಳಿ ಗಿಡಗಳ

(ಗುಲ್ಮ Nr.). ಹಲವು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಬ್ಬಿದನ್ವಾ ಮೆಳಿಗಳು (ಪಲವು ಲತಾ ವೇಷ್ಯಗುಲ್ಮ Nr. 162). ಚಿತ್ರದ ಮೆಳಿ (ವೇತಸ G.). ಮೆಳಿಯಲಿಕ್ಕಿದ ಜೇನು, ತೊದ್ದ ಕಲಿತನ್ವಾ ಎದ್ದು, ಉಚ್ಚಸ್ವಮಾಗಲು ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವು, ಸರ್ಪ ಕಾಯ್ದು ಧನಮುಂ, ಲುಬ್ಧಿಂಗಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಮುಂ, ಹೊಲೆಪಾಟಿನ್ನಲಿ ಕೂಡಲಿಕ್ಕಿ, (ಕೂಡಲಿಕ್ಕಿದ್ದು) ಪರಂ ಬೇಡಾಗ (ಅದು) ತಾಂ ಪೋಪ ಪೋಗ ಗದಾಸೇನುಣ್ಣದೆ ಪೋಪದಯ (86. 80). ಚಳಿಗಲ್ಲದ ಕಮ್ಮಿಳಿ ಮೆಳಿ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು? ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು? (Priv.). — ಮೆಳಿದೋಡು. — ತೋಡು. To grow luxuriantly (V. 37, 69).

ಮೆಳು ಮೆಲ್ಲೆ. = ಮೆಳು. 2, a squinting man. ಕುರುಡ ರೋಗಿ ಮೆಳುನೇ ತ್ರೇಷ್ಯ (Priv.). — ಮೆಳುಗಣ್ಣು. = ಮೆಳುಗಣ್ಣು. (My.).

ಮೆಳುಸು ಮೆಲ್ಲಿಸು. (= ಮೆಳುಸು). To move round (v. t.), to cause to revolve, to roll, as the eyeball (Bp. 1, 49; 32, 25; 49, 20; 59, 11).

ಮೆಳು ಮೆಲ್ಲೆ. = ಮೆಳು No. 1. Rolling; looking obliquely, squinting (Tē. ಮಲ್ಲಿ). — ಮೆಳುಗಣ್. — ಕಣ್. = ಮೆಳುಗಣ್ಣು. (Bp. 58, 49). — ಮೆಳುಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. An eye the ball of which continually turns to all sides; a squint-eye (My.). ಮೆಳುಗಣ್ಣಿನವನು, a man with squint-eyes (ವರಿ ರ, ಕೇಕರ Nr.; 81. 199).

ಮೆಲಿಸು ಮೆಲ್ಲಿಸು. (ಮೆಳುಸು). = ಮೇಲಿಸು, ಮೊದಲು. Said to be Tbh. of ಮೂಡ ಕೆಂದ. 347, or ಮೂಡ 360. 364. 369; p. 369 the word, according to the MSS., appears as ಮೆಳುಸು; cf. K. ಕದಲೆ = 8k. ಕಲಿರ, ಕರೇರ. Black pepper (T. ಮರಿಯುರ, ಮಳಗು, ಮುದುಗು; M. ಮಳಗು, ಮುಳಗು; Tē. ಮರಿಯು; Tu. ಮುಣಜಿ). ಪದಗನ್ನಡದ ಪುಮಂಗೊಳಿ ಕೊಡೊಸಕ್ಕ ದಮಂ ತಗುಳ್ಳಿ ಜಾಣ್ಣಿದ ಮುತ್ತುಂ ಮುದುಂಗೋದನ್ನಿರೆ ಪೇದ್ದಿ ದಾಗವಿಗ ಕವಿತೆ ಬುಧರನ ಎರ್ಡಗೊಳಿಸುಗುಮೇ? (86md. 78; Kāvya. I, 1b, 24, where ಮೊದಲುಂ). See a. ಮೂಗೋಡು.

ಮೇ ಮೆ. 1. = ಮೇಯ್, ಮೇಯು. To graze, to eat grass, to browse, to feed, to eat (ತೀರ್ಯಕ್ಕಾದನ ಕೆಂದ. Dh.; Bp. 60, 22. 24; T., M. ಮೇಯ್, Tē. ಮೆಯ್ಯು, ಮೇಯು). P. p. ಮೇದು (Upr. 4, 48; Rāv. 5, 78; 9, 26). ಮೇದತ್ತು (ಕೆಂದ. 265 Cm.). ಕಣ್ಣಿರವಂ ಪುಲು ಮೇವದೆ (Bp. 11, 11). ಮೇದುದು (Rāv. 9, 26).

ಮೇ ಮೆ. 2. = ಮೇಲ್, etc. That which is above, etc. (Tē., M.). — ಮೇಗಡೆ. — ಕಡೆ. The upper side (Bp. 22, 15; My.). — ಮೇಗರೆ. — ಕರೆ. The upper border: the upper side (Bh. 3, 6, 48; 8, 4, 22). 2, superficialness, shallowness: sham (4, 2, 7; 8, 23, 28). — ಮೇಗಾಲು. — ಗಾಲು. The main guard (My.). — ಮೇಗಾರ್. — ಕಾರ್. ಮೇಗಾಲು. The upper side of the foot; the instep; the forepart of the foot (ದಾದಾಗ್ರ, ಪ್ರಪದ Nr.; Abh. P. 13, after 54; Bp. 43, 86; My.). ಕೀದ ಕೇವ ಬೇಡ, ಮೇಗಾಲು ಪದಾಸ ಬೇಡ (Priv.). — ಮೇಗಾವಲು. Guard, supervision (Rām. 6, 6, 8). — ಮೇಗಾಳಿ. Wind that has passed over any object (Bh. 1, 9, 10). — ಮೇಗಿಯ್. — ಕೆಯ್. The back of the hand; the metacarpus (ಕರಧ, ಮಣಿಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕದುಕುಣಿಕೆಯನ್ನಮಾಗುಳ್ಳ ಕೆಯ್ಯ ಹೊದಿಗು Nr.; ಕರೋರ್ಧ Mr. 322; My.). — ಮೇಗಿಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ಯು. = ಮೇಗಿಯ್. (My.).

ಮೇ ಮೆ. 3. The baa or bleating of sheep and the cry of goats (My.; T. ಪೇಯ್).

ಮೇಕಲ ಮೆಕಾಲ. N. of a mountain; N. of a people.

ಮೇಕಲಕನ್ಯಕೆ ಮೆಕಾಲ-ಕನ್ಯಕೆ. The Narmada river.

ಮೇಕಲಕನ್ಯಕೆ ಮೆಕಾಲ-ಕನ್ಯಕೆ. The Narmada river (ರೇವೆ, ಸಮರ ದ Mr. 414).

ಮೇಕು ಮೆಕು. (Superiority): rivalry (My.).

ಮೇಕು ಮೆಕು. A peg, a tent-pin, a small stake, a nail (My.; Tē., T.; Mhr., H. ಮೇಕು).

ಮೇಕೆ ಮೆಕೆ. A she-goat (My.; Tē.; Sk. ಮೇಕ, a he-goat). ನೂಕಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಮೇಕೆ ಕಾಯೋದು ರೇಸು (Priv.). — ಮೇಕೆಯೊಲ್ಲದ ಗಡ. — ಒಲ್ಲದ. The tree Justicia ganderussa & adhatoda (ಮೈದ್ಯಮಾತ್ರ, ಸಿಂಹ, ವೃಷ, ಅಪಿರಾಷ, etc., ಅತ್ತ ಸರದ ಗಡ, ಅಡುಸೋಗಿ, ಅಡು ಮುಟ್ಟಿದ-81. 147).

ಮೇಬಲಿ ಮೆಖಾಲೆ. A waist-band; a girdle, a zone; the zone of a woman; the triple zone worn by the first three classes (ಕಂಕಣ, ಉದಿವಾರ Nr. 45; ಕಾಂಚಿ, ಉದಿವಾರ Nr. 118). 2, a thing that surrounds: a woman's cloth (ವಸ್ತ್ರ, ಸೀರೆ 118). 3, a sword-belt; a sword-knot or string fastened to the hill. 4, the edge or top of a mountain (ಪರ್ವತದಗ್ರ, ಮಟ್ಟ ದ ಮಡಿ 118). 5, the buttock (ಅಫನ, ಪಿಳಿ); the hips.

ಮೇಗ ಮೆಗ. Tbh. of ಮೇಘ. (My.).

ಮೇಗು ಮೆಗು. = ಮೇಗಿ (ಕೆಂದ. 145), ಮೇಂ (198), ಮೇಲಿ, etc. The upper side, the surface, etc. (T. ಮೇಕ್ಕು; see ಮೆಯ್-; Bp. 6, 9; 55, 52). Declension: ಮೇಗಿ (ಕೆಂದ. 135; Upr. 5, 109; Bp. 38, 58; My.), ಮೇಗ (My.); ಮೇಗಣಿ (ಕೆಂದ. 135); ಮೇಗಣ್ಣಿ (ಕೆವ. 2, after 47). ಅಡಿಮೇಗುಗರ್ (ಕೆಂದ. 198). ಮೇಗಣಿ ವೆಸರು, *anātha* for "above" etc. (ಉಪರಿಪಾತ್, ಉಪರಿ, ಊರ್ಧ್ವ); ಮೇಗಣಿಯ್ಯ ಮೇಗಣಿ ದಾಗಿ (ಪ್ರಕಾಣ್ಣಿ HIA.). ಮುದ್ದದ ಮೇಗಣಿ ನಾ (ಕಾರೋತ್ತಿ ರ, etc.); ಮೇಗಣಿ ದಿನದಲ್ಲಿ (ಪರೋದ್ಯವ); ಮುದಿಯ ಮೇಗಣಿ ಮು ತ್ರಿನ ಸೆಣ್ಣು (ವಾಲಪಾತ್ಯೆ, etc. Nr.). ಬಿಟ್ಟಿದ ಮೇಗಣಿ ನಲ (ಅಧಿಕ್ಕ 81. 117; My.).

ಮೇಗಿ ಮೆಗಿ. = ಮೇಗು (ಕೆಂದ. 145), etc., ಮೇಲಿ (348 Cm.; My.). See Upr. 5, 51. 107; Bp. 45, 3; 46, 6; 49, 12; 50, 75; 57, 2; 6-.

ಮೇಘು ಮೆಘಾ. = ಮೇಗ. A cloud (ನೀರ್ದೇರ್, ಮುಗರ್ Kk. 12; ನೀರ್ದೇರ್, ಮುಗರ್, ಮೋಡ ಕೆಂ. 14; ಮೋಡ 95). 2, a mass, a multitude. 3, the fragrant grass *Cyperus rotundus* Lin. ಮೇಘ ನೋಡಿ ನಮಲು ಕುಣಿದರೆ ಗೂಗಿಯ ನೋಡಿ ಕೋಡ ಕುಣಿಯುತ್ತಿನ್ನ (Priv.). 4, N. of one of the six rāgas or musical scales (see Bp. 19, 8).

ಮೇಘಕುಸುಮ ಮೆಘಾ-kusuma. Water (ಉದಕ Mr. 404).

ಮೇಘಗರ್ಜನೆ ಮೆಘಾ-garjanē. Thundering, thunder (My.).

ಮೇಘಜಾಲ ಮೆಘಾ-jāla. A mass of clouds, thick clouds.

ಮೇಘಜ್ಯೋತಿ ಮೆಘಾ-jyōti. Lightning.

ಮೇಘಧಮ್ನರ ಮೆಘಾ-dhambara. = ಮೇಘಾಧಮ್ನರ. A mass of clouds (Upr. 4, after 42; Mhr.). 2, a parasol, an umbrella (ತದ್, ಕೊಡೆ, ಫತ್ತ್ 81.; Upr. 4, after 42; Rāv. 6, after 11). 3, cloud-drum: thunder (Sk.).

ಮೇಘತಿಮಿರ ಮೆಘಾ-timira. Darkness resulting from a clouded sky, cloudy weather.

ಮೇಘದೂತ ಮೆಘಾ-dūta. Cloud-messenger; — a poem by Kālidāsa (My.).

ಮೇಘದ್ವಾರ ಮೆಘa-dvāra. The sky (My. Amara).

ಮೇಘಧ್ವನಿ ಮೆಘa-dhvani. The muttering of clouds: thunder (ಪರ್ವಣ್ಯ, ಮುಗಲ ಗರ್ಜನೆ Nr. 57; ಅಧ್ಯಗರ್ಜನೆ 135).

ಮೇಘಧ್ವಾನ ಮೆಘa-dhvāna. = ಮೇಘಧ್ವನಿ. (ಮೊದಲು Kk. 12).

ಮೇಘನಾದ ಮೆಘa-nāda. Thunder; — making a noise like thunder. 2, N. of a son of Ghaṭōtkāca (J. 2, 35. 40).

3, the plant *Amaranthus polygonoides*. 4, the palāśa tree, *Butea frondosa*.
 ಮೇಘನಾನಾಡುನುಲಾಸಿ *mēghanāṇḍa-anulāsi*. Rejoicing in the rumbling of thunder-clouds: a peacock.
 ಮೇಘನಾನು *mēgha-nāma*. The grass *Cyperus rotundus* Lin.
 ಮೇಘನಿನದ *mēgha-ninada*. (= ಮೇಘನಾದ). Thunder. 2, = ಕುರುಕನಲಿ, q. v.
 ಮೇಘನಿರ್ಘೋಷ *mēgha-nirghōṣa*. Thunder.
 ಮೇಘನುಪ್ಪ *mēgha-pushpa*. Water.
 ಮೇಘಮಣಿಲ *mēgha-maṇḍala*. The sphere of the clouds, the atmosphere (My.; B. 5, 143).
 ಮೇಘಮಾಲೆ *mēgha-mālē*. A line or succession of clouds, gathering of clouds.
 ಮೇಘವರ್ಣ *mēgha-varṇa*. The hue of a cloud: ash-colour (My.). 2, N.
 ಮೇಘವರ್ಣಕ *mēgha-varṇaka*. = ಮೇಘನಾದ No. 2. (J. 2, 44).
 ಮೇಘವಹ್ನಿ *mēgha-vahni*. Lightning. See ಸಿಡಿಲ.
 ಮೇಘವಾಹನ *mēgha-vāhana*. Indra. 2, Śiva.
 ಮೇಘವಿಷ್ಣುಚೈತ್ರ *mēgha-visphūrjita*. Thunder. 2, N. of a vr̥ṣṭi (Ch.).
 ಮೇಘಾಗಮ *mēgha-āgama*. Approach of clouds: the rainy season (Ūpr. 4, 31; Rām. 4, 6, 4).
 ಮೇಘಾಗ್ನಿ *mēgha-agnī*. = ಮೇಘವಹ್ನಿ. (ಸಿಡಿಲ ಸಿಮ. 107).
 ಮೇಘಾದಮ್ಬರ *mēgha-ādambara*. = ಮೇಘದಮ್ಬರ. A mass of clouds; the lowering of the clouds (Mhr.). 2, an umbrella. 3, thunder. 4, a mass of drums.
 ಮೇಘಾದ್ರ *mēgha-adhva*. The sky (ಅಕಾಶ G.).
 ಮೇಠ ಮೆಥಿ. ಮೇಠಾ. = ಮೇಠ, ಮೇಠು (ಸಿಮ. 198), ಮೇಠ, etc. The upper side, etc. — ಮೇಠಗಾರ. — ಕಾರ. (ಸಿಮ. 198, 199). = ಮೇಠಗಾರ. ಉದ್ಧರಣೆ ಬಿಗಿದ ಮೇಠಗಾರ (199 Mdb.). — ಮೇಠಗಾಯ. — ಕಿಮ. (ಸಿಮ. 198, 199). = ಮೇಠಗಾಯ.
 ಮೇಠಕ *mēṭhaka*. Dark-blue, dark-coloured, black; — dark-blue colour, black (ಕರಕ, ಪಚ್ಚಯ ವರ್ಣ Nn. 60). 2, an eye of a peacock's tail. 3, a wild mountaineer (ಕರಕ, ಶಬರ 60). 4, a cloud (ಬರಕ, ಮೇಠ 60). 5, moon-light (ಕಾಮದಿ, ಬರಕಿಂಗಲು 60).
 ಮೇಠಕಶಿಲ *mēṭhaka-śaila*. A black hill (ಸೇವ. 4, 3).
 ಮೇಠಕಿತ *mēṭhakita*. Become black (ಸೇವ. 2, 51).
 ಮೇಜವಾನಿ *mējavāni*. Entertaining, feasting, receiving hospitably (My.; B. 3, 94; 4, 21, 122; Mhr., H.).
 ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ *mējistrēṭ*. Magistrate (My.; Si. 55).
 ಮೇಜು *mēju*. A table (My., Br.; Mhr., H.; B. 4, 188; 5, 140, 285); — dinner (My.); — the stake or sum played for at dice (My.). — ಮೇಜು ಕಟ್ಟು. To stake (My.).
 ಮೇಜೋಡು (ಮೆ-ಜೊಡು). A stocking, a pair of stockings (My.).
 ಮೇಟಿ ಮೆಟಿ. 1. Loftiness, greatness, excellence, superiority (Bp. 35, 55; 51, 75; 54, 17; J. 6, 37; Tē.; T. ಮೇಟಿವ್ಯ; see ಮೇಡು). 2, a big man, a chief, a head (Bp. 9, 12; 16, 5; Tē., T.; see ಮೇಯ). 3, a head-servant (My.; T., a supposed Anglicism from "mate").

ಮೇಟಿ ಮೆಟಿ. 2. = ಮೇಲೆ. The plough-tail (My.; Tē. ಮೇಡಿ; T., M. ಮೇದ). ಮೇಟಿ ಬಲವದ್ದರ ಕೋಟಿ ಗಲ ಬಹು (Prv.). — ಮೇಟಿಪಾಲು. = ಮೇಟಿಪಾಲು. (My.).
 ಮೇಟಿ ಮೆಟಿ. Tbh. of ಮೇಡಿ. (ಮೇಡಿ Nr.; ಮೇಡಿ Mr. 872, o. r. ಮೇಡಿ, ಬಲೇನಾಲಿ, ಮೇಡಿ Hā.; ಮೇಡಿ Si. 303; My., also ಮೇಟಿವ್ಯ, ಮೇಟಿಮರ).
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. = ಮೆಡಿ, ಮೇಡಿ, ಮೇಡಿ, ಮೇಡಿ. A pillar, a post; — a pillar in the middle of a threshing-floor to which oxen are bound; — a post to which cattle are tied; — a prop for supporting the shafts of a carriage.
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. The glomerous fig tree, *Ficus racemosa* (Tē. = ಉದ್ಧರಣೆ). 2, the opposite-leaved fig tree, *Ficus oppositifolia* Roxb. (ಕಾಕೋಡುಮ್ಬರಿಕೆ, ಫಲ್ಲ, ಮಲಕ, ಜಫನೇಫರಿ Si. 137, see ಬ್ರಹ್ಮ).
 ಮೇಡು ಮೆಡು. Height; rising ground, a hillock (T., M.; My.; T. ಮೇಡು, an artificial mound; Tē. ಮೇಡಿ, accumulation, alluvial soil; cf. ಮಟ್ಟು, etc., ಮಾಟು 4, ಮೇಡಿ 1).
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. = ಮೇಡಿ, etc. See Mr. a. ಮೇಡಿ.
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. The penis. 2, a ram.
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. = ಮೇಡಿ, ಮೇಡಿ, etc. What is above: above; upwards; further; and, besides; or (ಎಕರಾರ್ಥ ಸಿಮ. 397; ಎಕರಾರ್ಥ 52. 95. 105 Cm.; ಅದಲ್ಲದೆ 52. 82. 86. 225 Cm.; M. ಮೇಡಿ). See ಸಿಮ. 59. 68. 83. 127. 177; Ūpr. 4, 31; Bp. 20, 41; 46, 34; S. 58; Bh. 1, 20, 60; 2, 13, 34, 38; Rā. 13, 84; J. 4, 66; 28, 2, 57; 29, 38. — ಮೇಡಿವ್ಯ. To bend or turn upwards (Rā. 9, 29).
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. = ಮೇಡಿ. Tbh. of ಮದನ. Bees, wax (C.; Mhr.; B. 3, 63; T., M. ಮೇಡಿ, ಮೇಡಿ; see ಮೇಡಿ); — oily dirt (My.; Mhr.); — gum, resin (My.). ಜೇನುಮೇಡಿ (ಮೇಡಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಸಿಮ. 334; My.). ಎಲವದ ಮೇಡಿ (ಸಿಮ. 133). ಮೇಡಿಗವುಟ. Waxed cloth (My.); a rain-coat (My.). — ಮೇಡಿಬತ್ತಿ. A wax-candle (My.; Si. 231); any candle (My.).
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. = ಮೇಡಿ, q. v.
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. = ಮೇಡಿ 2. (My.). — ಮೇಡಿಪಾಲು. The share of the crop which is given to the person who assisted the owner in ploughing, etc. (My.).
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. To be up to: to liken, etc. ಮೇಡಿಮವುಡು (ಎಕರ Ūt. II, 41).
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. = ಮೇಡಿ, etc. (Bp. 39, 36; Bh. 1, 8, 5, 16). ಅಭಿಮೇಡಿ ಅಭಿಮೇಡಿ ಎನ್ನದೆ ಕೆಯ್ಯಾರಿ ಮಾಮು, ಮೇಡಿ ಎದರೆ ದ್ವು ಕಾಮು; ನೀನಾಕ ಎನ್ನದೆ ಧನ್ಯಾದಿಗಕ ಅರ್ಥಮಂ ಪಾರ್ವದು, ಮೇಡಿ ಧನ್ಯವ ಹೊಯ್ಯದು; ಅತ್ತೇರಿತನ ಎನ್ನದೆ ಬಯ್ಯದು, ಮೇಡಿ ಬೇಡನ್ನು ಬಿಡುಹ (Nr.).
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. = ಮೇಡಿ. A kind of palankeen (Mhr. ಮೇಡಿ; B. 5, 39. 40. 286).
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. (ಸಿಮ. 48). = ಮೇಡಿ. Tbh. of ಮೇಡಿ (372, o. r. ಮೇಡಿ).
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. A ram.
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. = ಮೇಡಿ, etc. (Sk.).
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. = ಮೇಡಿ, etc. (Sk.).
 ಮೇಡಿ ಮೆಡಿ. = (ಮೇಡಿ), ಮೇಡಿ, ಮೇಡಿ. A man who plaits baskets, mats, etc. of bamboo

splits, a man of the basket-maker-caste (ಗವದಾಗ ಸಿಂ. 58; ಚವಕಾರಕ, ವಂಶಜ್ಞೇದಿ Mr. 377; My.; cf. the terms a. ಮೇರೆ?). — ಮೇದಗೇರಿ. -ಶೇರಿ. A street where Médas live (My.). — ಮೇದರವ. -ಅವ. = ಮೇದ (My.; Tē.). — ಮೇದರವಳು. -ಅವಳು. A Méda woman (Üb. 94; My.).

ಮೇದ ಮೆದಾ. Fat (ವಸೆ, ನೇರ Mr. 398; see ಮೇದಸ). 2, a particular mixed caste: the son of a Vaidéha by a Kārāvara female.

ಮೇದಕ ಮೆದಾಕಾ. *Spirituos liquor used for distillation.*

ಮೇದರ ಮೆದಾರಾ. = ಮೇದ, etc. (My.; Tē.). See ದೀಪ. — ಮೇದರಕೇತಿದೇವ. N. (Bp. 37 sum.; 37, 1. 11. 37). — ಮೇದರಕೇತಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8).

ಮೇದಧಿ ಮೆದಾಸ. = ಮಜ್ಜೆ, ಮಿದುಮ, ಮಿದುಳು, ಮೆದಮ, ಮೆದಳು, ಮಿದುಳ, ಮಿದುಳು, ಮೇದ. Fat, marrow, lymph, brain (ನೇರ Hlā.).

ಮೇದಾರ ಮೆದಾರಾ. = ಮೇದ, etc. (S. Mhr.; ಗವದಾಗ G.). — ಮೇದಾರವಳು. -ಅವಳು. A Médāra woman (G. 378).

ಮೇದಿನಿ ಮೆದಿನಿ. The earth, land, ground (ಎಳೆ, ಬೂವಿ, ಬುವಿ, ದರೆ, ನೆಲ, ತಿರೆ, ರಸ್ತೆ ವಸತಿಗಳ, ಪೊದೆ ಸಿಂ. 37). — ಮೇದಿನಿಯ ಸುತ. Sita (J. 18, 6).

ಮೇದಿನೀಪಾಲ ಮೆದಿನಿ-ಪಾಲ. A king (J. 4, 51).

ಮೇದಿನೀಶ ಮೆದಿನಿ-ಶಾ. A prince, a king (Bp. 53 sum.; 53, 75).

ಮೇದಿನೀಶ್ವರ ಮೆದಿನಿ-ಶೇವರಾ. = ಮೇದಿನೀಶ. (Bp. 3, 86; 57, 17; 58, 30).

ಮೇದಿನೀಸುರ ಮೆದಿನಿ-ಸುರಾ. A Brāhmaṇa (Bp. 3, 52; 57, 77).

ಮೇದು ಮೆದು. P. p. of ಮೇ1, ಮೇಯು. (My.).

ಮೇದುರ ಮೆದುರಾ. Fat; smooth, soft, bland, unctuous;—thick, dense.

ಮೇದೆ ಮೆದೆ. A root resembling ginger, said to be one of the eight principal medicines. See ಅಪ್ಪವರ್ಗ.

ಮೇಧ ಮೆಧಾ. A sacrifice. (See ಅಪ್ಪ, ತುರಗ, ನರ, ಪುರುಷ).

ಮೇಧಸ್ ಮೆಧಾಸ. = ಮೇಧ.

ಮೇಧಸ ಮೆಧಾಸಿ. N. of a plant (ಉರಿಯ ಮರ Mr. 118, o. r. ಮೇಘಸ).

ಮೇಧಾಪತ್ನೀ ಮೆಧಾಪತ್ನಿ ಮೆಧಾ-ದಕ್ಷಿಣಾ-ಮೃತಿ. A person clever in bestowing wisdom: Śiva (My.).

ಮೇಧಾವನ್ತ ಮೆಧಾ-ವಾನ್ತ. An intelligent, wise man (My.).

ಮೇಧಾವಾನ್ ಮೆಧಾ-ವಾನ್. = ಮೇಧಾವನ್ತ. (My.).

ಮೇಧಾವಿ ಮೆಧಾ-ವಿ (-ವಿನ್). Possessed of mental power, intelligent, wise, judicious; a learned man, etc. 2, N. of a king (J. 28, 14). 3, = ಗೋಪೀಶ್ವರನ (Bp. 3, 54).

ಮೇಧಾವಿನಿ ಮೆಧಾವಿನಿ. An intelligent female. 2, N. (J. 28, 59; 29, 40).

ಮೇಧಿ ಮೆಧಿ. = ಮೇಠ, etc. A pillar in the middle of a threshing-floor to which oxen are bound.

ಮೇಧಿ ಮೆಧಿ. ಮೇಧಾ. Understanding, intelligence, prudence, wisdom.

ಮೇಧೋದೇಶ ಮೆಧಾ-ಹೊತ. A sacrificial priest: N. of a brahmarākṣasa (J. 16, 23. 24).

ಮೇಧ್ಯ ಮೆಧ್ಯಾ. Fit for a sacrifice, fresh from blemish, as a victim. 2, clean, ritually pure, not defiling by contact or by being eaten. See ಅ.

ಮೇನ ಮೆನಾ. = ಮೇನ. A kind of palankeen (My.; 3ನೇ, etc., ಅಪ್ಪ, ದೇವಿ, ಪಾಲಕಿ Si. 275; M. ಮೇನಾಪು).

ಮೇನಾತ್ಮ ಮೆನಾಕ-ಆತ್ಮಜೇ. *Pārvatī.*

ಮೇನಾತ್ಮರು ಮೆನಾಕ-ಆತ್ಮ-ರುಹೆ. *Pārvatī* (ಗೌರ Mr. 12). ಮೇನಕೆ ಮೆನಾಕೆ. ಮೇನಕಾ. N. of an *Apsaras*, wife of *Himālaya* and mother of *Pārvatī*.

ಮೇನೆ ಮೆನೆ. ಮೇನಾ. = ಮೇನಕೆ. (Grj. 2, 106; Ü. Bp. 36, 16).

ಮೇಪು ಮೆಪು. = ಮೇಪು, etc. — ಮೇಪುಗಾಡು. -ಕಾಡು = ಮೇಪುಗಾಡು. (Üpr. 8, after 4).

ಮೇಯ ಮೆಯ. = ಮೇ1, etc. P. p. ಮೇಯು (Bp. 80, 34).

ಮೇಯ ಮೆಯಾ. To be measured, measurable;—capable of being estimated, discernible. See ಅ, ಅನು.

ಮೇಯಿಸು ಮೆಯಿಸು. (Sind. 25). = ಮೇಸು. To graze (v. t.), to feed, to cause (animals) to eat (C.). ಮೇಯಿಸಿದಂ (Sind. 64). ಜಗುನೆಯ ತವಿಯಲ್ಲಿ ತುಮಾಕ ಮೇಯಿಸಿದಂ (278). ಮುನ್ನು ಹಸುತುಗಳು ಮೇಯಿಸಲೆ ಪಟ್ಟಿ ಕ್ಕಲ (ಅ3ತ, ಗವೇನ Si. 318). ಕುದಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊತ ಕೊನ್ನು ಮೇನಿ. ಅತವಿಯೆಳಗಿನ ಗಿಡಗಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಿ (B. 2, 45). ದನಾ ಮೇಯಿಸುವವನಿಗೆ ಫನ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಮೇಯು ಮೆಯು. = ಮೇ1, etc. To graze (v. i.); etc. (My.). P. p. ಮೇದು (C.). 3rd person imperfect ಮೇದು ಮೇಯಿತು (My.). ಗಣ್ಣುಗುಟ್ಟಿ ಮೇದು ಬರುತ್ತೆ ತನಕ (B. 2, 6). ಅಡುಗಲು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಮೇದು (3, 10). ಮೇಯಿತು (G. 424). ಮೇದ ಮೇಟಿ ಹೋದ ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. — ಕತ್ತ ಮೇದ ಮತ್ತೆ ಮೇವಿಲ್ಲ. — ಉದ್ದು ಮೇದ ಕತ್ತೇ ಹಾಗೆ ಬುಧಿಹೀನನು. — ಬೇರಿ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ ಕಾಯೇದು ಯಾರು? — ಆದೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟು ಮೇಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಇದುವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೇಯುವುದು ಲೇಸು (Prvs.).

ಮೇರು ಮೆರು. N. of a fabulous mountain, said to form the central point of Jambudvīpa and to be 84,000 *prajāsas* high (ಸುರಗಿರಿ, ಕನಕಾದ್ರಿ Mr. 29; Abh. P. 5, 91; Bp. 57, 68; see ತಕ್ಕುಕ್ಕಿದಾಡಲು). 2, the large middle gem of a necklace. ಮೇರುವಿಂಗಳೆಯಿಲ್ಲ, ಧಾರುಣಿಗಿ ಪಯಿಲ್ಲ; ಕಾರದೆ ಕರಪ್ಪ ಹಿರಿಯರ ಸಂಸರ್ಗಮ್ ಅರಿವ್ವಮ್ ಅಫಕಂ! (8p.).

ಮೇರುವಸ್ತು ಮೆರು-ಪ್ರಾಸಾರಾ. A term for a representation of all the possible combinations of a metre (Mr. 367).

ಮೇರುವ ಮೆರುವೆ. A pile, a pyramid, a high top (Ü. Bp. 5, 3. 4; cf. ಮೇರು? or ಮೇರುಗಿ).

ಮೇರೆ ಮೆರೆ. (Tbh. of ಮುರ್ತು). A boundary, a limit, an edge, a verge; an end;—the bounds of propriety, moderation;—manner;—extent, rate (ಅನ್ತಃ ಸಿಂಧ. 366 C. ಸಂಸ್ಕಾರ, ಮುರ್ತಾದೆ, ಧಾರಣೆ, ಸ್ಥಿತಿ Nr.; C.; Tē., M.; T. ಮೇಠ, Mhr. ಮೇಠ). 2, sphere, region, place of habitation (ಹಳ್ಳಿ, ಇಕ್ಕು, ಇಮ್ಮು, etc., ಅತ್ತಯ Si., Kk. 64). 3, devotion, prayer (B. 5, 293). ಹೊಲಮೇರೆ (ಅವಧಿ, ಅಫಾಟ, ಸೀಮಾ, ಸೀಮೆ Hlā. ಹೊಲದ ಮೇರೆ (ಸೀಮಾ, ಸೀಮೆ Nr.). ಈ ಮೇರೆ ತಿಳಿಯ ಸಕ್ಕರು (Si. 36. 276); ಈ ಮೇರೆ ಉಪಿಸ ತಕ್ಕರು (385). ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ (ನಿರವಧಿ G.). ಕರೆದು ಕೆಮ್ಮದು ಬಿಳಿದು ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮುನ್ನು ಹಲವ ತರದು ಇರುತ್ತದೆ (B. 1, 1). ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದವರು ಈ ಮೇರೆಗೆ ಕೆವಿ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ (1, 11). ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ ನ್ನು ಮನುಷ್ಯರು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಕೇವು ಬದುವು (2, 5). See Bh. 5, 1, 6; J. 10, 34; B. 2, 13. 14. 32. 36. 38. — ಮೇರೆ ಕಟ್ಟು. To fix boundaries (My.). — ಮೇರೆಕಲ್ಲು. A boundary-stone (My.). — ಮೇರೆ ತಪ್ಪು. The prescribed, proper or usual bounds or limits to be missed, deviated from or exceeded; to exceed such bounds. ನವ ತಪ್ಪು ಮೇರೆ ತಪ್ಪು ಕವಿವ ಅಮೃತಧರವೈದ್ಯ (Sind. 281). See Prv. ಸಮುದ್ರ 1. — ಮೇರೆದಪ್ಪ. = ಮೇರೆ ತಪ್ಪು. (Abh. P. 9, 156; J.

5, 23; 8, 14, 28; Rāv. 13, after 45). ಮೇರಿದಪ್ಪಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾ ತಾಮವಿಳಿ (ಪಾರುಷ್ಯ, ಅತಿನಾದ Si. 57); ಮೇರಿದಪ್ಪಿದ ಬುದ್ಧಿ (ಉನ್ಮಾದ, ಚಿತ್ರವಿಧಮು 70). ಮೇರಿದಪ್ಪಿ ಜಗದಾಡೋಣ (ಫಲ); ಮೇರಿದ ಪ್ಪಿದ (ಸಂವರ್ಧಿತ, ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾದ G.). — ಮೇರಿದವಂ. -ಸಂ. To run over its bounds (J. 1, 1; 4, 7).

ಮೇಲ್ mēl. = (ಮಗಲು, ಮಾಸಲ್), ಮೇ 2, ಮೇಗು, ಮೇಗೇ, ಮೇಂ (ಮೇಜ್), ಮೇಣ್, ಮೇಣು, ಮೇಲ, ಮೇಲು, ಮೇಲೆ (Smd. 146). That which is above, the top part, the upper part; the surface;—that which is on high; high, superior region;—that which is more; that which is upper, higher, better, superior; that which is good, beneficial, excellent or noble; superior position;—(superior, etc.);—that which is to come, future, following;—over, above, on; upwards; afterwards; after; farther (ಉಪಂ, ಅಗ್ರ Nr.; ಉಪರಿ, ಉರ್ಧ್ವ Mr. 59; ಅಗ್ರ Smd. 348, 349 Cm.; T., M.; Tē. ಮೇಲು; ಸೇ ಮಲ್ಲ). Declension: (ಮೇಲರ್ಕೆ), ಮೇಲಕ್ಕೆ, ಮೇಲಕ್ಕೆ, ಮೇಲಣ (C.). ಕುಲಂ ಮೇಲೆನಿಸಿದುದು (Smd. 187). ತಾನೆ ಮೇಲೆವುನು (ಅಹಂಯು, ಅಹಂಕಾರ); ಮೇಲವ್ವ ಫಲಂ (ಉದರ್ಕ್ಕ, ಉತ್ತರಫಲ); ಮೇಲವ್ವ ಕಾಲಂ (ಉತ್ತರಕಾಲ, ಆ ಯತಿ Hlā.). ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ದಾದಿಸುಹ (ಅಂಕು); ನಾಳೆ ಯವ್ವ ದಿನದಲ್ಲಿ ತ್ವೆ ಎನಿಸುಗು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲಣ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪರತ್ತೆ ಎನಿಸುಗು; ಮೇಲಕ್ಕೆ ನಿಗುಚಿದ ತೋಳು ಸಹಿತಮಹ ಪುರುಷವುಮಾಣೆ ನಲ್ಲಿ ಪೌರುಷ ಎನಿಸುಗು; ಎಲ್ಲಾ ರಸಂಗಳ ಮೇಲಣ ಉದಕವು (ಮ ಣ್ಣ); ಒಗರದ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಮಾಸರೆ, etc.); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಡುವ ಪಕ್ಕಿ (ಉಡ್ವೀನ); ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹಂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನುಡಿದ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿತಂ ಸನ, etc. Nr.). ಪದಿಂದ ಮೇಲೆವುಂ (ಅಹಂಕಾರ Mr. 230); ಮೇ ಲವ್ವ ಫಲಂ (ಉತ್ತರ, ಉದರ್ಕ್ಕ 72); ಮೇಲನೀಕ್ಷಿಸುವುದು (ಉನ್ನಿ ಲನ 317); ಮೇಲು (i. e. ಮೇಲೂ) ಕೆಳಗಂ ನೋಡುವನು ಅನಿಲಂ (ದೇವದತ್ತ 52); ಕುದುರೆಯ ಉರದಿನ್ನ ಮೇಲರ್ಪ ಸುದಾ (ರೋಡ ಮಾನ 281); ಮೇಲ ಬಯಸುವಂ (ಬುದ್ಧಿ, ತ್ವಣ್ಣ, etc. 232); ಕೆಳ ಗಾದು ಮೇಲಾದು ಹಲ್ಲಿರಲು (ಕುದುರೆ) ಜಯಮಕ್ಕು (277); ಜಿತ್ತರ ದ ಭೂ ಭುಮಸ್ ಸ್ವರ್ ಮಹದ್ ಜನಂ ತವಂ ಸತ್ಯಮ್ ಎನ್ನೇಯಿ ಮೇ ಲಣ ರೋಕಮಕ್ಕುಂ (32). ಮೇಲನದಾಯದೇ, ಮಕ್ಕು ನುಡಿದದ್ದೆ (Bp. 21, 23). See Bp. 1, 20; 5, 18; 18, 13, 38; 39, 58; 42, 33; 43, 38; 44, 7; 46, 30; 48, 29; 51, 15; 59, 16; 61, 53; Ū. Bp. 5, 48; Bh. 1, 8, 18, 61; Rāv. 9, 29; 10, after 31; 11, 67. — ಮೇಲದ್. -ಅದ್. To think to know more than (another). ಮೇಲದ್‌ದು ತರ್ಕಪಂ (ವಾದಿ, ತಾರ್ಕಿಕ Mr. 360). — ಮೇಲಲ್ಲದವ. -ಅಲ್ಲದವ. A man who has no high position (or character, ಕೇದ್ Smd. 114). — ಮೇಲಾಗು. -ಅಗು. To become or be higher, superior, better, excellent, etc. (Bp. 3, 69; 51, 12; C.). ತಮಗಿನ್ನ ಮೇಲಾದವರನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆನ್ನು ಒಣ ಹೆಮ್ಮೆ (B. 2, 12). ತೇಜವ್ಯವ್ಯಸ್ಥ ಒಡವೆಗಳಿ ಗಿನ್ನ ಮೇಲಾದ ಸುಂದರನೂ ತೇಜವ್ಯವ್ಯಸ್ಥನೂ ಸೂರ್ಯನೇ! (3, 27). ಒಬ್ಬ ಮೇಲಾದ ಚಿತ್ರಗಾಡಿನು (3, 49). ಗೋಧೀ ರೊಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾದದ್ದು (3, 110). — ಮೇಲಾರಯ್ಯ. -ಅರಯ್ಯ. Superintendence, control (Rām. 1, 7, 24; J. 12, 11). — ಮೇಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put upon, to charge with (My.). ಇಲ್ಲದ ಹೊ ಲ್ಲಹಂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನುಡಿದ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿತಂಸನ, etc. Nr.). 2, to place higher, to esteem more highly (Bp. 55, 44). 3, to be put or fall upon (J. 18, 12). — ಮೇಲುಕ್ಕು. -ಉಕ್ಕು. To swell or rise higher, above or over (Bp. 32, 35). — ಮೇ ಲುಗುದ್. -ಉಗುದ್. To spit upon (J. 5, 29). — ಮೇಲುಡೆ. -ಉಡೆ. An upper garment (Sāv. 3, 11). — ಮೇಲೆನಿಸು. -ಎನ

ಸು. To have one's self called superior or excellent, to be excellent, etc. (Bp. 50, 15; 51, 1, 73; 55, 53; 60, 41; J. 4, 51). — ಮೇಲೊಗು. -ಒಗು. To burst forth excessively (Bh. 2, 5, 51). — ಮೇಲೊಡಗು. -ಒಡಗು. To be or become endowed with superior power (Bp. 58, 35). — ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. = ಮೇಲು. An upper tie: an awning, a canopy (ಚನ್ನೋ ದಯ, ಖಜವ, ವಿತಾನ, ಉಲ್ಲೇಖ Mr. 204; ವಿತಾನ Nn. 115, o. r. ಮೇಲುಕಟ್ಟು; ವಿತಾನ, ಉಲ್ಲೇಖ Si. 224; Abh. P. 4, 27; Bp. 18, 38; Bh. 2, 6, 25; Ū. Bp. 5, 51). — ಮೇಲ್ಕಡೆ. The upper side; on the top; above; upon (Si. 110, 224; My.). — ಮೇಲ್ಕೀಡ್. That which is high or low, great or small, good or bad (Ū. Bp. 42, 29). — ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. 1. To force upon (My.). — ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. 2. = ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. ವಸನಗೃಹ ದ... ಎಳೆವಾಯಿಯ ಸುದಾಯಿಲೆಯ ತರ್ತರ್ತ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು (Ūpr. 7, after 92). — ಮೇಲ್ಕಡೆ = ಮೇಲ್ಕಡೆ. (C.). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಭಗದ ಮೇಲಗಡೆ (ಜಘನ, etc. Si. 208); ಕೆಯ್ಯೇಲಗಡೆ (210); ಕುದುರೆಯ ಕೊರಳುಮೇಲ್ಕಡೆ (ನಿಗಾಲ 273). See Si. 115; B. 3, 9; 4, 22, 83; 5, 181. — ಮೇಲ್ಕಾವರಿ. -ಕಾವರಿ. Superintendence, overseership, control (My.). — ಮೇಲ್ಕಾವಲು. -ಕಾವಲು. = ಮೇಲ್ಕಾವರಿ (My.). — ಮೇಲ್ಕುಡಿ. = ಮೇಲುಗುಡಿ. An excellent, or a raised, flag (Rāv. 8, 2). — ಮೇಲ್ಕೀಯ. -ಕೀಯ. A superior hand (J. 21, 14). — ಮೇಲ್ಕರ. A superior kind (My.; B. 162). — ಮೇಲ್ಕವಡೆ. The upper jaw (B. 4, 22). — ಮೇಲ್ಕುಡುಗಿ. -ತುಡುಗಿ. (Smd. 78, o. r. -ದುಡಿಗಿ). An excel- lent ornament. — ಮೇಲ್ಕೆಸು. = ಮೇಲ್ಕಡೆ. (Bp. 34, 5). — ಮೇ ಲ್ಕೊಡೆ. -ತೋಡೆ. The surface of the rind (of a plant, B. 4, 40; My.). — ಮೇಲ್ಕುಡಿ. = ಮೇಲು. An excellent, ap- propriate word (Bp. 40, 6). — ಮೇಲ್ಕೆರೆ. An upper story (Rāv. 8, after 125). — ಮೇಲ್ಕುಡಿ. = ಮೇಲಾಗು. (My.). — ಮೇಲ್ಕೊಗು. = ಮೇಲುಪೊಗು. Falling upon: destruction (Bh. 10, 4, 21). — ಮೇಲ್ಕೊಡು. A kind of metrical com- position in which kandas and vṛttas are mixed (Kāv. V, 962). — ಮೇಲ್ಕರ. A superscription; the direction on a letter (My.). — ಮೇಲ್ಕೀಯ. = ಮೇಲ್ಕರಿ & ಮುಗುಡಿ (G.). — ಮೇಲ್ಕಾಗು. The upper (or fore) part. ಕಾಲಿನ ಮೇಲ್ಕಾಗ (ಪ್ರಪ ದ); ಪರ್ವತದ ಮೇಲ್ಕಾಗ (ಪ್ರಸ್ಥ G.). ಸಮುದ್ರದ ದಕ್ಷಿಣ ಮೇಲ್ಕಾಗ ವು (B. 4, 69). ರುಣ್ಣದ ಮೇಲ್ಕಾಗಕ್ಕೂ ಒಮ್ಮಾಗಕ್ಕೂ ತಲೆ ಅನ್ನು ತ್ತಾರೆ (4, 82). ಹಬ್ಬುಗಳ ಮೇಲ್ಕಾಗದಲ್ಲಿ ಹಣೆ ಇರುತ್ತದೆ (4, 83). See Si. 111, 213. — ಮೇಲ್ಕುಡುವಾಸು. -ಪಾಸು. A newly washed cloth or sheet to be put on a bed (Bp. 12, 19). — ಮೇಲ್ಕುಡು. = ಮೇಲು-1, No. 1. To turn upwards (B. 4, 209). — ಮೇಲ್ಕುಳಿಗಿ. An upper story (My.; G. 386). — ಮೇಲ್ಕುಡ್ಡ. An upper cover: a lid; a thatch, a roof (My.). ಮನೆಯ ಮೇಲ್ಕುಡ್ಡದ ಅಂಚು (ವರೀಕ Si. 111); ಯಜ್ಞ ಶಾಲೆಯ ಮೇಲ್ಕುಡ್ಡ (ಕುಮ್ಮೆ 239). — ಮೇಲ್ಕುಸುಕು. = ಮೇಲು ಮುಸುಕು. A covering over (the body or the head): an upper garment;—a part of one's cloth put over the head; a veil (ಜವ್ವು Kk. 21; Ū. Bp. 47, 39). — ಮೇಲ್ಕೀ ರ್. = ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ q. v. Up and up; one upon or after the other; etc. (ಎಕ್ಕೆಕ್ಕೆ, ತೇನ ತೇನ Ū. II, 72). — ಮೇಲೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. To rush upon (Ūpr. 2, 22). — ಮೇಲ್ಕೋಕ. The upper or good world: heaven (My.). — ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. An awning (ವಿತಾನ Mr. 493). — ಮೇಲ್ಕುಡಿ. -ಸರಿ. To run or go upwards;—to run or flow over;—to rush upon. ಪರಿ ಗರ್ಜಿಸುತ ಬರರ್ (ತುರಂ) ಬಿಡ್ವೊಲುಬೆಳೆವನಿತವೊಳಗೆ ಸೂರ್ಯನೆ ಮೇಲ್ಕುಡಿಯ (Rāghā. 17, 70). See Grj. 8, after 8; Bp. 18, 48, 62; 22, 30; 46, 51; 49, 7; 61, 61; Rāv. 13, after 45; V. 29, 20. — ಮೇಲ್ಕಾಯ್. -ಪಾಯ್. = ಮೇಲೆನಾಯ್. To

come upward, to rise;—to run or flow over;—to rush upon; to jump upon;—to become excited or angry (ಅವ್ಯಯ ಉ. II, 84). ಕಡಲುಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ದಾಡದ ತಡೆ (ಮೇಲೆ Si. 456). See Üpr. 5, 74; Abh. P. 9, 44. 88. 146; Bp. 59, 18; Räv. 6, 23; J. 7, 49; 11, 15; 18, 55; 28, 46; Si. 83. — ಮೇಲ್ದಾಡು. —ಪಾಯ. = ಮೇಲ್ದಾಡು. (Bh. 3, 18, 27). — ಮೇಲ್ದಾಡು. An overseer, a superintendent (My.). — ಮೇಲ್ದಾಡು. Overseership, superintendence (My.). — ಮೇಲ್ದಾಡು. —ಫೊದಕೆ. An upper covering, a garment; a roof, a thatch (Räv. 10, after 31). — ಮೇಲ್ದಾಡು. The upper country: the country on the Ghats (My.);—the country above the Ghats (from the coast). — ಮೇಲ್ದಾಡು. The end of a woman's garment that is not tucked, but is put over the upper body (Bp. 15, 21; My.). — ಮೇಲ್ದಾಡು. — ಮೇಲ್ದಾಡು. An upper garment (Bp. 29, 18), etc. — ಮೇಲ್ದಾಡು. —ತೆಗೆ. To take the upper garment off (Bp. 56, 30).

ಮೇಲ ಮೇಲೆ. = ಮೇಲೆ, etc. — ಮೇಲಕಟ್ಟು. = ಮೇಲಕಟ್ಟು. (ವಿಶಾನ್ ಉ.). — ಮೇಲಕಟ್ಟು. —ಕೆಲಸ. Other work (B. 4, 122). — ಮೇಲಕಟ್ಟು. A high, shrill note (ತಾರ ಉ.).

ಮೇಲ ಮೇಲೆ. = ಮೇಲೆ, q. v. Meeting, coming together, union, intercourse. 2, an assembly, company, society (ವಿಧಿ Nn. 21). 3, a large concourse of people collected at stated periods for religious or commercial purposes; — a fair. 4, a band of musicians (Mhr.). 5, a set of dancing-girls, musicians, and singers, and their performance (My., as ಮೇಲೆ). 6, a musical scale (cf. ಮೇಲೆ). ಕೃತಿಯೊಳ್ ಇವತ್ತೆರಡು ಗಮಕಮಕ್ಕು, ಅವಳೆ ದೇಶೀಯಮೇಲಕಟ್ಟು, ಅವಳೆ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಂ, etc. (Mr. 78).

ಮೇಲಕಟ್ಟು ಮೇಲಕಟ್ಟು. Meeting;—a congress, an assembly, a company.

ಮೇಲಕಟ್ಟು ಮೇಲಕಟ್ಟು. = ಮೇಲಕಟ್ಟು. Meeting, coming together, joining;—mixing with, mixture;—adding to. See ವಿರಲವ ಮು., ಸಮ.

ಮೇಲಕಟ್ಟು ಮೇಲಕಟ್ಟು. = ಮೇಲಕಟ್ಟು. Uniting; bringing together, joining, assembling; conjunction (Kāv. IV, 2, 20; Bh. 2, 7, 4; 2, 12, 78; J. 19, 56).

ಮೇಲಕಟ್ಟು ಮೇಲಕಟ್ಟು. = ಮೇಲಕಟ್ಟು. (Sk.; Üpr. 4, after 50).

ಮೇಲಕಟ್ಟು ಮೇಲಕಟ್ಟು. = ಮೇಲಕಟ್ಟು. To bring together, to join, to get ready (Bh. 8, 28, 22).

ಮೇಲು ಮೇಲು. = ಮೇಲೆ, etc. That which is above, etc. (My.). ಕುಳಿರಲಪಾಯದ ಮೇಲು ಮೊಗಮಾಗಿ ಮಲಗಿದ ಮಗವು (ಉತ್ತಾನತಯ, ದಿವ್ಯು Nr.). ಮೊದಲೆಯ್ ಮೇಲು (ಪ್ರಕಾಶ Mr. 328). ಜಯಿಸುವ ತಕ್ಕ ಗಳ ಮೇಲು (Bp. 28, 46). ಪೆದರ ಮೇಲನ್ನು ಕಣ್ಣು ಸಯಿಸಲಾದಿದೇ ಕಳವಳಗೊಳ್ಳುವದು (ಅಪ್ಪಾಣ್ಣಿ, etc. Si. 68); ನೀರೊಡ್ ಮೇಲಕ್ಕೆಡುವ ಗುಳ್ಳೆಗಳು (ವಕ್ರಗಳು 82); ಎಲ್ಲಾ ಮಾಂಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಾದ ಕೊಬ್ಬು (ವಸ್ತು 205); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಹಾಡಲ್ ಪಟ್ಟ ಕೆಯ್ಯುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನ. ಅಳತೆ (ಪಾಯ 212); ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲಣ ತಿಳಿ (ಕಾರೋತ್ತರ, etc. 348); ಮೇಲಾಗುವಿಕೆ (ಉತ್ಪನ್ನ, ಅತಿತಯ 390); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವಿಕೆ (ಉತ್ಪನ್ನದ 400); ಬಹಳ ಮೇಲಕ್ಕೆ ದೆಳವದು (ಉತ್ಪನ್ನ, etc. 372); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನಿತ್ತು ಎತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಸಮುದತ್ತ, ಉತ್ಪನ್ನ 378); ಮೇಲಿನಿತ್ತು ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಬಿಡುವಿಕೆ (ಅವನಾಯ, ನಿರಾತನ); ಜೀವದ ಮೇಲಣ ಆಶೆಯಲ್ಲದೇ ದುಡುಕುವ ಕೆಲಸ (ಅಪ್ಪಾಣ್ಣಿ, ಮಹಾಭಯ 427). ರಾವಣನ ಮೇಲಣ ರಾಜಕಾರಿಯದ ಕಥನಾರೋಪಿಸಿ (J. 18, 5). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವದು (ಉತ್ಪನ್ನ Dhv.). ಕವಿಕುಲದ ಮೇಲುಗಲೆ! (you who are

the best of—, Sp.). ಇವರೆಲ್ಲ, ಬದಿ ಅವಿಚಾರದಿಂ ನೀವು ಅವರ ಮೇಲಿಂಗೆ ಎತ್ತಿ ಹೋದದೆ (Bp. 21, 86). ಹಲಿಗೇ ಮೇಲಿನ ಬಡ (B. 1, 11). ಈ ದ್ವೀಪದ ವಾಯವ್ಯದಣ್ಣೇ ಮೇಲಿನ ಹಾಗೆ ಮುತ್ತು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೊದುವದಿಲ್ಲ (4, 205). ಮರದ ಮೇಲಿಂಗೆ ಬಿಡುವದು (1, 9). ಇದು ನನಗೆ ಬಂಗಾರದಣ್ಣೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾಕಾ ಮೇಲಿಂಗೆ? (on what account? why? 1, 18). ಗಿಡದ ಮೇಲಿಂಗೆ ಹಾಡಲ್ ಬಣ್ಣ (2, 26). ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಿಂಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಕ್ಕಾಗಿ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (3, 116). ದೇವರನ್ನು ಯಾಕೂ ನೋಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇಷ್ಟದ ಮೇಲಿಂಗೆ, ಆತನು ಇಲ್ಲವೆನ್ನು ಸರ್ವಾ ಲಾಹಿಸಲಾಗದು (4, 58). ಇನ್ನಾ ತರದ ಧೂರಣನ ಇದ್ದರಿ ಇನ್ನಾ ಧಾತು ದೊರೆಯುವದೆನ್ನು, ಅನುಭವದ ಮೇಲಿಂಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವದು (4, 95). ಇದು ಹದೇ ಲೇಖಗಳ ಮೇಲಿಂಗೆ ತಿಳಿಯ ಬರುತ್ತದೆ (4, 148). ಸರಳುಗಳು ಹಡಗದಿನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೇಗನೇ ಹೋಗುವಣ್ಣೆ ಎತ್ತುಗಳ ಮೇಲಿಂಗೆ ಹೋಗುವ (4, 161). ಮೊದಲು ಜನರು ಕಾಲ ನಡೆಗೊಟ್ಟು ಗಲಿ ಕುಮರೆಯ ಮೇಲಿಂಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಬಣ್ಣಿಯ ಮೇಲಿಂಗೆ ತಿಳಿಯ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (4, 188). ಅರಸನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಮೇಲಿಂಗೆ ಎತ್ತು ಹಡಗಗಳನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಣ್ಣು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸುವದು (5, 192). ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ (2, 11). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (3, 95). ಆ ನಾಯಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ, ಎನೋ ದೇವನನ್ನು ಕುಯಿ ಕುಯಿ ಮಾಡ ಹತ್ತಿತು (3, 122). ಎಲ್ಲ ಪಾತು ಗಳ ಕುಮರಗಳೊಳಗೆ ಅರಬಾಪಾನದ ಕುಮರಗಳು ಮೇಲು (3, 14). ಎಲ್ಲ ಕುಮರಗೊಳಗೆ ಅವನು ಸಣ್ಣವನಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಎದ್ದೆಯಿತ್ತು ಅವನೊಳಗೆ ಮೇಲು ಇದ್ದನು (8, 61). ಮೇಲಿನ ಮೇಲೆ ನೋಡಿ, ವರ್ತನೇ ದಾಂ ಯಿಲ್ಲ ಉಚ್ಚ ಹೊದಿದ ಹಾಗೆ.—ಮೇಲು ಮಾಡಿದರೆ ಕೀಡು ಆಗುವದು.—ದೀನನ ಸಿರಿಗಿನ ದಾನಿಯ ಬಡತನವೇ ಮೇಲು.—ನಶಸ್ತಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲ, ಅಳಿಗಳಿಗಿತ್ತು ಮೇಲು ಹದಿಗುಳ್ಳು.—ತಿವ್ಯಯಗೆ ಸೂಚ ಮೇಲು, ಕಳ್ಳಗೆ ದಾಯಿ ಮೇಲು.—ನಮ್ಮಿತ್ತು ಮೇಲು ಯಾವು? ನಾವೇ ಮೇಲು!—ಪುತ್ರಳಿಗಿತ್ತು ಮೇಲು ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಗಿತ್ತು ಮೇಲು ತೊದಲು ಇಲ್ಲ.—ಮೇಲಿನಿತ್ತು ಹದ್ದು ಅದಾಯದು, ಕೆಳಗಿತ್ತು ಕಾಗೆ ಅದಾಯದು.—ಬಲದಲ್ಲಿ ವಾಲಿ ಮೇಲು, ಜಲದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮೇಲು.—ಮಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರೋಗಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಔಷಧ ಮೇಲು (Prvs.). — ಮೇಲಂಗಿ. —ಅಂಗಿ. An upper sari (My.). — ಮೇಲ ಮುಡ್ಡೆ. The earth put on a ceiling or a thatched roof (B. 4, 121). — ಮೇಲ ಮೆಯ್ಯ. The upper side (My.). —ಅರಿಯ ಮೇಲ ಮೆಯ್ಯ (B. 4, 70). — ಮೇಲ ಮೆಯ್ಯ. —ಅಂಗಿ. Out-bidding (another, My.). — ಮೇಲಮೆಯ್ಯ. —ಅಯ. To bid above (another, My.). — ಮೇಲಮೆಯ್ಯ. —ಅಯ. The upper part of the body (from the navel, My.; Si. 76). 2, further income; (as) a further requisition (Bh. 1, 10, 11). — ಮೇಲಿನ ದಿನ. The following or next day (My.). — ಮೇಲಿನ ಮೇಲೆ. One after the other; from time to time, again and again, continually (C.). ಈ ಸ್ಥಳದ ವಿಶಿಷ್ಟ ನೋಡಲಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಮೇಲೆ ಹದಿಬರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಹೊಸದು ಬರುತ್ತಾರೆ (B. 4, 157). ಈಗ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣಜನರು ಸಹ ಪರ ಲಾಠಿ ಪುಟ್ಟ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಇಷ್ಟಂಗೆ ಮೇಲಿನ ಮೇಲೆ ಕ್ಷೇಮಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ (B. 4, 87). ತಾಯಿ ಮೇಲಿನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಈಕೆ ತನ್ನ ನಡತೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (1, 6). — ಮೇಲುಗಟ್ಟು. = ಮೇಲಕಟ್ಟು. (ಹನ್ನೆರಡೆಯ, ವಿಶಾನ್, ಉತ್ಪನ್ನ, ಮಹಾಭಯ Hk.; ಉತ್ಪನ್ನ, ವಿಶಾನ್ Nr.; ವಿಶಾನ್, ಹನ್ನೆರಡೆಯ Nr.; ವಿಶಾನ್ Si. 115, o. r. ಮೇಲಕಟ್ಟು; Bp. 12, 13; Bh. 1, 12, 11; Rām. 11, 7). — ಮೇಲು ಕೀಡು = ಮೇಲಿಡ್. (My.). — ಮೇಲುಗಟ್ಟು = ಮೇಲಕಟ್ಟು. (Rām. 1, 7, 14; Bh. 5, 11, 34). — ಮೇಲುಗಟ್ಟು = ಮೇಲಕಟ್ಟು. (My.; B. 5, 23, 249). — ಮೇಲುಗಟ್ಟು. —ಕಾಣ. To see the future or what is to come (Bh. 6, 3, 71). — ಮೇಲುಗಟ್ಟು. —ಕಾಣ. A fight with a favourable issue: victory (Bh. 6, 5, 7). — ಮೇಲುಗಟ್ಟು. —ಕುಡಿ or ಗುಡಿ = ಮೇಲುಗಟ್ಟು. A raised banner (Bh. 5, 11, 44). — ಮೇಲುಗಟ್ಟು. —ಕುಡಿ-ತೋರ್. A sprout-like upraised arm (Bh. 3, 4,

42). — ಮೇಲುಗಾಯ. — ಕೈಯ. A raised hand (Bh. 6, 2, 1). — ಮೇಲುಗೋಡೆ. — ಕೋಡೆ. N. of a place of Vaishnava pilgrimage near Seringapatam in Mysore (My.). ಈ ಮುಖಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಮೇಲುಗೋಡೆನಾಮ (that is white)? — ಮೇಲುಗೋಡೆ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ (where all appear with bare heads) ನನ್ನ ಬೋದವಾಸಯ್ಯನ ಕಣ್ಣಿಯಾ? (Prva.). — ಮೇಲುಜ್ಞಾನ. Superior or sandal-wood (Bp. 50, 35). — ಮೇಲುಜಾತಿ. A high caste or family (My.). — ಮೇಲುತಲೆ. An excellent head (Bp. 38, 61). — ಮೇಲುತೋಳು. The upper portion of the arm (My.; ಮೊದಲೆಯಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಕಂಕದ ವರಿಗೂ ಇರುವದು Si. 210). — ಮೇಲುವದ. = ಮೇಲ್ವದ. (Si. 214). — ಮೇಲುದಿರು. — ತಿರು. To turn upwards (Bh. 6, 5, 13). — ಮೇಲುದುಟ. — ತುಟ. The upper lip (B. 3, 30; 5, 30; My. as ಮೇಲುತುಟ). — ಮೇಲುದುರ್ಗ. A high, superior fort (Bp. 16, 29; Bh. 2, 4, 11). — ಮೇಲುದೋತ್ರ. An upper cloth; a superior dōtra (ಸುಜೇಲಕ, etc. Si. 223). — ಮೇಲುನುಡಿ. = ಮೇಲ್ನುಡಿ. (Bp. 40, 39). — ಮೇಲುನೋಟ. Looking upwards (ಸಮುದ್ದೀರ್ಣ G.). 2, a fine sight (My.). — ಮೇಲುಪಂಕ್ತಿ. The best or principal row (of a company next to the idol, Bp. 59, 9; My.). 2, an upper line (My.). — ಮೇಲುಪೋಗು. = ಮೇಲ್ಪೋಗು. Going upward: death (Bh. 2, 10, 81). 2, falling upon: destruction (3, 5, 2). — ಮೇಲುವರಿ. — ಉವರಿ. The highest story of a house; a grand house (My.); (ಉಪಾರಿಕೆ, ಜನ್ಮ ತಾಳಿ, ಹರ್ಷ G.). See B. 5, 41. 97. — ಮೇಲುಬಟ್ಟೆ. Superior, fine cloth (ಸುಜೇಲಕ, ಪಟ Si. 223). — ಮೇಲು ಬೀದು. To come for to quarrel; — to outbid; — to fall upon, to use force; — to become a loss (My.). — ಮೇಲುಬುಕ್ಕು. Superior perfume (ಚೂರ್ಣ, ವಾಸಯೋಗ Si. 229). — ಮೇಲುಭಾಗ. = ಮೇಲ್ಭಾಗ. (Bh. 2, 8, 28). — ಮೇಲುಮದ. Excessive pride (Bh. 10, 10, 1). — ಮೇಲುಮಾಡು. 1. To turn upwards, as the face (My.; B. 5, 21. 143. 295). 2, to do a kindness, to bestow a favour (My.). — ಮೇಲುಮಾಡು. 2. = ಮೇಲುಮಾಳಿಗೆ. (My.). — ಮೇಲುಮಾಳಿಗೆ. = ಮೇಲ್ಮಾಳಿಗೆ. (My.). — ಮೇಲುಮುಕ್ಕು. = ಮೇಲ್ಮುಕ್ಕು. (My.). ಮನೆಯ ಮೇಲುಮುಕ್ಕು (ಪಟಲ, ಛದಿಸ್ Si. 111). — ಮೇಲುಮುದ್ದೆ. = ಮೇಲ ಮುದ್ದೆ. (C.). — ಮೇಲುಮುಸುಳು. = ಮೇಲ್ಮುಸುಳು. (ಪ್ರವಾರ q. v., ಉತ್ತರಾಸಂಗ, ಬೃಹತಿಕೆ, ಸಂವ್ಯಾಸ, ಉತ್ತರೀಯ Nr.; Si. 224; ಏಕವ್ಯು ಸಿಂ. 59; Bh. 6, 9, 89; My.). — ಮೇಲುವತ್ತಿಗೆ. — ಪತ್ತಿಗೆ. The upper-holding: the circumference or periphery of a wheel (ನೇಮಿ, ಪ್ರಥಿ Mr. 285). — ಮೇಲುವಾಸಿ. A beneficial promise (Bh. 8, 22, 42). — ಮೇಲುವಿರಾಸ. The superscription or direction on a letter, address (My.). — ಮೇಲುವೆರಳು. — ಬೆರಳು. A finger (put) on (the nose, Bh. 3, 2, 2). — ಮೇಲುವೆಸರು. — ವೆಸರು. A surname (Bh. 2, 9, 29). — ಮೇಲುಘೋಷ. — ಘೋಷ. = ಮೇಲುಹೊದಿಕೆ. (Bh. 1, 12, 11). — ಮೇಲುಸದಿಗು. = ಮೇಲ್ಸದಿಗು. 2, screen, umbrage (Bh. 2, 5, 41). — ಮೇಲುಸೀರೆ. A superior sirō (ಸುಜೇಲಕ, etc. Si. 223). — ಮೇಲುಸುರು. — ಉಸುರು. Panting, a pant (Bh. 7, 15, 46; My.). — ಮೇಲುಹಾಸಿಗೆ. A sheet put over a mattress (ನಿಜೋಲ, ಪ್ರಥಮಪಟ, ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹಾಸುವ ನನ್ನರುಬಟ್ಟೆ Si. 223; My.). — ಮೇಲುಹೊದಿಕೆ. = ಮೇಲ್ಹೊದಿಕೆ. An upper garment (My.; ಪ್ರವಾರ, ಉತ್ತರಾಸಂಗ, etc. Si. 224). 2, a thatch, a roof (My.; ಪಟಲ, ಛದಿಸ್ Si. 111). — ಮೇಲುಹೊದಿಕೆ. A river that has reached an uncommonly high level in its bed (My.; ಪರೀವಾಹ, etc. Si. 83). — ಮೇಲೋಗರ. — ಒಗರ. By-meant: vegetables (My.; ವಾಹ, ತಾಕ Nn. 124). ಮೇಲೋಗರದ ಬೆಳೆ ತೋಣ್ಣ (ತಾಕಣ್ಣೆ Nr.). 2, vegetable sauce (My.).

ಮೇಲುದು ಮಲಿ-udu. An upper garment (ಪ್ರವಾರಣ, ಸಂವ್ಯಾಸ, ಪ್ರಚ್ಛಾದನ, ಉತ್ತರೀಯ Hlā.; ಪ್ರವಾರಣ, ಉತ್ತರೀಯ Mr. 343); — the end of a female's garment that is laid over or covers the breast (ಕುಷದ ಮೇಲಿರ್ವ ಸದಿಗು ಸಿಂ. 71; Rām. 1, 5, 30; J. 3, 7). Genitive: ಮೇಲುದು (Sīmd. 135), ಮೇಲುದಿನ (Bh. 2, 14, 71; J. 6, 46; 11, 8; 30, 7), ಮೇಲುದ (Pril. 3, 29); Accusative: ಮೇಲುದಂ (Ūpr. 1, 95; J. 5, 60; 18, 21; 25, 3); Ablative: ಮೇಲುದದಂ (Ūpr. 6, 89). ಮೇಲುದದಿಕದಂಗೆನ್ ಒಸರಿಸುವದಿರಿ (Sīmd. 135).

ಮೇಲೆ ಮಲಿ. = ಮೇಲೆ (Sīmd. 146), etc. That is above: above; over; on; upon; upwards; after; afterwards; in addition to; more; farther; for, toward; on the pledge of (somebody's word or property); on account of; in some degree, somewhat (ಅಗ್ರದಲ್ಲಿ Sīmd. 149 Cm.; ಆ ಮೇಲೆ 210 Cm.; ಮೇಲೆ 348 Cm.; My.). ಮೇಲೆಯುಂ ಕೆಳಗಿಯುಂ (26). ಅವನಾನೊಟ್ಟು ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರನೊಸಿ ಕೆತ್ತಲು ಪಟ್ಟು ಮ ಆ ಅಡೆಯ ಮರನು (ಉಪ್ಪನ); ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಸುವ ಚಿತ್ರಕಪ್ಪಲ (ಅಸ್ತರಣ, etc. Nr.). ತಗ್ಗಿರುವುದೆ ಗಣಾತ್ರ ಎಮ್ಮುದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಚರಾತ್ರ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಗಣ್ಣು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಿಣ್ಣಿನ ದೇಯಿನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡ್ತಾ ಹಾದರದ ಮಗನು (ಗೋಲಕ Si. 193); ಬಿತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮ (ಬೀಜಾಕೃತ, etc. 801). ಕಡ್ಲೆ ತುಪ್ಪದ ಮೇಲೆ ಚಣಮಾತ್ರ ಮರಲಿಲ್ಲ (Dp. 44). ಪಿಡಿಯೋ ತುಪ್ಪದ ಮೇಲೆ ತೋಳಿಯೋ ತಾಂ ತುಡ್ಡನೇ? (Sik. 64). ಮದನನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (J. 31, 86). ಸಾವಿರದ ಮೇಲೆಡ್ಡಿದು ಬಸದಿಗ್ (Bp. 51, 66). ಅವನ ಮನೆ ನಮ್ಮ ಸಾಲೇ ಹಾದೀ ಮೇಲೆ ಅದೆ (B. 2, 35). ನೀನು ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವನೆ ಹಗಿಗ ಮೇಲೆ ಸಹಾ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹಾ! (2, 86). ಆ ಪಾರಿವಾಳಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಉರುಳುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ (8, 114). ಮುನ್ನೆ ಅವರಿಗೆ ಎಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಎಪತ್ತುಗಲು ಬರುತ್ತವೆ (4, 1). ಆ ಪಟ್ಟದಿನ್ನ ಕೆಲವು ಹರದಾರಿಗ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿ ಅದೆ (4, 80). ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಯ್ಯು ಹರದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ರಾಮಪ್ಪ ರವೆನ್ನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗು! (4, 179). ನಿನ್ನ ಒಣ್ಣೆಯನ್ನು ದಾವಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ (4, 181). ಅವನು ಪರರಾಜನ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಕಾಗ್ಗೆ (5, 58). ಉಪಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೇರೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 74). ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ಊರಿಗೆ ಹೋದನು (My.). ಎಮ್ಮೆ ಕಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಅದೆ (B. 1, 15; My.). ಆ ನಾಡೊಳಗಿನ ತೋಳಗಳು ಕೆಪ್ಪಿನ ಮೇಲಿರುತ್ತವೆ (3, 85). ಕಳ್ಳದಾದ ಬಣ್ಣ ತುಸು ಕೆಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಇರುವದು (4, 147). ಅದು ಬಿಳುಪಿನ ಮೇಲೆ ಅದೆ (My.). ಅವನು ಕೋಪದ ಮೇಲೆ (i. e. ಕೋಪದಿನ್) ಇದ್ದಾನೆ (My.). ಅವನ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟನು (My.). ಅವನ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಇವನಿಗೆ ನೂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟನು (My.). ತಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ದಣ್ಣೆ ಸಿದ್ಧಿ (Bp. 53, 34). ಮೂಲ ತಿಳಿದವಗೆ ಮೇಲೆ ತೋದಾಸ ಬೇಡ (Prv.). See Sīmd. 124. 152; Ūh. v. 337; Bp. 5, 18; 22, 52; 27, 1; 28, 42; 32, 45; 37, 42. 44; 38, 11; 39, 42; 46, 44; 47, 19; 51, 28. 59. 69; 61, 13. 66; Bh. 1, 5, 9; 1, 8, 5. 65; Rāv. 6, after 11, twice; 13, 69; J. 3, 21; 12, 20; 13 sum.; 13, 8; 15, 10; 25, 5; 26, 26; 28, 19; 30, 25; Si. 69. 78. 84. 198. 215. 224. 266. 283. 380; ಆ, ಇನ್ನು. — ಮೇಲೆ ಇಡು. To put upon (Rāv. 9, 23). — ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಆಗು. To move up and down (B. 4, 150). — ಮೇಲೆಗಡೆ. = ಮೇಲ್ಗಡೆ. (Si. 110). — ಮೇಲೆ ನಡೆ. To march against (Bh. 1, 5, 7). — ಮೇಲೆ ಬರ್. To come upon, to attack (Bh. 1, 19, 19). — ಮೇಲೆ ಬೀಡ್. — ಬೀಡು. (= ಮೇಲು). To fall upon (Bp. 27, 58; 52, 14; J. 15, 19). 2, to begin to quarrel with. See Prv. a. ಮೇಲದವ. 3, to urge one with impertinence to buy anything (My.). ಮೇಲೆ ಬಿಡ್ಡ ಸರ್ಕಿಗೆ (or ಸೂ

ಳಿಗೆ ಹಾಗಾದ ಕಾಸು (ಶೋಧುತ್ತೇನೆ ಅನ್ವ ಹಾಗೆ, *Prv.*). — ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ. = ಮೇಲ್ಮೇಲೆ. Up and up, higher and higher, to a great height;—one after the other; in a series, in succession;—from time to time, continually;—before long, by and by (ತೇನ ತೇನ *Śmd.* II; *Ūt.* I, 97; *Kk.* 90; *Śm.* 65; *Ū.* Bp. 42, 13; *Abh.* 1, 7; B. 4, 161). — ಮೇಲೆನಾಯ್. = ಮೇಲ್ನಾಯ್. See *Ū.* s. ಮುದ್ದುಗೆಯ್; *Ūpr.* 6, after 40. — ಮೇಲೆ ಹೋಗು. To march against. ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ (ದಕ್ಷಿಣ) ಎತ್ತಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನೆ ರಾಜ್ಯವನುವದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾಸ್ಕಾಗ್ರಾಹ *Nr.*).

ಮೇಲೆ mēlē. ಮೇಲಾ. Any black substance used for writing, ink (*cf.* ಮಯ್ಯ). 2, the indigo plant. 3, a musical scale.

ಮೇಲವು mēlvu. = ಮೇಲು, etc. Grazing; pasturage, feed of any kind (*C.*; *Tē.* ಮಸಗು, ಮಸವು, to feed on, etc.). ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲಾ ಎತ್ತಾನ್ತಿಯೂ ಬೇಕು (B. 4, 161). ಹಾಗಾದ ಶೋಧ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇಲವು ತಿನ್ನು. — ಮೂಢ ಗೆ ಹೇಲದ ಬುದ್ಧಿ, ಅದಿಗೆ ಹಾಕದ ಮೇಲವು. — ಕತ್ತೆ ಮೇಲಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮೇಲಿಲ್ಲ (*Prvs.*). See ಪೂರ್, ಮುಂಗ; V. 5, after 14; J. 15, 19.

ಮೇಷ mēsha. = ಮೇಷ. A ram. 2, the sign of the zodiac Aries. 3, N. of a demon said to possess children (*Sk.*). 4, winking, twinkling. See ಉನ್, ನಿ.

ಮೇಷಕವುಲ mēsha-kambala. A woollen blanket.

ಮೇಷಯುದ್ಧ mēsha-yuddha. A ram-fight (*My.*).

ಮೇಷಾಣ್ಣ mēsha-aṇḍa. Having ram's testicles: Indra (*My.*).

ಮೇಷಿ mēshi. An ewe. (*R.*).

ಮೇಷ mēsa. Tbh. of ಮೇಷ. (*Śmd.* 335).

ಮೇಸು mēsu. = ಮೇಯಿಸು (*C.*). ಒಬ್ಬ ಕುಡುಬಹುಡುಗನು ಕುಡುಗನನ್ನು ಮೇಸುವದಕ್ಕೆ ದಿನಾಲು ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು (B. 2, 34). ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ದನ ಕಡುಗನನ್ನು ಆ ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಮೇಸು ತಾರೆ (5, 114).

ಮೇಸ್ತ್ರಿ mēstri. A head workman (*My.*; *Tē.*, *M.*, *Mhr.*; fr. Portuguese mestre).

ಮೇಹ mēha. Urine. 2, urinary disease, excessive flow of urine, diabetes; gonorrhoea (ಮೂತ್ರರೋಗ, ರಕ್ತಮೇಹ ಬಳೇ ಮೇಹ ಎನ್ನು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರ *G.*). 3, venereal disease (*My.*). — ಮೇಹಕಾಫ. Morbid heat from venereal disease (*My.*). — ಮೇಹವೆಚ್ಚ. = ಮೇಹಕಾಫ. (*My.*).

ಮೇಹರಾಸ mēha-kāsa. A cough caused by venereal affections (*My.*).

ಮೇಹಶ್ವಯ mēha-kshaya. Consumption occasioned by venereal disease (*My.*).

ಮೇಹಗ್ರಸ್ಥಿ mēha-granthi. Venereal herpes (*My.*).

ಮೇಹಜಾಡ್ಯ mēha-jāḍya. = ಮೇಹರೋಗ. (*My.*).

ಮೇಹನ mēhana. Passing urine. 2, the penis. 3, urine.

ಮೇಹರೋಗ mēha-rōga. = ಮೇಹ No. 2. (*My.*).

ಮೇಹವಾಯು mēha-vāyu. Rheumatism, cramp, or flatulence from venereal disease (*My.*).

ಮೇಹಶಾಲೆ mēha-śālē. Venereal pains in the abdomen (*My.*).

ಮೇಹು mēhu. = ಮೇಘ, ಮೇಘ. (*Ūpr.* 4, 47; Bp. 60, 27. 81, 34; Bh. 3, 6, 60). ಮೇಹಿಂಗ (Bp. 58, 44). — ಮೇಹುಗಾಡು. -ಕಾಡು. = ಮೇಘಗಾಡು. The wild or jungle where beasts graze, pasture-ground (Bh. 3, 13, 17; 7, 1, 12). — ಮೇಹುನಾಡು. Pasture-ground (Bh. 3, 7, 10).

ಮೇಹುಕಾಹಿ mēhu-kāra. A man who eats roots, berries, etc. (Bh. 6, 1, 11).

ಮೇಳ mēla. = ಮೇಲ Nos. 1-6, q. v. 7, mirth, merriment, jest, sport, joking, fun (ಅಲ್ಲಡೆಗೆ, ಸಬ್ಬವ *Śmd.* II; ಅಲ್ಲಡೆಗೆ *Śmd.* 25; ಅಲ್ಲಡೆಗೆ *Ūt.* I, 30; ಸಬ್ಬವ I, 26; ಅಲ್ಲಡೆ, ಸಬ್ಬವ *Kk.* 78; ಸಬ್ಬವ, ಅಲ್ಲಡೆ *Śm.* 53). ಮೇಳದ ರಥ (ಪ್ರಪರಥ *Mhr.* 283). ಮೇಳ ಕೂಡಿಸದೆ, ತಾಳ ಬದಿದ ಹಾಗೆ (*Prv.*). See ಮಯ್ಯ, *Ūpr.* 8, 53; *Abh.* P. 12, 74; J. 6, 47; 7, 6. 8, a musical instrument (see ನುಡಿ-). — ಮೇಳಂಗಯ್ಯ. -ಂಗಯ್ಯ. To tune (a lute, etc. *Rā.* 1, after 135; 11, 87). — ಮೇಳಂಗೀಳ. -ಂಗೀಳ. To join (*v. i.*, *Rā.* 9, 29). — ಮೇಳದವ. -ಅವ. A man belonging to a set of performers (*My.*). ಕುಣಿದುಕಾಡಿದ ಬೊಡ್ಡಿ ಮೇಳದವನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಳು (*Prv.*). — ಮೇಳದವ್ವ. -ಅವ್ವ. ಮೇಳದವಳು. A dancing-girl (Bp. 5, 43; *My.*). 2, = ಮೇಳದಾಳೆ. ಒಡ್ಡಿಡ್ಡಿದ್ದೆನುತೊಡ್ಡಿ, ಮೇಳದವ್ವ ಕುಣುಮಾಡು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಪೊಯ್ಯಳ್ (*Śmd.* 231). — ಮೇಳದಾಳೆ. -ಅಳೆ. A female buffoon, etc. (ಸಬ್ಬವರ್ತಾ *Śs.*; *Śm.* 74; ಸಬ್ಬವರ್ತಾ *Kk.* 28, o. r. -ವರ್ತಾ). — ಮೇಳದಾತ. -ಅತ. A male buffoon (ನರಿಪಾಸ, ದ್ರವ, ನರ್ಮ *Hlā.*).

ಮೇಳಗಾಡು mēla-gāra. = ಮೇಳದವ. (*My.*).

ಮೇಳನೆ mēlaṇē. Tbh. of ಮೇಲನ. (*Ūpr.* 7, 97).

ಮೇಳವ್ವು mēlavvu. The black humble bee (ತುಪ್ಪು *Śmd.* II; ಅದಿ, ಬನರ, etc. ಚಿತ್ರವಿಹಗ *Śm.* 27; ತುಪ್ಪು, etc. *Kk.* 14, 98. *Tē.* ಮಳೆನ್ಣ, *Mhr.* ಮಿಲಿನ್).

ಮೇಳಯ mēlaya. Uniting, joining, union. — ಮೇಳಯ ಮಾಡು. To join (*v. t.*), to get ready (Bh. 8, 24, 14).

ಮೇಳಯಿಸು mēlayisu. (*Śmd.* 65). To meet, to come together, to combine (*Mr.* 361). 2, to join, to put to (*Grj.* 2, after 106; 10, 38; *Rām.* 3, 6, 48); to bring together, to assemble (J. 25, 10).

ಮೇಳಯ್ಯ mēlayyu. = ಮೇಳಯಿಸು. To come together (Bp. 42, 14); to form a member of a meeting. ಮೇಳಯ್ಯ ನಾ ನಾರವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗೆಯ್ಯವಂ (ಡರ್ಮಣ, ವಾಗ್ಮ *Mr.* 360).

ಮೇಳವ mēlava. Union (*Rām.* 6, 11, 7); an assembly, a meeting (Bh. 2, 2, 1); harmony (J. 33, 19); a chorus, a dance accompanied with song and music (Bp. 4, 7, 8; J. 38, 26).

ಮೇಳವನೆ mēlavani. A chorus, a dance accompanied with song and music (Bh. 1, 12, 20).

ಮೇಳವಿಸು mēlavisu. To bring together; to mix; to join (Bp. 3, 27; 4, 35; 38, 14); to fasten (*Ūpr.* 7, 80); to get ready (Bh. 8, 24, 49); to form and prepare, as a plot (Bp. 11, 4).

ಮೇಳನೆ mēliṅcē. A concourse or mass of people, an assembly (Bp. 11, 4).

ಮೇಳಿಸು mēliṣu. To join (*v. i.*), to unite, etc. (ಸಂಯೋಗ *Śmd.* Dh.; *Ūpr.* 10, 5; *Abh.* P. 3, 155; 5, 58; 16, 61). ಉ ಧರಂ ದಿಗಸ್ತಮಂ ಮೇಳನೆ (*Abh.* P. 13, 63). 2, to join for coalition (*Abh.* P. 9, 152).

ಮೈ mēy. For Kannada and some Tbh. words that appear with this initial in writ or print see a. ಮಯ್ಯ and ಮಯ್ಯ; e.g. ಮೈ = ಮಯ್ಯ, etc.; ಮೈವ = ಮಯ್ಯ; ಮೈದನ = ಮಯ್ಯದನ; ಮೈರಾರ = ಮಯ್ಯಾರ; ಮೈರಿ, ಮೈರಿಗೆ = ಮಯ್ಯಿ, ಮಯ್ಯಿಗೆ; etc.

ಮೈತ್ರ maitra. (fr. ಮಿತ್ರ). Of or belonging to a friend; of or belonging to Mitra. 2, friendship, friendliness.

good-will (ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿ, etc. Mr. 430; Bp. 18, 59); — association, intimate connection, union. 3, a friend (My.). ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ (when it is very hot) ಮೈತ್ರನಾದರೂ ಮೆಯ್ಯ ತಗಲಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ಮೈತ್ರಾವರೂ maitrāvaruṇa. Of or belonging to Mitra and Varuṇa: Vālmiki. 2, Agastya.

ಮೈತ್ರಾವರೂನಿ maitrāvaruṇi. Agastya. 2, Vasishṭha. 3, Vālmiki.

ಮೈತ್ರಿ maitri. Friendship. 2, a friend. ಮಿಲನಾದವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗಿಗಾದವನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ರಿ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ಮೈತ್ರಿ maitrī. N. of the wife of one of the chief rishis (Mr. 258).

ಮೈತ್ರೀಯ maitrīya. Friendly. 2, N. of a rishi (My.).

ಮೈತ್ರ್ಯ maitrya. Friendship.

ಮೈಥುನ maithuna. (fr. ಮಿಥುನ). Paired; united by marriage. 2, union, connection. 3, copulation, coitus. 4, marriage, matrimony (cf. ಮಯ್ಯನ). See ಕೂಡು, ಗುರು, ಸುಸ್ತು.

ಮೈದಾನ maidāna. A plain, a level tract (My.; Tē., M.; Mhr., H.).

ಮೈನ maina. The Gōravāṇka, a kind of jay, Gracula religiosa (C.; Mhr., H. ಮೈನಾ; Tē.; M. ಮೈನಾಗ, ಮೈನಾನಾ).

ಮೈನಾಕ maināka. N. of a mountain (son of Himavat by Mēnā). (Grj. 2, after 106; Bp. 19, 27).

ಮೈಮೆ maimē. = ಮಯ್ಯೆ. Tbh. of ಮಹಿಮೆ (Śmd. 361; Ūt. II, 85; Ūpr. 4, 11; 5, 23; Grj. 10, after 79). — ಮೈಮೆವರ್. -ವರ್. To obtain greatness, etc. (Śāv. 2, 6).

ಮೈರೇಯ mairēya. A kind of spirituous liquor; toddy (ಅ ಸವ, ಕಲ್ಯ, etc., ಕರ್ Mr. 221; Tu. ಮಾರ).

ಮೈಲಿ maili. = ಮಯ್ಯಿ 1 & 2.

ಮೈಲಿಗೆ mailigē. = ಮಯ್ಯಿಗಿ.

ಮೈಸಿ maisi. Tbh. of ಮಹಿಮೆ (Śmd. 361). — ಮೈಸೂರು. The town, or country, of Mysore (Si. 329; C.; B. 3, 28).

ಮೊಕ mōk. P. p. of ಮೊಗಿ, in ಮೊಕ್ಕಾಕ್ಕು (My.).

ಮೊಕ mōka. Tbh. of ಮುಖ. (My.; Tē.). — ಮೊಕಮದಿಯನಾ. -ಅದಿಯನ್-ಅಗ. With the head downwards, topsy-turvy. See Prv. s. ಎಸೆ. — ಮೊಕನಾಡ. = ಮೊಗನಡ, ಮೊಗನಾಡ.

ಮೊಕಲಾ mōkātā. = ಮೊಕ್ಕಾ. (My.).

ಮೊಕದ್ದಮೆ mōkaddamē. An affair, a matter; a case, civil or criminal (My.; Tē.; Mhr., H. ಮುಕದಮಾ).

ಮೊಕರರು mōkararu. Settled, fixed, certain (My.; Br.; Mhr., H. ಮುಕರರು).

ಮೊಕರೂರು mōkarūru. = ಮೊಕರರು. (My.).

ಮೊಕಾಬಿಲೆ mōkābilē. = ಮುಖಾಬಿಲೆ. (My.).

ಮೊಕಾಮು mōkāmu. = ಮುಕ್ಕಾಮ್, ಮೊಕ್ಕಾಮು. A place of alighting: a stage; encamping; — a place of residence (My.; Br.; Mhr., H. ಮುಖಾಮ).

ಮೊಕ್ಕೋಬು mōkkōba. A fragrant powder that is taken with snuff, etc. (My.; H.).

ಮೊಕ್ಕ ಮōkka. = ಮೊಕ್ಕ. Tbh. of ಮೊಕ್ಕ. A species of tree the ashes of which are used as a caustic. ಮೊಕ್ಕದ ಮರ (ಗೋಲೀಫ, ಝಾಟಲ, ಘಣ್ಣಾಪಾಟಲಿ, ಮೊಕ್ಕ, ಮುಷ್ಕಳ Nr.; St. & Pl.: Calosanthos indica Blum.).

ಮೊಕ್ಕಳ mōkkāḷa. (Śmd. 49). = ಮೊಗ್ಗರ. A heap, a mass, an assemblage (ಮೊಗ್ಗರ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17; ಗೊನ್ನಣಿ, ತರಕ್ಕಿ, ಒಬ್ಬಳಿ, ಹೊರಳಿ, ಮೊತ್ತ, ಮೊಗ್ಗರ, etc., ಶ್ರೇ

ಣಿ ಕೆ. 54; ನೆರವಿ 111; Tē. ಮೂಕಿ); — abundance; abundant, much, exceeding, etc. (ಮೊಕ್ಕಳ Śmd. 168 Cm.; ಪ್ರಾಜ್ಞ, ಭೂರಿ, ಬಹುಲ, ಎಷ್ಟು, ಪುಷ್ಟು, etc. Hlā.; ಅಗುನ್ನಲಿ, etc., ಪಿರಿದು Kk. 49; ಅಗುನ್ನಲಿ, ಕರ, ನೆಹಿ, ನೂಳದು, ಅಯ್ಯ, ಪೊಮ್ಮುಯ, etc., ಅಧಿಕ ಕೆ. 58; ಅಧಿಕ 111; cf. ಮುಕ್ಕು ದು 1 & 2; T. ಮುಕ್ಕು, ಮೊಯ್, to swarm as bees, etc., to throng; — a crowd, throng). (See Ūpr. 6, 88; 8, 47; Bp. 40, 58; V. 40, 75. — ಮೊಕ್ಕಳದ ರಾಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3). ಮೊಕ್ಕಾಮು mōkkāmu. = ಮೊಕ್ಕಾಮು, etc. (My.).

ಮೊಕ್ಕ ಮōkkku. = ಮೊಕ್ಕು 2, q. v.

ಮೊಕ್ಕ ಮōkkē. = ಮೊಕ್ಕ. ಮೊಕ್ಕ ಮರ (ಗೋಲೀಫ, etc. Si. 130; Tē.).

ಮೊಕ್ಕಾ mōkkā. = ಮೊಕ್ಕಾ. In front, before, face to face (My.).

ಮೊಕ್ಕಿಯಾರ್ mōkktiār. ಮೊಕ್ಕಿಯಾರ್. Absolute, free; a plenipotentiary (Mhr., H. ಮುಕ್ಕಾರ, ಮುಖತ್ಯಾರ); independence, plenipotency (My.); an agent, an attorney. See Prv. s. ಬೇರೋಬುಗಾದ. — ಮೊಕ್ಕಿಯಾನಾರ್, a power of attorney (My.; Mhr. ಮುಖತ್ಯಾರ).

ಮೊಕ್ಕಿಯಾರಿ mōkktiārī. Full powers or authority delegated: absolute state, etc. (My.; Mhr. ಮುಖತ್ಯಾರಿ).

ಮೊಕ್ಕೇನರ mōkktēsara. = ಮತ್ತೇನರ. A headman; a chief officer (My.; H.).

ಮೊಖಮಲ್ಲು mōkhamallu. = ಮುಖಮಲ್ಲು. (My.).

ಮೊಗ mōg. = ಮೊಗಿ 3, etc. Refuge, shelter. — ಮೊಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A rock of shelter or a sheltered rock (Bh. 3, 18, 30).

ಮೊಗ ಮōgā. 1. P. p. of ಮೊಗಿ, in ಮೊಗ ಮೊಗದು (Bp. 56, 12; 58, 68; Ū. Bp. 28, 20; J. 6, 39; 8, 39).

ಮೊಗ ಮōgā. 2. = ಮೊಗು, etc. (My.).

ಮೊಗ ಮōgā. 3. = ಮೊಗನು. P. p. of ಮೊಗನು, in ಮೊಗ ಮೊಗನು s. ಮೊಗನು 1.

ಮೊಗ ಮōga. Tbh. of ಮುಖ (Śmd. 340. 355; ಮುಖ, ಅಸ್ತ Hlā.; ಮುಸುಕು ಕೆ. 71; My.). ಮೊಗದೊಳ್ ಮೊಗು (Śmd. 163). ಮೊಗ ನೋಡಿದಂ or ಮೊಗಂ ನೋಡಿದಂ (200). ಕೆಮ್ಮಪ್ಪ ಕಾರ್ ಮೊಗಂಗಳಂ ರಾಜಹಂಸೆಗಳ (Hlā.). See Ūpr. 3, 85; Bp. 5, 20; Rāv. 11, 10; 13, after 18; J. 8, 39; 15, 3; ಅಗ್ಗಿ-, ಅಯ್-, ಅಬ್ಬು-, ಕರಿ-, ನಗ್ಗಿ-, etc. — ಮೊಗಗಿಡು. -ಕಿಡು. To put (a person) to shame whilst facing (him, ಅವನ or ಅವ ನನ್ನು My.). ಮೊಗಗಿಡವ ಪುಣ್ಯದೊಳಗೆ ಸುಡುತಿರುವ ಚಿತ್ತಿ (Sarva-bhūṣhaṇa in B. 5, 820). — ಮೊಗಗೊಡು. -ಕೊಡು. To turn the face towards one (My.). — ಮೊಗಂಗುಡು. -ಂಗುಡು. = ಮೊಗಗೊಡು. (Ūpr. 6, 88). — ಮೊಗ ಚಿಟ್ಟು. = ಮೊಗ ಸಿಟ್ಟು. To express contempt or disgust by the face, to frown (My.; Tē. ಮುಖಮು ಚಿಟ್ಟು). — ಮೊಗದಕ್ಕಿ. A face looked upon as a wreath (Bh. 6, 4, 36). — ಮೊಗದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. A lotus-like face (Rāv. 10, 8; 13, 102; J. 8, 22). — ಮೊಗ ದಿರುಕು. -ತಿರುಕು. To turn the face (J. 2, 53). — ಮೊಗದೊಡಗು. -ತೊಡಗು. To form tops or crests (as waves, J. 12, 13). — ಮೊಗದೊಳಿ. -ತೊಳಿ. To wash the face (J. 30, 42). — ಮೊಗದೊಡು. -ತೊಡು. To show the face (J. 17, 84). — ಮೊಗ ದಾಡು. The face to become pale (Bp. 54, 81). — ಮೊಗಮಿಕ್ಕು. -ಮಿಕ್ಕು. To put the face, mouth, or trunk (Abh. P. 13, after 76; Rāv. 5, 79). — ಮೊಗಮಿಡು. -ಮಿಡು. = ಮೊಗಮಿಕ್ಕು. (J. 15, 45). — ಮೊಗಮಿಟ್ಟು. -ಮಿಟ್ಟು. To obtain

a (conciliatory, kind) face (or look from another), to win over, to conciliate, to pacify; to be civil, etc. (ಅನು ನಯ ಕ್ರಮ. Dh.). — ಮೊಗಮುಗು. -ಪುಗು. 1. The face to enter: to meet in front, to face (Cpr. 5, after 39; 5, 79; 10, 83; Abh. P. 13, 81). — ಮೊಗಮುಗು. -ಪುಗು. 2. Facing. ಮೊಗಮುಗು ತರ್. To face (Abh. P. 13, 81). — ಮೊಗರವು. = ಮೊಗವಡ. (C. Bp. 47, 44; Bh. 7, 4, 9; 9, 2, 42; Rāv. 6, after 11). — ಮೊಗರಾಗ. (ಕ್ರಮ. 207). Red or bright colour of the face. — ಮೊಗರಾಗೊಂದು. -ಂಕಡು. Bright colour of the face to disappear (Abh. P. 7, after 163). — ಮೊಗವಡ. -ವಡ. = ಮೊಕವಡ, etc. A kind of head-stall for horses and oxen (Grj. 6, after 56; 7, 46; Bh. 9, 2, 42; My.). 2, a cloth made to cover the face (of elephants, Abh. P. 13, 74). 3, a mask (My.; Mhr. ಮುಖವಾಡ, ಮುಖೋಟ). 4, a muzzle (My.; Mhr. ಮೋವಾಳೇಂ). — ಮೊಗವರಿಗೆ. -ವರಿಗೆ. A shield to protect the face (Bh. 6, 4, 89; 9, 2, 42). — ಮೊಗವದ. -ಅದ. To know the face (of a person): to be more or less familiar with, to be acquainted with. — ಮೊಗವದಕ್ಕೆ. -ಅದಕ್ಕೆ. Acquaintance, intimacy (ಪಂಚಯ, ಸಂಪ್ರದ Mr. 454). — ಮೊಗವದತ. -ಅದತ. = ಮೊವದಕ್ಕೆ. ಸಂ ಪ್ರದ, ಪಂಚಯ HIA.). — ಮೊಗವಲರ್. -ಅಲರ್. The face to bloom or become bright (Bp. 24, 44). — ಮೊಗವಲರಿಸು. -ಅಲರಿಸು. To cause the face to bloom, etc. (Bp. 45, 36). — ಮೊಗವಾಡ. (-ವಾಡ). = ಮೊಗವಡ Nos. 1 & 3. (My.). — ಮೊಗವಾಸ. Tbh. of ಮುಖವಾಸ. (J. 12, 6; 15, 24. 44. 45). — ಮೊಗವಸೆ. A sign of the face (Bh. 4, 19, 43). — ಮೊ ಗಸು. A moon-like, lovely face; the face considered as a moon (Rāv. 1, after 135). — ಮೊಗಸಾಲೆ. A front verandah (ಪ್ರಭಾಣ, ಪ್ರಭಾಣ, ಅರಿವ್ವಳ HIA.; Rāv. 13, after 1 & 61; My.). — ಮೊಗ ಸುಣ್ಣೆ ಸು. = ಮೊಗ ಚಿಟ್ಟೆ ಸು. (My.). — ಮೊಗಸಿರಿ. = ಮುಖಪ್ರೀತಿ. Beauty of the face (Rāv. 13, after 59). — ಮೊಗ ಸೂರಿಗೆ. A sword or knife attached to the forepart (of a carriage, Bh. 9, 2, 43).

ಮೊಗಜು ಮೃಗಾಢು. = ಮಗಜು, etc. (My.).

ಮೊಗಟ ಮೃಗಾಢ. = ಮಗಟ, etc. (My.).

ಮೊಗಡು ಮೃಗಾಢು. = ಮೊಗರು. (My.).

ಮೊಗದು ಮೃಗಾಢು. = ಮೊಗೆದು. P. p. of ಮೊಗೆ 1.

ಮೊಗದುಂ ಮೃಗಾಢು. = ಮಗದುಮ್ಮ. — ಮೊಗದುಂನಕ್ಕರೆ. A kind of sugar (ಫಾಲೆತಿ Si. 812; My.).

ಮೊಗದು ಮೃಗಾಢು. (ಮೊಗರು). (fr. ಮುಗುಡು?).

The state of being (still partly) covered (?).

— ಮೊಗದುಗಾಯು. -ಕಾಯು. (= ಮುಗುಳ್ಳಾಯ್). A fruit that has just come out of the flower, a very small fruit (My.).

— ಮೊಗದುಬದನೆ. A badanē that is still very young (My.).

ಮೊಗಲಿ ಮೃಗಾಲ. A Mogul (My.; B. 4, 3; Mhr., H. ಮೋಗಲ).

ಮೊಗಲಾಯಿ ಮೃಗಾಲೈ. Relating to the Moguls (My.; Br.; Mhr.).

ಮೊಗಸು ಮೃಗಾಸು. 1. To begin to exert one's self, to make one's self ready for work, to act zealously after (or for) a contrived plan, to exert one's self (ಉದ್ಯೋಗಾರವ್ವು ಕ್ರಮ. Dh.; ಎರಚೋದ್ಯೋಗ ಕ್ರಮ. 110; T. ಮುಯರು, ಮುಯಲು, to apply one's self to a thing, to make effort; Tē. ಮೊನೆ, to busy himself, engage in; to prepare, be ready; ಮೊಗೆ ಕೊನು, to begin = ಮೊದಲು ಪಟ್ಟು). See Cpr. 8, after 4;

Abh. P. 1, 77; 12, 9; Rām. 6, 46, 16; Bh. 6, 4, 101; 7, 3, 39; 7, 18, 14; J. 8, 39; 28, 45. — ಮೊಗ ಮೊಗಸು rep. To exert one's self very much (J. 12, 22).

ಮೊಗಸು ಮೃಗಾಸು. 2. = ಮುಗುಸು 2, etc. Desire, wish (ಇಚ್ಛೆ ಕ್ರಮ. 50. 110).

ಮೊಗಸು ಮೃಗಾಸು. 3. (fr. ಮೊಗೆ 5. = ಮುಸುಕು 1, etc.).

To cover, to fall upon, to attack (J. 8, 31).

ಮೊಗಲು ಮೃಗಾಲು. = (ಮಗಲಿ), ಮೊಗಡು. The ridge of a roof (My.; Tē. ಮುಗಡು, ಮೊಗಡು, ಮೊಗಲು, ಮೊಗ ಟು, ಮೊಗಡು; M. ಮುಗಡು, ಮುಗರ್; T. ಮುಗಡು; see 2. ಮಿ ರಡು 2).

ಮೊಗಲೊ ಮೃಗಾಲು. = ಮಗಡು. (V. 36, after 65).

ಮೊಗಿಸು ಮೃಗಿಸು. To cause to lade, etc. (My.).

ಮೊಗು ಮೃಗು. = ಮಗಪ್ಪ, ಮಗು, etc. (My.; ಪೂತ, ಪಾ, ಅರ್ಪಣ, ದಿವ್ಯ, ಪೃಥುಕ, ತಾನಕ, ಶಿಶು Si. 179; ಭಕ್ತಿದ್ರ, ಅರ್ಪಣ 418; ಪೂತ, ಶಿಶು 422; ಗರ್ಭ, ಅರ್ಪಣ 441).

ಮೊಗುಂ ಮೃಗುಂ. General, undefined, not particularised (My.; Mhr., H. ಮೋಳು).

ಮೊಗುಡು ಮೃಗುಡು. = ಮಗಜು, etc. (My.). ಕೆಂ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ಕೆಯ್ ಮೊಗುಡು? (Prv.).

ಮೊಗುಟ ಮೃಗುಟ. = ಮೊಗಟ, etc. (My.).

ಮೊಗುವು ಮೃಗುವು. = ಮೊಗು, etc. (My.; ಪೃಥುಕ ಕ್ರ. 404; ದಿವ್ಯ, ಶಿಶು 440).

ಮೊಗುವುತನ ಮೃಗುವುತನ. Childhood (Bh. 1, 3, 17).

ಮೊಗುಸು ಮೃಗುಸು. = ಮುಗುಸು 2, q. v., etc.

ಮೊಗೆ ಮೃಗ. 1. To take (water with a vessel out of a pond, tank or stream for one's use, Abh. P. 7, 105; 7, after 105; J. 6, 6; My.; ಉಪಾಕರ್ಷಣ ಕ್ರಮ. Dh.; T. ಮುಗಿ ಮೊಕ್ಕ; Tē. ಮುಂಡು). 2, to lade, to lade out (any fluid with a small vessel, etc. out of a larger one), to scoop, to bale (ಉಲವ ಮೊಗೆ ಕ್ರಮ. 82; My.; ಧ. ಸು ಗಿ 2). P. ps. ಮೊಕ್, ಮೊಗ, ಮೊಗಡು, ಮೊಗೆ, ಮೊಗಡು. See Bp. 56, 31; Bh. 8, 28, 11; J. 12, 8.

ಮೊಗೆ ಮೃಗ. 2. = ಮೊಗೆ 1, etc. P. p. of ಮೊಗೆ 1, is ಮೊಗೆ ಮೊಗಡು (Grj. 4, 131; Bp. 56, 9; Bh. 8, 21, 4).

ಮೊಗೆ ಮೃಗ. 3. The state of (water) being sufficient to be taken (out of a pond, etc.). See Prv. 2. Tbh. ಮಗಿ.

ಮೊಗೆ ಮೃಗ. 4. = ಮಗಿ, etc. A small earthen vessel for lading out, etc. (ಫಲಿಧೇವ ಕ್ರಮ. Dh., o. r. ಫಲಿಧೇವ; ಕುಪ್ಪುಡ ಫಲಿಧ ಕ್ರಮ. 82; ಅನಿಮಣಿ Mr. 211; My.). ಮೊಗೆ ಮಾಡದ ಕುಪ್ಪುಡ ಗುಡಾಣ ಮಾಡ್ಕನೇ? — ಮಗಿ: ನೀರು ಮೊಗೇರಿತು! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮೊಗಿನೀರು A ಮೃಗ-ful of water. ಮೊಗಿನೀರಿನೊಳಗೊನ್ನು ನೆಗರಾಡಿದ್ಕೆ ತಗುಲಿ ಹೆಬ್ಬರಿಯ ಹಿಡಿದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಯ ನಮ್ಮವರು (Bp.). — ಮೊಗಿನಾರ್. -ವಾರ್. A ಮೃಗ-ful of milk (Bp. 1, 20).

ಮೊಗೆ ಮೃಗ. 5. To cover; to fall upon, to close with; to go close to (J. 8, 39; 12, 12; 12, 12; Grj. 3, after 119; see T. 2. ಮೊಕ್ಕಳ. 2, to grow abundant (see ಪೂರ್ವಾಪೂರ್ವ).

ಮೊಗೆ ಮೃಗ. 6. (= ಮೊಗೆ 3?). — ಮೊಗೆಯ ಫೂಮ. A fertile, yellowish soil (ಪಾಂಡುಫೂಮ, ಉದಗವ್ವು HIA.).

ಮೊಗ್ಗರ mōggara. (Śmd. 49). (= ಮೊಕ್ಕಳ, ಮೋಹರ). A mass, a heap (of clouds, etc.); an assemblage, a body; an army, a force (ಗೊಂಡೆ, ಹೊರಳ, ಮೊತ್ತ, ಮೊಕ್ಕಳ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Śm. 54; ಒಟ್ಟು 88; ಜಂಗುಳಿ, ಮೊಕ್ಕಳ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಬಲ Bhn. 18; Ūpr. 5, 110; 7, after 81; J. 3, 38; 8, 32). — ಮೊಗ್ಗರವ್ವಾಯ್. -o -ವಾಯ್. To form a mass or body, etc. (Grj. 6, after 67).

ಮೊಗ್ಗರಿಸು mōggariṣu. To grow collected into a mass or body, etc. (Grj. 6, after 66).

ಮೊಗ್ಗು mōggū. (Śmd. 49). = ಮೊಗ್ಗೆ 1, etc. (J. 10, 14; My.; T. ಮೊಕ್ಕು). ಅಜ್ಜನ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಗ್ಗಿನ ಹಾಗೆ, ಪ್ರಾಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ಫಲದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮೊಗ್ಗೆ mōggē. 1. = ಮಗ್ಗು 4, ಮೊಗ್ಗು. A bud (ಕೋರಕ Nn. 164; ಮುಕುಲ, ಕಲಿಕೆ, etc. Mr. 107; ಉತ್ಕಲಿಕೆ 527; ನನೆ, ಮುಗುಳ, ಸರ್ಪುಳ, ಕುಟ್ಟಲ ಕೆ. 22; Kk. 28; ಕೋಶ, ಕುಟ್ಟಲ Si. 460; My.; Tē; T. M. ಮೊಟ್ಟು; cf. ಮುಗುಳ, ಮೊಳಕೆ; Mhr. ಮೋಗ, a germ, shoot; see Ūpr. 1, 108; Bp. 22, 8; Rāv. 10, after 31; J. 31, 9; B. 3, 36). ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗೆ (ಕುಟ್ಟಲ Nn. 52; ಉತ್ಕಲಿಕೆ, ಕೋರಕ 102). — ಮೊಗ್ಗವು. -ಅವು. He whose arrows are buds: Kāma (Ūt. II, 95).

ಮೊಗ್ಗೆ mōggē. 2. = ಮಗ್ಗು. ಅಂಕೆ ಮೊಗ್ಗೆ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತೇನೆ (B. 1, 11).

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭē. = ಮುಟ್ಟೆ 2, etc. A shoe (Bh. 6, 4, 52; My.).

ಮೊಜಾ ಮೌಜಿ. = (ಮೊಜ್ಜೆ, ಮೋಜಾ. (Si. 279, only in Si.).

ಮೊಟಕು mōṭaku. 1. The state of being (shrunk or) small in size; a bit, a piece, as of a pencil, etc. (My.; Tē. ಮೊಟಕೆ; cf. ಮುಡುಕು 2, ಮೋಟು). ಮೊಟಕಾದವನು (ಖರ್ವ, ಪ್ರಸ್ತ, ವಾಮನ, ಗಿಡ್ಡನು Si. 197; My.). — ಮೊಟಕುತ್ತಿ. A small sword, a outlass (My.; Si. 290; Tē. ಮೋಟುತ್ತಿ). — ಮೊಟಕುವೆರಳು. The little finger (My.). — ಮೊಟಕುಪಾದಿ. A short road that soon ends (My.; ಬಹಳ ದೂರವಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಪಾದಿ Si. 105).

ಮೊಟಕು mōṭaku. 2. The sound produced by the grazing of cattle, etc. — ಮೊಟಕು ಮೊಟಕನ್ನು. -ನನ್ನು. The repeated sound of mōṭaku to be produced (My.).

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭa. 1. = ಮಟ್ಟ 1, etc. Exactness, etc. — ಮೊಟ್ಟೆಮೊದಳ. -ಮೊದಲು. = ಮಟ್ಟಮೊದಲು. (Bp. 24, 80; 32, 7; 45, 30; My.).

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭa. 2. = ಮಟ್ಟ 3. — ಮೊಟ್ಟೆಕುಬ. A hyena (My.).

ಮೊಟ್ಟು mōṭṭu. 1. To rap the head (of another) with the knuckles of the fist (My.; Tē.).

ಮೊಟ್ಟು mōṭṭu. 2. A rap with the knuckles of the fist (My.; M. ಮುಟ್ಟು; see ಕಲೆ). ಮೊಟ್ಟು ಬಿತ್ತು (My.).

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭē. 1. An egg (ಪೇಶೀಕೋಶ, ಅಣ್ಣ HIA.; ಅಣ್ಣ Śm. 88; Si. 179, 387; My.; T. ಮುಟ್ಟೆ; M. ಮುಟ್ಟೆ, ಮೊಟ್ಟೆ). ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ನಾಯಾ ಮದಾ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಕ್ಕಿತು (Prv.). See Prv. a. ತೊಟ್ಟೆ 2.

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭē. 2. = ಮಟ್ಟ (My.).

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭē. = ಮಟ್ಟ. A leather bag (ಸಮುದ ತಿತ್ತಿ Śm. 88). 2, a bundle, a bale, a burden, a load (Bp. 21, 15; 29,

18, 19; Rām. 5, 8, 73; My.; Mhr. ಮೋಟೆ; cf. ಮೂಟೆ). ಅಟ್ಟ ಕ್ಕುವವನಿಗೆ ಹಣ್ಣು ತಿಯಾಗ ಬೇಡ, ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊದುವವನಿಗೆ ಅಕಾಗ ಬೇಡ. — ಪಟ್ಟೀ ಸೀರೆಯುಟ್ಟರೂ ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊದುವವನು ತಪ್ಪಲ್ಲ. — ನೇಯಿದರೆ ಬಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮೊಟ್ಟೆ. — ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಾಟ, ಹೇಡು ಹೆಣ್ಣಾಟ, ತಲೆಮೊಟ್ಟೆ ಪರಮಸುಖ. — ಮೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.). See Bp. 21, 15; 29, 18.

ಮೊದವಿ mōḍavi. = ಮೊದವೆ. A small pimple in the face (Rāv. 4, 9; 9, 48; J. 18, 25; My.; Tē. ಮೊಟಮೆ; T. ವಡಿ, ವಡಿವು).

ಮೊದವೆ mōḍavē. = ಮೊದವೆ. (My.).

ಮೊಡ್ಡ mōḍḍa. = ಮಡ್ಡ, ಮೊರಡ. (My.).

ಮೊಣ mōṇa. = ಮೊದ, q. v. — ಮೊಣಾರ್. -ಕಾಲು. The knee (ಜಾನು, ಅಷ್ಟೇವತ HIA.; ಜಾನು G.; My.; Bp. 57, 59; B. 2, 30; 3, 24). ಮೊಣಕಾಲು ಊದಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಮೊದಕಿಯ್ಯದ್ದ ನಿತ್ತಾನೇ? — ಮಣ್ಣೆ ಇರುವಾಗ ಮೊಣಕಾಲಿಗೆ ಪಟ್ಟವೇ? (Prvs.). — ಮೊಣಕಾಲುಕಣ್ಣು. The hollow on each side of the knee (C.). — ಮೊಣಕಾಲುಗಣ್ಣು. The knee and all that pertains to it (My.). — ಮೊಣಕಾಲುಚಪ್ಪ. The knee-pan (My.). — ಮೊಣಕಾಲುಪ್ಪ. — ಉಪ್ಪ. As high as the knee, knee-deep. ಪಾಪ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಕಾಲುಪ್ಪ ನೀರು (Prv.). — ಮೊಣಕಾಲುಮುರಿ. N. of a talook in Mysore (My.). — ಮೊಣಕೆಯ್. The elbow (Bp. 24, 82; 27, 6; My.). ಮೊಣಕೆಯ್ಯದ್ದ ಮೇಗಣ ದಾಗೆ (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ HIA.). — ಮೊಣಕೆಯ್. = ಮೊಣಕೆಯ್. (My.; see Prv. a. ಮುಂಗೆಯ್ 2).

ಮೊಣ್ಣು mōṇṇa. = ಮೊಣ್ಣು. Tbh. of ಮುಣ್ಣು. — ಮೊಣ್ಣುಕೆಯ್. A maimed hand (My.; Tē. ಮೊಣ್ಣೆಕೆಯ್). — ಮೊಣ್ಣುಕೊಡಲಿ. A blunt axe or hatchet. ಮೊಣ್ಣುಕೊಡಲಿ ಲಾಠಿಗೆ ಮೂಲ (Prv.). — ಮೊಣ್ಣುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A blunt knife (My.). — ಮೊಣ್ಣುಗುದ್ದಲಿ. A blunt hoe (My.). — ಮೊಣ್ಣುಚೂರಿ. = ಮೊಣ್ಣುಗತ್ತಿ. (B. 4, 40; My.). — ಮೊಣ್ಣುಪುರಿ. = ಚೂರುಮರಿ. (My.). — ಮೊಣ್ಣುಬಾಲ. A docked, stumpy tail (My.; B. 3, 44). — ಮೊಣ್ಣುಸೀಗಿ. A large, very thorny climber, Caesalpinia sepiaria Roxb. (Z.; My.).

ಮೊಣ್ಣು ಮಂಞ್ಞ. Stupid obstinacy, especially in demanding or dunning (My.; Tē.; T. ಮುಣ್ಣು, ಮೊಣ್ಣು; see ಮೊಟ್ಟೆ 1). — ಮೊಣ್ಣು. -ಅ 3. An obstinate man, one who begs impudently (My.). ಮೊಣ್ಣನ ಕೊನ್ನವರಲ್ಲ, ನಾಯಿಯ ತಿನ್ನವರಲ್ಲ (Prv.). — ಮೊಣ್ಣಾಟ. -ಅಟ. Stupid obstinacy; obstinate, impudent begging (My.). — ಮೊಣ್ಣೆ. An obstinate female (My.).

ಮೊಣ್ಣು ಮಂಞ್ಞ. = ಮೊಣ್ಣು. Tbh. of ಮುಣ್ಣು. (My.). ಕೊಣ್ಣಿ ಮೊಣ್ಣಾಯಿತು (My.). — ಮೊಣ್ಣು ಕೆಯ್. = ಮೊಣ್ಣು ಕೆಯ್ಯ. (My.).

ಮೊಣ್ಣುತನ mōṇṇutana. Stupid obstinacy (My.).

ಮೊಣ್ಣೆ mōṇṇē. ಮೊಣ್ಣೆಯ್. Tbh. of ಮುಣ್ಣು. (Tē. ಮೊಣ್ಣೆಮು). ತಲೆ ಹೋಗಿ ಕುಣಿದಾಡುವ ಮೊಣ್ಣೆಯ (ಕಬ್ಬನ್ನ, etc. Si. 297). — ಮೊಣ್ಣೆಮರ. A small tree, Cerbera odollam Gaertn. (St. & Pl.).

ಮೊತ್ತ mōṭṭa. 1. A heap, a mass; a multitude, a flock, etc.; a collection, a code (ಸಮೂಹ, ನಿಕರ, ಪ್ರಜ, etc. Nr.; ಜಂಗುಳಿ Ūt. II, 99; ಪುಷ್ಪಲ, ಪ್ರಭೂರಿ, ಬಹುಲ, etc. Mr. 480; ಮೊಗ್ಗರ, ಮೊಕ್ಕಳ, ಒಟ್ಟು, ಹೊರಳ, etc. ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17, Śm. 54; ಒಳ Bhn. 6; ನರವ 10; ಉರಳಿ 61; My.; Tē. ಮೊತ್ತ, bulk, lump; Tē. ಮೊತ್ತ, the total, whole; T. ಮೊತ್ತ, universal; T. M. ಮುದು, ಮುದುದು, that is whole, entire; M. ಮುದುಕ್ಕೆ, to grow thick, big; to grow

ripe; ಮುದುಪ್ಪ, thickness, thronged state; ಮುದು, protuberance, tumour; T. ಮುದು, the end, see ಮುದು 3; see ಮುದು 2). ಕಾಗೆಯ ಮೊತ್ತಂ (ಕೊತ್ತಂ ಸ್ಮದ. 1). ಕಿದಿಯ ಮೊತ್ತಂ (ಕುದ್ರಾಣ್ಣ ಮತ್ತಸ್ಸಂಘಾತ, etc.); ಹಿಮದ ಮೊತ್ತಂ (ಹಿಮಾನ); ಸೂಳೆಯರ ಮೊತ್ತಂ (ಗಾಣಿಕ್ಕಿ Hk.). ಮದುವಾನ ಮೊತ್ತ (ಕುದ್ರಾಣ್ಣ ಮತ್ತಸ್ಸಂಘಾತ, ಪೂತಾಧಾನ); ಅನಿಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದ ಅನಿ (ಯೂಥನಾಥ); ಧರ್ಮಂಗಳ ಮೊತ್ತವು (ಸ್ತುತಿ, ಧರ್ಮಸಂಹಿತೆ Nr.). ಮದುವಾನ ಮೊತ್ತಂ (ಕುದ್ರಾಣ್ಣ Mr. 410). ಕವಿಜನರ ಮೊತ್ತಂ (Sp.). See Bp. 5, 39; 19, 83; 22, 57; 28, 22; 36, 31; 58, 53; 60, 38; J. 4, 19; 5, 15. — ಮೊತ್ತವೆಂದು.

-ವೆಂದು. To become a heap, to be heaped, etc. (Bp. 32, 6).
ಮೊತ್ತ ಮೊತ್ತಾ. 2. = ಮೊದಲೆ (ಸ್ಮದ. 229). — ಮೊತ್ತ ಮೊದಲೆ. (ಸ್ಮದ. 229). The very beginning; at the very first; in the first place (Öpr. 1, after 82).

ಮೊದ ಮೊದಲ. = ಮೊದಲೆ. — ಮೊದ ಮೊದಲು. = ಮೊತ್ತ ಮೊದಲೆ. (My.; B. 4, 189).

ಮೊದಲ ಮೊದಲ. (fr. ಮುಂ, ಮುಜ್ಜ, etc.). ಮೊದಲು, ಮೊತ್ತ 2 (ಸ್ಮದ. 229), ಮೊದ, ಮೊದಲು. The state of being first, preceding, in front, or prior; the state of being chief, the chief thing; the beginning; the root; the base; the extremity or tip; the original, principal or capital, the stock in trade;—at the beginning, first, etc.; for the first time (ಅದಿ, ಪೂರ್ವ, ಪೌರಸ್ವ, ಪ್ರಥಮ, ಅದ್ಯ Nr.; ಮೂಲ Nr.; ಮೂಲ Nn. 20; ಅದಿ 111; ಬುದ್ಧ, ಮೂಲ 136; ಅದ್ಯ, ಅದಿ Mr. 460; ಅರವ್ವು 432; ಅದಿ ಸ್ಮದ. 9. 13. 52. 84. 117. 118. 147. 171. 199. 258. 352; ಮೂಲ 7. 8. 253. 259 Cm.; ಪೂರ್ವ 17. 46. 51. 54. 71. 258. 377 Cm.; ಮುಖ್ಯ 18 Cm.; ಪ್ರಥಮ 78. 171 Cm.; My. as ಮೊದಲು; T., M. ಮುದಲ; Tē. ಮೊದಲು, ಮೊದಲು; Mhr. ಮುದಲ). ನಾಭಿಯ ಮೊದಲ (ಸ್ಮದ. 8). ಪೂರ್ವಪದದ ಕಡೆಯುಂ ಪರಪದದ ಮೊದಲುಂ (60). ಮದಗಜಮರಣದ ದಾಲದ ಮೊದಲುಂ ಪಿಡಿದುಂ (91). ಅವೇಶ ಮನ್ನೊಡೆ ಮೊದಲಿರ್ದುದಂ ತೊಲಗಿಸಿ ಬರ್ಪಲು (30 Cm.). ಮೊದಲೆ (258 Cm.). ಮೊದಲ ನಾಟ್ಯಂ (ಪೂರ್ವರಂಗ); ಮೊದಲ ಮನೆ (ಚನ್ನ ತಾಲೆ, ತಿರೋಗೃಹ); ಎದಿಕೆಯ ಮೊದಲ (ಪಕ್ಷತಿ); ಅನೆಯ ಮೊದಲ ದಾಲ (ಪೇಶಕ, ಪಕ್ಷಮೂಲ Hk.). ಮರದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಉದಕವ ನೊಡೆವ ಕಟ್ಟಿ (ಅಲವಾಲ, etc.); ಕೊಳುವೊದಲಿವ್ವ ಅಧಿಕಮಾಗಿ ಮಾಡಿದುದು (ಅಧಿಕವಲ, ರಾಥ); ವೇದದ ಮೊದಲನೊಡ ತೊಡಗಿದವನು (ಕೈತ್ತ, ಪ್ರಾಥಮಿಕಳಿ); ಮರದ ಮೊದಲಿವ್ವ ಕೊಮ್ಮುಪರ್ಯಂತರವು ದ ನಮವಣ ದಿಣ್ಣು (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ, ಸ್ವಸ್ತ); ಮೊದಲ ಕಲ್ಪ (ಮುಖ್ಯ); ಮೊದಲಿವ್ವ ತುದಿವರಮಾರ್ದ ಲತೆ (ಅರೋಪ Nr.). ಮೊದಲ ಮನೆ (ಚನ್ನ ತಾಲೆ Mr. 201); ಮೊದಲ ಗಡೆ (ಪಕ್ಷತಿ 168); ಕರ್ಣದ ಮೊದಲ (ಚೂರಿಕೆ 156); ಮೊದಲ ಬಾಲಂ (280); ಕುದುರೆಯ. . . ಎರಡು ಕರ್ಣದ ಮೊದಲೊ (ಸುದಿ) ಇರೆ ಶುಭಂ (289); ಮೊದಲ ನರ್ತನಂ (ಪೂರ್ವರಂಗ 79). See Öpr. 2, 41; 3, 88. 40; 5, 96; Bp. 41, 8; 52, 1; 56, 42; 60, 14. 40; 61, 57; Bh. 1, 8, 31; Rāy. 5, 40; 9, 18; 13, 5; J. 13, 42; 30, 29; 31, 36. — ಮೊದಲನಕ. -ಅನಕ. To the root (Bp. 60, 40). — ಮೊದಲನೆಯ. -ಅನೆಯ. ಮೊದಲನೇ. So much as the beginning or first: first, etc. (My.). ಮೊದಲನೆಯದು, ಮೊದಲನೇದು, that is the first, the first (Si. 97; B. 1, 12; C.); ಮೊದಲನೆಯವ, who is the first, the first (C.; B. 5, 80). ಮೊದಲನೇ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯ (Si. 396). ಮೊದಲನೇ ಧಾಗ (B. 4, 13). ಮೊದಲನೇ ಪಕ್ಷಕ (4, 44). — ಮೊದಲಾಗು. -ಅಗು. To become or be the first of a series (C.). ಮೊದಲು ಮೊದಲಾದ ಪಲ ತೆದದ ದನಿಗಲ್ (ಸ್ಮದ. 10). ಎಕಾರಂ ಮೊದಲಾದ ಸನ್ನಿಹಿ ರಂಗಲ್ (ಎಕಾರಮುಖ್ಯಸನ್ನಿಹಿ ರಂಗಲ್ 18

Cm.). ತೃತೀಯ ಮೊದಲಾದುವನೊಳ್ (130). ಉರ್ಮ ಕತರೆ ತೊವರಿ ಗೋಡುವ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನಿಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟ ಕೂಡ (ಭದ್ರ 1). ಇವ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾನುಕರಣಂಗಳ (1). ಮೊದಲಾದುವ (ಅದ್ಯ, ಅದಿಮ); ಅತ್ತಿನ ಮೊದಲಾದ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ ಚನ್ನ ಮನ ಸ್ತೀಯರಂ ದಾಣ್ಣಯಣಿ ಎಮ್ಮುದು; ಹೇಲೆ ಎಲಾಸ ಇವ ಮೊದಲಾದುವ ಸ್ತೀಯರ ಘಾಂಗಳು; ಹಸು ಎಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲಂ (ಚೇವಪ್ಪ). ಸ್ವಸ್ತಿಕ ವರ್ಧಮಾನ ನನ್ನಾಂತರ್ತ ಈ ಮೂರು ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳವ ಹೆ ಮನೆಯ ಚಂದಂಗಳು; ಬಿಟ್ಟೀದು ಮೊದಲಾದುದು (ಪಾಣಿಮುಕ್ತ); ಛಾಧಾನ ವ್ಯಾಹಾರ ಇವ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳವ ನುಡಿಯ ಭೇದಂಗಳು; ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಚಾರಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಆತ್ರಮಂ; ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದುವವಂ ಮೊದಲಾದ ಅರಮನೆ ಬೇಗುಳಂಗಳಂ ಪ್ರಸಾದ ಎಮ್ಮುದು; ಲೆತ್ತ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಕೆಲಸ (ಪಕ್ಷಕಮ); ಕರಾತ ತಬರ ನಿಷ್ಕೃ ಪರಿವೃತ ನಾಕು ಛಲ ಮಾಲ ಮೈದಳ ಕೆ ಕ ಬೇಡರ್ (ಛಲ್ಲ) ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಕನ್ನಡಾತಿಗಳು (Hk.). ಆಕಳ ಹಾಲು ಮೊದಲು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಂ (ಗಪ್ಪ); ನೂಲು ಮೊದಲಾದವದ ಕಳುಕು (ಪಕ್ಷಕ); ಎಲೆ ಮೊದಲಾಗುರ್ತುಂ ಕುಡುಕು (ಕೋಣ Nr.). ಅದಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ನವಗ್ರಹಂಗಳು (ಅತಾಧಿನವಗ್ರಹ Nn. 33); ಮುತ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಮುತ್ತಿ ನೆಪಾನರು (ಅಪ್ಪಾದತಾಮಾತೃತ 48); ಮೊದಲಾದ (ಮುಖ್ಯ 167). See Bp. 58, 12. 19; 59, 53; Bh. 1, 20, 53; J. 5, 43; 12, 54; 28, 52. — ಮೊದಲನಿಸು. -ಅನಿಸು. To make one's self called, or to be, the first of a series (Bp. 59, 35; 61, 9). — ಮೊದಲೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take as the first of a series (C.). 2, 10 begin (v. t. or v. i., Öpr. 8, 10). ಇದು ಮೊದಲೊಣ್ಣು ತಕ್ಕು ಧಾದಿತ್ತೂಗ ವಂಗೂ ಹೇದರ್ ಪಮವ ವದಗಲು (Si. 70). ಇದು ರೂಪಾಯಿ ಮೊದಲೊಣ್ಣು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿತನಕ ಗಡಿಯಾರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 88). — ಮೊದಲೊಳುಕು. -ಕೊಳುಕು. Beginning, commencement (ಉಪಾಕ್ಷ, ಉಪಕ್ರಮ, ಅರವ್ವು Hk.).

ಮೊದಲಿಗ ಮೊದಲಿಗ. A chief, a headman (ನಾಗ ಮುಖ್ಯ Nn. 26; ಮುಂದೆ Öt. I, 49; Bp. 19, 1; Ö. Bp. 41, 39; My.).

ಮೊದಲು ಮೊದಲು. = ಮೊದಲೆ, etc. (Bp. 16, 12; 55, 44; C.). ಮರದ ಮೊದಲು (ಅನಾಗಾಳ, ಬುದ್ಧ); ಅನೆಯ ಕಿವಿಯ ಮೊದಲು (ಕರ್ಣಮೂಲ, ಚೂರಿಕೆ); ಎದಿಕೆಯ ಮೊದಲು (ಪಕ್ಷತಿ, ಪಕ್ಷಮೂಲ Hk.). ತೋಳ ಮೊದಲುಗಳೆರಡೂ (ದಾಹುಮೂಲಂಗಳು, ಕಳ್ಳಂಗಳು Nr.). ಮೊದಲು ಬಿತ್ತಿ, ಬದಿಕ ಗೆಯದ ಕೈತ್ತ (ಪೀಚಾಪ್ಪತಿ Si. 391); ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮೊದಲೆನ್ನು ಹೇದ್ದಕ್ಕೆ (ಉಪಕ್ರಮ, etc. 442). ಅವರು ಒನ್ನವೇಳೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮದಿದ್ದರು (B. 4, 17). ವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮೊದಲಿನವರು (as many as in former times) ಸಂತಗಲು ಈಗ ಇಲ್ಲ (4, 213). ಮಯ್ಯಾ ತೆಗೆಯುವ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಶತ್ರುವೈದ್ಯನು ಸನ್ಮ 1796ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದನು (4, 220). ಮೊದಲಿನಂತೆ (as before, B. 3, 94). ಏದು ಮಾತೃಕೆಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನವರು (ದ್ರಾಪ್ತಿ Ö.). ಮೊದಲು ಮದಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಕೊಡೆ. — ಮೊದಲುಬೇದರು (= ಮೂಲವಗ್ರಹ) ಮೂಲೇಲಿದ್ದರೂ ಹನುಮನರಾಯಗೆ ದೀಪೋತ್ಸವವು. — ಮೊದಲು ಕೂಡ ಬಾರದು, ಕೂಡಿ ಕೂಡ ಬಾರದು. — ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಗಾಡಿ ಉಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉಟ್ಟಿನ ಕಾಯಿ. — ಮೊದಲಿಗೆ ಮೇಸ್ಸ ರಾಧಕ್ಕೆ ಗುದ್ದಾಟ (Prva.). — ಮೊದಲುಕಥೆ. An old legend (ಭದ್ರ, ಅದಿಕಥೆ Nn. 138). — ಮೊದಲುಕಾರಣ. The first or original cause (My.). — ಮೊದಲುಗಾಣ. -ಕಾಣ. The root of the tree (ಅಕ್ಷಿಮೂಲ, ಪೂರ್ವನೇತ್ರ Mr. 317). — ಮೊದಲುಗೊಮ್ಮ. -ಕೊಮ್ಮ. The root of an elephant's tusk (ಕಂಠಿ, ದಂತಮೂಲ Hk.). — ಮೊದಲುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಮೊದಲೊಳ್ No. 1. (C.). ಬೇರು ಮೊದಲುಗೊಣ್ಣು ರೆಮ್ಮೆಗಳ ವಂಗೂ ಗಡದ ಮಧ್ಯಧಾಗ (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ, etc. Si. 121). ಅತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮೊದಲೊಣ್ಣು ಅವನು ದಿವಸು ನಿಯಮದಿವಸ್ಸ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡ ಹತ್ತಿದನು (B. 4, 124). — ಮೊದಲುತರ. The first or best sort (My.). — ಮೊದಲು ಮಾಡು. To make a beginning, to begin (My.). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೊದಲು

ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಕೃತ, ಉಪಕೃತ Si. 896; ಉಪಕೃತ 442). — ಮೊದಲು ಮೊದಲು. = ಮೊದ ಮೊದಲು. At the very first (B. 4, 87). — ಮೊದಲೆ. -ಎ 3. = ಮೊದಲೆ. (J. 24, 11; 25, 1). — ಮೊದಲೆ. -ಎ 2. The very beginning;—even first or prior;—at the first beginning; at first; first of all (C.). ಈ ರಾಜನು ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗಿಂತ ಮೊದಲೆ ತಿಳಿದವನು (B. 4, 7). ಒದಿವೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಮಾಧಿಸಿದರೆ, ಜನರು ನಮಗೆ ಅವನ್ನು ದಕ್ಕಗೊಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಮೊದಲೆ ಯಾರೂ ಗಡುಸುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 91). ಹೊಟ್ಟೆಯನೂ ದುಡಿಯುವದಿಲ್ಲ, ಈ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ರಾಧವನ್ನು ಮೊದಲೆ ಇಲ್ಲ (5, 98).

ಮೊದಿರ ಮೊದಿರ. (Tbh. of ಮುದ್ರೆ). A ring (T., M. ಮೊದಿರ). — ಮೊದಿರಕಣ್ಣೆ. A climbing shrub, *Hugonia mystax* Lin. (St. & Pl.; T., M. ಮೊದಿರಕಣ್ಣೆ).

ಮೊದೆ ಮೊದೆ. = ಮುದು 1, q. v.

ಮೊದೆ ಮೊದೆ. (= ಮೊದೆ, ಮುದ). Tbh. of ಮುಂಜ (ಸಂದ. 369, 372). The grass *Saocharum munja* (ಮುಂಜಾತ್ಯಾಣ ಸಂದ. Dh.; ಮುಂಜ, ಶರ Mr. 109).

ಮೊದ್ದು ಮೊದ್ದು. = ಮುದ್ದು 2. A lump, a mass (Tē.; see s. ಮೊತ್ತ 1);—a block, a log of wood (Tē.). 2, stupidity (My.; Tē.);—bluntness, as of a knife (Tē.). — ಮೊದ್ದ. -ಅ 3. A male blockhead (My.). — ಮೊದ್ದಿ. A female blockhead (My.).

ಮೊನೆ ಮೊನೆ. 1. (fr. ಮುನೆ 2). A point; an extremity, an end;—sharpness (ನಿತಿ ಸಂದ. 100; My.; Tē. ಮುನೆ, ಮೊನೆ; M. ಮುನೆ; T. ಮುನೆ). 2, smartness: boldness, courage (ಭಯಶಕ್ತಿ ಸಂದ. 100; T., M.). ಸೂಚಿಯ ಮೊನೆ (ಕಣ್ಣಿಕೆ Nr.). ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ಕುರವ ಇವ ಮೊದಲಾ ಗುಳ್ಳೆಗಳ ಹೊನಿನಲೆಯ ಆಕಾರದ ಭೇದದ ಮೊನೆಯಮುಗಲು (Hilā.). ಕೋಡ ಮೊನೆ (Rā. 6, after 11). ದಾಣದ ಮೊನೆ (J. 8, 40). ಆ ತುದಿಯನ್ನು ಅರ್ಧದಿಂದ ತಿಕ್ಕಿ ಮೊನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 4, 158). See Bh. 8, 22, 38; 8, 23, 31; Abh. P. 9, 69; 13, after 34. 3, the state of being before or preceding (see ಮೊನೆಯೇಡು). — ಮೊನೆಕುತ್ತು. A stroke by the point (of an arrow, Bh. 6, 7, 17). — ಮೊನೆಗಾಣೆ. -ಕಣೆ. A sharp arrow (Bh. 8, 6, 13; 8, 23, 15; J. 12, 49). — ಮೊನೆಗಾಣೆಸು. -ಕಾಣೆಸು. = ಮೊನೆದೋಡು No. 1. To show the point (of a weapon, Bp. 26, 12). — ಮೊನೆಗಾರು. -ಕಾರು. A tongue used to make wire (My. occasionally). — ಮೊನೆಗುತ್ತು. = ಮೊನೆ ಕುತ್ತು. (Bh. 7, 14, 9). — ಮೊನೆಗುದ್ದಲಿ. A sharp-pointed hoe, a pick-axe (My.). — ಮೊನೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. The point to be spoiled: to become blunt (My.). — ಮೊನೆದೋಡು. -ದೋಡು. = ಮೊನೆಗಾಣೆಸು (Bp. 32, 14). 2, to evince courage (Grj. 2, after 106). 3, a point (as of a thorn, a weapon, etc.) to appear (Bp. 43, 86; Rā. 5, 99). — ಮೊನೆಮಲ್ಲಿಗೆ. A kind of jasmine with small, pointed buds (Rā. 2, 37). — ಮೊನೆಮುಗುಳ. A pointed flower-bud (J. 3, 32). — ಮೊನೆಯು ಧರ. N. (Bp. 11, 37; 25, 10). — ಮೊನೆಯಾರ್. (i. e. ಮೊನೆಯವರು). N. See ನರಸಿಂಹ. — ಮೊನೆಯಡು. -ಡು. Sharpening (P). ಮೊನೆಯಡುನಾಯಿನಾರ್, N. (Bp. 11, 37). — ಮೊನೆವರ್. -ವರ್. A sharp tooth (ಪನೆ Kk. 70; J. 11, 22).

ಮೊನೆ ಮೊನೆ. 2. An affray, a fight, a battle (ಕಾಳಗ ಸಂದ. 11; ಪೊಣರ್, ಕೊಳುಗುಳ, ಬಣ್ಣಣ, ಬುದ್ದ, ಕಾಳಗ Kk. 41; ಕಾಳಗ 87; ಕೊಳುಗುಳ, ಬಣ್ಣಣ, ಬುದ್ದ, ಪೊಣರ್, ಕಾಳಗ ಸಂದ. 39; ಕಾಳಗ 100; Bh. 3, 18, 30; T. ಮುನೆ; T. ಮೊಯ್,

a crowd, throng; a fight, battle; ಮುಯರ್, a fight, battle;—endeavour; ಮುಯಂಗು, to embrace, hold fast; see ಮೊತ್ತ 1). ಮೊನೆಮೊಳ್ ಸೂಡ್ ತಡವಾಯ್ತು ನಿಲಮಿರು ಮತ್ತ ವಾರಣಮುಂ ತಾರಕಡ್ಕವರ್ತಿಗೆ (ಸಂದ. 268). — ಮೊನೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To offer battle: to fight (Bh. 6, 4, 30). — ಮೊನೆ ಯಾಳು. -ಅಳು. A warrior (Bh. 3, 8, 7).

ಮೊನೆಗಾಡಿ ಮೊನೆ-ಗ್ರಹೀ. A bold, courageous man (My.).

ಮೊನೆಯೇಡು ಮೊನೆ-ಶಿಧು. Preceding time: last month or last week (P ಕಂಚದ್ವಿಶ್ವಾಸಕಾಲ ಸಂದ. 400, o. r. ಮೊನೆಯೇಡು). ಮೊನೆಯೇಡಿಗೆ (401).

ಮೊನೆಯೇಡು ಮೊನೆ-ಶಿಧು. = ಮೊನೆಯೇಡು, q. v.

ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ. The day before yesterday; the other day, lately (ಕಾಲವಾಡಕ ಸಂದ. 400; C.; Tē.; T. ಮುನ್ನನಾದ್ದು, ಮುನ್ನನಾಳ್; Tu. ಮೊರಣೆ, ಮೊರಾಣಿ). ಮೊನ್ನೆ (183, 401); ಮೊನ್ನೆಗೆ (401). ಮೊನ್ನೆ ಮದುವೆಯಾದೆನು (Dp. 4). See Bp. 25, 11; 39, 38; 47, 25; 55, 19; Prv. s. ನಿನ್ನೆ. — ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ. rep. Lately (My.).

ಮೊಬಲಗು ಮೊಬಲಗು. Sum (of an account or an addition, My.; Mhr., H. ಮುಬಲಗ); money (My.).

ಮೊಬ್ಬು ಮೊಬ್ಬು. = ಮಬ್ಬು, etc. (Bh. 8, 23, 20, o. r. ಮಬ್ಬು; C.). — ಮೊಬ್ಬಿಡ್. -ಇಡ್. To be bewildered or stupefied (Rām. 6, 44, 51). — ಮೊಬ್ಬುಗಣ್ಣು. = ಮಬ್ಬು. (My.). — ಮೊಬ್ಬುಗವಿ. A dark cave (My.).

ಮೊಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮ. (= ಮುಮ್ಮ 2). — ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು. Grandchildren (C.; B. 2, 20). — ಮೊಮ್ಮಗ. A grand-son (ನಪ್ಪು Si. 191, G.; C.; Bp. 30, 26; B. 3, 25). ಮೊಮ್ಮಗನಾದರೆ ಗುಮ್ಮನ ಹಾಗಿರ ಬೇಕೋ? (Prv.). — ಮೊಮ್ಮಗಳು. A grand daughter (ನಪ್ಪು, ಪಾತ್ರಿ, ಸುತಾತ್ಮಕ Si. 191: ನಪ್ಪು G.; C.; B. 4, 8).

ಮೊಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮ-3. A grand-son (Bp. 47, 38; Bh. 2, 2, 72; 5, 9, 47; Rām. 1, 8, 33; J. 23, 55; 24, 57; 32, 29).

ಮೊಮ್ಮು ಮೊಮ್ಮು. = ಮುಮ್ಮು. (My.).

ಮೊರ ಮೊರ. (= ಮೊರೆ ?). — ಮೊರಸಾಸಿವೆ. Black mustard, *Sinapis ramōsa* Roxb. (ರಾಜಕೆ, ಕೃಷ್ಣಕೆ, ಅಸುರಿ Nr.).

ಮೊರಕು ಮೊರಕು. = ಮೊರ್ಕು. To be turning round, or be giddy, from pride (ದರ್ಪಘೋರ್ಣನ ಸಂದ. Dh., o. r. ಮೊರ್ಕು; cf. ಮುರ್ಕು).

ಮೊರಟ ಮೊರಟ. (ಮೊಟಿಟ). N. of a village. — ಮೊರಟದ ಬಂಕತನ್ನೆ. N. (Bp. 9, 27; 38, 40). — ಮೊರಟದ ಬಂಕದೇವ. N. (Bp. 9, 28; 49, 18; 52, 35). — ಮೊರಟದ ಬಂಕದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8). — ಮೊರಟದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. N. (Bp. 49, 24).

ಮೊರಡಿ ಮೊರಡಿ. 1. N. of a plant (ಮುಡುಕಲ್ ಸಂದ. 25, 95, 106). ಕರಿಯನು ಸೇವಿಸ ಸಿಂಹಕೆ ಮೊರಡಿಯ ಸೇವಿಪುದೆನಿಪ್ಪ ಮೊಲ ಪಾಸಟಿಯೇ (V. 3, 37).

ಮೊರಡಿ ಮೊರಡಿ. 2. = ಮುದ್ದಿ 2, ಮನ್ನೆ, ಮರಡಿ, ಮರಡಿ, ಮೊರಡು 2, ಮೊರಡೆ, ಮೊರಡಿ. A hill, a hillock (ಬಿಟ್ಟು ಸಂದ. 95; ಬಿಟ್ಟು G.; C.; B. 4, 115). ಬಿಟ್ಟದ ಸಮಾವದ ಮೊರಡಿಗಳು (ಪಾಡಂಗಲ್, ಪ್ರತ್ಯನವರ್ತಂಗಲ್ Nr.). ಕಲ್ಲಿನ ಮೊರಡಿ (ಅಕೂವಾರ G.). See ಕಿರು, ಹೆಮ್ಮ; ಸೆಟ್. 3, 30; J. 10, 8.

ಮೊರಡು ಮೊರಡು. 1. = ಮುರುಡು. Roughness, etc. (My.; M. ಮುದು, protuberance; roughness, knottiness,

cf. ಮೊಡಿ & see 8. ಮೊತ್ತ 1). — ಮೊರಡ. -ಅ. 2. = ಮಡ್ಡ, ಮೊಡ್ಡ. A rude, uncultivated, ignorant man (My.; T., M. ಮುರಡ).

ಮೊರಡು mōrādu. 2. = ಮೊರಡಿ 2, etc. A stony, rough hillock (My.; T. ಮೋಡು, a knoll or rising ground, the crest of a hill; T. ಮೋಡು, height, the top of a hill = ಮುಗಡು, see ಮೊಗಲು; ಮುರುಗು, elevation, height; ಮುರ ಮ್ಪು, a hill of stones; a rock; cf. ಮೋಳೆ 2).

ಮೊರಡೆ mōrādē. = ಮೊರಡಿ 2, etc. ಮೊರಡೆಯ ಮೇಲಾಗಲಿ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಾಗಲಿ ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನು ಉಣ್ಣು ಸದಿನ್ದ ಜಗಿದಾಮವ ಕುಡೀ ಮಹಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ (B. 8, 90).

ಮೊರಹೆ mōrahē. = ಮೊರಹು 2. (ಗಾನರ ಓ. II, 39).

ಮೊರಹು mōrahu. 1. = ಮುರುಹು, ಮೊರೆಹು. A bend; the winding course of running water. ಕೂಡಾ ದಿಗಳಿನ್ದ ಉದಕ ಹೊದವಟ್ಟು, ಚಕ್ರಾಕಾರದಿನ್ದ ಎಲ್ಲಾ ದಿವೆಯಲ್ಲಿ ಪಸ ರಿಸುತ್ತಿದ್ದದು (ಚಕ್ರ, ಪಟಭೇದ Nr. a; ಮೊರೆಹು in Nr. b).

ಮೊರಹು mōrahu. 2. = ಮೊರಹ. Humming, buzzing, murmuring, tinkling, etc. (Bp. 11, 47). See ಮೊರಹು.

ಮೊರಹು mōrahu. 3. Anger, wrath (ಕೋಪ ಓ. I, 72; Bh. 8, 13, 20; cf. ಮುರುಹು 2?).

ಮೊರಳೆ mōralē. (T. ಮುರಲು, to sound; M. ಮುರಳು, ಮುರುಳು, to hum, grunt, growl, buzz, howl, hem). ಮೊರಡ್ಡಂ (Śmd. 49).

ಮೊರೆ mōrē. 1. (Śmd. 27). = ಮುರೆ. To hum, to buzz (Ūpr. 2, after 93; 5, after 64; Śv. 4, 45; Bh. 1, 5, 7; Rām. 2, 7, 4; J. 2, 85; 3, 25, 28; 19, 33; 28, 36; 29, 46; 31, 17); to sound (as instruments, Bp. 46, 53; 60, 42; Ū. Bp. 24, 4; J. 33, 28; as vocal music, Bp. 44, 71); to ring (as bells, Bp. 44, 50; 53, 37); to tingle (as grējjēs, Bp. 24, 44; 32, 29); to murmur (as a stream of blood, Abh. P. 9, 124; Rāv. 6, 47; as a stream, J. 19, 5); to murmur (as mantras repeated, Bp. 1, 47; 39, 4; 54, 45); to creak (as shoes, Bp. 12, 12); to bubble or gurgle (as boiling oil, J. 11, 37); to whizz (as an arrow, Rāv. 6, 47); to be noisy (as battle cries, Ū. Bp. 24, 24); to be uttered plaintively (as orles, Bp. 46, 34); to cause to sound, to grind (as teeth, Bh. 1, 10, 31). ಮೊರವದವು (ದಿಡ್ಡೆ ಮ Mr. 80).

ಮೊರೆ mōrē. 2. P. p. of ಮೊರೆ 1, in ಮೊರೆ ಮೊರೆದು (J. 3, 37; 19, 5; 33, 26).

ಮೊರೆ mōrē. 3. (ಮೊರಟ). = ಮೊರಡು 2. Humming, etc. See ಮೊರಟ.

ಮೊರೆ mōrē. Tbh. of ಮುರೆ. (ತಾಲಪರ್ಣಿ, ಮುರೆ, etc. Si. 152; M. ಮುರಳೆ, ಮೂರು, myrrh).

ಮೊರೆಹು mōrēhu. = ಮೊರಹು 1, q. v.

ಮೊರೋ mōrrō. = ಮೊರೋ. See ಕೊಯ್ಯೋ.

ಮೊರ ಮōra. 1. P. p. of ಮೊರೆ 1, in ಮೊರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಮೊರ ಮōra. 2. = ಮೊರೆ 2. — ಮೊರಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To roar, as beasts, the wind, waves, etc. (My.).

ಮೊರ ಮōra. 3. = ಮರ 1. A bamboo fan used for winnowing corn, etc., and for various other purposes (ಪ್ರಸ್ಥೋಟನ, ಶೂರ್ಪ Nr.; Si. 307; ಸೂರ್ಪ Mr. 209; C.; T., M. ಮುರ; cf. ಮುಡ್ಡಲು). ಮೊರದ ಹಾಗೆ ಕವಿಗಳ. ಕೃಪ (ಬಂಕಣಗಿಯ, ಗಣೇಶ G.). ತೆರೇ ಕೊಟ್ಟು, ಮೊರ ಕೊಟ್ಟು. — ಮೊರದಿನ್ದ ಕತ್ತರಿಯನ್ನು ಹೊದ ಹಾಕ ಬಹುದೇ? (Prva.). See J. 31, 55; B. 4, 22. — ಮೊರದ ವೆಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 7). — ಮೊರದ ವೆಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 10).

ಮೊರಟೆ mōrāṭē. = ಮೊರಟ, etc. (ರಾಜಾದನ, ಪ್ರಿಯಾಲ, ಪ್ರಿಯಾಲ, ಸನ್ನಕದ್ವ, ಧನುಃಪಟ Si. 129).

ಮೊರಟ ಮōrāṭa. Roaring, etc. (My.).

ಮೊರಪ್ಪಿ mōrappi. = ಮೊರಟ, etc. (ರಾಜಾದನ, etc. Si. 129).

ಮೊರಲೆ mōralē. = ಮೊರಲಿ, ಮೊರಪ್ಪಿ, ಮೊರವೆ. A large tree, bearing a kind of almonds, Buchanania latifolia Roxb. (ರಾಜಾದನ, ಪ್ರಿಯಾಲ, ಸನ್ನಕದ್ವ, ಧನುಃಪಟ Nr.; T. ಮೊರಲಿ, ಮೋರಲಿ; M. ಮುರಳೆ, ಮುರಳೆ).

ಮೊರವೆ mōravē. = ಮೊರಲಿ. (St. & Pl.).

ಮೊರಟೆ mōrē. 1. (Śmd. 27). To roar, as the sea (J. 26, 14; My.), as a tiger, etc. (Bh. 2, 1, 62; My.); to cry aloud, to clamour, to bawl, to yell (Bp. 56, 7; J. 5, 54; 7, 50); to hiss, as a serpent (Bp. 46, 22; 51, 59; Rāv. 9, 25; T., M. ಮುರುಮುರು, to murmur, grumble; Mhr. ಮುರಮುರಣೀ, to mutter, grumble). ಮೊರೆಯುತ್ತ ಇರುವಣ್ಣಾದು (ಸ್ವನಿತ, ಧ್ವನಿತ, ಕೂಗುತ ಇರುವಣ್ಣಾದು Si. 379).

ಮೊರಟೆ mōrē. 2. = ಮೊರೆ 2. Crying loud, roaring, etc. (Ūpr. 8, 69). 2, wailing, lamentation (Bp. 40, 55, 58; My. in ಅಮುಕೆಯ; M. ಮೂರ). 3, clamour, complaint (Grj. 6, 6, 9; Rāv. 13, 136; J. 2, 5; My.; T. ಮೂರ). ನನ್ನ ಬಹವನ ಮೊರೆ ಕೇಳಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 4, 107). ಬಹವರು ಬಲಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಮೊರೆಯನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ (B. 5, 2). — ಮೊರೆಯು. To cry loud, to lament (Ū. Bp. 46, 20). — ಮೊರೆಯು. -ತು. To cry loud; to wail, to lament (Bp. 52, 14; Ū. Bp. 50, 27; Rāv. 13, after 104; J. 11, 34; 26, 52; My.; M.); -to clamour, to complain (Grj. 6, 7; Bp. 3, 38; 27, 52; 28, 27; Rāv. 13, 134; 13, after 138; J. 21, 5, 7; 24, 36; My.); -to tell in a plaintive manner. ಮೈಥುನವನ್ನು ಕುಡುತು ಹವ್ವಲಿಸಿ ಕೂಗಿ ಮೊರೆಯುವವನು (ಅಪ್ಪಾರಣೆ Si. 57). ಅವನು ಮೊರೆಯುತ್ತಿ, ದೇವರಿಗೆ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟು, ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದನು (B. 4, 74). ನಾನು ಸತ್ತ ಬದಿಕೆ ದೇವರ ಬದಿಗೆ ಹೋಗಿ, ದೇವರೇ, ನನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರನ್ನು ಉಪವಾಸ ಕೊಲ್ಲ ಬೇಡ! ಎನ್ನು, ದೇವರಿಗೆ ಮೊರೆಯುವೆನು (4, 77). ದೇವರು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾನೆ, ಅವದವಾಸ್ತವ ಅವನಿ ಮೊರೆಯಿತು (4, 144). ಅವನ ಮೊರೆ ಮೊರೆಯುತ್ತಾನೆ (he complained against him, My.). — ಮೊರೆಯುಗಿ. A thundering cloud (Bh. 9, 1, 7). — ಮೊರೆಯೆ. -ವೆ. A (still) lamenting corpse (Bh. 6, 4, 134). — ಮೊರೆಯೆ. -ವೆ. To complain (J. 21, 8).

ಮೊರಟೆ mōrē. 3. = (ಮೊರೆ), ಮರೆ 2, etc. Shelter, refuge. — ಮೊರೆಯೊಗು. -ಗು. = ಮರೆಯೊಗು. To resort to, to go for protection or help (J. 11, 35; 18, 43). — ಮೊರೆ ಹೊಗು = ಮೊರೆಯೊಗು. ಸರ್ವಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಗ್ನಿಯ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕು, ತಮ್ಮ ಮಾನವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು (B. 5, 43). ಅವನ ದೇವರನ್ನು ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕು (5, 229).

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭē. 4. (fr. ಮುಟ್ಟು). A turn, a time (My.).
ಮೊಟ್ಟೆಯುವಿಕೆ mōṭṭēyuvikē. Crying loud, etc.
 (ರಣ, ಕೃಣ, ಕೂಗುವಿಕೆ Si. 388).

ಮೊಟ್ಟೋ mōṭṭō. = ಮೊಟ್ಟೋ. An imitative sound
 of crying loud. — ಮೊಟ್ಟೋ ಎನ್ನು. To roar, as the
 sea, rivers, rain, or the wind (My.); to wail (My.).

ಮೊರ್ಕು mōrkū. = ಮೊರಕು, q. v.

ಮೊರ್ಡಿ mōrdi. = ಮೊರಡಿ 2, etc. (B. 5, 154, 155, 165; see
 ಕೆಮ್ಮ.).

ಮೊಲ mōla. (Śmd. 90). = ಮಲ 5. A hare; a rabbit
 (ತತ Nr.; Mr. 160; Si. 170; G.; C.; T. ಮುಜಲ್, ಮುಯಲ್;
 M. ಮುಯಲ್; Tē. ಮೊಸಲಿ, ಕುನ್ದೇಲು). ಮೊಲನು (ತತಕ Nn.
 27). ಚಿತ್ರವೃತ್ತಿಯನದಾದು, ಹತ್ತಿವಿಡಿಮೋಲಯ್ಯ! ಚಿತ್ರವ ವಡಿದು
 ಮದವೆಡೆ ಮೊಲ ನಾಯಾ ಹತ್ತಿದನಕ್ಕು (Sp.). ಮೊಲದ ಕಣ್ಣು
 ಬೇರೊಗಾಕಿಗೆ ಮುಟ್ಟೇ? — ನಾನು ಹಿಡಿದ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಮೂಡೇ ಕಾಲು. —
 ಮೊಲ ಬರುವಾಗ ನಾಯಿ ಬಯಲುಬೆಳೆಗೆ ಕೂತು ಕೊಣ್ಣಿತು. — ಬರಾತ್ಯಾ
 ರದಿನ್ದ ತನ್ನ ನಾಯಿ ಮೊಲನ ಹಿಡಿದೀತೇ? (Prva.). See V. 8. ಮೊ
 ರಡಿ 1; Śiv. 3, 34; J. 15, 19; 28, 52; Prv. 8. ಸಲಿಗ. — ಮೊ
 ಲದ ಕವೀ ಗಡ್ಡೆ. The resin of Boswellia thurifera Roxb.
 (ಪಾಲಂಕಿ, ಮುಕ್ಕುನ್ದ, ಕುನ್ದ, ಕುನ್ದುರು Si. 152). — ಮೊಲದ ಹುಲ್ಲು.
 A common grass, Andropogon aciculatus Lin. (Z.).

ಮೊಲೆ mōlē. (Śmd. 27). = ಮಲೆ 4. The female breast;
 the dug of an animal (ಉರಸಿಜ, ಕುಜ, ವಕ್ಲೋರುಹ,
 ಪಯೋಧರ, ಸ್ತನ Hlk.; Mr. 321; ಸ್ತನ, ಕುಜ Si. 209; C.; T.
 ಮುಟ್ಟೆ, ಮೊಂಜ; M. ಮುಲೆ; Tē. ಹೊಮ್ಮು; Tē. ಮೊಲೆ, the waist,
 middle). ಬಟ್ಟೆಮುತ್ತು ಮೊಲೆ (Śmd. 170). ಮೊಲೆಯ ಕೊಟ್ಟು (ಕು
 ಜಮುಬ, ಹೂಡುಕ, ವೃತ, ಶಿಖೆ); ತೋಳು ಮೊಲೆ ಕೊರಕ್ಕಲ್ಲಿ ಅನು
 ರೇಪನದಿನ್ದಂ ಬರೆದ ರೇಖೆ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ Hlk.). ಮೊಲೆಯ ತುಡಿ (ಹೂ
 ಡುಕ, ಕುಜಾಗ್ಗ); ಮೊಲೆಯನುಮ್ನ ಮಗವು (ಸ್ತನಪ, etc. Nr.).
 ಮೊಲೆಯ ತೊಟ್ಟು (ಹೂಡುಕ Mr. 321). ಹೆಂಗಳ ಮೊಲೆ (ಸ್ತನ,
 ಪಯೋಧರ Si. 448). ಅದಿನ ಕೊರಕ ಮೊಲೆ (ಭಾಗಲಸುನ Nn.
 67). ದಿಗ್ವಾರಣದ ಮದಾಯಮ್ನುಬೇ ಬನ್ನೂರುವನ್ನಿಯ ಮೊಲೆಯಂ?
 (Bp. 11, 10). ಗದಗೇ ಜಾವದವನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೊಲೆಯಿಲ್ಲ (a cook,
 Sp.). ತಾಯಿ ನಿನಗೆ ಮೊಲೆ ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು (B. 1, 24). ಅಳಳಿಗೆ
 ನಾಲ್ಕು ಮೊಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ (3, 17). ಕತ್ತೇ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗಾಕಾರಿ
 ದ್ದರೇನು? (Prv.). See Ūpr. 2, 20; 5, 64; Bp. 3, 34; 15, 13.
 18; 24, 45; 50, 3, 4; 57, 88; 60, 36; B. 1, 21; 3, 86; ನಲೆ.
 — ಮೊಲೆಕಟ್ಟು. A breast-girdle (of women, J. 16, 4). —
 ಮೊಲೆಗುಡು. -ಕುಡು. To give the breast (Rāv. 5, 65). —
 ಮೊಲೆಗುಣ್ಣಿ. -ಕುಣ್ಣಿ. A puppy (My.). — ಮೊಲೆಗೂಸು. -ಕೂಸು.
 A young child nursed at the breast, a suckling (My.). —
 ಮೊಲೆಗಲ. -ಕಲ. The side or region of the breast: the
 breast (Ūpr. 6, after 64 & 91; 5, 60; 30, 8). — ಮೊಲೆಗೊ
 ಡು. -ಕೊಡು. = ಮೊಲೆಗುಡು. (Rām. 6, 45, 28; Bh. 3, 13, 29;
 J. 21, 8). — ಮೊಲೆಗೊಳಸು. -ಕೊಳಸು. To give the breast
 (Rām. 6, 45, 28). — ಮೊಲೆತುಡಿ. The nipple (My.). — ಮೊಲೆ
 ತೊಟ್ಟು. = ಮೊಲೆತುಡಿ. (My.). — ಮೊಲೆ ಬರು. The breast of a
 female to form: the time of maturity to approach (My.). —
 ಮೊಲೆಬಾಪು. A morbid enlargement of the breast (My.). —
 ಮೊಲೆ ಬಿಡಿಸು. To wean. ಕೂಸನ್ನು ಮೊಲೆ ಬಿಡಿಸು (My.). —
 ಮೊಲೆಮೊಗು. = ಮೊಲೆಗೂಸು. (My.). — ಮೊಲೆಯೂಡು. To suckle
 (Grj. 8, after 119; J. 15, 19; 18, 21). — ಮೊಲೆವಾರ್. -ವಾ
 ರ್. Breast-milk (Abh. P. 6, 49; Bp. 2, 11; 24, 68; 48, 80;
 50, 13).

ಮೊಲೋಗರ mōlōgara. = ಮಲನಾಗರು, etc. (My.).

ಮೊಲ್ಲ mōlla. (= ಮಲ್ಲ?). N. (Bp. 61, 21). — ಮೊಲ್ಲಯ.
 -ಅಯ. N. (Bp. 61, 84).

ಮೊಲ್ಲೆ mōllē. = (ಮಲ್ಲ, ಮಲ್ಲೆ), ಮೊಳ್ಳೆ 1. A kind of
 jasmine, Jasminum multiflorum or pubescens
 (ಮಾಳ್ಳೆ, ಕುನ್ದ Nr.; ಕುನ್ದ Mr. 125; T. ಮುಲ್ಲೆ, J. angustifolium;
 J. trichotomum Rottl.; M. ಮುಲ್ಲೆ, J. sambac;
 Abh. P. 7, 139; Bp. 45, 41; 50, 72; Rāv. 9, 4; J. 8, 21;
 30, 4; 31, 9; My.; Tē.).

ಮೊಲ್ಲೆಗ mōllēga. (= ಮುಲ್ಲೆಗ). A miserable
 wretch (Bp. 45, 41).

ಮೊಲ್ಲೋಗರ mōllōgara. = ಮೊಲೋಗರ, etc. (My.).

ಮೊಸಗು mōsaga. = ಮಸಗು 1. (Bh. 10, 2, 11).

ಮೊಸರ್ mōsar. (Śmd. 58). ಮೊಸರು. = ಮಸರು.

Curds (ದಧಿ Mr. 182; C.; T. ಮೊಗರು, ಮೋರ್, M. ಮೋರ್,
 buttermilk; T. ಮುಜಲ್, artificially curdled milk; Tē. ವೆ
 ರುಗು, curd, cf. ವೆರ್ 2). ಮೊಸರ್ಗ (Śmd. 52). ಮೊಸರ ಮೇ
 ಲಣ ನಿಡಿ (ಮನ್ನ, ಮನ್ನ 338 Cm.). ಅಳೆ ಬೆರೆಸಿದ ಮೊಸರು (ದ್ರವ್ಯ,
 ದಧ್ಯಘನ); ಮೊಸರಲಿ ಕಲಸಿದ ಸತ್ತುಗ (ಕರವ್ವು, ದಧಿಸತ್ತು); ಮೊಸ
 ರಲೆ ಮಾಡಿದದು (ದಾಧಿಕ Hlk.). ಅಳಕಮುಹ ಮೊಸರು (ದ್ರವ್ಯ);
 ಅಳಕ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಂ (ಗವ್ವು); ಕಾಯ್ಲು ಬಿಸಿಯಾ
 ಗಿದ್ಡೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವುಡಾನೊನ್ನ ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದುದೆತ್ತಿಣ್ಣೆ ಒಡೆ
 ದುದು (ಅಮಿಚ್ಚೆ, ಒಡೆ, ಬಟಕ); ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜವೆಯ ಹಟ್ಟು
 (ಕರವ್ವು, ದಧಿಸತ್ತು); ಮೊಸರ ಕದಲು (ರಸಾಲೆ, ಮಾರ್ಚತ); ಮೊ
 ಸರ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಮಸ್ತು); ಮೊಸರು ಬೆರೆಸಿದ ತುಪ್ಪ (ಪೃಷ್ಠದಾಚ್ಯ
 Nr.). ಹಾಲು ಕಾಸಿ ಹೆಪ್ಪು ಹಾಕಿದರೆ ಮೊಸರು ಆಗುವದು (B. 1,
 15). ಮೊಸರು ಹುಳಿಯನ್ನ, ಹಸರು ಹುಲ್ಲು ಹಣ್ಣೆದನ್ನ. — ಬಟ್ಟೆಗೆ
 ಮಜ್ಜೆಗಿಲ್ಲ, ಅಜ್ಜಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಮೊಸರು? — ಅಸಲು ಇಲ್ಲದೆ ಬಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ,
 ಮೊಸರು ಇಲ್ಲದೆ ಮಜ್ಜೆಗಿಯಿಲ್ಲ. — ಒಲ್ಲದ ಗಣ್ಣಿನಿಗೆ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕ
 ಲ್ಲು. — ತಾನು ಹೊದರೆ ಮಜ್ಜೆಗಿಲ್ಲ, ಮೊಸರಿಗೆ ಬೇಟು (Prva.). See
 Si. 240, 313, 315, 316; ನೀರು; Prv. 8. ಕೊಸರು 3. ನಾರಿಯಕ
 (i. e. ನಾರಿಯ) ಗಣ್ಣ ತಾ ಬೇಲೂರ್ಗ ಹೋದರೇ ಅದೋಗರಕೆ ಮೊ
 ಸರಿಕ್ಕೆ ಕಾಗೆಗೆ ತೋಡು ಕೊಟ್ಟನ್ನ (Sp.). — ಮೊಸರನ್ನ. -ಅನ್ನ. =
 ಮೊಸರೋಗರ. (C.). — ಮೊಸರೋಗರ. Boiled rice mixed
 with curds. ಕೋಣ ಗದ್ದೇ ಉತ್ತರ ಮೊಸರೋಗರಾ ಇಕ್ಕೋರೋ?
 (Prv.).

ಮೊಸಳೆ mōsālē. = ಮಸಳೆ, (ಮುಸಲ). An alligator,
 a crocodile (ಕುಮ್ಮಾರ, ಕ್ಷತ್ರ Hlk., Mr. 410; ಶಿವಮಾರ
 Nr.; ಕುಮ್ಮಾರ, ಗ್ರಾಹ, ನಕ್ರ, ನೆಗದು, ಮುಕರ G.; ನಕ್ರ, ಕುಮ್ಮಾರ,
 ನೆಗದು Si. 89; O.; Tē. ಮೊಸಲಿ; M. ಮುದಲೆ; T. ಮುದಲ್ಯೆ;
 cf. Śk. ಮಾಹಲ). ಮೊಸಳೆಗೆ ಉಪಾರಾ ಮಾಡಿ, ನಶಿಸಿ ಹೋದ
 ಹಾಗೆ (Prv.). ಬಿಸಲೋಗೆ ಬಿಡ್ಡೆ ಮೊಸಳೆಯ ಅಸುವದಿಯದ ಹಾಗೆ
 ತನ್ನ ನೋಡೋ ಬಿಡಲ್ ಆ ಮೊಸಳೆ ಮರಳವನ (ಮರಳೆ ಅವನ) ನುಂ
 ಗಿತ್ತು; ಸಿಮಣಂಗುವಾರ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪದು ಕೇಡು (Bubhāshita
 kandapadya). — ಮೊಸಳೆತುಪ್ಪ. Alligator's fat, used as
 a medicine (My.). — ಮೊಸಳೆವಿಣ್ಣು. -ವಿಣ್ಣು. A multitude
 of alligators (Ūpr. 5, after 89).

ಮೊಹತರ್ಪ mōhatarpa. Tax on the shopkeepers and
 artificers of a village or town (My.; Br.; Mhr. ಮೋಹತ
 ರ್ಪಾ); house-tax (My.).

ಮೊಹರ mōhara. = ಮೊಹರಿ 1, ಮೋಹರ. A gold coin, a mohur
 (My.; Mhr., H. ಮೋಹರ).

ಮೊಹರಂ mōharam. = ಮೊಹರಮ. The first Mahomedan
 month called Moharam (Muharram), and its festival in
 commemoration of the death of two heroes called Hasan
 and Husain (C.; Br.; Mhr., H. ಮೋಹರಮ).

ಮೊಹರಮು möharama. = ಮೊಹರ. (B. 5, 47).

ಮೊಹರಿ möhari. 1. = ಮೊಹರ, etc. (My.).

ಮೊಹರಿ möhari. 2. = ಮೊರ. A little channel to carry off water (My.; Si. 82; Mhr., H. ಮೊಹರ).

ಮೊಹರಾ möharā. A leader, a chief (My.; Mhr., H. ಮೊಹರ). 2, any piece or man at chess, except pawns (My.; Br. ಮೊಹರ; H.).

ಮೊಹರು möharu. A seal (My.; Br.; Si. 220; Mhr., H. ಮೊಹರು); a seal ring (My.).

ಮೊಹಲಾ möhalā. A quarter, a ward (My.; Mhr., H. ಮಹಲಾ).

ಮೊಹಸಲೆ möhasalē. = ಮೊಹಸಲೆ. Restraint placed on a person to prevent his escape or to enforce the payment of a demand: arrest, confinement (My.; Br., H. ಮೊಹಸಲ, ಮೊಹಸಲ).

ಮೊಳಕೆ mölakē. = ಮೊಳಕೆ. A germ, a bud, a sprout (ಒಟ್ಟು ಕೊ. 88; My.; Tē. ಮೊಟಕೆ, ಮೊಲಕೆ, ಮೊಳಕೆ; Si. 367). ಹೊಸತಾಗಿ ಮಲಕ ಮೊಳಕೆ (ಅಂಕುರ, ಅಭಿನಿಷ್ಠಾಪ್ತಿ Si. 119).

ಮೊಳತು mölatu. P. p. of ಮೊಳೆ 1.

ಮೊಳಲೆ mölalē. = ಮೊಳಲೆ. (See Nr. 5. ನಾಯನೊಳಲೆ; M. ಮುಳೆ, to creep in, etc.; cf. ನೊದಿ).

ಮೊಳಸು mölasu. Germination, etc. (My.). 2, a kind of morbid swelling of the guttural glands (My.).

ಮೊಳಕೆ mölikē. = ಮೊಳಕೆ. (ಅಂಕುರ Bhu. 28; C.; G. 426; B. 3, 35, 107). — ಮೊಳಕೆಹುಲ್ಲು. Grass just come forth out of the ground (ದನ್ತಾಂಕುರ G.).

ಮೊಳೆ mölē. 1. To germinate, to grow or shoot forth, to come forth out of the ground, to sprout, to bud, to shoot (ಪ್ರರೋಹತಯೆ ಕೊಂದ. Dh.; My.; T. ಮುಳೆ, M. ಮುಳೆ; Tē. ಮೊಲತು, ಮೊಲತು); — to grow, to arise; — to appear (T., M., Tē.). P. ps. ಮೊಳತು (ಕೊಂದ. 287 Cm.), ಮೊಳತು (Bp. 38 sum.; 39, 36). See Bp. 13, 21; 24, 44; 40, 11; 42, 1; 43, 72; 49, 19; 56, 53; C. Bp. 8, 13; Bh. 1, 8, 18; Rāv. 8, 124; 13, after 18; J. 3, 4; 83, 14. — ಮೊಳೆ ಮೊಳೆ. rep. (Bp. 38, 39).

ಮೊಳೆ mölē. 2. (ಕೊಂದ. 27, 40). = ಮುಳೆ 2. A germ, a bud, a sprout, a first shoot out of the ground (ಅಂಕುರ ಕೊಂದ. Dh.; ಅಂಕುರ, ಅಂಕುರ Hk., Mr. 106; ಕರೀರ Mr. 125; ಅಗೆ, ಅಂಕುರ Kk. 23; ಅಗೆ, ಅಂಕುರ ಕೊಂದ. 22; ಅಂಕುರ 111; ಸುದಾ 115; My.; M. ಮುಳೆ; T. ಮುಳೆ, ಮುದಾ). ಹೊಸತಾಗಿ ಮೂಡಿದ ಮೊಳೆ (ಅಂಕುರ Nr.). ಕರ್ಮಮಾರ್ಗಗಳ ಮೊಳೆಗಳು (Bp. 40, 57). ಬೆಳೆ ಸಿಂ ಮೊಳೆಯಲೇ ಕಾಣುವದು (Prv.). 2, a pin, a nail, a spike, a wedge, a peg, a stake, a pointed object (ಗೂಣ್ಣು ಕೊಂದ. 111; ತಟ್ಟು, ತಂಕು, ಗೂಟ Si. 290; Öpr. 7, 87; My.; T., M.; Tē. ಮೊಳೆ; cf. ಮುಳೆ 1, ಮೊನೆ 1). ಮೊಳೆಗಳು (ಕರ್ಮಸಾಧನ Mr. 274). ನೊಗದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಗಲು ಹಾಕುವ ಮೊಳೆ (ತಪ್ಪು, ಯುಗಲೇಲಕ Si. 303). ಕಣ್ಣೆಯದ ಮೊಳೆ ನೆಡೆದ ಬುಡ್ಡದ ಹಿನ್ನಾಗಳ್ (Bh. 8, 13, 18). ಕು ಮುದಮುಕುಲದ ಮೊಳೆಗಲ್ (Rāv. 10, after 31). ಮೊಳೆಗಳಂ ಹೊದಿ ನೊಂಕೆ, ಒಳ್ಳಿತ ಮೊಳೆಯನೊಲೆಗೊಮ್ಮಕ್ಕುಸಾಲೆ (Bp. 21, 30). ಸಮಗಿಯ ಮುಗುಳ ಮೊಳೆಗಳಂ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಬಿತ್ತರವುಡೆದ ಜವರವಡಿ ಗಲ್ (Öpr. 7, after 92). ಅಡ್ಡು ಹಾಕುವ ಮೊಳೆಗಳು (types, B. 5, 216). ಮೊಳೆ ಮೂಡಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದ ಕಮ್ಮಾಡಿ ಮರಸುತ್ತ ಮೂ

ಡ್ಯಾನೇ? (Prv.). 3, the core of a boil (My.; T.). 4, piles (My.; M.). — ಮೊಳೆಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು To let appear a germ: to show to a small extent (J. 30, 32). — ಮೊಳೆದಿಗುರು. — ತಿಗುರು. A wheel with a sharp edge: a discus, a thunderbolt. ಮೊಳೆದಿಗುರ ಮುಗಿಲ್ (ಪರ್ವಾನ್ಯ ಗುಣ್ಣು ನೈಫೆ Hk.). — ಮೊಳೆದೋರು. — ತೋರು. To show a germ: to arise (J. 2, 5; 31, 4). — ಮೊಳೆಮೊಲೆ. Breasts that are forming (J. 6, 27). — ಮೊಳೆದೋಗು. The piles (ದುರ್ವಾಡು, ಅರ್ತಸ್, ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ Si. 201; My.). — ಮೊಳೆವಲ್. — ವಲ್. A pointed tooth (J. 8, 21); — a young tooth: a milk tooth (ಕೆವ. 3, 43; J. 28, 18). — ಮೊಳೆವುಲ್. — ವುಲ್. Grass just come forth out of the ground, very young grass (Rāv. 5, 78). — ಮೊಳೆಫೋಗು. — ಫೋಗು. To germinate, to sprout, etc. (Rāv. 6, 2). — ಮೊಳೆ ಹೊಮ್ಮು. A sprout to grow: a bifurcation (i. e. duplicity) to arise (Bh. 7, 1, 41).

ಮೊಳ್ಳು mölḍu. To transpass, to transgress, to trespass (ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೊಂದ. Dh.; cf. ಮುನ್ 2, ಮುನ್ 3).

ಮೊಳ್ಳೆ möllē. 1. = ಮೊಳ್ಳೆ. ಮೊಳ್ಳೆ ಗಿಡ (ಮೂಳ್ಳು, ಕಪ್ಪು, ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ Si. 139, only in Si.).

ಮೊಳ್ಳೆ möllē. 2. A prominent navel (My.).

ಮೊಲಿ möli. = ಮಲಿ 1, ಮೊಲಿ 1. Projecting joint (M. ಮುದಾ, a knuckle, joint; ಮುದಾ, protuberance, projection, see ಮೊರಡು 1; T. ಮುದಿ, ಮುಳಿ, a joint of the body, a knot in the stem of a plant, etc.): the distance from the elbow to the end of the middle finger, etc., a cubit (ಅರತ್ತಿ ಕೊಂದ. 1; ಕಪ್ಪು, ಹಸ್ತ ಕೊಂದ. 403; C.; T. ಮುದಿ; Tē. ಮೂರೆ, ಮೊಲಿ). ಮೊದನು (ಪ್ರಮಾಣ); ಹೊಳೆಯ್ದದ ಮೊದನು (ರತ್ನ); ಕಿರುಕುಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಅಳದ ಮೊದನು (ಅರತ್ತಿ Hk.). ಹೊಳೆಯ ಹೊದು ಅಳದ ಮೊದದಲ್ಲಿ ಸರತ್ತಿ ಎಸುಗು; ಹೊಳೆಯ ಹೊದು ಕಿರುಕುಣಿಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಅಳದ ಮೊದದಲ್ಲಿ ಅರತ್ತಿ ಎಸುಗು (Nr.). ಅಳದಲ್ಲಿ ಕಿರುವೆರಳ ಮೊದಂ (ಅರತ್ತಿ Mr. 323); ಅಳದ ಮೊದ (ಪ್ರಮಾಣ 323); ಗೇಣ್ ಎರಡಾಗಲ್ ಒನ್ನು ಮೊದನ ಕ್ಕು, ಅದಕೆ ಮುಕ್ಕ ನಾಲ್ವೆರಳು ಪೆಡ್ಡೆ ಗಣಮ್ ಅಕ್ಕು, ಮೊದನರಹಾಗಿ ನಾಳಿಗೋಲ್ ಎಣ್ಣಿನಕ್ಕು, ಎರಡು ಕೋಲ್ ಅಗೆ ದಣ್ಣು ಮ್ ಎಣ್ಣುಮ್, ಅ ದಣ್ಣು ಮ್ ಎರಡು ಸಾವಿರಮಾಗಿ ಕ್ಷೀತಮ್ (o. ka ಕೊತಮ್, ಕ್ಷೀತ) ಅಕ್ಕು, ಅವ ನಾಲ್ಕುಮರಲು ಯೋಜನಮ್ ಅಕ್ಕು, ಅವೆತ್ತಮ್ ವೇಲ್ಮಮ್ ಅಕ್ಕು, ಅದ ಹಸ್ತ ವರ್ತನಾಖ್ಯಂ (325). ಹಾಡಲ್ ಪಟ್ಟ ಕೆಯ್ಯಕ್ಕು ಹಸ್ತ ಅನ್ನರೆ ಮೊದ (ಹಸ್ತ); ಹೊದಿಯೆಡಗೂಡಿದ ಮೊದ ಅನ್ನರೆ ಹೊದಿ ಕೊಮೇ ಮೊದ (ರತ್ನ); ಹಾಡಲ್ ಪಟ್ಟ ಕಾದೆವಳ್ಳು ಹೊದಿಯೆಡ ಒಡಗೂಡಿದ ಮೊದ (ಅರತ್ತಿ Si. 213). ತೋಟ ಮೂದಿ ಮೊದಿ, ಕಾಯಿ ಅದು ಮೊದಿ. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಸ್ತಗೆ ಹೋಗಿ, ಮೊದಿ ಹಾಕೆ ನೋಡಿದ. — ಬದಿಗೆಯ್ಯಲಿ ಮೊದಿ ಹಾಕಿದ ಹಾಗಿ (Prva.). See B. 3, 103; 4, 146; Prv. 2, ಸ್ತಂ 1. — ಮೊದಿಗಲ್. — ಕಾಲು. = ಮೊದಿ. The knee (ಒಳ್ಳೆದೆಯ ಸಸ್ತು ಕೊಂದ. 1; ಜಾನು, ಉರುಪರ್ವ, ಅಪ್ಪೇವರ್ Nr., Mr. 382, Si. 207; My.; M. ಮುದಿಗಾಲ್, T. ಮುದಿಗಾಲ್; Tē. ಮೊದಿಗಾಲು). ಅಗಡ ಮೊದಿಗಾಲುಕ್ಕುನು (ಪ್ರಜ್ಞು, ಪ್ರಗತಜಾನು); ಕೂಡಿದ ಮೊದಿಗಾಲುಕ್ಕುನು (ಸಂಜ್ಞು, ಸಂಗತಜಾನು Nr.). See Si. 198; B. 3, 21, 298, 298. — ಮೊದಿಗಯ್. = ಮೊದಿ. The elbow (ಕಪ್ಪೇಡೆ, ಕೂರ್ಪರ Nr.; Si. 210; My.; M. ಮುದಿಗಯ್, T. ಮುದಿಗಯ್; Tē. ಮೊಡೆಯ್ಯು). ಮೊದಿಗಯ್ಯ ಕೆಳಗಣ ಭಾಗವು (ಪ್ರತೀಕ್ಷ, ಮೂಗೆಯ್ Nr.). ಮೊದಿಗಯ್ಯ ಮೇಲು (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ Mr. 323). ಮೊದಿ ಯ್ಯೂದಿವರೆ ಮುಂಗಿಯ್ಯೂತುಡೆ. — ಮೊದಿಗಾಲು ಲೂದಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿದವ ಮೊದಿಗಯ್ಯುನಿ ನಿತ್ಯಾನೇ? (Prva.). See Bp. 4, 12; B. 2, 31.

ಮೊಲಿಗು möliḡu. 1. (= ಮಸ್ಸು 2). To sound, as

certain musical instruments (ವಾದನತ್ರಯ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ಸಿಂ. 84);—to roar; to thunder (ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿದ್ಧ. Dh.; M. ಮುದ್ದು; T. ಮುದುಗು; Tē. ಮೋಗು, ಮೋಯು). ಒಪ್ಪುವಾದ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಅದು ಲಗ್ನ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 288). See Ṣpr. 8, 94; Grj. 9, 41; Bp. 57, 47; Ā. Bp. 28, 20; Bh. 1, 19, 19; 7, 10, 28; 7, 17, 25; Rāṣ. 6, after 11; 13, 71; J. 7, 22; 10, 47; 11, 15; 13, 24. 41. 43; 17, 2. 2, to play certain instruments (Bh. 7, 10, 38).

ಮೊಲಗು ಮೌಲಗು. 2. The sound of certain musical instruments (ವಾದ್ಯ, ವಾದನವಿಧ ಸಿದ್ಧ. 1);—roaring; thundering, thunder (ಮುಗುಲ ದನ ಸಿದ್ಧ. 1; ಘನವದ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ Mr. 43; ಮೋಘಾಧ್ವಾನ Kk. 12; ಸಿಡಿಲ ದನ 78; ಸಿಡಿಲ ರವ ಸಿಂ. 85; ಸಿದ್ಧ. 10; Ṣpr. 5, 61; 10, 26; Abh. P. 10, 157; 11, 13; Grj. 9, 41. 42; Sēṣ. 3, 86; J. 11, 22). — ಮೊದಲಾದ, -ದಾ. To sound as certain instruments, etc. (Abh. P. 13, 50).

ಮೊಲಗು ಮೌಲಗು. 3. The plant Marsilea quadrifolia Lin. (ಒಪ್ಪು ಮರ ಸಿದ್ಧ. 1; ವೃಕ್ಷಭೇದ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ತರುಭೇದ ಸಿಂ. 35; ಸೇ. 3, 32). ಮೊದಲಾದ ಮರ (ವಾತಕ, ತೀತಲೆ, ಉಪರಾಜತ, ಅತನವರ್ಣ Nr.; ಕಪ್ಪುವತಿ Mr. 120).

ಮೊಲಗು ಮೌಲಗು. = ಮೊದಲು, q. v.

ಮೊಲಗು ಮೌಲಗು. 1. = ಮುದ್ದು, etc. To bow (v. l.), to bend, to bow to (ನಮನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; Rāṣ. 4, 114; Tē. ಮೊಕ್ಕು, ಮೊಗ್ಗು, ಮೋಗ್ಗು; see ಮುಡುಕು 1 & ಮಗ್ಗು 3).

ಮೊಲಗು ಮೌಲಗು. 2. = ಮೊಕ್ಕು. A bow, an obeisance (ತುದೇಲೆ, ಎದುರು, ಮಣಿ, ಕುಮ್ಮು, ಪೂಜವದಿ, ನಮಸ್ಕಾರ ಸಿಂ. 84; Kk. 34, o. r. ಮೊಕ್ಕು; Tē. ಮೊಕ್ಕು, ಮೊಗ್ಗು, ಮೋಡುಪು, ಮೋಡು). ಮೋಕ ಮೊಕಾ. The state of being let loose: a cast-off skin (see ನಿರ್ಮೋಕ).

ಮೋಳು ಮೊಳು. (fr. ಮುನ್ 2). The upper portion, the top, the forepart (Bh. 7, 7, 45). ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿದ್ದ ಪರ್ವತದ ಮೋಳು (ಪ್ರಪಾತ, ಭಗ್ನ G.). ರಥ ಮುನ್ನಾದವು ಗಳ ಮೋಳು (ಯಾನಮುಖ G.). ಅವನು ಹಳದಿ ಗಟ್ಟಿದ ಮೋಳು ಹಿಡಿದು, ಕೂತನು (B. 5, 62).

ಮೋಕ್ಷ ಮೊಕ್ಷಾ. = (ಮುಕ್ತಿ), ಮೊಕ್ಕು, ಮೊಕ್ಕಿ. Untying, letting loose, setting free, liberating;—freeing one's self from;—liberation, deliverance, escape, release. 2, liberation from individual existence, the deliverance of the soul from the body, its exemption from further transmigration, and its absorption into the soul of the universe; final beatitude. 3, death (My.). 4, a species of tree (see ಮೊಕ್ಕು). ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ನಿನಗೆತ್ತಣದು ಮೋಕ್ಷಮ್, ಅಯ್ಯಾ? ಸತ್ತು ಹೋಗದವಿಜೀವಮರಲು ಮೋಕ್ಷದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿ! (Sp.). ಮೋಕ್ಷ ಸಿಕ್ಕು ಬೇಕಾದರೆ ಭಕ್ತ ತನ್ನ ಬೇಕೇ? (Prv.; see Prv. a. ಸಾಕ್ಷಿ). 5, the liberation of an obscured planet, the last contact or separation of the eclipsed and eclipsing bodies (My.).

ಮೋಕ್ಷಕ ಮೊಕ್ಷಕಾ. Setting at liberty, freeing; a deliverer, a liberator.

ಮೋಕ್ಷಕರ್ತ ಮೊಕ್ಷಾ-ಕರ್ತಾ. The worker or giver of final emancipation: Vishnu; Śiva (My.).

ಮೋಕ್ಷಕಾಲ ಮೊಕ್ಷಾ-ಕಾಲಾ. The time of ಮೋಕ್ಷ No. 5. (My.).

ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವ ಮೊಕ್ಷಾ-gata-jīva. A being that attains or has attained moksha (ಭವ್ಯ, ಮೋಕ್ಷವನಯ್ಯುವ ಜೀವನು Nn. 90).

ಮೋಕ್ಷದ ಮೊಕ್ಷಾ-da. = ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ. (My.).

ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ ಮೊಕ್ಷಾ-dāyaka. Giver of moksha: Vishnu; Śiva (My.); giving moksha (My.).—ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ. Pārvatī (J. 15, 25).

ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮ ಮೊಕ್ಷಾ-dharma. Law or rule of emancipation (My.).

ಮೋಕ್ಷನಾಯಕ ಮೊಕ್ಷಾ-nāyaka. Who leads to moksha: Vishnu; Śiva (My.).

ಮೋಕ್ಷಪ್ರದ ಮೊಕ್ಷಾ-prada. = ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ. (My.).

ಮೋಕ್ಷಭಾಗ್ಯ ಮೊಕ್ಷಾ-bhāgya. The complete attainment or excellence of moksha (My.).

ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗ ಮೊಕ್ಷಾ-mārga. The path to moksha (My.).

ಮೋಕ್ಷರಾಜ್ಯ ಮೊಕ್ಷಾ-rājya. The world of moksha (My.).

ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮೊಕ್ಷಾ-lakshmi. Moksha considered as a beautiful woman (Ṣpr. 1, 8).

ಮೋಕ್ಷಕಾಸ್ತ್ರ ಮೊಕ್ಷಾ-kāstra. The doctrine of moksha. (Abhā. 1, 35).

ಮೋಕ್ಷಸಮ್ಪದ ಮೊಕ್ಷಾ-sampada. = ಮೋಕ್ಷಭಾಗ್ಯ. (Abhā. 1, 6; 2, 94).

ಮೋಕ್ಷಸಾಧನ ಮೊಕ್ಷಾ-sādhana. Means of emancipation (My.).

ಮೋಕ್ಷಸ್ನಾನ ಮೊಕ್ಷಾ-snāna. An ablution performed at the last contact of an eclipsed body (My.).

ಮೋಕ್ಷಾಂಗನಿ ಮೊಕ್ಷಾ-aṅganē. The moksha-woman: Pārvatī (ಅಮರ್ದುರ್ವೆ Kk. 70; Sēṣ. 84; Bp. 24, 17).

ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿ ಮೊಕ್ಷಾ-adhikāri. A person entitled to or fit for moksha (My.).

ಮೋಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷೆ ಮೊಕ್ಷಾ-apēkshē. Desire for moksha (Abhā. 1, 24).

ಮೋಕ್ಷಿತ ಮೊಕ್ಷita. Set free, liberated. See ಪಾವ.

ಮೋಕ್ಷಿಣಿ ಮೊಕ್ಷhīṇi. Abolishment, cessation (My.; Br.; H.).

ಮೋಕ್ಷಮುಘಾ. Vain, useless, purposeless.

ಮೋಕ್ಷಮಂಥಿ ಮೊಕ್ಷhē. The trumpet-flower, Bignonia suaveolens (ವಾದರಿ G.). 2, a species of plant the seeds of which are used as a vermifuge (= ವರಂಗ; ವಾಯುವರಂಗ G.).

ಮೋಕ್ಷಮಂಚಾ. Liberating (Bp. 53, 3);—final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 20);—freedom from worldly passion, asceticism (ಎರಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯ 20);—composedness, calmness (ಸ್ಥಿರ, ಸುಸ್ಥಿರ 20). 2, a tree; the horse-radish tree, Moringa pterygosperma Gaertn. (ಭೂಜ, ಮರ 20). 3, a fruit of the Musa sapientum, a plantain (ಕದಲಿ, ವಾದಿ 20). ವಸ್ತ್ರಾರಕಮ್ಪುಳ, ಬಸದಿರ ಜಪ್ಪಳ, ಕೋಬೀರ್ತ್ತರಕೋಡಿ ಹಬ್ಬ ಮೂಡೂ ಕಣ್ಣರ ಮೋಕ್ಷ (Prv.).

ಮೋಕ್ಷಕ ಮೊಕ್ಷಾ. Liberating;—final emancipation (ಮುಕ್ತಿ Mr. 510);—a deliverer, a liberator;—freedom from worldly desires (ಎರಾಗ 510);—an ascetic;—long-lived, long-lasting (ಸ್ಥಿರಾಯು 510). 2, a tree; the silk-cotton tree (ಭೂರುತ 510). 3, the horse-radish tree, Moringa pterygosperma Gaertn. (ನುಗ್ಗಿ 510). 4, the plantain tree (ವಾದಿ 510).

ಮೋಕ್ಷನ ಮೊಕ್ಷana. (ಮೋಕ್ಷನೆ). Releasing, liberating, liberation, setting free, loosing; unyoking; discharging. See ಗರ್ಭ-, ಎ.

ಮೋಕ್ಷಿ ಮೊಕ್ಷi. A shoemaker (My.; Mhr., H.; see ಮುಚ್ಚೆ 2). — ಮೋಕ್ಷಿಕೇರಿ. A shoemakers' street (My.).

ಮೋಳು ಮಂಕು. To become a widow (ವೈಧವ್ಯ ಕ್ರಮ). Dh.; My.; Tē. ಮೋಳು, T. ಮೋಳು, a widow). ಅವಳು ಮೋಳಿ ದಳು (My.). ಈಶಲದ ಮರ ಹೀನ, ನೀಡರದು ನೆರೆ ಹೀನ, ಮೋಳಿದ ಹೆಣ್ಣು ತರಬೀನ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪೇಟಾಳು ಹೀನ (Sp.). 2, to put a covering (on the head) as the sign of being a widow (Bp. 86, 15; see ಮುಣ್ಣು-).

ಮೋತಿ ಮಂಕೆ. 1. ಮೋಟಾ. *The plantain or banana tree, Musa paradisiaca* Lin. (*Musa sapientum* Roxb. 2, the cotton shrub (ಹತ್ತಿರ ಗಡ G.). 3, the silk-cotton tree, *Bombax heptaphyllum* Roxb. (ರೇಶ್ಮಿ ಗಡ G.).

ಮೋತಿ ಮಂಕೆ. 2. = ಮೋಜಾ, etc. A shoe (Tu.). ಈಶೆಯನ್ನ ಅಡೆಗೆ ಹೋಗಲಕ್ಕೆ ಮೋಜೆಯನ್ನಾಗುವದೇ? (Prv.).

ಮೋಜುಗಾಡಿ ಮಂಜ-ಗಟ್ಟಾ. = ಮೋಜುಗಾಡಿ. (ಎರಾಸು, ಸಲೀಲ G.).

ಮೋಜು ಮಂಜ. = ಮುಚ್ಚೆ 2, ಮೊಚ್ಚೆ, ಮೊಜಾ, ಮೋಜೆ 2. A boot (My.; Br.; Mhr., H. ಮೋಜಾ, a stocking, a sock; a glove).

ಮೋಜು ಮಂಜು. = ಮೌಜು. Play, sport; acts or sights of exciting merriment; wanton sport (My.; Mhr., H. ಮೌಜು).

ಮೋಜುಗಾಡಿ ಮಂಜು-ಗಟ್ಟಾ. = ಮೋಜುಗಾಡಿ. A playing, sportive, wanton man (My.).

ಮೋಲಬ ಮಂಟ. 1. Stupidity (Tē. ಮೋಲು, ಮೋಲಿ; M. ಮೋಲು, obstinacy, perverse pride, see ಮೊರದು 1; T. ಮೋಲು, stupidity = ಮುರಬ್ಬುತನ; cf. ಮೊಣ್ಣು, see ಮೋಲಗಾಡಿ and s. ಮೋಲು).

ಮೋಲಬ ಮಂಟ. 2. See s. ಮೋಲು.

ಮೋಲಬ ಮಂಟ. 3. = ಮೋಲು, q. v. — ಮೋಲಕರ. = ಮೋಲ ಕೆಯ. (Bp. 38, 28). — ಮೋಲಕೆಯ. = ಮೋಲಗೆಯ. (Bp. 38, 18, 25). ಹಾಸುಎಲ್ಲದ ನಿದ್ರೆ, ಪಾಸುಎಲ್ಲದ ಮಾಯ, ಹಾಸು ಯಲ್ಲದ ಗೆಳೆತನ ಮೋಲಕೆಯ ಬೀಸು ಕರೆದನ್ನೆ (Sp.). — ಮೋಲಗೆಯ. — ಕೆಯ. = ಮೋಲುಗೆಯ. (Bp. 38, 16). — ಮೋಲಮರಿ ದೇವ. N. (Bp. 38, 21). — ಮೋಲವಾದ. Discourse or dispute without a point, foolish discourse, etc. (Bp. 54, 17).

ಮೋಲ ಮಂಟ. Strong, coarse (My.; Mhr. ಮೋಲಾ); large, thick (My.; Mhr.).

ಮೋಲಗಾಡಿ ಮಂಟ-ಗಟ್ಟಾ. A man who makes a fool of himself. ತಾಟುಗಾಡಿನು ಅಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೋಲಗಾಡಿನಾಗಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ಮೋಲನ ಮಂಟಾನ. Crushing, breaking, grinding, destroying. See ಉಡಿ 1, ಮುದು 1. 2, disgrace (My.).

ಮೋಲಿ ಮಂಟಿ. See ಕರ್ಣ-. (cf. ಮೋಲಿ s. ಮೋಲು?).

ಮೋಲು ಮಂಟು. = ಮೋಲ 3. The state of being deprived of the point, short or stumpy, that of being maimed;—the stump of a tree (My.; ಸ್ಥಾಣು, ಧ್ರುವ, ತಂಕು Si. 120); stubbles (My.; Tē. ಮೋಲು, ಮೋಲು, T. ಮುರುಡು, M. ಮುರಡು, the stump of a tree; that of the arm or leg; T. ಮೂಡು, a stump; stupidity; M. ಮೂರೆ, cattle without horns or with horns turned; stupidity; cf. ಮೂಡಿ, ಮೊಳುಕು 1, ಮೋಲಿ 1). ಮುದ ಮೋಲಿ ಹೋದ ಹೆಣ್ಣೆಯೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (Prv.). ಹಾಲ ಮೋಲಾದ ಎತ್ತು (ವಣ್ಣು Nr.). ಮೋಲಿನ ಮರ (ಸ್ಥಾಣು Si. 419). See Prv. s. ಹಾರೆ. — ಮೋಲಿ. — 3. A man deprived of the forearm (My.; Bp. 38, 54; Dp. 55, 2). ಕೆಯ ಕಾಲು ಮೋಲಿನಾದಂ (ಕು ಸೆಕ Mr. 889). ಹಾಟಿಯನ್ನ ಹೋಗಿ, ಮೋಲಿನಾದ (Prv.). 2, a short, dwarfish man (My.). — ಮೋಲಿ ಮರ. (i. e. ಮೋಲಿನ-). = ಮೋಲಮರ. ಮೋಲಿ ಮರ ಗಾಳಿಗೆ ಎಣ್ಣು (Prv.). — ಮೋಲಕರು. — ಅರು. A little servant, an underling (My.; see Prv. s.

ಅಕಾರು). — ಮೋಲಿ. A female who is deprived of the forearm or is dwarfish (My.). — ಮೋಲುಗುಡಿ. — 3. A maimed ear (My.). — ಮೋಲುಗುಡ್ಡಲಿ. A shovel without a point, a short shovel (My.). — ಮೋಲುಗೆಯ. — ಕೆಯ. A maimed arm (My.). — ಮೋಲುಹಾಲ. A docked, stumpy tail (My.). — ಮೋಲುಮರ. A branchless trunk or stem (My.).

ಮೋಲ ಮಂಟ. A cloud (ನೀರ್ವೇಶ, ಮುಗಿರ್, ಮೇಘ ಕ್ರಮ. 14; ಮೇಘ 95; Rām. 1, 16, 16; C.; B. 1, 21; 2. 49); cloudiness, a cloudy day, hazy weather (ದುರ್ವಿನ, ಅಧ್ಯತಮರ Mr. 43; Tē.; see ಮುಗಿರ್, ಮುತ್ತು 1, ಮೂಡಿ). ಮೋಲ ಮುಚ್ಚುರುವ ದಿವಸ (ದುರ್ವಿನ Si. 31). ಮೋಲ (rainless clouds) ಕಣ್ಣೆ ನಾಯಿ ಹಾವಿಗೆ ಉಚ್ಚೆ ಹೊಯಿದ ಹಾಗಿ (Prv.). — ಮೋಲಗತ್ತಲಿ. — ಕತ್ತಲಿ. Cloudy weather (ದುರ್ವಿನ Nn. 97). — ಮೋಲಗವ. — ಕವ. Clouds to overspread the sky (B. 3, 68).

ಮೋಲ ಮಂಟ. = ಮೋಲ. Tbh. of ಮೂಡ (ಕ್ರಮ. 356; ಗಾವ್ಣು ಕ್ರಮ. 95).

ಮೋಲಮೋಲಿ ಮಂಟ-ಮಂಟಿ. 1. A blind, stupid man (ಮುಪ್ಪು ಗಾಣನ್ Bhn. 40, one MS. ಕನ್ನಡಗಾಡಿನ). See Bp. 19, 15; Bh. 1, 7, 41; 7, 14, 8.

ಮೋಲಮೋಲಿ ಮಂಟ-ಮಂಟಿ. 2. (fr. ಮೋಲಿ 3). A beautiful, elegant fashion or style (Grj. 2, after 106; Bp. 19, 15; Bh. 1, 7, 41; 7, 14, 8).

ಮೋಲಿ ಮಂಟಿ. A kind of craft, or enchantment, used by one to try the ability of another, the conjurer burying anything in the ground whilst repeating some mantras, and telling his rival to remove it by his mantras, if he can (My.; Tē., T., M.). — ಮೋಲಿ ತಗಲಿ. To overpower the mōdi and take up the buried thing (My.). — ಮೋಲಿ ಹಾಕು. To bury an object under the repetition of mantras (My.).

ಮೋಲಿ ಮಂಟಿ. 1. The Mōr or common business character of the Marathi (My.; Mhr. ಮೋಲಿ, ಮೋಲಾ), a running hand (My.).

ಮೋಲಿ ಮಂಟಿ. 2. A kind of drug, the root of the long pepper vine (3ರ, ಹವ್ವಲಿ ಬೇರು G.; My.).

ಮೋಲಿ ಮಂಟಿ. 3. A turn, a caste, a style, a fashion (of speech, composition; action, Mhr.; Bh. 2, 12, 18; J. 23, 15; Tē., M.).

ಮೋಲಿಗಾಡಿ ಮಂಟಿ-ಗಟ್ಟಾ. A man who performs the mōdi enchantment (for money, My.). ನಾಡು ಓಡುವಾಗ ಮೋಲಿಗಾಡಿ ಬನ್ನ (Prv.).

ಮೋಲಿ ಮಂಟ. Dried fruit (Sk.; cf. ಮೂಡಲ 2).

ಮೋಲಾದಾರ ಮಂಟಿ-ಗಟ್ಟಾ. A groom (Mhr., H. ಮೋಲಾದಾರ, ಮೇ ತಾದ್ದಾರ; ನಾಡಕ ಲಿ.).

ಮೋಲಿ ಮಂಟಿ. = ಮೂಲಿ. The face, etc. ಹಾತಿಮಾರದ ಹಯಕ್ಕೆ ಅಂಟುವಲಯಂ ನಾಲ ಮೋತಿ ಕಪ್ಪಿಗೆ ಸತ್ಯಾಧಿಕಂ (Mr. 278).

ಮೋಲಿ ಮಂಟಿ. 1. (Tbh. of ಮುತ್ತು). A pearl (My.; Mhr. ಮೋಲಿ). — ಮೋಲಿ-ಹೂರು. An ornamented border to a dōṭra, etc.; N. of a sweetmeat (Mhr.; My.).

ಮೋಲಿ ಮಂಟಿ. 2. A corn-handler; a petty grocer (Mhr., H. ಮೋಲಿ). — ಮೋಲಿ-ಬಾನ್. The commissariat department of an army (Mhr., H. ಮೋಲಿ); a granary (My.).

ಮೋತೆ ಮೌತೆ. (fr. ಮು No. 2). The leaf-like envelope over the flowers of the plantain, the cocoanut and kēdagē (My.). 2, a scale or coat (*only* in Si.). ಒನ್ನು ಗಡ್ಡೆಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಮೋತೆಗಳುಳ್ಳ ಗಣ್ಣೇ ಮುತ್ತುಗಳು (ಹೂದಾರಿ, ಚಕ್ರಲಿ, ಉಚ್ಚಟಿ Si. 162). — ಮೋತೆಯು. — ಕಾಯಿ. A cocoanut that is not yet quite out of the mōtē, a very young, tender cocoanut.

ಮೋದ ಮೌದ. Delight, gladness, joyousness. 2, fragrance, perfume. See ಅನು, ಅ, ಪ್ರ-; Bp. 5, 2; 43, 75. — ಮೋದವಯ್ಯು. — ಅಯ್ಯು. Delight to go into or enter (Bp. 57, 17). **ಮೋದಕೆ ಮೌದಕ.** Causing happiness or delight. 2, a small round sweetmeat (= ಕಾಯಿಕಡ್ಡು My.).

ಮೋದಣ್ಣಿ ಮೌದಾಣ್ಣಿ. The state of being undetermined, undefined, not particularized (My.; Sk. ಮೋ, not indeed). **ಮೋದನ ಮೌದಾನ.** Pleasing, affording pleasure;—joy, pleasure. See ಅನು.

ಮೋದಿತ ಮೌದಿತ. Pleased, delighted;—delight (Bp. 2, 51). **ಮೋದಿಸು ಮೌದಿಸು.** To rejoice, to be glad;—to be fragrant (Bh. 5, 3, 99).

ಮೋದು ಮೌದು. 1. = ಮೋಡು. To strike, to beat, to smite (ಕಾದನ ಕೆಂದ. Dh.; ಪುಯ್ Kk. 59; ಕೆಂದ. 16; Abh. P. 2, 45; 7, 58; 9, 151; 10, 58; 14, 90. 101; Grj. 4, 157; Bh. 7, 4, 8; 7, 18, 32; V. 14, 107; J. 7, 47; Tē, T. ಮೊತ್ತು, ಮೋದು); to dash against, to attack (ಎದಿಗು, ಪುಯಿ ಕೆ.; T., M.). ಗಡೆಯಿಂದ ಮೋದಿದಂ (ಕೆಂದ. 157).

ಮೋದು ಮೌದು. 2. A swelling occasioned by a blow; a hard boil; a venereal tumor (My.). — ಮೋದುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A mōdu to be formed (My.). **ಮೋದೆ ಮೌದೆ.** ಮೋದಾ. Feminine of ಮೋದ. See ಅನು.

ಮೋನ ಮೌನ. Tbh. of ಮೌನ. Silence (ತುಟ್ಟೇರುತ, ನುಡಿಯದಿ ಹುದು Nn. 155; Bh. 7, 19, 52; 9, 1, 7; Abhā. 1, 49; My.; T.; Mhr. ಮೋಹನ). 2, rejection, abandoning, asceticism (ತುಟ್ಟುಸುವುದು, ಬಿಡುವುದು 155). 3, a royal assembly (ರಾಜ ಭಾಗ, ರಾಜಸಭೆ 155).

ಮೋಪು ಮೌಪು. (fr. ಮೋಪ್). A load, a burden (Tē.). 2, heaviness, as of a load (My.); severeness, as of a wound or of blows (My.; Tē.). firmness, as of grasping (My.). 3, grasp: convenient time or opportunity (for punishing or rewarding, My.). 4, all heavy wooden things used for house-building, as beams, rafters, pillars, doors, etc. (My.).

ಮೋಮು ಮೌಮ. Tbh. of ಮದನ. (My.; H.). — ಮೋಪ್ಪುತಿ. A wax-candle (My.).

ಮೋರ ಮೌರ. Tbh. of ಮಯೂರ (ಕೆಂದ. 356, 361; ಸೋಗಿ, ನವ ಕೆ. Kk. 24; ಕೆ. 29; Mhr.). — ಮೋರಹೂತ. Blue vitriol (ಮಯೂರಕ, ಎತುನ್ನಕ G.; Mhr., H. ಮೋರಹುತ).

ಮೋರಟಿ ಮೌರಾಟ. The root of the sugar-cane.

ಮೋರಟಿ ಮೌರಾಟೆ. Hemp used for bow-strings, *Sansevieria roxburghiana* Schult.

ಮೋರಿ ಮೌರಿ. = ಮೊಹರಿ 2. A little channel to carry off water (My.; Mhr.).

ಮೋಲಿ ಮೌಲಿ. ಮೋಲಿ. To carry on the head

(ತೋಧಾರಣ, in one MS. of ಕೆಂದ. Dh.; Tē. ಮೋಯು; see ಮೋಪು).

ಮೋಲಿ ಮೌಲಿ. The face (ವದನ, etc. Mr. 315; C.; Tē. ಮೋಮು, ಮೋಲಿ; M. ಮುಗಡು, ಮೋಲಿ; see ಮುಸುಕು). ಎಮ್ಮ ಮೋಲಿ (ಕೆಂದ. 161). ಮೋಲಿ ಕಣ್ಣರ ತಿಳಿಮೋದಿಲ್ಲವೇ ಅನ್ವ ಹಾಗೆ. — ಮೋಲಿ ಕಣ್ಣರ ಮನಸು ಇದ್ದಿದೇ? — ನೀರುಳ್ಳಿಯವನ ಸಂಗಡ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೋಲಿಲ್ಲ ನಾಡಿದೇ? — ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಮೋಲಿ ಮುದ್ದಿನ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಿತು (Prvs.). See Bp. 9, 31; 20, 12; 32, 28; 38, 14; 46, 57; 52, 13; 58, 49; 60, 23; ಕೆ. 3, 55; Bh. 2, 13, 42; 3, 18, 27; B. 2, 2, 15; 3, 43. 62. 95. 99. 122; 4, 8. 199; 5, 78.

ಮೋರ್ತಾ ಮೌರ್ತ. A battery: fortifications (Mhr., H. ಮೋರತಾ; My.; Br. ಮೋರ್ತಾ).

ಮೋರ್ತೆಂಗು ಮೌರ್ತೆಂಗು. A jew's-harp (My.; Mhr., H. ಮೋರತಂಗ).

ಮೋಸ ಮೌಸ. Robbery, theft, stealing; plundering, snatching; stolen property;—a robber, a thief. See ಪರಿ.

ಮೋಸಕೆ ಮೌಸಕ. A robber, a thief.

ಮೋಸಿ ಮೌಸಿ. = ಮೋಸಕ. See ಪರಿ.

ಮೋಸ ಮೌಸ. = ಮೋಸು. Deceit, fraud, trick, duping; hypocrisy (C.; Tē, T., M.); blunder, fault, mistake (My.; M.); detriment danger, peril (My.; T., Tē.); loss (My.; M.; cf. ಮೋಹ and ಕೆ. themes ಮಹ, ಮುಹ, ಮುಂಹ, to cheat; ಮುಹ, to err, be mistaken). ಮೋಸ ಯಾರ ದಾಸನಲ್ಲ (Prv.). ಅವನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮೋಸವಿಲ್ಲ (there is no danger—, My.). See J. 2, 5; 4, 15; 7, 28. 32; 81, 39. — ಮೋಸಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To deceive (My.). ಮೋಸಗೊಳಿಸುವ ಮಾತು (ಅವರಾಪ, etc. Si. 58; ಎಸುವಾದ G.). ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸದಂತೆ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗನು (B. 3, 8). See B. 4, 19. 45. — ಮೋಸಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To be deceived (My.; B. 5, 9). ಮೋಸಗೊಳ್ಳುವನು (ಎ ಪ್ರಬ್ಧ G.). — ಮೋಸ ಬೀಡು. To be deceived (My.). — ಮೋಸ ಮಾಡು. To deceive (My.). ಮೋಸ ಮಾಡುವವನು (ವಂಚಕ, etc. Si. 366). ಎನಾದರೂ ಹೊತ್ತು ಬನ್ನರೆ ಒಡೆಯಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿ, ಕೊಳ್ಳುಣ್ಣು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (B. 5, 288). — ಮೋಸ ಹೋಗು. To be deceived (C.). ಜಾಣರಾದವರು ಮೋಸ ಹೋಗದೆ (B. 4, 19). ಕೊಳುವುಟಿ ಮೋಸ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, ಮೋಸ ಹೋದರೆ ಹೇರುವದಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮೋಸಗಾತಿ ಮೌಸ-ಗಾತಿ. = ಮೋಸಗಾರ್ತಿ (My.).

ಮೋಸಗಾತಿ ಮೌಸ-ಗಾತಿ. = ಮೋಸಗಾತಿ. A deceiver, a deceitful or treacherous man, a trickster (ಕಪಟ, ದಾಷ್ಟಕ G.; C.; B. 2, 52; 3, 51; 4, 107). ಮೋಸಗಾತನ ಮನಸು ಮಹೇಶ್ವರ ಬಲ್ಲ (Prv.).

ಮೋಸಗಾರ್ತಿ ಮೌಸ-ಗಾರ್ತಿ. A deceitful, artful, treacherous woman (My.).

ಮೋಸಲೆ ಮೌಸಲೆ. Responsibility (My.; H.).

ಮೋಸಮೆ ಮೌಸಮೆ. = ಮೋಸಲೆ. (My.).

ಮೋಸಲೆ ಮೌಸಲೆ. = ಮೋಸಲೆ. (My.).

ಮೋಸು ಮೌಸು. = ಮೋಸ. (ಉಪಕ, ಕಪಟ, ಕಾಪಟ, ಕುಟಿಲ, ಕುಸ್ತುತಿ G.).

ಮೋಸುಗಾತಿ ಮೌಸ-ಗಾತಿ. = ಮೋಸಗಾತಿ. (G. 174, 229).

ಮೋಹ ಮೌಹ. Stupor, unconsciousness, loss of consciousness, fainting, a swoon (ಛೇನ Nn. 15);—delusion, bewilderment, perplexity, phrenzy;—weakness of intellect, igno-

rance, folly, infatuation; fascination; error, mistake.
2, the state of being enamoured, affection or fondness, love (with or without sound judgment, ಕೂರ್ಮೆ Ct. II, 76; ಮಮಸಾರ Kk. 30; Bp. 18, 13; 47, 38. 41; 48, 23; Bh. 2, 1, 58; J. 2, 34; 28, 55; My.; Mhr.). ಕಡೆಯಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ನಡುಗಡಲೊಳು ಮೋಹಮೆವ್ವು ಬಲುಬಲಿಯೊಳು ನೀಂ ತೊಡದುರ್ದ ಬಿಡಿದೆ (Jmt. 24). See Kāvya. IV, 2, 16; ನಿರ್ಮೋಹ. 2, a magical art employed to bewilder an enemy. —ಮೋಹಗೊಳಿಸು. —ಕೊಳಿಸು. To bewilder (My.). 2, to excite affection, to fascinate, to charm (My.). ಮೋಹ ಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ತೋರಿಸುವ ಹಸ್ತದ ಅಭಿನಯ (ಧಾವಳಿ G.). —ಮೋಹಗೊಳಿಸು. —ಕೊಳಿಸು. To become stupefied, to grow bewildered (My.). 2, to become full of affection, to be fascinated, etc. (My.). —ಮೋಹಚೂರಣ. Love-powder (My.). —ಮೋಹದ ರಾಣಿ. A wife who has great affection for her husband (My.).

ಮೋಹಕ ಮೋಹಕ. Bewildering, confusing; the act of bewildering, etc. (Rām. 6, 47, 38).

ಮೋಹನ ಮೋಹನ. Stupefying, depriving of consciousness, bewildering, deluding, deceiving; charming, fascinating, alluring (ವೈಶಿಖ Nn. 134); temptation, seduction;—stupor, unconsciousness. 2, sexual intercourse (ನೀನಿ Nn. 105). See ಚಿತ್ರ; Upr. 1, 59; J. 2, 48; 11, 17; 16, 13.

ಮೋಹನಮಂತ್ರ ಮೋಹನ-mantṛa. Incantations used to bewilder a person (My.).

ಮೋಹನಾಂಗ ಮೋಹನ-anga. A man with a fascinating body (My.).

ಮೋಹನಾಂಗಿ ಮೋಹನ-angi. A woman with a fascinating body (My.).

ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರ ಮೋಹನ-astra. A missile weapon charmed to bewilder the person against whom it is directed. (My.).

ಮೋಹನೀಯ ಮೋಹantya. Relating to or producing bewilderment, etc.; perplexing, confusing; that causes distraction, pain or affliction (Abh. P. 16, 53).

ಮೋಹಪಾಶ ಮೋಹ-pāśa. The snare of (worldly) illusion (My.). ಮೋಹಪಾಶಿ, a woman who uses that snare (Bp. 40, 54).

ಮೋಹರ ಮೋಹara. (= ಮೋಗ್ಗರ). A mass, a multitude, a host, an army (ಘಟ್ಟ Bha. 87; ಸೃಪಸ್ಯಸ್ಯ 23; Tē.: battle array). See Grj. 7, 56; Bp. 37, 31; Bh. 10, 4, 21; 10, 10, 24; Rām. 6, 30, 14. 31; J. 12, 40; 14, 7; 16, 8. 9. —ಮೋಹರವಂಗಿ. -ವಂಗಿ. A mass of shields (Bh. 7, 3, 77).

ಮೋಹರ ಮೋಹara. = ಮೋಹರ, etc. (B. 5, 80. 221. 224).

ಮೋಹರಿಸು ಮೋharisu. To become plentiful or abundant (Grj. 3, 28). 2, to be formed into a host (J. 17, 7). 3, to form a host: to array, as troops for battle (Bh. 7, 5, 27). ಮೋಹರಿಸಿದ ಸೇನೆ (ಸನ್ನಾಹ, ಕಾಳಿಗಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿದ ಸೇನೆ Nn. 105).

ಮೋಹಕ ಮೋhaka. (fr. ಮೋಹ). That which is affixed: the hilt of a sword, of a dagger, etc. (ಪಾಲಿ, ಪರಮ Mr. 297; Bp. 9, 30; 28, 53; Bh. 7, 1, 12; Tē. ಮೋಹಕ).

ಮೋಹಿ ಮೋhi. Stupefying, perplexing, beguiling, alluring; —fascinating, charming; charm (Bp. 12, 41; 35, 43; see ಪತಿ). —ಮೋಹಿ ಕೊಳ. To be fascinated, charmed or delighted (Bp. 1, 63; 32, 15).

ಮೋಹಿಚಕ ಮೋhica. N. of a plant (ಪ್ರವೃತ್ತ, ಕಿಂಕು Mr. 122, o. r. in two MSS. ಹಿಪ್ಪರ).

ಮೋಹಿತ ಮೋhita. Stupefied, bewildered, infatuated, deluded beguiled, fascinated. See ಕಮ.

ಮೋಹಿನಿ ಮೋhini. A fascinating woman. 2, N. of an Apsaras (Sk.); a female ghost of beautiful form (My.);—N. (Prll. 3, 29). —ಮೋಹಿನಿಯವತಾರ. -ಅವತಾರ. An incarnation of Vishnu in the form of a mōhini to beguile the asuras (My.).

ಮೋಹಿಸು ಮೋhisu. To cause to beat or dash against or into etc.; to apply or put to (with force), to thrust, etc. (J. 12, 49). ತನ್ನ ಕರ ವಾಳ ಮುನ್ನೆ ಕೊರಳಲಿ ಮೋಹಿಸಲು (Bp. 27, 31). See ಮುದ್ದು.

ಮೋಹಿಸು ಮೋhisu. To grow unconscious, to faint, to become stupefied, etc. (J. 30, 26; 31, 36). 2, to be fascinated, to take a liking to; to feel affection for; to desire; to love (Bp. 25, 25; 51, 23; ಕೀ. 1, after 79; J. 30, 27. 28. 51; 31, 36; My.). ಅನವಲ್ಲದವನ ಕೂಡ ಅರಮ್ಭ ಮಾಡಿ, ಹಸಿ; ಅವರೇ ಕಾಯಿಗೆ ಮೋಹಿಸಿದ (Prv.).

ಮೋಹು ಮೋhu. = ಮೋಹು 1. To beat, to strike, to smite, to deal a blow (Bh. 6, 4, 67; Rām. 1, 14. 2; 6, 30, 30; 6, 51, 68); to slam (Bp. 43, 46). 2, to put to, to affix; to put or place down; to put (Bp. 42, 36; 47, 31; Bh. 7, 3, 21; 8, 18, 14; 8, 19, 80; 10, 3, 8).

ಮೋಳ ಮೋla. Gone astray or adrift: stray; mad. ಬೆಳಗ ವರೆಗೆ ಕಡದ ಬಿನ್ನೆ ಮೋಳಬಿಕ್ಕಿನ ಪಾಲು ಅಯಿತು (Prv.).

ಮೋಳಿಗೆ ಮೋligi. N. of a village (?). —ಮೋಳಿಗೆ ಮಾರ. N. (Bp. 80, 6. 7). —ಮೋಳಿಗೆಮಾರವಿಧು. N. (Bp. 30, 1. 4). —ಮೋಳಿಗೆಮಾರದೇವ. N. (Bp. 30, 8. 11. 32). —ಮೋಳಿಗೆಮಾರದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 30, 27). —ಮೋಳಿಗೆಯ ಮಾರಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 7).

ಮೋಳಿ ಮೋli. 1. (fr. ಮೂಲ 1). A small hole (made by crabs, etc.) in the banks of rice-fields or tanks, a fissure (My.).

ಮೋಳಿ ಮೋli. 2. A pile, a heap (of salt-earth, My.; cf. ಮೊರಡು 2). See ಉಪ್ಪಾದಿ, ಮಾಲು.

ಮೌ mau. For a few words with this final in writ or print see ಮನ.

ಮೌಕಲಿ ಮೌkali. = ಮೌಕಲಿ. A raven (ಅವಯಯ ಕಾಗಿ Hla.).

ಮೌಕಲಿ ಮೌkuli. A raven (ಸಿರಿಕಾಳ, ವನಾಶ್ರಯ, ಮೈಲಣ, ಕಾ ಕೋಲ, ಕಾಡ ಕಾಗಿ Mr. 170).

ಮೌಕಿಕ ಮೌkika. (fr. ಮುಕ್ತ). A pearl (ಮುಕ್ತ Mr. 412; see ಮುಕ್ತ).

ಮೌಕಿಕಫಲ ಮೌkika-phala. = ಮುಕ್ತಫಲ. (Bp. 4, 3).

ಮೌಜು ಮೌju. = ಮೋಜು. (ಲಲನ G.).

ಮೌಂಜಿ ಮೌnja. (fr. ಮುಂಜ). Made of mūnja grass.

ಮೌಂಜಿ ಮೌnji. The brahmanical girdle made of a triple string of mūnja grass (My.).

ಮೌಂಜೀಬಂಧನ ಮೌnji-bandhana. The investiture with the brahmanical girdle (My.).

ಮೌಢ್ಯ maudhya. (fr. ಮೂಢ). *Stupidity, folly, ignorance.*
ಪಾಢ್ಯ ಪಾಠ್ಯಾಗದು, ಮೌಢ್ಯ ಕೆಲಸಾಗದು (Prv.).

ಮೌಢ್ಯಲ್ಯ maudgalya. (fr. ಮುಢ್ಯಲ್). Sprung from or relating to Mudgala; N. of a fishi (My.).

ಮೌಢ್ಯೇನ maudgīna. (fr. ಮುಢ್ಯ). Sown with beans, bearing beans, as a field.

ಮೌಢ್ಯೇನ maudgya. = ಮೌಢ್ಯೇನ. (Ūpr. 1, 89).

ಮೌನ mauna. (fr. ಮುನಿ). = ಮೋನ. The office or position of a muni. 2, *silence; taciturnity*; stillness (ಸುಮ್ಮನೆ, ಸುಮ್ಮನೆ, ಉಸಿವನೆ Śmd. 389; ಕುಂಗು Ūt. I, 35; ಜಾಗು 1, 71; ಸಯ್ಯ, ಸಾವಗಿಪ್ಪದು Kk. 49; ಎನಸು, ಗುಡುಗುಮ್ಮನೆ, ರಿಕ್ಕ ಬಿನ್ನರ, etc. 50; ಮೂಗುವಟ್ಟುದು 53; see ಮೂಗುವಡು; Bp. 61, 58).

ಮೌನದ್ವಿರು (B. 4, 49). ಮೌನಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧನಂ (Prv.). — ಮೌನಗೋಳ. -ಕೋಳ. ಮೌನಗೋಳ್ಯ. To become silent (Bp. 37, 9; My.). — ಮೌನಗೋಳಸು. -ಕೋಳಸು. To silence (My.).

ಮೌನಶ್ವ maunatva. Silence (My.).

ಮೌನವ್ರತ mauna-vrata. A vow of silence (My.).

ಮೌನಿ mauni. A person who observes silence or is taciturn; one who does or can not speak (ಮೂಗ Bhn. 12). 2, = ಮುನಿ. (Sk.; Bp. 6, 17).

ಮೌರಜಿಕ maurajika. (fr. ಮುರಜ). A drummer.

ಮೌರಜಿಗ maurajiga. Tbh. of ಮೌರಜಿಕ. (Bh. 3, 20, 25).

ಮೌರಿ mauri. = ಮವರಿ. A clarinet (Ū. Bp. 5, 7; My.; Tē.).

ಮೌರ್ವ maurva. N. of a horse. ತುರಗವರ್ಣಂ ಮಾಸರವಾಗೆ ಮೌರ್ವನಕ್ಕ (Mr. 275, o. r. ಮವರ).

ಮೌರ್ವಿ maurvi. (fr. ಮೂರ್ವ). A girdle or string made of mūrva. 2, a bow-string (ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆ Nn. 27, 78).

ಮೌಲ maula. (fr. ಮೂಲ). Radical, original, of old standing, ancient; holding an office from ancient times (Ūpr. 2, after 49).

ಮೌಲಧನ maula-dhana. = ಮೂಲಧನ. (Ūpr. 2, after 49).

ಮೌಲಬಲ maula-bala. = ಮೂಲಬಲ. (Ūpr. 10, after 94).

ಮೌಲಿ mauli. = (ಮಹುಳಿ), ಮೌಳಿ. The head, the top of any thing. 2, a crown, a crest, a diadem (ಕಿರೀಟ, ಮಕುಟ Nn. 101; ಮಕುಟ Mr. 521). 3, a lock of hair left on the crown of the head at and after tonsure (ಚೂಡ 521). 4, hair ornamented and braided round the head (ಜಟಿ, ಹೆಡೆ 101;

ಕೇಶ 521). 5, superintendence, etc. (ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ, ಒಡೆತನ 101, as ಮೌಳಿ, o. rs. ಕರ್ತೃತ್ವ, ಕರ್ತನ).

ಮೌಲ್ಯ maulya. (fr. ಮೂಲ). = ಮೂಲ್ಯ. Being at the root, etc. 2, price, worth, value, cost (ಅರ್ಥ, ಬೆಲೆ Nn. 102; ಕ್ಲಪ್ತ, ವೇತನ, ಹೊತ್ತ ಬೆಲೆ Mr. 346). See Bp. 43, 66; ಅ.

ಮೌಷ್ಠಿ maushṭi. (fr. ಮುಷ್ಟಿ). A combat with fists, playing at fisticuffs.

ಮೌಹೂರ್ತ maubūrta. (fr. ಮುಹೂರ್ತ). An astrologer.

ಮೌಹೂರ್ತಿಕ maubūrtika. Momentary. 2, relating to a particular time. 3, an astrologer.

ಮೌಳ maūli. = ಮೌಲಿ, q. v. (ಮಕುಟ Bhn. 6; My.). — ಮೌಳ ದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ಮೌರ m-bar. = ಬರ, etc. An affix for the plural. ಕೆಲಬರ or ಕೆಲಮ್ಮರ, ಸಲಬರ or ಸಲಮ್ಮರ (Śmd. 122).

ಮೌ myau. Imitation of the mewling of a cat (C.; Mhr.). — ಮ್ಯಾ ಮ್ಯಾ. rep. (C.).

ಮೈದಿತ mrēdita. Mad. See ಅ.

ಮೌನ mlāna. Withered, faded. 2, wearied. 3, languid. 4, faint, feeble, weak. 5, dispirited, dejected, downcast, melancholy. 6, foul, dirty (= ಮಲಿನ). 7, black, dark-coloured. 8, withered or faded state, etc. See ಉಚ್ಚಪುಷ್ಪ; ಬಾಡು; Ūpr. 8, 5.

ಮೌನತೆ mlānatē. Witheredness, the state of being faded; that of being out of spirits; languor (Ūpr. 8, 14).

ಮೈಲಂಚ ಮಿಲಂಚ. A man speaking any language but Sanskrita and not conforming to brahmanical institutions: a non-Arian, a barbarian, a man of an outcast race, as a Kīrāta, Śābara or Pulinda, etc. (ಬೇಡರ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಅನ್ಯಜಾತಿಗಳು Hlā.); Mahomedan (My.). ಮೈಲಂಚ ರೆನೆ ಕೊಡವ ಕೊಡಗರು (Mr. 379, in three MSS; one MS. . . ಕೊಡವ ಕೊಂಕರು, i. e. probably ಕೊಂಕರು).

ಮೈಲಂಚ ದೇಶ ಮಿಲಂಚ-ದೇಶ. A foreign or barbarous country, any country inhabited by Mīlēcās.

ಮೈಲಂಚ ಮುಖ ಮಿಲಂಚ-ಮುಖ. What is barbarian-faced (or has the copper-coloured complexion of the Greek or Mahomedan invaders of India): copper.

ಮೈಲಂಚ ಮಿಲಂಚ. Tbh. of ಮೈಲಂಚ. (My.).

ಯ

Y

ಯ y. The forty-sixth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It is the final of several nouns and verbs (58). About its use in euphony see Śmd. 64. 65. 67. 68. 69; and about its being doubled, 84. 86. 87. It takes the place of ಗ in ಪೋಯ್ಯ, ಅಯ್ಯ (Śmd. 289). For other changes observe *e. g.* ಮದನ = ಮಯಣ, ಮದವನ = ಮಯ್ದನ; ಯಕ್ಷ = ಏಕ್ಶ, ಯಜ್ಞ = ಜನ್ಯ, ಯಮ = ಜವ, ಯಮಲ = ಜವಳ್ ವೇಧ = ಯಜ್ಞ; ಯಜಮಾನ = ಎಜಮಾನ, ಯಜ್ಞ = ಎಜ್ಞ, ಯತಿ = ಎತಿ, ಯಮ = ಎಮ; ಯೋಗ್ಯ = ಪೋಗ್ಯ; ಅರ್ಕ = ಯಕ್ಶ, ಯಮಲ = ಅಮಳ್; ಯುಗ = ನೋಗ; ಯವನ = ತವನ, ದವನ; ಎಂಗಡಿಸು = ಯಂಗಡಿಸು; ಎಧೂತಿ = ಯಾಬೂತಿ; ವ್ಯಸನ = ಯಸನ. In vulgar Kannada initial ಎ is often represented by ಯ, *e. g.* ಯಕ್ಕು = ಎಕ್ಕು, ಯಣ್ಣ = ಎಣ್ಣ, ಯಮ್ಮ = ಎಮ್ಮೆ; an initial ಾ is often written and pronounced as ಯ, *e. g.* ಯಕ್ಕು = ಾಕ್ಕು, ಯಿರಿ = ಾರಿ. Farther ಎತ becomes ಯಾತ, ಎಲಕ್ಕಿ ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಅಂ ಯಾನು, ಎ ಯಾ, ಅವ ಯಾವ. See also ಕ 4, ಎ 1 and ಎ 4; ಯುಗಾದಿ = ಉಗಾದಿ; ಹೋಯಿತು, etc.

ಯ ya. The letter ಯ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಯ ya. One of the metrical feet (Ūh.; Mr. 368). 2, the number 1 (Mr. 849).

ಯಕಾರ ya-kāra. The letter ಯ (Śmd. 11).

ಯಕೃತ್ yakrit. The liver.

ಯಕೃ ಯakka. = Tbh. ಎಕ್ಕ 1 (My.). ಎಕ್ಕ ಹುಟ್ಟಿಸು, to grow yakka (on another's place): to ruin (ಮನೆಯನ್ನು or ಅವನನ್ನು, My.). 2, = Tbh. ಎಕ್ಕ 2, a card with a unit, an ace (My.).

ಯಕ್ಕು yakku. = ಎಕ್ಕು 1. (My.). Also: to beat soundly (Bh. 3, 10, 51; My.).

ಯಕ್ಷ yaksha. = ಏಕ್ಶ 2. N. of certain demi-gods who are attendants on Kubera, generally regarded as beings of a benevolent and inoffensive disposition, but occasionally classed with piśācas, etc. 2, a ghost, a spirit. 3, Kubera.

ಯಕ್ಷರ್ದಮ yaksha-kardama. A perfumed paste consisting of camphor, agallochum, musk, and bdellium.

ಯಕ್ಷಗಾನ yaksha-gāna. A kind of popular dramatic composition (My.).

ಯಕ್ಷಧೂಪ yaksha-dhūpa. The resin of *Shorea robusta*; — resin in general.

ಯಕ್ಷಪ yaksha-pa. = ಯಕ್ಷರಾಷ್. (My.).

ಯಕ್ಷರಾಜ yaksha-rāj. Kubera.

ಯಕ್ಷಿ yakshi. = ಏಕ್ಶಿ, ಏಕ್ಶಿ. A female Yaksha. 2, Kubera's wife.

ಯಕ್ಷಿನಿ yakshini. = ಏಕ್ಶಿನಿ, ಏಕ್ಶಿನಿ, ಏಕ್ಶಿನಿ. A female Yaksha. 2, Kubera's wife. 3, a sort of female fiend attached to the service of Durgā and frequently maintaining intercourse with mortals. 4, sorcery done with the help of that fiend (My.).

ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ yakshini-gāra. A sorcerer (My.).

ಯಕ್ಷಿಣಿಮಂತ್ರ yakshini-mantra. Spells repeated for magical purposes (My.).

ಯಕ್ಷಿಣಿವಿದ್ಯೆ yakshini-vidyē. = ಯಕ್ಷಿನಿ No. 4. (My.).

ಯಕ್ಷೇಶ yaksha-īśa. A king of the Yakshas. 2, Kubera. ತ್ರೀಮೂನಿನೇಶ ಯಕ್ಷೇಶ ವಾಣೀಶರ್ ಎನ್ನುವರು (ತಿವನ) ನಿಜಮತ್ತರಕ್ಕು (Mr. 18).

ಯಕ್ಷ್ಯ yakshma. Pulmonary consumption.

ಯಕ್ಷ್ಯರೋಗ yakshma-rōga. = ಯಕ್ಷ್ಯ. (My.; ಕ್ಷಯರೋಗ G.).

ಯಜನ yajana. The act of sacrificing (in or for one's own person); sacrifice; — a place of sacrifice. See ನೂರು ಯಜನ, ಪಟ್ಟಿಮಠ.

ಯಜಮಾನ yajamāna. = ಎಜಮಾನ. A man who sacrifices (ಯಾಗ ಮಾಡುವಾತ Hlā.): a man (generally a householder) who institutes or performs a regular sacrifice and pays the expenses of it; — any person who intends performing or is able to bear the cost of a regular sacrifice. 2, a householder, the master of a house; the chief or head of a family, caste, etc. (My.); — a respectable, especially elderly man (My.); — a compellation by the wife for her husband (My.). See B. 1, 14; 4, 48; 5, 84. 89. 102. 115. 117. 275. Feminine: ಯಜಮಾನಳು (= ಯಜಮಾನಿ My.; ಒತತಿ G.; B. 5, 287).

ಯಜಮಾನಗಿತ್ತಿ yajamāna-glitti. A woman who is chief, exercises authority, etc., a mistress (My.). 2, a wife (My.).

ಯಜಮಾನತನ yajamānatana. The rank or position of a yajamāna (My.).

ಯಜಮಾನತಿ yajamānati. = ಯಜಮಾನಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಯಜಮಾನಿ yajamāni. = ಯಜಮಾನಗಿತ್ತಿ. (My.; Dp. 1, 1).

ಯಜಮಾನಿಕೆ yajamānikē. The rank or position of a yajamāna or yajamāni (My.).

ಯಜಿಸು yajisu. To sacrifice, to kill as a sacrificial victim (Bhāgavata 9, 7, 7. 8).

ಯಜು yaju. Tbh. of ಯಜುಸ್. (My.).

ಯಜುರ್ವೇದ yajur-vēda. The sacrificial vēda, i. e. the collective body of mantras for the Adhvaryu priest, formed out of the ṛigvēda, with additional texts for sacrificial purposes (My.).

ಯಜುಸ್ಸು yajus. = ಯಜು, ಯಜುಸ್ಸು. A sacrificial prayer or formula. 2, a technical term for certain words or mantras (chiefly taken from the ṛigvēda), muttered in a peculiar manner at a sacrifice, and thus distinguished from the ṛics which are recited, and from the sāmanas which are sung. 3, the yajurvēda.

ಯಜುಸ್ಸು yajussu. Tbh. of ಯಜುಸ್ (Śmd. 106).

ಯಜುಸ್ಸುಕ್ತಿ yajus-sūkti. A nice word or sentence from the yajurvēda (Bp. 48, 74).

ಯಜ್ಞ yajña. = ಏಜ್ಞ 2, etc. Tbh. of ವೇದ 1. (My.; Si. 345).

ಯಜ್ಞ yajña. = ಎಜ್ಞ, ಜನ್ಯ. A sacrifice. See ಮಹಾ; Bp. 53, 6. — ಯಜ್ಞ ಮಾಡು. To sacrifice (My.); to kill (My.); to beat soundly (My.). ಯಜ್ಞ ಮಾಡೋಣ (ಯಜನ G.).

ಯಜ್ಞಕಂಠಾ yajña-kauṭhā. A bracelet (chiefly of cotton thread) worn at the time of sacrificing (My.).
 ಯಜ್ಞಕುಂಡ yajña-kunḍa. A hole in the ground for receiving the sacrificial fire (My.).
 ಯಜ್ಞಕೃತ yajña-kṛit. Performing or arranging a sacrifice;—a priest conducting a sacrifice;—Vishnu (My.).
 ಯಜ್ಞತನ್ತ್ರ yajña-tantra. Sacrificial ritual (Si. 285).
 ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆ yajña-dīkṣhē. Initiation into sacrifices, admission to sacrificial rites; due performance of the sacrifice (My.).
 ಯಜ್ಞಪಾಶ yajña-pāśu. An animal for sacrifice, a sacrificial victim (My.).
 ಯಜ್ಞಪಾತ್ರ yajña-pātra. A sacrificial vessel (My.).
 ಯಜ್ಞಪುರುಷ yajña-puruṣa. The soul of sacrifice: fire, Agni (My.). 2, Vishnu (My.).
 ಯಜ್ಞಭೂಮಿ yajña-bhūmi. A place for sacrifice (My.; G. 584).
 ಯಜ್ಞವಾಟ yajña-vāṭa. A place prepared and enclosed for a sacrifice (J. 34, 10).
 ಯಜ್ಞವೇದಿ yajña-vēdi. A raised place (altar) for sacrifice (Bp. 55, 17; My.).
 ಯಜ್ಞಕರ್ಮ yajña-karma. N. (Bp. 56, 35).
 ಯಜ್ಞಕಾರ yajña-kāra. A sacrificial shed;—a house or place for keeping the sacrificial fire (My.).
 ಯಜ್ಞಶಿರ yajña-śira. The head of sacrifice: Vishnu (Bp. 54, 46).
 ಯಜ್ಞಸಾಧನ yajña-sādhana. Accomplishing sacrifices (Sk.);—materials for a sacrifice (My.).
 ಯಜ್ಞಸೂತ್ರ yajña-sūtra. The sacrificial cord (My.; see Nr. s. ನೆಗಮ 1).
 ಯಜ್ಞನೇನ yajña-nēna. N. of Drupada (My.).
 ಯಜ್ಞಾಂಗ yajña-aṅga. Any means or instrument of a sacrifice. 2, the glomerous fig-tree, *Ficus glomerata* Roxb.
 ಯಜ್ಞಾಂತ yajña-anta. The conclusion or termination of a sacrifice (ಅವಧೃತ, ಯಜ್ಞದ ತೀರ್ಪು Hā.).
 ಯಜ್ಞಾರಿ yajña-ari. Śiva (Sk.; My.);—Vīrabhadra (My.).
 ಯಜ್ಞಿಯ yajñiya. Relating to a sacrifice; suitable or fit for sacrifice; sacred, adorable.
 ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ yajña-ēśvara. Vishnu. 2, fire, Agni (My.).
 ಯಜ್ಞೋಪಕರಣ yajña-upakaraṇa. Any utensil or implement useful or necessary for sacrifice (My.).
 ಯಜ್ಞೋಪವೀತ yajña-upavīta. The investiture of youths of Brāhmanas, Kshatriyas and Vaiśyas with the sacrificial thread that is worn over the left shoulder and hanging down diagonally across the body to the right hip. 2, the sacrificial cord itself (Bp. 32, 51; My.).
 ಯಜ್ಞಿ yajva. A sacrificer, one who performs sacrifices in due form or agreeably to the ritual of the veda.
 ಯತ yati. 1. = ಯದ್.
 ಯತ yati. 2. Striving or endeavouring after, exerting one's self;—going, moving. See ಸಂ-.
 ಯತ yata. Raised, held up, lifted up; stretched out; etc. 2, kept or held in, restrained, curbed, kept in check; governed;—limited, moderate. 3, the spurring or guiding of an elephant by means of the rider's feet (ಒದವ ಗತಿ Mr. 157; cf. ಯಾತ). See ಅ-, ಉದ್-, ನಿ-, ಪ್ರ-.

ಯತನ yatana. = ಯತ್, etc. The act of making effort or exertion, an effort, an endeavour (My.).
 ಯತಃ yatas. From which, whence;—because, as;—where, whither.
 ಯತಿ yati. = ಎತಿ, ಏತಿ. Restraint, control, check; guidance; stopping, ceasing, term. 2, a pause (in music); harmonious musical time or measure (see ಏತಿ). 3, caesura (in prosody, Ch.; Kāvya. II, 2, B, 27-29; Ūt. II, 121). 4, a person who has restrained his passions and abandoned the world; an ascetic, a devotee; a religious mendicant. 5, = ಮುನಿ, the number 7 (Ch. v. 189). ಗತಿಗಟ್ಟಿ ಮತಿಗನನು ಯತಿಯಾಗುವದುಂಟೇ? (Prv.). See ಅ-, ನಿ-.
 ಯತಿನಿಂದೆ yati-nindē. Abusing a religious mendicant. ಪರನಿಂದೆ ಗೃಹಕ್ಷಯ, ಯತಿನಿಂದೆ ಕುಲಕ್ಷಯ (Prv.).
 ಯತೀಶ yati-pa. An eminent ascetic or sage (Ūpr. 2, 64).
 ಯತೀಪತಿ yati-pati. = ಯತೀಶ. (Ūpr. 2, 73).
 ಯತಿಭಂಗ yati-bhaṅga. Violation of caesura (Kāvya. II, 2, B, 3, 27-29).
 ಯತಿವಿಲಂಘನ yati-vilāṅghana. Passing beyond or neglecting the caesura (in grammar or prosody, Śmd. 408).
 ಯತೀಂದ್ರ yati-indra. A great ascetic (ಪದ್ಮ, ಯತಿ Nn. 54; ಯೋಗೀಶ್ವರ 62).
 ಯತೀಶ yati-īśa. = ಯತೀಶ್ವರ. (ಶಂ Nn. 506).
 ಯತೀಶ್ವರ yati-īśvara. = ಯತೀಶ. (ಕುಟ, ಯೋಗೀಶ್ವರ Nn. 18).
 ಯತಿಂಚಿತ yati-kiñcit. Tbh. of ಯತಿಂಚಿತ. (My.).
 ಯತಿಂಚಿತ yati-kiñcit. Whatsoever, somewhat (My.).
 ಯತಿಂಚಿತ yati-kiñcita. Tbh. of ಯತಿಂಚಿತ. (B. 5, 90; My.).
 ಯತ್ ಯatta. = ಆತ್ಮ. Endeavoured; making effort or exertion; prepared, ready; cared for, attended to. 2, restrained, etc. (= ಯತ). See ಅ-.
 ಯತ್ನ yatna. = ಎತನ, ಎತ್ತನ, ಎತ್ತ, ಆತನ, ಯತನ. Effort, exertion; an effort; energy, diligence, perseverance; pains, care; effort for, endeavour after (ಸಾಧಕತುಷ್ಟಿಯುಜ್ಜುಗ, ಸಾಧನಲು ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುಡ್ಕಾರ Nn. 148); eagerness, speed (ತೀರೈ, ಬೇಗ 148; ಪರಿವ್ರಮ Mr. 490);—help, etc. (ಉಪಕಾರ 148; 490). —ಯತ್ನ ನಡಿಸು. To use or make efforts, etc. ಎದೆಗುಂದ ಬೇಡಿರಿ! ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹೆಜ್ಜೆಗೇ ಯತ್ನ ನಡಿಸಿರಿ! (B. 4, 16). —ಯತ್ನ ನಡಿ. An effort (or efforts) to avail, etc. ಅವರ ಯತ್ನ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ (B. 5, 68). —ಯತ್ನ ಮಾಡು. To make effort, to exert one's self, to endeavour, to strive after, to take pains; to make an effort or efforts (C.). ಕೆಯ್ಯಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಿಟ್ಟು ನುಂಗುವದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಯತ್ನ ಮಾಡಿರಿ! (B. 4, 16). ಅವರು ಆ ದಣ್ಣನ್ನು ಪುರದ ಹತ್ತರ ಬರಗೊಡ ದಾರದನ್ನು ಬಹಳ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು (5, 68). ಪತ್ತಿ ಇದ್ದವನು ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ (ಹೆಜ್ಜೆ) ರತ್ನ ಸಿಕ್ಕೇತೇ?—ಭಗೀರಥ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಭಾಗೀರಥ ತನ್ಮ; ನಗರದವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ನಗರ ಕಳೆ ಕೊಟ್ಟ (Prvs.).
 ಯತ್ನಯಿಸು yatnayisu. = ಎತ್ತಯಿಸು, ಯತ್ನಯ್ಯ. (My.).
 ಯತ್ನಯ್ಯ yatnayisu. = ಯತ್ನ ಮಾಡು. (My.).
 ಯತ್ನಿಸು yatnisu. = ಯತ್ನಯ್ಯ. (B. 5, 41; My.).
 ಯತ್ನ yatva. The letter ಯ್, or the letter and syllable ಯ (Śmd. 68. 188. 288. 389).
 ಯತ್ನುಖ yat-sukha. (Śmd. 100). Which or what joy, whichever or whatever joy.
 ಯಥಾ yathā. In which manner, in which way, as, like as, like. ಯಥಾ ರಾಜಾ ತಥಾ ಪ್ರಜಾ (Prv.).

ಯಥಾಕಾಮಿ yathā-kāma. (ಯಥಾಕಾಮಂ). According to wish, as one likes, at pleasure (My.).
 ಯಥಾಕಾಮಿ yathā-kāmi. Acting according to will or pleasure, independent, uncontrolled.
 ಯಥಾಕಾಲ yathā-kāla. The proper time (for anything), a suitable moment; (ಯಥಾಕಾಲಂ) according to time, in due time, at the proper moment, at the right time (My.).
 ಯಥಾಕ್ರಮ yathā-krama. (ಯಥಾಕ್ರಮಂ). According to order, in due succession, regularly, methodically, orderly, properly. 2, a kind of vāstava (Kāvy. III, 3, B, 3. 18-15).
 ಯಥಾಗತಿ yathā-gati. As the course: as customary or usual, as before (My.).
 ಯಥಾಜನೋದ್ದೇಹನ yathā-jana-udvāhana. According to (its) hurting the feelings of persons (Kāvy. III, 3, B, 75).
 ಯಥಾಜಾತ yathā-jāta. Just as born: senseless, stupid, foolish.
 ಯಥಾತಥ yathā-tatha. (ಯಥಾತಥಂ). In conformity with truth or reality.
 ಯಥಾಧರ್ವ yathā-pūruva. (ಯಥಾಧರ್ವಂ). As before, as previously;—in succession, one after another (My.).
 ಯಥಾಶ್ರವಣ yathā-prakāra. As before, as previously (U.).
 ಯಥಾಶ್ರತಿ yathā-prati. Agreeably with the original copy; a true copy (My.).
 ಯಥಾಪ್ರಯೋಗ yathā-prayōga. (ಯಥಾಪ್ರಯೋಗಂ). According to use or practice (Śmd. 845); common usage or custom (My.).
 ಯಥಾಪ್ರಾಪ್ತ yathā-prāpta. In conformity with a particular state or condition; conformity with them (see Nr. a. ೨೨೩೩).
 ಯಥಾಮತಿ yathā-mati. According to opinion; to the best of one's judgment; suitably to one's capacity (My.).
 ಯಥಾಯಥ yathā-yatha. (ಯಥಾಯಥಂ). Properly, suitably, fitly;—in regular order, by degrees.
 ಯಥಾಯೋಗ್ಯ yathā-yōgya. (ಯಥಾಯೋಗ್ಯಂ). Accordantly with propriety or suitableness, rightly, justly, suitably (B. 5, 177; My.).
 ಯಥಾರೀತಿ yathā-riti. Accordantly with custom, as customary or usual (My.).
 ಯಥಾರ್ಥ yathā-artha. Conformable to the truth or true meaning, agreeing with fact, true, real, genuine, right, suitable; truth, etc. (Bp. 57, 28; My.); (ಯಥಾರ್ಥಂ) according to the meaning, according to reality, suitably, fitly, truly, justly.
 ಯಥಾರ್ಥತೆ yathārtha-gati. The true, proper course (Kāvy. II, 2, B, 27-29).
 ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞ yathārtha-jña. One who knows the truth, etc. (Cpr. 5, 31).
 ಯಥಾರ್ಥತ್ವ yathārthatva. Suitableness, fitness, propriety, truthfulness (My.).
 ಯಥಾರ್ಥವರ್ಣ yathārtha-varṇa. Having a true colour or appearance: a spy, a secret emissary.
 ಯಥಾರ್ಥಾನುಪ್ರತಿ yathārtha-anuprati. Proper reference to what precedes (Kāvy. III, 1, A, 4).
 ಯಥಾರ್ಹ yathā-arha. As deserving, according to merit, appropriate, suitable, just, adequate; (ಯಥಾರ್ಹಂ) suitably, etc.
 ಯಥಾರ್ಹವರ್ಣ yathārha-varṇa. Having a suitable appearance: a spy, a secret emissary.

ಯಥಾವತ್ yathā-vat. According to propriety, becomingly, properly, exactly, truly;—according to law (My.).
 ಯಥಾವಿಧಿ yathā-vidhi. According to direction or precept, according to rule, duly, fitly, suitably.
 ಯಥಾಶಕ್ತಿ yathā-śakti. According to one's power or ability, to the utmost of one's power (Bp. 45, 14).
 ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸುಗಮಾನ yathāśakti-sūgamāna. (i. e. saha-gama-na). Going with the deceased husband (at cremation) to the extent of one's power (contemptuously said of the wife who, instead of burning herself with the husband, throws a bamboo tube on the pile (My.).
 ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರ yathā-śāstra. (ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರಂ). According to the codes of law or to the precepts of science, as the law ordains (Śi. 234; My.).
 ಯಥಾಸಂಖ್ಯೆ yathā-sankhya. Relative order;—(ಯಥಾಸಂಖ್ಯಂ) according to number, number for number.
 ಯಥಾಸಮ್ಮನ yathā-sambhava. Accordance with possibility or inclination (Śmd. 164); (ಯಥಾಸಮ್ಮನಂ) compatibly, according to the previous order.
 ಯಥಾಸ್ಥಾನ yathā-sthāna. The right, proper, or usual place;—(ಯಥಾಸ್ಥಾನಂ) according to place, all in regular order, in statu quo, properly, suitably (My.).
 ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ yathā-sthiti. In accordance with usage or custom, as usual, as on previous occasions (My.).
 ಯಥಾಸ್ವಾ yathā-sva. (ಯಥಾಸ್ವಂ). Each on his own account, individually;—properly, suitably.
 ಯಥೇಚ್ಛ yathā-icchā. = ಯಥೇಚ್ಛ. Agreeable to wish or desire;—(ಯಥೇಚ್ಛಂ) according to wish or desire, ad libitum, plentifully, copiously;—lawlessly. (My.; B. 4, 77. 122).
 ಯಥೇಚ್ಛೆ yathā-icchē. A suitable wish or desire (Śk.). 2, = ಯಥೇಚ್ಛ. (My.).
 ಯಥೇಚ್ಛಿತ yathā-icchita. As wished, agreeable to wish or expectation;—(ಯಥೇಚ್ಛಿತಂ) according to one's desire, ad libitum;—wantonly, wilfully.
 ಯಥೇಚ್ಛಿತ್ಯ yathā-icchita. = ಯಥೇಚ್ಛ. As wished or desired, agreeable to wish, wished for;—(ಯಥೇಚ್ಛಂ) at pleasure, ad libitum;—wilfully.
 ಯಥೇಷ್ಠಾಶಾಸ್ತ್ರ yathāśāstra-śāstra. Doing what one likes, unrestrained, wilful, lawless, licentious;—heedless proceedings, wilfulness. See ಎಸಹಿಮ್ಯಂ.
 ಯಥೇಶ್ವರ yathā-īśvara. Accordant with propriety or equity, right, proper;—(ಯಥೇಶ್ವರಂ) suitably, fitly, properly.
 ಯಥೇಶ್ವರ yathā-uttara. Following in regular order or succession;—(ಯಥೇಶ್ವರಂ) in regular order or succession, one after another.
 ಯಥೇಶ್ವರ yathā-udgata. As arisen, as one came (into the world): without sense, childlike, stupid.
 ಯದ yad. = ಯಾಃ 1. (Śmd. 100). Who, which, what, whoever, whatsoever, etc. 2, for which reason, on which account, since, as, because.
 ಯದಾ yadā. At what time, when;—since, as (My.).
 ಯದಾನಿಬಳ್ಳಿ yadāni-baḷli. A winding half shrubby plant. Coeculus villosus Dec. (St. & Pl.).

ಯದಿ yadi. *If, in case that.*

ಯದು yadu. = ಎದು. N. of a son of Yayāti, brother of Puru and ancestor of Kṛishṇa (Śmd. 2. 801). 2, N. of a country to the west of the Yamunā;—N. of the dakṣiṇa country. ಯದುಗಳು, the family and descendants of Yadu (J. 25, 18).

ಯದುಕುಲ yadu-kula. The family of Yadu. ಯದುಕುಲದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ (ಯಾದವರ Śmd. 2 Cm.).

ಯದುಕುಲಾಗ್ರಣಿ yadukula-agraṇi. Kṛishṇa (J. 38, 8).

ಯದುಕುಲೋದ್ರಾಧಿ yadukula-indra. = ಯದುಕುಲಾಗ್ರಣಿ. (J. 2, 19).

ಯದುಕುಲೋದ್ಭವ yadukula-udbhava. Kṛishṇa (My.).

ಯದುಗಿರಿ yadu-giri. The Yadu-hill: Mēlkoṭṭē, to the north of Mysore (My.).

ಯದುಗಿರಿನಾಯಕ yadugiri-nāyaka. Viṣṇu (My.).

ಯದುಗಿರಿನಾಯಕಿ yadugiri-nāyaki. Lakṣmī (My.).

ಯದುನೃಪಾಲ yadunṛpāla. King Yadu, etc.

ಯದುನೃಪಾಲಕಟಕ yadunṛpāla-kaṭaka. The whole number of the Yadu kings (Śmd. 801 Mqb.).

ಯದುರಾಜ yadu-rāja. Kṛishṇa (J. 26, 70).

ಯದುಶೈಲ yadu-śaila. = ಯದುಗಿರಿ. (My.).

ಯದೃಚ್ಛಿ yad-riṣṭhē. Acting as one likes, following one's own inclination, self-will, wilfulness, independence; spontaneity; casual course, accident, chance (ಸ್ವಚ್ಛಿನ್ದ, ಅನಿಮಿತ್ಯ, ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ Mr. 452). 2, a noun which is neither a generic nor specific term nor noun of agency, one either not derived from authority or not possessing meaning.

ಯದೃವಿಷ್ಯ yad-bhaviṣya. One who says "what will be" or "what must be": a man who believes in the power of fate, a fatalist.

ಯದ್ವದ yad-vada. Talking anything, talking nonsense, saying no matter what.

ಯದ್ವಾ yad-vā. Or, or else, whether.

ಯದ್ವಾತದ್ವಾ yadvā-tadvā. Disorderly; disorder, confusion (My.).

ಯನ್ತ್ರ yantri. Restraining, controlling; guiding. 2, one who restrains, a governor, etc.; a charioteer;—an elephant driver or rider.

ಯನ್ತ್ರ yantra. = ಎನ್ತ್ರ, ಏನ್ತ್ರ. A means or instrument for holding or restraining or fastening anything. 2, a band, a fastening, a tie, a thong, etc. 3, any instrument, a machine, an engine, an apparatus. 4, restraint, constraint, force. 5, a plate or birch-leaf on which are written the names of certain deities, etc. and which is worshipped and tied to the upper arm for the removal of demoniac influences, etc., an amulet, a charm (J. 3, 26); a diagram of a mystical nature or astrological character used as an amulet. See ಮನ್ತ್ರ. — ಯನ್ತ್ರ ಕಟ್ಟು. To tie an amulet to the upper arm (My.).

ಯನ್ತ್ರಕ yantraka. A bandage;—a restrainer; a machinist. See ಕು.

ಯನ್ತ್ರಕಲೆ yantra-kalē. The mechanical art, mechanics (B. 4, 168).

ಯನ್ತ್ರಣ yantrāṇa. Restraint, etc., control, rule, etc. See ನಿರ್.

ಯನ್ತ್ರತನ್ತ್ರ yantra-tantra. Amulets and (other) devices (Bp. 40, 62; 48, 79; 50, 78; 51, 11).

ಯನ್ತ್ರಧಾರಾಗೃಹ yantra-dhārā-griha. A room fitted up with a kind of shower-bath (Ūpr. 7, 146).

ಯನ್ತ್ರಮುಕ್ತ yantra-mukta. Thrown by any kind of machine (said of weapons).

ಯನ್ತ್ರಿತ yantrita. Restrained, checked, curbed; bound, fastened, fettered; subject to;—one who makes exertions or takes pains. See ಕು., etc.

ಯನ್ತ್ರಿಸು yantrisu. To bind, etc. (Bp. 60, 22).

ಯಭನ yabhana. Sexual intercourse (R.; see ಯಾಭ).

ಯಭಸ್ವ yabhasva. Know carnally (My.).

ಯಮ yama. = ಎಮ, ಏಮ, ಏವ 2. Restraining, controlling, taming, keeping in check; restraint (of the senses, affections, etc.), self-control;—any great moral duty (which is obligatory, as chastity, refraining from violence or injury, patience, truthfulness, honesty, as opposed to ನಿಯಮ). 2, Yama (the sister of Yami and son of Vivasvat, the sun), the god who presides over the pitris and rules the spirits of the dead: the judge and punisher of the dead, and the guardian or regent of the south quarter, in which direction in some region of the lower world is his abode. 2, a pair, a brace, a couple;—a twin, one of a pair or couple, a fellow. ನಿಯಮವುಳ್ಳವನನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಯಮನಿಗೂ ಧಯ (Prv.). — ಯಮಗೋರಿ. -ಕೋರಿ. Slaughter done by Yama. ಕಂದಿವಾಡಿದ್ದೆಯೊಳು ಕಾಡುವ ಬೆನ್ನೊಳು, ಕರುಳ ಬೆರಿವ, ದಾಯೋಳಗಲಗ ಸರಿವ, ಕರಗಸದಿಂ ಕೊಡುವ, ಕೆಯ ಕಾಲುಗರ ಮುದುವ, ಕೆಂಗಣ್ಣಿಡೊಳು ಹುರಿವ ಯಮಗೋರಿಗ ಲುಕ ಸಾಯರಾದಿದಲೇ (Sarpabdhāshana in B. 5, 320). — ಯಮದಿಕ್ಕು. The south (My.). — ಯಮನವ. -ಅವ. = ಯಮನಾಳು. (Dp. 4). — ಯಮನಾಳು. -ಅಳು. = ಯಮದೂತ. (My.).

ಯಮಕ yamaka. Restraint;—a religious obligation;—a twin, one of a pair; doubled, two-fold. 2, the repeating or setting in opposition in the same stanza of words or syllables different in meaning but similar in sound, a kind of play on words or paronomasia (Śmd. 26-28; Kāv. III, 2, B, 2-32). See ವದನರ್ಗವ್ಯವೃತ್ತಿ.

ಯಮಕಿಂಕರ yama-kiṅkara. = ಯಮದೂತ. (My.).

ಯಮದಂಡ yama-danḍa. = ಏವದಂಡ. Yama's rod (J. 7, 49).

ಯಮದೂತ yama-dūta. A messenger of death, Yama's messenger, employed to bring the souls of the dead to Yama's judgment-seat, and thence conduct them to their final destination (Abh. P. 18, 42).

ಯಮಧರ್ಮರಾಯ yama-dharmarāya. Yama (My.).

ಯಮನ yamana. Restraining, controlling, etc. See ಸಂ.

ಯಮನಗರಿ yama-nagari. = ಯಮಪುರ. (Bp. 61, 38).

ಯಮನಂದನ yama-nandana. Dharmarāja (Bh. 1, 10, 21).

ಯಮನಿಯಮ yama-niyama. Obligatory and self-imposed restraint or religious observance (Bp. 38, 5; J. 28, 2).

ಯಮಪುರ yama-pura. = ಏವಪುರ. The city or abode of Yama (Abh. P. 18, 42).

ಯಮಪುರಿ yama-puri. = ಯಮಪುರ. (My.).

ಯಮಬಾಧೆ yama-bādhē. = ಯಮಯಾತನೆ. (My.).

ಯಮಯಾತನೆ yama-yātanē. The torment or torture inflicted by Yama (My.).

ಯಮರಾಜ yama-rāj. King Yama.

ಯಮರಾಜ yama-rāja. = ಯಮರಾಜ್. (Bp. 10, 30).

ಯಮಲ yamala. = ಅಮಳ, ಅವಳ, ಜವಳ, ಜವಳ, ಸವಡ. A pair. 2, twin, one of a pair or couple, paired, doubled. 3, the number two.

ಯಮಲಮರ್ದಲ yamala-mardala. = ಜವಳವೆದ್ದಳೆ. A double drum.

ಯಮಲಿ yamali. = ಅವಳ, ಜವಳ, etc. A pair. 2, a sort of dress consisting of two pieces.

ಯಮಲೋಕ yama-lōka. Yama's world (My.).

ಯಮಹರ yama-hara. Śiva (Bp. 46, 33).

ಯಮಾನುಜೆ yama-anujē. Yama's sister: the river Yamunā (Mr. 414).

ಯಮಾನ್ತಕ yama-antaka. Śiva (My.).

ಯಮಿ yami. One who restrains himself, an ascetic (ತಪಸ್ವಿ Śm. 109; Bp. 54, 24). 2, Yamī, the sister of Yama: the river Yamunā. See ದಿನಕರಾತ್ಮಜ.

ಯಮುನಾಭಿದ್ yamunā-bhid. Who has divided the river Yamunā into two parts (with his ploughshare): Bala-dēva. (R.).

ಯಮುನಾಭ್ರಾತೃ yamunā-bhrātri. The brother of Yamunā: Yama.

ಯಮುನೇ yamunē. ಯಮುನಾ. = ಜಗುನಿ, ಜಮುನಿ. The river Yamunā (Jumna), personified as Yamī, the twin sister of Yama and daughter of the sun.

ಯಮೋಪಮ yama-upama. A man like Yama (J. 11, 84).

ಯಯಾತಿ yāyāti. N. of the fifth monarch of the lunar race, from the two wives of whom came the two lines of the lunar race, that of Yadu and that of Puru (Bhāgavata 9, 20, 8; see ದೇವಯಾನಿ).

ಯಯು yayu. = ಯುಯು. Going, running about. 2, a horse (ಕುದುರೆ Hlā.). 3, a horse fit for sacrifice. See Bp. 59, 37.

ಯರ್ತ yarta. Tbh. of ವ್ಯರ್ಥ. (My.).

ಯವ yava. = ಎವೆ, ಜವೆ 2, ಯವೆ No. 1, ಯವೆ. Removal, separation (see ಅವಯವ). 2, barley, *Hordeum hexastichon*; — a barley corn, as a measure or as a weight. 2, a figure or mark on the hand resembling a barley corn, supposed to indicate good fortune.

ಯವಕ yavaka. = ಯವಕೆ. Barley; — a sort of barley.

ಯವಕೆ yavakē. = ಯವಕ. ಯವಕೆಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರ (ಯವ ಕೃ. 81. 301).

ಯವಕೃ yavakya. Sown with barley, producing barley, fit for barley.

ಯವಕ್ಷಾರ yava-kshāra. = ಜವಕ್ಷಾರ. An alkali prepared from the ashes of burnt barley-straw, saltpetre, nitre, nitrate of potash.

ಯವಕ್ಷೇದ yava-kshōda. Barley-meal. (R.).

ಯವನ yavana. = ಜವನ 1. Speed, velocity. 2, a fast horse, a courser. 3, an Ionian, a Greek; a Mahomedan, an individual of a foreign race (ತುರುಕ, ತುರುಕ್ಕ, ಜೋನೆಗ Mr. 382).

ಯವನಕ yavanaka. = ಜೋನೆಗ. A Greek; a Turk (see Mr. 3. ಯವನ).

ಯವನದೇಶ yavana-dēśa. The country of the Yavanas: Ionia, Bactria, Turkishhān, Arabia (My.).

ಯವನಾಲ yava-nāla. A sort of grass or grain, *Andropogon bicolor*. 2, a kind of millet (ಕಳಕ, ಜೋಳ Mr. 374).

ಯವನಿ yavani. A Yavana woman (My.).

ಯವನಿಕೆ yavanikē. = ಜವನಿಕೆ. A curtain, a screen; a veil (Īpr. 4, 31).

ಯವಫಲ yava-phala. That which has barley-like frak: a bamboo.

ಯವಲ yavala. Bamboo-seed (Bp. 14, 15).

ಯವನ yavasa. = ತವನ, ದವನ. Grass, fodder, pasture, pasture, meadow grass.

ಯವನಾಯ yavasāya. Tbh. of ವ್ಯವಸಾಯ. (My.).

ಯವಾಗು yavāgu. Rice-gruel (see ಗಂಟ 1).

ಯವಾಗ್ರಜ yava-agra-ja. = ಯವಾಗ್ರಜ. Nitre, saltpetre.

ಯವಾನಿ yavāni. Bishop's weed, *Ptychotis ajowan* Dec. (Ligusticum. a. Roxb.; ಪಾಪಾರ Mr. 136).

ಯವಾನಿಕೆ yavānikē. *Ptychotis ajowan* Dec.

ಯವಾರ yavāra. Tbh. of ವ್ಯವಹಾರ. A law-suit; fight, quarrel (My.).

ಯವಾಸ yavāsa. = ಯಾಸ 1. The manna plant, *Alhagi maurorum* Tournef.

ಯವಿಷ್ಠ yaviṣṭha. Youngest.

ಯವೀಯು yaviyas. Younger; a younger brother.

ಯವೆ yavē. Tbh. of ಯವ. Barley (ಯವ Nr.; Mr. 374; Si. 301. 304). ಯವೆ ಗೋಧಿ ಮೇವರಾದವಲ್ಲಂ (ಕೂಳಿಪಾತ್ಯ Nr.). 2, Tbh. of ಯವ್ಯ (Mr. 93).

ಯವ್ಯ yavya. A field of barley (ಯವೆ Mr. 93).

ಯವ್ಯನ yavvana. Tbh. of ಯಾವನ. (My.; Tē.).

ಯವ್ಯನಿಗ yavvaniga. Tbh. of ಯಾವನಿಕ. (ತರುಣ, ಯವ Mr. 309).

ಯವ್ಯನೇ yavvanē. Tbh. of ಯಾವನ. See ನವ; Bp. 40, 18.

ಯಶ yāśa. = ಜನ, ಯಶಸ್, ಯಶಸ್ಸು (Śm. 107). (ತರ್ಜ Mr. 56; ಭಗ 515).

ಯಶಃಪಟಕ yāśas-paṭaka. = ಯಶಪಟಕ. A double drum.

ಯಶಃಶೇಷ yāśas-śēsha. Having nothing left but glory or fame: dead; — death. (R.).

ಯಶಪಟಕ yāśas-paṭaka. = ಯಶಃಪಟಕ. (Abh. P. 9, 94).

ಯಶಶ್ರೀ yāśa-śrī. Splendour of glory (Īpr. 4, 10; 6, 1).

ಯಶಸ್ yāśas. = ಯಶ, etc. Honour, glory, renown, fame, reputation; beauty, splendour, magnificence.

ಯಶಸ್ಕರ yāśas-kara. Causing renown, conferring fame or distinction, famous, glorious (My.).

ಯಶಸ್ವಿ yāśas-vi. (-vin). Possessing honour or glory, renowned, famous (My.).

ಯಶಸ್ಸು yāśassu. Tbh. of ಯಶಸ್ (ಯಶ Śm. 107).

ಯಶೋದೇ yāśas-dē. = ಜಯೋದೇ. A glory-giving female: the wife of the cowherd Nanda and foster-mother of Kṛishṇa (J. 6, 44; 7, 24).

ಯಶೋಲತೆ yāśas-latē. Fame looked upon as a creeper (Īpr. 7, 32).

ಯಶೋವಂತ yāśas-vanta. A man who possesses fame or glory (My.).

ಯಶ್ಠಿ yashṭi. A pole, a staff, a stick; — a wooden roller (ಘ್ರಪ, ಕಣೆ Mr. 213); — a column, a pillar. 2, a club, a mace. 3, a string, a string of pearls; — a kind of pearl necklace. See ಎಕ, ಧಾರ, ಹಂಸಾ.

ಯಶ್ಠಿಕೆ yashṭikē. A staff, a stick, a club, etc. (= ಯಶ್ಠಿ). See ಎ, ಚಮು.

ಯಸ್ತಿಮಧು *yashti-madhu*. *Liquorice root, liquorice*.

ಯಸ್ತಿಮಧುಕೆ *yashti-madhukē*. *Liquorice*. See ಮಧುಕ.

ಯಸ್ತ್ರ *yashtira*. = ಯಜಮಾನ. *A sacrificer*.

ಯಾ ಯೆ. = ಏ. *What? which? (T.; Tē.; T. also ಯಾಂ = ಎಂಬ; ಯಾದು = ಎದು).* — ಯಾ ಪಾಟಿ. *What, or which, manner? (My.)*.

ಯಾ ಯೆ. = ನಾ. Or (My.; B. 5, 7).

ಯಾಕೆ *yākē*. = ಏಕೆ. *Why? wherefore? (My.; Bp. 25, 18; B. 1, 25; 3, 72; 4, 10. 18. 75; 5, 40. 223; C.).* ಯಾಕಾಗವಲ್ಲದು? (*i. e.* ಯಾಕೆ ಅಗ ಒಲ್ಲದು? C.).

ಯಾಗ *yāga*. = ಹಾಗೆ. *A sacrifice (to the gods).* ಯಾಗ ವಸಂ (Bp. 56, 85). ಯಾಗದಾವನ ಕವ್ವು (ಯಾವನ Nr.). ಯಾಗ ಗೆ ಅಯ್ಯದ ಪತು (ಪ್ರಾಕೃತ Mr. 461). — ಯಾಗಗಿಯ. *To sacrifice.* ಯಾಗಗಿಯಂ (ಸ್ಥ ಪತಿ Mr. 261).

ಯಾಗದೀಕ್ಷೆ *yāga-dīkṣhē*. = ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆ. (My.).

ಯಾಗಸ್ತ *yāgappa*. *A chisel used in breaking stones (My., but neither Tē. nor T.; cf. ವೇಧ 1?).*

ಯಾಗಮಣ್ಣಿನ ಪಾಗ್ರ-ಮಂತ್ರಪಾ. *A shed or hall for sacrifices (J. 26, 48).*

ಯಾಗವ್ರಯ *yāga-vraya*. *Expense for a sacrifice: a fee, a present (ದಾನ, ದಕ್ಷಿಣೆ Mr. 261).*

ಯಾಗಶಾಲೆ *yāga-śālē*. = ಯಜ್ಞಶಾಲೆ. (ಹನ್ನೆನೆ Ūt. I, 70); *a place for hōmas in a temple (My.).*

ಯಾಗ್ರ *yāgra*. *Tbh. of ವ್ಯಾಘ್ರ.* (My.).

ಯಾಚಕ *yācaka*. *A petitioner, a beggar (ಬೇಡುವವನು Nn. 70).* Feminine ಯಾಚಕಿ.

ಯಾಚನಕ *yācanaka*. *A petitioner, a beggar.*

ಯಾಚನೆ *yācanē*. *Asking, soliciting;—a petition, an entreaty, a request.*

ಯಾಚಿತ *yācīta*. *Asked, prayed for, solicited.*

ಯಾಚಿತಕ *yācītaka*. *Anything borrowed.*

ಯಾಚಿಸು *yācīsu*. *To ask, to beg, to solicit, to request.* See ಎರವಂ, ಬೇಡು; Bp. 6, 6; J. 26, 49.

ಯಾಚಿಣೆ *yācīṇē*. *A petition, a request, an entreaty; begging.* See ಎರ 4, ಬೇಡು.

ಯಾಜಕ *yājaka*. *A sacrificer, a sacrificing priest, a priest officiating at a sacrifice.*

ಯಾಜನ *yājana*. *The act of causing a sacrifice to be performed, superintending or assisting at the sacrifices of others.* See ಪಕ್ಕಮರ್; J. 5, 24; ಮುಖ.

ಯಾಜಮಾನ *yājamāna*. *The part of a sacrificial ceremony performed by the yajamāna or institutor of the sacrifice himself.* See ಸದ್.

ಯಾಜಿ *yājī*. *A sacrificer. 2, a sacrifice.* See ಸೋಮ.

ಯಾಜ್ಞ *yājña*. (fr. ಯಜ್ಞ). *Belonging to sacrifice.*

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ *yājñavalkya*. *N. of an ancient rishi;—N. of the author of a code of law (My.).*

ಯಾಜ್ಞಸೇನ *yājñasēni*. (fr. ಯಜ್ಞಸೇನ). *Draupadi (My.).*

ಯಾಜ್ಞಿಕ *yājñika*. (= ಜನ್ನಿಗಿ). *Relating or belonging to sacrifice. 2, a sacrificer, the officiating priest at a sacrificial ceremony, the institutor of a sacrifice; one skilled in sacrificial rites, a ritualist (Bp. 3, 64; 56, 34).*

ಯಾಜ್ಯ *yājya*. 1. *To be sacrificed; sacrificial; one on whose behalf a sacrifice is made (J. 5, 24).*

ಯಾಜ್ಯ *yājya*. 2. *Tbh. of ವ್ಯಾಜ್ಯ.* (My.).

ಯಾತ *yāta*. = ಏತ. *A picotta (My.; G. 426. 478).*

ಯಾತಗಣಿಯದು ಚಿಗುತು ಕಾತು ಫಲವಾದನ್ನು ಹೋತು ಹೆಬ್ಬಲಿಯ ನಿಲುವನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಾತ ನೆಡು! (Sp.). ಯಾತ ತಲೆ ತೂಗಿದರೆ ಪಾತಾರದ ನೀರು ಬನ್ನು, ಪಾತ ತಲೆ ತೂಗಿದರೆ ವಗಡಿ ಬಿತ್ತು (Prv.).

ಯಾತ *yāta*. *Gone;—going;—motion. 2, the guiding or driving of an elephant with a hook or goad ಅಂಕುತಚಾರಣ Hlā.; ಒದುವುದು Hlā., cf. ಯತ.* See ಎ- 3, a foot-soldier (ಪದಾತಿಕ, ಪತ್ತಿ, etc., ಕಾರಾಕ್ Mr. 287).

ಯಾತಕೆ *yātakē*. ಯಾತಕ್ಕೆ *yātakkē*. = ಏತಕೆ, etc.

Why? for what end? (Bp. 24, 65; 25, 17; C.; B. 1, 25; 5, 76).

ಯಾತನ *yātana*. = ಯಾತನೆ. *The act of requiting, etc. (ಕಾರಣ, ದಣ್ಣನೆ Mr. 392; see ನಿ-).*

ಯಾತನೆ *yātane*. *Requital, retaliation, reward, return. 2, acute pain, torment, anguish, agony, especially punishment inflicted by Yama, the pains of hell (ಕಾರಣ, ದಣ್ಣನೆ Hlā.).*

ಯಾತಯಾಮು *yāta-yāma*. *That which has stood for a night: used, spoiled, impaired. 2, one who has run out or completed a course: exhausted, old, aged.*

ಯಾತದೊ *yātār*. = ಏತದೊ. ಯಾತದಿ = ಏತದಿ, of what? (C.; B. 1, 18; 8, 115). ಯಾತದೊಂದ (C.; B. 3, 69. 91). ಯಾತದಿದು (Bp. 28, 31; C.; B. 1, 18). ಯಾತದಿವ = ಏತದಿವ. (C.). ಯಾತದಿಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಪಾತ್ರದಾಗಿ ಕಲ್ಲು ಬಿತ್ತು (Prv.).

ಯಾತಿ *yāti*. *Going, marching, proceeding (ಅಯ್ಯವುದು Nn. 77).*

ಯಾತು *yātu*. *A goer;—a traveller, a wayfarer. 2, a rākshasa, an evil spirit, a demon. 3, witchcraft; injury; torture.*

ಯಾತುಧಾನ *yātu-dhāna*. *A rākshasa, an evil spirit, a demon.*

ಯಾತ್ರ *yātri*. *A goer, a traveller. 2, a charioteer. 3, a husband's brother's wife (ನಗಿವೆನ್ Mr. 312).*

ಯಾತ್ರ *yātya*. *To be tormented, subject to the torments of hell: a condemned spirit, an inhabitant of hell.*

ಯಾತ್ರಾದಾನ *yātrā-dāna*. *A present of navadhānya given by one who commences a journey or by the pūjāri at the commencement of a car-festival, with the object of obtaining good success (My.).*

ಯಾತ್ರ *yātrē*. ಯಾತ್ರಾ = ಜಾತ್ರೆ. *Going, travel, march (ಗಮನ, ಗಮನಪಡು Nn. 159). 2, the march of an army, an expedition. 3, going on a pilgrimage, pilgrimage, a company of pilgrims. 4, a periodical festival in honour of an idol, to which pilgrims resort; a car-festival; a festive procession, a great festival (ಮಹೋತ್ಸವ, ಮಹಾ ಉತ್ಸವ 159). 5, support of life, maintenance, support. 6, going after, following: conformity to usage, practice, custom, usage (ಅನುಸರಿಸುವುದು 159; Hlā.; Mr. 479). ಯಾತ್ರಗೆ ಹೋದರೂ ಪಾತ್ರೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.—ಯಾತ್ರಗೆ ಹೋದಾ ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರೇ ಗುಣ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prvs.).*

ಯಾತ್ರೋತ್ಸವ *yātrā-utsava*. *A festive procession (Ūpr. 2, after 94).*

ಯಾತ್ರೋತ್ಸವ *yātrā-utsāha*. = ಯಾತ್ರೋತ್ಸವ (Ūpr. 2, 90).

ಯಾದ *yāda*. *Tbh. of ಯಾದವ.* (ಅನಿಮಿಷ, ಮಾನ್ Nn. 148).

ಯಾದವತಿ *yādas-pati*. *The ocean, the sea.*

ಯಾದವ *yādava*. (fr. ಯದು). *Descended or coming from Yadu; a descendant of Yadu;—Krishna. See Śmd. 2.*

302; Bp. 54, 63; J. 4, 52; 7, 2. — ಯಾದವರೆಡೆಯ. — ಎಡೆಯ. Krishna (J. 2, 46).

ಯಾದವಶಿಖಾಮನಿ yādava-śikhāmani. Krishna (J. 24, 39).

ಯಾದವಾಚಲ yādava-aśala. = ಯದುಗಿರಿ. (My.).

ಯಾದವಾದ್ರಿ yādava-adri. = ಯಾದವಾಚಲ. (My.).

ಯಾದವೇಂದ್ರ yādava-indra. Krishna (J. 5, 5).

ಯಾದವು yāda. = ಯಾದ. Any animal living in water, any large aquatic animal, a sea-monster.

ಯಾದಸಾನಾಥ yadasām-nātha. Lord of sea-animal: Varuṇa.

ಯಾದಸಾನಪ್ತಿಕೆ yadasām-pati. Varuṇa.

ಯಾದಾಸ್ತು yādāstu. A memorandum, a rough note, a memorial (My.; Br., H.).

ಯಾದಿ yādi. Remembrance;—memorandum-scrap (My.; Br.; Mhr., H. ಯಾದ, ಯಾದಿಲಿ).

ಯಾದ್ಯಕ ಯಾದ್ಯಕ. Which like? what like? of what kind? which? what? as like (My.).

ಯಾನ yāna. Going, moving, riding; marching or proceeding (against an enemy). 2, a conveyance or vehicle of any kind, a carriage, etc. 3, a channel to carry off water (ಸಾರಣಿ, ನೀರ ಹರುಕಣಿ Mr. 422; cf. ಪಾನ).

ಯಾನಪಾತ್ರ yāna-pātra. A boat, a ship.

ಯಾನಮುಖ yāna-mukha. The forepart of a carriage.

ಯಾನು yānu. = ಅಂ 1, etc. I. (R.; Tu., T. ಯಾನ್).

ಯಾನೆಗ yānēga. See ಗಜಾಂಟಿ.

ಯಾನ್ತ ya-anta. A term ending in ಯ or ಯ್ (Śmd. 318).

ಯಾನ್ತ್ರಿಕ yāntrika. (fr. ಯನ್ತ್ರ). Relating to instruments or machines (B. 5, 227).

ಯಾಪನ yāpāna. Causing to go or pass away;—spending time, wasting time, delay, procrastination; loitering, staying. 2, supporting life: maintenance, support.

ಯಾಪಾರ yāpāra. Tbh. of ವ್ಯಾಪಾರ. Trade, traffic (My.). — ಯಾಪಾರ ಸಾಪಾರ. Dupl. (My.).

ಯಾಪ್ಯ yāpya. = ಪಾಪ್ಯ. To be passed or spent, as time;—to be removed or cured;—to be rejected or expelled. 2, low, vile, contemptible, little, trifling, unimportant.

ಯಾಪ್ಯಯಾನ yāpya-yāna. A palanquin, a litter.

ಯಾಭ yābha. Sexual intercourse (ವ್ಯವಾಯ, ರತಿ, ಮೈಥುನ, ಕೂಟ Mr. 329).

ಯಾಮ yāma. 1. (= ಯಮ). Restraint; forbearance. See ಅ-, ಉಪ-. 2, relating to, or coming from, Yama.

ಯಾಮ yāma. 2. = (ಪಾನಿ), ಪಾಮ, ಪಾವ, ಪಾವ. Going, proceeding, motion, course. 2, a night-watch, a period or watch of three hours, the eighth part of a day.

ಯಾಮಿ yāmi. 1. = ಪಾಮಿ. A sister, female relation. 2, one who restrains, etc. See ಅನ್ತ-.

ಯಾಮಿ yāmi. 2. Possessing watches: night (ಯಾಮಿನಿ Mr. 65).

ಯಾಮಿಕೆ yāmika. Being on watch; a watchman, one on guard or duty at night (Y. 6, 42).

ಯಾಮಿನಿ yāmini. Night (ಯಾಮಿ Mr. 65).

ಯಾಮಿನೀಪತಿ yāminī-pati. The moon (My.).

ಯಾಮಾರ yāmira. The moon. (R.).

ಯಾಮುನ yāmuna. (fr. ಯಮುನಾ). Relating to, or coming from, the river Yamunā;—antimony;—N.

ಯಾಮ್ಯ yāmya. Relating to Yama;—southern: the south. ಯಾಯಜ್ಞಕ yājñaka. Frequently sacrificing; a performer of frequent sacrifices.

ಯಾಯವಾರ yāvāra. Tbh. of ಯಾಯಾವರ. Also: aṁśa (My.). ಬುಧವಾರವಾದರೆ ಯಾಯವಾರ ಇತ್ಯಾದಿ (Prv.).

ಯಾಯಾವರ yāvāra. Going repeatedly; wandering in all directions;—a vagrant mendicant;—the life of a wandering beggar.

ಯಾಯಿ yāyi. Going, moving, etc.; a traveller, etc. See ಅನು-.

ಯಾಯವಾರ yāvāra. = ಯಾಯವಾರ. (My.).

ಯಾರ್ yār. ಯಾರು yāru. = ಅರ್ 1, etc. The plural of ಯಾವ: who? (C.). ಯಾರಿಗೆ (B. 5, 127). ಯಾರೀ (B. 3, 44. 99. 126; 4, 206). ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ (3, 6). ಯಾರು (3, 53). ಯಾರಿಗೆ ನಿತ್ಯರೂ ಬಿಡುಬಿಟ್ಟಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. —ಯಾರಿಗೆ ಯಾರಿಲ್ಲ, ಹಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ (or ಸಂಗಾತವಿಲ್ಲ). —ಯಾರಿಗೆ ತರಣ ಬಿದ್ದರೂ ಮರಣದ ಫಯ ತಪ್ಪದು—ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಅ. ಪರ ಮಾಳೆಯೇ ಮುತ್ತುಯ್ಯ. —ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಕೋಗಿ. ನಿರುಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗಿ (Prva.). See Si. 189. 264. 278.

ಯಾರಿ yāri. = ಅರಿ. A species of plant. ಯಾರಿಯೆನಿ ಹಾರವು ಸ್ವರಮನರಾ ಬುಗುರಿ (Mr. 117; o. r. in one MS. ಯಾರಿಯೆನಿ ಹರಮಸ್ಸನ್ನೆಯನರಾ ಬುಗುರಿ; two MSS. ಅರಿಯೆನಿ ದೇವಮಸ್ಸನ್ನೆಯನರಾ ಬುಗುರಿ).

ಯಾಲಿ yāli. = ಎಲಾಂ, etc. (My.).

ಯಾಲಕಿ yālaki. = ಯಾಲಕ್ಕಿ. (Bp. 26, 36; My.).

ಯಾಲಕ್ಕಿ yālakkī. = ಎಲಕ್ಕಿ. (ಸ್ವಕ್ಕಿ G.; C.; B. 3, 29). ಯಾಲಕ್ಕಿ ಕಾದು (ಉಪಕುಂಚಿ G.). See Si. 152. 153. 415.

ಯಾವ yāva. = ಆವ, etc. What? which? (C.).

ಯಾವ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಬರುವದೋ, ಆ ತಿಂಗಳು ಭಕ್ತಮಾಸ ಎನ್ನಲೆ ಪಡುವದು (Si. 42). ಯಾವವನು (-ಅವನು) ಹಗೆಯವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊದಮತ್ತಾನೋ, ಅನ್ಯವನು ಅಕ್ಕಿ ಮಿತ್ಯ, etc. (282). ಅನೆಯ ಮುಮ್ಮಾಗುವ ಯಾವದೋ (-ಅದೋ, ಅದು ದನ್ನದಾಗಿ (270). ಯಾವ ಮುಳ್ಳಿಗಾದರೂ ತುಳ ಎನ್ನು ಹೆಣ್ಣು (806). ಯಾವದಂದರೆ (-ಅಂದರೆ, B. 5, 109). ಯಾವದಾದರೂ (-ಅದರೂ, 5, 113. 300). ಯಾವದಾದರೂನ್ನು (-ಅದರೂ ಒನ್ನು, B. 3, 2. 3; 4, 129. 184; 5, 124). ಯಾವದೊನ್ನು (ಯಾವದೊ ಒನ್ನು, B. 5, 117). ಅಪ್ಪಾ, ಈ ಜನರು ಯಾವದೋ ಅತಿ ಅಪ್ಪಾರದ್ದೇ? (4, 150). ಈ ವಸ್ತ್ರವು ಯಾವದೋ ಒನ್ನು ದೇವಾಲಯದೊಳಗಿನ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿತ್ತು (4, 174). ಯಾವದೋ ಒನ್ನು ಕಂಠ ಬೀಜದ ಬೀಜವು (4, 82). ಯಾವದೋ ಒನ್ನುನು ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯೆನನ್ನು, ಹೇಡುತ್ತಾರೆ (3, 24). ಯಾವದೋ ಒನ್ನು ಅನ್ಯದೇಶದ ಮನುಷ್ಯನು ಆ ಪಟ್ಟಣದೊಳಗಿರುತ್ತಿದ್ದನು (3, 221). ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಹಿನ್ನೆ, ದೇವಕಾರ್ಯ ಮುನ್ನೆ. —ಯಾವ ಕಾಲ ತಪ್ಪಿದರೂ ಸಾಯುವ ಕಾಲ ತಪ್ಪದು. —ಯಾವ ದೇವರು ನರಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಗಣ್ಯನಿಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುವ. —ಯಾವ ರಾಯರಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಾದರೂ ರಾಜಿ ಬೀಸೋದು ತಪ್ಪೇಡಿಲ್ಲ (Prva.). ಯಾವ್ಯಾವ (= ಯಾವ ಯಾವ, B. 5, 13. 96). ಯಾವಾಕೆ (-ಅಕೆ, = ಯಾವಾಕೆ, B. 5, 290). ಯಾವಾತ (-ಅತ, = ಯಾವನು, G. 13). —ಯಾವನು. Which man? who? (My.). —ಯಾವಲ್ಲಿ. -ಅಲ್ಲಿ. Where? whither? (My. B. 5, 63). —ಯಾವರು. Which woman? who? (My.). —ಯಾವಾಗ. -ಅಗ. When? (My.; B. 2, 5; 5, 58). ಯಾವಾಗಿನೆ (ಯಾವಾಗಿನ ಅನ್ನೆ), as usual (My.; B. 5, 163). —ಯಾವ ಗಲಾದರೂ. -ಅಗಲಾದರೂ. At any time (one does not know when, My.). —ಯಾವಾಗಲು. -ಅಗಲು. ಯಾವಾಗಲೂ. -ಅಗಲು. Always, ever (My.; ಸರ್ವದಾ, ಸದಾ Si. 477; ಅನವರತ, ನಿತ್ಯ G.). See B. 1, 14. 26; 2, 8; 3, 32; 5, 103; Si. 87. —ಯಾವಾಗ

ದರೂ. -ಅದರೂ. = ಯಾವಾಗಲಾದರೂ. (My.; B. 5, 205. 302).
 — ಯಾವಾಗ್ಯೂ. = ಯಾವಾಗಲೂ. (My.). ಯಾವಾಗ್ಯಾದರೂ. = ಯಾವಾಗಲಾದರೂ. (My.). — ಯಾವಾಗ್ಯೂ. -ಅಗ್ಯೂ. = ಯಾವಾಗಲೂ. (My.). ಜನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ಯೂ ಹೀನವೇ ಸರಿ (Prv.).
 ಯಾವ yāva. (fr. ಯವ). Relating to barley. 2, lac or the red dye prepared from the cochineal insect (ಅಲತೀಗಿ, ಅರಗು, ಮದರಂಗಿಯ ರಸ G.).

ಯಾವಕ yāvaka. Lac, the red dye. 2, half ripe barley; forced rice;—a kind of food prepared from barley, barley gruel (ಅರ್ಧ ಬೇಯಿಸಿದ ಕಾದು, ಗುಗ್ಗು G.). 3, a kind of pulse, Dolichos biflorus (see ಅಲಸದ್ದಿಗಿ).

ಯಾವಕದ್ರವ yāvaka-drava. = ಯಾವಕ No. 1. (Ūpr. 6, after 64).

ಯಾವಜ್ಜೀವ yāvat-jīva. (ಯಾವಜ್ಜೀವಂ). Throughout life, all one's life long (My.).

ಯಾವತೆ yāvat. As great, as large; as much, as many; as often, as far, as long;—how much, how many;—as much as, as many as, all, all whatsoever, the whole, totally;—as long as;—as far as, unto, until.

ಯಾವತ್ತರು yāvattaru. Tbh. of ಯಾವತ. As many persons as, all persons; also ಯಾವತ್ತರೂ (-ಅೂ, B. 2, 50). ಯಾವತ್ತರೂ (B. 8, 89. 92).

ಯಾವತ್ತು yāvattu. Tbh. of ಯಾವತ. All, the whole (C.; B. 3, 26. 27. 75); also ಯಾವತ್ತು (C.; B. 3, 27. 128).

ಯಾವನ yāvana. (fr. ಯವನ). Born or produced in the land of the Yavanas; incense.

ಯಾಪ್ತೀಕೆ yāṣṭīka. (fr. ಯಷ್ಟ). A warrior armed with a club.

ಯಾಸ yāsa. 1.=ಯಾವನ. Themanna-plant, *Alhagi maurorum*.

ಯಾಸ yāsa. 2. Tbh. of ವೇಷ. (My.).

ಯಾಸಿ yāsi. = ಯಾಸ, etc. (B. 3, 84; 5, 252).

ಯಾಸೆ yāṣe. Tbh. of ವ್ಯಾಪ? or ವ್ಯಾಸೃ? = ಎಸೆ q. v., ಯಾಸಿ. Bent, crooked, slanting (Tē. ಯಾಸೆ, ವ್ಯಾಸಿ).

ಯಿ yi. For Kannada words with this initial see ೨.

ಯಿಗತಿ yigati. Tbh. of ಯುಕ್ತಿ. (S. Mhr.).

ಯಿಗುತಿ yiguti. = ಯುಗತಿ. (My.).

ಯಿಗ್ರ yigra. Tbh. of ಎಗ್ರ. (My.).

ಯಿಂಗಡ yīṅgaḍa. = ಎಂಗಡ. (My.).

ಯಿಂಗಡಿಸು yīṅgaḍisu. = ಎಂಗಡಿಸು. (My.).

ಯಿಸವಾಸ yisavāsa. Tbh. of ಎಶ್ವಾಸ. (My.).

ಯಿಾ yi. For Kannada words with this initial see ೩.

ಯಿಾಟಿ yibāti. Tbh. of ಎಟಿ. (My.).

ಯುಕ್ yuk. (ಯುಜೆ). Yoked;—in couples or pairs, even, not odd; even line (Ūh.); a pair, two.

ಯುಕ್ತ yukuta. Tbh. of ಯುಕ್ತ. (My.).

ಯುಕ್ತುತಿ yukuti. Tbh. of ಯುಕ್ತ. (Bp. 20, 25; My.).

ಯುಕ್ತ yukta. = ಯುಕ್ತುತಿ. Yoked, joined, united; joined with, endowed or furnished with, possessed of, having, possessing (Śmd. 372);—arranged in regular order, adapted, fitted, fit, suitable, just, proper, right, moderate, due;—fixed on, intent on;—occupied with, engaged in, attentive, given up or devoted to;—proved, inferred, deduced by argument. Feminine: ಯುಕ್ತೆ (A.), ಯುಕ್ತುಕು (My.). — ಯುಕ್ತಗಿಯ. To join one's self to, to be found in.

ಉಕ್ತದಿಂ ಧರ್ಮೋಕ್ತ ಜೀವಗಳು ಜಲದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತಗಿಯವು (Mr. 412).

ಯುಕ್ತ ರಸೆ yukta-rasē. N. of a plant (= ಎರಾವರ್ತಿ, ರಾಸೆ). ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ yukta-ayukta. Suitable and unsuitable (G. 516; My.).

ಯುಕ್ತಿ yukti. = ಜುಕ್ತಿ, ಜುಗುತಿ, ಜುತಿ, ಯುಗತಿ, ಯುಕ್ತುತಿ. Yoking, joining, junction, union, combination, connection. 2, application, use, employment, practice, usage. 3, appliance, means, plan, scheme, expedient. 4, trick, contrivance, device, stratagem, ingenuity, cunning. 5, skill, dexterity, art, tact (J. 1, 6). 6, suitability, adaptedness, fitness, propriety. 7, the art (as of a piece of mechanism); the secret, the key, etc. 8, in law: enumeration of circumstances, etc. 9, reasoning, argument, inference, deduction from circumstances. 10, in the drama: connection of events in the plot. 11, in rhetoric: emblematic or mystical expression of purpose. 12, supplying an ellipsis. ಯುಕ್ತಿಯ ಮಾತು ಮಕ್ಕಳೆಂದಾದರೂ ತಿಳುಕೋ!—ಫಕ್ತಿಯನ್ನ ಮುಕ್ತ, ಯುಕ್ತಿಯನ್ನ ಉಕ್ತ (Prva.). See Prv. s. ತಕ್ತ. — ಯುಕ್ತ ತೆಗೆ. To take hold of a contrivance, etc., to frame and use it (My.; B. 5, 222); to make an invention (My.; B. 5, 170. 171. 224). — ಯುಕ್ತ ಕುಡುಕ ತೆಗೆ. To make an invention (My.; B. 5, 173. 179). — ಯುಕ್ತ ಕುಡುಕು. To seek or seek after a contrivance, etc. (My.).

ಯುಕ್ತಿಪರ yukti-para. Filled with fitness, etc., suitable, apt; ingenious, etc. (B. 5, 182; My.).

ಯುಕ್ತಿವನ್ತ yukti-vanta. A man fertile in expedients or of resources; an ingenious or clever man; etc. (My.).

ಯುಕ್ತಿಕಾಲಿ yukti-kāli. = ಯುಕ್ತವನ್ತ. (My.).

ಯುಕ್ತಿಸಾಧ್ಯ yukti-sādhya. Attainable by expedients, etc. (My.).

ಯುಕ್ತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯ yukti-sāmarthya. The power that is in expedients, etc. (My.).

ಯುಕ್ತಿಸು yuktisu. To direct or bend the thoughts towards any object, to consider, to think upon (Bp. 10, 42; 26, 49; 39, 12; 47, 56; 58, 14).

ಯುಗ yuga. = ಜುಗ, ನಗ 3, ನೋಗ. A yoke (ನೋಗನು Nn. 90). 2, a pair, a couple (ದ್ವಿತಯ, ಎರಡು 90; ಎರಡು 84; ತೋಡು Śm. 91). 3, wife and husband (ದಮ್ಮತಿ, ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು 90). 4, a period or astronomical cycle of five years, a lustrum. 5, the period of a year (see ಯುಗಾದಿ). 6, an age of the world, of which there are four: kṛta, trētā, dvāpara, and kali (ಕಾಲ 90). 7, the number 4 (Ūh.; ನಾಲ್ಕು Mr. 347). 8, a measure of length (ಮಾರು, ನಾಲ್ಕು ಮೊದಿ G.). 9, a species of drug (= ವೃದ್ಧಿ; ಔಷಧ G.). Feminine: ಯುಗಿ, she who possesses a pair (A.).

ಯುಗಕೀಲಕ yuga-kīlaka. The pin of a yoke.

ಯುಗನೃಧ yuga-n-dhara. The pole of a carriage.

ಯುಗಪತ್ಯ yuga-pat. = ಯುಗಪದ. (Śmd. 99. 107).

ಯುಗಪತ್ಯಕ yuga-patraka. Mountain ebony, the tree *Bauhinia variegata*.

ಯುಗಪತ್ಯನ್ಮು ಮು yugapat-sambhrama. (Śmd. 99). Simultaneous agitation, etc.

ಯುಗಪದ yuga-pad. Being in the same yoke or by the side of each other: together, at one time, simultaneously, at once, all at once, all together.

ಯುಗಪದ್ಮಕೃತಿ yugapad-ukti. Speaking of or mentioning two (persons, etc.) at one time (Śmd. 261, 269).
 ಯುಗಪಾರ್ವಣ yuga-pārva-ga. Going at the side of the yoke (said of young ox in training).
 ಯುಗಲ yugala. = ಜೋಳ 2. A pair, a couple, a brace.
 ಯುಗಲತೆ yugalatē. The state of being a couple (ಎರಡರದು Śmd. 255).
 ಯುಗಲಸನ್ನಾಹನ yugala-sandhāna. Joining or fastening a pair together. See ಕಟ್ಟಿದ.
 ಯುಗಲಾರ್ಥ yugala-artha. Having or conveying the meaning of a pair (Śmd. 174).
 ಯುಗಲೋಚ್ಚರಣ yugala-uōōarāna. Uttering twice (Śmd. 280).
 ಯುಗಾಕ್ಷ yuga-aksha. The two axles (J. 8, 38).
 ಯುಗಾಂಗುಲಿವಿಮೋಚನ yuga-anguli-vimōōana. Unloosening, or sending forth, with a pair of fingers. See ಚಮ್ಮು.
 ಯುಗಾದಿ yuga-ādi. = ಉಗಾದಿ. The commencement of a yuga, the beginning of the world (Bp. 5, 62). 2, the commencement of a year, a new year's first day (and its feast, My.). ಉಗಾದಿ ಯುಗಾದಿ, ಮುಂದೆ ದೀವಳಿಗೆ (Prv.). — ಯುಗಾದಿಹಬ್ಬ. A festivity observed on a new year's day (My.).
 ಯುಗಾಂತ yuga-anta. The end of a yoke;—the end of a generation;—the end of a yuga or age, destruction of the world.
 ಯುಗ್ಮ yugma. = ಜುಗಮ, ಜುಗುಮ. A pair, a couple, a brace. 2, = ಯುಕ್, an even line (Ūh.).
 ಯುಗ್ಮ yugmē. = ಯುಗ್ಮ No. 2. (Ūh.).
 ಯುಗ್ಮ yugya. Fit or proper to be yoked or harnessed. 2, a vehicle, a carriage. 3, any yoked or draught animal.
 ಯುಜ್ಯ yujya. = ಉಜ್ಜಿ. Allied; fit; union (see Tē. a. ಉಜ್ಜಿ and ಸಿಕ್ಕುವುದಿ).
 ಯುತ yuta. Fastened to or on, attached to; added, joined, united; furnished with, endowed with, possessed of, filled with (ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸಂಪತ್ತಿ, ಸಮಸ್ತಿತ್ವ, ವಾನ್, etc., ಕೂಡಲೆ Mr. 440). See Ch. v. 56; J. 10, 5; ಧಾನ್ಯಯುತತ್ವನಿರಾತಿ, ನಿ, ಎ.
 ಯುತಕ yutaka. A pair, a couple;—union;—a sort of dress worn by women. (R.).
 ಯುತಿ yuti. (= ಜೊತೆ). Junction, union, joining, uniting.
 ಯುದ್ಧ yuddha. = ಜುದ್ಧ. A war, a battle, a conflict, a fight, a combat. See ಕಾದು 1. — ಯುದ್ಧಂಗಿಯ. —ಂಗಿಯ. = ಯುದ್ಧ ಮಾಡು. (Śēv. 4, 77). — ಯುದ್ಧ ನಡೆ. A war to be carried on or happen (B. 5, 67; My.). — ಯುದ್ಧ ಮಾಡು. To make war, to fight (B. 5, 53; My.).
 ಯುದ್ಧಕ್ರಮಣಗಮನ yuddha-kramāna-gamāna. Going in a warlike manner, etc. See ಉದಿಮು.
 ಯುದ್ಧಭೂಮಿ yuddha-bhūmi. A field of battle (My.).
 ಯುದ್ಧರಂಗ yuddha-raṅga. = ಯುದ್ಧಭೂಮಿ. (My.).
 ಯುದ್ಧಸಮಯಕ್ರಮ yuddha-samaya-krama. The manner of the time of a war (Ūpr. 4, 44).
 ಯುದ್ಧ yudh. A war, a fight, a battle.
 ಯುದ್ಧಪ್ರಿಯ yudhi-athira. Firm or steady in battle: the eldest of the five sons of Pāṇḍu (ಧರ್ಮಜ, ಧರ್ಮಪುತ್ರ Mr. 264; J. 2, 5; 7, 67).
 ಯುಯು yuyu. = ಯಯು. A horse.

ಯುವ yuva. (ಯುವನ). = ಯುವಾನ. Young, youthful, juvenile, adult, arrived at puberty;—strong, excellent. 2, a youth, a young man. 3, the ninth year in the cycle of sixty (My.).
 ಯುವತಿ yuvati. A young woman.
 ಯುವನಾಶ್ರಯ yuvanāśva. N. of the father of Māndhātṛi, and of other persons.
 ಯುವರಾಜ yuva-rāja. An heir apparent associated with the reigning sovereign in the government, a crown prince (ಪಟ್ಟದ ಕುಮರ Mr. 310).
 ಯುವಾಧಿಪ yuva-adhipa. = ಯುವರಾಜ. (Ūpr. 6, 37).
 ಯುವಾನ yuvāna. Tbh. of ಯುವ (ಯುವನ, Śmd. 108; Kāv. I, 2, 96-103).
 ಯುವೇಶ್ವರ yuva-lāvara. = ಯುವರಾಜ. (Ūpr. 2, 56).
 ಯುವೇಶ್ವರ yuva-unmṛga. Young men looked upon as large wild animals or game (Grj. 2, 88).
 ಯುಷ್ಮದ yushmad. You, your (Śmd. 100; 300 Cm.; Kāv. I, 2, 66-70; I, 5, 6-12. 27-31; Bp. 47, 64).
 ಯುಷ್ಮದ್ಗುಣ yushmad-guṇa. (Śmd. 100). Your merit, etc.
 ಯೂಕ yūka. A louse (Śm. 79).
 ಯೂಕಸಮೃದ್ಧಿ yūka-samṛiddhi. Increase of lice. See ಪೇಸೆ.
 ಯೂಕಾಭೀತಿ yūka-bhīti. Fear on account of lice (Ūpr. 1, 43).
 ಯೂಕೆ yūkē. ಯೂಕಾ. = ಯೂಕ.
 ಯೂಥ yūtha. A flock, a herd; a troop; a multitude.
 ಯೂಥನಾಥ yūtha-nātha. The leader of a troop; the head of a flock or herd.
 ಯೂಥಪ yūtha-pa. The leader of a herd (especially of elephants).
 ಯೂಥಿ yūthi. = ಯೂಥಕೆ. (V. 4, 45).
 ಯೂಥಿಕೆ yūthikē. A kind of jasmine, *Jasminum auriculatum* (ಮಾಗಧಿ, ಸೇವನಿ Mr. 123).
 ಯೂಪ yūpa. A post or stake to which the sacrificial victim is fastened (J. 18, 12). 2, a column erected in honour of a victory.
 ಯೂಪಕಟಕ yūpa-kaṭaka. A ring at the top of the sacrificial post.
 ಯೂಪಖಂಡ yūpa-khaṇḍa. Shavings of the wood of which a sacrificial post is made.
 ಯೂಪಸ್ತಂಭ yūpa-stambha. = ಯೂಪ No. 1. (My.).
 ಯೂಪಾಗ್ರ yūpa-agra. The top of the sacrificial post.
 ಯೂಪ ಯೂಪಾ. Soup, broth, pease-soup, the water in which pulse of various kinds has been boiled.
 ಯುಗ್ಗಲ yūggala. = ವೆಗ್ಗಲ. (My.).
 ಯುಗಿ yūgi. (Tbh. of ಯುಗ್ಯ). — ಯುಗಿ ಹಾಕು. To shew (My.).
 ಯೆಸನ yesana. Tbh. of ಯೆಸನ. (My.).
 ಯೆನೆ yēnē. Tbh. of ಯೆನ. (St. 304).
 ಯೇರಣಿಗ yēraṇiga. = ವೇರಣಿಗ, q. v.
 ಯೇಸ yēsa. Tbh. of ವೇಸ. (My.).
 ಯೋಕ್ಷ ಯೋಕ್ಷಿ. (= ಜೋಡ). One who yokes or harnesses, a coachman, a driver; one who employs or makes use of. See ಪ್ರ.
 ಯೋಕ್ಷ ಯೋಕ್ಷಾ. (= ಯೋಕ್ಷ). A tie, a fastening, a cord a halter, a rope, a thong (ಹಗ್ಗ HIA.);—the tie of the

yoke of a plough;—the thongs by which an animal is attached to the pole of a vehicle.

ಯೋಕ್ತೃಕ ಯೋಕ್ತೃಕ = ಚೂತ್ತಿಗೆ, ಜತಿಗೆ, ಜತಿಗೆ, ಜತಿಗೆ, ಚೂತ್ತಿಗೆ, ಚೂತ್ತಿಗೆ, ಚೂತ್ತಿಗೆ, ಯೋಕ್ತೃಕ q. v. A tie, etc.

ಯೋಗ ಯೋಗ = ಚೂಡ, ಚೂಡ, ಚೂಡ, ಸೂರಗು. Yoking, joining, junction, union, contact; *connection, association* (ಕೂಟ ಸ್ಮದ. 161 Cm.; ಕೂಟ, ಸಂಗ Nn. 113; ಕೂಟ, ನೀಲ 105; ಕೂಟ Mr. 514);—*combination or mixing of various materials, mixture;—the arraying or equipping (of an army), arrangement, disposition;—manner, method, means; an expedient, a plan, a device;—supernatural means, charm, magic, magical art.* 2, undertaking, work, business; performance, execution. 3, fitness, propriety, suitability. 4, accession of property, substance, wealth (ಧನ 113; ದ್ರವ್ಯ 514). 5, conjunction (of stars);—*lucky conjuncture; an auspicious moment; good luck, a good or happy condition (ಸದ್ಗತಿ, ಒಳ್ಳೆತನ ಗತಿ 113; ಸುಗತಿ 514); final beatitude (ಮುಕ್ತಿ 514);—luck, destiny (My.).* 6, a period of time; a day (ದಿನ, ದಿವಸ 113; ದಿನ 514). 7, a particular division of time or astronomical period, indicating the sum of the longitude of the sun and moon; twenty-seven (or twenty-eight) such yōgas are enumerated (ವಿಷ್ಣು ಮೂರ್ತಿಯೋಗ Mr. 68). 8, a constellation, an asterism. 9, etymology, derivation of the meaning of a word from its root; the etymological meaning of a word, opposed to *rādhi*. 10, the connection of words together, construction. 11, a rule, an aphorism, a precept. 12, zeal, endeavour. 13, application or concentration of the thoughts, fixing the mind on a particular point and keeping the body in a fixed posture, abstract contemplation, meditation (ಜಪಾರ್ಥನ, ಜಪ ಅರ್ಚನೆಗಳು 113; ನಿನವ ಸುಧ್ಯಾನ 514). 14, the systematic practice of the above abstract contemplation, the yōga system (darśana) of philosophy as established by Patañjali, a division of the śāṅkhya system (ಯಮನಿಯ ಮಾದಿಗ Mr. 359). 15, a good quality (ಸದ್ಗುಣ, ಒಳ್ಳೆತನ ಗುಣ 113). 16, the body (ಕಾಯ, ದೇಹ 113; ತನು 514). 17, disguise (ವೇಷ 113; ವೇಶ 514); a spy. 18, application of a remedy: a remedy, a medicine (ಔಷಧ 113; ಔಷಧ 514). 19, a kind of boat (see s. ಚೋರ). ಯೋಗ ವಿದ್ಯಾ ಪುಷ್ಪ ಧೋಗವ್ಯಾಸ (Prv.).

ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಯೋಗ-kṣéma. Happy condition and health, well-being, welfare (My.). ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ರೋಗದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಬಲ್ಲ (Prv.).

ಯೋಗದೃಷ್ಟಿ ಯೋಗ-dṛṣṭi. Knowledge obtained by meditation (My.).

ಯೋಗಧಾರಣ ಯೋಗ-dhāraṇa. Continuance or perseverance in abstract contemplation (My.).

ಯೋಗಧ್ಯಾನ ಯೋಗ-dhyāna. Contemplation (of the deity) in mental concentration (My.).

ಯೋಗನಿದ್ರೆ ಯೋಗ-nidrē. Contemplation-sleep: a state of half contemplation and half sleep, a state between sleep and wakefulness which admits of the full exercise of the mental powers; the sleep of Vishnu, etc. at the end of a yuga (Bp. 4, 9; 85, 8. 41).

ಯೋಗಪತಿ ಯೋಗ-pati. = ಯೋಗಪಟ್ಟ. (ನ್ಯಾಯ Mr. 256, one MS. ಯೋಗಪತಿ).

ಯೋಗಪಟ್ಟ ಯೋಗ-paṭṭa. = ಯೋಗಪಟ್ಟಿ. (Sk.; R.).

ಯೋಗಪಟ್ಟಿಕೆ ಯೋಗ-paṭṭikē. = ಚೂಡಪಟ್ಟಿಗೆ, ಯೋಗಪಟ್ಟಿಗೆ. The cloth thrown over the back and knees of an ascetic during meditation (Sk. ಯೋಗಪಟ್ಟಿಕೆ).

ಯೋಗಪಾದುಕೆ ಯೋಗ-pādukē. = ಚೂಡಗವಾಳಿಗೆ, ಯೋಗವಾಳಿಗೆ. A magical shoe, supposed to carry the wearer wherever he wishes.

ಯೋಗಪೀಠ ಯೋಗ-pīṭha. A particular posture during religious contemplation (Sk.; cf. ಯೋಗಾಸನ; Bp. 23, 21).

ಯೋಗಪಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಗ-paṭṭigē. Tbh. of ಯೋಗಪಟ್ಟಿಕೆ. (ಚೂಡಪಟ್ಟಿಗೆ Kk. 33).

ಯೋಗವಂಶ ಯೋಗ-vanta. A lucky man (My.).

ಯೋಗವಾಚಕೆ ಯೋಗ-pāvugē. Tbh. of ಯೋಗಪಾದುಕೆ. (Kk. 33).

ಯೋಗವಾಹ ಯೋಗ-vāha. A letter on the top of another (Smd. 369); especially a term for the sounds visarjanīya (visarga), jihvāmūlīya, upadhāntya, and nāsikya (sonnē, Smd. 25. 26. 43. 44).

ಯೋಗವಿಭಾಗ ಯೋಗ-vibhāga. The disuniting or separation of that which is usually combined together into one, the separation of one rule into two, making two rules of what might be propounded as one (Smd. 300. 419).

ಯೋಗಶಕ್ತಿ ಯೋಗ-śakti. The power derived from yōga (My.).

ಯೋಗಶಾಲಿ ಯೋಗ-śāli. = ಯೋಗವಂಶ. (My.).

ಯೋಗಾಕ್ಷರ ಯೋಗ-akṣhara. A compound consonant (when such consonants are used for alliteration there is some freedom, but their upper consonant must be always the same, Ch. v. 54 and an instance found in one MS.).

ಯೋಗಾಚಾರ ಯೋಗ-ācāra. The observance or practice of the yōga. 2, a follower of a particular Buddhist sect.

ಯೋಗಾಚಾರ್ಯ ಯೋಗ-ācārya. A teacher of the yōga system of asceticism. 2, a teacher of the magical art. See Bp. 24, 48.

ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಯೋಗ-abhyāsa. Practice of the yōga (My.).

ಯೋಗಾಸನ ಯೋಗ-āsana. The posture or mode of sitting proper for abstract meditation (My.).

ಯೋಗಿ ಯೋಗi. = ಚೂರಿ. A follower of the yōga system, a yōgi; an ascetic; a devotee (ಧರ್ಮ Mr. 515; Smd. 2; Bh. 1, 8, 24; C.); a class of śaiva devotees and beggars (My.). 2, a magician, one supposed to have obtained supernatural powers. ಮನವ ಘನದರಿ ಕಟ್ಟಿ, ಘನವ ಮನದರಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮನಮ್ ಅಮವ ಪಾಪಕಳಸನಾ ಯೋಗಿಗೆ ವನವಾಸ ಯಾತ್ರೆ? (Sp.). ಯೋಗಿಯಾದರೂ ಧೋಗ ಬಿಡ (Prv.). — ಯೋಗಿದೇವ. N. (Bp. 58, 9).

ಯೋಗಿನಿ ಯೋಗini. Tbh. of ಯೋಗಿನಿ. A female yōgi (J. 15, 15). 2, = ಯೋಗಿನಿ No. 1 (J. 15, 21). 3, an unlucky conjunction of stars (Mr. 59).

ಯೋಗಿತ ಯೋಗita. Yoked, joined. See ಸಂ. 2, bewitched, under the influence of charms or sorcery, mad. See Nr. 2, ಮರುಳ 2.

ಯೋಗಿನಿ ಯೋಗini. = ಯೋಗಿನಿ. A female demon or being endowed with magical power, a fairy, a sorceress, one of the eight yōginis created by and attendant on Durgā (Sk.). 2, a class of yōginis, of which sixty-four are enumerated (J. 5, 72).

ಯೋಗೀಶ್ವರ yōgi-indra. = ಯೋಗೀಶ್ವರ. (ಯೋಗೀಶ್ವರ Nn. 18).

ಯೋಗೀಶ್ವರ yōgi-tēvara. A great yōgi (ಸಿಪ್ಪಲ, ಯೋಗೀಶ್ವರ Nn. 62; ಎತೀಶ್ವರ 78).

ಯೋಗೀಶ್ವರ yōgi-isha. Lead; tin.

ಯೋಗ್ಯ yōgya. = ಪೋಗ್ಯ. Fit for the yoke; fit for yōga. 2, useful, serviceable, fit, becoming, suitable, proper, able, fit for, qualified for; a useful, etc. man (ಅದಿಯನ್ Kk. 68). Feminine: ಯೋಗ್ಯಳು. ನತ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಳಾದವಳು ಮತ್ತು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, a species of plant or drug (ವೃದ್ಧಿ, ಸಿದ್ಧಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ವದ್ವಿಯಮ್ಮ ಗನ್ನದವ್ಯಂ Nr.).

ಯೋಗ್ಯತನ yōgyatana. = ಯೋಗ್ಯತೆ. (B. 5, 290; My.).

ಯೋಗ್ಯತೆ yōgyatē. Suitableness, propriety, fitness, appropriateness;—ability, capability (ಪುರುಷ Ūt. I, 48). ಯೋಗ್ಯತೆಯಾದುದ ದೊರೆತನವೂ ರೋಗವಾದುದ ವೈದ್ಯನೂ ಒನ್ನೇ (Prv.).

ಯೋಗ್ಯಾರಥ yōgyā-ratha. A carriage employed in military exercises.

ಯೋಗ್ಯ ಯೋಗ್ಯ. Exercise, practice, especially gymnastics, warlike or martial exercise, drill.

ಯೋಚನ yōcana. = ಯೋಚನೆ. Tbh. of ಯೋಚನೆ. Application of the mind, deliberation, consideration, reflection, thought; sorrowful thought (ಎತಾರ G.; B. 5, 80).

ಯೋಚನೆ yōcanē. = ಯೋಚನೆ. (ಗತಿ Nn. 186; My.; Tō.; M. ಯೋಚನೆ; T. ಯೋಚನೈ). ಕಷ್ಟಯುದ್ಧವನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಯುಳ್ಳ, ಅಷ್ಟಯುದ್ಧವನಿಗೆ ಯೋಚನೆಯುಳ್ಳ. —ಬೆವ್ವ ಹಿಡಿದವಗೆ ದೈವದ ಯೋಚನೆ ಏನು? —ಧೀರನಿಗೆ ಯಾಕೆ ನಾರಿ ಯೋಚನೆ? —ಪಾಟಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಚನೆ ಉಳ್ಳೇ? —ಪ್ರಾಣಾ ಹೋಗುವಾಗ್ಯ ಕೋಣನ ಯೋಚನೆ ಏನು? —ಬಡ್ತಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬದುಕಿನ ಯೋಚನೆ? —ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಪಿಣ್ಣದ ಯೋಚನೆಯೇ? —ಬಾರಿನವರಿಗೆ ಬೇರನ ಯೋಚನೆ ಯಾಕೆ? —ಬಾಯಿ ತಪ್ಪದ ಬಡಕ ಬಳಿಯ ಯೋಚನೆ ಯಾಕೆ? —ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ಬೆಟ್ಟದ ಯೋಚನೆ (Prvs.). See B. 5, 65. 68. 200.

ಯೋಚಿಸು yōchisu. (= ಯೋಚಿಸು). To deliberate, to reflect, to think;—to consider, to ponder, to weigh in the mind; to ascertain (Smd. 187. 188; Bp. 5, 55; 50, 44; B. 3, 15. 51; My.). ಯೋಚಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಸೂಚಿಸುವದು (Prv.).

ಯೋಜನ yōjana. = ಯೋಜನೆ, ಯೋಜನೆ. The act of joining, junction, harnessing, yoking, etc.;—the act of applying, application, fixing, arranging, preparation. 2, a stage or distance gone in one harnessing or without unyoking: a measure of distance equal to four krōśas or about 9 English miles (others: about equal to an European league, i. e. 4 or 5 English miles; others: equal to 2½ English miles; ನಾಲ್ಕು ಹರಹಾರಿ G.; My.). 3, grammatical construction. 4, application of the thoughts: directing the thoughts to one point, concentration of the mind, abstraction (Sk.);—devising, contriving, inventing (B. 5, 227; Mhr. ಯೋಜನಾ). ಯೋಜನ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡದಿದ್ದರೂ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. —ಭೋಜನ ಅನ್ನರ ಯೋಜನ ಹೋದೇನು ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಯೋಜನಗಂಧಿ yōjana-gandhi. A woman whose fragrance extends for a yōjana: Satyavati, the wife of Śantanu (Bh. 1, 2, 23; Sk. -ಧಿ).

ಯೋಜನವಲ್ಲಿ yōjana-valli. Bengal madder, Rubia munjistia.

ಯೋಜನಸ್ತನಿ yōjana-stani. N. of a female demon (J. 16, 85. 86. 41).

ಯೋಜಿತ yōjita. Joined, united, etc. See ಸಂ-

ಯೋಜಿಸು yōjisu. (= ಯೋಜಿಸು). To yoke to, to put to, to join; to bestow upon (Ūpr. 4, 3. 60; 7, 3; Abh. P. 3, 146). 2, to deliberate, etc. (Bp. 3, 68; 51, 80). 3, to approve, to assent to, to permit, to grant (ಅನುಮತೆ Smd. Dh.).

ಯೋಜ್ಯ yōjya. To be joined; fit to be applied; to be appointed; to be made use of or employed; etc. See ಸಂ-

ಯೋತ್ರ yōtra. (= ಯೋತ್ರ). A tie, a band, a cord, a rope: etc. (ಕಣ್ಣಿ, ಹಗ್ಗ, ಬನ್ನ Mr. 871).

ಯೋದ್ಧ yōddhi. A fighter, a warrior, a soldier, a combatant.

ಯೋಧ yōdha. (= ಹೋದ). A warrior, a soldier.

ಯೋಧಕ yōdhaka. = ಹೋದಕ, ಯೋಧ. (My.; ಕಾಮವಚನ G.).

ಯೋಧನ yōdhana. Fighting, battle, strife. See ದು-

ಯೋಧನರಾವ yōdha-samrāva. Challenging to battle, mutual defiance of combatants.

ಯೋಧ್ಯ yōdhyā. Fit to be fought, to be overcome in battle, conquerable. Feminine: ಯೋಧ್ಯೆ; see ಅ-

ಯೋನಿ yōni. The womb, the uterus, the matrix, the vagina, the female organs of generation (ಪುಕ್ಕು Smd. 78);—any place of birth;—birth, origin, source:—family, race, stock, caste.

ಯೋನಿಜ yōni-ja. Born or produced from the womb, viviparous (Bp. 2, 10; 54, 26).

ಯೋಪಿತೆ yōshiti. A woman; a wife.

ಯೋಪಿತೆ yōshiti. A woman; a wife.

ಯೋಪ್ಪೆ yōshē. A woman; a wife.

ಯೌಕ್ತಿ yōuktika. (fr. ಯುಕ್ತಿ). A king's companion or associate (= ನಮನವಿವ). (R.).

ಯೌಗಿಕ yāugika. (fr. ಯೋಗ). Useful, applicable;—proper, customary, usual;—sustaining the derivation, agreeing with the etymology, derivative;—relating to the yōga.

ಯೌತಕ yautaka. Property given at marriage, a woman's dowry, a nuptial gift, presents made to a bride at her marriage by her father and friends, also to the bridegroom.

ಯೌತವ yautava. = ಪೌತವ. Measure in general.

ಯೌವತ yauvata. (fr. ಯುವತಿ). An assemblage of young women.

ಯೌವತರತ್ನ yauvata-ratna. A number of girls that resemble precious stones (Ūpr. 7, 128).

ಯೌವನ yauvana. (fr. ಯುವ, ಯುವನ). = ಜವ್ವನ, ಯವ್ವನ. Juvenile;—youth, youthfulness, the prime of life, the bloom of youth, puberty, manhood. ಚಿತ್ತಿಯೇ ಮುಕ್ಕು, ಸ್ತ್ರೀಪವೇ ಯೌವನ. —ಯೌವನ ಕುದ್ದಿದರೂ ಗಂಹರ ದಿವ್ಯ (Prvs.).

ಯೌವನಮದ yauvana-mada. The pride of youth (My.).

ಯೌವನಶ್ರೀ yauvana-śrī. The beauty of youthfulness (Ūpr. 2, 19).

ಯೌವನಾವಸ್ಥೆ yauvana-avasthē. The state of youth, youthfulness, puberty (My.).

ಯೌವನಾಶ್ವ yāuvanāśva. (fr. ಯುವನಾಶ್ವ). A son of Yavanaśva: Mādhātṛi, and others (J. 2, 34. 36; 3, 34).

ಯೌವನಿ yauvani. (ಯೌವನ at the end of compounds). = ಜವ್ವನಿ, ಜವ್ವನಿ, ಯವ್ವನಿ. A young woman.

ಯೌವನಿಕ yāuvanika. = ಜವ್ವನಿಕ, ಯವ್ವನಿಕ. A youth, a young man (Grj. 2, after 106).

ಯಾವನೋನ್ಮತ್ತೃ *yaavana-unmattā*. A female intoxicated on account of her youth (Ūpr. 8, after 4).

ಯಾವರಾಜ್ಯ *yaava-rājya*. (fr. ಯುವರಾಜ). The rank or office of an heir-apparent; his rights and privileges,

right of succession to the kingdom (Ūpr. 2, 41; 4, after 88).

ಯಾವರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ *yaavarājya-abhishēka*. Consecration for the official duties of an heir-apparent (Ūpr. 2, 54).

ರ

ರ r. The forty-seventh letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It is the final of many words (58), becomes ರ್ (42), ರ್ (42). ಮ್ (248), ನ್ (281), arises from ರ್ (50), and ರ್ (in ಅರೆ = ಅರೆ, ಒರೆ), is occasionally dropped when arisen from ರ್ (see e. g. ಬದುಕು 1, etc.), and in the *present* language represents also ರ್.

ರ ra. The letter 5 pronounced with a short a, as is generally done at school.

ರ ra. N. of a metrical foot (Ūh.; Mr. 349). 2, the number 2 (Mr. 349).

ರಂಹಸ್ *ramhas*. Speed, velocity; eagerness, impetuosity.

ರಂಹಸ *ramhasa*. = ರಂಹಸ್. (ಜನ, ರಯ, etc., ಒಟಿ Mr. 273).

ರಕ್ತಮು *rakamu*. An item or article (of an account); an amount (of money); an appointed quantity: a dose; a piece (My.; B. 5, 264; Mhr., H.). — ರಕ್ತಮುಮಾರು. Article by article, piece by piece (My.; Mhr., H.).

ರಕ್ತಾರ *ra-kāra*. The letter or syllable ರ (Śmd. 11).

ರಕ್ತುತ *rakuta*. Tbh. of ರಕ್ತ. (Rām. 3, 6, 56; Bh. 8, 22, 46; Śi. 204. 427; My.).

ರಕ್ತ *rakka*. Tbh. of ರಕ್ತೆ. See ರಕ್ತಸಂಕಲೆ. 2, Tbh. of ರಕ್ತ; see ಅಂಗ.

ರಕ್ತಸ *rakkasa*. Tbh. of ರಾಕ್ಷಸ. (Śmd. 356; Kk. 11a; ಪುಣ್ಯ ಜನ Hk.; ಅಮರ್ಮಣಿವರ್ಣಿಯ Kk. 56; ಚುಕ್ಕಿಗುವರ, ಮುದ್ದಿಗ, ಅಸುರ ಸಿಂ. 9; ಬಲಿ 108). — ರಕ್ತಸಗಂಗ. See Ūh. s. ಅಜಿತಸೇನ. — ರಕ್ತಸದಲೆ. -ತಲೆ. The head of a *rākshasa* (Rām. 3, 6, 56). — ರಕ್ತಸದೇವ. The enemy of the *rakkasas*: Vishnu (ಉಪೇಂದ್ರ Kk. 7). — ರಕ್ತಸದೋಷ. -ಒಟಿ. ಸಿಂಹ (ಚುಕ್ಕಿ, ಅಸುರ ಗುರು ಸಿಂ. 17). — ರಕ್ತಸವಗರಣ. -ವಗರಣ. Tbh. of ರಾಕ್ಷಸ ವೃಕರಣ (Śmd. 380). — ರಕ್ತಸವಗಿಯ. -ವಗಿಯ. Vishnu (ಪರಿ Ūt. II, 4; ಉಪೇಂದ್ರ ಸಿಂ. 6). — ರಕ್ತಸವಡೆ. -ವಡೆ. An army of *rākshasas* (Abh. P. 18, after 126). — ರಕ್ತಸವಲಗೆ. -ವಲಗೆ. The shield of a *rākshasa* (Rām. 3, 6, 41). — ರಕ್ತಸವೇರ. -ವೇರ. = ರಕ್ತಸವೇರ. (ಎಪ್ಪು ಸಿಂ.).

ರಕ್ತಸಂಕಲೆ *rakka-saṅkalē*. Tbh. of ರಾಕ್ಷಸಂಕಲೆ (Śmd. 376).

ರಕ್ತಸಿ *rakkasi*. (Śmd. 49. 287). Tbh. of ರಾಕ್ಷಸಿ. (Bp. 40, 52; J. 16, 86). ರಕ್ತಸಿಯ ಕತ್ತಿಗೆ (ಪಾಟಣಿ ಸಿಂ. II). ರಕ್ತಸಿಯ ಕತ್ತಿ (ಪಾಟಣಿ Kk. 81).

ರಕ್ತೆ *rakkē*. Tbh. of ರಕ್ತೆ (Śmd. 346; ಕಾಪು Ūt. I, 84). See ಅಂಗ, ಜೀವ, ಪಕ್ಕ, ಪಾದ. — ರಕ್ತೆವಣಿ. -ಮಣಿ. Tbh. of ರಾಕ್ಷ ಮಣಿ (Ūt. II, 104).

ರಕ್ತ *rakta*. = ರಕ್ತುತ, ರಗತ, ರಗುತ. Coloured, dyed, painted, tinged. 2, reddened, red; red colour (ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಮು Nn. 126; ಕೆಮ್ಮು Mr. 518). 3, blood (ಸೆತ್ತರು Nn. 54. 126; ರುಧಿರ 518; ಕೆನ್ನೀರ Kk. 40). 4, saffron (ಕಾಡ್ಗೀರ, ಕುಂಕುಮದ ಹೂವು 126;

R

ಕುಂಕುಮ 518). 5, affected by passion, impassioned, passionately fond of;—passion, love (ಮೋಹ 126; ಅನುರಾಗ 518). 6, loving, dear, beloved. 7, lovely, pleasant, sweet. 8, copper. 9, vermillion. 10, cinnabar. ಬಂಗಾ ರದ ಕತ್ತಿಯಾದರೆ ರಕ್ತ ಬಾರದೇ? (Prv.). ರಕ್ತದ ಮದಿ (Śi. 295). — ರಕ್ತ ಉಗು. Blood to issue (Bp. 57, 75). — ರಕ್ತಕೊಡಿಗ. Free land granted by a ruler to a brave soldier who has risked his person in battle, or if he has bled for him, to his family (My.). — ರಕ್ತದ ಹೊನ್ನೇ ಮರ. = ಹೊನ್ನೆ ಮರ (Z.). — ರಕ್ತ ಪರಿ. Blood to flow or stream (Rāv. 13, after 96). — ರಕ್ತ ಸುರಿ. Blood to flow (Bp. 46, 22; 57, 60; C.).

ರಕ್ತ ಕ *raktaka*. Red, etc. 2, the plant *Pentapetes phoenicea*. ರಕ್ತ ಕನ್ನಿಕೆ *rakta-kapṭhikē*. A woman with a sweet voice (Ūpr. 3, after 96).

ರಕ್ತ ಕಮಲಿ *rakta-kamala*. A red lotus-flower (My.).

ರಕ್ತ ಕಾಸ *rakta-kāsa*. Cough attended with spitting of blood (My.).

ರಕ್ತ ಕುಷ್ಠ *rakta-kushṭha*. Red leprosy (My.).

ರಕ್ತ ಕುಸುಮ *rakta-kusuma*. A morbid issue of blood from the yōni (My. as an adopted term).

ರಕ್ತ ಚಂದನ *rakta-çandana*. Red sandal, *Pterocarpus santalinus* L. f.

ರಕ್ತ ಚ್ಚದ *rakta-çchada*. Red-winged: N. of a bird (ಸಿಕ್ಕುಳಿ Mr. 175).

ರಕ್ತ ತೆ *raktatē*. Redness;—the state of being affected by passion, affection (Kāv. V, 35).

ರಕ್ತ ಧಾರೆ *rakta-dhārē*. A stream of blood (Rāv. 13, 96).

ರಕ್ತ ಪ *rakta-pa*. Blood-drinking;—a *rākshasa*. See ರಕ್ತಪೆ.

ರಕ್ತ ಪಕ್ವ *rakta-pakva*. Blood-ripeness, pus. See ಕೆ 2.

ರಕ್ತ ಪದಿ *rakta-padi*. A species of plant (ತೀಳ್ತೆ, ಹತ್ತಿದರೆ ಮುರುಟುಹಂ Mr. 145).

ರಕ್ತ ಪನಕ *rakta-pavaṇa*. = ರಕ್ತಪಾಕ. (My.).

ರಕ್ತ ಪಾನ *rakta-pāna*. The drinking of blood (J. 2, 60).

ರಕ್ತ ಪಾಯಿ *rakta-pāyi*. Blood-drinking;—a bug. (R.).

ರಕ್ತ ಪುಷ್ಪ *rakta-pushpa*. A red flower (My.). 2, red-flowered: N. of various plants.

ರಕ್ತ ಪೆ *rakta-pē*. A blood-sucker, a leech.

ರಕ್ತ ಫಲಿ *rakta-phalē*. The plant *Momordica monadelphæ* Roxb. (ತೊಣ್ಣೆ ಬಳ್ಳಿ G.).

ರಕ್ತ ಬಾಳ *rakta-bāḷa*. Gum-myrrh (ಗನ್ನರಸ, ಗೋಪ, ರಸಗನ್ನ G.; My.).

ರಕ್ತ ಭೇದಿ *rakta-bhēdi*. The dysentery (My.).

ರಕ್ತಮಂಥಿಲ rakta-maṇḍala. A large red-ringed snake, the bite of which causes putrification of the blood (My.).
 ರಕ್ತಮೇಹ rakta-mēha. Passing of blood in the urine, bloody urine (My.; G. 425).
 ರಕ್ತಕಾಲಿ rakta-kāli. Red rice, *Oryza sativa*.
 ರಕ್ತಶ್ಯಾಮ rakta-śyāma. Dark-red.
 ರಕ್ತಸಂಕೋಚ rakta-saṅkōca. Safflower. (ಕುಂಕುಮ G.).
 ರಕ್ತಸಂಧ್ಯಾ rakta-sandhyaka. The flower of the red water-lily, *Nymphaea rubra*.
 ರಕ್ತಸರೋರುಹ rakta-sarōruha. A red lotus.
 ರಕ್ತಾಕ್ಷ rakta-aksha. Red-eyed;—a male buffalo.
 ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ rakta-akshi. A buffalo (ಶೋಣ Mr. 162). 2, the fifty-eighth year in the cycle of sixty (My.).
 ರಕ್ತಾಂಗ rakta-āṅga. Red-bodied;—a bug;—a species of plant (= ಕಾನ್ಪಿಲ್ಲ).
 ರಕ್ತಾಂಗಿ rakta-āṅgi. The plant *Rubia munjistia* (ಮಂಜಿಷ್ಠೆ, etc. Mr. 139, one MS. ರಕ್ತಾಂಗಿ).
 ರಕ್ತಾಶಿಸಾರ rakta-atishāra. The dysentery (My.).
 ರಕ್ತಾಶ್ವರ rakta-ambara. A red garment (J. 8, 46).
 ರಕ್ತಾರ್ಜುನ rakta-arjuna. The tree *Terminalia arjuna* (ನ ದೀಪಕ, ಅರ್ಜುನ, etc., ತೋರಮತ್ತಿ, ಕೆಮ್ಮುಮತ್ತಿ 81. 132).
 ರಕ್ತಿ rakti. Pleasingness, loveliness;—affection, attachment, devotion. See ಅನು, ಎ, ಸು; Bp. 18, 97; 26, 24.
 ರಕ್ತೆ rakṭe. The red one: one of the seven tongues of fire.
 ರಕ್ತೇಕ್ಷಾಣ rakta-ikṣhaṇa. A man who has red eyes (from wrath, My.).
 ರಕ್ತೋತ್ಪಲ rakta-utpala. The blossom of the red water-lily, *Nymphaea rubra*.
 ರಕ್ತೋದನ rakta-ōdana. Red boiled rice (for a bali, Bh. 1, 7, 19).
 ರಕ್ತೋದಿ rakta-udē. ರಕ್ತೋದಾ. A (female) river that has red water (Āpr. 1, after 81).
 ರಕ್ಷ raksha. = ರಕ್ಷ No. 2. A guard, a protector.
 ರಕ್ಷಾಸಭ rakshas-sabha. An assemblage or multitude of *rākshasas*.
 ರಕ್ಷಾಕ rakshaka. Who, or what, guards, watches, takes care of, protects, saves, keeps, or tends; a guardian, a protector, etc. (ಕಾಪಾಡುವವನು G.; Bp. 10, 41; 28, 64; My.). ಪಕ್ಷಾ ಮಾಡುವವ ರಕ್ಷಕನಾದಾನೇ? (Prv.).
 ರಕ್ಷಾಣ rakshana. The act of guarding, watching, tending, caring for, protecting, preserving, maintaining, or saving; a guardian, etc. See ಪಾಡ-; ಎತ್ತ-; ಕಾ, ಸಲಪು, ಸಾಕು 2.
 ರಕ್ಷಣಿ rakshanē. = ರಕ್ಷಣ. (ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ G.; My.). ರಕ್ಷಣಿ ಮಾಡಿಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಭಕ್ಷಣಿ ಮಾಡಿಕೆ ಬಲ್ಲ.—ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಣಿ ಗೆನ್ನ, ಗೋಣಿ ಉಟ್ಟರೆ ಅದೇತೇ? (Prva.).
 ರಕ್ಷಾಸ rakshas. An evil being or demon, a *rākshasa*.
 ರಕ್ತಾಪತ್ರ rakshā-patra. A blank leaf at the beginning and end of a book to protect it, a book-cover (My.; ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲಿನ ಕಾಗದ, ಕವರ G.).
 ರಕ್ತಾಬಧ್ಧ rakshā-bandha. The binding of a twist of thread around the wrist as a preservative (against evil spirits, etc.), done on particular occasions (as marriage, sacrifice, investiture with the sacrificial cord, etc. My.).
 ರಕ್ತಾಮನಿ rakshā-maṇi. = ರಕ್ಷವಣಿ. A jewel worn as a preservative (against evil spirits, etc.). 2, (a man who is) a jewel of protection (Abh. P. 10, 84).

ರಕ್ಷಾಕೃಂಜಿಲ rakshā-kṛṅkhala. = ರಕ್ಷಸಂಕರೆ. A chain worn as a preservative.
 ರಕ್ಷಿ rakshi. A guardian, a protector, a defender, a guard.
 ರಕ್ಷಿನಿ rakshini. A protectress (A.).
 ರಕ್ಷಿತ rakshita. Guarded, protected, taken care of, preserved, maintained, kept, saved from (ಕಾಯರ ಪಟ್ಟ, ಕಾಪಾದಿದ G.). Feminine ರಕ್ಷಿತೆ (J. 5, 52).
 ರಕ್ಷಿತ್ಯ rakshitṛi. One who guards or protects, a guardian, etc.
 ರಕ್ಷಿವರ್ಗ rakshi-varga. A body-guard.
 ರಕ್ಷಿಸು rakshisu. To guard, to take care of, to protect, to preserve, to save, to keep, to maintain, to tend, to govern (ಪಾಲನೆ Śmd. 717; ಕಾಪಾಡು G.; C.). ರಕ್ಷಿಸುವವನು (ರ ರಿಪಾಲನೆ Nn. 118); ರಕ್ಷಿಸುವವನು (ಅಕ್ಷ, ಪೋಷಕ 37). ರಕ್ಷಿಕೆ (Śmd. 270). See Śmd. 155, 264; Bp. 5, 67; 36, 36; 51, 49; 53, 48; 61, 50, 93; J. 11, 2; 13, 34; B. 4, 83.
 ರಕ್ಷೀಕೃತ rakshī-kṛta. = ರಕ್ಷಿತ. (Āpr. 1, 101).
 ರಕ್ಷಿ rakshē. = ರಕ್ಷ No. 1, ರಕ್ಷಿ. The act of guarding or protecting, protection, care, etc. 2, a preservative (against evil spirits, etc.): a piece of thread bound round the wrist, a mark made with ashes on the forehead, a mark made by cauterizing (My.); ashes of cow dung (ಶ್ವಾರ, ಭಸ್ಮ, ಎಣ್ಣೆ, etc., ಸಾರವ್ವ ಬೂದಿ Mr. 48), etc. See ಪಾಡ.—ರಕ್ಷಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie a preservative or amulet (Āpr. 6, 107). —ರಕ್ಷಿಬಳಿ. A ring worn on the right upper arm as an amulet (My.). —ರಕ್ಷಿದೊಟ್ಟು. A round mark or spot of ashes, lamp-black, etc. put on the forehead to save one from fear, etc. (My.).
 ರಕ್ಷಿಗಣ rakshas-gaṇa. A company of demons (J. 10, 4).
 ರಕ್ಷಿಗ್ಘ್ನ rakshas-ghna. Killing or destroying demons (J. 16, 39; 33, 40).
 ರಕ್ಷಣ rakshana. Protection.
 ರಕ್ಷಣಿ rakshya. Proper or worthy to be guarded, protected, taken care of, etc. (My.).
 ರಗತ ragatā. Abundance, profusion, masses, lots, heaps; press, throng (Mhr., H.; 8. Mhr.).
 ರಗತ ragata. Tbh. of ರಕ್ತ. (My.). —ರಗತದಾಳ. = ರಕ್ತದಾಳ. (Āb. 132).
 ರಗತಿ ragatē. Tbh. of ರಗತಿ (Śmd. 31). A class of Mera feet metres (Āb., often used for inferior poetry and sportfully). 2, a vain word, vain words, gabble (B. 4. 198; My.; see ಬರ-; ಗತ-). 3, a long-continuing, never-ending business; lengthiness, prolixity (My.).
 ರಗುತ raguta. Tbh. of ರಕ್ತ. (ಕನ್ನೀಲ, ನೆತ್ತರ, ತೋಟಕಿ Śm. 44; My.).
 ರಘುತಿ raghatē. = ರಗತಿ. A class of Mera feet metres (Āb.).
 ರಘು raghu. N. of a king who was the grandfather of Daśaratha and great-grandfather of Rāmacandra (Rām. 1, 16, 23).
 ರಘುಕುಲ raghu-kula. The race or family of Raghu (J. 18, 32, 45; 19, 22).
 ರಘುಕುಲೋದ್ಭವ raghu-kula-udbhava. Rāma (J. 19, 15).
 ರಘುಜ raghu-ja. Rāma (J. 6, 2).
 ರಘುನಂದನ raghu-nandana. A descendant of Raghu. Rāma (My.).

ರಘುನಾಥ raghu-nātha. The leader of the Raghus: Rāma (Bp. 31, 21; J. 18, 4, 46).
 ರಘುಪತಿ raghu-pati. = ರಘುನಾಥ. (J. 18, 17, 44).
 ರಘುರಾಮ raghu-rāma. Rāmaçandra (Abh. P. 3, 152; Bp. 54, 39).
 ರಘುವಂಶ raghu-vamśa. The race or family of Raghu. 2, N. of a poem (by Kālidāsa) in honour of the race of Raghu (My.).
 ರಘುವರ raghu-vara. Rāma (J. 18, 15; 20 sum.).
 ರಘುವೀರ raghu-vīra. Rāma (J. 18, 7).
 ರಘುಸುತ raghu-suta. = ರಘುನಂದನ. (Mr. 19).
 ರಘುವಾಹ raghu-udvaha. Rāma (J. 19, 4; 20, 5).
 ರಂಕ ranka. Niggardly, mean, indigent, poor, miserable, hungry; a beggar. 2, slow. (R.).
 ರಂಕು ranku. A species of deer or antelope, the spotted axis (ಮರಿ Mr. 163). See ಕುಲ.
 ರಂಕೆ rankē. = ರಂಕೆ, ರೊಂಕೆ q. v. The grunt of an ox (8d., Tē.; Mhr. ರೇಂಕೇಂ, to grunt, as a buffalo).
 ರಂಗ raṅga. = ರಂಗು. Colour, paint, hue. 2, a place of public amusement or for dramatic exhibitions, a stage, an arena, a circus, a place of public contests. 3, a place of assembly. 4, an assembly or assemblage of spectators. 5, a field of battle. 6, dancing, singing, acting, fun, frolic, pleasure. 7, tin. 8, Vishṇu (My.); N. (My.; B. 1, 15, 23). ರಂಗನ ಮುನ್ನೆ ಸಿಂಗನೇ? (Prv.). 9, splendour, brilliance, glow, and glitter; beauteousness or excellence of state (Mhr.; see ರಂಗು). 10, devotion, love, see ಸು-. — ರಂಗಮುಗು. -ಪುಗು. To enter an arena, etc. ರಂಗವೈಕ್ಕಂ (Śmd. 200). — ರಂಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ರಂಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.).
 ರಂಗನಾಥ raṅga-nātha. Viṣṇu (My.); N.
 ರಂಗನಾಯಕ raṅga-nāyaka. = ರಂಗನಾಥ. (My.). — ರಂಗನಾಯಕಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. Lakṣmī (My.).
 ರಂಗನಾಯಕಿ raṅga-nāyaki. Lakṣmī (My.).
 ರಂಗಭೂಮಿ raṅga-bhūmi. A palaestra, an arena, a circus, a theatre (My.; ನೈಪಥ್ಯ G. 101).
 ರಂಗವಲಿ raṅga-vallī. = ರಂಗವಲ್ಲಿ No. 2, etc. (ಕಡೆ, ಪೂವಲಿ ಸೀ.; ಕಡೆಯ Kk. 26; Ūpr. 4, 42; V. 14, 51). ಅವಿರಲಮಾಗಿ ತಳದ ಕುಂಕುಮಜಲದ ಹಳೆಯದೊಳೆ ಅದಾರ ಬಗೆಗಂ ಮಾಸರಂ ಆದ ನಾ ಗಳೇಸರದ ರಜದ ರಂಗವಲಿ (Ūpr. 7, after 92).
 ರಂಗವಲ್ಲಿ raṅga-vallī. = ರಂಗವಲಿ, ರಂಗವಾಲಿ, ರಂಗೋಲಿ. A kind of plant used at sacrifices (8k.). 2, ornamental lines and figures drawn with various powders on the floor, the walls, in front of the house, on the floor before an idol, etc. (Śiv. 5, after 57).
 ರಂಗವಾನ್ raṅga-vān. Śukra, the preceptor of the dāityas (ಅಸುರರು, etc., ಶುಕ್ರ Mr. 38).
 ರಂಗವಾಲಿ raṅga-vāli. = ರಂಗವಲ್ಲಿ No. 2. ವೃಕ್ಷಂ ಲತೆ ಸ್ವಸ್ತಿಕಂ ಪದ್ಮರೇಖೆ ಗೃಹಲಕ್ಷಣಮನಿಪ್ಪ ಬಂಧಂ ರಂಗವಾಲಿಯಕ್ಕು (Mr. 201). See Bp. 4, 54; 6, 20; 9, 20; 12, 13; 19, 69; 41, 21; 27, 14; J. 17, 28.
 ರಂಗಸ್ವಾಮಿ raṅga-svāmi. Viṣṇu, Kṛiṣṇa; N. (My.). ಆಗ ಭೋಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ (Prv.).
 ರಂಗಕಸು raṅgalisu. To press and rub fine, as small articles, with the fingers on the palm of the hand (My.; Mhr., H. ರಗಡಣೇಂ).

ರಂಗಾಜೀವ raṅga-ājīva. A painter. 2, an actor.
 ರಂಗಾರೆ raṅgārē. A dyer (C.; Mhr., H.).
 ರಂಗ raṅgi. Lakṣmī; N. (My.; B. 1, 22). 2, colouring, dyeing, painting; passionate; attached to, finding enjoyment in; etc. See ಸುರಂಗದ.
 ರಂಗಿನಿ raṅgini. The indigo shrub, Indigofera tinctoria Lin. (ನೀಲಿ Mr. 131). 2, a scendant thorny shrub, Asparagus racemosus Willd.
 ರಂಗಿಸು raṅgisu. (Śmd. 22). To be coloured, to redden; to have the passions or feelings roused, to be excited (Bp. 26, 12).
 ರಂಗು raṅgu. Tbh. of ರಂಗ. Colour, paint, hue (My.); — redness; — beauty; splendour (ಕಾಸಿ Śm. 83; V. 5, 69); — pleasantness, agreeableness, pleasure (ರಮ್ಯ 83); — ಒದಪ್ಪ (83). — ರಂಗುಮುಟಿ. -ತುಟಿ. (Śm. 118). A red lip. — ರಂಗು ಮಹಲು. A saloon, a drawing-room, a banqueting-room (Mhr. ರಂಗಮಹಾಲ; R.). — ರಂಗಮಾಣಿಕ. A splendid ruby (J. 8, 45). — ರಂಗುವರಲ. -ವರಲ. A ruby (see a. ಕಟ್ಟಿ ದಾ 1). — ರಂಗುನಾಲ. -ಮಾಲ. (ಅರಿವ್ವ, ಫೇನಿಲ, ಅರಣ್ಯಾದ ಗಿಡವೆನ್ನಲು ಅನ್ನುವರು Si. 128).
 ರಂಗೋಲಿ raṅgōlī. Tbh. of ರಂಗವಲ್ಲಿ. Ornamental lines and figures, etc. (My.; Mhr. ರಾಂಗೋಲಿ). ರಂಗೋಲಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹೊಂಗರಕನ ಕೆತ್ತ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? — ಚಾಪೇ ಕೆಳಗೆ ಒಟ್ಟು ತೂದಾದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಂಗೋಲಿ ಕೆಳಗೆ ತೂದಾದ (Prv.).
 ರಚನಾಶೀಲಯ raçanā-atiśaya. Eminence of formation or composition (Kāvy. IV, 1, 2).
 ರಚನೆ raçanē. ರಚನಾ. Making, forming, fabricating, building, formation, creation, arranging, preparing (J. 5, 2; 27, 7); — (orderly and becoming) arrangement, disposition, preparation, performance, accomplishment, fabrication; — dressing or decorating of the hair; embellishment (ಬಣ್ಣ Ūt. I, 74); stringing flowers or garlands (ಸನ್ನರ್ಥ, ಶ್ರವಣ, ಗುಪ್ತ, ಗ್ರವಣ Mr. 425); the arrangement of troops (ವ್ಯೂಹ Nn. 108); arranging of the parts of a literary composition, composition, etc.; — a literary production. ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ರಚನೆಯೆ. -ಬೆಡ. To be arranged in a proper manner (Ūh. v. 339).
 ರಚಯಿಸು raçayisu. = ರಚಿಸು. (Ūh. v. 1).
 ರಚಿತ raçita. Made, formed, fabricated, produced, contrived, planned, arranged, composed; adorned, etc. (Ūh. v. 1, 233; Kāvy. IV, 1, 5; Ūpr. 2, 59; Bp. 1, 52; ರಚಿಸಲೆ ಪಟ್ಟಿ Śmd. 93 Cm.).
 ರಚಿಸು raçisu. To make, to form, to construct, to compose, to array, etc. (Bp. 9, 6; 53, 29; J. 5, 20; 12, 10; 33, 33; My.).
 ರಚ್ಛೆ ರಾಠೆಠೆ. (fr. ಅಡಚು & ಅಡಾಸು). = ರಚ್ಚು 2. Crying aloud (of children), noisy and abusive clamour (of bad women, My.). 2, report, publication, betraying, divulging a secret, bringing before the public (Tē. ರಚ್ಛೆ, ರಚ್ಚಿ, ರಚ್ಚು, ರಚ್ಚು, ರಚ್ಚಿ, ರವ್ವೆ, ರವ್ವೆ, ರವ್ವೆ, ರವ್ವೆ; Tē. ಎರುಗಿಂಡು, to tell, publish; T. ಅರವ್ವು, to sound; ಅರವ್ವಿ, a word; see ರಚ್ಚಿಡತನ, ರವ್ವೆ, ರವಳೆ, ಹರಡಿ). — ರಚ್ಛೆಗಿಲಿ. -ಕಿಲಿ. To vociferate abusively (Si. 98). — ರಚ್ಛೆ ಮಾಡು. To cry aloud, to scream (as a

ರಟ್ಟು ratṭu. 1. (fr. ಎರಡು). Double (Tē. ರಟ್ಟು): a cloth woven with double thread, coarse, thick cloth (My.; M.; Tē. ರಟ್ಟು, ರಟ್ಟುಮು; see ಗಂಜ.). 2, the cover of a book; its binding (My.).

ರಟ್ಟು ratṭu. 2. = ರಟ್ಟೆ, q. v. (My.; Tē.; see Prv. s. ಸಂಸಾರ).

ರಡ್ಡಿ raddi. See ಅಕ್ಕಿರಡ್ಡಿ.

ರಡ್ಡಿ raddi. (Tbh. of ರಾಜ). A king, a ruler: a Reddi, a petty baron, a title of a caste of Tēlugu cultivators (who ruled the Tēlugu country from A. D. 1125-1439, Br., and who at present still frequently are the headmen of villages, My.; Tē. ರಡ್ಡಿ, ರಡ್ಡಿ; T. ಇರಟ್ಟು, ಇರಟ್ಟಿ).

ರಣ rapa. 1. Sound, noise. 2. battle, war, combat (ಕಾಳಿಗ Nn. 155). 3, joy, delight. — ರಣಗತಲಿ. -ಕತಲಿ. The darkness of battle, battle regarded as darkness (Abh. P. 13, 39). — ರಣಗಲಿ. -ಕಲಿ. A hero in war, a brave man (ರೇಸಿ ಗ ಓ. I, 41). — ರಣಗಾಳಿ. -ಕಾಳಿ. A straight war-trumpet (My.). — ರಣದವಳ. -ತವಳ. Eagerness for battle; noise and velocity (J. 12, 13). — ರಣದವಳಗ. -ತವಳಗ. A man who is eager for combat (Rām. 4, 3, 12). — ರಣದಾಗದಿಗ. -ತಾಗದಿಗ. A man who has ardour for combat (Bh. 3, 10, 51). — ರಣದಾಣಿಗ. -ತಾಣಿಗ. A man who stands firm in battle (Bh. 7, 17, 21). — ರಣದಾಟು. = ರಣದಾಡ್ಡು. (My.). — ರಣಮಯ್ಯಾರ. A kind of demons that frequent battle-fields (Bh. 5, 9, 70). — ರಣವಾತು. -ಮಾತು. Battle-words: taunt in battle (Bh. 8, 23, 11). — ರಣಪದ್ಧು. A vulture (C.). — ರಣಪಲಿಗ. A kind of war-drum (G. 45, 135). — ರಣಪಾಳೆಕದ್ದು. The Bengal vulture, Vultur bengalensis, and V. monachus (Bd.). — ರಣಪೇಡಿ. A man who cowardly flies in battle (My.).

ರಣ rapa. 2. = ರಣ. Tbh. of ರಣ. (My.; Tē.; T. ಇರಣ). — ರಣವೈದ್ಯ. Tbh. of ರಣವೈದ್ಯ (My.).

ರಣದೋರಣ rapa-dōhala. A man who has an ardent desire for battle (Āpr. 6, 29).

ರಣಧೀರ rapa-dhīra. A man who is brave or bold in war (ತೋರಣತು Bhn. 25).

ರಣಬಾಲಕ rapa-bālaaka. An inexperienced soldier, a recruit (Abh. P. 3, 47; 6, 84).

ರಣಭೂತ rapa-bhūta. A demon that frequents battle-grounds (My.).

ರಣಭೂಮಿ rapa-bhūmi. A field of battle (J. 24, 64; G. 426; B. 5, 55).

ರಣಭೇರಿ rapa-bhēri. A military kettle-drum (My.).

ರಣಮಂಡಲ rapa-maṇḍala. A field of battle (J. 12, 9; 24, 43).

ರಣಮುಖ rapa-mukha. The front or van of battle (My.).

ರಣರಂಗ rapa-raṅga. A field of battle (J. 8, 33; 12, 19).

ರಣರೋಕ rapa-raṇaka. Anxious regret for some beloved object, a longing, anxious desire.

ರಣರಸಿಕೆ rapa-raṇikē. = ರಣರಸಕ. (ಉತ್ಕಲೈ, ಉತ್ಕಲಿಕೆ, etc., ಅತುರ Mr. 446).

ರಣವಾದ rapa-vāda. The siddhi to gain the victory (Bh.).

ರಣವಾದ್ಯ rapa-vādyā. Martial music (My.).

ರಣವೀರ rapa-vīra. A hero in war, a warrior (My.).

ರಣವೈದ್ಯ rapa-vaidya. A military doctor (My.). 2, see s. ರಣ 2.

ರಣಕೂರ rapa-kūra. = ರಣವೀರ. (My.).

ರಣಸಂಕುಲ rapa-saṅkula. The confusion or noise of a battle, a mixed or tumultuary combat, a mêlée.

ರಣಾಂಗ rapa-agra. The head or front of a battle (My.).

ರಣಾಂಕಣ rapa-aṅkaṇa. = ರಣಾಂಗಣ No. 1. (J. 21, 13).

ರಣಾಂಗಣ rapa-aṅgaṇa. A battle-place, a field of battle. 2, war, battle (ಬಲ, ಕಾಳಿಗ Nn. 14; ಭನ, ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಾಳಿಗ 15).

ರಣಾಜಿರ rapa-ajira. Arena for fighting, a battle-field (Rāv. 6, after 17).

ರಣಾರಂಭ rapa-ārambha. Commencement of a battle. See ಕೆಯ್ಯಾಸು.

ರಣಾನಿರ rapa-avani. = ರಣಭೂಮಿ. (J. 24, 40).

ರಣಿತ rapita. Sounded, sounding, a sound (Āpr. 1, after 101).

ರಣೆ raṇē. A string, a rope (J. 28, 47; see Tbh. ಅಗ್ಗರಣೆ).

ರಣೋತ್ಸಾಹ rapa-utsāha. Prowess in battle (J. 14, 2).

ರಣೈ raṇṭṭē. A small plough drawn by one pair of oxen (C.).

ರಣೈ raṇṭṭē. A widow (ಎಧವೆ G.; My.);—a slut; a whore; an adulteress (My.). 2, the plant *Salvinia cucullata* Roxb. ರಣೈಗೆ ಗಣ್ಡೆ ನಿಲ್ಲ, ಬಣ್ಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಯಿಲ್ಲ. — ಬಣ್ಣೆ ವಾಡೆಯ ಬಹುದು, ರಣೈ ಮನಸು ಬಡೆಯ ಕೂಡದು (Prvs.). — ರಣೈಗಣ್ಣ. A widow's husband (a word of abuse, My.). — ರಣೈಮಗ. A son born to a widow (a word of abuse, My.). — ರಣೈಮುಣ್ಣ. A shorn wench; an adulteress (My.). ಉಣ್ಣೆಯೇನೋ, ಗುಣ್ಣೆ ಬಣ್ಣೆ? ಅನ್ನದ ಹೆಂಡ, ಕಾಣೆ, ರಣೈಮುಣ್ಣೆ! (Prv.).

ರಣೈತನ raṇṭṭētaṇa. Widowhood (ವೈಧವ್ಯ G.).

ರತ rata. Pleased, delighted, satisfied; enamoured of; delighted with, taking pleasure in; intent on, addicted to; devoted to, occupied in, engaged in; inclined to, disposed; loved, beloved. 2, pleasure, joy (ಹರ್ಷ, ಹರುಷ Nn. 155). 3, sexual union, coition (ಕೂಟ, ಸುರತ 155). See ಅನ, ಧಾನ್ಯಾದಿ, ಎ.

ರತರೂಪಿತ rata-kūjita. Lascivious murmur.

ರತನ ratana. Tbh. of ರತ್ನ. (My.).

ರತವ್ಯಾಪಾರ rata-vyāhāra. = ರತಕೂಟತ. (Āpr. 1, 126).

ರತಾನ್ತ rata-anta. N. of a vṛitta (Ūh.). 2, end of coition (Āpr. 6, 86; Grj. 4, 89).

ರತಾರ್ಥ rata-arthi. *Wishing for sexual enjoyment.*

ರತಿ rati. 1. Pleasure, delight. 2, love, affection, fondness (Bp. 50, 72; 52, 1; 56, 8). 3, sexual passion; sexual intercourse. 4, a longing, anxious desire (ರಣರಸಿಕೆ, etc., ಅತುರ Mr. 446). *Rati, the wife of Kāma* (ಇಚ್ಛೆ ಗಾರ್ತ Kk. 8). 5, N. of the sixth kalā of the moon. See ರತಿ; Kāv. IV, 2, 14-16. 20. — ರತಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. Affection to be destroyed or cease (Bp. 38, 31). — ರತಿಗೆಯ್. To love;—to have sexual intercourse (Bp. 42, 15).

ರತಿ rati. 2. The seed of *Abrus precatorius* used as a weight (B. 4, 174; My.; Br.; Mhr. ರತಿಲ).

ರತಿಕಾಲ rati-kāla. The time of coition (G. 385).

ರತಿದೇವಿ rati-dēvi. Rati, Kāma's wife (ಇದ್ರಾಣಿ, ರತಿ Nn. 28; ಚಲುವತಿ Ū. I, 91).

ರಶ್ಮಿ rati-pa. = ರಶ್ಮಿ. (Bp. 40, 7).

ರಶ್ಮಿಪತಿ rati-pati. Kāma.

ರಶ್ಮಿಪ್ರಭು rati-prabhu. = ರಶ್ಮಿ. (Mr. 22).

ರಶ್ಮಿರ rati-līa. Kāma (Grj. 8, 7; Bp. 3, 81; see ಚತ.).

ರಶ್ಮಿನ ratuna. Tbh. of ರತ್ನ (Śmd. 386 Mdb.; My.). — ರತ್ನ ನದಾಲಿ. -ತಾಲಿ. A plate ornamented with gems (Grj. 3, after 91).

ರಶ್ಮಿಶ್ಯಂ ರಾತ-utkāṣṭhē. Longing for coition (Ūpr. 8, 64).

ರಶ್ಮಿಶ್ಯವನ ರಾತ-utsava. Feast of sexual enjoyment (Ūpr. 6, 88).

ರತ್ನ ratna. = ರತ್ನ, ರತ್ನ, ರತ್ನ. A jewel, a gem, a precious stone; a pearl, coral (ಮಣಿ Śmd. Dh.; Śm. 96; Nn. 155; see ನಮ.). 2, anything valuable, any precious thing, anything excellent or best of its kind (ಧಾತುರತ್ನ, ಒಪ್ಪುವ ನ್ನಾದು 155). 3, = ರತ್ನತ್ರಯ, q. v. (155). ರತ್ನ ಒಳ್ಳೆಯದಾದರೆ ಒಪ್ಪು ತಾವನಲ್ಲೇ ಬಿಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ (Prv.). — ರತ್ನಗವ್ಯುಳಿ. = ರತ್ನ ಕವ್ಯುಳಿ. (My.; B. 4, 164). — ರತ್ನಪದ. Jewels, gems; jewelry (My.; see Prv. s. ರಾಶೀಲು).

ರತ್ನಕಣಿಕೆ ratna-kaṇṭhikē. = ಕಣಿಕೆ. (Ūpr. 2, 55).

ರತ್ನಕಮಲ ratna-kambala. = ರತ್ನಗವ್ಯುಳಿ. A figured carpet (My.).

ರತ್ನಕವೀಶ್ವರ ratna-kavīśvara. The poet called Ratna or Ranna (Ūpr. 1, 66).

ರತ್ನಗಂಧಿ ratna-gandhi. A shrub with showy red and yellow flowers, the peacock's pride, Caesalpinia pulcherrima Swartz (St. & Pl.). See ದೊಡ್ಡ.

ರತ್ನಗರ್ಭ ratna-garbha. Containing jewels, etc.; — the sea. 2, Kubēra.

ರತ್ನಗರ್ಭ ratna-garbhē. The earth.

ರತ್ನತ್ರಯ ratna-traya. Three jewels or excellent things: accurate perception, complete knowledge, correct conduct (ರತ್ನ, ದರ್ಶನ ಜ್ಞಾನ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಎವ್ವು ರತ್ನತ್ರಯ Nn. 155).

ರತ್ನನಗರಿ ratna-nagari. N. of a town (J. 26, 3).

ರತ್ನನಾಯಕ ratna-nāyaka. A chief gem. ಪಾರಮಧ್ಯದ ರತ್ನ ನಾಯಕಂ (ತರಲ Mr. 338).

ರತ್ನಪಟ್ಟಿಕೆ ratna-paṭṭikē. = ರತ್ನ ಪಟ್ಟಿಗೆ. A jewel-frontlet.

ರತ್ನಪರೀಕ್ಷಕ ratna-parīkṣaka. An examiner of gems (ಮಾಣಿಕಡ್ಡೆ Kk. 35).

ರತ್ನಪರೀಕ್ಷಣೆ ratna-parīkṣhē. Jewel-testing (My.).

ರತ್ನಪುರಿ ratna-puri. = ರತ್ನ ನಗರಿ. (J. 26, 2, 7).

ರತ್ನಮಂಡ ratna-maṇḍa. (Śmd. 385; Kk. 96). A bedstead studded with precious stones.

ರತ್ನಮಣಿ ratna-maṇi. = ರತ್ನ ಮಣಿ. A ruby (?; cf. ರತ್ನ ವರಲ?).

ರತ್ನಮಯ ratna-maya. Made or consisting of jewels; abundantly studded with precious stones (Ūpr. 4, 25).

ರತ್ನಮಾಲೆ ratna-mālē. A jewel necklace or garland. 2, N. of various works; see ಅಭಿಧಾನ.

ರತ್ನಶಿಲೆ ratna-śilē. A jewelled slab (ಮಣಿಶಿಲೆ Mr. 102).

ರತ್ನಸಾನು ratna-sānu. The mountain Mēru.

ರತ್ನಹರ್ಮ್ಯ ratna-harmya. A mansion adorned with precious stones (Ūpr. 1, 136).

ರತ್ನಾಕರ ratna-ākara. A jewel-mine; — the ocean.

ರತ್ನಾಂಗ ratna-angi. = ರತ್ನಾಂಗಿ q. v.

ರಶ್ಮಿ ratni. A measure of length: the distance from the

elbow to the end of the closed fist (ಹಿಂದಿಕ್ಕಿಯ್ದ ಮೊದಲು Hla.). ಕಯ್ಯ ಮುಟ್ಟುಗಯ್ಯ ಅಳಿಯ ರಶ್ಮಿ ಅಕ್ಕು (Mr. 323).

ರತ್ನಾಂಗ ratni-ānga. Pudendum muliebre. (R.).

ರತ್ನೋತ್ಪನ್ನ ರಾತ-udgama. Production of love, etc. (Ūpr. 4, 26).

ರತ್ನ ratva. The letter or syllable ರ (Śmd. 368).

ರಥ ratha. A carriage, a car, a chariot. 2, a warrior, a champion. 3, the body. 4, the foot. 5, a limb, a member, a part. 6, pleasure, delight, desire. 7, a kind of viśāhitticitra (Kāvy. III, 2, B. 57. 60 seq.). 8, the plant Calamus rotang. ದೊಡ್ಡ ರಥವಾದರೂ ಎಣ್ಣೆ ಮಲ್ಲ ಬೆ ತಿರುಗದು (Prv.).

ರಥರಥ್ಯ ರಾತ-kaḍyē. A multitude of carriages, etc.

ರಥಕಾರ ರಾತ-kāra. A coach-builder, a carpenter, regarded as the son of a Māhishya by a Karama.

ರಥಗುಪ್ತಿ ರಾತ-gupti. Car-preservative: a fence of wood or iron protecting a war-chariot from collisions, etc. Śm Nn. s. ಕಮ್ಮುಗಿ.

ರಥಗೋಪನ ರಾತ-gōpana. = ರಥಗುಪ್ತಿ. A fence of wood, etc. Cf. ರಥಗೋಪ.

ರಥದ್ರು ರಾತ-dru. The tree Dalbergia ougeinensis Roxb.

ರಥನ್ತರ ರಾತ-n-tara. A vedic hymn in praise of Śiva (Śāv. 1, after 79; My.).

ರಥವಿದ್ಯೆ ರಾತ-vidyē. The art of driving cars. (R.).

ರಥವಿಮೋಚನ ರಾತ-vimōcana. The unyoking of a chariot. See ದಿವಿರೂ.

ರಥವ್ರಜ ರಾತ-vraja. A number of carriages.

ರಥಶಾಲೆ ರಾತ-śālē. A carriage-shed, a coach-house (My.).

ರಥಸಪ್ತಮಿ ರಾತ-saptami. The seventh day in the light half of the month māgha, so called as the beginning of a manvantara when a new sun ascended his car (My.).

ರಥಾಗ್ರ ರಾತ-agra. The forepart of a carriage (ಅಪಸ್ಥರ, ಕುಡುಗಯ್ಯ Hla.; J. 13, 23. 25).

ರಥಾಂಗ ರಾತ-ānga. Any part of a carriage. 2, a carriage-wheel. 3, a discus (Ūpr. 6, 101). 4, the ruddy goose. Anas casarca Gm. (ಒಕ್ಕುಪಟ್ಟಿ Nn. 17).

ರಥಾಂಗಧರ ರಾತ-ānga-dhara. Vishnu (Bp. 18, 94).

ರಥಾಂಗನಾಮ ರಾತ-ānga-nāmaka. The ruddy goose.

ರಥಾಂಗವಾಣಿ ರಾತ-ānga-pāṇi. Vishnu or Kṛishṇa.

ರಥಾಂಗೋರೋಚಿ ರಾತ-ānga-urōje. A woman whose breast is the ruddy goose (V. 4, 7).

ರಥಾಭ್ರಪುಷ್ಪ ರಾತ-abhra-pushpa. The plant Calamus rotang

ರಥಾರೋಹ ರಾತ-ārōha. Mounted on a chariot. 2, the act of mounting or ascending a chariot.

ರಥಾರೋಹಣಿ ರಾತ-ārōhapa. = ರಥಾರೋಹ No. 2. — ರಥಾರೋಹಣಿಯ. -ಂ. To ascend a chariot (J. 25, 17. 29).

ರಥಾವಯವ ರಾತ-avayava. Any part of a carriage.

ರಥ rathi. Having or possessing a chariot; riding in a chariot; — an owner of a carriage; — a warrior who fights from a chariot (ಸೂತ, ರಥಿಕ Nn. 32).

ರಥಿಕ ರಾತ-hika. One who rides in a carriage; — the owner of a carriage (ರಥ, ಸೂತ Nn. 32); — a charioteer (ಕೃಷ್ಣ ನಾದೀ: ಹ, ಕಾಕಗದ ಒಣ್ಣೆಯಂ ಹತ್ತಿ ಹೊತಹಂ Mr. 247).

ರಥಗೋಪ ರಾತ-gōpa. A fence of wood or iron protecting the charioteer (ಸಮುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿವಾಹರ Mr. 286).

ರಥನ rathina. One who rides in a chariot;—the owner of a carriage.

ರಥರ rathira. One who goes by chariot;—the owner of a carriage;—a warrior.

ರಥೋತ್ಸವ ratha-utsava. The car-festival, a procession of an idol mounted on a car (My.).

ರಥೋದ್ಧತಿ ratha-uddhatē. N. of a vṛitta (Ch.).

ರಥ್ಯ rathya. A carriage-horse.

ರಥ್ಯ rathyē. A road for carriages, a high-road. 2, a number of carriages. See Si. s. ತಾದಿವಾದ.

ರದ rada. Splitting, rending. 2, a tooth; a tusk.

ರದನ radana. Splitting, etc. 2, a tooth; a tusk (ಪಲ್, ಜನ್ತೆ ಕಿಮ. 70).

ರದನಚ್ಛದ radana-č-čhada. A lip.

ರದನ radani. = ರದಿ (Ch., in one MS. v. 23).

ರದ radi. An elephant.

ರದ್ದು raddu. Cast off, laid by; rendered null and void, cancelled, repealed (My.; Br.; Mhr., H.).

ರನ್ನು rantu. A way, a road;—a river. (R.).

ರನ್ನ randhra. A split, a rent, a fissure, an opening, an aperture, a hole, a chasm, a cavity (ಸನ್ನಿ, ಛಿದ್ರ Nn. 164; ಭುವಿನಮ್, ಗರ್ತ, etc., ಕುರು Mr. 392); one of the nine openings reckoned in the human body (two in the nose, two in the eyes, two in the ears, one in the mouth, urethra, and anus);—the number 9 (Ch.; ಒಮ್ಮತ್ತು Mr. 347);—a defect, a fault, a flaw, a weak part, an assailable point.

ರನ್ನಿ randhri. A sieve, a strainer (ಪಾಲನಿ, ಸಾರಣಿಗೆ Mr. 208).

ರನ್ನಿರು randhrisu. To make or bore a hole (as in walls, trees, etc., My.), to split, to open (Bh. 1, 20, 80).

ರನ್ನ ರನ್ನಾ. Tbh. of ರತ್ನ (Smd. 350; Ch. I, 100; II, 15; Öpr. 3, 96). 2, N. of a poet (My.; see ರತ್ನಕವೀಶ್ವರ). — ರನ್ನ ಗನ್ನ ದಿ. -ಕನ್ನದಿ. A gemmed mirror (J. 1, 10). — ರನ್ನ ಗಮ್ಮಳಿ. Tbh. of ರತ್ನಕಮ್ಮಲ (Smd. 381; Bp. 3, 26). — ರನ್ನ ಜಗಲಿ. A seat set or studded with gems (Ch. Bp. 5, 50). — ರನ್ನ ದವ್ವಲ್. -ತವ್ವಲ್. Mēru (ಪೊಮ್ಮಟ್ಟು, ಸುರಗಿರಿ ಕಿಮ. 10). — ರನ್ನ ದಾರತಿ. -ಅರತಿ. An ārti ornamented with precious stones (ಕೆವ. 5, after 57). — ರನ್ನ ದಾಳಿ. -ತಾಳಿ. = ರತುನದಾಲಿ. (V. 5, after 14). — ರನ್ನ ದೆನೆ. -ತೆನೆ. A gemmed top of a rampart (J. 3, 19). — ರನ್ನ ದೇರ್. -ತೇರ್. A conveyance studded with gems. (R.). — ರನ್ನ ದೊಟ್ಟಿಲ್. -ತೊಟ್ಟಿಲ್. A cradle studded with gems (Grj. 3, 66). — ರನ್ನ ದೊಡವು. -ತೊಡವು. Jewel-ornaments (J. 11, 41). — ರನ್ನ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ. A palankeen set with gems (Ch. Bp. 47, 89). — ರನ್ನ ವಟ್ಟಿಲ್. -ಬಟ್ಟಿಲ್. A gem cup (R.). — ರನ್ನ ಪಟ್ಟಿಗೆ. Tbh. of ರತ್ನಪಟ್ಟಿಕೆ. (Smd. 380). — ರನ್ನ ವಟ್ಟಿ. -ಪಟ್ಟಿ. = ರನ್ನ ವಟ್ಟಿಗೆ. (Grj. 6, after 56). — ರನ್ನ ವಣಿ. Tbh. of ರತ್ನಮಣಿ. (Smd. 380). — ರನ್ನ ವರಲ್. -ಪರಲ್. A ruby (ಕೆವ್ವರಲ್, ಕುಸುಗರ್, ಕುರುನನ್ನ ಕಿಮ. 68). — ರನ್ನ ವಲ್ಲಣ. -ಪಲ್ಲಣ. A saddle set with gems (ಕೆವ. 2, 88). — ರನ್ನ ವಸರ. -ಪಸರ. A shop where jewels are sold (Grj. 2, 93). — ರನ್ನ ವಸಿಡಿವಳ್. -ಬಸಿಡಿ ಅವಳ್. The earth (ಧರೆ Kk. 16). — ರನ್ನ ವಸಿಡಿವಳ್. -ಅವಳ್. = ರನ್ನ ಬಸಿಡಿವಳ್. (ಪೊದವಿ, etc., ಮೇದಿನಿ ಕಿಮ. 87). — ರನ್ನ ವಾವುಗಿ. -ಪಾವುಗಿ. A shoe studded with gems (ಕೆವ. 1, 78; 5, after 57). — ರನ್ನ ವಾಸದಲ್. -ಪಾಸದಲ್. A slab ornamented with precious stones (J. 3, 13). — ರನ್ನ ವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. The lustre of gems or pearls (J. 6, 6).

ರನ್ನೆ rannē. An excellent female (J. 30, 3).

ರಪ್ rap. = ರೊಪ್. A sound imitating that of slapping, and that of a heavy body falling suddenly (Mhr. ರಪಾಟಾ, a smart smack or slap; cf. ಲಾಪ್ಪ). — ರಪ್ ರಪ್. rep. (My.).

ರಪಣ rapana. = ರವಣ 2. A kind of weapon (Bh. 1, 10, 14; 8, 22, 30; 8, 24, 50).

ರಪು rapu. = ರಪ್ಪ. Darning (Mhr., H. ರಪ್ಪ).

ರಪಗಾಡಿ rapu-gāḍa. A darning (S. Mhr.).

ರಪ್ಪನೆ rappanē. With the sound of ರಪ್ (My.).

ರಪ್ಪರ rappara. (Bh. 8, 19, 41).

ರಪ್ಪು rappu. = ರಪ್ಪ (My.). — ರಪ್ಪು ಮಾಡು. To darn (My.).

ರಬ್ಬಿ ರಬ್ಬಿ rabbaligē. Gañji made of jōla grits (S. Mhr. among jāṅgamas; Mhr. ರವಾಳ, granulous; composed of granules, as honey, ghee, etc.).

ರಬ್ಬು rabbu. To crouch, to stoop low (ಕುಸುಂಗು, ಕುರ್ಗು G.; B. 5, 242).

ರಭಸ rabhasa. = ರವಸು. Violence, impetuosity, vehemence, haste, speed, velocity, precipitation. 2, passion, anger, rage. 3, passionate fondness. 4, joy, pleasure. 5, a loud cry, clamour, a loud noise (of demons, thunder, rain, kettle-drums, etc., My.; ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ G.; Bh. 2, 13, 38; Ch. Bp. 5, 5).

ರಭಿ rabhi. Pleasurableness. See ಸು.

ರಮ rama. Pleasing, delightful; dear, beloved; etc. See its feminine ರಮೆ.

ರಮದೋಲು ramadōlu. A large double-drum (My.).

ರಮಣ ramana. Causing pleasure, pleasing, agreeable, delightful, charming (ರಮಣೀಯ, ರಮಣೀಯಕ್ Ch. II, 114). 2, a lover; a husband. 3, pleasure (Bp. 55, 39);—sporting, amorous sport. 4, Kāma. 5, an ass.

ರಮಣಿ ramani. A beautiful young woman; a wife, a mistress (ಉಡುಪೆ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 72).

ರಮಣೀಯ ramaniya. Pleasing, pleasant, agreeable, delightful, beautiful, lovely, charming (ಮನೋಹರ Nn. 98; ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424; ರಮಣ, etc. Ch. II, 114).

ರಮಾಕರ ramā-kara. Creating fortune (Bp. 44, 15).

ರಮಾಧವ ramā-dhava. Viṣṇu (J. 6, 5).

ರಮಾಪತಿ ramā-pati. Viṣṇu (My.).

ರಮಾಪ್ರಿಯ ramā-priya. Viṣṇu (My.). 2, a lotus (Sk.).

ರಮಾರಮಣ ramā-ramana. = ರಮಾಧವ. (J. 32, 84).

ರಮಿತ ramita. Delighted; carnally known (J. 2, 10).

ರಮಿಯು ramiyu. = ರಮಿಸು No. 2. (Öpr. 3, after 28).

ರಮಿಸು ramisu. To be pleased or delighted, to rejoice, to play (J. 10, 4). 2, to enjoy sexually; to know carnally (ಕ್ರೀಡೆ ಕಿಮ. Dh.; ಸಮ್ಪೋಗ Nn. 140; Bp. 42, 32; 54, 48; J. 11, 21; 15, 44; 16, 13; 19, 22; Abhā. 2, 85. 90; My.).

ರಮೆ ramē. ರಮಾ. A wife, a mistress; a woman (ಸ್ತ್ರೀ Nn. 140). 2, Lakṣmī (ಭೋಗಾವತಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 22; ಗೋಮಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 140; ಇಂಗಡಲಿಲು Ch. II, 119). 3, good luck, fortune, riches, opulence;—splendour, pomp. 4, sexual intercourse (ಸಮ್ಪೋಗ, ರಮಿಸುವುದು 140).

ರಮ್ಯ rampa. Clamour, vociferation (My.; Të. ರಮ್ಪು, ರಮ್ಪು, ಐಮ್ಪು; see ರಚ್ಚೆ).
 ರಮ್ಪಿಗೆ rampigë. (fr. ಅಂ 1? or ಅಂ 2?). A shoe-maker's knife or awl (ಚೂಪ್ರಪಳೇದಿಕೆ G.; Të. ರಮ್ಪು; cf. Mhr., H. ರಾಪೀ?).
 ರಮ್ಬು ramba. Tbh. of ರಮ್ಪು 1. See ಮೊಗ-
 ರಮ್ಬು rambu. Tbh. of ರಮ್ಪು 2. (Cf. ರಮ್ಪು). — ರಮ್ಬುಟ. — ಅಟ.
 Clamour, noise (B. 4, 185).
 ರಮ್ಬು rambhë. = ರಮ್ಬು. A twig, a small bough, a branch (My.; Si. 122; Të. ರಂಬಿ, ರಂವೆ, ಹೆದ್ವೆ, ಹೆಮ್ವೆ = ಉಪಶಾಖೆ).
 ರಮ್ಬು rambhë. Tbh. of ರಮ್ಪು (Smd. 339). ಅಮ್ಬುಗಾಲು ಹಾಕಿದರೆ ರಮ್ಬು ಸಿಕ್ಕಾಳೇ? (Priv.).
 ರಮ್ಬು rambha. 1. = ರಮ್ಪು. Seizing, taking;—taking hold of, clasping, embracing. 2, a prop, a support, a staff, a stick. See ಅ-, ಪರಿ-, ಪಾತ್ರೆ-
 ರಮ್ಬು rambha. 2. = ರಮ್ಪು. Sounding, roaring, bellowing, howling, making a noise.
 ರಮ್ಬು rambhana. = ರಮ್ಪು 1. See ಪರಿ-
 ರಮ್ಬು rambhita. = ರಮ್ಪು 2. (Br.; R.).
 ರಮ್ಬು rambhë. = ರಮ್ಪು, ಐಮ್ಪು. The plantain tree, *Musa sapientum* (ಮೋಡ, ಪಾಂಡೆ Nn. 62). 2, N. of an *Agaras*, a beautiful nymph of Indra's residence (ಸುರಸತಿ, ದೇವಪ್ರೀತಿ 62). 3, a harlot. 4, water (ಅರ್ಘ, ಉದಕ 62). See Bp. 41, 3.
 ರಮ್ಬು rammada. = ರಮ್ಬು. A flash of lightning (ವಾಂವಾಹದ ಕಿರು Mr. 48).
 ರಮ್ಯ ramya. Enjoyable, pleasing, pleasant, delightful, agreeable, beautiful, handsome;—beauty, etc. (ಬೆಡೂರು Kk. 32; ರೂರು Sm. 83).
 ರಮ್ಯ ರಮ್ಯಾ. = ರಮ್ಯ. (A.). 2, N. of a varsha or division of the world (Upr. 3, after 32).
 ರಯ raya. The stream of a river, current. 2, velocity, speed, swiftness.
 ರಯತ rayata. = ರಯತ, ರೈತ. A subject (as of a king); a tenant (as of a landholder); a ryot (My.; B. 5, 106. 110. 233; Mhr., H.).
 ರಯತಾಪಿ rayatâpi. Peasantry; the condition, duties of a subject (My.; Mhr., H. ರಯತಾನಾ).
 ರಯಿ rayi. = ರೈ. Wealth, etc.
 ರಯಿತ rayita. = ರಯಿತ. (My.; B. 5, 111).
 ರಯ್ಯ rayya. Tbh. of ರೈ. (Wealth). 2, beauty, loveliness (ರಮ್ಯೆ Ck. I, 92; II, 52; ಚೂಕ್ಕಳೆ, ಚೂಕ್ಕು, ರೇಸು, ಎಡ್ಡ, etc., ಮನೋಹರ Sm. 55; Kk. 18; Upr. 1, 86).
 ರಲ್ಲೆ rallaka. A woollen cloth, a blanket. 2, an eyelash.
 ರವ rava. 1. A cry, a shriek, a bray, a yell, a howl, a roar; etc.;—clamour, outcry;—sound, noise. ಸಿಡಿಲ ರವ (Sm. 84). — ರವಂಗುಡು. — ರವುಡು. To sound (Räv. 7, 17).
 ರವ rava. 2. An imitative sound. — ರವ ರವ rep. The biting (upon the tongue) of certain substances (Mhr.). ರವ ರವ ಎನ್ನು to bite (upon the tongue, C.); (the tongue) to be bitten or irritated (for abuse, My.).
 ರವಣಾಯ rava-käya. Sound-bodied: a man who is an incorporation of a certain (musical) sound. ಪದ್ಧಾಡಿಯ

ಅಂಗಿರಸನಾಗುರುಕೃಷ್ಣಕಂ ಸುವಸಿಷ್ಠ ನಾರದನ್ ಅತ್ತಿ ಕಪಿಲಂ ಕ್ರಮತಿ ರವಣಾಯರ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 177).
 ರವಡಿ ravadī. = ರಾಡಿ. (Moral Class-book p. 121).
 ರವಣ ravana. 1. Crying, making an outcry or noise of any kind, sounding (see Nr. a. ಒಡಲು 1). 2, jesting; a jester. 3, unsteady, fickle. 4, a camel. 5, the cuckoo. 6, sharp, hot (cf. ರವ 2).
 ರವಣ ravana. 2. = ರವಣ. (Bh. 8, 34, 46).
 ರವಣಕೆ ravanika. A stick put through one of the two holes in a book of oadjan leaves to keep them together (ಪುಸ್ತಕಂ ಪುಟಪು ಕೋರ್ Mr. 359 in two MSS.; one Mh. ರವಣಕ, another ಬವಣಕ).
 ರವಡಿ ravadī. Leaves of jōla (S. Mhr.). See ಒಡಿ-
 — ರವಡಿ ರವಡಿ. reit. (S. Mhr.).
 ರವಸು ravasū. Tbh. of ರವಣ. Clamour (My.).
 ರವಣ ravalī. Cry, clamour, vociferation (Akh. P. 18, after 11; Të. ರವಲಿ; cf. ರವ್ವ, etc. and Sm. ರವಣ 1).
 ರವಣಿಗೆ ravaligë. A small bamboo basket. ಎಂ ರವಣಿ ಮಾಡಿದ ಬಟ್ಟೆ, ರವಣಿಗೆ ಮುಟ್ಟಾದವು (ಎದಲ); ಅಕ್ಕಿ ಕೀಳು ಯುವ ರವಣಿಗೆ (ಅಲು G.).
 ರವಣಿಸು ravalisū. To vociferate (v. i., V. 28, 73).
 ರವಾನಿಸು ravanisū. To send on, to despatch, to transmit (My.).
 ರವಾನೆ ravanë. Sending off, sending on, despatch (My.; Br.); a pass, a permit, a passport (Br.; Mhr., H. ರವಾನಾ).
 ರವಿ ravi. The sun (ತಿಗ್ಗಾಂಕು, ಸೂರ್ಯ Nn. 119; ಅರ್ಘ Mr. 489; ನೇರದ Ck. I, 95. 103; II, 20). 2, a mountain (ಪಾತ್ರೆ: ಧರ, ಪರ್ವತ 119; ಸಿಂ 489). 3, the number 12 (Ck.; ಪುಷ್ಪರ ದು Mr. 347). 4, wealth (ಪುಷ್ಪ, ಧನ 119; ಪುಷ್ಪ 489). 5, N. of a metrical foot (Ck.; Mr. 364). ರವಿ ಕಾಣದ್ದು ಕಂ ಕಣ್ಣಿ, ಕವಿ ಕಾಣದ್ದು ಹೆದಿಗುಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿ (Priv.). — ರವಿವಿ reit. (Grj. 6, 38).
 ರವಿಕಲಮ್ಮ ravi-kalamba. N. of a magical arrow (J. 13, 15).
 ರವಿಕಾನ್ತ ravi-kānta. A sort of crystal (ದಿವುಗಲ್ Ck. II, 112; Grj. 1, 59).
 ರವಿಕುಮಾರ ravi-kumāra. Karna (J. 2, 37).
 ರವಿಕುಲ ರವಿ-kula. The solar race of kings of Ayōdhya (J. 18, 1).
 ರವಿಜ ರavi-ja. Karna (Mr. 268). 2, the planet Saturn.
 ರವಿಜಾತ ravi-jāta. = ರವಿಜ. (Smd. 183).
 ರವಿನಂದನ ravinandana. = ರವಿಜ 1 & 2. 3, Yama (Rām. I, 3, 26). 4, Sugriva.
 ರವಿಪ್ರಭೆ ravi-prabhë. N. of a vr̥ṣṭa (Ck.).
 ರವಿವಾರ ravi-vāra. Sunday (Mr. 66; My.).
 ರವಿಸು ravisū. To cry, to sound. See ಸಿ-; J. 15, 47.
 ರವಿಸುತ ravi-suta. Karna (Smd. 251; J. 14, 5). 2, Yama (Bp. 18, 19). 3, Sugriva. 4, Saturn.
 ರವಡಿ ravadī. — ರವಡಿ ರವಡಿ. (S. Mhr.).
 ರವೆ ravë. (Tbh. of ರವ). A grain (as of gunpowder, sand, etc.), a granule (as of sugar, etc. My.; Mhr., H. ರವಾ), a particle of anything (My.; Të.; ರವೆ, ರವೆ; T. ರವ್ವ, Mhr., H.); hail or small shot (My.; Br.; T.); granules wheaten flower, grits (My.; Mhr., H.; see ಗೋಡು); a small spark (My.); dust (Bp. 18, 59. 66; Të.). — ರವು.

-ಅಷ್ಟು. As much as a particle: a little, a trifle (My.; Tē. ರವನೈ). — ರವೆಗುನ್ನು. -ಉನ್ನು. A small difference to exist (Bh. 8, 22, 41). — ರವೇಸು. -ಎಸು = ರವಷ್ಟು. (My.). — ರವೇಟು. -ಓಟು. = ರವೇಸು, etc. (My.). — ರವೇಸು. -ಓಸು. = ರವೇಟು. (My.).

ರವೇಸು ravēṣu. Manner, fashion, course (Mhr., H.); customary fees (Br., R.).

ರವನೈ raṇāṇē. A rope;—a rein, a bridle. 2, a girdle, a zone; a woman's zone.

ರವೇಟಿ raṇṭi. = ರವೇಡಿ, ರವೇಡು. A "receipt" (My.).

ರವೇಡಿ raṇṭi. = ರವೇಡಿ. (My.).

ರವೇಡು raṇṭu. = ರವೇಡಿ. (My.).

ರವೈ raṇmi. = ರಸುಮೆ. A rope;—a bridle, a rein. 2, a ray of light, a beam; light. 3, an eyelash. 4, a goad.

ರಸ rāsa. The sap or juice of plants;—the juice of the sugar-cane, syrup. 2, the best or finest or prime part of anything, essence (ಶಕ್ತಿ, ಸತ್ಯ Nn. 88; ಇರ್ವ Kk. 56). 3, any liquid or fluid. 4, melted butter, ghee; water (ಅಮ್ಲು, ಉದಕ 83; ಉದಕ Mr. 499); liquor; milk; etc. (ಫೃತಾದಿರಸ ಪಂಡಕ, ಮನವ ಮೊದಲಾದ ಅಯ್ದುರಸ 83, see ಪಂಡರಸ; ಫೃತಾದಿ ಪದುರಸ 499);—a condiment, sauce, spice, seasoning. 5, neotar (ಅಮೃತ 88). 6, poison (ಹರಾಹಲ, ಎಷ 88; ಎಷ 499). 7, myrrh. 8, quicksilver (ಪಾರದ, ಪಾದರಸ 88; ಪಾರು 499). 9, gum, resin (ಪಗಿಸು, ಹಗಿಸು 88; ಪಗಿಸು 499). 10, a constituent fluid or essential juice or element of the body: chyle, blood, flesh, fat, bone, marrow, and semen virile (ರಸಮುಖ್ಯಸಪ್ತಧಾತು, ರಸ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತಧಾತು 88; ಧಾತು, ಎರೆಯ 499). 11, a metal, an ore (ಕನಕಾದಿರೋಷ 88). 12, taste, flavour, savour, relish: the six principal tastes (being madhura, amla, lavaṇa, kaṭuka, tikta, and kaśāya, ಲವಣಕಷಾಯಮುಖ್ಯರಸಮ್ ಅದು 88). 13, taste, inclination for anything, passion, desire, love (ನಾನಾ ತೆದಿದ ರಾಗ 499; ಎಷಯಂಗಳು, ವ್ಯಸನಂಗಳು 88). 14, pleasure, charm, grace, elegance, beauty, sweetness, spirit, wit; joy, etc. (ಉತ್ಸಹ, ಉತ್ಸವ 88). 15, taste, style, character (of a work). 16, essential or inherent property. ರಶ್ಮಿತಿ ಯನ್ನ ಪೊದಿಗೆ ಪುಟ್ಟವ ಮನವಿಹಾರಂ ಸ್ವಧಾವಮುಕ್ತು, ಅದು ರಸಮೆ ನಕ್ಕು (Mr. 75). 17, the number 6 (Ūh.; ಅದು Mr. 347; see No. 12). 18, ಗದವಿಶೇಷ (ಗದಭೇದ 88). 19, taste, sentiment, feeling, emotion, pathos, any affection of the mind, as an object of dramatic composition wherein nine rasas are enumerated: śṛṅgāra, bhaya, śānta, adbhuta, bi-bhāsa, hāsa, raudra, vīra, and karuṇa (Kāv. IV, 1; IV, 2. 14. 19. 20 seq.; ನವರಸ, ತೃಂಗಾರಾದಿವರಸ 88; Mr. 75; ಒಮ್ಮತ್ತು ರಸ 499; to which occasionally vātsalya, paternal fondness, is added). — ರಸ ಕಟ್ಟು. To kill mercury (My.). — ರಸಕರ್ಪುರ. White sublimate or submuriate of mercury, made with sulphur, quicksilver, and common salt (My.). — ರಸಕವಳ. -ಕವಳ. Savoury mouthfuls: well-seasoned rice (My.). — ರಸದಾದಿ. A plantain of a sweet flavour (My.; B. 2, 38). — ರಸವೃದ್ಧಿ. -ವೃದ್ಧಿ. To obtain sweetness, etc. (Grj. 2, after 106). — ರಸವಾದಿ. = ರಸವಾದಿ. (see s. ಒಸಗಿಯೇಡಿ).

ರಸಗಂಧ rāsa-gandha. Gum-myrrh (ರಕ್ತವಾಳ, etc. G.).

ರಸಗುಣಿಕೆ rāsa-guṇikē. A pill made with quicksilver (My.).

ರಸಜಿತ್ವ rāsa-citra. Tasteful ornament (in composition, Śmd. 408).

ರಸಜಿ rāsa-ja. Sugar, molasses. 2, blood. (R.).

ರಸಜ್ಞ rāsa-jña. Knowing tastes. 2, a writer who understands the rasas. 3, an alchemist. 4, a physician.

ರಸಜಿ rāsa-jñē. The tongue.

ರಸತೆ rāsat. Tasting, perceiving flavour (Sk.; Sd.). 2, crying, sounding (Sk.).

ರಸದಾನ rāsa-dāna. Presenting fluids. See ಹಸಿಸು.

ರಸದಾಳಿ rāsa-dāli. ರಸದಾಲಿ. = ರಸಾಳಿ. A fine sort of sugar-cane (Tē. ರಸದಾದಿ). — ರಸದಾಳಿಗರ್ವ. -ರ್ವ. = ರಸದಾಳಿ. (J. 3, 5). — ರಸದಾಳಿಗಟ್ಟು. = ರಸದಾಳಿಗರ್ವ. (My.).

ರಸದ್ರವ್ಯ rāsa-dravya. A fluid (Śmd. 35).

ರಸಧಾನ್ಯಾರ್ಕಷಣವಾತ್ರ rāsa-dhānya-ākaraṣaṇa-pātra. A vessel for the reception of liquids and grain. See ಸೆಡಿ.

ರಸಧಾರೆ rāsa-dhārē. A flow of juice (Śiv. 2, 49).

ರಸನ rāsana. 1. Tasting; taste; perception. See feminine ರಸನೆ.

ರಸನ rāsana. 2. Roaring, crying, etc.

ರಸನಾಯಕ rāsa-nāyaka. Quicksilver. 2, Śiva. (R.).

ರಸನೈ rāsanē. The tongue.

ರಸಪಾತ್ರೆ rāsa-pātrē. A vessel for fluids (ಕಾಳಂಜಿ Mr. 265).

ರಸಬದ್ಧಗಿಡ rāsa-baddha-giḍa. N. of a tree (ನೂದ, ಪೂಷ, ಕ್ರಮುಕ, etc. Si. 131).

ರಸಭವ rāsa-bhava. Blood. (R.).

ರಸಭಸ್ಮ rāsa-bhasma. Calx or oxide of mercury (My.).

ರಸಭಾಣಿ rāsa-bhāṇi. A vessel for keeping liquids (A.).

ರಸಯೋಗಿ rāsayōni (-yōgi?). Borax (ಬಿಂಕಣ, ಬೆಳುಗಾರ Nr.).

ರಸರಸಾಯನ rāsa-rasāyana. An excellent boiled fruit-juice (Bp. 30, 5. 6; J. 6, 44).

ರಸವತ್ rāsa-vat. = ರಸವತ್ತು. Having juice or sap; tasteful, savoury, well-seasoned, well-flavoured; tasty, charming, elegant, beautiful; full of feeling; spirited, witty, (Kāv. IV, 2, 59).

ರಸವತಿ rāsavati. A kitchen.

ರಸವತ್ತು rāsa-vattu. Tbh. of ರಸವತ್. (My.; B. 5, 214).

ರಸವತ್ತ್ವ rāsa-vattva. Juiciness; savouriness; tastefulness; elegance, beauty (Kāv. IV, 1, 10).

ರಸವರ್ಗ rāsa-varga. All condiments (as pepper, salt, etc.) collectively (My.). 2, a mixture that forms an excellent grāṇē or mortar (My.).

ರಸವಾದ rāsa-vāda. Metallurgy; alchemy (ಧಾತುನಾಡ, ಸತ್ಯ Nr.; ದಳ, ವಾದ Nn. 9; My.).

ರಸವಾದಿ rāsa-vādi. An alchemist (My.).

ರಸವಿಹೀನ rāsa-vihīna. Deprived or devoid of juice. See ಕೊರಗು.

ರಸಶುದ್ಧಿ rāsa-śuddhi. Purification of quicksilver, etc. (My.).

ರಸಸಿದ್ಧಿ rāsa-siddhi. Knowledge of the art of performing various chemical operations with mercury which secure health and wealth to the adept; skill in alchemy (My.).

ರಸಸಿಂಧು ರಸa-sindūra. A sort of factitious cinnabara (My.).

ರಸಹಾರಿ rasa-hāri. Fluid-remover: a sort of stone (ಉ ಮೈಕಲ್ Mr. 206, q. v.).

ರಸಾಂಜನ rasa-ānjana. A sort of collyrium.

ರಸಾತಲ rasā-tala. The surface of the earth (Śāv. 4, 129. 2, the lower world (ನಾಡು Nn. 18; ಪಾತಾಲ Mr. 329). 3, one of the seven regions under the earth (Mr. 32).

ರಸಾಧಿಭೂತ rasā-adhibhūta. The mistress of the earth (Rāv. 5, 184).

ರಸಾನ್ನ rasa-anna. Well-flavoured, savoury food (Bp. 43, 20).

ರಸಾಭಾಸ rasa-ābhāsa. The semblance or mere appearance of sentiment, a sentiment attributed to an inanimate object. 2, the unsuitable manifestation of a sentiment. 3, disorder, confusion, spoiled condition, ruin (My.).

ರಸಾಯನ rasa-ayana. = ರಸೆಯನ. A medicine supposed to prevent old age and prolong life, an elixir, elixir vitae;—any medicine or medicinal compound. 2, alchemy, chemistry, the employment of mercury as a remedy or for magical purposes. 3, boiled fruit-juice to which milk, sugar, etc. are added (My.). 4, a particular drug used as a vermifuge (= ಎದಂಗ). ಇವು (ಪ್ರಪಂಚಂ ಗಣಿ ತಮ್ಹಿನ್ ಒನ್ನೊನ್ನ ಬೆರಸಿ ತೋಡಲು ಸ್ವಾಮರುಚಿರಸಾಯನ ಮೊಕ್ಕುಂ (Mr. 218). See ರಸ.

ರಸಾರುಹ rasā-ruha. A tree (Rāv. 10, after 124; Śāv. 2, after 42).

ರಸಾರ್ಧ ರಸā-ārda. A relish in a liquid state, well-seasoned sauce, broth. See ಸಾಮಾ 2.

ರಸಾರ್ಧ ರಸā-ārdra. A woman wet from any fluid (J. 6, 22).

ರಸಾಲ rasāla. The mango tree (Śm. 26). 2, the sugar-cane. 3, a kind of sugar-cane (= ಪುಣ್ಯ ಕ).

ರಸಾಲಿ rasālī. Curds mixed with sugar and spices.

ರಸಾವಿಷ್ಟ ರಸā-āviṣṭa. Possessed of taste for (Grj. 5, 22).

ರಸಾಲಿ rasālī. Tbh. of ರಸಾಲ. ರಸಾಳೆ ಕಟ್ಟು (Ūb. 139).

ರಸಾಸ್ವಾದನ rasā-āsvādana. The sipping of juices or liquids. See ಹೀರ್ 1.

ರಸಿಕ rasika. Tasty, savoury, sapid. 2, full of feeling or passion; graceful, elegant, beautiful. 3, spirited, witty, humorous, jocular. 4, apprehending or appreciating flavour or excellence. 5, having a liking or passion for, delighting in. 6, lustful. 7, gracefulness, etc. (Bp. 53, 39). 8, a man full of feeling or passion, etc.; a man who appreciates excellence, etc. (Śmd. 167; Bp. 40, 24; J. 34, 44; Kk. 3. 20. 94). 9, a libertine (My.; B. 5, 206).

ರಸಿಕತನ rasikatana. = ರಸಿಕತ್ವ. (Bp. 9, 30; 33, 15).

ರಸಿಕತ್ವ rasikatva. Tastefulness, savouriness, sapidity. 2, taste, feeling, the state of having a taste for; that of appreciating excellence, etc.; affection; spiritedness; taking pleasure in (My.). 3, libertinism, lewdness (My.).

ರಸಿಕ ರಸikē. = ರಸಗಿ. The juice of the sugar-cane (Sk.). 2, the serum on a wound (My.; B. 4, 220. 221).

ರಸಗಿ rasigē. Tbh. of ರಸಿಕ No. 2. (Bp. 39, 64; My.).

ರಸಿತ rasita. 1. Tasted; having taste or sentiment;—gilded, plated;—vinous liquor.

ರಸಿತ rasita. 2. Sounded;—a roar, a cry, a noise, a sound; the rattling of thunder. See ಹೇಮಾ.

ರಸುಮೆ rasumē. Tbh. of ರಸ್ಮಿ (Ūt. II, 55; My.). ರಸುಮೆ ಹರ, rays of light to spread (My.).

ರಸೆ rasē. ರಸಾ. The earth, ground, soil. 2, the plant *Oxya hernandifolia* W. & A. (see ಅಗುಳುಮುಕ್ಕಿ). 3, the plant *Boswellia thurifera* Roxb. — ರಸಗದಲಿ -ಕದಲಿ. Darkness that covers the whole earth (Grj. 4, 73).

ರಸೆಯನ rasēyana. Tbh. of ರಸಾಯನ (Śmd. 360. 373).

ರಸೋಕ್ತಿ rasa-ukti. A word full of sentiment, etc. (Grj. 2, after 106).

ರಸೋನ rasōna. = ರಸೋನಕ, ಲಸೋನ, q. v.

ರಸೋನಕ rasōnaka. A kind of garlic, shallot, *Allium ascalonicum*.

ರಸೋಲೂವಿಲಿ rasa-ulūkhala. A sugar-cane mill (ಅರೂಣ Mr. 218).

ರಸುಲಿ rastālī. Tbh. of ರಸಾಲ. (My.; Śi. 163).

ರಸ್ತು rastu. Grain stored up for an army (My.; Br.; Mhr., H. ರಸದ).

ರಸ್ತೆ rastē. A road, a way (My.; Br.; Mhr., H. ರಸ್ತಾ).

ರಸ್ಯ ರasya. Juicy, tasty, palatable. 2, blood. (R.).

ರಹ ರaha. 1. = ರಹಸ; see ರ. 2, the state of being hidden from the intellect or surpassing it: wonderfulness, a great marvel (ಅಪ್ಪಾಳಯ Bhn. 50; Bh. 3, 13, 8; 4, 9, 17).

ರಹ ರaha. 2. = ರಹಿ. Way; method, manner (My.; Mhr., H. ರಹಾ).

ರಹರ ರaharī. = ರಹರೆ. Dancing, pantomime (= ನಟನೆ, q. v.; Bp. 28, 20; Bh. 1, 15, 19; Mhr. ರಹರೇ, manner of life, daily walk; ordinary course);—manner (Bh. 3, 22, 18; Rām. 1, 2, 17).

ರಹದಾರಿ rahadāri. Passage to and fro (on a road); traffic (Mhr., H.); a passport (My.; Br.); transit duty; a guard taken on a journey (Br.).

ರಹಸಿ rahas. = ರಹ 1. Loneliness, solitariness, solitude; privacy, seclusion, retirement;—a solitary abode, a hiding place. 2, a secret, a mystery. 3, sexual intercourse. 4, secretly.

ರಹಸ್ಯ rahasya. Secret, private, clandestine, concealed; fit to be concealed; mysterious. 2, anything hidden or recondite, a secret; a secret doctrine or mystery, the doctrine of the upanishads.

ರಹಾಟಿ rahāṭi. = ರಾಟಿ, etc. A machine for drawing water; the wheel of a machine in general (Mhr., H.; Br. & R. as ರಾಟಿ).

ರಹಿ rahi. 1. A person who is alone, etc. See ರ. 2, a kind of fly (ತೋನೆ Mr. 177).

ರಹಿ rahi. 2. = ರಹ 2. (ಕ ಪ್ರಕಾರ Bhn. 50; Bh. 2, 2, 78; 3, 13, 16).

ರಹಿರ ರahirī. = ರಹರೆ. Manner (J. 17, 55).

ರಹಿತ rahita. Left, quitted, forsaken, abandoned, deserted. 2, deprived of, void or destitute of, without.

ರಹಿತ ರahitā. The state of being without, etc. (V. 14, 61).

ರಹಿಸು rahisu. To be current or fitted for general acceptance (Bh. 3, 22, 18).

ರಾಕಡಿ rākāḍi. = ರಾಗಡಿ. A golden circular ornament worn

by females upon their hair-tresses (My.; Tō. ರಾಕಿ, ರಾಗ
ಡಿ, ರಾಗಿ; Mhr. ರಾಬಿಲ).

ರಾಕಾಚನ್ತ್ರ ರākā-āndra. Full moon (My.).

ರಾಕಾತ್ರಿಜ ರākā-atrija. = ರಾಕಾಚನ್ತ್ರ. (V. 8, 39).

ರಾಕಾಕಾಂಕ ರākā-kañka. = ರಾಕಾಚನ್ತ್ರ. (J. 29, 38).

ರಾಕಾಸಿ ರākāsi. Tbh. of ರಾಕ್ಷಸಿ. (My.).

ರಾಕಾಸುಧಾರ ರākā-sudhāra. = ರಾಕಾಚನ್ತ್ರ. (G.).

ರಾಕೆ ರākē. ರಾಕಾ. The day of full moon, full moon (ತುಮ್ಮದ
ಹುಣ್ಣಿವೆ Hlā.; ಇನ್ನು ಪರ್ವದ ಪೂರ್ವಮ Mr. 69). 2, a girl in
whom menstruation has just commenced (ಪ್ರಥಮ ಪುಷುನಾ
ನಿರ್ದ ಮದದಿ Mr. 302).

ರಾಕೇನ್ದು ರākā-indu. = ರಾಕಾಚನ್ತ್ರ. (My.).

ರಾಕ್ಷಸ ರākshasa. (fr. ರಕ್ಷಸ). = ರಕ್ಷಸ. Demoniacal. 2, an
evil being or demon, an evil or malignant spirit; a goblin.
3, a yaksha or attendant of Kubēra (ರಕ್ಷಸ, ಪುಣ್ಯಜನ Hlā.).
ರಾಕ್ಷಸನಾದರೆ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಏನು? (Prv.). 4, a form of
marriage: the violent seizure and rape of a girl after
the defeat or destruction of her relatives.

ರಾಕ್ಷಸಕೃತ್ಯ ರākshasa-kṛitya. A fiendish, cruel deed (My.).

ರಾಕ್ಷಸಕರಣ ರākshasa-prakarana. = ರಕ್ಷಸವಗರಣ. A rāk-
shasa-drama, etc.

ರಾಕ್ಷಸರಾಜ ರākshasa-rāja. Nairṛita, the ruler of the
south-west quarter (Bp. 10, 30).

ರಾಕ್ಷಸವೈದ್ಯ ರākshasa-vaidyā. Harsh medical treatment
(My.).

ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ ರākshasa-adhipa. Kubēra (Mr. 54). 2, Rāvapa
(My.). 3, Nairṛita (My.).

ರಾಕ್ಷಸಾಂತಕ ರākshasa-antaka. Viṣṇu or Kṛishṇa (J.
18, 40).

ರಾಕ್ಷಸಾಂತಕಿ ರākshasa-antaki. Pārvati (Rām. 1, 1, 4).

ರಾಕ್ಷಸಾರಿ ರākshasa-ari. Viṣṇu or Kṛishṇa (J. 10, 32).

ರಾಕ್ಷಸಿ ರākshasi. = ರಕ್ಷಸಿ, ರಾಕಾಸಿ. A female demon. 2, a
kind of perfume (ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಧನಪರಿ, etc., Nr.).

ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ ರākshasa-īśvara. = ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ. (My.).

ರಾಕ್ಷೆ ರākshē. = ರಾಕ್ಷೆ. Lac, the red dye.

ರಾಗ ರāga. Colour, hue, tint; red colour. 2, affection,
emotion, passion, feeling. 3, love, sympathy, interest in
anything, joy, pleasure; vehement longing or desire. 4,
greediness, envy. 5, anger, wrath. 6, loveliness, beau-
ty. 7, a musical mode (Mr. 78; see Bp. 19); a tune;—
a musical note, harmony, music. ರಾಗ ನೆನಪಾಗುವಾಗ ತಾಳ
ಮಾಡು ಹೋಯಿತು.—ರಾಗ ಬರುವಾಗ ತನ್ನಿ ಹಡಾಯಿತು.—ಉಗು
ದ ಉಗುದ ರೋಗ, ಬೊಗಲ ಬೊಗಲ ರಾಗ (Prv.). See Kāvya.
IV, 2, 49. ತ್ವತಿಯೋ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಗಮಕಮಕ್ಕು, ಅವಳೆ ದೇಶೀ
ಯಮೇಳಮಕ್ಕು, ಅವಳೆ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಂ, ಅವಳೆ ಪದಿನೆಂಟು ಜಾತಂ
ದಾಸಣಿಸಿರಕ್ಕೆ ಅವರೊಳುಬಿಡಿಸಿದ ರಾಗಾಂಗ ಭಾಷಾಂಗಂ ಕ್ರಿಯಾಂಗಮ್
ಉಪಾಂಗಮ್ ಎವ್ವು ನಿಜಭಾಷೆಯೊಳು ನೂರೊಂಪ್ಪ ರಾಗಂಗಲ್, ಅವ
ದಿಲ್ಲಿ ನೂರೊಂಪ್ಪ ತಾಳಮಕ್ಕುಂ (Mr. 78).—ರಾಗ ತೆಗೆ. To begin
a tune, to begin to sing (My.).—ರಾಗ ನುಡಿಸು. To make
music (My.).—ರಾಗ ಮಾಡು. = ರಾಗ ಹಾಡು. (My.; ಉಲಿ
ಓಬ.).—ರಾಗವೈದು. -ಂಪೆದು. To experience affection, joy,
etc. (Bp. 2, 56; 3, 31; 29, 29).—ರಾಗ ಹಾಡು. To sing a
tune (My.). ಪುಣ್ಯನನ್ನ ಹಾಡಿದ್ದೇ ರಾಗ, ವೈದ್ಯ ಹೇದಿದ್ದೇ ರೋಗ
(Prv.).—ರಾಗ ಹೇಡು. To utter or sing a tune (My.).

ರಾಗತಿ ರāgatē. = ರಾಕಿ. (My.).

ರಾಗತಿ ರāgatē. The state of being red (Ūpr. 7, 147), etc.

ರಾಗದ್ವೇಷ ರāga-dvēsha. Hatred that arises from anger
or envy (My.).

ರಾಗಮಾಲಿಕೆ ರāga-mālikē. A piano, a harmonium, a con-
certina, etc. (My.; Si. 292); also ರಾಗಮಾಲಿಕೆಬೆಟ್ಟಿಗೆ (My.).

ರಾಗಮಾಲಿ ರāga-mālī. = ರಾಗಮಾಲಿಕೆ. (My.).

ರಾಗಾಂಗ ರāga-ānga. Auxiliary musical modes (see Mr.
s. ರಾಗ).

ರಾಗಾಧರ ರāga-adhara. A man with red lips (Śmd. 266,
one MS.); a red lip.

ರಾಗಾಧರೆ ರāga-adharē. A woman with red lips (Rāv. 13,
after 45).

ರಾಗಾನ್ಧತೆ ರāga-andhatē. Blindness from love or interest
in (Ūpr. 4, 52; Grj. 7, after 42).

ರಾಗಿ ರāgi. Raggy, a sort of grain much
cultivated in the south, Eleusine coracana
Pers. (ಭೂಳಿ Mr. 373; C.; Mhr.; Tō.; M. ರಾಗಿ, ರಾಯಿ;
T. ಇರಾಗಿ; Sk., Pers. ರಾಗಾ, ರಾಗಿ). ಕಡ್ಲೆ ಸಂಗಡ ರಾಗಿ ಕೂಡಿ
ಹುರಿದ ಹಾಗೆ.—ರಾಗಿ ತಿನ್ನದ ರೋಗ, ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನದ ಹಕ್ಕಿ.—ಮೂಢ
ಭಕ್ತಿಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲ, ಮೂಢರಾಗಿಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ.—ಯಾವ ರಾಯರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ
ವಾದರೂ ರಾಗಿ ದೀಸೋದು ತಪ್ಪೇಡಿಲ್ಲ.—ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಕಾಗೆ ರಾಗಿ
ತಿನ್ನು (Prv.). See ನಾಯಿ.—ರಾಗಿಮುಟ್ಟೆ. A lump of rāgi-
hiṭṭu, and rāgihiṭṭu itself (My.).—ರಾಗಿಯವ್ವುಲಿ -ಅವ್ವುಲಿ.
Raggy gruel (My.).—ರಾಗಿರೊಟ್ಟಿ. Raggy bread (C.).—
ರಾಗಿಹಟ್ಟು. Raggy meal;—a thick paste or porridge
made of it (C.; B. 3, 46).—ರಾಗಿಹುಲ್ಲು. Raggy grass or
straw (My.).

ರಾಗಿ ರāgi. (Śmd. 109). Coloured, dyed;—red;—full of feel-
ing or passion; given up to passion;—full of love;—
passionately fond of, taking great pleasure in; having
great taste or relish for;—a painter;—a person given
up to passion;—one who is fond of, a lover;—a lustful
man, a libertine. ಅಗದ ಹೋಗದ ಬದುಕಿಗೆ ರಾಗಿ ಯಾಕೆ?
(Prv.).

ರಾಗಿತಿ ರāgitē. The state of being coloured or red (Ūpr. 7,
96), etc.

ರಾಗಿಸು ರāgīsu. (Śmd. 63. 92). To be coloured; to shine
(Bp. 57, 55; Rāv. 2, 11); to feel vehement longing or
desire; to be very fond of, to love (Grj. 4, 84; Bp. 23, 21;
38, 16).

ರಾಗಿ ರāgē. N. of a daughter of Aṅgiras (Ūpr. 1, 86).

ರಾಘವ ರāghava. (fr. ರಘು). A descendant of Raghu. 2,
Rāmacandra (Ūh. 56; Bp. 19, 30; J. 2, 25; 8, 40). 3, N.
of an author (Bp. 1, 11).—ರಾಘವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.).

ರಾಘವಾತ್ಮಜ ರāghava-ātmajar. The sons of Rāma: Kuśa
and Lava (J. 19, 48).

ರಾಘವಾನುಜ ರāghava-anuja. Lakshmana (J. 20, 54. 61).

ರಾಘವೇಂದ್ರ ರāghava-indra. Rāmacandra (J. 18, 11; 19
44); N. (My.).

ರಾಘವೇಶ್ವರ ರāghava-īśvara. = ರಾಘವೇಂದ್ರ. (J. 19, 2. 23).

ರಾಘು ರāghu. A lover, a gallant (Mhr.). 2, = ರಾಘವ, N.
(My.; B. 1, 21).

ರಾಘಿ ರāghē. The thigh (Ūpr. 2, after 106).

ರಾಂಕವ ರānkava. (fr. ರಂಕು). Made from the hair of the
ranku deer.

ರಾಜ ರಾಜ. Tbh. of ರಾಜ. A man belonging to the kshatriya tribe: a class of Tēlugu Rājapoots who are counted as Śūdras (commonly Vaishnavas, My.; Tē.). — ರಾಜಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (My.; Tē.). — ರಾಜಮಲ್ಲಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 1).

ರಾಜಾನಾರ ರಾಜೇವಾರ. = ರಾಜೇವಾರ. (My.).

ರಾಜೇವಾರ ರಾಜೇವಾರ. = ರಾಜ, ರಾಜಾನಾರ. (My.; Tē.).

ರಾಜ ರಾಜ. = ರಾಜ. Nominative ರಾಜ. Shining, radiant. 2, a king, a chief.

ರಾಜ ರಾಜ. = ಅರಸ, ಅರಸು, ರಾಜ, ರಾಯ, ರಾವು 2. A king, a sovereign, a prince, a chief (ಧರಣೀಶ, ದೊರೆ Nn. 80); a most excellent man; any principal object or anything the best of its kind;—a master (ಮುಖ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ 80). 2, a man of the military caste, a Kshatriya. 8, the moon (ಮೃಗಾಂಶ, ಚಂದ್ರ 80). 4, an ascetic (ಸಯ್ಯಮಿ, ಎತಿ 80). 5, a house (ಮಸ್ತುರ, ಮನೆ 80). 6, white (ಸಿತ್, ಬಿಳಿದು 80). 7, black (ಅಸಿತ್, ಕಪ್ಪು 80). ರಾಜರ ಲೀಲೆ ತಿರುಕರ ಲಕ್ಷಣ. — ಯಥಾ ರಾಜಾ ತಥಾ ಪ್ರಜಾ (Prvs.). — ರಾಜಕನ್ಯಿಕೆ. An (unmarried) princess (My.; B. 4, 5). — ರಾಜಗುಲ್ಮ. A species of Solanum (Si. 149). — ರಾಜನೆಲ್ಲ. A good kind of paddy (My.). — ರಾಜಪಾಲು. The portion of a crop falling to the share of the owner (My.). — ರಾಜವೆಣ್ಣೆ. Sprung from a royal house (ರಾಜವೀಣ, etc., ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು, ಅರಸುವೆಣ್ಣೆ Si. 232). — ರಾಜದಾದಿ. = ರಾಜಕದಲಿ. (My.). — ರಾಜವೀಣಿ. Tbh. of ರಾಜವೀಣಿ, q. v. (B. 4, 149; My.). — ರಾಜಹುಣ್ಣು. A carbuncle (My.).

ರಾಜಕ ರಾಜಕ. Irradiating, splendid. 2, a little king, a petty prince. 3, a king, a sovereign. 4, a number of kings. 5, what comes from a king (good or bad things, but especially oppression from a foreign invader, My.; Tē. ರಾಜಕ). ರಾಜಕ ಬನ್ನರೂ ರಾಜಕಕ್ಕೆ, ದೈವಿಕ ಬನ್ನರೂ ರಾಜಕಕ್ಕೆ (Prv.).

ರಾಜಕದಲಿ ರಾಜ-kaḍali. An excellent kind of plantain (Ūpr. 6, 105; Si. 2, after 42).

ರಾಜಕಲೇರು ರಾಜ-kaḷēru. The fragrant root of *Cyperus perleuius* Roxb. (= ನಾಗರಿ).

ರಾಜಕಾರಸು ರಾಜ-kaḥā-sṭhāna. A royal scheme, policy; a council of state (Mhr.; B. 5, 188).

ರಾಜಕಾರ್ಯ ರಾಜ-kaḥyā. A king's duty or business, state affairs (J. 2, 54).

ರಾಜಕೀಯ ರಾಜ-kaḥyā. Regal, royal, kingly (My.; B. 4, 116, 117).

ರಾಜಕೀರ ರಾಜ-kaḥra. = ಅರಸಿ. (J. 26, 21).

ರಾಜಕುಮಾರ ರಾಜ-ka-māra. A king's son, a prince (My.).

ರಾಜಕುಲ ರಾಜ-ka-kula. A royal family;—the court of a king;—a royal palace;—a courtesan, a harlot (ವಾರಸತಿ, ಎರಾಸಿ Mr. 305).

ರಾಜಗೃಹ ರಾಜ-ka-griha. A royal dwelling, a palace (ರಾಜ ವಸ, etc., ಅರಮನೆ Si. 109).

ರಾಜಚಿಹ್ನೆ ರಾಜ-ka-ḥihna. ರಾಜಚಿಹ್ನೆ. A mark or sign of royalty, insignia of royalty, regalia (Ūpr. 2, after 93).

ರಾಜಚೂಡಾಮಣಿ ರಾಜ-ka-ḥūḍāmaṇi. The best or most excellent of kings (My.).

ರಾಜಧ್ವಜ ರಾಜ-ka-ḥḍra. A parasol regarded as an ensign of royal power (B. 5, 62).

ರಾಜತ್ ರಾಜ. Ruling; shining (Rāv. 13, 76).

ರಾಜತ ರಾಜata. (fr. ರಜತ). Silvery;—silver.

ರಾಜತಗಿರಿ ರಾಜata-giri. Kailāsa (Bp. 25, 15).

ರಾಜತರು ರಾಜa-taru. The tree *Cassia fistula* Lin. (ಅರಗಿ etc., ಕಕ್ಕೆ Mr. 114). 2, the plant *Pterospermum acerifolium*.

ರಾಜತಕ್ರೂ ರಾಜata-śāla. = ರಾಜತಗಿರಿ. (Bp. 24, 49).

ರಾಜತಾಡಲ ರಾಜata-śāla. = ರಾಜತಕ್ರೂ. (Bp. 8, 29; 57, 19).

ರಾಜತಾದ್ರಿ ರಾಜata-adri. = ರಾಜತಾಡಲ. (Bp. 12, 25).

ರಾಜತ್ವ ರಾಜatva. Kingship, royalty, the rank or function of a king, kingly dignity or authority, government (My.).

ರಾಜದನ್ತ ರಾಜa-danta. A principal tooth, a front tooth, an incisor. (R.).

ರಾಜಧರ ರಾಜa-dhara. Moon-wearer: Śiva (Bp. 8, 29).

ರಾಜಧರ್ಮ ರಾಜa-dharma. A king's duty;—a law as prescribed in the Śāstras for the guidance of kings in the administration of government;—a virtue befitting a king (My.).

ರಾಜಧಾನಿ ರಾಜa-dhāni. A royal city, a capital, a metropolis.

ರಾಜನ ರಾಜana. Illuminating, causing to shine. See ರಾ. 2, belonging to a royal family, of regal descent. — ರಾಜನದ ಮೊಮ್ಮಡೀವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ರಾಜನಾಮ ರಾಜa-nāma. The name of king (Ūpr. 4, 29). 2, the plant *Trichosanthes dioeca*.

ರಾಜನೀತಿ ರಾಜa-nīti. Royal conduct or policy, the administration of government, politics (My.).

ರಾಜನ್ಯ ರಾಜanya. A man of the military or regal tribe, a Kshatriya.

ರಾಜನ್ಯಕ ರಾಜanyaka. A number of Kshatriyas.

ರಾಜನ್ಯತ ರಾಜa-vat. Having a good king, governed by a just monarch.

ರಾಜಪಟ್ಟ ರಾಜa-paṭṭa. A royal fillet or tiara. — ರಾಜಪಟ್ಟಂ ಬಿಟ್ಟು -ಕಟ್ಟು. To tie the royal fillet (Ū. Bp. 47, 9).

ರಾಜಪತ್ನಿ ರಾಜa-patni. A king's wife, a queen (My.).

ರಾಜಪದವಿ ರಾಜa-padavi. The rank of a king, kingship, royalty (My.).

ರಾಜಪುಂಗವ ರಾಜa-puṅgava. A most excellent king (My.).

ರಾಜಪುತ್ರ ರಾಜa-putra. = ರಾಜಪುತ್ರ, ರಾಜಪುತ್ರ. A king's son, a prince. 2, a Rajpoot (My.; B. 4, 3).

ರಾಜಪೂಜಿತ ರಾಜa-pūjita. Honoured by kings: excellent (My.).

ರಾಜಪ್ರಕೃತಿ ರಾಜa-prakṛiti. A king's minister (ಮನ್ತ್ರಪ್ರಾಪ್ತರಕ್ಕೆ Mr. 267).

ರಾಜಘನಿ ರಾಜa-ghani. An ophiophagous serpent (ಘನಿಘನ, ಅರನಾವು Mr. 401).

ರಾಜಬಲಿ ರಾಜa-balī. The plant *Paederia foetida* Lin.

ರಾಜಬಾಲಿ ರಾಜa-bālī. = ರಾಜಮಾರ್ಗ. (My.).

ರಾಜಬೀಜಿ ರಾಜa-biji. Sprung from a royal progenitor, of royal parentage or descent.

ರಾಜಭವನ ರಾಜa-bhavana. A king's abode, a palace (My.).

ರಾಜಭಾಗ ರಾಜa-bhāga. A royal assembly or court (ಮೊ. ರಾಜಭೆ Nn. 155).

ರಾಜಭೋಗ ರಾಜa-bhōga. A royal repast. 2, enjoyment fit for a king (My.).

ರಾಜಮಂದಿರ *rāja-mandira*. The palace of a king, a royal mansion (Ūpr. 2, after 91; Bp. 61, 28).
 ರಾಜಮರಾಲ *rāja-marāla*. A kind of flamingo or goose (ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಕೆಮ್ಮುದೋಡ್ ರಾಜಮರಾಲಂ Mr. 173).
 ರಾಜಮರ್ಯಾದೆ *rāja-maryādē*. Respect shown to a king and to superiors in general (My.).
 ರಾಜಮಹಿಷಿ *rāja-mahishi*. The properly consecrated wife of a king (My.).
 ರಾಜಮಾನ್ಯ *rāja-mānya*. Worthy to be honoured by kings: excellent (My.; B. 4, 87).
 ರಾಜಮಾರ್ಗ *rāja-mārga*. The king's highway; a royal or main road, a high road (Ūpr. 1, after 125; Bp. 32, 12); — a fashion, custom sanctioned by general approbation (Mhr.).
 ರಾಜಮುದ್ರೆ *rāja-mudrē*. A royal signet; a governmental seal or impression (My.).
 ರಾಜಯಕ್ಷ್ಮ *rāja-yakṣma*. Pulmonary consumption, atrophy.
 ರಾಜಯೋಗ *rāja-yōga*. A configuration of planets, etc. at the birth of any person indicating him to be destined for kingship. 2, an easy mode of meditation (yōga) as distinguished from the more rigorous (My.).
 ರಾಜಯೋಗ್ಯ *rāja-yōgya*. Beftitting a king, princely (My.).
 ರಾಜರತ್ನಾಪೀಠ *rāja-ratna-āpīṭha*. Wearing a chaplet of brilliant gems (Ūpr. 7, after 148).
 ರಾಜರಾಜ *rāja-rāja*. A king of kings. 2, *Kubēra*.
 ರಾಜರೀ *rāja-rīshi*. A royal rishi or saint, a rishi of royal descent (My.).
 ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಣ *rāja-lakṣhaṇa*. A royal sign or token, any mark on the body, etc. indicating a future king. 2, royal insignia, regalia (My.).
 ರಾಜಲೋಕ *rāja-lōka*. A company of kings (Ūpr. 2, after 91; 5, 111).
 ರಾಜವಂಶ *rāja-vamśa*. A royal family; a dynasty (Śi. 232).
 ರಾಜವಂಶ್ಯ *rāja-vamśya*. Belonging to a royal family, of regal race or descent.
 ರಾಜವತ್ *rāja-vat*. Having a king. 2, like a king (My.).
 ರಾಜವದನ *rāja-vadanē*. A woman with a moon-like face (J. 23, 52).
 ರಾಜವರ್ತು *rāja-vartma*. = ರಾಜಮಾರ್ಗ. (Sk.; My.).
 ರಾಜವಲ್ಲಭ *rāja-vallabha*. A king's favourite. (R.).
 ರಾಜವಶ್ಯ *rāja-vāśya*. Bringing over a king to one's own views by mantras (My.).
 ರಾಜವಾಹನ *rāja-vāhana*. A royal horse (ಪಂಚವಲ್ಲವದ ವಾಹನ Śmd. II; Kk. 78; Śm. 41).
 ರಾಜವಾಹ್ಯ *rāja-vāhya*. A royal elephant.
 ರಾಜವಿದ್ವಾರ *rāja-vidvāra*. Molestation (of the subjects) proceeding from a ruler (My.).
 ರಾಜವಿದ್ಯ *rāja-vidyā*. Royal science, state policy (Ūpr. 4, 5).
 ರಾಜವೀಣಿ *rājaviṇi*. = ರಾಜಬೀಣ.
 ರಾಜವೀಧಿ *rāja-vīṭhi*. = ರಾಜಬೀದಿ. A principal street, a high street, a main road (ಸುಮುಖ, ರಾಜಬೀದಿ Nn. 126).
 ರಾಜವೃಕ್ಷ *rāja-vṛkṣa*. = ರಾಜತರು. The tree *Cassia* (or *Cathartocarpus*) *flutula* Lin. (see ರಾಜತರು).

ರಾಜವೈದ್ಯ *rāja-vaidyā*. A royal physician: an eminent physician (My.). 2, excellent practice of medicine (My.).
 ರಾಜಕಾರ್ಡಾಲ *rāja-kārdāla*. A great king (My.).
 ರಾಜಕಾನನ *rāja-kāsana*. A royal edict or order (My.).
 ರಾಜಕೀಶವರ *rāja-kīśhamaṇi*. The first of kings (My.).
 ರಾಜಕೀಶೋಮರ *rāja-kīśhōmaṇi*. = ರಾಜಕೀಶವರ. (My.).
 ರಾಜಕೀಶವರ *rāja-kīśhara*. The chief of kings (J. 2, 13). 2, Śiva (J. 2, 13). 3, N. of a king of Ūṇāmaṇḍala (Rāv. 4, 58).
 ರಾಜಕೀಶವರವಿಲಾಸ *rāja-kīśhara-vilāsa*. King Rājāśekhara's sport, N. of a Kannaḍa poem by Shadākshari dēva (Śāv. 5, 63).
 ರಾಜಶ್ರೀ *rāja-śrī*. Royal sovereignty or majesty; — a term of courtesy for a person in general (My.; B. 4, 87).
 ರಾಜಶ್ರೀಯಾವಿರಾಜಿತ *rājaśrīyā-virājita*. Adorned with majesty and grace (Mhr.; B. 4, 87; My.).
 ರಾಜಸ *rājasa*. (fr. ರಾಜ). Belonging or relating to the guṇa or quality *rajas*; — endowed with or influenced by the quality of passion, passionate, lustful, etc. (My.).
 ರಾಜಸದನ *rāja-sadana*. A palace.
 ರಾಜಸಭೆ *rāja-sabhē*. A royal assembly or court, a court of justice, a privy council (ಅಸ್ಥಾನ Hlā.; ಮೋನ, ರಾಜಭಾಗ Nn. 155).
 ರಾಜಸರ್ಪ *rāja-sarpa*. = ರಾಜಘಟೆ. An ophiophagous serpent (ಸರ್ಪಭುಜ್, ಅರವಾಳು Hlā.).
 ರಾಜಸರ್ಪ *rāja-sarshapa*. Black mustard, *Sinapis ramosa* Roxb.
 ರಾಜಸಿಂಹ *rāja-simha*. An illustrious king (My.).
 ರಾಜಸೂಯ *rāja-sūya*. A great sacrifice performed by a universal monarch attended by his tributary princes.
 ರಾಜಸೇವೆ *rāja-sēvē*. King's service, royal service (My.).
 ರಾಜಹಂಸ *rāja-hamśa*. = ರಾಯಂಚೆ. A flamingo. 2, an illustrious king. (Ūpr. 7, 149). 3, an eminent person (Ūh. v. 16).
 ರಾಜಾ *rājā*. = ರಾಜ. (Nom. of ರಾಜನ್). — ರಾಜಾರೂಪಾಯ. The former Mysore rāja's rupee (My.). — ರಾಜಾನಾದ. = ರಾಜಾಸಾಹೇಬ. (My.). — ರಾಜಾನಾಹೇಬ. A title of native rājās (My.).
 ರಾಜಾಂಗ *rāja-aṅga*. = ರಾಜ್ಯಾಂಗ. (My.). 2, = ರಾಜಬೀಣ. (My.).
 ರಾಜಾಜ್ಞೆ *rāja-ājñē*. A king's edict, royal decree or demand, ordinance (My.).
 ರಾಜಾದನ *rāja-adana*. A large tree, bearing a kind of almonds, *Buchanania latifolia* Roxb. (see ಮೊದಲೆ). 2, a large tree, cultivated for its eatable fruits, *Mimusops kauki* Lin.
 ರಾಜಾಧಿರಾಜ *rāja-adhirāja*. A king of kings, a paramount sovereign, a mighty potentate (ರಥವನೇದುವಂ Mr. 287).
 ರಾಜಾನ್ನ *rāja-anna*. Royal food: a kind of rice of a superior quality (see a. ನೆಲ್ಲು). ಫತ್ತೆಯಲ್ಲದ ತಿಕ್ಕು, ಗೊತ್ತು ಗಟ್ಟಿಪದೇಶ ಬತ್ತಿದ ಕೆಡೆಯ ಬಯ್ಲಲ್ಲಿ ರಾಜಾನ್ನ ಬತ್ತಿ ಬೆಳದನ್ನ (Sp.). — ರಾಜಾನ್ನ ಅಕ್ಕಿ. = ರಾಜಾನ್ನ. (Bp. 27, 15; 38, 13; My.). — ರಾಜಾನ್ನ ನೆಲ್ಲು. Rājānna paddy (Bp. 27, 16; My.).
 ರಾಜಾರ್ಕ *rāja-arka*. Moon and sun. 2, the plant *Calotropis gigantea*. (R.).
 ರಾಜಾರ್ಥ *rāja-arthā*. Royal revenue, tax (ಕರ, ಸಿದ್ಧಾಯ Nn. 19).

ರಾಧೆ rādhā. *Splendour, light, lustre, beauty.*

ರಾಣಿ rāṇi. = ರಾಣಿ. See ಪಾನ್.

ರಾಣಿ rāṇi. Tbh. of ರಾಜ್ಯ. (My.; Tē.; Mhr.; Nn. 2; Bp. 50, 20; J. 2, 58; Si. 65. 182. 188). A queen. 2, a wife (My.). ರಾಣಿಯ ನಾಸ (ಅವರೋಧ, etc. Hlā.). ರಾಣಿಯಾದರೆ ಗೋಣಿಯತ್ತ ಬಾರದೇ? (Prv.). — ರಾಣಿರಾಜ್ಯ. A queen's government (My.). — ರಾಣಿನಾಸ. The inner apartments of a palace, the queen's or women's apartments (ಬೇಟೆ ನಾಸ Kk. 63; Śm. 37; Si. 119; Bp. 45, 25; J. 33, 13). — ರಾಣಿನಾಸ. = ರಾಣಿನಾಸ. (J. 7, 20).

ರಾಣಿಕೆ rāṇika. (fr. ರಾಣಿ). That is agreeable (Bh. 3, 21, 12).

ರಾಣಿವೆ rāṇivē. An army, an armed force (ಸೇನೆ Bhn. 53; Tē., M.; T. ರಾಣಿವು).

ರಾಣಿ ರಾಣಿ. = ರಾಣಿ, ರಾಣಿ. See ಪಾನ್.

ರಾಶಿ rāṣi. A weight of twelve, fifteen, or sixteen ounces (Mhr., H. ರಶಲ; M. ರಾಶಲ; Port. arratel; My. = 16 ounces or 1 lb.).

ರಾಶಿಪು rāṣipu. = ರಾಶಿಪು. (My.).

ರಾಶಿಪು rāṣipu. Nutritive and fattening diet (for men and animals, My.; Mhr., H. ರಶಿಪು); a regular quantity of food (My.). ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಶಿಪಿಗೆ ಗತಿಯಲ್ಲ, ರತ್ನ ಪದಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ (Prv.).

ರಾಶಿ rāṣi. = ರಾಶಿ. See ಪಾನ್.

ರಾತ್ರಿ rātri. *Night* (ಇರುಳು Śm. 19; ಅನೇಕ ರಾತ್ರಿ, ಹಲವು ರಾತ್ರಿ Nn. 161, o. r. ರಾತ್ರಿ). 2, a superior, a master (ಪರಿವೃಥ, ಒಡೆಯನು 161). — ರಾತ್ರಿವೇಳೆ. = ರಾತ್ರಿಕಾಲ. (My.).

ರಾತ್ರಿಕಾಲ rātrikāla. Night-time (My.; B. 5, 258).

ರಾತ್ರಿಚರ rātri-čara. A night-rover, a thief, a robber. 2, a watchman, a patrol. 3, a *rākshasa*; a goblin.

ರಾತ್ರಿಜ ರātri-ja. A star, a constellation. (R.).

ರಾತ್ರಿಜಲ rātri-jala. Dew, mist, fog. (R.).

ರಾತ್ರಿಜಾಗರ rātri-jāgara. A dog (Mr. 185).

ರಾತ್ರಿಂಚರ rātri-n-čara. = ರಾತ್ರಿಚರ. A *rākshasa*.

ರಾತ್ರಿನಿವ ರātri-n-diva. A night and day, day and night.

ರಾತ್ರಿಮನಿ ರātri-maṇi. The moon. (R.).

ರಾತ್ರಿಮಾನ ರātri-māna. The length of a night (B. 5, 307; My.).

ರಾತ್ರಿಸಂಚಾರ ರātri-saṇčara. Going or walking about at night; going to a brothel (My.).

ರಾತ್ರಿಣ ರātri-ṇa. The moon (Bp. 24, 48).

ರಾತ್ರಿಣವರ ರātri-tēvara. = ರಾತ್ರಿಣ. (Grj. 4, 44).

ರಾತ್ರಿ ರātri. = ರಾತ್ರಿ, q. v. (My.).

ರಾದಾರಿ rādāri. = ರಾದಾರಿ. (My.).

ರಾದ್ಧ rāddha. Propitiated, conciliated. 2, accomplished, completed, finished, done;—prepared; ready. 3, obtained, attained. See ಅಪ.

ರಾದ್ಧಾ rāddha-anta. An established end or result, a demonstrated conclusion, a demonstrated truth, a dogma; the conclusion of an argument.

ರಾದ್ಧಾನ್ತ ಪಾರಗ ರāddhānta-pāraga. Conversant with dogmas (Cpr. 9, 21).

ರಾಧ ರādhā. Carrying out, doing; see ಅಪ. 2, favour, good-will, kindness;—a gift;—liberality;—success;—opulence. 3, the month *vaiśākha* (April-May).

ರಾಧನ ರādhana. Pleasing, propitiating;—pleasure, satisfaction;—accomplishing, effecting;—obtaining. See ಅ.

ರಾಧಾಪತಿ ರādhā-pati. Kṛishṇa (My.).

ರಾಧಾಸುತ ರādhā-suta. Kārṇa. (R.).

ರಾಧಿಕೆ ರādhikē. = ರಾಧಿ. (My.).

ರಾಧಿ ರādhī. ರಾಧಾ. N. of the foster-mother of Kārṇa. 2, N. of a cowherdess, the favourite mistress and consort of Kṛishṇa in Vṛindāvana. 3, N. of the sixteenth lunar asterism.

ರಾಧೀಯ ರādhīya. Kārṇa (My.).

ರಾನ್ತ ra-anta. A term with final ra (r, Śmd. 58. 103. 319; Kāvya. I, 2, 93-95).

ರಾಪ ರāpa. The property of astringency; the astringent and austere juice of certain fruits and plants (Mhr.; B. 8, 46).

ರಾಪು ರāpu. (Tbh. of ರಾಪು). = ರಾಪು 1. A startle. — ರಾಪು ಗೋಳ. -ಕೋಳ. To be startled (J. 28, 50).

ರಾಪ್ತಿ ರāpti. Custom, usage (= ರೂಢಿ My.; H. ರಾಫ್ತ). — ರಾಪ್ತಿ ಬೀಡು. To become customary, familiar, etc. (My.).

ರಾಮ ರāma. Stopping, staying, pausing; see ಅ. 2, pleasing, delighting;—lovely, beautiful, charming, pleasant (ಸೌಂದರ್ಯ, ರೂಪ Nn. 24; ಹಲವು Mr. 504). 3, dark, black (ಅಸಿತ್, ಕಪ್ಪು 24; ಅತಿಕಪ್ಪು 504). 4, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 24; ಬಿಳಿದು 504);—pure (ಎಮಲ, ನಿರ್ಮಲ 24). 5, joy, pleasure. 6, Parāśurāma, the sixth avatāra of Viṣṇu (ಹಾಮದಗ್ಗ, ಪರಶುರಾಮ 24; ಜಮದಗ್ನತನಯ 504; Mr. 19). 7, Rāma-čandra, Viṣṇu's seventh avatāra (ದಾಶರಥ, ರಾಮಹಸ್ತ 24; ದಶರಥಾತ್ಮಜ 504; Mr. 19). 8, Balarāma, Viṣṇu's eighth avatāra and elder brother of Kṛishṇa (ಹರಾಯುಧ, ಬಲ ದೇವ 24; ಮುಸಲಿ 504; Mr. 19). 9, a lover. 10, a kind of deer (see ಎಪಹರಮೃಗ). 11, a horse. See Śmd. 68. 76. 113. 116. 142. 145. 146. 188. 255. ಬಲದಲ್ಲಿ ವಾಲಿ ಮೇಲು, ಹಲದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮೇಲು.—ಬೆಳಗಾನಾ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆಯೇನಾಗ ಬೇಕೆನ್ನ.—ರಾಮನನ್ನಾ ರಾಜನಿಲ್ಲ, ಕಾಮನನ್ನಾ ಪುರುಷನಿಲ್ಲ.—ರಾಮನಾಮ ಜನ ಮಾಡುವದು, ತಲೆಕೊಡಲಿನ್ನ (for—) ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವದು. — ರಾಮಗುಳ್ಳ. The plant Solanum jacquini Willd. (St. & Pl.; Si. 149. 426). — ರಾಮಬಿಂಕ. A rare gold coin on which Rāma's pañcābhishēka is represented (My.). — ರಾಮಕುಳಸ. The herb Ocimum album Lin. (St. & Pl.). — ರಾಮಪಟ್ಟಿಯಾಟ. = ತಿಳಿಯಾಟ. (8. Mhr.; see ಉಪ್ಪು 2). — ರಾಮಬಣ್ಣ. Rāma's soldier: a monkey;—Hanumat (My.). — ರಾಮಯ. -ಅಯ. N. See ಎಕಾನ್ತ. — ರಾಮಯ ದೇವ. N. See ಉದರದ. — ರಾಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 47; 49, 5. 7; see ಎಕಾನ್ತ, ಮೊಕ್ಕಳದ). — ರಾಮರಸ. -ಅರಸ. N. of Abhinavamaṅga's father (Mr. 540).

ರಾಮಗಿರಿ ರāma-giri. N. of a hilly place in Mysore (My.).

ರಾಮಚಂದ್ರ ರāma-čandra. Moon-like Rāma: Rāma, the son of Daśaratha (J. 19, 52; 20, 3). See ರಾಮ No. 7.

ರಾಮಜಯಂತಿ ರāma-jayanti. = ರಾಮನವಮಿ. (My.).

ರಾಮರ ರāmaṛa. *Asa foetida* (ಇಂಗು Śm. 83).

ರಾಮಣೀಯಕೆ ರāmaṇīyaka. (fr. ರಮಣೀಯ). Lovely, pleasing, etc. (ರಮಣ, ರಮಣೀಯ Cē. II, 114; Abhā. 2, 83; J. 18, 28).

ರಾಮದೂತ ರāma-dūta. Rāma's messenger: Hanumat;—a monkey (My.).

ರಾಮನವಮಿ rāma-navami. N. of the ninth day in the light half of śaitra, being the birthday of Rāmacandra (My.).

ರಾಮನಾಥ rāma-nātha. Śiva; N. of a līṅga (Bp. 51, 12. 13. 14. 84. 51. 60; 54, 62. 68).

ರಾಮನಾಥಪುರ rāmanātha-pura. N. of a place on the Kāvéri in Mysore (My.), and of one near Rāmēśvara (My.).

ರಾಮಪುರ rāma-pura. N. of several places in Mysore (My.), and Southern Mahratta (B. 4, 179).

ರಾಮಫಲ rāma-phala. The bullock's heart, the fruit of the tree Anona reticulata Lin. (My.; St. & Pl.; Z.).

ರಾಮಬಾಣ rāma-bāṇa. Rāma's arrow (J. 21, 33. 34). 2, a term for a promise, prediction, expedient, etc. that is sure, infallible (Mhr., My.). 3, a kind of firework (My.).

ರಾಮರಸ rāma-rasa. An intoxicating potion prepared from hemp (baugi) and sugar (My.).

ರಾಮಲಿಂಗ rāma-līṅga. N. of a līṅga (Bp. 57, 54).

ರಾಮವಾಕ್ಯ rāma-vākya. A true word, a faithful promise (My.).

ರಾಮಸೇತು rāma-sētu. Rāma's bridge: Adam's bridge (My.).

ರಾಮಾಣ್ಯ rāmāṇya. Tbh. of ರಾಮಾಯಣ. (My.). ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲವು, ಅಳಗೆ ಅಳುಧಾರ! (Prv.).

ರಾಮಾವೇದಿ rāmā-dēvi. N. (Bp. 59, 8).

ರಾಮಾನುಜ rāma-annuja. Lakshmana (Rām. 1, 16, 24; My.). 2, Bharata (J. 21, 15. 19). 3, a Vaiṣṇava teacher of the twelfth century (My.; see ಶ್ರೀಮತ). 4, a follower of the sect of Rāmānuja (My.). — ರಾಮಾನುಜಕೂಟ. The sattra where Rāmānujas have to take their meals (My.).

ರಾಮಾನುಜಭಾಷ್ಯ rāmānuja-bhāṣya. A commentary by Rāmānuja on the bhagavadgītā (My.).

ರಾಮಾಯಣ rāma-ayana. = ರಾಮಾಣ್ಯ. Rāma's goings or adventures: an epic poem by Vālmiki, describing the adventures of Rāmacandra. ಬೆಳಗಾಣಾ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆಯೇನಾಗ ಬೇಕೆನ್ನ. — ಮಜ್ಜೆಗೆಗೆ ತಕ್ಕ ರಾಮಾಯಣ ಹೇಳಿದ (Prvs.).

ರಾಮಾವತಾರ rāma-avatāra. Rāmacandra (Bp. 54, 62; J. 13, 42. 46).

ರಾಮಿ rāmī. ರಾಮಾ. A charming, handsome woman. 2, a woman in general (ಕಾಮಿನಿ, ಪ್ರೀ Nn. 24; ಲಲನೆ Mr. 504). 3, Lakshmi (ಗೋಮಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 24).

ರಾಮೇಶ್ವರ rāmēśvara. Śiva; a līṅga of Śiva (Bp. 43, 48; 51, 57). 2, N. of various places, especially Ramisseram between Ceylon and the coast of Coromandel. ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ತನೀಶ್ವರ ಬಿಡದು (Prv.).

ರಾಮ್ಬ rāmbha. (fr. ರಮ್ಯ). The bamboo staff of a religious student.

ರಾಯ rāya. Tbh. of ರಾಜ (Śmd. 369; Kk. 101; C.; Tē., T., M., Mhr.; and of ರಾಜ್ಯ, see ರಾಯದಾರ). ರಾಯರ ಪಾದದಾಣೆ! ಹಾರೆ ನುಂಗು! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ರಾಯರು ಸತ್ತ ಹಾನಳಿ. — ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ರಾಯನ ಕುಮರ ಕತ್ತೆ ಅಯಿತು. — ಯಾವ ರಾಯರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ನಾದರೂ ರಾಗಿ ಬೀಸೋದು ತಪ್ಪೋಡಿಲ್ಲ. — ರಾಯ ಸತ್ತರೂ ಹೆಣ, ನಾಯ ಸತ್ತರೂ ಹೆಣ (Prva.). — ರಾಯಕೋಳಾದಳ. (Śmd. 208). Loud noise of a king, etc. — ರಾಯಗಿಡಿಗ. = ರಾಯಗಿಡಿಬಿಡಿ. (Bh. 6, 2, 3). — ರಾಯಗಿಡಿಬಿಡಿ. A large drum shaped like an hour-glass (Bh. 4, 2, 17). — ರಾಯಗೋಟಿ. — ಕೋಟಿ.

(Śmd. 387). A royal fort. — ರಾಯಗೋಪುರ. A very large kind of tower at Śrīraṅga near Trichonopoly (and other places, My.). ರಾಯಗೋಪುರವನ್ನು ಹದ್ದು ಕೊಡು ಹೋಯಿತು! (Prv.). — ರಾಯಣಿ. — ಅಂಜಿ. Tbh. of ರಾಜಕಂ. (ರಾಜಕಂ. 8a.). — ರಾಯನಲ್ಲಿ. = ಅರನಲ್ಲಿ. (Z.; ಪ್ಯಾಮ ರಿ.). — ರಾಮ ಬಹಾದರ್. A title of honor for Hindus (My.). — ರಾಮ ದಾರ. = ರಾಜ್ಯಧಾರ. (My.; Tē.). — ರಾಯದಾರ. An ambassador (My.; Tē.). — ರಾಯಬೋರೆ. A large shrub or small tree, Webera oorymbosa Willd. (St. & Pl.). — ರಾಯಬ. — ಬಳ. A royal force or army (Rām. 4, 7 sum.).

ರಾಯನ rāyasa. Secretaryship in native government or clerkship (Tē., M.; T. ರಾಯನು). 2, a letter from a superior (guru, etc., My.). — ರಾಯಸದನ. — ಅಧಿ. A clerk (My.).

ರಾಯಿ rāyi. A stone (Tē. ರಾ, ರಾಯಿ, ರಾ, ರಾಡ; cf. ಅಡಿ 4); a rubber (see ಅಳು; Tē. ರಾಮ, ರಾಮು, T. ಅರಾವು, M. ರಾಗು, to rub; to file; cf. ಅರಿ 3). — ರಾಯಕುಳಿ ಕೃರ. A coarse-grained candy sugar (Śi. 312; My.). ರಾರಾಜಿಸು rārājisu. To be full of splendour, to be beautiful, to look beautiful or handsome, to shine (Ōp. 6, 37; J. 11, 24; 18, 25).

ರಾಲ rāla. = ಅರಾಲ No. 2, ರಾಳ. The resin of the Śāla tree. Shorea robusta Gaertn.

ರಾವ rāva. A cry, a shriek, a roar, a scream, a yell, etc. the cry of any animal; — a sound, noise in general. ಪುಗಿಲ್ಲಗಿಲಿನ ರಾವಂ (ಕೋಟಲಿನದಂ ರಿ. 11, 93). See ರಾವಂ.

ರಾವಣ rāvāṇa. Screaming, roaring, etc.; the vociferous: Rāvāṇa, the ruler of Lankā (Ceylon), with two hands and twenty arms, the chief of the rākṣasas (Bp. 54, 62; J. 2, 25). ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜೆಗೆ — ರಾವಣ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರಿಸಿನ ಮಜ್ಜೆ (Prva.).

ರಾವಣಕರ rāvāṇa-kara. The number 20 (Ō.).

ರಾವಣರಿಪು rāvāṇa-ripu. = ರಾವಣಾರಿ. (J. 21, 34).

ರಾವಣಾರಿ rāvāṇa-ari. Rāmacandra (J. 15, 10; 19, 41).

ರಾವಣ ರāvāṇi. Any son of Rāvāṇa, especially Idrājī (Rām. 6, 18, 16).

ರಾವಿ rāvi. The tree Ficus religiosa (Tē.; cf. ಅರ 1). — ರಾವಿಬಟ್ಟು. = ರಾವಿ. (Tē.; ಬೋಧಿವೃಕ್ಷ, ಅಕ್ಕಿ, etc., ಅರಳಿ ಮರ Śi. 125).

ರಾವಿ rāvi. N. of a river in the Panjab (My.).

ರಾವು rāvu. 1. = ರಾವು. Tbh. of ರಾಮ. The dāitya Rāhu (My.). 2, a startle. — ರಾವುಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. A malicious eye, the evil eye (My.). — ರಾವು ತಟ್ಟು. A startle or horror to touch or come upon one (My.). — ರಾವು ತೆ. To wave an offering (of a fowl, sheep, etc.) slowly downwards in front of a person to remove the influence of evil (My.). — ರಾವು ಬಿಡಿ. = ರಾವು ತಟ್ಟು. (My.).

ರಾವು rāvu. 2. Tbh. of ರಾಜ. A king (used as an honorific affix to names, Mhr.; My.).

ರಾವುತ rāvuta. = ರಾವು, ರಾಮುತ. A horseman, a trooper (ಗೋದಾಯ್ತು Ōt. 11, 39; Kk. 36; Śm. 45; Bh. 3, 3, 22. J. 22, 7. 21. 43; My.; Tē. ರಾಮುತು, ರಾಮುತು; T. ರಾವುತ. M. ರಾವುತು; Mhr. ರಾಹಿತ; cf. ರಾಮ, a horse?). ಪುರು ರಾವುತಂ (Śmd. 162). ರಾವುತ ಮನೆ ಬಿದ್ದು ಹೋದರೆ ಗದ್ದು ಕೊಟ್ಟ ರಾವುತ. — ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಎದದ ರಾವುತ ಕುಮರೇ ಹನ್ನ ಮುಣ್ಣಾಗಿ ಬಂದ (Prva.).

ರಾವತಿರೇ *rāvaticā*. The business of a trooper (Bh. 1, 7, 2).
 ರಾವೆ *rāvē*. N. of a plant (ಸೋಲೆ Mr. 120).
 ರಾವ್ತೆ *rāvta*. = ರಾವತ, etc. (Bh. 2, 13, 32; Ā. Bp. 47, 44).
 ರಾಶಿ *rāśi*. = ರಾಶಿ. A heap, a mass, a pile, a group, a multitude, a quantity, a number; exceedingly much (My.). 2, a sign of the zodiac, an astrological house. 3, the figure or figures put down for an arithmetical operation (such as multiplying, dividing, etc.). See ಕುಪ್ಪಳಿಸು, ಪಂಚಸು.
 ರಾಶಿಕುಂಡಲಿ *rāśi-kundali*. = ರಾಶಿಚಕ್ರ No. 2. (My.).
 ರಾಶಿಚಕ್ರ *rāśi-çakra*. The zodiacal circle, the zodiac. 2, an astrological diagram (My.).
 ರಾಶ್ಯಧಿಪ *rāśi-adhipa*. The regent of an astrological house (My.).
 ರಾಷ್ಟ್ರ *rāṣṭra*. A kingdom, a realm, an empire; a district, a country, a territory. 2, any public calamity (as famine, plague, etc.), affliction.
 ರಾಷ್ಟ್ರಿಕೇ *rāṣṭrikē*. A kind of *Solanum* (= ಬುತ್ತಿ).
 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ *rāṣṭrīya*. Belonging or relating to a kingdom. 2, a king's brother-in-law.
 ರಾಸ *rāsa*. Uproar, din, noise. 2, a particular rustic dance, that in which Kṛiṣṇa and the gōpīs engaged.
 ರಾಸಕ್ರೀಡೆ *rāsa-kṛīḍē*. The circular dance of Kṛiṣṇa and the cowherdesses (Bhāgavata 10, 28 sum.).
 ರಾಸಭ *rāsabha*. Sounding, braying, etc. 2, an ass.
 ರಾಸಿ *rāsi*. Tbh. of ರಾಶಿ (Śmd. 385; see Mr. 408). See ಕುಪ್ಪಳಿಸು — ರಾಮಸಹ. Excessive passion or wrath (Āpr. 6, after 40). — ರಾಸಿ ಮಾಡು. To make or form into a heap, to heap together, to pile up, to accumulate (C.; G. 186. 384. 527; B. 4, 40).
 ರಾಸ್ತಿ *rāsti*. The thorny shrub *Mimosa octandra* Roxb. (= ಎರಾವರ್ತಿ). 2, the *Ichneumon* plant (= ನಾಳುಲಿ).
 ರಾಸ್ತಿ *rāsti*. Tbh. of ರಾಸ್ತಿ (My.; Tā.). = ರಾಸ್ತಿ No. 1. (ಎರಾವರ್ತಿ, ರಾಸ್ತಿ, etc., ಸಣ್ಣ ಮುತ್ತು ರಾಸ್ತಿ Śi. 157; My.). 2, a tall perennial plant, the greater Galangal, *Alpinia galanga* Sw. (St. & Pl.; see ಮುತ್ತುರಾಸ್ತಿ).
 ರಾಹು *rāhu*. = ರಾಹು, ರಾವು 1. (The seizer): N. of a daitya or demon with four arms and a tail, who drank a portion of the amṛita produced by the gods from the churned ocean, for which reason Viṣṇu severed his head and two of his arms from the rest of the body; the head and tail were transferred to the stellar sphere, the head wreaking its vengeance on the sun and moon by occasionally swallowing them for a time, while the tail, under the name of Kētu, gave birth to a numerous progeny of comets and fiery meteors: the dragon's head, the ascending node of the moon (ಸಂಹಾರಸುಖ Mr. 39; ಗ್ರಹವಿವರ, ಗ್ರಹಭೇದ Nn. 76; ಬಾಂಗೇಸನ ಪಾವು Kk. 11 b; ವಾಮನು 12; ಬಾದ್, ಎಲರ್ವಟ್ಟಿನಾಳು Śm. 17; see Mr. 59). 2, an eclipse, the moment of occultation or obscuration. 3, a startling event, any public calamity, as an eclipse, a meteor, an earthquake, etc. (ಉಪಾಸ 76). 4, a formidable poison (ಕರಾಲ, ಮಹಾವಿಷ 76). 5, fire (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 76).
 ರಾಹುಗ್ರಸ್ತ *rāhu-grasta*. Swallowed by Rāhu: eclipsed.
 ರಾಹುಟಿ *rāhuṭi*. A small tent (Mhr., H. ರಾವಟಿ; B. 4, 23; 5, 240).

ರಾಹುತ *rāhuta*. = ರಾವತ, etc. (Bp. 61, 24; Śi. 434; My.; B. 4, 181).
 ರಾಹುಸಂಸ್ಪರ್ಶ *rāhu-saṁsparṣa*. An eclipse of the sun or moon.
 ರಾಕ *rāka*. = ರಾಲ, etc. (ತಾಲ, ಸಜ್ಜರಸ Mr. 144; ಯಕ್ಷಧೂಪ, ಸರ್ಪರಸ G.); resin in general (Mhr.; My.). — ರಾಕದ ಮರ. The white Dammer tree, *Vateria indica* Lin. (St. & Pl.). — ರಾಕಧೂಪದ ಮರ. A tall tree furnishing the resin called black Dammer (Z.).
 ರಿ *ri*. The second note of the gamut (Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ).
 ರಿಕಾಪು *rikāpu*. = ರಿಕಾಯ. A stirrup (My.; Mhr., H. ರಿಕಬಿ, ರಿಕಬಿಲಿ).
 ರಿಕಾಬು *rikābu*. = ರಿಕಾಪು. (My.).
 ರಿಕಾಮಿ *rikāmi*. Empty, void, hollow, vacant, unemployed, etc. (ರಕ್ತ G.; Mhr. ರಾಮಾ).
 ರಿಕ್ತ *rikta*. = ರಿಕ್ತ, etc. Silence, taciturnity (ಮೂಗುವಟ್ಟಿಗೆ, ಮಾನ ಶಿವ.); silently, etc. (ಗುಡುಗುಮ್ಮನೆ, ಬಿನ್ನನೆ, ಬಿನ್ನನೆ Kk. 50).
 ರಿಕ್ತು *rikku*. = ರಕ್ತ 3, ರಕ್ತು, etc. (My.).
 ರಿಕ್ತ *rikta*. Emptied, cleared, purged;—empty, void; poor, indigent;—vain, worthless;—left, abandoned;—devoid of, without. See ಅತಿ.
 ರಿಕ್ತ *rikta*. Empty, void.
 ರಿಕ್ತ *rikta*. A poor woman (My.). 2, epithet of the fourth, ninth, or fourteenth days of the lunar fortnight (My.).
 ರಿಕ್ತ *rikta*. Property left at death, inheritance, bequest. 2, property in general, substance, wealth.
 ರಿಕ್ತಿ *rikthi*. An heir. (R.).
 ರಿಗ್ಗ *rigga*. — ರಿಗ್ಗನೇ. -ವೇ. A sort of labour (ಮೃದಂಗ Ā. II, 97; Āpr. 8, 80).
 ರಿಂಕಾ *riṅka*. (also ರಿಂಕಿ). Creeping; sliding; dancing; one of a horse's paces; a horse's hoof; deceiving, disappointing. (R.).
 ರಿಂಕಾ *riṅkaṇa*. = ರಿಂಕಾ. (J. 22, 23).
 ರಿಂಗಾ *ringaṇa*. The act of moving, crawling, creeping. 2, dancing; a (certain) dance (ಕುಣಿಸಂ Ā. II, 57; ಕುಣಿಸಂ, ನೃತ್ಯಂ Kk. 59; Bh. 1, 12, 15; see ರಿಂಕಾ). 3, slipping, sliding. 4, deviating (from rectitude, duty, etc.). — ರಿಂಗಾಣಿಸಿ. -ಕುಣಿಸಿ. To perform a (certain) dance (Śi. 5, 37; J. 12, 45).
 ರಿಜು *riju*. Tbh. of ರಿಜು (Śmd. 353).
 ರಿಪಾ *ripa*. Tbh. of ರಿಪಾ (Śmd. 353; Bp. 61, 56; ಸಾಲ Nn. 122; My.).
 ರಿಪು *ritu*. Tbh. of ರಿಪು (Śmd. 353; Śm. 20; Āpr. 7, 88; My.).
 ರಿಪು *ripu*. An enemy, an adversary, a foe (ಪರೇ Nn. 75).
 ರಿವಾಜು *rivāju*. Usage, custom (C.; B. 5, 9; Mhr., H.).
 ರಿಷಿ *rishi*. = ರಿಷಿ. (Sk.; My.).
 ರಿಷ್ಠ *riṣṭa*. Injured, hurt, wounded;—unlucky;—mischievous, harm;—misfortune, bad luck; destruction, loss;—sin. 2, good luck, prosperity. See ಅತಿ.
 ರಿಷ್ಠಾತಿ *riṣṭa-tāti*. Causing prosperity, propitious, auspicious.
 ರಿಷ್ಠಿ *riṣṭi*. = ರಿಷ್ಠಿ. A sword.
 ರಿಸಾಲು *risālu*. = ರಿಸಾಲಿ. A troop of horse (My.; Mhr., H. ರಿಸಾಲಾ).

ರಿಸಾಲುದಾರ risālu-dāra. The commander of a risālu (My.).
 ರಿಸಾಲಿ risālī. = ರಿಸಾಲು. (My.).
 ರಿಸಿ risi. Tbh. of ಮುಷಿ (Śmd. 353; Ūt. II, 42; Kk. 33; Śm. 34; Ūpr. 5, 20).
 ರೀಡೆ rīdhē. *Disrespect, slight, contempt.*
 ರೀರಿ rīra. *Dropping, trickling, oozing, distilling, flowing.*
 ರೀತಿ rīti. *Dropping, flowing; going, moving, motion;—a stream—a course. 2, way, method, mode, manner, fashion;—usage, observance (ಅಪಾರ Mr. 250). 3, style, diction (Kāvy. IV, 1, seq.). 4, brass, bell-metal. 5, calx of brass;—rust of iron;—scoria of any metal. ರೀತಿ ತಿ ಯದಿದ್ದರೂ ಮಾತು ಬಲ್ಲ (Prv.). — ರೀತಿನದೆ. -ಸದೆ. To obtain a manner (Śāv. 2, 30).*
 ರೀತಿಕೆ rītikē. Brass, bell-metal (ಪುಷ್ಪಕ, ಹತ್ತಾಳಿ Nn. 123; ಹತ್ತಾಳಿ Mr. 98).
 ರೀತಿಕ್ರಮರಸನಿರೂಪಣೆ rīti-krama-rasa-nirūpaṇa. Representation of the proper dictions and of the sentiments: N. of one of the adhikarāṇas of the kāvyāvalōka (Kāvy. I, 1a, 5; IV, 1 seq.).
 ರೀತಿಪುಷ್ಪ rīti-pushpa. *Calx of brass.*
 ರೀತಿವಿಫಲಿ rīti-viphala. Unprofitableness or unmeaningness of diction, vain diction (one of the aṣṭādśādaśōhas, Ūh. v. 40).
 ರುಂ ruṁ. The sound of a small spinning top (Ś. Mhr.). — ರುಂ ರುಂ. rep. The sound of a certain drum that is not beaten, but rubbed with a stick (Ś. Mhr.).
 ರುಕ ruk. 1. = ರುಹ, of which it is the nominative. (ದಾಮ, ಕರಣ Nn. 33; ಕರಣ 131).
 ರುಕ ruk. 2. = ರುಹ, of which it is the nominative.
 ರುಕ ruk. 3. Tbh. of ಮುಹ. See ರುಗಾಗಮ.
 ರುಕುಮಿನಿ rukumini. Tbh. of ರುಕ್ಮಿನಿ. (Bp. 54, 85; My.).
 ರುಕ್ಮ rukku. = ರುಕ್ಮ. Tbh. of ಮುಹ. (My.).
 ರುಕ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ruk2-pratikriyē. *Counteraction of disease, practice of medicine.*
 ರುಕ್ಮ rukma. Bright, radiant;—gold;—iron.
 ರುಕ್ಮಕಾರಕ rukma-kāra. A goldsmith.
 ರುಕ್ಮವತಿ rukma-vati. N. of the wife of Aniruddha. (R.).
 ರುಕ್ಮಾಂಗದ rukma-aṅgada. N. of a king. (J. 11, 80).
 ರುಕ್ಮಿನಿ rukmini. = ರುಕ್ಮಮಿನಿ. N. of a daughter of king Bhīṣmaka, carried off and espoused by Kṛiṣṇa (J. 6, 52; 7, 8. 8. 11. 24). 2, the goddess Lakṣmī. — ರುಕ್ಮಿನೀ ಸುತ. Pradyumna (J. 22, 18).
 ರುಕ್ಷ ruksha. 1. = ರುಕ್ಷ. Rough, harsh to the touch, not smooth or soft;—rough to the taste, astringent, not bland;—rough, rugged, uneven;—harsh, cruel, unkind, austere.
 ರುಕ್ಷ ruksha. 2. Tbh. of ಮುಕ್ಷ. A star (ನಕ್ಷತ್ರ Nn. 40, o. r. ಮುಕ್ಷ; ತಾರ Mr. 518); a bear (Bp. 61, 88).
 ರುಸಾಗಮ ruk3-āgama. The ṛigvēda (Śāv. 1, 65).
 ರುಗ್ನ rugna. Broken;—thwarted;—bent, crooked, curved;—injured;—diseased, sick, infirm. See Mr. s. ಭಗ್ನ.
 ರುಗ್ನಂಜರಿ ruk1-mañjari. A cluster of lustre or rays (Ūpr. 1, 19).
 ರುಹ ruḥ. = ರುಹ 1. *Light, lustre, brightness. 2, a ray of light. 3, pleasure, wish, desire;—loveliness, beauty.*

ರುಚಕ ruḥaka. = ರುಚಕ. Agreeable, pleasing; auspicious; any auspicious thing, any object supposed to bring good luck (ಭದ್ರ, ಮಾಂಗಲ್ಯ Nn. 41; ವರಮಂಗಲವೃದ್ಧ Mr. 523). 2, sharp, acid;—tonic, stomachic. 3, *sochal salt* (ಸೌರಾಶ್ರಯ Hlā.; ಲವಣ, ಉಪ್ಪು 41; ಲವಣ 523). 4, a kind of golden ornament (ಅಧರಣ 41; 523). 5, a tooth (ದಂತನ, ದಂತ 41; ದಂತ 523). 6, the throat, the neck (ತಿರೋಧರ, ತೋರಳ 41; ತೋರಳ 523). 7, a mountain (ಭೂಧರ, ಪರ್ವತ 41). 8, ambrosia (ಅಮೃತ 41). 9, the citron (ಮಾತುಲಂಗ, ಮಾದಲ 41; ಮಾತುಲಂಗ 523).
 ರುಚಾಕಸು ರುಚ್ಛಿಸು. To compare (ಪೋಲಿಸು Śā.; T. ಕ.ವದು, to be like; ಉದ್ದಿಷ್ಟ, comparison).
 ರುಚಿ ruḥi. *Light, lustre, splendour, beauty; colour. 2, a ray of light. 4, wish, desire, pleasure, will;—inclination, taste for, liking for (Śmd. 158), relish. 5, passion. 6, taste, perception by the palate;—flavour, relish, savour, savouriness (ಸಾಧನ, ಅನ್ನ ಮುಖ್ಯರುಚಿಸಂದಯ, ಅನ್ನ ಮೊದಲಾದ ರುಚಿಗಳು, o. r. ಅನ್ನ ಮೊದಲಾದ ರುಚಿಕರಂಗಲು Nn. 114). 7, ಕರ ಕಳಿ ಹುಳಿ ಒಗರುಗಳೆವು ನಾಲ್ಕು ರುಚಿಗಳು (ಸೌರಧ್ಯ Nn. 119, o. r. — ನಾಲ್ಕು ರಸಗಳು). 7, a kind of bitter grass (ಕಹಿಮುಟ್ಟು Mr. 110). 8, N. of another plant (ಚಿತ್ತರಬೆ, ಸಿಂಹಕ Mr. 130). ರುಚಿಯುಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಸಿಯುಳ್ಳ ತಿನ್ನಾನೇ? (Prv.). See Prv. 1 ರೆ ನಡಿ, ಸಗಣೆ. — ರುಚಿ ಕಾಯ. = ರುಚಿ ನೋಡು. ರುಚಿ ಕೃತ್ಯ ನಾಯ ಸುಖಮಾದರೂ ಬಿಡದು (Prv.). — ರುಚಿ ನೋಡು. To examine the taste of anything: to taste, to try (C.; B. 4, 89). — ರುಚಿ ಹತ್ತು. To prove luscious, to become or be luscious or savoury; to become or be tasty or agreeable (C.; B. 4, 48).
 ರುಚಿಕ ruḥika. = ರುಚಕ. Shining, etc. (Bp. 3, 1).
 ರುಚಿಕರ ruḥi-kara. Causing pleasure. 2, making tasteful; savoury, tasty; that makes tasteful, etc. (My.; see Na. s. ರುಚಿ No. 6).
 ರುಚಿಕಾರ ruḥi-kāra. = ರುಚಿಕರ. ಅನ್ನಾದಿರುಚಿಕಾರ (ಸಾಧನ Mr. 501).
 ರುಚಿತ್ವ ruḥitva. The state of taking pleasure in. 2, the state of possessing splendour, beauty or colour (Ūpr. 7, 89).
 ರುಚಿರ ruḥira. Bright, brilliant, shining; beautiful; pleasing; charming, pleasant;—sweet, dainty, nice;—stomachic. 2, N. of a vṛitta (Ūh.).
 ರುಚಿರಾಮ ruḥi-rāma. Quicksilver (ಸೂತ, ಪಾಪರಸ Nn. 131). 2, the eye (ದೃಶ, ಕಣ್ಣು 131). 3, white (ಸುತ, ಬಿಳಿದು 131; ಬಿಳಿದು Mr. 475).
 ರುಚಿಸು ruḥisu. To find pleasure in, to desire, to enjoy (Bp. 11, 10). 2, to appear as savoury, to be luscious, savoury or tasty (My.); to be agreeable, as a word (My.).
 ರುಚ್ಯ ruḥya. Bright, radiant; beautiful, handsome, pleasing, delightful;—a lover; a husband.
 ರುಜ ruj. = ರುಜ 2. Breaking, dashing to pieces; fracture. 2, sickness, disease;—toil, fatigue.
 ರುಜ ruja. = ರುಜ. (Śk.).
 ರುಜನ rujana. = ರುಜ. See ರೋಗ.
 ರುಜು ruju. 1. Tbh. of ಮುಜು. ಇನ್ನ ನ ಬಿಲ್ಲುರುಜು (ರೋಗಿತ Hlā.).
 ರುಜು ruju. 2. Signature;—proof (My.; Br.; H.). — ರುಜು ಮಾಡು. To sign;—to prove (My.). — ರುಜುವಾತ. Proved established (My.).*

ರುಜೆ rujē. Breaking, fracture, destruction. 2, *sickness, disease, pain*.

ರುಂಜೆ ruñjē. A brazen drum (Tē.; Abh. P. 4, 56).

ರುಣ ruṇa. Tbh. of ಮುಣ. (My.; Bh. 1, 8, 39). ಕುಣಿ ಅಗ ಸಿದರೆ ರುಣ ತೀರಿತೇ (or ತೀರಿತೇ)? (Prv.). See Prva. a. ಸು ದು 1, ಹಣ, ಹಣ 1.

ರುಣ್ಣ ruṇḍa. A *headless body, a mere trunk* (retaining life and continuing to mix in battle). 2, the head as separated from the body, a skull (Mhr.; ಸಿರ ಸಿ.).

ರುಣ್ಮಾಲೆ ruṇḍa-mālē. A necklace or wreath of skulls (J. 13, 63; 14 sum.; 14, 19; Mhr.; My.).

ರುಣ್ಣಿಕೆ ruṇḍikē. A field of battle. 2, the threshold of a door. 3, a go-between. 4, superhuman power. (R.). ರುತ ruta. 1. Broken to pieces, divided. See ರಿ.

ರುತ ruta. 2. = ರುತಿ, ರುತು 2. Sounded, filled with cries; — any cry or noise: the note of birds, humming of bees, etc.; — song.

ರುತಿ ruti. = ರುತ 2. (Riv. 13, 76).

ರುತು rutu. 1. Tbh. of ಮುತು (ತುಖ Nn. 18; ತಾರದೆ 28; Si. 44; My.). ವಸಂತ ಗ್ರೀಷ್ಮ ಪ್ರಾವೃಷ್ಠ ತರದ ಹೇಮಂತ ತಿರಿ ಎನ್ನು ಅಮಂ ರುತುಗಳಕ್ಕುಂ (Hlā.).

ರುತು rutu. 2. Tbh. of ರುತ 2. (ಗೀತ Nn. 35).

ರುದಿತ rudita. Cried, lamented, wept; a *crying, a weeping, a wailing, a lamentation*.

ರುದ್ದು ruddu. = ರುಬ್ಬು 1. (Tē.); to beat soundly (My.).

ರುದ್ಧ ruddha. Stopped, checked, impeded, opposed; — *shut in, confined, surrounded, fenced in*.

ರುದ್ರ rudra. Crying, howling, roaring; one who roars, etc. 2, the roarer or howler: N. of the god of tempests and father of the Rudras or Maruts. 3, *Śiva*. 4, *Śiva as the regent of the north-east quarter*. 5, any one of the (eleven) Rudras or storm winds, i.e. a class of demigods who are regarded as inferior manifestations of *Śiva* (Bp. 61, 53; see ವನ್ನೊನ್ನು ರುದ್ರರ). 6, the number 11 (Ūh.; ಹನ್ನೊನ್ನು Mr. 347; Bp. 5, 64). 7, sign for a metrically long syllable (Ūh.). 8, N. of a class of feet (Ūh.). 9, = ರುದ್ರಸೂತ್ರ (My.). ರುದ್ರನಾಮರೇನು? ಭದ್ರನಾಮರೇನು? ನಿತ್ಯ ಬನ್ನರೆ ಸರಿ (Prv.). — ರುದ್ರಗಟ್ಟೆ. A dōtra or sīrā with a border the texture of which represents rudrākhasa (My.). — ರುದ್ರಗಟ್ಟು. The peculiar knot with which a Śaiva joins the two ends of his sacrificial thread (My.). — ರುದ್ರದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 1). — ರುದ್ರಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (My.). See ಕಾಡಾನ್.

ರುದ್ರಜಿ rudraṭa. N. of the author of the Śrīṅgātilaka. See Kāvya. V, 970.

ರುದ್ರಪರವತಿ rudra-paśupati. N. (Bp. 9, 45; 13, 1).

ರುದ್ರಪುಷ್ಪ rudra-puṣpa. The shoe-flower (ವಾಸವಣ, ಜಬೆ Hlā. MS.; the print has ಓಪ್ರಪುಷ್ಪ).

ರುದ್ರಪ್ರಕರ rudra-prakara. The multitude of Rudras (Bp. 10, 19).

ರುದ್ರಪ್ರಯಾಗ rudra-prayāga. N. of the place where the river Mandākinī joins the Ganges. (R.).

ರುದ್ರಭೂಮಿ rudra-bhūmi. A burying or burning ground (My.).

ರುದ್ರಮಂತ್ರ rudra-mantra. = ರುದ್ರಸೂತ್ರ. (My.).

ರುದ್ರಮುದ್ರೆ rudra-mudrē. The mark or impression of a liṅga (Bp. 57, 32).

ರುದ್ರವೀಣೆ rudra-vīṇē. Rudra's lute: a lute with two dried sōrē-gourds (My.). 2, a particular religious observance.

ರುದ್ರವೀರ್ಯ rudra-vīrya. Śiva's semen; — quicksilver; sulphur (My.).

ರುದ್ರಸೂಕ್ತ rudra-sūkta. N. of a ṛigvēda hymn addressed to Rudra (Śiv. 1, after 79; 4, 101).

ರುದ್ರಾಕ್ಷ rudra-aksha. Rudra-eyed: the tree Elaeocarpus ganitrus, and its berry (sacred to Śiva). See Bp. 12, 12; 32, 51; 41, 8.

ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆ rudrāksha-mālē. A rosary made of rudrāksha berries (My.).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ rudra-akshi. = ರುದ್ರಾಕ್ಷ. (My.; see ಅಡವಿ-).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಭಸಿತಾಕಲಿತದೇಹಿ rudrākshi-bhasita-ākālita-dēhi. Śiva; — a Liṅgavanta (Bp. 27, 30).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಭಸಿತಾಭರಣ rudrākshi-bhasita-ābharāṇa. Śiva; a Liṅgavanta (Bp. 27, 33).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸರ rudrākshi-sara. = ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆ. (My.).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ rudra-akshē. = ರುದ್ರಾಕ್ಷ. (Bp. 3, 26; 12, 19; 38, 14; 41, 20).

ರುದ್ರಾಣಿ rudrāṇi. Rudra's wife Durgā.

ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ rudra-abhiśhēka. Anointing a liṅga whilst repeating the rudrasūkta (My.).

ರುದ್ರಾವತಾರ rudra-avatāra. An incarnation of Śiva (Bp. 53, 6; 60, 1).

ರುದ್ರೇಶ rudra-īśa. The ruler of the Rudras (Bp. 24, 48).

ರುದ್ರೋದ್ಗಾರಿ rudrōdgarī. Tbh. of ರುಧೋದ್ಗಾರಿ. (My.).

ರುಧರ rudhira. Red; — blood; — saffron.

ರುಧರಾಕ್ಷ rudhira-aksha. N. of a rākshasa (J. 20, 48. 49. 51).

ರುಧರೆ rudhirē. N. of a plant (ಮದುರಂಗ Mr. 117).

ರುಧೋದ್ಗಾರಿ rudhira-udgarī. Spitting blood; — the fifty-seventh year in the cycle of sixty (My.).

ರುನ್ದಿ rundi. Breadth, width (My.; Mhr.).

ರುನ್ದ್ರ rundra. Large, great (Bp. 1, 40; 8, 4; it is the word that, instead of ರುನ್ದ್ರ, appears in the Mysore Amarakōśa; see Si. 370).

ರುಮಾಯಿ rupāyi. = ರೂಪಾಯಿ. (C.).

ರುಬರೂಪು rubarūpu. = ರೂಪರೂಪ, ರೂಪರೂಪು. Face to face (My.; Mhr., H. ರುಬರೂಪ, ರುಬೇರೂಪ, ರೂಪರೂಪ).

ರುಬ್ಬು rubbu. 1. (fr. ಬರೆ). = ರುದ್ದು. To grind in a mortar (My.; Tē.).

ರುಬ್ಬು rubbu. 2. Grinding. — ರುಬ್ಬುಗುಣ್ಣು. A grindstone (My.; Tē. ರುಬ್ಬುರಾಯಿ).

ರುಮೆ ruma. = ರುಮೆ. (Si. 312).

ರುಮಾಲಿ rumāla. = ರುಮಾಲು, ರೂಮಾಲು, ರೂಮಾಲೆ. A handkerchief, a towel; any square piece of cloth for wrapping round the head or for tying up articles, a tārban, etc. (Br.; B. 2, 7; Ūb. 73. 134; Mhr., H. ರುಮಾಲು; T. ಉಡುಮಾಳು).

ರುಮಾಲು rumālu. = ರುಮಾಲು. (My.). See Prv. a. ರುವಿ.

ರುಮೆ rumē. A salt-pit, a salt-mine (especially one in the district of Sambhar in Ajmere); rock-salt (ಉಪ್ಪಿನ ಕಲ್ಲುಗಳು Mr. 100). See a. ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟೆ.

ರುರು ruru. A kind of deer (ಬಿಳಿಯ ರೇಬಿಯನುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ Nr.).
 ರುವಿ rui. (fr. ರೂಪಿ?) = ರುವಿ. A farthing, a kâsu (My.;
 Tê. ರುವಿ; Mhr. ರುಕಾ, the 13th part of an Anna).
 ರುವಾಕ ರuvâka. = ಉರುವಾಕ, ರೂಬಾಕ, ರೂವಾಕ. (Colebr.).
 ರುವಿ rui. = ರುವಿ. (My.). ರುವಿ ಕೊಡವನ ರುಮಾಲು ಕೊಟ್ಟ
 ನೇ? (Prv.).
 ರುಖ rush. Anger, wrath, passion.
 ರುಖಿ rushi. Tbh. of ರುಖ (Ôt. II, 42; see ಮಹಾ-).
 ರುಖಿತ rushita. Enraged, irritated, angry (My.).
 ರುಖಿಲ rushil. Tbh. of ರುಖಿ. (My.).
 ರುಖಿಲ rusaba. Tbh. of ರುಖಿಲ (My.).
 ರುಖಿ rusi. Tbh. of ರುಖಿ. (My.; Tê.).
 ರುಸುಮು rusumu. Fees, dues, commission (My.; Br.; H.).
 ರುಹ ruh. = ರುಹ. See ಅಮೃತೇ.
 ರುಹ ruha. Rising, mounting, springing up, growing, in-
 creasing; mounted, ascended upon. See ಅಮೃತೇ, ಕರ-
 ಕ್ಷಿತಿ, ರೂಪಾ.
 ರುಹೆ ruhê. Bent grass, Panicum dactylon (see Si. 162).
 ರುಳಿ ruli. A silver chain worn on the leg, just above the
 ankle, by women (My.; Mhr. ರುಳೇಂ, to shake gracefully).
 ರೂ rû. (fr. ಬರೇ ೮?). Repetition of words and
 sentences to commit them to memory. (Tê.
 ರುವು. — ರೂ ಹಾಕು. To repeat words frequently to com-
 mit them to memory (My.; G. in his preface).
 ರೂ rûm. N. of a country (Si. 101).
 ರೂಕ ರûkha. = ರುಕ್ 1. (ತೇಕ, ತೇಗ್ etc. Mr. 84; Ôpr. 5,
 after 4).
 ರೂಕ ರûkha. Making rough, rugged or harsh; mak-
 ing dry or thin. See ಎ-
 ರೂಕ ರûkshê. Dryness, aridity, emaciation; harshness,
 unkindness, cruelty (Bp. 61, 83).
 ರೂಡಿ rûdi. Tbh. of ರೂಪಿ (Smd. 339; Bp. 50, 36). ಹಾಗೆ
 ಇದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನಡತೆಗಳು ಎದ್ದಿಗೂ ರೂಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರು
 ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 4, 188). — ರೂಡಿದೊಡ್. — ತೊಡ್. The usual
 current of a river (Bp. 50, 88). — ರೂಡಿ ಬೀರು. To become
 habitual or customary (My.). — ರೂಡಿ ಮಾಡು. To practice,
 to learn by practice (Ôpr. 2, after 14; My.). — ರೂಡಿ
 ಮಾಡು. A commonly known and used word (My.).
 ರೂಡಿಸು rûdisu. To be commonly known and used (J. 28,
 22; B. 5, 113); — to assemble in numbers (J. 4, 14; Sêv.
 4, 42); — to become or be notorious or famous (Bp. 5,
 41; 26, 62; 42, 6; 51, 42; 54, 55; 56, 80). 2, to ascend,
 to rise (Bp. 24, 50). 3, to cause to grow, become large
 or much, to accumulate, to join (as property, grain,
 etc., My.).
 ರೂಢ ರûdha. Mounted, risen, ascended; — sprung up, born,
 produced; — grown, increased, developed; — large, bulky,
 great, much; — commonly known, notorious; — certain,
 ascertained; — traditional, generally received, popular,
 customary, conventional, not to be etymologically re-
 solved; — having a special meaning or one not depend-
 ing directly on the etymology; — obscure. See Smd. 75.
 158, 174.
 ರೂಢನಾಮ ರûdha-nâma. A noun of which the meaning is
 not to be etymologically resolved, a word not etymo-

logically derived, a word used in a conventional sense
 (Smd. 98-95).
 ರೂಢನಾಮ ರûdha-nâma. Well-rooted, well-established,
 powerful (My.).
 ರೂಢಿ rûdhi. = ರೂಡಿ q. v., ರೂಢಿ. Mounting, ascending, ris-
 ascent. 2, springing up, birth, origin. 3, fame, renown,
 notoriety. 4, custom, customary usage, common
 currency, general prevalence, use; popularity; fami-
 liarity with. 5, a popular or conventional acceptance
 of words (as opposed to their direct etymological
 meaning). 6, the employment of a word in a sense
 not borne out by its etymology. ರೂಢಿಯಾದ ವದ ಮಾತ
 ರೆ ತಿಳಿದಾನೇ? (Prv.). See Smd. 29. 122. 202. 391; Kâvy.
 VI, 1; Sp. a. ಮಾಡು 1. — ರೂಢಿವದ. — ವದ. = ರೂಢಿವದ No. 1.
 (Grj. 2, after 106). — ರೂಢಿವದ. — ವದ. To obtain use or
 notoriety: to come into common use (ರೂಢಿಯಾಗು Smd.
 186 Cm.). 2, to grow great or famous (Ôpr. 2, 16; Bp.
 37, 68).
 ರೂಢಿತ ರûdhitâ. = ರೂಢಿ. Mounted, ascended (Bp. 50, 2).
 ರೂಢಿಪತಿ rûdhi-pati. A notorious ruler. See Sp. a. ನಾಪ.
 ರೂಢಿಶಬ್ದ ರûdhi-shabda. = ರೂಢಿನಾಮ (Sk.). 2, a word that
 is commonly known and used (My.).
 ರೂಢಿಸು rûdhisu. = ರೂಡಿಸು, q. v.
 ರೂಪ ರûpa. = ರೂಪ, ರೂಪ, ರೂಪ. Any outward appearance
 or phenomenon, form, figure, shape (ಪರಮಾ Ò. 1, 100;
 ವರ್ಣ, ನಾನಾವರ್ಣ Nn. 119); — image, resemblance, sim-
 blance; — any visible object, an image, an idol. 2, the
 form of a noun or verb, etc. in grammar, an inflected
 form by declension or conjugation. 3, a handsome
 form, shapeliness, beauty. 4, natural state or condition,
 nature, property, feature, character. 5, kind, sort,
 species. 6, mode, manner. 7, a single specimen, a
 type, a pattern, an exemplar. 8, the number one, the
 arithmetical unit. 9, in algebra: a known quantity.
 10, a drama, a play, a dramatic composition. 11, cattle.
 12, a beast, a number of beasts or various beasts (ಮೈಗ
 ಸಮೂಹ, ನಾನಾಮೈಗಗಳು 119). — ರೂಪವೈದ. — ಎ-ವದ. To
 get a form (Grj. 4, 34).
 ರೂಪಕ ರûpaka. Illustrating by metaphor, figurative; — a
 peculiar metaphor or simile (upamâ) in rhetoric, the
 description of one object under the form of an another
 which it is poetically supposed to resemble (Kâvy. III.
 3, B. 41. 80 seq.; ಅಲಂಕಾರ Nn. 135; ಅತ್ಯಲಂಕಾರ Mr. 526).
 2, a form, a figure, a shape, an image; a peculiar shape
 or image, a feature (ಪ್ರತಿಮಾರ್ಥದ, ಪ್ರತಿಯುಗ ಧೇದ 135).
 3, a kind, a species (ಸರಾಸ್ಯ, ಲಕ್ಷಣಧೇದ 135). 4, shapeli-
 ness, beauty (ಸರೂಪ, ಚಲುವು 135). 5, a drama, a play.
 a dramatic composition (ವಾಕ್ಯ 526). 6, a theatrical per-
 formance, dancing (ಪಾಟನ, ನೃತ್ಯ 135; ಸಾಹ್ಯ 526). 7, a
 particular time in music (ಪಾಟನಧೇದ 135; ಪಾಟನಾ 526).
 8, a clever man (ಚತುರ, ಚದುರ 135); — a cunning, crafty
 man (ಧೂರ್ತ 526).
 ರೂಪಕಶಾಲಿ ರûpaka-shâli. = ರೂಪಕ No. 7. (My.).
 ರೂಪಕರೂಪಕ ರûpaka-rûpaka. A kind of rûpaka in rhetoric
 (Kâvy. III, 3, B. 81 seq.).
 ರೂಪಣ ರûpana. Forming, representing; figure; figurative
 illustration. See ಎ-.

ರೂಪತೆ rūpatē. The state of being formed or composed of; the state of having a form. See ರೂಪ.

ರೂಪದ್ವಿತ್ವ rūpa-dvīta. Repetition of the form of a noun, etc. (Kāv. I, 3, 89-97; cf. ಪದಯುಗಲೋಚನ ರೂ).

ರೂಪವತಿ rūpa-vatī. A handsome or beautiful woman (My.; B. 5, 48).

ರೂಪವನ್ತ ರೂpa-vanta. A handsome man (My.). Feminines ರೂಪವನ್ತಳು, ರೂಪವನ್ತೆ (My.).

ರೂಪಹೀನ ರೂpa-hīna. Devoid of beauty, ugly. ರೂಪಹೀನ ವಾದುಮು (ಎಕಟ, ಕುರುಪು Nn. 146).

ರೂಪಾಕಾರ ರೂpa-ākāra. = ರೂಪಾರ. A beautiful form (?).

ರೂಪಾಜೀವಿ ರೂpa-ājīvi. A harlot, a prostitute.

ರೂಪಾದೀಶನ ರೂpa-ādī-lēkhana. Writing or drawing figures, etc. See ಚಿತ್ರಿಸು.

ರೂಪಾಂತರ ರೂpa-antara. Another form, a change of form (Śmd. 111 Cm.; 156; My.).

ರೂಪಾಯಿ rūpāyi. (fr. ರೂಪ್ಯ). = ರುಪಾಯಿ. A Rupee (C.; Mhr. ರುಪಯಾ; B. 2, 25; 4, 87). ೧ ರೂಪಾಯಿತೂಕ (ಕವಿಪು ಪು); ೨ ರೂಪಾಯಿತೂಕ (ಮಧ್ಯಮಪು); ೩ ರೂಪಾಯಿತೂಕ (ಉತ್ತಮಪು); ೧, ಅಥವಾ ೨, ಅಥವಾ ೩ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತೂಕದ ಚಿನ್ನ (ಕುರುವಸ್ತ, ಚಿನ್ನದ ಪು Si. 328).

ರೂಪಾರ ರೂpa-āra. Tbh. of ರೂಪಾಕಾರ (Śmd. 385).

ರೂಪಾಂಕ ರೂpa-āṅka. The rows or tables of declension or conjugation (B. 5, 271).

ರೂಪಿ rūpi. Having form or figure;—well-shaped, handsome, beautiful;—appearing as, like.

ರೂಪಿತ rūpita. Formed, represented, exhibited, imagined. (Bp. 49, 41; see ಅವ- and ಕುಣಿತ).

ರೂಪಿಸು rūpisu. = ರೂಪಿಸು. To form, to mould, to figure, to represent (as any image, picture, etc., My.); to show, to point out (as a fault, My.). 2, to view, to inspect, to look at, to consider, to regard (Bp. 4, 53; 15, 15; 19, 50). 3, to appear (Bp. 19, 88; 51, 40; 61, 18).

ರೂಪ ರೂpa. Tbh. of ರೂಪ. (Śmd. 364; Ūpr. 6, 79; Bp. 4, 53; 23, 26; 50, 25; 51, 32; 52, 34, 56; Ū. Bp. 11; J. 28, 40; ಪರಿಮಿ Ūt. I, 69; ಬಲ Nn. 14; ಸ್ವಾನ್ತರ 24; ಜಿಲ್ಲೆ 68; ಜಿಲ್ಲೆ 70; ಅಕಾರ 71). ರೂಪಿಣಿ (Śmd. 10); ರೂಪಿಣಿ (181); ರೂಪಿಣಿ (141 Cm.). ಮರದಿನ್ನ ಮಾಡಿದ ರೂಪ (ವ್ರಜ್ಯ, ಮರದಿನ್ನ ಮಾಡಿ ದನ್ಯ ಪ್ರಮುಗಲು Nn. 164). See Sp. ೨ ಸ್ವರ 2. — ರೂಪದ ಗು. — ಅದಗು. A form to disappear (J. 15, 40). — ರೂಪದ. — ಅದ. Natural form, or beauty, to be destroyed (Bp. 57, 56). ರೂಪದಾದ ಸಾವು (ಮಣ್ಣು Śmd. I). 2, to destroy a form, etc. (Bp. 16, 3). — ರೂಪಾನ್. — ಅನ್. To take or assume a form, etc. (Rāv. 13, after 77). — ರೂಪಿಡು. — ಇಡು. To indicate or evince anger or passion (ಕ್ರೋಧನಿರ್ದೇಶ Śmd. Dh.). — ರೂಪುಗರೆ. — ಕರೆ. Form or beauty to disappear (Abh. P. 3, 39, 45). — ರೂಪುಗಾಣಿಸು. — ಗಾಣಿಸು. A form or figure to appear (Bp. 16, 5). — ರೂಪುಗಿಡು. — ಕಿಡು. Natural form, or beauty, to be destroyed or disappear. See ಅದ and ಕಡಲುದ; Abh. P. 13, 69. — ರೂಪುಗಿಡು. — ಕಿಡು. = ರೂಪ ಗಿಡು. (Bp. 57, 70). — ರೂಪುಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ರೂಪಾನ್. (Ūpr. 7, 80; Bp. 15, 17). — ರೂಪುದಳೆ. — ತಳೆ. = ರೂಪುಗೊಳ್. (Ūpr. 5, 81). — ರೂಪುದೋಡು. — ತೋಡು. To show a form (V. 14, 106; 14, after 106; Śāv. 2, 92). — ರೂಪುದೆ. — ಪದೆ. = ರೂಪು ಗೊಳ್. (Rāv. 5, after 50).

ರೂಪ್ಯ rūpya. = ರುಪಾಯಿ, ರೂಪಾಯಿ. Handsome, beautiful. 2, bearing a stamp, stamped. 3, wrought metal, silver

or gold bearing a stamp or impression, a stamped coin. 4, silver.

ರೂಪ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ rūpya-adhyakṣa. A master of the mint.

ರೂಪಿಕಾರಿ rūpakāri. The written record of case (My.; H.).

ರೂಪರೂ ರೂbarū. = ರೂರೂ, etc. (Si. 899; My.).

ರೂಪರೂಪ ರೂbarūbu. = ರೂರೂ. (My.).

ರೂಪುಕ ರೂbuka. = ರೂಪುಕ. (ಅವುಡಲ ಗಡ G.).

ರೂಮಾಲು ರೂmālu. = ರುಮಾಲು, etc. (My.; M. ಮೂಮಾಲ್).

ರೂಮಾಲೆ ರೂmālē. = ರೂಮಾಲು. ಪೂಮಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ರೂಮಾಲೆ ಬೇಡವೋ? (Prv.).

ರೂಲು rūlu. A "rule", a ruler (My.); a line (My.). — ರೂಲು ಮೊಣ್ಣೆ. A ruler (My.).

ರೂವ ರೂvu. Tbh. of ರೂಪ (Śmd. 364).

ರೂವುಕ ರೂvuka. = ರೂವುಕ, etc.

ರೂಪಿತ ರೂshita. Adorned, decorated. 2, covered, overspread (ಗುಣಿತ, ಮುಸುಕಿದುಮು Hla., o. r. ಕುಣಿತ). 3, made rough or rugged. 4, pounded, reduced to dust (see ಗುಣಿತ).

ರೂಪಿಸು ರೂhisu. = ರೂಪಿಸು. To appear (Grj. 6, after 56; Rām. 3, 6, 6).

ರೂಪು ರೂhu. Tbh. of ರೂಪ. (ಪರಿಮಿ ಸಿ.). — ರೂಪುಗಾಣಿಸು. — ಗಾಣಿಸು. To show (J. 13, 42); to show a form (26, 3).

ರೇಕೆ ರೇkkē. = ರೇಕೆಟ, ರೇಕೆಟ. (ಬಿನ್ನಗೆ, ಬಿನ್ನನೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಸಿ.).

ರೇಕೆ ರೇkkē. = ರೇಕೆ. (Sd.; Tē. ರೇಕೆ, to low as cattle).

ರೇಕೆ ರೇkkē. The tree Mimosa elengi Lin. (St. & Pl.; M. ಇರಣ್ಣ, ಇಲಣ್ಣ; T. ಇಲಂಟ). See ಗುಡ್ಡ.

ರೇಕೆ ರೇddi. = ರೇಕೆ. (My.).

ರೇಕೆ ರೇbbē. (or ರೇಬ್ಬೆ? Tē. ರೇಬ್ಬೆ = K. ರೇಬ್ಬೆ; Tē. ರೇಬ್ಬೆ, ill-fame; abuse, see ರೇಬ್ಬೆ). — ರೇಬ್ಬೆಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6). — ರೇಬ್ಬೆಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. See ಪೂತ.

ರೇಮ್ಬೆ ರೇmbē. = ರೇಮ್ಬೆ, q. v. A twig, etc. (My.; Si. 117. 120. 121. 123. 143).

ರೇಮ್ಬೆ ರೇmma. (= ರೇಮ್ಬೆ?). — ರೇಮ್ಬೆಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. of Abhinavamaṅga's mother (Mr. 540).

ರೇಕು ರೇllu. A reed, used to write with, Saccharum sara (Tē. ರೇಲು). — ರೇಕುಗಸವು. — ಕಸವು. N. of a grass (ಕಾಪ, etc. Si. 163).

ರೇ ರೇ. 1. A particle of calling (a male): oh you! you fellow! sirrah! etc. (Sk., Mhr.; Bp. 55, 46; 61, 20).

ರೇ ರೇ. 2. = ರಯಿ, ರೈ, etc. Property, possessions, goods, wealth, gold;—costliness;—grandeur, shine, glitter, lustre, beauty. See ರೇವತ್.

ರೇಕೆ ರೇka. Emptying, evacuating; resigning, leaving; looseness, purging. 2, suspicion, doubt, care. 3, an outcast. 4, a frog. See ಅಕೆ.

ರೇಕು ರೇku. A thin plate of metal (used in covering other metals instead of gilding or plating, My.; Tē.; T. ಇರೇಕು); gold (My.). 2, the leaf of a flower, the petal of a flower (My.; Tē., T.). ಎಳೆ ರೇಕುಗಳು (ಸಂವರ್ತಿಕ, etc. Si. 97). — ರೇಕವು. — ಅವು. N. (Bp. 9, 35). ರೇಕೆ ರೇkkē. Tbh. of ರೇಕೆ. A line. ರೇಕೆ ಎದ, — ಬರೆ, — ಹಾಕು (My.). 2, regular arrangement, order, trim (My.). — ರೇಕೆ ಮಾಡು. To put in proper order, to arrange properly

(My.). ರೇಶ್ಮೆ ಮಾದರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದೇ (Priv.).

ರೇಖಾಂಶ rékhā-amśa. A degree of longitude; longitude (B. 5, 307).

ರೇಖಾಗಣಿತ rékhā-gaṇita. Geometry (My.).

ರೇಖಾತ್ರಯ rékhā-tritaya. A triad of lines or stripes, three lines, etc. (Bp. 41, 2).

ರೇಖಾಯು ರೇಖā-āyila. (Śmd. 252). A man who delineates, paints, or writes.

ರೇಖಿಕೆ rékhikē. ರೇಖಿಕಾ. = ರೇಖೆ. A line (drawn from the outer corner of the eye, Ūpr. 8, 77).

ರೇಖೆ rékhē. ರೇಖಾ. = ರೇಶ್ಮೆ, ರೇಖೆ. A line (ಗರಿ Ūt. I, 48; Śmd. 16; ಗ್ರಹ Nn. 157); a streak, a stripe;—a row, a series;—a continuous line;—drawing;—the first or prime meridian (from Ceylon to the North-pole). 2, fulness, satisfaction. 3, deceit, fraud. 4, a small quantity, a little portion. — ರೇಖೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To put a line to (V. 5, after 14).

ರೇಗಿಸು régisu. (To cause to rise); to irritate, to excite, to make angry (My.; Tē. ರೇಖು).

ರೇಗು régu. 1. (fr. ಎರ 1, etc.). To rise, as dust (Tē.); —to be aroused, to get excited, to become angry, to begin to rage (My.; Tē. ರೇಗು, ರೇಖು).

ರೇಗು régu. 2. (= ಎರ 2, etc.). The Jujube (ಬದರ, etc., ಎರ 2, etc. Śi. 130; Tē.).

ರೇಗುಪ್ತಿ ré-gupti. N. of a rāga (My.).

ರೇಶ réśa. Emission of breath, etc. (in yōga, see ರೇಶ). 2, N. of two plants. — ರೇಶಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 37).

ರೇಶಕ ರೇśaka. Emptying, purging; emitting the breath;—emission of breath, exhalation, expiration (ನಾಸಿಕದಿಂದ ಬರುವ ಅನು Mr. 53); expelling the breath out of one of the nostrils (in the practice of yōga). 2, a purge, cathartic. 3, N. of men.

ರೇಶನ ರೇśana. = ರೇಶನ. See ಎ.

ರೇಶಿತ ರೇśita. Left void or empty, freed from, cleared; purged. 2, one of a horse's paces, cantering (or moving in the longe, or sidling; ಕುದುರೆಯ ದುಡುಕು ನಡಿಗೆ G.).

ರೇಶಿಗೆ réjigē. Disgust (My.; cf. ಅರೇಶಿಕ).

ರೇಶುದಾನ réjūdānu. A sandbox used by a writer (My.; Br., H.).

ರೇಶು répu. Dust. 2, the pollen of a flower. 3, a female elephant (ಬೆಣ್ಣೆ Mr. 158). ರೇಶು ಮಾಣಿಕವಾದರೂ ಮಾಣಿಕತನ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು (Priv.). 4, N.

ರೇಶುಕ ರೇśuka. N. of a Yaksha. 2, N. of one of Śiva's pramathas (Bp. 1, 52); N. of a śaiva devotee and poet (Rāv. 1, 17). 3, N. of a serpent (Bp. 46, 28). 4, N. of an elephant. 5, a sort of pulse (ಬಗ್ಗಿಲ್ಲೇ ಕಾದು G.). — ರೇಶುಕ ಬೀಜ. (ಕಪಿ, ಹರೇಶು G.).

ರೇಶುಕಾಸುತ ರೇśukā-suta. Paraśurāma (My.).

ರೇಶುಕ ರೇśukē. ರೇಶುಕಾ. The wife of Jamadagni and mother of Paraśurāma (Mr. 258). 2, a particular drug or medicinal substance, said to be fragrant, but bitter and slightly pungent in taste, and of a greyish colour.

ರೇಶುಕ ರೇśuka-śa. = ರೇಶುಕ No. 2. (Rāv. 1, 58; cf. ರೇಶುಕಾಯ 1, 58).

ರೇಶ réśa. = ರೇಶನ. (ಕುಳ, ಇಂದ್ರಿಯ Nn. 32; ಇಂದ್ರಿಯ 37. 48).

ರೇಶ réśa. = ರೇಶ, ರೇಶು. Semen virile. 2, quicquid. 3, quicquid.

ರೇಶ rétu. Tbh. of ರೇಶ (ರೇಶನ, ಬೀಜ, ಎರೆಯ G.).

ರೇಶ répha. = ರೇಶ. A burr, a burring sound: the letter ಫ (ಫ, ಫ, Śmd. 41. 217; ಎರೆಯ, ನೇಳು Nn. 62, o. r. ನೇಳು. 2, orotic, one short syllable between two long syllables. 3, passion. 4, low, vile, contemptible. See Kāv. 1, 3, 60-68. 98-108; III, 2, B, 48-51).

ರೇಶ réphas. Low, vile, contemptible.

ರೇಶ réphas. Tbh. of ರೇಶನ. (Mr. 225).

ರೇಶಸಂಯೋಗ répha-samyōga. A term that is endowed with the répha (Śmd. 50).

ರೇಶಾಂತ répha-anta. A term with a final répha (Śmd. 53).

ರೇಶಾಂತ ರೇpha-ānta. Closely connected with the répha (Śmd. 26).

ರೇಶ réphē. Tbh. of ರೇಶ. See Śmd. 27. 71. 75. 217. 218. — ರೇಶನವರು. -ವರು. To be united with a répha (Śmd. 38. 71).

ರೇಶ réma. (Tbh. of ರೇಶ). — ರೇಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 48, 22). — ರೇಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 48, 30; see ಎರ 2). ರೇಶರೇಶ rérihāna. Śiva;—a thief;—an Asura. (R.).

ರೇಶ réla. The Cassia tree (Tē.; ಅರೇಶ, ಅರೇಶ, etc. Śi. 126).

ರೇಶ réva. (= ರೇಶ). N. of the father of Rāvata (Śk.). — ರೇಶನ. (-ಅನ). N. (Rāv. 1, 55. 61).

ರೇಶ révaḍi. = ರೇಶ 2. A kind of sweetmeat (Mhr.). 2, exposed and disgraced state; utter discomfiture and disconcertment (Mhr.). — ರೇಶನಿಗ. A wiry thorny shrub, Capparis divaricata Lam. (Z.; see ಎರ 2, ಮರ).

ರೇಶ ré2-vat. Rich, wealthy;—grand in external appearance, shining, beautiful, illustrious.

ರೇಶ ré-vati. N. of the twenty-seventh nakshatra (My.). 2, the wife of Balarāma.

ರೇಶ ರೇśa-rāma. Balarāma.

ರೇಶ révatī-śa. Balarāma (ಬಲ Mr. 21).

ರೇಶ révanta. N. of the fifth Manu of the present kalpa;—N. of a king (Bh. 1, 7, 2). 2, Tbh. of ರೇಶ (A.).

ರೇಶ réval-śinni. A tall perennial plant, growing in Central Asia, Rheum palmatum Lin. (Śa. & Pl.; My.; Br.; Mhr. ರೇಶ, ರೇಶನ).

ರೇಶ révu. (ರೇಶನ). (fr. ಎರ 1). Descending. disembarking; a landing place, a beach, a port or haven (My.; T. ರೇಶ; T. ರೇಶ, M. ರೇಶ, to descend, go down, disembark).

ರೇಶ révō. 1. The Narmadā river.

ರೇಶ révō. 2. Fine gravel;—the grit of sugar, milk, etc. (Mhr. ರೇಶ; B. 4, 55).

ರೇಶ réśami. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. (B. 5, 219).

ರೇಶ réśimi. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. (G. 151. 165. 279). — ರೇಶಿಗ. = ರೇಶ್ಮೆಗ. (Cb. 139).

ರೇಶ réśimi. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. ರೇಶ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ (ದುಡುಕು, ಕಾಮ G.). — ರೇಶ್ಮೆಗ. The silk-cotton tree (ದೋಣಿ, ಕಲ್ಲು, ಕಾಮ G.).

ರೇಶ réśmō. = ರೇಶಮ, ರೇಶಿಮ, ರೇಶ್ಮೆ, ರೇಶ್ಮೆ, ರೇಶಿಮ, ರೇಶಿಮ. Silk; silken (My.; B. 3, 9. 102; Mhr., H. ರೇಶಮ, silk).

ರೇಶಮಾ, silken). — ರೇಶ್ಮೆಹುರು. The silkworm (My.; Si. 221).

ರೇಷಣ ರೇಶಾಪಾ. Howling, yelling, roaring. (R.). 2, injury, hurt.

ರೇಷ ರೇಶಶ. ರೇಷಾ. A line (ರೇಷಿ, ಗೆರೆ G.; My.; Mhr.; see ಮಧ್ಯ-).

ರೇಷ್ಮ ರೇಶಮ್. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. (Si. 221).

ರೇಸಿಮಿ ರೇಸಿಮಿ. = ರೇಸಿಮಿ, etc. (B. 4, 70).

ರೇಸಿಮಿ ರೇಸಿಮಿ. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. ರೇಸಿಮಿಬಟ್ಟೆ (B. 5, 295). ರೇಸಿಮಿ ಯ ಎದಿ (4, 176). — ರೇಸಿಮಿಹುರು. = ರೇಶ್ಮೆ. (B. 4, 162; 5, 89).

ರೈ ರಾ. = ರಯಿ, ರಯ್ಯ, ರೇ 2. *Property, wealth;—gold;—shine, lustre, beauty (see ರೇವತಾ);—costliness.* ರೈ ಒದವತ್ತು (Smd. 64).

ರೈಟರ ರಾಟಾರ. A "writer" (C.; Si. 261).

ರೈತ ರಾತಾ. = ರಯತ, etc. (Si. 113; B. 4, 80; Mhr. ರೈಯತ).

ರೈತೋರಣ ರಾತಿರಾಪಾ. A festoon of gold (Ūpr. 7, 5).

ರೈಧಾರೆ ರಾಧಿಧಾರೆ. A shower of gold (Ūpr. 4, 92).

ರೈವತ ರಾವತಾ. (fr. ರೇವತಾ). Rich, wealthy. 2, N. of the fifth Manu (My.). 3, N. of a mountain; N. of a king.

ರೈವತ ರಾವತಾಕಾ. N. of a mountain (My.).

ರೈವೃಷ್ಠಿ ರಾ-ವೃಷ್ಠಿ. = ರೈಧಾರೆ. (Abh. P. 3, 137; 9, 2).

ರೊಕ್ಕ ರೊಕ್ಕಾ. Cash, ready money; change; money in general (C.; Si. 84; B. 1, 23; 3, 77; Tē.; M. ರೊಕ್ಕ, ರೊಕ್ಕ; Mhr. ರೋಕಡಾ, ರೋಖೀ; see Dp. 40; cf. ರೋಕ). ಹೊದೆಯ ದಾಟಿ ಸುವ ರೊಕ್ಕ (ತರವಣ್ಯ G.). ರೊಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ದುಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಅಣ್ಣ ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿದ, ತಮ್ಮ ರೊಕ್ಕ ಮಾಡಿದ.—ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ ಉಣ್ಣೋ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ ಉಣ್ಣು.—ಪಕ್ಕವಿದ್ದರೆ ಹಕ್ಕು, ಹಿಡೀರಿ ಕೊಟ್ಟ ರೊಕ್ಕಕ್ಕೆ ದುಕ್ಕವೇನು?—ಬೊಕ್ಕ ಎದ್ದರೆ ರೊಕ್ಕ ಬಂದೀತೇ? (Prvs.).

ರೊಂಕೆ ರೊಂಕೆ. = ರಂಕೆ, etc. The grunt of a wild buffalo. — ರೊಂಕಡು. -ಇಡು. To grunt (Sēv. 3, 56). Cf. ರೊಯ್.

ರೊಚ್ಚು ರೊಚ್ಚು. (ರೊಚ್ಚು). = ರೊಚ್ಚೆ, ರೊಚ್ಚು, ರೊಚ್ಚೆ, (ರೊ ಸ್ತೆ, ರೋಕೆ). Mud, mire, foul water (My.; Tē. ರೊಚ್ಚು, ರೊವ್ವು; cf. ಉಚ್ಚು, ಒಪ್ಪಿ 1).

ರೊಚ್ಚೆ ರೊಚ್ಚೆ. = ರೊಚ್ಚು. (My.).

ರೊಚ್ಚು ರೊಚ್ಚು. = ರೊಚ್ಚು. (My.). ದುರ್ಬಲರ ಕೂಡ ಒಡನಾಟ ರೊಚ್ಚಿನಲ್ಲಿಹುದು (Sp.).

ರೊಚ್ಚೆ ರೊಚ್ಚೆ. = ರೊಚ್ಚೆ. (My.).

ರೊಟ್ಟಿ ರೊಟ್ಟಿ. Bread; a cake of bread (Ū. Bp. 47, 42; C.; Br.; M. ರೊಟ್ಟಿ; G. 202; B. 2, 12; Mhr., H. ರೋಟಿಲಿ). ಅಕ್ಕಿ ಹಟ್ಟಿ ಸೊಳಗಿ ಬೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ರೊಟ್ಟಿ (ಕಚ್ಚಾಯ G.). ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಬನ್ನ ನಾಯಿ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಬಂದೀತೇ?—ರೊಟ್ಟಿ ತೊಳೆದು, ನೀರು ಕುದಿದ ಹಾಗೆ—ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಟ್ಟು, ರೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಪ್ಪ (Prvs.). See Prv. s. ರೊಟ್ಟಿ. — ರೊಟ್ಟಿಗಡ. ರೊಟ್ಟಿಹೂವಿನ ಗಡ. = ಕಪ್ಪೆರೊಟ್ಟಿ ಗಡ. (Z.).

ರೊಡ್ಡ ರೊಡ್ಡ. (= ಎಡೆ). The left, the left side (Tē.). — ರೊಡ್ಡಕೆಯ. The left hand (My. occasionally; Tē. ರೊಡ್ಡಪಯ್ಯ).

ರೋಣ ರೋಣ. Tbh. of ಮೂ. ಹಣ ಕೇಡು, ರೋಣ ತೀರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ (Prv.).

ರೋಣಕ ರೋಣಕಾ. Tbh. of ಮಣಕ. (My. occasionally).

ರೋಣಕು ರೋಣಕು. Jumping, leaping (cf. ಕೋಣಕು 2). — ರೋಣಕಡು. -ಇಡು. To jump, etc. ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣಗಳು ರೋಣ ಕೋಣ (ಮಿಕ್ಕು, ಸರಳಿಸು G.).

ರೊಣ್ಣಿ ರೊಣ್ಣಿ. The haunch (Tē.; My.).

ರೊಣ್ಣಿ ರೊಣ್ಣಿ. Mud (Bp. 10, 8; My.; cf. ರೊಚ್ಚು).

ರೊಪ್ ರೊಪ್. = ರಪ್. (My.).

ರೊಯ್ ರೊಯ್. A sound produced by a paper-kite (S. Mhr.). 2, the grunt of a buffalo (S. Mhr.). Cf. ರೊಂಕೆ.

ರೊಪ್ಪು ರೊಪ್ಪು. Teasing, vexing, annoying (My.; Tē.; cf. ಒರಸು 2).

ರೋಕ ರೋಕಾ. Light, lustre. 2, a hole, an aperture, a cavity. 3, a boat, a ship. 4, buying with ready money (cf. ರೊಕ್ಕ).

ರೋಗ ರೋಗ. (fr. ರುಹ). Breaking up of strength: sickness, disease, malady. ರೋಗವುಡುಗಿಸು (Bp. 50, 29). ರೋಗದಲ್ಲಿ ಬೀದಿ (B. 5, 167). ರೋಗವಾದರೇನು? ಭೋಗವಾದರೇನು? ರೋಗ ಗಲಿಕ್ಕಾಗದೇ?—ಉಗುದು ಉಗುದು ರೋಗ, ಬೊಗಲಿ ಬೊಗಲಿ ರಾಗ.—ಪುಟ್ಟವನು ಹಾಡಿದ್ದೇ ರಾಗ, ಪುಟ್ಟ ಹೇದ್ದೇ ರೋಗ.—ಯೋಗಕ್ಕೆ ನು ತಿಳಿಯದಿದ್ದ ರೋಗವಾದ ಬೆಕ್ಕ ಬಲ್ಲ (Prvs.). See Prvs. s. ನಾಟ 4, ವೇಗ. — ರೋಗ ರುಜನ. dupl. (My.).

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-ಜಿರ್ದೆ. = ರೋಗಲಕ್ಷಣ. (My.).

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ. Varnish (My.; Br.; Mhr., H. ರೋಗಜಿರ್ದೆ).

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-ಪರಿಕ್ಷೆ. The examination of a disease (My.).

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-bhēda. A kind or variety of disease. See ಉದಿ, ಕುಪ್ಪು.

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-yuta. Possessed of sickness: a sick man (ರೋಗಜಿರ್ದೆ Nn. 143, o. r. ರೋಗ).

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-rāja. Consumption (My.).

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-lakshana. The sign or symptoms of a disease (My.).

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-samāna. = ರೋಗಜಾನ್. (My.).

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-santi. Cure or alleviation of disease (My.).

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-samāna. = ರೋಗಜಾನ್, q. v.

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-stha. A sick man (ರೋಗಜಿರ್ದೆ, ರೋಗ Nn. 143).

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-hara. Taking away disease, remedial (Si. 199; My.).

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-hāri. Curing, curative. 2, a physician.

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-āvali. A line or number of diseases (ಅತಂ ಕ, ರೋಗಜಿರ್ದೆ Nn. 66).

ರೋಗಿ ರೋಗಿ. Sick, diseased;—a sick person (ಮೂಲಿಕ, ವ್ಯಾಧಿ Nn. 44; ರೋಗಜಿರ್ದೆ 143; Smd. 159). ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದೇ ಪುಟ್ಟ ತರಿಸಿದ.—ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾರೋಗರ, ಪುಟ್ಟ ಹೇದ್ದು ಹಾರೋಗರ.—ರಾಗಿ ತಿನ್ನವ ರೋಗಿ, ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನವ ಹಕ್ಕಿ (Prvs.).

ರೋಗಿ ರೋಗಿ. Diseased;—mad (said of a dog).

ರೋಗಿ ರೋಗಿ. Most sick: one who is always sickly or ill (My.).

ರೋಗಜಿರ್ದೆ ರೋಗ-upasamana. Cure or alleviation of disease (My.).

ರೋಚಕ ರೋಚಕಾ. Making bright. 2, giving an appetite. 3, sapid, tasty, savoury (My.);—pleasing, agreeable (V. 28, 80). 4, a stomachic, a stimulant. 5, hunger, appetite. See ಅ-.

ರೋಚನ rōcana. Making bright, illuminating; splendid; pleasing, charming. 2, sharpening or giving an appetite, stomachic; a stomachic. 3, a variety of the silk-cotton tree. 4, a particular yellow pigment, see ಗೋಲ. 5, = ರೋಚನ No. 2 (P V. 5, 3).

ರೋಚನಿ rōcāni. The plant *Convolvulus turpethum* R. Br. 2, N. of another plant, a perfume and drug so called (= ಕಾಂಪುಲ; see ಮಾಸಿ).

ರೋಚನಾನ ರೋಮಾನಾ. Shining, bright; pleasing, agreeable. 2, a tuft or curl of hair on a horse's neck (or above the breast, ಕುರುರಿಯ ಉರದನ್ನ ಮೇಲಿರ್ಪ ಸುದ Mr. 281).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. = ರೋಚನ. (ರತ್ನ, ದೀಪತಿ, etc. Mr. 85; see ಮಣಿ).

ರೋಚಿಶ್ಚ ರೋಚಿಶ್ಚ. Shining, bright, splendid; gaily adorned, elegantly dressed.

ರೋಚಿಶ್ಚ ರೋಚಿ. = ರೋಚನ. Light, splendour, flame. 2, a ray of light.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. 1. = ರೋಚನ. A rose (My.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. 2. Fast, a fast (My.; Mhr., H. ರೋಚನ).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. = ರೋಚನ 1. (Si. 139; My.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Daily food or subsistence (Mhr., H. ರೋಚನ); work (My.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. A day (My.; Mhr., H.);—wages for a day (Dp. 169, 3; Mhr., H.);—service, work, employment (My.; H.).

ರೋಚಿಗಾರ ರೋಚಿಗಾರ. A man who has service, a workman, a servant (My.; see ರೋ).

ರೋಚಿಗಾರ ರೋಚಿಗಾರ. Work, employment;—wages, pay, earning (My.).

ರೋಚಿಗಾರ ರೋಚಿಗಾರ. Work, employment (My.).

ರೋಚಿಗಾರ ರೋಚಿಗಾರ. A ledger-book, a journal or day-book, a diary (My.; Mhr.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. = ರೋಚನ. (My.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. A "road" (Si. 104; My.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. (= ರೋಚನ 1). Dirt, filth, ordure, any nasty thing (My.; Te.; cf. ರೋಚನ; ಒಡತಿ).

ರೋಚನ ರೋಚನ. Weeping, wailing, lamentation (My., also ರೋಚನ). 2, a tear, tears. See ಅದ್, ಅದ್.

ರೋಚನ ರೋಚನ. The plant *Alhagi maurorum* Tournef.

ರೋಚನ ರೋಚನ. Heaven.

ರೋಚನ ರೋಚನ. Heaven and earth (Mr. 25).

ರೋಚನ ರೋಚನ. To weep, to wail (J. 19, 16. 38; My.).

ರೋಚನ ರೋಚನ. The sky (ಕಳವ, ಆಕಾಶ Nn. 148).

ರೋಚನ ರೋಚನ. = ರೋಚನ ರೋಚನ. (Cpr. 6, 25).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Stopping, checking, arresting, holding, restraining, impeding, etc.; restraint, stoppage, obstruction, suppression, prevention, prohibition; confining; blocking up; siege; attacking; a dam, a bank. See ಅನು, ನಿ, ಸ್ವಗೋಚ, ಪ್ರತಿ, ಎ.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Stopping, checking, etc. See ಉಪ, ಪ್ರತಿ.

ರೋಚನ ರೋಚನ. = ರೋಚನ. See ಅನು, ಎ.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. A bank, a dam; a shore.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Laying hold of and pulling forcibly. See ಎದ್.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Stopping, etc.; one who stops, etc. See ಪ್ರತಿ. ಎ.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. A mound, a rampart (ಪ್ರತಿ Nn. 61).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Winding along its banks: a river (ಪ್ರತಿ Hn.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. 1. Causing to grow;—healing;—putting or placing on;—setting up, erecting, raising. 2, an arrow. See ಅ-.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. 2. Confusing, perplexing; disturbing. (R.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. 1. = ರೋಚನ 1. See ಅ-.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. 2. = ರೋಚನ 2. (R.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Made to grow; raised, erected; set, planted, placed in or upon. See ಅ-, ಉಪ-.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. The hair on the body of men and animals; wool, down, nap, bristles, feathers. ಪಕ್ಕಯ ರೋಚನ (ಪುಷ್ಪದ್ ಸಂದ. I; ಸಿ. 80). ರೋಚನ ರೋಚಿ: ನು? ಗೋಚನು ತಿಳಿಯದೇ? (Prr.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. 1. = ರೋಚನ at the end of compounds.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. 2. Roman; Rome. See ರೋಚನ.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Hair-eared: a hare. (R.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. A pore of the skin (My.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Ruminating, chewing the cud.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. N. of a king (My.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. A row or line of hair, a streak of hair (My.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Change of the hair of the body: bristling or erection of the hair of the body, horripilation.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Hairy, etc.;—a sheep, a ram;—a hog, a boar;—N. of a fish (J. 32, 31; 33, 39; 34, 38).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Tbh. of ರೋಚನ ರೋಚಿ. Feminine ರೋಚನ ರೋಚಿ (Rām. 1, 2, 10).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. = ರೋಚನ ರೋಚಿ. The bristling of the hair of the body, a thrill or shudder (caused by joy, astonishment, fear, cold, etc.), horripilation.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. = ರೋಚನ ರೋಚಿ. q. v. (J. 25, 25).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Having the hair of the body bristling or erect with joy or horror.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. = ರೋಚನ ರೋಚಿ. Erection of the hair of the body, a thrill of rapture; a thrill of horror, horripilation.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Furnished with a coat of mail consisting (as it were) of the hair of the body erect through astonishment, etc. (Abh. P. 9, after 1).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. = ರೋಚನ ರೋಚಿ. (Cpr. 2, 31).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. = ರೋಚನ ರೋಚಿ. (ಪುಲಹ Hn. 39. 61. 145). See Kāv. IV, 2, 17.

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Joy attended with a thrill of rapture (ಪುಷ್ಪದ್ ಸಿ. I, 44).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. = ರೋಚನ ರೋಚಿ. (My.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Hairy, etc.;—a kind of deer; the yak (ಗೋಚನ, ಪುಷ್ಪದ್ Mr. 168).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Erection of the hair of the body (= ರೋಚನ ರೋಚಿ).

ರೋಲನು rōlamba. = ರೋಲನು. A bee. (ಹುಂಗೆ, ಹುಟ್ಟಿದ, etc., ತುಟ್ಟು Si. 176; My. Amara).

ರೋಲನ ರೋ. Tbh. of ರೋಲನ (Smd. 347).

ರೋಲನ ರೋ. = ರೋಲನ. Anger, rage, wrath, passion, fury. 2, an arrow (ಅಮು Mr. 295; cf. ರೋಲನ 1).

ರೋಲನ ರೋಲನ. Angry, wrathful, passionate.

ರೋಲನ ರೋಲನ. Lighting, illumination (My.; H.).

ರೋಲನ ರೋಲನ. A source for anger (Siv. 4, 4).

ರೋಲನ ರೋಲನ. Possession by anger (Ūpr. 2, after 24; Siv. 4, after 70).

ರೋಲನ ರೋ. Tbh. of ರೋಲನ (Smd. 335 Mdb.). — ರೋಲನ ರೋ. - ಅರೋ. Anger to subside (Bp. 20, 24).

ರೋಲನ ರೋ. 1. (= ರೋಲನ). Dirt, filth, ordure, any nasty thing (My.). Cf. ರೋಲನ.

ರೋಲನ ರೋ. 2. To dislike, to feel disgust (My.; Tē. ರೋಲನ). ಮನಸ್ಸು ರೋಲನ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಅರ್ಥನ, ಮು ಪೀಡೆ, etc., ಬೇಡಾರು Si. 898).

ರೋಲನ ರೋ. = ರೋಲನ. See ಅ-.

ರೋಲನ ರೋಲನ. Biding on; a rider. See ಅ-. 2, growing on.

ರೋಲನ ರೋಲನ. Rising; mounting upwards, ascending; riding on, sitting or standing on;—growing;—growing over, healing. See ಅ-. 2, N. of a mountain (Adam's peak in Ceylon).

ರೋಲನ ರೋಲನ. = ರೋಲನ. (Siv. 1, 29).

ರೋಲನ ರೋಲನ. The sandal tree.

ರೋಲನ ರೋಲನ. Méru (Bp. 19, 29).

ರೋಲನ ರೋಲನ. Rising; mounting, etc.; growing; grown. 2, the tree *Andersonia rohitaka* Roxb. 3, a kind of deer (cf. ರೋಲನ).

ರೋಲನ ರೋಲನ. = ರೋಲನ No. 2. ರೋಲನದ ಮರ (ಮುಳ್ಳುಮು ತ್ರಗ Nr.).

ರೋಲನ ರೋಲನ. (Smd. 113). ರೋಲನ. Rising, mounting, etc. See ಅ- 2, = ರೋಲನದ ಮರ (ಮಲಯ, ಚನ್ನನ, ಗನ್ನ Mr. 335). 3, the red one: N. of the ninth nakshatra (Sk.); N. of the fourth nakshatra (My.), that is personified as a daughter of Daksha and the wife of the moon (Bp. 4, 30). 4, N. of various women, e. g. of Balarāma's mother. 5, a cow. 6, a young girl.

ರೋಲನ ರೋಲನ. = ರೋಲನದ ಮರ (My.).

ರೋಲನ ರೋಲನ. The moon.

ರೋಲನ ರೋಲನ. The moon (Mr. 36).

ರೋಲನ ರೋಲನ. The planet Mercury (My.). 2, Balarāma (My.).

ರೋಲನ ರೋಲನ. The sun. 2, = ರೋಲನ No. 3. 3, the female of a deer, a doe. (R.).

ರೋಲನ ರೋಲನ. = ರೋಲನ. Red, of a red colour; the colour red; coloured. 2, a kind of deer. 3, the fish *Cyprinus rohitaka* Ham. 4, a kind of rainbow appearing in a straight form, Indra's bow unbent and invisible to mortals (ಪನ್ನ ನ ಬಿಲ್ಲು ರುಚು Hā.; see ಮುಖರೋಲನ and a. ರೋಲನ). 5, blood. 6, saffron.

ರೋಲನ ರೋಲನ. The tree *Andersonia rohitaka* Roxb.

ರೋಲನ ರೋಲನ. Having red horses: fire, Agni.

ರೋಲನ ರೋಲನ. A kind of fragrant grass. 2, a species of fish. 3, a kind of deer. See ರೋಲನ.

ರೋಲನ ರೋಲನ. Formidableness (Bh. 7, 16, 36; J. 27, 7; o. r. ತಾಕು).

ರೋಲನ ರೋಲನ. (fr. ರೋಲನ). Yellowish;—the tartar of the teeth. (R.).

ರೋಲನ ರೋಲನ. (fr. ರೋಲನ). Belonging to Rudra or to the Rudras. 2, Rudra-like: violent, impetuous, terrible, formidable. 3, one of the rasas in dramatic composition: ardour, passion, anger, wrath, rage, fury (Kāvy. IV, 1, 7. 10. 11; IV, 2, 37. 40. 41. 52. 57; ತಾರು Bhn. 47). 4, heat, hot weather. 5, a kind of evil spirit. 6, the fifty-fourth year of the cycle of sixty.

ರೋಲನ ರೋಲನ. Wild or savage state, fierceness, formidableness, dreadfulness (Bp. 53, 5).

ರೋಲನ ರೋಲನ. Formidable, etc. (Ūpr. 4, 29).

ರೋಲನ ರೋಲನ. Gauri. 2, a species of creeper (ಕಣಿವೆ Mr. 147). 3, the fifty-fourth year of the cycle of sixty (My.).

ರೋಲನ ರೋಲನ. (fr. ರೋಲನ). Made of silver, etc.;—silver (ರಜತ, etc., ಬೆಳ್ಳಿ Mr. 98; ತಾರ 513).

ರೋಲನ ರೋಲನ. = ರೋಲನ. Kailāsa (Bp. 44, 73).

ರೋಲನ ರೋಲನ. (fr. ರೋಲನ 2). Roman. 2, (fr. ರೋಲನ), a kind of salt produced from a salt-pit near Sambhar in Ajmere.

ರೋಲನ ರೋಲನ. (fr. ರೋಲನ). Made of the hide of ruru deer. 2, dreadful, terrible. 3, unsteady; cheating, dishonest. 4, one of the hellas.

ರೋಲನ ರೋಲನ. (fr. ರೋಲನ). Balarāma. 2, the planet Mercury. 3, an emerald.

ರೋಲನ ರೋಲನ. (= ರೋಲನ). A kind of deer. 2, a sort of grass (see ರೋಲನ). 3, a species of fish.

ಪೊಪ್ಪ rōppa. (Śmd. 48). A fold (for sheep and goats, Grj. 1, 104; My.).

ಪೊಪ್ಪ rōppu. To roar; to grunt (like a hog, Śk. v. 4, 12; Tē.).

ಪೊಪ್ಪ rōbbē. (= ರೊಬ್ಬೆ ?). — ಪೊಪ್ಪೆಯನ್ನು ಹದವು (Śmd. II, o. r. ರಣಜ್ಞಯನ್ನು-).

ಪೊಪ್ಪೆದು rōddu. (Śk. ರೋಡ್, ರೋಡ್, to be foolish or mad = ಉನ್ಮಾದ; — to despise, disrespect = ಅನಾದರ). — ಪೊಪ್ಪೆಡಾದು. -ಅಡು. To laugh at with a distortion of one's body, with grimaces, violently or sarcastically, to deride (ಎಕ್ಕಾತಾಂಗವಹನನ Śmd. Dh.; Grj. 9, 104). ಪೊಪ್ಪೆಡಾದುವನಗೆ (ಅಡ್ಡುರಿತಕ, ಹಾಸ, ಸೋತಾಸ Nr.).

ೞ

ೞ 1. 1. The forty-ninth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It is final in many words (58), becomes ೞ (42) and ೞ (280. 281), is elided (229), and when the final of a short monosyllabic theme, is doubled before a following short vowel (84. 87) except in ರೊಲೆ (86). An initial ೞ has been changed into ೞ, e. g. in ನಂಗರ, ನೇಗರ ನೇವಣ, ನೇವಳ, ನೊಡ್ಡಗೆ.

ೞ 1. 2. A letter of euphony in ೞ (ೞ-ಇ 13), e. g. ಒದ್ದಿಯನ್ನರಿ (Bp. 1, 3), ಒದಬದುಕರಿ (2, 2), ಮಾದರಿ ಬೇಡ (58, 5); in ೞ (ೞ-ಎ 3) or ೞ (ೞ-ಬಿ 2), see e. g. Si. 106. 121; and in ೞ (ೞ-ಉ 9) or ೞ (ೞ-ಉ 7), see e. g. Si. 19. 20. 44. 47. 49. 61. 102. 103. 106. 263. 299. 307; ೞ 2, ೞ, ೞಂ, ೞೂ, ೞೆ, ೞೇ.

ೞ la. The letter ೞ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ೞ la. Sign for a metrically short syllable (Čh.; Mr. 368). 2, the number 3 (Mr. 349).

ೞ lak. A sound to imitate that of slapping with the palm of the hand. ೞ, one to imitate the tinkling or clinking of a post-runner's gējjēs. — ೞೞೞ. rep. (My.).

ೞ laka. = ೞಕು. A sound in imitation of glittering. — ೞಕಮಳ. The blue king-fisher (Pr.). — ೞಕಲಳ. Glitter, gleam, flash (Mhr., also ಲೂಲೂ); with a flash, brightly, brilliantly (B. 4, 70. 174).

ೞ lakača. A kind of instrument used by artisans (Mr. 383).

ೞ lakaḍi. Wood (Mr., H.; see ಮಹಾ-).

ೞ lakaḥra. The letter ೞ (ೞ, Śmd. 11).

ೞ laku. = ೞಕ. — ೞಕಮುಖ. The king-fisher (Tē.; cf. ೞಕಮಳ). 2, the lapwing (ಟಿಟ್ಟಿಫಕ Si. 178. Tē.).

ೞ lakuča. = ೞಕುಡ. A kind of bread-fruit tree, *Artocarpus lacucha* Roxb. See Nr. a. ಕೂಡ.

ೞ lakuṭa. = ೞಗುಡ, q. v. A staff; a club.

ೞ lakumaṇa. Tbh. of ೞಕ್ಕಣ (Śmd. 336).

ೞ lakumi. Tbh. of ೞಕ್ಕಣ (Śmd. 336; ಸಿರಿ, etc., ಇನ್ನಿರೆ Śm. 6; see ಮಾ-).

L

ಲಕ್ಕೇಟು lakōṭu. = ಲಕ್ಕೇಟಿ 1, ಲಕ್ಕೇಟಿ. The envelope of a letter (My.; Mhr., H. ಲಮೋಟಾ, ಲಾಮೋಟಾ); a closed letter, a letter sealed or wafered (My.; Mhr., H.).

ಲಕ್ಕೇಟಿ lakōṭē. 1. = ಲಕ್ಕೇಟು, etc. (My.). — ಲಕ್ಕೇಟಿಹೋಳಿಗೆ. A kind of hōḷigē (My.).

ಲಕ್ಕೇಟಿ lakōṭē. 2. The fruit called Laquot (My.).

ಲಕ್ಕ ಲakka. Tbh. of ಲಕ್ಕ (Śmd. 346; Bp. 10, 13; 22, 52; J. 10, 43). 2, N. (My.).

ಲಕ್ಕಣ lakkana. Tbh. of ಲಕ್ಕಣ (Śmd. 346; see 334 and ಸುಬ್ಬ-).

ಲಕ್ಕಣೆಕೆ lakkapikē. = ಲಕ್ಕಣೆಕೆ. (G. 108. 445; My.).

ಲಕ್ಕಾ lakkā. A kind of pigeon (B. 3, 114).

ಲಕ್ಕಿ lakki. = ಲಕ್ಕಿ, ಲಕ್ಕಿಲಿ, ಲಕ್ಕಿಲಿ, ಲಕ್ಕಿಲಿ. The shrub or small tree *Vitex negundo* or *trifolia* Lin.

(ಸಿನ್ಧುವಾರ, ನಿರ್ಗುಣ್ಣಿ, ಇನ್ದಾಣಿ Mr. 114, o. r. ಲೊಕ್ಕಿ, ಸಿನ್ಧುಕ, ಸಿನ್ಧುವಾರ, ಇನ್ದ ಸುರಸ, ನಿರ್ಗುಣ್ಣಿ, ಇನ್ದಾಣಿ Si. 188; ತೇಫಾಲಿಕೆ 484; ಇನ್ದ ಸುರಸ, ಸಿನ್ಧುವಾರ G.). See ಅಡವಿಯು, ಕರೇ, ಕರ್ಲಕ್ಕಿ, ಬಿಳಿಹೂವಿನ, ಬಿಳಿ-.. — ಲಕ್ಕಿಬೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಲಕ್ಕಿಲಿ lakkili. = ಲಕ್ಕಿ. ಕರೇ ಹುನ್ನಗಲುಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಿಲಿ (ತೇಫಾಲಿಕೆ, ಸುನಹ, ನಿರ್ಗುಣ್ಣಿ, ನೀಲಿಕೆ Si. 188); ಬಿಳಿ ಹುನ್ನಗಲುಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಿಲಿ (ಸ್ವೇತಸುರಸ, ಧೂತವೇಶಿ 139).

ಲಕ್ಕಿ lakkē. Tbh. of ಲಕ್ಕ. (Ūpr. 6, 87).

ಲಕ್ಕೇಟಿ lakkōṭē. = ಲಕ್ಕೇಟು, etc. (My.).

ಲಕ್ಕ ಕೆ laktaka. = ಲಕ್ಕಕ. A dirty and tattered cloth, a rag. 2, lac, the red dye (= ಅಲಕ್ಕಕ).

ಲಕ್ಕಿಕೆ laktikē. = ಲಕ್ಕಕ No. 2. (ಹಕ್ಕಿಕೆ Mr. 110, o. r. ಅಲಕ್ಕಿಕೆ).

ಲಕ್ಷ laksha. = ಲಕ್ಕ, ಲಕ್ಕ. A mark, a sign, a token. 2, a mark or sign to aim or shoot at, a butt, an aim, a target (ತರಕ್ಕ, ನಿಮಿತ್ತ, ಗುರು Mr. 296). 3, appearance, show, pretence, disguise, fraud. 4, a lac, one hundred thousand. 5, = ಲಕ್ಕ No. 3, consideration, attention, regard (Mhr.). (ಸಾಲ) ಲಕ್ಷವಾದರೂ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡ ಬಾರದು. — ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತ, ಕೋಟಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮುಕ್ತ (Prva.). — ಲಕ್ಷ ಕೊಡು. To give heed, to pay attention to, to care for, to mind, to aim at (B. 5, 94. 124. 169. 181). — ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ. -ಕಟ್ಟಲೆ. By lacs (My.; B. 4, 119). — ಲಕ್ಷಗಟ್ಟ. -ಕಟ್ಟ. = ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ (My.; B. 3, 80). — ಲಕ್ಷಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಲಕ್ಷಕೊಡು. (B. 5, 67. 97. 186). — ಲಕ್ಷದೊಳಗೆ ಇಡು. To consider, to regard,

to pay attention to (B. 5, 198). — ಲಕ್ಷದೊಳಗೆ ಬರು. To come under observation, to come to the mind, to become a matter of concern, to be perceived (B. 5, 107, 124, 203).

ಲಕ್ಷಕ lakshaka. Marking, indicating, etc. (Bp. 61, 50).

ಲಕ್ಷಜ್ಯುತ laksha-jyuta. A man who has deviated from, or missed, the mark (ತಪ್ಪಲಿಡ್ಲೆ Mr. 296).

ಲಕ್ಷಣ lakshana. = ಲಕ್ಷಣ. A mark, a distinctive mark, a sign, a token, a characteristic (Śmd. 8);—character, attribute, quality. 2, a lucky mark, a favourable sign;—handsomeness (My.; Mhr.). 3, a symptom or indication of disease. 4, an accurate description, a definition (Śmd. 6 Cm.). 5, aiming at, aim, intention, scope, object, signification;—observation, sight, seeing (ದರ್ಶನ, ಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ, ನೋಟ Mr. 316);—form, kind;—cause, occasion;—operation, influence. 6, the Indian crane, *Ardea sibirica* (ಸಾರಸ G.). ಧಾಗಾಕಾರಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹಾಗದ ಲಕ್ಷಣ ತಿಳಿಯದೇ—ರಾಜರ ತಿರುಕರ ಲಕ್ಷಣ (Prv.). See Śmd. 334, 335; Nn. 2. ಪ್ರಕೃತಿಯ and ಸ್ವರ. — ಲಕ್ಷಣಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person deprived of good marks, an unlucky person. ಲಕ್ಷಣಗೇಡಿ ಹತ್ತಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳ (Prv.). — ಲಕ್ಷಣವುಡಿ. -ಮಿಡಿ. To lay hold of characteristics (Śiv. 1, after 79).

ಲಕ್ಷಣವಂತ lakshana-vanta. A man endowed with good marks, a lucky man; a handsome man (My.). ಲಕ್ಷಣವಂತ ಗೆ ಭಕ್ತಿಯೇ ಸಿರಿ (Prv.).

ಲಕ್ಷಣವಿಧಿ lakshana-vidhi. The rule or method of definition (Śmd. 371).

ಲಕ್ಷಣಸಂಬಂಧ lakshana-sambandha. Connection with a distinctive mark or attribute (Śmd. 161; ಕುಡುಮಿನ ಸಮ್ಪನ್ 162).

ಲಕ್ಷಣಾಚಾರ್ಯ lakshana-ācārya. A distinguished teacher (Śmd. 3).

ಲಕ್ಷಣೆ lakshañē. An indirect indication or hint, an ellipsis, a word or phrase understood though not expressed, metonymy;—indirect application of a word (as distinguished from its literal meaning). (My.).

ಲಕ್ಷಲಕ್ಷಿತ laksha-lakshita. A man who hits the mark (ತಾಗಲಿಸುವವಂ Mr. 296).

ಲಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿ laksha-adhikāri. A man possessed of a lac, a millionaire (My.).

ಲಕ್ಷಾಂತರ laksha-antara. A lac and more, very much (My.).

ಲಕ್ಷಾಂಶ laksha-avaḍhi. The extent of a lac, very much, very many; by lacs (My.; B. 4, 147, 171).

ಲಕ್ಷಿತ lakshita. Marked, denoted, characterized; recognizable by; defined; hinted at; aimed at; remarked, observed, perceived, discovered, beheld, evident; considered, regarded; enquired into, examined. See ಲ, ಲಕ್ಷ-; Ūpr. 3, after 102.

ಲಕ್ಷಿತೇಶ್ವರ lakshita-īśvara. One regarded or favoured by Śiva (Rāv. 1, 10).

ಲಕ್ಷಿಸು lakshisu. To distinguish; to indicate;—to aim at; to consider, to regard, to examine, to behold, to notice, to know, to perceive (ಕುಡುಮಿನು Śmd. 334 Cm.; ಕುಡುಮಿನು 335 Cm.; My.).

ಲಕ್ಷೀಕರಿಸು lakshī-karisa. To aim at; to look at, to behold, to mind, to pay attention to (My.).

ಲಕ್ಷೀಶ್ವರ laksha-īśvara. = ಲಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿ (My.). ಲಕ್ಷೀಶ್ವರನೊಬ್ಬ (Prv.).

ಲಕ್ಷ್ಮಿ lakshmi. A mark, a sign, a token, a characteristic (ಲಲಂಕ, ಕುಡುಮ Nn. 86). 2, the chief, principal, most excellent.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ lakshmana. = ಲಕ್ಷ್ಮಣನು, ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಲಕ್ಷ್ಮ. Having marks or signs. 2, possessed of lucky marks or signs, lucky, fortunate, prosperous. 3, the male Indian crane, *Ardea sibirica* (see ಸಿರಾ-). 4, Rāmacandra's younger brother (Śmd. 116; Abh. P. 7, 75; J. 16, 14; 18, 2, 4).

ಲಕ್ಷ್ಮಣಿ lakshmaṇi. The female of the crane *Ardea sibirica*.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ lakshmi. ಲಕ್ಷ್ಮಿ. = ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಲಕ್ಷ್ಮ. Good fortune, prosperity, wealth, success, happiness. 2, beauty, loveliness, charm, splendour. 3, a rich or beautiful woman; N. of the goddess of fortune and beauty, the wife of Viṣṇu, sprung from the froth of the ocean when churned by the gods and demons. 4, N. of other females. 5, N. of a plant (= ಮುಳ್ಳಿ; see Nr. 2. ಮುಳ್ಳಿ). 6, turmeric. — ಲಕ್ಷ್ಮಿ: ಕಳೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಾಸ್ತಿ. The splendour of wealth (as seen in the person of a rich man, My.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕರ lakshmi-kara. Causing prosperity, productive of wealth (My.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ lakshmi-kānta. Viṣṇu. (J. 9, 34; 26, 77).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ lakshmi-dhara. N. of various persons. 2, Lakshmana (Abh. P. 7, after 78).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ lakshmi-pati. = ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಾಸ್ತಿ. (J. 8, 49, 67).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರ lakshmi-putra. Kāma. 2, a prosperous rich man (My.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರ lakshmi-pura. N. of a town (Ūpr. 1, 128).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಮನೋವಲ್ಲಭ lakshmi-manas-vallabha. Viṣṇu (J. 17, 60).

ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ lakshmi-ramaṇa. Viṣṇu (Bp. 53, 62; J. 1, 1).

ಲಕ್ಷ್ಮೀರೋಲ lakshmi-lōla. Viṣṇu, Kṛishṇa (Bh. 2, 2, 1; Rām. 1, 5, 7; J. 18, 28).

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿತ್ lakshmi-nat. Lucky, prosperous, fortunate, wealthy, rich;—handsome, beautiful.

ಲಕ್ಷ್ಮೀವಂತ lakshmi-vanta. A wealthy man (My.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀವರ lakshmi-vara. = ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಾಸ್ತಿ. (J. 1, 8; 18, 64).

ಲಕ್ಷ್ಮೀವಲ್ಲಭ lakshmi-vallabha. = ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ. (Bp. 54, 49).

ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾರ lakshmi-vāra. Thursday. (R.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ lakshmi-īśa. Viṣṇu (J. 1, 11). 2, N. (1, 11).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರ lakshmi-īśvara. = ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ. See Prv. 2. ಕುಡುಮ.

ಲಕ್ಷ್ಯ lakshya. To be marked, to be defined or described (Śmd. 6 Cm.);—having marks or attributes;—to be aimed at;—deserving to be regarded;—recognizable by. 2, an aim, an object, a butt, a target;—a characteristic sign or feature (ಕುಡುಮಿ Śmd. 4 Cm.); an illustration (ಕುಡುಮಿ 189 Cm.). 3, = ಲಕ್ಷ್ಯ No. 5, attention, consideration, etc. (My.; Mhr.). 4, sham, pretence, fraud. — See Kāvya V, 4-9. — ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡು. = ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡು. (B. 4, 184; 5, 216).

— ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರು. To mark, to mind, etc. (My.; B. 3, 303).

— ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡು. = ಲಕ್ಷ್ಯದೊಳಗೆ ಇಡು (My.; B. 3, 6; 4, 94).

153. 170). — ಲಕ್ಷ್ಯದೊಳಗೆ ಬರು. = ಲಕ್ಷ್ಯದೊಳಗೆ ಬರು. (My.; B. 5, 124. 153).

ಲಕ್ಷ್ಯಸಿದ್ಧಿ lakshya-siddhi. Proof derived from examples or illustrations (ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಸಿದ್ಧಿ ಸಿದ್ಧ. 298 Cm.).

ಲಕ್ಷ್ಯಯೆ la-ga-kriyē. Doing the short and long syllables: a kind of prosodical computation (Ūh.).

ಲಗಡಿಸು lagaḍisu. (= ಲಗಾಯಿಸು). To beat, to flog (Bh. 3, 6, 28; My.; Mhr., H. ಲಗಾವಣೀಂ).

ಲಗಬಣಿ laga-bagē. = ಲಗಬಣಿ. Hastily (B. 4, 38; Mhr. ಲಗ ಬಣಿ).

ಲಗಬಿಗಿ laga-bigi. Hurry and bustle (B. 4, 49; Mhr. ಲಗಬಿಗಿ).

ಲಗಲಿ lagali. (cf. Mhr. ಲಗಲಿ, ಲಗಲಿ). — ಲಗಲಿಚ್ಚು. (S. Mhr.).

ಲಗಾಂ lagām. = ಲಗಾಮು, ಲಗಾಮು. The bit of a bridle, a bit-mouth;—a bridle (My.; ಕವಿ, ಖಲೀನ Si. 274; Mhr., H. ಲಗಾಮು).

ಲಗಾಟಿ lagāṭi. An unchaste, quarrelsome, wicked woman (My.; cf. Sk. ಲಂಕೆ, ಲಂಕೆ, ಲಂಕೆ; Sk. ಲಂಗ = ಸಂಗ).

ಲಗಾಮು lagāma. = ಲಗಾಂ. (ಕವಿವಾಣಿ, ಕವಿಯ, ಕವಿ, ಪಲ್ಲಯನ, ವಾಳಿ G.; B. 4, 79).

ಲಗಾಮು lagāmu. = ಲಗಾಮು. (My.; B. 5, 12). ತುಣ್ಣುಕುದುರೆಗೆ ಗಣ್ಣುಲಗಾಮು (Prv.).

ಲಗಾಯಿಸು lagāyisu. To join, to affix, to put to or on; to push in (Sk. ಲಗ; Mhr. ಲಗಲಿಣೀಂ). 2, = ಲಗಡಿಸು, q. v. (My.). 3, to push into the mouth, to eat (My.).

ಲಗಾವಣಿ lagāvu. Union, connection, association (My.; Mhr. ಲಗ, ಲಗಾ).

ಲಗು lagu. Tbh. of ಲಘು. Light;—relieved after suffering, better in health; alleviation;—quickly, swiftly. — ಲಗು ಬಿಗು. The state of being either easy to be subdued or difficult to be subdued (as another's mind); that of being either not strict or strict (as another's words or order, My.). — ಲಗು ಲಗು. rep. Very quickly (B. 2, 38).

ಲಗುಡೆ laguḍa. = ಲಗುಟಿ. A stick, a staff; a club (ಲಗುಟಿ, ಡಾಣಿ ಸಿದ್ಧ. 338).

ಲಗುನ laguna. Tbh. of ಲಗ್ನ (ಸಿದ್ಧ. 386 Mḍb.; S. 20; Mhr. ಲಗನ).

ಲಗಬಣಿ lagē-bagē. = ಲಗಬಣಿ. (B. 4, 184).

ಲಗ್ನ lagga. (= ಲಗ್ನ 2). (Ūpr. 5, after 76).

ಲಗ್ನ ಕ್ನ laggaika. Tbh. of ಲಗ್ನಕ (ಸಿದ್ಧ. 351, o. r. ಲಗ್ನಕ in Mḍb.; 356, o. r. ಲಗ್ನಕ in Mḍb.).

ಲಗ್ನ ಗ್ನ laggaiga. (ಸಿದ್ಧ. 49). See ಲಗ್ನ.

ಲಗ್ನ ಗ್ನ 1. (Tbh. of ಲಗ್ನ). A union or concord of the sounds of various musical instruments (ಬಹುನಾದ್ಯ ಮೊದಲಿಗ Mr. 288; Rām. 3, 6, 3; 6, 11, 16; Bh. 5, 11, 39; 8, 21, 26). See ಸ್ವರ. — ಲಗ್ನ ನಾದ. -ನಾದ. Various concordantly sounding drums (Ū. Bp. 42, 24; J. 13, 43). — ಲಗ್ನ ಸೂಳು. A loud sound of lagga (Bh. 5, 11, 39).

ಲಗ್ನ ಗ್ನ 2. (Tbh. of ಲಗ್ನ = ಲಗ್ನನ). Ascending, scaling, escalade (My.; Tē.); an assault, an attack, a storm (ದಾದಿ Bhn. 13). See Ūpr. 5, 79. 104; Rām. 6, 11 sum.; 6, 11, 7. 14; Ū. Bp. sum.; Rāv. 6, after 116. ಲಗ್ನ ಕ್ನ, to scale (My.). — ಲಗ್ನ ಕ್ನಾಡು. -ಅಡು. To play at the game of throwing balls at one another (My.). — ಲಗ್ನ ಕ್ನಾಡು. An assault-ball: the ball used in that game (My.).

ಲಗ್ನ lagna. = ಲಗುನ, (ಲಗ್ನ 1). Attached, adhered, stuck, held fast;—attached to, joined to, connected with;—

joined, united;—fastened in, sticking in;—intent on;—auspicious. 2, the moment of the sun's entrance into a zodiacal sign. ಪರಿವಿಡಿ ಮೇಲಾದಿಗಳು ಲಗ್ನಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 65). 3, the rising of the sun, of the planets, or of a sign of the zodiac. 4, the division of the equator which rises in succession with each sign in an oblique sphere. 5, an auspicious moment, a particular time fixed upon as lucky for the performance of anything;—the decisive moment, time for action. 6, marriage; nuptials (My.; Mhr.; B. 4, 214). 7, a bard or minstrel who awakes the king in the morning. 8, an elephant in rut (ಮದಗು Mr. 155). 9, the twelfth part of a day and night (My.).

ಲಗ್ನಕ lagna. A surety, a bondsman, a bail.

ಲಗ್ನಕಣಿ lagna-kaṇa. Joined hair, hair matted and twisted together (ಅಟಿ, ಕೆಡೆ Nr.).

ಲಗ್ನಕಾಲ lagna-kāla. The moment or time pointed out by astrologers as favorable for any undertaking, an auspicious moment or time. 2, the time of marriage (My.). ಲಗ್ನಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಳೆ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prv.).

ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ lagna-patrikē. The paper on which the auspicious moment for the celebration of a marriage is noted down (My.; Mhr.);—a letter sent to call people to a marriage (My.).

ಲಗ್ನಸಮಾರಂಭ lagna-samārambha. The celebration of a marriage (My.; B. 4, 215).

ಲಗ್ನಾಧಿಪತಿ lagna-adhipati. The reigning star in a constellation (My.).

ಲಗ್ನಾಹಿ lagna-aha. A day fixed upon or chosen as favourable for any undertaking, especially for a marriage (Ūpr. 6, 44).

ಲಘುಮೆ laghimē. Lightness, absence of weight: a kind of siddhi or supernatural faculty of assuming excessive lightness at will (Mr. 455). 2, smallness, insignificance. 3, frivolousness, flakiness. 4, meanness.

ಲಘುಷ್ಣ laghiṣṭha. (fr. ಲಘು). Most quick; lightest; smallest (My.).

ಲಘು laghu. = ಲಗು. Quick, swift, fleet, rapid (ಶೀಘ್ರ, ಬೇಗ Nn. 145; ಶೀಘ್ರ Mr. 528);—quickly. 2, light, easy, not difficult, not heavy. 3, prosodically light or short; a short syllable; a mora (Ūh.; Mr. 363; S. 19; Kāv. II, 2, B. 30-32; ಸಯ್ಯ ಸ.). 4, little, small, slight, unimportant, trivial, insignificant, of little worth or estimation. 5, weak, feeble, wretched, low, lowly, humble (ದೃಷ್ಟಿ 145);—mean, contemptible, vain, frivolous. 6, pithless, sapless (ಸಿಸ್ತರ 145; 528). 7, soft, low, gentle (as sound). 8, pleasing, agreeable, pleasant, handsome, beautiful;—a charming, clever man (ಮನೋಹರ, ಬಲ್ಲವ 145). 9, the going or velocity of the wind (ವಾಯುಚಾರ, ವಾಯುವಿನ ಚಾರ, ಗಾಳಿಯ ನಡೆ 145; ಮರುತಗ 528). 10, the plant *Trigonella corniculata* Lin. (see Si. 155). 11, Agallochum, a particular kind of Agallochum (ಅಗ್ನು 145, o. r. ಮರುಗ; ಅಗ್ನು Mr. 528 in one MS., o. r. ಅಗ್ನು). 12, the root of *Andropogon muricatus* (ಕಡೆ ಬಾರದ ಬೇರು G.). — ಲಘುಪಾದ. An easy manner (Bh. 1, 7, 1).

ಲಘುಚಂಚುಘಾತನ laghu-chañcu-ghātana. A slight stroke with the beak. See ಕಮುಕ.

ಲಘುತಮ laghu-tama. = ಲಘುತ್ಯ.
 ಲಘುತಮಸಾಮಾನ್ಯಾಪವರ್ತನ laghutama-sāmānya-apavartana. The least common multiple (C.).
 ಲಘುತ್ಯ laghutva. Quickness; lightness; levity: want of decorum; incivility, unpoliteness, disrespect (My.); thoughtlessness, levity, frivolity.
 ಲಘುಲಯ laghu-laya. The root of *Andropogon muricatus*.
 ಲಘುಶಂಕೆ laghu-śaṅkē. Making water (My.; Mhr.).
 ಲಘುಹಸ್ತ laghu-hasta. Light-handed, ready-handed, expert, clever;—a *spedious shooter, a good archer* (ಶೀಘ್ರವೇ ಸುನಾತ Hlā.).
 ಲಂಕಾಧಿಪತ್ಯ laṅkā-ādhīpatya. The rule over Laṅkā (J. 18, 7).
 ಲಂಕಾನಾಥ laṅkā-nātha. Rāvaṇa (My.).
 ಲಂಕಾನಿವಾಸಿ laṅkā-nivāsi. An inhabitant of Laṅkā (J. 2, 10).
 ಲಂಕಾಪತಿ laṅkā-pati. = ಲಂಕಾನಾಥ. (My.).
 ಲಂಕೇಶಿ laṅkāśi. A female demon of Laṅkā (Rām. 5, 2, 7; My.). 2, a woman without fear and shame (My.).
 ಲಂಕಿತ laṅkita. Mistake for ಲಂಕಿತ. Passing over from one to another (Bp. 19, 11).
 ಲಂಕೆ laṅkē. ಲಂಕಾ. The capital of Rāvaṇa in Ceylon; Ceylon. 2, N. of a female evil spirit. 3, an unchaste woman. ಅಂಕೆಯುಲ್ಲದ ಕೂಲಿ ಸುಟ್ಟು. — ಲಂಕೆಗೆ ಹೋದರೂ ಕೊಂಕಣಿಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.). See Sp. a. ಮುಕ್ತ; Bp. 54, 62.
 ಲಂಕೇಶ್ವರ laṅkā-śvara. = ಲಂಕಾಪತಿ. (My.).
 ಲಂಕೋಪಿಕೆ laṅkāpikē. The plant *Trigonella corniculata* Lin.
 ಲಂಕಾ laṅga. A skirt (worn by Mahomedan and certain Hindu females, My.; H.). See Prv. a. ಬಿಕ್ಕಪ್ಪ.
 ಲಂಕರ laṅgar. = ನಂಗರ, ಲಂಗರ. An anchor (My.; Si. 85; M.; Mhr. ನಾಗರ, ನಾಗರ; Mhr., H. ಲಂಗರ; Br. ನಂಗರ, ಲಂಗರು; T. ಇಲಂಗರ, ನಂಗರ, ನಂಗರ).
 ಲಂಕರ laṅgara. = ಲಂಗರ. (B. 3, 118).
 ಲಂಕೋಲಿ laṅgōli. A piece of cloth worn round the loins covering the privities (My.; ಕಾಪೀನ, ಗುಪ್ತಾಂಗ Si. 437; Mhr., H.; Br.).
 ಲಂಘನ laṅghana. (= ಲಗ್ನ, ಲಗ್ನ 2). The act of leaping or jumping, going by leaps or jumps, springing;—leaping over, overstepping, stepping across, crossing;—one of a horse's paces: curvetting, bounding. 2, *going beyond bounds, transgressing, violation*;—offence, affront;—contempt. 3, ascending, mounting; assaulting, storming, capturing a fort; capture, conquest. 4, fasting, abstinence. See ಗತಿ; ಕುಪ್ತ, ದಾನ್ಯ, ಪಾಯ, ರಾಗು 1.
 ಲಂಘನೆ laṅghanē. = ಲಂಘನ 1-3. (My.).
 ಲಂಘಿತ laṅghita. Left over, overstepped, passed beyond, passed over;—transgressed, violated;—disregarded;—insulted. See ಲಂಕಿತ; V. 11, 9.
 ಲಂಘಿಸು laṅghisu. To leap, to spring (Bp. 32, 25; 61, 32; Rāv. 5, 116);—to jump or spring over, to leap or step over; to overstep, to overflow (Ūpr. 5, 40);—to ascend, to mount upon; etc.
 ಲಂಘ್ಯ laṅghya. To be jumped or stepped over, to be crossed;—attainable;—capable of being transgressed or violated;—to be neglected or disregarded;—capable of being wronged. See ಲಂ.

ಲಜ್ಜಾ laṅgama. Tbh. of ಲಜ್ಜಾ. (My.).
 ಲಜ್ಜಾ laṅgama. Tbh. of ಲಜ್ಜಾ. (Sm. 340, 372; ಲಜ್ಜಾ Ūt. II, 29; see ಮಗ).
 ಲಜ್ಜಾ laṅgā. Tbh. of ಲಜ್ಜಾ. (My.; Tā.).
 ಲಜ್ಜಾ laṅgā. = ಲಜ್ಜಾ. (My.).
 ಲಜ್ಜಾ ಲು laṅgā-lu. Bashful, modest, shameful (My.).
 ಲಜ್ಜಾ ವತಿ laṅgā-vati. A woman possessed of shame, etc. (My.). 2, a prickly shrub, the humble plant, *Mimosa pudica* Lin. (St. & Pl.).
 ಲಜ್ಜಾ ವಿಹೀನ laṅgā-vihīna. Destitute of shame, void of modesty, shameless, impudent (ನಾಶಿ ಕೆ. 39; Sm. 48).
 ಲಜ್ಜಾ ವಿಹೀನತ್ಯ laṅgā-vihīnatva. Shamelessness, impudence (ಬಣ್ಣ Sm. 93).
 ಲಜ್ಜಾ ಶೀಲ laṅgā-śīla. Of a modest disposition, bashful, modest (ನಾಶುವಾತು Nr.).
 ಲಜ್ಜಾ ಹೀನ laṅgā-hīna. = ಲಜ್ಜಾ ವಿಹೀನ. (My.).
 ಲಜ್ಜಿತ laṅgita. Ashamed, abashed, modest, bashful (ಶ್ರೀ ನಾಶುವಾತು Nr.);—embarrassed, perplexed. Feminine ಲಜ್ಜಿತ (Grj. 10, 2).
 ಲಜ್ಜಿಸು laṅgisu. To be ashamed, to blush (Ūpr. 6, 77; Bp. 20, 24; 24, 66; 41, 10; 46, 7; 54, 82; J. 7, 58).
 ಲಜ್ಜೆ laṅge. ಲಜ್ಜಾ. Shame, modesty, bashfulness; embarrassment, perplexity (ಶಾಂ. 31);—one of the *śānti-bhāvas* (Kāvya. IV, 2, 16). See ನಾಶು, ನಾಶು. — ಲಜ್ಜೆ ದು. = ಲಜ್ಜೆ ಸು. (My.). — ಲಜ್ಜೆ ವರಸು. ವರಸು. To be joined with or possessed of shame, to feel ashamed (J. 11, 28).
 ಲಜ್ಜೆ laṅge. Shame, modesty, bashfulness.
 ಲಂಚ laṅca. = ಲಂಚೆ. (ಲಂಚೆ Mr. 270; My.; Mhr. ಲಂಚೆ. ಲಂಚೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಂಚು ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. — ಲಂಚೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊಂಕು — ಅಂಚೆ ಕಾಗದ ಮುಂದೆ ಬನ್ನರೆ ಲಂಚೆ ಯಾಕೆ? — ಮಂಚೆ ದೂ ಯಾಕೆ? ಲಂಚೆ ಹೋಗಿ ಯಾಕೆ? (Prva.). ಸೂಚಕ ಲಂಚೆ ಕೊಟ್ಟು, ಕೊಡುವುದೊಬ್ಬ ತವರಿಗೆ; ಪೊದವಿಗೆ ಸೂಚಕ ದೋಷೋಕ್ತಿ ಲಂಚೆವೆ ಹಿಡಿಯುವ ಧರ್ಮ (Bp.). — ಲಂಚೆ ಹೊಡೆ. (My.). — ಲಂಚೆ ತಿನ್ನು. To take bribes (My.). — ಲಂಚೆ ಸೂಚ. (My.).
 ಲಂಚೆ ಪೋರ laṅca-khōra. A receiver of bribes (My.).
 ಲಂಚೆಗಾಂಚ laṅca-gāra. = ಲಂಚೆಪೋರ. (My.).
 ಲಂಚೆಗುಲ laṅca-ṅ-gul. (Sm. 238). A man who takes bribes.
 ಲಂಚೆವರಗ laṅca-variga. (Sm. 242). = ಲಂಚೆಗುಲ.
 ಲಂಚೆ laṅcē. A present, a bribe (ಲಂಚೆ Mr. 270).
 ಲಂಚೆ laṅjē. An adulteress (Sk.).
 ಲಘು laṅ. = ನಟ. A sound to imitate that of cracking the finger joints and that of the branch of a tree breaking. — ಲಘು ಲಘು. (My.).
 ಲಘು laṅ. 1. = ನಟ, etc. — ಲಘು ಲಘು. rep. = ಲಘು ಲಘು (My.).
 ಲಘು laṅ. 2. = ಲಘು. — ಲಘು ಲಘು. = ಲಘು ಲಘು. ಕಡೆ ಸುಂ. ವನನಿಗೆ ಹಪ್ಪ ಲಘು ಲಘು (Prv.).
 ಲಘುಲಿಸು laṅghisu. To grow agitated; to become restless. to be alarmed (Rām. 3, 6, 45; Bh. 3, 13, 34; 7, 2, 77; 24, 46; 8, 25, 7; J. 4, 18; 12, 12; Mhr. ಲಘು ಲಘು, lively motion; restlessness; the agitation of terror).

ಲಟಕ್ಕನೆ latakkanē. = ನಟಕ್ಕನೆ. (My.).

ಲಟಪಟ latapaṭa. Restlessly, quickly (see Mhr. s. ಲಟಪಟಮ).
ಲಟಪಟ ನಡುಗು (B. 4, 41).

ಲಟಲಟಿಸು lata-laṭisu. To shake tremulously and quickly
(Bh. 8, 21, 14; 7, 6, 66; Mhr. ಲಟಲಟಣೀಂ).

ಲಟಾಪಟಿ latāpaṭi. Altercation, sharp bandying of angry
words, coming to blows (My.; Mhr.).

ಲಟ್ಟಿ latṭa. A stick; a club (My.; Mhr., H.);—monstrously
large, stout, thick (My.; Si. 308; Mhr., H.). — ಲಟ್ಟಿವಾ
ದ್ಯು. = ಗೆಜ್ಜೆಗೋಲು. (My.; H.).

ಲಟ್ಟಿನೆಗೆ latṭanigē. A roller (to ink forms of types, B. 4,
209); a rolling-pin (My.; Mhr. ಲಾಟಿನೇ, ಲಾಟಿ).

ಲಟ್ಟಿಸು latṭisu. To roll out, as a piece of pastry or dough
(My.; Mhr. ಲಾಟಣೀಂ).

ಲಟ್ಟಿ latṭi. A rude and reckless woman (Bp. 40, 56; Mhr.
ಲಾಟಾ; Sk. ಲಟ್ಟ, a bad, contemptible man).

ಲಟ್ಟಿ latṭi. A kind of bird, said to be a kind of sparrow.
2, a game, gambling. 3, a bad or unchaste woman.

ಲಡಾಯಿ ladāyi. Fighting; a fight; war (C.; Br.; Ūb. 7. 17.
111, etc.; Mhr., H. ಲಡಾಳ). ಲಡಾಯಿ ಒಲ್ಲವನು ಲಡಾಯಿ
ಒಲ್ಲನೇ? (Prv.).

ಲಡಿ ladi. A string (of pearls, etc.; Mhr., H. ಲಡ, ಲಡ, ಲಡಿ;
My.; Si. 218. 219).

ಲಡ್ಡೆ ladḍa. = ಲಡ್ಡೆ 1. A wretch, a villain, a bad man (Sk.).

ಲಡ್ಡಿಕೆ ladḍikē. = ಲಡ್ಡಿಕೆ. See ಗುಣ್ಯರಿಗೆ.

ಲಡ್ಡಿಗೆ ladḍigē. Tbh. of ಲಡ್ಡುಕ. See Prvs. s. ತದಗು, ಸದ್ಗು.

ಲಡ್ಡು ladḍu. = ಲಡ್ಡು. Pithlessness, weakness
(as that of wood, My.). — ಲಡ್ಡುಗು. -ಅಗು. To become
pithless or weak, as wood (My.). — ಲಡ್ಡುತೊರೆ. A pithless,
unsound beam (My.). — ಲಡ್ಡುಮರ. A pithless tree (My.).
— ಲಡ್ಡುಸವೆದಿ. Pithless firewood (My.).

ಲಡ್ಡು ladḍu. = ಲಡ್ಡು. A sweetmeat-ball of numerous varie-
ties (Sk.; Mhr. ಲಡ್ಡು, ಲಡ್ಡು; My.).

ಲಡ್ಡುಕ ladḍuka. = ಲಡ್ಡುಕೆ, ಲಡ್ಡುಗಿ, ಲಡ್ಡು q. v., ಲಡ್ಡುಗಿ. (Sk.).

ಲಡ್ಡುಗೆ ladḍuge. Tbh. of ಲಡ್ಡುಕ. (ಮೋದಕ Nr.; ಲಡ್ಡುಕ Nr.;
Smd. 159; Bp. 14, 15; Bh. 1, 19, 18; V. 9, 78).

ಲಡ್ಡು ladḍa. 1. (Tbh. of ಲಡ್ಡು, q. v.). (Tē; T. ಲಾಡ್ಡು; Mhr.:
a deeply designing and knavish fellow; a refractory
child, etc.). ಲಡ್ಡು ಹಾಕಿದರೂ ಲಡ್ಡಿನೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೋದು ತಪ್ಪಲ್ಲ
(Prv.).

ಲಡ್ಡು ladḍa. 2. = ಲಡ್ಡಿ. Excrement (Sk., also ಲೇಡ್ಡು; ಲಡ್ಡಿ
Mr. 158).

ಲಟಾಗ್ಗು latā-griha. A creeper-house, an arbour (My.).

ಲಟಾಂಗಿ latā-angi. A woman of a creeper-like delicate
form (Ūpr. 2, 14; 3, 68; Bp. 3, 4; 48, 4; 52, 1).

ಲಟಾನ್ತ latā-anta. The end of a creeper: a flower (ಪ್ರಸೂನ,
ಕೂ Nn. 25; ಸುರಭಿ, ಪುಷ್ಪ 30; ಸುಮನ, ಪುಷ್ಪ 68; ಪುಷ್ಪ 120;
Bp. 26, 39; Sāv. 8, 16; J. 18, 19).

ಲಟಾನ್ತರ latānta-sara. Kāma (J. 6, 86).

ಲಟಾಬನ್ತ latā-bandha. N. of a certain feat of wrestlers
(Sāv. 4, 75).

ಲಟಾವಧು latā-vadhu. A creeper looked upon as a woman
(J. 3, 23).

ಲಟಿಗಾಗ್ಗು latikā-griha. = ಲಟಾಗ್ಗು (Ūpr. 3, after 28).

ಲಟಿಗಾನಮೂಡ latikā-samāha. A clump or bush of creepers,
etc. (ಗುಂಟ, ಲಟಿಯ ಹೊದವು Nn. 188).

ಲಟಿಕೆ latikē. ಲಟಿಗಾ. A small creeper; a winding plant in
general; a plant of any kind. (Ūpr. 1, 88; 4, 36; 7, 152;
Bp. 18, 84).

ಲಟೆ latē. ಲಟಾ. One of the tatsamas (Smd. 384; Kk. 95;
Smd. 77): a creeper, a climbing or winding plant. 2, a
plant of any kind (ಸೂ Smd. 111). 3, a branch. 4, the
plant *Panicum italicum*. 5, the plant *Cardiospermum*
halicacabum. 6, the plant *Gaertnera racemosa*. 7, the
plant ಲೆಟ್ಟಿ (Smd. 89). 8, the plant ಬಿಂಗಾ (Smd. 83). —
ಲಟವನೆ. -ಮನೆ. (Smd. 386). A bower, an arbour. — ಲಟೆ
ನಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. (Smd. 386; Kk. 99). A branched creeper.

ಲಟೋದ್ಗಮ latā-udgama. The upward climbing of a creeper
(ಮರದ ಮದಲೆ Hk.).

ಲಟ್ಟೆ latṭē. = ಲಾಟು. A kick; a blow (My.; Mhr. ಲಾಟು, ಲಾಟ).

ಲಟ್ಟೆ ಹಾದಿಸು (B. 5, 13). ನಿನಗೆ ಲಟ್ಟೆ ಬೀದಲಿಕ್ಕಲ್ಲ (8, 61; My.).
ಲಟ್ಟೆ ಕೊಡು, -ಕಾಲು (My.).

ಲಟ್ಟೆ latṭa. The letter or syllable ಲ (ಲ, Smd. 41. 281. 366).

ಲದ್ದಿ laddi. The dung of elephants, camels, horses, asses,
or mules (My.; ಲದ್ದಿ Mr. 158; Tē. ಲದ್ದಿ, ಲದ್ದಿ; T. ಲಾಟಿ, ಲಾ
ಲಟ್ಟಿ; Mhr., H. ಲೇಡ; Mhr., H. ಲೇಡ್ಡು, a nodule of the
dung of sheep, goats, horses, camels, rats, etc.). ಲಾಟಿ
ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ, ಅಹಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಲದ್ದಿ (Prv.). ಲದ್ದಿ ಹಾಕು (My.).

ಲಪನ lapana. Speaking, talk. 2, the mouth; the face.

ಲಪನಶ್ರೀ lapana-śrī. The lustre of the face (Ūpr. 5, 133).

ಲಪಿತ lapita. Spoken, said, chattered; speech.

ಲಪ್ಪ lappa. Tbh. of ಲೇಪ. Putty (My.).

ಲಪ್ಪಟ್ಟಿ lappattṭi. A cloth for wrapping round the head
(My.; Mhr., H. ಲಪೇಟೆ, ಲಪೇಟಾ).

ಲಬ labā. ಲಬಾ labā. ಲಬೋ labō. A sound in
imitation of that produced by beating one's
self on the mouth. — ಲಬ ಲಬ. rep. (My.; Tē;
Mhr.: gabble, clack). ಲಬ ಲಬ ಅನ್ನ ಬಡ ಕೊಳ್ಳು (My.). —
ಲಬಾ ಲಬ. = ಲಬ ಲಬ. (My.). — ಲಬೋ ಲಬೋ. = ಲಬಾ ಲಬ.
(My.).

ಲಬ್ಧಿ labdha. Taken hold of, obtained, received, got, gained,
won, acquired. 2, obtained, as a quotient by division,
etc. (Mr. 63).

ಲಬ್ಧಿನಾಶ labdha-nāśa. The loss of anything acquired (My.).

ಲಬ್ಧಿವರ್ಣ labdha-varṇa. Having learnt his letters: lettered,
learned, skilful, clever.

ಲಬ್ಧಾಗಮನಾಭ್ಯನುಜ್ಞೆ labdha-āgamana-abhyānujñē. Order
obtained to come near (Ūpr. 5, after 112).

ಲಬ್ಧಾನುಜ್ಞೆ labdha-anujñā. One who has obtained leave of
absence.

ಲಬ್ಧಿ labdhi. Obtaining, gaining, acquisition, acquirement,
attainment. 2, anything gained or obtained, gain,
profit. 3, the quotient in arithmetic.

ಲಬ್ಬೆ labbē. A caste of people who originally were Arabs.
They are still Mahomedans, but speak a low dialect of
Tamil; they sell ghee, cloths, etc. (My.; Tē; H.).

ಲಭ labha. = ಲಬ್ಬು. See ಅ., ಮರ್ಲಫ, ಸು.

ಲಭಿಸು labhisu. To be gained or obtained, etc. (My.).

ಲಭ್ಯ labhya. Acquirable, obtainable, attainable, procur-
able (My.). 2, intelligible. 3, suitable, proper, fit.

ಲಮಾಣಿ lamāṇi. = ಲಮ್ಬಾಡಿ, etc. (S. Mhr.).

ಲಮ್ಬಟ lampāṭa. = ಲಮ್ಬ ೧, ಲಮ್ಬದ. Covetous, greedy, desirous, lustful;—*hampering after, addicted to, devoted to* (women and worldly pleasures), *lascivious, dissolute* (ದೋಲುವ, ದೋಲುವು Nr.; ಬಾಲನ, ದೋಲುವ, etc., ಅಕುಪ್ತವಂ Mr. 232).

ಲಮ್ಬಟತನ lampāṭatana. = ಲಮ್ಬಟತ. (ದೋಲುವು G.).

ಲಮ್ಬಟತ lampāṭatā. Eagerness, greediness; libertinism, dissoluteness, lewdness. (Ūpr. 4, 80).

ಲಮ್ಬಟತ್ವ lampāṭatva. = ಲಮ್ಬಟತ. (J. 4, 60).

ಲಮ್ಬಟಿ lampu-aṭṭi. = ಅಲಬಡಿ. Weariness, fatigue (Tē.; My.).

ಲಮ್ಬಟಿ lampāṭi. A woman who is addicted to (J. 5, 56).

ಲಮ್ಬ lampu. = ಅಲಮ್ಬು, q. v.

ಲಮ್ಬ lamba. = ಲಮ್ಬು. Hanging down, depending, pendulous, pendent, dangling (Bp. 59, 17). 2, hanging on or upon, attached to. 3, long, tall;—length (My.). 4, expanded, great, large;—spacious, capacious. 5, a perpendicular (in geometry). See ಅಮ, ಅ, ಪ್ರ, ಪ್ರಾ. 6, N. of a Dāitya (Ū. Bp. 47, 21).

ಲಮ್ಬಕರ್ಣ lamba-karṇa. A long-eared male (Bp. 8, 83);—an elephant;—an ass; etc.

ಲಮ್ಬಜಠರ lamba-jathara. A big-bellied male (Bp. 8, 83).

ಲಮ್ಬಜಿಹ್ವ lamba-jihva. A long-tongued male (Bp. 8, 83).

ಲಮ್ಬಣ lambaṇa. = ಲಮ್ಬಣ. Tbh. of ಲಮ್ಬಣ. — ಲಮ್ಬಣಮಾಲೆ. Long garlands (V. 5, 2; Rév. 8, after 5).

ಲಮ್ಬಣಿ lambaṇigē. Tbh. of ಲಮ್ಬಣ. (ಲಮ್ಬಣ Nr.).

ಲಮ್ಬಣ lambaṇa. = ಲಮ್ಬ, ಲಮ್ಬಣ, ಲಮ್ಬ ೨. Hanging down, depending, etc. 2, a long necklace depending from the neck to the navel. See ಅ-.

ಲಮ್ಬನಾಸಿಕ lamba-nāsika. A long-nosed male (Bp. 8, 83).

ಲಮ್ಬನೇತ್ರ lamba-nētra. A large-eyed male (Bp. 8, 83).

ಲಮ್ಬಲ lambala. 1. Tbh. of ಲಮ್ಬಲ (Śmd. 81, or perhaps ಲಮ್ಬಲ 31).

ಲಮ್ಬಲ lambala. 2. Tbh. of ಲಮ್ಬಲ. A long garland (Ūpr. 6, 49; Rām. 1, 7, 14).

ಲಮ್ಬಲ lamabala. = ಲಮ್ಬಲ ೧, q. v.

ಲಮ್ಬಾಡಿ lambādī. = ಲಮ್ಬಾಡಿ, ಲಮ್ಬಾಡಿ. A Lumbadee (or Brinjari), a migratory caste who trade in salt, grain, bullocks, etc., and often have the character of being thieves (My.; Br.; H.; T. ಇಲಮ್ಬಾಡಿ; M. ಲಮ್ಬಾಡಿ). Cf. ಸುಕಾರಿ.

ಲಮ್ಬಾಣಿ lambāṇi. = ಲಮ್ಬಾಡಿ. (My.; B. 4, 130).

ಲಮ್ಬಿ lambi. Hanging down, depending, pendent; hanging on or upon, suspended from; being attached to, resting on. See ಅರ್ಥ-.

ಲಮ್ಬಿಕೆ lambikē. Hanging down, etc. 2, the uvula. 3, the lobe of the ear (ಪ್ರಾಪ್ರಯ, ಹಾಲೆ (Mr. 819). See ಪ್ರಾ-.

ಲಮ್ಬಿತ lambita. Hanging down, pendent; suspended; sunk, gone down; laying hold of, attached to; supported or resting on;—slow (of time in music). See ಅ-, ಎ-; Ūpr. 2, 58; Bp. 12, 14.

ಲಮ್ಬಿಸು lambisu. To hang down, to dangle, to hang from, etc. (J. 7, 16; 18, 59). 2, to extend, to become great (Bh. 2, 2, 108); to lengthen, to expand (as words, time, etc., My.).

ಲಮ್ಬಿ lambu. = ಲಮ್ಬ, ಲಾಂಛ. Tbh. of ಲಮ್ಬ. Long; length (My.; Tē.; Mhr. ಲಾಂಛ, ಲಾಂಛಿ).

ಲಮ್ಬೀದರ lamba-udara. Pot-bellied: a glutton; Gasteria.

ಲಮ್ಬೀದರಿ lamba-udari. N. of a female demon (J. 16, 35, 36, 41).

ಲಮ್ಬ lambha. = ಲಭ. Obtaining, attaining, attainment, acquirement; finding, meeting with;—procuring; causing to get;—gain. See ಅ-, ಉಪ-, ಪ್ರ-, ಎಪ್ರ-, ಎ-.

ಲಯ laya. (= ಲಾಯ). Clinging, adhering, adherence, clinging to, embracing. 2, lying, reclining, dwelling in, staying in; lurking, hiding, cowering;—rest, repose; place of rest, a dwelling, a house (see ಅ-). 3, melting, fusion; melting away; dissolution, extinction, destruction (ತಂಕು, ಕೆಡುವಣ್ಣದು Nn. 147); ಲಯವಣ್ಣದು (ಸಿರ್ಮಾಲವ, ಪ್ರಲಯ 100);—disappearing, vanishing, disappearance. 4, mental inactivity, slackness of mind. 5, equal time in music and dance (ಸಮಾನಮ್ ಅಗುಣಂ Hla.); ಸಮಾನಪ್ರಮಾಣ (Mr. 79); time in music (Ūh.), regarded as of three kinds: druta, madhya, vilambita. 6, a pause in music. 7, the root of Andropogon muricatus (ಮಾರ್ಚದ ಬೇರು G.). ಏಲವಿಪ್ರದ್ವಯ ಲಯವಾದ ಮೇಲೆ ಭಯ ಪಡುವುದೇ ಸರಿ. — ಭಯವಾನ್ವಯವಿನ್ವಯ ಲಯವಾದೀತೇ? (Prva.). See ಅಲಾಯಸು, ಅದ್ವೈ, ತಿ ಜ್ಞದ್ರಸು.

ಲಯಕಾಲ laya-kāla. Time of dissolution or destruction. (Bp. 54, 12; Rév. 4, 38).

ಲಯಗ್ರಾಹಿ laya-grāhi. N. of two vṛttas (Ūh.).

ಲಯನ layana. Clinging, adhering; lying; rest, repose; a place of rest, a house. See ಗುಣಲಯನ.

ಲಯಾಗ್ನಿ laya-agni. The fire at the destruction of the world (Bp. 56, 24).

ಲಲನ lalana. Playing, sporting, dallying; play, etc. (ಮ್ ಬು G.);—a husband (Bp. 11, 45). 2, lolling the tongue.

ಲಲನೆ lalanē. A wanton woman. 2, a woman in general (ರಾಮ Mr. 504; Grj. 3, 11; Bp. 40, 15); a wife. 3, the tongue. ಇಲವ ಬಳಗಿನ ಕಲ್ಲು ಸಲೆ ದಿಸರ ಬಲ್ಲಿದೇ? ಲಲನೆಯರ ಒಲುಮೆ ತನಗಿವು ಮರುಕಾಗಿ ಮಲರೋಗದನ್ನೆ (Bp.).

ಲಲನಿಕೆ lalanikē. A long pendulous necklace, one reaching to the navel.

ಲಲಾಟ lalāṭa. The forehead. ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದು ಲಲಾಟ ಹಾಕಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪದು (Prv.).

ಲಲಾಟಪಟ್ಟಿ lalāṭa-paṭṭi. The plate of the forehead: the forehead. 2, a tiara, a fillet.

ಲಲಾಟರೇಖೆ lalāṭa-rēkhē. A line on the forehead supposed to indicate long life (Sk.). 2, destiny written by Brahmā on each man's forehead (My.).

ಲಲಾಟಲಿಖಿತ lalāṭa-likhita. = ಲಲಾಟರೇಖೆ No. 2. (My.).

ಲಲಾಟಲೇಖೆ lalāṭa-lēkhē. = ಲಲಾಟರೇಖೆ No. 2. (My.).

ಲಲಾಟರೂಪ್ಯ lalāṭa-rūpya. A man who has a bare forehead, i. e. a forehead without any sectarian mark (My.).

ಲಲಾಟಾಕ್ಷ lalāṭa-ākṣa. Śiva (Bp. 61, 89).

ಲಲಾಟಿಕೆ lalāṭikē. An ornament worn on the forehead. 2, a mark made with sandal, etc. on the forehead. See ಸೀತ ಲ ಪಟ್ಟಿ.

ಲಲಾಮೆ lalāma. A mark or spot on the forehead (ಬಿಲಕ, ದೊಟ್ಟು Nn. 26; ಬಿಲಕ Mr. 498). 2, a mark or spot in general, a sign, a token. 3, a good mark (ಸುಖವು, ಒಳ್ಳೆಯ ಲಲಾಮೆ 29). 4, a banner, a flag, an ensign (ದ್ವೈ, ದೇವತೆ 26).

5, *eminence, greatness, dignity* (ಮಂಗಳ, ದೊಡ್ಡತನ 26; ಹೆಮ್ಮೆ 498). 6, *beauty* (ಶೃಂಗಾರ 26). 7, *an ornament* (ನಿಧೂಪಣ, ಅಭರಣ 26; ಅಭರಣ 498). 8, *any one who is the ornament of his class, any eminent or principal person* (ತೀರ್ಥ, ಮುಖ್ಯ 26; ಮುಖ್ಯ 498). 9, *Sarasvatī* (ಭಾರತಿ, ಸರಸ್ವತಿ 26). 10, *Lakshmi* (ಗೋಪಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 26). 11, a bull, an ox (ವೃಷಭ, ಬಸವ 26). 12, a horse (ಪುರಂಗ, ಕುದುರೆ 26; ನಾಟ 26). 13, the sun (ಪಶಂಗ, ಸೂರ್ಯ 26);—the moon (ಧನ್ವ 26). 14, a point (ಅಗ್ರ, ತುದಿ 26). 15, a horn (ಶೃಂಗ, ಕೋಡು 26; ಕೋಡು 498). 16, a tail (ನಾಳ, ಬಾಲ 26; ನೀರ್ಲ ಲರ್ವ ಬಾಲ 498). 17, a ray (ಅಂಕು, ಕಿರಣ 26). 18, red (ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಮು 26). 19, lac, the red dye (ಅಲತಿಕೆ 498). 20, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿಮ 26). 21, sport (ಕೇಲಿ, ಕ್ರೀಡೆ 26). 22, a sound or tone (ನಾಡ, ಸ್ವರ 26).

ಲಲಾಮುಕೆ lalāmaka. A chaplet or wreath of flowers worn on the forehead.

ಲಲಿತ lalita. Sported, played; sporting, playing, dallying, wanton, frolicsome, amorous, voluptuous;—lovely, handsome, beautiful, graceful, elegant;—simple, artless; gay, cheerful;—soft, gentle;—pleasant, agreeable, sweet, wished for, desired, loved. 2, sport, dalliance, amorous gesture;—grace, beauty; charmingness, gracefulness of gait, softness and delicacy of motion, languid gestures in a woman;—any natural and artless act;—simplicity, innocency. 3, N. of a plant (ಪಸ್ಯುಗಣೆ Mr. 121). 4, N. of a vr̥tta (Īh.).

ಲಲಿತಗತಿ lalita-gati. N. of a vr̥tta (Īh.).

ಲಲಿತಪದ lalita-pada. N. of three vr̥ttas (Īh.).

ಲಲಿತವೃತ್ತಿ lalita-vṛtti. A kind of anuprāsa (Kāvya. III, 2, B, 52. 53).

ಲಲಿತಾಂಗ lalita-āṅga. A handsome, etc. body (J. 19, 51).

ಲಲಿತಾಂಗಿ lalita-āṅgi. A handsome, etc. woman (Bp. 57, 61; J. 8, 10).

ಲಲಿತೆ lalitē. A wanton woman;—a woman in general. 2, one of the ragalē metres (Īh.).

ಲಲ್ಲಯಿಸು lallayisu. To caress, to kiss, etc. (Īpr. 8, after 4).

ಲಲ್ಲೆ lallē. Coaxing, caressing, blandishing; love, affection; a kiss (ಅರಮೆ, ಮುನ್ನು ಕೊ.; ಅರಮೆ, ಮುನ್ನು Kk. 81; Sīm. 75; Īpr. 4, 78; 8, 53; Rāv. 8, after 82; J. 6, 34; Mhr. ಲವಾ). —ಲಲ್ಲೆಗಿರ್ಯೆ. To caress; to kiss (J. 11, 22; 15, 43). —ಲಲ್ಲೆನುಡಿ. = ಲಲ್ಲೆನಾತು. (Ī. Bp. 19, 32). —ಲಲ್ಲೆನಾತು. —ಮಾತು. A blandishing word, an affectionate word (Rām. 3, 8, 33; J. 11, 21. 28).

ಲನ lava. (= ರವೆ). The act of cutting up or off; reaping, mowing, plucking or gathering. 2, anything cut off, a section; a fragment, a piece, a bit, a small piece, a small quantity, a little (ಅಸ್ತು q. v., ಪುಣ್ಯ Nn. 65; ಪುಣ್ಯ 125). 3, a minute division of time, half a second, a moment, an instant. 4, a shorn fleece, wool, hair. 5, N. of a son of Rāmacandra and Sītā, brother of Kuśa (J. 20, 5, seq.). 6, = ರಾವ, a kind of quail. 7, = ಲವಂಗ, cloves. 8, the root of Andropogon muricatus. 9, = ಲಲನ, sport. 10, one of the vāstava (= ಲೇತ, Kāvya. III, 8, B, 3. 35-37). —ಲವದಿನತು. —ತಾನತು. As much as a particle: a little (Bp. 4, 64).

ಲವಂಗ lavaṅga. (= ಲವ No. 8, ಲವ). The clove tree, Myristica caryophyllata; cloves (ದೇವಕುಸುಮು Nr.; ದೇವಕುಸುಮು, ಲವ,

ತೀರ್ಥ Mr. 143). 2, Cassia bark, green cinnamon (ಪುಷ್ಪ ತ್ರ, ವರಾಂಗಕ, etc. Nr.; Si. 155; ನೀರಸನಿ, ಭಾಕಪರ್ವ, ಕುಟಿಸ್ತುಟ Mr. 142). —ಲವಂಗಹಕ್ಕಿ. Cinnamon (My.). —ಲವಂಗಹಕ್ಕಿ ಮರ. The cinnamon tree, Cinnamomum zeylanicum Nees. (St. & Pl.). —ಲವಂಗಡೂರು. Boiled and dried pieces of the areca nut, the form of which resembles cloves (My.). —ಲವಂಗದಾನಿ. A metal box for keeping cloves, etc. (My.). —ಲವಂಗಪಕ್ಷಿ. = ಲವಂಗಹಕ್ಕಿ. (My.; T.). —ಲವಂಗ ಪತ್ರೆ. The leaves of Laurus cassia (My.; T.). —ಲವಂಗ ಮಾಸರಿಕುಲ್ಲು. A grass with a fragrant root, Panicum cimicolum Lin. (Z.).

ಲನಡಾ lavaḍā. = ಲವುಡಾ. The penis (My.; Mhr.).

ಲನಡಿ lavaḍi. = ಲವುಡಿ 2, ಲವುಡ್ಡಿ. A female slave (My.; Mhr., H.);—a strumpet, a harlot (My.).

ಲನೇರ ಲಾವಾ. Salt: sea-salt, rock or fossil salt (ಉಪ್ಪು Nn. 28; ರುಷಕ, ಉಪ್ಪು 41; ಸಮುದ್ರಜಲ, ಕಲ್ಲುಪ್ಪು Mr. 143). 2, saline, salt, briny, brinish. 3, charming, handsome, beautiful. 4, N. of a Daitya.

ಲನೇರದಾನವ ಲಾವಾ-dānava. = ಲವಣ No. 4. (J. 20, 48).

ಲನೇರಭಸ್ಮ ಲಾವಾ-bhasma. Calcined salt (My.).

ಲನೇರಸಮುದ್ರ ಲಾವಾ-samudra. = ಲವಣೋದ. (My.).

ಲನೇರಕರ ಲಾವಾ-ākara. A salt-mine.

ಲನೇರಸುರ ಲಾವಾ-asura. = ಲವಣದಾನವ (J. 20, 85).

ಲನೇರಿ ಲಾವಾ. = ಲವಣೆ 2. Stooping, bending, winding, inclining forward or towards, when they form artistic or clever attitudes in dance or war (Rām. 6, 88, 14; Rāv. 5, after 19; Bh. 1, 7, 3. 28; 5, 11, 39; 10, 6, 25; Mhr. ಲವಣ, a winding). 2, flash, shine (Bh. 2, 13, 28; see ಲವಣಿಸು). —ಲವಣಿಸಾರ. The highest degree of perfection in the above-mentioned attitudes (Grj. 2, after 106).

ಲನೇರಿಸು ಲಾವಾ. To wind or wriggle, as a serpent, etc. Mhr. ಲವಣೇಂ. 2, to shine, to be full of lustre, to flash (Bh. 8, 23, 32; Mhr. ಲವಣೇಂ).

ಲನೇರಿ ಲಾವಾ. 1. Lustre, beauty (Sk.).

ಲನೇರಿ ಲಾವಾ. 2. = ಲವಣೆ No. 1. (Bh. 2, 2, 108; 10, 7, 85).

ಲವಣೋತ್ತಮ ಲಾವಾ-uttama. River or rock salt. 2, nitre.

ಲವಣೋದ ಲಾವಾ-uda. The ocean.

ಲವಣೋದಕ ಲಾವಾ-udaka. Salt water, brine. 2, the ocean.

ಲವಣೋದಕಿ ಲಾವಾ-udaki. What has been put into salt water, pickles of fruits, leaves, etc. (ನೀರುಪ್ಪಿನಲಿ ಕಲಿಸಿ ದವು Mr. 216).

ಲವಣೋದಧಿ ಲಾವಾ-udadhi. The ocean (My.).

ಲವನ lavana. = ಲವ. Cutting; reaping. See ಕೋಯ್. 2, an implement for cutting, a sickle, etc.

ಲವನಲಿ ಲಾಲಾವಿಕೆ. = ಡವಡವಿಕೆ. Ardent desire, longing (ಪುಷ್ಪ ತ್ರ, ಪರಾಯಣ, ರಾಲವೆ G.; J. 27, 32; 29, 1; 30, 24; 33, 1; My.; Mhr. ಲವಣೇಂ, the mind to incline or be affected towards). ಲವನಲಿಯುಳ್ಳಂ (ಉತ್ಕಟತ Mr. 242).

ಲವನಲಿಸು ಲಾಲಾವಿಸು. To desire ardently (Ī. Bp. 19, 32).

ಲವಲಿ lalali. The small tree Averrhoa acida Lin. (Cicca disticha Lin., Īpr. 6, 74; see ಅರಣ್ಣಿ).

ಲವಿ lavi. = ಲವಂಗ, q. v.

ಲವಿತ್ರ lavitra. An instrument for cutting: a sickle, etc. See ಮುಡ್ಡು.

ಲವುಡಾ lavaḍā. = ಲವಡಾ. (My.).

ಲವುಡಿ lavuḍi. 1. (= ಲಗುಡ?). A kind of iron weapon, an iron club (Bh. 3, 13, 19; 6, 4, 141; 6, 7, 17; 8, 10, 10; Rām. 6, 30, 15; Rāv. 6, after 11).

ಲವುಡಿ lavuḍi. 2. = ಲವಡಿ, etc. (My.).

ಲವುಡ್ಡಿ lavuḍḍi. = ಲವುಡಿ 2, etc. (My.; Tē.).

ಲಕುನ ಲಕುನಾ. Garlic. (ಗೃಹನ, ಲಕೋನ, ಪರಾವ್ವಾ, ಅಂಪ್ಪ, ಉಳ್ಳಿ Mr. 137).

ಲಷಿತ lashita. Wished, desired. See ಅಫಿ.

ಲಷ್ಕರು lashkaru. An army (My.; Mhr., H.); a cantonment (My.). 2, a lazar (Mhr., H.).

ಲಸತ್ lasat. (Śmd. 100). Shining, glittering, bright; beautiful; skilful, clever (ಒಪ್ಪಲ್ ಪಟ್ಟಿ 244 Cm.; J. 2, 11; 5, 4);—sporting, playing.

ಲಸಪ್ಪುಲನ lasat-vaḥana. (Śmd. 100). A clever word.

ಲಸಿತ lasita. Played, sported, sporting, playing;—shone, shining, beautiful;—appeared, come to light;—skilled, skilful. See Kāv. III, 3, B, 96; Āpr. 4, 89; Bp. 1, 53; 12, 37; 31, 30; 39, 64; ಎ.

ಲಸೋನ lasōna. = ರಸೋನ. See Mr. s. ಲಕುನ.

ಲಸ್ತಕ lastaka. The middle of a bow.

ಲಸ್ತಕಿ lastaki. A bow. (R.).

ಲಹನಿ lahani. = ಲಹರಿ 1. Undulation (of voices in singing). — ಲಹನಿವಡಿ. -ವಡಿ. To produce undulation (Grj. 2, after 106).

ಲಹರಿ lahari. 1. = ಲಹರಿ. A large wave, a billow; an undulation: a waving line (Mhr. ಲಹರಿ); undulating lines or flashes of lustre or beauty (Rām. 1, 7, 14; Bh. 1, 7, 26; 1, 15, 19; 2, 13, 25, 26; 5, 11, 39; 6, 2, 17; 8, 25, 6; 10, 6, 25). See ಪಮೋ.

ಲಹರಿ lahari. 2. An intoxicating substance (Ā. Bp. 47, 45); intoxication (My.; see Prv. s. ಅಪರಿ; Br., H. ಅಪರಿ).

ಲಹರಿಕೆ laharikē. A large wave or billow (Āpr. 1, 80).

ಲಳಿ laḷi. Briskness, sprightliness, liveliness (in music, Bp. 19, 11, 14; Bh. 8, 21, 26); enthusiasm, animation, cheerfulness (Bh. 10, 7, 20, 35; Rām. 1, 15, 22; 3, 6, 45; 6, 9, 24; J. 9, 23, 24; 13, 24; 24, 72; cf. ನಲಿ 37); adroitness, dexterity (Bh. 2, 2, 108; J. 23, 15); wonderfulness (Rām. 1, 7, 14; 6, 26, 87; J. 22, 21).

ಲಳಿಗೆ laḷigē. = ನಳಿಗೆ, ಲೋಗಿ. Tbh. of ನಲಕ. A tube (ನಡಿ Nr.); a bamboo joint used as a vessel (My.).

ಲಳ್ಳಿ laḷḷi. = ನಳ್ಳಿ. A crab (My.).

ಲಾಕೆ lāka. = ಲಾಕ. ಲಾಕು ಲಾಕು (Ā. II, 103).

ಲಾಕಕ lākaka. = ಲಾಕ, q. v.

ಲಾಕ್ಷ ಲākṣa. = ಲಾಕ್ಷ. (ಕಲಕ, ಅರಸು Nn. 101).

ಲಾಕ್ಷಣಿಕ lākṣaṇika. (fr. ಲಕ್ಷಣ). Knowing marks or characteristics;—distinguished, great (Śm. 77);—a man who knows marks, etc.: a distinguished teacher (Śmd. 3, 407; Ā. I, 1). 2, characteristic; technical.

ಲಾಕ್ಷಣ್ಯ lākṣaṇya. Relating to a sign or mark, etc. See ಸ.

ಲಾಕ್ಷಗೃಹ lākṣā-grīha. = ಲಾಕ್ಷಭವನ. (My.).

ಲಾಕ್ಷಪ್ರಸಾದನ lākṣā-prasādana. The red lākhra tree.

ಲಾಕ್ಷಭವನ lākṣā-bhavana. A house made of shell-lac (Bh. 1, 8, 64).

ಲಾಕ್ಷಮುದ್ರೆ lākṣā-mudrē. A seal of lac (Grj. 2, 65).

ಲಾಕ್ಷರಸ lākṣā-rasa. A liquid made from shell-lac, used in colouring the sole of the foot (My.).

ಲಾಕ್ಷಿ lākṣhē. ಲಾಕ್ಷ. = ಲಾಕ್ಷ. A kind of red dye, lac;—the insect which produces the lac.

ಲಾಖಿ lākhi. A red dye extracted from the shell-lac: crimson (C.; Br., H.; Mhr. ಲಾಖ).

ಲಾಗೆ lāga. 1. (= ಲಾಗು 1). A summerset (My.; Tē. ಲಾಗು, T. ಲಾಗು). ಮುದ್ದಿಡುವುನ ಲಾಗ (Prv.). — ಲಾಗ ಪಾಕು To make a summerset, to tumble over head and ears (My.). — ಲಾಗ ಪೊಡಿ = ಲಾಗ ಪಾಕು. (C.; B. 2, 114). — ಲಾಗಲಿ. -ಲಿ. Repeated summersets. ಲಾಗಲಿವಡಿ ಲಾಗಲಿ ಪಾಕವರು ಸಿಕ್ಕದು (Prv.).

ಲಾಗೆ lāga. 2. = ಲಾಗು 2, No. 2. See ಹಸ್ತಲಾಗ.

ಲಾಗವಡು lāgavaḍu. = ಲಾಗವಡು, ಲಾಗೋಡು. Expense, cost (My.; Tē. ಲಾಗುವಡಿ, ಲಾಗುವಡು, ಲಾಗುವಡಿ; Mhr. ಲಾಗವಡು. ಲಾಗವಡು lāgavāḍu. = ಲಾಗವಡು (My.).

ಲಾಗಾಯಿತು lāgāyitu. Beginning, commencement; from the beginning or from a long time (My.; Br., H. ಲಾಗಾಯಿತು).

ಲಾಗಿಸು lāgisu. 1. To jump (Ā. Bp. 47, 37; Rāghē. 17, 73; Bh. 10, 7, 20).

ಲಾಗಿಸು lāgisu. 2. To make ready, to cause to arise and proceed, to despatch, to emit (Bh. 8, 23, 40; Mhr. ಲಾಗಿಸು. Mhr. ಲಾಗಿಸು, to come or arise unto; to arise and proceed; to be applied unto; to be joined to; to be arrived at the proper stage, etc.; see ಲಾಗು 2, ಲಾಗವಡಿ 1).

ಲಾಗು lāgu. 1. (= ಲಾಗ 1). A leap, a bound, a jump (ಲಘು ನ Śm. 82; Rāv. 5, after 19; Rām. 3, 8, 66; Tē.; T. ಲಾಗು; Mhr. ಲಾಗ); a summerset (see Tē., T. s. ಲಾಗ).

ಲಾಗು lāgu. 2. Excessiveness, excess, etc. (ದ್ವಿಗು Śm. 82; Bp. 6, 9; Bh. 1, 20, 24; 6, 2, 23; 6, 23, 46; Rām. 1, 13, 22; Mhr. ಲಾಗ, coming in contact, joining, etc.; see ಲಾಗು 2, ಲಾಗವಡಿ 1). 2. catch, hold: an aim, an object (Bh. 6, 2, 23; Mhr. ಲಾಗ).

ಲಾಗೋಡು lāgōḍu. = ಲಾಗವಡು, etc. (My.).

ಲಾಗಿನಿಕೆ lāgnika. = ಲಾಗಿಕೆ, ಲಾಗಿಕೆ. Relating to a bondsman (?).

ಲಾಗು lāgha. = ಲಾಗವ. See ಉಲ.

ಲಾಗುವ ಲāghava. (fr. ಲಘು). Quickness, swiftness, speed;—lightness, levity; shortness of a vowel or syllable;—versatility, dexterity (J. 22, 6);—ease, facility;—health;—littleness;—delicacy, fineness; masterliness of workmanship;—insignificance, meanness;—slight, disrespect. ಲಾಗಲಿ lāngala. = ಸೇಗಲ, etc. A plough. 2, the palm tree.

ಲಾಗಲದ್ದಿ lāngala-danḍa. The pole or beam of a plough. ಲಾಗಲದ್ದಿ lāngala-paddhati. A plough's path or line: a furrow.

ಲಾಗಲಿ lāngali. Furnished with or possessing a plough: Baladēva. 2, the coco-nut tree; the coco nut.

ಲಾಗಲಿಕೆ lāngaliki. = ಲಾಗಲಿ. The plant Mathon superba Lam. (= ಅನ್ನಿ ಪಿಡಿ; see ಪಂಗಲಿಕ್ಕಿ).

ಲಾಗು lāngu. "Long" (Śi. 323).

ಲಾಗಲಿ lāngali. N. of a plant (see Mr. s. ಮಲಿಪುಲ).

ಲಾಗಲಿಕೆ lānguliki. = ಲಾಗಲಿ. (ಲಾಗಲಿ, ಅನ್ನಿ ಪಿಡಿ Mr. o. r. ಲಾಗಲಿ).

ಲಾಗಲಿ lāngala. A tail (ಬಾಲ Nn. 130; ಮಲಿಪು, ಬಾಲ Mr. 274). 2, the penis.

ಲಾಜಾರು lājāra. Helpless, forlorn, poor (My.; Mhr., H.; ರಾಜಾರಿ, helplessness;—helpless and wretched state, Mhr., H.).

ಲಾಜೆ lāja. = ರಾಜೆ. Commonly in the plural: ರಾಜಂಗರ್, parched grain.

ಲಾಜಾಂಜಲಿ lāja-anjali. An anjali filled with parched grain (Ūpr. 6, after 77).

ಲಾಜಾರ್ಕ lāja-sāma. The marriage-ceremony of throwing parched grain into the fire and of performing the sāmārōpapa (J. 81, 18).

ಲಾಜೆ lājē. Parched grain (ಅರಳು, ರಾಜಾಜ್ಯ Mr. 375).

ಲಾಂಫನ lānchana. A mark, a sign, a token, a spot;—a stain, a stigma, a mark of ignominy (B. 4, 20). 2, a name, an appellation.

ಲಾಂಫಿತ lānchita. Marked, distinguished, characterized;—decorated;—furnished with (My.).

ಲಾಂಫ್ಯನ lānchyana. = ಲಂಫ್ಯಣ q. v., ಲಾಂಫನ.

ಲಾಟೆ lāṭa. = ರಾಟೆ 1, ರಾಡಿ. N. of a people and of the district inhabited by them. 2, repetition of words in the same sense but in a different application;—idle or childish language. 3, old, worn, spoiled.

ಲಾಟಭಾಷಿಕೆ lāṭa-bhāshika. = ರಾಡಿಭಾಷಿಕೆ. A man who speaks the language of the Lāṭas.

ಲಾಟೆ lāṭi. = ರಾಡಿ. Feminine of ರಾಟೆ. A Lāṭa woman; etc.

ಲಾಟಿಸು lāṭisū. To beat (My.).

ಲಾಟು lāṭu. A "lot", a quantity or large number, a mass (My.; Br.). ರಾಟಿಗೆ ರಾಟು, ಹೊಡೆ ದಾಟು (Prv.). — ರಾಟು ರಾಟು. rep. ಜನರು ರಾಟು ರಾಟಾಗಿ ಅವೆ (My.). ದನ ರಾಟು ರಾಟಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ (My.).

ಲಾಡೆ lāḍa. 1. = ರಾಟೆ No. 1. (ರಾಡಿ Mr. 382; My.).

ಲಾಡೆ lāḍa. 2. = ರಾಫೆ 2, etc. (My.; Br.).

ಲಾಡಿ lāḍi. = ಲಾಫೆ, q. v.

ಲಾಡಿ lāḍi. A cord (My.; Mhr. ನಾಡಾ). 2, a strap, a thong (of a horse, My.; Mhr.). 3, the tape (of drawers, etc. My.; Mhr. ನಾಡ, ನಾಡಿ).

ಲಾಡು lāḍu. = ಲಡ್ಡು. (My.; see ಗುಂಜಾ-).

ಲಾತು lātu. = ಲತ್ತೆ. q. v. (My.).

ಲಾನ್ತೆ la-anta. A term with final ರ್ (Śmd. 41. 321).

ಲಾನ್ತೆವೆ lāntava. N. of a certain part of the earth (Abh. P. 16, 78; 16, after 78).

ಲಾನ್ದರ lāndara. A "lantern" (My., also ರಾನ್ದ; Tō., M.).

ಲಾಪೆ lāpa. Chattering, speaking, talking. See ಪ್ರ., ಸಂ-.

ಲಾಭೆ lābha. Obtaining, receiving, gaining, getting, finding;—*acquisition, acquisition;—gain, advantage, profit.*

ರಾಭಮಾಡು (ಉದ್‌ಮಾಡು Śmd. I). ರಾಭವಿಲ್ಲದೆ ಸೆಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗು.—ಬೀಸುವ ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಮುಕ್ಕಡ್ಡೆ ರಾಭ.—ಇದೆ ಬಿದ್ದ ಸರಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಭ ಉಳ್ಳೇ?—ಹಸಲಿಗೆ ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲ, ರಾಭಕ್ಕೆ ಮರಾಟೆ (Prvs.).

ಲಾಭಿಸವ್ವೆ lābha-nashṭa. Profit and loss (My.).

ಲಾಭಿಸು lābhisu. To gain, to have advantage or profit (J. 17, 1).

ಲಾಮುಜೆ lāmaḥa. = ರಾಮುಜೆ, ರಾಮುಜ್ಜೆ, (ರಾಮುಜ್ಜೆ), ರಾಮುಂಜೆ, ರಾಮಂಜೆ. Tbh. of ರಾಮುಜ್ಜೆ (Śmd. 869 Mḍb., o. r. ರಾಮುಜ್ಜೆ). A grass with fragrant roots used for fans, etc., the cuscus-grass, *Andropogon muricatus* Retz. (ಶೋವೇರ್ Śmd. II, o. r. ರಾಮುಜ್ಜೆ; Kk. 85; ದಾಫೆ Nn. 128, o. r. ರಾಮುಂಜೆ).

ಲಾಮುಜ್ಜೆ lāmaḥa. = ರಾಮುಜೆ, q. v. (ಶೋವೇರ್, ದಾಫೆ Śm. 27; ದಾಫೆ 111).

ಲಾಮುಜ್ಜೆ lāmaḥja. = ರಾಮುಜೆ, q. v.

ಲಾಮುಜ್ಜೆಕೆ lāmaḥjaka. (= ರಾಮುಜ್ಜೆ). The root of *Andropogon muricatus* Retz.

ಲಾಮುಂಜೆ lāmaḥa. = ರಾಮುಜೆ, etc. (ಉಶೀರ, ಅಥಯ, ನಲವ, ರಾಮುಜ್ಜೆ, etc. Śi. 164; ದಾಫೆ Ū. II, 70; Mr. 131; ದಾಲಕೆ Mr. 525; ಶೋವೇರ್ Kk. 82; My.; see Nn. s. ರಾಮುಜೆ).

ಲಾಮ್ಬಿ lāmbi. = ಲಮ್ಬು, q. v. (My.).

ಲಾಯೆ lāya. (= ಲಯ). A stable. (ಕುದುರೆಯ ರಾಯ, ಮನ್ಬುರೆ Mr.; Śi. 108; My.). ವಾಜಗ ರಾಯ (ಮನ್ಬುರೆ Mr. 193). ಅರಸನ ಕುದುರೆ ರಾಯದಲ್ಲೇ ಮುಪ್ಪಾಯಿತು (Prv.). See Prv. s. ದಾಲ; J. 16, 2; 17, 57.

ಲಾರೆ lāi. = ಅರ್. (Mhr., H., Br. ರಾಲ್, red). — ರಾಲ್ ತಿಗಡೆ. (= ಅಲ್ಪಿಗುಡು). ಫೇದಿ ಆಗುವ ರಾಲ್ ತಿಗಡೆ (ಪ್ರಿಪಟಿ, ಪ್ರಿವತ್, etc. Śi. 148; My.). — ರಾಲ್ ದಾಗ್. A fine, royal garden (ಉ ದಾಗ್, ಆಕ್ರೇಡ Śi. 118).

ಲಾಲನೆ lālana. = ರಾಲನೆ. (Sk.; My.).

ಲಾಲನೆ lālānē. Caressing, fondling, coaxing, dandling (J. 28, 19; (My.);—coaxing play (Bh. 3, 13, 18). ರಾಲನೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪಾಲನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ.—ಪಾಲನೆಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಲನೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prvs.).

ಲಾಲನೆ lālāsa. Longing, ardent desire;—ardently desirous of, eagerly longing for, etc. (ರೋಲುಪ, ರೋಲುಧ, ಲಮ್ಬಟ, ರೋಲು, ಅಳುಪುವಂ Mr. 232).

ಲಾಲನೆ lālāsē. = ರಾಲನೆ, especially the longing of a pregnant woman.

ಲಾಲಾ lālā. N. of an asura (Bp. 54, 56; Grj. 10, after 110).

ಲಾಲಾಜಲ lālā-jala. = ರಾಲೆ. (My.).

ಲಾಲಾಮದ lālā-mada. = ಮದಜಲ. (Abh. P. 3, 130).

ಲಾಲಿ lāli. A lullaby sung to children (My.). — ರಾಲಿ ಹಾಡು. To sing a lullaby (My.). 2, ರಾಲಿಹಾಡು. = ರಾಲಿ. (My.).

ಲಾಲಿತೆ lālita. Caressed, tenderly cherished, fondled, nursed, coaxed, indulged;—loved, desired;—pleasure, joy, love. See Kāvya. III, 1, A, 15; Bp. 4, 16; 5, 18; 10, 16; 19, 11; 56, 8.

ಲಾಲಿತ್ಯೆ lālitya. Loveliness, charm, grace, beauty, pleasantness;—gaiety;—amorous or languid gestures. See Bp. 1, 19, 40; ದಾಫೆ-.

ಲಾಲಿಸು lālisu. To caress, to fondle, to coax, to dandle (Ūpr. 4, 78; Bp. 29, 34; 47, 31; J. 19, 47). 2, kindly to attend to, kindly to listen to, to accept favourably (Bp. 50, 27; Kk. 3; My.). — ರಾಲಿಸು ರಾಲಿಸು. rep. of No. 1. (Bp. 6, 31).

ಲಾಲೆ lālē. ಲಾಲಾ. = ರಾಫೆ 8. *Saliva, spiteful, slaver* (Sk. also ರಾಲು). See ರೋಳೆ, etc.

ಲಾಲೈ lālyā. To be caressed, fondled, or coaxed (Bp. 43, 66; 46, 72).

ಲಾವೆ lāva. Cutting, severing; reaping; plucking; destroying. 2, a sort of quail, *Perdix chinensis*. — ರಾವಕ್ಕೆ. — ಅಕ್ಕಿ. = ರಾವ. (My.; G.); the red spur-fowl, *Galloperdix spadiceus* (Bd.).

ಲಾವಕೆ lāvaka. = ರಾವಗ, ರಾವಿಗೆ, ರಾವುಗೆ. A cutter; a reaper; a destroyer, one who seeks to destroy (Bh. 2, 1, 61). 2, a snake-catcher and exhibitor (ಪಾವದಿಗೆ Ū. I, 58). 3, = ರಾವ No. 2, a quail.

ಲಾವಕತನ *lāvakatana*. Tale-bearing (P see *Prv.* 2. ಸೇವಕ; Mhr. ಲಾವಾಲಾವ, tale-bearing).
 ಲಾವಗ *lāvaga*. Tbh. of ಲಾವಕ. See ಕ೦, ಕೆಮ್ಮು-
 ಲಾವಂಚ *lāvāṇca*. = ರಾಮಚ, etc. (ದಾಲ Sl. 457; My.). ರಾವಂ
 ಚವು ಹುಲ್ಲೇ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರನೂ ಮನುಷ್ಯನೇ, ಅದರೆ ಭೇದವಿಲ್ಲವೇ?
 (Prv.).
 ಲಾವಣ *lāvāṇa*. A list of soldiers or of public servants
 (My.; Br.; M. ರಾವಣ, ರಾವಣಿ; T. ಇರಾವಣ).
 ಲಾವಣಿ *lāvāṇi*. 1. = ರಾವಣಿ. A mass, a collection, an
 assembly, a throng (ಗೊಂಡೆ, ಸನ್ನೆ, ಬರ್ಗು, ಪಸರ, etc.,
 ಸಮೂಹ ಸೇ.; Mhr. ರಾವಣೀಂ, fr. ರಾಗಣೀಂ, to place in con-
 tact or connection, to join together, etc.; see 2. ರಾಗಿಸು 2,
 ರಾಗು 2).
 ಲಾವಣಿ *lāvāṇi*. 2. A obscene kind of ballad and its rustic
 tune (My.; Mhr.).
 ಲಾವಣಿಗೆ *lāvāṇigē*. = ರಾವಣಿ 1. (ಒಳ್ಳೆ, ಸಮೂಹ Kk. 72, o. r.
 ತಾವಣಿಗೆ; Bh. 1, 7, 26; 2, 2, 109; 2, 13, 26; 3, 13, 18; 6,
 2, 17; 8, 3, 3; Rām. 6, 14, 18).
 ಲಾವಣ್ಯ *lāvāṇya*. (fr. ಲವಣ). Saltiness. 2, beauty, loveli-
 ness, charm, gracefulness (ಹನ್ನೆ ಸಿಂ. 99; ದಾಳ Bhn. 26;
 Ūh. v. 10; Ūpr. 5, 96; Grj. 4, after 120).
 ಲಾವಣ್ಯವತಿ *lāvāṇya-vati*. A beautiful, handsome woman
 (My.).
 ಲಾವಣ್ಯವಂತ *lāvāṇya-vanta*. A handsome man (My.). Fem-
 inines: ರಾವಣ್ಯವನ್ತಳು, ರಾವಣ್ಯವನ್ತೆ (My.).
 ಲಾವಿಗೆ *lāvigē*. Tbh. of ರಾವಕ. ರಾವಿಗೆ ಹಕ್ಕಿ (ರಾವ Sl. 177;
 My.).
 ಲಾವಗೆ *lāvugē*. Tbh. of ರಾವಕ. (ರಾವ Nr.; ಕಪಿಲ Mr. 177;
 ನೀಲಕಂಠ Nn. 49; Bh. 1, 20, 53).
 ಲಾವುಕ *lāvuka*. Covetous, greedy. See ಅಫಿ-
 ಲಾಸ *lāsa*. Jumping about, sporting; dancing; wanton
 sport. See ಎ-
 ಲಾಸಕ *lāsaka*. One who sports, etc.;—a male dancer, an
 actor.
 ಲಾಸಿ *lāsi*. Moving to and fro, dancing. See ಅನು-
 ಲಾಸಿಕೆ *lāsikē*. A female dancer, a dancing girl.
 ಲಾಸ್ಯ *lāsa*. A dance, dancing (ನೃತ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ನಾಟ್ಯ Mr. 79);
 a dance accompanied with instrumental music and
 singing;—a dance in which the emotions of love are
 mimically represented, a Nach. 2, a dancer (fem. ರಾಸ್ಯ).
 ಲಾಳ *lāla*. (ಲಿಂಗವತ್ತಿಗೆ ಸಿಂಧ. II, o. r. ವಾಳ; ಲಿಂಗವತ್ತಿಗೆ
 Kk. 82, one MS. perhaps ನಾಳ).
 ಲಾಳ *lāla*. 1. Tbh. of ನಾಲ 1. A tube; a stalk. 2, = ರಾಳ,
 a kind of reed of which pens are made (My.). — ರಾಳದ
 ಕಡ್ಡಿ. A pen made of that reed (My.). — ರಾಳಮುಟ್ಟಿಗೆ. =
 ರಾಳವಿಟ್ಟಿಗೆ (My.). — ರಾಳವಿಟ್ಟಿಗೆ. -ವಿಟ್ಟಿಗೆ. A wooden bolt
 or bar for fastening a door (ಅಗ್ಗದಾಳ ಸಿಂಧ. I, o. rs. ಅಗ್ಗ
 ದಾಳ, ಅಗ್ಗದಾಳ; ಪಂಫ, ಪರಧಾತನ Hlā, Nr.; Rām. 6, 51, 86;
 My.).
 ಲಾಳ *lāla*. 2. = ನಾಲ 2, etc. (My.).
 ಲಾಳ *lāla*. 3. = ರಾಲೆ. — ರಾಲೆಯಾದ್ದೆ. -ದಾಯ್-ವೆದ್. A mouth
 with saliva looked upon as the moon (Ūpr. 3, 44).
 ಲಾಳಕ *lālaka*. One who shoes horses or bullocks (Ū. Bp.
 47, 41).
 ಲಾಳಬದ್ಧಿ *lāla-bandhi*. = ನಾಲಬದ್ಧಿ, etc. (My.).
 ಲಾಳಿ *lāli*. A pair of tongs, a pair of pincers

(ತಗ್ಗು ಸ, ಇಕ್ಕು, ಗಾಳು Mr. 383, one MS. ರಾಳ; Tā. ರಾಳ,
 ರಾಳು, to pull, drag, draw, twitch, cf. ಎಡ್ 1).
 ಲಾಳಿ *lāli*. = ನಾಳ, etc. A weaver's shuttle (My.; B. 5, 227).
 ನಿಯ್ಯುವನಿಗೆ ರಾಳ, ನಗ್ಗು ಗಾಳಿ (Prv.). 2, = ರಾಳ 1 Bā. 2.
 — ರಾಳ ಕಡ್ಡಿ. ಎರಣ, ಎರತರ ಎನ್ನರೆ ಮರಳಾಡು; ಕೆಲವರು
 ರಾಳ ಕಡ್ಡಿ ಅನ್ನುವರು, ಕೆಲವರು ಹುಲ್ಲಾಳ ಕಡ್ಡಿ ಅನ್ನುವರು (Sl.
 164). — ರಾಳ ಸೊಪ್ಪ. A vegetable with stalks, a species
 of *Amaranthus* (My.).
 ಲಾಳ *lāla*. = ರಾಲೆ. Tbh. of ರಾಲೆ (ಸಿಂಧ. 30; ರಾವ Mr. 382;
 Bp. 6, 18). — ರಾಲೆವಾನೆ. = ರಾಲೆವಾನೆ (ಸಿಂಧ. 30).
 ಲಾಳ *lāli*. Tbh. of ರಾಲೆ (Ūt. II, 91).
 ಲಿ. 1. = ಲಿಲಿ 2, etc. (C.). See 2. ಗ. ಕೆಡ್ಡಿ (B. 4, 72, 136,
 187; 5, 303), ದಾಲಿ (2. ದಾಲಿ, ಬೀದಿ (B. 4, 170), ದಾಮಿ
 (4, 187), ಸಂಗತಿ (4, 314), ಹರ್ವ (5, 303). In 8. Mhr.
 O (as ಲ in My.) is used in multiplication, 2. ಗ. ಅಯ್ಯ
 ನಾಲ್ಕು, twenty.
 ಲಿ. 2. Occasionally = ಲಿ, 2. ಗ. ಮೂವಲಿಸುತರಿ (Bp. 23,
 21; see 2).
 ಲಿಕುಂಚ *likuṇca*. = ಲಕುಂಚ. The tree *Artocarpus lacucha* Bakh.
 ಲಿಕ್ಷ *likṣhē*. A nit, a young louse.
 ಲಿಖನ *likhana*. Scratching; writing, inscribing;—a writing.
 a written document, etc.
 ಲಿಖಿತ *likhita*. Scratched, scraped, scarified;—written (Bp.
 5, 52; Rām. 1, 16, 6);—drawn, delineated, painted;—
 a writing, a written document or composition, scrip-
 ture. 2, N. of a fishi (J. 12, 1, 2).
 ಲಿಖಿಸು *likhisu*. To write (ಬರೆ ಸಿಂಧ. 5 Cm.; Bp. 53, 73).
 ಲಿಗಾಡು *ligāḍu*. A perplexing affair, a trouble, a dilemma.
 a scrape; a calumnious invention (Mhr. ಲಿಗಾಡು). 2,
 compensation for damages (My.).
 ಲಿಂಗ *linga*. = ನಿಂಗ. A mark, a sign, a token, an emblem:
 a distinguishing or discriminating mark, a characteri-
 stic, a specification (ವಸ್ತುನಿರಾಯನಾಮಹನನಿರ್ದಿಷ್ಟಂಗಳೂ,
 ಲೋಕದ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರ ಹೇರುವುದು Nn. 117; ಸಿಂಧ. 154). 2,
 a proof, an evidence, a means of proof, proof from a sur-
 sign or token;—inference (ಅನ್ವಾನ, ಅನುಮಾನ 117; ಅನುಮಾನ
 ನ Mr. 514). 3, the penis (ಮುಕ್ಕ, ಶಿಕ್ಷೆ 117; ಮುಕ್ಕ 514;
 ಮೇಢ, ಶಿಕ್ಷೆ, etc. Mr. 328). 4, Śiva's genital organ, the
 phallus; Śiva worshipped in the form of a phallus (ಶಿವ
 ಮೂರ್ತಿಭೇದ, ಶಿವಮೂರ್ತಿ 117; ಶಿವಮೂರ್ತಿ 514). 5, the
 image of a god, an idol. 6, a nominal theme or base,
 the crude form or base of a noun (ಸಿಂಧ. 47. 51. 52. 53-
 90. 92. 98-100. 102-105. 107. 114. 118. 120. 174; Kāv.
 1, 2, 1. 14-19; ಪ್ರಕೃತಿ 514). 7, gender in grammar (ಸಿಂಧ.
 96. 97. 108. 109-113. 128. 138. 137). 8, the indistin-
 guishable original of the gross or visible body. 9, prakṛti or
 pradhāna. 10, N., 2. g. of the author of the Kabbigara
 keypidi (Kk. 1. 101). ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊಲಿ ಇಲ್ಲ, ಗಾಳಿಗೆ ಮುಡಿ ಇಲ್ಲ
 (i. e. its purity does not go by touch);—ಲಿಂಗ ಹವಾಹ ಮೇ
 ಲಿ ಜಂಗಮನ ಹಂಗೇನು?—ಪಂಗಮದೂ ಲಿಂಗವು ಹೇಯ್ದರೆ ಫಾ
 ನಾಗ (Prv.). ಬಟ್ಟೆಯ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಪತ್ತೆಯನು, ಇಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿದ
 ಲಿಂಗಮ್ ಅದಿಯಾಗಿ ತರಣವು ದ್ರಷ್ಟರಾ ನೋಡು! (Bp.). 30
 ಹರ; Bp. 8, 48. 49; Prv. 2. ಸವಾಸೇರು. — ಲಿಂಗ ಕೂಡಿದ
 N. (Bp. 58, 1). — ಲಿಂಗದೇವ. N. (Bp. 58, 6; 59, 1; see 2
 ದ್ವಳ). — ಲಿಂಗದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಿ. -ಶೋಣ್ಣ. A climbing herb grow-
 ing in hedges, *Bryonia laconiosa* Lin. (C.). — ಲಿಂಗ

-ಅಪ್ಪ. N. (My.). — ಲಿಂಗಬಾಹನ. A *Lingavanta* *banajiga* (My.). — ಲಿಂಗಮೃ. -ಅಮೃ. N. (My.). — ಲಿಂಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಲಿಂಗಸಟ್ಟ. N. (B. 3, 83). — ಲಿಂಗಾದೇವ. N. (Bp. 12, 42; 59, 7).

ಲಿಂಗಕೆ *lingaka*. Grammatical gender (at the end of compounds).

ಲಿಂಗಜಂಗಮ *linga-jāṅgama*. The phallus and the jāṅgama; or the jāṅgama who is an incarnate phallus (Bp. 1, 33; 24, 69; 30, 3).

ಲಿಂಗಜಂಗಮಪೂಜನ *lingajāṅgama-pūjana*. Worship of the *linga-jāṅgama* (Bp. 24, 89).

ಲಿಂಗತ್ರಯ *linga-traya*. The three grammatical genders (Śmd. 57, 97 Cm.; 111, 113, 152, 171, 183, 267, 297). 2, the *śiṣṭa*, *guru*-, and *prāṇa-līṅga* (Bp. 8, 49; 43, 5). See Nn. a. ಲಿಂಗವರ್ಷ.

ಲಿಂಗದೇಹ *linga-dēha*. The subtle body which accompanies the grosser (*sthūladēha*) in all its transmigrations and is not destroyed by death (My.).

ಲಿಂಗದ್ವಯ *linga-dvaya*. A couple of *lingas* (Bp. 38, 66).

ಲಿಂಗಧಾರಕ *linga-dhāraka*. A *Lingavanta* (My.; Bp. 58, 51).

ಲಿಂಗಧಾರಿ *linga-dhāri*. = ಲಿಂಗಧಾರಕ. (My.).

ಲಿಂಗನ *lingana*. Embracing, an embrace. See ಲ.

ಲಿಂಗನದಿ *linga-nadi*. N. of the *Narmadā* (Śi. 93).

ಲಿಂಗಸಮಾಧ *linga-pasāda*. = ಲಿಂಗಸಮಾಯಿತ. (Bp. 4, 11).

ಲಿಂಗಸಮಾಯಿತ *linga-pasāyita*. Blessed or presented by the *linga*: N. of a dagger used by *Lingavantas* (Bp. 9, 21, 30).

ಲಿಂಗಪುರಾಣ *linga-purāṇa*. N. of one of the *Purāṇas*, in which *Śiva*, supposed to be present in a great fiery *linga*, gives an account of the creation, etc. as well as of his own incarnations, in opposition to those of *Vishṇu* (My.).

ಲಿಂಗಪೂಜೆ *linga-pūjē*. Worship of the *linga* (Rāv. 4, after 14).

ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ *linga-prasāda*. A portion or remnant of any thing that has been presented to a *linga* (Bp. 33, 12; 45, 19; 58, 16, 32, 38; 61, 20).

ಲಿಂಗಭಟ್ಟೀಯ *linga-bhaṭṭīya*. ಲಿಂಗಭಟ್ಟೀಯ. N. of a commentary on the *Amarakōśa* (My.).

ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ *linga-mudrē*. An impression of the *linga* (applied to bullocks, etc. My.). — ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಕಲ್ಲು. A boundary stone bearing the impression of the *linga* (My.).

ಲಿಂಗವಚನ *linga-vačana*. Gender and number (in grammar, Śmd. 57).

ಲಿಂಗವಚನಭೇದ *lingavačana-bhēda*. Difference with regard to gender and number: one of the *dōshas* in *upamēś* (Kāv. III, 3, B, 75 seq.).

ಲಿಂಗವಚನಭೇದ *linga-vačana-vibhēda*. = ಲಿಂಗವಚನಭೇದ. (Kāv. III, 3, B, 75 seq.).

ಲಿಂಗವತ್ತಿ *linga-pattigē*. (ಲಾಘ, q. 7.).

ಲಿಂಗವನ್ತ *linga-vanta*. A male individual of the sect who exclusively worship *Śiva*, his phallus, and *Basava*, and carry the representation of the phallus suspended around the neck (Bp. 8, 49; 9, 5; 21, 9, 39; 29, 8; 35, 48; 54, 78; 59, 21; 61, 10, 21; C.). Feminine ಲಿಂಗವನ್ತಳು (C.). The members of the *lingavanta* (or *Viraśaiva*)

sect are 1, *Ārādhyā Brāhmanas* (about one amongst a thousand); 2, *Kshatriyas* (who at present appear to be very rare); 3, *Vaiśyas* or *Sēttis* (viz. *Banajigas*, *Bajēgāras*, *Nōykāras*, *Kaṇṇagāras*, *Gāṇigās*, and *Kumbāras*); 4, *Sūdras* (viz. *Goudas*, *Ōkkaḷigas*, *Kurubas*, *Badagis*, *Akkasālēs*, *Sunṇagāras*, *Agasas*, and *Kshaurakas*); 5, *Jāṅgamas* or *Ayyas* (who are either *Brāhmanas*, *Sēttis*, or *Sūdras*); 6, *Antyajas* (who were clearly acknowledged as members of the sect at the time of its founder *Basava*, under the last but one of the *Ālōkyas* kings of *Kalyāṇa*, but are now disowned as such, with the exception of the *Ālavādīs*, who put ashes to their forehead, worship the *linga* (though not tying it to their neck), and have to walk before the corpse of a *Lingavanta* that is carried to the grave or before an idol (*Śiva* or *Basava*) when carried about. Members of Nos. 1-5 eat in company (excepting the *Kshaurakas* who have to sit separately), but do not intermarry. The *pūjāris* of the *Lingavantas* are either poor *Sēttis* or *Sūdras* of their sect; if there is a *linga* besides a *Basava* (bullock) in the temple, a *Śaiva Brāhmaṇa* of any sect will officiate as *pūjāri* in *Lingavanta* temples. *Jāṅgamas* do not make *namaskāra* to the *Basava* in a temple, but do so to the *linga* there, and when poor, may so far act also as *pūjāris*.—ಲಿಂಗವನ್ತನುದಾಸಿ. N. (Bp. 44, 48).

ಲಿಂಗವರ್ತನ *linga-varṇasa*. Proof-form: a form with three kinds of proof (? ಸಾಧನ, ಲಿಂಗತ್ರಯವರ್ತನವು Nn. 114; ಸಾಧನ Mr. 501).

ಲಿಂಗವ್ರತ್ತಿ *linga-vṛitti*. One who assumes the dress, etc. of an ascetic to gain a livelihood, a religious hypocrite (see ಧರ್ಮವ್ರತ್ತಿ).

ಲಿಂಗಕರೀರ *linga-kārira*. = ಲಿಂಗದೇಹ. (My.).

ಲಿಂಗಾಂಗಣ *linga-aṅgana*. An area where a phallus is placed and worshipped (Bp. 19, 69).

ಲಿಂಗಾನುಕಾನನ *linga-anuśāsana*. The doctrine or laws of grammatical gender (My.).

ಲಿಂಗಾಯತ *linga-āyata*. = ಲಿಂಗವನ್ತ. (My.).

ಲಿಂಗಾಯಿತ *linga-āyita*. = ಲಿಂಗಾಯತ. (My.).

ಲಿಂಗಾಯ್ತ *linga-āyta*. = ಲಿಂಗಾಯತ. (My.).

ಲಿಂಗಾವತಾರ *linga-avatāra*. An incarnation of *Śiva's* phallus: *Basava*, etc. (Bp. 22, 58).

ಲಿಂಗಿ *lingi*. = ಲಿಂಗಿ. Wearing a distinguishing mark;—characterized by;—bearing false marks, a hypocrite;—one who is entitled to wear religious marks: an ascetic;—one who wears the phallus: a *lingavanta* (Bh. 1, 12, 22);—N. of females (My.). See Bp. 36, 60; 54, 27; ಸರ್ವ.

ಲಿಂಗೈಕ್ಯ *linga-aiya*. Identity with the *śiva-linga* (Bp. 57, 68; 58 sum.; 58, 15, 20).

ಲಿಪಿ *litva*. The syllable ಲಿ (Śmd. 220; Kāv. I, 3, 57-59).

ಲಿಪಿ *lipi*. = ಲಿಪಿ. Smearing, besmearing, anointing, plastering;—painting, drawing, writing. 2, written characters, the letters. 3, a writing, a writ, a manuscript, a document, a letter (ಅಕ್ಷರದ ಬರಹಂ Hlā.; Bp. 5, 53). 4, a drawing, a picture (ಚಿತ್ರದ ಬರಹಂ Hlā.). ಲಿಪಿ (of *Brahmā*) ಮಾವಲಿಕ್ಕೆ ಲಿಪಿಲೇಖನ ಕೂಡೀತೆ? (Prv.).

ಲಿಪಿಕೆ *lipika*. A writer, a scribe (ಗ್ರಂಥಲೇಖಕ Mr. 360).

లిపికర lipi-kara. An anointer, a white-washer, a plasterer. 2, a writer, a scribe, a copyist. 3, an engraver.
లిపికార lipi-kāra. = లిపికర. A writer, a scribe, a copyist; etc.

లిపిజ్ఞ lipi-jña. One who understands writing, etc. (Kk. 101).

లిపిసంఖ్య lipi-saṅkhyā. A number of written characters.

లిప్త lipta. Smear, smeared, besmeared, anointed. 2, stained, soiled, defiled. 3, smeared with poison, poisoned. 4, eaten.

లిప్తక liptaka. A poisoned arrow.

లిప్తమాన lipyamāna. The state of being smeared, etc. (Ūpr. 1, after 81).

లిప్సు lipsu. Desiring to become possessed of, eager for, covetous.

లిప్స lipś. The desire to gain or to obtain, desire for possessing.

లిఫాప్త liphāphē. An envelope (My.; Br.; Mhr., H. లిఫాప్).

లిమ్బ limba. A Kūṅkapiga (శంకరాచార్య Mr. 882 two MS., one MS. లింబ, another one లిమ్బ).

లిమ్బ limbē. = నిమ్మ 1, etc. The acid lime, etc. (My.; St. & Pl.).

లివి livi. = లిపి. Writing, writ, etc.

లిహ lih. Licking. See లిహు, ముహు.

లిహ liha. Licked, tasted, devoured, eaten; darted out (as the tongue). See అవలిహ; Grj. 5, 26.

లిహ lina. Clung to, adhered to, attached to, clinging to, embracing;—lying, resting on, staying in; hiding, entered into. 2, dissolved, melted;—absorbed, absorbed in or into, swallowed up in; intimately united with; devoted to. 3, disappeared, effaced, vanished, departed. See అన్తలిహ, ప్ర.

లిహ lina. = లిహ. See ఎ.

లిహ lina. The state of adhering;—the state of being hidden or concealed; etc.

లిహలహ lila-alasatē. The state of being tired of sport (Ūpr. 8, 85).

లిహలహ lila-vati. A beautiful, or wanton, woman. 2, N. (J. 83, 43). 3, N. of a town (Ūpr. 1, 88). 4, N. of several treatises.

లిహలహ lila-vaha. Conveying or bringing sport (Ūpr. 4, after 42).

లిహలహ lila-vibhāti. Great sport (My.).

లిహ lila. లిహ. Play, sport, diversion, amusement, pastime. 2, wanton sport, amorous pastime, as shown in the imitation of a lover's gait, manner, speech, etc. (in his absence), wantonness. 3, joking, frivolity, child's play. 4, sportive appearance, dissimulation, sham. 5, air, mien, manner. 6, grace, beauty, loveliness. 7, a story about the sport of a deity. లిహ లిహ మహిమ మహిమ పద్యాలేఖ (Prv.).—లిహలహ. -పద. To get beauty (Rāy. 5, after 19).

లిహ 12-119. (= లిహ, లిహ). See లి 2. It is used also in multiplication, e. g. ఎరడు మూడులు, six, అయ్య నాలుగులు, twenty, అరు పదులు, forty-two, etc. (My.).

లిహ 12-111. (= లిహ, etc.). See నిజ్జ లిహ.

లిహలహ lukasānu. = లిహలహ, etc. (My.).

లిహలహ lukasānu. = లిహలహ, లిహలహ. Loss; damage (My.; Mhr., H. నుకనాన, నుకనాని, లిహలహ, లిహలహ; Br.).

లిహలహ lukasānu. = లిహలహ. (My.).

లిహ lūgi. A piece of cloth tied round the loins by males, reaching down to the knees (My.; అధోరూప G.; H.).

లిహ lučā. Dissolute, libertine, mean, base, low (used of persons, words, business, etc., My.; Br.; Mhr., H.).

లిహ lučātana. Dissoluteness, profligacy, meanness, etc. (My.; Br.).

లిహ lučā-giri. = లిహలహ (Mhr.; తప్త Ūb.).

లిహలు lučāyisu. To plunder (My.; Br.; Mhr. లుచలహ).

లిహ luṭhana. Rolling, rolling or wallowing on the ground, weltering; moving about, moving to and fro, rolling down. See లుచ; లిహలహ, లుచలహ, లుచలహ. మిహ.

లిహ luṭhita. Rolled;—rolling;—fallen;—the rolling on the ground (of a horse).

లిహ luṭhaka. A robber, a thief (Sk.). 2, a crow (Sk.). 3, raising, lifting up (నగిపపద Kk. 74; Śm. 66; not Sk.). See లుచ.

లిహ lap. Dropping out, elision, cutting off, rejection.

లిహ lupta. Broken, injured, destroyed (Bp. 8, 3);—robbed, deprived of;—omitted, neglected (J. 6, 43);—cut off, elided; rejected, disappeared, lost; obsolete;—plunder, booty, stolen property (అపద్య 3, 44 ఏకాదశ Mr. 226).

లిహ lupta-pada. Wanting (whole) words.

లిహ lubdha. Desiring;—covetous, greedy, avaricious. 2, a hunter. 3, a lustful man, a libertine.

లిహ lubdhaka. A greedy or avaricious man, a miser (శ్రీమద, దిన Nn. 127). 2, a huntsman (శామ, కరావ 127; శ్రీమద, దిన Nn. 39). 3, the sixth (or eighth, My.) nakṣatra or lunar mansion (అర్చ, అర్చనశ్రీ 127; అర్చ, పశ్య Mr. 39). 4, the star Sirius.

లిహ lubdhatva. Avariciousness, covetousness (My.).

లిహ lubhita. Perplexed, disturbed, deluded, fascinated. (B.).

లిహ lulāpa. A male buffalo.

లిహ lulāya. A male buffalo (శామ Nn. 61. 102).

లిహ lulita. Shaken, agitated, tossed about, shaking about, tremulous, waving, etc.

లిహ luli. Agility, the power (or art) of moving the limbs quickly, briskness, nimbleness, quick motion; tremulous motion or vibration of lustre or light (Bh. 1, 7, 41; 2, 2, 108. 104; 6, 3, 18. 21; 6, 4, 54. 78; 8, 23, 17; 8, 24, 24; 10, 6, 22; 10, 7, 2. 51; Śā. 4, 80; J. 9, 23; 24, 72).—లిహ. -పద. To produce quickness, to act quickly (Rām. 6, 51, 43).

లిహ 12-117. (= లిహ). See లి 2. యామాగల (B. 1, 14).

లిహలహ లుచలహ, లుచలహ, లుచలహ (1, 24), లుచలహ. లుచలహ, లుచలహ (3, 13). See లి 2.

లిహ lūti. Robbing; booty, spoil (C.; Śā. 235; Br.; Mhr. H. లుతి). దేవగిరినగర లుతి, లుతి మూడు దాగి (Prv.).

ಲೂತಿ lūti. = ಸೂತಿ, (ಲೂತಿ). A sort of venereal sore about the face (ಅಸನದ ಹುಣ್ಣು Mr. 386), etc. (My.). ಪ್ರೀತಿಯನ್ನ ನೀತಿ ಹುಟ್ಟುವದು, ಲೂತಿಯನ್ನ ಗಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟುವದು (Prv.).

ಲೂತಿ lūti. (= ಲೂತಿ, etc.). A spider. 2, a kind of outaneous disease (said to be produced by moisture from a spider).

ಲೂನ lūna. Cut, severed, clipped; cut off; reaped; plucked; gathered; wounded; bitten; destroyed. 2, a tail. See ತಡ. ಲೂನು lūma. A tail.

ಲಿ 12-ಕೆ. (= ಅಲಿ 4), ಲಿ 2, (ಲೀ). See e. g. ಬಯಕಲಿ (Bp. 3, 84), ಸುಕಲಿ (5, 14), ಬಲಗಟ್ಟನ್ನಲಿ (18, 46), ಎನುಕಲಿ (22, 58; 42, 38), ನಗುಕಲಿ (23, 14), ಅಕ್ಕತಯನ್ನಲಿ (24, 23), ಬಲವನ್ನಲಿ (28, 8), ಇರುಕಲಿ (47, 24), ಅನ್ನರಲಿ (B. 5, 137), ಆಗುಕಲಿ (B. 5, 294, 295), ನೋಡದಲಿ, ಹೇದದಲಿ (My.).

ಲೆಕ್ಕ lēkka. (Tbh. of ಲೇಖಾ). Reckoning, reckoning up, numbering, numeration, calculation, computation; arithmetic; a sum; an account; a number, a numeral (ಅಂಕ, ಸಂಖ್ಯೆ Mr. 349; ಸಂಖ್ಯೆ Smd. 123 Cm.; 243 Cm.; ವಸು, ಸಂಖ್ಯೆ, ಗಣನಾದೇವ Nn. 17; Ūb. v. 229, 288; My.; Tō.; T. ಇಲಕ್ಕ; ಎಣಿಕೆ G.). 2, estimation, esteem, regard (Tō.; Mhr. ಲೇಖಾ; Mhr. ಲೇಖನೇಂ, to write; to esteem, reckon). ಲೆಕ್ಕ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರೇನು ಮಾಡ್ತಾರು?—ಲೆಕ್ಕ ಎಲ್ಲದ ಬದುಕು ಒಮ್ಮಾರು ಕೊಡು.—ಲೆಕ್ಕ ದಿನ್ನ ಹೊತ್ತದಕ್ಕೂ ಮುಟ್ಟಿನನ್ನ ಸತ್ತದಕ್ಕೂ ದುಕ್ಕ ವೇನು?—ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ಉಣ್ಣೋ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ಉಣ್ಣು.—ಬರದು ತಿಳಿಯದ ಲೆಕ್ಕ ಕಡೆಗೆ ದುಕ್ಕ.—ಮನೆಯಗಾಡಿನಿಗೆ ದುಃಖ ಸುಖ ಹೇದಾದರೆ ಮನುವಿನ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ?—ಲಕ್ಷಣಗೇಡಿ ಹೆತ್ತಲೇ ಲೆಕ್ಕ ಎಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳೆ (Prva.). See Bp. 1, 34; 31, 29; Si. 219, 278, 326, 327, 370, 371; Prv. a. ಎಣಸ. —ಲೆಕ್ಕ ಇಡು. To keep account (B. 5, 81; My.). —ಲೆಕ್ಕ ಕಾಯು. To watch over accounts (and examine them). ಲೆಕ್ಕ ಕಾಯುವವ (ಗಣಕ, ಗಣಕ, ಪಾನ್ಥೋಗ G.). —ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡು. To deliver in an account; to give an account (My.). ದೇವರಿಗೆ ಅದವ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡ ಬೇಕಾದೀತು (B. 5, 189). ನಾವೆಲ್ಲರು ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಐವ್ವ ಯದ ಎನಿಯೋಗದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ದೇವರ ಹೆತ್ತರ ಕೊಡ ಬೇಕಾದೀತೆನ್ನು, ನೆನಪಿದ ಬೇಕು (5, 204). —ಲೆಕ್ಕಗೊಳ. -ಕೊಳ. To regard, to mind (Bp. 40, 77). —ಲೆಕ್ಕ ಸಕ್ಕ. reit. (My.). —ಲೆಕ್ಕಧೇವ. A mode of calculation or counting (ಪುರ, ಗಣನೆ Nn. 72). —ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡು. To count, to reckon up; to compute (My.; ಎಣಿಸು G.; B. 4, 100). —ಲೆಕ್ಕಸಂಖ್ಯೆ. dupl. (ಕೋಟಿ, ಗಣನೆ Nn. 48). —ಲೆಕ್ಕಪಾಠ. -ಪಾಠ. = ಲೆಕ್ಕ. (My.).

ಲೆಕ್ಕಲಿ lēkkali. Tbh. of ಲೇಖನಿ (My.).

ಲೆಕ್ಕಲಿಕೆ lēkkalikē. Tbh. of ಲೇಖನಿಕೆ. (ಕಲಾಮು Mr. 359; My.; B. 1, 23; 3, 57). ಚಿತ್ರವ ಬರೆವ ಲೆಕ್ಕಲಿಕೆ (ಅಂಕಲಿಕೆ, ತೂಲಿಕೆ Nr.; Si. 345).

ಲೆಕ್ಕಲಿಕೆ lēkkalikē. = ಲೆಕ್ಕಲಿಕೆ. (My.).

ಲೆಕ್ಕಿ lēkki. = ಲೆಕ್ಕಿ, etc. (My.).

ಲೆಕ್ಕಿಗ lēkka-iga. (Smd. 233). An arithmetician. (Kp. 2, 21, 8).

ಲೆಕ್ಕಿಸು lēkkisu. To count, to reckon up; to compute (My.; ಗಣಿಸು G.). ಲೆಕ್ಕಿಸ ಬಾರದು (ಪ್ರಸೂನ, ಅಸಂಖ್ಯತೆ Nn. 25). ಲೆಕ್ಕಿಸ ಬಾರದು (ಅಗಣಿತ, ಲೆಕ್ಕ ಎಲ್ಲದ 48). ಲೆಕ್ಕಿಸ ಸಂಖ್ಯೆ (ಪದ್ಮ Mr. 507). 2, to esteem, to regard, to mind, to consider (Grj. 3, 5; Bp. 1, 34; 24, 85; 39, 43; Sāv. 4, after 17).

ಲೆಂಕ lēnka. A male servant (Bp. 9, 39; 27, 73; 47, 85; 52, 35; Tō.; see ತಿಮ; Mhr. ಲೇಂಕ, a son; a daughter). —ಲೆಂಕಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8). —ಲೆಂಕರ ಲೆಂಕ. A servant of servants (Bp. 27, 70; Rām. 5, 3, 57).

ಲೆಂಕಲಿ lēnka-iti. A female servant (ಅಕ್ಕಿ Hlā.; Mr. 304).

ಲೆತ್ತ lētta. = ನೆತ್ತ. (My.; ಅಕ್ಕ, ದೇವನ G.; ಅಕ್ಕ, ದೇವನ, ಪಾಶಕ Si. 349). ಲೆತ್ತದ ಅಟ (ಶೈವನ G.). ಲೆತ್ತ ಪಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದೋಷ ಬಿತ್ತು (Prv.). —ಲೆತ್ತ ಪಗಡೆ. Lētta and pagadē (My.; ಅಕ್ಕ Ūb.). —ಲೆತ್ತಸಾರಿ. = ನೆತ್ತಸಾರಿ. (ಅಷ್ಟಾಪದ, ಶಾಂಘಲ, ನೆತ್ತ ವಾದುವ ಹರಿಗೆ Si. 349).

ಲೆಪ್ಪ lēppa. Tbh. of ಲೇಪ್ಯ (Smd. 351; Abh. P. 3, 26, 28; 3, after 26; ಲೇಪ್ಯರೂಪ Kk. 46). ಲೆಪ್ಪದ ಚಿತ್ರದ ಸ್ತ್ರೀ (ಅಂಜಲಿಕಾರಿ ಶಿ); ಲೆಪ್ಪ ಮೊದಲಾಗುಕ್ಕ ಕೆಲವು (ಲೇಪ್ಯಾದಿಕಂ ಸರ್ವಂ, ಪುಸ್ತಕಮ್ Hlā.).

ಲೆಪ್ಪಗಾಡ lēppa-gāḍa. A plasterer, a bricklayer; one who moulds or models (ಲೇಪಕ, ಸಲಗಣ್ಣಿ Hlā.).

ಲೀ 12-ಕೆ. (= ಲೀ, etc.). See e. g. ಕೂಡಲೇ (B. 1, 14), ಅನ್ನರಲೇ (4, 63), ಕೊಡಲೇ (B. 5, 77).

ಲೇಕಲಿ lēkali. Tbh. of ಲೇಖನಿ (My.).

ಲೇಖ lēkha. A writing, a writ, a letter, a document, etc. (ಅಕ್ಕರ, ಲಿಪಿ, ಲೇಖನ, ಬರಹ Mr. 360; Bp. 5, 54; B. 1, 15; 4, 148). 2, a deity.

ಲೇಖಕ lēkhaka. A writer, a scribe, a copyist, a clerk, a secretary.

ಲೇಖನಿ lēkhani. Tbh. of ಲೇಖನಿ (My.; B. 5, 183; Mhr.).

ಲೇಖನಿ lēkhana. Scratching, scarifying, making an incision;—writing; copying;—a writing, etc. (see Mr. a. ಲೇಖ; Bp. 5, 53). See ಎ-; ಬರೆಯಿಸು.

ಲೇಖನಿ lēkhani. = ಲೆಕ್ಕಲಿ, ಲೇಕಲಿ, ಲೇಖನಿ. A reed-pen, a pen, a style.

ಲೇಖನಿಕೆ lēkhanikē. = ಲಕ್ಕಲಿಕೆ, ಲೆಕ್ಕಲಿಕೆ, ಲೆಕ್ಕಲಿಕೆ. An instrument for writing and painting, a reed-pen, etc.

ಲೇಖನರ್ಥ lēkha-rishabha. Best of deities: Indra.

ಲೇಖನಾರ್ಥ lēkha-rāhaka. A letter-carrier (Abh. P. 4, after 42).

ಲೇಖಾಮಣ್ಣಿ ಲೆಕ lēkhā-maṇḍalika. An accountant general (Bp. 5, 14).

ಲೇಖಿತ lēkhita. Scratched; written (My.).

ಲೇಖಿಸು lēkhisu. To write (My.).

ಲೇಖಿ lēkhē. = ಲೇಖಿ. A scratch; a streak, a line; a stripe, a stroke (ರಾಟ, ಎಡೆಬಿಡುಪು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು Nr.);—a furrow, a row, a groove. 2, writing; a writ (Bp. 50, 83);—drawing lines, delineation, drawing; painting;—a drawing, a figure; an impression, a mark. 3, the curved line or pale streak of the young moon, the moon's crescent (see ಇನ್ನೂ). 4, a flash (of lightning). See ಪತ್ತ.

ಲೇಡಿ lēḍi. A "lady" (My.).

ಲೇಪಾ lēpa. ಲೇಪ (In ದೇವನ). ಲೇಪ. = ಲೇಪಾ. Borrowing. —ಲೇಪಾದೇವ. = ಲೇಪಾದೇವ. (My.). —ಲೇಪದೇವ. = ಲೇಪಾದೇವ. (My.).

ಲೇಪ ಲೇಪಾ. = ಲಪ್ಪ. Besmearing, daubing, anointing, plastering. 2, materials to be smeared with: salve, ointment, unguent; plaster, mortar, chunam, white-wash, etc. 3, a particular rite at funeral oblations. 4, impurity, dirt, any grease or dirt sticking to vessels, etc. 5, a spot, a stain, moral impurity. 6, food, victuals. ಮಣ್ಣೇ ನೋಡುಕ್ಕ ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಲೇಪವೇ (Prv.).

ಲೇಪಕ lēpaka. A plasterer, a bricklayer; one who moulds or models. (ಲೇಪಗಾಡ Mr. 377; see ಲೆಪ್ಪಗಾಡ).

ಲೇಪಗಾಡ lēpa-gāḍa. = ಲೇಪಕ, q. v.

ಲೇಪನ lēpana. Smearing, besmearing, smearing over, daubing, anointing, spreading on, plastering (ಚರ್ಪ,

ಅನುಲೇಪನ Nn. 73). 2, anything smeared on, salve, ointment, plaster, mortar, white-wash, etc. See ಲೇಪನ; ವಿ-
— ಲೇಪನಗೇಯ. To besmear, etc. (Bp. 39, 6).
ಲೇಪನಕ್ರಿಯೆ lēpana-kriyā. = ಲೇಪನ No. 1. (ಅಸ್ತ, ಅಮ್ನು Kk. 55, o. r. ಅನುಲೇಪನ).
ಲೇಪಾಳಗ (lēpa-āḷiga). A man who covers with unguents (P). See ಲೇಪಾಳಗಿತಿ.
ಲೇಪಾಳಗಿತಿ lēpāḷiga-iti. (Śmd. 244). A female lēpāḷiga.
ಲೇಪಿತ lēpita. Smeared, besmeared, etc. (My.).
ಲೇಪಿಸು lēpisu. To smear, to spread over or on, to besmear, to anoint, to cover by smearing, etc. (ಬದ್ಧ Śmd. I; Ūpr. 6, after 64; Bp. 12, 11; My.; Śi. 445). ಮೀ ಪರಿ ಪೋಷಣೆ? ಪಾವನೇ? ಅದು ಕೆಸರ? ಮೀಪರಿ ಮೆಯ್ಯ ಮಲ ಪೋಷಣೆ; ಪಾವ ಲೇಪಿಸಲಕ್ಕುಂ? (Sp.). 2, to be smeared or anointed, etc. (Ūpr. 8, 39).
ಲೇಪು lēpu. A sort of quilt (Mhr. ಲೇಪ); a mattress, a bed (My.; Tē.).
ಲೇಪ್ಯ lēpya. = ಲೇಪ. To be smeared, etc. 2, spreading over, smearing, plastering;—making models, moulding, modelling;—moulded, modelled;—a model. — ಲೇಪ್ಯರೂಪ. A modelled form, a model (ಲೇಪ Kk. 46).
ಲೇಪ್ಯಕರಣ lēpya-karaṇa. Smearing, besmearing, daubing, etc. See ತೊಡೆಯಿಸು.
ಲೇಪ್ಯಕರ್ಮ lēpya-karma. Moulding, making models, modelling. See ಕರ್ಮಮಾಡು.
ಲೇಪ್ಯಮಯ lēpya-maya. Made of mortar or clay, moulded.
ಲೇಲಹಾನ lēlihāna. Frequently licking or darting out the tongue: a serpent (My. Amara).
ಲೇಲಹ್ಯಮಾನ lēlihyamāna. Frequently licking, constantly darting out the tongue (Ūpr. 1, 135).
ಲೇನಡಿ lēvaḍi. 1. Derision, mockery (My.; H.).
ಲೇನಡಿ lēvaḍi. 2. = ಲೇನಡಿ. ಲೇನಡಿ ರುಚಿ ಪಾವನಿಗ ಬಲ್ಲನೆ? (Prr.).
ಲೇನಳ lēvaḷa. = ನೇನಳ, ಲೇನಾಳ. ಲೇನಳಂ ಪವಕ ಸರಪಳ ಪಟ್ಟಣಾದಿಗಳು ಗೃಹೇಯಂ (Mr. 839).
ಲೇನಾಳ lēvaḷa. = ಲೇನಳ, etc. (Abh. P. 7, 41).
ಲೇನಾ lēva. = ಲೇನಾ. — ಲೇನಾದೇವಿ. Borrowing and lending (My.; Mhr., H.; Br. ಲಾನಾದೇವಿ; T. ಲೇನಾದೇವಿ).
ಲೇಕ lēka. What is torn off: a small part or portion, a particle, an atom, a bit, a little bit, a small quantity, a little (ಗುಣ, ತುಣ್ಣು Nn. 78);—smallness, littleness, briefness. 2, a particular figure of speech in rhetoric, employment of a comparison instead of a direct statement;—representing as a disadvantage what is otherwise regarded as an advantage and vice versa (Kāvy. III, 8, B, 35).
ಲೇಕಮಾತ್ರ lēka-mātra. Only a little (My.).
ಲೇಕಾಂಶ lēka-amśa. A small part (My.).
ಲೇಕೈ lēkai. ಲೇಕೈ. Lustre, light. (Ūpr. 3, after 32).
ಲೇಪ್ಪ lēkhu. (= ಲೇಪ್ಪ). A clod, a lump of earth.
ಲೇಸಿಗ lēsiḡa. An excellent man: a brave man (ರಣಗತಿ Ūt. I, 41).
ಲೇಸು lēsu. Goodness; excellence, superiority; a superior thing; well-being, welfare, health;

alleviated state; pleasantness; beauty; properness, propriety, fitness, recommendableness; rightness; reality (ವಲ್ಲ, ವಾಮು Mr.; ಲಪ್ಪ Ūt. II, 81; ಸಾಪ್ತವ Mr. 451; ಅನು, ಹಸ, ಚೋಕ್ತ, etc., ಮರೋಹರ Kk. 18; ಚೋಕ್ತಳೆ, ಚೋಕ್ತ, ರಯ್ಯ, ಎತ್ತ, etc., ಮರೋಹರ Śi. 55; My.; Tē. ಲೇಸು, ಲೇಸು). ಲೇಸಾದ (ಸತ್ Śmd. 65 Cm.). ಲೇಸಾಗಿ (ಸಂ 98, 98 Cm.). ಲೇಸಪ್ಪದು (ಹಾರು, ರಾಮ Mr.). ಲೇಸಾ ಗರ್ವದು (ಸಾಪ್ತವ, ಅವಪ್ಪವು Hk.). (ಕುಮರೇಯಲ್ಲಿ) ತಕ್ಕಪ್ಪು ಕೆತ್ತು ಸಿದ್ಧನಪ್ಪ ನಾಲಗೆ ಲೇಸು (Mr. 277). ಲೇಸಾದ ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗಂ (ಸು ಮಾರ್ಗಂ Śmd. 4 Cm.). ಲೇಸಕ ರೋಗ (ವ್ಯಾಧಿ, ಸರೋಗ Śa. 129). ಲೇಸಲ್ಲಂ (Śmd. 63). ಲೇಸಿನೋ (J. 29, 33; ಲೇಸ (23, 54); ಲೇಸಂ (2, 3, 13). ಏನೇನೋ ಒಡಿನ ಪರಿ ಲೇಸು, ಲೇಸು (Śmd. 69). ಲೇಸು ಅಗುವಾಗ್ಯೆ ಗಾಸಿಗೊಳ್ಳ ದಾರದು. — ಲಪ್ಪರಿಗೆ 2 ಬ್ಬರು ಲೇಸು, ಹಪ್ಪಕ್ಕಿತ್ತ ಮದುವೆ ಲೇಸು — ಲೇಕ ಕುಡಿದರೆ ಲೇಸು ಅದೀತು. — ನಾಕ ಮಾದುನವನು ಪಾಸನಾದರೆ ಲೇಸು ಮಾಹ್ಯನೇ — ಹೆತ್ತ ನಾದರೂ ದೊಡ್ಡವನೇ ಲೇಸು (Prr.). See Śmd. 174; Ūpr. 1, 48; 2, 48; Bp. 1, 21; 23, 5; 29, 18; 40, 68; 48, 19; 51, 50; Bh. 1, 8, 90; 2, 13, 24, 37; Rāy. 4, 116; 30, 51; J. 2, 18; 18, 40; 28, 48; B. 1, 17; ಕಮ. — ಲೇಸುಮೋದು. — ಲೇಸು. Well-being to appear or arise (Dp. 30, 1). — ಲೇಸು ಲೇಸು. rep. (ಲೇಸಾ ಬಿ Ūt. II, 103; Bp. 13, 7; 20, 9; 36, 13; 42, 9; 54, 84).
ಲೇಹ lēha. Licking, tasting, sipping. 2, anything to be taken by licking, a lambative, a medicine to be taken by licking, a linctus. ಲೇಹ ಕುಡಿದರೆ ಲೇಸು ಅದೀತು (Prr.).
ಲೇಹನ lēhana. Licking, tasting or lapping with the tongue. See ಕಪರ್, ತಿಯಕ್ಕಣ್ಣು, ನಕ್ಕು.
ಲೇಹ್ಯ lēhya. To be licked, lickable, capable of being licked or eaten by licking, fit to be licked;—a lambative, a medicine to be taken by licking, a linctus (My.);—neotar, ambrosia.
ಲೈಂಗಿ laingī. (fr. ಲಿಂಗ). A Lingavanta (Bp. 18, 98; 29, 8).
ಲೈಂಗ್ಯ laingya. (fr. ಲಿಂಗ). Relating to Śiva's phallus and its worship (Bp. 19, 5; 37, 36).
ಲೈಂಗ್ಯಪೂಜಾ laingya-pūjā. = ಲಿಂಗಪೂಜಾ. (Bp. 43, 76).
ಲೊಕ್ಕಿ lōkki. = ಲಕ್ಕಿ, etc. (ಪಾಪ್ರಾ ದಿ, ಸರ್ವಾಶ್ಚ Śa. 28). ಕ ರಿಯ ಲೊಕ್ಕಿ (ಲೇಖಾಲಿಕ್ Nr.).
ಲೊಗಡಿ lōgadi. = ಲೊದಡಿ, etc. (B. Mhr.; occasionally).
ಲೊಚ್ ಲōc. ಲೊಚ ಲōca. A sound to imitate that produced by lapping or sucking in a peculiar manner; one to imitate that of smacking (in tasting); a particular sound of the house-lizard. — ಲೊಚ್ ಲೊಚ್. rep. (C.). — ಲೊಚ್‌ಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To lap, as dogs, etc. do; to suck the breast, etc. with the sound of lōca, as babies; to smack in tasting; to smack, as the house-lizard does (My.). — ಲೊಚ್ ಲೊಚ್. rep. With the repeated sound of ಲೊಚ್. ನಾಯಿಗಳು ಬಕ್ಕು ಗಳ ಹಾಗೆ ಕುಡಿನಾಲಿಗೆಯನ್ನ ಲೊಚ ಲೊಚ ನೇರು ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ (B. 3, 40). — ಲೊಚ್ಚ ಲೊಚ್ಚ ಎನ್ನು ಕುಡಿ (My.).
ಲೊಚ್ಚಗೆ ಲೊಚ್ಚಗ್ಚ. = ಲೊಚ್ಚಗೆ. (My.).
ಲೊಬ್ಬ ಲōba. = ಲಬ್ಬ 2, ಲೊಬ್ಬ, ಲೊಬ್ಬ. A sound to imitate that of gabbling or jabbering, that of a stone, etc. being shaken in an unsound pot, that of a cracked bell being rung, that

of metal vessels, etc. shaken about in a sack or carriage, that of unsound wooden utensils, wheels, etc. when shaken, of the wooden bell on a cow's neck when shaken, or of a dry loose kernel when shaken in the nut. — ಲೋಕ ಕಲಿ. 1. = ಲೋಕಗದಿ (My. occasionally). — ಲೋಕಕಲಿ. 2. Gabbbling, jabbering (My.). — ಲೋಕಗದಿ. -ಕಲಿ. To gabble, to jabber (My.). — ಲೋಕಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಲೋಕಗದಿ. (My.). — ಲೋಕ ಪಟ. reit. = ಲಟ ಪಟ, ಲೋಟ ಲೋಟ. The repeated sound of lōṭa (My.). 2, the state of being quite empty, as a house; nothing (My.). — ಲೋಟ ಲೋಟ. rep. = ಲಟಪಟ No. 1. (My.).

ಲೋಕಾಕ್ ಲೋಟಾ. = ನಟಕು, etc. (S. Mhr.).

ಲೋಕಾಕು ಲೋಟಾ. To scold (My.). See Prv. s. ಸೋರು 1.

ಲೋಕಾ ಲೋಟ. = ಲೋಟ. — ಲೋಕಾ ಲೋಟಾ. rep. = ಲೋಟ ಲೋಟ. (My.).

ಲೋಟಿ ಲೋಟಿ. 1. A smack or cluck with the tongue (in driving cattle, etc., in playing, etc., My.; Tē.). ಲೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗನಾದರೂ (ತದಾಗಿ) ಕೊಟ್ಟ ಎನಹಾ (ಅವನನ್ನು) ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). — ಲೋಟಿ ಹಾಕು. To olick or smack the tongue against the palate (My.). See Prv. s. ಕಟ್ಟ. — ಲೋಟಿ ಹೊಡೆ = ಲೋಟಿ ಹಾಕು. (My.).

ಲೋಟಿ ಲೋಟಿ. 2. Emptiness, hollowness (Tē., M.; T. ಉಲೊಡಕ್ಕು. See ಲೋಲೊಟ್ಟಿ.

ಲೋಡ ಲೋಡ. = ಲೋಟ. (My.). — ಲೋಡ ಬಡ. reit. = ಲೋಟ ಪಟ. (My.).

ಲೋಡ್ಡು ಲೋಡ್ಡು. = ಲಡ್ಡು. (My.; cf. ಲೋಟ್ಟಿ 2).

ಲೋಟ್ಟು ಲೋಟ್ಟು. A hollow, a ravine, a pit. (Tē. ಲೋಟ್ಟು, ಲೋಟ್ಟಿ, ಲೋಟ್ಟು, ಲೋಟ್ಟು; cf. ಲೋಟ್ಟಿ 2). ಪದಿನಾಲ್ಕು ವಾಯಂ ತದೊಡೆ ಪದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಟ್ಟು ಪದ್ಧತಿ (Śmd. 227 Mdb.).

ಲೋದಡಿ ಲೋದಡಿ. = ಲೋಗಡಿ, ಲೋದಳಿ, etc. ರಕ್ತವಾರದಿನ್ನ ಅದ ಲೋದಡಿ (ಕಳ); ಎದೆಯೊಳಗಿನ ಲೋದಡಿ (ಶ್ಲೇಷ್ಠ ಕಳ G.).

ಲೋದಳಿ ಲೋದಳಿ. = ಲೋದಳಿ, etc. (Rām. 6, 80, 83).

ಲೋದಳಿ ಲೋದಳಿ. = ಲೋಗಡಿ, ಲೋದಡಿ, ಲೋದಳಿ, ಲೋದ್ಲಿ, ಲೋದ್ಲಿ, ಲೋದಳಿ, ಲೋದಳಿ, ಲೋದಳಿ, ಲೋದಳಿ. v. Saliva, slaver, tenacious mucus, etc. (Bh. 8, 25, 6. 19; My.).

ಲೋದ್ಲಿ ಲೋದ್ಲಿ. = ಲೋದಳಿ, etc. (My.).

ಲೋಲ್ ಲೋಲ್. = ಲೋಳ್ 1, ಲೋಳ್ 1. — ಲೋಲ್ಪಟ್ಟು. Perfect emptiness: nothing. ಊರಿಗೆ ಹಬ್ಬುವಾದರೆ ನಾಯಿಗೆ ಲೋಲ್ಪಟ್ಟ (Prv.).

ಲೋಲ್ ಲೋಲ್. 1. = ಲೋಲ್, etc. — ಲೋಲ್ಪಟ್ಟು. = ಲೋಲ್ಪಟ್ಟು. (My.).

ಲೋಲ್ ಲೋಲ್. 2. = ಲೋಳ್ 2. Imitation of the sound of a dog's barking. (Tē.). — ಲೋಲ್ ಲೋಲ್. rep. (My.).

ಲೋಳ ಲೋಳ. = ಲೋಳ q. v. (My.).

ಲೋಳಿ ಲೋಳಿ. = ಲೋಳಿ, etc. ನಾಯಿ ಬಾಲವನ್ನು ಲೋಳಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ನಟ್ಟಗಾದೀತೇ? (Prv.).

ಲೋಕ ಲೋಕ. = ಲೋಕ. The vast space, the wide world, sky, heaven; any division of the universe; the world; — any place, a region, a tract, a country, a district, a province. 2, mankind, folk, man, men, people (Śmd. 187);

subjects (as contrasted with the king). 3, common life, ordinary practice, common usage. 4, seeing, looking, sight, regard. ವಿಶ್ವರೂಪ ಧೂರ ಧೂರ ಸ್ವರ ಮಹತ್ವ ಜನಂ ತಪಂ ಸತ್ಯಮ್ ಎನ್ನೇದಿ ಮೇಲಣ ಲೋಕಮುಕ್ತುಂ; ಮುಕ್ತಲ ವಿಶಲ ಸುತಲ ರಸಾತಲ ತಲಾತಲ ಮಹಾತಲ ಪಾತಾಲಮ್ ಎನ್ನು, ಸತತಂ ವರ್ತಿಸುವ ಕೆಲಲೋಕಮ್ ಎದಿಕ್ಕು (Mr. 32). ಲೋಕದವರೆಲ್ಲಾ ಸತ್ತರೆ ಲೋಕ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? — ಲೋಕ ನಡಿಸಿ, ಲೋಕವೇ ಮಹೇಶ. — ಲೋಕ ಹಾದಾದರೆ ನಾಕ ಹಾದಾದೀತೇ? (Prvs.). See ದ್ವಿಸಪ್ತ, ಸಪ್ತ; Bp. 82, 31; 36, 62. — ಲೋಕನಡತೆ. The manner of the world (My.). — ಲೋಕವಾದಿಕೆ. The custom of the world (My.).

ಲೋಕಕರ್ತ ಲೋಕ-कर्ता. The creator of the world (Bp. 10, 41).

ಲೋಕಜಿತ ಲೋಕ-jit. Conquering heaven; — a conqueror of the world; — a sage; — a Buddha.

ಲೋಕತ್ರಯ ಲೋಕ-traya. The three worlds: heaven, earth, and the lower regions (My.).

ಲೋಕಧಾತು ಲೋಕ-dhātu. The earth; — a particular division of the earth.

ಲೋಕಧಾತೃ ಲೋಕ-dhātṛ. A country.

ಲೋಕನ ಲೋಕana. Looking, seeing, viewing. See ಅವ, etc.

ಲೋಕನಾಥ ಲೋಕ-nātha. Lord of worlds: Brahmā; — Vishṇu or Kṛishṇa (Dp. 28); — Śiva (Bp. 55, 20); — N. (59, 4); — a king.

ಲೋಕನೇತ್ರ ಲೋಕ-nētra. The sun (My.); the moon (My.).

ಲೋಕಪದ್ಧತಿ ಲೋಕ-paddhati. General or universal way (My.).

ಲೋಕಪಾಲ ಲೋಕ-pāla. A guardian of the world, a regent of a quarter of the world (= ದಿಕ್ಪಾಲ). 2, a king, a sovereign.

ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಲೋಕ-prasiddhi. Universal establishment or reception, general notoriety or prevalence (ಲೋಕರೂಢಿ Śmd. 334 Cm.).

ಲೋಕಬಾನ್ಧವ ಲೋಕ-bāndhava. The sun.

ಲೋಕಮಾರ್ಯಾದೆ ಲೋಕ-māryādē. Popular observance, established usage or custom (My.).

ಲೋಕಮಾತೃ ಲೋಕ-mātrī. Lakshmi.

ಲೋಕಮಾತೆ ಲೋಕ-mātē. Lakshmi (Mr. 18).

ಲೋಕಮೂಢ ಲೋಕ-mūḍha. Folly arising from the example given by (other) people (Śāstrasāra in W. v. 1255. 1256. 1257).

ಲೋಕಯಾತ್ರಿ ಲೋಕ-yātrī. Travelling round the world (J. 26, 26). 2, the business and traffic of men, worldly affairs, ordinary actions or conduct. 3, man's pilgrimage through this world (My.).

ಲೋಕರಕ್ಷಕ ಲೋಕ-rakshaka. Protector or saviour of the world (Bp. 10, 41). 2, a king.

ಲೋಕರೀತಿ ಲೋಕ-riti. The manner of the world (My.).

ಲೋಕರೂಢಿ ಲೋಕ-rūḍhi. = ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿ (Śmd. 334 Cm.).

ಲೋಕಲುಪ್ತಾಕ ಲೋಕ-lupṭāka. A notorious robber (Abh. P. 4, 35).

ಲೋಕವಾದ ಲೋಕ-vāda. The talk of the world: public rumour, popular report, common talk, news.

ಲೋಕವಾರ್ತೆ ಲೋಕ-vārtē. The world's news: popular report or rumour (My.).

ಲೋಕವಿರುದ್ಧ ಲೋಕ-viruddha. Contrary to universal notions or facts: one of the vākyaśāstras (Kāvy. II, 2, B, 3. 19-23).

ಲೋಕವ್ಯವಹಾರ ಲೋಕ-vyavahāra. The affairs or business of the world: universal use, popular usage (Śmd. 231).
 ಲೋಕಸಾಕ್ಷಿ ಲೋಕ-sākshi. Witness of the world, universal witness. 2, Brahmā. 3, fire (My.).
 ಲೋಕಾಚಾರ ಲೋಕ-ācāra. Popular usage (My.).
 ಲೋಕಾನೀಕ ಲೋಕ-anika. All the several worlds (My.);— a large number of people (My.).
 ಲೋಕಾಂತ ಲೋಕ-anta. The world's end: publicity; amongst the people, public, notorious (Bp. 52, 45). ಇಬ್ಬರದ್ದರೆ ಎ ಕಾನ್ತ, ಮೂವರದ್ದರೆ ಲೋಕಾನ್ತ.— ಎಕಾನ್ತ ಹೋಗಿ, ಲೋಕಾನ್ತವಾಯಿತು (Prvs.).
 ಲೋಕಾಂತರ ಲೋಕ-antara. Another world; the next world, a future life (My.).
 ಲೋಕಾಪವಾದ ಲೋಕ-apavāda. The reproach or censure of the world, general outcry against, popular accusation (J. 19, 40; 21, 63; Dp. 91, 4).
 ಲೋಕಾಯತ ಲೋಕ-āyata. Materialistic, atheistical;—materialism, the system of atheistical philosophy taught by Cārvāka.
 ಲೋಕಾಲೋಕ ಲೋಕ-alōka. World and no world: the visible and invisible world (Kāvy. I, 1a, 2). a mythical bell or circle of mountains surrounding the earth and separating it from the region of darkness.
 ಲೋಕೇಶ ಲೋಕ-īśa. Brahmā.
 ಲೋಕೇಶ್ವರ ಲೋಕ-īśvara. Śiva (Bp. 58, 17).
 ಲೋಕೋಕ್ತಿ ಲೋಕ-ukti. A general or common saying; a proverb;—the language of the people (Śmd. 119).
 ಲೋಕೋತ್ತರ ಲೋಕ-uttara. Surpassing the world, beyond what is common or general, unusual, extraordinary.
 ಲೋಕೋತ್ತರವರ್ಣನ ಲೋಕ-uttara-varṇana. Description of unusual qualities (Kāvy. III, 1, A, 18).
 ಲೋಕೋದ್ಧಾರ ಲೋಕ-uddhāra. Deliverance or salvation of mankind (My.).
 ಲೋಕೋಪಕಾರ ಲೋಕ-upakāra. A public charity (My.).
 ಲೋಕೋಪಕಾರಕ ಲೋಕ-upakāraka. Beneficial to the public; a public benefactor (My.).
 ಲೋಕ ಲೋಕ. Tbh. of ಲೋಕ. Mankind, people, folks, a common man. ಲೋಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವನಾಗಿ ಮಕರಿಸಾಪತ್ರ ಮೊದಲಾದ ತಿಲ್ಲವಿದ್ದೆಯ ಮಾತುಮನಲು (ಸ್ವರಥ); ಲೋಕದ ಕೊನ್ನು ಇದೆ, ಕೆಡೆದು ಇದೆನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆ (ವ್ಯಾಕಾಶ, etc.); ಲೋಕದ ಇಕ್ಕು ವ ಕೂಡಿಸುವಂ (ಪರಾನ್ತ, etc. Nr.). ಲೋಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಯಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಹಾಲೋಗರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇನು? (Prv.). See Bp. 38, 8; 43, 36; 52, 2; Bh. 7, 1, 25; V. 8, 19; 14, 37; J. 6, 53; ಪರಿಪೀಡನ.
 ಲೋಚ ಲೋಚ. Seeing, looking or gazing at. See ಉಲ್.
 ಲೋಚಕ ಲೋಚaka. A stupid man. 2, the pupil of the eye. 3, lamp-black. 4, a lump of flesh (ಮಾಂಸದ ಕರಕೆ G.); etc., etc.
 ಲೋಚನ ಲೋಚana. Illuminating, brightening; causing to see. 2, the eye (ಕಣ್ Nn. 5). 3, the number 2 (see ಕೃತಯುಗ).
 ಲೋಚನಕ್ರಿಯೆ ಲೋಚana-kriyā. The act of causing to behold or look at. See ನೋಡಿಸು.
 ಲೋಚನಗೋಚರ ಲೋಚana-gōcāra. Perceptible, cognizable, worthy of observation or adoration (ವಸ್ತುನ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ ಬಹನ್ನಾದು Nn. 87). 2, the range or horizon of the eye.
 ಲೋಚನವಾರಿ ಲೋಚana-vāri. A tear, tears (Bp. 36, 8).

ಲೋಚನಾಂಕಿತ ಲೋಚana-ānkita. The eye and its mark (made with a collyrium, see Sp. s. ಮೂಳೆಗ).
 ಲೋಚನಮುಕ್ತ ಲೋಚana-mastaka. Cock's comb, *Celosia cristata*.
 ಲೋಚನಾ ಲೋಚ. 1. An earthen pot used on water-wheels, etc. a metal cup (Mhr., H.; Si. 309; My.).
 ಲೋಚನಾ ಲೋಚ. 2. A species of pigeon (B. 3, 114; Mhr., H. ಲೋಚನ).
 ಲೋಚಿ ಲೋಚಿ. = ಲೋಚಿ. (My.).
 ಲೋಚಿಸು ಲೋಚisu. To roll (v. t.); to push vehemently, etc. (Bh. 3, 12, 38; Mhr. ಲೋಚಿಸು). See ನಿರ್-
 ಲೋಚಿಸು ಲೋಚ. Tumbling upon, pushing, shoving, disturbance, annoyance (My.).
 ಲೋಚನ ಲೋಚana. Agitating, moving about, stirring, disturbing. See ಲ-
 ಲೋಚಿನೆ ಲೋಚಿನೆ. = ಲೋಚಿನೆ No. 1. (Bh. 10, 4, 14).
 ಲೋಚು ಲೋಚ. A long bolster for the back of sitters to recline upon (My.; Tē.; Mhr. ಲೋಚು).
 ಲೋಚಕ ಲೋಚಕ. A kind of sorrel (ಕಲ್ಲು ಕಾಡು, ಪುರುಷು ಮೇ Mr. 141).
 ಲೋಚ ಲೋಚra. A tree the bark of which is used in dyeing. *Symplocos racemosa* Roxb. ಕೆಮ್ಮಿನ ಲೋಚ (ಶಿರೀಷ, ಸಿಲ್ಮ, ಮಾರ್ಕಣ್); ಬಿಳಿಯ ಲೋಚ (ಗಾಲಬ, ತಾವರ or ತಾಬರ, ಲೋಚ Nr.). ಅತ್ತಕಾಕಾರದವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ (ಲೋಚ, ತೂವ, ಪುಗ, ಕಮು ಕ Nr.).
 ಲೋಚಪುಷ್ಪ ಲೋಚra-pushpa. The tree *Bassia latifolia* Roxb. (ಮಧುಕ, ಗುಡಪುಷ್ಪ, ಇವು Mr. 140).
 ಲೋಚ ಲೋಚ. Breaking, cutting off; destruction. 2, robbing, plundering. 3, deprivation, want, deficiency; loss. ಲೋಚವೇನೂ ಇಲ್ಲ, ದೀಪಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಗೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). 4, omission, separation, disappearance, dropping or falling out, rejection, annulling, cancelling;—grammatical elision (Śmd. 56. 57. 62. 67. 70. 118-122. 183. 195. 198. 203. 211. 212. 228. 226. 228. 229. 234. 243. 274. 278. 288. 289. 295. 343. 344. 360. 365. 367. 370. 371. 379. 380-382; Kāvy. I, 2, 12. 13. 17-19; I, 3, 18-20. 49-52. 60-74. 80-83; I, 4, 9. 10; I, 5, 32. 33. 38-40). — ಲೋಚಮೋದರ್. — ಲೋಚಮೋದರ್. To suffer elision (Śmd. 193).
 ಲೋಚಪ್ಪ ಲೋಚptra. The state of being injured, destroyed, annihilated, etc. See ಅದೃಶ್ಯ.
 ಲೋಚವೃತ್ತಿ ಲೋಚ-vṛtti. The state of elision, elision (Śmd. 370).
 ಲೋಚಾಮುದ್ರಾಪತಿ ಲೋಚamudrā-pati. Husband of *Lopāmudrā*: *Agastya*.
 ಲೋಚಾಮುದ್ರೆ ಲೋಚ-amudrā. The wife of *Agastya* (Mr. 336).
 ಲೋಚಾಕ ಲೋಚaka. A jackal, a fox. (R.).
 ಲೋಚಿಸು ಲೋಚisu. = ಲೋಚಿಸು. To omit, to drop, to slide (Śmd. 150. 268. 344. 356).
 ಲೋಚ ಲೋಚra. Stolen property, plunder, booty.
 ಲೋಚ ಲೋಚ. Tbh. of ಲೋಚ (Śmd. 339).
 ಲೋಚಾನ ಲೋಚana. Olibanum, frankincense (My.; ಮರ್ಮ, ಪಿಷ್ಟಕ, ಪಿಷ್ಟಕ, ಯಾವನ, ಸಿಲ್ಮ G.; Mhr., H.).
 ಲೋಚಿಸು ಲೋಚisu. Tbh. of ಲೋಚಿಸು. To go away, to disappear. ರಾಘ ಲೋಚಿಸು (Prv.).
 ಲೋಚಿ ಲೋಚಿ. = ಲೋಚಿ. (My.).
 ಲೋಚ ಲೋಚ. = ಲೋಚ. Eager desire, covetousness, capidity, avarice, greed (Sk.; My.). 2, affection or favour

ಲೋಹಮಾರಕ ಲೋಹ-māraka. Caloining metal. 2, the Achyranthes triandra Roxb. (R.).
 ಲೋಹಮಾರ್ಗ ಲೋಹ-mārga. A railway (My.).
 ಲೋಹಲಿ ಲೋಹa. Iron, made of iron. 2, speaking indistinctly or inarticulately.
 ಲೋಹವರ ಲೋಹ-vara. The most precious metal, gold. (R.).
 ಲೋಹಸಂಧಾನ ಲೋಹ-sandhāna. Soldering. See ಬಿಸು 3.
 ಲೋಹಾಭಿಷಾರ ಲೋಹ-abhisāra. Lustration of arms, a military ceremony observed by kings before commencing a campaign, or for making the army ready for attack and battle (see Si. a. ನಿವಾಳಿಸು, and Nr. a. ನಿವಾಳಿಸುಹ).
 ಲೋಹಾಭಿಷಾರ ಲೋಹ-abhihāra. = ಲೋಹಾಭಿಷಾರ. Lustration of arms, etc.
 ಲೋಹಿತ ಲೋಹita. = ಲೋಹಿತ. Red (ಕಿರಾಬ, ಕೆಮ್ಮು Nn. 54; ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಮು 87); the colour red. 2, blood. 3, copper, metal. 4, anger, wrath (ಸರೋಪ, ಕೋಪ 87). 5, joy (ಸನ್ನ, ಸನ್ನೋಪ 87). 6, an axe, a hatchet (ಸ್ಯಜಿ, ಕೊಡಲಿ 87). 7, all (ಅಖಿಲ, ಎಲ್ಲವು 87).
 ಲೋಹಿತಕ ಲೋಹitaka. A ruby.
 ಲೋಹಿತಚಂದ್ರನ ಲೋಹita-çandana. Saffron.
 ಲೋಹಿತಾಂಗ ಲೋಹita-āṅga. Red-limbed: the planet Mars.
 ಲೋಹಿತಾಶ್ವ ಲೋಹita-aśva. Having red horses: Agni, fire (Mr. 45).
 ಲೋಹಿನಿ ಲೋhini. A woman with a red-coloured skin or red with anger.
 ಲೋಳ ಲೋ. = ಲೋಳೆ, etc. — ಲೋಳಸರ. = ಲೋಳಿಸರ, etc. (My.).
 ಲೋಳಿ ಲೋ. = ಲೋಳೆ, etc. — ಲೋಳಸರ. = ಲೋಳಿಸರ, etc. (My.).
 ಲೋಳು ಲೋ. = ಲೋಳೆ, etc. — ಲೋಳಸರ. = ಲೋಳಿಸರ, etc. (My.).
 ಲೋಳೆ ಲೋ. = ಲೋಳೆ, etc. Saliva, slaver; tena-

cious mucus, phlegm; a ball of viscid mucus of the nose, or a pendulous globe of phlegm; expectorated phlegm (ಲೋಹಿ. Bp. 46, 57; Bh. 6, 3, 4; 8, 23, 40; My.; Mhr. ಲೋಳ).
 ಲೋಕಾಯತಿಕ ಲೋkāyatika. (fr. ಲೋಕಾಯತ). A follower of Ārīvāka, a materialist, an atheist. (R.).
 ಲೌಕಿಕ ಲೌkika. (fr. ಲೋಕ). Worldly, mundane, terrestrial;—popular, general, familiar from long established or extensive prevalence;—belonging to ordinary life. occurring in every-day life, vulgar, common, ordinary;—pertaining to this world or life;—secular, not sacred (as opposed to vaidika, śāstrīya, etc.);—a common or ordinary man (as opposed to the learned, etc.); a man of the world; a Brāhmaṇa who is a government official;—anything occurring in the world, the laws or ordinances of the world, secular business, public affairs. ಲೌಕಿಕ ನದಿ, ಲೋಕವೇ ಮದಕ (Prv.). See Ūh. v. 12; Bp. 1, 57; 7, 2; 40, 84; 48, 28; B. 4, 215. — ಲೌಕಿಕಮುಖ. Bribes (My.).
 ಲೌಕಿಕತನ್ತ್ರ ಲೌkika-tantra. Expedients or tricks used by government officials or by traders (My.).
 ಲೌಕಿಕವ್ಯಾಪಾರ ಲೌkika-vyāpāra. Common or ordinary practice or transaction (My.).
 ಲೌಕಿಕಸಂಧಾನ ಲೌkika-sandhāna. = ಲೌಕಿಕತನ್ತ್ರ (My.).
 ಲೌಕಿಕ ಲೌkika. Tbh. of ಲೌಕಿಕ. (My.). — ಲೌಕಿಕ ಫಲ. A secular business or profession (My.).
 ಲೌಡಿ ಲೌdi. = ಲವಡಿ 1, q. v.
 ಲೌಭ್ಯ ಲೌbhya. (fr. ಲೋಭ). Cupidity, avarice (My.).
 ಲೌಲ್ಯ ಲೌlya. (fr. ಲೋಲ). Restlessness, instability, inconstancy, fickleness. 2, eagerness, lustfulness, eager desire, greediness, passion. See Bp. 43, 66; 46, 72; 4. ಲೌಹ ಲೌha. (fr. ಲೋಹ). Made of metal; coppery; metallic; iron. 2, metal. 3, iron.

ವ

V

ವ v. The fiftieth letter of the Alphabet (śmd.

11. 12. 21. 53). It often changes places with ವ, e. g. ಕೆಲ ಸಕ್ಕವರ್, ನೆಲೆಗೆವರ್ (śmd. 82), ಇವರ್ or ಇರ್ವರ್, ಪಲವರ್ or ಪಲಬರ್ (121-123), ಬೇರ್ವರಸು, ಎಳವಳ್ಳಿ, ಅಕ್ಕಲೈ ಕಡುವಳ್ಳಿ (81), ಬೆಸಗೆವರ್ (134), ಎವನ್ದಂ (211), ಬಿಟ್ಟವಸಗೆ, ತಕ್ಕವರ್ (212), ಉರ್ವೇಲಿ (218), ಕುಡುವರ್ (220), ಮೂವಳಸು (223), ಇನ್ನೆವ್ವೇಲಿ (251), ನಾನ್ದಂ, ಎನ್ನಂ, ತಿನ್ನಂ (275);—with ಹ (or ಹಾ), e. g. ಬೆವರ್ವನಿ, ಎಸಕ್ಕವೆ (54), ಪರಿವಳಿನಲ್ (65), ಬೆಳೆವುಲ, ಎಳವೆದ್, ನೀರ್ವನಲ್ (81), ಉರ್ಗೇವೇಗು, ತರವೇದ್ (82), ಕಾಲ್ವಿಡಿ (155), ಕೆಯ್ದುಳವೆ (171), ಮದವುಗು, ಬೆಸವಡೆ (200), ಎವೇದ್ವಂ, ಎವೇದಂ (211), ಬೆಕ್ಕಲ್ (213), ನಿಡುವಯಿಲ (215), ಕೆಸುವಳಿನ್ (216), ಬಿಡುವಯಿಲ್, ಕುಡುವೆದ್ (218), ನಾಣಿವೆನ್ (221), ಉಡವೇದ್, ಬಿತ್ತರಿಸವೇದ್ (278), ಬರವೇದ್ (293), ಅಡಂಗೆವೇಯ್ (293. 406), ನೋವುಂ, ಮಾವುಂ, ಬೇವುಂ (217. 275), ಬರ್ವಂ (275), ತಪ್ಪಂ, ತಪ್ಪವಂ (= ತಪ್ಪಂ, ತಪ್ಪವಂ, 286);—with ಮ, e. g. ದೋಪವೆದು (= ದೋಪವೆದು, 155), ಭೇ

ದವಂ (= ಭೇದವಂ, 155), ಪದವಾನಿಸ, ಮೆಲ್ವಾತು (81), ಪೊಮ್ಮಾ (= ಪೊಮ್ಮಮ್ಮ), ನಾಸಿಕವಡ್ಡಂ (= ನಾಸಿಕಮ್ಮಡ್ಡಂ), ತಾವೆ or ತಾ ಮರೆ, ಸಾವನ್ನ or ಸಾಮನ್ನ, ತಿವರ್ or ತಿಮರ್, ತೆವರ್ or ತೆಮ್ಮ. ಸಾವಿ or ಸಾಮಿ (128), ಎವೆ or ಎಮಿ (q. v.), ಪಿರಿದುವೆವ್ವು (393), ತಾಳೆಗೆದು (398), ನೇಮದಿವೆ (Bp. 27, 51), ಉಡಕವಿವೆ (38, 6), ಬಾಗಿಲವರವೆ (35, 47), ಸಮತೆಯವೆ (45, 43), ಎಡುಕುವೆ (24, 56), ಎನ್ನುವೆ (24, 59; 26, 8), ತೇವಿಸುವೆ (32, 49), ಎಡರಿಸುವೆ (44, 7), (cf. also e. g. the later Kannaḍa ಪೊಲವನು = ಪೊಲನಂ, ಪೊಲಮಂ, and ಉವ 3, ಉವ 1 & 2, ಉವಂ);—with ಗ, see ತೋಗಲ್ = ತೋವಲ್;—and (in mediaeval Kannaḍa, when the corresponding later and new forms are compared) with ಯ, e. g., ಪಿಡಿವುತ (= ಪಿಡಿವುತ and new ಪಿಡಿಯುತ, Bp. 8, 43), ಹದೇವುತ (9, 10), ಬಯ್ಯುತ (9, 18), ಕಡವುತ (13, 2), ಸುರಿವುತ (18, 46. 51; 22, 57), ಕೆವುತ (24, 44), ನಡವುತಂ (26, 68), ಮುಗಿವುತ (27, 72), ಮೂವುತಂ (28, 17), ಮಲವುತ (38, 31), ಬರವುತಂ (33, 45), ನೆವುತ:

(38, 49), ತೆಗವುತ (38, 50), ಹೊವುತ (44, 46); see ಉತ, ಉತಂ, ಉತ್ತ 1.—*It frequently is a letter of euphony, e. g. ಪಟುವೇಕನಾಳ್ಕಂ, ಎಧುವಿದು, ಮುದುವಿದು, ಕುದುವಿಲ್ಲ* (Smd. 63), ಮನುವಿನ, ಪೂವಿನ, ಹೋತುವೆ (66), ಪೂವೆನ್ನಂ, ಗೋವಿನ, ಮಾತು ವೆಲ್ಲಂ, ಸೂವಡುಪ್ಪೊನ್ನ, ಸುರಸಿಪ್ಪೊನೆ, ಎಧುವಿಲ್ಲದ (67), ಪೂವಿನ, ಪಿತ್ತವಿನ, ಮುದುವಿನ (133), ಇವಿದು, ತುವೇ, ತುವಿದು (67), ಅವುವಿಗೆ (117), ಅವುವಿನ (119), ಅರುವಕ್ಕಂ (120), ಅರುವಿಗೆ (123), ಅಬುವಿಗೆ (150), ಅದುವೆ (153, 155, 171, 172, 174), ಅದುವಿದುವು (181, 185, 202), ಎವುವಿನ (257), ಇಸುವಿನ (268; see s. ಉ 4; cf. ಎರ್ = ಇರ್).—*In vulgar language and writ it is often put before the vowels ಉ, ಊ, ಋ, ಌ, e. g. ವುಣ್ಣಾಗು* (Dh. 23), ವೂರು (Dh. 23; Si. 113, 339), ವೋವ (once in Nr.); and an initial ಋ is often written in the form of ವ (see ಲ 1).—Observe also the use that is made of ವ in ಕೊಲುಪುತ (Bp. 32, 29), ಪಾಯ್ಪುತ (32, 27), and ಕೊಯ್ಪುತ (34, 16), and the regular ಹಸಿವು (13, 6).

ವ va. 1. The letter 5 pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 4 (Mr. 349).

ವ va. 2. (ವ-ಅ 17). = ವ 2, etc. A syllable used in the formation of the future tense and of the present or future relative participle, e. g. ಕುದುವಂ, ಉಡುವಂ, ಪಿಡುವಂ (Smd. 260), ಮಸುಕ್ಕಂ (55), ಅಯ್ಯುವು (54), ಪಾಡುವಂ, ಪಾಡುವೆವು (91), ಸಂಚರಿಸುವ (56), ಒಗುವ, ಒತ್ತುವ, ಬೇಡುವಂ, ಪೊಯ್ಯಂ (91), ಪಾಡುವ ತುಟ್ಟು, ಕುದುವ ಪುರಾ, ಬೀಸುವ ಚಾಮರಂ, ಪೊಡೆವ ಭೇರಿ, ಪೂರೆಯಿಸುವ ತಂಬಂ, ಪಿಡುವ ಕಡಳೆ, ಪೊಣ್ಣುವ ಭರ್ಮಜಲಂಗಳ (201). ಹಸಿವು (Bp. 13, 6). ಶಿಶುವನ್ ಅರಿಸುವ ಮರಳಿ ಬರಿಸುವ ಗಸನೆ ಯಾಕೆ? (24, 65). ತಿವನ ಮರಳ್ಳುವ ಅಯ್ಯುವ ಗರ್ವಪ ಬೊಟ್ಟಿದಾಪ ಅವರ್ ಸಾರ್ವ ಮೇರ್ ಕವಿವ ಕಡಂಗುವ ಇಟ್ಟಿನೆಪ... ಎದೆಯ ಬಲಂ (Rsr. 18, 84). ಕುಸಿಡಿಟ್ಟಿ ಹಕ್ಕದನ್ನ ಕುನುಂಗಿ ಪರಿವ ಸುಟ್ಟು ರೆಗಾಯಿಲ್ಲ ಸುಡುಸುಡಾದ ಪರಿವ ತೋರಣದೊಳ ನುಸುಕ್ಕನ್ನೆ ತರೆ ದಗು ಪರಿವ ಕಳಕಳಮನಾಲಿಸುತ ಅಡ್ಡದಯೋ ಅನ್ನು ನಿನ್ನಿಡಿರ್ ಪರಿವ ಒಟ್ಟಿಲೆಯಂ ಸಿಲ್ಲಿದರಂ ಪಿಡುವ ಜಿಡಿದ ಪಾಡಿಸುವ ತುಡುವಂ ತೆಗೆವ ತೊಡಂಗ ಪಾಯ್ಪ ಕಡಂಗ ಪೊಯ್ಯತ್ತಿದಾಪುವ ಪೊತ್ತು ಪರಿವ ಸುತ್ತಿ ತೆಗೆವ ಮೆಟ್ಟಿ ಸೀಳು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿಲೆಯ ಮುಷ್ಕಗುಂಗಳ (6, after 11).—Observe the vulgar forms ಕೇಳವನು (= ಕೇಳುವನು or ಕೇಳುವವನು), ಮಾಡವನು (= ಮಾಡುವವನು, B. 5, 138), ಮುಕ್ಕವನು (= ಮುಕ್ಕುವವನು G.).

ವ va. 3. (ವ-ಅ 8). = ಅ 8 q. v., ವಾ.

ವ va. 4. Probably = ಹ 2. See ಉವ 2, No. 2 and ಲ 2; cf. ಇಕ್ಕುವ, ಹಣ್ಣುವ, ಹಳಿದಿಸುವ.

ವಂ vaṁ. (ವ-ಅಂ 2). = ಅಂ 2.

ವಂಕ vaṁśa. = ಬಂಡ, ವಂಡ. A bamboo (ಬಿದಿರ್ Nu. 54; Mr. 519); a flute, a pipe, a fife. 2, a staff. 3, the back-bone, the spine (ಬಿನ್ನಸ್ಸಿ 54; ಬಿನ್ನ ನಿಟ್ಟಲುತ್ತು Mr. 474; ಅಪರ 519). 4, a lineage, a race, a family (ಕುಲ 54; 519); a dynasty. 5, an assemblage, a multitude (ಸಮೂಹ 54). 6, severe penance (ಮಹಾತಪ, ಮಹಾತಪಸ್ಸು 54). 7, the tree Andersonia rohitaka Roxb. (ಮುಕ್ಕುತ್ತಗ 54). 8, the Sal tree, Shorea robusta. 9, water (ವಾರಿ 54 in one MS.). See ತಳಿ, ಬದಿ 1.

ವಂಕಚ್ಚೇದಿ vaṁśa-ē-ēdī. One who does bamboo work, a basket-maker, etc. (ಚಪಕಾರಕ, ಮೇಡ, Mr. 377). 2, = ವಂಕ ನಾಶಕ. (My.).

ವಂಕಜ vaṁśa-ja. Made of bamboos. 2, belonging to the family of (Bp. 24, 7). 3, sprung from a good family. ವಂಕಧರ vaṁśa-dhara. Carrying bamboos: N. of a mountain (Ūpr. 5, after 65).

ವಂಕನಾಶಕ vaṁśa-nāśaka. A man who destroys the line of descent, the last of a family or race (My.).

ವಂಕಪರಮ್ಪರೆ vaṁśa-paramparē. Family succession, lineage, descent, the order of a race; progeny. (My.; B. 4, 31).

ವಂಕರೋಚನೆ vaṁśa-rōcanē. Bamboo manna, Tabashir.

ವಂಕವೃಕ್ಷ vaṁśa-vṛkṣa. Genealogical tree (My.).

ವಂಕವೃದ್ಧಿ vaṁśa-vṛddhatva. Old age of bamboos. See ಕಟ್ಟಿ.

ವಂಕವೃದ್ಧಿ vaṁśa-vṛddhi. Growth or a multitude of bamboos.

2, prosperity of a family (My.).

ವಂಕಲಾಕೆ vaṁśa-lākē. A bamboo peg, a bamboo pin or stake.

ವಂಕಸ್ಥಿ vaṁśa-sṭha. Standing in or belonging to a (good) family or race. ವಂಕಸ್ಥನಾದರೂ ವಂಶಾಂತಕನಾದ (Prv.). 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ವಂಕಾಂಕುರ vaṁśa-āṅkura. The shoot of a bamboo (ಬಿದಿರ ಕಡಲೆ Nu. 136).

ವಂಕಾನುಚರಿತ vaṁśa-anuśarita. The history of a family or dynasty, a genealogical list (My. Amara).

ವಂಕಾಂತಕ vaṁśa-antaka. = ವಂಕನಾಶಕ. See Prv. s. ವಂಕಸ್ಥ.

ವಂಕಾವಲಿ vaṁśa-āvali. The line of a family, the series of progenitors, genealogy, a genealogical table (My.).

ವಂಕಾಸನ vaṁśa-āsana. A bamboo seat, a mat (ಜಾವೆ Mr. 208).

ವಂಶಿ vaṁśi. A flute, a pipe.

ವಂಶಿಕ vaṁśika. Relating to a bamboo. 2, pertaining to a family (see ಅನ್ನರ್-). 3, aloe wood, Agallochum.

ವಂಶೋದ್ಧಾರಕ vaṁśa-uddhāraka. One who preserves a race or family (My.).

ವಕ್ vaka. = ಬಕ್ q. v., ವಕ್. A crane, Ardea nivea. 2, the plant Seebana grandiflora (Agati grandiflora Desv. = ಬಕ್ಕಾಳಲ).

ವಕಾರ va-kāra. The letter ವ (Smd. 11).

ವಕಾಲತ್ತು vakālatu. The duties or office of a Vakīl (My.; Mhr., H.; M.). — ವಕಾಲತ್ತುನಾಮೆ. The credentials furnished to a Vakīl, a power of attorney (My.; Mhr., H.).

ವಕ್ಶೀಲ vakīla. A lawyer, a pleader (My.; Mhr., H.);—an ambassador, an envoy, a factor (B. 5, 67; Mhr.; H.).

ವಕ್ಶೀಲಿ vakīli. = ವಕಾಲತ್ತು. (My.; B. 5, 229).

ವಕುಲ vakula. ವಕುಲ vakula. = ಬಕುಲ. The tree Mimosa elengi Lin.

ವಕೋಟಿ vakōṭi. = ಬಕೋಟಿ. A crane.

ವಕ್ಕನೆನು vakkaneṇu. To explain; to state (J. 10, 29).

ವಕ್ಕನೆ vakkane. = ಬಕ್ಕನೆ, (ವಕ್ಕಾಣಿ?). Tbh. of ವಕ್ಕಾಣ್ಕನ. Explanation, comment; statement (J. 30, 51).

ವಕ್ಕಾಣಿ vakkhāṇi. (Smd. 23). Tbh. of ವಕ್ಕಾಣ್ಕನ (?).

ವಕ್ತವ್ಯ vaktavya. To be spoken or uttered, fit or proper to be said;—to be spoken about or against, blamable, reprehensible;—accountable, responsible;—subject, dependent;—a rule, a precept, a sentence;—speaking;—censure.

ವಕ್ರಾರ vaktāra. Tbh. of ವಕ್ರ. (My.).

ವಕ್ರಾ vaktṛi. A speaker; an orator;—speaking;—loquacious. 2, speaking well or sensibly, eloquent;—honest. See ಅತಿ.

ವಕ್ರಾತ್ಯ vaktṛitva. Ability to speak, eloquence (My.).

ವಕ್ರಾ vaktra. The organ of speech, the mouth;—the face. 2, in algebra: the initial quantity or first term of a progression. 3, the root of Tabernaemontana coronaria.

ವಕ್ರಾ vaktrē. A woman who has a face. 2, (= ವಕ್ರ No. 3?). N. of a plant (ಬಕ್ಕಡಿ Mr. 145).

ವಕ್ರ vakra. = ಬಕ್ರ, ಬಂಕ, ವಂಕ. Crooked, winding, tortuous, curved, bent, meandering, curly (ಕೊಂಕು Nn. 24; ಕೊಂಕು 54, o. r. ಕೊಂಕು; ಕೊಡ್ಲೆ Kk. 74); retrograde. 2, prosodically long; a prosodically long syllable (the form of the long mark being curved, Ūh.; see ಕೊಂಕು 2, No. 2). 3, crooked in disposition, cunning, fraudulent, dishonest;—evasive, ambiguous. 4, cruel, malignant. 5, the winding course of a river, the arm or bend of a stream (= ಪುಟಪೇಡ, q. v.). 6, the planet Mars (ಶಿವಿ, ಅಂಗಾರಕ, ಮಂಗರ Nn. 4; ಅಂಗಾರಕ, ಅವನಜ, ಭಾಮ, ಮಂಗಲ Mr. 38; ಶಿವಿ Mr. 508). See ಕುರು 3, ಸಿದ್ಧ 2; Prv. s. ಶುಕ್ರ. — ವಕ್ರಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಮಾಲುಗಣ್ಣು. (My.).

ವಕ್ರಗತಿ vakra-gati. Crooked or winding course;—apparent retrograde motion or retrogression;—a devious or fraudulent course or conduct (My.).

ವಕ್ರಗ್ರೀವ vakra-grīva. Crooked-necked: a camel. (R.).

ವಕ್ರತರ vakra-tara. Uncommonly crooked, etc. (Ūpr. 9, 15).

ವಕ್ರತುಣ್ಣಿ vakra-tuṇḍa. Wry-mouthed: Gaṇapati (My.). 2, a parrot.

ವಕ್ರತೆ vakratē. Crookedness, curvedness, tortuousness, bending, meander;—retrograde motion (in astronomy);—perverseness, falseness, dishonesty, ambiguity. See ಮುರಿ; Grj. 2, after 106; 6, 37.

ವಕ್ರತ್ಯ vakratva. = ವಕ್ರತೆ. (My.; B. 4, 65).

ವಕ್ರದ್ವಾರ vakra-dvāra. = ವಂಕದರ, ವಂಕದಾರ, ವಂಕದಾರ. A crooked door or entrance, etc.

ವಕ್ರನಾಸಿಕ vakra-nāsika. Crooked-nosed; an owl (My.).

ವಕ್ರಬುದ್ಧಿ vakra-buddhi. A person of a crooked disposition of mind, an ill-intentioned, malevolent person (ಕುಡರ, ಕುಟಿರಾತಯ Hlā.);—a crooked, etc. mind.

ವಕ್ರಭಾವ vakra-bhāva. The state of being bent or crooked, curvature, crookedness;—fraudulent or dishonest disposition, cunning, craft, deceit. See ಉದುಗು, ಎಡದು 1, ಮುರಿ 1.

ವಕ್ರಭೂಮಿ vakra-bhūmi. A bent or curved ground. See ಕುರಿ 2.

ವಕ್ರಮಾರ್ಗ vakra-mārga. A crooked path; crooked conduct (My.).

ವಕ್ರರೇಖೆ vakra-rākhē. A curved line (My.).

ವಕ್ರಕೃಂಕೆ vakra-kṛiṅgē. A cow with bent horns (Sl. 321).

ವಕ್ರಸಂಸ್ಥೆ vakra-saṁstha. Placed transversely.

ವಕ್ರಾಂಗಿ vakra-aṅgi. A person with crooked limbs (J. 16, 20).

ವಕ್ರ vakri. Crooked; retrograding; dishonest;—a cunning,

fraudulent, or malevolent person (ಕುಡರ, ನಿಯತವಾದಿ, ಕುರು ರಾ. Mr. 244). 2, a species of grass (ಮಾರುಳ Mr. 110).

ವಕ್ರಿನು vakrīma. Bent, curved. (Ūpr. 3, after 9; 8, after 99).

ವಕ್ರಿಸು vakrisu. = ಬಕ್ರಿಸು. To become crooked;—to become transverse, to oppose (J. 2, 52).

ವಕ್ರೀಕೃತಿ vakra-ukti. Indirect or perverse speech, equivocation, prevarication, evasive speech or reply, evasion;—hint, insinuation;—pun;—sarcasm. See Kāvya. III, 2, B, 2. 88-91; III, 8, B, 2. 148. 159 seq.

ವಕ್ಶ vaksha. = ಅಕ್ಕು. Tbh. of ವಕ್ಷಸ್. (Mr. 327; Bp. 41, 25).

ವಕ್ಶ vaksha. The breast.

ವಕ್ಶಸ್ತ vaksha-stha. Pectoral (Bp. 46, 34).

ವಕ್ಶಸ್ಥಲ vaksha-sthala. = ವಕ್ಷ. (My.).

ವಕ್ಶೀಜಿ vaksha-ja. The female breast (Ūpr. 4, 40).

ವಕ್ಶೀಯುತ vaksha-ruha. The female breast.

ವಗಲಾ vagalā. = ಬಗಲಾ. A goddess worshipped by the tāntrikas (Sk.).

ವಗೈರೆ vagairē. And the rest, et cetera (My.; Br.; Mhr. H.).

ವಗ್ರಹ vagraha. Tbh. of ಅವಗ್ರಹ. Drought (My. occasionally; cf. the form of ವಕಂಸ).

ವಗ್ರಾಹ vagrāha. Tbh. of ಅವಗ್ರಾಹ. Drought (My. occasionally).

ವಂಕ vanka. (= ಬಂಕ). Tbh. of ವಕ್ರ (see ವಂಕದರ, etc.). Crookedness; (a corner);—the winding course of a stream, the bend of a river;—etc. 2, a door, a gate (Bh. 10, 4, 18).

ವಂಕದರ vanka-dara. Tbh. of ವಕ್ರದ್ವಾರ (Śimd. 384; Ūpr. 5, 105).

ವಂಕದಾರ vanka-dāra. = ವಂಕದರ (Śimd. 384).

ವಂಕಬಾರ vanka-bāra. = ವಂಕದಾರ (Śimd. 384).

ವಂಕೆ vaṅki. = ಬಂಕೆ, (ಬಂಕೆ). A kind of hook.

2, a sort of knife or sword (ದೀಪಮೇಧರಗ್ತ Mr. 383; Rāv. 6, after 11). 3, a kind of curved armlet (My.; ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Sl. 220; Bh. 1, 8, 76). 4, = ಮುರಿ 3 No. 4 (My.).

ವಂಕುಡಿ vaṅkuḍi. = ಬಂಕುಡಿ. A sort of weapon: a dagger (? Ū. Bp. 47, 37; Tē. ವಂಕೆ, a dagger; ವಂಕೆ, a sword of a wavy shape; M. ವಂಕಿ, T. ವಂಕು, a kind of dagger).

ವಂಕ್ಷಣ vaṅkṣhaṇa. The groin, the pubic and iliac regions, the joint of the thigh (ತೊಡೆಯ ಸನ್ನಿ Hlā.; ಎರಡು ತೊಡೆಗಳ ಸನ್ನಿ Mr. 332).

ವಂಗ vaṅga. Bengal proper (Bp. 6, 18); a king of Bengal (Bh. 2, 4, 9); an inhabitant of Bengal. 2, ಟಂ (ಮಧ್ಯ ಕುರ Nn. 18). 3, lead.

ವಂಗಡ vaṅgaḍa. An assemblage, a multitude, etc. (ಬಂಗುಳಿ, ಬಂಗ, ಬಮ್ಮರ, ತಣ್ಣ, etc., ಶ್ರೀಕೇಶಿ Kk. 17; ಗೊನ್ನಣಿ, ಬಂಗ, ಬಂಗುಳಿ, ಬಮ್ಮರ, etc. ಶ್ರೀಕೇಶಿ ಸಮ. 54; Grj. 10, after 79; Bp. 10, 31; 40, 4; J. 22, 4). Cf. ವಂಗತ?

ವಂಗಡಿಸು vaṅgaḍisu. To come together, to be amassed, etc. (V. 5, 84).

ವಂಗಭಸ್ತ vaṅga-bhaṣṭa. Calx of tin (My.).

ವಂಗಾರ vaṅgāra. = ಬಂಗಾರ, ಬಂಗಾರ, etc. (My.).

ವಂಗಿ vaṅgi. A certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77).
 ವಜ್ರ vacā. Tbh. of ವಚಸ್. (ಶಬ್ದ Nn. 94; see ನಾಮ, ವುನರ್-).
 ವಚನ vacāna. Speaking, uttering, reciting, declaring, ordering; mentioning; naming. 2, a speech, a word, an expression, an utterance, a sentence, a message (ನುಡಿ Nn. 52); a declaration, an affirmation, a promise. 3, pronunciation. 4, a text, a dictum, an aphorism, a rule, a precept, a passage of a book or oode. 5, the meaning of a word (in grammar). 6, grammatical number (Ōmd. 154. 188; Kāvya. I, 5, 13-16). ವಚನ (of a physician) ಕೇಳಿದ್ದದ್ದು ಅಪಾರವಚನವಾದೀತೇ?—ವರಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಚನಕ್ಕೆ ದೊರೆತೇ?—ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prva.).—ವಚನ ಕಡಿಗಾಣಿಸು. To fulfil a promise (B. 4, 78).—ವಚನ ಕೊಡು. To give a promise, to promise (My.; B. 5, 47).—ವಚನ ನೆರವೇರಿಸು. To fulfil a promise (My.).
 ವಚನತ್ರಯ vacāna-traya. The three grammatical numbers (śka-, dvi-, bahu-, Ōmd. 57. 111. 139. 152. 267. 297).
 ವಚನಶ್ರೀತಯ vacāna-tritaya. = ವಚನತ್ರಯ. (Ōmd. 111).
 ವಚನದೋಷ vacāna-dōsha. A mistake in speech, a slip of the tongue (J. 26, 18).
 ವಚನಭ್ರಷ್ಟ vacāna-bhrashta. A man strayed from his promise, one who has broken his promise (My.).
 ವಚನಮಾತ್ರ vacāna-mātra. Mere words. 2, mere numbering or counting (Ōmd. 154).
 ವಚನವಿರೋಧ vacāna-virōdha. Being at variance with words; inconsistency of words, precepts or texts, incongruity (Sk.); faltering in speaking (see ಉಗ್ಗ).
 ವಚನಸ್ಥ vacāna-stha. A man who abides by his word, a truthful or trustworthy man (My.).
 ವಚನೀಯ vacāniya. To be spoken, fit or proper to be said, mentionable; to be called or named; to be spoken about or against; liable to reproach;—reproach, censure, blame.
 ವಚನೀಯತೆ vacāniyatā. Liability to be spoken about or against; rumour, report, evil report, blamableness, de-traction, scandal; blame, reprehension (ಅನವಾದ, ಅನಕೃತಿ, ಎಗಾಸ, ರಚ್ಚೆ ನಾಮ Hlā.).
 ವಚನೇಶ್ವರ vacānē-sthita. Abiding in a command: obeying orders, compliant, obedient.
 ವಚಸ್ vacāsa. = ವಚ. Speech; voice. 2, a speech, a word (ವಾಕ್ಯ Ōmd. 301). 3, advice, counsel. 4, edict, command. 5, a sentence. 6, grammatical number.
 ವಚಸ vacāsa. = ವಚಸ್. (A.). 2, talkative, eloquent.
 ವಚಿಸು vacīsu. To speak, etc. (Rām. 3, 6, 54).
 ವಚಿ vaci. = ಬಜ, ಬಜಿ, ವಚಿ 1. An aromatic water-plant, *Acorus calamus* Lin.
 ವಚೀಲಹರಿ vacāsa-lahari. Flashes or beautiful style of diction (Rām. 1, 1, 12).
 ವಜನಿ vajani. Of weight, not of capacity (Mhr., H.; My.; Si. 327).
 ವಜನು vajanu. = ಬಜನ, q. v. Weight (My.; Br.).
 ವಜನುದಾರ vajanu-dāra. Weighty; influential; an influential man (My.; Mhr., H.).
 ವಜಾ vajā. Subtracted (Mhr., H.);—subtraction; deduction; removal (My.).—ವಜಾ ಮಾಡು. To subtract, etc.; to remove; to dismiss (My.; ಕಳಿ G.).

ವಜಾವಜ್ರ vajā-vajra. Making the required deductions and allowances and determining the several dues; making up and settling of accounts betwixt parties; deducting out of a gross amount some particular amounts and bringing to account the remainder (Mhr., H. ವಜಾವಜ್ರ; My.).
 ವಜೀರ vajira. A vizier, a prime minister (My.; Br.; Mhr., H.). 2, a horseman (Br.). ಕುಮರೇ ವಜೀರ (ಅಪ್ಪರೋಹ, etc. Si. 278). 3, the queen at chess (My.; Mhr., H.). 4, a playing card bearing the figure of a vajira (My.).
 ವಜಿ vajī. 1. Tbh. of ವಜ. (ಉಗ್ರಗಣ್ಣ, ಬಜಿ Mr. 136).
 ವಜಿ vajī. 2. = ಬಜಿ, etc. Weight (My.).
 ವಜ್ರ vajra. = ಬಜ್ರ. See Ōs. s. ಬಜ್ರ.
 ವಜ್ರರಕ್ತೆ vajjarakkē. = ಬಜ್ರರಕ್ತೆ, q. v.
 ವಜ್ರೆ vajrē. = ಬಜ್ರೆ, etc. — ವಜ್ರಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. See ಅಣಕ-.
 ವಜ್ರ vajra. = ಬಜ್ರ, ಬಜ್ರ, ಬಜ್ರ, ಬಜ್ರ, ವಯಿರ 2. Adamantine, hard, impenetrable. 2, severe, harsh. 3, a thunderbolt, the weapon of Indra; a discus; any destructive weapon. 4, a diamond. 5, a form of military array. 6, a particular configuration of the planets and stars. 7, the plant Emblic myrobalan. 8, a kind of Euphorbia (ಶಕ್ತ, ಕಳ್ಳಿಯ ಮರ Nn. 80, o. r. ವಜ್ರ). 9, a kind of very tenacious mortar or hard cement (Sk.); a strong glue (used by carpenters, etc., My.; Tō., T.). 10, an impetuous or overawing man (Mhr.).—ವಜ್ರಗಾರೆ. A hard or durable plaster (My.). — ವಜ್ರಗೋಳ. — ಕೋಳ. To seize a thunderbolt or discus (Ōmd. 300).
 ವಜ್ರಕರ್ಣ vajra-karṇa. N. of a man (Abh. P. 7, 72. 80).
 ವಜ್ರಕವಚ vajra-kavača. An impenetrable armour (ಕಂಡುಕ, ತೊಗಲ ಕುದ್ಡಾ Si. 279).
 ವಜ್ರಕಾಯ vajra-kāya. Having a frame hard as adamant; one who has a very robust and hardy body (My.). 2, a robust and hardy body, an iron frame (My.).
 ವಜ್ರಕೀಟ vajra-kīṭa. A winged insect which bores holes in wood and stone (My.).
 ವಜ್ರಜ್ವಲೆ vajra-jvālē. A thunder-flash, lightning.
 ವಜ್ರದಂತ vajra-danta. Hard-toothed: a hog, a boar. 2, a rat. — ವಜ್ರದನ್ನಗಿಡ. (ಕೇಸರ, ವಕುಲ, ಪವಳದ ಹುಟ್ಟಿನ ಗಿಡ, ಹಲ್ಲು ಮದ್ದು ಗಿಡ Si. 137).
 ವಜ್ರದಂತಿ vajra-danti. N. of a plant (ಕಳದೀ ಗೋರಗಿಡ G.).
 ವಜ್ರದೇಹ vajra-dēha. = ವಜ್ರಕಾಯ. (My.).
 ವಜ್ರದ್ರು vajra-dru. A species of Euphorbia.
 ವಜ್ರಧರ vajra-dhara. Indra.
 ವಜ್ರನಿರ್ಘೋಷ vajra-nirghōsha. A clap of thunder.
 ವಜ್ರಪಂಜರ vajra-pañjara. A very firm cage; an im-pregnable hold, an asylum (Bp. 28, 25; 61, 90; Bh. 8, 25, 27).
 ವಜ್ರಪಾಣಿ vajra-pāṇi. Holding a thunderbolt in the hand; Indra (My.).
 ವಜ್ರಪುಷ್ಪ vajra-pushpa. The blossom of tila or Sesamum.
 ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ vajra-muṣṭi. A hard or iron fist. 2, a weapon of the athlete, etc. (Abh. P. 13, after 76; Bh. 4, 2, 65; J. 3, 32).
 ವಜ್ರಲೇಪ vajra-lēpa. = ವಜ್ರ No. 9. (Ūpr. 5, 79; J. 10, 12).

ವಜ್ರಕರೀರ *vajra-karira*. = ವಜ್ರದೇಹ. (My.).

ವಜ್ರಕುಣ್ಣಿ *vajra-kunja*. An extremely stupid and illiterate man (My.).

ವಜ್ರಾಂಗಿ *vajra-angi*. = ವಜ್ರಕವಚ. (C. Bp. 47, 44).

ವಜ್ರಾಸನ *vajra-āsana*. A diamond seat or throne. 2, a particular way of sitting (see ಆಸನ 2).

ವಜ್ರಿ *vajri*. *Indra* (Bp. 54, 4). 2, a kind of Euphorbia (ಮಹಾಕರು, ಎಲೆಗಲಿ Mr. 136; see ವಜ್ರ No. 8).

ವಜ್ರಿತನಯ *vajri-tanaya*. The monkey-king Bāli (Rām. 4, 2, 25).

ವಂಚ *vañca*. Tbh. of ವಂಚ (Smd. II).

ವಂಚಕ *vañcaka*. Deceiving, cheating; fraudulent, deceitful, crafty. 2, a *deceiver*, a *rogue*, a *cheat*, a *knave*. 3, a *jackal*. ವಂಚಕನಿಗೆ ಸಂಡು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). See ದೇಹ, ಧನ, ಪ್ರಾಣ.

ವಂಚಕತ್ವ *vañcakatva*. Fraud, etc. See ಅ-, ನಿರ್-.

ವಂಚಕಿ *vañcaki*. A female deceiver, etc. (Bp. 40, 53).

ವಂಚನ *vañcana*. The act of deceiving, cheating, tricking, defrauding, shunning, evading, *fraud*, *deceit*. 2, illusion, delusion, hallucination. See ಅದೃ.

ವಂಚನೆ *vañcanē*. = ಬಂಚನೆ, ವಂಚನ. (ಪ್ರಲಮ್ಭ, ವಿಪ್ರಲಾಪ Mr. 449). ವಂಚನೇ ಹಣ ಸಂಪಾದನಕ್ಕೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯ. — ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟರೂ ವಂಚನೆ ಬಿಡ (Prvs.). See ಮಾಜು 2, ಮಾಂಜು 2.

ವಂಚಿತ *vañcita*. Deceived, tricked, cheated, imposed upon.

ವಂಚಿಸು *vañcisu*. To deceive, to cheat (a person, ಅವನನ್ನು or ಅವನಿಗೆ, My.); — to deny, to withhold wrongfully, to hide (ಅವರಾಪ Smd. Dh.). ವಂಚಿಸುವುದವಂಗೆಯುಂ ನಿನ್ನಗೆಯುಂ ಸಹಜಂ, ಬಿಡಿಸಲ್ಪೆ ಒಳುಮೆ? (Smd. 150). See Bp. 6, 1; 10, 7; 25, 29; 37, 15; 39, 20; 57, 35; J. 29, 34; B. 5, 95, 106.

ವಂಚಿಸುಹ *vañcisuha*. Deceiving, etc. (ವಿಪ್ರಲಮ್ಭ, ವಿಪ್ರಲಾಪ, etc. HIA.).

ವಂಚುಕ *vañcuka*. = ವಂಚಕ. (ನಂ G.).

ವಂಜಿ *vañji*. (In Tamil partly a Tbh. of ವಂಚ). See ನದಿ-?

ವಂಜುಲ *vañjula*. The tree *Dalbergia ougeinensis* Roxb. 2, the tree *Jonesia asoca* Roxb. 3, common cane or ratan *Calamus rotang* Lin. (ವಾನೀರ, ಎದುಲ, ವೇತಸ, ಹಡ್ಡೆಯ ಮರ HIA.). 4, a sort of bird. See ಹೊದಸು.

ವಟ *vaṭa*. 1. = ಒಟ, ಬಡ. A sound to imitate that of gabbling, jabbering, prating, or croaking. — ವಟ ವಟ. rep. The repeated sound of *vaṭa* (My.; Mhr.).

ವಟ *vaṭa*. 2. = ವಡೆ, ವಾಡೆ. The *Banyan* or *Indian fig-tree*, *Ficus indica* Roxb. (F. *bengalensis* Lin., ತಿವ, ಅಲದ ಮರ Nn. 6; ನ್ಯಗೋಧ, ಅಲದ ಮರ 42; ಕುಪಾತವರ, ವೃಕ್ಷಧೇದ 96; ಅಲದ ಮರ Mr. 123). 2, a *string*, a *rope*, a *tie* (ವಟರ, ಕಾಲುಕಟ್ಟೆಗಳು Mr. 380). 3, a little ball, a globule, a pill, a small lump or roundish mass. 4, a cake made of pulse ground and fried with oil or ghee. 5, a small shell, the cowry. 6, *Kāma* (ಮದನ, ಕಾಮನು 96). 7, the juice that exudes from an elephant's temples when in rut (ಮದ, ಅನೆಯ ಮದ 96). 8, leavings (ಉಚ್ಚಿಷ್ಟ 96). 9, equality in shape or dimension. 10, a round figure, a circle, a cipher.

ವಟಕ *vaṭaka*. A small lump or round mass, a ball, a globule. 2, a cake made of pulse fried in oil or ghee (ವಾಡೆ Nr.). 3, a particular weight, 8 māśas.

ವಟಪುರ *vaṭa-pura*. N. (Bp. 21, 1).

ವಟರ *vaṭara*. A string, a rope, a tie (see Mr. 1. ಎಟ 2. No. 2). 2, wicked, villainous. 3, a thief. 4, a cook; etc., etc.

ವಟಾರ *vaṭāra*. (Probably fr. Mhr. *ವಾಡಾ*, house, and *ವಾರ*, enclosure; or = ವಾಟ 1-ಅರ 7). = ಒಟಾರ, ವಟ್ಟಾರ (My.). 2, a lodge, a room (St. 109; Mhr. *ವಟಾರ*).

ವಟಿ *vaṭi*. = ಎಟ 2, No. 2. (ಹಗ್ಗ G.).

ವಟಿಕೆ *vaṭikē*. (= ವಳಿ). A small lump or roundish mass, a ball, a bolus, a pill. 2, a chessman.

ವಟು *vaṭu*. A boy, a lad, a stripling, a youth (ತನುಬರೋಡೆಕ್ಕವಂ Mr. 309). 2, a young Brāhmaṇa or brahmachāri, a religious student (J. 7, 4; 13, 14).

ವಟುಕ *vaṭuka*. = ವಟು. A boy, etc. (Bp. 50, 6). 2, a deity that guards places, fields, etc. (ಶೈಲಪಾಲ Mr. 14). 3, a stupid fellow, blockhead.

ವಟುಕನ ವಾತನಾ. The state of a brahmachāri. (Rām. 1, 9, 27).

ವಟ್ಟ *vaṭṭa*. = ಒಟ್ಟ, q. v. Discount: a deduction made by money-changers in their own favor; a deduction made by money-lenders in their own favor; a deduction made by government in their own favor (My.; Bp. 27, 52); — loss (Bp. 5, 88). ವಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟ ಎನಹಾ ಸೆಟ್ಟಿ ಬಿಡ — ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊನ್ನಿಗೆ ವಟ್ಟಿಲ್ಲ (Prvs.). — ವಟ್ಟಿದ್ದಿದ್. — ತಿದ್. To pay discount: to be humbled (Abh. P. 12, 68).

ವಟ್ಟಾರ *vaṭṭāra*. = ವಟಾರ, etc. (My. occasionally).

ವಟ್ಟವ *vaṭṭava*. A certain feat of wrestlers (Cpr. 5, 77).

ವಟ್ಟು *vaṭṭu*. (Mhr. *ವಾಢಾ*, interest, in ಪರಿವಟ್ಟು).

ವಟ್ಟು *vaṭṭa*. = ಒಟ್ಟ 1, etc. Roundness (Tē.). — ವಟ್ಟುಮು = ವಟ್ಟುಮದ. (Tē.; My.). — ವಟ್ಟುಮದೀರ್ಘ. The form of the letter ಮ when joined to a consonant (Tē.; My.). — ವಟ್ಟುಮದ. The round twirl: the form of the letter ಮ when joined to a consonant (My.).

ವಡ *vaḍa*. Tbh. of ವಾಟ. A garden.

ವಡಕಾರ *vaḍa-kāra*. A gardener. See ಪಲ್ಲ.

ವಡಂಗ *vaḍaṅga*. = ಎಡಂಗ. See ವಾಯು.

ವಡಂಜಿ *vaḍaṅgi*. N. of a garment (Bp. 11, 26).

ವಡಬಿಂಬಿ *vaḍaba-sikhi*. = ವಡವಾನ್. (J. 18, 59).

ವಡಬಾನ್ *vaḍabā-agni*. = ಬಡವಾನ್. Submarine fire (ವಡವಾನ್ Nn. 18; J. 13, 11).

ವಡಬೆ *vaḍabē*. ವಡಬಾ. = ವಡವೆ.

ವಡವಾನ್ *vaḍavā-agni*. = ವಡವಾನ್, etc. (8k.).

ವಡವಾನಲ *vaḍavā-anala*. = ಬಡವಾನಲ, ಬಡವಾನಲ. Submarine fire, the fire of the lower regions (said to be at the South pole).

ವಡವಾಮುಖಿ *vaḍavā-mukha*. = ವಡವಾಮುಖ. Submarine fire. 2, the entrance to the lower regions at the South pole: the infernal regions (ವಾಪ HIA.).

ವಡವೆ *vaḍavē*. ವಡವಾ. = ಬಡವೆ, ವಡವೆ. A female horse, a mare. 2, the nymph Aśvinī. 3, a female slave. 4, a harlot, a prostitute.

ವಡಿ *vaḍi*. = ಬಡಿ 4. Heat (My.).

ವಡಿಗ *vaḍiga*. (Smd. 233, 234). = ಬಡಿಗ. One who puts, etc. See ಅರರ್, ಕುಂಡ, ಪಲ್ಲ.

ವಡಿಶ vadīśa. = ಬಡಿಸ, ವರಿಶ. A hook, a fish-hook (ಗಾಣ Mr. 462, o. r. ಗಾಳಿ).

ವಡೆ vadē. = ವುಡೆ. Tbh. of ವಟ (or ವಡಾ). A cake made of pulse (Sk. ವಟ, ವಟಕ, ವಡಾ, ವಡಾ; Mhr. ವಡಾ; My.; B. 4, 55; Tē.; T. ವಡು; see ಆಮು). ಒಡೆಯನ ಕಣ್ಣು ಮೇಲೆ ವಡೆ ತನ್ನ ಲಕ್ಕೆ ದಂಡವೇ (Prv.). See Prv. ೨. ಶ್ರಾದ್ಧ.

ವಡ್ಡ vadra. Large, great (see ರುಡ್ಡ).

ವಣಿ vāṇi. = (ಅಣಿ 3, etc.; or = ಪಡಿ 1, etc.), ವಣಿ, (ವಳಿ).

An affix for forming masculine and neuter NOUNS (see ಉರ-, ನೆಡ-, ಪಕ್ಕ-, ಪಕ್ಕ-, ಮುಡಿ).

ವಣಿ vāṇi. A mode in saṅgīti (V. 11, 9).

ವಣಿಕ್ಕ vāṇikku. Tbh. of ವಣಿಕ್ಕ. (My.).

ವಣಿಕ್ಕ ವಾಣಿ-*patha*. Trader's path: a merchant's street, a market; a merchant's shop. 2, traffic, a trader's business.

ವಣಿಗ vāṇiga. (Śmd. 241. 242). = (ಪಡಿಗ, ಪಳಗ), ವಣಿಗ, ವಳಗ. An affix for the formation of masculine NOUNS; see ಎರ-, ಕೂಡ-, ವಿಡ್ಡ-, ಮುಡ-, ಲಂಡ-, ಸಾಲ-.

ವಣಿಗಿ vāṇigī. (= ಅಣಿಗಿ 2, etc.; or = ಪಡಿಗಿ, ಪಳಗಿ, ವಳಗಿ).

An affix for forming neuter nouns; see ಉರ-, ನೆಡ-, ನೆಡ-, ಮುಡಿ.

ವಣಿಗನ ವಾಣಿ-dhana. The capital of a trader.

ವಣಿಗನ ವಾಣಿ-bhāva. The state of being a merchant: traffic, trade, commerce.

ವಣಿಗನ ವಾಣಿ-*vara*. A great merchant (Ā. Bp. 47, 41).

ವಣಿಗನ ವಾಣಿ-*vāṇi*. = ವಣಿಕ್ಕ No. 1. (J. 6, 14).

ವಣಿಜ vāṇija. Nom. ವಣಿಜ. = ವಣಿಕ್ಕ. A merchant, a trader. 2, trade, merchandise.

ವಣಿಜ ವಾಣಿ-*ja*. = ವಣಿಜ. (ಬಣಿಜನುನ ವರವಪಣಿ, ಸೈಗಮ Mr. 345).

ವಣಿಜಕ vāṇijaka. = ಬಣಿಜಗ, ಬಣಿಜಗ, ಬಣಿಜಗ. A merchant.

ವಣಿಜಿ vāṇiji. = ಬಣಿಜ. (My.).

ವಣಿಜ್ಯ vāṇijya. Trade, traffic.

ವಣಿಜ್ಯ ವಾಣಿ-*jy*. Trade, traffic.

ವಣಿ ವಾಣಿ. = ವಣಿ, etc. See ಉರ-.

ವಾಣಿ vāṇi. = ಬಣ್ಣ 1, q. v. Tbh. of ವಣ್ಣ (Śmd. 338, o. r. ಬಣ್ಣ).

ವಾಣಿಕ್ vāṇika. Dividing. 2, a part, a portion. 3, an unmarried man (cf. K. ಬಣ್ಣಿಗ).

ವಾಣಿಸು vāṇisau. To cause to come off or out: to take out, to remove, as a thorn (Rām. 2, 4, 19; cf. Mhr. ವಣಿಕ್ಕೇಂ, to rise; to come off; etc.).

ವಾಣಿ ವಾಣಿ-*ka*. = ಬಣ್ಣ 1, ವಣ್ಣ. A servant. 2, crippled, maimed;—a dwarf. 3, an unmarried man. 4, a javelin.

ವಾಣಿ vāṇi. = ಬಣ್ಣ 1. Maimed, defective, crippled;—an ox without a tail. 2, impotent, emasculated.

ವಾಣಿ ವಾಣಿ-*dāra*. N. of a place in South Canara. ವಾಣಿ ರ ಕಮ್ಮಳ, ಬಮ್ಮರ ಜಪ್ಪಳ, ಕೋಟೀಶ್ವರ ಕೋಡಿ ಹಟ್ಟು ಮೂಡೂ ಕಣ್ಣಿರೆ ಮೋಡ. —ವಾಣಿ ನರಸರ ವಾಣಿ ರ ಕಮ್ಮಳದ ಕೋಣಗೋ? (Prvs.).

ವಾಣಿ vāṇi. = ಬಣ್ಣ. (My.).

ವತಿ vat. 1. ವತ್ತ. = ವತ್ತ, (ವಾನ್). Possessing, having, endowed with.

ವತಿ vat. 2. As, like (ಅನ್ತೆ Śmd. 189 Cm.).

ವತಿ vata. Ah! alas! oh!

ವತನ vataṁsa. = ಅವತನ (Sk.). Cf. the form of ವತ್ತ.

ವತನ vatana. A hereditary estate (B. 5, 208; Mhr., H.).

ವತನದಾರ vatana-dāra. The holder of a vatana (B. 5, 204; Mhr., H.; My. as ವತನದಾರ).

ವತನವೃತ್ತಿ vatana-vṛitti. Proceedings with regard to a vatana (B. 5, 204).

ವತಿ vati. 1. Asking, begging.

ವತಿ vati. 2. (fr. ವತ್ 1). = ವತ್ತ. She who is possessing, etc. See ಅಕ್ಕ-, ದ್ವೀಪ-, etc.

ವತ್ತ vatta. = ವುತ. Tbh. of ವರ್ತ. See ಹಕ್ಕ-, ಹಲ್ಲ-, ಹಲ್ಲ-.

ವತ್ತಿ vatti. Tbh. of ವರ್ತಿ. See ಹಗ-.

ವತ್ತಿ ಸು vattisu. Tbh. of ವರ್ತಿಸು. See ಕೆಯ-.

ವತ್ತಿ vatta. The letter ವ (ವ, Śmd. 65. 80. 121. 122. 127. 182. 188. 250. 274. 341. 347. 350).

ವತ್ತಿ vatsa. = ಬಡ್ಡ. A calf (ಕಮಿ Śm. 83; ಕನ್ನ 98; ಕಮಿಮೋರ Mr. 178; ವತ್ತಸಮೂಹ, ಕಮಿಗಳು Nn. 110, o. r. ವತ್ತಿ);—a child, often used as a term of endearment; a son, a boy. 2, a year (ಸಂವತ್ಸರ 110). 3, the breast, the chest. 4, purity (ನಿರ್ಮಲವ 110). 5, a sign (ಕಮಿಪು, ಕಮಿಹು 110). 6, Varuṇa (ಪಾತಿ, ವರುಣನು 110).

ವತ್ತಿ ವತ್ಸaka. A little calf. 2, the medicinal plant *Wrightia antidysenterica* R. Br.

ವತ್ತಿ ವಾಮೆ vatsa-kāmē. A cow longing for her calf.

ವತ್ತಿ ತರ vatsa-tara. More than a calf: a young ox or bull, a steer (ತಿರುಮೈಲಿ Hiā.).

ವತ್ತಿ ನಾಭಿ vatsa-nābha. A particular kind of strong poison prepared from the root of a kind of aconite (said to resemble the nipple of a cow; ಬಡ್ಡನಾಗ G.).

ವತ್ತಿ ನಾಭಿ vatsa-nābhi. = ವತ್ತಿ ನಾಭಿ. (My.; Bp. 58, 55).

ವತ್ತಿ ವತ್ಸara. A year.

ವತ್ತಿ ವರವತ್ಸara-vivara. A certain year, one of the years (ವತ್ತವಂಗ, ವತ್ತರಭೇದ Nn. 46).

ವತ್ತಿ ವತ್ಸala. Child-loving: affectionate, kind, loving, tender. 2, fond of, devoted to.

ವತ್ತಿ ವತ್ಸalatē. = ವತ್ತಿ ವತ್ಸ. See ಭಕ್ತ-.

ವತ್ತಿ ವತ್ಸalatva. Affectionateness, lovingness, tenderness, affection (Bp. 20, 34).

ವತ್ತಿ ವತ್ಸalē. = ಬಡ್ಡ 1, ಬಡ್ಡ 1. A cow fond of her calf.

ವತ್ತಿ ವತ್ಸa-adani. She who eats her own offspring (or berries): the plant *Cocculus cordifolius* Dec.

ವತ್ತಿ ವತ್ಸē. A female calf. 2, a little daughter, a little girl (My.).

ವದ vada. Speaking. 2, speaking well or sensibly. See ಪ್ರಿಯಂ, ಯದ-.

ವದನ vadana. The act of speaking. 2, the mouth, the face, the countenance (ಮುಖ, ವತ್ಸ, etc., ಮೋಡ, ವಾಯ್ Mr. 315). ವದನೆ, she who has a mouth or countenance (see ಕಮಲ, etc.).

ವದನಕೂಟ vadana-kūṭa. A kiss (ಕುಮ್ಭನ, ಓಷ್ಣಪಾನ, ಮುದ್ದು Mr. 380).

ವದನವನಜಾತ vadana-vanajātē. A woman with a lotus-like mouth or face (Bp. 41, 4).

ವದನಾರವಿನ್ದ vadana-aravinda. A lotus-like mouth (J. 32, 32).

ವದನಿ vadani. N. of a plant (ಮೂಲೋದಿತ Mr. 122).

ವದರೆ vadare. = ವದರೆ, q. v.

ವದವು vadavu. The shrub *Dichrostachys cinerea* W. & A. (St. & Pl.; Tē. ವೆಣುತುರು, ವೆಲುತುರು; T. ಎದತ್ತೇಲಿ).

ವದಾನ್ಯ vadānya. *Eloquent*;—speaking kindly or agreeably;—*affable*;—*bountiful*, *liberal*, *munificent* (ಮನ್ನಣೆಯ ನುಡಿ ಸಹಿತವೇವಂ Mr. 237).

ವದಾನದ vadāvada. Speaking much, talkative;—a speaker;—*able to speak well*, *eloquent*.

ವದ್ದಿ vaddi. Tbh. of ವೃದ್ಧಿ 1. ವದ್ದಿಯೆವು ಗನ್ನದ್ರವ್ಯಂ (ಯೋಗ್ಯ, ವೃದ್ಧಿ, ಸಿದ್ಧಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ Nr.).

ವದ್ದಿ vaddhri. = ವದ್ದಿ, ವದ್ದಿ. A leathern strap or thong.

ವದ್ಯ vadya. To be uttered or spoken; speech; speaking, conversing. See ಅ.

ವಧ vadha. = ವಧೆ. Striking, killing; *slaughter*, *murder* (ಕೊಲೆ Nr. 132).

ವಧಿಸು vadhisu. To strike, to kill, to slay, to murder (Bp. 18, 26; 24, 21, 51; 28, 8; 53, 48; 54, 14; 55, 18; J. 31, 37).

ವಧು vadhu. ವಧೂ. A bride or newly married woman, a young wife, a spouse. 2, a woman in general, a female. 3, a daughter-in-law. 4, the plant *Trigonella corniculata* Lin.

ವಧುಶಾತ vadhu-tāta. A father-in-law (ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟವಂ Mr. 318).

ವಧುತಿ vadhūti. A young woman living in her father's house (whether married or not, ಚಿರವೈ; ಜವ್ವನಿ Mr. 302); a woman in general (J. 34, 30).

ವಧುತಿಗೆ vadhūtikē. = ವಧುತಿ. (Bp. 12, 11).

ವಧುವರ vadhū-vara. Bride and bridegroom (My.).

ವಧೆ vadhe. = ವಧ (Śmd. 102; J. 2, 17).

ವಧೋದ್ಯತ vadha-udyata. Prepared or ready to kill, murderous.

ವಧ್ಯ vadhya. To be killed, to be put to death, deserving death;—an enemy (Bp. 24, 20).

ವಧ್ಯಾಭಾವ vadhya-abhāva. Invulnerableness (Ūpr. 8, after 39).

ವದ್ದಿ vadhri. = ವದ್ದಿ. A leathern strap or thong (ವಾರ ಎಳೆ Nr.).

ವನ vana. = ಬನ. A wood, a forest (ಎಮಿನ, ಅರಣ್ಯ Nr. 43; see ಮಲಿ); a grave, a garden; (a field, see ಕದಿಮಾ). 2, a place of abode, a residence (cf. ಮನೆ). 3, water (ಉದ ಕ, ನೀರ್ 43). 4, light, splendour. ವನ ಹಸ್ತಾಯ್ತು, ನೀಲೆ ಬಾಯಿಗೆ ಹುಣ್ಣಾಯಿತು (Prv.).

ವನಗಜ vana-gaja. A wild elephant (My.).

ವನಚರ vana-čara. Roaming in woods, living in a forest;—a forester (Ūpr. 5, 48); etc.

ವನಜ vana-ja. Forest-born. 2, produced in water: a lotus (Ūpr. 7, after 117; 7, 122). 3, N. of a vṛitta (Ūh.).

ವನಜಜ vana-ja. Brahmā (ಪ್ರಜ್ಞನು Nr. 59).

ವನಜದಲ vana-ja-dala. A lotus-leaf. 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ವನಜನಯನೆ vana-ja-nayanē. A woman with lotus-like eyes (Bp. 42, 27).

ವನಜಮುಖಿ vana-ja-mukhi. A woman with a lotus-like face (Bp. 5, 31).

ವನಜಸಮ್ಭವ vana-ja-sambhava. Brahmā.

ವನಜಸಮ್ಭವಗಣ vana-ja-sambhava-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ವನಜಾಕ್ಷ vana-ja-aksha. Viṣṇu, Kṛishṇa (ಉ, ಕೃಷ್ಣ Nr. 47).

ವನಜಾತ vana-jāta. A lotus.

ವನಜಾತರೋಹಣ vana-jāta-kōṣa. The pericarp of a lotus (ಕರೋಹಣ, ಶಾವರೆಯ ಕರೋಹಣ Nr. 21).

ವನಜಾಮ್ಬಕಿ vana-ja-ambaki. A woman with lotus-like eyes (J. 24, 58).

ವನತಿಕ್ತಿ vana-tiktikē. The plant *Clypea hernandifolia* W. & A.

ವನದೇವತೆ vana-dēvatē. A sylvan deity, a dryad (Śmd. 104, Ūpr. 1, after 101; 2, after 85).

ವನದೇವಿ vana-dēvi. = ವನದೇವತೆ (Ūpr. 5, 48; J. 3, 32). 2, the forest-goddess: Ūmupāṇī (ವಾಮುಪಾಣಿ, ವರ್ಷ, ವ್ಯರೂ Mr. 14).

ವನಧಿ vana-dhi. The ocean (Bp. 5, 5). See ಕೃದಾ.

ವನಧಿವೀತ vana-dhi-pīta. Agastya (Mr. 257).

ವನನ vanana. Liking, loving;—causing to like. See ನಂ.

ವನನಿಧಿ vana-nidhi. The ocean (Bp. 48, 7; 55, 47).

ವನವಚು vana-paśu. A wild beast (B. 5, 237).

ವನವಾಲಿ vana-pāla. A forest or grove protector, a gardener (Ūpr. 2, 91; Rāv. 10, 2).

ವನವಾಲಿಕೆ vana-pālaka. = ವನವಾಲಿ. (Ū. Bp. 45, 29).

ವನಪ್ರಸ್ಥ vana-prastha. Retiring into a forest, leading the life of an anchorite. See ವಾಸಪ್ರಸ್ಥ.

ವನಪ್ರಿಯ vana-priya. Fond of the wood: the cuckoo.

ವನಮುಷ್ಠಿ vana-makshikē. A gad-fly.

ವನಮಂಜರಿ vana-mañjari. N. of two vṛittas (Ūh.).

ವನಮಯೂರ vana-mayūra. N. of a vṛitta (Ūh.).

ವನಮಲಿಕೆ vana-mallikē. Wild jasmine (My.).

ವನಮಹೇಶ್ವರ vana-mahattara. The overseer of a garden, a gardener (Ūpr. 2, after 59 & 62 & 69).

ವನಮಹಿಷ vana-mahisha. A wild buffalo (ವಾಮಹಿಷ Nr.).

ವನಮಾಲಾಧರ vana-mālā-dhara. = ವನಮಾಲಿ. (My.).

ವನಮಾಲಿ vana-māli. Adorned with a vanamālā: Kṛishṇa. Viṣṇu.

ವನಮಾಲಿಪ್ರತುಮೆ vana-māli-pratumē. An idol of Kṛishṇa or Viṣṇu (Bp. 53, 71).

ವನಮಾಲಿ vana-mālī. ವನಮಾಲಿ. (Śmd. 386). A garland of wood-flowers; the chaplet worn by Kṛishṇa.

ವನಮುದ್ಗ vana-mudga. A sort of kidney-bean, *Phaseolus trilobus* (see ಮುದಗೇ ಕಾದು).

ವನರಾಜಿ vana-rāji. A row of trees; a long tract of forest.

ವನರುಹ vana-ruha. A lotus (Ūh. v. 108, 172).

ವನರುಹಭವ vana-ruha-bhava. Brahmā.

ವನರುಹಭವಾಣ್ಣ vana-ruhābhava-aṇḍa. The universe (J. 2, 1).

ವನರುಹೋದರ vana-ruha-udara. Viṣṇu.

ವನರುಹೋದರಗಣ vana-ruhōdara-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ವನಲಕ್ಷ್ಮಿ vana-lakshmi. A forest looked upon as a beautiful woman (Ūpr. 2, 77; 3, 88).

ವನಲತೆ vana-latē. N. of a vṛitta (Ūh.).

ವನವಲ್ಲಿರಿ vana-vallari. N. of a vritta (Üh.).
 ವನವಹ್ನಿ vana-vahni. A forest-fire, a wood on fire.
 ವನವನಧಿ vana-vanadhi. A forest looked upon as an ocean (Riv. 2, after 42).
 ವನವಾಸ vana-vāsa. Living in a wood, residence in a forest (J. 2, 18). ಮನವ ಘನವರಿ ಕಟ್ಟಿ, ಘನವ ಮನವರಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮನವ ಮನವ ಪಾಪಕಳಸದಾ ಯೋಗಿಗೆ ವನವಾಸ ಯಾಕೆ? (Sp.). ವನವಾಸ ಕೈ ಹೋದರೂ ಘನಕಪ್ಪ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).
 ವನವಾಸಿ vana-vāsi. One who dwells in a forest; a hermit (My.).
 ವನವೃಂಗಾಟ vana-āṅgāṭa. The plant *Asteracantha longifolia* Nees. 2, = ನಗ್ಗಿಲ್, q. v.
 ವನವಮೂಡು vana-samūha. A thick forest or wood, a quantity of groves or forests.
 ವನಸ್ಥ vana-stha. Living in the wood;—a hermit, an ascetic (My.).
 ವನಸ್ಥಲಿ vana-sthala. A wood, a forest (J. 19, 28).
 ವನಸ್ಥಲಿ vana-sthali. = ವನಸ್ಥಲ. (Sk.; Riv. 2, 50).
 ವನಸ್ಪತಿ vana-spati. A large tree bearing fruit, but apparently having no blossoms. 2, any tree.
 ವನಾಂತ vana-anta. The skirts of a wood, the neighbourhood of a forest;—the middle or interior of a grove or garden (Riv. 5, 57).
 ವನಾಂತರ vana-antara. The middle or interior of a wood (ಕಡರಿ, ಅರಣ್ಯಮಧ್ಯ Nn. 43, o. r. ಅರಣ್ಯ); a forest (ಕರಕ, ಅರಣ್ಯ 50; Bp. 26, 34). 2, another wood
 ವನಾಯು vanāyū. N. of a son of Purūravas;—N. of a dānava;—a district to the north-west of India inhabited by the Vanāyus. 2, ವನ-ಅಯು, living in the wood: a jackal (ಮೃಗ, ನಂ Nn. 81, o. r. ಕಂ).
 ವನಾಯುಜಿ vanāyū-ja. Produced or bred in Vanāyū, a horse of Vanāyū, a Persian horse (ಕುದುರೆ ಪಾರಶಿಕದೇಶ ದೊಳ ಪಟ್ಟಿರಿ ವನಾಯುಕಂ Mr. 282).
 ವನಾಶ್ರಯ vana-āśraya. Living in the forest;—an inhabitant of the wood;—a raven.
 ವನಾಶ್ವ vana-śva. A wolf (ಕೋಕ, ಕೋಕನು Nn. 128).
 ವನಿ vani. The elephant grass (ಅಪು Mr. 110).
 ವನಿಗೆ vanigā. = ವನಗ. See ಮುದ.
 ವನಿಕ vanita. Solicited, begged; wished for, desired, loved;—served.
 ವನಿಕೆ vanitē. A loved woman, a wife, a mistress (ಹೆಚ್ಚುಗಿ ಸೆ.). 2, a woman in general. 3, a kind of aromatic root (ಪದ್ಮನಿ, ಕರ್ಪುರಸುಣ್ಣೆ Mr. 135).
 ವನಿಪ vanipa. = ವನೀಪಕ. (Mr. 235).
 ವನೀಪಕ vanipaka. A beggar, a mendicant.
 ವನೀಯಕ vaniyaka. A beggar.
 ವನೇಚರ vanē-čara. Wandering in a forest, dwelling in a forest;—a forester; an anchorite, a hermit;—a sylvan;—an imp, a demon;—a wild beast (Riv. 144).
 ವನೇಚರಪತಿ vanē-čara-pati. A chief of foresters or hunters (Üpr. 5, 58).
 ವನೇಜಿ vanē-ja. Born in the woods. 2, produced in water: a lotus (ಗೋಪ, ತಾವರಿ Nn. 53).
 ವನೇಜಿಮಿತ್ರ vanē-ja-mitra. The sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ Nn. 18).
 ವನೇಜಿತ vanē-jīta. = ವನೇಜ. (ಪುಣ್ಣಿರೀಕ, ತಾವರಿ Nn. 18).

ವನೇರಣಿ vanē-ṛaṇa. A jungle sheep (ಅಟವೈವ, ಕೋಡ್ಗುಡ Mr. 160).
 ವನೋತ್ಥ vana-uttha. Risen in, or coming forth from, a wood (Üpr. 5, 61).
 ವನಾಕೃಷ್ಣ vana-ōkaś. Living in a forest;—a forester;—an anchorite, a hermit; an ape.
 ವನಾಕಸ vana-ōkaśa. Tbh. of ವನಾಕಸ. (ವನಾಕಸ, ಕೋಡಗ Mr. 161).
 ವನ್ತ vanta. Tbh. of ವಂ 1. (ಉಳ್ಳ, ಒಡೆಯ Rind. 78, 241. 242; ಯುತ Mr. 440; Mhr.). Feminine ವನ್ತಳು (My.).
 ವನ್ರಿ vanti. = ಬನ್ರಿ q. v., ವನ್ರಿ. A turn, a time (My.).
 ವನ್ರಿಗ vantiga. (fr. ವನ್ರಿ). A man who possesses, has, etc. See ಸ್ಥಲ.
 ವನ್ರಿಗೆ vantigē. Possession, etc. See ಪಾಲು, ಸಿರಿ, ಸ್ಥಲ. 2, a public subscription (My.). ವನ್ರಿಗೆ ಎತ್ತು, ವನ್ರಿಗೆ ಹಾಕು (My.).
 ವನ್ರಿ vantu. = ವನ್ರಿ. etc. (My.).
 ವನ್ರಿ vantē. Tbh. of ವಂ 2. (My.).
 ವನ್ರಿ vanda. (= ಬನ್ರಿ 1, ಬೊನ್ರಿ). Praising, extolling, blessing; begging.
 ವನ್ರಿನ vandana. Begging, soliciting, asking. 2, praising, praise. 3, showing honour, obeisance, reverence, adoration (ದೋಷನಗೋಚರ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ ಬಹನ್ನಾದು Nn. 87). 4, a festoon (ತೋರಣ 87). 5, pleasant, etc. (ಮನೋಹರ, ನಿರ್ಮಲ 87). 6, an aquatic animal (ಪಯೋಜನು, ಜಲಚರ 87). 7, darkness (ತಿಮಿರ, ಕತ್ತಲೆ 87). 8, water (ಅರ್ಣ, ಉದಕ 87). — ವನ್ರಿನಂಗಿಯ. —-ಗಿಯ. To reverence, to salute respectfully (Bp. 30, 20).
 ವನ್ರಿನಮಾಲಿಕೆ vandana-mālikē. = ವನ್ರಿನಮಾಲಿಕೆ. (Üpr. 4, 64).
 ವನ್ರಿನಮಾಲೆ vandana-mālē. A festoon suspended across gateways, etc. on festive occasions (ತೋರಣ Mr. 200).
 ವನ್ರಿನಿಯ vandantiya. To be praised or worshipped, praiseworthy, adorable, to be saluted or made obeisance to (J. 33, 25).
 ವನ್ರಿನೆ vandane. Praise, worship, adoration. 2, = ವನ್ರಿನ Nn. 3. ನಿನ್ನನೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ವನ್ರಿನೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ವಂದನೆ ಕೊಳ್ಳ. To get respectful greetings, to be made obeisance to (J. 33, 25). — ವಂದನೆ ಮಾಡು. = ವನ್ರಿನಂಗಿಯ. ವನ್ರಿನ ಮಾಡಿದರೂ ಹನ್ನಿ ಕಾಟ ಹೋಗಿಲ್ಲ (Prv.).
 ವನ್ರಿ vandari. = ಬನ್ರಿ, etc. (My.).
 ವನ್ರಿ vandarē. = ವನ್ರಿ (My.).
 ವನ್ರಿಕೆ vandāṭkē. A parasitical plant (also ವನ್ರಿಕ, ವನ್ರಿನ, ವನ್ರಿಕ, ವನ್ರಿ, q. v.).
 ವನ್ರಿರು vandārū. Praising, celebrating;—respectful, civil, polite;—a panegyrist.
 ವನ್ರಿ vandi. 1. = ಬನ್ರಿ 1. A captive, a prisoner. 2, plunder, booty, spoil.
 ವನ್ರಿ vandi. 2. = ಬನ್ರಿ 2. A praiser, a panegyrist, an encomiast, a bard (ಪ್ರಬೋಧ, ವೈಕಾರಿಕ, ಮಾಗಧ, ಸೂತ, ಕೀರ್ತಿಪ ನರ Mr. 270). ವನ್ರಿ ಪೊಗದಿ ಬಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಂ (Rind. 296).
 ವನ್ರಿಕ vandita. = ಬನ್ರಿಕ. Praised, extolled; done homage, respectfully saluted; venerated, adored (Nn. 1; Bp. 84, 37).
 ವನ್ರಿವಾತ vandi-vrāta. A multitude of bards (ಸೂತ, ವನ್ರಿಜ ನಂಗರ್ Nn. 32, o. r. ವನ್ರಿ ಸಮೂಹ).

ವನ್ನಿಸು vannisu. = ಒನ್ನಿಸು, ಬನ್ನಿಸು, ಘನ್ನಿಸು. To praise, to eulogize; to show honour, to do homage, to salute respectfully; to venerate, to worship;—(with ಕೊಳ್) to be honoured. ಪ್ರತಿಪತಿಯಂ...ವನ್ನಿಸಿದಂ (Üpr. 3, 70). ವನ್ನಿಸು ವನುಜಂ (ಉಪಸಂಗ್ರಹಣ Mr. 251). ಸಭೆಗೆ ವನ್ನಿಸಿ (J. 8, 11); ಪದಕೆ ವನ್ನಿಸಿ (12, 4). ಭೂಜನರಿನ್ನ ವನ್ನಿಸಿ ಕೊಮ್ಮಳ್ (ತಾಳಾ ವನ್ನಿ 3md. 2 Cm.). See Bp. 4, 47; 49, 31; 61, 60; J. 5, 51; 33, 25.

ವನ್ನೆ vandē. (= ವನ್ನಾಡೆ, etc.). A parasitical plant (see ಬನ್ನೆಣೆ);—the parasitical plant Epidendrum tessellatum, etc.

ವನ್ನೆ vandya. To be praised, laudable, praiseworthy;—to be reverentially saluted; adorable, very venerable;—to be respected (Üh. v. 11). See ಅ-; J. 26, 81. Feminine ವನ್ನೆ (3md. 1).

ವನ್ನೆ vandra. A worshipper, a votary, a follower. (R.).

ವನ್ನೆ vandri. = ವನ್ನರಿ, etc. (My.).

ವನ್ನೆ vandhura. = ಬನ್ನರ 2. The seat of a charioteer.

ವನ್ನೆ vandhya. = ಬನ್ನೆ.

ವನ್ನೆ vandhyā-stana. The breast of a barren woman (Üpr. 3, 7).

ವನ್ನೆ vandhyē. ವನ್ನೆ = ಬಂಡೆ 1, ಬನ್ನೆ. See HIA. & Si. a. ಬಂಡೆ 1.

ವನ್ನೆ vanya. (fr. ವನ). Belonging to a wood, produced in a wood; living in woods.

ವನ್ನೆ vanyē. A multitude of groves, a large forest. 2, abundance of water, a flood.

ವನ್ನೆ vapana. Shearing, shaving. 2, sowing seed. See ತರಿ; ನಿರ್-.

ವನ್ನೆ vapu. = ವಪ್ಪರ್.

ವನ್ನೆ vapu-jala. Urine (ಮೂತ್ರ Mr. 328).

ವನ್ನೆ vapus. A form, a figure, a body, a person, an appearance;—the body;—a beautiful form or figure;—beautiful appearance, beauty;—a marvellous phenomenon.

ವನ್ನೆ vapu-middhi. A kind of penance (ನಿರ್ವಾಣ Mr. 507).

ವನ್ನೆ vapē. A cavity, a hollow, a hole. 2, the serum of flesh. 3, fat, marrow. 4, the omentum.

ವನ್ನೆ vapti. A shearer, a shaver. 2, a sower, a planter, a husbandman. 3, a procreator, a progenitor, a father (cf. ವಪ್ಪ No. 5).

ವನ್ನೆ vapra. A sown field; a field in general; a garden or plantation (ವನ, ಉಪವನ Nn. 61). 2, a rampart, a mud-wall, a mound (ರೋಧೋಧಾಗ 61); a bank;—a fort (ಕೋಟೆ HIA.; ತಾಲ, ಕೋಟೆ 61);—a ditch. 3, the slope or declivity of a hill, table-land on a mountain (ಅಡಲ, ಪರ್ವತ 61; ಅಮಲಪರ್ವತದ ಪೊರೆ Mr. 477). 4, the circumference of a sphere or globe (ಪರಿವೇಷ 61). 5, a father (ಸಿಕ್ಕ 61). 6, lead. 7, dust, earth. 8, sin (ಪಾಪ 61). 9, the butting of an elephant, bull, etc.

ವನ್ನೆ vamathu. Vomiting, ejecting from the mouth. 2, water ejected from an elephant's trunk (ಅನೆಯ ಕರಡಿಂ ಕೆದರ್ವ ಸಣ್ಣ ಹನಿ Mr. 156).

ವನ್ನೆ vamaṇa. Vomiting. See ವಾದ್. 2, an emetia. 3, offering oblations to fire. 4, pain, paining. ವಮನ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ಗಮನಕ್ಕೆ (for death) ಸಿಕ್ಕವಾದ (Prv.).

ವನ್ನೆ vami. Vomiting, being sick.

ವನ್ನೆ vamri. An ant.

ವನ್ನೆ vamri-kūṭa. An ant-hill.

ವನ್ನೆ vay. ವಯ್ಯು vayyu. = ಬಯ್ 1, etc. To carry off, etc. ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಚಲ್ಲದೇ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ವಯ್ಯು ರದ ದೋಣಿಗಳು (ದ್ರೋಣಿ Si. 84).

ವನ್ನೆ vaya. Tbh. of ವಯಸ್ (3md. 107; ಪ್ರಾಯ, ವಯಸ್ಸು Nn. 88; My.; B. 5, 283).

ವನ್ನೆ vayas-stha. Being in the period of youth or in the prime of age, young, youthful; a man of the virile age; middle-aged, mature. 2, a contemporary, an associate, a friend.

ವನ್ನೆ vayas-sthē. A female contemporary, a female friend or companion. 2, the plant Emblica officinalis Gaertn. 3, a medicinal root (see ಗೊರಮಿಡಿ). 4, the plant Terminalia chebula or citrina. 5, the moon plant, Asclepias acida (= ದ್ರಾಕ್ಷ; see ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ 2. ಹೊನ್ನ).

ವನ್ನೆ vayas. = ವಯ್, ವಯಸ್, ವಯಸ್ಸು. The time of health and strength, youth, the prime of life. 2, any period of life, age, time of life, state of existence, year of life or age. 3, a bird.

ವನ್ನೆ vayasa. = ವಯಸ್. (at the end of compounds; Üpr. 3, 77; Rāv. 4, 78).

ವನ್ನೆ vayasū. Tbh. of ವಯಸ್. (Üpr. 4, 61; My.).

ವನ್ನೆ vayaska. = ವಯಸ್, q. v. (B. 4, 146). 2, advanced in age (My.; Mhr.).

ವನ್ನೆ vayasya. Relating to age;—being of the same age, contemporary;—a companion of equal age, an associate, a friend.

ವನ್ನೆ vayasye. A female companion or friend.

ವನ್ನೆ vayasū. Tbh. of ವಯಸ್ (3md. 107). ವಯಸ್ಸು ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಅಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ (Prv.).

ವನ್ನೆ vayl. = ವಲಿ. (My.).

ವನ್ನೆ vayina. Tbh. of ವಹನ? (or ವ. ಬದಿಸು?). A way, a means, a contrivance (My.; T., Tā. also ವಯಸ್).

ವನ್ನೆ vayira. 1. Tbh. of ವೈರ. See ವಯಿರಿ.

ವನ್ನೆ vayira. 2. Tbh. of ವೈರ. (T.; My.). — ವಯಿರಮುಖ. A sort of crown of the Vishnu idol at Māṅgāṭṭe (My.).

ವನ್ನೆ vayiri. Tbh. of ವೈರಿ. (ವೈರಿ Nn. 25, in one MS.).

ವನ್ನೆ vayas-dharma. The laws for, or practices of, or nature of the different periods of life (Bp. 40, 80; My.).

ವನ್ನೆ vayas-adhika. Older in age;—advanced in age; exceedingly old;—an old man (My.).

ವನ್ನೆ vayas-vridha. Advanced in years, old (J. 32, 10).

ವನ್ನೆ vaykari. = ವೈಕರಿ. Way, manner, style (Tā. ವೈಕರಿ. cf. ವಯನ?); good manner or style (My.).

ವನ್ನೆ vayyāra. = ಒಯ್ಯಾರ q. v., ವೈಯಾರ. (Tbh. of ನಿರ್ವಾಣ. Going about for show, parade: ostentatious and proud display of one's person, clothes, ornaments, etc., attempt to attract admiration or notice, showiness, dandyism, coquetry (My.; ಮುದಕ, ಮುದುಕು G.). ತವನು ತಿಮ್ಮವರ್ ವಯ್ಯಾರ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ವನ್ನೆ vayyāratana. = ಒಯ್ಯಾರತನ, ವಯ್ಯಾರ (My.; ಭಂಗಿ G.).

ವಯ್ಯಾರಿ vayyāri. = ಒಯ್ಯಾರಿ. A showy man (My.) or woman (C.).

ವಯ್ಯಾರಿಸು vayyārisu. = ಒಯ್ಯಾರಿಸು. Proudly to display one's person, etc., to play the coquette, etc.

ವಯ್ಯಾರಿ vayyāri. (Tbh. of ವಾಹ್ಯಾರಿ.) = ಉಯ್ಯಾರಿ, ಒಯ್ಯಾರಿ, ವಯ್ಯಾರಿ, (ವಾಹ್ಯಾರಿ, ವಾಳಿ), ವೈಹಾರಿ. An excursion on horseback, a ride (C.; Tē. also ವಯ್ಯಾರಿ); a procession of idols on wooden horses carried by people (My.). — ವಯ್ಯಾರಿಗೈಯ. To take an excursion on horseback. ವಸು ಮುತೀತ್ತರನ ಅಬಿಲವರಿವಾರಸುತಂ ವಯ್ಯಾರಿಗೈಯ್ಯಾವಸರದಲಿ (Bp. 37, 65).

ವಯ್ಯಾರಿಗ ವಯ್ಯāriga. = ಉಯ್ಯಾರಿಗ, ಒಯ್ಯಾರಿಗ. A man who makes an excursion on horseback or takes a ride (My.).

ವಯ್ಯಾರಿಟಿ vayyāriti. = ವಯ್ಯಾರಿಟಿ, ವರುವಾರಿಟಿ. Administration or management of;—skill in carrying on, despatch;—business, traffic;—enjoying, using, use;—practice;—intercourse with;—a report (as of a public officer) of his conduct (Mhr. ವರುವಾರಿಟಿ; S. Mhr.).

ವಯ್ಯಾರಿಟಿ ವಯ್ಯāriti. = ವಯ್ಯಾರಿಟಿ. Practice; intercourse with (My.).

ವಯ್ಯಾರಿ ವಯ್ಯāri. = ವಯ್ಯಾರಿ, etc. (My.).

ವರ್ var. ವರು. = ಬರಿ 3, etc., e. g. ಎಲ್ಲವರ್, ಮೂವರ್, ಇವರ್, ನೂವರ್ (Smd. 122, 123).

ವರ vara. = ಬರ 2, ಬರ, (ವರಿ 1, etc.). Surrounding, encompassing. 2, compass, space, room;—limit; up to, till, as far as (ಸೀಮೆ Smd. 295; see ಅನ್ನಿ ವರಂ, ಇನ್ನೆ, ಎನ್ನೆ, ಕು, ತುಡಿ). 3, selecting, choosing, engaging. 4, requesting, soliciting, entreating. 5, choice, election, wish, desire, request. 6, a boon, a blessing, a favour;—a gift; a reward, a recompense. 7, any desirable object. 8, a dowry. 9, charity, alms. 10, one who chooses: a suitor, wooer, a lover; a bridegroom, a husband. 11, wished for, desirable, valuable, precious, excellent, best; the best, most excellent or eminent;—eldest. 12, saffron.—ವರಂ, preferably, rather, better. ತಾ ಕಾಣದ ದೇವರು ಪೂಜಾರಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ?—ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮಡಿಗ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prva.). — ವರದ ಸೋಮವ್ವ. N. (Bp. 50, 56).

ವರಕ varaka. A cover; a cloak; a cover or awning. 2, a chooser, an asker. 3, a wish, a request, a boon. See ಅಪ.

ವರಕವಿ vara-kavi. An excellent (inspired) poet (Dp. 3 pallavi).

ವರಕು varaku. = ಅರಕು No. 2, ಬರಕು. A leaf (of gold, etc.), a thin plate of metal, tinsel (My.; Mhr., H. ವರಕು).

ವರಕರಿ, ವರಾ-ākri. Vishnu; having excellent ruddy geese (J. 15, 12).

ವರಕಿ varāka. A kind of wasp.

ವರಕಿ varāka. A kind of wasp. 2, a goose, a female swan (cf. ವರಲಿ).

ವರಣ varana. Enclosing, encircling, surrounding;—screening, covering, protecting. 2, a rampart, a mound, a wall, an outer enclosure. 3, causeway, a bridge, a dam (ಕಟ್ಟಿ Hā.). 4, choosing, selecting, choice of a bride;—wishing, requesting, soliciting. 5, the tree Crataeva roxburghii R. Br. (ವಾಯುವರ್ಗದ ನಿಡು G.).

ವರಣಸಿ varanasi. = ವಾರಾಣಸಿ. (Sk.).

ವರಣ varanā. A veranda, a portico. 2, a multitude. 3, an eruption on the face.

ವರಣ್ಯ varanya. (= ವರೇಣ್ಯ). Desirable, pleasant, etc. (ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424).

ವರಲೀರ್ಥ varā-tirtha. An excellent piece of water (ಅಬ್ಬ, ಉತ್ತಮಲೀರ್ಥ Nn. 74).

ವರತ್ರಿ varatrē. A strap, a thong, a strip of leather, a girth;—an elephant's or horse's girth.

ವರದ varā-da. Granting wishes, conferring a boon or boons, ready to fulfil requests or answer prayers. See Bp. 39, 68; 53, 46.

ವರದಕ್ಷಿಣೆ varā-dakṣiṇē. A present made to the bridegroom by the father of the bride in giving her away (My.).

ವರದಾಜ varā-rāja. N. of the idol of Vishnu at Kāñci (My.).

ವರದಾನಿ varā-dāni. A woman who confers boons (Bp. 48, 19).

ವರದಿ varadi. (Tbh. of ವಾರ್ತಾ; cf. ವರ್ತಮಾನ). Tidings, report, intelligence, communication (My.; M. ವರುಡಿ). — ವರದಿ ಮಾಡು. To give information, to communicate, to report (My.). — ವರದಿ ಹೇಳು. To tell tidings: to give information (to a superior, as e. g. a clerk does regarding the contents of written petitions, letters, etc., My.). ವರದಿ ಹೇಳುವವನಿಗಾದರೂ ಹರದನ ಹಂಗು ಬೇಕು (e. g. for getting a loan of money, Prv.).

ವರದಿ varādē. A woman who confers boons; Sarasvatī (Kāvy. I, 1a, 2; J. 1, 4).

ವರಧುರ್ಯ varā-dhuryē. A pregnant woman (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 307).

ವರಪೂಜೆ varā-pūjē. Respectful attentions shown by the bride's parents to the bridegroom in giving their daughter away (My.).

ವರಪ್ರಸಾದ varā-prasāda. A deity's bestowal of desired kindness; an eminent favour (Rām. 1, 1, 10; My.).

ವರಪ್ರೌಢ varā-prouḍha. A highly proficient man (ಬಿತ್ತಗ, ಬರ್ಮಗ, ಬಿನ್ನಣಿ Smd. 47).

ವರಯಿತ varayita. Tbh. of ವರಯಿತ್ಯ (Mr. 307).

ವರಯಿತ್ಯ varayitri. A suitor, a wooer, a lover, a bridegroom, a husband (ವರಯಿತ Mr. 307).

ವರಯಿಸು varayisu. = ವರಯಿಸು, ವರಿಸು. To choose, to elect, to desire, to claim, to make one's own (ಸ್ವೀಕಾರ Smd. Dh., o. r. ವರಯಿಸು).

ವರರುಚಿ varā-ruči. N. of a poet and grammarian; N. of a lexicographer (see Hā. s. ಕೋ 3; Mr. 1b). ವರರುಚಿಯ ಜಾಣ್ಮೆ (Mr. 4).

ವರಲಿ varālē. = ವರಲಿ, (ವಾರಲಿ). A goose, a female swan (Bh. 1, 20, 53).

ವರವಧು varā-vadhu. A virtuous wife (ವಿಶ್ವಾಮಿ, ವತಿವ್ರತ Nn. 44).

ವರವನಿತೆ varā-vanitē. = ವರಸ್ತ್ರೀ (Bp. 45, 25).

ವರವರ್ಣ varā-varṇa. Beautiful colour; beautiful letters or syllables (J. 1, 12).

ವರವರ್ಣಿ varā-varṇi. Having a beautiful complexion or colour.

ವರವರ್ಣಿನಿ varā-varṇini. A woman with a beautiful complexion;—an excellent woman. 2, turmeric.

ವರಸಾಮ್ಯ varā-sāmya. Likeness (in form) of the bride to the bridegroom (My.).

ವರಸೆ varasē. = ವರಸೆ A line, a row (ಪಂಕ್ತಿ, ಸಾಲು My.; Tē. also ವರುಸೆ); lineage, race, family (My.; Tē.; T. ವರಕ್ಕೆ, row, regularity, order, rule = ಒಡುಂಗು; ವರುಕ್ಕೆ, ವರ್ಗ, order; see ಒಯ್ಯನೆ, ಓಡ; cf. ಬದಿಸು, ಬದಿ 1 & ವರ್ಗ). ಹೇವ ಗೇದಿಗಳಿಗೆ ವಾಯೋನು? ವರಸೆಯೇನು? (Prv.).

ವರಸೆ varasē. (fr. Sk. ವೃತ್, to turn?). = ವರಸೆ. A turn, a time (Tē.). 2, revolving. — ವರಸೆ ತಿರುಗಿಸು. To swing round or brandish, as a sword, knife or club (My.).

ವರಸ್ತ್ರೀ vara-strī. An excellent woman.

ವರಹ varaha. Tbh. of ವರಹ. = ಒರ 1, ಒರಹ, ವರಹಾ, ವರಾ. A boar, a hog (Bp. 54, 41. 43). 2, a gold coin with a boar-stamp, a pagoda (My.; B. 4, 81; Tē. ವರಹಾ, ವರಹಾನಿ, ವರಾ; T. ವರಾಗ; M. ವರಾಹ). ಮಣಿವಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಣಿಯಿಲ್ಲ, ಹಣವಿಲ್ಲದ ವರಹವಿಲ್ಲ (Prv.).

ವರಹಾ varahā. = ವರಹ, q. v. (My.). — ವರಹಾಕಟ್ಟು. A brush made of hog's bristles (My.; Si. 168; Tē. ವರಾಕಟ್ಟು). — ವರಹಾಕಟ್ಟು = ವರಹಾಕಟ್ಟು. (Si. 168). — ವರಹಾಕೂಡ. = ವರಹಾಕಟ್ಟು. (My.). — ವರಹಾಕೂಡ. = ವರಹಾಕೂಡ. (My.). — ವರಹಾಬಣ್ಣ. The colour of the gold of a pagoda or of an English pound sterling (My.).

ವರಹೀನ vara-hīna. Devoid of personal charms, riches, appropriate age, etc. ಕುಲಹೀನನಾದರೂ ವರಹೀನನಾಗಿ ದಾರದು (Prv.).

ವರಾ varā. = ವರಹ, q. v. (My.).

ವರಾಕ varāka. Pitiabie, miserable, poor, wretched, low, vile. Feminine ವರಾಕೆ (V. 9, 57).

ವರಾಂಗ varā-āṅga. The best member: the head. 2, the female pudenda. 3, excellent or beautiful in all parts.

ವರಾಂಗಕ varā-āṅgaka. Cassia bark, green cinnamon.

ವರಾಜ varāja. = ವರಾಳ. A cowry, Cypraea moneta (used as a coin, ಕ್ಕ of a papa, ಕವರ್, ಕವಡೆ Mr. 412). 2, a rope, a cord.

ವರಾಜಕ varājaka. A cowry (ಕವಡೆ Nr.). 2, a rope, a cord. 3, the seed-vessel of a lotus-flower.

ವರಾಡೆ varāḍa. A public subscription; tax, impost (My.; Tē. ಎರಡ, ಎರಾಳ).

ವರಾಕ varāta. Urging for payment, dunning (My.; Mhr., H.). ವರಾಕವನಿಗೆ ವರಾಕವಾದರೂ ಮೂರು ಕೊಡ ಬೇಕು (Prv.). See Prv. a. ಹರಡ.

ವರಾತು varātu. = ವರಾತ. (My.).

ವರಾರೋಹ varā-ārōha. An excellent rider. 2, having fine hips.

ವರಾರೋಹಿ varā-ārōhī. A handsome or elegant woman, a noble lady (ಮುಖ್ಯ Mr. 306). 2, the hip or flank.

ವರಾಕಿ varākī. Coarse cloth.

ವರಾಹ varāha. = ವರಹ, etc. A boar, a hog. 2, the third or boar-incarnation of Vishnu (Mr. 19). — ವರಾಹತಿಮ್ಮಪ್ಪ. The Vēṅkaṭaramapa of Tirupati (Dp. 119, 5).

ವರಾಳ varāḷa. = ವರಾಜ (Si. 81). 2, N. of a country and its people (Bp. 6, 19; Bh. 2, 4, 11). 3, N. of a rāga (My.).

ವರಾಳ varāḷi. N. of a rāga (My.; T.).

ವರೆ vari. 1. = (ಒರ, ಬರೆ, ವರ No. 2), ವರು, (ವರೆ 1). Limit (Tē. ಒರೆ). ವರೆಗೆ, to the limit of, up to; till, until, as far as (C.; Mhr. ವರೇ; Si. 378); frequently also ವರಗೂ (ವರೆಗೆ-ಲೂ 7; C.; Si. 50. 121. 210. 224. 328. 378. 466). ಹು

ವು ಕಾಲದ ವರೆಗೆ (B. 5, 113). ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ (5, 120). See ಕೆ ವರೆಗೆ.

ವರೆ vari. 2. The plant *Asparagus racemosus*.

ವರೆ vari. 3. (fr. ವರ, what is requested? or fr. ಒರೆ 2?).

Tax, cess; levy, contribution (T., M.; My.). See ನೀರು- — ವರೆ ಎತ್ತು. = ವರೆ ತೆಗೆ No. 1. (My.). — ವರೆ ತೆಗೆ. To gather or raise taxes (My.). 2, to remove taxes (My.). — ವರೆ ಹಾಕು. To impose taxes (My.).

ವರೆಯಿಸು variyisu. = ವರೆಯಿಸು, q. v. (Si. 5, 60).

ವರೆವಸಿತ varivasita. Served, honoured, adored.

ವರೆವಸ್ಯಿತ varivasyita. Served, honoured, adored.

ವರೆವಸ್ಯೆ varivasyē. Service, honour, worship, devotion.

ವರೆವ varivu. = ವರೆ 1. (T. ವರೆವು). ವರೆವಿಗೆ, ವರೆವಿಗೂ = ವರೆಗೆ, ವರೆಗೂ (My.; Si. 199. 302. 326. 403. 445. 466. 468. 485).

ವರೆವ varishtha. (fr. ವರೆ). The most excellent, best (Bp. 21, 5). 2, widest, broadest, largest, greatest. 3, copper.

ವರೆವು varisu. = ಒರೆವು, ವರೆಯಿಸು (Bp. 40, 43; Si. 378; My.).

ವರಿಸೆ varisē. = ವರಸೆ. (My.).

ವರಿಸೆ varisē. = ವರಸೆ. (My.).

ವರೆಯಿಸು variyas. (fr. ವರೆ). More excellent, better, uncommonly excellent. 2, wider, broader, larger, uncommonly large.

ವರೂ varuṇa. The god of the heavens and of the waters, who seizes transgressors with his noose (pāśa, see ವಾಕೆ ಪಾಣಿ), inflicts diseases (especially dropsy), and pardons sin; — the regent of the western quarter (ಪಶ್ಚಿಮದ ದೇವತೆಯ, ಮುಸ್ಸಿಲೆಹೆಯ, ನೀರೋಲ್ಲರಾಜ್ಯ, ನೆಗದ್ದೇಲೆ Kk. 15; see ವಿ ತಾಧವ). 2, the tree *Crataeva roxburghii* R. Br. — ವರೂ ದಿಕ್ಕು. The western quarter (My.).

ವರೂವಾಣಿ varuṇāṇi. Varuṇa's wife (Abh. P. 8, 2).

ವರೂವಾಣಿ varuṇa-ātmajē. Varuṇa's daughter: spirituous or vinous liquor.

ವರೂವಾಣಿ varuṇa-astra. = ವಾರುಣಾಸ್ತ್ರ. A kind of weapon (J. 20, 56).

ವರು varuṭra. An upper and outer garment. (R.).

ವರುಷ varuṣa. Tbh. of ವರ್ಷ. (ಒಂಷ ಕೊ.; Grj. 2, 51; Bp. 20, 30; My.). ವರುಷ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ವರಸೇ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿರೋನು? (Prv.). — ವರುಷಗಟ್ಟಲೆ. -ಕಟ್ಟಲೆ. Yearly rate or order; — every year (My.). — ವರುಷವು. -ಒಂದೆ. For a year (Bp. 26, 3). — ವರುಷ ವರುಷ rep. Every year (Bp. 23, 21; 53, 11; 54, 50). — ವರುಷಾನುವರ್ಷ. -ಅನುವರ್ಷ. Yearly; — for years (B. 5, 97).

ವರುಷ varuṣa. Tbh. of ವರ್ಷ. (My.).

ವರೂಫ varūtha. Protection; — a sort of ledge or fender fastened round a chariot as a defence against collision (see Nr. a. ಕಮ್ಮುಗೆ). 2, armour, a coat of mail. 3, a shield (made of leather, etc.). 4, a multitude, a host, a swarm, a flock, an assemblage, an army. 5, a chariot (not Sk.; J. 14, 17; 25, 41; see ಮಗ). —

ವರೂಫಿ varūthini. A multitude, a troop, an army.

ವರೆ varē. = ವರೆ, etc. See ಇದೆ.

ವರೆ varē. 1. = ಅರೆ 2, ಬರೆ, etc., ವರೆ 1. Limit, boundary, measure: up to, until, as far as (M.; T. ವರೆ). See ಕನ್ನೆ. ಇನ್ನು. — ವರೆಗೂ. ವರೆಗೆ-ಅಂ 5. Up to, until, as far as, till (ಸೀಮೆ Si. 295). See ಇನ್ನು. — ವರೆಗೂ. ವರೆಗೆ-ಲೂ 7. =

ವರೆಗಂ. ಇನ್ನಿನ ವರೆಗೂ (B. 3, 11; My.). — ವರೆಗೆ. = ವರೆಗಂ. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ (B. 1, 27; My.). ಅವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಮಾದಾ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವ ವರೆಗೆ (4, 157). ಮಂಗಳವಾರದ ವರೆಗೆ ಗಂಗಳ ತೊಳೆಯ ದಾರದೇ? (Prv.).

ವರೆ varē. 2. A woman who chooses; see ಪತಿಂ. 2, an excellent woman; the best of women.

ವರೇಣ್ಯ varēṇya. (= ವರಣ್ಯ). Desirable; excellent, superior, chief, pre-eminent.

ವರೇಣ್ಯರ vara-lēvara. Presiding over boons;—Śiva (Bp. 61, 46).

ವಯಿ varī. = ವದು. See s. ಕವದು.

ವಯಿ varīu. (or ಅವು, ಹದು? cf. ಹೊತ್ತುದು). See ಕವದು.

ವಯಿ varī. (or ಅವಿ? cf. = ವದು. See s. ಕವದು.

ವರ್ var. A sound produced by insects gnawing wood.—ವರ್ ವರ್. rep. (8. Mhr.).

ವರ್ಕರ varkara. Any young animal; a kid, a lamb (cf. ಕಡ 2f.).

ವರ್ಗ varga. Excluding, removing. 2, a class or multitude of similar things, a division, a class, a tribe, a troop, a company, a society, a family (ಪಾತಿಗಳು Nn. 159). ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದೇ? (Prv.). 3, the whole class of objects of life (ತ್ರಿವರ್ಗ, ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮವೆವ್ವು ತ್ರಿವರ್ಗ 159). 4, any series or group of words classified together. 5, a class or series of consonants in the alphabet (Śmd. 21, 43, 44, 192, 283; Kāvya. I, 1a, 15, 16; I, 1b, 23-41; I, 2, 110-112; I, 3, 64-68; III, 2, B, 48-51; see ಅ-). 6, every thing embraced or comprehended under any department or head, everything included under a category;—severalty of things or beings ranged under a common denomination (ಪೈಕಮಿನಿವೆದೆ, ಪೈಕಪೈಕವಾಗಿಹುದು 159). 7, a section, a chapter of a book. 8, a sphere, a province. 9, a school-class (B. 1, 11; My.). 10, the square of a number. 11, bodily actions (ತರೀರಕರ್ಮ, ತರೀರಾಧೀನನಾದ ಕರ್ಮ 159). 12, all actions or doings (ಸಂಜನಿತಸಮಸ್ತಕೃತ್ಯ, ಹುಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯ 159). 13, women (ಕಾಮಿನೀಜನ, ಸ್ತ್ರೀಯರು 159). 14, location or transfer (of officers from one place or business to another, My.). 15, transferment of right or ownership with regard to lands (My.). 16, a ledger (My.). — ವರ್ಗ ಕೊಡು. To deliver land to somebody as his property (My.). — ವರ್ಗದಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. = ವರ್ಗಾಕ್ಕರ. (Ūh. v. 55).

ವರ್ಗಶ್ರುತೀಯ varga-śrūtīya. The third consonant of a varga (Śmd. 337).

ವರ್ಗದ್ವಿತೀಯ varga-dvītiya. (or ವರ್ಗದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಣ Śmd. 337). The second consonant of a varga.

ವರ್ಗಪಂಚಮ varga-pañcama. The fifth consonant of a varga (Śmd. 198).

ವರ್ಗಪ್ರಥಮ varga-prathama. The first consonant of a varga (Śmd. 77, 337; Kāvya. I, 1b, 28-31).

ವರ್ಗಪ್ರಾಸ varga-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ವರ್ಗಮೂಲ varga-mūla. Square root (My.).

ವರ್ಗಾಕ್ಷರ varga-akṣara. A classified consonant (Śmd. 21, 192 Cm.; Ūpr. 1, after 84).

ವರ್ಗೀಯ vargiya. Belonging to a class or family;—belonging to, or forming, a class of consonants. See ಅ-.

ವರ್ಣ varṇa. Tbh. of ವರ್ಣಸ್. (ಬುಧ, ಜನ್ಮ ನ ಮಗನು G.).

ವರ್ಣ varṇas. Vigour, energy. 2, light, lustre, brilliancy. 3, form, figure, shape, colour. 4, excrement, ordure, feces. 5, N. of a son of Śōma.

ವರ್ಣನ varṇasa. = ವರ್ಣಸ್ (at the end of a compound). 2, Tbh. of ವರ್ಣಸ್. (ನಿರ್ವಣ, ನಿಮ್ಮತ್ತ Mr. 488). See ಲಿಂಗ-.

ವರ್ಣಸ್ಯ varṇaska. Ordure.

ವರ್ಣಸ್ವ varṇas-vi (-vin). Full of power or vigour; full of lustre (My.).

ವರ್ಣ varja. = ವರ್ಜನ. (Sk.; My.).

ವರ್ಜನ varjana. Excluding; avoiding, leaving, abandoning, giving up, renouncing;—desertion;—exclusion. 2, killing, hurting, injury.

ವರ್ಜನೀಯ varjantya. To be excluded; to be avoided, improper, censurable (My.).

ವರ್ಜಿತ varjita. Excluded; abandoned, avoided; relinquished; left, remnant; deprived of, destitute of, without (Bp. 22, 51; 80, 1; see ಅನ್ನವರ್ಜತವೃತ್ತ and ಪ್ರಾಯ, ಪುಷ್ಯ-). ಅಮೃತವರ್ಜತಪಂಚಭೂತ (ಆಕಾಶ ಹೊದಿಗಾದ ಪಂಚಭೂತ Nn. 82).

ವರ್ಜಿಸು varjisu. To avoid, to leave, to abandon, etc. (ಬಿಡು Nn. 111; Bp. 22, 9; 55, 29; 60, 39; 61, 6; My.).

ವರ್ಜ್ಯ varjya. = ವರ್ಜನೀಯ. (Sk.; My.).

ವರ್ಣ varṇa. = ಬಣ್ಣ. Covering; a cover;—an abode, a place (ಅವಾಸ, ಸ್ಥಾನ Nn. 71). 2, outward appearance, exterior, form, figure (ರೂಪ, ಆಕಾರ 71). 3, colour, hue, tint, dye, paint (ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮಾರ್ಣವ, ಬಿಳಿದು ಮೊದಲಾದ ಅದು ವರ್ಣಗಳು 71; ಶ್ರೀತ ಮೊದಲಾದ ವರ್ಣಗಳಿಗೆ Mr. 499). 4, lustre, beauty (ತೋರಿಕೆ, ಬಣ್ಣವು 71; ವಿಶೇಷ 499). 5, a coloured blanket for an elephant, etc. 6, staining or anointing the body with coloured unguents (ಉದ್ವರ್ತನ, ತೊಳೆವುದು 71, o. r. ತೊಡೆವುದು). 7, dress, decoration, embellishment (ವೇಷ 499, o. r. ವೇಶಿ). 8, gold. 9, saffron. 10, the colour of gold upon the touchstone (as indicating its quality). 11, a sort, a kind, a species, a class, a race, a tribe, an order, a caste (ದ್ವಿಜಾದಿಕುಲ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಪಾತಿಗಳು 71; ವಿಪ್ರಾದಿಪಾತಿ 499). 12, a letter of the alphabet (ದಾವನ್ನಾಕ್ಷರ, ಅಯ್ಯತ್ತರವು ಅಕ್ಷರಂಗಳ 71; ಅಕ್ಷರ 499; Śmd. 10, 337; Kāvya. I, 1a, 7, 28, 29; III, 2, B, 29-32; III, 3, B, 162; IV, 1, 2). 13, quality, property. 14, a musical mode (ನೀತ, ರಾಗ 71; ನೀತ 499). 15, praise (ಸ್ತುತಿ, ಸ್ತೋತ್ರ 71; ಸ್ತುತಿ 499, o. r. ಶ್ರುತಿ); renown, fame, glory. 16, a religious observance, asceticism (ತಪ, ತಪಸ್ಸು 71; ಪ್ರತ 499). 17, a garland of flowers (ಮಾಲೆ, ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ 71). 18, semen virile (ಶುಕ್ಲ, ಇಂದ್ರಿಯ 71). 19, an ear (ಶ್ರೋತ್ರ, ಕಿವಿ 71). 20, final emancipation (ಶೈವಲ್ಯ, ಮೋಕ್ಷ 71). 21, a flower-bud (ಫಲಗು 71). ವರ್ಣ ಹೆಚ್ಚಿದರೂ ಮರಣ ಪಡೆಯದೆ ಇರ (Prv.).

ವರ್ಣಕ varṇaka. A mask, the dress of an actor. 2, colour, paint; anything for smearing on the body, a perfume for it. 3, a letter, a syllable. 4, sandal. 5, a panegyrist, a bard. 6, a kind of imaginative poetical diction; (an epic). ನಗರಾರ್ಣವಸಮ್ಮೇಲನ ನಗರಜನ್ಮ ಕೋರ್ದಯಂಸಲೀಲಕೃತಾದಿಗಳಾಗಿ ಮಧುರಸರಸೋಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಣಿಸುಗೆ ವರ್ಣಕಂಗಳನ್ ಅವಲೋಕ (Kāvya. V, 966; see Bp. 1, 11, 21; Rāv. 1, 78).

ವರ್ಣಕಶ್ರುತಿ varṇaka-śrūti. An imaginative poetical composition; (an epic). ಅದುಪತ್ತೇದಿಂ ಕನ್ನಡೋ ಉದುವ ಮಹಾ

ಭಾರತದೇ ವರ್ಣಕೃತಿಯೋ ತುಡುಗಿದ ಶಬ್ದಾರ್ಥೋತ್ಪತ್ತಿರಮಾಣಿ ಯ ಪೇದ್ದೆನಖಿಲಶಬ್ದಾನ್ತರಮಂ (Bhn. 68 of Mādhvapurāṇa).

ವರ್ಣನ varṇana. Painting, colouring; delineation; description, representation, explanation, describing, pointing out qualities;—praise (see ಕೀರ್ತಿಸು).

ವರ್ಣನೆ varṇanē. = ಬಣ್ಣನೆ. Description, etc. (= ವರ್ಣನ);—praise, commendation, panegyric. — ವರ್ಣನೆ ಮಾಡು. To describe, etc. (ವರ್ಣಿಸು G.).

ವರ್ಣಪಂಚಕ varṇa-pañcaka. What consists of five syllables: the pañcākshari (Bp. 5, 1).

ವರ್ಣಪುಷ್ಪ varṇa-puṣpa. = ವರ್ಣಪುಷ್ಪ. (HIA. MS.).

ವರ್ಣಪುಷ್ಪ varṇa-puṣpa. The blossom of the globe-amaranth (ಬಣ್ಣದ ಹೂ HIA.; see ಅಮರಾಶ).

ವರ್ಣಪೂರ varṇa-pūra. = ಬಣ್ಣವುರ. Filling with colour; filled with colour, coloured.

ವರ್ಣಪೂರೇಬಿ varṇapūra-rēkhē. A coloured line or streak, (coloured lines or streaks). See ಗುಡಿಕಟ್ಟು.

ವರ್ಣಮಾಲೆ varṇa-mālē. The alphabet (My.).

ವರ್ಣಕರ varṇa-kāra. = ಬಣ್ಣಸರ No. 1. A coloured arrow.

ವರ್ಣಸಂಕರ varṇa-saṅkara. A mixture or confusion of castes through intermarriage with different castes (My.).

ವರ್ಣಸಂಖ್ಯೆ varṇa-saṅkhyē. The counting of letters or syllables (ಗ್ರಂಥ, ಅಕ್ಷರಂಗಳ ಭೇದ, ಅಕ್ಷರದ ಎಣಿಕೆ Nn. 141).

ವರ್ಣಸಂಜ್ಞೆ varṇa-saṅjñē. (= ವರ್ಣಾಂಕ). Letter-name: the state of being counted as a letter (Śmd. 16).

ವರ್ಣಸರ varṇa-sara. = ಬಣ್ಣಸರ No. 2. A coloured string: a string of gold beads, corals, etc.

ವರ್ಣಾಂಕ varṇa-aṅka. Letter-mark: the state of bearing the characteristic mark of a letter or of being a letter (Śmd. 15).

ವರ್ಣಾತ್ಮ varṇa-ātma. Consisting of sounds or letters; a word (My.).

ವರ್ಣಾವೃತ್ತಿ varṇa-āvṛitti. The repetition of letters of similar or cognate sound in the course of a stanza, etc. (Śmd. 26-28. 43).

ವರ್ಣಾವೃತ್ತಿ ಯಮಕ varṇa-āvṛitti-yamaka. A peculiar kind of yamaka (Kāvy. III, 2, B, 3 seq.).

ವರ್ಣಾಶ್ರಮ varṇa-āśrama. Caste and order, class and stage of life (ಗೋತ್ರ, ಕುಲ Nn. 16; Ūpr. 2, after 49; Bp. 55, 6).

ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮ varṇa-āśrama-dharma. The duties of caste and order (My.).

ವರ್ಣ varṇi. Having the colour or appearance of;—belonging to a tribe;—belonging to the caste of;—a man belonging to one of the four castes;—a religious student or brahmaçārti;—a painter;—a writer, a scribe. ವರ್ಣಿತ varṇita. Painted, delineated;—described, explained;—praised, eulogized.

ವರ್ಣಿನಿ varṇini. A caste-woman. 2, a woman in general.

ವರ್ಣಿಸು varṇisu. (Śmd. 92). = ಬಣ್ಣವಿಸು, ಬಣ್ಣಿಸು. To depict, to delineate, to write, to describe;—to praise (ಸೋತ್ರ Śmd. Dh.). See Kāvy. s. ವರ್ಣಕ; Bp. 61, 77; J. 7, 61.

ವರ್ತ varṭa. = ವೃತ್ತ, ಭೂತ. Turning one's self, turning round, revolving. 2, moving on, proceeding (ಗತಿ, ವರ್ತನೆ, ಗಮನ Nn. 166). 3, occupying one's self with. 4,

manner of existence or subsistence, livelihood, living. See ವರಿ, ವೃ, ಕೃ, ಸಂ, and Mr. s. ವರ್ತನೆ.

ವರ್ತಕ varṭaka. Who or what abides or exists, abiding, existing, living;—given up to, devoted or attached to; being occupied with, following a profession (ಅಪರಂಶಿmd. 282). 2, a trader, a merchant (C.; B. 3, 14). 3, = ವೃತರ್ತಕ (Bp. 55, 19). 4, a horse's hoof. 5, a quail. 6, a kind of insect (ಶಿವಲೇ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹುದು Si. 406).

ವರ್ತಕನ ವರ್ತಕತನ. The state of being a merchant; traffic, trade (My.; ವಣಿಗ್ಯವ, ವ್ಯಾಪಾರ Si. 299). — ವರ್ತಕನ ಮಾಡು. To trade (My.). ವರ್ತಕನ ಮಾಡುವವನು (ದೇಹ, etc. Si. 324).

ವರ್ತಕಿ varṭaki. N. of a plant (ಮುರುದನೆ Mr. 140). 2, a quail.

ವರ್ತನ varṭana. (= ವೃತ್ತಿ Śmd. 80 Cm.; ವರ್ತನೆ 196. 241 Cm.). Turning, revolving. 2, moving forward, moving about, moving, walking (ಸಂವರ್ತ, ಪರಿವೃ, ಪರಿಸುನ್ನಮ Nn. 169). 3, proceeding, conduct, behaviour; practice, observance (ಧರ್ಮ, ಪಾಠ Nn. 79), employment, use. 4, stationary, stable; staying, abiding, being, living, residing. 5, living on, supporting life by; livelihood, subsistence;—earnings, hire, wages, salary. 6, occupation, profession;—intercourse, commerce, traffic. 7, causing to revolve, move, be or exist. 8, appointing, appointment (Sk.; My. as ವರ್ತನೆ).

ವರ್ತನಿ varṭani. A way, a road, a path.

ವರ್ತನೆ varṭanē. = ವರ್ತನ, (ವೃತ್ತಿ Śmd. 11. 46 Cm.; ವರ್ತ, ಗು, ಗಮನ Nn. 166). 9, a measure of fifty maṇḍalā. ವರ್ತನೆಯದು ಅಯ್ಯತ್ತು ಮಣ್ಣಲದ್ ಎನಿಸು, ಅವು ಅಯ್ಯತ್ತು ವರ್ತಮ್ (two MSS. ವರ್ತಮ್) ಎನಿಸು, ಅವು ಅಯ್ಯತ್ತು ಸಂವರವು ಉತ್ತಮದ್ವೀಪಮ್ ಅಕ್ಕು, ಅವು ಎಂತೆಯೆನಲ್ ಮಹಾದ್ವೀಪಮ್ ಎತ್ತನಿಸು, ಮತ್ತಾ ಮಹಾದ್ವೀಪ ಹತ್ತಾಗಲ್ ಈ ಮಹಿಯ ದಿತ್ತರಮ್ ಎನಿಸು, ಅದೊ ನವಭಾಗ ಖಣ್ಣಮ್ (o. ra. ಪಾಣ್ಣಮ್, ಭಾಣ್ಣಮ್ ಅಕ್ಕು, ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿಹ ವಾರ್ಧಿ ಭೂಸಂವಿಯಂ ಮೇಲೆ ಕಾಲ್ಟಂಬಿ ಪರ್ವತೋರ್ಧಂ (Mr. 326; see Mr. 325 s. ಮೊದಲ). See ಎರ್ಧಂ. — ವರ್ತನೇ ಸಲಿಸು. To use, to make use of (Mr. 3). — ವರ್ತನೇ ದಾವು. A well which one has appointed for his water-supply. ಮೇಲಿನ ಮೋಡ ನೋಡಿ, ವರ್ತನೇ ದಾವಿಯಲ್ಲು ಉಕ್ಕು ಹೊಯ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ವರ್ತನೇ ಮನೆ. A house which has been appointed for being furnished with the necessary supply of milk, etc. (My.).

ವರ್ತಮಾನ varṭamāna. = ಒರ್ತಮಾನ. Turning, turning round, revolving. 2, being, existing, living, extant;—present; presence;—the present tense (Śmd. 54. 266. 294. Kāvy. I, 5, 1-5. 13-16. 34. 35). 3, news, tidings (C.; Mhr.).

ವರ್ತಮಾನಕಾಲ varṭamāna-kāla. The present time; the present tense (Śmd. 54. 91 Cm.; 267; ಸಮೃತಿ 294 Cm.). ವರ್ತಮಾನಕ್ರಿಯೆ varṭamāna-kriyē. The present tense (Śmd. 91. 279).

ವರ್ತಮಾನಪತ್ರ varṭamāna-patra. A news-paper (Mhr.; C. B. 4, 87. 188).

ವರ್ತಮಾನವರ್ಷ varṭamāna-varṣa. The current year. See ಸೂರ್ಯ.

ವರ್ತಮಾನವಿಹಿತಕ್ರಿಯೆ varṭamāna-vihita-kriyē. Action performed in the present: the present tense (Śmd. 279).

ವರ್ತಿ varṭi. = (ಬಟ್ಟಿ 2), ಬತ್ತಿ, ವೃತ್ತಿ. Turning, revolving, causing to move. 2, moving, going, behaving; having

force, being in use (Kāvy. III, 1, A, 24). 3, abiding, staying, resting, being, situated. 4, conducting one's self, behaving, acting, practising. 5, what is rolled: the wick of a lamp. 6, the projecting threads or unwoven ends of woven cloth (ಸೀರೆಯ ಕರೆ Hlā.; ಸೀಡ, ಕರೆ Mr. 342). 7, a swelling or protuberance formed by internal rupture, a rupture. 8, an ointment, a perfume for the person. ವರ್ತ ಉರಿಯುತೋ? ತೈಲ ಉರಿಯುತೋ? (Prv.).
 ವರ್ತಿಕೆ vartikē. A quail. 2, a roll or ball of cotton (ಹಂಚ Mr. 207); the wick of a lamp. 3, a paint-brush.
 ವರ್ತಿತ vartita. Caused to be or exist; being. See ತಿರ್ಯಗ್.
 ವರ್ತಿಸ್ತು vartishnu. Turning, revolving, circular. 2, abiding, staying, being stationary or fixed; standing firm.
 ವರ್ತಿಸು vartisu. (Śmd. 92). = ವರ್ತಿಸು. To turn round; to cause to go (see ಕೆಯ್). 2, to move, to go;—to move about, to walk, to conduct one's self;—to be used or employed;—to take place, to occur;—to occupy one's self with;—to enter upon. 3, to stay, to abide, to be; to live (ವರ್ತನ Śmd. Dh.). See Śmd. 5. 11. 21. 97. 154. 175. 237. 240. 241. 255. 396. 397; Čpr. 3, 35; 6, after 106; Bp. 2, 40; 23, 26; 39, 8; 43, 34; 45, 12; 49, 8; 60, 15, 16; Mr. 498. 506; Kk. 29; Śm. 11; J. 5, 46; 20, 41; 31, 34; B. 4, 10; Śl. 42. 67. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತೋಳಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುಗುಂ (Hlā.). ಊತ ಸ್ವಾತ ಇವೆ ನೂಲ ನೆಯ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಲಿಗಯಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುಗು (Nr.). See Mr. 8. ವಾಸವತಿ.
 ವರ್ತುಲ vartula. (= ಬಟ್ಟಲ, etc.). Round, circular, globular, spherical (ನಿಸ್ತಲ, ವೃತ್ತ, ಬಟ್ಟತು Hlā., Nr.);—a ball;—a circle;—a kind of pulse, a pea;—the round bulb of a kind of onion.
 ವರ್ತೆ vartē. = ಬಿಡತೆ, etc. (My.; G. 97. 378. 546).
 ವರ್ತು vartma. What turns: a whirlpool, an eddy (ಅವರ್ತ, ಸುರ್ದ Nn. 86). 2, an eyelid (ವರ್ತು, ಕಣ್ಣಿನ ಎವೆ 86; ಕಣ್ಣು ಮುಂದ ಎವೆ Mr. 469). 3, a way, a road, a path (ಮಾರ್ಗ, ಬಟ್ಟಿ 86).
 ವರ್ತನಿ vartmani. = ವರ್ತನಿ. (Sk.; ಮಾರ್ಗ G.).
 ವರ್ಧ vardha. Increasing, augmenting, etc. See ಪ್ರ. 2, lead.
 ವರ್ಧಕ vardhaka. 1. Increasing, strengthening, etc. 2, the plant *Clerodendrum siphonantus* R. Br.
 ವರ್ಧಕ vardhaka. 2. Cutting, dividing, cutting off.
 ವರ್ಧಕೆ vardhaki. = ಬಡಾ, etc. A carpenter (ಬಡಾ Mr. 376, o. r. ಬಡಾ).
 ವರ್ಧನ vardhana. 1. Increasing, augmenting, growing, thriving;—increase, growth, prosperity, success. 2, causing to increase, magnifying, strengthening;—a restorative;—elevation;—a granter of increase, a bestower of prosperity. See ನಡ್ತಿ, ಪಟ್ಟಿ, ಪೀಠ, ಪ್ರ., etc.
 ವರ್ಧನ vardhana. 2. Cutting, cutting off.
 ವರ್ಧನಿ vardhani. A broom, a brush. 2, a water-jar of a peculiar shape.
 ವರ್ಧನ್ತಿ vardhanti. = ಬಡ್ತನ್ತಿ. (Day of) growth or increase: a birth-day, a natal festivity (My.). See ವರ್ಷ.
 ವರ್ಧಮಾನ vardhamāna. = ಬಡ್ತ ವರ್ಷ 2. Increasing, growing, thriving, prospering, prosperous. 2, the castor-oil plant, *Ricinus communis* (see ಅವೆಡಲ). 3, the district Burdwan. 4, the last of the Arhats (Kāvy. I, 1a). 5, a dish or platter of a peculiar shape (see ತಾವೆ). 6, a palace or

temple built in the shape of a kind of mystical figure or diagram.

ವರ್ಧಮಾನಕೆ vardhamānaka. A dish or platter of a particular shape, a lid, a cover.

ವರ್ಧ vardhi. Increasing, growing, thriving;—augmenting, strengthening.

ವರ್ಧಿತ vardhita. Increased, grown, made prosperous (Bp. 40, 1; My.).

ವರ್ಧಿಸ್ತು vardhishnu. Increasing, growing, thriving.

ವರ್ಧಿಸು vardhisu. To increase, to grow, to thrive (Bp. 1, 25; 3, 58; 20, 30; 21, 7; 36, 49; 54, 57. 84; 61, 67; J. 18, 3; My.).

ವರ್ಧಿ vardhri. = ವಧ್ವಿ. A leather strap, a thong.

ವರ್ಮ varma. 1. Defensive armour, a coat of mail (ಮಯ್ಯೇಡು Nn. 88). 2, a bulwark, shelter, defence, protection (frequently at the end of the names of Kshatriyas). 3, N. of particular preservative formulas or prayers. See ಕೃತ, ನಾಗ.

ವರ್ಮ varma. 2. (= ಮರ್ಮ). The art and trick of a process, machine, etc., the latent meaning of a passage in a book, etc., the point (My.; Mhr., H.). ವರ್ಮ ಬಲ್ಲವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಂಜ್ಯಾನೇ? (Prv.). See ವರ್ಮಕರ್ಮ, ವರ್ಮಭೇದ.

ವರ್ಮಕೆ varmaka. = ವರ್ಮ 1, No. 1. See ಕೃತ.

ವರ್ಮಕರ್ಮ varma-karma. Secret, mysterious work (Bp. 36, 21).

ವರ್ಮಭೃತ varma-bhrit. Wearing armour: a mailed soldier.

ವರ್ಮಭೇದ varma-bhēda. = ಮರ್ಮಭೇದ. See ನಿದೆ ಕೊಳ.

ವರ್ಮಿತ varmita. Clad in armour, mailed.

ವರ್ಮಯ varya. To be chosen, eligible;—to be solicited;—excellent, eminent, best.

ವರ್ಮಯೆ varyē. A girl who has the privilege of choosing her husband.

ವರ್ಮಣೆ varvaṇē. A blue fly.

ವರ್ಮರ varvara. = ಬರ್ಮರ, q. v.

ವರ್ಮರೆ varvarē. = ಬರ್ಮರೆ, q. v.

ವರ್ಷ varsha. = ಬರುಷ, ಬರುಷ, ಬರಿಸ, ವರುಷ, ವರುಷ. Raining, rain, a shower of rain (ಸರಿ Śm. 103); effusion, seminal effusion. 2, a year. 3, a division of the world or known continent. 4, a day (see ವರ್ಷವಾಡಕ). — ವರ್ಷ ಗದ್ದಿ. -ಕದ್ದಿ. (A oow, etc.) bearing a calf every year (My.). ಅವೆದಾನೊನ್ನು ವರ್ಷಗದ್ದಿ ಯಾಕಳುಬ್ಬು, ಅದು ಸಮಾಂಸಮಾನೆ (Nr.). — ವರ್ಷಗದ್ದಿ. -ಕದ್ದಿ. = ವರ್ಷಗದ್ದಿ. (My.). ವರ್ಷಗದ್ದಿಯವು ವಸು (ಸಮಾಂಸಮಾನೆ Hlā.).

ವರ್ಷಕಾಲ varsha-kāla. The rainy season (My.).

ವರ್ಷಣ varshana. Raining, rain. See ಅ.

ವರ್ಷಧರ varsha-dhara. A cloud. 2, a eunuch, an attendant on the women's departments. 3, N. of a mountain (Abh. P. 10, 3).

ವರ್ಷಧಾರೆ varsha-dhārē. The stream or flow of rain (My.).

ವರ್ಷವರ್ಷ varsha-parvata. One of the mountainous ranges supposed to separate the various divisions of the globe from each other. (R.).

ವರ್ಷಫಲ varsha-phala. The events of the year as determined astrologically on the first day of it (My.).

ವರ್ಷಭೇದ varsha-bhēda. A kind of rain. See ಜನುಗು 3.

ವರ್ಷಯೋಗ varsha-yōga. A conjunction of nakshatras that bodes rain (My.).
 ವರ್ಷಾರ್ತ varsha-ritu. The rainy season (My.).
 ವರ್ಷವರ varsha-vara. = ವರ್ಷಧರ No. 2. A eunuch.
 ವರ್ಷವರ್ಧನ್ತಿ varsha-varḍhanti. = ವರ್ಧನ್ತಿ. (My.; Sk. ವರ್ಷ ವೃದ್ಧಿ).
 ವರ್ಷವಾಚಕ varsha-vācaka. A term that refers to years or days (Śmd. 401).
 ವರ್ಷ varshā. Yearly, every year (B. 4, 78; My.). See also ವರ್ಷ.
 ವರ್ಷಾರ್ತ varshā-ritu. = ವರ್ಷಾರ್ತ. (Ūpr. 4, after 49; Mhr.).
 ವರ್ಷಾಕಾಲ varshā-kāla. The rainy season (My.).
 ವರ್ಷಾಂತರ varsha-antara. Another year;—other years, some years (My.).
 ವರ್ಷಾಬ್ಧಿಕ varsha-ābdika. An annual offering made to departed ancestors (My.).
 ವರ್ಷಾಭು varshā-bhu. (-bhū). Produced in the rains: a frog. 2, a female frog, any small frog. 3, hogweed. 4, an earth-worm.
 ವರ್ಷಾಭಿ varshā-abhi. A female frog (ಭೀಕ, ಪೆಣ್ಣೆವೆ Mr. 411).
 ವರ್ಷಾಲಂಕಾಯಿಕೆ varshā-lankāyikē. The plant Trigonella corniculata Lin. (= ಲಂಕೋಲಿಕೆ, Sk.).
 ವರ್ಷಾಶನ varsha-aśana. An annual allowance (My.; B. 4, 174; 5, 111. 112).
 ವರ್ಷಿಷ್ಠ varshishṭha. Oldest, very old;—largest, greatest;—best.
 ವರ್ಷಿಯಸ್ varshiyas. Older, very old.
 ವರ್ಷುಕ varshuka. Rainy.
 ವರ್ಷುಕಾಬ್ದ varshuka-abda. A rainy cloud.
 ವರ್ಷುಕಾನ್ಮುದ varshuka-ambuda. A rain-cloud.
 ವರ್ಷ varshē. ವರ್ಷಾ. Rain, the rains.
 ವರ್ಷೋಪಲ varsha-upala. Hail.
 ವರ್ಷ varshma. Measure; height, elevation. 2, form, shape; the body.
 ವರ್ಷ varha. = ಬರ್ಷ. See ವರಿ.
 ವರ್ಷಣ varhapa. Pulling up, tearing up, eradicating. See ನಿ.
 ವರ್ಷಣ varhapa. = ಬರ್ಷಣ, q. v.
 ವರ್ಷಣವಾಹನ varhapa-vāhana. = ಬರ್ಷಣವಾಹನ, q. v.
 ವರ್ಷಿತ varhita. Pulled up, eradicated. See ಅ.
 ವರ್ಷಿಷ್ಠ varhishṭha. = ಬರ್ಷಿಷ್ಠ, q. v.
 ವಲ್ val. = ಬಲಿ 1, e. g. in the vulgar ನಾ ವಲ್ಲಿ, ನನಗೆ ತಿಳಿಯ ವಲ್ಲದು, ಯಾಕಾಗ ವಲ್ಲದು (C.).
 ವಲ valā. ವಲಂ. Most certainly! to be sure! (ವಗಂ, ವೆದಂ, ದಲ್, ಅನಿಶ್ಚಯ Śmd. 892; ನಿಶ್ಚಯಮಾಗಿ 58. 196 Cm.; ನಿಶ್ಚಯಂ 59 Cm.; ವಿಶೇಷವಸ್ತುಪ್ರಾರ್ಥಂ Ūt. 11, 71; ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಶ್ಚಯ, ನನ್ನಿ, ನನಮ, ವೆದಂ, ದಲ್, ಸಾಹ, ದಿಬಿ Śm. 34; ವೆದಂ, ನನಮ, ದಿಬಿ Kk. 48).
 ವಲ vala. = ಬಲ 2, q. v. 2, see 2. ಕುಣ್ಣುಲು.
 ವಲಕ್ಷ valaksha. White; the colour white (cf. ಬೆಳ್ಳೆ?).
 ವಲಗ್ನ valagna. = ಅವಲಗ್ನ. (Sk.).
 ವಲಜ vala-jā. = ಬಲಜ. (G.).

ವಲಜೆ vala-jō. = ಬಲಜ. (G.).
 ವಲಭಿ valabhi. The wooden frame of a roof, a roof (ಲಬ್ಧಿ ದನ, ಮನೆಯ ಹೊದಿಕೆ Hlā.; ಭಜಿ, ಮನೆಗೆ ಏರಿಸಿದ ಹೊದಿಕೆ Mr. 200).
 ವಲಯ valaya. = (ಬಲಿ), ವಳಯ, etc. What surrounds: a bracelet, an armlet, a ring (see ವಾಹು);—a zone, a girdle. 2, a circle, a boundary, a circumference (see ಅಂಪು, 2, ಗತಿ, ದಿಗ್; Bp. 6, 22). 3, a boundary, an enclosure, a fence.
 ವಲಯಿತ valayita. Encircled, surrounded, encompassed, or closed (ವೇಷ್ಟಿತ, ವಂಕ್ಶಿತ, ಸುತ್ತು Mr. 434).
 ವಲರಿಪ vala-ripu. Indra (Mr. 41).
 ವಲಲ valala. Bhīma (Bh. 4, 4, 23).
 ವಲವರ valavara. = ಬಲವರ, q. v. (Bh. 8, 16, 28; 8, 23, 25).
 ವಲಸೆ valasē. = ಬಲಸೆ, etc. Flight, a removing from home for fear of a hostile army, emigration (My.; Tē.; T. ವಲಸೆ, ವಲಸೆ; ಲದಸೆ, ಲಪ್ತು, cf. ಉದ 1; ವಲ್ಲುಸು). — ವಲಸೆ ತೆಗೆ. To leave, all at once, one village and go to another for safety (My.).
 ವಲಗ್ರ valāgra. = ವಾದಾಮಿ. (Sk. & Pl.).
 ವಲರಾಶಿ vala-arāṣi. = ಬಲರಾಶಿ. Indra.
 ವಲಿ vali. 1. = ಬಲಿ, ವಳಿ No. 1. 2, a natural line or fold of skin, a wrinkle, a fold of skin, over the navel (ತೆರೆ Kk. 13; Śm. 35).
 ವಲಿ vali. 2. Tbh. of ವಲ್ಲಿ. See ವಳ್ಳಿ, ರಂಗ.
 ವಲಿತ valita. = ವಳಿತ. Surrounded; moved; constrained; wrinkled. See ನಿ, ಸಂ.
 ವಲಿನ valina. = ಬಲಿನ. Wrinkled, shrivelled.
 ವಲಿಭ valibha. Wrinkled.
 ವಲಿಯ valiya. (T. ವಲಿಯನ್, ವಲಿಯನ್, a small, black bird). — ವಲಿಯನ್ ಹಕ್ಕಿ. (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಭರವ್ಯಾ Mr.).
 ವಲಿರ valira. Squint-eyed.
 ವಲಿಕ valika. = ವಲಿಕ, etc. (Sk.).
 ವಲಿಸೆ valisē. = ವಲಸೆ, etc. (My.).
 ವಲಿಕೆ valika. The edge of a thatched roof, the eaves of a roof (ಸೂರು Hlā.; Mr. 200).
 ವಲಿಕುಮುಲ valikukha. = ಬಲಿಕುಮುಲ.
 ವಲಿ valē. = ವಳ್ಳಿ. (ನಿಪ್ಪಾವಳ, ಅವರ Mr. 274).
 ವಲಿ valka. The bark of a tree. 2, the scales of a fish.
 ವಲಿಲ valkala. The bark of a tree. 2, a garment made of bark (ನಾರ ಸೀರೆ Bhn. 24).
 ವಲಿನಿ valikini. (= ವಾರಂಗಿ Mr. 121, one MB. ವಲ್ಲನೆ; Sk. ವಲ್ಲಿ, a medicinal substance said of cooling properties).
 ವಲಿನ ವಲಗನಾ. Going by leaps, bounding, jumping (Ūpr. 3, 51).
 ವಲಿತ ವಲಗಿತ. Leaped;—a bound, gallop, one of the paces of a horse.
 ವಲಿ valgu. Handsome, beautiful, lovely (ವಲ್ಲು, ವಾಮ, ರೇಸು Mr.).
 ವಲಿ ದರ್ಶನ valgu-darśana. A beautiful sight (ಬಳ್ಳಿಹ ಸೂರು Mr.).
 ವಲಿಲ valgula. (= ವಾದಾರ್). A flying fox.
 ವಲಿ valgē. A bridle, a rein.

ವಲ್ಯನ valbhana. *Eating; food.*

ವಲ್ಯೇ valmika. *An ant-hill, the mound made by the white ant (ಹುತ್ತು Nn. 71; ಹುತ್ತು 128).* 2, swelling of the neck or of the chest and other parts of the body (see ಪಾದ).

ವಲ್ಯಾ. = ವಲಿ. *A species of pulse, Phaseolus radiatus (ಸಿಪ್ಪಾವಳಿ, ಅವರೆ HIA., Nr.; see ಅವರೆ).* 2, winnowing oorn (cf. ಅಲಿ 1, ಒನೆ, ಒಲಿ 2). 3, prohibiting, prohibition (cf. ಒಲಿ 1, ವಲ).

ವಲ್ಯಕೆ vallaki. *A lute, the vīṇā; a vīṇā with two strings (Mr. 80).* See ಪಲ್ಯಾಕೆ.

ವಲ್ಯಭೆ vallabha. = ಬಲ್ಯಹ. *Beloved, desired, dear;—supreme, superintending.* 2, a lover, a husband, a friend, a favourite (Śmd. 8). 3, a superintendent. 4, a chief herdsman.

ವಲ್ಯಭೆ vallabhā. *A beloved female, a wife, a mistress. (Bp. 2, 29; 43, 10; J. 7, 58).*

ವಲ್ಯಯಿಸು vallayisu. *To turn round or backwards (v. i.), to retreat (ಮುಂದಾಗಿ, ಪದಮಟ್ಟು, ಬಿಂಗೊಡು, etc., ಅವಸರಣ ಸಿ.; Sk. ವಲ್ಯ, to go, to move; cf. ವಲಸೆ).* ವಲ್ಯರಿ vallari. *A branching foot-stalk, a compound pedicel;—a cluster of blossoms (ಮಂಜರಿ, ಗೊಂಡರ್ Mr. 106);—a creeping or twining plant.*

ವಲ್ಯನ vallava. *A cook (ಸೂಪಾರ, ಸೂದ, ಭೂವರ್ಗ ಅಡಿಯ ವಂ Mr. 269).* 2, a cowherd.

ವಲ್ಯ ವಲ್ಲಿ. = ಬಲ್ಯ, ವಲಿ 2. *A creeper, any climbing or creeping plant. See ರಂಗ.* 2, the earth.

ವಲ್ಯಮಾಳಿ valli-māṭa. = ಬಲ್ಯಮಾಡ. *A house of creepers, an arbour.*

ವಲ್ಯವೃದ್ಧಿ valli-vṛiddhi. *The growth of creepers. See ಮುದರ್.*

ವಲ್ಯಕೆರಣಿ valli-karaṇa. *The making of creeper-like (i. e. long) forms. See ಕರ್ಪ.*

ವಲ್ಯದ್ರೆ vallidra. *Dried flesh. ಹವಣಿದು ಮಾಸಮಂ ತುಣ್ಣುಗೆಯ್ದು ಉಪ್ಪಾದಿದದಲ್ಲಿ ವಲ್ಯದ್ರೆಮೆನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 218).* 2, a thicket. 3, a desert. 4, an uncultivated field; a desert (cf. ಪಾದ).

ವಲ್ಯಗ್ರೆ valli-agra. *The foremost part or point of a creeper. See ಕೂಡಿ.*

ವಲ್ಯಜಿ valyaja. = ಬಲ್ಯಜ, q. v. (ಗಂಜದ ಹುಲ್ಲು HIA.).

ವನ್ ವವ. *A sound in imitation of barking.*

— ವವ್ವ. = ವವ್ವ. (S. Mhr.). — ವವ್ವ. rep. (My.).

ವಸ ವಾಸ. = ಬಸ 1, ವಸ 1. *Willing; subdued, subject, submissive, obedient, tamed, overpowered; fascinated; charmed.* 2, *wish, desire;—will, authority;—power, influence, (force, virtue, sake, Śmd. 42. 86. 264. 351);—control, supremacy, mastership;—subjection, submission, the state of being overpowered (ಮಗ್ಗು ರಿ. I, 4);—charge, the exercise of custody or care. ಹಣವನ್ನು ಬಟ್ಟೆ ನಮ್ಮಗೆಯ್ದ ಮುದಕೆಯ ವಸಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು (B. 4, 6).* ವಸವಾಸಿಸಿದರೂ ವಸೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). 3, N. of a plant (see ಬೋದಿಪರ). — ವಸ ಮಾಡು. *To subject to one's will, to get into one's power, to subjugate, to subdue (Bh. 1, 8, 45; My.; B. 4, 80).*

ವಸವದ ವಾಸ-ಮ-ವಾದ. *Speaking submissively to the will of another: compliant, submissive (My.).*

ವಸಕ್ರಿಯೆ ವಾಸ-ಕ್ರಿಯೆ. *The act of subduing or overpowering (especially by drugs, charms, or incantations).*

ವಸವರ್ತಿ vasa-vartī. *Acting obediently to the will of another, obsequious (J. 29, 21; 80, 20).*

ವಶಿಕೆ vāśika. *Void, empty (cf. ಬದಿ).*

ವಶಿಕ್ತ ವಾಶಿತ. *Subjugation, dominion;—one of the siddhis: subduing by magical means. See ಅಪ್ಪಸಿದ್ಧಿ.*

ವಶಿಕ್ತ ವಾಶಿಹಿತ. = ವಸಿಕ್ತ, q. v. See ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯ.

ವಶೀಕರಣ ವಾಶಿ-karaṇa. *The act of making subject, subjugating, overcoming by magic rites, enchanting, charming.* ವಶೀಕರಿಸು ವಾಶಿ-karisu. = ವಶ ಮಾಡು, q. v. (My.).

ವಶೀಕೃತ ವಾಶಿ-kṛita. *Brought into subjection, subdued, etc. (Ūpr. 4, after 28; Bp. 86, 88).*

ವಶೀಭೂತ ವಾಶಿ-bhūta. *Become subject, brought under control, etc. (Bp. 49, 86).*

ವಶೆ ವಾಶೆ. = ಬಸ 1. *A woman; a wife.* 2, a cow. 3, a barren woman (ಬಂಡೆ Mr. 181). 4, a barren cow. 5, a female elephant.

ವಶ್ಯ ವಾಶ್ಯ. *To be subjected, able to be subdued, controllable, governable;—subdued;—under control, obedient, tamed, docile, humble.*

ವಶ್ಯಾಂಜನ ವಾಶ್ಯ-ಅಂಜನ. *A collyrium by which a person may bring every body and all things he wishes into his own power (Ūpr. 5, 55; My.).*

ವಸಾಶಿ vashaṭ. = ವಾಶಹ. *An exclamation used on making an oblation to a deity with fire: may he (Agni) bear it to the gods!*

ವಸಾಶ್ಯತ ವಾಶಾṭ-kṛita. *Offered in fire with the exclamation of ವಸಾಶಿ; an oblation made in fire with the formula vashaṭ. ಬಯಲಾಗಮದ ಹಂ ವಸಾಶ್ಯತಮಕ್ಕು (Mr. 261).*

ವಸ್ಯಯಿ ವಾಶ್ಯayini. *A cow that has already full-grown calves (ಕಡೆಗನ್ನಿ HIA., Mr. 181); a cow that has borne many calves.*

ವಸ ವಾಸ. 1. Tbh. of ವಸ. See ವಕ್ಕು 1; Bp. 6, 8; ಗರ, ಮಯ್ಯಸ, ಹರ.

ವಸ ವಾಸ. 2. = ವಸನ 2. (J. 18, 29).

ವಸಡಿ vasaḍi. = ಬಸಡಿ, etc. (C.).

ವಸಡು vasaḍu. = ವಸಡಿ, etc. (My.).

ವಸತಿ vasaṭi. = ಬಸತಿ, ಬಸತಿ, ಬಸತಿ, ಬಸತಿ. *Dwelling, living, abiding in;—a dwelling-place (B. 4, 128), a house, an abode, a residence;—a Jain monastery or temple (ಜನಗೃಹ HIA., Mr. 475; ಕೈನಂಕ ಗೃಹ Mr. 222).* 2, night. 3, homeliness: commodiousness, comfort, commodity, convenience (My.; Tē., M.).

ವಸಥ ವಾಸಾಥ. *Abiding, dwelling; a dwelling-place. See ತಯ್ಯಾ; ಸಂ.*

ವಸನ ವಾಸನಾ. 1. = ಬಸನ 1. *A dwelling, a residence, a house. See ಅಸತಿ.*

ವಸನ ವಾಸನಾ. 2. = ಬಸನ 2, ವಸ 2. *Covering, clothing, wearing;—cloth, clothes, dress, attire (ವೇಷನ, ವಸ್ತ್ರಭೇದ Nn. 28; ಹುಟ್ಟಿಗೆ, etc. ಸಿ.). ವಸನವ್ವ ವನಗೂ ಮಸಣ ತಪ್ಪದು (Prv.).*

ವಸನಬಂಧಿಕೆ vasaṇa-bandhikē. *What binds or joins cloth: a needle (ಸೂಜ Mr. 206).*

ವಸನಾಶ್ರಯ ವಾಸನಾ-ಶ್ರಯ. *A cloth-louse (ಕೂಡ Mr. 186).*

ವಸಂತ ವಾಸಂತ. = ಬಸಂತ. *Spring, the vernal season (comprising the months Caitra and Vaiśākha, from the middle of March to that of May, Mr. 70; My.; ಸುರಭಿ*

Nn. 30; ಹೂವಿನ ಹಬ್ಬ, ಸುಗ್ಗಿ, ಬಸನ್ತ ಸಿಂ. 20; ಮಧುಪ್ರಿಯ, ಹೈತ್ರ Nn. 29; see Nn. a. ಮಾಧವ. 2, dysentery, diarrhoea; small-pox. 3, a kind of rāga (My.; Mhr.). 4, = ಒಳುಳು, saffron water (My.; Tē., T.; Mhr., H. ಬಸನ್ತ, of a yellow colour). — ವಸನ್ತಸೋಮಯಾಚ. N. (B. 2, 52).

ವಸನ್ತಕಾಲ vasanta-kāla. The vernal season (My.).

ವಸನ್ತತಿಲಕ vasanta-tilaka. N. of a vṛitta (Ūh.).

ವಸನ್ತದೂತ vasanta-dūta. The cuckoo (My.).

ವಸನ್ತದೂತಿ vasanta-dūti. = ವಸನ್ತದೂತ. (Sk.; My.).

ವಸನ್ತದೂತಿಕ vasanta-dūtīk. The creeper Gaertnera racemosa (ಅದಿರ್ಗನ್ನಿ, ಅದಿರ್ಮುಕ್ತೆ Kk. 18; ಸಿಂ. 21; Ūpr. 7, 41).

ವಸನ್ತದ್ರುಮ vasanta-druma. The mango tree. (R.).

ವಸನ್ತಮಣ್ಣಿನ vasanta-maṇṇina. A shed erected in gardens, near roads and temples, used, during the hot weather, for recreation's sake, etc. (My.).

ವಸನ್ತಮಾಸ vasanta-māsa. (ಮಾಧವ, ವಸನ್ತ Nn. 17).

ವಸನ್ತರ್ತು vasanta-ṛitu. The vernal season (My.).

ವಸನ್ತಸಖ vasanta-sakha. Kāma (Ūpr. 8, after 70).

ವಸನ್ತೋತ್ಸವ vasanta-utsava. The spring festival or celebration of the return of spring (Bp. 42, 11). 2, any festive occasion on which vasanta (Ūkuli) is sprinkled or squirted (My.).

ವಸರ vasara. (?). See ಅಂಗುಡಿ. (was it ಅಂಗಡಿ ವಸರಂ?).

ವಸಲೆ vasalē. (= ಬಸಲೆ). The tree Crataeva roxburghii R. Br. (ವರುಣ, ಸೇತು, ತಿಕ್ತಶಾಕ, ಕುಮಾರಕ, ಮದವಸಲೆ ನಿಡ, ಉಲಿಮಿಲಸಲೆ Si. 126).

ವಸಾರೆ vasārē. 1. N. of a perfume and drug. ಕಾವ್ವಿಲ್ಲ ಕರ್ಕಶ ಹಸ್ತ ರಕ್ತಾಂಗ ರೋಚನ ಅನ್ವರ ಕವ್ವಿಲ್ಲ ರೋಚನ ಎವ್ವ ಓಷಧಿ, ಇದನ್ನು ಗಟ್ಟಿದ ಕೆಳಗೆ ವಸಾರೆ ಅನ್ನುವರು (Si. 158).

ವಸಾರೆ vasārē. 2. A veranda (My.; H. ವಸಾರಾ).

ವಸಿ vasi. 1. (ವಶಿ). (What controls or keeps firm?): a olamp (ಜಗುಳೆ Mr. 370).

ವಸಿ vasi. 2. = ಒಸಿ, ವಸಿ. A little (My.; Mhr. ವಾಸಾ).

ವಸಿಯಿಸು vasiyisu. To dwell, to abide (Abh. P. 9, 165; 15, after 58).

ವಸಿರ vasira. A plant bearing a pungent seed or fruit resembling pepper, Scindapsus officinalis Schott. (= ಗು ಓಪಲಿ). 2, sea-salt.

ವಸಿಷ್ಠ vasishṭha. = ವಶಿಷ್ಠ. (fr. ವಸು). Most wealthy. 2, N. of a rishi, the purōhita of king Sudās. 8, one of the prajāpatīs. See ರವಾಯ; Bp. 57, 72; J. 13, 40; 18, 9. — ವಸಿಷ್ಠಧರ್ಮ. A species of darbḥḥ (Si. 164).

ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರ vasishṭhaputra. A son of Vasishṭha. See Nr. a. ಕೋರಲು.

ವಸಿಸು vasisu. = ವಸಿಯಿಸು. To dwell, to live, to abide in, to dwell with or live near (Bp. 8, 24; 19, 24; 61, 80; My.).

ವಸೀಲು vasilu. Connection with great personages as a means of power or profit, interest: an influential person as a medium of advancement (My.; Mhr., H. ವಶಲಾ); support, patronage (My.; Br. ವಸೀಲಾ). — ವಸೀಲುದಾರ. An influential person as a medium of advancement, a patron (My.).

ವಸು vasu. Good; wealthy; sweet. 2, eminence, excellence, a good quality (ಗೂ Nn. 17). 3, chief, eminent (ಮುಖ್ಯ

17). 4, light, radiance;—a ray of light (ಅಂಕು, ಕರಣ 17; ರತ್ನ Mr. 498). 5, fire, Agni (ಅನಲು, ಅಗ್ನಿ 17; ಅಗ್ನಿ 498). 6, gold (ಕಸವರ, ಪೂನ್ ಸಿಂ. 11). 7, wealth, riches (ಧನ 17; 498). 8, a gem, a jewel (ರತ್ನ 17). 9, N. of a kind of deity belonging to a class of eight (ಸುರ, ದೇವತೆಗಳ ಭೇದ 17; ತ್ರಿದಶರ 498). 10, the number 8 (Ūh.; ಸಂಖ್ಯೆ, ಗಣನಾರ್ಥ 17; ಎಣ್ಣು Mr. 347). 11, a rein (ಅನಿಲು Ūh.). 12, the tie of a yoke. 13, cloth (ಅಂಕುಕ, ವಸ್ತ್ರ 17). 14, a shield (ಬೇಟಕ, ಹಂಗಿ 17). 15, a forest (ಕಾನನ, ಅರಣ್ಯ 17, a. r. ಅರಣ್ಯ; ವನ 498). 16, proximity (ನಿಕಟ, ಸಮೀಪ 17). 17, a sort of salt (ಬಳಿಯುತ್ತು Mr. 143). 18, the tree Seebana grandiflora (= ಬಕ; see ಬನ್ನದಾರಿ). 19, the plant Tropheus aspera.

ವಸುಕ vasuka. The tree Seebana grandiflora. 2, the shrub Asclepias gigantea (= ಅರ್ಕ, etc.). 3, sea-salt: a fossil salt (ಅಬ್ಬುತ್ತು Mr. 143).

ವಸುಕರ vasu-kara. The sun (Mr. 34).

ವಸುಕಾಂತಿ vasu-kānti. The moon-plant, Asclepias acida (ಹೊನ್ನೆಗನ್ನೆ Mr. 135).

ವಸುಜಾಲಕ vasu-jāla. A gold-coloured bud (ಹೊಮ್ಮುಗುಳು Mr. 141). See ಹೊಮ್ಮುಗುಳು.

ವಸುದೇವ vasu-dēva. The husband of Dēvaki and father of Kṛishṇa. See ಮಣ್ಣಿಗಯ.

ವಸುಧಾಧೀಶ vasudhā-adhīśa. A king (Rām. 1, 13, 12).

ವಸುಧಾಮರ vasudhā-amara. A Brāhmana (Abh. P. 8, after 50).

ವಸುಧಾರಮಣಿ vasudhā-ramaṇa. A king (Bp. 46, 74).

ವಸುಧೆ vasu-dhē. ವಸುಧಾ. She who contains wealth: the earth (ಪೂಜನ ಸಿಂ. 108).

ವಸುಧೇಶ್ವರ vasudhā-īśa. A king (Bp. 27, 10).

ವಸುಧೇಶ್ವರ vasudhā-īśvara. = ವಸುಧೇಶ. (Bp. 43, 10).

ವಸುಧರ ವಸು-n-dharē. She who carries wealth: the earth.

ವಸುಧೂತಿ vasu-bhūti. N. (Abh. P. 8, after 50).

ವಸುಮಣಿ vasu-maṇi. A name for all gems. ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಮಂ ವಸುಮಣಿ ಎನ್ನುವರು (Hla.). ಸರ್ವರತ್ನಂ ವಸುಮಣಿಗಳೆನಿಸು (Mr. 100).

ವಸುಮತಿ vasu-mati. ವಸುಮತಿ. She who possesses treasures: the earth.

ವಸುಮತಿಸತಿ vasumati-pati. = ವಸುಮತೀಶ. (Pril. 3, 24).

ವಸುಮತೀಶ vasumati-īśa. A king (Mr. 189).

ವಸುಮತೀಶ್ವರ vasumati-īśvara. = ವಸುಮತೀಶ. (Bp. 37, 65; 55, 18).

ವಸುಮತೀಸುರ vasumati-sura. A Brāhmana (Bp. 3, 33; 55, 29).

ವಸುಮಧೇದಕ vasu-vibhēdaka. A goldsmith (Rām. 5, 3, 50).

ವಸುವೀರ್ಯ vasu-vīrya. Fire, Agni (Mr. 45).

ವಸುದೇವ vasu-dēva. Kṛishṇa. (R.).

ವಸೂಲಾತಿ vasūlāti. = ವಸೂಲು. (My.).

ವಸೂಲು vasūlu. Revenue, rent (Mhr., H.);—collection, collection (My.; Br.). — ವಸೂಲುಧಾರ. Balance due of the revenue, of grain, of money, etc. (My.). — ವಸೂಲು ಮಾಡು. To collect, as revenue, etc. (My.).

ವಸಿ ವಾಕ. = ಬಸಿ 2. The serum or marrow of the flesh marrow, adeps, fat (ಸಿಂ. Hla.; ಮೇದ, ನೊ Mr. 328).

ವಸ್ತ vasta. = ಬಸ್ತ. Abiding (e. g. in a state of abstinence see ಉಪ);—an abode. 2, a he-goat.

ವಸ್ತ್ರಾದಿ vastādi. A master or teacher, especially a teacher of singing, dancing, wrestling, etc. (My.; Mhr., H. ಮಸ್ತಾದಿ).

ವಸ್ತಿ vasti. (fr. ಒಸರ್ 1, or ಒಸಿ 1). Dampness (in walls after heavy rains, My.).

ವಸ್ತಿ vasti. (= ವಸತಿ). Abiding, staying; an abode;—peopled state; the people, population (Mhr.; B. 4, 145; My.). 2, the lower-belly, the abdomen, the hypogastric or pubic region (cf. ಒಸಿವಾ?);—the pelvis;—the bladder. 3, the unwoven threads of a web of cloth; the ends or skirt of a cloth. ವಸ್ತಿಯಿಡ್ವಲ್ಲಿ ಕಸ್ತಿ ಮಾತೆ ಬಾರದು (Prv.).

ವಸ್ತು vastu. = ವಸ್ತು. Any really existing or abiding substance, a real substance;—the real; reality. 2, object, the object (of love, etc.). 3, a thing in general; any article; substance, wealth, property, goods (ಎತ್ತ, ಬಣ್ಣ Mr. 346; ಸಾರ Nn. 80). 4, essence; the pith or substance of anything;—essential property, nature. 5, the main plot or subject of a poem or play. 6, means, mode, plan, project, design. ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುವಿನ ಬದಿಯೋ ಕುಡುವುದು (ಬದುವದಾ ಸಂದ. 1).

ವಸ್ತುಕ vastuka. Substantial, real, true, not connected with imagination, faithful (as a narrative); poetical diction that closely adheres to facts (Bp. 1, 11. 21; Bāv. 1, 78; Sāv. 5, 59).

ವಸ್ತುಕವಿ vastu-kavi. A real poet (Ūh. v. 148).

ವಸ್ತುಕೃತಿ vastu-kṛiti. A composition closely adhering to facts (Ūpr. 1, 51).

ವಸ್ತುಪ್ರಕೃತಿ vastu-pratati. A multitude of things (ಸಾನಾ ವಸ್ತುಗಳು Nn. 59; see s. ಸತ್).

ವಸ್ತುವಿಕಾರ vastu-vikāra. A change of form of a thing (ಸಂದ. 182).

ವಸ್ತುಸಮೂಹ vastu-samūha. A large number of things; the aggregate of things (ವಸ್ತುಪ್ರಕೃತಿ, ಸತ್ Nn. 84).

ವಸ್ತುಸ್ವಭಾವ vastu-svabhāva. The true nature of anything.

ವಸ್ತುಸ್ವಭಾವಕಥನ vastu-svabhāva-kathana. A faithful narration or representation (ವಾಸ್ತವ Kāv. III, 3, B, 2).

ವಸ್ತುಪದಮೆ vastu-upamē. A kind of simile (Kāv. III, 3, B, 63 seq.).

ವಸ್ತ್ರ vastya. An abode, a house.

ವಸ್ತ್ರ vastra. (= ಬಟ್ಟೆ 2). Cloth, clothes, garment, raiment, dress; a cloth; a handkerchief (My.).—ವಸ್ತ್ರಗಾಯ. Sifting through a cloth (My.).

ವಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ vastra-kriyē. The fabrication of cloth. See ನೆಯ್.

ವಸ್ತ್ರಗಲಿತ vastra-galita. Strained or sifted through a cloth (My.).

ವಸ್ತ್ರಗಾಲಿ vastra-gāli. = ವಸ್ತ್ರಗಲಿತ. (My.; Mhr. ವಸ್ತ್ರಗಾಳಿ).

ವಸ್ತ್ರಗಾಲಿತ vastra-gālita. = ವಸ್ತ್ರಗಲಿತ. (My.).

ವಸ್ತ್ರದೇಶ vastra-dāśē. The unwoven threads of a web of cloth; the ends or skirt of a cloth. See ಕರ 6.

ವಸ್ತ್ರದಾನ vastra-dāna. Giving, or a gift of, clothes (Grj. 3, 63; Bp. 24, 72).

ವಸ್ತ್ರಪ್ರಕ್ಷಾಲನ vastra-prakṣālana. The washing of clothes. See ಒಗ್ಗ.

ವಸ್ತ್ರಪ್ರವೇಷನ vastra-pravēṣhāna. The covering over with clothes. See ಉಪ 1.

ವಸ್ತ್ರಯೋನಿ vastra-yōni. The material of which cloth is made.

ವಸ್ತ್ರವಿಶೇಷ vastra-viśēṣa. A sort of cloth. See ಪದ 2.

ವಸ್ತ್ರವೇಶ್ಯ vastra-vēśma. A tent.

ವಸ್ತ್ರಸ್ಪರ್ಶಿಘಾತನ vastra-svalpa-ghātana. Slightly striking or beating a cloth. See ಕುಕ್ಕು 3.

ವಸ್ತ್ರಹೀನ vastra-hīna. Devoid of clothes, without clothes.

ವಸ್ತ್ರಹೀನನೋ? ಕುಲಹೀನನೋ? (Prv.).

ವಸ್ತ್ರಾಗ್ರ vastra-agra. The ends or skirt of a cloth. See ಕರ 6.

ವಸ್ತ್ರಾಂತರಪ್ರವೇಶ vastra-antara-pravēśa. The tucking in of (the end of) a cloth. See ಸರ್ಕು.

ವಸ್ತ್ರಾ ವಾಸಾ. 1. Cloth, a cloth, clothes.

ವಸ್ತ್ರಾ ವಾಸಾ. 2. Hire, wages; price.

ವಸ್ತ್ರನೆ ವಾ(i. e. ava)-śnaśē. = ಅವಸ್ತ್ರನೆ. A tendon, a nerve.

ವಹಾ vaha. Bearing, carrying, conveying, bringing. See ಗಸ್ತ, ಸಿ, ಪ್ರ-, ಲೀಲಾ, ಹುತ. 2, any vehicle or means of conveyance. 3, a road, a way. 4, the shoulder of an ox.

ವಹಣಿ vahaṇi. 1. Grand display; pomp (ಎಡಾಯ Bhn. 5).

ವಹಣಿ vahaṇi. 2. Tbh. of ವಹನ. Waves, billows (ತೆರೆಗಳ Bhn. 15; Mhr. ವಹಾಣ, stream, flow; a brook). See Grj. 2, after 106.

ವಹಣಿ vahaṇē. Tbh. of ವಹನ. (Bp. 5, 43).

ವಹನ vahana. (= ವಯನ). Bearing, carrying, conveying;—being carried or borne along, proceeding, moving;—flowing (as a stream); (a current; a stream);—(a way, see ವಹ No. 3);—any vehicle or means of conveyance;—a raft, a float, a boat. See ಉದ್, ನಿರ, ಪ್ರ.

ವಹನೆ vahanē. = ವಹಣಿ. A river, a stream in general.

ವಹಮಾನ vahamāna. Bearing, carrying, conveying;—being carried or riding on;—flowing;—having, possessing;—carriage, conduct (J. 18, 42).

ವಹನಾ vahavā. = ವಹವಾ. (My.).

ವಹಿ vahi. = ವಯಿ. A stitched book (for accounts, etc.); any book (Rām. 6, 45, 63; My.; Mhr., H. ವಹಿ).

ವಹಿಕ vahika. A bearer (ಮನುಷ್ಯರ ಹೊಡುವವಂ Mr. 881).

ವಹಿತ್ರ vahitra. = ಬಹಿತ್ರ, etc. A raft, a float, a boat, a vessel (Bp. 8, 9; Sāv. 5, 32).

ವಹಿತ್ರಕ vahitraka. = ಬಹಿತ್ರಕ. A raft, etc. (= ವಹಿತ್ರ).

ವಹಿತ್ರಭೇದ vahitra-bhēda. A kind of vessel. See ಪಾಡು 2.

ವಹಿಲ vahila. (A current, a flow, the state of being borne along swiftly); quickness, agility (ಹಳಕ Bhn. 60, o. r. ವಹಿಲ್ ತ್ವರಿತಂ; ವೇಗಾರ್ಥಂ 65);—quickly (ಗಮ್ಯತೆ Ūt. II, 79; Mhr. ವಹಿಲಾ). See Bp. 16, 24; 21, 38; 28, 20; 31, 9; Sāv. 2, 33; Bh. 1, 10, 23; 8, 23, 36. 37; J. 10, 33.

ವಹಿವಾಹು vahivāḥu. = ವಯ್ವಾಹು, q. v. (ಬದಿಕೆ G.; B. 5, 266; My.).

ವಹಿಸ vahis. = ಬಹಿಸ್.

ವಹಿಸು vahisu. To bear, to sustain; to carry, to convey; to lead (J. 8, 44; Si. 273; My.);—to appropriate to one's self (My.);—to be carried along, to proceed, to become current (Rām.).

ವಹ್ನಿ vahni. Fire. 2, the number 3 (Üh.; Mr. 540). 3, N. of a metrical foot (Üh.). 4, lead-wort, *Plumbago zeylanica*.

ವಹ್ನಿಜ vahni-ja. Skanda (Mr. 16).

ವಹ್ನಿರೇತಸ vahni-rétas. Śiva.

ವಹ್ನಿಶಿಖ vahni-śikha. Safflower, *Carthamus tinctorius*.

ವಹ್ನಿಸುಖ vahni-sakha. The wind (Rév. 9, 7).

ವಹ್ನಿ vahni. Speaking, telling (cf. ಪೇದಾ?).

ವಹ್ನಿಕೆ vahnikē. = ವಹ್ನಿ. See ಪ್ರ.

ವಾಳ vaḷ. (ಮ-ಅಳೆ 4). (Śmd. 185. 186).

ವಾಳ vaḷ. (Tbh. of ವಲಯ, what covers or surrounds). = ಒಳ, ಒಳು, ಒಳೆ, ವಳೆ, ವಳಯ q. v., ವಳೆಯ, ವಳೆ. (T. ವಳ, a leather thong).

ವಳ vaḷa. = ಬಳ 2, ವಳ್ಯ, (ವಾಳ, ವಾಡಿ, ವಾಳ). An affix for the formation of masculine nouns, e. g. ಅಡವವಳಂ, ಮಾಸವಳಂ, ಮಡಿವಳಂ, ಪಡವಳಂ, ಸೆಜೆವಳಂ, ಅಡುವಳಂ (Śmd. 234), ಪಸುಡವಳಂ, ಪೂವಳಂ (Śmd. 67), ಜನ್ನೆ, ತುಡು, ತೋಟ.

ವಳಯ vaḷaya. = ವಲಯ, (ವಳ, etc.), ವಳೆಯ q. v. A bracelet, an armlet, a ring (ಕಬಿಳ Mr. 523); a zone, a girdle. 2, a circle, a boundary, a circumference (see ವಲಾ, ಸುತ್ತು, ಹೊದಿ). 3, a gold or silver ring occasionally put round the hoof of a horse (ತಾಂ Mr. 274, o. r. ರೋಮ). See Śmd. and Kk. s. ವಳೆಯ.

ವಳಾವಳಿ vaḷāvaḷi. Restless anxiety (Bh. 3, 2, 23; Mhr. ವಳವಳಿ).

ವಳಿ vaḷi. (= ಪಡಿ 1, etc.). An affix for forming neuter nouns, e. g. ನಡವಳಿ, ನುಡಿವಳಿ, ಸಲ್ಪಳಿ (Śmd. 252), ಹುಟ್ಟುವಳಿ.

ವಳಿ vaḷi. = ವರಿ 1. A wave; a wrinkle (ತೆರೆ Üt. I, 59; Üpr. 2, 33; See ತಿವಳಿ). 2, a mode in saṅgītā (Grj. 2, after 106; V. 11, 9).

ವಳಿಗ vaḷiga. = ವಳಿಗ, etc. See ಕಳ, ಮಡ.

ವಳಿಗೆ vaḷigē. (Śmd. 39). = ವಡಿಗೆ, ವಳಿಗೆ. (Tbh. of ವಳಿ). A round lump or mouthful of food (ಜೇವಣ, ಕವಳ, ತುತ್ತು Kk. 46; Śmd. 59).

ವಳಿತ vaḷita. = ವರಿತ. A circle, a district, a territory, a dependency (J. 28, 53; 31, 19, 27; My.; Tē. ವಣಿತ).

ವಳಿತ್ರಯ vaḷi-traya. = ತ್ರಿವರಿ. (J. 8, 19).

ವಳಿ vaḷi. = ವಳ, etc., ವಳೆ. ವಳೆಯನರ್ ಕುದುರೆಯ ವಳೆಯಂ (Śmd. 41, o. r. ವಳೆಯನರ್). See ಪ್ರಥಮ.

ವಳೆಯ vaḷēya. = ವಳಯ, etc. (ಅನಾಪ, ಪಾರಿಪಾರ್ಯ, etc. Mr. 340). ಒಳೆನ್ನು, ಕುದುರೆಯ ವಳೆಯಂ (Śmd. II). ವಳೆಯನರ್ ಕುದುರೆಯ ವಳೆಯಂ (Śmd. 41, o. r. ವಳೆ). ವಳೆಯನರ್ ಕುದುರೆಯ ವಳೆಯಂ (Kk. 81, o. r. ವಳಯಂ). ಬಿಟ್ಟದುವುಮೆನಿಪ್ಪ ರೋಹಮುರವಳೆಯಂಗಳ (Śmd. 120). See ಸುತ್ತು, ಹೊದಿ.

ವಲ್ಲಿ vaḷṭi. The feminine form of ವಳ. See ಗಟ್ಟಿ, ತುಡು.

ವಳ್ಯ vaḷṭa. = ವಳ, e. g. ಅಡವವಳ್ಯಂ, ಮಾಸವಳ್ಯಂ, ಮಡಿವಳ್ಯಂ (Śmd. 234).

ವಡಿಗೆ vaḷigē. or ವಳಿಗೆ q. v. (Śmd. 39).

ವಾ v-ā. (i. e. the lengthened a). = ಅ 8, q. v., ವ 3. ತಿ ಸುನಾ! (B. 3, 83). ನೋಡುನಾ! (B. 5, 150). ಮಾಡುನಾ! (My.). ವಾ vā. 1. Or (ಪ್ರತ್ಯಯವಾಚೀತ, ಪ್ರತ್ಯಯವಾಚಿಗಳು Nn. 139;

ಪ್ರತ್ಯಯವಾಚಿ Mr. 533); either - or not (ಎಳಲ್ 533); also; or if. or else.

ವಾ vā. 2. Tbh. of ವಾ. (ಜಲ, ಉದಕ Nn. 139). See ವಾಚಿ. ವಾಚಿಕೆ vāchika. (fr. ವಂಶ). A flute-player. (Üpr. 6, ಅಖ 86).

ವಾಂಕ್ಯ ವāmsya. (fr. ವಂಶ). = ವಾಸ 1, q. v. Made of bamboo (Sk. ವಾಂಶ).

ವಾ vāh. = ವಾರ. Water.

ವಾಕಣ vāh-kapa. A water-drop (Üpr. 4, 46).

ವಾಕಿಟಿ vāh-kiṭi. Water-pig: a porpoise. (R.).

ವಾಕೇಲಿ vāh-kēli. Sporting or gamboling in water (Üpr. 1, 100).

ವಾಕ್ರೇಡೆ vāh-kridē. = ವಾಕ್ರೇಡಿ. (Üpr. 7, 148).

ವಾಕ್ vāk. = ವಾಕ್ಯ, ವಾಚ. (ತಾರದ, ಸರಸ್ವತಿ Nn. 28).

ವಾಕ್ vāka. Sounding; speaking. See ಎ.

ವಾಕರಿಕೆ vākarikē. = ಬಿಕ್ಕರಿಕೆ, etc. (My.; Tē. ವಾಕರೆ).

ವಾಕರಿಸು vākarisu. = ಬಿಕ್ಕರಿಸು, etc. (My.).

ವಾಕಳಿಕೆ vākalikē. = ವಾಕರಿಕೆ. (My.).

ವಾಕಳಿಸು vākalisu. = ವಾಕರಿಸು. (My.).

ವಾಕಿಂಗ vāking. "Walking" (Sl. 275).

ವಾಕು vāku. (Curvature, Mhr.): an ornament for the wrist (of females and children, My.; Sl. 219; Mhr. ವಾಕ್, ವಾಕ್ಯ). ವಾಕುಲೆ vākulē. = ವಾವುಜಿ, ವಾವುಜಿ, ವಾಕುಲಿ, ವಾಗುಲಿ, ವಾಗುಲಿ. The plant called purple flea-bane, *Vernonia anthelmintica* Willd. (Serrata anth. Lin.; ವಾವುಜಿ Mr. 122).

ವಾಕುಷಿ vākushi. = ವಾಕುಲಿ. See Nr. s. ವಾವುಜಿ.

ವಾಕ್ಕಲಹ vāk-kalaha. Speech-strife: quarrel, dispute (My.).

ವಾಕ್ಕು vākku. Tbh. of ವಾಕ್ (Śmd. 106; ವಾಗ್ಧಿ 2 Cm.).

ವಾಕ್ಕುಟಿಲ vāk-kuṭila. A man who is crooked or dishonest in his speech (My.);—dishonesty in speech (My.).

ವಾಕ್ಕೇವಿದ vāk-kēvida. Skilled in speech or language (ವಾಗ್ಧಿ 2 Śmd. 174 Cm.).

ವಾಕ್ಯಾ ಕುರ್ಯ vāk-cārya. Cleverness of speech (My.).

ವಾಕ್ಯಾ ಕುರ್ಯವದ್ಧ ವನಾದರೆ ನಾಳ ಸೇರುವನೇ? (Prv.).

ವಾಕ್ಯಾ ಸಲ್ಯ vāk-cāpalya. Volubility of speech; rattle, gabble (My.).

ವಾಕ್ಯಪಾತ್ರ ವāk-paṭva. Skill or ability in speech, eloquence (My.).

ವಾಕ್ಯಪತಿ vāk-paṭi. Eloquent; an eloquent man. 2, Brihaspati (Mr. 38; Kāv. I, 5, 47).

ವಾಕ್ಯರಿಣಿ vāk-parigata. Proficient in speech or language (ವಾಗ್ಧಿ 2 Śmd. 249 Cm.).

ವಾಕ್ಯಾರುಪ್ಯ vāk-pārushya. Harshness or severity of language; wordy violence; sourrility (My.).

ವಾಕ್ಯಾರುಪ್ಯ ವāk-paurusha. Power in speaking or using big words (My.).

ವಾಕ್ಯಸುಮನ ವāk-pa-gumphana. Stringing together or good arrangement of words (Üpr. 1, 59).

ವಾಕ್ಯಾಧಿ vāk-praḍha. Proficient in speech or language (see ವಾಕ್ಕೇವಿದ, ವಾಗ್ಧಿ 2).

ವಾಕ್ಯಾಧಿ vāk-praḍhi. Proficiency in speech or language (Üpr. 1, 11).

ವಾಕ್ಯ ವākya. *Speech, saying, assertion, statement; a word* (ಸೋಲೆ Çt. II, 97). 2, *a sentence; a period* (Śmd. 170-172; Kāv. I, 1b, 32-41; II, 2, B, 1. 2);—*prose* (Śmd. 80). 3, *a rule, a precept, an aphorism*.
 ವಾಕ್ಯಖಂಡ ವākya-khaṇḍa. *Syntax* (My.).
 ವಾಕ್ಯದೀಪಕ ವākya-dīpaka. *Illustration or explanation of a sentence* (Śmd. 177).
 ವಾಕ್ಯದೋಷ ವākya-dōṣa. *A fault of the sentence; a violation of certain rules of poetical composition* (Kāv. II, 2, B, 1 seq.).
 ವಾಕ್ಯನಿರ್ವಾಹ ವākya-nirvāha. *The completion or end of a sentence* (Śmd. 173).
 ವಾಕ್ಯಮಾಲೆ ವākya-mālā. *A line of words: a sentence* (Śmd. 92).
 ವಾಕ್ಯವಿದ ವākya-vida. *Possessed of the knowledge of words or language* (ಉತ್ತಮದ Śmd. 102 Cm.).
 ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಯ ವākya-vēṣṭa. *A complex of (e.g. saṁskṛita) words: a quotation* (Śmd. 73).
 ವಾಕ್ಯಶೇಷ ವākya-śēṣa. *The remainder of a speech, anything intended to be said but left unsaid* (R.).
 ವಾಕ್ಯಾನವಯ ವākya-anvaya. *The natural order, or logical connection, of words in a sentence* (Śmd. 174).
 ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ವākya-artha. *The meaning of a word or sentence* (Kāv. II, 1, 6). 2, *inquisition concerning a doctrine, etc.: a disputation, a discussion; a lecture* (My.).
 ವಾಕ್ಯಾಲಂಕಾರ ವākya-alankāra. *An expletive*.
 ವಾಕ್ಯೋಪಮೆ ವākya-upamē. *A kind of simile* (Kāv. III, 3, B, 63 seq.).
 ವಾಕ್ಯೇ ವāk-īrī. *The beauty of speech; Sarasvatī* (Çpr. 2, 1; 4, 10).
 ವಾಕ್ಯೇನಿವಾಸ ವāk-īrī-nivāsa. *The beauty of speech dwelling in or on—*(Kāv. III, 3, B, 173; Çt. II, 122).
 ವಾಕ್ಯವರ್ಣ ವāk-suvārṇa. *Speech considered as gold* (Çpr. 1, 60).
 ವಾಗ್ ವāg. = ವಾಕ್. — ವಾಗ್ವೈರಸ. *Good style of composition* (My.). — ವಾಗ್ವಯ. *Expenditure of words or speech, waste of breath* (My.).
 ವಾಗ್ವಾಚಸ್ಪರ ವāg-vācāmbara. *A vain display of words* (My.).
 ವಾಗ್ವೇಷ ವāg-īśa. *A master of language, an eloquent man*. 2, Bṛihaspati. 3, Brahṁā. 4, N. of a man (Bāv. 1, 77). — ವಾಗ್ವೇಷಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 44, 47).
 ವಾಗ್ವೇಷರ ವāg-īśvara. Brahṁā (My.).
 ವಾಗ್ವೇಷರಿ ವāg-īśvari. Sarasvatī (My.).
 ವಾಗು ವāgu. = ವಾಗುಸ. *A sort of large fish* (ಮದ್ದು, ತೃಣಿ, ಹೆಮ್ಮಾನ್ Mr. 409).
 ವಾಗುಜಿ ವāguji. = ವಾಗುಜಿ, etc. (Sk.).
 ವಾಗುರ ವāgura. = ವಾಗುರಿ. (ಪಾಲಕ, ದಿವ್ಯ Mr. 380).
 ವಾಗುರಿಕ ವāgurika. *One who uses nets for catching deer, etc.*
 ವಾಗುರಿ ವāgurē. *A net (for catching deer or wild animals), a snare, a noose*.
 ವಾಗುಶಿ ವāgushi. = ವಾಗುಶಿ. See Nr. 2. ವಾಗುಶಿ.

ವಾಗುಸ ವāgusa. = ವಾಗು. (Sk.). See ಹೆಮ್ಮಾನ್.
 ವಾಗೆ ವāgē. = ವಾಳಿ. *A bridle* (ವಲ್ಲಿ, ಕುತಿ, ರತ್ನ HIA.).
 ವಾಗ್ವೈಕಾರಕ ವāg-gēya-kārat. *Performance of good composition and song* (Çpr. 2, after 14).
 ವಾಗ್ವೈಲ ವāg-jāla. *A congeries of words; prate, gabble* (My.).
 ವಾಗ್ವೈರಿ ವāg-jhari. *Current of words: good style of composition* (My.).
 ವಾಗ್ವೈತ್ಯ ವāg-datta. *Promised;—a promise* (My.);—*betrothed*.
 ವಾಗ್ವೈದ್ರ ವāg-daridra. *Poor in speech, of few words, speaking little or humbly, speaking guardedly* (R.).
 ವಾಗ್ವೈನ ವāg-dāna. *Giving by promise;—betrothing;—a promise* (My.).
 ವಾಗ್ವೈಶ್ವ ವāg-dṛiṣṭa. *Verbal evidence* (Bp. 51, 12).
 ವಾಗ್ವೈವತ ವāg-dēvatē. = ವಾಗ್ವೈವ. (Kāv. I, 1a, 4).
 ವಾಗ್ವೈವಿ ವāg-dēvi. *The goddess of speech or eloquence: Sarasvatī* (Śmd. 1).
 ವಾಗ್ವೈಲ ವāg-bala. *Powerful in speaking;—the power of speech* (My.).
 ವಾಗ್ವೈಮಿ ವāg-mi. *Speaking much, loquacious, talkative, verbose*. 2, *speaking well, eloquent; an eloquent man* (ಪರ್ಮಣ, ಮೇಳಯ್ಯ ನಾನಾ ರವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗಿಯವಂ Mr. 360).
 ವಾಗ್ವೈತ ವāg-yata. *Reserved in speech, taciturn, silent* (R.).
 ವಾಗ್ವೈತ ವāg-ruta. *A deaf man* (ಕೇಳದವಂ Mr. 440, text corrupt).
 ವಾಗ್ವೈರ ವāg-vara. Brahṁā; Bṛihaspati (Bāv. 5, 27).
 ವಾಗ್ವೈನ ವāg-vāna. *A word considered as an arrow* (Çpr. 1, 44).
 ವಾಗ್ವೈದ ವāg-vāda. *Quarrel, verbal dispute* (My.).
 ವಾಗ್ವೈದ ವāg-vida. *Clever in speech, skilled in language* (Śmd. 398).
 ವಾಗ್ವೈಭವ ವāg-vibhava. *Power, or excellence, of speech or diction* (Kāv. I, 5, 50).
 ವಾಗ್ವೈರೋಧ ವāg-virōdha. *Enmity appearing in words* (My.).
 ವಾಗ್ವೈಶ್ವಿ ವāg-vṛiṣṭi. *A shower of words* (Çpr. 3, 68).
 ವಾಗ್ವೈಶ್ವ ವāg-ś. = ವಾಗ್. (ಕುತಿ, ರತ್ನ Mr. 274; Grj. 2, after 106; J. 13, 24).
 ವಾಗ್ವೈಶ್ವ ವāg-ś. = ವಾಗ್.
 ವಾಗ್ವೈಶ್ವ ವāg-nishṭhura. *Cruelty shown by words* (My.).
 ವಾಗ್ವೈಶ್ವ ವāg-manasu. *Speech and mind* (Bp. 50, 70).
 ವಾಗ್ವೈಶ್ವ ವāg-maya. *Relating to speech; consisting of words; eloquent, rhetorical;—speech;—eloquence;—rhetoric* (R.).
 ವಾಗ್ವೈಶ್ವ ವāg-mādhurya. *Sweetness or pleasantness of speech* (My.).
 ವಾಗ್ವೈಶ್ವ ವāg-mukha. *The opening or commencement of a speech, an exordium*.
 ವಾಗ್ವೈಶ್ವ ವāg-mūla. *Origin of words: deposition* (Tē; My.).
 ವಾಗ್ವೈಶ್ವ ವāg-ś. = ವಾಗ್, ವಾಗ್ವೈ, (ವಾಗ್, ವಾಗ್). *Speaking;—speech; voice; talk; language; discourse*. 2, *a word; a saying*. 3, *the goddess of speech, Sarasvatī* (ಪಾಲಕ, ವಾಗ್, ಸರಸ್ವತಿ Nn. 28).

ವಾಚಯಮು ವಾಚಮ-yama. Speech-restrainer: a sage who practises rigid taciturnity.

ವಾಚಕ ವಾಚaka. Speaking, reading; declaratory, expressing, signifying;—verbal, expressed by words;—a speaker, a reader;—a word. See Ch. v. 1. 18; ಭಾ. — ವಾಚಕವಾಚಿ. Fluency in reading (My.).

ವಾಚಕತೆ ವಾಚakatē. Expressiveness, significance; the meaning that is intended to be expressed (Kāvy. III, 1, A, 13-15).

ವಾಚಕಶಕ್ತಿ ವಾಚaka-śakti. Power in reading (My.).

ವಾಚನ ವಾಚana. The act of reciting or reading, recitation. 2, the act of relating or declaring, proclamation, declaration. See ಸ್ವಸ್ತಿ-.

ವಾಚನೆ ವಾಚanē. = ವಾಚನ, ವಾಚನ.

ವಾಚಸ್ವತಿ ವಾಚas-pati. The lord of speech: Bṛhaspati.

ವಾಚಾಗುರು ವಾಚā-guru. A teacher of sacred texts (Bp. 1, 1).

ವಾಚಾಟಿ ವಾಚāṭa. Talkative, loquacious.

ವಾಚಾಮೋಚರ ವಾಚām-agrōcara. Impossible to be expressed by words (My.).

ವಾಚಾಂಜಿಕೆ ವಾಚā-ambikē. Sarasvatī; N. of the mother of the poet Argala (Čpr. 1, 54).

ವಾಚಾಲ ವಾಚāla. Talkative;—boasting.

ವಾಚಾಲಕ ವಾಚālaka. = ವಾಚಾಲ. (My.).

ವಾಚಿ ವಾಚi. = ಹಾಚಿ. (Tē.). — ವಾಚಿಗ. = ಹಾಚಿಬಳ್ಳಿ. (Si. 159; Tē.).

ವಾಚಿ ವಾಚi. (= ವಾಚ 4). Speaking, uttering, expressing; what expresses: a word. See ಕ್ರಮ-, ಗುಣ-, ಧಾತು-, ಮನೋಹರ-. 2, expressing genus, generic. 3, a word which defines or limits the meaning of another word; an epithet, an attribute, an adjective (ವಶೇಷ Nn. 103, o. r. ಎ ತೇಷಾಂ). 4, a speaker, a counsellor, a minister (ಪ್ರಧಾನ, ಸಚಿವ 103). 5, Sarasvatī (ಸರಸ್ವತಿ 103). 6, an attribute, a quality, a good quality; good or improved state or condition (ಗುಣ 103).

ವಾಚಿಕ ವಾಚika. Verbal, oral. 2, communicated by speech or by word of mouth. 3, news, tidings, intelligence.

ವಾಚಿಸು ವಾಚisu. To speak, to say, to utter, to declare (Rām. 1, 16, 6; J. 11, 30; 26, 15. 49; 29, 4).

ವಾಚಿ ವಾಚi. ವಾಚ. Speech;—a holy word, a sacred text, a divine utterance;—an oath.

ವಾಚೀಯುಕ್ತಿ ವಾಚas-yukti. Possessing fitness or dexterity of speech.

ವಾಚೀಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತಿ ವಾಚīyukti-paṭu. Skilled in fitness of speech, eloquent.

ವಾಚ್ಯ ವಾಚya. To be spoken or said, proper (or possible) to be said. 2, to be spoken against, blamable, censurable, contemptible. 3, to be predicated (of anything), attributive, adjective, declinable as an adjective, taking three genders. 4, that which may be said of anything. 5, a predicate (in grammar). 6, the voice of a verb. See Ch. v. 1; Kāvy. III, 3, B, 159.

ವಾಚ್ಯಲಿಂಗ ವಾಚya-liṅga. Adjective gender, i. e. gender that depends on the word which is to be distinguished or defined (ವಶೇಷ್ಯಾಧೀನಲಿಂಗ śmd. 108. 109); adjusting itself to the gender of a noun, being an adjective.

ವಾಚ್ಯಲಿಂಗಕ ವಾಚya-liṅgaka. Being an adjective.

ವಾಚ್ಯಲಿಂಗಕತ್ವ ವಾಚya-liṅgakatva. The state of being an adjective.

ವಾಚ್ಯವಾಚ್ಯ ವಾಚya-avāchya. Proper to be said and improper to be said (My.).

ವಾಚಿ ವಾಚi. = ಓಚಿ. An artificer, etc. (My.). ವಾಚಿ ಮನ (ಅವೇಶನ, ತಿಲ್ಲಾಕಾರ Si. 108).

ವಾಚಿ ವಾಚi. Strength, vigour, energy. 2, speed (ಚಾರ್. ಬೇಗ Nn. 124). 3, one of the paces of a horse (ಅಶ್ವಗತ ಕುದುರೆಯ ನಡೆ 124; ತುರಗಗತಿ Mr. 524). 4, boiled non-food in general, vegetable food (ಪಾಕ, ಮೇಲೋಗರ 124; ಪಾಕ 524). 5, clarified butter, ghee (ಘೃತ, ತುಪ್ಪ 124; ತುಪ್ಪ 524). 6, a wing;—the feather of an arrow (ಫಲಗದ 124; ಗದಾ 524). 7, a mantra or prayer concluding a sacrifice (ಮಹಾನ್ಯಾ, ಯಜ್ಞದ ಕಡೆ 124; ಕ್ರಮವನ್ನಾ 524). 8, N. of a tree (ತರುಧೇದ, ವೃಕ್ಷಧೇದ 124; ತರು 524; ಧ. ವಾ No. 7?).

ವಾಚಿವೇಯ ವಾಚi-pēya. N. of a particular sacrifice.

ವಾಚಿ ವಾಚi. Strong, powerful, impetuous; swift. 2, a horse (ಕುದುರೆ Nn. 14. 51; ತುರಗ, ಕುದುರೆ 75). 3, a bird (ನಿಮ್ಬರ, ಪಕ್ಷಿ 75). 4, an arrow (ಮಾರ್ಗಣ, ದಾಣ 75). 5, a horse (ಅಶ್ವ 75, o. r. ಅಶ್ವ). 6, an enemy (ರಿಪ್ಪ, ಹಣಿ 75). 7, the plant ವಾಚದನಕ.

ವಾಚಿತರ ವಾಚi-tara. A mule (ಹಕ್ಕಿಪತಿ, ಹೇಸರಗತ್ತಿ Mr. 184).

ವಾಚಿದನ್ತಕ ವಾಚi-dantaka. The shrub Justicia adhaeda (and ganderussa Lin., = ಅಟರೂಪ).

ವಾಚಿಧ್ವಾನ ವಾಚi-dhvāna. Neighing (ಪ್ರಾಣಿ, ಕುದುರೆಯ ಧ್ವನಿ Nn. 18).

ವಾಚಿನಿ ವಾಚini. A mare.

ವಾಚಿಬಿ ವಾಚibi. Fit, proper, right (My.; Br.; Mhr., H. ವಾಚಿ, ವಾಚಿಬಿ).

ವಾಚಿಮಿ ವಾಚimi. = ವಾಚಿ. (My.).

ವಾಚಿಮೇಧ ವಾಚi-mēdha. A horse-sacrifice (J. 2, 25. 66).

ವಾಚಿಪಾಲ ವಾಚi-pālī. A horse stable.

ವಾಚಿಲಿ ವಾಚi-calya. Tbb. of ವಾಚಲಿ. (My.).

ವಾಚಿತ ವಾಚi-hita. Wish, desired, longed for.

ವಾಚಿಸು ವಾಚi-hisu. To wish, to desire (My.).

ವಾಚಿ ವಾಚi. Wish, desire; desire for.

ವಾಚಿ ವಾಚi. 1. = ಓಚಿ. (My.).

ವಾಚಿ ವಾಚi. 2. A slope, an incline, as of the ground, of a roof, of a water-course, etc. (My.; Tē.; T., M. ವಾಚಿ; cf. ವಾರಿ & ವಾಚಿ). ಕ್ರಮವು ವಾಚಿ ಇದೆಯ ತಕ್ಕ ನೆಲ (ಪ್ರವಾಹ Si. 421).

ವಾಚಿ ವಾಚi. (= ಬಟ್ಟೆ 1, ವಾಚಿ, ವಾಚಿ, ವಾಚಿ). An enclosure. 1, a piece of enclosed ground, a court-yard, a compound. 2, a garden, a park, a plantation. 3, the enclosure of a town or village, a fence, a wall, a hedge, etc. 4, a road, a way (cf. ಬದ್ಧ 1); a street (see ವೇಷ್ಯ). 5, cover procedure (Mhr.). 6, made of the vāṭa-tree.

ವಾಚಿ ವಾಚi. 1. A garden. See ವಾಚಿ.

ವಾಚಿ ವಾಚi. 2. A street (My.; ಓಚಿ G.). 2. = ಓಚಿ (G.).

ವಾಚಿಕ ವಾಚika. = ವಾಚಿ, ವಾಚಿ. A gardener. 2, a garden (see ವಾಚಿ).

ವಾಚಿಕ ವಾಚikē. An enclosure; a garden. See ವಾಚಿ & ವಾಚಿ.

ವಾಟಿ ವಾಟಿ. = ಬಿಲಿ 1. (My.).

ವಾಟಿ ವಾಟಿ. 1. = ಬಿಲಿ 2. q. v. (My.).

ವಾಟಿ ವಾಟಿ. 2. = ಬಿಲಿ 1, etc. (My.).

ವಾಟ್ಯಾಲಕ ವಾಟ್ಯಾಲಕ. The plant *Sida cordifolia* or *rhomboida* (= ಬಲಿ).

ವಾಡೆ ವಾಡೆ. = ವಾ. See ಕುಳ.

ವಾಡಬ ವಾಡಬ. = ವಾಡಬ.

ವಾಡಬಾನಲಿ ವಾಡಬಾ-ಾನಾಲಿ. = ವಾಡಬಾನಲಿ. (ವಾಡಬ, ವಡಬಾ Nn. 13).

ವಾಡವ ವಾಡವ. = ವಾಡಬ, ವಾಡಬ, ವಾಡಬ, ವಾರುವ. Submarine fire (ವಡವಾನಲಿ, ವಡಬಾ Nn. 13). 2, the lower regions (at the south-pole, ವಾನವವಾಸ, ರವಾತಲ 13). 3, a country (ಜನಾನ್, ದೇಶ 18). 4, a *Brāhmaṇa* (ಎತ್ತ 13). 5, a stud, a collection of mares; a horse (ತುರಂಗ, ಕುದುರೆ 13).

ವಾಡವಾಗ್ನಿ ವಾಡವಾ-ಗ್ನಿ. = ವಾಡಬಾ. Submarine fire.

ವಾಡವಾನಲಿ ವಾಡವಾ-ಾನಾಲಿ. The fire of the lower regions.

ವಾಡವಾಮುಖ ವಾಡವಾ-ಮುಖ. = ವಡವಾಮುಖ. (ವಾರಿಧಿಯ ತಪ್ಪು Mr. 48).

ವಾಡವೇಯ ವಾಡವಾ-ಯ. = ವಾಡವೇಯ. A bull, an ox.

ವಾಡವ್ಯ ವಾಡವ್ಯ. A number of *Brāhmaṇas*.

ವಾಡಿ ವಾಡಿ. (= ವಳ). (T. ವಾಡಿ, ವಾಳ). See ನಾಯಕವಾಡಿ.

ವಾಡಿ ವಾಡಿ. An enclosure; an enclosing wall (Mhr., H.); an enclosed piece of meadow-field, or garden-ground;—a hamlet (cf. ವಾಡಿ);—a division of the suburban portion of a city (Mhr. ವಾಡಿ).

ವಾಡಿಕೆ ವಾಡಿಕೆ. (fr. ಬದಿ). Usage, custom, practice; the state of being habitual, that of being well known by practice (My.; ರೂಢಿ G.; T. ವಾಡಿಕೆ, ವಾಡಿಕೆ, ವಾಳ; T. ವಾಡಿಕೆ; T. ವಾಡಿಕೆ, to use, make use of). ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ನಿಡದ ಬಿಡಿಂಗಿಗಳ ಕುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಗ್ಗುಗಳಾಗುವವು (B. 3, 86). ಚನ್ನವು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ರುಗಗಳ ರೂಪದಿನ್ದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ (4, 105). ದಿವಸ ಹೋದವರಿಗೆ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಅಪ್ಪು ನಿಡ್ಬೆ ಬೀಳಾಗುವದಿಲ್ಲ (4, 135). ನನ್ನಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ವಾಡಿಕೆಯಿಲ್ಲ (My.). ವಾಡಿಕೆಯಿಲ್ಲದವನಾದರೆ ಹಾಡಿಕೆ ತಳೆಯುವದೇ? (Prv.). See ಬೋಳ.

ವಾಡಿಗ ವಾಡಿಗ. (Tbh. of ವಾಡಿ). = ವಾಡಿಗ. See ಹುನ್ನಾದಿಗ, ಹೂವಾದಿಗ.

ವಾಡೆ ವಾಡೆ. = ಬಿಲಿ, q. v. (My.; ಕುಸೂಲ, ಗಳಿಗೆ Si. 416).

ವಾಡೆ ವಾಡೆ. = ವಾಡ No. 1. Hard, firm, strong;—much, abundant, excessive, exceeding. ವಾಡೆ, much, excessively;—indeed, truly, surely positively, very well, yes.

ವಾಣಿ ವಾಣಿ. = ವಾಣಿ. See ವಾಣಿ.

ವಾಣಿ ವಾಣಿ. 1. = ವಾಣಿ. Sound, speech; voice. 2, *Sarasvati* (ಗೋ, ಸರಸ್ವತಿ Nn. 5; ಸರಸ್ವತಿ, ವಾಣಿ, etc. Kk. 9). 3, speaking. 4, (fr. ವಾಣಿ) having an arrow or arrows. 5, = ವಾಣಿ, a *Banyan* (Mhr.). 6, an oil-miller, an oilman (T. ವಾಣಿಯು). ವಾಣಿ ಗಾಣಿ (= ಗಾಣಿಗ) ತೇಲಿ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). 7, articles of trade (see ಹಸರುವಾಣಿ).—ವಾಣಿಯರಸ. -ಅರಸ. *Brahmā* (Bp. 46, 78).

ವಾಣಿ ವಾಣಿ. 2. Weaving;—a weaver's loom.

ವಾಣಿಗ ವಾಣಿಗ. A knave (Bp. 28, 19; in a corrupt line of *Ūt. I*, 84 there is: ವಾಣಿಗ ರಕ್ಕು, the metre would require ರಕ್ಕು, whether ರಕ್ಕು; o. r. is ರಂಕಂ).

ವಾಣಿಜ ವಾಣಿಜ. = ವಾಣಿಯ No. 1. A merchant, a *Banyan*.

ವಾಣಿಜತನ ವಾಣಿಜತನ. Traffic, trade. ರೇಣು ಮಾಣಿಕವಾದರೂ ವಾಣಿಜತನ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ವಾಣಿಜ್ಯ ವಾಣಿಜ್ಯ. = ವಾಣಿಯ No. 2. Traffic, trade (ಹರದು Mr. 346).

ವಾಣಿಜ್ಯತನ ವಾಣಿಜ್ಯತನ. = ವಾಣಿಜತನ. (My.).

ವಾಣಿನಿ ವಾಣಿನಿ. A sharp or clever woman, a shrewd woman (ಎದಗ್ಗಿಯು ಮುಗ್ಧಿಯುಮ್ ಅಗರ್ವವಳು Hk.; ಮುಗ್ಧ Mr. 306). 2, a dancing girl. 3, a drunken woman, one literally or figuratively intoxicated, a passionate woman (ಮತ್ತೆ Hk.; ಸೊಕ್ಕದವಳು Nr.).

ವಾಣಿಯ ವಾಣಿಯ. Tbh. of ವಾಣಿ. (Ū. Bp. 47, 41; Bh. 8, 24, 42). 2, Tbh. of ವಾಣಿಜ್ಯ. (Bh. 2, 15, 37).

ವಾಣೀಶ ವಾಣಿ-ಶ. *Brahmā*, one of the attendants on *Śiva*. ಶ್ರೀಮಾನಿನೀಶ ಯಕ್ಷೀಶ ವಾಣೀಶರ್ ಎಮ್ಮವರು (ಶಿವನ) ನಿಜಮಿತ್ರರ ಕೃ. (Mr. 13).

ವಾಣೀಶ್ವರ ವಾಣಿ-ಶ್ವರ. *Brahmā* (Bp. 1, 46).

ವಾತ ವಾತ. Blown; extinguished. 2, wind, air, breeze. 3, wind or air, as one of the humours of the body. 4, morbid affection of the windy humour, rheumatism, gout. 5, N. of a magical foot (Ūh.). ವಾತವಾಗಿ ಪರಿಮಳವಾಗಿ ವಾತಕ್ಕೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. —ವಾತವಾದರೂ ವಾತ ಬಿಡದು (Prv.). See ಮುಖಸಾರ. ವಾತಕ ವಾತಕ. The plant *Marsilea quadrifolia* Lin. (= ಅತ ನವರ್ಣ; see ಮೊದಲು 8).

ವಾತಕಿ ವಾತಕಿ. Rheumatic, gouty.

ವಾತಕುಮ್ಮ ವಾತ-ಕುಮ್ಮ. The part of an elephant's forehead below the frontal sinuses.

ವಾತಗುಲ್ಮ ವಾತ-gulma. Acute gout (Sk., Mhr.), attended by an induration of the mesenteric glands (C.).

ವಾತಜ್ವರ ವಾತ-jvara. Fever occasioned by the prevalence of the vāta-humour (My.).

ವಾತಧಾತು ವಾತ-dhātu. One of the (three) arteries near the wrist (My.).

ವಾತನಾಡಿ ವಾತ-nādi. = ವಾತಧಾತು. (My.).

ವಾತನಾರಾಯಣ ವಾತ-nārāyaṇa. A small plant of which the fruits are eaten and the leaves, roots, etc. used to remove rheumatism (My.; also ವಾತನಾರಾಯಣ).

ವಾತಪುರಾಣ ವಾತ-pūraṇa. A flag (Bp. 6, 21).

ವಾತಪೋಥ ವಾತ-pōtha. The *Palāsa* tree, *Butea frondosa*.

ವಾತಪ್ರಕೋಪ ವಾತ-prakōpa. Excess of vāta in the body (My.).

ವಾತಪ್ರಮಿ ವಾತ-prami. A sort of swift antelope.

ವಾತಮಂಡಲಿ ವಾತ-maṇḍali. Wind-circle: a whirlwind (ಸು ದವ ಅನಿಲ Mr. 50).

ವಾತಮೃಗ ವಾತ-mṛiga. A sort of swift antelope.

ವಾತರೋಗ ವಾತ-rōga. Rheumatism, gout (My.; B. 4, 71).

ವಾತರೋಗವಿದ್ದವನಾದರೆ ವಾಡ್ಯ ಬಾಡಿಸುವನೇ? (Prv.).

ವಾತರೋಗಿ ವಾತ-rōgi. Afflicted with vātarōga.

ವಾತರೋಗಿ ವಾತ-rōgi. A body afflicted with vāta (My.).

ವಾತಕರೋ, a person who has such a body (My.).

ವಾತಸಹ ವಾತ-saha. Afflicted with vāta.

ವಾತಸುತ ವಾತ-suta. Hanumat (Rām. 4, 1, 16).

ವಾತಾಯನ ವಾತ-ayana. = ವಾಡಣ, ವಾಡವಣ. An air-passage, an air-hole, a window.

ವಾತಾಯು ವಾತ-ayu. An antelope, a deer.

ವಾತಾಶನ ವಾತ-aśana. The act of eating wind (Śāv. 2, 99). 2, a serpent (My.). 3, a tiger (My.).

ವಾತಾಹಾರ vāta-āhāra. = ವಾತಾಹನ No. 1. (My.).

ವಾತಾಲ vātāla. Afflicted with vāta. 2, mad, insane. 3, a whirlwind, a gale.

ವಾತಾಲಿಕೆ vātālikē. = ವಾತಾಲ No 3. (Ūpr. 4, after 18).

ವಾತ್ಯೆ vātyē. A whirlwind, a gale.

ವಾತ್ಸಕ vātsaka. (fr. ವತ್ಸ). A herd of calves.

ವಾತ್ಸಲ್ಯ vātsalya. (fr. ವತ್ಸಲ). = ವಾಚಲ್ಯ. Lovingness: tender fondness (J. 18, 60; My.; ಮುತೆ G.).

ವಾತ್ಸಲ್ಯಯನ vātsalyāna. N. of a muni and of a writer on amorous subjects (Rāv. 1, after 135).

ವಾದ vāda. 1. = ಓದ. A ditch, a trench; a pitfall for catching elephants (Tē. ಓದ; Abhā. 2, 4; cf. ವಾ 3 No. 4?).

ವಾದ vāda. 2. (= ಓಮ, etc.). — ವಾದಕ್ಯ. -ಅಕ್ಕ. Bishop's weed (My.).

ವಾದ vāda. = ವಾದು 1. Speaking, talking. 2, sound, sounding; playing a musical instrument (see ವೀಣಾ-). 3, discourse, conversation. 4, disputation, debate, dispute, controversy, words (ಮೃತ, ಜಗದ್ Nn. 11). 5, explanation, exposition. 6, a plaint, a suit at law. 7, report, rumour. ವಾದಾ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ಹಾದರ ಕಲಿತು ಕೊಡ್ತೆ. — ಭೇದಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ವಾದಾ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prvs.). 8, a marvellous skill or siddhi (to make gold, etc. ದಳ, ರಸವಾದ Nn. 9; My.; Abhā. 2, 37; see ರಣ, ರಸ-).

ವಾದಕ vādaka. Speaking; a speaker. 2, a player of a musical instrument, a musician (Śmd. 46). ಪಾತ್ರವಾದ ವಾದಕಂ ವಾಚಿಸಿದಂ (296).

ವಾದನ vādana. The act of sounding; — instrumental music; the sound of musical instruments.

ವಾದನಕ್ರಿಯೆ vādana-kriyē. The sounding of musical instruments. See ಮೊದಲು.

ವಾದನದಂಡ vādana-danda. A stick, etc. for striking a musical instrument, a plectrum, etc. (ವಾದ್ಯಮಂ ನುಡಿಸುವ ಕುಡುಕು Śmd. 46 Cm.). Cf. ವಾದ್ಯಕೋಣ.

ವಾದನವಿಧಿ vādana-vidhi. A mode of the sound of musical instruments. See ಮೊದಲು.

ವಾದಪ್ರತಿವಾದ vāda-prativāda. A set disputation, assertion and counter-assertion, dispute, debate (My.; B. 5, 226).

ವಾದವಿವಾದ vāda-vivāda. A discussion about any statement, argument and disputation, dispute, debate, argumentation (B. 4, 206; My.).

ವಾದಿ vādī. Speaking; asserting; disputing. 2, a speaker. 3, a disputant; a dialectician (ಪಾರ್ಶ್ವ, ಮೇಲದಾದು ತರ್ಕಂ Mr. 360; Bp. 53, 67). 4, a plaintiff, an accuser. 5, an explainer, an expounder of the law, śāstras, etc., a great personage or doctor (ನರೇಂದ್ರ Nn. 136; Mr. 490). 6, one who maintains any particular system of doctrine (see ಅವ್ಯಯ, etc.). 7, learned; wise, sage, skillful. See ಹಲ, ಸ್ವರ, ಹಟ. ವಾದಿಯ ಸಂಗಡ ವಾದಿಸಲು ಸಲ್ಲ, ಕುಣ್ಣಿನ ಕೂಡ ಹಾದಿ ನಡೆಯಲು ಸಲ್ಲ (Prv.).

ವಾದಿತ್ರ vāditra. A musical instrument.

ವಾದಿನಿ vādinī. The feminine form of ವಾದಿ. See ಪರಿ.

ವಾದಿಪ್ರತಿವಾದಿ vādī-prativādī. An assertor and a counter assertor; — a plaintiff and a defendant (My.).

ವಾದಿಸು vādisu. = ವಾಚಿಸು, ವಾದಿಸು. To dispute (v. i.); to debate; to speak contentiously (Bp. 3, 52; 55, 54; Bh. 1,

8, 16; My.; see Prv. a. ವಾದಿ). 2, to sound a musical instrument, to play.

ವಾದ್ಯ vādya. = ವಾಚಾ, ವಾಚಿ. To be spoken (see ಅಧಿ). — any musical instrument; — instrumental music. ವಾದ್ಯ ವಾದಿಸು (B. 5, 294).

ವಾದ್ಯಕೋಣ vādya-kōṇa. = ವಾದನದಂಡ. (ವಾಚಿಸುವ ಕುಡುಕು Nn. 127).

ವಾದ್ಯಭಾಂಡ vādya-bhāṇḍa. A musical instrument.

ವಾದ್ಯಭಾಂಡಮುಖ vādya-bhāṇḍa-mukha. The mouth or lip part or point of a musical instrument.

ವಾದ್ಯವೀಣ vādya-vīṇa. A sort of musical instrument. See ಪರಿ.

ವಾದ್ರೀಣ ವಾದ್ರೀಪಾ. A rhinoceros.

ವಾನ್ vān. The masculine form of ವತ್ 1. (ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಕಂಠ, ಯತ್, etc. Mr. 440).

ವಾನ vāna. 1. Blown; blown upon; — dry, dried (cf. ಒಣ). dry or dried fruit (ತರಾಟು, ಒಣಗಿದ ಕಾಯಿ Nn. 90; ಒಣು ದೋರ್ವ ಕಾಯಿ Mr. 109). 2, blowing; — moving, rolling. 3, fragrance. See ನಿರ್.

ವಾನ vāna. 2. Weaving, sewing. 2, the fruit of actions (ಕರ್ಮಫಲ, ಕಟ್ಟಿದನ್ತು ಕರ್ಮಗಳು Nn. 90). 3, what is complete or perfect (ಅಪ್ಪಣ, ಕೊಡತೆಯಿಲ್ಲದವನು 90).

ವಾನ vāna. 3. (fr. ವನ). Relating to a forest or wood. 1, a multitude of woods, a collection of groves or thickets. 3, table-land (ಸಾನು, ಬಿಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 90).

ವಾನಪ್ರಸ್ಥ vānaprastha. (fr. ವನಪ್ರಸ್ಥ). A Brāhmana of the third order (śrāma) who has passed through the stages of student and householder, and has left his house and family for the woods. 2, the tree *Bassia latifolia* (= ಉಡಪ್ಪ).

ವಾನರ vānara. A monkey.

ವಾನರಕುಲ vānara-kula. Belonging to the monkey tribe. Nila (ನೀಲ, ವಾನರಭೇದ, ಕಪಿಗಳ ಭೇದ Nn. 30).

ವಾನರವರಧ್ವಜ vānara-vara-dhvaja. Arjuna (J. 8, 37).

ವಾನರಸಮುನ್ಮತಧ್ವಜ vānara-samunnata-dhvaja. Arjuna (J. 13, 8).

ವಾನಸ್ಪತ್ಯ ವಾನಾಸ್ಪತ್ಯಾ. (fr. ವನಸ್ಪತಿ). A tree the fruit of which is produced from (viable) blossoms.

ವಾನಾಯು vānāyu. (fr. ವನಾಯು). The district Vanāya.

ವಾನಾಯುಜಿ vānāyu-ja. = ವನಾಯುಜ. A Vanāyu horse.

ವಾನೀರ vānira. A sort of cane, the ratan, *Calamus rotang* Lin. (ಹತ್ತಿಯ ಮರ HIA.).

ವಾನೇಶರ ವಾಣಿಶರ. Wandering or dwelling in forests (Ūpr. 1, 137).

ವಾನೇಯ ವಾಣ್ಯಾ. The fragrant grass *Cyperus rotundus*.

ವಾನ್ತ va-anta. 1. A word with final ವ (ವ್, Śmd. 323).

ವಾನ್ತ ವಾಂತಾ. 2. Vomited, ejected from the mouth, effused. See ಉದ್.

ವಾನ್ತಿ vānti. Vomiting; — the matter vomited; — an emetic. ಕೂಡಿದ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ನಿಲ್ಲದೆ, ಮುಕ್ಕಿರಿಸಿ, ವಾನ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಿತ್ತು (B. 5, 72). ಧಾನ್ತಿ ಹಿಡಿದವಗೆ ವಾನ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೋದಿ ತೇ? (Prv.). — ವಾನ್ತಿಧಾರಿ. Vomiting and purging: cholera (My.). — ವಾನ್ತಿಧಾನ್ತಿ. Vomiting and aberration: cholera (C.; B. 4, 132).

ವಾವ vāpa. Sowing seed, strewing. 2, weaving. 3, shearing, shaving. See ನಿರ್, ಪರಿ, ಪ್ರತಿ.

ವಾಪನ vāpāna. 1. = ವಾಪ. See ನಿರ೦.
 ವಾಪನ vāpāna. 2. Blowing. See ನಿರ೦.
 ವಾಪಸು vāpasu. Back, in return (C.; Br.; Mhr., H.).
 ವಾಬಿ vāpi. 1. A sowing machine (ಕೂರಿ Mr. 370).
 ವಾಬಿ vāpi. 2. = ವಾಂಬ, ವಾಮಿ, ವಾವಿ, ವಾಯಿ. An oblong reservoir of water, a pool or lake (ವಿಂಚಿ Hla.); a well.
 ವಾಬಿಕ vāpita. Shorn;—shaven, shorn. See ಪರಿ.
 ವಾಬಿಕೆ vāpitā. A close-shaved woman, a widow (ಮುಣ್ಣಿ Mr. 303);—a female mendicant (ಭಿಕ್ಷು 303).
 ವಾಮಿ vāmi. = ವೀಮಿ, etc. (My.).
 ವಾಮಿ vāma. 1. Beautiful, handsome, pleasing, lovely (ಮನೋಹರ, ಒಳ್ಳೆತ್ತು Nn. 24; cf. ಲ 4?).
 ವಾಮಿ vāma. 2. Reverse, adverse, opposite, contrary, inverted (ಪ್ರತಿಶಾಲ Nn. 24). 2, left, not right (ಎಡದ ಭಾಗ 24). 3, crooked (ವಕ್ರ, ಕೊಂಕು 24). 4, bad; vile, base, wicked. 5, short.
 ವಾಮಿದೇವ ವāma-dēva. Śiva. 2, N. of a ṛishi (J. 20, 3; 33, 39).
 ವಾಮದೇವನದನ ವāmadēva-vadana. N. of one of Śiva's faces (Śāv. 5, 4).
 ವಾಮನ vāmana. Short in stature, dwarfish;—a dwarf (ಗುಡ್ಡ, ಕುಬ್ಜ Nn. 132; ಕಿಯ ಕಾಲು ಕಡೆದಾಗಿ ವಾಮನನನಿಸುತ್ತ Mr. 389). 2, Vishnu in his dwarf (5th) incarnation, on account of Bali (Mr. 19; J. 26, 47). 3, the elephant that supports the south (or western) quarter. 4, N. of the author of the kāvyālaṅkāravṛtti (Kāvy. V, 970).—ವಾಮನಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 56, 27).
 ವಾಮನಪುರಾಣ vāmana-purāṇa. The purāṇa that contains an account of the dwarf-incarnation of Vishnu (Bp. 43, 76).
 ವಾಮನಾವತಾರ vāmana-avatāra. = ವಾಮನ No. 2. (My.).
 ವಾಮನೇತ್ರ vāma-nētrē. A woman with beautiful eyes.
 ವಾಮಲೂರ vāmalūra. An ant-hill (ವಲ್ಗೀಕ, ಹುತ್ತ Mr. 401).
 ವಾಮಲೋಚನೇ ವāmalōcanē. A woman with beautiful eyes.
 ವಾಮಾಂಗ vāma-āṅga. The left side of the body (J. 26, 57).
 ವಾಮಾಂಗಿ vāma-āṅgi. A wife who is the left side of her husband (J. 26, 56).
 ವಾಮಾರ್ಧಾಂಗ vāma-ardhāṅga. Śiva, the husband of Pārvatī (Bp. 61, 49).
 ವಾಮಿ vāmi. A mare.
 ವಾಮಿ vāmi. (= ಬೀಮಿ, etc.). A heap of grass, straw, wood, etc. (Tē. ಒವ, ಒವ, ವಾಮಿ; Tē. ವಾಪ, swelling, cf. ವಾ 2). ಹುಲ್ಲು ವಾಮಿ (ತೃಣೈ, ತೃಣಸಂಹತಿ, ಹುಲ್ಲು ರಾತಿ Si. 165).
 ವಾಮಿ vāmi. ವಾಮಾ. A handsome female;—an intelligent woman (ಮನೋಹರ, ಜಾನಿ Nn. 24);—Gauri;—a woman in general (ಧಾಮಿನಿ, ಪ್ರೀ 24).
 ವಾಯಿ vāya. 1. (Śāmd. 25). (Tbh. of ವ್ಯಾಜ). Deceit, lie, vainness, pretext (ಪುಸಿ Bhn. 5; Bp. 40, 45; Bh. 8, 13, 47; J. 5, 38; 9, 22, 34; 11, 34; 18, 55; 26, 43; cf. ವಾಡ No. 2).
 ವಾಯಿ vāya. 2. Weaving, sewing. See ತನ್ಮ, ತುನ್ನ.
 ವಾಯುಜಿ vāyaja. (Tbh. of ವೈಷ್ಣೋಯ?). See ವಾಲ.
 ವಾಯುದಣ್ಣಿ vāya-danḍa. A weaver's loom.
 ವಾಯನ vāyana. = ವಾಗಿನ, ವಾಯನ. Sweetmeats or cakes which may be eaten during a religious fast;—presents

of sweetmeats, etc., forming part of an offering to a deity, or prepared on festive occasions, such as marriages, etc., and sent as presents to friends and acquaintances.
 ವಾಯನದಂಗ vāya-vadāṅga. = ವಾಯವಿದಂಗ, ವಾಯುವಿಳಂಗ, ವಾಯವದಂಗ, ವಾಯುವಿದಂಗ, ವಾಯುವಳಂಗ, ವಾಯುವಿಳಂಗ, q. v. (ಅಮೋಘ, ವರಣ, ವಿದಂಗ, ವೇಲ್ಲ, ಸೇತು G.; Mhr. ವಾವದಿಂಗ, the plant Embellia ribes).
 ವಾಯವಿದಂಗ vāya-vidāṅga. = ವಾಯವದಂಗ, etc. (ತೃಮಿಕ್ಕ, ಚಿತ್ರತಣ್ಣುಲ G.).
 ವಾಯುವಿಳಂಗ vāya-vilāṅga. = ವಾಯವಿದಂಗ. (My.).
 ವಾಯವ್ಯ vāyavya. Windy; relating to Vāyu;—the quarter or region of the wind, the north-west (presided over by the lokapāla Vāyu). (My.; B. 4, 114, 117).
 ವಾಯವ್ಯಾಸ್ತ್ರ vāyavya-astra. A kind of weapon (J. 13, 15).
 ವಾಯಸ vāyasa. A crow (ಕಾಗೆ Nn. 14, 16).
 ವಾಯಸಾರಾತಿ vāyasa-arāti. An owl.
 ವಾಯಸಿ vāyasi. The plant Solanum indicum Lin. (= ಕಾಕ ಮಾಚಿ; see Nr. s. ಗಿಂತ).
 ವಾಯುನೋಲಿ vāyasōli. A medicinal root (= ಕಾಕೋಲಿ; see ಗೊರಮಿಡಿ).
 ವಾಯಿ vāyi. Tbh. of ವಾಬಿ 2. — ವಾಯಿಕಟ್ಟು. (ವೀಣಾಕ Si. 91).
 ವಾಯಿವೈ vāyivai. (Tē. ವಾಯಿವೈ, ವಾವಿವೈ). — ವಾಯಿವೈ ಚಿಟ್ಟು. (ಬುರ್ಲ, ಕವರಿ, etc., ನಾಡಮ್ಮೇಳಿ Si. 157; Tē.).
 ವಾಯಿದೆ vāyidē. A promise, an agreement, an engagement with fixedness of term (Mhr., H.); period; term fixed for payment; instalment, stated period (My.; Br.).
 ವಾಯಿನದಂಗ vāyi-vadāṅga. = ವಾಯವದಂಗ. (ಮೋಘ G.).
 ವಾಯಿವಿದಂಗ vāyi-vidāṅga. = ವಾಯವದಂಗ. (ತಣ್ಣುಲ G.).
 ವಾಯು vāyu. Wind, air; Vāyu, the god of the wind. 2, the air of the body, a vital air, of which five are reckoned: prāṇa, apāna, samāna, udāna, vyāna. 3, N. of a metrical foot (Ōh.). 4, rheumatism, gout (C.).
 ವಾಯುಗುಲ್ಮ vāyu-gulma. = ವಾತಗುಲ್ಮ. (My.).
 ವಾಯುಚಾರ vāyu-cāra. The fleetness of the wind (ಲಘು, ಗಾಳಿಯ ನಡೆ Nn. 145).
 ವಾಯುತ್ರಯ vāyu-traya. (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nn. 40).
 ವಾಯುನಂದನ vāyu-nandana. Bhīma (J. 2, 54).
 ವಾಯುಪಂಚಕ vāyu-pancāka. The set of five vital airs (see ವಾಯು No. 2; My.).
 ವಾಯುಪುತ್ರ vāyu-putra. Bhīma (ಭೀಮ, ಭೀಮಸೇನ Nn. 5; ಕುರುಕೈರಿ, ವೃಕೋದರ, ಭೀಮ Mr. 264). 2, Hanumat.
 ವಾಯುಭಕ್ಷಕ vāyu-bhakahaka. N. of a ṛishi (J. 33, 40).
 ವಾಯುಮೃಗ vāyu-mṛiga. = ವಾತಮೃಗ. (ವಾತಮೃಗ, etc., ಗಾಳಿ ಗೆದುರಾಗಿ ನಡಿಯುವ ಸ್ವಧಾವವೃಕ್ಷ ಹುಲ್ಲೆ, ಕಡಕದ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಭೀ ದವು Si. 168).
 ವಾಯುರಯ vāyu-ṛaya. Fleet as the wind (Rāy. 13, 91).
 ವಾಯುಲಿಂಗ vāyu-līṅga. N. of a phallus of Śiva (My.).
 ವಾಯುವಿಕಾರ vāyu-vikāra. A change of form of the air of the body. See ತೇಗು.
 ವಾಯುವಳಂಗ vāyu-vilāṅga. = ವಾಯವದಂಗ, etc. (My.).
 ವಾಯುವಿಳಂಗ vāyu-vilāṅga. = ವಾಯವದಂಗ, etc. A plant of which the seed is used as a vermifuge, Erycibe paniculata Roxb. (ವೇಲ್ಲ, ಅಮೋಘ, ತೃಮಿಕ್ಕ, ವಿದಂಗ etc. Si. 147).
 ವಾಯುವೇಗ vāyu-vēga. The velocity of the wind; a gust or blast of wind;—fleet as the wind (Bp. 34, 24; My.).

ವಾಯುವೇಗಾ vāyu-vēgi. Fleet as the wind;—N. of a horse (Bp. 59, 39).

ವಾಯುಕರೀರ vāyu-karira. = ವಾತಕರೀರ. (My.).

ವಾಯುಸಖ vāyu-sakha. Fire.

ವಾಯುಸಖಿ vāyu-sakhi. Fire.

ವಾಯುಸಂಚಾರ vāyu-saṅcāra. The blowing of the wind (ತೀಳಿ, ತೀಡೂದು, ಊಡೂದು &c.).

ವಾಯುಸುತ vāyu-suta. = ವಾಯುಪುತ್ರ. (ಭೀಮ Mr. 512).

ವಾಯುಸ್ತಂಭ vāyu-stambha. One of the siddhis: raising the body in the air and maintaining it in such a position without support (My.).

ವಾಯುಸ್ಪರ್ಶನ vāyu-sparśana. The touching or touch of the wind. See ತೀಡು.

ವಾರ vār. = ನಾ 2, ವಾರು 1, ವಾರ್. Water.

ವಾರ vāra. 1. = ಬೀರ, ವಾರಿ, etc. Declivity, sloping; side (T., M.; My. in compounds). See ವರು, ತಾದ್- Cf. ವಾಸರ. — ವಾರಗಚ್ಛಿ. -ಕಚ್ಛಿ. A kaṣṭhī that hangs to one side (My.). — ವಾರದುಮುಖ. = ಬಿರುದುಮುಖ (My.).

ವಾರ vāra. 2. A share: a landlord's half share of the produce of a field in lieu of rent (Bp. 27, 52; My.; Tē., T., M.; see ವರ, ವರು; cf. ಅರ್ 7?). — ವಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡು. To give land to somebody for the sake of cultivation (retaining the ownership and) receiving half its produce instead of rent (My.; also cattle, etc. are given on vāra, My.).

ವಾರ vāra. 1. (= ವಾರಿ 2). Anything which screens, covers or surrounds; a cover. 2, a multitude, a quantity, a heap. 3, a flock, a herd, a troop. 4, a turn, a time; (turning round, see ಕೆಯ್ಯಾರ No. 1; ಪುರ). 5, a day of the week; a stated and recurring day for furnishing a meal to poor males (Mhr.; My.). 6, a moment, an occasion, an opportunity. 7, (choosing, preferring; adoring, in ಕೆಯ್ಯಾರ No. 2). See ಪರಿ, ಮಧು, ತನಿ, etc. 8, = ಪಾರ, the opposite bank of a river. — ವಾರ ಕೊಡು. To fix a day for free-boarding once a week (My.). — ವಾರ ದನ್ನ. -ಅನ್ನ. Food that is obtained by poor males, according to rotation, from the houses of charitable people (My.). — ವಾರದ ಮನೆ. A house where vāradanna is given (My.). — ವಾರದ ಮೇಲೆ ಊಟ ಮಾಡು. To eat gratis by turns in different houses (My.).

ವಾರ vāra. 2. = ವಾಲ 1. A tall (Sk.).

ವಾರಕ vāraka. Restraining, opposing, resisting, obstructing, removing. See ನಿ-.

ವಾರಗಿತ್ತಿ vāra-gitti. = ಬೀರಗಿತ್ತಿ. (My.).

ವಾರಡಿ vāradi. = ಬೀರಡಿ.

ವಾರಣ vārana. Warding off, keeping off or back;—stopping; removing; restraining, resisting, opposing;—screening, covering;—guarding, protecting, taking care of;—defending, defence, resistance;—opposition, prohibition; obstacle, impediment. 2, armour, mail. 3, the embankment of a tank (ತೆರಾಕುಬನ್ನನ, ಕೆಡಿಯ ಎರಿ No. 99; ಸೇತು, ಕಟ್ಟಿ Mr. 416). 4, an elephant (ಅನೆ, ಗಜ 99). 5, a camel (ತೀಳ್ಳುಗಾಮು, ಒಪ್ಪಿ 99; ಕರಭ Mr. 469). 6, a cloud (ಜಲಧರ, ಮೇಘ 99). See ಜ್ಯಾಘಾತ, ಪ್ರ-, ಮುತ್ರ-. — ವಾರಣ ಮಾಡು. To ward off, to remove, as fear, trouble (My.).

ವಾರಣನಗರ vārana-nagara. Hastināpara (J. 7, 1).

ವಾರಣಬುನೆ vārana-buṇe. The plantain, Musa sapientum.

ವಾರಣಹಸ್ತ vārana-hasta. The trunk of an elephant, ವಾಣಸ್ತದ ಅಗ್ರ (ಪುಷ್ಕರ, ಅನೆಯ ಸುಣ್ಣಲ ತುಡಿ No. 27).

ವಾರಣಾವತ vārana-vata. N. of a town (perhaps Allahabad, Bh. 1, 8, 77. 83).

ವಾರಣಾವತಿ vārana-vati. = ವಾರಣಾವತ. (My.).

ವಾರಣಾಸಿ vārana-si. = ವಾರಾಣಸಿ. (Bp. 54, 65; 58, 34; My.).

ವಾರಣಾಸ್ಯ vārana-śya. Gaṇapati (ಪಕ್ಕೇರಾಜ, ಎಣ್ಣೆಯ, etc Mr. 16).

ವಾರನಾರಿ vāra-nāri. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Bp. 40, 81; J. 7, 6).

ವಾರಪುರಂದ್ರಿ vāra-purandhri. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Bp. 40, 56).

ವಾರಮುಖ್ಯೆ vāra-mukhyē. The chief of a number of harlots, a royal courtesan.

ವಾರಲಿ vārālī. (= ವರಲಿ). A female swan, a goose (see 2 ಜ್ವಲಿ).

ವಾರವನಿಕೆ vāra-vanitikē. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Bp. 40, 51).

ವಾರವಾಣ vāra-vāṇa. A bodice; a quilted jacket, a cuirass, armour, mail (ಕವಚ, ಜೋಡು; ಕಂಡುಕ, ದಿವೆ No. 97; ಕವಕ, ಜೋಲಕ, ಕುಪ್ಪಸ, ದಾಟಿ Mr. 348).

ವಾರವೂಲಿ vāra-vūli. = ವಾರವೂಲಿ. (Mr. 59).

ವಾರವೂಲಿ vāra-vūli. Any unpropitious day or direction of the compass which is to be avoided for beginning a journey, celebrating marriages, etc. (My.).

ವಾರಸತಿ vāra-sati. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (ರಾಜಕುಲ, ಎರಾಸಿ Mr. 300; Bp. 28, 22; 40, 41). ವಾರಸತಿಯರ ಒಬ್ಬ (ಗಾಣ್ಯ 305).

ವಾರಸದಾರ vārasa-dāra. = ವಾರಸುದಾರ. (B. 5, 6).

ವಾರಸು vārasu. Heritage; the proprietorship of it (My. Br. ವಾರಸು; Mhr., H. ವಾರಸಾ, ವಾರೀಸ); claim, title (My. Mhr.).

ವಾರಸುದಾರ vārasu-dāra. An inheritor or a proprietor of lands, etc. (My.; Mhr. ವಾರಸೇದಾರ, ವಾರೀಸ).

ವಾರಸುಂದರಿ vāra-sundari. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Sk.; My.).

ವಾರಸ್ತ್ರೀ vāra-stri. A common woman, a harlot, a courtesan.

ವಾರಾಂಗನೆ vāra-aṅganē. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Bp. 40, 3).

ವಾರಾಣಸಿ vārāṇasi. = ವರಾಣಸಿ, ವಾರಣಾಸಿ. The town Benares (Bp. 53, 58; 57, 23). — ವಾರಾಣಸಿಯ ದಸರಮ ಘಟಿ. A kind of cloth (Bp. 11, 26).

ವಾರಾಣಿ vā2-rāṇi. Water-heap: the ocean (ಸಿನ್ಧು, ದರಾವ, ಅರ್ಕವ, etc. Mr. 405; Bp. 4, 44; 53, 25; Sk. ವಾರಾಣಿ. — ವಾರಾಣಿದುರ್ಗ. A fortress in the ocean (Bp. 54, 36).

ವಾರಾಹ vārāha. (fr. ವರಾಹ). Relating to a boar, boarish;—a boar.

ವಾರಾಹಪುರಾಣ vārāha-purāṇa. The vaiṣṇava parāṇa said to have been revealed to the earth by Viṣṇu in the form of a boar (Bp. 43, 76).

ವಾರಾಹಿ vārāhi. One of the mātrīs, the śakti of Viṣṇu in the form of a boar (see ಮಾತೃ and ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ. 2. a esculent root or yam, Dioscorea (= ಗುಳ್ಳೆ).

ವಾರಿ vāri. 1. = (ವಾರಿ 2), ವಾರು 2. By; according to; for (Br Mhr. ವಾರೀ; My. e. g. in ದಿನಸುವಾರಿ, according to the articles; see ತರಾ-).

ವಾರಿ vāri. 2. Regularity, regular practice: arrangement, demand (cf. ವಾರಿ 1P). ವಾರಿಯಲ್ಲದ ಸುಂಕ ವಾರಿಗೆ ವಾರಿಯು (i. e. it escapes by the many ways leading to and from a place, Prv.).

ವಾರಿ vāri. 3. *Water*. 2, a particular drug (= ಪ್ರೇವೇರ). 3, a place for tying or fastening an elephant. 4, a hole or trap for catching elephants (cf. ವಾದಿ?). — ವಾರಿವರ. — ಪರಲ. Hail (Grj. 9, 46).

ವಾರಿಗೆ vārigē. = ಬಿರಿಸಿ, etc. (C.).

ವಾರಿಚರ vāri-čara. Moving or living in water, aquatic; — a fish (My.).

ವಾರಿಜ vāri-ja. A lotus (ಪಾಪರ Nn. 8).

ವಾರಿಜಪಾನ್ವನ vārija-bāndhava. The sun (ಸೂರ್ಯ Nn. 8).

ವಾರಿಜಭವ vārija-bhava. Brahmā (Kk. 1).

ವಾರಿಜರಿಪು vārija-ripu. The moon. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ವಾರಿಜವಿಲೋದನ vārija-vilōcana. Vishnu (ಎಷ್ಟು Nn. 8).

ವಾರಿಜವೈರಿ vārija-vairi. The moon (ಚಂದ್ರ Nn. 8).

ವಾರಿಜಾಕ್ಷ vārija-aksha. Vishnu (Bp. 54, 41).

ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿ vārija-akshi. A woman with lotus-like eyes (My.).

ವಾರಿಜಾನನಿ vārija-ānanē. = ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿ. (Bp. 40, 29).

ವಾರಿಜಾಮ್ಬಕ vārija-ambaka. Vishnu or Kṛishṇa (J. 2, 49).

ವಾರಿಜಾಸನ vārija-āsana. Brahmā (My.).

ವಾರಿಜೋದ್ಭವ vārija-udbhava. Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮ Nn. 8).

ವಾರಿತ vārita. Warded off, prevented, hindered, impeded, stopped, restrained. See ಅ-, ಅಪ-; Bp. 5, 16; 28, 58.

ವಾರಿದ vāri-da. Water-giving: a cloud.

ವಾರಿದಪಥ vārida-patha. The sky (ಗಗನ Mr. 31).

ವಾರಿಧರ vāri-dhara. Water-holding: a cloud (ಮೇಘ, ಮುಗಿಲ Nn. 57; ಮೇಘ Mr. 42; ಛನ 510).

ವಾರಿಧಿ vāri-dhi. Water-hold: the ocean (Smd. 408; Ūpr. 1, 61; Bp. 4, 75). — ವಾರಿಧಿಯ ಕಿರು. (ವಾದವಾಮುಖ Mr. 48).

ವಾರಿಧಿಕನ್ಯೆ vāridhi-kanyē. Lakshmi (My.).

ವಾರಿಧಿರಾಜ vāridhi-rāja. Varuṇa (Bp. 10, 30).

ವಾರಿಧಾತು vāri-nātha. The ocean. 2, Varuṇa. 3, a cloud. (R.).

ವಾರಿಧಿ vāri-nidhi. Water-receptacle: the ocean (ವಾರಾಙ, etc. Mr. 405).

ವಾರಿಪರ್ಲ vāri-parpi. The aquatic plant Pistitia stratiotes Lin.

ವಾರಿಪ್ರದ vāri-prada. A cloud (ಮೇಘ Nn. 19).

ವಾರಿಪ್ರವಾಹ vāri-pravāha. A water-fall, a cascade.

ವಾರಿಫೇನ vāri-phēna. Cuttle-fish bone (ಕಡಲ ನಾಲಿಗೆ Mr. 144).

ವಾರಿಭವ vāri-bhava. = ವಾರಿಜ. (My.).

ವಾರಿಭೃತ vāri-bhṛit. A cloud (My.).

ವಾರಿಮುಖ vāri-muḥ. Water-discharging: a cloud. (R.).

ವಾರಿಯನ್ತ್ರ vāri-yantra. = ಜಲಯನ್ತ್ರ. (My.).

ವಾರಿರಮ್ಯ vāri-ramya. The deep (ಅಗಾಧ, ಗರ್ಭೀರ, etc., ಮಹಾಸಾಗರದ ನೀರ ಗುಮ್ಮು Mr. 405).

ವಾರಿರುಹ vāri-ruha. A lotus (ಅಬ್ಜ Mr. 516).

ವಾರಿವಾಹ vāri-vāha. Water-bearer: a cloud.

ವಾರಿವೃದ್ಧಿ vāri-vṛiddhi. Flood-tide (see ನೀರಿತು).

ವಾರಿಸು vārisu. = ವಾರಿಸು 1. (Ūt. II, 78). To ward off, to restrain, to keep back, to stop, to remove (Ūpr. 3, 67; Bp. 1, 44; 21, 37; 26, 53; My.).

ವಾರಿನೀಚನ vāri-nīcāna. Sprinkling of water (J. 11, 24).

ವಾರು vāru. 1. Tbh. of ವಾರ್. See ವಾರುಧ.

ವಾರು vāru. 2. = ವಾರಿ 1. (My.; Mhr., H. ವಾರ, like, in, with, or after the fashion of detail, etc.). See ದಿಸು.

ವಾರುಣ vārūṇa. (fr. ವರುಣ). Connected with Varuṇa. 2, N. of a weapon. 3, N. of one of the divisions of Bhāratavarsha. 4, water.

ವಾರುಣಾಸ್ತ್ರ vārūṇa-āstra. N. of a weapon (J. 13, 13. 14).

ವಾರುಣಿ vārūṇi. The western quarter or region presided over by Varuṇa, the west; the west looked upon as a woman (Lilv. 3, 4. 6). 2, a particular kind of spirit; any spirituous liquor. 3, N. of the lunar asterism śatabhishaj, i. e. requiring a hundred physicians. 4, a species of dūrvā grass. 5, the bitter apple, Cucumis oolocynthis (ಬರಿಬನ್ನಾಪ್ಪಿ, ಹಾವುಮೆಳ್ಳೆ Mr. 146). 6, a place for catching elephants (ಗಜನ ಪಿಡಿದ ತಾವು Mr. 157; cf. ವಾರಿ 3 No. 4). 7, the bastard sago tree (ಬಯ್ಲು Mr. 117).

ವಾರುಧ vārū-dhi. (Tbh. of ವಾರುಧ). The ocean (Lilv. 3, 6); — the number 4 (Ūh.).

ವಾರುವ vārūva. Tbh. of ವಾರುವ. A horse (Bh. 7, 18, 44; J. 4, 25; Dp. 172, 5).

ವಾರುಷಿಕ vārūshika. Tbh. of ವಾರುಷಿಕ. Possessing years (J. 32, 37).

ವಾರಿ ವಾರಿ. = ಬಿರ, ಬಿರೆ, ವರೆ, ವಾರಿ. Declivity, sloping (C.; see ಇದ-; cf. ವಾಲ).

ವಾರ್ ವಾರ್. = ವಾರ್.

ವಾರ್ಪತ ವಾರ್-patat. The descending or flowing down of water (Ūpr. 1, 72).

ವಾರ್ಪುರ ವಾರ್-pūra. A flood of water (Ūpr. 8, 90).

ವಾರ್ತ vārta. (or ವಾರ್ತ, fr. ವೃತ್ತಿ). Being in good state: healthy, hale; — welfare, health. 2, chaff; — meanness, vileness (ಹೊಲ್ಲೆ Nn. 188). 3, = ವಾರ್ತ, news (ಚರನುಡಿ, ದೂತರ ವಾಕ್ಯ 188). 4, = ವಾರ್ತ, vedic tradition (ಸಮಸ್ತ, ಅನುಕ್ರಮ 188); — good, virtuous (ಸಮ, ಸಮಾನ 188); — visible, manifest (ಪ್ರಕೃತ್ಯ, ದೃಷ್ಟ 188). See Mr. a. ವರ್ತನೆ.

ವಾರ್ತಕ ವಾರ್tāka. The egg-plant, Solanum melongena Lin. (ಬದಣಿ Hla.).

ವಾರ್ತಕಿ ವಾರ್tāki. The egg-plant.

ವಾರ್ತಾವಹ ವಾರ್tā-vaha. A news-bearer. 2, a vendor of grain, rice, oil, etc., a chandler

ವಾರ್ತಾವಿಶೇಷ ವಾರ್tā-viśēsha. A way of becoming manifest (ಸಾಕ್ಷಾತ್ Nn. 118).

ವಾರ್ತಾಹರ ವಾರ್tā-hara. One who conveys news: a news-bearer, a messenger (Ūpr. 6, after 88).

ವಾರ್ತಿಕ ವಾರ್tika. Relating to news; conveying intelligence; — relating to business, following an occupation. 2, an intelligence, a reporter, a spy, an envoy. 3, a great teacher (ನರೇಂದ್ರ, q. v.). 4, a vaiśya. 5, an explanatory or supplementary rule, a critical gloss.

ವಾರ್ತಿಕಪಟ್ಟಿ ವಾರ್tika-shaṭpadi. = ವಾರ್ತಿಕ, etc. (Ūh.).

ವಾರ್ತೆ ವಾರ್te. ವಾರ್ತ. = ವಾರ್ತ, (ವರದಿ), ವಾರ್ತ. Abiding, staying, being. 2, livelihood; business; profession; — agriculture, trade, the occupation of a vaiśya. 3, tidings, report, rumour, news, intelligence (ನುಡಿದ ಗುಮಿಶ Mr. 534). 4, knowledge (ಸಂಜ್ಞೆ Mr. 480). 5, the state of being or becoming manifest (ಪ್ರಕೃತ್ಯ 534). 6, the state of being

equal, good, etc. (ಸಮ 534). 7, meanness, vileness (ಕೊಲೆ 534). 8, a particular figure of rhetoric: simple description, the mere narration of facts without rhetorical or poetical embellishment.

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಾ. (fr. ವೃದ್ಧ). Increase, augmentation. 2, old age. 3, a collection of old men.

ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ ವೌರ್ದಹಾ-shatpadi. = ವಾರ್ಧಕ, ವಾರ್ಧಕ, ವಾರ್ಧಕ, ವಾರ್ಧಕ, ವಾರ್ಧಕ. N. of a metre (Üh.; My.).

ವಾರ್ಧಕ್ಯ ವೌರ್ದಹ್ಯಾ. = ವಾರ್ಧಕ್ಯ. Old age (Sk. & Mhr.).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಾ. A cloud (Skt. 2, 38).

ವಾರ್ಧ ವೌರ್ದಹಿ. = ವಾರ್ಧ. The ocean (ಸಿಂಧು, ಸಮುದ್ರ Nn. 70; ಸಮುದ್ರ 89; ಮುನ್ನೀರ್ Üt. II, 16; see s. ವರ್ತನ). 2, the number 4 (Üh.; see Mr. s. ದ್ವಾಪರ).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿಕಾ. = ವಾರ್ಧಕ. (not Sk.).

ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ ವೌರ್ದಹಿಕಾ-shatpadi. = ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ, etc. (Üh.; My.).

ವಾರ್ಧಕ್ಯ ವೌರ್ದಹಿಕ್ಯಾ. = ವಾರ್ಧಕ್ಯ. (not Sk.; ಮುಪ್ಪು G.; My.).

ವಾರ್ಧಕ್ಯಪಟ್ಟದಿ ವೌರ್ದಹಿಕ್ಯಾ-shatpadi. = ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ, etc. (Üh.).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿತಾ. Increased, grown, great, large (Smd. 188; Kavy. I, 2, 87).

ವಾರ್ಧವಿಧು ವೌರ್ದಹಿ-vibhu. Varuna (Mr. 49).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿಕಾ. = ವಾರ್ಧಕ. (not Sk.).

ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ ವೌರ್ದಹಿಕಾ-shatpadi. = ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ, etc. (Mr. 8).

ವಾರ್ಧುಷಿ ವೌರ್ದಹುಶಿ. (fr. ವೃದ್ಧಿ). One who exacts high interest, a usurer.

ವಾರ್ಧುಷಿಕ ವೌರ್ದಹುಶಿಕಾ. A usurer.

ವಾರ್ಧವಿಧು ವೌರ್ದಹಿ-vibhu. A water-drop (Üpr. 4, 40).

ವಾರ್ಧ ವೌರ್ದಹಾ. To be warded off or prevented, to be checked or impeded, to be stopped or obstructed. See s. ನಿರೋಧ. 2, eligible, desirable, excellent (Bp. 39, 58).

ವಾರ್ಧಿ ವೌರ್ದಹಿ. A writing on water (V. 3, 72).

ವಾರ್ಧಿಕ ವೌರ್ದಹಿಕಾ. (fr. ವರ್ಷ). = ವಾರ್ಷಿಕ. Belonging to the rainy season;—belonging to a year, annual. 2, N. of a medicinal plant (= ತ್ರಾಕಯಸ್ತಿ).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿತಾ. = ವಾರ್ಧಕ, q. v. See ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳ.

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. 1. = ಬಾಲ, etc. Hair. 2, a tail. 3, the cuscus-grass, *Andropogon muricatus* Retz. (= ಬ್ರೇವೇರ).

ವಾಲ್ಯ ವಾಲಿ. 2. = ವಾಲಿ 1. = ವಾಲಿಕ್ಯ. = ವಾಲಿಕ್ಯ, q. v.

ವಾಲಕ ವಾಲಕಾ. = ಬಾಲಕ. A bracelet. 2, a finger-ring. 3, = ವಾಲಿ 1 No. 3, the cuscus-grass. 4, a tail.

ವಾಲಿಖಿಲ್ಯ ವಾಲಿ-khilya. A collection of eleven additional or apocryphal hymns in the eighth mandala of the Rigveda (Sk.). 2, a divine personage of a particular class; they are enumerated as 60,000, were produced from the hair of Brahma's body, and are of the size of the thumb (Mhr.; My.).

ವಾಲಗ ವಾಲಗಾ. 1. = ಬಾಲಗ 1 q. v., ವಾಲ 2. (Tbh. of ವಾಲಕ, in the meaning of tailing, following or hanging to like a tail, being closely attached to? cf. ವಾಲಿಸು in ಬಿಡು;—or of ವಾಲಕ, fr. ವ್ಯ, in the meaning of choosing, selecting, adoring?). Service, etc. (My.). ವಾಲಗಂ ಪರವುದುಮ್ ಆರೋಪನೆಗೆ ಪುಕ್ಕಂ (Smd. 295).—ವಾಲಗಕ್ರಿಯೆ. Doing service (at meals, o. r. ವಾಲಕ್ರಿಯೆ). See ಬಿಡು 2.

ವಾಲಗ ವಾಲಗಾ. 2. = ಬಾಲಗ 2. A hantboy (My.; cf. ವೇಣುಕ?).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ-dhi. = ಬಾಲಧಿ. A hairy tail (ರಾಂಗುಲ, ಕೂದಲಿ ಬಾಲ Mr. 274).

ವಾಲಿವಾಲ್ಯ ವಾಲಿ-pālyā. = ಬಾಲವಾಲ್ಯ. An ornament worn between the hair when parted on the forehead;—a string of pearls binding the hair.

ವಾಲಿವ್ಯಜನ ವಾಲಿ-vyajana. Tail-fan: a chowrie, a whisk (Si. 267).

ವಾಲಿಹಸ್ತ ವಾಲಿ-hasta. A hairy tail.

ವಾಲಿವ ವಾಲಿava. = ಬಾಲವ. The second astrological division of time or karana.

ವಾಲಿಗ್ರ ವಾಲಿ-agra. The end of a tail (J. 16, 41).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. = ಬಾಲಿ, q. v. (J. 18, 5). ವಾಲಿಯುಳ್ಳ ಕರೆಯಿಲ್ಲ. ರಾಮನ ದಾಳಿ ಹುಸಿಯಿಲ್ಲ. —ವಾಲಿ ಹಾಗೆ ಬಲವನ್ನಿಲ್ಲ, ಪರಿ ನೆಕ್ಕಿ ನನ್ನ ಸವಿಯಿಲ್ಲ. —ಬಲವನ್ನಿಲ್ಲ ವಾಲಿ ಮೇಲು, ಹಲವನ್ನಿಲ್ಲ ರಾಮ ಮೇಲು (Prva.).

ವಾಲಿಜಿ ವಾಲಿ-ja. Vāli's son Angada (My.).

ವಾಲಿಶನೂಜಿ ವಾಲಿ-tanūja. = ವಾಲಿ. (My.).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. A protector, a patron; a master (My.; Mhr. H.).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. = ಬಿಲು 3, ಮಾಲು 1, q. v. (My.; Tē; Tē. ವಾಲಿ = ಮಾಲು 2, sloping, slanting, descending, etc., long: a slope; cf. ಬಲಿ 2, ವಾಲಿ 2, ವಾಲಿ).

ವಾಲಿಕ ವಾಲಿಕಾ. = ವಾಲಿಕೆ (Smd. 102). Sand, gravel (Kṛ. ಮಕರ Mr. 414). 2, a kind of drug and perfume (= ವಾಲಿ ವಾಲಿಕ, ಪರಿವಾಲಿಕ; ಕಪ್ಪುರಾಮ Mr. 131). 3, a species of cucumber (ಸವುತ Mr. 148; cf. ವಾಲಿಕ).

ವಾಲಿಕಾಸ್ತಂಭ ವಾಲಿಕā-stambha. A pillar of sand, a cloud of drifting sand (My.).

ವಾಲಿಕ ವಾಲಿಕಿ. A species of cucumber, *Cucumis utilisimus* (ಸವುತ Hla.).

ವಾಲಿಕ ವಾಲಿಕ. ವಾಲಿಕಾ. = ವಾಲಿಕ. Sand, gravel.

ವಾಲಿವಿಕೆ ವಾಲಿuvikē. Sloping; descending, perching (ಸಣ್ಣೇನ, ಇದಾಯುವಿಕೆ Si. 178).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. = ಬಿಲಿ. (My.; B. 2, 1). ಕವಿಯಾಗುವ ವಾಲಿ (ಕವಿಕ); ಪುಸ್ತಕದ ವಾಲಿ (ಸಮುಖ G.).

ವಾಲಿಕಾಲಿ ವಾಲಿ-kāla. = ಬಿಲಿಕಾಲಿ. (My.).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. (fr. ವಲ್ಯ). Made of the bark of trees.

ವಾಲಿಕ ವಾಲಿಕಾ. = ವಾಲಿಕ. — ವಾಲಿಕದೇವ. N. of a phallus of Śiva (Bp. 26, 16).

ವಾಲಿಕೆ ವಾಲಿಕಿ. = ವಾಲಿಕ. — ವಾಲಿಕೇನಾಥ = ವಾಲಿಕದೇವ. (Bp. 26, 45).

ವಾಲಿಕೇಶ್ವರ ವಾಲಿಕā-kēśvara. = ವಾಲಿಕದೇವ. (Bp. 26, 16).

ವಾಲಿಕೇ ವಾಲಿಕಾ. (fr. ವಾಲಿಕ). = ವಾಲಿಕ. — ವಾಲಿಕವಲ್ಲದ = ವಾಲಿಕದೇವ. (Bp. 26, 24, 58). — ವಾಲಿಕವಿಧು = ವಾಲಿಕವಲ್ಲದ. (Bp. 26, 28).

ವಾಲಿಕೇ ವಾಲಿಕಿ. N. of the author of the Rāmāyaṇa (J. 19, 38, 39, etc.).

ವಾಲಿಕೇಶ್ವರ ವಾಲಿಕā-kēśvara. = ವಾಲಿಕವಲ್ಲದ. (Bp. 26, 5, 10, 52).

ವಾನವಾಕ ವಾವಾದūka. Talking much. 2, eloquent.

ವಾನಿ ವಾನಿ. = ವಾನಿ. Consanguinity, affinity, relationship (My.; Tē. = ವರಸೆ; vedic Sk. ವಾನಿ, related by blood blood-relationship, consanguinity). See Prva. s. ವರಸೆ. — ವಾನಿ ವರಸೆ. dupl. (My.).

ವಾವಿಲಿ vāvilī. The tree *Vitex negundo* (Tē.; ಸಿನ್ಧುಕ, ಸಿನ್ಧು ನಾರ, ಲಕ್ಕಿ. Si. 138).

ವಾವೃತ್ತ vāvṛitta. Chosen, selected.

ವಾವೆ vāvē. = ವಾವಿ. (My.).

ವಾಶಿ vāśi. (= ವಾಸಿ 4). Roaring, singing, crying; a war-ory; voice, speech. 2, = ವಾಸಿ 5, an axe.

ವಾಶಿಕೆ vāśikē. = ವಾಸಿಕೆ. (ಅಡಸಾಲದ ಗಿಡ G.).

ವಾಶಿತ vāśita. Roared, cried, sung, etc.;—the cry of birds or animals. 2, = ವಾಸಿತ, perfumed, scented.

ವಾಶಿಕೆ vāśikē. A female elephant. 2, a woman.

ವಾಶ್ಯ vāśya. (= ವಾಸ್ಯ). Roaring, bellowing, crying, shrieking, singing.

ವಾಪ್ಪ vāshpa. = ವಾಪ್ಪ, ವಾಪ್ಪ. Vapour, steam, mist. 2, a tear (of joy). See ಸೆಕೆ.

ವಾಪ್ಪಿಕೆ vāshpikē. N. of a drug.

ವಾಸ ವāsa. 1. Tbh. of ವಾಂತ್ಯ (Śmd. 368. 372). Made of bamboo (or reed); a flute, a pipe. See ವಾಸಗಾಡಿ, ವಾಸರವ and Mr. a. ಅಯ್ಯು ಉತ್ತಮವಾದ್ಯ.

ವಾಸ ವāsa. 2. Dwelling, resting, living;—a dwelling-place, a house, a habitation;—site, situation, abode, place of staying or abiding. ವಾಸ ತಪ್ಪಿದರೂ ವಾಸಲಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). See ಪ್ರ-.

ವಾಸ ವāsa. 3. Perfuming; perfume. See ಪಟ-2, ಮುಖ-2, scent, trace, sign; the smallest remains of (Mhr.).

ವಾಸ ವāsa. 4. Dress, cloth, clothes. See ಕಟ್ಟು, ಪಟ-.

ವಾಸಕೆ vāsaka. 1. Causing to inhabit, making to dwell or abide;—a dormitory.

ವಾಸಕೆ vāsaka. 2. Perfuming, fumigating, filling with perfume; perfume. See ಪಟ-2, the shrub *Gendarussa vulgaris* Nees. (*Justicia gendarussa* Lin.; ಅಡಸಾಲದ ಗಿಡ G.).

ವಾಸಕೆ vāsaka. 3. Clothing, clothes.

ವಾಸಕೆಸಜ್ಜಿಕೆ vāsaka-sajjikē. A woman (or wife) dressed in all her ornaments, etc. to receive her lover (or husband, Rāv. 11, after 126).

ವಾಸಗಾಡಿ vāsa-gāḍa. A flute-player (ವೇಣುಧ್ವಂಜಿ ನರ.).

ವಾಸಗೃಹ ವāsa-grīha. An inner apartment, a dormitory.

ವಾಸತೇಯಿ vāsatēyi. (fr. ವಸತಿ). Night.

ವಾಸನ ವāsana. 1. Causing to abide;—abiding, abode;—a particular posture during abstract meditation;—any receptacle or vessel;—knowledge. See ಉದ್-., ಪ್ರ-.

ವಾಸನ ವāsana. 2. The act of perfuming, fumigating with fragrant vapours; perfume. See ಮುಖ-.

ವಾಸನ ವāsana. 3. (= ವಾಸನಿ). Enveloping, covering;—cloth, clothes;—an envelope.

ವಾಸನದ್ರವ್ಯ ವāsana-dravya. A perfume (Bp. 46, 54).

ವಾಸನಾವಾಸನ (vāsana-vāsana). Perfuming with scent (P Bp. 42, 26).

ವಾಸನಿಸು vāsanaisu. To perfume. ನೆತ್ತಿಯ ವಾಸನಿಸಿದರೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ವಾಸನೆ vāsane. 1. (fr. ವಾಸನ 2). Smell, odour, scent; fragrance, flavour (ಸೊವಡು, ನಡು, ನಾನ್ತ, etc. Kk. 55; Bp. 26, 43; 28, 6; 33, 7; 61, 80; C.; B. 4, 176; see ದುರ್-., ಸು-). ಬಸೇ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಸೊವೆಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಕರ ತರೋದು? (Prv.).—ವಾಸನೆಯುಳ್ಳ. The lemon grass, *Andropogon shoenanthus* Lin. (St. & Pl.).

ವಾಸನೆ vāsane. 2. (fr. ವಾಸನ 1). Knowledge derived from memory, the present consciousness of past perceptions, an impression remaining unconsciously in the mind from past good or evil actions and hence producing pleasure or pain (ಹಿಂದಿನ ನೆನಪು G.). 2, fancy, imagination, idea, inclination. 3, expectation, desire; trust, confidence (ಬಯಕೆ G.).

ವಾಸನ್ತ ವāsanta. (fr. ವಸನ್ತ). Relating to spring, vernal.

ವಾಸನ್ತಿ ವāsanti. = ವಾಸನ್ತಿ. The creeper *Gaertnera racemosa* Roxb. (= ಅತಿಮುಕ್ತ). 2, a species of jasmine, *Jasminum auriculatum*.

ವಾಸನ್ತಿ ವāsantika. Vernal. 2, the buffoon (vidūshaka) in a drama. 3, a dancer, an actor.

ವಾಸನ್ತಿ ವāsantikē. ವಾಸನ್ತಿ. Spring (Grj. 7, 38).

ವಾಸಯೋಗ ವāsa-yōga. Fragrant powder sprinkled on the clothes, the ōkuli.

ವಾಸಯೋಗ್ಯ ವāsa-yōgya. Fit to reside in (My.).

ವಾಸರ ವāsara. = ಬಿಸರ, etc. (C.; cf. ವಾರ 1).

ವಾಸರ ವāsara. A day (ಹಗಲು Nn. 149). 2, = ವಾಸರ (ವೇಳೆ ಸ, ವಂಜುಲ, ಎದುಲ, ತೀಕ, ಪಶ್ಚಿ Mr. 124; cf. ವಾಸ 1).

ವಾಸರಪತಿ ವāsara-pati. The sun (My.).

ವಾಸರಮನೆ ವāsara-mani. The sun (My.).

ವಾಸರವ ವāsa-rava. The sound of a flute (Mr. 81).

ವಾಸರು vāsaru. = ವಾಸರ. (My.).

ವಾಸರೆ ವāsare. = ವಾಸರು. (My.).

ವಾಸರೇನ್ದು ವāsara-indu. A day-moon (Ūpr. 9, after 10).

ವಾಸರೈ ವāsarai. (= ವಾಸತೇಯಿ). Night (ವರಳು Mr. 65).

ವಾಸವ ವāsava. (fr. ವಸು). *Indra*. (Bp. 57, 78).

ವಾಸವತಿ ವāsa-vati. A house in which there are many clothes (ಬಹುವಸ್ತ್ರ ವರ್ತಿಸಿಕ ಮನೆ Mr. 196).

ವಾಸವನ್ದನ ವāsava-nandana. Arjuna; Vāli; Jayanta (My.).

ವಾಸವಾತ್ಮಜ ವāsava-ātmaja. Arjuna, etc. (My.).

ವಾಸವಾನುಜ ವāsava-anuja. Vishnu (My.).

ವಾಸನ ವāsana. Cloth, clothes, dress, a garment;—a curtain; a cover.

ವಾಸಸ್ಥಲ ವāsa-sthala. A place of residence, a house (My.).

ವಾಸಸ್ಥಾನ ವāsa-sthāna. = ವಾಸಸ್ಥಲ. (My.).

ವಾಸುಗಾರ ವāsa-āgāra. A sleeping apartment (ನೆಚ್ಚೆಯ ಮನೆ Hā.).

ವಾಸುನ್ತರ ವāsa-antara. An abode (Bp. 50, 14).

ವಾಸಿ vāsi. 1. Abiding, dwelling, inhabiting; an inhabitant. See e. g. ನಗರ-, ಪ್ರ-, ಸಹ-, etc.

ವಾಸಿ vāsi. 2. Having or wearing clothes, clothed.

ವಾಸಿ vāsi. 3. Having or emitting perfume.

ವಾಸಿ vāsi. 4. (Tbh. of ವಾಸಿ; cf. also ವಾತಿ No. 1). A word, a promise; an asseveration, vow; resolution; obstinacy (ಪನ್ನ Bhn. 9; Bp. 9, 38; 40, 38; Bh. 2, 2, 114; 4, 4, 70; 7, 1, 9; 8, 22, 44; 8, 26, 36; Rāv. 4, 36; J. 2, 5, 16, 15; 20, 7; 23, 13; 25, 32). 2, quality: the state of being so and so much (My.; Tē., T.; see ಅರ-, ಕಾಲು-, ಮುಕ್ತಾಲು-): a good quality, a good condition or stato, an improved state: the state of being better (in health, etc.), relief, ease; surpassingness, superiority, preference (My.; Tē.,

T.; see ಅಮೃತ, ಕಾಯಕ, ಹೆಸರು; Bh. 8, 22, 21; J. 23, 54).
ನಾಸಿಯಾಗದ ರೋಗಕ್ಕೆ ರಾಸುಮದ್ದು ಮಾಡಿದರೂ ವ್ಯರ್ಥ. — ಈತನಿ
ಗಿಂತ ಆತ ವಾಸಿ, ಎಷ್ಟಿಸಿದರೆ ಉಣ್ಣುತ್ತಾನೆ. — ಹಳೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮದ
ಗಾಲ ವಾಸಿ. — ತುಚ್ಛನ ಸಂಗಡ ಬಾಡೋಕಿತ್ತಲೂ ಹುಚ್ಛನ ಸಂಗಡ
ಬೀಡೋದು ವಾಸಿ. — ಬಾಡಿದವನಿಗೆ ಹೂಸಿದಷ್ಟು ವಾಸಿ. — ಮತ್ತೆ ಹು
ಟ್ಟಿದ ಕೋಡಿದಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಕಿವಿಯೇ ವಾಸಿ (Prva.). 3,
reasonableness, moderation (of price, in ದಾರಣವಾಸಿ,
My.). ವಾಸೀಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಜೀನಸು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದರೂ ಕೊಣ್ಣಾನು
(Prv.). 4, excess, interest (M.; see ತಲ.).

ವಾಸಿ vāsi. 5. = ಬಾಡೆ 2, ವಾತಿ No. 2. An axe, an adze.

ವಾಸಿಕೆ vāsikā. = ವಾತಿಕೆ. The shrub *Justicia gauderussa*.

ವಾಸಿಗ vāsiga. A (house) servant (ಧೃತ್ಯ Bhn. 26).

ವಾಸಿತ vāsita. = ವಾತಿತ No. 2. Perfumed, scented, made
fragrant.

ವಾಸಿನಿ vāsini. A woman who abides or dwells (Kāvy. I,
1a, 2). 2, a woman who wears (a garment, etc.).

ವಾಸಿಸು vāsisa. 1. To dwell, to abide (Ūpr. 1, after 101;
My.; B. 4, 127, 418).

ವಾಸಿಸು vāsisa. 2. To have an odour or particular scent,
to smell, to be fragrant, to be perfumed (Bp. 12, 9; 44,
4). 2, to perceive by the nose, to smell (ಅಭ್ಯಾಸ ಶಿಮ್.
Dh.; Ūpr. 3, 44; 6, 49; 8, 37; ಕೆವ. 2, 96; My.). 3, to
perfume. ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯದಿಂದ ವಾಸಿಸಿದ ವಸ್ತು (ಧಾವಿತ, ವಾಸಿತ);
ಕಯ್ಯಗುಳಿಗೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಮುಖ ವಾಸಿಸುವ ಗಂಧಂ (ಅಮೋದಿ, ಮುಖ
ವಾಸನ Nr.).

ವಾಸು vāsu. Dwelling in: the universal soul; the soul;
Vishnu. 2, a young girl.

ವಾಸುಕೆ vāsuki. = ವಾಸುಗಿ, ವಾಸುಗಿ. The serpent *Vāsuki*,
brother of śeśha or ananta and sovereign of the snakes.

ವಾಸುಗಿ vāsugi. Tbh. of ವಾಸುಕೆ (Śmd. 387; ಅಮೃತಕರ, ತೇಜ,
ಧರಣೀಶ್ವರ Nn. 35; see Mr. s. ಎಣ್ಣುಕುಲ; Bp. 51, 57).

ವಾಸುದೇವ ವಾಸು-dēva. *Vishnu* or *Kṛishṇa* (Bp. 54, 24, 49;
57, 24); N. (My.). ತಣ್ಣಾ ಮುಣ್ಣಾ ವಾಸುದೇವ (Prv.).

ವಾಸಿ ವಾತೆ. The tree *Justicia adhatoda* Lin.

ವಾಸವ ವāstava. (fr. ವಸ್ತು). Substantial; real, true; — one
of the arthālakāras of poetical composition: a faithful
narration or representation (ವಸ್ತುಸ್ವಭಾವವರ್ಥನ Kāvy. III,
3, B, 1-59); — substantiated, determined, demonstrated.

ವಾಸ್ತವಿಕ ವāstavika. Substantial, real, actual, according
with reality, just, right; — demonstrated (ಸತ್ಯ G.; My.;
B. 4, 67, 160).

ವಾಸ್ತವಿಕ ವāstavika. Tbh. of ವಾಸ್ತವಿಕ. (Ūb. 52; B. 5, 118).

ವಾಸ್ತವ್ಯ ವāstavya. = ವಾಸ್ತವ. (My.). 2, fit or purposed to
be inhabited; — an inhabitant.

ವಾಸ್ತು vāstu. The site or foundation of a house, a build-
ing place, building ground. 2, a house, a habitation, a
place of abode.

ವಾಸ್ತುಕ ವāstuka. The pot-herb *Chenopodium album* (ಚಕ್ಕವ
ತು Hlā., Nr., Mr. 95, Nn. 145).

ವಾಸ್ತುಕ್ರಮ ವāstu-krama. The plan of a building ground
or of a dwelling (Ū. Bp. 5, 49).

ವಾಸ್ತುಪುರುಷ ವāstu-purusha. The tutelary god of a house
(My.).

ವಾಸ್ತುವಿಧೇಯ ವāstu-vidhēya. (A place) fit for placing or
building a habitation or habitations on (Bh. 1, 7, 13).

ವಾಸ್ತುಶಾಂತಿ ವāstu-śānti. = ಗೃಹಶಾಂತಿ. (My.).

ವಾಸ್ತುಕ ವāstuka. = ವಾಸ್ತುಕ. *Chenopodium album*.

ವಾಸ್ತೋಪ್ಪತಿ vāstōsh-pati. Lord of the house: *Indra*
ವಾಸ್ತ್ರ vāstra. (fr. ವಸ್ತ್ರ). Made of cloth; covered with cloth.
ವಾಹ vāh. Bearing, carrying. See ವ್ಯಕ್ತ, ಹಕ್ಕ.

ವಾಹ vāha. Bearing, carrying, conveying, drawing; see
ಗಂಧ, ಪರೀ, ಪ್ರ-, ವಾರಿ, ಎ-. 2, a bearer, a porter. 3, a
beast of burden. 4, a horse (Abh. P. 13, after 44). 5,
any vehicle. 6, the arm. 7, a measure of capacity,
nearly equal to a ton in weight (ವಾಹಿವ Mr.).

ವಾಹಕ ವāhaka. Bearing, carrying, conveying. See ರೂ-
ಸಂ, ಸ್ವಸ್ಥ-. 2, a porter, a carrier. 3, the driver of a
chariot. 4, a horseman (Abh. P. 13, 65; Bp. 59, 49).

ವಾಹಕತ್ವ ವāhakatva. Horsemanship (Rāv. 13, 25).

ವಾಹದ್ವಿಷತ್ ವāha-dvishat. A buffalo.

ವಾಹನ ವāhana. Carrying, bearing, conveying, conducting,
driving. See ಉದ್-, ನರ-; — any vehicle, a chariot, a
carriage.

ವಾಹವಾ vāhavā. = ವಹವಾ. Bravo! capital! excellent! (My;
Tō.; Mhr., H.).

ವಾಹನ ವāhasa. A large snake, especially the *Bes con-
strictor* (ಹೆಬ್ಬಾಸೆ Hlā.; ಅಜಗರ, ತ್ರಿಲಿಂಗ, ಗೋನಾಸ, ತಯ್ಯ, ಎ
ಯ ಹಾವು Mr. 400; see Śi. 77).

ವಾಹಕಿ ವāhaki. = ವಾಳಿ (Śmd. 361). (Tbh. of ವಾಹಕಿ. A
row of horses, etc.: an exhibition of horses, etc. and of
their running. ತುರಗದ ವಾಹಕಿ (Śmd. 131).

ವಾಹಕತನ ವāhakatana. Horsemanship (Rāv. 6, after 11,
13, 62).

ವಾಹಾರೋದಧೇದ ವāha-ārōha-bhōda. A mode of mounting
horses. See ಕೊಸೆ 2.

ವಾಹಿ vāhi. Bearing, carrying. See ಸಾಧು. 2, a chariot.
ವಾಹಿಕೆ vāhika. = ವಾಹಿ. See ಅತಿ.

ವಾಹಿಕೆ ವāhitha. The part of an elephant's forehead below
the frontal globes.

ವಾಹಿನಿ ವāhini. ವಾಹಿನೀ. A river. 2, an army, a body of
forces (ಬಲಶಿಮ. 108). 3, a division of an army: 81
elephants, 81 oars, 243 horse, and 405 foot.

ವಾಹಿನೀಪತಿ ವāhini-pati. The leader of an army, a general.

ವಾಹಿಸು ವāhisu. To cause to bear, to place upon or in.
ವಾಹಿಸರ್ (ಅರೋಪಿತ, ಹಿತ, ನಿರುತ, ಸ್ವಸ್ಥ Mr. 462).

ವಾಹ್ಯ ವāhya. To be carried or borne; — a carriage, a
vehicle; — any beast of burden: an ox, a horse, etc. ಹ
ಕವ್ವಲು, ವ್ಯಕ್ತ-. 2, = ವಾಹ್ಯ, q. v.

ವಾಹ್ಯಕ ವāhyaka. A carriage. See ಕವ್ವಲಿ.

ವಾಹ್ಯಕಿ ವāhyaki. = (ವಯ್ಯಕಿ, etc., ವಾಹಕಿ, ವೈಹಕಿ, ವೈಹ್ಯ
(Śmd. 361). A row of horses, etc.: an exhibition of
horses, etc. and of their running.

ವಾಹಿಕೆ ವāhika. = ವಾಹಿಕ.

ವಾಹಿಕೆ ವāhika. = ವಾಹಿಕ.

ವಾಳ ವāla. (= ವಳ, etc.). See ಅಳ-, ತುಡು-, ತೊಡು-
ಮಡಿ-, ಹೊದಗ-.

ವಾಳ ವāla. = ವಾಲ, etc. A tail (ಪ್ರವಾಲ, ಬಾಲ Nr. 7; ಉಪ-
ಬಾಲ 26). 2, a tumour, a bubo (Mhr. ವಳ, ವಾಲ).

ವಾಳತನ ವālatana. The state of being occupied
with or of being endowed with. See ಅಳ-

ವಾಳಸಿ ವālasiga. = ವಾಳಸಿಗ. (Rām. 5, 8, 31).

ವಾಳಿ vāḷi. Tbh. of ವಾಳಿ (Śmd. 361).

ವಾಳಿಕೆ vāḷikē. = ವಾಳಕನ. See ಅಳ..

ವಾಳಿ vāḷi. O. r. of ಲಾಳಿ, q. v.

ವಾಳಿಯು vāḷiṣya. (Bh. 2, 14, 61).

ವಿ vi. (= ವೆ 1). An affix for forming verbal nouns, e. g. ಅವನಿ, ಬಳವಿ (Śmd. 247).

ವಿ vi. 1. = ವಿ. A prefix: apart, apart from, asunder; in different directions; to and fro; away, away from, off; different; various; distinct; manifold; contrary; improper; etc. 2, a prefix that intensifies an idea.

ವಿ vi. 2. = ವಿ. A *brd.*

ವಿಂಶತಿ viṁśati. = ವಿಂಶತಿ. (My.).

ವಿಂಶತಿ viṁśati. = ವೀಸಿ. Twenty.

ವಿಂಹಲ viṁhala. Tbh. of ವಿಹಲ. (ವಿಹಲ, ಅಸ್ಥಿರ Mr. 245; Bp. 22, 14; 57, 74).

ವಿಕಂಕತ vikaṅkata. The plant *Flacourtia sapida* Roxb. (= ಗ್ರೆಥಿಲ).

ವಿಕಚ vi-kaṣa. Having no hair, bald. 2, *blown, opened, expanded* (as a flower, etc.), spread.

ವಿಕಚತಿ vi-kaṣatē. The state of being blown. 2, the state of being without hair (Ūpr. 9, after 42).

ವಿಕಜ್ಜಲ vi-kajjala. Devoid of lamp-black collyrium (Ūpr. 8, 77).

ವಿಕಟ vi-kaṭa. (= ವಿಗತ). Large, great (ದೊಡ್ಡತು Nn. 146); powerful. 2, formidable, hideous, ugly, uncouth (ಕುರೂಪ, ರೂಪವೇನಾದುದು 146); —crooked, perverse (ಕೊಂಕು, ದೊಂಕು 146; ಕರಾಲ, ಅತಿಕೊಂಕು Mr. 450; see ಕೊಂಕು 1 & 2); —horrible, frightful. 3, *beautiful, excellent*.

ವಿಕಟತಿ vi-kaṭatē. The state of being large, hideous, etc. (Bh. 1, 8, 89).

ವಿಕಥನ vi-katthana. Boasting, vaunting, boastful. 2, speaking ostentatiously, proclaiming loudly; —praise. 3, irony.

ವಿಕರ vi-kara. = ವಿಕರ. A bird (Mr. 167).

ವಿಕರಾಲ vi-karāla. = ವಿಕರ. Very formidable or terrible; hideous (My.).

ವಿಕರಿಸು vi-kārisu. To alter, to change (v. t., in arithmetic, My.).

ವಿಕರ್ತನ vi-kartana. The sun.

ವಿಕರ್ತನೋದ್ಭವ vi-kartana-udbhava. Śani, Saturn (Bp. 10, 30).

ವಿಕರ್ಮ vi-karma. Various business or duty; see ಶಿಲ್ಪ.. 2, fraud. 3, not acting, free from action.

ವಿಕಲ vi-kala. (ವಿಕಲ). Deprived of a part, defective, imperfect, incomplete. 2, decayed, impaired, withered, waned. 3, confused, confounded, agitated, sorrowful (Ūpr. 5, after 39; Bp. 3, 51; 4, 55). 4, option; optionally (ವಿಲ್ಪವಾಗಿ Śmd. 124 Cm.). —ವಿಕಲಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To confuse, etc. (Rām. 3, 7, 34).

ವಿಕಲತಿ vi-kalatē. Confusion, agitation, sorrow (Bp. 37, 9; 40, 64; 56, 81).

ವಿಕಲತ್ವ vi-kalatva. = ವಿಕಲತೆ. (ಬಿಲ್ಪವ Bhn. 44).

ವಿಕಲಪಾನಿ vikala-pāni. = ವಿಕಲಪಾನಿಕ. (ವಿಕಪ್ತ Mr. 389).

ವಿಕಲಪಾನಿಕೆ vikala-pānika. One who has a mutilated hand.

ವಿಕಲಮತಿ vikala-mati. = ವಿಕಲ No. 3. (J. 25, 60).

ವಿಕಲಾಂಗ vikala-aṅga. Having mutilated or defective limbs, deformed.

ವಿಕಲಿಸು vikālisu. To grow confused, etc. (Ū. Bp. 19, 31).

ವಿಕಲ್ಪ vi-kalpa. Alternative, option (ಮೇಲ್ಮೆ Śmd. 396); admission of an option or alternative, the act of allowing a rule to be observed or not at pleasure (Śmd. 12. 41). 2, uncertainty, ambiguity. 3, indecision, doubt, hesitation. 4, error, mistake, ignorance. 5, suspicion, surmise, evil apprehension, an evil thought (Mhr.; B. 4, 51). See ನಿರ್ಮ; ಮನೋ-; ಸ್ವ-; Bp. 2, 19; Śmd. 13; ಪಂ.

ವಿಕಲ್ಪಬಿಂದು vikālpa-bindu. An optional bindu (Śmd. 48).

ವಿಕಲ್ಪಿತ vi-kalpita. Made optional, held to be optional, optional (Bp. 8, 3).

ವಿಕಲ್ಪಿಸು vi-kālisu. To prepare differently; to prescribe variously; to form (Śmd. 160).

ವಿಕಸತಿ vi-kasat. Opening (as a flower), budding, blown (Kāvy. V, 35).

ವಿಕಸನ vi-kasana. (ವಿಕಸನ). Bursting; opening (as a flower), blossoming, blowing, expanding; displaying itself. See ಅರಣ 1, ಅಲರ್ 1, ಅಲರ್ಪು, ಕಸಿ 1, and ದಪ್ಪ.

ವಿಕಸಿತ vi-kasita. Blown (as a flower, ಅಲರು Nn. 115).

ವಿಕಸಿಸು vi-kasisu. To open (v. i.), to expand. ವಿಕಸಿಸುವ ಸ್ಥಾನವನ್ನೆಂದು (ವಿಕಾಸಿ, ವಿಕಸ್ಯರ, ಅರಳುವನ್ನಾದು Si. 361).

ವಿಕಸೆ vi-kasē. Bengal madder, *Rubia munjistia* (= ಮಂಜಿ ಪೈ).

ವಿಕಸ್ಯರ vi-kasvara. Opening, expanding.

ವಿಕಾರ vi-kāra. Change, change of form or nature, alteration or deviation from any natural state, modification (ರೂಪಾಂತರ Śmd. 111 Cm.), abnormality. 2, change for the worse, change from a state of health, disease, sickness. 3, change from the quiescent condition of the soul, perturbation, emotion, passion, feeling, excitement. See ಭ್ರಮೆ, ನಿರ್ದಾ, ಮುಖ, ರೋಮ. —ವಿಕಾರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To deviate from the natural or proper state (B. 5, 196; My.).

ವಿಕಾರಜೇಷ್ಠ vi-kāra-bēṣṭhē. Abnormal action (Ūpr. 5, 120).

ವಿಕಾರಿ vi-kāri. Producing a change; undergoing a change. 2, an ugly, ill-natured person (Bp. 14, 26; 40, 53). 3, the thirty-third year in the cycle of sixty (My.).

ವಿಕಾರಿಸು vi-kārisu. = ವಿಕರಿಸು. (My.).

ವಿಕಾರ್ಯ vi-kārya. Transformable, modifiable (Śmd. 156).

ವಿಕಾಶ vi-kāśa. (= ವಿಕಾಸ). Opening, expanding, blowing (as a flower ವಿಕಸಿತ, ಅಲರು Nn. 115; ಅಲರು 120, o. r. ವಿಕಾಸ). 2, appearance, becoming visible, display, manifestation, exhibition, open or splendid appearance (ವ್ಯಕ್ತ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ ಬಡನ್ನಾದು 115).

ವಿಕಾಶಿ vi-kāśi. = ವಿಕಾಸಿ.

ವಿಕಾಶನ vi-kāśa. (= ವಿಕಾಶ). Opening, expanding, blowing (as a flower, etc.), budding. 2, expanse, sky, heaven. 3, = ವಿಕಾಶ No. 2, appearance, etc. 4, pleasure, joy, enjoyment. See ಅರಣ 1, ಮನೋ-; Ū. v. 134; Kāvy. V, 70; Grj. 3, 47; Bp. 2, 16.

ವಿಕಾಸಿ vi-kāsi. = ವಿಕಾಶಿ. Opening, blowing, budding. 2, becoming visible or apparent, becoming manifested, shining forth. 3, expanding, spreading, developing itself. See Nr. 2. ಅರಳು 1.

ವಿಕಾಳಿಸು vikāṣisu. (fr. ವಿಕ್ರಾಳಿ?). To become very formidable or excessive (Bh. 3, 19, 37; J. 18, 14).
 ವಿಕಿರ vi-kira. = ವಿಕರ. Scattering about (as boiled rice at a śrāddha, My.). 2, a bird. 3, a well.
 ವಿಕಿರತ vikirat. Scattering about (Ūpr. 1, 141).
 ವಿಕೀರಣ vi-kīraṇa. Scattering. 2, *gigantic swallow-wort*, *Calotropis gigantea* (= ಅರ್ಕ 1).
 ವಿಕೀರ್ಣ vi-kīrṇa. Scattered in different directions, thrown about (or away), sprinkled, tossed about, dispersed, dishevelled;—spread about, expanded, extended, diffused (ಹರಹಿದನ್ನಾಡು, ಪ್ರಸರ Nn. 108);—covered, filled with;—torn asunder, split, rent;—celebrated, famous. See ಕರ, ಕದರ 1, ಬಿದರ 1, ಸಿದ 3, ಸಿದರ 1; J. 29, 11.
 ವಿಕೀರ್ಣಪತನ vikīrṇa-patana. Falling in a scattered-about manner. See ಪದಲಿದು.
 ವಿಕೀರ್ಯ vi-kīrya. Having scattered about, having spread in different directions. See ಸೀರ 1.
 ವಿಕರ್ವಾಣ vi-kurvāṇa. Undergoing or causing a change of form or of mind;—feeling emotions of joy, *rejoicing*, *cheerful*.
 ವಿಕೃತ vi-kṛta. Changed, altered, modified, transformed, changed in form or feeling;—changed for the worse, *diseased*; disfigured, ugly; afflicted, hurt (ವಿಪ್ರಲಭ್ಯ, ದ್ವೈತ್ಯ Mr. 242); unnatural;—affected by passion; entertaining feelings of disgust or aversion, estranged;—strange, extraordinary. 2, change, alteration;—any disorder; diseased state;—any passion;—disgust, aversion. See Bp. 43, 82. — ವಿಕೃತದೋಷು. -ತೋಷು. To show grimaces (Śālv. 1, after 79).
 ವಿಕೃತಗತಿ vikṛita-gati. A deformed walk. See ಕೂಸು 1.
 ವಿಕೃತರೂಪ vikṛita-rūpa. Changed in form or appearance, misshaped, ugly-faced (Śmd. 120 Mḍb.).
 ವಿಕೃತಾಕಾರ vikṛita-ākāra. = ವಿಕೃತರೂಪ. (My.).
 ವಿಕೃತಾಂಗ vikṛita-aṅga. Changed or distorted in form or limbs. (Kāvy. IV, 2, 80).
 ವಿಕೃತಾಂಗಾಪಹಾಸನ vikṛitāṅga-apahasana. Laughing at with grimaces. See ದೋಷಾದು.
 ವಿಕೃತಿ vi-kṛiti. (*Change, alteration of any kind* (as of purpose, mind, form, nature, matter, etc.);—change from a natural or healthy state, sickness, disease;—change from a quiescent state, emotion, anger, wrath, fear; disgust, aversion (Ūpr. 1, 49). 2, a production or that which is evolved from a previous source (prakṛiti). 3, N. of a type of metres (Ūh.; Mr. 362). ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಿಕೃತಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). See ಕ್ಷೀರ, ಮನೋ, ರಜೋ; Bp. 88, 31. 4, the twenty-fourth year in the cycle of sixty (My.).
 ವಿಕಿರ vikkira. Tbh. of ಎಕ್ಕಿರ (Śmd. 350). A bird (ಪಕ್ಕಿ 850).
 ವಿಕೃ vikta. Separated. See ಎ.
 ವಿಕ್ರಮ vi-krama. Stepping or going beyond; going, proceeding, walking;—a step, a stride. 2, *heroism*, *pro prowess*, *heroic valour*, *great power or strength* (ಪನ್ನತಿರ Ūt. II, 15). 3, = ಎಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ. 4, the fourteenth year in the cycle of sixty (My.). — ಎಕ್ರಮದೋಷ. N. (Bp. 27, 67; 44, 58).
 ವಿಕ್ರಮಕರ vikrama-śaka. The era of Vikramāditya, which begins 57 B. C. (My.; B. 5, 37).

ವಿಕ್ರಮಶಾಲಿ vikrama-śālī. A valourous, courageous person (My.).
 ವಿಕ್ರಮಹೀನ vikrama-hīna. Destitute of valour, wanting in courage.
 ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ vikrama-āditya. N. of a king of Ujjayini (Oujain), the founder of the vikramāśaka (My.).
 ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ vikrama-arka. = ಎಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ. (My.).
 ವಿಕ್ರಯ vi-kraya. (= ಬಿಕರಿ). Sale, selling, vending (ಕೊಡು Mr. 346). See ಬಿಕರ 1, ಮಾದು 1.
 ವಿಕ್ರಯ vi-krayi. = ವಿಕ್ರಯಕ. See ಮಾದು.
 ವಿಕ್ರಯಕ vi-krayika. A seller, a vender.
 ವಿಕ್ರಯಿಸು vi-krayisu. To sell, to vend (Bp. 30, 4; 42, 14; My.).
 ವಿಕ್ರಾಂತ vi-kṛānta. Stepped or passed beyond. 2, *valiant*, *mighty*, *victorious*, *courageous*;—a hero. 3, a step. 4, valour, prowess; eminence (ಕುಫ, ಪರಾಕ್ರಮ Nn. 133; ಕುಫ, ಮುಂಗಲ, etc. Mr. 530).
 ವಿಕ್ರಾಳ vi-kṛāḷa. Tbh. of ಎಕರಾಲ. (Mhr.; Ūb. 116).
 ವಿಕ್ರಿಯಾಲಿ vikriyā-bala. The power of changing the form of one's body ad libitum (Abh. P. 16, 49).
 ವಿಕ್ರಿಯೆ vi-kriyē. ವಿಕ್ರಿಯಾ. (= ಎಕ್ರಾತಿ). Change, alteration, transformation, change of mind, etc.; any change from a natural or quiescent state: disease;—emotion, anger, passion;—injury, mischief. See Bp. 4, 60; 6, 24.
 ವಿಕ್ರೀಡಿತ vi-kṛīḍita. Played with; play, sport. See ಮತ್ತೆ; ಫ, ತಾದೂಲ.
 ವಿಕ್ರೀತ vi-kṛita. Sold (My.).
 ವಿಕೃಷ್ಟ vi-kṛuṣṭa. Called out, oried out. 2, *harsh*, *gruff*, *abusive*, *unkind* (as speech);—harsh speech (ಬಲುಮುಖ Mr. 84).
 ವಿಕ್ರೇಶ್ಯ vi-kṛēṣṭi. A seller, a vender.
 ವಿಕ್ರೇಯ vi-kṛēya. To be sold, saleable, vendible.
 ವಿಕೃಬ vi-kṛaba. = ಎಕ್ರಬ. (Ūpr. 5, 19).
 ವಿಕೃವ vi-kṛava. Overcome with fear or agitation, *confused*, *titillated*, *bewildered*; *excited*, *alarmed*.
 ವಿಕೃಬ vi-kṛiba. (= ಎಕ್ರಬ). Agitated, alarmed, *confused* (ಎಂಜಲ, ಅಕ್ಕಿರ Mr. 245).
 ವಿಕೃವ vi-kṛāva. Sneezing, cough. 2, a sound.
 ವಿಕೃಪ್ತ vi-kṛhipta. Thrown apart or asunder; thrown away, cast, thrown; scattered; bewildered, perplexed (My.).
 ವಿಕೃಪ vi-kṛhēpa. Throwing apart or asunder;—throwing away, casting, throwing; projection;—sending, despatching;—casting off or aside, discarding; rejecting, refusing;—throwing about; scattering;—confusion, alarm, fear;—looking about vaguely or wildly;—a side-glance (ಕುಪಾಳ, ಕದಗಲ್ಲ ನೋಟ Mr. 316). See ಅಂಗ, ದೃಷ್ಟಿ, (ಯ 2).
 ವಿಕೃಪಣ vi-kṛhēpaṇa. = ವಿಕೃಪ. (A.).
 ವಿಕೃಪಕೃತಿ vikṛhēpa-īakti. The projective power (of ignorance or māyā), that power of projection which raises up on the soul enveloped by it the appearance of an external world (Abhā. 5, 56).
 ವಿಖಚಿತ vi-khaṇita. Well inlaid or studded (Bp. 30, 13).
 ವಿಖು vikhu. = ಎಗ್ಗ. Noseless. (R.).

ವಿಖ್ಯಾತ vi-khyāta. Generally known, notorious, renowned, famous, celebrated (Śmd. 188; Bp. 61, 88; J. 10, 44); = ವಿಖ್ಯಾತಿ (Mr. 417).

ವಿಖ್ಯಾತಿ vi-khyāti. Notoriety, fame, celebrity. ವಿಖ್ಯಾತಿ ಪಟ್ಟರೂ ಅವಿಖ್ಯಾತಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 39, 66; J. 2, 6; ನಗದ್ವಿ. — ವಿಖ್ಯಾತವೆಂದು. -ವೆದು. To become notorious, etc. (Bp. 57, 78).

ವಿಖ್ಯಾಪನ vi-khyāpana. Making known; declaring, announcing, publishing; explanation, exposition; avowing, acknowledging, confessing (My.).

ವಿಗದ vigada. Tbh. of ವಿಗದಿ. Large, great, etc.; a great, etc. man; a wicked man (ಕೆಡುಕೆ Ūt. I, 89). See Bp. 5, 40, 8, 11; 13, 15; 29, 10; 36, 22; 38, 24; 49, 42; 50, 60; 61, 12; Pril. 8, 5; Bh. 6, 2, 2, 4; Rām. 6, 10, 15; J. 5, 26; 17, 58.

ವಿಗದಿಸು vigadisu. To become crooked or perverse (Bh. 1, 8, 30). 2, to strike or impress with horror (3, 5, 11).

ವಿಗದಿ vigadī. (fr. ವಿಗದ). A great, powerful, perverse, etc. woman (Bp. 55, 36; J. 16, 4).

ವಿಗತ vi-gata. Gone away, departed, disappeared, ceased, gone;—dead;—parted, separated;—devoid of;—lost;—destitute of light, obscured, gloomy, dark. 2, the flight of birds.

ವಿಗತರೋಪ vi-gata-kriṣa. Devoid of pity (Ūpr. 5, 41).

ವಿಗತಪ್ರಭಾವ vi-gata-prabhāva. Disappeared strength, etc. See ಷಕಿ.

ವಿಗತಪ್ರಭೆ vi-gata-prabhē. Disappeared lustre. See ಮುಸುಕು.

ವಿಗತಭಾವ vi-gata-bhāva. Disappeared nature, etc. See ಷಕಿ.

ವಿಗತಾರ್ತವಿ vi-gata-ārtavē. A woman in whom the menstrual excretion has ceased.

ವಿಗತಾರ್ಥ vi-gata-ārtha. Devoid of meaning or sense (Ūpr. 5, 74).

ವಿಗತಾಸು vi-gata-asu. One whose life is going (Ūpr. 6, 94).

ವಿಗರ್ಹಣ vi-garhaṇa. Blaming, blame, abuse, censure, reproach. (R.).

ವಿಗಲಿತ vi-galat. Flowing away, flowing, etc. (Ūpr. 1, 130).

ವಿಗಲಿತ vi-galita. ವಿಗಲಿತ. Flowed away, trickled, oozed; dropped down, dropped, fallen; liquefied; passed away (My.).

ವಿಗಲಿಸಿ vi-galigē. Tbh. of ವಿಗಲಿಸಿ. (Mr. 63; Bp. 8, 16; My.).

ವಿಗಾನ vi-gāna. Singing discordantly; defamation, ill report; censure, reproach. See ಮರ್-.

ವಿಗೀತ vi-gīta. Badly sung; decried, abused, reproached. (R.).

ವಿಗುರ್ಬಣೆ vigurbaṇē. That which is formidable, a fearful object, a thing which causes amazement (Abh. P. 10, after 147; Bp. 18, 67; cf. ಅಗುರ್ಬು, ಗುರ್ಬು, etc., ವಿಗುರ್ಬು).

ವಿಗುರ್ಬಿಸು vigurbisu. To become or be formidable (Abh. P. 9, 186; 9, after 186). 2, to make terrible, to make (some thing) an object of amazement (10, after 147 & 149; 14, after 90).

ವಿಗುರ್ವಿಸು vigurvīsu. = ವಿಗುರ್ಬಿಸು No. 1. (Abh. P. 14, after 6 & 170). 2, = ವಿಗುರ್ಬಿಸು No. 2. (8, after 46).

ವಿಗ್ನ vi-gna. Shaken, trembling, agitated, disturbed, alarmed. See ಅ-.

ವಿಗ್ರ vi-gra. Noseless.

ವಿಗ್ರಹ vi-graha. = ಯಿಗ್ರ. Stretching out or apart, extension, expansion (ಎಸ್ತರ Nn. 98). 2, shape, form, figure; an image, an idol (My.). 3, the body (ತರೇರ, ದೇಹ 98). 4, distributing into parts, dividing; separation, resolution, analysis, resolution of a compound word into its constituent parts, the separation or analysis of any word capable of separation. 5, a division, a part, a portion; a given thing (ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವೆ Mr. 474). 6, liberal; liberality (ಅಕ್ಕುದಾರ, ಉದಾರ 98). 7, opposition, encounter, conflict, quarrel, war, assault (ಕಾಕಿಗ 98). 8, the expanse, the sky (ಗಗನಾಂಗಣ, ಆಕಾಶ 98). See Bp. 53, 2; 54, 86; 61, 35.

ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆ vi-graha-ārādhanē. Idol-worship, idolatry (My.).

ವಿಗ್ರಹಾವೇಶ vi-graha-āvēśa. Intentness on war (J. 22, 35).

ವಿಗ್ರಹಿಸು vi-grahisu. To oppose, to offer opposition, to quarrel; to assault, to wage war against (Bp. 21, 38; 22, 15).

ವಿಘಟನ vi-ghaṭana. Becoming separate, flying apart, being divided, being severed (see ವಿಂಗಡ);—breaking up, destruction, ruin, misfortune;—striking asunder, hurting, destroying (Ūh. v. 56).

ವಿಘಟಿಕೆ vi-ghaṭikē. = ವಿಗಟಿಕೆ. A particular measure of time, the sixtieth part of a ghaṭikā, equal to twenty-four seconds.

ವಿಘಟಿಸು vi-ghaṭisu. To become separate (Ūpr. 2, after 39).

ವಿಘಡಿಸು vi-ghaḍisu. To separate (v. t., Abh. P. 2, 65).

ವಿಘನ vi-ghana. Remains of food (ಉಣ್ಣು ಮಿಕ್ಕಿದು Hā.; ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಕ್ಕಿದು, ಉಣ್ಣು ಭಾಜನದೊಳಗೆ ಇರಿಸಿ ಉಚ್ಚಿಷ್ಠಮ್ ಎನಿಸಿಕ್ಕು Mr. 220);—the residue of an oblation of food (offered to the gods, to the manes, to a guest, or to a spiritual preceptor).

ವಿಘಾತ vi-ghāta. Destruction; killing;—a blow;—opposition, prohibition, prevention, impediment, obstacle;—abandoning. See Bp. 54, 25; Bh. 2, 2, 10; 3, 13, 31; ಕಾರ್ಯ-.

ವಿಘಾತಕ vi-ghātaka. One who destroys or kills. See ತಿಲ-.

ವಿಘಾತಿ vi-ghāti. = ವಿಘಾತ. See Bp. 16, 7; Bh. 2, 2, 109; J. 26, 2; 32, 56. 2, he who, or that which, destroys, opposes, etc.

ವಿಘೂರ್ಣಿಸು vi-ghūrṇisu. To expand greatly, to become excessive (Abh. P. 13, 35).

ವಿಘ್ನ vi-ghna. Destroying. 2, an obstacle, an impediment, a hindrance, an embarrassment, an opposition (ಅನ್ವರಾಯ, ವ್ಯವಾಯ Mr. 252). 3, any difficulty or trouble. ಮುನ್ನೇ ಮದುವೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ವಿಘ್ನ. — ಲಗ್ನಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನ ಮಾಡಿದರು. — ವಿಘ್ನವಾಯಿತೆನ್ನು, ನನ್ನವಾದರೆ ಅದೀತೇ? (Prvs.). See ವ್ಯವಾಯ.

ವಿಘ್ನರಾಜ vi-ghna-rāja. He who overrules obstacles or difficulties: Gaṇēśa.

ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ vi-ghna-īśvara. = ವಿಘ್ನರಾಜ. (ಎನಾಯಕ Nn. 165).

ವಿಂಗಡ viṅgaḍa. = ವಿಂಗಡ, ಯಿಂಗಡ. (Tbh. of a ವಿಘಟ = ವಿಘಟನ). The state of being separate, disunited or apart, separation, parting (My.; Tē. & T. ವಿಂಗಡ, ವಿಂಗಡ; Mhr. ವಿಘಡ).

ವಿಂಗಡಿಸು viṅgaḍisu. = ವಿಂಗಡಿಸು, ಯಿಂಗಡಿಸು, ಹಿಂಗಡಿಸು. To separate (v. t.), to disunite (My.). ಒನ್ನೆನ್ನಿ ತುಡು ಬೇಡೆ ಬೇಡೆ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅರ್ಥ ತಿರು ಕೊನ್ನಿ ಓದ ಬೇಡು (B. 3, 4).

ವಿಚಕಿಲಿ vi-ṇakilla. A kind of jasmine (ಮಲ್ಲಿಗೆ Hlā., Mr. 126; ತಳು, ಏರಿಮಲ್ಲಿಗೆ Nn. 80, one MS. only ಮಲ್ಲಿಗೆ).

ವಿಚಕ್ಷಣ vi-ṇakṣhaṇa. Seeing distinctly, clear-seeing, far-sighted, discerning, knowing, wise, clever, proficient (Śmd. 68; ವಿಧಿ, ಬಲ್ಲವರ್ Nn. 21; ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223; Ūpr. 1, 86; Bp. 51, 65; 61, 93).

ವಿಚಕ್ಷಣಿ vi-ṇakṣhaṇi. A clever female. 2, cleverness, skill (My.).

ವಿಚಯ vi-ṇaya. = ವಿಚಯನ. (Sk.; A.).

ವಿಚಯನ vi-ṇayana. Searching for, search, research, investigation, seeking.

ವಿಚರಣ vi-ṇarapa. = ವಿಚಾರ. See ಪ್ರ.

ವಿಚರ್ಚಿಕೆ vi-ṇarṇikē. Cutaneous eruption, scab, itch, herpes.

ವಿಡಲಿ vi-ṇala. Moving about, shaking, unsteady, unfixed (J. 26, 18).

ವಿಡಲಿತ vi-ṇalita. Moved about, moving about; agitated; swerved. See Ūh. v. 214; Bp. 85, 24; ಉ.

ವಿಚಾರ vi-ṇara. = ವಿಚಾರ. Wandering, roaming about, going or moving about (J. 15, 14). 2, deliberation, consideration, reflection, investigation, examination, trial (ವಿಚಾರಾಂಶ Hlā.; Śmd. 394; ವಿಚಾರ Nn. 115; Mr. 498; ತರ್ಕ Nn. 148). 3, the exercise of judgment or reason, discriminating, judging, discrimination, judgment, decision. 4, subject, topic (My.). 5, doubt, hesitation. 6, perplexity, anxiety, anxious thought, trouble (My.; Mhr.). ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಅಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). See ಅರ್ 1. — ವಿಚಾರಗಡು. -ಕೆಡು. Judgment to be lost: to grow perplexed, bewildered or distracted. ಮುಖದಿನ್ನ ವಿಚಾರಗಟ್ಟುವನು (ವಿಹಸ್ತ, ವ್ಯಾಕುಲ G.). — ವಿಚಾರಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. One who has lost his judgment, a bewildered or foolish person (Bp. 34, 7; 51, 5). — ವಿಚಾರಗೇಡಿಕನ. -ಕೇಡಿಕನ. Loss of judgment, foolishness (B. 5, 94). — ವಿಚಾರ ತಿಮ್ಮ. To investigate, to examine. ಸರ್ವರ ವಿಚಾರಮಂ ತಿಮ್ಮವನಂ (ಕಾರಣ, ಪರಿಣಿತ Mr. 244). — ವಿಚಾರ ಪಡು. To experience anxious thought; to use earnest thought, to reflect, to care (B. 5, 71. 86. 182; My.). — ವಿಚಾರ ಮಾಡು. To investigate, to inquire into (My.). 2, to reflect (B. 3, 123; 4, 56; My.). 3, to entertain anxious thoughts, to be anxious (My.).

ವಿಚಾರಕ vi-ṇāraka. A man who investigates, judges, or manages (My.). See ಮೇಲ್.

ವಿಚಾರಣೆ vi-ṇārāṇe. = ವಿಚಾರಣೆ. Deliberation, consideration, examination, investigation; the exercise of judgment. — ವಿಚಾರಣೆ ಆಗು. An examination or trial to take place (B. 5, 279). — ವಿಚಾರಣೆಕರ್ತ. One who makes investigation, a judge; — a manager, a superintendent, a master (My.). — ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆ. = ವಿಚಾರಣೆ ಆಗು. (B. 4, 198). — ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡು. To examine, to investigate, to try (B. 5, 267. 268. 279). — ವಿಚಾರನಾರಿ. N. (Bp. 12, 4).

ವಿಚಾರದೂರ vi-ṇāra-dūra. Far from (i. e. without) judgment, etc. (Bp. 26, 57).

ವಿಚಾರಪರ vi-ṇāra-para. Occupied with reflection, thoughtful, inquisitive (B. 5, 182).

ವಿಚಾರಭ್ರಷ್ಟ vi-ṇāra-bhrashta. Fallen from, or deprived of, judgment, etc. (Bp. 45, 21).

ವಿಚಾರವಂತ vi-ṇāra-vanta. A man who considers, is inquisitive, thoughtful, or considerate (Bp. 28, 13).

ವಿಚಾರಿ vi-ṇāri. A deliberate, thoughtful, or considerate person (B. 5, 52. 213).

ವಿಚಾರಿತ vi-ṇārita. Deliberated about, examined, inquired into, judged.

ವಿಚಾರಿಸು vi-ṇārisu. To examine, to investigate, to inquire into, to inquire after; to ask; to reflect, etc. (ವಿಚಾರ Nn. 115; ವೇದನ 156; Śmd. 44. 72. 88. 297 Cm.; Ūpr. 2, after 49 & 61; Bp. 34, 8. 27; 40, 37. 50; 51, 54; Mr. 472; J. 11, 35; B. 5, 136. 192; My.).

ವಿಚಾರಿಸುಕು vi-ṇārisuka. Examining, etc. ವಿಚಾರಿಸುಕಂ (ಅಮ ವರು Śmd. 11).

ವಿಚಾರಿ vi-ṇārā. A woman who thinks about, etc. (Bp. 46, 57).

ವಿಚಾರ್ಯ vi-ṇārya. To be deliberated (adj.). 2, having deliberated; see ಉ.

ವಿಚಾಲಿತ vi-ṇālita. Moved about, shaken. See ಉ.

ವಿಚಿಂತೆ vi-ṇikita. Doubt, uncertainty.

ವಿಚಿತ್ರ vi-ṇitra. Variegated; — handsome, beautiful, elegant; — wonderful, surprising (ಅಶ್ವಯುಜ Nn. 13). 2, N of a vṛtta and of a Kannaḍa metre (Ūh.). See Ūpr. 2, after 59; Śiv. 4, 30; J. 2, 47.

ವಿಚಿತ್ರತರ vi-ṇitra-tara. Uncommonly beautiful, etc. (Śmd. 301).

ವಿಚಿತ್ರದೇಹ vi-ṇitra-dēha. Having a variegated body; elegantly formed; — a cloud. (R.).

ವಿಚಿತ್ರಲಲಿತ vi-ṇitra-lalita. N. of a vṛtta (Ūh.).

ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯ vi-ṇitra-vīrya. N. of a king of the lunar race (Bh. 1, 3, 1).

ವಿಚಿತ್ರೀತ vi-ṇitrita. Variegated, coloured; wonderful (Ūpr. 1, 83).

ವಿಚೇತನೆ vi-ṇētane. Senselessness, unconsciousness (Ūpr. 8, 86).

ವಿಚ್ಛಿನ್ನ vi-ṇchanda. = ವಿಚ್ಛಿನ್ನ, ವಿಚ್ಛಿನ್ನ, ವಿಚ್ಛಿನ್ನ, ವಿಚ್ಛಿನ್ನ & v. ವಿಚ್ಛಿನ್ನ.

ವಿಚ್ಛಿನ್ನಕ ವಿ-ṇchanda. A building consisting of several stories and surrounded by a portico; a palace, a temple.

ವಿಚ್ಛಾಯೆ vi-ṇchāya. 1. The shadow of a flock of birds.

ವಿಚ್ಛಾಯೆ vi-ṇchāya. 2. Destitute of shadow, shadowless. 2, a jewel, a gem.

ವಿಚ್ಛಾಯೆ vi-ṇchāyē. Discoloured condition (Bp. 46, 54).

ವಿಚ್ಛಿತಿ vi-ṇchitti. Tbh. of ವಿಚ್ಛಿತಿ. Cessation (My.).

ವಿಚ್ಛಿತಿ vi-ṇchitti. Cutting asunder, tearing asunder, dividing, separating; — cutting off, breaking off; — interruption, cessation; — stealing, theft; anything stolen (ಪರ್ಯಾಯ, ಸ್ವಯಂ, ಕವನ Mr. 226); — destruction, loss; — cesura, pause in a verse; — boundary, limit; — X. of certain amorous gestures practised by a mistress or heroine in a drama. See ಪದ 1.

ವಿಚ್ಛಿತಿ ವಿಚಿತ್ರ vi-ṇchitti-ṇitra. N. of a class of embellishments in poetical composition (Kāvya. III. 2, B. 2. 56-57 cf. III, 1 and ನಾನಾ).

ವಿಚ್ಛಿನ್ನ ವಿ-ṇchinna. Out asunder, severed, divided, parted cut off; broken off, broken; interrupted, discontinued

ceased; violated; destroyed; variegated, diversified (Bp. 27, 18; 30, 2; B. 4, 78). — ವಿಭಿನ್ನ ವಿಭಿನ್ನ. rep. Various (Bp. 35, 35).

ವಿಭೇದ vi-*chēda*. Cutting asunder or into pieces, dividing, separation, disjunction; cutting off; breaking off, breaking; a broken piece; interruption, termination, disappearance; the division of a book, a section; dissension, difference; space, interval. See ವಿಭಿನ್ನದುಗು.

ವಿಭೇದನ vi-*chēdana*. Cutting asunder, etc. (ಕಲ್ಪನ, ಕರ್ತನ, etc., ವಿವಿಧ Mr. 438).

ವಿಜ್ಞಾನ vi-jñāna. Tbh. of ವಿಜ್ಞಾನ. (Ūb. 148). — ವಿಜ್ಞಾನರಗದು = ವಿಜ್ಞಾನರಗದು. (Ūb. 126).

ವಿಜ್ಞಾನ vi-jñāna. = ವಿಜ್ಞಾನ. See ವಿಜ್ಞಾನ.

ವಿಜನ vi-jana. Free from people, lonely, solitary.

ವಿಜನನ vi-janana. Bearing young, bringing forth. See ವೈಜನನ.

ವಿಜಲಿ vi-japila. Mud, a muddy place (ವಿಜಲ, ಕೆಸದುಳ್ಳಿ) HIA., MS. ವಿಜಲ; ವಿಜಲ, ಕೆಸದು ನಿರ್ Mr. 418).

ವಿಜಯ vi-jaya. Conquest, victory, overcoming. 2, a victor (ಧುರತ್ಯು, ಕಾಳಿಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು Na. 94). 3, Arjuna (ಪಾರ್ಥ, ಅರ್ಜುನ 94). 4, yellow myrobalan, Terminalia chebula (ಅಥಯ, ಅಣಿಲೆ 94; Sk. ವಿಜಯ). 5, the twenty-seventh year of the cycle of sixty (My.).

ವಿಜಯತೆ vi-jayatē. Victorious state (Bp. 36, 28).

ವಿಜಯದಶಮಿ vijaya-dasami. The tenth day of the dasari feast (My.).

ವಿಜಯನಗರ vijaya-nagara. N. of a town (B. 3, 14; 4, 7. 80. 126).

ವಿಜಯನ್ತ್ರ vi-jayanta. The victorious: Indra. See ವೈಜಯನ್ತ್ರ.

ವಿಜಯರಾಘವನ vijaya-rāghava. Rāma; N. (My.).

ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ vijaya-lakshmi. = ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ. (Abh. P. 9, 165; Grj. 2, after 106).

ವಿಜಯಕೇಸರಿ vijaya-kēśhi. = ವಿಜಯನೇಸರಿ. (Śmd. 376). One who has almost gained the victory.

ವಿಜಯಶ್ರೀ vijaya-śrī. = ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ. (Ūpr. 4, 10).

ವಿಜಯನೇಸರಿ vijaya-śēsi. Tbh. of ವಿಜಯನೇಸರಿ, q. v.

ವಿಜಯಾನಂದ vijaya-ānanda. N. of a vṛitta (Ūh.).

ವಿಜಯಾರ್ಧ vijaya-ardha. N. of a mountain (Ūpr. 6, 2).

ವಿಜಯ vi-jay. Hemp (ಬಂಗ Mr. 116; Sk. ವಿಜಯ).

ವಿಜಯೇಶ್ವರಿ vijaya-lāvara. Śiva (Bp. 42 sum.; 42, 39).

ವಿಜಯೋತ್ಸವ vijaya-utsava. Victory-festival (J. 23, 49).

ವಿಜಾತ vi-jāta. Born separately;—base-born; of a mixed origin;—generated; born;—wild, refractory (Mhr.).

ವಿಜಾತಿ vi-jāti. 1. Different origin or birth. 2, a different species; a different kind (Mr. 337). 3, a different caste or tribe;—a low caste (J. 17, 1; My.; see Sp. s. ಜಾತಿ ಬೀಜ).

ವಿಜಾತಿ vi-jāti. 2. The feathered tribe, birds (V. 4, 13).

ವಿಜಾತೀಯ vi-jātiya. Of a different or mixed origin;—of a different kind or sort (My.).

ವಿಜಾತೆ vi-jātē. A woman who has borne children; a mother.

ವಿಜಾಪುರ vijā-pura. N. of a town (B. 4, 8. 145). ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ವಿಜಾರದವರನ್ನು ಜನ? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ವಿಜಿಗೀಷು vi-jigīṣhu. = ವಿಜಿಗೀಷು. (Bp. 20, 38).

ವಿಜಿಗೀಷು vi-jigīṣhu. Desirous of victory or conquest, desirous to overcome or surpass (Ūpr. 7, after 28). ಶತ್ರುವನಾಕ್ರಮಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲಿನ್ನು, ದೇಶಕಾರಾದಿಗಳಂ ಹಾರುತೆ ದುರ್ಗಾದಿಗಳಂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿಜಿಗೀಷುವಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು (ಅಸನ Nr.).

ವಿಜಿಗೀಷೆ vi-jigīṣhē. A desire to conquer or overcome or surpass, emulation.

ವಿಜಿತ vi-jita. Conquered, subdued, won, gained (Ūpr. 6, 6. 43; Bp. 5, 1; 39, 56; Rāv. 5, 26).

ವಿಜಿತಬಲ vijita-bala. One who has conquered an army (Rām. 1, 14, 2).

ವಿಜಿಲ vijila. Sauce, etc. mixed with rice-water or gruel; any sauce, or condiment with gravy (see Nr. s. ಮಾದುರು).

ವಿಜಗುಪ್ಸಣೆ vi-jugupsatē. Disgust, aversion: one of the sthāyibhāvas (Kāv. IV, 2, 15).

ವಿಜುಲಿ vijuli. (= ವಿಜಲ). (ತುಳು ಕಡ್ಡಂ Mr. 219).

ವಿಜ್ರಮ್ಭ vi-jrimbha. Displaying, extending, etc. (Ūpr. 4, 38).

ವಿಜ್ರಮ್ಭಣ vi-jrimbhaṇa. Yawning, gaping;—expanding, unfolding, displaying, exhibiting, extending;—displaying activity or energy, exhibit courage, power, etc.;—blossoming, budding;—pastime, sport. See ಕೆವರೆ 1, ಘಟಕೆಸು, ಮನಗು 1; Ūpr. 5, 118.

ವಿಜ್ರಮ್ಭಿತ vi-jrimbhita. Yawned; expanded, opened, unfolded, displayed, exhibited, acted;—blown, blossomed;—arisen, appeared;—sporting, wanted;—pastime, sport;—wish, desire;—act. See ಘಟಕೆಸು; Bp. 58, 68.

ವಿಜ್ರಮ್ಭಿಸು vi-jrimbhisu. To yawn; to expand, to unfold one's self, etc. See Bp. 39, 43; 51, 59; 53, 9; Rāv. 5, 116; 13, 4.

ವಿಜ್ಞ vi-jña. Knowing, intelligent; wise, learned; clever, skilful; discreet.

ವಿಜ್ಞಪ್ತಿ vi-jñapti. = ವಿಜ್ಞಾನ. (My.).

ವಿಜ್ಞಾತ vi-jñāta. Discerned, understood, known;—celebrated, famous, notorious.

ವಿಜ್ಞಾನ vi-jñāna. = ವಿಜ್ಞಾನ, etc. Distinguishing, perceiving, discerning, understanding; intelligence, knowledge, science, learning, worldly knowledge of any kind, wisdom; experience, experimental knowledge; skill.

ವಿಜ್ಞಾನಿ vi-jñāni. = ವಿಜ್ಞಾನಿ. Learned, well-informed, clever, skilful, proficient.

ವಿಜ್ಞಾನಿಕೆ vi-jñānika. = ವಿಜ್ಞಾನಿಕೆ. Learned, etc. (= ವಿಜ್ಞಾನಿ).

ವಿಜ್ಞಾನೇಶ್ವರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ-ಶ್ವರೀಯ. N. of a commentary (the mitākṣharā) by Viṣṇuśekhara on Yājñavalkya's dharmaśāstra (My.).

ವಿಜ್ಞಾನ ವಿ-jñāpana. = ವಿಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ. The act of making known or acquainting, teaching;—representing, informing;—respectful statement or communication, respectful representation, humble intimation. — ವಿಜ್ಞಾನ ನಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To state respectfully (Rāv. 5, 133; Śēv. 1, after 79; J. 2, 37).

ವಿಜ್ಞಾನಪತ್ರಿಕೆ vi-jñāpana-patrikē. = ವಿಜ್ಞಾನಪತ್ರಿಕೆ. A letter of respectful communication and petition (My.).

ವಿಜ್ಞಾನ ವಿ-jñāpanē. = ವಿಜ್ಞಾನ. (My.).

ವಿಜ್ಞಾನಿತ ವಿ-jñāpita. Apprised, informed; respectfully told and represented (My.).

ವಿಜ್ಞಾಪಿಸು vi-jñāpīsu. = ವಿಜ್ಞಾನಿಸು, etc. To make a respectful representation or request, to state respectfully, to represent, to submit (My.).

ವಿಜ್ಞಾಪಿ vi-jñāpti. = ವಿಜ್ಞಾಪಿ. (G.).

ವಿಜ್ಞಾಪಕ ವಿಜ್ಞಾಪಕ. (i. e. ವಿಜ್ಞಾಪಕ. One who is the best of the skilful, etc. (Rām. 1, 8, 21).

ವಿಜ್ಞೇಯ vi-jñēya. To be perceived or known or understood (Hlā. II, 109);—cognizable, discernible, comprehensible.

ವಿಜು viñju. A wagtail (ಅಂಜನ, ಅಂಜನೇಶ Hlā.).

ವಿಲೆ vit. Nominative of ವಿಲ, q. v.

ವಿಲ ವಿಲ. = ವಿಲ. A voluptuary, a libertine, a lecher, a gallant, a paramour (see Mr. s. ವೇಶ್ಯಾವರ);—a catamite;—a rogue, a cheat. ವಿಲನಾದವಗೆ ಮಠವಾದರೇನು? (Prv.).

ವಿಲಕೋವಿದ vitā-kōvida. An experienced libertine (Bp. 26, 11).

ವಿಲಗಾತಿ vitā-gāti. = ವಿಲಗಾತಿ. (My.).

ವಿಲಗಾತಿ vitā-gāti. A libertine, a lecher (My.; ವಿಲ G.).

ವಿಲಗಾತಿ vitā-gātikē. Whoredom, lewdness (My.).

ವಿಲಗಾತಿ vitā-gāti. A strumpet, a harlot (My.).

ವಿಲಕ ವಿಲಕ. A dove-cot (ಕಪೋತ, ಹೆಬ್ಬಗೆ Mr. 200).

ವಿಲಕೇವ್ಯ ವಿಲಕೇವ್ಯ. The conduct of a libertine or lewd man, lewdness (Bp. 26, 14).

ವಿಲಜಂಗಮ ವಿಲ-jaṅgama. A lewd Jaṅgama (Bp. 11 sum.).

ವಿಲತನ vitātana. = ವಿಲತ. (Bp. 42, 6; My.).

ವಿಲತ ವಿಲತ. Lewdness (Bp. 12, 56; 26, 19; My.).

ವಿಲವ vitapa. The young branch of a tree or creeper; a branch (in general, ಮರದ ಕೊಮ್ಮು Hlā.; Mr. 104); a bush, a thicket (ಹೊದದ Hlā.).

ವಿಲವಿ vitapi. ವಿಲವಿ. Having branches; a tree; the Indian fig-tree, Ficus indica.

ವಿಲವೀನರ ವಿಲ-pivara. A stout, robust gallant. 2, vitapivara, an excellent tree (J. 6, 27).

ವಿಲಲ vitala. = ವಿಲಲ, etc. (My.).

ವಿಲಾಸ ವಿಲಾಸ. Impurity, pollution (Mhr.; Bh. 3, 5, 19; 3, 18, 10).

ವಿಲದರ vit-khadira. A kind of fetid Mimosa, Vachellia farnesiana W. & A. (= ಅಮೋಘ).

ವಿಲರ vit-ōara. Filth-goer: a village hog.

ವಿಲವಿ vitu. Tbh. of ವಿಲವಿ.—ವಿಲವಿ. -ಅಣ್ಣ. N. See ಹೆಗಲ.

ವಿಲವಿ vitu. Tbh. of ವಿಲವಿ. (Bp. 11, 11).

ವಿಲಲ ವಿಲಲ. = ವಿಲಲ, ವಿಲಲ. Vishnu or Krishna (worshipped as Viṭṭha especially at Punderpoor, My.; see ಪುರಂದರ).

ವಿಲ ವಿಲ. = ವಿಲ. (ಮಧುಪ್ರಿಯ, ಧುಷಂಗ Nn. 29; ಧುಷಂಗ 68).

ವಿಲಲ ವಿಲಲ. = ವಿಲಲ. (My.). — ವಿಲಲವಿಲ. N. ವಿಲಲವಿಲನು ಪುರಾಣ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗಿಯಿತು (Prv.). — ವಿಲಲರಾಯ. Krishna; N. (My.).

ವಿಲ ವಿಲ. A kind of factitious salt;—a particular kind of fetid salt. 2, a fragment, a bit (cf. ಬಿಡ 2).

ವಿಲಕ ವಿಲಕ. (= ಬಿಲಕ). A basket (ಹೆಬ್ಬಗೆ Mr. 208, o. ra. ಹೆಬ್ಬಗೆ, ಹೆಬ್ಬಗೆ).

ವಿಲಂಗ ವಿಲಂಗ. = ವೆಲಂಗ, ವೆಲಂಗ. The vegetable and medicinal substance Embelia ribes (Erycibe paniculata, con-

sidered of great efficacy as a vermifuge, = ಅಮೋಘ; see Mhr. s. ವಾಯವದಂಗ). See ವಾಯವ.

ವಿಲವಿ vi-damba. = ವಿಲವಿ. See ಮುದ 1; Bh. 1, 15, 19.

ವಿಲವಿ vi-dambaka. A man who ridicules or mocks (ನಿರ್ದುಸುವವನು G.).

ವಿಲವಿ vi-dambana. Imitation, copying, assuming a similar appearance or dress, disguise, masquerade;—simulation; imposture, deceiving, deception, fraud (Bh.; ಕವಲ, ವಂದನೆ My.; Bh. 8, 22, 22). 2, making a show of: displaying, exhibiting, showing, display, manifestation, etc. (see ಪೇದ, ವಿಸ್ತಾರ). 3, ridiculing, mocking; alighting (ಕಳೆ ಸಿ. 112). 4, afflicting, distressing, vexation, distress. 5, = ದವುಲು (G.).

ವಿಲವಿ vi-dambara. = ವಿಲವಿ. (Bp. 40, 51. 81. 82. 64).

ವಿಲವಿ vi-dambita. Imitated, simulated; mocked at; deceived; vexed; distressed, abject. (R.).

ವಿಲವಿ vi-dambisu. To become manifest, to appear (Cpr. 5, 19).

ವಿಲವಿ vi-dambisu. = ವಿಲ. (ಕೃತ Mr. 143).

ವಿಲವಿ vi-dāya. Grand display; pomp; grandness; might (Bh. 3, 8, 31; V. 38, 80; J. 29, 11; 31, 14; ವಹನೆ Bhn. 5).

ವಿಲವಿ vi-dāyi. = ವಿಲವಿ, q. v. (Bh. 1, 12, 3; 3, 6, 21; Rām. 1, 16, 41; 6, 14, 24; J. 4, 30; 33, 26). — ವಿಲವಿ. ದಿಸು. -ಕೆದಿಸು. To destroy the greatness or might of—(Rām. 1, 16, 6).

ವಿಲವಿ vi-dāra. = ವಿಲವಿ. ವಿಲವಿ ಬನ್ನದ್ದು ಅಡೂರಿಗೆ ಹೋದ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? (Prv.).

ವಿಲವಿ vi-dāra. Indra.

ವಿಲವಿ vi-dāra. = ವಿಲವಿ. Indra.

ವಿಲವಿ vi-dāra. = ವಿಲವಿ, ವಿಲವಿ. Enmity, annoyance, molestation (My.; Tē.; see ರಾಜ).

ವಿಲವಿ vi-dāra. = ವಿಲವಿ. A village hog. (R.).

ವಿಲವಿ vi-dāra. = ವಿಲವಿ. Faeces and urine (My.; R. 5, 321).

ವಿಲ vit. (= ವಿಲ). Knowing, knowledge.

ವಿಲನ vi-tamisa. = ವಿಲನ.

ವಿಲನ vi-taṇḍa. A sort of look or bolt with three divisions or wards. 2, an elephant. 3, = ವಿಲನ, q. v. (My.).

ವಿಲನವಿ vitapṇā-vāda. = ವಿಲನ. (My.).

ವಿಲನವಿ vitapṇā-vādi. A person who raises idle objections, a hypercritical (My.).

ವಿಲನ vi-taṇḍa. = ವಿಲನ No. 3, ವಿಲನ. Caricature, captious objection, carving, idle confuting or objecting against, hypercriticism, perverse or frivolous argument, unprofitable and vexatious wrangling. 2, criticism in general.

ವಿಲನ vi-tata. Stretched out; extended, spread out, expanded; lengthened, elongated, large, broad, wide; prepared, diffused, performed, accomplished, celebrated. 2, any stringed instrument. See Smd. 129; Cā. v. 8; Kāv. I, 1a, 6; Cpr. 5, 50; Bp. 1, 48; 6, 22; Mr. 362; 33.

ವಿಲನ vi-tati. Stretching out; spreading, extension, expansion; a collection, a quantity, a multitude; a clump, a cluster (Bp. 1, 42. 51; 5, 29. 39; 55, 22; J. 31, 56).

ವಿಲನ vi-tatha. Untrue, false.

ವಿಲನ vi-tantu. Having no thread (with the marriage badge): a widow (My.). 2, a good horse.

ವಿತನ್ವ vi-tandra. Untired, indefatigable, without sleep.
 ವಿತನ್ವತ್ವ vi-tandratva. Wakefulness, vigilance, indefatigableness (Rāṣ. 1, 9).
 ವಿತರಣ vi-tarāṇa. Crossing or passing over. 2, a gift, a donation. 3, giving up, abandoning. 4, liberal; regardless of restraint (as to expense); liberality (Ūpr. 2, 5; Bp. 5, 64; 19, 4; Rāṣ. 4, 112; My. also as ವಿತರಣ).
 ವಿತರಣಗುಣ vi-tarāṇa-guṇa. Liberality (My.).
 ವಿತರಣ vi-tarat. Passing over; conveying away; giving; producing, causing (Ūpr. 7, 151).
 ವಿತರ್ಕ vi-tarka. Reasoning, argument, discussion, controversy (ಎನಾದ ಸಂದ. 105 Cm.); inference, conjecture, guess, supposition, opinion;—*deliberation, consideration of probabilities or alternatives, doubt, apprehension* (ತರ್ಕ Mr. 522). See Kāṣ. I, 5, 48; III, 3, B, 9; Ūpr. 1, 81.
 ವಿತರ್ಕಿತ vi-tarkita. Conjectured, imagined, anticipated. (R.).
 ವಿತರ್ದಿ vi-tardi. A raised square piece of ground in the centre of a house or temple, a quadrangular seat of earth, etc., a kind of altar or temporary stage, a temporary platform. See Nr. a. ಹಗಲಿ.
 ವಿತರ್ದಿಕೆ vi-tardikē. = (ವಿತ್ತರ್ದಿ), ವಿತರ್ದಿ. A raised square piece of ground, etc. (ಹಗಲಿ Hlā.; ಜಗುಲಿ, ವೇದಿಕೆ Mr. 199).
 ವಿತಲ vi-tāla. The second in order of the seven lower regions (see Mr. a. ಕೆಳಲೋಕ; Bp. 32, 36; J. 24, 12).
 ವಿತಸ್ಥಿ vi-tasthi. A long span measured by the extended thumb and little finger, equal to twelve angulas (ಕಿರುಬೆರಳಿ ಗೇಣಿ Mr. 824).
 ವಿತಾನ vi-tāna. Stretching or spreading out, expansion, extension (ಪ್ರಸರ, ಹರಬಿಡು Nn. 115). 2, increase (ವೆಚ್ಚು ಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ಗೆ 115);—a heap, a quantity, a multitude. 3, an awning, a canopy (ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು, ಮೇಲುಕಟ್ಟು 115; ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು Mr. 493). 4, a sacrifice (ಮುಖ, ಯಜ್ಞ 115; ಮುಖ 493). 5, the sacrificial hearth on which the sacred fires are kept, or the sacred fire itself. 6, season, opportunity (ಅವಧಿ 493);—leisure, rest, interval of occupation. 7, unfolding: deliberation, etc. (ವಿಚಾರ, ವಿಚಾರಿಸುವುದು 115; ವಿಚಾರ 493). 8, quickness (ಶೀಘ್ರ, ಬೇಗ 115). 9, empty, vacant (ತೂನ್ಯ 115; 493). 10, pithless, sapless. 11, dull, stupid. See Ūh. v. 62. 92. 100. 288.
 ವಿತಾಳ vitāla. Tbh. of ವಿತಾನ. Expansion, extension, increase, excess (Bh. 8, 26, 44).
 ವಿತಾಳಿಸು vitālisu. To expand (v. i.), to increase, to become excessive (Rām. 6, 50, 5, 18); to be wholly engaged or absorbed in (Bh. 2, 9, 29).
 ವಿತುನ್ವ vi-tunna. The pot-herb *Marsilia quadrifolia* (M. dentata Roxb.).
 ವಿತುನ್ವಕೆ vi-tunnaka. The tree *Flacourtia cataphracta* Roxb. 2, coriander seed. 3, blue vitriol.
 ವಿತೆ vitē. Tbh. of ವೃಥೆ (ಸಂದ. 338. 353; ಪ್ರಯೋಜನಮಲ್ಲದುದು 338).
 ವಿತ್ತ vitta. Known, notorious, famous. 2, found out; investigated, examined, discussed, judged. 3, found, acquired, gained, possessed. 4, property, wealth, goods, money, substance, thing (ಪ್ರಕರ, ಕಸ್ತರ Nn. 45; ವಸ್ತು, ಬಣ್ಣ Mr. 346). 5, power.
 ವಿತ್ತವನಿಜಿ vitta-vanija. A shroff (ಬಿನ್ನವರದಂ Mr. 358).

ವಿತ್ತಾಧಿಪ vitta-adhipa. Kubēra (Ūpr. 2, after 23).
 ವಿತ್ತಾಧೀಶ vitta-adhīśa. = ವಿತ್ತಾಧಿಪ. (Rāṣ. 1, 83).
 ವಿತ್ತಿ vitti. 1. Knowledge; investigation. 2, probability. 3, acquisition, gain. See ಪರಿ.
 ವಿತ್ತಿ vitti. 2. Tbh. of ವೃತ್ತಿ 1. (ಸಂದ. 353 Mdb.).
 ವಿತ್ತೇಶ್ವರ vitta-lāvara. Kubēra (My.).
 ವಿತ್ತೇಷಣ vitta-lāhāṇa. Desire of wealth (My.).
 ವಿತ್ತಪ್ಪಿ vitpatti. Tbh. of ವೃತ್ತಪ್ಪಿ. (My.).
 ವಿತ್ತಪ್ಪನ vitpanna. Tbh. of ವೃತ್ತಪ್ಪನ. (Bh. 3, 19, 9; My.).
 ವಿತ್ತ vitra. Tbh. of ವೃತ್ತ. See ವಿತ್ತಾರಿ.
 ವಿತ್ತಸ್ತ vi-trasta. Frightened, alarmed. (R.).
 ವಿತ್ತಾರಿ vitra-ari. = ವೃತ್ತಾರಿ. Indra;—N. of a serpent (Bp. 46, 28).
 ವಿತ್ತಾಸ vi-trāsa. Fear, terror, alarm.
 ವಿದ vid. ವಿತ್. Who or what knows, a knower, knowing. 2, obtaining, possessing (ಯುತ, etc. Mr. 440). 3, knowing, knowledge. See ಅತ್ಯ, ತ್ರಿಕಾಲ, ಸಂ.
 ವಿದ vida. Knowing, a knower. See ಅತ್ಯ, ವೇದ. 2, one who has obtained. See ಕೀರ್ತಿ, ಸುಖಯೋಗ.
 ವಿದಂಬಿಕೆ (vi-damāṣikē) = ಅದ್ಭವಾದಿ. (Mr. 213).
 ವಿದಗ್ಧ vi-dagdhā. Burnt, inflamed; consumed by fire; cooked; destroyed, spoiled. 2, clever, shrewd, knowing, witty;—subtle, cunning, crafty.
 ವಿದಗ್ಧತನ vi-dagdhātana. Sharpness, shrewdness, cleverness, wit (Bp. 12, 6; 17, 28).
 ವಿದಗ್ಧಿ vi-dagdhē. A sharp or knowing woman (ವಾಣಿನಿ Hlā.; Ūh. v. 100).
 ವಿದಗ್ಧಿ vi-dagdhā. = ವಿತಗ್ಧಿ, etc. (Bp. 53, 8).
 ವಿದತ vidat. ವಿದನ್ತ. Knowing, learned, intelligent, wise.
 ವಿದನಿ vi-dani. Tbh. of ವಿಧನಿ. (Bp. 47, 8).
 ವಿದರ vidara. Tearing asunder, rending.
 ವಿದರ್ಭ vidarbha. A district and city to the south-west of Bengal, the modern Berar proper. 2, the king of Vidarbha (Rām. 3, 2, 16).
 ವಿದರ್ಭಕನ್ಯೆ vidarbha-kanyē. = ವಿದರ್ಭಕೆ. (My.).
 ವಿದರ್ಭಜಿ vidarbha-jē. Damayanti, the wife of Nala. 2, Rukmiṇi, the wife of Kṛishṇa (My.).
 ವಿದರ್ಭಜಿತಿ vidarbha-riti. The style of poetical composition that is peculiar to Vidarbha (Kāvy. IV, 1, 2-4. 9).
 ವಿದಲ vi-dala. Rent asunder, split; opened, blown (as a flower);—rending; the cuttings or chips of any substance;—a basket made of split bamboos (cf. ಬಿದರು).
 ವಿದಲನ vi-dalana. Tearing or rending asunder, splitting, breaking to pieces (Bp. 31, 1).
 ವಿದಲಿತ vi-dalita. Burst asunder, rent, torn, split;—opened, blown (as a flower, Ūpr. 6, 81).
 ವಿದಲಿತವನರುಹ vidalita-vanaruha. N. of a vṛitta (Ūh.).
 ವಿದಾರಕ vi-dāraka. Tearing asunder, rending; a render, a divider. 2, a tree or rock in the middle of a stream dividing its course (see Nr. a. ಕದಲ 1). 3, a hole or pit for water sunk in the bed of a dry river.
 ವಿದಾರಣ vi-dārāṇa. Tearing asunder, rending, splitting;—killing, massacre, slaughter; war (ಕಾಳಗ Mr. 289). See ಪೋದ 1, ಸೀಳ 1.

ವಿದಾರಿ vi-dāri. Tearing asunder. 2, the plant *Batatas paniculata* Choisy.
 ವಿದಾರಿತ vi-dārita. Torn asunder, rent, split. (R.).
 ವಿದಾರಿಸು vi-dārisu. To tear asunder or to pieces, to rend, to split (Bp. 22, 12; 29, 6; see Grj. s. ದುರುಕು).
 ವಿದಾರಿಗನ್ನೆ vi-dāri-gandhē. The plant *Hedysarum gangeticum*.
 ವಿದಾಹ vi-dāha. Burning; great heat (Ūpr. 8, 84; see ತನು).
 ವಿದಿಕ್ಕು vi-dikku. Tbh. of ವಿದಿತ. (My.).
 ವಿದಿತ vidita. Known, perceived, understood; apprised, informed; represented;—knowledge, information, representation; consideration, thought (Bp. 2, 24).
 ವಿದಿಕ್ vi-diḥ. ವಿದಿಕ್. = ವಿದಿಕ್ಕು. An intermediate point of the compass.
 ವಿದಿಕ್ vi-diḥ. = ವಿದಿತ. (ಅನ್ನರಾಲ, ಪ್ರದಿತ Mr. 59).
 ವಿದು vidu. 1. = ವಿದು 2. The hollow between the frontal globes of an elephant.
 ವಿದು vidu. 2. = ವಿದು 1. Tbh. of ವಿದು. (ಪನ್ನ ಸಿಂ. 16).
 ವಿದುರ vidura. Knowing, intelligent, wise. 2, N. of the younger brother of Dhritarāshṭra and Pāṇḍu (J. 7, 19).
 ವಿದುಲ vidula. The ratan, *Calamus rotang* (and also *Calamus fasciculatus*, ಹತ್ತಿಯ ಮರ Hlā.; see Si. 128; cf. ಬಿದುರು).
 ವಿದುಷ vidusha. Tbh. of ವಿದ್ವಾನ್. A learned, wise man, a scholar (My.).
 ವಿದುಷಿ vidushi. A learned, intelligent woman (Sk.; My.).
 ವಿದೂರ vi-dūra. Very far, remote;—far from, devoid of, without (ರಹಿತ Śmd. 4 Cm.; Bp. 32, 2; Bh. 1, 7, 3).
 ವಿದೂರಥ vidūratha. N. of a king, younger brother of Hamsadhvaja (J. 10, 44).
 ವಿದೂಷಕ vi-dūshaka. Corrupting, contaminating, a defiler;—ensorious; a detractor, an abuser;—jocular; a jester, a buffoon; the jocular companion and confidential friend of the hero of a dramatical play;—a libertine, a catamite. See Ūpr. 8, after 44; Bp. 22, 60; J. 6, 31; 7, 6.
 ವಿದೆ vidē. ವಿದಾ. (= ವಿತ್ತ). Knowledge, learning; understanding, intellect.
 ವಿದೇಶ vi-dēśa. Another or foreign country, any place away from home (My.).
 ವಿದೇಶ vi-dēśa. Bodiless, Kāma (Ūpr. 1, 77). 2, a district in the province of Behar, Mithilā, Tirhut (Ūpr. 1, 74. 77. 78);—its people; a king of Mithilā (Janaka, etc.; Bām. 1, 16, 21).
 ವಿದೇಶಕನ್ನೆ vi-dēśa-kanyā. Sitā (My.).
 ವಿದೇಶ vi-dēśa. Mithilā (the capital of Tirhut).
 ವಿದಿ viddi. = ವಿದಿ. Tbh. of ವಿದಿ 1 (Śmd. 358).
 ವಿದಿ viddē. Tbh. of ವಿದ್ಯ. (My.; Tō.). ಬಿಲ್ಲ ವಿದಿಯಂ ಬಿಲ್ಲವನು (ಕೃತಪುಂ, etc. Hlā.).
 ವಿದಿ viddha. = ವಿದಿ 2. Pierced, perforated, penetrated; wounded; beaten; thrown, cast, sent; opposed, impeded;—resembling, like.
 ವಿದಿಕರ್ಣ viddha-karṇi. Having bored ears. 2, the plant *Clypea hernandifolia* W. & A.
 ವಿದ್ಯ vidya. A scholar (Śmd. 402; Ūpr. 5, 138). 2, Tbh. of ವಿದ್ಯ. (Bh. 1, 8, 13; J. 2, 61; My.; B. 4, 2; 5, 171; see

ನಿಜ-). ವಿದ್ಯಕ್ಕಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ತ್ರೇಷ್ಯ, ಬುದ್ಧಿಗಿನ್ನ ಅಹಾರ ತ್ರೇಷ್ಯ.—ವಿದ್ಯ ಎಲ್ಲದವ ಹಡ್ಡಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prva.).
 ವಿದ್ಯಮಾನ vidyamāna. Being perceived or known; being found, being present; being in existence, existing: actual, real; being in one's possession.
 ವಿದ್ಯಾ vidyā. = ವಿದ್ಯ. ವಿದ್ಯಾ ಬಾಹ್ಯರೂಪ, ಬಿಟ್ಟು, ದೊಡ್ಡಯ್ಯಾ, ಒಟ್ಟೆಯ ದೋವನಾದ (Prv.). — ವಿದ್ಯಾಭಾಗ. Educational department (G.'s preface).
 ವಿದ್ಯಾಗುರು vidyā-guru. A teacher of knowledge or science (My.).
 ವಿದ್ಯಾತ್ರಯ vidyā-traya. = ತ್ರೈವಿದ್ಯ. (Ūpr. 1, 31).
 ವಿದ್ಯಾದಾತೃ vidyā-dātri. One who imparts knowledge, a teacher (My.).
 ವಿದ್ಯಾದಾನ vidyā-dāna. The giving of knowledge, teaching (My.).
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥನ vidyā-dhāna. Wealth consisting in learning;—money acquired by scholarship (My.).
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ vidyā-dhara. = ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. Knowledge-holder, a particular kind of good or evil genius attending upon the gods; a kind of spirit or fairy. 2, the number 12 (? Ūh.). 3, N. of persons.
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥದರ್ಶನಾರ್ಥ vidyādhara-śakravartī. King Vidyādhara (Śmd. 155).
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ vidyā-dhārī. = ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. A female of the vidyādhara, a fairy, a sylph.
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ vidyā-dhēnu. The oow of knowledge, a form of the oow called kāmādhēnu (Śāstrasāra in W. v. 1259).
 ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ vidyā-ābhāsa. Pursuit of learning, study (My.; B. 5, 88. 166. 197).
 ವಿದ್ಯಾಮದ vidyā-mada. Pride of learning (My.).
 ವಿದ್ಯಾಮೃತ vidyā-amṛita. Learning looked upon as ambrosia (Ūpr. 4, 3).
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥ vidyā-artha. = ವಿದ್ಯಾರ್ಥನ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥನೇ ಮಗ್ಗಲಂ (Hlā. 15).
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ vidyā-arthī. One who seeks for knowledge: a student, a pupil, a disciple (My.; B. 3, 1. 3).
 ವಿದ್ಯಾಲಯ vidyā-ālaya. A school; a college (My.).
 ವಿದ್ಯಾವಂತ vidyā-vanta. A learned man (My.). Feminine ವಿದ್ಯಾವಂತಳು, ವಿದ್ಯಾವಂತಿ (My.).
 ವಿದ್ಯಾವಿನೋದ vidyā-vinōda. Artful play (J. 33, 19).
 ವಿದ್ಯಾವಿಕಾರದರ್ಶನ vidyā-viśāradatva. Skill in science and art (Ūpr. 2, after 14).
 ವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗ vidyā-vyāsaṅga. Diligent study of science and art (My.).
 ವಿದ್ಯಾಕಾಲಿ vidyā-āli. Possessed of learning; a learned person (My.).
 ವಿದ್ಯಾಕಾಲಿ vidyā-āli. An institution for learning: a school, a college (My.).
 ವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಕ vidyā-śikshaka. A man who teaches knowledge (ಕಲ್ಪಾಯು Kk. 86).
 ವಿದ್ಯಾಶುಲ್ಕ vidyā-śulka. The rate of a teacher's fees (My.).
 ವಿದ್ಯಾಸದನ vidyā-sadana. = ವಿದ್ಯಾಲಯ. (My.).
 ವಿದ್ಯಾಸಾಧನೆ vidyā-sādhana. Acquisition of knowledge (My.).
 ವಿದ್ಯಾಸುಫಲ್ಯ vidyā-sāphalya. The profit of learning (My.).

ವಿದ್ಯಾಸಾಮರ್ಥ್ಯ *vidyā-sāmarthya*. The power of learning or science (My.).

ವಿದ್ಯಾಹೀನ *vidyā-hīna*. Destitute of knowledge or learning, uninstructed, ignorant (My.).

ವಿದ್ಯುತ್ಜಿಹ್ವ *vidyut-jihva*. Lightning-tongued: a kind of *rākṣha* (My.).

ವಿದ್ಯುತ್ *vi-dyut*. = ವಿದ್ಯುತ್ತು. *Lightning*. See ಮಂಕು 3.

ವಿದ್ಯುತ್ತು *vi-dyuttu*. Tbh. of ವಿದ್ಯುತ್ (Smd. 106).

ವಿದ್ಯುನ್ಮಲೆ *vidyut-naṭi*. Lightning looked upon as an actress (Ūpr. 4, 31).

ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲಿ *vidyut-māli*. N. of an asura (My.).

ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲಿ *vidyut-mālī*. Garland of lightning: N. of a *vṛitta* (Ūh.).

ವಿದ್ಯುಲತೆ *vidyut-latē*. Lightning-creeper: forked or zigzag lightning (B. 5, 219; My.).

ವಿದ್ಯೆ *vidyē*. ವಿದ್ಯಾ = (ಬಕ್ಷೆ), ಬಂಡೆ 2, ಬಿಕ್ಷೆ, ವಿದ್ಯೆ. Knowledge, learning, science; an art;—magical skill;—a spell, an incantation;—the goddess *Durgā*; learning considered as a goddess. See *Kāvy*. II, 1, 1-5. ವಿದ್ಯೆಗೆ ಎಣೆ ಇಲ್ಲ, ಬುದ್ಧಿಗೆ ಕಡೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See *Abh. P. s.* ಪೂಜಕರನು.

ವಿದ್ರದಿ *vidradhi*. A (deep-seated or internal) *abscess*.

ವಿದ್ರವ *vi-drava*. Running in different directions or away, flight, retreat; panic. 2, flowing out, oozing. 3, melting, liquefaction. 4, censure. 5, intellect.

ವಿದ್ರಾವ *vi-drāva*. Flight, retreat;—liquefaction. (B.).

ವಿದ್ರಾವಣ *vi-drāvāṇa*. Driving away, chasing, defeating (*Abh. P.* 10, 226; *Grj.* 2, after 106; *Bp.* 53, 1; 60, 1);—liquefaction.

ವಿದ್ರಾವಿತ *vi-drāvita*. Driven away, put to flight (My.);—liquefied.

ವಿದ್ರುತ *vi-druta*. Run in different directions or away;—agitated, alarmed;—*liquefied*, *liquid*, *fluid*.

ವಿದ್ರಮ *vi-drama*. Coral (ಕವಕ Nn. 130; ಚೆರುಡಿ Kk. 47; Smd. 68).

ವಿದ್ರಮಲತೆ *vidruma-latē*. A sort of perfume (= ಕಪೋತಾಂಭ).

ವಿದ್ವಜ್ಞನ *vidvat-jana*. A learned man, a scholar, a philosopher (*Kāvy*. IV. 2, 59; *Abh. P.* 6, 93).

ವಿದ್ವತ್ *vidvat*. = ವಿದ್ವತ್ತು, ವಿದ್ವತ್.

ವಿದ್ವತ್ತು *vidvattu*. Tbh. of ವಿದ್ವತ್. (My.).

ವಿದ್ವತ್ತೆ *vidvattē*. = ವಿದ್ವತ್. (Mhr.; B. 5, 169).

ವಿದ್ವತ್ವ *vidvatva*. Learning, erudition (Ūh. 134; My.).

ವಿದ್ವತ್ಸಭೆ *vidvat-sabhē*. An assembly or congregation of scholars (Ūt. I, 1).

ವಿದ್ವತ್ಸಮೂಹ *vidvat-samūha*. = ವಿದ್ವತ್ಸಭೆ. (ಬುಧಚಯ Smd. 253 Cm.).

ವಿದ್ವತ್ಸನ್ಮಾಜನೆ *vidvat-sambhāvanē*. Respectful reception or treatment of learned men (My.).

ವಿದ್ವತ್ಸನ್ಮಾಜ *vidvat-samāja*. = ವಿದ್ವತ್ಸಭೆ. (My.).

ವಿದ್ವತ್ಸೇವೆ *vidvat-sēvē*. Service of or attendance on scholars. ಪ್ರತಿಭೆಯುಮ್ ಅಧ್ಯಾಸಮುಂ ವಿದ್ವತ್ಸೇವೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯಮುಂ ಕವಿತೆಗೆ ಕಾರಣಂ (Smd. 175).

ವಿದ್ವಾನ್ *vidvas*. ವಿದ್ವತ್. = ವಿದುಷ, ವಿದ್ವತ್, ವಿದ್ವತ್ತು, ವಿದ್ವಾಂಸ, ವಿದ್ವಾನ್. *Learned, wise*; a wise man, a learned man, a scholar.

ವಿದ್ವಾಂಸ *vidvāṁsa*. Tbh. of ವಿದ್ವಾನ್ (Smd. 108; ಧೀಮತ್, ಧೀರ, etc. HIA.; ಶೀರ್ಷ Nn. 48; ಕವಿ 59; ಪದ್ಮತ 126; ಸೂರಿ Mr. 228; Smd. 133. 294 Cm.; C.). Nn. 42 has the following explanation of it (P. o. ra. being ವಿದ್ವಂತ, ವಿದ್ವಾಂತ, ವಿದ್ವತ್ತ, ವಿದ್ವಾನ್): ಅಗಸ (ಅಗಾತ); 2, ಚಿತ್ತ (ಚಿತ್ತಂಗಲ್); 3, ಶಾಸ್ತ್ರತ (ಸ್ಥಿರ); 4, ತಂಕರ (ತತ್ತರ); 5, ಸರಸಿಬನಾಥ (ಎತ್ತು); 6, ಸಮಾನ (ಸಮ); 7, ಗುಣಾಧ್ಯ (ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠನು, ಗುಣಜ್ಞನು); 8, ಅಸಿತ (ಕಪ್ಪು).—Feminine ವಿದ್ವಾಂಸಳು (My.). ವಿದ್ವಾಂಸನಾದರೂ ವಿದ್ವಂಸನಾಗಬೇಕು. —ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮುನ್ನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬರಬಹುದೇ, ಗೋವನ್ನೆ? (Prvs.).

ವಿದ್ವಾನ್ *vidvān*. = ವಿದ್ವಾನ್. (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 228; B. 5, 230).

ವಿದ್ವಿಲೆ *vi-dvīlē*. = ವಿದ್ವಿಹ. (Ūpr. 5, 34).

ವಿದ್ವಿಲೆ *vi-dvīlī*. Tbh. of ವಿದ್ವಿಹ. (ವಿದ್ವಿಹ Ūt. II, 116).

ವಿದ್ವಿಲಿ *vidvīlī*. A hostile woman (not a good compound, Smd. 76).

ವಿದ್ವಿಷಿ *vi-dvīṣi*. ವಿದ್ವಿಲಿ. = ವಿದ್ವಿಲಿ. Hating, inimical, hostile, adverse; an enemy, a foe.

ವಿದ್ವಿಷಿ *vi-dvīṣi*. = ವಿದ್ವಿಹ. (ವಿದ್ವಿಲಿ Ūt. II, 116; Bp. 51, 11).

ವಿದ್ವಿಷ್ಯ *vi-dvīṣya*. Hated, disliked, odious. 2, an enemy (*Grj.* 2, after 106).

ವಿದ್ವಿಷ್ಯ *vi-dvīṣya*. *Enmity, hatred*; contempt.

ವಿದ್ವಿಷ್ಯಣ *vi-dvīṣhaṇa*. One who hates, a hater. 2, hatred, enmity.

ವಿದ್ವಿಷ್ಯಣವಿದ್ವಿ *vidvīṣhaṇa-vidyē*. *Vidyā* looked upon as a deity who creates enmity (*Abh. P.* 6, 93).

ವಿದ್ವಿಷಿ *vi-dvīṣi*. Hating, hostile;—an enemy (My.).

ವಿಧ *vidh*. Piercing, penetrating. See ತ್ಯಾ.

ವಿಧ *vi-dha*. Form, manner, kind, sort;—fold (after numerals). Cf. ವಿಧ. ವಿಧ ತಿಳಿದವನಾದರೂ ವಿಧ ಬಿಡದು.—ವಿಧ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮನ ಹೋದೀತೇ? (Prvs.). — ವಿಧವಿಧ. rep. ವಿಧವಿಧವಾಗಿ, variously (My.).

ವಿಧಜ್ಞ *vidha-jña*. Knowing the form or manner. See ದೀಕ್ಷಾ.

ವಿಧವೆ *vi-dhavatē*. Widowhood (Ūpr. 1, 85).

ವಿಧವೆ *vi-dhavē*. = ವಿಧವೆ. A husbandless woman: a widow (ಪತಿ ಸತ್ತವಳು Mr. 303).

ವಿಧಾತ *vi-dhāta*. Tbh. of ವಿಧಾತೃ. (My.).

ವಿಧಾತೃ *vi-dhātṛi*. An arranger, a disposer, a maker, a creator. 2, *Brahmā*.

ವಿಧಾತೃ *vi-dhātra*. Tbh. of ವಿಧಾತೃ. (Smd. 104; *Kāvy*. I, 2, 93-95). ಧಾತು ತಿಳಿಯದವನು ವಿಧಾತೃನಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.).

ವಿಧಾನ *vi-dhāna*. = ವಿಧಾನ 1. The act of putting in order, arranging, making ready, disposing, ordering, performing, forming, making, placing on, putting on or in, putting down, commencing (ಅಗ್ರ Nn. 82, o. r. ಮಾಲಿ);—arrangement, disposition, creation;—act, action, especially the performance of prescribed acts or rites. 2, a rule, a precept; a law, an ordinance, an injunction; a regulation, sacred text. 3, an act of worship, a rite, a ceremony. 4, a form, a mode, a method, a manner (ವಿಧ Nn. 21). 5, a means, an expedient. 6, an assembly (ತನ್ತ್ರ, ಕೂಟ 75; cf. ವಿಧ No. 12). 7, in grammar: affixing, prefixing, taking as an affix, etc. See ಸಮಕಟ್ಟು; Smd. 14. 42. 65. 352. 383.

ವಿಧಾನಧಾರ್ಮಿಕ *vidhāna-dharmika*. According to rule or precepts (My.; B. 4, 215).

ವಿಧಾಯಕ vi-dhāyaka. Disposing, arranging, performing; consigning; enjoining. 2, a precept; an injunction (My.). 3, one who rules, a ruler, a leader (My.).

ವಿಧಾವಂತ vidhā-vanta. A man who receives hire, a hireling (C. Bp. 47, 15; Bh. 2, 1, 40).

ವಿಧಿ vi-dhi. = ವಿಧಿ. A rule, a formula, a precept, an injunction, a text prescribing any act or observance, a vedic text; the veda (ಶ್ರುತಿ, ವೇದ Nn. 21). 2, an order, an ordinance, a statute, a law. 3, a rite, a ceremony. 4, a method, a manner, a way (ವಿಧಾನ Nn. 21). 5, Brahmā (ಅಮೃತಾಪಾನ, ಬ್ರಹ್ಮ 21; ವ್ಯಕ್ತರ್ಮ Mr. 520). 6, Vishṇu. 7, an excellent person (ಉತ್ತಮ 21). 8, a clever or wise person (ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಬಲ್ಲವ 21). 9, a poet (ಕವಿ, ಕವೀಶ್ವರ 21). 10, a physician. 11, fate, destiny. 12, an assembly (ಮೇಳ 21; ಕೂಟ Mr. 488; cf. ವಿಧಿ No. 6). 13, time (ಕಾಲ 21; ಕಾಲ 488). 14, in grammar: the imperative (ಕೆಂದ. 90. 91. 270. 272. 276. 289. 290; Kāv. I, 5, 1-5). See ಕೆಂದ. 41. 120. 342. 366; Prv. s. ವಿಧ. — ವಿಧಿ ವಡು. -ವಡು. To obtain or suffer fate (ಓಪ್ರ. 9, 8).

ವಿಧಿಕೃಯೆ vidhi-kriyē. The imperative (ಕೆಂದ. 86, No. 144. 91).

ವಿಧಿ vi-dhita. Arranged, settled; apportioned, fixed, decreed (Bp. 2, 9).

ವಿಧಿದರ್ಶಿ vidhi-darśi. A priest whose business is to see that everything at a sacrifice is done according to prescribed rules.

ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ vidhi-prākāra. According to rule (My.).

ವಿಧಿರೂಪ vidhi-rūpa. The imperative; the permissive imperative (as in ಮಾತೆ, My.).

ವಿಧಿಲಿಖಿತಾ vidhi-likhita. Brahmā's writ (on a man's forehead): destiny (My.).

ವಿಧಿವತ್ vidhi-vat. Agreeably to rule, in due form (My.).

ವಿಧಿವಂತ vidhi-vanta. A man who is in conformity with caste-rules (Bp. 57, 6).

ವಿಧಿವಾಸ vidhi-vāsa. The power or influence of a rule or of fate (Kāv. III, 8, B, 48; ಓಪ್ರ. 8, 89).

ವಿಧಿಸು vi-dhisu. To prescribe, to order, to ordain, to appoint, to allot; to give order to (a person). (Bp. 48, 82; Śi. 265; My.; B. 4, 186).

ವಿಧಿಕರಣ vidhi-karāṇa. The act of putting in order, arranging, regulating or ordering. See ಎಳವ.

ವಿಧು vidhu. = ವಿಧು 1, ವಿಧು 2. The moon. 2, Vishṇu.

ವಿಧುಕಾಲಧರ vidhu-kālā-dhara. Śiva (Bp. 11, 16).

ವಿಧುಕ vi-dhuta. Shaken about; shaken off; abandoned, relinquished, left off.

ವಿಧುಧರ vidhu-dhara. Śiva (Bp. 52, 6).

ವಿಧುನ್ತರ vidhun-tuda. Moon-troubler: Rāhu.

ವಿಧುಬಿಂಬ vidhu-bimba. The moon's disk (J. 4, 7).

ವಿಧುಮುಖಿ vidhu-mukhi. A woman with a moon-like face (My.).

ವಿಧುಮಾಲಿ vidhu-maullī. Śiva (Bp. 61, 89).

ವಿಧುರ vidhura. Separated; separation (from a mistress or lover, ಅಗಲೆ Hlā.). 2, agitated, troubled, distressed, bewildered. 3, adverse; adversity (ಹೊಲ್ಲು ಮೆ Hlā.).

ವಿಧುರ ವಿಧುರ. A woman who is distressed (ಓಪ್ರ. 5, 124).

ವಿಧುವನ vi-dhuvana. Shaking about, trembling, tremor.

ವಿಧುವನಕರಣ vidhuvana-karāṇa. Causing to shake about or tremble, etc. See ಕೊನೆ.

ವಿಧುಹಾಸ vidhu-hāsa. = ಜಪ್ತ ಹಾಸ No. 3. (J. 29, 8; 31, 37).

ವಿಧುಕ vi-dhūta. Shaken or tossed about; trembling;—shaken off, dispelled, removed;—abandoned;—repugnance (Bp. 10, 12; 21, 2; 38, 67; 39, 67).

ವಿಧುನನ vi-dhūnana. Causing to shake or tremble;—shaking, trembling, tremor.

ವಿಧುಕ vi-dhūta. Kept apart. 2, seized, grasped, held; taken, assumed, possessed (ಓಪ್ರ. 4, after 42).

ವಿಧಿ vi-dhē. ವಿಧಿ. (= ವಿಧಿ). Form, formula, rule. 2, manner, kind, sort, way. 3, act, action. 4, doing well, prosperity, affluence. 5, hire, wages. 6, the food of horses, elephants, etc., fodder.

ವಿಧೀಯ vi-dhēya. To be arranged, to be prescribed, to be enjoined;—to be placed on, fit to be put or built on (see ವಾಸ್ತು-);—to be performed;—liable to be ruled, governable, subject to;—compliant, submissive, tractable, obedient. See ಬದ್ 1.

ವಿಧೀಯತೆ vi-dhēyatē. = ವಿಧೀಯತೆ. (ಓಪ್ರ. 2, after 49).

ವಿಧೀಯತ್ವ vi-dhēyatva. Tractableness, docility, submission, obedience (My.).

ವಿಧಿರ್ಧರ vidhi-artha. The imperative (in grammar, ಕೆಂದ. 54. 264. 269. 270 Cm.).

ವಿಧಿಕ್ತ vidhi-ukta. Declared or enjoined by the veda or śāstras (My.).

ವಿಧ್ವಂಸ vi-dhvamsa. Falling to pieces; ruin, destruction, death (Bp. 24, 7);—a man liable or subject to death, one who dies (see Prv. s. ವಿದ್ವಾಂಸ). 2, aversion, enmity. 3, insult, offence.

ವಿಧ್ವನಿ vi-dhvani. = ವಿದ್ವನಿ. An unnatural sound.

ವಿನತ vi-nata. Bent down, bowed;—humble, modest;—dispirited (ಓಹ. v. 246; Bp. 85, 8).

ವಿನತಾಕನಯ vinatā-tanaya. Garuḍa (ಓಪ್ರ. 5, 75).

ವಿನತಾನಂದನ vinatā-nandana. Garuḍa (ಓಪ್ರ. 2, after 7). 2, vinatā-ānandana, one who treats friends or guests humbly and courteously (2, after 7).

ವಿನತಾಮತ vinatā-mata. Garuḍa (J. 14, 21).

ವಿನತಿ vi-nati. Bowing down, bending;—humility, modesty (Bp. 5, 47).

ವಿನತೆ vi-natē. ವಿನತಾ. One of the wives of Kaśyapa and mother of Garuḍa and Aruṇa;—a bent down, etc. woman.

ವಿನದ vi-nada. Sound, noise. (A.).

ವಿನದ್ಧ vi-naddha. Firmly bound or tied. See ಅ.

ವಿನಮಜ್ಜನಾದನ vinamat-janārdana. Śiva (Bp. 61, 48).

ವಿನಮತೆ vi-namat. Bending down, bowing.

ವಿನಮಿತ vi-namita. Bowled down, bowed, bent;—humble, modest (ಓಹ. v. 227; ಕೆ. 5, after 55). Feminine ವಿನಮಿತೆ (ಓಹ. v. 224, where originally ವ್ಯತ್ಯಸ್ತನಧರವಿನಮಿತ; Grj. 3, after 12).

ವಿನಮಿಸು vi-namisu. To bow (v. l.) in token of reverence, to make obeisance (Bp. 23, 35).

ವಿನಮ್ರ vi-namra. Bowled (ಮಣಿ, ಅತಿಮಾಧುರಮ Nn. 67);—depressed;—humble, modest;—N. of a vṛtta (ಓಹ.).

ವಿನಯ vi-naya. Leading away;—leading, guidance, training, discipline;—gentleman-like bearing, good behavior.

our, decorum; condescension, affability; humility (Ūpr. 2, 18; My.);—reverence (Śmd. 124), obeisance, courtesy. ವಿನಯಗ್ರಾಹಿ vinaya-grāhi. *Compliant, submissive, humble.*
 ವಿನಯಪೂರ್ವಕ vinaya-pūrvaka. With reverence, etc. (Bp. 25, 38; 28, 48; My.).
 ವಿನಯಿತ vi-nayita. = ವಿನೀತ. A well-behaved, etc. man. ಎಡವಡುವ ವಿನಯಿತಂ ಪೀತರಾಗನಿಸಕ್ಕು (Mr. 241). See Mr. s. ನೀಲೀರಾಗ.
 ವಿನಯೋಕ್ತಿ vinaya-ukti. A gentle, modest, etc. word (J. 18, 41).
 ವಿನಯೋಪಾಕಾರ vinaya-upācāra. Respectful, etc. attentions (My.).
 ವಿನಶನ vi-naśana. Perishing, loss; disappearance. 2, the place where the river Sarasvatī is lost in the sand: Kurukshētra (Si. 101).
 ವಿನಶ್ಯವ vi-naśvara. *Liable to be destroyed, perishable.*
 ವಿನಶ vi-nāsa. Tbh. of ವಿನಾ. (My.; ಹೊರ್ತು G.).
 ವಿನಹಾ vinahā. Tbh. of ವಿನಾ. (My.; Tē.). ಲೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿ ಗನಾದರೂ (ತೆದಾಗ) ಕೊಟ್ಟ ವಿನಹಾ (ಅವನನ್ನು) ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ.—ವಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟ ವಿನಹಾ ಸೆಟ್ಟ ಬಿಡ (Prva.). See Prva. s. ಸಿಟ್ಟು ಬರು ಹಿ ಹೆಣ್ಣು.—ವಿನಹಾಯತಿ. Exception (My.).
 ವಿನಾ vinā. *Without, except* (ವ್ಯತಿ, ವ್ಯರ್ಥ, ಅನ್ವರ, ಬೇಡು ನುಡಿದೆ Mr. 534); *exclusive of.* ಮನುಷ್ಯನು ವಿನಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಾ ಜನ್ಮಗಳ ಗುಮ್ಮಿಗೂ ಯೂಥವನ್ನು ಎತ್ತೇಷನಾಮವು (Si. 180).
 ವಿನಾದಿ vi-nādi. A period of twenty-four seconds, the sixtieth part of a nādi or Indian hour (My.).
 ವಿನಾದ vi-nāda. = ವಿನದ. (A.).
 ವಿನಾಯಕ vi-nāyaka. = ಬಿನಕ. Taking away; a remover (of obstacles): *Gaṇēśa* (ಎಲರುಣೆವಸಿತಿ, ಎಡಗೇಡ, ಪೆರ್ಬೇಡ ಯ, ಸುಣ್ಣಿಲ ಮೋಗ, etc. Śm. 4; Kk. 5). 2, leading; a leader or guru. 3, a *Buddha* or *Jina*. 4, anarchical (My.).
 ವಿನಾಯಿಸು vināyisu. (fr. ವಿನಾ). To be excepted. ಅವನಿಗೆ ಎದ್ದೆ ವಿನಾಯಿಸಿ ಬೇಡೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿಲ್ಲ (My.). 2, to except, to exempt (My.).
 ವಿನಾಶ vi-nāśa. *Utter loss, perdition, ruin, destruction, annihilation, extinction* (Bp. 38, 3; 47, 51; 54, 22). See ಅದೃ 1, ಕರು 2, ನನ್ನ 2.
 ವಿನಾಶನ vi-nāśana. Destructive, ruinous;—completely lost or ruined (see Mr. s. ದ್ರುತ);—destruction, annihilation (My.).
 ವಿನಾಶೋನ್ಮುಖ vināśa-unmukha. About to perish: *full ripe, mature.*
 ವಿನಾಶ vi-nāśa. = ವಿನಾಶ.
 ವಿನಿದ್ರ vi-nidra. Sleepless, awake (Bp. 34, 2).
 ವಿನಿಧಿತ vi-nindita. Reproached, reviled, abused. 2, blameless (Ūh. v. 7).
 ವಿನಿಪತೆ vi-ni-patāt. Falling down, falling (Ūpr. 4, 44).
 ವಿನಿಮಯ vi-nimaya. *Exchange, barter.* 2, a pledge, a deposit, a security. See ಪಿಡೆ.
 ವಿನಿಯತ vi-niyata. Restrained, checked, controlled (Bp. 46, 71).
 ವಿನಿಯೋಗ vi-niyōga. Unyoking, separating; parting with; giving up. 2, appointment (to any office). 3, assignment, apportionment, distribution (of eatables, My.). 4, commission, charge. 5, application, use, employment (J. 20, 5; My.). ನಾವೆಲ್ಲರು ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಐತ್ತಯದ ವಿನಿಯೋ

ಗದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ದೇವರ ಹತ್ತರ ಕೊಡ ಬೇಕು (B. 5, 204). 6, an appointed task or duty, a business, a function, service (Ū. Bp. 47, 15; Śēv. 1, after 79; J. 7, 4). ಇವರು ಧೂರಮ ಣರಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಮಂ ತಾಕ್ಕು, ಪದಿನೆನ್ನರು ಪ್ರಧಾನರೆನಿಸ್ಕುಂ (Mr. 272; see ಅಪ್ಪಾದತಪ್ರಧಾನ). ಒಲಗದ ವಿನಿಯೋಗಭೇದ (ಕರಣ, ಸ್ಥಾಭೇದ Nn. 108). ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆ (distribution) ಕಡಿಮೆಯಾ ದರೂ ಹನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). 7, a servant (V. 6, 44).
 ವಿನಿಯೋಗಿಸು vi-niyōgisu. To assign, to apportion (Bh. 1, 10, 4; My.). 2, to use (My.).
 ವಿನಿರ್ಮಲ vi-nirmala. Very pure (Ūpr. 1, 79; Bp. 24, 38; 30, 1; 38, 43b; 41, 30; 54, 20; 57, 66).
 ವಿನಿರ್ಮಲತೆ vi-nirmalatē. Great pureness or brightness (Śēv. 2, 32).
 ವಿನಿರ್ಮಿತ vi-nirmita. Formed or made of;—constructed, built, formed, made, created (Ūh. v. 182. 194. 222; Ūpr. 6, 5).
 ವಿನಿವರ್ತನ vi-nivartana. Causing to come forth, calling forth, arousing (Ūpr. 9, 39).
 ವಿನಿಶಲ vi-niśāla. Immovable, firm, steady (Abh. P. 16, 28; Bp. 10, 16; 21, 34; 26, 55; 60, 16; 61, 70).
 ವಿನಿಶಿತ vi-niśita. Ascertained, settled, decided, certain (Bp. 54, 49).
 ವಿನಿಹಿತ vi-nihita. Put off or down; placed or put on; fixed upon, directed; fixed in (Śēv. 5, 85).
 ವಿನೀತ vi-nīta. Led away, taken away; removed;—conducted, performed, done (Kāvy. 4, 1);—*well-trained, educated, disciplined, refined, well-behaved, well-controlled; compliant; modest, demure, meek, virtuous, gentle;—tamed, broken in;—plain, neat (in dress, etc.);—lovely, handsome* (Bp. 43, 78; My.).
 ವಿನೀತಿ vi-nīti. Good behaviour, reverence, homage; morals (Bp. 27, 78; 39, 23; 57, 90).
 ವಿನೀಲತೆ vi-nīlatē. The state of being dark-blue or blue (Kāvy. V, 50).
 ವಿನುತ vi-nuta. Praised (ಕೊನ್ನಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿ Śmd. 92. 256 Cm.; Ūh. v. 11. 60). 2, N. of a vṛitta (Ūh.).
 ವಿನುತಪ್ರಾಸ vinuta-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).
 ವಿನುತಿ vi-nuti. Praise (My.).
 ವಿನುತಿಸು vi-nutisu. To utter with praise (Bp. 1, 37); to praise (25, 38; 38, 60; 59, 50; 61, 60).
 ವಿನುತ್ಯ vi-nutya. = ವಿನುತ. (Śēv. 5, 63).
 ವಿನೂತ vi-nūta. = ವಿನುತ. Praised (Ūh. v. 224, o. r. ಎನೂತ; Ūpr. 2, after 7).
 ವಿನೂತ್ಯ vi-nūtna. New, novel. See Ūh. s. ಎನೂತ.
 ವಿನೇಯ vi-nēya. To be taken away;—to be governed or directed, governable, tractable; compliant, disciplined, refined (Ūpr. 1, 3. 8. 53. 60. 68; Abh. P. 1, 4).
 ವಿನೋದ vi-nōda. = ಬಿನದ. Driving away; removing; abandoning. 2, *diversion, sport, pastime, play.* 3, interesting pursuit or occupation, pleasure, gratification, happiness (Śmd. 251). 4, eagerness. 5, jesting, joking (Mhr., My.).
 ವಿನೋದಗಾತಿ vinōda-gāti. A playful, wanton woman (ಲಲನೆ Si. 182; My.).
 ವಿನೋದಗಾತಿ vinōda-gāti. A playful, wanton man (My.); a man fond of jesting (My.).

ವಿವೇಕದನ vi-nōdana. = ವಿವೇಕ. (Ūpr. 2, 14).

ವಿವೇಕದಿಸು vi-nōdisu. = ವಿನದಿಸು. To play, to sport (My.). 2, to be delighted, to be happy (Bp. 4, 9; My.).

ವಿವಿಂದಾ. Finding, getting, gaining, taking; one who finds, etc. See ವಿವೇಕ.

ವಿವಿಂದು. = ವಿವಿಂದು. 2, intelligent, knowing.

ವಿವಿಂದು ಜಾಲಕ ವಿವಿಂದು-ಜಾಲಕ. = ವಿವಿಂದು ಜಾಲಕ. See ವಿವೇಕ. a. ಚಿಟ್ಟು.

ವಿವಿಂದು ವಿವಿಂದು. = ವಿವಿಂದು. N. of a range of mountains. 2, a hunter.

ವಿವಿಂದು ವಿವಿಂದು. = ವಿವಿಂದು. The Vindhya mountains (ವಿವಿಂದು ಪಟ್ಟಣ). 2, a hunter.

ವಿವಿಂದು ವಿವಿಂದು. = ವಿವಿಂದು. (G. 51).

ವಿವಿನ್ನು. Known;—discussed, judged. 2, obtained, gained.

ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು. = ವಿವಿನ್ನು. (Abh. P. 11, after 46 & 94).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ನಿ-ನಿ. Placed down, deposited, fixed;—inlaid, paved;—delivered;—offered, presented (Bp. 7, 16).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ನಿ-ನಿ. Putting or placing down; depositing, entrusting; a deposit;—putting or placing on or into;—placing in order, adjusting, disposing, arranging, distributing (ಸಿದ್ಧಿಗಿ ಕೆಂದ. 5); orderly arrangement, disposition;—any site or receptacle on or in which anything is placed or deposited;—an assemblage. See ವಿವೇಕ, ಪರಣ, ಪದ, ಬಲ; Kāv. III, 2, B, 38; Si. 66. 2, gestulation (My.).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಕವ. Cooked, dressed;—ripened, mature.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಕವ. An opponent, an antagonist, an adversary, an enemy; a rival;—contrary, hostile. 2, a disputant. 3, an exception (in grammar). 4, a syllogism in which the proposition to be maintained is always wanting. 5, an instance on the opposite side (Bp. 45, 44; 61, 47. 50. 88; Bh. 1, 8, 17).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪದ-ವಿವಿನ್ನು. An ocean of distress, etc. (Bp. 58, 52).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂಚಿ. A lute (with five strings, Mr. 80; ಪ್ರವಾಲ, ವಿವೇಕಯ ವಿವೇಕಯ Nn. 7, o. r. ವಿವೇಕ).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Selling, sale.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. A shop, a stall (see ಪರಣ 2, No. 12);—a market-street;—any article for sale.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. A dealer, a merchant (ವಿವೇಕ, etc. Mr. 845).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. A time of calamity, adversity (My.).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Going wrongly: adversity, calamity, misfortune, disaster.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. = ವಿವಿನ್ನು. Tbh. of ವಿವೇಕ. (My.). ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು. (Prv.).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. A wrong way; a bad road.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. ವಿವಿನ್ನು. = ವಿವಿನ್ನು, ವಿವಿನ್ನು. Going wrongly: adversity, calamity, misfortune, disaster, distress; death.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Misfortune, adversity (Sk.). 2, a miserable woman (J. 5, 61).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Gone wrong, fallen into adversity or misfortune, unfortunate, distressed; lost; failed (Ūpr. 4, 40).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. The state of being without or destitute of (Ūpr. 3, 79).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. = ವಿವಿನ್ನು. (Mr. 254 in 2 MS8.).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Gone or turned the wrong way, reversed, inverted, opposite, adverse, perverse, contrary: reversed state (ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು Nn. 151);—wrong, contrary to rule;—uncommon, unusual (My.);—different;—cross;—disagreeable;—inassimilable; hostile (Kāv. II, 2, B, 19-23; Bp. 16, 43; 21, 18; 39, 40; 50, 58). Feminine ವಿವಿನ್ನು (J. 5, 61). — ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು. Unusual, exorbitant work or business (My.). ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು. One of the padārthas (Kāv. II, 1, A, 12. 16-19; see ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. An adverse time, a time of calamity (My.).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Contrariety, inversion, reverse or opposite state or condition (Ūb. 124).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Falling upside down. See ವಿವಿನ್ನು 2.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Reverse, inversion, contrariety. Inverted order, perverseness, obstruction, opposition (ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು ವಿವಿನ್ನು HIA.);—reverse of fortune, misfortune, calamity;—exchange, barter; error, transgression;—mistake;—enmity;—destruction.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. = ವಿವಿನ್ನು. q. v. What is thrown across (the shoulders): a dōtra (Mr. 254).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. = ವಿವಿನ್ನು. (Kāv. III, 1, A, 24).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Reverse, contrariety; opposition;—interchange;—error, mistake, delusion. See Ūb. 34. 289. 254; ಪದ ಮಾತು, ಪದವಿ 1.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. One of the similes (Kāv. III, 3, B, 68 seq.).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. A moment, an instant (B. 4, 103).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Wise, learned, intelligent.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Cooking thoroughly: cooking, dressing;—ripening, ripeness, maturity;—digestion;—result; the consequence or result of any action either in this or in a former birth matured by the operation of time;—calamity, distress.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. A blister or sore on the foot.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. The Vipāsā or Beas river in the Panjab

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. -ವಿ. The Beas river.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. A wood, a forest, a grove (ಪರಣ, ಪರಣ Nn. 80, o. r. ಪರಣ).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Roaming or living in a forest; a wild animal (Ūpr. 4, 48).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. A species of deer (ಪರಣ Mr. 160).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Large, great, extensive, broad, wide, spacious (ವಿವಿನ್ನು Nn. 36. 127); ample, abundant, much; deep, profound.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. Uncommonly large, etc. (A.).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. A teacher of many sciences (ವಿವಿನ್ನು Kk. 35). See a. ಪರಣ.

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. The ruler of the world (ವಿವಿನ್ನು Ūpr. 5, 116).

ವಿವಿನ್ನು ವಿ-ಪಾಂ. The wide (female): the earth. 2, of a fish's wife (Mr. 258). 3, N. of a metre (Ūb. 1, N. of a town (Ūpr. 5, 93; 6, after 11 & 17).

ವಿಪತ್ತು *vippattu*. Tbh. of ವಿಪದ್. (My.).
ವಿಪ್ರ *vipra*. A singer of vedic hymns, a poet, a ṛishi. 2, a *Brāhmaṇa* (ಪಾರ್ವತ. II, 50; ಭೂಸುರ, ಪ್ರಾಹ್ಲಾದ Nn. 104). 3, a ray (ಮುರೇಶ, ಕರಣ 104). 4, the kuśa grass (ಕುಶಿ, ಪರ್ವ 104).
ವಿಪ್ರಕಾರ *vi-prakāra*. *Treating with disrespect, hurt, injury, offence* (ಉಪಮರ್ಷ, ಕಿವುಡುವುದು Mr. 457);—abuse;—opposition;—retaliation;—various manner.
ವಿಪ್ರಕಾರಣ *vi-prakāraṇa*. *Offensiveness, offence;—deceit* (ವ್ಯಾಲಿ, ವಂಜನ, ಅದಾಗೋಷಂ Mr. 489).
ವಿಪ್ರಕೃತ *vi-prakṛita*. *Treated with disrespect, hurt, injured, offended;—abused;—opposed;—retaliated*.
ವಿಪ್ರಕೃಷ್ಟ *vi-prakṛiṣṭa*. *Drawn or removed away;—remote, distant*.
ವಿಪ್ರಕೃಷ್ಟಕ *vi-prakṛiṣṭaka*. *Remote, distant*.
ವಿಪ್ರತಿಸಿದ್ಧ *vi-prati-siddha*. *Contradicted, opposed, prohibited, forbidden* (Kāvy. III, 3, B, 140).
ವಿಪ್ರತಿಸಾರ *vi-pratisāra*. *Repentance*.
ವಿಪ್ರತೀಸಾರ *vi-pratisāra*. *Repentance*.
ವಿಪ್ರಯುಕ್ತ *vi-prayukta*. *Disjoined, separated. Feminine ವಿಪ್ರಯುಕ್ತೆ* (Ūpr. 8, 7).
ವಿಪ್ರಯೋಗ *vi-prayōga*. *Disjunction, separation*.
ವಿಪ್ರಲಬ್ಧ *vi-pralabdha*. *Cheated, deceived;—hurt, injured, afflicted, disappointed* (ವಿಕ್ರಮ, ದೈನ್ಯ Mr. 242).
ವಿಪ್ರಲಮ್ಬ *vi-pralambha*. *Cheating; deceiving by false assertions or by not keeping a promise; deception, deceit* (in general). 2, quarrel, disagreement. 3, disunion, disjunction. 4, separation of lovers, one of the śringāras in poetry (Kāvy. IV, 2, 20, 26-29).
ವಿಪ್ರಲಾಪ *vi-pralāpa*. *Talking idly, prattling;—mutual contradiction, wrangling, quarrelling, quarrel;—deception*.
ವಿಪ್ರವಾರಣ *vi-pravāraṇa*. A gift, a present (ದಾನ Mr. 455).
ವಿಪ್ರಶ್ನಿಕೆ *vi-praśnikē*. A female fortune-teller.
ವಿಪ್ರಿಯ *vi-priya*. Unpleasant, disagreeable, unbeloved;—offence, transgression. 2, very much beloved (Śmd. 166).
ವಿಪ್ರುಷ್ *vi-pruṣh*. = ವಿಪ್ರುಷ್. A drop of any fluid.
ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ *vipra-indra*. An excellent Brāhmaṇa (J. 26, 38).
ವಿಪ್ಲವ *vi-plava*. Floating or drifting about or in different directions;—confusion, perplexity;—trouble, disaster, calamity;—predatory or devastating warfare;—rapine, extortion;—affray, scuffle, turmoil, disturbance.
ವಿಪ್ಲವನ *vi-plavana*. = ವಿಪ್ಲವ. (Ūpr. 1, after 81).
ವಿಪ್ಲವ್ *vi-plavh*. = ವಿಪ್ರುಷ್. A drop of any fluid.
ವಿಫಲ *vi-phala*. Fruitless, useless, ineffectual, unmeaning, vain, idle. See ವಿಫಲ; Bp. 26, 48.
ವಿಫಲಿತ *vi-phullita*. Expanded, blown, as a flower (ಅರಳಿದ G.).
ವಿಬಂಧ *vi-bandha*. = ವಿವಂಧ. Entire stoppage;—fastening or binding well or on different sides, a dike (? ಪಾಲಿ, ಅತಿವಂಧನ Nn. 31);—constipation, ischury.
ವಿಬಾಹ *vibāḥa*. (ವಿಭಾಹ). A man who beats or destroys (Rām. 6, 10, 25; 6, 50, 43).
ವಿಬಾಹಿಸು *vibāḥisu*. (ವಿಭಾಹಿಸು). To beat, to flog; to sub-

due; to destroy (cf. ಬಡೆ 1). ಗರ್ವಿಸುವ ದಕ್ಷಿಣವತಿಯ ಮದವಂ ವಿಬಾಹಿಸುವ ಸರ್ವಮಂಗಲಯೋಗ ದಾಂ! (Bp. 24, 37). ಒಬ್ಬ ನೆ ಭೀಮನ್ ಅನಿಬರ ಸದೇವ, ತಾ ಸೋತರೆ ವಿಬಾಹಿಸು ಕೆದರುವನು, ಗೆದ್ದೋದಿವರೆ ಬೆನ್ನುತ್ತಿ ಹಿಡಿದೊಡು ಸದೇವು ಬಿಡುವನು (Bh. 1, 6, 8). ಬಗೆಯದೆನ್ನೊಡಲಸುರಭಾತಿಗೆ ಮಿಗೆ ವಿಬಾಹಿಸು ಕೊಮುವಂ (1, 10, 13). ಬಲುಗತ್ತಿ ಗೂಳಿಯನ್ ಇವ ವಿಬಾಹಿಸಿದನೇ (2, 10, 13). See J. 4, 14; 6, 54; 14, 12; 21, 21.
ವಿಬುಧ *vi-budha*. A learned or wise man (ವಿದ್ವತ್ Śmd. 181 Om.). 2 a god.
ವಿಬುಧವತಿ *vibudha-pati*. Indra (Kk. 1).
ವಿಬೋಧ *vi-bōdha*. 1. Awaking; perceiving; intelligence; wisdom (Kāvy. I, 1a, 1).
ವಿಬೋಧ *vi-bōdha*. 2. Want of consciousness, absence of mind.
ವಿಭಕ್ತ *vi-bhakta*. Divided, partitioned, portioned. 2, parted, separated. — ವಿಭಕ್ತಕುಟುಂಬ. A family the members of which are separated, each having received his portion of the family property (My.). — ವಿಭಕ್ತಸಹೋದರರು. Brothers who are separated, each having received his portion of the paternal inheritance (My.).
ವಿಭಕ್ತಿ *vi-bhakti*. A division, a partition. 2, a part, a portion, a share of inheritance, etc. 3, a termination or inflection either of a case or of the persons of a verb (Śmd. 46. 62. 86. 88. 90. 116. 163. 170. 194. 195. 253. 255. 256. 259; Kāvy. I, 1b, 1-5; I, 2, 1. 17-22. 55-61; I, 5, 1-16).
ವಿಭಕ್ತಿಗಣ *vibhakti-gaṇa*. The various terminations or inflections (Kāvy. I, 8, 1-4).
ವಿಭಕ್ತಿಪರಿಣಾಮ *vibhakti-pariṇāma*. Changes of the inflections of nouns or of cases (Śmd. 177).
ವಿಭಕ್ತಿಮಾಲೆ *vibhakti-mālē*. The row of the terminations or their collection arranged in order (Śmd. 89).
ವಿಭಕ್ತಿರೂಪಕ *vibhakti-rūpaka*. A kind of rūpaka (Kāvy. III, 3, B, 81 seq.).
ವಿಭಂಗ *vi-bhaṅga*. Breaking, fracture; destroying;—division;—stoppage, obstruction;—bending, contracting;—expression or play of features (Bp. 61, 49).
ವಿಭಂಗತ *vi-bhaṅgita*. Broken, destroyed, divided, etc. (Bp. 7, 3).
ವಿಭಂಗಿಸು *vi-bhaṅgisu*. To break to pieces, to destroy (Śālv. 4, 129).
ವಿಭಜನ *vi-bhajana*. Division, (also in arithmetic, My.), separation, disjunction, partition. See ವಿಕ್ರಮ 1, ಪಸು 3, ವಿರ್ಹ 1.
ವಿಭಜಿಸು *vi-bhajisu*. To divide, to partition; to divide (in arithmetic, My.).
ವಿಭಕ್ತೃನ *vi-bhartsana*. (= ನಿರ್ಭಕ್ತೃನ). See ಕೊಕ್ಕುರಿನು 1.
ವಿಭವ *vi-bhava*. Manifestation; display, magnificence (Bh. 1, 8, 164); greatness, glory, dignity, majesty, excellence; power; wealth; lofty-mindedness, magnanimity;—the second year in the cycle of sixty (My.). See ಅಲಮ್ಬು. — ವಿಭವವೈದ್ಯ. -ಕ-ಪೆದ್. To obtain greatness, to appear in a glorious state (Śālv. 1, after 81).
ವಿಭವರಮೆ *vibhava-ramē*. A woman possessed of greatness or wealth: Lakshmi (Rāy. 13, after 71).
ವಿಭವನತ *vibhava-vat*. Possessed of power, wealthy.
ವಿಭಾಕರ *vibhā-kara*. The sun.

ವಿಭಾಗ vi-bhāga. Dividing, division, separation, partition (ನಿಯೋಗ, ಭಾಗವ ಮಾಡುವುದು Nn. 90);—*portion, part, share* (ಪಾಲಿ, ಭಾಗೆಯ Nn. 31; ಭಾಗ, ಭಾಗ 79);—the share or portion of an inheritance (ವೈಭಾಗ, ದಾಯ Nn. 142);—partition of inheritance, distribution, apportionment;—arrangement. See Kāv. III, 3, B, 162.—ವಿಭಾಗವತ್ವ. A deed of partition (My.).—ವಿಭಾಗಸಾಧನ. A partition-settling, a deed of partition (My.).

ವಿಭಾಗಿಸು vi-bhāgisu. To divide, to apportion, to distribute (Śmd. 46; B. 5, 92; My.).

ವಿಭಾಜ್ಯ vi-bhājya. To be divided or apportioned, portionable, divisible (My.).

ವಿಭಾತ vi-bhāta. Shining;—*dawn, day-break*.

ವಿಭಾತಿ vi-bhāti. Shine, lustre, beauty (Bp. 18, 89; 38, 45);—*dawn*.

ವಿಭಾವ vi-bhāva. Any condition which excites or develops a particular state of mind or body: one of the divisions of bhāvas (Kāv. IV, 2, 18, 19);—any causative or exciting property (as dress, perfumes, etc. causing amorous desire, extravagant gesture causing mirth, etc., etc., Ūpr. 4, 78)—discrimination, judgment;—a friend, an acquaintance. See Bp. 8, 5; 53, 31; 55, 1.

ವಿಭಾವನ vi-bhāvana. = ವಿಭಾವನಿ. Causing to appear distinctly; clear perception, distinguishing or perceiving distinctly, discrimination, judgment. 2, description of effects not arising from the usual causes, peculiar causation; or description by negatives, bringing out the qualities of any object more clearly than by positive description.

ವಿಭಾವನತೆ vi-bhāvanatē. Manifestation (Bp. 56, 47).

ವಿಭಾವನೇ vi-bhāvanē. = ವಿಭಾವನ No. 2. One of the atīśayas in arthālaṅkāra (Kāv. III, 3, B, 121, 130 seq.).

ವಿಭಾವರಿ vibhā-vari. The dawn. 2, *night*.

ವಿಭಾವನು vibhā-vasu. Abounding in light;—*the sun*;—*fire*.

ವಿಭಾವ್ಯ vi-bhāvāh. An alternative, option (Kāv. III, 2, B, 38). 2, another or foreign language (My.).

ವಿಭಾವ vi-bhāsa. Tbh. of ವಿಭಾವ. (Bp. 16, 28).

ವಿಭಾವಿ vi-bhāsi. Shining, radiant (Ūpr. 2, 13).

ವಿಭಾವಿ vi-bhāśē. Bright shine, light, lustre.

ವಿಭಾವ್ಯರ vi-bhāśakara. Very shining or resplendent (Bp. 46, 69, 70).

ವಿಭಿನ್ನ vi-bhinna. Split or broken asunder, divided, separated, pierced;—scattered, dispersed, dispelled, gone (Bp. 42, 20);—bewildered, estranged, perplexed;—disappointed;—various, different.

ವಿಭೀತ vi-bhīta. Fearless. 2, *the tree Terminalia bellerica* Roxb. (ಪಾದ Hlā.).

ವಿಭೀತಕ vi-bhītaka. *The tree Terminalia bellerica* Roxb. (ಅಪ್ಪ, ಪಾದ Mr. 123, o. r. ಪಾದ).

ವಿಭೀತಕ vi-bhīshapa. Terrifying, formidable. 2, N. of the younger brother of Ravana (J. 18, 7. 8. 38; see ನಿತ್ಯ ಜೀವ).

ವಿಭು vi-bhu. Being everywhere, omnipresent;—excellent, eminent, supreme; capable, able;—a lord, a ruler, a master, an owner;—Brahmā; Viṣṇu; Śiva (Ūh. v. 5; J. 4, 62; 19, 15).

ವಿಭುತ್ವ vi-bhutva. Might, power (Rāv. 12, 10); *mastership, ownership* (My.).

ವಿಭೂತಿ vi-bhūti. = ಇಬ್ಬರಿ, ಅಬ್ಬರಿ, ಉಬ್ಬರಿ, ಯಾಬ್ಬರಿ. *Great power, might, dominion, supremacy, dignity; great success, prosperity, welfare* (ಮಹತ್ವಯ್ಯ, ದೊಡ್ಡತನ ಮತ್ಯಯ Nn. 106); *glory, renown* (ಜನ, ಕೀರ್ತಿ 106); *superhuman power* (consisting of eight faculties; see ಅಶ್ವ-2, the ashes of oow-dung (ಭೂತಿ, ಬೂದಿ 106; ಇನ್ನೂ, ಭಕ್ತ. etc., ಸಾರಿಪ್ಪ ಬೂದಿ Mr. 48). 3, N. of a vṛitta (Ūh.)—ವಿಭೂತಿಕನ. = ಬೂದಿಗನ ಕನ. (Z.).—ವಿಭೂತಿಗಟ್ಟ. A quadrangular cake of indurated ashes (My.).—ವಿಭೂತಿಯುಳ್ಳ. -ಉಳ್ಳ. A ball of indurated ashes (My.).

ವಿಭೂಷಣ vi-bhūṣaṇa. Decoration, ornament; *an ornament* (ಲರಾಮ, ಅಭರಣ Nn. 26; see ಮನೆ).

ವಿಭೂಷಿತ vi-bhūṣita. Adorned, decorated, ornamented (My.).

ವಿಭೂಷೆ vi-bhūṣhē. Decoration; *lustre, splendour, beauty*.

ವಿಭೃತಿ vi-bhṛiti. (= ಪ್ರಭೃತಿ). (Bp. 46, 78).

ವಿಭಿ vi-bhī. ವಿಭಾ. *Light, lustre; a ray of light*.

ವಿಭೇದ vi-bhēda. Breaking asunder, dividing, splitting in two, breaking; opening; separating (ಅಕ್ಕಿಲ Mr. 372; loosening, untying, etc.;—a variety, a kind, distinction, difference (ಭೇದ Nn. 18, 37; ಎಕರ 72; Ūh. v. 25; J. 12, 41).

ವಿಭೇದಕ vi-bhēdaka. A man who divides or pierces. See ನಮು.

ವಿಭೇದಿಸು vi-bhēdisu. To cleave, to divide, to pierce (Mr. 1, 16; My.). 2, to become different, to alter (My.).

ವಿಭೋಗ vi-bhōga. Enjoyment, joy (Bp. 8, 58; 57, 92).

ವಿಭ್ರಮ vi-bhrama. Roaming or wandering about, whirling round, going round (ಅರಿ ವಾಡನ್ನಾಡು Nn. 129, o. r. ಅರು ವಾಡನ್ನಾಡು);—error, mistake;—*doubt, apprehension*;—*hurry, confusion, bewilderment, agitation, alarm, perturbation, flurry* (ಸೂಗುರಿಸುಮು Ūt. II, 89); *especially one of the classes of feminine action proceeding from love, as when an enamoured woman through flurry puts on her ornaments in the wrong places* (see Mr. 2, 140 2);—*rapture*;—*beauty, charm, grace*. See ಚಿತ್ತ-; Nn. & Mr. 2, ಶೋಭಿ.

ವಿಭ್ರಮಣ vi-bhramapa. = ವಿಭ್ರಮ. (ಸಮ್ಯಮ, ಅಮಗುಳುಮು Nn. 63).

ವಿಭ್ರಮಿ vi-bhrami. Agitated, alarmed, etc. (ಎತ್ತಲ Nn. 149).

ವಿಭ್ರಮಿಸು vi-bhramisu. To be confused, to become bewildered, to fall into error, etc. (Bp. 45, 17; 54, 30; 55, 34).

ವಿಭ್ರಜ್ಜಿ vi-bhraj. *Shining, splendid*.

ವಿಭ್ರಜಿತ vi-bhrajita. Made splendid or bright (J. 7, 9).

ವಿಭ್ರಜಿಸು vi-bhrajisu. To shine forth, to shine, to glitter. to be bright (Bp. 3, 68; 36, 50; A.).

ವಿಭ್ರಾನ್ತ vi-bhrānta. Whirled about; agitated, bewildered, hurried, confused (Abh. P. 14, 171; Bp. 22, 30; 29, 27). Feminine ವಿಭ್ರಾನ್ತಿ (40, 27).

ವಿಭ್ರಾನ್ತಿ vi-bhrānti. Confusion, bewilderment, etc. (Ūpr. 2, 52; Bp. 22, 4; Rāv. 6, 20; see ದಾಪು).—ವಿಭ್ರಾನ್ತಿಸು. -ಕೊಳು. To grow confused, etc. (Bp. 18, 46).

ವಿಮಗ್ನ vi-magna. Plunged into, deeply entered into (Bp. 12, 80).

ವಿಮುಕ್ತ vi-mañḍita. Greatly adorned or decorated (Abh. P. 14, 177).

ವಿಮತ vi-mata. Disagreed, disagreeing, dissenting;—at variance, averse;—sighted, despised, offended;—of a different mind or disposition;—an enemy;—a different religion or caste (My.).

ವಿಮತಸ್ಥ vimata-stha. A man of a different religion or caste (My.).

ವಿಮನಸ್ vi-manas. Changed in mind or feeling;—averse, displeased;—*sad, distressed, heart-broken*;—absent in mind;—perplexed, bewildered.

ವಿಮನಸ್ವ vi-manaska. Depressed in spirit, sad, melancholy (My.). 2, of estranged mind.

ವಿಮಯ vi-maya. (ವಿಮೇಯ). Exchange, barter.

ವಿಮರ್ಧ vi-marda. Crushing, bruising; grinding, pounding;—rubbing; *trituration* (of perfumes);—touch, contact;—destroying;—war, battle.

ವಿಮರ್ಧನ vi-mardana. = ವಿಮರ್ಧ. Trituration (of perfumes, ಮರ್ಧಿಸು, ಪರಿಮಲ Nr.); etc. See ಪಸ್ತ.

ವಿಮರ್ಶ vi-marśa. Consideration, deliberation;—investigation, examination, inquiry (My. as ವಿಮರ್ಶ), discussion.

ವಿಮರ್ಶಕ vi-marśaka. An investigator, etc. (My.).

ವಿಮರ್ಶನ vi-marśana. = ವಿಮರ್ಶ. Investigation, etc. (G.).

ವಿಮಲ vi-mala. *Stainless, spotless, pure, clean, clear* (ಪಂಚ ರ್ತ. II, 59). — ವಿಮಲದೇವ. N. (Bp. 58, 4). — ವಿಮಲಾದೇವಿ. -ದೇವಿ. N. (Bp. 59, 8).

ವಿಮಲತರ vimala-tara. Uncommonly pure (Bp. 39, 63; 46, 64).

ವಿಮಲತ್ವ vi-malatva. Stainlessness, cleanliness, purity, clearness (Bp. 2, 87).

ವಿಮಲಮತಿ vimala-mati. (Śmd. 111). Pure-minded.

ವಿಮಲಾತ್ಮಕ vimala-ātmaka. Pure-minded, *clean, pure*.

ವಿಮಲಿತ vi-malita. Made clean, clean (Bp. 4, 27; 55, 39).

ವಿಮಲೆ vi-malē. A stainless woman;—*a particular plant* (= ಹರ್ಷಕಲೆ, etc.).

ವಿಮಲೇಸ್ವ ಮುನಿವಿಮಲಾ-indra-munipā. N. (Bp. 52, 18).

ವಿಮಾತೃ vi-mātrī. A step-mother.

ವಿಮಾತೃಜಿ vimātrī-ja. A step-mother's son. See ಸವತಿದಾಯ.

ವಿಮಾನ vi-māna. 1. Disrespect, dishonour.

ವಿಮಾನ vi-māna. 2. A measure. 2, a car or chariot of the gods, serving as a throne or as conveyance through the skies, self-directed and self-moving; a palanquin (ತಿಬೆಕೆ Nn. 42). See ಪಾದು 2. ವಿಮಾನ ಎದಿ ಬೇರಾದರೆ ಪರಮಾಸ್ತ ತಿನ್ನ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ವಿಮಿಶ್ರ vi-miśra. Mixed or mingled together.

ವಿಮಿಶ್ರವರ್ಣ vimīśra-varṇa. Commingled or double letters (Kāv. III, 1, A, 4).

ವಿಮುಕ್ತ vi-mukta. Loosed, let loose, sent forth, liberated; freed from; quitted; issued from; hurled, thrown (ನಿಗಮ, ಬಿಟ್ಟು Nn. 40; Śmd. 296 Māb.; see Ūpr. 6, 3; J. 5, 80; 10, 9). 2, excrement (see Mr. s. ನಿರ್ಗರ್ಗ & cf. ವಿಸರ್ಗ).

ವಿಮುಕ್ತಿ vi-mukti. Liberation, release; escape. 2, final emancipation (My.).

ವಿಮುಖ vi-mukha. Having the face turned away or cast down, averted; turned away from;—disinclined, opposed

(Bp. 39, 68; 60, 9; J. 11, 4, 5). ಪ್ರಮುಖನಾದವನು ವಿಮುಖನಾಗ ಬಾರದು (Prv.).

ವಿಮುಖ್ಯ vi-mukhya. Chief, excellent.

ವಿಮುಖ್ಯಾಸ್ಪದ vimukhya-āspada. The best place or state: detachment of the soul from further transmigrations, etc. (ಶೈವಲ್ಯ, ಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನ Nn. 165).

ವಿಮುಂಠಿ vi-muñḍi. N. of a Brāhmaṇa (Abh. P. 6, after 32 & 35).

ವಿಮುಣ್ಣನ vi-muṇḍana. Shaving (ಶ್ವೇತ, etc. Mr. 438).

ವಿಮೋಕ್ಷ vi-mōksha. Liberation, release, freedom;—discharging;—final emancipation. See Bp. 24, 85; 34, 86; 46, 8; ಪಾಪ.

ವಿಮೋಚನ vi-mōcana. Unloosing, loosening; unharnessing; sending forth; liberating, setting at large; emitting; giving up, quitting; throwing;—escape, liberation, release. See ಉದ್ 1, ಕದ್ 3, ಬಿಡು 1; ಕರ, ಗಾಢ, ಯುಗಾಂಗುಲಿ, ರಥ; J. 8, 6.

ವಿಮೋಚನೆ vi-mōcanē. = ವಿಮೋಚನ (My.).

ವಿಮೋಚಿಸು vi-mōcisu. To liberate, to free, to set at large (My.).

ವಿಮೋಹ vi-mōha. Infatuation, bewilderment, confusion. See ಮು-; ಬಿಚ್ಚಳಿಸು; Ūpr. 8, 26; 5, 6, 8.

ವಿಮೋಹನ vi-mōhana. Confusing, perplexing, infatuating, bewildering, stupefying; alluring, seducing, bewitching, tempting. See ಬಿತ್ತ.

ವಿಮೋಹನವಿದ್ಯೆ vimōhana-vidyē. The art or power of bewitching (Ūpr. 5, 5).

ವಿಮೋಹಿಸು vi-mōhisu. To grow confused, to become perplexed or bewildered (Ūpr. 2, 25; 4, 78).

ವಿಮ್ಬ vimba. = ಬಿಮ್ಮ.

ವಿಮ್ಬಿ vimbi. = ಬಿಮ್ಮ.

ವಿಮ್ಬಿಕೆ vimbikē. = ಬಿಮ್ಮಿಕೆ.

ವಿಮ್ಬರ viyat-āra. A bird (ಪಕ್ಷಿ Nn. 75). 2, a monkey (Abh. P. 12, 93, 96). 3, a Gandharva.

ವಿಮ್ಬರೇಶ್ವರ viyācāra-lāvara. A king of the Gandharvas (Ūpr. 6, after 18).

ವಿಮತೆ vi-yat. The sky, the atmosphere. 2, a zero (see s. ವ್ಯಾಪರ).

ವಿಮತಿ vi-yati. A wrong caesura (Bp. 1, 18).

ವಿಮತಲ viyat-tala. = ವಿಮತ. (Bp. 11, 44; 44, 40).

ವಿಮತ್ಸುಕ viyat-śuka. The sky considered as a parrot (Ūpr. 4, 50).

ವಿಮದಂಗೆ viyat-gaṅgē. The sky-Ganges, the heavenly Ganges; the galaxy.

ವಿಮನ್ವರಜ viyat-nraja. The sky looked upon as a lotus (Ūpr. 8, 84).

ವಿಮನ್ವರೇರುಹ viyat-mahiruha. A tree of the sky (Ūpr. 3, 96).

ವಿಮಮ vi-yama. Restraint, check; forbearance;—rest, cessation;—pain, distress. See Śl. s. ಸಾಕು ಮಾಡು.

ವಿಮಾತ vi-yāta. Shameless, impudent, ill-behaved, bold.

ವಿಮಾಮ vi-yāma. = ವಿಮಮ. Restraint, etc.

ವಿಮುಕ್ತ vi-yukta. Disjoined, detached, separated (Ūh. v. 57).

ವಿಮುತ vi-yuta. Separated, deprived of, separated from.

ವಿಯುತಾರ್ಥಕ viyuta-arthaka. *Void of meaning.*

ವಿಯೋಗ vi-yōga. *Separation* (ಅಗಲಿಕೆ Nn. 149), disunion, disjunction;—loss, death, absence.

ವಿಯೋಗಿ vi-yōgi. Being separated;—one who is separated from his wife, etc. (Āpr. 4, 39; Śīsv. 1, 52);—the ruddy goose. ವಸಸ್ತರಾಜನ್ ಎದ್ದಿನ್ನಪನ್ ಇನ್ನು, ನಾಳೆ ಬದುಕಲ್ಲ ಎ ಯೋಗಿ (Śīmd. 260. Mdb.).

ವಿಯೋಗಿನಿ vi-yōginī. A woman separated from her husband or lover (Āpr. 4, 40).

ವಿರ್ v-ir. An affix for the plural, masculine and feminine, e. g. ತನ್ನವಿರ್, ತಾಯ್ವಿರ್, ಸೊಸೆವಿರ್ (Śīmd. 120), ಅತ್ತೆವಿರ್, ಅತ್ತೆ ಎರ್ಗರ್ (124).

ವಿರ virā. = ಇರ 2, etc. TWO. — ವಿರಜಾಜ. Double jasmine (Tē.; ಸವ್ರಲಿ, ನವಮಾಲಿಕೆ, ಹೆಜ್ಜಾಜ Śi. 139).

ವಿರಕ್ತ vi-rakta. Discoloured. 2, disaffected, estranged, indifferent. 3, free from passion or affection; one who is void of attachment to worldly objects or freed from worldly affections and passions (ವಿರಾಗಾರ್ಥ, ವೈರಾಗಿ ಕೆ Hlā.; ವೈರಾಗಿ Mr. 236).

ವಿರಕ್ತಿ vi-rakti. Change of disposition or feeling, estrangement. 2, absence of affection, freedom from passion, weanedness from the world (Āpr. 7, 28; Bp. 44, 65; J. 4, 50; see Śi. s. ಅಸ್ತಿತ್ವ).

ವಿರಚನ vi-racana. The act of arranging, arrangement; constructing, contriving, contrivance; making; compiling, composing, composition; embellishing; any artificial or ornamental fabric.

ವಿರಚನಾರ್ಥ virācana-artha. The meaning of virācana; an object of embellishment. See ಪೋದ 3.

ವಿರಚನೆ vi-racane. = ವಿರಚನ. (Bp. 11, 31; My.).

ವಿರಚಿತ vi-racita. Arranged; contrived, constructed, formed, made, prepared; compiled, composed (Śīmd. 408; Āpr. 6, 43; J. 3, 2).

ವಿರಚಿತೋದ್ಯೋಗ virācita-udyōga. Arranged undertaking, etc. See ಮೊಗಸು 1.

ವಿರಚಿಸು vi-rasīsu. To arrange; to construct, to build, to form, etc.; to compile, etc. (Kāv. I, 1a, 3; Āh. v. 17; Āpr. 1, after 133; 6, 90; Bp. 1, 23; 4, 27; 21, 27; 25, 20; 53, 32; Mr. 422).

ವಿರಜನ vi-rajās. Free from dust;—passionless;—free from the menstrual excretion.

ವಿರಜಸ್ತಮನ vi-rajās-tamas. Free from the qualities of passion and ignorance.

ವಿರಂಜಿ virāñci = ವಿರಂಜಿ. *Brahmā.*

ವಿರಡ virāḍa. (Tbh. of ವಿರಾಟ್). ಹರಿಯ ಬಸುಹೊಳಗಬಿಲೋ ಕಡ ವಿರಡವಡಗಿ ಪೋಲು (Bh. 1, 1, 12).

ವಿರತ vi-rata. Ceased from, desisting from, stopped, ceased;—rested, ended, concluded; come to an end. See ಅ.; Grj. 4, after 104; Bp. 27, 33.

ವಿರತಿ vi-rati. Cessation, stop, end;—pause, caesura (Āh.);—indifference.

ವಿರಥ vi-ratha. Having no car or chariot, chariotless (J. 12, 24, 47).

ವಿರಲ virala. = ವಿರಲ. Having interstices, separated by intervals (of space or time; cf. ಬಿಸು 2, ಬಿರಿ 3 or ಬೇರ್ 2);—not close or compact, open in texture, not thick or dense, fine, thin, delicate;—loose, wide apart;—rare, of unfre-

quent occurrence; rare, scarce;—single;—remote, —little, few. See ಅ-.

ವಿರಲತೆ viralatē. = ವಿರಲತೆ. The state of being of unfrequent occurrence, etc.

ವಿರಲತ್ವ viralatva. = ವಿರಲತೆ, ವಿರಲತ್ವ.

ವಿರಲವಸ್ತುಮೇಲನ virala-vastu-mēlana. Joining or collecting things that are separated from one another. See ಅಯ 2.

ವಿರಲವಸ್ತು ನಿತ್ಯವರ್ತಿ virala-vastu-ākarsaṇa. Pulling or taking things towards one's self that are separated by intervals. See ಅಯ 2.

ವಿರಲಾರ್ಥ virala-artha. In a separate, loose, or single manner. See ಪದಪದನೆ.

ವಿರಲಿತ viralita. Not compacted, not closely united, not dense. See ಅ-.

ವಿರಲೇತರ virala-itara. Other than wide apart: dense, thick, compact, close.

ವಿರಸ vi-rasa. Juiceless, sapless, flavourless, tasteless, insipid; dry, flat (as speech); unenergetic; vigorous;—painful; saplessness, etc.; pain. See Bp. 2, 46; 19, 1; J. 22, 16; 40, 80; B. 5, 139; ಶ್ರುತಿ. Feminine ವಿರಸ (Bp. 40, 53; J. 5, 61). ಸರಸ ವಿರಸವಾಗದೇ? (Prv.).

ವಿರಹ vi-rahā. = ವಿರಯ, ವಿರಹ. Separation, parting, separated state (especially of lovers or friends); the anguish of separation (ಅಲ್ಲರ Āt. 1, 85; ಉತ್ಪಲಿಕೆ Nn. 102; ಭೂ Bhn. 41);—loneliness, distance;—want of;—abandonment, cessation, relinquishment. ತಾಳಾರದ ವಿರಹ ಬಿಡೆ ದರೆ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ವಿರಹಜ್ವರ viraha-jvara. The anguish of separation (Āpr. 8, after 66).

ವಿರಹಾಪ viraha-āpa. = ವಿರಹಾಪ. (My.).

ವಿರಹಾಗ್ನಿ viraha-agni. The fire of separation (Āpr. 5, 129).

ವಿರಹಾನಲ viraha-anala. = ವಿರಹಾಪ್ನಿ. (Āpr. 8, 6).

ವಿರಹಿ vi-rahi. = ವಿರಯ, ವಿರಹ. Being separated from, absent from, bereft of;—a man separated from his beloved ones, or one who suffers the pangs of absence from them (Śīmd. 16, o. r. ವಿರಯ; J. 1, 9; 2, 24, 25). Feminine ವಿರಹಿನಿ (Rāv. 11, 10).

ವಿರಹಿತ vi-rahita. Abandoned, deserted, left, left alone, solitary, lonely, separated, absent from;—devoid of, exempt from, bereft of, destitute of, free from, wanting, without (Śīmd. 82; Bp. 18, 98; 25, 32; 46, 16; J. 12, 13). Feminine ವಿರಹಿತೆ (J. 5, 51).

ವಿರಹಿಸು virahīsu. = ವಿರಯಿಸು. To be abandoned; to be separated from, etc.

ವಿರಳ virāḷa. = ವಿರಲ. (ಬಿಡಿಕೆ Āt. 1, 43; ಬೇರ್ Śīmd. 234 Mdb. Cm.). ವಿರಳಂ (ಕಡೆದಡೆಮೋ Śīmd. 236). — ವಿರಳಮುಖ. Separated lips (Bp. 46, 57).

ವಿರಳತೆ virāḷatē. = ವಿರಲತೆ. (ಕೆಲವೆಡೆ Śīmd. 211; ವಿರಳತೆ Cm.)

ವಿರಳತ್ವ virāḷatva. = ವಿರಲತ್ವ, ವಿರಳತೆ, q. v.

ವಿರಾಗ vi-rāga. Change of colour or feeling. 2, absence of desire or passion; disregard of all sensual enjoyment (ಮೋಡ, ವೈರಾಗ್ಯ Nn. 20; ಅಪ್ಪ, ವೈರಾಗ್ಯ 37; ಭಗ, ವೈರಾಗ್ಯ ಮೋಡ Mr. 510).

ವಿರಾಗವರ್ತನೆ virāga-vartanē. A life void of passion or desire (Āpr. 2, 85).

ವಿರಾಗಾರ್ಹ virāga-arha. *Qualified for freedom from passion* (see Hlā. s. ಎರಕ್ಕ).

ವಿರಾಗಿ vi-rāgi. *Void of passion or desire* (My.).

ವಿರಾಜಿ vi-rāji. *Shining; splendour; beauty.* 2, *a man of the regal or military class.* 3, *the first progeny of or male power of Brahmā and producer of the first Manu or Manu avāyambhuva.* 4, *intellect located in and ruling over the collective aggregate of bodies.* 5, *the body.*

ವಿರಾಜಿ vi-rāja. = ವಿರಾಜ್ No. 1. (ಒಪ್ಪು ವಸ್ತುವು Nn. 77).

ವಿರಾಜಮಾನ vi-rājamāna. *Shining, brilliant, splendid, handsome* (My.).

ವಿರಾಜಿ vi-rāji. *A person who shines or is filled with brightness* (Nn. 1).

ವಿರಾಜಿತ vi-rājita. *Illuminated, irradiated, splendid, shining, brilliant, handsome; manifested* (Ūpr. 2, 93; Rāv. 8, 2).

ವಿರಾಜಿಸು vi-rājisu. *To shine, to be brilliant, etc.* (Ūh. v. 184. 203. 214; Ūpr. 1, after 125; 4, 78; Bp. 4, 24; 57, 65; Rāv. 6, 7).

ವಿರಾಜಿ vi-rāji. = (ಎರಡು), ವಿರಾಜ್.

ವಿರಾಜಿ virāta. *N. of a district of India (perhaps Berar) and of its town* (Bh. 4, 1 sum., etc.). 2, *N. of a king* (G. 69).

ವಿರಾಜಿಸು virāt-purusha. = ವಿರಾಜ್ No. 3. (My.).

ವಿರಾಧ vi-rādha. *Opposition; annoyance;—N. of a rākshasa* (J. 19, 20).

ವಿರಾಮ vi-rāma. *Cessation, rest, repose;—stoppage, stop, pause; caesura* (Ūh.; Kāv. II, 2, B, 27-29). 3, *end, conclusion, term;—the stop: a small oblique stroke placed under a consonant to denote that it is quiescent.* 4, *N. of a vṛitta* (Ūh.). — *ವಿರಾಮಚಿಹ್ನೆ.* Any sign in a book to indicate a pause of the voice in reading (B. 2, 1; 3, 5; My.).

ವಿರಾಮಸಮಯ vi-rāma-samaya. *Time of ending, end* (Ūpr. 4, after 49).

ವಿರಾವ vi-rāva. *Sound, cry.*

ವಿರಿಂಚ viriñca. *Brahmā.*

ವಿರಿಂಜಿ viriñci. = ವಿರಂಜಿ. *Brahmā.*

ವಿರುತ vi-ruta. *Shrieking, howling, crying, humming, chirping* (ಪಕ್ಷಿಗಳ ನುಡಿ Mr. 168).

ವಿರುತಿ vi-ruti. *Cry, clamour, sound, tone* (Kāv. V, 47; Ūpr. 6, 96).

ವಿರುತ್ತು vi-ruttu. *Tbb. of ವಿರುಡ್ (Śmd. 106 Om.).*

ವಿರುದ್ vi-rud. = ವಿರುತ್ತು, q. v. *Crying aloud, lamenting, etc.*

ವಿರುದ vi-ruda. = ವಿರುದ್, etc. *Crying; proclaiming; a laudatory poem, a panegyric.*

ವಿರುದ್ಧ vi-ruddha. *Opposed, hindered, obstructed;—contrary, repugnant, opposite, contradictory, perverse, reverse;—incongruous;—hostile, adverse, at variance;—unpropitious, unfavorable, disagreeable;—prohibited, forbidden;—opposition, contrariety, perverseness, incongruity; hostility, enmity, disagreeableness.*

ವಿರುದ್ಧಸಮಾಸ viruddha-samāsa. *An incongruous, improper composition of words* (ಅಂಶಮಾಸ Śmd. 207).

ವಿರುದ್ಧಭಾಸ viruddha-ābhāsa. = ವಿರೋಧಾಭಾಸ. *The semblance of opposite qualities: one of the ślośhas* (Kāv. III, 3, B, 148. 153 seq.).

ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥ viruddha-artha. *An improper or a contradictory meaning* (Bp. 1, 18).

ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಪದ viruddhārtha-pada. *A word (or verse) that is contradictory to or inconsistent with the meaning* (Kāv. II, 2, B, 13-15).

ವಿರುಪೆ virupē. (Tbb. of ವಿರೂಪೆ?). *N. (of a village, Kk. 2).*

ವಿರುವಕ್ viruvāka. *See Mr. s. ಜಲರಂಜು.*

ವಿರುಕ್ಷಣ vi-rūkṣaṇa. *Making rough or dry, astringent.* 2, *censure, blame, reviling, abuse;—oath, imprecation.*

ವಿರುಕ್ಷಿಸು virūkṣisu. *To feel aversion or dislike* (Abh. P. 9, 191).

ವಿರುಪೆ vi-rūpa. *Deformed, of ill-looking form, misshapen, ugly, unusual in form or nature, monstrous, unnatural;—deformity, etc.* 2, *of various form, multiform.*

ವಿರುಪತೆ vi-rūpatē. *Deformity, malformation* (Ūpr. 7, 79).

ವಿರುಪಸಂಧಿ virūpa-sandhi. *A composition of words that is unusual in its form* (Kāv. II, 1, A, 16-19).

ವಿರುಪಾಕ್ಷ vi-rūpa-akṣa. *Having deformed eyes (i. e. an odd number of them): Śiva.* 2, *N. (Kk. 101).* *See ಪಮ್ಮಾ; Bp. 59, 4.*

ವಿರೇಕ vi-rēka. *Purging, evacuation of the bowels.* 2, *a purgative. (R.).*

ವಿರೇಚನ vi-rēcana. = ವಿರೇಕ No. 1. (My.).

ವಿರೋಕ vi-rōka. *Shining, a ray of light.*

ವಿರೋಚನ vi-rōcana. *Shining, illuminating.* 2, *the sun* (ಪಶಂಗ, ಸೂರ್ಯ Nn. 6). 3, *the moon* (ಚಂದ್ರ, ಚಂದ್ರ 6). 4, *fire* (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 6). 5, *N. of an asura, the father of Bali* (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸ 6). 6, *a child, a boy* (ಬಾಲ 6).

ವಿರೋಧ vi-rōdha. *Opposition, obstruction, hindrance, impediment;—impediment to the successful progress of a plot in a drama;—restraint, check;—siege, blockade, confinement;—contradiction, contrariety, antithesis, contrast;—inconsistency, opposition of qualities (in food, medicine, etc.);—antagonism; hostility, enmity* (ಹಗೆ Nn. 97); *one of the atiśayas in poetry* (Kāv. III, 3, B, 121 seq.).

ವಿರೋಧನ vi-rōdhana. *The act of opposing, obstructing, hindering, etc.;—opposition, contradiction;—incongruity.*

ವಿರೋಧಭಾವ virōdha-bhāva. *An enemy* (ಮಾದಿ Kk. 67); *—inimical disposition.*

ವಿರೋಧಾಭಾಸ virōdha-ābhāsa. = ವಿರುದ್ಧಾಭಾಸ. (Kāv. III, 3, B, 148. 153 seq.).

ವಿರೋಧಿ vi-rōdhi. *Opposing, adverse to, etc.* 2, *an opponent, an enemy* (ಹಗೆ Mr. 290). 3, *the twenty-third year of the cycle of sixty* (My.).

ವಿರೋಧಿಶತ ವರೋಧಿ-kṛit. *The forty-fifth year of the cycle of sixty* (My.).

ವಿರೋಧಿಮರ್ದನ virōdhi-mardana. *A victor* (ಜಪ್ಪು, ಹಗೆಯ ಗೆದ್ದವನು Nn. 88).

ವಿರೋಧಿಸು virōdhisu. *To hinder, to obstruct* (ಅವನನ್ನು-, My.); *to hate* (My.). 2, *to be opposed to or inconsistent with* (e. g. ಅನುತರ ದೇಹಕ್ಕೆ, My.); *to be hostile* (J. 2, 39; 10, 38).

ವಿರೋಧೋಕ್ತಿ virōdha-ukti. *Contradiction.*

ವಿಲ vila. = ವಿಲ.

ವಿಲಕ್ಷ vi-laksha. Having no distinguishing mark or aim;—strange, extraordinary;—embarrassed;—*astonished, surprised*;—abashed, ashamed.

ವಿಲಕ್ಷಣ vi-lakṣaṇa. Having different or opposite marks or characteristics, other, different;—extraordinary, strange, odd, novel. 2, any state or condition for which no cause can be assigned, *vain or causeless state*. (B. 4, 215, 224; 5, 255; My.).

ವಿಲಕ್ಷ್ಯ vi-lakṣhya. Having perceived. 2, having become bewildered or confused (Bh. 3, 13, 10).

ವಿಲಗ vilaga. Incongruity, unsuitableness, inconsistency, discordance, discrepancy (Bh. 3, 12, 8; J. 5, 62; 18, 49; Mhr.).

ವಿಲಗ್ನ vi-lagna. Fastened or attached to, fixed or resting on, connected with (J. 8, 41). 2, *the waist* (ನಡು Hlā.).

ವಿಲಂಘನ vi-laṅghana. The act of passing beyond, transgressing, overstepping, violating, neglecting;—transgression, offence. See ಯತಿ.

ವಿಲಂಘಿಸು vi-laṅghisu. To jump, to skip, to leap or jump over (Rāv. 5, 77).

ವಿಲಂಬ vi-lamba. Hanging or falling down, pendulousness. 2, slowness, delay (Si. 68; My.). See ಅ.

ವಿಲಂಬನ vi-lambana. = ವಿಲಂಬ. See ಅ.

ವಿಲಂಬಮಾನ vilamba-māna. Slow measure or time (Si. 68).

ವಿಲಂಬಿ vi-lambi. Depending, pendulous;—slow;—the thirty-second year of the cycle of sixty (My.).

ವಿಲಂಬಿತ vi-lambita. Hanging or falling down, depending;—pendulous;—dependent on;—retarded, delayed, protracted; *slow* (as time in music, etc.); slowness (Abh. P. 4, 9). See ಅ.

ವಿಲಂಬಿಸು vi-lambisu. To hang down, on, or from. 2, to protract, to procrastinate (My.).

ವಿಲಂಬು vi-lambha. Giving;—*liberality*.

ವಿಲಯ vi-laya. Dissolution, liquefaction;—destruction, especially destruction of the world (Bp. 53, 9).

ವಿಲಯರೂಪ vilaya-rudra. A terrible form of Śiva at the dissolution of the world (J. 18, 11).

ವಿಲಯಾಗ್ನಿ vilaya-agni. The fire at the destruction of the world (Rāv. 5, 115).

ವಿಲಸ vi-lasa. Tbh. of ವಿಲಸ. (Śmd. 359; Bp. 4, 10; 39, 25; Mhr.).

ವಿಲಸಿತ vi-lasat. Flashing, shining, brilliant, beautiful, splendid, elegant, charming (ಚರ, ಒಪ್ಪು ವಸ್ತುವು Nn. 165, o. r. ಒಪ್ಪುತ್ತು; ಒಪ್ಪುಲಿಟ್ಟು Śmd. 23 Cm.; Bp. 35, 7);—playing, sporting.

ವಿಲಸನ vi-lasana. Flashing, gleaming;—sporting, play, sport (Bp.).

ವಿಲಸಿತ vi-lasita. Flashing, gleaming, glittering, shining; manifested; a gleam, a flash; appearance, manifestation;—sporting; sportive, wanton; sport, play, pastime, dalliance. See ಛ. v. 163, 210; Ūpr. 4, 44; Bp. 4, 28; 51, 83; Mr. 1 a; Śm. 58; ಭ್ರಮರ. Feminine ವಿಲಸಿತ (ಛ. v. 178; A.).

ವಿಲಾಪ vi-lāpa. Lamentation, crying, weeping, wailing, moaning (ಪರಿದೇವನ, ಪರಿದೇವ ಅರ್ಥ Mr. 396).

ವಿಲಾಯತಿ vilāyati. Relating to a foreign country (Mhr.): a foreign country, but understood especially of England or Europe (My. also as ವಿಲಾಯತಿ; B. 1, 22; 3, 50; 5, 217; Br.; Mhr., H. ವಿಲಾಯತ). — ವಿಲಾಯತಿಗಿಳಿ. -ಇಳಿ. A milky plant or small shrub, used as a bordering in gardens. Euphorbia lithymaloides Willd. (Z.). — ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಮರ. -ಅಲ್ಲಿ. A road-side tree with fragrant flowers. Sumach coccinifera coriaria Willd. (St. & Pl.). — ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹತ್ತಿ. = ಕರಿಹತ್ತಿ. (Z.). — ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹರಳುಗೂಡ. The shrub Adenoropium multifidum Pohl. (St. & Pl.). — ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹುಣಿಸಿ. A road-side tree, Albizzia glomerifera Kurz. (P Z.).

ವಿಲಾಸ vi-lāsa. = ವಿಲಸ. Shining forth, appearing, manifestation: a label, a direction on a letter, the marks on goods or packets (My.; Tē., T.; see ಮೇಲು), a short inscription naming the builder of a temple, etc. (My.). 2, sport, pastime, amusement, play, merriness (ಉಲ್ಲಾಸ Ū. I, 85), especially amorous pastime, diversion (with women, dancers, singers, etc.); *coquetry, affectation of coyness, wantonness*: a form of feminine gesture considered as indicative of amorous sentiments, such as change of place, posture, gait, look, hiding at the approach of a lover, assuming a look of displeasure, etc. 3, grace, elegance, charm, beauty. — ವಿಲಾಸವನ್ನು ಮಾಡು. To show play, to divert, to amuse (Śev. 2, 39). — ವಿಲಾಸವನ್ನು ದೊ. -ಬೆಡ. To get beauty, to be full of beauty (Grj. 6, 67).

ವಿಲಾಸಿ vilāsi. Sporting, sport, etc. (Rām. 3, 2, 16).

ವಿಲಾಸಾವನಮ್ನ vilāsa-avanamra. Bowing in a sportive or coquettish manner. See ನಿಕ್ಕುಳಿಸು.

ವಿಲಾಸವಾಸ vilāsa-vāsa. A pleasure-house, a summer-house (Ūpr. 7, 92).

ವಿಲಾಸಿ vi-lāsi. Wanton, sportive, coquettish, playful, dallying; a sporter, a voluptuary, a sensualist (ಸರೋಲ G.). — ವಿಲಾಸಿದೇವ. N. See ಒದಿತಿಯ.

ವಿಲಾಸಿತ vi-lāsita. Made merry, diverted, amused (Bp. 57, 78).

ವಿಲಾಸಿನಿ vi-lāsini. A wanton woman, a courtesan, a harlot (ವಾರ್ಧಿಕ, etc. Hlā.; ವಾರಸತಿ, ರಾಜಕುಲ Mr. 303). 2, a coquettish woman;—a woman in general (Bp. 59, 24; J. 2, 7).

ವಿಲಿ vili. A sound in imitation of convulsive movements (Tē. ವಿಲವಿಲ, T. ವಲಿವಲ, with cramp, convulsively; M. ವಿಲಕ್ಕ, a cramp, a stitch; cf. ಇಲಕ್ಕ. — ವಿಲವಿಲಿಸು. To be convulsed, to shake with irregular spasms (V. 28, 70).

ವಿಲಿಖಿತ vi-likhita. Scratched, scraped; written (Ūpr. 1, 72; 2, after 14).

ವಿಲಿಪ್ತ vi-līpta. Smeared, smeared over, besmeared (J. 81, 22).

ವಿಲೀನ vi-līna. Clinging to, cleaving to, addicted to, immersed in. 2, dissolved, liquefied, melted, liquid. 3, disappeared, vanished, perished. See ಪರಿ; ಕರಣ; Bp. 12, 1; 35, 4.

ವಿಲೀನಿತ vi-līnita. Immersed in; dissolved; disappeared (Bp. 35, 40).

ವಿಲಲಿತ vi-lulita. Shaken down, falling down, rolling down (Abh. P. 12, after 10).

ವಿಲಾಸನ vi-lāsa. Cut asunder, cut off, out (Bp. 53, 4).
 ವಿಲೆ villē. A class or head; rank, order (Mhr., H. ಎಲ್ಲಾ, ಎಲ್ಲೆ). 2, order, arrangement (My.). 3, readiness (as of money for payment, My.). — ವಿಲೆವಾರಿ. Assorting, classifying (My.; Mhr., H. ಎಲ್ಲೆವಾರಿ). 2, distribution; settlement (My.; Tē.).
 ವಿಲೇಖನ vi-lēkhana. Scratching, making incisions, writing;—making furrows;—digging. See ಉದ್, ಬರೆ 1.
 ವಿಲೇಪನ vi-lēpana. Smearing over, besmearing, plastering, spreading over, anointing; smearing or spreading on; anointing the body with fragrant oils, etc. (ಅಂಗರಾಗ, ಉದ್ವರ್ತ, ತೀವಿ ಪೂಸುವುದು Mr. 339);—*unguent for perfuming the body* (ಗೋಮುಖ, ಅನುಲೇಪನ Nn. 20).
 ವಿಲೇಪಿ vi-lēpi. Rice gruel (ಗಿಹಿ Hlā.).
 ವಿಲೇಪಿತ vi-lēpita. Smearred over, besmearred, smeared, plastered, anointed (My.).
 ವಿಲೇಪಿಸು vi-lēpisu. To smear over, etc. (My.).
 ವಿಲೋಕನ vi-lōkana. The act of looking or regarding; sight, observation. — ವಿಲೋಕನಂಗಯ್. -ಂ. To look at or upon, to regard (Abh. P. 6, after 112).
 ವಿಲೋಕನೀಯ vi-lōkanīya. Worthy of being looked at, agreeable, beautiful (Ūpr. 5, after 118).
 ವಿಲೋಕನ vi-lōcana. The eye (ಪನ್ನ Nn. 51. 61; Bp. 18, 75; J. 11, 25). 2, the sun (ಸೂರ್ಯ Mr. 34). 3, one who has an eye—(Abh. P. 12, after 10; Bp. 30, 2).
 ವಿಲೋಭನ vi-lōbhana. The act of leading astray, perplexing, beguiling;—allurement, attraction, temptation, seduction;—flattering, praise, commendation (especially by contrast with inferiority). (R.).
 ವಿಲೋಭಿತ vi-lōbhita. Allured, beguiled; deceived; flattered, praised. (R.).
 ವಿಲೋಮ vi-lōma. Against the hair, against the grain, out of the usual or proper course, reverse, inverted, contrary, opposite;—reverse order, opposite course, reverse (Ūh. v. 238).
 ವಿಲೋಮಶ್ರೆಯಿ vilōma-kriyē. The negative mood (Śmd. 281. 282).
 ವಿಲೋಲ vi-lōla. Moving or shaking about;—shaking, trembling, tremulous, fickle, unsteady; tremor (ನಡುಕ Ūt. II, 89);—rolling (as the eye), tossing about, waving. See Śmd. 112; Ūh. v. 132. 203. 251; Bp. 16, 29; 21, 2.
 ವಿಲೋಲತೆ vi-lōlatē. Tremulousness, unsteadiness; rolling (of the eyes, Bp. 3, 33).
 ವಿಲೋಲುನ vi-lōlupa. Very desirous, ardently longing for (Bp. 27, 59).
 ವಿಲ್ಯ vilva. = ಬಿಲ್ಯ.
 ವಿನಷ್ಟಿವ vivakshita. Wished or intended to be spoken or said; purposed, intended; meant, signified, literal (not figurative); wished, desired; handsome, pleasing, agreeable, calm, gentle (ಸೌಮ್ಯ, ಚಲುಮೆ; ಸೂನೃತ, ಫೀರ Nn. 103; ಸೌಮ್ಯ Mr. 471). 2, the proximity of a house (ಭವನಾ ಭರ್ಣ, ಮನೆಯ ಸಮೀಪ 103).
 ವಿನಷ್ಟಿಸು vivakshisu. To wish or desire to speak or to say;—to intend; to wish, to desire (Ūpr. 2, after 49; Mr. 480).
 ವಿನಷ್ಟಿ vivakshē. A wish or desire to speak or to express;—meaning, sense;—intention, purpose, wish, desire (Śmd. 117. 266).

ವಿನಧ vivadha. = ವಿನಧ್, ವಿನಧ. A yoke or pole for carrying burdens;—a burden, a load (carried on the head, ಪರ್ಯಾಹಾರ, ವಿನಧ, ಧಾರ, ತಲೆಮೇಲೆ Hlā.; ವಿನಧ, ವಿನಧ್, ತಲೆಮೇಲೆ Mr. 213; see Nr. a. ಎದೆಯಾದು). 2, a road.
 ವಿನಧ್ vivanda. Tbh. of ವಿಬಧ್ (Śmd. 342, o. r. ವಿಬಧ್).
 ವಿನಧ್ vivandha. Tbh. of ವಿನಧ.
 ವಿನರ vi-vara. = ವಿನರು. Uncovering, spreading out; expansion, opening, widening; separation; division, variety, distinction (see ಕುಜಾತ-, ಕುಲ-, ಗ್ರಹ-, ದಿಗ್-); specification, detailed account, particulars (My.). 2, a fissure, a hole, a chasm, a cave, a burrow, a hollow;—an interval, an intermediate space. 3, a breach, a fault, a flaw, a vulnerable place, a weak point. See ಕಾಸು 2, ಬೇರ್ಪಡು. — ವಿನರವತ್ತಿಕೆ. A written statement containing all the particulars (My.). — ವಿನರವಿನರ. rep. (Bp. 33, 11).
 ವಿನರಣ vi-varana. Uncovering, spreading out, expanding, opening, unfolding; separating. 2, explanation, exposition, interpretation, comment (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಅಪ್ಪ Mr. 251). 3, detailing, describing, description, specification, detailed account. See ಕಾರ್ಪಣ್, ಖನನ; ಪಿಕ್ಕು.
 ವಿನರಣೆ vi-varaṇē. = ವಿನರಣ. Distinction (Śmd. 252); explanation, etc. (My.).
 ವಿನರಿಸು vi-varisu. To be spread out, to unfold or display one's self, to become manifest, to appear (ವಿನರಮಾಗು Śmd. 401 Cm.; Ūh. v. 214). 2, to separate (Bp. 24, 23; 59, 42). 3, to explain, to interpret (My.); to particularize, to detail, to specify (Bp. 39, 20; 54, 58; J. 5, 37; My.).
 ವಿನರು vivaru. Tbh. of ವಿನರ. Specification, etc. (B. 4, 167. 168).
 ವಿನರ್ಜಿತ vi-varjita. Left, abandoned; destitute of, entirely free or exempt from, without (Bp. 8, 2).
 ವಿನರ್ಜಿಸು vi-varjisu. To leave, to abandon (Grj. 10, 88).
 ವಿನರ್ಣ vi-varṇa. Colourless; pale, wan, pallid;—bad-coloured, discoloured;—low, vile;—unlettered, ignorant, stupid;—a man of low caste.
 ವಿನರ್ಣಿಸು vi-varṇisu. To describe (Kāvy. V, 939).
 ವಿನರ್ತನ vi-vartana. Turning round, revolution;—circum-ambulating (as an altar, etc.);—passing through a change or succession of various states or existences. (R.).
 ವಿನರ್ಧನ vi-varadhana. Augmenting, increase, growth (Bp. 1, 17; My.).
 ವಿನರ್ಧಿಸು vi-vardhisu. To increase, to become enlarged, to become powerful, etc. (Bp. 35, 57).
 ವಿನಕ vi-vaśa. Unrestrained, unsubdued, uncontrolled. 2, independent. 3, subject, subjected; authority, power (Bp. 26, 30). 4, apprehensive of death.
 ವಿನಸ್ವತೆ vi-vasvat. The shining one: the sun. 2, a deity.
 ವಿನಸ್ವಂತ vi-vasvanta. Tbh. of ವಿನಸ್ವತ್. The sun (ನರಿನಿ ಮಿತ್ರ, ಸೂರ್ಯ Nn. 110). 2, a deity (ಸುಪರ್ವ, ದೇವತೆ 110). 3, Brahmā (ಸರೋಜಾಸನ, ಬ್ರಹ್ಮ 110).
 ವಿನಹನ vi-vahana. = ವಿನಾಹ. (Ūpr. 6, 50).
 ವಿನಾಕ vi-vāka. One who declares or who decides causes, a judge. See ಪ್ರಾಡ್.
 ವಿನಾದ vi-vāda. A dispute, a quarrel, a controversy, a debate, a contest, contention. 2, a contest at law, a lawsuit. 3, crying out, sound. See ಕೆಳರ್.

ವಿವಾಹ vi-vāha. Carrying off, leading away; conducting home;—the taking a wife, marriage, matrimony.

ವಿವಾಹದೀಕ್ಷೆ vivāha-dīkṣhē. The marriage rite, marriage ceremony (Sk.). 2, the rite of not shaving the head for six months after marriage (My.).

ವಿವಿಕ್ತ vi-vikta. Separated, disjoined, detached, kept apart, scattered, abstracted, sequestered. 2, single, alone, solitary. 3, distinguished, discriminated, judged. 4, altered. 5, judicious. 6, pure, faultless. 7, profound (as judgment or thought). 8, separation, etc. See Kāvya. V, 50.

ವಿವಿಧ vi-vidha. Of various sorts or kinds, divers, manifold, various (Bp. 35, 33; 52, 41).

ವಿವಿರಕ್ತ vi-virakta. Perfectly indifferent to (Bp. 39, 68).

ವಿವೃತ್ತ vi-vṛtta. Turned or twisted round, whirling, revolving, rolling. See ಅ- & ಪೂರ್.

ವಿನೇಕ vi-vēka. Discrimination, judgment, the faculty of discriminating and classifying things according to their real properties;—in the vēdānta system: the power of separating the invisible soul or the brahma from the visible world or reality from mere semblance or illusion. 2, true knowledge. 3, discretion. 4, discussion, investigation. —ವಿನೇಕವೃದ್ಧಿ -ಎ-ವೆದೆ. To acquire knowledge or skill (Grj. 2, after 106).

ವಿನೇಕಜಲ vivēka-jala. Discrimination looked upon as water (Śiv. 4, after 99).

ವಿನೇಕತೆ vi-vēkatē. Judgment, discrimination, the faculty of judgment (Ūpr. 2, 34).

ವಿನೇಕಿ vi-vēki. Discriminating, judicious, prudent, discreet, considerate; a discriminator, etc. See Ch. V, 968; Bp. 36, 33; ಅ-.

ವಿನೇಕಿಸು vi-vēkisu. To distinguish, to discriminate, to decide, to act with judgment, to judge (Bp. 36, 45; Rām. 1, 3, 9).

ವಿನೇಚನೆ vi-vēcanē. (ವಿನೇಚನ). Discriminating, distinguishing; investigation (My.).

ವಿವೋಕ vivōka. = ವಿವಿಧೀಕ. (G.).

ವಿವಿ vi. An agriculturist, a merchant, a vaiśya. 2, a man in general; people.

ವಿವ viśa. = ವಿಶ. (ವೈಶ್ಯ Mr. 345). 2, = ಎಸ 2.

ವಿವರಣೆ vi-vāṇkaṭa. (ವಿವರಣೆ). Great, large, broad (ವಿಶಾಲ, ಅತಿಯಗಲ Mr. 450);—strong, vehement.

ವಿವರಣೆ vi-vāṇkaṭa. Suspicion, doubt, fear, apprehension (Śmd. 16. 67. 176. 396; Kāvya. I, 1b, 15-22).

ವಿವರ vi-śada. Clear, pure, bright, pellucid;—white;—evident, apparent, obvious, manifest;—beautiful (Kāvya. III, 1, A, 8).

ವಿವರವ್ಯ vi-śadatva. Clearness, brightness (Ūpr. 3, 94).

ವಿವರಣೆವಿವಿ vi-śadī-karisu. To make clear, to explain (Ūpr. 2, after 14).

ವಿವರ vi-śara. Splitting, bursting;—destroying, killing, slaughter.

ವಿವರಣೆ vi-śalya. Free from thorns or darts;—free from trouble or embarrassment, without care or pain.

ವಿವರಣೆ vi-śalyē. The plant *Cocculus cordifolius* DC. (*Menispermum cordifolium* Willd., = ಗುಡಾಳ). 2, a sort of pol-herb (see ಹಾವುಮೆಳೆ; Tē. a. ತಂಗೊಟ್ಟು). 3, the plant

Oroton polyandrum Roxb. 4, the plant *Convolvulus turpethum*. See ಎಲುವನದ್ದಿಗ, ದಿನ್ನೆ ದಿಮರು.

ವಿಶನನ vi-śasana. Cutting up; killing, slaying, immolating, slaughter (ಸೂತನ, etc., ಶೀಲ Mr. 300).

ವಿಶಾಖ vi-śākha. Branchless;—having spreading branches 2, an attitude in shooting, standing with the feet span apart. 3, the top of a tree (ಧರ್ಮಪಾತ್ರ, ಮರದ ಮ Nn. 38); the branch of a tree (ಮರದ ಶಾಖೆ Mr. 528). 4, *Kārttikēya* (ಕೃತಿಪಾಂಡು, ಸ್ವಾಮಿಪಾಂಡುಯ 38; ಗುಣ 528). 5, power (ಶಕ್ತಿ 38). 6, an enemy (ವಿಶ, ವೈ 38). 7, = ವಿಶದ (ತಾರಕ, ನಕ್ಷತ್ರಧೇನು 38; ತಾರ 528). 8, the east (ಸೂರ್ಯ. ಮೂಡದಿಕ್ಕು 38; ಮೂಡದಿಕ್ಕು 528). 9, = ತಾರಧರ (ತಾರಧರ. ತಾರಧಾರಿ 38; ತಾರಧಾರಿ 528).

ವಿಶಾಖೆ vi-śākhē. The sixteenth lunar asterism.

ವಿಶಾಖೆ vi-śāpa. Deliverance from a curse (J. 33, 2; My.).

ವಿಶಾಯ vi-śāya. Sleeping and watching alternately, as watchmen.

ವಿಶಾರದ vi-śārada. Learned, wise; skilled in, conversant with. 2, confident, bold, presuming.

ವಿಶಾರದತ್ವ vi-śāradaṭva. Skillfulness, skill in. See ವಿಶ್ವ.

ವಿಶಾಲ viśāla. Large, great, wide, broad, extensive (ವಿಶ್ವ 2 Nn. 20). 2, (= ವಿಶಾಲ), the bitter apple, *Cucumis colocynthis* (? ಕಠಿಣಕ, ದಿಕ್ಕುಡಕ Mr. 133).

ವಿಶಾಲತೆ viśālatē. Largeness, greatness, width, breadth, expansion, magnitude, bulk (ವಿಶಾಲ, ಸುಪ್ತ Hii.).

ವಿಶಾಲತ್ವವಿ viśāla-tvaṇ. The tree *Bauhinia variegata* Lin (others: *Echites scholaris* Lin.; = ತಾರದಿ). See Mr. 2 ಎಲೆನಾದೆ.

ವಿಶಾಲೆ viśālē. The bitter apple, *Cucumis colocynthis* Lin.

ವಿಶಿಖ vi-śikha. Devoid of the śikhā; pointless; without a crest. 2, an arrow.

ವಿಶಿಖೆ vi-śikhē. A spade; a hoe. 2, a spindle. 3, a broad or carriage road. 4, a barber's wife.

ವಿಶಿಷ್ಟ vi-śiṣṭa. Distinguished, distinct particular, special, peculiar;—endowed with some distinguishing and particularizing property or adjunct, having distinctive qualities or exclusive properties;—distinguished by, endowed with, possessed of, having;—superior, excellent, more excellent, better (Śmd. 123; Bp. 3, 70; 40, 3). 2, without a rest; all (My.).

ವಿಶಿಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ viśiṣṭa-advaita. A unity with distinction a union of prakṛiti and puruṣa with the brahma & which the two are always in it, but are distinct from it (My.; see ತ್ರಿಮುಖ and ತ್ರಿವೈಷ್ಣವ).

ವಿಶೇಷ vi-śiṣṭa. Shattered, broken to pieces, broken (ಬಡದಾದು Nn. 96; ಬಡದಾದು, ಬಡದಾದು Nn. 41; Ūpr. 2, 271—decayed, withered, rotten; impaired, wasted (ವಿಶೇಷ ಮಾದುದು 41; Ūpr. 5, after 51). 2, a flag (ವಿಶೇಷ 41). 3, a lotus (ಸರಸಿ, ತಾರದಿ 41).

ವಿಶುದ್ಧ vi-śuddha. Completely purified or cleansed; cleared clean (ಗೋಮುಖ, ತುದ್ಧ Nn. 30; My.); pure, free from all vice or fault; pious, virtuous; humble, modest, compliant; rectified, corrected, without error, correct, accurate (My.). 2, a kind of mystical circle (chakra) in the body: the hollow between the frontal sinuses. See Kāvya. IV, 2, 64; Bp. 3, 5; 38, 40; 40, 73; 41, 54, 21.

ವಿಶುದ್ಧಿ vi-buddhi. Complete purity; cleanness, purity; correct state, rectitude. See ತುಲಾನಾಸ.

ವಿಶುದ್ಧ್ಯ vi-būnya. Void, non-existent (ಅಸ್ಮಿತ್, ಅಲ್ಲದುದು Nn. 126).

ವಿಶ್ವಂಖಲ vi-śrīṅkhala. Unfettered, unrestrained. (R.).

ವಿಶೇಷ vi-śēsha. = ವಿಶೇಷ. The act of distinguishing or discriminating, discrimination. 2, *difference, distinction*, a distinguishing property or mark, a specific quality, speciality, peculiarity (ಕಾಲ Mr. 530). 3, particularity (Śmd. 229); —the state of being especial, especialness. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, especially (ಸಿದ್ಧಂ Śmd. 172 Cm.). 4, in grammar: a word which defines or limits the meaning of another word. 5, *a species, a kind, a sort, a variety, a mode, a manner* (see e. g. ಪಾದನ, ತರು, ಭೂ, ಮೃಗ, etc.). 6, a distinct or different object. 7, distinction, peculiar merit, excellence, superiority. 8, predicament (in logic). 9, extraordinary, singular (My.; Mhr.); —much, more (My.; Mhr.). See Nn. a. ನಾಟ. — ವಿಶೇಷವೂ ಪದ ಮರ. The tree Boswellia thurifera Roxb. (St. & Pl.).

ವಿಶೇಷಕ vi-śēshaka. Distinguishing, characteristic, attributive; —any distinguishing property or characteristic; —an attribute, a predicate; —*an ornamental or sectarian mark on the forehead*.

ವಿಶೇಷಣ vi-śēshana. Distinguishing, discriminative, attributive; distinctive (as a property, etc.). 2, *distinction, discrimination*. 3, a word which particularizes or defines another word, the differencer or distinguisher of another word (called the viśēshya); an epithet, an attribute, an adjective. 4, a word used in apposition. See Śmd. 6 Cm. 167. 168. 169. 175. 187; Ūh. v. 1; Kāv. I, 2, 55-57; III, 1, A, 18; III, 3, B, 96. 153. 156. 159; & a. ನಾಟ.

ವಿಶೇಷಣಪದ viśēshana-pada. A differencer (see ವಿಶೇಷಣ No. 3); an attribute, an adjective (Śmd. 170).

ವಿಶೇಷತಃ viśēsha-tas. Especially, particularly.

ವಿಶೇಷತ್ವ vi-śēshatva. Distinction, excellence, superiority (Śmd. 125).

ವಿಶೇಷಾರ್ಥ viśēsha-artha. A peculiar or excellent meaning (J. 4, 8). 2, much money (4, 8).

ವಿಶೇಷಿಸು vi-śēshisu. To distinguish; to particularize, to specify (Śmd. 229; My.). 2, to become particular, to become much, more or extraordinary, as wind, etc. (My.).

ವಿಶೇಷೋಕ್ತಿ viśēsha-ukti. Statement of distinction, description of excellence: one of the atīśayas in arthālaṅkāra (Kāv. III, 3, B, 121. 144 seq.).

ವಿಶೇಷ್ಯ vi-śēshya. To be distinguished; requiring to be defined or determined; distinguished, pre-eminent. 2, the word to be differentiated or distinguished, the thing or object to be particularized by another word (called the viśēshana), a substantive, a noun; the subject of a predicate (Śmd. 6 Cm.; 169. 187. 212; Kāv. I, 3, 18-20; III, 3, B, 121. 144 seq.; Ūh. v. 1).

ವಿಶೇಷ್ಯಪದ viśēshya-pada. = ವಿಶೇಷ್ಯ No. 2. (Śmd. 170 Cm.).

ವಿಶೇಷ್ಯಾಧೀನಲಿಂಗ viśēshya-adbhina-līṅga. Gender that depends on or adjusts itself to a noun, or a word the gender of which depends on or adjusts itself to a noun (ನಾಚ್ಚಲಿಂಗ Śmd. 108. 109. 110).

ವಿಶೋಕ vi-śōka. Free from sorrow; exemption from grief, joy (My.).

ವಿಶ್ವಾ vi-śrabdha. Entrusted, confided; —*reliable, trustworthy*; —confident, fearless; —firm, quiet, steady (ಸ್ಥಿರ, ಹದುಳವ್ಯವಂ Mr. 236); —tranquil, patient, meek, lowly-minded, not lofty.

ವಿಶ್ರಮ vi-śrama. Cessation from labour or fatigue; —rest, repose; —pause, stop; caesura (Ūh.).

ವಿಶ್ರಮಣ vi-śramana. = ವಿಶ್ರಮ. (Ūh.).

ವಿಶ್ರಮಿಸು vi-śramisu. To rest, to repose (Ūpr. 5, after 44; Śēv. 5, 15).

ವಿಶ್ವಾ vi-śrambha. Trust, confidence. 2, affection; affectionate inquiry.

ವಿಶ್ರವ vi-śrava. Tbh. of ವಿಶ್ರವಸ್. (My.).

ವಿಶ್ರವಸ್ vi-śravas. A son of Pulastya and father of Kubēra and of Rāvana.

ವಿಶ್ರವಸು viśravasu. Tbh. of ವಿಶ್ರವಸ್. (Rām. 1, 8, 23. 24).

ವಿಶ್ರಾಣ vi-śrāṇa. Giving away, gift, donation.

ವಿಶ್ರಾಂತ vi-śrānta. Rested, reposed; rest, repose; —pause; caesura (Ūh.); —calm, composed.

ವಿಶ್ರಾಂತಿ vi-śrānti. Cessation from toil or work, rest, repose (Bp. 61, 67; J. 3, 13; My.; B. 4, 134). — ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೊಳ್ಳು. —ಕೊಳ್ಳು. To take rest (B. 4, 48; Ūb. 62; My.).

ವಿಶ್ರಾಮ vi-śrāma. = ವಿಶ್ರಮ. (Ūh.; Bp. 7, 17).

ವಿಶ್ರವ vi-śrāva. Being heard far and wide: *great fame or celebrity*.

ವಿಶ್ರುತ vi-śruta. Heard of far and wide, *renowned, celebrated, famous* (ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ Śmd. 161 Cm.).

ವಿಶ್ಲಥ vi-ślatha. Untied, loose (Ūpr. 4, 36).

ವಿಶ್ಲೇಷ vi-ślēsha. Disunion, disjunction; being divided; separation; absence, bereavement. See ಉರು, ಪ್ರ.; ಒಗಿ. 2, one of the dōshas in poetical composition (Ūh. 40). 3, firm union or junction; see ಗಾತ್ರ.

ವಿಶ್ವ viśva. All, every, every one; much, many (ಅದೃಷ್ಟ, ಒಡ Nn. 95). 2, N. of a kind of deity belonging to a class of ten (or twelve), viz. vasu, satya, kratu, daksha, kāla, kāma, dhṛiti, kuru, purāravas, mādravas, (rōcaka or lōcana, and dhvani). 3, Vishnu (Bp. 57, 26). 4, one of the vital airs (ಕೆಯ ಕಾಲ ಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ Mr. 52). 5, the universe, the world (ಒಗ, ಲೋಕ 95). 6, the ornamented gateway or tower of a temple (ಗೋಪುರ 95). 7, dry ginger (ಪುಣ್ಣಿ 95). 8, the number 13 (ಪದಮುರು Mr. 347). 9, N. of a Samskr̥ita lexicon (My.). — ವಿಶ್ವಯ. —ಅಯ. N. (Bp. 58, 11).

ವಿಶ್ವಕದ್ರು viśva-kadru. A dog trained for the chase.

ವಿಶ್ವಕರ್ತ viśva-karta. The creator of the universe (Bp. 51, 13; My.).

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ viśva-karma. All-maker: the architect or artist of the gods, Tvashṭri, who presides also over all manual labours as well as the sixty-four mechanical arts, whence he is worshipped by artisans (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nn. 40). 2, Brahṁā (ಅಮೃತವ್ಯವ, ಬ್ರಹ್ಮ 40; ವಿಧ Mr. 520). 3, Śiva (ಶಿವ 40; ಕಪ್ತರ 520). 4, a counsellor, a minister (ಮುನಿ 40; 520). 5, the sun (ಸೂರ್ಯ 40; ರವಿ 520). 6, = ವಾಯುತ್ರಯ (40). 7, the whole multitude of stars (ಭಗವಾ, ನಕ್ಷತ್ರ 40).

(೮). ವಿಷಗಿಡದ ಹುಡಿ (ಮಾಲುಧಾನ, ಮಾತುಲಾಹಿ, ಉಮ್ಮತದ ಹುಡಿ Si. 77). — ವಿಷಬಳ್ಳಿ. A poisonous creeper; a water-creeper. ವಿಷಬಳ್ಳಿ ಮಾನು (ಗ್ರಾಹ, ಅವಹಾರ Si. 88). — ವಿಷಮುಂಗುಲಿ. The bulbous plant *Crinum deflexum* Ker. (St. & Pl.). — ವಿಷವಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put or administer poison (Bp. 49, 39; My.). — ವಿಷವಿರು. -ಇರು. Poison to lose its effects (My.). — ವಿಷವಿರುಸು. -ಇರುಸು. To remove the effects of poison, to dispel poison (My.). ವಿಷವನ್ನಿರುಸುವ ವೈದ್ಯನು (ಪಾಂಗುಲಿಕ G.). — ವಿಷವೇಡು. -ವಿಡು. Poison to take effect (B. 3, 101; 5, 49; My.).

ವಿಷಕಣ್ಣಿ *visha-kanṭha*. = ವಿಷಕಂಠರ. (My.).

ವಿಷಕಂಠರ *visha-kandhara*. Śiva (Bp. 59, 36).

ವಿಷಕನ್ನಿಕೆ *visha-kannikē*. A maiden who poisons by her touch everybody who marries her (J. 15, 50).

ವಿಷಕವರ್ಧ *visha-kaparda*. Śiva (Bp. 49, 39).

ವಿಷಕಾರಕ *visha-kāraka*. Poisonous (B. 3, 37; My.).

ವಿಷಜಿತ *visha-jita*. An ichneumon (ಬದ್ರು, ನಕಾಲ, ಮುಂಗರಿ Mr. 166).

ವಿಷಜ್ಞಿ *vi-shaṇṇa*. (vi-sanna). Dejected, sad, downcast (My.).

ವಿಷಧರ *visha-dhara*. Holding or containing poison; a snake (Bp. 21, 1). 2, holding or carrying water; a cloud (21, 1). 3, Śiva (21, 1; 49, 39).

ವಿಷಧರಾಹಿತ *vishadhara-ahita*. Snake-enemy: Garuḍa (Bp. 21, 1). 2, a peacock (21, 1). 3, the moon, as an enemy of the serpent *rāhu* (21, 1).

ವಿಷಪ *visha-pa*. Elephantiasis (ವಿಷಪ, ತ್ವೀಪದ Mr. 885).

ವಿಷಪುಷ್ಪ *visha-puṣṭha*. A scorpion (My.).

ವಿಷಬ್ರಧ್ನ *visha-bradhna*. A cloud (ವಾರದ, ಮೇಘ Nn. 55, o. ra. ವೃಷಪ್ರಧ್ನ, ವಿಷಬ್ರಧ್ನ). 2, a forest (ಅರಣ್ಯ, ವನ 55). 3, a bad man (ದುರ್ಜನ, ದುಷ್ಟ 55). 4, a snake (ಸರ್ಪ, ಹಾವು 55). 5, Śiva (ತಂಕರ, ಈಶ್ವರ 55). 6, the sun (ಹಂಸ, ಸೂರ್ಯ 55).

ವಿಷಭಿಷಜ್ಜಿ *visha-bhishaj*. A poison-doctor; a dealer in antidotes.

ವಿಷಮು *vi-sama*. Uneven: rough, rugged. 2, unequal, irregular. 3, odd, not even (In numbers). 4, different. 5, difficult, hard to be understood. 6, coarse, rude, cross. 7, disagreeable, painful, troublesome, vexatious. 8, odd, unusual, unequalled, unparalleled. 9, intermittent, inconstant. 10, unfair, dishonest. 11, bad, adverse, unpropitious. 12, wicked. 13, fearful, awful, unhappy. 14, unevenness, etc. etc. (ವೈಷಮ್ಯ ಁತ. II, 16). 15, one of the *dōshas* in poetical composition (Āh. v. 40). Feminine ವಿಷಮೆ (J. 5, 61). ವಿಷ ತಿನ್ನರೆ ಬದುಕ ಬಹು ದು, ವಿಷವನ್ನಿರು ಬದುಕ ಕೂಡದು.—ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ವಿಷಮು ತಿಳಿಯದೇ? (Prva.).

ವಿಷಮಕಾಲ *vishama-kāla*. An unfavourable time, an inauspicious season (My.).

ವಿಷಮಗೋ *vishama-gō*. Having an odd number of eyes (i. e. three eyes): Śiva (Bp. 1, 6).

ವಿಷಮಚ್ಛದ *vishma-ṛchada*. The tree *Bauhinia variegata* Lin. (= ವಿಶಾಲತೃಪ್ತ, q. v.).

ವಿಷಮಜ್ವರ *vishama-jvara*. A fever of irregular periods and of unequal paroxysms (Mhr., Sk.); an unremitting fever (causing the tongue to become red or black, My.); remittent fever (Mhr.).

ವಿಷಮತೆ *visha-mat*. A snake.

ವಿಷಮತರ *vishama-tara*. Uncommonly uneven, etc., etc. (Bp. 58, 56).

ವಿಷಮತೆ *vi-samatē*. The state of being rude or wicked, wickedness (Āpr. 2, after 24; 5, 44).

ವಿಷಮತ್ವೀಗನ *vishamat-ṭīgana*. A hawk; a falcon (ಪ್ರಾಚಿ ಕೆ, ತ್ವೀಗನ, ಗಿಡುಗ Mr. 174).

ವಿಷಮದಾರಿ *vishama-dāri*. The shrub *Clerodendron inerme* R. Br. (St. & Pl.).

ವಿಷಮನಯನ *vishama-nayana*. = ವಿಷಮಗೋ. (Bp. 12, 37).

ವಿಷಮಬುದ್ಧಿ *vishama-buddhi*. A crooked or wicked mind (My.).

ವಿಷಮವಿಭಾಗ *vishama-vibhāga*. An unequal division of property amongst co-heirs (My.).

ವಿಷಮವೃತ್ತ *vishama-vṛitta*. A class of *vṛittas* (Āh.).

ವಿಷಮಕರ *vishama-kāra*. = ವಿಷಮಾಯುಧ. (My.).

ವಿಷಮಶೀತಜ್ವರ *vishama-śīta-jvara*. = ವಿಷಮಜ್ವರ. (My.).

ವಿಷಮಸಂಖ್ಯೆ *vishama-saṅkhyē*. An odd number (My.).

ವಿಷಮಸಾಯಕ *vishama-sāyaka*. = ವಿಷಮಾಯುಧ. (My.).

ವಿಷಮಸಿಂಹ *vishama-simha*. The fierce lion, the lion (see Mr. s. ಕೋಶ್ಮಗ).

ವಿಷಮಾದ್ವೈ *vishama-adhva*. A rough road (ಕಾನ್ತಾರ, ಬಿಡು ಸಿನ ಹೆದ್ದಾರಿ Nn. 106).

ವಿಷಮಾಯುಧ *vishama-āyudha*. Having an odd number of arrows (i. e. five arrows): *Kama*.

ವಿಷಮಾಸ್ತ್ರ *vishama-āstra*. = ವಿಷಮಾಯುಧ. (Āpr. 2, 80).

ವಿಷಮಿಸು *vi-shamisu*. To become abnormal or dangerous, as a fever (My.).

ವಿಷಮುಷ್ಟಿ *visha-muṣṭi*. A kind of shrub possessing medicinal properties (My.; Strychnos, Tē.).

ವಿಷಮೋನ್ನತ *vishama-unnata*. Unevenly raised, having ups and downs (ಕುದು ತನರು Hlā; ಸ್ಥಪುಟ, ಅತಿಸಕ್ಕು ಬುಗುಡು Mr. 450).

ವಿಷಮೋರಗ *vishama-uraga*. A fierce serpent (Āpr. 1, 139).

ವಿಷಯ *vi-shaya* (vi-saya). = ವಿಷಯ. Binding to (any one or anything). 2, an object of sense (which are five in number: śabda, sparśa, rūpa, rasa, and gandha; see Nr. s. ಕೇಳುಹ);—an organ of sense (Śmd. 168). 3, the number 5 (Āh.). 4, anything perceptible by the senses, any object (of affection, of desire, of art, etc.). 5, a worldly object or aim, pursuit, affair, business, transaction. 6, worldly or sensual enjoyment, pleasure of sense, sensuality, sensual passion (ರಸ, ವ್ಯಸನ Nn. 83; coition (J. 15, 50). 7, an object of concern, concern, respect, regard, reference, aim (Śmd. 58. 71. 76. 78); subject, subject-matter, topic, the subject of a book. 8, a country, a region, a district, a province, a realm. 9, a department, a field, a sphere, an element, a peculiar province or abode. 10, that which comes within the range of sight, horizon, scope, range, compass, reach. 11, a refuge, an asylum. ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ವಿಷಮು ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ವಿಷಯಗ್ರಾಮ *vishaya-grāma*. The aggregate or assemblage of objects of sense or visible objects.

ವಿಷಯಲಮ್ಬುಟ *vishaya-lampāṭa*. Addicted to worldly objects, pursuits or sensual enjoyment (Dp. 4, 1).

ವಿಷಯಲೋಭ *vishaya-lōbha*. = ವಿಷಯಾತುರ. (Abh. P. 2, 18).
 ವಿಷಯಾತುರ *vishaya-ātura*. Great desire for objects of sense or for sensuality (Bp. 40, 63).
 ವಿಷಯಾನಂತರ *vishaya-anantara*. *Neighbouring*.
 ವಿಷಯಾಂತರ *vishaya-antara*. A different country or province; a different topic (My.).
 ವಿಷಯಾಭಿಲಾಷೆ *vishaya-abhilāṣhē*. = ವಿಷಯಾತುರ. (My.).
 ವಿಷಯ vi-shayi. Relating to objects of sense; attached to sensual objects; engaged in worldly occupations or enjoyments;—a man of the world;—a materialist. 2, an organ of sense.
 ವಿಷಯೆ vi-shayē. N. of a female (J. 30, 1, etc.).
 ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯ *vishaya-indriya*. An organ of sense (My.).
 ವಿಷವೈದ್ಯ *visha-vaidyā*. A poison-doctor.
 ವಿಷನೂಡಕ *visha-sācaka*. The Greek partridge, *Perdix rufa* (= ಚಕೋರ). (R.).
 ವಿಷಹರ *visha-hara*. Removing poison, antidotal (My.).
 ವಿಷಹರಮೃಗ *vishahara-mṛga*. A kind of deer (ರಾಮ, ಹಿರಿಯ ಮುಸ್ಸಿ, ಹಿಂದದ ಮರೇ ಮೃಗ St. 170).
 ವಿಷಹಾರಿ *visha-hāri*. A species of plant (ಕನ್ನೆ, ಮುಷುನಾಗಲ Mr. 149).
 ವಿಷಾಂಗನೆ *visha-aṅganē*. = ವಿಷಕನ್ನಿಳಿ. (J. 15, 48).
 ವಿಷಾಣ *vishāṇa*. The horn of any animal (ತೃಂಗ, ಕೋಷು Nn. 28). 2, the tusk of an elephant or boar.
 ವಿಷಾಣಿ *vishāṇi*. The shrub *Odina wodier* Roxb. (= ಅಜತ್ತಂಗಿ, q. v.).
 ವಿಷಾದ vi-śhāda. (vi-śhāda). Defection, lowness of spirits, despondency, want of energy, languor, lassitude; sadness, sorrow; fear (Kāvya. II, 2, B, 7; B. 4, 197). 2, one of the sañcārībhāvas (Kāvya. IV, 2, 18).
 ವಿಷಾದಗರ್ಭ *vishāda-garbha*. Containing or filled with sadness (Ūpr. 8, 77).
 ವಿಷಾದನ vi-śhādāna. (vi-śhādāna). = ವಿಷಾದ. (Ūpr. 4, 46).
 ವಿಷಾದಹಾರ *visha-apahāra*. Taking away or removing poison (Ūpr. 5, after 39).
 ವಿಷು *vishu*. In two equal parts;—various, manifold. 2, the fifteenth year in the cycle of sixty (My.). 3, = ವಿಷುವ. (My.).
 ವಿಷುವ *vishuva*. The equinoctial point or equinox, the first point of Aries or Libra into which the sun enters at the vernal or autumnal equinox.
 ವಿಷುವತೆ *vishu-vat*. The equinoctial point or equinox.
 ವಿಷುಚಿ vi-śhūci. A kind of spasmodic cholera (My.; Sk. ವಿಷುಚಿ).
 ವಿಷಿ *vishī*. A kind of very active vegetable poison, *Aconitum ferox* (= ಅತಿವಿಷ).
 ವಿಷೋರ್ವಿರುಹ *visha-urvīruha*. A poison tree, the Upas tree (Abh. P. 2, 16).
 ವಿಷ್ಕಮ್ಭ *vi-skambha*. An obstacle, an impediment (ತಗಡು 453). 2, the bolt or bar of a door. 3, the first of the twenty-seven astronomical periods or yōgas, the leading star of the first lunar mansion (ವಿಷ್ಕಮ್ಭಾದಿವಿಷೋಗ Mr. 68).
 ವಿಷ್ಕರ *vishkara*. = ವಿಷ್ಕರ. A bird (Mr. 167; V. 12, 73).
 ವಿಷ್ಕಿರ *vishkira*. = ವಿಷ್ಕಿರ. A bird;—a cock.
 ವಿಷ್ಠ *vishṭa*. Entered, gone to; penetrated, pervaded. See ವಿಷ್ಠ, ವಿ. 2, (Tbh. of ವಿಷ್ಠ), that which is inauspicious

(ಅಶುಭ, ಅಲ್ಲದುದು Nn. 103). 3, sin (ಪಾಪ, ಪಾಪಯೋಗ, 103).

ವಿಷ್ವ *vishṭapa*. = ವಿಷ್ವಪ. The world.

ವಿಷ್ವನ್ವಿ *vi-atambha*. Planting firmly, placing in or on 2, obstruction of the urine or feces. 3, paralysis, loss of motion.

ವಿಷ್ವರ *vi-sṭara*. = ವಿಷ್ವರ. Spreading; anything spread out a layer, a bed, a couch; a seat, a stool, a throne (ಸಿಂಹನ Nn. 69; ಅಸನ, ಪೀಠ, ಮನೆ Mr. 208). 2, a handful of *kuśa* grass. 3, a tree.

ವಿಷ್ವರಕ್ರವಸ್ *vishṭara-kravas*. Vishnu or Krishna.

ವಿಷ್ವಿ *vishṭi*. = ವಿಷ್ವಿ. Unpaid labour, press-service. 2, dispatching;—consigning to hell. 3, N. of the seventh *karana* or astrological division of the day.

ವಿಷ್ವಿಸು *vishṭisu*. To ease nature (My.).

ವಿಷ್ವಿ *vishṭi*. = ವಿಷ್ವಿ Nos. 2 & 3, ವಿಷ್ವಿ.

ವಿಷ್ವಿ *vishṭi*. Tbh. of ವಿಷ್ವಿ. (e. g. Nn. 57, 58; My.).

ವಿಷ್ವಿ *vishṭi*. = ವಿಷ್ವಿ, ವಿಷ್ವಿ, ವಿಷ್ವಿ. Feces, excrement.

ವಿಷ್ವಿ *vishṭi*. = ವಿಷ್ವಿ, ವಿಷ್ವಿ. The second deity of the Hindu triad or trimūrti. — ವಿಷ್ವಿವ್ಯಾಸ. N. (Bp. 56, 56).

ವಿಷ್ವಿಶಾನ್ತಿ *vishṭi-kānti*. = ವಿಷ್ವಿಶಾನ್ತಿ. A small creeping herb with sky-blue flowers growing on road-side. *Evolvulus alainoides* Lin. (ನೇತ್ರಮೂಲಿ, ಬಯಸ್ಸಿ Mr. 124, 2).

ವಿಷ್ವಿಶಾನ್ತಿ *vishṭi-krānti*. = ವಿಷ್ವಿಶಾನ್ತಿ. (St. & Pl.; 2).

ವಿಷ್ವಿಶಾನ್ತಿ *vishṭi-krānti*. The creeper *Cilicaria tenax* Lin. (= ಅಮೋಘ).

ವಿಷ್ವಿಗಣ *vishṭi-gaṇa*. A class of metrical feet (Ū.).

ವಿಷ್ವಿಗುಪ್ತ *vishṭi-gupta*. = ವಿಷ್ವಿಗುಪ್ತ (Sk.). 2, the guru of Āṇakya (My.).

ವಿಷ್ವಿಶ್ವ *vishṭva*. The state of being Vishnu (Bp. 54, 55).

ವಿಷ್ವಿನಕ್ಷತ್ರ *vishṭi-nakshatra*. The nakshatra called *iravāna* (J. 18, 33).

ವಿಷ್ವಿಪದ *vishṭi-pada*. The sky, the atmosphere.

ವಿಷ್ವಿಪದಿ *vishṭi-padi*. Issuing from Vishnu's foot: the Ganges.

ವಿಷ್ವಿಪಾದೋದ್ಭವೆ *vishṭi-pāda-udbhavē*. = ವಿಷ್ವಿಪದಿ (My.).

ವಿಷ್ವಿರಥ *vishṭi-ratha*. Vishnu's chariot: *Garuda*.

ವಿಷ್ವಿವಾಹನ *vishṭi-vāhana*. = ವಿಷ್ವಿರಥ. (My.).

ವಿಷ್ವಿ *vishṭi*. Deserving death by poison.

ವಿಷ್ವಿ *vishṭi*. Every way, all around, everywhere.

ವಿಷ್ವಿಶ್ವ *vishṭi*. Tbh. of ವಿಷ್ವಿ. (Sind. 106 Cm.).

ವಿಷ್ವಿಶ್ವಮ *vishṭi-sama*. Equal all about, round.

ವಿಷ್ವಿಶ್ವೇನ *vishṭi-sēna*. = ವಿಷ್ವಿಶ್ವೇನ. Vishnu or Krishna the general of Vishnu's host (My.; Bp. 57, 58). 2, 3, a king, etc.

ವಿಷ್ವಿಶ್ವೇನಪ್ರಿಯ *vishṭi-sēna-priyā*. Lakshmi, 2, a *yam*, *Dioscorea* (= ವಾರಾಹ).

ವಿಷ್ವಿಶ್ವೇನ *vishṭi-sēnē*. A kind of plant (= ವಿಷ್ವಿಶ್ವೇನ).

ವಿಷ್ವಿಶ್ವ *vishṭi*. = ವಿಷ್ವಿಶ್ವ. See ವಿಷ್ವಿಶ್ವ.

ವಿಷ್ವಿಶ್ವ *vishṭi*. = ವಿಷ್ವಿಶ್ವ. Going everywhere all-pervading.

ವಿಷ್ವಿಶ್ವ *vishṭi*. = ವಿಷ್ವಿಶ್ವ. Going everywhere all-pervading.

ವಿಸ visa. 1. Tbh. of ವಿಸ. (Śmd. 335).

ವಿಸ visa. 2. = ವಿಸ 2, ವಿಸ No. 2. *The film or fibres of the stalk of the water-lily or lotus, the part of the stalk of the lotus which is underground, the stalk itself.* See s. ಕೂದಿವಿ.

ವಿಸಂವಾದ vi-samvāda. False assertion, breaking a promise, deception;—contradiction, disagreement.

ವಿಸಕಣ್ಣೆಕೆ visa-kaṇṭhikē. (= ವಿಸಕಣ್ಣೆ). A small crane (ಬೆಕ್ಕು ಹಿ.).

ವಿಸಜ visa-ja. = ವಿಸಜ. Fibre-produced: a lotus-flower.

ವಿಸಂಜೆಮೆ vi-saṅcisu. To go asunder or to pieces (Bh. 4, 9, 58); to become bereft of power (4, 9, 88).

ವಿಸಬಿ visaḥa. = ವಿಸಬಿ. (Tbh. of ವಿಸ್ತೃತ?). — ವಿಸಬಿವ್ವರಿ. -ಂ-ವರಿ. To run according to one's desire or ad libitum; to run from street to street; to spread far about (ಯಥೇ ಪ್ರಾಚಾರ Kk. 78; ಯಥೇಪ್ಪದ ಅಚಾರ Śm. 50; ಬೀದಿವರಿ Bhn. 10; Rāv. 5, after 19; 6, after 11; Śāv. 1, 77; 4, 13; Bh. 5, 2, 4; J. 22, 42; 32, 11). — ವಿಸಬಿವ್ವರಿಯು. -ಂ-ವರಿಯು. To cause to run ad libitum, etc. (Rāv. 6, after 11).

ವಿಸಂಧಿ vi-sandhi. Absence of combination of letters (Śmd. 73, 75). 2, wrong combination of letters: one of the padadōshas (Kāv. II, 1, A, 12. 16-19).

ವಿಸಪ್ರಸೂನ visa-prasūna. Fibre-produced: a lotus-flower.

ವಿಸಮುಗೋಲು visamugōlu. = ವಿಸಮುಗೋಲು. (St. & Pl.).

ವಿಸಯ visaya. Tbh. of ವಿಸಯ. (Śmd. 335).

ವಿಸರ vi-sara. Going forth or abroad; going; spreading, extending;—a multitude, a crowd, a flock, etc. See Śm. 77; ಪಂಚಮಹಾವಿಸರವಾದ್ಯ.

ವಿಸರತ vi-sarat. Spreading, extending (Rāv. 14, after 106).

ವಿಸರ್ಗ vi-sarga. Sending forth, letting go, omission;—dismissal, abandonment, relinquishment, rejection, casting off, repudiating, getting rid off; giving away;—voiding, evacuation of excrement; excrements;—separation;—emanation; creation;—final emancipation, freedom from transmigration;—the aspirate marked by two dots (Śmd. 19, 20, 25, 26, 44, 45, 107; Ūh.; Mr. 363).

ವಿಸರ್ಜ vi-sarja. Letting go, abandonment (ತ್ಯಜ, ಬಿಡುವುದು Nn. 62). 2, the répha (ರೇಫ, ನೀಟು 62). 3, conduct, etc. (ಚರಿತ್ರ, ಚಾರಿತ್ರ 62).

ವಿಸರ್ಜನ vi-sarjana. Sending forth, letting go, letting loose, emitting, dispatching, dismissal;—abandoning, relinquishing, quitting, abandonment, getting rid off (ಪ್ರತಿಚಾರ, ತ್ಯಜಿಸುವುದು Nn. 100), voiding; giving away, donation, gift. See ಅಂಗುಲಿ, ಮಲ; ಉಗು 1, ಕಳೆ 1, ತೊಡೆ 1.

ವಿಸರ್ಜನೀಯ vi-sarjanīya. To be sent forth, etc.; proper, fit or necessary to be abandoned;—the aspirate marked by two dots (ವಿಸರ್ಗ Śmd. 19 Cm.).

ವಿಸರ್ಜನೆ vi-sarjanē. = ವಿಸರ್ಜನ. (My.).

ವಿಸರ್ಜಿಸು vi-sarjisu. To get rid off, to abandon, to reject (Ūpr. 3, after 38; 5, after 35; Bp. 60, 15; My.).

ವಿಸರ್ಪ vi-sarpa. Creeping about; gliding; spreading about;—erysipelatous inflammation, a sort of dry spreading itch; morbid enlargement of the leg, elephantiasis (ತೀಲೆವಡ, ವಿಸರ್ಪ Mr. 385).

ವಿಸರ್ಪಣ vi-sarpaṇa. = ವಿಸರ್ಪ. Creeping about; gliding, going gently;—spreading, extending, diffusion;—itch, itching (ಪ್ರಸರ, ಚಿಟ್ಟು ತುದಿ ಹಿಡುವುದು Nr.).

ವಿಸಾಗರಿ visāgarī. A hinge, an iron band or clasp (M., Portuguese; Mg.).

ವಿಸಾರ vi-sāra. Going out or forth; spreading out, expansion; flowing, sliding, gliding along;—a flesh.

ವಿಸಾರಿ vi-sārī. Going out or forth; spreading, expanding, diffusing; expansion, diffusion (Ūpr. 2, 12), gliding along.

ವಿಸಿತ visita. Tbh. of ವಿಸಿತ. Flesh (V. 14, 84).

ವಿಸಿನಿ visini. = ವಿಸಿನಿ. An assemblage of lotus-flowers, a place abounding in lotuses. 2, the lotus plant, Nelumbium speciosum. 3, lotus fibres.

ವಿಸುಮಯ visumaya. Tbh. of ವಿಸ್ತೃಯ. (Bp. 50, 59; My.).

ವಿಸ್ತೃತ vi-sṛta. Spread out, extended, expanded, diffuse; drawn (as a bow-string).

ವಿಸ್ತೃತಿ vi-sṛti. Going forth, going; expansion, extension. See ಪದ.

ವಿಸ್ತೃತರ vi-sṛtvara. Spreading about;—sliding, gliding along, flowing, creeping.

ವಿಸ್ತಮರ vi-sṛmara. = ವಿಸ್ತೃತರ. Sliding, etc.

ವಿಸ್ತೃಪ್ತಿ vi-sṛṣṭa. Let go, sent forth, emitted, emanated, created (My.).

ವಿಸೇನ visēna. Tbh. of ವಿಸೇನ. (My.).

ವಿಸ್ತೃ vista. A weight of gold, equal to one karsha or sixteen māśhas, about half an ounce troy. See ಕುರು.

ವಿಸ್ತರ vi-stara. = ವಿತ್ತರ (Mr. 447; Kk. 68; Śm. 51). Spreading; extension, expansion (ವಿಸ್ತರ Nn. 98; ವಿಸ್ತರಣ 140), prolixity, diffuseness; detailed description, minute detail; amplification. 2, an affectionate solicitation. 3, anything spread out, a layer, a bed;—a seat, a stool. 4, abundance, quantity, multitude. 4, good, pure; goodness, purity (ಸಾಧುತ್ವ, ಪವಿತ್ರ 140). 5, a stone (ದೃಢತೆ, ಕಲ್ಲು 140). See Mr. s. ವ್ಯಾಸ.

ವಿಸ್ತರಣ vi-staraṇa. = ವಿಸ್ತರ No. 1. (Bp. 39, 68; 55, 51).

ವಿಸ್ತರಿತ vi-starita. Extended, expanded; enlarged (J. 2, 13).

ವಿಸ್ತರಿಸು vi-starisa. = ವಿತ್ತರಿಸು. To spread out (v. t.), to extend, to amplify, to particularise at length, to detail (Bp. 4, 8; 5, 37; 6, 27; 11, 17; 26, 64; 31, 82; 55, 39; Si. 351; J. 10, 22; My.).

ವಿಸ್ತಾರ vi-stāra. = ವಿತ್ತರ, q. v. Spreading, expansion, extension, diffusion; detail;—breadth, amplitude (ಅಗಲ Bhn. 19);—vastness, expanse (ವಿಸ್ತರಣ Mr. 538);—amplification, evolution (as of a subject);—the branch of a tree with its new shoots. See ಪರ್ವ 1, ಪರ್ವ 1, ಬಿಡ್ಡೆ ದಳೆ, ಬಿಡ್ಡೆ ದಸು, ಬಿತ್ತರಿಸು.

ವಿಸ್ತಾರಕ vi-stāraka. A man who spreads or propagates (Grj. 6, 4; Bp. 58, 52).

ವಿಸ್ತಾರಿಸು vi-stārisu. = ವಿಸ್ತರಿಸು. (Ūpr. 3, after 28; 5, 17; Bp. 10, 55; 56, 1; My.). 2, to spread out (v. i.), to extend, to become large, to expand (Ūpr. 2, 12; 4, 10).

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ vi-stīrṇa. Spread about, strowed;—spread out, extended, expanded; broad; large, great, vast; roomy, wide (ವಿಸ್ತರ, ತಿಡಿಪು Nn. 140; ವಿಸ್ತಾರ Mr. 538).

ವಿಸ್ತೃತ vi-sṛta. Spread; diffuse; broad; ample.

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ vi-stōtra. Great praise (Bp. 59, 45).

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ vi-sṛcha. Want of affection. See ಘನ.

ವಿಸ್ಪಷ್ಟ vi-spashṭa. Clear, apparent, manifest, evident,

distinct, open; plain, intelligible. See *Āt. s.* ವಲ; *Āpr.* 3, 68; *Bp.* 11, 1; 48, 33; *Ā-*.

ವಿಸ್ತಾರ vi-sphāra. Trembling, vibrating;—*the twang of a bow-string* (see *Nr. s.* ಜೇಮೊಡೆ 2).

ವಿಸ್ತಾರ vi-sphuṭa. = ಸ್ಪಷ್ಟ. Clear, etc. (*Bp.* 21, 26; 56, 32).

ವಿಸ್ತಾರ vi-sphuṭa-tara. Uncommonly clear, etc. (*Bp.* 58, 59).

ವಿಸ್ತಾರ vi-sphurāṇa. Trembling, quivering, tremor;—flashing, glittering, shine (*Bp.* 26, 10).

ವಿಸ್ತಾರ vi-sphurat. Trembling, quivering, throbbing; glittering;—flashing vividly on the mind;—swelling, enlarging (*Bp.* 35, 12).

ವಿಸ್ತಾರ vi-sphurita. Shaken, quivering, tremulous; tremor (*Śmd.* 119);—swollen, enlarged.

ವಿಸ್ತಾರ vi-sphurisa. To flash, to glitter, to shine (*Rām.* 1, 3, 31).

ವಿಸ್ತಾರ vi-sphuliṅga. A spark of fire. 2, a sort of poison (*Bp.* 53, 52).

ವಿಸ್ತಾರ vi-sphurjita. Resounded, resounding; roar. See ಮೇಘ.

ವಿಸ್ತಾರ vi-sphūrti. Flashing, glittering, shine (*Bp.* 46, 40; 48, 1).

ವಿಸ್ತಾರ vi-sphōṭa. A boil, a tumour, a pustule.

ವಿಸ್ತಾರ vi-amaya. = ವಿಸ್ಮಯ. Wonder, surprise, amazement, astonishment (*ವಿಸ್ತಾರ* *Āt.* II, 94; *Kk.* 49). 2, one of the *sthāyibhāvas* (*Kāv.* IV, 2, 15). — *ವಿಸ್ಮಯಂಗೋ.* -*ಂ.* -*ಕೋ.* To grow astonished, etc. (*V.* 5, 25). — *ವಿಸ್ಮಯವದು.* To be surprised, etc. (*B.* 4, 110; *My.*). — *ವಿಸ್ಮಯಮೇ.* Surprise to arise (*Āpr.* 5, 90). — *ವಿಸ್ಮಯಮ್ಪದು.* -*ಂ.* -*ವದು.* = *ವಿಸ್ಮಯವದು.* (*Āpr.* 1, 134; 2, after 24 & 61; *Bp.* 57, 84). — *ವಿಸ್ಮಯಮ್ಪದೆ.* -*ಂ.* -*ವದೆ.* = *ವಿಸ್ಮಯಂಗೋ.* (*Śā.* 4, 86). — *ವಿಸ್ಮಯಮ್ಪದ್.* -*ಂ.* -*ವದ್.* = *ವಿಸ್ಮಯಮ್ಪದೆ.* (*Bp.* 24, 15).

ವಿಸ್ತಾರ vi-smaya-vidāmbana. Manifestation of surprise (*Śmd.* 394).

ವಿಸ್ತಾರ vi-smaya-anvita. Filled with wonder, astonished.

ವಿಸ್ತಾರ vi-smaraṇa. Forgetting, oblivion, unmindfulness. See ಮರೆ 1; *Bp.* 48, 76.

ವಿಸ್ತಾರ vi-smāpana. (= *ವಿಸ್ತಾರ*). Causing wonder or surprise, exciting astonishment.

ವಿಸ್ತಾರ vi-smita. Astonished, surprised, astounded, perplexed (*Bp.* 32, 16; 53, 26; *J.* 10, 22, 33).

ವಿಸ್ತಾರ vi-smṛita. Forgotten.

ವಿಸ್ತಾರ vi-smṛiti. Forgetfulness, loss of memory, oblivion, unmindfulness (*My.*).

ವಿಸ್ತಾರ vi-sra. A smell like that of raw meat.

ವಿಸ್ತಾರ vi-srambha. = ವಿಸ್ತಾರ.

ವಿಸ್ತಾರ vi-sraṣa. Infirm from old age, old (*ಬರಾವತ್, ಮುಖ್ಯ* ದೋಷವು *Mr.* 310).

ವಿಸ್ತಾರ vi-sraṣṭ. Decrepitude, weakness, the infirmity of old age.

ವಿಸ್ತಾರ vi-sraṣṭa. Fallen down, dropped; infirm, weak (*My.*).

ವಿಸ್ತಾರ vi-srāva. Flowing forth, dropping, trickling (*My.*).

ವಿಸ್ತಾರ vi-svara. Without a vowel (*Śmd.* 289, 290). 2, discordant, unharmonious.

ವಿಸ್ತಾರ vi-ha. (ವಿಹಾ). The sky, the air.

ವಿಸ್ತಾರ vi-ha-ga. A bird. See ಚಿತ್ರ-. 2, cloud. 3, an arrow. 4, the sun; the moon;—a planet.

ವಿಸ್ತಾರ vi-haga-indra. Garuḍa.

ವಿಸ್ತಾರ vi-haga-vāhana. Vishṇu or Kṛishṇa (*J.* 8, 44).

ವಿಸ್ತಾರ vi-ha-n-ga. = ವಿಸ್ತಾರ. A bird; etc.

ವಿಸ್ತಾರ vi-ha-n-gama. A bird; etc.

ವಿಸ್ತಾರ vi-haṅga-rāja. Garuḍa.

ವಿಸ್ತಾರ vi-haṅga-rāja-ratha. Vishṇu or Kṛishṇa (*Śā.* 5, 26).

ವಿಸ್ತಾರ vi-haṅgikē. A pole or yoke for carrying burdens (*ಶಾಸನ ಕವಿ* *Hā.*).

ವಿಸ್ತಾರ vi-hati. A stroke, a kick (*Bp.* 18, 48);—striking, killing; hurting.

ವಿಸ್ತಾರ vi-harāṇa. Removing, taking. 2, going about for pleasure or exercise (*Āpr.* 1, after 81; 6, after 88; 7, after 117; *Rāv.* 18, 63; *Bh.* 1, 15, 19). 3, amusing or diverting one's self, pastime, pleasure.

ವಿಸ್ತಾರ vi-harisa. To take away, to remove, to destroy. 2, to go or walk about for pleasure or exercise, to ramble, to roam (*Bp.* 44, 7; 52, 11; *Rāv.* 13, 26; *My.*). 3, to amuse or divert one's self, to sport, to play (*Bp.* 19, 48; *My.*). See ಸು; *J.* 25, 46.

ವಿಸ್ತಾರ vi-hasita. Smiled, laughed; smiled at;—a smile, a laugh.

ವಿಸ್ತಾರ vi-hasta. Handless; helpless;—confounded, perplexed, bewildered (*ವ್ಯಾಕರ, ಕವಿ* *Mr.* 239).

ವಿಸ್ತಾರ vi-hāpita. Caused to abandon or give up. 2, given up, given;—a gift, a donation.

ವಿಸ್ತಾರ vi-hāyasa. The sky, the atmosphere, the air. 2, a bird.

ವಿಸ್ತಾರ vi-hāyasa. = ವಿಸ್ತಾರ. (*Śmd.* 106; *ಬಲ, ಅಪಾರ* *Nr.* 14; *ಅಪಾರ* 25; *ಗಗನ* *Mr.* 31). 2, (ಪಕ್ಷಿ *Mr.* 167).

ವಿಸ್ತಾರ vi-hāyasa. Through the sky or air, in the air.

ವಿಸ್ತಾರ vi-hāra. (= *ವಿಸ್ತಾರ*, etc.). Taking away, removing. 2, walking for pleasure or amusement, taking an airing, wandering, roaming, gadding, going about (*ಪರಿವ್ರಮ, etc.*, ನಡಿ *Mr.* 438). 3, amusing or diverting one's self, sporting, play, sport, pastime, pleasure (*cf.* the meaning of *ವಿಸ್ತಾರ*, *ವಿಸ್ತಾರ* No. 3). 4, the hall where (priests) walk about: Buddhist or Jaina temple or convent. 5, a temple. 6, a palace. 7, a pleasure-garden.

ವಿಸ್ತಾರ vi-hāra-śāraṇa. A pleasure-house, a play-house (*Si.* 117).

ವಿಸ್ತಾರ vi-hāri. Wandering or roaming about for pleasure; one who wanders, etc. 2, enjoying one's self. 3, beautiful.

ವಿಸ್ತಾರ vi-hārisu. = ವಿಸ್ತಾರ No. 2. (*Bh.* 1, 5, 5).

ವಿಸ್ತಾರ vi-hāsa. A smile, a laugh. See *ವ್ಯಾಕರ.*

ವಿಸ್ತಾರ vi-hita. Placed or deposited at, in, to, or unto;—apportioned;—put in order, regulated, arranged, settled, ordered, ordained;—suitable, fit, proper (*Bp.* 55, 42; *My.*; *B.* 4, 195);—done, performed;—formed;—furnished

with, possessed of; connected with (ಕೂಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ śmd. 140. 279 Cm.).

ವಿಹೀನ vi-hīna. Entirely abandoned, destitute;—deprived of, void or devoid of, free from, without. See ಕುಲ-, ಗತಿ-, ನಿಲಿ-, ಮುಕ್ತಿ-, ರಸ-, ಲಕ್ಷಾ-.

ವಿಹೀನತೆ vi-hīnatikē. = ವಿಹೀನತೆ. See ಧತ್ತಿ-.

ವಿಹೀನತೆ vi-hīnatē. The state of being wholly abandoned;—that of being deprived of, etc. See ಮತಿ-.

ವಿಹೀನತ್ವ vi-hīnatva. = ವಿಹೀನತೆ. See ಲಕ್ಷಾ-.

ವಿಹೃತ vi-hṛita. Removed, destroyed (Rāv. 1, 8). 2, sported, played. 3, one of the blandishments or feminine modes of indicating love, hesitation or reluctance to avow feelings to a lover.

ವಿಹೃತಿ vi-hṛiti. Taking away. 2, opening, expanding. 3, sport, pastime, pleasure (Bh. 1, 15, 19).

ವಿಹ್ವಲ vi-hvala. = ವಿಹ್ವಲ. Shaking about; agitated, alarmed, perturbed, disquieted, confused (ಪ್ರಮ, ವಿಪ್ರಮ Nn. 149);—stupid (ಜಡ 149);—a wicked man (ದುರ್ಜನ 149);—distressed, afflicted;—desponding. Feminine ವಿಹ್ವಲೆ (Āpr. 5, 125; J. 5, 61).

ವಿಹ್ವಲತೆ vi-hvalatē. Agitation, perturbation, consternation, anxiety (Āpr. 4, 18).

ವಿಲಂಕ vi-lāṅka. (Śmd. 29). Tbh. of ವಿಲಂಕ. (ವೇಲ್ಲ, ಅಮೋಘ, ವಿಲಂಕ Nr.; ಮೃಗನಾರಿ Mr. 142; see ನಾಯು, ನಾಯು). 2, (= ಮರಜಮುಖ Nr.).

ವಿಲ್ಲೆ villē. = ವಿಲ್ಲೆಯ. (Ā. Bp. 47, 42; My.).

ವಿಲ್ಲೆಯ villēya. = ವಿಲ್ಲೆ, etc. (My.). ವಿಲ್ಲೆದ ಎಲೆ ಬಲ್ಲೆ (Śi. 152).

ವಿಲೆ vl. = ವಿಲೆ 1 & 2.

ವಿಲಾಸ vi-lāsa. Manifestation, display. 2, absence of manifestation, solitude, privacy.

ವಿಲಾಸ vi-lāshapa. The act of seeing or looking at sight (Bp. 7, 15; 18, 77; 61, 93). See ಸಂ-.

ವಿಲಾಸಿತ vi-lāshita. Seen, viewed. 2, a glance, a look (My.).

ವಿಲಾಸು vi-lāshisu. To see, to behold, to view, to observe (Bp. 18, 87).

ವಿಲಾಸಿ vi-lāshē. Seeing, looking at, sight (My.).

ವಿಲಾಸಿ vi-lāshē. Walking. See HIA. a. ನಡಕ.

ವಿಲಾಸಿ vi-lā. (= ವಿಲಾಸಿ). A wave, a small wave (ವಿಲಾಸಿ Ā. I, 18; ನಿಲರ ತೆ Nn. 5. 107. 164; ತರಂಗ, ಭಂಗ, ಕಿರುದಿರೆ Mr. 406).

ವಿಲಾಸಿ vi-lā. (= ವಿಲಾಸಿ 1P). To retreat, to disappear (Bh. 3, 12, 8).

ವಿಲಾಸಿ vi-lā. 1. = ವಿಲಾಸ.

ವಿಲಾಸಿ vi-lā. 2. A certain attendant of a king (Āpr. 8, after 44).

ವಿಲಾಸನ vi-lājana. Fanning (cf. ವಿಲಾಸ 1); a fan (Āpr. 5, 128; Grj. 2, 80; 4, 106; Śā. 3, after 35).

ವಿಲಾಸನನ vi-lājanā. Being fanned, fanned (Āpr. 7, after 84).

ವಿಲೆ vli. = ಕಳ್ಳ, ಕಳ್ಳೆಯ, ಎಳ್ಳೆ, ಎಳ್ಳೆಯ, (ಎಳ್ಳೆ), ಎಳ್ಳೆಯ, (ಎಳ್ಳೆ), ಎಳ್ಳೆ, ಎಳ್ಳೆಯ, ಎಳ್ಳೆ, ಎಳ್ಳೆಯ, ಎಳ್ಳೆ, ಎಳ್ಳೆಯ, ಎಳ್ಳೆ, ಎಳ್ಳೆಯ. The betel plant, Piper betel;—the leaf of Piper betel, the roll of this leaf with betelnut, spices, and lime to be chewed (My.; Tō. ವಿಲೆಯ, ವಿಲೆಯು, ಎಳ್ಳೆ, ಎಳ್ಳೆಯ, ಎಳ್ಳೆ ಮು, ಎಳ್ಳೆ; Mhr., H. ವಿಲಾ, ವಿಲಾ).

ವಿಲೆಕೆ vlikē. = ಎಳ್ಳೆ, ಎಳ್ಳೆ. (My.).

ವಿಲಾಸನ vi-lā-gāna. The music of the lute (My.).

ವಿಲಾಸನ vi-lā-dāṇḍa. The neck of a lute.

ವಿಲಾಸನ vi-lā-dhvani. The sound of the lute (Mr. 81).

ವಿಲಾಸನ vi-lā-nāda. = ವಿಲಾಸನ. (My.).

ವಿಲಾಸನ vi-lā-vāda. A lutanist.

ವಿಲಾಸನ vi-lā-vādāna. Playing on the lute (My.).

ವಿಲೆ vli. ವಿಲಾ. = ಕಳ್ಳ, ಬೀಳ್. The Indian lute (see Bp. 19, 7). ವಿಲೆ ಬಾದ್‌ಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಸಾಣೆ ತೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.). — ವಿಲೆಯ ಕುಮ್ಮಳಕಾಯಿ. The gourd of a lute (ಕುಮ್ಮಳ G.). — ವಿಲೆಯ ಸೋಲಿಬುದಿ. = ವಿಲೆಯ ಕುಮ್ಮಳಕಾಯಿ. (My.).

ವಿಲೆಗಾದ vi-lē-gāra. A lutanist (ವಿಲಾಸನ Nr.; My.).

ವಿಲೆ vi-lē. To throw away, etc. (ವಿಸುಮು Ā. I, 42, o. r. ನಿಲೆ).

ವಿಲೆ vi-lē. 1. Gone apart, gone away, departed, disappeared (Āpr. 7, after 62);—set free, let go; exempt, freed from, devoid of.

ವಿಲೆ vi-lē. 2. Gone, moved;—gone towards, approached;—accepted, liked;—quiet, tame, unfit for war (as a horse, etc.);—driven;—driving an elephant as well with a goad as by spurring it with the feet (ಮುಟ್ಟಿದೊಡಹಂ ಬಾರಣಂ ಕೂಡ Mr. 158).

ವಿಲೆ vi-lē. 3. Covered, clothed, put on, worn. See ಉಪ-, ನಿ-, ಸಂ-.

ವಿಲೆನ vi-lēna. = ವಿಲೆನ. A cage, any net or chain or apparatus for confining beasts or birds.

ವಿಲೆನ vi-lēna. Free from screw-pines (Āpr. 4, after 42).

ವಿಲೆನ vi-lēna. Free from passions or affections; calm;—colourless;—a man with subdued passions;—a Buddhist or Jaina saint (ವಿಲೆನ, ಜನ Nn. 38; ಜನೇನ Mr. 23; ಜನು Mr. 512).

ವಿಲೆನ vi-lēna. Free from care or sorrow (My.).

ವಿಲೆ vli. = ವಿಲೆ 2. Going, etc.;—light, lustre;—a horse.

ವಿಲೆನ vi-lēna. Agni, fire.

ವಿಲೆನ vi-lēna. A row, a line. 2, a road, a street. — ವಿಲೆನಿ. — ಕೊಳ್. To form a row or line (Grj. 7, after 72).

ವಿಲೆನ vi-lēna. See ಪಕ್ಕಾ-.

ವಿಲೆನ vi-lēna. Tbh. of ವಿಲೆನ. — ವಿಲೆನ ವಿಲೆನ. rep. (Bp. 5, 19; 21, 9; 52, 42).

ವಿಲೆನ vi-lēna. Clean, clear, pure, bright (cf. ವಿಲೆ).

ವಿಲೆನ vi-lēna. A top or cover for the mouth of a well (ನಾಯಕಟ್ಟು Śi. 91; ಬಾವಿಯ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಬಾರಿ, ಯಾತದ ಬಾರಿ G.).

ವಿಲೆನ vi-lēna. Several or successive order or series, the arrangement of things or properties in regular succession or each by each; repetition, the repetition of words to imply continuous or successive action (Śmd. 228. 230; Kāv. I, 3, 89-97).

ವಿಲೆನ vi-lēna. = ಕರ 1, ಬೀರ, ಬೀರೆ. Heroic, mighty, powerful, strong, robust, excellent, eminent;—a hero, a brave man, a warrior, a champion, an eminent man;—Virabhadra (ಭಯಂಕಾರಿ, ದಕ್ಷಾಂ, ಶರಭ Mr. 15); N. (My.);—power, strength, prowess (ಪೌರುಷ, ಪ್ರತಾಪ, ಪರಾಕ್ರಮ Mr. 438; ತುದಿಲ್ Kk. 76; Śmd. 163; Āpr. 2, 5; Abh. P. 7,

54);—*heroism, valour, as one of the rasas* (Kāvya. IV, 1, 7, 9; IV, 2, 37-39, 52, 57);—*fire*. ವೀರನ ಶೌರ್ಯ ಪಾರುವನ ಮೇಲೆಯೇ (Prv.). 2, a man of whom some ancestor died in battle, called so when he on the first of phālguna, habited as a warrior, proceeds with warlike pomp and state to make obeisance to an idol (Mhr.). —ವೀರಗಲಸ. ಕೆಲಸ. A heroic, etc. act or work (Bp. 48, 18; 53, 53). ವೀರಗಲಸದ ಸೋಯದೇವ. N. (Bp. 58, 10). —ವೀರ ಚೋಳ. N. (Bp. 44, 58). —ವೀರಚೋಳವೆ. -ಅವೆ. N. (Bp. 15, 25; 40, 29). —ವೀರಚೋಳವೆ. -ಅವೆ. N. (Bp. 9, 40). —ವೀರ ಚೋಳಾದೇವ. -ದೇವ. N. (Bp. 33, 17). —ವೀರದಮ್ಮುಲ. -ತಮ್ಮುಲ. Betel fit for a vira (Bp. 60, 61). —ವೀರದೇವ. N. (Bp. 58, 10). —ವೀರನೇವೆ. An anklet fit for a vira (Bh. 1, 14, 6). —ವೀರಪಲಗಿ. A tabor fit for a vira (Bp. 5, 40). —ವೀರಪದ. A garment fit for a vira (J. 12, 51). —ವೀರಪವಾಡ. Fanatical and generally cruel and furious acts (as ripping open one's belly, cutting one's throat, etc., in the name of Viṣṇu or Śiva, My.). —ವೀರಬೋಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 10). —ವೀರಮುಟ್ಟಿ. Gonuflection of a warrior when shooting an arrow (My.). —ವೀರಮೈದು. -ಎ.ಪದು. To assume heroism, to become valourous, etc. (Bp. 61, 34). —ವೀರರಾಯ. N. of a king (B. 2, 20). —ವೀರನಡೆ. -ನಡೆ. ಎರಮ್ಮಯ್ಯ. See ಪಾಪು. —ವೀರಶಂಕರದಾಸ. N. (Bp. 53, 50). —ವೀರಸಂಗವೆ. N. See ನೇಮದ. —ವೀರಸಿಟ್ಟಿ. N. (B. 3, 14). —ವೀರನೇಸಿ. Sāsē fit for a vira (Grj. 7, after 72).

ವೀರಕ ವಿರಾಕ. A hero;—one of the pramāthas (Bp. 1, 52; 37, 50; 49, 5; 58, 54).

ವೀರಕಂಠ ವಿರಾ-kaṅkapa. A wrist-ornament for a warrior (My.).

ವೀರಗಣ ವಿರಾ-gaṇa. A host of viras. 2, Virabhadra (Bp. 21, 43).

ವೀರಗನೇಶ್ವರ ವಿರಾಗaṇa-līvara. Virabhadra (Bp. 50, 24).

ವೀರಣಾ ವಿರಾṇa. A double drum used at weddings, etc. (Tē; Ā. Bp. 5, 7; cf. M., T. ವೀರ, orying, bellowing, etc.).

ವೀರಣ ವಿರಾṇa. The fragrant grass *Andropogon muricatus*.

ವೀರನ ವಿರಾṇi. = ವೀರಣ. *Andropogon muricatus*.

ವೀರನೇಮೂಲ ವಿರಾṇi-mūla. The root of *Andropogon muricatus*.

ವೀರತನ ವಿರತana. = ವೀರತ್ಯ. (My.).

ವೀರತರ ವಿರa-tara. Bolder; a great hero;—*Andropogon muricatus*.

ವೀರತರು ವಿರa-taru. The tree *Terminalia arjuna* W. & A.

ವೀರತೆ ವಿರತೆ. = ವೀರತ್ಯ. (Bp. 54, 76).

ವೀರತ್ಯ ವಿರatva. Heroism, prowess, valour, courage (Bp. 44, 49; 46, 79). See ಪುಲಕ.

ವೀರಪತ್ನಿ ವಿರa-patni. The wife of a hero.

ವೀರಪಾನ ವಿರa-pāṇa (-pāna). The drink of warriors, taken, before or during a battle, for refreshment or to raise the courage.

ವೀರಬಲ ವಿರa-bala. A force of warriors, etc. (ಪ್ರವರ್ತನಾ Mr. 472).

ವೀರಭಕ್ತ ವಿರa-bhakta. A man who is exclusively devoted to one deity (Bp. 6, 26).

ವೀರಭಕ್ತಿ ವಿರa-bhakti. Devotion that is exclusively directed towards one deity (Bp. 32, 11, 49; 34, 34; 58, 13).

ವೀರಭಟ್ಟ ವಿರa-bhāṭa. Bhīma (ಭೀಮ, ಭಟ್ಟಾಸಿ ನಾ. 5).

ವೀರಭದ್ರ ವಿರa-bhadra. A distinguished hero;—an avatāra or son of Śiva, said to have been created from Śiva's mouth (or from a drop of his sweat) in order to spoil the sacrifices of Dakṣha, clothed in a tiger's skin dripping with blood (ವೀರ, ಅರವಾನನವಗಿಯ Kk. 6, 8m. 5; ವೀರ, ಭಯಂಕಾರಿ, ದಕ್ಷಾರಿ, ಶರಧ Mr. 15; Bp. 13, 7; 22, 2; 37, 50; 43, 7; 45, 47; 49, 5; 54, 52; 58, 54; 61, 23); N. (C.). —ವೀರಭದ್ರನ ಜಾತ್ರೆ. A festival in honour of Virabhadra (Bp. 42, 10). —ವೀರಭದ್ರನ ಪಲಗಿ. A plate with an image of Virabhadra (Bp. 14, 14). —ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 3).

ವೀರಭಾರ್ಯಾ ವಿರa-bhāryā. The wife of a hero.

ವೀರಮಾತೃ ವಿರa-mātṛi. The mother of a hero.

ವೀರಮಾತೃಶ್ವರ ವಿರa-māhōśvara. = ವೀರಶ್ವರ. (Bp. 3, 53; 22, 5; 25, 4; 43, 1; 58, 16).

ವೀರರಸ ವಿರa-rasa. Heroism as one of the rasas (Siv. 4, 67; J. 12, 25).

ವೀರರಾಘವ ವಿರa-rāghava. Rāmacandra; N. (My.).

ವೀರಲ ವಿರala. (= ವೀರ) in ವೀರಲ ದೇವ, N. (Bp. 59, 8).

ವೀರಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಿರa-lakṣmi. = ವೀರಶ್ರೀ. (Grj. 2, after 106).

ವೀರವರ್ಮ ವಿರa-varma. N. of a king (J. 27 sum. 27, 4, etc.).

ವೀರವರ್ಮಕ ವಿರa-varmaka. = ವೀರವರ್ಮ. (J. 27, 12, 15).

ವೀರವನಸ್ತ ವಿರa-vasanta. N. of a Liṅgāya who was expected to be born in A. D. 1583 and to become king in Basava's town (Kalyāṇa paṭṭaṇa, Ā. Bp. 63, 64-74).

ವೀರವೃಕ್ಷ ವಿರa-vṛkṣa. The marking-nut plant, *Semecarpus anacardium* Lin.

ವೀರವೈಷ್ಣವ ವಿರa-vaishṇava. A champion of the notions and practices of the Vaiṣṇavas, a follower of Rāmasaṅga (My.).

ವೀರಶೈವ ವಿರa-śaiva. A champion of the notions and practices of the Śaivas, a Liṅgavanta (Bp. 3, 49; 25, 24; 44, 36; 50, 43).

ವೀರಶೈವಾಚಾರ ವಿರaśaiva-ācāra. The practices of the Virāśaivas (Bp. 22, 23).

ವೀರಶ್ರೀ ವಿರa-śrī. = ವೀರಗೌರಿ. The glory of valour; heroism.

ವೀರಸೂ ವಿರa-sū. The mother of a hero.

ವೀರಸೇನ ವಿರa-sēna. Having an army of heroes; N. of the father of Nala; N. of a great Jaina muni.

ವೀರಸೇನತೆ ವಿರa-sēnatē. The state of being a Virāṣa (Āpr. 1, 31).

ವೀರಹ ವಿರa-ha. Destroyer of the sacrificial fire: a Brahmana who has suffered the sacred domestic fire to become reborn.

ವೀರಾಜಿ ವಿರa-ji. Master Vira (Mhr.). ಎಲ್ಲರೂ ನಮಿಸುವ ನಾನು ವೀರಾಜಿಯೆಂಬುದು (Prv.).

ವೀರಾವತಾರ ವಿರa-avatāra. Śiva's avatāra as Virabhadra (Bp. 61, 22, 24).

ವೀರಾವೇಶ ವಿರa-āvēśa. Excitement of valour (J. 8, 32; 20).

ವೀರಾಕಂಪನ ವಿರa-āśāmsana. The post of danger in a battle.

ವೀರಾಸನ ವಿರa-āsana. Kneeling on one knee. 2, a particular posture in sitting practised by ascetics (sitting on the thighs, one leg being in the other, My.).

ವೀರು *vīru*. A fortified place, a stronghold (Ūpr. 5, 65; Sk. ವೀರು, ವೀರು).

ವೀರುಧ್ *vī-rudh*. A far-spreading creeper; a bush (ಮೊದಲೆ Hlā.).

ವೀರುಧ್ *vī-rudha*. = ವೀರುಧ್. (ಗುಲ್ಮ, etc., ನೆಯ್ಯಗೊಣ್ಣೆದ್ ಹೊದ್ Mr. 108).

ವೀರೇಶ್ವರ *vīra-lāvara*. Śiva; Vīrabhadra. (Bp. 48, 16).

ವೀರ್ಯ *vīrya*. Vigour, strength, power, energy. 2, heroism, prowess, valour, fortitude, courage. 3, virile energy, virility. 4, semen virile.

ವೀರ್ಯಪುಷ್ಟಿ *vīrya-puṣṭi*. Virile strength (My.).

ವೀರ್ಯವತಿ *vīrya-vati*. Possessing seeds, etc.; N. of a plant (ದುಂಡು Mr. 149).

ವೀರ್ಯವಂತ *vīrya-vanta*. A vigorous, brave or heroic man (My.).

ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿ *vīrya-vṛddhi*. Increase of virile energy (My.).

ವೀರ್ಯಶಾಲಿ *vīrya-śāli*. = ವೀರ್ಯವಂತ. (My.).

ವೀರ್ಯಶುಲ್ಕಿ *vīrya-śulki*. A woman who has prowess or heroism as her price, one who is to be purchased by valour (My.).

ವೀರ್ಯಸ್ಥಲನ *vīrya-skhalana*. = ವೀರ್ಯಸ್ತವ. (My.).

ವೀರ್ಯಸ್ತವ *vīrya-sṛava*. Seed-flow: the emission of semen at other times than in sexual intercourse, pollution (My.).

ವೀವಧ್ *vīvadha*. = ವೀವಧ್, q. v. A yoke or pole for carrying burdens, etc.

ವೀಸ *visā*. = ಈಸ 1. The fraction called one-sixteenth, $\frac{1}{16}$ of a haṇa, etc. (Bp. 28, 34; 57, 78; My.; Tē.; Tu. ವಿಸ, ವೀಸು; T. ವೀಸ; M. ವೀಸ; cf. ವಿಸ್ಸ). ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ವೀಸಪಾಲು (ಕಲಿ Si. 81). ವೀಸದ ಲೆಕ್ಕ ತಿಳಿಯದವ ದಾಸಿಯ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡ್ಕೋನೇ?—ಬೀಗನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೂವೀಸ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). ದಾಸಿಯನ್ನು ಹೋಗುವಾಗ ವೀಸ ಹತ್ತದು ಕೆಟ್ಟು, ಹೇಸಿ ತೊಲಗುವಳು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಅಯುಷ್ಯ ನಾಶವಾಗುವದು (Sp.).—ವೀಸಬದ್ಧಿ. Interest to the amount of the sixteenth part (My.);—something small or insignificant (Bh. 4, 4, 70);—interest at the rate of one apē and 2 kāsus for 3 rupāyis (My.).

ವೀಳಯ *vīlaya*. Tbh. of ವೀಟಿ. (My.; see Kk. s. ವೀಳಿಗಿ).

ವೀಳಿಗಿ *vīligi*. Tbh. of ವೀಟಿ (Śmd. 81; Kk. 59, o. rs. ವೀಳಯ, ವೀಳಿಯ; T. ವೀಡಿಗಿ, M. ವೀಡಿಗಿ).

ವೀಳಿ ವಿಲೆ. Tbh. of ವೀಟಿ. (My.; B. 3, 13; 4, 40; Mhr. ವೇಲ). — ವೀಳಿಯ ತಾಸ್ತ. The distribution of betel on the occasion of promising to give a daughter in marriage (My.).

ವೀಳಿಯ ವಿಲೆಯಾ Tbh. of ವೀಟಿ. (ವೀಟಿ ಕೆ. II, 13; ತಾಮ್ಬುಲ Mr. 337; J. 2, 42; 7, 34; My.; see Kk. s. ವೀಳಿಗಿ). ವೀಳಿಯ ದೆಲಿ (B. 4, 204). — ವೀಳಿಯಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take betel (J. 11, 41). — ವೀಳಿಯಂಗೊಡು. -ಂಗೊಡು. To give betel (J. 28, 21).

ವೀಳ್ಯ *vīlya*. Tbh. of ವೀಟಿ. (My.). ಪಟ್ಟೇ ವೀಳ್ಯಕ್ಕೆ ನ್ನ, ಹೋಗಿ, ಕುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಬನ್ನ. — ಪಟ್ಟೇ ವೀಳ್ಯವಾದರೆ ಭಟ್ಟರಿಗಾಗದೇ? (Prvs.). — ವೀಳ್ಯದ ಬಳ್ಳಿ. The betel-leaf popper, Piper betel Lin. (St. & Pl.; Z.). — ವೀಳ್ಯದೆಲೆ. -ಎಲೆ. A betel-leaf (C.). — ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಬಳ್ಳಿ. -ಎಲೆ. = ವೀಳ್ಯದ ಬಳ್ಳಿ. (ತಾಮ್ಬುಲದಲ್ಲಿ, etc. Si. 152).

ವೀಳ್ಯಯ *vīlyaya*. = ವೀಳಯ. (ತವಲಾಯ Bhn. 17).

ವೀಳ್ಯ *vīlyā*. = ವೀಳ್ಯ. ಸುಣ್ಣು ಎಲ್ಲದ ವೀಳ್ಯ, ಬಣ್ಣ ಎಲ್ಲದ ಮದುವೆ, ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲದನ ಸಂಸಾರ, ಮಳರೊಳಗಯ್ಯೆ ಹೊಯ್ದನೆ (Sp.).

ವೀಳ್ಯಯ *vīlyāya*. = ವೀಳಯ. (My.).

ವು *vu*. 1. For Kannada words with this initial see ಉ.

ವು *vu*. 2. = ಉ 5, q. v.

ವು *vu*. 3. (= ಷ 1). An affix for forming verbal nouns (Śmd. 247); occasionally it is dropped (56).

ವುಕ *vuka*. = ಬುಕ, ವಕ. A species of plant.

ವು *vu*. For Kannada words with this initial see ಉ.

ವುಂಹಿತ *vūmhita*. = ಬುಂಹಿತ. The roaring of elephants. 2, grown, increased.

ವುಕ *vrika*. A wolf. 2, a jackal. 3, a crow, etc.

ವುಕಧೂಪ *vrika-dhūpa*. Compounded perfume. 2, turpentine.

ವುಕೋದರ *vrika-udara*. Wolf-bellied: Bhīma (ಕುರುಷ್ಕಂ, ನಾಯುಪುತ್ರ, ಭೀಮ Mr. 264; J. 2, 1. 40).

ವುಕೃ *vrikṣa*. Cut; torn; broken.

ವುಕೃ *vrikṣa*. A tree; a shrub; especially also the tilaka (ತಿಲಕ, ತಿಲಕವೃಕ್ಷ Nn. 110), the syandana (ಸ್ಯಂದನ, ತಾದಿಯ ಮರ 110), the nandivāṭa (110), the sarala (110), the kaṅkēlli (ಕಂಕೇಲಿ, ಅತೋಲೆ 110), the mōṣa (ಮೋಷ, ದಾದಿ 110), the dāva (ದವ, ಚಿತ್ರಮೂಲ 110), the nalina (ನಲಿನ, ತಾನರೆ 110), and the śāla (ಶಾಲ, ಅಸಿನ ಮರ 110). See ಇಂ ಗಳ 2, ಇಟ್ಟಿ, ತಾದಿ 1, ತೇಗು 1. ವೃಕ್ಷ ಮೊಡ್ಡದಾದರೂ ಪಕ್ಷಿ ಹೇಲದೆ ಬಿಡದು (Prv.).

ವುಕೃಭೇದ *vrikṣa-bhēda*. A kind of tree. See ಅಸು 2, ತವಸಿ, ತೇಗು 1, ಮೊದಲು 3.

ವುಕೃಭೇದ *vrikṣa-bhēdi*. Tree (wood)-splitter: a carpenter's chisel;—a hatchet.

ವುಕೃರುಹೆ *vrikṣa-ruhē*. A parasitical plant.

ವುಕೃವಾಟಿಕೆ *vrikṣa-vāṭikē*. A grove of trees, a garden.

ವುಕೃದನ *vrikṣa-adana*. A carpenter's chisel;—an adze;—a hatchet.

ವುಕೃದನಿ *vrikṣa-adani*. A parasitical plant.

ವುಕೃಮ್ಲ *vrikṣa-amla*. The hog-plum, Spondias mangifera;—acid seasoning.

ವುಕೃರೋಹಣ *vrikṣa-ārōhana*. Mounting or climbing a tree. See ಹಲಕು.

ವುಕೃಕ್ಷೇಪಲ *vrikṣa-utpala*. The tree Pterospermum acerifolium Willd. (ಕೊಸಗು Hlā.).

ವುಜಿನ *vrijina*. Crooked, bent, curved. 2, curled hair, hair (ತಿರೋಟ, ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲ್ Nn. 64). 3, wicked; wrong, sin, vice, wickedness (ಪಾಪ 64; ಗತಿ, ದುಷ್ಕರ್ಮ Nn. 166);—harshness, etc. (ತಿಲೆ, ನಿಷ್ಕರವ 64). 4, distress, misery, affliction (ಅತಿಶೋಕ Mr. 468). 5, sickness (ರುಜಿ, ರೋಗ 64). 6, a crocodile (ನಕ್ರ, ನೆಗದು 64).

ವುಧ್ *vridha*. Raised, lifted up, increased. See ಪರಿ-.

ವುತ *vrit*. Turning, turning round; moving, going; existing. See ನಿ-.

ವುತ *vrita*. 1. = ವೃತ್ತ 2. Screened, covered, concealed, encompassed, surrounded, enveloped (ಸುತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟಿ Śmd. 11 Cm.; 344; ಬಳಸಿದ, ಸುತ್ತ 345; see ನಿ-);—restrained, kept

back; impeded, hindered, checked;—chosen, selected; preferred;—agreed, assented to;—loved, adored;—solicited, asked for.

ವೃತ vṛita. 2. = ಮೃತ, q. v. (Nn. 9).

ವೃತ vṛita. 3. = ವೃತ್ತ 1 (cf. ವೃತ). (ವೃತ, ವ್ಯಾವೃತ, ಮರಳಿದು Mr.).

ವೃತಿ vṛiti. = ವೃತ್ತಿ 2. Surrounding, encompassing; hiding;—an enclosure, a hedge (ಅವೇಷ್ಟಕ, ಬೇರಿ Hlā.). 2, choosing, selecting, preferring; selection, choice;—soliciting, asking for.

ವೃತ್ತ vṛitta. 1. = (ಬಟ್ಟು, etc., ಬಟ್ಟು 1, etc.), ವೃತ 8. Turned, turned round. 2, round, rounded, circular (ಬಟ್ಟುವು Nn. 112; ಬಟ್ಟುವು Mr. 529, o. r. ಬಟ್ಟು; ಹಕ್ಕ, ಬಟ್ಟು Nn. 49, o. r. ಬಟ್ಟು; ಬಟ್ಟು Nn. 95). 3, been, existed, lived;—happened, having taken place;—past, gone, finished;—dead, deceased;—done, performed, engaged in, undertaken. 4, proceeded, derived from. 5, fixed, firm, strong (ದೃಢ, ಸತ್ಯ 112; ದೃಢ 529). 6, unimpaired. 7, famous. 8, event, occurrence, news. 9, procedure;—practice, profession, occupation, means of subsistence. 10, act, action, behaviour, demeanour, conduct (ಹಾರಿತ್ರ, ನಡವಳಿ 112); observance of any enjoined practice (ಎಮಲಹಾರಿತ್ರ 529);—actual practice, law. 11, a circle, a circumference. 12, the epicycle (in astronomy). 13, metre; a form or class of metre (ಛ.; Mr. 866; ಛಂದ 529);—a verse. 14, ambrosia (ಅಮೃತವು 112; 529). 15, = ವೃತ್ತ, an enemy (ಅರಿ, ಹಗೆ 112). 16, = ವೃತ್ತ, a daitya (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 112; ದೈತ್ಯ 529). 17, = ವೃತ್ತ, darkness (ಅಮರ, ಕತ್ತಲೆ 112). — ವೃತ್ತವೆದು. —ವೆದು. To become round (Bp. 4, 17).

ವೃತ್ತ vṛitta. 2. = ವೃತ 1. Chosen, selected, etc.

ವೃತ್ತತೆ vṛittatē. Roundness (ಉರುಟು ಕೆಮ. 90).

ವೃತ್ತಭೇದ vṛittabhēda. A verse (ಪದ Nn. 84).

ವೃತ್ತಸಮ್ಪನ್ನ vṛittasampanna. Well behaved or conducted, behaving with propriety. (R.).

ವೃತ್ತಾಧ್ಯಯನಾರ್ಥ vṛittādhyaṇa-riddhi. Increase of moral conduct and study, holiness resulting from observance of rules and study.

ವೃತ್ತಾಂತ vṛittānta. The end or result of a course of action: occurrence, incident, event. 2, tidings, rumour, report, intelligence;—a tale, a story, an account. 3, a topic, a subject. 4, sort, kind; mode, manner, state. 5, the whole, totality. (Bp. 22, 49; 28, 17; 34, 18; 53, 74).

ವೃತ್ತಾಂತರ vṛittāntara. Different (various) news or tales (Bp. 26, 64).

ವೃತ್ತಿ vṛitti. 1. = ಎತ್ತಿ 2. Turning, turning round, revolving. 2, the circumference of a circle or wheel. 3, being, existence, abiding, staying, remaining. 4, state, condition. 5, proceeding, course, conduct, behaviour, action. 6, a way, a manner. 7, practice, business, profession, function, employment, mode of life;—livelihood, maintenance, means of subsistence (ವಾರ್ತ, ಜೀವನ, ವಾಹನ Mr. 345); inām land (My.). 8, application, use, currency; occurrence. 9, style in composition (Kāvya. III, 1, A, 12, 24; III, 3, B, 3, 171; IV, 1; IV, 1, 5; IV, 2, 58 seq.; V, 70). 10, comment, commentary, explanation, exposition, gloss (ಕೆಮ. 5, etc.). 11, wages, hire; fee. See ಅಕ್ಷರ,

ಅರ್ಥ-, ಇತ್ಯ-, ದ್ವಿತ್ಯ-, ತೃತೀಯ-, ನಿ-, ವರಿ-, ಪ್ರ-, ಒಪ್ಪು-, ಮನೋ-, ರೋಷ-, ಶಿಫಲ-.

ವೃತ್ತಿ vṛitti. 2. = ವೃತಿ. A hedge (ಅರಳಿಟ್ಟು, ಬೇರಿ Mr. 197).

ವೃತ್ತಿಕೆ vṛittikē. A kind of metre (see ವೃತ್ಯ). 2, a ring (ಬಳಿ Mr. 285). 3, a kind of plant (ಕಟ್ಟುವತ್ತಿ Mr. 145).

ವೃತ್ತ vṛitra. = ಎತ್ತ, (ವೃತ್ತ 1, Nos. 15, 16, 17). Darkness. 2, a cloud. 3, the demon Vṛitra, the perpetual enemy of Indra. 4, a wicked man, an enemy.

ವೃತ್ತರಿಪು vṛitra-ripu. Indra (Mr. 41).

ವೃತ್ತಕಾತ್ರವ vṛitra-kātrava. Indra (Bp. 21, 31).

ವೃತ್ತಹ vṛitra-ha. Indra.

ವೃತ್ತಾರಿ vṛitra-ari. Indra.

ವೃಥಾ vṛithā. = ವೃಥೆ. Unnecessarily, uselessly, fruitlessly, in vain. 2, wrongly, incorrectly. 3, idly, falsely. 4, vain, purposeless, useless, fruitless.

ವೃಥಾಕೃತ vṛithā-kṛita. Done in vain (J. 4, 63).

ವೃಥಾಭಿಯೋಗ vṛithā-abhiyōga. A useless attack (Bh. 2, 3, 9).

ವೃಥೆ vṛithē. = ಎತ್ತ, ವೃಥಾ. (ನಿಷ್ಫಲ, ಮೋಢ, ನಿರರ್ಥಕ Mr. 462).

ವೃದ್ಧ vṛiddha. Increased, augmented. 2, grown up, full-grown. 3, old, aged, advanced in years, ancient. 4, great, large. 5, wise, learned. 6, an old man (ಮುರ್ತು Nn. 106; ಸ್ಥವಿರ, ಹರಿಯ ಮೋದವಂ Mr. 310);—a respectable man;—a sage, a saint. 7, benzoin.

ವೃದ್ಧತ್ವ vṛiddhatva. Old age. See ವಂಶ; Sp. a. ತರುಣತ್ವ.

ವೃದ್ಧದಾರಕ vṛiddha-dāraaka. The plant *Argyrea speciosa* or *argentea* Sweet. (= ಮುಕ್ಕುಗನ್ನೆ).

ವೃದ್ಧನಾಭಿ vṛiddha-nābhi. Having a prominent naval, oarful.

ವೃದ್ಧಭಕ್ತ vṛiddha-bhakta. An ancient devotee (Bp. 69 sum.).

ವೃದ್ಧಶ್ರವ vṛiddha-śrava. Tōh. of ವೃದ್ಧಶ್ರವಸ್. Indra (Mr. 40).

ವೃದ್ಧಶ್ರವಸ್ vṛiddha-śravas. Having great glory: Indra.

ವೃದ್ಧಸಂಘ vṛiddha-saṅgha. An assembly of old men, a meeting or council of elders.

ವೃದ್ಧಸೇವೆ vṛiddha-sēvē. The serving or honouring of learned men (śāstrānvitasēvē, Kāvya. II, 1, 1-5); reverence for the aged.

ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ vṛiddha-āpya. Old age (J. 5, 52; My.).

ವೃದ್ಧಿ vṛiddhi. 1. = ಬದ್ಧಿ 2, ಬದ್ಧಿ, ವದ್ಧಿ, ಎದ್ಧಿ. Increase, increment, augmentation, growth. 2, a heap, a quantity, an assemblage, a multitude. 3, prosperity, success, advancement. 4, extension of power or revenue, as one of the conditions or objects of royal power. 5, profit, gain. 6, paying back money lent with increase or interest, or turning the principal with a proportionate increment. 7, money-lending, usury, interest (ಕರಾನ್ತರ, ಬದ್ಧಿ Mr. 346). 8, in grammar: a peculiar increase or lengthening to which vowels are subject under certain conditions (ಕೆಮ. 17). 9, a sort of medicinal drug (see Nr. a. ವದ್ಧಿ). See ಬಳಿ 1, ಮಲಿರಾ 3, ಮುಮು 1. 10, impurity arising to a household on the occasion of a birth in it (Mhr.; My.).

ವೃದ್ಧಿ vṛiddhi. 2. Cutting off, abscission;—in law: forfeiture, deduction. (R.).

ವೃದ್ಧಿ ಕರ ವೃದ್ಧಿ-kara. Yielding or causing increase, etc. (Bp. 58, 14; My.).
 ವೃದ್ಧಿ ಜೀವ ವೃದ್ಧಿ-jīva. One who lives by money-lending, a usurer.
 ವೃದ್ಧಿ ಜೀವನ ವೃದ್ಧಿ-jīvana. Gaining a livelihood by money-lending, subsistence by usury, usury.
 ವೃದ್ಧಿ ಜೀವಕೆ ವೃದ್ಧಿ-jīvikē. = ವೃದ್ಧಿ ಜೀವನ. Gaining a livelihood, etc.
 ವೃದ್ಧಿ ಮತಿ ವೃದ್ಧಿ-mat. Having increase, increased, increasing, growing;—prosperous.
 ವೃದ್ಧಿ ಹೀನ ವೃದ್ಧಿ-hīna. Devoid of increase or growth. See ನುಮಕು.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃದ್ಧಿ. An old woman.
 ವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇ ವೃದ್ಧಿ-uksha. An old bull or ox.
 ವೃದ್ಧಿ ಜೀವ ವೃದ್ಧಿ-ājīva. One who lives by money-lending, a usurer (ಬದ್ಧಿ ಗೊಡುವಂ Mr. 345, one MS. ವೃದ್ಧಿ ಜೀವ).
 ವೃದ್ಧಿ ಜೀವ ವೃದ್ಧಿ-ājīvi. = ವೃದ್ಧಿ ಜೀವ, q. v.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಂತ. The stalk of a flower or of a leaf or of a fruit. 2, a nipple.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಂತಾ. = ವೃದ್ಧಿ. See ತಾಳ.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಂದ. = ಬಿನ್ನ, ಬೃದ್ಧ. A heap, a multitude, a large number; a flock, a drove.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಂದಾರಾ. Much, great. 2, excellent, eminent, chief, best;—respectable, venerable. 3, handsome, pleasing. 4, a deity, a god (ನಾರಾಯಣ, ದೇವತೆ Nn. 153). 5, an elephant (ಇಥ, ಅನಿ 153). 6, a cloud (ಬರಾಹ, ಮೇಘ 153). 7, a tree (ಕುಟ, ವೃಕ್ಷ 153).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಂದಾ. Beauty (Ōpr. 7, 92).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಂದಪಥ ವೃಂದಾರಾ-patha. The sky (ಗಗನ Mr. 31).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಂದವನ ವೃಂದā-vana. A wood near the town Gokula in the district of Mathurā where Kṛishṇa as gopāla passed his youth, associating with the cowherds and milkmaids (Bhāgavata 10, 14, 57, etc.). 2, a little tower-form erection of earth in which the worshippers of Kṛishṇa plant and preserve the tulasi. ಮಾಡೋನು ದುರಾಡಾರ, ಮನೇ ಮುನ್ನ ವೃಂದವನ (Prv.).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಂದಿಷ್ಠಾ. Very much or great; very excellent; most beautiful.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಂದಿ. ವೃಂದಾ. = ವೃಂದವನ No. 1. 2, the tulasi, Ocymum sanctum.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಂದಿಕಾ. A scorpion (see ತೇದ, ಎಮ್ಮೆತೇದ). 2, the zodiacal sign Scorpio. 3, a hairy caterpillar. 4, a centipede.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಂದಿಕಾ-ಮಾಸ. The month when the sun is in Scorpio (My.).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷ. Raining. See ಪ್ರಾ.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ. A rainer, a sprinkler. 2, a bull (ಗೂಳಿ, ಬಸವ Nn. 16). 3, the zodiacal sign Taurus. 4, an amorous or lustful man. 5, the chief of a class, anything the best of its kind: excellent, pre-eminent. 6, justice or virtue personified as a bull (ತರೀರಧೇದ 16);—virtue, goodness (ಬಳ್ಳು, ಬಳ್ಳಿತು 16; Abh. P. 1, 19). 7, justice, virtue, morality; attentive to duties (ಸುಧರ್ಮ, ಸದ್ಧರ್ಮ 16). 8, a Jina (ಅಚತ, ಏನ 16). 9, Indra. 10, a rat. 11, the plant

Gendarussa vulgaris or adhadola (= ಅಬ್ಬರೂಷ). 12, a particular drug.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-kētu. = ವೃಷಪ್ಪ No. 3. (J. 2, 35; 3, 14; 7, 35; 8, 86).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾṇa. Raining, sprinkling. 2, a testicle (ಮುಕ್ಕ, ತರುದು Sl. 209). 3, the scrotum or bag containing the testicles.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-damśa. Rat-devourer: a cat.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-damśaka. A cat.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-dhvaja. Having a bull for a sign: Śiva. 2, having a rat for a sign: Gaṇapati. 3, Karna's son (J. 2, 37; 8, 29).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-bha. = ಮುಷಫ, ಬಸವ, ರುಸು. A bull (ಗೋಸ್ತ Kk. 6); the zodiacal sign Taurus. 2, anything good or excellent of its kind: good, excellent, best (ಧದ್ರ, ಬಳ್ಳಿತು Hlā.; ಬಳ್ಳಿತು Mr. 467). 3, a particular drug.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-bha-gamana. Śiva (Bp. 50, 10).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-bha-dhvaja. Śiva (Śāv. 4, 72; 5, 57).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-bha-prāsa. A kind of alliteration (Ōh.).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-bha-māsa. The month when the sun is in Taurus (My.).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-bha-ratha. Śiva (My.).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-bha-lakshya. Śiva. ವೃಷಾಬಲಕ್ಷ್ಯಂ, the metrical foot ಲಲಲಲ -- (Ōh.).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-bha-āyata. The stateliness of a bull (J. 16, 12).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-bha-vāhana. Śiva (My.).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-bha-vāhini. A cow (Mr. 180).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-bha-indra. Śiva's bull Basava (Bp. 46, 74; Śāv. 5, 56; see ಅದಿ).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-rāja. = ವೃಷಾಧಿಪ. (J. 14 sum.).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾಲಾ. A Śūdra (ಕುಂಡಲಿಗ Mr. 375).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾಲಿ. A woman of the Śūdras, a low caste woman. 2, an unmarried girl twelve years old, in whom menstruation has commenced.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾಲಿ-pati. The husband of a woman of low caste, a Brāhmaṇa who owns such a woman as his mistress (My.).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-vāhana. Śiva (My.).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-santi. A lascivious woman. See Hlā. a. ಅದಿಕೆ 1.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-kapāyi. Wife of vṛṣākapi: the dawn;—Lakshmi;—Gauri.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-kapi. The sun. 2, Agni, fire (ಅಗ್ನಿ Nn. 58). 3, Viṣṇu (ಮುಕ್ಕುನ, ಎಕ್ಕು 58). 4, Śiva (ಶಿವಿವೃಷ, ಕೆತ್ತರ 58). 5, a kind of tree (ತಾಪಿ, ವೃಕ್ಷಧೇದ 58). 6, a kind of animal (ಮೃಗಧೇದ 58). 7, a sword (ಬದ್ಧ, ಅಯುಧ 58).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-aṅka. Bull-marked: Śiva (Śmd. 386).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-adhipa. = ವೃಷಾಠ. (Śāv. 1, 86).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಾ-adhirāja. = ವೃಷಾಧಿಪ. (Śāv. 5, 63).
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಿ. The seat of a religious student, a kind of seat or cushion made of kuśā grass wound into a pad, the seat or cushion of an ascetic.
 ವೃದ್ಧಿ ವೃಷಿ. The tree Gendarussa vulgaris or adhadola

(*Justitia adhatoda* Lin.). 2, the plant *Salvinia cucullata* Roxb.
 ವೃಷ್ಟಿ vṛṣhti. = ರುಪ್ಪು. Rain, a shower (ಮದ್ Nn. 15. 47. 69; ಸಂ, ಮದ್ Kk. 70). — ವೃಷ್ಟಿಗದ್. -ಕದ್. To rain (ಸೆವ. 3, 59).
 ವೃಷ್ಟಿ vṛṣhni. Raining. 2, a ram. 3, a ray of light. 4, N. of one of the Yādava kings (J. 12, 32; 14, 3).
 ವೃಹತಿ vṛihat. = ಬೃಹತ್. See ಹರಿದು ಸ. ಹರಿ 1.
 ವೃಹತಿ vṛihati. = ಬೃಹತ. See ಹರಿದು ಸ.
 ವೆ ವೆ. 1. (= ಎ). An affix for forming verbal nouns, e. g. ಮದವೆ, etc. (Smd. 247).
 ವೆ ವೆ. 2. = ಎ 13. A sound that is used to express disgust (My.).
 ವೆಕ್ಕಸ vėkkasa. (fr. ಬಿಹ). Roughness, unsmoothness; harshness, severity; unkindness; unpleasantness, etc. (ಪರ್ವಂಕೆ Ūt. I, 12; Abhā. 2, 52. 54; J. 16, 22; 26, 11; Tē. ವೆಕ್ಕಟು, ವೆಕ್ಕಸ, ವೆಗಟು, harshness, repugnance, disgust, dislike).
 ವೆಕ್ಕಲಿಸು vėkkalisu. = ವೆಗ್ಗಲಿಸು. (J. 14, 6).
 ವೆಕ್ತ vėkta. Tbh. of ವೆಕ್ತ. (My.). ವೆಕ್ತವಾಮು (ಸ್ಥುಟ, ಖಲು, ಸ್ವಪ್ನ Dhv. 29).
 ವೆಗ್ಗಲಿ vėggala. (Smd. 49). = (ಅಗ್ಗಲಿ), ಎಕ್ಕಲಿ, ಯೆಗ್ಗಲಿ, ಗ. v., ವೆಗ್ಗಲಿ, ಹೆಗ್ಗಲಿ. Muchness, abundance, greatness, excess (ಅಧಿಕ Ūt. II, 62; ಲಾಗು Smd. 82; Bp. 22, 65; ಸೆವ. 4, 20; Tē. ವೆಕ್ಕಸ, ವೆಗ್ಗಲಿ); — a great man (see Prv. s. ಅಗ್ಗಲಿ). — ವೆಗ್ಗಲವಾಗು. -ಅಗು. To become much, etc. (ಅಗ್ಗಲಿಸು Smd. 209 Cm.). ವೆಗ್ಗಲಿ ಮಾಗಿ (ಪೀನಂ 108 Cm.; ಫನಮಾಗಿ 237 Cm.). ವೆಗ್ಗಲಮಾಗಿ ದಾರದು (ಫನಮಿಲ್ಲ 342 Cm.). ವೆಗ್ಗಲವಹ ದಾನ (ದಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟ Nn. 142, o. r. ಹರಿದಾಹ).
 ವೆಗ್ಗಲತನ vėggalatana. = ವೆಗ್ಗಲತೆ (Bh. 7, 16, 14).
 ವೆಗ್ಗಲಿಕೆ vėggalikē. The state of being much, excess, abundance (Bp. 12, 14; Bh. 1, 5, 8).
 ವೆಗ್ಗಲಿಗ vėggala-iga. A superior man (ಪಟ್ಟನನ G.).
 ವೆಗ್ಗಲಿಸು vėggalisu. = ವೆಕ್ಕಲಿಸು. To become much, to increase greatly, to become plentiful (ಅಗ್ಗಲಿಸು Smd. 365 Cm.); to go beyond the common boundary (in emotions), to be elated or actuated by impulse. See Bp. 4, 25; 28, 56; 34, 23; 36, 62; 40, 40; 42, 16; 44, 33; 50, 42; 54 sum.; 57, 48; Bh. 3, 13, 27; J. 10, 14; 23, 16; 25, 5; 30, 19.
 ವೆಗ್ಗಲಿ vėggali. = ವೆಗ್ಗಲಿ. — ವೆಗ್ಗಲಿಯ. -ಅ 3. A superior man (Bh. 8, 21, 15; 8, 23, 43).
 ವೆಗ್ಗು vėggū. = ಎಗ್ಗು 2, etc. (My.).
 ವೆಂಕ vėnka. = ವೆಂಕಟ. (My.). — ವೆಂಕಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (My.). ಅಪ್ಪು ಬಿಲ್ಲ ಅಪ್ಪಪ್ಪಗೆ, ನುಪ್ಪುಗಂಜಿ ವೆಂಕಪ್ಪಗೆ (Prv.). — ವೆಂಕಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.).
 ವೆಂಕಟ vėnkaṭa. = ಎಂಕಟ, ಎಂಕಟ, ವೆಂಕಟ. N. of an idol of Vishṇu on a hill at Tirupati (Tripati, My.). — ವೆಂಕಟಗಿರಿ. The hill on which Vishṇu is worshipped (My.). 2, a fort on that hill (My.). — ವೆಂಕಟಪ್ಪ.

-ಅಪ್ಪ. N. (see s. ವೆಂಕಟರಮಣ). — ವೆಂಕಟರಮಣ. The lord Vēnkaṭa: Vishṇu (My.; Dp. 140 pallavi). ವೆಂಕಟರಮಣ: ಎನ್ನರೂ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಬಿನ್ನ ಬಿಡ. — ಸಂಕಟ ಬನ್ನರಿ ವೆಂಕಟರಮಣ (Prvs.). — ವೆಂಕಟಾಡಲ. -ಅಡಲ. = ವೆಂಕಟಗಿರಿ. (My.). — ವೆಂಕಟಾಡಿ. -ಅಡಿ. = ವೆಂಕಟಾಡಲ. (My.). 2, N. of a man (B. 4, 9; My.). — ವೆಂಕಟೇಶ. -ಈಶ. = ವೆಂಕಟರಮಣ. (My.; Bp. 132 pallavi; 140, 10, 16; 141 pallavi). 3, N. (My.).
 ವೆಂಕಟಿ vėnkaṭi. = ಎಂಕಟ, ಎಂಕಟ, ವೆಂಕಟ. N. of females (My.).
 ವೆಂಕಿ vėnki. = ವೆಂಕು. N. of females (My.).
 ವೆಂಕು vėnku. = ವೆಂಕಿ. (My.). ವೆಂಕು ಪೂಜ್ಯಾಂಗಿ ಪೂಜಾಂಗ (Prv.). — ವೆಂಕಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ವೆಂಕುಡಾಸು. = ವೆಂಕಯ್ಯ. (My.).
 ವೆಂಗಟಿ vėngati. = ವೆಂಕಟ, etc. (My.).
 ವೆಂಗಟಿ vėngati. = ವೆಂಕಟ, etc. (My.).
 ವೆಂಗಲಿ vėngali. = ಎಂಕಲಿ, ವೆಂಗಲಿ. (Tē. ವೆಂಕಲಿ, ವೆಂಗಲಿ, ಏ. ಗಲಿ; cf. ವೆಂಕಲಿ). — ವೆಂಗಲಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ವೆಂಗಲಿ. (My.).
 ವೆಂಗಿ vėngi. (fr. ವೆಂ). = ಎಂಗಿ 1. A mad man, a fool (Bp. 9, 10).
 ವೆಂಗುರ್ಲಿ vėngurli. The town Vingoria (B. 4, 119).
 ವೆಂಗ್ಯ vėngya. Tbh. of ವೆಂಗ್ಯ. Crookedness, perverseness, impropriety, contrariety (My.; Tē.). — ವೆಂಗುಮಾಟ. 1 crooked, etc. word (My.).
 ವೆಂಜ vėnka. Tbh. of ವೆಂಜ. Spending, expenditure, outlay, disbursement (Bp. 26, 18; 29, 9; My.; Tē.; Mhr. ವೆಂಜ ವೆಂಜಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಮುಚ್ಚಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ವೆಂಜ ಮಾಡು. To spend (B. 3, 93; 4, 194; 5, 81, 95). — ವೆಂಜವಾಗು. -ಅಗು. To be spent, to be consumed (B. 4, 164). — ವೆಂಜ ಸಪ್ಪ. reit. (My.). — ವೆಂಜ ಪಪ್ಪ. Expenditure to be called for or to be required (B. 5, 82). — ವೆಂಜ ಹಿಡಿ = ವೆಂಜ ಪಪ್ಪ. (B. 5, 276; My.).
 ವೆಂಜಿಸು vėncisu. To spend (Bp. 40, 41; J. 31, 26; My.; to distribute (J. 28, 58).
 ವೆಂಜಿನಿ vėnjani. (ವೆಂಜಿನಿ Mr. 110, o. r. ವೆಂಜಿನಿ; ಸಿ. ವೆಂಜಿನಿ, the medicinal plant *Serratula anthelmintica* = ಸೆರಾಟು ರಾಟು).
 ವೆಂಜಿ vėnja. = ವೆಂಜಿ 2, etc. A perforation, etc. (My.).
 ವೆಂಜಿನ vėnjana. Tbh. of ವೆಂಜಿನ. Condiment; boiled and seasoned vegetables, pickles, chutney (My.).
 ವೆಟ್ಟಿ vėṭṭi. 1. = ಎಟ್ಟಿ 1. Heat (My.; Tē.; M.; T. ವೆಟ್ಟಿ. Tē. also ವೆಡಿ, ವೆಟ್ಟಿ). See ಮೇಷ. — ವೆಟ್ಟಿಧೂಮ 1 hot. i. e. strengthless, poor soil (My.). — ವೆಟ್ಟಿರೋಗ. Venereal disease (My.). — ವೆಟ್ಟಿಶರೀರ. A body morbidly heated (My.).
 ವೆಟ್ಟಿ vėṭṭi. 2. = ಎಟ್ಟಿ 2, ಎಟ್ಟಿ 2, etc. — ವೆಟ್ಟಿಬಂಗಾರ = ವೆಟ್ಟಿ ಬಿನ್ನ. (My.). — ವೆಟ್ಟಿಬಿಲ್ಕ. = ವೆಟ್ಟಿಬಿಲ್ಕ. (My.).
 ವೆಡ್ಡಯ್ಯ vėḍḍayya. = ವೆಡೆಯ್ಯ, etc. (Bh. 3, 18, 1. J. 31, 11).
 ವೆಣ್ಣಿಸು vėṇṇisu. To encircle; to beset, to cover; to pervade, to go everywhere; to occupy; to be encircled or surrounded (Bh. 8, 25, 19; Rām. 5, 8, 66; J. 9, 11, 10, 43; 13, 67; 17, 7; Mhr. ವೆಣ್ಣಿಕಾರಣಂ, ವೆಣ್ಣಿಕಾರಣಂ ವೆಣ್ಣಿಮಯ್ಯ vėṇṇamayya. (cf. ವೆಣ್ಣಿಯ್ಯ). N. (Ūt. v. 1)

11. 13. 14, according to one MS. also in 6; o. rs. ವೆಣ್ಣುಮಯ್ಯ, ವೆಣ್ಣುಮಯ್ಯ.

ವೆತಿರೇಕೆ *vētirēka*. = ವೆತಿರೇಕ, q. v. Tbh. of ವ್ಯತಿರೇಕ. (My.).

ವೆತೆ *vētē*. = ವೆತೆ, q. v. Tbh. of ವ್ಯಥೆ. (My.; Tē.).

ವೆತ್ಯಾಸ *vētyāsa*. Tbh. of ವ್ಯತ್ಯಾಸ. (My.).

ವೆಧವೆ *vēdhavē*. Tbh. of ಎಧವೆ. (My.).

ವೆಮ್ಮ *vēmma*. (= ವೇಮ). N. — ವೆಮ್ಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಮೊದಿನ.

ವೆಯ *vēy*. ವೈ. ವೈಯ್ಯ. = ಬಯ್ಯ, etc. To carry off, etc. ವೈಯೋನ (ನಯನ, ವಾಹನ ರ್ಬ.). ವೈಯ್ಯ (G. 485).

ವೆಡಿ *vēḍi*. ವೆಡಿಂ. (fr. ಒಡಿ). Firmly, emphatically, most certainly, verily (ಎಗಂ, ವಲಂ, ದರ್, ಅತಿಸ್ವಯಾರ್ಥಂ Śmd. 392; ವಲಂ, ನೆನಸು, ದಿಟ Kk. 48).

ವೆಡಿ *vēḍi*. Madness, intoxication, fury, folly, confusion, fear (T., M.; Tē. ವೆಡಿ; R.; T. also : a devil; see ಬೆಡ್ಡು 1, ಬೆಡಿಗು; cf. ವೇ 1; Mhr. ವೇಡ, madness, folly).

ವೆರ್ತ *vēṛta*. Tbh. of ವ್ಯರ್ಥ. (My.).

ವೆಲ *vēḷa*. — ವೆಲನಾಡು ದ್ರಾವಿಡರು. N. of a class of Tēḷugu śmāṛta Brāhmanas (My.).

ವೆಲ್ಲಹಿಸು *vēllahisu*. (fr. ವೆಲ್ಲನ). ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ವೆಲ್ಲಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಉಪಾಪ್ತ ಲುರಿತ ಎನಿಸುಗು, ಇದು ಹೊರಳುವುದು (Nr.).

ವೆವಧಾನ *vēvadhāna*. Tbh. of ವ್ಯವಧಾನ. (My.).

ವೆವಸಾಯ *vēvasāya*. Tbh. of ವ್ಯವಸಾಯ. (My.).

ವೆವಸ್ತೆ *vēvastē*. Tbh. of ವ್ಯವಸ್ಥೆ. (ಸಿರಿ, ಸೂರುಳು Nn. 150; My.).

ವೆವಹಾರ *vēvahāra*. Tbh. of ವ್ಯವಹಾರ. (Śmd. 368 Mqb.; Bp. 21, 16; Dp. 1, 3; My.; Tē.).

ವೆಸನ *vēsana*. Tbh. of ವ್ಯಸನ. (My.; Ūb. 147).

ವೆಸನಿ *vēsani*. Tbh. of ವ್ಯಸನಿ. (Bp. 44, 55; My.).

ವೇಕ *vēka*. Separation; discrimination. See ಪ್ರ-, ಎ-.

ವೇಗ *vēga*. = ಬೇಗ. Agitation;—impetus, impulse, momentum. 2, *impetuously, speed, rapidity, quickness, velocity* (ಮುಪಾಟವ, ಅತಿಬೇಗ Nn. 97; ಚಕ್ರನೆ Ūt. II, 36; ಛಂದೋನ II, 37); *haste, rashness, violence*. 3, *stream, current*. 4, *energy, activity, force, power, strength*. 5, *an enemy* (ಅರಾತಿ, ಹಗೆ 97). 6, *a fence, etc.* (ವರಿಧಿ, ಕೋಟಿ 97). 7, *the Strychnos nux vomica* (ಕಮ್ಮಿಳ, ಕಾಂಜರ 97). ವೇಗದವನಿಗೆ ರೋಗ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ವೇಗತನ *vēgatana*. Haste, violence (ಉದ್ವಿಗ್ನತ G.).

ವೇಗತ್ವ *vēgatva*. Haste (My.).

ವೇಗತಾಲಿ *vēga-tāli*. An agile, quick, active or nimble person (My.).

ವೇಗಾಯಿಲಿ *vēga-āyila*. A courier, an express (ಹರಿಪಾಟ ರ್ಬ.).

ವೇಗಾಯ್ಲಿ *vēga-āyila*. Very swift, of great velocity; a runner (ಇದು ವೇಗಂ Ūt. II, 32; Bh. 2, 2, 107).

ವೇಗಿ *vēgi*. *Swift, fleet, impetuous, rapid, hasty*;—a courier, an express.

ವೇಂಗಿ *vēngi*. A country in the Rajahmundry (Rājama-hendra) district (Tē. ವೇಗಿ, ವೇಂಗಿ). — ವೇಂಗಿನದು. N. of a place in Vēngi (Ūh. 4). — ವೇಂಗಿನಿಷಯ. The Vēngi district (Ūh. 4).

ವೇಟಿ *vēṭi*. A twist (of straw, grass, etc., Mhr.). See ಹುಲು.

ವೇಡಯಿಸು *vēḍayisu*. = ವೆಡಯ್ಯ, ವೇಡಯ್ಯ. (Ū. Bp. 47, 32).

ವೇಡಯ್ಯ *vēḍayisu*. = ವೇಡಯಿಸು, etc. (Tbh. of ವೆಡಯಿಸು).

To surround, to enclose, to encompass, to invest, to hem in, to secure (Bp. 51, 69; J. 31, 33; Rām. 3, 6, 1; Mhr. ವೇಡಣೀಂ).

ವೇಡೆ *vēḍē*. 1. = ಬೇಡ. A boat.

ವೇಡೆ *vēḍē*. 2. (Tbh. of ವೇಷ್ಯ). Surrounding, enclosing, encircling, blockading, blockado (Rām. 5, 8, 74; Bh. 3, 12, 18); anything that surrounds or encompasses, a ring, an enclosure, a fence (Bh. 3, 13, 24, 25; Mhr. ವೇಡಾ). — ವೇಡೆಗೋ. — ಕೋ. To be encompassed or entangled (Bh. 3, 8, 31). — ವೇಡೆಯಾಗು. — ಆಗು. A blockade to take place (Bh. 3, 12, 16).

ವೇಡೆಯ *vēḍēya*. (= ವೇಡೆ 2, ವೇಡೆಯ). Enclosing; an enclosure, a fence; a circle described by a moving body. 2, a ring or troop of horses, or a circular motion of horses (ಹಯಮುಣ್ಣಲಿ Bhn. 40, one MS. ಹಯಮುಣ್ಣಲ; Tē. ವೇಡೆಮು, ವೇಡೆಮುಣ್ಣಲಿ, riding or running round in the ring). — ವೇಡೆಯವನಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To put a fence round; to secure or shut up by an enclosure (Bp. 50, 52; 51, 70).

ವೇಡೆಯ *vēḍēya*. (Śmd. 24). (= ವೇಡೆಯ).

ವೇಣಿ *vēṇi*. ವೇಣೀ. Weaving, braiding. 2, a braid of hair, hair twisted into a single unornamented braid and allowed to fall on the back. 3, the conflux or meeting of two or more rivers or streams in a common point of union (see ತ್ರಿ-). 4, a stream, a current. 5, N. of a river. 6, the plant *Lipeocercis serrata* Trin. (the grass *Andropogon serratus*, = ಬರೆ; see ದಾಗಡಿ). 7, a certain weight (used for musk, My.).

ವೇಣಿಬಿನ್ನ *vēṇi-bandha*. The binding of a braid of hair, or a tie for it (My.).

ವೇಣು *vēṇu*. A bamboo (see ಬಿದಿರೆ 2); a reed. 2, a flute, a pipe.

ವೇಣುಕಾಣ್ಣ *vēṇu-kāṇḍa*. A multitude of bamboos (Śēv. 3, after 35).

ವೇಣುಗೋವಾಲಿ *vēṇu-gōpāla*. *Kṛishṇa* (My.).

ವೇಣುಧ್ವ *vēṇu-dhva*. A flute-player, a fifer, a piper.

ವೇಣುನಾದ *vēṇu-nāda*. The sound of a flute (My.).

ವೇಣುಪತ್ರ *vēṇu-patra*. A bamboo-leaf (V. 8, 11).

ವೇಣುವಾದ್ಯ *vēṇu-vādyā*. = ವೇಣು No. 2. See ಕೊದಿರ್.

ವೇಣ್ಣ *vēṇṇ*. = ವೇಡಣ್ಣ. (Mr. 153; Bp. 5, 14).

ವೇತನ *vētana*. (= ವೇತೆ). Hire, wages;—livelihood, subsistence.

ವೇತನಾದಾನ *vētana-adāna*. Non-payment of wages. (R.).

ವೇತನ *vētana*. The ratan, *Calamus rotang* Willd. (see ವೆಡ್ಡೆ).

ವೇತನೈತ *vētana-vat*. Abounding in reeds or canes.

ವೇತಾಲಿ *vētāla*. ವೇತಾಲ. = ಬೇತಾಲ. A kind of ghost, a goblin, a vampire, a demon (J. 12, 45; 31, 55). 2, a door-keeper. 8, ಅಪಾರ್ಥನು (Mr. 299).

ವೇತಾಲಪಂಚವಿಂಶತಿ *vētāla-pancaviṁśati*. A collection of twenty-five tales told by a Vētāla to Vikramāditya (My.).

ವೇತೆ *vētē*. (= ವೇತನ). Hire, wages. (Cf. ದಾದ್ತಿ 9).

ವೇತ್ *vēta*. Tbh. of ವೇತ್ಯ. (Bp. 46, 1; My.).
 ವೇತ್ರಿ *vētti*. A touch-stone (ಪರೀಕ್ಷಿತ, ಒರೆಗಲ್ಲು Mr. 358).
 ವೇತ್ರಿ *vēttī*. = ವೇತ್. One who knows, a knower; a sage.
 2, one who obtains or acquires. See ಪರಿ-
 ವೇತ್ರಿತೆ *vēttitē*. Knowledge (Ūpr. 1, 31).
 ವೇತ್ರ *vētra*. A reed, a cane, the ratan (ಬೆತ್ತ Mr. 145; Sk.
 also ವೇತ); a stick, a staff, a rod, a mace.
 ವೇತ್ರಧರ *vētra-dhara*. A mace-bearer, a door-keeper.
 ವೇತ್ರವಾಸಿ *vētra-pāṇi*. Staff-handed: a door-keeper (My.).
 ವೇತ್ರವತಿ *vētra-vatī*. The river Betwa.
 ವೇತ್ರಾಸನ *vētra-āsana*. Cano-seat: a small cot or oblong
 low couch of cane work.
 ವೇದ *vēda*. = ಎದ, ಬೇದ 1. Knowing, knowledge. 2, the
Vēda, the three *Vēdas* (the tray!): ṛigvēda, yajurveda,
 and sāmavēda, to which the atharvavēda is added (ಕ್ರುತಿ,
 ವೇದ Nn. 58; ಪದವಾತು Kk. 70, 8m. 34; Bp. 55, 45). See
 ಅರಣ್ಯಕ, ಉಪನಿಷದ್ and ದ್ರಾಹ್ಮಣ No. 3; also ವೇದಾಂಗ. 3,
 Brahmi (ಸಿಹಾಮಹ, ಬ್ರಹ್ಮ 58). 4, the sun (ತವನ, ಸೂರ್ಯ
 58). 5, that which is chief (ಮುಖ್ಯವು 58). ವೇದವೆನ್ನುವದು
 ಗಾದೆಯೇ?—ವೇದಾ ತಿಳಿದವನಾದರೂ ವೇದನ ಬಿಟ್ಟೇತೇ?—ವೇದ
 ಗಾದೆಮಾತು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸನ್ನೆಗುಲ್ಲು, ಪುರಾಣ ಪುಣ್ಣರ ಗೋಟ್ಟು.—ವೇದಾ
 ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹಾದಿ ತಿಳಿಯದೇ?—ವೇದಾ ಪಠಿಸಿದವ ಭೇದಾ ಮಾ
 ದ್ಯಾನೇ? (Prva.). See Prv. 8. ಗಾದೆ. — ವೇದದ ಪಕ್ಷ. (ತಿತ್ತಿರಿ
 Si. 177).
 ವೇದಗರ್ಭ *vēda-garbhā*. Brahmi (Rām. 1, 1, 10).
 ವೇದಗ್ರ *vēdaṅga*. = ವೇತ್ಯ. An elephant (Bp. 8, 19; 10,
 1; 19, 84; 22, 32; 86, 39; 51, 69; Tē.).
 ವೇದನ *vēdana*. Knowledge, perception (ಬಲ್ಲತನ Nn. 156;
 Kāvy. II, 1, 1);—deliberation, reflection, etc. (ಎಚಾರಿಸು
 ವದು 156). 2, pain, agony (ನೋವು 156). See ತ್ರಸನ.—
 ವೇದನಂಗೋ. -ಂಕೋ. To get pained, etc. (Bp. 39, 31).
 ವೇದನಾಧ್ವನಿ *vēdanā-dhvani*. A sound of pain. See ಒದಲೆ 3,
 ನರಲೆ.
 ವೇದನಿಕರ *vēda-nikara*. = ವೇದಸಮೂಹ, q. v.
 ವೇದನಿ *vēdanā*. ವೇದನಾ = ಬೇದನ, ವೇದನ No. 1. Knowledge,
 perception (ಬಲ್ಲತನ Mr. 479). 2, pain, torment, smart,
 agony (Śmd. 893; Bp. 52, 13; Prv. 8. ವೇದ).
 ವೇದವಾರಗ *vēda-pāraṅga*. A Brāhmaṇa skilled in the *vēda*
 (My.).
 ವೇದವಾರಂಗತ *vēda-pāraṅgata*. = ವೇದವಾರಗ. (My.).
 ವೇದವಾರಾಯಣ *vēda-pārāyana*. Reciting the *vēda*; one
 who recites the *vēda* (My.; Śāstrasāra in W. v. 1291).
 ವೇದಪಿತಾಮಹ *vēda-pitāmaha*. N. of a dog (Bp. 55, 46. 52).
 ವೇದಬಾಹಿರ *vēda-bāhira*. = ವೇದಬಾಹ್ಯ. (Bp. 51, 54; 54, 8).
 ವೇದಬಾಹ್ಯ *vēda-bāhya*. External to the *vēda*, not founded
 on the *vēda*; contrary to the *vēda* (Bp. 49, 14); one who
 is not allowed to read the *vēda* (My.).
 ವೇದಮೂರ್ತಿ *vēda-mūrti*. Embodiment of the *vēda*: an
 honourable compellation used in letters before the name
 of a learned Brāhmaṇa (My.; B. 4, 87).
 ವೇದವಿತ್ತ *vēda-vitta*. One whose wealth or power is the
vēda (Bp. 6, 17).
 ವೇದವಿದ *vēda-vid*. ವೇದವಿತ. Knowing the *vēda*, conver-
 sant with the *vēda*; a Brāhmaṇa versed in the *vēdas*
 (My.).

ವೇದವಿದ *vēda-vidā*. Tbh. of ವೇದವಿದ್ (Śmd. 106. 129; Bp.
 5, 2).
 ವೇದವೃಂದ *vēda-vṛinda*. The *vēdas* collectively, all the *vēdic*
 texts (ನಿಗಮ Mr. 465).
 ವೇದವೇದ್ಯ *vēda-vēdya*. He who is to be known by the
vēda: the universal soul; Brahmi; Viṣṇu; Śiva (My.).
 ವೇದವ್ಯಾಸ *vēda-vyāsa*. *Vēda*-arranger: Vyāsa or Bāṣa-
 rāyaṇa (ಕೃಷ್ಣ, ವಾದರಾಯಣ Nn. 47; J. 2, 13. 31).
 ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮನ್ನ *vēda-śāstra-sampanna*. Versed in the
vēdas and *śāstras*: an epithet of a learned Brāhmaṇa
 (B. 4, 87; My.).
 ವೇದಸ್ಥ *vēdas*. Acquisition, wealth. 2, the *vēdas* col-
 lectively. See ಪಾತ, ಸರ್ವ-
 ವೇದಸಮೂಹ *vēda-samūha*. = ವೇದವೃಂದ. (ನಿಗಮ, ಭೇದಾ:
 Nn. 40).
 ವೇದಾಂಗ *vēda-aṅga*. N. of certain works or classes of
 works regarded as auxiliary to and even in some sense
 as part of the *vēda*; they are: śikṣā, cāndas, yajñakāṇa,
 nirukta, jyōtiṣa, and kalpa (Bp. 26, 46). See ಪಂಚ-
 ವೇದಾಧ್ಯಯನ *vēda-adhyayana*. The going over or study
 of the *vēdas* (Si. 235; My.).
 ವೇದಾಂತ *vēda-anta*. End of the *vēda*: an upanishad;—
 the *ullaramimāṇsā*, and the popular pantheistic creed of
 the present day, which is based on the upanishads (Bp.
 51, 12; 53, 7).
 ವೇದಾಂತವೇದ್ಯ *vēdānta-vēdya*. He who is to be known by
 the upanishads: the universal soul; Viṣṇu; Śiva (My.).
 ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರ *vēdānta-śāstra*. The *vēdānta* philosophy
 (My.).
 ವೇದಾಂತಿ *vēdānti*. A follower of the *vēdānta* philosophy
 (Bp. 6, 10; 55, 16). — ವೇದಾಂತಿಗಳ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ. N. (Bp. 54, 41).
 ವೇದಾಭ್ಯಾಸ *vēda-abhyāsa*. Study of the *vēda* (My.).
 ವೇದಾಭ್ಯಾಸಿ *vēda-abhyāsi*. One who studies or has studied
 the *vēda* (My.).
 ವೇದಾಳಿ *vēda-āli*. A Brāhmaṇa (ಪಾರ್ವ Ū. 1, 31).
 ವೇದಿ *vēdi*. 1. Knowing, acquainted with;—a knower, a
 learned Brāhmaṇa; a teacher. See ನಿಲಿ-
 ವೇದಿ *vēdi*. 2. (= ವೇದಿಕೆ). A raised place made of bair grass
 or strewn with it and prepared for an oblation for
 placing the vessels used at a sacrifice, a place or ground
 (more or less raised and of various shapes) prepared for
 sacrifice (ಯಾಗದ ಭೂಮಿ Mr. 280);—an altar;—a raised
 quadrangular piece of ground in the centre of a house
 or temple, a quadrangular seat of earth, etc. (ಬಗಲಿ
 Nn. 86; Śiv. 1, 70). 2, a seal-ring (see ಸ್ತಂಭ-
 ವೇದಿಕೆ *vēdikē*. A raised square piece of ground in the centre
 of a house or temple, a quadrangular seat of earth, etc.
 a seat (ಬಗಲಿ Nn. 148; ಎತರ್ಲೆ, ಬಗಲಿ Mr. 199). 3, a
 seal-ring (ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ Nn. 148). (Bp. 47, 10; 48, 39).
 ವೇದಿತ *vēdita*. Made known, represented, known (Bp. 1,
 20; 55, 19).
 ವೇದಿಸು *vēdisu*. To make known, to represent (Bp. 18, 1,
 21, 27; 25, 7; 36, 42; 43, 75);—to suffer pain, to be
 afflicted (5, 2);—to present, to offer (39, 6). See ನಿಲಿಸು,
 ಸು, ಸು- 2, to afflict, to trouble (Bp. 38, 62 f.; My.).
 ಬೂದಿಯೊಳು ಹುದುಗಿಸಿ, (ತನ್ನ ವರನ್ನು) ವೇದಿಸಿ, ಮದ್ ಮೂ, ಗತಿ

ದೃ ಚನ್ನದೊಳು (ವನೂ) ಬೆರಸಿ, ಒರೆ ಹಚ್ಚಿ, ಊದುತಾ ಬೊಣೆನ (ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯನು, Sp.).

ವೇದೆ vēdē. 1. = ವೇದನೆ. Pain (My.; Si. 424; Tō. ವೇಧ).

ವೇದೆ vēdē. 2. Lively and never-intermitted remembrance, a constant pricking (Bh. 3, 13, 67; Mhr. ವೇಧ).

ವೇದೋಕ್ತ ವೇದಾ-ukta. Taught by or declared in the vēdas (J. 2, 30; 19, 54; 20, 4).

ವೇದೋಕ್ತಾ ಶೇರ್ವಾದ vēdōkta-śāstrvāda. A mode of blessing in a letter from a Brāhmaṇa to his son or to a Kshatriya or Vaiśya (My.).

ವೇದ್ಯ vēdya. Possible, necessary or proper to be known or ascertained (Bp. 26, 7; see ವೇದ-);—known (My.);—a knower (Bp. 1, 43; 8, 49; 46, 23).

ವೇಧ vēdha. 1. = ಬೆಟ್ಟ 2, etc. Piercing, penetrating, boring, perforation;—a hole, an excavation.

ವೇಧ vēdha. 2. Tbh. of ವೇಧನ. (My.).

ವೇಧನ vēdhana. Piercing, perforation. See ಮುಕ್ತ.

ವೇಧನಿಕೆ vēdhanikē. A borer, an auger, a gimblet, an awl, etc.

ವೇಧಮುಖ್ಯ ವೇಧಾ-mukhyaka. Zedoary, Curcuma zerumbet Roxb.

ವೇಧಃ vēdhas. = ವೇಧ 2. An arranger, a creator;—Brahmā;—Vishṇu.

ವೇಧಿ vēdhi. Piercing; hitting a mark; a butt, a target. See ತತ, ತಬ್ಬ-, ತೇಫ್.

ವೇಧಿತ vēdhita. Pierced, perforated.

ವೇಧ್ಯ vēdhyā. To be pierced or perforated;—a mark for shooting at, a butt, a target.

ವೇಪಥು vēpathu. Trembling, tremor.

ವೇಪನ vēpana. Trembling, tremor (My.).

ವೇಪಿಸು vēpīsu. Tbh. of ವ್ಯಾಪಿಸು. (Bp. 50, 25).

ವೇಮ ವೇಮಾ. (= ವೆಮ್ಮ, ವೋಮ). N. (Bp. 46, 76, 77, 79).

—ವೇಮಗುರು N. (Bp. 46, 62). —ವೇಮನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ.

N. (Bp. 46, 18). —ವೇಮನಾರಾಧ್ಯ. -ಅರಾಧ್ಯ. N. (Bp. 46 sum.; 46, 78).

—ವೇಮನಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 46, 56, 64-66).

—ವೇಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಬೆಲಿದೇವಯರ, ಮೊದಿನ. —ವೇಮ

ಎಫ. N. (Bp. 46, 76). —ವೇಮಾರಾಧ್ಯ. -ಅರಾಧ್ಯ. N. (Bp. 46, 80).

—ವೇಮಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 46, 60).

ವೇಮ ವೇಮಾ. A loom (see Nr. 8. ನೆಯ್ಯೆಕಾದಿ & Si. 8. ಕೊದಿವ).

ವೇಮದಣ್ಣ ವೇಮa-daṇḍa. = ವೇಮ. See Nr. 8. ನೆಯ್ಯೆಕಾದಿ.

ವೇರ vēra. A root (see ಕುಂಗ, and cf. ಬೇರ). 2, the body.

3, the egg-plant. 4, saffron.

ವೇರದಿಗ vēradigra. (Mr. 382 in two MSS.; see ಕೇರಲ).

ವೇಲಾವನ vēlā-vana. A wood on a shore or sea-coast (ಸ ಮುದ್ರದ ತಡೆಯ ಬನ Hlā., Mr. 406).

ವೇಲಿ vēlē. ವೇಲಾ. = ವೇಳೆ, ವೇಳ್ಯ. Time; season (ಕಾಲ Nn. 152).

2, opportunity, interval, leisure (ಪ್ರಸ್ತಾವ 152); convenience (ಕುಶಲ Mr. 488 one MS., another one ಕುಶ, the others quite corrupt).

3, the sea-shore ಜಲಧೀತೀರ 152). 4, tide, especially flood-tide (ವಾರಿವೃದ್ಧಿ, ನೀರೊತ್ತು Hlā.).

5, a firm decree or declaration (ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪ್ರಮಾಣ, ಪ್ರಮಾಣ 152; ವ್ಯವಸ್ಥೆ Mr. 488).

ವೇಲ್ಲ vēlla. Going, moving; shaking; rolling on the ground. 2, a particular plant (= ಎತ್ತಂಗ, q. v.).

ವೇಲ್ಲಜ vēllaja. Black pepper (cf. ಮೆದಿಸು).

ವೇಲ್ಲಿತ vēllat. Moving about, shaking about (Ūpr. 3, 17; 5, 61).

ವೇಲ್ಲನ vēllana. = ವೇಲ್ಲ. No. 1. See ವೆಲ್ಲನು.

ವೇಲ್ಲಿತ vēllita. Shaken, shaking, trembling, tremulous. 2, bent, crooked (cf. ಬರಸು 1).

ವೇಶ ವೇಶಾ. Entrance, ingress. 2, an abode. 3, a house of prostitutes. 4, dress, apparel. 8, disguise, masquerade (ಯೋಗ Mr. 514). See ಅ-, ಕೇಶ-, ದುಃ-, ನಿ-, ಪ್ರ-, etc.

ವೇಶನ ವೇಶana. Entering, access, etc. See ಸಂ-.

ವೇಶನ ವೇಶanta. A small pond (cf. ಬೆಂಡೆ).

ವೇಶಸ್ತ್ರ ವೇಶa-strī. = ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀ. A harlot (ಗಣಿಕೆ, etc. Dhv. p. 11).

ವೇಶಿ ವೇಶಿ. Tbh. of ವೇಶ್ಯ. (Bp. 42, 1). ದಾಸಿಗೆ ಧಯವಲ್ಲ, ವೇಶಿ ಗೆ ದಯವಲ್ಲ (Prv.).

ವೇಶಿ ವೇಶೆ. = ವೇಶಿ. (Sp. 8. ಪದ 2).

ವೇಶ್ಯ ವೇಶma. A house, an abode.

ವೇಶ್ಯ ಭೂ ವೇಶma-bhū. The site of a habitation, ground suitable for a house.

ವೇಶ್ಯಾಂಗ ವೇಶma-aṅga. A member or article of a house (ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳು Nn. 158).

ವೇಶ್ಯ ವೇಶya. To be entered;—a habitation;—the habitation of harlots.

ವೇಶ್ಯಾಜನನಮಾತ್ರಯ ವೇಶ್ಯā-jana-samākṣraya. A habitation of harlots.

ವೇಶ್ಯಾಪತಿ ವೇಶ್ಯā-pati. The paramour of a harlot (ಭುಜಂಗ Hlā.).

ವೇಶ್ಯಾಮಾತೆ ವೇಶ್ಯā-mātē. Harlot-mother; N. of the mother of Maluhani (Bp. 42, 6, 19).

ವೇಶ್ಯಾಲಯ ವೇಶ್ಯā-ālaya. = ವೇಶ್ಯಾಜನನಮಾತ್ರಯ. (ಸೂಳೆಯರ ಗೃಹ Mr. 198).

ವೇಶ್ಯಾವರ ವೇಶ್ಯā-vara. = ವೇಶ್ಯಾಪತಿ. (ಎಟ, ಭುಜಂಗ, etc. Mr. 239).

ವೇಶ್ಯಾವಾಟ ವೇಶ್ಯā-vāṭa. A harlot-street (Śmd. 91 Mdb.).

ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀ ವೇಶ್ಯā-strī. = ವೇಶ್ಯ. (My.).

ವೇಶ್ಯ ವೇಶ್ಯೆ. ವೇಶ್ಯಾ. = ವೇಶಿ, ವೇಶಿ. A courtesan, a harlot, a prostitute (ಸೂಳೆ Hlā., Mr. 805; see ಸ್ವವೇಶ್ಯ).

ವೇಷ vēsha. = ಯಾಸ, ಯೇಸ, (ವೇಶ, ವೇಸ. Dress, apparel, garb. 2, disguise, masquerade (ಯೋಗ Nn. 113; ಚೋಪ Bhn. 45).

3, hypocrisy, falsity (ಕಪಟ My.). 4, ornament, decoration. See ಪಂ-.

ವೇಷವೇಶ್ಯೆ. -ಎ-ತಳೆ. To assume a garb or the garb of, etc. (Bp. 21, 30; 29, 5; 57, 25; V. 14, after 37). —ವೇಷವುಡೆ. -ಎ-ಪಡೆ. = ವೇಷವೇಶ್ಯೆ. (Śāv. 1, after 71). —ವೇಷವುಡು. -ಎ-ಪಡು. = ವೇಷವೇಶ್ಯೆ. (Bp. 27, 62).

ವೇಷಗಾರಿ vēsha-gāra. A masquerader (C.).

ವೇಷಧಾರಿ vēsha-dhāri. One that assumes the garb of. 2, a hypocrite. 3, one who is disguised.

ವೇಷವಾರ vēshavāra. = ವೇಷವಾರ.

ವೇಷಿ vēshi. Having a dress, dressed;—assuming a particular garb or form (Bp. 25, 1; 52, 8).

ವೇಷ್ಯ vēshā. (= ವೇಡೆ 2). Surrounding, enclosing;—an enclosure, a fence;—a halo round the sun or moon (ಪಂ ವೇಷ, ನಾನಾರೂಪ Nn. 23);—a turban; a dōtra (ವಸನ, ವಸ್ತ್ರ, ವಸ್ತ್ರಧೇದ 23); a crown (ಮಕುಟ 23). 2, the head (ಉತ್ತ

- ಮಾಂಸ, ತಿರಸ್ಸು 23). 3, exudation, gum; resin (see ಕಾಲ್ಮ, ೦೬, ೨೬-). See ಪ್ರ-.
- ವೇಷ್ಯಕ ವೇಶ್ಯತಾ. Surrounding, encompassing;—anything which encloses or invests: a turban, etc.;—resin, gum (ಅಣ್ಣು G.).
- ವೇಷ್ಯನ ವೇಶ್ಯತಾ. Surrounding, encompassing, enclosing, encircling;—anything that surrounds or encompasses: a wrapper; a fence; a turban, a tiara, a diadem; a girdle; a band; a cover, a case; the outer ear. See ಕರ್ಣ-ಮೂರ್ಧ-; ಮತ್ತು 1.
- ವೇಷ್ಯಿ ವೇಶ್ಯಿ. A dōtra (My.).
- ವೇಷ್ಯಿತ ವೇಶ್ಯಿತಾ. Surrounded, encompassed, enclosed, encircled, enveloped, bound or wound round, wrapped up; dressed; invested; impeded, blocked, secured from access.
- ವೇಷ್ಯಿತಕ ವೇಶ್ಯಿತಕಾ. That is surrounded, etc. (Ūpr. 7, 94).
- ವೇಷ್ಯಿಸು ವೇಶ್ಯಿಸು. (= ವೇಷಯಿಸು, etc.). To surround, to enclose, to encompass, to encircle; to wind or wrap round (Ūpr. 6, after 64).
- ವೇಷ ವೇಷ. Tbh. of ವೇಷ. (Smd. 335; My.; see ತವ-).
- ವೇಷರ ವೇಷರಾ. A mule (J. 7, 5; cf. ಹೇಸರ, ಪಾಸರ).
- ವೇಷರಿ ವೇಷರಿ. A female mule (Ūpr. 7, after 81).
- ವೇಷರ ವೇಷರ. = ವೇಷರ. (J. 5, 73).
- ವೇಷವಾರ ವೇಷವಾರಾ. = ವೇಷವಾರ. A particular condiment or kind of seasoning (consisting of coriander, mustard, pepper, ginger, spice, etc., ಊಟದ ಪರಿಕಾರ HIA.).
- ವೇಹತ ವೇಹತ. A cow miscarrying from taking the bull unseasonably. 2, a cow that has taken the bull (ಕಟ್ಟಿದಾಳು HIA.).
- ವೇಹಿ ವೇಹಿ. A cow that has taken the bull (ಸವ್ವೇಗದಾಳು Mr. 180).
- ವೇಳಿ ವೇಳಿ. = ವೇಳಿ. Time (Bp. 35, 47; 41, 10; 47, 19; J. 2, 67; C.). See ಒಪ್ಪು ವೇಳಿ. — ವೇಳಿ ಕಳಿ. To spend time (B. 4, 194; 5, 167). ವೇಳಿ ಕಳಿವೆನ್ನರೆ ಕಾಕ ಕೇಳಾನೇ? (Prv.). — ವೇಳಿಗಳಿ. ಕಳಿ. = ವೇಳಿ ಕಳಿ. (B. 5, 97). — ವೇಳಿಯಾಳು. — ಅಳು. A watchman (Bp. 53, 35). — ವೇಳಿ ಹತ್ತು. Time to be required (B. 5, 171, 173).
- ವೇಳ್ಯ ವೇಳ್ಯಾ. A large measure of distance (see Mr. a. ಮೊದ).
- ವೇಳ್ಯ ವೇಳ್ಯಾ. Tbh. of ವೇಳಿ. Time (B. 5, 19; My.).
- ವೈ ವೈ. = ವೇಯ, q. v.
- ವೈ vai. Indeed, certainly; so, just.
- ವೈಕಕ್ಷ ವೈಕಕ್ಷಾ. (fr. ವಿಕಕ್ಷ). A garland or string of flowers, worn as a kind of scarf hanging down below the hip, or like the sacrificial cord, over the left shoulder and under the right arm (ದಕ್ಷಿಣ Mr. 334). 2, an upper garment (ತಾಟ, etc., ಪೊದವ ಉತ್ತರಾಂಗ Mr. 256).
- ವೈಕಕ್ಷಕ ವೈಕಕ್ಷಕಾ. = ವೈಕಕ್ಷ No. 1. A garland worn scarf-like across the chest, etc.
- ವೈಕಂಕತ ವೈಕಂಕತಾ. (fr. ವಿಕಂಕತ). Coming from the plant vikaṅkata, and the plant itself.
- ವೈಕಟಿಕ ವೈಕಟಿಕಾ. A jeweller.
- ವೈಕಲ್ಪಿಕ ವೈಕಲ್ಪಿಕಾ. (fr. ವಿಕಲ್ಪ). Doubtful, dubious; alternative, optional; option (ವಿಕಲ್ಪ Smd. 278, 355).
- ವೈಕಲ್ಯ ವೈಕಲ್ಯಾ. (fr. ವಿಕಲ್ಪ). Imperfection, incompleteness, deficiency, defect; a defective or imperfect state of any

- limb or organ; incompetency, insufficiency;—agitation, flurry, perturbation. See Kāv. III, 3, B, 144; B. 4, 31; My.; ಮನೋ-).
- ವೈಕಾರಕ ವೈಕಾರಕಾ. (fr. ವಿಕಾರ; Sk. ವೈಕಾರಿಕ). A modifier;—a blacksmith (ಕಮ್ಮರ Mr. 376).
- ವೈಕಾಸ ವೈಕಾಸಾ. (fr. ವಿಕಾಸ). Smiling, laughter (ವೈಕಾಸ Ūt. I, 42).
- ವೈಕುಣ್ಣ ವೈಕುಣ್ಣಾ. Vishṇu or Kṛishṇa (ಅರವಿಣ್ಣ, ಎನ್ನ Nn. 57). 2, Indra (ಬಿಡು, ಇನ್ನ 57). 3, the heater of Vishṇu. 4, the way of final emancipation (ಮುಕ್ತಮಾರ್ಗ, ಮುಕ್ತಿಪಥ 57). 5, sign for a metrically short syllable (Ūh.). ಕೈರಾಸದವರು ಬಲ್ಲರು, ವೈಕುಣ್ಣದವರು ಬಲ್ಲರು—ವೈಕುಣ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಕುಣ್ಣುಗಾತಿ ಯುವದ್ದ ತಪ್ಪಲ್ಲ (Prv.).
- ವೈಕುಣ್ಣಯಾತ್ರೆ ವೈಕುಣ್ಣಯಾತ್ರೇ. Going to Vaikunṭha: death. ಅನನ್ತಯ್ಯನ ಮಾತ್ರೆ ವೈಕುಣ್ಣಯಾತ್ರೆ (Prv.).
- ವೈಕುರ್ವಣ ವೈಕುರ್ವಣಾ. Alteration, change (Abb. P. 16, 48).
- ವೈಕೃತ ವೈಕೃತಾ. (fr. ವಿಕೃತ). Undergoing change, changed; change, modification, alteration;—change of mind, aversion, disgust. (R.).
- ವೈಬರಿ ವೈಬರಿ. = ವಯ್ಯರಿ. Articulate utterance; the facility of speech (Sk.; Mhr.). 2, good manner or style (T. Tē.).
- ವೈಖಾತಿಕ ವೈಖಾತಿಕಾ. Known, notorious, famous (Ūpr. 6, after 105).
- ವೈಖಾನನ ವೈಖಾನನಾ. A Brāhmana of the third order, a vānaprastha or hermit. 2, N. of a sect of Vaiṣṇava (My.).
- ವೈಖಾನಸಾಗಮ ವೈಖಾನಸಾಗಮಾ. The laws of the Vaiṣṇavas (My.).
- ವೈಚಕ್ಷಣ್ಯ ವೈಚಕ್ಷಣ್ಯಾ. (fr. ವಿಕೃತ). Proficiency, skill, cleverness (My.).
- ವೈಚಿತ್ರ್ಯ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಾ. (fr. ವಿಕೃತ). Variety;—variegatedness, manifoldness;—surprisingness, surprise, wonderfulness (Ūpr. 4, after 50).
- ವೈಜ ವೈಜಾ. Tbh. of ವೈದ್ಯ. — ವೈಜನಾ. = ವೈದ್ಯನಾ. A form of śiva (Bp. 52, 29; B. 3, 76). — ವೈಜವ. — ಅವ. N. (Bp. 52, 20). — ವೈಜವೈ. — ಅವೈ. N. (Bp. 52, 5. 21. 23. 39). — ವೈಜಾಪ್ಪಿಕ. — ಅಪ್ಪಿಕ. N. (Bp. 52, 27). — ವೈಜ = ವೈಜವೈ (Bp. 52, 7).
- ವೈಜನನ ವೈಜನನಾ. (fr. ವಿಕೃತನ). The last month of prānānācy.
- ವೈಜಯಂತ ವೈಜಯಂತಾ. (fr. ವಿಕೃತಯಂತ). The banner of Indra 2, a banner or flag in general. 3, the palace of Indra.
- ವೈಜಯಂತಿ ವೈಜಯಂತಿ. A banner, a flag. 2, the bedchamber of Viṣṇu (My.). 3, N. of a lexicon and of its author (Mr. 1b). ಪರವೈಜಯಂತಿಯ ನಯಂ (Mr. 4).
- ವೈಜಯಂತಿಕ ವೈಜಯಂತಿಕಾ. A flag-bearer.
- ವೈಜಯಂತಿಕೆ ವೈಜಯಂತಿಕೆ. The plant Srebania aspera Pers.
- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕಾ. (fr. ವಿಕೃತ). Skillful, conversant with clever.
- ವೈಡೂರಿಯ ವೈಡೂರಿಯಾ. Tbh. of ವೈಡೂರ್ಯ. (Bh. 2, 13).
- ವೈಡೂರ್ಯ ವೈಡೂರ್ಯಾ. = (ವಾಯು), ವೈಡೂರ್ಯ. A gem of dark colour, Lapis lazuli or a kind of turquoise (ವೈಡೂರ್ಯದಾಳು Mr. 101).

ವೈವಾ ವೈವಾ. (fr. ವೇವ). Belonging to a bamboo or reed;—a bamboo-staff; a staff (ಲಗುಡ, ದಣ್ಣ, etc., ದದಿ Mr. 442);—bamboo-seed (ಬಿದಿರಕ್ಕಿ Nr.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A flute-player, a flutist.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A flutist.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A bamboo-pike, pointed with iron and used to drive an elephant;—a piper, a flutist.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). A seller of the meat of beasts or birds, a butcher (ಕಾಕಿ, ಕಟಿ Mr. 379).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). = ವೈವಿಕ, q. v. (Sk. ವೈವಿಕ, a disputatious or captious person).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Living on wages;—a hireling; a labourer.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). A river which must be crossed before entering the infernal regions: the river of hell.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. N. of a metre (Ch.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A bard whose duty is to awaken a prince at dawn with music and song.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. N. of a metre (Ch.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Artifice, craft, trick. (R.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Cleverness, dexterity, skill, acuteness, wit;—cunning, craft (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). = ವೈವಿಕ, q. v. (Śmd. II; Kk. 81; Śm. 52), ವೈವಿಕ.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Belonging to the country Vidarbha;—N. of its sovereign, the father of Damayanti.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A particular style of poetical composition (Kāvya. III, 1, A, 25).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Damayanti;—Rukmiṇī (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Relating to the vēdas, derived from or conformable with the vēdas, vedic, prescribed by the vēdas (Ch. v. 12);—vedic ritual;—a man well versed in the vēdas;—a religious mendicant (My.). ವೈವಿಕ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಬಯ್ಯದಲಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲ (Prv.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Sprung from a vaidika (Bp. 60, 52).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Living as a religious mendicant by begging alms (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. The rites of vaidikas (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. = ವೈವಿಕವನ. (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Tbh. of ವೈವಿಕ. (My.; Tō.). 2, the day of performing a śrāddha (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Wisdom, learning, sapience (J. 2, 18).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. = ವೈವಿಕ. The lapis lazuli or a kind of turkois.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). The king of Vidēha, father of Śītā. 2, a dweller in Vidēha. 3, a trader, a merchant.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A trader, a merchant. 2, the son of a Vaiśya father and Brāhmaṇa mother.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Śītā (J. 18, 33. 36; 19, 1. 38. 43). 2, long pepper, Piper longum.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). = ವೈವಿಕ 1, ವೈವಿಕ, ವೈವಿಕ. Vedic. 2, relating to medicine, medical, medicinal. 3, a learned

man, a Paṇḍit; a follower of the vēdas, one well versed in them. 4, a medical man, a doctor, a physician (ಅಮೃತ ಕರ Nn. 35). 5, the business of a physician, medical practice, medical treatment (My.). 6, a medicine (ಪುಷ್ಪ ರ, ಭೇಷಜ Nn. 27). ವೈವಿಕನಿಗೆ ಅಯ್ಯ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅಯ್ಯ ವದು (death) ತನ್ನ ಲಿಕ್ಕೆ.—ಪುಷ್ಪವನ್ನ ಹಾದಿದ್ದೇ ರಾಗ, ವೈವಿಕ ಹೇದಿದ್ದೇ ರೋಗ.—ಯೋಗ್ಯತೆಯದಾಯದ ದೊರೆತನವೂ ರೋಗವದಾಯದ ವೈವಿಕನೂ ಒಂದೇ.—ರೋಗ ಬಯಸಿದ್ದೇ ವೈವಿಕ ತರಿಸಿದ.—ಮದಿಯೊಳಗಿನ ಹುಣ್ಣು, ಮಾನವನ ವೈವಿಕ (Prva.). See Bp. 46, 23; 59, 29.—ವೈವಿಕಲಸ. The business of a physician (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Medical science; the business of a physician (B. 3, 109; 4, 220; 5, 210).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Śiva (My.). 2, N. of a poet.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A treatise on ethics by the poet Vaidya-nātha (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A portion of the medicine sold and administered by a doctor, forming a part of his fee (My.). 2, a part of a book that treats on medicine (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. The mother of a physician. 2, the plant Gendarussa vulgaris Nees. (Justicia gendarussa Lin.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A work on medicine; the science of medicine (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Widowhood. See ಮೋಚ.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Sanātkumāra, the son of Brāhmā.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). N. of a particular position of the sun and moon (yōga) that is considered a malignant aspect (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Foolish, ignorant.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Garuḍa, the son of Vinatā.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Relating to moral conduct or discipline. 2, a chariot employed in military exercises (ತಮದ ರಥ Hā.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). An indirect means of conveyance, as a porter carrying a dooly, a palanquin-bearer, a horse dragging a carriage, etc.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Contrariety, adverse-ness, reverse.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Power, greatness, grandeur, glory, magnificence and splendour of state, wealth (Ūpr. 4, 89; Bp. 50, 16; 58, 14; J. 2, 52; 33, 19; Bh. 1, 8, 59; B. 5, 42. 212; My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). The share or portion of an inheritance, or partition of inheritance (ವಿಭಾಗ, ವಾಯು Nn. 142).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). A female gifted with dis-orientation. See ಕಟ್ಟು, ಸ. ಕಟ್ಟು 1.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Tbh. of ವೈವಿಕ. (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Tbh. of ವೈವಿಕನ. = ವೈವಿಕನ No. 2. (S. Mhr.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Great sadness or sorrow, distractedness (J. 4, 47; 15, 26; My.). 2, hostility of feeling towards (Mhr.).

ವೈಮಲ್ಯ *vaimalya*. (fr. ಎಮಲ). Spotlessness, cleanliness, purity (ಎಮಲ *Ēt*, II, 114).
 ವೈಮಾತ್ರೇಯ *vaimātrēya*. (fr. ಎಮಾತ್ರ). A step-mother's son.
 ವೈಮಾನಿಕ *vaimānika*. (fr. ಎಮಾನ). A deity (Bh. 8, 25, 19).
 ವೈಮೇಯ *vaimēya*. (= ಎಮಯ). Barter, exchange.
 ವೈಯಾಕರಣ *vyākaraṇa*. (fr. ವ್ಯಾಕರಣ). Grammatical;— a grammarian (*Śmd.* 173 Cm.; 221, 272).
 ವೈಯಾಕರಣೀ *vyākaraṇī*. A female grammarian (Sk.). 2, a grammarian (Mhr.; My.).
 ವೈಯಾಘ್ರ *vyāghra*. (fr. ವ್ಯಾಘ್ರ). Belonging to a tiger; consisting of a tiger's skin; covered with a tiger's skin;— a tiger's skin.
 ವೈಯಾತ್ಯ *vyātya*. (fr. ಎಯಾತ್). Immodesty, boldness, impudence. (R.).
 ವೈಯಾರ *vyāra*. = ವಯ್ಯಾರ. (My.).
 ವೈಯಾಸಿಕ *vyāśika*. (fr. ವ್ಯಾಸ). Composed by Vyāsa (My.).
 ವೈರ *vaira*. (fr. ಎರ). = ಬೇರ 1, ವಯಿರ 1. Heroism. 2, enmity, malice, spite, hatred (ಅದಿ 3m. 95). 3, an enemy (ಪ್ರಧ್ವಂಸ, ರಿಪ್ಪ Nn. 25). ವೈರವದ್ಧ ವನಿಶ್ಚ ಕ್ಷೌರ ಮಾದಿಸಿ ಕೊಡು ಹಾಗೆ (Prv.).
 ವೈರಂಗಿಕ *vairāṅgika*. (fr. ಎರಂಗ). A passionless man, an ascetic (see ಎರಕ್ತ).
 ವೈರತನ *vairatana*. = ವೈರತ್ಯ. (My.; Ūb. 62).
 ವೈರತ್ಯ *vairatva*. Enmity, hostility, hatred (My.; Sk. ವೈರತ್ಯ). See Prv. s. ವೈರಾಗ್ಯ.
 ವೈರನಿರ್ಯಾತನ *vaira-niryātana*. Revenge, retaliation.
 ವೈರಮ್ಭಾ *vairambha*. (fr. ಎರಮ್ಭಾ). One of the vital airs (ತಿರಿಗಿಸುವ ಗಾಳಿ Mr. 52).
 ವೈರವರ *vaira-vaśa*. Enemy or hatred-controlled: control over hostile feelings, calmness (? ನಿರ್ವಾಣ, ವೈರದ ಶಮು Nn. 19, o. r. ವೈರದ ಶಮು).
 ವೈರಕುಂಠಿ *vaira-kūṇḍhi*. The removal or wiping out of a grudge: revenge, retaliation.
 ವೈರಸ್ಥ *vairasya*. (fr. ಎರಸ್ಥ). Juicelessness, etc. 2, pain (Ūpr. 8, after 76).
 ವೈರಾಗ *vairāgi*. (fr. ಎರಾಗ). = ಭೈರಾಗ. One who has subdued all worldly desires, an ascetic or devotee (ಎರಕ್ತ Mr. 286). 2, a class of religious mendicants.
 ವೈರಾಗ್ಯ *vairāgya*. Freedom from passion, absence of all worldly desires and appetites, renunciation of all sensuous delight (ಮೋಕ್ಷ, ಎರಾಗ Nn. 20; ಅಕ್ತ, ಎರಾಗ 37; ಭಗ, ಎರಾಗ 52; Ūpr. 9, 39; Bp. 48, 27). ವೈರಾಗ್ಯವ್ಯವನಾದ ರೂ ವೈರತ್ಯ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).
 ವೈರಿ *vairi*. = ವಯಿರಿ. An enemy (ಹಗ್ಗ Nn. 39).
 ವೈರಿದ್ರುಮ *vairi-druma*. Enemies looked upon as a tree (J. 2, 41).
 ವೈರಿಪದ *vairi-pada*. An improper word (Bp. 1, 18).
 ವೈರೋಚನ *vairōcana*. (fr. ಎರೋಚನ). Bali, the son of Virōcana.
 ವೈರೋಚನನಿಕೇತನ *vairōcana-nikētaṇa*. Abode of Bali: *pātāla*, the infernal regions.
 ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯ *vailakṣhanya*. (fr. ಎಲಕ್ಷಣ). Contrariety, difference (B. 4, 14), disparity. 2, novelty; strangeness, oddness (Si. 280; My.; Mhr.).

ವೈವಧಿಕ *vaivadhika*. (fr. ಎವಧ). A chandler, a peddler, a vender of grain, oil, ghee, etc.
 ವೈವರ್ಣ್ಯ *vaivarṇya*. (fr. ಎವರ್ಣ). Change of colour or complexion;—one of the *sātvikabhāvas* (Kāvy. IV, 2, 17). 2, deviation or secession from caste, etc. 3, heterogeneity.
 ವೈವರ್ತ *vaivarta*. (fr. ಎವರ್ತ). Revolution, change or modification of existence. See ಬ್ರಹ್ಮ- in ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಭೂತಾ.
 ವೈವಸ್ವತ *vaivasvata*. (fr. ಎವಸ್ವತ). *Vivasvat's* son Yama. 2, Yama's brother, the Manu of the present period. 3, Śani. 4, the seventh or present period or *manvantara*.
 ವೈವಾದ *vaivāda*. Difference (? ಭಿನ್ನ Bhn. 8, o. r. ವೈವಾಧ).
 ವೈವಾಹ *vaivāha*. (fr. ಎವಾಹ). = ವೈವಾಹಿಕ. Relating to marriage;—marriage (J. 10, 23; 30, 33). ವೈವಾಹಮಾದ ಅಂಗನಾತತಿ (ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು Nn. 136).
 ವೈವಾಹಿಕ *vaivāhika*. = ವೈವಾಹ. (Sk.).
 ವೈಶದ್ಯ *vaishadya*. (fr. ಎಶದ). Whiteness;—cleanness, purity, clearness (Riv. 1, 1).
 ವೈಶಮ್ಪಾಯನ *vaishampāyana*. N. of a sage, who was also the narrator of the *Mahābhārata* to Janamējaya. 2, N. of the author of a law-book. 3, Vyāsa (ಸತ್ಯವತಃ, ಪರಾಶರ, ವ್ಯಾಸ Mr. 257, one MS., against the metre, ಸತ್ಯವಾದಿ).
 ವೈಶನ *vaishana*. (fr. ಎಶನ). Striking, killing, slaughter. 2, distress, pain, anguish;—hinderance, impediment.
 ವೈಶನ *vaishana*. (fr. ಎಶನ). = ಬಿಶನ, ವೈಶನ.
 ವೈಶಾಖ *vaishākha*. (fr. ಎಶಾಖ). = ಬೇಸಗೆ, ವೈಶಾಖ. The second month of the year (April-May; B. 5, 307, 309). 2, a churning-stick. 3, a particular attitude in shooting (standing with the feet a span apart). 4, relating to Kārttikēya (Ūpr. 4, after 42). ವೈಶಾಖಮಾಸ ಬನ್ನರೂ ವೈಶ್ರವಣ ಉಪವ್ರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).
 ವೈಶಿಕ *vaishika*. (fr. ಎಶಿಕ). = ಭೇಷಿಕ No. 2, ವೈಶಿಕ. A kind of *nāyaka* or lover in erotic poetry, one who associates with courtezans. 2, the allurements of harlots, the arts of courtezans (Sk.);—deluding, deceiving, seduction (ಅರ್ಪಣ, ಮೋಹನ Nn. 134).
 ವೈಶೇಷಿಕ *vaishēshika*. (fr. ಎಶೇಷ). Characteristic. 2, a follower of the *vaishēshika* doctrine. 3, one of the divisions of the *nyāya* school of philosophy founded by Kaṇāda, propounding the doctrine of particularity or individual essence, i. e. maintaining the eternally distinct nature of the nine substances: air, fire, water, earth, mind, ether, time, space, and soul, of which the first five are held to be atomic (Bp. 15, 12; 53, 8).
 ವೈಶ್ಯ *vaishya*. (fr. ಎಶ). A man of the third caste whose business is agriculture and trade (ಶಮುದೇವ Kk. 34; Nn. 67). See Prv. s. ವೈಶಾಖ.
 ವೈಶ್ಯಕಾಂತೆ *vaishya-kāntē*. = ವೈಶ್ಯ. (Ūpr. 3, after 76).
 ವೈಶ್ಯ *vaishya*. A woman of the *Vaiśya* caste.
 ವೈಶ್ರವಣ *vaishravaṇa*. (fr. ಎಶ್ರವಣ). *Kubera*.
 ವೈಶ್ವದೇವ *vaishvadeva*. (fr. ಎಶ್ವದೇವ). An offering or sacrifice to the *viśvadevas*; a daily offering to all deities (that is given to the dog kept in the house, My.).
 ವೈಶ್ವದೇವಿ *vaishvadevi*. The eighth day of the second half of the month *māgha*. 2, N. of a *vṛitta* (Ch.).

ವೈಶ್ವಾನರ vaiśvānara. (fr. ಎಶ್ವಾನರ). *Agni, fire.* 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ವೈಷಮ್ಯ vaiśamya. (fr. ವಿಷಮ). Inequality, unevenness, oddness. 2, calamity, misery, distress (ವಿಷಮ Ūt. II, 116). 3, injustice. 4, solitariness, singleness.

ವೈಷಯ vaiśaya. (fr. ವಿಷಯ). Relating to a vishaya;—a vishaya (ವಿಷಯ Ūt. II, 116).

ವೈಷಯಿಕ vaiśayika. Relating to an object; having for an object; being the aim or object of an action when it is observed by the senses (Śmd. 155);—sensual; carnal.

ವೈಷಮ್ಯ vaiśamya. = ವೈಷಮ್ಯ (ವಿಷಮ Ūt. II, 115).

ವೈಷ್ಣವ vaiṣṇava. (fr. ವಿಷ್ಣು). Relating or belonging to Viṣṇu;—a worshipper or follower of Viṣṇu (Bp. 53, 10; J. 12, 1; 23, 63; 24, 56). ವೈಷ್ಣವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂಗಾರವೇ ಬಂಗಾರ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗನ್ನವೇ ಜನ್ಮ.—ಸ್ವಾರ್ಥಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚು.—ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಭಕ್ಷ್ಯ, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಕಷ್ಟ, ನಾರಾಯಣ ಅನ್ನವಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ (Prva.).

ವೈಷ್ಣವಪುರಾಣ vaiṣṇava-purāṇa. A purāṇa of the Vaiṣṇavas (Bp. 46, 76).

ವೈಷ್ಣವಿ vaiṣṇavi. The personified śakti of Viṣṇu (see ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ).

ವೈಸಾಗ vaiśāga. Tbh. of ವೈಶಾಖ. (Śmd. 340).

ವೈಸಾರೀ vaiśārīpa. (fr. ವಿಸಾರ). A fish.

ವೈಸಿಕ vaiśika. Tbh. of ವೈಕಿ. Deceit, fraud, falsity, hypocrisy, false and crafty practice (ದೋಷ್ಯ ಸೇ.; ದೋಷ್ಯ Ūt. II, 20; ಕಪಟತ್ವ Bhn. 9; Bp. 20, 20; 24, 54; 37, 10; 40, 51, 60; 51, 21; Bh. 8, 26, 29; Rām. 5, 8, 72).

ವೈಹಾಯನ vaihāyasa. (ವಿಹಾಯಸ). Being in the air, aerial (Ūpr. 6, after 16).

ವೈಹಾಯನಮಾರ್ಗ vaihāyasa-mārga. The atmosphere, the air, the sky (Ūpr. 5, after 22).

ವೈಹಾಸಿಕ vaihāsika. (fr. ವಿಹಾಸ). A comic actor, a jester, a buffoon.

ವೈಹಾಳ vaihāḷi. Tbh. of ವಾಹ್ಯಾಳ. (Śmd. 361, o. r. ವೈಹ್ಯಾಳ; Ūpr. 3, after 51; Rāv. 13, 25; 13, after 82; Bh. 5, 3, 65).

ವೈಹ್ಯಾಳ vaihyāḷi. = ವೈಹಾಳ, q. v.

ವೊ vō. For Kannada words with this initial see ಓ.

ವೊಡೆ ವೊಡೆ. = ವಡೆ, q. v. (ವಟಕ Nr.; C.; V. 14, 80). ದಧಿಯಾ ಮುದುಗ್ಗಾದಿಯಲ್ಲಿ ವೊಡೆಗಳಂ ಕಲಸಲ್ ಅದು ಕರಮ್ಪುಕಂ (Mr. 219).

ವೊತ್ತ vōtta. = ವತ್ತ. See ಜಲ್ಲ.

ವೊಂದಿಸು vōndisu. Tbh. of ವಂದಿಸು. (Bp. 35, 8; 37, 63; 39, 7, 37; 47, 24; 57, 61).

ವೊಲ್ vōl. = ಬಿಲ್ 2, etc. Likeness, etc.;—like, as, similar to; as if; so that (ವೋಲ್, ಅನ್ನೆ, ಅನ್ನೆ ವೋಲ್, ವೋಲಿಸುವ ಎದೆ śmd. 73, 250; ಹಾಗೆ 75 Cm.; ಅನ್ನೆ, ತೋಡು, ಪಡಿ, ಸಾಮ್ಯ Ūt. I, 88; ವೋಲ್, etc., ಸಾಮ್ಯ II, 32; ಅನ್ನೆವೋಲ್, ಅನ್ನಿರೆ, ವೋಲಿವ ಅರ್ಥ śm. 55). ಫಣಿಯ ವೊಲ್ (Śmd. 28). ಗರ್ಗಟದ ದನವೋಲ್ (75). ಕಮ್ಮಡಿವೋಲ್ (91). ಸರ್ವವಿದ್ಯೆ ಸಂಜಿನವ ವೊಲ್ (Rāv. 4, 76). ಫನಿನವದಕ್ಕರ್ಥವಮ್ ಎನಿಪ್ಪ ವೊಲ್ (5, 116). ಕೋಡುಗಲ್ಲಂ ಪತ್ತುವ ವೊಲ್ (J. 2, 65). ತನ್ನ ವೊಲ್ (17, 2). ಎಂದಿನ ವೊಲ್ (26, 26). ಮನ್ನಿಭಿನ್ನಮ್ ಅಗ ದ ವೊಲ್ (29, 27). See Bp. 21, 42; 37, 54; 51, 32, 83; Rāv. 2, 39, 41.

ವೊಲು vōlu. = ಫಿಲ್, etc. (Bp. 56, 47).

ವೊಸಿ vōsi. = ವಸ 2. (My.).

ವೊಸ್ತು vōstu. Tbh. of ವಸ್ತು. (Bp. 61, 84).

ವೊಳಗೆ vōḷigē. = ವಳಗೆ, etc. (ಜೇವಣ, ಕಬಳ, ತುತ್ತು ಸೇ.).

ವೊಳೆ vōḷē. = ವಳೆ, etc. See śm. s. ವಳೆ and Kk. s. ವಳೆಯ.

ವೋ vō. For Kannada words with this initial see ಓ.

ವೋಗ್ಯ ವೋಗ್ಯ. Tbh. of ಯೋಗ್ಯ. (S. Mhr.).

ವೋಡಿ ವೋಡಿ. (= ಫೋಡಿ). A female servant.

ವೋಧವ್ಯ ವೋಧavya. To be borne or carried; able to be borne, etc. (R.).

ವೋಧ್ಯ ವೋಧy. One who carries or bears or draws;—a bearer, a porter;—a leader;—a draught horse;—a bull;—a bridegroom.

ವೋಪದೇವ ವೋಪ-dēva. N. of a grammarian (of about the latter half of the 13th century; see s. oo).

ವೋಮ ವೋma. = ಬಿಮ, etc. Bishop's weed (My.).

ವೋಲ್ vōl. = ಫಿಲ್, etc. (ಅನ್ನೆ, ಅನ್ನೆವೋಲ್, ವೋಲ್, ವೋಲಿಸುವ ಎದೆ śmd. 250; ಉಪಮೆ 251; ಅನ್ನಿರೆ, ಅನ್ನೆ, ಅನ್ನೆವೋಲ್, ಉಪಮಾನಾರ್ಥ 397; ವೋಲಿಸುವ ಅರ್ಥ 397 Cm.; ವೋಲ್, etc., ಸಾಮ್ಯ Ūt. II, 32; Kk. 63; śm. 55; ಹಾಗೆ śmd. 7 Cm.; 19 Cm.; ಹಾಗೆ 148 Cm.). ವೋಲೋಕ್ ಹಸ್ತಮುಮ್ ಅಚ್ಚಂ (śmd. 250). ಜಲನಿಯ ವೋಲ್ (251). ಇನ್ನೆವೋಲ್ (251). ಮಕಲ ಬೇಳ್ಳಿಯಂ ಮಾಡಿದ ವೋಲ್ (śmd. II). ಅಚ್ಚಮುತ್ತಿನ ವೋಲ್ ಪಡ್ಡಿಯಂ ತಳಿದ ವೋಲ್ (Ūpr. 7, 41). ದೋಳಂ ಲಾಲಿಸುವ ವೋಲ್ (Bp. 1, 20). See Ūpr. 4, 43; Rāv. 2, 48; Bh. 1, 8, 58; J. 4, 19.

ವೋಲಿ vōla. = ದಾಳ 2, ಬೋಲ, ಬೋಲಿ, ಬೋಲಿ. Gum-myrrh.

ವೋಲಿ vōli. A number of flags (ಧ್ವಜಾನೀಳ, ಪತಾಕೆಯ ಸಮೂಹ Nn. 153, o. r. ಓಳಿ). 2, an ear (ಕರ್ಣ, ಕಿವಿಗಳು 153). 3, a creeper, a plant (ಲತೆ, ಲತೆಗಳು 153). 4, cloth (ಅಮ್ಪುರ, ವಸ್ತ್ರ 153). 5, a wicked man (ಅಧಮನರ, ಅಧಮಮನುಷ್ಯ 153; cf. ಪೋಲಿ).

ವೊಸಟ್ಟೆ vaushaṭṭ. = ವಸಹ. An exclamation used on offering an oblation to the gods or manes with fire.

ವೊಸಕೆ vi-amsaka. Dividing asunder, etc.;—deceitful; a rogue, a cheat, a juggler. See ಜಿಲಕ.

ವೊತ್ತೆ vi-akta. = ವೆತ್ತ. Caused to appear, manifested, developed, manifest, apparent, evident, clear (ವಿಹಾಸ, ಜಿನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ ಬಹನ್ನಾದು Nn. 115); specifically known or understood;—specified, distinguished;—specific, individual;—wise, learned. See ಪ್ರ. — ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸು. To make clear, to manifest, to show (B. 4, 49; My.).

ವೊತ್ತೆ ತರ vyaṭta-tara. Uncommonly or very evident or plain (Ūh. v. 228).

ವೊತ್ತೆ vi-akti. Visible appearance or manifestation, making clear or evident, clearness, distinctness, discernibility, discrimination (Kāv. III, 3, B, 180; ನಟ್ಟಿನ Ūt. II, 87); indication. 2, specific appearance or variation, individuality (B. 5, 279; ಪ್ರಭಾಕೃತೆ G.). 3, a person, an individual (opposed to jāti). 4, a real being, an entity (Mhr.). 5, a harlot (My.). See ಅರ್ಥ-, ಸ್ಥಾನ.

ವೊಗ್ರ vi-agra. = ಬ್ಯಗ್ರ. Distracted, bewildered, perplexed, agitated, alarmed, disquieted. 2, zealous, eagerly engaged in, occupied, zealously occupied.

ವೊಗ್ರತೆ vyagrati. Perplexedness, perplexity, confusion (ಶೋಭ Ūh.);—zealous occupation, zeal; immoderate zeal (Rāv. 13, 8, 9).

ವ್ಯಂಕೋಜಿ vyaṅkōji. Mhr. form of Vēṅka (B. 4, 81).

ವ್ಯಂಗ vi-āṅga. Limbless; *deformed, mutilated, crippled*; deficient, unentire, as an article (Mhr.).

ವ್ಯಂಗತ್ವ vyaṅgatva. Deformedness, crippled state. ಅವಯವ್ಯಂಗತ್ವ (ವ್ಯಕಲ್ಯ ಛ.).

ವ್ಯಂಗ್ಯ vi-āṅgya. = ಯಂಗಿ, ವೆಂಗ್ಯ. To be indicated correctly (see ವ್ಯಕ್ತ); to be intimated by sarcastic allusions or insinuations (adj.);—allusive language or insinuation, sarcasm, covert expression of suspicion or contempt, etc.;—deformedness, crookedness, perversity, impropriety (My.; Tē.).

ವ್ಯಂಗ್ಯಾರ್ಥ vyaṅgya-ārtha. A covert meaning;—a crooked, improper meaning (My.).

ವ್ಯಂಗ್ಯಾಕ್ತಿ vyaṅgya-ukti. Covert language, sarcastic insinuation;—a crooked or an improper speech (My.).

ವ್ಯಂಜನ vi-ajana. = ಬೆಂಜನ, ವೆಂಜನ, ಬಿಜನ, etc. *A fan* (ಬೀಸಣಿ Nn. 166).

ವ್ಯಂಜಕ vi-ānjaka. Making clear, manifesting, indicating;—*external indication of passion or feeling, gesture, dramatic action.*

ವ್ಯಂಜನ vi-ānjana. = ಬೆಂಜನ, ವೆಂಜನ. The act of making clear, marking, indicating. 2, a consonant (Śmd. 19. 21. 59. 82. 133. 192. 214. 215. 217. 223; Kāv. I, 1a, 7-9. 28. 29; Ūh.). 3, a mark, a spot, a sign, a token. 4, a sign of puberty; the beard (see ಎಂಜ). 5, a mark of sex or gender, a privy part (male or female). 6, seasoning, condiment, sauce (ಹಾರೋಗರದ ಪಾಯಸ Mr. 215). 7, ವ್ಯಜನ, a fan. 8, = ವ್ಯಂಜನ.

ವ್ಯಂಜನಸಂಧಿ vyaṅjana-sandhi. The junction of consonants (in grammar, My.).

ವ್ಯಂಜನಾಂಗ vyaṅjana-āṅga. Having the body, form or character of a consonant (Śmd. 20).

ವ್ಯಂಜನಾಂತ vyaṅjana-anta. Ending in a consonant; a word with a final consonant (Śmd. 58. 105. 133. 138. 152. 260).

ವ್ಯಂಜನೆ vi-ānjano. Figurative expression or insinuation; irony, sarcasm; suggestion. (R.).

ವ್ಯಂಜಿಸು vi-ānjisu. To cause to appear, to manifest. See ಅಭಿ.

ವ್ಯದಮ್ಬಕ vyaḍambaka. The castor-oil plant, *Ricinus communis* (= ಎರಡು).

ವ್ಯದಮ್ಬನ vyaḍambana. = ವ್ಯದಮ್ಬಕ. (Sk.).

ವ್ಯದಮ್ಬರ vyaḍambara. = ವ್ಯದಮ್ಬನ. (Sk.; see ಅವದಲ).

ವ್ಯತಿ vi-ati. Different (ವ್ಯಥಕ, ಎನಾ, ಅನರ, ಬೇಡು ನುಡಿದೆ Mr. 534).

ವ್ಯತಿಕರ vi-ati-kara. Acting reciprocally, reciprocal;—reciprocal action, mutual relation;—obstruction, hindrance; reverse, misfortune, calamity (Ūpr. 5, 130; Abh. P. 15, after 69). 2, scattering in different directions; mixing or blending together, mixture.

ವ್ಯತಿಕರಣ vi-ati-karapa. Mixing or blending together, mixture (Kāv. IV, 2, 54).

ವ್ಯತಿಕ್ರೇರ vi-ati-kṛpa. Scattered about in different directions; mixed together (Kāv. II, 2, B, 4).

ವ್ಯತಿಕ್ರಮ vi-ati-krama. Passing over or beyond, trans-

gressing; violating, disregard;—inverted order, reverse, contrariety, opposition, the contrary of anything: crime, sin: adversity, misfortune (My.).

ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ vi-ati-rikta. Reaching beyond, surpassing, excessive, immoderate;—separate, different from, distinct from;—wanting, void of;—excepted; without, except;—withdrawn, withheld (My.).

ವ್ಯತಿರಿಕ್ತತೆ vyatiriktaṭe. The state of being withdrawn or absent (Ūpr. 5, 13).

ವ್ಯತಿರೇಕ vi-ati-rēka. = ಬಿತಿರೇಕ, ವೆತಿರೇಕ. Reaching or passing beyond, excelling, excellence;—separation from, difference, distinction, separateness;—*exception, exclusion*;—contrariety, contrast, dissimilitude; a particular figure in poetry, one of the vāstava: the contrasting of things compared in some respects with each other (Kāv. III, 3, B, 3. 38-47);—negative inference.

ವ್ಯತಿಹಾರ vi-ati-hāra. Taking or receiving mutually;—barter, exchange;—reciprocity;—the composition of words seen e. g. in ಅದ್ವಾ ಅದ್ವಿ, ಮುಮಾಮುಮಿ (My.).

ವ್ಯತಿೇಕ vi-ati-ita. Passed away, passed by, passed over, gone (My.).

ವ್ಯತಿೇವಾತ vi-ati-pāta. Falling entirely away; deviation from right, excessive sin, great or portentous calamity; any portent or prodigy indicating or occasioning calamity, as a comet, an earthquake, etc.;—one of the astronomical yōgas;—a malignant aspect of the sun and moon (My.).

ವ್ಯತ್ಯಯ vi-ati-aya. Going away or in a different direction, contrariety, opposition to the usual rule, irregularity, reverse; inverted or reverse order; transposition, interchange (Śmd. 5. 261; Ūpr. 7, 96).

ವ್ಯತ್ಯಸ್ತ vi-ati-asta. Thrown or placed in an inverted position, reversed, inverted; contrary (Ūpr. 7, 151; My.).

ವ್ಯತ್ಯಾಸ vi-ati-āsa. = ವ್ಯತ್ಯಾಸ. Inverted position, inverted or reverse order; contrariety, oppositeness, opposition, variation; difference (My.).

ವ್ಯಥಕ vyathaka. Inflicting pain, painful.

ವ್ಯಥನ vyathana. The being agitated or afflicted; suffering pain, being sorrowful;—giving pain. See ಬಿ, ನೋ.

ವ್ಯಥಿತ vyathita. Agitated, disquieted, pained; distressed, afflicted; troubled (My.).

ವ್ಯಥಿಸು vyathisu. To be afflicted, to be sorrowful or unhappy (J. 7, 39; 13, 21).

ವ್ಯಥೆ vyathē. = ಬಿತಿ, ಬೆತಿ, ವೆತಿ. Disquietude, perturbation, agitation; pain, affliction, agony; sorrow, unhappiness; distress; anguish, ache; alarm, fear.

ವ್ಯಧ vyaḍha. Piercing, perforating, boring.

ವ್ಯಧ್ವ vi-adhva. A bad road; a wrong road.

ವ್ಯನ್ತರ vi-antara. = ಬೆನ್ತರ. A kind of supernatural being; (piśāca, bhūta, etc.).

ವ್ಯಪದೇಶ vi-apadēśa. Information, appraising, notice, hint;—designation by name or appellation; a name, an appellation; fraud, craft, deceit, pretext, sham, stratagem, device;—one of the upamās (Kāv. III, 2, 3. 61. 108 seq.).

ವ್ಯವಹಾರ vi-apa-sarga. Letting go; dismissing, relinquishing, abandoning (Kāvy. III, 3, B, 63).

ವ್ಯವಹಾರ vi-apākṛita. Perfectly taken away or removed (Ūpr. 9, 20).

ವ್ಯವಹಾರ vi-apāṣya. Going away, departure (Ūpr. 3, after 77). 2, an obstacle, an impediment (ಅನುರಾಯ, ಎಷ್ಟೆ Mr. 252).

ವ್ಯವಹಾರ vi-apa-ita. Gone apart, severed, separated; gone away, passed away, departed; opposed to, contrary. (See ೮).

ವ್ಯವಹಾರವ್ಯವಹಾರಯಮಕೆ vyapāta-vyapāta-yamaka. A kind of yamaka (Kāvy. III, 2, B, 8 seq.).

ವ್ಯವಹಾರವಿ-abbhi-čārisu. To go astray: to commit adultery (My.; Tō.).

ವ್ಯವಹಾರವಿ-abbhi-čāra. Going or departing from, going away; wandering away, going astray;—following improper courses, profligacy; adultery (My.);—erroneous or fallacious reasoning;—irregularity, anomaly. —ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡು. To commit adultery (used of males and females, My.). ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಅಭಿಚಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). —ವ್ಯವಹಾರಸ್ತ್ರೀ. An adulteress (My.; ಕರ್ವಣಿ G.). —ವ್ಯವಹಾರಸ್ತ್ರೀಯಳು. ವ್ಯವಹಾರಸ್ತ್ರೀ. (G. 37. 60. 276. 327).

ವ್ಯವಹಾರವಿ-abbhi-čāri. Going away; going astray, deviating from; doing what is improper; profligate; an adulterer, an adulteress (My.; ಅನುಕ, ಕಮನ, ಕಾಮಾನ್ವ G.);—untrue, false;—irregular, anomalous.

ವ್ಯವಹಾರವಿಭಾವ vyabhičāri-bhāva. (= ಸಂಚಾರಭಾವ). A transitory feeling or state (of the mind or body described in poetical compositions, Si. 67).

ವ್ಯವಹಾರ vyaya. (vi-aya). = ಬಿಡು, ಬಿಡು, ವೆಚ್ಚ, ವ್ರಯ. Going, moving;—disappearance, loss;—perishing, decay, destruction, decline, misfortune. 2, spending, expenditure, expense, outlay, disbursement; squandering, waste. 3, the twentieth year of the cycle of sixty (My.).

ವ್ಯವಹಾರ vi-ārtha. = ವರ್ತ, ಯರ್ತ, ವರ್ತ. Useless, unprofitable, fruitless, ineffectual, vain;—unmeaning;—uselessness, etc.;—one of the vākyadōshas (Kāvy. II, 2, B, 3. 13-15).

ವ್ಯವಹಾರ ಅರಾವ (ಬದುಕು Kk. 79). ವ್ಯವಹಾರವಾದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಟ್ಟಾರ್ಥ—ವಾಸಿಯಾಗದ ರೋಗಕ್ಕೆ ರಾಸಿ ಮದ್ದು ಮಾಡಿದರೂ ವ್ಯವಹಾರ (Prv.). See Prv. 8. ಸಮಯ. —ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡು. To make useless, etc. (Ūpr. 4, after 18).

ವ್ಯವಹಾರ vi-ārthaka. = ವ್ಯವಹಾರ. Useless etc.

ವ್ಯವಹಾರವಾಚಿ vyārtha-āśāpa. Useless conversation, speech, etc. (ಬೇಡುಮ್ಬು ಕೆ.).

ವ್ಯವಹಾರ vi-ālka. = ವ್ಯವಹಾರ. Disagreeable, painful, offensive;—improper or unfit to be done;—false;—any cause of pain or uneasiness or disagreeableness; pain, suffering, grief; any improper act;—contrariety;—cheating, tricking; falsehood.

ವ್ಯವಹಾರವಿ-ava-kalana. Subtraction, deduction (My.).

ವ್ಯವಹಾರವಿ-ava-čhēda. Cutting off or in pieces;—dividing, separating;—discrimination;—a division, a section, etc.;—letting fly an arrow, shooting.

ವ್ಯವಹಾರವಿ-avadhana. = ವೆವಧಾನ. The act of placing apart or between, intervening, intervention, interposition, separation, break, gap, temporary stoppage;—anything which intervenes or screens; a screen, a

partition, an intervening object;—intervening space, interval, space;—an obstruction; the state of being covered or concealed; covering, concealment; pretext (ಅವಧಾನ Hā.; ತಿರೋಧಾನ, ಅವಧಾನ, ನೆವ Mr. 435); disappearance;—leisure (My.). ಸವಧಾನ್ಯ ಚಿವವನಿಗೆ ವ್ಯವಧಾನ ಎಲ್ಲ (Prv.). See ಕೆದ.

ವ್ಯವಹಾರ vi-avadhē. Anything which intervenes or conceals from sight; a screen, etc.;—the state of being covered or concealed; covering, screening, concealment; disappearance.

ವ್ಯವಹಾರವು vyavayisu. (fr. ವ್ಯವಾಯ). = ಎವಯಿಸು. To have sexual intercourse.

ವ್ಯವಹಾರವು vi-avasāya. = ಬವಸು, ಬವನೆ, ಬೆವಸಾಯ, ಬೇಸಾಯ, ಯವಸಾಯ, ವೆವಸಾಯ. Settled determination, resolve, obstinacy. 2, endeavour, strenuous effort or exertion, activity, energy, diligence, industry, perseverance; seeking after, wish, desire. 3, action, performance;—conduct, behaviour. 4, following any business or profession; a trade, business, livelihood. 5, cultivation, agriculture (My.; ಸಾಗವಳಿ ಮಾಡೋಣ G.). 6, an artifice, a stratagem, a device.

ವ್ಯವಹಾರವುಗಾರಿ vyavasāya-gārā. An agriculturist, a farmer (My.).

ವ್ಯವಹಾರವು vyavasāyi. One who acts energetically, a diligent, assiduous, enterprising or persevering man; a clever man (ಅಲಂಕಾರೋಣ, ಕರ್ಮಶೀಲ Hā.; My.).

ವ್ಯವಹಾರವು ರೂಪಿ vyavasthā-karapa. Making a decision or firm declaration, an oath (ಸಾಧೆ, ಸೂರುಳು, ಪ್ರಮಾಣವ ಮಾಡುವುದು Nn. 162).

ವ್ಯವಹಾರವು ನ vi-ava-sthāna. Regular arrangement or distribution;—remaining firm, steadiness; state, course, condition.

ವ್ಯವಹಾರವು ಪರಿ vi-ava-sthāpaka. That settles, adjusts or decides (My.).

ವ್ಯವಹಾರವು vi-avasthē. ವ್ಯವಹಾರ. = ವೆವಸ್ತೆ. Placing apart, separating. 2, placing in suitable order, adjusting, arranging, arrangement. 3, relative position or state. 4, fixing on a firm basis: settlement, a decision, a decree, a rule, a written declaration of the law; a firm declaration, an affirmation, an oath (ವೇಲೆ, ಪ್ರಮಾಣ, ಪ್ರಮಾಣ Nn. 152; ವೇಲೆ Mr. 488). 5, a state, a course, a condition, a system or order of things (ಸ್ಥಿತಿ, ತನ್ನಿರವು Mr. 486). 6, what is lawful, true or good (see ವೆವಸ್ತೆ). See Śmd. 57. 183; B. 4, 12. 217. —ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡು. To lay down a law, to decree (B. 4, 223; My.).

ವ್ಯವಹಾರವು vi-ava-harapa. = ವ್ಯವಹಾರ. (Śmd. 240 Cm.; My.).

ವ್ಯವಹಾರವು vi-ava-harisa. To be employed or used, to be in use, to take place (ವರ್ತಿಸು Śmd. 10; ಬರ್ 68 Cm.; see 121. 145. 245. 348. 378. 381; Śm. 18). 2, to use (Śmd. 172; Bp. 28, 19). 3, to deal in, to traffic with, to carry on a business or trade (Śmd. 234. 240). 4, to carry on legal proceedings, to litigate, to contend (My.).

ವ್ಯವಹಾರವು ವ್ಯವಹಾರವು vi-ava-harisa. Carrying on a business, etc. (ಬೇವನೆ Si. 436).

ವ್ಯವಹಾರವು vi-ava-hartri. One who transacts business or is engaged in any affair;—the conductor of any judicial business, a judge, an umpire;—a litigant, a plaintiff (My.).

ವ್ಯವಹಾರ vi-ava-hāra. = ಬೇಹರ 2, ಬೇಹಾರ, ಯವಾರ, ವೇವಹಾರ.

Doing, performing, performance; conduct, behaviour; operation, action; process, procedure, practice;—affair;—occupation, work, profession, business, transaction (ಭೋಗ, ಬೇಹಾರ Nn. 113; My.);—dealing, traffic, commerce, trade;—a contest at law, a lawsuit (My.);—the practice of the courts of law;—fight, quarrel (My.);—use, usage, habit, custom (My.);—adherence to law; steadiness, propriety;—a contract. ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಅಹಾರಕ್ಕೂ ವಾಕ್ಯದ ಮೂಲ ಬಾರದು (Prv.). See Śmd. 9. 27 Cm.; 162; Bh. 1, 8, 25.

ವ್ಯವಹಾರಕಾಲ vyavahāra-kāla. The period of action, a mundane period (Abh. P. 1, 48).

ವ್ಯವಹಾರಮಾಲ್ಯಸಂಕೇತನ vyavahāra-manlya-sankētana. Appointment of the price in a transaction. See ಕೆಯ್ಯಾದು.

ವ್ಯವಹಾರಿ vyavahāri. = ಬೇಹಾರ. Transacting, practising any business or trade; a trader, a merchant (My.; see ಫೈತು). ಘೋಷದ ವ್ಯವಹಾರಿ (ಸಾಯಾತ್ರಿಕ Mr. 407). 2, litigant, engaged in a lawsuit. 3, customary. 4, relating to a legal process.

ವ್ಯವಹಾರಿಕ vyavahārika. Relating to practice or business; transacting business, engaged in business;—customary, usual, common, ordinary (My.).

ವ್ಯವಹಾರ್ಯ vyavahārya. To be transacted, to be practised;—liable to a legal process;—to be employed or used;—customary, usual. (R.).

ವ್ಯವಹಿತ vi-ava-hita. Placed apart, placed between; separated; impeded; screened from view, concealed; not contiguous, not immediately connected; hostile, opposite; laid aside, passed over, omitted; surpassed, excelled, put to shame; done, performed;—one of the vākyaśāstras (Kāvy. II, 2, B, 3-6). See ಅ.

ವ್ಯವಹಿತಭ್ರಾತೃ vyavahita-bhrātri. A brother older than one's self, but not the next in age (My.).

ವ್ಯವಹಿತಯಮಕ vyavahita-yamaka. One of the yamakas (Kāvy. III, 2, B, 8 seq.).

ವ್ಯವಹೃತಿ vi-ava-hṛti. = ವ್ಯವಹಾರ. (Śmd. 26. 27. 76. 143. 266. 393).

ವ್ಯವಾಯ vi-avāya. Separation;—the state of being alone (ನಿಶಾನ್ತ Nn. 152; Mr. 479);—dissolution, disappearance;—dissipation;—loose habits;—an obstacle, an impediment;—sexual intercourse (ಸುರತಸುಖ 479);—agitation, grief, etc. (ಉದ್ವೇಗ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ 152);—unsteadiness, fickleness (ಹಂಚಲ, ಹಂಚಲತ್ವ 152).

ವ್ಯವಷ್ಟಿ vi-avṣṭi. Singleness, individuality. 2, an aggregate or whole viewed as consisting of many separate bodies, e. g. an object, such as man, viewed as a separate part of a whole or constituting a part of the universal soul, while he is himself composed of parts or individuals (cf. ಸಮಷ್ಟಿ). (R.).

ವ್ಯವಸನ vi-asana. = ಬಸನ 3, ಬೆಸನ 2, ಬ್ಯಸನ, ಯೆಸನ, ವೆಸನ. Throwing in different directions, away, or about;—separating; arranging. 2, violation, infraction;—calamity, misfortune, ill-luck;—destruction, loss, defeat, falling away. 3, a sin, a vice (e. g. the following ten: hunting, gambling, sleeping in the day, calumny, addiction to women, drinking spirits, dancing, singing, and instrumental music, and idle roaming; see ಸಪ್ತವ್ಯ

ಸನ), a bad or vicious habit in general, inordinate addiction (ರಸ, ವಿಷಯ Nn. 83). 4, intense application or attachment to any object, diligence. 5, grief, sorrow (My.; not Sk.). ಅತನ ವಸನ ಸ್ಥಿತ ದ ಮೇಲೆ ವ್ಯವಸನ ಯಾಕೆ?—ವ್ಯವಸನ ಎದ್ದ ವ ಹಸನು ಆಗನು (Prva.). See Nn. 158 a. ಪರಿವರ್ತನ—ವ್ಯವಸನ ವದು. To feel grief, to sorrow (R. 5, 144; My.).

ವ್ಯವಸನಕರ vyasana-kara. Grievous (My.).

ವ್ಯವಸನಸುಖ vyasana-sukha. Pleasure arising from a bad habit (Śmd. 894).

ವ್ಯವಸನಾರ್ತ vyasana-ārta. Afflicted by calamity or misfortune, suffering pain.

ವ್ಯವಸನಿ vyasani. = ವೆಸನಿ. Calamitous, unfortunate, unlucky. 2, addicted to any kind of vice or evil practice (Bp. 41, 55; Bh. 1, 6, 1); of vicious habits;—attached tacitly to any object (Bp. 40, 2). 3, a sorrowful person (My.).

ವ್ಯವಸ್ತ vi-asta. Thrown in different directions, away, or about;—separated, divided, severed, distinct, uncompounded;—broken asunder or to pieces, shattered;—different, manifold, various, changed;—scattered, dispersed;—agitated, disturbed, troubled, confused, confounded, bewildered;—expelled, removed, spread;—reversed, inverted; disordered, deranged, out of order; reverse, inverse, opposite;—penetrated, pervaded, inherent in or pervading all the several parts of any thing (cf. ಸಮಸ್ತ). See Ūh. v. 19; ಬೆದರ್.

ವ್ಯವಸ್ತಪದ vyasta-pada. Confused statement of a case. 1, a simple or uncompounded word (in grammar). 2, a sentence or stanza the words of which do not occur in the regular order (My.).

ವ್ಯಾಕರಣ vi-ākaraṇa. Undoing, analysis, explaining, expounding. 2, grammatical analysis, grammar (Śmd. 1. 8; see ದತ).

ವ್ಯಾಕರಣಕಾರ vyākaraṇa-kāra. A grammarian (Śmd. 20 Cm.).

ವ್ಯಾಕರಣಜ್ಞ vyākaraṇa-jña. A grammarian (ವೈಯಾಕರಣ Śmd. 221 Cm.).

ವ್ಯಾಕರಣ vi-ākṛpa. Scattered or tossed in every direction, thrown about or away, disordered (J. 31, 57).

ವ್ಯಾಕುಂಭಿತ vi-ākūṇḁita. Crooked, contracted, curved.

ವ್ಯಾಕುಲ vi-ākula. = ದಾಗುಳ, ದಾಗುಳ, ದಾಗುಳು. Confused, confused, agitated, bewildered, perplexed, troubled;—thrown into disorder; tumultuous;—perplexing, bewildering (Śmd. 5);—anxious thought, grief (My.);—busily occupied about anything.

ವ್ಯಾಕುಲಿತ vi-ākulatā. Perturbation, agitation, perplexity, bewilderment, alarm;—anxious thought, grief (My.). See ತೋರ, ಸ್ಥಾನ.

ವ್ಯಾಕುಲಿ vi-ākuli. N. of a bird (ತೋರನಾಪ, ತೋರನ Mr. 179).

ವ್ಯಾಕುಲಿತ vi-ākulita. = ದಾಗುಲಿತ. Agitated, hurried, perplexed, confounded, alarmed;—grieved (My.);—agitation, perplexity, alarm (Bp. 61, 5).

ವ್ಯಾಕುಲಿತ vi-ākulita. An agitated, etc. female (Bp. 44, 5).

ವ್ಯಾಕುಲಿಸು vi-ākulisu. = ದಾವಳಿಸು. To become perplexed, 2, to grieve (Grj. 4, 66; My.).

ವ್ಯಾಕುಲಿತಿ vi-ākūti. Wrong or evil intention, fraud, deception, disguise (see ವ್ಯಾಕುಲಿತಿ No. 4).

ವ್ಯಾಕೂಲ *vyākūla*. = ವ್ಯಾಕೂಲ. (Üb. 124; Mhr.).
 ವ್ಯಾಕೃತಿ *vi-ākṛiti*. Analysing. 2, grammar (Śmd. 15. 17).
 3, change of form, development. 4, a way, a manner,
 a kind, a mode, a form or shape (ವರಿ, ಭಂಗಿ Hlā. M8.
 instead of ವ್ಯಾಕೂಲ; ಧ್ವಜ, ಭಂಗಿ Mr. 445).
 ವ್ಯಾಕೋಶ *vi-ākōśa*. Expanded, blossomed, blown (as a
 flower).
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃ *vyākhyā-kṛit*. An explainer. See ಮನ್ತ್ರ-
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ *vi-ākhyāna*. = ಒಕ್ಕಣೆ, ವಕ್ಕಣೆ, ವಪ್ಪಣ. Explaining
 in detail, expounding, commenting; explanation, ex-
 position; gloss, comment, interpretation (My.; Śi. 484);—
 unfolding;—telling in full;—relating, narrating;—
 naming, calling. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಂ ಪೇದ್ವವಂ (ಅಧ್ಯಾಪಕ Mr. 251).
 ವ್ಯಾಖ್ಯೆ *vi-ākhyē*. ವ್ಯಾಖ್ಯಾ. Explanation, exposition; gloss,
 comment; description, delineation; definition.
 ವ್ಯಾಘಾತ *vi-aghāta*. Striking against, etc. 2, contradiction,
 inconsistency of statement (Kāvy. II, 2, B, 13). 3, the
 thirteenth astronomical yōga.
 ವ್ಯಾಘ್ರ *vyāghra*. = ಬಗ್ಗೆ, ಬಗ್ಗು 1, ಯಾಗ್ರ. A tiger. 2, at the
 end of a compound: best, pre-eminent. 3, N. of an asura
 (Bp. 18, 23).
 ವ್ಯಾಘ್ರನಖ *vyāghra-nakha*. A tiger's claw. 2, a sort of
 perfume (= ಕರು).
 ವ್ಯಾಘ್ರಪದ *vyāghra-pad*. also ವ್ಯಾಘ್ರವಾದ. The plant *Fla-*
courtia sapida Roxb.
 ವ್ಯಾಘ್ರವಾದ *vyāghra-pāda*. Tiger-footed. 2, N. (Bp. 44, 46).
 ವ್ಯಾಘ್ರಪುಷ್ಪ *vyāghra-puṣṭha*. A tiger's tail. 2, the castor-
 oil plant, *Ricinus communis*.
 ವ್ಯಾಘ್ರಾಜಿನ *vyāghra-ajina*. A tiger's skin (used to sit
 upon, My.).
 ವ್ಯಾಘ್ರಾಜಿ *vyāghra-ajā*. A sky-lark. 2, N. of another bird
 (ಭರದ್ವಾಜ, ಹೆಗ್ಗಡಿ Hlā.; ಭರದ್ವಾಜ, ವರಿಯನ ಕಕ್ಕಿ Nr.).
 ವ್ಯಾಘ್ರಾಸನ *vyāghra-āsana*. A tiger's skin used as a seat
 (My.).
 ವ್ಯಾಘ್ರಾಸುರಹರ *vyāghra-asura-hara*. Śiva (Grj. 3, 87).
 ವ್ಯಾಘ್ರಿ *vyāghri*. A tigress. 2, a sort of prickly night-
 shade, *Solanum jacquini* Lin. See ನೆಲಗುಳ್ಳ.
 ವ್ಯಾಜಿ *vi-āja*. = ನಾಯ 1. Deceit, deception, fraud, craft,
 art, cunning; disguise (either of purpose or of person);
 pretext, pretence (My.). 2; wickedness.
 ವ್ಯಾಜಿನಿನ್ನೆ *vyāja-nindē*. False censure: censure in appear-
 ance conveying real commendation; in appearance
 blaming one, in reality another: disguised reproach
 (My.).
 ವ್ಯಾಜಿಸಂಸ್ತವ *vyāja-saṁstava*. A particular figure of
 rhetoric: disguised reproach; covert praise; praising
 one person whilst apparently blaming another; censur-
 ing one person whilst apparently commending another
 (Kāvy. III, 3, B, 148 seq.).
 ವ್ಯಾಜಸ್ತುತಿ *vyāja-stuti*. = ವ್ಯಾಜಸಂಸ್ತವ. (Kāvy. III, 3, B, 148
 seq.).
 ವ್ಯಾಜೋಕ್ತಿ *vyāja-ukti*. Covert allusion (intended to mis-
 lead), innuendo (My.).
 ವ್ಯಾಜ್ಯ *vi-āja*. (fr. ಎಚಚ). = ಯಾಜ್ಯ 2. A contest, a
 quarrel, a dispute (My.; Tē., T., M.);—a law-suit (My.;

Tē., etc.). — ವ್ಯಾಜ್ಯ ತೀರಿಸು. To settle a dispute (B. 4, 93,
 142; My.). — ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡು. = ವ್ಯಾಜ್ಯವಾಡು. ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡು
 ವನ ಅಜ್ಜಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). — ವ್ಯಾಜ್ಯವಾಡು. -ಅಡು To
 quarrel (My.); to litigate (My.). — ವ್ಯಾಜ್ಯವೆಬ್ಬಿಸು. -ಎಬ್ಬಿಸು.
 To create a quarrel (B. 2, 25).
 ವ್ಯಾಜ್ಯಗಾಢ *vyāja-gāṇa*. A litigious man (My.).
 ವ್ಯಾತ *vyāta*. = ವ್ಯಾಲ. A snake 2, a carnivorous animal,
 a beast of prey. 3, a villain, a rogue.
 ವ್ಯಾಪಾಯುಧ *vyāta-āyudha*. A sort of perfume (= ವ್ಯಾಘ್ರ
 ನು).
 ವ್ಯಾತ್ಯುಕ್ತಿ *vyātyukṣi*. Bathing together for amusement,
 mutual splashing and sporting in water. (Śi.).
 ವ್ಯಾಧ *vyāda*. = ಬಿಯದ. A hunter. 2, a wicked man.
 ವ್ಯಾಧಾಮ *vyādhāma*. A thunder-bolt.
 ವ್ಯಾಧಿ *vyādhī*. = ಬಿಯದ. Sickness, ailment, disease. 2, the
 plant *Costus speciosus* or *arabicus* (= ಕುಷ್ಠ).
 ವ್ಯಾಧಿಘಾತ *vyādhī-ghāta*. The tree *Cathartocarpus fistula*
 Pers. (Cassia fistula Lin.).
 ವ್ಯಾಧಿತ *vyādhita*. Diseased, sick, ill.
 ವ್ಯಾಧಿವಿಕಾರ *vyādhī-vikāra*. A change of the nature of a
 disease (?). See ಇತ್ಯಾದಿ 2.
 ವ್ಯಾಧಿಸ್ಥ *vyādhī-sṭha*. A sick man (ರೋಗಿ Nn. 44. 76).
 ವ್ಯಾನ *vyāna*. 1. Covering. See ಸಂ-
 ವ್ಯಾನ *vi-āna*. 2. One of the vital airs, that which is diffu-
 sed through the body.
 ವ್ಯಾಪಕ *vi-āpaka*. Reaching through, pervading, diffusive,
 comprehensive, going everywhere, widely spreading,
 extending over the whole of anything, invariably con-
 comitant or inherent;—an invariably concomitant or
 inherent property or substance (Śmd. 162). See ಅಖಿಲ-
 2, a man who is an intimate associate of the whole
 community (My.).
 ವ್ಯಾಪದ *vi-āpad*. Death; calamity; ruin.
 ವ್ಯಾಪದ್ಗತ *vyāpad-gata*. Involved in calamity.
 ವ್ಯಾಪನ *vi-āpana*. The act of spreading through or
 throughout, pervading, penetrating, filling up (My.).
 ವ್ಯಾಪರಿಸು *vyāparisu*. = ವ್ಯಾಪಿಸು. (My.).
 ವ್ಯಾಪಾದ *vi-āpāda*. Destroying, destruction, ruin;—the
 wish or project to injure another.
 ವ್ಯಾಪಾದನ *vi-āpādana*. Destroying, killing, slaying, slaughter.
 ವ್ಯಾಪಾದಿತ *vi-āpādita*. Destroyed, killed; hurt, injured. (R.).
 ವ್ಯಾಪಾರ *vi-āpāra*. = ಬೇಸಾರ, ಬೇರೆ 2, ಯಾಪಾರ. The state of
 being occupied or engaged in; occupation, employment,
 business, trade, profession (ಉದ್ಯೋಗ Bhn. 51). 2, ex-
 ercise, practice, exertion, activity. 3, work, affair,
 operation, action, transaction, doing, performance. 4,
 trade, traffic (My.; Mhr.). See Sp. s. ಪಾಪಕರ್ಮ. — ವ್ಯಾ
 ಪಾರದ ಹುಡು. See ಕೆನ್ನಲೇ. — ವ್ಯಾಪಾರ ನಡಿಸು. To do a
 work (B. 5, 301). 2, to trade (My.). — ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡು.
 To trade (My.). ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವನ (ವರ್ತಕ G.). ಹವಗದಿನ್ನ
 ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವನ (ಸಾಯಾತ್ರಿಕ G.).
 ವ್ಯಾಪಾರಗಾಢ *vyāpāra-gāṇa*. = ವ್ಯಾಪಾರಿ No. 2. (My.; B. 5,
 122).
 ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ *vyāpāra-sṭha*. = ವ್ಯಾಪಾರಿ No. 2. (My.; B. 3, 58,
 116; 5, 287).

ವ್ಯಾಪಾರಿ vyāpāri. = ಬೇರಾರಿ, ಬೇರಿ 1. Occupied, busy; transacting business. 2, a tradesman, a dealer, a merchant (My.; Si. 84; ಪರದ, ಹರದ G.).

ವ್ಯಾಪಾರಿಗ ವ್ಯāpāriga. = ವ್ಯಾಪಾರಿ No. 2. (ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯಕ G.).

ವ್ಯಾಪಿ vi-āpi. Reaching through, pervading, extending over or to, overspreading, covering. 2, all-pervading, diffusive; invariably inherent or concomitant. 3, = ಯೋಗವಟಿ, q. v.

ವ್ಯಾಪಿತ vi-āpita. = ವ್ಯಾಪ್ತ. (Bp. 2, 6; 38, 7).

ವ್ಯಾಪಿನಿ vyāpini. Feminine of ವ್ಯಾಪಿ (Ūpr. 2, 66).

ವ್ಯಾಪಿಸು vi-āpisu. = ವೇಪಿಸು. To reach through, to spread through, to go everywhere, to overspread, to pervade, to permeate, to cover, to fill, to occupy (Bp. 19, 38; 44, 34; J. 1, 4; 18, 1; Si. 50, 76; B. 4, 202; My.).

ವ್ಯಾಪೃತ vi-āpṛita. Occupied or engaged in. See ಕುಟುಮ್ಬ.

ವ್ಯಾಪೃತಿ vi-āpṛiti. Occupation, engagement (Ūpr. 4, 28; 8, 1; 9, 6).

ವ್ಯಾಪ್ತ vi-āpta. Spread through, pervaded, pervading, extended, thoroughly occupied or penetrated by; filled up, full; overspread, covered over; invariably attended or accompanied; etc.

ವ್ಯಾಪ್ತಿ vi-āpti. The act or state of pervading, pervasion, permeation, presence throughout the extension of. 2, universality; fulness (J. 2, 55). 3, obtaining, gaining, acquiring. 4, occupation, work (ಕ್ಷೇರ, ಉದ್ಯೋಗ Nn. 117; My.).

ವ್ಯಾಪ್ಯ vi-āpya. Permeable, penetrable. 2, that which may be the site or locality of an invariably concomitant cause or characteristic. 3, that is to be comprehended. 4, the medicinal plant *Costus speciosus* or *arabicus*.

ವ್ಯಾಮ ವ್ಯāma. A fathom or the space between the tips of the fingers of either hand when the arms are extended (ಆಕೃತಿ, ಪ್ರಮಾಣ Nn. 129). 2, one hundred (ಕೃತ, ನೂರು 129). 3, sickness (ಸರೋಗ, ಲೇಸತ ರೋಗ 129).

ವ್ಯಾಮೋಹ vi-āmōha. Bewilderment. 2, excessive love or affection (Bp. 24, 24; Prll. 3, 12; My.; see ಮೂಫ-).

ವ್ಯಾಯತ vi-āyata. Drawn asunder, separated;—drawn out, extended, long, tall;—hard, firm;—mighty, powerful, strong, intense, much.

ವ್ಯಾಯಾಮ vi-āyāma. Drawing or stretching out;—athletic exercise; exercise of the body in general (My.; B. 4, 122, 124; B. 5, 189);—fatigue, labour;—a fathom.

ವ್ಯಾಲಿ vyāli. = ಬಿಯಳಿ, ಬ್ಯಾಲಿ, ವ್ಯಾಲಿ. A snake (ಉರಗ, ಸರ್ಪ Nn. 74; ಪನ್ನಗ Mr. 486). 2, a carnivorous animal, a beast of prey (ಕೊಳ್ಳಿಗ, ಕೊಲುಪ ಮೃಗ 74; ಕೊಳ್ಳಿಗ 486). 3, wicked, villainous, bad; cruel, fierce, vicious;—a villain, a cheat, a rogue (ಮರ್ಜನನು 74); a cruel man (ಅಪೀನನು ಕರ, ನಾನಾಹಿಂಸಕ ಮಾಮುವನು 74); a terrible man (ಭಯ ಕಾದಿ 74; ಉರ್ವ ಭಯಕಾರ 486). 4, a vicious elephant (ಮ ದೇವ, ಸೊಕ್ಕವಾನ 74; ಇವ 486). 5, the Ceylon leadwort (ಚಿತ್ರಮೂಲ, etc. Mr. 128).

ವ್ಯಾಲಿಗಂಧಿ vyāli-gandhi. The *Johnneumon* plant (? ನಾಗು ರಿಕ Mr. 133, one MS. ವ್ಯಾಲಿನಿ).

ವ್ಯಾಲಿಗ್ರಾಹಿ vyāli-grāhi. A snake-catcher.

ವ್ಯಾಲಿಪತಿ vyāli-pati. A big snake (in ಮನ್ವಾಂಶವತಿ, J. 24, 20).

ವ್ಯಾಲಿಪಾಯಿ vyāli-āyi. Vishnu (My.).

ವ್ಯಾಲಾಯುಧ vyāli-āyudha. = ವ್ಯಾಲಾಯುಧ. A sort of perfume.

ವ್ಯಾಲಾರಿ vyāli-ari. Garuda (Mr. 21).

ವ್ಯಾಲಿ vyāli. The plant *Convolvulus argenteus* (ಕಿಟಕಿ ಪುಷ್ಪ, ಎಮ್ಮೆವಳ್ಳಿ Mr. 148).

ವ್ಯಾಲಿಕ ವ್ಯālika. (= ವ್ಯಾಲಿಕ). Cheating, deceit, falsehood (ವಿಪ್ರಕಾರಣ, ವಂಚನ, ಅದೃಗೋಪನ Mr. 439).

ವ್ಯಾಲೀಲಿ vi-ālōla. Rolling about, shaking, waving (Ū. v. 202).

ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ವ್ಯāvahārika. (fr. ವ್ಯವಹಾರ). Relating to business or practice or action, practical, active;—belonging to judicial procedure, judicial, legal;—customary, usual;—use (My.; Si. 48).

ವ್ಯಾವೃತ್ತ vi-āvṛitta. Separated; excluded; freed from.—turned back, turned round, revolved (ಮರಳಮುಖ);—encompassed, surrounded; fenced.

ವ್ಯಾವೃತ್ತಿ vi-āvṛitti. Separation from, selection. 2, exemption, exclusion, rejection, removal. 3, turning away. 4, rolling round; repetition. See ಕಾಷ್ಠಮೂಲ, ಪದವರ್ಣ.

ವ್ಯಾಸ vi-āsa. = ಬಿಯಸ. Throwing in different directions:—distribution or separation into parts;—severing, severality, distinction, detail. 2, diffusing, extending, spreading (ವಿತ್ತರ, ವಿತ್ತರ, ಪ್ರವಂಶ, ಪಿಂಡು ಮಾಡುವ Mr. 417); diffusion, extension, width, breadth; the diameter of a circle (B. 4, 65; My.). 3, disposing in order, arranging; an arranger;—Vyāsa, the son of Parāśara and Saptarishi, who is regarded as the original arranger of the vēdas and founder of the vēdānta philosophy (ವ್ಯಾಸ Mr. 519; ವ್ಯಾಸವಾಸನ, ಸತ್ಯವತಿ, ಪರಾಶರ Mr. 257). See Bp. 54, 64; 57, 72.

ವ್ಯಾಸಪೀಠ ವ್ಯāsa-pīṭha. A kind of stool on which the book is placed in reading (My.).

ವ್ಯಾಸಂಗ vi-āsanga. = ಬಿಯಸಂಗ. Excessive attachment, close adherence, devotion or addition to;—amiss application to, diligent study of. See ವ್ಯಾಸ.

ವ್ಯಾಸಹಸ್ತ ವ್ಯāsa-hasta. = ಬಿಯಸಹಸ್ತ. Vyāsa's hand cut off by Nandi, and its image (Bp. 54, 49; 57, 24; 58, 53). See ನಂದಿಕವ್ಯ.

ವ್ಯಾಸೇಶ ವ್ಯāsa-īśa. N. of a liṅga (Bp. 54, 64).

ವ್ಯಾಹರಣಿ vi-āharaṇa. Uttering, pronouncing, etc.

ವ್ಯಾಹಾರ vi-āhāra. Uttering, pronouncing; utterance, speech, voice; a word;—a humorous speech, a facetious allusion.

ವ್ಯಾಹೃತಿ vi-āhṛiti. Utterance, etc. 2, a mystical word pronounced after ōm (bhār, bhavaḥ and svar being the three great vāhṛitis).

ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮ vi-utkrama. Going out of the right course; transgression;—inverted order, reverse or irregular arrangement, disorder, confusion, contrariety.

ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮಣಿ vi-utkramapa. = ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮ (Kāv. III, 3, B. 16).

ವ್ಯುತ್ಥಾನ vi-utthāna. Rising up against, opposition, doing anything prohibited;—obstruction, hindering;—following one's own inclination, independent action;—the completion of a religious act or vow.

ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ vi-utpatti. = ವಿಪತ್ತಿ. Production, origin; derivation (of words from roots, etc.), etymology (My.). 2, one

versancy with or proficiency in (literature or science);—scholarship, learning. See ತಾಪ್ತ-.

ವ್ಯುತ್ಪನ್ನ vi-utpanna. = ವಿತ್ಪನ್ನ. Produced;—derived (from a root, etc.); formed (as a derivative word);—completed, perfected, accomplished. 2, quite conversant with or proficient in (literature, etc.);—learned.

ವ್ಯುತ್ಪಾದಕ vi-utpādaka. Producing, productive;—deriving or tracing (words, My.).

ವ್ಯುತ್ಪಾದನ vi-utpādāna. Tracing (words) back to a root or theme (My.).

ವ್ಯುತ್ಪಾದಿಸು vi-utpādīsu. To derive from a root, to trace back to a root (My.).

ವ್ಯುಧಾಸ vi-udhāsa. Throwing or scattering in different directions, throwing or laying away or aside; rejection, exclusion; prohibition; disregard for. See ಕೃತಿವ್ಯುಧಾಸ s. ಹಗ.

ವ್ಯುಷ್ಣ vi-ushṭa. Dawn, day-break.

ವ್ಯುಷ್ಣಿ vi-ushṭi. Dawn. 2, increase, prosperity. 3, product, fruit, consequence.

ವ್ಯೂರ್ಧ vi-ūrdha. Expanded, wide, broad, large;—arrayed, arranged.

ವ್ಯೂರ್ಧಕಂಠಿ ವ್ಯೂರ್ಧಾ-kaṇṭhika. Accoutred, mailed, armed.

ವ್ಯೂತಿ vi-ūti. Weaving, sewing.

ವ್ಯೂತ vi-ūta. = ಬಿಂಡ, ಬಿಡು q. v. A mass, a multitude, a flock (ಓಘ, ಸಮೂಹ Nn. 108);—an army (ಸೈನ್ಯ, ಸೇನೆ 108). 2, orderly arrangement, disposition, array; military array (ರಥನೆ 108; ಪದಯೋದ್ಧ Mr. 468; see ಒಡ್ಡು).

ವ್ಯೂರ್ಧಪಾರ್ಷ್ಣಿ ವ್ಯೂರ್ಧಾ-pārshni. The rear of an army.

ವ್ಯೂರ್ಣಕಾರ ವ್ಯೂ-kāra. = ಬೋಣಾರ. A blacksmith. 2, a copper-smith; one who makes and sells brass and copper-vessels (ಬೋಣಕಾರ, ಬೋಣಾರ HIA.; see Mr. s. ಬೋಣಕಾರಕ).

ವ್ಯೂಮ ವ್ಯೂma. (ವೇಮ). N. (Bp. 46, 76, 77). — ವ್ಯೂಮನಾಚಾರ್ಯ. -ಅಚಾರ್ಯ. N. (Bp. 46, 68). — ವ್ಯೂಮನಾರಾಧ್ಯ. -ಅರಾಧ್ಯ. N. (Bp. 46, 41, 45, 81). — ವ್ಯೂಮನಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 46, 67). — ವ್ಯೂಮವ್ರಥ. N. (Bp. 46, 75, 76). — ವ್ಯೂಮವಿಘ್ನ. N. (Bp. 46, 5). — ವ್ಯೂಮಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 46, 76).

ವ್ಯೂಮ ವ್ಯೂma. The sky, the ether, the atmosphere. 2, the zero (see ಕೃತಯುಗ).

ವ್ಯೂಮಕಲಾಭಿರಾಮ ವ್ಯೂma-kaṇa-abhīrāma. Śiva (ತೆಸ. 5, 25).

ವ್ಯೂಮಕೇಶ ವ್ಯೂma-kēśa. Śiva.

ವ್ಯೂಮಗಂಗೆ ವ್ಯೂma-gaṅgē. The heavenly Ganges (My.).

ವ್ಯೂಮನದಿ ವ್ಯೂma-nadi. = ವ್ಯೂಮಗಂಗೆ. (Bp. 24, 74).

ವ್ಯೂಮಯಾನ ವ್ಯೂma-yāna. A celestial car, a chariot of the gods (ನಡೆಮಾಡ, ಪಾಲು Sm. 10).

ವ್ಯೂಷ vi-ūsha. The aggregate of three spices: black pepper, long pepper, and dry ginger.

ವ್ರಜ vṛaja. = ಬ್ರಜ. Going, wandering, roaming; a road. 2, a flock, a herd, a multitude. 3, a station of cowherds, a cowpen, a cattle-shed. See ಪಕು.

ವ್ರಜೈ vṛajjē. Travelling or wandering about (in quest of alms, etc.). 2, march, attack, invasion. See ಅನು, ಪಂ-.

ವ್ರಣ vṛaṇa. = ಬ್ರಣ, ರಣ 2, ಧಣ. A wound, a sore, an ulcer, a boil, a bruise, a tumor (ಅರುಸ, ಪುಣ್ಣ Mr. 398). See ನಾ ದೀ-. ನೋ ಕೂತರೆ ವ್ರಣ ಹೊರ್ತು ಬೆಣ ಬೀವಿಸೀತೇ (Priv.).

ವ್ರಣಕಾರಿ vṛaṇa-kāri. Causing wounds, etc.

ವ್ರಣವೈದ್ಯ vṛaṇa-valdya. = ರಣವೈದ್ಯ s. ರಣ 2. A doctor for curing sores, etc. (My.); the science of curing sores, etc. (My.).

ವ್ರಣಾಶನ vṛaṇa-aśana. A tick (ಉಣ್ಣೆ Mr. 166).

ವ್ರಣ ವ್ರಾṇi. N. of a plant (ತೇರಾ Mr. 117).

ವ್ರತ vṛata. = ಬತ, ಬ್ರತ. Rite, observance, practice, work (see ಮಧು). 2, any religious act or obligation enjoined by the gods. 3, sacrifice. 4, a self-chosen or voluntary act of religious merit (fasting, continence, etc.), any self-imposed religious observance or obligation to hold it, vowed observance, a vow made to do or bear. ಸೇಮವಿದ್ವರ ವ್ರತ, ಹೋಮವಿದ್ವರ ತೋಫನ (Priv.).

ವ್ರತತಿ vṛatati. Expansion, spreading. 2, a climbing plant.

ವ್ರತಭಂಗ vṛata-bhaṅga. The breach of a vow (My.).

ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟ vṛata-bhrasṭa. Fallen or deviated from one's vow (Bp. 57, 76; 60, 27).

ವ್ರತಸಮಾವರ್ತನೆ vṛata-samāvartanē. = ಸಮಾವರ್ತನೆ. (My.).

ವ್ರತಸ್ಥ vṛata-stha. A man that is under the obligation of a religious vow (My.; Si. 250).

ವ್ರತಹೀನ vṛata-hīna. A man who neglects his vowed observance;—bad penance (ಕುತಪ, ಕೆಟ್ಟ ತಪಸ್ಸು Nn. 107).

ವ್ರತಾಚರಣ vṛata-ācārāṇa. = ವ್ರತಾಚಾರ. See ನೋನ್.

ವ್ರತಾಚಾರ vṛata-ācāra. The act of observing a vow or religious obligation.

ವ್ರತಾದಾನ vṛata-ādāna. Undertaking the obligations of a devotee.

ವ್ರತಿ vṛati. = ಬ್ರತಿ. Observing a vow, practising any penance or religious observance: an ascetic, a devotee (ಕಿತ್ತಿ Kk. 76);—a man engaged in the performance of a sacrifice.

ವ್ರತಿಸತಿ vṛati-pati. An eminent ascetic (Ūpr. 2, 65; 8, 70).

ವ್ರತೆ vṛatē. = ಬತೆ, ಬದೆ, ಬ್ರತೆ. A woman who keeps her vow (of loyalty to her husband, see ಪತಿ).

ವ್ರಯ vṛaya. Tbh. of ವ್ಯಯ. Spending, expenditure, expense, outlay (My.; Si. 393; Tē.; see ದುರ್, ಯಾಗ).

ವ್ರಜನ ವ್ರಾಜāna. Who or what cuts;—a small chisel or saw, a fine file.

ವ್ರಾಜೆ vṛājē. Wandering about. See ಪಂ-.

ವ್ರಾಜಕ vṛājaka. = ವ್ರಾಜ. See ಪಂ-.

ವ್ರಾತ vṛāta. = ವ್ರಾತ. A multitude, a flock, an assemblage, a troop. 2, manual or bodily labour (Bp. 39, 23; 47, 12).

ವ್ರಾತೃ vṛātya. A man of one of the first three classes who has lost caste through non-observance of the saṁskāras, an outcaste (ಸಂಸ್ಕಾರಂಗಲ್ಲದವನು HIA.; ಸಂಸ್ಕಾರಬೀನ Mr. 253);—a man of a particular inferior class (regarded as the descendant of a śūdra father and Kshatriya mother);—a low or vile person;—an illiterate, ill-bred man (My.).

ವ್ರಿಡೆ vṛiḍē. Shame, modesty, bashfulness. 2, N. of a plant (ಚಕ್ಕಿಲಿಗಾರ Mr. 184).

ವ್ರಿಹಿ vṛihi. Rice, paddy (ಸೆಲ್ಲ HIA.; Nn. 86).

ವ್ರಿಹಿಧೇದ vṛihi-bhēda. A species of rice. 2, the grain Panicum miliaceum.

ವ್ರಿಹೇಯ vṛihēya. = ಬ್ರಿಹೇಯ. A field of rice.

ಶ್ರು

§

ಶ್ರು ಸ. The fifty-first letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It does not occur in pure Kannaḍa (44-45), and appears as ಸ in tadbhavas (284. 285), or as ಷ (see ಚಕಡಾ, ಚಕ್ಕುಲಿ, ಚಕ್ಕಿ, ಚಕ್ಕಿ, ಚಕರಿ, ಚಕ್ಕ 2, ಚಪ್ಪ, ಚುಕ್ಕ; cf. also ಫಕ್ಕ).

ಶ ಓ. The letter ಶ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 5 (Mr. 849). 3, = ತಯ, sleeping, reposing; see ಸಿಂ.

ಶಂಸ ಓಂಸಾ. Hurting, injuring. See ನ್ಯ.

ಶಂಸನ ಓಂಸಾನಾ. Saying, telling; reciting, repeating; praising (My.).

ಶಂಸಿತ ಓಂಸಿತಾ. Said, told;—praised (My.);—desired;—calumniated.

ಶಂಸಿ ಓಂಸಿ. Speech; praise, eulogium. 2, wish, desire. See ಪು.

ಶಕ ಓಕಾ. N. of a king, especially applied to Śālivāhana. 2, an era, an epoch (My.; B. 3, 23). 3, N. of a country and of a race of people.

ಶಕಟ ಓಕಾಟಾ. = ಚಕ್ಕಡಿ, etc. A cart, a waggon (ಬಣ್ಣಿ Nn. 10; ಅಕ್ಕ, ಬಣ್ಣಿ 37).

ಶಕಟಾಂಗ ಓಕಾಟಾ-ಂಗಾ. A part of a cart. See ಕಸು.

ಶಕಲ ಓಕಾಲಾ. A part, a portion, a piece, a fragment; a potsherd. 2, the skull (ತಲೆಯ ಚಪ್ಪು Mr. 397). 3, skin; bark;—the scales of a fish.

ಶಕಲಿ ಓಕಾಲಿ. Having scales: a fish.

ಶಕನರುಷ ಓಕಾ-varuṣa. = ಶಕಾಬ್ಬ. (Bp. 61, 92).

ಶಕಾಬ್ಬ ಓಕಾ-abda. A year of the śaka era (especially of that of Śālivāhana, My.).

ಶಕಾರ ಓಕಾ-kāra. The letter ಶ (Śmd. 11).

ಶಕುನ ಓಕುನಾ. = ಸಕುನ. A bird. 2, a prognostic, an omen, a prodigy (generally one that indicates good luck). ಶಕುನವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವಶಕುನಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ. —ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿಯ ಗೋಣು ಮುದದ ಹಾಗೆ. —ಶಕುನವಾಗುತ್ತದೆನ್ನು ಬಿಳಿಗ ತನಕ ಕದ್ದರೆ ಅದೀತೇ? (Prvs.). See ಉದಾಗ 2, ಬಕ್ಕು 4, ಪಾಡ 2; Prv. s. 260.

ಶಕುನಿ ಓಕುನಿ. = ಸಕುನಿ. A bird. 2, a kite, *Falco cheela*. 3, a doll (ಪುತ್ತಳಿ) of omen (ಸನ್ನ ಸುರತವನುಸುರ್ವವು ಅಯ್ದಿ ಶಕುನಿಗಳಕ್ಕು Mr. 204). 4, N. of the maternal uncle of the Kauravas (Bh. 1, 8, 11 seq.). 5, = ಶಕುನ No. 4 (My.).

ಶಕುನ್ತ ಓಕುನ್ತಾ. A bird. 2, a particular kind of bird, probably the Indian vulture or perhaps a sort of falcon. 3, a small kind of owl (ಹಿಂಗಲಿ, ಧಾಸ, ಹಾಲುಚಕ್ಕು Mr. 174; see ಪಾಲ್ಕಕ್ಕಿ). 4, N. of one of the astronomical periods (karapāsa).

ಶಕುನ್ತಲಿ ಓಕುನ್ತಲಿ. N. of a daughter of the apearas Ménakā by Viśvāmītra, who was reared as his daughter by Kapya and became the mother of Bharata (My.).

ಶಕುಲ ಓಕುಲಾ. A kind of fish (ಚಿಕ್ಕ ಮೀನು Mr. 410). See ಸೀಗಡಿ.

ಶಕುಲಾಕ್ಷಕ ಓಕುಲಾ-akshaka. White bent-grass, *Panicum dactylon* (= ಗಣ್ಣಲಿ).

ಶಕುಲಾದನಿ ಓಕುಲಾ-adani. A medicinal plant (= ಕಟು). 2, the plant *Commelina salicifolia*.

ಶಕುಲಾರ್ಭಕ ಓಕುಲಾ-arbhaka. A sort of fish (= ಗಡಕ).

ಶಕ್ಯತ ಓಕೃತಿ. (= ಸಗರ, etc.). Excrement, ordure, feces, dung, cow-dung (ನಿಷ್ಠೆ Hlā.).

ಶಕ್ಯತರಿ ಓಕೃತಿ-kari. Dung-making: a calf.

ಶಕ್ತ ಓಕ್ತಾ. Strong, mighty, powerful;—able, capable, competent;—clever, diligent, attentive, intent. ಧಕ್ತುನಿ ಧುಕ್ತ, ಶಕ್ತನಿಗೆ ಕತ್ತಿ (Prv.). See ಅನು, ಅ-; Ūpr. 5, 118; Bp. 39, 12; 55, 2.

ಶಕ್ತಿ ಓಕ್ತಿ. = ಸಕ್ತಿ, ಸಕ್ತಾ. Strength, power; ability, capacity, capability, faculty;—regal power;—a powerful man (ಬರಾನ್ವಿತ, ಬರಾನ್ವಿ Nn. 60). 2, the energy or active power of a deity personified as his wife, e. g. Pārvatī (ಸಿಂಸಿ, ಪಾರ್ವತಿ 60; see ಅದಿ);—a woman (ಕಾಮಿನಿ, ಪ್ರೀ 60). 3, the power or signification of a word, the force or meaning of a term. 4, a spear, a pike, a dart;—a sword (ಚಕ್ರ, ಅಯುಧಧೇದ 60). 5, N. of a muni. 6, the female organ (as the counterpart of Śiva's phallus worshipped by the śāktas). ಶಕ್ತಿಯದ್ದವನಾದರೂ ಯುಕ್ತಿಯದ್ದವನ ಕೆಳಗೆ (Prv.). —ಶಕ್ತಿಗದು. -ಕೆದು. Power to be ruined or lost (Bp. 57, 3).

ಶಕ್ತಿ ಕ್ಷಯ ಓಕ್ತಿ-kshaya. Diminution or loss of power. See ಕುಟುಸು.

ಶಕ್ತಿ ಶ ಓಕ್ತಿ. Power, faculty. See ಅತಿ.

ಶಕ್ತಿತ್ರಯ ಓಕ್ತಿ-traya. The three constituents of regal power: prabhatva, mantra, and utāha; or: king, minister, and energy (Ūpr. 2, 8; Riv. 5, after 19).

ಶಕ್ತಿಧರ ಓಕ್ತಿ-dhara. A spearman, a lancer. 2, Skanda.

ಶಕ್ತಿಪಾನಿ ಓಕ್ತಿ-pāpi. Spear-handed, a spearman. 2, Skanda.

ಶಕ್ತಿಪೂಜಿ ಓಕ್ತಿ-pūjē. Worship of the śakti No. 6 (as done by the śāktas, My.).

ಶಕ್ತಿಮಾನ ಓಕ್ತಿ-māna. = ಶಕ್ತಿವನ್. (Mhr.; B. 5, 210; Ūb. 36).

ಶಕ್ತಿವನ್ ಓಕ್ತಿ-vanta. Strong, mighty; able, competent (Bp. 58, 20; My.).

ಶಕ್ತಿಹೀನ ಓಕ್ತಿ-hīna. Powerless, impotent (B. 5, 210; My.).

ಶಕ್ತಿಹೇತಿಕ ಓಕ್ತಿ-hētika. One who has a spear for a weapon, a soldier armed with a lance.

ಶಕ್ಯ ಓಕ್ತು. Speaking kindly or pleasantly.

ಶಕ್ಯ ಓಕ್ಯಾ. Able, possible, capable, practicable, able to be effected or done, easy to be accomplished;—that may be conveyed or expressed (as sense or meaning by any particular word, etc.). ಶಕ್ಯವಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪವಲ್ಲ (Prv.). See Śmd. 5. 231 Cm.; Bp. 39, 20; ಅ.

ಶಕ್ಯಾರ್ಥ ಓಕ್ಯಾ-artha. Admissible meaning, the meaning conveyed by a word (My.).

ಶಕ್ರ ಓಕ್ರಾ. Powerful, strong, mighty. 2, Indra (ಸಿಂ Nn. 80; Mr. 517). 3, Viṣṇu (ಹರಿ, ನಾರಾಯಣ 80). 4, Yama (ಕಾಲ, ಯಮ 80). 5, white (ಕುಪ್ಪ, ಬಿಳುಮು 80; 13 517). 6, the plant *Wrightia antidysenterica* R. Br. 7.

a kind of jasmine (ಎಡಕಲ, ನಿರ್ಮಲಿಗೆ 80; ನಿರ್ಮಲಿಗೆ 517).
 8, a kind of Euphorbia (ವಜ್ರ, ಕಳ್ಳೆಯ ಮರ 80, o. r. ವಜ್ರ; ಎಲೆ ಗಳ್ಳಿ 517). 9, an arbour, etc. (ಉಬ್ಬ, ವರ್ಣತಾಲಿ 80). ತಕ್ರ ಶಕ್ರನಿಗೆ ಸವಾ ದುರ್ಲಭ (Priv.).
 ಶಕ್ರಕೀಡಾಚಲ ಶಾಕಾ-krīḍā-ācala. Indra's pleasure-mountain: the mountain *meru*.
 ಶಕ್ರಗೋಪ ಶಾಕಾ-gōpa. The insect cochineal (= ಇನ್ನಿ ಗೋಪ). (V. 14, 16).
 ಶಕ್ರಬಾಹು ಶಾಕಾ-śāpa. The rainbow (ಇನ್ನಿರವಿರಾ ಶಿಸ.; Bp. 37, 25).
 ಶಕ್ರಜಿತ ಶಾಕಾ-jit. N. of the son of Rāvaṇa (My.).
 ಶಕ್ರಜೇತಾರ ಶಾಕಾ-jētāra. = ತಕ್ರಜತ. (My.).
 ಶಕ್ರಧನುಸ್ ಶಾಕಾ-dhanus. The rainbow.
 ಶಕ್ರಪಾದ ಶಾಕಾ-pādapa. A sort of pine, *Pinus deodara* Roxb.
 ಶಕ್ರಪುಷ್ಪಿ ಶಾಕಾ-pushpi. The plant *Menispermum cordifolium* Willd. (= ಅನ್ನಿ 25). 2, the plant *Pentaptera arjuna* (see ತಂಗಿಬಿಟ್ಟು).
 ಶಕ್ರಶರಾಸನ ಶಾಕಾ-śārāsana. The rainbow.
 ಶಕ್ರಸಾರಥಿ ಶಾಕಾ-sārathi. The charioteer of Indra: *Mātali*.
 ಶಕ್ರಸುತ ಶಾಕಾ-suta. Arjuna (J. 14, 28).
 ಶಕ್ರೇಭ ಶಾಕಾ-ibha. Indra's malo elephant (ನರಾವತ No. 124).
 ಶಕ್ಲ ಶಾಕಾ. = ತಕ್ಲ. (ಸವಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುವವನು G.).
 ಶಕ್ವರಿ ಶಾಕvari. N. of a type of metres (Īh.; ಫನ್ನ, ಫನ್ನೋ ಭೇದ Nn. 58; ಫನ್ನಸ್ Mr. 362; ಫನ್ನ Mr. 520). 2, a cow (ವನು 58; 520). 3, the *vedānta* (ವೇದ 58, one MS. ವೇದಾ ನ್ನ; ವೇದಾನ್ 520).
 ಶಂಕತೆ ಶಾಂಕತೆ. = ಶಂಕೆ. See ನಿ-
 ಶಂಕರ ಶಾಂ-kara. = ಸಂಕರ 2. Causing happiness, conferring good fortune. 2, *Śiva*. 3, N. (Bp. 54, 74). — ಶಂಕರ ದಾಸ. N. See ಎಲೆ- — ಶಂಕರದಾಸ. N. (Bp. 23, 4. 7. 34. 41; see ತರಣ). — ಶಂಕರದಾಸನುಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 38; 23, 1. 5. 25; 29, 30; 44, 46; 47, 35; 58, 4). — ಶಂಕರ ಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 39).
 ಶಂಕರಗಣ ಶಾಂkara-gaṇa. A class of metrical feet (Īh.).
 ಶಂಕರತ್ವ ಶಾಂkaratva. The state of being *Śiva*. See ಅ-
 ಶಂಕರಪ್ರಸಾದಿತ ಶಾಂkara-prasāditā. = ಸಂಕರಪ್ರಸಾದಿತ. Purified by *Śiva*, etc.; graciously presented by *Śiva*.
 ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಶಾಂkara-ācārya. N. of a teacher of the *advaita vedānta* philosophy (My.).
 ಶಂಕರಿ ಶಾಂkari. *Śiva*'s wife. 2, a kind of vessel (ಸರಕ, ದಾರಿಗಿಲ್ಲದ Mr. 212, o. r. -ಗಿಲ್ಲದ).
 ಶಂಕಾನಿವೃತ್ತಿ ಶಾಂkā-nivṛitti. Putting an end to doubt (My.).
 ಶಂಕಾಪರಿಹಾರ ಶಾಂkā-parihāra. Dispelling doubt (My.).
 ಶಂಕಿತ ಶಾಂkita. Doubtful, apprehended, feared, suspected, distrusted;—doubtful, uncertain;—alarmed, frightened, apprehensive, having scruples, fearful of;—distrustful, suspicious, suspecting (Bp. 52, 35).
 ಶಂಕೆ ಶಾಂki. Doubting, suspecting, full of fear.
 ಶಂಕಿನಿ ಶಾಂkini. A woman that doubts, suspects or fears (Grj. 7, after 11).
 ಶಂಕಿಸು ಶಾಂkisu. To doubt, to be doubtful or uncertain, to hesitate;—to fear, to be alarmed;—to have a suspicion (Īpr. 3, 52; Bp. 25, 26; 43, 55; 56, 16; My.).

ಶಂಕು ಶಾಂku. = ಸಂಕು 1, q. v. A pin, a peg, a spike (ಗೋಪ Mr. 200); a stake, a post, a pale, a pillar. 2, a dart, a javelin. 3, the trunk of a lopped tree; wood, dry wood (ಶಾಪ್ಪ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಒಣಗಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ Nn. 147). 4, the style or pin of a dial. 5, the skate fish. 6, a hole, etc. (ಫನ್ನ 147). 7, destruction, etc. (ಲಯ, ಕೆಡುವನ್ನಾಡು 147). 8, crowdedness, etc. (ಸಂಕರಣ, ಇಟ್ಟಿ 147). 9, a particular high number, ten billions. 10, the sine of altitude. 11, a surveyor's compass (My.). See ನಿರ್ವಣಿ.

ಶಂಕುಮತಿ ಶಾಂku-mat. Filled with spikes or stakes.

ಶಂಕುಯನ್ತ್ರ ಶಾಂku-yantra. A sun-dial (Mhr.; B. 4, 190).

ಶಂಕುಸ್ಥಾನ ಶಾಂku-sthāna. The erection of the first post of a house and its worship (My.). 2, exact determination of the points of the compass by means of ಶಂಕು No. 11 (My.).

ಶಂಕೆ ಶಾಂkē. ಶಂಕಾ. = ಸಂಕೆ 1. Doubt, uncertainty, hesitation, scruple, distrust, suspicion, misgiving, fear, alarm, apprehension (ಬೆಗಡು Īt. 1, 9);—one of the *saṃcāribhāvas* (Kāvy. 4, 2, 16). 2, an objection started in disputation. 3, presumption. 4, hope.

ಶಂಖ ಶಾಂkha. = ಸಂಖ 1, ಸಂಖ 2. A shell, the conch-shell (ಕಮ್ಮು Nn. 66). 2, the temple or temporal bone;—the cheek-bone. 3, a particular high number, a hundred billions (ಸಂಖ್ಯಾತ, ಗಣನಾಭೇದ 66; see Mr. 2. ಖರ್ವ). 4, one of *Kubēra*'s treasures (ನಿಧಿ 66). 5, a particular perfume. 6, white (ಶ್ವೇತ, ಬಿಳಿದು 66). 7, a kind of military array (ವ್ಯೂಹ, ಬಿಡ್ಡೋದ 66). ಶಂಖ ಪಿಡಿದರೂ ಮಂಕುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಶಂಖ ಉದಿದವಗೆ ಹೂಸಿನ ಪರಮೇಶ್ವರ! — ಅಗೋ ಘಟೆ ಅಗಲಿ! ಉದೋ ಶಂಖ ಉದಿ ಬಿಡುನ! (Priv.). — ಶಂಖಚಕ್ರದ ಕೋಲು. A rod with the seal of a *śaṅkha* and *śakra* for marking the person or stamping cattle (My.). — ಶಂಖದ ಹುರು. (ಮುಡ್ಗ G.).

ಶಂಖಿದ್ರಾವಿ ಶಾಂkha-drāvi. A kind of sorrel. See ಸಕ್ಕರೆನಿಮ್ಮೆ.

ಶಂಖಧರ ಶಾಂkha-dhara. *Kṛishṇa* (Mr. 18).

ಶಂಖಧ್ವಾನ ಶಾಂkha-dhvāna. The sound of a conch (My.). 2, the sound produced when beating one's own mouth with the palm of the hand from grief, etc. (My.).

ಶಂಖನಖ ಶಾಂkha-nakha. The shell of the *Trochus perspectivus*.

ಶಂಖಪಾಲ ಶಾಂkha-pāla. = ಸಂಕಪಾಲ. N. of a serpent (see ಎಣ್ಣಿಕುಲ and ಅಪ್ಪವಣಿ).

ಶಂಖವಾಷಾಣಿ ಶಾಂkha-pāṣāṇa. White oxide of arsenic (My.).

ಶಂಖಪುಷ್ಪ ಶಾಂkha-pushpa-baṇṇi. A climbing herb with large blue or white flowers, growing in hedges, *Clitoria ternatea* Lin. (St. & Pl.).

ಶಂಖಮುದ್ರೆ ಶಾಂkha-mudrē. The seal of a conch (My.).

ಶಂಖಲಿಖಿತ ಶಾಂkha-likhitar. The two *purōhitas* *Śaṅkha* and *Likhita* (J. 10, 45. 46; 11, 29. 30).

ಶಂಖವರ್ಮ ಶಾಂkha-varma. N. (Kāvy. 1, 2, 99).

ಶಂಖವಾದ್ಯ ಶಾಂkha-vādyā. The conch-shell used for blowing as a horn. 2, conch-music: beating the mouth with the palm of the hand from grief, etc. (My.).

ಶಂಖವೃತ್ತಿ ಶಾಂkha-vṛitti. N. of a metre (Īh., o. r. ಶಂಖಾ ವೃತ್ತಿ).

ಶಂಖಾಸು ಶಾಂkhāsu. N. of a plant (ತುಮ್ಮೆ Mr. 150, o. r. ತಮ್ಮಾಸು).

ಕಂಠಿ *śaṅkhi*. Having a oonoh; possessing shells;—
Vishnu;—a shell-blower;—a worker in shells;—the
ocean.
ಕಂಠಿನಿ *śaṅkhini*. (fem. of ಕಂಠಿ). The grass *Andropogon
aciculatus* Roxb.
ಕಣಿ *śaci*. = ಸತಿ. The wife of Indra.
ಕಣಿದೇವಿ *śaci-dēvi*. = ಸತಿ. (ಇನ್ನಾಣಿ, ಪುಲೋಮುಜಾತೆ Nn. 28).
ಕಣಿನಲ್ಲ ಭ *śaci-vallabha*. = ಸತೀಪತಿ. (ಇನ್ನ Nn. 47).
ಕಣೀಪತಿ *śaci-pati*. Indra.
ಕಣೀಪಾಲ *śaci-pāla*. Indra (Mr. 41).
ಕಟ *śaṭa*. Sour, acid, astringent.
ಕಟಿ *śaṭi*. The plant *Zedoary*, *Curcuma zedoaria* (C. ambaldi).
ಕಠ *śāṭha*. Wicked, bad, perverse, dishonest, perfidious,
deceitful (see ದನ್ತ-). 2, a rogue, a knave. 3, a fool, a
blockhead. 4, roguery, perfidy, deceit (Bp. 40, 52). 5,
N. (J. 7, 2; 12, 12. 50).
ಕಠಪ್ಪ *śāṭhva*. Wickedness, depravity, roguery, knavery
(Śk.; My.). 2, stupidity, foolishness (My.).
ಕಠಾಗಮಿಕ *śāṭha-āgamika*. A man well versed in roguery
or deceit (Bh. 1, 14, 29).
ಕಠಾರ್ಥ *śāṭha-ārtha*. The meaning of deceit. See ಕೊಣಿ 1.
ಕಠಿ *śāṭh*. = ಸತಿ 1. Deceit, falsehood, lying (ಕುಳ್ಳುಟಿ, etc.
Mr. 450; Bp. 51, 47). 2, a bullock-load (ಹೇಡು Mr. 350).
ಕಣಿ *śāṇa*. = ಸಣ್ಣ. Hemp, *Cannabis sativa*. 2, a kind of
hemp, Bengal San, *Crotolaria juncea*.
ಕಣಿ *śāṇaga*. A bullock on which bundles are put or
which carries loads (ಗಣ್ಣಿಕ್ಕುದು Mr. 350).
ಕಣಿಪುಕ್ಕಿ *śāṇa-pushpikē*. *Crotolaria* of various species
(= ಘಣ್ಣಿಕ್ಕು).
ಕಣಿಸೂತ್ರ *śāṇa-sūtra*. Hempen cord or string, pack-thread,
cordage; a net made of hemp.
ಕಣಿ *śāṇṭa*. = ಕಾಟಿ No. 2, ಶೇಟಿ, ಸಣ್ಣ. A bristle, a stiff hair
(Mhr. ಸಡ; cf. ಸತಿ 2);—the hair about the privities (My.;
Mhr. ಶೇಣ್ಣ). ಕಣ್ಣು ಕರೆಯದ ನಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಕತ್ತೆಯ ತಣ್ಣು (Dp. 54, 4).
ಬಣ್ಣು ದಿನ ನಣ್ಣು, ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಬಣ್ಣು, ಮೂದಿನೆಯ ದಿನ ತಣ್ಣು
(Prv.).
ಕಣಿ *śāṇḍa*. = ಪಣ್ಣು, etc. A multitude. 2, an encampment
(ಸಿವೇತ, ಶಿವರ, ವಾಳೆಯ Nr.).
ಕಣಿ *śāṇḍha*. = ಪಣ್ಣು, etc. A eunuch; an impotent man. 2,
bull at liberty.
ಕಶ *śata*. A hundred (ಸೂರು Nr. 129). — ಶತವರುಷ. A
hundred years (Bp. 32, 47). — ಶತಕನ್ತ. A garment
composed of a hundred patches (My.).
ಕಶಕೋಟಿ *śata-kōṭi*. Having a hundred edges: a thunder-
bolt. 2, a hundred krores (Bp. 1, 65; Dp. 1, 2).
ಕಶಕ್ರ *śata-kratu*. Having or honoured by a hundred
sacrifices: Indra (My.).
ಕಶಕ್ಪು *śata-ghni*. Slaying hundreds: a kind of weapon,
a stone or cylindrical piece of wood studded with iron
spikes. 2, a cannon (My.).
ಕಶಕ್ಪಿ *śata-ṛcchidra*. A hundred, i. e. many, holes or
fragments (My.).
ಕಶತಮ *śata-tama*. The hundredth (My.).
ಕಶಕಾರಿ *śata-tārō*. = ಶತಕಪಜ್ಜ. (My.).
ಕಶದಲ *śata-dala*. A lotus (Ch. v. 154; Bp. 13, 30; 35, 13).

ಕಶದಲಾಕರ *śatadala-ākara*. A collection or multitude of
lotuses (Bp. 19, 61).
ಕಶದಲಾಕ್ಷ *śatadala-āksha*. Vishnu (Bp. 54, 46).
ಕಶದಲಾಮ್ಬಕ *śatadala-ambaka*. = ಶತದಲಾಕ್ಷ. (Bp. 16, 26).
ಕಶದಲಾನನ *śatadala-āsana*. Brahmā (Bp. 16, 26).
ಕಶದಲಾಸ್ಯ *śatadala-āsyō*. A woman with lotus-like eyes
(Bp. 40, 7).
ಕಶದ್ರು *śata-dru*. = ಶಿತದ್ರು. Flowing in a hundred branches:
the river *Sutlej* in the Panjāb.
ಕಶದ್ರೋಹಿ *śata-drōhi*. One who has been guilty of a hundred
acts of treason (My.).
ಕಶಧಾಮ *śata-dhāma*. Having a hundred forms: Vishnu
(My.).
ಕಶಧಾರ *śata-dhāra*. Having a hundred edges: a thunder
bolt.
ಕಶಧ್ರತಿ *śata-dhṛiti*. Having a hundred sacrifices: Indra
2, Brahmā (My.).
ಕಶನಾಮೆ *śata-nāmō*. = ಶತಪುಷ್ಪ, q. v.
ಕಶನಕ *śatapata*. (Tbh. of a ಶತಪದ್ಯ). = ಶತಪದ. (My.).
ಕಶಪತ್ರ *śata-patra*. A lotus (ಅಮ್ಮುರುತ, ತಾವರಿ Nr. 43; q.
ನೂದಲಿ). 2, a sort of jasmine, *Jasminum aricalatum*
(ಮಾಗಧಿ, ಸೇವನ್ನಿ 49). 3, a wood-pecker. 4, the Indian
crane (ಸಾರಸ Hk.; ಸಾರಸ, ಸಾರಸವತ್ಸು 49). 5, Indra (13
ಮುಖ, ಇನ್ನ 49).
ಕಶಪತ್ರಕ *śata-patraka*. A wood-pecker (ಬಿಗಿಗನ ಪಕ್ಕಿ G.).
ಕಶಪತ್ರೋಚನ *śatapatra-lōcana*. Vishnu or Kṛṣṇa (J.
18, 37).
ಕಶಪತ್ರೋದ್ಭವ *śatapatra-udbhava*. Brahmā (Ch. v. 249).
ಕಶಪಥ *śata-patha*. A hundred paths or lectures (*adhyāya*).
ಕಶಪಥಪ್ರಾಪ್ತ *śatapatha-brāhmaṇa*. The *brāhmaṇa* por-
tion of the white *yajurveda*, having one hundred
adhyāyas (My.).
ಕಶಪದ *śata-pada*. A hundred or more steps taken for exer-
cise or pleasure: walking for either purpose (My.).
ಕಶಪದಿ *śata-padi*. A centipede.
ಕಶಪರ್ವ *śata-parva*. Having a hundred knots or joints:
a bamboo.
ಕಶಪರ್ವಕ *śata-parvikō*. *Dhruv-grass*, *Panicum dactylo-*
2, an aromatic water-plant (= ವಹ; see Nr. 2. ವಮಿ).
ಕಶಪುಷ್ಪ *śata-pushpō*. = ಸದಗುಚ್ಛ. A sort of dill or fennel
Anethum sowa Roxb. (ಶತನಾಮೆ, ಸಪ್ತಸಿಗಿ Mr. 136, o. r. 53
ನಾಮ).
ಕಶಪ್ರಾಸ *śata-prāsa*. A kind of oleander, *Nerium odorum*
Alt.
ಕಶಬಲಿ *śata-ball*. N. of a monkey-chief (J. 21, 9).
ಕಶಭಿಷಜ *śata-bhishaj*. Requiring a hundred physicians.
N. of one of the *nakshatras* containing one hundred
stars (My.).
ಕಶಭಿಷ *śata-bhishō*. = ಶತಭಿಷಜ. (My.).
ಕಶಭಿರು *śata-bhiru*. A sort of jasmine, *Jasminum arbus-*
Alt.
ಕಶಮುಖ *śata-makha*. Having a hundred sacrifices: Indra
2, N. of a metrical foot (Ch.).
ಕಶಮುಖತ *śatamakha-suta*. Arjuna (Śālv. 4, 81).
ಕಶಮನ್ಯು *śata-manyu*. Indra.

ಶತಮಾನ ಕಾತಾ-māna. Of the measure or amount of a hundred. 2, a *pala* of silver (ಹಲತೂಕ ಬೆಳ್ಳಿ Si. 495). 3, an āḍhaka. 4, a century (My.; B. 3, 23. 88). 5, a hundred-fold.

ಶತಮೂಲಿ ಕಾತಾ-mūli. A scandent thorny shrub, *Asparagus racemosus* Willd. (ಬಹುಸುತ, ಅಧೀರು, etc., ಅಸದಿ Nr.; ಸೇರು, ಅಸದಿ Mr. 138, one MB. ಸೇರು).

ಶತಮೂಲಿಕೆ ಕಾತಾ-mūlikē. The shrub *Asparagus racemosus* Willd. (ಅಧೀರು, ಅಸದಿ Hlā.).

ಶತರುದ್ರಿಯ ಕಾತಾ-rudriya. N. of a hymn in praise of Rudra (My.).

ಶತರೂಪಿ ಕಾತಾ-rūpē. N. of the daughter and wife of Brahmā (Bh. 3, 14, 84).

ಶತವೀರ್ಯ ಕಾತಾ-vīryē. White-flowering *dūrvā* (see Nr. 8. ಕದುಳಿ).

ಶತವೇಧಿ ಕಾತಾ-vēdhi. Piercing a hundred: a kind of dock or sorrel, *Rumex vesicarius*.

ಶತಕತಬಳ್ಳಿ ಕರಭಾಭಾಂಗರೋಚಿ ಕಾತಾ-ಕಾತಾ-ṇḍakara-bhā-bhā-ṇḍa-rōḍi. Śiva (Bp. 58, 67).

ಶತಕರಾಸನ ಕಾತಾ-śārāsana. A N. of Śiva (Bp. 16, 26).

ಶತಹ್ರದಿ ಕಾತಾ-hradē. Lightning.

ಶತಾಂಗ ಕಾತಾ-aṅga. A car, a chariot, a carriage.

ಶತಾನಂದ ಕಾತಾ-ānanda. Brahmā.

ಶತಾಪರಾಧ ಕಾತಾ-aparādha. A hundred, i. e. many, crimes (Śēv. 5, 19).

ಶತಾಯು ಕಾತಾ-āyu. (Sk. ಶತಾಯುಸ್). A person a hundred years old (My.).

ಶತಾವರಿ ಕಾತಾ-avarī. The shrub *Asparagus racemosus* Willd.

ಶತ್ರು ಕಾತ್ರೀ. (ತತ್ರು). A technical term for the kṛit affix at used in forming present participles.

ಶತ್ರುಞಾಂತ ಕಾತ್ರೀ-ānta. A term with final at (Śēmd. 99. 100).

ಶತ್ರು ಕಾತ್ರ. An enemy, a foe, an adversary. 2, an antagonist, a political rival or hostile neighbouring king.

ಶತ್ರುಘ್ನ ಕಾತ್ರ-ghna. N. of one of Rāmacandra's brothers (J. 18, 2. 55. 56).

ಶತ್ರುತ್ವ ಕಾತ್ರutva. Hostility, enmity (My.).

ಶತ್ರುಭಾವ ಕಾತ್ರ-bhāva. = ಶತ್ರುತ್ವ. (My.).

ಶತ್ರುವರ್ಗ ಕಾತ್ರ-varga. = ಅರಿವರ್ಗ, q. v. (My.).

ಶನಿ ಕಾನಿ. = ಸಣಿ, ಸನಿ 2. The planet Saturn or the regent of it (of ominous influence). 2, a wicked person, an adversary (My.; Mhr.). ಶನಿ ಕಾಡಿತನ್ನು, ಹನಿಗೆ ನಿತ್ತರ ಬಿಟ್ಟೇ ತೇ?—ಶನೀ ಕಾಡಿದಲ್ಲಿ ಸುಖವುಳ್ಳೇ?—ದಿನ ದಿನ ಶನಿ ಕಾಡಿದರೆ ಬಾ ದೋಡು ಯಾವಾಗ?—ಪಂಡಮದ ಶನಿ ಪಂಡನಲ್ಲಿ ಉಣಿಸ್ಸಾನು (Prva.).

ಶನಿಗ್ರಹ ಕಾನಿ-graha. The planet Saturn (My.).

ಶನಿಬಾಧೆ ಕಾನಿ-bādhē. The ominous influence of Saturn (My.).

ಶನಿವಾರ ಕಾನಿ-vāra. = ಸಣಿವಾರ. Saturn's day, Saturday (My.; B. 1, 7). ಎಣ್ಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ಶನಿವಾರ (Prv.).

ಶನಿವೇದಿ ಕಾನಿ-vēdē. = ಶನಿಬಾಧೆ. (My.).

ಶನೀಶ್ವರ ಕಾನಿ-śvara. The regent of the planet Saturn, śani. ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ.—ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಶನೀಶ್ವರ ದಿಡದು.—ಛಿಶ್ವಾನದ ಕುಕ್ಕಿಗೆ ಶನೀಶ್ವರ ಎನ್ನ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಶನೈಶ್ವರ ಕಾನಿś-čara. Slow-going: the planet Saturn.

ಶನೈಶ್ವ ಕಾನಿś. Slowly, tardily; by degrees, little by little.

ಶನ್ತ ಕಾಂತಾ. = ಶನ್ತನು. (Ā. Bp. 54, 6). 2, = ಶಾನ್ತ, ಸನ್ತ 2.

ಶನ್ತನು ಕಾಂತಾನು. N. of the younger brother of Dēvāpi. 2, = ಶಾನ್ತನು, the great grandfather of Pāpdu and father of Bṛishma (Bh. 1, 2, 20. 31; My.).

ಶವಧ ಕಾಪಾಠಾ. = ಸವತ. An imprecation, a curse. 2, an oath, administering an oath, swearing, asseveration by oath or ordeal. See ಸೂರು 2. — ಶವಧವಾನ್. -ಅನ್. To receive a curse: to be cursed (Bp. 27, 64). — ಶವಧವಾನ್. -ಅನ್. = ಶವಧವಾನ್. (Bp. 49, 28).

ಶವನ ಕಾಪಾನಾ. Imprecating, cursing, a curse. 2, an oath.

ಶಮಿಸು ಕಾಪಿಸು. To utter a curse (Bp. 61, 8); to curse; to abuse (ಒಬ್ಬನನ್ನು, My.).

ಶಮಿಸುವಿಕೆ ಕಾಪಿಸುವಿಕೆ. Cursing. ಕತಿಗೊಣ್ಣು ಶಮಿಸುವಿಕೆ (ಅಕ್ಕಿ ಕನ, etc., ಬೊಯಲು Si. 387).

ಶಪ್ತ ಕಾಪ್ತಾಕಾ. Cursed;—sworn. See ಸಂ.

ಶಪ್ಪ ಕಾಪ್ಪಾ. = ಸಪ್ಪ.

ಶಫ ಕಾಫಾ. A hoof.

ಶಫರ ಕಾಫಾರಾ. A kind of carp; a kind of small glittering fish, *Cyprinus sophore* Ham.

ಶಫರಿ ಕಾಫಾರಿ. The female kaphara (see Mr. 8. ಪೋಷ್ಪಿ).

ಶಬ ಕಾಬಾ. = ಶವ, ಶ್ರವ 4, ಸು 1, ಸವ 2. A dead body, a corpse (ಮೃತ, ಸಾವು Nn. 64; ಸಾವು Mr. 521; Bp. 32, 13; 46, 85; 47, 7). 2, cloth, clothes (ನಿವಸನ, ವಸ್ತ್ರ 64; ಶುಕ್ 521). 3, all sorts of beasts (ನಾನಾವುಗುಂಗು 64; ಅಖಿಲಮೃಗ 521). ಶಬಗನ್ನು ಕಾಬಾಗಸ್ತು. = ಸರಗಸ್ತು. Nocturnal procession, especially of a marriage (My.; H. ಪುಷ್ಪ).

ಶಬರ ಕಾಬಾರಾ. (= ಶಮ್ಮರ). N. of a wild mountaineer tribe; a Śābara (ಬುಟ್ಟಿ, ಕರಾಶ Nn. 59; ಬೇಡ, ಬಿಯದ, ಬಿಲ್ಲ ಕೆ. 32). 2, a sort of deer (ಮೃಗ, ಮೃಗಧೇವ 59). 3, Śiva (ಶಿವ, ಹರ 59). 4, the soul (ಜೀವನು 59). 5, N. of a demon (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಧೇವ 59). 6, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 59). 7, frost, dew, etc. (ತುಹಿನ, ಹಿಮ 59). 8, a cloud (ಅವ್ರ, ಮೇಘ 59). 9, variegated colour (ಶಬಲಿತ, ಶಬಲವರ್ಣ 59).

ಶಬರಚರ್ಮಾವೃತ ಕಾಬಾರಾ-čarma-āvrīta. Śiva (Bp. 44, 2).

ಶಬರಲೀಲೆ ಕಾಬಾರಾ-līlē. Śiva's sport in the form of a Śābara or huntsman (Śēv. 5, 59).

ಶಬರಶಂಕರ ಕಾಬಾರಾ-śaṅkara. Śiva in the form of a Śābara (Śēv. 4, after 46).

ಶಬರಶಂಕರವಿಲಾಸ ಕಾಬಾರಾ-śaṅkara-vīlāsa. Śābaraśaṅkara's sport: N. of a K. poem by Śhaḍaksharīdēva.

ಶಬರಸಮೂಹ ಕಾಬಾರಾ-samūha. A multitude of Śābaras (ಬೇಡು ಕೆ. 95).

ಶಬರಾಲಯ ಕಾಬಾರಾ-ālaya. The abode of Śābaras.

ಶಬರಿ ಕಾಬಾರಿ. A Śābara-woman (J. 10, 3). 2, N. (18, 5).

ಶಬರೇಂದ್ರ ಕಾಬಾರಾ-indra. = ಶಬರೇಶ್ವರ. (Śēv. 4, 86).

ಶಬರೇಶ ಕಾಬಾರಾ-īśa. = ಶಬರೇಶ್ವರ. (Śēv. 4, 24).

ಶಬರೇಶ್ವರ ಕಾಬಾರಾ-īśvara. Chief of the Śābaras: Śiva (Bp. 44, 1).

ಶಬಲ ಕಾಬಾಲಾ. Variegated, brindled, speckled (ಹಲವು ವರ್ಣ Mr. 444); a variegated colour (ಸಾರಂಗ 444).

ಶಬಲವರ್ಣ ಕಾಬಾಲಾ-varṇa. A variegated colour (ಸಾರಂಗ Nn. 34).

ಶಬಲಿ ಕಾಬಾಲಿ. A spotted cow;—the kāmādhēnu.

ಶಬಲಿತ ಷಾಬಲಿತಾ. = ಶಬಲ. (ಶಬರ, ಶಬಲವರ್ಣ Nn. 59; Āpr. 1, 141; 5, 92; Abh. P. 12, after 2).

ಶಬ್ದ ಷಾಬ್ದಾ. = ಸದ್ದ, ಸದ್ದು, ಸಮುದ. *Sound, noise; a sound* (ಫಸಿ ಸ್ಮದ. 46 Cm.). 2, *a word, a significant word* (ಸಮಾಖ್ಯ Nn. 166; ಸಮಾಖ್ಯಾನ 115); *a declinable word*. 3, *grammar*. ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಬ್ಬಿದ ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ (Prv.). See Smd. 7. 23. 24. 39. 40; Kāv. II, 1, 7; II, 2, B, 1. 2.

ಶಬ್ದಖಂಡಿ ಷಾಬ್ದa-khaṇḍa. A chapter on words (My.).

ಶಬ್ದಖಂಡನ ಷಾಬ್ದa-khaṇḍana. Refutation of words, verbal criticism (Grj. 2, after 106).

ಶಬ್ದಗ್ರಹ ಷಾಬ್ದa-graha. Receiving or catching sound: *the air*.

ಶಬ್ದಗ್ರಾಮ ಷಾಬ್ದa-grāma. *The compass or range of sound*.

ಶಬ್ದಚೋರ ಷಾಬ್ದa-cōra. A plagiarist (My.).

ಶಬ್ದಜ್ಞ ಷಾಬ್ದa-jña. A philologist, a grammarian (Smd. 98; ಶಾಬ್ದಿಕ 186. 397 Cm.). 2, *one skilled in sounds: a time-keeper in musical performances* (ತಾಳಧರ Mr. 378).

ಶಬ್ದದೋಷ ಷಾಬ್ದa-dōṣa. Verbal fault (in literary composition, My.).

ಶಬ್ದದ್ರವ್ಯ ಷಾಬ್ದa-dravya. The substance called sound (Smd. 7).

ಶಬ್ದನ ಷಾಬ್ದana. *Making a sound or noise, uttering sounds;—sounding, sonorous;—a sound, a noise*.

ಶಬ್ದನಿರೂಪಣ ಷಾಬ್ದa-nirūpaṇa. A word's definition or meaning (ಶಬ್ದಾರ್ಥ, ಅರ್ಥ Nn. 156).

ಶಬ್ದಪುಸ್ತಕ ಷಾಬ್ದa-pustaka. A primer on nouns (My.).

ಶಬ್ದಭೇದಿ ಷಾಬ್ದa-bhēdi. An arrow that pierces an object the sound of which only is heard (My.).

ಶಬ್ದಮಂಜರಿ ಷಾಬ್ದa-mañjari. A flower-cluster of words: N. of a Sanskrit vocabulary (Nn. 3). 2, = ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಮಂಜರಿ. 3, N. of a Kannada vocabulary by Tōṣaḍa Ārya (Smd. 1).

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ ಷಾಬ್ದa-maṇi-darpaṇa. The jewel-mirror of grammar: N. of a Kannada grammar by Kēśava (Smd. 3).

ಶಬ್ದವರ್ತ ಷಾಬ್ದa-varta. The function or use of a word (Grj. 10, 114; 8k. ಶಬ್ದವೃತ್ತಿ).

ಶಬ್ದವೇಧಿ ಷಾಬ್ದa-vēdhi. An arrow who can pierce an invisible object the sound of which only is heard (My.).

ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರ ಷಾಬ್ದa-śāstra. A grammar (Smd. 3).

ಶಬ್ದಶ್ಲೇಷ ಷಾಬ್ದa-ślēṣa. = ಛಂಗಳಶ್ಲೇಷ, q. v. (Kāv. III, 3, B, 147 seq.). Cf. ಅರ್ಥಶ್ಲೇಷ.

ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ ಷಾಬ್ದa-saṅgraha. A collection of words; a vocabulary (P ಪಲ್ಲವ, ಶಬ್ದಸಮೂಹ Nn. 130).

ಶಬ್ದಸಮೂಹ ಷಾಬ್ದa-samūha. = ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ, q. v.

ಶಬ್ದಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಷಾಬ್ದa-sāmarthyā. The sense or force of words (Smd. 3).

ಶಬ್ದಸಿದ್ಧಿಸ್ವರಣ ಷಾಬ್ದa-siddhi-smaraṇa. Rules on the complete use of words: N. of the first adhikaraṇa of the Kāvyaśāloka (Kāv. I, 1a, 6).

ಶಬ್ದಸೌಪ್ತಿಕ ಷಾಬ್ದa-sauṣṭhika. Excellence of words (My.).

ಶಬ್ದಸ್ಥಿತಿ ಷಾಬ್ದa-smṛiti. = ಶಬ್ದಸಿದ್ಧಿಸ್ವರಣ. (Kāv. I, 1a, 6).

ಶಬ್ದಾನುಕಾಸನ ಷಾಬ್ದa-anuśāsana. A title of Pāṇini's grammar. 2, N. of two other Sanskrit grammatical works. 3, N.

of a grammar in Sanskrita treating on the Kannada language (Smd. Cm. 66. 105. 106. 271. 281. 287. 340. 301).

ಶಬ್ದಾಂತ ಷಾಬ್ದa-anta. The end of a word (Smd. 363).

ಶಬ್ದಾಂತರ ಷಾಬ್ದa-antara. Another or different word; the interior of a word: a word (Kāv. III, 3, B, 147).

ಶಬ್ದಾನ್ತರಕೂಟ ಷಾಬ್ದa-āntara-kūṭa. Union or combination with other words (Kāv. II, 1, 8-11).

ಶಬ್ದಾನ್ತರಸಂಸರ್ಗ ಷಾಬ್ದa-āntara-samsarga. = ಶಬ್ದಾನ್ತರಕೂಟ. (Kāv. II, 1, 8-11).

ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಷಾಬ್ದa-artha. The sense or meaning of a word (ಅರ್ಥ, ಶಬ್ದನಿರೂಪಣ Nn.);—that which is real or true (ಸತ್ Nn. 84).

ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ ಷಾಬ್ದa-alankāra. Verbal ornament: rhetorical use of words which is of four kinds: yamaka, anuprasa, viśēhittitōtra, and vakrōkti (Kāv. III, 2, B, 2 seq.).

ಶಬ್ದಾಲಂಕೃತಿ ಷಾಬ್ದa-alankṛiti. = ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ. (Kāv. III, 2, B, 1).

ಶಬ್ದಾವಯವ ಷಾಬ್ದa-avaṇava. The component parts of a term or of terms (Kāv. III, 3, B, 147).

ಶಬ್ದಿತ ಷಾಬ್ದita. Sounded, made to give out a sound (My.).

ಶಮ ಷಾಮ. *Happiness, joy, welfare, prosperity, bliss*.

ಶಮ ಷಾಮಾ. = ಶಮ. *Quiet, tranquillity, rest, calm, peace*.

2, *quietude, quietism, stillness of the mind, morose, restraint of the organs of sense, indifference to objects of sense, absence of passion*. — ಶಮ ವಮ. *Quietism and self-command* (Bp. 38, 5).

ಶಮಶ್ವ ಷಾಮatva. = ಶಮ. *Quietism: one of the sthāyibhāva* (Kāv. IV, 2, 15. 49).

ಶಮಥ ಷಾಮatha. *Quiet, tranquillity, quietism, absence of passion*.

ಶಮನ ಷಾಮana. = ಸವನ 3. *Appeasing, allaying, tranquilizing, soothing, quenching, removing*. 2, *tranquillity, calmness, indifference*. 3, *cessation, termination, end, destruction*. 4, *killing* (animals for sacrifice), *immolation*. 5, *Yama* (ಸವನ, ಯಮ Nn. 103; Bp. 41, 29).

ಶಮನಶಮನ ಷಾಮana-ṣāmāna. *Yama's destroyer: Śiva* (Bp. 27, 27).

ಶಮನಸ್ವಸ್ಥ ಷಾಮana-avaṣṭi. *Yama's sister: the river Yamunā*.

ಶಮಲ ಷಾಮala. *Feculent matter, feces, ordure; impurity, sin*.

ಶಮಿ ಷಾಮಿ. ಶಮಿ. = ಜಮ್ಬಿ. *A legume, a pod* (ಬೆಳ್ಳಿ, ಧಾನ್ಯ ತೋಗಟು Nr.). 2, *the tree Prosopis spicigera* Lin. (ಬನ್ನಿ 2);—*the tree Mimosa* (or *Acacia*) *sumu* Roxb. 3, *the shrub Serratala anthelmintica*. 4, = ಕರಿಬೇರಿನು (St. & Pl.). 5, *calm, tranquil*.

ಶಮಿತ ಷಾಮita. *Appeased, allayed, calmed, pacified, calm, etc.; alleviated, cured; tempered, etc.*

ಶಮಿಥಲಿನ ಷಾಮi-phalina. The fruit of the Šami tree (ಸಮಿ, ಬನ್ನಿ ಕಾಯಿ Nn. 19).

ಶಮಿಸು ಷಾಮisu. To be appeased, to be allayed, to grow calm, to become quiet or tranquil; to cease;—to appear to pacify, to soothe, etc. (My.).

ಶಮಿಧಾನ್ಯ ಷಾಮi-dhānya. *Pod-grain: any pulse or grain growing in pods*.

ಶಮಿರ ಷಾಮira. A small variety of the Šami tree (ಶಮಿ, ಕಮಾರು).

ಶಮೆ śamē. = ಶಮ. (My.). — ಶಮೆ ದಮೆ. = ಶಮ ದಮ. (Bp. 40, 10; My.).
 ಶಮ್ಬಾಕ śam-pāka. = ಸಮ್ಬಾಕ. *The pudding-pipe tree, Calhartocarpus fistula Pers. (Cassia fistula Lin.).*
 ಶಮ್ಬಿ śampb. *Lightning.*
 ಶಮ್ಬಾ śamba. *Indra's thunderbolt (ತುರಾಪಾಟ್ರೀವ್ರಾಸ್ತ್ರ, ಇಂದ್ರನ ಆಯುಧವಹನ್ತಾ ವ್ರಾ Nn. 119). 2, a ship (ಸುಭೈತ್ರ, ಹಡಗು 119).*
 ಶಮ್ಬವಾಣಿ śamba-pāṇi. *Indra (V. 7, 58).*
 ಶಮ್ಬರ śambara. (= ಶಬರ), ಸಮ್ಬರ 1. *N. of a demon (of drought) represented as an enemy of Indra. 2, N. of a daitya, the enemy of Kāma. 3, a sort of deer (ಕೇಶನೆಯ ಗುಡ್ಡ ಸಾರಂಗ Nr.; ಎರಕೆ Mr. 163; Mhr. ಸಾಮ್ಬರ). 4, water (ನೀರೇ Nn. 27). 5, a cloud.*
 ಶಮ್ಬರಮಥನ śambara-mathana. *Kāma (J. 26, 22).*
 ಶಮ್ಬರಸೂದನ śambara-sūdāna. *Kāma.*
 ಶಮ್ಬರಾರಿ śambara-ari. *Kāma.*
 ಶಮ್ಬರಾಹಿತ śambara-ahita. *Kāma (Bp. 5, 23).*
 ಶಮ್ಬರಾಹಿತಕಾಸನ śambarāhita-kāsana. *Śiva (V. 7, 58).*
 ಶಮ್ಬರಿ śambari. *The plant Salvinia cucullata Roxb.*
 ಶಮ್ಬಲ śambala. = ಸಮ್ಬಲ, ಸಮ್ಬಲ. *Provender or provisions for a journey; (pay, salary, ಸಮ್ಬಲ HIA.).*
 ಶಮ್ಬನತಿ śamba-vati. *The plant Marsilea quadrifolia Lin. (ಮೊದಗು Mr. 120).*
 ಶಮ್ಬವಾಹಕ śamba-vāhaka. *A cloud (ಮೇಘ Mr. 42).*
 ಶಮ್ಬಾಕೃತ śambā-kṛita. *Twice ploughed (ಇರ್ವಾಡ್ HIA.).*
 ಶಮ್ಬಾನುಮಿನಿ śambā-sukhīni. *N. of a plant (ಹೂಲಿ Mr. 122).*
 ಶಮ್ಬು śambu. = (ಕಮ್ಬು), ಕಮ್ಬುಕ. *See s. ಸಿಮ್ಬ.*
 ಶಮ್ಬುಕ śambhuka. = ಕಮ್ಬುಕ. (ಗುಳ್ಳೆ Nn. 151). 2, *N. of a rākshasa (Rām. 3, 3 sum.; 3, 1).*
 ಶಮ್ಬುಕ śambūka. *A bivalve shell, a cockle (ಗುಳ್ಳೆ Mr. 412); a small conch-shell;—a snail. 2, N. of a daitya.*
 ಶಮ್ಬಿ śambb. ಶಮ್ಬಾ. *The second ploughing of a field.*
 ಶಮ್ಬಲಿ śambhali. = ಸಮ್ಬಲಿ, ಸಮ್ಬಲಿ. *A procuress, a bawd.*
 ಶಮ್ಬು śam-bhu. = ಸಮ್ಬು. *Being for or causing happiness;—a happy, prosperous man (ಕಾಶಲ, ಕುಶಲ Nn. 64). 2, Yudhishthira (ಧರ್ಮಜ, ಧರ್ಮಪುತ್ರ 64). 3, a Jaina sanctified teacher (ಅರ್ಹನು 64). 4, Brahmā (ಅಜ್ಞ, ಬ್ರಹ್ಮ 64). 5, Viṣṇu. 6, Śiva (ಶಿವ, ಈಶ್ವರ 64).*
 ಶಮ್ಬುಧೀಪ śambhu-dvīpa. *A resting place for Śiva (Bp. 2, 6).*
 ಶಮ್ಬಾಸು śammbisu. = ಶಂಖಾಸು, q. v.
 ಶಮ್ಬಿ śambyē. ಶಮ್ಬಾ. *The pin of a yoke; a wooden stick or post; a staff. 2, a kind of cymbal.*
 ಶಮ್ಯ śama. *Lying down, reposing, asleep. 2, sleep, sleeping. 3, a bed, a couch. 4, a hand (cf. ಕಯ 1, ಕಯ 1).*
 ಶಯನ śayana. *Lying, lying down, reclining; resting, reposing; sleeping. 2, sleep. 3, a couch, a bed (ಮಂಡ Mr. 202). 4, copulation. ಅಯನ ನೋಡಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲ, ಶಯನ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲ (Prv.).*
 ಶಯನಗೃಹ śayana-grīha. *A dormitory (My.).*
 ಶಯನಸ್ಥಲ śayana-sthala. *A couch, a bed (ತಲ್ಲ, ಹಾಸಿಕೆ Nn. 118; ಸಂಸ್ಥೆ, ತಯ್ಯಾಸ್ಥಲ, ಹಾಸಿಕೆ 162).*

ಶಯನಸ್ಥಾನ śayana-sthāna. *A sleeping-place, a place of repose;—a sleeping apartment (ಸೆಜ್ಜೆಯ ಮನೆ HIA.). See ಪದ್ಧಿ.*
 ಶಯನಾಸನ śayana-kāsana. *A seat or place of repose (ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ Mr. 25).*
 ಶಯನಿಸು śayanisu. *To lie down, to recline, to repose, to sleep (Bp. 12, 14; My.).*
 ಶಯನೀಯ śayantiya. *To be lain on, fit or suitable for sleeping;—a couch, a bed.*
 ಶಯಕವಿ (śaya-kavi). *A cradle (ಬಾಲತಯ್ಯೆ, ತೊಟ್ಟಿಲ Mr. 203).*
 ಶಯಾನಕ śayānaka. *Reposing, sleeping. See ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯ-, ಬದಿಸೂರ್ಯ-. 2, the boa constrictor. 3, a chameleon.*
 ಶಯಾಲu śaya-ālu. *Sleepy, slothful, sluggish.*
 ಶಯಿತ śayita. *Reposed, sleeping, asleep.*
 ಶಯು śayu. *The boa constrictor (ಬೆದ್ದಾವು HIA.; ಅಜಗರ, etc., ಹರಿಯ ಹಾವು Mr. 400).*
 ಶಯ್ಯಾಸ್ಥಲ śayyā-grīha. *A sleeping-apartment (ಸೆಜ್ಜೆ ಮನೆ, ಪಕ್ಕೆ ಮನೆ ಸೀ.; Ūpr. 2, after 89).*
 ಶಯ್ಯಾಸ್ಥಲರಕ್ಷಕ śayyā-grīha-rakshaka. *A guardian or superintendent of (a king's) sleeping-apartments (ಸೆಜ್ಜೆ ಮನೆ ಸೀ.).*
 ಶಯ್ಯಾನನಧ śayyā-avasatha. *A sleeping-apartment (ಸೆಜ್ಜೆ ಮನೆ Mr. 195).*
 ಶಯ್ಯಾಸ್ಥಲ śayyā-sthala. = ಶಯನಸ್ಥಲ, q. v.
 ಶಯ್ಯೆ śayyē. ಶಯ್ಯಾ. = ಸಜ್ಜೆ, ಸೆಜ್ಜೆ. *A couch, a bed (ಮಂಡ Mr. 202; ಪದ್ಧಿ, ಸೆಜ್ಜೆ Kk. 30, ಸಿಮ. 76; ಸೆಜ್ಜೆ ಸಿಮ. 87). 2, sleeping, sleep (ಸುಪ್ತಿ, ನಿದ್ರೆ Nn. 55).*
 ಶರ śara. = ಸರ 5. *Injuring; hurt. See ಎ-. 2, a sort of reed or grass, Saccharum sara Roxb. (ತೃಣ, ಹುಲ್ಲು Nn. 35; ಮೊದಲೆ Mr. 109; ತೃಣ Mr. 509). 3, an arrow (ಬಾಣ, ಅಮ್ಬು Nn. 7; ಬಾಣ, ಅಮ್ಬು 35; ಬಾಣ 509). 4, the number 5 (ಓಹ; ಅಯ್ಯು Mr. 347). 5, one of the vibhittitras (Kāvya. III, 2, B, 57. 60 seq.). 6, the upper part or cream of slightly curdled milk, cream. 7, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 35; ಉದಕ Mr. 404; ವಾರಿ 509). 8, a lake (ಸರೋವರ, ಕೊಳನು 35; cf. ಸರ 6). 9, sound, noise (ಸಿನ್ನನ, ಧ್ವನಿ 35; cf. ಸರ 4).*
 ಶರಕೋಷ śara-kōsha. *A quiver. See ಹೊದೆ 2.*
 ಶರಖಂಡ (śara-khaṇḍi). *N. of a weapon (Bh. 9, 2, 43; cf. ಶರಮುಣ್ಣಿ).*
 ಶರಗತಿ śara-gati. *An arrow's flight. See ಎಸಾಡು.*
 ಶರದ್ರಾ ನ ಶರದ-āndra. *The autumnal moon (My.).*
 ಶರಜನ್ಮ śara-janma. *Skanda, said to have been born in thicket of reeds.*
 ಶರಣ śaraṇ. = ಶರಣ. *Tbh. of ಶರಣ 2. — ಶರಣೆನ್. -ಎನ್. To say "(somebody is my) refuge" (Bp. 1, 25. 26; 31, 7; 39, 51). — ಶರಣ್ಣುಗು. -ಪುಗು. To go for protection or refuge, to take refuge (Bp. 3, 14; ಸಿವ. 4, after 99; J. 11, 33). ಶರಣ್ಣುಗೆ ಕಾಯರ್ (Śmd. 84 Mdb.).*
 ಶರಣ śaraṇa. 1. *Injuring, killing. See ಸಿ-.*
 ಶರಣ śaraṇa. 2. = ಶರಣ್, ಶರಣು, ಸರಣು. *A protector, a preserver, a defender. 2, protection, preservation, help, refuge. 3, a refuge, an asylum. 4, a house, an abode; a lair. 5, a devotee, a lingavanta (My.). ಶರಣನ ಗುಣ*

ಮರಣದಲ್ಲಿ ನೋಡ ಬೇಕು (Prv.). See Bp. 37, 27; 57, 32. — ಶರಣವೇನು. N. (Bp. 58, 6). — ಶರಣವೆಣ್ಣು. -ಪೊಗು. = ಶರಣವು. (Bp. 23, 28; 26, 67; 56, 39). — ಶರಣಕಂಠರವಾಸ. N. (Bp. 53, 69).

ಶರಣಾಗತ ಶರಣa-āgata. Come for protection;—a refugee, an appellant (Bp. 32, 46; 44, 85; J. 9, 84; B. 4, 219; My.).

ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಣ ಶರಣāgata-rakṣaṇa. Affording protection or shelter to a refugee (My.).

ಶರಣಾಗತಿ ಶರಣa-āgati. Coming for protection or help (to a guru in order to be instructed, My.).

ಶರಣಾರ್ಥ ಶರಣa-artha. A form of salutation: for the sake of your protection I am your refugee or most humble servant (Mhr.; Bp. 30, 8. 9).

ಶರಣಾರ್ಥಿ ಶರಣa-arthi. A person who solicits protection or refuge (My.). 2, = ಶರಣಾರ್ಥ (Bp. 23, 30; 32, 14; 38, 19; 44, 35; My.).

ಶರಣಾರ್ಥಿಸು ಶರಣa-arthisu. To solicit protection, help, etc. (Bp. 32, 14).

ಶರಣು ಶರಣu. Tbh. of ಶರಣ 2 No. 2. 2, = ಶರಣಾರ್ಥ (My.). — ಶರಣು ಬೀಡು. = ಶರಣುಬುಗು. ಶರಣು ಬಿದ್ದವನಿಗೆ ಮರಣ ಉಚ್ಚೇ? (Prv.). See Prv. a. ಪರಸು. — ಶರಣುಬುಗು. -ಪುಗು. = ಶರಣವು. (Bp. 3, 14). — ಶರಣುವುಗು. -ಪುಗು. = ಶರಣುಬುಗು. (Bp. 16, 4; 28, 11). — ಶರಣುವೊಗು. -ಪೊಗು. = ಶರಣುವುಗು. (Bp. 23, 17; 46, 36. 50; 50, 6). — ಶರಣು ಶರಣu rep. (Bp. 41, 7).

ಶರಣ್ಯ ಶರಣya. Fit or good for refuge, to be protected or aided, needing protection, poor, helpless, miserable;—a place of refuge; a house;—protection, defence;—a protector, one who affords refuge, etc. (My.). See Bp. 19, 72. 75. 77; 32, 63; 43, 7.

ಶರತ್ ಶರāt. (ಶರತ) = ಪರತ.

ಶರತ್ಕಾಲ ಶರād-kāla. The autumnal season (J. 25, 5).

ಶರದ್ ಶರād. Autumn, the season of autumn (the season of two months succeeding the rains, fluctuating from August to November; ಇಪ and ಉರ್ಜ Mr. 70). 2, a year. ಶರದೊಳ್ ದ್ವಿಜಯಮ್ ಉಚಿತಂ (Smd. 168).

ಶರದ ಶರāda. = ಶರದ್, ಸರದ. (Rāy. 6, after 1).

ಶರದನ್ನೀಜಿನಿ ಶರād-ambhōjini. An autumnal lotus-pond (Rāy. 6, 10).

ಶರದಾರಾಶ ಶರād-ākāśa. An autumnal (clear) sky (My.).

ಶರದಜನ್ಮೋದಮ ಶರādī-āndra-udgama. Moonrise in the season of autumn (Ūpr. 4, 6).

ಶರದಿನ್ದು ಶರād-indu. The autumnal moon (Bp. 4, 28; 5, 27).

ಶರದ್ಧು ಶರād-ṛitu. The season of autumn (Rāy. 6, after 10).

ಶರದೆ ಶರādē. Autumn, the season of autumn.

ಶರದ್ದಿನಿ ಶರād-dina. An autumnal day (J. 25, 8).

ಶರಧರ ಶರādhara. A cloud (Rāy. 1, 120).

ಶರಧಿ ಶರā-dhi. The ocean (ಅಮೃಧಿ, ಸಮುದ್ರ Nn. 11; ಕಟಕ, ಸಮುದ್ರ Nn. 127, Mr. 523). 2, the number 4 (Ūh.). 3, a river (ನದಿ, ಹೊದಿ 11). 4, a forest (ಕಾನನ, ಅಡವಿ 11). 5, a quiver (ದಾಣಗೇಡ, ಬತ್ತಳೆ 11; ತೂಣ, ಶರಾಶ್ರಯ, etc., ಹೊದೆಯೊತ್ತು, ಹೊಣೆ Mr. 295).

ಶರಧಿಕಯನ ಶರādhi-kayana. Vishnu (Mr. 17).

ಶರಧಿಸುತ ಶರādhi-sutō. Lakshmi (Mr. 18).

ಶರಧೃತ ಶರā-dhṛita. Containing the śara grass;—full of arrows (J. 10, 5).

ಶರನಿಧಿ ಶರā-nidhi. The ocean (ಇದರ್ Ū. II, 23; J. 2, 1).

ಶರನ್ನೇಳು ಶರād-mēgha. An autumnal cloud (Rāy. 6, 4).

ಶರಪಂಜರ ಶರā-panjara. An arrow-cage: arrows showered on an enemy so as to encompass him as in a cage (My.). 2, a man in whose body many arrows have lodged (Abh. P. 13, 108).

ಶರಪುಂಬೆ ಶರā-punkhē. The feathered end of an arrow. 2, a shrubby plant of a greyish hue, Indigofera argentea Lm. (My.).

ಶರಬಂಧ ಶರā-bandha. = ಸತವಂದ. An arrow-tie.

ಶರಭ ಶರābha. A fabulous animal with eight legs, represented as stronger than a lion (ಎಣ್ಣಿಡಿ Ū. II, 29; ಇಂ ರದ್ವಿಷ Mr. 160). 2, an avatāra of Śiva (Bp. 54, 42; 57, 25); Virabhadra (ದಕ್ಕಾಡಿ, ಎರಡು, etc. Mr. 15).

ಶರಭಪ್ರಾಶ ಶರābha-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ಶರಮ ಶರāma. Shame (Mhr., H.). — ತಥಸುಪ್ತಿಯಾಟ = ರಾಮಪಟ್ಟಿಯಾಟ. (S. Mhr.).

ಶರಮಯ ಶರā-maya. Full of arrows, etc. (My.).

ಶರಮುಗ್ಧಿ ಶರā-muṇḍi. A kind of weapon (ಎಣ್ಣಿಡಿ Mr. 294).

ಶರರುಹ ಶರā-ruha. A lotus (Rāy. 9, 31).

ಶರವರ್ಷ ಶರā-varsha. A flight or shower of arrows (Rāy. 4, 51; J. 23, 8).

ಶರವಿಮೋಚನ ಶರā-vimōcana. The act of throwing arrows. See ಇಸು 3.

ಶರವೃಷ್ಟಿ ಶರā-vṛṣṭi. = ಶರವರ್ಷ. (Rāy. 4, 41).

ಶರವೇದ ಶರā-vēda. = ಧನುರ್ವೇದ. (J. 21, 44).

ಶರವೈರಿ ಶರā-vairi. A kind of bird (ಇವು Mr. 172; ಇ ಶರಾಡಿ).

ಶರವ್ಯು ಶರāvyā. A bull or mark for arrows, an aim.

ಶರಷಟ್ಟಿ ಶರā-ṣaṭpadi. N. of a metre (Ūh.).

ಶರಸನ್ನಾನ ಶರā-sannāna. Fixing an arrow on a bow. See ಕುಡು 1.

ಶರಾಗ್ನಿ ಶರā-agni. Fire created by arrows (J. 13, 13).

ಶರಾಭ್ಯಾಸ ಶರā-abhyāsa. Practice with bow and arrow, archery.

ಶರಾರತ್ ಶರārat. Wickedness, outrage (My.; Br.; H.).

ಶರಾರಿ (ಶರā-ari). The bird Turdus ginginianus (ಸರಾಶಿ ವಕ್ಕಿ Hā.; Sk. also ಶರಾಡಿ).

ಶರಾರು ಶರāru. Hurtful, mischievous.

ಶರಾವ ಶರāva. = ಶ್ರಾವೆ, ಸರಾವ. A shallow cup, a dish, a platter; a lid, a cover.

ಶರಾವತಿ ಶರā-rati. Full of reeds: N. of a river.

ಶರಾಶ್ರಯ ಶರā-śraya. A quiver (ಶರಧಿ, etc. Mr. 295).

ಶರಾಸನ ಶರā-asana. Shooting arrows: a bow.

ಶರೀರ ಶರāra. = ಶರೀರ. (ಶರೀರ Nn. 150).

ಶರೀರ ಶರāra. The body (J. 8, 83; B. 4, 133; 5, 177). 2, a covert term for pudendum virile or muliebre (Mhr.). See Nr. a. ಪುಟ್ಟಲ; Nn. 31 a. ಶಾಲಿ 2.

ಶರೀರಗುಣ ಶರāra-guṇa. = ಶರೀರವೃತ್ತಿ. (My.).

ಶರೀರಜಿ ಶರāra-ja. Produced by or in the body: a son. 2, sickness. 3, lust, passion. 4, Kāma. (R.).

ಶರೀರಜನ್ಯ *śarīra-janya*. Produced by or in the body (My.).
 ಶರೀರಶ್ಚಾನ್ಯ *śarīra-tyāga*. Suicide (My.).
 ಶರೀರದಗ್ಧಿ *śarīra-dandāṇa*. Mortification of the body by austerities; corporal punishment (My.).
 ಶರೀರಧರ್ಮ *śarīra-dharma*. The functions of the body; its nature or constitution (My.).
 ಶರೀರಪ್ರಕೃತಿ *śarīra-prakṛiti*. Constitution of the body (My.).
 ಶರೀರಪ್ರಾಣಾರ್ಥ *śarīra-prāṇa-artha*. Body, life, and property (Bp. 39, 15).
 ಶರೀರಬಂಧಕ *śarīra-bandhaka*. Personal pledge: a hostage. (R.).
 ಶರೀರವ್ಯಾಕುಲತೆ *śarīra-vyākulatē*. Agitation of the body. See ಮಲ್ಲದ್.
 ಶರೀರಸಂಸ್ಕಾರ *śarīra-saṁskāra*. Decoration or adorning the person (My.).
 ಶರೀರಸಮ್ಬಂಧ *śarīra-sambandha*. Bodily connection: relation by marriage, affinity; consanguinity (My.).
 ಶರೀರಸಮ್ಬಂಧಿ *śarīra-sambandhi*. One who is related to by marriage or consanguinity (My.).
 ಶರೀರಸುಖ *śarīra-sukha*. Bodily or animal pleasure (My.).
 ಶರೀರಸ್ಫುರಣ *śarīra-sphurana*. Quivering, throbbing, or agitation of the body. See ಉಲುಕು 1.
 ಶರೀರಾಂಗಭೇದ *śarīra-āṅga-bhēda*. A particular limb or part of the body. See ಹಲಕು 2, ಹರಕು 3.
 ಶರೀರಾಂತ *śarīra-anta*. Death (My.).
 ಶರೀರಾಭಿಮಾನ *śarīra-abhimāna*. Body-love: taking great care of the body (from fear of disease or death, My.).
 ಶರೀರಾವಾಸನ *śarīra-avasāna*. Death (My.).
 ಶರೀರ *śarīri*. Having a body, embodied. 2, *an animal or sentient being*;—*a man*. 3, the incorporate soul.
 ಶರೀರೋಪಗೃಹ್ಣತ *śarīra-upagṛhṇata*. Clasping or embracing the body. See ಮುಡುಕು.
 ಶರೀರೇ *śarīrē*. = ಸರಿ 6, ಸರಿ. An accumulation, a heap, a mass (ಒಟ್ಟರ್ Mr. 350).
 ಶರಾಘ *śara-ōgha*. A multitude of arrows (Śēv. 4, 131).
 ಶರ್ಕರಾವತೆ *śarkarā-vat*. Full of stony particles, gritty, gravelly.
 ಶರ್ಕರಾವರ್ತ *śarkarā-āvarta*. A whirlwind abounding with small stones (J. 23, 46).
 ಶರ್ಕರೀಲ *śarkarīla*. Full of stony particles.
 ಶರ್ಕರೇ *śarkarē*. = ಸಕ್ಕರೆ, ಸತ್ತಿ, ಸಕ್ಕಿ. A *polisher*. 2, a small stone, a pebble, gravel, grit. 3, a soil abounding in stony or gritty fragments. 4, *granulated or candied sugar*.
 ಶರ್ಧ *śardha*. A troop, a multitude. 2, strength, power. 3, breaking wind.
 ಶರ್ಧಸು *śardhisu*. = ತ್ರದ್ಧಿಸು. To break wind downwards.
 ಶರ್ಮ *śarma*. Happy, prosperous. 2, a blessing. 3, *happiness, delight, pleasure*. 4, refuge, protection;—*a house*. ಶರ್ಮಮಲ್ಲದ ಗಣ್ಣು ಕರಿಮೊನಕೆಯ ತುಣ್ಣು (Dp. 54). 5, at the end of names of Brāhmaṇas (J. 26, 33).
 ಶರ್ಮ *śarva*. = ಸ್ವಲ್ಪ 1, ಸರ್ವ 2. *Sīva*. 2, sign for a long syllable (Ūh.).—ತರ್ವಂ. The metrical foot — (Ūh.).
 ಶರ್ಮರಿ *śarvari*. Night.
 ಶರ್ಮರೇಪತಿ *śarvari-pati*. The moon (My.).

ಶರ್ಮನಿ *śarvāni*. = ಸವ್ವನಿ, ಸರ್ವನಿ. *Sīva's wife, Pārvali*.
 ಶಲ *śala*. The quill of a porcupine (ಎಯ್ಯಮ್ಮಗದ ಮುಕ್ Mr. 164). 2, = ಶಲ್ಯ 1.
 ಶಲಭ *śalabha*. A grasshopper (ಪತಂಗ Mr. 176); a locust. 2, a moth. 3, a fire-fly (ಪತಂಗ, ಮಂಚುಮು Nn. 61).
 ಶಲಲಿ *śalala*. The quill of a porcupine. 2, a porcupine.
 ಶಲಲಿ *śalali*. The quill of a porcupine. 2, a small porcupine.
 ಶಲಾಕೆ *śalākē*. = ಸಲಕೆ, ಸಲಗೆ, ಸಲಾಕೆ, ಸಲಾಕೆ, ಸಲಾಕೆ, ಸಲಕೆ, ಸಲಕೆ. A javelin, a dart (ಶಲ್ಯ, ಕೆಯ್ಡು Mr. 287). 2, a spike (as of grass), a quill, a pin (for piercing, etc.), any long, thin, pointed body, a shaft, a rod, a peg, a thin bar, a rib (of an umbrella) (ಶಲ್ಯ Nn. 157). 3, a bone, a rib. 4, the bird *śarikā*, *Turdus salika*.
 ಶಲಾಟು *śalāṭu*. Fresh, moist, raw, unripe (as fruit); unripe fruit (ಎಳೆಗಾಯಿ Hlā.; ಕೋಮಲ, ತಿರುಳುಮೋರ್ವ ಮಡಿಗಾಯಿ Mr. 109);—dry fruit (ನಾನ, ಒಣಗಿದ ಕಾಯಿ Nn. 90).
 ಶಲಾಟುಕೆ *śalāṭuka*. Unripe fruit (ಮಡಿ Sm. 92).
 ಶಲಾಟುಧಲಿ *śalāṭu-phala*. = ಶಲಾಟುಕೆ. See ಮಡಿ 7.
 ಶಲ್ಯ *śalka*. = ಹಕ್ಕಿ, ಹಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕಿ. A fragment, a splint, a paring, a shaving. 2, bark (of a tree), rind. 3, the scale of a fish.
 ಶಲ್ಯ *śalki*. A fish.
 ಶಲ್ಯಲಿ *śalmali*. = ಶಾಲ್ಯಲಿ. See ರೇಶ್ಮೀ ೧೪.
 ಶಲ್ಯ *śalya*. 1. = ಶಲ್ಯಹ, ಸಲ್ಲಿಹ, ಸಲ್ಲಿಹ. Any stake or rod, a spike, a quill, a pin, a splinter, a thorn, any piercing object (ಶಲಾಕೆ Nn. 157). 2, a dart, a javelin, a spear tipped with iron; an arrow, a shaft (ಶಸ್ತ್ರ, ಆಯುಧಭೇದ 157; ಶಲಾಕೆ, ಕೆಯ್ಡು Mr. 287). 3, a porcupine. 4, a fragment, a piece (ಲವ್ವ, ತುಣ್ಣು 157). 5, a thin, emaciate body (ಶ್ವಾಂಕ, ಬಡವಾದ ದೇಹ 157). 6, a fence, a boundary. 7, water (ನಾರಿ, ಉದಕ 157). 8, N. of the prince of Madra, maternal uncle of the sons of Pāṇḍu (ಪಾರ್ಥವನಿಭೇದ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಭೇದ 157; Mr. 263; J. 2, 17; Bh. 9, 1 sum.). 9, the thorny shrub *Vangueria spinosa* Roxb. 10, difficulty, embarrassment, distress, trouble.
 ಶಲ್ಯ *śalya*. 2. = ಶಲ್ಯ. Tbh. of ಶಿಲ. Muslin cloth without a border (My.; Tē. ಶಲ್ಯ; T. ಜಿಲ್ಲಾ). ಶಲ್ಯ ಹೊದ್ದು, ಸಾಲ ಮಾಡಿ, ಕವ್ವಳಿ ಹೊದಿದು ದಾರದು (Prv.).
 ಶಲ್ಯಕೆ *śalyaka*. A porcupine.
 ಶಲ್ಯಹ *śalyaha*. Tbh. of ಶಲ್ಯ No. 2. (A.).
 ಶಲ್ಯಕೆ *śallaka*. A porcupine.
 ಶಲ್ಯಕೆ *śallaki*. = ಸಲ್ಯಕೆ. The gum *olibanum tree*, *Boswellia thurifera* Roxb. See ತಡಿಲು, ತಡುಕು.
 ಶಲ್ಯಕೆ *śallē*. = ಶಲ್ಯ 2, ಶಿಲ್ಯ. (My.).
 ಶವ *śava*. = ಶವ, etc. A corpse.
 ಶವರ್ಣ *śa-varṇa*. The letter ಶ (Ūh.).
 ಶವಸಂಸ್ಕಾರ *śava-saṁskāra*. Cremation or burial of a corpse (My.).
 ಶವಿ *śavi*. See ಶಯ. (Cf. ಶಿವಿ?).
 ಶಕ *śaka*. = ಸಸ. A hare. 2, spots on the moon supposed to resemble the figure of a hare.
 ಶಕಕ *śakaka*. A hare (ಶಕ, ಮೊಲನು Nn. 27).
 ಶಕಧರ *śaka-dhara*. The moon.
 ಶಕಧರಕಲಾಕೇಶ್ವರ *śakadhara-kalā-śekhara*. = ಶಶಿಮಣಿ ಶೇಖರ. (Bp. 38, 46).

ಶರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಷಾಸಾ-lakshma. = ಶರಲಾಂಧನ.

ಶರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕಲಾಧರೆ ಷಾಸಾಲakshma-kalā-dharē. Pārvatī (Śāv. 5, 47).

ಶರಲಾಂಧನ ಷಾಸಾ-lānōhana. The moon.

ಶರಲೋಮ ಷಾಸಾ-lōma. The hair of a hare; hare-skin.

ಶಕಾಂಕ ಷಾಸಾ-aṅka. The moon. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಶಕಾಂಕಲೇಖ ಷಾಸಾṅka-lēkhē. A digit of the moon; the lunar crescent (Śāv. 1, 74).

ಶಕಾದನ ಷಾಸಾ-adana. A hawk, a falcon.

ಶಶಿ ಷಾಸಿ. = ಸಸಿ 1. Having hare-like spots: the moon (ಸವಿಗ ಡಲನುಗ, ಮಗಲಚ್ಚುಣ, etc. Kk. 44). 2, the number 1 (ಒನ್ನು Mr. 347; Ūh. v. 283. 287). 3, N. of a metrical foot (Ūh.; Mr. 364). 4, N. of a peasant (Ūpr. 5, 86. 87). 5, the air that is drawn up into the left nostril (Mr. 53).

ಶಶಿಕರ ಷಾಸಿ-kara. A moon-beam (Śāv. 3, after 35).

ಶಶಿಕರ ಷಾಸಿ-kalē. A digit of the moon (of which there are sixteen, My.).

ಶಶಿಕಾನ್ತ ಷಾಸಿ-kānta. The moon-stone (= ಚಂದ್ರ ಕಾನ್ತ; J. 3, 13; 10, 2. 3; 25, 5). 2, N. of a vṛtta (Ūh.).

ಶಶಿಖಂಡ ಷಾಸಿ-khaṇḍa. = ಶಶಿಕಲೆ. (My.).

ಶಶಿಖಂಡ ಚೂಡ ಷಾಸಿ-khaṇḍa-čūḍa. Whose tuft of hair is a digit of the moon: Śiva (Bp. 10, 1).

ಶಶಿಖಂಡ ಮೌಲಿ ಷಾಸಿ-khaṇḍa-mauli. Śiva (Bp. 88, 25).

ಶಶಿಖಂಡ ಶೇಖರ ಷಾಸಿ-khaṇḍa-śēkhara. Śiva (Bp. 9, 43).

ಶಶಿಚೂಡ ಷಾಸಿ-čūḍa. Śiva (Bp. 24, 86; 51, 9).

ಶಶಿಜೂಟ ಷಾಸಿ-jūṭa. Śiva (Bp. 9, 12).

ಶಶಿಪುರ ಷಾಸಿ-pura. N. of a town.

ಶಶಿಪುರಾದಿನಾಥರೋಮೋರ್ವರ ಷಾಸಿ-pura-adhinātha-sōmēśvara. N. (Mr. after 90).

ಶಶಿಪುರಾಧೀಶರೋಮೋರ್ವರ ಷಾಸಿ-pura-adhīśa-sōmēśa N. (Mr. 540).

ಶಶಿಪ್ರಭೆ ಷಾಸಿ-prabhē. N. of a queen (Ūpr. 5, 95. 137; 6, 1. 77).

ಶಶಿಭೂಷಣ ಷಾಸಿ-bhūṣaṇa. Śiva (Bp. 50, 71).

ಶಶಿಮುಖಿ ಷಾಸಿ-mukhi. A moon-faced woman (My.).

ಶಶಿಮೌಲಿ ಷಾಸಿ-mauli. Śiva (Bp. 41, 10; 50, 46).

ಶಶಿರೇಖೆ ಷಾಸಿ-rēkhē. A digit of the moon (My.). 2, a daughter of Balarāma (My.).

ಶಶಿಲೇಖೆ ಷಾಸಿ-lēkhē. A digit of the moon (Abh. P. 4, 30).

ಶಶಿವಕ್ತ್ರ ಷಾಸಿ-vaktrē. = ಶಶಿಮುಖಿ. (My.).

ಶಶಿವದನ ಷಾಸಿ-vadanē. = ಶಶಿಮುಖಿ. (Bp. 45, 1).

ಶಶಿಶೇಖರ ಷಾಸಿ-śēkhara. Moon-crested: Śiva.

ಶಶಿಹಾಸ ಷಾಸಿ-hāsa. = ಚಂದ್ರ ಹಾಸ. N. (J. 29, 20. 48; 80, 50; 31, 36).

ಶಶೋರ್ವ ಷಾಸಾ-ōrva. The hair of a hare, hare-skin.

ಶಸ್ವತಿ ಷಾಸವತ. Perpetually, continually, repeatedly, frequently, always, again and again.

ಶಸ್ಕುಲಿ ಷಾಸಕುಲಿ. = ಚಕ್ಕಲಿ, ಚಕ್ಕಲಿ, ಚಕ್ಕಲಿ. The orifice of the ear. 2, rice-gruel or barley-water (mixed with rice, sesamum, and other grain). 3, a kind of baked cake.

ಶಸ್ಪ ಷಾಸಪ್ಪ. = ಶಪ್ಪ, ಸಪ್ಪ. Young grass (ಎಳವಲ್ಲು Hā.).

ಶಸನ ಷಾಸನಾ. The act of striking, wounding, killing, immolation. See ಎ.

ಶಸ್ತ ಷಾಸಾ. 1. Struck, cut, wounded, injured, killed.

ಶಸ್ತ ಷಾಸಾ. 2. Said, told, recited, repeated. 2, praised, eulogized. 3, best, excellent. 4, auspicious, happy, well, right. See ಅಧಿ; Bp. 39, 54.

ಶಸ್ತ್ರ ಷಾಸಾ. 1. A hymn, a hymn of praise.

ಶಸ್ತ್ರ ಷಾಸಾ. 2. An instrument for cutting or wounding. a weapon;—a sword, a knife, a scymitar (ಶೂರಕು Mr. 383). 2, iron; steel. ಶಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕವಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯದೋ? (Prv.). See ಕೆಯ್ಯು.

ಶಸ್ತ್ರ ಕ ಷಾಸಾ. Iron; steel.

ಶಸ್ತ್ರ ಕೋಷ ಷಾಸಾ-kōsha. The sheath of a weapon. See ಒಡ್ಡೆ 2.

ಶಸ್ತ್ರ ಕ್ರಿಯೆ ಷಾಸಾ-kriyē. Weapon-business. See ಚಮ್ಮು 2.

ಶಸ್ತ್ರ ಜೀವಿ ಷಾಸಾ-jīvi. = ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ. (My.).

ಶಸ್ತ್ರಧರ ಷಾಸಾ-dhara. Bearing weapons;—a warrior. See N. s. ನಿವಾಳಸುಹ.

ಶಸ್ತ್ರಧಾರಿ ಷಾಸಾ-dhāri. Bearing arms; an armed man (B. 5, 39. 105).

ಶಸ್ತ್ರ ಪಿಠಾಸ ಷಾಸಾ-piḍhāsa. = ಶಸ್ತ್ರಕೋಷ (ಕೋಶ, ಕೆಮ್ಮು ಒಡ್ಡೆ Nn. 52).

ಶಸ್ತ್ರ ಮಾರ್ಜ ಷಾಸಾ-mārja. A furbisher, an armourer.

ಶಸ್ತ್ರ ಯುದ್ಧ ಷಾಸಾ-yuddha. A fight with swords (My.).

ಶಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾಸುರು ಷಾಸಾ-vidyā-guru. Drōṇa (My.).

ಶಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯೆ ಷಾಸಾ-vidyē. The science of arms (My.).

ಶಸ್ತ್ರ ವೈದ್ಯ ಷಾಸಾ-vaidyā. A surgeon (My.; B. 4, 29). 2, surgery (My.; B. 5, 273).

ಶಸ್ತ್ರ ಸಂಚಾಲನ ಷಾಸಾ-saṅcālana. The act of shaking arms. See ಕುರುಚ್ಚು, ಕೆಯ್ಯಾಡು.

ಶಸ್ತ್ರ ಸನ್ಯಾಸ ಷಾಸಾ-sannyāsa. The relinquishment of weapons or of their use (My.).

ಶಸ್ತ್ರಾ ಜೀವ ಷಾಸಾ-ājīva. Living by the profession of arms: a soldier.

ಶಸ್ತ್ರಾ ಜೀವಾನಾಸ ಷಾಸಾ-ājīva-āvasa. An abode of soldiers, a casern (or an armory, ಜೀವನಕಾಲೆ Mr. 195, q. v.).

ಶಸ್ತ್ರಾ ಜೀವಿ ಷಾಸಾ-ājīvi. = ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ. (ಪ್ರಾಚ್ಯಗೋಷ ಕೆಯ್ಯು ಒಡ್ಡೆ Mr. 254).

ಶಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸ ಷಾಸಾ-abhyāsa. The practice of arms, military exercise (My.).

ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಷಾಸಾ-asthra. Arms and missile weapons (J. 12, 26).

ಶಸ್ತ್ರಿ ಷಾಸತ್ರಿ. Bearing arms; armed with a sword. 2, a knife.

ಶಸ್ತ್ರಿಕೆ ಷಾಸತ್ರಿಕೆ. A knife, a blade.

ಶಸ್ತ್ರ ಷಾಸಾ. 1. To be told; to be praised, praiseworthy. See ಪ್ರ.

ಶಸ್ತ್ರ ಷಾಸಾ. 2. = ಸಸ್ಯ, etc. To be cut, to be wounded or injured (adj.). 2, corn, grain. 3, the fruit or produce of any plant or tree.

ಶಹಬಾಸು ಷಾಸಾ. = ಕಾಡಾಸು, ಕಾಡಾಡಾಸು. Brave! well done! noble! (My.; Ūb. 96; Mhr., H. ಕಾಡಾಸು).

ಶಹರ ಷಾಸಾ. = ಶಹರು, ಸಹರ, ಮಹರು. A city or large town (Ūb. 22; B. 5, 195. 265; Mhr., H. ಶಹರ).

ಶಹರು śaharu. = ಶಹರ. (My.; Br.).

ಶಹಾ śahā. A king (My.; Mhr., H.). 2, in chess-playing: check (My.; Mhr., H. ಶಹ).

ಶಹಾಣಿ śahāṇi. = ಶಾಣಿ. Sagacious, knowing, clever (Mhr., H. ಶಹಾಣ; cf. ಶಾಹಾಣ್ಯ). ಹೆಚ್ಚು ಶಹಾಣಿ (ಪಟ್ಟುತರ ಓಬ.). ಶಹಾನ śahāna. N. of a rāga (My.; H.).

ಶಹಾಮೃಗ śahā-mṛiga. = ಶಹಮೃಗ. The king's animal: a fabulous bird, a griffin (Mhr., H.); an ostrich (My.; B. 4, 191).

ಶಹಾವಲಿಬೇರು śahāvali-bēru. = ಸೀಬರಿಬೇರು. (St. & Pl.).

ಶಾಕ śāka. 1. = ಶಾಮ No. 1. Any potherb or vegetable; vegetable food (ವಾಜ, ಮೇಲ್ಮೇಗರ Nn. 124, one MS. ಶಾಮ; Bp. 24, 34). 2, power, strength. 3, N. of one of the seven dvīpas.

ಶಾಕ śāka. 2. = ಸಾಕ, ಸೇಕ, etc., ಸೇಕ 1. Heat (My.).

ಶಾಕಟ śākaṭa. (fr. ಶಕಟ). Relating to a cart. 2, any yoked animal, a draught-ox. 3, a field.

ಶಾಕಶಾಕಟ śāka-śākaṭa. A field of vegetables, a kitchen garden. See ವಾಜು.

ಶಾಕಶಾಕಿನಿ śāka-śākina. A field of vegetables.

ಶಾಕಿನಿ śākina. A field.

ಶಾಕಿನಿ śākini. A powerful female: a kind of female demon or fair attendant on Durgā (Bh. 7, 7, 45).

ಶಾಕುನಿಕ śākunika. (fr. ಶಕುನ). Belonging or relating to birds;—ominous;—a fowler.

ಶಾಕ್ತ śākta. (fr. ಶಕ್ತಿ). Relating to śakti. 2, a worshipper of the divine energy under its feminine representation. ಶಾಕ್ತಾಯಾ ಮೂರುನಾಗ ಭಕ್ತ, ಮಧ್ಯಪಾನ ಮೂರುನಾಗ ಶಾಕ್ತ (Prv.).

ಶಾಕ್ತಿಕ śāktika. Relating to a spear;—a spearman, a lancer.

ಶಾಕ್ತೀಯ śāktīya. = ಶಾಕ್ತ. (My.).

ಶಾಕ್ಯ śākya. N. of the family of Buddha. 2, Buddha (son of Māyādevī), the founder of the Buddhist faith.

ಶಾಕ್ಯಮುನಿ śākya-muni. = ಶಾಕ್ಯ No. 2. Buddha.

ಶಾಕ್ಯಸಿಂಹ śākya-simha. = ಶಾಕ್ಯ No. 2. Buddha.

ಶಾಕ್ಯವರ śākya-vaṛa. A bull, an ox (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಶಾಕ್ಯವಾರೋಹ śākya-ārōha. One who mounts or has mounted an ox (ಅನಡ್ವನಾಡ, ಎತ್ತೇಯುವವಂ Mr. 247).

ಶಾಖಿ śākha. Tbh. of ಶಾಖ 1, q. v. ಸೀಳಿದ್ದಿಣಿ ದಾದಿ ಶಾಮಂ (ದಾದಿಶಂ Śmd. I). 2, a measure of capacity (ಕೊಳಗ Mr. 206). 3, Tbh. of ಶಾಖಿ. (Bp. 19, 64).

ಶಾಮಾಚಂಕ್ರಮಣಿ śākhā-cāṅkramaṇa. Skipping from branch to branch: desultory study. (R.).

ಶಾಮಾಚರ śākhā-čara. A monkey.

ಶಾಮಾಚರಬಂಧನಿ śākhā-čara-bandha. A certain feat of wrestlers (ಶೆವ. 4, 75).

ಶಾಮಾನಗರ śākhā-nagara. A suburb.

ಶಾಮಾಮುಖಿ śākhā-mukha. The fore part, top or tip of a branch. See ತಳಲ.

ಶಾಮಾಮೃಗ śākhā-mṛiga. A monkey.

ಶಾಮಾಶಿಫಿ śākhā-śiphē. A pendent root growing from a branch, as in the Indian fig tree.

ಶಾಮಾಸ್ಥಿ śākhā-aṣṭhi. The bone of the arm or of the leg (ಕೈಯ್ಯ ಕಾಲ ಎಲ್ವು Hā.; see ನಲಕ).

ಶಾಖಿ śākhi. Having branches. 2, a tree.

ಶಾಖಿ śākhi. ಶಾಮಾ. = ಶಾಮ No. 3. The branch of a tree, etc., a branch in general. 2, an arm. 3, a subdivision, a section of any book. 4, a sect, a faction, a party. 5, a traditional recension or text of any of the original vēdas handed down by different schools or sects. 6, any one of the vēdas. See Bp. 43, 75; 55, 45.

ಶಾಕರಿ śānkari. (fr. ಶಂಕರ). Pārvaṭi (Grj. 3, 81).

ಶಾಜೇರಿಗೆ ಶಿಫಿ-jiṭrigē. An excellent kind of jiṭrigē (My.; ಸು ಗನ್ನ ಓಬ.).

ಶಾಟಿ śāṭa. Cloth;—a particular clean or white garment;—a petticoat (cf. ಜಾಡ). 2, = ತಟ್ಟ. (My.; see Prv. s. ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯ).

ಶಾಟಕ śāṭaka. = (ಜಾಡಗ), ಶಾಟ. See ಸ್ಥೂಲ.

ಶಾಟಿ śāṭi. = ಜಾಟಿ, ಸಾಟಿ 1. Cloth. 2, an upper or outer garment (ಬ್ರಹ್ಮಶಿಫಿ, ವೈಶ್ಯಶಿಫಿ, ಪೂಜನ ಉತ್ತರಾಸಂಗ Mr. 256); the cloth of Sannyāsis dyed with red ochre (My.).

ಶಾರ್ಙ್ಗಿ śāṅghya. (fr. ಶಠ). Villainy, dishonesty, perfidy, deceit.

ಶಾರ್ಙ್ಗಲಿ ಶಿಫಿ-vaṭa. = ಶಾರ್ಙ್ಗಲ. Abounding in fresh grass, green, verdant;—a grassy spot.

ಶಾರಿ śāra. 1. = ಸಾಡಿ, ಸಾಣಿ. Sharpening, whetting. 2, a whetstone, a grindstone. 3, a touchstone. 4, a saw. See ಖರ.

ಶಾರಿ śāra. 2. (fr. ಶಣ). Hempen.

ಶಾರಿ śāra. 3. = ಶಹಾಣಿ. A sagacious, knowing, clever man (My.). Feminine ಶಾರಿ (My.).

ಶಾರಿ ಶಿಫಿ. A hempen cloth or garment. 2, a ragged or torn raiment. See Si. s. ಸಾಣಿ.

ಶಾರ್ಙ್ಗಲಿ ಶಿಫಿ-upala. A whetstone (Rāv. 5, 85).

ಶಾರ್ಙ್ಗಲಿ ಶಿಫಿ-dilya. N. of a muni or sage. 2, the tree Aegle marmelos Corr.

ಶಾಕ śāka. Sharpened, whetted, sharp. 2, thin, spare, slender, small (ಅಸಿದು Hā.; ಸನ್ನ, ಸಣ್ಣ Mr. 448, o. r. ಶಾನ್). 3, weak, feeble. 4, beautiful, handsome. 5, happy; joy, pleasure, happiness. See ಒಸಿ 2.

ಶಾಕಮೃಗ śāka-kumbha. Gold.

ಶಾಕಮೃಗನಿ ಶಾಕakumbha-āsana. A golden seat, a throne (My.).

ಶಾಕಮೃಗನಿ śāka-kaumbha. Gold; golden.

ಶಾಕನಿ śākana. Sharpening, whetting; sharpness. 2, causing to fall or perish, felling (Bp. 53, 4), causing to wither or decay. 3, cutting off; withering, decaying.

ಶಾಕತನಿ śākatapa. N. of the author of a law-book (Bp. 43, 73).

ಶಾಕಿ śātra. That which cuts off or away (Bp. 39, 22).

ಶಾಕನಿ śātrava. (fr. ಶತ್ರು). Hostile; an enemy. 2, enmity, hostility. 3, a multitude of enemies. See ದಮಿತ, ವೃತ್ತ.

ಶಾದಿ śāda. Young or fresh grass. 2, mud, mire.

ಶಾದರಿತ ಶಿಫಿ-harita. Green with young grass.

ಶಾದಿ śādi. Marriage (My.; H.).

ಶಾದ್ವಲಿ śādvāla. = ಶಾದ್ವಲ. Abounding in fresh or green grass; etc.

ಶಾನಭವನಿ śāna-bhava. = ಶಾನಭಾಗ. ಶಾನಭವನ ಗುಣ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮಾನವನ ಗುಣ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡು (Prv.).

ಶಾನಭಾಗನಿ śāna-bhāga. = ಶಾನಭೋಗ. (My.). See Prv. s. ಹೊಟ್ಟೆ 3.

ಶಾನಭೋಗ ಖಾನಾ-bhōga. = ಶಾನಭವ, ಶಾನಭಾಗ, ಶ್ಯಾನಭೋಗ, ಸಾನ ಭಾಗ, ಸಾನಭೋಗ, ಸೇನಭೋವ, q. v. The clerk of a village or of some villages (My.; ಗಣಿತ, ಗಾವಲಿ G.). ಶಾನಭೋಗನ ಸವ್ಯುಳ ಸನ್ನೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳ ಬೇಡ; ಹಣ್ಣು ತೀ ದೇಸೆಯವರು ಉಣ್ಣು ರೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳ ಬೇಡ.—ಊರ ಮೇಲೆ ನೂರು ಬಿದ್ದರೆ ಶಾನಭೋಗ ಗನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇನು? (or ಶಣ್ಣುಕೇನು?).—ಕತ್ತೆ ಬಿತ್ತಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣು, ಹಣ ನೋಟಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣು, ಟವಣೆ ಶಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣು (Prvs.). See ನಾಡು.

ಶಾನಭೋಗತನ ಖಾನabhōgatana. The office or business of a khānabhōga (My.).

ಶಾನಭೋಗಿಕೆ ಖಾನabhōgikē. = ಶಾನಭೋಗತನ, ಶ್ಯಾನಭೋಗಿಕೆ. (My.).

ಶಾನಾಯ ಖಾನā-āya. The portion of a crop which a khānabhōga receives from villagers as his fees (My.).

ಶಾನೇ ಖಾನಂ. = ಸಾನೆ. (Tbh. of ಸೇನೆ). Much; many (My.). ಶಾನೇ ಯಾತೆಯುಳ್ಳವನು (ಶೋಲುನು Si. 358).

ಶಾಂತ ಖಂತā. Appeased, allayed, calmed, alleviated, pacified, stilled, hushed; tranquil, calm, free from passions, contented, satisfied, undisturbed;—put an end to, annihilated, destroyed, ceased, extinguished;—mild, gentle; meek, humble. 2, an ascetic whose passions are subdued (ಶಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಶಾಂತ Mr. 251). 3, tranquillity, quietism, as one of the rasas (Kāv. IV, 2, 49-51). 4, appeasing, pacifying, stilling (ಸಾಮ, ನಮ್ಮಸುಹ Mr. 459). 5, bright, friendly, cheering speech (ಹೊಳಪುನುಡಿ Mr. 84). — ಶಾಂತ ದೇವ. N. (Bp. 58, 10). — ಶಾಂತ ಪಡಿಸು. To pacify, etc. (ಸನ್ನವಿಸು G.; My.).

ಶಾಂತತನ ಖಂತātana. = ಶಾಂತತೆ. (ಎನಯ G.).

ಶಾಂತತೆ ಖಂತātē. Quietness, calmness, quietism, meekness (Cpr. 2, 73; Bp. 20, 25; 88, 6, 13).

ಶಾಂತತ್ವ ಖಂತātva. = ಶಾಂತತೆ. ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಯ್ದ ಮೂಗು ಶಾಂತತ್ವಕ್ಕೆ ಹತ್ತೀತೇ? (Prv.).

ಶಾಂತನನ ಖಂತānava. Bhishma, the son of Śāntanu (My.).

ಶಾಂತನು ಖಂತānu. = ಶನನು No. 2. N. of a king, the father of Bhishma (Sk.).

ಶಾನ್ತಪೂರ್ವಪ್ರಾಶ ಖಂತā-pūrvā-prāsa. A kind of alliteration (Cū.).

ಶಾನ್ತಪ್ರಾಶ ಖಂತā-prāsa. A kind of alliteration (Cū.).

ಶಾನ್ತಮಣಿಲ ಖಂತā-maṇḍala. N. of a place (Bp. 13, 19; 50, 62).

ಶಾನ್ತಮನ ಖಂತā-mana. Tranquil-minded, calm (Kāv. I, 5, 49);—a calm mind.

ಶಾಂತಿ ಖಂತī. = ಸಾಂತಿ. 'Quiet, quietness, calmness, peace, ease; composure, serenity; mildness; quietism, stoicism; absence of passion, in difference to objects of pleasure or pain;—rest, repose, remission;—appeasing, pacification, soothing, allayment, alleviation, satisfying;—causing to cease;—any expiatory or propitiatory rite for averting evil or calamity; ceremonies in conciliation of incensed devils, etc.;—good fortune, felicity. ಶಾಂತಿ ತಿಳಿಯದವನಾದರೆ ವಾಸ್ತವಮನ ಆಗಲಿಕ್ಕಲ್ಲವೇ?—ಶಾಂತಿ ಮಾಡದರೂ ಧಾಸ್ತಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಶಾಂತಿ ಪಡಿಸು. To appease, etc. (G. 237, 492; My.). — ಶಾಂತಿಮರ. The tree Terminalia belerica Roxb. (St. & Pl.).

ಶಾಂತಿಕೆ ಖಂತikē. Calmness, composure, mildness (Bp. 6, 8).

ಶಾಂತಿ ಶಾಂತita. Appeased, tranquil, calm, peaceful (Bp. 20, 19).

ಶಾಂತಿಪರ್ವ ಖಂತī-parva. N. of the twelfth book of the Mahābhārata, containing stories, etc. for the tranquillizing of Yudhishthira (Bp. 5, 2).

ಶಾನ್ತೀಶ ಖಂತī-īśa. N. of the father of the poet Argala (Cpr. 1, 54).

ಶಾಪ ಖಾಪā. = ಶ್ವಾಪ, ಸಾಪ2. Curse, anathema, cursing, reviling. 2, abuse. 3, an oath. — ಶಾಪ ಕೊಡು. To give a curse, to curse (My.). ರಾಜನಿಗೆ ಹಲವು ಶಾಪಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು (B. 5, 71). ಶಾಪ ಕೊಡುವವ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ (Prv.). — ಶಾಪ ಕೊಳ್ಳು. To receive a curse, to be cursed. ಶಾಪ ಬರೆ ಪಾರ ದೆನ್ನು, ಶಾಪ ಕೊಣ್ಣು (Prv.). — ಶಾಪವುಡೆ. -o-ವಡೆ = ಶಾಪ ಕೊಳ್ಳು (Bp. 34, 19). — ಶಾಪವೀ. -ಕ. = ಶಾಪ ಕೊಡು. (Bp. 34, 11).

ಶಾಪಗ್ರಸ್ತ ಖಾಪā-grasta. Seized by a curse, suffering under a curse (My.).

ಶಾಪಮೋಕ್ಷ ಖಾಪā-mōksha. Deliverance from a curse (Bp. 34, 12, 14).

ಶಾಪಮೋಕ್ಷಿತ ಖಾಪā-mōkshita. Released from a curse (Bp. 34, 25).

ಶಾಪರಹಿತ ಖಾಪā-rahita. Void of curse (My.).

ಶಾಪವಿಮುಕ್ತಿ ಖಾಪā-vimukti. = ಶಾಪಮೋಕ್ಷ. (My.).

ಶಾಪವಿಮೋಕ್ಷ ಖಾಪā-vimōksha. = ಶಾಪವಿಮುಕ್ತಿ. (Bp. 34, 17).

ಶಾಪವಿಮೋಚನೆ ಖಾಪā-vimōchanē. = ಶಾಪವಿಮೋಕ್ಷ. (My.).

ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಸಮರ್ಥ ಖಾಪā-anugraha-samartha. Capable of conferring benefits and of cursing (My.).

ಶಾಪಿಸು ಖಾಪisu. To curse (Bp. 20, 16; 48, 11; 50, 60; 52, 6; 57, 58; J. 15, 32; My.).

ಶಾಪಿಕೆ ಖಾಪika. = ಶಾಪಕ. (Rām. 3, 8, 25).

ಶಾಪಿಕ ಖಾಪara. (fr. ಶಬರ). = ಶಾಪರ. Belonging to the Śāparas;—a man of the Śāpara tribe (ಬುಟ್ಟಕ, ಶಾಪ Na. 127; Bp. 18, 35). 2, the tree Symplocos racemosa Roxb. 3, a kind of non-vēdic mantras which are considered as innocent (ಶಾಪರಹಿತ, My.); magic, sorcery (Mhr.).

ಶಾಪಿಸು ಖಾಪisu. = ಶಪಾಮಸು. (B. 4, 69; My.; Br.; Mhr., H.).

ಶಾಬ್ದ ಖಾಬda. (fr. ಶಬ್ದ). Sonorous, sounding;—relating to sound;—relating to or derived from words;—verbal, oral.

ಶಾಬ್ದವೇತ್ತೃತೆ ಖಾಬda-vōttṛitē. Knowledge of grammar (Cpr. 1, 31).

ಶಾಬ್ದಿಕೆ ಖಾಬdika. Relating to sounds or words;—a philologist, a grammarian (Śmd. 87, 135, 252, 395, 396; Cpr. 1, 58).

ಶಾಮ ಖಾಮā. Tbh. of ಶ್ಯಾಮ (My.); N. (My.).

ಶಾಮಕೆ ಖಾಮaka. Appeasing, curing. ರೋಗಕ್ಕೆ ಶಾಮಕಮಾಡಿ ಪಡೆದಾಡಿದ್ರೆಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಚಿತ್ತೆ Si. 199).

ಶಾಮನ ಖಾಮana. Tranquillity, peace;—settling, killing. 2, seeing; hearing. See ಸಿ.

ಶಾಮಲೆ ಖಾಮil. Including, comprehending, extending to (My.; H.).

ಶಾಮಲಿತು ಖಾಮilatu. A part or parcel of land attached to an estate (My.; see Prv. a. ಸಿಪ್ಪು).

ಶಾಮ್ಬರಿ ಖಾಮbari. (fr. ಶಮ್ಬರಿ). Jugglery, sorcery, illusion.

ಶಾಮ್ಬನ ಖಾಮbhava. (fr. ಶಮ್ಬು). Belonging to Śiva;—a worshipper of Śiva (Bp. 50, 4).

ಶಾಮ್ಬವಿ ಖಾಮbhavi. Pārvaṭi (Śiv. 5, 57).

ಶಾಮ್ಬವೀಧನ ಖಾಮbhavi-dhava. Śiva (Śiv. 5, 24).

ಶಾಯ *śāya*. Lying, reposing, sleeping. See ಉಪ, ಎ.

ಶಾಯಿ *śāyi*. 1. Lying down, reclining, sleeping. See ವ್ಯಾಲ, ಸ್ಥಳೀ.

ಶಾಯಿ *śāyi*. 2. Ink (My.; Br.; Mhr., H.). ತಾಯಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕಾಗದ ನಾಯಿಗೂ ಬೇಡ (Prv.). — ತಾಯಿಕುಡಿಕೆ. An ink-bottle (My.).

ಶಾಯಿದ *śāyidi*. A witness at law; witness, deposition (Mhr., H., also ತಾಬಿದೇ; My.; Br. ತಾಬಿದ). — ತಾಯಿದಿದಾರ. A witness (My.; Mhr.).

ಶಾರ *śāra*. Variegated (in colour), of different colours, mixed, blended. 2, air, wind.

ಶಾರಣ *śāraṇa*. Hurting, injuring, killing. See ನಿ.

ಶಾರದ *śārada*. (fr. ಶರದ್). Autumnal. 2, fresh, new, recent. 3, able, competent, clever (ಕೌಶಲ, ಕುಶಲ Nn. 28; ಕುಶಲ Mr. 510). 4, breaking, reducing to pieces (ಪ್ರಿಯಾಮಣ್ಣನ, ಮಣ್ಣಿನತ್ತೆಯಗಳು 28, o. r. ಶಾರದ; ಮಣ್ಣಿನತ್ತೆಯ 510). 5, fragments, leavings (ಉಚ್ಚಿಷ್ಟ 28). 6, lean, feeble, poor; leanness; etc. (ಕೃತ, ಬಡವ 28). 7, modest, diffident. 8, corn, grain, fruit. 9, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 28; ಅಮಲಪಾಲ್ವರ 510). 10, the sky (ನಭ, ಆಕಾಶ 28). 11, a ship (ಭೈರು, ಹಡಗು 28). See ಶಾರದೆ.

ಶಾರದಾಬ್ರ *śārada-abra*. = ಶರದಾಕಾಶ. (Grj. 3, 34).

ಶಾರದ *śāradi*. The plant *Jussiaea repens* Lin. 2, the tree *Alstonia* (or *Echites*) *sholaris* (= ಎಶಾಲತ್ವಕ್).

ಶಾರದೆ *śāradē*. ಶಾರದಾ. = ಸಾರದೆ. *Sarasvatī* (ನಾಕ್, ಸರಸ್ವತಿ Nn. 28; Mr. ಭಾರತಿ 510). 2, understanding, intelligence (ಬುದ್ಧಿ 28; ಸುಬುದ್ಧಿ 510). 3, essence, pith (ಸಾರ, ಕೆಚ್ಚು 28; ಸಾರ 510). 4, a season (ರುತು, ಪದುರುತು 28).

ಶಾರಿ *śāri*. = ಶಾರಿ 2, ಸಾರಿ 2. A piece at chess or at a kind of draughts or at backgammon; — a kind of die.

ಶಾರಿಕೆ *śārikē*. = ಸಾರಿಕೆ, q. v. (ಗೊರವಂಕೆಹಕ್ಕಿ Sl. 484). 2, = ಶಾರಿ.

ಶಾರಿದ *śārīda*. = ಸಾರಿದ. (Śmd. 335 Mdb.).

ಶಾರಿಫಲ *śāri-phala*. A chequered cloth or board for playing draughts, etc.

ಶಾರಿಫಲಕೆ *śāri-phalaka*. = ಶಾರಿಫಲ. A chequered cloth, etc.

ಶಾರೀರ *śārīra*. (fr. ಶರೀರ). = ಸಾರೀರ. Corporeal, bodily; — incorporate. 2, a division of medicine comprehending anatomy and pathology (Mhr.; B. 5, 194). 3, = ಸಾರಿರ, guttural sound (in singing, My.).

ಶಾರೀರಕೆ *śārīraka*. Corporeal; — incorporate. 2, the embodied soul, or the doctrine inquiring into its nature. 3, = ಶಾರೀರ No. 2. (Mhr.; B. 5, 197).

ಶಾರೀರಕಮಾನಾಂನಿ *śārīraka-mīmāṃsā*. An inquiry into the embodied soul (My.).

ಶಾರೀರಾಗ್ನಿ *śārīra-agni*. The gastric juice (B. 4, 31; My.).

ಶಾರು *śāru*. Injuring. See ಕಂ.

ಶಾರ್ಕರ *śārka*. (fr. ಶರ್ಕರ). Gravelly, stony; — sugary.

ಶಾರ್ಗ *śārga*. (fr. ಶೃಂಗ). (= ಸಂಗಾಡಿ). Made of horn, horny. 2, a bow. 3, the bow of Vishṇu or Kṛishṇa.

ಶಾರ್ಗಧನ್ಯ *śārga-dhanva*. Vishṇu (My.).

ಶಾರ್ಗಧರ *śārga-dhara*. Vishṇu or Kṛishṇa (Mr. 18).

ಶಾರ್ಗಿ *śārgi*. Vishṇu.

ಶಾರ್ದೂಲ *śārdūla*. A tiger. 2, best, pre-eminent (at the end of compounds). 3, N. of a metre (Mr. 366). 4, N. of a *rākshasa* (Bp. 54, 56).

ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೇದಿತ *śārdūla-vikrīḍita*. N. of a *vṛitta* (Ūh.).

ಶಾರ್ದೂಲಾಜಿನಾಮ್ಬರ *śārdūla-ajina-ambara*. Śiva (Bp. 27, 46).

ಶಾರ್ವರ *śārvara*. (fr. ಶರ್ವರ). Nocturnal; darkness, gloom. 2, killing, mischievous, pernicious.

ಶಾರ್ವರಿ *śārvari*. Night (Mr. 65). 2, the thirty-fourth year of the cycle of sixty (My.). 3, N. of a *śakti* (Śśv. 3, 12).

ಶಾಲ *śāla*. 1. = ಶಾಲ, etc. (B. 5, 297).

ಶಾಲ *śāla*. 2. = ಸಾಲ 1. The timber tree *Vatica robusta* W. & A. (or *Shorea robusta* Roxb.; ವನಸ್ಪತಿ, ವೃಕ್ಷಭೇದ Nn. 20; ಅಸಿನಮರ Nn. 110; see ಅಸು 2, ರಾಳ); its resin. 2, a tree in general. 3, a surrounding wall of masonry on a rampart, a rampart; a fence or wall surrounding a building, any wall (ಶೋಲೆ HIA.; ಶೋಲೆ Nn. 20. 61. 121; see ಪ್ರಾಕಾರ). 4, large, great, etc. (ಎಶಾಲ, ದೊಡ್ಡತು 20). 5, power, ability (ಶಕ್ತಿ, ಸತ್ವ 20; ಘನಶಕ್ತಿ Mr. 471). 6, a root (ಮೂಲ, ಮೊದಲ 20). 7, a kind of fish, *Ophiocephalus wrahl* Ham. (ದಾಳುಮಾನು Nr.).

ಶಾಲಗ್ರಾಮ *śāla-grāma*. = ಸಾಲಗ್ರಾಮ, ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ. A black stone chiefly found in the river *Gandakī* and worshipped as sacred to Vishṇu (Sk.).

ಶಾಲಣ *śālaṇa*. = ಸಾಲಣ. (Śmd. 335, not in Mdb.).

ಶಾಲವರ್ಗ *śālapargi*. = ಸಾಲವರ್ಗ. The shrub *Desmodium gangeticum* (or *Hedysarum g.*). See ಜೋನ್ನೆ.

ಶಾಲಭಂಜಿಕೆ *śāla-bhañjikē*. = ಸಾರಭಂಜಿಕೆ, ಸಾಲಭಂಜಿಕೆ. A doll, a wooden puppet (J. 30, 18). 2, a courtesan, a harlot. 3, a kind of game played in the east of India. ಶಾಲಭಂಜಿಕೆವತ್ತು (-ಗೆತ್ತು?), ಅರಸಂ ನೋಡಿದಂ ಲಲಾಟೋಮರೆ ಯಂ (Śmd. 285, o. r. ಸಾರಭಂಜಿಕೆ).

ಶಾಲಾಜಿರ *śāla-jira*. A platter, a dish, a saucer. See ಶ್ರಾವೆ.

ಶಾಲಾವೃಕ *śāla-vṛika*. = ಸಾಲಾವೃಕ. House-wolf: a dog.

ಶಾಲಿ *śāli*. 1. Belonging to a house. 2, endowed with, possessed of, possessing, having (My.). 3, shining or resplendent with, excellent.

ಶಾಲಿ *śāli*. 2. = ಸಾಲಿ 6. Rice, paddy (ಪ್ರೀಟಿ, ಸ್ತವ್ವಕರಿ, ನೆಲ್ಲ Mr. 373).

ಶಾಲಿಕೆ *śālika*. Belonging to a house. 2, a weaver. 3, a village of artificers. Cf. ಶಾಲಿ 2; ಶಾಲಿ; ಜಾಡ.

ಶಾಲಿಕೆ *śālikē*. A small house, a room. See Ūpr. 4, 64; ಐ ಯನ, ಪಾನೀಯ.

ಶಾಲಿನಿ *śālini*. A mistress of a house. 2, N. of two *vṛttas* (Ūh.).

ಶಾಲಿವಾಹನ *śāli-vāhana*. N. of a king of *Pratishthāna* on the *Gōdāvarī*, the institutor of the era (*śāka*) which commences seventy-eight years after Christ.

ಶಾಲಿವಾಹನಕ *śālivāhana-śāka*. The era of *Śālivāhana* (Mr. after 540).

ಶಾಲಿಹೋತ್ರ *śāli-hōtra*. A horse. 2, N. of a writer on veterinary subjects (Śśv. 6, after 11).

ಶಾಲಿನ *śāliṇa*. Attached to the house or to one's own room: retiring, humble, modest, diffident.

ಶಾಲು *śālu*. = ಶಾಲ 1, ಶಾಲನೆ, ಪಾಲು. A woolen shawl (My.; B. 3, 9; 4, 164; Mhr., H. ಶಾಲ). ಶಾಲು ಜೊಡ್ಡವನಾದರೂ ಪಾಲು ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಶಾಲು ಸಕಲಾತಿ ತೇಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಕವುದಿ ತನ್ನ ಗತಿಮೇನು? ಅನ್ನಿತು (Prvs.). — ಶಾಲುಜೋಡು. A double shawl (My., also ಜೋಡಿ). — ಶಾಲನಾಮೆ. = ಶಾಲು. (My.).

ಶಾಲುವೆ śālurē. = ಶಾಲು, etc. (My.; Br.).

ಶಾಲಕ śālūka. The root of the esculent water-lily.

ಶಾಲಕ śālūra. A frog.

ಶಾಲೆ śālē. 1. ಶಾಲಾ. = ಸಾಲೆ 3. The upper or main branch of a tree. 2, a hall, a saloon; an apartment, a room (ಶೋಭೆ Nn. 121);—a house (ಗೃಹ, ಮನೆ Nn. 20);—a stable. 3, a school (My.; Mhr.). 4, (= ಶಾಲ 2?) N. of a plant (ಮುಖಾಸನ Mr. 134).

ಶಾಲೆ śālē. 2. Tbh. of ಚೇಲ. = ಸಾಲೆ 2, etc. A woman's garment (ಸೀರೆ My.). ಶಾಲೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ದಂದವಾದರೆ ಮಾಲೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ದಂದವೇ?—ತಾಯನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು, ನೂಲಿನ ಶಾಲೆ.—ಬಸವು ಬನ್ನಾಕ್ಷಣ ಹಸರುಶಾಲೆ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? (Prva.). — ಶಾಲೆರೋಗ. = ಸಾಲೆರೋಗ, ಸೀರೆರೋಗ. A morbid issue of blood from the yōni (My.).

ಶಾಲೆಯು śālēya. A field of paddy. 2, a sort of fennel, *Anethum Panmorium* Roxb. (or A. sowa). See ಸಬ್ಬುಸಗಿ.

ಶಾಲ್ಮಲಿ śālmali. ಶಾಲ್ಮಲಿ. = ಶಲ್ಮಲಿ. The *scemul* or silk-cotton tree, *Salmaia malabarica* Soh. & E. (or *Bombax heptaphyllum* Roxb.; ಸ್ಥಿರವೇದಿ, ಎಲವ Mr. 119).

ಶಾಲ್ಮಲಿಕುಜ śālmali-kuja. = ಶಾಲ್ಮಲಿ. (ಶುಕ, ಎಲವದ ಮರ Nn. 153).

ಶಾಲ್ಮಲೀವೇಷ್ಯ śālmali-vēṣṭa. The gum of the silk-cotton tree.

ಶಾಲೋದನ śālī-ōdana. A good kind of boiled rice (J. 6, 44).

ಶಾವ śāva. (fr. ಶವ). Relating to a dead body. 2, the young of any animal.

ಶಾವಕ śāvaka. = ಶಾವಕ. The young of any animal.

ಶಾವರ śāvara. = ಶಾವರ. (ಬಿಳಿಯ ರೋಷ್ಣ Nn.).

ಶಾವಿಗೆ śāvīgē. = ಸಾವಿಗೆ, q. v. (C.; Bh. 1, 15, 7). Tbh. of ಸೇವಿಕಾ. ಶಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತವನಿಲ್ಲ, ಶಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬದುಕಿದವನಿಲ್ಲ (Prv.). ಶಾಶ್ವತ śāśvata. (fr. ಶತ್ವತ). = ಸಾಶ್ವತ. *Eternal, constant, perpetual, permanent* (ಸ್ಥಿರ Nn. 42; ಸತ Kk. 57). 2, śiva;—N. 3, heaven, ether.

ಶಾಷ್ಠಲಿ śāṣṭhala. = ಶಾಷ್ಠಲ, ಶಾಷ್ಠಲ. (ಅಡಗನ್ ಓರನೆ ತಿವ್ವುವಂ Mr. 231).

ಶಾಷ್ಠಲಿ śāṣṭhula. = ಶಾಷ್ಠಲ.

ಶಾಷ್ಠಲಿಕ śāṣṭhulika. (fr. ಶಾಷ್ಠಲಿ). A quantity of baked cakes.

ಶಾಸಕ śāsaka. A kind of kettle-drum (see s. ವಂಜಮಹಾಶಬ್ದ).

ಶಾಸನ śāsana. The act of governing, ruling, government;—training, instructing;—correcting; punishing (see ಶಾಕ-ಶಮ್ಭರಾಂಶ). 2, instruction, discipline. 3, an order, a command; a precept (ಅಜ್ಜೆ, ಶಾಸಿತ, ಪ್ರಯೋಗ, ಪೇದ್ದುದು Mr. 440). 4, a royal grant, a charter, an edict (inscribed on stone or copper, Bp. 59, 56; śā. 1, 86). 5, a writing, a deed, a written contract or agreement. — ಶಾಸನ ಮಾಡು. To punish (B. 4, 142). ದುಷ್ಟರಿಗೆ ದೇವರು ಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ (5, 280).

ಶಾಸನಧಾರಕ śāsana-dhāraka. A man who receives and carries out orders (Bp. 58, 15).

ಶಾಸಿತ śāsita. Governed, ruled, directed; guided (see ಮಾತೃ);—corrected; punished. 2, = ಶಾಸನ No. 3, q. v.

ಶಾಸಿಸು śāsisa. To instruct; to order; to correct; to punish (ಶಿಕ್ಷೆ śmd. Dh.; Ūpr. 6, 13).

ಶಾನೆ śāṇē. = ಸೇನೆ, q. v. (Bp. 61, 22).

ಶಾಸ್ತ್ರ śāstra. = ಸಾಸ್ತ್ರ. An order, a command, a rule, a precept. 2, a religious or scientific treatise, any work or book of standard authority (śmd. 1). 3, a book, a treatise, a body of teaching in general. 4, divination, ooth (My.). ಶಾಸ್ತ್ರ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ವಸ್ತು ಮುಮ್ಮೆಯಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ—ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇದಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಅದೆ, ಬದನೆಶಾಯಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ (Prva.). See Prv. s. ವೇದ.

ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರ śāstra-kāra. The author of a scientific, etc. book; a writer or author in general (śmd. 2 Cm.).

ಶಾಸ್ತ್ರ ಚತುರ್ಮುಖ śāstra-čaturmukha. A man who knows the śāstras like Brahṁā (śāstrasāra in W. v. 1231).

ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ śāstra-jña. Knowing, or skilled in, religious or scientific works (B. 4, 100; My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಪದ್ಧತಿ śāstra-paddhati. The way indicated by a śāstra (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವಾಠ śāstra-pāṭha. The reading or study of a śāstra (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವಾರಗ śāstra-pāraṅga. Well versed in śāstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವತ śāstra-vat. Conformably or according to the śāstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವಿದ śāstra-vid. Knowing the śāstras.

ಶಾಸ್ತ್ರವಿದ śāstra-vida. = ಶಾಸ್ತ್ರವಿದ. (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧ śāstra-viruddha. Opposed to the śāstra (Kāvy. II, 2, B. 8. 24-26).

ಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ śāstra-vyutpatti. Perfect conversancy with the śāstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಶಿಕ್ಷಕ śāstra-śikṣak. Teaching the śāstras. See ಶಿಕ್ಷಕ.

ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧ śāstra-siddha. Established by the śāstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧಾಂತ śāstra-siddhānta. A truth established by the śāstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಾನವಿತ śāstra-anvita. A man who understands the śāstras, a learned man (ವೃದ್ಧ Kāvy. II, 1, 1).

ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸ śāstra-abhyāsa. The study of religious or scientific treatises (Ūpr. 1, after 101).

ಶಾಸ್ತ್ರೀ śāstri. Versed in the śāstras; a learned man; a teacher of the śāstras (My.; B. 4, 183, 184). 2, a title affixed to the names of smārta Brāhmanas (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ śāstriya. Authorized by or conformable to the śāstras, scriptural (Śi. 243, 436).

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ śāstra-ukta. Declared or enjoined by the śāstras (My.).

ಶಾಹಮೃಗ śāha-mṛga. = ಶಹಾಮೃಗ. (B. 8, 94).

ಶಾಹಾಬಾಸು śāhābāsu. = ಶಹಾಬಾಸು, etc. (Ūb. 13; My.).

ಶಿಂಶಪೆ śimśapē. = ಸಿಂಶಪೆ. The tree *Dalbergia sisu* Roxb.

ಶಿಂಶುಪೆ śimśupē. = ಶಿಂಶಪೆ. (My. Amara).

ಶಿಂಶುಮಾರ śimśu-māra. = ಶಿಂಶುಮಾರ. (My. Amara).

ಶಿಂಶುಮಾರಚಕ್ರ śimśumāra-čakra. A collection of man near the dhruva (My.).

ಶಿಂಹಾಣಿ śimbhāṇi. = ಸಿಂಹಾಣಿ, etc.

ಶಿಕಸ್ತು śikastu. Broken or folded state (as of paper) wrecked (as a ship); ruined, out of repair (as a building tank, etc., My.; Br.; Mhr., II.).

ಶಿವಾರಿ śikāri. = ಸಿವಾರಿ. Hunting, the chase (My.; Br.; Mhr., H. ಶಿವಾರಿ). — ಶಿವಾರಿಯನ. —ಅವ. A hunter (My.).

ಶಿಕ್ಯ śikya. = ಚಿಕ್ಕ 2, ಸಿಕ್ಕ. A sling for suspending things; a loop suspended from each end of a pole to receive the load (see ಕಾಡ and ನೆಲದು); —the strings of a balance.

ಶಿಕ್ಯಿತ śikyita. Suspended in a śikya (see s. ನೆಲದು).

ಶಿಕ್ಯೋತ್ಸವ śikya-utsava. A festival on the day following Kṛishṇa's birthday when Kṛishṇa's idol is carried about in a maṇṭapa in which pots with milk, butter, and curds are suspended (My.).

ಶಿಕ್ಷಕ śikshaka. A male teacher, an instructor (B. 5, 274; My.; see ವಿಷ್ಣು.; Mr. s. ಧಾತು 2); —one who corrects or chastises (Bp. 10, 41; 28, 64). Feminine ಶಿಕ್ಷಕಳು (My.; B. 5, 275).

ಶಿಕ್ಷಣ śikshana. Learning, acquiring knowledge. 2, teaching, training (Śmd. 68).

ಶಿಕ್ಷಾಕ್ರಮಣ śikshā-kramana. Methodical instruction or training (Bh. 1, 8, 24).

ಶಿಕ್ಷಾಗುರು śikshā-guru. A teacher in general. ತತ್ಕರ್ಮ ಶಿಕ್ಷಾಗುರು (i. e. ಬಿಲ್ಲು ಕರ್ಮ-) ದ್ವೀಪನಕುಂ (Mr. 294). 2, a religious preceptor.

ಶಿಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ śikshā-ācārya. = ಶಿಕ್ಷಾಗುರು.

ಶಿಕ್ಷಾಚಾರ್ಯತನ śikshā-ācāryatana. Teaching; training (Pril. 3, 32).

ಶಿಕ್ಷಾಲಯ śikshā-ālaya. A school (ಹಿಮವ ಗೃಹ Mr. 197).

ಶಿಕ್ಷಾವಚನ śikshā-vačana. Words of instruction (Ūpr. 4, after 24; 4, 25).

ಶಿಕ್ಷಿತ śikshita. Instructed, taught (Ūpr. 4, 24); —disciplined, trained; tame; corrected; —skilful, clever, conversant; skilled in archery.

ಶಿಕ್ಷಿತಾಯುಧ śikshita-āyudha. Skilled in weapons.

ಶಿಕ್ಷಿಸು śikshisu. To teach (as science, Ūpr. 4, 4; My.); to check, to train, to discipline, to subdue (ನಿಯಮ ಸ್ಮದ. Dh., o. r. ನಿಯಮ; J. 5, 57); —to chastise, to punish (Bp. 27, 33; 36, 36; J. 29, 4; Śi. 20; My.; Si. 79). ಕಲ್ಪಾಯುಧ ಒಪ್ಪನೆ ಎನ್ನನೆ ವಿಪುಲವಿದ್ಯಮಂ ಬಲ್ಲಿತಾಗಿಯೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಾತಂ (Śm. 46). See Mr. s. ದಣ್ಣ.

ಶಿಕ್ಷಿ śikshī. ಶಿಕ್ಷಾ. Learning, study, the acquisition of knowledge. 2, teaching, instruction, training, discipline. 3, punishment (My.; Mhr.). 4, one of the vėdāṅgas: the science which teaches proper pronunciation and especially the laws of vedic euphony. See ಶಾಸನು. ಶಿಕ್ಷಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾದರೂ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ನಾಡುವನನ್ನೆ. —ಶಿಕ್ಷೆಯಿದ್ದರೆ ಭಕ್ಷ ಬೇಯುತ್ತದೆ ಅನ್ನ. —ಪಶ್ಚಾಧೇವಾ ಮಾಡಿದವಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ತಪ್ಪದು. —ಪುಟಗೋಸಿಗಿನ್ನ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ, ಮರಣಕ್ಕಿನ್ನ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ (Prvs.). —ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭೋಗಿಸು. To suffer punishment, to be punished (B. 5, 279; My.). —ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡು. To give punishment, to punish (B. 5, 268; My.). —ಶಿಕ್ಷೆ ರಕ್ಷೆ. Punishing and protecting (J. 24, 56).

ಶಿಕ್ಷಿಸಪರರಣ śikshā-upakarana. An instrument or tool for training, etc. (Rāv. 6, after 11).

ಶಿಕ್ಷಿಸವಾಯ śikshā-upāya. A means for learning, etc. 2, capital punishment (see Nn. s. ದಣ್ಣ).

ಶಿಖ śikha. = ಶಿಖೆ. The clitoris (ಅಂಗನೆಯ ಯೋನಿಯ ಅಂಕುರಂ Mr. 328). See ಅನ್ನಿ.

ಶಿಖಾಂಡ śikhaṇḍa. A tuft or lock (or locks) of hair left on the crown or sides of the head at tonsure. 2, the tail of a peacock. 3, a crest; a top (Ūpr. 4, after 75).

ಶಿಖಾಂಡಕ śikhaṇḍaka. A tuft or lock (or locks) of hair left on the crown or sides of the head at tonsure.

ಶಿಖಾಂಡಿ śikhaṇḍi. Tufted; crested. 2, a peacock. 3, a kind of snake. ಎರಸು ತಲೆಗಲುಕ್ಕು ಶಿಖಾಂಡಿ ಎಮ್ಮ ಸರ್ಪ (ರಾಜಲ, etc. Si. 77). 4, N. of a fish. 5, N. of a son of Drupada, born as a female (Bh. 6, 8 sum.). 6, an hermaphrodite (Mhr.; My.; ಪಣ್ಣ, ಕ್ಲೇಬ, etc., ನಪುಂಸಕ Si. 195).

ಶಿಖಾಂಡಿಕೆ śikhaṇḍikē. A tuft or lock of hair on the crown of the head (ಚಿಟ್ಟೆ ಕೆ Hā.).

ಶಿಖರ śikhara. = ಸಿಖರ. A point, a top, a summit, a pinnacle; —the peak of a mountain; —the top of a tree.

ಶಿಖರಿ śikhari. = ಚಿಖರಿ. Pointed, peaked, crested, tufted. 2, a mountain (ಪರ್ವತ Nn. 65). 2, a tree (ಕುಟ, ಮರನು 65). 4, the lapwing (see ಕೊಟ್ಟುಕ). 5, the plant Achyranthes aspera (ಅಪಾಮಾರ್ಗ, ಉತ್ತರಣಿ Mr. 128). 6, a cover, a lid (see ಉತ್ತುಟ). 7, a forest (ಅರಣ್ಯ, ವನ 65). 8, gold (ಕಾಂಡನ, ಸುವರ್ಣ 65). 9, Arabian jasmine.

ಶಿಖರಿಸಿ śikhariṇi. An eminent or excellent woman. 2, N. of a vṛitta (Ūh.). 3, a dish of curds and sugar with spices.

ಶಿಖರಿದಳನ śikhari-dāśana. Teeth that resemble the buds of the Arabian jasmine (J. 30, 11).

ಶಿಖಾಮಣಿ śikhā-maṇi. A crest-gem; —pre-eminent (at the end of compounds, Si. 217).

ಶಿಖಾರ śikhāra. A pleasing tone or note; singing (ಕಲಕಣ್ಣ, ಗಾನ Nn. 73, o. r. ಗಾನವಿಧ್ಯ).

ಶಿಖಾವತ śikhā-vat. Having a point; crested; having a tuft of hair; —possessing flame, flaming; —fire.

ಶಿಖಾವಲ śikhā-vala. A peacock.

ಶಿಖಿ śikhi. Pointed, crested, peaked, having a tuft or lock of hair on the top of the head. 2, a peacock (ನಿವಲ್ Nn. 4; Mr. 503). 3, fire (ಅಗ್ನಿ 4; 503). 4, the number 3. 5, N. of a metrical foot (Ūh.). 6, a comet (ಕೇತು, ಕರಣ 4). 7, Kētu, the descending node (ಕೇತು 503; ಕೇತು Mr. 39). 8, the top of a tree (ಪಾದಪಾಗ್ರ, ಮರದ ತುದಿ 4). 9, the head (ಶಿರಸ್ಸು 4; ಶಿರಸ್, ಹೂಡ Mr. 471). 10, a crest (ಹೂಡ, ಮಕುಟ 4; ಹೂಡ 503). 11, a tuft of hair left on the crown of the head (ಶಿರಸ್ಸು, ಚಿಟ್ಟೆ ಕೆ Nn. 162). 12, a Brāhmana (ದ್ರಾಹ್ಮಣ, ವಿವ್ರ 4). 13, a black serpent (ಕಾಳೋರಗ, ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ 4). 14, the planet Mars (ಅಂಗಾರಕ, ಮಂಗಳನು 4; ವಕ್ರ 503). 15, a tree (ವೃಕ್ಷ 503; Mr. 108). 16, copper (ತಾಮ್ರ, ತಾಮ್ಬ 4; ತಾಮ್ರ 503). 17, a helmet (ಸೀಸಕ 1). 18, Ceylon leadwort (ಮೂಲಿಕೆ, ಚಿತ್ರಮೂಲಿಕೆ 4). (In some of the instances ಶಿಖಿ is = ಶಿಖಿ). —ಶಿಖಿ ಗಿಖಿ. relt. (Grj. 6, 38).

ಶಿಖಿಕೇತು śikhi-kētu. N. of a king (J. 25, 56. 57).

ಶಿಖೀನ śikhi-grīva. A peacock's neck. 2, sulphate of copper, blue vitriol.

ಶಿಖಿದ್ವಜ śikhi-dhvaṇa. = ಶಿಖಿಕೇತು. (J. 26, 32. 55). 2, Kārttikēya (Sk.).

ಶಿಖಿನೇತ್ರ śikhi-nētra. Śiva (My.).

ಶಿಖಿಪಟೂಕರಣ śikhi-paṭūkarana. Kindling a fire. See ಕತ್ತು 2.

ಶಿಖಿಪಿಂಧ śikhi-piṇḍa. A feather of a peacock's tail (My.).

ಶಿಖಿಬ್ರಜ śikhi-braja. The number 3 (Ūh.).

ಶಿಖಿವಾಹನ śikhi-vāhana. Having a peacock for his vehicle: Kārttikēya.

ತಿಖಿಸನ್ನಾರಣೆ śikhi-sandhāraṇa (P). See ಚದುರ್.

ತಿಖೆ śikhā. ಶಿಖಾ = ಶಾಖೆ 2, ಶಿಖಾ, (ಶಿಖೆ), ಸಕೆ, ಸಖೆ, ಸಗ್ಗ, ಸಾಕ, ಸಕೆ, ಸಖೆ, ಸಗ್ಗ. A sharp end, a point, a spike, a peak, a projection, a top, an end or point in general. 2, a crest, a tuft, a plume;—a tuft or lock of hair on the crown of the head (see ಕಾಕವಳ್ಳ);—a peacock's crest. 3, the head; the chief of anything, the acme. 4, a nipple. 5, a flame. 6, a ray of light. 7, the heat or fever of love. 8, a branch which takes root; any branch.

ತಿಗ್ರು ṣigru. The horse-radish tree, *Moringa pterygosperma* Gaertn. (Gullandina moringa Lint; see ನುಗ್ಗ). 2, a pot-herb in general.

ತಿಗ್ರುಜ ṣigru-ja. The seed of the *Moringa*.

ತಿಂಘಾಣೆ śiṅghāṇa = ಹಿಂಘಾಣೆ, etc.

ತಿಶ ṣita. Sharpened, whetted;—thin, emaciated;—weak, feeble. See ಸಿ, ಸಂ; Bp. 39, 55.

ತಿಶದ್ರು ṣita-dru. = ಶತದ್ರು. The river Suttel.

ತಿಶಾರು ṣitāru. A stringed instrument, a oithara (My.; H.).

ತಿಶಿ ṣiti. = ಸಿಶಿ 2. White. 2, black, dark-blue.

ತಿಶಿಕಣ್ಣೆ ṣiti-kaṇṭha. Śiva.

ತಿಶಿಸಾರಕ ṣiti-sāraka. Having black essence: a sort of ebony, *Diospyros embryopteris* Pers.

ತಿಥಿಲ ṣithila. Loose, slackened, relaxed, untied, lax, not rigid or compact, not close or firm; out of repair, ruined (as a building, My.);—looseness, laxity, a loose fastening. 2, a peculiar weak state of double consonants: the state of their lacking force of utterance and not lengthening a preceding syllable (Śmd. 52. 71). 3, decayed. 4, inert, weak, feeble (ಮುಪ್ಪು ಬಲ್ವಗೆ ತಿಥಿಲನಕ್ಕುಂ Mr. 310).

ತಿಥಿಲತೆ ṣithilatē. Looseness, laxity; the state of being unfastened; that of being ruined or out of repair (My.); a state of dissolution; want of energy, languor (Grj. 6, 50). 2, = ತಿಥಿಲ No. 2 (Śmd. 53. 54).

ತಿಥಿಲತ್ವ ṣithilatva. = ತಿಥಿಲತೆ No. 1. 2, = ತಿಥಿಲತೆ No. 2 (Śmd. 51. 53. 408).

ತಿಥಿಲವೃತ್ತಿ ṣithila-dvitta. The state of being doubled on the principle of ṣithila No. 2 (Śmd. 47. 49. 54).

ತಿಥಿಲವೃತ್ತಿ ṣithila-vṛitti. = ತಿಥಿಲತೆ No. 2. (Śmd. 55. 140).

ತಿಥಾನ ṣidāna. Behaving badly, etc. (see Mr. s. ದುರ್ಯುಕ್ತ).

ತಿಢಿ ṣini. = ಸಿಢಿ. N. of a son of Sumitra;—N. of a descendant of Garga, a chief of the Kshatriya tribe;—a man belonging to a particular class of Kshatriyas. See ತೈನೇಯ.

ತಿಮಾರಸು ṣipārasu. Recommendation; patronage (My.; B. 5, 234; Br.; Mhr., H. ತಿಪಾರಸು).

ತಿಪಿ ṣipi. A ray of light. 2, skin, leather.

ತಿಪಿವಿಷ್ಣು ṣipi-viṣṇu. Leprous; leprosy (ಕಪ್ಪುಚರ್ಮ, ಕೆಟ್ಟ ತೊಗಟೆ Nn. 148; ಕಪ್ಪುಚರ್ಮ Mr. 479). 2, bald-headed, hairless (ಅರೋಮಕ, ರೋಮವಿಲ್ಲದವನು 14, o. r. ರೋಮವಿಲ್ಲದುದು). 3, a sick man (ರೋಗಿಯುತ, ರೋಗಸ್ಥ 148). 4, Śiva (ಅಂಗ ಜವೈರಿ, ಪರಮೇಶ್ವರ 148).

ತಿಫಾಕನ್ನೆ ṣiphā-kanda. The root of a water-lily, etc. (= ಕರ ಕಾಲ್ಪಿ).

ತಿಫೆ ṣiphē. ತಿಫಾ. A fibrous root; a root growing from a branch (see ಬೀದಿರ್ & ಬೀದಿರ್).

ತಿಬಿ ṣibi. = ತಿವಿ, ಸಿವಿ. (J. 24, 21).

ತಿಬಿಕೆ ṣibikē. = ತಿವಿಕೆ, (ಸಿವಿಗಿ 2), ಸಿವಿಗಿ. (ನಿಮಾನ Nn. 42; J. 31, 55; 32, 49).

ತಿಬಿರ ṣibira. = ತಿವಿರ. (ದವ್ವು ಬಿಡುವ ಎತೆ Mr. 287).

ತಿವ್ವೆ ṣimbē. A legume, a pod.

ತಿರ ṣira. = ತಿರಸ, ಸಿರ 2, ಸಿರ 2, ಸಿರ 2. The head (ಮುಳ್ಳೆ Nn. 7). 2, the root of the pepper plant (ಮೋಳಿ, ಒಪ್ಪಲಿ ಬೇರು G.). 3, a large serpent (cf. ಸಿರ 2). — ತಿರದರಿ ಧರಿಸು To take upon one's head: to accept with pleasure (as a command) for execution, to honour highly (Bp. 39, 42. My.). Cf. ತರಿಯೋ ಆನ್. — ತಿರದೊಳ್ ಆನ್. = ತಿರದರಿ ಧರಿಸು. (Bp. 28, 68; 44, 73). — ತಿರದೊಳ್ ಧರಿಸು = ತಿರದರಿ ಧರಿಸು. (Bp. 1, 15; 48, 21). — ತಿರವ್ವುರಂ -ಂಬರಂ Up to the head (Grj. 1, 110). — ತಿರವಾನ್. -ಆನ್. To honour highly (Bp. 45, 16).

ತಿರಕೆಮ್ಮನ ṣiras-kampana. Shaking of the head, waving of it (My.).

ತಿರಪ್ರಧಾನ ṣiras-pradhāni. A prime minister (J. 17, 36).

ತಿರಡ್ಡೆಡೆ ṣiras-ṣhēda. Cutting of the head, decapitation (My.).

ತಿರಸ್ಸು ṣiras. = ತಿರಸು, ತಿರಸ್ಸು. The head (ಶಿಖೆ, ಮುಖ Mr. 471). 2, the skull. 3, the top of a tree; the head or tip of anything; the highest part.

ತಿರಸು ṣirasa. With the head: with profound reverence or humble submission (Mhr.). — ತಿರಸು ಮಾಡ್ವು ಮಾಡ್ವು to honour highly (G., preface; My.). — ತಿರಸು ಮಾಡ್ವು = ತಿರದರಿ ಧರಿಸು. (My.).

ತಿರಸಿಜೆ ṣirasi-ja. Produced on the head: the hair of the head

ತಿರಸು ṣirasu. Tbh. of ತಿರಸ. (Bp. 49, 17; 54, 6. 42; 59, 13). — ತಿರಸಿನರಿ ಧರಿಸು = ತಿರದೊಳ್ ಧರಿಸು. (Bp. 33, 23).

ತಿರಸ್ಸು ṣiraska. Belonging to the head; that belongs to the head. 2, a helmet; a crown (Śiv. 4, 134); a turban. See ತಿ.

ತಿರಸ್ತೆ ṣirastē. The office or business of a ṣirastēdāra (My.).

ತಿರಸ್ತೆದಾರ ṣirastē-dāra. The head native clerk in the office of a collector or in a court of justice (My.; Br.; Mhr., H. ತಿರಸ್ತೆದಾರ).

ತಿರಸ್ತು ṣiras-tra. Head-protector: a helmet. 2, a turban, a cap.

ತಿರಸ್ತುಣೆ ṣiras-trāṇa. = ತಿರಸ್ತು. (My.; St. 279).

ತಿರಸ್ನಾನ ṣira-snāna. Bathing (the body together with the head: bathing the whole body (My.).

ತಿರಸ್ಸು ṣirasya. Belonging to the head;—clean or washed hair.

ತಿರಸ್ಸನ್ನಾನ ṣiras-sandhāna. The act of joining, or of supporting, the head. See ತರಮು.

ತಿರಸ್ಸು ṣirassu. Tbh. of ತಿರಸ. The head (ಕುಶ್ಮುಧಾ: Nn. 28; ಸಿರ, ಮುಳ್ಳೆ Nn. 162). 2, a crown, a crest (ಮುಖ 162). 3, a tuft of hair on the crown of the head (ಶಿಖೆ, ಸಿರ 162).

ತಿರೀಷೆ ṣirisha. = ಸಿರಸಲ, ಸಿರಸ, ಸಿರಸಲ. The tree known as *Albizzia lebbek* Benth. (St. & Pl.).

ತಿರೆ ṣirē. = ಸಿರ 1, ಸಿರ, ಸಿರ. Any tubular vessel of the body: a nerve, a tendon, a fibre, a gut, a vein, a blood vessel, an artery (ಸಿರಿಯ ನರ Hla.). See ನರ.

ಶಿರೋಗ್ರಹ *śiras-grīha*. A room on the top of a house.
 ಶಿರೋಗ್ರಾಂಥಿ *śiras-granthi*. A bunch or chaplet (of pearls) on the head (ತೂಣ್ಣಿ Mr. 334).
 ಶಿರೋಜ *śiras-ja*. The hair of the head (ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲೆ Nn. 5).
 ಶಿರೋದೇಶ *śiras-dēśa*. The region of the head, the head.
 ಶಿರೋಧರ *śiras-dhara*. = ಶಿರೋಧರೆ. (ಕೂರಕ್ Nn. 41. 144).
 ಶಿರೋಧರೆ *śiras-dharē*. The neck.
 ಶಿರೋಧಾರಣ *śiras-dhāraṇa*. Taking upon or bearing on the head. See ಪೂರ್ವ.
 ಶಿರೋಧಿ *śiras-dhi*. The neck.
 ಶಿರೋಭ್ರಮಣಿ *śiras-bhramṇi*. Vertigo, giddiness (J. 13, 35).
 ಶಿರೋಮಣಿ *śiras-maṇi*. Crest-jewel, a gem worn in a crest. 2, a most distinguished person; best (Bp. 41, 5; 61, 70; J. 2, 45; 14, 16).
 ಶಿರೋರಕ್ತ *śiras-rakṣhē*. = ಶರಸ್ವಾಣ. (My.).
 ಶಿರೋರತ್ನ *śiras-ratna*. A jewel worn in a crest.
 ಶಿರೋರುಹ *śiras-ruha*. The hair of the head (ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲೆ Nn. 4. 22. 45).
 ಶಿರೋರೋಗ *śiras-rōga*. Headache (ಮಣ್ಣೆನೋವು Mr. 387, o. r. ಶಿರೋವ್ಯಥೆ).
 ಶಿರೋನಲಯ *śiras-valaya*. A certain feat of wrestlers (ಶೇವ. 4, 75).
 ಶಿರೋವೇದನೆ *śiras-vēdanē*. = ಶಿರೋರೋಗ. (My.).
 ಶಿರೋವೇಷನ *śiras-vēṣṭana*. A turban (ಉಟ್ಟೇಷ, ತಲೆಸುತ್ತು Nn. 121; Ūpr. 2, 59).
 ಶಿರೋವೇಷಿ *śiras-vēṣṭi*. = ಶಿರೋವೇಷನ. (V. 38, after 98).
 ಶಿರೋವ್ಯಥೆ *śiras-vyathē*. = ಶಿರೋರೋಗ, q. v.
 ಶಿರೋವ್ಯಾಧಿ *śiras-vyādhi*. = ಶಿರೋವ್ಯಥೆ. (My.).
 ಶಿರೋಸ್ಥಿ *śiras-aṣṭhi*. The skull.
 ಶಿರ್ಶಿ *śirī*. N. of a town on the western ghats (My.; B. 3, 30).
 ಶಿಲ *śila*. Ears of corn left in a field;—gathering ears of corn, gleanings. See ಉಂಥ.
 ಶಿಲವೃತ್ತಿ *śila-vṛitti*. Subsistence by gleanings (Si. 299).
 ಶಿಲಾಜತು *śilā-jatu*. Bitumen; red chalk.
 ಶಿಲಾಜಿತ *śilā-jit*. = ಶಿಲಾಜತು. (ಅರ್ಥ, ಅಶ್ವಜ, ಅಶ್ವಪುಷ್ಪ G. as ಶಿಲಾಜತು).
 ಶಿಲಾದ *śilā-ada*. Stone-eater; N. — ಶಿಲಾದಮುನಿ. N. (Bp. 1 sum.; 1, 64).
 ಶಿಲಾಧಾತು *śilā-dhātu*. Chalk; red chalk; etc. (My.).
 ಶಿಲಾನದಿ *śilā-nadi*. N. of a river on the Himalaya (My.).
 ಶಿಲಾಪಾಟ *śilā-paṭṭa*. A flat stone for grinding condiments, etc. (ಅಸಿಯ ಕಲೆ Mr. 406).
 ಶಿಲಾವಾಂಗ *śilā-apāṅga*. A deformed, huge stone (J. 10, 7).
 ಶಿಲಾಭೇದ *śilā-bhēd*. A stone-cutter's chisel. 2, the plant *Plectranthus scutellarioides* (P ಹಿಟ್ಟು Mr. 131; Sk. ಶಿಲಾಭೇದ).
 ಶಿಲಾಲಿ *śilāli*. = ಶೈಲಾಲಿ. See ನಲಿ.
 ಶಿಲಾವರ್ಷ *śilā-varsha*. = ಶಿಲಾವೃಷ್ಟಿ. (My.).
 ಶಿಲಾವಿಗ್ರಹ *śilā-vigraha*. A stone image (My.).
 ಶಿಲಾವೃಷ್ಟಿ *śilā-vṛiṣṭi*. Stone-rain: hail (My.).
 ಶಿಲಾಶಾಸನ *śilā-śāsana*. A grant or edict inscribed on stone (Bp. 37, 25).

ಶಿಲಾಸಾರ *śilā-sāra*. Iron (ಗಿರಿಸಾರ, etc., ಕಾರ್ಪೋಸ್ Mr. 98).
 ಶಿಲಿ *śili*. The lower timber of a door. 2, a small earth-worm.
 ಶಿಲಿಂಧ್ರ *śilindhra*. A mushroom (ಅಣ್ಣೆ Nn. 86; Mr. 485). 2, a sort of tree (ವೃಕ್ಷ, ಮರನ ಭೇದ 86; ವೃಕ್ಷ 485). 3, an arrow (ಶರ, ಅಮ್ಬು 86).
 ಶಿಲಿನಮುಖಿ *śili-mukha*. = ಶಿಲೇಮುಖ. An arrow. 2, a bee.
 ಶಿಲಕು *śiluku*. Balance in hand (of money, articles, etc., My.; Mhr., H. ಶಿಲಕ). — ಶಿಲಕನ ದಾಕ. Balance left (My.).
 ಶಿಲಬಿ *śilub*. = ಸಿಲಬಿ, q. v.
 ಶಿಲಿ *śili*. ಶಿಲಾ. = ಸಿಲಿ 1, ಸಿಲಿ 1. A stone; a rock (ಕಲ್ಲು Nn. 68; ಗುಣ್ಣು ಸಿಮ. 95; ಕಣಿ 96; ಕಲೆ 108; see ಅದ್ 4); a flat stone on which substances are ground. ಪೇಷಣಗಿಯ ಶಿಲಿ (ಕನ್ನಡ ಸಿಮ. 98). ಶಿಲಿಯನತ್ತವ ಮರ (ತುಡುಮ್ಬು 101). 2, the lower timber of a door.
 ಶಿಲೇಕ್ಷಯ *śilā-ūcchaya*. Rock-accumulation: a mountain.
 ಶಿಲೇಕ್ಷಯದಾರು *śilā-udvahana-dāru*. A wooden lever for raising stones. See ತಡುಮ್ಬು 2.
 ಶಿಲೇರ್ಜಿತ *śilā-ūrjita*. Stone-fastened (?): a flag-staff (ಇಟ್ಟಿಡುನ ಭೇದ Mr. 192, originally ಶಿಲೇರ್ಜಿತ, o. rs. ಶಿಲೇರ್ಜಿತ, ಶಿಲೇರ್ಜಿತ).
 ಶಿಲ್ಪ *śilpa*. = ಚಿತ್ರ. An art, any manual or mechanical or fine art (= ಕಲೆ, q. v.; ಸಿಮ್. 232). 2, skill in any art. — ಶಿಲ್ಪಕಲಸ. Artisan (especially work upon stone, My.; B. 4, 147). — ಶಿಲ್ಪಕಲಸದವ. -ಅವ. An artisan (especially one who works upon stone, My.).
 ಶಿಲ್ಪಕ *śilpaka*. An artisan (Smd. 232).
 ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ *śilpa-karma*. = ಶಿಲ್ಪ No. 1. (ಕಲೆ, ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ Nn. 150).
 ಶಿಲ್ಪಕಾರಕ *śilpa-kāraka*. A man versed in an art.
 ಶಿಲ್ಪಕಾರಿಕೆ *śilpa-kārikē*. A woman versed in an art.
 ಶಿಲ್ಪಗಾರ *śilpa-gāra*. An artisan, a mechanic (B. 4, 95).
 ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ *śilpa-vikarma*. = ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ, q. v.
 ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆ *śilpa-vidyē*. The science of mechanics, mechanical knowledge, skill in art;—handicraft, art. ಶಿಲ್ಪಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವನಾಗಿ ಮಕರಕಾವತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯ ಮಾತುನವರು (ಸ್ಮರಣಿ Nr.).
 ಶಿಲ್ಪಕಾಲ *śilpa-kāl*. A work-shop, a manufactory.
 ಶಿಲ್ಪಕಾಸ್ತ್ರ *śilpa-kāstra*. A treatise on any mechanical or fine art (as architecture, etc.);—mechanics (My.; B. 4, 151).
 ಶಿಲ್ಪಿ *śilpi*. Belonging or relating to any mechanical art;—an artificer, an artist, an artisan. 2, images engraved on stone (My.).
 ಶಿಲ್ಪಕ *śilpika*. = ಚಿತ್ರಕ 1, ಶಿಲ್ಪಿ. An artisan, a mechanic.
 ಶಿಲ್ಪಕವಿದ್ಯೆ *śilpika-vidyē*. = ಚಿತ್ರಕವಿದ್ಯೆ, ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆ.
 ಶಿಲ್ಪಿಗ *śilpiga*. Tbh. of ಶಿಲ್ಪಿ. (B. 4, 151; My.).
 ಶಿಲ್ಪಕಾಲ *śilpi-kāl*. A workshop, a manufactory.
 ಶಿವ *śiva*. = ಶಿವ, ಸಿವ 1. Auspicious, prosperous, happy (ಭದ್ರ, ಮೂಗಲ್ಯ Nn. 6; ಶುಭ Mr. 495). 2, bliss, prosperity, happiness, well-being, pleasure (ಸುಖ 6). 3, Śiva (ಕೃಷ್ಣ 6; ಗಿರೀಶ್ವರ 495; Kk. 5). 4, virtue, etc. (ಪುಣ್ಯ 6). 5, a serpent (ಪರೇಶ್ವರ, ಧರಣೀಧರ 6; ಸರ್ಪ 495). 6, = ಶಿವ, a jackal (ಸೈಗಾ ಲ, ನರಿ 6; ನರಿ 495; ಜಮ್ಮುಕ, etc., ನರಿ Mr. 162). 7, a parrot

(ಶುಕ, ೧೪ 6; ತರಣಿ 495, o. r. ಕೇರ). 8, = ಶಿವಿ, the tree *Terminalia chebula* Roxb. (ಅಭಯ, ಅಜೇಲೆ 6; ಅಜೇಲೆ 495). 9, = ಶಿವಿ, the emblic myrobalan (ಅಮಲಕ, ನೆಲ್ಲಿ 6; ನೆಲ್ಲಿ 495). 10, the Banyan tree (ವಜ್ರ, ಅಲದ ಮರ 6). 11, the black thorn-apple (ಕಡೇ ಮದಗುಣಿಕೆಯ ಗಿಡ *Cb.*). 12, N. of a mountain (ಕೇಲಕ, ಪರ್ವತವಿಶೇಷ 6). 13, water (ಉದಕ 6). 14, foam, etc. (ಫೇನ, ನೋರೆ 6; ಫೇನ 495). 15, white (ಧವಲ, ಬಿಳುಮು 6). 16, sand (ಸಿಕತ, ಮಳಕ 6). 17, thick, close, etc. (ಸಾನ್ದ, ದಟ್ಟುತ್ತು 6; ಸಾನ್ದ 495). 18, a measure of capacity (ಬಳ್ಳು Mr. 206). See Bp. 58, 17-19. ಶಿವ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಸಿದ್ಧವು ಕೊಟ್ಟನೇ? - ಶಿವಾ! ಎನ್ನರೆ ಸದಿಗು ಸುತ್ತಿ ಕೊಡ್ತ; ಧವಾ! ಎನ್ನರೆ ಭೈರವಾಸ ಹರದು ಬಿಟ್ಟು (Prva.). ಕಟ್ಟಲೂ ಬಿಡಲು (If one ties and suspends Śiva, i. e. his līṅga, round the neck, is it done because) ಶಿವ ಬಟ್ಟಲದ ಕಡ್ಡನೇ? ಕಟ್ಟಲೂ ಬೇಡ, ಬಿಡ ಬೇಡ! ಕಣ್ ಮನವ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಕು! (Sp.). — ಶಿವಕವಿದೇವ. N. (Bp. 1, 17). — ಶಿವಕಂಕರಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8). — ಶಿವಚಿತ್ತ. N. (Bp. 55, 55). — ಶಿವದಾರ. = ಶಿವಸೂತ್ರ. The cord which like a necklace supports the līṅga on the breast of the Līṅgavantas (C.). 2, the janivāra of the Ārādhya Brāhmanas of which they reject the original meaning, considering it to be identical with No. 1 (C.). — ಶಿವದಾಸಯ್ಯ. N. (Bp. 23, 29). — ಶಿವದೇವ. N. (Bp. 14, 1; see ದಾಸದೇವ). — ಶಿವದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7). — ಶಿವನ ಕಡ್ಡೆ. An erect shrubby plant, *Pavonia zeylanica* Cav. (Z.). 2, the plant *Hibiscus micranthus* Lin. (Z.). — ಶಿವನಾಗಮಯ್ಯ. N. (Bp. 54 sum.; 57, 86). — ಶಿವನಾಗಮಯ್ಯ. N. (Bp. 38, 46; 55, 2. 8. 23; 57 sum.; 57, 80. 81. 88. 89). — ಶಿವಸಸಾದ. Tbh. of ಶಿವಪ್ರಸಾದ. (Bp. 58, 31. 39). — ಶಿವಸಸಾಯ. = ಶಿವಸಸಾದ. (V. 6, 22). — ಶಿವಸಸಾಯತ. Tbh. of ಶಿವಪ್ರಸಾದಿತ. (Bp. 57, 81). — ಶಿವಪ್ರಸಾಯಕ. -ಅಪ್ಪ. N. of a prince of Nagara. ಶಿವಪ್ರಸಾಯಕನ ತಿಪ್ಪ, taxes imposed by him (My.). — ಶಿವಪ್ರದ. N. (Bp. 9, 45). — ಶಿವಮುಗ್ಧಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 4). — ಶಿವರಕ್ತಬಳ್ಳಿ. A scandent plant with red and yellow flowers, *Gloriosa superba* Lin. (St. & Pl.). — ಶಿವರುದ್ರ. N. (B. 2, 43). — ಶಿವಲಂಕಮಂಡಣ ಪಟ್ಟಿತ. N. (Bp. 1, 10). — ಶಿವಲಂಕಮಂಡಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 55).

ಶಿವಕ śivaka. A post, a pale, a stake, a peg, a plug (ಗುಡಿಯ ಗೂಟ Hla.; ಗೂಟ Mr. 288; ಗುಣ್ಣು, ಕೇಲಕ Nr.).

ಶಿವಕಾರಿ śiva-kāri. One who causes happiness (ಸುಖಂಗೆಯ್ಯವಂ Mr. 230).

ಶಿವಕೂಟ śiva-kūṭa. The place in a temple where Śaivas have to take their meals (My.).

ಶಿವಗಂಗೆ śiva-gaṅgē. A village and hill in Mysore, noted as a place for pilgrimage; the temple there contains a līṅga and Basava (My.).

ಶಿವಗಣ śiva-gaṇa. Śiva's host of ancient and new followers (pramathas, jaṅgamas, etc. Bp. 57, 90).

ಶಿವಕರ śiva-n-kara. Causing happiness or prosperity, auspicious, propitious.

ಶಿವಶಾಂತಿ śiva-śānti. = ಶಿವಕರ. Causing happiness, etc.

ಶಿವದಾನ śiva-dāna. Buttermilk (S. Mhr.); a gift in the name of Śiva (My.). ಅಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು, ಇಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು, ಕಡ್ಡೆಗಳಗುಣ್ಣು ಶಿವದಾನ? - ಅಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು, ಇಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು, ಬಸ್ತಿಯೊಳಗುಣ್ಣು ಶಿವದಾನ? (Prva.).

ಶಿವದೀಕ್ಷೆ śiva-dīkṣhē. Initiation in the doctrines of the Śaiva sect (Bp. 57, 4).

ಶಿವಧಾ śivadhā. An exclamation of sorrow (Grj. 8, 75).

ಶಿವನಾಭಿ śiva-nābhi. A particular form of the śiva-līṅga (St.). — ಶಿವನಾಭಿಬಳ್ಳಿ. = ಸೂತ್ರನಾಭಿಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯ śiva-nirmālya. The flowers, etc. remaining of an offering which has been made to Śiva (My.).

ಶಿವಪುರ śiva-pura. Benares (St.); Kailāsa (Bp. 23, 11).

ಶಿವಪೂಜೆ śiva-pūjē. Worship or adoration of Śiva. ಶಿವಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕರಡಿ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಶಿವಪ್ರಸಾದ śiva-prasāda. = ಶಿವಸಸಾದ, ಶಿವಸಸಾಯ. A prasāda received from Śiva or left at his worship (Bp. 38 sum.; 58, 29. 33; 59 sum.; Rāv. 13, after 1).

ಶಿವಪ್ರಸಾದಿ śiva-prasādi. A Līṅgavanta; one who has received a gift from Śiva (My.).

ಶಿವಪ್ರಸಾದಿತ śiva-prasādita. = ಶಿವಸಸಾಯತ. Given by Śiva as a prasāda (V. 5, after 14) or left at his worship.

ಶಿವಪ್ರಾಣಿ śiva-prāṇi. A Līṅgavanta (V. 11, 5).

ಶಿವಭಕ್ತ śiva-bhakta. A follower of Śiva; a Līṅgavanta (Bp. 25, 22).

ಶಿವಮಲ್ಲಿ śiva-malli. The tree *Agathis grandiflora* Desv. (*Sesbana grandiflora* Poir.). 2, the low under-shrub *Indigofera aspalathoides* Vahl. (St. & Pl.).

ಶಿವಮೂರ್ತಿ śiva-mūrti. Śiva; his phallus (೦೦೧, ಶಿವಮೂರ್ತಿ-ಫಲದ Nn. 114).

ಶಿವಯೋಗ śiva-yōga. Abstract contemplation of Śiva cultivating absorption into Śiva by various means (V. 11, 6).

ಶಿವಯೋಗಿ śiva-yōgi. A person who practises śivayōga (My.).

ಶಿವರಾತ್ರಿ śiva-rātri. A night on which fasting, vigil, etc. are held in honour of Śiva in the dark half of the month māgha (Bp. 6, 1; 53, 11). ಶಿವರಾತ್ರಿ ಮುನಿಗೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಅವತರಣಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಶಿವರಾತ್ರೆ śiva-rātrē. = ಶಿವರಾತ್ರಿ. (Bp. 9, 39; 26, 3; 41, 23; 42, 10; 53, 30; 54, 76; J. 18, 45). ನಮರಾತ್ರೆ ಯವ್ವ ಶಿವರಾತ್ರೆ ಬನ್ನಿತ್ತೇ? (Prv.). — ಶಿವರಾತ್ರೆ ಗಿವರಾತ್ರೆ. reit. (Bp. 53, 13). — ಶಿವರಾತ್ರೆಯೊಡೇರು. -ಬಡೇರು. A Jaṅgama who has to go from house to house and eat palāra on śivarātrē (My.). — ಶಿವರಾತ್ರಸಂಕಣ್ಣ. N. (Bp. 58, 6). — ಶಿವರಾತ್ರಸಂಗಮ್ಯ. X (Bp. 58, 8).

ಶಿವಲಿಂಗ śiva-līṅga. Śiva's genital organ or Śiva worshipped in the form of a phallus (Bp. 26, 50; 61, 76; J. 24, 14; see ಅದಿ). 2, N. — ಶಿವಲಿಂಗಪ್ರ. -ಅಪ್ಪ. N. (B. 4, 217). — ಶಿವಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ. A prasāda of the śivalīṅga (Bp. 38, 32; 61, 18). — ಶಿವಲಿಂಗರುದ್ರಸೂರ್. N. (B. 4, 216).

ಶಿವಲೀಲೆ śiva-līlē. Śiva's sport. ಹುಚ್ಚಲ್ಲ, ದಿವ್ಯಲ್ಲ, ಶಿವಲೀಲೆ (Prv.).

ಶಿವಲೋಕ śiva-lōka. Kailāsa (My.).

ಶಿವವಿಪ್ರ śiva-vipra. An Ārādhya Brāhmana (Bp. 30, 1).

ಶಿವಶಕ್ತಿ śiva-śakti. Śiva's energy personified as his wife. 2, attachment or devotion to Śiva. — ಶಿವಶಕ್ತಬಳ್ಳಿ. = ಶಿವರಕ್ತಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ಶಿವಶರಣ śiva-śaraṇa. A Jaṅgama; a Līṅgavanta (My.). — ಶಿವಶರಣಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 46, 44).

ಶಿವಸಮುದ್ರ śiva-samudra. N. of a village and of a temple on the river Kāvēri (My.).

ಶಿವಸೂತ್ರ śiva-sūtra. = ಶಿವದಾರ. a. ಶಿವ. (Bp. 44, 61).

ಶಿವಸೋದರಿ śiva-sōdarī. A sister in Śiva (Bp. 14, 13).

ಶಿವಾಂಗಿ śiva-aṅgi. N. of a plant (ದಾಸ Mr. 127).

ಶಿವಾಚಾರ *śiva-ācāra*. The rites or practices of śaivas (especially of *lingavantas*). — ಶಿವಾಚಾರದವ. -ಅವ. A follower of the śaiva rites; a *lingavanta* (My.).

ಶಿವಾಟಿ *śivāṭi*. Hog-weed (ಪುನರ್ನವ, ಕೊಮ್ಮೆ Mr. 133, o. r. ಶವಾಟಿ).

ಶಿವಾಧ್ಯೈತಭಾಜ್ಯ *śiva-advaita-bhājya*. One whose only portion or lot is śiva (V. 11, 5).

ಶಿವಾನಂದ *śiva-ānanda*. Śiva's joy. 2, N. (Bp. 34, 4. 9).

ಶಿವಾಯಿ (*śiva-āyi*). 1. N. (Bp. 59, 6).

ಶಿವಾಯಿ *śivāyi*. 2. Besides; except; extra (My.; Br.; Mhr., H.). — ಶಿವಾಯಿಜಮ. The effects of persons dying without heirs, etc., which revert to government (My.).

ಶಿವಾರಮಣಿ *śivā-ramaṇa*. Śiva (Bp. 25, 51).

ಶಿವಾರ್ಚನೆ *śiva-arcana*. Worship of Śiva. ಶಿಲವನ್ನ ತನ್ನ ಅಗ್ನಿ ನೆ ಜಂಗಮಗೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಗಾಯಿತು (Prv.).

ಶಿವಾಲಯ *śiva-ālaya*. Any temple dedicated to Śiva (ಕೇ ದಾರ, ದೇವಗೇಡ, ದೇವಾಲಯ Nn. 38; Bp. 41, 7).

ಶಿವಾಲಯ ಭವ *śivā-vallabha*. Śiva (Grj. 1, 133; 2, 108).

ಶಿವ *śivī*. = ಶಿವಿ. N. of a king.

ಶಿವಿಕೆ *śivikē*. = ಶಿವಿಕೆ, etc. A palanquin, a litter;—a bier.

ಶಿವರ *śivira*. = ಶಿವರ. A camp; an intrenchment for the protection of an army;—a royal camp, a royal residence.

ಶಿವು *śivu*. Tbh. of ಶಿವ. N. (B. 2, 16).

ಶಿವಿ *śivī*. ಶಿವಾ = ಸಿವಿ. The wife of Śiva: *Durgā*. 2, a jackal. 3, the emblic myrobalan, *Embolia officinalis* Gaert. (ನಿಲೈ Hlā.). 4, the tree *Terminalia chebula* Roxb. (see ಅನೇಲಿ). 5, the tree *Prosopis spicijera* Lin. (see ಬನ್ನಿ 2). See ಶಿವ.

ಶಿವೈಕ್ಯ *śiva-aikya*. One who has become one with, or has been absorbed into, Śiva (Bp. 27, 71). See ಸಾಂಬ್ಯ.

ಶಿವಿರ *śivira*. Cool, cold. 2, coolness, cold, frost. 3, the cool or cold season (from about the middle of January to that of March, comprising the months ತವ & ತವಸ್ಕ Mr. 70).

ಶಿವಿರಕರ *śivira-kara*. The moon (My.).

ಶಿವಿರಕುರ *śivira-ritu*. = ಶಿವಿರ No. 3. (My.).

ಶಿವಿರೋಪಚಾರ *śivira-upacāra*. Kind treatment with cooling or refreshing articles (Ūpr. 8, 84; Abh. P. 4, 94; Grj. 4, 117; My.).

ಶಿವು *śivu*. = ಸಿವು. A child, an infant;—the young of any animal, as a calf, puppy, etc. 2, a pupil, a scholar. ಶಿವು ಹೋಗಿ ಕೆಸು ತಿನ್ನು! ಎನ್ನ, ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸುಮೊರೆಸಿ ಕೊಡ್ತು (Prv.).

ಶಿವುಕೆ *śivuka*. A child. 2, a fish resembling a porpoise or a porpoise.

ಶಿವುಕೆ *śivukē*. = ಶಿವುಕೆ. (Ūpr. 2, 16).

ಶಿವುತ್ವ *śivutva*. Childhood.

ಶಿವುಮಾಲ *śivu-pāla*. N. of a king who was killed by *Kṛishṇa* (Bh. 2, 8 sum.).

ಶಿವುಮಾರ *śivu-māra*. = ಶಿವುಮಾರ. The Gangetic porpoise, *Delphinus gangeticus* (see ಮೊಸಳೆ & ನೆಗದು). 2, the heavenly porpoise: a collection of the stars and planets.

ಶಿವುಸನ್ನಾರಣ *śivu-sandhāraṇa*. (?). See ಶರ್ಮ.

ಶಿವುಹಾರಿ *śivu-hāri*. Child-destroyer: N. of a female demon (Bp. 14, 14).

ಶಿವು ಕೆಸು. The penis.

ಶಿವು ಕೆಸು. = ಶಿವು. (ಮುಷ್ಕ, ಲಿಂಗ Nn. 117; ಮೇಡ್ಕ, ಲಿಂಗ, etc. Mr. 328).

ಶಿವುಿದಾನ *śivīdāna*. Sinful, wicked.

ಶಿವುಷ *śivīrūsha*. Tbh. of ಶಿವುಷ. (ಉಪಾಸ್ತಿ, etc., ಸೇವೆ Mr. 27).

ಶಿವುಷ *śivīrūshē*. = ಶಿವುಷ. (My.).

ಶಿವು *śishṭa*. 1. Left, remaining, residual; remainder. See ಅಮ, etc.

ಶಿವು *śishṭa*. 2. Ordered, commanded. 2, *disciplined, educated, trained*;—obedient, docile;—*learned, wise*;—a *learned man*;—well-behaved, good, virtuous;—*eminent, noble, excellent*. 3, instruction, order. See *Kāvy*. V, 1; Bp. 4, 50; 22, 38; 36, 43; 59, 26.

ಶಿವುಸರಿವಾಲಕ *śishṭa-paripālaka*. = ಶಿವುಪಾಲಕ. (My.).

ಶಿವುಸರಿವಾಲನ *śishṭa-paripālana*. Protection of the virtuous (My.).

ಶಿವುಪಾಲಕ *śishṭa-pālaka*. A guardian or protector of the virtuous (Ū. Bp. 47, 27).

ಶಿವುಪಾಲಕ *śishṭa-ācāra*. The manner and procedure, the custom and course, of the venerable and good (My.).

ಶಿವು *śishṭi*. Ruling. 2, an order, a command. 3, punishment, chastisement.

ಶಿವುಬಾಗೆಮರ *śishma-bāge-mara*. A valuable timber tree, furnishing a kind of blackwood, *Dalbergia sissoo* Roxb. (St. & Pl.).

ಶಿವು *śishya*. To be disciplined or educated. 2, a pupil, a disciple. See Bp. 39, 39; J. 2, 18; Sp. s. ರಾಜಾನ್. 3, an apprentice (Mhr.).

ಶಿವುತನ *śishyatana*. Pupilage; apprenticeship (B. 5, 273).

ಶಿವುತ್ವ *śishyatva*. The state or character of a pupil, pupilage (My.).

ಶಿವುಸಮ್ಮತ್ತು *śishya-sampattu*. A large number of pupils or followers (My.).

ಶಿವುಜ್ಞಾನ *śishya-ārjanā*. The gain or fees received from pupils (My.).

ಶಿವು *śistu*. = ಸಿವು. Aim (My.; Mhr., H.). 2, a roll of the householders (of a village, etc.) from whom the revenue is to be gathered in, or upon whom an assessment is to be laid (Mhr., H.). 3, assessment, tax (My.; Br.). 4, suitable, proper, correct (Mhr.); beautiful, elegant, decorated; decoration (My.). ಸಿಟ್ಟು ಶಿವು ಮಾಡುವದೋಳಿಗೆ ಪಟ್ಟ ಸೂದೊ ಹೋಯ್ತು (Prv.). — ಶಿವುಗಾಡ. A decorated man; a fop; a lewd man (My.). — ಶಿವುಗಾಡಿಕೆ. Lewdness (My.). — ಶಿವುಗಾರ್ತಿ. A decorated female; a foppish one; a whore (My.).

ಶಿವುಮುಖ *śilī-mukha*. = ಶಿಲೀಮುಖ. (ದಶ, ವಾಣ Nn. 27; Abh. P. 4, 94; J. 22, 42).

ಶಿವುಕರ *śikara*. = ಸೀಕರ, ಸೀವರ. Thin or drizzling rain, drizzle, spray, rain driven by wind. 2, a drop of rain or water.

ಶಿವು *śighra*. Quick, speedy;—ಶಿವುಕ, quickly, rapidly, swiftly (ಫೋರನಿ, etc. Sm. 391; ಫೋರನಿ, ಹದುಪುಡನೆ, ಚಿಕ್ಕರ, etc. Kk. 50; ಚಿಕ್ಕರ, ಬಿಕ್ಕರ, ಬೇಗ, ಗದಗದನೆ, ಹದುಪುಡನೆ, ಚಿಕ್ಕನೆ, etc. Sm. 61);—swiftness (Bp. 44, 5).

ಶಿವುಗಾಮಿ *śighragāmi*. Going quickly: a camel (ವಾರಣ, ಓಪ್ಪೆ Nn. 99).

ಶೀಘ್ರವೇದಿ śīghra-vēdhi. Quickly piercing (the mark): a good archer (ಶೀಘ್ರವೇದಿವಾತ HIA.).

ಶೀಘ್ರ śīghra. A particular plant (= ದಸ್ತಿ, Sk.). 2, another plant (ರಕ್ತವದಿ, ಹತ್ತಿದರೆ ಮುರುಟುಹಂ Mr. 145).

ಶೀತ śīta. = ಸೀತ. Cold, chilly, frigid;—cold, coldness. See ಚಳಿ. 2, dull, apathetic; idle, lazy, stupid. 3, the ralan, *Calamus rotang* Willd. (or a kind of ratan, *C. fasciculatus*; see ವಜ್ರ). 4, the tree *Cordia myxa* Lin. (= ಉದ್ದಾಲ). 5, water (Sk); dampness; damp (My.). ಶೀತ ಮಾದಿ ದವಗೆ ವಾತದ ಭಯವೇನು? (Prv.).

ಶೀತಕ śīta-ka. Cold, dull, slow, apathetic; idle, lazy, stupid.

ಶೀತಕರ śīta-kara. Having cold rays: the moon. 2, N. of a metrical foot (Ch.).

ಶೀತಕರಧರ śītakara-dhara. Śiva (Bp. 43, 9).

ಶೀತಕಿರಣ śīta-kirana. = ಶೀತಕರ No. 1. (J. 4, 4).

ಶೀತಕೃತ್ವರ śīta-kṛt-kara. The moon (Grj. 4, 114).

ಶೀತಜ್ವರ śīta-jvara. A cold fever, ague (ಹಿಮಫರ್ಮ Mr. 387; My.). 2, fever occasioned by cold (My.).

ಶೀತಭೀರು śīta-bhīru. Afraid of cold. 2, Arabian jasmine, *Jasminum zambac*.

ಶೀತಮರೀಚಿ śīta-marīci. = ಶೀತಕರಣ. (ಹಸ್ತ Nn. 123).

ಶೀತರಶ್ಮಿ śīta-raśmi. = ಶೀತಮರೀಚಿ. (My.).

ಶೀತರುಚಿ śīta-ruči. = ಶೀತರಶ್ಮಿ (Bp. 11, 18).

ಶೀತಲ śīta-la. Cold, chilly, frigid, cool. 2, the plant *Marsilea quadrifolia* Lin. (see ವೇದರು 3).

ಶೀತಲಿ śītalī. = ಸೀತಾಕ, ಸೀತಾಕಿ 1. Small-pox; (the chicken-pox);—the goddess presiding over or inflicting small-pox.

ಶೀತವಾರಿ śīta-vāri. Cold water (Grj. 4, 116).

ಶೀತಶಿವ śīta-śiva. A kind of fennel (= ಕಾಲೇಯ). 2, a sort of resin, storax or benzoin. 3, rock-salt.

ಶೀತಾಂಶು śīta-aṁśu. Cool-rayed: the moon.

ಶೀತಾಂಗ śīta-āṅga. Cold-bodied, having cold limbs. 2, a kind of fever. (R.).

ಶೀತಾಮ್ಬು śīta-ambu. = ಶೀತವಾರಿ. (J. 3, 12).

ಶೀಧು śīdhu. = ಸೀಧು. A spirit distilled from molasses, rum.

ಶೀನ śīna. Congealed, thick.

ಶೀರ śīra. = ಸೀರ. (G.).

ಶೀರ್ಣ śīrṇa. Withered, shriveled; decayed, rotten; thin, wasted; slender, small; shattered, injured (My.).

ಶೀರ್ಷ śīrsha. = ಸೀರಷ. The head.

ಶೀರ್ಷಕ śīrshaka. = ಸೀರಷ 1. The head or skull. 2, a helmet;—a turban (ತಲಿಸುತ್ತು Mr. 342). 3, an ornament of flowers on the head (ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುದಿದ ಹೂವುಗಳಿರು Mr. 334).

ಶೀರ್ಷಚ್ಛೇದ್ಯ śīrsha-ccchēdyā. To be beheaded, meriting death by decapitation. See Nr. s. ಅರಿಸು 1.

ಶೀರ್ಷಣ್ಯ śīrshanya. Clean and unentangled hair. 2, a helmet;—a cap.

ಶೀಲ śīla. = ಸೀಲ. Disposition, inclination, character, natural disposition;—habit, usage. 2, practice, behaviour, conduct (ಅಪಾರ Nn. 129). 3, good disposition or character, good nature, good conduct, moral practice, virtue, piety. 4, form, shape, beauty. 5, at the end of compounds: possessed of naturally; propense, prone, disposed to.

ಶೀಲವೈದ್ಯದಾದರೂ ಗುಣ ಕೆಟ್ಟದು. — ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಶೀಲ ಹಿಂತೆಗೆದ್ದು (Prva.). See Śmd. 238.

ಶೀಲಗ್ರಹಣ śīla-grahana. Following an inclination; observing a practice (Śmd. 238).

ಶೀಲವಂತ śīla-vanta. A man possessed of good qualities, one of a good or amiable disposition, a well-conducted man (Bp. 1, 33; 47, 49). ಶೀಲವಂತರ ಒನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡು ಮಾಯನಾಯ್ಕ (Prv.). Feminine ಶೀಲವಂತಿ. ಶೀಲವಂತಿ ತನ್ನ ಹಗ್ಗದ ಹಂಗಮುಗೆ ತನಾಡನೆಗಾಯಿತು (Prv.). — ಶೀಲವಂತನು ಯ್ಯು — ಅಯ್ಯು. N. (Bp. 58, 7).

ಶೀಲವೃದ್ಧ śīla-vṛiddha. Advanced in moral practice, very virtuous (My.).

ಶೀನಲ್ಲಿ śīvali. N. of a creeping plant (ಕಾನ್ಯೇರಿ, etc. Mr. 145).

ಶುಕ śuka. = ಸುಕ 1. A parrot (ಸಿಂ Nn. 10. 23. 153). 2, a mango tree (ಮಾಕನ, ಮಾವಿನ ಮರ 153). 3, the silk-cotton tree (ಶಾಲ್ಮಲಿಪುಟ, ಎಲವದ ಮರ 153). 4, a particular drug and perfume (= ಗ್ರಸ್ತಿ ಪರ್ಫ). 5, cloth, clothes (ಶು Mr. 521). 6, a son of Vyāsa (Śā. 5, 75); an ascetic (ಮೇಠಿ, ಯತಿ 153). 7, Śiva (ರುದ್ರ, ಕಪ್ಪರ 153).

ಶುಕಶಾಪ śuka-tāpa. Vyāsa (J. 5, 47).

ಶುಕನಾಸ śuka-nāsa. Having a nose like a parrot's beak. 2, the tree *Calosanthus indica* Bl. (or *Bignonia indica* Lin.). 3, the tree *Bignonia chelonoides* Lin.

ಶುಕಪಂಜರ śuka-panjara. A parrot's cage (My.).

ಶುಕವಾಣಿ śuka-vāṇi. The prate of a parrot (My.). 2, a woman who speaks like a parrot (My.).

ಶುಕಸಪ್ತಶಿ śuka-saptati. N. of seventy stories related by a parrot (My.).

ಶುಕೋಕ್ತಿ śuka-ukti. The prate of a parrot (ಶಾಲ್ಮಲಿಪುಟ ದು Ct. II, 65).

ಶುಕ್ತ śukta. Sour gruel (ಅವನ್ನಿಸೋದು, ಅಕ್ಕಿಗಟ್ಟು HIA.). 2, sour, acid (ಅಮ್ಲ, ಹುಳಿತದು Śi. 428); a kind of acid liquid or vinegar. 3, harsh; hard (ಪರುಷ, ದೃಢಿಸುತ್ತು Mr.).

ಶುಕ್ತಿ śukti. = ಸುತ್ತಿ. A pearl-oyster, an oyster-shell (ಸುತ್ತಿ Ct. I, 75; ಚಪ್ಪ Mr. 412); a small shell, a muscle, a cockle. 2, a sort of perfume. 3, a curl on a horse's neck or breast.

ಶುಕ್ತಿಕೆ śuktikē. = ಸುತ್ತಿ No. 1. (My.).

ಶುಕ್ತಿಜ śukti-ja. Oyster-born: a pearl (Kāvy. V, 4; Çp. 8, 34; Śā. 1, 84).

ಶುಕ್ತಿಮತ śukti-mat. N. of a mountain or mountain range. See ಸಪ್ತಕುರಾಬಲ.

ಶುಕ್ರ śukra. = ಶುಕ್ತ. Bright, resplendent. 2, white. 3, Agni, fire. 4, the planet Venus, or its regard, the preceptor of the asuras. 5, semen virile. 6, the month jyēṣṭha (May-June). ಶುಕ್ರ ವ್ರತನಾದರೂ ತಪ್ಪು ದುತ (Prv.).

ಶುಕ್ರನಾದಿ śukra-nādi. N. of a work on astrology (My.).

ಶುಕ್ರನೀತಿ śukra-nīti. N. of a work on ethics (My.).

ಶುಕ್ರಮಹಾದೇವತೆ śukra-mahā-dēvā. An aspect of the planet Venus that is considered as influencing the fortunes of men for good (My., also as ಶುಕ್ರಮಹಾದೇವತೆ).

ಶುಕ್ರಮೂಢ śukra-mūḍha. The time of the year during which Venus is invisible, which is considered as inauspicious (My., also as ಶುಕ್ರಮೂಢ).

ಶುಕ್ರಲ śukra-la. Spermatic, seminal. 2, insignificant.

ಕುಕ್ರವಾರ ſukra-vāra. Friday (C.; B. 1, 7).

ಕುಕ್ರಶಿಷ್ಯ ſukra-śiṣya. Pupil of ſukra: an Asura.

ಕುಕ್ರಾಚಾರ್ಯ ſukra-ācārya. ſukra, the preceptor of the Aśuras (My.). 2, a monoculous man, a Cyclops (My.; Mhr.).

ಕುಕ್ರೋದಯ ſukra-udaya. The time of the year when the ſukramūḍha has passed away (My.).

ಕುಕ್ರ ſukla. = (ಕುಕ್ರ), ಸುಕಲ 2. Bright; white; a white colour (ಸಿತ, ಬಿಳಿದು Nn. 32). 2, the light half of a month from new to full moon. 3, the third year in the cycle of sixty (My.). 4, semen virile (ರೇತ, ಇನ್ದ್ರಿಯ 32; ಮಹಾಸಾರ, ಇನ್ದ್ರಿಯ Nn. 125; ರೇತಸ್, ಇನ್ದ್ರಿಯ, etc. Mr. 395; ಮಹಾಸಾರ Mr. 497; ಸುರತರಸ Mr. 508). 5, the eye (ಅಕ್ಷಿ, ಕಣ 32; ಕಣ 508). 6, a disease of the cornea or white part of the eye. 7, N. of a month (ಮಾಸ, ಮಾಸಧೇದ 32; ಮಾಸ 508; Mr. 70). 8, large, great (ವೃಥು, ದೊಡ್ಡತು 32). 9, a valiant man (ಸುಧಟ 32; ಕಲಿ 508). — ಕುಕ್ರಾಟ. — ಅಟ. = ಎರ್ಯಸ್ತಾವ. ಕುಕ್ರಾಟಕ್ಕೆ ಕುಣ್ಣೇ ತಿನ್ನು, ಮುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಾ ಉಂ (Prv.).

ಕುಕ್ರತ್ವ ſuklatva. Whiteness (My.).

ಕುಕ್ರಪಕ್ಷ ſukla-pakṣa. The light half of a month, the period from new to full moon (ಬೆಳ್ಳಕ್ಕ Kk. 59; ſm. 20). 2, the innocent or pure side of two sides or parties contending. 3, the condition of a female after menstruation during the ſuklapakṣa (Bp. 40, 21).

ಕುಕ್ರಪಾದ್ಯ ſukla-pādya. The first day of the light half of the month (Si. 39; My.).

ಕುಕ್ರಪಾಂಗ ſukla-apāṅga. Having white eye-corners: a peacock. (R.).

ಕುಕು ſuḥ. ಕುಕು. Sorrow, grief; — affliction.

ಕುಕಿ ſuci. = ಸುಕಿ. Bright; white; a white colour (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು Nn. 18). 2, clean, pure; purity (ಕುದ್ಧ, ಕುದ್ಧವು 18). 3, virtuous, holy, innocent, undefiled; — honest, upright, true; — correct, accurate, free from fault or error; guileless; — innocence, virtue, goodness; — correctness, accuracy. 4, a faithful minister; a true friend. 5, an ascetic (ಯೋಗೀಶ್ವರ, ಯಶೇಶ್ವರ 18). 6, a Brāhmaṇa (ದಾಡವ, ದಾಹಲ 18). 7, fire (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 18). 8, eternal, everlasting (ಸತ್ಯ, ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು 18). 9, = ಅಮೃತ (18). 10, being at the head (ಮುಖ್ಯ, ಮುಖ್ಯವು 18). 11, = ರುತು (18). 12, a particular plant (ಲತಾವಿಧೇದ, ಬಳ್ಳಿಗಳ ಧೇದ 18). 13, wood (ಕಾಪು 18). 14, the month āśāḍha (ಅಷಾಢ, ಅಷಾಢಮಾಸ 18). ಕುಕಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಮುಕಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳೋದರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಕುಕಿಕರ ſuci-kara. Purifying (My.).

ಕುಕಿತನ ſucitana. = ಕುಕಿತ್ಯ. (Rām. 5, 9, 27).

ಕುಕಿತ್ವ ſucitva. Purity, cleanness; virtue, holiness (My.).

ಕುಕಿರ ſucira. The colour white (ಸಿತ, ಬಿಳಿದು Nn. 136). 2, goodness, virtue (ಒಳ್ಳು, ಒಳ್ಳಿತು 136).

ಕುಕಿರೋಜಿಃ ſuci-rōciḥ. The moon (R.).

ಕುಕಿ ſucē. Sorrow, grief; affliction (My.).

ಕುಣ್ಣ ſuṇṇa. = ಕುಣ್ಣ. (Mhr.; My.; see ಪಪ್ಪ).

ಕುಣ್ಣ ſuṇṇha. A blockhead, a dolt (My.; Tē.; Mhr.; T. ಮುಢ್ಢ). ಕುಣ್ಣನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆಪ್ಪು ಕಲಿಸಿದರೂ ವ್ಯರ್ಥ (Prv.).

ಕುಣ್ಣಕಾಯ ſuṇṇha-kāya. = ಕುಣ್ಣ. (My.).

ಕುಣ್ಣ ſuṇṇhi. = ಸುಣ್ಣ, ಸೊಣ್ಣ. Dry ginger (ನಾಗರ, ಮಹಾಪಥ Mr. 137). See Prv. s. ಕುಣ್ಣಾಟ.

ಕುಣ್ಣ ſuṇṇa. = ಕುಣ್ಣ, ಸುಣ್ಣ, ಸೊಣ್ಣ, ಸೊಣ್ಣ, ಸೊಣ್ಣ. An elephant's trunk (ಇಥಹಸ್ತ, ಅನೆಯ ಕೆಯ Nn. 131). 2, a frog (ಧೇಕ, ಕಪ್ಪೆ 131).

ಕುಣ್ಣವಾನ ſuṇṇā-pāna. A place where spirits are drunk, a tavern.

ಕುಣ್ಣಾರ ſuṇṇāra. = ಕುಣ್ಣ, ಸುಣ್ಣಲು, etc.

ಕುಣ್ಣಾಲ ſuṇṇāla. (= ಸುಣ್ಣಲು or ಸೊಣ್ಣಲ-ಅ 3 ?) = ಸುಣ್ಣಾಲ. An elephant.

ಕುಣ್ಣಾಲಕರಾಗ್ರ ſuṇṇāla-karāgra. The tip of an elephant's trunk (ಗಜಹಸ್ತಾಗ್ರ, ಕರ್ಣಿಕ Nn. 21).

ಕುಣ್ಣಾಲಿಕೋರ ſuṇṇāla-kīśōra. A young elephant (ಮದಯಾನೆ Nn. 98).

ಕುಣ್ಣಿ ſuṇṇē. ಕುಣ್ಣ. An elephant's proboscis or trunk. 2, spirituous liquor.

ಕುದ್ಧ ſuddha. = ಸುದ್ಧ. Purified, cleansed, clean, pure; purity, purification; anything pure (ಗೋಮುಖ, ಎಕುದ್ಧವು Nn. 20). 2, stainless, guileless, true, fair, honest, virtuous, holy. 3, free from fault or error; correct, accurate, normal, right (ſmd. 38. 296). 4, simple, unmixed. 5, simple, mere, only, alone; nothing but; wholly. See ಅ., ಅತಿ., ಪರಿ.. ಕುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಒದ್ದೆ ಉಡ ದೀ ಕಾಗುತ್ತದೆ (Prv.). ಕುದ್ಧಮವ್ವದು (ಪವಿತ್ರ Nn. 52); ಕುದ್ಧಮಹದರಿತ್ರ (ಪ್ರಹ್ಮ, ಬಾರಿತ್ರ 79). — ಕುದ್ಧಕಳ್ಳ. A downright thief (My.; see Sp. s. ಕಳ್ಳ). — ಕುದ್ಧಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To purify, ಕಲ್ಪವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಕುದ್ಧಗೊಳಿಸಲ್ಪ ಪಟ್ಟಿದು (ನಿರ್ವಿಕ್ರ, ತೋಧಿತ, etc. Si. 368; My.). — ಕುದ್ಧಬೋವ. A complete unlettered savage (B. 4, 108). — ಕುದ್ಧವಡವಲು. Due west. See Sp. s. ಬಿಡು 2. — ಕುದ್ಧಮಾಡು. To make clean (My.). — ಕುದ್ಧರೋಗಿ. A man completely diseased (My.). — ಕುದ್ಧರೋಧಿ. A complete miser (My.). — ಕುದ್ಧತೂನ್ಯ. A mere blank, nothing at all, etc. (My.). — ಕುದ್ಧಸಾತ್ವಿಕ. A perfect ſātvika (My.). — ಕುದ್ಧಸುಳ್ಳು. A pure lie (My.).

ಕುದ್ಧಗಿ ſuddhagē. = ಸುದ್ಧಗಿ. Purity. 2, the state of being true or normal: a standard letter (ಕುದ್ಧಾಕ್ಷರ ſmd. 43-45).

ಕುದ್ಧತೆ ſuddhatē. Purity, cleanness, correctness, etc. (Ūpr. 1, 32; Bp. 46, 11).

ಕುದ್ಧತ್ವ ſuddhatva. = ಕುದ್ಧತೆ. (My.; ವೈಶವ್ಯ Ūb.).

ಕುದ್ಧಪ್ರತಿ ſuddha-prati. A correct, faultless, fair copy (My.).

ಕುದ್ಧಬೋಧೆ ſuddha-bōdhē. Pure, faultless instruction or knowledge (Bp. 27, 76).

ಕುದ್ಧಭಕ್ತಿ ſuddha-bhakti. True devotion (Bp. 60 sum.).

ಕುದ್ಧಮನಸ್ಸು ſuddha-manassu. A pure, guileless, honest mind (My.).

ಕುದ್ಧಯಿಸು ſuddhayisu. (ſmd. 65). = ಸುದ್ಧಯಿಸು. To purify, etc.

ಕುದ್ಧಾಕ್ಷರ ſuddha-akṣhara. A standard letter (see ಕುದ್ಧಗಿ).

ಕುದ್ಧಾಚಾರ ſuddha-ācāra. Virtuous conduct or practices (My.).

ಕುದ್ಧಾದ್ವಯನಿರಂಜನ ſuddha-advaya-nirāṅjana. One who possesses a perfect and peerless purity (J. 13, 28).

ಕುದ್ಧಾಂತ ſuddha-anta. A pure or sacred interior: the

private or women's apartments (in the palace of a king), a harem, a seraglio. 2, a king's wife or concubine.

ಕುಡ್ಧಾನ್ಯಯ ಓದ್ಧಾ-anvaya. Of a pure race, belonging to a noble family (ಕಾಲೀನ, ಸತ್ಯಲೀನ Nn. 76).

ಕುಡ್ಧಾಪಹ್ನುತಿ ಓದ್ಧಾ-apahnuti. A particular figure of rhetoric: denial of any quality or property for the sake of applying some other, e. g. this is not the moon, it is a lotus of the heavenly Ganges (My.).

ಕುಡ್ಧಾಕುಡ್ಧ ಓದ್ಧಾ-aśuddha. Pure and impure, correct and incorrect (My.).

ಕುಡ್ಧಿ ಓದ್ಧಿ. = ಸುದ್ಧಿ. Purity, cleanness, holiness, freedom from defilement;—cleaned state;—elegance (of a pearl). 2, purification, cleansing. 3, rightness or goodness; freedom from unpropitious influences, suitability for holy works (used of planetary aspects, of lunar days, etc.). 4, clearance, acquittal. 5, clearing of expenses, paying off arrears. 6, correction;—correctness, accuracy;—truth, certainty. See ಪಾಯಾ, ವೈರ. 7, searching, exploring; searched state (Mhr.).

ಕುಡ್ಧಿಪತ್ರ ಓದ್ಧಿ-patra. A sheet or paper of corrections, an errata list (My.). 2, a certificate to a person who (through the administration of prāyaścitta) has been purified from his pollution, and restored to fitness for the intercommunication of the social relation (My.).

ಕುಡ್ಧೀದನ ಓದ್ಧಾ-ōdana. N. of a king, the father of Śākya-muni. See ಕೌಡ್ಧೀದನ.

ಕುನಕೆ ಓನಕಾ. = ಸೋನಕ, ಸೋನಗ, ಸೋನಗು. A dog. 2, N. (Bp. 55, 45). ಪಾನಕಾ ಬೀಳೆನ್ನು, ಕುನಕಕ್ಕೆ ಕರದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಕುನಕೆ ಓನಕಿ. A bitch.

ಕುನಾಸೀರ ಓನಾಸೀರಾ. Indra.

ಕುನಿ ಓನಿ. A bitch. See Sp. s. ಮುಗುಳಿ.

ಕುಭ್ರ ಓಬ್ರಾ. = ಸುಬ್ರ. Bright, shining; splendid; handsome, beautiful. 2, auspicious, lucky, fortunate, good, happy (ಮಂಗಳ Nn. 189; Mr. 530);—right, good, virtuous;—eminent, distinguished (ಎತೇಷ Mr. 530). 3, pure (ಅಮಲ, ನಿರ್ಮಲ 189). 4, anything bright or beautiful, auspiciousness. 5, good fortune, good luck. 6, goodness, welfare, happiness, hail, joy (ನಲ್ಕೆ ಓ II, 81). 7, perpetuity (ನಿತ್ಯವು 189). 8, kingship (ರಾಜ್ಯವದ, ವಜ್ರಾಧಿಪತೆ ಎತೇಷ 189; ಪಟ 530). 9, valour, etc. (ವಿಕ್ರಾಂತ, ಪರಾಕ್ರಮ 189; ಎತ್ತಾಂತ 530). 10, the prickly pear (ಮುಳಗಕ್ಕೆ ಓ.). 11, the śami tree (ಪ ಧೂಪಾತ, ಮರ 189; Sk. ಕುಭಾ = ತಮಾ). ಕುಭ್ರ ಮೆದೊ, ಅಕುಭ್ರ ತೊದೊ (Prv.). — ಕುಭ್ರಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person of inauspicious words. ಕುಭ್ರ ನುಡಿಯೋ, ಕುಭ್ರಗೇಡಿ ಅನ್ನರೆ ಹನ್ನರವರೆಲ್ಲ ಬೋದಾಯರು! ಅನ್ನ (Prv.). — ಕುಭ್ರಮ್ ಅಸ್ತು. May happiness become your portion! (used in letters, My.);—may it be auspicious, etc.

ಕುಭ್ರಯು ಓಬ್ರಾಮ್ಯು. Happy, blissful, auspicious, prosperous. 2, a man who causes welfare, etc. (ಒಳಿತಂಗಿಯ್ಯ ವ HIA.). Cf. ಕುಭ್ರಯುತ.

ಕುಭ್ರಕರ ಓಬ್ರಾ-kara. Causing welfare, etc.;—auspicious, favourable (Bp. 25, 20; 27, 79; 60, 47).

ಕುಭ್ರಕರ್ಮ ಓಬ್ರಾ-karma. A good or virtuous act. 2, a happy or joyous ceremony or rite (as a marriage, upanayana, etc., as opposed to a funeral, dolorous rite, My.; see Nn. s. ಕೋಪನ).

ಕುಭ್ರಕಾರ್ಯ ಓಬ್ರಾ-kārya. = ಕುಭ್ರಕರ್ಮ No. 2. (Bp. 60, 1; My.). ಕುಭ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೋಪನ ಅಕುಭ್ರವಾಗೋದು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಕುಭ್ರಕೃತಿ ಓಬ್ರಾ-kṛiti. N. of the thirty-sixth year in the cycle of sixty (My.).

ಕುಭ್ರದಾಯಕ ಓಬ್ರಾ-dāyaka. Granting happiness, etc.; one who grants happiness, etc. (My.).

ಕುಭ್ರದಾಯಕಿ ಓಬ್ರಾ-dāyaki. A woman who grants happiness, etc.: Pārvatī (Rām. 1, 1, 4).

ಕುಭ್ರದಿನ ಓಬ್ರಾ-dina. An auspicious day (Āpr. 2, 54).

ಕುಭ್ರನಕ್ಷತ್ರ ಓಬ್ರಾ-nakṣatra. A fortunate star (My.).

ಕುಭ್ರಪ್ರಸ್ತ ಓಬ್ರಾ-prasta. = ಕುಭ್ರಕರ್ಮ No. 2. (My.).

ಕುಭ್ರಫಲ ಓಬ್ರಾ-phala. Auspicious result, good or happy consequence (My.).

ಕುಭ್ರಮುಹೂರ್ತ ಓಬ್ರಾ-muhūrta. A lucky moment or time (Rām. 1, 8, 7).

ಕುಭ್ರಯುತ ಓಬ್ರಾ-yuta. A man who causes welfare, etc. (ಮಗ ಒಳ್ಳಿತಂ ಮಾಡ್ತು ವಂ Mr. 240). Cf. ಕುಭ್ರಸಂಯುತ.

ಕುಭ್ರರೇಖೆ ಓಬ್ರಾ-rēkhē. An auspicious line (a. s. on the sole of the foot, Mr. 332).

ಕುಭ್ರಲಗ್ನ ಓಬ್ರಾ-lagna. = ಕುಭ್ರಮುಹೂರ್ತ. (My.).

ಕುಭ್ರವಾರ್ತೆ ಓಬ್ರಾ-vārtē. Good news (My.; B. 5, 302).

ಕುಭ್ರವೇಷಿ ಓಬ್ರಾ-vēshi. One who has an auspicious decoration (i. e. a līṅga): a Līṅgavānta (Bp. 50, 71).

ಕುಭ್ರಕರನ ಓಬ್ರಾ-śakuna. A good omen (My.).

ಕುಭ್ರಸಂಯುತ ಓಬ್ರಾ-samyuta. Endowed with prosperity or happiness, blissful. 2, a man who causes welfare, etc. (ಒಳಿತಂಗಿಯ್ಯ ವ HIA.).

ಕುಭ್ರಸೂಚನೆ ಓಬ್ರಾ-sūcānē. An auspicious hint or sign (My.).

ಕುಭ್ರಾಂಗಿ ಓಬ್ರಾ-aṅgi. A handsome-limbed, beautiful woman (Śiv. 1, 76).

ಕುಭ್ರಾತ್ಮಕ ಓಬ್ರಾ-ātma-ka. Agreeable, gladdening.

ಕುಭ್ರಾನನ್ತ ಓಬ್ರಾ-ananta. N. of a vṛitta (Ā.).

ಕುಭ್ರಾನ್ವಿತ ಓಬ್ರಾ-anvita. Endowed with prosperity or happiness, prosperous, happy.

ಕುಭ್ರಾವಹ ಓಬ್ರಾ-āva-ka. Causing welfare, etc.

ಕುಭ್ರಾಕುಭ್ರ ಓಬ್ರಾ-aśubha. Prosperous and unfortunate, good and evil;—good and evil, good and bad fortune, weal and woe.

ಕುಭ್ರೋದಯ ಓಬ್ರಾ-udaya. Rising or production of welfare (J. 2, 24).

ಕುಭ್ರೋರ ಓಬ್ರಾ-ura. One who has a beautiful chest (J. 5, 6).

ಕುಭ್ರ ಓಬ್ರಾ. (= ಸುಬ್ರ). Shining, radiant, bright. 2, white (ವಿಳಿದು Nn. 40. 46. 80).

ಕುಭ್ರಕರಿ ಓಬ್ರಾ-kari. Indra (Mr. 41).

ಕುಭ್ರಕೆ ಓಬ್ರಾ-kē. Whiteness (Āpr. 1, 33).

ಕುಭ್ರಪ್ರಾಣಿ ಓಬ್ರಾ-danti. The female of the elephant parakeet danti, Indra's elephant (Mr. 42, o. r. ಅಪ್ಪದ್ರಾ).

ಕುಭ್ರವಸ್ತ್ರ ಓಬ್ರಾ-vastra. A white cloth (My.).

ಕುಭ್ರವಾಹನ ಓಬ್ರಾ-vāhana. Arjuna (J. 32, 24).

ಕುಭ್ರಾಂಕು ಓಬ್ರಾ-aṁbu. White-rayed: the moon.

ಕುಭ್ರಾಪತ್ರ ಓಬ್ರಾ-āpātra. A white parasol (Āpr. 2, 34).

ಕುಭ್ರಾಭ್ರ ಓಬ್ರಾ-abhra. A bright, clear sky (J. 2, 11).

ಶೂರ್ಪಕಾರಿಪ್ರಹರ ಶೂರ್ಪಕಾರಿ-prahara. Śiva (Bp. 31, 1).

ಶೂರ್ಪ(ಣಿ) ಶೂರ್ಪa-nakhi. ಶೂರ್ಪ(ಣಿ) ಶೂರ್ಪa-nakhē. = ಸೂರ್ಪ ಲಕ್ಷ್ಮಿ. N. of the sister of Rāvana (Rām. 3, 4 sum.; J. 16, 14; 18, 4);—any monstrous or hideous female, a Xanthippe, a vixen (My.).

ಶೂಲ ಶೂla. = ಶೂಲ, ಸುಳ, ಸೂಲ 2, ಸೂಲ 1. A sharp or pointed weapon: a pike, a spear, a lance, a spike;—the trident of Śiva. 2, a spit. 3, a stake for impaling criminals. 4, any sharp or acule pain, especially pain in the stomach and head. 5, the ninth astronomical yōga (see ವಾರ-). 6, death, dying. 7, one of the viśāhittisūtras (Kāvy. III, 2, B, 57, 60 seq.). See Bp. 50, 42. 45. 51. 52. ಶೂಲಕ್ಕೆ ತಿಕ್ಕಾ ಅನಿಸಿ ಕೊಡ್ತು, ಗವುಳಿ ತಕ್ಕನ ಕೇಳಿದ (Prr.). — ಶೂಲದ ಬೊಮ್ಮಿ ದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ಶೂಲಕ ಶೂlaka. = ಶೂಲ. An unbroken, restive horse.

ಶೂಲಧರ ಶೂla-dhara. Śiva (Mr. 12). — ಶೂಲಧರಂ. The foot — — — (Ūh.).

ಶೂಲವಾಸಿ ಶೂla-pāpi. = ಸೂಲವಾಸಿ. Holding or bearing a pike.

ಶೂಲಾಕೃತ ಶೂla-ākṛita. Roasted on a spit; roasted meat. See Nr. 2. ಸುಜ್ವಲ.

ಶೂಲಾಯುಧ ಶೂla-āyudha. Śiva (Bp. 25 sum.; 61, 25).

ಶೂಲಶೂli. = ಸುಳ. Suffering sharp pain. 2, a spearman. 3, Śiva. — ಶೂಲರೋಗ = ಶೂಲ No. 4. (Bp. 49, 28).

ಶೂಲಕ ಶೂlika. Having a pike, etc.;—piercing, killing. See ನಯ.

ಶೂಲಕೆ ಶೂlikē. = ಸೂಲಕೆ. N. of a plant (ಪಾಲೆ Mr. 138). 2, a crowbar (ಅಯೋಮುಖ, ಒತ್ತುವ ಹಾರೆಗಟ್ಟಿಗೆ Mr. 158). 3, a spear.

ಶೂಲೆ ಶೂlē. = ಶೂಲ No. 4, ಸೂಲೆ. (Bp. 49, 26; My.). 2, = ಸೂಳೆ, a harlot, a prostitute (Sk.). — ಶೂಲರೋಗ = ಶೂಲ ರೋಗ. (My.; ಶೂಲ G.).

ಶೂಲೃ ಶೂlya. Roasted on a spit; roasted meat (ಸುಜ್ವಲೆ Mr. 217).

ಶೃಗಾಲ ಶೃgāla. = ಸೃಗಾಲ. A jackal.

ಶೃಖಲ ಶೃinkhala. = ಶೃಖಲೆ, ಸಂಕಲೆ, ಸಂಕೋಲೆ. An iron chain; any chain or fetter. 2, a belt or chain worn round the waist. 3, a chain for confining the feet of an elephant (Mr. 154).

ಶೃಖಲಕ ಶೃinkhalaka. A chain. 2, a young camel (or other young animal) with wooden rings or clogs on his feet (to prevent his straying). 3, a camel (ಬಟ್ಟಿ Hlā.).

ಶೃಖಲಾಬಂಧ ಶೃinkhalā-bandha. = ಸಂಕಲೆಬಂಧ. Confining with chains or fetters.

ಶೃಖಲಿತ ಶೃinkhalita. Chained, fettered (ಬೇಡಿ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡ್ತು ವನು Dhv.).

ಶೃಖಲೆ ಶೃinkhalē. ಶೃಖಲಿ = ಶೃಖಲ, etc. (ಶೇವ. 3, 25). 4, N. of a plant (ಕಾಣ್ಣೇರಿ, etc. Mr. 145; Sk. ಶೃಖಲಿ is = ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ).

ಶೃಂಗ ಶೃnga. = ಸಂಗ 2. A horn (ಗೋ, ಕೋಡು Nn. 5; ಲರಾ ಮ, ಕೋಡು, ಕೊಮ್ಮು Nn. 26; ಕೋಡು Nn. 34; ವಿಷಾಣ, ಕೋಡು Nn. 28). 2, the top of a mountain (ಪರ್ವತದಗ್ಗ, ಬಿಟ್ಟಿದ ತುದಿ 28). 3, a horn used for blowing. 4, height, elevation (ಮಂಗ, ದೊಡ್ಡತು 28). 5, dignity, lordship, supremacy, sovereignty. 6, a lord, a chief (ಪ್ರಭು, ಮುಖ್ಯ 28). 7, an elephant (ದಸ್ತಿ, ಅನಿ 28). 8, a tree (ಪಾದಪ, ಮರ 28).

9, a medicinal plant and root (= ಕೂರ್ಪಶೀರ್ಷ). 10, N. of a fishi (Rām. 1, 5 sum.).

ಶೃಂಗಪುರ ಶೃingā-pura. = ಶೃಂಗೇರಿ. (My.).

ಶೃಂಗರಿಸು ಶೃingārisu. = ಶೃಂಗಾರಿಸು, ಸಂಗರಿಸು. To ornament, to decorate (My.).

ಶೃಂಗವೇರ ಶೃingā-vēra. Undried ginger (ಅರ್ಜುನ, ಹಸಿಯ ಅಲ್ಲ Mr. 137).

ಶೃಂಗಸಂಕರ್ಷಣ ಶೃingā-saṅkarṣaṇa. Dragging along or pulling with the horns. See ಕೂರ್ಪ.

ಶೃಂಗಾಟ ಶೃingāṭa. A place where four roads meet (ಬಿಟ್ಟಿಗಳು ಕೂಡ Mr. 192). 2, the aquatic plant Trapa bispinosa, etc. (= ಶೃಂಗಾಟ).

ಶೃಂಗಾಟಕ ಶೃingāṭaka. A place where four roads meet. 2, the plant Trapa bispinosa. 3, the plant Asteracantha longifolia Nees.

ಶೃಂಗಾರ ಶೃingāra. = ಸಂಗರ, ಸಂಗರ. Decoration, dress, embellishment; beauty. 2, love, sexual passion, the erotic sentiment (rasa) in poetry, sexual union, etc. (Kāvy. IV, 1, 9; IV, 2, 14. 20-29. 52. 57). ಶೃಂಗಾರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಮಂಗಾಟಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ. — ಬಂಗಾರವಿದ್ದರೆ ಶೃಂಗಾರ (Prr.). — ಶೃಂಗಾರಂಗಿಯ. — To adorn, to decorate (Ūpr. 7, after 151). ಶೃಂಗಾರಂಗಿಯು (ಅಕ್ಕಲ, ಮಡ್ಡು, etc. Hlā.). — ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡು. = ಶೃಂಗಾರಂಗಿಯ. (ಸಂಗರಿಸು G.). — ಶೃಂಗಾರವೈದ. — To be adorned (ಶೇವ. 1, after 79).

ಶೃಂಗಾರಕ ಶೃingāraka. Horned, crested. 2, = ಶೃಂಗಾರ. 3, red lead. (R.).

ಶೃಂಗಾರಿತ ಶೃingārīta. Affected by love, impassioned. 2, adorned, decorated. 3, stained with red-lead (Bp. 44, 70).

ಶೃಂಗಾರಬೇಡ್ಪ ಶೃingāra-bēṣṭē. Love-gesture, any outward action indicating love.

ಶೃಂಗಾರಯೋನಿ ಶೃingāra-yōni. Love-source: Kāma.

ಶೃಂಗಾರಲೇಖ ಶೃingāra-lēkhara. A man greatly addicted to amorous passion (My.).

ಶೃಂಗಾರಿ ಶೃingāri. Feeling love or amorous passion; enamoured, impassioned. 2, dress, decoration. (R.).

ಶೃಂಗಾರಿಸು ಶೃingārisu. = ಶೃಂಗರಿಸು, ಸಂಗರಿಸು. (Bp. 42, 11; My.).

ಶೃಂಗಾರಿ ಶೃingārē. A woman who is decorated (Bp. 5, 16).

ಶೃಂಗ ಶೃngl. = ಸಂಗ. Horned; crested, peaked. 2, a mountain (ಬಿಟ್ಟಿ Mr. 96). 3, a kind of gold used for making ornaments. 4, a sort of Silurus or sheat-fish (see ವಾ. 4. 5, the spotted antelope, or a deer (ಸಾರಂಗ Mr. 12). 6, a particular medicinal root (= ವೃಷಭ). 7, a very poisonous medicinal plant (see ಅತಿಬಿಡ). 8, = ಕೂರ್ಪ (Mr. 150). 9, = ಶೃಂಗ No. 2.

ಶೃಂಗಕ ಶೃngika. A sort of poison. 2, a kind of Betula or birch tree.

ಶೃಂಗಿನಿ ಶೃngini. A cow.

ಶೃಂಗೀಕನಕ ಶೃngī-kanaka. A kind of gold used for ornaments.

ಶೃಂಗೇರಿ (ಶೃingā-ēri). = ಶೃಂಗಪುರ. N. of a village and matha on the western ghats (My.).

ಶೃಕ ಶೃita. Boiled;—cooked, dressed.

ಶೃತಾವಸ್ಥಾ ಶೃita-ananta. N. of a vr̥tta (Ūh., o. ra. ಶೃತಾವಸ್ಥಾ ಕುಧಾನಸ್ತ).

ಶೈವಕೆ śaivaki. (= ಶಿವಕೆ). A litter, etc. (ಪಾಸು Mr. 207).
 ಶೈವದೀಕ್ಷೆ śaiva-dīkṣhē. Initiation in the doctrines of the śaiva sect (Bp. 57, 67). — ಶೈವದೀಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ. -ಅಚಾರ್ಯ. A man who initiates or is fit to initiate in the śaiva doctrines (Bp. 58 sum.). — ಶೈವದೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯ. = ಶೈವದೀಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ. (Bp. 58, 20).
 ಶೈವಪುರಾಣ śaiva-purāṇa. N. of a purāṇa devoted to the praise of Śiva (Bp. 43, 76).
 ಶೈವಮೂರ್ತಿ śaiva-mūrti. Śiva's phallus (೦೦೧ No. 514).
 ಶೈವಲಿ śaivala. = ಶೇವಲಿ, etc. The aquatic plant *Vallisneria octandra* etc.
 ಶೈವಲಿನಿ śaivalini. Possessing the plant śaivala: a river.
 ಶೈವಾಲಿ śaivāla. = ಶೈವಲಿ. The aquatic plant *Vallisneria octandra* etc.
 ಶೈವನಿ śaivāna. (fr. ಶಿವ). Childhood, infancy.
 ಶೈವಿರ śaivira. (fr. ಶಿವಿರ). Belonging to the cold or cool season;—the cold or cool season (J. 28, 1).
 ಶೋಕ ಶೋಕಾ. Sorrow, grief, mourning, lamentation (ತಿಮಿರ, ಅಶ್ವಿ. Nn. 12). — ಶೋಕ ಪದ. To be grieved or sorrowful, to mourn, to lament (B. 5, 39). — ಶೋಕ ಮಾಸ. = ಶೋಕ ಪದ. (B. 5, 72). ಶೋಕದವರಲ್ಲಾ ಸತ್ತರೆ ಶೋಕ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? (Prv.).
 ಶೋಕಾಗ್ನಿ śhoka-agni. The fire of sorrow, the torment of grief, deep distress (My.).
 ಶೋಕಾರ್ತ śhoka-ārta. Afflicted with sorrow, sorrow-stricken (J. 19, 39).
 ಶೋಕಿಸು śhokisu. = ಶೋಕ ಪದ. (Bp. 36, 18; My.; ಮದುಗು G.).
 ಶೋಕೋದಗತ śhoka-udgata. Proceeded or arisen from sorrow, caused by grief: one of the sthāyibhāvas (Kāvy. IV, 2, 15).
 ಶೋಕೋದ್ರೇಕ śhoka-udrēka. Excess of sorrow (Ūpr. 3, 64; 5, after 11).
 ಶೋಕನಿ ಶೋಕಾನಾ. Sorrow, grief, mourning, lamentation.
 ಶೋಕಿ ಶೋಕಿ. Tbh. of ಶೋಕನಿ. (ಕರಣ, ರತ್ನ, etc. Mr. 35).
 ಶೋಕಿಶ್ವೇತ ಶೋಕಿ-śhēṣa. Fire.
 ಶೋಕಿಶ್ವೇತ ಶೋಕಿ. Light, lustre, radiance, a ray of light.
 ಶೋಕಿ ಶೋಕಿ. Coloured like the red lotus, red, of a chesnut colour. 2, the colour of the red lotus, red, crimson. 3, a chesnut or bay horse. 4, the river Śōṇa which rises in Gṛṇḍavana on the table-land of Amarakaṇṭaka (ನಿರ್ಮಲ, ಹಿರಣ್ಯಸುಮಾಹು, ಶೋಕನಿ Mr. 414).
 ಶೋಕಿ ಶೋಕಾ. The plant *Bignonia* (or *Calosanthos indica*) (= ಕಬ್ಬಿಂಗ). See ಹೆಮ್ಮರ.
 ಶೋಕಿ ಶೋಕಿ. Redness (Kāvy. V, 50).
 ಶೋಕಿ ಶೋಕಿ. = ಶೋಕಿ. (Kāvy. V, 52).
 ಶೋಕಿ ಶೋಕಿ. A ruby.
 ಶೋಕಿ ಶೋಕಿ. N. of a mountain (J. 22, 5).
 ಶೋಕಿ ಶೋಕಿ. A red cloud (J. 12, 42).
 ಶೋಕಿ ಶೋಕಿ. A red garment (J. 17, 41).
 ಶೋಕಿ ಶೋಕಿ. A ruby.
 ಶೋಕಿ ಶೋಕಿ. (= ಶೋಕಿ). Red, crimson, purple;—blood (ಶೋಕಿ, ರಗು, ನೆತ್ತರ Ūm. 44, originally ಶೋಕಿ).
 ಶೋಕಿ śhōṭha. Swelling, intumescence, tumefaction from disease; dropsy.

ಶೋಕಿ śhōṭha-ghni. Hogweed, *Boerhavia procumbens* Roxb. (B. diffusa Lin.).
 ಶೋಕಿ śhōṭha. Cleansing (Sk.). 2, correction (Sk.). 3, search, quest; inquiry, investigation; scrutiny, inspection (Mhr.; B. 4, 51. 91. 207. 221; 5, 174). 4, an instrument for dressing cotton (ಬಿಸಿ, ಬಿರ, ಕುಮು Mr. 206).
 ಶೋಕಿ śhōṭhaka. Purificatory;—cleansing;—corrective. 2, a purifier; one who corrects (a writing, etc. My.). 3, one who seeks or seeks after (My.). 4, one who inquires, an inquirer or scrutinizer (My.). 5, one who searches (My.). ಶೋಕಿನಾದರಿ ವಾಡಕವಿಲ್ಲ (Prv.). See ಸೂರ.
 ಶೋಕನಿ śhōṭhana. = ಶೋಕನಿ, ಸೋದನಿ. The act of cleansing, purifying. 2, refining (as metals); filtering. 3, correction, freeing from faults, clearing away errors, removing anything prejudicial or erroneous. 4, payment, clearance or discharge of a debt, quittance. 5, expiation. 6, retaliation, punishment. 7, subtraction (in arithmetic, ಗತ, ಲಾನ, ಕರಣ Mr. 440). 8, excrement. feces. 9, searching. See ಕಾರ್ಪಾಸ, ಪರಿ, ನಗರ.
 ಶೋಕನಿ śhōṭhani. A broom, a brush. See ಪರಿ.
 ಶೋಕನಿ śhōṭhanē. = ಶೋಕನಿ, ಸೋದನಿ. The act of straining or sifting (My.). 2, the act of examining (as articles at the custom-house, a disease, a man's understanding, etc., My.); that of examining and cleansing (as the soil for a foundation, My.). 3, the act of seeking (what has been lost, My.). 4, = ಶೋಕಿ No. 3, the act of searching (for the purpose of finding something, as a house, people, My.).
 ಶೋಕನಿ śhōṭhita. Cleaned, cleansed;—purified, refined. 2, strained, sifted, filtered. 3, corrected;—examined. 4, excused. 5, discharged, liquidated. 6, acquitted, absolved. 7, purged. 8, sought after (Ūh. v. 334). See ಪರಿ.
 ಶೋಕನಿ śhōṭhisu. = ಸೋದನಿ, ಸೋದನಿ, ಸೋದನಿ. To purify (Bp. 43, 24-26), to cleanse (My.); to correct (as a book, My.). ಶೋಕನಿಶ್ವೇತ (ನಿರ್ಮಲ G.). 2, to strain, to sift, to filter (Bp. 47, 14. 15; My.). 3, to refine (as metals, My.; B. 4, 105, as jagory, Bh. 1, 15, 7, My.). 4, to remove impurities out of rice (akki), etc. by picking; to clean a place by removing filth (My.). 5, to examine, to investigate, to search (My.; B. 5, 171 twice; 5, 173). ದೇವರು ನಿರ್ಮಲದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ಶೋಕನಿವರಣೆ ಆತನ ಬಲ ಪ್ಲಾನದ ದಯಗರ ಮಹಿಮೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ (B. 4, 59). 6, to seek, to seek for (a passage in a book, a thing that has been lost, etc., My.), to seek after (Bh. 2, 4, 12; My.). ಶಬ್ದಗತ ಮೂಲ ಶೋಕನಿಶ್ವೇತ (ವ್ಯತ್ಯಾಸದ G.). 7, to be cleaned from impurities (as soil, Rām. 1, 7, 11). See ಪರಿ; Grj. 2. ಪರಿ. — ಶೋಕನಿ ತಗ. To come upon by seeking, to discover by study or experiment (B. 5, 171. 181; My.).
 ಶೋಕನಿ śhōṭhya. To be purified or cleansed, to be cleaned or refined, impure, etc. See ಸಿ.
 ಶೋಕಿ śhōṭha. = ಶೋಕಿ, ಶೋಕಿ 2, ಶೋಕಿ 2, ಸೋದನಿ. Swelling, intumescence, tumefaction from disease (ಪಾಸು Mr. 333).
 ಶೋಕಿ śhōṭhē. Tbh. of ಶೋಕಿ. (My.).
 ಶೋಕಿ śhōṭha. 1. Bright, brilliant, handsome; lustre.
 ಶೋಕಿ śhōṭha. 2. Tbh. of ಶೋಕಿ. See ದಾ 2.

ಶೋಭತ್ಯತಿ ಷೋಭಾ-kṛit. The thirty-seventh year in the cycle of sixty (My.).

ಶೋಭನ ಷೋಭಾ. = ಸೋಭಾನೆ. *Shining, splendid;—beautiful, handsome.* 2, propitious, auspicious (Mr. 1); happy;—pleasant (Śmṛ. 268). 3, lustre, brilliance, splendour (Bp. 1, 39);—any happy or auspicious event or ceremony, as a marriage, etc. (ಮಂಗಳ, ಶುಭಕರ್ಮಗಳು Nn. 154). 4, = ನಿವೇಶ No. 2 (My.). 5, coitus (My.). ನೇಮವಿದ್ದರೆ ವ್ರತ, ಹೋಮವಿದ್ದರೆ ಶೋಭನ.—ಬಾರು ಬಿಗಿದರೆ ಮದ್ದಳೆ, ನಾರಿ ಇದ್ದರೆ ಶೋಭನ (Prva.). See Prv. s. ಸೋಭಾನೆ. — ಶೋಭನಗೂಮು. —ಕೂಮು. Brilliance or happiness to be added or to come about (Bp. 24, 45).

ಶೋಭನಪ್ರಸ್ತ ಷೋಭಾ-prasta. = ಶೋಭನ No. 4. (My.).

ಶೋಭರ ಷೋಭಾ. (fr. ಶುಭ್ರ). Purity (Rām. 4, 2, 4; Mhr. ಸೋಭನಾ).

ಶೋಭಾರಕರ ಷೋಭಾ-ākara. A mine of splendour or beauty (Kāvy. III, 2). 2, ಷೋಭಾ-kara, causing lustre, beautifying.

ಶೋಭಾಂಜನ ಷೋಭಾ-anjana. The horse-radish tree, *Moringa pterygosperma* Gaertn. (*Hyperanthera moringa* Vahl.).

ಶೋಭಾಯಮಾನ ಷೋಭāyamāna. Shining, looking beautiful or handsome, splendid (J. 3, 20; 6, 14; B. 5, 12; My.).

ಶೋಭಾಪ್ತಕರ ಷೋಭā-shṭaka. = ಮಂಗಲಾಪ್ತಕ. (Bp. 4, 7).

ಶೋಭಿತ ಷೋಭita. Beautiful, adorned, decorated, made splendid (Bp. 43, 26; J. 4, 8; see ಅ, ಪರಿ.).

ಶೋಭಿಸು ಷೋಭisu. To shine, to be splendid, to be or look beautiful or handsome, to appear to advantage (Ūh. v. 50; Ūpr. 2, 54; 3, 104; 5, 98; Kk. 3, 26; Śm. 72).

ಶೋಭೆ ಷೋಭē. 1. ಶೋಭಾ. *Light, lustre, splendour, sheen* (ಕಾನ್ತಿ, ತೇಜಸ್ಸು Nn. 129). 2, *beauty, elegance, grace, comeliness*, appearing to advantage (ಒಪ್ಪುವುದು Nn. 71; ತ್ರೀ 478). 3, Lakshmi (ಸಿರಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 129; ಇಂದ್ರಿ 478). 4, a lovely woman (ಕಾನ್ತಿ 478). 5, distinguished merit. See ಎನೆ, ರಂಜನು, ರಾಜನು, ಸೋಗಯನು. 6, = ಎತ್ತುಮ (71; 478).

ಶೋಭೆ ಷೋಭē. 2. Tbh. of ಶೋಭ. (ಗದ, ರೋಗಭೇದ Nn. 129; My.).

ಶೋಷ ಷೋsha. Drying up, becoming dry; dryness; withering (My. as ಶೋಷ). 2, *pulmonary consumption*.

ಶೋಷಣ ಷೋshana. Drying up; draining; causing to fade. 2, becoming dry; withering;—exhaustion (My. as ಶೋಷಣ). See ಅಮ್ಲು 2, ಒಣಗು 1, ತಾಡ್ 1.

ಶೋಷದಾಯಕ ಷೋsha-dāyaka. Giving dryness, drying, causing to languish (Ūpr. 3, 64).

ಶೋಷಿತ ಷೋshita. Dried, dried up, desiccated, absorbed, exhausted, drained (My.). See ಸಂ-.

ಶೋಷಿಸು ಷೋshisu. To dry, to become dry, etc. (My.). 2, to make dry, to dry up, etc. (J. 13, 15).

ಶೌಕ ಷೌka. (fr. ಶುಕ). A flock of parrots.

ಶೌಕೈಕೇಯ ಷೌkaikeya. (fr. ಶುಕೈ). A pearl.

ಶೌಕೈಕ ಷೌkaiya. (fr. ಶುಕೈ). Whiteness; clearness.

ಶೌಚ ಷೌca. (fr. ಶುಚಿ). Purification (My.). 2, evacuation of excrement. 3, freedom from defilement, purity, cleanness (J. 2, 27; 5, 65).

ಶೌಣ್ಣ ಷೌṇḍa. (fr. ಶುಣ್ಣ). Fond of spirituous liquor, addicted to it. 2, *drunk, intoxicated*; passionately fond of anything (see ಜಯ, ದಾನ-).

ಶೌಣ್ಣ ಷೌṇḍi. Long pepper.

ಶೌಣ್ಣಿಕ ಷೌṇḍika. A distiller (and vender) of spirituous liquors (ಸುರಿಯ ಮಾದ್ದು Mr. 378).

ಶೌಣ್ಣಿಲ್ಯಕ ಷೌṇḍilyaka. N. of a fishi (Rāv. 5, 75). 2, a young elephant (5, 75).

ಶೌಣ್ಣೀರ ಷೌṇḍīra. Proud, haughty. 2, elevated, looking upwards. (R.).

ಶೌದ್ಧ ಷೌddha. (fr. ಶುದ್ಧ). An Arhat (ಜನೇಶ್ವ, etc. Mr. 23).

ಶೌದ್ಧೋದನಿ ಷೌddhōdani. (fr. ಶುದ್ಧೋದನ). *Sūkyamuni*, 2, a Buddha.

ಶೌನಕ ಷೌnaka. N. of a learned fishi (Rām. 1, 7, 21).

ಶೌರಿ ಷೌri. (fr. ಶೂರಿ). = ಸೌರಿ. *Vishnu or Krishna*. 2, the planet Saturn (Bp. 53, 9; 54, 37. 41).

ಶೌರಿದ (ಷೌri-da). = ಸೌರಿದ, q. v. A gift of Krishna, etc. (P).

ಶೌರಿಯ ಷೌriya. Tbh. of ಶೌರ್ಯ. (Bh. 5, 10, 34).

ಶೌರ್ಯ ಷೌrya. (fr. ಶೂರಿ). *Heroism, valour, prowess, might, courage*. 2, the heroic branch of the dramatic art, representation of war, etc. ಬೆವರು ಸುಂದರೂ ಶೌರ್ಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಎರನ ಶೌರ್ಯ ಹಾರುವನ ಮೇಲೆಯೇ? (Prva.).

ಶೌರ್ಯತೆ ಷೌryatē. = ಶೌರ್ಯ No. 1. (Bp. 53, 5).

ಶೌರ್ಯವಂತ ಷೌrya-vanta. A man who possesses valour, etc. (My.).

ಶೌರ್ಯಾತಿರೇಕ ಷೌrya-atirēka. Excessive valour, etc. (ಉಬ್ಬಿ Bhn. 35).

ಶೌರ್ಯೇತರ ಷೌrya-itara. Devoid of heroism, etc. (Ūpr. 5, 89).

ಶೌಲ್ಕೇಯ ಷೌlkikēya. (fr. ಶುಲ್ಕಿ). A kind of poison.

ಶೌಲ್ಯಕ ಷೌlvika. (fr. ಶುಲ್ಕ). A coppersmith.

ಶೌಷ್ಕಲ ಷೌshkala. = ಶಾಷ್ಕಲ, ಶಾಷ್ಕಲ. An habitual eater of flesh.

ಶ್ಲೋತ ಷೋṭa. Oozing, trickling out;—sprinkling, aspersion, pouring forth, shedding.

ಶ್ವತಾನ ಷ್ಮಾಷ್ಠಿಣಾ. = ಮಸಣ, ಮಸಣ. A cemetery, a burning or burial ground. ಪರಮೇಶ್ವರನಾದರೂ ಶ್ವತಾನ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಾಣದ ಭೋಗ, ಶ್ವತಾನದ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? (Prva.).

ಶ್ವತಾನಭೂಮಿ ಷ್ಮಾಷ್ಠಿಣಾ-bhūmi. = ಶ್ವತಾನ. (My.).

ಶ್ವತಾನವಾಸಿ ಷ್ಮಾಷ್ಠಿಣಾ-vāsi. Dwelling in cemeteries;—Śiva (My.).

ಶ್ವತಾನವೈರಾಗ್ಯ ಷ್ಮಾಷ್ಠಿಣಾ-vairāgya. Abandonment of worldly desire at the sight of a cemetery (My.).

ಶ್ವತಾನಿ ಷ್ಮಾಷ್ಠಿಣಿ. = ಮಸಣ. Kāṭi or Durgā (not in Sk.).

ಶ್ವಕು ಷ್ಮಾಸರು. The beard (ಕುಷ್ಠ, ಮಾಸೆ Nn. 89).

ಶ್ವಕುಕೂರ್ಚ ಷ್ಮಾಸರು-kūrcā. The mustaches (Ūpr. 2, 59).

ಶ್ವಕುಮುಖಿ ಷ್ಮಾಸರು-mukhi. A woman with a beard. (R.).

ಶ್ಯಾನಭೋಗ ಷ್ಯāna-bhōga. = ತಾನಭೋಗ. (My.).

ಶ್ಯಾನಭೋಗಿಕೆ ಷ್ಯānabhōgikē. = ತಾನಭೋಗಿಕೆ. (My.).

ಶ್ಯಾಮ ಷ್ಯāma. = ತಾಮ, ನಾಮ 2, ನಾಮ, ನಾವೆ. Black, dark-coloured; dark-blue (ಶ್ಯಾಮಲ, ರಾಮ Mr. 443); green (ಪಾರಾಶ, ಹರಿತ್, ಹಸಿರು 443); brown. 2, a species of *Ipomoea* with dark blossoms (= ಪಾಲಿನ್ದಿ). 3, the climbing plant *Ichnocarpus frutescens* R. Br. (or *Echites* fr.). 4, a certain tree (ಪ್ರಿಯಂಗು, ಫಲಿನಿ, ನೇದರ್ Mr. 111; see ಸ. ಶ್ಯಾಮ). 5, = ಶ್ಯಾಮಕ, q. v.

ಶ್ಯಾಮಕ ಷ್ಯāmakā. = ಶ್ಯಾಮಕ. A kind of edible grain, *Panicum frumentaceum* (or *colonum*, ಸಾವೆ Hā.).

ಶ್ಯಾಮಕಣ್ಣಿ *śyāma-kaṇṭha*. A peacock. 2, Śiva.
 ಶ್ಯಾಮಕನ್ಧರ *śyāma-kandhara*. A peacock; Śiva; a serpent (Bp. 1, 5).
 ಶ್ಯಾಮಕನ್ಧರಗಮನ *śyāmakandhara-gamana*. *Shapmukha* (Bp. 1, 5).
 ಶ್ಯಾಮಕನ್ಧರರಾಜ *śyāmakandhara-rāja*. The serpent *kēśha* (Bp. 1, 5).
 ಶ್ಯಾಮತೆ *śyāmatē*. Blackness, etc. (Ūpr. 7, 79). — ತ್ಯಾಮತೆ ವೆದ್. -ವೆದ್. To become black, dark-blue, etc. (Śiv. 2, after 42).
 ಶ್ಯಾಮಲ *śyāmala*. Black; dark-blue.
 ಶ್ಯಾಮಲಾಂಗ *śyāmala-aṅga*. Vishnu; Yama (Bp. 1, 5).
 ಶ್ಯಾಮಲಾಂಗಿ *śyāmala-aṅgi*. Kālī, Pārvatī (Bp. 1, 5).
 ಶ್ಯಾಮಲಿತ *śyāmalita*. Blackened, turned black; darkened, discoloured (Abh. P. 12, after 2).
 ಶ್ಯಾಮಲೆ *śyāmalē*. Kālī, Durgā (My.).
 ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ *śyāma-varṇa*. = ಸಾಮವರ್ಣ. The colour black.
 ಶ್ಯಾಮಾಕ *śyāmāka*. = ತ್ಯಾಮಕ. *Panicum frumentaceum* (ಸಾವೆ HIA.).
 ಶ್ಯಾಮಾಂಗ *śyāma-aṅga*. Black or brown-bodied. 2, the planet Mercury. 3, Vishnu (My.). 4, N. of a vṛitta (Ūh.).
 ಶ್ಯಾಮಾಂಗಿ *śyāma-aṅgi*. A dark or brown-coloured woman (Ūh. v. 76). 2, Kālī (My.).
 ಶ್ಯಾಮೆ *śyāme*. Night. 2, = ತ್ಯಾಮ 4 (see Nr. s. ನೆದಲ್).
 ಶ್ಯಾಯ *śyāya*. Coagulated; viscous, thick. See ಪ್ರತಿ.
 ಶ್ಯಾಲ *śyāla*. = ಸ್ಯಾಲ. A wife's brother.
 ಶ್ಯಾಲಕ *śyālaka*. A wife's brother (Sk.; ಸ್ವಸ್ರೀಯ, ಮಯ್ಯನ Nn. 124); — a younger sister's husband (ತಂಗಿಯ ಅಧಿಪಂ Mr. 313). See ಸ್ವ-
 ಶ್ಯಾವ *śyāva*. (= ತ್ಯಾವ). Dark; dark-brown, brown.
 ಶ್ಯಾವಾಶ್ಯ *śyāvāśya*. = ತಪಾಣಿ. (ವೃದ್ಧ Ūb.).
 ಶ್ವೇತ *śvēta*. (cf. ಶ್ವೇತ). White.
 ಶ್ವೇನ *śvēna*. = ಸೇನ 1. The colour white. 2, a hawk, a falcon. See ಗಿಡಗ.
 ಶ್ವೇನಿ *śvēni*. A woman described as resembling a (white) water-lily leaf.
 ಶ್ವೈನವ್ಯಾತೆ *śyaina-m-pātē*. That which is accompanied with the flying of falcons: hunting, the chase.
 ಶ್ವೋನಾಕ *śyōṇāka*. The plant *Bignonia indica* (= ಶೋನಾಕ).
 ಶ್ರತೆ *śrat*. Faith, trust, belief.
 ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ *śraddhā-bhakti*. Faith and devotion (My.); confiding devotion.
 ಶ್ರದ್ಧಾಯ *śraddhāya*. N. of a king's minister (J. 10, 37).
 ಶ್ರದ್ಧಾಯಪ್ಪಿ *śraddhā-yashti*. A staff used (by doorkeepers) to (give) confidence (J. 30, 46).
 ಶ್ರದ್ಧಾಲು *śraddhā-lu*. Faithful. 2, desirous. 3, a pregnant woman longing for anything.
 ಶ್ರದ್ಧಿಸು *śraddhisu*. Tbh. of ತರ್ಧಿಸು, q. v. (My.; Mhr. ಶ್ರದ್ಧಾ, ventris crepitus). ವೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರದ್ಧಿಸದಿದ್ದರೆ ಧೂಪ ಹಾಕುವಷ್ಟು ಭಜ್ಯ (Prv.).
 ಶ್ರದ್ಧೆ *śrat-dhē*. ಶ್ರದ್ಧಾ. Faith, belief, trust, confidence. 2, =

ಸದ್ಧೆ 2, respect, reverence. 3, hope; wish, desire (ನಿಶ್ಚಾಸ, ಬಯಕೆ Nr.). 3, the longing of a pregnant woman.
 ಶ್ರನ್ತನ *śranthana*. Tying, binding, stringing together, as flowers; arranging, putting in order (ರಶನಿ Mr. 423). 2, untying, loosening; — destroying, killing.
 ಶ್ರಬ್ಧ *śrabdha*. Careless, negligent, etc. See ಎ-
 ಶ್ರಮ *śrama*. = ಶ್ರಮೆ, ಶ್ರವ 1, ಸವ 3. Exertion, labour, toil, taking pains; hard study. 2, exercise, practice, military exercise, drill (ಅಧ್ಯಾಸ Bhn. 33, o. r. ಶ್ರಮ). 3, weariness, fatigue. 4, distress, pain; — vexation, annoyance. 5, penance, mortification of the body. 6, one of the *saṁskāra* *bhāvas* (Kāvy. IV, 2, 16). ಶ್ರಮದ ರಥ (ಯೋಧ್ಯಾರಥ, etc. HIA.). See ಅ- — ಶ್ರಮಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To fatigue; to annoy (G. 252. 259; My.). — ಶ್ರಮಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To grow wearied or fatigued (ಅಲಸು, ದಣಿ, ಒದಿದ G.; My.). etc. 2, = ಶ್ರಮ ತೊಕ್ಕೊಳ್ಳು. (B. 4, 2; 5, 93; My.). — ಶ್ರಮ ತೊಕ್ಕೊಳ್ಳು. To exert one's self, to take pains, to be diligent (B. 4, 1. 109; My.). — ಶ್ರಮ ಪಡಿಸು. To weary, to annoy. See Prv. s. ಶ್ರಾದ್ಧ. — ಶ್ರಮ ಪಡು. To be wearied; to be distressed (ತೊದಲ G.; My.). 2, = ಶ್ರಮ ತೊಕ್ಕೊಳ್ಳು. (B. 5, 79; My.). — ಶ್ರಮಬಡು. -ಪಡು. = ಶ್ರಮ ಪಡು No. 2. (B. 5, 79. 208). — ಶ್ರಮ ದೀಡು. Fatigue, fatiguing exertion or toil to take place (B. 4, 103. 151). — ಶ್ರಮ ಮಾಡು = ಶ್ರಮ ತೊಕ್ಕೊಳ್ಳು. (B. 4, 177; 5, 178).
 ಶ್ರಮಗಾಢ *śrama-gāṇa*. A laborious, hard working man (My.).
 ಶ್ರಮಣಿ *śramaṇa*. = ಶ್ರವಣ 2, ಸವಣ, ಸವಣ 1. Making effort or exertion, labouring; — following a menial business; vile. 2, an ascetic. 3, a Buddhist mendicant; — a Jain (ಕ್ಷವಣ, ಕ್ಷಿಣ HIA.).
 ಶ್ರಮಣಿ *śramaṇē*. A female religious mendicant.
 ಶ್ರಮನಿವಾರಣಿ *śrama-nivāraṇē*. Removal of fatigue (My.).
 ಶ್ರಮಸ್ಥಾನ *śrama-sthāna*. A drilling-place.
 ಶ್ರಮೆ *śrame*. Tbh. of ಶ್ರಮ. (My.). ಭ್ರಮೆಯದ್ದಾಗಿ ಶ್ರಮೆಯಲ್ಲ.
 ಶ್ರಮೆಯದ್ದಾಗಿ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲ (Prv.).
 ಶ್ರಮ್ಬ *śrambha*. = ಶ್ರಬ್ಧ. See ಎ-
 ಶ್ರಯ *śraya*. 1. (Tbh. of ಶ್ರಾಯ 1). Improvement of land by cultivation (My.; cf. ಉಪ್ಪಯ 1). 2, depreciated land, land let at a rate below its original value, to which it is expected gradually to rise again (My.). — ಶ್ರಯ ಧೂಮಿ. A land fertilized by cultivation. ಸಕಲಮಾದ ಶ್ರಯ ಪಡೆಗಲಿ ನ್ನ ಸಮೂರ್ಣಮಾದ ಶ್ರಯಧೂಮಿ (ಉಪಕರ Si. 100; My.). 2, = ಶ್ರಯ No. 2 (My.). — ಶ್ರಯಸಾಗುವಳಿ. Farming land on a rent below its original value and progressively rising to it (My.). — ಶ್ರಯಸಾಗುವಳಿಗೊಳಿಸು. Lease of land let below its value (My.).
 ಶ್ರಯ *śraya*. 2. Going to, approaching for protection, asylum, refuge, protection, shelter. See ಅ-, ಪ್ರತಿ, ಶ್ರ- cf. ಶ್ರಾಯ 2.
 ಶ್ರಯಣಿ *śrayaṇa*. = ಶ್ರಯ 2. Going to, etc.
 ಶ್ರಯಣಿ *śrayaṇi*. Feminine of ಶ್ರಯಣ. See ಅಧ-
 ಶ್ರವ *śrava*. 1. Tbh. of ಶ್ರಮ. (ಅಧ್ಯಾಸ, ಯೋಗ್ಯ HIA.). — ಶ್ರವ ಗೃಹ. A place for athletic, etc. exercises (ಏಲೂಕೆ, ಸಮಾಸಧನೆಯ ಮನೆ Mr. 197). — ಶ್ರವಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To perform military exercise. ಶ್ರವಂಗಿಯು ತಾಪ್ತ (ಏಲೂಕೆ HIA.).
 ಶ್ರವ *śrava*. 2. Hearing, listening to. 2, the ear.

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. 3. = ಸ್ರವ, q. v.

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. 4. = ಶಬ, etc. (My.; see ಜೀವನ).

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. 1. = ಸ್ರವಣ, q. v. Also: the nose (ನಾಸಿಕ, ಮೂರು Nn. 50).

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. 2. = ಸವಣ 1. Tbh. of ಶ್ರಮಣ. A Jaina (Bp. 51, 35). See Prvs. s. Tbh. ಮುತ್ತು & ಸಪ್ತಗೆ.

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. 3. The act of hearing. 2, studying. 3, the ear (ಕರ್ಣ, ಕವಿ Nn. 50). 4, the twenty-second lunar asterism (ಭಗಣ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 50). 5, certain sacrificial ceremonies (ಅಧ್ಯರಭೇದ, ಯಜ್ಞಭೇದ 50). 6, good singing, or one who sings songs (ಒಳ್ಳೆಹ ಗಾನವು 50, o. r. ಪಾಡುವ ಗಾನ ಹಾಡುವನು 50). ಶ್ರವಣದಿನ್ದ ಮನನ, ಮರಣದಿನ್ದ ಮುಕ್ತಿ (Prv.).

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. 4. = ಸವಣ 2. A goldsmith's pincers (My.; Tē. ಶ್ರಾವಣ); a pair of tweezers or nippers (My.; see s. ಚಮುಗಿ).

ಶ್ರವಣಶೃಂಗಲಿ ಶ್ರಾವಾ-kundala. An ear-ring (ಕರ್ಣಿಕೆ, ಕರ್ಣ ಕುಡ್ಡಲ Nn. 21).

ಶ್ರವಣದ್ವಾದಶಿ ಶ್ರಾವಾ-dvādaśī. A particular tithi or lunar day when fasting and other religious ceremonies are observed (My.).

ಶ್ರವಣಭೂಷಣ ಶ್ರಾವಾ-bhūṣaṇa. An ear-ornament; the ornament of the star ಶ್ರಾವಾ (J. 31, 10).

ಶ್ರವಣಿ ಶ್ರಾವಣ. She who has ears (J. 6, 22).

ಶ್ರವಣೇಂದ್ರಿಯ ಶ್ರಾವಾ-indriya. The organ of hearing, the ear (My.).

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. The ear. 2, fame, renown, glory. See ಉಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠ, ಎಷ್ಟರ, ವೃದ್ಧ.

ಶ್ರವಣಿ ಶ್ರಾವಣ. The twenty-third (or twenty-fourth) lunar mansion.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. Boiled; stewed, cooked; prepared, dressed. 2, moist, wet. See ಸಿಂವನ್ನಿಗೆ.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. Giving. See ಎ.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಣ. (fr. ಶ್ರಾವಣ). Rice-gruel (ಗಂಜಿ Hk.).

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಣ. (fr. ಶ್ರಾವಣ). Faithful, believing. 2, a funeral ceremony observed at various fixed periods, consisting of offerings of pindas (balls of meal) with water and fire to the gods and manes, and of gifts and food to relations present and assisting Brāhmanas (ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗಲ ಸಮನ್ವಯ ವಾದ ಕರ್ಮ G.; see Si. 244; B. 4, 215). ಶ್ರಾವಣದೊಳಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿನ್ದ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಜ್ಞಾನರ ಸೇವೆ (ಪರ್ಯುಷಣಿ G.). ಶ್ರಾವಣದ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರದು, ತ್ರಮ ಪಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಶ್ರಾವಣ ಮಾಡಿ ವಡೆ ತಿನ್ನು ವದಕ್ಕಿನ್ದ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಒಟ್ಟುಟ್ಟು ತಿನ್ನುವದು ಲೇಸು (Prvs.).

ಶ್ರಾವಣಕರ್ತೃ ಶ್ರಾವಣ-kartṛi. The performer of a funeral rite (My.).

ಶ್ರಾವಣಘಾತಕ ಶ್ರಾವಣ-ghāṭaka. Injuring or spoiling of a funeral rite (e. g. by defiling acts, My.). 2, one who spoils a ಶ್ರಾವಣ (My.).

ಶ್ರಾವಣದೇವ ಶ್ರಾವಣ-dēva. Yama.

ಶ್ರಾವಣಪ್ರಯೋಜನ ಶ್ರಾವಣ-prayōjana. The performance of a ಶ್ರಾವಣ (Si. 224).

ಶ್ರಾವಣಭೋಕ್ತೃ ಶ್ರಾವಣ-bhōkṭṛi. One who eats food prepared at a ಶ್ರಾವಣ; — a deceased ancestor (My.).

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಣ. Wearied, fatigued, tired, exhausted; distressed. 2, calmed, tranquil. 3, one whose passions are

subdued, an ascetic (ಇಂದ್ರಿಯದೃಢ, ಶಾಸ್ತ್ರ Mr. 251). See Bp. 38, 7; ವಧ.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಣ. Weariness, fatigue, exhaustion. See ಬದಿಲ 1.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. Tbh. of ಶಾವ. (S. Mhr.; Mhr.; H. ಸರಾಪ).

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. 1. Belonging to ಶ್ರೀ, i. e. prosperity, etc. See ಶ್ರಯ 1; cf. ಉಚ್ಛ್ರಾಯ.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. 2. Approaching for protection, refuge, protection. Cf. ಶ್ರಯ 2.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. Hearing. See ದುಃ, ಎ.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. A hearer. 2, a pupil. 3, one of a particular class of Jainas (Bp. 49, 38; 50, 28; 51 sum.; 51, 16. 56. 63).

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. = ಅವಣಿ. Relating to the ear, audible (Śmd. 10. 11). 2, belonging to the asterism ಶ್ರಾವಾ. 3, N. of the fifth lunar month (July-August; B. 5, 307. 308; Bp. 61, 92). 4, the ceremony of renewing the sacrificial thread (My.; Mhr. ಶ್ರಾವಣ). 5, the act of causing to be heard.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. The month ಶ್ರಾವಾ.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. Caused to be heard, spoken, told, narrated (My.).

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. Tbh. of ಶರಾವ. (ಶರಾವ, ವರ್ಧಮಾನಕ Nr., Mr. 210; ಶರಾವರ, ವರ್ಧಮಾನ, ಶರಾವ Hk.; ಶರಾವ, etc., ಮುಢ್ಡಕ Si. 809; Bp. 58, 68; My.).

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. To be caused to be heard; — to be heard; — fit to be heard, pleasing to the ear (Śmd. 267).

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. Gone to, approached, had recourse to, approached for protection; entered; clung to, founded or placed on; resting or sitting on, attached or contiguous to, connected with, joined with; auxiliary; protected; served, honoured, worshipped; covered with, overspread; contained; having, possessing; assembled, collected. See ಎ.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. A book (ದತ್ತಿ, ಪುಸ್ತಕ Mr. 359).

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ. = ಶಿರು, ಸಿರಿ, ಸಿರಿಯ. Prosperity, well-being, happiness, good fortune, success, thriving or flourishing condition; wealth, riches, plenty. 2, high rank, elevation, dignity, majesty, glory; fame, renown. 3, beauty, grace, loveliness; splendour, light, lustre. 4, Lakshmi, the wife of Viṣṇu; a beautiful woman, a woman (see ಶ್ರೀದಾಸ). 5, any virtue or excellence. 6, decoration, ornament, dress. 7, intellect. 8, the three objects of life collectively (= ತ್ರಿವರ್ಗ). 9, an honorific prefix to the names of deities, celebrated literary works, holy places, spiritual teachers, etc.; it is also written at the beginning of books, letters, and writings generally. 10, clothes (= ಲವಂಗ). 11, a kind of ant (ಕೊದಲಿ Mr. 165). 12, N. of a rāga. 13, a sort of medicinal drug (= ವೃದ್ಧಿ; poison Tē.). 14, N. of two vṛttas (Ch.). ಶ್ರೀ ಒಗ್ಗಿದ, ಗ ಒಟ್ಟಿದೆ (Prv., in writing ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ). — ಶ್ರೀವೆಂದು. — ಪೆಂದು. = ಸಿಂವೆಂದು. To obtain prosperity, etc. (Bp. 10, 13).

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ. Possessing dignity, etc. See ತಪ, ದಿಗಮ್ಭರ, ರಾಜ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ. śrī-kaṇṭha. Śiva.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ. śrī-kaṇṭha-sakha. Kubera.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ. śrī-kara. Causing prosperity, etc. (Bp. 2, 38; 4, 38;

35, 36; 39, 55; J. 15, 8). 2, Vishnu. 3, the red lotus. 4, the hand of Lakshmi (J. 8, 1).
 ಶ್ರೀಕಾಂತ ಶ್ರೀ-kānta. Vishnu (one MS. of Ūh. in its v. 24). 2, N. of a king (Ūpr. 4, 60).
 ಶ್ರೀಕಾಂತೆ ಶ್ರೀ-kāntē. ಶ್ರೀಕಾಂತಾ. Lakshmi (My.). 2, N. of Śrīkānta's wife (Ūpr. 3, after 28). 3, N. of another Jaina woman (Ūh. v. 12).
 ಶ್ರೀಕಾರ ಶ್ರೀ-kāra. The word śrī occurring at the beginning of a book, letter, etc. (Bp. 4, 27. 38; 42, 26).
 ಶ್ರೀಕಾಳಿನಾಥ ಶ್ರೀ-kālinātha. Śiva (Bp. 50, 15).
 ಶ್ರೀಖಂಡ ಶ್ರೀ-khaṇḍa. = ಸಿಂಧು. Sandal-wood (ಸಿಂಧು HIA.).
 ಶ್ರೀಗಂಧ ಶ್ರೀ-gandha. = ಸಿಂಧು. Sandal-wood (ಮಲಯಜ, etc. Nr.). — ತ್ರೀಗಂಧದ ಮರ. The sandal-wood tree, Santalum album Lin. (St. & Pl.).
 ಶ್ರೀಗಿರಿ ಶ್ರೀ-giri. N. of hills that adjoin those at Tirupati (Bp. 1, 64; 2, 28; 53, 52; 61, 73; My.). — ತ್ರೀಗಿರಿಯು. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 9).
 ಶ್ರೀಘನ ಶ್ರೀ-ghana. Coagulated milk. 2, a Buddha. See ಬುದ್ಧವಾರ.
 ಶ್ರೀಚಕ್ರ ಶ್ರೀ-çakra. A circle of metal containing several bijāksharas of the mantras of Lakshmi, which is worshipped with the purpose of obtaining wealth (My.).
 ಶ್ರೀಚರ್ಣ ಶ್ರೀ-çārṇa. The substance used for making the central of the sectarian marks on the forehead, etc. of Vaishnavas and that mark itself (My.).
 ಶ್ರೀಜಗತ್ಪತಿ ಶ್ರೀ-jagatpati. Kṛishṇa (Mr. 18).
 ಶ್ರೀತಾಲ ಶ್ರೀ-tāla. ಶ್ರೀತಾಳ. The Talipot or fan-palm, Corypha umbraculifera Lin.
 ಶ್ರೀತಾಳ ಶ್ರೀ-tāli. = ತ್ರೀತಾಳ. (ತರತಾಳ, ಹಿನ್ನಾಲಿ Mr. 359).
 ಶ್ರೀತಾಳೆ ಶ್ರೀ-tāḷe. = ಸೀತಾಳೆ 2. Tbh. of ತ್ರೀತಾಲ. (My.).
 ಶ್ರೀತುಲಸಿ ಶ್ರೀ-tulasī. The holy basil of a greenish colour (My.).
 ಶ್ರೀದ ಶ್ರೀ-da. Bestowing wealth: Kubéra.
 ಶ್ರೀದಾನ ಶ್ರೀ-dāna. Giving a female in marriage (Grj. 3, 63).
 ಶ್ರೀದ್ವಾರ ಶ್ರೀ-dvāra. = ಸಿಂಧುದರ, ಸಿಂಧುದಾರ, ಸಿಂಧುದಾರ. A royal door; etc.
 ಶ್ರೀಧರ ಶ್ರೀ-dhara. = ಸಿಂಧರ. Vishnu or Kṛishṇa (Bp. 53, 67). 2, N. of a muni (Ūpr. 2, after 47; 2, 66). 3, N. of a king (4, 84).
 ಶ್ರೀನಂದನ ಶ್ರೀ-nandana. Lakshmi's son: Kāma.
 ಶ್ರೀನಾರಿ ಶ್ರೀ-nāri. Lakshmi.
 ಶ್ರೀನಾರೀಕಾಂತ ಶ್ರೀnārī-kānta. = ತ್ರೀಧರ No. 1. (ಬ್ರಹ್ಮ, ಕೃಷ್ಣನು Nn. 79).
 ಶ್ರೀನಿತಂಬಿನಿ ಶ್ರೀ-nitāmbini. N. of a female (Ūpr. 3, after 76).
 ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶ್ರೀ-nivāsa. Vishnu (My.).
 ಶ್ರೀಪದ್ಮ ಶ್ರೀ-padmā. = ತ್ರೀಪತಿಪದ್ಮ, ಸಿಂಪದ್ಮಿತ. (Bp. 55, 25).
 ಶ್ರೀಪತಿ ಶ್ರೀ-pati. A king. 2, Vishnu (J. 23, 24). 3, N. of a metrical foot (Ūh.).
 ಶ್ರೀಪತಿಪದ್ಮ ಶ್ರೀpati-padmā. = ಸಿಂಪತಿಪದ್ಮಿತಯ್ಯ. N. (Bp. 55, 24).
 ಶ್ರೀಪದ ಶ್ರೀ-pada. A stanza that contains the word śrī (Ūh. v. 71; cf. ತ್ರೀಕಾರ).
 ಶ್ರೀಪರ್ಣ ಶ್ರೀ-parṇa. The tree Premna spinosa or longifolia (= ಅಗ್ನಿ ಮುನ). 2, a lotus.
 ಶ್ರೀಪರ್ಣಿ ಶ್ರీ-parṇi. = ಸೀಪರ್ಣಿ. The shrub or tree Gmelina

arborea Roxb. (= ಕಾಡು). 2, the medicinal plant katphala.
 ಶ್ರೀಪರ್ಣಿಕೆ ಶ್ರೀ-parṇikē. The medicinal shrub katphala.
 ಶ್ರೀಪರ್ವತ ಶ್ರೀ-parvata. = ತ್ರೀಗಿರಿ. (Bp. 19, 20).
 ಶ್ರೀಪಿಷ್ಟ ಶ್ರೀ-piṣṭa. The resin of the pine tree, turpentine (ಧೂಪ G.).
 ಶ್ರೀಪುರ ಶ್ರೀ-pura. N. of a town (Ūpr. 3, 13; 5, 85).
 ಶ್ರೀಪ್ರಭ ಶ್ರೀ-prabha. N. of a muni (Ūpr. 4, after 24).
 ಶ್ರೀಫಲ ಶ್ರೀ-phala. The bilva tree, Aegle marmelos Corr. (see ಮಾಲಾರ).
 ಶ್ರೀಫಲಿ ಶ್ರೀ-phali. The indigo plant.
 ಶ್ರೀಭೂತಿ ಶ್ರೀ-bhūti. N. of a prince (Abh. P. 6, 60-62).
 ಶ್ರೀಮತ ಶ್ರೀ-mat. = ತ್ರೀಮತು, ತ್ರೀಮನ್ತ, ಸಿಂವನ್ತ. Possessed of fortune, fortunate, prosperous, thriving;—wealthy, opulent;—beautiful, pleasing;—famous, illustrious. 2, a title applied to any exalted or venerable person, an illustrious person, a person of high position. 3, the śākā tree.
 ಶ್ರೀಮತು ಶ್ರೀ-matu. Tbh. of ತ್ರೀಮತ. (My.; B. 4, 87).
 ಶ್ರೀಮತ್ಸಕಲಗುಣಸಮ್ಪನ್ನ ಶ್ರೀmat-sakala-guṇa-sampanna. Endowed with every excellent quality (My.).
 ಶ್ರೀಮನ್ತ ಶ್ರೀ-manta. Tbh. of ತ್ರೀಮತ (Smd. 106). Fortunate, etc.; a man of fortunate and illustrious station; an opulent, noble man; a rich man (My.; B. 3, 79).
 ಶ್ರೀಮನ್ತರಾಜಶ್ರೀ ಶ್ರೀmanta-rājāśrī. A term of courtesy for a person in general (My.; B. 4, 87).
 ಶ್ರೀಮಯ ಶ್ರೀ-maya. Full of wealth, very rich (Ūpr. 4, 16).
 ಶ್ರೀಮಾನಿನಿ ಶ್ರೀ-mānini. A lovely and respectable woman (Ūh. v. 96. 151); Lakshmi.
 ಶ್ರೀಮಾನಿನೀಶ ಶ್ರೀmānini-śā. A Vishnu, one of attendants on Śiva. See Mr. 3. ವಾಣೀಶ.
 ಶ್ರೀಮುಖಿ ಶ್ರೀ-mukha. An illustrious countenance, a resplendent face. 2, the seventh year in the cycle of sixty (My.). 3, a letter from a religious teacher (guru), a parent, or any elderly, respectable person (My.).
 ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ ಶ್ರೀ-mudrē. A seal containing the figure either of a śaṅkha or of a çakra, or of a gada, or of a padma or of a śāringa, used by Mādhyas in marking the face, etc.; its mark (My.). ಕುರುದಮೂರುಗೆ ತ್ರೀಮುದ್ರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪಾಳೆ (Prv.). — ತ್ರೀಮುದ್ರೆಗಿಡ. The plant Sida mauritana Hook. (St. & Pl.; My.).
 ಶ್ರೀರಂಗ ಶ್ರೀ-rāṅga. Kṛishṇa (My.). 2, N. 3, the town of Seringham near Trichonopoly (My.). — ತ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ. The town of Seringapatam near Mysore (My.).
 ಶ್ರೀರಂಗಿ ಶ್ರೀ-rāṅgi. Lakshmi (My.); N. (My.).
 ಶ್ರೀರಮಣ ಶ್ರೀ-ramaṇa. Vishnu (Kk. 1).
 ಶ್ರೀರಾಮ ಶ್ರೀ-rāma. Rāmaçandra (J. 20, 47). — ತ್ರೀರಾಮ ಧಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 27).
 ಶ್ರೀರುದ್ರ ಶ್ರೀ-rudra. N. of an upaniṣad (Bp. 53, 39).
 ಶ್ರೀಲ ಶ್ರೀ-la. Prosperous, fortunate; rich, wealthy; illustrious, of high position; celebrated.
 ಶ್ರೀವತ್ಸ ಶ್ರೀ-vatsa. The favourite of śrī: Vishnu (Mr. 16). 2, a particular mark (resembling a cruciform flower) on the breast of Vishnu or Kṛishṇa.
 ಶ್ರೀವತ್ಸಕೆ ಶ್ರೀ-vatsaka. A horse with a curl of hair like

the śrīvatsa on its breast. ದೇವಮಣಿಯನ್ನು ಕುಡುಹರಲಾ ಶ್ರೀವತ್ಸಕನಿಸತ್ತು (Mr. 276).
 ಶ್ರೀವತ್ಸಲಾಂಛನ śrīvatsa-lāñhana. Vishṇu.
 ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕ śrīvatsa-anka. Vishṇu.
 ಶ್ರೀವಧು śrī-vadhu. Lakshmi (J. 1, 1).
 ಶ್ರೀವಧುರಮಣಿ śrīvadhura-maṇi. Vishṇu (My.).
 ಶ್ರೀವನಿತೆ śrī-vanite. = ಶ್ರೀವಧು. (Rām. 1, 1, 1).
 ಶ್ರೀವರ śrī-vara. = ಸಿಂಹದ. Vishṇu or Kṛishṇa (J. 6, 54).
 ಶ್ರೀವರ್ಮ śrī-varma. N. of a king (Ūpr. 3, after 102; 4, 10, 25).
 ಶ್ರೀವಾಸ śrī-vāsa. The resin of *Pinus longifolia*, turpentine.
 ಶ್ರೀವಿಜಯ śrī-vijaya. N. of a Kannaḍa poet (Śmd. 4). —
 ಶ್ರೀವಿಜಯಮುನಿ. N. (Bp. 52, 17).
 ಶ್ರೀವಿಲಾಸಿನಿ śrī-vilāsinī. N. of a vṛitta (Ūh.).
 ಶ್ರೀವೃಕ್ಷ śrī-vṛikṣa. The sacred fig-tree, *Ficus religiosa* Lin. (Bp. 40, 72). 2, a ring or curl of hair on the chest and forehead of a horse.
 ಶ್ರೀವೃಕ್ಷ ಶ್ರೀ-vṛikṣaki. A horse with the śrīvṛikṣa.
 ಶ್ರೀವೇಷ್ಯ śrī-vēṣṭa. The resin of *Pinus longifolia*, turpentine.
 ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ śrī-vaishṇava. A Vaishṇava of the viśiṣṭā-dvāita sect or follower of Rāmānuja (My.; B. 4, 81).
 ಶ್ರೀಶ śrī-śā. Vishṇu (Bp. 34, 48; 54, 60). 2, Rāmacandra.
 ಶ್ರೀಶೈಲ śrī-śaila. = ಶ್ರೀಗಿರಿ. (Bp. 34, 4).
 ಶ್ರೀಶ್ಯರ śrī-śāra. = ಶ್ರೀಶ. (Bp. 54, 67).
 ಶ್ರೀಶೇಖರ śrī-śekhara. N. of Śrīvarma's father (Ūpr. 3, 19; 4, after 12 & 24).
 ಶ್ರೀಸಂಜ್ಞೆ śrī-saṅgña. Cloves.
 ಶ್ರೀಸತಿ śrī-sati. Lakshmi (ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 89; ಸಿಂಹದ, ಮಾಲಕುಮ Kk. 7).
 ಶ್ರೀಸತೀಶ śrī-satī-śā. Vishṇu (Bp. 54, 1).
 ಶ್ರೀಹರ್ಮ śrī-harsha. N. of a saṃskṛita writer and poet (My.; see ಹರ್ಷ).
 ಶ್ರೀಹಸ್ತಿನಿ śrī-hastini. The sun-flower, *Heliotropium indicum* Lin. (= ಧೂರಣಿ). See ಹಣ್ಣಿ.
 ಶ್ರವಣ śrut. Hearing; sound. See ಶ್ರವಣ.
 ಶ್ರವಣ śruta. Heard, listened to;—reported, heard of;—ascertained, understood;—called. 2, that which has been heard: traditional learning and science, a śāstra, the veda. See ಅ, ಎ. — ಶ್ರವಣ ಪಡಿಸು. To cause to hear, to let know, to tell (B. 5, 159; My.).
 ಶ್ರವಣೇಶ śruta-kīrti. Having renowned fame, celebrated (Bp. 26, 65). 2, N. of a Jaina muni (Ūpr. 1, 52).
 ಶ್ರವಣೇಶಿಣಿ śruta-dēvi. Goddess of learning: Sarasvatī (Kāvy. III, 3, B, 178).
 ಶ್ರವಣಿ śrutī. = ಸುತಿ. Hearing. 2, an ear. 3, anything heard, oral account, report, news. 4, the veda;—any vedic text. 5, the number 4 (ನಾಲ್ಕು Mr. 347). 6, a sound. 7, in music: a quarter tone or interval (twenty-two of these are enumerated, four constituting a major tone, three a minor, and two a semi-tone). 8, ಸಪ್ತನಾದಕೆ ಇವತ್ತೆರೆದು ಶ್ರವಣಿಯನ್ನು (Mr. 78). 8, a sort of drone blown by musicians (My.; 76). See ಸಪ್ತ. — ಶ್ರವಣಗಾಡು. -ಕೂಡು. Vocal song to be adapted (to music, Śāv. 3, after 35). — ಶ್ರವಣಿಯು. -ಅವ. = ಶ್ರವಣಗಾಡು. (My.).

ಶ್ರವಣಿಶ್ಯ śrutī-kashṭa. Painful or harsh to the ear, cacophonous (Śmd. 75).
 ಶ್ರವಣಿಗಾಡಿ śrutī-gāḍa. A drone-player (My.).
 ಶ್ರವಣಿಶ್ಯೇಶಮ śrutī-śhēśa-ma. Tama (Hayagrīva), who stole the veda (Ū. Bp. 47, 26).
 ಶ್ರವಣಿನಿಕರ śrutī-nikara. The veda collectively, all the vedic texts (ನಿಗಮ, ವೇದಸಮೂಹ Nn. 40).
 ಶ್ರವಣಿಪಥ śrutī-patha. Sound-path: the ear (Abh. P. 3, 51).
 ಶ್ರವಣಿಬಾಹಿರ śrutī-bāhira. External or contrary to the veda (Bp. 54, 7).
 ಶ್ರವಣಿಬಾಹ್ಯ śrutī-bāhya. = ಶ್ರವಣಬಾಹಿರ. (Bp. 50, 47).
 ಶ್ರವಣಿಭೇದ śrutī-bhēda. A division of the veda (ಪಾಲಿ, ವೇದ ಭೇದ Nn. 31).
 ಶ್ರವಣಿವಿರಸದ śrutī-virasa-pada. A word that is painful to the ear (Kāvy. II, 1, A, 20-28).
 ಶ್ರವಣಿಶಿರಸ್ಸು śrutī-śiras. The vedaṇṭa (My.).
 ಶ್ರವಣಿಸಹ್ಯ śrutī-sahya. Agreeable to the ear, euphonic (Śmd. 408).
 ಶ್ರೇಣಿ śrēṇi. = ಸೇಣಿ. A line, a row, a range. 2, a multitude, a number, a troop (ಸೈನ್ಯ Mr. 422). 3, a corporation of artisans following the same business, a guild of traders dealing in the same articles.
 ಶ್ರೇಣಿಕೆ śrēṇikē. = ಶ್ರೇಣಿ. (ಗೊನ್ನಡಿ, ತರಕ್ಕಿ, ಸಾಲ್, ಒಬ್ಬಳಿ, ಸೇಣಿ, etc. Śm. 54). 2, a tent.
 ಶ್ರೇಯ śrēya. Tbh. of ಶ್ರೇಯಸ್. (Śmd. 107, 159). See Kāvy. II, 2, B, 24).
 ಶ್ರೇಯಸ್ śrēyas. Superior, preferable. 2, best, excellent, eminent. 3, very fortunate, very prosperous. 4, virtue, moral merit. 5, good fortune, prosperity, bliss. 6, final beatitude, release from further transmigration.
 ಶ್ರೇಯಸ śrēyasa. = ಶ್ರೇಯಸ್ (at the end of compounds). See ಸಿ-.
 ಶ್ರೇಯಸಿ śrēyasi. The ink-nut tree, *Terminalia chebula* Roxb. 2, the plant *Clypea herandifolia* W. & A. 3, the plant *Scindaspus officinalis* Schott.
 ಶ್ರೇಯಸ್ಸು śrēyassu. Tbh. of ಶ್ರೇಯಸ್. (Śmd. 107, 159).
 ಶ್ರೇಯಾಂಸ śrēyāṃsa. A man possessing prosperity, etc. (My.).
 ಶ್ರೇಯೋವಂತ śrēyas-vanta. = ಶ್ರೇಯಾಂಸ. (My.).
 ಶ್ರೇಷ್ಠ śrēṣṭha. Best, excellent, most excellent, very eminent, pre-eminent, far better;—most prosperous;—oldest, senior. ಎದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಬುದ್ಧಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಬುದ್ಧಿಗಿಂತ ಅಪಾರ ಶ್ರೇಷ್ಠ (Prv.).
 ಶ್ರೇಷ್ಠತನ śrēṣṭhatana. = ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ. (My.; G. 91, 480).
 ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ śrēṣṭhatē. = ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ. (My.).
 ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ śrēṣṭhatva. Superiority, eminence, excellence (My.; Ūb. 42).
 ಶ್ರೇಷ್ಠಿ śrēṣṭhi. = ಸಿಟ್ಟಿ, etc. Best, chief. See ಕುಲ. 2, the head or chief of a company following the same trade, a president or foreman of a guild or corporation (ಸಿಟ್ಟಿ G.).
 ಶ್ರೇಷ್ಠಿ śrēṣṭhi. An excellent woman. 2, an excellent cow (ನೈಚಿಕೆ, ತಲೆಯಾವು Mr. 181).
 ಶ್ರೋಣಿ śrōṇa. Lame; a cripple. 2, dressed, cooked, matured. 3, the star śravaṇa.
 ಶ್ರೋಣಿ śrōṇi. = ಸೋಣಿ. The hip and loins, the buttocks (ಜಫನ Hlā.; Nn. 2; ಕಾಣ್ಣಿ G.).

ಶ್ರೀಲಿಪಿ ಶ್ರೋಣಿತ. Tbh. of ಶ್ರೋಣಿತ, q. v. (cf. ಶ್ವಾಪ = ಶಾವ).

ಶ್ರೀಲಿಪಿಲಕ ಶ್ರೋಣಿ-phalaka. The hip.

ಶ್ರೀಲಿಪಿ ಶ್ರೋಣಿತ. To be heard or listened to, fit or necessary to be heard, possible to be heard (My.).

ಶ್ರೀಲಿಪಿ ಶ್ರೋಣಿ. (fr. Sk. ಶ್ರೋಣಿ, the ear). A woman who gives ear to (Bp. 2, 47).

ಶ್ರೀಲಿಪಿ ಶ್ರೋಣಿ. The organ of hearing: the ear (cf. Nn. 31, 71; ಇಂದ್ರಿಯ Nn. 72). 2, the tip of an elephant's trunk (ಕಂಕರದ ಅಗ್ರ, ಅನೆಯ ಸುಡ್ಡೆಲ ಮದಿ 72). 3, a river (ಅಪಗ, ನದಿ 72). 4, very harsh or cruel (ಅತಿವಿವರಣೆ, ಅತಿವಿವರ 72).

ಶ್ರೀಲಿಪಿ ಶ್ರೋಣಿ. A woman who hears (cf. ಯುಕ್ತಕೆ G.).

ಶ್ರೀಲಿಪಿಯ ಶ್ರೋಣಿಯ. A Brāhmaṇa versed in the study of the *śāstras*, a learned Brāhmaṇa. — ಶ್ರೋಣಿಯಗ್ರಾಮ. A village of śrōṭriyas with rent-free land (My.). — ಶ್ರೋಣಿಯಮಾನ್ಯ. Rent-free land belonging to śrōṭriyas (My.). — ಶ್ರೋಣಿಯಾಗ್ರಹಾರ. — ಅಗ್ರಹಾರ. = ಶ್ರೋಣಿಯಗ್ರಾಮ. (My.).

ಶ್ರೋಣಿಯಿಂದು ಶ್ರೋಣಿ-indriya. The organ of hearing (My.).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೌತ. Relating to the ear. 2, relating or belonging to the śruti (vēda). 3, prescribed by the vēda, founded on it; — sacrificial. 4, any observance ordained by the vēda. 5, a man who observes vedic rites, a priest. ತಪ್ಪ ಎಮರ್ವರೇಲ್ಲಾ ಎನ್ನು, ಶ್ರೌತರ (Smd. 93).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೌತಿ. (Tbh. of ಶ್ರೋಣಿಯ). A title affixed to the name of Smārtas (My.).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೌತಾ. "May he (the god) hear us!" an exclamation used in making an offering with fire to the gods or departed spirits.

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ. Small, fine, thin, minute, slender, delicate. 2, smooth; soft, gentle, amiable, of pleasing address. 3, swampy; swampy ground (ಎವ್ವಲ, ಜವಗಿನ ನೆಲ Nn. 62).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ. Loose, slack, relaxed (ತಿಳಿಲ, ಸಡಿಲ Mr. 461); — untied; dishevelled.

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ. Flattery; — praise; — boasting.

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ. To be praised or commended, praise-worthy, venerable, respectable (J. 2, 11). 2, praise-worthiness (J. 8, 9); (praise).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ-ಶ್ರೋಣಿ. A peculiar kind of praise (Kāv. III, 1, A, 18-21).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ. Clung to, adhered to. 2, connected so as to be susceptible of a double interpretation: a figure of speech in arthālakāra, by which two objects are closely connected and epithets applied to both in common; implied meaning, etc. (Kāv. III, 8, B, 1, 162; cf. ಶ್ರೋಣಿ).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ. Elephantiasis.

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ. = ಶ್ರೋಣಿ. Adhering or clinging to; — embracing. 2, union, junction, contact. 3, a figure of alankāra in rhetoric: connection of words so as to admit of a double meaning, verbal equivocation, paronomasia, pun, irony, implied meaning (cf. ಶ್ರೋಣಿ). See Kāv. III, 2, B, 88-91; III, 3, B, 147-171; ಅರ್ಥ, ಶಬ್ದ.

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ-ಶ್ರೋಣಿ. The alankāra called ślēṣha (My.).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ. = ಶ್ರೋಣಿ No. 3. (My.).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ-upamā. A kind of simile (Kāv. III, 8, B, 68 seq.).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ. Phlegm, rheum, the phlegmatic humor; — a cold (ನಗದಿ Hk.).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ-ಶ್ರೋಣಿ-jvara. A phlegmatic fever (My.).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ-ಶ್ರೋಣಿ. Phlegmatic, abounding or affected with phlegm.

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ-ಶ್ರೋಣಿ-nādi. A pulse near the wrist indicating the amount (or an excess) of phlegm (My.).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ-ಶ್ರೋಣi-rōga. A severe coughing-disease (C.).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣi-māla. = ಶ್ರೋಣಿ. Phlegmatic, etc.

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣi-śarīra. A body abounding with the phlegmatic humor (My.).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣi-śāṭaka. The tree *Cordia latifolia* Roxb. (= ಶ್ರೋಣಿ). See ಶ್ರೋಣಿ.

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣi. Praising or hymning in verse. 2, celebrity, renown, fame, reputation. 3, a particular kind of meter. the epic ślōka (Ch.). 4, any verse or stanza (Sk.; My.).

ಶ್ರೋಣಿ. = ಶ್ರೋಣಿ, ಶ್ರೋಣಿ.

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ-ಶ್ರೋಣi-śāṭaka. Happiness, prosperity, bliss. 2, Brahma, the universal soul.

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣi-śāṭaka. A dog's tooth. 2, the plant *Asteracantha longifolia* Nees. (ನಗ್ಗಿಲು Hk.).

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka. = ಶ್ರೋಣಿ, etc. A dog.

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka-niśa. A night on which dogs bark and howl.

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka-pāca. = ಸೂಪಕ. Dog-cooking: a man of a low and degraded caste (described as son of an Ugra woman by a Kshatriya), a Candāla. See Bp. 57, 77; 60, 9. — ಶ್ರೋಣಿ ಪಾಕ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 57, 4).

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka. A hole, a chasm; a den.

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka. Swelling, morbid intumescence.

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka-vāhana. Bhairava (My.).

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka-vṛitti. The life of a dog; — condition of a dog; — service, servitude.

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka. A father-in-law.

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka. (dual). ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ. A father and mother-in-law.

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka. A brother-in-law, a wife's brother, a husband's brother; a husband's younger brother.

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka. A mother-in-law.

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ-ಶ್ರೋಣi-śāṭaka. (dual). ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ-ಶ್ರೋಣi. A mother and father-in-law.

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka. To-morrow, 2, future. 3, (future happiness). ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka. Breathing, respiration, breath. 2, sw. wind. 3, N. of a metrical foot (Ch.). 4, the thorny plant *Vanguiera spinosa* Roxb.

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka-śāṭaka. A snake, a serpent. (R.).

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka. Breathed; sighed; — breathing, breath; — a sigh. See ಸಿ.

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka. = ಶ್ರೋಣಿ, etc.

ಶ್ರೋಣಿ śāṭaka. = ಸಾಣ 2, ಸೂಣ. (Smd. 108; Kāv. I, 2, 94-103). A dog (ಮನಕ Nn. 74). ನೇಮ ಪಟ್ಟಿ, ಮೇಮ ಮಹಾ ಶ್ವಾನನ ಪಾಕೆ ತಿರುಗಾಮವಾಯಿತು (Prv.). ಶ್ವಾನ ಒಬ್ಬರೇ ರಾಧೆದಂಗಳ? (Dp. 76, 2).

ಶ್ರೋಣಿ ಶ್ರೋಣಿ-ಶ್ರೋಣi-śāṭaka-jambuka-dhvanī. The howling of dogs and jackals. See ಶ್ರೋಣಿ.

ಶ್ವಾಪದ ಷಟ್-pada. *A beast of prey, a wild beast.* 2, a tiger.
ಶ್ವಾವಿಧ ಷಟ್-vidh. *A porcupine.*

ಶ್ವಾಸ ಷಟ್-sa. = ಸೋಸ. Breathing, breath, respiration;—sighing;—air, wind;—hard breathing (My.); asthma. See ಉಶ್ವಾಸ, ನಿಃ-ಶ್ವಾಸ ಅದಿಸು. To breathe (My.). —ಶ್ವಾಸ ಅದು. Respiration to take place (My.). —ಶ್ವಾಸ ಎದು. To inhale, to draw breath (My.). —ಶ್ವಾಸ ಬಿಡು. To exhale (My.).

ಶ್ವಾಸಕ ಷಟ್-saka. An utterance, a word (ಚಪ್ಪಾರವ, ಹೆರ್ಡ Mr. 330).

ಶ್ವಾಸಧಾರಣೆ ಷಟ್-sa-dhāraṇē. Suppression or suspension of breath (in yōga, My.).

ಶ್ವಾಸಪ್ರಹರಣೆ ಷಟ್-sa-praharaṇa. Expelling breath, blowing. See ಉದು.

ಶ್ವಿತ ಷಟ್-śvit. White. See ಉದ.

ಶ್ವಿತ್ರ ಷಟ್-śvitra. White leprosy, vitiligo.

ಶ್ವೇತ ಷಟ್-śveta. = ಸೇತ. White (ಬಿಳಿದು Nn. 66; ಧನಲ, ಬಿಳಿದು Nn. 103). 2, silver (ಬೆಳ್ಳಿ 103). 3, one of the ranges of mountains dividing the known continent (ಪರ್ವತ, ಪರ್ವತ ಛೇದ 103). 4, one of the minor divisions of the known continent (ದ್ವೀಪ, ದ್ವೀಪದ ಛೇದ 103). 5, N. (Bp. 41 sum.; 40, 87; 41, 4. 5. 28; 54, 51; see ಕಲಿ-). —ಶ್ವೇತಮುನಿ. N. (Bp. 41, 25. 28).

ಶ್ವೇತಕುಷ್ಠ ಷಟ್-śveta-kuṣṭha. White leprosy (My.).

ಶ್ವೇತಕೇತು ಷಟ್-śveta-kētu. N. of a sage, son of Uddālaka; N. of a king (My.).

ಶ್ವೇತಗರುತ ಷಟ್-śveta-garut. *A goose.*

ಶ್ವೇತಚ್ಛದ ಷಟ್-śveta-ś-śhada. *A goose.*

ಶ್ವೇತದ್ವೀಪ ಷಟ್-śveta-dvīpa. = ಶ್ವೇತ No. 4. (My.).

ಶ್ವೇತಮರಿಚ ಷಟ್-śveta-mariṇa. White pepper. 2, the seed of *Moringa pterygosperma* Gaertn. (= ಶ್ರೀಪ್ರಜ).

ಶ್ವೇತರಕ್ತ ಷಟ್-śveta-rakta. Pale red, rosy, pink.

ಶ್ವೇತರೋಗ ಷಟ್-śveta-rōga. A kind of venereal affection in which whitish urine is passed (My.).

ಶ್ವೇತರೋಚಿಃ ಷಟ್-śveta-rōcis. The moon.

ಶ್ವೇತವಾಸನ ಷಟ್-śveta-vāsa. Clad in white: A *baudha* (or jaina) mendicant (ಸವಣಿ Hla.).

ಶ್ವೇತವಾಹನ ಷಟ್-śveta-vāhana. Having white horses: the moon. 2, Arjuna (J. 13, 16; 24, 62).

ಶ್ವೇತಸುರನೆ ಷಟ್-śveta-surasē. *A Vilex negundo* Lin. with white blossoms.

ಶ್ವೇತಾಕ್ಷತೆ ಷಟ್-śveta-akṣatē. Uncoloured grains of rice, used for oblations with fire and at funeral rites (My.).

ಶ್ವೇತಾಗರು ಷಟ್-śveta-agaru. A white kind of *Agallochum* (Si. 227).

ಶ್ವೇತಾದ್ರಿ ಷಟ್-śveta-adri. The white mountain (J. 3, 16). Cf. ರಜಶಗಿರಿ.

ಶ್ವೇತಾರ್ಕ ಷಟ್-śveta-arka. The *Calotropis gigantea alba* (ಬೆನ ಕನ ಎಣ್ಣೆ Si. 141; My.).

ಶ್ವೇತಾರ್ಜುನವೃಕ್ಷ ಷಟ್-śveta-arjuna-vṛkṣa. = ಮುತ್ತಿ 2 No. 2, q. v.

ಶ್ವೇತಾರ್ಪಣೆ ಷಟ್-śveta-āvatara. N. of a rishi. 2, N. of an upanishad of the yajurveda (My.).

ಶ್ವೇತವಸುಯ ಷಟ್-śveta-vasīya. Future well-being, good fortune, prosperity, bliss.

ಷ

SH

ಷ sh. The fifty-second letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It does not occur in pure Kannaḍa (44. 45). It becomes ಸ, e. g. in ಎಸಯ, or ಚ, e. g. in ಚಟ್ಟ.

ಷ sha. The letter ಷ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 6 (Mr. 349).

ಷಕಾರ sha-kāra. The letter ಷ (Śmd. 11).

ಷಕ್ತು shakku. Doubt, suspicion, misgiving (My.; Mhr., H. ತಳ, ತಳ); blemish, fault (My., e. g. in ಷಕ್ತು ಹೊದಿಸು).

ಷಟ್ shaṭ. = ಸಷ. Six.

ಷಟ್ shaṭka. = ಷಟ್. Consisting of six, sixfold, six;—an aggregate of six (Śmd. 101; Ūh. v. 191).

ಷಟ್ಕರ್ಮ shaṭ-karma. (Śmd. 101). The six acts or duties enjoined on Brāhmanas collectively: adhyayana, adhyāpana, yajana, yājana, dāna, and pratigraha (Bp. 2, 46). 2, the six acts or occupations called lēkhana, vyavahāra, kṛishi, khadga, gōpāla, yāṇyā (Ū. Bp. 47, 43). 3, six acts belonging to the practice of yōga. 4, six acts that may be performed by means of magical texts.

ಷಟ್ಕೋನ shaṭ-kōṇa. Hexangular; a hexagon (My.).

ಷಟ್ಕೋನ shaṭ-khaṇḍa. Six divisions of the world (Ūpr. 5, 84).

ಷಟ್ಪಾದ shaṭ-pāda. Six-footed;—a bee (ಮುಟ್ಟು Hla.).

ಷಟ್ಪರ್ಕ shaṭ-tarka. Six kinds of tarka (Ūpr. 1, 31).

ಷಟ್ಪಂಚತ shaṭ-trimśat. Thirty-six.

ಷಟ್ಪಂಚತ್ವಯ shaṭ-trimśat-tatva. Thirty-six tatvas (Śāv. 2, 93; see Vivēkaśintāmaṇi 3, 2).

ಷಟ್ಪಂಚದಶ shaṭ-trimśat-guṇa. Thirty-six guṇas (Ūpr. 1, 3).

ಷಟ್ಪಂಚಾಶತ shaṭ-paṇcāśat. Fifty-six.

ಷಟ್ಪಂಚಾದ್ವಿಪದಯ shaṭpaṇcāśat-vishaya. The fifty-six countries (Ūh. p. 22).

ಷಟ್ಪದ shaṭ-pada. Six-footed;—a (male) bee;—a louse (ಮುಟ್ಟು, ಹೇನ್ Mr. 166).

ಷಟ್ಪದಿ shaṭ-padi. Six-footed (feminine). 2, N. of a Kannaḍa metre (Ūh.; Mr. 366; Bp. 61, 91). 3, a female bee (Bp. 4, 31; 61, 94).

ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನಯ shaṭ-pratya. Six kinds of calculations (Ūh.).

ಷಟ್ಪ್ರಸಾ shaṭ-prāsa. Six kinds of alliteration (Ūh. p. 15 seq.).

ಷಟ್ಶತ shat-śata. One hundred and six. 2, six hundred (Bp. 61, 91).

ಷಟ್ಸಮಾನ shat-samāsa. Six kinds of compound words (Śmd. 89).

ಷಟ್ಪಲ shat-sthala. Six (śaiva) subjects or topics (Śm. 1; C. Bp. 3, 18, 26), e. g. bhakti, mahāśvara, prasāda, prāṇalinga, śaraṇa, and aikya (Vivēkaśintāmaṇi 2, 80). — ಪಟ್ಟಲದವ. -ಅವ. A Liṅgavanta (C.).

ಷಡ shad. = ಪಟ್, etc.

ಷಡಕ್ಷರ shad-akshara. Consisting of six syllables; the six syllables ಒಂ ನಮಃ ತಿನಾಯ (Bp. 61, 47; Śév. 5, 63).

ಷಡಕ್ಷರಿ shad-akshari. N. (Śév. 5, 62).

ಷಡಂಗ shad-aṅga. Six-membered, as the shad-akshara (Bp. 3, 68). 2, the six vēdāṅgas.

ಷಡಧ್ಯ shad-adhya. Six particular ways (Bp. 7, 15).

ಷಡಭಿಜ್ಞ shad-abhijña. Knowing six sciences: a Buddha.

ಷಡರಿ shad-ari. The six enemies: kāma, krōdha, lōbha, mōha, mada, and matsara (Bp. 6, 6; 59, 15).

ಷಡಾನನ shad-ānana. Six-mouthed, six-faced: Kārtikēya.

ಷಡ್ದ್ರಿಯ shad-indriya. An aggregate of six indriyas (My.).

ಷಡು shadu. Tbh. of ಪಡ.

ಷಡುದರುಸನ shadu-darusana. Tbh. of ಪಡ್ವರ್ತನ, q. v.

ಷಡುದರ್ಶನ shadu-darśana. Tbh. of ಪಡ್ವರ್ತನ. (Bp. 3, 66).

ಷಡುದ್ರವ್ಯ shadu-dravya. The six elementary substances (of the Jains): jīva, dharma, adharma, pudgala, kāla, and ākāśa (ಜೀವದ್ರವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಷಡುದ್ರವ್ಯಗಳು Nn. 164).

ಷಡುರಸ shadu-rasa. Tbh. of ಪಡ್ವರ್ತನ. (ಲವಣಕಪಾಯಮುಖ್ಯರಸ ಮಾಡು Nn. 83).

ಷಡುರಸಾನ್ನ shadurasa-anna. Boiled rice which has the six flavours (J. 6, 48).

ಷಡುರುತು shadu-rutu. Tbh. of ಪಡ್ವರ್ತನ. (ರುತು Nn. 28).

ಷಡುರ್ವರ್ಗ shadu-varga. Tbh. of ಪಡ್ವರ್ಗ. (ಕಾಮಾದಿಷಡುರ್ವರ್ಗ Nn. 51).

ಷಡುಸಮಾರ್ಜನ shadu-samārjani. Six ways of cleansing, cleaning, or rubbing (Bp. 6, 20).

ಷಡುಸೂ shad-śūbha. Six spices collectively: long pepper, black pepper, dried ginger, the root of long pepper, plumbago, and ōavi. (R.).

ಷಡೈಕು shad-ritu. = ಪಡುರುತು. The six seasons.

ಷಡೈನ shad-gava. A yoke of six oxen;—a yoke of six (beasts, as horses, etc.).

ಷಡೈಗು shad-guṇa. Six-fold, six times. 2, an assemblage of six qualities or properties. 3, the six acts or measures to be practised by a king in his military capacity: sandhi, vigrāha, yāna, āsana, dvaidhibhāva, samārjaya. 4, the six excellent attributes: alāyarya, jñāna, yajña, śrī, vairāgya, dharma (Bp. 8, 48).

ಷಡೈಶ್ವರ್ಯ shadguṇa-alāyarya. Lordship or greatness consisting in the possession of the six properties or excellencies (Bp. 54, 68; Śi. 411).

ಷಡೈನ shad-grantha. A variety of the prickly climbing shrub, *Caesalpinia bonducella* Flem.

ಷಡೈನ shad-granthi. A kind of aromatic root (ವನಿತಿ, ಕರ್ಪುರಮುಳ್ಳಿ, Mr. 135).

ಷಡೈನಿಕೆ shad-granthikē. The plant *Zoodary, Curcuma zoodarica* (= ತಟ್ಟಿ).

ಷಡೈನೆ shad-granthē. *Orris root* (= ವಡೆ, q. v.).

ಷಡೈನ shad-ja. Six-born, produced from six (i. e. the tongue, teeth, palate, nose, throat, and chest): *N. of the seven* (or, according to others, of the first) of the seven primary notes of music (svaras). See ಸಪ್ತಸ್ವರ.

ಷಡೈಕ shad-daka. = ಸಪ್ತಕ, q. v. (My.).

ಷಡೈನ shad-danta. Six teeth (of a horse, Mr. 281).

ಷಡೈರ್ವನ shad-darśana. = ಪಡುದರುಸನ, ಪಡುದರ್ಶನ. The six recognized systems of philosophy: pūrvaśāstra (by Jaimini), uttaraśāstra (or vēdānta, by Bādarāyana), nyāya (by Gōtama), vaiśeṣika (by Kaṇāda), śākhya (by Kapila), and yōga (by Patañjali; ತೀರ್ಥ, ದರ್ಶನ ಪಡುದರುಸನ, ಅದು ದರ್ಶನ Nn. 48).

ಷಡೈರನ shad-daśana. Having six teeth.

ಷಡೈನ shad-bhāshē. The six languages: saṁskṛta, prākṛita, paśāṇa, mālava, māgadhā, rāṣṭra (My.).

ಷಡೈನ shad-rasa. = ಪಡುರಸ. The six flavours or tastes: madhura, kaṭu, amla, tvara, tikta, lavaṇa (Mr. 218; J. 2, 64).

ಷಡೈವರ್ಗ shad-ripu-varga. = ಪಡ್ವರ್ಗ. (Śév. 2, 90).

ಷಡೈರ್ವ shad-varga. = ಪಡುರ್ವರ್ಗ. A class or aggregate of six things, especially of the six faults: kāma, krōdha, lōbha, mōha, mada, and matsara (ಕಾಮಾದಿಷಡೈರ್ವ Mr. 259).

ಷಡೈರ್ವ shad-varṇa. The six colours (ಶ್ರೀಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ವರ್ಗ, ೮೦ ದು ಮೊದಲಾದ ಅದು ವರ್ಣಗಳು Nn. 71).

ಷಡೈಶತಿ shad-vimśati. Twenty-six (C. v. 336).

ಷಡೈಶತಿಶ್ವ shadvimśati-śhanda. The twenty-six types of metres (Mr. 348).

ಷಡೈಶಕ್ತಿ shad-vibhakti. The six personal affixes (Śmd. 253).

ಷಡೈಶಿರಿ shad-vairi. = ಪಡರಿ. (My.).

ಷಡೈ shap. = ಪಪ್, etc.

ಷಡೈ shandā. = ತಟ್ಟ, ತಟ್ಟ, ಪಟ್ಟ, (ಸಟ್ಟ). A multitude, a collection, a quantity, a group, a heap, a flock (ಸಮುಹ Nn. 128);—a place where two things are joined into one (ಎರಡೊಂದಾದೆಡೆ, ಎರಡು ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ ಠಾವು 128);—two trees being joined (ವೃಕ್ಷವೆರಡು ಒಂದಿಸಿದಲ್ಲಿ Mr. 476);—a thickset a wood. 2, a bull at liberty. 3, a eunuch (ಸಪ್ತಸ್ವರ 128).

ಷಡೈಕ shandāka. A eunuch. 2, = ಸಟ್ಟನಿ (Mr. 217).

ಷಡೈಶಾಪ shandātā-yōgya. (A bull) fit to be set free. ಷಡೈಶ shandātē. The state of a bull at liberty;—the state of being a eunuch (My.). See Nr. a. ಶಾಪ.

ಷಡೈಶ್ವ shandātva. The state of being a eunuch; the state of being neuter (HIA.).

ಷಡೈ shandha. = ಪಟ್ಟ, ಸಟ್ಟ. A eunuch. 2, the neuter gender.

ಷಡೈಶಿಲ shandha-tila. Barren sesamum.

ಷಡೈಶ shap-mata. The six sects: vaiṣṇava, śaiva, bhakti, gāṇapatya, kṛpālika, saura (My.).

ಷಡೈಶ shap-mukha. Six-mouthed, six-faced: Kārtikēya 2, Agni (My.).

ಷತ್ವ shatva. The letter ಷ (ಷ, Śmd. 350. 369. 370).
 ಷರತ sharat. = ಶರತ್, (ಶರತ್). A wager, a bet (My.; Mhr., H. ಶರ್ಯತ್). 2, agreement, conditions agreed upon (My.; Br.; H.).
 ಷರಬತ sharabat. The drink called Sherbet, composed of water, lemon juice, and sugar (My.; Mhr., H. ಶರಬತ್).
 ಷರಾ sharā. Remark; postscript; nota-bene (My.; Br.; H.).
 ಷರಾಬು sharābu. Spirituous liquor (My.; Mhr., H. ಶರಾಬು).
 ಷರಾಯಿ sharāyi. Trousers (My.; Br.; H.).
 ಷರ್ವ sha-varṇa. The letter ಷ (Ūh.).
 ಷಷ shash. = ಷಟ್, ಷಡ್, ಷಡು, ಷಡ್, ಷೋ. Six.
 ಷಷ್ಠ shashṭa. Sixtieth (after another numeral). 2, Tbh. of ಷಷ್ಠ. (My.).
 ಷಷ್ಠಿ shashṭi. 1. Sixty. (Mr. 64; Bp. 24, 14).
 ಷಷ್ಠಿ shashṭi. 2. Tbh. of ಷಷ್ಠ. (My.). 2, N. of a low caste of Kārṇāṭaka Brāhmanas (My.).
 ಷಷ್ಠಿಕ shashṭika. A kind of rice ripening in about sixty days.
 ಷಷ್ಠಿಕೆ shashṭikē. = ಷಷ್ಠಕ. (Si. 301).
 ಷಷ್ಠಿಕಾ shashṭikya. A field of shashṭika.
 ಷಷ್ಠಿಪರ್ತಿ shashṭi-pārti. The end of the cycle of sixty years when a feast is held (My.).
 ಷಷ್ಠ shashṭha. Sixth, the sixth (My.).
 ಷಷ್ಠಿ shashṭhi. (feminine). = ಚಟ್ಟಿ, ಷಷ್ಠ. 2. The sixth day of a lunar fortnight (My.). 2, the sixth or genitive case (Śmd. 63. 112. 115. 142. 149. 161. 163. 166. 399; Kāv. I, 2, 36-40. 52-55; V, 947). 3, a N. of Durgā as Kātyāyanti. — ಷಷ್ಠಪ್ಪ. = ಸುಬ್ಬರಾಯಷಷ್ಠ. (My.).
 ಷಷ್ಠಿಗ್ರಹಣ shashṭhi-grahana. = ಚಟ್ಟಿಗರಣ. (Śmd. 376).
 ಷಹರ್ shahar. ಷಹರು. shaharu. = ಶಹರ್, etc. (My.).
 ಷಹರ್ಜಾಗ shahar-jāga. A place where a city is (My.; Si. 106).
 ಷಾಡ್ಗುಣ shāḍgunya. (fr. ಷಡ್ಗುಣ). The aggregate of six qualities. 2, the six measures or acts of royal policy (Ūpr. 2, after 49).
 ಷಾಷ್ಟಾಮತರ shāṣṭāmatura. (fr. ಷಷ್-ಮಾತೃ). Having six mothers: Kārtikēya.
 ಷಾಪ ṣhāp. A "shop" (My.; ಅಪರ, etc. Si. 106).

ಷಾಲು ṣhālu. = ಶಾಲು, etc. (My.). — ಷಾಲರುಮಾಲು. A square shawl that is worn like a turban (My.).
 ಷಿಕಮಿ shikami. A subordinate tenure in which the holder pays his revenue through the proprietor of the land, not direct (My.; H.). — ಷಿಕಮಿದಾರ. A subordinate cultivator who holds lands in farm and pays the revenue through the proprietor (My.).
 ಷಿಡ್ shidga. A profligate man, a libertine, a lecher; — an inconstant lover, a gallant (Sk.; My. Amara; cf. ಸಿತ್ಗ).
 ಷುರು shuru. = ಸುರು 1. Begun (Mhr., H. ಸುರೂ); beginning, commencement (My.; Si. 64; Br.).
 ಷೋ ṣhō. = ಷಷ್.
 ಷೋಕಿ ṣhōki. Voluptuousness (My.; Mhr., H. ಶೌಕ).
 ಷೋಕಿದಾರ ṣhōki-dāra. A voluptuous man (My.).
 ಷೋಕು ṣhōku. = ಷೋಕ. (My.).
 ಷೋಡಶ ṣhō-dat. Six-teethed: a young ox with six teeth.
 ಷೋಡಶ ṣhō-daśa. Sixteenth, the sixteenth. 2, sixteen (Ūh. v. 334; J. 32, 43). 3, a śrāddha ceremony performed on the twelfth or sixteenth day after a person's death (My.). — ಷೋಡಶರ. A class of famous Śaivas (Lingavantas, Bp. 48, 18).
 ಷೋಡಶಗಣ ṣhōḍaśa-gaṇa. = ಷೋಡಶರ. (Bp. 54, 76).
 ಷೋಡಶದಾನ ṣhōḍaśa-dāna. The aggregate of sixteen kinds of gifts (Abhā. 2, 100).
 ಷೋಡಶೋಪಚರಣೆ ṣhōḍaśa-upaśaraṇē. = ಷೋಡಶೋಪಚಾರ. (Bp. 41, 23).
 ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ṣhōḍaśa-upaśāra. Sixteen ways of doing homage (to idols) or showing civility (to men, viz. āsana, svāgata, pādya, argha, ācāmanīya, madhuparka, ācāmana, snāna, vasana, ābharaṇa, sugandhi, sumanas, dhūpa, dīpa, naivēdya, vandana). (Bp. 45, 11; My.).
 ಷ್ಠೀವ ṣhṭhīva. = ಪ್ಲೀವನ. See ಸಿ.
 ಷ್ಠೀವನ ṣhṭhīvana. The act of spitting; spittle. See ಸಿ.
 ಷ್ಠೀವ ṣhṭhīva. Spitting. See ಸಿ.
 ಷ್ಠೀವನ ṣhṭhīvana. = ಪ್ಲೀವ. See ಸಿ.
 ಷ್ಠೀತ ṣhṭhīṭa. Spit, ejected (as saliva). See ಸಿ.
 ಷ್ಠೀತಿ ṣhṭhīṭi. Spitting. See ಸಿ.

ಢ s. The fifty-third letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It takes the place of ಶ in tadbhavas (284. 285), becomes ಢ (83. 223; 283. 284), ಢ (83), ಢ (83. 204), and is elided (268. 270. 275), when occasionally it takes the form of the bindu (215). Once it appears as ಗ (see ಸೀರ್ವ 3 & ಸೀರ್ವ 1). For its connection with ದ cf. e. g. ಮಿಸುಕು with ಮಿದ and see M. s. ಮಸರ್, for that with ದ and ದ see e. g. the T., M. and Tē. s. ಒಸಿ 1-3, for that with ಢ and ಯ e. g. the terms ಸ. ಉಯ್ಯರ್, ಒಸಿದ and

ಸಯ 1, and for that with ವ cf. e. g. ಹಿಸಿ with ಹಿಳಿ. (In Tulu ಸ occasionally is the substitute of ದ, so that e. g. ಹಾದಿ, a road, appears as ಸಾದಿ; cf. Sk. ಸಿನ್ಧು and ಹಿನ್ದು). Cf. also ಬೆಸನ 1 = ವಿಧಾನ; ಮಿಡುಕು 3 = ಮಿಸುಕು 1; ಮಿಸುಕು 1 = ಮಿಸುಗು 1.
 ಸ ಸ. The letter ಸ pronounced with a short a, as is generally done at school.
 ಸ sa. 1. With, together with, along with, having, accompanied by, possessing, same, similar. 2, N. of a certain

metrical foot (Öh.; Mr. 368). 3, an abbreviated term of the musical note ಪದ್ಮ (Mr. 76). 4, the number 7 (Mr. 349).

ಸ sa. 2. A Tbh. of ಸ್ವ in ಸರೂಪ 2.

ಸಂ sam. = ಸಮ, q. v.

ಸಂಯ sam-ya. A yoke (ಯುಗ, ನೋಗ Mr. 286). 2, a skeleton.

ಸಂಯತ sam-yat. Contest, war, battle.

ಸಂಯುತ sam-yata. Held together; restrained, checked, fettered, controlled; *constrained, bound; subdued; one who restrains himself or controls his passions.*

ಸಂಯುಕ್ತ sam-yattu. Tbh. of ಸಂಯುಕ್ತ (Smd. 106 Cm.).

ಸಂಯಮ sam-yama. *Restraint, check, control; coercion; avoiding infliction of pain on others, humanity, forbearance, compassionateness; a religious vow.*

ಸಂಯಮನ sam-yamana. = ಸಂಜವನ. One who restrains, a ruler. 2, restraining, checking, etc. (= ಸಂಯಮ). (B. 5, 216; My.). 3, a cluster or square of four houses.

ಸಂಯಮನಿ sam-yamani. The city or residence of Yama (ಯಮನ ಪಟ್ಟಣ G.; My.).

ಸಂಯಮಿ sam-yami. = ಸಂಜಮಿ, ಸಯ್ಯಮಿ. Who or what restrains or subdues; one who subdues or controls his passions, an ascetic (ನಿಶ್ಚಲ, ಯತಿ Nn. 46, o. r. ಸಯ್ಯಮಿ; ಯತಿ 52, o. r. ಸಯ್ಯಮಿ; ಎತಿ 80. 94, o. r. ಸಯ್ಯಮಿ; Bp. 19, 78; 88, 8).

ಸಂಯಾತ್ರಿ sam-yātrī. Travelling, voyaging by sea. See ಸಾಂಯಾತ್ರಿಕ.

ಸಂಯಾಮ sam-yāma. = ಸಂಯಮ. *Restraint, etc.*

ಸಂಯುಕ್ತ sam-yukta. Conjoined; united; attached; mingled, blended; accompanied or attended by; endowed with (J. 5, 53; B. 4, 3, 226; My.).

ಸಂಯುಗ sam-yuga. Conjunction, union, mixture; *conflict, war, battle* (ವಾಳಗ Nn. 43). See ಪೂಜಾರ್ಥ.

ಸಂಯುತ sam-yuta. Conjoined, joined together, connected, joined, attached; mixed with, blended; heaped together; endowed or furnished with. See ಶುಭ.

ಸಂಯೋಗ sam-yōga. *Conjunction, connection, junction; union, close connection, association; mingling, mixing* (Smd. 157; Bp. 57, 69); a conjunct or double consonant (190); conjunction of two heavenly bodies; endowment with;—copulation (Mhr.; My.). ಕವಿಗಳ ಸಂಯೋಗ (ವಾವೇಯ Mr. 161). ಸರ್ವತಃ ಸಂಯೋಗ (588). See ನೆರೆ 1, ಪಾಲೆ 2, ಪೇಣಿ 1, ಮೇಳುಸು; Kāry. III, 2, B, 29.

ಸಂಯೋಗಿತ sam-yōgita. = ಸಂಯೋಜಿತ.

ಸಂಯೋಗಿಸು sam-yōgisu. To join, to mix (My.). 2, to copulate, to cohabit (ನೆರೆ G.).

ಸಂಯೋಜಿತ sam-yōjita. *Conjoined, joined, united; attached, annexed,*

ಸಂರಕ್ಷಕ sam-rakshaka. Guarding, etc.; that guards, protects or keeps carefully (Mhr.; My.).

ಸಂರಕ್ಷಣೆ sam-rakshana. The act of protecting, guarding, keeping, preserving, taking care of, protection; saving. See ಕಾಪಡು, ಕೆಯ್ಯಾಡು; B. 4, 42. — ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡು. = ಸಂರಕ್ಷಿಸು. To guard, etc. (ಓ G.).

ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ sam-rakshanaṅge. = ಸಂರಕ್ಷಣೆ. (ಕಾಪಡುವಿಕೆ G.; B. 4, 74. 116. 199; My.).

ಸಂರಕ್ಷಿತ sam-rakshita. Protected, preserved, kept, taken care of (My.).

ಸಂರಕ್ಷಿಸು sam-rakshisu. To guard, to preserve, to take care of, to protect, to save (ಓವು, ಕಾಪಡು G.; B. 1, 13; 4, 77; My.).

ಸಂರಮ್ಭ sam-rambha. = ಸೌರಮ್ಭ. Taking hold of, beginning 2, agitation (arising from fear, joy, etc.); cheerful quickness; flurry;—*energy, zeal, impetuosity* (ಸಮ್ಭ. Hlā.; ಸೌರಮ್ಭ, ಸಂವೇಗ Mr. 438); a festival, a feast (as marriage, My.);—rage, wrath, fury, anger;—*pride, arrogance.*

ಸಂರಾವ sam-rāva. Clamour, uproar; sound, noise, crying aloud. See ಯೋಧ.

ಸಂರೂಢ sam-rūḍha. Grown together, grown over, clatrized, healed;—grown, sprouted, budded, blossomed;—burst forth, appeared;—taking firm root;—*confident, bold.* (R.).

ಸಂರೋಧ sam-rōḍha. Complete obstruction or opposition, impediment, hindrance, stop, check (ಎಡ್ಡು, ಲ್ಲು G.). 2, throwing, sending.

ಸಂಲಗ್ನ sam-lagna. Closely attached, stuck together, united with, adhering (Öpr. 5, 129).

ಸಂಲಬ್ಧ sam-labdhā. Obtained, received (Öpr. 2, 114).

ಸಂಲಾಪ sam-lāpa. = ಸಲ್ಪಾಪ. Talking together, familiar or friendly conversation, chat, discourse.

ಸಂಲಾಪಿ sam-lāpi. = ಸಲ್ಪಾಪಿ. Conversing together in a friendly way (adj.); discoursing; one who converses or discourses.

ಸಂವತ್ sam-vat. A year.

ಸಂವತ್ಸರ sam-vatsara. A year; a year of Vikramāditya's era.

ಸಂವತ್ಸರಲವಣಿ samvatsara-lavana. = ಸಂವತ್ಸರಲವಣಿ, ಸಂವತ್ಸರಲವಣಿ. A kind of salt (ಕುಡು Mr. 143, o. r. ಸಂವತ್ಸರಲವಣಿ).

ಸಂವದನ sam-vadana. Speaking together, conversing. 2, *subduing by charms* (such as mystical gems, drugs, etc.) *overpowering by magic.*

ಸಂವದನೆ sam-vadanē. = ಸಂವದನ No. 2.

ಸಂವನನ sam-vanana. *Subduing by magical drugs or charms.* charming, fascination.

ಸಂವರಣೆ sam-varaṇa. The act of covering or screening; concealing, enclosing, concealment; a secret; a disguise, pretext.

ಸಂವರಣೆಗೆ sam-varaṇē. 1. = ಸಂವರಣೆ. See ಕವಾಂ.

ಸಂವರಣೆಗೆ sam-varaṇē. 2. = ಸವರಣೆ, ಸೌರಣೆ. Tbh. of ಸಮ್ಭ. Bringing together, collecting; preparing, preparation. making ready, procuring (of materials or ingredients of any kind; ಪಟ್ಟಣೆ Smd. 42; Rām. 3, 8, 36; Bh. 10, 4, 14. Tē. ಸವರಣೆ); nourishing.

ಸಂವರಿಸು sam-varisu. = ಸವರಿಸು, ಸವರಿಸು. To bring together, to collect; to make ready; to prepare; to fit; to make preparations; to support or maintain well, to nourish. See Abh. P. 7, 27; 11, 96; Grj. 3, after 119; Bp. 1, 16 Mr. 4; Bh. 1, 5, 22; 1, 10, 17; 2, 10, 24; 3, 19, 44; Rām. 3, 4, 8; 3, 8, 35; 5, 8, 66.

ಸಂವರ್ತಲವಣಿ samvarṇa-lavana. = ಸಂವತ್ಸರಲವಣಿ (My.).

ಸಂವರ್ತ sam-varṇa. Turning towards; going towards, going (ವರ್ತನ, ಬರಿವು Nn. 160); coming to pass, becoming

ing;—rolling up, destruction; *periodical destruction of the universe* (ಪ್ರಲಯ, ಪ್ರಲಯಕಾಲ 160; ಪರಿವರ್ತ, ಏಗದ್ವಿನಾಶ Mr. 71); a *year* (ಸಂವತ್ಸರ 160); N. of one of the seven clouds at the dissolution of the universe; N. of a fishi (J. 5, 48, etc.).

ಸಂವರ್ತಕ sam-vartaka. The world-destroying fire. 2, N. of Balarāma (G.). 3, the plough of Balarāma (G.).

ಸಂವರ್ತನ sam-vartana. = ಸಂವರ್ತ. Periodical destruction of the universe (ಪರಿವರ್ತನ, ಪ್ರಲಯ Nn. 158; ಪರಿವರ್ತನ Mr. 472).

ಸಂವರ್ತಿ sam-varti. = ಸಂವರ್ತಕ.

ಸಂವರ್ತಿಕೆ sam-vartikē. The new leaf of a water-lily, the petal or leaf near the filament.

ಸಂವರ್ಧಿತ sam-vardhita. Brought to complete growth, brought up, reared, raised, cherished, protected, encouraged (ಮೇರಿದಪ್ಪಿದ, ಬಹಳ ಬೆಡ್ಡಾದ G.; My.).

ಸಂವಲಯಾವೇಷ್ಯನ samvalaya-āvēśhāna. N. of a feat of wrestlers (Śāv. 4, 75).

ಸಂವಲಿತ sam-valita. Met together, mixed, mingled; connected or associated with; united; encompassed, surrounded; possessed of. (R.).

ಸಂವಸಥ sam-vasatha. An inhabited place, a village.

ಸಂವಾದ sam-vāda. Speaking together, conversation, colloquy, dialogue; discussing, discussion; communication of intelligence, report, information, news; assent; agreement, conformity, sameness; sounding together, as musical instruments. See Kāv. III, 1, A, 25; Bp. 14, 22; ೨.

ಸಂವಾದಿತ sam-vādita. Caused to speak with, made to converse; sounded, played (Ūpr. 2, after 14); agreed with or upon.

ಸಂವಾದಿಸು sam-vādisu. To speak together, to speak with, to converse;—to discuss; to dispute (Bp. 50, 77; 51, 12).

ಸಂವಾಹಕ sam-vāhaka. A shampooer (ಮರ್ಧನಗ Mr. 377).

ಸಂವಾಹನ sam-vāhana. Rubbing the person, shampooing.

2, bearing (a burden), carrying.

ಸಂವಿ sam-vi. = ಸಂ 4. Sweetness. ಸಂವಿಮಾತಾವನವನು (ತಕ್ಕ); ಸಂವಿಮಾತಿನವ (ತಕ್ಕ Ūb.).

ಸಂವಿಗ್ನ sam-vigna. Agitated, startled, started up, alarmed.

ಸಂವಿತ sam-vita. Probably a mistake for ಸಂವಿಗ್ನ. (ಪ್ರಚ್ಛೇದಿತ, ಬೆಡಗು Mr. 463).

ಸಂವಿತ್ತಿ sam-vitti. Perception, ascertainment, knowledge, consciousness, feeling. 2, intellect, understanding. 3, recognition, recollection. 4, accommodation of disputes, harmony.

ಸಂವಿತ್ತು sam-vittu. Tbh. of ಸಂವಿದ್. (Śmd. 106 Cm.).

ಸಂವಿದ sam-vid. Knowledge, intellect, understanding. 2, a mutual understanding, agreement, contract, covenant. 3, consent, assent, promise. 4, prescribed custom, established usage. 5, a watch-word, a war-cry. 6, war, battle. 7, a name, appellation. 8, a sign, signal. 9, pleasing, delighting.

ಸಂವಿದಾನ sam-vidāna. Being found with or together with; connected, united; agreeing with, harmonious (G.).

ಸಂವಿದಿತ sam-vidita. Known. 2, agreed upon, assented to, promised; agreement.

ಸಂವಿದ್ಯಾತಿಕ್ರಮ samvid-vyatikrama. Breach of promise, violation of contract. (R.).

ಸಂವಿಧಾನ sam-vidhāna. = ಸುಯಾದಾನ. Disposition, arrangement; performance; plan, mode, rite;—attending to, minding (My.).

ಸಂವೀಕ್ಷಣ sam-vikṣhapa. Search, inquiry.

ಸಂವೀತ sam-vita. Covered over, coated over, overlaid; wrapped up, covered; clothed; adorned (ಅವಮಾರಿತ, ಸಂವೃತ, etc., ಮುಚ್ಚಲ್ Mr. 441); surrounded, enclosed, encompassed, shut in. See ಸುತ್ತು 1.

ಸಂವೃತ sam-vṛita. Covered up, covered, enveloped, surrounded, wrapped up (ಸಂವೀತ, etc., ಮುಚ್ಚಲ್ Mr. 441); concealed, hidden; secluded; closed, shut up, secured;—filled with, full of; furnished or attended with, accompanied by (Ūpr. 2, 92; Rāv. 5, 92).

ಸಂವೃತ್ತ sam-vṛitta. Become, arisen, happened, taken place. 2, furnished with; covered (ಸಮ್ಪಾದಿಸಿದ G.).

ಸಂವೇಗ sam-vēga. Agitation (arising from joy, fear, etc.); cheerful quickness (ಹರ್ಷದಿಂದ ತ್ವರ ಮಾಡೋಣ G.); flurry; excessive impetus or impetuosity, vehemence (ಸಮ್ಪುಮ Hk.; ಸಂರಮ್ಪು, ಸೌರಮ್ಪು Mr. 438); pride, conceit; hurry, haste, speed.

ಸಂವೇದ sam-vēda. Perception, consciousness, knowledge, understanding.

ಸಂವೇದಿಸು sam-vēdisu. To know thoroughly, to know, to learn (Bp. 1, 22; 47, 69).

ಸಂವೇದ್ಯ sam-vēdya. To be known or understood (adj.); to be made known. 2, the junction of two rivers.

ಸಂವೇಶ sam-vēśa. Entering. 2, reposing, sleep, sleeping. 3, cohabitation, copulation. 4, dreaming, a dream. 5, a seat.

ಸಂವೇಶನ sam-vēśana. The act of causing to enter or causing to lie down; sexual union, coition.

ಸಂವೇಷ್ಯನ sam-vēśhāna. Surrounding, enveloping, encompassing. See ಮುಗ್ಧ.

ಸಂವ್ಯಾಸ sam-vyāsa. The act of covering over; a covering; cloth, clothes, garment, vesture; an upper garment. See ಉಪ.

ಸಂಶ್ರುತ sam-śrūta. A soldier sworn never to recede from a fight and stationed to prevent the flight of others; a picked warrior.

ಸಂಶಯ sam-śaya. = ಸಂಸಯ, ಸಂಸೆ. Uncertainty, irresolution, doubt, scruple, misgiving, suspicion. 2, difficulty, danger, risk, peril. 3, one of the upamās (Kāv. III, 3, B, 61. 103 seq.). — ಸಂಶಯ ಒನ್ದು. To grow uncertain or irresolute or doubtful; to waver; to become suspicious (Bp. 26, 38). — ಸಂಶಯಗೊಳ್ಳು. -ಶೋಳ್ಳು. = ಸಂಶಯ ಒನ್ದು. (ಶಂಕು G.; My.). — ಸಂಶಯ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. = ಸಂಶಯಗೊಳ್ಳು. (B. 5, 292). — ಸಂಶಯ ತೆಗೆ. = ಸಂಶಯ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. (B. 4, 69). — ಸಂಶಯ ಪಡು. To doubt, to suspect (B. 4, 168; My.).

ಸಂಶಯಾತ್ಮ samśaya-ātma. Having a doubtful, or irresolute, mind; a sceptic (My.).

ಸಂಶಯಾಪನ್ನ samśaya-āpanna. Beset with doubt, irresolute; uncertain, dubious.

ಸಂಶಯಾಪನ್ನಮಾನಸ samśaya-āpanna-mānasa. Irresolute, unsettled in opinion.

ಸಂಶಯಿತ sam-śayita. Uncertain, dubious, doubtful (Kāvy. III, 3, B, 103).
 ಸಂಶಿತ sam-śita. Thoroughly finished or completed, finished off, accomplished; *established, decided, determined, certain*; firm, resolute (ಸುನಿಶ್ಚಿತ, ದೃಢಚಿತ್ತ ನ್ Mr. 252).
 ಸಂಶೋಷಿತ sam-śoṣita. Made thoroughly dry, dried up (Ūpr. 4, after 42).
 ಸಂಶ್ರಯ sam-śraya. Having recourse to, betaking one's self to; refuge, shelter, protection (ಅಶ್ರಯ G.). 2, seeking alliance, league. 3, an aim, object.
 ಸಂಶ್ರವ sam-śrava. Hearing or listening attentively. 2, *promise, assent, agreement*.
 ಸಂಶ್ರಿತ sam-śrita. Gone or fled to for refuge, come for protection; taken under protection, sheltered, protected, supported; a dependant, a servant, a follower, 2, united, joined (ಯುತ, ಸಂಘಾತ, etc., ಕೂಡಲ್ Mr. 440).
 ಸಂಶ್ರುತ sam-śruta. Well heard. 2, *promised, agreed, assented*.
 ಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟ sam-śliṣṭa. Clasped or pressed together, embraced; joined, united. 2, adjoining, touching, close together. 3, one of the guṇas in poetical composition (Kāvy. III, 1, A, 3. 8-12). 4, endowed; possessed of.
 ಸಂಶ್ಲೇಷ sam-ślēṣa. Embrace, embracing. 2, *union, connection, junction, association, contact*. 3, a kind of ślēṣa in poetry (Kāvy. III, 3, B, 164).
 ಸಂಸಕ್ತ sam-śakta. Adhered or stuck together, joined or attached or linked together; attached or tied to; fastened; closely connected; *close, near, adjoining, contiguous*; intent on; possessing, endowed with.
 ಸಂಸಂಗ sam-saṅga. Close connection (Ūpr. 2, 62; 4, 40).
 ಸಂಸಂಗಿ sam-saṅgi. One who is closely connected with or endowed with (Ūpr. 1, 124).
 ಸಂಸದಿ sam-sad. ಸಂಸತ್ತಿ. Sitting down together. 2, an *assembly, meeting*, congress, session; a court of justice.
 ಸಂಸಯ saṁsaya. Tbh. of ಸಂಶಯ. (Śmd. 335).
 ಸಂಸಾರ saṁsāra. Tbh. of ಸಂಸಾರ. (Jñs. 22, 53).
 ಸಂಸಾರಂ sam-sāraṇa. Going, proceeding; moving or going round in a circuit, revolving, revolution, passing through a succession of states, *birth and re-birth of living beings*; the world. 2, going well or unobstructedly: *the unresisted march of troops*. 3, the commencement of war or battle. 4, a *highway*. 5, a resting place for passengers near the gates of a city.
 ಸಂಸರಿಸು saṁsarīṣu. To go towards (and rest on, Rāv. 5, 73).
 ಸಂಸರ್ಗ sam-sarga. Mixture or union together, commixture, conjunction, *close or intimate union*; close contact, touch, proximity; association, society; intercourse, sexual attachment or connection, coition; acquaintance, familiarity; intimate relation, co-existence. See Sp. 3. ಮೇರು; ಶಬ್ದಾನುಸಾರ.
 ಸಂಸರ್ಗದೋಷ saṁsarga-dōṣa. The fault or evil consequences of society (with bad people) (My.).
 ಸಂಸರ್ಗಭಾವ saṁsarga-abhāva. In the nyāya philosophy: a particular form of the category of non-existence, said to be of three kinds, prior, incidental, and final, or

absence of birth, destruction of present being, and necessary cessation of existence. (R.).

ಸಂಸಾರ sam-sāra. Course, passage. 2, passing through a succession of states, *course or circuit of mundane existence*, transmigration, metempsychosis; the world, human life, secular life; mundane affairs, the affairs of life (B. 5, 122. 291; My.); worldly illusion;—a household (My.; Tā.); a family (My.; Tā.); a wife (My.; Tā.). ಸುಖವಿಲ್ಲದ ವೀಳೆ, ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಮದುವೆ, ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲದವ ಸಂಸಾರ ಮಳೆದೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ದನೈ (Sp.). ನಿಲವಿಲ್ಲದೆ ಹಲದಿಕ್ಕು ಹೊರಿದ ಉಕ್ಕು; ನಿಲ ನೋಡಿ, ಸಂಸಾರ.—ಸಂಸಾರ ಗುಟ್ಟು, ದೋಗ ರಟ್ಟು.—ಸಂಸಾರವೆಷ್ಟು ಸಾಗರದ ಹೊದಿ, ಈಸ ಬಿಲ್ಲವಗೆ ಎದೆಮುದ್ದ.—ಸಂಸಾರ ಸಾಗರ, ಅವಸರಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.—ಸಂಸಾರ ದೇವ ಎನ್ನು, ಮಾಂಸಾರ ಮಾಡ ಬಹುದೇ? (Prva.). ಇದೆಯಲ್ಲದ ಸಂಸಾರ ನಡುಗದೊಳು ಮೋಹಮೆಷ್ಟು ಬಲುಬರೆಯೊಳು ನೀ: ಮೋಹಮ: ದ: ದಿದಿ, ಜೀವನ, ನಡೆ, ಧರ್ಮದ ಬಟ್ಟೆಯದಾತು (Jm.).—ಸಂಸಾರ ನಡಿಸು. To carry on the affairs of life; to keep house (B. 5, 116; My.).—ಸಂಸಾರ ಮಾಡು. To manage the affairs of life; to keep house (B. 3, 59; My.).—ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸು. = ಸಂಸಾರ ನಡಿಸು. (B. 5, 124; My.).

ಸಂಸಾರಚಕ್ರ saṁsāra-čakra. The whirl and maze of mundane affairs or secular life (Mhr.; My.).

ಸಂಸಾರತಾಪತ್ರಯ saṁsāra-tāpatraya. The three kinds of affliction arising from mundane affairs; familytrouble (My.).

ಸಂಸಾರವಾರ saṁsāra-pāśa. The fetters of the world or worldly illusion (J. 13, 28).

ಸಂಸಾರಭಾರ saṁsāra-bhāra. The weight of the affairs of life (My.).

ಸಂಸಾರಮಾರ್ಗ saṁsāra-mārga. The road of the world, the course or stage of mundane affairs, the world. 2, the vulva. (R.).

ಸಂಸಾರವಿಮೋಚನ saṁsāra-vimōcana. Liberating or emancipating from worldly existence; emancipation from the world (My.).

ಸಂಸಾರಿ sam-sāri. Passing through (successive existences), transmigratory; worldly, mundane, secular; engaged in worldly or secular occupations;—that has the care of a family (Mhr.); that has a family (My.). 2, a *living or sentient being, an embodied soul* (ಮುದ್ದುಲು, ಅತ್ಮನು B. 96). See Bp. 36, 17; 51, 28; ಅ-, ನಿ-; Prv. 2. 35.

ಸಂಸಾರಿಕ saṁsārika. Worldly, mundane (Ūpr. 2, after 39. 4, 52); a man who has a family (J. 15, 13; My.).

ಸಂಸಿದ್ಧ sam-siddha. Fully done or accomplished, made perfect, perfected; *prepared, made*. 2, one who has attained final emancipation. See Bp. 51, 40; Śm. 1.

ಸಂಸಿದ್ಧಿ sam-siddhi. Complete accomplishment, completion, perfection, complete attainment; beatitude, final emancipation 2, *nature, natural disposition, natural state or quality*. 3, a passionate or intoxicated woman. See Bp. 52, 50; 57, 89; 61, 80.

ಸಂಸ್ಪೃತ sam-śrita. Gone towards, approached, attained, obtained.

ಸಂಸ್ಪೃತಿ sam-śriti. = ಸಂಸಾರ. (Ūpr. 4, after 51; Bp. 11, 1. 21, 29; 44, 65).

ಸಂಸ್ಕೃತೇನ್ನದವಾ saṁskṛtēnnadava saṁskṛta-indhana-dāva. Fire with wet fuel (Bp. 36, 7).

ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟ sam-sprishṭa. Commingled, conjoined, united, common to all (My.); composed; associated or connected together (as partners, etc.); reunited (as kinsmen, see ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟ No. 2); involved in; cleanly dressed. 2, created (ಕೂಡಿದನ್ವ, ಹುಟ್ಟಿದನ್ವ G.).

ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಿ sam-sprishṭi. Union, combination; association, intercourse, co-partnership; living together in one family; collection, collecting, assembling; the aggregation or combining of a number of metaphors in one passage. 2, a reunited kinsman (applied to persons of the same family who, after having made a partition, again live together, annulling the partition previously made). 3, a co-partner. See ಸಾಂಸ್ಕೃಷ್ಟ.

ಸಂಸೆ samśe. Tbh. of ಸಂತಯ. (C.).

ಸಂಸೇವಿ sam-sēvi. One who serves or worships (Bp. 7, 3).

ಸಂಸೇವ್ಯ sam-sēvyā. To be served or honoured, honourable, eminent (Āpr. 6, after 56).

ಸಂಸ್ಕರಣ sam-s-karapa. = ಸಂಸ್ಕಾರ. (Kāvy. I, 5, 50).

ಸಂಸ್ಕರಿಸು samskarisu. To put together, to construct;—to form well or thoroughly, to make perfect, to refine;—to form accurately;—to make ready, to prepare, to arrange;—to consecrate, to sanctify;—to invest (with the sacrificial thread);—to purify, to cleanse;—to decorate. See Si. 238-241.

ಸಂಸ್ಕಾರ sam-s-kāra. Forming well or thoroughly, making perfect, perfecting; completing, finishing, refining, refinement, accomplishment. 2, forming in the mind, conception, idea, notion; the power of memory, faculty of recollection, the realising of past perceptions; self-productive quality; any faculty, capacity, instinct. 3, preparation, making ready, preparation of food, etc., cooking, dressing. 4, decoration, embellishment, ornament, elegance. 5, making sacred, hallowing, consecration, dedication; consecration of a king, etc. 6, making pure, purification, purity. 7, a sanctifying or purificatory rite or essential ceremony (enjoined on all the first three classes or castes; the following are considered as saṃskāras: garbhādhāna, puṃsavana, śmāntānnyāna, jātakarma, nāmakarapa, nishkramaṇa, annaprāśana, ṛddhākarma, upanayana, and vivāha; others name more). 8, any rite or ceremony. 9, funeral obsequies. See ಅಂಗ, ಮೃತ; Bp. 55, 19; B. 4, 215.

ಸಂಸ್ಕಾರಹೀನ samskāra-hīna. Destitute of saṃskāras; a man who has not received the saṃskāras, a Vratya or outcast (see ವ್ರಾತೃ).

ಸಂಸ್ಕಾರಿ sam-s-kāri. One who has received a saṃskāra or is dedicated to (Bp. 49, 32).

ಸಂಸ್ಕೃತ sam-s-kṛita. = ಸಕ್ಕದ. Carefully or accurately formed, elaborated, highly wrought, artificial, refined, polished, finished, educated. 2, made ready, prepared, cooked, dressed, compounded. 3, consecrated, sanctified, hallowed, initiated. 4, cleansed, purified. 5, decorated, ornamented. 6, excellent, best. 7, highly wrought speech, the Saṃskṛita language (Āh.; Śmd. 44. 62. 64. 105). ಸಂಸ್ಕೃತ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾರ ತಿಳಿಯದೇ (Prv.). See ಅತಿ, ಸಮ; ಪ್ರಕೃತ.

ಸಂಸ್ಕೃತಲಿಂಗ samskṛita-liṅga. A Saṃskṛita theme or term (Śmd. 408).

ಸಂಸ್ಕೃತಿ sam-s-kṛiti. = ಸಂಸ್ಕಾರ. 2, = ಸಂಕೃತಿ, N. of a type of metres (Mr. 362).

ಸಂಸ್ಕೃಯಿ sam-s-kriyā. = ಸಂಸ್ಕಾರ. Any purificatory rite. 2, funeral ceremonies or obsequies. (R.).

ಸಂಸ್ತರ sam-stara. A bed, a couch; a bed made of leaves, etc. 2, a sacrifice. 3, a stone (ವೃಷತ್, ಕಲ್ಲು Nn. 144). 4, a wood, a jungle (ಅಟವ, ಅಡವಿ 144).

ಸಂಸ್ತವ sam-stava. Praise. 2, association together, acquaintance, intimacy, familiarity.

ಸಂಸ್ತವನ sam-stavana. Praise, celebration. See ಪೂಗದ; Bp. 5, 29.

ಸಂಸ್ತವನ sam-stāva. Reciting vedic hymns or verses in chorus; the place occupied at a sacrifice by the Brāhmaṇas reciting hymns; praise.

ಸಂಸ್ತುತ sam-stuta. Praised well or properly; lauded, eulogized (ಕೊಡ್ಡಾದಿ G.; My.). 2, intimate, acquainted, known.

ಸಂಸ್ತುತಿ sam-stuti. Praise in chorus; praise, celebration (Bp. 58, 58).

ಸಂಸ್ತುತೃ sam-stutya. Greatly to be praised, greatly praised (Mr. 1). 2, praise (Bp. 54, 83).

ಸಂಸ್ಥಾಯಿ sam-styāya. An assemblage, a collection, a heap, a multitude; expansion, diffusion. 2, vicinity, proximity. 3, a habitation, a house.

ಸಂಸ್ಥ sam-stha. Standing or staying or being together or with, associated; staying, abiding; stationary, fixed; ended, perished, dead; a resident; a neighbour; a spy. See ವಕ್ರ. — ಸಂಸ್ಥಂ ಮಾಡು. To establish (Āpr. 2, after 49).

ಸಂಸ್ಥಿತ sam-sthagita. Covered with (Āpr. 5, 62).

ಸಂಸ್ಥಾನ sam-sthāna. Standing together, being together. 2, a collection, aggregation, heap. 3, the aggregation of primitive atoms, primary formation. 4, conformation, configuration; form, figure, shape; construction; disposition, distribution. 5, an open place, either in a town or its vicinity; a common place of abode, vicinity, neighbourhood. 6, a place where four roads meet (ಪೌವಟ Mr. 192). 7, any place, a station, an abode (ಸನ್ನಿವೇಶ, ನಿಲವು Hlā.; ನಿಲವು Mr. 461; ಲೇನಾದ ಸ್ಥಾನ Śmd. 356 Cm.). 8, a royal city (My.; Mhr.); a capital (My.); a state, a government (My.). 9, standing still, dying, death. ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೋಗದು (Prv.). See ಅಕ್ಷರ; Kāvy. III, 2, B, 56; Bh. 1, 7, 41.

ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿ samsthāna-adhipati. A ruler, a king (My.).

ಸಂಸ್ಥಾನಿಕ sam-sthānika. That enjoys a saṃsthāna or town made over to him for his maintenance (Mhr.); a ruler, a chief (B. 3, 100; 4, 5; My.).

ಸಂಸ್ಥಾನಪತ್ರ samsthā-pattana. = ಸನ್ನಿವಟ್ಟಣ. (Śmd. 380). A town of assemblage: a town where a fair is kept.

ಸಂಸ್ಥಾನನ sam-sthāpana. Placing together, collecting. 2, fixing firmly, placing, fixing; confirming, establishing, establishment; a statute, regulation. See ನಮು 2.

ಸಂಸ್ಥಿತ sam-sthita. Standing or being together, contiguous, near. 2, brought together, collected, heaped, covered. 3, agreeing, like, resembling. 4, standing

firm, settled, fixed, established. 5, staying, abiding, residing, being in or at. 6, placed in or on (Ūpr. 4, after 88). 7, stationary. 8, stopped, concluded, ended; dead, deceased. 9, a form of sacrifice, a sacrifice (యజ్ఞ Mr. 260; cf. సంస్థి).

సంస్థితి sam-sthiti. Staying or abiding or being together. 2, collection, accumulation, heap (Bp. 5, 46). 3, standing or staying with, residing or living with or near; contiguity, nearness, connection. 4, standing firm; duration, continuance. 5, abiding, abode; situation, station, state, condition. 6, standing still, stoppage; death, dying.

సంస్థిత sam-sthita. సంస్థా = సన్తే 1, సంస్థా q. v. An assembly, assemblage; a thicket. 2, staying; residence, abode (ఇవ్వ పద, ఇవ్వనా స్థాన Nn. 187). 3, a town. 4, a sleeping-place, a bed. 5, state or condition of being, situation, time of life, etc. 6, occupation, business, profession. 7, the aggregate of actions (మాదిద కాయ, మాదిదనా కాయగలు 187). 8, continuance in the right way, correct conduct. 9, an ordinance, a rule, an order (నియమ Mr. 480). 10, swearing. 11, stop, stay; end, completion; destruction; death, dying (మరణ, నావ Nn. 187). 12, manifestation, appearance. 13, resemblance, likeness; form. 14, a form or kind of soma sacrifice.

సంస్పర్శ sam-sparśa. Close or mutual contact, touch, touching, conjunction, laying hold of (see రామ). 2, perception, sense.

సంస్పర్శన sam-sparśana. Touch, touching (Bp. 12, 86).

సంస్పర్శసమన్వయ sam-sparśa-sambandha. Connection by means of touch (Śmd. 161).

సంస్పర్శ sam-sparśa. A kind of fragrant plant or perfume (= బస).

సంస్థిత sam-sphṛta. = సంస్థిత.

సంస్థిత sam-sphṛta. Conflict, war.

సంస్థిత sam-sphṛta. = సంస్థిత. (Mr. 289).

సంస్మరణ sam-smarana. Remembering, recollecting (Bp. 15, 1). Also సంస్మరణ (Bp. 39, 29).

సంస్మిత sam-smita. Smiled, smiling, etc. (= స్మిత, Bp. 36, 38).

సంహ sam-ha. = సంహత.

సంహత sam-hata. Struck together, closely joined, closed, shut; well knit or compacted together, firmly united, compact, close, firm, solid; closely allied; combined, joined, connected; keeping together; collected, assembled, accumulated; close union (కలబ Śmd. 219 Mqb. Cm.);—struck, hurt, wounded, killed; fighting (ఇదువుదు Śmd. 219 Cm.).

సంహతజాను samhata-jānu. = సంహతజానుక.

సంహతజానుక samhata-jānuka. Knock-need.

సంహతల samha-tala. The two hands joined with the open palms brought together.

సంహతి sam-hati. The state of being brought into close contact, firm or close combination; firm union; compactness; a mass, an assemblage, a collection, a heap, a host, a multitude.

సంహనన sam-hanana. Striking together. 2, killing,

destroying; a destroyer; destruction (Bp. 54, 57). 3, compactness; strength. 4, the body.

సంహర sam-hara. Drawing together, bringing together; union (అమర, యోగి Nn. 105, o. r. యోగి). 2, destroying, destruction (నిమర, మర, ముచ్చు 105; Bp. 54, 23).

సంహరిను sam-harinu. = సంహరిను. To bring together, to accumulate (Bp. 43, 24). 2, to crush together, to destroy, to annihilate (Bp. 4, 15; 6, 4; 16, 4; 27, 76; 31 eum.; 47, 2; 57, 25; Bh. 1, 8, 15; Śma. 79). సంహరినా సంహరినాదో? (Prv.).

సంహర్ష sam-harsha. = సంహర్ష. 1. Bristling or erection of the hair of the body (either from rapture or terror). thrill of delight, joy, pleasure. 2, emulation, rivalry, contention.

సంహరణ sam-hāra. Drawing together, contraction, abridgment, abbreviation, compression. 2, close, end, conclusion. 3, collection, assemblage, accumulation. 4, crushing together: destruction, annihilation (Bp. 56, 80), loss. 5, the periodical destruction of the universe at the end of a kalpa (సమస్త, etc., మహాకల్ప Mr. 71). 6, withdrawing, withholding, restraining; seizing, laying hold of. సంహరణ మహాకల్ప కల్పకల్పిని నే? (Prv.). See ఇంక 2, మిది.

సంహరణల samhāra-kāla. Time of destruction (Bp. 31, 19).

సంహరి sam-hāri. One who destroys (Bp. 19, 2).

సంహరిను samhārinu. = సంహరిను No. 2. (Bp. 21, 56; 31, 42).

సంహిత sam-hita. Put, joined or fastened together, joined, connected, united, conformable to; endowed with, possessed of, accompanied by, abounding in (యజ్ఞ, ఇంక, సమస్త, etc., ఇంక Mr. 440).

సంహిత sam-hitā. Conjunction, combination, union; phonetic junction (సద్ధి Śmd. 59. 70. 78. 74 Cm.; 74; Kāv. 1, 1a, 28. 29). 2, a collection, compilation, compendium. 3, any methodical or arranged collection of texts or verses; the hymnical text of the vēdas.

సంహతి sam-hṛti. Shouting or calling out together, general shout or clamour, exclamation, tumultuous exultation.

సంహిత sam-hṛita. Drawn together; contracted, abridged; closed; destroyed; collected, assembled; withheld; restrained; seized (G.).

సంహిత sam-hṛiti. = సంహిత. (A.).

సకల sa-kaṇṭuka. Furnished with armour or mail.

సకలి sakati. Tbh. of కత్తి. (Rām. 3, 7, 34).

సకలసేంద్రియ sa-kaṇḍriya. The aggregate of the organs of sense (Bp. 35, 6).

సకర్మ sa-karma. Performing any act or rite. 2, following similar business. 3, together with the actions (Bp. 61, 59).

సకర్మ sa-karmaka. Having or performing any act. 2, having an object: transitive; the transitive or active verb (Śmd. 299).

సకల sa-kala. 1. (fr. కలా). Together with parts or portions all, whole, entire; every thing; the whole. See Bp. 31. 27. 2, a kind of upamā (Kāv. III, 3, B, 81 seq.).

ಸಕಲ sa-kala. 2. Having a soft or low sound.

ಸಕಲರ್ಥ sakala-ṛitu. All seasons (Āpr. 2, 62).

ಸಕಲಾತಿ sakalāti. Europe woollen cloth (chiefly scarlet, My.; B. 2, 38; 3, 9; 5, 284, 297; Br., T., M., H.; Port. escarlata). See Prv. s. ತಾಲು. — ಸಕಲಾತಿಬಣ್ಣ. The colour called scarlet (My.).

ಸಕಲಾಯ sakala-āya. The whole produce prior to partition between the government and cultivator (My.). — ಸಕಲಾಯರಾತಿ = ಸಕಲಾಯ. (My.).

ಸಕಳ sakala. = ಸಕಲ 1.

ಸಕಳ sakali. — ಸಕಳದೇವ. N. (Bp. 59, 1).

ಸಕಳೇಕ sakala-lā. Śiva; N. (Bp. 19, 6; 47, 50, 51). — ಸಕಳೇತಮಾದರಸ. N. (Bp. 19, 3, 37; 47 sum.; 47, 38). — ಸಕಳೇತಮಾದರಸಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 47, 63).

ಸಕಳೇಶ್ವರ sakala-lāvara. = ಸಕಳೇಶ. (Bp. 19, 9; 61, 72). — ಸಕಳೇಶ್ವರನ ಮಾದರಸ. N. (Bp. 47, 1, 70; 58, 1).

ಸಕಾಯ sa-kāya. Together with the body (Bp. 61, 59).

ಸಕಾರ sa-kāra. The letter ಸ (Śmd. 11).

ಸಕಾರಾಂತ sakāra-anta. Ending in ಸ (Śmd. 105 Cm.).

ಸಕಾಲ sa-kāla. Seasonable (Sk.); seasonable, good time (My.); (ಸಕಾಲಂ) seasonably, in good time or times, betimes (Sk.; My.).

ಸಕೀಲ sa-kīla. Possessing a pin; being pinned, bound or fastened to (Bp. 38, 68).

ಸಕೀಲಕ sa-kīlaka. = ಸಕೀಲ. 2, union (Bp. 44, 67).

ಸಕುಟಿಲ sa-kuṭīla. Having guile, etc., dishonest, fraudulent.

ಸಕುಟಿಲಾತ್ಮ sakutīla-ātma. A crooked, dishonest, etc. person (Bp. 55, 56).

ಸಕುಟುಮ್ಬ sa-kuṭumba. With or accompanied by a wife (My.). 2, all sorts together (Bh. 2, 2, 97).

ಸಕುತಿ sakuti. Tbh. of ಶಕ್ತಿ. (My.).

ಸಕುನ sakuna. Tbh. of ಶಕುನ. (Śmd. 335). — ಸಕುನವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. A bird of omen (ಹಿಂಗಲಿ Ūt. I, 79).

ಸಕುನಗಾಠ sakuna-gāṭha. A fortune-teller (My.).

ಸಕುನಿ sakuni. Tbh. of ಶಕುನಿ. (Śmd. 335).

ಸಕುಪಿತ sa-kupita. Incensed, angry; passion, anger (Bp. 54, 16).

ಸಕುಲ್ಯ sa-kulya. One of the same family and name. 2, a distant relation, a remote kinsman (G.).

ಸಕುಟ sa-kūṭa. Joined, heaped. 2, the whole (ಒಟ್ಟು G.).

ಸಕೃತ sa-kṛit. Once, on one occasion only; at one time; at once, together; together with, with; always. See ಅ.

ಸಕೃತ್ಸೃಜ sakṛit-praja. Having offspring once: a crow.

ಸಕೃತ್ಸೃತ ಸಾತ sakṛit-prasūtē. A cow that has had one calf (ಗೃಹ್ಯ, ಡೊಳ್ಳುಲ ಮಣಿಕ Hā.).

ಸಕೃದ್ಗ್ರಾಹಿ sakṛit-grāhi. That apprehends and understands upon once seeing or hearing (Mhr.; My.).

ಸಕೆ sakē. = ಸಕೆ, etc. Heat (B. 4, 143; My.).

ಸಕೇಶ sa-kēśa. Having hair, hairy (ಕೂದಲುಳ್ಳ G.).

ಸಕೇಶಿ sa-kēśi. A widow not shaven (on account of her youth, My.).

ಸಕಾಕ್ಷೇಯಕ sa-kaukshēyaka. Having a sword (Āpr. 5, 111).

ಸಕ್ಕ sakka. = ಚಕ್ಕ 2 (cf. ಸಖ್ಯ No. 2). — ಸಕ್ಕಸಮ. Quite equal;

equiformity. ದ್ವೇಷಾಂಗಂ ನಿನಗಂ ಬಿರಾಣಿಕೆಯದು ಸಕ್ಕಸಮನಿ? (Śmd. 150 Mdb.). — ಸಕ್ಕಸಮನ. = ಸಕ್ಕಸಮ. (Bp. 18, 89).

ಸಕ್ಕದ sakka. Tbh. of ಸಂಸ್ಕೃತ. (Śmd. 353, 372; Śm. 59; Kk. 66, 100; Ūt. II, 100; see Śmd. 186 Cm.; 334).

ಸಕ್ಕರೆ sakkarē. = ಸಕ್ಕ, ಸಕ್ಕಿ. Tbh. of ಶರ್ಕರೆ. (Śmd. 345; Si. 451; see Śmd. 49; V. 9, 78; J. 28, 20). Sugar. ಜೇನ ತು ವಕ್ಕಿ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಲದು (Śmd. 159). ಸಕ್ಕರೆಗುವಂ ಸರಿ ಮಾಡಿದೇ? (Śk. 62). ಸಕ್ಕರೆ ಕಹಿ ಅಗದು, ನೆಕ್ಕರೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯ. — ಬೇವು ಸೀ ಅಗದು, ಸಕ್ಕರೆ ಕಹಿ ಅಗದು. — ತಾಯಿನಿ ಹಿತವರಿಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿ ನ್ನ ಸವಿ ಇಲ್ಲ. — ಅನಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟು ಮೇಯುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಇದುವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೇಯುವದು ಲೇಸು (Prva.). See ಕಟ್ಟು, ಬೂರಾ, ಮೊಗ ದುಂ, ರಾಯಪುಡಿ. — ಸಕ್ಕರೆಕಂಡಿ. The large citron (S. Mhr.). — ಸಕ್ಕರೆಕಡ್ಡಿ. A sugar stick (My.). — ಸಕ್ಕರೆಕುಮ್ಮಳ. A sweet gourd (My.). — ಸಕ್ಕರೆನಿವ್ವಿ. (ಮಧುಕರ, ತಂಬಿತ್ರಾಂ Ūb.). The sweet lime (My.). — ಸಕ್ಕರೆನಿಲ್ಲಿ. = ಅರನಿಲ್ಲಿ. (Z.). — ಸಕ್ಕರೆ ಪಕ್ಕರೆ. reit. (My.).

ಸಕ್ಕಾಪಕ್ಕಜ sakka-asakkaja. Equal and unequal; equality and inequality (Rām. 5, 9, 6).

ಸಕ್ಕಿ sakki. Tbh. of ಸಾಕ್ಕ. (Śmd. 356; Āpr. 5, 70).

ಸಕ್ಕಿ sakke. = ಚಕ್ಕಿ, etc. Tbh. of ತಕ್ಕ. (Śm. 24, o. r. ಸಕ್ಕಿ).

ಸಕ್ಕ sakta. Clung, stuck or attached to, joined or connected with, in contact with, near at hand, impending; addicted or devoted to, fond of, intent on; diligent, attentive; belonging or related to, concerning; hindered, impeded. See ಅ, ಆ, ಪ್ರ, ಸಂ; Bp. 49, 34.

ಸಕ್ಕಿ sakti. 1. Clinging to, attachment, contact, union, cohesion; addiction to, devotion.

ಸಕ್ಕಿ sakti. 2. Severity, rigour, violence (Mhr., H.). ಸಕ್ಕಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕುವದೇ? (Prv.).

ಸಕ್ಕು saktu. 1. The flour of barley (fried before ground); barley meal. See ದಕ್ಕ; ಒಟ್ಟು.

ಸಕ್ಕು saktu. 2. Hard, firm; harsh, severe; oppressive, rigorous (My.; Mhr., H. ಸಕ್ಕ).

ಸಕ್ಕುಫಲಿ saktu-phali. = ಸಕ್ಕುಫಲಿ.

ಸಕ್ಕುಫಲಿ saktu-phalē. The tree *Prosopis spicigera* Lin. or *Mimosa suma* (= ತಮಿ, ತಿವೆ; see Nr. s. ಬನ್ನಿ 2).

ಸಕ್ಕಿ sakthi. The thigh.

ಸಕ್ಕಿ sakri. = ಸಕ್ಕರೆ. (ಶರ್ಕರೆ G.).

ಸಕ್ಕಿ sakrē. = ಸಕ್ಕ. (My.). See Prv. s. ಚಕ್ಕೇಶ್ವರ.

ಸಕ್ಕತ sa-kshata. Having a wound (Śāv. 5, 36; 5, after 47).

ಸಖ sakha. = ಸಖಿ. (Śmd. 104, 105). ನಿಮಗೆ ಸಖಂ; ಕಮಲ ಸಖಂ (105).

ಸಖತ್ವ sakhatva. = ಸಖತ್ವ. (My.).

ಸಖಾಯ sakhāya. Tbh. of ಸಖಾಯಸ್. (Śmd. 108; Kāv. I, 2, 96-103). A friend.

ಸಖಿ sakhi. A male friend, an associate, a companion (Sk. ಸಖಿನ್). 2, a female friend or companion, a woman's confidante (Sk. ಸಖೀ; ಗೀತೆ, ಬೆಟ್ಟಿಗೆ Śm., Kk. 29; ಅಳಿ, ಕೆಕ ಎ Nn. 138; ಅಳಿ Śmd. I, 143).

ಸಖಿತ್ವ sakhitva. = ಸಖತ್ವ. Friendship, intimacy (Sk.).

ಸಖಿ sakhe. Tbh. of ತಿವೆ. Heat (Bp. 44, 22; 45, 2; 53, 53; 56, 38; 57, 18).

ಸಖೇದ sa-khēda. Having grief or sorrow, distressed, painful (B. 4, 146; My.).

ಸಖ್ಯ sakhya. Friendship, intimacy; a friend. 2, equality. See Nr. s. ನಖ್ಯ.

ಸಗಟು sagatu. = ಸಗಟು. The whole in a lump; an average (My.; ಬಟ್ಟು G.; Tē. ಸಗಟು, ಸಗಟು; T., M. ಚಗಟು; Mhr. ಸಗಟು, in gross, in a lump; indiscriminately).

ಸಗಣ sagana. 1. = ಜಗಣ, ಸಗಣ, ಸಗಣ, ಸಗಣ, ಸಗಣ. Cow-dung, buffalo-dung (ಗೋಮಯ, ಕರೇಷ Hā., Mr. 182; ಅಪಿ Sm. 91; Bp. 32, 27; 60, 4; M., T. ಬಾಣ, ಬಾಣಗ, ಬಾಣ; Mhr. ಶೇಣ; Sk. ಭಗಣ, dried cow-dung; cf. ಶಕ್ಯತ). ಕಮಿವನ ಸಗಣಂ (ಎರಣ Sm. 33). ಅಕಳ ಸಗಣ (ಗೋಮಯ, ಗೋಮಯ); ಅ ಗೋಮಯಮ್ ಬಣಗದದ ಕರೇಷ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಸಗಣ ಪಿಣ್ಣ. A (dry) cake of cow-dung. ಸಗಣಪಿಣ್ಣದ ಪುಂಜ (ದಾನ್ Sm. 100).

ಸಗಣ sa-gana. 2. The metrical foot called ಸ (My.).

ಸಗಣ sagani. = ಸಗಣ 1, etc. (My.; ಶಕ್ಯತ, ಮಲ G.). ಸಗಣ ತಿನ್ನುವವ ತುಪ್ಪದ ರುಚಿ ಬಲ್ಲನೇ? — ಸಗಣ ತಿನ್ನುವವನಿಗೆ ಮಾಸ ಹಿಡಿಯುವವನೊಬ್ಬ. — ದನಾ ತಿಮ್ಮುವವನಿಗೆ ಸಗಣ ಅಣಿಯೇ? (Prva.). ಸಗಣ ತೊಪ್ಪೆ ಮುನ್ನಾದದು (ಗೂನ, ಹನ್ನ Si. 380; see 315. 402; ಬಣಸಗಣ).

ಸಗಣ sagarā. = ಸಗಣ, etc. (ಎರಣ G. 433). ಅಕಳ ಸಗಣ (ಗೋಮಯ G.).

ಸಗರ sagara. N. of a king of Ayōdhya (see Mr. 263 s. ಅ ದುವರ್, and ಸಾಗರ).

ಸಗರಿ sagari. — ಸಗರಿಕಣ್ಣಿ. A prickly shrub with rose-coloured heads of flowers, Mimosa hamata Willd. (Z.). — ಸಗರಿಮುಳ್ಳು. = ಸಗರಿಕಣ್ಣಿ. (Z.).

ಸಗರ್ಭ sa-garbha. Pregnant. 2, having the same womb: a brother by the same father and mother, a brother of whole blood.

ಸಗರ್ಭ sa-garbha. A brother by the same father and mother.

ಸಗರ್ವ sa-garva. Proud; pride (ಅತಿಗರ್ವ, ಹಂ Nn. 161).

ಸಗಣ sagali = ಸಗಣ.

ಸಗಾಟ sagāṭa. Great friendship (S. Mhr.).

ಸಗಾಟಿಕ sagāṭikē. = ಸಗಾಟ. (S. Mhr.).

ಸಗಾಟು sagātu. = ಸಗಟು. ಒಗಟುಮಾತಿಗೆ-ಸಗಾಟ ತನ್ನ (Prv.).

ಸಗಾಡಿಸು sa-gāḍisu. = ಸಗಾಡಿಸು, q. v.

ಸಗಾಢ sa-gāḍha. = ಸಗಾಢಿಕ. Excess, abundance; greatness; vehemence, force (Rām. 3, 8, 36; 6, 24, 18; 6, 50, 43; J. 4, 14).

ಸಗಾಢಿಕ sa-gāḍhikē. The state of being close, intense, strong, vehement, or excessive: excessiveness, abundance, excess; eminence, greatness (Bh. 7, 17, 31). — ಸಗಾಢಿಕ ವೆಡ್. -ಬೆಡ್. To grow intense, excessive, etc. (Bh. 10, 4, 54).

ಸಗಾಡಿಸು sa-gāḍhisu. = ಸಗಾಡಿಸು. To become close or tight, to come to close quarters (Bh. 6, 2, 5), etc.

ಸಗುಣ sa-guṇa. Having properties or qualities; possessing good qualities or attributes, virtuous; worldly (My.). See ಸಾಗುಣ.

ಸಗ sag. Tbh. of ಸಿ. Heat (Tē.; R.).

ಸಗೋತ್ರ sa-gōtra. Being of the same family or kin, related; a kinsman of the same family; one sprung from a common ancestor; one connected by funeral oblations of food and water; a distant kinsman;—family, race, lineage (Bp. 3, 63).

ಸಗ sagga. 1. Tbh. of ಸ್ವರ್ಗ 1. (Sm. 868; Kk. 10b; ನಾಕ ರೋಷ Ūt. I, 4; II, 95; ಅಮರೋಷ Kk. 10a; Ūpr. 4, 78.

79). See Prv. 2. ನಾಯು. — ಸಗದ ಮರ. (ಸುರತರು Sm. 10). — ಸಗದಾಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. Indra (J. 3, 38). — ಸಗದಮಯ. -ಮಯ (ಸುರಧೇನು Sm. 10). — ಸಗಧಾನರ್. -ಪೊನರ್. (ಸ್ವರ್ಗ Sm. 10). — ಸಗಧಾಣ್ಣ. -ಪೊಣ್ಣ. (ಸುರನದ Ūt. II, 45).

ಸಗ sagga. 2. Tbh. of ಸರ್ಗ. See ಬಿಲಸಗ್ಗ.

ಸಗ ಸ saggaṭe. = ಚಕ್ಕು. A skin-flask: a vessel for holding drinking water (ಕುಡಿಸಿಣ್ಣ 2 ಮುದು ಪಾತ್ರೆ Mr. 265; Bh. 1, 4, 18; J. 28, 55; Tē. ಸಗಿಡೆ, a cup, glass = ಚಕ್ಕು).

ಸಗ ಸ saggiga. A delty (ಸುರ Sm. 9; ನಿರ್ಜರ Kk. 10a). — ಸಗಿಗದೊಡ್. -ತೊಡ್. (ಸ್ವರ್ಗ Sm. 10). — ಸಗಿಗರಯು. -ಅಕಳ. Fire (ಅನಲ Sm. 11; ಕರ್ಪ Kk. 21). — ಸಗಿಗರ ಬಿರಮ. Brahmā (ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). — ಸಗಿಗರಾಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. = ಸಗಿಗರಾಣ್ಣ q. v. — ಸಗಿಗರಾಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. Indra (ಸುರತರು Kk. 11a, a. r. ಸಗಿಗರಾಣ್ಣ). — ಸಗಿಗರೊಡ್. -ಎಡ್. Indra (ಸುರತರು Sm. 9). — ಸಗಿಗರೊಡ್. -ಎಡ್. = ಸಗಿಗರೊಡ್. (G.). — ಸಗಿಗವಟ್ಟಿ. -ಬಟ್ಟಿ. The sky (ಅಮ್ಬರ Sm. 14; ಅಕಾಶ Kk. 12). — ಸಗಿಗವಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. The mountain Méru (ಮೇರು Sm.).

ಸಗ sa-gdhi. Eating together.

ಸಘಾಟ saghāṭa. (= ಸಗಾಢ). Force; brunt (of a battle. Śāstrasāra in W. v. 1802).

ಸಘಾಟಿಕ saghāṭikē. Forwardness, boldness, confidence, impudence (Bp. 21, 18; 27, 40; 43, 44; J. 17, 9). 2. = ಸಗಾಢಿಕ, excess; greatness (J. 34, 10).

ಸಂ saṁ. = ಸಮ, q. v.

ಸಂಕ saṅka. 1. Tbh. of ಸಂ. (Sm. 338). 2, H. (My.). ಡೆತ ಹಾಕದ ಸಂಕನ ಮನೆ ಮುಡಬೇ? (Prv.). — ಸಂಕದೇಶ. -ಲೆ. An oil of white colour (Ūpr. 8, 52; V. 7, 9).

ಸಂಕ saṅka. 2. A bridge (My.; cf. ಸಂಕ್ರಮ, ಸಂಕ್ರಮ; Mhr. ಸಾಂಕಾ, a bridge or a float of rude and hasty construction). ಸಂಕ ಮುದ್ದೆದಲ್ಲೇ ಸ್ನಾನ, ಗ್ರಹಣದ ಹಿಡ್ಡೆದಲ್ಲೇ (Prv.).

ಸಂಕಟ saṅkaṭa. = ಸಂಕಟ. Contracted, narrow, small, impassable, impervious; crowded. 2, a narrow passage, strait, defile, pass. 3, a strait, difficulty, trouble, hardship; affliction, distress, agony. ಅಪ್ಪಮ ಸಂಕಟ ನನ? ನಿಲ್ಲ! ನಿಲ್ಲ! ಸಾಯಿರು! (Sm. 139). ಅವನನ್ನು ಸಂಕಟದ ಗಿನ್ನೆ ದಾಟಿಸಿದನು (B. 5, 62). ಸಂಕಟ ಬನ್ನರ ಮೊಳೆಬರಮಾ. — ದವನ ಸಂಕಟ ಮನೆಯಲ್ಲ, ಅರಸನ ಸಂಕಟ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲ. — ಸಂಕಟ ನಾರಾಯಣ ಅನ್ನರೂ ವೆಂಕಟನ ಬಿನ್ನು ಬಿಡು (Prva.). — ಸಂಕಟ ಗೊಳ. -ಕೊಳ. To grow full of trouble, annoyance, etc. (Bp. 44, 13). — ಸಂಕಟ ಪಡು. To suffer trouble, distress, etc. (B. 4, 77; C.).

ಸಂಕಟಿಕ saṅkaṭika. The loop or knot of strings (ತಮ್ಮಗೆಯ ಕುಣಿಕೆಗಳು Mr. 292).

ಸಂಕಥನ saṅkathana. The act of narrating fully, narration, relation. See ಬಹು.

ಸಂಕಥೆ saṅkathē. Conversation, discourse, talking together (ಸಂಗೀತ, ಕೂಡುಮಾತು Mr. 461).

ಸಂಕಪಾಲ saṅkapāla. Tbh. of ಸಂಪಾಲ. See Prv. 2. ಅಕಳ ದೊಂಕು 2. ಅಂಕ.

ಸಂಕರ saṅkara. 1. Mixing together, intermixture, blending, union; confusing, confusion; irregular or unlawful mixture. 2, a mixed caste or race, proceeding from the promiscuous intercourse of the four tribes, etc. ! sweepings, dust, off-scourings. 4, a double sack for manure and grain to be carried on the back of a bullock (My.).

ಸಂಕರ saṅkara. 2. Tbh. of ತಂಕರ.

ಸಂಕರಜಾತಿ saṅkara-jāti. = ಸಂಕರ 1, No. 2. ಅಮೃತಕರಣಾದಿ ಜಾತಿಗಳು ಸಂಕರಜಾತಿಗಳೆನ್ನುವರು ವಡುವರು (Si. 336).

ಸಂಕರಪಸಾಯಿತ saṅkara-pasāyita. Tbh. of ತಂಕರಪ್ರಸಾದಿತ. (Śmd. 380).

ಸಂಕರೀಕರಣ saṅkari-karapa. The act of mixing together; confusing, confusion; causing mixture or loss of caste. (R.).

ಸಂಕರ್ಷಣ saṅ-karshapa. Drawing together, contracting; shortening; attracting, drawing; dragging away with, dragging along; making rows, ploughing. 2, Baladēva. See ಪುಂ.

ಸಂಕಲ saṅ-kala. A pile, a collection, an accumulation, a quantity. See Ūt. I, 80 s. ಸಂಕುಲ.

ಸಂಕಲನ saṅ-kalana. The act of heaping together; contact, junction, collision, intermixture (Bp. 51, 39). 2, addition (in arithmetic; My.).

ಸಂಕಲಿಕೆ saṅ-kalikē. Union; a pair of wedding garments (My.). — ಸಂಕಲಿಕೆದೋತ್ರ. Two dōtras (My.).

ಸಂಕಲಿತ saṅ-kalita. Heaped together, piled up, joined; blended, mixed with (Bp. 22, 25); added. 2, addition (in arithmetic).

ಸಂಕಲೆ saṅkalē. Tbh. of ಸ್ವಂಕುಲ. (Śmd. 353; Mr. 154; ದ್ವದ್ವಿ Śmd. I; see ಪಾದ-, ರಕ್ತ-; Bp. 22, 29). ಕರಿಯ ಸಂಕಲೆ (ನಿಗಂ Ūt. I, 64). — ಸಂಕಲೆಯಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To chain. ತೊಡೆ ಸಂಕಲೆಯಕ್ಕು ದೂರ ಕುದಿಯಕ್ಕಿಗಣ್ಣೆ ಸುರಿಮವು ಇರ್ಕಲಿಕೆ ಕರುಳು (Śmd. 132). — ಸಂಕಲೆವನೆ. -ಮನೆ. A jail, a prison (Bh. 3, 8, 10). — ಸಂಕಲೆವನ್ನ. Tbh. of ಸ್ವಂಕುಲಾಪನ್ನ. (Śmd. 380). — ಸಂಕಲೆವೇಡು. -ವೇಡು. = ಸಂಕಲೆವನೆ. (Ūpr. 1, 99).

ಸಂಕಲ್ಪ saṅ-kalpa. Will, volition, strength of will, purpose, mental resolve or determination, resolution, vow. 2, will, wish, desire. 3, idea formed in the mind, thought, imagination, fancy, contrivance; consideration, reflection (ನೆನವದು Mr. 456). 4, mind, soul, heart. 5, a solemn vow to perform a ritual observance, declaration of purpose. See Nn. s. ಮನೋನಿಶ್ಚಯ; Bp. 22, 29.

ಸಂಕಲ್ಪಜ saṅkalpa-ja. Kāma. (R.).

ಸಂಕಲ್ಪಜನ್ಮ saṅkalpa-janma. Mind or heart-born: Kāma.

ಸಂಕಲ್ಪಿತ saṅ-kalpita. Wished for, aimed at, resolved on; conceived, imagined, thought, contrived (Bp. 8, 3).

ಸಂಕಲ್ಪಿಸು saṅ-kalpisu. To will, to purpose, to resolve (My.); to wish for, to desire, to strive after (Bp. 2, 19).

ಸಂಕಮಕ saṅ-kasuka. Going or moving about unsteadily, unsteady, inconstant, fickle; uncertain, doubtful; weak, feeble; — bad, wicked.

ಸಂಕಾಶ saṅ-kāśa. Light, radiance (ಅರ್ಕ, ಪ್ರಭ Nn. 13). 2, appearance. 3, vicinity. 4, like, similar.

ಸಂಕೆ saṅki. N. — ಸಂಕೇದೇವ. N. (Bp. 9, 39).

ಸಂಕೀರ್ಣ saṅ-kīrṇa. Poured together, mixed together, intermingled; confused; miscellaneous; made full, filled, full; crowded, closely packed (ತಂಕಲ Ūt. I, 80); contracted, narrow (ತಂಕು, ಇಟ್ಟೆ Nn. 47); indistinct; scattered, strewed, spread, diffused; sprinkled. 2, of mixed caste, of impure origin; impure. 3, a man of mixed or impure origin, an outcast. 4, N. of a metre (Ūh.). See ಇದಿ 1, ತಿಲೆ. ಸಂಕೀರ್ಣಕ saṅ-kīrṇaka. = ಸಂಕೀರ್ಣ No. 4. (Ūh.).

ಸಂಕೀರ್ಣರಾಶಿ saṅkīrṇa-rāśi. A heap of miscellaneous things. See ನಿಗುಮ್ಮಿಸು.

ಸಂಕೀರ್ತನ saṅ-kīrtana. The act of reciting or proclaiming at full; greatly praising or celebrating, lauding, honouring, glorification (Bp. 42, 37; My.). — ಸಂಕೀರ್ತನಂಗಿಯ. -ಂ. To celebrate or praise greatly (Śāv. 1, after 79).

ಸಂಕೀರ್ತನೆ saṅ-kīrtanē. = ಸಂಕೀರ್ತನ. (Bp. 61, 78; My.).

ಸಂಕು saṅku. 1. Tbh. of ತಂಕು. (Śmd. 335). ಸಂಕುವೆನ್ನು ಕೊಡುಂ ನಿರ್ವಣ್ಣಿಯುಂ ಅಕ್ಕುಂ (335).

ಸಂಕು saṅku. 2. Tbh. of ತಂಕು. (ಪಾಂಡಜನ್ಯ, ತಂಕು Nn. 65; My.; Tē.). ಸಂಕನಲ್ಲಿ (Nn. 65).

ಸಂಕುಚಿತ saṅ-kuçita. Contracted, narrowed, shrivelled up, shrunk, wrinkled (ಸಣ್ಣಾದ G.; My.); closed, shut, unblown. ಸಂಕುಲ saṅ-kula. Crowded together, thronged; mixed together; confused, perplexed; much (ಬಹಳ Ūt. I, 80, o. r. ಸಂಕಲ); filled with, full of. 2, a crowd, a throng, a multitude (ಗ್ರಾಮ, ಸಮೂಹ Nn. 37; ಸ್ತೋಮ Mr. 422).

ಸಂಕುಲಿತ saṅ-kulatē. Confusion, perplexity (Śāv. 4, 107).

ಸಂಕೃತಿ saṅ-kṛiti. = ಸಂಸ್ಕೃತಿ No. 2. N. of a type of metres (Ūh.).

ಸಂಕೆ saṅkē. 1. Tbh. of ತಂಕೆ. (Śmd. 335). Cf. ನಿಸ್ಸಂಕೆ. ಸಂಕೆ ತಿಳಿಯದವಗೆ ಅಂಕೆ ಮಾಡ ಬೇಡ (Prv.).

ಸಂಕೆ saṅkē. 2. (Tbh. of ಸ್ವಾಕೆ). The plant Trigonella corniculata Lin. — ಸಂಕೆಬೇರು. (ಮರುಸ್ವಾಕೆ, ಪಿಶನ, ಸ್ವಾಕೆ, ದೇನು, ಲತೆ, ಲಘು, ಸಮುದ್ರಾನೆ, ಬಧು, ಕೋಟಿವರ್ತ, ಲಂಕೋಪಕೆ, ಸ್ವಾಕೆ ಎನ್ನು ಗರ್ಭದ್ರವ್ಯ Si. 155).

ಸಂಕೇತ saṅ-kēta. Any indicatory sign or gesture, intimation, hint, allusion, a sign, a signal, a token, a mark, symbol (ಸಮಯ Mr. 530); gesticulation; agreement, convention; engagement, appointment, assignation (with a lover).

ಸಂಕೇತಕ saṅ-kēta-ka. An agreement, a convention, an appointment. 2, a rendezvous.

ಸಂಕೇತನ saṅ-kētana. = ಸಂಕೇತಕ No. 1. See ವ್ಯವಹಾರಮಾಲ್ಯ. 2, assignation (see ಸಂಕೇತನಧವನ).

ಸಂಕೇತನಧವನ saṅkētana-bhavana. A house of assignation, appointed house (J. 26, 9).

ಸಂಕೇತಭೂಮಿ saṅkēta-bhūmi. = ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ. (ಕೊಮ್ಮು Kk. 39).

ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ saṅkēta-sthala. A place of assignation, appointed place (ವನವು, ಕೊಮ್ಮು Śm. 57; ವನವು, ಕೊಳ, ಕೊಮ್ಮು Kk. 94).

ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರ saṅkēta-akshara. A secret writing (My.).

ಸಂಕೇತಿ saṅ-kēti. A certain caste of smārta Brāhmaṇas in Mysore, speaking a very corrupt Tamil (My.).

ಸಂಕೇತೋದ್ಯೋಗ saṅkēta-udyōga. Secret exertion, etc. See ಹೊಯು 1.

ಸಂಕೋಚ saṅ-kōça. Shrinking, contracting, shrivelling up, contraction, shrinking; crouching, cowering; compression, abridgment; diminution; narrowness; shutting up, closing (of flowers). 2, terror, fear (Śk.); reserve, closeness; abashedness, repression (Mhr.; ಭಯ, ಬಿಡೆ Ūh.). 3, saffron. 4, a sort of skate fish. See ಕುರ್ಗುಸು, ಸುರ್ಕು 1.

ಸಂಕೋಚಕರಣ saṅkōça-karapa. The act of causing to shrink, contract, etc. See ಮುಗುಳ್ಳು.

ಸಂಕೋಚಗಾಢ saṅkōça-gāḍa. A man who is abashed or hesitates (in speaking, eating, etc., My.).

ಸಂಕೋಚನ saṅ-kōcana. The act of contracting or shrinking, contraction, causing to shrink or close; contracting, shrinking, closing, etc. See ಉದುಗು, ಕುನುಗು, ಮುದುಡು, ಸುರುಣ್ಣು, ಸುರುಳ್, ಸುರುಳ್ಳು.

ಸಂಕೋಚಿ saṅ-kōci. Shrinking; contracting; closing. See ಗಾತ್ರ.

ಸಂಕೋಚಿಸು saṅkōcisu. To shrink, etc.; to close, to shut (as a flower, Āpr. 2, after 39).

ಸಂಕೋಲೆ saṅkōlē. = ಸಂಕಲೆ. Tbh. of ತೃಂಬಲ. (ತೃಂಬಲ G.; My.).

ಸಂಕ್ರಾಂತನ saṅ-krāntana. Crying, roaring. 2, Indra.

ಸಂಕ್ರಮು saṅ-krama. = ಸಂಕ್ರಮು. Going or coming together, meeting together, etc.; being transferred; etc.

ಸಂಕ್ರಮಣ saṅ-kramaṇa. The act of going along with, concurrence. 2, the act of going or passing through, transition, proceeding, progress; passage. 3, the sun's passage from one sign of the zodiac to another. 4, the day on which the sun passes from one sign of the zodiac to another (My.). 5, the day on which the sun's progress to the north of the equator or summer solstice begins. See ಮಕರ. 6, the air of both the two nostrils (ಎಡ ಬಲ ಚರ್ಮ Mr. 58).

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ saṅ-krānti. = ಸಂಕ್ರಮಣ. Passage of the sun or planetary bodies from one sign into another, etc. (ಸೂರ್ಯಮಾರ್ಗ G.), especially the ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿ (My.). 2, = ಸಂಕ್ರಾಂತಿಹೃದ್ವ (G.). ಎನ್ನೆನ್ನವರು ಅನ್ನೇ ಹೋದರು, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಬನ್ನ ಹುಳಿದೋನೆ ಬೇಡು (Prv.). See B. 5, 309. — ಸಂಕ್ರಾಂತಿಹೃದ್ವ. The ಪೊಂಗಲುಹೃದ್ವ, held on ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿ (My.).

ಸಂಕ್ರಾಂತು saṅ-krāntu. = ಸಂಕ್ರಮು. Difficult progress or passage, making one's way over difficult ground (as over rocks or torrents or inaccessible passes). 2, a causeway, a bridge.

ಸಂಕ್ರೇಶ saṅ-klēśa. Affliction, pain, torment, anguish. See ಜಗಲಿ 2, ಪಗಲಿ 2.

ಸಂಕ್ರೇಷ್ಟ saṅ-kshipta. Thrown together, heaped up; — dashed together, destroyed; — compressed, abridged, abbreviated, diminished (ಸಂಕ್ರೇಷ ಮಾಡಿದ G.; My.); concise, compact, small; — thrown, despatched.

ಸಂಕ್ರಮ್ಬು saṅ-kshubdha. = ಸಂಕ್ರಮ್ಬು. (ಅಕ್ರೂದಿದ G.).

ಸಂಕ್ರಮ್ಬಿತ saṅ-kshubhita. Tossed together, tossed about, violently shaken or agitated (My.).

ಸಂಕ್ರೇಷ saṅ-kshēpa. Throwing together; compression, abridgment, abbreviation, rendering concise; conciseness, briefness; a brief or concise exposition, epitome, paraphrase; — throwing, sending. ಸಂಕ್ರೇಷವಾಗಿ, concisely, in short, briefly (My.).

ಸಂಕ್ರೇಷಣ saṅ-kshēpaṇa. = ಸಂಕ್ರೇಷ. Abridgment, brevity, abbreviation.

ಸಂಕ್ರೇಷಿಸು saṅ-kshēpisu. To abridge, to shorten, to abbreviate (My.); to reduce to a more simple expression, as a compound quantity or equation (My.).

ಸಂಕ್ರೋಧ saṅ-kshōbha. Shaking about, trembling, agitation; disturbance; overturning, upsetting; pride (G.).

ಸಂಕ್ರೋಧಿತ saṅ-kshōbhita. Shaken or tossed about; — the state of being violently shaken about or agitated (Āh. G. M8. in its v. 38).

ಸಂವಿನ್ಯ saṅ-khinna. Greatly depressed or distressed, suffering great pain or uneasiness. See ಮಿಡುಗು.

ಸಂಖೆ saṅkhē. Tbh. of ಸಂಖ್ಯೆ. (ಲೆಕ್ಕ, ಅಂಕ Mr. 343; see Mr. a. ವರ್ತನೆ and ಸ್ವರ 2; Bp. 5, 60; 9, 22; 61, 92).

ಸಂಖ್ಯೆ saṅ-khya. Conflict, battle, war.

ಸಂಖ್ಯಿಕ saṅ-khyika. Numbering, amounting to, compound of a certain number (at the end of compounds).

ಸಂಖ್ಯಾತ saṅ-khyāta. Reckoned up, enumerated, calculated; numbered, counted. 2, number; a particular high number (ತಂಬ, ಗಣನಾರ್ಥದ Nn. 66; Bp. 58, 50).

ಸಂಖ್ಯಾನ್ತ saṅ-khyānta. The act of reckoning up, numbering, numeration, calculation (see ಸಂಖ್ಯಾನ್ತ). 2, a numeral (Śmd. 169); a noun of a numerical character (as ತಲೆ 2, ಎರಡ್ವತ್ತು, etc., ಸಾ.).

ಸಂಖ್ಯಾಪೂರ್ಣ saṅkyā-pūraṇa. Completion, i. e. graduation in number (Śmd. 242).

ಸಂಖ್ಯಾರುಚಿ saṅkhyā-ruci. Reason, intellect (ಮುಖ್ಯ, ಪ್ರಜ್ಞೆ, etc., ಬುದ್ಧಿ Mr. 223).

ಸಂಖ್ಯಾವತ saṅkhyā-vat. Having number, numbered. 2, possessing reason or intellect, intelligent.

ಸಂಖ್ಯಾವಸ್ತು saṅkhyā-vastu. A thing to which a number is prefixed (Śmd. 170).

ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ saṅkhyā-vācaka. Expressive of number. 2, a numeral (My.).

ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ saṅkhyā-vāci. A numeral (Śmd. 22. 110. 122. 170 C.). ಏಕೆನ್ನು, ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ (Śmd. 1).

ಸಂಖ್ಯಾನ್ತ saṅkhyā-ānta. A kind of computation is properly (Āh.; Mr. 369, o. r. ಸಂಖ್ಯಾನ್ತ).

ಸಂಖ್ಯೆ saṅ-khyē. ಸಂಖ್ಯಾ = ಸಂಖೆ. Reckoning up, numbering, numeration, calculation. 2, an account, sum, 1 number; a numeral (ಲೆಕ್ಕ Śmd. 128. 243 Cm.; ಸಂಖ್ಯಾನ್ತ 82. 98. 110 Cm.; see ಒನ್ನು 2, ಮತ್ತು 3; Śmd. 22. 120-121. 134. 179-200. 256; Kāv. I, 1a, 22-27; I, 1b, 62-47. 62-65). 4, deliberation, reasoning, reflection; reason, intellect, understanding. ಸಂಖ್ಯೆಯರ್, persons that number (Bh. 2, 13, 11).

ಸಂಖ್ಯೇಯ saṅ-khyēya. Numerable, calculable. 2, that is to be counted (Śmd. 169).

ಸಂಗ saṅga. 1. Tbh. of ಸಂಘ. (Śmd. 338).

ಸಂಗ saṅ-ga. 2. Going together; coming together; joining, uniting, union, contact, touch (ಕೂಟ, ಯೋಗ Bp. 113). association, intercourse, friendship, love; sexual intercourse; the confluence of rivers. 2, N. (My.; B. 2, 31). ಸಿಟ್ಟಿನ ಸಂಗಾ ಮಾಡು, ಗಿಟ್ಟಿನ ಸಂಗಾ ಮಾಡ ಬೇಡು — ಹಾರವಯ್ಯ; ಸಂಗ ಹಲವಂಗ — ಹೀನನ ಸಂಗ ಮಾಡಿಗೆ ಆಗದು, ಮಾನಯ ಸಂಗ ಹೀನಗೆ ಆಗದು (Prva.). — ಸಂಗ ಮಾಡು. To connect one self with, to associate with; to have sexual intercourse (ಲೆ G.). — ಸಂಗಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಸಂಗಮದೇವ (Bp. 2, 31) 2, N. (37, 20; see ಮಿಡುಗು, ಮುಗ್ಧ, ವಿವಾಹ, ಹೆಮ್ಮೆ). — ಸಂಗವೆ. — ಅವೆ. N. see ಎರಡು.

ಸಂಗಟ saṅgaṭa. Tbh. of ಸಂಘಟ. (My.; Tē. ಸಂಗಟ).

ಸಂಗಡ saṅgaḍa. Tbh. of ಸಂಘಾಡ. (Śmd. 363; cf. ಸಂಘಟ). Closely joined or united, joined; — together with, with (C.); by, in presence. 2, junction, union, combination, company (Śmd. 118; ಸಂ, ಎಣ, ಹೋಡು, ಹೋಳ, ಹೋಳು, etc. ಸಮಾನ ಸಾ.). ಸಂಗಡದಿ ಒನ್ನುಂ (Śmd. 187). ಸಿವಿಮು ದತ್ತ; ಮದು ಸಂಗಡಮಾಗಿ ಕುಡ್ಡುಮಾಡಿಕೆಂ (Rā. 5, 46). ಕುದ್ಡುಕು ಧಮನಿಗಣವುಗವರ ಸಂಗಡದೊ (Bp. 27, 56). ಅದರ ಸಂಗಡ

(J. 2, 29). ಅವರ ಸಂಗದ ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವನು (B. 5, 183). ನಿನ್ನ ಸಂಗದ ಒಬ್ಬ ಅಳು ಬರುವನು (1, 3). ಬೀದೀಲಿ ಬಿಲ್ಲ ಸುರಿದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗದ ಜಗದಾದಿ ಹಾಗೆ.—ಭರಭರನೆ ಹೋಗಿ, ಭರವದೇವರ ಸಂಗದ ಭರವಾಸ ಕೇಳಿದ.—ಮದದಿ ಇಲ್ಲದವನ ಸಂಗದ, ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಎನ್ನ, ಕೇಳಿದ (Prva.). See Prv. s. ಸ ವತಿ. — ಸಂಗದ ಕರ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು. To take (somebody) with (one's self, B. 8, 70; 5, 302). — ಸಂಗದ ತಕ್ಕಿಕ್ಕು. To take (something) with (one's self, B. 5, 298). — ಸಂಗದ ತೆಗದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು. To take (somebody) with (one's self, B. 5, 47). — ಸಂಗದಲೂ. -ಲೂ. Together also: also together with (G.). — ಸಂಗದಲೇ. -ಲೇ. Even together with (B. 4, 77).

ಸಂಗದದಾಳ saṅgaḍadāḷa. Tbh. of ಸಂಘಾತದಾಳ. (Śmd. 381). ಸಂಗದವೇಕ್ಷಣ saṅgaḍavēḷḷaṇa. Tbh. of ಸಂಘಾತವೇಕ್ಷಣ. (Śmd. 380, o. r. ಸಂಗದವೇಕ್ಷಣ).

ಸಂಗದವೇಕ್ಷಣ saṅgaḍavēḷḷaṇa. = ಸಂಗದವೇಕ್ಷಣ, q. v.

ಸಂಗಡಿ saṅgaḍi. A companion (ಸಂಗದ ಇರುವವನು G.; cf. ಸಂ ಘಟ್ಟ). 2, a means, that by the help of which an end is attained (B. 4, 88).

ಸಂಗಡಿಗ saṅgaḍiga. A companion, an associate, a friend (ಮಿತ್ರ, ಪ್ರೇಮಿ, ಸಖ Mr. 311; Ūpr. 2, 35; Bp. 26, 12; 29, 8; 47, 86; My.). ಒಂದೆ ಪ್ರಾಯದ ಸಂಗಡಿಗನು (ವಯಸ್ಕ, ಸವಯಸ್, ಸ್ನಿಗ್ಧ); ಎದೆಯರಾದ ಸಂಗಡಿಗನು (ಮಿತ್ರ, ಸುಹೃತ್ Nr.).

ಸಂಗಡಿಗತನ saṅgaḍigatana. Intimacy, friendship (ಸಖ್ಯ Nr.).

ಸಂಗಡಿಗಿತ್ತಿ saṅgaḍiga-itti. A female companion or friend (My.).

ಸಂಗಡಿಸು saṅgaḍisu. (= ಸಂಗಳಿಸು). Union to take place (ಒಟ್ಟಾಗು Śmd. 118 Cm.); to be one (Śm. 55); to be closely joined or united; to assemble (v. i.), to be numerous, to swarm, to crowd; to be joined with (see Bp. 5, 44; 12, 13; 32, 52; 50, 16; 57, 44; 60, 34; Rāv. 5, 46; J. 22, 4). 2, to join (v. t., J. 24, 65). 3, to act immediately or directly, to lose no time (ಅಡಸು Śmd. 29 Cm.).

ಸಂಗತ saṅ-gata. Come together, convened, met. 2, joined, conjoined, united, associated, connected with (Kāvy. III, 8, B, 140; IV, 1, 7); united in wedlock; sexually united. 3, assembled, collected, accumulated, mixed. 4, fitted together, apposite, proper, seasonable, appropriate, applicable, adapted to, fitted for (Śmd. 166. 219; Kāvy. III, 3, B, 75). 5, union, meeting; association, intercourse, connection; friendship, acquaintance.

ಸಂಗತಿ saṅ-gati. = ಸಂಗಿ. Coming together, meeting; interview; union, junction, conjunction, mixture. 2, association, intercourse, society, company. 3, sexual intercourse. 4, adaptation, fitness, appropriateness, applicability. 5, going to, visiting, frequenting. 6, meeting or coming to pass accidentally, chance, accident. 7, occurrence, affair; matter, subject (C.; B. 3, 1. 13). ಸಂಗತಿ ಸಿದ್ಧೋದೇವದೇವ ಹೆಣ್ಣು ಸಿದ್ಧೋದೇವ?—ಸಂಗತೇ ಗುಣ ಸೋತು ನೋಡು, ಹೆಣ್ಣುತೇ ಗುಣ ಹೇತು ನೋಡು (Prva.). ಸಂಗತಿಯ ನುಡಿಯು ತಿರಲು (ಘಾಷಾಂಗ Mr. 82). — ಸಂಗತಿಗೆ ಬೀದು. To fall into society. ಎಷ್ಟೋ ಹುಡುಗರು ಕೆಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗೆ ಬಿದ್ದು (B. 4, 1). — ಸಂಗತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು. To take into one's company: to take with one's self. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದನ ಕುದುರೆಗಳ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸಂಗತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 4, 214). — ಸಂಗತವದೆ. -ವದೆ. To become proper or appli-

cable (ಸಮೃದ್ಧವಾಗು Śmd. 130 Cm.). — ಸಂಗತಿವದೆ. -ವದೆ. = ಸಂಗತವದೆ. (Kāvy. V, 950). — ಸಂಗತಿ ಹಿಡಿ. To begin to keep company with, to have intercourse with, to ally or connect one's self with. ಹಿರೇ ಮಗನು ಕೆಟ್ಟ ಗೆಳೆಯರ ಸಂಗತಿಗೆ ಹಿಡಿದು (B. 1, 1). ಸಧ್ಯ ಅಳು...ತುಡುಗ ಅವನ ಸಂಗತಿ ಹಿಡಿಯಿತು (8, 22).

ಸಂಗತಿದೋಷ saṅgati-dōṣa. A blemish, vice or ill-habit contracted through keeping company with (My.). ಸಂಗತಿ ದೋಷ ಕೊರಳಿಗೆ ಡೊಣ್ಣೆ (Prv.).

ಸಂಗತ್ಯ saṅ-gatya. Having met, having come together, having become united (Śk.). 2, a word or speech in proper course or order (ಕ್ರಮವಿಧ ನುಡಿ Mr. 461).

ಸಂಗಮ saṅ-gama. = ಸಂಗಮ. Coming together, meeting; union, junction, contact, touch; association, intercourse, society, company; sexual intercourse; the junction or confluence of two rivers (ಕೂಡರ್ Ūt. I, 67); the mouth of a river; planetary conjunction; fitness, adaptation. — ಸಂಗಮದೇವ. A form or linga of Śiva as worshipped at ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ (Bp. 4, 70; 5, 7; 22, 58; 32, 11; 35, 50; 61, 51. 55). — ಸಂಗಮನಾಥ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 32, 9). — ಸಂಗಮೇಶ. -ಕತ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 4, 74; 58, 41; 61 sum.; see ಕೂಡಲ, ಗುರು). — ಸಂಗಮೇಶ್ವರ. -ಕತ. = ಸಂಗಮೇಶ. (Bp. 3, 44; 28, 6; 36, 61; 52, 49; 61, 63; see ಕಪ್ಪಡಿ, ಗುರು). 2, = ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪುರ. (5 sum.). — ಸಂಗಮೇಶ್ವರದೇವ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 30, 29). — ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪುರ. The town at ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ (Bp. 61, 10). — ಸಂಗಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 61, 49).

ಸಂಗರ saṅ-gara. 1. Agreeing together; agreement, assent; promise. 2, a day and night (ಅಹೋರಾತ್ರಿಗ್, ಹಗಲಿರುಳು ಗರ್ Nr. 19).

ಸಂಗರ saṅ-gara. 2. Swallowing up, devouring. 2, flesh, meat (ಮಾಂಸ Nr. 19). 3, war, battle (ಘೋರ Nr. 9; ಭುರ, ಕಾಳಿಗ 19). 4, misfortune, calamity, trouble, pain (ದುಃಖ, ವ್ಯಥೆ 19). 5, a stupid man (ಮೂರ್ಖ, ಮೂಢ 19). 6, the fruit of the śami tree (ತಮಫಲಿನ, ಬನ್ನಿಕಾಯ 19).

ಸಂಗರಕ್ರಿಯೆ saṅgara-kriyē. Causing to fight. See ಕಾದಿಸು. ಸಂಗವ saṅgava. Tbh. of ಸಂಗಮ. (Śmd. 347).

ಸಂಗಳಿಸು saṅ-galiṣu. (= ಸಂಗಡಿಸು). To be joined, combined, mingled or mixed (Rāv. 5, after 19; 5, after 55; 6, after 11; 8, after 5; 8, 85; Śiv. 1, 50). 2, to be brought about, to be produced (Ūpr. 3, 40; 4, 66); to come to pass, to occur, to be used (ಬರ್ Śmd. 256 Cm.; ಉಣ್ಣು 264; ಸಮೃದ್ಧವಾಗು 264 Cm.). 3, to produce (Ūpr. 1, 59; 3, 48).

ಸಂಗಾತ saṅgāta. Tbh. of ಸಂಘಾತ. Union, association, company;—with, together with (C.).

ಸಂಗಾತಿ saṅgāti. Tbh. of ಸಂಘಾತಿ. A companion, a friend (My.). See ಸಂ. — ಸಂಗಾತಿಮುಕ್ತಿ. Marks on the body said to indicate the number of a person's friends (in children's language, My.).

ಸಂಗಿ saṅgi. Going with or to, uniting with, flowing together. 2, full of attachment or devotion, attached, devoted, addicted to, fond of; desirous; lustful. — ಸಂಗಿ ದೇವ. N. (Bp. 59, 1).

ಸಂಗೀತ saṅ-gita. Sung together, song in chorus or harmony. 2, singing accompanied by music and dancing, symphony (ನೃತ್ಯಮ್ ಅ ವಾದ್ಯಮ್ ಅ ಗೀತಮ್ ಇವು ಕೂಡಿದರೆ ಸಂಗೀತಮ್ ಎಂದೆನಿಸು Mr. 79); singing accompanied with

music, a concert; a song sung by many voices, chorus. 3, the art of singing with music and dancing. 4, = ಸಂಗೀತ No. 2, conversation, discourse (ಸಂಘರ್ಷ, ಕೂಡುಮಾತು Mr. 461). ಬಧಿರ ಕೇಳುವನೆ, ಸಂಗೀತದ ಪಾದಿದರೆ? (Dp. 87). ಸಂಗೀತ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಅಂಗಿ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುರಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲ (Prv.). — ಸಂಗೀತದ ಹಕ್ಕು. N. of a bird (ಕುಕ್ಕುಭ Si. 177. 178).

ಸಂಗೀತಕ ಸಾಂಗೀತಕ. Singing together; a concert; symphony; public entertainment consisting of songs combined with music and dancing. See Ūpr. 4, 84. ಸಂಗೀತಕನ ಸ್ವರಭೇದ (ತಾರ Nn. 109; o. ra. ಸಂಗೀತದ ಸ್ವರಭೇದ, ರಾಗಭೇದ).

ಸಂಗೀತಗಾಥಾ saṅgīta-gāthā. A singer; a teacher of singing. (P R.).

ಸಂಗೀತವಿದ್ಯಾ saṅgīta-vidyā. = ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರ. (My.).

ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರ saṅgīta-śāstra. The science of singing combined with music and dancing (My.).

ಸಂಗೀತಸ್ವರ saṅgīta-svara. The seven notes of the musical scale (My.).

ಸಂಗೀತಿ saṅgīti. Singing together, a concert, etc. (= ಸಂಗೀತ). 2, conversation, discourse.

ಸಂಗೀರ್ಣ saṅgīrṇa. Praised. 2, agreed, assented to, promised.

ಸಂಕೋಧ saṅgōdha. Completely concealed. 2, contracted, abridged. 3, brought into contact, united, joined; heaped together. 4, arranged.

ಸಂಕೋಷ್ಠಿ saṅgōṣṭhi. Society, fellowship (Bp. 12, 24; 87, 86).

ಸಂಗ್ತಿ saṅgti. Tbh. of ಸಂಗತಿ. See Prv. s. ಪಂಕ್ತಿ.

ಸಂಗ್ರಹಿತ saṅgrathita. Strung or tied together. (A.).

ಸಂಗ್ರಹ saṅgraha. Seizing or holding together, seizing, grasping, clenching (ಮುಷ್ಕ Mr. 328), grasp, grip, taking hold of, taking. 2, reception, admission, assent. 3, receiving kindly, guarding, protecting, supporting, entertaining. 4, bringing together, a gathering, conjunction, collection, heap, conglomeration (ಕೂಡಲಿಕ್ಕಿವುದು Nn. 109), store. 5, a compilation. 6, sum, amount, totality. 7, condensation, conciseness. 8, an abridgment, epitome, summary. 9, a catalogue, list. 10, restraining, confining, controlling. 11, a store-room, a place where anything is kept. See ನೆರವು, ಸಂಚಿಸು, ಸ್ಥಾನಸಂಗ್ರಹ. — ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡು. To gather together, to collect, to amass, to lay up in store (B. 4, 2; 5, 76); etc. (= ಸಂಗ್ರಹಿಸು).

ಸಂಗ್ರಹಣ saṅgrahana. The act of taking hold of, seizing, grasping, embracing, etc.; bringing or gathering together, collecting, assembling, etc. See ಉಪ.

ಸಂಗ್ರಹಣಿ saṅgrahani. Diarrhoea, dysentery (ಗ್ರಹಣೀರುಹ, ಪ್ರವಾಹಿ G.).

ಸಂಗ್ರಹಿಸು saṅgrahisu. To include, to comprehend (Śmd. 66 Cm.). 2, to gather together, to collect, to acquire, to amass, to pile (as books, money, grain, furniture, knowledge, My.; Bp. 9, 38; 16, 12). 3, to abridge (as a story, My.).

ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆ saṅgrahisuvikē. Gathering together; abridging (ಮೊದಲದಾಗಿ ಉಪನವನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಸಂಕ್ಷೇಪಣ, etc. Si. 394).

ಸಂಗ್ರಹಿಸು saṅgrāhisu. (i. e. ಸಂಗ್ರಹಿಸು). To bring or gather together, to collect, etc. (Bh. 4, 2, 52).

ಸಂಗ್ರಾಮ (saṅ-grāma). A battle, war, fighting (ಛನ, ಕಾಳಗ, o. r. ರಣಾಂಗಣ Nn. 15; ಕಾಳಗ 91; ಬದರ Bhu. 33).

ಸಂಗ್ರಾಮಧೀರ saṅgrāma-dhīra. Brave in war; a brave warrior (My.).

ಸಂಗ್ರಾಮಲಿಮ್ಪುಟ saṅgrāma-lampāṭa. Hankering after fighting or quarrel (an epithet of Nārada, Grj. 8, after 40).

ಸಂಗ್ರಾಹ saṅ-grāha. Seizure, grasp; clenching the fist. 2, the fist. 3, the handle of a shield.

ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ saṅ-grāhya. To be laid hold of or seized, capable of being seized, seizable (Kāv. V, 10); to be collected; to be received.

ಸಂಘ saṅ-gha. = ಸಂಗ 1. Close contact or combination. 2, any collection, a heap, a mass, a multitude, a quantity, a crowd, a host, a group, a flock, an assemblage (Bp. 58, 48); any number of people or inhabitants living together;—a committee (as of a school, of a municipality, etc., My.).

ಸಂಘಟ saṅ-ghaṭa. = ಸಂಘಟ. (Sk.; Bp. 56, 7).

ಸಂಘಟನ saṅ-ghaṭana. = ಸಂಘಟನೆ, ಸಂಘಟನ (Sk.; My.).

ಸಂಘಟನೆ saṅ-ghaṭanē. Contact, union, junction; embrace;—being come by, obtained or acquired;—being accomplished or effected;—rubbing together, friction, crushing, bruising. — ಸಂಘಟನೆಯಾಗು. -ಅಗು. To be applied or used, to occur (ಸದ್ವಿಸು, ಬರ 8md. 79 Cm.). 2, to meet, to occur with: to occur, to happen (ತಾರು 174 Cm.).

ಸಂಘಟಿ saṅ-ghaṭi. That crushes: a millstone (ದೇವುರ ವಲ್ಲು Mr. 206).

ಸಂಘಟಿತ saṅ-ghaṭita. = ಸಂಘಟಿತ. Joined; come by, obtained, achieved (My.);—struck, sounded.

ಸಂಘಟಿಸು saṅ-ghaṭisu. To join, to be combined (J. 4, 15). 2, to come, to occur, to happen (14, 13). 3, to be obtained (Rām. 5, 9, 27). 4, to be effected. ಸಂಘಟಿಸು (ಸಾಧ್ಯ Bhn. 66). 5, to strike (one thing) against (another. Śiv. 4, 89). 6, to crush (J. 11, 16).

ಸಂಘಟಿಕರಣ saṅghaṭi-karāṇa. Joining. See ಕರಣ.

ಸಂಘಟ್ಟ saṅ-ghaṭṭa. = ಸಂಘಟ. Meeting, joining together, close contact, union. 2, striking against, touch; clashing together, collision; shock, clash, encounter, conflict, embracing. 3, rubbing together, friction.

ಸಂಘಟ್ಟನ saṅ-ghaṭṭana. = ಸಂಘಟನೆ, ಸಂಘಟ್ಟ. Close contact, contact, union, junction; cleaving or adhering to. 2, striking against, striking; collision. 3, collecting, meeting, encountering, occurrence. 4, rubbing together, friction. See ಪಾದ; ಕಡು ಕುಟ್ಟು, ತಾರು, ತಾಂಕು 1, ತಾಟು 1, ಸವಾಕು 1.

ಸಂಘಟ್ಟಿ saṅ-ghaṭṭi. A companion, a follower (Sk.; cf. ಸ. ಗಡ).

ಸಂಘಟ್ಟಿತ saṅ-ghaṭṭita. = ಸಂಘಟಿತ. Assembled, collected. 2, struck against, touched. (R.).

ಸಂಘರ್ಷ saṅ-gharsha. 1. Tbh. of ಸಂಹರ್ಷ. (See Mr. 533 & ಹನ್ನ 3).

ಸಂಘರ್ಷ saṅ-gharsha. 2. Rubbing together, grinding, trituration, friction (ತಿಕ್ತೀಲಣ G.); rubbing against (another), collision, mutual attrition, emulation, vying or contending for superiority; envy. See Mr. 463, where the text is corrupt.

ಸಂಘರ್ಷಣಿ saṅ-gharṣaṇa. Rubbing against (another, etc. J. 12, 7; 17, 28).

ಸಂಘಾತ saṅ-ghāta. = ಸಂಗತ, ಸಂಗಾತ. Close combination, union, association, connection (ಯುತ, etc., ಕೂಡಲ್ Mr. 440). 2, a collection, a mass, a multitude, an assemblage, a heap, a cluster, a band. 3, a collection of mucus, phlegm. 4, striking together; striking, killing, hurting. 5, a division of the infernal regions. See ಮತ್ಸ್ಯ.

ಸಂಘಾತಕಾಲ saṅghāta-kāla. = ಸಂಗದಕಾಲ. (Śmd. 381). Combined musical time, etc.

ಸಂಘಾತಪ್ರೇಕ್ಷಣಿ saṅghāta-prēkṣaṇa. = ಸಂಗದವೇಕ್ಷಣಿ. (Śmd. 380). Combined sight, etc.

ಸಂಘಾತಿ saṅ-ghāti. A companion, an associate, a friend (Bp. 57, 10).

ಸಚರಾಚರ sa-cāra-a-cāra. Comprehending all moving and motionless creatures, comprising animate and inanimate, having all things, universal. 2, every created thing animate or inanimate; the universe. See Bp. 10, 42; 51, 15, 31.

ಸಚೀ saçī. = ಸತಿ. The wife of Indra. 2, an associate, a friend. 3, connection, friendship.

ಸಚೀನ saçīna. A companion, a friend. 2, a counsellor, a minister (ಪ್ರಧಾನ Nn. 108).

ಸಚೀರ saçī-lā. A minister of state (Bp. 59, 57).

ಸಚೀತನ sa-cētana. Having consciousness, sentient, animate, living (Ūpr. 8, 102; B. 4, 13).

ಸಚೀಲ sa-cēla. Having clothes, clothed, dressed.

ಸಚೀಲಸ್ನಾನ saçēla-anāna. Bathing with one's clothes on, ablution in one's garments (Bp. 55, 35; B. 5, 61; My.).

ಸಚ್ಚರಿತ sat-cārita. Good conduct, good behaviour (ಪ್ರಧಾನ, ಒಳ್ಳೆತನ ಹಾರಿತ್ತವು Nn. 60). 2, well-behaved; a virtuous, honest, upright man (Śmd. 175; ನೀತಿಗ Ūt. I, 89).

ಸಚ್ಚರಿತ್ರ sat-cāritra. = ಸಚ್ಚರಿತ. (Bp. 6, 1; 38, 77; 39, 57; 55, 46).

ಸಚ್ಚಿದಮಲ sat-cit-amala. Pure in nature and thought (Bp. 39, 28, 34).

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ sat-cit-ananda. Existence, thought and joy (an epithet of the universal-soul); having existence, thought and joy (Kp. p. 130).

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮಯ saçēdānanda-maya. Consisting of existence, thought, and joy (Kp. p. 132; J. 5, 7).

ಸಚ್ಚಿದ್ರೂಪ sat-cit-rūpa. Having the form of true knowledge (Śāv. 4, 124).

ಸಚ್ಚೇತನ sat-cētana. Having a virtuous mind (Bp. 33, 3).

ಸಜರ sa-jada. Stupid; ill; etc. See Bp. 40, 65.

ಸಜಮ್ಬಲ sa-jambāla. Having mud, muddy, clayey.

ಸಜಲ sa-jala. Possessing water, watery, wet, humid.

ಸಜಲತೆ sa-jalātē. Wateriness (Ūpr. 5, 124).

ಸಜಾ saja. Punishment (My.; Mhr., H.; see ಪಾತಿ).

ಸಜಾತಿ sa-jāti. Of the same sort or kind or species; of the same class or tribe or caste.

ಸಜಾತೀಯ sa-jātīya. Of the same class or tribe or caste; etc.

ಸಜೀವ sa-jīva. Having life, alive, animate (My.).

ಸಜ್ಜ sajja. = ಸಜ್ಜು. Covered, clothed, dressed. 2, accoutred, trimmed. 3, ornamented, decorated. 4, prepared, made ready, ready. 5, armed, fortified. 6, apparatus, equipment, equipage, harness, armour, mail.

ಸಜ್ಜಕ sajjaka. 1. = ಸಜ್ಜಕ, q. v.

ಸಜ್ಜಕ sajjaka. 2. = ಸಜ್ಜಕಿ, q. v. (My.; see ಅಕ್ಕಿ-).

ಸಜ್ಜನ sajjana. 1. Clothing, dressing; preparing, making ready; putting on armour, arming. 2, a guard, a sentry, a picket (ಉಪರಕ್ಷಣ, ಪಾಳೆಯದ ಕಾವು Nr.). 3, a kind of girth (ಉಪರಕ್ಷಣ, ಬಲ್ಲಾಳದಟ್ಟಿ Nr.).

ಸಜ್ಜನ sat-jana. 2. Well-born, of good family, respectable, reputable; virtuous, good. 2, a good man, a virtuous man (Śmd. 114). 3, = ಸೌಖ್ಯ, goodness, generosity, kindness (see s. ಸೌಖ್ಯ). ಮರ್ಹನನ ಸಹವಾಸದಿನ್ನ ಸಜ್ಜನ ಕೆಡುವನು. — ಸಜ್ಜನನಿಗೂ ಸಜ್ಜನನಿಗೂ ಮೂರು ದಾರಿ, ಮರ್ಹನನಿಗೂ ಮರ್ಹನನಿಗೂ ಒನ್ನೇ ದಾರಿ, ಸಜ್ಜನನಿಗೂ ಮರ್ಹನನಿಗೂ ಎರಡು ದಾರಿ (Prvs.). See Bp. 28, 37; 36, 2; 55, 32; 59, 51; Bh. 1, 8, 26; Sp. s. ನಾಯ್.

ಸಜ್ಜನಮಿತ್ರ sajjana-mitra. A friend of the good (Bp. 36, 2).

ಸಜ್ಜನವಧು sajjana-vadhu. A woman of good family (Śmd. 186).

ಸಜ್ಜನಸಂಗ sajjana-saṅga. Company of the good (My.).

ಸಜ್ಜನಿಕೆ sajjanikē. Virtuousness, goodness (Ūh. v. 8; My.).

ಸಜ್ಜನೆ sajjanē. 1. A virtuous, etc. woman; a wife (ದಾರ, ಕಲತ್ರ, ಗೃಹ, ವಧು, etc. Mr. 306).

ಸಜ್ಜನೆ sajjanē. 2. The act of dressing; dress, decoration, equipment, accoutrement, caparisoning an elephant; arming.

ಸಜ್ಜರಸ sajjarasa. Tbh. of ಸರ್ಜರಸ. (ಬಹುರೂಪ, ಸರ್ವರಸ, ರಾಲ, ಸರ್ಜರಸ, Nr.; ರಾಳ, ಶಾಲ Mr. 144; Bh. 1, 8, 69; Si. 227; My.).

ಸಜ್ಜಕ sajjaka. A whip (ಸಜ್ಜನಕೋಲೆ, a scourge or whip Br., fr. H. ಸಜಾ). ಅಶ್ವಾದಿಗಳ ಹೊಡೆದ ಸಜ್ಜಕ (ಕತಿ Nr.).

ಸಜ್ಜಿಕೆ sajjikē. 1. = ಸಜ್ಜೆ. The linga box (V. 3, 66).

ಸಜ್ಜಿಕೆ sajjikē. 2. A female who is clothed or dressed. See ವಾಸಕ-.

ಸಜ್ಜಿಗೆ sajjigē. = ಸಜ್ಜಕ 2, ಸೊಜ್ಜಿಗೆ, ಸೋಜ. Wheaten flour in fine granules, wheaten grits, rolong (My.; Mhr. ಸೋಜಲ). 2, grits of roasted rice: a mess or dish made of grits of roasted rice (My.; Tē., H. ಸುಜ್ಜ, ಸೋಜ್ಜ, ಸೊಜ್ಜೆ; Mhr. ಸೋಜಲ). ಸಾವೆ ತಿನ್ನುವವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜಿಗೆ ಹುಡುಗದ ಹಾಗೆ. — ಸಮೃದ್ಧ ಮದ ಸಮೃದ್ಧಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಿಗೆ (Prvs.). See ಅಕ್ಕಿ-.

ಸಜ್ಜಿತ sajjita. Clothed, dressed; made ready, prepared; equipped, accoutred (as an elephant for war), armed.

ಸಜ್ಜೀಕರಣ sajjī-karaṇa. Equipping, making ready, preparing; decorating; arming. See ವಜ್ಜು 1.

ಸಜ್ಜೀಕಾರ sajjīkāra. (= ಸಜ್ಜಕಾರ). Tbh. of ಸರ್ಜಕಾರ. Impure carbonate of soda, country alkali, natron (Mhr. ಸಜ್ಜಾಕಾರ, ಸಜ್ಜೀಕಾರ; ಸರ್ಜಕಾರ, ಸುಖವರ್ಷ G.).

ಸಜ್ಜೀಕೃತ sajjī-kṛita. Arrayed; prepared; decorated; armed (Ūpr. 2, after 93).

ಸಜ್ಜು sajju. Tbh. of ಸಜ್ಜ. Prepared, made ready, ready (My.). ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೂ ಹೊಡೆ ಸಜ್ಜು ಅಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಸಜ್ಜು

ಗೊಯ್. To make ready; to make one's self ready (Riv. 6, after 118).

ಸಜ್ಜುಕ sajjuka. = ಸಜ್ಜುಕ 1, ಸರ್ಪುಕ. Tbh. of ಸದ್ಯಸ್ತ. New, recent, young (ಪ್ರತ್ಯಗ್, ಸದ್ಯಸ್ತ HIA.). 2, that is young or fresh: a bud (ನನ, ಮುಗುಳ್, ವೊಗ್ಗ, ಕುಟ್ಟಿಲ ಸಿಮ. 22, o. r. ಸರ್ಪುಕ; Kk. 23, o. r. ಸಜ್ಜುಕ; J. 17, 24; 18, 30).

ಸಜ್ಜೆ sajje. = ಚಜ್ಜೆ, etc. The grain *Holcus spicatus* Roxb. (My.).

ಸಜ್ಜೆ sajje. = ಚಜ್ಜೆ, ಚಜ್ಜೆ, ಸಜ್ಜೆ 1, ಸಜ್ಜೆ q. v. Tbh. of ತಯ್ಯ. A place of rest or repose, a bed (Bh. 1, 8, 86). 2, a place of rest or receptacle for the linga or phallus (of Śiva), the linga box suspended from the neck by Lingavantas (Bp. 88, 15; Tē. ಸಜ್ಜೆ, ಸಜ್ಜೆ; T. ಚಜ್ಜೆ ೧). 3, an upper story (My.; T. ಚಜ್ಜೆ ೧). — ಸಜ್ಜೆಮನೆ = ಸಜ್ಜೆವನೆ. J. 8, 9). — ಸಜ್ಜೆವನೆ. — ಮನೆ = ಸಜ್ಜೆವನೆ. A sleeping-apartment (ತಯ್ಯಾವಸಥ Mr. 195; J. 18, 30).

ಸಂ saṁ. = ಸಮ್, q. v.

ಸಂಚ ಸಾಂಚ. = ಸಂಚು 2. See Bp. 51, 54 and ಸಂಚಗಾರ್ತಿ.

ಸಂಚ saṁca. Tbh. of ಸಂಚಯ. That is accumulated, put up or saved (for future use, as money, grain, etc., My.). ಸಂಚಕರ saṁcakara. = ಸಂಚಕಾರ, q. v. Something given by a person as a pledge of bestowing more of the same kind (Ūpr. 2, 55).

ಸಂಚಕಾರ saṁcakāra. = ಸಂಚಕರ, ಸಂಚಗಾರ. Tbh. of ಸತ್ಯಕಾರ. Something given as a pledge of bestowing more of the same kind (Bh. 8, 5, 9; J. 19, 18; 23, 31); something given in advance as an earnest or security for the performance of a contract, earnest-money, pledge (My.); ratification of a contract or bargain (ಸತ್ಯಾವನ, ಸತ್ಯಕಾರ, ಸತ್ಯಾಕೃತಿ Nr.; see ವಸಾವರ್ಣ). ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರ ಸೀರೆಯ ಸಿದ್ಧಿ (Prv.). See Si. 325.

ಸಂಚಗಾರ saṁcagāra. = ಸಂಚಕಾರ, etc. ವಂಚಲೋಪದ ಹಂಚು ಆದರೆ ಸಂಚಗಾರ ಕೊಡಬಾರದೇ? — ಸಂಚು ನಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಂಚಗಾರ ಕೊಡಬೇಕೇ? (Prv.).

ಸಂಚಗಾರ್ತಿ saṁcār-kārti. (Śmd 246 Mdb.). = ಸಂಚು ಸಾರ್ತಿ.

ಸಂಚಯ saṁcāya. = ಸಂಚ. Piling together, heaping up, collection, accumulation, heap, hoard, store, multitude, number, quantity. — ಸಂಚಯ ಮಾಡು = ಸಂಚಯ್ಯು. (My.).

ಸಂಚಯನ saṁcāyana. The act of piling together, heaping up, collecting; putting up or saving (for future use, My.; see Prv. a. ವಂಚನೆ). 2, taking the ashes and bones of a body and casting them, the day after burning, into some river, or burying them (My.).

ಸಂಚಯ್ಯು saṁcāysu. To collect or put up (for future use, My.).

ಸಂಚರ saṁcāra. Going about; going or passing through, passage, transit; a way; any narrow road or difficult pass, a defile, a bridge over a torrent. See ದುರ್ಗ.

ಸಂಚರಣ saṁcārāṇa. Going together, meeting, joining; passing through; going about, travelling, going; motion; setting in motion, use, practice (Ūpr. 3, 95; 4, 15). — ಸಂಚರಣಮೈದ್. -ಂ-ಪೆದ್. To begin to practise (Śāv. 4, 69).

ಸಂಚರತೆ saṁcārat. Going, walking or wandering about (Ūpr. 1, 124).

ಸಂಚರಿಸು saṁcārisu. To come together, to join, to be combined; to occur, to come or be used (Ūh. v. 324; ನೆಲಸು Śmd. 352; ಇರ್ 374; ಬರ್ 395 Cm.). 2, to go or walk about, to move about, to roam, to wander (Bp. 19, 77; J. 3, 3; 20, 42).

ಸಂಚಲ saṁcāla. = ಸಂಚಳ 1. Moving about (adj.), shaking; moving to and fro, unsteady, wavering, oscillating. fickle; trembling, quivering; — moving away, off or on, departing; — starting or jumping up (ಪಾಪಲ, ಪಂಪಲ, etc. Mr. 228; Śmd. 168; Bp. 40, 57). 2, agitation, commotion, etc. (ಬೆಳ್ಳುಕ Kk. 86; Śm. 41; ತರಕ್ಕೆ Ūt. I, 3).

ಸಂಚಲತೆ saṁcālātē. ಸಂಚಳತೆ. Shaking, moving to and fro, motion, etc.; agitation, etc. (ಮಿಳರ್ Ūt. II, 84; Grj. 9, after 58; Bp. 17, 15).

ಸಂಚಲಿತ್ವ saṁcālātva. = ಸಂಚಲತೆ. See ಕವಚವಿಸು.

ಸಂಚಲನ saṁcālana. Moving about, shaking, trembling, agitation, etc. See ಅಲುಗು, ಅಲ್ಲಾಡು.

ಸಂಚಲಿತ saṁcālita. Moved about, unsteady, trembling, etc. See ಅ-; Bp. 38, 24.

ಸಂಚಲಿಯಿಸು saṁcālīyisu. = ಸಂಚಲಿಸು. (Grj. 8, 44).

ಸಂಚಲಿಸು saṁcālisu. ಸಂಚಳಿಸು. To move about (v. l.), to shake, to move to and fro, to grow unsteady, to quiver, to tremble (Ūpr. 4, 46; Bp. 28, 41; 50, 58; 57, 47; Riv. 13, after 77). See ಸುಧ 1.

ಸಂಚಳ saṁcāla. 1. = ಸಂಚಲ.

ಸಂಚಳ saṁcāla. 2. Tbh. of ಸೌವರ್ಣ. A factitious salt prepared by fusing fossile salt with *Emblie myrebalana* (uelli, Mhr.). — ಸಂಚಳಕಾರ = ಸಂಚಳ 2. (ದುರ್ವ, ಸೌವರ್ಣ ಉ G.).

ಸಂಚಾರ saṁcāra. Going or walking about, roaming, wandering, traversing; — passing through, passage, progress, course; a passage; — the passage or entrance of the sun into a new sign; — difficult progress; etc. ಏಕು ಗಡಿಯಾದರೂ ನಮೂನೆಸುಖಾರ ದಿವರಲ್ಲ (Prv.). — ಸಂಚರ ಮಾಡು. To go or walk about, to wander, to move (B. 4, 18, 165).

ಸಂಚಾರಕ saṁcāraka. Causing to go or go towards; conveying, leading; a leader, a guide, a messenger.

ಸಂಚಾರತೆ saṁcāratē. The act of going or moving about (Grj. 9, 56).

ಸಂಚಾರಿ saṁcāri. Moving about, going, moving, roaming, wandering; one who moves about, etc.; — a go-between, a bawd, a procuress (ಸೌವಾರಿ Mr. 305). 2, changeable, fickle, unsteady, not permanent, transitory (as a bhāva or feeling); — a transitory bhāva or feeling (J. 21, 58).

ಸಂಚಾರಿಕೆ saṁcārikē. A female messenger, a go-between, a bawd, a procuress.

ಸಂಚಾರಿಭಾವ saṁcāri-bhāva. (= ವ್ಯಭಾರಿಭಾವ). A transitory bhāva or feeling (Kāvy. IV, 2, 16. 18. 19).

ಸಂಚಾಲನ saṁcālana. The act of causing to move about that of shaking, etc. See ತನ್ಮ-, ಅಸುಮ್ನು.

ಸಂಚಿ saṁci. A sack, a bag (My.; Tē, M.; Mhr. ಪಾಕು. a bag with divisions or pockets). ಸಂಚಿ ದೊಡ್ಡವಾದರೆ ಮಂಚ ಬದಿರೇತೇ? (Prv.).

ಸಂಚಿಕೆ saṁcikē. A collection of a few palm leaves forming a book (My.; Tē; Sk. ಸಂಚ); a section or part of a book (My.; Tē.).

ಸಂಜಿತ *saṃ-jita*. Heaped up, accumulated, amassed, collected, gathered, saved (Bp. 24, 3). 2, filled with, furnished or provided with, full of (Bp. 8, 52; 22, 51; 36, 53). 3, the state of being provided with (J. 4, 8).

ಸಂಜಿತಕರ್ಮ *saṃ-jita-karma*. Accumulated guilt, demerit or sins contracted in a former birth (My.).

ಸಂಜಿತದ್ರವ್ಯ *saṃ-jita-dravya*. Amassed wealth (My.).

ಸಂಜಿತಪುಣ್ಯ *saṃ-jita-punya*. Accumulated merit, merit wrought out and laid up in a former birth (My.).

ಸಂಜಿಸು *saṃ-jisu*. To pile up, to accumulate, to collect (ಸಂಧ್ಯಾ ಸ್ಮದ. Dh.). 2, to collect (v. i.), to be arranged in order (Ch. v. 87).

ಸಂಜು ಸಾಕ್ಷು. 1. To be full of artifices or act cunningly (J. 26, 10).

ಸಂಜು ಸಾಕ್ಷು. 2. (fr. ಸಮಿ ೨೯) = ಸಂಜ. (A making, a contrivance): an expedient, a means (My.); an artifice, a stratagem; a trick; intrigue (Rā. 6, after 11; Sā. 4, 73; J. 6, 34; My.; Tē. ಚಂಜು, ಸಂಜು, trim, delicacy, fashion; way, mode, manner; artifice, stratagem; Tē. ಸಮುತ, a combination or league, a strike; T. ಚಮುಜು, a seditious assembly, a seditious view, a plot); cleverness, skill. 2, a trace (ಪಾಡೆ Tē.; Si. 61). See ಒಳ, ಮಯ್ಯ. ಸಂಜು ನಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಂಜಗಾರ ಕೊಡ ಬೇಕೇ?—ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಂಜು ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ.—ಅಂಜು ಇಲ್ಲದ ಹೊಲವಿಲ್ಲ, ಸಂಜು ಇಲ್ಲದ ಮಾತು ಇಲ್ಲ.—ವಂಚಕನಿಗೆ ಸಂಜು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prvs.).—ಸಂಜುಗೂಡು. -ಕೂಡು. Cleverness to be combined with (Rā. 1, after 185).—ಸಂಜುವೆದ್. -ವೆದ್. To get or evince cleverness (Sā. 8, after 35).

ಸಂಜುಗಾತಿ ಸಾಕ್ಷು-ಗಾತಿ. = ಸಂಜುಗಾತಿ. (My.).

ಸಂಜುಗಾತಿ ಸಾಕ್ಷು-ಗಾತಿ. A man who makes use of good means to reach an aim (My.). 2, a spy (My.).

ಸಂಜುಗಾತಿ ಸಾಕ್ಷು-ಗಾತಿ. = ಸಂಜುಗಾತಿ. A woman who employs good means to reach an aim (My.). 2, a pimp (My.).

ಸಂಜೂರ್ಣ *saṃ-jūrṇa*. Powder, any minute particle of substance. See ನುಡಿ 1, ನುಳ್ಳು.

ಸಂಜೇಯಮಾನ *saṃ-jēyamāna*. Being heaped, collected, gathered together, or arranged (Ūpr. 1, after 127).

ಸಂಘನ್ನ *saṃ-ghanna*. Entirely covered over or enveloped, concealed, hidden, obscure (Ūpr. 6, 14); surrounded; invested, clothed. See ಎಡೆಗಿಡ್, ತುಡುಗು 1, ಮುಸುಡ್ 1.

ಸಂಘಾಧಿತ *saṃ-ghādita*. Put on as a cover (J. 29, 35).

ಸಂಜ *saṃ-ja*. Universal producer: Brahmā; Śiva. — ಸಂಜಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಸಿಷ್ಠಕರ.

ಸಂಜನನ *saṃ-janana*. Birth, production, origin (Ūpr. 5, 6). 2, the act of begetting, causing, producing.

ಸಂಜನಿತ *saṃ-janita*. Produced, caused, created, born, arisen (Ūpr. 5, 8; Ch. v. 61; Bp. 7, 7; 26, 39; 29, 24; 30, 8). ಸಂಜನಿತಸಮಸ್ತಕೃತ್ಯ (ವರ್ಗ, ಹುಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯ Nn. 159).

ಸಂಜನಿಯಿಸು *saṃ-janiyisu*. To be born, to arise, to be produced, to take place, to appear, to happen (ಹುಟ್ಟು ಸ್ಮದ. 184, 192).

ಸಂಜನಿಸು *saṃ-janisu*. = ಸಂಜನಿಯಿಸು (Rā. 4, 76; Rām. 6, 48, 9).

ಸಂಜಮು *saṃ-jami*. Tbh. of ಸಂಯಮ. (ಸಂಯಮ Ūt. I, 99, o. r. ಸಯ್ಯಮ).

ಸಂಜಯು *saṃ-jaya*. N. of the charioteer of king Dhṛitarāshṭra (Bh. 8, 25, 1).

ಸಂಜವನ *saṃ-javana*. = ಸಂಯಮನ. A square formed by four houses, a quadrangle (ಪಾರಗಿ Hlā.; ಪಾ. Mr. 195).

ಸಂಜಾತ *saṃ-jāta*. Born, produced, appeared, arisen, become (Ch. v. 152). 2, a multitude or collection of things.

ಸಂಜೀವ *saṃ-jīva*. Living together, living. 2, bringing to life, animating, life-restoring (see ಮೃತ; Bp. 19, 9). 3, Hanumat (ಪನುಮನು G.).

ಸಂಜೀವಕ *saṃ-jīvaka*. Living together. 2, animating; the act of bringing to life or restoring life (J. 24, 2. 3. 17; see ಮೃತ). 3, N. of a bull.

ಸಂಜೀವನ *saṃ-jīvana*. Living together. 2, remaining alive (My.). 3, bringing to life, animating, re-animating, life-restoring; an animating process; a cordial, an elixir (J. 5, 54; Sā. 5, after 14; My.). ಸಂಜೀವನ ಅಗ ಬೇಕಾದರೆ ಮಂಜನ ನೀರು ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಸಂಜೀವನಕರಣ *saṃ-jīvana-karaṇi*. A cordial, an elixir (My.).

ಸಂಜೀವಿನಿ *saṃ-jīvinī*. A plant that restores to life (Rām. 6, 36, 46; Mhr.).

ಸಂಜೀವಿಸು *saṃ-jīvisu*. To remain alive (My.).

ಸಂಜೆ *saṃ-jē*. = ಚಂಜೆ, ಸಂಜೆ. Tbh. of ಸಂಜೆ. (Smd. 344; Hlā.; Smd. 18; ಕುತವ, ಅವರಾಜ್ಞ Nn. 107; ಸಾಯಂ Si. 476; B. 5, 126; C.). — ಸಂಜೆಗುತ್ತಲೆ. -ಕುತ್ತಲೆ. Evening-darkness. See Sp. s. ಹೊಲೆ. — ಸಂಜೆಗಮ್ಮ. -ಕಮ್ಮ. The redness of evening (Rā. 11, 7; Sā. 3, 6; J. 4, 39; 5, 15; 17, 26). — ಸಂಜೆವಾರಿ. -ವಾರಿ. An evening-star (J. 26, 5). — ಸಂಜೆಮಲ್ಲಿಗೆ. A kind of medicinal flower that opens in the evening (My.). — ಸಂಜೆಮುಗಿರ್. A (red) evening-cloud (Ūpr. 6, 70; Abh. P. 13, 63). — ಸಂಜೆವಡ್. -ಮಡ್. An evening-rain (Ū. Bp. 47, 47). — ಸಂಜೆವಣ್. -ವಣ್. Evening looked upon as a woman (J. 8, 46; 17, 21). — ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತು. Evening-twilight, evening-time (B. 4, 74).

ಸಂಜ್ಞ *saṃ-jña*. Named, called, designated (see ಶ್ರೀ). 2, being conscious. 3, = ಸಂಜ್ಞೆ (ನಾಮ, ಮನ್ತ್ರ Mr. 485).

ಸಂಜ್ಞಕ *saṃ-jñaka*. = ಸಂಜ್ಞ No. 1. See ಬೀಜ.

ಸಂಜ್ಞವನ *saṃ-jñapana*. The act of killing (a sacrificial victim).

ಸಂಜ್ಞಾಕ್ಷರ *saṃ-jñākṣhara*. A letter, often an initial, denoting a person or thing (My.).

ಸಂಜ್ಞಾಪ್ರಕರಣ *saṃ-jñā-prakarana*. A section on letters, etc. (Smd. 61; Kāvy. I, 1a, 6 seq.).

ಸಂಜ್ಞಾವಾಚಕ *saṃ-jñā-vācaka*. A syllable used to denote a certain object (My.).

ಸಂಜ್ಞಿತ *saṃ-jñita*. = ಸಂಜ್ಞಿತ. Named, called, designated, denominated, termed. 2, renowned, honoured (ಪಾಂಡಿ, ಅರ್ಚಿಸಲ್ ಪಟ್ಟು Hlā.).

ಸಂಜ್ಞು *saṃ-jñu*. Knock-kneed.

ಸಂಜ್ಞೆ *saṃ-jñē*. ಸಂಜ್ಞಾ. = ಸನ್ನೆ, ಸಯ್ಯ, ಸೊನ್ನೆ 3. Sense, consciousness, becoming aware of anything; knowledge, understanding, intellect; thought, mind, right mind (ವರದೇತನ, ಚೈತನ್ಯ Nn. 99). 2, a sign, token, signal,

symbol, gesture, gesticulation, indication, hint (ಸೂಚನೆ 99; Śmd. 61). 3, an appellation, a name, title, designation, term (ನಿಜನಾಮ, ಹೆಸರು 99; ಸಮಾಪ್ತಿಯ, ಹೆಸರು 159). 4, (in grammar) the name of any thing thought of as standing by itself, any name or noun having a special meaning (see Śmd. 61). 5, an entire or complete army (ಚತುರ್ಬಲ, ಚತುರಂಗಬಲ 99). See ಅಕ್ಷರ.

ಸಂಜ್ಞೋತಿ sañ-jyōti. A brilliant light (Bp. 21, 4).

ಸಂಜ್ಞೇರ sañ-jvara. Full of heat or fever (Rāv. 5, 39).

2, great heat or fever; heat, burning, scorching.

ಸಟ saṭa. 1. = (ಸೆಡೆ 1). Pride, arrogance. ಸಟ ದ್ವನಿಗೆ ಹಬ್ಬ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಸಟ saṭa. 2. = ಸೆಡೆ 1. P. p. of ಸಟ 1. — ಸಟ ಕೊಳ್ಳು. To grow puffed up or proud. ತನ್ನ ಪ್ರಶಂಸೆ ಕೇಳಿ, ಕಾಗೆಯು ತಾನು ಯಾರು? ಎನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಾಡಿತು, ಸಟ ಕೊಳ್ಳು, ಕೊಂಕು ಮಾತು, ತನ್ನ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಈ ನೆರೆಯು ಧ್ವನಿಸುವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಸನ್ನಿಹಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಬೇಕೆನ್ನು, ಗಾಯನಕ್ಕೆ ಅರವು ಮಾಡಿತು (B. 3, 12).

ಸಟತನ saṭatana. The state of being puffed up or proud. ಮಹಾಪತಿಯಾದರೂ ಸಟತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಸಟಿ saṭi. 1. = ಸೆಡೆ 1. To grow puffed up, etc. (S. Mhr.).

ಸಟಿ saṭi. 2. = ಸೆಡೆ 2. To be or become crooked or bent, to bend (S. Mhr.).

ಸಟಿ saṭi. 3. = ಸೆಡೆ 4. Becoming crooked, etc. — ಸಟಿದೇನೆ. A disease by which the limbs grow bent, convulsions (S. Mhr.).

ಸಟಿಗೆ saṭigē. A N. of Durgā (Mhr. ಸಟಿನಾಕೆ, ಸಟಿವೀ). — ಸಟಿಗೆಯವು. — ಅವು. = ಸಟಿಗೆ (S. Mhr.).

ಸಟುಕ saṭuka. = (ಸಟ್ಟು), ಸಟ್ಟುಗ, ಸೊಟಕ. A ladle of wood or of a cocoa-nut shell (My.).

ಸಟಿ saṭē. 1. Tbh. of ಶರ. (Śmd. 338). Falsehood, lying, cheating (ಅನ್ಯತೆ Śmd. 232 Cm.; J. 5, 56; My.; Tē.). ಸಟಿಯ ನುಡಿ (ಅನ್ಯತೆವಚ್ಚ, ಸುಳ್ಳುಮಾತು Si. 59); ಸಟಿಯಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿನೀ ಪವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ತಿಂದುಮುಟ್ಟುವದು (ಕುಹನ 254; see 299. 406). ಪಟಿವಿಕ್ಟದರೂ ಸಟಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಸಟಿ ನುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಮಠ ಪೂಜೆ ಯಾಕೆ? (Prva.). — ಸಟಿ ಪಟಿ. reit. = ಸಟಿ. (My.). — ಸಟಿಪಟಿಕೆಲಸ. Fictitious, useless work (as that of children when they imitate cooking, without fire, water, food, etc., My.). — ಸಟಿಪಟಿಮಾತು. A lie (My.). — ಸಟಿ ಮಾತು. A lie, untruth. ಮಾರೋದೇ ಪಾರಾಯಣ, ಅದೋದೇ ಸಟಿಮಾತು (Prv.).

ಸಟಿ saṭē. 2. = ಪಟಿ. An ascetic's matted or clotted hair; the mane of a lion, the bristles of a boar. Cf. ತಣ್ಣ.

ಸಟಿಗ saṭē-ga. (Śmd. 237). A dishonest, deceitful man (?).

ಸಟಿಗವಿ saṭē-gāga. A liar (My.). ಸಟಿಗಾದಿನ ಮಾತು ದಿವಿವಾದ ರೂ ನಮ್ನರು (Prv.).

ಸಟಿಗಾರ್ತಿ saṭē-gārti. A female liar (My.).

ಸಟ್ಟ saṭṭa. = ಪಟ್ಟ, ಸಟ್ಟ, etc. Plural ಸಟ್ಟು (My.).

ಸಟ್ಟ saṭṭi. = ಪಟ್ಟ, ಪಟ್ಟ 2, etc., ಸಟ್ಟ, ಸಟ್ಟ, q. v. (My.). — ಸಟ್ಟ ವರ್ತಕರು. A saṭṭi and other merchants (My.).

ಸಟ್ಟು saṭṭu. = (ಸಟ್ಟು), ಸಟ್ಟುಗ, (ಸಟ್ಟು). A ladle (C. Bp. 42, 29; Tu. ಸಟ್ಟ; cf. ತರ್ದು).

ಸಟ್ಟುಗ saṭṭuga. = ಸಟ್ಟು. A ladle, a spoon (ದರ್ಪ, ತರ್ದು, ಖಜಾಕೆ, ದಾರುಹನ್ನ HIA.; ದರ್ಪ, ಕವ್ವ, ಖಜಾಕೆ Nr.; Bp. 53, 40; Si. 310; My.; M. ಪಟ್ಟುಗ; T. ಪಟ್ಟುವು).

ಸಡಕ saḍaka. = ಸಡಕು 1. An ornament of a certain description. ಹದವಿಗಿಯ ತುದಿಯ ಸಡಕಂ (ಉಚ್ಚಾರ Mr. 287). See HIA. 2. ಹದಯಿಗ.

ಸಡಕು saḍaku. 1. = ಸಡಕ. ತಳೆತ ಪಲ್ಲವ ಸತ್ತಿಗಿಯ ಹೊಂಗೆ ಲಸಗ ಹೊದದಿದ್ದ ಝಲ್ಲರಿಗ ಎಚ್ಚಾರ್ಪುರದ ಮುತ್ತಿನ ಮೇಲುಗಟ್ಟುಗಳ ನೆಲೆ ನೆಲೆಯ ಲೋದಿಗಳ ಮುಕ್ತಾಳಲದ ಸಡಕನ ಸೂಸುವ ಲವ್ವಳದ ಲಳಿಗಳ ಲಹರಿಯಿರಿ (ಸೌಧಾಳಿಗಳ) ರಂಜಿಸಿದವು ಅನವತ (Rām. 1, 7, 14). ಮಿರ್ಚ ಪರ್ವಾಳಿಗಳ ಪರಿವಿಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಸೂಸಕದ ಸಡಕುಗಳ ಸೀಗುರಿಯ ಇದಿದ ಮನೆಮಯಕಲಪವಿದ್ದ ಎಸೆವ ಎಡ ಬಲದ ಸೌಧಗಳ (1, 13, 4).

ಸಡಕು saḍaku. 2. = (ಸಡಸರ 1), ಸೆಡಕು 1. The state of being proper or correct (My.).

ಸಡಗರ saḍa-gara. 1. Nicety, neatness, fitness (Śm. 25. 40. 55), goodness, excellence, beauty (ಒಳ್ಳಿತು Bhn. 56; Bh. 1, 4, 6; 3, 8, 20; cf. ಗರಗಾರ; ಪರ್ವ 2. ಸಯ 1).

ಸಡಗರ saḍagara. 2. Agitation, great activity; eagerness; elation; joy; merrimake, festivity; festive display (ಸವ್ವು ಮು. Ct. 11, 65; My.; cf. ಪರ್ವ 1 & ಪರ್ವ 1? ಪರ್ವ 1). ಧುರಕ್ಕೊಡಗುವರಾರ್? ಪಿತ್ತರೋಷ ಭಂಗಂ ಬರ್ಹಂ! ಸಡಗರವಿದು! ಜಯಮೆ ಮೆದುವುದು! (Śmd. 117). See Grj. 9, after 58; Bp. 6, 20; 40, 62; 56, 17; Rāv. 4, after 11; 8, after 125; 18, after 65, 71 & 95; Śiv. 4, 134; Rām. 1, 1, 3; 1, 13, 10; 6, 14, 28; B. 3, 71. 77; 5, 291. — ಸಡಗರಾಗು. — ಅಗು. To become or be full of joy or merrimake. ಉದ್ವಿಗನ ಮೂಡಲು ನುಡಿದಿಗನ ಬಡಗಲು ಕಡಕೋದವರು ಪಡವಲು ಬಿಂಕಲು ಸಡಗರಾದವರು (Bp.).

ಸಡಗರಿಸು saḍagarisu. 1. To decorate or adorn (one's self, Rāv. 7, after 17; 8, after 5).

ಸಡಗರಿಸು saḍagarisu. 2. To grow agitated, eager, elated or joyful (Grj. 6, after 56; Bp. 3, 23; 24, 44; 30, 9; Rāv. 6, after 17).

ಸಡಲ್ saḍal. = ಸಡಿಲ, etc. (Bp. 40, 22).

ಸಡಲ saḍala. = ಸಡಿಲ, etc. (My.).

ಸಡಲಿಸು saḍalisu. = ಸಡಿಲ್ಲು, etc. (Bp. 59, 10; J. 27. 40; My.).

ಸಡಲು saḍalu. 1. = ಸಡಿಲ, etc. P. p. ಸಡಲ (Bp. 22, 2. 33; 44, 9; 45, 20; 46, 57; B. 5, 71. 144; My.). ಪಿಂಗಲ ಸಡಿಲ ಮುಕ್ಕ, ಹಗಲು ಸಡಿಲ ಇರುಳು (Prv.).

ಸಡಲು saḍalu. 2. = ಸಡಿಲು 2, etc. (My.).

ಸಡಿ saḍi. (Tē. ಸಡಿ, infamy, slander, reproach, censure. blame = ದೂರು, ಅವನಾದ, ದೂಹಣ, ಅವಕೀರ್ತಿ; noise. clamour = ಚೂ, ರವ್ವೆ; notoriety = ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ). — ಸಡಿ ವಚ. reit. (Grj. 6, 36; 8, 40; Bp. 43, 55).

ಸಡಿಲ್ saḍil. = ಸಡಲ, ಸಡಲು 1, ಸಡಿಲು 1, ಸಡ್ಲು 1. To become loose; to become slack; to relax (v. l.); to become lax. P. p. ಸಡಿಲ್ಲು. ಸಡಿಲ್ಲು (ಜಂಗ Kk. 56; ಜಂಗ, ಬದಲೆ, ಸೋಲೆ Śm. 49; Tē. ಸಡಿಲ ಸವ್ವು). See Čpr. 8, 98. 103; Abh. P. 14, after 3; Grj. 10 92; Bp. 5, 28; 44, 22.

ಸಡಿಲ saḍila. = ಸಡಲ, ಸಡಿಲು 2, etc. (ಶ್ವಪ, ಶಿವಲ Mr. 461).

ಸಡಿಲಿಸು saḍilisu. = ಸಡಿಲ್ಲು, etc. (Grj. 10, after 61; Bp. 59, 3; Tē. ಸಡಿಲಿಲು, ಸಡಿಲಿಲು).

ಸಡಿಲು *saḍilu*. 1. = ಸಡಿಲ, etc. P. p. ಸಡಿಲ (Grj. 4, 30).

ಸಡಿಲು *saḍilu*. 2. = ಸರಲ, ಸರಲು 2, ಸಡಿಲ, ಸಡ್ಲ, ಸಡ್ಲು 2, ಸರಳ, ಸಳು. The state of being loose, slack, relaxed, or lax (My.; Tu. ಸಡಿಲ). — ಸಡಿಲಾಗು. -ಅಗು. To become loose, etc. (C.; G. 125). ನರಗಳು ಸಡಿಲಾಗುತ್ತವೆ (B. 4, 134). — ಸಡಿಲು ಬಿಡು. To relax (v. t.); to remit in respect to restraint or restriction, to allow too much liberty. ಸಡಿಲು ಬಿಟ್ಟವನಿಗೆ ಬುಧಿ ಮಡಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೂ ಬಾರದು (Prv.).

ಸಡಿಲು *saḍilu*. = ಸರಲಿಸು, ಸಡಿಲಿಸು, ಸಡ್ಲಿಸು. To make loose, to loosen; to slacken; to relax (v. t., ಶೈಫಿಲು Śmd. Dh.; Grj. 10, after 61; Rāv. 5, after 19; J. 30, 16).

ಸಡ್ಲಕ *saḍḍaka*. A man who has become the relation of another by marrying the sister of that man's wife (My.; Tē.). ಸಡ್ಲಕನಿಗಿಂತ ನಣ್ಣನಿಲ್ಲ, ಲಡ್ಡಿಗಿಗಿಂತ ಕಜ್ಜಾಯವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಸಡ್ಡಿ *saḍḍi*. = ಸಡ್ಡ 1. See ಎಳೆ.

ಸಡ್ಡೆ *saḍḍē*. 1. A sowing machine used with the hand to sow in rows (ಅಡ್ಡೆ Mr. 370; My.).

ಸಡ್ಡೆ *saḍḍē*. 2. Tbh. of ಶ್ರದ್ಧೆ. Respect, honour, esteem, regard; attention, heed (My.; Tē.; T. ಷಟ್ಪಥ; see ಅಸಡ್ಡೆ). — ಸಡ್ಡೆ ಮಾಡು. To respect, to honour, to regard; to heed, to care for or about (My.).

ಸಡ್ಡೆ *saḍḍya*. Tbh. of ಶಾರ್ಙ್ಗ? ಶಾಡ್ಯವಾದರೂ ಸಡ್ಡುವರ ಬಾರದು (Prv.).

ಸಡ್ಲ *saḍḷa*. = ಸಡಿಲು 2, etc. (My.).

ಸಡ್ಲಿಸು *saḍḷisu*. = ಸಡಿಲು. (My.).

ಸಡ್ಲು *saḍlu*. 1. = ಸಡಿಲ, etc. (My.).

ಸಡ್ಲು *saḍlu*. 2. = ಸಡಿಲು 2, etc. (My.; ತಿಥಿಲ, ತ್ಲಥ G.; cf. ಸ್ಥಿಲು).

ಸಣ *saṇa*. P. p. of ಸಣೆ 2, in ಸಣ ಕೊಳ್ಳು, to wash (My.).

ಸಣಬು *saṇabu*. Tbh. of ಸಣ. The sun-hemp plant, *Crotalaria juncea* L., and the common hemp plant, *Cannabis sativa* L. (the flower of which is occasionally used in pūjā; ಸಣ Mr. 141; St. & Pl.; ಭಂಗೆ Nr., Si. 301; ಮಾ ತುಲಾನ, ಭಂಗೆ Nr., Si. 305); hemp (My.; Bh. 3, 6, 48; J. 26, 54; B. 5, 146. 296; Si. 121). ಸಣಬು ಬಿತ್ತಿದವು ಕೆಯ್ (ಛಾಂಗೀನ Mr. 93).

ಸಣಸು *saṇasu*. = ಸಣಿಸು 1, q. v. ಸಣಿಸುವವನಾದರೆ ಹಣ ನೋಡಿ ಹೆದರೋನೇ? (Prv.).

ಸಣಾಡಿಕಾಗೆ *saṇāḍikā-giḍa*. = ಬಳೆವಡಕಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಸಣೆ *saṇi*. Tbh. of ಸಣಿ. (ಸಣಿ Śm. 17; My.).

ಸಣೆವಾರ *saṇi-vāra*. Tbh. of ಸಣೆವಾರ. (Śmd. 377; My.).

ಸಣೆ *saṇē*. 1. To cause to assume an expression of displeasure or anger. ಮೋಘೆಯನ್ನು ಸಣೆಯುವುದು (My.).

ಸಣೆ *saṇē*. 2. = ಸಣೆ 2. To wash, as clothes (My.; cf. ಸಳೆಣಿ).

ಸಣ್ಣ *saṇṇa*. = ಸಣ್ಣಿ. The hair about the privities. See Prv. 8. ಬೇವ.

ಸಣ್ಣರ *saṇṇara*. = ಸುಣ್ಣರೆ, etc. — ಸಣ್ಣರಗಾಳಿ. = ಸುಣ್ಣರೆ ಗಾಳಿ. (G.).

ಸಣ್ಣ *saṇḍa*. Tbh. of ಪಣ್ಣ. (Śmd. 339).

ಸಣ್ಣವನೆ *saṇḍavanē*. Tbh. of ಸಣ್ಣಾನ. (G.).

ಸಣ್ಣಗೆ *saṇḍigē*. = ಸಣ್ಣಿಗೆ. Tbh. of ಪಣ್ಣಿಕ No. 2. A condiment or seasoning of grain or pulse made with chillies, salt, etc., dried and fried in oil or ghee (My.; ಪಣ್ಣಿಕ Mr. 217; Rām. 5, 8, 69). See Prv. 8. ತೇರು 1. ಸಣ್ಣಿಗೆ ಹುರಿಯ ಬೀಳಾದರೆ ಮಣ್ಣೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕೇ? — ಮಣ್ಣೆ ತಿಮ್ಮುವವನಿಗೆ ಕಡ ಹಪ್ಪಳ ಸಣ್ಣಿಗೆ (Prva.). — ಸಣ್ಣಿಗೆಕುಮ್ಮಳಾಯಿ. -ಕುಮ್ಮಳ. (ಇಕ್ಕುಗಣ್ಣೆ, ಕರ್ಕಾರು, ಕುಮ್ಮಾಣ್ಣಿಕ, ಕೂಮ್ಮಾಣ್ಣಿ, ಕೊಮ್ಮಾಣ್ಣಿ, ಮಹಾಪ್ಪಣ್ಣಿಕ, ಎದಾರಿ, ಕ್ಷೀರವಿದಾರಿ G.).

ಸಣ್ಣಿಕ *saṇḍiśa*. A pair of tongs or nippers (Sk.; cf. ತಣ್ಣಿ ಸ).

ಸಣ್ಣೀನ *saṇḍīna*. Flying together. 2, alighting, perching (as a bird).

ಸಣ್ಣ *saṇṇa*. Tbh. of ಸನ್ನ 1. Small, little, tiny, minute, thin, fine, delicate, slender, narrow, insignificant; smallness, etc. (ಸನ್ನ, ಶಾತ Mr. 448; ಸೊಡಳ, ಅಲ್ಲ, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕೃತ, ತನು, etc. Si. 370; ಅಲ್ಲ G.; C.; Mhr. ಸಾನ; M. ಸನ್ನ; Tē. ಸನ್ನ, ಸನ್ನ; T. ಷನ್). — ಸಣ್ಣ ಇವೆವೆ. A small ant (B. 2, 9). — ಸಣ್ಣ ಕಿಡರೆಯರ. The small date-palm, *Phoenix farinifera* Roxb. (St. & Pl.). — ಸಣ್ಣ ಕಸುಕು. N. of a plant (ಕಣಿಕೆ Nr.). — ಸಣ್ಣ ಕವಿ. An insignificant or bad poet (ಕುಕವಿ, ಕೀದಿ ಕವಿ Cb.). — ಸಣ್ಣ ಕಾಗೆಸೊಪ್ಪ. = ಕರೇ ಹೂರಿ. (St. & Pl. according to Z.). — ಸಣ್ಣ ಕುಡಿಕೆ. A small kudikē (My.). — ಸಣ್ಣ ಕೆಡೆ. A small tank (ಅಲ್ಲಸರ G.). — ಸಣ್ಣ ಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. Small-grained, very good rice (My.). — ಸಣ್ಣ ಕಮ್ಮಳಿ. -ಕಮ್ಮಳಿ. A thin, black cumley (My.). — ಸಣ್ಣ ಗಾರೆ. Fine plaster (My.). — ಸಣ್ಣ ಗಾಳಿ. (Śmd. 386; Kk. 98). A small fish-hook, etc. — ಸಣ್ಣ ಗೋರಿ. Small wheat (ಮಧುರ Cb.). — ಸಣ್ಣ ಗೋರಣ್ಣೆ. A kind of *goraṇṇē* (ಸಡೆ, ಕುಮಾರಿ, ತರಣಿ Si. 139). — ಸಣ್ಣ ಬಂಫೆ. A small or thin shank or leg (J. 28, 46). — ಸಣ್ಣ ಜಾಲಿ. = ಕಿವಿಜಾಲಿ. (St. & Pl.). — ಸಣ್ಣ ತಲೆ. A small head. ಸಣ್ಣ ತಲೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮುಳ್ಳಾಸು (Prv.). — ಸಣ್ಣ ತುಡುಕಿ. A plant that stings like a nettle, *Tragia cannabina* L. f. (St. & Pl.). — ಸಣ್ಣದು. -ಅದು. That is small, etc., a small, etc. thing, etc. (C.). ಬೀಜ ಸಣ್ಣದಾದರೆ ಮರ ಸಣ್ಣದೋ? (Prv.). ಬಹಳ ಸಣ್ಣದು (ಅಲ್ಲಿವ್ವ G.). — ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ. Small and big. ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳು (B. 4, 142). — ಸಣ್ಣ ಧ್ವನಿ. A low, whispering voice (G. 146). — ಸಣ್ಣ ನಡು. A slender, delicate waist (J. 16, 3; 18, 34). — ಸಣ್ಣ ನೆಗ್ಗಿಲು. A small kind of *neḡḡilu* (My.). — ಸಣ್ಣ ನೆಲ್ಲಿ. = ಕಿವಿನೆಲ್ಲಿ. (G.). — ಸಣ್ಣ ನೆಲ್ಲು. The paddy of ಸಣ್ಣಕ್ಕ (My.). — ಸಣ್ಣ ವಡವಲಳ್ಳಿ. = ಕಟವಡವಲ. (St. & Pl.). — ಸಣ್ಣ ಬಟ್ಟೆಗಡಲೆ. (ಮಂಗಲ್ಯಕ, ಮಸೂರ Si. 304). — ಸಣ್ಣ ಬತ್ತ. (ಅಣು Si. 305). — ಸಣ್ಣ ಬರಸ. The plant *Euphorbia thymifolia* Willd. (Z.). — ಸಣ್ಣ ಬುಲಿ. The partridge called *Perdix hepburnii* var. *Pallida odyore* (Bd.). — ಸಣ್ಣ ಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಕುನ್ನಿ My.). — ಸಣ್ಣಮಾಗು. -ಅಗು. To become small, etc. ಸಣ್ಣಮಾಗಿ ತುಡಿ (ಕಿಮ್ಮದಿಲಿ Śmd. I). ಸಣ್ಣಮಾದುದು (ಸನ್ನ, ಶಾತ Hlā.). ನಯಮಾಗಿ ಸಣ್ಣಮಾಗಿ ಇಡ್ಡ ಧ್ವನಿ (ಕಾಕರಿ Nr.). — ಸಣ್ಣ ಮಾತು. A petty, insignificant word (My.). 2, a low, mean word (My.). ಸಣ್ಣ ಮಾತಾಡೋಣ (ಕೀದಿನುಡಿ Cb.). — ಸಣ್ಣ ಮೊನೆ. A fine point (My.). — ಸಣ್ಣ ಮೋಘೆ. A dejected, low-spirited countenance (B. 3, 84). — ಸಣ್ಣ ಲಬು. -ಅಲಬು. The herb *Alysicarpus bupleurifolius* D. C. (Z.). — ಸಣ್ಣವ. -ಅವ. A small, etc., young male; a

boy (C.). ಸಣ್ಣವರು (ಪಲ್ಲವ, ಬಾಲಕರು Nn. 130; it is also the plural of ಸಣ್ಣವಳು). ಸಣ್ಣವರೂ ದೊಡ್ಡವರೂ ಇದುವೆಗಳ ಹಾಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರ ಬೇಕು (B. 3, 70). ಸಣ್ಣವರೂ ದೊಡ್ಡವರೂ ಕೂಡಿ (5, 211). ಸಣ್ಣವನಾದರೂ ಚಿಮ್ಮಿಗ ಸೆರೆಯದಾವೆ ಕದಿಯದೆ ಬಿಡು. — ಸಣ್ಣವನಿದ್ದ ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಲಸವು ಅಗದು (Prva.). — ಸಣ್ಣವದಂಚ. A small kind of vadānji (Bp. 11, 26). — ಸಣ್ಣವಳು. — ಅವಳು. A small, etc., young female; a girl (C.). ಸವತಿ ಸಣ್ಣವಳಲ್ಲ, ದಾಯಾದಿ ಚಿಕ್ಕವನಲ್ಲ (Prv.). — ಸಣ್ಣವಳೆ. — ಒಳೆ. A small ring for the wrist (Ūpr. 8, 52). — ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ. rep. ಹಕ್ಕಿ ಇಲಿ ಇಣುಕಿ ಮೊಲ ಮುಂತಾದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳು (B. 3, 31). ಹೂವಿನ ನಮನೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತನ್ಮಗಳು ಇರುವವು (3, 37). ಮೊದಲು ಜನರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (3, 38). ಅವನಿಗೆ ಅದು ಮುನ್ನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು (4, 74). ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನಮಗಡ್ಡೆಗಳೂ ಉಸುಬಿನ ದಿನ್ನೆಗಳೂ ಅವೆ! (4, 204). — ಸಣ್ಣ ಹಸಿ. A small drop (My.). ಅನೆಯ ಕರದಿಂ ಕೆದರ್ವ ಸಣ್ಣ ಹಸಿ (ವಮಘು Mr. 156). — ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗ. A little girl (ಬಾಲೆ, etc. Dhv.). — ಸಣ್ಣ ಹುಡಿ. Fine particles, dust, powder (ಡೂರ್ವ, ಪಾಂಸು, ರೇಣು, ಧೂಳಿ, etc. Mr. 284). — ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗ. A little boy (My.). — ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗ. = ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗ. (My.). — ಸಣ್ಣ ಹುಲ್ಲು. Small, fine grass (Si. 163). — ಸಣ್ಣ ಹುಳಕ. A kind of sand-piper (Pr.; cf. ದೊಡ್ಡ-). — ಸಣ್ಣಗು. — ಅಗು. = ಸಣ್ಣಮಾಗು. To become small, fine (B. 4, 105. 118. 157; G. 300) or low (in spirits), dispirited, weak (4, 139).

ಸಣ್ಣಗೆ saṇṇa-agṛē. Small, etc. (My.). ಸಾರಂಗದ ಕಾಲುಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿ ಬಹಳ ಸಣ್ಣಗೆ ಅವೆ (B. 3, 18). ಒನ್ನೆಯ ಗೋಣು ಸಣ್ಣಗೆ ಉದ್ದವಾಗಿ ಬಿಲ್ಲಿನನ್ನೆ ದೊಂಕ ಇರುವದು;... ಕಾಲು ಸಣ್ಣಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (3, 64). ಸಣ್ಣಗೆ ಕ್ಷಯಿಸಿ ದುರ್ಬಲನಾದವನು (ಗ್ತಾನ, ಗ್ತಾಸ್ತು, Si. 402). ಸಣ್ಣಗಿರುವ ನರಗಳು (ಸ್ತಾಯು, etc. 205). ಕಾರುತ್ಯಗಳನ್ನ ಸಣ್ಣಗೆ ಮಾಡರ್ ಪಟ್ಟಿ ಸಾಮಾನು (381).

ಸಣ್ಣನೆ saṇṇa-annē. = ಸಣ್ಣಗೆ. (My.). ಸಣ್ಣನಾದುದು (ಬದವಟ್ಟು ಮು ರೆ. I, 15). ಸಣ್ಣನೆಗಿದ್ದಾಳು (ಪ್ರತಿ, ಅಲ್ಪತನು Si. 198).

ಸಣ್ಣನ್ನ saṇṇa-anna. Small, etc. ಒನ್ನ ಸಣ್ಣನ್ನ ಎದೊ (B. 4, 175). ಸಣ್ಣನ್ನ ಬಿಳೇ ಮಳಲು (4, 225).

ಸಣ್ಣ saṇṇi. A garment of fibres or silk, that is considered always ceremoniously clean and not requiring washing (Tu.). ಎನ್ನ ಮಾಡುವವಗೆ ಸಣ್ಣ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಸಣ್ಣಗೆ saṇṇigē. That in which anything is made fine or powdered, a mortar. ತೆಕಾನ್ನದ ಸಣ್ಣಗೆ (Ūpr. 1, 123). ಪೊಸ ಸಣ್ಣಗೆಯೊ ಇದಿದ (ground) ಪುಲಿನದಿನ್ನೆ (J. 15, 9).

ಸಣ್ಣತು saṇṇa-itu. = (ಸಣ್ಣದು), ಸಣ್ಣತ್ತು. That is small, fine, etc. (ಅತಿಡೂರ್ವ Ūt. I, 79).

ಸಣ್ಣತ್ತು saṇṇa-ittu. = ಸಣ್ಣತು. ಸಣ್ಣತ್ತುಂ ಕೂರಿತ್ತುಮ್ ಅಹ ಧಾನ್ಯದ ತುಡಿ (ತೂಕ Nr.).

ಸಣ್ಣನು saṇṇisu. To powder: to harass greatly (Grj. 2, after 106).

ಸಣ್ಣಕ saṇṇa-uka. (Ūmd. 239). A man who makes small or fine (?).

ಸತ್ sat. ಸನ್ನ. = ಸತು, ಸದು. Being, existing. 2, real, essential, true. 3, virtuous, good; right, proper (ಒತ, ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 84); excellent, best; handsome, beautiful. 4, venerable, respectable. 5, wise, learned. 6, a good, intelligent or wise person. 7, that which is, a substance, a thing (ವಸ್ತುವ್ರತತಿ, ವಸ್ತುಸಮೂಹ 84). 8, (the various worldly objects as being exceedingly numerous): innumerable (ಅಸಂಖ್ಯತ 84). 9, that which really is, entity or existence; the really existent, the universal

soul. 10, that which is good or real or true; reality, truth (ತದ್ವಾರ್ಥ 84). 11, worship (ಉಪಾಸ್ತಿ, ಪೂಜ 84). 12, gold (ಜಮ್ಮಿನದ, ಸುಂದರ್ವ 84). 13, water. 14, (= ಸದ್) that is to be left or abandoned (ಹೇಯ, ರಹಸಂ 84). See Ūmd. 113.

ಸತ sata. Constant, eternal (ತಾತ್ಪತ್ಯ Kk. 57).

ಸತತ satata. Constant, incessant, perpetual, eternal, continual (Kāv. II, 2, B. 44). ಸತತಂ, incessantly, always.

ಸತತಗತಿ satata-gati. Continually moving; the wind.

ಸತತಗತಿಸುಜಿ satatagati-tanuja. Hanumat (Abh. P. 11. 60).

ಸತವ satavu. = ಸತವು. Tbh. of ಸತ್ವ 1. Strength, power, firmness, hardness (My.). 2, = ಸನ್ದ್ಭಾವರ್ತ (W.). — ಸತವಿನ ಹೂವು. (ಪುಷ್ಪಕೇತು G.).

ಸತಿ sati. 1. (fr. ಸತ್). A virtuous or faithful wife, a suttee. 2, a wife (ಗನ್ಧರ್ವ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 135; ಹೆಣ್ಣತಿ G.). ಸತಿಯ ಸೂತಕ (ಮತು 133). ಹುರುಡಿನ ಸತಿ (Ūmd. 73). ಸತಿ ಇಷ್ಟವಳೇ ಸತಿ, ಎತಿ ಇದ್ದದ್ದೇ ಕ್ಷೇತ್ರ. — ವತಿಯಿಲ್ಲದ ಸತಿ, ಗತಿಯಿಲ್ಲದ ವಾತಾರ (Prva.). — ಸತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್. To take a wife (Bp. 51, 9). — ಸತಿ ಹೋಗು. To become a suttee, to burn one's self with the husband's corpse (B. 5, 50).

ಸತಿ sati. 2. In the being or taking place (locative of ಸತ್). 2, = ಸತಿ (i. e. ಸತಿ 1, feminine of ಸತ್), being, true, etc. 3, giving, a gift. 4, end, destruction. 5, = ಸತಿಸವು. — ಸತಿಸವು. The locative (used) when (something else) is taking place, a locative-infinitive to be followed by a verb with another agent (Ūmd. 162 Cm.: 293 Cm. and vṛitti; 294; 295 vṛitti; 296; 403). — ಸತ್ಯರ್ಥ. — ಅರ್ಥ. The concern or meaning of the ಸತಿಸವು (Ūmd. 162. 163. 293). ●

ಸತೀನ satina. = ಸತೀಲ.

ಸತೀನಕ satinaka. = ಸತೀಲಕ.

ಸತೀರ್ಥ sa-tīrtha. = ಸತೀರ್ಥ.

ಸತೀರ್ಥ sa-tīrthya. A pupil of the same guru, a fellow religious student.

ಸತೀಲ satila. = ಸತೀಲಕ.

ಸತೀಲಕ satilaka. Phrase, pulse of a particular kind (= ಕಾಯ).

ಸತು satu. Tbh. of ಸತ್.

ಸತುಪಾತ್ರ satu-pātra. Tbh. of ಸತ್ಪಾತ್ರ. (Bp. 18, 59; My.)

ಸತುವ satuvu. = ಸತವು. Tbh. of ಸತ್ವ 1. Strength, etc. 2, = ಸತ್ತು, powder, zinc (My.; B. 4, 141).

ಸತ್ಯಗ sa-trīpa. Having gram or straw: worthless (Ūmd 72).

ಸತ್ಯಸ್ಥ sa-trīṣṭha. Thirsty.

ಸತ್ಯಥೆ sat-kathē. An excellent story, especially one that contains no obscenities (My.).

ಸತ್ಯರಸ sat-karapē. Treating with respect, hospitality, etc. (ಅರ್ಥ Mr. 482).

ಸತ್ಯರಸು sat-karisu. To treat well or kindly, to treat with respect, to show kindness or respect, to receive hospitably, to welcome; to honour, to worship. See J. 2, 27. 5, 66; 7, 67; 9, 6; 10, 17; 19, 44.

ಸತ್ಯಮರ್ sat-karma. A good or virtuous act, a pious deed (My.; B. 5, 280).

ಸತ್ಯಮಿ sat-karmi. A person of virtuous acts, a virtuous person (Jñs. 22, 53).
 ಸತ್ಯವಿ sat-kavi. An excellent poet (Ch. v. 16; Kāv. V, 1; Nn. 168; Śm. 118).
 ಸತ್ಯವೀನ್ದ್ರ satkavi-indra. = ಸತ್ಯವೀಶ್ವರ. (Bāv. 8, after 5).
 ಸತ್ಯವೀಶ್ವರ satkavi-tēvara. A most excellent poet (Śmd. 239 Cm.).
 ಸತ್ಯಕಲೆ sat-kālē. A prime science or fine art. See Nn. s. ಸತ್ಯಕ.
 ಸತ್ಯಾರ sat-kāra. Kind treatment, hospitable treatment or reception, hospitality; reverence, respect; care, attention (ಅರ್ಥ Nn. 102; Bp. 5, 17).
 ಸತ್ಯಾರ್ಯ sat-kārya. = ಸತ್ಯಮಿ. (My.).
 ಸತ್ಯೀರ್ತಿ sat-kirti. Good, great fame (Bp. 36, 47).
 ಸತ್ಯಮಾರ sat-kumāra. = ಸನತ್ಕುಮಾರ.
 ಸತ್ಯಲ sat-kula. A good family, a noble family (ಅನೂಕ, ಒಳ್ಳೆಕೆ ಕುಲ Nn. 129; Bp. 36, 8).
 ಸತ್ಯಲಜ satkula-ja. Sprung from a noble family; a man born in a noble family (ಒಳ್ಳೆಕೆ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು Nn. 160; ಪಾತ್ಯ Mr. 482; Bp. 57, 39, 55).
 ಸತ್ಯಲಜನ satkula-jana. = ಸತ್ಯಲಜ. See s. ಸತ್ಯಲೀನ.
 ಸತ್ಯಲೀನ sat-kulīna. Belonging to a good family, born of a noble family; a well-born man (ಕಾಲೀನ, ತುಡ್ಡಾನ್ವಯ Nn. 76, o. r. ಸತ್ಯಲಜನ).
 ಸತ್ಯಲೀನ sat-kṛita. Done well, acted rightly or properly. 2, treated with respect or hospitality (J. 32, 55). 3, respected, revered, honoured; worshipped, adored, welcomed, saluted. 4, virtue; respect; hospitality.
 ಸತ್ಯಲೀನ sat-kṛiti. A good or excellent literary composition (Kāv. V, 32; Mr. 7). 2, acting properly; a virtuous act; virtue, morality; treating with respect, hospitality (Rām. 1, 5, 25).
 ಸತ್ಯಲೀನ sat-kṛitya. A good, virtuous act (My.).
 ಸತ್ಯಲೀನ sat-kriyē. A good or virtuous action, virtue, charity (Bp. 22, 19; 32, 4; 57, 31; Śm. 1; My.). 2, respectful treatment; hospitable treatment (Bp. 60, 62); salutation, welcome. 3, excellent, charming action (Kāv. IV, 2, 14). 4, any purificatory ceremony. 5, funeral or obsequial ceremonies.
 ಸತ್ಯ satṭa. Tbh. of ಸತ್ಯ. Seven (in cards, My.).
 ಸತ್ಯತೀನ್ದ್ರಿ sat-tapas-vṛitti. Practice of excellent austerities (Ūpr. 4, 16).
 ಸತ್ಯತಮ sat-tama. Most or very good or right; most virtuous; excellent, best; very venerable.
 ಸತ್ಯವಿ sattavi. = ಸತ್ಯವಿ. (Śmd. 349).
 ಸತ್ಯವೆ sattavē. Tbh. of ಸತ್ಯವಿ. (Śmd. 365; Śm. 19).
 ಸತ್ಯ satā. = ಸತ್ಯ, ಸತ್ಯ. Being, existence; authority, right over; right of rule, away, disposal, application or use; power, might (Mhr.; ಅಸ್ತದ Ūb.).
 ಸತ್ಯಾರ್ಥ satā-artha. The meaning of existence or being. See ಉಕ 1.
 ಸತ್ಯೀಗೆ sattigē. Tbh. of ಸತ್ಯೀ. (Śmd. 340, 345; Ūt. II, 60; ಫತ್ಯ, ಅತವತ್ಯ Nn., Mr., 265; ತರ್ಪಣ Bhn. 32; ತದ್ Śm. 42, 114; Ūpr. 1, 87, 93; 7, 80; Bp. 56, 13; 58, 53; Ū. Bp. 47, 47; J. 4, 19). ಬಿಳಿಯ ಸತ್ಯಿಗೆ (ಸಿತಾತವತ್ಯ Nn. 18). ಸತ್ಯಿಗೆ ಅರ್ಥ

ಬೋಯಿಗೆ, ಅತ್ತಿಗೆ ಅರ್ಥ ಬಾವಿಗೆ. — ಸತ್ಯಿಯ ವಾಸನಿಸಿದರೆ ಸತ್ಯಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ. — ಬಿತ್ತಿದ ಬಿಳುಪು ಸತ್ಯಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).
 ಸತ್ಯ satṭu. P. p. of ಸಾಯ, ಸಾಯು.
 ಸತ್ಯ satṭu. = ಸತ್ಯವ No. 2. Pewter (My.; Tē; Śi. 332).
 ಸತ್ಯಗ sattuga. Tbh. of ಸತ್ಯಗ. (Śmd. 351, 360; perhaps Śk. ಸತ್ಯಗ = ಸತ್ಯ is meant). Flour of parched barley (ಧಾನ್ಯಾದಿವಿಷ್ಣುಮಂ ಮಿದಿದು ಪುರುಷಿ Mr. 219; Mhr. ಸತ್ಯ; cf. ಸ ದ್ವಾರ). ಮೊಸರಲಿ ಕಲಿಸಿದ ಸತ್ಯಗ (ಕರಮ್ಪು, ದಧಿಸತ್ಯ Hlā.).
 ಸತ್ಯವೆ sattuva. Tbh. of ಸತ್ಯವ (ಸತ್ಯ 1). (My.; Tē.).
 ಸತ್ಯ satṭē. (= ಸದ 3). Rubbish, dirt, stuff, trash (My.; Tē. ಚಿತ್ರ, T. ಚಿತ್ರ); a covert name for a serpent (My.). — ಸತ್ಯಹುಲ್ಲು. Worthless grass (My.).
 ಸತ್ಯ satṭē. = ಸತ್ಯ. Existence, entity, being, reality (see ಉಕ 1); goodness, excellence; essence, sap (My.; Śi. 158).
 ಸತ್ಯ sad-tra. The true Sk. form of ಸತ್ಯ, q. v.
 ಸತ್ಯವಿ sat-tva. The true Sk. form of ಸತ್ಯ 1, q. v.
 ಸತ್ಯನಿ satthapi. One of the terms with ಸತ್ಯ (Śmd. 23, o. ra. ಸತ್ಯನಿ, ಸುಧನಿ).
 ಸತ್ಯಪ sat-patha. A good road; good course of life, correct or virtuous conduct.
 ಸತ್ಯದ sat-pada. A proper verse or verse-foot (A.).
 ಸತ್ಯಪತ್ರ sat-pātra. = ಸತ್ಯಪತ್ರ. A proper object of presents or honours, a worthy or virtuous person (ತೀರ್ಥ Nn. 48; J. 10, 27). ಸತ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾನ್ವೀಶ್ವರವಾರ ತಾನಾಗಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ತಾನ್ವೀ, etc. Śi. 249). ಕೊಡ ಬೇಕುತಮನಾದವನಿಗೆ ಮಗನಂ, ಸತ್ಯಪತ್ರಕಂ ದಾನಮನ್ನಿದ ಬೇಕು (Śi. 25).
 ಸತ್ಯಪ್ರಿಯ sat-pūpya. True virtue, real merit (Bp. 60, 7).
 ಸತ್ಯಪುತ್ರ sat-putra. A good, virtuous son (B. 4, 78; My.).
 ಸತ್ಯಪುರುಷ sat-puruṣa. A good or virtuous man, a worthy man, a respectable man (ಸಾಧು, ಸಜ್ಜನ, ಅರ್ಯ Hlā.; ಸಜ್ಜನ, etc. Mr. 241; ಫಲೀನ, ಉತ್ತಮಪುರುಷ Nn. 45; ಸನತ್, ಮದನ 115; Bp. 40, 15; 45, 19; J. 2, 56; B. 4, 185). ಕಪ್ಪೆಗಳು ಮಾನುಗಳು ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ತೀರ್ಥವೇ ತುಪ್ಪಮ್ ಒಗರಕೆ ಸಲುಪವು; ಸತ್ಯಪುರುಷನಿದ್ದರೇ ತೀರ್ಥ (Sp.).
 ಸತ್ಯಪ್ರತಿಪಕ್ಷ sat-prati-pakṣa. A counterbalanced reason or one along with which there exists another equally good on the opposite side; contrariety of argument, existence of opposite premises proving the existence or non-existence of a thing. (R.).
 ಸತ್ಯಲ sat-phala. = ಸತ್ಯಲ. Having good fruit; good fruit (ಪ್ರಸೂನ, ಒಳ್ಳೆಕೆ ಫಲ Nn. 25, o. r. ಒಳ್ಳೆಕೆ ಫಲ; Bp. 36, 45).
 ಸತ್ಯ satya. True, real, genuine, sincere, honest, truthful, faithful, virtuous, good. 2, fulfilled, realized. 3, truth (ಸ್ವಭ, ನನ್ನಿ Kk. 48; ನಿಷ್ಕವ, ನನ್ನಿ, ನಿವದ; ನನ್ನಿ Ūt. I, 70, 100); sincerity, reality, goodness, the quality of goodness or purity. 4, demonstrated truth or conclusion, dogma; a fixed rule or order (ನಿಬದ್ಧ, ಕಟ್ಟಿಕೆ Mr. 358). 5, a solemn asseveration, promise, oath (ಪ್ರಮಾಣ, ತಪ್ಪದೆಮ್ಪುದು Nn. 139). 6, the uppermost of the seven lōkas or worlds, the abode of Brahmā. 7, the first of the four yugā or ages, the best or golden age. ಸತ್ಯಸದ್ಗುಣ ತೀರ್ಥಮ್, ಉತ್ತಮರ ನದಿ ತೀರ್ಥ, ಸತ್ಯರ ಸಂಗಮ್ ಅದು ತೀರ್ಥ; ಹರಿನ ನಿರ್ವ ಎತ್ತಿದುದು ತೀರ್ಥ (Sp.). ಸತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಎತ್ತಲೂ ಫಯವಿಲ್ಲ. — ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದವ

ನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಬತ್ತಲೆ (Prva). — ಸತ್ಯಮಾತು. A true, good word (B. 5, 127). ಸತ್ಯಮಾತಾಡು, to speak the truth (B. 3, 96).
 ಸತ್ಯಕ satyaka. = ಸತ್ಯ. True, real, etc. 2, N. (J. 11, 50).
 ಸತ್ಯಕಾರ satya-n-kāra. = ಸಂಜಕರ, ಸಂಜಕಾರ, ಸಂಜಗಾರ. Making good or true, ratification of a contract or bargain. 2, something given in advance as an earnest or security for the performance of a contract, earnest-money, pledge.
 ಸತ್ಯಕನ satyatana. = ಸತ್ಯತೆ. (G. 99. 511; B. 5, 8. 157. 232).
 ಸತ್ಯತೆ satyatē. Trueness, truth, sincerity, veracity (My.).
 ಸುಜನಂ ಸತ್ಯತೆಯುಳ್ಳವಂ (S.).
 ಸತ್ಯತ್ವ satyatva. = ಸತ್ಯತೆ. (Sk.; My.).
 ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞ satya-pratijñā. True or faithful to a promise or engagement (My.).
 ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞೆ satya-pratijñē. A sincere promise or vow (My.).
 ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣ satya-pramāṇa. A sincere oath (My.).
 ಸತ್ಯಭಾಮಿ satya-bhāmī. N. of one of the eight wives of Kṛishṇa (J. 6, 47. 48. 52).
 ಸತ್ಯಮುನಿ satya-muni. A true muni (ಅಂ Mr. 524).
 ಸತ್ಯರೂಪ satya-rūpa. A true form; a form of truth or goodness; he whose whole form of being is truth (J. 13, 28).
 ಸತ್ಯಲೋಕ satya-lōka. = ಸತ್ಯ No. 6. See Mr. s. ಲೋಕ.
 ಸತ್ಯವಚ satya-vača. Tbh. of ಸತ್ಯವಚನ್. (G.).
 ಸತ್ಯವಚನ satya-vačana. Truth-speaking, veracity, speaking the truth; a true word, a sincere promise (B. 5, 47; My.).
 ಸತ್ಯವಚನಿ satya-vačanī. A person who speaks truth (B. 5, 38).
 ಸತ್ಯವಚನು satya-vačas. Truth-speaking, veracious; a ṛishi; truth, veracity.
 ಸತ್ಯವತ್ satya-vat. Possessing or practising truth, veracious, true.
 ಸತ್ಯವತಿ satya-vatī. N. of the wife of Parāśara and mother of Vyāsa (Mr. 257; see s. ಗಂಗಿ).
 ಸತ್ಯವತಿಜ satyavati-ja. Vyāsa (Mr. 257).
 ಸತ್ಯವತೀಸುತ satyavati-suta. Vyāsa (Sk.; G.).
 ಸತ್ಯವಂತ satya-vanta. Tbh. of ಸತ್ಯವನ್. A man who practises truth, a faithful, honest, sincere man (ಸತ್ಯಸನ್ನ G.). Feminine ಸತ್ಯವಂತಿ (My.).
 ಸತ್ಯವಾಕ್ satya-vāk. ಸತ್ಯವಾಚ. Truth-speaking, veracious, sincere (My.). 2, a ṛishi.
 ಸತ್ಯವಾದಿ satya-vādi. Speaking truth, veracious; a person who speaks the truth (J. 25, 15; G. 357). See s. ವೈತಮ್ನಾಯನ.
 ಸತ್ಯಕಾಪ satya-kāpa. An efficacious curse (Bp. 61, 40).
 ಸತ್ಯಕಾಲಿ satya-kāli. Endowed with truth; a faithful, honest person (My.).
 ಸತ್ಯಕೀಲಿ satya-kīla. Disposed to speak the truth, veracious. 2, N. (J. 26, 33).
 ಸತ್ಯಸಂಗರ satya-saṅgara. True to an agreement or promise, veracious, faithful (ಸತ್ಯವನ್ನ G.).
 ಸತ್ಯಸನ್ನ satya-sandha. True to an agreement or compact, faithful to an engagement; faithful, veracious; a faithful, etc. man (Abhā. 1, 48; J. 9, 90).
 ಸತ್ಯಾಕೃತಿ satyā-kṛiti. Ratification of a bargain.

ಸತ್ಯಾಚರಣೆ satya-ācāraṇē. Observance of truth (J. 11, 30).
 ಸತ್ಯಾನ್ವಿತ satya-anvita. True and false, containing truth and falsehood. 2, practice of truth and falsehood, commerce, trade, traffic.
 ಸತ್ಯಾಪನ satya-āpana. Ratification of a bargain.
 ಸತ್ಯೇಂದ್ರ ಚೋರ satya-indra-śōra. N. of a king of Āśā (Rā. 3, 144; 18, 99).
 ಸತ್ಯೇಶ satya-īśa. N. — ಸತ್ಯೇಶಬಾಮಯ. N. (Bp. 34, 59). — ಸತ್ಯೇಶಬಾಮಯ. N. (Bp. 47, 35).
 ಸತ್ಯ satra. = ಸತ್ಯ, ಚಕ್ರ 1, ಛತ್ರ 2. A session; a long sacrificial session or sacrifice; a sacrifice. 2, an oblation, offering, gift; giving alms or charity, liberality; — wealth. 3, a residence, house. 4, a place of refuge, a choultry or halting place for travellers or strangers (ತೃ Smṛ. Dh.; Kk. 85; Āpr. 5, 46). 5, covering, concealing. 6, a wood, a forest. 7, the distribution of food to Brāhmanas and mendicants; the building erected on the spot appointed for this distribution (Mh.). ಛತ್ರಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯರ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದಾರದೇ? (Prv.). See ಅಸ್ತ-
 ಸತ್ರಂ sa-tram. With, together with (ಅಂ Mr. 535).
 ಸತ್ರಕಾಲಿ satra-kāli. A building where food and alms are given away to Brāhmanas and mendicants, an alms house.
 ಸತ್ರಾ sa-trā. = ಸತ್ಯ. With, together with. 2, always, ever.
 ಸತ್ರಾಜಿತ satra-jit. N. of the father of Satyabhāmā, father-in-law of Kṛishṇa.
 ಸತ್ರಾಜಿತ satrajita. Tbh. of ಸತ್ರಾಜಿತ. (Bhāgavata 10, 67 sum.).
 ಸತ್ರಾಶ sa-trāśa. Having power or force; power, force, vehement effort (Bhn. 53; Bh. 2, 2, 96).
 ಸತ್ರಾಣಿ sa-trāṇi. A powerful, strong person (ಛೇಮ, ಸತ್ಯವನ್ನ Nn. 5).
 ಸತ್ರಾರ್ಥ satra-artha. The meaning of a choultry. ತೃ ಸತ್ರಾರ್ಥದೋ ಕುಲಂ (Smṛ. I).
 ಸತ್ರಿ satrī. A liberal householder (ಗೃಹಪತಿ) who constantly performs sacrifices and distributes gifts or alms.
 ಸತ್ರಿ sa-trī. = ಸತ್ರಾ, q. v.
 ಸತ್ಯ satva. 1. = ಸತ್ಯ, ಸತ್ಯ, ಸತ್ಯ, ಸತ್ಯ. Being, existence, entity, essence, true essence (ಅಚತದ ಉಳ್ಳಿ Mr. 502, a. a. ಅಚತಮಳ್ಳಿ, ಅಚತಮಳ್ಳಿ, life, the principle of being. 2, breath; spirit, mind, sense, consciousness. 3, a substance, a thing; wealth. 4, an elementary substance, as earth, air, fire, etc. 5, nature, natural property, characteristic disposition (ಸುಖನವ್ಯಕ್ತಿ 502; ತ್ರಿಗುಣ, ಸತ್ಯ ರಜಸ್ ತಮೋ Nn. 14). 6, any living or sentient being, an animal, a beast, an evil being, demon, spirit, ghost, goblin, monster (ಛೇತ 502; ಜೀವಜಯ, ಜೀವಜಯ 14). 7, goodness, virtue, excellence. 8, truth, certainty, reality. 9, strength, energy, vigour, power (ತೃ 502; ಬಲ, ಶಕ್ತಿ 14; ಅಂ Bhn. 29; ಸಹಸ Bhn. 15). 10, the quality of purity or goodness (the other two being rajas and tamas). 11, an embryo. 12, a horse (ನಾಟ, ಕುಮಾರ 14). 13, Pārvatī (ಅಪ್ರಕಾಶಿ ವಾರ್ಧ 14). 14, a mountain (ಪರ್ವತ 14). 15, water (ಅಮೃತ, ಉದಕ 14). 16, a cloud (ಛನ, ಮೋಛ 14). 17, alchemy (ಧಾತುವಾದ, ರಸವಾದ 14). 18, a substantive.

noun. See ಉದು 1. — ಸತ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆ. An able, sensible, clever man (ದತ್ತ, ಬಲ್ಲಿದನು Nn. 121).

ಸತ್ಯ satva. 2. The letter ಸ (Śmd. 82 Cm.; 334. 339. 346. 347).

ಸತ್ಯಕ satvaka. See ಸತ್ಯಗ.

ಸತ್ಯಗ satva-ga. Going vigorously (?); standing in connection with vigour (?). See ಅಕ್ಕುಡ.

ಸತ್ಯಗುಣ satva-guṇa. The faculties or organs of sense (ಅವಿಲೇನಿಯ Nn. 67). 2, the quality of purity or goodness (ತ್ರಿಗುಣಭೇದ, ಗುಣತ್ರಯಭೇದ 67). 3, generosity, liberality (ತ್ಯಾಗ 67). 4, power, valour (ಪರಾಕ್ರಮ 67). 5, the colour of twilight, etc. (ಅಸ್ತರಾಗ, ಸನ್ಧ್ಯಾರಾಗ 67).

ಸತ್ಯರ sa-tvara. Having haste or speed, *expeditious, quick, speedy*. ಸತ್ಯರ, quickly, swiftly, hastily, suddenly.

ಸತ್ಯರಗ್ರಹಣ satvara-grahana. Quick or sudden seizure. See ತುಡುಕು 1.

ಸತ್ಯವಂತ satva-vanta. A powerful man (ಭೀಮ, ಸತ್ಯಾಣಿ Nn. 5).

ಸತ್ಯಸಾಮಾನ್ಯತೆ satva-sāmanyatē. The state of strength being low or feeble. See ಬಸವದ.

ಸತ್ಯಹೀನ satva-hīna. Impotent, weak; a weak man (My.).

ಸತ್ಯಾತಿಶಯ satva-atīśaya. Eminence of, or superiority in, strength (J. 7, 38).

ಸತ್ಯಾಧಿಕ satva-adhika. Possessing superior strength (see Mr. 2. ಪೊಗದ); a very powerful man (J. 13, 46).

ಸತ್ಯಿ satvī. A pregnant woman (ವರಭರ್ಯೆ, ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 307; cf. ಅಪನ್ನ ಸತ್ಯ).

ಸತ್ಯಂಗ sat-saṅga. Association with the good; good company (J. 18, 39). ಮಗನಿ, ನೀಂ ಸತ್ಯಂಗದೊಳ್ಪುದು! (Sā.).

ಸತ್ಯನ್ಯಾಯ sat-sampradāya. Good custom or usage (My.).

ಸತ್ಯಸಹವಾಸ sat-sahavāsa. Living together with the good, keeping good company, good company (My.).

ಸಥ satthi. Tbh. of Mhr. ಸತ್ಯ. (B. 4, 138).

ಸದ sad. = ಸತ್. One who sits or settles down, sitting, dwelling, residing, etc. See ತ್ರಿವಿಷ್ಟಸ, ದಿವಿ, ನಿ, ಸಂ, ಸಧಾ.

ಸದ sada. = ಸದ. See ಅಪ, ಸಧಾ.

ಸದಕೀರ್ತನ sat-akīrtana. The neglect to mention what is essential (Kāvy. V, 26).

ಸದಕು sadaku. = ತದಕು 1. To beat (Rām. 6, 43, 8; cf. ಸದಿ 1).

ಸದಗುಪ್ಪೆ sadaguppē. (= ಸದಾಬು, etc.). Tbh. of ಶತಪುಷ್ಪ. A sort of fennel (ಶತಪುಷ್ಪ, ಸಿಪ್ಪುತ್ರೆ, ಅಪ್ಪುತ್ರೆ, etc. Nr.).

ಸದನ sadana. Sitting; a seat. 2, an abode, a dwelling, a house (ಮನೆ Nn. 84). 3, sinking down, perishing, decaying; exhaustion.

ಸದನಾಂಗಣ sadana-aṅgaṇa. The court or yard of a house (Bp. 40, 8).

ಸದಭಿಮತ sat-abbhimata. Approved of by, or pleasant to, intelligent or learned persons (Kāvy. II, 1, 6).

ಸದಮಲ sat-amala. True and pure; truly pure (ನಿರ್ಮಲ Bhn. 64; Śmd. 64; Čh. v. 179. 226). 2, N. of a vr̥tta (Čh.).

ಸದಮಲಭಕ್ತಿ sadamala-bhakti. Truly pure devotedness (My.).

ಸದಮಲಾತ್ಮ sadamala-ātma. A truly pure person (Bp. 36, 47).

ಸದಮಲಾತ್ಮಕ sadamala-ātmaka. One whose character is truly pure (Bp. 24, 42; 39, 65; 61, 71).

ಸದಯ sa-daya. Merciful, compassionate, benevolent; mercy, etc. (Bp. 22 sum.; 37, 34).

ಸದರ sadar. = ಸದರ 1, ಸದರು. The highest court of the law (Mhr., H. ಸದರ). 2, hall of audience, a state-room, a seat for the administration of justice or the direction of public business (Mhr., H.). 3, chief, principal, head (Mhr., H.). 4, a heading (in papers of accounts, etc. Mhr., H.). — ಸದರ ಅದಾಲತ್. A zillah court (My.). — ಸದರ ಅಮೀನ್. The second class judge over a civil court subordinate to the zillah courts (My.; Mhr.). — ಸದರ ಬೇಸದರ. A heading and that is not the heading, but comes under it (My.).

ಸದರ sadara. 1. = ಸದರ. — ಸದರ ಅಮೀನ. = ಸದರ ಅಮೀನ್. (B. 5, 106). — ಸದರ ಅಮೀನಿ. Relating to the ಸದರ ಅಮೀನ (B. 5, 87).

ಸದರ sadara. 2. Familiarity, intimacy, friendliness, affability (Bh. 1, 8, 6; My.); acquaintance, knowledge (Bh. 8, 24, 51); facility, easiness, an easy affair (Śā. 4, 61; J. 16, 35; 25, 15; My.; cf. ಚತುರ?). (ಕಾರ್ಯ) ಹೇಳಿದನು ಸದರ, ಮಾಮನವು ಇಷ್ಟ (Prv.).

ಸದರ sa-dara. 3. Fearful, afraid, timorous.

ಸದರಹು sadarahu. = ಸದರಿ. (My.; Mhr. ಸದರಹು, accordingly with the heading, text, matter duly set down, etc.).

ಸದರಿ sadari. Afore-said, above-mentioned, that (My.; Br. ಸದರಹು, ಸದರಿ).

ಸದರು sadaru. = ಸದರ. A state-room; an assembly (vīramāhēśavaratantraṭkā); an assembly before which dancers, players and singers exhibit (My.; T. ಚದರ, ಚದುರ). ಸದರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒದಕುವದಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯದೋ? (Prv.). Cf. ಸದಸ.

ಸದರ್ಥ sat-artha. True, proper meaning (Mr. 2); having a proper meaning; mannered, tasteful (Kāvy. III, 1, A, 25).

ಸದಲಿಂಗಾರ sat-alaukāra. An excellent rhetorical expression or figure (Kāvy. III, 3, B, 54).

ಸದನ ಸದಾ. = ಸದಸ್ಸು. A seat, an abode, a dwelling. 2, an assembly, a meeting.

ಸದಸತಿ sat-asat. Being and not being, existent and non-existent, real and unreal, true and false; good and bad, virtuous and wicked (My.).

ಸದಸ್ಯ sadasya. Any man present at or belonging to an assembly, an assessor, a spectator, a member of an assembly, a councillor. 2, any one present or assisting at a sacrifice; a *superintending priest* (ritvij) whose duties are to superintend the whole sacrifice and correct mistakes.

ಸದಸ್ಸು sadassu. Tbh. of ಸದಸ. (Śmd. 108 Cm.).

ಸದಕ sadaka. Grain (Rām. 1, 16, 10).

ಸದಕಗ sadakiga. A grain-seller (Č. Bp. 47, 46).

ಸದಾ sada. Always, at all times, continually, perpetually, ever (ನಿರಂತರ, ಅನುಪುತ Nn. 137), everlastingly, eternally (ನಿತ್ಯ, ಕೇಶಿಲ್ಲದನ್ವಾದು 137).

ಸದಾಕಾಲ sadā-kāla. All times or seasons; at all times, ever (Č.).

ಸದಾಗತಿ sadā-gati. Ever-going: air, wind, Vāyu.

ಸದಾಚರಣ sat-ācārāṇa. = ಸದಾಚಾರ. (B. 5, 189; My.).

ಸದಾಚರಣಿ sat-ācārāṇi. = ಸದಾಚಾರಿ. (B. 5, 158; My.).

ಸದಾಚಾರ sat-ācāra. Moral or virtuous conduct, correct deportment, good manners; approved usage, a good custom (Bp. 61, 13; J. 5, 55; Abhā. 1, 41; B. 5, 204, 281; My.).

ಸದಾಚಾರಿ sat-ācāri. A virtuous person, a person of correct deportment (B. 5, 204; My.).

ಸದಾತನ sadātana. Continual, perpetual, eternal.

ಸದಾದಾನ sadā-dāna. Always giving: liberality, munificence.

ಸದಾನಂದ sadā-ānanda. Always happy (Bp. 2, 17; 8, 58); perpetual happiness (24, 40).

ಸದಾನವ sadā-nava. Always new (J. 10, 5). 2, ಸದಾನವ, containing demons (10, 5).

ಸದಾನೀರ sadā-nīrē. Always possessing water: N. of a river, the Kātōyā.

ಸದಾಪ sadāpa. = (ಸದಗುಪ್ತ), ಸದಾಬು, (ಸಬ್ಬಸಿಗೆ, ಸೋಪ). A kind of fennel, Anethum panmori or sowa (ತಾಲೇಯು, ತೇತ ತಿವ, etc., ಸಬ್ಬಸಿಗೆ Si. 147; Tē.).

ಸದಾಪುಷ್ಪ sadā-puṣhpa. Ever-flowering; the plant Pteroppermum suberifolium (ಮುಡುಕುನದ್ಧ Mr. 127); the cocoa-nut.

ಸದಾಬು sadābu. = ಸದಾಪ. A strong-smelling herb, the common rue, Ruta graveolens L. (Z.).

ಸದಾಭೋಗ sadā-bhōga. Ever-enjoying. 2, perpetual enjoyment or pleasure (Kāvy. IV, 2, 60).

ಸದಾರ sa-dāra. 1. Accompanied by a wife, together with a wife.

ಸದಾರ sadāra. 2. Very strong or powerful, able (ಸಮರ್ಥ Bhn. 25).

ಸದಾರುಣ sadā-aruna. Always red (J. 2, 8). 2, ಸದಾರುಣ, always rough (2, 8).

ಸದಾಶಿವ sadā-śiva. Always happy; an epithet of Śiva (ಸೂ ಚ, ತೃನೇತ್ರ Nn. 122; Bp. 43, 78; 54, 49; 61, 53; J. 5, 35; see ದೇವಾಂಗ; N. (B. 4, 7).

ಸದಿ sadi. = ಸದಿ. (G.).

ಸದು sadu. Tbh. of ಸತ್.

ಸದುಗುಣ sadu-guṇa. Tbh. of ಸದ್ಗುಣ. (Rām. 6, 53, 20).

ಸದುಭಕ್ತ sadu-bhakta. Tbh. of ಸದ್ಭಕ್ತ. (Bp. 1, 35; 47, 4).

ಸದುವಿನಯ sadu-vinaya. Tbh. of ಸದ್ವಿನಯ. (Bp. 22, 19; 26, 64).

ಸದೃಶ sa-dṛśa. Like, resembling, similar (Kāvy. III, 2, B, 58; Bp. 61, 83).

ಸದೃಶ sa-dṛśa. ಸದೃಶ. Like, resembling, similar, same.

ಸದೃಶ sa-dṛśa. Like, resembling, similar, same (ಪಾಂಗು Kk. 31; ಪಾಡು Bhn. 30); conformable, fit, proper, right, suitable; worthy (Kāvy. III, 3, B, 144, 156).

ಸದೃಶತೆ sa-dṛśatē. Likeness, similarity, sameness (Kāvy. III, 3, B, 75).

ಸದೃಶತ್ವ sa-dṛśatva. = ಸದೃಶತೆ. (Āpr. 8, 2).

ಸದೃಶವೃತ್ತಿ sadṛśa-vṛttī. Comparison; resemblance (ಸಾಧ್ಯ ಕೃ, ಸಮಾನವರ್ತನೆ Śmd. 158, 159).

ಸದೃಶಾಕ್ಷರ sadṛśa-akṣhara. A similar letter, the same letter (Kāvy. III, 2, B, 38-47).

ಸದೃಶಾರ್ಥತೆ sadṛśa-arthatē. The state of having the meaning of ಸದೃಶತೆ. See ಸ. ತೇಗು 1.

ಸದೃಶ್ಯ sa-dṛśya. Like, similar (ಸಮ, ಸಮಾನ Nn. 158). 2, appearance, look (ಸೋಲ 158).

ಸದೆ sadē. 1. = ತದೆ, ಸದ. To pound to some extent, to bruise, to squash, to crush (ತಪ್ಪುಕರ್ತೃ ಶೆಮ. Dh.; M.; T. ಚಪ್ಪೆ; see ಚಪ್ಪೆ; cf. ಚಪ್ಪು); to strike, to heat (ತಾಪನ Śm. 99). P. ps. ಸದಮ, ಸದಮ, ಸದ್ಗು. See Grj. 2, after 106; Bp. 14, 20; 55, 36; Ā. Bp. 32, 37; 47, 11; Rāv. 6, after 11; Śāv. 4, 19, 106; J. 7, 47, 59; 13, 54; 14, 5; 16, 26, 34, 35; 18, 6; Bh. 1, 10, 26; 2, 4, 7; ದೀಪ. 2, to be reduced to a palpable powder; to be bruised, etc. (Tē. ಚಪ; M. ಚಪ್ಪು).

ಸದೆ sadē. 2. Shortened infinitive of ಸದಿ. — ಸದ ಬಿ. To beat (any thing) so as to crush (it, Ā. Bp. 32, 44; J. 4, 71; 25, 59; Rām. 5, 9, 6; Bh. 2, 4, 6).

ಸದೆ sadē. 3. = (ಸತ್ತ್ವ), ಸದಸಿ. Trash, rubbish, sweepings, stuff, litter, etc. (ಕಸ Śm. 99; Bp. 16, 22). ಉದಾಹರಣೆ ಸದೆಯಾದರೂ ಹುಡುಗ ಬೇಕು. — ಪದೇ ಪದೇ ಬೇಡಾದರೂ ಸದೆ ಕೂಡಿಸೋದು ಬಿಡ. — ಸದೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ತಿಳಿಸುವದ ಹದನಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಕೋನೇ? (Prva.). — ಸದೆಗೂಡಿಸು. — ಕೂಡಿಸು. To collect rubbish, to sweep. ಬುಧವಾರವಾದರೆ ಸದೆಗೂಡಿಸ ದಾರಬೇ? (Prv.). — ಸದೆಬಿಡಿಗ. A sweeper, a low servant (Abhā. 2, 95).

ಸದೇಶ sa-dēśa. Possessing a country. 2, of the same country or place. 3, neighbouring, near.

ಸದತಿ sat-gati. Good or happy state, felicity, fortune (ಯೋಗ, ಒಳ್ಳೆತ ಗತಿ Nn. 118; Bp. 26, 66; 42, 40; J. 2, 32; 26, 56).

ಸದುಣಿ sat-guṇa. = ಸದುಗುಣ. Having good qualities, good, virtuous. 2, a good quality or property, a virtuous nature or disposition (ಒಳ್ಳೆತ ಗುಣ Nn. 64, 113; Bp. 22, 62; Bp. 2, ಸತ್ತ್ವ). — ಸದ್ಗುಣವೆವೆ. — ಪದೇ. To acquire a virtuous nature (Bp. 55, 2).

ಸದುಣಿಜಾತ sadguṇa-jāta. A man with innate good qualities (My.).

ಸದುಣಿ sat-guṇi. A person who has good qualities, a good, virtuous person (Bp. 41, 23; B. 2, 74; 4, 3). — ಸದ್ಗುಣಿಮುಖಾರ್ಥನ N. (Bp. 20, 8). — ಸದ್ಗುಣಿಮುಖಾರ್ಥನ ಸದೇಶ. N. (Bp. 19, 85).

ಸದುರು sat-guru. A true, good or excellent guru (Āpr. 4, 24; Bp. 35, 27; 37, 32; 50, 29).

ಸದ್ಧ sadā. = ಸದ್ಧ. Tbh. of ತದ್ಧ. — ಸದ್ಧಯಿಡು. — ತಿಳಿಸು. To destroy the distinction of sound (Abh. P. 5, after 123). — ಸದ್ಧಯಿಡು. — ತಿಳಿಸು. The distinction of sound to be lost (Āpr. 6, 14; Abh. P. 13, after 34; 13, 100).

ಸದ್ಧದ saddida. = ಸದ್ಧದ, q. v. Ā. ಸದ್ಧ 1, so that the meaning would be "a man who has ceased"?

ಸದ್ಧಿವಾಲ saddivāla. A town-magistrate (My.).

ಸದ್ಧು saddu. 1. To cease, to stop (v. i. as is speaking or working, used only in the imperative singular ಸದ್ಧು, and plural ಸದ್ಧಿ, My.; is it = ಕೆ. ರೂ ಸದ್ಧೇ).

ಸದ್ಧು saddu. 2. P. p. of ಸದಿ. (My.).

ಸದ್ಧು saddu. = ಸದ್ಧ. Tbh. of ತದ್ಧ. (ಧ್ವನಿ Kk. 25; My.; Tē. B. 2, 21). ಸದ್ಧುಗುಣಿ (ತದ್ಧ, etc., ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 84, 60). ಪ

శ్రేణవరే గవ్యజ నిల్లుత్తదే, మద్దు కుదివరే రోగేగ నిల్లుత్తదే (Prv.).

సద్దుక sadduka. Barley (B. 3, 66; 5, 36. 287; Mhr. 366; cf. సత్తుగ).

సద్విజ sat-dvija. = సద్విజ. A true, excellent Brāhmaṇa.

సద్ధర్మ sat-dharma. A good religion; a good religious practice; justice, virtue, morality; attentive to duties (వృత్త, సుధర్మ Nn. 16; Mr. 540).

సద్ధర్మబారిసే saddharma-čāriṇi. A woman who lives virtuously: a wife (దార, కలత్త, వధు, etc. Mr. 306). Cf. సద్ధర్మబారిసే.

సద్ధర్మిక sat-dharmika. A truly virtuous man (నిజధర్మ చేర్చున G.).

సద్భక్త sat-bhakta. = సదుభక్త. A true or good follower or devotee (Bp. 53, 42).

సద్భక్తి sat-bhakti. True or good devotion, etc. (Bp. 1, 58; 43, 54; 55, 2).

సద్భావ sat-bhāva. The quality of being, actual existence, reality, being, entity. 2, good nature or disposition (జ్యోతి, ఒక్కడ మనస్సు Nn. 68); goodness, amiability. See Bp. 35, 8. 43.

సద్దా sadma. A seat; a house, a habitation; a temple; an altar; a place, station. See ఉత్తర, బలి.

సద్మి sadmi. An esculent root (సూరక, చంద్ర Mr. 137).

సద్మి sadya. = సద్మి. Tbh. of సద్మి. (Bp. 49, 34; My.).

సద్మి, now, this moment, etc. (My.; B. 4, 12; G. 78).

సద్మి పడయి తల్ల ఫల (సాన్ధ్య పుష్ప, సద్మిఫల Si. 266).

సద్మిఫల sadyas-phala. Instantly bearing fruit; immediate fruit or consequence. See s. సద్మి.

సద్మిక్షార sadyakshāra. (సద్మిక్షార). Tbh. of సద్మిక్షార. (సద్మిక్షార, కాష్ఠాక్ష, etc. Si. 335).

సద్మిస sadyas. = సద్మి. To-day, this very day, this moment, at this time, now; at once, on the spot, presently, forthwith, immediately, on a sudden; quickly.

సద్మిస sadyaska. = సద్మి. Belonging to the present day; immediate, present. 2, new, recent.

సద్మి sadyā. = సద్మి. Now (My.; Mhr., Tē. సద్మి).

సద్మిజమాన sat-yajamāna. The excellent part of a sacrifice performed by the yajamāna himself (J. 8, 10).

సద్మిజఘృత sadyas-ghṛita. Butter just clarified (My.).

సద్మిజాత sadyas-jāta. Newly born, born in a moment. 2, an epithet of Śiva. 3, a calf. 4, fresh butter (My.).

సద్మిజనదన sadyas-vadana. N. of one of Śiva's five faces (Śiv. 5, 3. 31).

సద్మిత sa-druta. Having quickness, of a quick tempo (Ch. v. 130).

సద్మిం sat-vamā. Of a good family or race, of high birth; a good family (తీర్థ, అమ్మయ Nn. 48; Śmd. 160).

సద్మినిత sat-vanitē. A good, virtuous woman (ఒక్కడ స్త్రీ Nn. 167).

సద్మిస్తు sat-vastu. A good thing (Čpr. 6, 21); any person or thing true and good.

సద్విజ sadvija. Tbh. of సద్విజ. (Bp. 55, 55).

సద్విధ sat-vidhi. Right, proper manner (Bp. 52, 5).

సద్వినయ sat-vinaya. = సదువినయ. True decorum or reverence or humility.

సద్విమలత్వ sat-vimalatva. Excellent purity (Śiv. 1, 3).

సద్వివేక sat-vivēka. Just discrimination; good discrimination; true knowledge (Śiv. 4, 55).

సద్విషయ sat-vishaya. A good object, aim or affair (My.).

సద్విష్ట sat-vṛitta. Well-behaved, amiable; virtuous, moral; good conduct (My.).

సద్విష్టి sat-vṛitti. Good course of conduct (My.). 2, a good, honorable profession or office (My.).

సద్వియ sat-vyaya. Wise, profitable or proper expenditure (My.; B. 3, 93).

సద్వియవహార sat-vyavahāra. Good business, occupation or transaction (My.).

సద్వియవార sat-vyāpāra. Good occupation, practice or transaction (My.).

సద్వ్రతి sat-vrati. A true, or an excellent devotee (Bp. 38, 31).

సద్వ్రత sat-vratē. A truly faithful wife (Bp. 11, 32).

సద్వ్రయ sat-vraya. = సద్వ్రయ. (My.).

సద్ధర్మ sa-dharma. Having similar duties, having the same or similar properties; of the same sect or caste; performing like duties; resembling, equal, like. 2, the duties peculiar to one's religion (J. 8, 44).

సద్ధర్మబారిసే sadharma-čāriṇi. A wife who assists (her husband) in the performance of religious duties, a virtuous wife; a wife. Cf. సద్ధర్మబారిసే.

సద్ధర్మ sa-dharmi. Observing the same customs or laws.

సద్ధర్మి sa-dharmipi. A wife.

సద్ధ్యక్కు sadhryakku. Tbh. of సద్ధ్యక్కు. (Śmd. 106 Cm.).

సద్ధ్యక్కు sadhryā. సద్ధ్యయింట్. సద్ధ్యయింట్. Going with, accompanying.

సన్ san. = సన్న 2. An age or period (Mhr., H.), a year; in the year, anno Domini (C.; B. 4, 3; 5, 173. 184; Mhr.).

సనక sanaka. N. of one of the (four or seven) sons of Brahmā, inhabiting the janalōka.

సనత sanat. Always, ever. 2, Brahmā.

సనత్కుమార sanat-kumāra. N. of one of the sons of Brahmā and oldest of the progenitors of mankind (see వృధాత్త).

సనత్కుజాత sanat-sujāta. N. of the second of the sons of Brahmā (My.).

సనత్కుత sanat-suta. = సనత్కుజాత. (Bp. 54, 49).

సనది sanadi. Relating to a grant, etc., held by a grant, etc. (B. 5, 274; Mhr., H.).

సనదు sanadu. = సన్నదు. A grant, a diploma, a charter, a patent, a commission or warrant (My.; B. 5, 231; My.; Mhr., H. సనదు). — సనదుపత్త. A document conveying to an individual emoluments, titles, privileges, offices, or the government rights to revenue from land, etc., under the seal of the ruling authority (B. 5, 232).

సనన్ద sa-nanda. Joy-possessing; N. of one of the sons of Brahmā (Bp. 1, 43).

సనన్దన sa-nandana. = సనన్ద. (My.).

సనయ sa-naya. Prudent conduct or behaviour; fitness, propriety (జాతి, అతినయ Nn. 76; Bp. 24, 9).

సనా sanā. Always, perpetually, eternally. See Mr. a. సా గుణ్య.

ಸನಾಡಿಕಾಗೆ ಸನಾಡಿಕಾ-gīḍa. = ಬಳವಡಕಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಸನಾತನ sa-nātana. Continual, perpetual, eternal; permanent; ancient. 2, Viṣṇu; Brahmā; etc.

ಸನಾಥ sa-nātha. Having a master or protector, etc. 2, occupied by, possessed by; endowed with, possessed of, possessing, having (Śmd. 251).

ಸನಾದಿ sanādi. (= ಸುನಾಯಿ, ಸೊನಾಯಿ). A clarion or hautboy (S. Mhr.; Mhr., H. ಸನಕ).

ಸನಾಭಿ sa-nābhi. Uterine; a near kinsman, a uterine brother; a relation or kinsman as far as the seventh degree (= ಸಬಿಣ್ಣ). 2, like, resembling.

ಸನಾಭಿಜನ sanābhi-jana. Kinsmen (Ūpr. 6, 80).

ಸನಾಭಿತೆ sa-nābhitē. The state of having a navel; the state of being a uterine brother (Ūpr. 3, after 9).

ಸನಾಮಕ sa-nāmaka. Having the same name (My.). 2, the horse-radish tree, Hyperanthera moringa Vahl.

ಸನಾರಕ sa-nāraka. An inhabitant of hell (ಮಾರ್ಗಣ, ನರಕ ಜೀವಿಗಳು Nn. 70).

ಸನಿ sani. 1. A request, A respectful entreaty (addressed to a guru, etc.). 2, giving, donation. 3, service, worship. ಸನಿ sani. 2. Tbh. of ತನಿ. (My.). ಸಾಯುವ ತಂಕ ಸನೀ ಕಾಲವಾ ದರೆ ದಾದೋಡು ಯಾವಾಗ? (Prv.).

ಸನಿನ್ದ sa-ninda. Attended with blame.

ಸನಿವ್ವೇನ sa-nishṭhēva. Sputtered; speech accompanied with sputtering.

ಸನಿದ ಸನಿಹಾ. Tbh. of ಸಮಾಪ. (ಸಮಾಪ Kk. 83; ಸಮಾಪ Śm. 59; ಪೂರೆ 108; ಬದಿ 115).

ಸನೀಡ sa-nīḍa. Having a nest or abode; occupying the same nest or abode; near, proximate.

ಸನೀನು sanīnu. A bayonet (My.; Br.; Mhr., H. ಸೋನೀನು).

ಸನುಮತ sanumata. Tbh. of ಸನ್ನತ. Well-known or understood (Śm. 94, 108).

ಸನೇನು sa-nēma. Having the same rule, agreeing with one another; alliteration (ಪ್ರಸು Śmd. 27 Cm.).

ಸನ್ನ santa. 1. (fr. ಸತ). = ಸಾನ್ತ 1. A holy man, a saint (My.; Mhr.); venerable, respectable, respected. ಸನ್ನಪದ್ಧ ತರ್ಸಂಗವ್ (ತೀರ್ಥ Mr. 532).

ಸನ್ನ santa. 2. Tbh. of ತನ್ನ No. 2. Gentle, calm, soft; mild, not vehement; soft, placid, lovely (as a disposition, Mhr.; Ūh. v. 111). 2, calmness, etc.; peace, agreement (Riv. 6, 132). ಸನ್ನಂ, mildly, gently (Grj. 4, 47); agreeably (Ūh. v. 234). — ಸನ್ನಮಿರ್. -ಇರ್. To be still or calm (Śiv. 1, 88). — ಸನ್ನಮಿದು. -ಇದು. To appease, to calm, to soothe, etc. (Grj. 3, after 119; 6, 19; 9, 99; Ū. Bp. 32, 45; J. 24, 11; Bh. 1, 6, 89); to settle, to cause to sink (Bh. 1, 10, 84).

ಸನ್ನತೆ santat. A virtuous man (ಮದನ, ಸತ್ಪುರುಷನು Nn. 115).

ಸನ್ನತ sam-tata. Stretched along; connected together; extended; continuous, uninterrupted, continual, lasting, eternal. ಸನ್ನತಂ, constantly, continually, eternally, always.

ಸನ್ನತಿ sam-tati. Stretching or extending along, extent, expanse; continuity; a continuous line, row; uninterrupted succession, descent; lineage, race; progeny, offspring, a child, a son, a daughter (ಪುತ್ತರ್ Nn. 16); a number of people, multitude (Bp. 39, 17).

ಸನ್ನಪನ sam-tapana. The act of inflaming or tormenting. See ಸಾನ್ತಪನ.

ಸನ್ನಪ sam-tapta. Greatly heated or inflamed, glowing; melted, burnt up, scorched, dried up; inflamed with passion, etc.; suffering great pain or anguish, tormented, distressed, afflicted, wearied, fatigued.

ಸನ್ನಮನ sam-tamasa. Overspreading or universal darkness. See ಅವತಮನ.

ಸನ್ತಯಿಸು santayisu. (fr. ಸನ್ನತ; cf. ಸಾನ್ತ). = ಸನ್ತಯ್ಯು, ಸನ್ತವಿಸು. To appease, to allay, to pacify, to calm, to tranquillize, to soothe, to settle, to comfort, to console (Ūpr. 3, after 68; 8, after 65; Bp. 34, 21).

ಸನ್ತಯ್ಯು santaysu. = ಸನ್ತಯಿಸು, etc. (Ūpr. 3, after 68; Abh. P. 14, after 7; 15, after 7; Bp. 24, 10; 44, 15; 49, 21; J. 5, 26, 43; 6, 4; 8, 10; 28, 18; 32, 55, 56). — ಸನ್ತಯ್ಯು ಕೊಳ್. To appease one's self, to remain calm (Bh. 3, 13, 34).

ಸನ್ತಯ್ಯುರ ಸಂತಯಿಸು. The act of appeasing, consoling, consolation, comforting, etc. (ಪ್ರಣತಿ, ಅನುಸಮ, ಪ್ರಣತಿ, ಸಾನ್ತನ Hīā.).

ಸನ್ತರ್ಪಣ sam-tarpapa. The act of satisfying, satiating; gratifying, delighting; a sumptuous meal (My., also ಸನ್ತರ್ಪಣ; ಅನ್ನದಿನ್ದ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸೋಣ).

ಸನ್ತವಣೆ santavapa. Tbh. of ಸನ್ತಾನ. (ಶಾ.; probably mistake for ಸನ್ತವಣೆ).

ಸನ್ತವಣೆ santavapē. Tbh. of ಸಾನ್ತನ. (ಪ್ರಣತಿ, ಅನುಸಮ, ಪ್ರಣತಿ Mr. 455; cf. ಸನ್ತಯ್ಯು).

ಸನ್ತವಿಸು santavisu. = ಸನ್ತಯಿಸು, etc. (Bp. 13, 12; 29, 31; Rām. 5, 8, 24; 5, 9, 25).

ಸನ್ತನ santana. Tbh. of ಸನ್ನೀಡ. (ಸನ್ನೀಡ, ಹಂಸ ಶಾ.; ಹರುತ Ūt. II, 64; ದೋಟ, ಸನ್ನೀಡ Nn. 87; ಪರ್ವ 117; Ūpr. 1, 77; 4, 71; Bp. 1, 60; 23, 18; 27, 17; 48, 6; Ū. Bp. 11, 5). ಕೃತಿಯಾಗಿ ಸನ್ನವಂ ಮಾಡಿದಂ (Śmd. 159 Māb.). — ಸನ್ನಸುಮ್ಮನಿ -ಕದ್ದು. A tear of joy (V. 5, after 61; Śiv. 5, 14). — ಸನ್ನ ಸಂಗಿಡು. -ಂಕಿಡು. Joy to be destroyed or lost (Abh. P. 1, 35). — ಸನ್ನ ಸಂಗೋ. -ಂಕೋ. To grow pleased, delighted, or happy (J. 10, 80). — ಸನ್ನ ಸಮ್ಪದಿಸು. -ಂಪದಿಸು. To cause to be delighted, to rejoice, etc. (Ūpr. 2, after 94). — ಸನ್ನ ಸಮ್ಪದು. -ಂಪದು. To feel satisfied, to be pleased or delighted, etc. (Bp. 49, 28; Riv. 7, after 98; 13, after 64). — ಸನ್ನ ಸಮ್ಪಿಡ್. -ಂಪಿಡ್. = ಸನ್ನ ಸಂಗೋ. (Ū. Bp. 41, 5). — ಸನ್ನ ಸವಿಡ್. -ವಿಡ್. = ಸನ್ನ ಸಮ್ಪಿಡ್. (Bp. 21, 11; 32, 9; 55, 2). — ಸನ್ನ ಸವಣ್ಣ. -ಂವಣ್ಣ. = ಸನ್ನ ಸವಿಡ್. (Bp. 24, 6; 38, 76).

ಸನ್ತಾನ sam-tāna. Extending, extension, expansion, spreading; continuance, continuous succession, lineage, race, family (Bp. 61, 38); progeny, offspring, a child, a son or daughter (ತನು, ಮಕ್ಕಳು Nn. 92); a number of people, a multitude (ನಿಜಯ, ಸಮೂಹ 92); one of the five trees of Indra's heaven (ಸುರಧನು, ಕಲ್ಪದೃಕ್ಷ 92); the body (ಪೂರ್ವ, ಬೇಡ 92). ಸನ್ತಾನವಿಲ್ಲದವ ಮುನ್ನ ಸನ್ತನಾದಾನೇ? — ಸಾಂದಿ ಕೊಟ್ಟು ಸನ್ತಾನ ಪಡೆಯ ಬೇಕು (Prva.).

ಸನ್ತಾನರ sam-tānaka. Spreading, etc.; one of the five trees of Indra's heaven, the kalpa tree (Ūpr. 2, 56).

ಸನ್ತಾನಸಮ್ಪದ್ಧಿ santāna-sampiddhi. Increase of progeny (My.).

ಸನ್ತಾನಿಕ sam-tānikē. Froth, foam; cream, coagulated milk; a cobweb; the blade of a knife or sword. (R.).

ಸನ್ತಾಪ sam-tāpa. Great heat, burning heat; inflammation. 2, affliction, pain, anguish, distress (ಬೇಗು Ūt. II, 89; ಅರ್ಕ Mr. 527; ಬೇಡವು Bha. 64). 3, remorse, re-

sentiment, penance, penitence, repentance. See ಕೂಡಿ, ಮಡುಗು. — ಸನ್ತಾಪಬದಿಸು. -ಪದಿಸು. To afflict, to torment, to torture, to harass. ಹೇರಿಗನುಂ ಸನ್ತಾಪಬದಿಸುವನುಂ ಸ್ತುತ ಎನುಗುಂ (Nr.).

ಸನ್ತಾಪಿತ sam-tāpita. Made very hot, burnt up, scorched; inflamed, consumed; *tormented, pained*, harassed, distressed, afflicted, wearied (Bp. 47, 23).

ಸನ್ತಾಪಿಸು sam-tāpisu. To suffer great pain or anguish, to be distressed or afflicted (Bp. 2, 16, 18; 13, 12; 14, 17; 18, 68; 44, 34; 52, 8; 61, 13).

ಸನ್ತಾಳ santāla. N. of a tribe inhabiting the skirts of the Rājmahāl hills (My.; B. 4, 100 wrongly as ಸಾನ್ತಾಳ).

ಸನ್ನಿ santi. = ಸನ್ನೆ 1. (ಹಬ್ಬ, ಏಕಾರ G.).

ಸನ್ತು santu. = ಸನ್ನಿಕು. Third person singular of the imperfect of ಸಲ್ಲ (My.). See Prv. a. ಶಾನ್ತೋಗ.

ಸನ್ತುಷ್ಟ sam-tushṭa. Quite satisfied, contented, well-pleased, delighted (Bp. 3, 70; 5, 17; 80, 7).

ಸನ್ತುಷ್ಟಿ sam-tushṭi. Complete satisfaction, contentment, gratification, delight (Grj. 10, 111; Bp. 29, 34; see ಭೂತ).

ಸನ್ತುಪ್ತಿ sam-trāpti. Complete satisfaction, etc. (ತೃಪ್ತಿ G.).

ಸನ್ನೆ santē. 1. = ಸನ್ನಿ. Tbh. of ಸಂಸ್ಥಾ. An assemblage, a mass, a crowd, etc. (ತಿಸ್ತಿಣಿ, ತಮ್ಮಲ, ಒಗ್ಗು, ವಂಗಡ, ಮೊತ್ತ, etc. Sm. 54; Kk. 17). 2, a gathering of buyers and sellers, a (weekly or annual) fair or market (C.; B. 1, 7; Tē.; M. ಹನ್ನೆ, T. ಹನ್ನೆ). 3, a market-place (ನಿವಡ್ಡೆ, ಪಣ್ಯ ಎಣಿಕೆ, ಏಕಾರ G.). ಸನ್ನೆಗೆ ಹೋಗುವವು ಒನ್ನು ನಾಯಿ, ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವವು ಒನ್ನು ಊಡಕ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವವು ಒನ್ನು ಅರಗಿಣಿ. — ಸನ್ನೇ ಗುದ್ದು ಮನೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. — ಸನ್ನೆಗೆ ಚೀಟು, ಮುಂಗಿಯೆ ಬಳೆ. — ಸನ್ನೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೂಡಿ ಮೊದಿ ನೇದ ಹಾಗೆ. — ಸನ್ನೇ ಸೂಳೆಯ ನಡೆ, ಮನೇ ಹೊತ್ತಿಯ ದಿಟ್ಟ. — ಸನ್ನೆ ಹೋದರೂ ಫ್ರಾನ್ಸಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prva.). — ಸನ್ನೆ ಕಟ್ಟು. A market to convene (v. i.) or assemble (My.). 2, to form or make a fair. ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳರು ಕೂಡಿ, ಸನ್ನೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಸನ್ನೆ ಕೂಟ. The crowd of people at a fair (My.). — ಸನ್ನೆ ಕೂಡು. = ಸನ್ನೆ ನೆರೆ. (My.). — ಸನ್ನೆಗೋವನ್ನೆ. N. ಅನ್ನಕನ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೆದ್ದ, ಸನ್ನೆಗೋವನ್ನೆನ ಸಾಲ್ಕೆ ಹೆದ್ದುತ್ತಾನೆ (Prv.). — ಸನ್ನೆ ನೆರೆ. A market to convene (v. i.) or assemble (C.; B. 4, 186). ಸನ್ನೆ ನೆರೆಯುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಮುಂಚೆ ಗಣ್ಣುಗಳ್ಳರ ಹಾವಳಿ (Prv.). — ಸನ್ನೆವಟ್ಟಣ. Tbh. of ಸಂಸ್ಥಾಪತ್ರನ. (Sm. 380).

ಸನ್ನೆ santē. 2. Reading and conning in order to commit to memory (Mhr. ಸನ್ನಾ; Tē. ಸನ್ನೆ). 2, the portion to be read and conned, a lesson (Mhr.; My.). — ಸನ್ನೆ ಹೇಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To have a santē repeatedly told one's self by a teacher (My.). — ಸನ್ನೆ ಹೇಳು. (A teacher) to tell a santē repeatedly (My.).

ಸನ್ನೋಷ sam-tōsha. = ಸನ್ನಸ. Contentedness, satisfaction. 2, happiness, delight, joy, pleasure (ಅಪ್ಪಾಡು Nn. 77; ಮುದ 78; ಗನ್ನನ Mr. 531; ನಲ Bhn.; ದೊನ್ನಳ ಕಿ. 56). ಚನ್ನೆಯೇ ಮುಳ್ಳು, ಸನ್ನೋಷವೇ ಯೌವನ. — ಸತ್ತ ಸುದ್ದಿಯನ್ನಾದರೂ ಸನ್ನೋಷದಿನ್ನ ಹೇಳು (Prva.). — ಸನ್ನೋಷ ಕೊಡು. To give joy. ಸನ್ನೋಷ ಕೊಡುವನ್ನ (ಅನ್ನದಕರ G.). — ಸನ್ನೋಷಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To satisfy, to please, to rejoice, to gladden, to make happy, to gratify (B. 3, 12). — ಸನ್ನೋಷಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To grow delighted or happy. ಸನ್ನೋಷಗೊಮ್ಮುಂಕಿ (ಮದೋ

ತರ ಒಬ.). — ಸನ್ನೋಷದಿನ್ನ ಇರು. To be joyful or happy (B. 3, 104). — ಸನ್ನೋಷ ಪದಿಸು. = ಸನ್ನೋಷಗೊಳಿಸು. (C.; B. 3, 105; G. 401). ಸನ್ನೋಷ ಪದಿಸೋಣ (ಅಪ್ಪಾಯನ G.). — ಸನ್ನೋಷ ಪಡು. To feel satisfied, to be pleased or delighted, to be cheerful, happy or glad (C.; B. 3, 123). — ಸನ್ನೋಷವುಡಿಸು. -ಂ-ಪಡಿಸು. = ಸನ್ನೋಷ ಪಡಿಸು. (Ūpr. 2, after 49; Abh. P. 7, after 7; Bp. 32, 10). — ಸನ್ನೋಷವುಡು. -ಂ-ಪಡು. = ಸನ್ನೋಷ ಪಡು. — ಸನ್ನೋಷವಾಗು. -ಅಗು. Joy to be produced or arise. 2, to become joyful or happy. ಅಲ್ಲಿಯ ಹಡಗಗಳ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಹಳ ಸನ್ನೋಷವಾದನು (B. 5, 194).

ಸನ್ನೋಷಕರ santōsha-kara. Causing joy, etc., pleasing (B. 5, 88; My.).

ಸನ್ನೋಷಬಾಧು santōsha-bāḍa. A tear of joy (Ūpr. 2, after 49).

ಸನ್ನೋಷಿ sam-tōshi. A person of a contented, cheerful or happy disposition (ಉಪಾಹಿ Mr. 232).

ಸನ್ನೋಷಿತ sam-tōshita. = ಸನ್ನಷ್ಟ. (Bp. 8, 59).

ಸನ್ನೋಷಿಸು santōshisu. = ಸನ್ನೋಷ ಪಡು. (Bp. 53, 11; My.).

ಸನ್ನೋಷಿಸುವಿಕೆ santōshisuvikē. The state of feeling happy, etc. (ದೇವನ Si. 436).

ಸನ್ತ್ರಾಣಿ sam-trāṇi. A person that protects or shelters well (Bp. 11, 31); a very powerful person.

ಸನ್ತ್ರಾಸ sam-trāsa. Great trembling, terror, fear, alarm. See ಅಗಿ 3, ಬೆರ್ದು 1.

ಸನ್ನಂಕ sam-damā. A pair of tongs or nippera. See ಇಕ್ಕುಂಕಿ 1.

ಸನ್ನಂಕ sandaka. = ಸನ್ನಂಕ, etc. (B. 5, 140; My.).

ಸನ್ನಗಿಸು sandagisu. = ಸನ್ನಣಿಸು. (Ūpr. 8, after 4).

ಸನ್ನಣ sandana. = ಸನ್ನಣಿ, q. v. Tbh. of ಸನ್ನಾನ. (Sēv. 1, after 79).

ಸನ್ನಣ sandani. = ಸನ್ನಣ, (ಸನ್ನವಣಿ). Tbh. of ಸನ್ನಾನ. The state of being joined, united, accumulated or associated: crowded or full state; a collection, a mass, a crowd, a throng, a flock, a swarm, etc. (ಅಚಿತ, ನಿಚಿತ, ವ್ಯಾಪ್ತ, ಫನ್ನ, ಕೀರ್ಣ, ಸಂಕುಲ, ಅಕುಲ, ಫಂತ, ಪೂರ್ಣ Hā.; ಫಂತ, ಪರಿಕೀರ್ಣ, ಪ್ರಪೂರ್ಣ, etc. Mr. 481; ಇಟ್ಟಳ Kk. 68; ಇದುವೆ 80; ಒಂಗುಳ, ತರಳ್ಳೆ, etc., ಶ್ರೇಣಿ 17; ಇಟ್ಟಳ, ಇದುವೆ ಕಿ. 53; ಮೊಳ್ಳಕ, ಮೊಗ್ಗರ, ವಸರ, ಬಿಡ್ಡು, ಸೇಣಿ, etc. 54; Ūpr. 7, after 81; Grj. 9, after 58; 10, after 79; Bp. 5, 88; 59, 9; 61, 25, 28; Ū. Bp. 5, 3; 42, 15; J. 33, 26; Tē. ಸನ್ನಡ). — ಸನ್ನಣಿಗೋಳ. — ಕೋಳ. To collect (v. i.), to assemble in crowds, to crowd, to become numerous, to swarm (Grj. 4, 16; Rēv. 5, after 19; 13, after 68; Sēv. 5, 14, 37). — ಸನ್ನಣಿಮರ. Numerous trees (Bh. 3, 9, 24).

ಸನ್ನಣಿಸು sandanisu. = ಸನ್ನಗಿಸು. To collect (v. i.), to meet, to join, to assemble or gather in crowds, to flock, to crowd, to throng, to swarm (ಸಮೂಹ ಕಿ. Dh.). to be or become much, many or numerous (ದಾಪುಟ್ಟ ಕಿ. Dh.). See Ūpr. 1, after 101; 6, 35; 7, 128; Bp. 1, 44; 2, 21; 5, 23; 18, 32; 35, 42; 36, 22; 47, 59; 52, 12; Rēv. 2, 46; 5, 110; J. 2, 51; 7, 22, 46; 22, 3, 5; Bh. 2, 13, 11, 15. 2, to join (v. t., Bp. 53, 40).

ಸನ್ನಯ sandaya. = ಸನ್ನೆಗ, etc. Tbh. of ಸನ್ನೇಡ. (ಕಿ. 20, 89, 281; Ūpr. 5, 33; T. ಚನ್ನಯ).

ಸನ್ನರಿ sandari. = ಸನ್ನಿ. (ಗೊಣಿ, ಸನ್ನಿ G.).

ಸನ್ನರುಕನ sandaruṣana. Tbh. of ಸನ್ನರ್ಕನ. (Bp. 35, 41).

ಸನ್ನರ್ಥ sam-darbha. Stringing or connecting together, weaving, interweaving, arranging. 2, collecting, uniting, mixture. 3, regular connection, *composing artificially*, a (literary or poetical) *composition*; construction (ರಚನೆ, etc. Mr. 425). 4, convenience, fitness of time, opportunity, leisure (My.; ಸಮಯ, ಅನುಕೂಲ; Tē., T.). 5, affair, matter, subject (My.). See ಅ.

ಸನ್ನರ್ಥಿಸು sandarbhisu. Opportunity or convenience to be found, to become opportune or convenient (My.).

ಸನ್ನರ್ಥನ sam-darśana. The act of looking steadfastly, gazing, looking; viewing, beholding, seeing, sight, vision; seeing one another, meeting, appearance, presence; an interview, a visit (My.; ಭಿಕ್ಷು G.). 2, the act of causing to see, showing, etc. See Çpr. 5, after 2; Bp. 3, 69; 48, 7; J. 24, 70. — ಸನ್ನರ್ಥನ ಕೊಡು. To visit (by coming, My.). — ಸನ್ನರ್ಥನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು. To visit (by going to see another, My.).

ಸನ್ನರ್ಥನೀಯ sam-darśaniya. Fit to be looked at (Çpr. 1, 107).

ಸನ್ನವಣೆ sandavapē. (= ಸನ್ನವಣ). Tbh. of ಸನ್ನಾನ. (Kk. 57; Śm. 62).

ಸನ್ನವನ sam-daśana. The two middle teeth (of a horse, ವಿರಡು ನಡುವನ್ನಗಳು Mr. 281).

ಸನ್ನಪ್ಪ sam-dashṭa. Bitten (J. 1, 9); compressed, pressed closely together; nipped, pinched. 2, a particular fault in pronunciation (arising from keeping the teeth too close together).

ಸನ್ನಪ್ಪಯಮಕ sandashṭa-yamaka. A kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 24 seq.).

ಸನ್ನಾನ sam-dāna. A rope (especially for tying cattle).

ಸನ್ನಾನಿತ sam-dānita. Bound, tied.

ಸನ್ನಾಯ sanda (fr. ಸರ್)-āya. Delivering over of what is due, payment (My.; T. ಹಂಚಾಯ, ಹನ್ನಾಯ). ಹಡಗದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದ ಉಪವಾಸ ನಿರಾಪರಗಿ ಸನ್ನಾಯ (Prv.).

ಸನ್ನಾಯಿ sandāyi. N. (Rāv. 11, after 41 & 74).

ಸನ್ನಾಯಿತ sanda-āyita. = ಸನ್ನಾಯ. (My.).

ಸನ್ನಾವ sam-dāva. = ಸನ್ನಾ ದ. Flight, retreat, running away (G.).

ಸನ್ನಿ sandi. = ಸನ್ನರಿ, ಸನ್ನ. Tbh. of ಸನ್ನಿ. (ಸನ್ನರಿ, ಗೊನ್ನಿ G.). ವಿರಡು ತೊಡೆಗಳ ಸನ್ನಿ (ವಂಶರ Mr. 332). ತೊಡೆಯ ಸನ್ನಿ (ವಂಶರ HIA.). ಸೊಪ್ಪೆಯ ಹೊಡೆಯ ಸನ್ನಿಯೊಗನ್ನ ಸಾರಂಗದ ಕೋಡುಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದವು (B. 4, 43). — ಸನ್ನಿ ಗೊನ್ನಿ. dupl. A narrow lane or passage; junctions or narrow ways and nooks (C.; Rām. 5, 8, 54; Bh. 2, 4, 11). — ಸನ್ನಿವಾತ. = ಸನ್ನವಾತ, q. v. (B. 4, 108). — ಸನ್ನಿ ಸನ್ನಿ. rep. Various junctions or corners; the various joints (of the body, Bp. 16, 10; 58, 66).

ಸನ್ನಿಗ sam-digdha. Besmeared; covered, confused; indistinct, obscure, unintelligible; doubted, dubious, doubtful; entertaining doubt, despairing; uncertain, unsafe, dangerous, riskful (Rāv. 13, 8; J. 28, 63; 34, 5).

ಸನ್ನಿತ sam-dita. Bound, tied.

ಸನ್ನಿದ sandida. = ಸನ್ನಿದ. See ಉಳಿ 1.

ಸನ್ನಿಸು sandisu. (= ಸನ್ನಿಸು), ಸನ್ನಿಸು. To place together; to join (v. t., ಸನ್ನಾನ Śmd. Dh.; Çpr. 2, 24; 8, after 4; Çh.

v. 59; Bp. 2, 26; 35, 23; 49, 16, 21; 51, 78; 52, 44; 57, 81; 61, 63; J. 8, 8); to touch (Bp. 21, 9, 13); to fasten, to tie (Bp. 9, 26; 49, 44); to fix (an arrow on a bow, Bp. 44, 3); to bring together or unite in friendship. ದು ಸಿಸಿದು ಸಿನತ್ತು, ಸಯ್ಯನೆಯನತ್ತು, ಕೆಳದಿಗೆ ತನ್ನತ್ತು ಸನ್ನಿಸುವಾ: (Śmd. 179). 2, to join (v. i.), to unite one's self with, to associate one's self to (ಪೊದುಗಿಯಾಗು Śmd. 114 Cm.; 115; Bp. 40, 11; J. 28, 54; 33, 23); to meet (in battle, Abh. P. 13, 45); to occur, to happen, to come (ಸಂಭವಿಯಾಗು, ಬರ Śmd. 79 Cm.; ಬರ 190. 278 Cm.; 203. 212. 217. 275; Bp. 1, 25; 48, 2; 50, 55; 60, 2).

ಸನ್ನು sandu. P. p. of ಸರ್ 1, ಸಲು, ಸಲ್ಲು.

ಸನ್ನು sandu. (= ಸನ್ನ). Tbh. of ಸನ್ನಿ. (Śmd. 365, through Mhr. ಸನ್ನ). Juncture, union; an opportunity; a joint, an articulation; a nook, a corner; a lane; a cleft, a gap, a fissure, a crack, an opening, a space between (My.; Tē.; T. ಹನ್ನ; Mhr. ಸನ್ನ). ಅನ ಮುಟ್ಟಿದೇ ಸನ್ನ, ಸಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿದೇ ಸನ್ನ. — ಕಳ್ಳಗೆ ಸನ್ನ ಕೊಟ್ಟು, ಒಡವೆಗೆ ಹುಯ್ಯುತ್ತಿತ್ತದ (Prv.). ಒಕ್ಕಡೆಯ ಸನ್ನ (ದೊಡ್ಡಾರ್ Śmd. I). See Bp. 1, 62; 2, 43. — ಸನ್ನುಳ್ಳು. Conjunction; opportunity, convenience (Bh. 284). 2, the place where two lanes meet and form a right angle (My.). 3, the commencement of any conjunction (in astronomy, My.). See ಸಮಯ. — ಸು ಕೂಡಿಸು. To rabbit (My.); to shut any crack or hole. ಪಿತ್ತಕ್ಕೆ ಮುನ್ನು ಬನ್ನರೆ ಸನ್ನ ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮುನ್ನು ಬನ್ನರೆ ಮಣ್ಣು ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ (Prv.). — ಸನ್ನುಗಟ್ಟು. -ಳ್ಳು. The exactly opportune period, the very opportunity (Bh. 1, 8, 86). — ಸನ್ನು ಗೊನ್ನಿ. = ಸನ್ನಿ ಗೊನ್ನಿ. (My.). — ಸನ್ನು ಬಳ್ಳು. A climbing herb with thick four-winged eatable stems, Vitis quadrangularis Wall. (St. & Pl.). — ಸನ್ನು ಬೇರು. To crack (My.). — ಸನ್ನುರೋಗ. A disease of children arising from cold (śita) and characterized by panting and heaving of the alṭes (My.). — ಸನ್ನುದರೆ. -ವರೆ. To join, to obtain. ಒನ್ನು ಅವಿಗೆಯ ಧಾನ್ಯನ್ನೊನ್ನು ಫೋಗದವನ್ನೊ ಸನ್ನುದಡು ಹಂಚಾದನ್ನೆ ಬಿನ್ನುವನ ದೇಶ (Bp.). — ಸನ್ನವಾತ. (Tbh. of ಸನ್ನಿವಾತ Śmd. 376). Rheumatism in the joints (My.). — ಸನ್ನುವಿದು. -ವಿದು. To leave a space (Rāv. 10, after 31). — ಸನ್ನು ಸನ್ನು. rep. The various joints (of the body, Bp. 49, 10). — ಸನ್ನು ಸೇರುವೆ. Exact joinery (My.).

ಸನ್ನುಕ sanduka. = ಸನ್ನಕ, ಸನ್ನಕ, ಸನ್ನಕು. A large box, a chest (My.; B. 1, 8; Mhr., H. ಸನ್ನಕ).

ಸನ್ನಕ sanduka. = ಸನ್ನಕ, etc. (My.).

ಸನ್ನಕು sanduku. = ಸನ್ನಕ. (My.).

ಸನ್ನಪ್ಪ sam-dripta. Very mad, wild or proud (Rāv. 3, 37).

ಸನ್ನಪ್ಪಿ sam-driṣṭi. Complete sight, full view; a sight, glance, look, aspect. See ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತ.

ಸನ್ನೆ sandē. = ಸಂಧ. (Bp. 40, 45; My.).

ಸನ್ನೆಗ sandēga. = ಸನ್ನಯ, ಸನ್ನಯ, ಸನ್ನೆತ. Tbh. of ಸನ್ನೇಶ (ಸನ್ನೇಶ Nn. 96; Çpr. 2, 79; 8, after 44; Bp. 1, 59; 51, 57. J. 9, 2).

ಸನ್ನೆಯ sandēya. = ಸನ್ನೆಗೆ, etc. (ಸನ್ನೇಶ Ç. II, 35).

ಸನ್ನೆಹ sandēha. = ಸನ್ನೆಯ, etc. (Bp. 16, 24; 34, 16; 33, 17).

ಸನ್ನೇಶ sam-dēśa. Communication of intelligence, information, tidings, news; a message, commission, command ಸನ್ನೇಶವಾಕ್ಯ sandēśa-vākya. = ಸನ್ನೇಶವಾಕ್ಯ. (G.).

ಸನ್ನೇಶವಾಚ sandēśa-vāc. News, tidings; a commission, an order.

ಸನ್ನೇಶಕರ sandēśa-hara. A news-bringer, a messenger, a courier; an envoy.

ಸನ್ನೇಶ sam-dēha. = ಸನ್ನ, etc. Doubt, uncertainty, suspense; risk, danger. 2, one of the upamās (Kāvy. III, 3, B, 61. 103 seq.). See Sp. s. ಅದೃಶ್ಯ.

ಸನ್ನೇಶಿ sam-dēhi. Doubtful, dubious; doubting (Bp. 51, 29).

ಸನ್ನೇಶ sam-dōha. Milking; the whole of a quantity of drawn milk. 2, a multitude, a mass, an assemblage.

ಸನ್ನೇಶಕ sam-dōhaka. = ಸನ್ನೇಶ No. 2. (Ūpr. 6, 30).

ಸನ್ನೇಶನ sam-dōhana. = ಸನ್ನೇಶನ No. 2. (A.).

ಸನ್ನೇಶ್ಯ sam-dōhya. Having caused to milk; to be milked (see ಸುಖಸನ್ನೇಶ್ಯ).

ಸನ್ನಾಪ sam-drāva. Flight, retreat.

ಸನ್ನ sam-dha. Holding together; joined; placed in or on; possessing. See ಸತ್ಯ.

ಸನ್ನರ್ಮ sam-dharma. = ಸದ್ಧರ್ಮ (cf. ಸಧರ್ಮ). ಸನ್ನರ್ಮದೊಳು ನುಡಿಯ ಕಲಿವುದು (Jm. 13).

ಸನ್ನರಣ sam-dharaṇa. Holding together, etc.; putting on (as clothes, Bp. 5, 66).

ಸನ್ನಾನ sam-dhāna. = ಸನ್ನವಣ, ಸನ್ನಣ, ಸನ್ನಣಿ, ಸನ್ನವಣ. The act of placing or holding together, joining, junction, uniting; tying or binding together, tying; a cord, a rope (ದಾಮು Mr. 183; cf. ಸನ್ನಾನ); intimate union, combining, combination; adaptedness (Bp. 3, 22); composing, compounding, mixing; bringing together, uniting in friendship; alliance, league, association; peace; company, companionship; fixing an arrow on a bow (ಕಣಿಯ ಸನ್ನಾನಂ, ತುಡುವುದು Śm. 92); directing, taking aim; aim, advertence, attention, heed; the application of expedients, the concentration of efforts, energies or talents towards the performance of (Mhr.; see ಲಾಂಕ-); assisting, sustaining, supporting; reception, receiving;—*sour rice-gruel* (ಅಪ್ಪುಲ Hlā.). See ಅತಿ, ಕ್ರಮ, ದೃಢ, ಯುಗಲ, ಲೋಕ, ಶರ, ತಿರಸ್ಕ-; ಸನ್ನ; Nn. s. ಸನ್ನಿಕಾರ್ಯ.

ಸನ್ನಾರಣ sam-dhāraṇa. Holding together; holding in, restraining; observing, practising; supporting, sustaining, preserving, maintaining; keeping in mind, remembering; bearing. See ಅತಿ, ತಿರು.

ಸನ್ನಾರ್ಯಮಾಣ sam-dhāryamāṇa. Being held together; being held, maintained or preserved (Ūpr. 5, after 35).

ಸನ್ನ sam-dhi. = ಸನಿ, ಸನ್ನ. Placing or holding together; conjunction, junction, union, combination, connection, contact (ಕೂಟ Mr. 487). 2, alliance, league, peace, making a treaty of peace, negotiating alliances (ಸೃಪ ಕೂಟ, ಅರಸುಗಳ ಸನ್ನಾನ Nn. 164, o. r. -ಸನ್ನಾನ). 3, euphonic junction of final, (middle) and initial letters in grammar (Śmd. 6. 18. 59. 60. 67. 69. 70. 71. 78. 74. 408; Kāvy. I, 6; I, 1b, 1 seq.; V, 967; Ūt. II, 121). 4, a joint, an articulation (of the body, etc.). 5, juncture; oriticial juncture, opportune moment, time (B. 4, 8. 9. 13. 80; B. 5, 67). 6, a breach, a chasm, a fissure, a chink, a cleft, a gap, a hole, an opening, a mine (ರನ್ನ, ಛಿದ್ರ Nn. 164;

ಕುಟ Mr. 487);—a chapter. ಸನ್ನಿ ಮುಗಿದರೂ ಮನ್ನಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). 7, the vagina or vulva. 8, an interval, pause, rest. 9, a period at the expiration of each yuga or age. 10, smallness (ಅಲ್ಪವು Nn. 164). — ಸನ್ನಿ ಸಾಧಿಸು. An opportune moment to be obtained (B. 3, 67); to look out for an opportunity (My.).

ಸನ್ನಿಕಾರ್ಯ sandhi-kārya. The act of making an agreement or a treaty of peace (ಹರಣ, ಸನ್ನಿಕ್ಯತ್ಯ, ಸನ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು Nn. 165).

ಸನ್ನಿಕ್ಯತ್ಯ sandhi-kṛtya. = ಸನ್ನಿಕಾರ್ಯ, q. v.

ಸನ್ನಿ sam-dhini. A cow which has just taken the bull; a cow with calf. 2, a cow milked unseasonably.

ಸನ್ನಿವಾತ sandhi-vāta. = ಸನ್ನಿವಾತ. Rheumatism in the joints.

ಸನ್ನಿವಿಗ್ರಹ sandhi-vigraha. Peace and war, reconciliation and rupture (My.).

ಸನ್ನಿವಿಗ್ರಹಿ sandhi-vigrahi. A minister of war (see Mr. 273. ಅಪ್ಪಾದಶಪ್ರಧಾನ).

ಸನ್ನಿವಿಷಯ sandhi-vishaya. The sphere of grammatical sandhi or its application (ಸನ್ನಿಪ್ರಯೋಜನ Śmd. 60 Cm.).

ಸನ್ನಿಸು sandhisu. An irregular form of ಸನ್ನಿಸು, occasionally found in MSS. and books.

ಸನ್ನಿಸೂಚನೆ sandhi-sūcanē. The contents at the head of a chapter (My.).

ಸನ್ನಿಕ್ಷಮಾಣ sam-dhukshyamāṇa. Being kindled or lighted up; being animated or revived; being increased (Ūpr. 3, after 97).

ಸನ್ನಿ sam-dhē. Junction, union; alliance, compact, stipulation; a convention, an agreement, a promise. 2, = ಸನ್ನಿಕ್ಷ, twilight. 3, state, condition. 4, a boundary, a limit.

ಸನ್ನಿಕ್ಷ sam-dhyaka. = ಸನ್ನಿಕ್ಷ. See ರತ್ನ-.

ಸನ್ನಿಕ್ಷೈರ sandhi-akshara. A compound vowel, a diphthong (Śmd. 17. 18; Kāvy. I, 1a, 12-14).

ಸನ್ನಿಕ್ಷೈರಿ sandhyakshari. N. of a viññāṭṭhīlātra (= ದ್ವೈಕ್ಷೈರಿ, Kāvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ಸನ್ನಿಕ್ಷಾಲ sandhyā-kāla. Twilight-period; evening-time, evening (My.).

ಸನ್ನಿಕ್ಷರಾಗ sandhyā-rāga. The (red) colour of twilight or evening (ಅಪ್ಪರಾಗ Nn. 67; Ūpr. 3, after 4). 2, a strē which has that colour (Bp. 11, 24). See Mr. s. ಪಟಲೇದ. 3, red-lead.

ಸನ್ನಿಕ್ಷರುಣಿ sandhyā-ruṇi. = ಸನ್ನಿಕ್ಷರಾಗ No. 1. (Ūpr. 3, 101).

ಸನ್ನಿಕ್ಷರುಣ sandhyā-aruna. The redness of twilight or evening (J. 1, 3; 12, 6).

ಸನ್ನಿಕ್ಷವಂದನ sandhyā-vandana. Morning and evening adoration or prayer (My., also as -ನಿ).

ಸನ್ನಿ sam-dhyē. = ಸಂಜೆ, etc. Holding or joining together; union, conjunction, connection. 2, twilight, morning or evening twilight; evening, dusk; early morning, day-break. 3, any one of the three divisions of the day (forenoon, noon and afternoon). 4, morning or evening or midday adoration or prayer. 5, the period which precedes a yuga or age. 6, agreement, promise, assent.

ಸನ್ನ sanna. 1, = ಸನ್ನ. Sunk down; seated, resting; settled down; still, motionless; sunk, low (in tone, accent, etc.). 2, stunted, shrunk, contracted. 3, a little, a small

quantity. 4, depressed, low (in spirits), desponding, dispirited, spiritless, weak, feeble, diminished; *wasted away, decayed, perished, destroyed, spoiled, lost* (ತಾತ, ಸಣ್ಣದು Mr. 448, o. r. ತಾನ್, as in the printed edition of Halāyudha; see Hlā. s. ಸಣ್ಣಮಾಗು); oppressed; gone. Cf. ಸನ್ನಕ. See ಅ., ಉಪ., ಪ್ರ.

ಸನ್ನ sanna. 2. = ಸನ್. (B. 4, 116. 145. 216).

ಸನ್ನಕ sannaka. Low, dwarfish (Sk.).

ಸನ್ನಕದ್ರು sanna-kadru. The tree *Buchanania latifolia* Roxb.

ಸನ್ನಣ sannana. = ಸನ್ನಹ. Tbh. of ಸನ್ನಹ. (Kk. 42; Śm. 39; see ಸನ್ನ, ಸವಗ-).

ಸನ್ನತಿ sam-nati. Bowing down, reverential salutation; reverence, humility. (R.).

ಸನ್ನದು sannadu. = ಸನದು. (My.; Br.).

ಸನ್ನದ್ಧ sām-naddha. Bound or fastened or tied together; bound or girded on or round, fastened on, girt, bound; dressed or clad in, *armed, mailed, accoutred* (ಕವಚದೊಟ್ಟು ವಂ Mr. 292); harnessed; arranged, arrayed, prepared, provided; ready for battle; prepared, ready (in general); well provided and furnished with anything; provided with destructive weapons, *murderous, felonious*; closely attached or connected, in close contact with, contiguous, bordering, near. See Ūpr. 5, after 51; J. 7, 29; 27, 32. ತರವೇದ್ ಸನ್ನದ್ಧವಾಚಸಾಧನಮು! (Śmd. 278 Mqb.).

ಸನ್ನದ್ಧತೆ sam-naddhatē. The act of dressing or arming one's self (Ūpr. 6, 26).

ಸನ್ನಯ sam-naya. Leading or bringing together; a collection, a *multitude, a number, a quantity*. 2, the rear of an army, a rear-guard.

ಸನ್ನಲಿಗೆ sannaligē. = ಸೊನ್ನಲಿಗೆ, q. v. (ಬಟ್ಟುಕು ಕೊ.).

ಸನ್ನಹ sannaha. Tbh. of ಸನ್ನಹ. (Bh. 6, 2, 3).

ಸನ್ನಹನ sam-nahana. Binding or fastening or tying together; the act of arming, preparing, making one's self ready; preparation.

ಸನ್ನಹಿತ sam-nahita. Bound together; bound to, joined with, in close contact with (Bp. 2, 44; 38, 54; 50, 17; 51, 64). Feminine ಸನ್ನಹಿತ (Abh. P. 14, after 105).

ಸನ್ನಾಮ sat-nāma. A good name (Bp. 46, 68, 77). 2, ಸಮಾನಾಮ, bowing down before any one, worship.

ಸನ್ನಾಮ sat-nāmi. Having a good name (Bp. 2, 46; 36, 44). 2, a worshipper.

ಸನ್ನಾಯ್ಗ sam-nāyya. = ಸಾನ್ನಾಯ್ಗ, q. v.

ಸನ್ನಾಹ sam-nāha. = ಸನ್ನಹ, ಸನ್ನಹ. Binding or fastening together or on; girding on armour, *arming for battle*. 2, preparation, military array (ಒಡ್ಡಣೆ Bhn. 10). 3, an army arranged or ready for battle (ಮೋಹರಿಸರ್ದ ಸೇನೆ, ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿದ ಸೇನೆ Nn. 105). 4, *accoutrements, armour, mail*; a collection, a *multitude, a number* (ಬಹು, ಬಹಳ 105). 5, a man provided with knowledge, a learned man (ಧಾವಳ, ಎದ್ದಾಂನ 105). 6, the supreme soul (ಪರಮಾತ್ಮನು 105).

ಸನ್ನಾಹ್ಯ sam-nāhya. (An elephant) fit for war (ಕಾದ ಬಲ್ಲು, Mr. 156).

ಸನ್ನಿ sanni. 1. Imperative plural of ಸರಿ 1 (Bp. 4, 4).

ಸನ್ನಿ sanni. 2. (cf. ತನು). Coolness. — ಸನ್ನಿಗೂರು - var. The moon (ಹನ್ನ ರ್ತ. I, 107; ಪುರಾಣಿಯ II, 6).

ಸನ್ನಿ sanni. = ಹನ್ನಿ 2. Tbh. of ಸನ್ನಿ ಪಾಠ No. 3. (ಗ್ರಹಣೆ, 4, Mr. 387; ಗರಲ, ಎಪ, etc., ಪ್ರಾಣಹರಮಾದ ಪಿತ್ತ, ಸೂರು ಕ್ಷ. 71. My.; Tē.; M.; T. ಹನ್ನಿ).

ಸನ್ನಿಕರ್ಷ sam-ni-karsha. = ಸನ್ನಿಕರ್ಷಣ. (Sk.; R.).

ಸನ್ನಿಕರ್ಷಣ sam-ni-karshaṇa. The act of drawing together bringing near; approaching near, approximation, *proximity, nearness, vicinity*.

ಸನ್ನಿಕೃಷ್ಟ sam-ni-kṛishṭa. Drawn together, drawn near, contiguous, proximate, approximate, near, adjacent, close; — vicinity.

ಸನ್ನಿಕೃಷ್ಟ sam-ni-kṛishṭa. Well rubbed. See ಸನ್ನಿ.

ಸನ್ನಿದ sannida. Tbh. of ಸನ್ನಿಧ. (ಸಮ್ಪದ್ಧ Śmd. 199 Ca. Ūpr. 6, 92; Abh. P. 14, 105; Śālv. 4, 106).

ಸನ್ನಿಧ sam-ni-dha. (= ಸನ್ನಿಧಾನ). Juxta-position, proximity, vicinity; near. See ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ.

ಸನ್ನಿಧಾನ sam-ni-dhāna. Placing down together; juxta-position, *proximity, nearness, vicinity, presence, appearance, becoming visible*. 2, placing down, depositing, a receptacle. 3, receiving, taking charge of.

ಸನ್ನಿಧಾನಸಮ್ಪದ್ಧ sannidhāna-sambandha. Connection of proximity (Śmd. 161).

ಸನ್ನಿಧ sam-ni-dhi. Placing near; juxta-position, *proximity, nearness, vicinity, presence* (ಸಮೀಪ Nn. 139); *appearance, visibility, perceptibility*. 2, receiving, taking charge of. See Ūpr. 2, 73; Bp. 50, 56; 58, 52.

ಸನ್ನಿಪಾತ sam-ni-pāta. = ಸನ್ನಿ. Flying down, alighting, descending, falling down. 2, falling together, meeting, contact, union; collision; collection, assemblage; mixture, miscellaneous collection; coming near, arrival. 3, combined derangement of the three humors (wind, bile and phlegm) producing fever and dangerous illness, as convulsions, paralysis, delirium and syncope (Sk.; My.). — ಸನ್ನಿ ಪಾತರೋಗ. (ಮೋಹ ಒಬ.).

ಸನ್ನಿಪಾತಕ sam-ni-pātaka. = ಸನ್ನಿ ಪಾಠ No. 2. — ಸನ್ನಿ ಪಾಠಕ. (ಸಂಕರ ಒಬ.).

ಸನ್ನಿಬದ್ಧ sam-nibaddha. Firmly bound on; firmly tied, fettered; closely connected with or attached to (My.).

ಸನ್ನಿಬಂಧ sam-nibandha. Binding firmly, tying. 1, literary composition (Kāv. II, 2, B, 48). 3, connection; serial arrangement (Kāv. V, after 2).

ಸನ್ನಿಭ sam-nibha. Like, similar, resembling.

ಸನ್ನಿವಾಸ sam-nivāsa. Dwelling together; living in; dwelling place, abode (Bp. 53, 17).

ಸನ್ನಿವಿಷ್ಟ sam-ni-vishṭa. Entered together, met together, assembled; entered deeply into; stationed in, abiding in; inserted in, depending on; contiguous, near; united, encamped. (R.).

ಸನ್ನಿವೇಶ sam-nivēśa. Entering together; entering; thorough or deep entrance into, ardent attachment to. 1, assemblage, collection, multitude. 3, union, junction, contact. 4, *proximity, vicinity, neighbourhood*. 5, station, seat, place, position (ಸಂಸ್ಥಾನ, ಸಂಸ್ಥೆ Hlā; as open space in or near a town. 6, causing to enter together, construction, fabrication, preparation. 7, form, figure. 8, causing to enter, insertion.

ಸನ್ನಿಹು sannisu. = ಸನ್ನಿಹು. (Ūh. v. 328).

ಸನ್ನಿಹಿತ sam-ni-hita. Placed near together, near, contiguous, proximate; close at hand, present; deposited, fixed, laid up; put into; prepared, ready; staying, being. See Bp. 24, 71; 27, 57; 43, 61; J. 10, 2; Bh. 8, 8, 30.

ಸನ್ನತ sat-nuta. (or sam-nuta). Highly praised or commended, eulogized (Ūh. v. 286; Bp. 2, 25; J. 2, 28; 11, 41; 13, 7; 18, 18). Feminine ಸನ್ನತೆ (My.).

ಸನ್ನತಾಂಗ sannuta-aṅgi. A woman who has highly praised limbs or such a body (Ūh. v. 328).

ಸನ್ನತಿ sat-nuti. (or sam-nuti). Great praise or eulogium (Bp. 28, 45; 38, 49; 61, 75).

ಸನ್ನೆ sannē. (fr. ಸಂಘ). = ಸೊನ್ನೆ. A lever (Tē.). ಸನ್ನೆ ಸಾಂವಿರ ಕಾಳಾಳನ ಸತ್ತಮ್, ಅಯ್! (Sā. 11). — ಸನ್ನೆ ಕೋಲು. A pole put under a weight to lift it, a lever (My.).

ಸನ್ನೆ sannē. Tbh. of ಸಂಕ್ಷ. A sign, etc. (Ūpr. 2, after 98; 3, 51; Bp. 5, 89; Rāv. 5, after 114; Sēv. 4, 30; J. 3, 13; B. 3, 51; C.; Tē.; T. ಚನ್ನೆ). ಸನ್ನೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮನ್ನಣೆಯೂ ತಿಳಿಯದೇ? (Priv.). — ಸನ್ನೆಗೆಯ್. To make a sign (Ūpr. 8, after 4; Grj. 2, after 106). — ಸನ್ನೆ ವಾಚು. -ಮಾಚು. Words expressed by signs (Rām. 6, 10, 12). — ಸನ್ನೆ ವೇದಿ. -ವೇದಿ. Signs made in hunting (Rāv. 5, 85). — ಸನ್ನೆ ವೇಣ್ಣೆ. -ವೇಣ್ಣೆ. = ಸನ್ನೆ ವೇದಿ. (Sēv. 3, 47).

ಸನ್ಯಾಸ sam-nyāsa. = ಸನ್ಯಾಸ. Putting down; deposit, trust; stake, wager. 2, laying aside, relinquishment, resignation, abandonment of all worldly possession and earthly affections, profession of asceticism. 3, abstinence from food, fasting as a form of suicide.

ಸನ್ಯಾಸ sam-nyāsi. = ಸನ್ಯಾಸಿ. One who has cast off all worldly possessions and carnal affections, an ascetic. 2, a Brāhmaṇa of the fourth order (Śārama), a religious mendicant.

ಸನ್ಯಾಸಿಕ sam-nyāsika. A man who abandons or resigns. See ಕರ್ಮ.

ಸನ್ಯಾಸಮಠ sannyāsi-maṭha. An abode of sannyāsis (Bp. 56, 85).

ಸನ್ನತ sat-mata. = ಸನ್ನಮತ. Well esteemed. 2, a good, proper mind, thought, view or doctrine (Bp. 3, 76); approbation, sanction (50, 20). ಉನ್ನತನು ಸನ್ನತನಾಗಿ ನಡೆಯ ಬೇಕು (Priv.).

ಸನ್ನತಿ sat-mati. Good or right judgment or mind, a wise and discerning heart, a good understanding (Bp. 25, 50; 35, 4; 39, 27; 47, 4).

ಸನ್ನಥನ sat-mathana. Proper stirring or agitation (Bp. 51, 23).

ಸನ್ಮಾನ sat-māna. Respect for the good; the respect or esteem of the good; respect, honour (Bp. 37, 31; 45, 13; J. 8, 1; ಪುರಸ್ಕಾರ G.; My.; Tē.; Mhr.). — ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡು. To pay respect to, to honour (G. 93). ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗೆ ಏನಿಗಿ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡು! (B. 1, 14).

ಸನ್ಮಾನತೆ sat-mānatē. The state of being respected (Bp. 46, 11).

ಸನ್ಮಾನಿತ sat-mānita. Respected, honoured (Rāv. 7, after 97; Mhr.).

ಸನ್ಮಾನಿಸು sat-mānisu. To respect, to honour (J. 9, 21; My.).

ಸನ್ಮಾರ್ಗ sat-mārga. A right way; the right way; the proper course; a virtuous way, good or virtuous conduct. ಕವೀಶ್ವರರ ಉದಾಹರಣಸನ್ಮಾರ್ಗ (Śm. 119). See Bp. 25, 39; 31, 20; 51, 39; B. 5, 203, 209.

ಸನ್ಮಾರ್ಗವರ್ತನ sanmārga-varṭana. Going in the right way, good or virtuous conduct (Bp. 46, 10).

ಸನ್ಮಾರ್ಗಸ್ಥ sanmārga-sṭha. Standing or being in the right way; a man of good or virtuous conduct (My.).

ಸನ್ಮದ sat-muda. True pleasure, joy, delight, happiness (ಸುಖ, ಹರ್ಷ, etc. Mr. 25; Bp. 4, 70).

ಸನ್ಮನಿ sat-muni. An excellent sage (Bp. 57, 73).

ಸನ್ಮೂರ್ತಿ sat-mūrti. An excellent form (Bp. 47, 64; 50, 70).

ಸನ್ಮೋಹನ sat-mōhana. Greatly stupefying, bewildering, alluring or fascinating (J. 6, 25).

ಸನ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರ sanmōhana-astra. A kind of weapon (J. 21, 2).

ಸನ್ಮೋಹನೋತ್ತರೇ sanmōhana-uttarē. A woman who is very powerful in alluring, etc. (J. 6, 22).

ಸನ್ಯಾಸ sanyāsa. Common Tbh. of ಸನ್ಯಾಸ.

ಸನ್ಯಾಸಿ sanyāsi. Common Tbh. of ಸನ್ಯಾಸಿ. (ಪರಿವ್ರಾಜಕ G.; B. 4, 155; see ಬಾಳು). ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ನಾಯಿ ಪಾವಕ್ಕೆ ಹೋಗೋ ವರೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಡೆಯುತ್ತದೆ. — ಸನ್ಯಾಸಿ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಮುಣ್ಣೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಮುತ್ತಯ್ಯೆಯೂ ಅಲ್ಲ (Priv.).

ಸವಕ್ಷ sa-paksha. Having wings. 2, having a side or party; belonging to the same party; a partisan, a follower, an adherent (Bh. 1, 8, 17).

ಸವತ sapata. Tbh. of ತವತ. (My.).

ಸವತಗಾಧಿ sapata-gāḍa. A man who promises or asseverates by oath (to do something), a vaunter (My.).

ಸವತ್ಸಾಪತನಾ. Hostile; an enemy, an adversary, a rival (ಹಗೆ Nn. 62).

ಸವತ್ನಿ sa-patni. = ಸವತಿ. A woman who has the same husband with another woman or whose husband has other wives, a fellow wife, a rival wife (Sēv. 3, after 35).

ಸವತ್ನೋತ್ಕರ sapatna-utkara. A multitude of enemies (Sēv. 4, 69).

ಸವತ್ರ sa-patra. Having feathers; an arrow.

ಸವತ್ರಾಕರಣ sapatrā-karaṇa. Wounding so that the feathered part of an arrow enters the body; causing excessive pain, worrying any one to death. See Hlā. a. ಪಿಡಿರು.

ಸವರಿ sa-padi. Instantly, in a moment, immediately; quickly.

ಸವರ್ಯ saparya. = ಸವರ್ಯ. (Bp. 39, 27, 53).

ಸವರ್ಯ saparyē. Worship, adoration, reverence (ಅರ್ಚೆ, ಬಲಿ, ಉಪಹಾರ, ಪೂಜೆ Mr. 28).

ಸವಾಟ sapāṭa. = ಪವಟ. (S. Mhr.; Mhr.).

ಸವಾಯಿ sapāyi. Polish, gloss (Mhr., H. ಸಫಾಕ); smoothness; clearness, cleanness, neatness, elegance (My.; Mhr., H.).

ಸಪಿಣ್ಣ sa-piṇḍa. Having the same piṇḍa; a kineman entitled to participate in the offering of funeral cakes to the manes of certain relations (father, grandfather, great-grandfather, etc.) as far as the sixth (or fourth) degree, both in an ascending and descending line (ತನ್ನ ಗೋತ್ರವು Mr. 311). See G. a. ಪಿಡಿ.

ಸಮಿಕ್ಷೆ sa-piṇḍi. The offering of a ball of rice, etc. to a deceased relative, commonly on the twelfth (or sixteenth) day after his decease (My.; Mhr.). — ಸಮಿಕ್ಷೆಶಾಸ್ತ್ರ. = ಸಮಿಕ್ಷೆ. (My.).

ಸಮಿಕ್ಷೆಕರಣ ಸಾಪಿಂಧಿ-karana. Performing the śrāddha to deceased relatives called sapindas. — ಸಮಿಕ್ಷೆಕರಣಶಾಸ್ತ್ರ. = ಸಮಿಕ್ಷೆಕರಣ. (My.).

ಸಮಿಕ್ಷೆ sa-piṇḍi. *Comotation, drinking together or in company.*

ಸಪ್ತ sapta. = ಸಪ್ತ. Seven (Śmd. 101).

ಸಪ್ತಯುಷಿ sapta-yuṣhi. = ಸಪ್ತಯುಷಿ. (Bp. 1, 48; 58, 40).

ಸಪ್ತಕ ಸಪ್ತaka. Containing seven, seven; the seventh; a collection of seven (Śmd. 101; Ū. v. 244; Ūpr. 1, 132).

ಸಪ್ತಕಿ sapta-ki. A woman's girdle, a zone.

ಸಪ್ತಕುಲಪರ್ವತ sapta-kūla-parvata. = ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ. (My.).

ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ sapata-kula-ačala. The seven principal mountains of each division of a continent or varsha (My., those of India being mahēndra, malaya, sahya, ākṣmat, pīksha, vindhya, and pāriyātra).

ಸಪ್ತಕೋಣ sapta-kōpa. Septangular, heptagonal. (R.).

ಸಪ್ತಲಹರ sapta-lōhara. Having seven leaves; N. of a tree (Ūpr. 5, 49; cf. ಸಪ್ತಲಹರ).

ಸಪ್ತಜಿಹ್ವಾ sapta-jihva. Seven-tongued: agni, fire. (R.).

ಸಪ್ತತನ್ತು sapta-tantu. Having seven performers or seven chief forms: a sacrifice, an offering (Abhā. 2, 98).

ಸಪ್ತತಿ sapta-ti. Seventy. See ಎಕ.

ಸಪ್ತತ್ರಯ sapta-traya. Twenty-one (Ū. Bp. 47, 11).

ಸಪ್ತತ್ವ sapta-tva. The state of being seven (the possession of seven requisites of royal administration, viz. the monarch, the prime minister, a friend or ally, treasure, territory, a stronghold, and an army, Ūpr. 1, 19).

ಸಪ್ತದಶ sapta-daśa. The seventeenth (My.). 2, (Tbh. of - ಸಪ್ತದಶನ), seventeen. (R.).

ಸಪ್ತದ್ವೀಪ sapta-dvīpa. The seven divisions of the terrestrial world (Śmd. 101; Ū. Bp. 47, 11; see ದ್ವೀಪ). The seven dvīpas are: jambu, plaksha, sālmali, kuśa, krauñca, āka, and pushkara.

ಸಪ್ತಧಾತು sapta-dhātu. The seven essential ingredients of the body (ಧಾತು Nn. 82). ರಸಮುಖ್ಯಸಪ್ತಧಾತು (ರಸ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತಧಾತುಗಳು 88).

ಸಪ್ತನಗ sapta-naga. = ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ. See ನಗ.

ಸಪ್ತನಾದ sapta-nāda. = ಸಪ್ತಸ್ವರ (Mr. 78).

ಸಪ್ತಪದ sapta-pada. Having seven steps. See ಸಾಪ್ತಪದೀನ.

ಸಪ್ತಪದಿ sapta-padi. The seven steps at marriage (Grj. 10, after 98).

ಸಪ್ತಪರಮಸುನ sapta-parama-athāna. Seven excellent places (in mukti, Ūpr. 1, 3; 4, after 24).

ಸಪ್ತಪರ್ಣ sapta-parṇa. The tree *Alstonia scholaris* R. Br. (ವಿಶಾಲಪುಷ್ಪ, ಎಪಮುಷ್ಪ, ಎದಿಲೆವಾದಿ Nn.; ಅಸಮುಷ್ಪ, ಎದಿಲೆಯ ವಾದಿ Mr. 111).

ಸಪ್ತಪುರಿ sapta-puri. Seven celebrated towns (of pilgrimage, Abhā. 2, 96; they are: Ayōdhya, Madhura, Māya, Kāśi, Kāñci, Avantī, and Dvārāvati, My.).

ಸಪ್ತಮ sapta-ma. The seventh.

ಸಪ್ತಮದ sapta-mada. Seven kinds of pride relating to kula, yauvana, strī, anna, dhana, vidyā, and udyōga (My.).

ಸಪ್ತಮಾತೃ sapata-mātri. = ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ. (Bp. 58, 40).

ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ sapta-mātrikē. The divine mothers or personified energies of the principal deities. ದ್ರಾಹ್ಮಿ, ಮಾತೃಕೆ, ಕಾಮಾರಿ, ವೈಷ್ಣವಿ, ಸುನಾರಾಹಿ, ಮಾತೃಕೆ, ಚಾಮುಂಡಿ ಎಂಬ ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆಯರು ಎನಿಸಿತ್ತು (Mr. 14; Bp. 50, 31).

ಸಪ್ತಮಿ sapta-mi. = ಸಪ್ತಮಿ. The seventh case, the locative (Śmd. 115. 144. 146. 162. 164; Kāvya. I, 2, 41-43; see ಸಪ್ತ). 2, the seventh tithi or lunar day of the fortnight.

ಸಪ್ತರಸನ sapta-rasana. Seven-tongued: agni, fire (Mr. 45).

ಸಪ್ತರಶಿ sapta-rishi. = ಸಪ್ತರಶಿ. The seven great rishis Marīci, Atri, Angiras, Pulastya, Pulaha, Krata, and Vasishṭha (see Mr. 2. ಮುಖ್ಯಮುಖಿ and ರಶಿವಾಯು). 2, the constellation Ursa major (the seven stars of which are supposed to be the seven great rishis, ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಕುಮಾರ Mr. 89).

ಸಪ್ತರಸಿ sapta-rasi. Double jasmine (ನದಮಾಲಿಕೆ, ಇರವು Mr. 179). The soap-nut plant, *Mimosa abstergens* Roxb.

ಸಪ್ತಲೋಕ sapta-lōka. The seven worlds (My.; see 2. ಲೋಕ).

ಸಪ್ತವಿಂಶತಿ sapta-vimśati. Twenty-seven.

ಸಪ್ತವಿಂಶತೀನಕ್ಷತ್ರ sapta-vimśatī-nakṣatra. The twenty-seven asterisms in the moon's path or lunar mansions. See ನಕ್ಷತ್ರ.

ಸಪ್ತವಿಧವಿಧಕೆ sapta-vidha-vibhakti. The seven kinds of case-terminations (ಎದು ತೆರಿನಾದ ಪ್ರತ್ಯಯಂಗಗಳೆಂದೆಂದೆ 114).

ಸಪ್ತವಿಧಕೆ sapta-vibhakti. The seven case-terminations (Śmd. 88 Cm.; 88. 89. 111. 148).

ಸಪ್ತವ್ಯಸನ sapta-vyasana. The seven vices or bad habits (ಅಳಿ, ವ್ಯಸನ, ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳು Nn. 115; see 2. ವ್ಯಸನ).

ಸಪ್ತಕೃತಿ sapta-kṛti. = ಸಪ್ತಸ್ವರ. ಪದ್ಯಾದಿಸಪ್ತಕೃತಿಗಳು (Bp. 1, 48).

ಸಪ್ತಸಪ್ತಿ sapta-sapti. Having seven horses: the sea (Mr. 34; Bp. 58, 40).

ಸಪ್ತಸಮುದ್ರ sapta-samudra. = ಸಪ್ತಸಮುದ್ರ. (My.).

ಸಪ್ತಸ್ವರ sapta-svara. The seven notes of the musical scale or gamut: śaḍja, riṣabha, gāndhāra, madhyama, panchama, dhātava, and niṣāda (ಪದ್ಯಾದಿಸಪ್ತಸ್ವರ Nn. 84). They are designated by their initial letters or syllables thus: sa, ri, ga, ma, pa, dha, ni. ಸಪ್ತಮುಖ್ಯರಾಜಸ್ವರ ಮಧ್ಯಮ ಪಂಚಮ ಧೃವತ ನಿಷಾದಮ್ ಓರಸ್ವ ಸಪ್ತಸ್ವರಂಗಗಳ್ಳು ಅವಧಿಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಅಕ್ಷರದ ಅದಿಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸರಿ ಗ ಮ ಪ ಧ 2; ಒ ಲ ವ್ಯವಹಾರ ಅಕಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕುರಗ ಕಂ ಎನಿಸುವುದು ಸ್ವರಃ (Mr. 76; see Bp. 1, 48; 10, 32; 19, 10; J. 21, 58).

ಸಪ್ತಹಯ sapta-haya. = ಸಪ್ತಸಪ್ತಿ. See ಹಯ.

ಸಪ್ತಹಸ್ತ sapta-hasta. Having seven hands; measuring seven cubits. (R.).

ಸಪ್ತಾಂಗ sapta-anga. Consisting of seven members or parts or constituent elements (as a kingdom, ಪ್ರತ್ಯಾಂಗ Jn. 111; see ಪ್ರತ್ಯಾಂಗ No. 7 & ಸಪ್ತಾಂಗ); the seven constituent elements (Bh. 1, 8, 19). ತನ್ನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಲನ ಎನಿಸುವ ಎಷ್ಟಾದಿಂ ನಿಜಮ್ ಎನಿಸುವ ಪರ್ಗಡೆ, ನೆಗದಿಯ ಸಮ್ಯಕ್ ಮೋಕ್ಷವೆ ಹನವದಂ, ಜಲಶಿರಾಧಾರಮ್ ಅಹ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಹದ ಮುಗ್ಧಾ ರ್ಥಕ ಮಾದಿಧಾನ್ಯಾರಂ, ಮಹಾವೀರಸೈನ್ಯಂ, ನಿಜಪ್ರಿಯಂ ಕೂಡೆ ಸಪ್ತಾಂಗ ಮೃತ್ಯುಮ್ ಎನಿಸುವ ರಾಜ್ಯಮ್ ಅಕ್ಕಮ್, ತನಿಖಿವಿಹ ರಾಜಮ್ ಲನ್ ಎನಿಸುಂ (Mr. 271).

ಸಪ್ತಾಬ್ದಿ sapta-abdhi. The seven seas, that of salt-water (lavāṇa), sugar-cane juice or syrup (ikshu), wine (surā), clarified butter (ghrita), curds (dadhi), milk (dugdha), and fresh water (jala). (Ā. Bp. 47, 11; J. 13, 43).

ಸಪ್ತಾರ್ಚಿ sapta-arcī. Tbh. of ಸಪ್ತಾರ್ಚಿ. (ಧೂಮಕೇತು Mr. 489; Bp. 54, 67; Ā. Bp. 47, 11).

ಸಪ್ತಾರ್ಚಿ sapta-arcis. Seven-flamed: agni, fire.

ಸಪ್ತಾರ್ಷಿ sapta-ārṣi. Having seven horses: the sun (ನೇರಸದ್, etc. Kk. 45; Bp. 54, 67).

ಸಪ್ತಿ sapti. A horse.

ಸಪ್ತಿವರ sapti-vara. An excellent horse (Bp. 59, 36).

ಸಪ್ತೋಪಾಯ sapta-upāya. The seven means of success against an enemy (My.; see s. ಉಪಾಯ).

ಸಪ್ಪ sappa. = ಸಪ್ಪ. — ಸಪ್ಪ ಸಪ್ಪನೆ. rep. ಸಪ್ಪ ಸಪ್ಪನೆ ರಸಂ (Śmṁ. 229).

ಸಪ್ಪ sappa. = ಸಪ್ಪ. Tbh. of ಸಪ್ಪ. The hair round the privities (My.).

ಸಪ್ಪಗೆ sappagē. = ಚಪ್ಪಗೆ, ಸಪ್ಪನೆ. Flatly, vapidly, insipidly; flatness, etc.; flat, etc.; spiritless, dull, dejected; inert, without effect, destitute of results (My.; ಅರೋಚಕ, ಸಪ್ಪನೆ G.); still, quiet (in Prv.). ಅವನು ಸಪ್ಪಗಿದ್ದಾನೆ (My.). ಉಪ್ಪು ಸಪ್ಪಗೆಯಕ್ಕು, ಕರ್ಪುರವ ಕಂಡಕ್ಕು, ಸರ್ಪಗೆ ಬಾಲವೆರಡಕ್ಕು ತ್ರವಣಿರುಂ ತಪ್ಪಾದಿವ ನ್ನು (Sp. in a sarcastic manner). ಸಪ್ಪಗೆ ಇರು! ಎನ್ನರೆ ಅಪ್ಪ ಪ್ಪ! ಎನ್ನ, ಕೂಗಿದ (Prv.).

ಸಪ್ಪಂಗಗಡೆ sappāṅga-giḍa. The long xedoary, Curcuma xerumbet Roxb. (St. & Pl.; H. ವತ್ತಂಗಲಕಡ, St. & Pl.).

ಸಪ್ಪಂಗಮರ sappāṅga-mara. The suppan or brasiletto, Caesalpinia sappan Lin. (St. & Pl.; Kōṅkapi ಸಪ್ಪಂಗ).

ಸಪ್ಪಡಿ sappadi. = ಚಪಡಿ (Sd.). 2, = ಸಪ್ಪಗೆ (Sd.; M. ಚ ಪ್ಪಡಿ).

ಸಪ್ಪನೆ sappanē. = ಸಪ್ಪನೆ. (My.; see ಸಪ್ಪ-). ಸಪ್ಪನೆಗಂಚ (My.).

ಸಪ್ಪನ್ನ sappā-anna. Flat, insipid, etc. (ಅರೋಚಕ, ಸಪ್ಪನೆ G.).

ಸಪ್ಪಳ sappala. = ಸಪ್ಪಳೆ, ಸೊಪ್ಪಳೆ, etc. A sound, a noise (My.; ಧ್ವನಿ G. 80; ಕಟ್ಟುಲುಕು 108; Tē. ಚಪ್ಪಿಡಿ, ಚಪ್ಪ ಡು; see Tē. s. ಚಪ್ಪಿ). ವಾಡ್ಯದ ಸಪ್ಪಳ (G. 44); ನೀರಿನ ಸಪ್ಪಳ (188); ಗಾಳಿ ಬೀಸುವ ಸಪ್ಪಳ (227); ಕುದಿಯುವ ಸಪ್ಪಳ (231); ಎಲೆಗಳ ಸಪ್ಪಳ (404). ಕಲ್ಲು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ ಸಪ್ಪಳ (B. 3, 51). ಹಪ್ಪಳ ತಿಮ್ಮುವವನಾದರೆ ಸಪ್ಪಳಾ ನುಂಗ್ಕೋನೇ? (Prv.). — ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು. To make a sound or noise (G. 109). — ಸಪ್ಪಳವಾಗು. -ಅಗು. A sound or noise to be produced. — ಏನಾದರೂ ತುಸು ಸಪ್ಪಳವಾದ ಕೂಡಲೆ ಕಾಡ ನಾಯಿಗಳು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ (B. 3, 40). ಗೂಗೆಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಗಡೆಗಳು ಬಹು ಮೆತ್ತಗಿರುವದಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ಹಾಡುವಾಗ ಸಪ್ಪಳವಾಗುವದಿಲ್ಲ (3, 120). — ಸಪ್ಪಳಾಗು. -ಅಗು. = ಸಪ್ಪಳವಾಗು. (My.; B. 5, 28).

ಸಪ್ಪು sappu. = ತೊಪ್ಪಲು, etc., ಸೊಪ್ಪು 3 q. v. Foliage, etc. (My.; Tu. ತಪ್ಪು, ಸಪ್ಪು). ಬಸಳೇ ಸಪ್ಪು ಬಸವಗೆ ಯಾಕೆ? — ತಾನು ತಿಮ್ಮೇದು ಪಲ್ಲೇ ಸಪ್ಪು, ಹೀರ ಕುದುರೇ ಚಪ್ಪೆ (Prva.).

ಸಪ್ಪುಳ sappuḷ. = ಸಪ್ಪಳ, etc. (J. 25, 12).

ಸಪ್ಪೆ sappē. = ಚಪ್ಪೆ. Flatness, insipidness; the condition of being spiritless, dull, dejected,

inert, without effect or destitute of results; flat, etc. (My.; Tē., M. ಚಪ್ಪೆ; Tu. ಚಪ್ಪೆ, ಸಪ್ಪೆ). ಕಾಯಸ ರ್ ಚಪ್ಪು ಬಿಸಿಯಾದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊಸರು ಸೇರಿ ಹೆಪ್ಪು ಕಟ್ಟಿ ಬಡದನ್ನೆ ಸಪ್ಪೆಯಾಗಿರುವದು (ಅಮಿಕ್ಕೆ Si. 240). ಉಪ್ಪು ಸಪ್ಪೆಯಾದರೂ ಕಾರ ಬಿಡದು (Prv.). — ಸಪ್ಪೆವತ್ಯ. Diet without salt, acids and any thing heating (My.). — ಸಪ್ಪೆವತ್ಯ ಇಡು. To order such a diet (My.). — ಸಪ್ಪೆಯವ್ವು. -ಅವ್ವು. Medicine requiring persons to abstain from salt, acids and any thing heating (My.). — ಸಪ್ಪೆಯಾಗು. -ಅಗು. To become insipid. 2, to grow spiritless, etc. (My.). ಅವನ ಕೆಲಸ ಸಪ್ಪೆಯಾಯಿತು (My.). — ಸಪ್ಪೆಯಿಡು. -ಇಡು. = ಸಪ್ಪೆವತ್ಯ ಇಡು. (My.).

ಸಪ್ಪಳ sapphala. Tbh. of ಸಪ್ಪಳ. (Śmṁ. 350).

ಸಪ್ಪಳಾರಕ sa-prakāra. With or according to manner. ಸಪ್ಪಳಾರಕಮಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ (ಉಪಲಕ್ಷ್ಯ, ಅನುಭವ, ಅನುಭವಿಸುವಿಕೆ Si. 397).

ಸಪ್ಪಳವ sa-prapava. Together with the syllable ōm (Bp. 1, 39).

ಸಪ್ಪಳಿಸು sa-prāṇisu. To recover breath or consciousness (J. 4, 42).

ಸಫಲ sa-phala. Becoming connected with fruit, bearing fruit, fruitful, productive, profitable, yielding profit, yielding a result, successful. See Bp. 5, 35; 24, 8; 26, 66; 43, 77; 47, 60; 57, 63; J. 10, 49.

ಸಫಲತೆ sa-phalatē. The state of being productive, etc. (Ā. 8, 16).

ಸಫಲತ್ಯ sa-phalatva. = ಸಫಲತೆ. (My.).

ಸಫಲಿತ sa-phalita. Having fruit, connected with a result, etc. (Bp. 32, 2).

ಸಫಲೀಕೃತ sa-phalī-kṛta. Made fruitful, etc. (Ā. 2, after 52).

ಸಫೇದು sa-phēdu. White, of a clear and bright white (My.; Mhr., H. ಸಫೇತ, ಸಫೇದ; Mhr., H. ಸಫೇತಾ, ceruse or white lead).

ಸಬ saba. 1. Tbh. of ಸಬ. (ಕುರಿವ Kk. 41; Śm. 44).

ಸಬ saba. 2. = ಚವು 2 q. v., ಸಬು, ಸಬ್ಬು 1. — ಸಬಕಾರ. = ಚವುಕಾರ. (G. 204; B. 3, 30; 4, 158; 5, 286).

ಸಬಗ sabaga. = ಸೊಬಗ. ಉದ್ದು ಮುದ್ದಲ್ಲ, ಕದ್ದವ ಸಬಗನಲ್ಲ (Prv.).

ಸಬಬು sababu. Cause, reason, motive (My.; Mhr., H.); therefore (Mhr.).

ಸಬರ sabara. A pack-saddle for bullocks (ಕವು ದಿಗ್ಗ Mr. 350; My.; cf. Sk. ಸಫರ?), etc. ಅನೆಯ ಸಬರ (G. 232). ಎತ್ತನ್ನು ಹುಲಿ ತಿನ್ನು, ಸಬರ ಮುರೇ ಗೆದ್ದಲು ತಿನ್ನು (Prv.). — ಸಬರಬಣಿಕಾಪ. The rock-snake, the boa constrictor, Python molurus (Bd.).

ಸಬಲ sa-bala. Having power, strength or weight; powerful, strong, vigorous (B. 5, 234). 2, accompanied by a force or army.

ಸಬಳ sa-bala. 1. = ಸಬಲ. — ಸಬಳಗದ್ಯಾಣ. (Śmṁ. 385; Kk. 97). A gadyāṇa that has its full weight. — ಸಬಳಗದ್ಯಾಣದೊ. -ತದ್. (Śmṁ. 387). Tribute of such gadyāṇas.

ಸಬಳ sabala. 2. One of the Tatsamas (Śmṁ. 384; Kk. 95; Śm. 77; cf. ಸರ್ವಲ). A spear, a lance, a pike (ಪ್ರಾಸ, ಕುಸ್ತ Mr. 298; ಕೊನ್ನ, ಚೊಕ್ಕನೆ Kk. 40; ಚೊಕ್ಕನೆ, ಕೊನ್ನ Śm. 43; ಇಟ್ಟು 89; Grj. 7, 53; Bp. 34, 34; 57, 29; 61, 25; Bh. 3,

18, 26; Ū. Bp. 42, 14; Rāv. 6, after 11; Tē; T. ಚವಳ).
ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಸಬಳ ನುಂಗ ಬಹುದು (Priv.).
ಸಬಳಪ್ರೀತೃ sabaḷa-tripētra. (Śmd. 385; Kk. 97). Tripētra with a spear.
ಸಬಳವಿನ್ಯಸಿ sabaḷa-binnasi. (Śmd. 385; Kk. 97). A person who is adroit in the use of spears.
ಸಬಳಸಹಸ್ರಬಾಹು sabaḷa-sahasrabāhu. (Śmd. 385; Kk. 97). Sahasrabāhu with a spear.
ಸಬಳಗ sabaḷiga. A spearman (ಪ್ರಾಸಿಕ, ಘಾಸಿಕ, ಕಟಿಯು ಅಯುಧಮಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು Si. 281; Bp. 16, 18).
ಸಬು sabu. = ಸಬ 2, etc. — ಸಬುಕಾರ. = ಸಬುಕಾರ. (My.).
ಸಬುದ sabuda. Tbh. of ಶಬ್ದ. (ಶಬ್ದ Nn. 7; Śmd. 386 Mḍb.; Bh. 2, 13, 11; Rām. 5, 8, 28. 72; 6, 55, 24).
ಸಬ್ಬ sabba. 1. Tbh. of ಶರ್ವ. Śiva (ಶಿವ Kk. 4; ಈಶ್ವರ Śm. 2).
ಸಬ್ಬ sabba. 2. Tbh. of ಸರ್ವ (Śmd. 345), ಸರ್ವ 1. All.
ಸಬ್ಬ ಮಂಗಳೆ sabba-maṅgaḷē. Tbh. of ಸರ್ವಮಂಗಳಾ. — ಸಬ್ಬ ಮಂಗಳೆಯಣುಗ. — ಅಣುಗ. Kārttikēya (ಗುಹ Śm. 4).
ಸಬ್ಬ ಲಕ್ಕಣ sabba-lakkana. Tbh. of ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ. (Śmd. 376).
ಸಬ್ಬ ಲಗ್ಗಣ sabba-laggṇē. = ಸರ್ವಲಗ್ಗ. A union of the sounds of all musical instruments (Bh. 3, 13, 25; 7, 5, 10).
ಸಬ್ಬವೆ sabbava. (fr. ಸಭ್ಯ). (An assembly, a gathering): mirth, jest, fun, joking, ridicule (ಅಲ್ಪಜಿಗ, ಮೇಳ Śmd. II; ಅಲ್ಪಜಿ, ಮೇಳ Kk. 78; ಅಲ್ಪಜಿ, ಮೇಳ Śm. 53; ಮೇಳ Ūt. I, 26; ದಾಸ್ಯ Ūt. II, 104; Tē. ಸಬ್ಬಣ್ಣ, a jumble, omnium gatherum).
ಸಬ್ಬವರಾಜ sabbava-kāra. A mirth-maker, a jester, a ridiculer, a buffoon (ಸಂಪಾಸಕ Kk. 38; Śm. 48; ಶಿವ. 3, 2).
ಸಬ್ಬವರಾಜಿ sabbava-kāri. A woman of pleasure, a female buffoon (ಮೇಳದಾಳೆ Śs.; Śm. 74).
ಸಬ್ಬವಸಾಜಿ sabbava-gāri. = ಸಬ್ಬವರಾಜಿ. (ಮೇಳದಾಳೆ Kk. 28).
ಸಬ್ಬ ಸನ್ನಾ sabbava-sannapa. Tbh. of ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ. (Śmd. 376)
ಸಬ್ಬ ಸಿಕೆ sabbasikē. = ಸಬ್ಬಸಿಕ. (ಶಾಲೇಯ, ಶೀತಶಿವ, ಭತ್ತ, ಮಧುಕೆ, ಮಿಸಿ, ಮತ್ತೇಯ, ಸದಾಸ Si. 147).
ಸಬ್ಬ ಸಿಕೆ sabbasigē. A sort of fennel, Anethum panmorium Roxb. (ಶಾಲೇಯ, ಶೀತಶಿವ, ಭತ್ತ, etc. Nr.). 2, a sort of dill or fennel, Anethum sowa Roxb. (ತತ್ಪತ್ನಿ, ತತ್ಪನಾಮ Mr. 186). See ಕಲ್ಲು, ಕಾಡು. Cf. ಸದಗುಪ್ತೆ, ಸದಾಸ. — ಸಬ್ಬ ಸಿಕೆಮಾಣ. A kind of mango (B. 2, 51).
ಸಬ್ಬ ಸಿಕೆ sabbasigē. = ಸಬ್ಬಸಿಕ. (My.).
ಸಬ್ಬಾನಿ sabbāni. Tbh. of ಶರ್ವಾನಿ. (ಶಿವ Kk. 5; ಗುಹ Śm. 3).
ಸಬ್ಬಿಗಿ sabbigē. = ಸಬ್ಬಿ. A slender branch of a tree or shrub (My.; cf. ಚಳ್ಳು, ಸಳಿ 1). ಬಿಟ್ಟೇ ಕುಮರ, ಅವರೇ ಸಬ್ಬಿಗಿ (Priv.).
ಸಬ್ಬು sabbu. 1. = ಸಬ 2, etc. Soap (My.).
ಸಬ್ಬು sabbu. 2. Sago (Mhr., H. ಸಾಗ, ಸಾಗೂ; Tē. ಸಗ್ಗ, ಸಬ್ಬು; T. ಚವ್ವು). — ಸಬ್ಬುಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. Sago (My.; T. ಚವ್ವು).
ಸಬ್ಬಿ sabbē. = ಸಬ್ಬಿನಿ. (My.).
ಸಬ್ಬುಶ್ಯಾರಿ sa-brahmacāri. A fellow-student, one engaged in the same studies and observing the same austerities.
ಸಭಯ sa-bhaya. Fearful, apprehensive, timid (Bp. 30, 30; 38, 69; 46, 37; 49, 6).
ಸಭರ sa-bhara. Having weight, ponderous; big with young.
ಸಭರಿತ sa-bharita. = ಭರಿತ. (Bp. 8, 28; 26, 69).
ಸಭರ್ತೃಕೆ sa-bhartṛikē. A woman whose husband is alive.

ಸಭವ sa-bhava. Having birth or origin (Bp. 51, 26).
ಸಭಾಕಮ್ಮ sabhā-kampa. Trembling or timidity in company, abashedness in the public assembly; bashfulness (Mhr. My., also as ಸಭಾಕಮ್ಮನು).
ಸಭಾಗೃಹ sabhā-grīha. An assembly house, a public hall, a town-hall, etc. (My.; Mhr.).
ಸಭಾಜನ sabhājana. Courtesy, politeness, civility, service, honour; affection, friendship (ಶಿವೇಯ Hlā.). 2, ಸಭಾಜನ persons of an assembly (My.). 3, ಸಭಾಜನ, possessing a number of vessels.
ಸಭಾಜಿತ sabhājita. Served, honoured (ಮಾಸ ಮಾಡಿದ 0).
ಸಭಾತಾಮ್ಯಲ sabhā-tāmbūla. Betel and betel-nut served out at a meeting (My.).
ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷ sabhā-adhyakṣa. Master of an assembly, president, chairman, master of ceremonies (My.; Mhr.).
ಸಭಾನಾಯಕ sabhā-nāyaka. The president of an assembly, chairman. ಸುಧಾಮಿತವಿಲ್ಲದವ ಸಭಾನಾಯಕನಾದರೇ? (Priv.).
ಸಭಾನಿಕೇತನ sabhā-nikētaṇa. = ಸಭಾಗೃಹ. (Śiv. 1, 70).
ಸಭಾಂತರ sabhā-antara. Another assembly; the issue of an assembly or community (Bp. 25, 20, 38; 34, 15).
ಸಭಾಪತಿ sabhā-pati. = ಸಭಾನಾಯಕ (My.). 2, N. (My.).
ಸಭಾಪರ್ವ sabhā-parva. N. of the second book of the Mahābhārata (Bp. 5, 2).
ಸಭಾವಾಗ್ಧ್ಯ ಸಭಾ-pāṇḍitya. Learning sufficient to find occasionally at public meetings (My.; Mhr.).
ಸಭಾಮಂಟಪ sabhā-maṇṭapa. A temporary shed or hall (ಜನಾತ್ರಯ, ಮಂಟಪ Hlā.); a portico or an erection in front of a temple where people assemble (Mhr.); the open space of a temple in front of the apartment of the idol (Mhr.); an audience hall, a council-chamber, etc. (My.; Mhr.).
ಸಭಾವ sa-bhāva. A proper bhāva or feeling (in sarmā Rāv. 5, after 19).
ಸಭಾವಿಭಾವ sabhā-vibhāva. The majesty of a court (Ūt. 2, 7).
ಸಭಾಸದ್ sabhā-sad. One who sits at an assembly; an assistant at an assembly; a member of any society or company; an assessor of an assembly, council or court.
ಸಭಾಸದ sabhā-sada. = ಸಭಾಸದ. (Rāv. 5, after 19; B. 4, 118; My.).
ಸಭಾಸ್ತಾರ sabhā-astāra. An assistant at an assembly, a member of any society or company.
ಸಭಾಸ್ಥಾನ sabhā-sthāna. An assembly-room (My.).
ಸಭಿಕ sabhika. The keeper of a gambling-house.
ಸಭೆ sabbē. ಸಭಾ. An assembly, a congregation, a meeting, a society, a company, a community; good society. 2, a place in which noble or learned persons assemble, a hall, a hall of audience, a council-chamber; a court of justice, a court, a palace. 3, a gambling-house. ದ ಕೂಡಿದಾ ಕ್ಷಣ ಪ್ರಥ ಕೊಟ್ಟಾರೋ? (Priv.). — ಸಭೆವರಸ. — ಸಭೆ A meeting to convene (Bp. 53, 58).
ಸಭ್ಯ sabhya. Belonging or relating to an assembly; fit for an assembly; suitable to or fit for good society; polite, well-bred, decent, refined, civilized; tame, mild or gentle in disposition (B. 3, 16, 21); trusted, confidential, faithful. 2, an assistant at an assembly, as

assessor. 3, a man of honourable parentage; a polite man; a man who is mild and gentle in disposition (My.).

ಸಭ್ಯತನ sabhyatana. = ಸಭ್ಯತ್ವ. (My.; B. 5, 183).

ಸಭ್ಯತ್ವ sabhyatva. Politeness, refinement, good breeding, mild and gentle disposition (My.).

ಸಮ sam. = ಸಂ (sam), ಸಂ (ಸಹ, saṁ), ಸಂ (ಸಹ, saṁ). Con, with, together with, along with, together; much, greatly, thoroughly, quite, very, well, completely, etc.; beautifully; same, like, similar.

ಸಮ sama. (fr. ಸಮ 2). Getting ready, preparation; readiness. — ಸಮಕಟ್ಟು. 1. To prepare, to make ready; to arrange (ವಿಧಾನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಛಂ. 5, after 135; 6, after 86; Abh. P. 11, 74). ವ್ಯಾಳದನ್ನಿಕ್ಕುಳಮಂ ಸಮ ಕಟ್ಟು! (ಸ್ಮದ. 270). — ಸಮಕಟ್ಟು. 2. Preparation (for a journey, a marriage, etc. My.; ಭದ್ರಾಯ ಸ್ಮದ. I; ಮುರಿ ಸ್ಮ. 105). — ಸಮ ತಳಸು. To cause to appear ready, to make ready (Bh. 1, 12, 18). 2, to make one's self ready (J. 32, 8).

ಸಮ sama. 1. = ಸಮ 1. Even, level, flat, plain (ತದವ್ವರೆ Kk. 69); even (as number). 2, same, equal. 3, like, similar (ದೊರೆ ಸ್ಮ. 105). 4, acting in the same way or with equal justice towards every one, not having partiality, impartial, alike, fair; neutral; unmoved. 5, straight; uniform; upright, honest, just, temperate; good, virtuous; normal; fit, proper, right, suitable; perfect. 6, ordinary, common; common to all, general; all, every one; full, complete; whole, entire. 7, (in rhetoric) sameness of objects compared to one another, identity of objects compared (Kāvy. III, 1, A, 8-7). 8, (in geometry) a mean. ಸಮಂ, equally, etc.; with, together with, together (ಕೂಟಿ Mr. 535). ಅಣ್ಣಿಯೊಳಗಣೆ ನೀರು, ಮುಣ್ಣೀ ಕೆಯೊಳಗಣೆ ಹಣೆ ಸಮ (Prv.). — ಸಮಗೊಳಸು. -ಕೊಳಸು. To make proper or nice, to put in order (My.). — ಸಮನು. (i. e. ಸಮನು). = ಸಮ. ಭಿನ್ನವಾದ ಗಡಿಗೆ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಮನಾದೀತೇ (Prv.). — ಸಮ ಹಡಿಸು. To be equally obstinate (Bh. 2, 2, 95). — ಸಮನ್ನರ. -ಂತರ. To make equal (ಛಂ. 6, 68). — ಸಮ ಮಾಡು. To make even or flat (C.; B. 4, 225). 2, to make equal to (My.). 3, to put in order (My.). 4, to make nice or proper (My.). — ಸಮವೆಡ. -ವೆಡ. To become equal. (ತಾಳಂ) ಸಮವೆತ್ತಲ್ಲಿ ಲಯಮ್ ಎನಿಕ್ಕು (Mr. 79). — ಸಮ ಸರ್. = ಸವ ಸರ್. To be in common use, to be well known (ಸಮಾನಮಾಗಿ ಸರ್ ಸ್ಮದ. 15 Cm.; 25 Cm.; 139 Cm.; Kāvy. I, 5, 38).

ಸಮ sama. 2. = ಸಮ್. Skin, leather. See ಸಮಗಾಡ.

ಸಮಕಟ್ಟು sama-kaksha. Equal, alike, par (Kāvy. III, 3, B, 164; Mhr.).

ಸಮಕಾಲ sama-kāla. The same time, the same moment; simultaneous, coeval (Kāvy. III, 3, B, 9).

ಸಮಕ್ಷ sam-aksha. Being before the eyes or in sight, visible, being in presence of; sight, presence, front (ಛಂ. 7, 28; Bp. 22, 12; 30, 8; Mr. 3, 286; J. 33, 40). ಸಮಕ್ಷಂ, before the eyes, in sight of, visibly, in presence of, face to face.

ಸಮಕ್ಷಮ sam-akshama. = ಸಮಕ್ಷ. (My.; ಕಣ್ಣಾರೆ, ಕಣ್ಣು ಮುಟ್ಟು G.).

ಸಮಗಾಡ sama-gāra. Tbh. of ಚರ್ಮಕಾರ. (ಚರ್ಮಕಾರ, ಪಾದೂ ಕೃತ್ G.). ಗನ್ನದ ಕೊರಡು ಸಮಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ಹಲವ ಸಮಗಾಡರು ಕೂಡಿ ತೊಗರೆಲ್ಲ ಹದ ಕೆಡಿಸಿದರು (Prva.).

ಸಮಗ್ರ sam-agra. All, entire, whole, full, complete (ಸ್ಮದ. 251); entirety, totality. ಸುರ್ವಾಸಮಗ್ರದೊಳ್ ಧಾತಂ (Mr. 475).

ಸಮಗ್ರತೆವ್ವೆ samagra-bēshṭhē. Complete activity, etc. See ಮನವೆಟ್ಟಿಯ.

ಸಮಗ್ರತೆ sam-agraṭhē. Entireness, completeness, fullness. See ನೆಡೆ 2; Bp. 19, 21; 57, 88.

ಸಮಗ್ರತ್ವ sam-agraṭva. = ಸಮಗ್ರತೆ. See ಎದು, ನೆಡೆ 2.

ಸಮಂಗೆ sam-aṅgē. Bengal madder, Rubia munjista or cordifolia. 2, a sensitive plant, Mimosa pudica.

ಸಮಚಿತ್ತ sama-ōitta. Even-minded, even-tempered, equanimous; indifferent; having the thoughts directed to the same object. (R.).

ಸಮಚ್ಛೇದ sama-ō-ōhēda. Common denominator (in arithmetic, Mhr.; My.).

ಸಮಜ sam-aja. A multitude of beasts or animals.

ಸಮಜಾತಿ sama-jāti. Equal in kind, homogeneous (My.).

ಸಮಜಾಯಿಸಿ samajāyishi. = ಸಮದಾಯಿಸು. Bringing to a right and just understanding, bringing round (Mhr., H. ಸಮಜಾವಿಠಿ, ಸಮಜರಿ); persuading, appeasing; right understanding of, with or towards, as effected through speech in conviction or persuasion (My.; Mhr., H.); peace (My.).

ಸಮಜಾಯಿಸು samajāyisu. = ಸಮದಾಯಿಸು. To make (a person) to understand; to explain (a subject, Mhr., H. ಸಮಜಾವಿಠಿ); to bring round, to persuade, to convince, to satisfy, to appease (My.; Mhr., H.).

ಸಮದೋಳ sama-jōli. A proper match (Rām. 4, 2, 37).

ಸಮಜ್ಞೆ sama-jōḥ. = ಸಮಾಜ್ಞೆ.

ಸಮಜ್ಞೆಯು sam-ajōḥya. Wholly baffling or passing knowledge; complete non-cognisance (Bp. 35, 22).

ಸಮಜೈ sam-ajyō. A meeting, an assembly.

ಸಮಂಜಿತ sam-añcita. Gone or joined together, combined, united; greatly honoured, etc. See Bp. 45, 24; 46, 72; Rāv. 6, after 17.

ಸಮಂಜ sam-añja. = ಸಮಂಜಸ. See ಅ.

ಸಮಂಜಸ sam-añjaasa. Proper, right, fit; correct, accurate, true, consistent; virtuous, just, good; exercised, practised, experienced. See ಸ್ಮದ. 283. 2, propriety, fitness, truth, accuracy, etc.; fame (ಕೀರ್ತಿ, ತೊರೆ Nn. 158).

ಸಮತಿಗೆ samatiḡē. = ಚಮಟ್ಟಿಗೆ. Tbh. of ಚರ್ಮಪಟ್ಟಿಕೆ. (ಸ್ಮದ. 382).

ಸಮತಿರಿಕ್ತ sam-atirikta. Excessively abundant, exceeding, excessive, much. (R.).

ಸಮತೆ samatē. Evenness, sameness, equality, similarity; identity; unity; immovableness; equanimity; propriety; fairness, impartiality, justness, uprightness (ಪ್ರವಾಸ Mr. 529); perfectness; commonness; — composition of words (Kāvy. I, 3, 84-88). See Bp. 10, 15; 37, 10. — ಸಮತೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To assemble (v. l., Bp. 37, 45). — ಸಮತೆಗಡು. -ಕೆಡು. Immovableness to be destroyed; to lose immovableness or a settled state (J. 19, 4). — ಸಮತೆವೊಡ. -ವೊಡ. To carry or exhibit equality or propriety (J. 5, 53).

ಸಮತ್ವ samatva. = ಸಮತೆ. (My.).

ಸಮದ sa-mada. Intoxicated; furious, mad with rut; delighted.

ಸಮದಗಜಗತಿ samada-gaja-gati. A person who has the gait of an elephant in rut (Üb. v. 177).

ಸಮದಣ್ಣಿ sama-dañḍi. The beam of a balance (ತೂಗುವ ಕೋಣ Mr. 358). 2, equally balanced power (Śāv. 4, 66. 85; Bh. 2, 2, 17). — ಸಮದಣ್ಣಿಗಿಯ. To evince equal power (Śāv. 4, 81).

ಸಮದಾಯಿಷಿ samadāyishi. = ಸಮಜಾಯಿಷಿ. (My.).

ಸಮದಾಯಿಸು samadāyisu. = ಸಮಜಾಯಿಸು. (My.).

ಸಮದೃಷ್ಟಿ sama-dṛiṣṭi. The act of looking at equally or impartially, impartial and equal regard, impartiality; the act of facing (Śmd. 264).

ಸಮಧಿಕ sam-adhika. Very abundant, exceeding, excessive, plentiful.

ಸಮಧುರ sa-madhura. Sweet, pleasant, pleasing, etc. (Bp. 4, 24; 30, 31; 45, 48; 47, 52).

ಸಮನಂತರ sam-anantara. Time immediately following (Rām. 1, 16, 51; J. 2, 8). ಸಮನಂತರ, immediately after (Üpr. 4, after 140).

ಸಮನಿಸು samanisu. (fr. ಸಮೆ2). = ಸವನಿಸು. To grow ready or prepared; to be acquired, found, got or gained; to be brought about; to come about; to occur; to become (ಪ್ರಾಪ್ತಿ Śmd. Dh.; ಅಪುದು Śmd. 117. 362; ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು 117 Cm.; 181 Cm.; 149 Cm.; 362 Cm.). ಸಮನಿಸುಂ (Śmd. 268). ಪೊನ್ನಿಂ ಸಮನಿಸು ಗುಮ್ ಅಲಿ ಪೆಣ್ಣುಂ ಮಣ್ಣುಂ? (84). ಸಮನಿಸುಗೆ ಜಗತ್ಪ್ರಿಯು ಮ್ ಅಭೀಷ್ಟಂ ಕ್ಷೇಮವೃತ್ತಿ ಕುತಲಂ ಭದ್ರಂ ಧಾವಕಂ ಭವಿತವ್ಯಂ ತ್ರೇಯಂ ತಿವಂ ಕುಫಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಮಂಗಲಂ ಕಲ್ಯಾಣಂ! (159). See Üpr. 2, 33. 71; 3, 39; 5, 136; 8, 79; Abh. P. 3, 152; 11, 115; 14, 11; Pril. 3, 4; Ü. Bp. 47, 16; Śāv. 2, 54; 9, 12; 13, 25; J. 6, 32; 15, 27; 16, 29; 26, 10; Bh. 8, 27, 35. 2, to prepare; to cause to get; to apply to (Grj. 10, 30).

ಸಮನ್ತ sam-anta. Being on every side or part, universal, complete, whole, entire, all. 2, limit, boundary, term, end. See ಸಾಮನ್ತ.

ಸಮನ್ತಕ್ಕು samanta-tas. All round, on every side, every-where, from all quarters, altogether, wholly.

ಸಮನ್ತದುಗ್ಧಿ samanta-dugdhē. The milk-hedge plant, Euphorbia antiquorum (= ಸ್ತುಬ್ಧ).

ಸಮನ್ತಭದ್ರ samanta-bhadra. A Buddha or Jina. ಸಮನ್ತ ಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ (Śmd. 125).

ಸಮನ್ತಾತ samantāt. From every side, on every side, from every part, all round.

ಸಮನ್ತು samantu. (= ಸಮಂತು2). Beauty, grace; beautifully, nicely, etc. (Grj. 1, 108; 3, 120; 4, 22; Bp. 9, 49; Śāv. 13, 25). — ಸಮನ್ತಾಗಿಸು -ಅಗಿಸು. To make beautiful, nice, neat, etc. (Üpr. 6, 84).

ಸಮನ್ತು samantu. (or Sk. sam & K. antu 1). In the very same way; in that way, so, thus (ಪಾಗೆ Śmd. 27 Cm.; ಪಾಗೆ 226. 240 Cm.). 2, vedic tradition (ವಾರ್ತ, ಅಮಕ್ತುತ Nn. 138).

ಸಮನ್ಥ samandha. Tbh. of ಸಮ್ಪನ್ಥ. (Mhr.; Üb. 47).

ಸಮನ್ವಯ sam-anvaya. Regular succession or order. conjunction, mutual connection (Śi. 48). 2, a lineage, a race, a family (Śāv. 13, 63).

ಸಮನ್ವಿತ sam-anvita. Connected with, joined; completely possessed of, endowed with, possessing (ಯುತ, etc., ಋದರ್ Mr. 440; J. 11, 26).

ಸಮನ್ವಿತಲಯ samanvita-laya. Keeping time together. etc. (= ನಿಶ್ಕಾಲ).

ಸಮಸದ sama-pada. Holding the feet even: an antelope in shooting (Colebr.).

ಸಮಬಂಧು sama-bandhu. A kinsman of equal standing (My.); one of equal age (J. 33, 25).

ಸಮಭರವಿಭಾಗ sama-bhara-vibhāga. Proper disjunction of a number (of connected sentences in poetry) (Kāv. II, 2, B, 27).

ಸಮಭಾಗ sama-bhāga. An equal share (ವಮ್ಪ ರ್. 1, 104 II, 9).

ಸಮಭಾವ sama-bhāva. Of like nature or property; sameness, equability; proper nature (Kāv. IV, 2, 49). 5, ಎಡ್ಡು 2.

ಸಮಭಿಮತ sam-abhimata. Fully assented to; greatly desired; very much honoured (Kāv. III, 1, A, 3).

ಸಮಭಿವ್ಯಾಹಾರ sam-abhivyāhāra. Mentioning together. proximity to or association with a word whose meaning is well understood (My.).

ಸಮಭಿಹಾರ sam-abhihāra. Seizing or taking together 2, repetition, reiteration. See ತ್ರಯಾ.

ಸಮಭೂಮಿ sama-bhūmi. Even or level ground (My.).

ಸಮಯ sam-aya. = ಸಮಯ. Going or coming together. 2, an assemblage, a company, a congregation. 3, convention, agreement, compact, covenant, treaty, contract, engagement, appointment. 4, stipulation, condition. 5, an oath. 6, concurrence of circumstances, juncture. 7, or proper time, right moment, opportunity, occasion, season, emergency, exigency. 7, time (ನಿಮಿಷದ, ಋ. Nn. 56; ಕಾಲ Mr. 530); leisure. 8, speciality (ನಿರ್ದೇಶ 530). 9, conventional rule or usage, established custom, law, rule, religious obligation. 10, demonstrated conclusion, dogma (ಸಿದ್ಧಾಂತ 530). 11, order, direction, precept. 12, sign, hint, indication (ಸಂಕೇತ 530). 13, poetical idiom or conventionality. See ಕವಿ, ಕಾವ್ಯ, ಕವಿ, ಜನ, ವರ, ಬುದ್ಧಿ, ಸ್ವ. ಸಮಯಕ್ಕಾಗದ ಅರ್ಥ ಸಹಸ್ರವಿಧ ರೂ ವ್ಯರ್ಥ. — ಸಮಯಕ್ಕೆ ದವನೇ ನಡ್ಡ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ದಗದವನೇ ಬಡ್ಡ (Prva). — ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು. An unlucky conjunction of circumstances, a difficulty (My.).

ಸಮಯಸ್ಥ samaya-stha. A man belonging to a congregation or sect (Bp. 32, 63).

ಸಮಯಾ samayā. At a fixed or appointed time; in due time or season. 2, within, in the middle, in the midst. 3, near.

ಸಮಯಾರ್ತವಿ samayā-kapatī. A hypocrite who acts on the occasion suits him (Bp. 45, 21).

ಸಮಯಾಲಾರ samaya-ādhāra. Conventional practice or usage. 2, superintendence of a congregation or sect (My.).

ಸಮಯಾಧೀನ samaya-adhīna. Dependent on circumstances (Kāv. V, 54).

ಸಮಯಾನ್ವೇಷಣೆ samaya-anvêṣhana. Seeking for an opportunity, etc. See ಸಾರ್.

ಸಮಯ samayi. A person belonging to a congregation or sect (Bp. 32, 49; 38, 27; 38, 76; 50, 34; 51, 5; 52, 30).

ಸಮಯಿಸು samayisu. (fr. ಸಮೆ 1). = ಸಮಸು, etc. To destroy (ಕೊಲ್ಲು G.).

ಸಮಯೋಜಿತ samaya-uṭita. Suited to the occasion or time, suitable to an emergency, seasonable, opportune (B. 4, 127).

ಸಮರ sam-ara. Coming together in a hostile manner, conflict, combat, battle, war (ಕಾಳಿಗ Nn. 45).

ಸಮರಂಗ samaraṅga. Tbh. of ಸಮರರಂಗ. (Grj. 6, 34; J. 11, 16).

ಸಮರತಿ sama-rati. A kind of coitus (J. 11, 22; 15, 44; 18, 31. 33).

ಸಮರಥ sama-ratha. A superior warrior or hero fighting from a car (J. 14, 5).

ಸಮರಂಗ samara-raṅga. = ಸಮರಂಗ. A battle-field, a place of combat.

ಸಮರಸ sama-rasa. Fit or suitable sentiment, emotion or feeling (Śāv. 2, 104; 5, 49). Cf. ಸಾಮರಸ್ಯ.

ಸಮರಾಂಕಣ samara-aṅkapa. = ಸಮರರಂಗ. (Śāv. 5, 52).

ಸಮರಾಂಗಣ samara-aṅgaṇa. = ಸಮರಾಂಕಣ. (Śāv. 5, 51).

ಸಮರಾತ್ರಿ sama-rātri. Midnight (My.).

ಸಮರೂಪ sama-rūpa. Of the same form (My.).

ಸಮರೇಖೆ sama-rékhē. A straight line (My.).

ಸಮರೋಜಿತ samara-uṭita. Fit for war (B. 4, 30).

ಸಮಯಿ samaru. 1. = ಸಮದು. To make proper, fit, neat or beautiful, to trim (ಚಾರುಚರಣ Śmd. Dh.). P. p. ಸಮದ್ (Ūpr. 6, after 64; Kāv. I, 5, 47; Abh. P. 3, 14; 14, 35); to adjust the contents of a corn-measure by scraping off what is above the level of the top (My. as ಸಮದು).

ಸಮಯಿ samaru. 2. Trim, decoration. ಸಮದು ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು, ಸಮ್ಭಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಡೋಗರ (Prv.).

ಸಮರ್ಪಣ sam-arāṇa. ಸಮರ್ಪಣೆ. Adoration, worship (Bp. 29, 28; 31, 2; 34, 3; 45, 10).

ಸಮರ್ಥ sam-artha. Having a similar or suitable aim or object, having proper aim or force, very forcible or adequate, well adapted, well suited, proper, fit, suitable, regular (Śmd. 164). 2, capable, competent. 3, very strong, strong, powerful, able, energetic (ಸಾಸಿಗ Ūt. I, 41; ಐಶ್ವರ್ಯವೃದ್ಧಿ Mr. 233). 4, having the same sense or meaning, having the same sense, connected in sense. 5, having the same construction, being in opposition (as words). 6, full of meaning, coherent, significant, intelligible. 7, made fit or proper, prepared, allowed. 8, a significant word. 9, the construction or coherence of words together in a significant sentence. Feminine ಸಮರ್ಥೆ (My.). See ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ಸಮರ್ಥತೆ sam-arthatē. Adequacy; capability, ability, strength, force, power, energy. 2, sameness of meaning; force or signification (of words), sense, meaning. See Ūpr. 1, 33; Bp. 23, 25; 46, 49; 47, 68.

ಸಮರ್ಥತ್ವ sam-arthatva. = ಸಮರ್ಥತೆ. See ಅರ್ಥ 2.

ಸಮರ್ಥನ sam-arthana. The act of making fit or ready; that of giving force or strength, establishing, maintaining, corroborating. 2, deliberation, determination, deciding on the propriety of anything. 3, adequacy; capability, force, efficacy, ability. 4, reconciling differences, reconciliation, allaying disputes.

ಸಮರ್ಥಕ sam-arthikē. Ability, strength, power (Bp. 19, 56; 46, 78).

ಸಮರ್ಥಿಸು sam-arthisu. To make fit or ready; to establish (My.).

ಸಮರ್ಥಕ sam-arthaka. Causing to prosper or increase; granting a blessing or boon.

ಸಮರ್ಪಕ sam-arpaka. Going or coming together, meeting; fitting, suiting; worthy of; agreeing with; conformable unto (Mhr.; My.; B. 4, 126).

ಸಮರ್ಪಣ sam-arpapa. Causing to meet; the act of delivering or handing over, consigning, presenting, offering (My., also as ಸಮರ್ಪಣ). — ಸಮರ್ಪಣಂಗಿಯ. -ಂ. To present (Bp. 35, 39; 58, 67).

ಸಮರ್ಪಿತ sam-arpita. Delivered, made over, consigned, offered, devoted (Bp. 12, 18).

ಸಮರ್ಪಿಸು sam-arpisu. To deliver completely over, to hand over, to consign, to present, to offer, to devote (Bp. 6, 31; 30, 20; 35, 15; 38, 8; 39, 16. 27; 59, 57; J. 3, 31).

ಸಮರ್ಯಾದ ಸಾ-maryāda. Bounded, limited. 2, bordering upon, near, proximate. 3, keeping within bounds or in the right course, correct in conduct; respectful.

ಸಮಲ ಸಾ-mala. Dirty, impure; sinful. 2, excrement, feculent matter, ordure (ಪುರೇಷ, ಮಲ Mr. 396).

ಸಮವಯಸ್ಸೆ sama-vayas. Equal age; of equal age.

ಸಮವಯಸ sama-vayasa. Tbh. of ಸಮವಯಸ್. (Śmd. 106).

ಸಮವಯಸ್ಸು sama-vayaska. Of equal age (My.).

ಸಮವರ್ತಿ sama-varti. Being equal, being of a fair or impartial disposition; Yama.

ಸಮವಸರಣ sam-avasaraṇa. Good luck, felicity (Ūpr. 2, 62; Abh. P. 10, 92).

ಸಮವಸರಣಭೂಮಿ samavasarana-bhūmi. An auspicious, holy place (Abh. P. 10, after 92).

ಸಮವಸರಣಸ್ಥಳಿ samavasarana-sthali. = ಸಮವಸರಣಭೂಮಿ. (Ūpr. 3, 3).

ಸಮವಾಕ್ಯ sama-vākya. A word that expresses commonness or generalizes (see Mr. 3. ಸರ್ವಥಾ).

ಸಮವಾಯು sam-avāya. Coming or meeting together, conjunction, close union, connection. 2, a collection, an aggregate, a meeting, a concourse, a congress, an assemblage; a multitude; an association, a joint company. 3, constant or inseparable connection or cohesion, intimate or material relation.

ಸಮವಾಯು sam-avāyi. Closely and intimately connected; intimate and inseparable cause.

ಸಮವಾಯುಕಾರಣ samavāyi-kāraṇa. Inseparable cause or connection, cause of constant inherence or cohesion, material cause, substantial cause (My.).

ಸಮವೃತ್ತ sama-vṛtta. A class of metres (Ūh.). 2, the prime vertical line (in astronomy).

ಸಮವೇಶ sam-avêṣa. Come together, met together, met; closely united, mixed, mingled, blended; collected, as-

sombed; intimately united or inherent; contained or comprised in.

ಸಮಷ್ಟಿ sam-ashṭi. Collective pervasion, a collective aggregate or one which is viewed as consisting of one thing or as constituted of parts of which each is substantially the same with the whole, totality (My.).

ಸಮಷ್ಟಿಲೆ sam-ashṭilē. A kind of pot-herb (= ಗಜ್ಜಿಲೆ).

ಸಮಸಂಸ್ಕೃತ sama-saṁskṛita. A word that has been adopted from Samskṛita without any alteration (Śmd. 98. 408; Kāv. I, 3, 84-88).

ಸಮಸನ sam-asana. The act of throwing together, aggregation, combination, conjunction, composition, formation of compound words. 2, contraction, abridgment.

ಸಮಸನ್ನಿ sama-sandhi. Equal alliance, peace on equal terms. (R.).

ಸಮಸಪ್ತಕರ sam-saptakar. N. of a class of rākshasas (Bh. 7, 5, 27. 28).

ಸಮಸು samasu. (fr. ಸಮಿ 1). = ಸಮಯಸು, ಸಮಿಸು, etc. To make wear away, etc. (My.).

ಸಮಸುಪ್ತಿ sama-supti. Universal sleep, the end of a kalpa and destruction of the universe (ಸಂಹಾರ, etc. Mr. 71).

ಸಮಸ್ತ sam-asta. Thrown together, combined, united, compounded. 2, inherent in or pervading the whole of anything. 3, all, whole, entire; the whole.

ಸಮಸ್ಥಾನ sama-asthāna. Equal or proper state or condition; even or level ground (ಪ್ರಮಾಣ, ಸಮವಾದ ಸ್ಥಾನ Nn. 139).

ಸಮಸ್ಥ sam-asya. To be thrown together, to be compounded or combined (adj.); to be made entire or complete.

ಸಮಸ್ಥಾರ್ಥ samasya-arthō. = ಸಮಸಾರ್ಥ. (Colebr.).

ಸಮಸ್ಯೆ sam-asyē. The act of giving part of a stanza to any one and requiring him (as a proof of his skill) to complete it.

ಸಮಸ್ತದಿ (samastu-ārṣṭe) = ಸವಸ್ತದೆ. Daybreak, dawn, morning (ಕಾಳು, ಉಪಸ್, ಪ್ರಕಾಶ, etc. HIA.).

ಸಮಾ samā. = ಸಮ 1. A year.

ಸಮಾಂಸಮಾನೆ samā-m-saminē. A cow bearing a calf every year (ಬಂದಿವಿದು ವರುಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ Mr. 181).

ಸಮಾಕರ್ಷಿ sam-ākārshi. Drawing together; attracting; drawing out. 2, a scent spreading far.

ಸಮಾಕಲಿತ sam-ākalita. Tied or bound to, closely united with (Kk. 2); fully laid hold of or occupied (J. 24, 13).

ಸಮಾಕಾರ sama-ākāra. Of the same or like form, like in appearance (Ūpr. 5, 96).

ಸಮಾಕ್ರಾಂತ sam-ākṛānta. Trod upon. 2, attacked, assailed; seized upon, possessed. 3, overcome; overrun, pervaded, overspread; surmounted (My.).

ಸಮಾಖ್ಯೆ sam-ākhyā. = ಸಮಾಖ್ಯೆ. (ಶಬ್ದ Nn. 166).

ಸಮಾಖ್ಯಾತ sam-ākhyāta. Reckoned up, enumerated; fully related; declared, proclaimed; famed, celebrated, well known, public, notorious. See ೮.

ಸಮಾಖ್ಯಾತಿ sam-ākhyāti. Great fame or notoriety. See ೮.

ಸಮಾಖ್ಯಾನ sam-ākhyāna. A word, a term (ಶಬ್ದ Nn. 115).

ಸಮಾಖ್ಯೆ sam-ākhyē. Report, fame, renown, celebrity. 2,

a name, appellation; a word, a term (ಶಬ್ದ Nn. 69. 70). 3, a document of convention signed by all concerned (My.).

ಸಮಾಗತ sam-āgata. Come together, met, encountered, united, joined; assembled; being in conjunction; come to, approached, arrived, come (ರೇಸಾಗಿ ಬಂದವರ ಹೆಜ್ಜೆ 161 Cm.).

ಸಮಾಗಮ sam-āgama. Coming together, meeting, encounter; union, junction; assembling; association, intercourse, society, company; sexual intercourse (Kāv. IV 2, 22-24); an assembly; conjunction (in astronomy, approach, arrival).

ಸಮಾಘಾತ sam-āghāta. Striking together; striking down, killing; conflict, war, battle.

ಸಮಾಚರಣ sam-ācārana. Coming near, intercourse (Bp. 6, 16); the act of proceeding, practising, performing, observing, behaving.

ಸಮಾಲಾರ sama-ācāra. 1. Equal or similar conduct, upright or virtuous conduct, proper practice.

ಸಮಾಲಾರ sam-ācāra. 2. Proceeding, going. 2, performance, practice, conduct, usage, way. 3, doing; report, accounts, intelligence, information. ರಾಜ್ಯ: ೩: ಮನ ಸಂಗತ ಕಟ್ಟಿನ ಸಮಾಲಾರವೇ (Priv.). = ಸಮಾಚಾರ. To inquire about (B. 5, 281).

ಸಮಾಲಾರಪತ್ರ samācāra-patra. A newspaper (My.).

ಸಮಾಜ sam-āja. A meeting, assembly, congregation, congress; a society, company, association, club, a convivial meeting, party; a multitude, a number. See Bp. 26, 36; 57, 19.

ಸಮಾಜ್ಞೆ sam-ājñē. Reputation, fame.

ಸಮಾಧಾನ sam-ādhāna. The act of putting together or collecting or composing. 2, fixing the mind intently on an object under consideration, deep meditation, profound contemplation (ಸಮಾಧಿ Mr. 30). 3, agreeing, assenting, promising. 4, contentment, satisfaction. 1, rest, relief, ease, calm, peace (ಕೃಷ್ಣ, ಸ್ವಾ. Div. 29, 6, removal of an objection. See Bp. 53. 14; B. 1, 10, 34; B. 2, 20; 4, 16. 123. 153; 5, 74. 72. 114. 181. ೪೦ ದಾನ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಮಾಧಾನ ಬೇಕು (Priv.). = ಸಮಾಧಾನವು ಆಗಿತ್ತು. -ಕೊಳಿಸು. = ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸು (My.). = ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. Satisfying, etc. (My.). = ಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To get comfort, to grow cheerful (B. 3, 18). = ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸು. To be comforted (B. 1, 66). = ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸು. To satisfy; to comfort, to appease, etc. (ಸನ್ನಿವಿಸು, ತಾನು ಪಡಿಸು G.). = ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡು. To satisfy, to please; to comfort, etc. (ಸನ್ನಿವಿಸು 6) ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವವಳಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ ಯುವತಿ ಕೆಯ್ಯೂ ಪರಿಲ್ಲ (B. 3, 72). ಕೃಷ್ಣಾಕರಮಾ... ಯಯ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ (5, 72). = ಸಮಾಧಾನವಾಗು. -ಆಗು. Contentment, ease, comfort, etc. to be produced or come (B. 4, 77. 201; 5, 192).

ಸಮಾಧಾನಾರ್ಥ samādhāna-artha. Purpose or need of contentment, ease, etc. ಕೆಲವು ತ್ರೇಮಸ್ತನುಮತ... ಮೃಗೇ ಮನಸಿನ ಸಮಾಧಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ದಿವ್ಯಗಾನ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 3, 87).

ಸಮಾಧಿ sam-ādhi. Putting together, collecting, composing. 2, fixing the mind intently on an object under consideration

tion, deep meditation, profound or abstract meditation (on the true nature of soul, etc., ಸಮಾಧಾನ Mr. 30). 3, devotion. 4, a religious vow or self-imposed restraint. 5, composing differences, making up quarrels, reconciliation. 6, agreement, assent, promise. 7, making good. 8, requital, retaliation. 9, perseverance in extreme difficulties. 10, collecting and laying up grain in times of dearth (see Nr. s. synonyme ನೀವಾಕ). 11, a particular figure of rhetoric, described as the coincidence of two events accidentally connected and expressed by a common verb (Kāvy. III, 1, A, 3. 22. 23; Śmd. 118). 12, a grave, a tomb. ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸೋಲೈ ಕಾಟ (Prv.). See ಅಷ್ಟವಿಧ; Bp. 47, 23; 48 sum.; 48, 29; B. 4, 215.

ಸಮಾಧಿಸ್ಥ ಸಮಾಧಿ-stha. Abiding in contemplation, absorbed in devout meditation (Bp. 34, 4).

ಸಮಾನ samāna. 1. Same, alike, similar, equal, uniform, one. 2, common to all, common, general. 3, good, virtuous, right. 4, an equal, a friend; an equal thing, the same. 5, any letter which corresponds to another, a letter having the same place or organ of utterance, a monophthong (Śmd. 13. 16). ಗಲ್ಲಂ ತೋರಣಂ, etc. ಸಂ ಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯುಮ್ ಈ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿಯುಮ್ ಒಪ್ಪಿ ಸಮಾನಂ (Ct. II, 48). ಹತ್ತಿರ ಸಾವು ಮದುವೆ ಸಮಾನ. —ಹತ್ತು ಜನ ಎಮ್ಮು ವದು ಮುತ್ತಿನ ಸಮಾನ (Prvs.).

ಸಮಾನ sam-āna. 2. One of the vital airs, that which circulates about the navel and is considered essential to digestion (ನಾಭಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ Mr. 51).

ಸಮಾನಕಾಲಿಕ samāna-kālika. = ಸಮಾನಕಾಲೀನ. (My.).

ಸಮಾನಕಾಲೀನ samāna-kālīna. Synchronous, occurring or produced at the same time (My.).

ಸಮಾನಜಾತಿ samāna-jāti. Of the same sort; of the same tribe or caste (My.).

ಸಮಾನತ್ವ samānatva. Sameness, equality, likeness; community of kind or quality (ಜೋಲಿಕೆ G.; My.).

ಸಮಾನವಸ್ತು samāna-vastu. A similar or equal thing (Kāvy. III, 3, B, 80).

ಸಮಾನಸ್ಥ samāna-stha. An equal man (My.).

ಸಮಾನಾಕ್ಷರ samāna-akshara. A monophthong (Kāvy. III, 2, B, 54. 55; see ಸಮಾನ 1 No. 5).

ಸಮಾನಾಧಿಕರಣ samāna-adhikaraṇa. Being in the same subject or category, being in the same predicament, having the same location or sphere; agreeing together in the same case, etc., being in the same government; etc., etc. (Sk.; B.).

ಸಮಾನೋದಯ samāna-udarya. Born from the same womb, a brother of whole blood.

ಸಮಾಸನ sam-āpana. The act of causing to obtain or gain completely; accomplishing, conclusion, completion (My.).

ಸಮಾಪ್ತ sam-āpta. Concluded, completed, finished, ended, done (Sk.); exhausted, spent (Mhr.). (Bp. 44, 29; B. 4, 10).

ಸಮಾಪ್ತಿ sam-āpti. Complete acquisition, accomplishment, completion, perfection, conclusion, finish, end, exhausted state (Mhr.). ಶರೀರದ ಸಮಾಪ್ತಿ (B. 4, 133). — ಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡು. To finish, (Bp. 32, 39). — ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗು. —ಆಗು. To be concluded (Bp. 61, 92).

ಸಮಾಮ್ನಾಯ sam-āmnāya. Traditional repetition or mention; tradition, repetition, mention; enumeration, reading, recitation. 2, totality, aggregate (ಬಟ್ಟುಬೇರಿನ ರೆಬ.).

ಸಮಾರಂಭ sam-ārambha. Undertaking, enterprise, commencement, beginning; using (Sk.). 2, the arrangement, disposition and management (of a festivity, public entertainment, pompous procession or ceremony): the celebration or solemnization with full form and state (of a religious observance or institution, etc.), a festival (Mhr.; B. 2, 20. 52; 3, 111; 4, 215; My.; ಅಡಮ್ಪರ G.). 3, = ಸಮಾಲಂಛ. (Sk.).

ಸಮಾರಾಧನೆ sam-ārādhanē. ಸಮಾರಾಧನ. The act of conciliating, gratifying, conciliation, serving (Sk.). 2, worship, service (Bp. 12, 16). 3, entertainment made to Brāhmanas on festive or religious occasions (Mhr.; B. 4, 52; My.).

ಸಮಾರಾಧಿಸು sam-ārādhisu. To serve, to worship (My.).

ಸಮಾರೂಢ sam-ārādha. Having ascended, mounted, gone up. (A.). 2, grown over, healed. 3, agreed upon.

ಸಮಾರ್ಜನಿ sa(f. e. sam-)mārjani. Rubbing off well, cleansing, purifying. See ಪಡು.

ಸಮಾಲಕ್ಷಿ ತ sam-ā-lakṣita. Looked at attentively, beheld, seen, perceived (Kāvy. II, 2, B, 19).

ಸಮಾಲಂಛ sam-ālamṭha. Smearing the body with fragrant unguents.

ಸಮಾಲಂಛನ sam-ālamṭhana. = ಸಮಾಲಂಛ. Smearing etc.

ಸಮಾವರ್ತನ sam-āvartana. -ನೆ. The act of turning back, returning; a pupil's return home after finishing his religious studies; completing (My.; see ವ್ರತ-). See ಸೋಡಮುಂಜ.

ಸಮಾವಿರ್ಭೂತ sam-āvīrbhūta. Fully become visible, manifest (Kāvy. III, 3, B, 170).

ಸಮಾವೃತ್ತ sam-āvṛitta. Come together; returned; completed. 2, a pupil who has returned home after completing his studies. See Nr. s. ಹಡೆ.

ಸಮಾವೇಶ sam-avēśa. Entering together, meeting; entrance, penetration; possession (by evil spirits, etc.). 2, entrance into and containedness in, inclusion in or among, contained or comprised state (Mhr.; B. 4, 94).

ಸಮಾಶ್ರಯ sam-āśraya. Seeking protection; support, protection; a place of refuge, a place of resort or shelter, resting-place, dwelling-place. See ವೇಶ್ಯಾಜನಸಮಾಶ್ರಯ.

ಸಮಾಶ್ರಿತ sam-āśrita. Fled to for refuge, resorted to, entered (Rāv. 6, after 17). 2, protected, defended, cherished; depending on, supported by.

ಸಮಾಸ sam-āsa. Throwing or bringing together, aggregation, collection, conjunction, connection, union, compounding, composition. 2, composition of words, a compound word (Śmd. 6. 70. 78. 80. 88. 90. 98-100; 189. 194. 207. 217. 231. 245. 375. 377. 378. 381. 382. 384. 386; Kāvy. I, 6; I, 3, 1 seq.; I, 4, 50-52; III, 1, A, 18; IV, 1, 7. 11; see ಪಟ್-). ಸನ್ನಿ ಸಮಾಸವಿಧಿಗಳು (Ct. II, 121). 3, composition of differences, reconciliation. 4, a collection of parts, whole, totality, all (ಅಖಿಲ, ಸರ್ವ Mr. 426). 5, contraction, abbreviation, condensation, abridgment, brevity, conciseness.

ಸಮಾಸಕ್ತ sam-āsakta. Fastened or joined together, attached, united, combined; attached to, fixed on; reached, attained; affected by. (R.).

ಸಮಾಸವ್ಯಾಸ samāsa-prāsa. *Consisting chiefly of compound words.*

ಸಮಾಸಲಿಂಗ samāsa-liṅga. A compound nominal theme (Śmd. 88 Cm.).

ಸಮಾಸವದ್ವಾಸ samāsa-vat-bhāva. The state of being like a compound term (Śmd. 139).

ಸಮಾಸಾರ್ಥ sam-āśādhita. Approached; assailed; met with, attained, obtained; accomplished, effected, finished, done (My.).

ಸಮಾಸಾರ್ಥ್ಯ sam-āśādhya. Attainable, obtainable, procurable, to be effected.

ಸಮಾಸಾರ್ಥ samāsa-arthā. The act of giving a part of a stanza to any one and requiring him (as a proof of his skill) to complete it.

ಸಮಾಸಿಸು sam-āśisu. To join together, to compound, to form a compound (Śmd. 387).

ಸಮಾಸೋಕ್ತಿ samāsa-ukti. A compound metaphor, protracted metaphor (Kāv. III, 3, B, 61. 91 seq.).

ಸಮಾಸಾರ sam-āhāra. Bringing together, collection, accumulation, aggregation. 2, contraction, abridgment, conciseness, brevity. 3, composition of words. 4, conjunction of words and sentences (as by the particle "and").

ಸಮಾಹಿತ sam-āhita. Placed together, composed, collected, compiled, accumulated, assembled. 2, united, joined, reconciled, made up, set right, settled, arranged. 3, concluded, inferred, demonstrated. 4, agreed upon, assented to; promised. 5, imposed, applied. 6, deposited, delivered over. 7, intently absorbed, very intent on. 8, steadfast, firm, calm. 9, made, effected, finished. 10, a pure or holy man. 11, great attention or intentness, description of great intentness (Kāv. III, 3, B, 3. 48-53).

ಸಮಾಹೃತ sam-āhṛita. Brought together, collected, accumulated, combined, compiled. 2, abundant, much. 3, contracted, abridged. 4, accepted, received, taken (My.; ಕೂಡಿದ, ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ G.).

ಸಮಾಹೃತಿ sam-āhṛiti. Collection, compilation; abridgment.

ಸಮಾಹ್ವಯ sam-āhvaya. Calling out; challenging. 2, a single combat; war, battle. 3, setting animals to fight for sport, as cocks, rams, etc. 4, an appellation, name; a word (ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಹೆಸರು Nn. 159; ಶಬ್ದ 11. 43. 51. 65). 5, equality, etc. (ಸಮ 159).

ಸಮಾಳಿಸು samāliṣu. = ಸಮ್ಯಾಳಿಸು, q. v. To manage, to use address in bringing about a purpose (My.; Tē. ಸಮಾಳಿಸು; T. ಹಮಾಳಿಸು).

ಸಮಿತ sam-it. Going or coming together; conflict, war, battle.

ಸಮಿತ sam-ita. Come together, met; conflict, war (Mr. 289).

ಸಮಿತಿ sam-iti. Coming together, meeting, union, association; an assembly, a company (ಸಂಗತಿ, ಸಭೆ Mr. 48; ಸಾಂಗತ್ಯ, ಕೂಟ, ಅಸ್ಯಾನ, ಸಭೆ Nn. 141); a multitude (ರಾಜೀವ, ಸಮೂಹ Nn. 22; ಸಂಘಯ, ಸಮೂಹ 141). 2, hostile meeting, conflict, war, battle. 3, sameness, likeness, equality; moderation; that is highest, chief, best or excellent (ಉತ್ತಮ 141).

ಸಮಿತ samitē. Tbh. of ಸಮಿಧ. (Bp. 89, 89).

ಸಮಿಧ sam-idh. ಸಮಿತ್. = ಸವದೆ, ಸವದೆ. That is kindled: fuel, wood, firewood, grass, etc. employed as fuel (ಸವದೆ Nr.).

ಸಮಿಧ sam-idha. Fire (Sk.). 2, Tbh. of ಸಮಿಧ.

ಸಮಿಧಸ್ಥಲ samidha-sthala. A place for fuel (Śālv. 2, 66).

ಸಮಿಧ sam-idhi. = ಸಮಿಧ. (ಇನ್ನನ, ಇನ್ನನ, etc., ಅಮಿಧು Mr. 48).

ಸಮಿಧನ sam-indhana. The act of kindling, fuel, firewood.

ಸಮಿಸು samisu. (fr. ಸಮಿ 1) = ಸಮಿಸು, ಸಮಿಸು, ಸಮಿಸು 2, ಸಮಿಸು 1. To cause to wear away, etc. (My.).

ಸಮಿಕ samika. Conflict, war, battle.

ಸಮಿಕರಣ samī-karapa. The act of making even or equal. 2, the reducing of fractions to a common denominator, equation (My.).

ಸಮಿಕರಿಸು samī-karisa. To make even or equal, to equalise (Ūpr. 2, after 49).

ಸಮಿಕೃತ samī-kṛita. Equalised; levelled, equipointed, balanced; done in the same manner, imitated; summed up, added (Ūpr. 4, 27; 4, after 27).

ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ sam-ikṣhya. Having well looked at or considered, having reflected. See ಅಸಮೀಕ್ಷ್ಯವಾರಿ. 2, to be looked at or considered (adj.); to be investigated.

ಸಮೀಚ್ಛೇನ samīcīna. (fr. ಸಮ್ಯಂಚ್ಛ). Tending in a common direction, agreeing with, concordant, consistent, consistent, fit, proper, correct, true, just, right.

ಸಮೀಚ್ಛೇನತ್ವ samīcīnatva. Fitness, justice, etc. (Bp. 2, 31).

ಸಮೀನ samīna. Yearly, annual, relating to a year. See ಸಮಾನಸಮೀನ.

ಸಮೀಪ samīpa. = ಸನಿಹ. Near, contiguous, proximate, adjacent, close by, at hand. 2, proximity, vicinity; presence (ಸನಿಹ, ಕೆಲ, ಪೂರ, etc. Kk. 33; ಸಕ್ಕ, ಪೂರ, ಪೂರ್ವ, ಕೆಲ, ಸನಿಹ Śm. 59; ಹತ್ತಿರ Nn. 56, o. r. ಹತ್ತಿರ; 112). See Śmd. 230; Kāv. I, 3, 89-97; ಪೂರ್ವ 1.

ಸಮೀಪವ್ಯಾಸ samīpa-prāsa. A kind of alliteration (Ch.).

ಸಮೀಪಾಗಮನ samīpa-āgamana. Coming near, approaching. See ಅಯ್ಯರ, ಎದ್ದರ, ಸಾರ 1, ಸಾರ್ಥ, ಸಾರ್ಥ.

ಸಮೀಪಿಸು samīpisa. To come near, to approach. ಅವನು ಸಲ್ಲಕ್ಕ ಸಮೀಪಿಸಿದನು (My.). ಇವ ಸಮೀಪಿಸು (My.). ಅವನ ಉದ್ದೇಶದ ಸಿದ್ಧಿಯು. . . . ಅವನಿಗೆ ಸಮೀಪಿಸುವದು (B. 3, 297).

ಸಮೀರ sam-ira. Wind, air.

ಸಮೀರಕುಮಾರ samīra-kumāra. Hanumat (Rām. 4, 1, 17).

ಸಮೀರಣ sam-irapa. Wind, air. 2, N. of a certain metrical foot (Ch.). 3, N. of a plant (ಮರುಕಳ).

ಸಮೀಶ sam-ītha. Longed or wished for; that is desired; wish, desire (Kāv. III, 3, B, 48).

ಸಮುಖ sa-mukha. Talkative, loquacious; eloquent.

ಸಮುಚಿತ sam-ucīta. Liked; well suited, suitable, fit, right, proper; appropriate, worthy; accustomed, used. See Śmd. 131. 371. 408; Bp. 6, 26; 9, 33; J. 13, 26. 2. suitability, etc. (Bp. 33, 10; 40, 40).

ಸಮುಚ್ಛಯ sam-ucīaya. Collection, assemblage, aggregation, accumulation, multitude, mass, aggregate. 1, conjunction of words or sentences (as by the particle "and", etc.). 2, the gathering together of two or more

things independent of each other (but associated in idea with reference to some common action). 4, the rhetorical ornament of conjunction (Kāvya. III, 3, B, 3. 21-29). See Śmd. 80; 85 Cm.; 86. 149. 176. 187; 199 Cm.; 201 Cm.; 257. 264. 276. 285; 334 Cm.; 396; Bp. 59, 57.

ಸಮುಚ್ಚ sam-učca. Very lofty or great.

ಸಮುಚ್ಚಯಿಸು samučcayisu. To join words or sentences (My.).

ಸಮುಚ್ಚಾಮರ samučca-amara. A very great deity or dignitary (Rāv. 6, after 17). 2, ಸಮುದ್-ಚಾಮರ, a large čámara (6, after 17).

ಸಮುಚ್ಚಾಯಕ sam-učcāyaka. Collecting together, conjoining.

ಸಮುಚ್ಚಾಯಕಾವ್ಯಯ samučcāyaka-avyaya. A conjunction (My.).

ಸಮುಚ್ಚಯ sam-učchraya. Raising aloft; elevation, height (of a tree, etc.). 2, opposition, enmity.

ಸಮುಚ್ಚಾಯ sam-učchrāya. Raising up; elevation, height (My.).

ಸಮುಚ್ಚಿತ sam-učchrita. Well raised or elevated, high, lofty (Ūpr. 4, after 42).

ಸಮುಚ್ಚವಿಲ sam-ujjvala. Shining very brightly (Bp. 6, 20; 42, 26).

ಸಮುಚ್ಚವಿಲಿತ sam-ujjvalita. = ಸಮುಚ್ಚಲ. (Bp. 8, 1).

ಸಮುಚ್ಚವಿಲಿಸು sam-ujjvalisu. To shine very brightly (Bp. 4, 38; 53, 52).

ಸಮುಚ್ಚಿತ sam-ujjhita. Quite given up, abandoned, left; a remnant, leavings. See ಧುಕ್ತ.

ಸಮುಚ್ಚಟ sam-utkata. Very great, excessive (J. 4, 18).

ಸಮುಚ್ಚಣ್ಣಿಕ sam-ut-kantaka. Having large thorns (Ūpr. 5, 65).

ಸಮುಚ್ಚೀರ್ಣ sam-utkirṇa. Greatly piled up, heaped, raised or very lofty (Rāv. 6, after 17).

ಸಮುಚ್ಚಾರಕ sam-uttāra. Conveying across; a man who conveys across or transports over (Bp. 58, 52).

ಸಮುಚ್ಚುಂಗ sam-uttuṅga. Very lofty, high, etc. (Bp. 1, 32; 17, 18; 38, 44).

ಸಮುಚ್ಚ sam-uttha. Rising up, risen; arising, arisen or produced from; occurring, occasioned (Ūpr. IV, 2, 20).

ಸಮುಚ್ಚಾಂಕು samuttha-amānu. Risen light or rays (Ūpr. 6, 71).

ಸಮುಚ್ಚಾನ sam-utthāna. Rising up, rising; recovering from sickness or injury; increase; active occupation, effort. (R.).

ಸಮುಚ್ಚಿತ sam-utthita. Risen up, risen, raised; recovered, cured; swollen up; increased; produced; obtained. 2, a man who has risen or stands (ಊರ್ಧ್ವಜಾನು, ನಿನ್ದ ಇದರ್ವನ Hlā; ನಿನ್ದಂ Mr. 246).

ಸಮುಚ್ಚನ್ನ sam-utpanna. Sprung up together, arisen, produced, effected, excited; occurred, happened, occurring, taking place (Bp. 2, 25; 24, 81; 38, 49; J. 2, 56).

ಸಮುಚ್ಚಿಂಜ sam-utpinja. Excessively confused or confounded, bewildered. 2, excessive or complete confusion.

ಸಮುಚ್ಚುಕ sam-utsuka. Very uneasy or anxious, anxiously

desirous, longing for, eager for; regretting, missing, grieving for, sorrowful. (A.).

ಸಮುಚ್ಚುಕತೆ sam-utaukatē. Longing desire (Śāv. 1, 11).

ಸಮುದ sa-muda. Possessing joy, joyful (Ūpr. 6, 76).

ಸಮುದಕ್ತ sam-udakta. Lifted up, raised, thrown up, drawn up.

ಸಮುದಗ್ರ sam-udagra. Very high, etc. 2, great fierceness or excitement. (A.).

ಸಮುದಯ sam-udaya. Going upwards, rise, ascent, rising. 2, coming together, a collection, number, mass, multitude, heap, quantity. 3, totality, the whole. 4, revenue. 5, combination, mixture. 6, effort. 7, combat, war. 8, the rear or reserve of an army.

ಸಮುದಯಕರ samudaya-kara. Producing rise or a multitude (Bp. 38, 44).

ಸಮುದಾಚಾರ sam-ud-ācāra. Proper or right practice or usage. 2, intention, purpose, design, motive. (R.).

ಸಮುದಾತ್ತ sam-udātta. Very elevated, noble, etc. (Bp. 24, 38).

ಸಮುದಾಯ sam-udāya. = ಸಮುದಯ. Rise, etc. 2, a collection, etc. 3, combat, war.

ಸಮುದಾಯಕ sam-udāyaka. A multitude, etc. (ಸಮೂಹ, ನೆರವಿ Nn. 144).

ಸಮುದಿತ sam-udita. Gone up, risen, ascended, rising upwards, lofty, elevated. 2, arisen, produced, occasioned (ಲೇಸಾಗಿ ಉತ್ಪಾದ Śmd. 98 Cm.). 3, come together, collected, united (ಕೂಡಲ ಪಟ್ಟಣ Śmd. 98 Mqb. Cm.). 4, possessed of, furnished with. See Bp. 30, 12; 46, 64.

ಸಮುದ್ಗ sa-mudga. A covered box or casket (ಸಮುದ್ಗ, ಮುದ್ಗ ಇದೆ ಕರಡಿಗೇ, o. r. ಕರಡಿಗೇ Mr. 463).

ಸಮುದ್ಗಕ sa-mudgaka. A covered box or casket. See Nr. 8. ಸರಕು 1.

ಸಮುದ್ಗತ sam-udgata. Gone up together, risen, ascended, arisen; rising; breaking forth, issuing (Bp. 25, 49).

ಸಮುದಯಮಕ samudga-yamaka. A kind of yamaka (Kāvya. III, 2, B, 24 seq.).

ಸಮುದ್ಗೀರ್ಣ sam-udgirṇa. Vomited forth, ejected; raised up, lifted up; raised (as the voice), uttered, exclaimed. (G.).

ಸಮುದ್ಧಾತ sam-udghāta. Thoroughly striking or inflicting, inflicting (Kāvya. IV, 2, 42).

ಸಮುದ್ಧೋಷ sam-udghōsha. A loud cry or sound (Rāv. 6, after 11).

ಸಮುದ್ಧಣ್ಣ sam-uddaṇṇa. A very powerful, etc. man (Bp. 39, 56).

ಸಮುದ್ಧತ sam-uddhata. Raised well up, upraised, uplifted, elevated, risen, upheld. 2, puffed up with pride, proud; impudent; ill-mannered.

ಸಮುದ್ಧರಣ sam-uddharaṇa. Drawing up, upraising, lifting; picking up; drawing out, taking or lifting out; extirpation, deliverance; extirpation, eradication; food thrown up (from the stomach), vomit. See Bp. 10, 11; 38, 1; 60, 1.

ಸಮುದ್ಧರಿಸು sam-uddharisu. To raise up, to deliver, to redeem, to treat kindly (Bp. 3, 5; 15, 7; 23, 40).

ಸಮುದ್ಧೃತ sam-uddhṛita. Well raised or drawn up or

uplifted; picked up; drawn out; extricated; etc. (Śāv. 2, 79).

ಸಮುದ್ರೈತಿ sam-uddhriti. = ಸಮುದ್ರರೂ. Drawing or pulling up, etc. (A.).

ಸಮುದ್ರವ sam-udbhava. Existence, production, origin. 2, sprung up, produced, born, descended from.

ಸಮುದ್ರವಿಸು sam-udbhavisu. To be born, to be produced, to arise, to spring up (Bp. 2, 10).

ಸಮುದ್ರಾವಿಶ sam-udbhāvita. Caused to exist, produced (Kāvy. IV, 2, 18; V. 1).

ಸಮುದ್ರಯತಿ sam-udyat. Going upwards, ascending, rising, risen, lofty, elevated (Kāvy. III, 3, B, 173; Bp. 89, 54).

ಸಮುದ್ರೋಗ sam-udyōga. Active exertion, zeal, energy (Bp. 58, 63).

ಸಮುದ್ರ sam-udra. 1. A collection of water, a sea, the sea, the ocean (ಮುನ್ನೀರ ಕ್ಕ. 85; Ūt. I, 70). ಸಮುದ್ರದ ನೆಟ್ಟು, ಉಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬದತನ. — ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳೆ ಇಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಸಮುದ್ರದೊಡ್ಡದಾದರೂ ಪಾತ್ರೆಯದ್ದಷ್ಟೇ ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿತು. — ಸಮುದ್ರ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಯಾರು ಮಾಡೋದೇನು? — ಪಾಪ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೋಣಾಬುದ್ದ ನೀರು (Prva.). — ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು. Sea-salt (ಅಕ್ಷಿ ವ G.). — ಸಮುದ್ರಬಳ್ಳಿ. An extensively climbing shrub, the elephant-creeper, *Argyrea speciosa* Sweet. (Z.). — ಸಮುದ್ರದಾಡೆ. A fish (My.). — ಸಮುದ್ರಸೋಗಿ. = ಸಮುದ್ರಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಸಮುದ್ರಹಾರೆ. = ಸಮುದ್ರಸೋಗಿ. (St. & Pl.).

ಸಮುದ್ರ sa-mudra. 2. Having a stamp or seal, stamped, sealed; having marks. See ಸಾಮುದ್ರ 2.

ಸಮುದ್ರರಾನೈ samudra-kāntē. A river.

ಸಮುದ್ರಜ samudra-ja. Sea-born; sea-salt; fossil salt (ಬವಣ, ಕಲ್ಲುಪ್ಪ Mr. 143).

ಸಮುದ್ರತಟ samudra-taṭa. The sea-coast (ಸಮುದ್ರದ ಬದ Nn. 132).

ಸಮುದ್ರಫಲ samudra-phala. An evergreen tree with rose-coloured flowers, *Barringtonia racemosa* Blum. (St. & Pl.). 2, a particular drug (Sk.).

ಸಮುದ್ರಫೇನ samudra-phēna. Sea-foam: cuttle-fish bone, *Os sepiae* (Colebr.).

ಸಮುದ್ರಮಥನ samudra-mathana. The churning of the ocean (of milk, My.).

ಸಮುದ್ರಲವಣ samudra-lavapa. Sea-salt (My.).

ಸಮುದ್ರವಸನೆ samudra-vasanē. Sea-clothed: the earth.

ಸಮುದ್ರವಹ್ನಿ samudra-vahni. Submarine fire.

ಸಮುದ್ರಸೇನ samudra-sēna. N. of a king (Bh. 2, 4, 9).

ಸಮುದ್ರಾತ್ಮಜೆ samudra-ātmajē. Lakshmi (J. 5, 65).

ಸಮುದ್ರಾಂತ samudra-anta. The sea-shore.

ಸಮುದ್ರಾಂಶ samudra-antē. The shrub *Alhagi maurorum* Tournef. 2, the cotton plant. 3, the plant *Trigonella corniculata* Lin.

ಸಮುನ್ದನ sam-undana. Wetness, moisture, damp.

ಸಮುನ್ಮ sam-unna. Wet, moist, moistened.

ಸಮುನ್ಮತ sam-unnata. Risen up, raised; elevated, exalted; erect; high, lofty; prominent; dignified; proud. See Bp. 2, 25; 29, 69; 88, 49.

ಸಮುನ್ಮತಿ sam-unnati. Elevation, exaltation; height, loftiness; greatness; rank, dignity; pride, arrogance; prosperity, increase. See Bp. 5, 13; 29, 9; 51, 64; 58, 14; ಚತು.

ಸಮುನ್ಮತಿ sam-unnatikē. Greatness, dignity (Bp. 16, 50).

ಸಮುನ್ಮದ್ಧ sam-unnaddha. Tied up; raised up, elevated; swollen, pressed up or out; full, excessive; puffed up, proud, conceited, arrogant, overbearing; supreme. 2, untied, unfettered; produced.

ಸಮುನ್ಮಲಿತ sam-ud-milita. Well united, combined or mixed; closely connected with (Śāv. 1, 35).

ಸಮುನ್ಮಲಿತ sam-upaṭita. Collected, heaped, accumulated (Ūpr. 4, after 48).

ಸಮುನ್ಮೋಷಂ sam-upajōsham. Entirely according to wish or desire, happily. (Colebr.).

ಸಮುನ್ಮಾತ sam-upāta. Well gained, received, acquired, assumed, accepted (ಲೇನಾಗಿ ಅಯ್ದು ಕ್ ಪಟ್ಟ Śmd. 93 Cm. ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಪಟ್ಟ Mdb. Cm.). 2, taken away. 3, collected.

ಸಮುನ್ಮೇತ sam-upēta. Come together; arrived at; furnished with, possessed of, endowed with; inhabited by (Kāvy. IV, 1, 5).

ಸಮುಲ್ಲಾಸ sam-ullāsa. Excessive brilliance. 2, sport, exhilaration, great delight (J. 18, 24; 29, 7).

ಸಮುಲ್ಮಾಸಾಂಮು sam-ulvapa-ambu. Thick, muddy water (Ūpr. 4, 55).

ಸಮುಹ್ಯ sam-uhya. = ಸಮೂಹ್ಯ. (G.).

ಸಮೂರು samūru. A kind of deer.

ಸಮೂಲ sa-mūla. Having a root, along with the root (ಬೇರು ಸಹ Ūb.; My.). ಸಮೂಲಂ, by the roots, with the roots, completely.

ಸಮೂ sam-ūha. A collection, an assemblage, an aggregate, a heap, a number, a multitude, a quantity (ತಪ್ಪ 8m. 103; ಲಾವಣಿಗೆ, ಲಿ ಕ್ಕ. 72, o. r. ಪಾವಣಿಗೆ). See ಗುಣನಿಸು, ಸನ್ನನಿಸು. — ಸಮೂಹಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To be brought together, to form a heap, to be assembled (G. 191. 395).

ಸಮೂಹ್ಯ sam-ūhya. To be brought together, assembled or collected (adj.). 2, a kind of sacrificial fire.

ಸಮೃದ್ಧ sam-riddha. Very prosperous, thriving, flourishing. 2, full-grown, increased, grown. 3, fully furnished with, rich in, rich, wealthy. 4, completed, full, complete, entire. ಸಮೃದ್ಧ ಮಧುಗರ್ಭ (Śmd. 117 Mdb.).

ಸಮೃದ್ಧಿ sam-riddhi. Great prosperity or success, exuberance, profusion. 2, growing greatly, thriving, increasing; gain; happiness, good fortune, well-being; plenty, opulence, wealth. 3, power, supremacy, sway. See ಲವಣ, ಕೊಬ್ಬು 1, ಮಿಠು 2.

ಸಮೆ samē. 1. = ಸವಿ 1, ಸವಿ 2 q. v. To be spent, to be consumed; to be destroyed; to wear away, to be wasted, consumed or diminished by use and gradual attrition (as vessels, ornaments, etc.), to be abraded; to pass away (as time); to be diminished or grow less (in quantity or quality); to decline in strength; to be levelled by use, as a road (ನಿವೇಶ Śmd. Dh.; My.; Tē.; M. ಚವಡಿ, consumption; T. ಚವರು, to faint or decline in force, etc.; see ತಪ್ಪ 1, ತವಿ 1).

ಸಮೆ samē. 2. = ಸವಿ 3. To be made ready, to be prepared, to be carried out, to be made

(ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಿದ್ಧ. Dh.). ಮರದೊಳ ಸಮೆದ ಅಂಕವಣಿಯನ್ ಎಡ
ವಂ (Smd. 288). See Abh. P. 3, 152; 13, 62; S̃v. 2, 39.
ಶಿ, to make ready, to prepare, to make (Ūpr.
1, 45, 66; 1, after 101; 3, 38; 4, 38; 6, after 64; M. ಚಮ್ಪು,
T. ಚಮ್ಪು).

ಸಮೆ samē. 1. = ಸಮಾ. A year.

ಸಮೆ samē. 2. A lamp stand (My.; Mhr. ಸಮಕ).

ಸಮೆಯ samēya. Tbh. of ಸಮಯ. (Nn. 163).

ಸಮೇತ sam-ēta. -Come together, met together, assembled,
joined or united together, associated; conjoined, con-
comitant; united with, together with; furnished with,
possessed of, having; come near, approached near. ಅವ
ನು ಸಮೇತ ಬಂದನು (My.): See S̃md. 18, 98; Bp. 3, 50;
21, 9; 25, 50.

ಸಮೇಲ sa-mēla. ಸಮೇಲ. Coming together, meeting (adj.,
Bp. 12, 30). 2, union; intercourse; company (12 sum.;
42, 25; 46, 75; 56, 8).

ಸಮೇಲನ sa-mēlana. ಸಮೇಲನ. Union; connection (Bp. 1,
38; 29, 35; 46, 54); = ಮೇಲ No. 5, a set of dancing-
girls, etc. (12, 38).

ಸಮೋಕ್ಷ sa-mōksha. Release from transmigration (ಶೈವಶಾಸ್ತ್ರ,
ಮುಕ್ತಿ Nn. 165).

ಸಮೋಕ್ಷಕ sa-mōkshaka. Being together with mōksha (ಮೋಕ್ಷ
ಕದೊಡಗೂಡಿದ Si. 255).

ಸಮೋಘ sam-ōgha. = ಸಮಗ. A great multitude.

ಸಮೋಘಸನ್ನಾಹ samōgha-sannāha. = ಸಮಗಸನ್ನಾಹ. An array
of a great multitude.

ಸಮ್ಪا sampā. Unanimity, confederacy (Mhr.). — ಸಮ್ಪಗಾವಿ.
N. of a place (B. 4, 216).

ಸಮ್ಪಗಿ sampagī. = ಸಮ್ಪಗಿ. Tbh. of ಚಮ್ಪುಕ. A tall tree
with very fragrant flowers, Michelia champaca Lin.
(ಚಮ್ಪುಕ Nr., Ūt. II, 7; Si. 25; C.; Ūpr. 7, after 92; J. 8, 4;
15, 18). ಅಕ್ಕಿಹಾ, ಮರುಳ್ಳುಬ್ಬಿಗಳ ಎಳೆ ಸಮ್ಪಗಿಗಳೊಳ ಪಗಗೊ
ಬ್ಬುಳು ನಿರ್ಮಿತದಿಂ? (S̃md. 143). See ನಾಗ-.

ಸಮ್ಪತ್ತಿ sam-patti. Prosperity, welfare, success, increase of
wealth or happiness; completion, fulfilment, perfection;
excellence; a suitable state or condition (S̃md. 277; B.
5, 87).

ಸಮ್ಪತ್ತು sampattu. Tbh. of ಸಮ್ಪದ. (S̃md. 106 Cm.; B. 5,
145).

ಸಮ್ಪದ sam-pad. ಸಮ್ಪತ್ತ. Success, welfare, prosperity, good
fortune; luck, fate; increase of wealth or happiness;
advantage, benefit, blessing; wealth, riches, treasures;
attainment; accomplishing, achieving; excellence; excess,
abundance.

ಸಮ್ಪದ sampada. Tbh. of ಸಮ್ಪದ. (S̃md. 106; ಐಶ್ವರ್ಯ Nn.
84; Bp. 21, 35). 2, one who is possessed of or has
(J. 2, 10). Feminine ಸಮ್ಪದೆ (S̃md. 188).

ಸಮ್ಪದ್ವೀಶ sampad-vīśha. Excellent or superior suc-
cess, etc. (ಐಶ್ವರ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ Nn. 84).

ಸಮ್ಪನ್ನ sam-panna. Fallen or turned out well; successful,
prosperous, thriving, happy, opulent; accomplished,
effected, completed, finished, complete, perfect; perfectly
acquainted or conversant with; right, correct, fit, proper,
worthy; procured, acquired, obtained; possessed of, en-
dowed with. See Kāv. IV, 2, 14; S̃m. 1; J. 2, 28; 6, 40;
B. 5, 88. Feminine ಸಮ್ಪನ್ನೆ (Prll. 3, 10).

ಸಮ್ಪನ್ನಗೃಹಸ್ಥ sampanna-grihaastha. An accomplished,
worthy householder (My.).

ಸಮ್ಪನ್ನತೆ sampannatē. The state of possessing or being
endowed with; accomplishment, attainment, ability (Ūpr.
4, after 91; Grj. 6, 37; Bp. 12, 29; Bh. 1, 8, 90).

ಸಮ್ಪರಾಯ sam-parāya. Meeting together (in conflict),
war, battle. 2, calamity, adversity. 3, futurity, future
time, future state.

ಸಮ್ಪರಾಯಕ sam-parāyaka. War, battle. (G.).

ಸಮ್ಪರ್ಕ sam-parka. Mixing together, conjunction, union;
connection by touching, contact, touch (J. 22, 18; My.).

ಸಮ್ಪಾಕ sam-pāka. = ತಮ್ಪಾಕ. Cooking or ripening
thoroughly; reasoning well, etc. 2, the pudding-pipe tree,
Cathartocarpus fistula Pers.

ಸಮ್ಪಾತ sam-pāta. Falling or coming together; meeting,
encountering; falling, falling down, descending, coming
down, alighting; going, moving. See ಧಾರಾ-.

ಸಮ್ಪಾತಿ sam-pāti. N. of a fabulous bird (J. 23, 20).

ಸಮ್ಪಾದ sam-pāda. Acquisition, obtaining (Bp. 4, 64;
57, 6).

ಸಮ್ಪಾದನ sam-pādana. ಸಮ್ಪಾದನೆ. Effective of, procuring,
gaining. 2, the act of bringing about, accomplishing,
effecting, making. 3, gaining, acquiring, getting, at-
taining; gain, etc. (ಗಡಕೆ G.; Bp. 27, 50; My.).

ಸಮ್ಪಾದಿತ sam-pādita. Brought about, accomplished, effect-
ed. 2, attained, obtained, gained, gotten (Bp. 53, 7).

ಸಮ್ಪಾದಿತಕರ್ಮ (ತರ್ಕ, ಕಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟಿ ಕರ್ಮ Nn. 148, o. r. ತನ
ಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುಣ್ಣ ಕರ್ಮಂಗಳು).

ಸಮ್ಪಾದಿಸು sampādīsu. To achieve, to perform; to acquire,
to attain, to obtain, to get (Bp. 86, 42; 58, 9, 57; J. 10,
28, 29; 17, 44; C.; B. 3, 15; 4, 2, 51, 183).

ಸಮ್ಪಾದ್ಯ sam-pādyā. Gain, acquisition, acquirement (My.).

ಸಮ್ಪಾಲಿಸು sam-pālīsu. To guard or protect well (Bh. 3,
10, 4).

ಸಮ್ಪಗಿ sampigē. = ಸಮ್ಪಗಿ. (ಚಮ್ಪುಕ Mr. 126; J. 2, 57). ಸ
ಮ್ಪಗೀ ಕಮ್ಪು ಎಣ್ಣುಗಡಗಿ, ನೆಣ್ಣಿರಿಪ್ಪರ ಗುಣ ಅರ್ಥಗಳಿಗೆ (Prv.).
See ನೆಲ; Prv. a. ಸಿವ್ವಿಸು. — ಸಮ್ಪಗಿ ಮಗ್ಗು. (ಬಾಮ್ಪೇಯ,
ಚಮ್ಪುಕ, ಹೇಮಪುಷ್ಪಕ Si. 136). — ಸಮ್ಪಗಿಮರ. The sampigē
tree (C.). — ಸಮ್ಪಗಿಮಣ್ಣಿ. -ಎಣ್ಣೆ. Sampigē oil (My.). —
ಸಮ್ಪಗಿಹೂ. A sampigē flower (ಚಮ್ಪುಕ, ಭೃಂಗಾರಿ, ಸುರಭಿ
G.).

ಸಮ್ಪಿಷ್ಟಿತ sam-piṣṭita. Heaped together; contracted,
clenched.

ಸಮ್ಪಿಷ್ಟಿತಾಂಗುಲಿ sampiṣṭita-aṅgūli. Having the fingers
clenched or closed.

ಸಮ್ಪಿದನ sam-pīdana. Compression, pressing together,
squeezing, pinching; pain, chastigation, punishment;
pain, torture (My.; ಬಹುಶಃಪದವ G.).

ಸಮ್ಪು sampu. = ಸೊಮ್ಮು, q. v. ಇಮ್ಮು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಮ್ಪು. —
ತಮ್ಮು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸಮ್ಪು ಇದ್ದೀತು (Prva.). 2, N. of a plant
(ಇಮ್ಮುವತಿ Mr. 116, o. r. ಸಮ್ಪು).

ಸಮ್ಪುಟ sam-puta. A covered box, a casket (ಸಮ್ಪುಟ್ಟ, ಮು
ಚ್ಚಿದ ಕರಡಿಗೆ Mr. 463).

ಸಮ್ಪುಟಕ sam-putaka. (= ಸಮ್ಪುಟಕ). A box, a casket.

ಸಮ್ಪುರ sampura. Smallness, fineness (ಕಿಹದು Ūt. II, 73;
Tu. ಸಪುರ, ಸಪೂರ; cf. ಸಮೆ 1P).

ಸಮ್ಪೂಜನ sam-pūjana. Treating with great respect, honouring, reverence, esteem (Bp. 6, 30).

ಸಮ್ಪೂರ್ಣ sam-pūrṇa. Completely filled or full, replete; full (as the moon); complete, finished; all, whole, entire (೨೩, ಪೂರ್ಣ Nn. 93; ನೆರೆದುರು Kk. 71). See ಅ-; ತುಮ್ಮು 1. 2, any mode of music in which all the notes of the gamut are employed.

ಸಂಪೂರ್ಣತನ sam-pūrṇatana. = ಸಂಪೂರ್ಣತೆ. (ನಿವೃತ್ತಿ G.).

ಸಮ್ಪೂರ್ಣತೆ sam-pūrṇatē. Complete fullness, perfection, completeness, finished state (Ch. v. 296).

ಸಂಪೂರ್ಣತ್ವ sam-pūrṇatva. = ಸಂಪೂರ್ಣತೆ. (My.).

ಸಂಪೂರ್ಣೇಂದ್ರ sam-pūrṇa-indu. The full moon. — ಸಂಪೂರ್ಣೇಂದ್ರಮುಖಿ. A woman who has a face like the full moon (Ch. v. 69. 135).

ಸಮ್ಪೂರ್ತ sam-pūrta. Completely filled, filled with (Ch. III, 3, B, 103).

ಸಮ್ಪೂರ್ತಿ sam-pūrti. = ಸಮ್ಪೂರ್ಣತೆ. (Bp. 6, 12; J. 5, 72).

ಸಮ್ಪುಕ್ತ sam-priktā. Mixed together, blended, combined, conjoined, connected, united (ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಯುತ, etc., ಕೂಡಲ್ Mr. 440). 2, in contact with, touching, in close contact, near to.

ಸಮ್ಪೆ sampē. = ಸಮ್ಪು No. 2, q. v.

ಸಮ್ಪ್ರತಿ sam-prati. Now, at this time, at present. 2, the present time, the present tense (ವರ್ತಮಾನತೆಯೆ ಕೆಂದ. 91 Cm.; ವರ್ತಮಾನಕಾಲ 294 Cm.; Kāv. I, 5, 24-26).

ಸಮ್ಪ್ರತಿವತ್ತಿ sam-pratipatti. Approach, arrival, presence, attaining to, obtaining, acquirement, gain; assault; arising, occurring; agreement, concurrence, admission, assent, affirmation; effecting; agreed together, consentient (Kāv. III, 3, B, 54).

ಸಮ್ಪ್ರತಿವನ್ತ sam-pratipanna. Gone near, approached, attained, reached, gained, arrived; agreed, concurred; recognised, acknowledged, assented to; brought about, performed (Bh. 1, 8, 90).

ಸಮ್ಪ್ರತ್ಯಯ sam-pratyaya. Firm conviction, perfect faith, belief, confidence.

ಸಮ್ಪ್ರದ sam-prada. = ಸಮ್ಪ್ರದೆ. A gift, a present (ಉಚಿತ Mr. 537). 2, quickness, speed (ನಿರದು ನಡೆವುದು 537).

ಸಮ್ಪ್ರದಾನ sam-pradāna. The act of giving or handing over completely, bestowing; gift, donation, bestowal; one of the Kārakas in grammar, the idea expressed by the dative case (ಕೆಂದ. 115. 158; Kāv. I, 2, 2. 3).

ಸಮ್ಪ್ರದಾಯ sam-pradāya. Giving, bestowing; tradition, established doctrine transmitted from one teacher to another, traditional belief or usage; a system of religious doctrines; custom, usage.

ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಸ್ಥ sam-pradāya-stha. A man who walks according to established doctrine or usage (My.). Feminine ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಸ್ಥೆ (My.).

ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಿ sam-pradāyi. One who holds any traditional doctrine, a member of some sect (My.).

ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಿನಿ sam-pradāyini. A female who bestows gifts to (Kāv. I, 1a, 2).

ಸಮ್ಪ್ರದೇ sam-pradē. = ಸಮ್ಪ್ರದ. A gift (ಉಚಿತ, ಕೊಡುವುದು Nn. 140). 2, speed (ತೂರ್ಗ, ಬೇಗ 140).

ಸಮ್ಪ್ರಧಾರಣ sam-pradhāraṇa. ಸಮ್ಪ್ರಧಾರಣೆ. Determination, deliberation, deciding on the propriety or impropriety of anything.

ಸಮ್ಪ್ರಮೋದ sam-pramōda. Great happiness, delight (ಸು. ಹರ್ಷ, etc. Mr. 25).

ಸಮ್ಪ್ರಯೋಗ sam-prayōga. Joining together, union, connection, relation, dependance; mutual intercourse sexual union, collision; mutual proportion, order; application, employment; magic.

ಸಮ್ಪ್ರಶ್ನ sam-praśna. Full inquiry; a question, an inquiry

ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷ sam-praharsha. Great joy, thrill of delight

ಸಮ್ಪ್ರಹಾರ sam-prahāra. Mutual striking; war, combat

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತ sam-prāpta. Well reached or attained, arrived, met with; completely obtained, got; effected, accomplished (Bp. 27, 19).

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿ sam-prāpti. Attainment, obtaining, getting, acquisition; gaining (Bp. 3, 69; 24, 41; 43, 63).

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು sam-prāptisu. To be obtained, to be got, to be found (Bp. 61, 80).

ಸಮ್ಪ್ರಿಯ sam-priya. Very dear or beloved; mutually dear, loving each other; a very lovely thing (Bh. 1. 13, 24).

ಸಮ್ಪ್ರೀತಿ sam-prīti. Attachment, affection, love; friendly assent; delight (Mr. 1a; Bp. 6, 9; 19, 59; 24, 26; 39, 33. J. 2, 6).

ಸಮ್ಪುಲ್ಲ sam-phulla. Full-blown, blossomed, fully opened (Bp. 47, 14; 50, 72).

ಸಮ್ಬಂಧ sam-bandha. = ಸಮನ್ಧ, ಸಮ್ಬಂಧ. Binding together, joining together; union, association, connexion; relationship, relation (ಕೆಂದ. 6); a relation, a relative; binding, restraining, restraint. 2, the notion expressed by the genitive case (ಕೆಂದ. 115. 161). 3, fitness, propriety. See ತಾಂಟು.

ಸಮ್ಬಂಧಕ sam-bandhaka. Relating to; fit. 2, a relative; a friend. Cf. ಸಮ್ಬಂಧಿಕ.

ಸಮ್ಬಂಧಭಕ್ತಿ sambandha-bhakti. Mutual or proper attachment (Bp. 55, 27).

ಸಮ್ಬಂಧಸಮ್ಬಂಧ sambandha-sambandha. The connexion of one genitive to another that precedes it (ಕೆಂದ. 161).

ಸಮ್ಬಂಧಾಕ್ಷರ sambandha-akshara. A fit, suitable letter (Ch.).

ಸಮ್ಬಂಧಿ sam-bandhi. = ಸಮ್ಬಂಧಿ. Connected with. 2, a relation or connexion, a relative, a kinsman (J. 7, 49).

ಸಮ್ಬಂಧಿಸು sam-bandhisu. = ಸಮ್ಬಂಧಿಸು. To be connected or related; to belong to; to be fit (Bp. 28, 37). 2, to join (v. t., ಕೂಡಿಸು G.).

ಸಮ್ಬಂಧಿಕ sam-bandhika. = ಸಮ್ಬಂಧಕ. (B. 3, 60; Mr.)

ಸಮ್ಬರ sambara. 1. Tbb. of ತಮ್ಮರ. (ಕೆಂದ. 333).

ಸಮ್ಬರ sambara. 2. = ಹಮ್ಮರ, ಸಮ್ಮರ. Tbb. of ಸಮ್ಮರ. Ingredients of seasoning used in cookery, seasoning materials, as pepper, cloves, cinnamon, nutmeg, coriander, etc. (V. 14, 49). — ಸಮ್ಮರಗಾಣಿ = ಹಮ್ಮರಗಾಣಿ, ಸಮ್ಮರಗಾಣಿ (My.; Tk.). — ಸಮ್ಮರಗವಳ. Tbb. of ಸಮ್ಮರಗವಳ. (ಕೆಂದ. 376. 381).

ಸಮೃದ್ಧಿ sambarisu. Tbh. of ಸಂಹರಿಸು. (Rām. 6, 48, 27).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambala. = ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ. Provender, stock of provisions for a journey (Sk.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambali. Tbh. of ಸಮೃದ್ಧಿ. (R.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambala. = ಸಮೃದ್ಧಿ, etc. Pay, salary (monthly or yearly, C.; ಸಮೃದ್ಧಿ Hā.; ಪಾಠೇಯ Mr. 234). ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಮೃದ್ಧಿ ಮುನ್ನ, ಪಾತ್ರಗಾಧರೆ ಹಿನ್ನೆ. — ನೋಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅದರ ಸಮೃದ್ಧಿ. — ಪಾನಧೋಗನ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಮೃದ್ಧಿ ಎನ್ನು, ಕೇಳ ಬೇಡ; ಹೆಣ್ಣಿನ ಯೆ ದೆಸೆಯವರು ಉಣ್ಣೆ ರೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳ ಬೇಡ (Prva.). See B. 5, 80 seq. — ಸಮೃದ್ಧಿ ಇದು. To take (any body) into one's employ on a monthly or yearly pay (B. 5, 295). ಸ್ತ್ರೀಯ ರನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (5, 275). — ಸಮೃದ್ಧಿ ನಿಲ್ಲು. To remain, i. e. to serve, for a salary (B. 5, 275). — ಸಮೃದ್ಧಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To receive pay. ಸಮೃದ್ಧಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ (ಕರ್ತವ್ಯ G.). — ಸಮೃದ್ಧಿ ತಿನ್ನು. To enjoy the benefit of a salary, to receive pay (G. 392). — ಸಮೃದ್ಧಿ ದವ. -ಅವ. A man who receives a monthly or yearly pay (G. 484). — ಸಮೃದ್ಧಿ ಮುಟ್ಟು. Salary to be paid (B. 5, 270).
 ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಢ sambala-gāḥ. A man who receives a monthly or yearly salary (My.).
 ಸಮೃದ್ಧಿಗಣೆ sambaligē. (Tbh. of ಸಮೃದ್ಧಿ). A covered box made of ಥಿಲೆ (Bp. 12, 10; 56, 28; My.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambāji. N. (B. 4, 81; Mhr.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bādhā. Pressing together, pressure, thronging, blocking up; the state of being thronged, blocked up, confined or hindered (ನಿನ್ನೆ Mr. 484); difficulty, obstruction; firmly bound together, narrow, confined, crowded. 2, the female organ of generation. 3, fear, dread. 4, blame (ತೆಗದ 484; ನಿನ್ನೆ Nn. 156). 5, a curse, an oath (ಧೃತ 484; ಧೃತ, ಸೂರುಳು 156). 6, death (ಸಾವು 156).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambāra. = ಸಮೃದ್ಧಿ 2. (My.; ವೇಷನಾರ, ಮಸಾಲೆ G.). ಹಿಂಗು ಜೀರಿಗೆ ಮುನ್ನಾದ ಸಮೃದ್ಧಿ (ವೇಷನಾರ, ಉಪಸ್ಥರ, ಮಸಾಲಾ Si. 810). See Prv. a. ಸಮುದು 2. — ಸಮೃದ್ಧಿಗಣೆ. = ಸಮೃದ್ಧಿ ಕಾಣೆ. The crow pheasant (Pr.). — ಸಮೃದ್ಧಿಗಣೆ. = ಸಮೃದ್ಧಿ ಕಾಣೆ. (ಧರದ್ವಾಜ G.). — ಸಮೃದ್ಧಿಗಣೆ. The climbing shrub Vitis indica Lin. (St. & Pl.). — ಸಮೃದ್ಧಿಗಣೆ. Coriander (My.). — ಸಮೃದ್ಧಿಗಣೆ. The coriander plant (My.). — ಸಮೃದ್ಧಿಗಣೆ. = ಪಾಪು. (St. & Pl.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambāli. (fr. ಸಮೃದ್ಧಿ?). Multitude, number (Rām. 1, 13, 7; 6, 50, 12).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bāliṣu. = ಸಮೃದ್ಧಿ. To manage, to use address in bringing about a purpose (My.; Tē. ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ, fr. H. ಸಮೃದ್ಧಿ). 2, to support, to preserve, to take care of, to uphold (Mhr. ಸಮೃದ್ಧಿ; see ಜೋಲಿ). 3, to last, to continue unimpaired (as wood, 8. Mhr.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambu. Tbh. of ಸಮೃದ್ಧಿ. (ಕತ್ತರ ಸಿಂ. 3). — ಸಮೃದ್ಧಿ ಗಿಮ್ಮರೆ. (Bp. 26, 22).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-buddhi. Perfect knowledge or perception. 2, calling to; the vocative case (Sīmd. 151; 154 Cm.; ಮುನ್ನ 395 Cm.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambh. (= ಸಮೃದ್ಧಿ?). A wide-climbing creeper with large pods, commonly cultivated, the sword-bean, Canavalia ensiformis D. C. (3. Mhr.; cf. ಜಿಮ್ಮರೆ). See ಹುಟ್ಟು. — ಸಮೃದ್ಧಿ. A superior kind of rice (My.; M. ಜಿಮ್ಮರೆ, ಹುಟ್ಟು).

ಸಮೃದ್ಧಿ sambāli. Tbh. of ಸಮೃದ್ಧಿ. (Bp. 56, 50).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bōdhana. The act of causing to know thoroughly, informing, instructing; calling to, addressing; the vocative case (Sīmd. 154). — ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಮೃದ್ಧಿ ಎಫ್. The vocative of a noun (My.). — ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಮೃದ್ಧಿ. = ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಮೃದ್ಧಿ ಎಫ್. (My.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bōdhanē. = ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಮೃದ್ಧಿ. (Sīmd. 152, 154; ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಮೃದ್ಧಿ 154 Cm.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bōdhisu. To cause to know, to inform, to instruct, to advise; to exhort, to admonish; to explain (Cpr. 5, 29); to call to, to address.
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bōdhē. = ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಮೃದ್ಧಿ. (ಪಾ. ಹೇಡುವುದು Nn. 140; ಹೇ, ಅಹೇ, ಹೇ, ಸ್ಮರಣೆ Mr. 537).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambrāṇi. A Malayan tree, the Java almond, Canarium commune Lin. (St. & Pl.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bharapa. = ಸಮೃದ್ಧಿ 2. Carrying or bringing together; preparing, making ready, procuring.
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhava. Birth, production, origin, existence, being (ಸೂತ, ಹುಟ್ಟುವುದು Nn. 32; Kāvy. V, 40). 2, cause, motive. 3, uniting together, combination, mixing, union. 4, appropriateness, adaptation, adequacy. 5, ability, possibility, probability (B. 5, 103). 6, conformity. 7, equivalence. 8, sprung up, produced, coming from.
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhavisu. To be born or produced; to exist, to be found, to occur; to take place, to happen (ಹುಟ್ಟು Sīmd. 122 Cm., ಅಹುದು Mqb. Cm.; ಹುಟ್ಟು 235, 368 Cm.; ಬರ 365 Cm.; Kāvy. 5, 26; Cpr. 1, 50; Bp. 18, 50; 48, 12; J. 3, 35; B. 4, 53).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhāra. = ಸಮೃದ್ಧಿ 2, ಸಮೃದ್ಧಿ. Bringing together, collecting; preparing, preparation, equipment, provision; apparatus, materials, necessities, constituent parts, ingredient, requisite, assemblage of things required for any purpose; multitude, number, quantity, heap; fulness, completeness; wealth; maintenance, support.
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhāra-kabala. = ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಮೃದ್ಧಿ. A bolus of ingredients or seasoning materials.
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhāvanē. Compatibility, fitness, adequacy, competency, ability. 2, possibility; doubt. 3, considering, reflecting, supposition, idea, fancy, imagination, thought. 4, regard, esteem. 5, worship, honour. 6, paying honour, salutation, greeting, respectful reception or treatment (as of a guest); the honours shown, the presents given, etc.; a present (My.); the (estimated) value or price of a thing (My.). 7, celebrity, fame. See Bp. 40, 84; J. 1, 2; B. 4, 154; ತೀರ್ಥ-
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhāvita. Suited to, adequate, fit for (Cḥ. v. 180); possible. 2, perceived, thought about, considered, supposed, conjectured, imagined. 3, thought highly of, esteemed, honourable; a respectable, reputable or worthy man (C.; B. 5, 213).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhāvisu. To think highly of, to honour, to esteem, to do honour to, to pay one's respects to, to salute, to greet; to receive or accept with honour or favour; to honour or gratify with, to present with (Cpr. 2, after 49; Sīv. 4, 117; J. 5, 54; 6, 55).

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāvya. To be adapted, to be made fit; suitable, capable; supposable, imaginable, possible, probable; to be honoured, respectable, etc.; adequacy, competency, fitness. See Bp. 8, 38; J. 1, 4.

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. Conversation; speaking, saying (ನುಡಿ Nn., o. r. ಸಮಾಪ್ತ).
ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. Conversation, discourse, conference (Bp. 6, 16). ನುತಸಮಾಪ್ತ (ಒಕ್ಕಿದ ಸಮಾಪ್ತ Nn. 163). 2, war-ory, watch-word. 3, sexual intercourse.

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. = ಸಮಾಪ್ತ No. 1. (Smd. 397; J. 33, 25; C.). — ಸಮಾಪ್ತ ಮಾತು. To speak together, to converse with. ಎರಡು ತರದ ಮದ್ದಿಯ ಸಂಗಡ ಸಮಾಪ್ತ ಮಾದಿದ್ದೇನೆ (B. 5, 152).

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. Conversation, discourse. 2, contract, agreement. 3, war-ory. 4, criminal connection.

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. Being together, combined with. 2, become, born, produced, arisen; birth, origin (ಧಾವ, ಹುಟ್ಟುವುದು Nn. 100). 3, capable, adequate, equal.

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. Being together, being united or combined with.

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. Engaging in business after joining partnership, association in trade, partnership. (R.).

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. Brought together, collected, etc., prepared, got ready, equipped; laden, filled, furnished, endowed, possessed of; full, complete; placed, offered; acquired, gained; produced; maintained, nourished; carried, borne (Bp. 7, 7; J. 10, 5).

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. Breaking to pieces, splitting. 2, union, junction, mixture; the confluence of two rivers, the junction of a river with the sea.

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. Complete enjoyment, pleasure, delight; fruition (ಭುಕ್ತ Nn. 163; ಭುಕ್ತ Mr. 485). 2, lust, desire (ಕಾಮ, ಒಯಿತ 163; ಕಾಮ 485). 3, sexual intercourse (ರತಿ, ಕೂಟ 163; ಸುಸೀರ್ Kk. 90; Kāv. IV, 2, 20-25). 4, eating (ಊಟ 163, o. r. in one MS. ಉದ್ದೇಶ). 5, use, employment.

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. To enjoy carnally (My.).

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. Moving round, whirling about, turning round (ಎದ್ದು ಮರು, ತಿರುಗುವುದು Nn. 63); haste, hurry (ತೀವ್ರ, ಬೇಗ 63); flurry, confusion, agitation, confused and precipitate state of mind (ಕವರ ಕೆ. 81, ಕೆ. 51; ಅವೇಶ Hk.); bustling activity, zeal (ಮಾಮಸಕೆ ಓ. II, 41); fear, terror, alarm. 2, a thrill of rapture (ರೋಮಾಂಚನ, ಭಕ್ತ 63); rapture, extreme joy or pleasure (My.); grandeur, pomp, parade (My.; ಸವಗರ ಓ. II, 65). 3, the yellow myrobalan tree, Terminalia chebula (ಹರೀತಕ, ಅನೇಕ 63, o. r. ಅಳಿಲಿ). 4, a lip (ಒಪ್ಪು, ಮುಟ 65). See Smd. 148; Kāv. I, 2, 52-55; Rāv. 6, after 11; J. 2, 45; 8, 5; 16, 1; 18, 39. ಸಮಾಪ್ತ ಸಮಾಪ್ತ ಒಮ್ಮಾನ್ತ ಸಜ್ಜಿಗೆ (Prv.). — ಸಮಾಪ್ತ ಮಾನ್. — ಅನ್. To obtain extreme joy, etc. (Bp. 27, 17). — ಸಮಾಪ್ತ ಮವರಸು. — ಬೆರಸು. Pomp, etc. to be joined with (Bp. 53, 80). — ಸಮಾಪ್ತ ಮವರ. — ಬೆರ. = ಸಮಾಪ್ತ ಮಾನ್. (Bp. 2, 21). — ಸಮಾಪ್ತ ಮವರ. — ಒಗ. Great joy, etc. to arise (Bp. 29, 38).

ಸಮಾಪ್ತ sam-bhāṣa. To grow confused or bewildered (Bp. 1, 44; 2, 18; 4, 58; 89, 35; 45, 50).

ಸಮಾಪ್ತ samma. = ಸಮಾಪ್ತ ಸಮ 2. Tbh. of ಸಮಾಪ್ತ. (ತೀವ್ರ, ತೀವ್ರ ಕೆ. 32, Kk. 46; Rāv. 5, 114; ಕೆ. 3, 16).

ಸಮಾಪ್ತ samma-gāti. A shoe-maker woman. — ಸಮಾಪ್ತ ತೀರು ಗಿಡು. The soap-nut plant (ಸವರ, ನಿಮರ, ಸಾಕರ, ಭೂ ರಿಫೇಸ, ಹರ್ವಿಕೆ Nr.).

ಸಮಾಪ್ತ samma-gāti. A shoe-maker (ಹರ್ವಿಕೆ Nr.; Mr. 381).

ಸಮಾಪ್ತ sam-mata. Agreed, assented to, concurred in; corresponding, like, resembling; attached, liked, beloved; thought highly of, esteemed; thought, considered. 2, assent, consent, approval, acquiescence, concurrence. 3, opinion, impression. See Ūpr. 1, 58; J. 26, 57; 31, 78; 4.

ಸಮಾಪ್ತ sam-mati. Sameness of opinion, agreement, consent, assent, approval, approbation. 2, esteem, respect. 3, regard, affection, love. 4, order, command (ಒಡವುದು G.; My.; B. 4, 93).

ಸಮಾಪ್ತ sam-matisu. To agree, to consent to, to assent to (Bp. 1, 58; 61, 59; ಒಡವುದು G.; My.).

ಸಮಾಪ್ತ sammatu. A part (Mhr.); the division of a talook (My.; Br., H. ಸಮತ್ತು, ಸಮತ್ತು).

ಸಮಾಪ್ತ sam-mada. Exhilaration, joy, pleasure, happiness.

ಸಮಾಪ್ತ sam-mada-janaka. Producing or causing joy (Ūpr. 1, 49).

ಸಮಾಪ್ತ sam-madisu. To rejoice (Bp. 32, 36).

ಸಮಾಪ್ತ sam-mana. A good mind (Abh. P. 7, 67).

ಸಮಾಪ್ತ sam-manisu. To think highly of, to esteem, to value, to honour (Ūpr. 4, 23). 2, to regard with awe (7, 40); to take notice of, to notice (7, 97; 8, 83, 95). 2, to be thought of, to occur to one's mind (V. 3, 27).

ಸಮಾಪ್ತ sammandha. Tbh. of ಸಮಾಪ್ತ. (My.; G.; Ū. 176).

ಸಮಾಪ್ತ sammandhi. Tbh. of ಸಮಾಪ್ತ. (My.).

ಸಮಾಪ್ತ sammandhisu. Tbh. of ಸಮಾಪ್ತ. (My. as v. l.).

ಸಮಾಪ್ತ sam-marda. Rubbing together, friction; the pounding or trituration of perfumes (see a. ಪರಿಮಲ). 2, conflict, war, battle.

ಸಮಾಪ್ತ sam-māna. 1. (= ಸನ್ಮಾನ). Honour (My.; ಪುಟ G.).

ಸಮಾಪ್ತ ಸಮಾಪ್ತ ಒಮ್ಮಾನ್ತ ಸಜ್ಜಿಗೆ (Prv.).

ಸಮಾಪ್ತ sam-māna. 2. Measuring out, equalizing, comparing; measure.

ಸಮಾಪ್ತ sam-mānisu. (= ಸನ್ಮಾನಿಸು). To honour (My.).

ಸಮಾಪ್ತ sam-mārjana. Sweeping or cleansing thoroughly; cleaning, scouring, purifying, brushing, rubbing or wiping off, sweeping, taking away, removing; the anointing of images, etc. See ಗುಡ; ತೀರ್ಥ 1, ಬರ 4.

ಸಮಾಪ್ತ sam-mārjani. A brush, a broom.

ಸಮಾಪ್ತ sam-mārjanē. = ಸಮಾಪ್ತ ಸಮಾಪ್ತ. Smearing with cow-dung (Bp. 9, 41).

ಸಮಾಪ್ತ sam-mārjisu. To clean, etc., to sprinkle, to anoint, to smear with cow-dung (Bp. 19, 69; 41, 21).

ಸಮಾಪ್ತ sam-mita. Measured; of the same measure, equal same, like, similar. (R.).

ಸಮೀಶ್ರ sam-miśra. Commingled, mixed together, mixed, blended, joined; connected, furnished or endowed with. See ಕಲಸು 1, ಬೆರಸು 1; Bp. 46, 61.

ಸಮ್ಭವಿ sam-mukha. Facing, fronting, being in front of, being face to face, opposite; confronting, meeting, encountering; looking towards, directed towards; the state of being in front, etc., presence. ಸಮ್ಭವಂ, before the face, in front of, in the presence of (Bp. 5, 52; 29, 10; J. 5, 11; 14, 16). — ಸಮ್ಭವಂಗಯ್. —೦. To stand face to face, to front (Rāṇ. 6, after 11; Śāṇ. 1, after 79).

ಸಮ್ಭವದ sam-muda. Great joy, joy, pleasure, delight (Bp. 2, 39; 40, 16; 57, 59; J. 31, 76). — ಸಮ್ಭವವೆದ್. —ವೆದ್. To obtain joy, to rejoice (Bp. 5, 70; 34, 25).

ಸಮ್ಭವಿತ sam-mudita. Greatly rejoiced, joyful, happy, delighted, glad (Bp. 1, 58; 2, 24; 37, 34).

ಸಮ್ಭವಿತ sam-mūḍha. Completely stupefied, astounded; unconscious; bewildered; foolish, ignorant. 2, heaped, accumulated. (R.).

ಸಮ್ಭವಿಷ್ಠನ sam-mūṛōhana. Congealing or becoming dense. 2, stupefaction, fainting away. 3, increasing or spreading in all directions, universal pervasion, entire permeation, expansion, co-extension. See Nr. s. ಪಸರಿಸು.

ಸಮ್ಭವಿಸ್ತ sam-mṛishṭa. Well swept or scoured, cleaned, cleansed; strained, filtered.

ಸಮ್ಭವೀಲ sam-mēla. ಸಮ್ಭವೀಳ. Meeting or coming together, joining, union; a large concourse of people. 2, a double drum (My., also as ಸಮ್ಭವೀಳದ ಕಾಯ). ಹಿಮ್ಮೇಳ ಇದ್ದರೆ ಮುಮ್ಮೇಳ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಮ್ಭವೀಳ (Prv.).

ಸಮ್ಭವೀಲನ sam-mēlana. Meeting, coming together, joining, assembling, associating with; mixture. See ಒನ್ವು 1, ಒದ್ದು 1, ಕೂಡು 1, ನೆರೆ 1. — ಸಮ್ಭವೀಲನವ್ವೆದ್. —ವೆದ್. To obtain union (Ūpr. 7, 88).

ಸಮ್ಭವೀಲಿಸು sam-mēlisa. ಸಮ್ಭವೀಳಿಸು. To join (Ū. Bp. 19, 41).

ಸಮ್ಭವೀದ sam-mōda. = ಸಮ್ಭವದ. (Bp. 3, 20, 40; 21, 27; 32, 35; 47, 69).

ಸಮ್ಭವೀಹನ sam-mōhana. Stupefying, bewitching, fascinating; fascination; stupefaction, bewilderment (J. 11, 21). ತೊಟ್ಟಂ ಸಮ್ಭವೀಹನಮನ್ (= ಸಮ್ಭವೀಹನಾಸ್ತಮಂ?) ಅಥವಾ ಪಾಣ್ವಂ (Śmd. 287).

ಸಮ್ಭವೀಹನಾಸ್ತ್ರ sam-mōhana-asthra. A kind of weapon (J. 6, 82; 16, 14). ತೊಟ್ಟಂ ಸಮ್ಭವೀಹನಾಸ್ತ್ರಮಂ (Śmd. 282).

ಸಮ್ಭವೀಕರಣ samyaḥ-karṇa. Befitting compassion (Bp. 13, 24).

ಸಮ್ಭವೀಕು samyakku. Tbh. of ಸಮ್ಯಕ್. (Śmd. 106 Cm.).

ಸಮ್ಭವೀಕು samyaḥ-bhakti. Proper or true devotion (Śāṇ. 4, 109).

ಸಮ್ಭವೀಕ samī-āc. = ಸಮ್ಯಕ್, ಸಮ್ಯಾಕ್.

ಸಮ್ಭವೀಕ samī-āc. ಸಮ್ಯಕ್. Going along with or together. 2, uniform, same, identical. 3, all, entire, whole, complete. 4, correct, accurate, proper, true, right; pleasant, agreeable. 5, with, together; entirely, fully; accurately, etc.

ಸಮ್ರಾಜ್ sam-rāj. A sovereign lord, a paramount sovereign, one who rules over other princes and has performed the rājasya sacrifice.

ಸಯ್ say. 1. (ಸೆಯ್. ಸೈ). Straightness; down-rightness; rectitude, propriety; merit; beauty (see ಕೆಯ್ 4, ಚನ 2, ಚಾಚು, ಸದಗರ 1, ಸಸಿನ, ಸಸಿನೆ 2, ಸಾಗು 3, ಸಾವಗಿಸು 1). — ಸಯ್ಕರೆ. —ಕರೆ. Straightness or beauty to hide or disappear: to become downcast (Bh. 4, 4, 55). — ಸಯ್ಕದ್. —ಕದ್. To rain, shower or let fall straight down or with accuracy or right heavily (J. 4, 24; 22, 20). — ಸಯ್ಕದಪ್ಪ. —ಕದಪ್ಪ. To make fall straight down (J. 6, 82). — ಸಯ್ಕದೆ. —ಕದೆ. To fall straight down or prostrate (Bp. 20, 4, 6; 22, 49; 27, 72; 36, 36; 47, 46; 50, 32; 59, 50; V. 9, 81; J. 11, 34; 28, 6; 31, 58). — ಸಯ್ಕಗೇ. —ತೇ. To assume beauty: to become or be beautiful (Bh. 6, 2, 6). — ಸಯ್ಕರೆ. A shower that falls straight down or with accuracy, or a right heavy shower (Bh. 6, 7, 17). — ಸಯ್ಕಮಿರ್. To be stretched straight up (J. 8, 18). — ಸಯ್ಕಗೇ. To rise straight upward, to bristle (Bh. 7, 7, 52, 68). — ಸಯ್ಕಕ್ಕರೆ. —ಅಕ್ಕರೆ. A straight syllable, a syllable denoted by a straight line, i. e. a short syllable (Ūh. v. 26; cf. ಸಯ್ಕಗೇರೆ; Mr. 368, 364). — ಸಯ್ಕದಿ. —ಅದಿ. Straight-foot: a person of rectitude or merit (Ūh. XX; v. 27, 151; Madras Govt. MS. v. 2). — ಸಯ್ಕರೆ. —ವರೆ. To run or move straight on (V. 5, 11; Śāṇ. 3, 48; 4, 40; 5, 15; Rām. 3, 8, 68; Bh. 3, 13, 26; 3, 17, 35; J. 4, 14; 14, 21; 16, 83). — ಸಯ್ಕದಿಗಾಗು. —ಅಗು. To become right or in a great degree astonished (J. 15, 29; 18, 47; 21, 46; 30, 19; 31, 50). — ಸಯ್ಕದಿಗು. —ಬದಿಗು. Right great, excessive astonishment, amazement (Grj. 5, 88; Śāṇ. 2, 104; Bh. 4, 4, 21, 31).

ಸಯ್ say. 2. To cease, to be quieted, to be stilled or calmed. ಫಯಂ ಸಯ (when . . . , Ūpr. 6, 83).

ಸಯ್ say. ಸೈ. = ಸಯಿ, ಸಬಿ. (My.; B. 1, 7; 2, 5). — ಸಯ್ ಸಯ್. rep. (B. 2, 10; 3, 54).

ಸಯಂ sayam. Tbh. of ಸಯಂ. ಸಯಮ್ ಅಕ್ಕ ದೀಪ್ತಿ ವದ್ಯ ತುಗಲೇಳಂ ಮುಂದು (Śm. 85).

ಸಯಮ್ಮು sayambu. Tbh. of ಸಯಮ್ಮು. (Śmd. 368).

ಸಯಿ sayi. = ಸಯ್, etc. A word answering to signature in writing, and to acceptance in oral communication. 2, a particle of emphatic indication or concession: indeed, in truth, aye, of course, well said, correct (My.; Mhr., H. ಸಹ, ಸಹರ).

ಸಯಿಜ್ಞಿತ sayijñita. Tbh. of ಸಂಜ್ಞಿತ. Honoured, etc. (ಕಾಂಚಿತ, ಅರ್ಚನಂ Mr. 449).

ಸಯಿಸು sayisu. Tbh. of ಸಬಿಸು. (ಸಬಿಸು, ತಾಳು G.; My.; Tē. ಸಯಿಂಡು; T. ಚಗ್ಗಿ, ಚಕ್ಕಿ).

ಸಯುಕ್ತೆ sa-yuktika. Suitable, proper (Śi. 263).

ಸಯುಜ್ sa-yuj. Closely yoked or joined. See ಸಾಯುಜ್.

ಸಯ್ saygē. Tbh. of ಸಂಜ್ಞೆ. (My.; Bh. 3, 21, 13; see ಕಸ-).

ಸಯ್ saytu-ā3. = ಸಯ್ಕ. v., ಸಯ್ಕ. A man of rectitude, etc. (ನಿರುಪ, ತಕ್ಕ ರೆ. 1, 39).

ಸಯ್ saytu. 1. ಸೈತು. = ಸಯ್ 1, (ಸಯ್ಕ 1). Straightness; rectitude, propriety; a straight line used to denote a short syllable: a short syllable (ಲಘು ಸ್ವ.). — ಸಯ್ಕದು. —ಇದು. To put in order, to make proper (Grj. 3, after 119); to put on in a proper

manner (10, 44). — ಸಯ್ತುಗರೆ. A straight line: the sign for a short syllable (Ūh. v. 25). — ಸಯ್ತುಚರಿಯಿಸು. — ಸರಿಯಿಸು. To cause to run or go straight on (Abh. P. 13, 85; 18, after 122; cf. ಸಯ್ತುರಿ).

ಸಯ್ತು saytu. 2. (= ಸಯ್ತು 2). Cessation, ceasing from action, rest, ease, quiet, stillness, silence (ಸುಮ್ಮನೆ ಇರ್ಪಡು śm. 68; ಸಾವಗಿಪ್ಪದು, ಮಾನಾ ಭೃಂ Kk. 49; cf. ಸಸನೆ). — ಸಯ್ತುರ. — ಸಾರ. ಸಯ್ತುರು. To be in a state of rest, to be quiet or at ease; to be silent (Ūpr. 5, 106; 55, 15; Abh. P. 12, 62; Bp. 28, 34; 52, 21; Rāv. 11, 125; Śālv. 4, 111; V. 9, 92). ಅವಧು ಸಂಕಟಂ ನಿರ್ಗತಿ ನಿಲ್ಲಜ, ನಿಲ್ಲಜಾ! ಸಯ್ತುರು! (Śmd. 139 Mqb.). — ಸಯ್ತು ಪೋಗು. To take rest, to keep quiet. ಪುಡಿಮಾಡಿದೆ ಸಯ್ತು ಪೋಗುಮೇ ಪರಸ್ಪರ್ಶಂ? (Śmd. 290 Mqb.).

ಸಯ್ತು saytē. Straightness; rectitude, etc. (ಸೇರ್ಪೆ ಸೆ.). — ಸಯ್ತುಮೋರ್. — ತೋರ್. To appear proper or orderly arranged (Ūpr. 2, 20).

ಸಯ್ತು sayda. = ಸಯ್ತು, etc. A man of rectitude, a straightforward, upright or honest man (ಸರಳ, ದಕ್ಷಿಣ HIA.). 2, a Brāhmaṇa (ಸೇರಿದ śmd. II, Kk. 93, o. r. ಸಯ್ತು; ದಿಮ್ಮಿದ, ಗನಪ, ನೇರಿದ, ಪಿರಿಯ, ದ್ವಿಜ śm. 52, Kk. 34).

ಸಯ್ತು saypu. 1. (= ಸಯ್ತು 1). Rectitude, propriety, justice, virtue, merit (ಸೇರ್ಪೆ Ūt. II, 53; ಪುಣ್ಯ śmd. II; Ūt. I, 12; I, 98; II, 110; ಪುಣ್ಯವೇಡು Kk. 89; ಪುಣ್ಯ, ಪುಣ್ಯ ಸೆ.; śm. 34; Ūpr. 3, 45; 9, 55; Abh. P. 7, 78; 10, 7; 13, 113; 15, 37; Rāv. 3, 79; 18, 21; J. 18, 21). — ಸಯ್ತುವರ್. — ವೆರ್. To obtain merit (Ūpr. 7, 93).

ಸಯ್ತು saypu. 2. (= ಸಯ್ತು 2). Cessation, quiet, stillness, etc. — ಸಯ್ತುಕು. — ಇಡು. To quiet, to still, to calm, to suppress (J. 20, 38; 24, 10; 28, 55; 32, 46). ಸಯ್ತುಮಿ sayyami. Tbh. of ಸಯ್ತುಮಿ, q. v. (Bp. 24, 40).

ಸಯ್ತುಣೆ sayraṇē. = ಸೈರಣೆ. (Tbh. of ಸಪನ, endurance, forbearance, bearing, enduring (ಮರ್ಪ, ಕ್ಷಮೆ, ತಿತಿ, ಕ್ಷಾನ್ತಿ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ HIA.; ತಿತಿ, ಕ್ಷಮೆ, etc. Mr. 481; ಸಾಮ 267; ಕ್ಷಾನ್ತಿ, ತಿತಿ śi. 68; Bp. 38, 12; 42, 20; My.; B. 4, 155). ಸ್ವಧಾವದಿನ್ನ ಸಯ್ತುಣೆಯುಳ್ಳವನು (ಸಹಿಷ್ಣು, ಸಪನ, etc. śi. 361). ಮುನಿಸಿದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ತುಣೆಯನತ್ತು, ಕೆಳದಿಗೆ ತನತ್ತು ಸನ್ನಿಸುವೆಸಕಂ (Śmd. 179). ಸಯ್ತುಣೆಯಮ್ಮುದು ಮೆಯ್ಯಿರಿ; ಸಯ್ತುಣೆಯ ದಾನಧರ್ಮ ಒಪವಂ ತಪವಂ; ಸಯ್ತುಣೆ ಪುಣ್ಯದ ಮೂಲಂ; ಸಯ್ತುಣೆ ವರ್ಪಂಗೆ ಒಪವು; ವಾಣಿಯ ಮುಕುರಾ (Subhāshita Kandapadya). ಸೈರಣೆ ತಪ್ಪಿದರೂ ಸಯ್ತುಣೆ ಇರಬೇಕು (Prv.). — ಸಯ್ತುಣೆಗುನ್ನು. — ಕುನ್ನು. To lose (one's) patience (Rām. 3, 8, 68).

ಸಯ್ತುಸು sayriṣu. ಸೈರಿಸು. (= ಸಹಿಸು). To bear, to bear patiently, to suffer, to endure; to be patient; to bear with, to put up with, to pass unavenged; to be strong or able to bear up against (ಸಪನ śmd. Dh., o. r. ಕ್ಷಮಪ್ಪ; Ūpr. 5, 12; 8, after 57; 6, 65. 102; Bp. 8, 56; 13, 23; 18, 36; 22, 34. 63; 23, 40; 27, 60; 32, 62; 34, 13; 37, 42; 40, 42; 49, 23. 45; 57, 14; 60, 3. 16; 61, 56; Śālv. 4, 87; J. 2, 15. 88; 4, 28; 21, 31. 32. 41). ತಪದ ಬಾಧೆಯಂ ಸಯ್ತುಸುವಾತಂ (ದಾನ್ತ HIA.). ಹಿರರ ಮೇಲನ್ನು ಸಯ್ತುಸರಾಜದೇ ಕಳವ ಕಗೊಳ್ಳುವದು (ಅಪ್ಪಾನ್ತಿ, etc. śi. 68); ಸಯ್ತುಸಿ ಕೊಳ್ಳರ್ ಪಟ್ಟಿ ದೊಯಲು ಹೊಡತ ಮುನ್ನುಡವುಗಳು (ಸೋಡ, ಕ್ಷಾನ್ತ 380). ಸಯ್ತು

ಸು, ಹೃದಯಮೇ! ಸಯ್ತುಸು! (Śmd. 155). ಅವಧಿ ಒಲಿವೆಗೊ ಸಯ್ತುಸಿದಂ (295). ಒಡೆತೆ ಇಲ್ಲದಲ್ಲಿ ದಾದಿ ಒಮ್ಮದು, ಪಾಳಾಟ ಸಯ್ತುಸ ಕೂಡದು (Prv.). See ಅವರಾಧ, ತಪ್ಪು.

ಸಯ್ತು sayva. = ಸಯ್ತು q. v., etc. (ದಕ್ಷಿಣ, ಸರಣ Mr. 243).

ಸರ sar. (= ಸರ 2). Head: the chief, principal, president, superintendent, etc.; a prefix to words designating the public officers of state and their offices; the chief leading person of any corporation (Mhr., H. ಸರ; My.). — ಸಾರ ಪೌರುಷಜೇರಿ. The office of the principal native collector (My.), or of a colonel (My.).

ಸರ sara. 1. = ಸರಿದು. P. p. of ಸರಿ 1, in ಸರ ಕೊಳ್ಳು, to go to one side, or aside, etc. (My.; G. 529).

ಸರ sara. 2. (fr. ಸರಿ 1). — ಸರ ಸರನೆ. rep. Quickly, hastily (Bp. 8, 8. 43; 9, 8; 11, 28; 20, 21; 22, 10; 24, 34; 26, 14; 37, 47; 47, 8. 60; 48, 30; 50, 37; 60, 4; Rāv. 5, after 34; 6, after 11). — ಸರ ಸರಿಸು. To hasten (Rām. 3, 8, 35).

ಸರ sara. 3. An imitative sound (M. ತರ, a rustling sound). — ಸರದುವು. — ತುವು. A herb or half-shrub with labiate flowers, *Leucas collina* Dalz. (Z.). — ಸರ ಬರೆ. reit. The sound produced when eating ambali or when the mucus of the nose is going up and down in the nostrils (My.). 2, that produced when ascending or descending a tree (C.). — ಸರ ಸರ. rep. The sound of rustling (produced by snakes, birds, etc. in leaves, bushes, etc., My.; cf. Mhr. ಸರ ಸರ).

ಸರ sara. 4. ಸರವು. = ಸರದು, etc. Hunting, the chase. ಸರವನೆ ಬೇಣ್ಣಿಯನೆ ಸರವ (śm. 31).

ಸರ sara. 5. — ಸರಕುಟವಕ್ಕು. — ಪಕ್ಕು. The bird *Turdus ginginianns* (ಅಡೇಲು śi. 175). ತರಾರಿ ಅಟಿ ಅಡಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಸರ ಕುಟವಕ್ಕು; ಗಣ್ಣು ಮುದುಗನ್ ಎನ್ನಡಿ, ಎಮ್ಮರು (Mr.). — ಸರಕುಟವಕ್ಕು. — ಪಕ್ಕು. = ಸರಕುಟವಕ್ಕು. (ಅಟಿ, ತರಾರಿ, ಅಟಿ HIA.).

ಸರ sara. 6. = ಸರಿ 2, q. v. — ಸರಗುಣೆ. — ಕುಣೆ. A loop with a running knot, a noose (G. 573; Mhr. ಸರಧಾಂಸ). — ಸರಗುಣೆಚೇಲ. A bag with a saragupikē (G. 578). — ಸರಮಣೆ. A leather rope with a noose (S. Mhr.).

ಸರ sara. 1. A sudden and forceful gush, rush or proceeding; a fit of delirium or of minor mental disturbance (Mhr.). ಪದ ಕಸ, ಸ್ವರ ಸರ (Prv.).

ಸರ sara. 2. (= ಸರ 2 ಸರ 1). — ಸರಪಕ್ಕು. Many mistakes (My.). — ಸರಪಟಂಗ. A great lecher (My.). — ಸರಮುಗ್ಗಿ. The chief multiplication-table, that which every one ought to know (from 1×1 to 10×10, My.). — ಸರವಣ್ಣಿ. — ಬಣ್ಣಿ. The state of being many-wayed, i. e. that of being disorderly or without order (My.). 2, that of being falsehood, falsehood, lie (My.).

ಸರ sara. 3. Going, moving, proceeding (adj.); going, motion. See ಅಗ್ರತ, ಅಪ, ಉಪ, ಎಕ್ತ-2, ಪರಿ, ಪ್ರ, ಮ.

ಸರ sara. 4. Tbh. of ಸರ 2. (Śmd. 368; ಧ್ವಾನ ಸೆ. 30). Sound, etc. See ಇಂಡರ, ನಿಡು, ನುಣ್ಣರ, ಮೇರು. — ಸರಗಿಯು. — To utter a sound, to sound, to cry (Ūpr. 2, after 92; Abh. P. 9, after 117). — ಸರನೋಡು. — ತೋಡು. To cry aloud (Rāv. 6, after 11). — ಸರವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. To catch a tone (Ūpr. 7, 97). — ಸರವಿಡು. — ಇಡು. = ಸರಗಿಯು. ಸರವಿಡಲು ಕರಿಯೇ ಅತಿ ತನ್ನರಮನೆಯ ಕೋಗಿರಿಗೆ (Pril. 3, 32).

ಸರ sara. 5. Tbh. of ತರ. (Śmd. 385). See ಪಂಚ, ಒಟ್ಟು No. 1.

ಸರ sara. 6. = ಸರಸ್. A lake, a pond, a pool (ವದ್, ಕೊಳಸು Nn. 54). See Ūpr. 5, after 44; J. 3, 2; ಅಲ್ಪ-.

ಸರ sara. 7. A string (Sk.; Mhr.; My.; Sk. also ಸರತ್, ಸರ ತ್). See ಅಯ್, ಎಕ್-1, ಎಕ್, ಕೊಟ್ಟಿ, ಬಣ್ಣ- No. 2; Ūpr. 6, after 64; 8, after 4; Bp. 32, 29; J. 6, 19; 16, 24; Si. 217. 218. 229. ನೂರು ಸರಮುತ್ತು (ದೇವಚಕ್ರ Mr. 338); ಅಯ್ಯತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು (ಮಾಣವಕ್ 338); ಒನ್ನು ಸರಮಾರ್ದ ಹಾರಂ (ವಿಶಾ ವಲಿ, ಕಪ್ಪೆ 338). ಮಣಿ ಸರಕ್ಕೆ ಗತಿಯಲ್ಲದವ ಹಣ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟನೇ? (Prv.). 2, a long piece of timber put on a roof to support the bamboos (Mhr.; My.). — ಸರಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To form a string or continuous line of (Ū. Bp. 53, 20; Rām. 6, 44, 14).

ಸರಕಲ್ಪ ಸರಾ-ಕಲ್ಪಾ. Equal to a lake (Ūpr. 2, 58).

ಸರಕ sarak. A sound that is produced in sliding (8. Mhr.; Mhr. ಸರಕನ).

ಸರಕ sarak. Going, moving (cf. ಸರಗ). 2, a lake, a pond. 3, heaven, sky. 4, a continuous line of road. 5, spirituous liquor, rum. 6, drinking spirits. 7, a drinking vessel, a goblet (ಶಂಕರಿ, ದಾರಿಗೊಳ್ Mr. 212; cf. ಶಂಕರ).

ಸರಕಟಿಸು sarakatīsu. (fr. ಸರ 1?). To rush forward (Bh. 8, 13, 12).

ಸರಕರ ಸರಾ-ಕರಾ. Tbh. of ಸ್ವರಕರ. (Śmd. 376).

ಸರಕಾರ sarakāra. = ಸರ್ಕಾರ. The government of a state; the supreme power; the state (My.; Mhr., H.; ಸರಕಾರ is a comprehensive term applying alike to the judicial court of the king or ruler, the collector's outcherry, the courts of the māmalādāra, etc., etc.). ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ತೆರಿಗೆಯ ಹಣ (ಧಾಣಧೇಯ G.). — ಸರಕಾರದಾತೆ. State department, public department (B. 5, 380). — ಸರಕಾರದವರು. -ಅವರು. Government officers (C.; B. 3, 43; 4, 86). — ಸರಕಾರದ ಹಣ. Public money, the money of the state (C.). — ಸರಕಾರ. Relating to the government, state or court (My.; B. 4, 142. 214; Mhr.).

ಸರಕಿಸು sarakīsu. = ಸರಕಿಸು, ಸರುಕಿಸು. To push or move on, aside, away or back (My.; Mhr. ಸರಕಾವಣೇ; cf. ಜರಗಿಸು, ಸರಿಸು).

ಸರಕು saraku. 1. = ಸರ್ಕು. (Tbh. of ಸರಕ, going, i. e. movable things? or fr. ಸರ 1?). Goods, things, commodities, merchandise, cargo; different valuable articles, as cloths, minerals, etc. (Bp. 22, 55; Ū. Bp. 47, 20; J. 7, 5; 16, 33; Bh. 1, 10, 34; C.; B. 3, 9. 116; Tē. ಸರುಕು; T., M. ಜರಕು). ಸರಕನ್ ಇಕ್ಕುವ ಭರಣಿ (ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ, ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ Nr.). ಸರಕು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಂಕವೇ? — ಬಿಲಿ ಬಿದ್ದ ಸರಕನ್ನಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಉಣ್ಣೇ? (Prva.). ಸರಕು ತುಮ್ಮುವ ಗೋಣಿ, etc. (ಧಾಣ್ಣ, etc. Si. 309). See Mr. 2. ಉಗ್ರಾಣ.

ಸರಕು saraku. 2. (fr. ಸರ 1?). (Going out of the way or aside to show one's esteem?), esteem, regard, care (Bp. 26, 14; 38, 21; 47, 43; 49, 17; 54, 1; 59, 48; Tē.). — ಸರಕುಗೋಳ. -ಕೋಳ. To regard, to care for, to take care of (Bp. 13, 8).

ಸರಕು saraku. 1. = ಸರುಕು. To slip or slide (Mhr., H. ಸರ ಕಣೇ; to move on, aside, or back; to give place, yield or recoil (My.; Mhr., H.; cf. ಜರಗು 1, ಸರ 1).

ಸರಕು saraku. 2. Sliding, etc. 2, the side-part, the lower part (Rām. 6, 30, 30). — ಸರಕುದೇಗಿ. -ತೇಗಿ. To slip or run away (Rām. 4, 2, 36).

ಸರಕ್ಕನೆ sarakkanē. (fr. ಸರ 2). Swiftly. — ಸರಕ್ಕನೆ ಸಂ. To move quickly aside (My.).

ಸರಗ saraga. = ಸರಗ, q. v. ಸರಗಂ (Śmd. 90 Mdb., o. r. ಸರಗಂ).

ಸರಗ saraga. (Tbh. of ಸರಕ 1). N. of a vṛitta (Ūh.).

ಸರಗಸ್ತು saragastu. = ತಲಗಸ್ತು. (My.).

ಸರಘು saraghē. A bee. See ಸಾರಘ.

ಸರಂಜಾಮು saranjāmu. Materials, apparatus, utensils, tools, furniture, goods and chattels (My.; B. 5, 196; Mhr., H.).

ಸರಬಿ saraba. A kind of lizard or chameleon (ಒತಿ Hā.; Nn. 36; ಕಮ್ಮಳಿಯಳಗ Ūt. I, 68). See ಒತಿ.

ಸರಡು saradu. = ಸರ 4, ಸರವಿ. Hunting, the chase (ಬಿರಡು, ಸರವಿ ಸೇ.; ಬೇಣ್ಣಿ, ಸರವಿ Kk. 51). See ಹಳ್ಳಿ-.

ಸರಣಿ sarana. 1. Going, moving, proceeding; who or what goes or moves. See ಅನು-, ಅವ-, ಅವ-, ನಿ-, ಪರ-, ಪ್ರ-, ಸಂ-.

ಸರಣಿ sarana. 2. = ಸರಲ, ಸರಳ. (ದಕ್ಷಿಣ, ನಯ್ಯ Mr. 248).

ಸರಣಿ sarani. A road, a path, a way. 2, manner, mode, method (Bp. 1, 19; 38, 45; Mhr.). 3, a straight or continuous line. 4, a disease of the throat. — ಸರಣಿಗಡು. -ಕಡು. To lose one's path; to get out of order (Ū. Bp. 47, 3).

ಸರಣು saranu. Tbh. of ಸರಣಿ 2. (My.).

ಸರಣಿ sarane. The creeping plant *Paederia fetida* Lin.

ಸರಣಿ sarat. Going, moving, proceeding. 2, a thread, a string.

ಸರಣಿ sarati. = ಸರದಿ 1, ಸರತಿ, ಸರತಿ. (Tbh. of ಸರತ್; or could it be = a ಸರತಿ fr. ಸರ 1? cf. ಸರ 1?). A course: a time; a turn, rotation (My.; B. 3, 57. 86). ಅಡುಗಲು ಸರಣಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಮಡುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದುವೆ (B. 3, 11). ಗಣ್ಣು ಹುಡುಗರ ಸಾಲೆಗಳು... ವರುಷದೊಳಗೆ ಎರಡು ಸರತಿ ಕಟ್ಟಾಗುತ್ತವೆ (5, 276). — ಸರತಿಯ ಮೇಲೆ. By turns (My.).

ಸರಣಿ saratni. A short cubit, from the elbow to the extremity of the fist (ಹಿಡಿಯ ಹಿಡಿದು ಅಳಿದ ಮೊದಲಿ N.; ಗುದ್ದು ಮೊದಲಿ G.).

ಸರಥ sa-ratha. Having a car or chariot; riding in the same car; a warrior. See ಸಾರಥ.

ಸರದ sarada. Tbh. of ಸರದ. (Śmd. 335. 289; Ūpr. 6, after 64).

ಸರದಾರ saradāra. A chieftain or chief; a prince or a leader; an officer (My.; Mhr., H.; B. 4, 81; 5, 5; ಅನೀಕ ಸ್ಥ, ವಾಹಿನೀಪತಿ G.). ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗೆ ಸರದಾರನಾದರೂ ಮನೆಗೆ ಟ್ಟಿತಿ ಕಾನ್ಯಾರ (Prv.).

ಸರದ saradi. 1. = ಸರತಿ, etc. (My.).

ಸರದ saradi. 2. Coldness, dampness (as of climates, air, etc.), coldness (as in drugs, articles of food, etc., the implication being of insalubriousness or injuriousness, Mhr., H.; My.; B. 5, 206; cf. ಜಲದಿ); cold in the system, morbid cold.

ಸರದು saradu. P. p. of ಸರ 1. (C.). ಎಲ್ಲಾ ಹುಡುಗರು ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಸರದು, ಕೂತು ಕೊಣ್ಣು, ಮನಸುಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ ಹತ್ತಿದರು (B. 5, 129). ಆ ದಿವಸ ಅವನು ಅಂಜಿ ಕೊಣ್ಣು ಸರದಿದ್ದರೆ ಹಡಗು ದೋಗಿನ ಜನರೆಲ್ಲರು ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು (5, 165). — ಸರದಾದು. -ಅದು. (ಕಳಿ ವದು Ūh.).

ಸರನ್ನ sa-randhra. Full of holes, perforated.

ಸರಪನಿ sarapani. = ಸರಪಳಿ, ಸರ್ಪಳಿ. A chain (My.; Si. 218; Tā. ಸರಪನಿ, ಸರಪಳಿ; M. ಸರಪಳಿ, T. ಚರಪಳಿ; cf. Sk. ಸರ್ಪಣಿ?). ಅನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ರೋಹದ ಸರಪನಿ (ತೃಂಬುಲ, etc., ಅನೇ ಬೀದಿ Si. 271). 2, a kind of collar or necklace.

ಸರಪಳಿ sarapali. = ಸರಪನಿ, etc. (My.). See Bp. 46, 21; 61, 27; Rāv. 6, after 11; Ū. Bp. 47, 44; B. 3, 43; Mr. 339 a. ಲೇವಳ.

ಸರಫರಾಜು sarapharāju. Advancement, promotion, commendation and exaltation for exploits or services (Mhr., Br. ಸರಫರಾಜು); the attention, regard or kindness shewn by a superior to an inferior (My.; Br. as ಸರಫರಾಜು, ಸರಫರಾಜು).

ಸರಬರಾಯಿ sarabarāyi. The act of providing supplies for a journey, etc. (H. ಶರಬರಾಯಿ; My.; H. ಶರಬರಾಹ್, supply; travelling expenses, or cash to pay them).

ಸರಭಸ sa-rabhassa. Possessing speed, etc. ಸರಭಸಂ, with great speed, etc. (Rāv. 6, after 11).

ಸರಮಿ sarami. A bitch. 2, N. of the wife of Vibhishapa. Cf. ಸಾರಮೇಯ.

ಸರಯು sarayu. N. of a river (Śmd. 103; Si. 94; see ಸಾರವ).

ಸರಲ saral. = ಸರಳೆ, ಸರಳು. (Śmd. 41). An arrow (ಕಣ್ಣೆ, ಕೋಲ್, ಪುಣುಮುಟ್ಟು, ಅಮುಟ್ಟು Śm. 43; Ūpr. 1, 127; 6, 13, 84, 36; Tā. ಸರಳು; Sk. ಶರ).

ಸರಲೆ saral. = ಸರಲು. A kind of ornamental chain for the wrist. See ಮುಂಗಿಯ್ದರಲ್.

ಸರಲ ಸರಾಲ. = ಸರಲ 2, ಸರಳ. Straight, not crooked, right, direct; honest, sincere, candid, artless, simple, upright (ಸರಸ, ನೇರತು Nn. 63). 2, a species of pine tree, *Pinus longifolia* Roxb. (ಫಣು, ವೃಕ್ಷಭೇದ 63). 3, a kind of bird, *Pavo bicalcarata*. 4, the yak or bos grunions (ಚಮುಲ ಮೃಗ 63). 5, disease, sickliness (ಸರೋಗ, ಬಿಡದೆ ಇಡ ರೋಗ 63).

ಸರಲತರ sarala-tara. Uncommonly straight or direct (Ūpr. 2, 59; 3, 54).

ಸರಲತೆ saralatē. Straightness; honesty, sincerity, etc. (Ūpr. 8, 51).

ಸರಲತ್ವ saralatva. = ಸರಲತೆ. (My.).

ಸರಲಪ್ರಸ sarala-drava. The resin of *Picus longifolia*, turpentine.

ಸರಲು saralu. = ಸರಲ. (My.).

ಸರಲೆ saralē. = ಸರಲೆ. A kind of convolvulus (= ತ್ರಿಪುಲಿ). 2, N. of a bird (Bām. 3, 3, 18; cf. ಸರಲ No. 3 & ಸರಲ).

ಸರವನ್ನ saravanda. Tbh. of ಶರಲನ್ನ. (Śmd. 380).

ಸರವನ್ನಿಗ saravanda-iga. (Śmd. 233). A man who ties arrows.

ಸರವಾದಿ saravādi. Tbh. of ಸರವಾದಿ. (Śmd. 376). A person who utters musical notes: a (clever) singer (Bh. 3, 20, 27; 8, 23, 6).

ಸರವಿ saravi. = ಸರವು, etc. (ಬೀಣ್ಯೆ Śmd. II; Śm. 108; Ū. I, 7; ಸರ, ಬೀಣ್ಯೆ Śm. 31; ಸರವು, ಬೀಣ್ಯೆ Kk. 51; ಸರವು, ಬಿಡು Śm.).

ಸರವಿ saravi. (= ಸರವಿ). A string, a cord, a rope (ರಜ್ಜು Śm. 108; Bp. 16, 21; 42, 2; Śāv. 2, 81; Bh. 1, 4, 17; T., M. ಚರವು).

ಸರವೆ saravē. = ಸರವಿ. See ನೆಲ್ಲುಹುಲ್ಲು.

ಸರವನ sa-raṇana. Having a girdle, girdled. See ಸಾರವನ.

ಸರಸಿ sarasa. A lake, a pond.

ಸರಸ sa-rasa. Having juice, sappy, juicy, succulent; fresh, new; sapid, tasty; spirited, savoury, piquant, witty, jocular; beautiful, charming, excellent; excellence; agreeable; expressive of poetical sentiment; impassioned, enraptured. 2, piquancy, wit, jocosity, fun, a joke, a jest, a witticism (ಬಲ್ಲ Ū. I, 30; My.). 3, cheap (My.). ಸರಸಸಂಗೀತನಿಪುಣಂ (Kk. 101). ಸರಸವಾದಿ ಎರಸವಾದೀತು — ಸರಸವಾದಿಲ್ಲ ಎರಸಕ್ಕೆ ಹೇತು — ಸರಸ ಬೆರಸಿ ಕೊಡ್ತೆತು (was mixed up with heterogeneous matters, i. e. became offensive). — ಸರಸವಿದ್ವವನ ಮನಗೆ ಬದಿಸುಳ್ಳ ಹೋದರೆ ಹೋದ ಕೊಟ್ಟಿನನ್ನೆ ಒನ್ನ ಮೊದಿ ಸುಳ್ಳ (Prva.). See Bp. 40, 80; J. 2, 60; 15, 45; Prva. a. ಸರ್ಪ and ಹಾವು. — ಸರಸವುಡಿ. — ಎರಸಿ To obtain or evince excellence (Grj. 2, after 106). — ಸರಸವಾಮು. — ಅಡು. To sport (Ū. v. 65; Bp. 47, 39; 57, 81; 59, 20; J. 15, 19). — ಸರಸಾಗು. — ಅಗು. To become spirited, beautiful, etc. (B. 4, 183).

ಸರಸಕವಿ sarasa-kavi. An excellent poet; a poet of proper poetical sentiment (Ū. II, 105, 106). ಕರ್ನಾಟಕಸರಸಕವಿ ನೃಪಕ (II, 122).

ಸರಸಕೇಲಿ sarasa-kēli. Jocular play (My.).

ಸರಸಗಾತಿ sarasa-gāti. A spirited, jocular woman (My.).

ಸರಸಗಾತಿ sarasa-gāṭi. A spirited, jocular man (My.).

ಸರಸತಿ sarasati. Tbh. of ಸರಸತಿ. (Śmd. 368, 408; ಪಾಂಡೆ Kk. 9; ಅರವಿನ್ನಧವನ ಅರಸಿ Śm. 8).

ಸರಸರವ sarasa-rava. A charming tone (Śāv. 1, after 73).

ಸರಸವತಿ sarasa-vati. A charming or jocular woman (ಶುಭಾರ್ಥ Kk. 28; Śm. 78).

ಸರಸಾಶೋಕನ sarasa-ślokaṇa. An agreeable look; a charming or funny expression of the eye (ಕಣ್ಣು ಲ್ಲಿ). ಸರಸಿ sarasi. 1. A spirited, jocular person (My.). ಸರಸಿ sarasi. 2. A pond (ಬೆಂಕಿ Ū. II, 40; Kk. 63; ಕೋಶ Śm. 36; ಕಾಸಾರ, ಕೋಶ Mr. 417).

ಸರಸಿಜ sarasi-ja. A lotus (ಪುಷ್ಕರ, ಪಾಂಡೆ Nn. 27; ಎರಸ. ಪಾಂಡೆ 41; ಪದ್ಮ Mr. 419).

ಸರಸಿಜನಾಭ sarasi-ja-nābha. Vishnu (Nn. 42).

ಸರಸಿಜನೇತ್ರ sarasi-ja-nētra. Vishnu (My.).

ಸರಸಿಜನೇತ್ರ sarasi-ja-nētrē. A woman with lotus-like eyes (Grj. 4, 43).

ಸರಸಿಜಭವ sarasi-ja-bhava. Brahmā. — ಸರಸಿಜಭವನಾ. — ಗಾ. A class of metrical feet (Ū.).

ಸರಸಿಜಮಿತ್ರ sarasi-ja-mitra. The sun (My.).

ಸರಸಿಜವಾಸ sarasi-ja-vāsa. Brahmā (Nn. 150).

ಸರಸಿಜವಿಮಿ sarasi-ja-sakha. The sun. — ಸರಸಿಜವಿಮಿ A certain metrical foot (Ū.).

ಸರಸಿಜಾಕ್ಷ sarasi-ja-aksha. Vishnu or Kṛishṇa (Mr. 17).

ಸರಸಿಜಾಕ್ಷ sarasi-ja-akshi. A woman with lotus-like eyes (Bp. 45, 25).

ಸರಸಿಜಾತ sarasi-jāta. A lotus (Bp. 58, 40).

ಸರಸಿಜಾತೋದ್ಭವ sarasi-jāta-udbhava. Brahmā (Bp. 33, 63).

ಸರಸಿಜಾನನ sarasi-ja-ānanē. A woman with a lotus-like face (Bp. 42, 36; 52, 26).

ಸರಸಿಜಾಮೃತ sarasi-ja-ambaka. Vishnu (Bp. 10, 31).

ಸರಸಿಜಾರಿ sarasi-ja-ari. The moon (My.).

ಸರಸಿಜಾಲಯ sarasi-ja-ālayē. Lakshmi (Mr. 18).

ಸರಸಿಜಾಮಾನಿನ sarasija-āśāni. = ಸರಸಿಜಾಲಯ. (My.).

ಸರಸಿಜಾಸನ sarasija-āsana. Brahmā (Bp. 28, 22; 46, 13).

ಸರಸಿಜೋದರ sarasija-udara. Viṣṇu. — ಸರಸಿಜೋದರಗಣ.

A class of metrical feet (Āh.).

ಸರಸಿಜೋದ್ಭವ sarasija-udbhava. Brahmā (Mr. 9).

ಸರಸಿರುಹ sarasi-ruha. A lotus (Śm. 1). 2, N. of a vṛtta (Āh.).

ಸರಸಿರುಹಸಂಭವ sarasiruha-sambhava. Brahmā (Bp. 46, 71).

ಸರಸಿಜ sarasi-ja. A lotus (My.; Tē.).

ಸರಸಿಜಾತ sarasi-jāta. = ಸರಸಿಜ. (Bp. 34, 25).

ಸರಸಿರುಹ sarasi-ruha. A lotus.

ಸರಸೋಕ್ತಿ sarasa-ukti. A charming, agreeable, witty or jocose word, one expressive of poetical sentiment (Śmd. 81; J. 1, 8; 6, 46; 15, 20).

ಸರಸ್ವತ saras-vat. Having water, watery, juicy, sapid; elegant; sentimental. 2, the sea, the ocean. 3, a male river.

ಸರಸ್ವತಿ saras-vati. = ಸರಸ್ವತಿ. A river (in general). 2, the river Sarasvatī. 3, the goddess of speech and eloquence, and wife of Brahmā. 4, speech, voice, eloquence. 5, an excellent woman. — ಸರಸ್ವತೀಪುತ್ರಯದು. (ಕರ್ಣಪರಾಕೆ, ತತವದಿ Śi. 171).

ಸರಸ್ವತೀಪೀಠ sarasvatī-pīṭha. N. of Śrīngēri in Nuggur (My.).

ಸರಸ್ವತೀಪೂಜೆ sarasvatī-pūjē. The worship of Sarasvatī, observed in the light half of the month Śāvina, when books and implements are held sacred and not allowed to be used (My.).

ಸರಸ್ವತೀವಿಗ್ರಹ sarasvatī-vigraha. A form of Sarasvatī: a very learned person (My.).

ಸರಸ್ವತೀವೀಣೆ sarasvatī-vīṇē. A kind of lute with one gourd (My.).

ಸರಹದ್ದು sarahaddu. Frontier or confines, boundary (My.; Mhr.).

ಸರಳ saral. = ಸರಲ, etc. (Śmd. 41). An arrow (ಕಣ, ಕೋರ, ಅಮ್ಬು Ūt. II, 47; ಪೃಷತ್, ದಾಣ, ಎತಿಖ, ತರ, ಇಮ, etc. Śi. 289; ಕಾಣ್ಣ 417; ಪಿಲ 455; Bp. 4, 26; 52, 16; 61, 25; Rāghc. 17, 67; J. 12, 20, 21; 20, 30; 22, 44). — ಸರಳದ. -ಕದ. To shower arrows (J. 7, 61).

ಸರಳ sarala. = ಸರಲ. Straight, etc. (ದಕ್ಷಿಣ, ಸಯ್ದ Hlā; B. 4, 158; N. (J. 27, 5). 2, a species of pine (ವೃಕ್ಷ Nr. 110). 3, N. of two vṛttas (Āh.). — ಸರಳಮರ. = ಸರಳ No. 2. (ಸರಲ, ಪಿಲವು, etc. Nr.).

ಸರಳತನ saralatana. = ಸರಲತ. (My.).

ಸರಳಿಸು saralīsu. To jump, to jump about (ಎಕಡು, ಹಾಣ್ಣು, ಎಳ್ಳಿಸು, ಕೊಣಕು Śm. 81; Abh. P. 7, 86; Rāv. 5, 89, 86; 6, after 11; Śāv. 3, 48).

ಸರಳು saralu. = ಸರಲ, etc. An arrow (Bp. 34, 24; Bh. 3, 18, 22). ಕಬ್ಬಿನದ ವಾರಾಠ ಕುತಿ ಎನಿಸುಗು, ಸರಳು ಮೊದಲಾದುಮು (Nr.). 2, an iron rod, a bar (My.). ಸರಳು ಹೋದಾ ಕ್ಷಣ ದುರುಳತನ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). See ಹಿಡಿ.

ಸರಳೆ saralē. The notes of the gamut rightly or properly sung up and down (My.; M., Tē. ಸರಳ; T. ಪರಳ).

ಸರಾಗ sarāga. (Tbh. of ಸರಳ?). (Proceeding), unobstructed, easy, without impediment or obstruction (My.; M.,

Tē.; T. ಪರಾಗ; T. also = ಸರಳ, directness). — ಸರಾಗಮಾರ್ಗ. A road without any difficulties, an easy road (My.).

ಸರಾತಿ sarāti. A tent-wall (Tē. ಸರಾತಿ = ಅಂಕಣ). ಚಿತ್ರಕುಟಿಯ ಸುತ್ತಣ ಸರಾತಿ ಪಟ್ಟಿತ್ತಿಯಕ್ಕು (Mr. 288).

ಸರಾಫ sarāpha. A shroff, a money-changer, a banker (C.; Mhr., H.; Br.); a cash-keeper (My.).

ಸರಾಯ sarāya. = ಸರಾಯಿ, ಸರೆ, (ಸರಾಯಿ 1, ಸರಾಯಿ). Spirituous liquor: liquor distilled from the juice of trees of the palm tribe (ಇರೆ, ಮದಿರೆ G.; B. 5, 54; Mhr. ಸರಾ). ಸರಾಯ ಕುಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಕೂಡಿದ ಮದ್ದಿ (ಅಜಾನ); ಕಬ್ಬಿನ ಪಾಲಿನಿಂದ ಅಗುವ ಸರಾಯ (ಅಸವ); ಸರಾಯದ ಅಂಗಡಿ (ಪಾನ, ಮದ್ಯಾಪನ, ಶುಣ್ಯಾಪನ, ಶುಣ್ಯ); ಸರಾಯ ಮಾಡುವವ (ಮದ್ದಿ ಪಾರಕ G.). — ಸರಾಯಬಟ್ಟ. A spirit-still (G. 104, 365).

ಸರಾಯಿ sarāyi. = ಸರಾಯ, etc. (S. Mhr.; ಪರಿಸ್ತುತ್, ಪರಿಸ್ತುತ G.). ಸರಾಯದ ಅಂಗಡಿ (ಪಾನ Ūh.).

ಸರಾವ sarāva. = ಶರಾವ. (Śk.; ಪರಿಯಾಣ G.).

ಸರಾಸರಿ sarāsari. In a cursory manner; anyhow; conjecturally, upon a loose estimate;—in the average; average (My.; Br.; T. ಪರಾಸರಿ; Mhr., H.; M. ಶರಾಸರಿ). ಬೇಕೆತೂಕದ ಗುಲಗಂಜಿ ಅಂಕಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ೧ ರೂಪಾಯಿತೂಕವಾಯಿತು (Śi. 328).

ಸರಳ sarāla. (fr. ಸರಲ). Directness (T. ಪರಳ); going without hindrance, without difficulty (My.; T. ಪರಳ; Tē. ಸರಳ).

ಸರಿ sari. 1. To move, to go (Bp. 9, 31; 20, 10; 25, 32; 26, 26; 52, 7; Rām. 5, 8, 55); to go away. ಹಿನ್ನಕ್ಕೆ ಸರಿ (My.; B. 3, 38, 105; 4, 112). ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ (My.; B. 5, 48). ಸನ್ನಯ (or ಜಾತ್ರೆಯ) ಜನರೆಲ್ಲರು ಸರಿದರು (My.). 2, to go or move to one side or aside (so as to give room, My.; cf. ಸರಳು 1); to move out of its place, to slide (v. l., as a curtain, Śāv. 1, after 79; My.); to slide (as a tile on the roof, My.; cf. ಪರಿ 1); to go to the right or left (as a door when opened to some extent, My.); to slip (as a piece of wood out of a bundle, etc., My.); to fall down (as corn from a heap), to run over (as anything in measuring, My.; T., M. ಪರಿ); to run off, fall or decrease (as the water of a stream or river, My.). 3, to run away, to flee (ಪರಾಯನ Śmd. Dh.; Śm. 108; ಮುದ್ದಿಗೆ, ಪಡಮೆಟ್ಟು, ಅಕ್ಕುಳಿಸು, etc. ಅವಸರಣೆ ಸಾ; Grj. 1, 89; Bp. 2, 15; J. 4, 46, 47; 18, 85; 17, 20; 31, 79). 4, to put to one side or aside (Rām. 5, 8, 28; J. 18, 21). 5, to draw together, as a net. ಒಲೆಯಂ ಸರಿವ ಕುಣಿಕೆ (ಗೋಣಸು Mr. 380). 6, to put in, to shove in, to push in (as a sword into the sheath, a stick into the side of a cart, etc., My.; see Sarpabhatshana s. ಯಮಗೋರೆ, Prv. s. ಬೋಗಲು 1). ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನ ಸೋದರಲ್ಲಿ ಕೊಡ್ಲೆಯನ್ನು ಸರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). P. ps. ಸರಿದು, ಸರಿದು q. v.; imperative plural also ಸರಿದು q. v.

ಸರಿ sari. 2. = ಸರಳ, ಸರು 1. Sliding, etc. 2, flight (ಪರಾಯನ Ūt. I, 48). 3, the state of being gone, passed or ended, end (My.; Tē.; see Prv. s. ಅಕ್ಕಿ). 4, that of being aside: a side (Bp. 18, 58).

5, = ಸರಿ 3, (ಸರಾ 2), that has a (steep) side, a precipice, a deep ravine (My.). — ಸರಿಗುಣಿಗಟ್ಟು. — ಕುಣಿಕೆ. A running knot (S. Mhr.). — ಸರಿಗುಣ್ಣು. A rock fallen from a mountain. ನಿಂತಿರುವದನ್ನು ಕುಣ್ಣು ಸರಿಗುಣ್ಣುಗಳು (ಗಣ್ಣು ಶೈಲಂಗರ್ Mr. 96, one MS. ಸರಾ 2).

ಸರಿ sari. 3. To put in proper order, to adjust (J. 26, 12).

ಸರಿ sari. 4. = ಸರು 2. The state or condition of being adjusted: fitness, propriety, suitability, rightness; correctness; evenness; sameness, similarity, equality; an equal thing; fit, proper, right, reasonable, etc., etc.; indeed, in truth (ಸಾವ್ಯು ಕೆಂದ. Dh., Sm. 103; ಸಮಾನ ಕೆಂದ. 24. 111 Cm.; ತೋಡು, ಒರೆ, ದೋರೆ, ತೋರಿ, ಪಾಸಟಿ, ಸರಿಸ, ಸಾವ್ಯು ರೆ. II, 25; ಸದ್ಯತ್, ಸಮಾನ, ಸದ್ಯತ್, ಪ್ರಕಾರ, ತುಳ್ಳು, ಸಮ, etc. HIA.; ಪಾದಿ, etc. ಕೆ. C.; see ನೆಲ; ಕೆಂದ. 147; Bp. 11, 27; 22, 18; 28, 11; 40, 38; 45, 25; 48, 27; 50, 34, 35; 53, 73; 54, 5; 55, 22; 59, 47; B. 4, 24, 161; 5, 131, 246). ಹಡಗು ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಒದನೆ ಬಣ್ಣಂ (ಪ್ರಾಸ Mr. 408). ಧರಣಿಸುರರ್ ಆ ಪಾದ ರಕ್ಷೆಯ ಸರಿಯು ತೋರ್ಪೆ ವಾರವು (Bp. 55, 57). ಎನ್ನವಂ ನಿಮ್ಮ ದಿಯ ಸರಿಯೇ? (59, 51). ಬಿಗದ ನೀಲದ ಸರಿಯು ನೆಲಗಟ್ಟುಗರ್ (Bh. 2, 13, 25). ಸರಿಯು ಗೊರೆಯೋ? ಬಿಕ್ಕಿನ ಉಣ್ಣೆಯೋ? ಸವಿಯು ಚಿತ್ರಕವೋ? (1, 8, 76). ಸರಿಯೇ ಸೂರ್ಯಗೆ ಕೋಟಿ ಮಿಂಚು ಬುದುಗರ್ (83, 62). ಉರಿಗಿದು ಸರಿ ಕಡುವಿಸರ್ (Riv. 5, 34). ಹೀಗಿಯೇ ಸರಿ (ಎವ, etc. Si. 475); ಇದು ಹೀಗೇ ಸರಿ ಎವ್ವು ನಿಟ್ಟಯ (ನೂನಂ 469). ಜೀನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ಯೂ ಹೀನವೇ ಸರಿ. — ನೀವಾದರೆನು? ನಾವಾದರೆನು? ದಾವಿಲಿ ನೀರು ಬನ್ನರೆ ಸರಿ. — ಬಲವಿದ್ದದ್ದು ಬಲವಾದ ಮೇಲೆ ಧಯ ಪಡುವದೇ ಸರಿ. — ಸೋರುವ ಮನೆಯೂ ಲೊಟಕುವ ಗಣ್ಣು ನೂ ಸರಿ. — ಹರವಿಯನ್ನದ್ದಲ್ಲಿ ಒನ್ನಗಳು ನೋದಿದರೆ ಸರಿ (Prva.). — ಸರಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To make equal, to make one's equal (My.; ಪುರುಡಿ ಸು G.). ತಮಗಿನ್ನ ಮೇಲಾದವರನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕೆವ್ವು ಒಣದಮ್ಮಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕೆ (ಕಪ್ಪದ) ಹಾಡು ಅಗುವದು (B. 2, 12). — ಸರಿಗಾಣ್. — ಕಾಣ್. To compare (Abh. P. 9, 58; Riv. 4, 79). — ಸರಿಗಾಡು. — ಕಾಡು. To fight in an equal manner (Abh. P. 10, 326). — ಸರಿಗಾಡು. — ಕಾಡು. To join well, to agree with (as one thing with another, My.). — ಸರಿಗವರ್. — ಬರ್. To become equal (ಕೆಂದ. 83, see ಪವಣ್ಣಂ; Kavy. 3, 8, 55). — ಸರಿಗೆ ಸರಿ ಮಾಡು. To requite, to repay (in a good or bad sense, My.). — ಸರಿಗೆ ಸರ್. = ಸರಿಗವರ್. (Bh. 8, 22, 41). — ಸರಿಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To put in a proper state, to make proper (Rām. 6, 30, 32; My.). — ಸರಿ ನೋಡು. To compare (Riv. 2, 48; My.). 2, to examine, to superintend (Si. 287; My.). — ಸರಿಪಾಲು. An equal portion or share (My.). ತಡುವಿದವನೂ ಒದಿದವನೂ ಸರಿಪಾಲುಕಟ್ಟು (Prv.). ಅದಾತಂಗೆ ಅವರ್ತ್ತು, ಮದಿತಂಗೆ ಮೂವತ್ತು, ಬರೆವಂಗೆ ರಾಜ್ಯಸರಿಪಾಲು; ಪ್ರಾಪ್ತನ ಬರೆಯದೆ ಕಟ್ಟು (Sp.). — ಸರಿಪ್ರಾಯ. Equal or the same age (My.). — ಸರಿ ಬರ್. = ಸರಿವರ್. To become or be equal to, to liken (C. Bp. 5, 52; Riv. 8, 105). 2, to become proper, right or correct (as an account, My.). 3, to suit. ನಿನ್ನಗೆ ಸರಿ ಬನ್ನದ್ದು ಮಾಡು (B. 4, 300). — ಸರಿಬರ್. — ವರ್. Equal manner, state or condition (Bh. 8, 22, 44). — ಸರಿಬರಿ ತಿಡ್ಡು. To reproduce equilibrium (of two hostile forces that fight, J. 22, 29). — ಸರಿ ಬೀಡು. To become or be right or proper; to fall together, to coincide with; to agree with, to suit (My.). ಅವರ್ ಕಾಲದ ನಡತೆಗಳೆಲ್ಲ ಈಗ ನಮಗೆ ಸರಿ ಬೀಡವು (B. 4, 190).

ಕೇಡ ತರುವದು ನಮಗೆ ಸರಿ ಬೀಡವು (5, 7). — ಸರಿ ಬೀ. Even and odd. ಸರಿ ಬೀಯ ಅಟಿ, a game at evens and odds (played with tamarind seeds, betel nuts, etc. or money, C.). — ಸರಿಮಗ. A son who has reached his proper form: a son grown up (My.). Feminine ಸರಿಮಗಳು (B. 5, 23; My.). — ಸರಿಮನೆ. A house of equal standing, rank or condition (My.). ಸರಿಮನೆಯಾಕೆ ಸರಿಗೆ ಹಾಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನೆವಮೇಯಾಕೆ ಉರುಳು ಹಾಕೆ ಕೊಟ್ಟರು (Prv.). — ಸರಿ ಮಾಡು. To adjust (ಕೆಂದ. 98; My.). 2, to compare (Bp. 28, 36; 53, 44-47; My.). 3, to make even or level (as soil, My.; Si. 235). — ಸರಿ ಮಾಡಿ ನೋಡು. To compare (B. 4, 66; 5, 124, 212). — ಸರಿಮಾಡು. A word equal to (that of one's master, uttered from arrogance). ಅದಾವು ಇರದಿರೆ ಹೊಲ್ಲ, ಇಂದು ಬೆದವಲು ಹೊಲ್ಲ, ಅದಾಯದೋಳಿಗರ ಹೊಲ್ಲ, ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾಡು ಹೊಲ್ಲ (Sp.). — ಸರಿ ಮಿಗಲು. Equality and surpassingness (Rām. 6, 44, 14; J. 12, 48). — ಸರಿಯಲ್ಲದ್ದು. — ಅಲ್ಲದ್ದು. That is improper, etc. (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರತಿಷೇಧ, etc. Si. 376). — ಸರಿಯವನು. — ಅವನು. A man of equal standing or position (My.). Feminine ಸರಿಯವಳು (My.). — ಸರಿಯಾಗು. — ಆಗು. To become or be similar or equal to (Cpr. 3, 3; J. 8, 36; 11, 11; 12, 39, 40; Si. 293; My.). ಸರಿಯಾಗು (ಉಪಮೆ, ಉಪಮಾನ, etc. Kr.). 2, to become or be equal (My.). ಅಂತಕೆ ಸರಿಯಕ ಧಾಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಎನಿಸುಗು (Kr.). ಎರಡು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗುದು (ಸಾಧಾರಣ, ಸಾಮಾನ್ಯ Kr.). 2, to become or be fit, right or correct (My.). Frequently ಸರಿಯಾಗಿ used adverbially: properly, rightly, correctly. e. g. Si. 62, 397, 410; B. 4, 195. — ಸರಿಯಾಳು. — ಅಳು. A labourer of equal standing (My.). — ಸರಿಯುಳ್ಳು. — ಇಳ್ಳು. To compare (Bp. 11, 22). — ಸರಿಯುಡು. — ಇಡು = ಸರಿಯುಳ್ಳು. (Bp. 24, 27). — ಸರಿಯುಲ್ಲದ. — ಇಲ್ಲದ. Having no equal. ಸರಿಯುಲ್ಲದವ (ಅಪ್ರತಿಮ); ಸರಿಯುಲ್ಲದವಳು (ಅನುಪಮ G.). — ಸರಿಯುಳ್ಳ. — ಉಳ್ಳ. To be equal. ಧಕ್ಕಂಗಾರು ಸರಿಯುಳ್ಳು? (Bp. 25, 22). — ಸರಿಯೇ ಸರಿ. Very proper indeed (B. 4, 195). — ಸರಾತ್ರಿ. Midnight (My.). — ಸರಾಭ್ಯ. An equal (portion of a) kingdom, the half of a kingdom. ಅದಾದವರೊಡನಾದ ಸರಾಭ್ಯವಾರ್ತದತ್ತ ಅದಾಯುಳ್ಳಯವರೊಡನಾದ ಯಾವಾಗ ಸೆವೆಯುಡು ಲೇಸು (Sp.). — ಸರಿವರ್. — ಬರ್. = ಸರಿ ಬರ್. To become near or high, to become equal (Cpr. 4, 89; Riv. 1, 24; Riv. 3, 59; 4, 53). — ಸರಿವಾ. An equal share (My.). — ಸರಿವಟಿ. A gallant, etc. of equal position (Bp. 38, 17; 42, 7). — ಸರಿವಾಗು. — ಇಾಗು. To run equally into one another (Bh. 2, 2, 96). — ಸರಿವಾಣಿ. A companion or friend of the same age (ವಯಸ್ಸು, ಸ್ವಿ. ಸವಯಸ್, ಸಮಾನವಯಸ್ಸುಳ್ಳ ಸ್ನೇಹಿತ Si. 206; My.). — ಸರಿ ಸಮ. Quite equal (My.). 2, equality, par (J. 22, 25). — ಸರಿಸಮಾನ. = ಸರಿಸಮ No. 1. (My.). — ಸರಿಹಗಲು. Midday, noon (My.). — ಸರಿಹೊತ್ತು. Exact time. ರಾತ್ರಿಯ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಸರಿಹೊತ್ತು (ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ, ನಿಶೀಕೆ Si. 38). — ಸರಿ ಹೊನ್ನು. To become fit, to fit (My.); to become equal (C.; B. 4, 77). — ಸರಿ ಹೋಲಿಸು. To compare (Si. 346). — ಸರಿ ಹೋಲುವ. Resemblance (Si. 393).

ಸರಿ sari. 5. (That falls down, a fall of rain), rain (ಮದ್ Kk. 12; ಮದ್, ಪುಟ್ಟ 70; ವರ್ಷ ಕೆಂದ. 103; see Riv. 1, 113; ಬೆರ್ರಂ; Cpr. 2, 96; 5, 136; Abh. P. 8, 14; 10, 67 Grj. 9, 51; J. 27, 41). ಮುಂಚಿನ ಸರಿ (ಹಗಲಿನ ಹಾಡು Bha. 1, 17, 6). — ಸರಿವರ್. — ಮದ್. All kinds of rain (Abh. P. 9, 61; Bh. 1, 19, 23; 2, 2, 78).

ಸರಿ sari. 6. = ಸರಿ q. v., ಸರಿ. (That fallen down and accumulated?), an accumulation, a heap, a mass (J. 6, 6).

ಸರಿ sari. Going, moving; that goes. 2, a cascade (cf. ಧುರಿ).

ಸರಿಕತನ sarikatana. = ಸರೀಕತನ. Equality of position. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಮಗಿಂತ ಬಲಿಷ್ಠರಾದವರ ಕೂಡ ಸರಿಕತನದ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡುವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬೀದಿ ದಾರದರು (B. 4, 12). ಸರಿಕಿಸು sarikisu. = ಸರಕಿಸು, etc. (My.).

ಸರಿಗ sariga. An equal, a man of equal power (Rām. 5, 8, 87; 6, 58, 87).

ಸರಿಗಮವಧನ sa-ri-ga-ma-pa-dha-ni. (J. 21, 58; see Mr. a. ಸಪ್ತಸ್ವರಿ).

ಸರಿಗೆ sarigē. = ಸರಿಗೆ. An ornament for the neck of females (Kāvy. III, 8, 55; My.; Mhr. ಸರಿಗೆ; Sk. ಸಖ್ಯಾ, a necklace). 2, = ಸರಿಗೆ, a wire (My.; Mhr. ಸರಿಗೆ). 3, = ಹರಿ, gold or silver thread (My.; Tē.; T. ಹರಿಗ್ಗ). ಬಿಡುಗಾಳಿಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ಸರಿಗೆ ಅದೀತೇ? — ಸರಿಮನೆಯಾಕೆ ಸರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನೆರೆಮನೆಯಾಕೆ ಉರುಳು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟರು (Prvs.). — ಸರಿಗೆಯೊಲ್ಲಿ. — ಹಲ್ಲಿ. A small dōtra with borders of gold or silver thread (My.). — ಸರಿಗೀರೆ. A sirē of the same description (My.).

ಸರಿತ sarit. A stream, a river. 2, a thread, string.

ಸರಿಪತಿ sarit-pati. The ocean.

ಸರಿಪ್ಪತ sarit-vat. The ocean. (R.).

ಸರಿಪ್ಪುತ sarit-suta. Bhishma, son of Gangā. (R.).

ಸರಿಪ್ಪರ sarit-vara. = ಸಂದ್ವರ. (J. 2, 13).

ಸರಿಪ್ಪರೆ sarit-varē. Best of rivers: the Ganges.

ಸರಿಲ್ saril. N. of a fish (Rāv. 5, 115).

ಸರಿಲ sarila. = ಸರಿಲ.

ಸರಿಪನ sarishapa. = ಸರ್ಪಪ.

ಸರಿಸ sarisa. Straightness; exactness, propriety, exact measure, measure, exact place, the state of being in a direct line with, opposite or standing in front; equality, etc. (ಸರಳ, ಸೇರತು Nn. 68; ಸರಿ, etc. ಸಾಮ್ಯ. Ūt. II, 25; ಸರಿ, etc. ಸಮಾನ ಸ್ತ.; Mhr. ಸರಸಾ, similar, like; in the neighbourhood of; along with, together with). See Bp. 5, 4; 52, 38; Rāv. 6, after 11; J. 8, 9; 6, 18; 12, 19; 13, 1. 11. 88. 64; 14, 1. 2; 25, 28; 27, 34; 28, 48; Rām. 6, 44, 14; Bh. 1, 8, 18; Dp. 172. — ಸರಿಸಂಗೀರ್. — ಸಂಗೀರ್. To make to stand in a direct line with one's self (Rāv. 6, after 11).

ಸರಿಸ sarisa. Glue (S. Mhr.; Mhr., H. ಸರಸ; Tē., H. ಸರೇಸು, ಸರೇಸು).

ಸರಿಸು sarisu. To move (v. t., B. 5, 185); to move to one side or aside (v. t., My.). — ಸರಿಸಾಡು. — ಅಡು. To move about or from one side to the other (v. t., B. 4, 158).

ಸರಿಸು sarisu. To go, to proceed. See ಅನು.

ಸರೀಕ sarika. A man of equal position (B. 4, 72; My.; Mhr. ಸರಿಸಾ, like, etc.).

ಸರೀಕತನ sarikatana. = ಸರಿಕತನ. (My.).

ಸರೀಪ್ಪುತ sarisripa. Crawling, creeping; a snake.

ಸರು saru. 1. = ಸರಿ 2, etc. Moving, going (Bh. 3, 17, 38).

ಸರು saru. 2. = ಸರಿ 4. Sameness, equality. — ಸರು ರಾತ್ರಿ. = ಸರರಾತ್ರಿ. (ನಟ್ಟುರುಳ್ G.).

ಸರು saru. 3. A track of wild beasts (ಮಗವಟ್ಟು ಸ್ತ.; Grj. 1, 83. 86; V. 29, 117; Sāv. 4, 23). — ಸರುವಿಡಿ. — ಮಿಡಿ. To seize or follow such a track (Rāv. 5, after 80; Sāv. 3, after 44).

ಸರು saru. = ಸ್ವರು.

ಸರುಕಿಸು sarukisu. = ಸರಕಿಸು, etc. (My.).

ಸರುಕು saruku. = ಸರಕು 1. (My.).

ಸರುಂಕೆಳೆ (sarun-kēḷē?). (ನೂನಾಟ ಸ್ತ.).

ಸರುಜ sa-ruja. Suffering pain or sickness, sick, ill, diseased (ಕೇನಾತ, ಅಶೋಕ Nn. 92; Ūpr. 2, 38; Sāv. 5, after 14).

ಸರುಜನ sarusapa. Tbh. of ಸರ್ಪಪ. (Smd. 336; ಸಾಸವ 336).

ಸರೂಪ sa-rūpa. 1. Having shape; well shaped; beauty (ರೂಪಕ, ಜಯವು Nn. 135). 2, same shape, like, similar, resembling. 3, shaped, formed.

ಸರೂಪ sa-rūpa. 2. Tbh. of ಸ್ವರೂಪ. (Smd. 368).

ಸರೆ ಸಾರೆ. = ಸರೆ, ಸರಿ 6.

ಸರೆ sarē. = ಸರಾಯ, etc. (ಹೆಣ್ಣು Ūb.).

ಸರೆಗಾದ ಸರೆ-ಗಾಢ. A man who fabricates and sells spirituous liquor (S. Mhr.).

ಸರೇಫ sa-rēpha. Having the rēpha or letter r; a word with r (ರೇಫಮೊದನೆ ಕೂಡಿದ ಪದಂ Smd. 49 Cm.; 50); a letter that has the r (ರೇಫಮೊದನೆ ಕೂಡಿದ ಅಕ್ಷರಂ 71 Cm.); together with the r. See Kāvy. III, 2, B, 50. 51.

ಸರೋಗ sa-rōga. Affected with disease. 2, sickness; sickliness (ಸರಲ, ಬಿಡದೆ ಇತರ ರೋಗ Nn. 63; ವ್ಯಾಧಿ, ರೋಗಕ ರೋಗ 129).

ಸರೋಜ saras-ja. Lake-born: a lotus.

ಸರೋಜವಾಸಿ sarōja-pāpi. Having a lotus in the hand (Nn. 2).

ಸರೋಜಪ್ರಭವ sarōja-prabhava. = ಸರೋಜಸಮ್ಭವ. (Bp. 54, 66).

ಸರೋಜರಿಪು sarōja-ripu. The moon (Ūpr. 3, 63). 2, N. of a certain metrical foot (Ūb.).

ಸರೋಜಸಖ sarōja-sakha. The sun (Ūpr. 3, 63).

ಸರೋಜಸಮ್ಭವ sarōja-sambhava. Brahmā (ಕಂ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 7).

ಸರೋಜಾಮ್ಬುಕೆ sarōja-ambakē. A woman with lotus-like eyes (Ūb. v. 58).

ಸರೋಜಾನನ sarōja-āsana. Brahmā (Nn. 110).

ಸರೋಜಿನಿ sarōjini. A pond abounding in lotuses; a multitude of lotuses; a lotus (Kāvy. II, 2, B at the end).

ಸರೋಜಿನೀಪತಿ sarōjini-pati. The sun (My.).

ಸರೋಧ saras-dhi. The ocean (Rāv. 5, 131).

ಸರೋರುಹ saras-ruha. Pond-growing: a lotus.

ಸರೋರುಹಭವ sarōruha-bhava. Brahmā (Bp. 25, 46).

ಸರೋರುಹಮಿತ್ರ sarōruha-mitra. The sun. 2, N. of a certain metrical foot (Ūb.).

ಸರೋರುಹಿನಿ saras-ruhini. A lotus (Ūpr. 2, 83).

ಸರೋವರ saras-vara. A lake, a pond (ಶರ, ಕೋಶನು Nn. 85; Śmd. 272).

ಸರೋವ sa-rōsha. Full of anger, angry, wrathful (ರೋ ಓತ, ಕೋಪ Nn. 87).

ಸರೋ sar. A sound to imitate that of a flying rocket (C.). — ಸರೋ ಬಹ. A sound in imitation of that produced by churning (My.).

ಸರಗು saragu. = ಸರಗು, etc. (Bp. 27, 61). See ಮುಂಟು ಏಗು. — ಸರಗೊಡ್ಡು. -ಬಡ್ಡು. = ಸರಗೊಡ್ಡು, q. v. ತಾನು ಮಾಡಿದ ಅವರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸ ಬೇಕೆನ್ನು, ಅವನಿಗೆ ಸರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿ ಕೊಡು (B. 4, 155). ನೀನು ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ನಿಷ್ಕರನಾಗ ಬೇಡ! ನೀನಿಗೆ ಸರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ (4, 201).

ಸರಂಗು sarangu. = ಸರಗು, etc. See ಕಡೆ.

ಸರಿಸಿ sari. 1. Paste, gum, glue (ಅಜ್ಜಿ Śm. 90, 117; C.; B. 1, 22; 4, 40; Tē. ಡಂ). See Mr. s. ವಸ್ತು. — ಸರಗೊಳ. -ಕೋಳ. To become sticky, etc. ಸರಗೊಡ್ಡು (ಬಿಟ್ಟು ದು ಳೆ.). — ಸರಾಮಿಣ್ಣಿ. A female who has not had her first course (ಪ್ರಥಮರುತುನಾಗದವಳೆ Śm.; ಪ್ರಥಮರುತುನಾಗದಳೆ Kk. 27; ಪ್ರಥಮರುತುನಾಗದವಳೆ Śm. 73). — ಸರಾಯೂದು. -ಉದು. Frankincense-paste (Śiv. 2, after 42).

ಸರಿಸಿ sari. 2. (= ಸರಿ 2 No. 5). A steep, a precipice (ಕಮ್ಮರಿ Śm. 66, 117; ಕಮ್ಮರಿ Kk. 71, but ಸರಿ in the MS.; Bp. 52, 15; J. 10, 8; Tē. ಸರಿ; cf. T. ಡಮಗು s. ಡಾಮಿ?). See Mr. s. ಸರಗುಣ್ಣು.

ಸರಿಸಿ sarī. = ಸರಿಸಿ 2, q. v. (My.). ಸರೋರಿ ಬಿಡುವನಿಗೆ ಮಲೆಯೇನು? (Priv.). — ಸರೋ ಬಿಡು. = ಸರೋ ಬಿಡು. (My.). — ಸರೋಮನೆ. = ಸರೋಮನೆ. (My.; ಕಾರಾಗಾರ, ಕಾವರಿ, ಗುಪ್ತಿ G.).

ಸರಿಸಿ sarī. A sound in imitation of that produced by splitting, rending and grating (Śiv. 3, after 85; J. 13, 35; Bh. 4, 2, 65).

ಸರಾರ sarāra. = ಸರಾರ. (My.).

ಸರ್ಕು sarku. = ಸರಕು 1. (My.). ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಸರ್ಕಿಗೆ ಹಾಗೆ ದಾಸು (Priv.).

ಸರ್ಗ sarga. = ಸಗ್ಗ 2, ಸ್ವರ್ಗ 2. Letting go, relinquishment, abandonment; letting loose. 2, voiding (as excrement). 3, creation. 4, nature, the universe. 5, natural property, disposition, tendency. 6, onset, advance, rush. 7, effort, resolution, determination, resolve, will; ascertainment, certainty. 8, a chapter, a book, a section. See ಉತ್, ಉಪ, ಎಕ, ಗೋ, ಸಿ, ಎ.

ಸರ್ಗಬಂಧ sarga-bandha. Chapter-composition, a great poem, any work or book comprising several sections or chapters. See Kāvya, V, 960.

ಸರ್ಜ sarja. The timber tree *Vatica robusta* W. & A. (= ಪಾಲ, q. v.; ಪಾಲ, ಅಸು Mr. 114).

ಸರ್ಜಕ sarjaka. = ಸರ್ಜ. 2, the tree *Terminalia tomentosa* W. & A. (= ಅಪನ).

ಸರ್ಜನ sarjana. = ಸರ್ಗ. Nos. 1 & 2. See ಅಪಿ, ಉತ್, ಉಪ, ಎ.

ಸರ್ಜರಸ sarja-rasa. = ಸರ್ಜರಸ, ಸರ್ವರಸ. The resinous exudation of the tree *Vatica robusta*; resin.

ಸರ್ಜಿಕಾರ sarjika-kshara. = ಸರ್ಜಿಕಾರ, ಸದ್ಯಕ್ಕಾರ, ಸ್ಯಜಕಾರ. Natron.

ಸರ್ಜಿಕೆ sarjike. ಸರ್ಜಿಕಾ. Natron, impure alkali or carbonate of soda.

ಸರ್ಜಕ sarjaka. = ಸರ್ಜಕ, q. v.

ಸರ್ಜಿ sarti. = ಸರತಿ, etc. (C.; ಸೂದ G.). ಎರಡು ಸರ್ಜಿ (ಸೂದ G.). ಆ ಔಷಧದ ಬೇಟುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಡ್ಡು, ಮನೆಗೆ ಹೋಗು, ಬಟ್ಟೆ ಸರ್ಜಿಗೆ ಒನ್ನು ಬೇಟು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದೇ! ಎರಡು ತಕ್ಕೊಡ್ಡುರೆ ವೈದ್ಯ ಹೇದಾಡ್ಕೆತ್ತ ತೀವ್ರ ಶಕ್ತಿ ಬಂದೀತೆನ್ನು, ಅರೋಚಿಸಿ (B. 3, 28).

ಸರ್ಜಿ sardi. = ಸರ್ಜಿ, etc. (My.). ಸರ್ಜಿ ಮೇಲೆ (by turns, alternately) ಒಬ್ಬನು ನಿರ್ದೇಗಿಯ್ಯಲು ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಎದ್ದದವಾಗಿದ್ದು ಬದಲಿ ಮಲಗುವದು (ಉಪಕಾಯ, etc. Śi. 398).

ಸರ್ಪ sarpa. = ಸರ್ಪ. A creeping or serpentine or tortuous motion, creeping, gliding, sliding; going, flowing. 2, a snake, a serpent (ಹಾಪು Nn. 55; ಪುನ್ನಾಗ, ಭತಿ 61). ಸರ್ಪನ ಕೂಡೆ ಸರಸವೇ? (Priv.). — ಸರ್ಪದ ತಿವಿಯುವ. A man who is quick of hearing (My.).

ಸರ್ಪಕಂಠ sarpa-kankana. Śiva (Bp. 31, 1).

ಸರ್ಪಕಣ್ಣಿಕ sarpa-kāṇṭika. Danger arising from a serpent or serpents (My.).

ಸರ್ಪಕ ಸರ್ಪಾ. = ಸರ್ಪ No. 1. See ಅಪ, ಉತ್, ಎ.

ಸರ್ಪಕುಸ್ತಿ sarpa-kupṭika. A catcher and exhibitor of snakes (ಹಾವದಿಗ Mr. 391).

ಸರ್ಪನಕ್ಷತ್ರ sarpa-nakshatra. N. of the ninth lunar mansion (J. 84, 21).

ಸರ್ಪಪರ್ಯಾಂಕ sarpa-paryāṅka. A snake-bed: a snake-basket (ಹೇಳಿಗೆ Mr. 391).

ಸರ್ಪಭುಜ sarpa-bhuj. A snake-eater: an ophiophagous serpent (ಉಪಸರ್ಪ, ಅರಹಾವು HIA.). 2, a peacock.

ಸರ್ಪಭೂಷಣ sarpa-bhūṣaṇa. Śiva (Ā. Bp. 47, 17). 2, N. of a Kannaḍa author (B. 5, 319).

ಸರ್ಪಯಾಗ sarpa-yāga. Serpent-sacrifice, a particular sacrifice for the destruction of serpents (My.).

ಸರ್ಪರಾಜ sarpa-rāja. Vāsuki.

ಸರ್ಪವೇಣಿ sarpa-vēṇi. A female who has serpent-like braids of hair (J. 11, 7).

ಸರ್ಪಕ sarpaḥ. = ಸರಪತಿ, etc. (ನಿಗದ, ಪುಂಜಲ, ದೇವಿ G.; My. B. 2, 18).

ಸರ್ಪಕೈ sarpa-akṣhi. The mungoos-plant (ಸರ್ಪಕೈ, ಮುಖ್ಯ ಗಣ್ಯನಾಳು Śi. 150).

ಸರ್ಪಾರಿ sarpa-ari. An ichneumon; a peacock; Garuda (My.).

ಸರ್ಪಾಶನ sarpa-āṣana. Snake-eater: a peacock.

ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರ sarpa-āstra. A kind of arrow (Rām. 6, 13 am.).

ಸರ್ಪಿ sarpi. 1. Tbh. of ಸರ್ಪಿಸ್. (ಸರ್ಪಿಸ್, ಪುಷ್ಪ Mr. 163).

ಸರ್ಪಿ sarpi. 2. (ಸರ್ಪಿಸ್). Going gently or tortuously, creeping, gliding.

ಸರ್ಪಿನಿ sarpiṇi. A female serpent (Colebr.).

ಸರ್ಪಿಣಿ sarpiṇi. Clarified butter, ghee (ಪುಷ್ಪ HIA.).

ಸರ್ಪಿಸ್ಸಮುದ್ರ sarpiṇi-samudra. The sea of ghee (My.).

ಸರ್ಪ sarpa. Tbh. of ಸರ್ಪ. (Ā. 140).

ಸರ್ಪೋಪಜೀವಿ sarpa-upajīvi. A person who subsists by catching and exhibiting snakes (ಕೌಶಿ, ಹಾವದಿಗ Nn. 14, o. r. ಹಾವದಿಗ).

ಸರ್ಪೋಪವಿತ sarpa-upavita. A sacrificial thread made of a serpent (Grj. 10, after 61).

ಸರ್ಪ sarba. = ಸಬ್ಬ 2, ಸರ್ವ 1. All, etc. (Bp. 32, 31; 31, 18; 52, 34; 57, 8, 86). — ಸರ್ಪವಡು. The whole army (J. 25, 27). — ಸರ್ಪಲಗ್ನ. = ಸಬ್ಬಲಗ್ನ. (Ā. Bp. 47, 32). — ಸರ್ಪಸನ್ನಾಹ. = ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ. (J. 12, 12; 22, 2).

ಸರ್ಯ sarya. To be gone; to be approached. See ಉಪಸರ್ಯ, ಪರ.

ಸರ್ಲೆ sarlē. A web-footed water-fowl, the teal (My.; see ಚಕ್ಕು, ಮೊಡ್ಡ-). — ಸರ್ಲೆಪಕ್ಕು. = ಸರ್ಲೆ. (My.).

ಸರ್ವ sarva. 1. = ಸರ್ವ 2, ಸರ್ವ. All, every; whole, entire, universal, complete (ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತು Nn. 57; ಎಲ್ಲವು 162).

ಸರ್ವ sarva. 2. = ಶರ್ವ. Śiva.

ಸರ್ವಂಸರು sarva-m-saha. All-sustaining, all bearing; patient, enduring.

ಸರ್ವಂಸರೆ sarva-m-sahō. The earth.

ಸರ್ವಕಾಲಂ sarva-kālam. For all seasons, at all times. See ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ.

ಸರ್ವಽಸರ್ವ sarva-ga. Going everywhere, all-pervading, ubiquitous (Bp. 1, 66).

ಸರ್ವಽತ sarva-gata. Going everywhere, universally diffused, all-pervading, omnipresent (Bp. 21, 24; 39, 12; 51, 34, 57).

ಸರ್ವಜಿತ sarva-jit. All-conquering, all-subduing, irresistible; all-surpassing, excellent (My.).

ಸರ್ವಜ್ಞ sarva-jña. All-knowing, omniscient, all-wise. 2, Śiva. 3, a Buddha; a Jina (ಜನೇಂದ್ರ Mr. 28). ಸಾರ ಬಲ್ಲವ ಸರ್ವಜ್ಞ (Prv.).

ಸರ್ವಜ್ಞತೆ sarva-jñatē. Omniscience (Bp. 53, 5; J. 13, 29).

— ಸರ್ವಜ್ಞತೆಯುಷಧಿ. -ಜಿಷಧಿ. (ಪಾರಾವತಾಂಭ, etc. Si. 159).

ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ sarva-jñatva. = ಸರ್ವಜ್ಞತೆ. (Bp. 2, 25; 50, 13).

ಸರ್ವತನ್ತ್ರ ಸ್ವತನ್ತ್ರ sarva-tantra-svatantra. Master of all knowledge (My.).

ಸರ್ವತಃ sarva-taa. From every quarter, from all parts; on all sides, everywhere; wholly, entirely.

ಸರ್ವತಾಪನ sarva-tāpana. All-inflaming; Kāma. (R.).

ಸರ್ವತೋಭದ್ರ sarvatas-bhadra. Everywhere or on every side good or auspicious. 2, a temple or palace of a square form and having an entrance opposite to every point of the compass. 3, a square mystical diagram (painted on a cloth with various colours). 4, a kind of charade in which the same word answers several questions. 5, a particular kind of artificial verse, so contrived that the same meanings and syllables occur, whether the line be read backwards or forwards or in various other directions. 6, one of the viścāhitiśāstras (Kāvy. III, 2, B, 57, 60 seq.). 7, the *nimb-tree*, *Ajadirachta indica* Juss. (= ನಿಮ್ಮ, etc.).

ಸರ್ವತೋಭದ್ರೆ sarvatas-bhadre. The tree *Gmelina arborea* Roxb.

ಸರ್ವತೋಮುಖ sarvatas-mukha. Facing every quarter of the compass, turned everywhere; complete, unrestrained, unlimited. 2, water. 3, sky, heaven.

ಸರ್ವತ್ರ sarva-tra. Everywhere, in all places (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ G.); always, at all times. ಮಾನಂ ಸವತ್ರ ಸಾಧನಂ (Prv.). 2, all (Mhr.).

ಸರ್ವತ್ರಾಣಿ sarva-trāṇi. Almighty (B. 4, 13, 144, 145).

ಸರ್ವಥಾ sarvathā. In all ways, by all means (ಸಮವಾಕ್ಯ Mr. 534); altogether, entirely, wholly, completely, mostly (ಎತ್ತತೆ 584); assuredly, certainly (ಸರ್ವಸತ್ಯ 584); exceedingly; at all times. See B. 4, 201.

ಸರ್ವದಾ sarvadā. Always, at all times (My.; B. 4, 17).

ಸರ್ವದೇಹಾನಿಲ sarva-dēha-anila. The vital air that is diffused through the body (ವ್ಯಾಸ Mr. 51).

ಸರ್ವಧಾರಿ sarva-dhāri. N. of the twenty-second year of the cycle of sixty. (My.).

ಸರ್ವಧುರಾವರು sarva-dhura-āvaha. An ox fit for any kind of carriage or draught.

ಸರ್ವಧುರೀಣ sarva-dhurīṇa. An ox (or other animal) fit for any kind of carriage or draught.

ಸರ್ವನಾಮ sarva-nāma. A pronoun (Śmd. 96, 97, 110, 116, 118, 120, 123, 134, 137, 200, 256; Kāvy. I, 2, 4-11, 17-19, 23-30).

ಸರ್ವನಿಯಾಮಕ sarva-niyāmakā. All-controlling (B. 4, 145).

ಸರ್ವಪತಿ sarva-pati. The lord of all; Śiva (Bp. 51, 18).

ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯ sarva-pāpa-kshaya. Destruction or removal of all sin. ನೀರೋಳಿಗೆ ಮುಡುಂಕಿ, ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯಮಾಗಲೆನ್ನು, ಮಾಡುವ ಜವನು (ಅಭಿಮುಷಣಿ Nr.).

ಸರ್ವಪಿತ sarva-pita. The father of all; Śiva (Bp. 50, 8).

ಸರ್ವಪುರುಷಾಧಿಪ sarva-purusha-adhipa. The ruler of all human beings; Śiva (Bp. 50, 8).

ಸರ್ವಪ್ರಕಾರ sarva-prakāra. Every way, mode or manner (My.).

ಸರ್ವಬಂಧು sarva-bandhu. A man who is equal to all one's relations (My.).

ಸರ್ವಭಕ್ಷ sarva-bhaksha. Eating all kinds of food, omnivorous (ಎಲ್ಲವು ತಿನ್ನುವಂ Mr. 234).

ಸರ್ವಭಕ್ಷಕ sarva-bhakshaka. = ಸರ್ವಭಕ್ಷ. (Bp. 54, 11). 2, Agni (My.).

ಸರ್ವಭೂಮಿ sarva-bhūmi. The whole earth. See ಸಾರ್ವಭೌಮ.

ಸರ್ವಮಂಗಲ sarva-maṅgala. All-auspicious (Bp. 50, 8).

ಸರ್ವಮಂಗಲಾಸ್ಪದ sarvamaṅgala-āspada. An all-auspicious seat. 2, sarvamaṅgalā-āspada, a seat of Pārvatī (J. 10, 35).

ಸರ್ವಮಂಗಲೆ sarva-maṅgalē. = ಸರ್ವಮಂಗಲೆ. She who is all-auspicious, *Durgā*, *Pārvatī*. 2, N. (Rāy. 7, after 14).

ಸರ್ವಮಯ sarva-maya. Made or consisting of all, all-containing, universal, comprehensive of all (Bp. 10, 54; 39, 12; 51, 18).

ಸರ್ವಮಾತೆ sarva-mātē. The mother of all, Pārvatī (Bp. 50, 8).

ಸರ್ವಮಾನ್ಯ sarva-mānya. Lands or villages exempt from all tax whatsoever (Bp. 27, 58; My.).

ಸರ್ವರಕ್ಷಕ sarva-rakshaka. All-protecting, all-saving; Śiva (Bp. 10, 54).

ಸರ್ವರಸ sarva-rasa. = ಸರ್ವರಸ. Fluids of all kinds; saltiness, salt; the resinous exudation of the tree *Vatica robusta*; resin. See Mr. 2. ಉಗ್ರಾಣ.

ಸರ್ವರ್ತು sarva-ritu. Every season.

ಸರ್ವರ್ತುಕ sarva-rituka. Adapted to every season, habitable in.

ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ sarva-lakṣhaṇa. = ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ. All attributes or qualities, all marks; all lucky marks or favourable signs.

ಸರ್ವಲಿಂಗ sarva-liṅgi. Having all the external marks (of the orthodox faith); a heretic, an imposter.

ಸರ್ವಲೆ sarvalē. (= ಸರ್ವಲೆ 2). A lance, a javelin; an iron club or crow.

ಸರ್ವಲೋಕ sarva-lōka. The universe. (My.).
 ಸರ್ವವರ್ಮ sarva-varma. N. of the author of the kātānta-sūtras or the grammar kalāpa. See ಅಧಿನವ.
 ಸರ್ವವಿಷಯ sarva-vishaya. All the countries (of India). — ಸರ್ವವಿಷಯಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ. The peculiar languages of all the countries (of India, Ūh.). — ಸರ್ವವಿಷಯಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ. -ಅದಿ. The languages of all the countries and their style (Ūh.).
 ಸರ್ವವೇದ sarva-vēda. 1. A Brāhmana who has read the four vēdas; having all knowledge.
 ಸರ್ವವೇದ sarva-vēda. 2. Tbh. of ಸರ್ವವೇದಸ. (ಸರ್ವಸ್ವಮಂ ಕೊಟ್ಟವಂ Mr. 261).
 ಸರ್ವವೇದಗು sarva-vēdas. A man who gives away all his property to the priests employed by him at particular sacrifices.
 ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕ sarva-vyāpaka. All-pervading, ubiquitous. (My.; also ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ).
 ಸರ್ವಶಕ್ತಿ sarva-śakti. All might, all power. 2, almighty; the almighty or universal soul (ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ Hlā. Cm.; B. 4, 15).
 ಸರ್ವಶೇಷ sarva-śēsha. Anything remaining out of a whole. (R.).
 ಸರ್ವಸತ್ಯ sarva-satya. Complete truth. See Mr. 2. ಸರ್ವಧಾ.
 ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ sarva-sannāhana. A complete armament.
 ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ sarva-sannāha. = ಸಬ್ಬಸನ್ನಾಹ, ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ. A complete armament, the arming or assembling of foot and horse, elephants and chariots (ವೀರಬಲ Mr. 472). 2, the supreme or universal soul (see Hlā. Cm. 2. ಸರ್ವ ಶಕ್ತಿ).
 ಸರ್ವಸಸ್ಯ sarva-sasya. Bearing all kinds of corn.
 ಸರ್ವಸಾಧನ sarva-sādhana. All-accomplishing; fulfilling all requirements. Feminine ಸರ್ವಸಾಧಿನಿ (Kāvy. I, 5, 1. 27, 41).
 ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ sarva-sādhārana. Common to all. (My.; B. 4, 87, 189).
 ಸರ್ವಸಾಧು sarva-sādhū. In all respects good, virtuous, etc. (Nā. 150).
 ಸರ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯ sarva-sāmarthya. All power, ability or strength (My.).
 ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ sarva-siddhi. Accomplishment of every object, attainment of all one's objects, universal success. (My.).
 ಸರ್ವಸುಲಭ sarva-sulabha. Easy of access to all (My.).
 ಸರ್ವಸುಹೃತ sarva-suhṛit. A universal friend (My.).
 ಸರ್ವಸ್ವ sarva-sva. The whole of a person's property or possessions; whole substance or essence of anything. (Ūpr. 1, after 78; Śmd. 78).
 ಸರ್ವಸ್ವತನ್ತ್ರ sarva-svatānta. Quite self-dependent, quite independent, free or unrestrained (J. 13, 28).
 ಸರ್ವಸ್ವಹರಣ sarvasva-harāṇa. The seizure or confiscation of the whole of any one's property; seizure of the whole substance or essence. See ಸರ್ವ ಶಕ್ತಿ.
 ಸರ್ವಸ್ವಾಪಹಾರ sarvasva-apahāra. Taking away or stealing the whole of any one's property (My.).
 ಸರ್ವಾಕರ್ಷಣ sarva-ākaraṣhaṇa. Drawing the whole; taking away the whole. See ಗರವ.
 ಸರ್ವಾಂಗ sarva-āṅga. The whole body (Bp. 4, 41; 87, 24; 48, 11; 57, 61; J. 12, 81, 84). 2, having all members, perfect in limb. 3, all the vēdāṅgas collectively.

ಸರ್ವಾಂಗಸಂಕ್ಷಾರ sarva-āṅga-kṣaura. Shaving the whole body with the exception of the pañcāśikhās (My.).
 ಸರ್ವಾಂಗೀಣ sarva-āṅgīṇa. Spread over all the limbs. (Ūpr. 1, after 81).
 ಸರ್ವಾಣಿ sarvāṇi. = ಸರ್ವಾಣಿ, etc. Pārvati.
 ಸರ್ವಾತ್ಮ sarva-ātma. The universal soul; epithet of Śiva (Bp. 89, 12).
 ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ sarva-adhikāra. General superintendence; universal rule, etc. (My.).
 ಸರ್ವಾನುಭವಿ sarva-anubhāti. Universal experience. 2, all-perceiving. 3, the plant *Convolvulus turpeethum* R. Br.
 ಸರ್ವಾನ್ನೋಜಿ sarva-anna-lbhōji. Eating all sorts of food (whether clean or otherwise).
 ಸರ್ವಾನ್ನೀನ sarvānnīna. Eating all sorts of food.
 ಸರ್ವಾಪರಾಧ sarva-aparādha. All offences or transgressions (My.).
 ಸರ್ವಾಪರಾಧಿ sarva-aparādhi. One who has committed all sorts of offences (Bp. 32, 62).
 ಸರ್ವಾಭಿಸಾರ sarva-abhisāra. An attack with a complete army.
 ಸರ್ವಾಯುಸ sarva-ayasa. Entirely made of iron.
 ಸರ್ವಾರ್ಥ sarva-ārtha. Having all objects or aims. 1, all matters; all objects.
 ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧ sarvārtha-siddha. One by whom all objects are effected; Śākyamuni, Buddha.
 ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ sarvārtha-siddhi. = ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ. 2, N. of a king (My.).
 ಸರ್ವೇಶ sarva-īśa. Lord of all; the universal soul; a universal monarch, a paramount lord; epithet of Śiva. (Bp. 1, 66; 39, 12; 51, 38).
 ಸರ್ವೇಷು sarva-īṣha. The assembling of a complete army.
 ಸರ್ವಪ sarvapa. = ಸರಪಪ, ಸರಪಪಪ, ಸಾಸಪ, ಸಾಸಪ, ಸಾಸಪ, ಸಾಸಪ, ಸಾಸಪ. Mustard, *Sinapis dichotoma* Roth. Mustard-seed.
 ಸರ್ವ sal. 1. = ಸಲು, ಸಲ್ಲ, (ಸುಲ 1). To enter a place, to enter (ಸಾಧನಪ್ರವೇಶ Śmd. Dh.; Ūpr. 8, 7; Abh. P. 7, 15); to enter upon, to engage in, to undertake (Śmd. 58); to undergo, to be subjected to (Bp. 59, 49; 61, 57); to join, to associate one's self to (Bp. 37, 23; 48, 19; Bh. 1, 8, 84); to agree to, to be pleased with (Bp. 28, 23; 47, 27); to accrue, to arise (Bh. 1, 10, 39); — to enter upon a course: to pass, to be current (as money, etc.); to be used, to be in use; to pass by general consent, to be valid, proper or fit (ಸಬ್ಬವಶಯಾಗೂರ Śmd. 19 Cm.; 24 Cm.; ಸಬ್ಬವಯಾಗೂ 27 Cm.; 207 Cm.; see 89. 109. 112. 248. 294; Bp. 5, 52); to be (241. 367; cf. Bp. 55, 12 a. ಸಲು); to pass (as time, Ūpr. 2, after 14 & 53; 8; after 68; Bp. 43, 14 44, 5; Rāv. 8, after 96); to pass, to depart from life (My. as ಸನ್ನಿ ಹೋಗು); to pass from one person to another, to be given (Bh. 1, 2, 3).

to be paid or liquidated (My. as ಸಲ್ಮು);—to become agreeable (Bh. 1, 8, 4);—to become or be well-known or famous (ಸಮಾಖ್ಯಾತಿ ಸ್ಮದ. Dh.; Bā. 5, 28; Bh. 1, 8, 77; Kk. 26). P. p. ಸನ್ಮ (Bp. 61, 57); ಸನ್ಮಂ, ಸನ್ಮಪಂ (Smd. 280); ಸಲ್ಮವು (291); ಸಲ್ಮದು (Bh. 1, 8, 23). ಸನ್ಮಿತು (Bp. 36, 48, 61; 52, 43), ಸನ್ಮಿತ್ತು (41, 19). ನುಡಿಗಲ್ಲಂ ಸಲ್ಮದ ಕನ್ನಡಂ (Smd. 121). ಜೇನ ತುವಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಮದು (159). ಏಕೆ ನಿರ್ವಾಹಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ಮಮೊ ಪೂಣ್ಣೊಡಂ ಕೃತಿಬಿ ನ್ನಮಂ? (177). ಸನ್ಮ ವೀರನೊಳು ಭಯವುಳ್ಳೆ? (Sp.). ಜೊನ್ನಾನು ಸನ್ಮ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟವಳೆ ಗದ್ದುಗೆ ಎಮ್ಮುದು (Kk. 26). ಬನ್ನನವ ಮಾಡಿದರು (i. e. -ರೂ) ಸನ್ಮ ಜ್ಞಾನಿಯ ಲೇಸು! (Sp.). See ತದ್-, ತುದ್-, ಬದ್-, ಮನಂ-, ಮೆಯ್-, ಸಮ-, ಸಮ-, ನಿಂದದಾಕೆ; Ch. v. 69; Bp. 21, 33; 22, 9; 43, 26; 51, 30; 55, 6; J. 1, 10; 2, 7, 23; 4, 5; Smd. 3. 5. 7. 13. 34. 63. 77. Cf. Tē. ಜನು, ಜೆಲ್ಲು; T. ಜೆಲ್ಲು, M. ಜೆಲ್ಲು. — ಸಲ್ಮ. = ಸಲ್ಮದು. It is unfit, improper, etc. ಇದ್ದ ಊರ ಹಗೆ ಸಲ್ಮ, ಕದ್ದು ಕೊಮ್ಮುವರ ನೆರೆ ಸಲ್ಮ.—ಉದ್ದ ಮುದ್ದಿಗೆ ಸಲ್ಮ, ನಿದ್ದ ಯೋಗಿಗೆ ಸಲ್ಮ.—ಕೊಂಕುಂದಿ ಕುರು ಸಲ್ಮ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಮ.—ತಳ್ಳಿಯವನ ನಣ್ಣೆಕ್ಕೆ ಸಲ್ಮ, ಒಣ್ಣಿಯಾಗಿ ಹೋಗ ಸಲ್ಮ.—ಪೋಕನಿಗೆ ನಾಕ ಸಲ್ಮ, ಮೂಕನಿಗೆ ಸ್ವಸ್ತ ಸಲ್ಮ.—ಮರಾಟರ ಹತ್ತರ ಹೋರಾಟ ಸಲ್ಮ.—ಮಿಗರಾದವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಮ, ನೆಗೆಗಾದನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ರಿ ಸಲ್ಮ (Prva.). — ಸಲ್ಮದವ. —ಅವ. An improper, useless man (ಎಡೆಗೆ Kk. 37; Smd. 46). — ಸರ್ ಸರ್. rep. (Bp. 47, 62).

ಸಲ್ sal. 2. = ಚುಲೆ, etc. See ಮದಿ, ಮದಿ.

ಸಲ sala. = ಸಲವು 2, No. 1. Entering, entrance, ingress (ಪ್ರವೇಶ ಸ್ಮದ. II; Kk. 84). 2, a coming to pass: a time (My.). See e. g. ಒನ್ನು ಸಲ.

ಸಲಕೆ salaki. = ಸಲಗೆ. — ಸಲಕೆಯುಳ್ಳ. The grey or spot-bill duck, *Anas poecilorhynchos* (Bd.).

ಸಲಕ್ಷಣ sa-lakshana. Having the same marks (Smd. 222), of the same species. 2, having marks, being distinguished by (A.). 3, having good marks; a good mark (ಲರಾಮ, ಒಳ್ಳೆಹ ಲಕ್ಷಣ Nn. 26; Bp. 38, 43). Feminine ಸಲಕ್ಷಣೆ. ಆ ಕನ್ನಿಕೆ ಸಲಕ್ಷಣೆ (Smd. 109 Mqb., o. r. ಸಲ್ಲಕ್ಷಣೆ).

ಸಲಕ್ಷಣಪುರುಷ salakshana-purusha. A fine looking man (My.).

ಸಲಗ salaga. A leading animal, the leader of a herd (especially an elephant, My.); a bull (ಗೂಳಿ Bhn. 24, o. r. ಸಲಗು). — ಸಲಗಾನೆ. —ಅನೆ. (ಯೂಥನಾ ಥ, ಯೂಥವ, ಅನಿಗ ಹಿಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗೂಳಿ Si. 269).

ಸಲಗೆ salagē. Tbh. of ತಲಾಕೆ. (Smd. 359).

ಸಲಣ್ಣು salanḍu. The act of entering or going into, entrance, the act of taking possession. — ಸಲಣ್ಣುಗೊಳ್. —ಕೊಳ್. To take possession of, to seize (ಆ ಕ್ರಮ ಕೊಳ್ ಸ್ಮದ. II; Kk. 88).

ಸಲಪು salapu. = ಸಲವು 1, ಸಲದು. To forward: to foster, to tend, to preserve, to bring up, to take care of (ರಕ್ಷಣ ಸ್ಮದ. Dh.; Bā. 2, 50).

ಸಲವು salavu. 1. = ಸಲವು, etc. (My.; B. 5, 229).

ಸಲವು sal-a-vu. 2. (Smd. 247). = ಸಲ No. 1. Entrance, etc. (Abh. P. 10, after 116; 11, 67). 2, = ಸಲವು, validity, force: valid reason, cause, account. ಸಲವಾಗಿ, on account of, for (My.). ಇದದ ಸಲವಾಗಿ (B. 5, 106).

ಸಲವೆ salavē. Washing and bleaching new cotton cloth (My.; Tē. ಜಲವೆ; Tē. ಜಲವೆ also: eold, etc., see ಚಲಿ 1).

ಸಲಹಾ salahā. = ಸಲಹೆ, ಸಲಹೆ. Counsel (My.; Mhr., H. ಸಲಾ, ಸಲಾ).

ಸಲಹು salahu. = ಸಲಹು, etc. (Ūpr. 8, 81; Bp. 2, 2; 18, 13; 47, 45; 52, 33; Ū. Bp. 11, 10; Rām. 3, 2, 15; Bh. 1, 8, 15; J. 1, 2; 2, 50; 11, 35; My.). ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಲಹರ್ ಪಟ್ಟು ಬದಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಹಕ್ಕಿಯೂ ಮೃಗವೂ (ಭೇಕ, ಗೃಹ್ಯಕ Si. 181); ಸಲಹರ್ ಪಟ್ಟು ಹಕ್ಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು (ಪುಷ್ಪ, ಪುಷ್ಪ 380). ಸಲಹರಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ಸಲಹುವಿಕೆ salahuvikē. Fostering, etc. (ರಕ್ಷ, ತ್ರಾಣ Si. 386).

ಸಲಹೆ salahē. = ಸಲಹಾ. (My.).

ಸಲಾಂ salām. = ಸಲಾಮು. Safety, peace (the word used in salutation by and to most people, accompanied with the raising of the hand to the forehead; it well answers also to compliments, respects and thanks; C.; Mhr., H. ಸಲಾಮು). ಸಲಾಂ, ಸಬ್ಬರೇ! (B. 4, 168).

ಸಲಾಕೆ salāki. Tbh. of ತಲಾಕೆ. An iron rod or bar; a stem (of the sandal tree, My.); etc. ವಜ್ರಸಲಾಕೆ (Si. 399; My.).

ಸಲಾಕೆ salākē. = ಸಲಾಕೆ. (ತಲಾಕೆ G.). ಮಾಂಸವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಲಾಕೆ (ಅರ್ಬುಡ); ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯರ ಸಲಾಕೆ (ಇಪ್ಪಿಲೆ, ತೂಲಿಕೆ G.). See ಕಟ್ಟಣ.

ಸಲಾಕ್ಷಣ sa-lākshanya. A kind, a species (ರೂಪಕ, ಲಕ್ಷಣ ಭೇದ Nn. 135).

ಸಲಾಕೆ salākhē. Tbh. of ತಲಾಕೆ. See ಗುಣಕೃತ.

ಸಲಾಮು salāmu. = ಸಲಾಂ. (C.). ಕಂಕುಂದಿ ಹೊಣ್ಣೆ, ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಲಾಮು (Prv.). — ಸಲಾಮು ಮಾಡು. To make salāmu, to compliment by lifting the hand to the forehead (and uttering the term), to greet (C.). ಹೊಣೆಗೆ ಸಲಾಮು ಮಾಡಿ (B. 3, 63). — ಸಲಾಮು ಹೇಡು. To tell one's compliments or thanks (through any person, My.).

ಸಲಿಕೆ saliki. = ಸಲಿಕೆ. (S. Mhr.). ಕೊಡಲಿ ಗುದ್ದಲಿ ಸಲಿಕೆ ಮುನ್ನುಡ ಬದಿವೆಗಳು (B. 5, 74).

ಸಲಿಕೆ salikē. = (ಸಲಿಕೆ), ಸಲಿಕೆ. Delivering over, paying, payment (My.).

ಸಲಿಕೆ salikū. = ಸಲಿಕೆ. Tbh. of ತಲಾಕೆ. An iron rod, a crow-bar (My.; Tē.); a kind of spade or hoe (My.). See B. 5, 79.

ಸಲಿಗೆ saligē. (fr. ಸಲಿ). = ಸಲಿಸಿ, (ಸಲಿ). Familiar intercourse, familiarity (My.); excessive familiarity, indulgence (in the intercourse with children, etc., My., also in ಸಲಿಗೆ ಕೊಡು); improper familiarity, freedom (Bp. 43, 40; My.; Mhr., H. ಸಲಿಕಾ, good terms with or together; amicable footing; friendly relation with a foreign power, is Arabic and not to be compared; Mhr. ಸಲಿಗೆ, ಸಲಿಗೆ, intimacy, familiarity, probably is taken from K.). ಆ ಹುಡುಗರು ಹೆದರದಿ, ಸಲಿಗೆಯಿಲ್ಲ (ಅವನ ಸಂಗಡ) ಅದ್ದಿದ್ದಾಡ್ ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ಸನ್ನಿಹವಾಗ ಹತ್ತಿ (B. 5, 183). ಆತನಿಗೆ ಚಕ್ಕನ್ನಿನಿಂದ ಅವನ ಸಲಿಗೆಯೇ ಬಹಳ (5, 140). ಸಲ್ಲದ ಹಾನಿಯಲ್ಲಿ ಸಲಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲೇ ಹೋಯಿತು ಅಭಿಮಾನ. — ಸಲಿಗೆ ನಾಯಿ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಿ. — ಸಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನಾಯಿ ತಲೆಗೇಡಿತು (Prva.).

ಸಲಿಗೆ saligē. = ಸಲಿಗೆ No. 2. A wire (My.).

సలీల salila. = సలీల. Water. 2, N. of a certain metrical foot (Ūh.).

సలీలజ salila-ja. A lotus. (My.).

సలీలకాయ salila-kāya. A tank, a lake (J. 2, 18).

సలీసు salisu. = సలీసు. To cause to enter (Ūpr. 2, after 49; 5, 50); to execute, to perform (Bp. 12, 45; 42, 16; 44, 18; 59, 24); to use, to employ (Śmd. 38; Mr. 3); to fulfil (as another's desire, Rām. 3, 8, 35; 18, 5; J. 19, 41, 44); to give (Bp. 8, 51; 7, 1; 27, 10), to grant (Riv. 18, 26; J. 5, 44, 47; Bhāgavata 10, 18, 8), to bestow, to show (Bp. 6, 8; 40, 40); to pay (J. 29, 17); to spend (as time, Bp. 24, 2).

సలీల sa-līla. Playful, wanton, sportive. (G.).

సలు salu. = సలీ 1, etc. To enter, etc., etc.; to be (Bp. 55, 12); etc., etc. సలుచుట (i. e. సలుచుట, a fit pledge, 40, 11). ముప్పమ ఓగరళ సలుచుదు (Sp.). — సలు సలు. rep. (Bp. 36, 25).

సలుగి salugā. = సలీగి. (Bp. 6, 8; 40, 40; J. 6, 42, 55; 30, 47).

సలుప salupa. Tbh. of స్వల్ప. (My.).

సలుప salupa. = సల్పసిగి. (St. & Pl.).

సలువళి salu-vali. = సల్వళి, (సలూవళి). Currency, general acceptance, use;—fitness, propriety (My.; see Śmd. Cm. s. సలా 1). — సలువళియ. A proper or just price (My.). — సలువళిమాకు. A proper word (My.). — సలువళియూగు. -అగు. To become or be fit or proper (అగు Śmd. 75 & 76 Cm.; సలా 97 Cm.). — సలువళిమాకార. Just transactions or trade (My.).

సలువు saluvu. = సలీవు 2, No. 2. Cause, etc. సలు వాగి = సలవాగి (C.; B. 1, 24; 2, 32, 33; 3, 77, 78; 5, 104, 182; ఓస్కర G.).

సలుహ saluha. Entering; current, onward motion. See లూహ.

సలీ salī. 1. Infinitive of సలీ 1. So that it passes: currently, perpetually, constantly (సల్ప Śmd. 895; తప్పద 110 Mqb. Cm.); fitly, properly, nicely, well (అన్నగి Śmd. Cm. 110 & 157; శోనూటద నుది Bhu. 88; often the term is a mere expletive or pādapūrana, Ūt. I, 19; II, 34). See Ūpr. 1, 69; 8, 64; Bp. 27, 23, 77; 57, 88; Riv. 5, 122; 8, 112; 11, 68; J. 3, 5, 24, 31; 28, 63; Śm. 8, 4.

సలీ salī. 2. (= సలీ, etc.). Payment, the sum paid (My.). 2, that is come by (?): the number resulting from the multiplication of two or more numbers, product (My.; is this a foreign term?). — సలీగి. A square yard (My.). — సలీ మామ. To find the area by multiplication (My.); to find the number of cubic feet by multiplication (My.). — సలీయది. -అది. A square foot; a cubic foot (My.).

సలీలోక sa-lōka. Being in the same world. See సాలీలోక.

సల్ల sala. See s. సలీ 1.

సల్ల శి sallaki. = కల్పశి. The gum olibanum tree, Boswellia thurifera Roxb. See కల్పశి, కడుపు.

సల్ల శి sat-lalita. Very lovely, handsome or beautiful; very pleasant, wished for, desired or loved (Ūh. v. 3; Bp. 9, 19; 22, 27; 85, 16; 39, 13; Riv. 11, 57; J. 4, 5, 18, 24); great beauty, etc. (Bp. 42, 24). సల్ల శి: (అంశ Mr. 505).

సల్ల sallā. = సలహా, etc. Counsel (My.; Mhr., H.). 1. peace; truce (My.; Mhr., H.). అగియవర సంగద సల్ల శి దువశి (సల్ల Śi. 262).

సల్ల స sallāpa. = సలూప. (నూదునుది Hā; వ్యాసున న దునుది Mr. 88; Bp. 4, 24; 19, 38; 45, 1).

సల్ల స sallāpi. = సలూపి. (Bp. 32, 2).

సల్ల శి sallikā. = సలీశి. (My.). సల్లద నాన్య సల్ల శి మా దరి అల్లిగి అగియకు (Prv.).

సల్ల సు sallisu. = సలీసు. (My.). Among the Mr. Lingavantas సల్ల సు means also 1, to serve up food. 2, to eat.

సల్ల శి sat-līlā. Great sport or amusement; great grace, beauty or loveliness (Bp. 40, 88; Ū. Bp. 47, 4; Riv. 12, after 41; 13, after 61).

సల్ల salu. = సలీ 1, etc. (My.; Bp. 58, 35). P. p. స్వ. third person singular imperfect సల్లితు, సల్లి. యాగివా త్త సల్ల తత్త తత్త (స్వ సలల్ప Śi. 268). దూతత్త మామమగి ఫిలత్త సల్లదు. — వరవాస మామవనన ఫరవన సల్లదు. — వ సు సీక్తిదరూ నిరసవననన సల్లదు. — సల్లద అనినల్ల సలీ మాదిదరి అల్లిగి అగియకు అధిమాన. — సల్లద నాన్య సల్ల శి మాదిదరి అల్లిగి అగియకు. — సల్లద అగియగి చల్లిచ్చి (Prv.).

సల్లది salludī. — సల్లదిగి. A climbing shrub with necklace-like fruits, Maerua arenaria Hook. f. & T. (L.).

సల్ల sallā. = సలీశి, సలీశి. (V. 5, after 39).

సల్ల శి sallāha. = సల్లశ. Tbh. of కల్ప 1. (Grj. 7, 54; Riv. 6, after 11). — సల్లశద శోలూ. (కల్ప, అంశ Śi. 290).

సల్ల శి sal-vali. (Śmd. 252). = సలువళి.

సవ sava. P. p. of సవే 2, is సవ శోశ్య (My.).

సవ sava. 1. Tbh. of సమ 1. (G.; సమన Śmd. 367 Cm.; 400 Cm.). — సవను. = సమన. సవనాగు. -అగు. To be or become equal, etc. (B. 3, 25; 4, 64). సవనల్లదత్త (Ś. 16). — సవన. -అ 3. Quite equal, etc.; in the very same manner (B. 3, 4, 39, 69; 5, 274). See ఓస్కర. — సవన. Level ground (అ 3 G.). — సవ సలా. = సమ సలా. (Śmd. 400; Śm. 84, 63).

సవ sava. 2. Tbh. of కలు. (Śmd. 342).

సవ sava. 3. Tbh. of క్రమ. (Śmd. 347).

సవ sava. 4. Pressing out the soma juice; a libation, oblation, sacrifice; the juice or honey of Soma. See లుత్తద.

సవ sava. 5. Begetting, bringing forth young; a generative offspring. See క్రమ.

సవగ savaga. 1. (Tbh. of కవన? or of యమగి). A mail of armour or mail (మయ్య అగియ Śm. 42; అగియ 30; Riv. 2, 108; J. 12, 49; Bh. 6, 4, 52; 10, 7, 6).

సవగ savaga. 2. Tbh. of సమోళ.

సవగసన్నగ savaga-sannapa. Tbh. of సమోళసన్నగ (Śmd. 376).

సవతు savaṭu. 1. = (సట్టు), సవతు, సోటు 2. A ladle, a spoon (My.; B. 3, 46).

సవతు savaṭu. 2. To dirty (v. t., as clothes, My.). 2, to become dirty (as clothes, My.; cf. డట్టు 2?).

సవటి savaṭi. (= సోటి? సోట్టి?). — సవటివాయం. — వాయం. (Śmd. 95).

సవడ savaḍa. = జవళ. — సవడగట్టు. — చట్టు. A double structure or wall; a wall built on the outer side of another to support it (My.). — సవడచిత్తి. = సవడగట్టు. (My.).

సవడి savaḍi. 1. = జవళ. A pair; a junction; confluence (J. 19, 49; see ఒడ్డునది, ముడ్డునది). See Bhn. s. పిడిసవతి. — సవడిగాల్. — చాల్. Two or both feet (Bh. 2, 10, 13). — సవడిగయ్య. — శయ్య. Two or both hands (Bh. 10, 8, 7). — సవడిదు. — డదు. To put together, to join, to pair (?). సవడిట్టం (Śmd. 63). — సవడినుడు. Two words (Bh. 3, 6, 98). — సవడినాకు. — మాకు. Two words (Bh. 8, 22, 28). — సవడిచేరు. — చేరు. Two fingers (Bh. 8, 25, 2).

సవడి savaḍi. 2. A person who turns water from a tank on rice-fields (My.; H.).

సవడిను savaḍisu. To join, to comprise (Bh. 8, 27, 27).

సవణి savaṇi. = సవని 1. — సవణిన్. A Jain temple (ఒసది Ūt. II, 100).

సవణి savaṇa. 1. Tbh. of క్షవణి. (Śmd. 346) and of క్షవణి (i. e. క్షమణి 345 Mḍb.). A Jain (క్షవణి, క్షేన, క్షమణి Hlā.). నవోస్తుగళిన్దు సవణిగ్ జేసరాయ్దు (Śmd. 93). సవణిం ఒకవంగిళి (200). See Ūpr. 6, 95; Abh. P. 9, 13; Bp. 28, 37; 49, 9; 51, 36. 77; 52, 16. 20; 53, 10; Tbh. తట్టు 1. — సవణిబళిగిళి. — శిళి. N. of a Jain village in Mysore (My.). — సవణిబళిగిళి. = సవణిబళిగిళి. (My.). సవణి savaṇa. 2. = క్షవణి 4. Pincers (My.).

సవణిను savaṇisu. = సవరిను. Tbh. of సంవరిను. To prepare, to make or get ready, to arrange (My.; cf. సవరిను).

సవతి savaṭi. = సవతి, etc. — సవతి కాదు. (ఁవారగు G.; వాలుక Ūb.).

సవతి savati. Tbh. of సవతి. A rival wife (Ūpr. 6, 1; Bp. 18, 11; J. 18, 10; My.; Tē.; Mhr. సవతి). సవతికి సవతి పురుడివళి (Śmd. 159). సవతికి గణ్ణి నాయలి! అన్దరీ మున్దీ అగువవరు యారు — సవతికి మున్దీ అగు అన్ద హాగ్. — సవతి సణ్ణివళల్ల, దాయాది బిళ్ళవనల్ల. — దవ్వితి ఇల్లవన్దు, సవతికి సం గడి జగళాదిదళు. — సవతికి కాదు కళియాదరీ సవతి ఏను మూసువరు? — సవతి తారదీ ఇద్దరీ సవతి ఏను మూడూళు? (Prv.). — సవతిదాయ్. — తాయ్. A step-mother. సవతిదాయ మగను (వైమాత్తేయ, ఏమాత్తజ్జ N.). — సవతిమగ. A step-son (My.). Feminine సవతిమగలు (My.). — సవతిమత్తర. The enmity between rival wives (My.).

సవతి savaṭi. = సవతి, etc. (My.). — సవతి కాదు. = సవతి కాదు. See Prv. s. Tbh. సవతి.

సవదు savaḍu. = సవేదు. P. p. of సవ 2. (Bp.).

సవడి savaḍi. = సవడి. (My.). నాలుగారదన మనకి సవడి జొత్తరీ మేలల బడ్డికి సమవాయుతు (Prv.).

సవన savaṇa. 1. The act of extracting the juice of the soma plant; a libation; an oblation or sacrifice. 2, bathing; any purificatory ablution.

సవన savaṇa. 2. The act of bearing children, etc.

సవన savaṇa. 3. Tbh. of తమన. Yama (తమనను, యమను Nn. 103).

సవనిను savaṇisu. (fr. సవే 3). = సమనిను. To be acquired, found, got or gained; to come about; to occur (ప్రాప్తిను Śmd. 15. 125. 146. 341; Śēv. 4, 85).

సవయస్ sa-vayas. Coeval, cotemporary; a coeval, a contemporary, a friend of the same age.

సవయిను savaṇisu. = సమిను, etc. To destroy, etc. (Bp. 61, 14).

సవర్ savaṛ. To perish, etc. (చి, తిర Bhn. 33, o. r. సవ).

సవరనే savaṛaṇē. = సంవరణి, సౌరణి. (My.).

సవరిను savaṛisu. 1. To cause to cut off the side branches of a branch, etc. (My.); to cause to chip (My.); to cause to cut down (J. 9, 22).

సవరిను savaṛisu. 2. To have applied to, etc. (My.).

సవరిను savaṛisu. = సంవరిను. (My.). తిరితనావళికి తిరిదున్దీ దళి ఇల్లిన్ద శయ్య సవరిన బిళ్ళి? (Prv.).

సవరు savaṛu. 1. To cut off the side branches of a branch of a tree, the branches of a bush or bamboo (My.), or the bark of a tree (B. 3, 7). 2, to diminish prominences of the soil by cutting away a little at a time, to chip (My.). 3, to cut, to cut down (Bp. 53, 10; Rām. 5, 9, 12; Bh. 6, 4, 107; J. 12, 49; 20, 26; 22, 26).

సవరు savaṛu. 2. To rub in or apply to, as water, oil, medicine, polish, or ashes (My.; B. 4, 175; Tē. జమరు, జమురు, జవరు, జవురు). 2, to convey with a stick, knife, etc. any sticky substance to a vessel by rubbing the substance off on its brim (My.; B. 4, 40).

సవయి savaṇu. = సమయి 1. To trim (as the hair with one's hand), etc.; to measure even with the striker (My.). చిల్లిన జేడియన్న సవయి తిరుదువాగ నాయు శయ్య శోదితు హాకదన్ద అంగియ్యస్తక్కి రక్షకవాగి హాక శోర్కవ తొగల కియ్యల (Śi. 287).

సవర్ sa-varga. The syllable sa (Ūh.). 2, being of the same colour; like, resembling; of the same tribe or class. 3, belonging to the same class of letters, i. e. uttered by the same organs of speech. 4, homogeneous; a homogen. See Śmd. 13. 15. 16.

సవర్తి sa-varti. A person who moves or walks (Bp. 6, 12).

సవసు savaṣu. 1. (fr. సవే 3). To make ready, to prepare (Bh. 1, 8, 86).

సవసు savaṣu. 2. (fr. సవే 2). = సమిను, etc. To cause to wear away, to exhaust, to spend (Bp. 18, 20).

సవరీ savaḥi. = సరరీ, No. 1.

సవళడి savaḷaḍi. Daybreak, dawn (ఁవదయ Śmd. 400).

ಸವಳು *savālu*. = ಚವಳು, ಸವಳು, q. v. (ಕವಾಯು G.).
ಸವಳ ನೀರು (B. 5, 74).

ಸವಳುಡೆ (*savālu-āḍḍē*). = ಸಮುಕ್ತಲೆ. Daybreak,
dawn, morning (ಉದಯ ಕೆಂದ. 400). ಸವಳುಡಿಂಗಿ, ಸವ
ಳುಡಿನ (401). 2, the next morning (ಮಾದನ ರೆ. I, 81).
ಸವಾ *savā*. = ಸವಾ. Having a fourth more; more by a
fourth (My.; Mhr.). — ಸವಾಸೇರು. 1½ sēru (in weight,
My.). ಸೆಟ್ಟಿ ಸವಾಸೇರು, ಲಿಂಗ ಅಡಿಸೇರು (Prv.).

ಸವಾಯಿ *savāyi*. Excess by a fourth; having the excess
of a fourth (Mhr. ಸವಾಳ). — ಸವಾಯಿಮಾಧವರಾಯ. N. (B.
4, 216).

ಸವಾರ *savāra*. = ಸ್ವಾರ 2. Mounted upon or seated in (a
horse, a coach, etc.; Mhr.); a man on horseback, a
horseman (My.; Si. 278; Mhr., H. ಸ್ವಾರ). — ಸವಾರಕಚೇರಿ.
The office of troopers or native cavalry (My.).

ಸವಾರಿ *savāri*. 1. = ಸ್ವಾರಿ. Riding upon the back of any
animal or in a carriage, riding; going, walking (My.).
ಸವಾರೀ ಎತ್ತು, -ಕುದುರೆ, -ಬಡ್ಡಿ, etc.; ಕುದುರೇ ಸವಾರಿ, ಬಡ್ಡಿ-
ರಿ, etc. (My.). 2, the equipage, retinue or train of a great
personage (Mhr., H. ಸ್ವಾರಿ); (the bamboo structure on
carts, S. Mhr.). 3, the great personage singly; any
person in the customary adulatory or complimentary
style (My.; Mhr.). — See Si. 274. 275.

ಸವಾರಿ *sa-vāri*. 2. A cloud (Abh. P. 13, 59); a stream (18, 61).

ಸವಾಲೆ *savāl*. ಸವಾಲೆ. A question, inquiry (My.; Si. 56;
Br.; Mhr., H.).

ಸವಾಪ್ಪಿ *savābpi*. Tbh. of ಸುವಾಸಿನಿ. A woman whose
husband is living (ಮುತ್ತುಯ್ಯ G.; Mhr. ಸವಾಪೇಣ, ಸವಾಪ್ಪ).

ಸವಿ *savi*. 1. = ಸವೆ 2. To wear away, etc., to pass,
as time (Bp. 25, 6; 27, 21).

ಸವಿ *savi*. 2. = ಸವೆ 1. To test by eating, to taste;
to eat (ಮಾದನವರೇಕ್ಷೆ ಕೆಂದ. Dh.; Bp. 15, 25; 24, 29; 28,
31; 33, 17; 36, 46; ಕೆವ. 4, 66. 93; J. 1, 7; 6, 15; 15, 46;
C.; B. 4, 2; cf. ಹವರಸು 1, T. ಹುಪ್ಪೆ, M. ಹುಪ್ಪೆ. ಜ್ಞಾನವಳ್ಳವರ
ಸಂಗ ತಾ ಸಕ್ಕರೆ ಜೇನು ಸವದತ್ತೆ (Sp.). ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗವದು ಹೆಜ್ಜೆ
ನು ಸವದತ್ತೆ (Sp.). ಆಧಾರವಿಲ್ಲದವನು ಅಮೃತಾನ್ನ ಸವಿದಾನೆ?
(Dp. 87). — ಸವ ಸವ. rep. (Grj. 2, after 106; Bp. 10, 49;
J. 3, 37).

ಸವಿ *savi*. 3. P. p. of ಸವೆ 2, in ಸವ ಸವದು (Bp. 35, 2).

ಸವಿ *savi*. 4. = ಸವಿ. That has taste, that is
palatable, savoury, sweet or nice; ambrosia;
taste; sweetness (ಮಧುರ Mr. 218; ಇಮ್ಮು Kk. 72, ಕೆಂದ.
65; ಸೀ G.; ಓಪ್ರ. 1, 51; 7, 49; 8, 56. 73. 82; Bp. 10, 49;
33, 17; 36, 46; 51, 49; 60, 42; My.; T. ಹವಿ; T. ಹುಪ್ಪೆ, M.
ಹುಪ್ಪೆ. ಮಾಮೂ... ಮಾದಿಹತ್ತು ಸವಿಯಂ (ಓಪ್ರ. 7, 41). ಅದಿ
ವುಡಿ ಪಾಲ ಸವಿಯಂ ಕೆಸದೋಳಿ ಇದ ಬಳಸು? (Bp. 60, 43).
ದಾಯ ಸವಿಯಲ್ಲದ ರಸಾಯನದರಿ ಎನು? (Dp. 167). ಕಬ್ಬು ಕೊ
ನೆಯಿನ್ನ ಮೆದ್ದರೂ ಬುಡದಿನ್ನ ಮೆದ್ದರೂ ಸವಿ ಬನ್ನೇ. — ಕಬ್ಬು ದೊರಾ
ದರೆ ಸವಿ ದೊರೇ? — ತಾಯಿಗಿನ್ನ ಹಿವರಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ನ ಸವಿ ಇಲ್ಲ. —
ಬಿಲ್ಲದ ಸವಿ ತಿನ್ನ ಹೊದಿತು ತಿಳಿಯದು. — ಬಿಲ್ಲವನೇ ಬಿಲ್ಲ ಬಿಲ್ಲದ
ಸವಿ. — ಮಕ್ಕಳ ದಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಸವಿ. — ವಾಲಿ ಹಾಗೆ ಬಲವನ್ನಿಲ್ಲ,
ಹಾಲಿನಕ್ಕಿನ್ನ (i. e. ಹಾಲಿಗಿನ್ನ) ಸವಿ ಇಲ್ಲ (Prvs.). See ಕಳೆ-
ಕಳೆ, ಮೆಯ್ಯ. ಸವಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುವವನು (ಶಕ್ತ G.). — ಸವಿ
+ ತ್ವಳೆ ಹಣ್ಣು. A sweet ripe orange (G. 155). — ಸವಿಗಡಲ್.
-ಕಡಲ್. The sea of ambrosia or milk. — ಸವಿಗಡಲನುಗ.

-ಅನುಗ. The son of the milk-sea, the moon (ಹನ್ನಿರ, ಕೊ.
ತೆ Kk. 44; ಹನ್ನಿರ ಕೆಂದ. 15. 16). — ಸವಿಗಡಿ. -ಕಡಿ. Sweet
(amorous) art (J. 6, 34). — ಸವಿಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To
make appear sweet; to please (v. t., ಓಪ್ರ. 2, 101); to
cause to taste. — ಸವಿಗಾಣು. -ಕಾಣು. To taste (My.). 2.
to be pleased (B. 4, 53). — ಸವಿಗೊಳ. -ಕೊಳ. To taste
(Bp. 18, 29). — ಸವಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to taste
or eat (J. 6, 48). — ಸವಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To perceive the sweet-
ness or flavor (of anything, My.). ವಾಯೋಗಿ ತಿನ್ನುವ ದ್ವಾ
ಇದುವಾಗ ನಾಲಿಗೆಯೂ ಅಂಗಲೂ ಅದರ ಸವಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (B. 4,
85). — ಸವಿತುಟ. A sweet lip (ಇಮ್ಮು G.). — ಸವಿಹತ್ತು.
-ಹತ್ತು. A sweet morsel (Grj. 8, 59). — ಸವಿಹೋಣು. -ಹೋ
ಣು. To appear as or to be sweet or delicious. ಕೊಳ್ಳದ
ಸವಿಹೋಣು ಇನ್ನವನು ಕಾಯ (Bēdagūṇapadī). — ಸವಿನೀರು.
Sweet, fresh, not salt water (B. 4, 101. 143; 5, 74). — ಸ
ವಿನುಡಿ. A sweet word or speech (Grj. 2, after 106; J. 11,
10). — ಸವಿನೋಟ. A pleasant sight (ಕೆವ.; J. 6, 34). — ಸವಿ
ನೋಡು. To taste, to relish, to eat (ಅಮ್ಮಾಯಿ G.; Bp. 3,
85; My.). — ಸವಿಮಣ್ಣು. The lunar disk (ಹನ್ನಿರವು ರೆ. I,
28). — ಸವಿಮಾತು. A sweet word (My.; B. 4, 17). ಮುಕ್ತ
ಯಾ ಹಗೆ, ನೃಪನ ಕಾಣಿಯಾ ಸವಿಮಾತು, ಮುಕ್ತವನು ಗೆಳೆತನ
ಗಲು ತನ್ನ ಮುನ್ನೆ ಕೊಲ್ಲುವವು (Sp.). ಸವಿಮಾತಿನವನು (ವಿವಾಧ
G.). — ಸವಿಮಾತು. A sweet mango (ಇಮ್ಮು G. ಕರ್ಣಾರ G.).
— ಸವಿಯುಟ. -ಯುಟ. A savoury, delicious meal (C.). ಸವಿ
ಯುಟಗಳನುಟ್ಟು ಬಿಮಿಸ ಬೇಡ! (Dp. 4). — ಸವಿವಣ್. -ವಣ್.
A sweet ripe fruit (Si. 76). — ಸವಿವೆಚು. -ವೆಚು. Sweet-
ness to increase; to increase in sweetness (ಓಪ್ರ. 6, 65).
— ಸವಿವೆಸರ್. -ವೆಸರ್. A pleasant name or word. ಕನ್ನಿಗು
ಇನ್ನೆಗಂ etc. ಎನ್ನು, ನುಡಿದ ಸವಿವೆಸರ್ ಸೀಮಾರ್ಥದ ಪ್ರಮಾಣ
(Kk. 69). — ಸವಿದೇಟ. -ಬೇಟ. Sweet amorous play (J. 13,
48). — ಸವಿ ಸವಿ. rep. (B. 4, 32. 152). — ಸವಿಹಣ್ಣು. = ಸವಿ
ಹಣ್ಣು. (My.). — ಸವಿ ಹತ್ತು. To have a pleasing taste (C.).
ಅದು ಗೋಡಿ ರೊಟ್ಟಿಯ ಹಾಗೆ ಸವಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (B. 3, 78). ಲಗಡೆ
ಗಲು ಸಹ ನರಿಗಾಗಿ ಸವಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (5, 267). 2, a taste or
desire (for anything) to arise or exist. ಒಮ್ಮೆ ಕುಮಾರ
ದಕ್ಕದರೆ ಮುನ್ನೆ ಅದರ ಸವಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (B. 3, 78).

ಸವಿಗಾಡಿ *savi-gāḍi*. A man who creates plea-
sant feelings, a jocular or witty man, etc.
(ರಸಿಕ, ಜಾಣ, ಸೊಗಸುಗಾಡಿ, ಸುಖವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವನು G.).
ಸವಿತಾರ *savitāra*. Tbh. of ಸವಿತ್ಯ. The sun (Mr. 34; ಕೆಂದ.
104).

ಸವಿತ್ಯ *savitri*. Generating, producing, causing. 2, the
sun.

ಸವಿತ್ರಿ *savitri*. A mother.

ಸವಿಧ *sa-vidha*. Of the same kind or sort. 2, near, pro-
ximate; vicinity.

ಸವಿನಯ *sa-vinaya*. Having good behaviour or propriety.
well-conducted, modest; good behaviour, propriety
modesty (Bp. 24, 2; 28, 48; 35, 3).

ಸವಿನಯಸ *savinaya-atha*. A well-behaved, modest man
(Bp. 38, 6).

ಸವಿಧವ *sa-vihava*. Having greatness or dignity. great
etc. (ಓಪ್ರ. 2, 94).

ಸವಿಸು *savisu*. 1. = ಸವಿಸು, etc. (My.).

ಸವಿಸು *savisu*. 2. To cause to taste or eat
(J. 7, 42; 15, 47).

ಸವಿಸ್ತಾರ sa-vistāra. Detailed, circumstantial; circumstantially, minutely (My.; B. 4, 92).

ಸವಿಸ್ಮಯ sa-vismaya. Astonished, surprised. ಸವಿಸ್ಮಯಂ, with surprise (My.).

ಸವಿಹ ಸaviha. Tasting; flavour, as one of the five objects of sense. ಕಾಣ ಬಹುದು, ಕೇಳುಹ, ಪರಿಮಳಿಸುಹ, ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸವಹ, ಮುಟ್ಟುಹ ಎವ್ವಿವು ವಿಷಯಂಗಲು (ರೂಪ ತಬ್ಬ ಗಂಧ ರಸ ಸ್ಪರ್ಶ Nr.).

ಸವುಂಗಂಧಿ savuṅgandhi. Tbh. of ಸೌಗಂಧಿ. See Mr. 117 a. ಸೌಗಂಧಿ.

ಸವುಟು savuṭu. ಸೌಟು. = ಸವಟು 1. A spoon, a ladle (ಕಂಚ Mr. 205; ದರ್ಪ, ಕವ್ವು, ಬಜಾಳಿ Si. 310; My.). ಅಡಗಿಯ ಸವಟು (ದರ್ಪ G.). ಮರಹ ಸವಟು (ತರ್ಪ, ದಾರುಹ ಸ್ವಕ Si. 310). ಅವಟು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸವಟಿನಿಂದ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ. — ಸವಟು ಕಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಅವಟು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಬಿನ್ನು (Prva.).

ಸವುತೆ savutē. ಸೌತೆ. = ಸವತಿ, ಸವತೆ, ಸವಂತೆ. A kind of cucumber, Cucumis utilisissimus Roxb. (ಉರ್ವಾರು, ಕರ್ಕಟಿ Nr.; ನಾಲುಕ Mr. 148). See ಮುಕ್ಕು, and cf. Mr.'s ಉರ್ವಾರು ೩. ಮೆಕ್ಕು. — ಸವುತೆಯಾಯಿ. A cucumber (My.). ಬಣ್ಣ ಸವುತೆಯಾಯಿ (ಉರ್ವಾರು); ಕಾಡುಸವುತೆಯಾಯಿ (ಕರ್ಕಟಿ Si. 161). — ಸವುತೆಯಾಯಿಕೋಸುಮ್ಬರಿ. A kōsumbari made of cucumbers, curds, etc. (My.). — ಸವುತೆಗಿಡ. The cucumber plant (ಉರ್ವಾರು, ಕರ್ಕಟಿ Si. 161; My.).

ಸವುದೆ savudē. ಸೌದೆ. = ಸವದೆ. Tbh. of ಸಮಿಧ. Firewood, fuel (ಸಮಿಧ Nr.; My.). ಸವುದೆ ತಾರದೆ ಇದ್ದರೆ ಸವತಿ ಏನು ಮಾಡ್ಕಲು? — ಸವುದೇ ಹೊದ್ ಹೊತ್ತು ಕೊಣ್ಣು ಹೊದೇರಿ ಕೂತ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಸವುಧ savudha. Tbh. of ಸೌಧ (on account of the metre in Nn. 94).

ಸವುನೆ ಸavuṇē. = ಸವತೆ, etc. (ನಾಲುಕ, ಕರ್ಕಟಿ HIA.).

ಸವುಸವ savusava. ಸೌಸವ. Smell; fragrance (ಕಮ್ಪು Śmd. II; Kk. 83; ಅಮೋಘ Ūt. II, 94; ನಡು, ಸೊವದು II, 45; ಸೊವದು, ನಡು, ಮಗಮಗಿಸುತು, ನಾನ್ತ, ವಾಸನೆ Kk. 55). 2, the nectar of flowers; honey (ಮುಕರನ್ನ Śm. 23). — ಸವುಸಗೋಲ. -ಕೋಲ. Who has fragrant arrows: Kāma (ಮನುಷ್ಯ Kk. 8).

ಸವುಳು savuḷu. ಸೌಳು. = ಸವಳು, etc. Brackishness (C.; Mhr. ಸಲೂಳ). ಸವುಳುಳ್ಳ ನೆಲ (ಕರೀಣ, etc. Mr. 92). — ಸವುಳ ಕಾರ. = ಹವುಳುಕಾರ. (B. 4, 225, potash; My.). — ಸವುಳ ಗಿಡ. A plant that grows in brackish soil (B. 3, 48). — ಸವುಳುನೀರು. Brackish water (C.; B. 4, 119, 202). — ಸವುಳುನೆಲ. Brackish, saline soil, salt land (My.). — ಸವುಳುಸದಾರ್ಥ. Any vegetable that grows in brackish soil (My.). — ಸವುಳುಪು. -ಉಪು. = ಹವುಳುಪು. (C.; B. 4, 202). — ಸವುಳುಬೂಮಿ = ಸವುಳುನೆಲ. (My.). — ಸವುಳುಮಣ್ಣು. = ಹವುಳು ಮಣ್ಣು. (ಇರೀಣ, ಉಪರ HIA.; ಉಪರ, ಇರೀಣ Nr.; ಕ್ಷಾರವೃತ್ತಿ ಕೆ G.; C.). ಸವುಳುಮಣ್ಣುಳ್ಳ ಹಾವು (ಉಪ, ಕ್ಷಾರವೃತ್ತಿ ಕೆ Nr.). ಸವುಳುಮಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಳ (ಇರೀಣ, ಇರೀಣ); ಸವುಳುಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿ (ಕರೀಣ, ಕರೀಣ G.).

ಸವೆ savē. 1. = ಸವಿ 2. To taste, to eat (Bp. 8, 16, 44).

ಸವೆ savē. 2. = (ತವೆ 1), ಸವೆ 1 q. v., etc. To be spent, etc., etc. (ಕ್ಷಯಮನ್ ಅಯ್ದು Bhn. 33; C.; Bp. 11, 14, 16; 16, 16; 27, 1, 15, 42, 47; 43, 22; 44, 29; 59, 14, 42; 61, 14, 39; Śév. 1, after 15; 4, 57, 84; J. 20, 86; B. 4, 126).

P. pa. ಸವದು, ಸವದು. ನಯಬಟ್ಟೆಯಾದರೆ ಸವೆಯದೆ ಇದ್ದೀತೇ? (Prv.).

ಸವೆ savē. 3. = ಸವಿ 2. To be made ready, etc. (Ū. Bp. 5, 48; Rām. 1, 13, 1). ಲಲಿತೇಶ್ವರನೀಲದಿಂ ಸವೆದ ಬೊಗಂ (Rāgho. 17, 66). 2, to make ready, etc. (V. 14, 49).

ಸವೇಶ sa-vēśa. Dressed, ornamented. 2, near, proximate.

ಸವ್ಯ sa-ya. Left (not right), left hand. 2, south, southern. 3, reverse, contrary, backward.

ಸವ್ಯಭಿಪಾರ sa-vyabhiçāra. A reason or argument that is incompatible with the conclusion drawn from it; an allegation that proves too much; a too general middle term. (R.).

ಸವ್ಯವಹಾರ sa-vyavahāra. Intercourse (My.).

ಸವ್ಯಸಾಹಿ sa-ya-sāhi. Arjuna. (Śmd. 263; J. 2, 31; 5, 71).

ಸವ್ಯಾಕುಲ sa-vyākula. Confused, overcome with fear, etc. (Bh. 3, 19, 13).

ಸವ್ಯಾಸಸವ್ಯ sa-ya-asava. Left and right, reverse and direct, wrong and right (My.).

ಸವ್ಯೇಶ್ವ sa-ya-ēśha. Standing on the left: a charioteer.

ಸವ್ಯೇಶ್ವ sa-ya-ēśha. = ಸವ್ಯೇಶ್ವ. A charioteer.

ಸವ್ಯಾಳ sa-ya-āḷ. (fr. a ಸಂವಲಿ). The crest of a wave (Bp. 2, 8; J. 9, 24).

ಸವ್ಯಾ savā. = ಸವಾ. (B. 5, 270).

ಸರಂಕ sa-sāṅka. Fearful, doubtful, suspicious. (R.).

ಸರರೀರ sa-sārira. Having a body, embodied; together with the body. — ಸರರೀರಸ್ವರ್ಗ. A svarga to which one goes together with the body, indralōka (My.).

ಸರಲಿ sa-sālya. Pierced by a thorn or dart, pierced; thorny; troublesome. (R.).

ಸರಿವ sa-sāva. Śiva-like, of like essence with Śiva (Bp. 1, 31; 24, 14; 61, 71).

ಸಸ asa. Tbh. of ತತ. (G.).

ಸಸನೆ sa-saṇē. = ಸಸನೆ 1. Still, uttering no sound, motionless (My.; cf. ಸಯ್ಯ 2). ಸಸನೆ ಇರಲಾದ ಬಡ್ತಿಗೆರು ಚುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣಲು (Prv.).

ಸಸಮ್ಭು ಮ sa-sambhrama. Filled with confusion or bewilderment, agitated; full of elation. ಸಸಮ್ಭು ಮಂ, with perplexity, etc.; in fear; with elation (Rāv. 13, after 64).

ಸಸಾಕ್ಷಿ ಕ sa-sākshika. Having witnesses, in the presence of witnesses (My., as ಸಸಾಕ್ಷಿಕವಾಗಿ).

ಸಸಿ sa-si. To pull out, as corn, etc. (ಸಸ್ಯಾಡ್ಯು ತ್ತಾಟನ Śmd. Dh.). 2, to dress cotton (ಕಾರ್ಪಾಸಕೋಧನ Śm. 11).

ಸಸಿ sa-si. 1. Tbh. of ತತಿ. (Śmd. 335). The moon (ಚಂದ್ರ Śm. 16, 99; ಮೃಗಾಂಕ 11; Ūpr. 8, after 44; Bp. 28, 37). — ಸಸಿ ಗರ್. -ಕರ್. The moon-stone (ಚಂದ್ರ ಕಾನ್ತ ಶಿ.; Rāv. 1, after 135; Śév. 3, 30; 3, after 35). — ಸಸಿಗರೆ. The curved line or pale streak of the young moon (Rāv. 8, 32). — ಸಸಿ ಪರೆಯ. -ತರೆಯ. Śiva (ಪರಮೇಶ್ವರ ಶಿ.). — ಸಸಿಮೊಗ. A moon-like face (Rāv. 2, 22). — ಸಸಿವದನ. = ಸಸಿಮೊಗ. (J. 6, 27).

ಸಸಿ sa-si. 2. = ಸೊಸಿ. Tbh. of ಸಸ್ಯ. (Śmd. 666; 864, 368). Corn; a young plant (as of rice, etc., My.; ಸೀತ್ಲ ಸಸ್ಯ,

Hlā.; ಸೀತ್ಯ Mr. 371; ಲತೆ Śm. 111; Śmd. 267; Ūpr. 1, after 101; 3, 103; 7, after 96; J. 19, 49). ಸಸಿಯ ಸುದಾ (Śmd. I). ಸಸಿಕು sasiku. A certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಸಸಿನೆ sasina. (fr. ಸಯ). Straightness, evenness; rectitude; propriety (ಸೌಧ, ನಿರುತ, ನೇರಿತು Nn. 94; ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ನಿರುತ, ತಪ್ಪದೆಮುದು 162; Bp. 5, 41; 45, 36; 47, 45; 54, 15; 60, 48; Rām. 6, 51, 16, 17). ಸಸಿನಮಾದು (ಪುಟು, ಅಪಪ್ಪ, ಪ್ರಗುಣ Nr.).

ಸಸಿನೆ sasinē. 1. = ಸಸನೆ. — ಸಸಿನರು. -ಇರು. To be still (Bh. 4, 8, 18).

ಸಸಿನೆ sasinē. 2. Straightly; properly, nicely, exactly, etc. (Ch. v. 325; Bp. 6, 11; 11, 21; 20, 7; 21, 37; 28, 29, 49; 32, 4; 43, 36; 48, 6, 22; 52, 10; 53, 64; 56, 57; 60, 19; 61, 40). ಇನ್ನೆ ಚಾವ ಸಸಿನೆ (ಪುಟು) ಮೂಡಿದದೆ ರೋಹಿತ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ಕೊರಡು (Nr.). ಸಸಿನೆ ಫಲವಾಗಿ (ತರು) ಕೆಡರ್ ಓಪಧಿಗಳಕ್ಕು (Mr. 104); ಸಸಿನೆ ಗೆಲ್ಲವ (ಜತಾವವ 300). ಸಸಿನೆ ಮಾದುದು (ಸಾವಗನಮದು ಸಸ.).

ಸಸಿಲ್ sasil. A sort of fish (Riv. 5, 115).

ಸಸೀಮು sa-sima. Having the same boundary, *Conterminous, near*.

ಸಸೂತ್ರ sa-sūtra. According to the line or rule, properly, nicely (Rām. 5, 8, 82; My.).

ಸಸ್ತು sastu. P. p. of ಸಸಿ in Prv. s. ಬೆಸ್ತು.

ಸಸ್ಪೃಹಿತ sa-sprīhatē. The state of being filled with desire or longing (Bp. 18, 102).

ಸಸ್ಯ saśya. = ಶಸ್ಯ 2, ಸಸಿ 2, ಸೊಸಿ. *Corn, grain; fruit*.

ಸಸ್ಯಕ್ರಿಯೆ saśya-kriyā. Work with regard to corn. See ಹರಗು.

ಸಸ್ಯಪಂಕ್ತಿ saśya-paṅkti. A furrow. See ಸಾರ್ 2.

ಸಸ್ಯಮಂಜರಿ saśya-manjari. An ear or spike of corn.

ಸಸ್ಯವೃದ್ಧಿ saśya-vṛddhi. Growth of corn. See ಬೆಳೆ 1.

ಸಸ್ಯಕರ್ತ saśya-kārta. An awn or beard of corn.

ಸಸ್ಯಸಂವರ saśya-saṁvara. The tree *Vatica robusta* (= ಶಾಲ).

ಸಸ್ಯಾದ್ಯುತ್ಪಾದನ saśya-ādī-utpādana. The pulling up (by the roots) of corn. See ಸಸಿ.

ಸಸ್ಯಾನುಕ saśya-āvaḥ. All sorts of corn or grain (ಸಸಿಗಳ ಸಮೂಹ Śmd. 256 Cm.).

ಸಹ saha. 1. = ಸಹಾ, ಸಾ. *With, along with, together, together with; also, too*.

ಸಹ saha. 2. Bearing, bearing patiently, suffering, enduring. See e. g. ತಪಶ್ಚೇತ, ಸರ್ವಂ.

ಸಹ saha. 3. = ಸಹನ್. The month mārgaśīrṣa (Sk.; Mr. 70).

ಸಹಕಾರ sa-hakāra. 1. Having the letter or sound ha.

ಸಹಕಾರ saha-kāra. 2. Acting with, co-operation; assistance. 2, a sort of fragrant mango (ಹೂತ, etc., ಮಾವು Mr. 112).

ಸಹಕಾರಿ saha-kāri. One who co-operates with another, an assistant, associate; co-operating, etc.

ಸಹಗಮನ saha-gamana. = ಸಾಗಮಾನ. The act of going with or accompanying; a woman's going with her deceased husband, i. e. burning herself with his dead body (My.).

ಸಹಚರ saha-čara. Going with, accompanying, associating with; a male companion, etc. See ಸಹಚರ್ಯ.

ಸಹಚರಿ saha-čari. A female companion or friend; a wife.

2, the shrub *Barleria cristata* (or *B. prionitis*), yellow and blue *Barleria* (ಕೆಮ್ಮುಗೋರಣಿ Mr. 124).

ಸಹಚಾರಿ saha-čari. = ಸಹಚರಿ. A wife (Mr. 306).

ಸಹಜ saha-ja. = ಸಾಜ, q. v. Born or produced together, born of the same mother, uterine; cognate; innate, inherent, naturally belonging to, natural; co-existent. 2, true, proper; truth (My.; Bh. 1, 8, 11). 3, a brother of whole blood. 4, the natural state or disposition, nature, disposition, character (ಅಪ್ಪ, ಸ್ವಭಾವ Nn. 464; Śm. 118).

ಸಹಜಗುಣ saha-ja-guṇa. Natural disposition, inherent nature (My.).

ಸಹಜದೋಷ saha-ja-dōṣa. An offence, etc. that can be easily accounted for or explained (My.).

ಸಹಜಭಾಷು saha-ja-dhātu. A true verbal theme, the verbal theme itself (ನಿಭಾಷು Śmd. 250).

ಸಹಜವೈರ saha-ja-vaira. Natural enmity (as that between an elephant and a lion, etc., My.).

ಸಹಜವ್ಯಂಜನ saha-ja-vyañjana. A natural (lingual half) consonant (Śmd. 107 Mdb.).

ಸಹಜಾತ saha-jāta. (Śmd. 379). Born together; born from the same mother, a brother (ಸಹೋದರ, ಧೃತ್ಯ Mr. 311; J. 2, 39); twin-born; innate (Ūpr. 4, 90). See ಸಾರ್ 2.

ಸಹಜೀವಕೆ saha-jivakē. A female friend (ಸಾರತ್ಯ, ಮಿತ್ರ, ಸಖಿ, etc., ಕೆಳದಿ Mr. 305).

ಸಹಜಿ sahani. = ಸಾಹಜೆ, (ಸಾಹಜೆಗ). A groom (Riv. 13, 3; 13, after 61; V. 6, 43; M. ಪಾಣಿ).

ಸಹಜೇವ saha-dēva. = ಸಾಹೇವ. The youngest of the five Pāṇḍava princes (ಕೌಶ್ಲೇಯ Mr. 264; Śmd. 116, 263; J. 3, 10; 7, 19; 10, 2).

ಸಹಜೇವಿ saha-dēvi. The wife of Sahadēva. 2, a common weed, the ash-coloured flea-bane, *Vernonia cinerea* Less. (St. & Pl.). 3, N. of another plant (ಗಾಡ್ಗೇವಲ, ನಾಳವಾರಿ Mr. 127; ದಗ್ಗೇವಲ Hlā.).

ಸಹಜೇವಿ saha-dēvī. N. of a plant (= ದಗ್ಗೇವಲ).

ಸಹಧರ್ಮ saha-dharmi. (Śmd. 379). Following the same duties or customs; possessing similar properties.

ಸಹಧರ್ಮಿ saha-dharmī. A lawful or legitimate wife.

ಸಹನ sahana. Enduring, patient. 2, enduring, bearing, endurance, patience, forbearance, toleration (ಸಾಳ್ಯ, ಕ್ಷಮೆ G.). See ಉದಾಸು, ಸಯ್ಯಸು.

ಸಹನಶೀಲ sahana-śīla. Of a patient, forbearing disposition (ಕ್ಷಮೆ Ūb.; My.).

ಸಹನೆ sahanē. = ಸಹನ No. 2. (Si. 68, 320; My.).

ಸಹಪಂಕ್ತಿ saha-paṅkti. Being in the same line or row; the same row (My.; G. 217).

ಸಹಪಾಂಶುಕ್ರೀಡಿತ saha-pāṁśu-kṛīḍita. One who has played with another in the sand: a friend from childhood, a cotemporary (Ūpr. 4, after 24).

ಸಹಪಾನ saha-pāna. Drinking together (ಸಾರಿ ಕೊಡು ಕೂಡ ಕುದು Mr. 231).

ಸಹಪಾನಕ saha-pānaka. Drinking together.

ಸಹಭವ saha-bhava. Born together. 2, affection towards, love (ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ನೇಹ, etc. Mr. 430).

ಸಹಭವೆ saha-bhavē. A sister of whole blood (ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು Nn. 109).

ಸಹಭೋಜನ saha-bhōjana. Eating together; joint possession. 2, the same dinner (Bh. 1, 8, 45).

ಸಹಭೋಜಿ saha-bhōji. (Śmṛd. 379). One who eats together with others.

ಸಹಮರಣ saha-marana. Dying together, a widow's burning herself with the corpse of her husband. (R.).

ಸಹಮೂಲ saha-mūla. Along with the root (My.).

ಸಹಯೋಗ saha-yōga. Conjuncture: one of the upamēśa (Kāvy. III, 3, B, 61. 112 seq.; in v. 61 the text has ಸಮಯೋಗ).

ಸಹವಾಸ saha-vāsa. = ಸಾವಾಸ. Dwelling or living together; companionship; intercourse. (C.; J. 8, 44; B. 2, 25). ದುರ್ಜನನ ಸಹವಾಸದಿನ್ದ ಸಜ್ಜನ ಕೆಡುವನು. — ಪರವಾಸ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹವಾಸ ಬೇಕು (Prva.).

ಸಹವಾಸಿ saha-vāsi. = ಸಾವಾಸಿ, q. v. Living together; that abides with, that keeps the company of. 2, N. of a race or family (Abhā. 1, 3).

ಸಹಾಯನ saha-āyana. Lying together with (My.).

ಸಹಸ್ರ sahas. = ಸಹ 3. Strength, force, power. 2, the month mārgaśīrṣa (November-December).

ಸಹಸ್ರ sahasa. Tbh. of ಸಹಸ್ರ. (ಸತ್ಯ Bhu. 15).

ಸಹಸ್ರ sahasā. With great force or precipitation, precipitately, quickly, inconsiderately; on a sudden, suddenly; at once, instantly. 2, never, by no means (Mhr.; B. 4, 61. 93. 124).

ಸಹಸಿ sahasi. Powerful, strong, mighty.

ಸಹಸಿಗ sahasiga. A powerful, strong or mighty man (Rām. 3, 6, 53).

ಸಹಸಿತನ sahasitana. The state of being strong (Grj. 2, after 105).

ಸಹಸ್ತ sa-hasta. Having hands; dexterous or skilled in handling weapons.

ಸಹಸ್ರ sahasya. The month pausha (December-January).

ಸಹಸ್ರ sahasra. = ಸಾಯಿರ, ಸಾವರ, ಸಾವಿರ, ಸಾಸಿರ, ಸಾಸಿರ. A thousand. ಸಮಯಕ್ಕಾಗದ ಅರ್ಥ ಸಹಸ್ರವಿದ್ದರೂ ವ್ಯರ್ಥ (Prv.).

ಸಹಸ್ರಕರ sahasra-kara. = ಸಹಸ್ರಕರ. (My.).

ಸಹಸ್ರಕಾಲ sahasra-kāla. A thousand years, many years (My.). ಬೀಸುವ ಕೆಯ್ ತಪ್ಪಿದರೆ (or ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ) ಸಹಸ್ರಕಾಲ (ಬದುಕ ಬಹುದು, Prv.).

ಸಹಸ್ರಕೇರ sahasra-kirāṇa. Thousand-rayed: the sun.

ಸಹಸ್ರದಂತ್ರ sahasra-damśhṭra. Thousand-toothed: a sort of sheat fish, *Silurus pelorus*.

ಸಹಸ್ರದಲ sahasra-dala. = ಸಹಸ್ರಪತ್ರ. (Bp. 35, 13).

ಸಹಸ್ರಧಾರ sahasra-dhāra. Flowing in a thousand streams; having a thousand edges; the discus of Viṣṇu. (R.).

ಸಹಸ್ರಧಾರೆ sahasra-dhārē. A stream of water for the ablution of an idol (līṅga, etc.) conveyed through a vessel pierced with a multitude of little holes like a shower-bath (My.).

ಸಹಸ್ರನಯನ sahasra-nayana. Thousand-eyed: Indra.

ಸಹಸ್ರನಾಮ sahasra-nāma. The thousand names of any deity. 2, = ಸಹಸ್ರನಾಮಪುಜೆ (My.).

ಸಹಸ್ರನಾಮಪುಜೆ sahasranāma-pūjē. Worshipping an idol by putting a thousand flowers, or tulasi- or bilva-leaves, on it, at each flower, etc. mentioning one of the idol's names (My.).

ಸಹಸ್ರನಾಮಾರ್ಚನೆ sahasranāma-arcanē. = ಸಹಸ್ರನಾಮಪುಜೆ. (My.).

ಸಹಸ್ರಪತ್ರ sahasra-patra. Having a thousand leaves: a lotus.

ಸಹಸ್ರಪತ್ರಾಸನ sahasrapatra-āsana. Brahmā (My.).

ಸಹಸ್ರಪಾದ sahasra-pāda. Thousand-footed or thousand-rayed: the sun; Viṣṇu. (R.).

ಸಹಸ್ರಫಲ sahasra-phala. Having a thousand hoods: the serpent vāsuki (Abh. P. 3, 129).

ಸಹಸ್ರಬಾಹು sahasra-bāhu. Having a thousand arms; Śiva; Kārtivīrya; Bāṇa. See ಸಬಹ.

ಸಹಸ್ರಮಾಲ sahasra-maull. Thousand-crested: Viṣṇu. (R.).

ಸಹಸ್ರಲೋಚನ sahasra-lōcana. Thousand-eyed: N. of a vidyādhara (Abh. P. 10, after 91).

ಸಹಸ್ರವೀರ್ಯ sahasra-vīryē. A kind of dūrvā or bent grass, *Panicum dactylon*.

ಸಹಸ್ರವೇಧಿ sahasra-vēdhi. A sort of sorrel, *Oxalis monadelphica* or *Rumex vesicarius*. 2, *Asafoetida*. 3, a sort of cane, *Calamus fasciculatus*.

ಸಹಸ್ರಶಾಖೆ sahasra-śākhē. N. of the sāmavēda (My.).

ಸಹಸ್ರಶಿಖರ sahasra-śikhara. Thousand-peaked: the Vindhya mountain.. 2, the hills at Tirupati (My.).

ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷ sahasra-śīrṣhā. Thousand-headed, having a thousand heads (Bp. 38, 60).

ಸಹಸ್ರಾಂಕು sahasra-aṁśu. Thousand-rayed: the sun.

ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ sahasra-aksha. Thousand-eyed: Indra.

ಸಹಸ್ರಾಂಗ sahasra-aṅgi. The tree *Careya arborea* Roxb. (ಪೀಲು, ಉಗುನ Mr. 146).

ಸಹಸ್ರಾಧಿಪತಿ sahasra-adhipati. The governor of a thousand villages, chief of a district (Sk.).

ಸಹಸ್ರಾಂಬುಕ sahasra-ambaka. = ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ.

ಸಹಸ್ರಾಂಬುಕಸೂನು sahasra-ambaka-sūnu. Arjuna (Śiv. 5, 53).

ಸಹಸ್ರಾವಧಿ sahasra-avadhi. By thousands (My.; B. 5, 92; Mhr.).

ಸಹಸ್ರ sahasri. Having a thousand; consisting of thousands; amounting to a thousand. 2, a body of a thousand men, etc. 3, the commander or prefect of a thousand.

ಸಹಸ್ರೇಕ್ಷ sahasra-ikṣhapa. = ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ. (Abh. P. 5, 80).

ಸಹಹೇತುಕ saha-hētaka. Being connected with a reason (Kāvy. III, 3, B, 21).

ಸಹಾ sahā. Tbh. of ಸಹ 1. (C.; B. 2, 50; 3, 4; 5, 53. 60. 119).

ಸಹಾಧ್ಯಾಯ saha-adhyāyi. A fellow student. (My.).

ಸಹಾಯ saha-aya. = ಸಾಯ 1. One who goes along with another, a companion; a follower, an adherent, an ally; a servant (ಸೇವಕ, ಅನುಗ, ಅನುಕರ, ಅನುಜೀವಿ, ಒಲೆಕಾರಿ Mr. 266). See Nr. a. ಬದ್ಧವಿ. 2, a helper, a patron. 3, aiding, aid, help, assistance, succour (ಕೆಲಸು Kk. 77; Śm. 57; ಬಲ Nn. 14; C.; Mhr.). — ಸಹಾಯ ಕೊಡು. To give assistance (My.). — ಸಹಾಯ ಮಾಡು. To furnish help, to lend aid, to give assistance or support (C.; B. 4, 2. 116).

ಸಾವಿರವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 3, 93).

ಸಹಾಯಗಾರ sahāya-gāra. A helper, an assistant (My.).

ಸಹಾಯಕ sahāyatē. Companionship, association, friendship; assistance, help. 2, a number of companions, company of associates or followers.

ಸಹಾಯಿ sahāyi. A companion, an adherent; an assistant (Bp. 59, 39; 60, 62; J. 12, 28).

ಸಹಾಯಿಗ sahāyiga. = ಸಹಾಯಿ. (Grj. 6, 39; Bp. 22, 50).

ಸಹಿ sahi. = ಸಯಿ. Sign of approval, signature (My.). ಅ ಕರಾರನಾಮೆಯ ಮೇಲೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದನು (B. 5, 221).

ಸಹಿತ sahita. Accompanied or attended by, associated or connected with, in company with, with, possessed of. ಸಹಿತಂ, with, along with, together with. See Śmd. 26, 31; Ch. v. 224; Bp. 37, 2; J. 4, 65; 5, 73.

ಸಹಿಸ್ತು sahiṣṭu. Able to support, capable of enduring, disposed to bear, forbearing, patient.

ಸಹಿಸ್ತುತೆ sahiṣṭutē. Ability to bear or support; patience, forbearance, resignation (ಕ್ಷಮೆ, ಕ್ಷಮೆ, etc., ಸಯಿಣಿ HIA.).

ಸಹಿಸು sahiṣu. (= ಸಯಿಸು, q. v.), ಸಯಿಸು, ಸೋಸು 2. To bear, etc., etc. (ತಾಳು G.; My.; Si. 249, 386; B. 5, 12).

ಸಹೃದಯ sa-hṛdaya. Possessing a heart, good-hearted, compassionate, amiable (ರೇಸವ್ವ ಮನದವಂ HIA.); with the heart, sincere; intelligent; a learned man.

ಸಹೆ sahe. ಸಹಾ. The earth. 2, the plant *Aloe perfoliata* Lin. 3, a kind of kidney-bean, *Phaseolus trilobus* Ait. See ಮಹಾ-, ಸರ್ವಂ-; Nr. 8. ಹೆಸರು.

ಸಹೋಕ್ತಿ saha-ukti. Speaking at the same time. 2, a figure of rhetoric, either employing a word in a double meaning, or connecting different ideas by using the word saha; a kind of vāstava (Kāvy. III, 3, B. 3, 9-12).

ಸಹೋದರ saha-ūḍha. The son of a woman pregnant at marriage.

ಸಹೋದರ sahoḍha-ja. = ಸಹೋದ. (Sk.; R.).

ಸಹೋತ್ಸ saha-uttha. Coming forth or originating together (Upr. 4, 90).

ಸಹೋದರ saha-udara. Co-uterine: a brother of whole blood (ಸಹಜಾತ, ಧೃತ್ಯ Mr. 311). See Śmd. 258.

ಸಹೋದರಿ sahoḍdari. A sister of whole blood (My.).

ಸಹೋದರ sahoḍdarē. = ಸಹೋದರ. (Bp. 3, 84).

ಸಹ್ಯ sahya. To be borne or endured, endurable, sufferable, tolerable (see ಅ-). 2, able to bear, adequate to, equal to. 3, strong, powerful. 4, sweet, agreeable (see ಶುತಿ-). 5, N. of one of the seven principal ranges of mountains in India (ಅಪ್ರಿ, ಪರ್ವತ Nu. 101; see ಸಪ್ತಕುಲಾಪಲ). 6, health; a healthy man (ಅರುಣ, ನೀರೋಗಿ 101). 7, wish, desire (ಮನೋರಥ, ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆ 101). 8, adequacy; assistance.

ಸಳಿ saji. = ಚಳಿ 2, etc. Coldness, etc. (My.).

ಸಳಿ saḷi. = ಸೆಳೆ 3. To pull, etc. ಒದಿದು ಸರಿದು ಎತ್ತಿ ಬಿಡುವಿಕೆ (ನಿರ್ವಾಹ, ಅಭ್ಯವಹಾರ Si. 393).

ಸಳೀದ sa-lēha (-lēha). A man who loks with another, one who tries to outdo another, an antagonist (Grj. 2, after 106).

ಸಳ್ತು saḷtu. See ಬಡ್ಡು.

ಸಳ್ಳ saḷla. = ಸಡಿಲು 2, etc. (My.; T. ಚಳ್ಳು, to slacken, relent, etc.; cf. ಚಳ್ಳು).

ಸಳ್ಳ saḷlu. = ಸಳ್ಳ, etc. — ಸಳ್ಳವಂ. -ಹಂ. To run loose: to escape (B. 3, 23).

ಸಾ sa. Tbh. of ಸಹ 1. (Śmd. 378).

ಸಾಯಾತ್ರಿkā sāmyātrika. (fr. ಸಾಯಾತ್ರಿ). A merchant who trades by sea (ಪೋತದ ವ್ಯವಹಾರ Mr. 407).

ಸಾಯುಗೀನ sāmyugina. (fr. ಸಾಯುಗ). Relating to war or battle; warlike, skilled in war.

ಸಾಂವತ್ಸರ sāmvatsara. (fr. ಸಂವತ್ಸರ). Yearly, annual, perennial. 2, an astrologer, an almanac-maker.

ಸಾಂವತ್ಸರಿಕ sāmvatsarika. = ಸಾಂವತ್ಸರ. (Sk.; My.).

ಸಾಂಕಾರಿಕ sāmsāyika. (fr. ಸಂಕಾರ). Dubious, doubtful; in doubt, uncertain, irresolute.

ಸಾಂಸಾರಿಕ sāmsargika. (fr. ಸಂಸಾರ). Contagious (as a disease, My.).

ಸಾಂಸಾರಿಕ sāmsārika. (fr. ಸಂಸಾರ). Worldly, belonging to the world (My.).

ಸಾಂಸ್ಥಿಕ sāmsiddhika. (fr. ಸಂಸ್ಥಿ). Effected naturally, belonging to nature, natural, innate (B. 5, 219).

ಸಾಂಸ್ಥಿಕ sāmsrīṣhika. The immediate result of action (ಅಗರವತ ಫಲ Mr. 72).

ಸಾಕ saka. = ತಾಕ 2, ಸಾಕೆ, etc. Heat (My.).

ಸಾಕಂ sakam. With, together with, at the same time (Kā. Mr. 535).

ಸಾಕಲ್ಯ saḷalya. (fr. ಸಕಲ). Totality, entireness, completeness; the whole, entire, all (Śmd. 61).

ಸಾಕಲ್ಯವಚನ saḷalya-vācāna. A complete person.

ಸಾಕಾರ sa-ākāra. Having form, having any shape or definite figure, figurate; having one's real form; a definite shape. See Bp. 1, 29; 20, 2; 26, 25; J. 26, 67; Dp. 1, 4; 61, 5.

ಸಾಕಿ sāki. N. of females among smārta and mādhyā Brāhmanas (My.). — ಸಾಕಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.).

ಸಾಕಿಸು sākisū. To cause to bring up, etc. (C.).

ಸಾಕು sāku. 1. To bring up, to foster, to rear, to nurse, to keep, to protect, to preserve (ರಕ್ಷಣೆ Śmd. Dh.; Śm. 78; Bp. 3, 79; J. 28, 16; C.; T. cf. ಸಲಹು; Sk. ಚರ, to foster). ಒಂದು ಸಾಕಿದ ಮಗ (ಧಾತಿ Mr. 312). ಸಾಕಿದ ತಾಯಿ (ಧಾತಿ Si. 451). ಮಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲರೂ ಹಣ ಲಗ್ನಿಸ್ತರೆ ಅಕ್ಕ ಸಾಕಾಳೇ?—ಸಾಕಿದ ಮಗ ಸಾಕ ಸೇರಿಕ್ಕಾಳೇ? (Prva.).

ಸಾಕು sāku. 2. Bringing up, fostering, etc. — ಸಾಕು ಕೊಡು. To give to another person to bring up (My.). — ಸಾಕುತಂದೆ. A foster-father (My.). — ಸಾಕುತಾಯಿ. A foster-mother (My.). — ಸಾಕು ತೆಗೆ. To take and rear as a child; to adopt (My.). — ಸಾಕುಮಗ. A foster-son: an adopted son (My.). Feminine ಸಾಕುಮಗಳ. (My.). — ಸಾಕುಮಗ. A foster-animal, etc. (My.).

ಸಾಕು sāku. 3. (= a ಸುಖ್ಯಂ, 3rd person singular future of ಸಾರಿ 1). He, she or it is sufficient or enough. they are sufficient, etc. (C.). 2, sufficiency. sufficient, enough (C.). 3, enough! (as exclamation denoting disdain, ತಿರಸ್ಕಾರ Śm. 78; C.; ಅಲಮ, ಕರಣ, ನಿ, ನಿಷೇಧ Si. 469). ಸಾಕಿಮುದು (ಹಸ್ತವಾರಣ, ವರ್ಷಾಪ, ಪರಿತ್ಯಾಗ Nr.). See Bp. 13, 29; 14, 10; 37, 12, 32; 40, 12, 42, 18; 49, 23; 50, 67, 72; Bh. 1, 8, 7, 8, 10; 1, 10, 12, 13, 19; 6, 35. ಭಕ್ತವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು (Pr.). ನೆಗಳ ಹಗಲು ಬದಲುವದಿಲ್ಲ; ಇವರು ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಕೂಗಿದರೆ ಸಾಕು. ಯಾವತ್ತು ಕೂಗಿ ಹತ್ತಿ ಕಲಕಲಾಟ ಎದ್ದುಕುತ್ತದೆ (B. 3, 73). ಕೃಷಿ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ (ಮದ್ದಿನಲ್ಲಿ) ದಿವ್ಯದ ಸಾಕು ಮಹಿಮೆ ಸುಖ್ಯ ಬುದಿಯಾಗುತ್ತದೆ (4, 62; see also 4, 139). (In Śmd.)

Canara ಸಾಕು is used in the sense of "he, she or it is likely", e. g. ಮದ್ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. — ಸಾಕಾಗು. -ಅಗು. To become or be sufficient (C.; Si. 230). ಸಾಕಾದವು ಇರುವಿಕೆ (ವಿಧಾ, ಸಮುದ್ರಿ Si. 389); ಸಾಕಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಉಪ್ಪಾಗಿರುವಿಕೆ (ಕುತಲ 457). ಸಾಕಾಗುವವು ಹಿಟ್ಟು (B. 5, 129). 2, to become or be unnecessary, not to be required or desired, to go against one's will; to become or be disgusting (C.). — ಸಾಕು ಮಾಡು. To make or let be sufficient (My.). 2, to avoid, to give up (Si.). ಪರಪೀಡಾದಿಗಳನ್ನು ಸಾಕು ಮಾಡುವಿಕೆ (ವಿಯಾಮ, ವಿಯಮ); ಜನ್ಮಾಗಿ ಸಾಕು ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುವದು (ಸಂಯಾಮ, ಸಂಯಮ Si. 893). 3, to cause to feel disgust, to trouble (ನನ್ನನ್ನು or ನನಗೆ, etc., My.). — ಸಾಕು ಸಾಕು. rep. (Bp. 11, 39).

ಸಾಕು ಸಾಕು. 4. To throw (*cf.* ಹಾಕು, and Tu. ಸಾಡಿ, ಹಾಡಿ, a road). ಸಾಕಡ್ ಪಟ್ಟಿದು (ನುನ್ನ, ಕ್ಷಿಪ್ರ Hla.; is ಸಾಕು an error of the copyist?).

ಸಾಕು ಸಾಕು. 5. A pretence, pretext, excuse, palliation (Tē.; T. ಹಾಕು; R.).

ಸಾಕೇತ ಸಾಕೇತ. N. of the city Ayōdhyā or Oude (My.).

ಸಾಕೈ ಸಾಕೈ. ಸಕ್ಕ. Tbh. of ಸಾಕ್ಷಿ. (Smd. 346).

ಸಾಕ್ಷರ sa-akshara. Having or containing syllables or letters.

ಸಾಕ್ಷಾತ್ sa-akshāt. Before the eyes, in sight of, in presence of, before. 2, eye to eye, visibly, evidently, openly, manifestly; truly, certainly (ಸೂನ್ಯತ, ದಿವಿ Nn. 118). 3, visibly present, visibly manifested as, like. 4, a particular way of manifestation (ವಾರ್ತಾವಿಶೇಷ, ವಾರ್ತಾವಿಶೇಷಂಗಳ 118). 5, one's own sphere or country (ತನ್ನಯ ಸೀಮೆ 118). 6, disease (ಗದ, ರೋಗ 118). 7, a weapon (ತಸ್ತ, ಅಯುಧ 118). — ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಮ್ಮ. A uterine brother (My.).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಾಕ್ಷಾತ್. Tbh. of ಸಾಕ್ಷಾತ್. — ಸಾಕ್ಷಾತ್ಯಮೆಮ್ಮ. The very Bōmma, Bōmma himself (Bp. 55, 33).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕರಿಸು ಸಾಕ್ಷಾತ್-karisu. To place clearly before one's mind (My.); to see with one's own eyes (My.).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕಾರ ಸಾಕ್ಷಾತ್-kāra. Perception with one's own eyes or mind (My.; ಉಪಲಬ್ಧ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ G.).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕೃತ ಸಾಕ್ಷಾತ್-kṛita. Perceived or experienced; done by self. (R.).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ತ್ರಿಯಮ್ಮಕ ಸಾಕ್ಷಾತ್-triyambaka. Śiva himself, the very Śiva (Bp. 54, 82).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ತ್ವರಾತ್ಸರ ಸಾಕ್ಷಾತ್-parātpara. The highest (God) himself (Bp. 51, 80).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ತ್ವದ್ವ ಸಾಕ್ಷಾತ್-brahma. The very Brahma (Śāv. 5, 85).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ತ್ವದ್ವ ಸಾಕ್ಷಾತ್-vishṇu. Viṣṇu himself, the very Viṣṇu (My.).

ಸಾಕ್ಷಿ sa-akshi. = ಸಕ್ಕ, ಸಾಕ್ಕ. Observing, witnessing, seeing. 2, attesting, testifying, giving evidence. 3, evidence, testimony. 4, an observer; an eye-witness; any witness (in law). ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಿದರೆ ಮೋಕ್ಷ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಪೂಜ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ಬಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. — ಮಣ್ಣುಬೇವರಿಗೆ ಮಜ್ಜನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prva.). See Bp. 85, 50; 53, 71; 54, 51; Bh. 3, 17, 15. — ಸಾಕ್ಷಿ ಜಾಬಿತಾ. A list of witnesses (My.). — ಸಾಕ್ಷಿ ಪಟ್ಟಿ. = ಸಾಕ್ಷಿ ಜಾಬಿತಾ. (My.). — ಸಾಕ್ಷಿ ಬತ್ಯ. Subsistence-money given to attending witnesses (My.).

ಸಾಕ್ಷಿ ಕ sa-akshika. = ಸಾಕ್ಷಿ. See ಅಕ್ಷಿ-, ಸ-; Śāv. 5, 35.

ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಧಿ ಸಾಕ್ಷಿ-gāra. A man bearing witness, a witness (My.).

ಸಾಕ್ಷಿ ದಾರ ಸಾಕ್ಷಿ-dāra. = ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಧಿ. (My.; B. 5, 265).

ಸಾಕ್ಷಿ ವಾಚ್ಛಾಲ ಸಾಕ್ಷಿ-vāṇmāla. A deposition of evidence (My.).

ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆ ಸಾಕ್ಷಿ-vicārapē. The examination of witnesses (My.).

ಸಾಕ್ಷಿ ಭೂತ ಸಾಕ್ಷಿ-bhūta. Established by testimony (Bp. 32, 3). 2, being witness, bearing witness to (My.).

ಸಾಗ ಸಾಗ. = ಸಾಗು 2. — ಸಾಗ ಮಾಡು. = ಸಾಗು ಮಾಡು. (B. 5, 114). — ಸಾಗವಾಗು. = ಸಾಗು ಅಗು. (B. 5, 115).

ಸಾಗದ ಸಾಗದ. The forest tree *Sleichera trijuga* (My.; Van Someren).

ಸಾಗವಾನ ಸಾಗವಾನ. Tbh. of ಸದಗಮನ. See ಯುಧಾತಕ್ತಿ-.

ಸಾಗರ ಸಾಗರ. (fr. ಸಾಗು). The state of extending one's self and bending forwards. — ಸಾಗರ ಬೀದು. To extend one's self and bend forwards (S. Mhr.).

ಸಾಗರ ಸಾಗರ. (fr. ಸಗರ). The ocean (said to have been named sāgara by Bhagīratha who is said to have brought the waters of Gāṅgā from heaven and led them to the sea, calling this sāgara after his ancestor king Sāgara; another legend asserts that the bed of the ocean was dug by the sons of Sāgara). 2, a kind of computation of time (Ūpr. 9, 49; Abh. P. 1, after 66, 67 & 68). ಪಾಗಾರಾ ಹಾದಿದವನು ಸಾಗರ ಹಾಡ್ಕಾನೇ? (Prv.).

ಸಾಗರಾಮ್ಬರೆ ಸಾಗರ-ambarē. She who is ocean-clothed: the earth (Mr. 91).

ಸಾಗವಳಿ ಸಾಗ-pāli. = ಸಾಗುವಳಿ, q. v. (My.). ಸಾಗವಳಿ ಮಾಡೋಣ (ವ್ಯವಸಾಯ G.).

ಸಾಗವಾನ ಸಾಗವಾನ. Made of or belonging to teak wood (My.; Mhr.).

ಸಾಗವಾನ ಸಾಗವಾನ. The teak tree or wood (My.; Mhr., H.).

ಸಾಗಿಸು ಸಾಗಿಸು. To cause to go or go on (as a ship, B. 3, 119); ಹದಗು ಸಾಗಿಸುವ ಹುಟ್ಟು (ಕ್ಷೇಪವೆ G.); — to carry on, to cause to proceed or advance, to perform or do (as any kind of work, C.; B. 3, 18, 32; 4, 18, 184; 5, 285); to conduct (as any business or affairs, C.; B. 3, 74); to carry on (as commerce, C.; B. 3, 80); to manage (as a household, C.; J. 10, 28; as temples, Bp. 51, 52); to convey (any things, C.; J. 5, 72); to sustain, to maintain, to foster (as children, Bp. 24, 61; 39, 23; J. 32, 29), to nourish (as the belly, B. 1, 10; 2, 32). 3, to keep in or bring into a state of cultivation, to cultivate (as land). ತಾನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡ ಕೂಲಿಯವರಿಂದ ಜೋಡು ಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ (B. 5, 85).

ಸಾಗು ಸಾಗು. 1. To go, to move forward, to proceed (as a ship, B. 3, 117, 119; as a person, J. 19, 31; 22, 41; C.; B. 3, 123; 4, 128); to proceed or advance (as work, C.; B. 5, 285); to go, to proceed

in a given manner (as actions, B. 4, 184); to continue in time, to last (as a state of things, B. 4, 12); to come upon with grievous effect (as trouble; ನೀವೆಲ್ಲರು... ಕೂಡಿ ಇದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾರ ಕಾಟವೂ ಸಾಗದು B. 2, 30); to be brought about, achieved or accomplished (J. 5, 41; ನನ್ನ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ My.). (Tē. ಸಾಗು; T. ಆಯ್, to happen, to succeed). — ಸಾಗ ಕಳುಹಿಸು. To send on, to set (a friend or a traveller) on his way by accompanying him a short distance (My.). — ಸಾಗ ಹಾಕು. To carry on (as work, My.). 2, to send on (as visitors, My.).

ಸಾಗು ಸ್ಥಿಗು. 2. = ಸಾಗ. Advance, improvement: cultivation, tillage. (Tē.). — ಸಾಗು ಆಗು. = ಸಾಗ ವಾಗು. Cultivation to take place (C.; B. 5, 118). — ಸಾಗು ಬೀಡು. Cultivation to fall off or be abandoned. ಸಾಗು ಬಿಡು. To cultivate, to till (C.; B. 2, 19; 5, 93, 99). ಬೀಡು ಧೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಗು ಮಾಡೋಣ (G. 127). — ಸಾಗು ಸನ್ನು. dupl. = ಸಾಗು. (My.).

ಸಾಗು ಸ್ಥಿಗು. 3. To lengthen, to extend (v. 1., as iron under the hammer; Tē.; see ಚಾಕು; cf. ಸಯ 1?). — ಸಾಗ ಬಡಿ. To elongate (as iron with the hammer, B. 4, 148). — ಸಾಗ ಬಡೆ. = ಸಾಗ ಬಡಿ. (My.).

ಸಾಗುಸ್ಥಿ ಸಾಗುನ್ಯಾ. (fr. ಸಗುಣ). Having lasting qualities, perpetual, eternal (ಸಾದಾ, ಸದಾ, ನಿತ್ಯವು Mr. 588).

ಸಾಗುವಳಿ ಸ್ಥಿಗು-ಪಾಲಿ. = ಸಾಗುವಳಿ. Cultivation (C.; G. 550; Tē. ಸಾಗಬಡಿ, ಸಾಗಬಳಿ, ಸಾಗವಳಿ, ಸಾಗುಬಡಿ). — ಸಾಗುವಳಿ ಆಗು. The time to commence farming (My.). — ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡು. To cultivate, to till (My.). — ಸಾಗುವಳಿ ಯಾಗು. -ಆಗು. To come under cultivation, to be cultivated or tilled, cultivation to take place (C.; B. 4, 147; 5, 87).

ಸಾಗೂ ಸ್ಥಿಗು. Sago. See ಸಬ್ಬು 2.

ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕಾ. (fr. ಸಂಕ್ರಾಮ). Contagious (as disease, My.).

ಸಾಂಖ್ಯ ಸಾಂಖ್ಯಾ. (fr. ಸಂಖ್ಯಾ). Relating to number or calculation, reckoning up, calculating; deliberating, reasoning. 2, N. of one of the divisions of philosophy (enumerating twenty-five tattvas or true principles, ascribed to Kapila). 3, a follower of the sāṅkhya system of philosophy. 4, N. (Bp. 38, 55; 48, 40). — ಸಾಂಖ್ಯತೋಷ. N. (Bp. 50, 62).

ಸಾಂಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಂಖ್ಯಾ-ಶಾಸ್ತ್ರ. The sāṅkhya system of philosophy; any treatise upon it. (My.).

ಸಾಂಖ್ಯಶಿವೈಕ್ಯ ಸಾಂಖ್ಯಾ-ಶಿವೈಕ್ಯ. A man who has become one with Śiva by means of sāṅkhya (Bp. 50, 75).

ಸಾಂಖ್ಯಾಯನ ಸಾಂಖ್ಯಾ-ಯನ. N. of a muni, and of the author of certain śāstras (Bp. 3, 63, 64).

ಸಾಂಕ sa-aṅga. Having members or subdivisions. 2, comprising every subordinate part, complete in every part, finished, perfect. 3, together with the vedic aṅgas. See Bp. 4, 66; 7, 3; 18, 35; 24, 16, 27, 35, 89; 33, 6; 37, 10; 47, 13; 50, 41; 60, 3; ಅತಿ.

ಸಾಂಕರ ಸಾಂಗರ. ಸಾಂಕರ ಸಾಂಗರ. = ಚಾರ್ವಕ 1, q. v. (My.).

ಸಾಂಕತ್ಯ ಸಾಂಗತ್ಯಾ. (fr. ಸಂಗತಿ). A meeting, etc. (ಸಮಿತಿ, ಕೂಟ Nn. 141).

ಸಾಂಗು sāngu. A spear or a javelin altogether of iron (Mhr., H. ಸಾಂಗ; R.).

ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ಸಾಂಗಾ-upāṅga. Being with all its members, items, parts and appendages. 2, along with the vedic aṅgas and upāṅgas. See Bp. 18, 35; 31, 8; 43, 34; 44, 25; 56, 12; Bh. 1, 7, 41; J. 19, 54.

ಸಾಂಗ್ರಾಣಿ ಸಾಂಗ್ರಾಣಿ. A flat circular stone with a hole in its midst, used in gymnastic exercises (My.).

ಸಾಂಗ್ರಾಮಿಕ ಸಾಂಗ್ರಾಮಿಕಾ. (fr. ಸಂಗ್ರಾಮ). Relating to war; warlike, martial. (R.).

ಸಾಬಾ ಸಾಬಾ. True, real (My.; Mhr., H.). 2, a mould or matrix (My.; Mhr., H. ಸಾಬಾ).

ಸಾಬಿ ಸಾಬಿ. Crookedly, awry, obliquely.

ಸಾಬಿವ್ಯ ಸಾಬಿವ್ಯಾ. (fr. ಸಬವ). Friendship, fellowship (ಸೇತನ G.). 2, the office of a counsellor, ministrarship, ministry, administration (ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ G.).

ಸಾಬೀಕೃತ ಸಾಬೀ-kṛita. Made crooked; bent, inclined; seen crookedly, distorted, misrepresented. 2, distortion or perversion of mind, prejudice. (R.).

ಸಾಜಿ ಸಾಜಿ. Tbh. of ಸಜಾ. (ಸಜಾ Kk. 94; ನಿತ್ಯವು, ಸಜಾ, ಸಜಿ, ನಲಂ, ನದಂ, ದರ್, ದಿಲಿ Sm. 34; Ūpr. 9, 53).

ಸಾಂಜಲಿ sa-aṅjali. Being together with the aṅjali (in saluting, Śāv. 4, 101).

ಸಾಟಿ ಸಾಟಿ. Likeness, similarity; like, equal (Grj. 6, 26; Śā. 46; Śāv. 2, 17; 4, 85; My.; Tē. ಸಾಟಿ, ಸಾಟಿ, ಸಾಟಿ, ಸಾಟಿ, ಸಾಟಿ, ಸಾಟಿ; cf. ಸಾಟಿ 1).

ಸಾಟಿ ಸಾಟಿ. 1. Tbh. of ಸಾಟಿ. Cloth. ಸಾಟಿ ಇಲ್ಲದವನು ಸಾಟಿ ಒಗ್ಗದಾಣೆ (Prv.).

ಸಾಟಿ ಸಾಟಿ. 2. Barter, exchange (My.; Tē. ಸಾಟಿ, ಸಾಟಿ, H. ಸಾಟಿ; see Mhr., H. s. ದಟ್ಟ). ಸಾಟಿಯ ಸಂಸಾರ, ಸಾಟಿಯ ಸಂಸಾರ ವ್ಯಾಪಾರ (Prv.). — ಸಾಟಿವ್ಯಾಪಾರ. Bartered merchandise (My.).

ಸಾಟೀನ್ ಸಾಟೀ. (Satin), thick cotton cloth, a kind of drill (My.; Śi. 228).

ಸಾಧ ಸಾಧಾ. Overcome, conquered. See ಅಪಾರ.

ಸಾಣಿ ಸಾಣಿ. = ಸಾಣೆ. — ಸಾಣೆಕಲ್ಲು. = ಸಾಣೆಕಲ್ಲು. (ಸಾಣೆಕಲ್ಲು G.). — ಸಾಣೆ ಹಿಡಿ. = ಸಾಣೆ ಹಿಡಿ. ಕತ್ತಿಯ ಸಾಣೆ ಹಿಡುವವನು (ಅಸಿಧಾವಳಿ G.). — ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸು. = ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸು (B. 494).

ಸಾಣೆ ಸಾಣಿ. A man who grinds or sharpens tools (Ū Bp. 47, 41).

ಸಾಣೆಗೆ ಸಾಣೆಗೆ. A sieve, a strainer (ಹರಡೆ G.; cf. ಸಾಣೆ. — ಸಾಣೆಗೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A sieve-like eye (B. Mhr.). — ಸಾಣೆಗೆ ಹಾಕು. To sift, to strain (ಹಾಕಿಸು G.).

ಸಾಣೆಸು ಸಾಣೆಸು. = ಸಾಣೆಸು 1. To sift, to strain (B. Mhr.).

ಸಾಣೆ ಸಾಣೆ. = ಸಾಣೆ. Tbh. of ಸಾಣೆ 1. (Ūmd. 325, 364). A grindstone, a whet-stone (Bp. 37, 49; J. 12, 21; C.; Mhr. ಸಾಣೆ). ಸಾಣೆ ಗುಣ ಗಣ್ಣದಲ್ಲಿ ನೋಡು, ನಾಣ್ಣದ ಗುಣ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ನೋಡು. — ಸಾಣೆಗೆ ಕಾಲು ಮುಟ್ಟಿಸು! ಅತ್ತರೆ ಆತನೇ ವರ್ತಕ ಬಾ! ನಾಣ್ಣ ಕೊಡ ಬೇಕು! ಅತ್ತ ಹಾಗೆ (Prva.). See Mr. s. 3, 2, 3, 345, 485. — ಸಾಣೆಕಲ್ಲು. ಸಾಣೆಕಲ್ಲು. = ಸಾಣೆ (Bp. 12, 10; C. ಮುಟ್ಟಿಯಾ ಮುಟ್ಟಿಸು ಇಟ್ಟು ತಾ ನೋಡೋಣ, ನೋಡು ನೋಡು ಯುವರೆ? ಸಾಣೆಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿ ಕೇಡೇನು? (Bp.). ಸಾಣೆಕಲ್ಲು ಗುಣ ನೋಡು ತರೋ ಗಣ್ಣು (Prv.). — ಸಾಣೆಕಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಸಾಣೆಕಲ್ಲು. (Bp. 27, 6). — ಸಾಣೆ ತೇಯು. To grind, to macerate. ನೀರಿನಿಂದ ಸಾಣೆ ತೇಯಿದರೆ ಸಾಣೆ ತೇಯಿರಿ (Prv.). — ಸಾಣೆಹಿಡಿ. -ಹಿಡಿ. To grind, to sharpen (J. 26, 69). — ಸಾಣೆ

ಹಿಡಿ. = ಸಾಹಿವಿಡಿ. (My.). — ಸಾಹಿ ಹಿಡಿಸು. To get ground or sharpened (My.).

ಸಾಹಿಗಾಢಿ ಸಾಹಿ-ಗಾಢಿ. = ಸಾಹಿಗ. (ತಪ್ಪುಮಾರ್ಗ, ಅಸಿಧಾವಳಿ Nr.; Si. 338; My.).

ಸಾತಲೆ ಸಾತಲೆ. The soap-nut plant, *Mimosa abstergens* Roxb.

ಸಾತಾನಿ ಸಾತಾನಿ. = ಬಾಹಾರದವ, q. v. (My.; Tē.).

ಸಾತಾರೆ ಸಾತಾರೆ. N. of a town (B. 4, 81; My.).

ಸಾತಿ ಸಾತಿ. 1. Tbh. of ಸಾತಿ. (Śmd. 368).

ಸಾತಿ ಸಾತಿ. 2. Gaining, obtaining, acquisition. 2, gift, giving.

ಸಾತಿ ಸಾತಿ. 3. End, conclusion; cessation; destruction; sharp pain.

ಸಾತಿಶಯ sa-atishaya. Excessive; pre-eminent, excellent (Ūh. v. 203. 221).

ಸಾತಿಶಯ sa-atishaya. Afflicted with dysentery or diarrhoea.

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. (fr. ಸಾತಿಶಯ). Pease, *Pisum sativum* (ಬಟ್ಟಗಡಲೆ HIA.).

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. = ಸಾತಿಶಯ. (Colebr.).

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. (fr. ಸಾತಿಶಯ). = ಸಾತಿಶಯ. (Sk.).

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. (fr. ಸಾತಿಶಯ). Son of Satyaka and charioteer of Krishna (J. 7, 3; 8, 10. 29. 34).

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. (fr. ಸಾತಿಶಯ). Vyāsa.

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. Vishnu or Krishna. 2, Baladēva. 3, N. of a people inhabiting a district in central India.

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. One of the four divisions of dramatic style. (Kāvya. IV, 2, 58. 60).

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. = ಸಾತಿಶಯ. Real, substantial, essential, natural, genuine, true; honest, sincere, good, virtuous, excellent, amiable, gentle, pure (without the least admixture of passion), mild; vigorous, energetic; endowed with the sattvaguna (i. e. purity or goodness); belonging to or proceeding from this guna. 2, natural indication of feeling or emotion (bhāva), as a blush or change of colour, etc. See Ūp. 6, 72; Bp. 39, 24; 47, 4.

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. = ಸಾತಿಶಯ. (My.).

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. Honesty, sincerity, goodness, etc. (My.).

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. = ಸಾತಿಶಯ No. 2. (Kāvya. IV, 2, 17; Si. 67).

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. = ಸಾತಿಶಯ. (Grj. 2, after 106).

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. Tbh. of ಸಾತಿಶಯ. (My.; G.).

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. 1. Tbh. of ಸಾತಿಶಯ. (My.). ಸಾತಿಶಯ ಎತ್ತಿಗೆ ಎರಡು ಹೇಡಿ (Prv.).

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. 2. = ಸಾತಿಶಯ, etc. — ಸಾತಿಶಯ. A class of Kurubas (My.). — ಸಾತಿಶಯ. — ಸಾತಿಶಯ. Pure red (B. 5, 55).

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. 3. Sitting, settling down, sinking; placing, putting; clearness, purity. See ನಿಪಾದ, ಪ್ರಸಾದ.

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. Causing to sit or sink; destroying; placing, putting; sitting, settling; sinking; a house, a dwelling; rendering clear; calming. See ಉತ್, ಪ್ರ.

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. 1. = ಸಾತಿಶಯ. See ಪ್ರ.

ಸಾತಿಶಯ ಸಾತಿಶಯ. 2. Tbh. of ಸಾತಿಶಯ. (Śmd. 339).

ಸಾತಿಶಯ sa-ādara. Having or paying respect, respectful, considerate; impassioned; respect (Bp. 20, 6; J. 16, 18); love (My.). ಸಾತಿಶಯ, respectfully, considerately, reverently (Grj. 10, after 108); noticeably (Ūh. v. 384).

ಸಾತಿಶಯ sa-ādara. = ಸಾತಿಶಯ. (Bp. 45, 11).

ಸಾತಿಶಯ sādaru. Arrived, come; produced, issued, edited (My.; Mhr., H. ಸಾತಿಶಯ).

ಸಾತಿಶಯ sādā. 1. = ಸಾತಿಶಯ. See Mr. s. ಸಾತಿಶಯ.

ಸಾತಿಶಯ sādā. 2. = ಸಾತಿಶಯ 2, ಸಾತಿಶಯ 2, ಸಾತಿಶಯ, q. v. — ಸಾತಿಶಯ ಅಂಚು.

A plain border (My.). — ಸಾತಿಶಯ. Pure red (My.).

— ಸಾತಿಶಯ. = ಸಾತಿಶಯ. (B. 3, 55; 5, 13). — ಸಾತಿಶಯ.

An ordinary pace or walk (My.). — ಸಾತಿಶಯ. A

common (not fine) envelope (My.). — ಸಾತಿಶಯ. A

common (unadorned) bridle (My.). — ಸಾತಿಶಯ. A plain

female cloth (My.).

ಸಾತಿಶಯ sādā. ಸಾತಿಶಯ. One who sits or sits down (see ನಿಪಾದ);

a charioteer; a horseman, a rider; one seated or riding

on an elephant. 2, destroying.

ಸಾತಿಶಯ sādita. Sat; made to sit or sink; depressed; etc.

See ಅ.

ಸಾತಿಶಯ sādina. Tbh. of ಸಾತಿಶಯ. (ಚಣ್ಣಕಯವೇಡಿವಂ Mr. 247;

My.).

ಸಾತಿಶಯ sādila. Any contingent charge (as of an

office or school for ink, paper, pens, pencils, oil, etc.,

My.; Mhr., H.).

ಸಾತಿಶಯ sādū. 1. = ಸಾತಿಶಯ. (Tbh. of ಸಾತಿಶಯ or ಸಾತಿಶಯ). A

fragrant substance, a perfume (ಗಂಧದ್ರವ್ಯ ಕ್ರಿ. 99;

ಸಾತಿಶಯ Mr. 336; Grj. 2, after 106; 3, after 91; Bp. 4, 85;

12, 11; Bh. 1, 12, 16; M. ಸಾತಿಶಯ, compound ointment of

sandal, camphor, musk and saffron = T. ಮಯಿಚ್ಛಾಢ್ಢ;

T. ಸಾತಿಶಯ, sandal wood = ಚಣ್ಣನ; Tē. ಸಾತಿಶಯ, to macerate,

to triturate in water, see ತೇ 2).

ಸಾತಿಶಯ sādū. 2. The black colour made of

burnt rice or rāgi with which females and

children mark their foreheads (My.; Tē. ಸಾತಿಶಯ).

— ಸಾತಿಶಯ. A round spot of ಸಾತಿಶಯ put on the fore-

head (My.; T. ಸಾತಿಶಯ).

ಸಾತಿಶಯ sādū. 1. Tbh. of ಸಾತಿಶಯ. Goodness, kindness (ಸುಖ

ನಪ್ಪ ಕ್ರಿ. 99); etc.

ಸಾತಿಶಯ sādū. 2. = ಸಾತಿಶಯ, etc. — ಸಾತಿಶಯ. Plain round-

ness. ಸಾತಿಶಯವಾಗಿದುದು, ಚಕ್ರತಾಂಶ; ಸಾತಿಶಯ ಮೂದಿದಕುಣ್ಣು,

ಚ್ಛಂಗೀತನಲ್ಲ; ಸಾತಿಶಯ ಮೊದಲುಣ್ಣು, ಮೆಲುಮದಕಲ್ಲ (a tripod,

Bēḍagīna āṇapada).

ಸಾತಿಶಯ sādū. (fr. ಸಾತಿಶಯ). Likeness, resemblance, simi-

larity; a likeness, a portrait. See ಪೋರ್ 1; Śmd. 159;

Kāvya. III, 3, B, 60.

ಸಾತಿಶಯ sādū. Tbh. of ಸಾತಿಶಯ. (Śmd. 379).

ಸಾತಿಶಯ sādū. (fr. ಸಾತಿಶಯ). Good, pure (ಎತ್ತರ, ಪವಿತ್ರ

Nn. 140).

ಸಾತಿಶಯ sa-ābhuta. Wonderful, etc. (Śiv. 4, 108).

ಸಾತಿಶಯ sa-ādya. Having beginning. See ಅ.

ಸಾತಿಶಯ sādha. Effective, accomplishing, fulfilling, com-

pleting, perfecting, finishing; that is effective, etc.;

aiding, helping; help. 2, exercise, practice (C.; see ಕತ್ತಿ-

ಗರುಡಿ). 3, a skillful man. 4, one who practices (see

ಕತ್ತಿ). ಸಾತಿಶಯ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಸಾತಿಶಯವೇನು? — ಸಾತಿಶಯ (i. e. ಸಾತಿಶಯ

ದಿನ್ದ) ಎದ್ದು, ಸಾತಿಶಯ (i. e. ಸಾತಿಶಯದಿನ್ದ) ದ್ರವ್ಯ (Prva.). — ಸಾತಿಶಯ

ಸಾತಿಶಯ. Helpful and hurtful; that is helpful or hurtful

(My.; Mhr.). — ಸಾತಿಶಯ ಮಾಡು. To practice (with or on,

ಸಾಧುವಾಹಿ sādhu-vāhi. Carrying well: a good horse, well-trained horse.

ಸಾಧುವೃತ್ತಿ sādhu-vṛtti. Good profession or means of living; good or excellent practice, moral and ritual observances. (My.).

ಸಾಧ್ಯ sādhyā. To be accomplished or effected, to be done; to be formed. 2, accomplishable, practicable, feasible, attainable, being within one's power (to get, etc., ಛನ, ಸಾಧ್ಯವಾದುದು Nn. 15; ಛನ Mr. 510). 3, to be proved or demonstrated. 4, to be inferred or concluded (in logic). 5, to be subdued or mastered, subduable, to be conquered, conquerable. 6, to be cured, curable (as a disease). 7, accomplishment, perfection. 8, an object to be accomplished (in law), the thing to be proved or established by proof, the matter in debate. 9, the major term in a syllogism, the subject of a proposition. 10, a class of celestial beings. ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲೆ ಆದೀತೇ? (Prv.).

ಸಾಧ್ಯಸಿದ್ಧಿ sādhyā-siddhi. The effecting of what has to be done. 2, the establishing of what has to be proved. 3, the success of an undertaking, accomplishment. 4, proof, conclusion. (R.).

ಸಾಧ್ಯಸಿದ್ಧಿ sādhyā-siddhi. Fear, terror.

ಸಾಧ್ಯವಿ sādhyāvi. A chaste or virtuous woman; a faithful wife.

ಸಾನ sāna. 1. Destroying; bringing to an end. See ಅನ.

ಸಾನ sāna. 2. Tbh. of ತಾನ. (ನಾಯಕ Sm. 31).

ಸಾನ sāna. 3. Tbh. of ಸ್ವಾನ. (My.).

ಸಾನಂದ sa-ānanda. Possessed of joy, happy, delighted, enjoying happiness, endowed with happiness;—joy, happiness. See Bp. 2, 21; 8, 6; 35, 5; 43, 17; 53, 7; J. 11, 2; 28, 59. — ಸಾನಂದದೇವ. N. (Bp. 58, 69).

ಸಾನಬಾಗ sāna-bāga. = ಸಾನಬೋಗ. (My.).

ಸಾನಬೋಗ sāna-bōga. = ತಾನಬೋಗ, etc. (My.).

ಸಾನಿ sāni. A second; a companion; a fellow, an associate, a colleague (in an office, etc., My.; Tē.; H.); also used in the feminine gender, see e. g. ದೊರೆಸಾನಿ. — ಸಾನಿಗುಮಾಸ್ತ. A fellow-gumāsta (My.). — ಸಾನಿತಾನಭೋಗ. A fellow-śānabhōga (My.).

ಸಾನು sānu. Level ground on the top or edge of a mountain, table-land (ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 90, 108; ಲಿಲಿಯ ಪೊರೆ Mr. 97). 2, a summit; a point, end, top.

ಸಾನುಕೂಲ sa-anukūla. Friendly, well disposed; suitable, favourable; well equipped (My.).

ಸಾನುನಯ sa-anunaya. Courteous, kind, civil, polite.

ಸಾನುನಾಸಿಕ sa-anunāsika. Nasal (My.).

ಸಾನುಭವ sa-anubhava. Possessing fruition or experience; one who enjoys or experiences (Bp. 40, 82). 2, fruition, experience (3, 80; 6, 28; 8, 20).

ಸಾನುಭಾವ sa-anubhāva. = ಅನುಭಾವ No. 2 or 3. (Bp. 33, 2).

ಸಾನುಮತ sānu-mat. A mountain.

ಸಾನುಮತ sa-anumata. Assented to, concurred with; approbation, assent. See ಸೇರ.

ಸಾನುಮತಿ sa-anumati. Approbation, assent (My.).

ಸಾನುಮನ್ತ sānu-manta. = ಸಾನುಮತ. (ಬೆಟ್ಟ Mr. 96).

ಸಾನುಮಾನ sa-anumāna. Dependent on or associated with inference. (R.).

ಸಾನುರಾಗ sa-anurāga. Attached, passionate, impassioned. 2, affection, love, passion, desire (Bp. 24, 50; 35, 3; J. 3, 22).

ಸಾನುಸ್ವಾರ sa-anusvāra. Having the nasal mark anusvāra. (My.).

ಸಾನೆ sâne. = ತಾನೆ, q. v. (My.). Tbh. of ಸೇನೆ. (T. ಬೇನೆ, an army; a great many).

ಸಾಂತ sānta. 1. = ಸಂತ 1. (My.). Cf. ತಾಂತ.

ಸಾಂತ sānta. 2. (Tbh. of ತಾಂತ?). Śiva (ಉಮೆಯಾಳ್ವ etc. Ct. II, 5; ಶಿವ Kk. 5; ಕಪ್ಪರ Sm. 2). — ಸಾಂತಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. Pārvatī; N. (My.). — ಸಾಂತಾಯಿ. -ಅಯಿ. = ಸಾಂತಮ್ಮ. ಉ ಮೈಲೆ ತಿಮ್ಮಲೇ ಮಾಯಿ, ಕಪ್ಪು ದೊಡ್ಡಲೇ ಸಾಂತಾಯಿ (Prv.).

ಸಾಂತ sa-anta. 3. A word with final ಸ್ (Sm. 274, 323).

ಸಾಂತಪನ sāntapana. (fr. ಸಂತಪನ). A sort of severe penance.

ಸಾಂತಿ sānti. Tbh. of ತಾಂತಿ. (Sm. 335).

ಸಾಂತವಿ sāntva. (ತಾಂತವಿ). Consolation, consoling, comforting; conciliation; conciliatory, pleasing or mild speech (ಅತ್ಯರ್ಥಮಧುರ, ಸೊಗಸುವ ಮಾತು Nr.).

ಸಾಂತವಿನ sāntvana. (ತಾಂತವಿನ). = ಸಂತವನಿ. The act of appeasing or consoling; speaking kindly and in a conciliatory manner; friendly salutation and inquiry, courtesy, complaisance (ಪ್ರೀತಿ, ಅನುನಯ, ಪ್ರಣಿವಾಹ, ಸಂತಯ್ಯಹ Hk.).

ಸಾಂತವಿವಾದ sāntva-vāda. Speaking in a kindly and affectionate manner. (R.).

ಸಾಂತವಿತ sāntvita. (ತಾಂತವಿತ). Consolated, comforted. (R.).

ಸಾಂದ್ರ ಸಾಂದ್ರ. (Sm. 48). = ಸಾಮ 1.

ಸಾಂದ್ರವೈಕ ಸಾಂದ್ರವೈಕ. (fr. ಸಂದ್ರವೈಕ). Present perception of a result, immediate consequence. Cf. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ.

ಸಾಂದ್ರ ಸಾಂದ್ರ. Thick, close, dense, compact; clustered together, collected, united in a mass; coarse, gross; strong, stout, robust (ಶಿವ, ದಟ್ಟತು Nn. 6; ಛನ, ದಟ್ಟ 15; ಶಿವ Mr. 495); much, abundant, excessive, vehement, intense; unctuous, oily; viscid, smooth, soft, bland; pleasing, agreeable. 2, a thicket, a wood; a heap, a cluster. 3, a fragrance (ಸಾಮ Mr. 336).

ಸಾಂದ್ರತ್ವ ಸಾಂದ್ರತ್ವ. The state of being thick, etc. etc. See ಮನ್ದಯಿಸು.

ಸಾಂದ್ರಪದ ಸಾಂದ್ರ-pada. N. of a vṛtta (Ch.).

ಸಾಂದ್ರನಂದ ಸಾಂದ್ರ-ānanda. Excessive or great joy (Cpr. 3, 98).

ಸಾನ್ದಾಯ್ಯ ಸಾನ್ದಾಯ್ಯ. = ಸನ್ದಾಯ್ಯ. Any substance mixed with ghee, etc., and offered as an oblation with fire (= ಹ ಎಸಾ).

ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ. (fr. ಸನ್ನಿಧ). Nearness, vicinity, proximity; presence. (Bp. 19, 46; 23, 12; 24, 20; J. 10, 19, 20).

ಸಾಪ ಸāpa. 1. = ಸಾಪ. (B. 5, 116, 117).

ಸಾಪ ಸāpa. 2. Tbh. of ತಾಪ. (Sm. 335).

ಸಾಪತ್ನ ಸāpatna. (fr. ಸಪತ್ನಿ). Born from a rival wife, belonging to fellow-wives; a son of a rival wife (ದಾ ಯಾದ್ಯ Mr. 312; Bh. 1, 8, 6).

ಸಾಪತ್ನಿಕ ಸāpatnikē. The state of being a rival wife. See ಕೃತ.

ಸಾಪತ್ಯ್ಯ śāpatnya. The son of a rival wife. 2, a rival, an enemy, an adversary. 3, the state or condition of a rival wife; rivalry, ambition, enmity. (My.).

ಸಾಪಿಂಧ್ರ್ಯ śāpiṇḍya. (fr. ಸಪಿಂಡ್ಯ). Connection by presenting obsequial offerings to the same Manes, consanguinity, kindred, kin. — ಸಾಪಿಂಡ್ಯಾತ್ಪಾಢ್ಯ. = ಸಪಿಂಡ್ಯಾತ್ಪಾಢ್ಯ or ಸಪಿಂಡ್ಯೇಶರಣ. See s. ನಿಮಿತ್ತಸ್ಥಲ.

ಸಾವೇ ಸ್ಥಿಪ್. = ಸಾವೇ. A mat (ಕಬ್ಬಿ, ಕರಿಂಜಕ Śi. 308; My.; Śi. 165).

ಸಾವೇಕ್ಷ್ಯ sa-apēksha. Having regard or respect to, dependent on. (Kāvy. II, 2, B, 1. 2).

ಸಾವೇಕ್ಷ್ಯ sa-apēkshō. See s. ಬಯಕೆ, in G. = ಬಯಕೆ.

ಸಾವಪದ ಸ್ಥಾಪಾದಾ. (fr. ಸಪ್ತಪದ). Belonging to seven steps, produced by or depending on seven steps.

ಸಾವಪದೇನ ಸ್ಥಾಪಾದಿನಾ. Circumambulation of the nuptial fire by the bride and bridegroom in seven steps. 2, friendship (easily contracted), intimacy.

ಸಾಫ sapha. = ಸಾಫ. (Cb. 20).

ಸಾಫಲ್ಯ saphalya. (fr. ಸಫಲ). Productiveness, fruitfulness; profit, advantage; success. (Grj. 4, 41).

ಸಾಫಲ್ಯತ್ವ saphalyatva. The state of having productiveness, etc. (Bp. 5, 51).

ಸಾಫ ಸಫು. = ಸಾಫ 1, ಸಾಫ. Clean (My.; Mhr., H. ಸಾಫ); free from moral impurity; pure; free from disease, clear of blemish; smooth, even; plain, clear, simple, fair (as a piece of composition, speech, etc. (Mhr., H.). 2, ruin, utter destruction (My.; Tē.).

ಸಾಫಿ sabb. = ಸಾಫೇಬ. (My.; see ಸಾಫಾ).

ಸಾಫೀತು sabbītu. = ಸಾಫೀತು. Sound, firm; proved, established (My.; Mhr., H. ಸಾಫೀತ, ಸಾಫೀತ).

ಸಾಫೀತು sabbītu. = ಸಾಫೀತು. (My.).

ಸಾಫಿಪ್ರಾಯ sa-abhiprāya. Having an aim or purpose, persevering, resolute; having a meaning or sense. (Kāvy. III, 3, B, 166; Rāv. 6, after 182).

ಸಾಫಿಲಾಶೆ sa-abhilāshē. Desire, eagerness, wish, passion (J. 26, 6).

ಸಾಮ sāma. 1. Calming, tranquillizing, soothing; reconciling, conciliating, appeasing; conciliation, speaking kindly, kindness; gentleness, mildness (ಶಾನ್ತ, ನಮ್ರಸುಖ Mr. 4, 59; ತದ್ಗಮ ಓ. II, 49). 2, negotiation, peaceable or conciliatory behaviour (as one of the four means of success against an enemy, ಸಯ್ಯನೆ Mr. 267, see ಹತುರೋಪಾಯ). 3, N. of one of the three principal vēdas (arranged for chanting).

ಸಾಮ sāma. 2. Tbh. of ತ್ಯಾಮ. (My.; see ಸಾಮವರ್ಣ). — ಸಾಮಕುಸುಮಿ. The weed Gondoucaulon glabrum Cass. (Z.).

ಸಾಮಕೆ sāmaki. See Mr. s. ವಾಕೆ.

ಸಾಮಗ್ರ್ಯ sāmāgrī. (fr. ಸಮಗ್ರ). Entireness, wholeness, etc.; a collection or assemblage of implements or materials, apparatus, goods and chattels, furniture, effects, year. (Cb. 2, after 14; Kāvy. III, 3, B, 144; My.; B. 4, 12). — ಸಾಮಗ್ರ್ಯಸನ್ನಾಹ. Preparation of all materials or things (My.).

ಸಾಮಜ ಸಾಮಾ-ja. Arising from conciliation, produced by gentleness of conduct or kindness. (J. 6, 28). 2, produced by the sāmavēda. (J. 28, 8). 3, an elephant (ನಿ

ವಾಣ, ಅನಿ Mn. 19; ಕದರಿ, ಅನಿ 43; J. 6, 9, 28; 28, 8; 31, 11); N. of an asura.

ಸಾಮಜಾರಿ ಸಾಮಾ-ari. The enemy of the elephant a lion (Bp. 55, 22).

ಸಾಮಜಾಸುರ ಸಾಮಾ-asura. The asura Sāmaja or Gajāsura (Bp. 46, 18).

ಸಾಮತಿ ಸಾಮati. Tbh. of ಸಾಮ್ಯತೆ. Likeness; a comparison, a simile (My.; Tē.).

ಸಾಮನಿ ಸಾಮani. = ದಾಮನಿ. (Colebr.).

ಸಾಮನ್ತ ಸಾಮanta. (fr. ಸಮನ್ತ). = ಸಾವನ್ತ. Bordering, bounding, neighbouring. 2, a neighbour. 3, a neighbouring king; a feudatory or tributary prince, the chief of a district (paying tribute to a lord paramount); a leader, general, captain, champion. 4, neighbourhood. — See Bp. 61, 39.

ಸಾಮನ್ತಿ ಸಾಮanti. = ಸಾಮನ್ತಿಗೆ, etc. ಹಳದಿ ಸಾಮನ್ತಿ (ಶೇಷ ಪುಸ್ತಕ Śi. 139).

ಸಾಮನ್ತಿಗೆ ಸಾಮantigē. = ಸಾಮನ್ತಿ, ಸಾವನ್ತಿ, ಸಾವನ್ತಿಗೆ, ಸೇವ್ತಿ, ಸೇವನ್ತಿಗೆ q. v. ಹಸರುಸಾಮನ್ತಿಗೆ (ಹೇಮಪುಸ್ತಕ, ಹಸರುಮಲ್ಲಿಗೆ Śi. 139).

ಸಾಮರಸ್ಯ ಸಾಮarasya. (fr. ಸಮರಸ). Union of sameness, essential union (Bp. 51, 20).

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಾಮarthyā. (fr. ಸಮರ್ಥ). Sameness of aim or object, sameness or oneness of meaning or signification. 2, adequacy, fitness, capacity, the state of being entitled. 3, force, power, might, ability, capability, strength, energy, fortitude (ದ್ರವಿಡ, ಶೌರ್ಯ, ಪರಾಕ್ರಮ, etc. Śi. 293; Cpr. 2, 62, 71; Bh. 1, 8, 13, 26). 4, sense or force of words, signification (see ತಬ್ಬ). 5, wealth. 6, interest, advantage.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆ ಸಾಮarthyāt. The state of having force, power, etc. (Grj. 10, 67).

ಸಾಮವರ್ಣ ಸಾಮa-varṇa. Tbh. of ತ್ಯಾಮವರ್ಣ. (Śi. 346).

ಸಾಮವಾರ್ಥ್ಯ ಸಾಮa-vākyā. A conciliatory expression (My.).

ಸಾಮವಾಯಿಕೆ ಸಾಮavāyika. (fr. ಸಮವಾಯು). Belonging to an assembly or association, collective; relating to close or intimate connection. 2, a minister or councillor (ಪ್ರಧಾನಿ G.).

ಸಾಮವೇದ ಸಾಮa-vēda. = ಸಾಮ 1 No. 3. (C.).

ಸಾಮವೇದಿ ಸಾಮa-vēdi. A Brāhmana who studies the sāmavēda (Bp. 9, 43; 56, 27, 36); N. (15, 25; 24, 74; 31, 1, 2, 5).

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮājika. (fr. ಸಮಾಜ). Belating or belonging to an assembly. 2, an associate or spectator of an assembly, member of an assembly.

ಸಾಮಾನ ಸಾಮāna. = ಸಾಮಾನು, q. v. (B. 5, 125, 246). ಸಾಮಾನ ತಾಡ್ಯವಗೆ ಗುಮಾನ ಏನು? (Prr.).

ಸಾಮಾನಿಕ ಸಾಮānika. Equal, of the same position (Cpr. 9, 53).

ಸಾಮಾನು ಸಾಮānu. = ಸಾಮಾನ. Instruments; apparatus, furniture; goods, chattels, things, articles (C.; B. 3, 14, 4, 60; 5, 122; Śi. 84, 381; Br.; Mhr., H. ಸಾಮಾನು); a thing, an article (My.).

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮānya. (fr. ಸಮಾನ). = ಸಾಮಾನ. Common, general, universal, generic, equal. 2, vulgar, ordinary, middling, common-place, insignificant, low (see ಸಾಮಾನು).

3, community, generality, universality. 4, totality, entireness. 5, common or generic property, specific property. 6, kind, sort, genus or species. 7, equality or sameness of meaning (Śmd. 144. 152). 8, = ಸಾಮ್ಯ 1, the connection of different objects by common properties (Kāv. III, 3, B, 96 seq.).

ಸಾಮಾನ್ಯಕಾಲ ಸಾಮಾನ್ಯ-ಕಾಲ. Time in general. See ಪುರು.

ಸಾಮಾನ್ಯಬಿಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ-khaṇḍa. A section of words that differ in form, but have the same meaning (Mr. 423 seq.).

ಸಾಮಾನ್ಯತೆ ಸಾಮಾನ್ಯatē. The state of being common, etc.; that of being low, etc. See ಸತ್ಯ.

ಸಾಮಾನ್ಯಧರ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ-dharma. Common or universal duty (My.).

ಸಾಮಾನ್ಯಪ್ರವೇಶ ಸಾಮಾನ್ಯ-pravēśa. The occurrence of an astrologically unlucky moment (My.).

ಸಾಮಾನ್ಯಬಲ ಸಾಮಾನ್ಯ-bala. A common force, a force in general. See ದಡಿ.

ಸಾಮಾನ್ಯಮಾಲಾಬಂಧ ಸಾಮಾನ್ಯ-mālābandha. A common garland. See ಅದಾದ್ವಗ.

ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣ ಸಾಮಾನ್ಯ-lakṣhaṇa. A generic definition or sign, a definition comprising many individuals, a specific characteristic. (R.).

ಸಾಮಾನ್ಯಾಕೃತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ-ākṛiti. A common form, a form in general. See ಪುರು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯ. An ordinary woman (Bp. 40, 88). 2, one of the transcendental perceptions in the nyāya philosophy.

ಸಾಮಾನ್ಯಸಾಮಾ-ābhāsa. Mere appearance of conciliation or negotiation (Ūpr. 6, after 22).

ಸಾಮಿ ಸಾಮಿ. 1. Half; blamably.

ಸಾಮಿ ಸಾಮಿ. 2. = ಸಾವಿ. Tbh. of ಸಾವಿ. (Śmd. 128. 368; Bp. 35, 27; 51, 7).

ಸಾಮಿಧೇನಿ ಸಾಮಿdhēni. (fr. ಸಮಿಧ). A particular prayer recited on adding fuel to the sacrificial fire.

ಸಾಮಿಪತ್ಯ ಸಾಮಿ-pakva. Half-ripened (Ūpr. 6, after 55).

ಸಾಮಿಪತ್ಯ ಸಾಮಿ-pya. (fr. ಸಮಿಪ). Nearness, vicinity, proximity, contiguity; nearness to the deity. (Grj. 3, after 69; Bp. 1, 30; 24, 83).

ಸಾಮಿಪತ್ಯದ ಸಾಮಿ-pya-pada. The state of being near to the deity (V. 14, after 106).

ಸಾಮು ಸಾಮು. Gymnastics, feats of strength (My.; Br.; H.). ಸಾಯುವ ತನಕ ಸಾಮು ಕಲಿತರೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವದು ಯಾವಾಗ? (Prv.).

ಸಾಮುದ್ರ ಸಾಮುದ್ರ. 1. (fr. ಸಮುದ್ರ 1). Oceanic, marine, sea-born. 2, a seafarer, a mariner. 3, sea-salt.

ಸಾಮುದ್ರ ಸಾಮುದ್ರ. 2. (fr. ಸಮುದ್ರ 2). An impression or mark on the body, spot.

ಸಾಮುದ್ರಿಕಾಲಕ್ಷಣ ಸಾಮುದ್ರikā-lakṣhaṇa. Characteristic spots, lines, etc. on any part of the body and their interpretation (My.).

ಸಾಮುದ್ರಿಕಾಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಮುದ್ರikā-śāstra. A treatise on the interpretation of spots, etc. upon the body (My.).

ಸಾಮುದ್ರಿಕ ಸಾಮುದ್ರik. -ಕಾ. Spots, lines, etc. on the body and their interpretation (My.; ಮನುಷ್ಯನ ರೇಖೆ ಮುಕ್ತಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ G.).

ಸಾಮಿ ಸಾಮಿ. = ಸಾವಿ 1, q. v. Tbh. of ಸಾವಿ No. 5. (My.). ಸಾಮಿ ಕಾದು (ಸಾವಿಮಾಕ 81. 164).

ಸಾಮೀದ್ಧವ ಸಾಮ-udbhava. An elephant.

ಸಾಮೀದ್ಧವಾರ ಸಾಮ-upaśāra. A mild and moderate application, operation or curative. 2, a mild, conciliating measure. (B. 4, 72; 5, 170).

ಸಾಮೀದ್ಧವಾಯ ಸಾಮ-upāya. A mild remedy, moderate measure, gentle means. 2, negotiation, as one of the upāyas or means of success against an enemy (My.).

ಸಾಮ್ಪರಾಯ ಸಾಮparāya. (fr. ಸಮ್ಪರಾಯ). Relating to war or battle, warlike. 2, belonging to the future. 3, contention, conflict. 4, the future, future life. (R.).

ಸಾಮ್ಪರಾಯಿಕ ಸಾಮparāyika. Relating to war, military, strategic; warlike; calamitous; relating to the other world or a future state, future. 2, a war-chariot. 3, war, battle.

ಸಾಮ್ಪ್ರತ ಸಾಮprata. (fr. ಸಮ್ಪ್ರತಿ). Fit, proper, becoming. 2, the present time. ಸಾಮ್ಪ್ರತ, ಸಾಮ್ಪ್ರತಃ, at present, now. (B. 4, 189. 214; 5, 265).

ಸಾಮ್ಪ್ರದಾಯ ಸಾಮpradāya. (fr. ಸಮ್ಪ್ರದಾಯ). Custom, practice, a custom (C.; Bp. 5, 42; V. 9, 82; B. 4, 88).

ಸಾಮ್ಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಮpradāyika. Relating to traditionary or popular doctrine or practice. (My.).

ಸಾಮ್ಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಮpradāyika-stha. A man carefully observant of the doctrines and customs of his forefathers (My.).

ಸಾಮ್ಪ್ರ ಸಾಮ-amba. Attended by Ambā or Dargā: Śiva (Bp. 9, 41). 2, N. of a Yādava (J. 7, 2; 12, 12; 24, 69). — ಸಾಮ್ಪ್ರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಸಾಮ್ಪ್ರತಿವ. Śiva along with Ambā. (My.).

ಸಾಮ್ಪ್ರಜ್ಯ ಸಾಮbrājya. Tbh. of ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ. (My.; Tē.).

ಸಾಮ್ಪ್ರಜ್ಯ ಸಾಮbrājpi. 1. Tbh. of ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ. Benzoin (M. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ; T. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ; Tē. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ); frankincense (ದೋದಾನ My.). — ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕೃತ. An oil extracted from sāmbrāpi (My.).

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಾಮbrājpi. 2. N. of a country (Mr. 282); a horse of that country (Mr. 282; Rāv. 6, after 11; Bh. 7, 7, 46; Tē. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ).

ಸಾಮ್ಯ ಸಾಮya. 1. (fr. ಸಮ). Evenness; equality, parity, sameness, equipoise; likeness, similarity (ಸಂ Śmd. Dh., Śm. 108; ಪೂರ್, ಅನ್ಯ, etc. Ū. I, 88; ತೋರು, ದೊರೆ, ತೋರಿ, etc. II, 25; ಪೂರ್, etc. II, 32; ಪಾಂಗು, ಭಂಗಿ II, 101; ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, ಏವಳಿ, etc. Śm. 55; ಪಾಂಗು 88; ತೋರು 91; ಪಡಿ 95); a comparison, a simile; harmony, tempo, equal time in music and dancing; equability; impartiality, indifference; = ಸಾಮಾನ್ಯ No. 8, the connection of different objects by common properties (Kāv. IIf, 3, B, 61. 96 seq.).

ಸಾಮ್ಯ ಸಾಮya. 2. Tbh. of ಸಾಮ್ಯ (Bp. 51, 21; My.); My. also: fees that, for the performance of particular ceremonies, are to be given to pūjāria, purōhitas and jūyiasas.

ಸಾಮ್ಯತೆ ಸಾಮyatē. = ಸಾಮತಿ. Equality, sameness. ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನ ಸಾಮ್ಯತೆಯ ಕೊಡ ತಕ್ಕದ್ದೋ, ಅ ವಸ್ತು (ಉಪಮಾನ G.).

ಸಾಮ್ಯತ್ವ ಸಾಮyatva. = ಸಾಮ್ಯತೆ. (ಪಾಟಿ Śm. 90).

ಸಾಮ್ಯಪ್ರತಿತಿ *sāmya-pratiti*. Notion of similarity (Kāvy. III, 3, B, 80).

ಸಾಮ್ಯಾವಸ್ಥೆ *sāmya-avasthā*. Equal state, equipoise.

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ *sāmrajya*. (fr. ಸಮ್ರಾಜ್). Complete or universal sovereignty, empire, dominion. (Ūpr. 4, after 24; Bp. 21, 25; 54, 84; 61, 7; B. 4, 227).

ಸಾಮ್ರಾಸ *sāmraṣi*. = ಸಾಮ್ರಾಸಿ 1. A kind of perfume.

ಸಾಯ್ *sāy*. = ಸಾಯು. (Śmd. 58). To die, to de cease, to depart from life (ಮೃತಿ Śmd. Dh.; ಅದ್ವಿ, ಕಡ್, ಬಿಡ್, ಅದ್ವಿ Śmd. I; Ūpr. 5, 74; Abh. P. 6, 62; 6, after 36; 8, 15; 13, 56; 16, after 71; Bp. 13, 14. 16. 17. 26; 14, 20; 15, 2; 22, 53; 24, 12; 32, 50; 35, 33; 42, 5; 43, 14; 46, 20. 23. 58; 49, 18; 50, 31. 37; 52, 8; 56, 16; 57, 32; 60, 24; J. 11, 34; 12, 44; 20, 14; 24, 1; 25, 59; T., M. ಚಾ; Tē. ಚಡ್; Tu. ಸಯ್, ಸೈ; the word may be connected with ಸಯ್ 2, or with ಸಯ್ 1 and ಚಾಡು). P. p. ಸತ್ತು. ಸತ್ತಂ (Śmd. 285). Present and future participle (instead of ಸಾಯ್) frequently ಸಾವ, q. v. ಸತಾತ (ಪರಾಸು, ಉಪಸ ಮೃನ್, ಪ್ರಸಾತ, ಸಂಸ್ಥಿತ, ಮೃತ Hla.). ಸತ್ತಂ (ಮೃತ, ಸಂಸ್ಥಿತ, etc. Mr. 394); ಪತಿ ಸತ್ತವಳು (ವಿಧವೆ 303). ಸತ್ತವನ ಸುಪರಿನ್ನು, ಒಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಚಿತ Nr.). ಸಾಯಲವೇಡಿ, ತಾನ್ ಅಯನಿ ದರೆಯಂ ಗಾಂಗೇಯ, ಕೇಳ್ (Śmd. 64 Mqb.). ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ನಿನ್ನಗಡೆತ್ತ ಣದು ಮೋಕ್ಷಮ್, ಅಯ್? ಸತ್ತು ಹೋಗದವರವರ್ಮ ಇರಲು ಮೋಕ್ಷದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿ! (Sp.). ಸತ್ಯವನ್ನದರೇ ಸತ್ತ ಹಾಗಿರ ಬೇಕು; ಸತ್ಯವನ್ನದರಮ್ ಉಸುಂದರೆ ಸತ್ತವಂಗತ್ತ ಹಾಗಕ್ಕು (Sp.). ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವರೆವ್ವು ಎದ್ದದಾ ನುಡಿ ಯಾಕೆ? ಬತ್ತಿದರೆ ಬೀಜ ಬೀಜವನ್ನ ಗಿಡ ತಾ ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವದೆ? (Sp.). ಸಜ್ಜನರು ಸಾಯಲೋಡಿ ನಿರ್ಗರರು ಮಡಿಗುವರು; ಬಾರ್ಗನ್ನಕಾರಿ ಸತ್ತರೇನ? ದೇಹದ ಕಟ್ಟಿ ಹರಿದನೆ! (Sp.). ಸಾಯಲಾಡನೆನಲು ಬಿನ್ನು ಬಿಡುವರೆ ಮೃತ್ಯು? (Dp. 4).

ಸಾಯು *sāya*. 1. Tbh. of ಸಹಾಯ. ಸಾಯುವಲ್ಲದ ನಾಯು ಸತ್ಯವಾ ದರೆ ಏನು? (Dp. 167).

ಸಾಯು *sāya*. 2. End, close, termination (see ಅವ-). 2, the close of day, evening.

ಸಾಯಂ *sāyam*. In the evening (ಬಯ್ಯನ್ನಲಿ Nr.).

ಸಾಯಕ *sāyaka*. An arrow. 2, a sword. ಸಾಯಕದ ಪುಂಜ (ಕೆಯ್ಯಿಡಿ Kk. 39).

ಸಾಯಕಾಲ *sāya-n-kāla*. Evening, eventide (ದಿವಸಾನ್ತಮಪ್ಪ ಇರುಳು Mr. 66; ಸಾಯು Śl. 476).

ಸಾಯನ್ತನ *sāyantaṇa*. Belonging to evening, vesper time. (Ūpr. 8, after 4).

ಸಾಯರು *sāyaru*. Excuse, custom (My.; Br.; Mhr., H.).

ಸಾಯಸ *sa-āyasa*. 2. Exertion, trouble, difficulty, weariness (Bp. 55, 86; Abhā. 1, 32).

ಸಾಯಸಾಧ್ನ *sāya-ahna*. Evening, eventide. (My.).

ಸಾಯು *sāyi*. 1. = ಸಾವೆ 2. Cream; any cream-like laver (Mhr. ಸಾಕ; see ಕಡ್ಕಾಡೆ, ಕಾರ-).

ಸಾಯು *sāyi*. 2. Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ. See ಗೋ. — ಸಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 56, 41; 58, 10). — ಸಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 59, 6).

ಸಾಯಿರ *sāyira*. Tbh. of ಸಜ್ಜನ. ಸಾಯಿರ ಗಣ್ಣರ್, ಸಾಯಿರ ಪೆಣ್ಣರ್, ಸಾಯಿರ ಮನೆಗರ್ (Śmd. 111).

ಸಾಯು *sāyu*. = ಸಾಯ್. (C.; ಪದು G.). P. p. ಸತ್ತು. ಸತ್ತವನು (ಪರಾಸು, ಪರೀತ, ಪ್ರೇತ, etc. Śl. 297); ಸಾಯುವದು (ಪಂಚ ತೆ, ಕಾಲಧರ್ಮ, ದಿವ್ಯಾನ್ತ, ಪ್ರಲಯ, ಅತ್ಯಯ, ಅನ್ತ, ನಾಕೆ, ಮೃತ್ಯು, ಮರಣ, ನಿಧನ 297); ಗಣ್ಣನು ಸಾಯಿದೇ ಇರುವಾಗಲೇ ಮಿಣ್ಣನ ದೆಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ ಹಾದರದ ಮಗನು (ಕುಣ್ಣ 192); ಗಣ್ಣನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಿಣ್ಣನ ದೆಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ ಹಾದರದ ಮಗನು

(ಗೋಲಕ 193); ಸತ್ತ ಕಡುವನ್ನು ಕಡ ಅಳಲು (ದೇವತಾ 323). ಸತ್ತ ದಿವಸದಿನ್ನ ಹತ್ತು ದಿವಸದ ತನಕ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮ (ದಿವ್ಯಾಚೆ-ಹೆ); ಗಣ್ಣ ಸತ್ತ ಬದಕ ಕೆಮ್ಮುಸೀರೆಯ ಉಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವವಳು (ಸಾತ್ಯಾನಿ); ಗಣ್ಣ ಸತ್ತ ಬದಕ ಹಾರಪುರುಷನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ (ಗುಡ); ಸತ್ತ ತಾಯಿ ತನ್ನಿಗರ್ ಸಲುಪಾಗಿ ಕೊಡುವ ಅನ್ನ (297); ಗಣ್ಣ ಸತ್ತವಳು (ವಿಧವೆ, ವಧವೆ); ಗಣ್ಣ ಸತ್ತ ಬದಕ ಕೊಡಲುಳ್ಳವಳು (ಸಕೇತಿ G.). ಆ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಒಮ್ಮೆ ಕೊಡುಮೇಲೆ ಸತ್ತನು (B. 2, 39). ತಾಯಿ ತನ್ನಿಗರ್ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೋದಾನ ಮಾಡಿಹೊರೆ ನಾವು ಅನ್ನೇ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು (2, 40). ಎರಸೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮ್ ಕನು... ಸಾಯುವಾಗ (8, 14). ಕೋಪರ್ನಿಕಸನು (Coppernican) 71 ವರುಷದವನಾಗಿ ಸತ್ತನು (5, 169).

2, power to be lost (as that of the foot, hand or tongue), use to be gone (as that of teeth), truth to be gone (as that of the tongue, i. e. of a promise, My.). ಸತ್ತು ಕುಲ ಕತ್ತಿಗೆ ಅಂಜೀತೇ? — ಸತ್ತು ಮಗುವಿನ ಕಣ್ಣು ಸಾರಿ. — ಸತ್ತು ಮಗುವಿನ ಹೆಣ್ಣು ತಾರಾಬಲ ಕೇಳಿದ ಹಾಗಿ. — ಸತ್ತು (i. e. ಸತ್ತವನಿ) ಮುಕ್ಕು ಎತ್ತ ವೆತ್ತ ರೇನು? ಸತ್ತು ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹಾನಿಹಾಲು, ಹೆತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾನಹಾಲು. — ಸತ್ತು ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು. — ಸತ್ತವನ ಕಾಲು ತಟ್ಟಿದ ಹಾಗಿ. — ಸತ್ತವರ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದವರ ಕೆಯ್ಯಿಲ್ಲಿ. — ಸತ್ತು ಸಗ್ಗ ಕೂತಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದು ಬೈನಾ ಕೂತಲಿಲ್ಲ. — ಸತ್ತವರ ಮನೆಲಿ ಕೆಟ್ಟವರು ಯಾರು? ಎಂದರೆ ಸತ್ತವನೇ ಕೆಟ್ಟನು. — ಸತ್ತವರಿಗೆ ಅತ್ತರೆ ಅತ್ತವರು ಸಾಯರೇ. — ಸತ್ತು (i. e. ಯಾರೂ ಸತ್ತನೆವ್ವು) ಸುದ್ದಿಯನ್ನಾದರೂ ಸಪ್ಪೀಕವಿತ್ತ ಹೇಯ! — ಸಾಯುವ ತನಕ ಸಾಮು ಕಲಿತರೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಯ ಯಾವಾಗ? — ಸಾಯದಿದ್ದರೆ ಸಾವಿರ ಸೋಜಿಗ ಕಣ್ಣೇನು. — ಸಾಮು ವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುದಾವನೇ ಜವಾಯ. — ಸಾಯುವವರಿಗೆ ದೇವರು ಕೆಟ್ಟವರಿಗೆ ನೆಣ್ಣಿಲ್ಲ. — ಸಾಯುವೆನೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಬಯ್ಯಾಳು ಅತ್ತ ಹಾಗಿ. — ಬನ್ನ ಬನ್ನವರು ನಿನ್ನಿಸಿದರೆ ಗಣ್ಣ ಸತ್ತು ಮಾಲು ಎಟ್ಟು ಕೊಡೀತೇ? — ದಾತವರು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ, ಸೀತವರು ಸಾಯುವದಿಲ್ಲ. — ಮಗನಿಗೆ ಮಾವ ಸತ್ತರೇನು? ಸೋಸಿಗೆ ಅಪ್ಪ ಸತ್ತರೇನು? — ಲಕ್ಕಿಕ್ಕ ಹೊತ್ತದಕ್ಕು ಮುಖ ನಿನ್ನ ಸತ್ತದಕ್ಕು ಮುಕ್ಕವೇನು? — ರೋಷದವರೂ ಸತ್ತರೆ ಕೋಳ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? — ಸಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತವನು, ಹಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬದುಕಿದವನು. — ಸೆಟ್ಟಿಯ ವಾಯು ಸತ್ತಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯದು. — ಸೊಲ್ಲು ಸೊಲ್ಲಿಗೆ ನಲ್ಲನಾದರೆ ಸಾಯೋ ಪಯಸ್ವರ ಎತ್ತು ಎಲ್ಲರು? — ಹೇದಾದರೆ ತಾಯಿ ಸಾಯುತ್ತಾಳೆ, ಹೇದಿಬಿದ್ದರೆ ತನ್ನಿ ನಾಯಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ (Prva). See Sp. 2. ಗುಗ್ಗರಿ 1. — ಸತ್ತು ಸತ್ತು ಕಡ್. To have a hair-breadth escape, to recover from a dangerous disease (C.; B. 2, 31). — ಸತ್ತು ಸತ್ತು ಬದುಕು = ಸತ್ತು ಸತ್ತು ಉಡ್. (My.). — ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲು. To murder, to kill (Śl. 365, 398). — ಸಾಯಗೊಳಸುವೆ. — ಕೊಳಸುವೆ. Slaughter (ಪ್ರವಾಸ, ನಿರ್ವಹಣ, ಮಾರಣ, etc. Śl. 297).

ಸಾಯುಜ್ಯ *sāyujya*. (fr. ಸಯುಜ್). Intimate union, identification, absorption into the divine essence. (Grj. 2, after 69; Bp. 1, 31; 58, 54; J. 5, 30).

ಸಾರ್ *sār*. 1. = ಸಾರು, (ಸೇರಿ). To come or go near or to, to approach; to be or become near; to join, to associate one's self to; to come to hand, to be obtained; to come about; — to come or go (ಸಮೀಪಾಗಮನ Śmd. Dh.); — to be applied or used (Śm. 29, 91). P. p. ಸಾರ್. ಸಾರ್ (Śmd. 50, 55). ಸಾರ್ಗ (i. e. ಸಾರ್ಗಂ, Bp. 1, 25). ಎತ್ತ ಕೆಯ್ಯಿಳ್ ಮುತ್ತಿದನ, ಅತ್ತಿತ್ತುತ್ತತ್ತಂ ಸಾರ್ಗರ್ ಇನ್ನಿತ್ತಾರ್ (Śmd. 145). ಮರಣಂ ಸಾರ್ಗಂ (156). ಇದೆ ಇದೆ ಸಾರ್ಗ ವರ್ಗ ಗಣಾಪತಿ ಪೇಣ್ಣ ಮುಹೂರ್ತಂ! (281). ಅರಿಯ್ತುರುಂ ಸಾರ್ಗಂ (277). ಸಾರ ಕೆಲಬರು ಕೂಡಿ ಕುಡಿಯ (ಸಹಪಾಸ Mr. 221). ಇ ಬಗ್ಗ ಸಾರ್ಗ ಗಂ! (Bhāgā. 17, 69). See Ūpr. 2, 43. 44. 34; 6, 83; 8, 51. 71; Grj. 4, 68; 9, after 58; Bp. 4, 1.

44, 13. 30; 55, 5; 60, 50; Ū. Bp. 8, 12; Rāv. 4, after 14; 5, 21; 5, after 114; 5, 122; 9, 7; J. 4, 21. 58; 7, 16; 8, 5; 11, 40; 16, 11; 17, 2; 26, 4; 31, 30; Rām. 3, 2, 16; ಕೆಯ್, ಜಿಸನಂ, ಮೆಯ್.

ಸಾರ್ ಸ್ಕಿ. 2. = ಸರ್ 1, q. v. P. p. of ಸಾರಿ.

ಸಾರಿ ಸ್ಕಿ. (Tbh. of ಸಾರ). ಸಾರಿಪ್ಪ ಬೂದಿ (ಇಪ್ಪರ, ಫಸ್ಟಿ, ಎಫೂತಿ, etc. Mr. 48).

ಸಾರ ಸ್ಕಿ. Scaffolding (My.; T.; Tē. ಚಾರವೆ, ಸಾರವೆ, ಸಾರುವೆ, ತಾರ). — ಸಾರಕಟ್ಟು = ಸಾರ. (C.).

ಸಾರ ಸ್ಕಿ. Going, moving, proceeding (see ಅನು, ಪರೀ, ಪ್ರ., ಎ, ಸಂ.). 2, essence, substance; *the substantial or essential part of anything* (ರಸ Ūt. 1, 70); *the best or choicest part* (ಶ್ರೇಷ್ಠಮ್ ಅಗುವದು Ūmd. 367 Cm.); *the quintessence; the matter (of a book, speech, etc.); real meaning, main point, real truth.* 3, *marrow.* 4, *pith* (ಕೆಡ್ಡು Nn. 80; ತಾರವೆ, ಕೆಡ್ಡು 28). 5, *the sap of trees and plants* (see ತರು). ಮರದ ಸಾರ (ಕೆಡ್ಡು Ūm. 87). 6, *nectar.* 7, *the matter formed in a boil or ulcer, pus, any impure matter* (ಮಲ 80). 8, *semen virile* (ಇನ್ದಿಯ 80). 9, *strength, power, vigour, prowess, valour, heroism* (ತೌರ್ಯ, ಪರಾಕ್ರಮ 80). 10, *firmness, hardness.* 11, *worth, excellence, highest degree of perfection.* 12, *wealth, goods, riches* (ವಸ್ತು 80). 13, *a climax (in rhetoric), one of the vāstavas* (Kāv. III, 3, B, 3. 54-56). 14, *a compendium, summary, epitome.* 15, *water.* 16, *fresh butter.* 17, *steel.* 18, *impure carbonate of soda.* 19, *a fish* (ಬಲಚರ, ಮಾನು 80). 20, *sickness, disease; misery, etc.* (ಮುಷು 80). 21, *propriety fitness.* 22, *essential, substantial; vigorous, strong, hard, etc.* (ಸ್ಥಿರ, ಸುಸ್ಥಿರ 80). 23, *excellent; good, sound, best.* 24, *real, true, genuine.* 25, *sound (as an argument), thoroughly proved.* 26, *a decree, a judgment: a verdict* (Mhr.). ಸಾರ ಬಲ್ಲವ ಸರ್ವಜ್ಞ (Prv.). — ಸಾರಂಗಿದು. -ಂಕಿದು. Sap or essence to be lost (Abh. P. 7, 87).

ಸಾರಕ ಸ್ಕಿ. sāraka. Causing to go; cathartic, laxative. See ಉತ್, etc.

ಸಾರಕ ಸ್ಕಿ. sārakē. = ಸಾರಕೆ, q. v. (ವೆಣ್ಣೆಳಿ Ūm. 28. 29).

ಸಾರಗ ಸ್ಕಿ. sāraga. = ಸಾರಂಗ. A spotted antelope, a sort of deer (My.; ಕೆಮ್ಮುಬಣ್ಣದ ಹುಲ್ಲೇ ಹೋರಿ, ತಮ್ಮರ Ūl. 169).

ಸಾರಗಾನ ಸ್ಕಿ. sār-gāna. An excellent song (Bp. 1, 7).

ಸಾರಗುಣ ಸ್ಕಿ. sār-guṇi. A person of choice qualities. See Bp. 2. ವಾರಣಿ.

ಸಾರಗ್ರಾಹಿ ಸ್ಕಿ. sār-grāhi. Extracting the essence or best part of anything. (My.; Ūl. 410).

ಸಾರಘ ಸ್ಕಿ. sārgha. (fr. ಸರಘ). Coming from the bee: *honey.*

ಸಾರಂಗ ಸ್ಕಿ. sāranga. = ಸಾರಗ. *Of a variegated colour, variegated, spotted; a variegated colour* (ಶಬಲವರ್ಣ Nn. 34; Mr. 508). 2, *the spotted antelope; a deer, the spotted deer, Axis maculatus* (Gz.; ಕುರಂಗ 34; ಪೃಷ್ಠ 508; ತೃಂಗಿ Mr. 162). 3, *a lion.* 4, *an elephant* (ಗಜ, ಅನೆ 34). 5, *the cūlaka bird, Cuculus melanoleucus* (ಚಾತಕ, ಚಾತಕಪಕ್ಷಿ 34; ಚಾತಕ 508; ಧೃಂಗ, etc. Mr. 171). 6, *a large bee.* 7, *a kind of horse* (ಅಶ್ವಜಾತಿ 34; ಕುರಂಗುಲ 508). 8, *a cloud* (ಅಭ್ರ, ಮೇಘ 34; ಘನ 508). 9, *a horn* (ತೃಂಗ, ಕೋಡು 34). 10, *the eyes* (ಕಂಗಲ್, ಕಣ್ಣುಗಲ್ 34). 11, *camphor.* 12, *pleasing, beautiful* (ಕಮನೀಯ, ಮನೋಹರ 34). 13, *gold.* ಕರಿಯ ರೇಖೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ಕೃಷ್ಣಸಾರ);

ಬಿಳಿಯ ರೇಖೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ದುರು); ಬಿಳುಪು ಘನಮಾದ ಸಾರಂಗ (ನೃಂಕು); ಕೆಡ್ಡಿನೆಯ ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ (ತಮ್ಮರ Nr.). — ಸಾರಂಗ ಬಣ್ಣ. A variegated colour (B. 3, 55).

ಸಾರಂಗಧರ ಸ್ಕಿ. sāranga-dhara. Śiva (My.).

ಸಾರಂಗ ಸ್ಕಿ. sārangi. A kind of fiddle. (My.; Tē.). ಸಾರಂಗಿ ವಾದಿಸುವ ಬಿಲ್ಲು (ಕೋಣ G. 164); ಎಣೆ ಸಾರಂಗಿ ಮುನ್ನಾದವುಗಳ ಧ್ವನಿ (ನಿಕ್ಷಣ, ನಿಕ್ಷಣ 288).

ಸಾರಜ್ಞ ಸ್ಕಿ. sār-jña. Acquainted with the essence, etc. (My.).

ಸಾರಜ್ಞಿ ಸ್ಕಿ. sār-jñi. A female who knows the essence, etc.: a female friend (ಮಿತ್ರ, ಸಖಿ, ಸಹಚರಿಣಿ, etc., ಕೆಳದಿ Mr. 305).

ಸಾರಜಿ ಸ್ಕಿ. sārāj. = ಸಾರಜ್, ಸಾರೋಜ್. A "chariot", a gig, a buggy, etc. (My.; Tē.).

ಸಾರಜ್ ಸ್ಕಿ. sārāj. Nearness, proximity (Abh. P. 9, 38. 100).

ಸಾರಜ ಸ್ಕಿ. sārā. Causing to go or flow. 2, *dysentery, diarrhoea* (ಬಗುಳ್ Ūmd. Dh.). 3, *a term used in sāṅgita* (Bp. 19, 8).

ಸಾರಜಿ ಸ್ಕಿ. sārāpi. A canal, a drain, a channel, a water-pipe. 2, *the camel on which the sāravāna sits* (My.). See ಪರಿಕರ, ಪರುಕರ.

ಸಾರಜಿ ಸ್ಕಿ. sārājic. A sieve, a strainer (ರನ್ನಿ, ಬಾಲನಿ Mr. 208).

ಸಾರಜಿ ಸ್ಕಿ. sārājē. = ಸಾರವಣಿ. Applying to, plastering, smearing, smoothing (with cow-dung, water, etc., C.; Prll. 8, 4; Bp. 4, 8; 47, 14; Ū. Bp. 5, 5. 51; Rām. 1, 13, 5; V. 14, 51; J. 17, 27). — ಸಾರಜಿ ಯ್. To plaster, to smooth (Ūv. 2, 72).

ಸಾರಜಿ ಸ್ಕಿ. sārājē. Tbh. of ಚಾರಣ. See ಅಂಕುಸ.

ಸಾರತಮ ಸ್ಕಿ. sārā-tama. Most excellent, etc. (My.).

ಸಾರತರ ಸ್ಕಿ. sārā-tara. Worthier, more or very excellent, etc. (Bp. 40, 80; My.).

ಸಾರಥಿ ಸ್ಕಿ. sārathi. (fr. ಸರಥ). A charioteer, a coachman.

ಸಾರಥಿತನ ಸ್ಕಿ. sārathitana. = ಸಾರಥ್ಯ. (J. 13, 21).

ಸಾರಥ್ಯ ಸ್ಕಿ. sārathya. The office of a charioteer, charioteering, driving. (J. 13, 9).

ಸಾರವೆ ಸ್ಕಿ. sāravē. Tbh. of ತಾರವೆ. (ತಾರವೆ Kk. 9; ಅರವಿನ್ದಧವನ ಅರಸಿ Ūm. 8). — ಸಾರವೆಯಾಳ್. -ಅಳ್. Brāhmā (ಬ್ರಹ್ಮನು Ūm. 8).

ಸಾರಭಂಜಿಕೆ ಸ್ಕಿ. sārabanjikē. = ತಾಲಭಂಜಿಕೆ, q. v.

ಸಾರಮತಿ ಸ್ಕಿ. sārā-mati. Good disposition of mind (Bp. 54, 41. 65).

ಸಾರಮೇಯ ಸ್ಕಿ. sārāmēya. (fr. ಸರಮಾ). A dog. (Bp. 55, 45. 54). ಸಾರಮೇಯುಂಗಲ್, the two four-eyed brindled watch-dogs of Yama.

ಸಾರಯ್ಯ ಸ್ಕಿ. sārāysu. = ಸಾರಿಸು. See s. ಸಾರವಣಿ.

ಸಾರವ ಸ್ಕಿ. sārāva. (fr. ಸರಯು). Being on or belonging to the river Sarayu.

ಸಾರವಣಿ ಸ್ಕಿ. sārāvaṇē. = ಸಾರವೆ. (ಸಾರಯ್ಯದು Ūs.; Kk. 69; Abh. P. 12, 3; Mhr. ಸಾರವಣಿ).

ಸಾರವತಿ ಸ್ಕಿ. sārā-vati. N. of a plant (ಹಾಡಗ Mr. 134).

ಸಾರವಾನ ಸ್ಕಿ. sārā-vān. One who has strength, etc.; a scholar (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223).

ಸಾರವಾನ ಸ್ಕಿ. sārāvāna. A camel-driver, a caravaneer (My.; B. 4, 181; Mhr., H.).

ಸಾರವೆ śāravē. = ಸಾರ. (My.).

ಸಾರಕನ śārakana. (fr. ಸರಕನ). = ಸಾರಕನ. See Si. s. ಉಪದಾರ.

ಸಾರಸ śārasa. (fr. ಸರಸ and ಸರಸ). Relating or belonging to a pond. 2, the Indian crane, *Ardea sibirica* (ತತವತ್ಸ, ಸಾರಸಪಕ್ಷಿ Nn. 49; ಎಹಂಗ, ಪಕ್ಷಿಭೇದ Nn. 56; ಪುಷ್ಕರ, ಪೆಣ್ಣು ಲಕ್ಷಣ Mr. 172). 3, a flamingo; a goose (ಹಂಸ 56; ಮರಾಲ Mr. 521). 4, a lotus (ಬಿಜ, ತಾವರೆ 56; ಅಮ್ಬುಜ 521). 5, the tree *Pterospermum acerifolium* (ಬಿಟ್ಟಿದಾವರೆ Mr. 117). 6, the gāvaṭṭe tree (ಗಾವಟಿ, ಗಾವಟಿಯ ಮರನು 56; ಗಾವಟಿ Mr. 142). 7, death, Yama (ಮೃತ್ಯು 56; ಕಾಲನ್ 521). 8, a mountain (ಗಿರಿ, ಪರ್ವತ 56; ಸಕಲಗಿರಿ 521). 9, nearness, proximity (ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ 56). 10, a shrewd, sharp man (ಘೂರ್ತ, ಚತುರನು 56). 11, = ಸಾರಸನ, a girdle or zone (ಮೇಖಲೆ, etc., ಉದಿದಾರ Mr. 344; ಕಾಂಡಿ, ಒಡ್ಡಾಣ ಓ.). — ಸಾರಸವಕ್ಕಿ. -ವಕ್ಕಿ. = ಸಾರಸ No. 2 or 3. ಸಾರಸವಕ್ಕಿಯ ಧ್ವನಿ (ಕಹ ಕಹ ಸೊ.).

ಸಾರಸನ śārāsana. = ಸಾರಕನ. A woman's zone or girdle; a military bell or girdle (ನಮವಿನ ಪಟ್ಟಿ, ಒಡ್ಡಾಣ; ಪುರುಷನು ಅಂಗ ತೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಿದ ವಸ್ತ್ರ G.).

ಸಾರಸವದನೆ śārasa-vadanē. A lotus-faced female (Bp. 46, 43).

ಸಾರಸಿ śārasi. A female Indian crane.

ಸಾರಸ್ವತ śārasyata. (fr. ಸರಸ್ವತಿ). Relating or belonging to the river Sarasvatī. 2, relating to the goddess Sarasvatī. 3, eloquent, learned. 4, N. of the country about the Sarasvatī river. 5, N. of a muni. 6, N. of a particular class of Brāhmanas. 7, connected with saṃskṛita (ಸಂಸ್ಕೃತಸಮ್ಪದ್ವಾದ G.; ಪ್ರಾಕೃತ B. 4, 128).

ಸಾರಸ್ವತಪುರ śārasyata-pura. N. of a town (J. 17 sum.; 17, 18-20. 56).

ಸಾರಾಂಶ śāra-aṃśa. Essence, substance; sap, pith; scope, purport; an abstract, epitome (ಪ್ರಾಪ್ತರ್ಯ G.; B. 3, 93; My.; Mhr.).

ಸಾರಾಯ śāraya. 1. = (ಸರಾಯ, etc.), ಸಾರಾಯ. Spirituous liquor, arrack, gin (My.; Tē. ಸಾರಾ, ಸಾರಾಯ, ಸಾರಾಯ; T., M. ಸಾರಾಯ). ಸಾರಾಯ ಕುಡಿಯೋಣ (ಅನುತರ್ಪಣ, ಮದ್ಯ ಪಾನ G.). — ಸಾರಾಯಗಿಡ್ಡಂಗಿ. An arrack-godown (My.). — ಸಾರಾಯಗುತ್ತಿಗೆ. A tax levied on the sale of spirituous liquors (My.). — ಸಾರಾಯದ ಅಂಗಡಿ. An arrack shop, a gin shop (My.).

ಸಾರಾಯ śāra-āya. 2. = ಸಾರಾಂಶ. (Bp. 2, 86; J. 5, 48). ಊರಿಂಗಿ ದಾರಿಯನು ಯಾರು ತೋಡಿದರೇನು? ಸಾರಾಯದಾ ನಿಜವ ತೋಡುವ ಗುರುವು ಯಾರಾದರೇನು? (Sp.).

ಸಾರಾಯ śārāyi. = ಸಾರಾಯ 1. (Si. 348; B. 4, 25. 71). ಸಾರಾಯ ಮಾಡುವ ಗಡಂಗು (ಗಂಡೆ Si. 108).

ಸಾರಾಸಗಟು śārāsagaṭu. In the gross; in the lump; indiscriminately (My.; Mhr. ಸರಸಗಟು).

ಸಾರಾಸಾರ śāra-asāra. Substantial and unsubstantial, valuable and worthless, real and vain; substance and emptiness, the fat and the lean, the good and the bad (My.; B. 5, 100; Mhr.).

ಸಾರಿ śāri. (fr. ಸಾರಿ 1). = ಸಾರಿ 1 No. 2. A going or coming: a time, a turn; time (C.; M. ಸಾರ; ಚಾಲ್, time; see ಒಯ್ಯಾರಿ, ಮುಡ್ಡಾರಿ). ಹದಿನೆಂಟು ಸಾರಿ ಲೆಪ್ಪೆ ಅಡಿಸುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (ಕಾಪ್ಪೆ Si. 40); ಸನ್ನಿಹಿತ ತ್ವರೆ ಮುನ್ನಾದರಾಗ ಕಷ್ಟ ಎರಡು ಮಾಡಿ ಸಾರಿ ನುಡಿದ ಮಾತೇ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ನುಡಿಯಲೆ ಪಡುವದು (ಅಮೃದಿತ 56); ಎರಡು ಸಾರಿ ಮದುವೆ ಅದವಳು

(ವನಭೂ, etc. 189); ಒಡುಕಾಲ್ಪಕ್ಕೆ ೧ ಸಾರಿ ಕೆಯುವ ಅಳಲು (ಪಿಡ ಸೂತ, etc. 322); ವರುಷಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಬೆಳೆಯುವ ನೆಲ್ಲ (ಪಾಪ ನ 434); ಒಂದು ಸಾರಿ (ಸಕ್ಕಾ, ಎಳವಾರ 467). ವರುಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಸಾರಿ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ (B. 2, 42).

ಸಾರಿ śāri. 1. Going, moving, proceeding, resorting to, running, flowing. 2, having the essence or substance of. See ಅರಿ, ಪ್ರ.

ಸಾರಿ śāri. 2. = ಸಾರಿ q. v., ಸಾರಿ 4. A chess-man, etc. (ಸಾರಿ Nr.; Si. 349; ಅರ್ಷ Mr. 492; Bp. 42, 3. 13-15; Bh. 2, 11. 33. 46. 49. 50). See ನತ್ತ, Nr. a ಅಯ್ಯಸ್ಸು, and ಮದ್ದುಕ etc.

ಸಾರಿಕೆ śārikē. = ಸಾರಿಕೆ, ಸಾರಿಕೆ. The bird called *Minea* (either the *Gracula religiosa* or the *Turdus salica*). 2, a female parrot (ಪೆಣ್ಣೆ ಬಿ ಸೊ.; ಪೆಣ್ಣೆ ಕಿ Kk. 24). 3, a virtuous, chaste woman (ಕುಲನಾರಿ, ವಶಿಷ್ಠತೆ Mr. 305). 4, a piece or man at chess or backgammon; chess-playing. ತೊಟ್ಟುಗಡೆ ಕುಳಿ ಸಾರಿಕೆ (ಸಂದ. 24).

ಸಾರಿಗಿ śārigi. = ಸಾರಿ. (B. 5, 139. 148).

ಸಾರಿಗಿ śārigi. = ಸಾರಿ 1 No. 1. (Si. 165; only in Si.). 2, a complex: a piece of land (My.).

ಸಾರಿದ śārida. Tbh. of ಸಾರಿದ. (ಸಂದ. 335 Māb., a. r. ಸಾರಿದ = ಸಾರಿದ).

ಸಾರಿದ śārida. Tbh. of ಸಾರಿದ No. 3. (Bp. 19, 10).

ಸಾರಿವೆ śārivē. The creeper *Lehnocarpus frutescens* R. Br. (used as a substitute for *Sarsaparilla*).

ಸಾರಿಸು śārisu. = ಸಾರಯ್ಯ. To smear (the ground, etc. of a house with a wash of oow-dang), to smooth, to clean (C.; Bp. 18, 34; 38, 10; 60, 4; B. 5, 133. 233; Mhr. ಸಾರಿಸೋಂ). ಸಾರಿಸಿದಂ (ಸಂದ. 260). ಸಾರಿಸೋಣ (ಸಮಾಜನ G.). ಅರೋಗ್ಯರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಇರುವ ಮನೆ ಅಗಾಗ್ಗೆ ಕೊಡಿಸಿ ಸಾರಿಸಿ ನಿರ್ಮಲ ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 4, 23).

ಸಾರಿದ śārida. Tbh. of ಸಾರಿದ. (ಸಂದ. 335).

ಸಾರು śāru. = ಸಾರಿ 1, q. v. P. p. ಸಾರಿ, once ಸಾರಿದು (Bh. 1, 14, 20). 3rd person future ಸಾರುಗುಂ (ಸಂದ. 29. 31). ಮದೆಯ ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ (ಝಂಝಾಣಿ Mr. 50); ಸಾರಿ ಸಾರಿ ರಾಜ್ ವನಂ (ಅರಾಮ 152). See Bp. 26, 31; 28, 24; 49. 46; Rēv. 9, 23; Rām. 2, 7, 3; 3, 2, 14. 15. 23; Bh. 1, 18, 27; Dp. 172, 5.

ಸಾರೂಪ್ಯ śārāpya. (fr. ಸರೂಪ 1). Sameness or similarity of form, resemblance, conformity; assimilation to or conformity with the deity. (Grj. 3, after 69; Bp. 1, 31. Rēv. 11, 67; J. 9, 13).

ಸಾರೂಪ್ಯದ śārāpya-pada. The state of being assimilated to the deity (Bp. 44, 32).

ಸಾರಿ śārē. 1. Being near, nearness, proximity; union (Bp. 50, 9; 51, 74; V. 4, 103; 9, 87). 2, = ಸಾರಿ a time, a turn (B. 3, 75; 4, 43. 165. 202. 234; 5, 22. 268). — ಸಾರಿಯಾಗು. -ಆಗು. To become near, to approach (Bh. 3, 16, 13); to be united (Ūh. v. 136). — ಸಾರಿದ. -ಬರ. To come near, to approach (Abh. P. 3, 74; 14 after 65; Rēv. 5, after 55 twice).

ಸಾರಿ śārē. 2. = ಸರಿ, ಸೇರಿ. The palm of the hand bent so as to receive or hold anything (My.; ನತ್ತ ಮಗುವಿನ ಕಣ್ಣು ಸಾರಿ (Prv.). See ಒಡ್ಡಾರಿ.

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. = ಸಾರಣಿ, etc. (Si. 275).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. = ಸಾರಣಿ, etc. (My.).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. = ಸಾರಣಿ, etc. (Colebr.).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. To cause to proclaim aloud, etc. (Bp. 44, 70; 51, 70; J. 7, 1. 31; 8, 8; 10, 47; 15, 49, 50; C.; see ದಂಭು.).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. (ಸಾರಣಿ). 1. To cry out, to proclaim aloud, to publish (ಘೋಷಣಾ ಕಂದ. Dh.; C.; T., M. ಚಾಡು; T. ಚಾಡು; cf. ತಾದ್ 2). P. p. ಸಾರಣಿ (ಛಂ. 6, 82). ಗಣ್ಯಯ ದಾದಾ ಸಾರಣಿವನು (ಚಕ್ರ, ಭಾಷ್ಯಕ Nr.). ಸಾರಣಿವನು ಸಕಲಸೂಚನು (Pril. 3, 81). ಸಾರಣಿ ಕೊನ್ನರೆ ಪಾವ ಎಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 36, 28; 56, 24; J. 2, 62; 24, 63; 25, 44; 31, 75. — ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ rep. (Bp. 22, 22).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. (ಸಾರಣಿ). 2. = ಸಾರಣಿ 2. A relish in a liquid state, well-seasoned sauce, broth, pepper-water (ರಸಾರ್ಥ ಕಂದ. Dh.; My.; T., M. ಚಾಡು; T. ಚಾಡು). ಸಾರಣಿ ಚಾಡು, ನೀರು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. — ಅದಿಗೇ ಗುಣ ಸಾರಣಿ ನೋಡು, ಮದಿಗೇ ಗುಣ ಫಲದಲ್ಲಿ ನೋಡು. — ಹುರುಳಿ ಸಾರಣಿ ಹೋಗಿ, ಕುದುರೆ ಕ್ರಯ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಹುಳಿ ಸಾರಣಿ ಮಾಡದ ನರ್ವಾ ಮಾಡಾನೇ? — ಬೇಳೆ ಸಾರಣಿ ಮಾಡಿದ ಹೋದರೆ ಅಗೋ? (Prva.).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. Proclaiming aloud, etc. ಸಾರಣಿ (ಘೋಷಣಾ Nr.).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. 1. = ಸಾರಣಿ 2. — ಸಾರಣಿ. To approach (ಸಮೀಪಾ ಗಮನ ಕಂದ. Dh.; ಛಂ. 2, 93; 6, after 69; 7, 17; Abh. P. 13, 45. 102; Grj. 3, 19).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. 2. = ಸಾರಣಿ 2. ಸಾರಣಿ (J. 6, 44).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. Approach: nearness, proximity (ಅನ್. Ct. I, 37; Räv. 5, after 52). — ಸಾರಣಿ. — ಬರ್. To come near, to approach (Säv. 2, 9).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. To make one's self to come or go near or to: to go near, to approach (ಛಂ. 7, 69; J. 28, 45). 2, to make go or come near or to; to apply to, to put to, on or in, to put (Abh. P. 13, 90; Grj. 10, after 61; Räv. 5, 73. 92; 6, 9; 6, after 11; 14, 29; J. 5, 11; 14, 26; 18, 21; see ಮಯ.).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. Having an object; having meaning, significant, important; serving a purpose, useful, serviceable; of like meaning or purport; having property, opulent, wealthy. 2, a wealthy man. 3, a company of traders, a caravan. 4, a multitude of similar animals, a troop, a multitude in general.

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. Full of meaning, important; serviceable, useful, advantageous; fruitful, yielding fruit (My.).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. The state of being adapted to any purpose, useful, etc., etc. (My.).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. Completion, fulfilment; the use or end proper to the product (Mhr.; B. 5, 177).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. The state of being full of meaning, the fullness of meaning; the state of being opulent (ಛಂ. 3, 11; 4, 20).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. The leader of a caravan; a merchant.

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. = ಸಾರಣಿ. (My.).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. Wet, moist, damp.

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. Wetness, etc. See ತೋರು.

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. Joined with a half, plus one half, and a half. ಸಾರಣಿ, with, along with, together with (ಕೂಲಿ Mr. 535).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. (fr. ಸಾರಣಿ). Containing ghee, cooked with ghee, dressed with ghee (ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದವು Mr. 216).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. (fr. ಸಾರಣಿ). Relating to all, general, universal; fit for all. (J. 5, 49).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. (fr. ಸಾರಣಿ). Taking place at all times, suitable for all seasons. ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ, continually (J. 5, 49).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. (fr. ಸಾರಣಿ). Belonging to all times, suited to all seasons, everlasting. (ಛಂ. 9, 93; Si. 385).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. (fr. ಸಾರಣಿ). Relating or belonging or suited to all men, universal, public. (My.).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. (fr. ಸಾರಣಿ). Belonging to every place, universal, general, suited to all places or circumstances. (My.; B. 4, 87).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. (fr. ಸಾರಣಿ). Relating to or consisting of the whole earth, comprising the whole world, known throughout the world. 2, a universal monarch, an emperor. 3, N. of the elephant of Kubera. ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. An emperor (J. 26, 53), a governor general, a leader (Rām. 4, 2, 24).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. (fr. ಸಾರಣಿ). Prevailing throughout the whole world, common to all the world, known by every one, universal. (R.).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. The śākhāś of the dark half of the month jyēṣṭhā (My.).

ಸಾರಣಿ ಸಾರಣಿ. Equality in rank or condition, equality in power, etc. See ಸಾರಣಿ No. 22.

ಸಾಲ ಸಾಲ. 1. = (ಸಾಲ), ಸಾಲ. To be joined or bound to, to become indebted, to be placed under a debt, to be obliged or under obligation (ಸೂ. ಕಂದ. Dh.); to be required, fit or proper (ಸಲುವಳಿಯಾಗು ಕಂದ. 97; ಛಂ. 2, 46. 54; Abh. P. 9, 177. 191; Räv. 13, 15; J. 5, 60; 18, 21). P. p. ಸಾಲ. 2, to be all that is required, to be sufficient or enough, to suffice (Bp. 8, 23. 24; 59, 11; J. 9, 33; 23, 28; 26, 26; see ಸಾರಣಿ; T., M., T. ಚಾಡು).

ಸಾಲ ಸಾಲ. 2. = ಸಾಲ. (A joining, i.e.) a continuous line, a row; a furrow; a mass, a multitude (ವಂತ್ರಿ, ಅಲಿ Nr.; ಸಸ್ಯವಂತ್ರಿ ಕಂದ. Dh.; ಅಲಿ, ವಂತ್ರಿ Nn. 138, o. r. ಸಮುಹ; ತರಳಿ, ಭಟ್ಟು, ಕದಲಿ, ಸನ್ನೆ, etc., ಶ್ರೀಲಿ ಕೆ. Kk. 17; ಗೊನ್ನೆ, etc., ಶ್ರೀಲಿ ಕೆ. Sm. 54; ಸೇಲಿ, etc., ಸಮುಹ ಕೆ. ಕೇಲಿ Sm. 107. 114; T., M. ಚಾಡು; T. ಚಾಡು). ಸಾಲ ಸಾಲ (ಛಂ. 1, after 101; C. Bp. 42, 13). See Bp. 61, 30; C. Bp. 5, 48; 42, 14; J. 3, 7. 17. 21. 26; 7, 3; 12, 8; 17, 6; ಮುಚ್ಚಲ. — ಸಾಲ. — ಸಾಲ. To form a line, to go or come in rows, to come uninterruptedly one after another; to form a mass; to amass (Abh. P. 9, 69; Grj. 2, after 106; Räv. 5, 116; 6, after 11; 6, 36; Säv. 4, 42;

ಸಾಲಿಗ sāliga. 2. A man who has a room or shop. See ಅಳ, etc.

ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ sāligrama. Tbh. of ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ (My.; Mhr. ತಾಲಿ; see Prv. s. ತಾದಿ).

ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ sāligrama. = ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ. (G.).

ಸಾಲಿಕಿ sāliiti. A woman who belongs to a man that has a shop or room. See ಅಳ.

ಸಾಲು sālu. 1. = ಸಾಲೆ 1 No. 2 (without a P. p.). To be sufficient, etc. (C.). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯಲಿ ತಿಳಿದು, ತನ್ನೆಳು ತನ್ನ ಮೋಕ್ಷದ ಗದಾಸಿ ಕೊಡುರೆ ಸಾಲದೇ? ಸಂಸ್ಕೃತದಲಿ ನ್ನೇನು? (Abhā. 1, 5). ಯಾತರದ ಹೂವೇನು? ನಾತರದು ಸಾಲದೇ? (Bp.). ಉದ್ದ ಸಾಲದ ಕುಕ್ಕನು (ವಾಮನ, etc. Si. 197); ಅವ ಕಾತ ಸಾಲದೇ ಇರುವದು (376); ಬುದ್ಧಿ ಸಾಲದದು (ಅಪ್ರತಿಭ, ತಾರದ 431). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಲುನವು ಹೊರಡುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 221). ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಲದ ಹಾಗಿದೆ (B. 5, 186).

ಸಾಲು sālu. 2. = ಸಾಲೆ 2. A line, etc. (ಸೀತೆ Mr. 371; ಎಳಿ, ಅಲಿ, ಅವಲಿ, ಪಂಕ್ತಿ, ಶ್ರೇಣಿ Si. 119; Bp. 28, 46; 60, 19; Rām. 1, 18, 2; C.). ನೇಗಲಿ ಸಾಲು (ಸೀತೆ, ರಾಂಗಲಪದ್ಧತಿ Hā.; Nr.). ರೇಖೆ, ರಾಖ ಎನ್ನೊಡೆ ಎದೆದಿದದು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು; ವೃಕ್ಷಾದಿ ಗಳ ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯಮ್ ಎನ್ನೊ, ಎವ್ವರು (Nr.). See Si. 284. 301. 302. 303. — ಸಾಲುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a line or row (Bp. 22, 6). — ಸಾಲುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಸಾರ್ಗೊಳ್. (Bp. 26, 41; B. 2, 9; 4, 54. 83). — ಸಾಲುತೋಳ. A row of trees (along roads, My.). — ಸಾಲುದಲಿ. -ತಲಿ. A mass of heads (Rām. 3, 6, 10). — ಸಾಲುಮರ. = ಸಾಲುತೋಳ. (My.).

ಸಾಲು sālu. = ಸಾರ್, etc. — ಸಾಲುಗುಣಸ್ತಾ. ಸಾಲುಗುಣಸ್ತಾ. The past year (My.; Mhr.).

ಸಾಲೆ sāli. 1. See ಬೆನರುಸಾಲೆ. (Mhr., H. ಸಾಲ, bark, rind; husk; the skin, of man or beast, as rubbed off; the dried rind of the mangosteen. Is ಸಾಲೆ to be compared?).

ಸಾಲೆ sāli. 2. = ತಾಲೆ 2, ಸೇಲಿ, etc. Tbh. of ತೇಲಿ (cf. ಪಾಡ). Cloth, etc. — ಸಾಲೆಯು. -ಅ 3. A weaver (ಕುಂದಿಕ Mr. 377, o. r. ಸಾಳೆಯು). — ಸಾಲೆಯವ. -ಅವ. A weaver (especially of coloured cloth, My.). — ಸಾಲೆರೋಗ. = ತಾಲೆರೋಗ, q. v. (My.). — ಸಾಲೆಹುಡಿ. A spider (ಲಾತೆ, ತನ್ತುನಾಯ, etc. Si. 171; Tō. ಸಾಲೆ = K. ಸಾಲೆಯು).

ಸಾಲೆ sāli. 3. ಸಾಲಾ. = ತಾಲೆ 1, ಸಾಲಿ. (Sk.; Tbh. of ತಾಲೆ ṣmd. 335). A hall, a room, etc.; a school (C.; B. 1, 7; 5, 274). ಸಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸ್ತ ಗೋರಿಯಾಡುವವರಾದ ರೂ ಮೇಲು ಅನ್ವಾರೇ? (Prv.). 2, a man who has a room or shop. See ಅಳ, etc. — ಸಾಲೆಗೆ ಹಾಕು. To put to school (B. 5, 269. 274). — ಸಾಲೆ ಬರೆ. (i. e. ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆ). To write at school, i. e. to study (B. 4, 195). — ಸಾಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸು. To establish a school (B. 5, 272. 302). — ಸಾಲೆ ಹಾಕಿಸು. To have a school put or established (B. 5, 188. 302). — ಸಾಲೆ ಹಾಕು. To put or establish a school (B. 5, 270).

ಸಾಲೆ sāli. 4. = ಸಾಲಿ 2, etc. See ಲೆತ್ತ.

ಸಾಲೆ sāli. 5. = ಸಾರ್, etc. — ಸಾಲೆ ಸಾರ್. Yearly (My.; Mhr. ಸಾರೋಸಾಲ). — ಸಾಲೆ ಹಾಲು. The present year (My.).

ಸಾಲೆ sāli. 6. Tbh. of ತಾಲೆ 2. See ಗಮ- (s. additions), ಬೇರಿ.

ಸಾಲೋಕ್ಯ sālōkya. (fr. ಸಲೋಕ). The state of being in the same sphere or world (with another), residence in the same heaven (with any particular deity). See Grj. 3, after 69; Bp. 1, 30.

ಸಾಲ್ಯ sālya. N. of a demon-king who was slain by Kṛishṇa. (J. 7, 28; see ಅನು).

ಸಾಲ್ಯಾನುಜ sālya-anuja. Sālya's younger brother (J. 12, 36. 41).

ಸಾಲ್ಯಾವರಜ sālya-avaraja. = ಸಾಲ್ಯಾನುಜ. (J. 33, 24).

ಸಾವ ಸāvā. Present and future participle of ಸಾಯ್, frequently occurring instead of ಸಾಯ್ತಿ (Abh. P. 6, 72; Bp. 50, 55. 60; 58, 35; Bh. 1, 10, 29; J. 5, 54). ಸಾವಂ (Bp. 22, 18). ತನ್ನ ತಾ ಸಾವನಂ (ನಯತೂಲಿಕ Mr. 237); ಮಕ್ಕಳು ಉಡೆ ಸಾವ ಸತಿ (ಫಿನ್ದ 803).

ಸಾವಕಾತಿ sāvakāti. A rich woman (My.).

ಸಾವಕಾರ sāvakāra. = ಸಾವಕಾರ, ಸಾಮಕಾರ. A banker, a merchant; a rich man (My.; B. 2, 17; 4, 169; Mhr., H.). ಸಾವಕಾರಾದರೇನು? ಸಾವ ತಪ್ಪು ಸ್ವಾರೋ? — ಹುಟ್ಟು ಕೋಲುಕಾಡಿನದು, ಕಟ್ಟು ಸಾವಕಾರನದು (Prva.).

ಸಾವಕಾರಕೆ sāvakāraki. The business of a sāvakāra (B. 5, 92; Mhr.).

ಸಾವಕಾರಿಕೆ sāvakārikē. = ಸಾವಕಾರಕೆ. (My.).

ಸಾವಕಾರ sa-avakāsa. Having leisure, leisurely, slow, soft, easy; leisure, spare time; an interval; slowness, easiness (C.; B. 3, 4. 28; ತಡ G.; M., Tō.). ಸಾವಕಾತಮಲ್ಲದು (ಅವಿಲವ್ವುತ, etc. Si. 376).

ಸಾವಕಾರಗತಿ sāvakāsa-gati. Slow manner. ಸಾವಕಾತಗತಿ ಯಾದ ವಿಲವ್ವುಮಾನ (ವಿಲವ್ವುತ Si. 63).

ಸಾವಗಿಸು sāvagisu. 1. To make straight, proper or nice (ಸಸಿನೆ ಮಾಡುವು ಕೊ.; Abh. P. 5, 49. 53; 7, 28. see ಸಯ್ 1).

ಸಾವಗಿಸು sāvagisu. 2. To cease, to become quiet or still, etc. ಸಯ್ತು, ಮೌನಾರ್ಥಂ Kk. 49, o. r. ಸಾವನಿಸು; cf. ಪಾಗು 2).

ಸಾವಧಾನ sa-avadhāna. Having attention, attentive, heedful, careful, cautious, wakeful; diligent; attention, carefulness, due heed; deliberation. (Bp. 43, 12; J. 27, 48; My.).

ಸಾವಧ್ಯ sāvadhyā. (fr. ಸ-ವಧ). Killing, slaughter (ಕರಣ, ಕೊಲೆ Nn. 108).

ಸಾವನ್ತ sāvanta. Tbh. of ಸಾಮನ್ತ (ṣmd. 128). See Bp. 5, 14; 9, 45; 59, 26.

ಸಾವನ್ತಿ sāvantī. = ಸಾಮನ್ತಿ, etc. (My.). ಹಳದೀ ಸಾಮನ್ತಿ (ಹೇಮು ಪುಷ್ಪಕೆ Si. 189).

ಸಾವನ್ತಿಗೆ sāvantigē. The garden-flower Chrysanthemum indicum Lin. (St. & Pl.; My.). — ಸಾವನ್ತಿಗೇ ಗಿಡ. (ಮಾಗಧ, etc. Si. 189).

ಸಾವಯವ sa-avayava. Composed of parts. 2, N. of a kind of rūpaka (Kāvya. III, 3, B, 81 seq.).

ಸಾವರ sāvara. = ಸಾವರ. (My.).

ಸಾವರಿಸು sāvarisu. To recover strength, to recruit one's spirits, to regather pristine vigour, power, etc. (ಬೇತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು G.; Ūb.; B. 3, 31; 5, 31; Mhr. ಸಾವರಣೇ).

ಸಾವಾನ ಸāvāsa. Tbh. of ಸವಾನಾ. (My.; G.).

ಸಾವಾಸಿ sāvasi. Tbh. of ಸವಾಸಿ (ṣmd. 379). A guard or attendant on the women's apartments (ಸೌವದ, ಸೌವದಲ್ಲ, ಸ್ಥಾಪಕ, ಕಂಚುಕ Hā.; ಸೌವದ, ಸ್ಥಾಪಕ Mr. 266); a house-servant (Bp. 31, 12; 47, 35; 59, 28). 2, an śrya (ಅರ್ಯ Mr. 478; Nn. 106). 3, the state of living together. ಅ ಜ್ಞೆನ್ದು ಸಾವಾಸಿ (ṣmd. II).

ಸಾವಿ sāvi. Tbh. of ಸಾವಿ. (ṣmd. 128; see ಗೋ-).

ಸಾವಿಗಿ *śavigi*. = ತಾವಿಗಿ, ಸೇವಿಗಿ, etc. *Macaroni, vermicelli* (of rice or wheat, C.; *Sl.* 314; *Mhr.*, H. ಶೇವಳ). ಹನುಮಸ್ತ ರಾಯ ಹಗ್ಗ ತಿಸ್ತರೆ ಪುಷ್ಪಾರಯ್ಯ ಸಾವಿಗಿ ಬಯಸಿದನನ್ನೆ (*Prv.*). — ಸಾವಿಗಿಪರಮಾನ್ನ. *Vermicelli* of wheat fried and mixed with milk, sugar, etc. (*My.*). — ಸಾವಿಗಿ ಪಾಯಸ. = ಸಾವಿಗಿ ಪರಮಾನ್ನ. (*My.*; B. 2, 50). — ಸಾವಿಗಿಯೊರಳು. -ಬರಳು. A perforated machine for making vermicelli (*My.*).

ಸಾವಿತ್ರ *śavitra*. (fr. *ಸವಿತ್ರ*). Relating or belonging to the sun; descended from the sun; the sun; *Śiva*; etc. (*Sk.*; *R.*).

ಸಾವಿತ್ರಿ *śavitrī*. A cluster of solar rays. 2, N. of a verse of the *ṛigveda*, addressed to the sun, the *gāyatrī* (*i. e.* III, 62, 10). 3, N. of a wife of *Brahmā*. 4, N. of *Umā* (*J.* 31, 72). 5, N. of the wife of king *Satyavat*, daughter of *Śivapati*; etc. 6, N. of a plant (*ದೇವಪತ್ರ*, ಗಾನ್ಧಾರಿ *Mr.* 132, o. r. ಸಾವಿತ್ರಿ).

ಸಾವಿರ *śavira*. Tbh. of ಸವಸ್ತ. (*Bp.* 28, 40; 80, 10; 89, 45; 50, 58; 51, 78; 60, 19; 61, 57; C.; B. 4, 209; 5, 225). ಸಾವಿರವಂ (*Bp.* 40, 68). ಸಾವಿರದ (51, 68, 68). ಸಾವಿರದುಸೂರ್ಯ ಜ್ವಾಲೆ (10, 5). ಸಾವಿರ ಕುರುಕಿಗೆ ಸರಪಾರನಾದರೂ ಮನೆ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಕಾಸ್ತಾರ. — ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟು, ಸನ್ತಾನ ಪಡೆಯ ಬೇಕು. — ಸಾವಿರ ತನಕ ಸಾಲ, ಆ ಮೇಲೆ ರೋಲ. — ಸಾವಿರ ತೂಕ ಬಿಸ್ತಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ತೂಕ ಮಡ್ಡು. — ಸಾವಿರ ಬೆಳ್ಳು ಕೂದಿದರೆ ಒಪ್ಪು ಹುಲಿ ಆದೀತೇ? — ಸಾವಿರ ಬಾರಿ ಗೋವಿಂತ್ರಿ ಎನ್ನ ಬಹುಮು, ಒಪ್ಪು ದಾಸಯ್ಯಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡೋದು ಕಷ್ಟ. — ಸಾವಿರ ಹಾದಿ ಹೋಯಿತು, ನೂದು ಬೆರಸು ಬನ್ನು. — ಸಾವಿರ ಸುಳ್ಳು ಹೇದಿ, ಒಪ್ಪು ಮದಿವೆ ಮಾಡು. — ಸಾವಿರಸುಳ್ಳನ ಮಗ ಕೋಟಿ ಸುಳ್ಳು. — ಸಾವಿರ ಸುತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪೇ ಗವ್ವು. — ಸಾವಿರ ವರುಷವಾದರೂ ಸಾವು ತಪ್ಪದು, ನೂದು ವರುಷವಾದರೂ ಬೇಡ ಅಗುವದು ತಪ್ಪದು (*Prva.*). ಸಾವಿರ ದಣ್ಣಿನೊಡೆಯ (ಸಾಹಸ್ರ *G.*). — ಸಾವಿರಕಾಲು. A kind of innocent articulate with a great number of feet which appears after the first rains and rolls itself firmly up into a ball when touched (*My.*). — ಸಾವಿರ ಕೋಡೆಗಳುಳ್ಳ ಮೀನು. (ಸಹಸ್ರದಂಷ್ಟ್ರ, etc. *Sl.* 87). — ಸಾವಿರ ದಾಡೆಯ ಮೀನು. (ಸಹಸ್ರದಂಷ್ಟ್ರ, ಪಾಲಿನ *Nr.*). — ಸಾವಿರಾರು. -ಅರು 3. Fully a thousand, a great number (C.; B. 2, 8; 3, 46, 47; 5, 108, 211). — ಸಾವಿರಾರು. -ಅಳು. A thousand people, etc. ಗುಟ್ಟು ಸಾವಿರಾರು ಪಟ್ಟು (*Prv.*).

ಸಾವಿರು *śaviru*. = ಸಾವಿರ. ಸಾವಿರಂದ (B. 5, 270).

ಸಾವು ಕಿಣ್ವ. Death (ನಿಧನ, ನಾಶ, ಮೃತ್ಯು, ಮರಣ, ಪಂಚ ತ್ಯ, etc. *Hlā.*; *Mr.* 394; ಮರಣ *Nr.*; ನಿರ್ಯಾಣ, ಮೃತಿ *Nn.* 79; ನಿರ್ಯಾಣ, ಮೃತ 90; ಸಂಸ್ಥೆ, ಮರಣ 137; ಸಮ್ಪಾದ 156; ಬರ್ಮಗೆ *Śmd.* II; ಬರ್ಮ *Śm.* 44; *Abh.* P. 8, 15; *Bp.* 18, 7; 22, 17, 18; *Abhā.* 2, 78; C.; B. 5, 155, 206; T. ಜಾ, ಜಾವು, T. ಜಾವು). 2, a corpse (ತಲ, ಮೃತ *Nn.* 64; ತಲ *Mr.* 521). ರೂಪದ ಸಾವು (ಮಣ್ಣಿ *Śmd.* I). ಸಾವಿಗೆ ಸಮ್ಪಿಗೆ ಅವಧನ ರವಯ್ಯ? ಸಾವು ತಾ ಸಮ್ಪಿಯೊಳ್ಳು, ಕೋಪವ ತಾವುಡಿ (*i. e.* ತವ ಸುವಡಿ) ಸಮ್ಪಿತಿ (*Sp.*). ದೊಪ್ಪುರ ಸಾವು ಗಣಿಯ ಮೇಲೆ, ಬಿಲ್ಲು ವರ ಸಾವು ಮರದ ಮೇಲೆ. — ಸಾವಕಾರದಾದರೇನು? ಸಾವು ತಪ್ಪಿ ಸ್ವಾರೇ? — ಸಾವಿಗೆ ಅಂಜವನು ನೋವಿಗೆ ಹೆದರಾಣೇ? — ಹತ್ತರಿ (*i. e.* ಹತ್ತು ಮಣ್ಣಿಯ) ಸಾವು ಮದುವೇ ಸಮಾನ. — ಮನವದಾಯದ ಪಾವವಿಲ್ಲ, ತಿವನದಾಯದ ಸಾವಿಲ್ಲ (*Prva.*; see *Prv.* s. ಸಾವಿರು). — ಸಾವು ನೋವು. Death and pain. ಸಾವು ನೋವು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಲ್ಲ (*Bp.* 28, 11). — ಸಾವು ಹುಟ್ಟು. Death and birth (*Bp.* 54, 21; *Śāstrasāra* in *W. v.* 1301).

ಸಾವುಕಾರ *śavukāra*. = ಸಾವಕಾರ, etc. (C.; B. 8, 41; 4, 170). ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಾವುಕಾರ (ಉತ್ತಮೂರ್ *G.*).

ಸಾವೆ *śāv*. 1. = ಸಾವು. The grain *Panicum frumentaceum*

(ತ್ಯಾಮಕ, ತ್ಯಾಮಕ *Hlā.*; ತ್ಯಾಮಕ *Mr.* 373; *My.*). See *Prv.* s. ಸವ್ವಗಿ. — ಸಾವೆಯುಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. The *śāv* grain (*My.*). ಸಾವೆ *śāv*. 2. = ಸಾಯಿ 1. (*My.*).

ಸಾವೇರಿ *śāvēri*. N. of a tune (*J.* 21, 56; *My.*; T.).

ಸಾವ್ಯಾಂಗ *śa-ashṭa-āṅga*. With eight limbs or members viz. the hands, breast, forehead, knees and feet; with humble prostration of the body, touching the earth with the eight members; such an humble prostration (*Bp.* 1, 54; 4, 47, 58; 49, 36; 53, 26; *J.* 17, 47). ಸಾವ್ಯಾಂಗ ಮಾಡಿದರೂ ಅಟ್ಟುವೊಡು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (*Prv.*). — ಸಾವ್ಯಾಂಗದ ಗು. -ಎಡಗು. To prostrate, touching the earth with the eight members (*Bp.* 23, 85; 41, 22; *J.* 11, 1).

ಸಾವ್ಯಾಂಗದ್ವಾ ಪ್ರಣಾಮ *śāṣṭhāṅga-dandaprapāṇama*. A *dandaprapāṇama* at which the eight members touch the ground (*Bp.* 80, 28; 87, 51; 44, 42).

ಸಾವ್ಯಾಂಗದ್ವಾ ಪ್ರಣಾಮ *śāṣṭhāṅga-dandaprapāṇama*. = ಸಾವ್ಯಾಂಗದ್ವಾ ಪ್ರಣಾಮ. (*My.*).

ಸಾವ್ಯಾಂಗನಮಸ್ಕಾರ *śāṣṭhāṅga-namaskāra*. A *namaskāra* at which the eight members touch the ground (*My.*).

ಸಾವ್ಯಾಂಗಪ್ರಣಾಮ *śāṣṭhāṅga-prapāṇama*. A *prapāṇama* at which the eight members touch the ground (*Bp.* 21, 31; 30, 12, 27; *J.* 13, 25).

ಸಾವ *śāsa*. Tbh. of ಸಾವಸ. (ಸಾವಸ *Śmd.* 361; *Ś.* II, 11, ಅರ್ಪ, ಅದಟು, ಸಾವಸ *Kk.* 41; ಅದಟು, ಅರ್ಪ *Śm.* 38).

ಸಾವತ *śāsata*. Tbh. of ತಾವತ. (*Śmd.* 368).

ಸಾವವ *śāsavi*. Tbh. of ಸರ್ವಪ. ದಿಳಿಯ ಸಾವವ (ಸಿರ್ವಪ, ಸರ್ವಪ *Hlā.*).

ಸಾವವೆ *śāsav*. = ಸಾವವ. (ಸರ್ವಪ *Śmd.* 336; ಸರ್ವಪ, ಸ್ವರ್ವಪ ಕದಮ್ಬು *Nr.*; *My.*; T. ವಯವ).

ಸಾವು *śāsa*. Tbh. of ಸಾವಸು ಅಸನವಲುಮ್ಬುವದು, ಸಾವಸು ಬಾಯಲ್ಲಿ, ಬೇಸದಿದ ಹೊತ್ತು ಕೊಲುತೆಹುದು; ಕವಿಗಳ ಸಾವು. ಪೇದಿ (a syringe, *Sp.*).

ಸಾವುಗ *śāsigā*. = ಸಾವುಗ. Tbh. of ಸಾವುಗ, q. r. (ಸರ್ವಪ *Ś.* I, 41; *Abh.* P. 9, 101; *G.* 1, 108; *Rām.* 3, 6, 46; see 4 ತವರು 8).

ಸಾವುಮೆ *śāsim*. = ಸಾವಮೆ, etc. The Indian mustard, *Brassica juncea*, H. f. or T. (*Ś.* & *Pl.*; Z.).

ಸಾವುರ *śāira*. = ಸಾವುರ (*Śmd.* 226). — ಸಾವುರಗಯ್ಯ. -ಕಯ್ಯ. *The sea* (*Ś.* 1, 1, ಸುರಪತಿ *Śm.* 9). — ಸಾವುರಗಯ್ಯ. -ಕಯ್ಯ. *The sea* (*Ś.* 1, 1, — ಸಾವುರಗಯ್ಯ. Thousand-fold (*Śmd.* 227; *Śāstrasāra* in *W. v.* 1269; *Grj.* 4, 15). — ಸಾವುರಗಯ್ಯ. A thousand women (*Śmd.* 227).

ಸಾವುರ *śāira*. Tbh. of ಸವಸ್ತ. (*Śmd.* 225, 226; *Ś.* 6, 1, T. ಅಯಿರು). ದೇವರ್ವಾ ಅ ಸಾವುರ ಯುಗಂಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಿಹಾ (*Hlā.* I, 116). ಸುರರ ಎರಡು ಸಾವುರ ಯುಗಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಿಹಾ ಎನಿಕ್ಕುಂ (*Mr.* 71). — ಸಾವುರಗಯ್ಯ. -ಕಯ್ಯ. *The sea* (*Ś.* 1, 1, ದಿರು, etc., ಸವಸ್ತ *Kk.*).

ಸಾವುರ *śāira*. Tbh. of ಸವಸ್ತ. (*Śmd.* 225, 226; *Ś.* 6, 1, T. ಅಯಿರು).

ಸಾವುರ *śāira*. Tbh. of ಸವಸ್ತ. (*Śmd.* 225, 226; *Ś.* 6, 1, T. ಅಯಿರು).

ಸಾವುರ *śāira*. Tbh. of ಸವಸ್ತ. (*Śmd.* 225, 226; *Ś.* 6, 1, T. ಅಯಿರು).

from the burning of mustard (Ā. Bp. 42, 82). — ಸಾಸುವೆ ಯನ್ನ. -ಅನ್ನ. Boiled rice mixed with mustard, etc. (My.).
 ಸಾಸುವೆ śāsuṣvō. = ಸಾಸುವೆ, etc. (ಸರ್ವಪ, ರಾಜಕ Mr. 137; Si. 304; My.). ಬಿಳಿ ಸಾಸುವೆ (ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ Si. 304); ಕರೀ ಸಾಸುವೆ (ಕೃಷ್ಣ, etc., ದೊಡ್ಡ ಸಾಸುವೆ, ಹುಡ್ಡು ಸಾಸುವೆ 305).
 ಸಾಸೆ śāṣō. = ಸೇಸೆ. (Bp. 61, 22).
 ಸಾಸ್ತ್ರ śāstra. Tbh. of ಶಾಸ್ತ್ರ. (My.).
 ಸಾಸ್ತೆ śāstō. The dewlap of an ox.
 ಸಾರ śāh. Bearing, enduring, able, overpowering, winning. See ಕುರಾಪಾದ್, ಪೃತನಾಪಾದ್.
 ಸಾರ śāha. = ಸಹ. See ಉತ್.
 ಸಾರಜಯ śāhācārya. (fr. ಸಹಜರ). Companionship, fellowship, company, association, society.
 ಸಾರಜಿಕ śāhajika. (fr. ಸಹಜ). Natural, co-existent (B. 4, 208).
 ಸಾರಣ śāhapa. The act of tending and training horses (Āpr. 9, 95).
 ಸಾರಣಿ śāhapi. = ಸಹಣಿ. A groom (Bp. 59, 28).
 ಸಾರಣಿಗ śāhapiga. = ಸಹಣಿ. (Bp. 9, 47).
 ಸಾರಣ ಸāhāsa. = ಸಾಸ. Violence, force, rapine; any act of aggression or oppression or hatred. 2, punishment, chastisement, fine. 3, boldness, daring, courage, effort, prowess, valour, power, strength (ಪರಾಕ್ರಮ Nn. 56; ನಾನಾ, ಅದಖು 145; ಬಲ ಸಿ. 108). 4, foolhardiness, rashness, temerity, inconsiderate hastiness, impetuosity.
 ಸಾರಣಸಾಧ ಸāhāsa-gāra. A valorous or daring or effort-making or reckless man (My.).
 ಸಾರಸಾಂಕ ಸāhāsa-sāka. Marked or characterized by daring or prowess (Śāv. 4, 53).
 ಸಾರಸಾರ್ವ ಸāhāsa-argava. A man who is an ocean of valour (Śāv. 4, 85).
 ಸಾರಸಿ śāhasi. = ಸಾಸಿ. Violent, furious, ferocious. 2, bold, daring; impetuous; a person who displays boldness, courage, effort, valour, power or strength (My.; B. 4, 68; Śāv. 5, 131). 3, foolhardy, rash, inconsiderate.
 ಸಾರಸಿಕ śāhasika. = ಸಾಸಿಗ, ಸಾಹಸಿಗ. Using great force or violence, violent, cruel, brutal, ferocious, rapacious. 2, impetuous; bold, daring; valorous, strong, powerful, vigorous, valiant (Āpr. 10, 100; Bh. 4, 2, 67).
 ಸಾರಸಿಗ śāhasiga. Tbh. of ಸಾಹಸಿ. A bold, daring, valorous, strong, powerful or valiant man (ಹೂಣಿಗ Bhn. 18; Bp. 22, 2; 49, 45).
 ಸಾರಸ್ರ ಸāhāsa. (fr. ಸಹಸ್ರ). Relating or belonging to a thousand; consisting of a thousand; etc. 2, a multitude of thousands; an army or detachment consisting of a thousand men.
 ಸಾಹಾಯ್ಯ śāhāyā. (fr. ಸಹಾಯ). Friendship, fellowship, alliance, confederation. 2, help, succour. (B.).
 ಸಾಹಿತ್ಯ śāhitya. (fr. ಸಹಿತ). Association, connection, combination, union, society, fellowship; associated with, etc. 2, literary composition, rhetorical composition, rhetoric, poetry. (Bp. 3, 43). 3, a collection of materials or means or rule for the production or performance of anything, a collection of materials or implements for cooking, travelling or working (Grj. 3, after 119; B. 4, 115; My.).
 ಅವಿರಲಪ್ರಕೃತಸಾಹಿತ್ಯನು (Mr. 1). ತನುವಿನೊಡನೆ, ಗುಣಗಳೊಡನೆ

ದು, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೆಂದು ಮೂಡಿ, ಮನದಿಂ ನಾಲ್ಕುಮಲತ್ಪದವಿದುದು, ಸುಚಾರತ್ಯಂಗಳನ್ನಾಡಿ, ಸಜ್ಜನದಿನ್ನೇದ್, ಸುತತ್ಪದಿನ್ನೇ ತಳರ್ಪಣ್ಯಂ ಭುಜದ್ವಸ್ತದೊಳ್ ತನಗಿನ್ನಾಡ್ ಸರಿ ನಾಗವರ್ಮನುಗೆ ದಾಸಂ ಕಾಲಿ ದಾಸವ್ವರಂ (one MS. of Ūh. as its verse 25).
 ಸಾಹಿತ್ಯಭೇದ śāhitya-bhēda. A particular figure of speech in rhetoric or poetry (ಪಾಠ Na. 78).
 ಸಾಹುಕಾರ śāhukāra. = ಸಾವಕಾರ, etc. (My.). ಸಾಹುಕಾರಿರುವ ಮನೆ (ಹಮ್ಮ, ಹಣಗಾಡಿರಿರುವ ಸ್ಥಳ, ಧನಿಕರಿರುವ ಉಪರಿಗೆ Si. 109).
 ಸಾಹೇಬ śāhēba. (= ಸಾಧ). A lord or master; a gentleman; Sir, etc. (My.; B. 5, 285; Mhr., H.).
 ಸಾಹ್ಯ śāhya. (fr. ಸಹ). Conjunction, union, society, association, companionship. (B.).
 ಸಾಳಗ śāḷaga. = ಸಾಳಂಗ. A kind of rāga or musical mode (Āpr. 7, 97; Bp. 19, 11; J. 21, 58; Bh. 1, 12, 20; Sk. ಸಾಲಂಗ).
 ಸಾಳಂಗ śāḷaṅga. = ಸಾಳಗ. (J. 21, 56).
 ಸಾಳುವ śāḷuva. = ಸಾಳ್ಯ. A kind of bird, a hawk used in hunting (? Rām. 3, 1, 32; Bh. 1, 20, 53; Tē. ಸಾಳುವ, ಸಾಳುವಿ).
 ಸಾಳಿಯ śāḷiṃya. = ಸಾಲಿಯ s. ಸಾಲಿ 2, q. v.
 ಸಾಳಿರಮ್ಮಿಗ śāḷiri-mṛiga. A porcupine (S. Mhr.; Mhr. ಸಾಳಿರ).
 ಸಾಳ್ಯ śāḷya. = ಸಾಳುವ. (Śāv. 3, 88).
 ಸಾಲಿಗೆ śāḷigē. = ಜಾಲಿಗೆ, q. v. (ಉದಿಗೆ Kk. 63).
 ಸಿಂಹ śimha. = ಸಿಂಹ, ಸಿಂಗ 1, ಸಿವ 2. A lion. 2, the sign of the zodiac Leo. 3, pre-eminent, best; a hero or any eminent person. ಸಿಂಹವಾದದ್ದು ಸಂಪರಿಸಲಾದಿದೋ? (Prv.).
 ಸಿಂಹನಾದ śimha-nāda. A war-cry, a war-hoop. See ಅಡ್ಡವಿವ. ಸಿಂಹನಾಶನಮ್ಮಿಗ śimha-nāśana-mṛiga. An animal that destroys lions. ಎಣ್ಣು ಕಾಲುಗಳೆನ್ನಲೂ ಎರಡು ಮುಖಗಳೆನ್ನಲೂ ಉಗ್ರವಾಗಿರುವ ಸಿಂಹನಾಶನಮ್ಮಿಗ (ತರಥ Si. 170).
 ಸಿಂಹಪೀಠ śimha-pīṭha. = ಸಿಂಹಾಸನ. (ಪಟ್ಟವನೇ Ūt. II, 87; Bp. 51, 10).
 ಸಿಂಹಪುಟ śimha-puṭi. N. of a plant (= ಕ್ರೋಮ್ಪುಷ್ಪಿ, q. v.).
 ಸಿಂಹದ śimhala. ಸಿಂಹಳ = ಸಿಂಹಲ, ಸಿಂಗಳ. The island or country of Ceylon (Bp. 6, 18; 61, 80); N. of a king of Ceylon (Śāv. 5, 130, 131; 6, 32; 7, 15).
 ಸಿಂಹಲಾಲಿ śimha-lālita. The form of a lion's head on a bracelet (My.).
 ಸಿಂಹನಾಶನ śimha-nāśana. Śiva. — ಸಿಂಹನಾಶನ. Durgā (My.).
 ಸಿಂಹವಿಷ್ಣು śimha-viṣṭara. = ಸಿಂಹಾಸನ. (Grj. 3, 116; 4, after 163).
 ಸಿಂಹಸಂಧನ śimha-samhanana. Lion-shaped: well-shaped, handsome.
 ಸಿಂಹಸೇನ śimha-sēna. N. of a king (Śmd. 177).
 ಸಿಂಹಾಗಾರ śimha-āgāra. (Śmd. 283). A lion's den.
 ಸಿಂಹಾಣ śimhāṇa. = ಸಿಂಹಾಣ, (ಸಂಘಾತ), ಸಿಂಘಾಣ, ಸಿಂಹಾಸನ. The mucus of the nose (Sk.; cf. ಸಿಮ್ಪಳ).
 ಸಿಂಹಾಸನ śimhāṇa. Rust of iron. 2, the mucus of the nose.
 ಸಿಂಹಾಸನ śimha-āsana. = ಸಿಂಹಾಸನ. See ಬಿತ್ತರಿಗೆ.
 ಸಿಂಹಾಸನ śimha-āsana. = ಸಿಂಹಾಸನ. Lion-seat: a throne (ಮುಖೇರ, ಅಸನ Nn. 91; ಧರ್ಮಲೀಲ Mr. 262; ಪಟ್ಟವನೇ, ಗದ್ದುಗೆ

Kk. 26; Bp. 46, 52; 59, 57; Ū. Bp. 47, 16). ಮಣೀಲಿ ಕುಣ್ಣಿ
 ಲಕ್ಕೆ ಹಣೀಲಿ ಇಲ್ಲದವ ಸಿಂಹಾಸನ ಎಂದಾಣೀ? (Prv.).
 ಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಪತಿ *siṃhāsana-adhipati*. A king (My.).
 ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ *siṃhāsana-ārūḍha*. Sitting on a throne;
 a king (My.).
 ಸಿಂಹಾಸನ *siṃha-āsandi*. = ಸಿಂಹಾಸನ. (Abh. P. 6, 169; 13,
 101).
 ಸಿಂಹಾಸ್ಯ *siṃha-asya*. Lion-faced. 2, the plant *Gendarussa*
vulgaris Nees.
 ಸಿಂಹಿ *siṃhi*. A lioness. 2, the plant *Gendarussa vulgaris*
 Nees. 3, the plant *Solanum melongena*. 4, N. of the
 mother of Rāhu.
 ಸಿಂಹಿಕಾಕನುಜ *siṃhikā-tanuja*. Son of Siṃhikā, Rāhu
 (Mr. 39).
 ಸಿಂಹಿಕೆ *siṃhikē*. ಸಿಂಹಿಕಾ. N. of the mother of Rāhu.
 (Rām. 5, 1, 22). 2, (= ಸಿಂಹಿ No. 3?) ಚಿತ್ತರವಿ, ರುಚಿ, ಸೋಡ್ಡೆ
 (Mr. 130).
 ಸಿಂಹ್ಯ *siṃhva*. Tbh. of ಸಿಂಹ. (B. 5, 241; Ūb. 142. 158. 159).
 ಸಿಂಹ್ಯಲ *siṃhvala*. Tbh. of ಸಿಂಹಲ. (B. 5, 39).
 ಸಿಂಹ್ಯಾಸನ *siṃhvasana*. Tbh. of ಸಿಂಹಾಸನ. (Ūb. 158).
 ಸಿಕ್ *sik*. = ಸಿಕ್ಕಿ, ಸಿಕ್ಕು. P. p. of ಸಿಕ್ಕು 1 or ಸಿಗು, in
 ಸಿಕ್ಕಿಲೆ (My.). ಲಂಗರವ ತಕ್ಕಿ ಹೋಗಿ, ಬುಡದೊಳಗಿನ-ಕೆಸ
 ದೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು, ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ (B. 3, 118).
 ಸಿಕ್ತ *sikata*. = ಸಿಕ್ತ. Sand (ಪ್ರದಾರ್, ಮಣಲ್, ಮರಲ್, ಮಲಲ್
 Sm. 36; ಮಳಲ್ Nn. 6); a sand-bank; an island with
 sandy shores.
 ಸಿಕ್ತಾನುಯ *sikata-maya*. Full of sand, sandy.
 ಸಿಕ್ತಾವತ್ *sikata-vat*. Sandy.
 ಸಿಕ್ತಲಿಲ *sikatali*. Sandy.
 ಸಿಕ್ತೆ *sikate*. ಸಿಕ್ತಾ. = ಸಿಕ್ತ. Sandy soil (ಮಳಲುಳ್ಳ ಮುಖ
 Mr. 93); sand, gravel; a sand-bank, etc. (ಪ್ರದಾರ್ Ū.
 II, 10).
 ಸಿಕ್ರ *sikara*. Tbh. of ಸಿಕ್ರ. (My.).
 ಸಿಕ್ರಲ *sikala*. Polishing, furbishing, burnishing (Mhr. 3
 ಕಲ, ಸಲ).
 ಸಿಕ್ರಲಗಾರ *sikala-gāra*. = ಸಿಕ್ರಲಗಾರ. A polisher of tools,
 weapons, etc. (ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸುವವ, ತಪ್ಪುಮಾರ್ಕ G.; Mhr. 3-
 and 4).
 ಸಿಕ್ರಲಗಾರ *sikaligāra*. = ಸಿಕ್ರಲಗಾರ. (S. Mhr.). ಬೇನಗಾದಿಗೆ ಸಿಕ್ರ
 ಲಗಾರ ಸಾಣೆ (Prv.).
 ಸಿಕ್ರಲಿಗ *sikaligya*. = ಸಿಕ್ರಲಗಾರ. (S. Mhr.).
 ಸಿಕ್ರಲ *sikāra*. Hunting; game (Mhr. 3ಕಾರ).
 ಸಿಕ್ರಲಾನೆ *sikāra-khānē*. A menagerie, an aviary, etc.
 (B. 5, 251; Mhr. 3-).
 ಸಿಕ್ರಲಿ *sikāri*. = ಸಿಕ್ರಲಿ, q. v. (My.).
 ಸಿಕ್ರಿ *sikri*. = ಸಿಕ್ರಿ, etc. — ಸಿಕ್ರಿಯಂಗರ. — ಸಿಕ್ರಿಯಂಗರ.
 (My.).
 ಸಿಕ್ರಿ *sikri*. = ಸಿಕ್ರಿ, ಸಿಕ್ರಿ. A coining-die; the royal seal; the
 stamp produced by the coining-die or by a seal or
 stamp (Mhr., H. 3ಕಾ; My.; ಮುದ್ರೆ G.). — ಸಿಕ್ರಿಯಂಗರ.
 — ಸಿಕ್ರಿಯಂಗರ. The royal seal (My.).
 ಸಿಕ್ರಿ *sikka*. Tbh. of ಸಿಕ್ರಿ. ಸಿಕ್ರಿದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಮುಕ್ತಳಿಗಾಗ
 ದೋ? (Prv.).
 ಸಿಕ್ರಿಟಿ *sikkaṭi*. = ಸಿಕ್ರಿಟಿ, ಸಿಕ್ರಿಟಿ. A comb (My.;
 Tē. ಚಕ್ಕಣಿ; T. ಚಕ್ಕ, ಚಿಕ್ಕ; M. ಚಕ್ಕು; M. ಚಕ್ಕು, ಚಿಕ್ಕು,
 ಚಿಗಿ, to comb; ಚಕ್ಕುಮುಕ್ಕು, to disentangle, comb out).

ಸಿಕ್ರಿಟಿಗೆ *sikkaṭigē*. = ಸಿಕ್ರಿಟಿ, etc. (My.).

ಸಿಕ್ರಿಟಿಗೆ *sikkaṇigē*. = ಸಿಕ್ರಿಟಿ, etc. (My.).

ಸಿಕ್ರಿಟು *sikkisu*. = ಸಿಗಿಸು. 2. To insert, to put in
 or on (My.). ಚಿಕ್ಕಿಲೆ ಹೋಗುವವನ ಸೊನ್ನಿಹಲ್ಲಿ ಕುಡುಗು-
 ಲು ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಪಾಗಿ (Prv.). 2, to cause one's self to
 be caught, to be caught (My.). 3, to cause
 to become entangled or ensnared, to en-
 tangle, to ensnare (Bp. 42, 16).

ಸಿಕ್ರಿ *sikku*. 1. = ಸಿಗು, ಸಿರ್ಕು 1, ಸಿರಿಕು, ಸಿಲಕು 1, ಸಿಕ್ಕು 1.
 To become entangled; to be caught; to fall
 into the hands of; to fall or be brought
 under the power of; to get among; to enter;
 to be found; to be obtained or got (C.; K.
 T., M.; Tu. 3ಕಕ್ಕು, ಸಿಕ್ಕು). ಸಿಕ್ಕಿದ ಅಳಿ ಪೊದವನ್ನಿತ್ತು ಕಟ್ಟಿ
 ಬಸುಡೋರ್ ಇರ್ದು (Bp. 12, 48). ಖಗಮ್ಯುಗನರೊಡನೆ ಸಿಕ್ಕಿ
 ಸಿಕ್ಕಿದನು (18, 54). ನಿಮ್ಮ ಕಕ್ಕಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವನ್ನಿ (24, 63). ಒಲೆ
 ಮೊದಲರಿ ಸಿಕ್ಕಿದಾ ವಾನಂ ತೆಗದು (27, 20). ಬಲಿಯಲ್ಲಿ... ದು
 ಕ್ಕೆವ ಸಿಕ್ಕಿ (27, 22). ಈ ಗೃಹದೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದವನಿಗೆ ಹತ್ತು ಮುಕ್ತಿ
 (30, 13). ಎನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂ (31, 13). ಎನ್ನ ಸಿಕ್ಕಿದೆ? (32,
 15). (ಕೇಸರಿ) ಅವಕ್ಕೆ (ಪಾಯಲಂಗಲ್ಲಿ) ಸಿಕ್ಕಿದೆ (34, 24). ತಂದೆಯ
 ಗನಿವಿಯೊಳೆ ಅವರಂ ಸಿಕ್ಕಿರಲು (35, 47). ಪಾಪ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯ
 (52, 14). ಭಕ್ತಿಹೀನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವವನು ಈಶ್ವರೇಶ್ವರನು? (53, 30).
 ಹರಗಣಾಪ್ತ ಪಾಪದರಿ ಸಿಕ್ಕಿರ್ವನು ಆ ಹರಿಯು (53, 68). ಕರ್ತ
 ಪಾಪಂಗಳ ಬಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ (54, 29). ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ (54, 39). ಕವ
 ನಿರ ಮನದ ಕುಟಲಂಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ (60, 16). ಕರ್ಮವಿಧಿಗಳ ಮೇಲೆ
 ಸಿಕ್ಕಿದೆ (60, 47). ಸಿಕ್ಕಿದವನು ಕಣ್ಣಿಡೋರ್ ಮುಖಗರ್ (J. 18, 14).
 ಬೇಡರ್ಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೊಡಿದೊಡ್ಡದರಿ (28, 52). ಇಂದಿನರಿ ಸಿಕ್ಕಿರ್
 ಹುರಿ (1, 8, 21). ಸಿಕ್ಕಿದವನು ಹೆದ್ದಿದೊಳಗೆ ಉದಗನ ತೆಕ್ಕಿದೊ (3.
 13, 33). ಬುದ್ಧಿಯನ್ನರಿ ಗದಾಸಿ ಸಿಕ್ಕಿರ್ವ ಅರ್ಥಂ (Dp. 1). ಸಿಕ್ಕಿದ
 ಬೇಡರವನ ಬಲಿಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಡ್ತು (B. 4, 91). ಅಮೈಯಾಳು ಪಾ
 ಪದರಿ ರವ್ವು ಸಿಕ್ಕಾಣೀ? — ಕುಡಿಯುವ ಪಾನವದರಿ ಕನ್ನಿ ಸಿಕ್ಕಿದ
 ಪಾಗಿ. — ಬುಟ್ಟಿ ಇದ್ದವನು ನಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಾಣು. — ನೇತಾಯುವವನು ಹತ್ತಿ
 ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರಿ ಹೋತಾಯುವವನು ಸಿಕ್ಕಾಣು. — ಪಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿ.
 ಸತ್ತವನಿಲ್ಲ; ಪಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿ, ಬದುಕಿದವನಿಲ್ಲ. — ಪುರ್ವಕ ಹೋದರಿ
 ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಕರ್ತನ ಹೇದಾದರಿ ಸಿಕ್ಕಾಣೀ? — ಬಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಕೋರಿಗೆ
 ಸಿಕ್ಕಾಣೀ? — ದಾರಿಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಫರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ಒಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ
 ಪಕ್ಕಿ, ಒಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಇಡುವೆ. — ಬಲಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಒಲೆಗೆ ಹೋದ
 ತು. — ಭಕ್ತನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದಕ್ಷಿಣ ಸಿಕ್ಕಿದರಿ ಸಾಕು. — ಸಿಕ್ಕಿದರಿ ಕಳ್ಳ
 ಕುಡಿದೇನು, ಸೊಕ್ಕಿದರಿ ರಕ್ತ ಕುಡಿದೇನು. — ಮನ್ನನೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿ ತಕ್ಕ
 ಗೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prv.). ತಕ್ಕುಗಳ ಕೆಯ್ನೆ ಸಿಕ್ಕಿದ (ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನ.
 439). See Bh. 1, 10, 38; J. 6, 30. 2, to cause to go
 or make go in, to insert, etc. (Bp. 21, 41; 33, 44;
 J. 23, 1). — ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀರು. To be caught; to fall into
 (another's) hands (My.).

ಸಿಕ್ರಿ *sikku*. 2. = ಸಿರ್ಕು 2, (ಸಿಲಕು 2), ಸಿಕ್ಕು 2. The
 state of being entangled, entanglement, intri-
 cacy (My.; Tē., T. ಚಕ್ಕು); impediment, hindrance,
 obstacle, trouble (J. 27, 42; My.). ಒತ್ತಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿ
 ರದೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಕೂವಲು (3ಕರ್ತವು, etc. B. 216); ಕೂವಲು
 ಹಿಡಿಸುವ ಸಾಧನ (ಪ್ರಸಾಧನ, etc., ಪಾಪದಿ, 231). — ಸಿಕ್ಕಿದ
 -ತರಿ. An entangled head of hair (My.). — ಸಿಕ್ಕಿ ದೂರು.
 To disentangle (as hair or thread, My.). — ಸಿಕ್ಕಿ ದೂರು.
 To entangle (Dp. 33, 5).

ಸಿಕ್ಕು sikku. 3. (= ಸಿಕ್). P. p. of ಸಿಗು (S. Mhr.). ಸಿಕ್ಕು ಪರ ಸಂಗದ ಒಗ್ಗಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 1, 18). ಇವು (ಎತ್ತು, ಆಳು) ಬಹುತರವಾಗಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತವೆ (3, 17). ಸಾವು ಕಾರಣ ಮನೆಯ ಕನ್ನ ಕೊಡೆದು, ಸಿಕ್ಕು ಬದುಕು ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ಹೋಗಿ (3, 41). ಒಂದು ದಿನ ಕಳವಿನ ಬಡವೆ ಸಹಿತ ಸಿಕ್ಕುನು (3, 43). — ಸಿಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕು. rep. ಸಿಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕು ಹಾಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಚಾಡಿ ಹೇಡಿ ಹತ್ತಿದನು (B. 4, 51).

ಸಿಕ್ಕೆ sikkē. = ಸಿಕ್, etc. (ಮುದ್ರೆ ಓಬ.).

ಸಿಕ್ತ sikta. Sprinkled, besprinkled; wetted, moistened; poured out; impregnated, engendered. See ಅಭಿಷಿಕ್ತ.

ಸಿಕ್ಥ siktha. Boiled rice; a lump of boiled rice, a mouthful of boiled rice kneaded into a ball; bee's-wax; indigo. See ಫಕ್ತ.

ಸಿಕ್ತ ಕ ಸಿಕ್ತಹಾ. = ಸಿಕ್ತ. A lump of boiled rice, etc. (see ಫಕ್ತ.); bee's-wax (ಮಯೂ Mr. 358, o. r. ಮೇಣ).

ಸಿಗಿಸು sigasu. = ಸಿಗಿಸು 1. To have split (as wood, My.).

ಸಿಗಿ sigi. To split, as wood; to tear or rend with the teeth, as sugar-cane (My.; Tu. ತಿಗಿ, ತಿಗು, ತಿಗುರು, ಸಿಗುರು).

ಸಿಗಿಸು sigisu. 1. = ಸಿಗಿಸು. (My.).

ಸಿಗಿಸು sigisu. 2. (fr. ಸಿಗು). = ಸಿಕ್ಕಿಸು. (S. Mhr.).

ಸಿಗು sigu. = ಸಿಕ್ಕು 1. (S. Mhr.). P. p. ಸಿಕ್ಕು 3, q. v. ಮುರಾಂ ಗೋಪಿಯರಲ್ಲಿ ಹಾದರವಾದಿ, ಸಿಗನೇ? (Bp. 54, 40). ಒಮ್ಮೆ ಮನುಷ್ಯರೂ ತೋಳಗಲ ಕೆಯ್ಯೋಳಗೆ ಸಿಗುವದುಣ್ಣು (B. 2, 18). ಕಾಡ ನಾಯಿಗಳು ಬಹು ತೀವ್ರ ಬಿಡುವವು, ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೆಯ್ಯೆ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ (3, 40). ಅದವೇ ಕತ್ತೆಗಳು ಮನುಷ್ಯರ ಕೆಯ್ಯೆ ಬೇಗ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ (3, 48). ನಿನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಯಾರ ಬಹಿಯಲ್ವಾ ದರೂ ಕೆಯ್ಯೆ ಇಸ ಕೋ! (3, 78). ನನಗೆ ಈ ಗುಡ್ಡದೊಳಗೆ ದಾಂ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಲ್ಲ (3, 123). ನಿಮಗೆ ದಾಂ ಸಿಗಲೊಲ್ಲದೋ? (3, 123). ಕುಡುರೆ ಇನ್ನು ಹಾಕಿಗೆ ಸಿಗುವವು? (4, 79). — ಸಿಕ್ಕು ಬೀಡು. = ಸಿಕ್ಕು. ಆ ಹುಡುಕು ಹೇಡಹುದದ ಬರೆಯೋಳಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಬಿಡ್ತು (B. 4, 112).

ಸಿಗುಡ್ sigur. ಸಿಗುಡು. = ಸಿಬಿಡು, ಸಿವಿಡು, ಸಿವಿಡು. A splinter, a shiver; that is pared off, rind (ಕೆಲ್ಲೆ ಸಿಮ. 49; ಕಕ್ಕು 79; ಕೆಲ್ಲೆ Kk. 56; see ಬಿವ್ವು). ಕಳೆದ ಸಿಗು ದಾನ ಕಟ್ಟಿನನ್ನೆದಿ... ಲಿಲಿತಮ್ ಅವ ಕನ್ನದದ ಮುಡಿ (Abhā. 1, 5, o. r. ಸಿಬಿಡು). — ಸಿಗುಡಿ ಚನ್ನಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 7). — ಸಿಗು ದೋಡು. = ಬಿಡು. Splinters or shivers to rise or be raised (Bh. 5, 11, 39; Rām. 4, 3, 7).

ಸಿಗುಳು sigulu. = ಸೀಳೆ 1, etc. ಸಿಗುಳರ್ ವಟ್ಟದು (ದಾಂತ್, ಫನ್ನ, ಛೇದಿತ Si. 382; only in Si.).

ಸಿಗಾಳಿ siggu-āli. (Smd. 239). A person who is ashamed, a bashful person.

ಸಿಗಿಗ siggiga. A daitya or rākshasa (ಮದ್ದಿಗ, ರಕ್ಕಸ, ದೈತ್ಯರಾಕ್ಷಸಾವಳಿ Kk. 11a; cf. ಸೆರಗು? Tē. ಸೆಗ್ಗು, reproach, censure = ಅವನಾದ, ನಿನ್ನೆ).

ಸಿಗ್ಗ siggu. (Smd. 248). Shame, decency; modesty, bashfulness; timidity (My.; Tē.); disgust (My.). Cf. ಎಗ್ಗು 2; ಸೆಡೆ 3. — ಸಿಗ್ಗಾಗು. — ಆಗು. To feel ashamed, to become bashful (Abh. P. 7, after 58; 9, 39; Bp. 18, 10). — ಸಿಗ್ಗೊನ್ನು. — ಒನ್ನು. = ಸಿಗ್ಗಾಗು. (Bp. 38, 19).

ಸಿಂಗ siṅga. 1. Tbh. of ಸಿಂಹ. A lion (ಸಿಂಹ Smd. 348; Ūt. I, 96; II, 23; ಕೇಸರಿ Smd. 83; Si. 166). 2, Kāma (ಮನ್ಮಥ

Smd. 7; ಮದನ 83). ರಂಗನ ಮುನ್ನೆ ಸಿಂಗನೇ? (Prv.). — ಸಿಂಗಕೇ ಸರಿ. N. of a plant (ಫತ್ತತಾಪಿ Mr. 121, o. r. ಫತ್ತತಾಪಿ; Sk. ಸಿಂಹಕೇಸರಿ, the plant *Mimusops elengi*). — ಸಿಂಗದನ್ನಂ. — ಅನ್ನಂ. A lion-like man (Smd. 192). — ಸಿಂಗದೇರವಳ್. — ತೇರವಳ್. Whose vehicle is a lion: Durgā (ತೆವೆ Kk. 5; ಸಿಂಹ Smd. 3). — ಸಿಂಗಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (My.). — ಸಿಂಗಪ್ಪಾಸ. A kind of alliteration (Ūt.). — ಸಿಂಗಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಸಿಂಗಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಸಿಂಗವೇಣ್ಣೆ. — ಬೇಣ್ಣೆ. (Smd. 387). A lion's-hunt.

ಸಿಂಗ siṅga. 2. Tbh. of ಸಿಂಗ (Smd. 83). A horn, etc. — ಸಿಂಗನಾದ. The sound of the horn of an antelope blown by jōgis (My.). — ಸಿಂಗಪಲ್ಲು. An irregular tooth (My.).

ಸಿಂಗಣಿಕೆ siṅganika. = ಸಿಂಗಣಿಕೆ. (J. 21, 18, 33).

ಸಿಂಗರ siṅgara. Tbh. of ಸಿಂಗಾರ. (ಚಾಲ, ಸಿಂಗಾರ Nn. 34; ಸಿಂಗಾರ, ತನ್ನ 75; ಸಿಂಗಾರ 108). — ಸಿಂಗರಂಗಿಯ. — ಎ. To adorn, to decorate (J. 18, 7). ಸಿಂಗರಂಗಿಯ್ಯದು ಪ್ರತಿವರ್ಮ, ಪ್ರಸಾಧನ, etc. Mr. 333). — ಸಿಂಗರಬೋಗಿ. Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8). — ಸಿಂಗರವೈದ್. — ಎ.ವೆದ್. To be embellished or adorned (Sā. 5, after 57). — ಸಿಂಗರವೆದ್. — ಎ.ವೆದ್. = ಸಿಂಗರ ವೈದ್. (Sā. 3, after 85).

ಸಿಂಗರಿ siṅgari. Viṣṇu in his lion-incarnation; N. (My.). See ಮುಗ್ಧೇದಿಗ.

ಸಿಂಗರಿಗ siṅgara-iga. (Smd. 233, o. r. ಸಿಂಗಾರಿಗ). A man who adorns.

ಸಿಂಗರಿಮ siṅgarisu. Tbh. of ಸಿಂಗರಿಸು. To adorn, to embellish (Bp. 4, 32; 5, 13; Sā. 4, 13; J. 4, 66; 6, 11).

ಸಿಂಗರ siṅgaṛa. Tbh. of ಸಿಂಹಲ (R.; T. ಬಂಗಲ).

ಸಿಂಗಲಿಕೆ siṅgalika. = ಸಿಂಗಣಿಕೆ. A black monkey (Rām. 6, 30, 7, 16; My.; Tē. ತಿಂಗಲಿಕೆ).

ಸಿಂಗಾಡಿ siṅgāḍi. A bow (J. 16, 7; 29, 29; T. ಬಿಂಗಾಡಿ, ಬಿಂಗಾಣಿ; M. ಬಿಂಗಾಡಿ, a Turkish bow; Tē. ಸಿಂಗಾಣಿ, ಸಿಂಗಾಣಿ, made of horn; a bow made of horn, a bow).

ಸಿಂಗಾರ siṅgāra. Tbh. of ಸಿಂಗಾರ (Smd. 353; Ūt. II, 56). ರಂಗಾ, ಈ ಹೊತ್ತು ಯಾಕೆ ಬರ್ಪ ಸಿಂಗಾರಾಸಿಧೀ? (B. 2, 7).

ಸಿಂಗಾರಿಸು siṅgarisu. Tbh. of ಸಿಂಗಾರಿಸು. To adorn. 2, to be adorned or decorated (Prll. 3, 4; Rām. 6, 53, 7).

ಸಿಂಗಿ siṅgi. Tbh. of ಸಿಂಗಿ (Smd. 353; Bp. 58, 55). See ಉರಿ. — ಸಿಂಗಿಬೊವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 6).

ಸಿಂಘಾಣಿ siṅghāṇa. = ಸಿಂಹಾಣಿ, etc. (Colebr.). See ಸಿಮ್ಪುಳ.

ಸಿಂಘಿನಿ siṅghini. The nose.

ಸಿಞ್ siṅ. ಸಿಞ್. The skirt of a web or dress.

ಸಿಞೆ siṅa. = ಸಿಞ್. (ವರ್ತ Mr. 342).

ಸಿಞೆಯ siṅaya. Cloth, a raiment (ವಾಸ, ಅಚ್ಚಾದನ, etc., ಸೀರೆ Mr. 341; see ಸೀರೆ).

ಸಿಂಜಾನ siṅjāna. Tinkling (Ūpr. 1, after 101).

ಸಿಂಜೆ siṅji. Tinkling.

ಸಿಂಜಿತ siṅjita. Tinkled, tinkling; tinkling (G.).

ಸಿಂಜಿನಿ siṅjini. A bow-string (ಬಿಲ್ಲ ಹೆಡೆ Mr. 294). 2, tinkling rings worn round the toes, a tinkling ornament for the ankle (ಪಾದಕಟಕ, ಕಾಲ ಕಡಗ Hā.; ಹಂಸಕ, etc. Mr. 344).

ಸಿಂಜಿನಿಪ್ರಹರಣ siṅjini-praharāṇa. The twang of a bow-string. See ಹೇವಡೆ.

ಸಿಟ್ಟಿ siṭṭi. Tbh. of ಸಿಟ್ಟು (Smd. 370; T.; see ಸ. ಪರಣ).

ಸಿಟ್ಟು siṭṭu. Anger, passion, wrath, rage (ಕೋಪ, ಕ್ರೋಧ, ಅಮರ್ಷ, ರೋಷ, ಪ್ರತಿಘ, ರುಷ್, ಕ್ರುಧ್ Si. 69; Ū;

T. ಚಿತ್ತ, ಚಿತ್ತ; T., M. ಚೀತ್ತ; Tē. ಸೀಸ, ಚಿತ್ತ; see ಕೀಡು 2, ಚೀಡು 3, ಸೀಡು 2, ಸೀಡು 2). ಸಹಜವಾದ ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವನು (ಕ್ರೋಧನ, ಅಮರ್ಷಣೆ Si. 361); ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವನು (ಅಭಿನೀತ 428). ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳ ನ್ನಾಕೆ (ಚಣ್ಣಿ Dhv.). ಸಿಟ್ಟಿನವ (ಅಮರ್ಷಣೆ G.). ಸಿಟ್ಟಿನವರು (ಧಾಮಿನಿ, ಧಾಮಿ G.). ಬಿಡವನ ಸಿಟ್ಟು ದವಡೆಮೂಲ.—ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಯ್ತ ಮೂಗು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹತ್ತೀತೇ?—ಸಿಟ್ಟು ತನಗೆ ಕೇಡು, ಸಮಾಧಾನ ಪರರಿಗೆ ಕೇಡು (Prvs.). —ಸಿಟ್ಟುಗು. -ಅಗು. To grow angry, etc. (ಮುಳಿ G.). ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ದೇವರು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟುಗುವನು (B. 4, 94). ನೀವು ಅವನ ಮೇಲೆ ಬಹಳೇ ಸಿಟ್ಟುಗುವರಿ (4, 199). ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸಿಟ್ಟಾದನು (5, 69). —ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರು. To grow angry, etc. ತಾವು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರಿದಾದರು (B. 4, 124). —ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಡು. -ಎದ್ದು. To provoke to wrath (G. 186). —ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಡು. -ಎದ್ದು. To grow angry, etc. (B. 2, 19, 31; 3, 49, 59; 4, 153). —ಸಿಟ್ಟು ಇದ್ದು. Anger, etc. to abate (B. 3, 60; 5, 197). —ಸಿಟ್ಟು ಇದ್ದು. To abate anger, etc. ಅವನ ಸಿಟ್ಟು ಇದ್ದು ಬಿಡು (B. 5, 47). —ಸಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. = ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳು (My.). —ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To cause to become angry, etc. (G. 154). —ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become angry, etc. ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳು ಅದುವಿಕೆ (ಮನ್ಯು, ಕೋಶ, ಪುಟ Si. 69). —ಸಿಟ್ಟು ತಡ ಕೊಳ್ಳು. To keep down one's anger, etc. (B. 3, 81). —ಸಿಟ್ಟು ತೀರು. To wreak vengeance for; to revenge one's self. ಮಗನ ಕೊಂದ ಸಿಟ್ಟು ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕೆನ್ನು (B. 5, 46). ಇದರ ಸಿಟ್ಟು ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕೆನ್ನು (5, 68). —ಸಿಟ್ಟು ತುಂಬು. To fill with anger, etc. (G. 410). —ಸಿಟ್ಟು ನುಂಗು. To swallow or suppress one's anger, etc. (B. 4, 16). —ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡು. To excite anger, to enrage (ಮುಳಿಯು G.). —ಸಿಟ್ಟು ಬರು. Anger, etc. to come or arise. ಸುಮ್ಮನೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡಿದರೆ ನಿನಗೆ ಹಾಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುವದೋ, ಹಾಗೆ ದನಕ್ಕೂ ಬರುವದು (B. 2, 19). ಗದ್ದುಗೆಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದದನ್ನು ಕಣ್ಣು (3, 60). ಸಿಟ್ಟು ಬಂದರೆ ಹಿಟ್ಟು ಮುಕ್ಕು!—ಸಿಟ್ಟು ಬಂದರೂ ಅಟ್ಟು ವಿನಹಾ ಉಣ್ಣು ಕೂಡದು (Prvs.). —ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡು. To remove or appease anger (ತಿರುಪತಿ G.). —ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡು. Anger to cease; to forsake wrath. ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಟ್ಟು ಅದರೂ ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). —ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡು. To cause to become angry. ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to cause another's anger to come down upon one's self. ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೆಳಕ್ಕೆ, ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡ್ತೀರೇ? (B. 3, 84). —ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡು. To show anger or displeasure; to become angry with (C.). ತಾಯಿ ಮೇಲಿನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಈಕೆ ತನ್ನ ನಡತೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 6). ಎನಗೆ, ತಂಗೀ, ಬೀಳಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಹಾವ ಕೊಯ್ತ ಬೇಕೇ? ಎನ್ನು, ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದನು (3, 80). ಕಮತಿಗಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ (4, 43). ತಮ್ಮನ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡ ಬೇಡ! (4, 201). —ಸಿಟ್ಟು ಹಿಡಿ. To catch anger, to grow angry (B. 3, 40; 5, 28, 67). —ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡು. -ಎದ್ದು. To arouse anger; to enrage (My.).

ಸಿಟ್ಟುಗಾರಿ siṭṭu-gāra. A passionate man (My.). ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟುಗಾರ (ಪಣ್ಣು, ಅತ್ಯಂತ ಕೋಪನ Si. 361). —ಸಿಟ್ಟುಗಾರಿ. A passionate woman (ಕೋಪನ, ಧಾಮಿನಿ 182).

ಸಿಡತ siḍata. A quick to-and-fro-movement of the muscles of the head (My.). ತರೇ ಸಿಡತಕ್ಕೆ ಮುಖೋಪನೇ ಕೊಡು ಹಾಗೆ (Prv.). 2, a jumping about from pride (My.).

ಸಿಡದು siḍadu. = ಸಿಡಿ. P. p. of ಸಿಡಿ. (C.).

ಸಿಡಿ siḍi. 1. The state of being small, thin, fine or atomic (ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ಮದ. Dh.; ಕಾಣ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದು ಧಾಮಿ Cm.; see ಕೆಡೆ, ಸೆಡೆ 2). —ಸಿಡಿಸೋನಿ. A very fine, light drizzle (Rām. 4, 6, 6).

ಸಿಡಿ siḍi. 2. An iron hook (ಅಯಸ ಸ್ಮದ. Dh.; Tē.; see ಸೆಡೆ 2); the hook-machine on which men of the Śūdra class are suspended in the air by a hook passed through the sinews of the back (the hook being attached to one end of a lever which is raised on the top of a high pole or fulcrum) and swung round (by means of a rope fixed to the lever's other end, C.; Tē.; T. ಕೆಡೆ 2). —ಸಿಡಿ ಮರ. The lever to which the man is secured (My.). —ಸಿಡಿಯಾಟ. -ಅಟ. The ceremony of men being suspended on the siḍi and swung about, which is performed on account of Māri (My.). —ಸಿಡಿಯಾಟು. -ಅಟು. To perform that ceremony (My.). —ಸಿಡಿ ಹಬ್ಬ. The swinging feast (My.).

ಸಿಡಿ siḍi. 3. To be scattered; to fly about; to be spattered, as mud, etc.; to snap, as parched grain; to burst forth spontaneously, as seed from over-ripe fruit, etc.; to move quickly from side to side, as muscles, as the head from pride; to start; to bounce (ಎಕೀರ್ಣ ಸ್ಮದ. Dh.; C.; T., M. ಕೆಡೆ? see 1. ಚಮಸ್ಕ; to scatter over, to cover (J. 11, 38). ಸಿಡಿದು (ಎಕೀರ್ಣ G.). ಉಗುಳು ಸಿಡಿವ ನುಡಿ (ಅಮೃತಕೃತ Hk.). ಬೀಜವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲಾಗಿ ದಾಳಿಗಾಗಿ ಸಿಡಿವ ಪನಿ (ಪ್ರಹ್ಲಾದವ್ಯು G.). ಸಿಡಿವ, ಸಿಡಿವಪಂ (ಸ್ಮದ. 260). ನೈಋತ್ಯೋದಯೋದಯ ಕೆಲಂ ಸಿಡಿಮಃ ದಿವ್ಯರಣಂ ಅಗದೇ? (Sā. 44). ಚಿತ್ತೋದಮ ಸಿಡಿವ ಮುಕ್ತುಗಾ (J. 6, 6). ಗಡುಮರನನ್ ಎಡೆಗೊಣ್ಣು ಸಿಡಿವವರ ಕೆಲರ (16, 40). ಕೆಲಕೆ ಸಿಡಿಯದಿರೆ! ಪೊಡೆ! (28, 45). ಅದಂ ಸಿಡಿಮಃ ಪುನಃ ಕುರಂಗದ ಬೆನ್ನನ್ ಅಯ್ದಿದಂ (28, 58). ಬೇಳವು ಬಿಡು ಕೆಲ ಸಿಡಿವ ಬಂದಾ ಎಪಯ (80, 19). See Rāv. 5, 46; 8, 109; Sāv. 3, 46; Bh. 1, 20, 54; J. 22, 33; 23, 25.

ಸಿಡಿ siḍi. 4. = ಸಿಡಿ. P. p. of ಸಿಡಿ, in ಸಿಡಿ ಸಿಡಿ (C. Bp. 2, 4).

ಸಿಡಿ siḍi. 5. The state of being scattered, etc. that which is scattered or sputtered from the mouth; moving quickly from side to side (on account of pride, My.). 2, an iron spring-trap (J. 28, 47; My.). ಸಿಡಿ ಸುರಿತ ಮೇಲೆ ಮು ಎನು? (Prv.). —ಸಿಡಿದರೆ. -ತರೆ. = ಸಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ (Bh. 2, 2, 104). 2, a head that moves quickly from side to side (on account of pride, My.). —ಸಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ. -ಕೂತರೆ (ಸ್ಮದ. 204). A head that is flying about or bounding. —ಸಿಡಿದರೆ. -ಬರೆ. A kind of net (Sāv. 3, 24; Bh. 3, 23, 10).

ಸಿಡಿ siḍi. 6. End of thirst or desire: satiety, disrelish, dislike (? ದಾಪಾನ್ತ ಸ್ಮದ. Dh.; G. ಚಿಟ್ಟು 7). hopelessness, despair (? if this were the true meaning, the word would probably be = ಸಿಡಿ 7).

ಸಿಡಿ siḍi. 7. (=ಸೆಡೆ 5). (Fear, perplexity).—ಸಿಡಿಮಿಡಿ Great agitation, alarm, consternation (ಕಾತಕ, ತಕ್ಕಂಕ ಸ್ಮದ. 50; ತಕ್ಕಂಕ Kk. 67; Tē. ಚಿಡಿಮುಡಿ). —ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become greatly alarmed (Grj. 2, after 104; 3, 83. Bp. 14, 19; 28, 60; 48, 9; 58, 42; Rāv. 5, after 53; 9, 24).

V. 34, 92; ಶೆವ. 4, 88; Bh. 6, 4, 67; J. 8, 40; 31, 2). — ಸಿಡಿಮಡಿ ಒರೆ. Consternation to arise (Ūpr. 8, after 4; Abh. P. 14, 163). — ಸಿಡಿಮಡಿಹಕ್ಕಿ. (ವರ್ತಕೆ Si. 178).

ಸಿಡಿ ಸಿಡಿ. 8. (= ಸಿಡಿ 5). The fluid flowing from an elephant's temples when in rut (? ಗಜಕ್ರೋಧ ವಸ್ತು ſmd. Dh.).

ಸಿಡಿ ಸಿಡಿ. A ladder: a staircase (My.; Mhr., H. ಸಿಡಿ).

ಸಿಡಿಲ್ ಸಿಡಿಲ. 1. = ಸಿಡಿಲು 1. To be scattered in different directions; to become loose (ಎಕೀರ್ಣ ſmd. Dh.; ſm. 107; Ūpr. 5, 5; Abh. P. 7, after 52; 11, after 143; 13, 69; Rāv. 5, 69). P. p. ಸಿಡಿಲ್ಲ. ಸಿಡಿಲ್ಲದು (ಶ್ಲಥ, ತಿಳಿಲಿ HIA.).

ಸಿಡಿಲ್ ಸಿಡಿಲ. 2. = ಸಿಡಿಲು 2, ಸಡ್ಲು 1. A shaft of lightning, a thunder-bolt (ಮೇಘವಜ್ರ ſmd. Dh.; ಮೇಘಾ ಗ್ನಿ ſm. 107; Tu. ತಿಡಿಲ; cf. T. ಚಿಡಿ, splendour, and the terms s. ತಿಂಗರ್?). ಘನರವಂ ಪ್ರಸಿತಮನಿ ಮೊದಲು, ಅಲ್ಲಿನೈರುತ್ತ ಕಡಿಯ ನುಡಿ ಸಿಡಿಲಿನಕ್ಕುಂ (Mr. 43). ಚಳಚಳನೆ ಮಂಚಿತ್ತು ಸಿಡಿಲ ಕೆಯ್ಲಿ ಎಗ್ಗಿವೋ (ſmd. 229). ಅಕ್ಕೇಸ್ತುಗಂ ತವೆ ನುಂಗಿರ್ಪಂ ಕದ್ದಿಲಿ, ಸಿಡಿಲ ಕೆಡುಗುಂ (267). ಹೊಡೆವ ಸಿಡಿಲ್ (Bh. 1, 8, 31). See Ūpr. 5, 5; Abh. P. 13, 75, 76; Grj. 9, after 58; Rāv. 6, after 11; 6, 54; ಶೆವ. 3, 19; J. 7, 55; 13, 43; 15, 17; ಒಡ-. — ಸಿಡಿಲ ಗರ್ಜನೆ. A clap of thunder, thunder (J. 7, 31). ಘೊಡೆವ ಸಿಡಿಲ ಗರ್ಜನೆ (13, 1). — ಸಿಡಿಲ ದನಿ. = ಸಿಡಿಲ ಗರ್ಜನೆ. (ಮೊದಲು Kk. 73). — ಸಿಡಿಲ ಧ್ವನಿ. = ಸಿಡಿಲ ದನಿ. (ಸ್ಥಳ ಭಗ್ನು HIA.). — ಸಿಡಿಲನ್ನ. -ಅನ್ನ 1. A man like a thunder-bolt. ಸಿಡಿಲನ್ನಂ ಸಿಂಗದನ್ನಂ ಪುರಹರನ ಉರಿಗಣ್ಣನ್ನನ್ ಈ ನಾರಸಿಂ ಹಂ (ſmd. 192). — ಸಿಡಿಲ ಮದಲ. A small thunder-bolt (Rām. 3, 6, 50). — ಸಿಡಿಲ ರವ. = ಸಿಡಿಲ ದನಿ. (ಮೊದಲು ſm. 84). — ಸಿಡಿಲ್ಲನಿ. = ಸಿಡಿಲ ದನಿ. ಗುಡುಗುಡು ಬಳಿಬಿಲಿನೈದ್ದುಗ್ಗಡವ ಸಿಡಿಲ್ಲನಿ ಘೊಡೆಯ (Rāv. 8, 113). — ಸಿಡಿಲೈವರು. -ಬೆಳಗು. Lightning (ಮುಗಿರಿಹಳ್ಳಿ Ūt. II, 118).

ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಲು. 1. = ಸಿಡಿಲ 1. P. p. ಸಿಡಿಲ. (ಅಹಿಯು) ತಕ್ಕ ಸಿಡಿಲಿತು (Bh. 3, 13, 38).

ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಲು. 2. = ಸಿಡಿಲ 2, etc. (C.). ಮೊದಲುಗುವ ಸಿಡಿಲಿನಬ್ಬ ರಘೋ (Bh. 1, 19, 19). ಸಿಡಿಲುಗರ್ ಗರ್ಜನೆ (3, 13, 20). ಮದೋ ತಡಸದ ಕೊಡೆ ಸಿಡಿಲ ತಡಿಸೀತೇ (Prv.). See Prv. s. ಸಿಡ್ಲಾ ದೇವಿ. — ಸಿಡಿಲೊಲ್ಲದ ನಿಡ. -ಒಲ್ಲದ. (ವಾತಕ, ಶೀತಲ Si. 159).

ಸಿಡಿಸು ಸಿಡಿಸು. To cause or make (water, mud, etc.) to fly about (and fall upon persons or things), to spatter, to bespatter (C.). ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಹರವಿ, ಎಣ್ಣೆಯ ಸಿಡಿಸಿ (B. 4, 158). ಅಲ್ಲಿ ಗಂಗೋದಕವನ್ನು ಸಿಡಿಸಿ, ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತುಡ್ಡ ಮಾಡಿದರು (5, 61). ಕೊದಿಬೇ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ, ಮೋದೇ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಸಿ ಕೊಡ್ತಾನೆ (Prv.). 2, to cause to snap, etc. (see ಚಿಟ್ಟೆಸು).

ಸಿಡು ಸಿಡು. = ಸಿಡುಕು 2. (Cf. Mhr. ಚಡಚಿಡಾ, peevish, cross; ಚಡಣೇಂ, to take offence). — ಸಿಡುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಸಿಡುಕು 1. (My.).

ಸಿಡುಕು ಸಿಡುಕು. 1. To be snappish: to chide, to scold (in an angry manner, My.).

ಸಿಡುಕು ಸಿಡುಕು. 2. = ಸಿಡುಕು 2, (ಸಿಲ್ಕು 2), ಸಿಲ್ಕು 3. Snappishness: peevishness, irascibility, wrath (My.). — ಸಿಡುಕ. -ಕ. A peevish, irascible, wrathful man (My.). — ಸಿಡುಕ. A peevish, etc. woman (My.). — ಸಿಡುಕು ಮೋದಿ. A peevish, sullen, wrathful countenance (My.).

ಸಿಡುಕುತನ ಸಿಡುಕುತನ. = ಸಿಡುಕು 2. (My.; B. 3, 104).

ಸಿಡುಲು ಸಿಡುಲು. The small-pox (My.); the vaccine. — ಸಿಡುಲಾಗು. -ಆಗು. = ಸಿಡುಬೇಡು. (My.). — ಸಿಡುಲು ಮಾಡು. To vaccinate, to inoculate (My.). — ಸಿಡುಲುಮೋದಿ. A pock-marked face (My.). — ಸಿಡುಲು ಹಾಕು. = ಸಿಡುಲು ಮಾಡು. (My.). — ಸಿಡುಬೇಡು. -ವಿದು. The small-pox to break out (My.).

ಸಿಡುಮ್ಬು ಸಿಡುಂಬು. (ſmd. 48). = ಸಿಡುಮೈ. A (thorny) tree, a bush, a thicket (ಕುಚ ಶೆವ., cf. ಕುಂಚ; Rāv. 5, 118; ಶೆವ. 4, 23; cf. the terms s. ನಿಡ).

ಸಿಡುಮೈ ಸಿಡುಮ್ಬೆ. = ಸಿಡುಮೈ. (ಕುತ್ತುದು Ūt. II, 85).

ಸಿಡೆ ಸಿಡೆ. 1. = ಸಿಡೆ 1, q. v.

ಸಿಡೆ ಸಿಡೆ. 2. = ಸಿಡೆ 7, q. v.

ಸಿಡ್ಲು ಸಿಡ್ಲು. 1. = ಸಿಡಿಲ 2, etc. (ಸ್ವರು Si. 449; My.).

ಸಿಡ್ಲು ಸಿಡ್ಲು. 2. = ಸಿಡ್ಲು 2. Rheum of the eye. ಕಣ್ಣಿನ ಸಿಡ್ಲು (ದೂಷಕೆ, ನೇತ್ರಮಲ, ನಿಜು Si. 206).

ಸಿಣ್ಣು ಸಿಣ್ಣು. A disagreeable, nauseous, fetid smell (as of sheep, tigers, rancid butter, etc., My.; cf. ಕೀ 2?).

ಸಿಣ್ಣೆಸು ಸಿಣ್ಣಿಸು. = ಚಿಟ್ಟೆಸು (in ಮೊಗ-). To put on a snappish, stern, grim or surly look, to frown (My.). 2, to cause (the face) to assume such a look (My.).

ಸಿತ ಸಿತ. 1. Bound, tied, fastened; surrounded. See ಪ್ರ-.

ಸಿತ ಸಿತ. 2. Destroyed; brought to an end, finished, completed. See ಅವ-.

ಸಿತ ಸಿತ. 3. White; the colour white (ತುಕ್ಕ, ಬಿಳಿದು Nn. 32; ಕಲಧಾತ, ಬಿಳಿದು 44; ಬಿಳಿದು 80); silver.

ಸಿತಕೀರ್ತಿ ಸಿತ-ಕೀರ್ತಿ. White, pure glory (Bp. 53, 57).

ಸಿತಗ ಸಿತಗ. (= ಸಿಡ್ಲೆ?). A lewd, profligate man; a paramour; a whoremonger; an adulterer (ಸೊನ್ನಿ, ಪೊಲದಿ, ಹೋಡ, ಪಾಣ್ಣಿ ſmd. II; ಪಾಣ್ಣಿ Ūt. I, 16; ಹೋಡ, ವರಳಗ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಜಾರ ಶೆವ.; ಪೊಲದಿ Kk. 34; ಪಾಣ್ಣಿ, ಹೋಡ 89; ಪೊಲದಿ ſm. 57; V. 6, 7; ಶೆವ. 2, 86; Bh. 1, 6, 11; cf. Mhr., H. ತಿನ್ದಳ, whorish, unchaste). 2, a wicked or vicious wretch (Tē. ಸಿತಕುಡು = ಕ್ಷುದ್ಧುಡು). ಒರ್ಪಿಗೋಯಿಂ ಸಿತಗನ ಕಪ್ಪಡಮುಂ (ſmd. 79). — ಸಿತಗಲನೆ. A vicious elephant (ವ್ಯಾಲ, ದುಷ್ಟಗಜ HIA.). — ಸಿತಗಲ್. = ಸಿತಗಿ. (V. 9, 91). — ಸಿತಗಾನೆ. = ಸಿತಗಲನೆ. (ವ್ಯಾಲ Mr. 156).

ಸಿತಗತನ ಸಿತಗತನ. Profligacy; whoredom; adultery (ಪಾಡು ſm. 117).

ಸಿತಗಿ ಸಿತಗಿ. (ſmd. 245). A lewd, profligate woman; a whore; an adulteress (ಪಾಡು, ದಡ್ಡುಂಚಿ, ಹೋಡ, ಪಾಣ್ಣಿ ſmd. II; ಹೋಡ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಬೆದಗಾರ್ತಿ, ಜಾರ ಶೆವ.; ಹೋಡ Ūt. II, 99; ಹೋಡ, ಪಾಣ್ಣಿ Kk. 89; ದಡ್ಡುಂಚಿ, ಪಾಡು 91; ſm. 75; ಪಾದರ ನಿತ್ತಿ, ಹೋಡ, ಬೆದಗಾರ್ತಿ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಜಾರ Kk. 29, ſm. 75). See ſmd. 244 s. ಬಕ್ಕುಮ್ಬಯಲ್.

ಸಿತಚ್ಚಿತ್ರ ಸಿತ-ಚಿತ್ರ. A white umbrella. (R.).

ಸಿತಚ್ಚಿತ್ರ ಸಿತ-ಚಿತ್ರ. A sort of dill or fennel, *Anethum sowa* Roxb.

ಸಿತದೂವೆ ಸಿತ-ದೂವೆ. White dūrvē grass (ಬಿಳಿಯ ಕದೋ Mr. 109).

ಸಿತದ್ವಿವೆ sita-dvipe. N. of one of the female elephants. See Mr. 59 s. ದ್ವಿಪ.

ಸಿತಪಕ್ಷು sita-paksha. The light half of a lunar month. (Kavy. V, 80).

ಸಿತಯುತ sita-yata. A man of white, pure fame or glory (Bp. 29, 1).

ಸಿತರೋಶಿ sita-rōshi. Having white light or splendour: the moon (ಎಣಾಂಶ, ಚಂದ್ರ Nn. 146). 2, good report (ಸುಕೀರ್ತಿ 146). 3, a good, virtuous man (ಸಜ್ಜನ 146). 4, an ascetic (ಮುನೀಶ್ವ, ಯತಿ 146). 5, Śiva (ಶಿವ, ಈಶ್ವರ 146).

ಸಿತವಾಹನ sita-vāhana. Having a white horse or white horses: Arjuna (J. 9, 1; 11, 1; 25, 19).

ಸಿತಶಿವ sita-śiva. Rock-salt.

ಸಿತರೂಪ sita-rūpa. Barley.

ಸಿತಹಯ sita-haya. = ಸಿತವಾಹನ. (ಇಂದ್ರ ಜ, etc., ಫಲ್ಗುನ Mr. 264; Bh. 8, 8, 87).

ಸಿತಾಂಕು sita-amśu. The moon; camphor. (R.).

ಸಿತಾಂಗ sita-ang. Śukra, the planet Venus (Mr. 88). 2, Śiva (Bp. 35, 24). 3, white limbs, a pale body (Bp. 8, 12).

ಸಿತಾತಪತ್ರ sita-ātapatra. A white umbrella (ಪುಣ್ಯೋಕ, ಬಿಳಿ ಯ ಸತ್ರಿಗೆ Nn. 18).

ಸಿತಾತಪವಾರಾ sita-ātapavāra. = ಸಿತಾತಪತ್ರ. (Ūpr. 8, 51).

ಸಿತಾನನ sita-anana. White-faced; Garuḍa. (R.).

ಸಿತಾಬ್ಜ sita-abja. A white lotus (ಪುಣ್ಯೋಕ Mr. 504).

ಸಿತಾಭ್ರ sita-abhra. A white cloud. 2, camphor.

ಸಿತಾಮ್ಬರ sita-ambara. Clothed in white garments; an ascetic wearing white garments, a Buddhist mendicant.

ಸಿತಾಮ್ಬುಜ sita-ambuja. A white lotus.

ಸಿತಾಮ್ಬೋಜ sita-ambhōja. A white lotus.

ಸಿತಿ siti. 1. Binding, fastening. See ಪ್ರ.

ಸಿತಿ siti. 2. = ತಿತಿ. (Sk.).

ಸಿತೆ sitē. Candied sugar.

ಸಿತೇತರ sita-itara. Other than white, black.

ಸಿತೇತರಗತಿ sitētara-gati. Having a black course: fire.

ಸಿತೋತ್ಪಲ sita-utpala. A white water-lily (My.).

ಸಿದಿಗೆ sidigē. 1. = ಸಿದಗ. Tbh. of ಚಿಕ್ಕ. A funeral pile (ಚಿಕ್ಕ, ಚಿಕ್ಕ Mr. 898).

ಸಿದಿಗೆ sidigē. 2. Tbh. of ತಿವಕೆ. A litter, a bier (Bp. 32, 43, 44). ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿದವೇ, ಕದನವ ಜಯ್ದದೇ, ಸುಡತಿಯರೊ ಲನೆಯದಾಯದಿಹ ಅರಸು ತಾ ಸಿದಿಗೆ ಹೊದವನಿ (Bp.).

ಸಿದುಗು sidugu. To search or feel about or for with the hand (ಹಸ್ತಾನ್ವೇಷಣ ಸಂದ. Dh.; Tē. ವತಕು, ವತುಕು, ವದಕು, to search = ಅನ್ವೇಷಿಂಕು; ದೇಕು, to search = ವತುಕು, ದೇವು, to grope for as with a drag under water; T. ತೇಕು, to seek).

ಸಿದ್ಧ sidda. Tbh. of ಸಿದ್ಧ. (My.).

ಸಿದ್ಧಾ siddā. Tbh. of ಸಿದ್ಧಾ. — ಸಿದ್ಧಾದೇವಿ. Dargā; N. (My.). ಇದ್ದವರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಸಿದ್ಧಾದೇವಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡೀತು (Prv.).

ಸಿದ್ಧಾಯ sidda-āya. Established revenue: tribute paid to a lord paramount (ಅರ್ಪಣಮು, ಅಯ, ಧಾಗಧೇಯ, ಬಲಿ, ಕರ Hk.; ಕರ, ರಾಜಾರ್ಥ Nn. 19, o. r. ರಾಜಾರ್ಥ, ಧಣ್ಣಾರ; J. 17, 12; 29, 17; Tē.: tax, fee).

ಸಿದ್ಧ siddi. 1. An Abyssinian (My.; Br.; Mhr. ತಿಬ್ಬಿಲಿ).

ಸಿದ್ಧ siddi. 2. Tbh. of ಸಿದ್ಧಿ. (My.).

ಸಿದ್ಧಿಗೆ siddigē. = ಸಿದ್ಧಿ. A leather-bottle (for ghee and oil, used in trade, My.; Tē. ಸಿದ್ಧಿ; T. ಚಿತ್ತಿ, ಚಿತ್ತಿ; T. ಕುಚಿ, ಚಿತ್ತಿಗೆ, ಕುಚಿಗೆ, an oil vessel). — ಸಿದ್ಧಿಗುಮಾರ = ಸಿದ್ಧಿಗೆ (My.; Si. 809).

ಸಿದ್ಧಿ siddē. = ಸಿದ್ಧಿಗೆ, q. v. (My.).

ಸಿದ್ಧ siddha. = ಸಿದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ 1. Accomplished, effected, completed, finished, perfected, fulfilled (ಸರ್ವಾಥಾ 34). 2, obtained, acquired, gained. 3, succeeded, successful. 4, settled, established, substantiated, demonstrated, proved. 5, valid (as a rule of grammar or in law). 6, concrete: primitive (in grammar). 7, ready (as money); ready (as a person to act, an animal to be employed). 8, admitted to be true or right, true (Bm, ಸಿದ್ಧವಾದ 94). 9, adjudicated, decided, terminated (as a lawsuit). 10, paid, liquidated, settled (as a debt). 11, thoroughly prepared, concocted, compounded (as drugs, etc.). 12, cooked, dressed; matured, ripened, ripe. 13, subjugated, subdued, brought into subjection (by magical power). 14, thoroughly skilled or versed in. 15, performed or sanctified (by penance, etc.). 16, emancipated (from worldly existence, etc.). 17, endowed with supernatural powers or faculties. 18, sacred, holy, pious, divine, immortal, eternal. 19, well-known, eminent, celebrated: illustrious, shining, splendid. 20, a semi-divine being (demigod) said to be specially characterized the eight siddhis, inhabiting the middle region (bhavarāṭha) between the earth and the sun. 21, an inspired sage or seer. 22, any holy or sanctified personage or great saint (especially one who has attained one or all of five purposes, viz. śālokya, sārāpya, śāṃpya, śārya and śārshatī). 23, an adept in magical art, a magician. an alchemist, etc. 24, final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ 94). 25, a lawsuit, judicial trial. 26, N. of the twenty-first of the astronomical yōgas. — ಸಿದ್ಧಪ್ರ. ಕಪ್ಪ. N. ಸಿದ್ಧ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸಿದ್ಧಪ್ರ ಕೊಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). — ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಲು To have made ready or prepared (B. 5, 71). — ಸಿದ್ಧ ಮಾಡು To demonstrate, to prove (B. 5, 184); to judge, to decide (as a suit, 5, 273); to accomplish, etc.; to prepare. ಸಿದ್ಧಕನ್ನಿಕೆ siddha-kannikē. A maiden of the siddhas or demigods (Bp. 80, 81).

ಸಿದ್ಧಗಂಗೆ siddha-gaṅgē. The celestial Ganga. (R.).

ಸಿದ್ಧತೆ siddhatē. Perfection, completion; establishment or validity (of a rule or doctrine). (My.; B. 4, 63).

ಸಿದ್ಧಧಾತು siddha-dhātu. Quicksilver (Sk.); ore (as gold, etc., My.). 2, a primitive verbal theme (My.).

ಸಿದ್ಧಪತ್ರ siddha-patrē. Hemp-leaves (for smoking, etc., My.). ಸಿದ್ಧಪತ್ರ ತಿವಧ್ಯಾನ, ಸಿದ್ಧ ದಿವದ್ರ ಎಮ್ಮೆ ಕೋಗ (Prv.).

ಸಿದ್ಧಪದವಿ siddha-padavi. A divine state (Ūpr. 2, after 18).

ಸಿದ್ಧಪ್ರಯೋಗ siddha-prayōga. Perfect or great efficacy (Bh. 1, 8, 16).

ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ siddha-prasāda. Remnants of food left by a guru (Bp. 43, 68; 56 sam.; 56, 2. 23. 80).

ಸಿದ್ಧರಸ siddha-rasa. Quicksilver. (Bp. 57, 69). ಸಿದ್ಧರಸ ದೊರಕದರೂ ಮಧ್ಯಾಸ್ತ ದಿವದ್ರ ಕೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಸಿದ್ಧರಾಮ siddha-rāma. N. (Bp. 10, 11; 33, 27). — ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 47, 38).

ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ siddha-līṅga. N. (My.). See Bp. 56, 9.

ಸಿದ್ಧವಟ siddha-vata. N. of a place (Sk.).

ಸಿದ್ಧವಟಧಾಮ siddhavaṭa-dhāma. Śiva (Bp. 1, 2).

ಸಿದ್ಧವಟನಾಥ siddhavaṭa-nātha. Śiva (Bp. 1, 5).

ಸಿದ್ಧ siddha. = ಸಿದ್ಧಾ, ಸಿದ್ಧಿ. — ಸಿದ್ಧಾದೇವಿ. = ಸಿದ್ಧಾದೇವಿ. Durgā (My.); N. (Bp. 59, 8).

ಸಿದ್ಧಾಂತ siddha-anta. Established end; demonstrated conclusion of an argument, the true logical conclusion; *established truth, settled opinion or doctrine, dogma, axiom*. 2, any fixed or established text-book resting on conclusive argument, especially certain received treatises on astronomy, algebra, etc. ಕುಡಿಯನನರ ಒಕ್ಕಲಿಗನನ್ನು ಇಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ (Kk. 34). See Bp. 50, 70; 51, 12; 53, 7. 3, a theorem (Mhr.). — ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾತು. To demonstrate, to prove (B. 5, 168).

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ siddhānti. One who establishes or proves his conclusions. 2, one learned in scientific text-books. 3, an astrologer or astronomer (My.). 4, an experimentalist (Mhr.).

ಸಿದ್ಧಾನ್ನ siddha-anna. Dressed food, cooked victuals. (My.).

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ siddha-artha. One who has accomplished an aim or object. 2, *Buddha*. 3, N. of the father of the last and most celebrated Arhat of the present period of time with the Jainas. 4, *white mustard*.

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ siddha-arthi. N. of the fifty-third year in the cycle of sixty. (My.).

ಸಿದ್ಧ siddhi. = ಸಿದ್ಧಿ. Accomplishment, fulfilment, completion, perfection, complete attainment (of any object), performance. 2, success, prosperity. 3, settlement, establishment, substantiation, demonstration, proof, indisputable conclusion. 4, validity (of a rule or law). 5, certainty, truth, accuracy, correctness. 6, decision, adjudication, determination (of a lawsuit). 7, payment, liquidation (of a debt), acquittance. 8, the solution of a problem. 9, preparation, cooking, maturing, maturity. 10, readiness. 11, complete knowledge. 12, complete perfection or sanctification (by penance, etc.). 13, final emancipation. 14, the acquisition of supernatural powers by magical means; the supernatural faculty so acquired (eight are usually enumerated, viz. apiman, mahiman, laghiman, gariman, prāpti, prakāmya, śāitva, vaśitva; see Mr. s. ಅನೇಮ). 15, any marvellous skill or capability. 16, a magical shoe or slipper (supposed to have the power of conveying the wearer wherever he likes). 17, good effect or result, advantage. 18, understanding, intellect. 19, a kind of medicinal root (see ವದ್ವಿ). — See Kāv. III, 3, B, 144. — ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಯ್ಯು. To bring to completion, to accomplish, to effect (ಕೊನೆಗಾಡಿಸು G.; B. 5, 55. 58. 199). ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಯ್ಯೋಣ (ನಂಸ್ಕಾರ G.). — ಸಿದ್ಧಿಗೆ ತರು. To bring near to completion, to almost accomplish (My.). 2, to accomplish (My.). — ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಹೋಗು. To be accomplished or fulfilled (B. 5, 207).

ಸಿದ್ಧಿಗಣೇಶ siddhi-gaṇēśa. N. of Gaṇēśa. ಇದ್ದ ಮತಿ ಹಾದಿ ತೋ, ಸಿದ್ಧಿಗಣೇಶ? (Prv.).

ಸಿದ್ಧಿತ siddhita. Accomplished; obtained (Bp. 56, 9).

ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕ siddhi-pradāyaka. Epithet of Gaṇēśa (J. 1, 3).

ಸಿದ್ಧಿಸು siddhisu. To be accomplished, to be fulfilled, to be effected (Bp. 1, 26; 2, 57; 34, 14; 43, 74; 52, 50; 57, 89; My.).

ಸಿದ್ಧಿ siddhi. = ಸಿದ್ಧಾ, etc. One of the eight yōginis (Sk.). 2, a medicinal plant or root (= ಪುಷ್ಪಿ, Sk.).

ಸಿದ್ಧೀಶ siddha-īśa. N. of Śiva (Bp. 1, 4).

ಸಿದ್ಧೀಶ್ವರ siddha-īśvara. = ಸಿದ್ಧೀಶ. (My.). — ಸಿದ್ಧೀಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ. N. (Mr. in one MS. after 464).

ಸಿದ್ಧ siddha. = ಚಿಟ್ಟು, etc. A kind of cutaneous disease, a blotch, pustule, scab (ಚಿಟ್ಟು Mr. 385); a kind of leprosy. ಸಿದ್ಧಲ adhmalā. Covered with blotches or pustules.

ಸಿದ್ಧಲ siddhmalē. A blotch; a sort of leprosy. 2, dried fish.

ಸಿದ್ಧ siddhya. N. of the asterism Pushya.

ಸಿದ್ಧಕೆ siddhrakē. A kind of tree (ಬಿಲ್ಲಮರ Śi. 484).

ಸಿನಿ sinī. = ಶಿನಿ.

ಸಿನಿಸುತ sinī-śuta. N. of Śātyaki (J. 25, 19).

ಸಿನೀವಾರಿ sinīvālī. The day preceding that of new moon; the day on which the moon rises with a thin crescent of light scarcely visible (ಚಂದ್ರನು ಕಾಣ ಬಹತ್ತರ ಅಮುವಾಸ್ಕಿ Hk.; ಇನ್ನು ಇರ್ವ ಅಮುವಾಸ್ Mr. 69).

ಸಿನ್ಧ sinda. Tbh. of ಸಿದ್ಧ (My.). ಸೂಳೆಯ ದಾಗಲಿ ಅನೇ ಕಟ್ಟಿದ ಸಿನ್ಧ (Prv.).

ಸಿನ್ಧi sindi. Wild date-tree; the spirituous exudation of it, date-toddy (ಕಡಲ ಹೆಣ್ಣು G.; ಮಧುರ ಓ.; Mhr., H. ತಿನ್ದಿ).

ಸಿನ್ಧು sindu. = ಸಿನ್ಧು 1. To rub out, to extinguish, to destroy (cf. ತಕ್ಕು? ತೀರು 2). ರಥರ ಜನನಾಶ್ವವು ಕಣಿ ರೋಮರೋಮನ್ನಪ್ಪದೆ ನಾಣ್ಣುವು, ಸಿನ್ಧಿಮವು ಎಳಿರಿಪಯಂ (Abh. P. 13, 71).

ಸಿನ್ಧು sindu. 1. = ಸಿನ್ಧ. (My.).

ಸಿನ್ಧು sindu. 2. Tbh. of ಸಿನ್ಧು. — ಸಿನ್ಧುಬಲ್ಲಾಳ. N. (Bp. 24, 73).

ಸಿನ್ಧುಕೆ sinduka. The small tree or shrub *Vitex negundo* Lin.

ಸಿನ್ಧುಕೆ sindukē. = ಸಿನ್ಧುಕ. (ತೊಡೆಮತ್ತಿ Mr. 116).

ಸಿನ್ಧುರ sindura. Tbh. of ಸಿನ್ಧುರ (Śmd. 389).

ಸಿನ್ಧುವ sinduva. N. (Bp. 38, 57).

ಸಿನ್ಧುವಾರ sinduvāra. The small tree or shrub *Vitex negundo* Lin. (= ನಿರ್ಗುಣ್ಣಿ).

ಸಿನ್ಧುರ sindūra. = ಚಂದ್ರ 2, etc., ಸೆನ್ನರ, ಸೇನ್ನರ. Red lead, minium (ಚಂದ್ರ Mr. 102). — ಸಿನ್ಧುರಬೊಟ್ಟು. A round mark (on the forehead) made with red lead (My.).

ಸಿನ್ಧ sindha. A kind of banner (Ūpr. 7, after 81; Rāv. 6, 70; J. 8, 88; 22, 5; 33, 26; Bh. 1, 12, 8).

ಸಿನ್ಧು sindhu. = ಸಿನ್ಧು 2. A river or stream of water (ನದಿ Nn. 70). 2, the river Indus. 3, the ocean, sea (ವಾರ್ಧಿ, ಸಮುದ್ರ 70). 4, the country around the Indus, Sindh, and its inhabitants (ಜನಪದಭೇದ, ದೇಶಭೇದ 70). — ಸಿನ್ಧು ಬಲ್ಲಕಾಯ. N. (Bp. 11, 37).

ಸಿನ್ಧುಜ sindhu-ja. Ocean-born, sea-born, marine. 2, ambrosia (a Ch. MS. in its v. 24). 3, river-born, aquatic. 4, born or produced in Sindh. 5, rock-salt.

ಸಿಂಧು ದೇಶ *sindhu-dēśa*. The country of Sindh (Śmd. 162; J. 32, 1. 50).

ಸಿಂಧು ನದಿ *sindhu-nadi*. The river Indus (B. 4, 114).

ಸಿಂಧು ಪಾರಾಜ *sindhu-pāra-ja*. Born or produced on the further bank of the Indus or in the country traversed by it.

ಸಿಂಧು ರ *sindhura*. = ಸಿಂಧು. An elephant. 2, the number 8 (see Mr. s. ಕೃತಯುಗ). 3, the asura Sindhura, Gajāsura (Bp. 54, 56).

ಸಿಂಧು ರಂಗ *sindhu-rāṅga*. The arena of the ocean (J. 6 sum.).

ಸಿಂಧು ರನಗರ *sindhura-nagara*. Hastināpura (J. 6 sum.).

ಸಿಂಧು ರಾಜ *sindhu-rāja*. King of Sindh, Jayadratha. 2, king of rivers, the ocean (J. 25, 4).

ಸಿಂಧು ಲವಣ *sindhu-lavana*. Rook-salt. (R.).

ಸಿಂಧು ಸಂಗಮ *sindhu-saṅgama*. The mouth of a river or its point of junction with the sea.

ಸಿಂಧು ತಪ್ಪ *sindhu-uttha*. Sindh-produced: rock-salt.

ಸಿಂಧು ರ *sindhura*. = ಸಿಂಧು. (ನಾಗ, ಅನಿ Nn. 26).

ಸಿಪಾಯಿ *sipāya*. = ಸಿಪಾಯಿ. (B. 5, 39. 247).

ಸಿಪಾಯಿ *sipāyi*. A native soldier; policeman and attendants of kings and grandees who are belted and armed, peons, etc. (C.; B. 2, 5; 3, 124; Mhr., H. ತಿಪಾಳ). ನೆಟ್ಟದ ಸಿಪಾಯಿಗೆ ಬಟ್ಟದ ಕುದುರೆ (Prv.). See Prv. s. ಅನಿ 2. — ಸಿಪಾಯಿಗಿರಿ. The profession of a soldier (My.; Mhr.).

ಸಿಪಿಲೆ *sipilē*. A wagtail (P J. 6, 89).

ಸಿಪ್ಪ *sippu*. (Śmd. 49). = ಚಿಪ್ಪ, ಸಮ್ಪ. An oyster-shell, etc. (ಕುಕ್ಕಿ ರಿ. I, 75; Mhr. ತಿಮ್ಮ, ತಿಮ್ಮಾ, ತೀಪ; see ಸಿಪ್ಪ, ಸಿಪ್ಪೆ). ಮುತ್ತಿನ ಸಿಪ್ಪ (ಮುತ್ತಾಸ್ಥಿ, ಕುಕ್ಕಿ); ತಲೆಯ ಸಿಪ್ಪ (ಕಪಾಲ Hk.).

ಸಿಪ್ಪೆ *sippē*. The skin of fruits, the rind of sugar-cane, the fibrous coat of the cocoa and betel nut, the refuse of chewed sugar-cane (My.; cf. Sk. ತಿಮ್ಮಾ, ಸಿಮ್ಮಾ, ಸಿಮ್ಮಾ, a pod?). ದಾ ದೇ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಪರದೇಶಿ ಸಿಪ್ಪೆ ತುಡಿಗೆ ಬಿಸಾಡು! ಅನ್ನ. — ಸಿಪ್ಪೆ ಇದ್ದರ ಕಾಯಿ, ಮುಪ್ಪು ಅದರ ಮರಣ (Prv.). — ಸಿಪ್ಪೆಗಟ್ಟು. Rind, i. e. scales, to form, to become scaly (B. 4, 191).

ಸಿಬಂದಿ *sibandi*. = ಸಿಬಂದಿ, q. v. (B. 5, 187. 218).

ಸಿಬಾಯಿ *sibaru*. = ಸಿಬಾಯಿ, etc. ಕಪ್ಪಿನ ಸಿಬಾಯಿ (G. 589).

ಸಿಬಿ *sibi*. = ತಿಪ, etc. (Bp. 18, 19).

ಸಿಬ್ಬ *sibba*. = ಚಿಬ್ಬ, etc. Tbh. of ಸಿಬ್ಬ (ಕಿರಾಸ, ಸಿಬ್ಬ Si. 200; Mhr. ತಿಮ್ಮೇಂ). ಪ್ರಾಯದ ಅನಿಗೆ ಮೆಯ್ಯಲರ ಪದ್ಧಾಂತವಾಗಿರುವ ಸಿಬ್ಬದ ಮಡ್ಡೆಗಳು (ಪದ್ಧತ, ಬಿನ್ನಿಜಾಲಕ 270).

ಸಿಬ್ಬಂದಿ *sibbandi*. = ಸಿಬ್ಬಂದಿ. Irregular soldiery, armed peons; an establishment of clerks, peons and servants (My.; Br.; Mhr., H. ತಿಬ್ಬಂದಿ).

ಸಿಬ್ಬ *sibbu*. = ಸಿಬ್ಬ, etc. ಸಿಬ್ಬ ಇದ್ದವ ತುಡುಕಿ ಕೊಡ್ತರ ಅದೊನ್ನು ಹಿಡ್ತರೇ (Prv.).

ಸಿಬ್ಬೆ *sibbē*. = ಸಿಬ್ಬ, etc. ಸಿಬ್ಬೆ ಉಣ್ಣಾದದು (ಸಿಬ್ಬರ Si. 485).

ಸಿಮಿ *simi*. The sound of burning gently and hissingly (cf. ಚಿಮಿ 19). — ಸಿಮಿಸಿಮಿಗರೆ. -ಕರೆ. To burn

gently with repeated hisses (Rām. 3, 5, 6). — ಸಿಮಿಸಿಮಿ ಮಿಸು. = ಸಿಮಿಸಿಮಿಗರೆ. (Bh. 1, 20, 27; 8, 25, 13).

ಸಿಮ್ಪದಿಸು *simpadisu*. = ಸಿಮ್ಪದಿಸು, ಸಿಮ್ಪದಿಸು. To sprinkle, to besprinkle (G. 541). ನೀರ ಸಿಮ್ಪದಿಸುವ ತೊಗರಿಸ ತಿತ್ತ (ಕೆ. ಕಪಾಳ G.). ಸಿಮ್ಪದಿಸೋಣ (ಅನರ್ಜಕ ರಿ.).

ಸಿಮ್ಪಿ *simpl*. = ಚಿಮ್ಪ, etc. Tbh. of Mhr. ತಿಮ್ಮಾ (see ಸಿಮ್ಪಿ). An oyster-shell, etc. ನೀರೊಳಗಿನ ಸಿಮ್ಪಿ (ಕಮ್ಮು, ಕಮ್ಮುಕ, ಕಮ್ಮುಕ, ಚಿಮ್ಪ, ಚಿಮ್ಪ).

ಸಿಮ್ಪಿಗ *simpiga*. = ಚಿಮ್ಪಿಗ 2, etc. A tailor (My.; ಚಿಮ್ಪಿಗ, ಹೊರೆಯುವವ, ತುಣ್ಣನಾಯ, ಸಾಚಿ G.; B. 5, 84. 108). ಎಕ್ಕು ಗಾಣಿ. ಬಲ್ಲ, ಸುಕ್ಕು ಸಿಮ್ಪಿಗ ಬಲ್ಲ, ಕಕ್ಕರನು ಬಲ್ಲ ತಳವಾರ; ಒಣಬಗ್ಗ ಎಲ್ಲವನು ಬಲ್ಲ (Sp.). — ಸಿಮ್ಪಿಗನ ಹುಲ್ಲು. A very common grass, *Panicum oroscorvi* L. (P Z.).

ಸಿಮ್ಪಿನೆ *simpini*. Sprinkling (Ōpr. 6, 4; Abh. P. 7. 159; Mhr. ತಿಮ್ಮನೇ). — ಸಿಮ್ಪಿನೆಯಾಡು. -ಅಡು. To sprinkle on one another (Ōpr. 6, 50).

ಸಿಮ್ಪಿಸು *simpisu*. (fr. ಸಿಮಿ s). To sprinkle; to besprinkle (ಸೂಸು śm. 35; ತಳೆಯು, ಸೂಸು Kk. 8; Ōpr. 5, 119; 7, after 129; 7, 138; see ಚಿಮುಕು & ಚಿಮ್ಪು 1). ಸಿಮ್ಪಿಸುವು (ತಳೆಯು ಕೆ.). ಸಿಮ್ಪಿಸುತು (ಸೂಸಾಟ ಕೆ.). ಸಿಮ್ಪಿಸಿತು ತೂಗಿ ಸಮ್ಪಿಗೆ ಅರಳತೇ? (Prv.).

ಸಿಮ್ಪು *simpu*. = ಸಿಮ್ಪು, etc. A pearl-oyster, etc. (Ōpr. 2, after 71, twice; Bp. 12, 11). ಸಿಮ್ಪಿನ ಹೊರು (ರಿ. 134).

ಸಿಮ್ಪು *simpē*. = ಸಿಮ್ಪು, etc. (My.). ಕೂಸಿಗೆ ಹಾಲು ಹಾಕುವ ಸಿಮ್ಪು (ಬಳಕೆ G.).

ಸಿಮ್ಪುಕ *simbaka*. N. (Bp. 47, 34; V. 32, 39).

ಸಿಮ್ಪದಿಸು *simpadisu*. = ಸಿಮ್ಪದಿಸು, etc. (C.).

ಸಿಮ್ಪಳ *simbala*. = ಸಿಮ್ಪು, ಸುಮ್ಪುಕ. The mucus of the nose, snot (My.; Si. 205; ಸಿಂಘಾಣ G.; Tē. ಚೀಮಿ, ಚೀಮಿಂ; Mhr. ತೀಮ್ಮಾಳ). — ಸಿಮ್ಪುಕ ತಗಿ. To blow the nose (My.).

ಸಿಮ್ಪಿ *simbi*. = ಸಿಮ್ಪಿ. A ring (of cloth) to be put under a vessel, etc. upon the head; a coil (of straw or of a creeper) for setting a vessel on the ground (ಸಿಮ್ಪು ಕೆ. 65; Bp. 24, 64; My.; T. ಚಿಮ್ಪುಂ, ತುಡುಕು, ತುಮ್ಮಾಡು; Mhr. ತುಮ್ಮಾಳ). 2, the coil of a snake (My.). — ಸಿಮ್ಪಿ ಸುತ್ತಿ ಕೊಕ್ಕು. To coil (as a snake, My.).

ಸಿಮ್ಪಿ *simbē*. = ಸಿಮ್ಪಿ. (ಸಿಮ್ಪು Kk. 68).

ಸಿಮ್ಪು *simbla*. = ಸಿಮ್ಪುಕ, etc. (My.).

ಸಿಮ್ಪದಿಸು *simpadisu*. = ಸಿಮ್ಪದಿಸು, etc. (ರಿ. 152).

ಸಿಮ್ಪಿನೆ *siyyanē*. Sweetly (ಕಮ್ಮನ, ಕಮ್ಮನ, ಮಲ್ಲದ ಕೆ. 389. 109; ಕೆ. 2, 49; cf. ಸಿಬ್ಬ ಸಿ. 1).

ಸಿರ *sira*. 1. Tbh. of ತಿರಾ. Any tubular vessel of the body, etc. (ನರ, ನಾಡಿ G.; B. 4, 74).

ಸಿರ *sira*. 2. Tbh. of ತಿರ (Śmd. 335; ತಿರಸ್ಸು, ಮುಳ್ಳಿ Nn. 162; ರುಣ್ಣ ಕೆ.).

ಸಿರಸ *sirasa*. Tbh. of ತೀರ್ಕ. (Bp. 9, 15; see Mr. s. ಧನಂಜಯ).

ಸಿರಸಲ *sirasala*. = ಸಿರಸಲ, etc. — ಸಿರಸಲಗಿಡ (ತಿರೀಕ G.).

ಸಿರಿ *siri*. = ಸಿರಿಯ. Tbh. of ತೀರ (Śmd. 336; ಕಪ್ಪಯ್ಯ ರಿ. II. 117; Nn. 108; ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 124; ಲಕುಮಿ, etc., ಇತ್ತೀ ಕೆ. 6; ಎರವ, ವೆವತ್ತಿ, ಸೂರುಕು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 149).

See Smd. 159. 160. 296. 408; Ūpr. 1, 97; 5, 46; Bp. 37, 32. ಸಿರಿ ಇದ್ದವನಿಗೆ ನರ ಬನ್ನರ ಹರನಾದಾನೇ?—ಬೆಳ್ಳಿ ಸಿರಿ ಮೊಳೆಯಲೇ ಕಾಣುವದು.—ಸಿರಿ ಒಲಿದರೆ ಐತ್ಯರ್ಯ, ಹರಿ ಒಲಿದರೆ ವೈಕುಣ್ಣ.—ಹುಲಿನ ಉರಿ, ಕನಸಿನ ಸಿರಿ ನಿಲ್ಲದು (Prv.). See Prv. 2. ದಾಸ 1.—ಸಿರಿಕಣ್ಣ. Siva (Bp. 58, 17).—ಸಿರಿಕಣ್ಣ. Tbh. of ತ್ರಿಲಿಂಗ (Smd. 376; Ūt. II, 48; Kk. 19; Smd. 24).—ಸಿರಿಕಣ್ಣ. The sunflower, *Heliotropium indicum* Lin. (ಮಧುಮೂಲಿ, ಹಣ್ಣೆ Mr. 150).—ಸಿರಿಕಾಕ. A raven (ಮೌಕುಲಿ, etc., ಕಾಡ ಕಾಗೆ Mr. 170).—ಸಿರಿಕಾಕಿಡ. A strongly smelling herb, *Gynandropsis pentaphylla* L. (St. & Pl.).—ಸಿರಿಕಾಳ. N. of a town (Bp. 50, 1).—ಸಿರಿಕುಡಿ. N. of a town (Bp. 26, 56).—ಸಿರಿಗಣ್ಣ. ಕಣ್ಣೆ. A kind of coloured silk cloth (Bp. 11, 26).—ಸಿರಿಗಣ್ಣ. Tbh. of ತ್ರಿಲಿಂಗ. (ಹನ್ನನ, ಮಲಯುಡ, ತ್ರಿಲಿಂಗ, etc. Hlā.; Grj. 2, after 106).—ಸಿರಿಗಮ್ಮ. ಕಮ್ಮ. Excellent perfume (Ūpr. 6, 92; 8, 87).—ಸಿರಿಗರ. Wealth looked upon as an evil spirit (Ūpr. 10, 120).—ಸಿರಿಗಿರಿ. Tbh. of ತ್ರಿಲಿಂಗ. (Bp. 2, 45; 10, 13; 18, 9; 58, 34; 59, 3). 2, the Nukhta or comb duck, *Sarcidiornis melanonotus* (Bd.).—ಸಿರಿಗುರು. An excellent guru (Bp. 56, 8).—ಸಿರಿಗಡು. Wealth to be lost (Bp. 29, 28).—ಸಿರಿಧರ. Tbh. of ತ್ರಿಲಿಂಗ. (Bp. 43, 41).—ಸಿರಿಪಣ್ಣಿತ. Tbh. of ತ್ರಿಲಿಂಗ. (Bp. 1, 10).—ಸಿರಿಪತಿವಸ್ತುತತ್ವ. ಅಯ್ಯ. = ತ್ರಿಲಿಂಗವಸ್ತುತತ್ವ. (Bp. 9, 48).—ಸಿರಿಪರ್ವತ. = ತ್ರಿಲಿಂಗ. (Bp. 12, 52).—ಸಿರಿಯ ಕರುಮಾಡ. A lotus (ಕರ್ಮುಲಿಗೆ, ತಾವರೆ, etc. Ss.); a beautiful upper story (ಮುಖ್ಯ ಕ. 13).—ಸಿರಿಯ ತಮ್ಮ. The moon (ಹನ್ನಿರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44).—ಸಿರಿಯರಸ. ಅರಸ. Vishnu (ಉಪೇಕ್ಷೆ Kk. 7; Smd. 5).—ಸಿರಿಯರಸಿ. ಅರಸಿ. Lakshmi (ತ್ರಿಲಿಂಗ Kk. 7).—ಸಿರಿಯ ವರ. Vishnu (Bp. 1, 46).—ಸಿರಿಯಾಳ. N. of a merchant (Bp. 9, 33, 44; 15, 26; 24 sum.; 24, 8; 25, 11-48; 31, 23; 38, 58; V. 14, 6, etc.).—ಸಿರಿಯಾಳಸಟ್ಟಿ. ಸಿರಿಯಾಳ. (Bp. 24, 4, 74; 25, 13, 14).—ಸಿರಿಯಾಳು. = ಸಿರಿಯಾಳ. (Bp. 37, 44).—ಸಿರಿವಣ್ಣ. ಬಣ್ಣ. A kind of coloured cloth (Bp. 11, 26).—ಸಿರಿವತ್ತು. ಪತ್ತು. = ಸಿರಿವತ್ತು, q. v.—ಸಿರಿವರ. Tbh. of ತ್ರಿಲಿಂಗ. (Dp. 63, 3). 2, the holy fig tree (ಅಶ್ವತ್ಥ, etc., ಅರಳೆ Mr. 113).—ಸಿರಿವಲ್ಲಭ. Vishnu (My.); N. (Bp. 56, 42).—ಸಿರಿವೇಳ. ವೇಳ. An excellent woman (Ūpr. 10, 128).—ಸಿರಿವೆದು. ವೆದು. = ತ್ರಿಲಿಂಗ. ಸಿರಿವತ್ತ ಹಗ್ಗದೇಗ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತರ ಅಕ್ಕ (Mr. 268).—ಸಿರಿವತ್ತು. ಪತ್ತು. = ಸಿರಿವತ್ತು. The three auspicious periods of the day: dawn, noon, sunset (ಮುಂಹನ್ನೆ Ūt. I, 81, o. r. ಮುಹನ್ನೆ).—ಸಿರಿವೋಮನಾಥ. N. of a linga (Bp. 43, 47).—ಸಿರಿವರಿ. Vishnu or Krishna (Dp. 4).

ಸಿರಿಗಿ sirigi. N. of a woman (Bp. 27, 39).

ಸಿರಿಯ siriya. = ಸಿರಿ. Tbh. of ತ್ರಿಲಿಂಗ (Smd. 384).

ಸಿರಿಯದರ siriyadara. Tbh. of ತ್ರಿಲಿಂಗ (Smd. 384).

ಸಿರಿಯದಾರ siriyadāra. = ಸಿರಿಯದರ. (Smd. 384).

ಸಿರಿಯಬಾರ siriyabāra. = ಸಿರಿಯದಾರ. (Smd. 384).

ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ sirivattigē. = ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ, q. v.

ಸಿರಿವತ್ತೆ sirivanta. (Smd. 242). Tbh. of ತ್ರಿಲಿಂಗ. A wealthy, etc. man (ತ್ರಿಲಿಂಗ, ಲಕ್ಷ್ಮೀನನ್ N.; ಐತ್ಯರ್ಯವೈಕುಣ್ಣ Mr. 238; My.). ಸಿರಿವತ್ತರ ಮನೆ (ಹವ್ಯಾ Hlā.). ಬಡವನ ಯಾಕೆ ಸಿರಿವತ್ತನ ಹೆಣ್ಣು? (Prv.).—Feminine ಸಿರಿವತ್ತೆ (My.).

ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ sirivattigē. = ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ. The half of an earthen pot used for parching or frying (ಪುರಿಯೋಡು Smd. II; Smd. 51; Kk. 80, o. r. ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ; Sk. roots ತ್ರಿ, ತೈ, ಸೈ, ತಾ, to cook, to boil, to burn, etc.; cf. ತಾಣ).

ಸಿರಿಸ sirisa. Boldness; heroism; pride (ಅಡಟಿ, ಕಡುಪು, ದರ್ಪ Ūt. II, 49).

ಸಿರಿಸ sirisa. Tbh. of ತಿರೀಕ. The tree *Acacia sirissa* Buch. (ದಾಗೆ Mr. 119; Ūpr. 6, 49). ಸಿರಿಸದ ಮರ (ತಿರೀಕ, ಭಣ್ಣಿಲ, etc. Nr.).

ಸಿರು siru. (= ಕವಲೆ, bifurcation?).—ಸಿರುವಾಯು. -ದಾಯು. A harelip (My.; T. ಕವರುದಡ).

ಸಿರೆ sirē. Tbh. of ತಿರೆ. (ನಾಳವತ್ತ, ಸೆರೆ Mr. 456).

ಸಿರ್ಕಾ sirka. Vinegar (Mhr., H. ತಿರಕಾ; Br. ಸಿರಕಾ, ಸಿರಾ).

ಸಿರ್ಕು sirku. 1. = ಸಿಕ್ಕು 1, etc. To become entangled, impeded, etc. (ಪ್ರತಿಬಂಧ Smd. Dh.).

ಸಿರ್ಕು sirku. 2. = ಸಿಕ್ಕು 2, etc.—ಸಿರ್ಕುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To obstruct, to impede (V. 32, 12).

ಸಿರ್ಕಲಿ sirala. = ಸಿರಸಲ, ಸಿರಸ. Tbh. of ತಿರೀಕ. A large tree, *Albizia lebbek* Benth. (Z.).

ಸಿಲ್ sil. = ಜುಲೆ, etc. See ಮಡಿಸಿಲ್.

ಸಿಲಿಕು siliku. = ಸಿಲುಕು 1, etc. To come in contact with, to fall on (as water, Bp. 42, 31).

ಸಿಲುಕಿಸು silukisu. To cause to be entangled, etc. (Bh. 3, 23, 10).

ಸಿಲುಕು siluku. 1. = ಸಿಲಿಕು, ಸಿಕ್ಕು 1, etc. To become entangled, to be caught, etc. (Bp. 6, 6; 18, 59; 31, 23; 61, 14; J. 2, 57; 10, 12, 17; Rām. 5, 8, 74; Bh. 3, 13, 29; cf. ಸಿಕ್ಕು). ಸಿಲುಕಿದುದು ಜನವೃಷ್ಟಿ ಬಲುಗತ್ತಲೆಯ ಬನ್ನೆ ದೋಳ (Bh. 1, 16, 15). ಮರಗೂಡಿನಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಹುಲಿಯ ಘೋರ (1, 8, 58). ಭೂಪತಿಲಕ ಸಿಲುಕಿದನ್ ಅವದಿರೊಡ್ಡಿದ ಬಲೆಗೆ (2, 13, 45). 2, to cause to go in, to insert, etc. (Rām. 3, 8, 69; T. ಚಿಲುಕು).

ಸಿಲುಕು siluku. 2. = (ಸಿಕ್ಕು 2), ಸಿರುಕು 2, (ಸಿಲು 2), ಸಿಲು 3. Troublesomeness, viciousness. (Tē. ಚಿಲುಗು, ಸಿಲುಗು, ಚಿರುಪು, mischief, etc., cf. ಸಿರಗು; T. ಚಿಲುಕು, intreacy; trouble, impediment; quarrel).—ಸಿಲುಕುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ.

A troublesome, vicious, restive horse (ತೂಕಳ Hlā.).

ಸಿಲುಕು siluku. = ಸಿಲು. Balance in hand (of money, articles, etc., My.; Mhr., H. ತಿಲಕ).

ಸಿಲುಕೆ silukē. = ತಿಲುಕೆ. A crucifix, a cross (My.; Br., M. ಸಿಲುಕೆ; Syriac *siluko*; H. ತಲೀಕ; H. ತಲ್ಪ, crucifixion).

ಸಿಲುವು siluvu. (= ಜಿನುಗು 1, etc.). Thin, as boards, paper, sheets of metal; transparent, as water (My.).

ಸಿಲೆ silē. 1. Tbh. of ತಿಲೆ. A stone; a rook (Abh. P. 7, 57; 14, after 88).

ಸಿಲೆ silē. 2. = ಸಿಲೆ 2, q. v. See ಬೆಟ್ಟ.

ಸಿಲ್ಕು silku. 1. = ಸಿಕ್ಕು 1, etc., ಸಿರ್ಕು 1 (Smd. Dh.). ತಗಲಂ ಸಿಕ್ಕಿದಂ (Smd. 157). See Smd. 264; Ūpr. 9, 122; Grj. 4, 16; 5, 49; Bp. 9, 12; 40, 7; Rāv. 6, after 11; 13, 108.

ಸಿಲ್ಕು silku. 2. = ಸಿಕ್ಕು 2, etc. An object to entangle or catch game (Rāv. 5, after 114).

ಸಿಲ್ಕು silku. 3. = ಸಿಲುಕು 2, etc. Troublesomeness, etc. ಸಿಲ್ಕದ ಕುದುರೆ ಸೂಕಳನ್ ಎನಿಸ್ಕಂ (Mr. 276).

ಸಿಲ್ಕು silku. = ಸಿಲುಕು. (My.).

ಸಿಲ್ಲಿಮಿಳ್ sillimil. Insignificant, trivial, trifling (S. Mhr.).

ಸಿಲ್ವ silha. Tbh. of ಸಿಹ. (ಊದ, ರೋದಾನ G.).

ಸನ ಸಿವಾ 1. Tbh. of ಸನ. See ಸನ. — ಸಿವರಾಮಕಳ್ಳಿ. The prickly pear (St. & Pl.). — ಸಿವರೋಷಿ. = ಸಿವಸ್ತಿ, q. v. (Z.).

ಸನ ಸಿವಾ 2. Tbh. of ಸನ. See Prv. a. ಹಸ್ತಿ.

ಸಿವಂಗಿ sivaṅgi. The tiger-wolf, the hyena; a leopard used in hunting (ತರಕ್ಕ, ಮೃಗಾದನ Si. 167; My.; Tē. ಚವಂಗಿ, ತಿವಂಗಿ, ತಿವಂಗಿ; T. ಚಿವಂಗಿ; M. ಚಿವಂಗಿ).

ಸಿವಡಿ sivaḍi. = ಸವರು, ಸವಡಿ, ಸವರು. A coil or truss of palmyra-leaves (Bp. 81, 28; 53, 78); a bundle, a mass (Bh. 10, 1, 49).

ಸಿವಡು sivaḍu. = ಸವಡಿ, etc. A pad to be put under a load on the head or underneath a pitcher or vessel (My.). ಸಿ, a truss or bundle of straw or grass (B. 2, 19; 3, 128), or of betel-leaves (ಎರೆಯ ಸಿವಡು G. 196).

ಸನನಿ sivani. (= ಸಿವಸ್ತಿ?). ಕಡಾಯ ಸಿವನೀ ಮರ (ಕಟ್ಟಲ Si. 131).

ಸನಸ್ತಿ sivanni. = ಸಿವರೋಷಿ a. ಸಿವ 1, ಸೀವಸ್ತಿ q. v. The tree Gmelina asiatica Roxb. (Z.).

ಸಿವಯಿ sivaru. = ಸಿವಹ, etc. (My.).

ಸಿವಸಿ siviḥ. Tbh. of ಸಿವ (Smd. 342; Ūpr. 7, after 81; Abh. P. 15, after 183).

ಸಿವಲಿ sivili. "Civil" (My.; Si. 55).

ಸಿವುಡಿ sivuḍi. = ಸವಡಿ, etc. A pad to be put under a load on the head or underneath a pitcher or vessel (Bp. 36, 48).

ಸಿವುಡು sivuḍu. = ಸವರು, etc. A pad, etc. (ಸಿವು Smd. 65; ಸಿವು Kk. 68; My.). ಸಿ, a truss or bundle. ಹುಲ್ಲಿನ ಸಿವುಡು (G. 547, 556).

ಸಿವುಯಿ sivuyu. = ಸವರು, etc. (My.).

ಸಿವೆ sive. Tbh. of ಸಿವ (Smd. 335).

ಸಿವನೆ siveṇ. Tbh. of ಸಿವನಾ. The tree Dalbergia sisu Roxb. (ಅರರು, ಕಪಿಲನ, ಪಿಟ್ಟಲ, ಭಸ್ಕರಗರ್ಭ G.).

ಸಿಸಿಲ್ sisil. N. of a fish (ನಲಮಾನ, ಚಿರಿಚಮ Nr., o. r. ನದಮಾನ).

ಸಿಸು sisu. Tbh. of ಸಿವು. (Bp. 47, 34).

ಸಿಸ್ತು sistu. = ಸಿಸ್ತು. ಸಿಸ್ತು ಇಲ್ಲದ ಧೂಮಿಗೆ ತಾಮರಾತು ಕೂಡಿ ತೋ? (Prv.).

ಸಿಹಿ sihi. = ಸೀ 1. Sweetness (ಮಧುರ Nr.; My.). ಸಿಹ ಅಹುಡು (ಮಧುರ, ಸ್ವಾದು Nr.). ಸಿಹ ಅದರೆ ಮಿಲ್ಲುತಾನೆ, ಕಹಿ ಅದರೆ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ (Prv.).

ಸಿಹ್ಲ siha. = ಸಿಲ್ವ. Olibanum, benzoin, Indian incense.

ಸಿಹ್ಲಕ sihla. Olibanum.

ಸಿಳ್ಳು sillu. 1. Whistling (of men or birds, C.; Mhr. ತಿಲಾಕ, ತಿಲೀ, ತಿವಳ, ತಿಳಿ. — ಸಿಳ್ಳು ಹಾಕು. To whistle (C.).

ಸಿಳ್ಳು sillu. 2. = ಸದ್ದು 2, ಸಿಳ್ಳಿ 2. Rheum of the eye (S. Mhr.).

ಸಿಳ್ಳಿ silli. 1. Bifurcation; a fork, as that formed by two branches (Tē. ಚಿಳ್ಳು, ಚಿಳ್ಳಿ). ಹಕ್ಕೀ ಸಿಳ್ಳಿಗಡ (ಕೂರ್ಪತೀರ್ಪ, ಮಧುರಕ, ತ್ಯಂಗ, ಪ್ರಸ್ತಾಂಗ, ಚೀವಕ Si.

157). ಮರದ ಸಿಳ್ಳಿ (ಸರ್ವಲಿ, ತೋರು, ಹಾನಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಮೃತ 290).

ಸಿಳ್ಳಿ silli. 2. = ಸಿಳ್ಳು 2, etc. — ಸಿಳ್ಳಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Aa ṇa full of rheum (S. Mhr.). — ಸಿಳ್ಳಿಮುಸುಡು. A face covered with rheum, a nasty face (Rām. 5, 8, 72; S. Mhr.).

ಸೀ si. 1. = ಸಿಹಿ, (ಸೀಯ). Sweetness (C.; cf. ಸಿಹ್ಲ see a. ಹೀನ್ and ತೀಲು; T. ತಿತ್ತಿ, ತೀ ತೀಯ, ತೀಳ್ಳು. ತೀಮ M. ತಿತ್ತಿ, Tē. ತಿಯ್ಲಿ, ತೀಪಿ, ತೀಪ್ಪಿ, sweetness). ಸೀ ಅಗಿ ಇದ್ದು (ಮಧುರ Si. 50); ಸೀ ಅದಮ (ಸ್ವಾದು 431; ಮಧುರ 454). ತವ ಹಾಲು ಸೀ ಅಗಿ ಇರುವದು (B. 5, 15). ಈ ಹೊತ್ತು ಹರಕೆ ಸೀಯೋ? ಉಪ್ಪೋ? — ಕಬ್ಬು ಸೀಯನ್ನ, ಬುಡಕರಿಯನ್ನರ ಅಗಿಯ ದಾಡು — ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಸೀಯನ್ನು, ಬಳ್ಳಿ ಸಹ ತಿನ್ನ ದಾರದು — ಬೀಳು ಸೀಯಾದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಹಿಯಾಗದು. — ಸಂಗತಿ ಸೀಯೋ? ದಾಡೇ ಹಣ್ಣು ಸೀಯೋ? (Prv.). — ಸೀಕರಣ. The pulp of ripe mangoes mixed with milk and sugar (J. 6, 44; My.; B. 3, 94). — ಸೀಕಾಯ. A sweet fruit (Jna. 22, 29). — ಸೀಕೇರಸು. A kind of pumpkin (Si. 161). — ಸೀಕೇರಸು. A prickly climber plant, the Goa potato, Dioscorea aculeata L. (St. & Pl.). — ಸೀಕೇರಸು ಬಳ್ಳಿ. -ತೋರು. A climbing herb, Zehnera umbellata Thwait. (St. & Pl.; My.). — ಸೀನಿವ್ವಿ. = ಸಕ್ಕರೆ ನಿವ್ವಿ. (My.). — ಸೀನೀರು. Drinking water (C.). — ಸೀವು. A vegetable dish without tamarind (My.; Si. 319). — ಸೀಮಣ್ಣು. Soil without saltiness (Si. 100). — ಸೀಮಣ್ಣು. A mango that is sweet also when unripe (My.). — ಸೀಮೆನರು. Cards that are fresh and sweet (My.). — ಸೀಮೆನು. Pepper water without tamarind (My.). — ಸೀಮೇನಿ. The gourd Lagenaria vulgaris Ser. (ಮುಪ್ಪು, ತರಕಾರಿ 161; My.). — ಸೀಮೇನಿ. A sweet lime (My.).

ಸೀ si. 2. = ತೀ 1. To be scorched or burnt, to be singed, to be parched (My.). P. p. ಸೀ (Ūpr. 5, 182; Grj. 9, 22; 23, 20). ಮಾರ್ಗದ ತ್ಯಾಗ ಸೀ (ಸೀ 3, 57). ಝಂಕಿ... ಅಮೃತವೆಸಲು ಸೀವ (Bh. 1, 30, 34). ಪಕ್ಕಿಗಳ ನುಣ್ಣೆಡೆ ಸೀವದು;... ಬೀಸಗಿಯುಗ್ರವ್ ಎಪ್ಪಿಡು (Riv. 5, 46). ಗರಲಮಯದ ಉರಿಯೊಳ ಎವೆ ಸೀವದು (J. 24, 6). ಸೀವು ಹೋದ ಅನ್ನ (ಛನ್ನೆ, ದಗ್ಧಿ ಕೆ Si. 315). ಸಿ, to scorch. etc. (My.).

ಸೀ si. 3. The state of being scorched, burnt, etc. (Bp. 14, 9). — ಸೀಕನಿ. A parched ear of corn (cf. ಭಕ್ಕು Hla; ಉಪ್ಪಿ Mr. 375, o. r. ಉಪ್ಪ).

ಸೀ si. 4. (= ತೀ; cf. ತೀವ). — ಸೀಮುದು. -ವುದು o. r. of ಎವುದು a. ಎ 13. (Smd. II).

ಸೀಕರ sikara. = ತೀಕರ, etc. Thin or drinking water, etc.

ಸೀಕರಿ sikari. The state of being scorched, burnt, singed or parched. — ಸೀಕರಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. ಸೀಕರಿಯಾಗು (J. 21, 41). — ಸೀಕರಿ ಮಾಡು. To reduce to charcoal, to burn up (Rām. 5, 9, 15). — ಸೀಕರಿಯಾಗು. -ಅಗು. To become scorched, to be burnt, etc. (Bp. 60, 15). — ಸೀಕರಿಯಾಗು. -ತೋರು. ಸೀಕರಿಯಾಗು (Abh. P. 1, 2; Grj. 8, after 77; Riv. 2, 107; Bh. 4, 4, 55).

ಸೀಕು siku. That is scorched, burnt, singed, etc.; anything burnt at the inside bottom of a vessel in cooking (My.). ಒಗರದ ಸೀಕು (ಛನ್ನೆ, ದಗ್ಧಿ ಕೆ Nr.). ಅನ್ನದ ಸೀಕು (ಛನ್ನೆ, ದಗ್ಧಿ ಕೆ Si. 315).

ಸೀಕು siku. = ಬೀಕು. "Sick" (My.).

ಸೀಗಡಿ sigadi. A very small kind of fish that is sold in a dried state (My.; ಗಡಕ, ತಕುಲಾರ್ಥಕ Si. 87; Ta. ತೇಲೊಡೆ).

ಸೀಗುಡಿ sigudi. = ಸೀಗಡಿ. (Rāv. 5, 115).

ಸೀಗುರಿ siguri. A kind of chowrie (ಚಾಮರ, ಪ್ರಕೇರ್ಪ Hla.). See Grj. 2, after 106; Rām. 1, 18, 4; Bh. 3, 10, 51; J. 3, 17; 8, 88; 22, 5; 33, 26.

ಸೀಗುರಿಸು sigurisu. ಸೀಗುರಿನಿಂದ ಬಳಿದು ಮೂಡಿದುದಕ್ಕೂ (Bhn. 12, o. r. ಬಳಿದು ಮೂಡಿದುದಕ್ಕೂ; cf. ಸೂಗುರಿಸು?).

ಸೀಗಿ sigē. A climbing prickly shrub the pods of which are used like soap for washing the hair, etc., *Acacia concinna* D. C. (ತೃಲಾಂ Mr. 150; C.; ಚಮುಕತೆ, ಭೂರಿಫೇನ, ಶಾತಲ G.; Tē. ತೇಕಾಯಿ, ಸೀಕಾಯಿ; T. ಚೀಯಕ್ಕಾಯ; M. ಚೀಕ್ಕಾಯಿ, ಚೀಯಕ್ಕಾಯಿ; see ಸೀಗಿಕಾಯಿ. Note: The soap-nut tree is often called ಸೀಗಿ, but not correctly; the soap-nut tree is ಅಣ್ಣವಾಳ, etc.). ಇವನ ವನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿ. — ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೋ, ಹಾಗೇ ಪ್ರೀತಿ. — ದಾದಿಯೊಳಗೆ ಸೀಗಿ ಇದ್ದ ಹಾಗಿ (Prva.). — ಸೀಗಿಕಾಯಿ. The pod or berry of sigē (C.). — ಸೀಗಿಬಳ್ಳಿ. = ಸೀಗಿ. (C.). — ಸೀಗಿ ಬೇರಿ. A hedge of sigē (My.). — ಸೀಗಿಸೊಪ್ಪ. The leaves of sigē (medicinally used, My.).

ಸೀಟು siṭu. 1. = ಸೀಣ್ಣು. q. v. (My.; cf. ತೇರು 2; Tē. ದೇಕು, to creep or slide along the ground on the posteriors).

ಸೀಟು siṭu. 2. The act of rubbing the anus on the ground, etc. — ಸೀಟುಗಾಲು. -ಕಾಲು. Feet that rub or drag on the ground in walking (My.).

ಸೀಣ್ಣು siṇṇu. = ಸೀಟು 1. To rub the anus: to move or slide along on the posteriors whilst sitting on the ground (as children or maimed persons do, ಗುಡಸಮ್ಭಾರನ Smd. Dh.).

ಸೀತ sita. Tbh. of ತೀತ (Smd. 335).

ಸೀತದ್ sitar. Anger, wrath (ಮುಳಸು, ಕಿರುಗಣ್ಣು, ಸೆಣಸು, ಕಿರುಸು, etc., ಕೋಪ Smd. 89; ಕೋಪವಿಚಾರ Kk. 52; ಕೆಕ್ಕ ಕಿರುದುಮ, ಭಯವಿಚಾರ Ss.; see ಸಿಟ್ಟು & ಸೀವರಿಸು).

ಸೀತರ sitaḷa. Combined derangement of the three humours etc. (ಗ್ರಹಣೆ, ಸನ್ನಿ Mr. 387).

ಸೀತಾಕುಮಾರ sitā-kumāra. Lava or Kuśa (J. 20, 48. 59. 62).

ಸೀತಾಧುನ sitā-dhuni. N. of a river (Ūpr. 1, 79).

ಸೀತಾಪತಿ sitā-pati. Rāma (My.).

ಸೀತಾಫಲ sitā-phala. The custard-apple, *Anona squamosa* Lin., originally American, but now naturalized in India (C.; Tē., T., Mhr.).

ಸೀತಾರಮಣ sitā-ramani. Sitā (J. 18 sum.).

ಸೀತಾರಾಮ sitā-rāma. Rāma; N. (My.).

ಸೀತಾಶೋಕ sitā-śrōta. = ಸೀತಾಧುನ. (Ūpr. 1, 82).

ಸೀತಾಳ sitāḷa. = ಸೀತಾಳೆ 1. Tbh. of ತೀತಲೆ. The chicken-pox (My.). — ಸೀತಾಳಸುಡು. = ಸೀತಾಳ. (My.).

ಸೀತಾಳೆ sitāḷē. 1. = ಸೀತಾಳ. (My.).

ಸೀತಾಳೆ sitāḷē. 2. Tbh. of ತೀತಾಳೆ. (My.).

ಸೀತು situ. P. p. of ಸೀನು 1. (My.).

ಸೀತೆ sitē. ಸೀತಾ. A furrow, the track or line of a plough-share (ಸಾಲು Mr. 371). 2, N. of the wife of Rāmacandra,

daughter of king Janaka; N. 3, a kind of grass (ಮಾನುವೆ Mr. 110). See Smd. 68, 155; Bp. 54, 39; J. 16, 34; 18, 4. 8. 23. 26. 39. 51. 60. ಬೆಳಗಾನ್ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆ ಎನಾಗ ಬೇಕೆನ್ನ (Prv.).

ಸೀತೋದಾನದ sita-udā-nadi. N. of a river (Ūpr. 3, after 9).

ಸೀತಾರ ಸಿತ-kāra. A sound made in shivering with cold, sighing (Ūpr. 7, 151; Rāv. 9, 22; J. 28, 38). 2, a sound made in sexual enjoyment.

ಸೀತ್ಯತ sit-kṛita. = ಸೀತ್ಯಾರ No. 2. (ಸುರತದೊಳ Mr. 89).

ಸೀತ್ಯ stya. Ploughed, tilled. 2, corn, grain; a young plant, as of rice, etc. (ಸಸಿ Mr. 371).

ಸೀಧು sīdhu. = ತೀಧು. (Sk.; G.).

ಸೀಧ್ರ sīdhra. The anus. (R.).

ಸೀನ್ sin. 1. (Smd. 59). = ಸೀನು 1. To sneeze (ಕ್ವುತ ಕರಣ Smd. Dh.; T. ಚೀನ್ದು, Tē. ಚೀದು, M. ಚೀನ್ದು, ಚೀದ್ದು, to blow the nose; T. ತುಮ್ಮು, ತುಮ್ಮು, to sneeze; Mhr. ತಿಂಕಣೇಂ, to sneeze; ತಿಂಕ, ಸಿಂಕ, a sneeze; ತಿಂಕರಣೇಂ, to blow the nose). P. ps. ಸೀನ್ದು, ಸೀನ್ದು (Smd. 287 Cm.). ಸೀನ್ದುಂ (275).

ಸೀನ್ sin. 2. = ಸೀನು 2. Sneezing; a sneeze (ಕ್ವುತ, ಕ್ವುತ, ಕ್ವುತ Nr.; ಕ್ವುತ Mr. 387).

ಸೀನು sinu. 1. = ಸೀನ್ 1. (C.). P. p. ಸೀತು, ಸೀನಿ. ವಾತವರು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ, ಸೀತವರು ಸಾಯುವದಿಲ್ಲ. — ಸೀತರೆ ಬೀದುವ ಮೂಗು ತಿವರಾತ್ತಿವರೆಗೆ ಇದ್ದೀತೇ? — ಸೀನಿದರೆ ತಾನನಾದಾನೇ? — ಸೀನಿದರೆ ಹೇನು ಹೋದೀತೇ? — ನೆಗದಿಯವ ಸೀನುನಾಗ್ಯೆ ದಗದೀ ಮಗ! ಎನ್ನರೆ ನಿತ್ತಾನೇ? (Prva.).

ಸೀನು sinu. 2. = ಸೀನ್ 2. (ಕ್ವುತ, ಕ್ವುತ, ಕ್ವುತ Si. 200; ಕ್ವುತ G.; Rām. 5, 3, 45; My.). ಕ್ವುರಕ್ಕೆ ಕೂತಲ್ಲಿ ಸೀನು ಬದ್ಧ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಸೀಪಿಸು sipisu. To cause to suck (My.).

ಸೀಪು sipu. = ಬೇಪ. To suck (My.). ಬೊಟ್ಟು (finger) ಸೀಪಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತೇ? (Prv.).

ಸೀಬ್ sib. A sound used in calling cats. — ಸೀಬ್ ಸೀಬ್. rep. (My.).

ಸೀಬರಿ sibari. — ಸೀಬರಿಬಳ್ಳಿ = ಸೀಬರಿಬೇರು. (Z.). — ಸೀಬರಿ ಬೇರು. A scandent thorny shrub with needle-like leaves, *Asparagus sarmentosus* Lin. (Z.); also *Asparagus racemosus* Willd. (Z.).

ಸೀಬಿ sibi. The guava (My.; see ಬೇರಲ; cf. H. ಸೇವ್, ಸೇವ್, an apple). — ಸೀಬಿಹಣ್ಣು. A ripe guava (My.).

ಸೀಬು sibu. (fr. ಸೀಳೆ?). A bamboo-slit (Bp. 16, 21; B. 4, 122; My.). 2, twigs cut off from bamboos and put on the roofs of houses to protect them against monkeys (My.).

ಸೀಮ sīma. = ಸೀಮೆ. Force, ability, etc. (ಸಾಮರ್ಥ್ಯ Bhn. 19, o. r. ಸೀಮೆ; Mhr. ಸೀಮಾ, excess, extravagance).

ಸೀಮನ್ sīman. = ಸೀಮೆ. (Smd. 107; Sk.).

ಸೀಮನ್ತ sīmanṭa. A separation or parting of the hair on each side of the head so as to leave a line (made for the first child, My.; ಬಯ್ಲರೆ Mr. 320; J. 18, 37).

ಸೀಮನ್ತ ಕರಣ sīmanṭa-karapa. The act or ceremony of parting the hair. (My.).

ಸೀಮನ್ತಪುತ್ರ sīmanṭa-putra. A first-born son (My.). Feminine ಸೀಮನ್ತಪುತ್ರಿ (My.).

ಸೀಮನ್ತಪ್ರಸ್ತ smanta-prasta. The ceremony of parting the hair connected with a meal (My.).

ಸೀಮನ್ತಮಣಿ smanta-mani. A jewel worn on the parting of the hair (J. 18 sum.).

ಸೀಮನ್ತರತ್ನ smanta-ratna. = ಸೀಮನ್ತಮಣಿ. (Skt. 1, after 81).

ಸೀಮನ್ತರೇಖಾವಿಲಾಸ smanta-rékha-vilāsa. The beauty of the smanta line (Cpr. 1, after 94).

ಸೀಮನ್ತಿನಿ smantini. She who has hair-parting, a woman.

ಸೀಮನ್ತೋನ್ಮಯನ smanta-unmayana. Arranging the parting of the hair, N. of one of the samskāras (observed by women in the sixth or eighth month of their first pregnancy, My.).

ಸೀಮೆ simē. ಸೀಮಾ. = ಸೀಮ, ಸೀಮನ್. A boundary, bound, border, limit, margin, frontier (see ಅನ್ನಂ, ಅನ್ನೆಗಂ, ಇನ್ನೆಗಂ, etc.); a mark, land-mark; a bank, shore, coast; the horizon; a field. 2, a country (not Sk.; My.; Tē., T.). 3, Europe (not Sk.; My.; Tē., T.). ಸೀಮೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕರ ಕರೆ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). — ಸೀಮೆಕೋಡು. A duck; a goose; a turkey (My.). — ಸೀಮೆಯುಕ್ಕು. -ಅಕ್ಕು. Sago (My.). — ಸೀಮೆಯಗಸೆ. -ಅಗಸೆ. The ring-worm shrub, Cassia alata Lin. (St. & Pl.). — ಸೀಮೆಯುಣ್ಣೆ. -ಯಣ್ಣೆ. Kerosene oil (My.). — ಸೀಮೆಸುಣ್ಣು. Chalk (My.; B. 4, 126).

ಸೀಯಾಳ siyāla. A tender cocoa-nut (B. 2, 41).

ಶಿ, the water of an unripe cocoa-nut (Mg.).

ಸೀಯಿ siyi. = ಸೀ1. (Sl. 124; only in Sl.).

ಸೀರ್ sir. = ಕೂರಿಸ, ಸೀರು1. A nit, an egg of a louse (ಶಿಕ್ಕಿ Nr.). ಸೀರ್ಗರ್ (Smd. 51). Cf. ಕೂರಿಸ.

ಸೀರ sira. N. of a grāma. — ಸೀರನಾಡುಪ್ರಾಚಾರರು.

N. of a class of Tēlugu smārta Brāhmanas (My.).

ಸೀರ ಸ್ರಾ. A plough. 2, the sun.

ಸೀರಣ siraṇa. = ಚೀರಣ, etc., ಸೀರ್ಣ. A small chisel (My.).

ಸೀರಣ siraṇa. See Mr. 2. ಹಾಳೆಯು.

ಸೀರಣಿಗೆ siru1 or 2-anigē. = ಕೂರಣಿಗೆ 2. ಕೂರಿಸ. A comb for clearing the head of nits and lice (My.; ಪ್ರಸಾಧನ, ಕಂಕಾಶಿ Sl. 231). — ಸೀರಣಿಗೆರಸ. A common weed, Sesbania aculeata Pers. (Z.).

ಸೀರವಾಸಿ sira-pāni. Plough-handed: Balarāma.

ಸೀರಾಂಗ sira-aṅga. A plough-share.

ಸೀರಿ stri. Having a plough: Balarāma.

ಸೀರಿರು sirisu. To cause to louse (My.).

ಸೀರು siru. 1. = ಸೀರ, etc. (My.; Tē. ಸೀರ, the louse called pediculus pubis).

ಸೀರು siru. 2. = ಕೂರಿಸ. To clean from lice, to louse (My.).

ಸೀರೆ strē. Tbh. of ಚೀರ (Smd. 847. 864). Cloth; a garment in general (not sewed); a female's garment (not sewed, ಚೀಲ, ಚೀರೆ, ವಾಸನ್, ಕಪಟ, ಅಚ್ಚಾದನ, ಅಚ್ಚುರ, ಅಂಕುಶ, ವಸ್ತ್ರ, ಸಿಡಿಯು, ಪಟ HIA.; ವಾಸ, ಅಚ್ಚಾದನ, ವಸ್ತ್ರ, ಪಟ, ಚೀಲ, ಸಿಡಿಯು, ಅಂಕುಶ, ವಸನ, ಅಚ್ಚುರ Mr. 841; ಮೇಖರಿ, ವಸ್ತ್ರ Nn. 118; ಹುಟ್ಟುಗೆ ರೆ. 11, 78; ಹುಟ್ಟುಗೆ ಸಿಂ. 72; ಒಳಕೆ 112; ವಸ್ತ್ರ, ಚೀಲ, ವಸನ, etc. Nr.; ನೇತ್ರ Mr. 516). ಹತ್ತಿಯನ್ನ ಅದ ಸೀರೆ (ಕಾರ್ಪಾಸ, ದಾದರಿ); ಸೀರೆಯು ಸೆದಗು (ಅಂಡು); ಹೊಸ ಸೀರೆ (ಅ

ಹತ್ತು); ಹದಿಯ ಸೀರೆ (ಪಟ್ಟಣ HIA.). ಕಾರ್ಪಾಸ ದಾದರಿಮೇಲೆ ಒಳಬಿದ್ದ ಅದ ನೂಲ ಸೀರೆ (ಫಾಲು); ತೆರಳೆಯ ಹುದು ಮೂಲ ಕಾರದಿನ್ಮ ಮಾಡಿದುದು ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ದ ಸೀರೆ (ಕಾಶೀಯ); ಮೃಗಾ ರೋಮಗಳನ್ನಾದ ಸೀರೆ (ರಾಂಕವು); ಹೊಸ ಸೀರೆ (ಅನಾಹತ, ವಾಸ್ತು, etc.); ಹಿರಿಯ ಬೆರಿಯ ಸೀರೆ (ಮಹಾವಾಸ); ಹೊದಕೆಯ ಸೀರೆ (ಎಲೆ, ಪ್ರಾಪ್ತವು); ಸೀರೆಯ ನಿಲ (ದೈರ್ಘ್ಯ, ಆಯಾ, etc.); ಹಾಯ ಸೀರೆ (ಜೀರ್ಣವಸ್ತ್ರ); ಮಾಸಿದ ಹದಿಯ ಸೀರೆ (ಕೃತ್ಯ, ಕರಾ, ಲೇಪವು ಸೀರೆ (ಮಜೇಲಕ, ಪಟ); ಮೊತ್ತ ನೂಲ ಸೀರೆ (ರೂಪ, ಸ್ವಲತಾಟಕ, ಉಪವ ಹುಟ್ಟುಗೆ); ಹಡ್ಡದಕೆಯ ಸೀರೆ (ನಿರೋಧ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪಟ, ಹಡ್ಡದ); ಉಪವ ಸೀರೆ (ಪರಿಧಾನ, etc.); ಸೀರೆಯ ಹೊದ ಚೂರ್ಣ (ಸಿಪ್ಪಾತ, ಪಟವಾಸ Mr.). ನಾರು ನೂಲಕ್ಕಿಂತ ಮು ಮಂಗಳನ್ನ ನೆಯಿದ ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತಲೆನಕ್ಕು (Mr. 341); ರೇ ಸೀರೆ (ಅನಾಹತ); ಪೂಸದಾದುದು (ಪಟ್ಟಣ 842); ಲೇಪವು ಸೀರೆ (ಅಪ್ರ. 531). ನಿವಸನೋದ್ವಹನಮೆನ್ನು, ಮುದುವು ಮುನ್ನ ಸೀರೆ (Smd. 289). ಸೀರೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನು ಹಾಳೆ ಉಟ್ಟು ಕೊಡು. — ನೆರಮನೇ ಜಳಣಿಗೆ ತವರ ಮನೇ ಸೀರೆಯೇ? — ಸೀರೆ ಅದೇ ಪದ ಗಿತ್ತಿಗೆ ಆಗದೇ? — ನೇರ ವರಕ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸೀರೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಪೀಠ — ಪೂಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ಮೊದ ಅದಲು (Prv.). See Cpr. 7, after 69; Bp. 22, 65; 28, 19; 53, 48; Sl. 223. 459. — ಸೀರೇಕಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A cloth-stealer (ಪಟ್ಟಣ HIA.). — ಸೀರೇರೋಗ. A morbid issue of blood from the yōni (My.). — ಸೀರೇವರದ. -ವರದ. A cloth-merchant (ಪಟ್ಟಣ Smd. 67).

ಸೀರಿ sira. = ಸೀರು 2, etc. A line, a streak, a stripe; full of lines or stripes (B. 3, 70).

ಸೀರು siru. 1. To be scattered, to be sprinkled to fly about. P. p. ಸೀರು (Cpr. 4, 40).

ಸೀರು siru. 2. = ಕೀರು 2, ಸೇರು. To grow enraged to become angry; to grow very contentious or quarrelsome (ಮಾಳಲಹ Smd. Dh., a. n. ಮೂಲ ಹ, ದುಃಖಲಯ; Bp. 26, 21; 56, 20; M. ಚಿಪ್ಪು, T. ಚಿಪ್ಪು, to hiss, rage, rail at one; see ಸಿಟ್ಟು; to rail at one (see ಸೇರು).

ಸೀರು siru. 3. = ಚೀರು 3. Raging, fierceness. (ಚೀರು, ಚೀರು). — ಸೀರು ನಾಯಿ = ಚೀರು ನಾಯಿ (My.).

ಸೀರು siru. 4. = ಚೀರು, etc. To scream, etc. (Bp. 52, 13).

ಸೀರುದು sirudu. A cascade (?). ಕರೆದ ಸೀರುದು ಗಳ, ಸಮರಗಾಡಲೆಯಕ್ಕಿ, ಕದ್ದಿರಿಂದವು, ಕೊಡುಗಳ ಪಟ್ಟು, ಚಿಕ್ಕಯಲೋಕ ಸರಳಿಸಿದವು ಮರುಮರೀಚಿಕಾವಾಹನಗಳ (Bh. P. 7, 86).

ಸೀರುಮುಳ್ಳ sirumbul. Being scattered, sprinkled, etc. (ಸೂಸಾಟಿ Ss.; Kk. 51; Smd. 61). — ಸೀರುಮುಳ್ಳ ವಾಡು. -ಅಡು. To sprinkle about (Riv. 5, after 55).

ಸೀರ್ sir. Being scattered, sprinkled, etc. — ಸೀರ್ಪಣ. Spray or fine drops of water (Riv. 2, after 5, 69; V. 9, 49).

ಸೀರ್ಪ sira. = ಸೀರಣ, etc. (My.).

ಸೀರ್ಪ sira. A finger-ring (ಅಂಗುಲೀಯ Mr. 341).

ಸೀರೆ sli. Tbh. of ಚೀಲ (Smd. 365).

ಸೀರೆ sli. Tbh. of ಚೀಲ (Smd. 347). ಸೀರೆಗಲ ಎಲೆನ್ ಕೈ (ಮಮಾರ Nr.).

ಸೀವಟ sivaṭa. A squeezed mass or a mass (of fruits, food etc., Bh. 3, 9, 21; Mhr. ಚಂದಲ, ಚವಪಾ).

ಸೀವನ sivana. *Sewing, stitching; a seam, suture.*
ಸೀವನಿ sivani. = ಸೀವನ. ಕಡಾಯ ಸೀವನೀ ಮರ (ತೀವರ್ಣಿಕೆ, ಕು ಮುದಿಕೆ, etc. Si. 131). 2, a needle (Sk.).
ಸೀವನೆ sivane. = ಸೀವನ. ಸೀವನೆಯ ಮರ (ಗಮ್ಮಡಿ, ಸರ್ವತೋ ಭದ್ರೆ, etc. Si. 129).
ಸೀವನ್ನಿ sivanni. = ಸೀವನ, ಸೀವನಾ, (ಸೀವನ, ಸೀವನಿ). Tbh. of ತೀವರ್ಣಿಕೆ (ಗಮ್ಮಡಿ, ಸರ್ವತೋಭದ್ರೆ, ಕಾತ್ಯೂರಿ, ಮಧುಪರ್ಣಿಕೆ, ತೀವರ್ಣಿಕೆ, ಭದ್ರಪರ್ಣಿಕೆ, ಕಾತ್ಯೂರ Nr.; ಕಾತ್ಯೂರ Mr. 122). ಕಡಾಯ ಸೀವನ್ನಿ (ತೀವರ್ಣಿಕೆ, ಕುಮುದಿಕೆ, ಕುಮ್ಮಿ, ಕೈಟರ್ಯ, ಕಟ್ಟಲ Nr.).
ಸೀವರ sivara. Tbh. of ತೀವರ (Smd. 362; ತುನ್ನುವರ್ಣಿ ರಿ. I, 75; ತುಪಾರ II, 88; ತನ್ನರ, ಜಲಕಣ Kk. 13, Sm. 35). Cf. ಜೂಪದ.
ಸೀವರಿ sivari. (ಸೀವರಿಸು). To hiss, to puff, to pass the proper temper, to show disgust or disdain (Rām. 4, 3, 7; 5, 8, 45; 6, 12, 84; 6, 50, 40; Bh. 8, 24, 41; J. 5, 54; 8, 39; 17, 56; 19, 15; cf. ಸೀತಕ, ಸೀತು 2).
ಸೀವು sivu. To adorn (ಭೂಪಣ Smd. Dh.).
ಸೀಸ sisa. A kind of Kannada metre (Ōh.; Tē.; Tē. also: irritation, madness, see s. ಸಿಟ್ಟು).
ಸೀಸ sisa. 1. = ಸೀಸ. Lead (ಸೀಸಕ, ನಾಗ, ಯೋಗೇಷ್ಟ, ವಪ್ಪ Nr.; ಸೀಸಕ, ಸೀಸಪತ್ರ Hā.; ನಾಗ Nn. 26; C.; Si. 334; B. 4, 106). ಸೀಸದ ಉಳಿಯಲ್ಲಿ ಶೈಲ್ಯ ಒಡಿಯ ಬಹುದೇ?—ಸೀಸವನ್ನು ಇಲಿ ತಿನ್ನರೆ ತಿದ್ದಣ್ಣನ ಹದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಯಿತು (Prva.). — ಸೀಸ ವಾಳು. A leaden sword (? Bh. 8, 19, 40).
ಸೀಸ sisa. 2. = ಸೀಸ. (My.).
ಸೀಸಕ sisaka. 1. Tbh. of ತೀರ್ಪಕ (Smd. 345). A helmet (ಶಿವ Nn. 4; ತಲೆಯ ಟವಳಿ Kk. 43, Bhn. 9; Grj. 2, after 106; T. ಚಿತ್ರಗ). — ಸೀಸಕನ್ದಾರ್. -ಂತಾರ್. To put a helmet on (Rāv. 13, 70).
ಸೀಸಕ sisaka. 2. Lead.
ಸೀಸಪತ್ರ sisa-patra. Lead.
ಸೀಸು sisu. = ಸೀಸ 1. (ಸೀಸ G.; B. 4, 124, 209).
ಸೀನೆ sine. = ಸೀಸ 2. A bottle, a flagon (My.; B. 4, 225; Mhr., H. ತಿಪಾ).
ಸೀಹುಣ್ಣಿ sihunḍa. The milk-hedge plant, *Euphorbia anti-quorum*.
ಸೀಳ sil. 1. = ಸೀಳು 1. To split (v. t.), to be cleft, to divide, to part, to come into; to be rent;—to split (v. t.), etc. (ವಿದಾರಣ Smd. Dh.; Tē. ಚೀಲು). P. p. ಸೀಳು. ಪೋಲಿಸ್ತು, ಸೀಳು ಭಾಗಂ (Smd. I). ದಾಯಕಮೆನ್ನು, ಸೀಳಿಣಿಗೆ ದಾಡ್ತಿ ಶಾಖಂ (I). ಉರ್ವೇಧ್ರಪ್ರಜಂ ಸೀಳುದು... ಆ ಗ್ರೀಷ್ಮದೊಳ್ (Rāv. 5, 36). (ಕೇಸರಿ) ಕುಮ್ಮಿತಿರ ಪದೇಶಮಂ ಕೊನೆವುಗುಂನೆ ಸೀಳು (5, 116). ಸಿಕ್ಕಿದರಂ ಸೀಳು, ... ಮುಟ್ಟಿ ಸೀಳು ಕಟ್ಟುಟ್ಟಿಯ ದುಷ್ಕಗುಂಗರ್ (6, after 11). See Bp. 35, 43; 42, 4; 52, 33; 56, 29; Rāghc. 17, 69; Sāv. 4, 6; J. 4, 44; 5, 37; 16, 26; 26, 45. 55. 60-63.
ಸೀಳ sil. 2. = ಸೀಳು 2. Splitting; a split, a fragment, a piece, a part, a division (ತಕಲ Smd. Dh.). ಸೀಳರ್ (J. 4, 46). ಇದಾದರೆಯು ಏದಾಲ್ಲ, ಹದಾದರೆಯು ಸೀಳಲ್ಲ (fire, Sp.). — ಸೀಳಾಗು. -ಆಗು. To be divided, etc. (J. 25, 24).
ಸೀಳ sil. 3. = ಸೀಳಿ, ಜೀಳಿ. A scream, a cry. (M. ಚೀಳ, ಹೊಳಿ, a whistle, cf. ಸಿಕ್ಕು 1). — ಸೀಳಿದು -ಇದು. To scream, etc. (Bp. 20, 13; V. 11, 63).

ಸೀಳ sil. 4. = ಸೀಳು. P. p. of ಸೀಳಿ 1. — ಸೀಳಿದು.
 To split and throw to the ground (J. 19, 29).
ಸೀಳಿಸು silisu. To cause to split, etc. (C.).
ಸೀಳು silu. 1. = ಸೀಳು 2, ಸೀಳಿ 1. P. pa. ಸೀಳಿ (C.), ಸೀಳಿ ದು (= ಸೀಳು, Bp. 49, 10; 45, 27). ಸೀಳುವದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವದು (ದಾರಿತ, ಭನ್ನ, ಭೇದಿತ, ಸಿಗುಳರ್ ಪಟ್ಟದು Si. 382). ಅದೆಯಂ ಸೀಳುವದೆ ಆನೆ ಮುಟ್ಟಲೆ ಅಹುದೇ? (84, 11). ಅವಗಡಿಸಿ, ಸಿಂಹದ ಸೀಳಿದನು (Bh. 3, 18, 80). ಹೆಬ್ಬಲಿಯ ಸೀಳಿ, ಸಿಂಗವನಿದು (Rāghc. 17, 74). ಕತ್ತಿ ದಾಯಲಿದ್ದ ತುಪ್ಪ ನೆಕ್ಕಿ, ನಾಲಿಗೆ ಸೀಳಿ ಕೊಣ್ಣು (Prv.). See Bp. 21, 43; 45, 32; 55, 24; B. 1, 21.
ಸೀಳು silu. 2. = ಸೀಳಿ 2. (C.; ಸೂತ್ರವೇಷ್ಣನ, ಜೇಡರು ಸುತ್ತಿದ ನೂಲು, ಪಟ್ಟಿ G.). — ಸೀಳು ಆಗು. = ಸೀಳಾಗು. A splitting or division to take place, etc. ಸೀಳು ಆದರೂ ಆರುವದು ಬಿಡ (Prv.). — ಸೀಳುದಾರಿ. A road that branches off, a by-path (My.). — ಸೀಳುಹಾದಿ. = ಸೀಳುದಾರಿ. (My.; ವ್ಯಥೆ, ದುರದ್ವ, ಎಪಥ, etc. Si. 104).
ಸು su. = ಚು. See e. g. ಕೊಲ್ಲು, and cf. ಅಸು 2 (also e. g. in ಕರಸು 1 & 2).
ಸು su. 1. = ಸೂ, of which it may become a K. Tbh. e. g. in ಪ್ರಸು (ಪ್ರಸೂ).
ಸು su. 2. A prefix implying good, well, excellent, excellently, beautiful, beautifully; excessive, excessively, much, very; readily, easily, etc.
ಸುಕ suka. 1. Tbh. of ಕುಕ (ಕೀರ Smd. 78).
ಸುಕ suka. 2. Tbh. of ಸುಖ (ಪರಿಣಾಮ Smd. 78; My.).
ಸುಕನ್ದಕ su-kandaka. An onion.
ಸುಕರ su-kara. Easy to be done, practicable, feasible, attainable; easy to be managed, doing well; good, beautiful, etc.; doing good, charity, benevolence. See Kāv. I, 1a, 3; Bp. 3, 69; 4, 3; J. 2, 33.
ಸುಕರತ su-karatē. Charity, benevolence (Ūpr. 2, 51).
ಸುಕರೆ su-karē. A tractable cow.
ಸುಕಲ su-kala. 1. One who has a great reputation for liberality both in giving and using.
ಸುಕಲ su-kala. 2. Tbh. of ಕುಳ (G.).
ಸುಕಲಾಪ್ರವೀಣ sukalā-pravīṇa. Conversant with the beautiful (sixty-four) fine arts (Kk. 101).
ಸುಕಲೆ su-kalē. ಸುಕಲಾ. A beautiful fine art; an auspicious mark (J. 11, 25).
ಸುಕವಿ su-kavi. A good or excellent poet (Smd. 92, 238; Ōh. v. 15; Kāv. III, 2, B, 81; Abh. P. 1, 31; Bp. 1, 20).
ಸುಕವೇನ್ದ್ರ su-kavi-indra. A superior poet (J. 25, 6).
ಸುಕಾಣ sukāṇa. = ಸುಕಾಣ, etc., ಸುಕಾಣ. (B. 3, 118).
ಸುಕಾಣು sukāṇu. = ಸುಕಾಣ. (B. 3, 117, 118).
ಸುಕಾರ su-kāra. The syllable ಸು (Smd. 268, 274 Cm.; 284).
ಸುಕಾರ್ಯ su-kārya. A good work (Bp. 39, 69).
ಸುಕಾಲ su-kāla. A time of plenty (My.).
ಸುಕಾಲಿ su-kālīga. A Lambāḍi (My.; Tē. ಸುಕಾಲಿ, a sort of gypsies).
ಸುಕೀರ್ತಿ su-kīrti. Good report; celebration (ಅಪ್ಪರ, ಕೀರ್ತಿ Nn. 75; ಒಳ್ಳೆ ಕೀರ್ತಿ 146).
ಸುಕುಮಾರ su-kumāra. A beautiful youth; a good son (Bp. 3, 19, 41; 50, 3). 2, very soft or tender, delicate, smooth. 3, one of the guṇas in rhetoric (Kāv. III, 1, A, 3. 15-17).

ಸುಕುಮಾರತಿ su-kumārati. Beauty (Grj. 4, 57).
 ಸುಕುಮಾರಿ su-kumāri. A beautiful, good daughter (Pril. 3, 23).
 ಸುಕುಲ su-kula. A good or virtuous family. (My.).
 ಸುಕುಲದೀಪಕ sukula-dīpaka. One who makes a good family illustrious (Bp. 24, 40).
 ಸುಕೃತ su-kṛita. Done well or properly; well made, well constructed; treated with kindness; virtuous, pious; fortunate, auspicious. 2, any good or virtuous act, kindness, bounty, friendliness, aid; *virtue, moral merit* (ಪ್ರಜ್ಞಾ, ಸುಕೃತಿ Nn. 68); fortune, auspiciousness; reward, recompense. ಸುಕೃತಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಅದರೂ ದುಷ್ಟತತ್ತ್ವ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 3, 69; 32, 62; 40, 66; 51, 26.
 ಸುಕೃತಕರ್ಮ su-kṛita-karmi. A person who performs good works (Bp. 54, 16).
 ಸುಕೃತಿ su-kṛiti. Acting well or kindly; virtuous, pious, good; fortunate, lucky. 2, well-doing; kindness; virtue.
 ಸುಕೇಶ su-kēśa. Having beautiful hair.
 ಸುಕೇಶಿ su-kēśi. N. of an *Apsaras*.
 ಸುಕ್ಕು sukku. 1. = ಸುಕು 1. To shrink, to shrivel up (Bp. 43, 84).
 ಸುಕ್ಕು sukku. 2. = ಸುಕು 2, etc. Shrinkage, shrink; a wrinkle, fold, crease, indentation (Bp. 44, 26; My.; Tē. ದುಕ್ಕು, ಸುಕ್ಕು). — ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To shrivel, to shrink; to grow wrinkled (My.; B. 5, 238).
 ಸುಕ್ಷೇತ್ರತೇಜ su-kshētra-tēja. Fine lustre belonging to the military class (Bh. 1, 10, 2).
 ಸುಕ್ಷೇತ್ರ su-kshētra. An excellent field; an excellent place of pilgrimage (My.); etc. ನಕ್ಷತ್ರವಾದರೂ ಸುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರಬೇಕು (Prv.).
 ಸುಕ್ಷೇತ್ರತೆ su-kshētratē. The state of having excellent places of pilgrimage (Ūpr. 1, 75).
 ಸುಕ್ಷೇಮ su-kshēma. Perfect health (Bp. 36, 44; My.).
 ಸುಖ su-kha. = ಸುಖ 2, ಸೊಕ, ಸೊಗ. *Happiness, pleasure, delight, joy, comfort* (ಸೊಕ, ಸೊಗ Kk. 31; Śm. 76); ease, alleviation; easiness. 2, happy, joyful, delighted; agreeable, sweet; easy, practicable; meet, suitable. ಮದಕು ಇಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ತಿಗಿನ ಮರದ ನೆರಳು ಸುಖ. — ಮೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮನಣವೇ ಸುಖ (Prva.). — ಸುಖ ಕೊಡು. To give or afford pleasure (B. 4, 153). — ಸುಖಂಗೆಯ್ಯ. -ಂ. To cause happiness or pleasure. ಸುಖಂಗೆಯ್ಯವಂ (ತಿವರಂ Mr. 230). — ಸುಖದಿನ್ದ ಇರು. To be happy, etc. (B. 5, 128, 272). — ಸುಖದಿನ್ದ ಕೆ. -ಂತಕೆ. To get pleasure (Grj. 4, 86). — ಸುಖ ವದಿಸು. To cause to feel pleasure, to make happy (B. 4, 152). — ಸುಖ ವಡು. To feel pleasure, to be happy (B. 3, 105; 4, 2). — ಸುಖ ಭೋಗಿಸು. = ಸುಖ ವಡು. (B. 5, 58). — ಸುಖವೃದ್ಧಿ. -ಂವದ್ಧಿ. To get pleasure, to attain happiness. ಇರುಳಿನ ಚಕ್ರಾಕ್ಷಯದ ಘೋರವಂ ಸುಖವೃದ್ಧಿವನೇ? (Śmd. 184).
 ಸುಖಕರ sukha-kara. Causing happiness or pleasure; doing anything easily, done easily. (My.).
 ಸುಖಜೀವಿ sukha-jīvi. A happy person or being (My.).
 ಸುಖಕರ sukha-tara. Uncommonly or very pleasant or agreeable (Bh. 1, 8, 35).
 ಸುಖತರಂಗಿಣಿ sukha-taraṅgiṇi. A river of joy (Grj. 2, after 106).

ಸುಖದ sukha-da. Giving or affording pleasure, etc (Śm. R.).
 ಸುಖದುಃಖ sukha-duḥkha. Pleasure and pain (Bp. 14, 13). ಸುಖದುಃಖ ತಿಳಿಯದ ಮನುಷ್ಯ ನುಕುನ್ನ ಕವಿ — ಸುಖದುಃಖದ ಸುಖದುಃಖವೇ. — ಸುಖದವನ ಕೂಡ ಸುಖದುಃಖ ತಿಳಿಯದ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಏನು? ಅನ್ನನನ್ನೆ (Prva.).
 ಸುಖನಾಸಿ sukhanaśi. A small room in a temple in front of that wherein the idol is placed (Bp. 43, 41; My.).
 ಸುಖಪ್ರದ sukha-prada. = ಸುಖದ. (My.).
 ಸುಖಪ್ರವಸ sukha-prasava. = ಸುಖಪ್ರಸೂತಿ. (My.).
 ಸುಖಪ್ರಸೂತಿ sukha-prasūti. An easy delivery or accommodation (Ūpr. 3, after 92).
 ಸುಖರೂಪ sukha-rūpa. Well, happy (ಕರ್ಪಾಣ G; Mhr.).
 ಸುಖವರ್ಚಕ sukha-varcaka. *Natron, alkali*.
 ಸುಖವಸತಿ sukha-vasati. A pleasant place of residence (My.).
 ಸುಖವಸ್ತು sukha-vasti. A person sojourning at a place without the connection of an estate (B. 5, 150).
 ಸುಖವಾಸಿ sukha-vāsi. A person who keeps himself from all work, and simply lives for his pleasure or convenience (My.).
 ಸುಖವನ್ನೋಡ್ವೆ sukha-sandōhyē. Easily milked: a *tender and gentle cow*.
 ಸುಖವನ್ನಿ sukha-sanni. Sanni arising from sexual intercourse (My.).
 ಸುಖವಸ್ತುರೂಪತ sukha-sparuṣa-vāta. A wind that is agreeable to the touch or refreshing (J. 19, 35).
 ಸುಖಾನ್ತ sukha-anta. Ending in pleasure; friendly; pleasant (Ū Mr. 493); subversive of pleasure.
 ಸುಖಾವಹ sukha-āvaha. Bringing or conferring pleasure, delighting, pleasing. (My.).
 ಸುಖಾಸನ sukha-āsana. A suitable or comfortable seat (Bp. 24, 22).
 ಸುಖಿ sukhī. Possessing happiness or pleasure, happy, joyful, pleasant, comfortable, easy, enjoying comfort. A person who is happy, in good circumstances, etc. (Bh. 109, 192; Bp. 40, 79; B. 5, 274). 2, a goat-herd (ವಿಶ್ವಾಚರ, ಪಾದಾ Mr. 239). 3, a religious ascetic.
 ಸುಖಿಸು sukhisu. To feel pleasure, to be happy (B. 5, 300).
 ಸುಖೋದಯ sukha-udaya. The rising of pleasure (Ūpr. 6, 86).
 ಸುಖೋಪಭೋಗ sukha-upabhōga. Enjoyment or savouring of pleasure (B. 4, 152).
 ಸುಗತ su-gata. Well-gone; going well; passed, gone, bestowed. 2, a *Buddha* (ದೌದ್ಧ Mr. 23).
 ಸುಗತಿ su-gati. A fine, beautiful going or gain (Bp. 1, 42; 17, 16, 21). 2, a good or happy condition (ಮೊ. Mr. 514; Bp. 2, 29; 36, 28; 42, 8).
 ಸುಗಂಧ su-gandha. Sweet-smelling, odoriferous, fragrant. 2, fragrance, odour, perfume (ಸುರಾ, ಒಕ್ಕು ಪರಮ 35, 30). 3, sulphur.
 ಸುಗಂಧ ತೈಲ sugandha-taila. Scented oil (My.).
 ಸುಗಂಧ ಪಾಲ sugandha-pāla. N. of a plant (ಗೋ. ಪಾಲ, ಅನನ್ತಿ, etc., ಸೊಗಡಿ, etc. Bi. 149; Tē. ಸುಗಂಧ, ಸುಗಂಧದ ಪಾಲ and medical drug, *Periploca indica*).

ಸುಗಂಧಮುಷ್ಟಿ sugandha-muṣṭi. A herb growing in the Himālaya, the Indian spikenard, *Nardostachys jatamansi* D. C. (St. & Pl.).

ಸುಗಂಧರಾಜ sugandha-rāja. The tuberose, *Polianthes tuberosa* (My.). — ಸುಗಂಧರಾಜನ ಗೆಡ್ಡೆ. The medicinal root of the tuberose (My.).

ಸುಗಂಧವಾಹಿ sugandha-vāhi. A tall perennial plant, the greater galangal, *Alpinia galanga* Sw. (St. & Pl.).

ಸುಗಂಧಾನಿಲ sugandha-anila. Fragrant air: fragrance (ಅಮೋಘ, ಸಾರಘ Mr. 50).

ಸುಗಂಧಿ su-gandhi. Sweet-smelling, redolent with perfumes. 2, virtuous, pious. 3, a perfume, fragrance. 4, a drug and perfume (= ಎಲವಾಲುಕ). 5, a kind of fragrant grass (both *Cyperus rotundus* and *Scirpus kysoor*). 6, N. of a town (Cpr. 3, after 9). 7, one who prepares perfumes (ಬುಕ್ಕಿಟ್ಟುಗಾಡಿ G.). — ಸುಗಂಧಿ ಬಳ್ಳಿ. A twining shrub, the country sarsaparilla, *Hemidesmus indicus* R. Br. (St. & Pl.). — ಸುಗಂಧಿ ಹೂವು. (ಕಲ್ಲಾರ, ಸಾಗಂಧಿ G.).

ಸುಗಂಧಿಕ su-gandhika. Incense. 2, sulphur. 3, a sort of large rice. 4, the white lotus. 5, the red water-lily (ಕಲ್ಲಾರ, ಹಂಕರಿ Mr. 420).

ಸುಗಂಧಿತ su-gandhitā. Fragrance, agreeable scent, perfume.

ಸುಗಂಧಿ su-gandhī. The ichneumon plant (= ರಾಸ್ತೆ).

ಸುಗಮ su-gama. Easy to be traversed or travelled over, easy of access; easy, practicable; plain, intelligible. ಪ್ರಸಿದ್ಧಕವಿಗಳ ಸುಗಮವಾಕ್ಯಂ (Kk. 100).

ಸುಗಹನ su-gahana. Very thick or close, very impervious.

ಸುಗಹನಾವೃತ್ತಿ sugahana-āvṛitti. An enclosure round a place of sacrifice to exclude profane access. (G.).

ಸುಗಾನ su-gāna. Good singing (ಅನಂತಿ Cṭ. II, 110).

ಸುಗಿ sugi. 1. To tear off; to strip off; to plunder; to peel (ಸುರಿಗೆ Sm. 80; Bp. 11 sum.; 11, 83, 86; 12, 11; cf. ಸುರಿ 1, ಉಗಿ 1).

ಸುಗಿ sugi. 2. To fear (ಭಯ Sm. Dh.; ಭಯವನ್ ಅನ್ Kk. 72; ಅಗಿ 90; ಸದೆ, ಅಕ್ಕು, ಬಿಮರ್, ಬಕ್ಕು, ಸುರುಳ್, ಅಗಿ, ಭಯವನ್ ಅನ್ Sm. 40; ಅಂಜಿ 80; Cpr. 2, 52; 10, 60; Abh. P. 8, after 62; 13, 109; Grj. 4, 113; cf. ಉಗಿ 8).

ಸುಗುಡುತನ suguḍutana. Desire, lust (Bp. 42, 17; Bh. 3, 14, 2). Cf. ಸೂಗುಡು?

ಸುಗುಣ su-guṇa. Endowed with good qualities, possessed of merit; such a man. ಮಲ್ಲದಿಗಾರ್ತಿಯನೆ ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪಾಕೆ ಯನ್ನು, ಪೇದ್ದರೆ ಸುಗುಣರು (Kk. 28). 2, a good quality (C). See Cū. v. 56; Bp. 39, 69; 44, 31; B. 4, 186.

ಸುಗುಣಿಧಿ suguṇa-nidhi. A receptacle or an ocean of good qualities (Bp. 30, 27; 53, 2).

ಸುಗುಣಿ su-guṇi. Rich in good qualities or virtues; a person rich in good qualities (My.).

ಸುಗುಣಿ su-guṇi. A female rich in good qualities (Bp. 41, 5).

ಸುಗೋಮಯ su-gōmaya. Excellent oow-dung (Bp. 18, 84).

ಸುಗ್ಗ sugga. — ಸುಗ್ಗಂ (Sm. 49).

ಸುಗ್ಗಲ suggala. — ಸುಗ್ಗಲದೇವ. N. (Bp. 51 sum.; 51, 2, 4, 10).

ಸುಗ್ಗಲಿ suggali. — ದೇವಸುಗ್ಗಲಿ (Bp. 51, 63).

ಸುಗಿ suggi. (Sm. 49). The season of spring (from the middle of March to that of May, ಚೈತ್ರಮಾಸ Cṭ. I, 5; ಹೂವಿನ ಹಬ್ಬ, ಬಸವ, ವಸವ Sm. 20; Cpr. 6, 64; J. 10, 14; cf. T. ತುರ್ಕಾಫ, the season of spring?). ಸುಗಿ ಬಸ್ತುದು (ವಸವ Kk. 18). ಪ್ರಪಲ್ಲಮಲ್ಲಿನವಪ್ಪತ್ತಮ್ ಒಗರದ ಕಮ್ಮಿಗವಾಗರಮ್ ಅಯ್ತು ಸುಗಿಯೋ (Cpr. 7, 49). 2, the season of gathering a crop of any kind, especially the time of reaping the corn and grain, harvest (October-November, My.; ಪಯ್ಯ ಬರು ವ ಕಾಲ G.). ಅಕ್ಕೋದದ ಹಣ್ಣಿನ ಸುಗಿ ಅತ್ತಿನ ಕಾರ್ತಿಕಗಳಲ್ಲಿ (B. 3, 115). ಒನ್ನು ಜೀನ ನೋವು ಒನ್ನು ಜಟ್ಟಿಗೆ, ನೀನು ಸುಗಿ ಯೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅನ್ನ ಸಂಗ್ರಹ ಯಾಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ? ಬೇ ಸಗೆಯನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಕಳವಿ? ಎನ್ನು, ಹೇದಿತು (5, 86). 3, plenty (My.; Mhr. ಸುಗೀ, the period of the coming to maturity or of the abounding of the products of the earth, etc., season). 4, a feast (ಹಬ್ಬ Bhn. 13; Rām. 6, 44, 11). ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೇ ಭತ್ತದ ಸುಗಿಯೇ? — ಸುಗೀ ಮೇಲೆ ಕೊಳಕೆ, ಮಗ್ಗೀ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕ. — ಸುಗಿಯಲ್ಲಿ ಸೊಕ್ಕಲಿಲ್ಲ, ಅಪ್ಪಾಡದಲ್ಲಿ ಸೊರಗಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಸುಗಿಕಾಲ. = ಸುಗಿ No. 2. (My.; B. 4, 2; 5, 86). ಸುಗಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗೆ ತನ್ನರೆ ಕಾಂತಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಗಲಿ ತನ್ನಾನೇ? (Prv.). — ಸುಗಿಗೆಳೆಯ. Spring's friend, Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Sm. 7). — ಸುಗಿವಕ್ಕಿ. -ವಕ್ಕಿ. Spring's bird, the cuckoo (ಏಕಿ Sā.). — ಸುಗಿವದೆ. -ವದೆ. To obtain plenty of — (V. 28, after 13).

ಸುಗ್ಗ suggi. O. r. of ಪುಗಿ, q. v.

ಸುಗ್ಗು suggu. Rice parched, ground and mixed with jaggery and cocoa-nut (My.). — ಸುಗ್ಗುನುಡ್ಡಿ. -ಉಡ್ಡಿ. A ball of suggu. (My.).

ಸುಗ್ರೀವ su-grīva. Handsome-necked. 2, N. of a monkey-king. (J. 18, 5, 8, 88).

ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆ sugrīva-ājñā. Sugrīva's order: a very strict order (My.).

ಸುಂಕೆ suṅka. Tbh. of ತುಲ್ಕು. Toll, duty, customs (ತುಲ್ಕು Nr.; Nn. 125; Mr. 484; Bp. 27, 52; C.; Tā.; T. ತುಂಗ). See Sp. s. ಕಂಕ. ಕಣ್ಣರೆ ಸುಂಕ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಬಿಂಕ. — ಬಿಂಕ ಅ ದಾದರೂ ಸುಂಕ ಅದಿಲ್ಲ. — ಬೋದಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ, ಸೂಳಿಗೆ ಕರುಣ ವಿಲ್ಲ. — ಮಂಕ ಮಗನಾದರೆ ಸುಂಕ ಕೊಡ ಬಾರದೇ? — ಯಾರಿಗೆ ಯಾ ರಿಲ್ಲ, ದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ. — ಸರಕು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಂಕವೇ? — ಹೇಡು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಂಕ ಕೇಳುವದೇನು? (Prvs.). — ಸುಂ ಕದ ಬೊಂಕದೇವ. N. (Bp. 58, 8). — ಸುಂಕದವ. -ಅವ. A custom-house officer, a publican. ಸುಂಕದವ ಸುಕ್ಕ, ಕೋಮು ಟಿಗ (or ಬಣಬಗಿ) ಕಕ್ಕ. — ಸೂಳೆ ತಿರಿಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು, ಸುಂಕದವ ತಿರುಗದೆ ಕೆಟ್ಟನು. — ಸುಂಕದವನ ಕೂಡೆ ಸುಮದುಃಖವೇ? — ಸುಂಕದವನ ಕೂಡೆ ಸುಮದುಃಖ ಹೇದಾದರೆ ಕಂಕುದಿಲ್ಲ ಎನು? ಅನ್ನ ನನ್ನೆ (Prvs.).

ಸುಂಕಿ suṅki. = ಸುಂಕ. ಬಣ್ಣವಾಳಸುಂಕಯ ಪಾರುಪತ್ಯದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಸುಂಕದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8).

ಸುಂಕಿಗ suṅkiga. Tbh. of ತುಲ್ಕಿಗ. (ತುಲ್ಕಿಗ Cṭ. I, 9; V. 6, 37; Rām. 5, 8, 52; see Sp. s. ಕಂಕ).

ಸುಂಕು suṅku. 1. = ಸುರ್ಕು 2, etc. A fold, a curl. — ಸುಂಕು. -ಡು. To curl (v. t., Sāv. 2, 68).

ಸುಂಕು suṅku. 2. = ಸೊಂಕು 2, etc. Touch. — ಸುಂಕು ಗಾಳಿ. An infectious air (My.). — ಸುಂಕುರೋಗ. An infectious disease (My.).

ಸುಂಕು suṅku. Tbh. of ತೂಕ. The bristle or beard of corn, an awn (ಕಂತಾರು Mr. 372; Si. 305; My.).

ಸುಚರಿತ su-çarita. Good conduct. 2, well conducted, well behaved; well managed.

ಸುಚರಿತೆ su-çarite. A well conducted or faithful wife.

ಸುಚರಿತ್ರು su-çaritra. Good conduct. 2, well conducted.

ಸುಚರಿತ್ರುತೆ su-çaritraṭe. The state of being well conducted, etc. (Çpr. 5, 121).

ಸುಚರಿತೆ su-çaritrē. A well conducted or faithful wife.

ಸುಚಾರಿತ್ರು su-çaratva. = ಸುಚರಿತ No. 1. See Ōh. s. ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಸುಚಾರಿತ್ರು su-çaritra. A good or an excellent story (Bp. 27, 76; 45, 55).

ಸುಚಿ suçi. Tbh. of ಕುಚಿ (Śmd. 335; My.). (ಅಮೇಧ್ಯದ) ಕುಚಿ ಕಣ್ಣು ನಾಯಿ (ತಾನು) ಸುಚಿಯಾದರೂ ಬಿಡದು (Prv.).

ಸುಚಿತಿ su-çit. Good intellect (Bp. 28, 58).

ಸುಚಿತ್ತ su-çitta. A good mind (Bp. 27, 15).

ಸುಚಿತ್ತೆ su-çittē. A woman who has a good mind (Bp. 24, 1).

ಸುಚಿನ್ತ su-çinta. A man without sorrowful thoughts (B. 4, 77).

ಸುಚೀಲಕ su-çēlaka. Fine cloth.

ಸುಜನ su-jana. A good or virtuous or benevolent man (ಬಲಿ, ಸಜ್ಜನ Nn. 16; ಸಜ್ಜನ, ಸಮೃದ್ಧ 95; see Śmd. 114; Kk. s. ಅಂಗೀಕರಿಸು; Bp. 21, 4); a gentleman. 2, good, virtuous, respectable; kind, benevolent.

ಸುಜನತೆ su-janatē. = ಸುಜನತ್ವ. (Çpr. 8, 76; 9, 111).

ಸುಜನತ್ವ su-janatva. Goodness, virtue, kindness, affability, gentlemanliness, kindness, benevolence, mildness (ಸಾಮಿ Śm. 99).

ಸುಜನಪ್ರಕೃತಿ sujana-prakṛiti. The disposition of proper men (ಸತ್ಯ Mr. 502).

ಸುಜನೋಕ್ತಂ sujana-uttama. A crest of respectable persons: N. of a Kannaḍa poet (Śmd. 4. 109. 112. 133. 164).

ಸುಜ್ಞಾನ su-jāna. Knowing, intelligent, well-informed, sharp, ready (Bp. 51, 44; Mhr.).

ಸುಜ್ಞಾನ su-jāna. Intelligent, well-informed (B. 4, 228; 5, 213).

ಸುಜ್ಞಾನ su-jāna. Knowing, understanding, knowledge (ಜ್ಞಾನ Nn. 52; ಬ್ರಹ್ಮ ಜ್ಞಾನ 79; Bp. 37, 31; 50, 49; 57, 90).

ಸುಜ್ಞಾನದೂರ sujāna-dūra. A man who is far from knowledge (Bp. 56, 44).

ಸುಜ್ಞಾನಿ su-jāni. A well-informed, intelligent or wise person (Bp. 3, 23; 22, 53; 31, 1). ತನ್ನ ತಾನು ಅದಾದರೆ ಸು ಜ್ಞಾನಿ (Prv.).

ಸುಟೆ suṭi. Clever, able, powerful (My.; see ಚೂಟಿ).

ಸುಟ್ಟು suṭṭu. 1. P. p. of ಸುಡು 1.

ಸುಟ್ಟು suṭṭu. 2. To point at with the finger (ಅಂಗುಲಿತರ್ಕನ Śmd. Dh.; Çpr. 10, after 89; Abh. P. 7, after 82; 15, 24. 25; T. ಚುಟ್ಟು).

ಸುಟ್ಟು suṭṭu. 3. (fr. ಸುರುಟ್ಟು). Contracting, etc.

— ಸುಟ್ಟುಮೈಕ್ಕು. -ಂ. A kind of sensitive plant. ನಮಸ್ಕಾರ, ಗಣ್ಯಕಾರಿ, ಖದಿರಿ, etc. ಎನ್ನಿದೆ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುರುಟುಹ; ಸುಟ್ಟು ಮೈಕ್ಕು, ಎಮ್ಮರು (Nr.).

ಸುಟ್ಟುಮೈ suṭṭumbē. The index or forefinger (Mr. 354; Tē. ಚುಟ್ಟುಮೈ). ಹೆದ್ದುಟ್ಟು ಸುಟ್ಟುಮೈ ಕೂಡಿ ಅಳದರೆ ಪ್ರಾದೇಶ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಸುಟ್ಟುಮೈಕಾಠಿ suṭṭumbē-kāṭa. A man who uses the forefinger or points at (Çpr. 8, after 44).

ಸುಟ್ಟುರೇ suṭṭurē. = ಸಣ್ಣರ, ಸುಣ್ಣರ, ಸುಣ್ಣರ, ಸುಣ್ಣರ, ಸೂಂ: Turning round, whirling: a whirlwind, cyclone (Çpr. 8, after 4; Abh. P. 14, 7; Bā. 5, 45; Tē. ಸುಣ್ಣರ, ಸು: ಗಾರಿ; T. ಚುಂದಾಡ್ತಿದ್ದು, ಚೂದಾವಳಿ, ಚೂದಾವಳಿಡ್ತಿದ್ದು, ಚೂ: Tē. ಚುಟ್ಟು, to go round; cf. ಸುಡು 1 & 3). — ಸುಟ್ಟುರೇ. A whirlwind, cyclone (ವಾತ್ಸ. Hā.).

ಸುಡ ಸುಡ. That burns: fire. — ಸುಡನಾ. A man who destroys fire, i. e. refuses to give it: a great man (My.). — ಸುಡನಾಕ, Such a woman (My.).

ಸುಡಾರ su-ḍāra. Great lustre (Pril. 3, 23; Mhr. ಸುಡ. lustrous, clear; of good form, fashion).

ಸುಡಿಸು suḍisu. To cause to burn, to burn. to burn up; to have burnt (My.; B. 3, 38. Ç. B. 47, 22). ಉತ್ತ ಹೊಲ ಬಿತ್ತಿಸಿ ಕೊಡ್ತೇನು, ಸತ್ತ ಹೂ ಸುಡಿ ಬಿ ಟ್ತೇನು (Prv.).

ಸುಡು suḍu. 1. To burn (v. t.); to roast; to bake; to fire off, as a gun; to consume:— to be consumed by fire; to burn (v. t.); to be very hot; to be effected with a sensation of heat, to feel excess of heat; to be roasted: etc.; to be consumed (ವಾಚ. Śmd. Dh.; ಚೂ. B. 15, Śm. 12. 86; C.; T., M. ಚುಡು; Ta. ಸುಡು; Tē. ಚೂ. ಚೂಡು; see ಚೂಪ 1; ಕುಪ್ಪಡಿಗಿ). P. p. ಸುಟ್ಟು (C.). ಎಚ್ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನೇರ್ ಮನ ಸುಡದು (Śmd. 216). ಸುಡುಗಿ! (22. 284). ಸುಟ್ಟುಂ (282. 284). ಸುಟ್ಟು ಅಡಗು (ಛಾ. Hā.). ಒಗೆ ಗೊಡೊಳು ಸುಟ್ಟು ಅಡಗು (ಛಾ. Mr. 217). ಸತ್ತವ ಸುಡುತ್ವ. ಬಟ್ಟದ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಚಿತ್ತ, etc.); ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟು ಸುಡುವ ಕೂಟ (ತೂಲ್ಯ Nr.). ಸುಡುವುದು (ವಗ್ಗ, ವಕ್ಕ. Nn. 33). ಸುಡಾ ಬಿಡು (ಪ್ರಪ್ಪ, ಪ್ಪಪ್ಪ, ಉಪಕ, ವಗ್ಗ. 81. 381); ಸುಡುವ ಬಾತ್ಯಗಿ ಕೆ ದ ಮುಸಿ (ಅವಸ್ಥರ 449). ಪಲ್ಲಿಕ್ಕಿ ಪೋಗಿ ಪೋರ ಮುನ ಸುಡದ ದಿದೆ, ಅಗ್ನಿ ಹಿಮಸಮಯಮಹೀವಲ್ಲವನತ್ತದೇನು ಅದು, ಎ: ಕ್ಕೆ? ಕರ್ಚಿದುದೋ? (Rā. 9, 27). ತಳಮಂ ಸುಡ ಸೆಲಸ, ಅಮೆಚ್ ಅಳಮಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಸಿಕ್ಕುರಂಗ್ (5, 42). ಅವೆಗೊಡೊಳು ಸುಡು ಸಹ ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿ, ತೋಡಿದ ಎರಡು ಕಲ್ಲುಗಳೊಳಿ ಹಾ, ಸು ಡುತ್ತಾರೆ (B. 8, 112). ಅಪ್ಪ ತಿಮ್ಮುವರಂ... ರೈ ಮಾಡ್ಲು ಸುಟ್ಟು, ಮುದುಂ ಬಡಗಿ ಹೋಗುವದು (4, 41). ಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡ ವರ ನಾಲಿಗೆ ಸುಡಲಿ! (5, 71). ಅಂಗೆ ತಲ್ಲದ ಕೆಲ ಲಂಗೆ ಸುಟ್ಟು- ಬಿಟ್ಟ ಮನೆಗೆ ಸುಟ್ಟು ಬಕ್ಕಲು— ಬೆಂ ಹಾಕದರೆ ಸೂಕ ವಡೆ ಸು ದೇ?— ಬಂಗಿ ಸುಟ್ಟುರೂ ಹಂಗು ಸುಡಲಿಲ್ಲ.— ಹೆಂ ಸುಟ್ಟುರೂ ಸು ಡಲಿಲ್ಲ (Prva.). See Çpr. 8, 81; Bp. 32, 56; 36, 64. B. 26. 32; 52, 52; 56, 34; Bā. 5, 41; Bh. 1, 8, 64; J. 4. 11. 5, 40; 7, 64; 10, 16; B. 4, 62. — ಸುಡು ಸುಡು ಗಾ. (Bp. 29, 29; 48, 9; J. 17, 54; Bh. 1, 8, 90).

ಸುಡು suḍu. 2. = ಸೋಡ, ಸೋಡ. Burning, etc. — ಸುಡುಗರ. An evil spirit that burns: Ignis fatuus (T. B. 91). — ಸುಡುಗಾಡ. ಸುಡುಗಾಡು. 3. N. of Śēdra and Hōlōya men (My.). 2. = ಸುಡುಗಾಡು. (B. 3, 236. 237. ನನ, ಪ್ಪತಾನ G.). — ಸುಡುಗಾಡ. N. of Śēdra and Hōlōya women (My.). — ಸುಡುಗಾಡು. -ಕಾಡು (Śmd. 204). A com- tery (ತತ್ವಾನ, ಬಿತ್ತವನ Nr.; 81. 297; ಸೂತುರ ರ. 1, 15. C. ನಾಡ್ಲು ಬಿಟ್ಟರೂ ಸುಡುಗಾಡು ಬಿಡದು.— ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ ಕೂಟ ಹು ತಿರುಗಿ ಬನ್ನೇತೇ?— ಸೂತುಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹೂ, ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ ಕೂಟ ಹು (Prva.). — ಸುಡುಗಾಡುಕೊಲಸ. A disagreeable business (My.).

— ಸುಡುಗಾಡುಮಾತು. A disagreeable word (My.). — ಸುಡುಗಾಡುಮಾತು. = ಸುಡುಗಾಡ No. 1. (My.). — ಸುಡುನುಡಿ. A word that burns, a very unkind word (Cpr. 8, after 79). — ಸುಡುಬರಿ. = ಸೊಡಬರಿ, q. v. — ಸುಡುವಾಡು. (Smd. 82). Roast meat (ಸುಟ್ಟಿಗೆ, ಕೋಲ್ಪುನ ಸೊ.; ಸುಟ್ಟಿಗೆ, ಕೊಟ್ಟನ ಸೊ. 32, o. r. ಸುಟ್ಟಿಗೆ).

ಸುಡುಕ suduka. Who has burnt. See ಬಾಲ.

ಸುಡುವಿಕೆ suduvikē. Burning, etc. (ಓಷ, ಪೋಷ Si. 389).

ಸುಡುಹ suduha. Burning, etc. (ಓಷ, ಪೋಷ Nr.; ಭಂಜನ, ದಹನ Mr. 48).

ಸುಟ್ಟಿಗೆ sunṭigē. (Smd. 48). = ಸುಟ್ಟಿಗೆ. Roast meat (ಸುಡುವಾಡು, ಕೊಟ್ಟನ ಸೊ. 32; ತೂಲ್ಯ, ಭಟ್ಟಿ HIA.; ತೂಲ್ಯಾತ, ತೂಲ್ಯ, etc., ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚುಟ್ಟು ಸುಡುವ ಮಾಂಸ Nr.).

ಸುಟ್ಟಿರ sunṭira. = ಸುಟ್ಟಿರ, etc. — ಸುಟ್ಟಿರಗಾಳಿ. = ಸುಟ್ಟಿರ ಗಾಳಿ. (My.; ಬಿಡಗಾಳಿ G.).

ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ. Tbh. of ತುಟ್ಟಿ (Smd. 335. 338). Dry ginger; the common ginger, Zingiber officinale Rosc. (C.). See ಅಗುಳು, ಕಲ್ಲು, ಹಸಿ. ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಅರೆಸಾಸಿನ ಸುಟ್ಟಿ (Prv.). — ಸುಟ್ಟಿಹುಲ್ಲು. The roussa or ginger grass, Andropogon martinii Roxb. (St. & Pl.).

ಸುಟ್ಟಿಗೆ sunṭigē. = ಸುಟ್ಟಿಗೆ. (ತೂಲ್ಯ Mr. 217; ಸುಡುವಾಡು, ಕೋಲ್ಪುನ ಸೊ.; see ಸೊ. s. ಸುಡುವಾಡು). 2, the act of burning or roasting: that which is chiefly taken for roasting on a spit, the heart (J. 22, 23). — ಸುಟ್ಟಿಗೆಯದಗು. — ಅಡಗು. The flesh of the heart (ಪ್ರದಯಮಾಂಸ Bhn. 62, o. r. ಸುಟ್ಟಿಗೆ; Bh. 1, 8, 7).

ಸುಟ್ಟಿರ sunṭira. = ಸುಟ್ಟಿರ, etc. — ಸುಟ್ಟಿರಗಾಳಿ. = ಸುಟ್ಟಿರ ಗಾಳಿ. (J. 13, 35).

ಸುಟ್ಟಿರೆ sunṭirē. = ಸುಟ್ಟಿರ, etc. (Rā. 12, 78). — ಸುಟ್ಟಿರಗಾಳಿ. = ಸುಟ್ಟಿರಗಾಳಿ. (Rā. 6, after 11).

ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ. Tbh. of ತುಟ್ಟಿ. A musk rat (My.; T. ಚುಟ್ಟಿನ್; see ಚುಂಡಿ, etc. s. ಚುಂಡು 1). — ಸುಟ್ಟಿಲಿ. — ಇಲಿ. = ಸೊಟ್ಟಿಲಿ. A musk rat (ಛುಟ್ಟುನರ, ಗಂಧಮೂಲಕ HIA.; My.).

ಸುಟ್ಟಿಲು sunṭilu. = ತೂಟ್ಟಿಲು, etc., ಸುಟ್ಟಿಲ, ಸುಟ್ಟಿಲ, ಸೊಟ್ಟಿಲು, ಸೊಟ್ಟಿಲು. Tbh. of ತುಟ್ಟಿಲ. An elephant's trunk (My.). — ಸುಟ್ಟಿಲಿ. — ಇಲಿ. = ಸುಟ್ಟಿಲಿ. (My.).

ಸುಟ್ಟಿಲು sunṭila. = ತುಟ್ಟಿಲು. An elephant (Bp. 18, 44).

ಸುಟ್ಟಿಲಿ sunṭili. = ಸುಟ್ಟಿಲು, etc. (Bp. 22, 15; J. 7, 47; 11, 18). ಅನೆಯ ಸುಟ್ಟಿಲ ತುಡಿ (ಪುಷ್ಕರ, ವಾರಣಹಸ್ತದ ಅಗ್ರ Nn. 27; ಕರಿಕದ ಅಗ್ರ 72). — ಸುಟ್ಟಿಲ ಮೊಗ. Gaṇṭhā (ಎನಾಯಕ Kk. 5; ಬೆನಕ, ಕರಿಮೊಗ, etc. Smd. 4). — ಸುಟ್ಟಿಲಿ. — ಇಲಿ. = ಸೊಟ್ಟಿಲಿ. A musk-rat (ಛುಟ್ಟುನರ Mr. 164; My.).

ಸುಟ್ಟಿಲ sunṭila. = ಸುಟ್ಟಿಲು, etc. (B. 5, 224).

ಸುಟ್ಟಿಸು sunṭisu. To make evaporate, to reduce in boiling (My.).

ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ. To evaporate (v. i., My.; T. ಚುಟ್ಟು). **ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ.** = ಸೊಟ್ಟಿ. The plant Solanum pubescens Lin. (My.; M. ಚುಟ್ಟಿ, T. ಚುಟ್ಟಿ).

ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ. Tbh. of ಚೂರ್ಣ 1 (Smd. 347; Mr. 265; Kk. 63; Smd. 66). Chunam, lime, quicklime (C.; J. 7, 29; 30, 35). ಸುಟ್ಟಿದ ಗಾರೆ ಮಾಡುವವನು (ಪಲಗಟ್ಟಿ, ಲೀಪಕ Si. 388). ಸುಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲದ ವೀಳಿ, ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಮದುವೆ, ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರ ಮಳ

ಲೋಕಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯಿದವನೆ (Sp.). ಸುಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲದ ವೀಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಸುಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲವೆನ್ನು, ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನ್ನ. — ಸುಟ್ಟಿ ಹಟ್ಟಿ ಕೋಣರೆ ತಣ್ಣಗಾದೀತೇ? (Prva.). — ಸುಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟು. The fluid which gathers on the powder of dry ginger mixed with water, and is used medicinally (My.). — ಸುಟ್ಟಿ ಕಾಯಿ. A small metallic box for carrying lime in, to eat with betel leaf (My.). — ಸುಟ್ಟಿದ ಗೂಡು. A lime-kiln (My.). — ಸುಟ್ಟಿದವ. — ಅದ. A man who makes and sells chunam (My.). — ಸುಟ್ಟಿದ ಬೋಯಿ. = ಸುಟ್ಟಿದವ. (My.). — ಸುಟ್ಟಿ ಪಾದ. The basement of a pillar (My.).

ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ sunṭa-gāra. A man who makes chunam (S. Mhr.).

ಸುತ suta. 1. Poured out; extracted, expressed. See ಅಭಿಮತ.

ಸುತ suta. 2. Begotten, brought forth. 2, a son. 3, a king. ಸುತನಿಲ್ಲದವಳ ಭಾಗ್ಯ, ಮತವಿಲ್ಲದವನ ಘನತ. — ನಿತಾ ಮಾತಾ ಮುನಿದ ಸುತನಿಗೆ ಗತಿ ಏನು? (Prva.).

ಸುತತ್ವ su-tatva. A beautiful property. See ಸ. ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಸುತರಂಗಿ su-taraṅgi. She who has nice waves: the Ganges (J. 9, 24).

ಸುತರಾಮ್ su-tarām. Better, more excellently; exceedingly; consequently (Sk.). 2, altogether, utterly; in all ways and respects (My.; Mhr.); never, by no means; not or none (My.; Mhr.).

ಸುತಲ su-tala. One of the seven divisions of the lower regions or regions under the earth peopled by the nāgas. (Mr. 82; J. 24, 12).

ಸುತಲಾಭ suta-lābha. Acquisition of a son (J. 34, 42).

ಸುತಲೇನಿ suta-lēni. The plant *Salvinia cucullata* Roxb.

ಸುತಾತ್ಮಜ suta-ātmaja. A grandson.

ಸುತಾತ್ಮಜಿ suta-ātmaji. A grand-daughter.

ಸುತಾನ su-tāna. A nice tone (in music, J. 21, 58).

ಸುತಾಪಸು su-tāpasi. An excellent ascetic (ಒಳ್ಳಿದ ತಪಸ್ವಿ Nn. 115).

ಸುತಾಹೃತಿ suta-āhṛiti. The act of taking away a son (Cpr. 5, 29).

ಸುತಿ suti. Tbh. of ತುತಿ. The veda (ವೇದ ಸೊ.; Bp. 26, 49; 40, 10; 50, 69; 55, 43; 57, 6); a quarter tone or interval (Bp. 19, 10). — ಸುತಿಗುಡು. — ಕುಡು. To produce the quarter tones (Rā. 5, after 55).

ಸುತೆ ಸುತೆ. ಸುತಾ. A daughter.

ಸುತ್ತ suttā. (infinitive of ಸುತ್ತು 1). So that it, etc. is round about: around, about (J. 12, 10; C.). ಸುತ್ತ ಕೆದಕುವ ಚಾಮರ (ಪ್ರಕೀರ್ಣ Mr. 265). 2, since, from (S. Mhr.; Tē. ಸುತೆ), e. g. ಅದು ಸುತ್ತ, thence, from that time. — ಸುತ್ತ ಬರು. To come round about. 2, to go against. ಈಗ ನಾನು ಹೋಗಿ ದಾಮೋದರನಿಗೆ ಕ್ಷಮಾ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಜೀವದ ಸುತ್ತ ಬನ್ನದೆ (B. 4, 45). ಹಿರಿಯರೇ, ನಿಮಗೆ ನಾನಾದರೂ ಕೆಟ್ಟ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಜೀವದ ಸುತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ; ಅದರೂ ಮಾಡ ತಕ್ಕದ್ದೇನದೆ? (4, 196). — ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ. All around, completely around. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇರುವವರು (ಪರೀವಾರ Si. 449). ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನೆರವು, ಅದುವವು (B. 5, 64). ಅವರು ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ (5, 104). ಆ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರು ಅವನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನೆರವವು (5, 127). — ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಮನೆ. The surrounding or neighbouring houses (My.). — ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲು. = ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ. (My.). ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿರುವ ಮೈಗಳಲ್ಲಿ ಗದ್ದದನೆ

ನಡುಗಿ (B. 5, 248). — ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ. = ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲು. ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ ಸಮಾಪವಾಗಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡಗಳು (ಪಾದ Si. 116). — ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಲೂ. All around. ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಲೂ ಅನ್ಯಕಾರಮಾಡಿರುತ್ತದೆ (J. 26, 18). — ಸುತ್ತಾ. = ಸುತ್ತ. (My.). ಊರ ಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತಿದರೂ ಊರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನುಸಿಯಿ ಬೀಳು (Prv.).

ಸುತ್ತಲ್ suttal. ಸುತ್ತಲು. Around, round about; the state of being round about. (T. ಹುಟ್ಟಲ್). ಮನೇ ಸುತ್ತಲಿನ ಗೋಡೆ or ಸುತ್ತಲ ಗೋಡೆ (My.). — ಸುತ್ತಲೂ. -ಉಂ 1. = ಸುತ್ತಲೂ. ಸುತ್ತಲೂ ದಿಗ್ವಿಜಯಮಂ ಮಾಡಿ (J. 29, 22). See J. 3, 18; 4, 19; ಸುತ್ತ- — ಸುತ್ತಲೂ. -ಉಂ 7. All around (J. 18, 59; My.). ಕೋಡೇ ಸುತ್ತಲೂ ಅಗಿಯಲ್ ಪಟ್ಟು ನೀರು ನಿನ್ನ ಕನ್ನಕವ (ಬೇಯ, etc. Si. 91). ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಅರಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವನ್ನನು (ಅಧೀಶ್ವರ 256). ದನಗಳು ಬಾರದನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಗೊಳಿಗಳು ನೆಟ್ಟಲ್ (siel) ಪಟ್ಟು ಗುದಾ (457). — ಸುತ್ತಲೆ. -ಎಂ 3. Even around (G. 319). ದಿಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತಲೆ ಮಾರು ಮಾರುದ್ದ ಎಲೆಗಳು ಜೋತಾದುತ್ತಿರುತ್ತವೆ (B. 2, 37). ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೆ ಸರ್ವಗ್ರಹಗಳು ತಿರುಗುತ್ತವೆ (5, 168).

ಸುತ್ತಾಲೆ suttu 2-ಕಿಲೆ (i. e. Alaya). The surrounding wall of a temple (ಪ್ರಾಕಾರ My.).

ಸುತ್ತಿ suttu. Tbb. of ತುತ್ತಿ (Smd. 849; II, 121; Kk. 82).

ಸುತ್ತಿಗೆ suttigē. A hammer (ದೋಪಟಂ Mr. 383; O.; T. ಹುತ್ತಿ, ಹುತ್ತಿಯಲ್; M. ಹುತ್ತಿ, ಹುತ್ತಿಗೆ ತುತ್ತಿ; Tē. ಸುತ್ತಿ; Mhr. ಸುತ್ತಿಕೆ, an instrument for stone-splitters). ಸುತ್ತಿಗೆ ಯಿನ್ನ ಹೊಡೆದರೆ ಕಲ್ಲುಗಳು ಒಡೆದು ಚೂರು ಚೂರಾಗುವವನ್ನೆ (B. 4, 96). ಅದು ಸುತ್ತಿಗೆಯಿನ್ನ ಸಾಗ ಬಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ (4, 148). ಉಕ್ಕಿನ ತುಣ್ಣನ್ನು... ಸುತ್ತಿಗೆಯಿನ್ನ ಹೊಡೆದು (4, 157). ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿಗೆಯಿನ್ನ ಬಡಿದು, ಸರಳ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ (4, 158). ಸುತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಹರದ, ಅತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಯ್ದುನ. — ಸುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಸುತ್ತಿಗೆ ಮುಣುಗಿ ಹೋಯಿತು (Prva.).

ಸುತ್ತಿಗೆ suttigē. Tbb. of ಸೂತ್ತಿಕೆ (Smd. 845 Mqb.; 856).

ಸುತ್ತಿಸು suttisu. To cause to go round; to cause to wind or roll round or up; etc. (Riv. 13, 82; My.).

ಸುತ್ತು suttu. 1. To surround, to encompass, to put around, to inwrap (ವೇಷ್ಣನ Smd. Dh.; C.); to wind; to roll up; to make a coil of; to wrap up; to go or turn round; to go or walk about; to circumambulate (C.; Tē. ಹುಟ್ಟು; T., M. ಹುಟ್ಟು; M. also ಹುಟ್ಟಿ). ಸಮುದ್ರದಿನ್ನ ಸುತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟು ಭೂಮಿ (ಅರ್ಣವವೃತಧಾತಿ Smd. 11 Cm.). ಅಲ್ಲಿಯ ವೆಣ್ಣೆರನ ಅಗ್ನಿ ಸುತ್ತಿದಂ (145). ಸುತ್ತಲು ಪಟ್ಟಿದು (ನಿವೃತ್ತ, ವೇಷ್ಣತ, ಪರಿವೃತ್ತ, ವಲಯಿತ, ಪಂಕ್ಷಿಪ್ರ HIA.; ಪಂಕ್ಷಿಪ್ರ, ನಿವೃತ್ತ Nr.). ಸುತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ವೇಷ್ಣತ, ವಲಯಿತ, ಸಂವೇತ, ರುದ್ಧ, ಅವೃತ್ತ Nr.). ಸುತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಪಂಕ್ಷಿಪ್ರ, ನಿವೃತ್ತ Si. 377). ತಿರುವ ಸುತ್ತಾದು (ಉಪ್ಪೇಡ Mr. 469); ಪರಿಯದೆ ಸುತ್ತುತಿತ ಕತ್ತಲೆ (ಅವತಮನ, ಸನ್ನಮಸ 67). ನಿಯೋಯನರು ನೂಲು ಸುತ್ತುವ ಅರಟಿ (ತೃಸರ, ಸೂತ್ರವೇಷ್ಣನ Si. 396); ಲತಾಕಾರವಾಗಿ ಸುತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾಣಿಹಂಸ ಮಾಡುವ ಮಹಾಮುಕ್ಯ (ಗ್ರಾಹ, etc. 88); ಬಸುಡೋಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾವಿಲಿ (ಗರ್ಭಾಶಯ, etc. 194); ಜುಟ್ಟುಗಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹುವಿನ ಹಾರ (ಅಪೇಡ, etc. 230). ರವಿಶಕಂಪಿ ಕೋಡ್ಡವರ್ ಸದ್ವಿರೂಪಂಗಳೋಳೆ ಒಪ್ಪವೈತ್ತು ಸುತ್ತುತ್ತೆ ಒಡವರೆ (Riv. 6, 12). ಸುಣ್ಣುರಿಯನ್ನೆ ಸುತ್ತಿ, ಪತ್ತಿ, ನಾಗಾನ್ನಕನನ್ನೆ ಪಾಡುದು ತುಂಗತುರಂಗಮ್ ಇಳಾಣಾಥನಾ (18, 78). ಕಾನನದೊಳು ಹರಿದಾಮನ ಉರಗವ ಕಾಲಿಗೆ ಸುತ್ತಿದರೇನು? (Dp. 63, 8). ಕೊಂ

ಕಣ ಸುತ್ತಿ, ಮಯ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ. — ಊರು ಮೂರು ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಿದರೂ ಊರುಬಾಗಲಲ್ಲಿಯೇ ಹೊದಿದ ಬೀಳು (Prva.). ಅಂದಿನ ಸೊನ್ನೆಯು ಸುರಳಿ ಸುತ್ತುವದಕ್ಕೂ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕುವದಕ್ಕೂ ಬೇರೇನೂ ತ್ರ ಅದಿಸುವದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ (B. 5, 238). See Smd. 343; Cpr. 1, 107; 5, 51; Abh. P. 6, 57; Grj. 10, 98; Bp. 20, 21; 14 15; 53, 16; Riv. 6, after 11 twice; 6, after 115; 12, 31 J. 8, 39. — ಸುತ್ತಿ ಬರ್. To go round and come (Bp. 22 28). 2, to surround. ಸುತ್ತಿ ಬರುವೆ (ಪರಿಸರ್ವ, ಪರಿಪ್ರೆ Si. 394). 3, to go or move about. ಸುತ್ತಿ ಬಕ ಬೀದಿಬೀಳು ಬಂಗಮಯ್ಯ (Mr. 32). 4, to turn round, to wander : rave. ಕಾಮನ ಗರವಟಿಗೆವರ್ವನ್ನೆ ಸುತ್ತಿ ಬರ್ವವ ನಿಳಗಲ್ (Smd. 81 Mqb.). ಮಲ್ಲಾಯೆನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬರ್ವಮ (Smd. 1). — ಸುತ್ತ ಸುತ್ತ. rep. (Bp. 1, 36; 18, 61; 52, 12).

ಸುತ್ತು suttu. 2. That surrounds, encloses or is round about; an enclosure (Abh. P. 11, 24). the state of being surrounded; that of being round about (ವೇಷ್ಣತ, ಪಂಕ್ಷಿಪ್ರ. ವಲಯಿತ Mr. 384; Riv. 6, after 88; see ತೆರೆ; ಉಗುರು); circumferential extent, expansion, magnitude, compass (ಪಾಡ, ಎತಾಲತ HIA.; ಪರಾಮ, ಎತಾಲತ Mr. 456; T. 2 ಹುಟ್ಟು); a wind (of cloth) round (the body, Riv. 4, 68); a coil, a roll, a cheeroot or cigar (My. T. ಹುಟ್ಟು); a coiled metal ring (My.; Tē. ಹುಟ್ಟು; M. ಹುಟ್ಟು); a round, a walk round (My.; see Prva. s. ಸುತ್ತು 1); a turn (of the hand, C. 9. in preparing a pill on a slab, My.). 2, the state of being circuitous: circuitous (My.); around, round about. Genitive ಸುತ್ತಣ. ಗಾಲಿಯ ಸುತ್ತಣ ಕೆ (ಪ್ರಿಪಿ Nr.). ಸುತ್ತಣ ಸರಾತಿ ಪಟ್ಟಿತಿ ಅಕ್ಕು (Mr. 289). ದೇಗುಲ ಸುತ್ತಣ ಅಮರರು (Bp. 87, 43). ಊರ ಸುತ್ತಣ ಒಯ್ಯು (ಸೂತ್ರಾಪ Si. 445). ಯಜ್ಞತಾರಾಕ್ಷಣಾರ್ಥಮಾಗಿ ಸುತ್ತು ಒರೆಯುವ ವೇ (ಕುಮ್ಮೆ Nr.). ಮಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ ವರಣಾ (Prva. ಹಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತು ಹಾಪತ್ತಿ ಇರುವದು (B. 3, 32). — ಸುತ್ತು 2-ಕಿಲೆ All around, completely around (Bp. 16, 20). — ಸುತ್ತು 2-ಅಂ 5. To run or go around (the earth, B. 4, 69). — ಸುತ್ತು 2-ಅಳತೆ. ಅಳತೆ. Compass, perimeter, circuit, circumference (C.; B. 2, 23; 4, 146; ಪಂಪಿ G.). — ಸುತ್ತಿರುಗು (i. e. ಸುತ್ತು ತಿರುಗು). To go around (the earth, B. 4, 65). — ಸುತ್ತಿರ್-ಇದ್. To put round (Cpr. 7, 91; 10, 45; Abh. P. 11, 14). — ಸುತ್ತುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To surround, to encompass, to encircle. ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಿಂದ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿದ ದಣ್ಣಿನ ಮುತ್ತಿಗೆ (ಅಂದಿನ ವಿದ್ಯಾವಿವರಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೋಡೆ (ಹಳವಾಡ G. 1) : to be surrounded or encircled. ಪ್ರತಿ ಒಪ್ಪು ಮಹಾವೀರನ ಹಾಳು ಕಡೆಗೂ ನೀರಿನಿನ್ನ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವದಾನ್ನ (B. 4, 96). — ಸುತ್ತುಗೋಣ್ಣೆ. -ಕೋಣ್ಣೆ. A wall round a town (Bp. 26, 31). — ಸುತ್ತುಂಗಡಲು. -ಎಂಗಡಲು. The ocean which surrounds ಸುತ್ತುಂಗಡಲು ಹರಿದ ಕುಡುವ (ಅನ್ವರಿತ HIA.). — ಸುತ್ತುಗಿಲೆ. Tassels which surround (Riv. 6, after 11). — ಸುತ್ತಿ ದೆರೆ. -ತೆರೆ. A surrounding screen (ಅಪಟಿ Mr. 203). — ಸುತ್ತುಬಿಟ್ಟು. A surrounding mountain range (ಹಳವಾಡ, etc. Si. 114). — ಸುತ್ತು ಮುತ್ತ. = ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲು (My.). — ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲು. = ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲೂ. (My.). — ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲೂ. All around (C.). ಎಮಾಲಯದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲೂ (B. 1 114). — ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು. = ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲೂ. (C.). 2, the state of being all around. ಯಾಲಕ್ಕಿಯ ನಿಷಗಳು ಧರಣ್ಣಿ

ದಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಿನ ಸೆತೆಯುಳ್ಳ ನಡುಗಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (B. 8, 29). ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಿನ ಮದ್ದಿ ಒಡಿ ಬನ್ನಿ (3, 72). — ಸುತ್ತುವರ್. -ಬರ್. To come or go round about. Frequently ಸುತ್ತುವರೆ, so that it, etc. goes about, i. e. round about (Bp. 16, 9. 10; 38, 10; 60, 50). — ಸುತ್ತುವಳಯ. A surrounding enclosure, a compound, a wide compass (Rām. 1, 13, 9. 10; Bh. 1, 8, 70). — ಸುತ್ತುವಳಯ. Going or moving round in circles (ಪಿ ತಿರುಪು Mr. 82). — ಸುತ್ತುವಳಯ. Betel leaves circularly put on a plate (My.). — ಸುತ್ತು ಹಾಕು. To put round; to surround. ಹದ್ದಿನ ಕಾಲಿಗೆ ಒನ್ನು ಹಾಕು ಸುತ್ತು ಹಾಕುತ್ತ (B. 2, 28). ಒನ್ನು ಗಾಲಿಯು ಒನ್ನು ತತ್ತಿಯ ಹತ್ತರ ಹೋದ ಮೆಯ್ಯಿ ಬಿದ್ದು, ತನ್ನ ಮೆಯ್ಯಿನ್ನ ಅದಕ್ಕೆ ಸುತ್ತು ಹಾಕು (3, 21). — ಸುತ್ತೆಂ. I go round, I wander, I am bewildered (ಭ್ರಮೆಮಂ ಕೆಂದ. 395 Cm.). — ಸುತ್ತೊಲಿ. -ಒಲಿ. (ಕೆಂದ. 63). A coiled ಶೀಲೆ (ಪಿ).

ಸುತ್ತುವಿಕೆ suttuvikē. Turning round, being giddy, etc. (ಭ್ರಮ, ಭ್ರಮಿ Si. 389).

ಸುತ್ತು suttu. = ಸುತ್ತಲೆ, etc. (My.).

ಸುತ್ತುತೆಯ suttathēya. A term with ಥೆ (ಕೆಂದ. 23, o. ra. ಸುಫಣೆ, ಸಫಣೆ).

ಸುತ್ತಾಮ su-trāma. = ಸುತ್ತಾಮ. Good protector: Indra.

ಸುತ್ತು sutva. 1. The syllable ಸು (ಕೆಂದ. 268).

ಸುತ್ತು sutva. 2. An offerer of soma juice. 2, a student who has performed his ablutions (subsequent or preparatory to a sacrifice).

ಸುದತಿ su-dati. A woman who has handsome teeth (Bp. 57, 7; J. 8, 17).

ಸುದಂತಿ su-danti. A female elephant with handsome tusks, that of the north-west quarter. See Mr. s. ದ್ವಿಪ.

ಸುದರಾಯಿಸು sudarāyisu. = ಸುಧಾರಿಸು. To rest, etc. (My.).

ಸುದರ್ಶನ su-darśana. Good looking, handsome. 2, the discus of Viṣṇu. 3, easily seen. 4, a vulture. 5, the son of Hamsadhvaṇa (J. 10, 44).

ಸುದಾ sudā. = (ಸುದಾ), ಸುದ್ಧಾ, ಸುದ್ಧಾ, ಸುಧಾ. Together with, along with; also; even (My.; Tō. ಸುದ್ಧಾ; Mhr. ಸುದ್ಧಾಂ).

ಸುದಾಮ su-dāma. One who gives liberally. 2, N. of a poor Brāhmaṇa who came to Dvārakā to ask Kṛishṇa's aid, and was raised to wealth by him. (My.). 3, a cloud. 4, the sea. 5, a mountain. See ಸೌದಾಮಿನಿ.

ಸುದಾಯ su-dāya. A good gift; a special gift given on particular solemn occasions (e. g. a nuptial present, etc., Si. 266).

ಸುದಾನು su-dās. A liberal man. 2, N. of a king at whose court both Yaśishṭha and Viśvāmitra appear to have acted as family priests. See ವಸಿಷ್ಠ.

ಸುದಿನ su-dina. A fine day, auspicious day, happy day; fine weather.

ಸುದಿನಾಹ sudina-aha. A day of fine weather, a fine day.

ಸುದೀನ su-dīna. Very poor or miserable (Bp. 32, 62).

ಸುದೀಪ್ತಿ su-dīpti. Great splendour (Bp. 3, 6).

ಸುದುರ್ಲಭ su-durlabha. Very difficult to be attained, quite unattainable, very scarce or rare. (R.).

ಸುದುರ್ಲಭ su-durābhāra. Very difficult to be performed or attained; very arduous or painful. (R.).

ಸುದುಸ್ತರ su-dustara. Very difficult to be passed or crossed. (R.).

ಸುದೂರ su-dūra. Very distant.

ಸುದೃಢ su-dṛḍha. Very firm or hard. (R.).

ಸುದೇಶ su-dēśa. A good country (My.).

ಸುದೇಶೀಯ su-dēśīya. Proper native dialect (Bhn. 2).

ಸುದೇಹ ಸುದೇಹ. A man who has a beautiful body (Bp. 44, 31).

ಸುದೈವ su-daiva. Good fortune (ಅರಿಷ್ಟ, ಒಬ.).

ಸುದ್ಧ sudda. Tbh. of ತುದ್ಧ. (My.; see Prv. s. ಕಚ್ಚೆ).

ಸುದ್ಧಗೆ ಸುದ್ಧಗ. Tbh. of ತುದ್ಧಗೆ. Pure, unworked clay (My.).

ಸುದ್ದಯಿಸು suddayisu. Tbh. of ತುದ್ಧಯಿಸು. (My.).

ಸುದ್ದಾ suddā. = ಸುದಾ, etc. (B. 5, 61. 127).

ಸುದ್ದಿ suddi. Tbh. of ತುದ್ಧಿ (ಕೆಂದ. 335. 339). Purity, etc., etc. 8, clear or correct knowledge of circumstances;—circumstances that have come to light or become manifest: news, tidings, intelligence; rumour, talk (ವೃತ್ತಾಂತ G.; C.; Tō.; Rām. 3, 2, 17; 4, 3, 15; B. 2, 14; 3, 73. 83. 127; 4, 87; Si. 282). ಬೇಸುಕಾದಿನ ಅರಸಂ ಸುದ್ದಿಯಂ ಕೇಳಲೆ ಪಟ್ಟಂ (ಕೆಂದ. 300). ಸುದ್ದೀ ತಿಳಿಸುವನು (ಅಪಸರ್ಪ, ಹರ, ಸ್ವಶ); ಮದ್ದಿ ಮಾತಾಡುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹೇಳೋಣ (ಉದತ್ತ); ಮದ್ದಿ ಮಾತಾಡುವ ಸುದ್ದಿ (ಜನಪ್ರತಿ); ಸುದ್ದೀ ತರುವ ಮನುಷ್ಯ (ವೈವರ್ಧ G.). ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿ ಹೋದರೂ ಮದ್ದಿ ಮಾಡದೆ ರೋಗ ಹೋಗದು.—ದಣ್ಣಿನ ಸುದ್ದೀ ಕೇಳೋಕೆ ಹನ್ನೆ, ನೋಡೋಕೆ ಭಯ.—ಏಕಾ ಹೇದುವನಗೆ ಕೇಳಬದ ಸುದ್ದಿಯಾಕೆ?—ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವವಗೆ ಬೇಟೆಯ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ?—ಬಾದುವನಿಗೆ ಹಾದಿರ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ?—ಬಿಸಲಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಹಸೀ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ?—ಸತ್ತ ಸುದ್ದಿಯನ್ನಾದರೂ ಸನ್ನೋಪದಿನ್ನ ಹೇದು!—ಸುಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು, ಸುದ್ದಿ ಹೇದಿ ಕೂಡದು.—ಸುದ್ದಿ ಹೇದಿದವ ಸುದ್ದಿ ಹೇದಿಕ್ಕೋ? (Prva.). — ಸುದ್ದಿಗೆಳೆ. -ಕೇಳೆ. To ask for information (Abh. P. 10, 62).

ಸುದ್ದಾ suddhā. = ಸುದ್ಧಾ, etc. (B. 5, 63. 76).

ಸುಧನ್ವ su-dhanva. A good archer. 2, N. of a son of Hamsadhvaṇa (J. 10, 44; 11, 6, etc.).

ಸುಧರ್ಮ su-dharma. Keeping well to duty, attentive to duties; justice, virtue, morality (ವೃಷ, ಸಧರ್ಮ Nn. 16; ಧರ್ಮ 52).

ಸುಧರ್ಮೆ su-dharmē. An assembly or council of the gods.

ಸುಧಾ sudhā. = ಸುದ್ಧಾ, etc. (B. 5, 194. 280. 283. 304). See another ಸುಧಾ s. ಸುಧೆ.

ಸುಧಾಂಶು sudhā-amśu. Nectar-rayed: the moon. 2, one of the tongues of Agni or fire (Mr. 46).

ಸುಧಾಂಶುವಲ್ಲಭ sudhā-amśu-vallabha. The moon looked upon as a husband (Rā. 4, 14).

ಸುಧಾಕರ sudhā-ākara. Mine of nectar: the moon (ಕುಮುದ, ಚಂದ್ರ Nn. 29; ಹಿಮ, ಚಂದ್ರ 46; ಚಂದ್ರ 69. 124. 150).

ಸುಧಾಕರಧರ sudhā-kara-dhara. Śiva (Śā. 4, 83).

ಸುಧಾನಿಧಿ sudhā-nidhi. Nectar-receptacle: the moon (My. Amara).

ಸುಧಾಬ್ದಿ sudhā-abdhi. An ocean of nectar (Nn. 1).

ಸುಧಾಮ su-dhāma. N. of a mountain. 2, N. of a muni. 3, N. of a lōkapāla. 4, N. of a class of deities. See Rām. 1, 16, 16.

ಸುಧಾಮಯ sudhā-maya. Consisting of nectar; made of plaster, etc.; a brick or stone building; a palace, mansion. (R.).

ಸುಧಾರಣೆ su-dhāraṇē. The state of being made straight, a revised, finished, polished, civilized or enlightened state (B. 4, 189. 208; Mhr. ಸುಧಾರಣಾ, adjusting, composing). 2, rest, repose; forbearance; getting through somehow or other, shift, making shift (My.).

ಸುಧಾರಿಸು su-dhārisu. = ಸುಧಾರಯಿಸು. To adjust, to compose; to make straight; to train; to finish; to polish; to civilize, to enlighten (B. 5, 208. 224; Mhr. ಸುಧಾರಣೇಃ); to get straight, to become conformable, civilized or enlightened (B. 8, 110; 4, 73. 128. 130. 162; Mhr.). 2, to rest; to forbear; to manage or get through somehow or other (My.).

ಸುಧಾರುಗ್ಧರ sudhāruḁ-dhara. ಶಿವಾ (V. 9, 127).

ಸುಧಾರುಣ್ಣೆ sudhā-ruṇṇē. -ರುಣ್ಣೆ = ಸುಧಾಂಶು.

ಸುಧಾಶನ sudhā-aśana. Whose food is nectar: a deity (Bp. 1, 41).

ಸುಧಾಶರನಿಧಿ sudhā-aśanidhi. = ಸುಧಾಭಿ. (Bp. 26, 11).

ಸುಧಾಸೂತಿ sudhā-sūti. Born in the sea of ambrosia: the moon.

ಸುಧಾಸೂತಿಮೌಲಿ sudhā-sūti-mauli. Śiva (J. 15, 15).

ಸುಧಿ su-dhi. ಸುಧಿ. Having a good understanding, wise, clever, sensible; a wise or clever or intelligent man (ಎದ್ವಾಂಸ Mr. 223). 2, a good understanding, good sense, intelligence.

ಸುಧಿಮಣಿ sudhi-mapi. A jewel of an intelligent man (Bp. 57, 54).

ಸುಧಿಮಾನ್ sudhi-mān. An intelligent, learned man (ಎದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಸುಧಿರ su-dhira. Very firm or resolute; very courageous (Bp. 36, 4).

ಸುಧೃತಿ su-dhṛiti. Very firm or energetic (Bp. 5, 46).

ಸುಧಿ sudhō. ಸುಧಾ. = ಸೋದ. Well-being, welfare. 2, the beverage or food of the gods, nectar, ambrosia; the honey of flowers; milk; juices; water. 3, lime, whitewash, mortar, plaster. 4, the milk-hedge plant, *Euphorbia antiquorum*. 5, = ಅಲಸನ್ನೆ, q. v. 6, the plant *Aletris hyacinthoides*. 7, the emblic myrobalan (= ನೆಲ್ಲಿ). 8, the yellow myrobalan.

ಸುನತಿ sunati. = ಸುನತಿ. Circumcision (B. 4, 165; Mhr., H. ಸುನತ, ಸುನತಾ). ಸುನತೇ ಮಾದಿ ಕೊಡುವನು (ದುರ್ಬಲ ಛ.).

ಸುನಂದೆ su-nandē. A delighting woman; N. of the daughter of a merchant (Āpr. 3, after 76); N. of a queen (J. 33, 43).

ಸುನಯ su-naya. Good conduct; good policy. (Āpr. 6, 17).

ಸುನಾದ su-nāda. A pleasant sound (Bp. 28, 5).

ಸುನಾಮ su-nāma. Well named; a good or nice name. 2, N. of a vṛitta (Āh.). — ಸುನಾಮವದ್. -ವದ್. To get a nice name (Kk. 99).

ಸುನಾಯಾಸ suna (i. e. sunna)-āyāsa. Without trouble or difficulty, easily (My.; Tē.).

ಸುನಾಯಿ sunāyi. = (ಸನಾದಿ), ಸೊನಾಯಿ. A sort of clarinet (Tē. ಸೊನಾಯಿ, ಸೊನ್ನಾಯಿ; R.).

ಸುನಾಯಿಸು sunāyisu. To explain, to tell (My.; Mhr. ಸುನಾಯಿಣಿ).

ಸುನಾವಣೆ sunāvāṇē. = ಸುನಾವಣೆ. Explaining; the reading and explaining (in a court) of a petition, etc. (My.; Br., Mhr. ಸುನಾವಣೆ).

ಸುನಾಸೀರ sunāsira. Indra.

ಸುನಿಮೇಷ su-nimēsha. Beautiful twinkling of the eyes (J. 6, 25).

ಸುನಿಶಿತ su-niśita. Well ascertained or determined. *frāyā decided*, resolved; commended, approved. (Āh. v. 163).

ಸುನಿಷ್ಣುತ su-nishannaka. The potheb *Marattia quadrifolia*.

ಸುನೀತ su-nīta. Well-conducted, well-behaved; politic. 3 of a king (J. 27, 42). 2, good conduct; good policy, prudence.

ಸುನೀತಿ su-nīti. Good conduct or behaviour; moral rectitude; good manners; just laws and rules; good policy. (Bp. 40, 86; Bh. 1, 8, 54).

ಸುನೀಲ su-nīla. Very black or blue.

ಸುನೀಲರತ್ನ sunīla-ratna. A fine sapphire (Kk. 2).

ಸುನುವಲಿ sunuvalli. The potheb *Marattia quadrifolia* (= ತುನ್ನ, ಸುನಿಷ್ಣುತ Nr.).

ಸುಂದರ sundara. Beautiful, handsome, lovely, charming agreeable. 2, beauty (ಸೌಂದರ್ಯ ಸಂದ. 190 Cm.; ಮಜೆ ಚೆಲುವು Nr. 70). 3, N. of a vṛitta (Āh.). 4, N. of a class of deities (ಸುರಮಾಲಭೇದ, ದೇವತೆಗಳ ಭೇದ 70).

ಸುಂದರತೆ sundaratē. Beauty (Āidakhapāṇṇabhava 1, 8).

ಸುಂದರಾಂಗಿ sundara-āngi. A woman with beautiful limbs (My.).

ಸುಂದರಿ sundari. A beautiful woman; a woman (ಸೌಂದರ್ಯ Nn. 70; ಹೆಂಗಸು Mr. 301; see ವಾರ.).

ಸುಸ್ತು sundu. 1. To lie with (ಮೈಥುನ ಸಂದ. Dh.; ಮದಿಸುನ್ನೆ 1; cf. ಸುಸೀರ್ 2; T. ತುನ್ನು, to come near, be close; ತುನ್ನು, to be thick together); to lie down, to repose, to sleep (ತಮನ ಸಂದ. Dh.; T. ತುನ್ನು, to sleep ತುಯಿರ್, sleep).

ಸುಸ್ತು sundu. 2. Coition. See ಮದಿಸುನ್ನೆ 2, ಸಂದ.

ಸುನ್ಯ sunna. Tbh. of ಕೂನ್ಯ (ಸಂದ. 11; Kk. 83; cf. ಸುನುನ ಸ; ಸೊನ್ನೆ 2).

ಸುನ್ಯತಿ sunnati. = ಸುನತಿ. (Mg.; Br.).

ಸುನ್ಯೆ sunyē. Tbh. of ಕೂನ್ಯ. The anuvāsa or kind (ಸೊನ್ನೆ Āh.).

ಸುಪಟ್ಟ su-paṭṭa. A fine badge of honor (Bp. 16, 42).

ಸುಪಥ su-patha. A good road; good course or way; good conduct. (Bp. 43, 58; 44, 39).

ಸುಪಥಿ su-pathi. A good road.

ಸುಪದಿ su-pad. A beautiful foot (Bp. 56, 7).

ಸುಪದವಿ su-padavi. Great dignity, high rank (Bp. 1, 2).

ಸುಪದಾರ್ಥ su-padārtha. A nice thing (Bp. 44, 60).

ಸುಪರ್ಣ su-parṇa. Well-winged: *Garuḁa*.

ಸುಪರ್ಣಕೇತು suparṇa-kētu. *Vishṇu*.

ಸುಪರ್ಣಚಯನ suparṇa-çayana. A mound of earth in the form of a garuḁa (J. 34, 12).

ಸುಪರ್ಣವಾಹನ suparṇa-vāhana. *Vishṇu* or *Kṛishṇa* (J. 2, 42).

ಸುಪರ್ಣಿ su-parṇi. -ರಣಿ. The mother of *Garuḁa*.

ಸುಪರ್ಣಿಜಿ suparṇi-ja. *Garuḁa* (Mr. 21).

ಸುಪರ್ಣಿತನುಜಿ suparṇi-tanuja. *Garuḁa*.

ಸುಪರ್ವ su-parva. A god, a deity.

ಸುಪರ್ವನಾಥ suparva-nātha. Indra (Bp. 43, 42).

ಸುಪರ್ವಾಕ್ರಮಿ suparva-agraṇi. Śiva (Sāv. 4, 121).

ಸುಪಾತ್ರ su-pātrē. A good or suitable vessel (ಕಬಾಪ, ಒಳ್ಳೆ ಪಾತ್ರೆ No. 107).

ಸುಪಾರ್ವಕ su-pārāvaka. The tree *Ficus infectoria*.

ಸುಪ್ತ supta. Slept; sleeping, asleep; paralyzed, numbed; insensible. 2, sleep, deep or sound sleep. 3, one of the sañcāribhāvas (Kāvya. IV, 2, 16).

ಸುಪ್ತಿ supti. Sleep; sleepiness, drowsiness; numbness, etc. (ತಯ್ಯ, ನಿದ್ರೆ Nn. 55). See ಒಡಗು 1. ಅಕ್ಷ ಮುದ್ರಿಸೆ ಸುಪ್ತಿ, ಒಡನೆನಕು ಸ್ವಪ್ನಮ್, ಆಪಾದಿಕ್ಷಿಸಲು ಜಾಗ್ರಂ (Mr. 317).

ಸುಪ್ತಿ ದೂರ supti-dūra. Far from sleep, knowing no sleep (Bp. 58, 40).

ಸುಪ್ತಿಸಿ ಸುಪ್ತಗಿ. = ಸುಪ್ತಿಸಿ. (My.).

ಸುಪ್ತಿಸಿ ಸುಪ್ತಗಿ. A sleeping mattress (My.; Si. 280; C. Bp. 47, 40; ತಲ್ಲ, ತಲೆನ Mr. 202; Mhr. ಸುಪ್ತೇ, bedding).

ಸುಪ್ರತಾಪ su-pratāpa. Great glory or power (Bp. 5, 1).

ಸುಪ್ರತಿಭೆ su-pratibhē. Spirituous liquor. (R.).

ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠೆ su-pratishṭhē. Good position; good reputation, fame; the establishment of a temple, idol, etc.; installation, consecration (Bp. 54, 1). 2, N. of a typo of metres (Ūh.; Mr. 362).

ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠೆ su-pratika. Having a beautiful shape or form, handsome (Bp. 59, 34). 2, the elephant of the north-east quarter.

ಸುಪ್ರಬಂಧ su-prabandha. A fine literary composition (J. 4, 8).

ಸುಪ್ರಭ su-prabha. Very bright or splendid, brilliant.

ಸುಪ್ರಭಾತ su-prabhāta. Well dawned, well shone forth. 2, an auspicious dawn or day-break, a beautiful morning (V. 9, 24). 3, a kind of morning prayer (My.).

ಸುಪ್ರಭೆ su-prabhē. One of the tongues of Agni or fire.

ಸುಪ್ರಯೋಗ su-prayōga. Good application, good management. 2, dexterity, expertness. 3, close contact.

ಸುಪ್ರಯೋಗವಿಶಿಖಾ suprayōga-viśikha. A good marksman, a skilful archer. (G.).

ಸುಪ್ರಲಾಪ su-pralāpa. Discoursing well, eloquence.

ಸುಪ್ರಸನ್ನ su-prasaṇna. Well pleased, very gracious or favourable. (Bp. 2, 50; 36, 48).

ಸುಪ್ರಸಾದ su-prasāda. Extreme graciousness or kindness, great propitiousness. (Bp. 61, 80).

ಸುಪ್ರಸಾದಿ su-prasādi. One who is fit to receive extreme kindness (Bp. 47, 37).

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ su-prasiddha. Very well known very famous or celebrated; greatly adorned (Kāvya. III, 8, B, 159).

ಸುಪ್ರಾಸ su-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ಸುಪ್ರೀತಿ su-prīti. An object of great favour or pleasure. (ನಾನಾರ್ಪಣಾಕರಂ) ಗಮನಿಸನ್ನಾ ನಸುಪ್ರೀತಿ (Nn. 168).

ಸುಪ್ರಾಧಿ su-prādhī. Great skill (J. 34, 31).

ಸುಫಲ su-phala. Bearing good or much fruit, very fruitful, very fertile, very productive, very profitable. 2, good fruit; good reward (My.).

ಸುಫಲದಾತ su-phala-dāta. One who gives good fruit or reward (Bp. 54, 15).

ಸುಬ suba. Tbh. of ಶುಭ (Śmd. 339 Mdb.; My.; see ಸುಮ್ನ).

ಸುಬುದ್ಧಿ su-buddhi. Good understanding (ತಾರದೆ Mr. 510;

Bp. 40, 87). 2, of good understanding, wise, clever, intelligent, shrewd. 3, N. of a minister (J. 17, 13).

ಸುಬೆ subē. A province, a subhā; the governor of a subhā (Mhr., H. ಸುಭಾ).

ಸುಬೇದಾರ subē-dāra. The chief native officer of a talook (My.). 2, a native officer in the army (My.). See Prv. a. ಸೂಕೆ.

ಸುಬೇದಾರಿಕೆ subē-dārikē. The office of a subēdāra (My.).

ಸುಬೋಧನೆ su-bōdhanē. Good instruction (My.).

ಸುಬೋಧೆ su-bōdhē. N. of a vocabulary. See Nr. a. ಬೆಗ್ಗಡು.

ಸುಬ್ಬ subba. (Tbh. of ಶುಭ್ರ). The white one: the serpent Ādisēsha (My.). — ಸುಬ್ಬಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. N. (My.). — ಸುಬ್ಬಣ್ಣ.

— ಅಣ್ಣ. N. (My.). — ಸುಬ್ಬಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಸುಬ್ಬರಾಯ. The Ādisēsha (My.); N. (My.). — ಸುಬ್ಬರಾಯಷ್ಠಿ.

A ceremony on the sixth day of the bright half of the month of mārgaśīra when people throw milk, etc. into snake-holes or offer presents to brahmachāris in the name of subbarāya, and take only one meal (My.). — ಸುಬ್ಬಾಯ. = ಸುಬ್ಬರಾಯ. (My.).

ಸುಬ್ಬಲು subbalu. Roughness (on the surface of cloth or the hairy skin of animals, My.).

ಸುಬ್ಬಲೆ subbhalē. = ಸುವ್ವಲೆ, etc. (Bh. 3, 13, 17).

ಸುಬ್ರತ su-brata. = ಸುವ್ರತ. (Bp. 38, 6; 89, 29; 44, 6; 53, 45).

ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ subramanya. Tbh. of ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ. A place of pilgrimage in South Canara where formerly Kārttikēya was worshipped, but which now is a place of worship of the serpent Ādisēsha (My.).

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ su-brahmanya. Kārttikēya. 2, one the sixteen priests employed at a solemn sacrifice. 3, N. of a district.

ಸುಭಕ್ತಿ su-bhakti. Good or true devotion or piety (Bp. 40, 86; 43, 9; 47, 4).

ಸುಭಗ su-bhaga. = ಸೊಬಗು. Possessing good fortune, very fortunate or prosperous, happy, blessed, auspicious, highly favoured. 2, beautiful, lovely, pleasing, charming, pretty. 3, beloved, liked, amiable. 4, respectable, illustrious. 5, beauty, etc. (ಗಾಡ, ಚೂಕ್ಕಟು, ಸೊಬಗು, ಗರಗೂಕೆ, ನಿದತೆ Śm. 47).

ಸುಭಗತೆ su-bhagatē. Beauty, etc. (ಸೊಬಗು Kk. 54).

ಸುಭಗತ್ವ su-bhagatva. Beauty (Ūpr. 7, 155); prosperity.

ಸುಭಗಾಮತ subhagā-suta. The son of a favourite or much-loved wife. 2, the son of an honoured or honourable mother.

ಸುಭಗಿನೆ su-bhagē. ಸುಭಗಾ. A favourite wife. 2, an honoured or honourable mother.

ಸುಭಟ su-bhaṭa. A great warrior, a valiant man (ಶುಕ್ಲ Nn. 32; My.). 2, a good servant (My.).

ಸುಭದ್ರ su-bhadra. Very propitious or auspicious; very happy or fortunate. 2, N. of an elephant (Bp. 59, 33).

ಸುಭದ್ರಾಹರಣ subhadrā-harāṇa. The seizure of Subhadrā; N. of a work by Kēśirāja (Śmd. 408; the story is also in the Ādiparva of the mahābhārata).

ಸುಭದ್ರೆ su-bhadre. ಸುಭದ್ರಾ. N. of the sister of Kṛishṇa and wife of Arjuna. She was forcibly seized and carried off by Arjuna from Dvārakā after obtaining Kṛishṇa's leave. (J. 7, 24; 83, 3. 42).

ಸುಭಾನು su-bhānu. = ಸ್ವಭಾನು. The seventeenth year of the cycle of sixty (Sk.).

ಸುಭಾವ su-bhāva. Of good properties, good, virtuous, eminent, auspicious, etc. (Bp. 55, 1); that is good, etc. (ಕುಫ, ಮಂಗಲ, etc., ಒಳತು Mr. 26).

ಸುಭಾಷಿತ su-bhāṣita. Spoken well or eloquently; speaking or discoursing well, eloquent. 2, a fine speech, eloquence; an elegant or accurate composition. (Abh. P. 6, 47).

ಸುಭಾಷಿತವಿಲ್ಲದವ ಸಭಾಸಾಯಕನಾದರೇನು? (Prv.).

ಸುಭಾಷೆ su-bhāṣhē. A good promise (Bp. 44, 70).

ಸುಭಿಕ್ಷು su-bhiksha. Good alms, successful begging. 2, abundance of food (especially that given as alms); an abundant supply of provisions, plentifulness and cheapness of the necessities of life. (My.).

ಸುಭಿಕ್ಷು su-bhikshē. The tree *Grislea tomentosa*.

ಸುಭೈತ್ರ su-bhaitra. A ship (ಹಡಗು Nn. 119).

ಸುಮಂಗಲ su-maṅgala. Very auspicious, bringing good fortune (ಧೃತ, ಕುಫ Nn. 99).

ಸುಮಂಗಲಿ su-maṅgali. A woman who brings good luck. 2, a woman whose husband is alive (My.; see ದೀರ್ಘ-).

ಸುಮಂಗಲಿತ್ವ su-maṅgalitva. The state of a woman whose husband is alive (My.).

ಸುಮಂಗಲಿಪ್ರಾರ್ಥನೆ su-maṅgalī-prārthanē. A ceremony to appease the spirit of a deceased su-maṅgali (My.).

ಸುಮತ su-mata. Well or kindly disposed, friendly. 2, a good mind or disposition (Bp. 39, 53).

ಸುಮತಿ su-mati. A good mind or disposition, benevolence, kindness, friendship (Bp. 6, 8; 38, 31; Śmd. 277). 2, well or kindly disposed; one who is well or kindly disposed (Bp. 55, 39; 61, 9); very wise. 3, N. of a minister (J. 11, 27. 31. 33).

ಸುಮಧುರ su-madhura. Very sweet or saccharine; very sweet or pleasing, very gentle or soothing. (R.).

ಸುಮನ su-mana. Very charming, beautiful, handsome; one who has a good or virtuous mind or disposition (ಕಮನೀಯಸ್ವಾನ್, ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತ Nn. 68). 2, a god, a deity (ದೇವಸ್ವಾನ್, ದೇವತೆಗಳು 68). 3, a flower (ಲತಾನ್, ಪುಷ್ಪ 68). 4, wheat. 5, opulence, etc. (ವತ್ಸರ್ಯ 68). 6, wind (ವಾತ, ವಾಯು 68). 7, the thorn-apple.

ಸುಮನಸ್ su-manas. Good-minded, well-disposed, benevolent; happy; well pleased, satisfied. 2, a god, a deity. 3, a learned man, a teacher; a student of the vēdas, etc. 4, a flower. 5, great-flowered jasmine, *Jasminum grandiflorum*.

ಸುಮನಸ su-manasa. Tbh. of ಸುಮನಸ್. A god, a deity (Mr. 8). 2, a flower (ಕುಸುಮ, ಪುಷ್ಪ, etc. 107; Bp. 38, 5). 3, N. of a son of Hamsadhva (J. 10, 44).

ಸುಮನೆ su-manē. Great-flowered jasmine.

ಸುಮನೋಗತೆ sumanas-gatikē. A whore of the gods (Bp. 41, 14).

ಸುಮನೋಜ್ಞ su-manōjña. Very agreeable to the mind, charming, fascinating, pleasing, lovely, beautiful (ಮನೋಹರ, ಕಮನೀಯ, etc. Mr. 107).

ಸುಮನೋನುರಾಗ sumanas-anurāga. Benevolent affection; redness of flowers (J. 30, 18).

ಸುಮನೋವಾಣ sumanas-bhāṇa. Kāma. 2, N. of a Kannaḍa poet (Śmd. 2).

ಸುಮನೋರಜಃ sumanas-rajās. The pollen of a flower.

ಸುಮನೋರತ sumanas-rata. Delighted in flowers; devoted to the gods (J. 2, 10).

ಸುಮನೋವಿಶಿಖಾ sumanas-vīṣikha. An arrow of heaven (My.). 2, Kāma (My.).

ಸುಮನೋಹರ su-manōhara. Very captivating or agreeable, very charming or pleasing, beautiful (J. 15, 11). 2, Śiva (Bp. 12, 47). 3, sumanas-hara, a seizer of the gods, a rākshasa (J. 15, 11). 4, a flower-gatherer (J. 15, 11).

ಸುಮಹತ್ su-mahat. Very great, very large or abundant, very numerous. (Bp. 43, 61).

ಸುಮಹತ್ವ su-mahatva. Great majesty or importance (Bp. 38, 74).

ಸುಮಾಣ್ಯವ್ಯಃ su-māṇḍavya. The excellent fishi Māṇḍavya (Mr. 258).

ಸುಮಾನ (su-māna) = ಸುಮಾನ. Pleasure, joy, delight (Bp. 3, 31; 6, 9; 16, 14; 36, 3; 50, 2. 42; 58, 18; My.; Tā. 2. ಮಾರ್). 2, delighted in, taking pleasure in (Bp. 2, 37. cf. ಸುಮನಸ್).

ಸುಮಾನಗೌಡ su-māna-gāḍa. A happy man (My.); a bon. a sensual man (My.).

ಸುಮಾನಗೌಡೆ su-māna-gāḍikē. A happy state (My.). lewdness (My.).

ಸುಮಾನಗಾರ್ತಿ su-māna-gārti. A happy woman (My.); a coquette, a sensual woman (My.).

ಸುಮಾರ sumāra = ಸುಮಾರು, q. v. ನಿನ್ನ ಮಧುರಾತ್ಮಿ ಮುಮಾರ್ಕೆ ಅದು ಆಯಿತು (B. 4, 52). ಮಧುರಾತ್ಮಿಯ ಸುಮಾರ್ಕೆ ಅದ್ ಬನ್ನ (5, 49). ಈಗಿನಕ್ಕಿನ್ನಾ ಅವೆ ಬಹಳ ಸುಮಾರ ಆದಾಳೆ (3, 111). ಬನ್ನ ದಿನ ಸಾಯಿಸಾಲದ ಸುಮಾರದಲ್ಲಿ (5, 164).

ಸುಮಾರು sumāra = ಸುಮಾರ. Number; numerical amount (Mhr., H. ಸುಮಾರ). 2, excessiveness, immoderation (Mhr., H.). 3, a conjectural estimate, conjecture or guess (C.; Mhr., H.). 4, nearness, aboutness (with application to time, space, objects or forms, and properties, C.; Mhr., H.); about (C.). 5, moderation, reasonableness, tolerableness; middling, ordinary; mediocrity (C.; Mhr., H.). ನೂಗಲು ಸುಮಾರು ಎಷ್ಟೆವರೆ ಛಾಟಿ ಬಿಡ. (B. 3, 74). ಅವೆ ಮಾಳಮಾಡ ಸುಮಾರಿನಿ ಮು ಬಿಟ್ಟರೆ (4, 89). ಸನ್ ಗಣನೀ ಇಸವೀ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ (4, 69). ಸನ್ ಗಣನೀ ಇಸವೀ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ (5, 182).

ಸುಮಾರ್ಗ su-mārga. An excellent way or method (ಕುಮಾರ್ಗ ಷ್ಮದ. 4 Cm.).

ಸುಮಾಲತಿ su-mālātī. N. of a vṛitta (Ch.).

ಸುಮಾಲಿ su-māli. Well-garlanded; N. of a rākshasa (Rām. 5, 5, 3).

ಸುಮಿತ್ರ su-mitra. Good friend; N. of several persons. See 2ನಿ.

ಸುಮಿತ್ರಾತನುಜ sumitrā-tanuja. Lakshmana (J. 12, 15).

ಸುಮಿತ್ರ su-mitrā. -ತೃ. N. of one of the wives of Daśaratha (mother of Lakshmana, etc.). (J. 12, 62).

ಸುಮಿತ್ರೋದಯ su-mitra-udaya. A good, beautiful morning (J. 11, 47).

ಸುಮುಖ su-mukha. A good or beautiful mouth. 1, handsome face. 3, a smile (ಸ್ಮೇಯ, ನಗಿ Nn. 126). 4, having an excellent mouth, etc.; handsome-faced, lovely; pleasing, agreeable (Bp. 60, 47); joyful (37, 43). 5, a learned man (ಪನ್ನಿತ, ವಿದ್ವಾನ್ 126; ಪನ್ನಿತ Mr. 335).

6, a son; a child (ತನೂಧನ, ಮಕ್ಕಳು 126; ಪುತ್ರ 528). 7, Garuḍa (ಸುರ್ವಾ, ಗರುಡ 126; ಗರುಡ 528). 8, a high street (ರಾಜವೀಳಿ, ರಾಜಬೀದಿ 126). 9, ಪಣಭೇದ (Mr. 528).
ಸುಮುಖವೃತ್ತಿ *sumukha-vṛtti*. Pleading conduct (Ūpr. 2, 1).
ಸುಮುಖಿ *su-mukhi*. A handsome woman. 2, N. of a *vṛtti* (Ūh.).
ಸುಮೇರು *su-mēru*. The sacred mountain *Mēru*.
ಸುಮ್ಪುರೆ (*sumpu* = *śubha-urō*?). A term used in praising (ಕೊಣ್ಣಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 88).
ಸುಮ್ಪು *sumba*. Tbh. of ತುಮ್ಪು (Śmd. 339, o. r. ಸು = ತುಫ). = (ಹೋಳೆ), ಸೊಮ್ಮ. A dull, sluggish and stupid man (ನಾಮ್ಮ, ಅಸುಗಗಾಧಿ Śs.). (Ū. ಸೋಮಾರಿ).
ಸುಮ್ಪುಳ *sumbajā*. = ಸಿಮ್ಪುಳ. — ಸುಮ್ಪುಳದ ಹುರು. A kind of worm or insect (S. Mhr.).
ಸುಮ್ಪುಳ *sumbajā*. White arsenic (Mhr., H. ಸೋಮಲ). — ಸುಮ್ಪುಳಾರ. White arsenic (S. Mhr.; B. 4, 124).
ಸುಮ್ಪು *summa*. = ಸುಮ್ಪು, etc., when preceding those terms. (T. ಹುಮ್ಪು, M. ಹುಮ್ಪು). — ಸುಮ್ಪು ಸುಮ್ಪು. rep. of ಸುಮ್ಪು. (My.). — ಸುಮ್ಪು ಸುಮ್ಪು. rep. of ಸುಮ್ಪು. (My.). ಸುಮ್ಪು ಸುಮ್ಪು ಬದಿದರೆ ನಿನಗೆ ಹಾಕಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುವದೋ, ಹಾಗೆ ಆಳಗಳೂ ಬರುವವು (B. 2, 19). ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನ ಕೂಡ ಸುಮ್ಪು ಸುಮ್ಪು ಕಾಲ ಕೆದಕಿ ಜಗದಾ ತೆಗೆದು (2, 31). ಸುಮ್ಪು ಸುಮ್ಪು ತನ್ನ ಜಾತನ ಮೊದಲ ಹೋದರೆ (3, 29). ಹುರಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿ ದಾಗ್ಯ ಸುಮ್ಪು ಸುಮ್ಪು ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದು (4, 37).
ಸುಮ್ಪುಗೆ *summagā*. = ಸುಮ್ಪುಗೆ, q. v. (Śmd. 389, 397; My.). ಸುಮ್ಪುಗಿದ್ದರೆ ಒಡವುಟ್ಟು (Prv.).
ಸುಮ್ಪುಗೆ *summanā*. = ಸುಮ್ಪುಗೆ. Quietly; silently; quiet; silent (ಮಾನ, ಸುಮ್ಪುಗೆ, ಉಸಿಕನೆ Śmd. 389; 109; C.; Mhr. ಸುಮಾನು); causelessly; without proper or just cause; without a particular cause; in an objectless manner, for nothing; uselessly; without the intention of getting labour done; without the intention of exacting remuneration (ಅಕಾರಣ, ಸುಮ್ಪುಗೆ, ಬದಾದೆ, ಅಲ್ಲವದ 397; ಬದಾದೆ 242 Cm.; ಸೋದಂ, ದಾದಂ Ū. I, 14; ಕೆಮ್ಮನೆ Ū. II, 79; C.). ಸುಮ್ಪುಗೆ ಇರುವನು (ತೂಪ್ಪುಂಟಲ, ತೂಪ್ಪುಳ Nr.). ಸುಮ್ಪು ನಿರ್ತವು (ಸಯ್ಯು Śmd. 68). ಮಾತಾದದೆ ಸುಮ್ಪುನಿಹಲ್ಲಿ (ಮೋನ, ತೂಪ್ಪುಂಟಲ Nn. 155). ಸುಮ್ಪುಗೆ (ಹೋಪ, ತೂಪ್ಪುಂಟಲ Śi. 469). ಮಾತಾದದೆ ಸುಮ್ಪುಗೆ ಇರುವಿಕೆ (ಮಾನ, ಅಧಾಪಣ 247). ಸುಮ್ಪುಗೆ ಇರುವ ಸ್ವಭಾವವು (ತೂಪ್ಪುಂಟಲ, ತೂಪ್ಪುಳ 864). ಮಾನವವೃತ್ತಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ತೆಗೆಗೆ ಎದ್ದದಾಗ ಎನೂ ತೋಡದೇ ಸ್ವಯ್ಯ ಸುಮ್ಪುಗೆ ಇರುವದು (ಪ್ರಲಯ, ನಷ್ಟಭೇಷ್ವತೆ 73). ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಸುಮ್ಪುಗೆ ಇರುವಿಕೆ (ಕ್ಷಣ, ನಿರ್ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥಿತಿ 419). ಉದುವ ಎತ್ತಿನ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮೋತ್ಕರ ಸುಮ್ಪುಗೆ ಕಟ್ಟಿರ ಬಟ್ಟೆ ಎತ್ತು (ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ 320). ಜೇದಿಂ ತೆಗೆಯುತ್ತ ಸುಮ್ಪುಗೆ ಇದ್ದದೇ? (Śi. 85). ತುಟಿ ಸುಮ್ಪುನಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಸುಮ್ಪುನಿಹದು (Prv.). ಆ ಹುಡುಗನು ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಷ್ಟು ಇದ್ದ ಬೆಲ್ಲ ತಕ್ಕೊಟ್ಟು, ಸುಮ್ಪುನಾದನು (B. 2, 17). ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇದಿದೆ ನಿನ್ನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನಾಗಲಿ ಕಾಗದಗಳನ್ನಾಗಲಿ ತಕ್ಕೊಟ್ಟರೆ ನೀನು ಸುಮ್ಪುಗೆ ಇರುವಿಯೋ? (2, 29). ಚಕ್ರನಿಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಕಟ್ಟಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ನೋಡಿ, ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗಳು ಸುಮ್ಪುಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರೇ ದುಷ್ಟತನ ಕಲಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (3, 48). ಬೇಳೆಯನ್ನು ಸೋಮಾರಿತನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಪುಗೆ ಕಳೆಯುವರು (4, 1). ಭಂಗಾರವನ್ನು ಪಾಪ ಗುಣ ತೂಕ ಸಹ ಸುಮ್ಪುಗೆ ಯಾರೂ ಕಳೆಯುವದಿಲ್ಲ (4, 194). See Bp. 15, 6; 26, 58; 27, 8; 28, 35; 31, 5; 43, 79; 45, 35; 47, 9; 50, 22, 30; 58, 35; 61, 18; 6, 49;

21, 35; 26, 57; Dp. 16 palla. — ಸುಮ್ಪುನಿಹದು. -ಇರಿಸು. To quiet (v. t.); to silence (J. 12, 8; C.). — ಸುಮ್ಪುಗೆ. -ಎ 2. = ಸುಮ್ಪುಗೆ (with emphasis). ದೈವವನ್ನು ನಮಿಸಿ, ಸುಮ್ಪುಗೆ ಕೂಡ ದಾರದು (B. 1, 17). ಸುಮ್ಪುಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು (2, 34). ಅವರು, ಈ ಹುಡುಗ ಸುಗೃಹಸ್ಥನನ್ನು, ತಿಳಿದು, ಸುಮ್ಪುಗೆ ಹೋದರು (3, 34). ಸ್ವಾಮಿ, ಸುಮ್ಪುಗೆ ನಾನು ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನು (2, 47). ಎರಡನೆ ವಶುಗಳ ಮದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಡುಗಳ ಮೊದಲಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಅವು ಸುಮ್ಪುಗೆ ಮೊದಲ ಕೂದಿಸುವವು (3, 10). ಅವು ಅಲ್ಲಿ ಎನು ಮಾಡುತ್ತವೆ? ನೋಡ ಬಿಳಿನ್ನು, ಸುಮ್ಪುಗೆ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ನಿನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು (3, 20). ನಾಯಿ ಗುರ್ತುಳ್ಳವರ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ತಿಳಿದು, ಸುಮ್ಪುಗೆ ಇರುತ್ತವೆ; ಸಾಕಿದವನು ಎಷ್ಟು ಹೊದಿದರೂ ಸುಮ್ಪುಗೆ ಹೊದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಸಹ ಹಿಡಿಯುವದಿಲ್ಲ (3, 40). ಕತ್ತೆಗಳು... ಸುಮ್ಪುಗೆ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆ (3, 48). ಕುದುರೆ ಸುಮ್ಪುಗೆ ಹತ್ತಿಗೊಟ್ಟಿತು (3, 125). ಸುಮ್ಪುಗೆ ಅದುವದರಲ್ಲಿ ಎನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ (4, 175). ಸುಮ್ಪುಗೆ ದೇವರಿಗೆ ದೋಷ ಇಡ ಬೇಡ! (4, 178). See Bp. 47, 44, 57; 52, 8; 58, 56.
ಸುಮ್ಪುನ (*su-m-māna*). = ಸುಮಾನ. (ಅನನ್ಯ G.; Bp. 48, 19; Bh. 1, 10, 24; 2, 13, 6; Rām. 6, 14, 33; J. 4, 7; 12, 5; 23, 51; 26, 57).
ಸುಮ್ಪುನೆ *summanē*. A woman who delights or takes pleasure in (Grj. 3, after 91).
ಸುಯ್ *su*. 1. = ಸುಯ, ಸೂಯ 1. To breathe; to sigh (ಉಚ್ಚಾಸ Śmd. Dh.; Ūpr. 5, 51; 8, 22; Abh. P. 4, 54; Grj. 4, 67; Bp. 3, 17; 14, 17; 52, 12; Rāv. 5, 32; V. 9, 81; J. 25, 61; Rām. 3, 2, 18; Ū. Bp. 46, 20; see ಬಿಸು ಸುಯ 1). P. p. ಸುಯ್ದು. ಸುಯ್ಯಲ್ (Śmd. 86). ಸುಯ್ಯಲ್ (86).
ಸುಯ್ *su*. 2. = ಸೂಯ 2. Breath; a sigh (Ūpr. 5, after 64; 5, 123; Grj. 4, 86; Rāv. 4, 9; 5, 86. 118; V. 32, 10; Śi. 2, 94; see ಎಳೆ, ನಡು, ನಿಡು, ಬಿಸು-2). ಬಿರಯುಗಳ ಸುಯ್ಯ ಕೊಡನೆಯ ಬಿರಿಯುವ ವಿವಸಂಗರ್ ಅವುವು (Śmd. 119). — ಸುಯ್ಯಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. Fragrance of breath (Ūpr. 1, 125; Grj. 7, 41). — ಸುಯ್ಯಲರ್. -ಎಲರ್. The air of breath, breath (Ūpr. 5, 129; 7, 64. 118; 8, 48; Rāv. 5, 32; J. 19, 18). — ಸುಯ್ಯಲರ್ಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. = ಸುಯ್ಯಮ್ಪು. (Ūpr. 1, 123). — ಸುಯ್ಯದರ್. -ಫೊದರ್. Sighs to be manifested; to sigh (Ūpr. 5, 132).
ಸುಯಿ *su*. 1. = ಸುಯ 1. ಸುಯಿವ (J. 6, 2); ಸುಯಿದು (Dp. 32, 1).
ಸುಯಿದಾನ *suvidāna*. = ಸುವಿದಾನ. Tbh. of ಸಂವಿಧಾನ. Attention, protection, care (Grj. 3, after 119; Bp. 16, 14. 18; 27, 62; J. 5, 19); watch (J. 7, 8. 12. 13; 14, 3; 24, 29); a watchman (Bp. 16, 18).
ಸುಯಿದಾನಿ *suvidāni*. = ಸುವಿದಾನಿ. An attentive person; a watchman (Bp. 9, 46).
ಸುಯಿಲ್ *su*. 1. = ಸುಯಿಲು, ಸುಯ್ಯ. Breath; a sigh (Grj. 1, 92; see ನಿಡು-).
ಸುಯಿಲು *su*. 1. = ಸುಯಿಲ್, etc. (Bp. 17, 19).
ಸುಯೋಧನ *su-yōdhana*. Fighting well: an epithet of Duryōdhana. (J. 2, 4. 17).
ಸುಯ್ಯ *su*. 1. = ಸುಯಿಲ್, etc. (Abh. P. 4, 54; Bp. 35, 34; Rām. 6, 14, 20; Bh. 8, 23, 40; see ನಿಡು-).
ಸುರ *su*. 2. = ಸೂರ 2. A god, a deity (ಬಿಡುಗಲ್ಲವ, ಬೋದೆಯ, ಅಗಸವಟ್ಟಿಗ, etc. Śmd. 9). 2, the number 88 (ಮೂವ ತುಮೂದ Mr. 348). 3, the sun. 4, the number 1 (Ūh.). 5, N. of a certain metrical foot (Ūh.). — ಸುರ

ವೇಷ. -ವೇಷ. An Apsara woman. ಹರಿಯೋ ನಾರದ ಮುನಿ
ನಾಳದಿ ಮಹಾ ಶಾಪಂಗಳಂ ತಾಳನೆ? ಸುರವೆಣ್ಣಿನಲಿ ಪುಷ್ಪದತ್ತ ಚನ
ದೊಳ ತಾಂ ಕೈರಿದರೂಪಾಗನೇ? (86. 63).

ಸುರಕರಿ sura-kari. An elephant of the gods (ಚೌಚನ್ನ ಸಿಂ.
10; ಸಿಂ. 251).

ಸುರಕುಜ sura-kuja. = ಸುರತರು. (Bp. 81, 18; ಸಿಂ. 5, after
57).

ಸುರಕುಮಾರ sura-kumāra. A son of a god (Abh. P. 5, 54).

ಸುರಕ್ತಿ su-rakti. Attachment, love (Bp. 44, 66).

ಸುರಕ್ಷಿತ su-rakṣita. Well preserved or protected, care-
fully guarded, well kept; safe and sound; the state of
being safe and sound. (B. 4, 6; 5, 2. 90; My.).

ಸುರಕ್ಷೆ su-rakṣhē. Good protection (Bp. 61, 70).

ಸುರಗಂಗೆ sura-gaṅgē. The celestial Ganges (Bp. 32, 35).

ಸುರಗಜ sura-gaja. An elephant of the gods. 2, Indra's
elephant. (My.).

ಸುರಗಿ suragi. = ಸುರಯ. N. of a tree with very
fragrant flowers (ನಾಗ Mr. 128; My.; ಸಿಂ. 2, after
42; 3, after 85). — ಸುರಗಿಯ ಮರ. = ಸುರಗಿ. ದೇವವಲ್ಲಭ,
ಪನ್ನಾಗ, ಪುರುಷ, ತುಂಗ, ಕೇಸರ ಎನ್ನೊಡೆ ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಮರ;
ಸುರಗಿಯ ಮರನನ್ನೊ, ಕೆಲವುರು ಎಮ್ಮರು (Nr.; cf. Si. 127).

ಸುರಗಿ suragi. = ಸುರಿಗ, ಸುರಿಗೆ. Tbh. of ಕುರಿಕೆ or ಫುರಿಕೆ.
(ಕುರಿಕೆ, ಅಸಿಧೇನುಕೆ, etc. Nr.; ಅಸಿಧೇನು, etc. Mr. 297; ಕತಾ
0 Nn. 43; ಗೀತ್ ಓ. II, 21; ಗೀತ್ Kk. 40, ಸಿಂ. 43. 96;
Grj. 7, 52; Bp. 33, 10; 34, 32; 60, 45; 61, 35; ಸಿಂ. 3, 26;
Bh. 3, 18, 26; see ನಿದು). — ಸುರಗಿ ಹವ್ಯದ. N. (Bp. 15, 27).
— ಸುರಗಿಹವ್ಯದಯ. N. (Bp. 47. 34). — ಸುರಗಿಹವ್ಯದಯ್ಯ. N.
(Bp. 83 sum.; 53, 5; 37, 7). — ಸುರಗಿಯ ಹವ್ಯದದೇವ. N.
(Bp. 38, 19). — ಸುರಗಿಯ ಹವ್ಯದಸ. N. (Bp. 8, 15; 83,
12). — ಸುರಗಿಯ ಹವ್ಯದರಾಯ. N. (Bp. 83, 1; 58. 5).

ಸುರಗಿಕಾರಿ suragi-kāra. One who carries a knife or dag-
ger (Bp. 9, 47; V. 6, 41).

ಸುರಗಿರಿ sura-giri. The mountain Mēru (ಮೇರು, ಕನಕಾದ್ರಿ
Mr. 29; ಪೊಮ್ಮಟ್ಟು, ರತ್ನದಪಲ್ ಸಿಂ. 10; Bp. 55, 23).

ಸುರಗುರು sura-guru. Preceptor of the gods: Brīhaspati
(Nn. 78; ಜೀವ 73). See ಸಿಂ. 133.

ಸುರಂಗ suraṅga. 1. = ಸುರಂಗಿ, ಸುರುಂಗಿ. A hole made by
burglars in a house-wall, etc., a mine (Sk.; ಸಣ್ಣ, ಕನ್ನ
Mr. 226; Bp. 42, 22; My.; Mhr.; Tō. ಸೂರಂಗ). ಸುರಂಗ
ಕೊಡದರೆ ಅವರಂಗವಾದಿಗಿ ಹೋಗ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಸುರಂಗ su-raṅga. 2. A good colour, bright colour, brilliance
(Bp. 4, 37). 2, great love (8, 26; 22, 58; 57, 52; 61, 21).
3, a fine stage or arena (12, 13).

ಸುರಂಗಿತ su-raṅgita. Well coloured or tinted, bright (Bp.
49, 33).

ಸುರಂಗಿದ su-raṅgi-da. A term used in saṅgita (V. 11, 9).

ಸುರಂಗಿಸು su-raṅgisu. To shine (Bp. 18, 94; 35, 2; 38, 47;
43, 56; 46, 52).

ಸುರಂಗಿ suraṅgē. = ಸುರಂಗಿ. 1. A hole out in a wall for the
purpose of breaking into a house, etc. (Sk.).

ಸುರಬಾಸ sura-bāpa. A rainbow (Abh. P. 1, 64; 84. 73).

ಸುರಜಿತ su-ra-jita. Well prepared, strung together, fastened
or placed in or on (Ūh. v. 178).

ಸುರಜಾಲ sura-jāla. A host of gods, the gods (ದೇವತೆಗಳು
Nn. 70).

ಸುರಜೈತ್ರ sura-jaitra. A conqueror or victor of the gods.
See ಸಿಂ. 2. ಬೇಳೆ 1.

ಸುರಜೈಷ್ಠ sura-jyēṣṭha. Oldest of the gods: Brahma.

ಸುರಂಜಿಸು su-raṅjisu. To shine (Bp. 28, 23; 42, 37).

ಸುರಟಿ suraṭi. A tune so called (My.; Tē. ಸುರಟಿ, T. ದೂಜಿ)

ಸುರಣ suraṇa. = ಸೂರಣ. An esculent root, Arum ca-
panulatum; Dioscorea purpurea; elephant's-foot yam
(Mhr.). — ಸುರಣಗಡ್ಡೆ. = ಸೂರಣ. (ಅತೋಫಲ್, ಸೂರಣ 6.)

ಸುರತ surata. 1. The town called Sarat (B. 3, 20; 4, 21
104). Cf. ಸೂರ್ತ; ಸೂರಟಿ.

ಸುರತ su-rata. 2. Much sported or dallied, playful; much
enjoyed; compassionate, tender. 2, great delight or
enjoyment. 3, sexual intercourse, coition (ಸುರತ 0. II.
72; Kk. 30; ಸಿಂ. 76). See ಸರ 3.

ಸುರತಧ್ವನಿ surata-dhvani. Sound in coitus (ಅಸು ಓ. I. 14.
Kk. 85).

ಸುರತರವ surata-rava. = ಸುರತಧ್ವನಿ (ಅಸು ಸಿಂ. 76).

ಸುರತರಸ surata-rasa. Semen virile (ಶುಕ್ Mr. 508).

ಸುರತರು sura-taru. A tree of the gods, a tree of amrap
(ಸಗ್ಗದ ಮರ ಸಿಂ. 10; see ದೇವತರು, ಪಾರಿಪಾತಕ). 1, A d
vritta (Ūh.). Cf. ಸುರಫಲ.

ಸುರತ್ನ su-ratna. A fine precious stone (ನಿಲ, ರತ್ನಕ
N. 80, o. r. ಒಳ್ಳೆಹ ರತ್ನ; ಮನೆ, ರತ್ನಂಗಲು 67).

ಸುರಥ su-ratha. N. of a son of Hamsadhvaja (J. 19, 64.
13, 61).

ಸುರಧೀರ್ಘಿಕೆ sura-dīrghikē. The celestial Ganges.

ಸುರದ್ರುಮ sura-druma. = ಸುರತರು No. 1. (Bp. 36, 49).

ಸುರದ್ವಿಷ sura-dviṣ. An enemy of the gods, an Asura
a demon.

ಸುರಧನು sura-dhanu. A rainbow (Ūpr. 4, 42).

ಸುರಧಾಮ sura-dhāma. Heaven, svarga (ಶ್ವತ್ವ Mr. 443).

ಸುರಧೇನು sura-dhēnu. A cow of the gods, the fabulous
cow of plenty yielding all desires (ಸಗ್ಗಮು ಸಿಂ. 10; Bp.
55, 23; 60, 46).

ಸುರನಗರ sura-nagara. N. of a village in Mysore (J. 31, 79).

ಸುರನದಿ sura-nadi. The celestial Ganges (ಸಿಂ. 13. 294.
Bp. 55, 23; J. 19, 35; ಸಗ್ಗ ಘಡೆ 0. II, 45).

ಸುರನಿಮ್ಮಗೆ sura-nimnagē. The celestial Ganges.

ಸುರನಿಲಯ sura-nilaya. Heaven, svarga (My.).

ಸುರಪ sura-pa. Indra (ಮಯ್ಯಣ್ಣ 0. II, 31; ದೂಜಿ, 32
etc. Kk. 11a; ಅರ್ Mr. 508). 2, N. of a certain metrical
foot (Ūh.). — ಸುರಪ. The metrical foot — (0. II).

ಸುರಪಕೇಲ surapa-kēla. N. of a mountain (= 32 ಕೇಲ.
Bp. 19, 29).

ಸುರಪತಿ sura-pati. Indra (32 ಕೇಲ, ಒರ್ವಿಲಾಳ, ಸುಗೃಹತಪ
etc. ಸಿಂ. 9). — ಸುರಪತಿ ನಿರಪತಿ. reit. (Grj. 6, 38).

ಸುರಪದವಿ sura-padavi. The rank of the gods (Bp. 41, 16).

ಸುರಪರಿಪು surapa-ripu. Garuḍa (Mr. 21).

ಸುರಪರ್ಣ sura-pargi. = ಸುರಹೊನ್ನೆ. The tree Rotileria
tinctoria Roxb.

ಸುರಪರ್ಣಿಕೆ sura-parṇikē. = ಸುರಪನ್ನಿಕೆ. The tree Rotileria
tinctoria Roxb. (ಸುರಹೊನ್ನೆ HIA.).

ಸುರಪರ್ವತ sura-parvata. The mountain Mēru.

ಸುರಪಾಧೇನು sura-pādhēnu. = ಸುರಧೇನು (ಸುರಧ Mr. 29).

ಸುರಪಾಕೆ surapa-kē. The quarter of Indra, the east
quarter (ನಿಪಾಕ, ಮೂಡವಿಳು Nn. 39).

ಸುರಪುನ್ನಿಕೆ sura-punnikē. = ಸುರಪರ್ವತ. (Bp. 26, 36; Sk. ಸುರಪುನ್ನಗ).
 ಸುರಪುರ sura-pura. The capital of Indra. 2, = ಸುರನಗರ (J. 6, 55; 9, 34). 3, N. of a metrical foot (Ōh.). — ಸುರಪುರಾಣ. Vishnu's idol at Surapura (J. 34, 41).
 ಸುರಪುರಿ sura-puri. The capital of Indra. (My.).
 ಸುರಪುರೋಹಿತ sura-purōhita. Bṛihaspati (J. 5, 32).
 ಸುರಭಿ su-rabhi. Agreeable, charming, pleasing; handsome; excellent, celebrated, famous; good, virtuous; wise, learned. 2, sweet-smelling, fragrant. 3, a fragrance, a perfume (ಸುಗಂಧ, ಒಳ್ಳೆ ಪರಿಮಳ Nn. 30; ಗಂಧ Mr. 509). 4, beauty (ಸೌಂದರ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ 30, o. r. ಸುಂದರ; ಚಲುವು 509, o. r. ಚೆಲ್ಲು). 5, a charming man; a wise man (ಮನೋಜ್ಞ, ಜ್ಞಾನಿ 30, o. r. ಜ್ಞಾನಿ). 6, Sarasvatī (ಧಾರತಿ, ಸರಸ್ವತಿ 30). 7, a man rich in virtues or excellences (ಗುಣಾಗ್ರಣಿ, ಗುಣ ಶ್ರೇಷ್ಠ 30). 8, a cow (ಪಶು 30; 509). 9, the fabulous cow of plenty (ಕಾಮಧೇನು 30; ಸುರವಮಧೇನು Mr. 29). 10, spring (ವಸಂತ 30). 11, Kāma (ಕಾಮ, ಕಾಮನು 30). 12, a flower (ಲತಾ, ಪುಷ್ಪ 30). 13, a forest (ವಿಷಿ, ಅರಣ್ಯ 30, o. r. ಅರಣ್ಯ). 14, food (ಅನ್ನ, ಅಹನ 30). 15, spirituous liquor (ಮದ್ಯ, ಸುರೆ 30; ಸುರೆ 509). 16, the gum olibanum tree, Boswellia thurifera Roxb.; gum olibanum. 17, a strong-smelling potherb, mint, Mentha sativa Willd. (ಮರುಗ 30; 509; Mr. 129). 18, another sort of fragrant plant or perfume (ಗಂಧವತಿ, ಮುರ 129).
 ಸುರಭಿಕರ surabhi-kara. Kāma (ಕಾಮಗಣಿಯ Ūt. II, 16).
 ಸುರಭೀರಸೆ surabhi-rasē. = ಸುರಭಿ No. 16. (Colebr.).
 ಸುರಭಾಜಿ sura-bhāja. = ಸುರತರು. (ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ Nn. 92).
 ಸುರಮ surama. = ಸುರುಮ. Sulphuret of antimony used as a collyrium (ಯಾಮುನ, ಸೌವೀರ, ಸ್ವೀತೋಮನ G.; Mhr., H. ಸುರಮಾ).
 ಸುರಮಹೀಜಿ sura-mahīja. = ಸುರತರು. 2, the number 5 (Bp. 5, 64; see ದೇವತರು).
 ಸುರಯಿ surayi. = ಸುರಗ. (Ūpr. 7, after 115; Rāv. 10, 2. 19; 10, after 31; V. 7, 14).
 ಸುರರಮಣ sura-ramana. Indra (Bp. 41, 18).
 ಸುರರಾಜ sura-rāja. Indra (Mr. 42; ದಿಶಾಪಟ 57; Ūpr. 3, 103).
 ಸುರರ್ಷಿ sura-rishi. A rishi of the divine order, a divine sage, as Nārada, etc.
 ಸುರಲೋಕ sura-lōka. The world of the gods, the heaven of Indra (Abhā. 1, 40).
 ಸುರವರ sura-vara. Indra (Rāv. 9, 66; 12, 25. 26).
 ಸುರವರ್ತ sura-varita. The sky, the atmosphere.
 ಸುರವರ್ಧಕಿ sura-vardhaki. The carpenter of the gods, Viśvakarma (Ūpr. 1, 134).
 ಸುರವಲ್ಲಭ sura-vallabha. Śiva (Bp. 51, 34).
 ಸುರವೈರಿ sura-vairi. An Asura, a Daitya (ಮಧು Mr. 509).
 ಸುರಶತ್ರು sura-śatru. An Asura, a demon.
 ಸುರಸ su-rasa. Well flavoured, juicy, savoury; sweet; elegant; a good rasa. 2, gum-myrrh. 3, Cassia bark. 4, fragrant grass. See ಸುರಸಾಲಯ.
 ಸುರಸತಿ sura-sati. = ದೇವಸ್ತ್ರೀ, q. v. (ರಮ್ಯ, ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರ್ Nn. 62).
 ಸುರಸದ್ಮಾ sura-sadma. The abode of the gods, the heaven of Indra.

ಸುರಸರಿತೆ sura-sarit. River of the gods, the Ganges.
 ಸುರಸಾಲಯ surasa-ālaya. The abode of all good rasas; an elegant abode (Śmd. 112).
 ಸುರಸಿನ್ಧು sura-sindhu. = ಸುರಸಂ. (Śmd. 67; Līl. 3, 7).
 ಸುರಸುಂದರಿ sura-sundari. A lovely celestial female, an Apsaras. (R.).
 ಸುರಸೆ su-rasē. -ಸಾ. A kind of plant (= ರಾಸೆ). 2, the holy basil (ತುಲಸಿ, ಬಹುಮುಖ Mr. 129).
 ಸುರಸ್ತ್ರೀ sura-strī. A celestial woman, an Apsaras. (R.).
 ಸುರಹಯ sura-haya. Indra's horse (ರಾಜನ ಅಶ್ವ Mr. 41).
 ಸುರಹರಿ sura-hari. N. of an author. ಸುರಹರಿಯ ಸುವಿಭಕ್ತಿ (Mr. 4).
 ಸುರಹೊನ್ನೆ sura-honnē. Tbh. of ಸುರವರ್ತಿ (Śmd. 374). The tree Rottleria tinctoria Roxb. from which a yellowish dye is prepared (ಪುನ್ನಗ, ಸುರವರ್ತಿ HIA.; ಪುನ್ನಗ Mr. 126; Bp. 45, 37; V. 4, 86). ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಮರ (ದೇವ ವಲ್ಲಭ, ಪುನ್ನಗ, ಪುರುಷ, ತುಂಗ, ಕೇಸರ Nr.; cf. Śi. 127). ಸುರ ಹೊನ್ನೆಯ ತರು ಡಮರುಗಕ್ಕೆ (Śmd. 75). 2, a middle-sized tree, the Alexandrian laurel, Calophyllum inophyllum Lin. (St. & Pl.; Tē. ಸುರಪೊನ್ನೆ).
 ಸುರಳಿ suraḷi. = ಸುರುಳಿ, ಸುರುಳಿ. A coil, a roll (My.; T. ಚುರುಳ್ಳಿ, ಚುರುಳ, ಚುರುಳ್ಳಿ; M. ಚುರುಣೆ; Mhr. ಸುರಳಿ). ನಾಯಿಗಳು ಮಲಗುವಾಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಶರೀರವನ್ನು ಸುರಳಿ ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಮಲಗುತ್ತವೆ (B. 5, 28). ಅನೆಯ ಸೊಟ್ಟಿಯು ಸುರಳಿ ಸುತ್ತುವದ ಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ (5, 288).
 ಸುರಳಿತ suraḷita. Straight and smooth; fair and flowing; plain, regular; etc. (S. Mhr.; Mhr. ಸುರಳಿತ).
 ಸುರಾಕಾರ surākāra. Saltpetre or nitre (Mhr., H. ಸುರಾಕಾರ; R.; Tē. ಸುರೇಕಾರ).
 ಸುರಾಘಟ surā-ghaṭa. A vessel to hold spirituous liquor (My.).
 ಸುರಾಚಾರ್ಯ sura-ācārya. Preceptor of the gods, Bṛihaspati.
 ಸುರಾಜ su-rāja. A good king.
 ಸುರಾದೆ surāda. Pleasure (? Rām. 3, 7, 39).
 ಸುರಾದ್ರಿ sura-adri. The mountain Mēru (Bp. 8, 43).
 ಸುರಾದ್ವಿ sura-adhva. The sky (Śāv. 2, 38).
 ಸುರಾವಾನ surā-pāna. The drinking of spirituous liquor. (My.). — ಸುರಾವಾನ ಮಾಡು. To drink spirituous liquor (My.).
 ಸುರಾಮಣ್ಣ surā-maṇḍa. The scum or froth of vinous liquor during fermentation, yeast, barm.
 ಸುರಾರಿ sura-ari. An Asura, a demon. (My.).
 ಸುರಾಲಯ sura-ālaya. The mountain Mēru. 2, Indra's heaven.
 ಸುರಾವಾನ sura-āśā. Indra's heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 128).
 ಸುರಾಪ್ಪ su-rāṣṭra. N. of the country Surat.
 ಸುರಾಪ್ಪಜಿ surāṣṭra-ja. Born or produced in Surat. 2, a sort of fragrant earth (= ತುನರಿಕೆ).
 ಸುರಾಸುರ sura-asura. Gods and demons (J. 18, 52).
 ಸುರಾಹಾರ sura-āhāra. Nectar, ambrosia (ಅಮೃತ Nn. 4; Mr. 29).
 ಸುರಿ suri. 1. To flow, to pour (v. i.), to drop, as tears (Ūpr. 5, 11; 10, 56; Rām. 5, 8, 89), as water from the eyes (Bp. 18, 46; 45, 54; 53, 28), as blood

(Bp. 22, 10; 88, 28; 46, 22; 57, 60; Rāv. 5, 119), as rain (Bp. 2, 12; 51, 24; 55, 18; 59, 48; Rāv. 8, 112), as a rain of flowers (Bp. 22, 57; 44, 72; 61, 64; J. 8, 28), as a rain of stones or hailstones (Bp. 61, 11; Ūpr. 7, 5; 10, 51), as a rain of sparks (J. 8, 39), as milk (Bp. 48, 80; 60, 35), as a dhārē or stream of honey (Bp. 26, 44), as scum from the mouth (Bp. 51, 53), as live coals (Bp. 61, 89), as feces in purging (see Prv. a. ಬೊಡ ಬೊಡನೆ, etc. (ಗಲನ ಕೆಂದ. Dh.; My.; T., M. ಹೂರ, ಹೊರ; cf. ಬೂರ, ತೊರೆ 1, ಸೋರೆ 1). ತೊಡೆ ಸಂಕರೆಯಿಕ್ಕಿದ ವೇರ ಕುದಿಯುಳ್ಳಿಗಲಿ ಸುರಿಮವು ಇರ್ತಲೆ ಕರುಳೆ (ಕೆಂದ. 132). ಗದ ಗದನೆ ಕಟ್ಟೇರ ಸುರಿಯು ಚಿನ್ನ ಪಾರ್ವನ (229). ಅನೆಯ ಕೆಯ್ಯಿನ್ನ ಸುರಿವ ತೀಕರವು (ಕರ ತೀಕರ, ವಮಧು Nr.). ಸುರಿವ ಹನಿ (ವಿನ್ಯ Mr. 418). ಸುರಿವದು (ಸ್ವವ, ಪ್ರವ Si. 889); ಮದ ಸುರಿಯುವ ಮುಗಲು (ಫನಾಫನ 485); ಮೂತ್ರ ಸುರಿಯುವ ಕಪ್ಪವಾದ ತಡೆ (ಅತ್ತೂರಿ, ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಚ 201); ರೋಗದಿನ್ನ ಕೊಡಿದು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣುಗುರುಳ್ಳವನು ಅಥವಾ ಕೊಡಿದು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣು (ಚುಲ್ಲ, ಚಿಲ್ಲ, ಪಿಲ್ಲ 202); ಹೊಲ್ಲು ನೀರು ಸುರಿಯುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದಾಯಿಯ ಅಂಚು (ಸ್ವಕ್ತನ, etc. 214). ಕಸಾ ಗುದಿಸು! ಅನ್ನರ ಬಸ ಬಸ ಸುರೀತೋ?—ಬೆವರು ಸುರಿದರೂ ಪೌರ್ಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.—ಬೊಡ ಬೊಡರೆ ಸುರಿಯುವವನು ಕಡ ಕಡನೆ ನಡವಾನೇ? (Prva.). 2, to cause to flow, to pour (v. t.), to drop (v. t.), to shower, to discharge, to throw in profusion, to pour out, to shoot out, to hurl, as water or other fluids (Ūpr. 6, 48; Bp. 59, 15; Rāv. 11, 68; J. 11, 38), as tears (Ūpr. 6, 91), as blood (Bp. 54, 44), as a rain of fruits (Ūpr. 2, 86), as pus (Bp. 89, 64), as arrows (J. 12, 80), as food for a dog (Bp. 61, 20), as gold (Bp. 40, 18), as corn (Ū. Bp. 42, 15), as pearls (Rāv. 8, 5; J. 17, 47. 48; Bh. 2, 13, 8), as bundles of grass, etc. (Rāv. 6, 116), as sticks, etc. (My.). ದಾರೆಯಿಟ್ಟು ಸುರಿವದು (ಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರಾರ್ಥನ Nr.). ಬೀದೀಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಸುರಿವದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗದಾದಿ ಹಾಕಿ.—ಬೊಗರವ ನಾಯಿಗೆ ವದಿ ಸುರಿವ ಹಾಕಿ (Prva.).

ಸುರಿ suri. 2. = ಸುರಿವ. P. p. of suri 1. — ಸುರಿ ತರ. (i. e. ಸುರಿವು ಕೊಟ್ಟು ಬರ). To flow, as juice from an elephant's temples (Ūpr. 9, 90); to drop, as flowers from the head (Sāv. 1, 45).

ಸುರಿ suri. = ಸುರಿ 2. Tbh. of Sk. ಘುರೀ, a knife. ಸುರಿಯು ಕತ್ತಿ (ಘುರಿಕೆ, ಅಸಿಧೇನುಕೆ, etc., ಸೂರುಕತ್ತಿ, ಹೂರಿ, ಹಾಕು, ಸುರಿಗ ಕತ್ತಿ Si. 290).

ಸುರಿಗ surigi. = ಸುರಿಗೆ. See Si. a. ಸುರಿ.

ಸುರಿಗೆ surigē. = ಸುರಿಗೆ, etc. Tbh. of ಘುರಿಕೆ (ಕೆಂದ. 340; ಕ್ಷುರಿಕೆ, ಅಸಿಧೇನು, etc. Hk.; ತಸ್ತಿಕೆ, ಪತ್ರಿ, ಅಸಿಧೇನು Mr. 297). ಸುರಿಗೆ ವೊಡರಾದುದು ಕಯ್ಯಂ ಬಿಡಲ್ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಅಮುಕ್ತಮೆನ್ನುದು (Hk.). See ಕಟ್ಟುಂಬುರಿಗೆ, ಕೆಮ್ಮುರಿಗೆ, ಪೊಂಬುರಿಗೆ.

ಸುರಿತಿ suriti. = ಸೂರ್ತಿ, etc. Made or produced in Surat. ನವಿಲ ಗದಾವರೆದ ಸದಿಗಿನನ್ನಿನ ತರ್ವಣ್ಣದ ಸುರಿತಿಯ ಸೆರೆ (Rāghē. 17, 65).

ಸುರಿಯುವಿಕೆ suriyuvikē. Flowing, etc. (ಸ್ವವ, ಪ್ರವ Si. 889).

ಸುರಿವು surivu. = ಸುರಿವ. To pour (v. t.), etc. ಅರವನ್ನು ಒನ್ನು ಹರವಾದ ಹರಿಗು ಮೇರೆ ಸುರಿವ (B. 4, 225).

ಸುರಿಸು surisu. To cause to flow, to pour (v. t.). etc. (= ಸುರಿ No. 2, q. v.). ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ (B. 2, 84). See Bp. 57, 88; B. 4, 74. 201; 5, 58.

ಸುರು suru. A sound produced in burning (Mhr. ಸುರಾಸುರ, imitation of the hissing of gunpowder under explosion). — ಸುರು ಸುರನೆ. rep. (Bp. 50, 37).

ಸುರು suru. 1. = ಸುರು, q. v. (My.).

ಸುರು suru. 2. = ಸುರಿ. A sword (Rām. 6, 30, 16).

ಸುರುಗು surugu. A withered dry portion of a plantain leaf (My.; Tē. ಸುರುಗು, to wither, *su-rū* cf. ಸೊರಗು).

ಸುರುಂಗೆ surungē. = ಸುರುಂಗೆ 1, etc. A hole made under ground for military purposes, a hole dug through the walls of a building for the purpose of house-breaking a mine, an excavation, a breach, a subterraneous passage *su-rūḍira*. Very bright, beautiful or pleasing (Ūh. v. 178. 308; Bp. 3, 9; 6, 16; 83, 9).

ಸುರುಬೆರಾಂಗ suruḍira-aṅga. A tiger (ವ್ಯಾಕೃ Mr. 158).

ಸುರುಟು suruṭu. = ಸುರುಟ್ಟು. To become shrivelled or contracted, to coil or roll up (My.; T. = ರುಟ್ಟು, to involve, roll up).

ಸುರುಟು suruṭu. A military salute (My.; H.).

ಸುರುಟ್ಟು suruṭṭu. = ಸುರುಟು. To contract (v. t.) to shrivel, etc. (ಸಂಕೋಚನ ಕೆಂದ. Dh.).

ಸುರುಮು suruma. = ಸುರಮು (My.; Br., H. ಸುರುಮಾಯಿ).

ಸುರುವು suruvu. = ಸುರಿವ. ನೀರಿಲ್ಲ ಮತ್ತೊಂದು ಬಿಡಲ್ ಬಯ್ಯು ಸುರುವುತ್ತಾರೆ (B. 4, 54).

ಸುರುಳೆ sural. To contract (v. t.), to shrivel. to shrink (ಸಂಕೋಚನ ಕೆಂದ. Dh.); to fear (ಭಯಂ ಅನ್ ಕೆ. 72; ಸೆಡೆ, ಅಕ್ಕು, ಸುಗ, ಬೆಮರ್, ಬಕ್ಕು, ಅನ್ ಭಯಂ ಅನ್ ಕೆ. 40). ಸುರುಳ್ಳಂ (ಕೆಂದ. 49). See Ūpr. 2, 42. 67. 1, 89; 4, after 104; 6, 6. 7. — ಸುರುಳೆಸು ಸುರುಳೆ ತುರಿ To shoot so that fear is produced (Ūpr. 5, 109).

ಸುರುಳೆ surali. = ಸುರಳೆ, etc. (My.; cf. ಕುರುಳೆ. ಸುಳೆ ಕಯಾದದ್ದು (ಸುರಾ G.). — ಸುರುಳೆ ಮಾಡು. To make a roll or coil (My.). — ಸುರುಳೆ ಸುತ್ತು. To roll up, etc. (q. 418).

ಸುರುಳೆ suruḷē. = ಸುರುಳೆ, etc. ಸುರುಳೆಯೊಳಗಿನ ಸೂರ್ತಿ. (B. 4, 158). — ಸುರುಳೆ ಮಾಡು. To make a roll (B. 4, 158) to roll up (4, 157). — ಸುರುಳೆ ಸುತ್ತು. To roll up (ಹಾ ಗಿಯು) ಸುತ್ತುಟ್ಟು ಸುರುಳೆಯನ್ನು ಹಾಗೇ ಕುರುಳಿಸಿ ದಿಟ್ಟು (B. 4, 154); to be coiled or curved. ಟಗರಿನ ಕೋಡುಗಳು ಕೇವ ದಾಗಿ ಸುರುಳೆ ಸುತ್ತುರುತ್ತವೆ (3, 9).

ಸುರುಳ್ಳು suruḷḷu. To cause to contract, etc. (ಸಂಕೋಚನ ಕೆಂದ. Dh.).

ಸುರೂಪ su-rūpa. Well-formed, handsome, beautiful (My.; ಸುರೂಪವೃತ್ತಿ *surūpa-vṛitti*. A beautiful state (Ūpr. 6, 60). ಸುರೇ surē. ಮದ. *Spirituosus liquor, toddy* (ಅನ್ ಕೆ. 112). ಸುರಿ ಕುದಿಯುವವನಿಗೆ ಮದ ಅಮ್ಮೇದೇನು? — ಸೂರ್ಯನ ದೇವ ಸುರೇ ಹಲ್ಲಿದರೆ ಮೋರೇ ಮೇಲೆ ಬೀದುವದು (Prva.). — ಸುರ-ದುಕ. -ಕುಮು. A drinker of spirituous liquor (Bh. 2, 28. 27).

ಸುರೇಖೆ su-rēkhē. A beautiful line or mark (Bp. 12, 44. 40, 20).

ಸುರೇಂದ್ರ *surā-indra*. Chief of gods: Indra.

ಸುರೇಂದ್ರಜಿತ *surēndra-jit*. *Garuda*.

ಸುರೇಭ *surā-ibha*. A celestial elephant, Indra's elephant (ಛಾಂಛನ, ಐರಾವತ Nn. 15).

ಸುರೇಶ್ವರ *surā-tēvara*. Indra. (J. 18, 38). 2, ಶಿವ.

ಸುಹ್ *sur*. The sound of a whirlwind (8. Mhr.). 2, the sound produced when supping liquids (My.). — ಸುಹ್ ಸುಹ್. rep. (C.).

ಸುಹಿ *surā*. 1. (ಸುರ). (= ಸುಹ 2, ಸುಹ 8). — ಸುಹಸುಹಿ. A kind of Bryonia, the woolly cucumber plant (My.; ಕೊಪ್ಪುಮುಕುಮು St. 152).

ಸುಹಿ *surā*. 2. = ಸುಹ No. 2. — ಸುಹ ಸುಹ. rep. The repeated sound, or with the repeated sound, of *surā* in supping liquids (My.). — ಸುಹ ಸುಹಿ. To sup with the repeated sound of *surā* (My.). — ಸುಹ ಸುಹಿ. With the repeated sound of *surā* (My.).

ಸುಹಿ *surā*. 3. P. p. of ಸುಹ 1, in ಸುಹ ಕೊಪ್ಪು (C.).

ಸುಹಿ *surā*. 1. To drink with a supping noise (C.; V. 40, 65, 69; Bh. 1, 10, 30; Tē. ಬುದ್ಧಿ; T. ಉಪಾಂ). ಬುದ್ಧಿ ಬುದ್ಧಿ ಸುಹವತ (Bp. 59, 19). ಸುಹದು, ಉಜ್ಜಿ ಬೇಕು; ಗೊಹದು, ಮಲಗ ಬೇಕು (Prv.).

ಸುಹಿ *surā*. 2. P. p. of ಸುಹ 1, in ಸುಹ ಸುಹದು (Bp. 15, 26).

ಸುಹಿ *surā*. 3. (= ಸುಹ 1, etc.). — ಸುಹಮುಕ್ಕು. A prickly shrub, *Zizyphus oenoplia* Mill. (St. & Pl.).

ಸುಹಿ *surā*. P. p. of ಸುಹ 1, in ಸುಹಿ ಕೊಪ್ಪು (My.).

ಸುಹಿಕ್ಕು *surūku*. The sound produced by supping. 2, a sup (My.; Tē. ಬುದ್ಧಿ ಬುದ್ಧಿ ಕು, at every sup). See Prv. 2. ಮುಹುಕು 2. — ಸುಹುಕು. ಇದು. To produce a supping sound, to sup (Sēv. 3, 55). — ಸುಹುಕು. -ಎನ್. = ಸುಹುಕು. (V. 40, 65).

ಸುಹಿನೆ *surānē*. With the sound of hard breathing (V. 9, 91); with snorting (J. 18, 35).

ಸುಹು *surku*. 1. = ಸುಹು 1. To contract (v. i.), to shrivel, to shrink; to fade; to curl (ಸಂಕೋಚ Śmd. Dh.; Rāv. 9, 17; 11, 135).

ಸುಹು *surku*. 2. = ಸುಹು 2, ಸುಹು 1, ಸುಹು 1. Contracting, shrivelling, shrinking; a wrinkle; a curl. ದೇಹಸುಹು (ತೆರೆ Śm. 105). — ಸುಹುಗಿ. -ಕಿ. A contracted ear (Sēv. 3, 53). — ಸುಹುಗೊಳ. -ಕೊಳ. To shrivel (Rāv. 5, after 55). — ಸುಹುಗೊಳಸು. -ಕೊಳಸು. To shrink (v. t.), to lessen (Bp. 47, 12). — ಸುಹುಗುರುಳ. -ಕುರುಳ. (Śmd. 203). Curled hair. — ಸುಹುವೆಡ. -ವೆಡ. To contract (v. i.), to be coiled, to bend (Rāv. 9, 29). — ಸುಹುಸುರು. -ಉಸುರು. Suppressed breath (Abh. P. 11, 88).

ಸುಹು *survu*. Exuberance, luxuriance; a mass (Ūpr. 8, after 44; cf. ಕೊವ್ 2, ತುಹುಗು 2, ಸೊಹು 2). — ಸುಹುಗಿ. -ಕಿ. Luxuriance to be lost; to lose (one's) luxuriance (Ūpr. 5, after 64). — ಸುಹುಗೊಳ. -ಕೊಳ. To grow luxuriant (Ūpr. 1, after 101).

ಸುಲ್ *sul*. = ಚುಲ್, etc. See ಸುಲಿ 4?

ಸುಲ್ *sul*. = ಸುಲು. Tbh. of ಸುಲು (Śmd. 368; ತಾವುಪ್ಪಿ Śs.).

ಸುಲ *sula*. = ಸುಲಿದು. P. p. of ಸುಲಿ 1, in ಸುಲ ಕೊಪ್ಪು (B. 3, 127; 5, 104. 108. 185; My.).

ಸುಲಕ್ಷಣ *su-lakṣaṇa*. A good mark or characteristic, an auspicious mark, a recommending feature, a virtue, a grace. 2, having beautiful or auspicious marks, having an auspicious name, fortunate, having graces and excellencies. (J. 4, 8).

ಸುಲಗ್ನ *su-lagna*. An auspicious time (My.).

ಸುಲಂಗಿ *sulangi*. A mining crowbar (? Mhr. ಸುರಂಗೀ; cf. ಸೂಲಂಗಿ?). ಕಬ್ಬಿಣದ ಹೊಟ್ಟೆಲಿ ಸುಲಂಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಸುಲತಾನ *sulatāna*. = ಸುಲ್ತಾನ. A sultan (My.).

ಸುಲತಾನಿ *sulatāni*. Relating to a Sultan (My.; Tē. ಸುರತಾನಿ, ಸುಲತಾನಿ). — ಸುಲತಾನಿರೂಪಾಯ. A kind of Rupee (My.). — ಸುಲತಾನಿವರಹ. A kind of pagoda (My.). — ಸುಲತಾನಿಹಣ. A kind of fanam (My.). — ಸುಲತಾನಿಹರದಾರಿ. A kind of ooss (My.).

ಸುಲದು *suladu*. = ಸುಲಿದು. P. p. of ಸುಲಿ 1 (My.). ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಕೂರಲ್ಲಿ ಸುಲದು ಬಿಟ್ಟದೇ ಗುಣ (Prv.).

ಸುಲಭ *su-labha*. = ಸುಲಬ, ಸುಳು, ಸುಳುವು. Easy to be obtained or effected, easy of acquisition or attainment, easy of access, attainable, feasible, easy. 2, N. of a vṛitta (Ūh.). 3, N. of a prince (J. 27, 5). — ಸುಲಭ ಬೇಡು. To become or be easy (B. 5, 100).

ಸುಲಿತ *su-lalita*. Sporting gracefully; greatly pleased or happy; very delicate or dainty; very pleasing, beautiful, charming, lovely, pure (ಪ್ರತ್ಯ, ನಿರ್ಮಲ Nn. 79; Śmd. 98; Bp. 19, 44; J. 6, 6). 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಸುಲಿತ *su-lālita*. Beauty, grace (Bp. 12, 44). — ಸುಲಿತೆ. A graceful woman (Grj. 8, after 91).

ಸುಲಿತಸು *su-lālisu*. To listen to very kindly, etc. ಸುಲಿತವು ಧರಣೀತಲದ ರಸಿಕರು! (Kk. 94).

ಸುಲಿತನೆ *sulāvanē*. = ಸುನಾವನೆ, (My.).

ಸುಲಿ *suli*. 1. (= ಸುಗಿ 1). To tear or strip off; to flay, to skin; to peel, to pare; to shell, as beans, etc.; to plunder, to rob (ಕವರ್, ಇದ್, ಸಕೆ Śm. 63; ಸಕೆ 107; Bp. 85, 88; C.; M. ಕೊಲಿ; Mhr. ಸೋಲೋ). P. ps. ಸುಲದು, ಸುಲಿದು. ಅವನನ್ನು or ಅವನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸುಲಿದರು (My.). ಸುಲಿಯಲ್ ಪಟ್ಟ ಧಾನ್ಯ (ಪುದ್ಧ, ಅವಸತೆ St. 806, 810). ಹೆದಿರ ಬುತ್ತಿಗೆ ಉಳ್ಳಗಡ್ಡೆ ಸುಲಿದನೆ (Prv.). ಸುಲಿದ ಹಾದಿಯ ಹಣ್ಣಿನನ್ನದಿ... ಸುಲಭಮಾಗಿದ ಲಿತಮಹ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Abhā. 1, 5). ಪುಲಿಯ ತಲೆಯೊಡೆಯುಟ್ಟು, ಸುಲಿದು ಹರ್ಮದ (Rāghā. 17, 70). ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆ ಸುಲಿದು (B. 3, 114). 2, to be excoriated (Bp. 38, 56; My.).

ಸುಲಿ *suli*. 2. = ಸುಲಿದು. P. p. of ಸುಲಿ 1, in ಸುಲಿ ಸುಲಿದು (Bp. 35, 39).

ಸುಲಿ *suli*. 3. The state of being stripped, peeled, bare or uncovered. — ಸುಲಿದಲ್. An uncovered, shining tooth or such teeth (Abh. P. 3, 90; Bp. 3, 27; Rāv. 4, after 14; 5, after 19; 5, 51; J. 28, 9). — ಸುಲಿವಲ್ಲ. -ವಲ್ಲ. The potherb *Marsilea dentata* (ವಿಶ್ವನ್, ಸುಲಿವಲ್ಲ, ನೀರುಹಂಚಲಿ St. 159).

ಸುಲಿ *suli*. 4. A cow; kine (ದನ Śm. 107; cf. ಸುಲ್ ತುಡು 2?).

ಸುಲಿಗೆ *suligē*. Plundering, robbery, pillage, booty (ಸುಗಿ Śm. 80; ಉಗಿ 81; C.). ಇಲ್ಲಿ ಹೊರದ ಸುಲಿಗೆ

(B. 5, 69). ಸುಲಿಸು ಸುಲಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ದಡ್ಡಿನ ಸಂಗಡ ಕೊಟ್ಟು (5, 69). ಬೀಜಗಳು ಸುಲಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ದಾರದನ್ನು ಕಾವಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ತಪ್ಪಡಾಯನ್ನು ಕರ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (5, 105). ಬಲಿ ಮುದ್ರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸುಲಿಗೆ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Priv.). — ಸುಲಿಗೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give as booty (Dp. 138, 5). — ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡು. To rob, to plunder. ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಬೀಜಾದ ಹಾಗೆ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಿ (B. 4, 10).

ಸುಲಿಸು sulisu. To cause to fly, etc., etc. (C.; Bp. 38, 15; B. 5, 108). ಸುಲಿಸು ಕೊಳ್ಳು ಬಹುದು, ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿ ಕೂಡದು (Priv.).

ಸುಲಿಹ ಸುಲಿha. Plundering, etc. (ಉಗವದ ಕೆಂದ. II).

ಸುಲು sulu. = ಸುಲಿದು. P. p. of ಸುಲಿ, in ಸುಲು ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 5, 107).

ಸುಲು sulu. = ಸುಲ. Tbh. of ಸುಲ್ಪ (ಕೆಂದ. 364. 368). ಸುಲು ವಸ್ತು, ಕಮಘನ (864).

ಸುಲುಬಿ suluba. Tbh. of ಸುಲಭ. Easy to be effected, etc. (My.). 2, thin, as cloth, etc. (My.).

ಸುಲೋಚನ su-lōcana. Fine-eyed; causing to see well; spectacles (My.; Tē.).

ಸುಲೋಭ su-lōbha. N. of a prince (J. 27, 5).

ಸುಲ್ಪನ sultāna. = ಸುಲತಾನ. (My.; Tē. ಸುಲ್ತಾನು).

ಸುಲ್ಪ sulva. = ತುಲ್ಪ, ಸುಲ, ಸುಲು.

ಸುವಚನ su-vačana. Good speech, eloquence.

ಸುವಯೋವಿದ su-vayas-vida. One who has attained the prime of life (ಪ್ರಾಯದವ Mr. 310).

ಸುವರ್ suvar. = ಸ್ವರ್.

ಸುವರ್ಚಲ su-varčala. N. of a country. See ಸೌವರ್ಚಲ.

ಸುವರ್ಣ su-varṇa. Of a good or beautiful colour, brilliant in hue, bright, golden, yellow; of a good tribe or caste. 2, a good colour. 3, gold (ಚಿನ್ನ Nn. 10; ಭಂಗಾರ 44). 4, a particular weight of gold (about 175 grains troy). 5, a gold coin. 6, = ಚೂರ್ಣ 2 (My.). — ಸುವರ್ಣವದು. A kind of cloth or garment. See Mr. s. ಪಟಭೇದ.

ಸುವರ್ಣಕ su-varṇaka. The tree *Cathartocarpus* or *Cassia fistula*.

ಸುವರ್ಣಕಾರ suvarṇa-kāra. A goldsmith.

ಸುವರ್ಣತಾಳ suvarṇa-tāla. A golden cymbal (Bp. 50, 14).

ಸುವರ್ಣನಾಭ suvarṇa-nābha. = ಸ್ವರ್ಣನಾಭ. N. of a king (Ūpr. 2, after 56).

ಸುವರ್ಣಪರ್ವತ suvarṇa-parvata. The mountain Mēru (My.).

ಸುವರ್ಣಮಾಲೆ suvarṇa-mālō. N. of a queen (Ūpr. 2, 11; 2, after 14).

ಸುವರ್ಣವಾದ suvarṇa-vāda. A good report (ಕೌಲೀನ, ಕಾಂಡ ನವಾದ Nn. 76).

ಸುವರ್ಣದಾಯ suvarṇa-ādāya. The land revenue which is paid in gold coins or money (My.).

ಸುವರ್ಣವಸ್ತ್ರ suvarṇa-ambara. A garment of a beautiful colour (ಕೆಂದ. 3, after 35).

ಸುವಲ್ಲ su-vallī. The medicinal plant *Vernonia anthelmintica* Willd. (= ಅವಲ್ಲು).

ಸುವಹೆ su-vahē. The small tree *Nyctanthes arbor tristis* Lin. 2, the thorny shrub *Mimosa octandra* Roxb. 3, the shrub *Cissus pedata* Lam.

ಸುವಾಂಛಿತ su-vāñchita. What is greatly desired, desire (J. 15, 22).

ಸುವಾದ್ಯ su-vādyā. A good musical instrument (ಕರ್ಮ. 1, 16; ವಾದ್ಯ Nn. 161).

ಸುವಾರ suvāra. Tbh. of ಸೂರಕಾರ. (Bh. 1, 6, 14).

ಸುವಾರಿ su-vāri. Good, fresh water (J. 17, 4).

ಸುವಾರ್ತೆ su-vārtē. Good news. (My.).

ಸುವಾಸ su-vāsa. An agreeable perfume, a fragrance ಯಾಗಿ ಸುವಾಸವನ್ನು ತರುವ ತಾಮ್ರದ ಮುನ್ಸಾದದು (ಮುನ್ಸಾದ ನ G.).

ಸುವಾಸನೆ su-vāsane. = ಸುವಾಸ. Fragrance (Bp. 33, 7; My.).

ಸುವಾಸಿಕ su-vāsika. Odoriferous (Mhr.; B. 2, 107).

ಸುವಾಸಿನಿ su-vāsini. = ಸವಾಸ್ತ, ಸೋವಾಸಿಣಿ, ಸೋವಾಸಿಣಿ, ಸುವಾಸಿನಿ. A female dwelling in a comfortable or respectable abode; a woman married or single who resides in her father's house; a half grown up girl; a term of respect for a respectable woman whose husband is alive (ಪ್ರ. Amara; ಕಂಚಿಪುರೈ HIA., Mr. 306; ಸೋವಾಸಿನಿ HIA. ಕಾ ಅಯು Kk. 27).

ಸುವಿಚಾರ su-vicāra. Good or deliberate consideration good thoughts. (B. 4, 17; My.).

ಸುವಿಟ su-viṭa. A clever paramour, etc. (J. 8, 22).

ಸುವಿಶರಣ su-vitarapa. Great liberality (Bp. 3, 47).

ಸುವಿದ su-vida. An attendant on the women's apartment. See ಸೌವಿದ.

ಸುವಿದಾನ suvidāna. = ಸುಯಿದಾನ.

ಸುವಿದಾನಿ suvidāni. = ಸುಯಿದಾನಿ. An attentive person (Bp. 7, 5).

ಸುವಿದಿತ su-vidita. Well known or understood, etc. (Kāy II, 2, B. 8).

ಸುವಿದ್ಯೆ su-vidyē. Good knowledge (ಕಾನ್ಯ, ಲೋಕ ವ್ಯ. 116).

ಸುವಿದಿ su-vidhi. A good rule or ordinance. 2, one of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಸುವಿಭಕ್ತಿ su-vibhakti. Good inflection of nouns and of the persons of a tense. See s. ಸುರತ.

ಸುವಿಶೇಷ su-viśēsha. Great distinction or importance good tidings, good news (T.; My.).

ಸುವಿಹರಿಸು su-viharisa. To roam; to divert one's mind (J. 28, 54).

ಸುವಿಹಿತ su-vihita. Well placed or deposited; well furnished or appointed, well provided, well arranged, well supplied; well done, well performed. (Kāy. V. 34).

ಸುವೃತ್ತ su-vṛitta. Well rounded, beautifully globular or round; a disk (ಬಿಟ್ಟು, ಅತಿಬಿಟ್ಟು Nn. 69). 2, virtuous good.

ಸುವೇಗ su-vēga. N. of a prince (J. 4, 26. 33, etc.; 4, 26).

ಸುವೇದಿಸು su-vēdisu. To become properly known (Bp. 19, 19).

ಸುವೇಲ su-vēla. Bowed or stooping greatly; humble, 2, N. of an aerial spirit (ಅರ್ಥ Abb. P. 12, 39). 1, 1 of a mountain.

ಸುವೇಲಿವಾಲೆ suvēla-aṭala. = ಸುವೇಲ No. 3. (Abb. P. 12 after 39).

ಸುವೇಷ su-vēsha. Well dressed, well clad. (B.).

ಸುವ್ಯಕ್ತ su-vyakta. Very plain, manifest. (Bp. 37, 66).

ಸುವ್ಯಾಕುಲ su-vyākula. Greatly perplexed or bewildered (Bh. 3, 19, 29).

ಸುವ್ರತ su-vrata. = ಸುಬ್ರತ. Strict in observing a religious vow or obligation; virtuous. 2, a good vow.

ಸುವ್ರತೆ su-vratē. A virtuous wife. 2, a cow easily milked or one of tractable disposition.

ಸುವ್ರಲೆ suvvalē. = ಸುಬ್ಬಲೆ, ಸುವ್ವಲೆ, ಸುವ್ವಿ q. v. (Bh. 3, 13, 17).

ಸುವ್ವಲೆ suvvalē. = ಸುವ್ವಲೆ, etc. (My.; Tē.).

ಸುವ್ವಿ suvvi. = ಸುವ್ವಲೆ, etc. A chorus used by two or more women (whose husbands are alive) when gently beating wheat at the beginning of investiture with the sacrificial thread (muñji), marriages, etc. (My.), occasionally used also by other women when beating rice, etc. (Riv. 5, 110; My.; Tē.). ಸುವ್ವಿ ಅನ್ನರ ತಿಳಿಯದೇ ಒನಕೆ ರಾಗ? (Priv.). — ಸುವ್ವಿ ಹೇಡು. To perform that chorus (My.). — ಸುವ್ವಿ ಸುವ್ವಿ. rep. (My.).

ಸುಕಬಲ su-kābala. N. of a rākshasa (Ū. Bp. 47, 21).

ಸುಕಬ್ದ su-kābda. A good or excellent term (Mr. 6).

ಸುಕವ su-kāvi. = ಸುಪವ, etc. (Sk.; G.).

ಸುಕಿಶ್ಠೆ su-kīshita. Well trained or taught, disciplined, well instructed, clever, skilful (ಚತುರ, etc., ಬಲ್ಲವ Mr. 224; B. 4, 189; 5, 274).

ಸುಕಿಶ್ಠೆ su-kīshita. Good instruction, training (B. 5, 196).

ಸುಕೀಮ su-kīma. = ಸುಪೀಮ. (Sk.; G.).

ಸುಕೀಲ su-kīla. Well-disposed, good tempered, having an amiable disposition. 2, excellence of temper or disposition (ಧಾಮ, ತೀಲ Nn. 82; Bp. 27, 16). See Bp. 54, 85; B. 5, 204). — ಸುಕೀಲೆ. A well-disposed, etc. female (Bp. 52, 4).

ಸುಕೀಲತೆ su-kīlatē. Excellence of temper or disposition, good morals, natural amiability. (My.).

ಸುಕೋಭಿತ su-kōbhita. Very handsome; elegantly embellished (Ūb. 57; Mhr.).

ಸುಕ್ರಾನ್ಯ su-krānya. Distinctly audible; pleasing to the ear. (J. 1, 4).

ಸುಕ್ರುತ su-kruta. Well heard; versed in the vēdas. 2, N. of a purōhita (Ūpr. 3, after 28).

ಸುಕೋಲೆ su-kōlā. Having beautiful hips. (J. 11, 7).

ಸುಕೋಲೆ su-kōlā. Of good fame or reputation (Bp. 49, 2).

ಸುಷಮ su-shama (-sama). Very even; very beautiful or handsome; very pleasing; same, all. 2, a particular Jaina division of time (Abh. P. 1, after 67).

ಸುಷಮೆ su-shamē. Exquisite beauty.

ಸುಷವ su-shavi. = ಸುಕವ, ಸುಸವ. The gourd Momordica charantia Lin.

ಸುಷಿ sushi. 1. = ಸುಷೆ. A mother (ಜನನಿ, ಮಾತು, ಅಮ್ಮ, etc., ತಾಯಿ Mr. 309, o. r. ತಾಯಿ).

ಸುಷಿ sushi. 2. = ತುಷಿ. (Sk.).

ಸುಷಿರ su-shira. = ಸುಷಿರ, ಸುಸಿರ. Full of holes, perforated, hollow. 2, a hole, a cavity. 3, a wind-instrument.

ಸುಷಿರ su-shirē. A sort of perfume (= ನಟೀ, ನಲಿ).

ಸುಷೀಮ su-shīma. = ಸುಷೀಮ. Cold, frigid.

ಸುಷುಪ್ತಿ su-shupti (-supti). Deep sleep, profound repose. (Ūpr. 8, 96).

ಸುಷುಮ್ನ su-shumna. = ಸುಷುಮ್ನ. (Mr. 52).

ಸುಷುಮ್ನ su-shumnō. A particular artery or vessel of the body (lying between the vessels called idā and pingalā, and supposed to be one of the passages for the breath or soul).

ಸುಷೇಣ su-shēṇa (-sēna). Having a good army: N. of a monkey-chief and doctor (J. 21, 9. 19). 2, the prickly shrub Carissa carandas Lin. (= ಕರಮರ್ಘ).

ಸುಷೇಣ su-shēṇi. The plant Ipomoea turpethum R. Br. (Convolvulus t.).

ಸುಷೇಣಕೆ su-shēṇikē. A kind of dark Ipomoea turpethum.

ಸುಷು su-shu. Well, excellently, beautifully. 2, much, very, exceedingly; truly.

ಸುಷ್ಠ su-shma. = ತುಟ್ಟ. A rope, a cord (Colebr.).

ಸುಸಂಸ್ಕೃತ su-samskrīta. Well perfected or completed, well polished, highly finished; highly seasoned, well-cooked.

ಸುಸಂಗ su-saṅga. Good company or society (My.).

ಸುಸಂಗೀತ su-saṅgita. A good song (Nn. 2).

ಸುಸಮ su-sama. = ಸುಷಮ. (Colebr.).

ಸುಸರ su-sara. Going or passing easily or without trouble (Bp. 3, 85); going together, agreeing with one another (28, 37); an associate, a friend (38, 52); going away with ease, escaping (Rām. 5, 8, 63).

ಸುಸವ su-savi. = ಸುಪವ, etc. (Sk.; G.).

ಸುಸಾಧ್ಯ su-sādhyā. Easily to be accomplished or effected; easily attainable, attainable (Bp. 39, 19).

ಸುಸಿರ susira. Tbh. of ಸುಸಿರ. A hole (Ūpr. 8, after 44).

ಸುಸಿಲ್ susil. 1. Morning-time, dawn, day-break (ಪ್ರಧಾತಕಾಲ ಕಿಮ. II; see ಚೂಪ 1).

ಸುಸಿಲ್ susil. 2. Sexual embrace (ಸಮ್ಭೋಗ ಕಿಮ. II; ಸುರತ Ū. II, 72, Kk. 30, ಕಿಮ. 76; cf. ಕೊನೆ 1, ಸುನ್ದ 1; see Ūpr. 6, 84; 8, 78; Riv. 2, after 8; 5, 101; 8, after 82; 11, 154; ಕಿವ. 1, 40).

ಸುಸೂತ್ರ su-sūtra. Nicely strung: easily, without obstruction; easiness (My.; B. 4, 73. 133. 150).

ಸುಸ್ತಿ susti. Slowness, dilatoriness, delay (My.; Mhr., H. ಸುಸ್ತತೆ, ಸುಸ್ತಿ); laziness (My.; Br.; Mhr., H.).

ಸುಸ್ತಿಗಾಢ susti-gāra. A slow, dilatory man; a lazy man (My.).

ಸುಸ್ತು sustu. Languidness (My.).

ಸುಸ್ಥ su-stha. Well situated, being well or in good condition, in health, facing well, well off, happy.

ಸುಸ್ಥತೆ su-sthatē. The state of being well or well-established, health, welfare, happiness, good or easy circumstances. (Ūpr. 4, after 18).

ಸುಸ್ಥಲ su-sthala. An excellent place (J. 19, 43).

ಸುಸ್ಥಿತಿ su-sthiti. Good condition, good circumstances or position, well-being, welfare; health. (Bp. 1, 25; 56, 3).

ಸುಸ್ಥಿರ su-sthira. Very firm or steady, stable; resolute, vigorous, etc. (ಸಾರ, ಸ್ಥಿರ Nn. 80; Mr. 365; Bp. 4, 44; 27, 28; 48, 21; ಕಿಮ. 1). 2, ದೀರ್ಘ (ಸ್ಥಿರ Nn. 20).

ಸುಸ್ಥಿಗ್ಧ su-sniḡḡa. Very shining or resplendent (Bp. 17, 23).

ಸುಸ್ವಪ್ನ su-svapna. A good or lucky dream. (My.).
 ಸುಸ್ವಭಾವ su-svabhāva. A good, amiable disposition (B. 4, 5; 5, 292; Ūb. 90).
 ಸುಸ್ವರ su-svara. A pleasant note, sound or tone (Bp. 3, 79); of a good musical sound, well-sounding, melodious. (B. 3, 12).
 ಸುಸ್ವಾದನ su-svādāna. Nicely tasting, eating or drinking (Kk. 1, o. r. ಸುಸ್ವಾದಿತ).
 ಸುಸ್ವಾದಿತ su-svādita. Greatly relished; greatly pleased (see s. ಸುಸ್ವಾದನ).
 ಸುಹವಿ su-havi. A good oblation (J. 19, 11).
 ಸುಹಿತ su-hita. Very fit or suitable; salutary, beneficial, good; very friendly, affectionate (Bp. 4, 63; 41, 30); satiated, satisfied.
 ಸುಹೃತ್ತು su-hṛittu. Tbh. of ಸುಹೃದ್. (My.).
 ಸುಹೃದ್ su-hṛid. ಸುಹೃತ್. Having a kind heart, cordial, friendly, affectionate. 2, a friend; an ally (ಕೇಯ Hlā; Mr. 268); a well-disposed, good man (ಸಜ್ಜನ, ಪುಣ್ಯಜನ Nn. 95); an intelligent, wise man (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223).
 ಸುಹೃದ್ su-hṛida. A friend. (R.).
 ಸುಹೃದಯ su-hṛidaya. Good-hearted, well-disposed, affectionate. (My.).
 ಸುಹೃದ್ಭಂ suhṛid-bhaṅga. Misfortune that befalls friends (J. 15, 38).
 ಸುಹೃದ್ಭೇದ suhṛid-bhēda. The separation of friends. (My.).
 ಸುಹೃದ್ಯ su-hṛidya. Cordial, tending to cheer (Bp. 26, 7).
 ಸುಹೃದ್ಲಭ suhṛid-lābha. Acquisition of a friend or friends (My.).
 ಸುಹೋತ್ರ su-hōtra. N. of several persons. See s. ಅತಿಥಿ.
 ಸುಳ suḷa. Tbh. of ಸೂಲ. See ತಿಸುಳ.
 ಸುಳ suḷi. Tbh. of ಸೂಲಿ. (ಕಪ್ಪರ ಕೆಂದ. I). See ತಿಸುಳ.
 ಸುಳ suḷa. = ಸುಳು.
 ಸುಳುವು suḷuvu. A sound, a noise (ಶಬ್ದ, ಸಪ್ತಕ, ಉಲುಹು, ಕಟ್ಟುಲುಹು G.).
 ಸುಳುವು suḷuvu. = ಸುಳು. Tbh. of ಸುಲಭ. Facility, lightness (My.; Tē.; T. ಚುಳು); refined, fine workmanship (My.; B. 4, 146); ingenuity (My.); cheapness (My.). — ಸುಳುವುಗಡಿ. — ಕೇಡಿ. A person devoid of ingenuity. ಸುಳು ವುಗಡಿಯ ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೆನ್ನೆಯನ್ನು ದಾಯ್ಕಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಕೊಟ್ಟ (Prv.).
 ಸುಳ್ಳು suḷlu. Falsehood, untruth, fiction; a lie (ವ್ಯಲೀಕ Si. 406; ಕೃತವ, ಕಪಟ 415; ಮೃಪಾ, ಅಲೀಕ Dhv.; C.; Tu.; M. ಚುಳ್ಳು, what is little, trifling, cf. ಕೊಳ್ಳು, etc.). ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಿಗೆ ಸುಳ್ಳೇ ಪ್ರಧಾನ (Prv.). ಸುಳ್ಳೇ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಳುವದ ದಾನ್ತೆ.. ಒಹಕ ಹಾನಿಯಾಗುವದು (B. 4, 72). See Prv. s. ಸುಳ್ಳು. — ಸುಳ್ಳು. — ಅ. 3. A liar (C.). ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು... ಕೆಸರೋಕಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುದಾದನೆ (Sp.). ಈ ಹುಡುಗ ಸುಳ್ಳನಿದ್ದಾನೆ (B. 2, 84). ಸುಳ್ಳನ ಮಾನೇರಿ ಉಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ಬದ್ಧವಲ್ಲ. — ಪೋಕನ ಮಾತು ಕಾಳು, ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು ಕೊಳ್ಳು. — ಸರಸ ಇದ್ದವನ ಮನಗೆ ಬಹುಸುಳ್ಳ ಹೋದರೆ ಹೊದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನನೆ ಒನ್ನು ಮೊದಿ ಸುಳ್ಳ (Prva.). See Prv. s. ಸಾವರ; B. 3, 96. — ಸುಳ್ಳಾಡು. — ಅಡು. To lie (My.; B. 2, 10). — ಸುಳ್ಳನೆ. — ಅನೆ. False hopes (My.). — ಸುಳ್ಳುಅರಸ. A counterfeit pretender to the throne (B. 5, 69). — ಸುಳ್ಳು ಕಥೆ. A fable, a fiction, a fabrication (My.; B. 5, 127). — ಸುಳ್ಳು ಅರಿಯ. Falsehood or truth (B. 5, 132, 179). —

ಸುಳ್ಳುಬಾಡಿ. False accusation, calumny (ವಿಘ್ನಾಧಿಕರಣ ಅಧಿಕಾರ Si. 56; My.). — ಸುಳ್ಳುಬಾಡಾರಿ. A calumniator a whisperer (ದ್ವಿಜಪ್ಪ, ಸೂರ್ಯ Si. 440). — ಸುಳ್ಳುಬಾಡು. False opinion, false conception, error (ವಿಘ್ನಾಧಿಕರಣ G.). — ಸುಳ್ಳು ತಪ್ಪು. A groundless fault. ಸುಳ್ಳುತಪ್ಪು ಹೊದಾಸೋಣ (ಸುಳ್ಳು ಮಾತನ G.). — ಸುಳ್ಳುತಳವಿಕೆ. = ಸುಳ್ಳುತಪ್ಪು. (ಅಪ್ಪು ಸುಳ್ಳು 6. — ಸುಳ್ಳುತಳವಿಕೆ. = ಸುಳ್ಳುತಳವಿಕೆ. (ಅವಿಧ್ಯ, ಅಪ್ಪು 4 G.). — ಸುಳ್ಳುದತ್ತ. A feignedly adopted son (B. 4, 217). — ಸುಳ್ಳುದೆವ್ವ. A demon of lie (B. 5, 169). — ಸುಳ್ಳುಹೋದ. A false deity. ಸುಳ್ಳುಹೋದಿಗೆ ಕಳ್ಳ ಪೂಜಾರಿ (Prv.). — ಸುಳ್ಳು ನಿಮಿತ್ತ. A false cause, a false plea (B. 4, 196; My.). — ಸುಳ್ಳುನೆವನ. A false pretext or plea (B. 1, 14; My.). — ಸುಳ್ಳುಭಯಾಡಿ. A false complaint, a false accusation (ವಿಘ್ನಾಧಿಕರಣ G.; My.). — ಸುಳ್ಳುಪ್ರೀತಿ. False, immature love (G. 388). — ಸುಳ್ಳುಧಾನ್ತಿ. Vain confusion or delusion (ಸಾಧೀಕೃತ G.). — ಸುಳ್ಳುಮನುಷ್ಯ. A fraudulent man (B. 1, 232). — ಸುಳ್ಳು ಮಾಡು. To prove to be false or erroneous (My.; B. 5, 194). — ಸುಳ್ಳುಮಾತು. A lie, a falsehood (C. B. 3, 96; 5, 9; ಗಾಳಿಮಾತು G.). — ಸುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು. To make a lie (B. 3, 96). — ಸುಳ್ಳುನಾಡು. A false report (B. 5, 19). — ಸುಳ್ಳುಸಂಸಾರ. The illusive affairs of life, etc. ಸುಳ್ಳು ಮನುಷ್ಯನ ಪಾಪ ಸುಳ್ಳುಸಂಸಾರದೊಳು ಮುಳ್ಳಿದಮು, ಮಾಮುಳ್ಳಿದವರ ಬಲೆಯೊಳು ಹೊಳ್ಳಿದುದುತಿಹರು (Sp.). — ಸುಳ್ಳುಸಾಕ್ಷಿ. False witness (My.); a false witness (My.). — ಸುಳ್ಳು ಹೇಳು. To tell a falsehood, to lie (C.; B. 3, 76). ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದು (ಹುಸಿಗ G.). ನಾಳೆ ನಾಳೆ ಎನ್ನು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದ, ಹೋದರೆ ಬಿಡು. — ಸಾವರ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದ, ಒನ್ನು ಮುದಿದ ಮಾತು (Prva.).

ಸುಳ್ಳುಗಾತಿ suḷlu-gāti. = ಸುಳ್ಳುಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಸುಳ್ಳುಗಾತಿ suḷlu-gāra. A male liar (My.).

ಸುಳ್ಳುಗಾರ್ತಿ suḷlu-gārti. A female liar (My.).

ಸುಳ್ಳುತನ suḷlutana. Falsity, untruth (v. 511 My.). ಆ ಮತಗರ ಸುಳ್ಳುತನವನ್ನು ಎರ್ಪನೆಯದಾಗಿ ಕೊಡುತ ಕ ತ್ತಿದನು (B. 5, 172).

ಸುಲಿ suḷi. 1. (= ಕುಲ 4). To be turned round to turn round (v. 1.), to go round, to whirl, to revolve; to curl; to wander, to ramble, to roam, to move about; to move; to walk, to go; to be unsteady, to wave or flicker, to flicker, waver or fluctuate (ಪ್ರಮುಖ ಕೆಂದ. 96. ಬಟ್ಟಿನದರ್, ಸಂಪರಿಸು; ಪಂಥಮಾ ಕೆಂದ. 115; T. ಕೂ, ಕೂಡ, ಕುಡು; Tu. ಕುಳ, ಸುಳ; Tē. ಸುಡಿ; Ūp. 1, 131; 4, 82; 6, 48; Ūb. v. 17; Abh. P. 9, 81; 12, 96; Bp. 4, 1; 11, 13; 22, 7; 25, 5; Bh. 1, 10, 23; 1, 12, 15; 6, 2, 2; Bh. 11, 45; J. 3, 2, 3, 8, 25; 4, 70; 5, 57; 6, 8; 8, 6; 9, 22, 12, 15; 19, 5). ಅವಲೋಕನ ದೃಷ್ಟಿ ಅಲ್ಲದೆ ಹೇದಾದ ಕೆಲಸದ ಮಾತನ ರಾಗಿ ರಾಜಿನಾಡೊಳು ಸುದಾವರು (ಅಸಿತ್ತಿ Mr.). ಸುದಾರ ಕೂ; (ನಾಡಮಣ್ಣಿ Mr. 50). ಸುದಾದು ಬಪ್ಪ ತೆಂದಿಂ (ಬಟ್ಟಿನ ತಿತ್ತಿ, ಕೆ. Ūt. 1, 15). ಗಾಳಿ ಸುದಾದುದ ಸ್ಥಲ (ನಿನಾಕ Si. 428). ಅಡು ಹಾಕಿ ಹಿಡಿಸು ನಡಿಯುವಾಗ್ಗೆ ಅವನದ್ವೈಯು... ಎಕ ಬಲದ್ವೈಯು ಎ ವಿನ ಗಿಡಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸಹ ಸುದಾಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 5, 247). ಕಾಡು ವನವನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸುದಾಪದನೇ ಬರಾರು (Prv.). ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಡಿಸು ಬಲ್ಲ ಗುರುಪರುಗಳೂ; ನಲ್ಲಳು ಮುಣ್ಣಿ ಸುದಾದರೆ ರೋಷೋ ಬಲ್ಲದವರಾರು? (Sp.). — ಸುದಾಡು. — ಅಡಿ. Roaming about See Sp. s. ಅಳಿ 3. — ಸುದಾಡು. — ಅಡು. To roam round (v. 1.); to move about (C.; Ūp. 1, 18). ಸುದಾಡುಮರ ಸೂರು ಹುದಿ (ಪ್ರಮುಖ ಮರ; ಸುದಾಡುಮರವರು (ಸುತ್ತಿ ಬಹು 6.1

bewildered or confused (Grj. 6, 6). ಸೂಗುಂಸಿದು ದೇನಲ್ ಎದ್ದು ಅದಮ್ ಅದಕ್ಕುಂ (Ūt. II, 89). *Gr. ಸುಧಾ 1?* ಸೂಚಕ ಸೂಚಕ. Indicative, indicating, making manifest; betraying, informing; that indicates, etc. (ſmd. 359); indication, intimation (J. 17, 50). 2, a piercer; a needle, any implement for perforating or sewing. 3, an informer, a tale-bearer, a spy (ಪೇದ್ದನು, ಹೇದುವನ್ನಾವನು Nn. 122). 4, a teacher, an instructor (ಪೋಧಕ Mr. 526). 5, a festoon (ತೋರಣ 122). 6, a wood (ವನ, ಅದವ 122; ವನ 526). 7, property, etc. (ಎತ್ತ 526). 8, a dog (ಕುನಕ, ಕಾನ 122; ಕುನಕ 526). 9, a cat (ಬಿಡಾಲ, ಬಿಕ್ಕು 122; ಬಿಕ್ಕು 526). 10, a monkey (ಕಮಿ, ವಾನರ 122; ಕಮಿ 526). 11, Śiva (ತೃನೇತ್ರ, ಸದಾಶಿವ 122; ಕುತ 526).

ಸೂಚನ ಸೂಚನ. The act of piercing or perforating, perforation. 2, pointing out, indicating, indication, intimation. 3, informing against, traducing, betraying. 4, indicating by signs or gestures, gesticulation. 5, hinting, hint. 6, informing, information. 7, teaching, showing, describing. 8, spying out, espying, seeing. 9, villainy, wickedness.

ಸೂಚನೆ ಸೂಚನೆ. = ಸೂಚನ. (ಸಂಕ್ಷ. Nn. 99; C.). Also: an index, a summary, the contents of a chapter, etc. (e. g. in the Bp.; My.). — ಸೂಚನೆಯು. To indicate, to point out (Kāvy. I, 5, 48).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. = ಕೂಚಿ, ಸೂಚ, ಸೂಚಿ. Piercing, perforating. 2, a needle. 3, the point of a blade of grass, the point of a bud, a bristle, a quill, the sharp point of anything. 4, a kind of military array, a sharp file or column. 5, a cone, a pyramid. 6, gesticulation. 7, dramatic action. 8, an index, table of contents, catalogue, list. — ಸೂಚಿ ಕರ್. A magnet, a loadstone (ಕಾರ್ತಿಕ-ಕರ್ Ūt. II, 117). ಸೂಚಿಕಾವಾಯು ಸೂಚಿಕ-ಕಾಯು. Tbh. of ಸೂತಿಕಾವಾಯು, q. v. (My.).

ಸೂಚಿತ ಸೂಚಿತ. Pierced. 2, pointed out, indicated, intimated, hinted; made known, indicated by signs or gestures, communicated, told; ascertained, known. (J. 29, 44).

ಸೂಚಿಮುಖ ಸೂಚಿ-mukha. The point of a needle (Bp. 3, 30; 31, 4).

ಸೂಚಿಸು ಸೂಚಿಸು. To point out, to indicate, to intimate, to hint; to show, to make manifest; to tell (Ūpr. 7, 42, 79; ſmd. 122; Bp. 24, 44; 87, 14; J. 2, 55; C.; B. 3, 27; 4, 24, 219; 5, 219, 235; ತಿಳಿಸು G.). ಸೂಚಿಸುಗು, ಸೂಚಿಸುಂ (ſmd. 267). ಯೋಚಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಸೂಚಿಸುವದು (Prv.).

ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ. = ಸೂಚಿಸುವ. ಹಸ್ತಾಭಿನಯಾದಿಗಳನ್ನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ (ಸಂಕ್ಷ. Si. 414).

ಸೂಚಿಸುಹ ಸೂಚಿಸುಹ. Pointing out, indicating, etc. ಕೆಯ ಕಣ್ಣು ಮೊದಲಾದವಹನ್ನ ಅರ್ಥವ ಸೂಚಿಸುಹ (ಸಂಕ್ಷ. Nr.).

ಸೂಚ್ಯ ಸೂಚ್ಯ. To be indicated or pointed out, to be made known, communicable.

ಸೂಚ್ಯ ಸೂಚಿ-agra. The point of a needle; a thorn. 2, needle-pointed, acuminated.

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. Tbh. of ಕೂಚಿ (ſmd. 338; ವಸನಬದ್ಧಿ Mr. 206; ಸೂಚಿ Si. 484; Bp. 23, 14; My.; B. 4, 149). ಸೂಚಿಯ ಕೊನೆ (ಕಣ್ಣುಕ, ಸೂಚ್ಯ Si. 408). ಬಂಗಾರದ ಸೂಚಿಯನ್ನ, ಹಿಂಗದೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ?—ಸೂಚಿಗೆ ಸೂಚ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ, — ಸೂಚಿಯನ್ನು ಬಾಯಿ, ಗುಡಾರದಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ (Prv.). —

ಸೂಚಕಣ್ಣು. The eye of a needle (My.). — ಸೂಚಕಣ್ಣು = ಸೂಚಕಣ್ಣು. (My.). — ಸೂಚಕಣ್ಣು. — ಕರ್. = ಸೂಚಕಣ್ಣು. A load stone, a magnet (ಕಣ್ಣುನಗರ್ ಕೊ.). — ಸೂಚಕಣ್ಣು. The eye of a needle that is above its eye (My.). — ಸೂಚಕಣ್ಣು = ಸೂಚಕಣ್ಣು. (My.). — ಸೂಚಕಣ್ಣು = ಸೂಚಕಣ್ಣು. (My.). — ಸೂಚಕಣ್ಣು. The eared jasmine, *Jasminum arrianum* (Tē. ಸೂದಿಮಲ್ಲಿಕೆ; My.).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. = ಸೂಚಿ. (B. 4, 157 seq.). — ಸೂಚಿ ಕರ್. = ಸೂಚಿ ಕರ್. (B. 4, 171).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. Tbh. of ಸೂಚಿ (B. 4, 109).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. = ಚೂಚಿ. Smartness, quickness; ಗಾರ್ಥಂ Bhn. 24; Bh. 1, 7, 2; 3, 7, 19; 3, 16, 39; 3, 111. 9, 2, 42; 10, 1, 6). 2, a device, a scheme, an expedient (My.).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. A torch of wisps, etc. (Mhr. ಹೂಚಿ, ಹೂಚಿ ತೂಚಿ, ಸೂಚಿ). ಸೂಚಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಹನ್ನಾವಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. = ಸೂಚಿ. A bracelet (ಕವಚ ಪಾಂಡಾಯ, ಕಬ್ಬಿ, ವಲಯ Nr.; Bp. 4, 36; T. ಹೂಚಿ, ಸೂಚಿ; T. ಹೂಚಿ, ಹೂಚಿ, to environ, surround, pass; see ಪೂಚೂದಗು).

ಸೂಚಿಯ ಸೂಚಿಯ. = ಸೂಚಿ. (? Ū. Bp. 47, 44).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. = ಸೂಚಿ. A small bundle of grass (My.).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. = ಸೂಚಿ. (ಅವಾಚ, ಪಾಂಡಾಯ, ಹೂಚಿ Si. 219).

ಸೂಚಿಸು ಸೂಚಿಸು. To cause to put on; to have put upon one's self (Abh. P. 3, 61).

ಸೂಚು ಸೂಚು. 1. To put on the head, etc., flowers, etc.; to receive, to obtain, etc. (ಪ್ರಧಾರಣ ſmd. Dh., ſm. 92; ತುಮುಕು Ū. 1, 31. T. ಹೂಚು, to put on; ಹೂಚು, to wear, bear; M. ಹೂಚು, to put on the head; to tie a bundle like a hairlock; ಹೂಚು, to wear on the head). See Ūpr. 8, 99; Abh. P. 3, 46; 10 after 42 twice; Bp. 1, 82; 2, 55; 24, 45; 34, 55; ſm. 1, 9; 4, 109; J. 11, 41; 80, 18; 32, 9.

ಸೂಚು ಸೂಚು. 2. = ಸೂಚಿ. A bundle, as of grass, etc. (ತುಮಾಧಾರ ſmd. Dh.; ತುಮಾಧಾರ ſm. 92; B. 4, 14. T. ಹೂಚು, M. ಹೂಚು).

ಸೂಚು ಸೂಚು. 3. (fr. ಸೂಚು, ſmd. 250). Burning cauterization. — ಸೂಚು. — ಸೂಚು. To apply a hot iron for cauterization. ಅರಿಗೆ (to the dog called Gaibu) ಸೂಚು (to the owner of the dog called Gaibu) ಸೂಚು (Prv.).

ಸೂತ ಸೂತ. 1. = ಸೂತ 1. Born, engendered, produced birth; child-bearing, bringing forth (ಸೂತ, ಸೂತ Nn. 82; ಹದವು Mr. 529). 2, quicksilver (ಬಹು 1: ರಸ 529).

ಸೂತ ಸೂತ. 2. Impelled, sent, despatched; gone, departed. 2, a charioteer (ಸಾರಥಿ Nn. 82; Mr. 529). 3, a man of mixed caste, the son of a Kshatriya father and Brahmana mother. 4, a bard, an encomiast (ವನ್ನವು, ವನ್ನವು 82; ವನ್ನ 529). 5, a carpenter. 6, an owner of a carriage, or one who rides in a carriage, or a warrior who fights from a chariot (ರಥಿ, ರಥಿ 32). 7, a tractor of the purāṇas (ಪೂರಾಣಕ, ಪೂರಾಣಕ 32). 8, making known

(ಅದ್ಭುತ 529, o. r. ಅಮಿಷಮು). 9, power, strength (ಶಕ್ತಿ 32). 10, a fisherman (ಜಾಲಿ, ಜಾಲಿಗಾಡ 32, o. r. ಬಲಿಯ ಬೀಸುವನು). 11, a kind of fight or war (ಅಡವಾಂಗ, ಕಾಳಿಗದ ಭೇದ 32).

ಸೂತ್ರಕ sūtraka. Birth, production. 2, impurity from child-birth; the menses (ಪೂರೆ, etc. Ūt. II, 51). ಸತಿಯ ಸೂತ್ರಕ (ಮುತು Nn. 133); ಸೂತ್ರಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀ (ರಜಸ್ವಲೆ 91).

ಸೂತ್ರಕಾಗೃಹ sūtraka-grīha. = ಸೂತ್ರಕಾಗೃಹ. (Colebr.).

ಸೂತ್ರಕೇ sūtraki. = ಸೂತ್ರಕ. (ಸೂತ್ರಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀ, ಪುಷ್ಪಕ Nn. 123; J. 5, 58). 2, one who has been defiled by the touch of the wife of another (J. 4, 4).

ಸೂತ್ರಕೇ sūtrakē. ಸೂತ್ರಕಾ. = ಸೂತ್ರಕ.

ಸೂತ್ರಪುತ್ರ sūtra-putra. Karṇa. (My.).

ಸೂತಿ sūti. Birth, production, delivery, child-bearing, bringing forth; offspring, progeny. See e. g. ಪ್ರ., ಬಹು.

ಸೂತಿರಾಗೃಹ sūtikā-grīha. A lying-in chamber.

ಸೂತಿರಾಭವನ sūtikā-bhavana. A lying-in chamber.

ಸೂತಿರಾನಾಯು sūtikā-rāyu. = ಸೂತಿರಾನಾಯು. A wasting disease after child-birth (My.).

ಸೂತಿರೈತಿ sūti-kṛiti. A midwife (ಸೂಲಗಿತಿ Mr. 308).

ಸೂತಿರೇ sūtikē. ಸೂತಿರಾ. A woman who has recently given birth to a child, a lying-in woman. See e. g. ನಮ, ಪ್ರ.

ಸೂತಿಮಾಸ sūti-māsa. The month of delivery, the last month of gestation or pregnancy. ಸೂತಿಮಾಸಂ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗ ಕೃ (Mr. 308).

ಸೂತೆ sūte. A woman who has given birth to a child or one recently delivered. See ಬಿರ.

ಸೂತ್ರಾಢನ su-utthāna. Good effort or exertion, active effort. 2, making good effort, clever.

ಸೂತ್ರೈಃ sūtryaiḥ. Expressing or drinking the soma juice (at a sacrifice).

ಸೂತ್ರ sūtra. = ಸೂತ್ರ. A thread, a string, a line, a cord; fibre, wire; the sacrificial cord; the string or wire of a puppet or doll. 2, a short rule or precept, axiom, aphorism; any rule, law, canon, decree. 3, the art, trick, mystery, key, spring (of an ingenious piece of mechanism or a complicated business. See Ūt. Śmd. 6. 61. 152; ಪಾಣಿನಿಯು. — ಸೂತ್ರದ ಗೊಮ್ಮೆ. A puppet moved by strings, etc. (My.).

ಸೂತ್ರಧಾರ sūtra-dhāra. A stage-manager, a director or principal actor who arranges the plot of a drama and takes a leading part in the prelude (ಧಾರ Hlā. Cm.). 2, the holder and manager of the strings of puppets (Mhr.). See Ūpr. 8, 98; Śiv. 4, 128. 3, a thread, etc. (ಧಾರ, ಸೂತ್ರ Nn. 12).

ಸೂತ್ರಧಾರಕ sūtra-dhāraka. = ಸೂತ್ರಧಾರ. (My.).

ಸೂತ್ರಧಾರಿ sūtra-dhāri. = ಸೂತ್ರಧಾರ. (My.).

ಸೂತ್ರನಾಭಿಬಳ್ಳಿ sūtra-nābhi-baḷli. A small ornamental shrub, Rauwolfia serpentina Benth. (St. & Pl.).

ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಶ sūtra-pravēśa. Threading. See ಕೋಶ 3, ಕೋಸು 1.

ಸೂತ್ರಯಂತ್ರ sūtra-yantra. A thread-mechanism (Rām. 1, 13, 10). 2, a shuttle. 3, a weaver's loom.

ಸೂತ್ರವೇಷ್ಯನ sūtra-vēśhāna. A weaver's shuttle.

ಸೂತ್ರಾಮ sūtrāma. = ಸೂತ್ರಾಮ. (Sk.; Mr. 1a).

ಸೂತ್ರಾರ್ಥ sūtra-ārtha. The purport of a short rule. — ಸೂ

ತ್ರಾರ್ಥವೈದ್. -ವೈದ್. To obtain or have the purport of an (introduced) short rule (Ūh. v. 103).

ಸೂತ್ರೀಕ sūtrika. = ಸೂತ್ರಧಾರ No. 1. (Bp. 21, 31).

ಸೂತ್ರೀಕೇ sūtrikē. = ಸೂತ್ರೀಕ. A thread, a string. See ಉರ. 2, a kind of dish or cake.

ಸೂತ್ರಿಸು sūtrisu. To tie, to bind; to thread, to string; to bring about (Abh. P. 3, 89); to use strings (Bh. 1, 12, 15); to place a measuring line (ಮಾನಸೂತ್ರಸ್ಥಾಪನ ಕ್ಷಮ. Dh.).

ಸೂದ sūda. Cooking; a cook (ಸೂಪಕಾರ, etc. Mr. 269). 2, sauce, soup, seasoning. 3, anything seasoned, a made dish. 4, destroying, destruction. 5, mud, mire. 6, sin. ಸೂದಕರ್ಮ sūda-karma. A cook's work, cooking. (J. 26, 55).

ಸೂದನ sūdāna. Destroying; destruction, killing, slaughter. See e. g. ನಮುಚಿ, ಬಲ, ತವ್ವರ.

ಸೂದಾಗಾರ sūda-āgāra. = ಸೂದಾರ. A kitchen.

ಸೂದಾಧ್ಯಕ್ಷ sūda-adhyakṣa. A superintendent of cooking, an overseer of the kitchen.

ಸೂದಾರ sūda-āra. 1. Tbh. of ಸೂದಾಗಾರ. (Bh. 4, 4, 38).

ಸೂದ್ರ sūdra. Tbh. of ತೂದ್ರ. (My.).

ಸೂದ್ರಗಿತಿ sūdra-giti. A sūdra woman (My.).

ಸೂದ್ರಿತಿ sūdrīti. = ಸೂದ್ರಗಿತಿ. (My.). ಬೆನ್ನಿಪ ಮನೆಗತ್ತ ಮುನ್ನ ತೋರಣ ಯಾಕೆ? ಸನ್ನ ಸೂದ್ರಿತಿಯೊಡನಿರುವ ದ್ರಾಹ್ಮಣಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಯಾಕೆ? (Sp.).

ಸೂನ sūna. Born, produced. 2, blown, blossomed, budded. 3, bringing forth, parturition. 4, a blossom, a flower. See ಪ್ರ.

ಸೂನಕ sūnaka. = ಸೂನ. See ಪ್ರ.

ಸೂನಗಿ sūnagi. = ಸೂನಗಿ, ಸೂನುಗಿ. A kind of knife or sword (Bh. 7, 4, 10).

ಸೂನಂಗಿ sūnangi. = ಸೂಲಂಗಿ. (Tbh. of ತೂಲಿಕೆ). The flower-stalk of the sugar-cane (My.; Śi. 164).

ಸೂನಿ sūni. A butcher. (R.).

ಸೂನಿಕ sūnika. = ಸೂನಿ. (Sk.).

ಸೂನಿಗಿ sūnigi. = ಸೂನಿಗಿ, etc. (Bh. 3, 18, 29).

ಸೂನು sūnu. A son; a child, offspring; a daughter's son; a younger brother. 2, the sun. 3, a daughter.

ಸೂನುಗಿ sūnugi. = ಸೂನುಗಿ, etc. — ಸೂನುಗಿಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಸೂನುಗಿ. (Rā. 6, after 11).

ಸೂನ್ಯತ sūnyata. Agreeable, pleasant and at the same time true; brisk, lively (ಎವಕ್ಷತ, ಧೀರ Nn. 133; ಸಾಕ್ಷಾತ್, ವಿಟ 118).

ಸೂನೆ sūne. 1. Any place where animals are killed or sacrificed; any place or utensil in a house where animals are liable to be accidentally destroyed (see ಪಂಡ; a slaughter-house, shambles. 2, the uwala or soft palate.

ಸೂನೆ sūne. 2. A daughter.

ಸೂನೆಗಾಡ sūne-gāra. A butcher (ವೈತಂಸಿಕ, ಕೌಟಿಕ, ಮಾಂಸಿಕ Nr.; ವೈತಂಸಿಕ, ಕೌಟಿಕ, ಸೌನಿಕ Hlā., o. r. ಕೌಟಿಕ; Bp. 24, 21; 25, 31).

ಸೂನ್ಯದ su-unmada. Quite mad, crazy. (Colebr.).

ಸೂನ್ಯಾದ su-unmāda. = ಸೂನ್ಯದ. (Colebr.).

ಸೂಪ sūpa. = ಸೂಪ. Sauce, condiment, soup, broth; split pease; a cook.

ಸೂಪಕಾರ sūpa-kāra. = ಸುಪಾರ. A cook (ವಲ್ಲವ, ಸೂಪ, ಭೂಪ ಗರ್ವ ಅಡಿಗಿಯವಂ Mr. 269).

ಸೂಪಕಾರಕಿ sūpa-kāraki. N. of a plant (ಕೊಣ್ಣು ಸು Mr. 121, o. r. ಸೂಪಕಾರಕಿ).

ಸೂಪಧೂಪನ sūpa-dhūpana. Asa fetida. (R.).

ಸೂಪರ್ಲಕ್ಕಿ sūpariakkī. Tbh. of ಕೂಪರ್ಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಸೂಪಕಾಸ್ತ್ರ sūpa-kāstra. A book on cookery (My.).

ಸೂರ್ಯ ಸ್ಯ. 1. = ಸುರ್ಯ 1. (Bp. 3, 13).

ಸೂರ್ಯ ಸ್ಯ. 2. = ಸುರ್ಯ 2. (J. 6, 32).

ಸೂಯ sūya. Expressing the sōma juice (as a sacrificial act, see ರಾಜ-).

ಸೂಯಾಣ sūyāṇa. Tbh. of ಕೂಯಾಣ (Śmd. 382).

ಸೂರ್ ಸೌ. ಸೂರು. = ಕೂರು 2. (ವರೀಕ, ನೀರು, ಪಟಲ ಪ್ರಾಪ್ತ Nr., Hla.; ವರೀಕ Mr. 200; My.; Si. 111; cf. the T. a. ಸೂದಗ). ಸೂರ್ಗರ್ (Śmd. 51; V. 39, 18). — ಸೂರಪಟ್ಟಿ. A long piece of wood fastened to the border of a shelving roof (My.).

ಸೂರ sūra. The sun (ಪ್ರಾಪ್ತ Ūt. I, 31).

ಸೂರಣ sūraṇa. = ಕೂರ್ಣ 2, ಕೂರಣ, ಸುರಣ, ಸುರ್ಣ No. 6. (Nr.; ಕನ್ನ, ಸದ್ವಿ Mr. 137; ಸುರಣಗಡ್ಡೆ G.). ಸೂರಣದ ವಣ್ಣು (ಕಾಡೆ Śmd. I).

ಸೂರತ ಸಿ (i. e. su)-rata. Well disposed towards, compassionate, tender; tranquil, calm.

ಸೂರತಿ sūrati. = ಸೂರ್ತಿ, etc. (My.).

ಸೂರತೆ sūrati. A tractable cow.

ಸೂರಸೂತ sūra-sūta. Charioteer of the sun: Aruṇa, the dawn.

ಸೂರಿ sūri. A wise or learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ Śmd. 133, 294 Cm.; Mr. 223). — ಸೂರಿಜನ. Scholars (Nn. 3; Bhn. 2).

ಸೂರಿಗೆ ಸೌರಿಗೆ. = ಸುರಿಗೆ. See ಮೊಗ.

ಸೂರಿಪಾನ sūripāna. = ಸೂರಿಪಾನ, ಸೂರ್ಯಪಾನ. A round and perpendicular parasol or fan, carried before a prince or an idol (My.; Tē. ಸೂರಿಪಾನ, ಸೂರ್ಯಪಾನ).

ಸೂರಿಯ sūriya. Tbh. of ಸೂರ್ಯ. (Rām. 3, 12, 24). — ಸೂರಿಯಸೂನು. Sugriva (Rām. 4, 4, 16).

ಸೂರು sūru. Tbh. of ಭೂರು. — ಸೂರುಕತ್ತಿ. (ಭೂಕೆ, ಅಸಿಧೇನುಕೆ, etc. Si. 290).

ಸೂರುಳ್ ಸುರುಳ್. 1. = ಸೂರುಳು 1. To swear, to utter a solemn declaration (ತಪಃ Śmd. Dh.; T. ಚೂರು, M. ಚುರು; T. ಚೂರ್, an oath). P. p. ಸೂರುಳ್ಳು (Ūpr. 8, after 60).

ಸೂರುಳ್ ಸುರುಳ್. 2. = ಸೂರುಳು 2. An oath (ತಪನ, ತ ಪಃ Nr.; ಪ್ರತ್ಯಯ Nr., Mr. 493; ಪಾಠ, ಭೃತ Nn. 64; Ūpr. 8, 61; see s. ಮಜ್ಜಾಸಾರ). — ಸೂರುಳು. — ಸೂರು To swear (Rāv. 11, 167).

ಸೂರುಳಿಸು sūruḷisu. To swear, to utter with a solemn declaration; to make a solemn promise (Abh. P. 15, after 72; Bp. 43 sum.; Rāv. 11, 166).

ಸೂರುಳು sūruḷu. 1. = ಸೂರುಳ್ 1. P. p. ಸೂರುಳಿದು (Bh. 1, 6, 3).

ಸೂರುಳು sūruḷu. 2. = ಸೂರುಳ್ 2. (ಸಿರಿ, ವೆವಸ್ತೆ Nn. 150; ವೇರಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ 152, o. ra. ಪ್ರಮಾಣ, ಪ್ರಮಾಣ; ಸಮಾಧ, ಭೃತ 156; ಸಾಕ್ಷಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಕರಣ 162, o. r. ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುವುದು).

ಸೂರುಳಿನಲ್ಲಿ (Nn. 150, 156). — ಸೂರುಳು ಮಾಡು. To swear (Bh. 1, 6, 7).

ಸೂರಿಪಾನ sūripāna. = ಸೂರಿಪಾನ. (My.).

ಸೂರಿಯ ಸೌರಿ. = ಸೂರ್. — ಸೂರ್ ಮಾಡು = ಸೂರ್ ಕೊಡು (G. 340).

ಸೂರಿಯ ಸೌರಿ. Plundering, pillaging, ransacking; plunder, spoil (Ūpr. 7, 101; Bp. 26, 2; Bh. 2, 4, 12; My.; Tē. ಚೂರ್, T. ಚೂರ್; cf. ಸುರಿ 1). See ಕೊಡು. ಬಲ್ಲಿದ. ಕೊಡುಯವರು ಕೊಡುಗತ್ತರು, ಸೂರಿಯವರು ಸೂರ-ತ್ತರು (Prv.). — ಸೂರ ಕೊಡು = ಸೂರಗುಡು ನೀರ ದಾಳಿ-ಎಂದು ಸೂರಿಯ ಸೂರಿಯ ಕೊಡುತರಿದವರು ಮಾಡು ಕೊಡು (Pril. 3, 30). — ಸೂರಗುಡು. -ಕುಡು. To give as spoil: to give lavishly, to lavish, to squander. ಎನುಕುಡು ಕೂಡುಂ ಧರ್ಮಂ ಸೂರಗೊಟ್ಟುಂ (Śmd. 73, 287). — ಸೂರಗೊಡು. -ಕೊಡು = ಸೂರಗುಡು. (Bp. 54, 73; B. 5, 42). — ಸೂರಗುಳ್. -ಕೊಳ್. To plunder; to take or acquire by force (Bp. 4, 13; 24, 51; 25, 15; Rāv. 13, 25; J. 5, 56; 13, 6; Bh. 2, 4, 8). — ಸೂರ ಮಾಡು. To plunder, to ransack (My.). — ಸೂರಿಯಾಗು. -ಅಗು. To be plundered or ransacked. ಮಿದೇ ಹುಲ್ಲು ಸೂರಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಹಿಮ್ಮುಳ್ಳಿಗಿಲ್ಲ ಹುತ್ತಾನೆ. — ಉರಲ್ಪ ಸೂರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ದಾಗಲು ಪಾತಕ (Prv.). — ಸೂರಿಯಾದು. -ಅಡು = ಸೂರಗೊಳ್. (J. 10, 11). — ಸೂರಿಯು. -ವಿರು. To give up to be plundered or ransacked (J. 8, 3). — ಸೂರ ಹೋಗು. To be plundered or ransacked. ಕೂಡುವ ಕುಲಗಿರಿಯನ್ನೇಲ, ತವರೊಳಗಿಮ್, ದೇವೊಕ್ಕು ಪನ ನಿಸಿದ ಬೆಳೆದ ಹೊಲ ಸೂರ ಹೋಗುತ್ತ (Bp.). ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡುವದೊಳಗೆ ಪಟ್ಟ ಸೂರ ಹೋಯ್ತು. — ಸೂರ ಹೋದರು ಎನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಸೂರಿಯಕಾಪಿ ಸೌರಿ-ಕಾಪಿ. A man who gives lavishly or bestows with profusion (Bh. 7, 2, 9).

ಸೂರಿಯಗಾಪಿ ಸೌರಿ-ಗಾಪಿ. A plunderer (Bh. 7, 2, 9; 28; Dp. 138, 5).

ಸೂರ್ತಿ sūrti. = ಸುರಿ, ಸೂರಿ. Made or produced in Surat (My.; Tē.). Cf. ಸುರಿತ 1. — ಸೂರ್ತಿಮುತ್ತು. A sea pearl from Surat (My.). — ಸೂರ್ತಿರೂಪಾದಿ. A Surat rupa (My.).

ಸೂರ್ಪ sūrpa. = ಕೂರ್ಪ. (ಮೊದಲು Mr. 209).

ಸೂರ್ಪಕರಣ sūrpa-karaṇa. = ಕೂರ್ಪಕರಣ. See ಕೂರು.

ಸೂರ್ಪ sūrpa. = ಸೂರ್ಪ. (ಕೋಶದ ಪ್ರಕಾರ Mr. 13).

ಸೂರ್ಪ sūrmi. A brass or iron image, statue or pillar.

ಸೂರ್ಯ sūrya. = ಸೂರಿಯ. The sun (ನೇರಕೆ Śmd. I. 3; ಬೊಹಂಗ Ūt. 1, 46; ಪ್ರಾಪ್ತ, ನೇರಕೆ, ಅಗಸವದೆ, ಸುಗೂಡು, etc. Śmd. 14, Kk. 11b). 2, the sun reckoned as one of the twelve ādityas or emblems of the sun in the twelve months of the year; the sun moves through the sky as a chariot drawn by seven ruddy horses or mares (ಸು ಸಪ್ತಾಪ್ತ). 3, N. of a peasant (Ūpr. 3, 86-88). 4, N. of a metrical foot (Ūh.). 5, the sun regarded as a planet, the number 12. ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲೆ ಸುರೇ ಪರಿವೆ (ಎ ಮಣ್ಣು ತೂದದರೆ) ಮೋದೇ ಮೇಲೆ ದೇವುವರು (Prv.).

ಸೂರ್ಯಕಾಂತ sūrya-kānta. Sun-crystal; crystal (ವ್ಯುತ್ಥಿತ Nn. ನೇರದುಗಡೆ, ಬಿಸುಗಡೆ ಕೊ.).

ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ sūrya-kānti. Sun-light, sun-shine 2, the sun-flower, a native of tropical America, Helianthus annuus Lm. (Bk. & Pl.; Mhr. ಸೂರ್ಯಕಾಂತ).

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ sūrya-grahana. A solar eclipse. (C.).
 ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಾಽಗ್ರ ಜಕ್ಕಣ್ಣ sūryagṛhaṇāḥ jaggaṇṇa. N. (Bp. 56, 41).
 ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರವಾದ್ಯಗ್ರಾ sūrya-çandra-vādyagaṇa. Two kinds of tabours of which the one is round like the sun and the other has the form of the half moon (My.).
 ಸೂರ್ಯತನಯ sūrya-tanaya. Śani, the planet Saturn. 2, Yama (My.). 3, Karna. 4, Sugriva. 5, Varuna.
 ಸೂರ್ಯತನಯ sūrya-tanayē. Daughter of the sun: the river Yamunā.
 ಸೂರ್ಯನಕ್ಷತ್ರ sūrya-nakṣatra. That nakṣatra in which the sun happens to be. (R.).
 ಸೂರ್ಯನಮಸ್ಕಾರ sūrya-namaskāra. Prostration (on Sunday) to a kind of altar (pīṭha) on which oblations are put in honour of the rising sun (My.).
 ಸೂರ್ಯಪಾನ sūrya-pāna. Sun-drinking or enjoying. 2, the sun-flower (Z.). 3, = ಸೂರಿಪಾನ, q. v. (R.).
 ಸೂರ್ಯಪುಟ sūrya-puta. An application of the sunbeams, a heating or drying (as of a chemical or medical preparation) by exposure to the sun (My.; Mhr.).
 ಸೂರ್ಯಪುತ್ರ sūrya-putra. = ಸೂರ್ಯತನಯ. (My.).
 ಸೂರ್ಯಬಿಂಬ sūrya-bimba. The disk of the sun. (My.).
 ಸೂರ್ಯಮಂಡಲ sūrya-maṇḍala. The orb or disk of the sun. (My.).
 ಸೂರ್ಯಲೋಕ sūrya-lōka. The world or heaven of the sun, a region or space supposed to exist round the sun, constituting a heaven of which the sun is regent. (My.).
 ಸೂರ್ಯವಂಶ sūrya-vamśa. The family or race of the sun, the solar race of kings, the royal dynasty of Rāma-çandra, king of Ayōdhyā. (My.).
 ಸೂರ್ಯವೃಕ್ಷ sūrya-vṛkṣa. The plant Calotropis or Asclepias gigantea (ಎಕ್ಕದ ಗಿಡ Si. 141).
 ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ sūrya-siddhānta. A celebrated astronomical text-book. (My.).
 ಸೂರ್ಯಾತಪ sūrya-ātapa. The heat or glare of the sun, sun-shine (ಬಿಸಿರಾ Sm. 15).
 ಸೂರ್ಯಾವರ್ತ sūrya-āvarta. The plant Cleome viscosa. 2, a kind of sun-flower, Helianthus indiana. (R.).
 ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ sūrya-asta. Sun-set. (My.; B. 5, 305).
 ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯ sūrya-astamaya. Sun-set (My.).
 ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಾನ sūrya-astamāna. Sun-set (My.).
 ಸೂರ್ಯೇನ್ದ್ರಸಂಗಮ sūrya-indu-saṅgama. Conjunction of sun and moon, the day of new moon.
 ಸೂರ್ಯೋದಯ sūrya-udaya. Sun-rise. (Bp. 37, 54; J. 7, 12; B. 5, 305).
 ಸೂಲೌ ಕೂಲಿ. = ಚೂಲಿ q. v., etc., ಸೂಲು 1. Pregnancy (especially of oows). ಹಲವು ಸೂಲಾವು (ಪರೇಮ್ಪುಕೆ, ಪ್ರತುರವು ಸೂಲಿ Hlā.). ಹಲವು ಸೂಲಾಕರು (ಪರೇಮ್ಪುಕೆ Mr. 181).
 ಸೂಲ ಸೂಲಾ. 1. Tbh. of ಸೂತ 1. Child-bearing, bringing forth (it may, however, be the genitive of ಸೂಲು 1 in B. 2, 37). ಬಾದಿಯು ಒನ್ನೇ ಸೂಲ, ಒನ್ನೇ ಗೊನೆ ಕಯುತ್ತದೆ (the comma is in the print, B. 2, 37).
 ಸೂಲ ಸೂಲಾ. 2. Tbh. of ತೂಲ (Smḍ. 385 Mḍb.; B. 2, 26).
 ಸೂಲಗಾತಿ ಸೂಲ-gāti. = ಸೂಲಗತಿ. (My.).
 ಸೂಲಗಿತ್ತಿ ಸೂಲ-gitti. A woman that assists other women in childbirth, a midwife (ಸೂತಿಕ್ಕುತಿ Mr. 308).

ಸೂಲಂಗಿ sūlaṅgi. = ಸೂನಂಗಿ. (My.). ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಸೂಲಂಗಿ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ (Prv.).
 ಸೂಲಿ sūli. See ಬಿಳೇ ಸೂಲಿಗಡ.
 ಸೂಲಿಕೆ ಸೂಲಿಕೆ. Tbh. of ತೂಲಿಕೆ. A spear, a spike (Bh. 6, 3, 20).
 ಸೂಲು ಸೂಲು. 1. = ಸೂಲೆ, etc. (My.). ಸೂಲು ತಪ್ಪಿದರೆ ಗೊಡ್ಡೇ (Prv.). ಕತ್ತೆಗಳು ಸೂಲಿಗೆ ಒನ್ನೇ ಮದಾಯ ಕೊಡುವವು (B. 5, 17).
 ಸೂಲು ಸೂಲು. 2. = ಉಸಲು, etc. Breath, etc. (Bh. 3, 19, 1; My.).
 ಸೂಲೆ ಸೂಲೆ. Tbh. of ತೂಲೆ. (My.).
 ಸೂವ ಸೂವಾ. Tbh. of ಸೂವ (Smḍ. 342).
 ಸೂವೆ ಸೂವೆ. = ಸುಮ 1. A mother.
 ಸೂಸಕ ಸೂಸaka. A trinket or other ornament for the forehead, a jewel or a golden or other trinket, etc. worn below the partition of the hair (ಪತ್ರಪಾತ್ಯ, ಲಲಾಟಿಕೆ Nr.; T. ಚೂಟು, an ornament for the forehead; cf. ಸೂಸು 1). See Ūpr. 6, 47; 7, after 92; Grj. 3, after 91; 10, 43; Bp. 4, 40; 5, 25; 12, 20; Rāv. 8, after 5; 10, after 31; Rām. 1, 7, 14; 1, 13, 4.
 ಸೂಸಲ್ ಸೂಸal. Breaking forth, appearance (of a smile, J. 30, 11); etc. 2, a kind of dish. ತಿಲಾವನ ಎನ್ನದೆ ಎಕ್ಕ ಹುಗ್ಗೆ; ಸೂಸಲೆನ್ನದೆ, ಎಮ್ಮರು Nr.). — ಸೂಸ ಲಕಡುಲು. Rice flour pastry laid on a plantain or other leaf strewn with jaggery and sesamum powder, folded and boiled in steam; when ready and opened, it crumbles or falls into small pieces (My.).
 ಸೂಸಿಕೆ ಸೂಸikē. The act of showing forth or exhibiting (Rām. 6, 55, 15).
 ಸೂಸು ಸೂಸು. 1. To come forth, to break forth, to appear, to issue, as breath (Rāv. 5, 117), as sweetness in singing (ಕೆವ. 2, 40), as laughter or smiles (Bp. 33, 18; J. 11, 10; 19, 21), as sounds of joy (Bp. 37, 21), as sparks from a fiery arrow (J. 13, 12), as fire (Bh. 1, 20, 60), as lustre from the eyes of women (J. 33, 22), as brain out of the head (Abh. P. 13, 68); to flow, as tears (Ūpr. 5, 131; Abh. P. 4, 25), as blood (Abh. P. 13, 47; Rāv. 13, 96; J. 25, 40), as honey-drops from a lily (Abh. P. 4, 25), as a stream of water (J. 3, 9); to shower (v. i.), as a rain of gold or of nectar (Bp. 9, 33; 23, 41); to drop, as water-drops or hoar-frost (Rāv. 9, 24, 29); to run over, as the water of a tank (Ūpr. 5, 42), to be shed, to spill, as the water of a vessel (Bp. 10, 2); to be shed, thrown off or cast, to drop, as the tail-feathers of a peacock in a gale (Ūpr. 2, 88), as points off the filament of flowers (Ūpr. 8, 103); to fall out of, as an eye ball out of its orbit (Abh. P. 13, after 54); to get loose, as the pole of a carriage (Abh. P. 13, 69); to become disheveled,

as hair (J. 22, 26); to go away or disappear, as desire or fatigue (Bp. 29, 18; 59, 15); to be scattered or fly about, as sparks (Bh. 1, 20, 61); to spread about (v. i.), as fame (Bp. 54, 84); to disperse (v. i., Bh. 8, 13, 25). ಸೂಸುಗೊಳಿಸುಂ ತೀವಿ ನಾಲ್ಕೆನೆಗಂ ಸೂಸು (Śmd. 79). ಅರಿವರಲ್ಲು ಮುಂ ಇನ್ನ ಗೋಪಮುಂ ಸೂಸಿದುವದ್ದಿಂ (142. 166). 2. to emit, as the moon does ambrosia (Śiv. 1, 41), as a face does beams (Rāv. 6, 138), as sighs (J. 19, 17); to cause to break forth, to let appear, as the nectar of a smile (J. 15, 45); to cause to flow, as water (Abh. P. 1, 103), as honey (Rāv. 2, 89); to cause to fall, to shower (v. t.), as a rain of dust (J. 10, 8), as rain (J. 15, 17), as arrows (J. 22, 18); to sprinkle about, as water-drops (J. 19, 84); to let drop, as a loose hair-knot its flowers (Rāv. 7, 17; J. 11, 19); to scatter or throw about, as fibres of the lotus-stalk (Rāv. 6, after 24); to throw, as sēsē (J. 8, 12; ಪಂ ತ್ಯಾಗ ಸೆಂದ. Dh.; ಇಳೆಯ, ಸಿವ್ವು ಸು Kk. 69, ಸೆಂ. 35; cf. ಸೂರಿ 1). ಎತ್ತಂ ಸುಧಾಸೌಧಮಂ ಸೂಸುವ ಚಂದ್ರಂ ತಾನೆ ಮೇಲ್ ಪಟ್ಟಿಸಿದನೆ ಅತಿಜಂ ಭಾಸ್ತಂ (Śmd. 127). ಸೂಸುತುಂ ನದನದ್ದುಪಲಂಗೆ ರಂ (280). ಅಸನದಲಿ ಉಮ್ಮುವದು, ಸೂಸುವದು ದಾಯಲ್ಲಿ (a syringe, Sp.). — ಸೂಸಾಟಿ. — ಅಟಿ. Being scattered, sprinkled, etc.; scattering, sprinkling, etc. (ಸೀದಿಮ್ಪುಳ್ ಸೆ.; Kk. 51; ಸೆಂ. 61; ಸಿವ್ವು ಸು ಸೆ.).

ಸೂಸು ಸುಸು. 2. Being scattered, thrown about sprinkled, etc. (ಪಂಕರ್ಪ ಓತ. I, 89); the act of showing forth or exhibiting (Rām. 5, 16, 44); etc. — ಸೂಸುಗೂಡ್. — ಕೂಡ್. Boiled rice that is thrown about (Rāv. 5, after 114). — ಸೂಸುನೀರ್. Dropping water (Ūpr. 2, 20). — ಸೂಸುವೆಳು. — ಬೆಳು. Spreading lustre (Rāv. 5, after 19).

ಸೂಸು ಸುಸು. 1. Tbh. of ಸೂಸು. (My.; Tē.).

ಸೂಸು ಸುಸು. 2. To drive or scare away (My.). ಸೂಸುತ್ತು (ಸೂಸುವದು ಓತ. II, 111).

ಸೂಸು ಸುಸು. 1. ಸೂಸು. A loud sound, noise (cf. ಸು ಸು; Mhr. ಸೂರ, a note in music; a tune; air breathed through the nostril). See Bp. 6, 10; 28, 46; Bh. 1, 8, 1; ನಿರು, ಲಗ್ನ. — ಸೂಸುಯ್. To make a loud sound, to noise (J. 12, 5). — ಸೂಸುಯ್. A loud sound or noise to come about (J. 4, 80).

ಸೂಸು ಸುಸು. 1. Tbh. of ಸೂಸು. See ಸೂಸುನೀರ್.

ಸೂಸು ಸುಸು. 2. = ಸೂಸು. — ಸೂಸುಗೀರ್. = ಸೂಸುಗೀರ್. (My.). ತಾನು ಗರ್ಜಿ ಅದರ ಸೂಸುಗೀರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟು (Prv.).

ಸೂಸುಗಾಡು ಸುಸು-ಗಾಡು. = ಸೂಸುಗಾಡು. (My.).

ಸೂಸುಗಾಡುಕೆ ಸುಸು-ಗಾಡುಕೆ. = ಸೂಸುಗಾಡುಕೆ. (My.).

ಸೂಸುನೀರ್ ಸುಸು-ಪಾನಿ. Tbh. of ಸೂಸುನೀರ್ (Śmd. 376).

ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸುಯಿಸು. To make a loud sound (as certain musical instruments), to noise (Rāv. 6, after 11).

ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸುಯಿಸು. 1. = ಸೂಸುಯಿಸು, ಸೂಸುಯಿಸು. To noise, etc. (Grj. 10, after 79; J. 13, 18; Bh. 8, 22, 8).

ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸುಯಿಸು. 2. = ಸೂಸುಯಿಸು. To beat (cf. Bh. 31; Bh. 8, 23, 3).

ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸುಯಿಸು. 1. = ಸೂಸುಯಿಸು, etc. To noise (Bh. 3, 19, 48; 5, 11, 34; 6, 4, 101; 7, 10, 17; Rām. 1, 38).

ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸುಯಿಸು. 2. = ಸೂಸುಯಿಸು. To beat (Bh. 7, 10, 17; 8, 24, 49; 8, 26, 15).

ಸೂಸು ಸುಸು. = ಸೂಸು. 2. Tbh. of ಸೂಸು. A harlot, a prostitute (ರೂಪಾಚರ, ವೇಶ್ಯ, ಗಣಿಕೆ, ಗಣ್ಯಾಗನೆ, ಕ್ಷುಧ್ರೆ Hā; ವೇಶ್ಯ B. 805; ಗಣಿಕೆ, ಕಾಮುಕೆ Nn. 98; ಭೋಗ್ಯ, ಕಾಮುಕೆ 113; ಪುರ Bh. 63; ಅಪ್ಪುಕೆ Si. 65; ವಾರಪ್ಪಿ, ಗಣಿಕೆ, ವೇಶ್ಯ, ರೂಪಾಚರ 188; Ū. Bp. 47, 12; Bp. 42, 13; 53, 12; Bh. 3, 19, 19 Rām. 1, 5, 27; J. 6, 35; C.; M. ಸೂಸು, T. ಸೂಸು; according to Śmd. 140 it might be a true Dravid word; cf. ಸು. 1?). ಸೂಸುಯಿಸು or ಸೂಸುಯಿಸು (Śmd. 140). ಸೂಸು ಮೊತ್ತ (ಗಾಣಿಕೆ Hā.). ಸೂಸುಯಿಸು ಗೃಹ (ವೇಶ್ಯಾಲಯ M. 19). ನಾಟ್ಯಭಾವೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಸು ಅಪ್ಪುಕೆ ಎನಿಸುಗು (Bh.). ಸೂಸು ಪಾಳೆ (ವೇಶ್ಯ Si. 106); ಜನರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುವ ಪಟ್ಟಿ ಯಾದ ಸೂಸು (ವಾರಮುಖ್ಯೆ 188); ಸೂಸುಯಿಸು ಗುಮ್ಮಿ ಗಾಡು (189); ಸೂಸುಯಿಸು ಅರಿತೊಡೆಗಳ ಪಂಗಡ ಮುಖ್ಯವು ಬಟ್ಟೆ (ಪಾಪ 224). ಅತ್ತಿಗಿಡಕೂವಿಲ್ಲ, ಕತ್ತಿಗೆ ಕೊಡು, ಹತ್ತಿರು ಹೊಡೆ ಯಿಲ್ಲ; ಸೂಸಿಗೆ ಸತ್ಯವಿಲ್ಲ (Bp.). ಅಲಕ್ಕಿ ಹೂವಿಲ್ಲ, ಸೂಸು ಹೂ ಯಿಲ್ಲ, ಜಾಲಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗಿಡ್ಡಿಲ್ಲ; ದೇವರು ಸೂಸುಗಿಲ್ಲ (Bp.). ಪು ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಸುಮಾರಾಗಿ ಹೋದ ಹಣ. — ಸೂಸು ಪಾಳೆ. ಸುಂಕದವ ತಿರುಗದೆ ಕೆಟ್ಟು. — ಸೂಸು ಬನ್ನರ ಅವ್ಯಾಹಾರ. — ಸೂ ಮುಪ್ಪಾಗಿ, ತೀರು ಹಿಡು ಕೊಡುತ್ತ. — ಸೂಸು ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಕೊಡುವ ವರು. — ಸೂಸು ಮುಪ್ಪಾಗಿ, ಹೋಗಿ ಅದರು. — ಸೂಸು ಯೋಗಿ ಪ್ಪು ತಿ? ದೊರೆ ಯಾಂಗಿ ಅವು? — ಸೂಸು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ. — ಹಾದಿಗೆ ಕಡಗು, ಸೂಸಿಗೆ ಬಿಡಗು. — ದೊಡ್ಡಗೆ ಸೂಸು. ಸೂಸಿಗೆ ಕರುಣಿಲ್ಲ. — ಸನ್ನೆ ಸೂಸುಯಿಸು, ಮನೆ ಕಟ್ಟು ಹಿಡು ಬಿಟ್ಟು. — ಸೂಸುಯಿಸು ಹಾಗಲಲ್ಲಿ ಅನೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸ್ತ. — ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಬೇದಾರ, ಹಾದರಿಗಿತ್ತಿರು ಮಗ ಹವಾದಾರ (Prv.). See śmd a. K. ಕೂಮ್; Prv. a. ತನ್ನೆ, ಮಗನು, ಮೂಸು — ಸೂಸುಯಿಸು An associate of harlots (Ūpr. 8, 53). — ಸೂಸುಯಿಸು To have intercourse with harlots (Bp. 11, 46; 12, 12; 2, 3, 49, 50, 51; 28, 19; V. 9, 32, 33, 34). — ಸೂಸುಯಿಸು -ಕೆಯ. Intercourse with harlots, whoredom (V. 4, 10, 8). — ಸೂಸುಗೀರ್. -ಕೀರ್. = ಸೂಸುಗೀರ್. A street or an abode of harlots (ವೇಶ್ಯ, ವೇಶ್ಯಾಜನಸಮಾತ್ರಯ Bp.; Ūpr. 4, 10, 8 & 44; Rām. 5, 8, 72). — ಸೂಸುಮೊಟ್ಟಿಗಿಡ. A shrub or small tree, Pavetta indica L. (St. & Pl.). — ಸೂಸು. A whore's son (My.). 2, a dancing-master (My.). — ಸೂಸು ಕೆಮನೆ. A harlot's house (My.). ಸೂಸುಯಿಸು ಮನೆ (Bp. 2, 14). ಸೂಸುಗಾಡು ಸುಸು-ಗಾಡು. = ಸೂಸುಗಾಡು. A whorehouse (My.). ಸೂಸುಗಾಡುಕೆ ಸುಸು-ಗಾಡುಕೆ. = ಸೂಸುಗಾಡುಕೆ. Whoredom (My.). ಸೂಸುತನ ಸುಸುತನ. The state of a whore (Bh. 3, 3, 9).

ಸೂಸು ಸುಸು. ಸೂಸು. A time, a turn; a season (ವಾಂ Śmd. 1; Ūt. I, 45; M. ತುಡುತ್ತು, cf. ಸೂಸು 1; Abh. P. 14, after 31); wandering about. cf. ಸೂಸುಯಿಸು, ವಾ ಮನವರ್ಪಂ (Śmd. 1). cf. ಸೂಸುನ (133). ಪೂಸುಮೇ ಪದನೀರದು ಸೂಸು ಉದ್ದರಿಪ್ಪದು (280). ದು ಎಮ್ಮುಪ್ಪುಯಿಸು ಸುಸು ಸೂಸುಯಿಸು (243). ಫಲದಿಂ ಮುಮ್ಮೇದ ಸೂಸುಯಿಸುಯಿಸು ಅದಿಸು ಕೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿದಂ ಪಾಮುಪ್ಪುಯಿಸು (223). ಮನೆಮೇ ಸೂಸುಯಿಸು ಮ್ ಅಯ್ಯು (265). ಎರಡು ಮೂರು ಸೂಸು ಸೂಸುಯಿಸು.

ದಿತ HIA. ಸೂರ್ಯ (Grj. 10, 55). ಹಲವು ಸೂರುದಕದೊಳ
ಅಲುಬಿ ಸಕೆ ಸಕೆದೊಗದೊಡಂ ಬಿಳಿದಹುದೆ ಕವುಳಿ? (Bp. 60, 48).
ಸೂರಾಗಿ (Bp. 60, 61); ಸೂರಾಗಿ (18, 101). — ಸೂರಿದ. — ಅದ.
To know one's turn (Grj. 2, after 106; Rāv. 5, after 19;
Sāv. 1, after 79); to know the proper moment (Abh. P.
1, 118; Rāv. 6, after 11); to know the time (in music,
Rāv. 5, after 19). — ಸೂರು ಸುಸ್ತು. Colition by turns (Kāv.
II, 1, 24). — ಸೂರಿದ. — ಅದ. The person who wandered
about very much: king Nāla (ನಳ Ūt. I, 79). — ಸೂರು
ಗರೆ. — ಕರೆ. = ಸೂರಗರೆ, q. v. ಪುಯ್ಯಲೆ ಕರೆವನಂ ಸೂರುಗರೆವನಂ
ಎನಿಕು (Śm. 42). — ಸೂರುನುಡಿ. Talking by turns: con-
versation (ಸರಾಸನ HIA, Mr. 88). — ಸೂರುಪಾಡು. Chal-
lenge by turns (Rām. 4, 3, 9). — ಸೂರುಪಾನ. Drinking
by turns or repeatedly, carousing (ಮಧುವಾರ, ಮಧುಕ್ರಮ
Nr.). — ಸೂರುಬಿಟ್ಟು. Bravery by turns: repeated or inces-
sant bravery (Rām. 4, 2, 25). — ಸೂರುಮಾತು. Alter-
nate or mutual speech (Bp. 22, 4). — ಸೂರು. — ಉರು.
Fire or wrath appearing from time to time (Bh. 2, 10,
28). — ಸೂರುನಾತು. — ಮಾತು. = ಸೂರುಮಾತು. (Rām. 6, 50,
12). — ಸೂರಗರೆ. — ಕರೆ. = ಸೂರುಗರೆ. To call at (various)
times: to make proclamation, to bear a verbal com-
munication; to announce that a fight is acceptable or
desired. ಸೂರಾಯ್ತುನೆನ್ನು, ಸೂರಗರೆವಂ (Śmd. I). ಸೂರಗರೆವನೆ
ನಡೆ ದೊಡವಂ (Ūt. I, 45, o. r. ದೊಡವಂ). — ಸೂರಗರೆ. — ಉರು.
To come for one's turn (in any affair, Ūpr. 8, after 88;
8, after 94; Abh. P. 15, after 62). ಪೆದಮೆಟ್ಟಿದ ಸೂರಗರೆ
ವನ್ನು ಇದುದುಬಲದಾಧಂ ಭುವಸೈಕರಾಮನಾ (Śmd. 206). —
ಸೂರಗರೆ. — ಪೆದ. To obtain by turns (Ūpr. 8, 69). — ಸೂರಗರೆ.
Rains that fall by turns (Rāv. 8, 112). — ಸೂರಗರೆ.
rep. (Abh. P. 7, 141).

ಸೂರ್ಯಾಯ ಸಲಿ-kyata. The business of a messenger (Bh. 3, 19, 19).

ಸೂರ್ಯಾಯ ಸಲಿ-kyta. A caller at (various) times: a crier, one who makes proclamation; a messenger; a herald (ಸೂರಗರೆವಂ Śmd. I; Grj. 2, after 106; Bh. 3, 7, 99). ಅಯ್ಯು, ಅಭಯ ಗೂರ್ಣಸುನನೆ ಅಯ್ಯು ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ಪುಗುವ ಪೊದಮಡುವ ಜಳ ಮ್ಹಾಯ್ತುರ ಸೂರಾಯ್ತುರ ಕರಾಯ್ತುರ ಕಡಂಗಾಯ್ತುರ ಅಜ್ಜು ಕಾಯ್ತುರ ರಘಸಂ (Śmd. 285, 289).

ಸುಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಾ. = ಸುಕ್ಕ. (Colebr.).

ಸುಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಾ. The corner of the mouth (ಕಟವಾಯ Mr. 818).

ಸುಕ್ಕನ ಸಿಕ್ಕವನಿ. = ಸುಕ್ಕ. (Sk.).

ಸುಗ ಸಿಗಾ. A short javelin or arrow.

ಸುಗಾಲ ಸಿಗಾಲ. = ಸುಗಾಲ. (Sk.).

ಸುಜೆ ಸಿಜಿ. Creating; a creator. See ಎತ್ತ.

ಸುಜಿರಾಕ್ಕುರ ಸಿಜಿಕ್ಕಾ-kaḥāra. = ಸರ್ವಕಾಕ್ಕುರ. (Colebr.).

ಸುಜಿಯುಸು ಸಿಜಿಯಿಸು. = ಸುಜಿಸು. (Sāv. 1, 17).

ಸುಜಿಸು ಸಿಜಿಸು. To let go, to let loose; to emit. 2, to create, to produce, to make (Rām. 3, 2, 17).

ಸುಗ ಸಿಗಿ. A hook for driving an elephant. 2, a hatchet (ರೋಹಿತ, ಕೊಡರಿ Nn. 86).

ಸುಗಿರೆ ಸಿಗಿಕ್ಕೆ. Saliva, spittle, slaver.

ಸುಗಿರೆ ಸಿಗಿಕ್ಕೆ. = ಸುಗಿರೆ. (Sk.; G.).

ಸುತ ಸಿತಿ. Gone, proceeded, flowed, moved. See ಪ್ರ., ಎ., ಸಂ.

ಸುತಿ ಸಿತಿ. Gilding, going, proceeding; a road, a path. See ಕು., ಪ್ರ.

ಸುವಾಟಿ ಸಿಪಾಟಾ. A kind of measure.

ಸುವಾಟಿ ಸಿಪಾಟಿ. A kind of measure. 2, = ನದೀವತೇಷ (Si. 497); = ನದಿ (G.).

ಸುವಾಟಿಕೆ ಸಿಪಾಟಿಕ್ಕೆ. The beak of a bird (Sk.). 2, = ಸುವಾಟಿ (G.).

ಸುಮರ ಸಿಮರಾ. A kind of animal; a young deer; ದೊಡ್ಡ ಹರಂ ಮೃಗ (Si. 170).

ಸುಸ್ಥ ಸಿಶಿಟಾ. Let go, let loose; emitted; given away; abandoned, left; emanated; created, made; joined, attached, connected; abundant, much, many; ornamented, adorned; ascertained. ಸ್ಥಪ್ತವದಾರ್ಥಗಳು (B. 4, 94).

ಸುಸ್ಥನೆ ಸಿಶಿಟಾಣೆ. = ಸ್ಥಪ್ತನೆ. (My.).

ಸುಸ್ಥನೆ ಸಿಶಿಟಾಣೆ. A making, fabrication, forgery, falsehood (My.). — ಸ್ಥಪ್ತನೆವತ್ತ. A forged document (My.). — ಸ್ಥಪ್ತನೆಸಾಕ್ಷಿ. False witness (My.).

ಸುಸ್ಥಿ ಸಿಶಿಟಿ. = ಸಿಟ್ಟು. Letting go, letting loose, emission; giving away; emanation; creation; the expansion of Brahma constituting the universal system; nature, natural property or disposition. ಧ್ವಂಸವಿಕೆಯಾಯ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಫಲವಿಲ್ಲ; ಸ್ಥಪ್ತಗೀತರನ ಭಜಿಸಿದರೆ ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವೇನ (Sp.). See Nn. s. ಸ್ವರ್ಗ 2.

ಸುಸ್ಥಿಕರ್ತ ಸಿಶಿಟಿ-ಕಾರ್ತ. A creator, a maker (B. 4, 89, 144).

ಸುಸ್ಥಿಕರ್ತನಾದನ್ನಾ ಬ್ರಹ್ಮನು (ಬ್ರಹ್ಮ, etc. Dhv.).

ಸುಸ್ಥಿಸು ಸಿಶಿಟಿಸು. = ಸ್ಥಪಿಸು. (Bp. 1, 13; 51, 49).

ಸೆಕಳೆ ಸೆಕಾಣೆ. = ಸಗಳೆ, ಸೆಗಳೆ, ಸೆಗಳೆ, ಸೆಗಳೆ, ಸೆಗಳು. Heat; hot vapour, steam (ಉಷ್ಣ, ವಾಪ Mr. 47).

ಸೆಕೆ ಸೆಕೆ. = ಸಾಕ 2, ಸಕೆ, ಸಜೆ, ಸಾಕ, ಸಜೆ, ಸಗಿ, ಸೇಕ 1 q. v. (Partly Tbh. of ಸಿಜೆ and of Mhr., H. ಸೇಕ). Heat (My.; Bp. 17, 19; Rāv. 12, 13; Ū. Bp. 19, 31; ಸ್ತೀಷ್ಣ, ಧುಳ, ಉಷ್ಣ, ಗಮ್ತ G.; Tē.). ಸೆಕೆಯ ಹವೆ (ದಾಪ್ತ, ಉಷ್ಣ Si. 439). ಸೆಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೆನ್ನು ಕವುಳಿ ಹೊದ್ದು ಕೊಂಡು (Prv.). — ಸೆಕೆನಾಡು. A hot country (B. 2, 2. 37. 51). — ಸೆಕೆಹವಳ. A kind of happaja (My.).

ಸೆಕ್ಕು ಸೆಕ್ಕು. = ಸೆಕ್ಕು. To put in, to insert (Bp. 43, 25; Rām. 6, 45, 48; T. ಹರುಗು, ಹೊರುಗು).

ಸೆಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ಕೆ. Insertion: a joint (?). ತೊಡೆಯ ಸಕ್ಕೆ or ತೊಡೆಸಕ್ಕೆ (Śmd. 195).

ಸೆಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ಕೆ. = ಹಕ್ಕೆ, etc. A chip, etc. (Bp. 43, 25. 36. 83). ಯೂವಸ್ತವ್ಯದ ಸಕ್ಕೆ (ಸ್ವರು Nr.).

ಸೆಜೆ ಸೆಜೆ. = ಸೆಕೆ, etc. (ಉಷ್ಣ, ದಾಪ್ತಿ HIA; Bh. 4, 4, 55). ಬೆನ್ನ ಬೆಂಕಿಯ ಸೆಜೆಗೆ ತಣ್ಣಗಿರ ಬಲ್ಲದೇ? ಹೆಣ್ಣಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಎದ ತಾಕ, ತಿವಯೋಗಿ ಮಣ್ಣು ಮುಸಿಯಾದ (Sp.).

ಸೆಗಣ ಸೆಗಣ. = ಸಗಣ 1, etc. Cow-dung, etc. ಕಡುವಿನ ಸೆಗಣ (ಎರಣ Kk. 69).

ಸೆಗಣ ಸೆಗಣ. = ಸೆಗಣ, etc. ಕಡುವಿನ ಸೆಗಣ (ಎರಣ ಸಿ.).

ಸೆಗಣ ಸೆಗಣ. = ಸೆಕಳೆ, etc. (ಉಷ್ಣ, ಉಷ್ಣ Śm. 15). — ಸೆಗಣಗದಿರ. — ಕದಿರ. The hot-rayed, the sun (ಬೆಂಗಳಿರ, etc., ಸೂರ್ಯ Śm. 14).

ಸೆಗಣ ಸೆಗಣ. = ಸೆಕಳೆ, etc., ಸೆಗಣ. (Bh. 1, 5, 5).

ಸೆಗಣ ಸೆಗಣ. = ಸೆಗಣ, etc. (ಉಷ್ಣ, ಧುಳ Kk. 11 b; Bh. 6, 5, 34).

ಸೆಗಣ ಸೆಗಣ. = ಸೆಕಳೆ, etc. (Bh. 3, 19, 18).

ಸೆಗೆ ಸೆಗೆ. = ಸೆಕೆ, etc. (G.; Tē.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜಿ. = ಸೆಜ್ಜೆ, etc. A tall and stout kind of grass cultivated for its grain, *Holcus spicatus* Roxb. (ಛಾನ್ಯ ಸಿಂ. 87; Z.; My.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜಿ. = ಸೆಜ್ಜೆ, etc. Tbh. of ತಯ್ಯ (ಸಿಂ. 357). A place of rest or repose, a bed (ತಯ್ಯ, ಪದ್ಯ Kk. 30; ಪದ್ಯ, ತಯ್ಯ ಸಿಂ. 76; ತಯ್ಯ 87; Ūpr. 6, after 86; 8, 41). 2, a līṅga-box; a box in general (Bp. 3, 26; 18, 31; 22, 7; 38, 47; 43, 26, 33; 47, 46; 54, 69). ಸೆಜ್ಜೆಯ ಮನೆ (ತಯನಸ್ಥಾನ, etc. HIA.; ಗರ್ಭಾಗಾರ, ವಾಸಗೃಹ Nr.). — ಸೆಜ್ಜೆದುಮ್ಮು. — ತುಮ್ಮು. A box to become full (Bp. 22, 9). — ಸೆಜ್ಜೆ ಮನೆ. = ಸೆಜ್ಜೆ ಮನೆ, ಸೆಜ್ಜೆ ವನ. A sleeping-apartment; a dormitory (ಪಕ್ಕ ಸಿಂ. 79). — ಸೆಜ್ಜೆ ಮೂಡ. An upstairs-room used for sleeping (V. 5, 7). — ಸೆಜ್ಜೆ ವನ. = ಸೆಜ್ಜೆ ವನ, ಸೆಜ್ಜೆ ಮನ. (ಸಿಂ. 387; Ūpr. 7, after 69; 8, after 60 & 94; Grj. 2, after 106; Rā. 11, after 1). — ಸೆಜ್ಜೆ ವಳ. (ಸಿಂ. 234). A guardian or superintendent of (a king's) sleeping-apartments; a man who has the charge of, or waits at, their door (ತಯ್ಯಾಗೃಹ ರಕ್ಷಕಸಿಂ.; ಸೆಜ್ಜೆ ವಾಗಲಾತ Kk. 37; ಸೆಜ್ಜೆ ವಾಗಲವ ಸಿಂ. 46). — ಸೆಜ್ಜೆ ವಳ. (ಸಿಂ. 244, 246). A woman who is the superintendent of sleeping-apartments; etc. — ಸೆಜ್ಜೆ ವಳ. = ಸೆಜ್ಜೆ ವಳ (ಸಿಂ. 234). — ಸೆಜ್ಜೆ ವಾಗಲವ. — ವಾಗಲವ. = ಸೆಜ್ಜೆ ವಳ. (ಸಿಂ. 46). — ಸೆಜ್ಜೆ ವಾಗಲಾತ. — ವಾಗಲಾತ. = ಸೆಜ್ಜೆ ವಾಗಲವ. (Kk. 37).

ಸೆಜ್ಜಿರ ಸೆಜ್ಜಿರ. A bed (Ūpr. 8, after 4; 8, 26).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. = ಸೆಜ್ಜೆ, etc. To bend (v. i.). ಲಕ್ಕಾ ಎಮ್ಮ ಪಾ ರಿವಾಳಗಲು ಎದೆ ಹಾಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹಿಂಗಾಯನ್ನು ನಿಗರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹಿನ್ನಕ್ಕೆ ಸೆಜ್ಜಿದಿರುತ್ತದೆ (B. 3, 114).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜಿ. = ಸೆಜ್ಜೆ, etc. Tbh. of ಶ್ರೇಷ್ಠ. A respectful compellation for a banker, merchant or tradesman, and for certain men of the arts of industry (potters and oil-millers, My.); the head or chief of a caste (My.); etc. (Bp. 9, 8; 24, 22; B. 2, 25; Mhr. ಶೇಖ.). ಬಿಡರುತ್ತಟ್ಟೇ ಮಾದಾ ದಾ ಕ್ಷಣ ಸೆಜ್ಜೆ ಅದಾನೇ? ಅನೆ ಮೆಟ್ಟಿದೇ ಸನ್ನು, ಸೆಜ್ಜೆ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲೇ ಪಟ್ಟಣ. — ಸೆಜ್ಜೆ ಬಿಟ್ಟಿದೇ ಪಟ್ಟಣ. — ಸೆಜ್ಜೆಯ ವಾಯು ಸತ್ತಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯದು. — ಸೆಜ್ಜೆ ಎನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ? ಅಳಿಯುತ್ತಾನೆ, ಹೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. — ಸೆಜ್ಜೆ ಸಿಂ ಗಾರವಾಗುವಾಗ್ಯ ಪಟ್ಟವಲ್ಲಾ ಸೂದಾ ಹೋಯಿತು. — ಸೆಜ್ಜೆ ಸವಾಸೇರು, ಲಿಂಗ ಅದೀಸೇರು. — ಸೆಜ್ಜೆ ಹೆಡ್ಡ, ಕುಮ್ಮಾರ ಹಾಣ. — ಸೆಜ್ಜೆಗೆ ಜಟ್ಟ, ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೆಜ್ಜೆ. — ಬಟ್ಟೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಯಿತನ್ನರೆ ಸೆಜ್ಜೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಬಟ್ಟೆ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನು, ಸೆಜ್ಜೆ ಅತ್ತ ಹಾಗೆ. — ಬಿಟ್ಟಿಡನ್ನ ಅದರೆ ಸೆಜ್ಜೆಗೆ ಅಗದೇ? — ರಾಧವಿಲ್ಲದೆ ಸೆಜ್ಜೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗ. — ವಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟ ಎನಹಾ ಸೆಜ್ಜೆ ಬಿಡ (Prvs.). — ಸೆಜ್ಜೆ ಗಿಟ್ಟ. reit. ಸೆಜ್ಜೆ ಸಂಗಾ ಮಾಡು, ಗಿಟ್ಟ ಸಂಗಾ ಮಾಡ ದಾರದು (Prv.).

ಸೆಜ್ಜಿತನ ಸೆಜ್ಜಿತನ. The state or business of a ಸೆಜ್ಜೆ; headship in a caste (My.). ಕತ್ತೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತರೆ ಸೆಜ್ಜಿತನಾ ಮಾಡೀ ತೇ? (Prv.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 1. = ಸಜ್ಜೆ, ಸೆಜ್ಜೆ. P. p. of ಸೆಜ್ಜೆ 1, in ಸೆಜ್ಜೆ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 2. = ಸೆಜ್ಜೆ. P. p. of ಸೆಜ್ಜೆ 2, in ಸೆಜ್ಜೆ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 1. = ಸಜ್ಜೆ 2. (My.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 2. Pride, haughtiness, arrogance (Dp. 161, 8; My.; see ಕೆಜ್ಜೆ 5; T. also ಹೆಜ್ಜೆ).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 1. (= ಸಜ್ಜೆ 1). Pride (Dp. 161, 4).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 2. The state of being crooked or bent (My.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. To be sewn, stitched together or united; to sew, etc. (ಸೂತ ಸಿಂ. Dh.; see ಸೆಜ್ಜೆ. ತಪ್ಪು 2, ತೇವೆ).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 1. = ಸಜ್ಜೆ 1, ಸೆಜ್ಜೆ 1. To grow bulky or large, to increase (ಅಸ್ಥಿಲ ಸಿಂ. Dh., o. r. ಸಜ್ಜೆ 2; ಶುರ್ಗ Cm.; cf. ತಿಟ್ಟು 1, ತಿಜೆ, ತಿಜ್ಜೆ, ತಿಜ್ಜೆ; M. ತಿಜ್ಜೆ, to become stout, corpulent, thick, stiff; cf. also ಹೆಜ್ಜೆ 1). 2, to grow puffed up or proud (My.). 3, to become stiff, as a limb, a rope, etc. (My.). 4, to become erect from cold, as the hair of the body (My.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 2. = ಸಜ್ಜೆ 2, ಸೆಜ್ಜೆ. To grow crooked or bent, to bend; to shrink, to contract (ವ್ಯ. ಸಿಂ. 91; Abh. P. 1, 76; Grj. 3, 22; Rā. 9, 25; My.; cf. ಸಿಂ 1 & 2; Tē. ತಿಟ್ಟು, shrinking, shrivelling; M. ಹೆಜ್ಜೆ, T. ಹೆಜ್ಜೆ, to shrink, cf. ತೆಜ್ಜೆ; ಸೆಜ್ಜೆ 1).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 3. (To shrink, to recoil); to fear (ಭಯವನ ಅನ್ Kk. 72; ಅಕ್ಕು, ಸುಗ, ಬೆಮಾರ, ಬಕ್ಕು, ಸುರೂ, ಅಕ್ಕು, ಭಯವನ ಅನ್ ಸಿಂ. 40; ಭೀರುತ್ತ 91; cf. ಸಿಗ್ಗು, ನಿಂದೆ 2, ಪಳೆ 1). See Abh. P. 7, 8; 9, 74; Grj. 4, 53; 9, after 58; Rā. 6, 11; V. 9, 81; J. 28, 45; Bh. 3, 13, 16.

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 4. = ಸಜ್ಜೆ 3. Crookedness. ಸಾಯ ದಾಟಿದೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಡ್ಡೆ ಹನ್ನಪ್ಪಿದೇ? (Bā. 85).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 5. (= ಸಿಂ 77). Fear, anxiety. — ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. — ಪಮ. To suffer fear, to undergo anxiety (Abh. P. 13, after 7).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 6. N. of a plant (ಸಿಂ Mr. 134).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 7. = ಸೆಜ್ಜೆ 2. A vessel for the reception of liquids or grain (ರಸಧಾನ್ಯಾಕರಣಾತ್ರ ಸಿಂ. Dh., o. r. ಸೆಜ್ಜೆ).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. = ಹೆಜ್ಜೆ. (8. Mhr.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 1. = ಸೆಜ್ಜೆ 1, ಸೆಜ್ಜೆ 2. To be envious or jealous, to be filled with envious feelings (ಅರ್ಹ ಸಿಂ. Dh.; Ūpr. 6, after 106; Abh. P. 5, 33; Grj. 4, 22; Bp. 42, 14; Rā. 4, 122, 134; J. 4, 32; 7, 59; 14, 3; Abh. 2, 51); to envy (with accusative, Abh. P. 1, 93; 17, 2). ಬಿಡುಬಿಡು ಬಿಡುಬಿಡು ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ (ಸಿಂ. 159). ಕೆಜ್ಜೆ ಗರಿ! ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ ಭಟಿರ ಅರೆ (177). See a. ಮರೆ 3. Cf. ಕೆಜ್ಜೆ! — ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. — ಅಖ. Unwillingness to be excelled. ಹುಲೆ ಕೂಡ ನಂಗ ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ (Prv.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 2. Anger, wrath (ಕೋಪ, etc. Kk. 43; ಮುಳಸು, ಕುಳಸು, ಬರಸೊರಸು, ಕಾಯ್ಜು, ಕನಿಸು, ಕವಲ, ಮುನಿಸು, ಸೀತವ, ಕೋಪ ಸಿಂ. 39; ದಣ್ಣೆ Bha. 37; Ūpr. 1, 37; Abh. P. 13, 24; Rā. 4, 121; J. 10, 42; Bh. 1, 8, 1; T. ಹೆಜ್ಜೆ, to be angry; ಹೆಜ್ಜೆ, anger, wrath; cf. ಕನಿಸು 1 & 2; ಸುಟ್ಟು).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 1. To be or become angry (ಕ್ರೋಧ ಸಿಂ. Dh.; cf. ಸೆಜ್ಜೆ 1).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 2. = ಸಜ್ಜೆ 2. To wash (My.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 3. = ಸೆಜ್ಜೆ 3. (B. 2, 37). — ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ = ಸೆಜ್ಜೆ 3. (8. Mhr.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. = ಸೆಜ್ಜೆ, etc. A cluster, a tassel; a ball to play with (ಸೆಜ್ಜೆ, ಕನ್ನಡ Nr.; ಕನ್ನಡ).

Öt. I, 104; cf. ಸೆತು or ಸೆಡೆ 1). ವಾಲಪಾತ್ಯೆ, ಪಾಂತಪ್ಪೆ ಎನ್ನದೆ ಮುದಿಯ ಮೇಗಣ ಮುತ್ತಿನ ಸಣ್ಣ; ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಣೆ ಎನ್ನದೆ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ಸೆಣ್ಣಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು. To play with as with a ball (Bp. 36, 48).

ಸಿದಗಿ ಸೆಡಾಗ್. = ಸೆಡೆ. Trash, etc. (V. 37, 92).

ಸಿದಗಿ ಸೆಡಾಗ್. = ಸಿದಗಿ 1. Tbh. of ಚಿತ್ಯ. A funeral pile (ಚಿತ್ಯ, ಚಿತ್ಯ HIA.).

ಸೆಂದವೆ ಸೆಂದಾವ. Tbh. of ಸೈನ್ಯದ (Smd. 357).

ಸೆನ್ನು ಸೆಂದು. 1. = ಸನ್ನು. To rub out, etc. (T. ಚರ, to destroy = ಅದ 1; T. ಚರ, ruin; ಚರುದು, to ruin; ಚರುಮು, to rub; cf. ಕರಿ 1, etc.).

ಸೆನ್ನು ಸೆಂದು. 2. Rubbing out, extinguishing, destroying, killing (ಒರಸು, ಹಂಸೆ Kk. 68; ಒರಸು Smd. 51). — ಸೆನ್ನುಗೋರ್. — ಕೋರ್. A stick to kill with (Öpr. 5, 53).

ಸೆನ್ನುರ ಸೆಂದೂ. Tbh. of ಸೆನ್ನುರ (Smd. 357; Öpr. 2, 82; 8, 26; 8, after 78).

ಸೆಮ್ಮ ಸೆಂಬೆ. (= ಸೆಮ್ಮೆ). N. of a plant (ಪತ್ರವಾ Mr. 150).

ಸೆಯ್ ಸೆಂ. = ಸಯ್ 1.

ಸೆರಗು ಸೆರಾಗು. Calamity, evil, mischief (T. ಚಲುಗು, ಚರುಪು, ಸುಲಗು; see ಸುಲಕು 2); sin, crime (Abh. P. 9, 196; 10, 19; 11, 7, 92; 13, 12, 47, 57; 16, 9). — ಸೆರಗ. — ಅ 3. = ಸರಗ. A sinner (Smd. 90 Mdb., o. r. ಸರಗ). 2, sin, crime (ಪಾತಕ Öt. I, 59, where probably ಪಾತಕ, or ಸೆರಗು, is meant).

ಸೆರೆ ಸೆರೆ. = ಸುರೆ 2, ಸೆರೆ. The palm of the hand bent so as to receive or hold anything; a handful (My.; Bh. 2, 13, 50; B. 3, 59; T. ಚರ, ಚರ; see ಕಸುಸೆರೆ, ಮುಚ್ಚಲಿ). ಅರ್ತ ಕದಮ್ಮು ಬತ್ತಿ ದ ಕಾಲುಂ ಹುರಿಯದಿ ಅದಮಿಳ ಎಸಕದ ಸೆರೆಯುಂ (Smd. 286). ಸಣ್ಣ ವನಾದರೂ ಚಿವುಗ ಸೆರೆಯದಿವೆ ಕದಿಯದೆ ಬಿಡ. — ಸೆರೆ ವರಕ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸೀರೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಬೀಡ (Prvs.). — ಸೆರೆ ಬಿಗಿ. To join the two cup-palms for petition's sake (J. 18, 59). — ಸೆರೆವರಿ. — ಸರಿ. To become a palm bent so as to receive anything (Abh. P. 4, 39; 11, 185). — ಸೆರೆವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. = ಸೆರೆ ಬಿಗಿ. (J. 19, 14). — ಸೆರೆವಿಡು. — ವಿಡು. To let drop the (contents of a) palm (Smd. 224).

ಸೆರೆ ಸೆರೆ. Tbh. of ಸೆರೆ. (ನಾಳಪತ್ರ, ಸೆರೆ HIA. MS. 4, 98; Mr. 456). ಸೆರೆಯ ನರ (ಸ್ವಸೆ, ಸ್ವಾಯು, ಸೆರೆ HIA.).

ಸೆರಿಗು ಸೆರಾಗು. = ಸರಗು, ಸರಗು, ಸೆರಗು. Either end of a piece of cotton or silk cloth used as a garment; the loose end of a garment; that end which is put over the shoulder or head; the ornamental colored cross stripes near each of the ends (ದತೆ, ವಸ್ತ್ರ Nr.; ಅಂಜಲ Mr. 342; C.; T. ಚಿಂಟು; T. ಚಿಂಟು, a wing; see ಕದಾ); COVER, protection, refuge (Abh. P. 13, 70; C.). See ಒಡ್ಡೆದ ಗು, ಒಳಸೆದಗು, ಕಡೆ, ಕುಡಿ, ಪುಡಿ, ಮೇಲೆ; Öpr. 5, 22; Grj. 2, after 106; Bp. 47, 47; 52, 27; Räv. 13, after 71; Rāghō. 17, 64, 65; J. 6, 55; 19, 16; 30, 29; Pril. 8, 29; B. 1, 25; 5, 159. ಮೇಲುಮು ಕುಡದ ಮೇಲಿರ್ಪ ಸೆದಗು (Smd. 71). ಸೀದಿಯ ಸೆದಗು (ಅಂಜಲ HIA.). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗಿ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂರೆ ಸೆದಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ

ಬೀದಿ (Sip.). ತಿವಾ ಎನ್ನರೆ ಸೆದಗು ಸುತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು, ಭವಾ ಎನ್ನರೆ ಭೈರ ವಾಸ ಹದಮು ಬಿಟ್ಟು (Prv.). — ಸೆದಗೊಡ್ಡು. — ಒಡ್ಡು. = ಸದಗೊಡ್ಡು. To take the end of one's garment that is thrown over the shoulder, down under the shoulder, put both hands under it and stretch it forth as a sign of very humble petition (Öpr. 6, 87; C.).

ಸೆರಿಂಗು ಸೆರಾಗು. = ಸೆರಗು, etc. (Smd. 48; Öpr. 4, 82; 10, 17; Bp. 11, 34; 14, 6; Säv. 1, 40; 3, after 85; see ಕಡೆ, ನಡು, ಮುಂಜೆದಗು). ಮೇಲುಹದ ಸೆರಿಂಗನ ಒಸರಿಸುವುದು (Smd. 135).

ಸೆರಿ ಸೆರೆ. 1. To narrow, to contract, to confine: to harass (see Säv. a. ಬೀಡ 2; T. ಚರ, to narrow, to contract; to destroy; to kill; see a. ಕದಾ).

ಸೆರಿ ಸೆರೆ. 2. = ಸದ. (fr. ಕದ, q. v.). Confinement, captivity, bondage; a hold, a prison (C.; T. ಚಿತ್ಯ; ಕಾರಿ HIA.; ಪ್ರಗ್ರಹ, ಉಪಗ್ರಹ, ಬಸ್ತಿ Nr.; ಬಸ್ತಿ Öt. I, 29; Öpr. 5, 36; Abh. P. 14, 43; 14, after 79; Grj. 3, after 103; J. 2, 5; 8, 3; Si. 322; see ಕೆಯ್, ವೇನ್). ಆ ಸಭೆಯ ವರು ಅವನನ್ನು ಕೆಲವು ದಿವಸದ ತನಕ ಸೆರೆಯೊಳಗಟ್ಟು (B. 5, 176). ಸೆರೆಯ ಮನೆ (ಕಾರಿ, ಬಸ್ತಿನಾಲಯ Nr.). ಸೆರೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬುತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಿ ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಸೆರಾಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To fetter, to take prisoner. (ಸಂಹರಣಂ) ಸೆರಾಗಟ್ಟು, ತನ್ನವಂ (Räv. 5, 130). — ಸೆರಾಗೆಯ್. To confine, to hold fast or firm, to fetter (Öpr. 8, after 44; 10, 12; Abh. P. 1, 114; 9, after 191; Räv. 6, after 11; Säv. 2, 14; J. 8, 48). ಕುಳಂ ಪ್ಪಾಸಮಾಗೆ ಪೇಡು ಕ್ಕುಂ ಕ್ಷರಣಂ ಸೆರಾಗೆಯ್ಯದಾಗಿ ಲಕಾರಮಂ ಎಕಲ್ಮಮಂ ಮಾಡ ದಾರದು (Smd. 18). — ಸೆರಾಗೋರ್. — ಕೋರ್. To take prisoner, to imprison, to shut up (Öpr. 4, 15; Abh. P. 15, 45; J. 29, 49). — ಸೆರೆ ಬಿಡು. = ಸದ. To release from confinement or prison (Bp. 40, 45; My.). — ಸೆರೆ ಬಿಡು. Captivity to cease (J. 31, 63). — ಸೆರಾಮನೆ. = ಸದ. A prison (ಕಾರಿ, ಬಸ್ತಿನಾಲಯ Si. 298; ಗುಪ್ತ 426; J. 31, 26; B. 2, 25; 5, 57, 106; C.). — ಸೆರಾಮನೆಯೊಳಗೆ ಇರುವವನು (ಪ್ರಗ್ರಹ, ಉಪಗ್ರಹ, ಬಸ್ತಿ Si. 298). — ಸೆರೆಯಾಗು. — ಆಗು. To be enclosed, to grow captive, to be made prisoner, to get into prison (Öpr. 8, 62; J. 17, 20; 27, 3). ಹೊರೆಯಾಳಿಗೆ (on account of—) ಒನ್ನ ಮನೆಯಾಳು ಸೆರೆಯಾಯಿತು (Prv.). — ಸೆರೆಯಿರ್. — ತರ್. To be imprisoned or shut up (J. 18, 8). — ಸೆರೆಯ ನೆ. — ಮನೆ. = ಸೆರಾಮನೆ. (Öpr. 10, 111). — ಸೆರಾವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. To take prisoner (Grj. 4, after 70; Säv. 1, after 79; Bh. 2, 4, 12). — ಸೆರಾವಿಡಿ. A jail (ಕಾರಗೃಹ Mr. 197). — ಸೆರಾ ಹಾಕು. To imprison (My.). — ಸೆರೆ ಹಿಡಿ. = ಸೆರಾವಿಡಿ. (C.; B. 4, 9, 217). — ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವೆ. Taking prisoner (ಪ್ರತಿಯುಕ್ತ Si. 434).

ಸೆರ್ಕು ಸೆರ್ಕು. = ಸೆಕ್ಕು. To shove in, to put in, to insert, to tuck (the end of a garment) into another (part of the) garment (ವಸ್ತ್ರಾಂತರ ಪ್ರವೇಶ Smd. Dh.; M. ಚರುದು, ಚೂರುಗು; see ಚುಚ್ಚು 1; cf. ಸುಲಕು 1).

ಸೆಲದಿ ಸೆಲದಿ. = ಸೆಲದಿ. A spider (T. ಚರಿದಿ 2; T. M. ಚಲದಿ). — ಸೆಲದಿನೂರ್. A spider's thread or web (Bp. 43, 38). — ಸೆಲದಿವು. A spider (Bp. 13, 19).

ಸೆಲದಿ ಸೆಲದಿ. = ಸೆಲದಿ. (V. 9, 56; Säv. 2, 73).

ಸೆಲವು ಸೆಲವು. Leave, permission, order (J. 10, 47; 12, 14; T. Säv. also: expenses, charges; expendi-

ture; dismissal; cf. ಸರ್ 1). — ಸಲವುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get permission (J. 20, 56).

ನಿಲೆ ಕೊಲೆ. 1. Sound, noise; echo (M. ಚಲವು, ಚಲ; T. ಚಲ; cf. ಕರ್; T. ಚಲ, a clap of thunder; cf. ಸೊಲೆ 1). ತಬ್ಬದಿನ್ನ ಹುಟ್ಟುವ ಸಲೆ (ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ, ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ St. 60).

ನಿಲೆ ಕೊಲೆ. 2. A spring, a fountain-head (T. ಚಲ, ಸಲೆ; see ಚಲಮೆ). — ಸಲೆವೊಡೆ. -ಎಡೆ. A spring to be opened (Bp. 18, 68).

ನಿಲೆ ಕೊಲೆ. 1. Tbh. of ತಲೆ (Śmd. 357; Abh. P. 12, 68).

ನಿಲೆ ಕೊಲೆ. 2. Tbh. of ತಲೆ No. 3. See ಬಿಟ್ಟು.

ನಿಲೆ ಕೊಲೆ. 3. Tbh. of ಚಲ. Cloth. See Rāghc. s. ಸುರಿತ.

ನಿಲೆ ಹ ಸೊಲಿಹಾ. = ಸಲೆಹ. ಸಲೆಹದ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ತಟ್ಟು, ತಂಕು Nr.).

ನಿಲೆ ಕೊಲಾ. = ಸಲೆದು, etc. P. p. of ಸಲೆ 2, in ಸಲೆ ಕೊಳ್ಳು (My.) and ಸಲೆ ಸಲೆದು (Bp. 47, 47; 60, 48).

ನಿಲೆತ ಕೊಲಾ. The act of pulling (My.). 2, spasm (of the muscles, My.). 3, the force or velocity of a stream (My.).

ನಿಲೆದು ಕೊಲಾ. = ಸಲೆದು. P. p. of ಸಲೆ 2. (O.; Dp. 32, 2; see ಸಲೆ).

ನಿಲೆವು ಕೊಲಾ. The force or velocity of a stream (C.; B. 4, 88. 104).

ನಿಲೆಸು ಕೊಲಾ. 1. To cause to pull, etc. (My.).

ನಿಲೆಸು ಕೊಲಾ. 2. = ಸೀಸು 1. To be envious, etc. (J. 22, 85).

ನಿಲೆಸು ಕೊಲಾ. 3. To cause to cane or flog (My.).

ನಿಲೆ ಕೊಲೆ. 1. A twig, a small branch, a stick, a staff, a rod, also one for training or punishing children (ದಾಟಿಪ್ಪಾ ದಣ್ಣ Śmd. Dh., Śm. 114; Āpr. 3, 88; J. 10, 12; Bh. 1, 12, 8; T. ಸಲೆ; M. ಚಲಿ, ಚಲಿ, a small branch; Tu. ಗೆಲ್ಲು, a branch, twig; cf. ಚಲ, ಸಲೆ, ಕೆಲೆ?). ದಾರ ಸಲೆ (ಪ್ರಾಚೀನ, ತೋದನ, ತೋತ್ರ Nr.). ಸಲೆಗೆ ಹದದದ ಮಗು ಬಳಿಗೆ ಹದದೇತೆ? (Prv.). — ಸಲೆಗೊಮ್ಮ. -ಕೊ ಮ್ಪು. A slender branch (Śm. 118; Āpr. 7, 45; Grj. 3, after 103). — ಸಲೆಗೋರ್. -ಕೋರ್. A slender stick (Bp. 81, 4). — ಸಲೆನದು. A waist like a small rod, a thin, delicate waist (Śm. 118; J. 8, 19; 26, 11). — ಸಲೆಮಂಡು. A rod-like lightning (Rāv. 8, 4; Śāv. 1, 46. 51). — ಸಲೆವಿ ದ. -ವಿ. To seize a small branch (J. 18, 28).

ನಿಲೆ ಕೊಲೆ. 2. To cane, to beat or flog with a stick (My.; cf. ಎಡ 4?).

ನಿಲೆ ಕೊಲೆ. 3. = ಸಲೆ. To draw or attract towards one's self, as a net (Bp. 27, 26), as a dear person (J. 18, 24; Bh. 1, 8, 61), as a military force (J. 18, 3), as the essence of poetical works (Ā. 1, 1); to attract, to captivate, as people's eyes and mind (Bh. 1, 5, 8); to attempt to catch, as a reflected image (Prll. 3, 27); to take, as a drop (Rāv. 8, 117), as a bow (J. 25, 31); to levy forcibly, as tribute (Bh. 2, 3, 7); to take away, to rob, as grass (Āpr. 8, after 4), as a sword (Śāv. 3, 40), as a bow (Śāv. 4, 50) and

all sorts of things (Bh. 2, 3, 6); to remove, as pride (J. 18, 2); to pull or take off or remove forcibly, as the end of a woman's garment from her breast (J. 25, 3), as the folds of a garment tucked in (J. 26, 19); to pull from an inclosure or sheath, as an arrow (J. 12, 24; Rām. 3, 8, 69), as a sword (J. 28, 61); to pull, as an ear (Āpr. 5, 64), as hair (Āpr. 6, 29), as the branch of a tree (Rāv. 9, 24); to pull up, to draw, as the reins (Rām. 3, 2, 22); to pull out, as pearls out of—(Rāghc. 17, 72); to pull or bend upwards (J. 28, 46); to pull or shake about, as clothes in washing (Bp. 60, 48); to draw up or suffer spasms, as the muscles of a limb or a limb (My.); to rush, to move forward with impetuosity, as the water of a stream or river (J. 6, 3, 2, 28; ಉರ್ವಾ ನ Śmd. Dh., Śm. 114; ಉರ್ವಾ Śm. 36; ಸುರಿ 107; ವರ್ವಾ, ನೂರಿ, ಪರಮುತ್ರೆ 68; ಪರಮುತ್ರೆ Kk. 71; ಕರ್ವಾ Śmd. 1; cf. ಚಲ 1 & 2. Remark: St. 39, 278. 319. 320 use it = ಎಡ, to draw, as a carriage, etc., which is unwarrantable). P. ps. ಸಲದು, ಸಲೆದು. ಸಲದು ಕೊಳ್ಳು ಕರ್ವಾ (ಕರ್ವಾಕೊಳ್ಳು ದು Ā. 11, 96). ವರವರ್ವನ ಸಲೆದು ಕೊಳ್ಳು ವಾಚಕನಂ (Jm. 22).

ನಿಲೆ ಕೊಲೆ. 4. = ಸಲೆದು. P. p. of ಸಲೆ 3, in ಸಲೆ ಸಲೆದು (J. 6, 8).

ನಿಲೆ ಕೊಲೆ. 5. Pulling; pulling off; robbing. 2, the force of a stream or river (J. 25, 4; see ಎಡ). — ಸಲೆಮಂಡ (Śmd. 385, o. r. ತೋರುಮಂಡ; Kk. 96). A oot that is pulled: a swinging oot (Āpr. 8, 8; Abh. P. 2, 75). — ಸಲೆಸೀರೆ. A woman's garment that is pulled off (Bh. 3, 2, 10). — ಸಲೆಸೂದ. Robbing and plundering (J. 10, 53).

ನಿಲೆಯ ಕೊಲೆ. Tbh. of ತಟ್ಟು 1 (P). See Mr. s. ಎರಿ.

ನಿಲೆ ಕೊಲಾ. = ಚಲಿ, etc. Cordia myxa Lim. ಸಲೆದ ಮರ (ತೇಲು, ತೇಲಾಪ್ಪ, etc. Nr.).

ನಿಲೆ ಕೊಲಾ. = ಚಲಿ, etc. — ಸಲೆಗುರ. -ಉಗುರ (Ā. 11, 68; Śm. 118). A long (but also pointed) nail (of woman, Grj. 2, 87; 5, 61; 5, after 76; J. 15, 43; Rām. 6, 10, 12). ಬೀತಿಯು... ನುಣ್ಣುಟ್ಟುಮೇಲೆಗರ ಮೇಲೆ ತನ್ನಿಂದಿಟ್ಟು, ಸಲೆಗುರ ಸ್ವರಿ ಎರಡೊಂದು ಮಿದು (Rāghc. 17, 66).

ನಿಲೆ ಕೊಲೆ. A wound made by scratching or a wale (ಚಿವರ ಗಾಯ, ವಾಸು G. 504).

ನಿಲೆ ಸೆಕಾ. 1. = ಸಲೆ, etc. Heat (Āpr. 2, 74; Bp. 46, 31; Tā; Mhr., H. ತೇವ, warming one's self before a fire; fomentation of a limb with heated cloths, leaves, etc.; warming or fomenting another; a little fire of sticks and rubbish for warming one's self). See ಸಸು.

ನಿಲೆ ಸೆಕಾ. 2. Sprinkling, besprinkling, moistening; aspersation; pouring out, effusion, emission; seminal effusion, impregnation; a libation, an offering; seminal fluid; a drop. See ಎಳೆತೇವ, ಉತ್ತೇವ, ನೀತೇವ.

ನಿಲೆ ಸೆಕಾ. Per hundred; an aggregate of one hundred (My.; Mhr., H. ತೇವನಂ).

ನೀಲದಾರ sēkadāra. = ತೀಲದಾರ. (My.; Si. 259).

ನೀಲವಾತ್ರ sēka-pātra. A vessel for pouring out or holding water; a *balting-vessel*, a *bucket*.

ನೀಲರಾವುತ sēka-rāvuta. A boasting horseman (Mhr. ತೇಲಿಃ, boasting, vaunting). ನೀಲರಾವುತ ಎಲ್ಲಿ? ಗೋಕುಲಾಪ್ಪನು ಎಲ್ಲಿ? (Prv.).

ನೀಲಗುಡಸಿ sēgudasi. = ನೀಗುಡಿ, etc. (Z.).

ನೀಲಗುಡಿ sēgudi. = ನೀಗುಡಿತ, etc. (Z.).

ನೀಲಗುಡಿತ sēgudita. = ನೀಗುಡಿಸಿ, ನೀಗುಡಿ, ನೀಗುಡುತಿ, ನೀಗುಡು. A medical plant considered as one of the eight principal drugs (ಕಾರ್ತಿಕೇಷ, ಮಧುರಕ, ತುಂಗ, ಹ್ರಸ್ವಾಂಗ, ಜೀವಕ Nr. b; ನೀಗುಡುತ Nr. a).

ನೀಲಗುಡುತಿ sēguduta. = ನೀಗುಡಿತ, etc. (Nr. a; ತ್ವಣೀನ Mr. 139, o. r. ನೀಗುಡಿತ).

ನೀಲಗುರ್ತಿ sēgurāi. = ನೀಗುಡಿತ, etc. The shrub *Cadaba indica* Lam. (Z.).

ನೀಲಕ ಸೆಕಾ. = ನೀಲನ. (Ūpr. 6, 38). See ಅ.

ನೀಲಕ ಸೆಕಾ. Sprinkling, a sprinkler; a cloud. (ಮೋಡ G.).

ನೀಲನ ಸೆಕಾನಾ. The act of sprinkling, watering, besprinkling, moistening, pouring out, shedding, aspersion, effusion; impregnating, engendering; dripping, oozing out. 2, a *balting-vessel*, a *bucket*. See ತಳಿ, ತುಳುಕು 1. — ನೀಲನಂಗಿಯ. — ೦. To sprinkle, to besprinkle (J. 19, 45; 84, 5).

ನೀಲನಕ ಸೆಕಾನಾ. = ನೀಲನ. See ಅ.

ನೀಲನಕ ಸೆಕಾನಿಕಾ. The act of scattering or sprinkling (Ūpr. 5, after 19).

ನೀಲಕ ಸೆಕಾ. Sprinkled, poured out, effused (Ūpr. 1, 72).

ನೀಲದು ಸೆಡು. 1. = ನೀಲ. (tr. ಸೆಡೆ 2). Bending, shrinking, contraction (Bh. 3, 9, 24). — ಸೇದುಗೋ. — ಕೋ. To shrink, to contract (Ūpr. 8, after 4; Grj. 9, after 58; Bh. 1, 19, 23; 3, 9, 23). ಅಡವಿಯೊಳು ಮದ್ದಿ ಹೊಡೆದು ನಿಡ ಸೇದುಗೋನ್ನು, ಹುದಿಯೊಳಗೆ ಕಮಲ ಬೆಳೆದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ನುಡಿಯ ನಡು! (Sp.). — ಸೇದುಗೋ. — ಕೋ. = ಸೇದುಗೋ. (Rā. 9, 28). — ಸೇದು ಪದು. = ಸೇದ್ದು (Smd. 28). To shrink, etc. — ಸೇದುವಡೆ. -ಪಡೆ. = ಸೇದುಗೋ. (Rā. 8, 125).

ನೀಲದು ಸೆಡು. 2. = ಸಿಟ್ಟು. Anger, etc. (B. 4, 16).

ನೀಲ ಸೆಪಿ. Tbh. of ಶ್ರೇಣಿ (Smd. 345 Mqb.; ಸಮೂಹ ಸಿ.; ಬಂಗುಳಿ, ನರವಿ, ಗೊನ್ನಣಿ, ಪಿಣ್ಣು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಪಿಣ್ಣು, ಒಟ್ಟು, ಕಿಕ್ಕಿನ್ನ, ತಣ್ಣ, ತೊಮ್ಮೆ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Sm. 54; ಬಿನ್ನ, ತುಣಿ 96).

ನೀಲ ಸೆತಾ. Tbh. of ಶ್ರೇಣಿ (Smd. 368; Bp. 34, 6).

ನೀಲ ಸೆತು. A ridge of earth, a mound, a bank, a *causeway*, a dike, a dam, any raised piece of ground separating fields; a landmark; a *bridge* (ವಾರಣ, ಕಟ್ಟಿ Mr. 416; ವರಣ, ಕಟ್ಟಿ HIA.; ಕಟ್ಟಿ, ಅರಿ Si. 104). 2. = ಸೇತುಬಂಧ (Smd. 188). 3, the tree *Crataeva roxburghii* R. Br. or *Tapia orataeva* (ವಾಯುವರ್ಗ G.).

ನೀಲಸುಬಂಧ ಸೆತು-bandha. The ridge of rocks extending from the south extremity of the Coromandel coast towards the island of Ceylon (supposed to have been formed by Hanumat as a bridge for the passage of Rāma's forces against Rāvana, Sk.). 2, any *causeway*, *bridge*, etc.

ನೀಲಸುಬಂಧನ ಸೆತು-bandhana. = ಸೇತುಬಂಧ No. 1. (My.).

ನೀಲಸುಬಂಧ ಸೆತು-yātrā. A pilgrimage to the sētubandhana (My.).

ನೀಲಸುಬಂಧ ಸೆತು-śāna. Bathing at sētubandhana (My.).

ನೀಲ ಸೆಡಿ. (= ಜೇಡಿ). — ಸೇದಿರಾ. N. (Bp. 27, 35).

ನೀಲದು ಸೆಡು. 1. = ಸೇವ್ವ. To draw up water (from a well hand over hand by means of a rope, My.; Tē. ಜೇದು; T. ಪಾಮ್ಪು); to pull in (a string, as that of a paper kite, etc., My.; B. 4, 176); to draw in with the mouth, to drink (as blood, Bh. 8, 22, 48, or as another's life, Bh. 7, 1, 18); to snuff, to draw in with the breath (as snuff, the mucus of the nose, My.); to draw in (as breath, My.); to draw in a fluid (as roots, B. 3, 84); to draw or smoke (as a pipe, a shiroot, opium, etc., My.; B. 4, 40); to draw along, to drag (Bh. 3, 19, 46); to pull (as an elephant's trunk, J. 7, 47); to take away, to rob (as a cart, Rām. 1, 8, 31). 2, muscles, limbs or the tongue to draw up or suffer spasms (My.; ನಾಳಿಗೆ ಸೇದಿ ಹೋಗುವದು, not to be able to speak a word, My.); to throb and pain (as a wound, etc. in which pus is forming, My.); to be contracted or shrunk (as the belly, B. 3, 123). ಸೇದುವ ದಾನಿ (ಅನ್ನ, ಪ್ರಸಿ, ಕೂಪ Si. 90); ಸೇದುವ ದಾನಿ ದೇವಿಯನ್ನ ನೀರವು ರಾಜಿ (843; see G. a. ರಾಜಿ). ನಾಸಿಕದ ಸೇದುವ ಅನಿಲಂ (ಪೂರಕ Mr. 53). ಅಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಿ ಸೇದಿ, ಮಂಗನಾದ. — ಸೇದಿದ ನೀರು ಹಾದೀರಿ ಹಾಕಾ ರೇ? (Prva.). (Cf. M. ತೇಗು, ತೇವು, to draw water, empty a well, bale out for irrigation).

ನೀಲದು ಸೆಡು. 2. Drawing, etc. — ಸೇದುದಾನಿ. A well for drawing water (My.). ಸೇದುದಾನಿ ಕಣ್ಣು, ನಾಯಿ ಸನ್ನಿವೇಶ ಪಟ್ಟಿ ಹಾಗೆ (Prv.).

ನೀಲದು ಸೆಡೆ. Fatigue, weariness, distress (ಬಿಡಲ್ಕೆ Ū. I, 50; II, 37; Kk. 46; Sm. 59; Tē. ತಾಡೆ, ಸೇದಿ).

ನೀಲದು ಸೆಡ್ಯಾ. Cultivation, tillage, farming (Tē.; R.; cf. ಕೆಯ 2).

ನೀಲನ ಸೆನಾ. 1. Tbh. of ಶ್ರೇಣಿ (Ūpr. 6, 27).

ನೀಲನ ಸಾ-ನಾ. 2. Having a lord, possessing a master or leader (Sk.). 2. = ಸೇನಾ. (Sk.).

ನೀಲನ ಸೆನಾ. 3. An officer who collects the revenue in a village (H. ಸೇನಾ).

ನೀಲನದೊವ ಸೆನಾ-bōva. = ತಾನದೊವ, etc. The clerk of a village or of some villages (ಕಾಯಸ್ಥ, ಅಕ್ಷರಜೀವ HIA.; ಅಕ್ಷರಜೀವಿ, etc. Mr. 858; Bp. 9, 42).

ನೀಲನಂಗ ಸೆನಾ-aṅga. A component part of an army.

ನೀಲನಾಧಿಪತಿ ಸೆನಾ-adhipati. The leader of an army, a general (ಪಡೆವಳ Kk. 37; ಸೇನಾನಿ, etc., ದದವಾಯಿ Si. 279).

ನೀಲನಾನಾಯಕ ಸೆನಾ-nāyaka. = ಸೇನಾನಿ. See Mr. s. ಅಪ್ಪಾದಿತ ಪ್ರಧಾನ.

ನೀಲನಾನಿ ಸೆನಾ-ni (i. e. ni). The leader of an army, a commander, a general (ಪಡೆವಳ Sm. 45). Skanda, the god of war.

ನೀಲನಾಪತಿ ಸೆನಾ-pati. An army-chief, a general (ಬಲಿ, ಪಮೂಪ Nn. 16; Ūpr. 2, after 93).

ಸೇನಾಮುಖಿ ಸಿಂಹ-mukha. A division or battalion of an army, a company consisting of three elephants, three chariots, nine horse and fifteen foot.

ಸೇನಾರಕ್ಷ ಸಿಂಹ-raksha. Army-protector: a guard, a sentinel.

ಸೇನೆ ಸಿಂಹ. ಸೇನಾ. = ತಾನೆ, ಸಾನೆ. A host, an army, an armed force (ಪದ Nn. 114. 127; Sm. 90).

ಸೇನ್ದು ಸಿಂಧು. (Sm. 48). = ಸೇದು 1. To draw water out (of a well, ಬಲಿಸ್ತು ಮೂ Sm. Dd.).

ಸೇನ್ದುರ ಸಿಂಧುರ. Tbh. of ಸಿನ್ದುರ. (ನಾಗಸಮ್ಪದ G.).

ಸೇಬು ಸಿಬು. An apple (My.; Sk. ಸೇಬ; see H. a. ಸೇಬ).

ಸೇಮ ಸಿಮ. Tbh. of ಕ್ಷೇಮ (Sm. 846).

ಸೇರ್ ಕಿರ್. = (ಸರ್ 1), ಸೇರು 1. To become or be close or near; to go to; to approach; to reach; to come; to belong to; to enter; to be included; to be connected with; to join; to side with, to join; to join, to have connection with (a female); to assemble, to meet, to be collected; to agree to, to concur with; harmony, concord or friendship to exist; to suit or agree with, as food; to be suitable or agreeable (ಸಾನುಮತ Sm. Dh.; My. as ಸೇರು; T. ಜೇರು, ಜೇರು; M., T. ಜೇರು); to obtain (Bp. 80, 14 as ಸೇರು). P. p. ಸೇರ್ಮ (J. 81, 80).

ಸೇರಿಕೆ ಸಿರಿಕೆ. Meeting, union, etc. (ಮೇಲಕ, ಸಂಗ, ಸಂಗಮ Si. 398); agreement, etc.

ಸೇರಿಗೆ ಸಿರಿಗೆ. Being or coming near, approaching, etc. (ಉಪಸನ್ನ Mr. 457).

ಸೇರಿಸು ಸಿರಿಸು. To join (v. t.); to put together; to put to; to attach; to cause to reach or arrive at; to put into; to make enter; to insert: to fix; to assemble (v. t.). ಸ್ತುತ ಗೀತ ವಾಕ್ಯಗಳು ಮೂಡಿಸ್ತು ಸಂಯೋಗ ಸೇರಿಸಿ ಏಕತಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯ ಗೊಳಿಸುವದು (ಏಕತಾಲ, etc. Si. 82); ಹದಾಗೋಲು ಮುಕ್ತಾದವುಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ ದತ ಸೇರಿಸಿ ತಕ್ಕ ಕೂರಿ (ಅತರ 84); ಬೊಗ್ಗಿಸಿ ಸೇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಂಗಿಯುಳು (ಅಂಜರಿ 212); ಅನೇಕ ಪರಿಮಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಧೂಪ (ವ್ಯವಧೂಪ 227); ಹಣವನ್ನು ಸುಡುವ ದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಚಿತಿ (ಚಿತಿ, etc. 397); ಸೇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸಂಗೂಧ, ಸಂಕಲಿತ 379). ಇವನನ್ನು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ ಬಾರದು (B. 2, 8). ಹಲವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ತಳ್ಳಿಟ್ಟು, ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದನು (4, 81). ವ್ಯಾಪಾರದೊಳಗೆ ಬಣ್ಣವಲವನ್ನು ಸೇರಿಸುವದು ಒಪ್ಪುವ ಉಣ್ಣು (5, 101). ಸಾಕಿದ ಮಗ ನಾಕ ಸೇರಿಸ್ತಾನೇ? (Prv.). See Bp. 5, 42; 85, 54; 40, 40; 49, 18; C. Bp. 42, 24.

ಸೇರು ಕಿರು. 1. = ಸೇರ್, q. v. P. p. ಸೇರು. ಒಪ್ಪು ಸರಮಾಣ ದ್ವ ಹಾರಂ ಕಣ್ಣಿಕೆ; ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಇಪ್ಪತ್ತೇದು ತೋರಮುತಿನ ಸರಂ ಸ್ತುತ ಮಾರ ಎನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 838); ದಣ್ಣೆ ನಿದಿವಾಗಿರು ಸ್ತುತವಕ್ಕು; ಸೇರಿಪ್ಪ ಕುಸುಮಮಾ ಉತ್ತಂಸಮಕ್ಕುಂ (834). ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ತುರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪದಗಳ ಗುಣ್ಣು ಹೇರಿಲ್ ಪಟ್ಟಿತು (Si. 28); ಬಹು ಮಣ್ಣಿ ಸೇರಿ ಕರೆಯಿಸುವದು (ಸಂಹೂತಿ 55); ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಸೇರಿ ಸೊಗಸಿನಿನ್ನ ಅಮುಕೆ (ಪ್ರವ, ಕೇರಿ, ಕ್ರೀಡೆ, etc. 72); ಬೋಣಿ ಮು ನ್ನಾದವುಗಳೆಂದ ಹಾಯ್ದು ಅಜೀ ದಡಕ್ಕೆ ಸೇರ ತಕ್ಕ ಮಸ್ತರಜಲವುಳು ಹೊದಿ ಮುನ್ಸಾದವುಗಳು (ನಾನ್ಯ 88); ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಧೂಮ

(ಸೇದು 113); ಒಪ್ಪು ಕೊಪ್ಪು ಸೇರಿದ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಕೂಡಲು (ಶಿಖ್ಯ, etc. 216); ಬಣ್ಣಿಯ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪು ಸೇರುವ ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತು ಕೂಡಲು ಬಳಿ (ಸೇಮಿ, etc. 276); ಅನೇಕರು ಸೇರಿ ಸ್ತುತ ಮಮಾದರು (ಚಾಕ್ರಿಕ, etc. 292); ಎರಡು ಸೇನೆಗಳೂ ದೊಪ್ಪಿಯಾಗಿ ಏರಿ ಹೋರಾಡುವ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧ (ತುಮುಲ 294); ಮರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇವ ಕಪ್ಪಿಣಿ ನೇಗಲು (ನಿರೀಷ, ಕೂಟಕ 803); ಒಪ್ಪು ಕೊಪ್ಪು ಒತ್ತಾಗಿರುವಣ್ಣು (ಘನ, ನಿರಂತರ, ಸಾನ್ಯ 371). ಸರ್ವ ಉದ್ಭವದೊಡನೆ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನ (Sp.). ಒತ್ತಾಸೆಗಳ ಸೇವಿಸ ಸುತನಿನ್ನ ಫಲವೇನು? (Dp. 167). ವಾಯಿಯಿಂದ ಕೂರ ಏರಿ ದುರ್, ಫಲವೇನು? (167). ಮರ್ಹನರ ಸೇರಿದಿರು, ಮನವೆ! (172). ನನಗೆ ಒಣ್ಣೀ ಕಡೆ ಕೂತು ಕೊಣ್ಣು ಅಮುವದು ಸೇರುವದಿಲ್ಲ (B. 1. 16). ಗಣ್ಣುಗುಣ್ಣು ಹೊದಿಗುಣ್ಣು ಒಪ್ಪು, ಆ ಗೂಡು ಸೇರಿತು (2, 4). ದೊಡ್ಡವನೊಪ್ಪುವನು ಪಟಗರೋಳಿಗೆ ಸೇರಿ (2, 25). ಅವರು ಒಪ್ಪಿ ಗೊಟ್ಟುರು ಸೇರಿದ, ದಿನಾಲು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಜಗವಾಪ್ಪಿರ್ದು (2, 30). ಆ ಹುಡ್ಡುಮದ್ದಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಸೇರಲಿಲ್ಲ (2, 45). ಹೆಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಹೊಲಸುತನ ಸೇರುವದಿಲ್ಲ (3, 31). ಎರಡನೆಯವರು ನಡೆ ಸೇರಿದಿದ್ದರೆ ನಾವೂ ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಸೇರುವದಿಲ್ಲ (3, 108). ಖ್ಯಾ ದೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಜೀವಗಳು ಸೇರುತ್ತಾರೆ (4, 88). ನಾನು ಸಂಸಾರ ಬಿಟ್ಟು, ಅದೇ ಸೇರಿ, ಈ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷವಾಯಿತು (4, 179). ನೆಣ್ಣರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕೊಣ್ಣು (4, 194). ದೊಡ್ಡಮಾಳೆ ಸೇರುತ್ತಾ ಜನರು ಬೇಡಿಯಾದ ಮುತಕ್ಕು ಸೇರಲಿಲ್ಲ (4, 214). ಕೆಟ್ಟದ ಮಕ್ಕಳು ಸೇರ ಬೇಕು. —ತಾಯಿಗೆ ಸೇರದ್ದು ನಾಯಿಗೆ ಸಹ ಸೇರು. —ಬೇಕು ಅನ್ನಾ ಕ್ಷಣ ನಾಕ ಸೇರುವನೇ? —ವಾಣ್ಯಪುರ್ಯದ್ವಂದ್ವದ ನಾಕ ಸೇರುವನೇ? —ಸೇರಿದ ಗಣ್ಣಿನಿಗೆ ಮೊಸರಲಿ ಕಟ್ಟು (Prv.). See Bp. 11, 10; 26, 50; 28, 37; 30, 14; 43, 7; 44, 18. Rā. 9, 23; J. 1, 5; 6, 42; 18, 23; Prv. a. ಹೋರು 1. —ಸೇರಗೊಡು. —ಕೊಡು. To allow to enter or come into (B. 2, 1. 5, 13). — ಸೇರು ಸೇರು. rep. (J. 25, 29).

ಸೇರು ಕಿರು. 2. Meeting, etc. — ಸೇರುವು. Friendly intercourse (Rām. 6, 51, 84).

ಸೇರು ಕಿರು. 1. A seer, a measure of weight or capacity that varies in various parts of the country (C. T. ಜೇರ್; M. ತೇರ್; Mhr., H. ತೇರ್; B. 4, 40. 71; 5, 102). ಸೇರು ರಾಜ, ಮೂ ಬಣ್ಣ. —ಸೇರು ಹೊದಿದ ಪ್ರಾಸ ಧಾರ ಹೊತ್ತಿಕೆ? —ಸೇರು ಕದಿಮೆ ಅದರೂ ಮಾದಾಟದಲ್ಲಿ ಕದಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Prv. a. ಸಿಟ್ಟು.

ಸೇರು ಕಿರು. 2. See Mr. a. ತತಮೂರಿ.

ಸೇರುವಿಕೆ ಕಿರುವಿಕೆ. Joining, etc. (ಸ್ತು. ಕ್ರೀಡೆ Si. 890). ಹೆಣ್ಣು ಪಕುವಿನ ಬದಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪಕುವ ಕಾಮಾತುರನಾಗಿ ಸೇರುವಿಕೆ (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ 396); ಸಂಯೋಗ ಸೇರುವಿಕೆ (ಮೋಗ, ಸಂಗ 410).

ಸೇರುವೆ ಕಿರುವೆ. = ಸೇರ್. Connection (Rām. 1. 4. 48; Bh. 1, 8, 72); company (J. 6, 22); assemblage. mass (Bp. 26, 35). (Tē. ಜೇರುವೆ). 2. a herd of cattle (My.). See ಉಳಿತ; ಸನ್ದು ಸೇರುವೆ. — ಸೇರುವೆಮಾ. —ಅಗು. To be joined together (J. 6, 34).

ಸೇರುವಗಾಡಿ ಕಿರುವೆ-ಗಾಡಿ. The native officer in charge of the public establishment for rearing cattle (My.).

ಸೇರೆ ಕಿರೆ. = ಸೇರಿ, etc. (ಪ್ರಸ್ತುತಿ Si. 212; My.; Bp. 12, 22. J. 6, 21). ವೇದಪಾಠಸಮಯದಲ್ಲಿ ವೇದಗೂ ಗುರುಗಳೂ ಸಮಾಧಾನವನುಧಾವಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮೂರು ಕಿರು ಸೇರೆ (ಪ್ರತ್ಯಾಂಜರಿ (Si. 248). See ಒಪ್ಪೇರೆ.

ಸೇರು ಕಿರು. = ಸೇರು 2. To rail at, to scoff, to treat with derision or scorn (Bp. 26, 22; 43, 14).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. = ಸೇವೆ No. 2. (My.). (T. ಜೇವೆ mixture, commixture; a body of soldiers).

ಸೇವೆಗಾಡಿ ಸೇವೆ-ಗ್ರಹಿ. = ಸೇವೆಗಾಡಿ. (My.; T. ಜೇವೆ ಕ್ಯಾರನ್, a commander of a body of soldiers).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. = ಸೇವೆ, ಸೇವೆ 2, etc., ಸೇವೆ 3. Tbh. of ಸೇವೆ. Cloth, etc. (Bp. 21, 11; 23, 38; My.).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. (Smd. 25). Tbh. of ಸೇವೆ (?).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. Serving; worshipping; practising; servile, dependent; (service, devotion). 2, a servant, an attendant, a follower; a worshipper, a votary (ಅರ್ ಸ್ಮದ. Dh.; Smd. 115; ಗಜಜೀವ Mr. 157). Feminine ಸೇವೆ (B. 5, 286). ಸೇವೆಗೆ ರಾವತನವರ ದಾರದು. — ತಾರತಮ್ಯವಾಯ ದವ ದೊರೆಯಲ್ಲ, ಮಾತು ಮಿಡಿದವ ಸೇವೆನಲ್ಲ (Prva.). — ಸೇವೆ ವಕದ ಗೌರವ. N. (Bp. 59, 8).

ಸೇವೆಸಾವುತಿ ಸೇವೆ-ವೃತ್ತಿ. The business or functions of a servant (My.).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. (Smd. 25). = ಸಾವೆ, etc., ಸೇವೆಗೆ. Macaroni, vermicelli (Bp. 19, 65; Rām. 5, 8, 69).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ-dhi. = ಸೇವೆ. (Sk.).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. 1. The act of following, serving, service; devotion or addition to, being fond of, fondness for, using, practising, adopting, enjoying, taking, trying. — ಸೇವೆ ಮಾಡು. To use, to enjoy, to take (B. 4, 25, 149).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. 2. The act of sewing, darning, stitching; a sack.

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. = ಸೇವೆ 1. Service; devotion or addition to, etc. (Ūpr. 4, 3; 6, 86; Bp. 13, 10; 26, 47; My.).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. = ಸಾವುತಿ, ಸಾವುತಿಗೆ, etc. A kind of jasmine, *Jasminum auriculatum* Vahl. (ಮಾಗಧಿ, ಯೂಧಿ Mr. 123; Sk. ಸೇವೆಸಾವುತಿ, ಸೇವೆಸಾವುತಿ, ಸೇವೆಸಾವುತಿ, the Indian white rose, *Rosa glandulifera*).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. = ಸೇವೆ, etc. *Jasminum auriculatum* (ಮಾಗಧಿ, ಯೂಧಿ Hk.; ಗುಜ್ಜಿ ಸ್ಮ. 26; Kk. 22; ಕಾತಿ Ūt. I, 38; ತವತವ, ಮಾಗಧಿ Nn. 49). ಮಾಗಧಿ, ಗಣಿಕೆ, ಯೂಧಿಕೆ, ಅ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದೆಡೆ ಸೇವೆಗೆ; ಅದು ಪೂಜ್ಯವು ಮಾಡದೆ ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ ಎನಿ ಸುಗು (Mr.). See Grj. 5, 55; J. 3, 33; 8, 23. 2, the garden-flower *Chrysanthemum indicum* Lin. (My.; T. ಸಾವುತಿ; T. ಸೇವೆ, ಸೇವೆ, ಸೇವೆ; M. ಸಾವುತಿ, ಸೇವೆ, ಸೇವೆ; T. ಸೇವೆ, *Chrys. ind.* with a red flower).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. = ಸೇವೆ. (G.).

ಸೇವೆಸಾವುತಿ ಸೇವೆ-ವೃತ್ತಿ. The functions of service (My.).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. Tbh. of ಸೇವೆ. (ಸಾವೆ ಸ್ಮ. 35). — ಸೇವೆ ವ್ಯಕ್ತಿ. -ಂ-ಪೂರಿ. To be furnished with ಸೇವೆ (Abh. P. 5, 130; 12, 13).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. Following, serving; practising, using; a servant. See ಸಂ.

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. = ಸೇವೆ, etc. (ಪ್ರಪತ್ತನು Mr. 213, o. r. ಸೇವೆ; My.; Sk. ಸೇವೆ, a kind of sweetmeat).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. Followed; served, attended on; honoured, adored, worshipped; enjoyed, cherished, practised, used; infested or frequented by. (Mr. after 90).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. To serve, to honour, to worship (Smd. 398; Sāv. 1, after 71; 1, 77; J. 4, 64; 5, 54; 14, 26; 19, 5; B. 4, 59; My.). 2, to enjoy, to use, to take, to eat or drink (Bp. 11, 11; 43, 78; 50, 4; 57, 78; 59, 11; J. 3, 8; My.; see Sp. a. ಬಯ್ಯದು).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. ಸೇವೆ. Service, attendances; worship, homage; devotion or addition to; use, practice, employment; resorting to, frequenting. ಸೇವೆಗಿಲ್ಲದ ಬಣ್ಣ, ಧಾವತ್ತಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ (Prv.). — ಸೇವೆಗೆಯ. To use, etc. (V. 4, 16). — ಸೇವೆ ಮಾಡು. To do service, to serve. ನಿಮಗೆ ಮುನ್ನವೆ ಸೇವೆಯು ಮಾಡುವನು (Bp. 48, 23). ಮಾಡಿದ ಸೇವೆ ದಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸಾಲದು (Prv.).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. To be served or obeyed, to be worshipped or honoured, honourable, worthy; to be practised, to be used or employed or enjoyed; to be taken care of or guarded. See Ūpr. 2, 41; Smd. 174. 192. 296; Ūh. v. 128; Nn. 3; Bp. 8, 38; 53, 41. 2, the root of *Andropogon muricatus*.

ಸೇವೆಸಾವುತಿ ಸೇವೆಸಾವುತಿ. Being served or waited on, being attended on. (Ūpr. 1, 50).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. Tbh. of ಸೇವೆ (Smd. 335).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. Tbh. of ಸೇವೆ. See ವಿಜಯ.

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. = ಸಾವೆ, ಸಾವೆ. Tbh. of ಸೇವೆ (Smd. 335; T. ಸಾವೆ, ಸೇವೆ; My.). See Rāv. 8, 118; ಎರ. ಮದುವೆಗೆ ತನ್ನ ಅಕ್ಕ ಸೇವೆಗೆ ತೀರಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಸೇವೆಸಾವುತಿ. -ಾಕ್ಕು. To put or throw ಸೇವೆ (Ūpr. 6, 91; 7, 60. 121; Smd. 63; Grj. 2, after 106). — ಸೇವೆ ಅರ್. To receive ಸೇವೆ (Abh. P. 6, 47; Grj. 10, after 79). — ಸೇವೆ ಕೆಯ್ದು. = ಸೇವೆ ಅರ್. (Ū. Bp. 47, 5). — ಸೇವೆ ತಳ. To strew or throw ಸೇವೆ (Abh. P. 3, 46; J. 24, 72). — ಸೇವೆತಳ. -ತಳ. = ಸೇವೆ ತಳ. (J. 11, 6; 29, 41; 33, 23). — ಸೇವೆ ಸೂಸು. = ಸೇವೆ ತಳ. (J. 8, 12).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. = ಸೇವೆ 1. — ಸೇವೆದು. = ಸೇವೆ ಪದು (Smd. 28).

ಸೈ ಸೈ. say. = ಸಯ.

ಸೈ ಸೈ. say. = ಸಯ.

ಸೈಸೈಸೈಸೈ. saimhikēya. (fr. ಸಿಂಹಿಕಾ). Simhikā's child: Rāhu.

ಸೈಸೈಸೈಸೈ. saikata. Sandy; a sand-bank, an islet (see Mr. s. ಪೂರಿ).

ಸೈಸೈಸೈಸೈ. saitavāhini. (fr. ಸಿತಾವಹಿನಿ). The river Bahudā.

ಸೈಸೈಸೈಸೈ. saikāna. Satan, the devil (My.; Mhr., H.).

ಸೈಸೈಸೈಸೈ. saitya. Tbh. of ಸೈತ್ಯ. Prevalence of cold in the system. ಪೈತ್ಯವಾದವನಿಗೆ ಸೈತ್ಯವಾಗದೋ? (Prv.).

ಸೈಸೈಸೈಸೈ. saiddhāntika. (fr. ಸಿದ್ಧಾನ್ತ). One who knows the real truth. (Ūpr. 1, 22. 26).

ಸೈಸೈಸೈಸೈ. sainika. (fr. ಸೇನಾ). Relating or belonging to an army, military, drawn up in martial array. 2, a soldier. 3, a body of forces in array. 4, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಸೈಸೈಸೈಸೈ. saindava. Tbh. of ಸೈನ್ದವ (Smd. 339).

ಸೈಸೈಸೈಸೈ. saindhava. (fr. ಸಿಂಧು). = ಸೈನ್ದವ, ಸೈನ್ದವ. Produced or born in Sindh. 2, belonging to the sea, oceanic, marine, aquatic. 3, a man of the country of Sindh; the king of Sindh, Jayadratha (see ಮುಪ್ಪುಪುಪುಪು). 4, the country of Sindh (ದೇಶ Nn. 28). 5, a horse bred in Sindh; a horse (ಅಶ್ವ, ಕುದುರೆ 23; ಅಶ್ವ Mr. 504). 6, a kind of rock-salt (ಲವಣ, ಉಪ್ಪು 23; ಲವಣ 504). 7, the moon (ಚಂದ್ರ, ಸೋಮನು 23; ಚಂದ್ರ 504). 8, a parrot (ಕುಕ, ನಿ 28).

ಸೈಸೈಸೈಸೈ. sainya. (fr. ಸೇನಾ). A soldier. 2, an army.

ಸೈಸೈಸೈಸೈ. sairāṇē. = ಸಯಸೈ.

ಸೈಸೈಸೈಸೈ. sairandhri. = ಸೈರನ್ಯ, ಸೈಕೇನ್ಯ. A maid-servant or female attendant in the women's apartments; an inde-

pendent female artisan working in another person's house; a female perfumer, a toilet-woman (ಗನ್ನಕಾರಿಕೆ, ಗಟ್ಟಿವಳ್ಳಿ Hk.; ಗಟ್ಟಿವಳ್ಳಿ Mr. 804; see Nr. a. ಮಕರಕಾವತ್ಯ). 2, N. of Draupadi.

ಸೈರಿಕ sairika. (fr. ಸೀರ). Relating or belonging to a plough. 2, a ploughman. 3, a plough-ox.

ಸೈರಿಂದ್ರಿ sairindhri. = ಸೈರಂದ್ರಿ. (Colebr.).

ಸೈರಿಭ sairibha. A buffalo.

ಸೈರಿಸು sairisu. = ಸಯಿಸು.

ಸೈರಿಯಕ sairyaka. The shrub *Barleria cristata*.

ಸೈರೇಯಕ sairēyaka. = ಸೈರೇಯಕ. (Sk.; ಗೋರಬ್ಬೆ ಗಡ G.).

ಸೈಲು sailu. Slack, loose; not firm (B. 4, 92; 5, 298; Mhr. ಸೈಲ; cf. ಸದ್ವು 2).

ಸೈವ saiva. Tbh. of ಶೈವ (Śmd. 357).

ಸೈಲೇಂದ್ರಿ sailēndri. Tbh. of ಸೈರಂದ್ರಿ. (J. 6, 50; Bh. 4, 1, 7).

ಸೊಂ. Tbh. of ಸ್ವ and ಸ್ವ. See ಸೊಪ್ಪ, ಸೊಪ್ಪಿಕೆ, ಸೊಪ್ಪಡ, ಸೊಪ್ಪಮಯ.

ಸೊಂಯಿ sōmyi. = ಚುಂಯಿ, etc. (S. Mhr.).

ಸೊಕ sōka. Tbh. of ಸುಖ (Śmd. 855, o. r. ಸೊಗ; Ūt. II, 60; Kk. 81; Śm. 76; Ūpr. 4, 80; 8, 78, 83).

ಸೊಕ್ಕು sōkku. 1. = ಸುರ್ಕು 2, etc. A wrinkle, etc. (My.).

ಸೊಕ್ಕು sōkku. 2. = ಸೊರ್ಕು 1. To become mad, intoxicated, infatuated or ruddy; to grow stupefied, bewildered or confused; to grow proud or arrogant (C.; Tē. ಚೊಕ್ಕು; see s. ಚೊಂಗುಳ and ಚೊವ್ವು 2; Abh. P. 11, 23; Bp. 1, 84; 81, 13; 56, 21; 59, 20; J. 7, 81; 11, 28; 29, 10, 25; 31, 27; Abh. 2, 52). ಸೊಕ್ಕಿದಾತ (ಪ್ರೀತ, ಮತ್ತೆ Hk.). ಸೊಕ್ಕಿದವಂ (ಮತ್ತೆ Mr. 246). ಸೊಕ್ಕಿದವನು (ಮೂರ್ಛಿತ); ಸೊಕ್ಕಿದವರು (ವಾಚಿನ); ಇಕ್ಕಿದ ಮದದ್ದಿ ಸೊಕ್ಕಿದ ಅನೆ (ಮದಕಲ, ಮದೋತ್ಸವ Nr.). ಸೊಕ್ಕಿದ ಅನೆ (ಮದೇಧ Na. 74); ಸೊಕ್ಕಿದವನು (ಉನ್ನತ 115). ಸೊಕ್ಕಿದಂ (ಮೂರ್ಛ Bhn. 65). ಸೊಕ್ಕಿ ನಡೆಯುವ ಧೃತ್ಯನವ ಕೂರಕ್ಕುತ್ಯ (Dp. 54). ಸೊಕ್ಕಿದ್ದು ಉಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಉಕ್ಕಿದ್ದು ಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತದೆ (Prv.). 2, to stupefy (My., in ಅದಿಕೆ ಸೊಕ್ಕುತು).

ಸೊಕ್ಕು sōkku. 3. = ಸೊರ್ಕು 2. Infatuation, intoxication, rut; stupefaction, torpor, loss of consciousness (Ūpr. 8, 78; cf. ಸೊಪ್ಪ 8); pride (Ūpr. 5, 121; C.; T. ಚೊಕ್ಕು; Tē. ಚೊಕ್ಕು, ಸುಕ್ಕು, ಸೊಕ್ಕು). ಸೊಕ್ಕು ಬನ್ನ ರ ನತ್ತರ ಕುಡಿದಾನು, ಸುಕ್ಕು ಬನ್ನರ ಮುಸರೆ ತಿನ್ನಾನು (Prv.). 2, a substance that produces torpor (Bp. 42, 17). — ಸೊಕ್ಕುಡಿಕೆ. — ಅದಿಕೆ. A stupefying areca nut (My.). — ಸೊಕ್ಕುನೆ. — ಅನೆ. = ಸೊರ್ಕುನೆ. An elephant in rut (J. 8, 24; 6, 89; 8, 20; 14, 6; 28, 2, 43). — ಸೊಕ್ಕುಡೆ. — ಇದ. To grow proud (Śmd. 204 Mdb.). — ಸೊಕ್ಕುಡೆ. — ಇದ. Pride to abate or be humbled. ಸೊಕ್ಕುಡೆದವನು (ಅತ್ತಗನ್ನ G.). — ಸೊಕ್ಕುಡೆಸು. — ಇದಸು. To abate or abandon pride (B. 5, 61). — ಸೊಕ್ಕುಗೋಗಿಲೆ. — ಕೋಗಿಲೆ. = ಸೊರ್ಕು-ಗೋಗಿಲೆ. A kōgilē in ecstacy (on account of the vernal season, Ūt. II, 68). — ಸೊಕ್ಕುಬವ್ವನೆ. Mad, foolish, lusty youth (J. 6, 12; 16, 8; 28, 49). — ಸೊಕ್ಕುತಕ್ಕ. An embrace that causes stupor (J. 11, 17). — ಸೊಕ್ಕುಡಕ್ಕ. — ತಕ್ಕ. = ಸೊಕ್ಕುತಕ್ಕ. (J. 15, 5). — ಸೊಕ್ಕುನೀರ. The juice of rut, the ichor of a rutish

elephant (ಮದಕಲ ಕೆ.; ಮದ, ವಾನ 81. 269). — ಸೊಕ್ಕು ಮಾಡು. To manifest pride, to become proud (B. 3, 93). — ಸೊಕ್ಕೇಣು. — ಎಣು. Pride or insolence to arise (B. 4, 133).

ಸೊಕ್ಕು sōkku. 4. = ಸೊರ್ಕು 1. To touch, to come in contact with; to catch, to infect; to attack (Bh. 3, 13, 26). ಮದ ಸೊಕ್ಕಿದ ಅನೆ (ಪ್ರಧನ್, ಗರ್. ಮತ್ತೆ Nr.).

ಸೊಕ್ಕು sōkku. 5. = ಸೊರ್ಕು 2, etc. Touch; coitus (J. 26, 11).

ಸೊಕ್ಕುಹ sōkkuha. Becoming or being mad, etc. (ಮದ, ಮದ Nr.).

ಸೊಗ ಸೌಗ. P. p. of ಸೊಗಸು 1, in ಸೊಗ ಸೊಗಸು (J. 3, 87).

ಸೊಗ ಸೌಗ. Tbh. of ಸುಖ (Kk. 81; Śm. 76; Śēv. 3, 31; 35). — ಸೊಗವ್ವುಡೆ. — ಎಪಡೆ. To get joy (V. 23, 8).

ಸೊಗದು ಸೌಗಧು. 1. = ಸೊವದು. A sharp smell; smell in general (ಹಸುಕು, ನಾತ, ಸೊವದು, ಕೂರಾತ ಗನ್ನ Śm. 28, o. r. ಸೊಗದ; J. 2, 24; 28, 2, 43; Bh. 3, 19, 37; cf. ಕವು 9). — ಸೊಗದುಗಮ್ಮ. — ಕಮ್ಮ. = ಸೊಗದು (J. 18, 25).

ಸೊಗದು ಸೌಗಧು. 2. Touch, etc. ಒಬ್ಬ ತರುಣ ಪ್ರೀತಿಯು ತನಗೆ ಬೆಪ್ಪದ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಆದ್ದಕ್ಕನನ್ನು ಕೂರಕ್ಕುತ್ಯ ಅವನು ಅವಳ ಹತ್ತರ ಹೋದಾಗ ಅವಳ ಸೊಗದಿನಿಂದ ಅವನಿಗೆ ದುರ ಕೂರ ಬೇಗನೇ ತೀರಿದನು (B. 5, 210). — ಸೊಗದುರೋಗ. A disease caused by contact; a contagious disease (ಪ್ರತ್ಯ, ಕೂರ ರೋಗ G.).

ಸೊಗದು ಸೌಗಧಿ. = ಸೊಗದೆ, q. v.

ಸೊಗದೆ ಸೌಗಧಿ. (Tbh. of ಸುಗಧಿ). — ಸೊಗದೇ ಬೇರು (ಗೋಳಿ ತ್ಯಾಮೆ, ಕಾರಿವೆ, ಅನೇ, ಉತ್ತಲಸಾರಿವೆ, ಸುಗಧವಾಲು, ಸೊಗದೆ ಕಿ. 149; ತ್ಯಾಮೆ 449). 2, the medicinal shrub *Withania somnifera* Dunal. (St. & Pl.).

ಸೊಗಯಿಸು sōgayisu. = ಸೊಗಸು 1. To shine, to be or look beautiful or handsome, to appear to advantage, to be pleasant or agreeable; to appear (ಕೋಳಿ Śmd. Dh.; ಕೋಳವಮಾಸು 200; ಹಸ ಮಾಸು 268 Cm.; Ūpr. 1, 69, 70, 105, 129, 135; 4, 72; Ūh. v. 4; Rēv. 2, 2; 5, 28; J. 1, 10; 3, 25; 28, 19; 29, 46; Rām. 1, 13, 9; Śm. 10, 11, 100). ಸೊಗಯಿಸುವ ಗಾತ್ಯ. ಸ್ವಾಮಿ Nr.). ಗದಗದನೆ ಗುಡುಗುಡು ಎನುತು ಪಂದವುಕರ ಸು ಗಯಿಸುಗುಂ (Śmd. 1; 65). ಸೊಗಯಿಸುಗುಮೆ ಪಲ್ಲಿರಿದಮ್ (221). ಕಿವಿಗೆ ಸೊಗಯಿಸದ ಎದೆಮೋ (268). ದಿವಸದ ಬಿಕ್ಕು ಸೊಗಯಿಸುವ ಮುನ್ನ ಮನ್ನರಕ್ಕುಲಂ (266).

ಸೊಗಸ ಸೌಗಸಾ. = ಸೊಗಸು 2. (Bp. 47, 41).

ಸೊಗಸು ಸೌಗಸು. 1. = ಸೊಗಯಿಸು. (Bp. 37, 2; 42, 13; 43, 19; 47, 10; 50, 1; 51, 3; 53, 31; 59, 20; 61, 4; Pril. 2, 2; Rām. 1, 13, 7, 8; Bh. 1, 5, 5; J. 8, 31; 10, 42; 11, 18, 29, 35). ಸೊಗಸುವ ಗನ್ನ (ಸುಗಧಿ); ಸೊಗಸುವ ಮಾತು (ಪಾತ್ಯ) ಸೊಗಸುವದಾಗಿ ಅದೆಯ ದಾರದ ಪ್ಪನಿ (ಕಲ Nr.).

ಸೊಗಸು ಸೌಗಸು. 2. = ಸೊಗಸು. Shine; beauty, charm, excellence; agreeableness; happiness, pleasure, delight (ಅಲಮ್ವು, ಎಳೆಹ Kk. 31; Śm. 76; My.; Tē. ಸೊಗಸು, ಸೊಗಸು; T. ಚೊಗುಲು; H. ಕಕ್ಕ, ಚೊಗು; see s. ಚೊಕ್ಕು; cf. ಕೋಳಿ Na. 2, ಸೊಕ್ಕು; ಅನ

ಚೊಪ್ಪ 1?); beautifully (J. 8, 5). ಸೊಗಸಾದದು (ಸುಂದರ, ರುಚಿರ, ಸುಪ್ರಸು, ಸಾಧು, ಶೋಭನ, ಕಾನ್ತ, ಮನೋಹರ, ರುಚ್ಯ, ಮನೋಹರ, ಮುಖ್ಯ, ಮಂಜುಲ Si. 368). ಸೊಗಸಿನ ರುಚಿ (ಶೃಂಗಾರ, ರುಚಿ, ಉಪ್ಪುಲ, ಶೃಂಗಾರರಸ 66); ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಸೊಗಸಿ ನಿನ್ನ ಅಡುವಿ (ಪ್ರವ, ಕೇರಿ, ಶ್ರೀ, etc. 72). ಸಲ ಸೊಗಸಿನಲಿ ಬೆಳವಲದೇತ ಮೆದೊಡಿದುದು (Pril. 3, 1). ಅಲದ ಮರದ ನೆರಳಿನಿನ್ನ ಬಹು ಸೊಗಸು ಅಗುತ್ತದೆ (B. 2, 22). See Bp. 89, 25; Rām. 1, 13, 2; 2, 7, 4; 3, 2, 20; J. 3, 6, 30; 29, 49; 30, 19. — ಸೊಗಸುಗುಣ್ಣು. — ಕುಣ್ಣು. Pleasure to become less; to become deficient in pleasure (J. 18, 20). — ಸೊಗಸುಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To cause pleasure (J. 18, 32; 21, 58). — ಸೊಗಸು ವಡೆ. — ವಡೆ. To get pleasure (J. 11, 17). — ಸೊಗಸುವೆಡು. — ಬೇಡು. Pleasure-ground (J. 2, 11).

ಸೊಗಸುಗಾತಿ ಸೌಗಸು-ಗ್ಗಾ. A beau, a gay man (My.; Si. 118; B. 3, 112; ಸವಿಗಾತಿ, ಸುಖವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವನು G.).

ಸೊಂಕಿಲ್ ಸೌಂಕಿಲ್. Touching, touch (Ūpr. 7, 94).

ಸೊಂಕು ಸೌಂಕು. 1. = ಸೊಂಕು 4, ಸೋಕು 1. To touch, to come in contact with; to come near; to taint, to infect (ಸ್ತರ್ಷನ Śmd. Dh.; Ūpr. 6, 88; 7, after 70; 7, 94; 8, after 4; Bp. 85, 5; 38, 11; 39, 31; 40, 10; 55, 28, 35; 57, 16, 68; 58, 56; Bh. 3, 18, 16, 32; 6, 2, 2; Rāv. 4, 14; J. 3, 36; 8, 16; 11, 19; 21, 20; 30, 23; see ತನಿ; Tē. ಜನಕು, ಜನಕು; cf. ತೊಡಕು). ಬಿಡು ವೈತ್ತ ಸವಾಳೆಯ ಸದ್ಭಕ್ತಮುನ್ ತೊಣ್ಣುಗಡೆವ ಕುಳತಾರಿಯಂ ಸೊಂಕು ಬಲವನ್ನು ತೀಡುವ ತಣ್ಣ ಗಾಳಿಯುನ್ ಇವೇಮ್ ಮನಹೊಳಿಸಿದುವೋ? (Śmd. 24). ಚಿತ್ರಧನಗ್ರಹದ ಸೊಂಕಿ (164).

ಸೊಂಕು ಸೌಂಕು. 2. = ಸುಂಕು 2, ಸೊಂಕು 5, ಸೋಕು 2. Touching, touch, etc. (Ūpr. 4, 78; 7, 78; 8, 56, 68; Abh. P. 7, 47; 9, 153; Śāṅ. 5, 54; J. 2, 16; 6, 32; 25, 51; My.; see ಮೆಯ್). ವಾಯುವಿನ ಸೊಂಕುಸೊಕು ತೀಡಿಸಿಕು (Śm. 94). — ಸೊಂಕುರೋಗ. An infectious disease (My.; T. ತೊಪ್ಪು ವ್ಯಾಧಿ, ತೊಪ್ಪು-).

ಸೊಂಕುವಿಕೆ ಸೌಂಕುವಿಕೆ. Touching, etc. (ಸ್ಪೃಷ್ಟಿ, ಪೃಶ್ಠಿ Si. 389).

ಸೊಂಜಿ ಸೆ ಸೌಂಜಿ. = ಸಜ್ಜೆ, etc. (My.).

ಸೊಂಟಕ ಸೌಟಕ. A sound produced in sneezing. — ಸೊಟಕ ಸೊಟಕ. rep. (S. Mhr.).

ಸೊಂಟಕ ಸೌಟಕಾ. = ಸುಟಕ, etc. (My.; Si. 310).

ಸೊಟ್ಟ ಸೌಟ. = ಬೊಟ್ಟ, etc., ಸೊಟ್ಟ. Crookedness, curvedness (ಅನ್ಯುಬ, ಹೊಂಕು, ಮುಂಗ.). — ಸೊಟ್ಟಗಾಲು. — ಕಾಲು. A bandy-leg (My.). — ಸೊಟ್ಟಗಿಯ. — ಕಿಯ. A crump hand (My.). — ಸೊಟ್ಟಗೇರಿ. A crooked line (B. 3, 97). — ಸೊಟ್ಟವಾಯಿ. A wry mouth (My.). — ಸೊಟ್ಟಮೋಡೆ. A wry face (My.).

ಸೊಟ್ಟಗೆ ಸೌಟಗ್ಗೆ = ಬೊಟ್ಟಗೆ. Crookedly, crooked; crookedness (My.).

ಸೊಟ್ಟು ಸೌಟು. = ಸೊಟ್ಟ, etc., ಸೊರಟು (My.; ಅರಾಲ, ಹೊಂಕ G.). ರೋಗದಿನ್ನ ಬೆನ್ನು ಅಥವಾ ಮೋಡೆ ಸೊಟ್ಟು ಅಪವ (ನ್ಯುಟ್ಟ G.). ಕೆಲವು ಜನರ ಕೆಯ ಕಾಲು ಸೊಟ್ಟುಗುತ್ತವೆ (B. 4, 228). ಒಲೆ ಸೊಟ್ಟುಬರೆ ಬದನೆಯ ಬೇಯದೇ? (Prv.).

ಸೊಟ್ಟಿ ಸೌಟೆ. = ಸೊಟ್ಟ. (Tē.). ಸೊಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವದು (ಅರಾಲ, ವೃಜನ, ಜಪ್ಪ, ಊರ್ವಮತ್, ಕುಂಚಿತ, ನತ, ಅಂದ್ರ, ಕುಟಲ, ಫುಗ್ಗ, ವೇರಿತ, ವಕ್ರ Si. 372); ಸೊಟ್ಟಿಯಾದ ಮರದ ಪಟ್ಟ (ವಕ್ರದಾರು

111); ಕಾಲು ಗುಣ್ಣುಗಿಯೂ ಸೊಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೂ ನಿಶ್ಚೇದ (ಮಣ್ಣುಲ 288). — ಸೊಟ್ಟಿಕೊಮ್ಮು. A bent horn. ಸೊಟ್ಟಿಕೊಮ್ಮುಕಳು (ವಕ್ರಶೃಂಗ Si. 321).

ಸೊಡ ಸೌಡ. = ಸುಡು 2, etc. Burning. — ಸೊಡಬಲಿ. A cemetery (Ūt. I, 18, o. r. ಸುಡುಬಲಿ). — ಸೊಡವಲಿ. — ಬಲಿ. = ಸೊಡಬಲಿ. (ಮಸಣವಟ್ಟಿ Kk. 78, o. r. ಸೋಡಬಲಿ).

ಸೊಡರ್ ಸೌಡರ್. = ಜೊಡರ್, ಸೊಡರು, ಸೊಡಲು. A lamp (ದೀಪ, ಪ್ರದೀಪ Nr.; Ūpr. 1, 113; 4, 45; Abh. P. 3, after 75; 3, 149; Bp. 3, 6; 26, 26; 37, 25, 34; 51, 37; 60, 42; Rāv. 5, 52; J. 13, 59; 28, 50; 24, 50; 29, 10; 31, 62; T. ಜುಡರ್, Tu. ತುಡರ್; cf. ಜೊಪ್ಪ 1, ಸುಡು 1; see ಕಣ್ಣೋಡರ್, ತಣ್ಣ, ತುಡು, ತೂಗುಂ, ದಾನ). ಗಾಳಿ ಸೊಡರ್ (Śā. 74). — ಸೊಡರಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. Grains of rice charred at a lamp. (ತಿಪುವಿಗೆ) ಹೆಚ್ಚು ನೀರೆಡಾದು, ಇಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿರೋ, ಒಡ್ಡಿದಿಗುಡುಕುಲದಲಿ ತನುವನು ಮುಟ್ಟಿ, ಸೊಡರಕ್ಕೆಯಲಿ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟು, ಒಲವಿನಲಿ ಹರಸಿ (Pril. 3, 26). — ಸೊಡರ್ಗಮ್ಮ. — ಕಮ್ಮ. The smell of a burning lamp (J. 33, 18). — ಸೊಡರ್ಗುಡಿ. — ಕುಡಿ. The end of the flame of a lamp (Ūpr. 8, 99). — ಸೊಡರ್ವೆಳಗು. — ಬೆಳಗು. The light of a lamp (J. 29, 10).

ಸೊಡರು ಸೌಡರು. = ಸೊಡರ್. (Bp. 50, 54; J. 24, 28; Bh. 1, 16, 15; My.; ದೀಪ G.). See Sp. a. ಲಂಠ.

ಸೊಡಲು ಸೌಡಲು. = ಸೊಡರು. ಸೊಡಲ ನಾತ (My.).

ಸೊಡ್ಡ ಸೌಡ್ಡಾ. = ಸೊಡ್ಡಾ. Śiva (Bp. 54, 8). — ಸೊಡ್ಡ ಕದೇವ. N. (Bp. 53, 15). — ಸೊಡ್ಡ ಕದೇವವಾಯಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 42). — ಸೊಡ್ಡ ಕದೇವವಾಡರಸ. N. (Bp. 53, 31). — ಸೊಡ್ಡ ಕದೇವವಾಡರಸಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 1). — ಸೊಡ್ಡ ಕದಾಡರಸ. N. (Bp. 54, 80). — ಸೊಡ್ಡ ಕದಾಡೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 1). — ಸೊಡ್ಡ ಕದಾಡೆ ರಾಜ. N. (Bp. 47, 38; 54 sum.; 54, 84). — ಸೊಡ್ಡ ಕಲಿಂಗದೇವ. N. (Bp. 54, 27).

ಸೊಡ್ಡ ಸೌಡ್ಡಾ. = ಸೊಡ್ಡ. — ಸೊಡ್ಡಾ ಕದೇವ. N. (V. 37, 88).

ಸೊಣ್ಣ ಸೌಣ್ಣ. = ಸೊಣ್ಣ. (My.). — ಸೊಣ್ಣವನಾಯಕ. The chief of father-dogs, a big dog. ಸೊಣ್ಣವನಾಯಕರು ಬನ್ನರು; ನಡವೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕೊಣ್ಣು, ದಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಟ್ಟಿದರು (Prv.).

ಸೊಣ್ಣ ಸೌಣ್ಣ. Tbh. of ತುನಕ (Śmd. 364; ಪೇರಡಿ Ūt. II, 59; V. 38, 50, 55).

ಸೊಣ್ಣ ಸೌಣ್ಣ. = ಸೊಣ್ಣ. (ಪೇರಡಿ, ಜಾಯಿಲ, ಕುಕ್ಕುರ, ತುನಿ Śā.).

ಸೊಣ್ಣಡುಹ ಸೌಣ್ಣಡುಹ. Retreating, taking flight (Tē. ಸುರುಗು, to take flight, retreat; ಜುಡುಗು, ಜುಡುಗು, ಸುಣುಗು, ಸುಣುಗು, to retire, withdraw, retreat; T. ಜುಣುಗು, to oringe, wheedle; to grow lean; cf. ಜುಣುಗು 1). ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೊಣ್ಣಡುಹ (ಪ್ರದ್ರಾವ, ಉದ್ರಾವ, ಸನ್ದ್ರಾವ, ಅಪಕ್ರಮ, etc. Nr.).

ಸೊಣೆ ಸೌಣೆ. To strike with the fingers, etc. (ಅಂಗುಲಿಪ್ರಹರಣ Śmd. Dh.). 2, to point at a person with both forefingers and then put them to the corners of the mouth, as a sign of mockery (My.; cf. ಸುಟ್ಟು 2?). (T. ಜುಣ್ಣು, to project marbles by a filip; M. ಜೊಟ್ಟು, to rap with the knuckles, knock with the finger).

ಸೊಣ್ಣ ಸೌಣ್ಣ. The hip, the loins, the waist (ಕಟ, ತೋಟಿಪಲಕ Si. 208; ಮಧ್ಯಮ, ಮಧ್ಯ, ಅವಲಗ್ಗ, ಹೊಂಕ, ನಡು 210; ಕಟ 414; ಮಧ್ಯ 447; My.; Tē. ತುಣೈ, ತೋಣೈ, the joint of the hip; plural ತುಣ್ಣು, ತೋಣ್ಣು, the hips or loins; T. ತುಣ್ಣು, the back; cf. ತುಡು 1, ಹೊಂಕ). ಬೆಟ್ಟದ ಸೊಣ್ಣ (ಕಟಕ,

II). — ಸೊಪ್ಪು ಮೇಲೋಗರ. Boiled and seasoned vegetables (My.). — ಸೊಪ್ಪು ಸದೆ. Leaves and litter (My.). — ಸೊಪ್ಪು ಸೊಗಡು. reit = ಸೊಪ್ಪು. (Bp. 16, 22; 48, 36). — ಸೊಪ್ಪು ಸೊಪ್ಪು. rep. (J. 28, 41).

ಸೊಪ್ಪು ಸೊಪ್ಪು. = ಸಪ್ಪು, etc., ಸೊಪ್ಪು, ಸೊಪ್ಪು. A sound, a noise (ಅಬ್ಬರ, ದನಿ, ಸರ, ಗಾವರ, ಗಾವಳ, ಉರಿ, ಧ್ವನಿ ಸಿಂ. 30; Kk. 25, o. r. ಸೊಪ್ಪು; ದನಿ Kk. 94; J. 80, 29; Rām. 6, 53, 86).

ಸೊಪ್ಪು ಸೊಪ್ಪು. = ಸೊಪ್ಪು. (ದ್ವನಿ G.).

ಸೊಪ್ಪು ಸೊಪ್ಪು. The straw of the various kinds of millet (B. 4, 42, 43; Tē. ಜೊಪ್ಪು).

ಸೊಬಗು ಸೊಬಗು. Tbh. of ಸುಭಗ (Smd. 855). Beauty, charm, loveliness, etc. (ಚಕ್ಕು, ಸುಭಗ HIA.; ಗಾಡಿ, Cē. I, 14; ನಿಲಿತ 1, 77; ನಿಲಿತ, ಗಾಡಿ, ಸುಭಗತ Kk. 54; ಗಾಡಿ, ಚೊಕ್ಕು, ಗರಗಂಕಿ, ನಿಲಿತ, ಸುಭಗ ಸಿಂ. 47; Cpr. 5, 125, 134; 7, after 62; Grj. 4, 57; Pril. 3, 2, 4, 31; Bp. 26, 32; 44, 33; 50, 5; J. 2, 48; 6, 21; 28, 18; Cē. IV, 2, 60). ಸೊಬಗಿನಾ ರಮ್ ಎಲಿ ದಂ (Smd. 136). ಸೊಬಗುಳ್ಳವಳೆ ಪೆರ್! (174). ಸೊಬಗಿ ದಿದ ತಪ್ಪುಮಂ (Kk. 100). See Sp. a. ಹೀನತನ. — ಸೊಬಗ. -ಅ 3. = ಸಬಗ. A beautiful, charming, etc. man (Bp. 1, 33; Rāv. 13, 104). — ಸೊಬಗುವದು. -ಪದು = ಸೊಬಗುವದೆ. (J. 30, 17). — ಸೊಬಗುವದೆ. -ಪದೆ. To get beauty or charm (J. 6, 25). — ಸೊಬಗುವದೆ. -ಪದೆ. = ಸೊಬಗುವದೆ. (Grj. 2, after 106; Bp. 11, 40).

ಸೊಮ್ಮಗೆ ಸೊಮ್ಮಗ. Nicely, beautifully; nice, etc. (My.; ಚನ್ನಾ G.).

ಸೊಮ್ಮು ಸೊಮ್ಮು. = ಸಮ್ಮು. Beauty, elegance, charm, grace (C.; B. 3, 37; Grj. 10, 115; Bp. 6, 8; 32, 39; Cē. Bp. 5, 5; Sēv. 1, 10; 2, 61; J. 2, 65; 6, 19, 32; 15, 17; 17, 4; 29, 26; Bh. 1, 5, 8; Tē.; T. ತುಪ್ಪ; cf. ಸೊಗಸು 2). ಬೆರ್ಗವುನ ಸೊಮ್ಮು (o. r. ಪೆಮ್ಮು) ಅಕ್ಕಿ ದಾಯ್ದೆ (Smd. 78). ದೇಶಿಯಕಮರ್ದ ಸೊಮ್ಮು (Kk. 3). — ಸೊಮ್ಮುಗದ. -ಕದ. To shower beauty (Sēv. 2, after 42). — ಸೊಮ್ಮುದೀರು. -ತೀರು. Beauty to abound (J. 8, 24). — ಸೊಮ್ಮುಜೋಡು. -ತೋಡು. To exhibit beauty (J. 6, 19). — ಸೊಮ್ಮುವದೆ. -ಪದೆ. To get beauty (Rāv. 10, after 29). — ಸೊಮ್ಮುವದೆ. -ಪದೆ. = ಸೊಮ್ಮುವದೆ. (J. 8, 17).

ಸೊಮ್ಮುಲಿ ಸೊಮ್ಮುಲಿ. Probably a mistake for ಪೊಮ್ಮು ದ, q. v. (ಪೆಮ್ಮು, ಅದಂ, ಅಯ್ಯ, ಅಗ್ಗ, etc., ಅತಿತಯ ಕೊ).

ಸೊಮ್ಮು ಸೊಮ್ಮು. = ಸುಮ್ಮು. (ಅಲಸ, ತೀತ, ಮನ್ನ, ಜಡ, ಚಪ್ಪ, ಮನ್ನ HIA.; ನಾವ್ಪು, ಅಲಸುಗಗಾಡಿ Kk. 38; ನಾವ್ಪು, ಅಲಸುಗಾಡಿ ಸಿಂ. 47).

ಸೊಮ್ಮು ಸೊಮ್ಮು. (fr. ಸ್ವಂ). Own, one's own; property, wealth, riches (Pril. 3, 30; Bp. 31, 29; 47, 56; Bh. 1, 8, 55; V. 40, 27, 34; Tē.; T. ಜೊಂ).

ಸೊಯಂ ಸೊಯಂ. Tbh. of ಸ್ವಯಂ. (Bp. 61 sum.; My.).

ಸೊಯಂವರ ಸೊಯಂವರ. Tbh. of ಸ್ವಯಂವರ. (Rām. 3, 2, 17).

ಸೊರ ಸೊರ. 1. Tbh. of ಸ್ವರ 2. (My.; Tē.).

ಸೊರ ಸೊರ. 2. Tbh. of ಸುರ. (Cē. Bp. 33, 18).

ಸೊರಗು ಸೊರಗು. To wither, to grow dry or sapless (J. 19, 32); to languish, to sink away (Cē. Bp. 19, 31); to grow lean or meagre (C.; Tē. ಸುರುಗು, ಸೊರುಗು, ಸ್ಪುಕ್ಕು; ಕೊರಗು G.; cf. ಸುಕ್ಕು 1, ಸುರುಗು, ಸೊಕ್ಕು 2, ಸೊರ್ಕು 1). ತುಮಗ ಅರು, ನೀನು ಇತ್ತು ಯಾಕೆ ಸೊರ

ಗಿಕ್ಕಿ? ಎನ್ನು. ಅ ಸಕ್ಕು ಅಕ್ಕನ್ನು ಕೇಳಿತು (B. 3, 22). ಹೊಟ್ಟೆಯು ಸೊರಗಿ, ಎಲವನ ಪಂಜರ ಮಾತ್ರ ಉದಾಯಿತು (5, 94). ಮಗನಿಗೆ ಹುಡ್ಡು ಹತ್ತಿದ ಚಿನ್ನೆಯಿನ್ನ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಸೊರಗಿದನು (5, 209).

ಸೊರಟ ಸೊರಟ. Tbh. of ಸೊರಟ. (Smd. 856, 370).

ಸೊರಟು ಸೊರಟು. = ಸುಟ್ಟು 3, ಸೊಟ್ಟು, etc. The state of being contracted, shrivelled, as a leaf; that of being crooked, as a bamboo pole or wood (My.; see ಸುರುಟ್ಟು, ಸುರುಟ್ಟು).

ಸೊರಟಿ ಸೊರಟಿ. N. of a plant (ಗೊರಟ Mr. 135).

ಸೊರನೆ ಸೊರನೆ. Tbh. of ಸ್ವರ. (Cē. Bp. 19, 31).

ಸೊರಣ್ಣು ಸೊರಣ್ಣು. (Smd. 48). = ಸೊರಟು (P).

ಸೊರಡು ಸೊರಡು. 1. (fr. ಸೊರ 1). To utter, to speak, to say (Bh. 3, 8, 13; 4, 3, 28; Rām. 4, 3, 9).

ಸೊರಡು ಸೊರಡು. 2. Sounding, talking, prating, etc. — ಸೊರಡ. -ಅ 3. A loquacious man, etc. (ಗದಪ ಸಿಂ. I, o. r. ಸ್ವರಡ, ಸ್ವರಡುವ).

ಸೊರಡುಗಾಡಿ ಸೊರಡು-ಗಾಡಿ. A talkative man, etc. (ಪುಲ್ಲೆ ಗ. Cē. I, 59).

ಸೊರೆ ಸೊರೆ. 1. = ಸೊರೆ 1. The bottle-gourd, Lagenaria vulgaris Ser. (ದಗ್ಗಿಕೆ, ತುಟ್ಟು, ಅರಾಬು Mr. 148; ಕಡಾಡ Nn. 107; when hollowed and dried, it is put also under the neck of a lute, Grj. 3, 98). See ಕಯ್ಯ. — ಸೊರೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To fasten a gourd (to a lute, J. 22, 24).

ಸೊರೆ ಸೊರೆ. 2. The milk collected in the udder of cows or buffaloes (My.; see ಸೊರೆ 1). — ಸೊರೆ ಬಿಡು. To let down that milk, to give milk (My.).

ಸೊರ್ಕು ಸೊರ್ಕು. 1. = ಸೊಕ್ಕು 2. To grow intoxicated, etc.; to grow proud (ಉನ್ನತ ಸಿಂ. Dh.; Rāv. 9, 51; Sēv. 2, 14).

ಸೊರ್ಕು ಸೊರ್ಕು. 2. = ಸೊಕ್ಕು 3. Infatuation, etc.; torpor, etc.; pride (Smd. 250; Cpr. 8, 69; Grj. 2, 106; Rāv. 5, 128; cf. ಸುರ್ಕು). 2. = ಸೊರ್ಕುಮರ್ದು (Rāv. 5, after 114). — ಸೊರ್ಕದ. -ಅದ. To lose (one's) pride (Grj. 6, 80). — ಸೊರ್ಕನೆ. -ಅನೆ. (Smd. 93). = ಸೊಕ್ಕುನೆ. — ಸೊರ್ಕು ಗೆಸದ. -ಕೆಸದ. Musk (Rāv. 2, after 8). — ಸೊರ್ಕುಗೋಗಿರಿ. -ಕೋಗಿರಿ. (Sēv.). = ಸೊಕ್ಕುಗೋಗಿರಿ. — ಸೊರ್ಕುಮರ್ದು. A powder used to stupefy (beasts or birds, Rāv. 5, 52; T., M. ಚೊಕ್ಕು ಪೊಡಿ).

ಸೊರ್ಗ ಸೊರ್ಗ. Tbh. of ಸ್ವರ್ಗ 1. (My.). ಸೊರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಸೊರ್ಗೇ ಹವ್ವು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಸೊಲ್ ಸೊಲ್. 1. = ಸೊಲ್ಲ 1. To say, to speak, to tell. (T. ಹೊಲ್ಲು, ಹೊಲ್ಲು; M. ಹೊಲ್ಲು, ಹೊಲ್ಲು; Tē. ಹಪ್ಪ; cf. ಸರಿ 1). ಸೊಲ್ಲ (J. 28, 20).

ಸೊಲ್ ಸೊಲ್. 2. A word (Smd. 339 Cm.; Cē. II, 97; Abh. P. 3, 9; Bp. 9, 9; J. 4, 4; 6, 18; 21, 4; T. ಹೊಲ್, ಹೊಲ್, ಹೊಲ್; M. ಹೊಲ್; Tē. ಸೊಲ್ಲ).

ಸೊಲಗೆ ಸೊಲಗೆ. = ಸೊಲಗೆ, ಸೊಲ್ಲಗೆ, ಸೊಲ್ಲಗೆ. A measure of capacity, equal to one-fourth of a Kudava or of a baḷḷa (My.; Bp. 38, 13; Tē. ಸೋಲೆ; cf. Sk. ತುಲಕ). ಸೊಲಗೆ ಅಳಿಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಕಣೆ ಅಳಿಯುವಣೆ? (Prv.).

ಸೊಲಿಗೆ *sölligē*. = ಸೊಲಿಗೆ, etc. (My.; ನಿಶುಂಹಕ Si. 329; ಅಧಕ G.). ಅಹವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಸೊಲಿಗೆ (ಕುಲು); ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸೊಲಿಗೆ (ಧಾರ); ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸೊಲಿಗೆ (ತೂರ್ಪ G.).

ಸೊಲಿಗೆ *söllagē*. = ಸೊಲಿಗೆ, etc. (ನಿಶುಂಹಕ Nr.; see Mr. s. ಪಾಗ).

ಸೊಲಿಗೆ *sölligē*. = ಸೊಲಿಗೆ, etc. (Bp. 1, 28; 27, 52). — ಸೊಲಿಗೆ ಹಾಲ್. A solligē-ful of milk (Bp. 58, 24).

ಸೊಲಿಸು *söllisu*. To speak, to say, to tell (ಪೇದ್ *šmd.* 150. 385 Cm.; *Ūpr.* 3, 62; *šm.* 46); to cause one's self to be said, to be said (*šm.* 49); to cause to speak, to have said or told. ಸೊಲಿಸು ಭೇದವನ್ ಅದೊಡೆ ಕೆಡಾಯ ತಾನ್ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹಿರಿಯ! (*Sp.*).

ಸೊಲ್ಲು *söllu*. 1. = ಸೊಲ್ 1. P. p. ಸೊಲ್ಲ. See Bp. 2, 29; 40, 89; 45, 41; 54, 34, 58, 32; 61, 8.

ಸೊಲ್ಲು *söllu*. 2. = ಸೊಲ್ 2. (Bp. 47, 32; My.). ಹಲ್ಲು ನಾರಿ ಗೆಯ್ಲಿ, ಸೊಲ್ಲು ಸೋಜಗಮ್ಲ, ಕೊಲ್ಲದೆ ಮೃಗವ ಹಿಡಿಯುವದು ಲೋಕದೊಳಗಿಲ್ಲ ತಾನೊಳು (a net, *Sp.*). — ಸೊಲ್ಲು ಬೇಳ್. -ಬೇಳ್. *Sarasvatī* (ತಾರದೆ Kk. 9). — ಸೊಲ್ಲು ಸೊಲ್ಲ. *rep.* (J. 16, 21). ಸೊಲ್ಲು ಸೊಲ್ಲಿಗೆ ನಲ್ಲನಾದರೆ ಸಾಯೋ ಪರಿಯನ್ನರ ಎಷ್ಟು ನಲ್ಲ ಬು? (*Prv.*).

ಸೊವಡು *sōvadu*. = ಸೊಗಡು 1. A sharp smell; smell in general (ಸೊಗಡು, ಹಸುಕು, ನಾತ, ಕೂರಿತ್ತಾದ ಗಂಧ *šm.* 23, o. r. ಸೊಗಡ; ನಡು, ಸವಸವ, ಮಗಮಗಿಸು, ನಾನ್, ವಾಸನೆ Kk. 55, o. r. ನಾತ; ನಡು, ಸವಸವ, ಕಮ್ಲು *Ūt.* II, 45; *Ūpr.* 9, after 102; *Grj.* 2, after 106; 9, 32; *šiv.* 3, 45). ಸೊವಡುಪೊನ್ನು or ಸೊವಡೊನ್ನು (*šmd.* 63. 67).

ಸೊವಾಸಿಗೆ *sōvāsiṇi*. Tbh. of ಸುಮಾಸಿ. (ಸವಾಸ್ತಿ G.).

ಸೊಸಣೆ *sōsaṇi*. N. of a female dairy. ಕ್ಷೇತ್ರಬಾಲ, ವಣಾರ, ಭೈರವ, ಮಯ್ಯಾರ, ಬೆನಕ, ಕಾರ್ತಿಕೇಯ, ಭಗವತಿ, ಬಲಾರಿ, ಕಾಳಿ, ಮಹಾಕಾಳಿ, ಚಣ್ಣಿ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಮಾರಿ, ಮಸಣಿ, ಸೊಸಣಿ ಮೊದಲಾದ ಪೃತ್ಯಂಗರ್ (*Śāstrasāra* in W. v. 1259).

ಸೊಸನ್ತ್ರ *sōsantra*. Tbh. of ಸ್ವತನ್ತ್ರ. (My.).

ಸೊಸಮಯ *sōsamaya*. Tbh. of ಸ್ವಸಮಯ. (Bp. 59, 52).

ಸೊಸಿ *sōsi*. = ಸಸಿ 2. Young plants (My.).

ಸೊಸೆ *sōsē*. Tbh. of ಸ್ತುತೆ (*šmd.* 368; Nr., Hlk., Si. 184; C.). Plurals ಸೊಸೆವಿರ್ (*šmd.* 120), ಸೊಸೆನಿರು (C.; B. 2, 20), ಸೊಸೆಯರು (My.). ಅತ್ತಿಗೆ ಒನ್ನು ಮಾತು, ಸೊಸೆಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. — ಒನ್ನು ಅತ್ತೇ ಕಾಲು, ಒನ್ನು ಸೊಸೇ ಕಾಲು. — ಅತ್ತಿಗೆ ಒನ್ನು ಕಾಲು, ಸೊಸೆಗೆ ಹಲವು ಕಾಲು. — ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಸೊಸೆಗೆ ಪಾಯಸವೇ ಕಟ. — ಒಸನಾ! ಅನ್ನರೆ ಪಾಪ! ಅನ್ನರೆ ಸೊಸೆಗೆ ಮಜ್ಜೆಗಿನೀರು ತಾ! ಅನ್ನ. — ಒಸೇ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಸೆಯ ಹ್ಯಾಗೆ ಕರ ತರೋದು? — ಮಗನಿಗೆ ಮಾವ ಸತ್ತರೇನು? ಸೊಸೆಗೆ ಅಪ್ಪ ಸತ್ತರೇನು? — ಸೊಸೆ ಸತ್ತರೆ ತೋಧನ, ಮಗ ಸತ್ತರೆ ಮನೆ ಹಾಡು. — ಸೊಸೆಗೆ ಗೃಹಪ್ರವೇಶ, ಅತ್ತಿಗೆ ಪರವಾಸ. — ಸೊಸೆಗೆ ದಿಸಿ ಇಲ್ಲ, ಹನ್ನರಿಗೆ ಹಸಿ ಇಲ್ಲ. — ಸೊಸೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇರ, ಅತ್ತೆ ಅಗಸನ ಹತ್ತ ಹೋದನ್ನೆ. — ಸೊಸೆ ಬನ್ನರೇನು? ಅತ್ತೆ ಬನ್ನರೇನು? ದಿಸಿನೀರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದಂದ. — ಸೊಸೆ ಹೆತ್ತರೆ ಅತ್ತೆ ಕಾರಾ ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ (*Prva.*). See *Prva.* ಮೊದಲ, ಮಗ 1, ಮಗಲ್, ಸೊಗರ್.

ಸೊಸ್ತ *sōsta*. Tbh. of ಸ್ವಸ್ಥ. (My.; Dp. 1, 5).

ಸೊಳೆ *sōlē*. = ಸೊಳ್ಳೆ 1. (ಮೂಗಿನ ಸೊಳೆ, ಹೊಳ್ಳೆ B. 4, 83; ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆ G.).

ಸೊಳ್ಳೆ *sōlē*. 1. A nostril (My.; see ತೊಳ್ಳೆ; Tē. ಸೊಳ್ಳು, empty). See *Prv.* s. ಮೂಗು.

ಸೊಳ್ಳೆ *sōlē*. 2. A musquito (My.; T. ತುಳ್ಳಲ್). See ಕಾಡು. ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸೊಳ್ಳೆಕಾಟ (*Prv.*).

ಸೋ *sō*. 1. = ಸೋಹೋನ್ನೇ ಮರು. = ಮತ್ತೇ ಮರು (*šl.* & Pl.).

ಸೋ *sō*. 2. = ಸೂಡು, ಸೋವು 1, ಸೋಡು 1. To drive off, to chase away, to scare away (Bp. 61, 8; *Ūt.* Bp. 11, 9; *Bāv.* 5, 32; *šiv.* 3, 42; J. 3, 6; 15, 3; 28, 41; Tē. ಚೋವು). P. p. ಸೋಡು (*Ūpr.* 7, 110; *Abh.* P. 9, after 191). ಸೋಡುದು (ಸೂಟು *Ūt.* II, 111). ನಿಳ ಸೋವಾಣಿಗಳ ಒಪ್ಪುಗುಂ ಕೆಲವೆಡೆಮೋ (*šmd.* 231).

ಸೋಳು *sōlu*. 1. = ಸೊಂಳು 1, etc. (*Bām.* 3, 2, 18; 8, 44, 36; Tē.). ಸೋಳದ ನಾಯ ಒಡೆಯನ ಗುಡುಗ ಬಲ್ಲತೇ? — ತೊಳೆ ಸೋಳದ ನಾಯ ಒಡೆಯನ ಗುಡುಗ ಬಲ್ಲತೇ? — ಬೇರೊಬ್ಬ ತಪ್ಪು ಸೋಳೋಡು ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (*Prva.*).

ಸೋಳು *sōlu*. 2. = ಸೊಂಳು 2, etc. (*Bām.* 6, 43, 36; Tē.). See ದೆವ್ವ. — ಸೋಳುರೋಗ = ಸೊಂಳುರೋಗ (My.).

ಸೋಗಿಲ್ *sōgil*. A pouch formed by folding or doubling a part of one's cloth in front (ಮದಿಲ್ *Ūt.* II, 78; ತರೈದ, ಮದಿಲ್ *šm.*, Kk. 48; ಕುಡೆ, ರದಿಲ್, ಮದಿಲ್ *šm.* 71; *Grj.* 3, after 69).

ಸೋಗು *sōgu*. = ಸೋಗಿ 2 No. 1. (My.).

ಸೋಗು *sōgu*. = ಚೋಡ, ಚೋಡ. Tbh. of ಯೋಗ *Asaṃsah* oharacter and guise, disguise (ಚೋಡ, ದೇಶ; Mr. ಸೋಗು). ಬೋಯರ ಸೋಗಿನ ಮೇಣಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ತೋಡಿದರು (B. 5, 40). See *Prv.* s. ನೆತ್ತರುಕುರು — ಸೋಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು. To assume the oharacter and guise of — ಬೇನೆಯವನ ಸೋಗು ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ (B. 4, 76). — ಸೋಗು ಮಾಡು. To assume a false appearance. ಮಧ್ಯಮ ಕೆಡೆ ನ್ನ ಹಣವನ್ನು ಗದಾಸ ಬಿಡೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಕಪಟದ ಸೋಗು (ಕುಡೆ). ಉಪಚೇದನದ ಸಲುವಾಗಿ ಜಡೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಸೋಗು ಮಾಡುವ (ಧರ್ಮಧ್ವಜ G.). — ಸೋಗು ಹಾಕು. To put on the oharacter and guise of —, to disguise one's self. ಅವರ ಮಗಳು ಪ್ರೀತವೇಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಪುರುಷರ ಸೋಗು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 5, 48). ತಾನು ದನಾ ಕಾಯುವವನ ಸೋಗು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು (5, 186). ಅವನು ಕಿನ್ನರಿಯವರ ಸೋಗು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು (5, 187). ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಕಪಟದ ಸೋಗು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಒಳಗೆ ಹೋಗೋಣ (ಅಧ್ಯವಸ್ಥಾನ); ಹೆಂಗಸರ ಸೋಗು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲವು ಉಪಚೇದಿಸುವವನು (ಪಾಯಾಚೇದ); ಸೋಗು ಹಾಕುವ (ನರ್ಮತ್ಯತ G.).

ಸೋಗಿ *sōgi*. 1. A line (made with black pigment) proceeding from the outer corner of the eye (ಕಣ್ಣದಿಗಿರೆ *šm.* 82). — ಸೋಗಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye to the outer corner of which a line is put (*Abh.* 2, 79).

ಸೋಗಿ *sōgi*. 2. = ತೋಕೆ, ಸೋಗು. The peculiar leaf of palms, sugar-cane and the screw-pine (ಅಡಕೆ ಮೊದಲಾದವರು ಪತ್ರ *šm.* 82; My.; T. ತೋಗಿ; B. 2, 44, 122; Si. 164; J. 3, 5; *Bāv.* 5, 43; 10, after 31; d. Mr. ಸೋಗಾ, the skirt of a garment as trailing along or hanging loosely). ಕುಡೆ ಕಪ್ಪಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು ಅದರೇ ಸರಸವ ಹೊಡೆಗಣ ಸೋಗಿಯುಗವನೆ? (*Ūpr.*). 2, a peacock's feather or feathers (*Ūpr.* 2, 83; *Abh.* P. 7, 13; T. ತೋಗಿ). 3, a peacock's tail (ಕರಾಡ, ಒಳ Hlk. Mr. 169; T., M.). ನವಲ ಗಡಾಯ ಸೋಗಿ (ಶಿಖರ, ಚಿಟ್ಟ, ಚಿಟ್ಟ Nr.). 4, a ship's tail, i.e. its rudder. ಹಡೆಯ ಸೋಗಿ (ಅರಿವು, ಕೊಟಿಬಾತ್ರ Hlk.) 5, a peacock (ಗಣ್ಣುನವಿಲ್ *Ūt.* II, 89; ಮೋರ, ನವಿಲ್ Kk. 24; ಮೋರ, ನವಿಲ್ *šm.* 29; ನವಿಲ್ 82; *Ūpr.* 2, 83; *Abh.* P. 7, 13; *šiv.* 1, 41).

J. 3, 25). ಕೇಗಿಮದು ಸೋಗೆ (Smd. 169). — ಸೋಗೆದುಮುಟ್ಟು. — ತುಮುಟ್ಟು. A turumbu decorated with peacock-feathers; a peacock considered as a turumbu (Siv. 3, 61). — ಸೋಗೆನುಲ. A peacock (Üpr. 2, 79; Abh. P. 1, after 107; 3, 92).
 ಸೋಚು ಸೊಂ. Tbh. of ತೋಫಸು (G.).
 ಸೋಚುಯ sa-uñhaya. High, tall.
 ಸೋಚಿ ಸೊಜಿ. = ಸಚ್ಚಿ, etc. Meal ground coarse, etc. (My.; Mhr.; H. ಸೂಚಿ).
 ಸೋಚಿಗ ಸೊಜಿಗ. = ಚೋಚಿಗ, q. v. (ಅಕ್ಕಳ, ಅಕ್ಕಯ G.; Ü. Bp. 47, 9; Rām. 6, 12, 3; J. 7, 19; 15, 29; Dp. 169, 8; My.; B. 2, 23; 3, 84, 90; 4, 54; 5, 198; see Prv. s. ಸಾಯು).
 ಸೋಚು ಸೊಚಿ. A club, a mace (My.; Mhr., H.).
 ಸೋಚು ಸೊಚು. 1. = ಚೋಚು. See ಮುಚ್ಚೊಚು.
 ಸೋಚು ಸೊಚು. 2. = ಸಮು 1, etc. A spoon (My.).
 ಸೋಚಿ ಸೊಚಿ. The lower part of the cheek, opposite to the corner of the mouth (My.). — ಸೋಚಿಪ. — ಅಪ. = ಸೋಚಿಪ. (My.). — ಸೋಚಿಪ. — ಅಪ. = ಸೋಚಿಪ. (My.). — ಸೋಚಿಪ. A man whose lower part of the cheek is torn (My.). — ಸೋಚಿಪ. Such a woman (My.).
 ಸೋಚ ಸೊಚಿ. = ಸುರು 2, etc. Burning, etc. — ಸೋಚ ಬಲಿ. A cemetery (ಮಸಣವಟ್ಟಿಗೆ Smd. II; ಮಸಣವಟ್ಟಿ Kk. 78, o. r. ಸೋಚಬಲಿ). — ಸೋಚಬಲಿವನೆಯ. — ಮನೆಯ. Whose residence are cemeteries: Siva (ತವ Kk. 5; ಕತ್ತರ ಸಿಮ. 3).
 ಸೋಚ ಸೊಚಿ. ಸೋಚಂ. 1. Much, more, further (ಪಿರುದು, ದಾಡಂ Smd. 893; ಪಿರುದು, ದಾಡಂ, ಉಣ್ಣಿವಳಿಯದು II). 2, in vain, causelessly (ದಾಡಂ, ಬಡದು Smd. 110; ದಾಡಂ, ಸುಮ್ಮನೆ Üt. I, 14; ದಾಡಂ, ಉಣ್ಣಿವಳಿಯದು, ಬಡದು Kk. 89).
 ಸೋಚ ಸೊಚಿ. 2. Letting go freely, setting at large (Mhr., H.). — ಸೋಚವತ್ತ. A bill of divorce (S. Mhr.; Mhr. ಸೂಚಿ ವತ್ತ). — ಸೋಚಮುಂಚ. The ceremony of loosening the string from the loins of a Brāhmaṇa, about sixteen years after binding it at the ceremony of investiture with the sacrificial thread (ಸಮಾವರ್ತನ Üb.; Mhr. ಸೋಚ ಮುಂಚ). ಸೋಚಮುಂಚಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ (ಸ್ವಾತಕ G.).
 ಸೋಚಿ ಸೊಚಿ. (= ಚೋಚಿ 2). Remission of a debt, etc.; the sum remitted, abatement (My.; Mhr. ಸೂಚಿ). 2, release from bondage, freedom granted (My.; Mhr. ಸೂಚಿ).
 ಸೋಚ ಸೊಚಿ. Borne, suffered, endured; patient, enduring.
 ಸೋಚ ಸೊಚಿ. One who bears or suffers; patient, enduring; able, powerful (R.).
 ಸೋಚಂಗಿ ಸೊಚಂಗಿ. (= ಚೋಚಿಂಗ). — ಸೋಚಂಗಿನಾಯ. An Arab greyhound (My.; Të. ತೋಚಂಗಿ).
 ಸೋಚ ಸೊಚಿ. Tbh. of ತೋಚಿ (Smd. 345 Mdb.).
 ಸೋಚು ಸೊಚು. P. p. of ಸೋಚು 1.
 ಸೋಚು ಸೊಚು. sa-utkaṇṭha. Ardently longing, impatiently eager; regretful; bemoaning, sorrowing. (ಅಪೋಚ G.).
 ಸೋಚು ಸೊಚು. sa-utprāsa. Excessive; exaggerated. 2, violent laughter. 3, ironical exaggeration, sarcasm, sneering praise and covert censure (ಬಯ್ಯುಳು, ಚುನ್ನ Hk.).
 ಸೋಚು ಸೊಚು. ಸೊಚು ಸೊಚು. Sarcasm, sneering laughter.
 ಸೋಚ ಸೊಚಿ. Tbh. of ತೋಚಿ. (My.).
 ಸೋಚ ಸೊಚಿ. Born from the same womb, co-uterine. 2, a co-uterine brother, a brother of whole blood, an own

brother. ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಸೋಚರ (Prv.). — ಸೋಚರ. = ಸೋಚರ. (B. 4, 188). — ಸೋಚರ. — ಅತ್ತಿ. = ಸೋಚರ. (ಮಾತುಲಾಸ Dhw.). — ಸೋಚರ. — ಅತ್ತಿ. A father's sister (My.); a mother's brother's wife (My.). ಸೋಚರ. = ಮಾತು ಬಂದರೆ ಚಕ್ಕವ ಅತ್ತಿ ಸೋಚರ. (Prv.). — ಸೋಚರ. ಮಗ. A father's sister's son (ಪೈತೃಪ್ರಸಾಯ Si. 189). — ಸೋಚರ. — ಅತ್ತಿ. (Bp. 40, 46). — ಸೋಚರ. ಮಾತು. A mother's brother, a maternal uncle (My.; ಮಾತು Mr. 813; Si. 192; ಮಾತು, ತಾಯಿಯು G.; B. 1, 25; 2, 35). ಕತ್ತಿಗೆ ಕುಮರೆ ಸೋಚರ. ಮಾತು. — ದಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೋಚರ. ಮಾತು. (Prv.). — ಸೋಚರ. ಮಾತು. A maternal uncle's son (My.). — ಸೋಚರ. ಮಾತು. The wife of a maternal uncle, a maternal aunt (ಮಾತುಲಾಸ, ಮಾತುಲಿ Nr.). — ಸೋಚರ. ಮಾತು. A man's sister's daughter (My.); a wife's brother's daughter (My.). — ಸೋಚರ. ಮಾತು. A man's sister's son; a sister's son (ಧಗಿನಿ, ಸ್ವಸ್ರೀಯ Mr. 314; ಸ್ವಸ್ರೀಯ, ಧಗಿನೀಯ, ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವ ಮಗನು, ಅಕ್ಕನ ಮಗ, ತಂಗಿ ಮಗ Si. 192; My.); a wife's brother's son (My.).
 ಸೋಚರ sa-udari. A co-uterine sister (Bp. 14, 3). See ತವ.
 ಸೋಚರ sa-udarya. An own brother (ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು Nr.; ಒಂದು ತಾಯಿ ಮಗ Si. 192).
 ಸೋಚರ ಸೊಚಿ. Payment: tax (? Bp. 27, 52; cf. ತೋಫನ).
 ಸೋಚರ ಸೊಚಿ. Tbh. of ತೋಫಸು. To clear away. ಕಸವಂ ಸೋಚರ. ಬಿತ್ತಿಡೊಕ್ಕಲಿಗನ ಪೋಲ (Smd. 267). 2, to search or examine (the bushes when hunting, Sív. 3, 49); etc.
 ಸೋಚು ಸೊಚು. Tbh. of ಸ್ವಾಚು. (Dp. 76, 2).
 ಸೋಚ ಸೊಚಿ. Tbh. of ತ್ವಾನ. See Sp. s. ಬರ್ 1.
 ಸೋಚ ಸೊಚಿ. A thin, light, but long-continued rain, an incessant drizzle, an incessant rain (ತನ್ದರ್ Üt. I, 101; II, 113; ಜಡಿ ಸಿಮ. 93; Grj. 9, after 58; T. ಚೋಚಿ, Të. ಸೋಚ; cf. ಚೋಚಿ, ಸೋಚ? ಸೋಚ 1?), 2, of nectar (Bp. 23, 41), of arrows (Bh. 3, 19, 36; J. 22, 36), of sparks (8, 89), of dust (10, 8), or of pearls (33, 45). See ಬರ್.
 ಸೋಚು ಸೊಚು. sa-unmāda. Mad, insane (Colebr.).
 ಸೋಚು ಸೊಚು. sa-upaskara. = ಸೋಚು. Materials, provision, necessary articles (My.; Të.).
 ಸೋಚು ಸೊಚು. sa-upaskara. A measure or means, an act, item adopted toward the finishing of — (ಸಾಧನ G.; Mhr.).
 ಸೋಚು ಸೊಚು. sa-upahāsa. Accompanied with derisive laughter, sneering, jocular, sarcastic.
 ಸೋಚು ಸೊಚು. sa-upāna. Stairs, steps, a staircase, a ladder (ತೀರ್ಥ Nn. 48).
 ಸೋಚು ಸೊಚು. (= ಸದಾಪ). Anise-seed (My.; Të.; T. ಚೋಚು; Mhr., H. ತೀಪ, ತೋಪ). — ಸೋಚು. The potherb anise, Pimpinella anisum Lin. (St. & Pl.).
 ಸೋಚು ಸೊಚಿ. A companion, fellow; match, the man or fellow for (B. 2, 25; Mhr. ಸೋಚು).
 ಸೋಚು ಸೊಚು. Company, society (My.; Mhr. ಸೋಚು).
 ಸೋಚು ಸೊಚು. sa-upaskara. Tbh. of ಸೋಚು. (My.).
 ಸೋಚು ಸೊಚಿ. Tbh. of ತೋಫನ. A song used on festive occasions at the end of each foot of which sōbhā occurs as a chorus (My.; Të.).
 ಸೋಚ ಸೊಚಿ. Tbh. of ತೋಫ. (My.; Të.; T. ಚೋಚಿ, ಚೋಚಿ).

ಸೋಮ ಸೋಮಾ. A climbing plant, *Sarcostema viminalis* (or *S. acidum* R. Br.; ನಲ್ಲಿ, ಲತಾಭೇದ Nn. 25; ವಲ್ಲಿ Mr. 506). 2, the intoxicating juice of the above plant. 3, the above plant or its juice personified and deified. 4, ambrosia, neotar (ಅಮೃತ 25; ಸುಧೆ 506). 5, water (ಅಮೃತ, ಉದಕ 25; ವಾಠಿ 506). 6, the moon (ತತಿ, ಚಂದ್ರ 25; ಸೋಮನ್ 506). 7, air, wind (ಸಮಾರ, ವಾಯು 25; ಸಮೀರ 506). 8, Kubhēra (ಕೌಬೇರ, ಕುಬೇರ 25). 9, Yama (ಕಾಲ, ಯಮ 25; ಅನ್ತರ 506). 10, Śiva (ರುದ್ರ, ಈಶ್ವರ 25; ಸೋಮಧರ 506). 11, a sage; an assemblage of sages (ಮುನಿ, ಎತಿ 25; ಮುನಿಸ್ತೋಮ 506). 12, the ruler at the beginning of a yuga (ಯುಗದ ಆದಿಯ ಆವನಿಪ, ಯುಗದ ಆದಿಯ ಅರಸು 25). 13, N. (C.). 14, camphor (ಕರ್ಪೂರ 25; 506). 15, the plant *Cocculus cordifolius* Dc. (ಅಮೃತ, ಜೀವನ್ತಿ, ಗುಡೂತಿ, ಅಮರ ನಲ್ಲಿ Mr. 145). 16, N. of a metrical foot (Ūh.). 17, one of the *vasus*. — ಸೋಮಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 9, 86). — ಸೋಮಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (C.). — ಸೋಮಬಳ್ಳಿ. A twining leafless shrub, *Sarcostema brevistigma* W. & A. (St. & Pl.). — ಸೋಮಯು. — ಅಯು. Śiva (Bp. 44, 6. 17); N. (My.). See ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ. — ಸೋಮವೈ. — ಅವೈ. N. See ವರದ.

ಸೋಮಕ ಸೋಮಕಾ. N. of a demon who stole the *vēdas* (Bp. 54, 10; My.).

ಸೋಮಜ ಸೋಮ-ja. Moon-born; the planet *Budha* or *Mercury*.

ಸೋಮಜೈವತ್ಯ ಸೋಮ-daivatyā. Having *sōma* as a deity, presided over by the moon.

ಸೋಮಧರ ಸೋಮ-dhara. Śiva (ಸೋಮ Mr. 506).

ಸೋಮಧಾರಿ ಸೋಮ-dhāri. Śiva (Bp. 47, 11).

ಸೋಮನಾಥ ಸೋಮ-nātha. Śiva, or his *linga* (Bp. 48, 16. 18; 44, 4; 58, 25. 27). 2, N. of an author (Bp. 1, 16). 3, N. (Bp. 48, 4). See ಸಿಂ.

ಸೋಮನೇಮಾಚಾರ ಸೋಮ-nēma-ā-śīrḍa. Whose crest is the half moon: Śiva (Bp. 8, 36; 37, 80).

ಸೋಮಪ ಸೋಮ-pa. One who drinks the *sōma* juice; a *Brāhmaṇa* (Mr. 240).

ಸೋಮಪಾ ಸೋಮ-pā. A drinker of *sōma* juices; a *Brāhmaṇa*; the performer of a sacrifice.

ಸೋಮಪಾನ ಸೋಮ-pāna. The drinking of the *sōma* juice. (My.).

ಸೋಮಪೀತಿ ಸೋಮ-pīti. A drinker of the *sōma* juice.

ಸೋಮಪ್ರವಾಹಿ ಸೋಮ-pramāthi. One who crushes the stalks of the *sōma* plant between stones, sprinkles them with water, and places them on a sieve or strainer (whence, after further pressure, the acid juice trickles into a vessel, ಸೋಮಲತೆಯನ್ನು ಕುಟ್ಟುವದು ಮುನ್ನಾದವುಗಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಾಶುರ್ಯಗಳು ವನು Si. 285).

ಸೋಮಯಜ್ಞ ಸೋಮ-yaज्ञa. = ಸೋಮಯಾಗ No. 1. ಸೋಮಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದವನು (ದೀಕ್ಷಿತ G.).

ಸೋಮಯಾಗ ಸೋಮ-yāga. A *sōma* sacrifice, an offering or libation of the *sōma* juice. 2, a great triennial sacrifice in which the *sōma* juice is drunk. (Si. 234; G. 554).

ಸೋಮಯಾಜಿ ಸೋಮ-yāji. A *sōma* sacrificer, one who has performed a *sōma* sacrifice (ದೀಕ್ಷಿತ, ಸೋಮಯಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ತನಾದವನು Si. 234); N. See Bp. 55, 16. 33; 56, 36; 57, 80; ಬಸನ್ನ.

ಸೋಮರಾಜಿ ಸೋಮ-rāji. The plant *Vernonia anthelmintica* Willd. See ಬಾಳುಬಗಿ.

ಸೋಮರೋಗ ಸೋಮ-rōga. A particular disease incidental to women. (Ūb. 167).

ಸೋಮಲ ಸೋಮala. Tbh. of ಸೋಮಾಲ. — ಸೋಮಲತೆ 3. (Bp. 12, 48).

ಸೋಮಲತೆ ಸೋಮ-latē. = ಸೋಮ No. 1. (Si. 235; G. 554).

ಸೋಮಲಾಂಧನ ಸೋಮ-lānōhana. Śiva (Bp. 25, 2).

ಸೋಮವಂಶ ಸೋಮ-vamśa. The lunar dynasty or line of kings (in which came Yadu, Kṛishṇa, Bharata, Kara, etc.). (My.).

ಸೋಮವತ ಸೋಮ-vat. Possessing *sōma*; lunar.

ಸೋಮವಲ್ಯ ಸೋಮ-valka. The tree *Acacia catechu* Willd. (= ಖದಿರ). 2, another tree (= ಕಟ್ಟಲಿ).

ಸೋಮವಲ್ಲರಿ ಸೋಮ-vallari. The plant *Ruta graveolens* (or *Asclepias acida* R., or *Cynanchum viminalis*). See ಕೊಕ್ಕಿಗನ್ನೆ 2. ಹೊನ್ನೆ.

ಸೋಮವಲ್ಲಿ ಸೋಮ-valli. = ಸೋಮ No. 1. 2, the shrub *Cocculus cordifolius* DC.

ಸೋಮವಲ್ಲಿಕೆ ಸೋಮ-vallikē. The plant *Vernonia anthelmintica* Willd.

ಸೋಮವಾರ ಸೋಮ-vāra. Monday. (C.; Bp. 2, 51; B. 1, 7).

ಸೋಮವಾರವ್ರತ ಸೋಮavāra-vrata. A kind of religious observance performed in the evening and consisting of the worship of Śiva and Durgā preceded by fasting every Monday. (My.).

ಸೋಮಸೂತ್ರ ಸೋಮ-sūtra. A channel for conveying the water with which a *linga*, or another idol, has been bathed. (My.).

ಸೋಮಾರಿ ಸೋಮāri. A sluggard, an idler (C.; B. 3, 69; 4, 2; Tē; T. ಚೋದ್ಯಾರ; see ಕೂಲಿ).

ಸೋಮಾರಿತನ ಸೋಮāritana. Sluggishness, laziness (C.; B. 4, 1. 194; T. ಚೋದ್ಯಾರಿತನ).

ಸೋಮಾಲ ಸೋಮāla. = ಸೋಮಲ. Resembling the moon, soft, bland, placid.

ಸೋಮಿ ಸೋಮi. 1. A performer of a *sōma* sacrifice (Ūb.).

ಸೋಮಿ ಸೋಮi. 2. Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ. (My.).

ಸೋಮೇರ ಸೋಮ-tāa. Śiva (Bp. 58, 17. 21; Mr. 1. 7. See ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ).

ಸೋಮೇಶ್ವರ ಸೋಮ-tivara. Śiva, or his *linga* (Bp. 51, 52; 53, 18. 19. 24; 57, 60. 64). 2, N. of a *Kannāḍa* poet. 3, N. See ಕೊಟ್ಟಾರ. 4, sign for a long syllable (Ūb.).

ಸೋಮೋದ್ಭವ ಸೋಮ-udbhavē. The river *Narmadā*.

ಸೋಮಿ ಸೋಮi. 1. = ಸೋಮ. (Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ). — ಸೋಮೇರ = ಸೋಮಣ್ಣ. N. (Bp. 51, 78. 83). See ವೀರಗೊಪ್ಪ.

ಸೋಮಿ ಸೋಮi. 2. Opportuneness of circumstances (ಅನುಕೂಲತೆ; Ūb.; Mr. ಸೋಮ).

ಸೋರ ಸೋರ. 1. = ಸೋರು 1. To drop, to drip, to trickle, to ooze, to flow, as *cocoa-nut* water (Ūpr. 3, 15; J. 3, 27), as *water* drops (Ūpr. 4, 46), as the juice of a ripe fruit (J. 3, 11), as *ichor* from an elephant's temples (Ūpr. 3, 24. 27), as poetical essence (Mr. 2); to come forth, as entrails (Abh. P. 13, after 54; ಗುಲ ಸಂದ. Dh.; N. T. ಚೋರು; T. ಚೋರಿ, rain; blood; ಚೋರು, blood; N. ಚೋರಿ, blood; cf. ಚೂರ 1, ಸುರಿ 1); to leak (C. as ಸೋರು - ಸೋರ (Ūpr. 3, 15; Abh. P. 13, 54).

ಸೋರ ಸೊ. 2. = ಸೋರು 2. Dropping, etc., leaking.
— ಸೋರೋಡು. -ಓಡು. A leaking potsherd, i. e. one full of holes (Bp. 60, 46).

ಸೋರ ಸೊ. 3. (= ದೋರೆ 1). To be or become loose or slack, etc. (ದೋರೆ ಕ್ರಮ. 103; T. ದೋರೆ).

ಸೋರ ಸೊ. 4. = ಸೋರ್. The state of being loose, dangling, etc. (ಹಂಗಳ, ಬದರ್, ಸಿಡಿಲ್ಲದ ಕ್ರಮ. 49).

ಸೋರ ಸೊ. 5. (= ಸೋರ್ 5). To become free from pride (ಗರ್ವಹೀನ ಕ್ರಮ. Dh.; ಕ್ರಮ. 103; T. ದೋರೆ, to wither, fade away = ವಾಡು). ಸೋರ್ದಂ (ಕ್ರಮ. 50, 55). See ಒಳ.

ಸೋರ ಸೊ. 6. To become wet or soaked (ನನ ಕ್ರಮ. 103; cf. ತುಯ್ಯ). ಸೋರ್ದಂ (ಛಂ. 4, 46).

ಸೋರಿಸು ಸೊರಿಸು. = ದೋರಿಸು. To cause to drop, trickle or flow (My.). ದೋಲು ಸೋರಿಸುತ್ತ ಮಾತಾಡುವಂಥ (ಅಮೃತಕೃತ G.).

ಸೋರು ಸೊ. 1. = ದೋರು 1, ಸೋರೆ 1. To drop, etc. (C.), as tears (Rām. 5, 9, 8), as blood (B. 1, 10). P. p. ಸೋರಿ. ಸೋರುವ ಮನೆಯನ್ನೂ ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಣಿನಯನ್ನೂ ದೂರ ಬಿಡ ಬೇಕು. — ಸೋರುವ ಮನೆಯೂ ಲೊಟಕುವ ಗಣ್ಯನೂ ಸಂ. — ಸೋರುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ಹೊಯ್ದರೆ (or ನೀರು ಚೆಲ್ಲಿದರೆ) ಹಕ್ಕದ ಕೂಡೆ ಹಕ್ಕ (Prvs.). ಮದ ಸೋರುತ್ತಿರುವ ಅನೆ (ಪ್ರಭಿನ್ನ, ಗರ್ವತ; ಮತ್ತೆ Si. 289); ಸೋರಿ ಹೋದವು (ಸ್ಥನ್ನ, ರೀಣ, ಸ್ತುತ, ಸ್ತುತ 379); ಸೋರಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರಾಕಾರ 390). ಮದ ವೇದಾಂಗ ಅನೆಗಳ ಗಣ್ಯಸ್ಥಲಗಳೊಳಗಿದ್ದ ಮದೋದಕವು ಸೋರುತ್ತದೆ (B. 4, 28; 5, 289). — ಸೋರಾಟ. -ಅಟ. Dropping, etc. (ಸ್ತವ, ಪ್ರವ Si. 389).

ಸೋರು ಸೊ. 2. = ದೋರು 2, ಸೋರೆ 2. — ಸೋರು ದಾರು. reit. = ದೋರು ದಾರು. (My.).

ಸೋರುಪ್ಪು (ಸೊರ-ಉಪ್ಪು). Nitre, saltpetre (C.; B. 4, 159; Tē; Mhr., H. ಸೋರಾ; ಅಶ್ವರುಹಕ G.).

ಸೋರುವಿಕೆ ಸೊರುವಿಕೆ. = ಸೋರುವ. (ಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರಾಕಾರ Si. 390). ವಸ್ತುಗರ್ವದೋಷದಿಂದ ರೇತಸ್ಸು ಕರಗಿ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸೋರುವಿಕೆ (ಮೇತ 201).

ಸೋರುಹ ಸೊರುಹ. Dropping, etc. (ಪ್ರವ Nr.).

ಸೋರೆ ಸೊರೆ. 1. = ಸೋರೆ 1. The bottle gourd (ತುಮ್ಮ, ಅರಾಲು, ದುಗ್ಗಿಕೆ Hā.; My.; Tē; occasionally stone-vessels are made in the form of a sōrē, see ಕಲ್ಲು-, ಹುರೋ-). ಕಳುಧ ಪ್ರಸೇವಕ ಎನ್ನೊಡೆ ಎಣೆಯ ಗವಸಣಿಗೆ; ಸೋರೆಯನ್ನೂ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). ಸೋರೆಯೊಳಗೆ ಮದ್ದು ತುಮ್ಮ, ಮೇಲೆ ಹೂಪಾರ ಗಟ್ಟಿ ಧರಿಸಿದಂತೆ (Dp. 80, 4). ಉಣ್ಣು ನಗದಿಹ ಮೋಟೆ ಅದುವೆ ಕುಸೋರೆ (54, 4). — ಸೋರೆಯಾಯ. A fresh bottle gourd (My.). ಸೋರೆಯಾಯ ಅದರೆ ಹಾರೋರಿಗೆ ಅಗದೇ? — ಕುಮಾರರಾ ಮನು ಸೋರೆಯಾಯ ತಿನ್ನ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಸೋರೆಯಾಯ. A bottle gourd deprived of its pulp and tried, when it is used as a vessel and for the lute and in swimming (My.). ಸೋರೆಯಾಯ ಬುಡುಡುಗಳು ಗೊಂಡೆಯ ಸರಳಕ ಪಿಡಿದು... ಬೇಣಿಯಾ ದುತ್ತಿದರು (Rāghā. 17, 67).

ಸೋರೆ ಸೊರೆ. 2. A kind of bird (Rāv. 5, 59).

ಸೋರ್ ಸೊ. = ಸೋರೆ 4. Being loose, etc. — ಸೋರ್ ಮುರ್ದ. A loose knot or braid of hair (ಛಂ. 10, 11; Abh. P. 3, 73. 108; 7, 13; Cē. II, 68. 98; V. 4, 18; J. 8, 18).

ಸೋರ್ಗಲ್ ಸೊರ್ಗಲ್. ಸೋರ್ಗಲ್ ಗಣಕರಕ್ಕು (ಛಂ. I, 80).

ಸೋರ್ಚು ಸೊರ್ಚು. = ಸೋರಿಸು. To cause to drop, etc. (ಗಲನ ಕ್ರಮ. Dh.).

ಸೋಲ್ ಸೊ. = ಸೋಲು 1. To be defeated or overcome, not to win (ಪರಾಜಯ ಕ್ರಮ. Dh.; T. ತೋರ್, ತೋರ; M. ತೋರ್). P. ps. ಸೋಲು (ಕ್ರಮ. 288; ಛಂ. 1, 118; Rāv. 13, 90; Bp. 27, 10), ಸೋಲು (J. 3, 7; 5, 60; 7, 44; 20, 31; 21, 1; 27, 51; Bh. 1, 8, 53). ಸೋಲೈನೇ? (J. 12, 36). ಸೋಲುಂ (21, 14). ಸೋಲುವಂಗೆ ರವ (ಗಣಂ) ಉಟತಂ (Mr. 365); ಸೋಲ ಹೊತ್ತು (ಅಭಿಪಂಗ 492). See Bp. 40, 6. 22; 50, 23. 2, to lose (v. t.), to forfeit (Bp. 44, 61. 65). — ಸೋಲಿ ನುಡಿದವನು. A man who is overcome in argument (ಅಧರ, ಹೀನನಾದಿ Hā.).

ಸೋಲ ಸೊ. = ಸೋಲು 2. Defeat, loss (ಛಂ. 2, 19; 8, 70; 10, 6; Bp. 4, 16; 20, 23; 59, 11; 61, 58; Rām. 4, 3, 16; Rāv. 13, 61; T. ತೋರ್). ತನ್ನ ಸೋಲುವ ನುಡಿದು ಕೊಟ್ಟಂ (ಅಧರ Mr. 237). ಸೋಲವಾಟ (ಮನ ನಟ್ಟಿದು Cē. I, 47). See ಕಲ್. — ಸೋಲ ಗೆಲ. Loss and gain, defeat and success (J. 11, 5; Dp. 67, 6). — ಸೋಲ ಗೆಲವು. = ಸೋಲ ಗೆಲ. (My.). — ಸೋಲವುಡೆ. -ಎವಡೆ. To generate or cause defeat (ಛಂ. 6, 85).

ಸೋಲಿಸು ಸೊಲಿಸು. To defeat, to overcome, to vanquish (ಅಪಜಯ ಕ್ರಮ. Dh.; Bp. 6, 4; 40, 62; 50, 22; ಕೆಳ. 4, 80; J. 12, 40; My.; B. 4, 37; 5, 246). ಸೋಲಿಪುದು (ಪಾಳಿಸಿತ್ತು ಕ್ರಮ. 42; ಪಾಳಿಸಿತ್ತು Kk. 73).

ಸೋಲು ಸೊ. 1. = ಸೋರೆ. To be defeated, etc. P. p. ಸೋಲು (Bp. 27, 29; 49, 28; 50, 89; C.). ಸೋಲುವನು (ಪರಾಜತ Nr.). ಸೋಲ ವೇಳೆ (ಅಭಿಪಂಗ, ಸೋಲೈ Nn. 122). ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಸೋಲು ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪರಾಜಯ Si. 296); ಸೋಲು ಹೋದವನು (ಪರಾಜತ, ಪರಾಧೂತ 296). ಸೋಲುವಂ (J. 10, 49). ಸೋಲದೆ ಗೆಲುವು ಅಗದು, ನೂಲದೆ ಬಟ್ಟೆ ಅಗದು. — ಗೆದ್ದರೆ ಹಲವರು ಗೆದ್ದರು, ಸೋತರೆ ಕೊಂಕಣಿಗರ ಗಣ್ಯ ಸೋತ. — ಗೆದ್ದರೆ ಕೆಯ ಕಾಯ, ಸೋತರೆ ಕಿವಿ ಮೂಗು. — ನೂತನವಾದದಕ್ಕೆ ಸೋಲುವನು ನಾತ ದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸೋತಾನೇ? — ಮಗ ಸೋತರೂ ಜೂಜಿನ ಒಳವು ಕಲಿತ. — ಮಾತು ಬನ್ನಾಗ ಸೋಲು ಹೋದವನೇ ಪಾಣ (Prvs.). ಸೋಲ ಪುರುಕೆ (a female who has lost, My. in children's language). ಸೋಲ ಪುರುಕೆಗೆ ಸೋಲಿಕಾಯಿ, ಗೆದ್ದ ಪುರುಕೆಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿ (Prv.). 2, to fail, to fall off in respect to vigour, etc. (Tē. ಸೋಲು). ನಿಂದೆಯ ಹೊತ್ತಾಯಿತ್ತ ರೆ... ನರಗಳು ಸದಿರಾಗುತ್ತವೆ, ಗೋಣು ಸೋಲುತ್ತದೆ (B. 4, 134). 3, to lose (v. t.), to forfeit (Rām. 3, 2, 18).

ಸೋಲು ಸೊ. 2. = ಸೋಲ. (My.). — ಸೋಲು ಗೆಲವು. = ಸೋಲ ಗೆಲ. (J. 12, 26).

ಸೋಲುವಿಕೆ ಸೊಲುವಿಕೆ. = ಸೋಲುವೆ. (My.).

ಸೋಲುವ ಸೊಲುವ. Defeat, losing, loss (ಅಭಿಪಂಗ, ಪರಾಧವ Nr.; T. ತೋರೈ, ತೋರೈ, ತೋರೈ).

ಸೋಲೆ ಸೊಲೆ. The skin or slough of a snake; the coat of an onion (My.; cf. Mhr. ಸೋಲಣ್ಣಂ = K. ಸುಲಿ 1).

ಸೋಲೈ ಸೊಲೈ. = ಸೋಲುವೆ. (ಅಭಿಪಂಗ, ಸೋಲ ವೇಳೆ Nn. 122).

ಸೋಲೈಣ್ಣ ಸಾ-ಉಲೈಣ್ಣ. Irony, sarcasm, ridicule.

ಸೋವತ ಸೊವತ. Prey (P Abh. P. 14, 201; 15, after 56).

ಸೋವಸೇಯ ಸೌವಾಸ್ಯಾ. Auspicious, fortunate, etc. (ತದ, ತುಭ, ಮಂಗಲ, etc. Mr. 26).
 ಸೋವಾಸಿ ಸೌವಾಸಿ. Tbh. of ಸುವಾಸಿನಿ (Smd. 355. 364; ಅಯ್ಯ ಸಿ. 78).
 ಸೋವಾಸಿನಿ ಸೌವಾಸಿನಿ. (Smd. 364). Tbh. of ಸುವಾಸಿನಿ (ಸುವಾಸಿನಿ HIA.).
 ಸೋವಿ ಸೌವಿ. (Smd. 25). = Tbh. ಸೋವಿ? or = ಸೋವೆ?
 ಸೋವಿ ಸೌವಿ. = (ಸೋವು 2), ಸೋವು 1. (Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ). — ಸೋವು. — ಅಣ್ಣ. = ಸೋವುದೇವ. N. (Bp. 51, 76. 80. 82). — ಸೋವರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 59, 7).
 ಸೋವು ಸೌವು. 1. = ಸೋವು 2, etc. To drive off, etc. P. p. ಸೋವಿ (J. 6, 17; 28, 47). ನಾಯ್ಕ ಸೋವುವನು (ಪದಾ Smd. I, o. r. — ಸೋವುವನು).
 ಸೋವು ಸೌವು. 2. = ಸೋವೆ. Trace, mark, sign (Tu.). ಸೋವು ತಿಳಿದ ಮಾತು ನೂಲ ಬಿಟ್ಟುನೇ (Prr.).
 ಸೋವೆ ಸೌವೆ. N. of a plant (ರಾವೆ Mr. 120).
 ಸೋವು ಸೌವು. Hot (Rā. 5, 32. 40).
 ಸೋವು ಸೌವು. Tbh. of ತಾವು. (Bp. 42, 26; Bh. 3, 13, 38).
 ಸೋವು ಸೌವು. 1. Tbh. of ತೋವು. (My.). ತವ ಸೋವದೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ (B. 3, 98). ಆ ಪಶ್ಚದೊಳಗೆ ಸೋವಿ ಎರಡುವರೆ ತೋವುನು ತಿಳಿಸುಣ್ಣ ಕೂಡಿಸಿ, ಸೋವಿ ತೆಗೆಯುವರು (4, 71). ಮನೇ ಕಟ್ಟುವದ ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಜನ್ಮನಿಗೆ ತವ ಸೋವ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (4, 120). ತವ ಸೋವುವದಕ್ಕಾಗಿ ನೆಲ ಅಗಿಯ ಬೇಕು (4, 151). ಕಡ್ಲಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡ್ಲಿಗಿ ಸೋವಿ ತೆಗೆಯ ಬೇಕು (4, 152). ಕಡ್ಲಿಗವನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಸೋವ ಬೇಕು (5, 75). ಕಡ್ಲಿಗವನ್ನು ಕೊಲೆಮೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಸೋವುವವರ ಕ್ರಮ (5, 123).
 ಸೋವು ಸೌವು. 2. Tbh. of ಸಹಿಸು. To endure, to bear (Mhr. ಸೋವನೇಂ). ಎಲ್ಲರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಸೋವುವದಾದ್ದ ಬಹುಗಾಲ ದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬದುಕುವರು (B. 5, 108).
 ಸೋವು ಸೌವು. Tbh. of ಸೋವು. The ego, the self; identity (Bp. 1, 63; 8, 57; 87, 53).
 ಸೋವು ಸೌವು. I myself; I am He (the universal soul).
 ಸೋವು ಸೌವು. ಸೋವು-ಬಹವಾ. The conception or realization of He (the universal soul) being I, and of I being He, the personal verification of pantheism (My.; Mhr.).
 ಸೋವು ಸೌವು. = ಸೋವು 2. (G.; Mhr. ಸೋವು).
 ಸೋವು ಸೌವು. 1. = ಸೋವು 1, etc. (Bp. 20, 14; Bh. 3, 18, 17; 7, 6, 81).
 ಸೋವು ಸೌವು. 2. Beating, driving, chasing (Bh. 1, 7, 2; 3, 13, 25). — ಸೋವುಮೃಗ. A hunting-animal (ಅಟ್ಟು Mr. 380).
 ಸೋವು ಸೌವು. = ಸೋವು 2. (Bh. 3, 18, 15; cf. ಪಾದೆ?).
 ಸೌ sau. For some words with this initial syllable in writ see ಸಂ, ಸವ, and ಸವ, e. g. ಸಂವರಣ = ಸಾರಣ, ಸವಳು = ಸೌಳು, ಸವುಡೆ = ಸೌವೆ, ಸವುಸವ = ಸೌಸವ, ಸವುಳು = ಸೌಳು.
 ಸೌಕರ್ಯ saukarya. 1. (fr. ಸೌಕರ). Hoggishness, swinishness. (My.).
 ಸೌಕರ್ಯ saukarya. 2. (fr. ಸೌಕರ). Easiness of performance, practicability, etc. (Sk.).
 ಸೌಕುಮಾರತೆ saukumārata. = ಸೌಕುಮಾರ್ಯ. (Grj. 7, after 11).
 ಸೌಕುಮಾರ್ಯ saukumārya. (fr. ಸೌಕುಮಾರ). Youthfulness, tenderness, delicacy; softness, fineness. — ಸೌಕುಮಾರ್ಯ ವೃಕ್ಷ. — ವೃಕ್ಷ. To get tenderness, etc. (V. 28, after 13).

ಸೌಖ್ಯ saukhya. (fr. ಸುಖ). Pleasure, happiness, felicity, ease, comfort, enjoyment. (J. 2, 6; C.). — ಸೌಖ್ಯವು ಸುಖ To be happy, etc. (B. 4, 2).
 ಸೌಖ್ಯತರ saukhya-tara. Uncommonly pleasant, very gratifying (Ch. v. 222; Bp. 40, 78).
 ಸೌಗತ saugata. (fr. ಸುಗತ). A Buddhist. (ಸಾಸ್ತಿಕ, ವೇದಾಂತ ನಮ್ಮಿಕೆಯಲ್ಲದವನು G.).
 ಸೌಗಂದ್ಯ saugandha. (fr. ಸುಗಂದ). Possessing a fragrant odour, sweet-scented, fragrant; fragrance.
 ಸೌಗಂದ್ಯ saugandhi. = ಸೌಗಂದ್ಯ. (fem.). That is sweet-scented or fragrant; sandal wood.
 ಸೌಗಂದ್ಯ saugandhika. Fragrant. 2, a dealer in perfumes. 3, sulphur. 4, the white water-lily (ಪೆನ್ನೆಯು HIA.). 1, a kind of fragrant grass (= ಕತ್ತಿರ).
 ಸೌಗಂದ್ಯ saugandhi. To possess a fragrant odour (Bp. 57, 35).
 ಸೌಲಿಕ saulika. (fr. ಸೌಲ). A tailor.
 ಸೌಜನ್ಯ saujanya. (fr. ಸುಜನ್ಯ). Goodness, generosity, kindness, compassion, benevolence, clemency; friendship (Bp. 24, 18; 47, 61; My.).
 ಸೌಜನ್ಯವಿದೂರ saujanya-vidūra. Very far from kindness, etc., cruel (Siv. 4, 127).
 ಸೌಜ್ಞ saujñ. Tbh. of ಸಂಜ್ಞ. (Tē; R.).
 ಸೌದಾಮಿನಿ saudāmini. (fr. ಸೌದಾಮಿನಿ). A particular kind of lightning; lightning. 2, N. of an apocryph of Indra's heaven.
 ಸೌದಾಮಿನಿ saudāmini. A particular kind of lightning. lightning (ಮಿಂಚು Mr. 43).
 ಸೌದಾಸ saudāsa. (fr. ಸೌದಾಸ). The first-born son of Nahusha (Abh. P. 2, 60).
 ಸೌದೇ saudē. = ಸೌದೇ, etc.
 ಸೌಧ saudha. (fr. ಸೌಧ). = ಸೌಧ. A plastered or white washed mansion; any great mansion or house; a palace (ದವಾರ HIA.; ಸೌಧವಂತಿ, ನೆಲೆಯ ತೀವ್ರ ಕುಪ್ಪರಿ Mr. 123. ಹಮ್ಮು, ಉಪರಿ Nn. 94). 2, white, whiteness (ಹುಳಿ, ಬಿಳು 94); silver. 3, having nectar; nectar (ಬಿಳು, ಹುಳಿ 94). 4, truth, etc. (ನಿರುತ, ಸುನ, ವೇದ 94). 5, mad (ಪಂಕ, ಕೆಸರು 94). 6, grass (ಪುಣ, ಹುಳು 94).
 ಸೌಧ saudharma. (fr. ಸೌಧರ್ಮ). Heaven, svarga (Upr. 3, 77).
 ಸೌನಂದಕ saunandaka. N. of a sword (Upr. 6, after 195).
 ಸೌನಿಕ saunika. (fr. ಸೌನ). A butcher.
 ಸೌಂದರ saundara. (= ಸೌಂದರ್ಯ). Beauty, loveliness, etc.; handsome, pleasing, etc. (ರಾಮ, ರೂಪ Nn. 24; ಸೌಂದರ್ಯ 30; ಜಿಲ್ಲೆ 43; ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424. Upr. 3, 87; 6, 5; Grj. 4, 43). 2, N. of three different vr̥ttas (Ch.). 3, the lapis lazuli (ದಾಸಾಯಾ, ವೈಷಯ Mr. 101). 4, N. of a rākshasa (Bp. 18, 20). — ಸೌಂದರ ನಾಟ. N. (Bp. 60, 37). — ಸೌಂದರನಾಟ. N. (Bp. 60, 37). — ಸೌಂದರನಾಟ. N. (Bp. 50, 31).
 ಸೌಂದರ saundara-angī. A beautiful woman (Ch. v. 96).
 ಸೌಂದರ saundari. A beautiful woman (Upr. 3, 122; 6, 94. Ch. v. 101; Bp. 28, 21; 31, 22). 2, N. of a vr̥tta (Ch.). 3, sandal wood (ಪನ್ನೆ Mr. 117, one MB. ಸೌಂದರ).
 ಸೌಂದರ saundariya. Tbh. of ಸೌಂದರ್ಯ. (J. 11, 9; 26, 63).

ಸೌಂದರ್ಯ saundarya. (fr. ಸುಂದರ). Beauty, loveliness, gracefulness, elegance.

ಸೌಂದರ್ಯಶಾಲಿ saundarya-shāli. A person endowed with beauty (My.). Feminine ಸೌಂದರ್ಯಶಾಲಿನಿ (J. 27, 22).

ಸೌಪ್ತಿಕ sauptika. (fr. ಸುಪ್ತ). Connected with or relating to sleep. 2, a night-attack, an attack on sleeping men (ವಿತ್ತರದಿ ಕವನ ಕಾಳಗಂ Mr. 288).

ಸೌಬಲ saubala. (fr. ಸುಬಲ). Śakuni, son of Subala. (R.).

ಸೌಭ saubha. N. of Hariścandra's city. 2, N. of a town of the Śālvya. See ಸೌಭನಗರ.

ಸೌಭದ್ರ saubhadra. (fr. ಸುಭದ್ರಾ). Abhimanyu, son of Subhadra. (R.).

ಸೌಭದ್ರೀಯ saubhadriya. Abhimanyu. (R.).

ಸೌಭನಗರ saubha-nagara. N. of a town (J. 7, 29).

ಸೌಭರಿ saubhari. N. of a muni. (J. 10, 16 seq.). 2, N. of a country (Śi. 813).

ಸೌಭಾಗಿನೀಯ saubhāginīya. (fr. ಸುಭಾಗ). The son of a favourite wife or of an honoured mother.

ಸೌಭಾಗ್ಯ saubhāgya. (fr. ಸುಭಾಗ). Auspiciousness, good fortune, fortunateness, good luck; blessedness; beauty, grace, charm; the happy and joyous state of wife-hood (as opposed to widowhood, consisting in the privileges of using pigments, wearing ornaments, etc.). 2, the fourth of the astronomical yōgas. 3, minium or red lead. See Śmd. 408; Ūpr. 1, 126; 8, after 74; Bp. 9, 17; 39, 18; J. 1, 1.

ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ saubhāgya-vati. A woman possessing good fortune or blessedness; a married and unwidowed woman. (My.; B. 4, 87).

ಸೌಮಂಗಲ್ಯ saumāṅgalya. (fr. ಸುಮಂಗಲ). A very auspicious state (J. 5, 58).

ಸೌಮಿತ್ರಿ saumitri. (fr. ಸುಮಿತ್ರಾ). Lakshmana, son of Sumitrā and younger brother of Rāma (J. 18, 4. 8. 57. 64).

ಸೌಮ್ಯ saumya. (fr. ಸೋಮ). Belonging or relating to the moon, sacred to the moon; resembling the moon. 2, handsome, pleasing, good, mild, calm, gentle, soft, benign, placid (ಪಾಶ್ಚ. ಚಲುವನು Nn. 74); auspicious. 3, handsomeness (ಚಲುವನು Nn. 103). 4, Budha or the planet Mercury, son of the moon (ತಂಗವನು, ಬುದ್ಧ Śm. 17). 5, the forty-third year in the cycle of sixty (My.).

ಸೌಮ್ಯರೂಪ saumya-rūpa. A handsome, pleasing form (My.).

ಸೌಮ್ಯವತ್ಸರ saumya-vatsara. = ಸೌಮ್ಯ No. 5. (Bp. 61, 92).

ಸೌಮ್ಯವಾರ saumya-vāra. Wednesday. (My.).

ಸೌರ saura. (fr. ಸೂರ). Belonging or relating to the sun, solar. 2, a worshipper of the sun. 3, the planet Saturn. 4, a solar month. See Ūpr. 7, 66; 10, 68.

ಸೌರಣಿ sauranī. = ಸವರಣಿ, etc.

ಸೌರಭ saurabha. (fr. ಸುರಭ). Fragrant; fragrance. (Ūpr. 8, after 4; Bh. 1, 10, 23; Śm. 1). 2, a bull, an ox (ಗೋಷ, ವೃಷಭ, ಬಸವ Nn. 53).

ಸೌರಭೇಯ saurabhēya. A bull, an ox (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಸೌರಭೇಯಿ saurabhēyi. A cow.

ಸೌರಭ್ಯ saurabhya. = ಸೌರುಭ, ಸೌರುಭ್ಯ. Fragrance (ಪರಿಮಳ Nn. 119). 2, the aggregate of the (four) principal

astes (ಕಟ್ಟಿತ್ತಾ ಮೃಕಷಾಯ, ಕಾರ ಕಂ ಹುಳಿ ಬಗರುಗಳೆನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರಸಗಳು 119, o. r. ರುಚಿಗಳು; ಕಷಾಯ ಕಟ್ಟಿ ತಿಕ್ತಗಳು Mr. 478). 3, a bull (ಗೋಷ 119).

ಸೌರಮಾನ saura-māna. Solar measurement of time (B. 5, 309. 310; My.).

ಸೌರಮಾನವರ್ಷ sauramāna-varsha. A solar year (B. 5, 309).

ಸೌರಮಾಸ saura-māsa. A solar month. (B. 5, 309; My.).

ಸೌರಮೃ ಸaurambha. Tbh. of ಸಂರಮೃ. q. v. (ಸಂರಮೃ, ಸಂ ವೇಗ Mr. 438; ಪದಪು Ūt. II, 44; J. 3, 41; 5, 17; 13, 19; Rām. 1, 16, 12).

ಸೌರಮೃವತಿ saurambha-vati. A woman of pleasurable excitement, a charming woman (ಪದಪುಗಾರ್ತಿ, ಹೊನಹುಗಾರ್ತಿ Śs.).

ಸೌರವರ್ಷ saura-varsha. = ಸೌರಸಂವತ್ಸರ. (B. 5, 309. 310; My.).

ಸೌರಸಂವತ್ಸರ saura-samvatsara. A solar year. (My.).

ಸೌರಸಂಕ್ರಾಂತಿ saura-saṅkrānti. Passage of the sun from one sign into another (B. 5, 309).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ saurāṣṭra. (fr. ಸುರಾಷ್ಟ್ರ). = ಸೊರಟ. Belonging or relating to the district of Surat. 2, the district or country of Surat. (Bp. 53, 11. 13; 57, 58-60; 58, 34; J. 27, 2; 28, 1). — ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮಯ. N. (Bp. 43, 81).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಕ saurāṣṭrak. Bell-metal, brass (ಕಂಡು Nn. 85).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರನಾಥ saurāṣṭra-nātha. The lord of Surat (Bp. 5, 42; 53, 26).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ saurāṣṭra-pati. = ಸೌರಾಷ್ಟ್ರನಾಥ. (Bp. 43, 20; 53 sum.; 53, 17).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪುರ saurāṣṭra-pura. The town of Surat (Bp. 43, 35).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪುರಪತಿ saurāṣṭrapura-pati. The lord of the town of Surat (Bp. 43, 16).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರರಾಗ saurāṣṭra-rāga. N. of a tune (My.).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ saurāṣṭra-sōmēśa. Sōmēśa of Surat (Bp. 43, 17. 30. 70).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ್ವರ saurāṣṭra-sōmēśvara. Sōmēśvara of Surat (Bp. 44, 1).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಧಿಪತಿ saurāṣṭra-adhipati. = ಸೌರಾಷ್ಟ್ರನಾಥ. (Bp. 43, 18).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸaurāṣṭri. N. of a plant (ಹಿನ್ನೂಳ Mr. 147, one MS. ಹಿನ್ನೂಳೆ). 2, a sort of fragrant earth found in Surat.

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಕ saurāṣṭrika. Belonging to Surat. 2, a sort of poison. 3, a kind of snake.

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರೇಶ saurāṣṭra-īśa. = ಸೌರಾಷ್ಟ್ರನಾಥ. (Bp. 43, 47).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರೇಶ್ವರ saurāṣṭra-īśvara. = ಸೌರಾಷ್ಟ್ರೇಶ. (Bp. 43, 21).

ಸೌರಿ sauri. Tbh. of ಸೌರಿ (Śmd. 335; ಉಪೇಕ್ಷೆ Kk. 7; Śm. 5).

ಸೌರಿಕ saurika. 1. (fr. ಸೂರ). Celestial. 2, heaven, svarga. 3, the planet Saturn, śani. (G.).

ಸೌರಿಕ saurika. 2. (fr. ಸುರ). Spirituous, vinous. 2, a vender of spirituous liquor.

ಸೌರಿದ saurida. Tbh. of ಸೌರಿದ (Śmd. 335, o. r. ಸೌರಿದ).

ಸೌರಿಸು saurisu. = ಸವರಿಸು, etc.

ಸೌರುಭ saurubha. = ಸೌರುಭ್ಯ. (Bp. 53, 56).

ಸೌರುಭ್ಯ saurubhya. = ಸೌರಭ್ಯ, ಸೌರುಭ. Fragrance, odour (ಅಮೋದ, ಸುಗಂಧಾನಿಲ Mr. 50).

ಸೌರ್ಯ saurya. Solar. (Üb. 145).

ಸೌಲಭ್ಯ saulabhya. (fr. ಸುಲಭ). Easiness of acquisition or attainment; feasibility, facility. (My.).

ಸೌವರ್ಚಲ sauvarčala. (fr. ಸುವರ್ಚಲ). = ಸಂಚಲ 2. Sochal salt, prepared by fusing fossil salt with myrobalan (ನೆಲ್ಲಿ). 2, natron, alkali.

ಸೌವರ್ಚಲವಣ sauvarčala-lavana. = ಸೌವರ್ಚಲ. (ಸೌವರ್ಚಲ, ಅಕ್ಷ, ರುಚಕ Si. 312; My.).

ಸೌವರ್ಣ sauvarṇa. (fr. ಸುವರ್ಣ). Made or consisting of gold, golden. (Bp. 4, 38; 56, 6; 57, 69).

ಸೌವಸ್ತಿಕ sauvastika. (fr. ಸ್ವಸ್ತಿ). Benedictive, salutatory. 2, a family or domestic priest.

ಸೌವಿದ sauvida. (fr. ಸುವಿದ). A guard or attendant on the women's apartments.

ಸೌವಿದಲ್ sauvidalla. A guard or attendant on the women's apartments.

ಸೌವೀರ sauviṛa. (fr. ಸುವೀರ). N. of a country in the west of India; a man of that country. 2, sour gruel (ಅಷ್ಟುಲ Hlā.; ಕದā Śmd. Dh.; see ಧಾನ್ಯಮ್). 3, the fruit of the jujube (see ಬೀರ). 4, antimony.

ಸೌಶೀಲ್ಯ sauśīlyā. (fr. ಸುಶೀಲ್). Excellence of disposition, good morals. (Üpr. 1, 29).

ಸೌಷ್ಠವ sauśṭhava. (fr. ಸುಷ್ಠು). Excellence, superior goodness or beauty, great ability (ಲೀಸಾಗರ್ವದ Hlā.; ಲೀಸು Mr. 451). 2, excess. 3, lightness, suppleness, fleetness.

ಸೌಸವ sauśava. = ಸವಸವ.

ಸೌಸ್ಥಿ sauśthē. Tbh. of ಸಂಸ್ಥೆ, q. v. A town (ಪುರ, ಪಟ್ಟಣ N. 162). 2, a sleeping-place, a bed (ತಯ್ಯಾಸ್ಥಲ, ಹಾಸಿಕೆ 162, o. r. ತಯನಸ್ಥಲ). 3, an ordinance, etc. (ಕಟ್ಟಿಕೆ 162, o. r. ಕಟ್ಟಿಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ). 4, a thicket, etc. (ಪಲವು ಲತಾವೇ ಪ್ಲಗುಲ್, ಹಲವು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಬ್ಬಿದ ಹೊದಲು 162, - - ಹಬ್ಬಿದ ಮೆರೆಗಳು). 5, swearing (ವ್ಯವಸ್ಥಾಕರಣ, ಸೂರುಲು 162, o. r. ಪ್ರಮಾಣವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ).

ಸೌಸ್ಥಿನ್ನತಿ sauśthā-unnati. Prosperity of living or business (Üpr. 1, 78).

ಸೌಹಾರ್ದ sauhārda. (fr. ಸುಹೃದ್). Affection, friendship.

ಸೌಹಿತೃ sauhitṛa. (fr. ಸುಹಿತ). Satiety, satisfaction; fullness, completion; kindness, friendliness.

ಸೌಹೃದ sauhṛida. (fr. ಸುಹೃದ್). Friendship.

ಸೌಳು sauḷu. = ಸವಳು.

ಸ್ಕಂದ skanda. Leaping; flowing. 2, Kārttikya, the son of Siva and god of war (ಗುಹ, ಸ್ವಾಮಿಶಾಸ್ತ್ರೀಶ Nn. 144). 3, a minister, etc. (ಪ್ರಧಾನರ, ಪ್ರಧಾನಪುರುಷರ 144); a prince, a king; a clever or learned man. 4, the body. 5, the bank of a river. 6, a kind of disease attacking children.

ಸ್ಕಂದಪಿತ skanda-pita. Śiva (Bp. 57, 23).

ಸ್ಕಂದಪುರಾಣ skanda-purāṇa. N. of one of the purāṇas, a fragment of which, the kāśikhaṇḍa, gives a description of the lingas near Benares. (Bp. 43, 76).

ಸ್ಕಂದ skandha. The shoulder; the neck and throat (ಬಿರೋಧರ, ಕೊರಲು Nn. 144 as ಸ್ಕಂದ). 2, the part of the stem of a tree where the branches begin (ಕುಪಾತದ ಕೂಟ, ಮರದ ಹೆಣೆ Nn. 144 as ಸ್ಕಂದ, o. r. ಎರಡು ಮರಗಳೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ; probably ಹಣೆ 1 is meant); a large branch or bough. 3,

a branch or department of human knowledge; a section, chapter, division of a book. 4, a body of men, horses and elephants (ಛೋಟಕಹಸ್ತಿಮುಕ್ತಸಮುದಾಯ, ಇವರ ಅನೆ ಕಾಲಾರ ಸಮೂಹ 144 as ಸ್ಕಂದ; ಅನೆ ಕುಮರೆ ಮೂಸರ 2; ಘಾತ Mr. 476 as ಸ್ಕಂದ; a troop, multitude, quantity. 5, the withers of an elephant (ಅಸನ Mr. 154). 6, a king, a prince; a wise man. 7, a sort of metre (cf. ಸ್ಕಂದ).

ಸ್ಕಂದಕ skandhaka. = ಸ್ಕಂದ No. 7. A kind of metre (Üb.).

ಸ್ಕಂದೇಶ skandha-dēśa. Shoulder-region, the shoulder. the part about the shoulders or withers of an elephant where the driver sits.

ಸ್ಕಂದಧಾನ skandha-dhāna. A royal city (ರಾಜಧಾನಿ Mr. 190).

ಸ್ಕಂದವಾಹಕ skandha-vāhaka. Carrying on the shoulder: an ox trained to carry burdens; one broken in for the plough, etc. (ಹೂಡುವೆತ್ತು Hlā.).

ಸ್ಕಂದಶಾಖೆ skandha-śākhē. A principal branch, the first branch which issues from the upper stem of a tree (ಮದ ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಮು Hlā.; ಮರದ ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಮು Mr. 105).

ಸ್ಕಂದಸ್ skandhas. = ಸ್ಕಂದ. (Colebr.).

ಸ್ಕಂದಾವಾರ skandha-āvāra. An army or a division of it attached to the person of a king. 2, a royal capital, a royal residence. 3, a camp.

ಸ್ಕಂದಿಕ skandhika. = ಸ್ಕಂದವಾಹಕ. An ox trained to carry burdens; etc. (ಹೂಡುವೆತ್ತು Mr. 190).

ಸ್ಕನ್ನ skanna. Fallen, fallen down, descended; coaxed out, trickled down; emitted, sprinkled; gone; dried up. See ಪ್ರ.

ಸ್ಕಂಭ skambha. (= ಕಂಭ). Support, prop, fulcrum, pillar. See ಎತ್ತಮ್.

ಸ್ಕಂದ skānda. (fr. ಸ್ಕಂದ). Relating to Kārttikya.

ಸ್ಕಂದಪುರಾಣ skānda-purāṇa. = ಸ್ಕಂದಪುರಾಣ (Üb.; My.).

ಸ್ಥಲಿತ skhalat. Stumbling, tripping; blundering; faltering. stuttering; dropping, trickling. (A.).

ಸ್ಥಲಿತ skhalana. The act of stumbling, slipping, tripping. falling, tottering; falling or deviating from the right course; blundering, an error, a mistake, a blunder. blundering in speech or pronunciation; dropping, tripping, trickling, effusion, emission; dashing or clashing together, shock, collision; mutual striking or rubbing together. See ಕಷ್ಟ 1.

ಸ್ಥಲಿತ skhalita. Stumbled, slipped tripped, fallen; dropped down (ಪ್ರಸ್ತನ್ನ, ದಿಕ್ಕಿಸಿದವು Mr. 300); shaking, tottering. unsteady; erring; stuttering, stammering, faltering; hesitating; agitated, disturbed; dropped, effused; emitted; trickling down; interrupted, stopped, obstructed; confounded; gone. 2, tumbling, falling; deviation from the right course; blunder, fault, error; desert, treachery; circumvention, stratagem.

ಸ್ಥಲಿತ skhālitya. The state of being fallen from, deviated from the right course, etc. (My.). See ಒಡ್ಡಿ.

ಸ್ಥಲಿತ sta. Tbh. of ಸ್ಥ. (C.).

ಸ್ಥನ stana. 1. = K. ತನ. See ದೊಡ್ಡಸ್ತನ.

ಸ್ಥನ stana. 2. The breast of a woman; the nipple of the breast; an udder or dug or breast of any female animal.

ಸ್ಥನಸ್ಥಯ stana-n-dhaya. Breast-sucking; a male infant. Feminine ಸ್ತನಸ್ಥಯ.

ಸ್ತನನ stana-pa. Breast-sucking; a male infant.
 ಸ್ತನಪಯೋಗಸ್ಥಿ stana-payas-gandhi. The weed *Alternanthera sessilis*, used as a potherb (ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ Mr. 135).
 ಸ್ತನಪೆ stana-pē. A female infant.
 ಸ್ತನಯಿತ್ತು stanayitnu. Thunder; a thunder-cloud; a cloud.
 ಸ್ತನಿತ stanita. Thundering; thunder. See ಮೊದಲು 2.
 ಸ್ತನ್ಯ stanya. Milk. See ತೊರೆ 1.
 ಸ್ತನ್ಯಪಾನ stanya-pāna. Drinking milk (My.).
 ಸ್ತಪನ stapana. Tbh. of ಸ್ತಪನ. (My.).
 ಸ್ತಬಕ stabaka. = ಸ್ತವಕ 1. A cluster of blossoms, a bunch of flowers, a nosegay, a tuft; a quantity, a multitude.
 ಸ್ತಬ್ಧ stadbha. Fixed, firm, stiff, rigid, hard; immovable, motionless, numb, paralyzed; senseless, stupid, dull, insensible, indifferent; stopped, brought to a stand, blocked up; obstinate, stubborn, hard-hearted; coarse.
 ಸ್ತಬ್ಧತ್ವ stadbhatva. Fixedness, rigidity, immobility; stupor, stubbornness.
 ಸ್ತಬ್ಧರೋಮ stadbha-rōma. Stiff-bristled: A boar, a hog.
 ಸ್ತಬ್ಧ stabha. (= ಸ್ತಬ್ಧ). A he-goat; a ram. See ಹೋನ್ನೆ.
 ಸ್ತಮ್ಬ stamba. 1. A clump of grass, etc.; any clump or bunch or cluster; a bush, a thicket; a shrub.
 ಸ್ತಮ್ಬ stamba. 2. Tbh. of ಸ್ತಮ್ಬ. (C.).
 ಸ್ತಮ್ಬಕರಿ stamba-kari. Forming clusters: corn; rice (ನೆಲ್ಲು Hla.).
 ಸ್ತಮ್ಬಘನ stamba-ghana. = ಸ್ತಮ್ಬಕ್ಕೆ. A tool for cutting or eradicating clumps of grass, etc.
 ಸ್ತಮ್ಬಘ್ನ stamba-ghna. Clump-destroyer: a tool for cutting or eradicating clumps of grass, etc.; a sickle for cutting corn.
 ಸ್ತಮ್ಬೇರಮ stambh-rama. Delighting in clumps of grass: an elephant.
 ಸ್ತಮ್ಬ stambha. (= ಸ್ತಮ್ಬ), ಸ್ತಮ್ಬ 2. Fixedness, stiffness, rigidity (ಅನತ, ಬಿಡಿತವಿಲ್ಲದು Nn. 76, o. r. ವಾಗದುದು). 2, immobility; a prop, support, fulcrum. 3, a pillar, a column, a post (ಸ್ತಮ್ಬ 76); a stem, a stock, a trunk. 4, insensibility, stupor, stupefaction; numbness, paralysis, torpor; stupidity. 5, stoppage, obstruction, hindrance; suppression. 6, a particular faculty acquired by magical means, the supernatural suppression or arresting of any of the bodily feelings or forces of nature (ಪ್ರಕೃತಿ, ತೀಲ 76). 7, a man (ಮನುಷ್ಯ, ಪುರುಷ 76). 8, a mountain (ತುಂಬ, ವರ್ತ 76). 9, one of the sātvikabhāvas (Kāvy. IV, 2, 17).
 ಸ್ತಮ್ಬನ stambhana. The act of fixing firmly, making stiff or hard or rigid, making like a post; paralyzing, stupefying, stunning, benumbing; propping or supporting, holding upright; stopping, making immovable, hindering, arresting, bringing to a stand, obstruction, suppressing; stopping of hemorrhage, staunching the flow of blood. 2, = ಸ್ತಮ್ಬ No. 6. See ತೆಗೆ 1.
 ಸ್ತಮ್ಬನಮನ್ತ್ರ stambhana-mantra. A mantra by which stambhana is produced (My.).
 ಸ್ತಮ್ಬನೆ stambhanē. = ಸ್ತಮ್ಬನ. (My.).
 ಸ್ತಮ್ಬಿಸು stambhisu. = ತಮ್ಬಿಸು. To fix firmly, etc.; to stop, etc. 2, to become fixed, immovable, etc. (Si. 73).

ಸ್ತರ stara. Spreading, extending, expanding; covering, etc.; anything spread; a bed, couch. See ಎಷ್ಟರ, ಎಸ್ತರ, ಸಂಸ್ತರ.
 ಸ್ತವ stava. Praising, celebrating, hymning; praise, eulogium.
 ಸ್ತವಕ stavaka. 1. = ಸ್ತಬಕ. See Hla. a. ಹೂ 2.
 ಸ್ತವಕ stavaka. 2. Praising; a panegyrist, praiser; praise, eulogium.
 ಸ್ತವನ stavana. Praising; praise; a hymn. See ಸಂ-; Bp. 2, 35.
 ಸ್ತವನೀಯ stavanīya. To be praised, praiseworthy, laudable. (Śmd. 301).
 ಸ್ತವ staja. Tbh. of ಸ್ತಲ. (Nn. 31).
 ಸ್ತಾನ stāna. 1. Tbh. of ಸ್ಥಾನ. (My.; Tē.).
 ಸ್ತಾನ stāna. 2. Tbh. of ಸ್ಥಾನ. (My.; Tē.).
 ಸ್ತಾರ stāra. Spreading; covering. See ಎ-
 ಸ್ತಾವ stāva. = ಸ್ತವ. See ಪ್ರ-, ಸಂ-
 ಸ್ತಾವಕ stāvaka. A praiser, panegyrist, eulogiser, flatterer. (R.).
 ಸ್ತಿಕೆ stikē. Tbh. of ಸ್ಥಿಕೆ. See e. g. ದೊಡ್ಡ-, ಮುಳ್ಳ-
 ಸ್ತಮಿತ stimita. = ತಮಿತ. Still, motionless, unmoved, steady, fixed, rigid, immovable, benumbed. 2, tender, soft; gratified, pleased. 3, wet, moist; moisture. See ತಡವು 1; Bp. 8, 41.
 ಸ್ತಮಿತಭಾವ stimita-bhāva. The state of being still, motionless, etc. See ತಡವು 1.
 ಸ್ತೀರ್ಣ stīrṇa. Spread, expanded, covered, strewn. See ಎ-
 ಸ್ತುತ stuta. Praised, eulogised, hymned; flattered.
 ಸ್ತುತಿ stuti. = ತುತಿ. Praise, eulogy; commendation, adulation, flattery. ಸ್ತುತಿ ತಿಳಿಯದವನಿಗೆ ಗತಿಯೇನು? (Prv.). — ಸ್ತುತಿಗೆ ಯ್. To praise, to laud (Abh. P. 5, after 6; Bp. 35, 5). — ಸ್ತುತಿವೆದ್. -ವೆದ್. To get praise (Bp. 38, 47).
 ಸ್ತುತಿವಾಕ್ಯ stuti-pāṭhaka. A panegyrist, encomiast, bard, herald.
 ಸ್ತುತಿಭೂಮಿ stuti-bhūmi. A place at a sacrifice for priests to recite hymns.
 ಸ್ತುತಿಯಿಸು stutiyisu. = ಸ್ತುತಿಸು. To praise, to laud (Ūpr. 7, 47); to hymn, to praise in song, to worship by hymns. ಯಾಗಂಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಾಹ್ಮಣರು ನೆರೆದು ಸ್ತುತಿಯಿಸುವ ತಾವು ಅವರಾದೊ ನ್ನುಡ್ಡಿ, ಅದು ಸಂಸ್ತಾವ (Nr.).
 ಸ್ತುತಿಸು stutisu. = ತುತಿಸು, ಸ್ತುತಿಯಿಸು. (Bp. 19, 6; J. 11, 38; My.; B. 5, 204).
 ಸ್ತುತ್ಯ stutya. To be praised, laudable, praiseworthy. (Bp. 8, 53; 17, 12; 38, 72).
 ಸ್ತುಭ್ stubh. Stopping; one who stops; one who praises. See ಅನುಷ್ಠಾಪ್, ತ್ರಿಷ್ಠಾಪ್.
 ಸ್ತುಭ stubha. (= ಸ್ತಬ್ಧ). A he-goat.
 ಸ್ತುಪ stūpa. A heap or pile of earth, any heap or pile or mound; a Buddhist monument or tope, a kind of tumulus erected over sacred relics of Buddha.
 ಸ್ತುತ stūta. Spread, spread out. See ಎ-
 ಸ್ತೇನ stēna. A thief, a robber. See ಕಳ್ಳ 1.
 ಸ್ತೇಮ stēma. (= ತೇಮ). Wetness, moisture.
 ಸ್ತೇಯ stēya. Theft, robbery; anything stolen or liable to be stolen. See ಕಳ್ಳ 2.

ಸ್ತೇಯಿ stēyi. A thief, a robber. (My.).
 ಸ್ತೈನ್ಯ stāyina. Theft, thievery, robbery.
 ಸ್ತೋಕ stōka. (= ತೋಕ). Little, small, short (ಅಲ್ಪ Nn. 151; ಕಡು Mr. 537); few; low. 2, a small portion, a drop. 3, a kind of body (ತನುಭೇದ, ತೋರದ ಭೇದ 151, probably: the state of being little-bodied). 4, a tail (ಪುಷ್ಪ, ಬಾಲ 151). 5, offspring, children (ಪುತ್ರರು, ಮಕ್ಕಳು 151). 6, penance (ತಪ, ತಪಸ್ಸು 151). 7, the śātaka bird (ಸ್ತೋಕ Mr. 171).
 ಸ್ತೋಕ stōkaka. The śātaka bird, *Cuculus melanoleucus*.
 ಸ್ತೋತ್ರ stōtra. = ತೋತ್ರ. Praise, eulogium; a hymn of praise, ode. See ವರ್ಣಿಸು. — ಸ್ತೋತ್ರಂಗಿಯ. -ಂ. To praise (Grj. 4, after 48).
 ಸ್ತೋಭನ stōbhana. Celebration, glorification, praise.
 ಸ್ತೋಭನಕಾರಿ stōbhana-kāri. Causing to praise, producing approbation (Kāv. III, 3, B, 2).
 ಸ್ತೋಮ stōma. = ತೋಮ. Praise, eulogium; a hymn. 2, a sacrifice, an oblation. 3, a heap, collection, assemblage, number, multitude, quantity, mass.
 ಸ್ತೌತ್ಯ stautya. (fr. ಸ್ತುತಿ). Praise, etc. (ವರ್ಣ, ಸ್ತುತಿ Nn. 71; ಸ್ತುತಿ 82. 89; ನುತ 142, o. r. ನುತಿ). 2, prayer (ಏವ 53).
 ಸ್ತಾನ stāna. Collecting into a mass; thickened, coagulated, congealed; thick, bulky, gross; soft, bland, unctuous, smooth.
 ಸ್ತಾಯ stāya. Collecting into a mass, crowding together. See ಸಂ-
 ಸ್ತ್ರೀ stri. (Śmd. 103). A woman, a female; (a wife). 2, the feminine gender (Śmd. 108. 285; Kāv. I, 2, 74-88; I, 5, 18-20). ಸ್ತ್ರೀಯ, ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗ or ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗ (Śmd. 140). ಸ್ತ್ರೀಯ ಧಾತ್ಯ ಪುರುಷನ ಲಕ್ಷಣ (Prv.). — ಸ್ತ್ರೀಯರು. = ಸ್ತ್ರೀ. (B. 5, 158. 210. 275; see ಕುಲ, etc.).
 ಸ್ತ್ರೀತ್ವ stṛītvā. Womanhood (Abh. P. 7, 14). 2, feminineness, effeminacy. 3, the feminine gender.
 ಸ್ತ್ರೀದಾನ stṛī-dāna. The gift of a woman (Grj. 3, 63).
 ಸ್ತ್ರೀಧನ stṛī-dhana. A woman's peculiar property, property belonging to a woman over which she has independent control.
 ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ stṛī-dharma. The duty of a woman; the laws concerning women; menstruation.
 ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಿಣಿ stṛī-dharmīṇi. A woman during menstruation.
 ಸ್ತ್ರೀನಪ stṛī-nap. The feminine and neuter gender; the state of (a word) being used both in the feminine and neuter gender (Śmd. 108).
 ಸ್ತ್ರೀನಪನ stṛī-napumsa. = ಸ್ತ್ರೀನಪ. (Śmd. 108. 109).
 ಸ್ತ್ರೀವಾಕ stṛī-pāka. Food dressed by a woman (My.).
 ಸ್ತ್ರೀಪುಮ stṛī-pumsa. Wife and husband, man and wife.
 ಸ್ತ್ರೀಪುಮ್ನ stṛī-pun-dharma. The law (which regulates the duties) of man and wife, the mutual duties of husband and wife or of man and woman. (R.).
 ಸ್ತ್ರೀಬುದ್ಧಿ stṛī-buddhi. The female understanding. (My.).
 ಸ್ತ್ರೀರಂಜನ stṛī-rānjana. Delighting women: betel. (R.).
 ಸ್ತ್ರೀರತ್ನ stṛī-ratna. A jewel or gem of a woman, an excellent woman. (My.).
 ಸ್ತ್ರೀರಾಗ stṛī-rāga. A female rāga, a rāgiṇi (Bp. 19, 18).
 ಸ್ತ್ರೀರಾಜ್ಯ stṛī-rājya. The kingdom of women. (J. 16 sum.).

ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ stṛī-līṅga. The female organ. 2, the feminine gender (Śmd. 108. 112. 119. 120. 136. 147. 184. 187).
 ಸ್ತ್ರೀವಶ್ಯ stṛī-vaiya. Subduing or seducing a woman (My.).
 ಸ್ತ್ರೀವಾಚಕ stṛī-vācaka. A feminine noun (Śmd. 187; Kāv. I, 2, 7-11).
 ಸ್ತ್ರೀವೇಷ stṛī-vēsha. The guise of a woman (My.).
 ಸ್ತ್ರೀಸಂಗ stṛī-saṅga. Attachment or addiction to women. intercourse with a woman. (My.).
 ಸ್ತ್ರೀಸಂಕ್ರಮಣ stṛī-saṅgrahana. The act of embracing a woman (improperly), adultery, seduction. (R.).
 ಸ್ತ್ರೀಶ್ರೇಣಿ stṛī-śraṇi. Female, feminine. 2, womanhood, feminineness. 3, the female sex. 4, the feminine gender (Kāv. I, 2, 71-73 b; I, 4, 11. 12). 5, the nature of woman.
 ಸ್ಥಾ stha. = ಸ್ತ. Standing, staying, abiding, being situated. living, existing, being. See e. g. ಅನೀಕ, ಕುಲ, ಸ್ಥಳ. 2, a place, spot, ground.
 ಸ್ಥಾನ sthāna. The act of covering or concealing, concealment. (R.).
 ಸ್ಥಗಿತ sthagita. Covered; concealed, hidden. See ಸಂ-
 ಸ್ಥಳ sthāḥ. A piece of ground (levelled, squared and prepared for a sacrifice, ಬಹುಪದಧಿ ಗಿಯ್ಯ ೨೯ Mr. 144). 2, a barren field. 3, a heap of clods. 4, a boundary, limit.
 ಸ್ಥಳೀಕ sthāḥ-īka. A devotee who sleeps on the bare ground (or on the sacrificial sthāḥ, on account of a religious vow).
 ಸ್ಥಳೀಕ sthā-pati. Ground-lord: a sovereign, a chief, a king. 2, an architect. 3, a master carpenter or mason. 4, a performer of the bṛihaspatisarva (ಯಾಗಗಿಯ್ಯ Mr. 261). 5, a guard or attendant of the women's apartments.
 ಸ್ಥಳೀಕ sthāpuṭa. Being in contracted or difficult circumstances. 2, unevenly raised, elevated and depressed, bent down. See ಎತ್ತಮೇನ್ನತ.
 ಸ್ಥಳ sthala. ಸ್ಥಳ. = ಸ್ಥಳ, ಸ್ಥಳ. Firm or dry ground, terra firma, dry land (as opposed to water); ground or land in general (ಸುಲಿ Hlā.). 2, a place, a spot, a site, a locality. 3, stand, place, lieu. 4, field, tract, district. 5, station. 6, a topic, a case, a subject (Bp. 26, 65; see ಸ್ಥಳ). 7, shore, strand, beach. ಸ್ಥಳವಲ್ಲದವನಿಗೆ ನಿದೇಶಿ ಅಪರ (Prv.). 8, the number 18 (ಪದಿನೆಂಟು Mr. 348).
 ಸ್ಥಳಪಲ್ಲಟ sthala-pallata. Change of place, transfer (My.). 2, confusion with regard to a place or places (My.).
 ಸ್ಥಳವಾಸ sthala-vantiga. A man belonging to a place, a resident (My.).
 ಸ್ಥಳವಾಸ sthala-vandiga. Tbh. of ಸ್ಥಳವಾಸ (My.).
 ಸ್ಥಳವಾರ sthala-vāra. = ಸ್ಥಳವಾರ, etc. A man who surveys or watches a place: a watchman, a beadle. See Mr. 1. ಅಪ್ಪದತ್ತಪ್ರಧಾನ.
 ಸ್ಥಳವಾಸ sthala-vāsa. Place of residence (My.).
 ಸ್ಥಳೀಕ sthala-sṛṅgāṭa. The herb *Tribulus terrestris* or *lanuginosus* Lin. (ಸಗ್ಗಲ Hlā.).
 ಸ್ಥಳ sthali. = ಸ್ಥಳ. Firm or dry ground, etc., etc. 2, a part of the soil, local or tutelary divinity.
 ಸ್ಥಳೀಕ sthālīka. = ಸ್ಥಳವಾಸ (Tb.; R.).

ಸ್ಥವಿರ sthavira. Fixed, firm, steady. 2, old, aged (ವೃದ್ಧ, ಹರೆಯ ದೊಡ್ಡವನು Mr. 310).

ಸ್ಥವಿಷ್ಠ sthavishtha. (fr. ಸ್ಥಲ). Largest, most bulky, very corpulent.

ಸ್ಥವೀಯುಃ sthavyas. Larger, more bulky, uncommonly corpulent. (R.).

ಸ್ಥಳ sthala. = ಸ್ಥಲ, q. v.

ಸ್ಥಾನು sthānu. = ತಾಣು. Standing, firm, fixed, stable, immovable, motionless. 2, Śiva (ತೃನೇತ್ರ Nn. 162). 3, a stake, a post. 4, a peg, a pin; a pillar. 5, a branchless trunk or stem, the trunk of a lopped tree (ಕೊರಡು 162). 6, a spear, a dart. See Mr. 200 a. ಮುಚ್ಚಿಗಿ.

ಸ್ಥಾಂಡಿಲ sthāṇḍila. A devotee who sleeps on the bare ground (or on ground prepared for a sacrifice).

ಸ್ಥಾಪ್ತಿ sthāpti. Who or what stands or stays, standing. See ಅವ-.

ಸ್ಥಾನ sthāna. = ತಾಣ 2, etc., ಸ್ಥಾನ 1. Standing, staying; stay, continuance, the state of being fixed or stationary; state, condition; a stationary state or condition (as one of the three aims or results of state policy, a kind of neutral or middle state characterized by neither loss nor gain, failure nor success). 2, halt. 3, a place, a spot, a locality, a site. 4, situation, position; office, rank, degree, dignity. 5, an attitude of the body (e. g. in shooting). 6, proper or right place. 7, the place or organ of utterance of any letter. 8, a dwelling-place, an abode, a house; a country, region, district; a town, city. 9, interval, opportunity, leisure. 10, an object. 11, likeness, resemblance. See Ūh. III, 2, B, 54. 55; III, 3, B, 171. ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮಾನವರೈ? (Prv.).

ಸ್ಥಾನಕ sthānaka. A place; an abode, see ಗೋ-; a situation. 2, a basin or trench for water at the foot of a tree.

ಸ್ಥಾನದ sthāna-da. Viṣṇu (Ūb.).

ಸ್ಥಾನದೀಪಿಕೆ sthāna-dīpikē. = ತಾಣದೀಪಿಕೆ, q. v. (Śmd. 376; Ūpr. 3, after 97).

ಸ್ಥಾನಪ್ರವೇಶ sthāna-pravēśa. Entering a place. See ಸರ್ 1.

ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟ sthāna-bhraṣṭa. = ತಾಣಬಿಟ್ಟ. Fallen or removed from any place or station, ejected from an office, displaced, out of place.

ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟತ್ವ sthāna-bhraṣṭatva. The state of being fallen or removed from any place or station, etc. (My.).

ಸ್ಥಾನಮೃಗ sthāna-mṛiga. An alligator (ಮಸಳ); a fish (ಮಾನ); a tortoise (ಅವೆ); a crab (ಎಡಿ Ūb.).

ಸ್ಥಾನವ್ಯಕ್ತಿ sthāna-vyakti. Clearing out of or leaving a place. See ಉದ 1.

ಸ್ಥಾನವ್ಯಾಕುಲತೆ sthāna-vyākulatē. Perplexity with regard to place or position (ಕದಕದ Śmd. I).

ಸ್ಥಾನಸಂಗ್ರಹ sthāna-saṅgraha. Seizing or taking a place or position. See ಇಮ್ಮು ಕೆಯ್.

ಸ್ಥಾನಸ್ಥ sthāna-stha. Abiding in one place, staying at home.

ಸ್ಥಾನಾಂತರ sthāna-antara. Another place.

ಸ್ಥಾನಾಂತರಪ್ರಸೇತ sthānāntara-praṇīta. Brought or conveyed to another place. See ಅಡಕು 1.

ಸ್ಥಾನಾಪಗಮನ sthāna-apagamana. Going away or departing from a place. See ತರು-.

ಸ್ಥಾನಿಕ sthānika. Local, topical. 2, any one holding an official post. 3, a paid servant in a temple who assists the pūjāri (My.).

ಸ್ಥಾನಿಕ sthānika. = ಸ್ಥಾನಿಕ No. 3. (My.).

ಸ್ಥಾನೀಯ sthāntya. Belonging or suitable to any place, prevailing in any place, local. 2, a town.

ಸ್ಥಾಪಕ sthāpaka. Causing to stand, establishing, founding; an establisher, a founder, an erector. See e. g. ಮೂಲ-, ಸ್ಥಿ 2.

ಸ್ಥಾಪಕೃ sthāpatya. A guard of the women's apartments.

ಸ್ಥಾಪನ sthāpana. = ತಾಪನೆ. The act of causing to stand, placing, fixing, establishing, erecting, founding, instituting; regulating, directing, appointing, arranging. See ಬೀಜ-, ಸಂ-; ನಡು 2. — ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡು. To establish, to found, etc. (B. 4, 138; My.).

ಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ sthāpana-ācārya. An ācārya who establishes or has established (J. 2, 53; 34, 40).

ಸ್ಥಾಪನಿ sthāpani. The plant *Clypea hernandifolia* W. & A. See ನಡವಲು 2.

ಸ್ಥಾಪನೆ sthāpanē. = ಸ್ಥಾಪನ. (Sk.; My.).

ಸ್ಥಾಪಿತ sthāpita. Caused or made to stand, fixed, established, placed; set up, erected; founded, instituted; appointed; ordered, regulated, ordained; settled, ascertained, certain; firm, steady. (Bp. 46, 3; My.; B. 5, 301).

ಸ್ಥಾಪಿಸು sthāpīsu. = ತಾಪಿಸು 2. To establish, to set up, to found, to institute, to erect; to place, to put, to locate, to set, to lay; etc. (ನ್ಯಾಸಕರಣ Śmd. Dh.; My.; B. 5, 172. 272. 303).

ಸ್ಥಾಪ್ಯ sthāpya. To be placed or deposited (adj.); to be fixed or established. 2, establishment (Bp. 54, 63). 3, the state of being established (57, 42). 4, an anchor (ನಂ ಗರ್ Mr. 407).

ಸ್ಥಾಮ sthāma. Fixity, stability. 2, firmness, strength, vigour, power.

ಸ್ಥಾಯಿ sthāyi. (= ತಾಯಿ, etc.). Standing, staying, being, situated; abiding, stopping, fixed, stationary, enduring, continuing, permanent, constant, lasting; steady, firm, unchangeable, invariable; a term used also in saṅgita (J. 21, 57).

ಸ್ಥಾಯಿಭಾವ sthāyi-bhāva. A particular fixed or permanent condition of mind or body, lasting feeling (Kāv. IV, 2, 15, as love, mirth, sorrow, etc. in poetical and dramatic composition, opposed to the vyabhiçāri- or sañçāri-bhāva; cf. ಸಾತ್ವಿಕಭಾವ).

ಸ್ಥಾಯುಕ sthāyuka. Stopping, stationary, steady, firm. 2, the headman or overseer of a village.

ಸ್ಥಾಲ sthāla. (= ಸ್ಥಾಲಿ). A plate or dish; a cooking-pot, caldron, or any culinary utensil. See ತಳಗಿ.

ಸ್ಥಾಲಿ sthāli. = ತಾಲಿ 1. A pot, a pan, a cooking-pot, caldron, kettle, boiler (ಡರು, etc. Mr. 209); a particular vessel used in the preparation of sōma.

ಸ್ಥಾಲೀಪಾಕಃ sthālī-pāka. A particular religious act performed by a householder, a cooked offering of rice, etc. (My.).

ಸ್ಥಾಲೀಪಲಾಕನ್ಯಾಯ sthālī-pulāka-nyāya. Judging of the whole by a part, for the whole kettle is boiled if a morsel is (Tē.; R.).

ಸ್ಥಾವರ sthāvāra. Standing still, not moving, not having the power of motion, fixed to one spot, fixed, stationary, firm, stable, immovable; real (such as land or houses). — ಸ್ಥಾವರಸೂತ್ರ. Immovable property, property which ought not to be alienated; real estate (My.).

ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮ sthāvāra-jaṅgama. Things stationary and movable or inanimate and animate; immovable and movable, as an article or property. (My.).

ಸ್ಥಾವರ sthāvira. Old age.

ಸ್ಥಾಸಕ sthāsaka. Perfuming or smearing the body with fragrant unguents.

ಸ್ಥಾಸ್ತು sthāstu. Firm, stationary, immovable, stable; durable, permanent, eternal.

ಸ್ಥಿ. = ಸ್ಥ. Standing, etc. See ಪರಮೇಶ್ವ.

ಸ್ಥಿಕೆ sthikē. = ಸ್ಥಿಕೆ. The state of standing or being.

ಸ್ಥಿತ sthita. Stood, stayed; standing; risen, erect; staying, resting, abiding; being, situated, existing; standing still, desisted, stopped; fixed, permanent, settled, steady, firm, immovable; steadfast; steady; being close at hand, ready. See ಅನುಮತ, ವಚನೇ, ಸಂ.; Kāv. III, 8, B, 38.

ಸ್ಥಿತಿ sthiti. = ಪಿ 1. Standing, staying, abiding, being (ಇರವು Nn. 154); stay, residence; continuance in one state; stability, duration, continuance, fixedness, a firm position; continuance in life (of created things); situation, state, position, condition (ತನ್ನಿರವು, ಕೃಷ್ಣ Mr. 486); good condition, well-doing, welfare; station, rank, dignity; permanence; continuance or steadfastness in the path of duty, correctness of conduct, propriety, good manners; settled rule, sure or fixed decision, ordinance, decree, axiom, maxim;—property, wealth (My.). ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ರೂ ಗತಿಗಿಡ ಬಾರದು (Pv.). See Nn. 2. ಸ್ವರ್ಗ 2.

ಸ್ಥಿತಿಕರ್ತ sthiti-karta. Who keeps created things alive or preserves them: Viṣṇu (My.).

ಸ್ಥಿತಗತಿ sthiti-gati. State and course of life (B. 4, 59; My.).

ಸ್ಥಿತೀಶ್ವರ sthiti-ēśvara. Loss of the stability or sound condition of the mind (as one of the sañcāri-bhāvas, Kāv. IV, 2, 16).

ಸ್ಥಿತಿಶೀಲ sthiti-riti. Conduct, carriage of a person; one's manners and morals (Mhr.; R.).

ಸ್ಥಿತಿವಸ್ತು sthiti-vanta. A man possessing wealth (My.).

ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕ sthiti-sthāpaka. Fixing in a (former) state or condition, having elastic properties, elastic. (B. 4, 140). 2, the capability of placing in or recovering a (previous) position or condition, elasticity.

ಸ್ಥಿರ sthira. = ತಿ 2. Firm, fixed, steady, steadfast; permanent, enduring, durable, lasting, imperishable, eternal (ಸನಾತನ, ಅನತ್ತರ Mr. 25); immovable, still, placid, calm, quiescent, cool, composed (ಎತ್ತರ, ಹದುವುಳ್ಳವು 236); constant, faithful, determined; certain, sure, convinced; firm, hard, solid, strong (ಮೇಲೆ, ಸ್ಥಿರ, ಸುಸ್ಥಿರ Nn. 20;

ಸಾರ, ಸುಸ್ಥಿರ Nn. 80). — ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು To confirm, etc. (B. 5, 7). — ಸ್ಥಿರ ಮಾಡು To make firm, to confirm, to strengthen, to corroborate (My.).

ಸ್ಥಿರಕುಕ್ಷಿ sthira-kukshi. A stone (ಬಾಹ್ಯ, etc., ಕರ Mr. 14). ಸ್ಥಿರಜೀವಿ sthira-jīvi. The silk-cotton tree (ಕಾಬೂಲಿ, Mr. 119).

ಸ್ಥಿರಜೀವಿ sthira-n-jīvi. Long-lived (My.).

ಸ್ಥಿರತನ sthira-tana. = ಸ್ಥಿರತೆ. (ಸ್ಥಿರತೆ Mr. 6.).

ಸ್ಥಿರತರ sthira-tara. More firm, etc.; very firm or permanent durable, eternal.

ಸ್ಥಿರತೆ sthira-tē. Firmness, stability, steadiness, steadfastness; fortitude. (Upr. 1, 59).

ಸ್ಥಿರತ್ವ sthira-tva. = ಸ್ಥಿರತೆ. See ಉ.

ಸ್ಥಿರಪ್ರೇಮ sthira-prēma. Firm or steady in affection; a firm friend.

ಸ್ಥಿರಬಂಧನ sthira-bandava. Immovable stock, dead stock in trade (B. 5, 101).

ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿ sthira-buddhi. Steady-minded, resolute, calm, dispassionate; sedate, sober. 2, steadiness of mind, staidness, sedateness (My.).

ಸ್ಥಿರವಾರ sthira-vāra. Saturday (My.).

ಸ್ಥಿರಾಯು sthira-āyu. Long-lived, long-lasting. 2, the silk-cotton tree. See Mr. 2. ಮೇಲೆ.

ಸ್ಥಿರ sthira. = ತಿ. A strong-minded woman. 2, the root. 3, the plant Desmodium gangeticum Dec.

ಸ್ಥಿ sthu. = ಸ್ಥ. Standing, etc. See ಮುಖ್ಯ.

ಸ್ಥಿ sthuri. = ಸ್ಥಿರಿ. (Colebr.).

ಸ್ಥಿ sthula. A sort of long tent; a tent (ಗುಡಿ Hā.).

ಸ್ಥಿ sthūṇ. A post, a pillar. 2, an iron image, a statue.

ಸ್ಥಿ sthūri. A horse carrying loads on his back, a pack-horse; a pack-bullock.

ಸ್ಥಿ sthūla. = ತಿ. Strong, powerful; stout, bulky, big, huge, great, large, thick (ಬಲ, ಮೊದಲಿ Mr. 14); fat, corpulent; clumsy, coarse, gross, rough; not exact; doltish, stolid, thick-headed; stupid, dull, ignorant.

ಸ್ಥಿ sthūla-dāru. A cogel; a palisade See Mr.

ಸ್ಥಿ sthūla-dēha. The gross and material body (with which a soul clad in its subtle body is invested, opposed to lūgāśāra and sūkṣmāśāra). (My.).

ಸ್ಥಿ sthūla-buddhi. Dull-witted, dull, stupid. 2, dulness, stupidity, dull sense (My.).

ಸ್ಥಿ sthūla-lakṣa. Munificent, liberal, generous.

ಸ್ಥಿ sthūla-lakṣya. Munificent, etc.

ಸ್ಥಿ sthūla-śāra. = ಸ್ಥಿಲವೇಷ. (Sk.; My.).

ಸ್ಥಿ sthūla-śāka. Thick or coarse cloth. See Mr. 14.

ಸ್ಥಿ sthūla-sūkṣma. Mighty and subtle. 2, greatness and inferiority of position (My.); dexterity and ingenuity (My.).

ಸ್ಥಿ sthūla-ucēya. Incompleteness, deficiency, defect. 2, the middle pace of elephants (neither fast nor slow, ನಿರ್ದೋಷಮುಖ ಅನಿಯ ನಡೆ Mr. 158).

ಸ್ಥಿ sthē. Standing, etc. See ನಿಷ್ಠೆ.

ಸ್ಥಿ sthēma. Firmness, stability, fixedness. (G.).

ಸ್ಥೀಯ sthēya. To be placed or fixed (adj.); to be settled or determined. 2, an arbitrator, a judge.

ಸ್ಥೀಯಃ sthēyaa. (fr. ಸ್ಥಿ). Firmer; very firm or stable, eternal, permanent.

ಸ್ಥೈರ್ಯ sthāyrya. (fr. ಸ್ಥಿ). Firmness, stability, fixedness, steadiness; continuance; firmness of mind, resolution, constancy, calmness; patience; hardness, solidity. (Bp. 7, 6; 22, 24; ಸ್ಥಿರತನ, ಕಸುವು, ಧೈರ್ಯ, ತಾನ್ರಿ G.).

ಸೌಂದೇಯ sthāupēya. A vegetable perfume.

ಸೌರಿ sthauri. A pack-horse.

ಸೌರೀಯ sthaurīya. A pack-bullock (ಹೇದಾದೆತ್ತು Mr. 179).

ಸೌಲ್ಯ sthāulya. (fr. ಸ್ಥೂಲ). Stoutness, bigness, largeness, bulk, size, thickness, coarseness, grossness, denseness; doltishness, density of intellect. See ಬೀಗು 2.

ಸೌಲ್ಯವ್ವ sthāulyatva. = ಸೌಲ್ಯ. See ಬೀಗು 2.

ಸ್ನಾನವ ಸ್ನಾನa. = ಸ್ನಾನ. Causing to bathe, bathing, ablution; washing, sprinkling, wetting. See ಎ 1.

ಸ್ನವ snava. Oozing, dripping, trickling.

ಸ್ನನಿ snanē. A tendon, a muscle. See ಸ. Tbh. ಸರಿ.

ಸ್ನತ ಸ್ನāta. Bathed, washed, purified by ablution. 2, immersed: deeply engaged; see ನಿಷ್ಪಾತ. 3, one whose spiritual instruction is finished; an initiated householder.

ಸ್ನತಕ ಸ್ನātaka. A Brāhmana who has performed the ceremony of ablution required on his finishing his first āśrama or period of studentship as a brahmacārī and on becoming initiated into the second āśrama or order of a grāhastha; a Brāhmana just returned from the house of his preceptor and become a married man or initiated householder.

ಸ್ನಾನ ಸ್ನāna. = ತಾನ 2, ಸಾನ 3, ಸ್ನಾನ 2. Bathing, ablution (ಅರ್ಚ G.); dipping in water, wetting, purification by bathing, religious or ceremonial ablution; the ceremony of bathing or anointing an idol. ಸ್ನಾನ ತಪ್ಪಿದರೆ ಹೋಮದ ದಕ್ಷಿಣೆ ತಪ್ಪಿರೇ? (Prv.). — ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸು. To bathe (v. t.), to wash, to cleanse. ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ತನ (Sl. 357). — ಸ್ನಾನ ಮಾಡು. To bathe, to take a bath (Bp. 50, 2; My.; ಎ 1 G.). ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ (ಸ್ನಾತ G.). ಮರಣ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದವನು (ಅಪಸ್ನಾತ, ಮೃತಸ್ನಾತ Sl. 357).

ಸ್ನಾನಛುಟ್ಟ ಸ್ನāna-ghaṭṭa. Steps on the side of a river or large tank leading to the bathing place (My.).

ಸ್ನಾನಕಾಟಿ ಸ್ನāna-kāṭi. A small cloth put on by sannyāsīs for bathing (My.).

ಸ್ನಾನೀಯ ಸ್ನāniya. Fit for bathing or ablution, suitable for bathing.

ಸ್ನಾನವ ಸ್ನಾನa. The act of causing to bathe; bathing, ablution (Bp. 18, 35).

ಸ್ನಾಯು ಸ್ನāyu. A sinew, a tendon, a muscle.

ಸ್ನಿಗ್ಧ snigdha. Oily, oleaginous, unctuous, greasy, fat, sticky, viscid, cohesive, adhesive; emollient, smooth; glossy, shining, resplendent; moist, wet; oozing; bland, kind, amiable; attached, loving, tender, affectionate, friendly, well affected; a friend (ಕೆಳೆಯ Mr. 268); lovely, agreeable; coarse, thick, dense.

ಸ್ನು snu. The level summit or edge of a mountain, table-land.

ಸ್ನುತ snuta. Trickled, dropped, trickling, flowing, dropping, oozing.

ಸ್ನುಜ್ಞೆ snasabhē = ಸೂಜ್ಞೆ. A daughter-in-law (ಮಗನ ಹೆಣ್ಣು 3 Mr. 314).

ಸ್ನುಹ್ snuh. = ಸ್ನುಹ. The milk-hedge plant, Euphorbia antiqurum.

ಸ್ನುಹಿ snuhi. = ಸ್ನುಹ. The milk-hedge plant (ಮುಣ್ಣುಗಳ್ಳಿ Mr. 136).

ಸ್ನೇಹ ಸ್ನēha. = ನೇಹ. Oilliness, unctuousness, fattiness, greasiness, lubricity, viscidness. 2, any unctuous or oleaginous substance, oil, grease, fat, an unguent. 3, a fluid of the body. 4, moisture. 5, blandness, tenderness, love, affection, fondness, attachment, friendship (ಉದ್ಯೋ. Ct. I, 45). See ಉದ್ಯು, ಒದಲ 1, ಒ 4, ಕೂರ್ 2. ಸ್ನೇಹವೆ ಮುಖವು ದೋಡೆ ಬಣ್ಣಿಯ ಹಾಗೆ ಬೀಳು (i. e. able to take in much). — ಬರೆಯುವವನ ಸಂಗಡ ಪ್ರೇಮ, ದಾಯಾದಿಯ ಸಂಗಡ ಸ್ನೇಹ (Prva.). — ಸ್ನೇಹ ಬೀಡು. Attachment or friendship to come into existence or originate. ಅವನಿಗೂ ಇವನಿಗೂ ಸ್ನೇಹ ಬಿತ್ತು (B. 5, 280; My.). — ಸ್ನೇಹ ಮಾಡು. To form affection for, to cultivate or court friendship. ಒಳ್ಳೇ ಹುಡುಗರ ಕೂಡ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡ ಬೀಳು (B. 4, 1). ಧಾರ್ಮಿಕರ ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾಂಸರ ಕೂಡ ಮಾತ್ರ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡುವನು (5, 167). ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇದ್ದ ಬಣ್ಣ ಕಳೆ ಕೊಡ್ತು. — ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು. — ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸ್ನೇಹ ಇದ್ದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಪಾನಿ (Prv.). 2, to love. ಅವನನ್ನು ಸ್ನೇಹ ಮಾಡು (My.).

ಸ್ನೇಹತನ ಸ್ನēhatana. Friendship (Üb. 66).

ಸ್ನೇಹಪಾತ್ರ ಸ್ನēha-pātra. An oil-vessel, a leather bottle for oil. 2, a worthy object of affection.

ಸ್ನೇಹಿತ ಸ್ನēhita. Anointed. 2, loved, beloved. 3, a loved one, a friend (ಮಿತ್ರ, ಸಖ Mr. 311). Feminine ಸ್ನೇಹಿತೆ (My.). ಹನ್ನಾಗಿಬ್ಬರೆ ನನ್ನದು, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ನೇಹಿತರು. — ದಾದಿ ಬದುಕಿದರೆ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿ, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ನೇಹಿತ (Prva.).

ಸ್ನೇಹಿಸು ಸ್ನēhisu. To regard with affection, to love (My.; ಒ, ಕೂರ್ G.).

ಸ್ಪಂದ ಸ್ಪanda. = ಸ್ಪಂದನ. See ಪರಿ.

ಸ್ಪಂದನ ಸ್ಪandana. Throbbing, pulsation, palpitation, quivering, vibration, moving, motion; tremor, agitation; rapid motion, going. See ಅಕ್ಕಿದ, ಕೆತ್ತು 2, ಮಿಸುಕು 1. 2, a sort of tree (cf. ಸ್ಪಂದನ 2).

ಸ್ಪರ್ಶ ಸ್ಪarśa. Tbh. of ಸ್ಪರ್ಶ. See ಸುಖಸ್ವರೂಪವಾತ, ಸ್ವರೂಪವೇದಿ.

ಸ್ಪರ್ಶನ ಸ್ಪarśana. Tbh. of ಸ್ಪರ್ಶನ. (Nn. 155; Bp. 35, 28).

ಸ್ಪರ್ಶವೇದಿ ಸ್ಪarśa-vēdi. = ಸ್ಪರ್ಶವೇದಿ. (My.).

ಸ್ಪರ್ಧ ಸ್ಪardhi. Rivaling, emulating, competing; emulous, envious; proud, superb. See ಪ್ರ.

ಸ್ಪರ್ಧಿಸು ಸ್ಪardhisu. To contend or compete with, to contest, to vie with, to emulate, to rival; to be equal with; to envy; to challenge, to defy, to bid defiance to (J. 18, 3).

ಸ್ಪರ್ಧೆ ಸ್ಪardhē. Emulation, rivalry, competition; envy, jealousy; defiance; equality with.

ಸ್ಪರ್ಶ ಸ್ಪarśa. = ಪರಿಸ, ಪರುಷ 2, ಪರುಷ 1, ಸ್ಪರ್ಶ. Touching, touch, handling, contact; perception by touch, the sense of touch; the quality of tangibility; anything which touches or comes in contact; affection, morbid affection or influence, anything the contact or influence of which causes pain or disease, disorder, sickness, morbid heat, fever. See ಅಕ್ಕಿದು; ಕೆಂದು 2. — ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡು. To touch; to

come in contact with (My.). ಯಾವದಾದರೊಂದು ಬೇರೆ ಹುದು ಹೇಳುವುದಾದ ಜಾಲಿಗೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ (B. 4, 112).

ಸ್ಪರ್ಶಕಾಲ spārśa-kāla. The time of an astrological conjunction (My.).

ಸ್ಪರ್ಶನ spārśana. = ಪರಿಸ್ಪರ್ಶ, ಪರುಷನ, ಸ್ಪರ್ಶನ. Touching, handling, taking hold of; touch, contact (see Mr. s. ನಿಗ್ರಹ; ಮುಟ್ಟುಪ್ಪಡು, ಮುಟ್ಟುವುದು Nn. 155 as ಸ್ಪರ್ಶನ). 2, a battle (ರಣ, ಕಾಳಿಗ 155). 3, air, wind. 4, sense of touch; organ of sensation or feeling. 5, gift, donation.

ಸ್ಪರ್ಶನೀಯ spārśanīya. To be touched, fit to be touched, tangible, etc. (Ūpr. 1, 107).

ಸ್ಪರ್ಶಮೇರ spārśa-manī. A stone supposed to turn everything it touches to gold, the philosopher's stone. (My.).

ಸ್ಪರ್ಶವೇದಿ spārśavēdi. = ಪರಮ No. 2, ಪರುಷವೇದಿ, ಪರುಷವೇದಿ, ಸ್ಪರ್ಶವೇದಿ, (ಸ್ಪರ್ಶಮಣಿ, q. v.). The philosopher's stone (Bp. 19, 84; My.; Tē.).

ಸ್ಪರ್ಶಿಸು spārśisu. To touch (B. 4, 59; My.).

ಸ್ಪರ್ಶ spārśa. A spy; any secret messenger or emissary. See Nr. s. ಸ್ಪರ್ಶಪುರುಷ. 2, a fight, war, battle.

ಸ್ಪಷ್ಟ spāṣṭha. Clearly perceived or discerned, distinctly visible, distinct, clear, evident, manifest, plain, apparent, intelligible; true, real.

ಸ್ಪಷ್ಟಾರ್ಥ spāṣṭha-artha. Clear in meaning, obvious, perspicuous, intelligible. 2, one of the pēlikās (Kāvy. III, 2, B, 82 seq.).

ಸ್ಪಷ್ಟೇತರ spāṣṭha-itara. The reverse of clear: indistinct, unintelligible.

ಸ್ಪರ್ಶನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ spārśanapratyaksha. (fr. ಸ್ಪರ್ಶನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ). Tactile perception, perception by touch or feel. (R.).

ಸ್ಪೃಕ್ ಸ್ಪ್ರಿಕ್ ಸ್ಪ್ರಿಕ್ = ಸ್ಪೃಕ್. The plant *Trigonella corniculata* Lin.

ಸ್ಪೃಶಿ spriśi. The prickly nightshade, *Solanum jacquini* Willd.

ಸ್ಪೃಶ್ಯ spriṣṭha. Touched, felt with the hand, handled; formed by complete contact of the organs of utterance; defiled. See ಸ್ಪೃಶ್ಯ-.

ಸ್ಪೃಶ್ಯ spriṣṭhi. Touch, touching, feeling, contact.

ಸ್ಪೃಹೆ sprihatē. = ಸ್ಪೃಹೆ. See ಸ-.

ಸ್ಪೃಹಯಾಲು sprihayālu. Wishful, desirous, eager for, covetous, cupidinous. (G.).

ಸ್ಪೃಹೆ sprihē. Desire, wish, eager desire, longing; envy, covetousness. — ಸ್ಪೃಹೆವಿಹೆ. -ವಿಹೆ. To get eager desire (Śāv. 4, 188).

ಸ್ಪೃಶ್ಯ sprashṭi. Who or what touches or affects or acts upon. 2, bodily pain or sickness; morbid heat.

ಸ್ಫಟ spṣṭha. A snake's expanded hood.

ಸ್ಫಟಿಕ spṣṭika. = ಪಟಿಕ 1, ಪಳಕು, ಪಳಕ, ಪಳಕು, ಪಳಕು. Crystal; quartz (ಪರಣಿಪಾನ್, ಇನಾಪ್ತ Mr. 101).

ಸ್ಫಟಿಕಸುಲೋಚನ spṣṭika-sulōcana. Spectacles of crystal (My.).

ಸ್ಫಟಿಕಾ spṣṭika-adri. N. of a mountain (Ūpr. 10, 50); the mountain Kailāsa (Sk.).

ಸ್ಫಟಿಕೆ spṣṭikē. = ಪಟಿಕ 1, ಪಟಿಕ 2, ಪಟಿಕ 1. Sulphate of alumina, alum.

ಸ್ಫಟಿಕ spṣṭikē. = ಪಟಿಕ, ಪಟಿಕ. The expanded hood of a cobra (ಪಟಿಕ Ūt. II, 91; ಪಟಿಕ, ಪಟಿಕ Mr. 401).

ಸ್ಫುರಣ spharāṇa. Trembling, quivering, throbbing, vibration. See ಹೊಳವು 1.

ಸ್ಫಟಿಕ spṣṭika. (fr. ಸ್ಫಟಿಕ). Made of crystal, crystalline (Riv. 18, 92).

ಸ್ಫಟಿಕಗ್ರಾವ spṣṭika-grāva. Crystal stone: crystal (Ūpr. 1, 157).

ಸ್ಫುಲಿ sphāli. Swelling, intumescence; increase, growth.

ಸ್ಫುರ sphāra. 1. Throbbing, quivering, vibration; twanging. See ಸ-.

ಸ್ಫುರ sphāra. 2. Swelling, increase, enlargement; large, increased, expanded, spreading, great; abundant (ಸ್ಫುರ ಅತ್ಯಂತವು Mr. 437).

ಸ್ಫುಕ್ ಸ್ಫುಕ್ = ಸ್ಫುಕ್ (Śmd. 358).

ಸ್ಫುಕ್ sphic. = ಸ್ಫುಕ್.

ಸ್ಫುಕ್ sphij. ಸ್ಫುಕ್. A buttock, hip.

ಸ್ಫುರ sphira. Swollen, expanded; large; abundant, many.

ಸ್ಫುಲ sphita. Swollen, enlarged, bulky, fat, big, large, thick (ಸ್ಫುರ, ಅನಂತವು Mr. 437); abundant, much, many, numerous; successful, prosperous. See Bp. 19, 34, 42, 9; 61, 88.

ಸ್ಫುಲ sphuṭa. = ಭವ, (ಭವ 2, ಭವ 2). Burst, split open, broken, rent, torn, opened, expanded; open, blossomed, blown; clearly displayed, clear; plain, distinct, manifest, evident.

ಸ್ಫುಲನ sphuṭana. The act of breaking or rending suddenly, bursting, tearing open; disruption; breaking forth, expanding; opening, blossoming; becoming manifested or made public. See ಭವ 1, ಭವ 1.

ಸ್ಫುಲನ sphuṭita. Burst, etc.; budded, blown, blossomed; made clear, manifested, spread out; torn, destroyed. (R.).

ಸ್ಫುರ sphura. Trembling, throbbing. 2, swelling. 1, cornucenting. 4, a shield. (Colebr.).

ಸ್ಫುರಣ sphurāṇa. Trembling, throbbing, palpitation, vibration; vibrating motion, quivering or throbbing of parts of the body (as of the lips, etc.); springing or breaking forth, starting into view, expanding; flashing, caruscation, scintillation, twinkling, glittering, sparkling; flashing on the mind, rising to mind, suggesting itself. See ಭವ 1, ಭವ 2, ಭವ 2, ಭವ 2, Bp. 61, 59; B. 4, 185; ಹೊಳವು 1.

ಸ್ಫುರಣ sphurāṇi. A grindstone (ಸಾಣಿ Mr. 299).

ಸ್ಫುರಣ sphurat. Trembling, etc.; becoming clear or manifest; flashing, glittering, sparkling; flashing vividly on the mind; swelling, expanding. See ಸ-; Śmd. 71, 120.

ಸ್ಫುರಣ sphurita. Trembling, heaving, throbbing, thrilling, palpitating; shaken, agitated; flashing, glittering, gleaming; swelled, swollen; starting into view. 2, a throb, throbbing, tremor, quivering or twitching of the eyelids, etc., agitation or emotion of mind, etc.; astority (Mr. 491). See Śmd. 81, 152, 394; Bp. 2, 1, 2; 34, 26; 40, 19; 43, 10; 57, 58; ಸ-.

ಸ್ಫುರಿತು sphurita. To shine (J. 11, 9). 2, to rise to mind, to suggest itself (My.). See ಸ-.

ಸ್ಪುರಿಸುವಿಕೆ sphurisuviḥ. Rising to mind, etc. ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ
ಸ್ಪುರಿಸುವಿಕೆ (ಪತ, ಕಾನ್ತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ) ವೃತ್ತಿವಶೇಷ Si. 388).
ಸ್ಪುಲಿಂಗ sphullinga. A spark of fire (ಕಡಿಯೇದಾಗಿ Mr. 47).
ಸ್ಪುರ್ಜಕ sphūrjaka. A sort of ebony tree, *Diospyros
embryopteris* Pers.
ಸ್ಪುರ್ಜಕು sphūrjathu. A clap of thunder (ವಜ್ರದ ನುಡಿ
Mr. 44).
ಸ್ಪುರ್ಜಿತ sphūrjita. Thundered; roar. See ಎ-
ಸ್ಪುರ್ತಿ sphūrti. Throb, palpitation, tremor, trembling,
shaking, vibration; spring, bound, start; breaking forth
visibly, becoming evident or apparent, manifestation,
expansion; glittering, shining; flashing on the mind.
See ಎ-; Si. 230.
ಸ್ಫೇಷ್ಯ sphēṣṭha. (fr. ಸ್ಫಿ). Most abundant, very much or
abundant.
ಸ್ಫೋಟ sphōṭa. Breaking, splitting open, bursting, crack-
ing; disclosure; destroying, killing. 2, a swelling, boil,
tumor. See ಮು-; ಪಾದ-, ಮುಕ್ತಾ-, ಎ-, ಸಂ-
ಸ್ಫೋಟಕ sphōṭaka. = ಹೋಳಿಗೆ 2, ಹೋದಾಗಿ. One who bursts
or splits open. 2, a swelling, a boil, a tumor, a pustule,
a blister, a pimple (ಪಿಟಕ, etc. Mr. 384); small-pox (My.).
3, (if the meaning of ಅಂಗಾರಸ್ಫೋಟಕ in the text be correct,) a
sort of cake.
ಸ್ಫೋಟನ sphōṭana. Breaking or splitting asunder, splitting,
breaking, cleaving, cracking; opening, making clear,
disclosing, manifesting; winnowing grain, etc.; cracking
the finger-joints, snapping the fingers. See ಪ್ರ-; ಒಡೆ 1.
ಸ್ಫೋಟಿಸು sphōṭisu. To crack the finger-joints, to snap the
fingers (Grj. 6, after 67).
ಸ್ಫೋಟಿ sphōṭi. The expanded hood of a snake. (R.).
ಸ್ಫೋರಣ sphōraṇa. = ಸ್ಫಾರ. (Sk.; G.).
ಸ್ಮಯ smaya. Smiling at anything, wonder, surprise,
astonishment. See ಎ-; Śmd. 131; Bp. 43, 80; 49, 37. 2,
pride, conceit, arrogance.
ಸ್ಮರ smara. Remembrance, recollection; loving recol-
lection, love. 2, Kāma.
ಸ್ಮರಗ್ರಹ smara-graha. = ಸ್ಮರಮುಧಿರ. (My.).
ಸ್ಮರಣ smarana. = ಸ್ಮರಣೆ, ಸ್ಮರಣೆ. The act of remember-
ing, recalling to mind, recollection, reminiscence; re-
membrance, retention in mind; thinking of or upon,
being mindful of, bearing in mind; memory. 2, mental
recitation of the names of a deity, calling upon a deity
in supplication or adoration. 3, any act or thing to
preserve the remembrance of, a memento. 4, tradition,
traditional precept. 5, one of the upamés (Kāvy. III,
3, B, 61. 108 seq.). See Śmd. 203. 394; ಅವಧರಿಸು; ನೆನೆ 1.
ಸ್ಮರಣೆ smarane. = ಸ್ಮರಣ. (ಪಾ, ನೆನಪಲ್ಲಿ Nn. 140; ಹೇ, ಅಹೋ,
ಹೋ, ಸಮೋಧ Mr. 537; J. 5, 51). ಸ್ಮರಣೆ ತಪ್ಪದರೂ ಸಯ್ಯನೆ
ಇರ ಬೇಕು (Prv.). 2, N. of a plant (see Mr. 2. ತುಟ್ಟ).
ಸ್ಮರಧ್ವಜ smara-dhvaja. The penis. (R.).
ಸ್ಮರಮುಧಿರ smara-mandira. *Pudendum muliebre*.
ಸ್ಮರಸಖ smara-sakha. The moon. (My.).
ಸ್ಮರಹರ smara-hara. Kāma's remover or destroyer: Śiva.
ಸ್ಮರಿಸು smarisu. To remember, to recollect, to bear in

mind, to think of, to be mindful of; to recite mentally
the names of a deity, to think or call upon a deity in
supplication or adoration (Bp. 3, 43; 45, 54; 51, 22;
My.).
ಸ್ಮಾರ smāra. Recollection, remembrance. See ಅಪ-
ಸ್ಮಾರ್ತ smārta. (fr. ಸ್ಮೃತಿ). Relating to memory. 2, recorded
in the smṛitis, prescribed in the codes of traditional
law, based on smṛiti; sanctioned by law, canonical,
legal. 3, a Brāhmaṇa skilled in jurisprudence or
traditional law; a Brāhmaṇa belonging to the sect of
Śāṅkarācārya, the teacher of the advaita vēdānta creed.
3, any act or rite enjoined by smṛiti. See ತ್ರಿಮತ. ಸ್ಮಾರ್ತ
ರಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಉಪ್ಪ ಹೆಚ್ಚು. — ವೈಷ್ಣವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಅಂಗಾರವೇ ಬಂಗಾರ, ಸ್ಮಾರ್ತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಣ್ಡವೇ ಬಣ್ಡ (Prva.).
ಸ್ಮಾರ್ತ ಸಿಪ್ smārta ship. A small ship (ಫೋಲ, etc. Si. 85).
ಸ್ಮಿತ smita. Smiled; smiling. 2, expanded, blown, blossomed.
3, a smile, a gentle laugh. Feminine ಸ್ಮಿತೆ, she who
smiles (A.).
ಸ್ಮೃತ smṛita. Remembered, recollected, called to mind;
recorded, mentioned, said, declared; termed, styled,
named; enjoined by smṛiti or traditional law.
ಸ್ಮೃತಿ smṛiti. Remembrance, memory, reminiscence, recol-
lection; thinking of or upon. 2, what is remembered:
tradition, law. 3, the institutes or body of traditional or
memorial law (as handed down by Manu, Yājñavalkya,
etc.); any particular law-book or code of laws; any
particular law or rule of law, canon, legal text; a passage
in a work treating of law. 4, pensive or loving recol-
lection, desire, wish. 5, understanding. 6, a kind of
sañcāribhāva (Kāvy. IV, 2, 16).
ಸ್ಮೃತಿರ್ತಃ smṛiti-karta. A legislator (My.).
ಸ್ಮೃತಿವಚನ smṛiti-vaṇana. A word or passage of a law-
book (My.).
ಸ್ಮೇರ smēra. Smiling, laughing; a smile, a gentle laugh
(ನೆಗೆ Nn. 126); expanded, opened, blown, blooming;
proud; evident, apparent; appearance, manifestation.
See Grj. 3, 117; J. 3, 18; 6, 46.
ಸ್ಯಜ್ syaḥ. Spreading out, amplification, expansion (ಬಿತ್ತರ,
ವ್ಯಾಸ, ಪ್ರಸಂಜೆ, ಪಿರಿಮು ಮುದ್ದುಮು Mr. 447).
ಸ್ಯದ syada. Rapid motion, speed, velocity, rush.
ಸ್ಯಂದ syanda. Trickling, flowing; moving rapidly; a chariot.
ಸ್ಯಂದನ syandana. Trickling, oozing, dropping; flowing;
going or flowing swiftly; quick, expeditious, swift. 2,
a chariot, a car (ರಥ Nn. 11). 3, water (ಉದಕ 11). 4, a
river (ತರಂಗಿಣಿ, ನದಿ 11). 5, air, wind. 6, the tree *Dalbergia
ougeinensis* Roxb. (ಕುಜಾತ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 11). 7, the tree
Terminalia belerica Roxb. (ವೃಕ್ಷ, ಪಾದಾಯ ಮರ Nn. 110).
ಸ್ಯಂದನಾರೋಹ syandana-ārōha. A warrior who fights
mounted on a chariot; a charioteer (see Mr. 2. ರಥಕ).
ಸ್ಯಂದಿ syandi. Trickling, oozing, dropping; flowing, rush-
ing; going, moving. 2, a drop (ಓರ. 7, after 77). See
ನಿಷ್ಕಂದಿ.
ಸ್ಯಂದಿನಿ syandini. Saliva.
ಸ್ಯಂದ್ಯ syanna. Flowed, trickled, dropped; flowing, dropping,
trickling.
ಸ್ಯಮಂತಕ syamantaka. The jewel worn by Kṛishṇa (given
to Satrajit by the sun and transferred by him to his

brother Prasēna, from whom it was taken by Jāmbavanta, and after much fighting and contention appropriated by Kṛishṇa. (My.; see Bhāgavata 10, 67).

ಸ್ಯಮಿಕಾ syamika. A cloud. 2, an ant-hill. 3, a kind of tree. 4, time. (R.).

ಸ್ಯುತೆ syāt. It may be, perhaps, perchance (ಅನೇಕಾನ್ತ, ಏಕಾನ್ತ ನಲ್ಲದು; ಕೃಷ್ಣದ್ವೀಪ, ಅಲ್ಪದ್ವೀಪ, ಅಲ್ಪಸುಖ; ಉಚ್ಚಲವಿದ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ತಕಳಿಗಳು, ಒಳ್ಳೆದ ವಿದ್ಯೆ ಮೊದಲಾದ ಕಳಿಗಳು Nn. 160).

ಸ್ಯಾದ್ವಾದೆ syāt-vāda. Assertion of possibility. (My.).

ಸ್ಯಾದ್ವಾದಿವೆ syāt-vādika. One who asserts possibility (ಮೋಕ್ಷ ಅದೆಯೋ? ಇಲ್ಲವೋ? ಎಷ್ಟು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡುವ ನಾ ಸ್ಯಕ G.).

ಸ್ಯಾಲೆ syāla. = ಸ್ಯಾಲ. A wife's brother.

ಸ್ಯೂತೆ syūta. Sewn, stitched; joined; fabricated; pierced, penetrated. 2, a sack, a bag. See ಪೂಲ 1, ಸಡು.

ಸ್ಯೂತಿ syūti. Sewing, stitching; joining. 2, needle-work. 3, a sack. 4, lineage, family, offspring.

ಸ್ರಂಸನ ಸ್ರಾಂಸಾನಾ. The act of falling; that of causing to fall, bringing down. See ಅಧಃ.

ಸ್ರಂಸಿ ಸ್ರಾಂಸಿ. Falling down, slipping down; hanging down; being loosened. 2, the pilu tree (see s. ಒಗಸಿ).

ಸ್ರಗು ಸ್ರಾಗು. Tbh. of ಸ್ರಜ್. ದಕ್ಷಿಣಿ ನಿದಿದಾಗಲು ಸ್ರಗುವಕ್ಕು (Mr. 834).

ಸ್ರಜ್ಜೆ ಸ್ರಜ್-ಧಾರೆ. N. of a vṛitta (Ūh.; Mr. 866).

ಸ್ರಜ್ಜೆ ಸ್ರಜ್-ವತಿ. Panicum italicum Lin. (ಕೊದರೆ Mr. 110).

ಸ್ರಗ್ವಿ ಸ್ರಗ್ವಿ. Garlanded, wearing a garland, bearing a chaplet.

ಸ್ರಗ್ವಿನಿ ಸ್ರಗ್ವಿನಿ. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಸ್ರಗ್ವಿಸರ ಸ್ರಗ್ವಿ-ವಿಸರ. A multitude of garlands (Ūpr. 5, 119).

ಸ್ರಜ್ ಸ್ರಜ್. ಸ್ರಜ್. = ಸ್ರಗು, ಸ್ರಜ್. A chaplet, a wreath of flowers, a garland.

ಸ್ರಜ್ ಸ್ರಜ್. Tbh. of ಸ್ರಜ್ (Ūmd. 106).

ಸ್ರವ ಸ್ರವಾ. = ಸ್ರವ. Flowing, streaming, dripping, trickling, oozing. 2, a drop. 3, a spring, fountain, torrent.

ಸ್ರವ ಸ್ರವಾ. = ಸ್ರವ. Flowing, streaming, dripping, dropping, trickling, oozing. See ಒಡೆ 1, ಒಸರೆ 1.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Flowing, streaming, oozing, dripping, dropping, slipping away.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. A woman that miscarries; a cow miscarrying by accident.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. A stream, a river.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. To flow, to ooze, to drip, to drop (My.).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. One who lets emanate; a creator; an author; Brahmd; Śiva.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Falling, falling down or asunder, etc. See ಎ.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Fallen, dropped, fallen down, fallen from; hanging down; loosened; let go, relaxed; separated. (Ūpr. 10, 3).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Quickly, speedily, instantly.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Flow, flowing, oozing, dripping, dropping. See ಗರ್ಭ-, ಸಿ-, ಸ್ರ-.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Tbh. of ಸ್ರವ. (Sl. 241).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. A sort of ladle used for pouring clarified butter on a sacrificial fire.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Flowing, dripping, trickling, etc. See ಎ.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Flowed, trickled, flowing, dripping, dripping, fluid.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Flow, flowing, streaming, oozing. (R.).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. A sort of semicircular ladle used to pour clarified butter on a sacrificial fire; a soma ladle or spoon.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. The plant Flacourtia aspalathos Roxb.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. The plant Sansseiera roribarbora Schult. 2, the tree Boswellia thurifera.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. = ಸ್ರವ. ಧೀರ್ಧೀರ್ಧೀನಿ ವಾಯುದು ಒಡುಕು, ಗಂಗಾಸ್ರವತಂ (Ūmd. 231 Mḍb.).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. A natural stream of water, current, flow or course of water; a rapid stream, a torrent, a river.

2, an organ of sense.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. A river.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Having a stream or current.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. A river.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Antimony.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. A river. (Colebr.).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. A river (Ūpr. 5, 20).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Own, one's own. 2, innate, native, natural, inherent, proper, peculiar, appropriate. 3, belonging to one's own family or tribe; a kinsman. 4, self, one's own self, self-identity.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Property, wealth, riches.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Own, one's own; proper, peculiar.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Invented in one's own cheek; apocryphal; a story made out of one's own head (Tē.; My.).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. One who acts (or experiences) of his own accord or himself (Ūmd. 273).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. One's own business or duty or function. (My.).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Own, one's own; of one's own, belonging to one's self; belonging to one's own family. (Ūpr. 4, 21; Bp. 39, 63; My.).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Persons belonging to one's own family (My.).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. One's own place (My.). ಸ್ರವ ಸ್ರವ ಸ್ರವ ಸ್ರವ (Prv.).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. One's own village. (My.).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Embracing, embrace. See ಅಧಿಷ್ಠಾನ, ಎ, ಸ್ರವ.

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. One's own mind (Ūmd. 267).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Very transparent or clear, pellucid, crystalline; white; pure, stainless, free from filth. (C.; B. 1, 24; 3, 82).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. = ಸ್ರವ. (B. 5, 204).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. Great transparency; great purity. (B. 3, 10; ಕೃತವ್ಯ Ūh.).

ಸ್ರವ ಸ್ರವ. One's own will, own choice, own fancy; independence. 2, self-willed, independent, uncontrolled; spontaneous; unsolicited, wild.

ಸ್ವಚ್ಛಂದಿ *sva-ccandhi*. Self-willed, wilful (Mhr.; B. 5, 24).
 ಸ್ವಜನ *sva-jana*. One's own people. 2, a kinsman, a relation.
 ಸ್ವಜಾತಿ *sva-jāti*. Own caste or tribe; own kind or species.
 ಸ್ವತಃ *svataḥ* = ಸೊತ. Tbh. of ಸ್ವತಃ. (My.; B. 4, 79, 184).
 ಸ್ವತಃಪ್ರಮಾಣ *svataḥ-pramāṇa*. Self-proved, self-evident. (R.).
 ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧ *svataḥ-siddha*. Self-accomplished, self-made; self-existent; self-proved, self-demonstrated. (B. 4, 107, 126; My.).
 ಸ್ವತಂತ್ರ *sva-tantra* = ಸೊತನ್ತ್ರ, ಸೊಸನ್ತ್ರ. Self-dependent, self-reliant, independent, free, absolute. 2, self-willed, unrestrained, unruly, libertine. 3, no longer subject to parents, of age. 4, independence, etc. — ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ. To be independent, free, etc. (B. 3, 113; 5, 265).
 ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ *svatantra-gāra*. An independent man (My.). Feminine ಸ್ವತಂತ್ರನಾರ್ತಿ (My.).
 ಸ್ವತಂತ್ರತನ *svatantratana* = ಸ್ವತಂತ್ರತ. (ಯದ್ವತ್, ಸ್ವತಂತ್ರತ, ಸ್ವತಂತ್ರತ G.; B. 5, 95, 115).
 ಸ್ವತಂತ್ರತ್ವ *svatantrātva*. Self-dependence, self-reliance, independence; wilfulness. (My.; B. 5, 84).
 ಸ್ವತಂತ್ರವೃತ್ತಿ *svatantra-vṛtti*. Acting self-reliantly, independent action (ಒಂದನ್ನ ನಡೆದು Mr. 452).
 ಸ್ವತಂತ್ರನಾಯ *svatantra-anvaya*. An independent character (in a sentence, śmd. 174).
 ಸ್ವತಂತ್ರಕೆ *svatantrikē* = ಸೊತಂತ್ರಕೆ, ಸ್ವತಂತ್ರತ, q. v. (My.).
 ಸ್ವತಂತ್ರಕೆ *svatantrika*. Independent, free (B. 5, 108).
 ಸ್ವತಂತ್ರ *sva-ta*. By one's self, in one's self, of one's self, of one's own accord, in one's own nature.
 ಸ್ವತಾ *svatā* = ಸ್ವತಃ. (My.; B. 5, 87, 98; Mhr. ಸ್ವತಾಂ).
 ಸ್ವತೇನ *svatā-iva*. Of one's self indeed, of one's self, etc. (C.).
 ಸ್ವತ್ತು *svattu*. (Tbh. of ಸ್ವತ್ತು). Property, wealth (My.; Sk. ಸ್ವವತ್, *sva-vat*, possessing property, wealthy).
 ಸ್ವತ್ವ *svatva*. (= ಸೊತ್ತು, ಸ್ವತ್ತು). Independent being or condition. 2, own right or property, ownership, proprietorship, propriety, proprietary right. 3, selfness, individuality. (Si. 243).
 ಸ್ವದಕ್ಷಿಣೆ *sva-dakṣiṇē*. A gift or donation one has a claim to. ಪ್ರವಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವದಕ್ಷಿಣೆ ತಪ್ಪು (Priv.).
 ಸ್ವಾದನ *svadana*. The act of tasting, eating.
 ಸ್ವದೇಶ *sva-dēśa*. Own country, native country. (My.; B. 4, 326; 5, 93, 361).
 ಸ್ವಧರ್ಮ *sva-dharma*. Own duty; peculiar duty or occupation, office; the duties of one's own class or caste; peculiar property, peculiarity. ಸ್ವಧರ್ಮ ತಪ್ಪಿದರೂ ಅಧರ್ಮ ಮಾಡಿದರೂ (Priv.).
 ಸ್ವಾಧಿತಿ *svadhiti*. An axe.
 ಸ್ವಾಧಿ *sva-dhē*. ಸ್ವಾಧಿ. One's own condition or nature. 2, manner, habit, custom, usage. 3, the food or oblation offered to the pitris. 4, an exclamation used on presenting an oblation to the gods or pitris.
 ಸ್ವಾನ *svana* = ಸೊನ. Sound, noise; voice, speech.
 ಸ್ವಾನತ *svanat*. Sounding, resounding. (R.).

ಸ್ವಾನಿತ *svanita*. Sounded, sounding, making a noise; rustling. 2, a thunder-clap.
 ಸ್ವಾನಿತ *svanitē* = ಸ್ವಾನಿತ No. 1. (Si. 60).
 ಸ್ವಾನಿಮಿತ್ತ *sva-nimitta*. Own, peculiar cause or motive (Kāv. III, 8, B, 135).
 ಸ್ವಂತ *su-anta*. 1. Ending in ಸು (śmd. 283; Kāv. I, 3, 35-40).
 ಸ್ವಂತ *su-anta*. 2. Having a good end, terminating well.
 ಸ್ವಂತ *svanta*. 3. = ಸೊತ. (Tbh. of ಸ್ವ). Own, belonging to one's self; proper, peculiar, etc. (C.; Tē.; M.). 2, the state or condition of belonging to one's self or being one's own. ಸ್ವಂತವನು (My.).
 ಸ್ವಂತ *sva-pakṣa*. One's own side, own party. 2, being on one's own side: a friend.
 ಸ್ವಂತಿ *sva-pati*. Self-owner or possessor. See ಸ್ವಾಪತೇಯ.
 ಸ್ವಂತರಾಜ *sva-para-ākra-ja*. Arising from the army of one's own prince or from that of an enemy.
 ಸ್ವಂತಭಾವ *sva-para-bhāva*. Regard to meum et tuum; distinguishing between one's own things and the things of others; respect of persons; distinguishing between one's own (relations, family, etc.) and the multitude (Mhr.; R.).
 ಸ್ವಪ್ನ *svapna* = ಸೊಪ್ನ. Sleep, sleeping. 2, a dream, dreaming (see Mr. 2. ಸುಪ್ನ). ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಏಕಾ, ಗೊತ್ತೆ ಹದದ ಹಾಗಿ. — ಪೂರ್ವನಿಗೆ ನಾಕ ಸಲ್ಲ, ಮೂರ್ವನಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನ ಸಲ್ಲ. — ಮೂರ್ವನ ಸ್ವಪ್ನ ಹೇಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದು, ಹೇಯದ ತಿಳಿದದು. — ಹುಟ್ಟುಕುರುಡಗೆ ಸ್ವಪ್ನವಲ್ಲ, ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿದವಗೆ ರೋಗವಲ್ಲ (Priv.).
 ಸ್ವಪ್ನ *svapna*. Sleepy, drowsy, sleeping, asleep.
 ಸ್ವಪ್ನದೋಷ *svapna-dōṣa*. Sleep-fault: pollutio nocturna. (R.).
 ಸ್ವಪ್ನವಿವರಣೆ *svapna-vicāra*. Interpretation of dreams. (R.).
 ಸ್ವಪ್ನಸೃಷ್ಟಿ *svapna-sṛiṣṭi*. The creation of dreams or illusions in sleep. (R.).
 ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ *svapna-avasthē*. The state of dreaming; life as but a state of dreaming. (My.).
 ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಿಯ *svapna-indriya*. Pollutio nocturna (My.).
 ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ *sva-prakāśa*. Self-resplendent, self-luminous, self-evident. (Abhā. 1, 14).
 ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ *sva-pratishṭhē*. Self-esteem, self-opinion, self-worship (My.).
 ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನ *sva-prayōjana*. One's own object or purpose; one's own interest or profit (My.).
 ಸ್ವಬಂಧ *sva-bandha*. One's own letters. ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿದವನ ಸ್ವಬಂಧ ಹೋದೀತೇ? (Priv.).
 ಸ್ವಬುದ್ಧಿ *sva-buddhi*. One's own mind, intellect or judgment (My.; B. 1, 12).
 ಸ್ವಭಾನು *sva-bhānu*. Self-luminous, self-shining. 2, = ಸು ಭಾನು, the seventeenth year of the cycle of sixty (My.).
 ಸ್ವಭಾವ *sva-bhāva*. Own state, essential or inherent property, innate or peculiar disposition, natural state or constitution, natural temper, nature (Kāv. III, 8, B, 4; ಸಹಜ śmd. 158 Om.). ರತ್ನತೀಯಸ್ಥ ಪೂಜಿಗೆ ಪುಟ್ಟವ ಮನವಿಕಾರಂ ಸ್ವಭಾವಮುಕ್ತ, ಅದು ರಸಮನುಷ್ಯ (Mr. 75). ಸ್ವಭಾವ ತಿಳಿದರೆ ನಿಧಾಯನ ಬಹುದು. — ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿದರೂ ಸ್ವಭಾವ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ (Priv.).
 ಸ್ವಭಾವತಃ *svabhāva-taḥ*. ಸ್ವಭಾವತಃ. From natural disposition, by nature, naturally. (My.; B. 4, 37).

ಸ್ವಭಾವವಾದ svabhāva-vāda. The doctrine that the universe was produced and is sustained by the natural and necessary action of substances according to their inherent properties. (R.).

ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧ svabhāva-siddha. Accomplished by one's own nature, natural, native, essential, spontaneous, not acquired. (My.).

ಸ್ವಭಾವಿಕ svabhāvika. = ಸ್ವಭಾವಿಕ. See ೮.

ಸ್ವಭಾವೋಕ್ತಿ svabhāva-ukti. Description of natural or innate peculiarities or properties. (Grj. 2, after 106).

ಸ್ವಭಾವೇ ಸ್ವಾ-bhāshē. One's own language (My.; B. 5, 196. 275).

ಸ್ವಭಾವೇ ಸ್ವಾ-bhā. ಸ್ವಭಾವ. Self-existent; *Brahmā*; *Viṣṇu*; *Śiva*.

ಸ್ವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ svamāhātmya. = ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ. Self-greatness, self-esteem, etc. (My.).

ಸ್ವಯಂ svayam. = ಸಯಂ, ಸೊಯಂ. Self (myself, himself, herself, itself, one's self, etc.); by one's self, spontaneously, of one's own self, of one's own accord.

ಸ್ವಯಂವರ svayam-vara. = ಸೊಯಂವರ. Self-choice: the election of a husband by a princess or daughter of a kshatriya at a public assembly of suitors held for the purpose.

ಸ್ವಯಂವರ svayam-vara. A maiden who chooses her own husband at a public assembly.

ಸ್ವಯಂಕರ್ತೃ svayam-kartṛ. The agent indicated by a verb as doing (or experiencing) anything himself (Śmd. 278. 325).

ಸ್ವಯಂಕರ್ತೃಕ svayam-kartṛika. = ಸ್ವಯಂಕರ್ತೃ. (Śmd. 278. 325).

ಸ್ವಯಂಕೃತ svayam-kṛita. Self-formed, self-made, natural, spontaneous; done by one's self; done to or undertaken for one's self. (My.).

ಸ್ವಯನ್ನತ್ತ svayam-datta. Self-given; a child who has given himself to be adopted by adoptive parents. (R.).

ಸ್ವಯಮೇವ svayam-eva. Of one's own self or accord (My.).

ಸ್ವಯವ್ಯಾಕ svayam-pāka. Cooking one's food with one's own hand; cooking; the food dressed (My.; Mhr.).

ಸ್ವಯವ್ಯಾಕ svayam-pāki. A cook (My.).

ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಕಾಶ svayam-prakāśa. That shines by his or its own light (Mhr.; R.).

ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಭ svayam-prabhē. N. of an apsarā. (Rām. 4, 10 sum.).

ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಭ svayam-bhu. = ಸಯಮ್ಪ್ರಭ. Self-existent; *Brahmā*. (Bp. 57, 42).

ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ svayārjita. Tbh. of a ಸ್ವಯಮುರ್ಜಿತ. Acquired by one's self (My.). Cf. ಸ್ವಾರ್ಜಿತ.

ಸ್ವಯಿರ svayira. Tbh. of ಸ್ವೈರ. (Nn. 101).

ಸ್ವರ್ svar. The sun. 2, the sky, ether;—heaven, the world of the gods, abode of the deities; the heaven of Indra and temporary abode of the virtuous after death. 3, the mystical word svar, represented as produced from the sāma-veda and being one of the vyākṛitis.

ಸ್ವರ svara. 1. Tbh. of ಸ್ವರ. Heaven (ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ವರ್ಗ Nn. 84). 2, welfare, etc. (ಸಮೃದ್ಧ, ಐಶ್ವರ್ಯ 84). 3, final emanci-

pation (ಅಮೃತ, ಮುಕ್ತಿ 84). 4, the mystical word svar (? ಪ್ರತ್ಯಾಘಾತ Mr. 500).

ಸ್ವರ svara. 2. = ಸರ 4, ಸೊರ 1. Sound, noise (ಛಾಂ. 84; ಅನುಶ್ರುತ Mr. 500); voice, articulation sound. 3, tune, music; a primary musical sound, a note of the musical scale or gamut (ಪದ್ಯಾದಿಸಪ್ತ ಸ್ವರ 84; ಎದು ಘಟ 100; see ಸಪ್ತ ಸ್ವರ; Śi. 61). 3, an accent (ಉದಾತ್ತಾದಿವಾಚ್ಯ ಸ್ವರ 84, ಉದಾತ್ತ ಅನುದಾತ್ತ ಸ್ವರ ೮ ಎದ್ದು ರವ 500). 4, a vowel (Rā. Śmd. 13. 43. 44. 62; Kāv. I, 1a. 7-9; I, 1b. 1-5. 6-14; I, 2, 20-22; I, 3, 18-34. 69-74). 5, the (fifty-two) letters (ಮರ್ಘಾಲ, ಅಕ್ಷರಂಗ 84; ಅಯ್ಯತ್ತರಮ ಸಂವಿಮುಕ್ತರ 100). 6, the number 7 (ಎದು Mr. 347). 7, nasal sound; snoring. ಊರಿಗೆ ದೊರೆಯು ರೂಪ, ನಾರಿಗೆ ಗುಣವು ರೂಪ, ವಾಯು ಕೋಗಿಲಿಗೆ ಸ್ವರ ರೂಪ, ಮನುಷ್ಯಗೆ ಭರವ್ಯ ರೂಪ (Bp.). — ಸ್ವರಯ. To sound, to cry, to sing, etc. (J. 3, 28).

ಸ್ವರಕರಣ svara-karapa. = ಸರಕರಣ. Sounding, etc.

ಸ್ವರಗಾಂ svara-gāra. A man who intonates. ಸ್ವರಗಾಂ ಅದಿಷ್ಟೇ ರಾಗ, ವೈದ್ಯಗಾಂ ಹೇದಾಷ್ಟೇ ರೋಗ (Prv.).

ಸ್ವರಧಾತು svara-dhātu. A base or verbal theme ending in a vowel (Śmd. 302).

ಸ್ವರಪ್ರಶ್ನ svara-praśnē. Inquiry into the future based on the sound of a person's breathing through the nose (My.).

ಸ್ವರಭಂಗ svara-bhaṅga. Interruption or indistinctness of utterance, broken articulation, cracking of the voice, hoarseness, fluttering of the voice, any defect in speaking, caused by emotion or morbid affections of the chest. (My.).

ಸ್ವರಭೇದ svara-bhēda. = ಸ್ವರಭಂಗ. 2, one of the sāvika-bhāvas (Kāv. IV, 2, 17).

ಸ್ವರಮಂಜರಿ svara-manḍala. A number of reeds joined together and played on with the finger (Tā; R.).

ಸ್ವರಲೋಪ svara-lōpa. Elision of a vowel or of vowels (Kāv. I, 1b, 1-5).

ಸ್ವರವಾದಿ svara-vādi. = ಸರವಾದಿ, q. v.

ಸ್ವರಸಂಧಿ svara-sandhi. The junction or coalescence of vowels. (My.).

ಸ್ವರಾಂಗ svara-aṅga. Having the body, form or character of a vowel (Śmd. 20).

ಸ್ವರಾಂತ svara-anta. Ending in a vowel; a term with a final vowel (Śmd. 104. 105. 138. 152).

ಸ್ವರಿತ svarita. Sounded; sounded as a note, pitched; articulated; accented; having the mixed or circumflex accent. 2, the third or mixed tone between high and low (which is thought to correspond with the circumflex accent, see a. ಸ್ವರ No. 3; Bp. 55, 51).

ಸ್ವರು svaru. A slip of a wood from a sacrificial post. 2, a sacrifice. 3, a thunderbolt. 4, an arrow.

ಸ್ವರುಚಿ svara-ruči. One's own taste or inclination, one's wish. 2, following one's own likings and desires, self-willed, uncontrolled, wilful.

ಸ್ವರೂಪ sva-rāpa. = ಸರೂಪ. One's own form or shape; one's visage, features; natural state or condition, essential properties; natural character or appearance, true constitution or purpose; one's natural constitution, nature; peculiar aim. 2, having a like nature or character; similar, like, identical. 3, pleasing, handsome.

4, wise, learned. See Śmṛ. 9. 26. 142; Bp. 54, 58; 57, 60; ಪರಂಜ್ಯೋತಿ. ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿದರೂ ಸ್ವಭಾವ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. — ನರಕದ ಸ್ವರೂಪ ನಾಯಿ ಬಲ್ಲದು. — ನಿರೂಪ ಇದ್ದರೆ ಸ್ವರೂಪ. — ಮತದ ಸ್ವರೂಪ ಕೋತಿ ಬಲ್ಲದೇ? (Prva.).

ಸ್ವರೂಪಕಥನ svarūpa-kathana. Relation or description of natural character, etc. (Kāvya. II, 1, A, 29).

ಸ್ವರೂಪನಾರನ svarūpa-nāna. Disgrace (My.).

ಸ್ವರೂಪಭಂಗ svarūpa-bhaṅga. Disgrace (My.).

ಸ್ವರೂಪಹೀನ svarūpa-hīna. A disgraced man; disgrace (My.).

ಸ್ವರೂಪಾಭಾವ svarūpa-abhāva. Disfiguration. See ಅಲೌ 3.

ಸ್ವರೂಪಿ svarūpi. Having one's own form or character; having essential properties; identical. 2, that bears the natural form or qualities of; that is in the form of; that is a form. See Śmṛ. 3; Bp. 1, 35.

ಸ್ವರ್ಗ svar-ga. 1. = ಸಗ್ಗ 1, ಸೂರ್ಗ. The heaven of Indra, the abode of the deities and of beatified mortals (supposed to be situated on the mountain Méru; ನಾಕ Nn. 154; ನಾಕ, ದೇವಾಗಾರ 71; ದೇವಲೋಕ 115; ನಾಕ, ಸುರವಾಸ 128; ದೇವ ಲೋಕ Hla. a. ವಸರು). 2, happiness, joy (ಸುಖ 154). 3, that exists from eternity (ಅನಾದಿ 154; this may belong to ಸ್ವರ್ಗ 2). 4, N. of a metrical foot (Ūh.). ಸ್ವರ್ಗದ ಹಾಗೆ ಲಿಗೆ ನರಕದ ನಾಯಿ. — ಸ್ವರ್ಗವೂ ತಪ್ಪಿತು, ಮರ್ಗವೂ ತಪ್ಪಿತು. — ಸ್ವರ್ಗವೆಮ್ಮುದು ಮರ್ಗದ ಹಾಗೆಯೇ? — ತಾನು ನಾಯಿ ಬೇಕು, ಸ್ವರ್ಗ ಪಡೆಯ ಬೇಕು. — ಮೂಲ ಮೂವದಾದೇ? ಮೂಲಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ವಾದೇ? — ನರಕದ ಹಾಗೆಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಪಾಲಕನೋ? — ನರಕದಲ್ಲಿ ಕರುಣವಿಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮರುಣವಿಲ್ಲ. — ನರಕದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೋಗವಿಲ್ಲ (Prva.). ಏಣ್ಣೆ ಸದೆ ಕರಣವನ್ನು, ದಣ್ಣೆ ಸದೆ ದೇವ ವನ್ನು, ಉಣ್ಣುಣ್ಣು ಸ್ವರ್ಗವಯ್ಯಕ್ಕೆ ಅದೇನೇ? ರಣ್ಣುಣುಣು? (Bp.). ಸಜ್ಜನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಸುಖವೂ ಮಜ್ಜನಿಗೆ ನರಕದ ವಾಘೆಯೂ ಕೇಡಿಲ್ಲದೆ ಉಣ್ಣುಗುತ್ತದೆ (B. 5, 279).

ಸ್ವರ್ಗ svar-ga. 2. = ಸರ್ಗ (of which it is a wrong form). Creation (ಸೃಷ್ಟಿ Nn. 154). 2, nature; natural state (ಸ್ಥಿತಿ, ಇರವು 154).

ಸ್ವರ್ಗಕ ಸ್ವರ್ಗaka. N. of a serpent (Bp. 46, 28).

ಸ್ವರ್ಗಮ svar-gama. Going to svar or the world of the gods: state of celestial felicity (Ūpr. 4, 73).

ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ svar-ga-lōka. The celestial region; the heaven of Indra. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಪಾತರದವಳು (ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ G.). ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕದ ಬದಗೆ (ಎತ್ತರಮರ್ಗ Nr.).

ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥ svar-ga-stha. One who abides in heaven; a deity (ಸಗ್ಗ, ದೇವತೆ G.).

ಸ್ವರ್ಗಾಕಾಶ svar-ga-ōka. Having an abode in heaven: a god, a deity.

ಸ್ವರ್ಣ svarṇa. (fr. ಸುವರ್ಣ). = ಸೊನ್ನ, ಸೊನ್ನೆ 1. Gold; a gold coin. ಸ್ವರ್ಣ ತಿನ್ನರೆ ಮರಣ ತಪ್ಪಿತೇ? — ಸ್ವರ್ಣದ ಪರಣ್ಣೆ ತಿಳಿಯ ದಿದ್ದರೆ ವರ್ಣದ ಪರಣ್ಣೆ ತಿಳಿಯದೇ? — ಪೂರ್ಣವದ ರೂ ಸ್ವರ್ಣದ ಬಯಕೆ ತೀರದು (Prva.).

ಸ್ವರ್ಣಕಾರ svarṇa-kāra. = ಸೊನ್ನ ಗಾರಿ. A goldsmith.

ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷೇರಿ svarṇa-kṣhtri. A kind of soma or moon-plant with yellow juice.

ಸ್ವರ್ಣಗಿರಿ svarṇagiri. The mountain Méru (ಸುವರ್ಣವರ್ತ Ūh.).

ಸ್ವರ್ಣದ svar-nadi. = ಸ್ವರ್ನದಿ. The celestial Ganges.

ಸ್ವರ್ಣಧೇನು svarṇa-dhēnu. A cow of gold (Bp. 55, 14).

ಸ್ವರ್ಣನಾಭ svarṇa-nābha. = ಸುವರ್ಣನಾಭ. (Ūpr. 2, 58).

ಸ್ವರ್ಣಪುಷ್ಪ svarṇa-pushpi. The pudding-pipe tree, *Cassia fistula* Lin. (ಅರಗ್ಗ, ರಾಜಕರು, etc. ಕಳ್ಳೆ Mr. 114).

ಸ್ವರ್ಣಮಯ svarṇa-maya. Consisting of gold (My.).

ಸ್ವರ್ಧಾಮ svar-dhāma. The celestial abode, the heaven of Indra (J. 18, 3).

ಸ್ವರ್ಧುನಿ svar-dhuni. = ಸ್ವರ್ನದಿ.

ಸ್ವರ್ಧುನಿಜಾಲ svar-dhuni-jāta. Śiva (Śāv. 5, 2).

ಸ್ವರ್ನದಿ svar-nadi. = ಸ್ವರ್ಣದಿ. (ಸಗ್ಗ ಪೂನರ್, ಸಗ್ಗ ಗೋದ, ವಾ ಮ್ಹಿದಾ Śm. 10).

ಸ್ವರ್ಧಾನು svar-bhānu. Rāhu.

ಸ್ವರ್ಮಣಿ svar-maṇi. The sun (J. 20, 60).

ಸ್ವರ್ಲೋಕ svar-lōka. The celestial region, Indra's heaven. See Mr. a. ಲೋಕ.

ಸ್ವರ್ವೇಶ್ವರ svar-vēśv. A courtesan of heaven, an apsaras.

ಸ್ವರ್ವೈದ್ಯ svar-vaidyā. Physician of heaven: either of the two āśvins.

ಸ್ವಲ್ಪ su-alpa. = ಸುಖ, ಸ್ವಲ್ಪ. Very small or little; little, minute, trifling, insignificant; very few. 2, insignificance.

ಸ್ವಲ್ಪದ ಅರಸನಿಗೆ ಅಲ್ಲದ ಪ್ರಧಾನಿ (Prv.). — ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ. rep. (B. 5, 105. 171). — ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು. A little while (My.).

ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಷತ svarpa-kṣhata. A slight wound. See ಮುನ 2.

ಸ್ವಲ್ಪದಂಡ svarpa-danḍa. A small, short stick. See ಬದಿ 3.

ಸ್ವಲ್ಪದಿನ svarpa-divasa. Very few days, a few days (My.).

ಸ್ವಲ್ಪದೂರ svarpa-dūra. A little way, not far (My.).

ಸ್ವಲ್ಪಮನುಷ್ಯ svarpa-manushya. An insignificant or mean man (My.).

ಸ್ವಲ್ಪವಿರಾಮ svarpa-virāma. A very short pause: a comma (B. 3, 5).

ಸ್ವಲ್ಪಕರೀರ svarpa-karira. Having a very diminutive body, small in stature.

ಸ್ವಲ್ಪಾಂಗುಲ svarpa-aṅguli. A small finger.

ಸ್ವಲ್ಪ svarpa. Tbh. of ಸ್ವಲ್ಪ. (B. 3, 45; 4, 147. 186. 212; G. 557. 561; Ūb. 66. 167).

ಸ್ವಪ್ನ svar-vāsa. Subject to one's own will, self-subdued, self-controlled; ruled by one's own free will, independent, free.

ಸ್ವವಿಕಲ್ಪ svar-vikalpa. One's own mistake, etc. (Kāvya. II, 1, A, 16-19).

ಸ್ವಪ್ರಾಣಿ svar-īyāṅka. One's own father's sister's son (J. 13, 23).

ಸ್ವಪ್ರೀಯ svar-īrēyasa. One's own good fortune (Bp. 61, 81).

ಸ್ವಪ ಸ್ವಾ. Females connected with one's self and other people (ಅತ್ತೀಯಕಾಮಿನಿಮುಖ್ಯವತ್ತೆ, ತನ್ನ ಸವ್ಯವಧವಾದ ಪ್ರೀಯರು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಜೆಗಳು Nn. 187). 2, laughter, mirth (ಹಾಸ್ಯ 167).

ಸ್ವಸಮಯ svar-samaya. = ಸೊಸಮಯ. One's own congregation.

ಸ್ವಸೃ svar-sri. A sister.

ಸ್ವಸೇಯ svar-sēya. = ಸ್ವಸ್ರೀಯ. See ಪೈತ್ಯಪ್ರಸೇಯ, ಮಾತ್ಯಪ್ರ ಸೇಯ.

ಸ್ವಸ್ತ svarsta. Tbh. of ಸ್ವಸ್ಥ. (My.). ಸ್ವಸ್ತವಿಧವನ ಹಸ್ತ ನೋಡ ಬೇಕೇ? — ಪ್ರಸ್ತವ ಉಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವಸ್ತವಿಧವ ಬಿದ್ದ (Prva.).

ಸ್ವಸ್ತಿ su-asti. Welfare, health, prosperity, blessing; joy, happiness, bliss (ಪುಣ್ಯ Nn. 188; Mr. 532); goodness

(ಒಳ್ಳು, ಒಳ್ಳೆತು 188; ಒಳ್ಳೆತು 582). 2, may it be well! hail! health! (ಅಶೀರ್ವದ, ಹರಸುವುದು 188; ಅಶೀರ್ವದ 582). 3, so be it! amen! (ಅವಧಿ, ಇದೆ 188; ಪ್ರಾಪ್ತ 582). 4, an auspicious particle used at the beginning (of a letter, etc., ಅದಿ 582, o. r. ಅಧಿ). 5, ಏಡನು (188). See Sm. 158.

ಸ್ವಸ್ತಿಕ svastika. Any lucky or auspicious object; a kind of mystical mark (shaped like a Greek cross with the extremities of the four arms bent round in the same direction); a particular symbol made with ground rice and shaped like a triangle. See Mr. a. ರಂಗವಾಲಿ. 2, a mansion, palace or temple of a particular shape.

ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನ svastika-āsana. A particular mode of sitting practised by yōgia. See ಅಸನ 2.

ಸ್ವಸ್ತಿಕೆ svastikā. The potherb Hingstha repens (ಚಿಲಿಕೆ Mr. 149).

ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ svastī-vācāna. Invocation of blessings by the repetition of certain mantras at marriage and other happy ceremonies (My.).

ಸ್ವಸ್ಥಾಯಿನ svasti-ayana. A prosperous journey; a means of attaining prosperity; the averting of evil by the recitation of mantras or performance of propitiatory rites. (R.).

ಸ್ವಸ್ಥ್ಯಸ್ತು svasti-astu. May it be well! (J. 26, 28).

ಸ್ವಸ್ಥ್ಯಾರವ svasti-ārava. The cry of "hail!" (Ūpr. 10, 61).

ಸ್ವಸ್ತ್ರೀ sva-śtrī. One's own wife; a wife, a woman of a good family and respectable conduct (ತಲ್ಲ, ಕುಲಸ್ತ್ರೀ Nn. 118, o. r. ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀ).

ಸ್ವಸ್ಥ sva-stha. = ಸೂಸ್ತ, ಸ್ವಸ್ತ. Self-staying, self-abiding, relying upon one's self, confident, resolute, firm; self-sufficient, independent; contented. 2, well, healthy, comfortable, at ease, in health. 3, well-being, health (My.; B. 3, 28).

ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತ svastha-ōitta. A sound mind (My.); a mind at ease (My.; ಅಪ್ಪಣ್ಣ Ūb.).

ಸ್ವಸ್ಥತೆ svasthātē. Self-possession. 2, well-being, sound state, health (Sk.; My.; B. 5, 7. 70. 189).

ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ svastriya. (fr. ಸ್ವಸ್ತ್ರ). A sister's son. 2, a wife's brother, a brother-in-law (ತಾಳಲ, ಮಯ್ಯನ Nn. 124; ಮಯ್ಯನ Mr. 489). 3, a daughter's husband, a son-in-law (ಹಾಮಾಪ್ಪ, ಅಳಿಯ 124; ಮಗವನಿತ್ತ ಅಳಿಯ 489). 3, sense of devotion, great devotion (ಧತ್ತಿರಸ 124; ಅತಿಧತ್ತಿ 489). 4, bewilderment, etc. (ನಿಮೋಹ, ಮೋಹ 124); loss of consciousness, fainting (ಮೂರ್ಛ, ಮದಹು 124); ignorance (ಅಜ್ಞತೆ, ಅದೌಯದಲ್ಲಿ 124). 5, final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ 124; ಮುಕ್ತಿ 489).

ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ svastriyē. A sister's daughter (Colebr.).

ಸ್ವಹಸ್ತ sva-hasta. One's own hand (Sk.; My.; B. 4, 77). 2, own handwriting, autograph, signature.

ಸ್ವಾಗತ su-āgata. 1. Welcome, salutation, welcoming. See a. ಕೋಡತೋಪಹಾರ. 2, N. of a vṛitta (Ūb.).

ಸ್ವಾಗತ sva-āgata. 2. Come of one's self.

ಸ್ವಾಚ್ಛಂದ್ಯ svācchāndya. (fr. ಸ್ವಚ್ಛಂದ). The power of following one's own will or fancy, own will, free choice, independence.

ಸ್ವಾಚ್ಛ್ಯ svācchya. (fr. ಸ್ವಚ್ಛ). Purity (Ūpr. 5, 28).

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ svātantrya. (fr. ಸ್ವತಂತ್ರ). The power of following

one's own will, freedom of will, independence; free will (My.; ಸ್ವತಂತ್ರತನ G.).

ಸ್ವಾತಿ svāti. = ಸಾತಿ 1. An auspicious constellation; the star Arcturus as forming the fifteenth lunar asterism.

ಸ್ವಾತಿನಿವರುತ svāti-varuṣa. Rain that falls when the sun is in svāti (Bp. 51, 24).

ಸ್ವಾದ svāda. Taste, flavour, savour; tasting, eating, drinking; liking, relishing, enjoyment. (My.; Bp. 11, 26; B. 4, 71). ನಾದದ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾದ ಕೋದೀತೇ? (Prv.).

ಸ್ವಾದನೀಯ svādānya. To be tasted; tasty, savory. (Ūpr. 1, 107).

ಸ್ವಾದಿಸು svādīsu. To be sweet or pleasant to the taste (ಸವಿಯಾಗು G.).

ಸ್ವಾದು svādu. = ಸೋದು. Sweet, pleasant to the taste, savory, tasteful, dainty, delicate. 2, pleasing, agreeable, lovely, charming, handsome. 3, flavour, sweetness, relish. 4, a particular perfume or fragrant substance.

ಸ್ವಾದುಕಣ್ಣಕ svādu-kaṇṇaka. The plant Flacortia aspidia Roxb. 2, the plant Asteracantha longifolia Nees. 3, the herb Tribulus terrestris or lanuginosus (see ಪಿಕ್ಕಿಲ).

ಸ್ವಾದುಪನ svādu-panasa. A sweet kind of jackfruit (ಒಳ್ಳೆವಲಸು Sm. 26).

ಸ್ವಾದುರಸೆ svādu-raṣē. A medicinal root (= ವಾಯುಸೋರಿ. 2, spirituous liquor.

ಸ್ವಾದ್ವಿ svādvi. A grape.

ಸ್ವಾದ್ವಿಧಾನ್ sva-adhīṭhāna. One of the cakras or mystical circles of the body, the umbilical region. See a. ಹೃ.

ಸ್ವಾದ್ವಿನ sva-adhina. Self-subject, self-dependent; independent, uncontrolled, free. 2, in one's own power or subjection, dependent on or belonging to one's own side or party, one's own subject or dependent. 3, at the control of, under. 4, in the custody of. 5, self-dependence, etc. (Prv.). See Kāv. III, 3, B. 171. ವಾಕ್ಯನು ವರಾ ಸ್ವಾದ್ವಿನ ಬರಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಸ್ವಾದ್ವಿನ ಮಾಡು To bring under the control, power or dominion of, to subjugate; to take possession of. ಅವರು ಆ ದೇಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾದ್ವಿನ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 5, 187). ಆ ಹಡಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾದ್ವಿನ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು (5, 201).

ಸ್ವಾದ್ವಿಯ sva-adhyā. Going over any subject to one's self, self-reciting, self-reading, repeating or rehearsing to one's self; repetition or study of the vēdas (Bp. 33, 41). 2, the vēdas. 3, colitis (My.; see ವೇದಸ್ಪ.).

ಸ್ವಾದ್ವಿಯ svādhyā. One who recites or repeats to himself, a repeater or student of the vēdas. (R.).

ಸ್ವಾನ svāna. Sound, noise.

ಸ್ವಾನುಭವ sva-anubhava. One's own personal experience or observation. (Abhā. 1, 14; My.; ತನ್ನ ಅನುಭವ, ಮನುಷ್ಯನೋ G.).

ಸ್ವಾನುಭವ sva-anubhāva. = ಸ್ವಾನುಭವ (Dp. 8, 1).

ಸ್ವಾಂತ svā-anta. 1. Having the end in itself: the mind (Bp. 31, 16; 36, 49; 61, 54). 2, one who has a mind—(Rāv. 6, after 32).

ಸ್ವಾಂತ svānta. 2. Sounded, making a noise.

ಸ್ವಾನೋತ್ಪಲ svānta-utpala. The mind looked upon as a water-lily (Ūpr. 2, 53).

ಸ್ವಾಪ svāpa. Sleep; sleeping; dreaming, a dream; sleepiness, slough; loss of sensation; numbness.

ಸ್ವಾಪತ್ಯೇಯ *svāpatīya*. (fr. ಸ್ವಪತಿ). *Property, wealth*.
 ಸ್ವಾಪತ್ಯೇಯ *ava-apāha*. Keeping back or removing for one's self, taking away for one's self. ಪರವಸ್ತುಸ್ವಾಪತ್ಯೇಯ (ಪರರೋ ದವೇಯನ್ ಅಪಹರಿಸುವುದು Nn. 151).
 ಸ್ವಾಭಾವಿಕ *svābhāvika*. (fr. ಸ್ವಭಾವ). Belonging to one's own nature, natural, native, peculiar, inherent, constitutional; spontaneous. (My.; B. 3, 104; 4, 16, 172).
 ಸ್ವಾಮಿ *svāmi*. = ಸಾಮ 2, ಸಾಯಿ 2, ಸಾವಿ, ಸೋಮ 2, (ಸೋಮ 1, ಸೋಮ). A proprietor, an owner. 2, a master, a lord (ಬಡೆಯ Bhn. 19); a sovereign, king, monarch; a guru; a husband; a learned Brāhmana; etc. 3, Śiva's son *Skanda* (Mr. 13). — ಸ್ವಾಮಿಮರ. The redwood tree, *Boymida febrifuga* Juss. (St. & Pl.). — ಸ್ವಾಮಿರಾಯ. N. (My.; B. 3, 80).
 ಸ್ವಾಮಿತ್ವ *svāmitva*. Ownership; mastership; lordship, sovereignty. (Kāv. I, 2, 36-40; My.; B. 5, 95).
 ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹ *svāmi-drōha*. Hatred indulged against one's master, treachery to a master (My.).
 ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿ *svāmi-drōhi*. One who is treacherous to his master (My.). ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಯ ಮನೆಗೆ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕದ ದಾಗಲು (Prv.).
 ಸ್ವಾಮಿಪಾಲನಾವಾದ *svāmi-pāla-vivāda*. A dispute between a master and the servant who tends his cattle. (R.).
 ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿ *svāmi-bhakti*. Devotedness to a master (My.).
 ಸ್ವಾಮಿಸಮ್ಪನ್ದ *svāmi-sambandha*. Association with, or concern of, ownership (Śmd. 161; Kāv. I, 2, 36-40).
 ಸ್ವಾಮ್ಯ *svāmya*. = ಸಾಮ್ಯ 2. Mastership, lordship, ownership; right or title to property; rule, supremacy, dominion. (My.).
 ಸ್ವಾಯಮ್ಭು *svāyambhuva*. (fr. ಸ್ವಯಮ್ಭು). Relating to, or derived from, *svayambhū*; the son of *svayambhū*, epithet of the first Manu. (My.; see s. ವಿರಾಜ).
 ಸ್ವಾರ *svāra*. 1. Relating to sound or accent; sound. See ಅನು.
 ಸ್ವಾರ *svāra*. 2. = ಸವಾರ. (ಸಾದಿ G.; ರಾವುತ Ūb.; B. 5, 247; Mhr., H.).
 ಸ್ವಾರಸ್ಯ *svāraśya*. (fr. ಸ್ವರಸ). Possession of natural savouriness, pathos, fire, nerve or excellence; goodness, excellence. (My.; see ಅ-).
 ಸ್ವಾರಾಜ್ *svārāj*. (fr. ಸ್ವರ್-ರಾಜ). The ruler of heaven: *Indra*.
 ಸ್ವಾರಿ *svāri*. = ಸವಾರಿ 1. (My.; G. 266, 536; B. 5, 240).
 ಸ್ವಾರೋಚಿಷ *svārōcisha*. (fr. ಸ್ವ-ರೋಚಿಷ). N. of the second Manu. (My.).
 ಸ್ವಾರ್ಜಿತ *ava-arjita*. Self-acquired, acquired by one's own efforts. (My.).
 ಸ್ವಾರ್ಥ *ava-artha*. One's own object or aim or wish; own advantage or interest, self-interest; (selfishness); — one's own property or substance; own meaning, inherent or real meaning (of a word, etc.); similar or same meaning, a pleonasm; independence. (Śmd. 164; Kāv. II, 2, B, 13; Bp. 46, 49; My.). ಸ್ವಾರ್ಥವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ನಿಲ್ಲದು. — ಸ್ವಾರ್ಥವಿದ್ದವನ ಅರ್ಥ ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. — ನಾಥನಾಗ ಬೇಕೆನ್ನು, ಸ್ವಾರ್ಥ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. — ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಡೋದು ಯಾಕೆ? — ಧಾರ್ಮಿಕವಿದ್ದರೂ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ವ್ಯರ್ಥವಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಟ್ಟರೇ? — ಸ್ವಾರ್ಥಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು, ವ್ಯರ್ಥವರಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚು (Prva.).

ಸ್ವಾರ್ಥಪರ *svārtha-para*. Intent on one's own object or advantage, self-interested, selfish. (R.).
 ಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧಿ *svārtha-buddhi*. Selfishness (My.; B. 3, 105).
 ಸ್ವಾರ್ಥಲೋಲುಪ *svārtha-lōlupa*. Greedy after one's own advantage, very self-interested or selfish (My.).
 ಸ್ವಾರ್ಥೋಚ್ಛರಿತ *svārtha-uccarita*. A term that is uttered or used independently or by itself in its meaning (ತನ್ನ ಫರ್ದೋಕ್ ಸ್ವತನ್ತ್ರಂ Śmd. 261; ಸ್ವತನ್ತ್ರವಾಗಿ ತನ್ನ ಫರ್ದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಛರಿತ ಸರ್ವ ಪಟ್ಟಿದು Cm.).
 ಸ್ವಾಶ್ರಿತ *ava-ārita*. Dependent on one's self. (My.).
 ಸ್ವಾಸ್ತ್ಯ *svāstyā*. (fr. ಸ್ವ-ಆಸ್ತಿ). Land either liable to a trifling quitrent, or altogether exempt from tax (My.).
 ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ *svāsthya*. (fr. ಸ್ವ-ಸ್ಥ). Self-reliance, self-dependence, self-possession, fortitude, resoluteness, firmness. 2, sound state, health, prosperity, happiness, comfortableness, competence. 3, complacency, contentment, satisfaction. (R.).
 ಸ್ವಾಹಾದೇವಿ *svāhā-dēvi*. The wife of Agni (My.).
 ಸ್ವಾಹಾಪ್ರಿಯ *svāhā-priya*. Agni. (R.).
 ಸ್ವಾಹಾಭಿಧಾನ *svāhā-abhidhāna*. The name of *Śvāhā* (J. 9, 3).
 ಸ್ವಾಹಾಸ್ತನ *svāhā-stana*. The breast of *Śvāhā* (Ū. Bp. 32, 44).
 ಸ್ವಾಹೆ *svāhē*. ಸ್ವಾಹಾ. *Svāhā*, the wife of Agni, a daughter of Dakṣha (ಅಸ್ತಿಯ ನಾರಿ Mr. 48). 2, an exclamation used in making oblations to the gods: hail! blessing!
 ಸ್ವಿದ *avid*. Hey? what? can it be that? (a particle of interrogation or inquiry, often implying doubt or surprise).
 ಸ್ವಿನತ *svinnatē*. The state of perspiring (Ūpr. 10, 42).
 ಸ್ವೀಕರಣ *svi-karāṇa*. (= ಸ್ವೀಕಾರ, q. v.). Making one's own, appropriation; adopting; taking; accepting; assenting, agreeing; assent; promise. (Bp. 5, 17).
 ಸ್ವೀಕರಿಸು *svi-karisu*. To make one's own, to take or receive as one's own, to adopt, to take, to accept (ಕೆಯ್ದಿಕೆ Śmd. 4; ಅಂಗೀಕರಿಸು Cm.; see 116); to espouse, to accept in marriage (Bp. 4, 2); to embrace, as a system of faith (B. 4, 81); to take up, as new manners (4, 189); to receive, as a letter (4, 87); to take upon one's self, to undertake; to admit, to assume (in argument); to assent, to agree to. See Ūpr. 4, 1; Bp. 22, 64; 38, 33.
 ಸ್ವೀಕಾರ *svi-kāra*. Making one's own, taking on one's self, appropriation; taking; adopting; assuming, assumption; claiming, claim; assent, agreement, consent; promise (ಆದಾನ Śmd. 160; see ಕೆಯ್ದಿಕೆ, ವರಯಸು); an admission, a confession (Mhr.). See ವಕ್ಷ್ಯ, ಹಿತರಸ.
 ಸ್ವೀಕೃತ *svi-kṛta*. Appropriated, owned; accepted; admitted; acknowledged; adopted; claimed; agreed, assented to; promised (ಅಂಗೀಕರಿಸರ್ವ ಪಟ್ಟಿ Śmd. 377 Cm.). See Ūpr. 4, after 4; 9, 51; Bp. 29, 2; 36, 53; 38, 3.
 ಸ್ವೀಕೃತಪುತ್ರ *svikṛta-putra*. An adopted son (My.).
 ಸ್ವೀಕೃತಾರ್ಥವರ್ಧನ *svikṛta-artha-vardhana*. Thriving or succeeding in one's adopted object or affair. See ಕೊನೆ 1.
 ಸ್ವೀಯ *svi-ya*. Own, relating or belonging to one's self; peculiar, characteristic. (My.).
 ಸ್ವೀಚ್ಛಾಪ್ರದಾನ *svēcchā-pradāna*. Giving away according to one's inclination or at one's pleasure. See ಬೀಡ್ 1.

ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮರಣಃ svēcchā-marāṇa. Death of one's own will.
2, dying at one's own will.

ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮರಣಿ svēcchā-marāṇi. One who has the power of fixing the time of his own death, an epithet of Bhīṣma (J. 9, 80).

ಸ್ವೇಚ್ಛೆ *sva-lōṣhē*. **ಸ್ವೇಚ್ಛಾ**. One's own wish or will, own inclination; self-will, willfulness (ಸ್ವೈರ, ಪನ್ನಿಶ್ಚ Nn. 101; ಸ್ವೈರ Mr. 487). See Čpr. 5, 60; Bp. 41, 6; 48, 82; J. 8, 13.

ಸ್ವೇದ svēda. Sweating, perspiring; *sweat, perspiration*; warmth, heat; vapour. 2, one of the sâtvikabhāvas (Kāv. IV, 2, 17).

ಸ್ವೇದಕರಣ svēda-karṇa. Causing to sweat. See ಬೆಮರ್ಚು.

ಸ್ವೇದಜಿ svēda-ja. Sweat-produced, engendered by heat and moisture, as insects and vermin.

ಸ್ವೇದನ svēdana. Sweat, perspiration; sweating, causing to perspire; a diaphoretic, sudorific.

ಸ್ವೇದನಿ svēdani. *A frying-pan, an iron plate or pan for baking bread, etc.*

ಸ್ವೇದನಕೆ svēdanikē. = ಸ್ವೇದನ. A frying-pan. etc. (ಕನ್ನ. ಕಾವಲಿ Mr. 211).

స్వేదబిन्दు svēda-bindu. A drop of perspiration (Ūpr. I. 72).

ಸ್ವೇದಭಾವ svēda-bhāva. Sweating, perspiring. See ದಿವ್ಯ

ಸ್ವೈರ svaira. = ಸ್ವಯರ. *Following one's own fancy. self-willed, wilful.* 2, wilfulness, own inclination, self-will (ಸ್ವಚ್ಛ, ತನ್ನಚ್ಛ Nn. 101 as ಸ್ವಯರ; ಸ್ವ:ಚ್ಛ Mr. 487; J. 2, 28; 3, slow, lazy (ಮಾಸ್ತ, 101; ಮಸ್ತ 487). 4, ಲ್ವರ (101).

ಸ್ವೈರತೆ avairatē. = ಸ್ವೈರಿತೆ. (Colebr.).

ಸ್ವೈರಿಯೆ. ಸ್ವೈರಿಯೆ. Self-willed; wanton.

സ്വീറുദ സവീരി. *A loose or unchaste woman, a prostitute woman.*

♫ 08 svairitā. Willfulness, independence.

ಸ್ವಾ-ದರ *sva-udara*. One's own belly.

ಸೋದರಪೂರಕ avôdara-pûraka. *Filling or nourishing only one's own belly, selfishly voracious* (= ४३३ ८).

ಹೆ ಹ. The fifty-fourth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). As an initial it is occasionally treated as a kind of spiritus lenis (see ೨16, ೨11, ೨14, ೨11, ೨18, ೨19, ೨12, ೨18, ೨15, ೨15, and cf. e. g. 8k. ಇಟ್ಟುಲ = ಹಟ್ಟುಲ). It often changes places with ಹೆ (Śmd. 190. 191). About its connection with ಹೆ see e. g. ಉರುಹು, ಉಲುಹು, ಎಡಹು, ಕೆಡಹು, ಕೊಡಹು, ತಡಹು, ಸೋಹು, (ಬಡಹು); and about that with ಹೆ see e. g. ಹೆಬ್ಬರಿ, ಹೆಬ್ಬಾಳ, ಹೆಬ್ಬರಿ, ಹೆಬ್ಬರಿ, ಹೆಬ್ಬರಿ.

æ ha. 1. The letter æ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 8 (Mr. 849).

ಹ ಹಾ. ೨. = ೨4 (see additions), (೨4). A letter for the formation of verbal nouns. See e. g. ಇಕ್ಕುತ, ಇರಿಸುತ, ಇರುತ, ಎಡಹುತ, ಎದಗುತ, ಒದಕುತ, ಕುಟ್ಟುತ, ಕೆಡಕುತ, ಕೆಡುತ, ಕೊಡುತ, ಕೊಳುತ, ಜಡಕುತ, ಹಿಪ್ಪರಿಸುತ, ನಡಕುತ, ನನಕುತ, ನುಡಿಸುತ, ನುಡಿಕುತ, ನೆಗೆಕುತ, ನೆನಕುತ, ನೋವಿಸುತ, ಪಡುತ, ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ, ಪಿಡುತ, ಪುಟ್ಟುತ, ಬರಕುತ, ಬರ್ಕುತ, ಬೆರಸುತ, ಮದಿಸುತ, ಮೂರುಕುತ, ಸವಿಕುತ, ಸಾಧಿಸುತ, ಸಾಡುತ, ಸುಡುತ, ಹುಟ್ಟಿಸುತ, ಹುಟ್ಟುತ.

ಹಾ. 1. Killing, destroying; removing, counteracting.
See e. g. ಅವನು, ಎರಡು, ವ್ಯಕ್ತ.

ॐ ha. 2. *Verily, indeed, manifestly, evidently, etc.*

ಹಂ ham. A particle used in lofty or great questions
(ಉನ್ನತಪ್ರಶ್ನೆ, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ Nn. 161; ಉನ್ನತಪ್ರಶ್ನೆ Mr. 538),
great conceit (ವಗವ, ಅತಿವಗವ 161), option, etc. (ಎಕಲ್ಪ
538), anger (Sk.), and courtesy or respect (Sk.).

ಹಂಸ hamsa. = ಹಂಸ ೨, ಹಂಸಿ, etc. A goose, a gander, a swan, a flamingo, a duck (ಮೂಲ, ಹಂಸಿ Nn. 8; ಪಂಸಿ Mr. 505). ೨, the universal soul; the soul (ಅತ್ಮನು 8; ಅತ್ಮ

ನಾ 505). 2, *Siva* (ಶಾಮಾರಿ, ತಿವ 8; ಸಲ್ಲರಿತಪಿವ 505). 4, *Brahmā* (ವಾರಿಹೋದ್ರವ, ಬ್ರಹ್ಮ 8). 5, *Vishṇu* (ವಾರಿಹವಿಹೋದ್ರ, ವಿಷ್ಣು 8). 6, *the sun* (ವಾರಿಹವಾನ್ವವ, ಸೂರ್ಯ 8; ಅರ್ 505). 7, *the moon* (ವಾರಿಹವೈರಿ, ಚಂದ್ರ 8; ತಪಿ 505). 8, *X. of a rākshasa* (Bhāgavata 10, 25, 11. 85. 36). 9, *Kāma*. 10, *an ascetic* (ಮುನಿ, ವಪಿ 8). 11, *an eminent or excellent man* (ಮಹತ್ವ 505). 12, *a strong or able man* (ಬಲಿವನ್ 505). 13, *best, excellent; pre-eminence* (ಮುಖ್ಯತ್ವ 8). 14, *a lotus* (ವಾರಿಹ, ತಾವರಿ 8). 15, *pure* (ಅಮಲ, ನಿರ್ಮಲ 8). 16, *a ray of light* (ಮೂಲಿ, ಕಿರಣ 8; ಕಿರಣ 505). 17, *the eye* (ನೇತ್ರ, ಕಣ 8; ನೇತ್ರ 505). 18, *a horse* (ತಯ, ಕುದುರೆ 8; ಅಶ್ವ 505). See Ūh. v. 222. ಹಂಸನಸ್ಥಾ ಪಶು ಇಲ್, ಕಂಸನಸ್ಥಾ ರಾಕ ಸನಿಲ (Prv.).

ಹಂಸಕೆ haṁsaka. A goose, a gander, a flamingo. 2, a tinkling ornament for the ankle of a woman, an anklet (ಅನ್ತುಗೆ HIA.; ಸಂಚಿನ Mr. 844). 3, N. of a vr̥tta (Cā.)

ಹಂಸಕಾಂತೆ hamsa-kāntē. *A female goose or swan.*

ಹಂಸಕೂಟ *hamsa-kūṭa*. = ಅಂಸಕೂಟ. N. of one of the peaks of the *Himālaya*. 2, the hump on the shoulder of an ox.

ಹಂಸರೇತು haṁsa-kētu. = ಹಂಸಧ್ವಜ. (J. 17, 17. 45. 50).

ಹಂಸಕೇಲಿ haṁsa-kōli. N. of a village (Ch.).

ಹಂಸಗತಿ hamsa-gati. Having a swan's gait. 2, N. of a
vr̥ṣṭa (Ūh.).

ಹಂಸಗಮನೇ haṁsa-gamanā. A woman moving gracefully like a swan (My.). 2. N. of Brahmā's wife (Mr.).

ಹೆಂಸತೂಲ haṁsa-tūla. The soft feathers or down of a goose. (J. 2, 64).

ಹೆಂಸಕೂಲಿಕಾಪಲ್ಪ *hamisa-rūlika-talpa*. The down bed of a
goose (My.).

ಹಂಸಧ್ವಜ *hansa-dhvaja*. N. of a king (J. 10, 37. 43. 49; 18, 12).

ಹಂಸನಾದ *hamsa-nāda*. The cackling of a goose, cry of a goose or swan. (R.).

ಹಂಸಪದ *hamsa-pada*. N. of a *vr̥tta* (Ch.).

ಹಂಸಪಾದ *hamsa-pāda*. = ಹಂಸಪಾದ. The foot of a goose. 2, a mark (+) which shows that something omitted in the line is inserted at the top (My.), at present represented also by a caret (^). 3, *vermillion*.

ಹಂಸಪಾದಿ *hamsa-pādī*. The plant *Cissus pedata* Lam. (ಹೈ ತಮ್ಬೂಲಿ, ಮರಾಲಪದಿ, ತ್ರಿಪದಿ Mr. 141; ಗೋಧಾಪದಿ, etc. Si. 151). 2, a prostrate herb, *Coldenia procumbens* Lin. (St. & Pl.).

ಹಂಸಪಿಂಡ *hamsa-piṇḍa*. = ಹಂಸಪಿಂಡ. A flock of geese or swans.

ಹಂಸಮುಕ್ತ *hamsa-matta*. N. of a *vr̥tta* (Ch.).

ಹಂಸಮಾಲಿ *hamsa-mālī*. A flock of geese or swans. 2, N. of a *vr̥tta* (Ch.).

ಹಂಸಯಾನಿ *hamsa-yāni*. = ಹಂಸಗಮನಿ. (My.).

ಹಂಸರಥ *hamsa-ratha*. Whose vehicle is a *hamsa*: *Brahmā*. (My.).

ಹಂಸರಾಜ *hamsa-rāja*. A king of geese. 2, N. of a *Kannāḍa* poet (Śmd. 377).

ಹಂಸರೋಚನರೋಧಿ *hamsa-rōcana-rōbbhi*. Shining with *hamsas* that form (a pond's) eyes; *Vishṇu* (J. 15, 12).

ಹಂಸವಾಹನ *hamsa-vāhana*. Borne on a *hamsa*: *Brahmā*. (My.).

ಹಂಸವಳಿ *(hamsa-āvali)*. N. of a kind of *śrī* (Bp. 11, 25).

ಹಂಸಿ *hamsi*. A female goose. 2, N. of a *vr̥tta* (Ch.).

ಹಂಸಿ *hamsi*. = ಹಂಸಿ, ಪಂಸಿ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಸೇ *hamsē*. = ಹಂಸ, ಪಂಸ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

small stones, etc.). ಹಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಧಾಗ್ಯದ ಲ್ಲ (Prv.). — ಹಕ್ಕಲನಾಯ್. — ಅಯ್. ಹಕ್ಕಲನಾಯ್. = ಬಾಕಲಾಯ್. To glean (My.). ಅರಣ್ಯನೀವಾರಧತ್ತದಿಲ್ಲದೂ, ಹಕ್ಕಲನಾಯ್ ಧತ್ತದಿಲ್ಲದೂ ಬದುಕುವುದು (ಪುತ Nr.).

ಹಕ್ಕಲು *hakkalu*. 2. ಹಕ್ಕಲ್. = ಅಕ್ಕಲು, ಅಂಗಲ, etc. (Bh. 6, 4, 44; My.).

ಹಕ್ಕಳು *hakkalu*. = ಹಕ್ಕಳು. (My.).

ಹಕ್ಕಳಿ *hakkali*. An incrustation, a crust or coat, as that of cow-dung smeared on a floor, of lime applied to a wall, of serum on a wound, of an exudation on the bark of a tree, etc. (S. Mhr.; T., Tē. ಪಕ್ಕ; cf. ಪರಿ 4, ಪಕ್ಕ); lac or stick-lac incrusting small sticks (ಲತ್ತಿ Mr. 110, o. r. ಅಲತ್ತಿ). — ಹಕ್ಕಳಿಯೇಡು. — ಎದು. An incrustation to rise or come off (S. Mhr.).

ಹಕ್ಕಿ *hakkī*. 1. = ಅಕ್ಕಿ 1, ಪಕ್ಕಿ 1, etc. A bird (ಪಕ್ಕಿ, etc. Hlā.; J. 7, 59; C.). ಹಕ್ಕಿಯ ಮುಖ (ಹಂಡು, etc. Hlā.). ಪಕ್ಕಿಯೆಂಬ ಗುಹಂ (ತೆಂಗುಹಂ Śmd. II). ಹಕ್ಕಿಯಿಲ್ಲದ್ದು ತೋರಿವಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ್ದು ಮನೆಯಲ್ಲ. — ರಾಗಿ ತಿನ್ನದ ರೋಗಿ, ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನದ ಹಕ್ಕಿ (Prva.). — ಹಕ್ಕಿಕೂದಲು. The plumage or down of a bird (My.). — ಹಕ್ಕಿಗಡ. A quill (My.). — ಹಕ್ಕಿಗೂಡು. A bird's nest; a bird's cage (My.). — ಹಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕೇ ಗಡ. (ಕೂಡರ್ತೀರ್ಪ, etc. Si. 157).

ಹಕ್ಕಿ *hakkī*. 2. = ಪಕ್ಕಿ 2. A manner, etc. — ಹಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕ. reit. Wonderful ways: sleight of hand (My.).

ಹಕ್ಕು *haku*. Crusted or dry mucus or rheum; a scab (My; see ಹಕ್ಕಳಿ). ಕಣ್ಣು ಹಕ್ಕು (ದೂಷಿ); ಕಣ್ಣು ಹಕ್ಕು ಮೊದಲಾದ ಮೆಯ್ಯ ಮಲಂ (ಕಟ್ಟಿ, ಮಲ Nr.). — ಹಕ್ಕುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. Such mucus, etc. to form or arise (My.).

ಹಕ್ಕು *haku*. Right, title, a true, just, legal or prescriptive right or claim (My.; Mhr., H. ಹಕ್ಕ; B. 4, 12; 5, 263). 2, the share due (of the revenue or of the crops) of the hereditary district or village officers (My.; Mhr.). 3, province, peculiar business (My.; Mhr.).

ಹಕ್ಕುದಾರ *haku-dāra*. The holder of a right, a man vested with any property, perquisite or privilege (My.); a holder of a share of the revenue or of the annual crops (My.; Mhr.).

ಹಕ್ಕುದಾರಿ *haku-dāri*. = ಹಕ್ಕು. (My.).

ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆ *haku-dārikē*. = ಹಕ್ಕುದಾರಿ. (My.).

ಹಕ್ಕಿ *hakkē*. = ಪಕ್ಕಿ 1, etc. A place for reposing, etc.; a bed (ಗವಿ, ಗರುಡಿ, ಗೊತ್ತು, ತಾಣ, ನೆಲೆ, ಪೊದರ, ಇತ್ಯೆ. ಜಾನದಿ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಮು, ಆಡುಮೈಲಿ, ಆಶ್ರಯ Śmd. 58; ಗವಿ, ಗರುಡಿ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; Bh. 3, 21, 48. 49; B. 4, 42. 43). ಇಕ್ಕಿ, ಹಕ್ಕಿ (ತಯನಾಸನ Mr. 25). ಹಕ್ಕಿ, ಇಕ್ಕಿ (ಪಾತೀರ, ತಯನಾಸನ Hlā.). ವನದ ಹಕ್ಕಿ (ಗೋಪ್ತ, ಗೋಸ್ಥಾನಕ, ಪ್ರಹ G.). — ಹಕ್ಕಿದಲೆ. — ಪರಿ. The chief place for wild beasts to rest (Ūpr. 8, after 4).

ಹಕ್ಕಿ *hakkē*. = ಹಕ್ಕಿ 1, etc. ಹಕ್ಕೇ ಮೂಗು (ಹಂಡು, ತೋಟ, ಪಕ್ಕಿ ಮೂಗು, ಹಕ್ಕೇ ತುಟಿ Si. 178).

ಹಗ *haga*. = ಹಗಿಯ 2, etc. A hole in the ground (for storing grain), a subterranean granary (ಹತ್ತಿವ್ಯವಾಸ, ಗುಬ್ಬಿ Nr.; My.; cf. ಹದಿ 8; ಪಕ್ಕಿ? ಅಗಿ 2? T. ಪ

ಯಮ್ಪು, a pit; ವಂಗು, a hole; ವಗುರ್, to divide, separate, cf. ಪಗಡಿ?).

ಹಗರ hagara. = ಅಗುರ, ಹಗರು 1, ಹಗುರ, ಹಗುರು, ಹಪುರ, ಹಪುರು, ಹಾರ. The state of being light or not heavy, lightness; light (My.; cf. ಅಜ್ಜ 2); easy; (unimportant, mean).

ಹಗರಣ hagarana. 1. (ಹಗರಣ). = ಅಗರಣೆ, ಅಂಗರಣೆ, ಅಂಗ್ರಾಣೆ, ಹಗರಣೆ, ಹಂಗರಣೆ. Vain talk, chatter, babble (Ü. Bp. 8, 12; Rām. 8, 4, 80; My.; see ಪದವು). ಹಗರಣ ಮಾಡದೆ ಹಾದರ ವಾರದು (Priv.).

ಹಗರಣ hagarana. 2. = ಹಗರ, q. v. (only in Si.). (ಶ್ವಲ್ಪ Si. 406; ಲಘು 412; see also 869).

ಹಗರಣಗಾತಿ hagarana-gāti. A female chatter-box (My.).

ಹಗರಣಗಾತಿ hagarana-gāṭi. A male chatter-box (My.).

ಹಗರಣಗಿತ್ತಿ hagarana-gitti. = ಹಗರಣಗಾತಿ. ಹಗರಣಗಿತ್ತಿಯ ಮೆಯ್ಯನ್ನು ತಗನೆ ಕದವರೆ, ಗುಹಾರ ಗದವರೆ! ಗುಳ್ಳೆ ಎದ್ದಿತು! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಹಗರಣಗಿತ್ತಿ ಹಬ್ಬ ಮಾಡಿದರೆ ಮನೇ ಗಣ್ಣಿಗೆ ಉಪವಾಸ (Priv.).

ಹಗರಣೆಗ hagarana. A babbler, a tattler, etc. (ಶೇಷಿತ Üt. I, 93; Bp. 51, 53).

ಹಗರಣಿಸು hagaranaisu. To talk idly. ಹಗರಣಿಸು ಗು ಹಳಲಹಂ (Sarpabbūshana in B. 5, 320).

ಹಗರತ್ವ hagaratva. Lightness; briskness. ಚೂಗೋ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಿದರೂ ಹಗರತ್ವ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Priv.).

ಹಗರಣೆ hagarane. (ಹಗರಣೆ). = ಹಗರಣೆ 1, etc. (My.).

ಹಗರು hagaru. 1. = ಹಗರ, etc. (My.; ಸುಗಮ, ಸುಲಭ G.).

ಹಗರು hagaru. 2. = ಅಗರು, ಅದರು 4, ಅದುರು 4. The dandruff of the head (My.; T. also ಪೊದುಗು).

ಹಗರ ಹಾಗು. ಹಗರಿಯು. = ಹಂಜಿರು. A split of a bamboo. ಹಗರ್ಗರ್ (Śmd. 53). ಹಗರಿಯುಗನಿಕ್ಕಿ ಬಿಗಿದೊಡೆ ನಾಯ ವಾಲಮದು ಬದಿಕೆ ನೀಳಕೆ ಸುನಮಹುದೇ? (Bp. 60, 48).

ಹಗರಿಯ ಹಾಗು. = ಹಕ್ಕಿಲಕೆ. The grass *Andropogon aciculatum* Roxb. (ತಂಜಿನಿ, ಹೋರಪಟ್ಟಿ, ಕೇಶಿನಿ, ನಡು ವಂಜಿ Nr.). ಹಗರ ಹೊದಿಂಗರಕ್ಕುಂ (Mr. 147).

ಹಗಲು hagalu. ಹಗಲ್. = ಅಗಲು 3, ಪಗಲ್. The daytime; a day; in the daytime, by day (ದಿವಸ, ದಿನ, etc. Hk.; ಅಹಸ್, ವಾಸರ Nn. 149; ಫಸ್ತ, ದಿನ, ಅಹಸ್, ದಿವಸ, ವಾಸರ Si. 37; C.; Bp. 57, 48; 61, 11, 12). ಹಗರಣೆವ ದಮ್ಪತಿಯಕ್ಕೆ (Bh. 1, 5, 9). ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ (ದಿನಾ Si. 472). ಕುರುಡ ಬಲ್ಲನೆ ಹಗಲಿನಿರು? (Dp. 87). ಹಗಲು ಸತ್ತರೆ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲ, ರಾತ್ರಿ ಸತ್ತರೆ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲ. — ಹಗಲು ಕಾದಿನ್ನ ಮಾತಾಡ ಬೇಡ, ಇರುಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ ಬೇಡ. — ಇರುಳು ಕಣ್ಣು ದಾವೆಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಬಿದ್ದು. — ಹಗಲಿರಾ ಹಾದರವಾದಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಣಿನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗ ದಳನೆ. — ಹೊಗಲು ಸದರಿ ಮುಪ್ಪು, ಹಗಲು ಸದರಿ ಇರುಳು (Priv.). — ಹಗಲಿನ ಹಾವನೆ. (ಮಂಜಿನ ಸಂ Bhn. 8). — ಹಗಲಿರುಳು. — ಇರುಳು. — ಇರುಳು. Day and night; a day and a night; days and nights; by day and by night (ದಿನಾರಾತ್ರಿ G.; Bp. 31, 25; 47, 10). ಹಗಲಿರುಳಿನ ಅಮಿವತ್ತು ಗದಿಗೆ (ಅಹೋರಾತ್ರಿ); ಹಗಲಿರುಳಾದದೆ ಗಣರಾತ್ರಿ ಎದ್ದುದು, ಅದಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಚರಾರಾತ್ರಿ ಎದ್ದುದು (Hk.). — ಹಗಲು ಇರುಳು. (ಅಹರ್ನಿಶ G.). — ಹಗಲುಕೆಯಿತ್ತು

ಎಗಿ. A lamp lighted in the daytime and carried before great persons (Bh. 1, 7, 26). — ಹಗಲುಗತ್ತರಿ. -ಕತ್ತರಿ. Darkness that comes about in the daytime (Bp. 53, 50 Bp. 8, 23, 35). — ಹಗಲುಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. A hole in a wall made by burglars in the daytime (Bp. 31 sum.; 31, 16). — ಹಗಲುಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A man who robs in the daytime (My.). — ಹಗಲುದೀವಲಿಗೆ. A torch carried before idols and great men when going in procession in the daytime (My.). ಹಗಲುದೀವಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರು? ಅಸ್ತರೆ ಸ್ವ ಕೊನೇ ಹೊಲದ ಹರಪ್ಪ ನಾಯಕ! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Priv.). — ಹಗಲು ಬತ್ತಿ. A kind of firework (called Roman candles) which when lighted at night gives a brilliant white or blue or green or red flame (My.; Tō. ಪಗಲುಬತ್ತಿ). — ಹಗಲುಹ್ ಇರುಳುಂ. By day and by night, day and night (Bp. 44, 7). — ಹಗಲುರಾತ್ರಿ. Day and night (My.). — ಹಗಲುಹಾಸ ಸಿ. = ಹಗಲಿನ ಹಾವನೆ. (Bh. 1, 5, 5). — ಹಗಲು ಇರುಳು Day and night (B. 4, 108).

ಹಗಿನು haginū. = ಪಗಿನು, etc. Gum, etc. (ಆಮರ್ತ ಕಪಾಯ Nr.; Bp. 43, 36). ಎಲವದ ಹಗಿನು (ಓಕ್ಕಿ, ಪಾಲ್ಕಿಲಕೆ Nr.). ಹಗಿನಿನಲ್ಲಿ (Nn. 83 a. ರಸ).

ಹಗುರ hagara. = ಹಗರ, etc. (My.; ಸುಲಭ, ಪವರ G.). ಬಹಳ ಹಗುರ (ಲಘು G.). ಕಪ್ಪುರ ನೀರಿಗಿನ್ನ ಹಗುರವಾಯಿತು ದಾನ್ಡ ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತದೆ (B. 4, 71). ಎಲ್ಲಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬ ಹಗುರ. ಹುಲ್ಲಿನಂ ಹಗುರವಾ ಬೂರಲದರಳೆಯದು; ಹುಲ್ಲಿಂ ಬೂರಲಕ್ಕುಂ ಸಿ ದೆಮುಲರನು ಬೇಡುವಾತನೆ ಹಗುರಂ (Sūbhāṣita haṇḍapadya).

ಹಗುರತನ hagaratana. The state of being light (ಲಘು G.).

ಹಗುರು hagaru. = ಹಗುರ, etc. (My.; ದಾಫವ G.). ಕಳ್ಳ ದಿನ್ನ ನಮ್ಮ ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಬರ ಬೇಡಾದರೆ ಅದು ಪಹನವಾ, ಸಮ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅದರಿ ರಸವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು; ಅದಕ್ಕೆ ಹಗುರವ ಅನ್ನವ (food) ಉಣ್ಣ ಬೇಕು, ಏಡ ಅನ್ನದ ರಸ ತೀವ್ರವಾಗುವಷ್ಟಿಲ್ಲ (B. 4, 32). ಹೊಗೆಯು ಹವೆಗಿನ್ನ ಹಗುರವದು (4, 61). ಕೆಲವು ತೀರ ಹಗುರವ ಧಾತುಗಳು (minerals) ಗೊತ್ತಾದವು (4, 96). ಮಹಾಧಾಗದ ನೀರು ಉಪ್ಪಾಗಿರುವದಾನ್ಡ ಸವಿನೀರಿಗಿನ್ನ ಹಗುರವುತ್ತದೆ (4, 101). ವಾನುಗರ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಒನ್ನು ಚೀಲವಿರುತ್ತದೆ; ನೀರ ಮೇಲೆ ಚೂ ವಾಗ ತರೀರವನ್ನು ಹಗುರು ಮಾಡುವದಾನ್ಡ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆ ಹೋರಪ್ಪ ಉಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ (4, 118). ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಾತಿಯುಳ್ಳ ಗೃಹಸ್ಥರ ಮನಗಾರ... ಎನಕೆ ಹಗುರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನು ಮಾಡ ಬೇಕು ಗಾಬುತ್ತದೆ (B. 5, 287).

ಹಗಿ hage. 1. = ಹೆಗೆ, ಹೆಗೆ 1, (ಹೆಗೆ). Manner, mode. See 4, 2, 4, and cf. ಹಾಂಗು, ಬಗಿ 3.

ಹಗಿ hage. 2. = ಪರಿ. Hatred, enmity (ಕಳಹಿಲ ವಿರೋಧ Nn. 97; ಕಲ್ಯ 105; C.). ಎನ್ನಪ್ಪನಾದರೂ ಮುಪ್ಪಿಯಾ ಹೆ ಹೊಲ್ಲ; ಎನ್ನಕ್ಕುಮ್, ಅರಸು ಮುನಿದರೆಯಾ ಮುಪ್ಪಿಯಕ್ಕುಮ್ (Bp.). ಮುಪ್ಪಿಯಾ ಹಗಿ, ಸ್ವಪನ ಕಾನ್ತಿಯಾ ಸವಿವಾತು, ಮುಪ್ಪಿದನ ಗೆಳೆತನಗಳು ತನ್ನ ಮುನ್ನ ಕೊಲ್ಲುವವು (Bp.). ಹಗಿ ಮಾತು (ಅವಮರ್ಧ, ಪೀಡನ Si. 296). 2, an enemy (ಅಧಿಮಾತಿ ಅರಾತಿ, ಅಮಿತ್ರ, ರಿಪ್ಪಿ, ವಿರೋಧಿ, ಅರಿ, ಕಪ್ಪು, etc. Hk.; ರಿಪ್ಪಿ, ಕಪ್ಪು, ಅಮಿತ್ರ, ಅಹಿಶ Nr.; ಅರಿ, ವಿರೋಧಿ, ಕಪ್ಪು, etc. Nr. 290; ಪತ್ರ, ಪೈರಿ Nn. 39; ಕಣ್ಣು, ಅರಾತಿ 39; ಕಣ್ಣು ಸಪ್ಪು 62 ದಾಫ, ಅರಾತಿ 64, 61; ರಿಪ್ಪಿ 75; ವೇಗ, ಅರಾತಿ 97; ಅರಿ 112; Bp. 8, 25; 56, 16; Bh. 1, 8, 80, 81, 35, 43; B. 2, 36). ಹಗಿಗು ಇಲ್ಲದವರು (ಅಪಾತಕತ್ತು Nn. 74). ಹಗಿಯ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಓಹವತವನು (ಪುರಸ್ಕೃತ); ಹಾನಿ ಹಗಿಯ ಮೇಲೆ (ದಗ್ಗುನ್) ಎತ್ತಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಹಿನ್ನಿ ರಾಜ್ಯವನುಪ್ಪದ ಮೂಕುವವನು (ದಾನ್ಟಿ ಗಾನ್ಟಿ); ಅವನೊಬ್ಬರು ಹಗಿಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಇರೋಗಿ ಸವಿವಾತು, ಅಹಿಶ ಅಕ್ಕಿ

ಮಿತ್ರ, etc. ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಹಗಗೀರ್. = ಹಗಗೀರ್. (J. 9, 22). — ಹಗಗೀರ್ಯವೆ. — ಕೊಳ್ಳುವೆ. Becoming hostile, etc. (ಪರ್ಯವಸ್ಥೆ, ಎರೋಧನ Si. 394). — ಹಗ ತೀರಿಸು. To satiate spite, to revenge one's self (My.). ಹಗ ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ವೈರಪ್ರಾಪ್ತಿ, etc. Si. 296); ಹಗ ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವೆ (ನಿಯೋತನ 437). — ಹಗ ಮರಳಿಸು. To retaliate. ಹಗಯ ಮರಳಿಸುವದು (ವೈರಪ್ರಾಪ್ತಿ, etc. Nr.). — ಹಗಯ. — ಅ 3. = ವಗಯ. (Rām. 4, 3, 24; ವೈರಿ G.). ಹಗಯರಿಬ್ಬರೊಳಗೆ ಎರೋಧನ ಹುಟ್ಟಿಸು (ಭೇದ Nr.). — ಹಗಯನ. — ಅ 3. An enemy (My.; Bp. 61, 14; Si. 262, 282). ಹಗಯನನ ಚಿತ್ತ ಕಾರಾಬಲ ಕೇಳಿದರೆ ಮಧ್ಯಾಂತರ ಮರಣ. — ಹಗಯನರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೆವದಲ್ಲಿ ಕೊಂದ ಹಾಗೆ. — ಹಗಯನ ರಿಲ್ಲವೆನ್ನು, ಆಯುಧ ಮಹಾಯ ದಾರದ (Prvs.). — ಹಗ ಸಾಧಿಸು. To accomplish (the aim of) one's hatred or enmity, to revenge one's self, to retaliate. ಹಗಯ ಸಾಧಿಸು (ವೈರ ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಪ್ರತಿಪಾರ, ವೈರನಿಯೋತನ Nr.). — ಹಗ ಹರಿ. Enmity to go or end (J. 7, 53; 23, 42).

ಹಗಗಾಯಿ hagṛ-gāya. = ಸಗಿತಾ. (My.).

ಹಗಿತನ hagṛtana. = ಸಗಿತನ. (ವೈರ, etc. Nr.; ಎದ್ದೇಪ, ದ್ವೇಷ G.; Rām. 5, 8, 85; C.). ತತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಗಿತನದ ಚಿತ್ತ (ದ್ವೇಷ ಹಿಡಿದು); ಬಹಳ ಹಗಿತನ (ಅನುತಯ G.). ಹಗಿಗಿಡುವರು ಹಗಿತನ ಬಿಟ್ಟು, ಗೆಳೆಯರಾಗುವರು (B. 2, 36). — ಹಗಿತನ ಮಾಡು. To be actuated by unfriendly feelings; to fall out with. ಒಂದು ದೇಶದವರು ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶದವರ ಕೂಡ ಹಗಿತನ ಮಾಡುವದು (B. 4, 161). ಹಲವು ಕಾಲದ ಹಗಿತನ ಮಾಡಿ ಮರುಗುಹ (ಅನುತಯ Nr.). — ಹಗಿತನ ಮುರಿ (or ಮುರಿದು). To retaliate. ಹಗ ತನವನ್ನು ಮುರಿಯೋಣ (ಪ್ರತಿಪಾರ G.).

ಹಗಿಯ hagṛya. 1. See s. ಹಗಿ 2.

ಹಗಿಯ hagṛya. 2. = ಅಗೆ 5, ಹಗ, ಹಗೀವು. (My.). ಹಗ ಯೋಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ನಾಯಿ ಹಾಕುವವರನ್ನೆದೆಯದು, ತೆಗೆಯುವವರನ್ನೆದೆಯದು (Prv.).

ಹಗೀವು hagṛvu. = ಹಗಿಯ 2, etc. (My.; Si. 75). ಬಲ್ಲಿದ ವನ ಹಗೀವು ತೆಗೆಯೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಡವನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಯಿತು (Prv.). ಹಗೀವಿನಲ್ಲಿ (My.); ಹಗೀವಿನ (Si. 75).

ಹಗ್ಗ hagga. 1. = ಅಗ್ಗ 1. (My. occasionally).

ಹಗ್ಗ hagga. 2. = ಅಗ್ಗ 3. Tbh. of ಪ್ರಗ್ರಹ (Śmd. 366). A rope (ಪ್ರಗ್ರಹ Hlā.; Mr. 475; Nn. 121; ಪ್ರಗ್ರಹ, ರತ್ನ Nr.; ಯೋತ್ರ, etc. Hlā.; ಯೋತ್ರ Mr. 371; ಅಗ್ಗರಣಿ, ವಾಮು Kk. 70; ರಜ್ಜು, etc. Si. 348; C.). ಕಾಶಿ ಹೊಸದು ಹಗ್ಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 2, 42). ಹಗ್ಗ ಸುಟ್ಟರೆ ಹುರಿ ಹೋದೀತೇ? — ನುಗ್ಗಿದವನಿಗೆ ಹಗ್ಗ ತಪ್ಪೀತೇ? — ಮಗ್ಗದ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗವಾದೀತೇ? — ಮಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿ ಪ್ಪರೂ ಹಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prva.). ಬಲುಹುರಿಯ ಹಗ್ಗ (Bh. 1, 10, 27).

ಹಗ್ಗ haggi. Tbh. of ಅಗ್ಗ (Śmd. 354; ಅಗ್ಗಿ, ಅಗ್ಗಿ, etc., ಅನಿಲ Śm. 11; ಕರ್ಪು Kk. 21).

ಹಗ್ಗ haggu. Low ground (My.; cf. T. ಪದಂಗು, a hole made in the ground, see ಪಡಿ 3).

ಹಂಕರಿಸು haṅkarisu. Tbh. of ಅಹಂಕರಿಸು. (Rām. 6, 12, 34).

ಹಂಕಾರ haṅkāra. Tbh. of ಅಹಂಕಾರ. (My.; Tā.). ಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಉಪಾಸನವೇ ಮದ್ದು (Prv.).

ಹಂಗ haṅga. The jay (Pr.), the Indian roller or jay (Gz.; ಹಾಪ, ಕೇರಳದ Si. 172; ಅಸಮಾಜ Mr. 174; see ಹೊಂಗಾಗಿ). ೨, the fork-tailed shrike (ಕರಿಂಗ, ಭೃಂಗ, ಧೂಮ್ಯಾಟ Nr.). ಹಂಗಾ (Śmd. 148).

ಹಂಗಣೆ haṅgaṇe. = ಹಂಗಣೆ, ಹಂಗು, etc. (My.).

ಹಂಗರಕ haṅgaraka. = ಹೊಂಗರಕ. (St. & Pl.).

ಹಂಗರಣೆ haṅgarane. = ಹಂಗರಣೆ 1, etc. (My.).

ಹಂಗರಲು haṅgaralu. = ಹಂಗರು, ಹನ್ನರು, etc. An evergreen shrub, *Dodonaea viscosa* Lin. (My., the ಬಸವದುಂಬಿ of S. Mhr.); its leaves and wood are so dry that they easily burn when in the greenest state.

ಹಂಗರು haṅgaru. = ಹಂಗರಲು. (My.).

ಹಂಗಾಮಿ haṅgāmi. Entertained for the season or occasion (as a public servant), temporary, for the time being (My.; Br.; Mhr., H. ಹಂಗಾಮಿ). 2, relating to the season. — ಹಂಗಾಮಿಸಿಬ್ಬಣ್ಣಿ. A temporary establishment of clerks, etc. (My.).

ಹಂಗಾಮು haṅgāmu. 1. The season (as of the products of the earth); the time at which any thing or business is most abundant (My.; Mhr., H. ಹಂಗಾಮು).

ಹಂಗಾಮು haṅgāmu. 2. Uproar, tumult, riot; an assault, a setting upon with clamour and vociferation and furious manifestation (My.; Mhr., H. ಹಂಗಾಮು).

ಹಂಗಿಗ haṅgiga. (Śmd. 233). A man who is bound by some favor rendered, a man under obligation (Bp. 24, 64).

ಹಂಗಿಗಿ haṅgigē. A woman under obligation (Ūpr. 5, 131).

ಹಂಗಿಣೆ haṅgiṇe. = ಹಂಗಣೆ, etc. (Si. 376).

ಹಂಗಿಸು haṅgisu. To remind a person of, or charge him with, neglecting his obligation or obligations (Bp. 12, 39; 18, 58; My.; Si. 73). ಹಂಗಿ ಸಿದರೂ ಮಂಗತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಬೆಳೆ ಹೊಗದಾಸಿ ಉಣ್ಣ ಬೇಕು, ಹಯನು (i. e. the haynu orop) ಹಂಗಿಸಿ ಉಣ್ಣ ಬೇಕು (Prva.).

ಹಂಗು haṅgu. = ಹಂಗು q. v., (ಹಂಗಣೆ, ಹಂಗಣೆ). The state of being bound by some favor rendered, etc.; regard (Grj. 6, after 56; Bp. 3, 81; 10, 14; 11, 18; 61, 57; J. 24, 23; Bh. 8, 26, 5; C.). ಹಂಗಿನರಮನೆ ಗಿತ್ತಿ ಹಂಗದ ಗುಡಿ ಲೇಸು; ಭಂಗಬಿಟ್ಟು ಬಿಸಿಯನ್ನಕ್ಕನಲು ತಂಗಿ ಕವೆ ಲೇಸು (Sp.). ತಂಗಿಗೂ ದೇವಗೂ ಹಂಗ ಮಾಡಲಿ ಬೇಕು; ತಂಗಿನ ಮೊದಲಿಗೆ ನಿರದಿಯೆ ಕಡೆಯಲಿ ಹಂಗದೀವನಿ (Sp.). ಜೀವದ ಹಂಗು ತೊಡಿದು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸದ ಕೃತ್ಯ (ಅತ್ಯಾಹತ G.). ಆತನು ಹಲವು ಕಾಳಗಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವದ ಹಂಗು ತೊಡಿದು ಕಾದಿ (B. 2, 10). ಈ ಗೃಹಸ್ಥನ ಹಾಗೆ ಲೋಕೋಪಕಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಹಂಗ ತೊಡಿದವರು ಮತ್ತೆ ಯಾರೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (5, 164). ಹಂಗು ಹರಿದ ಮೇಲೆ ತೋಗೇನು? ತೊಡರೇನು? — ತೊಡದವನಿಗೆ ಬದಿದ ಹಂಗೇನು? — ಉಣ್ಣಿದ್ದು ಉಣ್ಣಿ ಹಾಗೆ ಹೋದರೆ ವೈದ್ಯನ ಹಂಗೇನು? — ತುಣ್ಣು ಒಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಯಾರ ಹಂಗು? ಎನು? — ಬಂಗಿ ಕುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಹಂಗು ಯಾರದು? — ಮಣಿಯ ಗಾಡಿನ ಹಂಗು ಹಣಗಾಡಿನಗೂ ಬೇಕು. — ಬಂಗಿ ಸುಟ್ಟರೂ ಹಂಗು ಸುಡಲಿಲ್ಲ. — ಲಿಂಗ ಹದಿದ ಮೇಲೆ ಜಂಗಮನ ಹಂಗೇನು? — ವರದಿ ಹೇಯುವವನಿಗಾದರೂ ಹರದನ ಹಂಗು ಬೇಕು (Prva.). — ಹಂಗಾಕು. — ಅಕು. A person under obligation. ಹಂಗಾಕಾದ ಮೇಲೆ ಮಂಗನ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕು (Prv.). — ಹಂಗು ನಿಗು. relt. (My.).

ಹಂಗುಳಿ haṅguli. (= ಹಂಗುಳಿ). A kind of seat or couch (ಅಸನ್ನಿ Nr.).

ಹಂಕುಳಿಗೆ haṅguligē. A stool or a low table (ಕಾಲ್ಕುಣಿ Ṫ. II, 92; cf. ಅಡ್ಡುಣಿಗಿ).

ಹಂಗೆ haṅgē. = ಹಂಗೆ 1. See ೮, ೨, ೪.

ಹಳ್ಳಕ haṅṅaka. See ಹಂಧಳ್ಳಕ s. ಹಂ 4, ಹಂಧಳ್ಳಕ s. ಹಂ 1.

ಹಳ್ಳಗೆ haṅṅagē. = ಹಳ್ಳನೆ, etc., ಹಳ್ಳನೆ. Greenness; green; yellowish; greenly (C.). ಗಳಿಗಳು ಒಹುತರ ವಾಗಿ ಹಳ್ಳಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 2). ಈ ದಿನವದೊಳಗೆ ಅದಿವೆಲ್ಲ ಹಳ್ಳಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ (3, 77). ತೋಳದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಯಾಸಿಯಾಗಿ, ಗುಡ್ಡೆಗಳು ಹಳ್ಳಗೆ ಹೋಯುತ್ತವೆ (3, 84). ಎಳೆ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಹಳ್ಳಗಿರುವ ದೇಶ (ಶಾಸ್ತ್ರಲಿ. 102).

ಹಳ್ಳದ haṅṅada. = ಹಳ್ಳದ, q. v., etc., (ಹಳ್ಳದಿ). (ಹುಪ್ಪೆ ಬಿ. Mr. 342; ನೀತಾರ G.; C.; see Nr. s. ಹಳ್ಳದಿ; Bp. 47, 25. 47). ಮಂಜು ಗಾಳಿ ಇವುಗಳ ವಾಘೆಯನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಳ್ಳದ ಮುನ್ನಾದ ವಸ್ತುವೇಳ (ನೀತಾರ Si. 224). ಹಳ್ಳದವನ್ನು ಹೊದಿಸುವವನು (G. 308). ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳದವಿಲ್ಲ (B. 3, 91). ಹಳ್ಳದ ಹೊದಿಸಿದರೆ ಹುಡ್ಡು ಹೋದೀತೇ?—ಕವುಳಿಯವನ ಹೊದಡು, ಹಳ್ಳದವನ ಹೆದರಿಸಿದ ಬೇಳು (Prva.).

ಹಳ್ಳದಿ haṅṅadikē. (Tbh. of Sk. ಪ್ರಚ್ಛಾದಿಕ, covering over, covering, enveloping, wrapping up, putting on). Covering, etc.; a cover, a wrapper; a cloth on which one lies down for sleeping and covers one's self with (ತಲ್ಪ, ತಯನ Nr.). ನಿಹೋಲ ಪ್ರಚ್ಛದವನಿ ಎನ್ನಿದ ಹಳ್ಳದಿಕೆಯ ಸೀರೆ; ಹಳ್ಳದ ಮೆನ್ನಡಿ, ಎನ್ನುರು (Nr.).

ಹಳ್ಳದಿಸು haṅṅadisū. = ಹಳ್ಳದಿಸು. ಹಳ್ಳದಿಸುವಾಳೆ (ಪಚ್ಚವದಿ Smḍ. II).

ಹಳ್ಳನೆ haṅṅanē. = ಹಳ್ಳನೆ, etc. ಹಳ್ಳನೆಯ ವರ್ಣ (ಹಂಪಿ, ಹಂಕೆ Nr.).

ಹಳ್ಳವಡಿ haṅṅavaḍi. (= ಹಳ್ಳವದ). A cover, a wrapper (ಪ್ರಚ್ಛದ, ಉತ್ತರಚ್ಛದ HIA.).

ಹಟ್ಟಿಸು haṅṅisū. 1. = ಹಟ್ಟಿಸು, (ಹಟ್ಟಿ 2), ಹಟ್ಟಿಸು 2, ಹೊಟ್ಟಿಸು 1. To kindle (v. t.), to light (My.).

ಹಟ್ಟಿಸು haṅṅisū. 2. To cause to apply to, to have affixed or applied (My.; B. 3, 84). 3, to have planted (B. 3, 52, 79; 5, 208). 3, to put or join to (B. 4, 181).

ಹಟ್ಟಿಸು haṅṅisū. 3. To mince, as vegetables (My.).

ಹಟ್ಟು haṅṅu. 1. = ಹಟ್ಟು 2, (ಪಟ್ಟಿಸು, ಹಟ್ಟಿಸು 1). To apply to; to put to; to join, to affix, to attach; to fix (My.; B. 2, 80; 3, 80. 82. 88. 117. 125; 4, 21. 188; see ಪಟ್ಟು ಪಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳು). ಮುದ್ದು ಪಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ತೇಯದ ಗನ್ನ (ವರ್ಣಕ, ವಿಲೇವನ Si. 229), ಹಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮುಂಗಿಯ ಕಟ್ಟ ಕೊಡ್ತೆ ಹಾಗೆ—ಪಟ್ಟದನ್ನೆ ಬಟ್ಟಲ ಬಾಲು (Prva.). See Prv. s. ಹೋಮು. 2, to put to (any work); to use or employ for (B. 3, 18; 5, 98. 97). 3, to supply with, to give (as a new book, B. 3, 1; 4, 1; as knowledge or information, ಗೊತ್ತು; ಗೊತ್ತು ಹಟ್ಟು also: to point out, B. 4, 20); to transfer (B. 5, 115). 4, to appoint (as a profession, etc., B. 4, 50. 178; 5, 144). 5, to plant (as trees, etc., B. 2, 22. 37; 3, 7. 18).

ಹಟ್ಟು haṅṅu. 2. (= ಹಟ್ಟಿಸು 1). To kindle (v. t.), to light (My.; B. 3, 48; 4, 71. 215; see ಉಡಿ).

ಹಟ್ಟು haṅṅu. 3. = ಹಂಕು 1, ಹೆಚ್ಚು 2. To cut into small pieces (J. 13, 18); to mince, as vegetables (My.).

ಹಟ್ಟು haṅṅu. 4. = ಪಟ್ಟನೆ, etc. (ವಿಶ್ವನ Ṫ. I, 39).

ಹಟ್ಟು ವಿಕೆ haṅṅuvikē. Applying to, etc. (ಪಟಾಲಕ್ಕು. ವಿಲೇವನ Si. 397).

ಹಟ್ಟೆ haṅṅē. 1. = ಹಟ್ಟೆ 2, ಪಟ್ಟೆ, ಹೆಟ್ಟೆ 1. Cane or ratan; tatoo. ಹಟ್ಟೆಯ ಮರ (ವಾನೀರ, ವಂಜುಲ, ಎದುಲ, ವೇಣು HIA.). ಬಹಳಮಾಡ ಹಟ್ಟೆಯ ಧೂಮಿ (ವೇಣುಪ್ಪಾ Nr.). — ಹಟ್ಟೆ ಹಟ್ಟು. To tattoo (My.). — ಹಟ್ಟೆ ತಿಲಕ. A tattooed perpendicular line on the forehead (My.). — ಹಟ್ಟೆ ಮೆಟ್ಟು. A tattooed round mark on the forehead (My.).

ಹಟ್ಟೆ haṅṅē. 2. = ಹೆಟ್ಟೆ 2. A bamboo-split (My.).

ಹಜಂ hajam. Concealment (My.; H.; ನಿಷ್ಕವ Si. 458); digestion (My.).

ಹಜಾಮ hajāma. = ಹಜಾಮ. A barber (My.; Mhr., H.).

ಹಜಾಮತ್ hajāmat. Shaving (My.; Mhr., H.).

ಹಜಾರ hajāra. = ಹಜಾರ. A hall, a pavilion (Ṫ. Bp. 47. 33; My.; Tō. ವಾಹಾರ).

ಹಜೀರ hajīra. = ಹಾಜರು. (B. 5, 269; Mhr., H. ಹಾಜ, ಹಾಜಿರ).

ಹಜೀರು hajīru. = ಹಾಜರು. Royal presence, the presence of a superior authority, as of a judge, collector, etc.: the principal collector's office (My.; M.; Mhr., H. ಹಾಜರು). — ಹಾಜರುಕಚೇರಿ. The principal collector's office (My.). — ಹಾಜರುಬರಾಹದಿ. The yearly jamābandi made by the principal collector (My.).

ಹಟ್ಟೆ hajjē. = ಪಟ್ಟೆ, etc. (Bh. 1, 5, 5; Tā.). — ಹಟ್ಟೆ ಗೊಳಿಸು. To cause to stop (Rāv. 6, after 12).

ಹಂಚೆ haṅṅē. (T. ಪಂಚಾಯ, the general name of the genera of Cyperus or different grasses = ಕೋಕ್ಕು). — ಹಂಚೆಕ್ಕು. = ಹಂಚೆಹುಲ್ಲು. (My.; Si. 89. 165). — ಹಂಚೆಹುಲ್ಲು. A broom made of haṅṅē grass (My.). — ಹಂಚೆಹುಲ್ಲು. — ಉಚು. An awn of haṅṅē grass (My.). — ಹಂಚೆಹುಲ್ಲು. = ಉಚೆಹುಲ್ಲು, ಉಚುಹುಲ್ಲು. (My.; ಧೂಪಿ, ಧೂಪುಣ Si. 403). ಹಂಚೆ haṅṅē. = ಪಂಚ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಚಿಕೆ haṅṅēkē. 1. Sharing, dividing, distributing (My.).

ಹಂಚಿಕೆ haṅṅēkē. 2. = ಅಂಚಿಕೆ, ಹಂಚು 2. An expedient, a means, a scheme, a plan (C.; ಮೂಲಕ ಯಕ್ಷ, ಸಾಧನ, ಉಪಾಯ G.; B. 2, 88. 52; 3, 22; cf. ಪಮು). — ಹಂಚಿಕೆ ತೆಗೆ. To devise a plan (B. 1, 16; 2, 319). — ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡು. To make use of an expedient; to form or devise a plan (B. 2, 80; 4, 175; 5, 191).

ಹಂಚಿಕೆಗಾರ haṅṅēkē-gāra. A contriver, etc. (My.).

ಹಂಚಿಗ haṅṅēga. An elephant-driver (ಮಾಹಾ Ṫ. I, 18).

ಹಂಚು haṅṅu. 1. = ಹಟ್ಟು 2, etc. ಮಾಂಸಮಂ ಹಂಚು ಹು ಪಂಚನಿಕ್ಕು (Mr. 280, o. ra. ಹುನ್ನಿನಿಕ್ಕು, ಹಟ್ಟಿನಿಕ್ಕು).

ಹಂಚು haṅṅu. 2. = ಹಂಚು 1, ಪಂಚು 1. To divide, to share, to distribute (C.). ಎ ಇವು ಹು ಹು ಹು ಹು

ಅಯ್ಯ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಾಲು ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬೇಡಿಯಾದರು (B. 2, 25). ಮುನ್ನಾದವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಪಾಲು ಮಾಡಿ ಹಂಚಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ (3, 15). ಇದ್ದ ವಸ್ತು ಬಡವೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕದ್ದು ಕೊಟ್ಟು, ಹಂಚಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅದಮ್ಯೋಗನದೊಂದು ಬೇಗುಲದ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದರು (3, 100). ಶ್ರೀಮನ್ಮಹನರ ಬದುಕನ್ನು ಕನ ಕೊಟ್ಟು, ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು (5, 89). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನಿರಾದರೂ ಹಣ್ಣು ಹಂಚಿ ಉಣ್ಣುತ್ತಾರೆ. - ತಿಂದುಮುಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಬೀದಿ ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ - ಹಂಚಿದವನಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಉದಯಿಲ್ಲ. - ಹಂಚಿದವಗೆ ಹಣ್ಣು ಬಾಯಿ (ಉದಾದವು, Prva.).

ಹಂಚು haṁṣu. 3. = ಹಂಚಿಕೆ 2. (Bp. 51, 54).

ಹಂಚು haṁṣu. 4. = ಅಂಚು 2, ಹೆಂಚು. A tile; the half of a maḍakē used for eating and parching (My.). ಹಂಚಿನ ಒಡು (ಕರ್ಪರಾಂಶ, ಶರ್ಕರೆ Nr.). ಹುರಿವ ಹಂಚು (ಅವ್ವರೀಷ Mr. 211). ಹುರಿಯುವ ಹಂಚು (ಅವ್ವರೀಷ, ಧಾಪ್ಪ Si. 308). ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಂಚು ಹಾಕುವದು (B. 3, 58). ಹಂಚು ಹೊಚ್ಚಿ, ಬೆಳೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ತಲೆಹಂಡು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ (4, 121). ಹಂಚಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಕಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡಿ ಅದೀತೇ? - ಹಂಚು ಕಾಣದಿದ್ದವಳು ಕಂಡು ಕಣ್ಣಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರಾರ್ತಿ ಬೆಳಗಿ ಉಣ್ಣಲು. - ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಉಣುವವನಿಗೆ ಪರಿವಾಣವು ಯಾಕೆ? - ಪಂಡಮದ ತನಿ ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಉಣಿಸ್ಕಾನು (Prva.). See Sp. s. ಸನ್ನವದೆ.

ಹಂಚರ haṁjara. = ಪನ್ನರ, etc. (My.).

ಹಂಚರ haṁjara. Tbh. of ಪಂಚರ (Smd. 342; My.). - ಹಂಚರವಕ್ಕೆ. - ಪಕ್ಕೆ. Tbh. of ಪಂಚರವಕ್ಕೆ (Smd. 380).

ಹಂಚರಿಸು haṁjarisu. Tbh. of ಪಸರಿಸು. (ಪಸರಿಸು Smd. 62; ಪಸರಿಸು Kk. 57).

ಹಂಚರಿಸಿ haṁjara. = ಹಗಡ. A bamboo-split (My.). - ಹಂಚರಿಸು. - ಕೂಲಿ. A fishing-basket made of bamboo-splits (Riv. 5, after 114).

ಹಂಚಿ haṁji. = ಪಂಚ. A ball or roll of cotton (ವರ್ತಿ Mr. 207; My.). 2. = ಪತ್ತಿ, q. v. (My.). ನೂತದ್ದಿಲ್ಲ ಪಂಚ, ಕಲಿಕದ್ದಿಲ್ಲ ಗಂಚ (Prv.). - ಹಂಚುಪತ್ತಿ. = ಹಂಚು (My.).

ಹಂದೇ haṁjē. = ಹಂದೇ. A vocative particle used in addressing a female attendant or maid-servant (in the drama).

ಹಟ haṭa. = ಅಟ 8. Tbh. of ಹಟ. Obstinate; obstinate insisting upon (C.; Mhr.; B. 2, 49, 50). ನೀನು ಮೇಲೆ ಬೀದಿ ಹಟ ಮಾಡಿದಾಗ (B. 1, 24). ಹಟ ಹಿಡಿಯುವವನಿಗೆ ಅನೇಕಪ್ರಕಾರದ ದುಃಖಗಳು ಉಣ್ಣಾಗುವವು (4, 190). ಹಟ ಮಾಡಿ, ಮಾಡಿ, ಮುಠ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು. - ಸಟವಿದ್ದವನಿಗೆ ಹಟವು ಯಾಕೆ? (Prva.). - ಹಟತಡಿ. Obstinate insisting upon and contending for; importunity (B. Mhr.; Mhr. ಹಟತಟ). - ಹಟಮಾರಿ. An obstinate, stubborn person (My.; B. 2, 49; 4, 76). - ಹಟಮಾರಿತನ. Obstinate, stubbornness (My.; B. 2, 50). - ಹಟವಾದಿ. An extremely stubborn person (My.; Mhr.). ಹಟವಾದಿಯು ಸಂಗಡ ಹಟವಾದಿ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಟಗಾತಿ haṭa-gāti. An obstinate, stubborn female (My.).

ಹಟಗಾತಿ haṭa-gāra. An obstinate, stubborn man (My.).

ಹಟಿಕೆ haṭikē. = ಹಟಿಕೆ, etc. See ಅಟವಟಿಕೆ.

ಹಟಿಗೆ haṭigē. = ಹಟಿಕೆ, ಹಟ್ಟಿಸಿ, etc. See ಅಟವಟಿಕೆ.

ಹಟ್ಟಿ haṭṭa. = ಅಟ್ಟ 8. A market, a movable market.

ಹಟ್ಟಿವಿಲಾಸಿನಿ haṭṭa-vilāsini. = ಅಟ್ಟವಿಲಾಸಿನಿ. Dallying in market-places: a wanton woman, a prostitute. 2, a sort of perfume.

ಹಟ್ಟಿ haṭṭi. = ಅಟ್ಟ 1, ಪಟ್ಟಿ q. v., ಪಟ್ಟಿ 3. (Bp. 60, 26, 29, 45; C.). ಜೀವಧನಗಳ ಹಟ್ಟಿ (ಗೋಸ್ವಾಮಿ Nr.). ಹಟ್ಟಿಯ

ಅಂಗ (ಅಂಗಣ, ಹತ್ತಿರ, ಅಚರ Si. 110). See ತುಡು. ಹಟ್ಟಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವ ಮುಠ ಕಟ್ಟಾಣಿಗೆ? - ಹಟ್ಟೀಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ, ಕೈಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. - ಪರಮಗತಿಯಿಲ್ಲದ ನೆರಮಣೆ ಹಟ್ಟಿಯೋ? - ಬಿಟ್ಟು ಯಾರು ಅದರ ಹಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿದಾರೋ? - ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದ ನಾಯಿ ಹಟ್ಟೀಲಿ ಇದ್ದೀತೇ? (Prva.).

ಹಟ್ಟಿ haṭṭi. A petty market or fair (Sk.).

ಹಟ್ಟಿಕಾರಿ haṭṭi-kāra. A herdsman (ಗೋಪಾಲ, etc. Nr.). ಹಟ್ಟಿಕಾರಿ ಹಳ್ಳಿ (ಫೀಷ Mr. 187).

ಹಟ್ಟಿಕೆ haṭṭikē. Tbh. of ಪಟ್ಟಿಕೆ (Smd. 342).

ಹಟ್ಟಿಗೆ haṭṭigē. = ಪಟ್ಟಿಸಿ 2, ಹಟಿಕೆ, ಹಟಿಸಿ, (ಹಟ್ಟಿ), ಹಟ್ಟಿಸಿ, ಹೊಟ್ಟಿಸಿ. An abode. See ಅಟವಟಿಕೆ.

ಹಟ್ಟು haṭṭu. P. p. of ಹಡು.

ಹಟ್ಟಿ haṭṭē. = ಪಟ್ಟಿ 2, etc. Silk, woven silk.

ಹಟ್ಟಿಗಾತಿ haṭṭi-gāra. = ಪಟ್ಟಿಗಾತಿ. A silk-weaver. ಹಟ್ಟಿಗಾತಿ ರ ಅಟ್ಟಿ (ತುಸರ, ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಶನ Nr.).

ಹಠ haṭha. = ಹಟ. Violence, force (ಬಲುಹು Hk.). 2, obstinate insisting upon.

ಹಠಯೋಗ haṭha-yōga. A particular mode of abstract contemplation, forcing the mind to abstain from external objects (as by standing on one leg, holding up the arms, etc.). (My.).

ಹಠಾ haṭhā. By force, forcibly, with precipitation, suddenly (My.). - ಹಠಾತ್ಕಾರ. Suddenness, etc. (My.).

ಹಡಕೆ haḍaka. = ಹರುಕ. One who has or has had sexual intercourse. See ಕುಣ್ಣೆ.

ಹಡಗ haḍaga. = ಹಡಗು, etc. (C.; B. 4, 223; 5, 128, 201). ಹಡಗದ ನಾಳ (ಅರಿತ, ಕಡ್ಡೆ G.). ಹಡಗದ ಮೇಲೆ ತೆಗದ ಉಪವಾಸ ನಾಳದಂತೆ ಸನ್ನಾಯ. - ಹಡಗ ಮುಠಿದು ಹೋಯಿತು, ಮಡದಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಳು. - ಹಡಗ ಹಡವಲ್ಲ, ಮಡದಿ ರಾಣಿಯಲ್ಲ (Prva.).

ಹಡಗು haḍagu. = ಪಡಗು, etc. A ship, etc. (ಯಾನ ಪಾತ್ರ, ಪೋತ Nr.; ಪೋತ, ಭೈತ, ಪ್ರವಹಾ Mr. 407; ತಾರದ, ಭೈತ Nn. 28; ತಮ್ಮ, ಸುಭೈತ 119; ಕೂಟ, ಭೈತ 152; ನೌ, ತರಣಿ, ತರಿ Si. 83; ನಾವೆ, ಯಾನಪಾತ್ರ G.; C.; B. 3, 116). ಹಡಗಿನ ಮುಖ (ಕೋಟಿಪಾತ್ರ Mr. 408); ಹಡಗಿನ ಏನ್ನು (ಹುಕ್ಕುಣ 408); ಹಡಗಿನ ಅದಿಪ ಅಟ್ಟಣಂ (ತರ್ಪಣ 408); ಹಡಗಿನ ಇದ್ದೆಸೆ (ಮಂಗ, ಪುಲಿಂಗ 408). ಹಡಗು ನಡಿಸುವವನು (ಕರ್ಣಧಾರ, ನಾವಿಕ Si. 84); ಹಡಗು ನಡಿಸುವ ಗಡೆ (ನೌಕಾದಿ, ಕ್ಷೇಪಣಿ 84). ಹಡಗುಗಳ ಭೇದ (ಪಾಡಿ C. I, 77).

ಹಡಗು haḍagu. See ಪಡಗು.

ಹಡಣ haḍaṇa. (Smd. 109).

ಹಡತ haḍata. The act of bearing or bringing forth (My.).

ಹಡದಿ haḍadi. = ಅಡದಿ, etc. (S. Mhr.; Tē. ಸಡಿಡಿ).

ಹಡದು haḍadu. = ಹಡೆದು. P. p. of ಹಡಿ.

ಹಡದೆ haḍadē. An annual allowance of grain or money to carpenters, washermen, barbers, etc., looked upon as their pay (My.).

ಹಡಪ haḍapa. = ಅಡಪ. A small bag, etc. (ಬಿತ್ತರದ ತಾಮ್ಬುಲಸಂಗ್ರಹ Mr. 285; Bp. 1, 46; 12, 10). ಹಡಗ ಹಡವಲ್ಲ, ಮಡದಿ ರಾಣಿಯಲ್ಲ (Prv.).

ಹಡಪಗಾತಿ haḍapa-gāra. A barber (ನಾವರಿಗ G.).

ಹಡಪವಳ haḍapa-vaḷa. = ಅಡಪವಳ. (Riv. 14, after 41).

ಹದಪಾಳಿ hadapa-āli. A servant who prepares and furnishes the betel with its ingredients; a barber (ತಮ್ಮರಿ ರಿ. I, 25; ಅದವವ II, 117).

ಹದಪಿಗ hadapiga. = ಅದಪಿಗ. A man who carries his master's betel-nut pouch; a barber. (Bp. 47, 85; 59, 26).

ಹದಬೆ hadabē. = ಅದಬೆ. — ಹದಬೆ ಬೀದು. To go stray and be vicious, as cattle (My.).

ಹದಲ hadala. = ಪದಲ, etc. Tbh. of ಪದೋಲ. (ಕೋಶಾತಕ, ಪದೋಲ Hla.; My.).

ಹದಲಗೆ hadalaga. = ಅದಲಗೆ q. v., ಹದಲಗೆ, ಹದಲಗೆ, etc. Tbh. of ಪಟಲಕ (Smd. 838). A flat round basket, etc. (My.).

ಹದಲಗೆ hadalige. = ಹದಲಗೆ, etc. (My.).

ಹದದು hadahu. See ಪದಗು.

ಹದಿ hadi. 1. = ಹದೆ, etc. To get, etc. ಹದಿಯಲ್ ಪಟ್ಟು (ಬಟ್ಟು, ಪಾತ್ರ, ಎಣ್ಣೆ, ಛಾವಿ, ಅನಾದಿತ, ಛಾವಿ Nr.). ಪದವು ಪದವು ಅಗಲವು ಇರ ಬೀಳು, ಕಾಸು ಮೂದು ಕ್ರಯ ಹದಿಯ ಬೀಳು (Prv.).

ಹದಿ hadi. 2. = ಪದಿ. A door. ಹದಿಗೆ ಅದಲಕ್ಕುವ ಅಗುಡ (ಅಗುಲ Nr.).

ಹದಿಕೆ hadiki. 1. A woman who has been embraced sexually (My.).

ಹದಿಕೆ hadiki. 2. A stinkard, a stinker (Bp. 51, 53).

ಹದಿಕೆ hadikē. (Smd. 248). A disagreeable smell, stench (Abhk. 2, 82). — ಹದಿಕೆನಾತ. Stench. ಮದಿಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟರೂ ಹದಿಕೆನಾತ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹದಿಕೆ ನಾಡು. To stink (Bp. 82, 54).

ಹದು hadu. = ಪದು. To embrace sexually. P. p. ಪಟ್ಟು (My.).

ಹದುಕೆ haduka. = ಹದಕೆ. (My.).

ಹದುಕು haduku. (= ಹದಿಕೆ). An ill smell (cf. ಹಸು ಕು). — ಹದುಕುನಾತ. Stench, as of drains, closets, bad sores, urine, the mouth, etc. (My.).

ಹದೆ hadē. = ಪದೆ, q. v. To get; to incur, etc.; to acquire, to gain, to obtain; to obtain as price, to fetch;—to bear, to give birth to (C.); to generate, to procreate (Bh. 1, 8, 57). P. pa. ಹದೆದು, ಹದದು (Bp. 88, 73; 40, 27). ಪರ್ವಂಗಳ ಅಕಾ ರಾವ್ಯಾಪಾರ್ತಯನ್ ಅ ಕಾರದ್ವರಿಗಂ ಹದವವ (Smd. 11 Cm.). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಹದೆಯಲು ಪಟ್ಟ ಎದ್ದವನುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಗುರುವಿನತ್ತ ನೆನ್ನ, ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿದ್ದ, ಹದೆಯಲು ಪಟ್ಟ ಅನುಜ್ಞೆಯನುಳ್ಳ ಅತನು ಸಮಾನ್ಯತನಿಸುಗುಂ (Nr.). ಪೂಜಕ ಹದೆಯ ಬೀಳಿಸ್ತು, ಮಾದುನ ಉಪವಾಸಾದಿಕಂಗಳು (ನಿಯಮ, ವ್ರತ Nr.). ಹದಪಲ್ಲಿಯ ನಿನಾಸ (ಅರಿಷ್ಟ Mr. 198). ಅಳಿ ನಾಚಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅಕ್ಕಿಗೆ ತಿಳುವಿನದೆ, ದಿನ ಮುನ್ನದ ಬದಲಾ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಒಪ್ಪು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಹದವಲು (B. 5, 158). ಹದದ ಸ್ತ್ರೀಯುಕ ದಾಹಿತನದ ವೆಡ್ಡಕ್ಕೆ ಎನಿಕೆ ಹಣ ದೊರೆಯುವದು (5, 804). ಪದವಷ್ಟು ಪದವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಕಡೆಗೆ ಬಡತನ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.—ಹಾವು ಪದವನ್ನು ಬೀರಿ ಹೊಕ್ಕರು.—ಕೂಸು ಕಾಸು ಹದೆಯದು, ಹೋಗುಕ ಮುಗಲು ಮುಟ್ಟುಕು (Prva.). See Bp. 28, 12, 19; 40, 45.

ಹದೆಯುವಿಕೆ hadēyuvikē. = ಪದೆಯುವಿಕೆ. Bearing, bringing forth, etc. (ಪ್ರಸೂತಿ, ಪ್ರಸವ, ಪದುವಿಕೆ Si. 890).

ಹದ್ದಿಗೆ hadligē. = ಅದ್ದಿಗೆ, ಹದಲಗೆ, etc. (My.).

ಹದ್ದು hadlu. = ಅದಲಿ, etc. Mud (My.).

ಹಣ hana. (= ಹನೆ 1). — ಹಣಕಟ್ಟು. The coarse ones or particles that in winnowing appear on the surface (My.). **ಹಣ hana.** = ಪಣ 2. Money (ಪಣ Nr.; C.); four apas and eight kāsas (My.); wealth. ಹಣದ ಬಟ್ಟಿ (ಅಪ್ರಾಪ್ತಯೋ Si. 299); ಹಣದ ಅಸ್ತಿ (ವ್ರಹ್ಮ, ಎತ್ತ, etc. 830). ಹಣಕಟ್ಟು: ಪಣಕಟ್ಟು ಬೀಳಿಯು ತ್ರಿಣಯನ ಮುಕುಟವಾದರಕ್ಕಾಕುಮು ಹೀಗೆ ಯದೆ ಬಿಡನು (see 8p. 8. ಬೋಳಿ). ಹೊನ್ನು ಹಣಕಟ್ಟು, ಸಾಕು ರಾಜನು (Dp. 4). ಹಣದಿನ್ನ ರುಣ ಅಗುವದು, ಗುಣದಿನ್ನ ರುಣ ಅಗುವದು.—ಹಣಕಟ್ಟುವನ ಹೆಣ್ಣು ತಿಳಿದರೂ ರುಣವಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ತುತು.—ಹಣವಿದ್ದವನಿಗೆ ಗುಣವಿಲ್ಲ, ಗುಣವಿದ್ದವನಿಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲ.—ಹಣವಿಲ್ಲದವನು ಹೆಣ್ಣುಕನ್ನ ಕಡೆ.—ಹಣವೆನ್ನರೆ ಹಣ ಯಾವು ಬಿಡುತ್ತದೆ.—ಹಣವಿದ್ದವಗೆ ತಿಳುವತಿ, ಮಣವಿದ್ದವಗೆ ಕಾವೇರಿ.—ಪಣ ಕಟ್ಟಿದವ ಹತ್ತರ ಹೆಣಗ ಬಹುದು, ಹಣ ಕೂಡಿಸುವವನ ಹತ್ತರ ನಿಲ್ಲದಾ—ಪಟ್ಟಿಗೆ ಮುನ್ನು ಹಣವಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರಗು ಗುಟ್ಟು.—ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣೆಯಿಲ್ಲ, ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ವರವಿಲ್ಲ.—ಬೋಳು ಸದರಿ ಹಣ ಗಟ್ಟಿ ನ್ನರೆ ಅಕ್ಕ ಸಾಕಾಕೇ?—ಕತ್ತಿ ಚಿತ್ರಗಾಧಿನ ಮಿಣ್ಣು, ಹಣ ಸೋಲೋದ ಮಿಣ್ಣು, ಬಿಡವೆ ಶಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣು (Prva.). ದೊಡ್ಡ ಮದ್ದುಕರೂ ತ್ರೀಮನರೂ ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಹಣವನ್ನು ಇನಾಮ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವಳ ವಯಸುಗುಣಕ್ಕೂ ಕೂರತನಕ್ಕೂ ಮೆಚ್ಚಿ, ಕೆಲವರು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ, ಅ ಹಣವನ್ನು ಅಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು (B. 1, 137). See Bp. 28, 5; 29, 15. — ಹಣವಡ್ಡ. —ಅಡ್ಡ. A hana and an adḍa, i. e. seven apas (My.). ಹಾಡುಗಳ ಹಣವು (ಅ ಹಣ ಹಾಗೆ), ದೀಡುಗಳ ಮುಟ್ಟುಗು.—ಹರಿಯಕ್ಕೆ ಹಣ ಹಣವು.—ಪಾಟುಗಳ ಹಣವಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟರು (Prva.).

ಹಣಕೆಸು hanakisu. = ಅಣಕೆಸು, ಅಣಕೆಸು, ಹಣಕೆಸು (My.).

ಹಣಕು hapaku. = ಹಣಕು, etc. To look slyly, to pry. ಹಣಕೊಲ್ಲದ್ದು ಹಣಕೆದರಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೇ? (Prv.). — ಹಣಕೆ ನೋಡು. To peep, to look slyly. ಅ ಮುಕುಟು ತಟ್ಟುಕುಳಿಗೆ ಹಣಕೆ ನೋಡಿ (B. 5, 51).

ಹಣಗಾತಿ hana-gāti. A wealthy woman (My.).

ಹಣಗಾತಿ hana-gāra. A wealthy man (My.). ಮಹಿಮಾಂವರ ಹಂಗು ಹಣಗಾತಿಗಿಗೂ ಬೀಳು (Prv.). ಹಣಗಾತಿರೂ ಹುಲ (ಪ ಮ್ಯು Si. 109).

ಹಣಜೆ hanaji. = ಹಣಜೆ. See ಬೀಳೆ.

ಹಣಜೆ hanajē. N. of a plant (ತಕ್ಕುಳಿ Mr. 110; 1. ಅಣಿಚ್ಚೆ is ನಾಗಮಲ್ಲಿಗೆ). — ಹಣಜೆಮುಲ್ಲು. A common grass. *Setaria verticillata* Beauv. (Z.).

ಹಣಕೆ hapatē. = ಪಣಕೆ, etc. (My.).

ಹಣಬೆ hapabē. = ಅಣಬೆ, etc. (My.).

ಹಣವಂತ hana-vanta. A rich man (My.; B. 3, 96).

ಹಣವು hapavu. = ಹಣ. ಹಣವಿನ ಅಡೆ (Bp. 40, 56). ಪಟ್ಟು ಬಟ್ಟು ರು ಹಣವಿನ ಗಣ್ಣಿರುವ ಪಣ ಹೀದಾವನ್ನದಿ ನಡವರು ಗಣ್ಣಿ ಬೀಳೆ ಮುದಿನ ನಣ್ಣರಿ ಗಣ್ಣರಿಗೆ ಗಾಣ (Sabbahkita kandaḍḍa).

ಹಣಾ hana. (fr. ಹಣೆ 8). = ಹಾಣ. Beating. — ಹಣ ಹಣೆ. reit. Mutual beating (My.). — ಹಣಾಹಣಾ. A quarrel accompanied with mutual beating (My.).

ಹಣೆ hani. 1. = ಪಣೆ, ಹಣೆ 1. The upper part of the stem of a tree. ಹಣೆಯಿಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಬಟ್ಟಿ ಗಿಡುಗಳ (ಗಟ್ಟಿ Nr.). — ಹಣೆಗೊಡ್ಡು. —ಕೊಡ್ಡು. The forked branch which issues from that part of the stem (ಪುಟ್ಟುಕಡೆ, ಪರಿ 3).

ಹಣೆ hani. 2. = ಪಣಿ 1, etc. To twist, etc. (*only* in Si.).
ಹಣೆಯಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಒಡೆ (ವೇಣಿ, ಪ್ರವೇಣಿ Si. 216); ಕುರುಳು ಹಣೆದ
ಒಡೆ (ಒಡಿ 415).

ಹಣೆ hani. 3. To beat (Grj. 2, after 106; Bh. 1, 6, 4;
8, 8, 8); to beat thin, to sharpen by beating,
as a sickle (My.); to beat or cut off (Rām. 3, 7,
12). 2, to be hurt (B. 4, 181; Mhr. ಹಣಣೇಂ, to strike,
beat; to cut up; to kill).

ಹಣೆ hani. 4. = ಹಣೆ 3, etc. The forehead (ಗೋಧ G.;
B. 3, 24).

ಹಣಿಕೆಸು hanikisu. = ಹಣಿಕೆಸು, etc. (My.).

ಹಣಿಕು haniku. = ಇಣಿಕು, ಹಣಿಕು, ಹಣಿಸು, ಹಣಿಸು 1,
ಹಣುಂಗು, ಹಣುಂಗು, ಹಿಣಿಕು. To look slyly, etc.
ನೆನಪಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಹಣಿಕೆದರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಹಣಿಕೆ ನೋಡು. =
ಹಣಿಕೆ ನೋಡು, q. v. (My.; B. 5, 39).

ಹಣಿಗು hanigu. = ಹಣಿಕು, etc. To look slyly, to
lurk. ಮೃಗಂಶು ಹಣಿಗಿದರೆ ಹಣಿಗಿ ಗೆಲವೇ? (Bh. 1, 8, 40).

ಹಣಿಗೆ hanigē. = ಅಣಿಗೆ 1. A comb (ಕಂಕತ, ಕೇತಮಾರ್ಗ
ನ HIA.; ಪ್ರಸಾಧನ, ಕಂಕತಿಕ್ Nr.; ಕೇತಮಾರ್ಗನ, ಕಂಕತ Mr.
208; My.). 2, a comb, i. e. one of the clusters
of fruits, round the fruit-stalk of a plantain
(B. 2, 37). — ಹಣಿಗೆಯ. — ಅ 8. A man who makes combs
for weavers (S. Mhr.).

ಹಣಿಕೆ hanikē. = ಪಣಿತ, etc. Tbh. of ಪ್ರಣೀತ. (Smd. 345
Mdb; My.; ಮಲ್ಲಕ Si. 497).

ಹಣಿದ hanida. (fr. ಹಣಿ 3). Beating, thrashing;
a blow, blows (Bh. 10, 4, 48; Rām. 6, 13, 35). — ಹಣಿ
ದಾಡು. — ಅದು. To beat soundly, to thrash (Bh. 1, 8, 40;
J. 13, 7; 25, 29).

ಹಣಿದ hanida. (Tbh. of ಫಾಣಿತ). The inspissated juice of
the sugar-cane; jaggery (ಫಾಣಿತ HIA.). ಕಾವಲಿಯಲಿ ಅಜ
ನು (ಭಕ್ಷ್ಯಗಳು) ಅಯ್ದು ಹಣಿದವಕ್ಕುಂ (Mr. 213).

ಹಣಿಸು hanisu. 1. To cause to sharpen by beat-
ing (My.).

ಹಣಿಸು hanisu. 2. = ಹಣಿಸು. ನೀರು ಹಣಿಸು (ಎಪ್ಪೆ G.).

ಹಣು hanu. = ಹಣ್ಣು 2. — ಹಣು ಹಣ್ಣು = ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು.
(Bh. 8, 26, 8).

ಹಣುಗು hanugu. 1. = ಹಣಿಸು, etc. To lurk, etc.
(Bh. 2, 2, 105; 3, 13, 27).

ಹಣುಗು hanugu. 2. Lurking. — ಹಣುಗುದರೆ. — ತರೆ.
A head with a lurking expression (Rām. 6, 37, 15).

ಹಣುಂಗು hanungu. = ಹಣುಗು 1, etc. To lurk
(Riv. 5, 94).

ಹಣುಮಣಿಕೆ hanu-manikya. = ಹಲುಮಣಿಕೆ (ಎ. ಹಲು 1).
— ಹಣುಮಣಿಕೆನ ಗಿಡ. A thorny shrub or tree, Flacourtia
sepiaria Roxb. (Z.).

ಹಣೆ hanē. 1. = ಪಣಿ 2, ಹಣಿ 1. The upper part of
the stem of a tree. ಪ್ರಘಾಣ, ಸ್ವಸ್ಥ ಎನ್ನಿಡೆ ಮರದ
ಹಣೆ; ಮರದ ಹಣೆಯಂ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಕಾಣ್ಣ ಎನ್ನುವರು (HIA.). See
Nn. s. ಸ್ವಸ್ಥ.

ಹಣೆ hanē. 2. = ಪಣಿ 3. A haunt or lair of wild

beasts (ಮಗವಕ್ಕೆ Kp. 52; ಮಗಮರ್ಪ ತಾಣ ಸಿಂ. 31; ಮಗ
ದಾಣ 96; Riv. 5, after 80).

ಹಣೆ hanē. 3. = ಅಣಿ 2, ಪಣಿ 1, ಹಣಿ 4. The forehead
(ಅರಿಕ, ಲರಾಟ, ಧಾಲ, ನೊಸಲು Mr. 318; ನೀಡಕ HIA.; ನೈಚಿಕೆ
Mr. 179; ನೊಸಲ್ ಸಿಂ. 96; ಲರಾಟ, ಅರಿಕ, ಗೋಧ Si. 214;
Bp. 37, 14; 56, 6; J. 11, 41; B. 4, 83; C.). ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ
ಹೋರಾಡುವ ಮುಂಗುರುಳು (ಭ್ರಮರಕ Si. 215); ಹಣೆಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊ
ಳ್ಳುವ ತಿಲಕ (ತಮಾಲವತ್ತ, etc. 226); ಅನೆಯ ಹಣೆ (ಅವಗ್ರಹ,
ಲರಾಟ 270); ಹಣೆಯ ಮೂಳೆ (ತಂಬ 408). ಹಣೇರಿಲ್ಲದ್ದು ಹಣೆ
ದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಮಣೇರಿ ಕುಣ್ಣು ರಿಕ್ಕೆ ಹಣೇರಿಲ್ಲದವ ಸಿಂಹಾಸನ ಎ
ದ್ಯಾನೇ? (Prva.). — ಹಣಿಕಟ್ಟು. The form of the forehead
(My.). — ಹಣೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To affix to one's forehead,
i. e. to use (said contemptuously, My.). ಇನ್ನವನು ಈ ಸಾವು
ಕಾರನ ಬದುಕು ತಕ್ಕೊಣ್ಣು, ಏನು ಹಣೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವನನ್ನು
ದಣಿಯರು ಆಲೋಚಿಸ ತಕ್ಕದಿತ್ತು (B. 4, 170). — ಹಣೆಗೆ ಬಡು
ಕೊಳ್ಳು. = ಹಣೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. (My.). — ಹಣೆಗೆ ಹೊಡೆ ಕೊಳ್ಳು.
= ಹಣೆಗೆ ಬಡು ಕೊಳ್ಳು. (My.). — ಹಣೆಬರಹ. The writ on (a
person's) forehead: destiny, fortune (C.). — ಹಣೆಬಾರ. =
ಹಣೆಬರಹ. (My.; ಪ್ರಾರ್ಥನೆ U.). — ಹಣೆಬೊಟ್ಟು. An orna-
mental or sectarian round mark on the forehead (ಅಪಾಂ
ಗ, ತಿಲಕ Si. 409). — ಹಣೆಪೊನ್ನು. — ಒನ್ನು (or ಪೊನ್ನು). To
cause the forehead to join or touch another's feet (in
greeting, Bp. 48, 30; 61, 60). — ಹಣೆಹಗ್ಗ. A rope tied to
a bullock's forehead (by which it is guided, C.).

ಹಣ್ಣಿಗೆ hanṭigē. = ಹಣ್ಣಿಗೆ, etc. See ಅಡಿವಣ್ಣಿಗೆ.

ಹಣ್ಣಿ hanḍa. 1. = ಪಣ್ಣಿ. (Smd. 342 Mdb.).

ಹಣ್ಣಿ hanḍa. 2. (Tbh. of ಪಾಣ್ಣಿ?). — ಹಣ್ಣಿ ಬಣ್ಣಿ. reit. A
certain colour of a pigeon (B. 3, 113).

ಹಣ್ಣಿ hanḍa. = ಅಣ್ಣಿ (see additions), ಹಣ್ಣಿ. A large metal
pot or boiler, an open-mouthed metal vessel in general
(My.; Mhr.), exceptionally made of glass (B. 4, 225 as
ಹಣ್ಣಿ). Locative ಹಣ್ಣಾದಲ್ಲಿ (My.).

ಹಣ್ಣಿ hanḍi. A small cooking pot (My.; Mhr. ಹಣ್ಣಿಲಿ). —
ಹಣ್ಣಿಬಾಕ. A man who eats his food from the hanḍi in
which it has been cooked: a voracious fellow (My.).

ಹಣ್ಣಿ hanḍē. = ಹಣ್ಣಿ, etc. (My.; B. 4, 52). ಕಾಚನ ಹಣ್ಣಿ (G.
127); ಭಂಗಾರದ ಹಣ್ಣಿ (579). ಹಣ್ಣಿ ತುನ್ನು ನೀರು ಮಿನ್ನರೂ
ಮಣ್ಣೇ ಕೂದಲು ಬೆಳೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. — ಹಣ್ಣಿ ತುನ್ನುದ ಮುಣ್ಣಿ ಉಣ್ಣದೆ
ಬಿಡಕು. — ಹಣ್ಣೇ ನೀರು, ಮುಣ್ಣೇ ಅಡಿಗೆ — ಹಣ್ಣೇ ಮಾದಿ ಬೀಡ,
ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಡಿ ಬೀಡ. — ಹಣ್ಣಿಯಲ್ಲಿ ಕರಿಯಲಿಲ್ಲ, ಹಿಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ
ಲಿಲ್ಲ (Prva.).

ಹಣ್ಣೇ hanḍē. (= ಹಂಜೇ). A vocative particle used in ad-
dressing a female of inferior rank.

ಹಣ್ಣಿ hanṇi. = ಹಣ್ಣಿ. The sunflower, Heliotropium
indicum Lin. (ತೀಹಪ್ಪನಿ, ಧೂರುಣ್ಣಿ Nr.).

ಹಣ್ಣು hanṇu. 1. = ಪಣ್ಣು 1. To make ready, etc.
(Bp. 60, 31; J. 7, 29; 18, 60). ಹಣ್ಣಿದ ಅಣಿ (ಸಜ್ಜತ, ಕಲ್ಪಿತ
HIA.). ಹಣ್ಣಿದುದು (ಅಣಿ, ಸಜ್ಜತ, etc. Mr. 156); ಅತಿಯುಧ್ಧಮಂ
ಬಿಡದೆ ಹಣ್ಣಿರೆ (ದ್ಯುತ 466). G. ಹಣಿ 3.

ಹಣ್ಣು hanṇu. 2. = ಪಣಿ 2, etc., ಹಣು. A ripe fruit,
etc. (ಪ್ರಸೂನ, ಫಲ Si. 488; Bp. 18, 16; J. 6, 31; C.). ತಕ್ಕಾ
ಲದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಮರ (ಫಲವತ್ Si. 120); ದ್ರಾಕ್ಷೀ ಹಣ್ಣಿನ
ಹಣ್ಣಿ (ಮಾಧುರ್ಯ 347); ಸಮ್ಪೂರ್ಣಮಾಗಿ ಹಣ್ಣಿನ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದಿರು
ವದು (ನಿಶಿತ, ಕಲ್ಪಿತ, ಕಾತ, ತೇಜಿತ 378). ಹಣ್ಣು ಹಾಡಿ ಹಾಲಲ್ಲಿ
ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ಹೋದರೆ ಒನ್ನು ಕಲ್ಲು, ಬನ್ನರೆ ಒನ್ನು ಹಣ್ಣು. — ಹಣ್ಣು

ತಿನ್ನವ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಅದ, ಸಿಪ್ಪೆ ತಿನ್ನವ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಣ್ಣು. — ಹಣ್ಣೆನ್ನು, ತಲಭ ದೀವದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತ ಹಾಗೆ (Prva.). ಹಣ್ಣನ್ನು ಹೊನ್ನನ್ನು ಹಣ್ಣಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿರಿ ಕಣ್ಣು, ಮನದಲ್ಲಿ ಬಯಸದಿಹ ಅಣ್ಣಿಂಗ ವಾರು? (Sp.). ಹೊನ್ನು ಹಣ್ಣು ರಿಣವ ತೀರಿದಾ ಕ್ಷಣದಿ ಮುಣ್ಣು ಪಾರ್! (Sp.). — ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕು. To put to ripen, to make ripe (G. 10). — ಹಣ್ಣುಗಾಯ. — ವಾಯು. A ripe pod vegetable (My.). ಅವನನ್ನು ಹಣ್ಣುಗಾಯ ನೀರುಗಾಯ ಮಾಡಿದರು, they thrashed him soundly (My.). — ಹಣ್ಣುದಾರು. — ವಾರು. To become a ripe fruit or ripe (Si. 380). — ಹಣ್ಣುಮುಡುಕ. A man broken and ripe with age, a very old man (My.). — ಹಣ್ಣುಮುಡುಕ. Such a woman (My.). — ಹಣ್ಣು. — ಹರಿ. To come up to maturity, to become ripe (B. 3, 37). — ಹಣ್ಣು ಹವ್ವು. = ಹಣ್ಣು ಹವ್ವು. (B. 3, 37). — ಹಣ್ಣು ಹವ್ವು. = ಹಣ್ಣು ಹವ್ವು. reit. (Rām. 5, 8, 29; My.; B. 5, 296). — ಹಣ್ಣೆರೆ. — ಎರೆ. An old leaf, a full grown leaf. ಹಣ್ಣೆರೆ ಉದುರುವಾಗ ಚಿಗುರೆರೆ ನಗುವದು (Prv.).

ಹಣ್ಣು ವ hannuva. Making ready, equipping, etc. ಕಲ್ಲನೆ, ಸಣ್ಣನೆ ಎನ್ನಿಡೆ ಅನೆಯ ಹಲ್ಲಣಿಸುವದು; ಹಣ್ಣುವನುಣ್ಣು, ಎವ್ವುರು (Nr.).

ಹಣ್ಣೆ hannē. = ಅಣ್ಣೆ 4, ಹಣ್ಣೆ. The sunflower (ಸಿಂಕಣ್ಣೆ, ಮಧುಮೂರಿ Mr. 150; ತ್ರೀಹಸ್ತಿನಿ, etc. Si. 138). ೨, the kitchen herb *Celosia albida* (My.; T. ಪಣ್ಣೆ). ಹಣ್ಣೆ ಸೊಪ್ಪು ಬೇಯುವಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಹದಿನಿಣ್ಣು ಮನಸು (Prv.).

ಹಣೆ hat. An interjection of contemptuous or angry reproof (My.; Mhr.).

ಹಣೆ hata. Struck, beaten; struck down, killed, slain; wounded, hurt; destroyed, ruined; impeded, checked; removed (Abh. P. 3, 60); disappointed; deprived of, bereft of, destitute of; miserable. 2, striking; killing; hurting.

ಹಣೆ ಹಾತಾ hataka. Miserable; ill-bred, bad (In general, ಕೆಟ್ಟವಂ Mr. 239).

ಹಣೆಹಣೆ hatā-hati. Mutual striking (J. 27, 6. 10).

ಹಣೆ hati. = ಅಣೆ 2. Striking; killing; destroying; removing; a stroke, a blow. See e. g. ಉವ, ಪದ, ಸಂ; J. 3, 31; 12, 48.

ಹಣೆಹಣೆ hatāḥi. = ಅಣೆಹಣೆ. (Tbh. of ಹಸ್ತವರ್ತಿ?). Subjection, control (My.).

ಹಣೆಹಣೆ ಹಾತಾ-uddhāta. Raised by striking or blows (J. 22, 1).

ಹತ್ತಿ hatta. = ಹತ್ತ. The state of joining or fitting close; closely. ೨, all, together. — ಹತ್ತ ಕಟ್ಟು. To tie tightly, as a necklace, etc. (My.). — ಹತ್ತ ಕಡಲು. An ear-ring which fits close to the ear (My.; Si. 218). — ಹತ್ತ ಕಾಸು. To heat thoroughly (My.). — ಹತ್ತ ಕೆಡು. To be completely ruined or spoiled (My.). — ಹತ್ತ ಬಡಿ. To beat all (fruits) off (from a tree); to strike off all (that is above the level of the top in measuring, My.). — ಹತ್ತ ಸೇರು. To draw up all things at once (My.). 2, to draw tightly (My.). — ಹತ್ತಿಣ್ಣೆ. — ಒಣ್ಣೆ. = ಹತ್ತಕಡಲು (My.).

ಹತ್ತಿ hatta. Tbh. of ಹಸ್ತ (Smd. 378). See ಗಳ, ತೋರ, ದು, ದೂ, ಪರ, ಪದ.

ಹತ್ತಿ ಹತ್ತಾḥi. = ಹತ್ತರಿ, ಹತ್ತಣ್ಣೆ, ಹತ್ತರಿ, ಹತ್ತಿ. A carpenter's plane (My.).

ಹತ್ತಣ್ಣೆ hattandi. = ಹತ್ತರಿ, etc. (B. Mhr.).

ಹತ್ತರಿ hattara. = ಹತ್ತರ, ಹತ್ತಿರ, ಹತ್ತಿರು, ಹತ್ತಿರೆ, ಹತ್ತಿರೆ ಹತ್ತ. The state of joining: nearness, proximity; near; close by; by (C.). ಅರಸುವ ತಲ್ಲಣ ಹತ್ತರೇ ಇರುವ ಚಿಕ್ಕ ಊರು ಕಾವಾನಗರ Si. 106; ವರ್ಣ ಹತ್ತರವಿರುವ ಕೆಳಗಣ ಭೂಮಿ (ಉಪತ್ಯಕೆ 118); ಒನ್ನಕ್ಕಿಕ್ಕು ಹತ್ತರಿ ವಾಗಿ ಪೋಣಿಸಲಾ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಣೆಗಳು (ಪಾರ, ಮುಖದ 218); ಹತ್ತರವಲ್ಲದ್ದು (ದೂರ 373). ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಹತ್ತರ ಬ ಗೊಡುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 8). ಹಾರುವನು ಅವರಿ ಹತ್ತರ ಬನ್ನ (2, 24) ನೋಡು, ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಎನ್ನಾ ಬೇರೇ ದೂರ ಅದೆ! (2, 28). ೪೬೬ ದನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ (3, 124). ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಎನ್ನಾ ಗುಡ್ಡದತ್ತ ಕೆ ಉಪವಾಸ ಸಾಯುತ್ತೇನೆ (3, 124). ತನ್ನ ಗುಡಸರಿನ ದಾಲು ಹತ್ತ ಕೂತು ಕೊಣ್ಣು (4, 176). ಹತ್ತರಿಂದರೆ ಹತ್ತಿ, ಬದಿಂದರೆ ಹತ್ತಿ, ೪೬೪ ಕು ಕೆಟ್ಟರೆ ಗಣಿಯು. — ಮತ್ತನಾದವನ ಹತ್ತರ ಕತ್ತಿ ಇದ್ದರಂತೆ (Prva.). See Prva. ೨. ಸಲ್ಲ. ಹತ್ತರದಲ್ಲಿ (ಸಾರಸ, ಸಮಾಜ, ಪುರ Nn. 56).

ಹತ್ತರಿ hattari. = ಹತ್ತರಿ, etc. (My.).

ಹತ್ತಿ ಹತ್ತಿ hattāhatti. Tbh. of ಹಸ್ತಾಹತ್ತಿ. Hand to hand fight (Bh. 4, 2, 62).

ಹತ್ತಿ hattī. 1. = ಅತ್ತಿ 2, ಪತ್ತಿ, etc. Cotton in the pod, or not cleared from the seed; cotton in general (ಪಿಡಕ್ಕು, ದಾಹರ, ಕರ್ನಾಟಕ Bk.; ಕರ್ನಾಟಕ ಪಿಡಕ್ಕು, ದಾಹರ Mr. 128; ಪಿಡುಲ Bk. 107; ಪುಲ ರಿ. 1. 7. C.; B. 4, 26). ಹತ್ತಿಯ ಗಿಡು (ಪುಟ್ಟಿಕೆರೆ, ಸಮಾಜ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಬದರೆ Nr.). ಹತ್ತಿಯನ್ನ ಅದ ಸೀರೆ (ಕಾರ್ನಾಟಕ, ದಾಹರ Bk.) ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಹೊಲದೊಳಗೆ ಹತ್ತಿರೆ ಬಿತ್ತಿದನು; ಪದ್ಮ ಬೆಳೆದು, ಹತ್ತಿ ಬಡಿದ ಬದಿಕ ಕೂಲಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಹತ್ತಿರೆ ಬಿತ್ತಿದರು (B. 4, 174). ಹತ್ತಿ ನೂಲ ಬೇಳು, ಮುತ್ತಯ್ಯ ಹಾಡ ಬೇಳು. — ಹತ್ತಿ ಹೂವರೆ ಬಿ ಣ್ಣೆ ಉಪವಾಸ. — ಹತ್ತಿಗೂ ಮುಕ್ತಿಗೂ ಹಾಡ ಹಣ ಯಾತ್ಯಾ ದ ರದು. — ಅದರೆ ಹೋದರೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆದರೆ, ಅಲ್ಲ ನಿನ್ನಿಗು ಬೆಟ್ಟ ಸೀರೆ. — ಹೊಲದ ಹತ್ತಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ! ನಿನ್ನಿಗು ಬೆಟ್ಟ ಸೀರೆ ಮ ರುದ್ದ! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prva.). — ಹತ್ತಿ ಕಾಯಿ. An earripe cotton pod (My.). — ಹತ್ತಿ ಕಾಯಿ. Cotton seed (C. B. 2, 19; 3, 17). — ಹತ್ತಿ ಗಿಡ. The Indian cotton plant, *Gossypium bar- baceum* Lin. (ಕರ್ನಾಟಕ G.; ಪುಟ್ಟಿಕೆರೆ, etc. Bk. 134; My.). — ಹತ್ತಿಗೇಡು. — ಕೇಡು. Ruin or waste of cotton. ಹತ್ತಿ ಹತ್ತಿ ಪುವನು ಹತ್ತಿಗೇಡು ಪಲವೇನು? ನಿನ್ನ ನೆರಗಿಳವೆ ಧಮಕಿಸಲಾ ಕ ಪಾಡೆ ಹತ್ತಿಗೇಡೆನ್ನ (Sp.). — ಹತ್ತಿ ಬಿಡಿಸು. To pull off or plant cotton (B. 4, 178); to dress cotton (My.). — ಹತ್ತಿರಾ = ಹತ್ತಿ ಕಾಯಿ. (My.). — ಹತ್ತಿರರೆ. A cotton crop (C. B. 4, 26).

ಹತ್ತಿ hattī. 2. Nearness, proximity. ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿ ನ್ಣು (Bp. 46, 8). ೪. ಹತ್ತ.

ಹತ್ತಿಗ hattiga. A man who is near, a com- panion (Bh. 7, 5, 2).

ಹತ್ತಿರ hattira. = ಹತ್ತರ, etc. (ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಮಾಜ ೩. ೫. ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಸಮಾಜ 470; Bp. 32, 28; J. 25, 58; 26, 11). ಸಮಾಜ ನಿಳಲಿ ಅಸನ್ನ ಸನ್ನಿಹೃತ್ಯ, etc. ಎನ್ನುವ ಹತ್ತಿರ ಕರಡಗು (371). ದೂರದಲ್ಲಿ ಇರ್ದದಂ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತರುಕ (ಪ್ರತ್ಯಾಹ್ನ, ೪. ಕಾದಾನ); ಕಾನನ ಹತ್ತಿರ ಬಹ ಸಮುದ್ರದೊಳು ಸದ್ವಿಮಾನ ಬ ದುವ ತೊಡಿಯ ಪಲ್ಲಟ (ಎವ್ವರು Nr.).

ಹತ್ತಿರು hattiru. = ಹತ್ತರ, etc. ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರು (ಪರಸರ್ಯ, ಪರಸಾರ Nr.). ಹತ್ತಿರಿಗೆ (Bp. 14, 41; 24, 11 32, 58; 44, 10).

ಹತ್ತಿರೆ hattirē. = ಹತ್ತರ, etc. (ಸಮಯಾ, ನಿಶಾ, ಹಿರುಳೆ
Nr.; ಸಾರಸ, ಸಮಾಪ, ಹತ್ತದಲ್ಲಿ Nr. 56; ಪಕ್ಷ, ಸಮಾಪ 112;
Bp. 39, 39).

ಹತ್ತಿಲೆ hattilē. = ಹತ್ತರ, etc. ಸತ್ಯವೆನ್ನುವು ತಾನು ಹತ್ತ
ಲದ ಗಡ, ನೋಡ! ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿಯದಿವೆ, ತಾನಿವೆ ಹತ್ತಿಲೆ
ನೋಡ! (Sp.).

ಹತ್ತಿಸು hattisu. 1. = ಪತ್ತಿಸು, (ಹಚ್ಚು 1). To join (v. t.),
to apply (Bp. 18, 60); to fix on (J. 4, 81); to
cause to climb or ascend, to cause to mount
or get upon (C.). ಇವನು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ
ಹತ್ತಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು (B. 3, 127).

ಹತ್ತಿಸು hattisu. 2. = ಹಚ್ಚಿಸು 1, etc. To kindle, to
light, as fire, a light (My.). See Sp. s. ಹತ್ತಿಗೇಡು.

ಹತ್ತು hattu. 1. = ಪತ್ತು 1, q. v. To stick to, to ad-
here; to join (v. t.), to touch (5, 292); to join
(one), to follow (J. 22, 86); to apply one's self
to (B. 5, 189, 293); to touch, to reach, as a shore
(4, 228); to get to: to be got, as a wound (5,
161); to hit, as a ball, etc. (5, 161). 2, to be
reached, arrived at or found, as a road, etc.
(B. 3, 126; 4, 38, 114). 3, to be required; to take;
to suffice (B. 3, 121; 4, 48, 86, 152; 5, 102-124, 141, 171,
226, 306). 4, to be of effect on: to hurt, as
strokes, etc. (B. 5, 250). 5, to begin (C.; B. 1, 6,
11, 21; 2, 13, 14; 3, 75, 124; 5, 271). 6, to take root,
to fix the root, to begin to grow (C.; B. 2, 22).
7, to rise (Bp. 56, 38); to ascend, to climb, to
mount, to scale (C.; B. 3, 15, 21). ನಿಜಗುಣಿಯು ತನಗೆ
ಹತ್ತುವಷ್ಟು ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು (B. 3, 121). ಅದರ
ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯು ವರ್ಷ ಹತ್ತುವದು (4, 48).
ಎನ್ನಾ ದೊಡ್ಡ ಮದ್ದಿ ಬರ ಹತ್ತಿತು! (1, 21). ಕಾಳಗದೊಳಗೆ ಕಡತ
ಹತ್ತಿ (3, 124). ಹೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಹತ್ತುವವು (3, 22). ಕಾಳ
ಗದ ಬಣ್ಣಿಯಂ ಹತ್ತಿ ಹೊಡಹಂ (ರಥಕ, ಸ್ವಸ್ತನಾರೋಹ Mr. 247).
ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತುವ ಸವಾರ (ಅತ್ತಾರೋಹ, etc. Si. 278). ತೆಂಗಿ
ನ ಮರ ಯಾಕೆ ಹತ್ತುತ್ತಿ? ಅನ್ನರೆ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯೋದಕ್ಕೆ
ಅನ್ನ. — ನಡುಮರಾ ಹತ್ತಿ, ಬುಡಾ ಕಡಿದ. — ಬುಡ ಹತ್ತಲದೆಯದವ
ನದು ಹತ್ತಾನೇ? — ಮರದ ಮಾಳಿಗೆಯೊಡವ ಗಟ್ಟಾ ಹತ್ತಾನೇ?
(Prva.). See Sp. s. ಹತ್ತಿವಿಡಿ. — ಹತ್ತಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. To let
mount (B. 3, 125; 5, 289). — ಹತ್ತಿದರೆ ಮುರುಟುಹ. A
species of plant (ಶೀಲಿ Mr. 145). — ಹತ್ತಿತ್ತು. — ಒತ್ತು. To
press so as to join well, to press firmly (B. 3, 106; 4,
208); to suppress, as laughter (5, 143).

ಹತ್ತು hattu. 2. = ಪತ್ತು 2. Joining, etc.; climbing,
scaling, etc. — ಹತ್ತುಗೋಣ್ಣೆ. — ಕೋಣ್ಣೆ. A fort for
scaling (Smd. 386). — ಹತ್ತಿಸರು. — ಎಸರು. The water in a
cooking pot when so far evaporated that it is nearly
exhausted and sticky, as a sign that the rice, etc. is
completely done. ಹತ್ತಿಸಂಗೆ ಬರು, to be nearly done, as
rice (S. Mhr.); to be at the point to die (S. Mhr.).

ಹತ್ತು hattu. 3. = ಪತ್ತು 3, etc. Ten (ದಶ Mr. 347; Bp.
9, 21; 51, 68; J. 12, 84; 20, 50; 21, 19; 29, 22; C.). ಹತ್ತ
ದರಿ (Bp. 35, 82; C.), ಹತ್ತದ, ಹತ್ತಕ್ಕೆ (C.). ಹತ್ತು ಬೆರಳು (Bp.
53, 56). ಹತ್ತು ಬೆರಳಾರತಿ (48, 17). ಹತ್ತು ಕಡೆ (B. 4, 51). ಹತ್ತು

ಮಡಿ (5, 83). ಹತ್ತರ ಕೂಡ ಹನ್ನೊಂದು, ಪರನೇ ಕೂಡ ಗೋವಿತ್ತ. —
ಹತ್ತರ ಸಾವು ಮದುವೆ ಸಮಾನ. — ಹತ್ತದ ಹಲ್ಲ ಕಡ್ಡಿ ಒಟ್ಟುನ ತಲೆ
ಹೊಡೆ. — ಹತ್ತು ಜುಟ್ಟು (i. e. men) ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರ ಬಹುದು, ಎರಡು
ತುಂಬು (i. e. women) ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರ ಕೂಡದು. — ಹತ್ತು ಮಡಿಯು
ವದು ನನ್ನಿನ್ನ, ಮತ್ತೆ ಕೂಡುವದು ನನ್ನಿನ್ನ. — ಹತ್ತು ಮಡಿಯ ಮಾತು
ಮಾಡಿ ಬೇಡ, ರಾಯರಿಗೆ ಬೇವರಿಗೆ ಸುಳ್ಳಾದ ಬೇಡ. — ಹತ್ತು ಮಡ್ಡಿ
ಯ ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿಗೆ ಸತ್ತ ಮಗುವಿನ ನೆನಪು ಹೋಗದು. — ಹತ್ತು
ಮಡಿಯ ತಾಯಿ ಬೀದಿಲಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತಳನ್ನೆ. — ಹತ್ತು ಮಡಿಯ ತಾಯಿ,
ಹೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯಿ! — ಹತ್ತು ಹಡೆಯುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಒನ್ನ ಮುತ್ತು
ಹಡೆಯ ಬೇಕು. — ಹತ್ತು ಜನ ಎಮ್ಮುವದು ಮುತ್ತಿನ ಸಮಾನ. — ಹತ್ತು
ಹಣ ಹೋದರೂ ಮೃದಂಗಶಬ್ದ ನಿರ್ವಹ ಆಯಿತು (Prva.). See
Prv. s. ಮಗುವು. — ಹತ್ತುಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಗಡೆ. — ಒನ್ನು. Release
to one out of ten (My.). — ಹತ್ತುತ್ತು. — ಅತ್ತು (i. e. ಹತ್ತು).
Ten and ten (in a distributive sense (B. 4, 209). —
ಹತ್ತುನೆಯ. — ಅನೆಯ. Tenth. ದಾದುಣ್ಣಿನ್ನು, ಹತ್ತುನೆಯ ತಲೆಯುಮಂ
ನೇರ್ದಾಗಳು (Smd. 288). ಹತ್ತನೇ ಅವಸ್ಥೆ ಸಮಾವನಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು
(ದಶಮಿ, etc. Si. 196). — ಹತ್ತು ಅವತಾರ. The ten incarna-
tions of Vishnu (C.). Mr. enumerates them as follows:
ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮ, ವರಾಹ, ನೃಪರಿ, ವಾಮನ, ಪರಶುರಾಮ, ಹರಿ
ರಾಮ, ರಾಮಚಂದ್ರ, ದಾಂಡ, ಕೃಷ್ಣ (Mr. 19). — ಹತ್ತು ಹತ್ತು. Ten
and ten (in distributive sense, J. 20, 50; 21, 19). 2,
ten times ten. ಹತ್ತು ಹತ್ತುಗಳು ನೂರು, ನೂರು ಹತ್ತುಗಳು ಸಾ
ಎರ, ಸಾವಿರ ಹತ್ತುಗಳು ಅಯ್ಯುಹ, ಹತ್ತು ಅಯ್ಯುಹಗಳು ಲಕ್ಷ (Si.
327). — ಹತ್ತು ಹದಿನಯ್ಯು. Ten or fifteen (B. 2, 37); etc.
— ಹತ್ತು ಹದಿನಾಲ್ಕು. Ten or fourteen (B. 3, 40); etc. —
ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು. Ten or twelve (B. 2, 87; 3, 11, 13, 118);
etc. — ಹತ್ತಿಣ್ಣು. — ಎಣ್ಣು. (Smd. 63). Ten or eight (B. 1, 19;
5, 125); etc. — ಹತ್ತಿವುತ್ತು. — ಒವುತ್ತು. Nineteen (C.). —
ಹತ್ತಿವುತ್ತು ಇವುತ್ತು. Nineteen or twenty (B. 3, 100); etc.

ಹತ್ತು hattu. 4. = ಘತ್ತು 1, etc. To be kindled, etc.
(My.). See Prv. s. ಬೇಗ.

ಹತ್ತು hattu. 5. = ಘತ್ತು 2, etc. To be burnt, as
rice, etc., at the bottom of the cooking vessel,
etc. (My.).

ಹತ್ತುಗೆ hattugē. = ಪತ್ತು 2. Connection, tie (Cpr.
8, 82).

ಹತ್ತೆ hattē. Nearness, proximity; near. ಹತ್ತಗೆ
ಅಯ್ಯನ್ನು (Bp. 18, 51). Cf. ಹತ್ತಿ. — ಹತ್ತ ಬರ್. To come
near (Bp. 61, 74). — ಹತ್ತಿವಿಡಿ. — ಹಿಡಿ. To keep near. ಚಿತ್ತ
ವೃತ್ತಿಯನದಾದು, ಹತ್ತಿವಿಡೋಯ್ಯು! ಚಿತ್ತವ ಪಡೆದು ಮದವೇಹೆ
ಮೊಲ ನಾಯಿ ಹತ್ತಿದನ್ನಕ್ಕು (Sp.). — ಹತ್ತಿ ಸಾರ್. To come
near (Grj. 8, 78; Bp. 2, 21; 60, 50; J. 30, 23).

ಹತ್ತೆಹ hattēha. Proximity: dearness, friendship
(Bh. 1, 6, 46, o. r. ಹತ್ತೆಯು).

ಹತ್ಯಾ hatya. Killing, slaying. See ಗೋ, ಪ್ರಾಣ, ಘ್ರಾಣ.

ಹತ್ಯಾದೋಷ hatyā-dōṣa. Sin or culpability of killing
(J. 2, 24).

ಹತ್ಯಾರ hatyār. An instrument, a weapon (ಅಯುಧ, etc.
Si. 286; My.; Mhr., H. ಹತ್ತೇರ, ಹತ್ಯಾರ).

ಹತ್ಯಾರ hatyāra. = ಹತ್ಯಾರ್. (ಹೇತಿ Ūb.; B. 5, 100, 101).

ಹತ್ಯೆ hatyē. ಹತ್ಯಾ. Killing, slaying, slaughter, murder.
See ಬ್ರಹ್ಮ.

ಹತ್ತ hatra. = ಹತ್ತರ, etc. (My.). ಸೊಸೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಡಾ,
ಅತ್ತ ಅಗಸನ ಹತ್ತ ಹೋದನ್ನೆ (Prv.).

ಹತ್ತಿ hatri. = ಹತ್ತಿರೆ, etc. (My.).

ಹತ್ಯ haiva. The letter ಹ (Śmd. 341, 354, 369).

ಹದ hada. 1. = ಪದ, (ಹಸ). Proper or good state or condition; properness, propriety, proportionateness; proper way, way; the tempered state, or the tempering, or seasoning, of any food, etc.; (tanned state); the right degree of ripeness; sharpness (G.). ಹದ ಮಾಡಿದನ್ತೆ (ಫೃತ G.). ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮಾಡುವ ಹದವು ಹ್ಯಾಗಿದ್ದರೆ (B. 8, 45). ನೀಲಿಯ ಮಾಡುವ ಹದವು ಬಹು ಸೋಜಿಗವಾದದ್ದು (4, 54). ಚನ್ನವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಹದ ಹ್ಯಾಗಿದ್ದರೆ (4, 105). ಕುದು ಸತ್ತು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಯಿತು, ತೋಗಲ ಹದಾ ನೋಡೆ!—ಮೊದಲಿನ ಕತ್ತಿ ಬೆನ್ನೆ ಕೊಯ್ಯುವಷ್ಟು ಹದವು (Prva.). See ಎಳೆ. ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಅನ್ನ ಮುನ್ನಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿ ಕೆಣ್ಣಿದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಹದವಾಗಿ ಕುದಿಸುವದು (ತ್ಯತ Si. 880). — ಹದಕ್ಕೆ ಬರು. To arrive at or reach a proper state, etc. ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಳೆಸುವಾಗ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹುವಿನ ಮಗ್ಗು (ಕುಟಲ, ಮುಳುಬ Si. 124). — ಹದಗಟ್ಟೆ. An indurate lump or kernel in the flesh (My.). — ಹದಗಡಿಸು. -ಕಡಿಸು. To spoil the proper state, etc. ಹಲವು ಸಮಗಾಠರು ಕೂಡಿ, ತೋಗಲು ಹದಗಡಿಸಿದರು (Prv.). — ಹದಗಡು. -ಕಡು. The proper state, condition or manner to be spoiled; to lose the proper state, etc. (used of food, rain, crop, work, words, etc., My.). — ಹದಗಿಯೆ. To render proper, to make fit for use, etc. (Ā. Bp. 47, 45). — ಹದಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. = ಪದಗೊಳಿಸು. (Bp. 21, 29). — ಹದದಡಿ. -ಅಡಿ. An areca nut that has the right degree of ripeness (My.). — ಹದ ಮಾಡು. = ಹದಗಿಯೆ. (My.). — ಹದವಿದು. -ಇದು. To temper; to sharpen. ಹದವಿದರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ನಿಶಿತ, ಫೃತ, ಪಾತ, ತೇಜತ Si. 378). — ಹದವಿರ್. -ವಿರ್. = ಪದವಿರ್. (Bh. 8, 10, 21, where ಹದವಿಲು). — ಹದವಿದು. -ಇದು. To boil or vaporize (a thing) so long till it reaches the proper state and then take it from the fire (My.).

ಹದ hada. 2. = ಹದ 4, etc. Ten. — ಹದನಾಲ್ಕು. Fourteen (ಕರೀಡು Āh.).

ಹದಗ hadaga. Tbh. of ಪತಂಗ 1. (T. ಪದಗ). ಹದಗದ ಹುದು (ಪತಂಗ, ತಲಧ Nr.).

ಹದಡು hadadu. = ಹದ 8. The wrist (Bp. 46, 22). ಮುಂಗಿಯನ್ನೆ ಕಿವಿರಳಿನ ತನಕ ಇರುವ ಹದಡು (ಕರಧ G.).

ಹದನ hadana. = (ಹದ 1), ಹದನು. Properness, etc. ಹದನಿಲ್ಲದ ಕದನ ಮದನಗೂ ಅಸಾಧ್ಯ (Prv.). 2, sharpness; sharp (B. 1, 26; 3, 6; 4, 91; 5, 251). ಹದನ ಮಾಡ್ತು (ತೇಜತ G.).

ಹದನು hadanu. = ಹದನ, (ಹಸನು). Properness, etc. ಸದೆ ಕೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಹದನಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾನೇ? (Prv.). 2, proper way: way, manner; true state, real circumstances: circumstances (Bp. 1, 55; 22, 16; 28, 48; 35, 43, 54; 37, 15, 23; 40, 10; 48, 67; 49, 15; Ā. Bp. 47, 17; Bh. 1, 8, 10, 78; J. 4, 52; 16, 38; 18, 53; 25, 57). 3, sharpness (B. 2, 3, 5; 4, 36).

ಹದರು hadaru. = ಅದರು 3, ಹದ 1. (My.).

ಹದಿ hadi. 1. (fr. ಪದಿ 1 through ಪದಿ 1). To lay stone or brick (as a cover or pavement). P. pa. ಹದಿದು, ಹದ್ದು (My.). ನೆಲಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹದಿಯುತ್ತಾರೆ (My.).

ಹದಿ hadi. 2. A layer of stone or brick in the ground (My.). — ಹದಿ ಕಟ್ಟು. To lay a foundation (My.).

ಹದಿ hadi. 3. To uncover or open by digging, to make a hole by digging (? ಬಸನವರಣ ಕೊಡ. Dh.; T. ಪದಂಗ, a hole made in the ground; ಪದ, to dig a hole in the ground; to dig for laying a foundation. cf. ಹಗ).

ಹದಿ hadi. 4. = ಪತ್ತು 3, etc. Ten. — ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ. Fourteenth (B. 5, 301). — ಹದಿನಾಲ್ಕು. Fourteen (Bh. 1, 4, 9). — ಹದಿಮೂರನೆಯ. Thirteenth (B. 5, 298). — ಹದಿಮೂರು. Thirteen (B. 5, 309). — ಹದಿಮೂರುಬತ್ತ. Thirteen laos (B. 4, 81).

ಹದಿಗಿಸು hadigisu. = ಅದುಗಿಸು 1, ಹದುಗಿಸು. To compress: to cause to get bruised (My.). 2, to mollify by pressing, as fruits (My.).

ಹದಿ ಹದಿಹೆ. Tbh. of ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ (Śmd. 370).

ಹದಿನ hadin. = ಪತ್ತು 3, etc. Ten. — ಹದಿನಯ್ಯ. Fifteen. ಹದಿನಯ್ಯ ದಿನ (ಮಾರ್ಗಾಢ್ Nn. 112). ಹದಿ ಹದಿನಯ್ಯ ಕವರು ಒನ್ನೊ ಹಯನಾಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹದಿನಯ್ಯ ನೂರು 1500 (B. 5, 271). — ಹದಿನಯ್ಯ ಹದಿನಾಯ. Fifteen or sixteen (B. 2, 78). — ಹದಿನಾಯಿನಯ್ಯ. Sixteenth (Si. 31; B. 2, 84). — ಹದಿನಾಯ. Sixteen (ಕಳೆ Mr. 348; Si. 195, 196). ಕುಡ್ಡಿಗೆ ಎನ್ನು ಬೇಡ್ಡೆ, ಕುರುಡಿಗೆ ಹದಿನಾಯ ಬೇಡ್ಡೆ (Prv.). — ಹದಿನಾಯ ಕರ್ಮ. Sixteen acts or duties (Bp. 3, 52). — ಹದಿನಯ್ಯ. Eighteen (Bp. 28, 21). ತೀರ್ಥ ಮುಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನಯ್ಯ ದ್ವೈ ಪ್ರಧಾನರು (ಅಪ್ಪಾದತಾಮಾತೃರ್ Nn. 48); ದ್ರಾಕ್ಷಣ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನಯ್ಯ ಪಾತಿಗಳು (ದ್ವಿಪಾದಿಕುಲ 71; see ಪದಿನಯ್ಯ ಮಾಗ; ಹದಿನಯ್ಯ ಪಾತಿಗಳು (ಪಾತಿಸಮೂಹ 78). ಹಗ್ಗೇ ಸೊಪ್ಪು ಬೇಡುವವನಿಗೆ ಹದಿನಯ್ಯ ಮನಸು (Prv.). — ಹದಿನಯ್ಯ ಸಾವಿರ 18000 (Bp. 50, 28, 42). — ಹದಿನೇಡು. Seventeen (Āh. v. 325).

ಹದಿಬತಿ hadibatā. Tbh. of ಪತಿವ್ರತ (Śmd. 345 & 350 Mṛdh.). ಹದಿಬತ್ತಿ hadibatti. Tbh. of ಪತಿಪತ್ನಿ (ಸಹಾಮುಕ್ಯ ಪತ್ನಿ 2 ರಿ 1, 81).

ಹದಿಬದೆ hadibadē. Tbh. of ಪತಿವ್ರತ (Śmd. 350; Āh. 11, 46; Kp. 27; Śm. 73).

ಹದಿರ್ hadir. 1. ಹದಿರು. = ಹದರು, etc. A very young, quite unripe fruit (ಎಳೆಗಾಯಿ, ಎಳೆ, ಬೀಜ, ಕೊ. 22; My.; M. ಪಯ್ಯಾ; cf. ಪಯ್, ಹಾ; ಹಾ ಎಳೆ).

ಹದಿರ್ hadir. 2. ಹದಿರು. = ಹದನು. Way, manner. ಕುದುರೆಯಾ ಹದುರೆಯಾ ಹದಿರೆಯಾ ಮೊದಲಾದ ಹದಿರು ಹದಿರು ಕೂಡಿದವು, ಬೆಳ್ಳಾಳ ಬಿಡಿರಿ ಹಾಕುವದು (ಶಿಪ.).

ಹದಿರ್ hadir. 3. ಹದಿರು. (= ಹದರು). The wrist (Bām. 3, 4, 80).

ಹದುಗಿಸು hadugisu. = ಹದಗಿಸು, etc. (My.).

ಹದುಗು hadugu. = ಪದುಗು. To bend (v. L.), etc. (My.).

ಹದುಳ hadula. = ಪದುಳ. Well-being, etc.; steadiness (ಶಿವ, ಭಕ್ತ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಮಂಗಳ, ಮುಖ, ಕುಸಲ, ಕ್ಷೇಮ, ಶಸ್ತ್ರ, etc. Nr.; ಕ್ಷೇಮ, ಕೂಟ Nr.). ಹದುಳವುಳ್ಳವು (ಪ್ರಭು ಸ್ಥಿರ Mr. 236). ಕೂಡಿಯಾದ ಕೂಡಂಗಿ ಹದುಳವುಳ್ಳವು ಕೂಡ! ಹೃದಯಕೂಟರುಗೊಲುವೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲ ಕವನದೇ ಲೇಖು! (ಶಿಪ.). See Bp. 37, 34; 41, 29; 53, 67.

ಹದುಳಿಗ haduliga. = ಪದುಳಿಗ. A happy man (Bp. 28, 42; Bām. 1, 14, 4; 6, 12, 10).

ಹದುವಿ hadulida. (= ಹದುವಿ). A steady, reliable man (ಎತ್ತಲ್ಪ, ಸ್ಥಿರ HIA.).

ಹದುವಿರ್ hadulir. = ಪದುವಿ. To recover one's strength; to grow firm or steady (see ಹದುವಿ).

ಹದುವಿರಿಸು hadulirisu. To cause one's self to cheer up or recover one's strength: to become tranquil or calm (Bp. 55, 5).

ಹದುವಿಸು hadulisu. = ಪದುವಿಸು, q. v. (Bp. 31, 26; 36, 1; 47, 22; Bh. 4, 2, 63; 5, 3, 108; 7, 1, 7; 8, 23, 17).

ಹದ್ದು haddu. 1. = ಪದ್ದು, etc. A kite; a hawk or falcon; a vulture (ಹಾಲ್ವಾಯ್, ಗೃಹ್ಯ Nr.; ಪಕ್ಷಿಚೈತ್ರ, ಗೃಹ್ಯ Mr. 175; C.; B. 2, 28; see ಕದ್ದಾರಿ, ಕರೀ, ರಣಹಾಳಿ, ಹಾಳಿ). ಹದ್ದು ಹಾದಿಕ್ಕೂ ಕೋವಿ ಹೂಡಲಿಕ್ಕೂ ಹೋದು. — ಮದ್ದು ಸುಡುವಲ್ಲಿ ಹದ್ದಿಗೇನು? — ಎದ್ದು ಎಲ್ಲವವ ಹದ್ದಿಗಿನ್ನೆ ಕಡೆ. — ಸೀಸವನ್ನು ಇಲಿ ತಿನ್ನರೆ ತಿನ್ನಣ್ಣನ ಹದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಯಿತು. — ಹಾವು ಕೊಣ್ಣು, ಹದ್ದಿನ ಮುನ್ನ ಹಾಕದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಹದ್ದು haddu. 2. P. p. of ಹದಿ 1. (My.).

ಹದ್ದು haddu. A limit, a border; the end or extremity of (ಅನ್ನರ, ಅವಧಿ Si. 453; My.; Mhr., H. ಹದ್ದು). — ಹದ್ದು ಬಸ್ತು. Settlement or demarcation of boundaries (My.).

ಹನ್ನೆ han. = ಪತ್ತು 8, etc. Ten. — ಹನ್ನೆರಡನೆಯ. Twelfth (C.). — ಹನ್ನೆರಡು. Twelve (ರಂ Mr. 347; B. 4, 125; C.; Bp. 5, 18). ಬೆರಳು ಹನ್ನೆರಡಾಗಲಿ ಒನ್ನದಿ ಗೇಣ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 325). ಮೇಷ ಮುನ್ನಾದ ಹನ್ನೆರಡು ರಾಶಿಗಳು (G. 440). ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮ ರಾಕ್ಷಸನೋ? ರಾವಣ ರಾಕ್ಷಸನೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಸಾಧನಾ ಮಾಡಿ, ಮನೆಯ ಮುಮ್ಮೇ ಸೋಣ್ಣ ಮುದಾದ ಹಾಗೆ. — ಮೂವು ನಾಮದವ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ನಾಮದವ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಾನು? (Prva.). — ಹನ್ನೆರಡು. = ಹನ್ನೆರಡು. (B. 5, 38). — ಹನ್ನೆರಡನೆಯ. Eleventh (B. 5, 293). — ಹನ್ನೆರಡು. Eleven (ರುದ್ರ Mr. 347). ಹನ್ನೆರಡು ಒದಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೆರಡು ಕೇಳಿ ಬೇಡ. — ಹತ್ತದ ಕೂಡ ಹನ್ನೆರಡು, ಪರಸ್ಪರ ಕೂಡ ಗೋವಿನ್ನ (Prva.). — ಹನ್ನೆರಡು. = ಹನ್ನೆರಡು. (G. 209, 465). — ಹನ್ನೆರಡು. = ಹನ್ನೆರಡು. (B. 5, 36. 41. 69. 285. 307).

ಹನ್ನಗಾಣಿ hanagāṇi. = ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ. ಹೊನ್ನ, q. v. (Z.).

ಹನ್ನವ hanava. The act of striking, killing, destroying, slaughter, destruction; wounding, hurting, injuring. 2, multiplication. See ಸಂ-; ಇಕ್ಕು 4; Bh. 1, 8, 53.

ಹನ್ನಸು hanasu. (A saying, a diction): any vedic verse or stanza (My.; Tu. ವಣ್, to say, tell, recite; cf. ಪನ್ನ, ಅನ್ನ 1).

ಹನ್ನಸು hanasu. = ಅನ್ನಸು. (St. & Pl.).

ಹನ್ನಿ hani. 1. = ಪನ್ನ 1. To fall in drops, to drop (ಬಿನ್ನು ಪತನ ಕೆಂದ. Dh.; My.; Tu. ಪಣಿ, ಪನಿ, to drizzle).

ಹನ್ನಿ hani. 2. = ಪನ್ನ 2, etc. A drop (ಎತ್ತಲ್ಪ, ಬಿನ್ನು Nr.; C.; Tu. ಪಣಿ, dew; ಪನಿ, dew, drizzling rain). ಗಾಳಿಯೊ ಕೆವದಾದ ಹನ್ನಿ (ಸೀಕರ HIA.). ಅತಿಗಾಳಿಯೊ ಕೆವದಾದ ಹನ್ನಿ (ತೀಕರ Mr. 44); ಅನೆಯ ಕರವೊ ಕೆವದಾದ ಸಣ್ಣ ಹನ್ನಿ (ವಮಧು 156). ಕೆವದ ನರ್ಪರಣದ ಹನ್ನಿಗರ್ (Rāgho. 17, 56). ಹನ್ನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಹಕ್ಕು, ತನ್ನ ಕೂಡಿದರೆ ಫತ್ತ. — ಮದ್ದೇ ಹನ್ನಿ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮರದ ಹನ್ನಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ತನ್ನ ಕೂಡಿತೆನ್ನು, ಹನ್ನಿ ಗಿತ್ತರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prva.). See Bp. 51, 24; B. 2, 49). — ಹನ್ನಿಯೇಗ. Joining or application of drops: presenting some tirtha in temples. ಎನಿಯೇಗಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಹನ್ನಿಯೇಗಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prva.).

ಹನ್ನಿ hani. 3. To become mature, ripe or ready (cf. ಹದ 1, ಹಣ್ಣು 1). ಹನ್ನಿಮದು (ಪಲ್ಯ, ಪರೀತ Nr.). ಹನ್ನಿಮ ಬೀದಿರಾದುದು (ಎನಾತೋನ್ನಿಮ, ಪಲ್ಯ Nr.).

ಹನ್ನಿಕೆಸು hanikisu. = ಹನ್ನಿಸು. (My.).

ಹನ್ನಿಕು haniku. = (ಹನ್ನಿ), ಹನ್ನಿಕು. To fall in drops, to drop (My.).

ಹನ್ನಿಸು hanisu. = ಹನ್ನಿಸು 2. To present a liquid: to pour, as water, etc. (ರಸವಾಣ ಕೆಂದ. Dh.; C.).

ಹನ್ನು hanu. Anything which destroys or injures. 2, the jaw. 3, a kind of drug, a sort of perfume (= ಹಟ್ಟಿವಿರಾ ಸಿನಿ; ಉತ್ತರ Mr. 121).

ಹನ್ನುಕು hanuku. = ಹನ್ನಿಕು. (My.). — ಹನ್ನುಕಲು. Drooping: small or fine rain, drizzle (My.).

ಹನ್ನುಮ ಹಾನುಮ. Tbh. of ಹನ್ನುಮತ್. (J. 12, 51; 13, 48; 21, 10; My.). ಹನ್ನುಮನ ಮುನ್ನ ಹಾವೋ ಗುಬ್ಬಿಯೇ? (Prva.). — ಹನ್ನುಮನ ಹಕ್ಕು. The Mahratta woodpecker, Pious mahrattensis (Bd.; Gz.).

ಹನ್ನುಮತಿ hanu-mat. Having (large) jaws: N. of a monkey-chief, the ally of Rāmacandra in his war with Ravana, and son of the wind.

ಹನ್ನುಮನ್ನ ಹಾನು-ಮಾನ್. = ಅನುಮನ್ನ. Tbh. of ಹನ್ನುಮತ್ (ಕೆಂದ. 108. 178; J. 18, 5; 19, 25; C.). — ಹನ್ನುಮನ್ನಜಯನ್ನಿ. The birthday of Hanumat, the day of full moon of the month caitra (My.). — ಹನ್ನುಮನ್ನನ ತಾಲಿ. The square or round centre piece of a necklace, bearing the image of Hanumat (My.). — ಹನ್ನುಮನ್ನನ ಹಕ್ಕು. The hoopoe (S. Mhr.). — ಹನ್ನುಮನ್ನರಾಯ. King Hanumat. 2, N. (B. 5, 126). ಹನ್ನುಮನ್ನರಾಯ ಹಕ್ಕು ತಿನ್ನರೆ ಪೂಜಾರಯ್ಯ ಸಾವಿಗೆ ಬಯಸಿ ದನನ್ನೆ. — ಉರು ಸುಟ್ಟರೂ ಹನ್ನುಮನ್ನರಾಯ ಹೊದಿಗೆ. — ಮೊದಲು ಬೇವರು ಮೂಲೇಲಿದ್ದರೂ ಹನ್ನುಮನ್ನರಾಯಗೆ ದೀಪೋತ್ಸವವು (Prva.).

ಹನ್ನೆ hanē. = ಹೊನ್ನೆ. — ಹನ್ನೆಮರ. A tall tree, Pterocarpus indicus Willd. (St. & Pl.).

ಹನ್ನ ಹಾನ್. = (ಹತ್ತು 2), ಹತ್ತ. A stair, a step; a flight of stairs (My.; Si. 112). 2, closely (only in Si.). ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನವಾಗಿ ಧರಿಸಲ್ಪ ಪಟ್ಟಿ ಒಡವೆ (ಗೈವೇಯಕ್, etc. Si. 218).

ಹನ್ನ ಹಾನ್. 1. Tbh. of ಪನ್ನ (ಕೆಂದ. 342).

ಹನ್ನ ಹಾನ್. 2. = ಪನ್ನ 1. A vow, etc. — ಹನ್ನ ಮುದ್ದೆ. To break or frustrate a vow, etc. (Bp. 56, 16).

ಹನ್ನ ಹಾನ್. 3. An interjection indicating grief (ಕೋಳಿ Hn. 150; ಅತಿಕೋಳಿ Mr. 533), compassion (ಕರುಣ 150), joy (ಸಂ ಹರ್ಷ 533, o. r. ಸಂಘರ್ಷ), goodness, good luck or benediction (ಒಕ್ಕು, ಒಳ್ಳೆತ್ತು 150), or dislike (ಒಗ್ಗುಪ್ಪೆ, ಹೇಸಿಕೆ 150). 2, an inceptive particle. 3, a certain member of the body (ತರೀರನಿಧೇದ, ತರೀರದ ಅವಯವದ ಧೇದ 150; cf. ಹನ್ನ 7).

ಹನ್ನ ವೃ ಹಾನ್ವಾ. To be struck or killed, deserving death. See ಅ.

ಹನ್ನಿ hanti. = ಪನ್ನಿ, etc. A line, a row, etc. (ಪನ್ನಿ, etc. ಕೆ.; Bh. 1, 7, 14; 1, 12, 16; Rām. 6, 12, 38; J. 12, 8). ಹನ್ನಿ ತ ಪ್ಪಿದರೆ ಲಾಟ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prva.). See ಪಯ 1. — ಹನ್ನಿ ಕುಣ್ಣಿ. A kunṭā that is used on a threshing floor (S. Mhr.). — ಹನ್ನಿ ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a row (Bh. 6, 9, 16). — ಹನ್ನಿ ದಾವಣಿ. A rope to which bullocks are tied in a row for treading out corn on a threshing floor (My.).

ಹನ್ನೆ hantpi. A murderer, slayer; a destroyer. (R.).

ಹನ್ನೆ hantē. Pride (ಬಿಂಕ, ಗಬ್ಬ, ಮುರ್ಕು, ಗರ್ವ Kk. 57; ಹಮ್ಮು, etc., ಗರ್ವ 8s.; cf. ಪನ್ನ, ಪಪ್ಪ, ಹಮ್ಮು 2).

ಹನ್ನರ್ handar. = ಪನ್ನರ್ (Smd. 191), etc. A pandal, etc.

ಹನ್ನರ handara. 1. = ಹನ್ನರ್, etc. (ಪನ್ನರ, ಹಪ್ಪರ Nn. 148; ಜನಾತ್ರಯ, ಮಣ್ಣು ಪ. G.; C.). ಹನ್ನರದ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು (ಪರಿಚ್ಛದ G.). ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಹನ್ನರವು ಎತ್ತರವಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜಗಿದಾಗಿದ್ದು ಗೊನೆಗಳು ದಾಯಿಗೆ ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲವು (B. 2, 16). ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ ಮುನ್ನಾದ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ದಾಗಿಲುಗಳಿಗೂ ಹನ್ನರಗಳಿಗೂ ಮಾವಿನ ತೋರಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವರು (2, 52).

ಹನ್ನರ handara. 2. = ಅನ್ನರ, ಹಂಗರು, ಹನ್ನರು. (My., not general).

ಹನ್ನರ handara. Tbh. of ಪಂಜರ 1. (My.).

ಹನ್ನರು handaru. = ಹನ್ನರ, etc. ಸೊಸೆಗೆ ಬಿಸಿ ಇಲ್ಲ, ಹನ್ನರಿಗೆ ಹಸಿ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಹನ್ನಿ handi. = ಪನ್ನಿ. A hog; a pig, a swine (ಕೋಳ, ಕೋಡ, ಕೂಕರ, ವರಾಹ, etc. HIA.; C.). ನೀರೋಳಗೂ ಹನ್ನಿ (ತಂಕು Nr.). ಉರೋಳಗೂ ಹನ್ನಿ (ಎಬ್ಬರ, ಗ್ರಾಮ್ಯತೋಕರ St. 343). ಕಾಡ ಹನ್ನಿ (ಎಕ್ಕಲ ರೆ. II, 36). ಹನ್ನಿಯ ಮುಖ (ಪೋತ್ರ, ಸೂಕ ರಾಷ್ಟ್ರ Nn. 151; ಪೋತ್ರ Mr. 487). ಹನ್ನಿ ಇಟ್ಟು or ಹನ್ನಿಟ್ಟು (Smd. 63). ಹರಿಯು ಹನ್ನಾಪನ್ನು ಹರನು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದು ಹರನಿಹನ ತಿರುವಿದ್ದನ್ನು ಲಿಖಿತವನು ಬರೆದವರಾರು? (Sp.). ಹನ್ನಿಗೆ ಹಲವು ಮದ್ದ, ಸಿವನಿಗೆ (i. e. ಸಿಂಹನಿಗೆ) ಒನ್ನೇ ಮದ್ದ. — ಹನ್ನಿ ಹಾದವರಿಗೆ ಕಗ್ಗಲ್ಲು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಥಯ. — ಹನ್ನಿಗೆ ತೋದರೆ ಕೆಸರು ಬಿಡದು. — ಹನ್ನಿ ಯವರು ಹಾದರ ಮಾಡದರೆ ತಮಟೆಯವರು ದಣ್ಣು ತೆತ್ತರು. — ಹನ್ನಿ ಹದಿನಯ್ದು ಅದರೂ ಒನ್ನದ್ದು ಹಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. — ಹನ್ನೀ ಕೂಡ ಆದಿ, ಕನ್ನ ಹೇಳು ತಿನ್ನನು. — ಹನ್ನೀ ಮೇಲೆ ಕೂತವ ಹೇಸಿಗೆಗೆ ಅಂಚಾನೇ? — ವನ್ನನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಹನ್ನೀ ಕಾಟ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಬನ್ನಿಗೆ ಒಡದರೆ ಹನ್ನಿಗೆ ನೀರು ಎಲ್ಲಿ? — ಹರಿಯಕ್ಕೆ ಹನ್ನಿ ಹೂವದ್ದು. — ಹೇರೋಳ ಕೂತಕ್ಕೆ ಹನ್ನೀ ಕಾಟ (Prva.). — ಹನ್ನಿಕೇರೆ. = ಕಿಂಕಸಾರಿ. (St. & Pl.). — ಹನ್ನಿಕೇರಿ. The small screech-owl, said to grunt like a pig (My.). — ಹನ್ನಿಗೀಡು. = ಹನ್ನಿಕೇರಿ. (My.). — ಹನ್ನಿಹೋಗಿ. A class of low-caste jōgis who feed and sell pigs (My.). — ಹನ್ನಿಮಾನ್. N. of a sweet-water fish (My.). — ಹನ್ನಿಯ ಗೆಡ್ಡೆ. A pignut (ಕಾತೇರು, ಗಾಂಗೇಯ Nr.).

ಹನ್ನು handu. = ಹೆನ್ನು. To move, etc. (My.). ಹೆನ್ನ ಹನ್ನಿದರೆ ಇನ್ನೆ ಹಾಕುವವು ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). — ಹನ್ನಾಡು. -ಅಡು. To move about (ಅಲ್ಲಾಡು My.).

ಹನ್ನೆ handē. = ಪನ್ನೆ. A coward (ದಂಕ, ಭೀತ, ತ್ರಸ್ತ, ಭೀರು, ಕಾತರ HIA.; ಭೀರು, ಭೀತ Mr. 238; ಕರೇಣು 487; ಹೇಡಿ Smd. 96; Bh. 1, 6, 34). ಅರಸಂಗಮ್ ಅರಸಿಗಂ ಪುಟ್ಟದ (o. r. ಪುಟ್ಟ) ರಾಜಸುತನಿಸಿ ಹನ್ನೆಯುಂ ರೋಭಿಯುಂ (Smd. 186).

ಹನ್ನ hanna. Passed as excrement, evacuated, excreted; excrement, ordure.

ಹಪ್ಪ haptē. A stated period at which a portion of a sum due is to be paid; the portion so paid, an instalment (My.; G. 175; Mhr., H. ಹಪ್ಪಾ).

ಹಪ್ಪಳ happala. = ಹಪ್ಪಳ q. v., etc. (Rām. 5, 8, 69; C.; see Mr. a. ಮಗ್ಗುಳ). ಹಪ್ಪಳಾ ತಿಮ್ಮುವವನಾದರೆ ಸಪ್ಪಳಾ ನುಂಗಾನೇ? — ಹಪ್ಪಳಾ ಮುಳಾಯೋಳೆ ಬೊಗ್ಗಲು ಹಾಕ ಬೀಳೇ? — ತದಗು ತಿನ್ನು ವವನ ಮನೆಗೆ ಹಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಹಪ್ಪಳಾರ. A spicy substance, or an alkali (soda), used in the preparation of happalas (My.; B. 4, 225). — ಹಪ್ಪಳದ ಎಲೆ. A thick-leaved half-shrubby erect herb, Bryophyllum calycinum

Salab. (Z.). — ಹಪ್ಪಳ ಸಡ್ಡೆಗೆ = ಹಪ್ಪಳ ಸಡ್ಡೆಗೆ Hapala and sandigē. ಮನೆ ತಿಮ್ಮುವವನಿಗೆ ಕಡ ಹಪ್ಪಳ ಸಡ್ಡೆಗೆ (Prv.) ಹಪ್ಪಳಗೆ happaligē. = ಹಪ್ಪಳ. (Cpr. 8, 39).

ಹಪ್ಪು happu. A piece of flesh (see Mr. a. ಹಂಪು 1). ತನ್ನ ತಾಯಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳದ ಮಕ್ಕಳು ನಾಯಿದಾಯಿಗೆ ಹಪ್ಪು (Prv.).

ಹಬಬಿ habasi. An Abyssinian (My.; B. 4, 46; 5, 248; Mhr., H. ಹಬಬೇ, ಹಬಬೇ).

ಹಬು habu. Tbh. of ಪ್ರಭು (Smd. 345 Mqb.).

ಹಬೆ habē. 1. Tbh. of ಪ್ರಭ (Smd. 345; C. II, 55; ಕಳೆ, ಕೂರ, ಮನುಗು, ಮಿಂಡು, etc., ಕಾನ್ನಿ Smd. 15; Kk. 25).

ಹಬೆ habē. 2. = ಹಬೆ 1. Vapour: hot vapour, heat (My.; cf. ಅಂ 1). ಹಬೆಗೆ ತಾಳದೆ, ಉರಿಯೋಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಸನ್ನೆ (Prv.).

ಹಬ್ಬ habba. Tbh. of ಪರ್ವ. A festival, a feast, a holiday (ಉತ್ಸವ St. 458; C.; Bp. 28, 22; 40, 35). ಹಬ್ಬ ಹಬ್ಬಾಂ ಬೇಳು, ಹಾಲು ಉದಾಯ ಬೇಳು. — ಹಬ್ಬದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಪ್ಪದ ಒನ್ನ. — ಹಬ್ಬ ಊಟ, ಹಾತ್ರ ನೋಟ. — ಹಬ್ಬ ತಪ್ಪಿದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ತಪ್ಪೇತೇ? — ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹದೇ ಗಣ್ಣನೇ? — ಹಬ್ಬದ ಊಟ, ಪರಿವಾಣದ ಎಣ್ಣೆ. — ಊರಿಗೆ ಹಬ್ಬವಾದರೆ ನಾಯಿಗೆ ರೋಡೊಟ್ಟು. — ಬೊಟ್ಟಿ ಮಾವರೆ ಹಬ್ಬ ಅದೀತೇ? — ತಬ್ಬ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಬ್ಬದ ಹೋಳಿಗೆ ತಪ್ಪೇತೇ? ಕದಿವು ಇಲ್ಲ. — ಸಿಬ್ಬು ಇದ್ದವ ತುದಾಸಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ ಅದು ಒನ್ನ ಹಬ್ಬ ವೇ! — ಹಾಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಹಬ್ಬ ಮಾಡು (Prva.). See ಹೂವು. — ಹಬ್ಬಗುಳ್ಳ. A prickly shrub with yellow berries, the Indian nightshade, Solanum indicum Lin. (Z.). — ಹಬ್ಬದ ಹೂವು. The flower of Artemisia indica (ದವರ St. 28; Smd. 27). — ಹಬ್ಬ ಹಬ್ಬ. rop. (Bp. 42, 9). — ಹಬ್ಬ ಹಬ್ಬದ. Feasts and full moons (My.).

ಹಬ್ಬಿಗ habbiga. A son-in-law, who is to be invited to every feast (ಅಳಿಯ ರೆ. I, 26).

ಹಬ್ಬಿಸು habbisu. To cause to spread or extend, etc. (Bp. 16, 20; My.).

ಹಬ್ಬು habbu. 1. = ಪರ್ಬು 1, etc. To spread (v. l.), to extend, etc.; to spread or run, as a creeper (C.; Bh. 1, 8, 1; 3, 13, 33). ಹಬ್ಬದ ಬಳ್ಳಿ (ಎಳು ಧಾ, ಗುಡ್ಡಿನ Nr.). ಹಲವು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಬ್ಬದ ಹೊದಲು (ಸತ್ಯ Nn. 162). ಹಬ್ಬೋಣ (ಪ್ರಸರ B. 4, 97).

ಹಬ್ಬು habbu. 2. = ಪರ್ಬು 2, etc. The state of being spread, extended, lengthened or long. ಬಿಕ್ಕು ಮೆಯ್ ಹಬ್ಬು (B. 8, 30). — ಹಬ್ಬುಗಿ. -ತಡಿ Sparks then spread (Rām. 4, 3, 9).

ಹಬ್ಬುಗೆ habbugē. = ಪರ್ಬುಗೆ Spreading, extension, vastness (ಎಸ್ತರ Nr.; Bh. 1, 8, 9; 1, 20, 34; 3, 11, 14, 6, 2, 6; J. 2, 1; 28, 46).

ಹಬ್ಬುವಿಕೆ habbuvikē. Spreading, etc. (My.; ಮುರ್ ಗಿ G.).

ಹಬ್ಬೆ habbē. Cane, Calamus rotang, rattan (see T. & M. a. ಬೆತ್ತ; cf. ಅಬ್ಬೆ; ಪಳ್ಳೆ No. 8; ಪ್ರಭುಲಾ ಹಬ್ಬೆಯ ಗಿಡ (ಬೇತಸ, ರಥ, ಅಥೈಪ್ಪ, ಎಮಲ, ತೇತ, ದಾನೀಡ, ದಂಬು Nr.). ನೀರೋಳಗೂ ಹಬ್ಬೆ (ಪರಿವಾಣ, ಎಮಲ, ಸಾಪೇಯ, ಅಮ್ಮುತೇತ Nr.). ಹಬ್ಬೇ ಗಿಡ (ಬೇತಸ, etc., ಪ್ರಭುಲಿಹಟ್ಟಿ St. 123).

ಹಮರಹ hamaraha. With (My.; H.).

ಹಮಾಂ hamām. All, together. — ಹಮಾಂಕೋಯು. All the tribes, all classes (My.; H.). — ಹಮಾಂಹನ್ನಮ. All kinds of articles (My.; H.).

ಹಮಾಲ hamāla. A bearer (of a palanquin, etc.); a porter (B. 5, 256; Mhr., H.).

ಹಮಾರ hamira. = ಅಮಾರ. An emir, a nobleman, a grandee; a valiant man (My.). ಹಮಾರನಾದ ಎರನು (ಹೂರ, ಎರ, ಎ ಪ್ರಾಪ್ತ Si. 283).

ಹಮೇವಾ hamēhā. Always, ever (My.; Br.; Mhr., H. ಹಮೇವಾ).

ಹಮ್ಪ hampa. = ಪಮ್ಪ No. 2. N. of a Kannada author (Śmd. 4).

ಹಮ್ಪ hampu. = ಹಮ್ಪ. See Mr. s. ಹಂಪು 1. Cf. ಪಮ್ಪ No. 1?

ಹಮ್ಪ hampē. = ಪಮ್ಪ, q. v. ಹಮ್ಪಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕಪ್ಪ ಕೊಮ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವದು ಲೇಸು. — ಹಮ್ಪಿಗೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಪಮ್ಪಿಗೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲವೇ? (Prva.). — ಹಮ್ಪಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (My.). — ಹಮ್ಪಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಹಮ್ಪಯ್ಯಾಳ್. -ಅಳ್. N. of a Sivalinga at Hampē (Grj. 8, 47). — ಹಮ್ಪಿವರೂಪಾಳ್. = ಹಮ್ಪಿಯಾಳ್. (My.).

ಹಮ್ಪಲ hambala. = ಪಮ್ಪಲಿ q. v., etc. (ಚನ್ನಿ G.; My.). ಅಹಾ! ಮಹಿಗಳನ್ನು ಹಮ್ಪಲದಿಂದ ಕಾಯುವ ಗುಣವನ್ನು ಗುಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ದೇವರು ಇಷ್ಟು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನಲ್ಲವೇ? (B. 2, 6). ಹಮ್ಪಲ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮುಖತೆ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ. — ಸೋಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಸೋಸೇ ಹಮ್ಪಲ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.).

ಹಮ್ಪಲಿಸು hambalisu. = ಪಮ್ಪಲಿಸು, q. v. To feel desire, to long, etc. (C.; ಚನ್ನಿ ಮಾದು, ಮುಖಿಸು G.). ಹಮ್ಪಲಿಸುವಣ್ಣ (ಉತ್ತ G.). ಹಾರೇ ನಡೆದು, ದಣಿದು, ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಲಾದಿದೆ, ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಹಮ್ಪಲಿಸುತ್ತ ಬನ್ನಿ ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ಕೊಣ್ಣನು (B. 8, 125). ಅಮ್ಪಲಿಗೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲದವನಿಗೆ ಹಮ್ಪಲಿಸುವದು ಯಾಕೆ? — ತಮ್ಪು ಒಳ್ಳೇದೇ, ಸರ; ನೆರಳಿಗೆ ಮಾತ್ರಾ ಹಮ್ಪಲಿಸದೇಳು. — ನಿಮ್ಮೇ ಹನ್ನಾಬರೆ ಹಮ್ಪಲಿಸದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? — ಬಮ್ಪು ಹೊದುವವನ ಸಂಗಡ ಹಮ್ಪಲಿಸದರೆ ಇಮ್ಮು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prva.). ಮೈಗು ನಡನ್ನು ಕುಡಿತು ಹಮ್ಪಲಿಸಿ ಕೂಗಿ ಮೊಹೆಯುಸುವದು (ಅಕ್ಕಾರಣಿ Si. 57). See J. 19, 28; 24, 47; 26, 34. 2, to mind, to regard with attention, to heed (J. 28, 56).

ಹಮ್ಪಲು hambalu. = ಹಮ್ಪಲ, etc. (My.). ಅಮ್ಪು ತಾಗಿದರೂ ಹಮ್ಪಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ತುವಣ್ಣ ಹೊಯ್ದರೂ ಹಮ್ಪಲು ಹೋಗದು. — ಹೊಯ್ವಿಗೆ ಹೋದವನು ತರಲದ ಹಮ್ಪಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಲೇಸು (Prva.).

ಹಮ್ಪು hampu. = ಅಮ್ಪು 3. A creeper (ವಲ್ಲಿ Si. 480; My.); a rope (for hanging). ಹೊಯ್ವಿಸಾಕ್ಷಿ ಹಮ್ಪಿಗೆ ಕಾರಣ (Prv.).

ಹಮ್ಪದ hammada. Loss of consciousness or of the control of the mental functions, fainting, swooning, stupor, torpor (ಹರವಸ, ಮುಜ್ಜೆ, ಮೂರ್ಛೆ ಸಾ; Ūpr. 5, after 19; cf. M. ಪರುಣ್ಣ, to be perplexed, ಪವ್ವಿರಿ, intoxication?). — ಹಮ್ಪದವ್ವೇಗು. -ಅಪೋಗು. To be stupefied, to faint, etc. (from fear, grief, etc., Grj. 1, after 181; 4, after 120; Rāv. 5, after 55; Sāv. 2, 10; 4, 136). ಹಮ್ಪದವ್ವೇಗದಂ (ಮೂರ್ಛೋದಂ Ūt. II, 111).

ಹಮ್ಪಯಿಸು hammayisu. = ಹಮ್ಪಯ್ಪು. To faint, to swoon, to be stupefied, etc. (Bp. 18, 3; Rāv. 13, after 104).

ಹಮ್ಪಯ್ಪು hammayisu. = ಹಮ್ಪಯಿಸು. (Rām. 3, 8, 71; J. 4, 22; 18, 54; 19, 16; 23, 51; 24, 44; 31, 53. 63).

ಹಮ್ಪಾಣಿ hamṭṭi. = ಹಿಮ್ಮಣ್ಣಿ. A long and narrow money-bag or purse (B. 4, 169; Mhr. ಹಮಣೀ).

ಹಮ್ಪಾರ hamṭra. N. of a country (Bp. 6, 19).

ಹಮ್ಪು hammu. 1. To make ropes (ರಟ್ಟುಕ್ತಯೆ Śmd. Dh.; T. ಪಮ್ಪು, to sew; ಪಮ್ಪು, ಪಮ್ಪು, to tack, or pin, a seam before it is sewed).

ಹಮ್ಪು hammu. 2. Pride, conceit (ದವಿತಿವ್ವದು Ūt. I, 44; ಹನ್ನೆ, etc., ಗರ್ವ ಸಾ; C.; Bp. 1, 58; 30, 10; 42, 17; 46, 15; 55, 38; T. ಪಮ್ಪು, to extend = ವರವು; to increase; to rise, to get up = ಎದು; cf. ಪರ್ವು 1 & 2, and see ಹನ್ನೆ). ಹಮ್ಪು ಮುದಾದ ಮೇಲೆ ಗುಮ್ಮನಾದ. — ಹಮ್ಪು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣ, ಹಮ್ಪು ಕಳ ಕೊಣ್ಣ. — ಬಿಮ್ಮಿಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ಹಮ್ಪು ಹೋಗದೇ? (Prva.).

ಹಮ್ಪುಗಾತಿ hammu-gāti. A proud woman (My.).

ಹಮ್ಪುಗಾತಿ hammu-gāti. A proud man (My.).

ಹಮ್ಪುಗೆ hammugē. A rope, a band (Ū. Bp. 41, 46; Bh. 8, 24, 25). ಹಮ್ಪುಗೆಯ ಕುಣಿಕೆಗಳು (ಸಂಕಟಕ Mr. 292).

ಹಯ್ hay. A child. (T. ಪಬ). See ಹಯ್ಯಳು.

ಹಯ haya. A horse (ಕುದುರೆ Nn. 8). 2, the number seven (that being the number of the horses of the sun, ಎದು Mr. 347). See Prv. s. ಹನ್ನಿ.

ಹಯಗ್ರೀವ haya-grīva. N. of a daitya who seized and carried off the veda. (Bhāgavata 8, 23, 17). 2, N. of a form of Vishṇu.

ಹಯಘೋಷ haya-ghōṣa. Neighing. See ಕಿಳಕ.

ಹಯಜ್ಞೆ haya-jñāṭe. Knowledge of horses and their management, horsemanship. (My.).

ಹಯತತಿ haya-tati. The number seven (Ūh.).

ಹಯಧ್ವನಿ haya-dhvani. Neighing. See ಕಿಳಕ.

ಹಯನ hayaṇa. A covered carriage or palanquin (ರಥದ ಹರಿ Hā.).

ಹಯನಿಕರ haya-nikara. The number seven (Ūh.).

ಹಯನು hayanu. = ಪಯ 2, ಹಯ್ಪ, etc. Milk and all that is made of milk, as curds, butter, etc. (My.). 2, a milch cow. See Sp. s. ಗೊಡ್ಡು. 3, water: the crop that is raised by means of tank water of which the planting begins in January (My.). See Prv. s. ಹೊಗದಾಸು. — ಹಯನುಗಡ್ಡೆ. Lands for raising the hainu crop (My.). — ಹಯನುಗತ್ತ. The paddy of the hainu crop (My.). — ಹಯನುಬೆಳೆ. The growing hainu crop (My.).

ಹಯಪರಿಕರ haya-parikara. A horse-girth. See ಬಿಗಿ.

ಹಯಪುಚ್ಚಿ haya-puṭchi. The plant Glycine debilis Lin.

ಹಯಪ್ರಾಸ haya-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ಹಯಮಣ್ಣಲಿ haya-maṇḍali. A ring or circular motion of horses. See ವೇಡೆಯು.

ಹಯಮಾರ haya-māra. The fragrant oleander, Nerium odoratum Ait. See ಕಣಗಲ.

ಹಯಮಾರಕ haya-māraka. The fragrant oleander. See ಕಣಗಲ.

ಹಯಮೇಧ haya-mēdha. The horse-sacrifice. (J. 2, 47, 55; 14, 31; 20, 2).

ಹಯರಕ್ಷೆ haya-rakṣhē. The guarding or watching of a horse or of horses (J. 10, 17).

ಹಯವದನ haya-vadana. (= ಹಯಗ್ರೀವ). N. of a form of Vishṇu (My.).

ಹಯವಾಹನ haya-vāhana. Rāvanta; Kubēra. (R.).

ಹಯವ್ರಾತ haya-vrāta. The number seven (Ūh.).

ಹಯಾಗಮನ haya-āgamana. The arrival of a horse (J. 17, 19).

ಹಯಾರೂಢ haya-ārūḥa. Mounted on a horse; a horse-man, a rider. (J. 7, 8; 29, 39; 31, 43).

ಹಯಾರೋಹ haya-ārōha. Mounted on horseback, a rider; horsemanship, riding.

ಹಯಾರ್ಜುನರುಹ haya-arjuna-ruk. Shining like white horse (Bp. 38, 1).

ಹಯಿಲು hayilu. = ಅಯಿಲು q. v., ಅಯ್ಲು, ಹಯ್ಲು. Bewilderment, etc. (My.).

ಹಯಿವ hayiva. = ಹೈವ, q. v.

ಹಯ್ಯಳು haykalu. (fr. ಹಯ್). = ಹಕ್ಕಳು. Male or female children (My.; T. ಪಟಗಲ್; see ಪಸುಳಿ, etc.).

ಹಯ್ಯ hayda. A boy (My.).

ಹಯ್ಯ hayna. = ಹಯನು, ಹಯ್ನು. ಹನ ಕಡುಗಲು ಬಹಳ ಇದ್ದವು, ಹಯ್ಯನು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು (B. 4, 230). ಹಿನ್ನಡ್ಡನಾದ ನರನಾಡುಗಳ ಕೆಲವು ಜನರಿಗೆ ಹಯ್ಯವು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು (5, 20).

ಹಯ್ಯ haynu. = ಹಯ್ನು, etc. (C.). ಹೋರದಾ ಬೋನಕ್ಕೆ ಬೇಕೆ ಯಾ ತೋಗಿಯಾಗಿ, ಕಾಡೊಮ್ಮೆ ಕಡಿದ ಹಯ್ಯಾಗಿ, ಬೆಳವಲದ ಹವನಾಂ ನೋಡು! (8p.). ಅಕಳ ಹಯ್ಯ ತುಸು, ಅದಾಗ್ಯೂ ಬಹು ಅರೋಗ್ಯವು (B. 1, 21).

ಹಯ್ಯಂಗವೀನ hayya-ṅ-gavina. = ಹೈಯಂಗವೀನ, q. v. (ನವ ನೀತಿ, ಬೆನ್ನೆ Mr. 183).

ಹಯ್ಲು haylu. = ಹಯಿಲು, etc. (My.).

ಹರ hara. 1. (fr. ಹರೆ). Spread, extent: broadness, breadth (C.). ಅಲದ ಎಲೆಗಳು ಹರವಿರುವದಾನ್ವ ಪತ್ರಾಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ (B. 2, 22). ಒಣ್ಣೆಯ ಅಂಗಾಲು ಹರವಾಗಿ, ಬಹು ಮತ್ತಿಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (3, 64). ಒನ್ನ ಹರವಾದ ಹರಿಗೆ (4, 225). 2, spreading, becoming public. See ಹರವಾ.

ಹರ hara. 2. (fr. ಹರಿ). = ಹರಿಸ, ಹರು, ಹರ್. Running, etc.; flowing. — ಹರದಾರಿ. = ಅರದಾರಿ. The way or distance a man can run, three English miles (My.; B. 3, 65; ಕ್ರೋಶ G.; Tē. ಪರುಗು). ಎರಡು ಹರದಾರಿ (ಗವ್ಯಾತಿ G.); ನಾಲ್ಕು ಹರದಾರಿ (ಯೋಜನ G.). — ಹರದಾರಿಯಕತಿ. -ಅಕತಿ. The measure or distance of a haradāri (Bp. 26, 32). — ಹರ ನಾಳಿಗೆ. = ಹರಿ. A gutter, etc. ನೀರ ಹರನಾಳಿಗೆ (ಕಾಪ್ಪಾ ಮ್ಪುನಾ ಹರಿ, ಪ್ರಣಾಲ G.).

ಹರ hara. 1. Bringing, conveying, carrying; taking, seizing; captivating; removing, taking away, depriving of; dividing; destroying; a seizer, etc. See ಕಾಮು, ಪುರ, ಪ್ರ., ಪ್ರಾಗ್, ಪ್ರಾದಿ, ಮನೋ, ವಾರ್ತಾ, ಸನ್ನೇತ. 2, Force. 3, force, etc. (ಪ್ರಸರ, ಬಲುಕು Mr. 461; perhaps mistake for ಹರ). 4, sign of a metrically long syllable (Ūh.; Mr. 363). 5, the number eleven (Ūh.). ಕರ್ಮದಿನ್ದವೆ ಹರನು ಕರ್ಮದ ಪಾನುಟ್ಟನು, ಹೊಮ್ಮರಾಳನ್ ಅಜನ್ ಅದನು, ಗೋವಿನ್ದನ್ ಎಮ್ಮೆಯ ಕಾದಂ (8p.). ಸಿರಿಯದ್ದವಗೆ ನರೆ ಬನ್ನರೆ ಹರನಾದಾನೇ? (Prv.).

ಹರ hara. 2. Tbh. of ಪರ 1. See ಹರವಸ.

ಹರ hara. 3. Every (My.; Mhr., H.).

ಹರಕತ harakata. = ಹರಕತ್ತು. ಹರಕತ ಮಾಡೋಣ (ವಾರಣ Ūh.).

ಹರಕತ್ತು harakattu. Opposition; any measure or act in prevention; hindrance (My.; Mhr., H. ಹರಕತ).

ಹರಕಾರ harakāra. A courier (Mhr., H. ಹರಕಾರ; Br., R.).

ಹರಕೆ harakē. = ಪರಕೆ 1, etc. A blessing, a benediction (ಸ್ವಸ್ತಿ, ಅತಿಸ್ Mr.; Bp. 4, 46; 5, 37; 22, 13. 0 46, 17. 37; ಅತಿಸ್, ಅತಿರ್ವಾಡ G.). 2, a VOW (My.; ಪರಿ ವರಿಗೆ ಬೇಡಿ ಕೊಡ್ತು ಕುಡು ಕೋಡ್ ಮುಪ್ಪಾಡ್ತು ಕೊಡುಡು 6 Mhr.). — ಹರಕೆ ಕಟ್ಟು. To tie money or ornaments in a cloth coloured with turmeric and put them before an idol, vowed as a gift in case of delivery or recovery (My.). — ಹರಕೆ ಕೊಡು. To give a blessing, to bless (B. 126. 165). 2, = ಹರಕೆ ತೀರಿಸು (My.). ಹರಕೆ ಕೊಟ್ಟು 2: ಯೋಗು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. — ಹೊರಕೆದರೆ ಹರಕೆ ಕೊಡ ಬಹುದು (Prv.). — ಹರಕೆಗೊಳ್. = ಪರಕೆಗೊಳ್. (Bp. 13, 7; 46, 43). — ಪರ ತೀರಿಸು. To make over to an idol what has been vowed (My.). — ಹರಕೆ ಮಾಡು. To make a vow, to vow (My.). — ಹರಕೆ ಪರಸು. = ಹರಕೆ ಮಾಡು. (My.).

ಹರಗಣ hara-gaṇa. A class of Kannaḍa metrical feet (Ūh.).

ಹರಗಣಿ haragaṇi. The act of removing superfluous standing corn by means of the knaps (My.).

ಹರಗಿರಿ hara-giri. Kallāsa. (Bp. 44, 43; Bh. 1, 16. 3).

ಹರಗು haragu. 1. To do work with regard to corn (ಸಸ್ಯಕ್ರಿಯೆ kṣmd. Dh.): to remove superfluous standing corn by means of the knaps (My.); to clean (a field) by removing the grass, weeds, etc. from it with the knaps before sowing (S. Mhr.). ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಲ ಹರಗು ಮಾಡ್ತೆ ಹಕ್ಕುತ್ತಾರೆ (B. 3, 18). ಅವರಿಗೆ ಹೊಲ ಹರಗು ಮಾಡ್ತೆ ನದೂ ಅವಕ್ಕಿಲ್ಲ (3, 111). ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಧೂಮಯ್ಯ ಹರಗು ಅವರೊಳಗೆ ಬಿತ್ತರಾಗಿ (5, 129). ಹರಗು ಹೊಲ (ಅತ್ತೆಹ); ಹರಗು ಹೊಲ (ಕೃಷ್ಣ); ಮೂರು ಸಾರೆ ಹರಗು ಹೊಲ (ಶಿಶ್ಯ 2).

ಹರಗು haragu. 2. The act of doing work with regard to corn, etc. — ಹರಗುವಾಳ. -ವಾಳ. (kṣmd. Dh.) The iron used for it.

ಹರಟು haraṭu. To talk idly, to prate, to blab (My.; T. ಅರಡ್ಡು, ಅಲಟ್ಟು).

ಹರಟೆ haraṭi. = ಅರಟೆ. Idle talk, prate, jabber, babble (C.; T. ಅಲಟ್ಟು; see ರಡ್ಡು). ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದಿ ಹರಟೆ ರಟೆ ಯಾಳೆ? — ಬರಟಿನಿನ್ದ ಹರಟೆ ಉತ್ಪಾದಿಸದು (Prv.). ಹರ ಯಿನ್ದ ಹೊತ್ತು ಕಳದೆ ನಾ (Dp. 29, 2). — ಹರಟೆ ಕೊಟ್ಟು. = ಹರಟು. (B. 4, 49. 194; 5, 96). — ಹರಟೆಮ್ಬು. A male great prater, etc. (My.). — ಹರಟೆಮ್ಬಿ. A female great prater, etc. (My.).

ಹರಟೆಗಾಡಿ haraṭi-gāra. An idle talker, a tattler, a prater (My.).

ಹರಡಿ haraḍi. = ಹರಡು, etc. The protuberant ends of the radius and ulna above the wrist; the ankle; the wrist. (My.). 2, a bracelet for the wrist composed of alternate gold and coral beads (My.). — ಹರಡುಗು. = ಹರಡಿ No. 2. (My.).

ಹರಡು haraḍu. 1. = ಪರಡು 2, etc. To spread, etc. (v. t., ಪ್ರಸಾರಣ, ಪ್ರಸಾರ kṣmd. Dh.; My.); to spread.

etc. (v. 1., My.). ಹರಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು (ವಿಸ್ತಾರ, ವಿಸ್ತಾರ, ಪ್ರಸಾರ, ವಿಸಾರಿ SI. 361); ಬಹಳವಾಗಿ ಹರಡಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಪ್ರಪಂಚ, ವಿಸ್ತರ 412).

ಹರಡು haradu. 2. = ಪರದು s. To scratch with the fingers or nails, to claw (ಅಂಗುಲಿನನ ಸಂದ. Dh.).

ಹರಡು haradu. 3. = ಪರದು 4, ಹರಡಿ, ಹರಡಿ 2. The ankle (ತರಂಗಾಂಗಧೇವ, ಗುಲ್ಮ ಸಂದ. Dh.; ಘಂಟಾ, ಗುಲ್ಮ HIA., Mr. 332; Bp. 89, 84; My. exactly = ಹರಡಿ No. 1). ಪಾದದ ಹರಡುಗಳೆರಡೂ (ಘಂಟಿಕೆ, ಗುಲ್ಮ); ಆ ಹರಡುಗಳೊಳಗಣ ಮಯಿ (ಪಾಪ್ಪ Nr.).

ಹರಡಿ haradē. 1. = ಪರದೆ. The Numidian crane (ಕರ್ಕರೇಖು, ಕರೇಖು Nr.; ಗುಲ್ಮ Mr. 175; Bh. 1, 20, 53; 3, 4, 38; Tē. ಪಗ್ಗಡ). ಹರಡೇ ಹಕ್ಕಿ (ಲೋಹವೃತ್ತ, ಕಂಕ SI. 172).

ಹರಡಿ haradē. 2. = ಹರಡಿ, etc. ಹೆಜ್ಜೆ ಹರಡಿ (ಘಂಟಿಕೆ, ಗುಲ್ಮ SI. 207). 2, = ಹರಡಿ No. 2 (S. Mhr.).

ಹರಡಿ haradē. = ಅರಳಿ, ಅರ್ದಿ, ಹರ್ದಿ, ಹರ್ದಿ. The ink-nut tree (= ಅನಿರ My.; H.).

ಹರಣ haraṇa. 1. Taking; accepting, receiving; making an agreement (ಸನ್ನಿಹಿತ, ಸನ್ನಿಹಿತಾಯ್, ಸನ್ನಾಸ ಮಾಡುವುದು Nn. 165). 2, seizing, carrying off or away, removing; stealing; withholding, annulling. 3, killing (ಕೊಲೆ 165). 4, disregarding; what is undesirable (ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗಂ ವಾರದುದು, ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗೆ ವಾರದ ಕಾರ್ಯ 165). 5, a nuptial present. 6, a gift to a student at his initiation.

ಹರಣ haraṇa. 2. Tbh. of ಪ್ರಾಣ (ಸಂದ. 336; ಪ್ರಾಣ, ಜೀವ Nn. 165; Bp. 4, 63; 5, 66; 80, 24; 45, 3; B. 1, 25). ಹರಣ ಉದ್ಧಾರವಾದರೆ ಮರಣಕ್ಕೆ ಅಂಜನು. — ಪುರಾಣಾ ಪಿಳಿದವನಾದರೆ ಹರಣ ಉದ್ಧಾರ! (Prva.). — ಹರಣಕ್ಕೆ ಹರಣಂ ತರ್. To give (one's) life for the life (of another, Bp. 13, 18). — ಹರಣ ಕೊಡು. To restore life (Bp. 46 sum.; 46, 73; 50, 61). 2, to give one's life (13, 13). — ಹರಣಂಗೆ. -ಂ-ಕಳೆ. To give up one's life, to die (Sāv. 3, after 35). — ಹರಣದ ಹರಣ. The life of life (Bp. 15, 31). — ಹರಣ ಪಡೆ. To obtain life (Bp. 32, 50; 37 sum.; 47 sum.; 50, 20). — ಹರಣವೀ. -ಕೆ. To restore life (Bp. 28, 68). — ಹರಣವೊಡಗಿಸು. -ಬಡಗಿಸು. To restore life (Bp. 54, 74). — ಹರಣ ಹಿಡಿ. To keep one's life, to remain alive (Bp. 42, 32).

ಹರಣದೇಹಾರ್ಥ haraṇa-dēha-artha. Life, body and property (Bp. 39, 17).

ಹರಣಾರ haratāja. Tbh. of ಹರಿತಾಲ. Yellow orpiment (Cb. 170; Mhr.).

ಹರತೆ haratē. (= ಹರಗನೆ). The act of removing superfluous standing corn by means of the kuṇṭē (My.).

ಹರದ haradu-33. = ಪರದ. A dealer, a trader, a merchant (ಪನ್ನಾಜೀವ, ವಣಿಜ್, ಪ್ರಾಪಣಿಕ, ನೈಗಮ, ವೈದೇ ಹ HIA.; ವೈದೇಹ, ಸಾರ್ಥವಾಹ, ನೈಗಮ, ವಾಣಿಜ, ವಣಿಜ್, ಪನ್ನಾಜೀವ, ಪಣಿಕ, ಕ್ರಯವಕ್ರಯಿಕ Nr.; Bp. 8, 9; 25, 27; Rām. 5, 8, 49). ಪದಿಯಾನೆ ಹರದಂಗೆ, ನುದಿಯಾನೆ ವೇಶಿಗೆ, ಜಿಡಿಯಾನೆ ಬೂದಿಗೊರವನಿಗೆ, ಹಾದರಕೆಯೆಡೆಯಾಟವಾನೆ (Bp.). ಹರದನ ಕುದುರೆಗೆ ಹರಡುಬೀಜನ. — ಹರದರ ವರಾತ ಎನ್ನು, ಹರವಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆ ಅಡಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಹಾರದ ಬರಹ ಹರದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? — ವದಿ ಹೇದುವ ವನಿಗಾದರೂ ಹರದನ ಹಂಗು ಬೇಕು. — ಸುತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಹರದ, ಅತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಯ್ಯನ (Prva.). — ಹರದನ ಹಳ್ಳಿ. N. of a village in Mysore (My.).

ಹರದಿಕೆ haradikē. Trade, traffic (ವಾಣಿಜ್ಯ, ವಣಿಜ್ಯ Nr.).

ಹರದು haradu. 1. Trade, traffic (ವಣಿಜ್ಯ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ವಣಿಜ್ಯ HIA.; ವಾಣಿಜ್ಯ Mr. 346). See ಎಲೆವರದು. — ಹರದು ಗೆಯ್. = ಪರದು. To trade (ಬೇಹಾರವಂ ಮಾಡು ಸಂದ. 240 Cm.).

ಹರದು haradu. 2. = ಹರದು. P. p. of ಹರೆ 1. (My.).

ಹರಪ್ರಿಯ hara-priya. Kubēra (Ūpr. 9, 68).

ಹರಯ haraya. = ಹರಯ. Tbh. of ಪ್ರಾಯ (ಸಂದ. 336).

ಹರವಡಿ hara-1-padi. The state of becoming public or manifest; manifestation; display, parade (ಗಾಹಣ, ದೋಹಲ್, ಪ್ರಕಟ Kk. 52).

ಹರವರಿ hara-1-pari. = ಹರವಡಿ. (ಗಾರಣ, ದೋಹಲ್, ಪ್ರಕಟ ಸಾ.). ಹರಣಂಗಳ ಹರವರಿ (Ūpr. 5, 45).

ಹರವನ hara-vasa. Tbh. of ಪರವತ (ಸಂದ. 342). Loss of self-control or consciousness, etc. (ಮುಚ್ಚೆ, ಮೂರ್ಛೆ Kk. 81; ಮುಚ್ಚೆ, ಜೊಂಗುಳಿ, ಮೂರ್ಛೆ ಸಮ. 56; Ūpr. 6, 84; 8, 71).

ಹರವಿ haravi. = ಪರವಿ, ಹರಿವಿ, ಹರಿವಿ, ಹರುವಿ, ಹರುವಿ.

An earthen water-vessel of the form of the kōḍa, but larger (ಘಟ, ಕರೇರ HIA.; ಘಟ, ಕರೇರ Mr. 209; ಘಟ, ಪರವಿ Nr.; ಅಲಂಬರ G.; C.; Bp. 10 sum.; 14, 12; 22, 64; 80, 14; 38, 33; 51, 57; 55, 29; Bh. 1, 10, 25, 30). ಹರವಿಯ ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ಒನ್ನ ಅಗಲು ನೋಡಿದರೆ ಸರಿ. — ಮುರು ಎಗೆ ಬಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹರವಿಗೂ ಬಂದಿರೇ? (Prva.). See Prv. a. ಹರದ.

ಹರವು haravu. (= ಹರಹು 1), ಹರ್ವ 1. To spread (v. 1., My.). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹರವಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಸಮೂರ್ಥನ, ಅಭಿವ್ಯಾಪ್ತಿ SI. 387). ಹರವಿದನ್ನಾದ್ದು (ಕೀರ್ಣ, etc. Dhw.). 2, to spread, to spread out (v. t., My.; B. 3, 106; 4, 158).

ಹರಸಮಯ hara-samaya. A śaiva congregation (Bp. 50, 22).

ಹರಸು harasu. = ಪರಸು, ಹರಸು. To bless (as a devotee blesses śiva, Bp. 9, 36; as a yati a śivabhakta; 32, 14, 43; as a śivabhakta others, 32, 50; 46, 7, 10, 14, 15, 16; as śītā Hanumat, Rām. 5, 8, 89; as parents their children, Pril. 3, 12, 26; Bh. 1, 10, 26; B. 1, 6; as a blind man his benefactor, B. 3, 124; as a king his relations, Bh. 2, 13, 10; see Bp. 32, 44; according to My. use the giver of a blessing always ought to be either older or of a higher position than the receiver of it). 2, to make a vow (Bp. 48, 18; Bh. 1, 13, 3; ದೇವರಿಗೆ ಹರಸುವುದು My.). ಹರಸೋದು ತಪ್ಪೋದಿಲ್ಲ, ತಿರು ಮೈದೋದು ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. — ತನ್ನ ಕಾರಿಗೆ ತಾನೇ ತರಣ ಮಾಡಿ ಹರಸಿ ಕೊಡು ಹಾಗೆ (Prva.). ಹರಸುವುದು (ಸ್ವಸ್ತಿ, ಅಶೀರ್ವದ, ಅಶೀರ್ವದ Nn. 138).

ಹರಸು harasu. (= ಅರಸು?). — ಹರಸುಪಾದರೇ ಗಿಡ. (ಪಾಟಲಿ, ಅನೋಳಿ, ಕೃಷ್ಣವೃತ್ತಿ, etc. SI. 134).

ಹರಹು harahu. 1. = ಪರಹು, (ಹರಹು). To spread, to spread out or about (v. 1. and v. t.; see Grj. 9, 62; Bp. 58, 50; Bh. 3, 23, 10). ಹರಹಿದನ್ನಾದ್ದು (ಪ್ರಸರ, ಎ ಕೀರ್ಣ Nn. 108); ಹರಹಿದುದು (ವಿಶಾಸ, ಪ್ರಸರ 115). ಹರಹಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ವಿಸ್ತೃತ, ವಿಸ್ತೃತ, ತತ); ಅಗಲಕ್ಕೆ ಹರಹಲು ಪಟ್ಟಿದು

(ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸುತ Nr.). ೧೩ ಮನೆ ನೀರು ಮುನ್ನಾದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ನಾನು ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಹರಹುತ್ತೇನೆ (B. 3, 27).

ಹರಹು harahu. 2. Spreading, extension, expanse, vastness (Bh. 1, 12, 8; 3, 11, 16; Rām. 4, 7, 9; J. 33, 4). — ಹರಹಾಗೆ. — ಕೆ. To become devoid of extension (ಅವಕುಂಚಿತ, etc. Mr. 451).

ಹರಹು harahu. 3. (= ಸರಿತ, ಹರಿತ 1). Running, flowing, flow, current. ನೀರ ಹರಹು (ಅರ, ಧಾರೆ, ಪ್ರವಾಹ, ಒಳ, ವೇಣಿ Mr. 415). — ಹರಹುಬತ್ತು. — ವತ್ತು. A current to be checked. ಹರಹುಬತ್ತಿದು, that by which a current is checked: a dam (ಅಧಾರ Mr. 416).

ಹರಳಿಗ haraliga. = ಸರಳ, q. v. (ಹಾರ śmd. II).

ಹರಳು haralu. = ಸರಳ, etc., ಹಕ್ಕು 1. A nodule, a pebble, a stone, grit (ತರ್ಕ Nr.; ಉಪಲ Nr.; My.; B. 4, 151). 2, that which bears kernels: the castor-oil plant, Palma Christi, Ricinus communis (My.). 3, the tree Terminalia tomentosa (? ಹೊನ್ನೆ Mr. 184). ಮೂತ್ರವ್ಯಾರದಿನ್ದ ಹರಳು ಬೀಯುವ ರೋಗ (ಅತ್ತರಿ, ಮೂತ್ರಕೃತ್ಯ G.). ಮರುಳನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹರಳು ಬೀಳು. — ಒರಳಲ್ಲಿ ಹರಳು ಹುರಿವರೆ ಅರಳು ಅದೀತೇ? (Prva.). — ಹರಳವ್ವ. — ಅವ್ವ. = ಹರಳು No. 2 (playfully used). See Prv. a. ಹಗಲುದೀವಲಿಗೆ. — ಹರಳುಗಿಡ. = ಹರಳು No. 2. (ವ್ಯಾಘ್ರಕೃತ್ಯ, ಗಂಧರ್ವಹಸ್ತಕ, ಏರಣ್ಣ, ವರ್ಧಮಾನ, etc. Si. 134. 148). — ಹರಳುಗುಣಿಮಣಿ. A tablet with fourteen holes for a game played with pebbles, etc. (My.). — ಹರಳುಂಗರ. — ಉಂಗರ. A ring set with one or more precious stones (My.; Si. 220). — ಹರಳುಂಗರ. — ಉಂಗರ. = ಹರಳುಂಗರ. (Bh. 1, 6, 37). — ಹರಳು ಹರಳು. rep. (B. 3, 45; 4, 204). — ಹರಳೆಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Castor oil; lamp oil (as it is frequently used for burning in lamps, My.; Si. 134).

ಹರಳೆ haralē. = ಅರಳೆ 2, etc. (My.).

ಹರಳು haralu. To cause hinderance or opposition to the eye, to annoy or trouble the eye (ನೀತ್ರವಿರೋಧಕರಣ śmd. Dh.).

ಹರಾಬಿ harābi. = ಅರಾಬಿ. Broad, etc. (My.; H.).

ಹರಾಮಿ harāmi. A wicked, vile woman (My.). 2, vile, base, villainous (Mhr., H. ಹರಾಮಿ).

ಹರಾಮು harāmu. Unlawful; wicked, wrong; vicious, vile (My.; Mhr., H. ಹರಾಮು); forbidden. — ಹರಾಮುಕುದುರೆ. A vicious or restive horse (My.).

ಹರಾಮುತನ harāmutana. Wickedness, etc. (My.).

ಹರಿ hari. 1. = ಸರಿ 1 q. v., etc. To run; to flow; etc. (ಧಾನನ śmd. Dh.; Bp. 32, 20; 45, 28; 57, 2; J. 22, 36; 28, 16; Bh. 2, 4, 9, 11; C.). ಹರಿದು ಮುತ್ತುಹ (ಅಭ್ಯವಸ್ಥಾನ, ಅಭ್ಯಾಸಾದಿನು); ಬೇಗದಿನ್ದ ಹರಿವಾತನು (ತರಸ್ತಿ, ತ್ವರಿತ, ವೇಗ, ಪ್ರಜ್ವಲ, etc.); ಹರಿದು ಹೋದಾತನು (ಅತಿವ, ಒಂಫಾಲ); ಒದಿತು ಹರಿವ ಹಳ್ಳ (ಸ್ಥೋತನ); ನೀರ ಹರಿಯಲಿರುವ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಅಧಾರ); ಉದಕ ಹರಿವ ಬಟ್ಟಿ (ಪ್ರಣಾಲಿ Nr.). (ಅನೆ) ಹರಿವುದು (ಸ್ಥೂರೋಚ್ಚಯ); ಸುತ್ತುಂಗವಲು ಹರಿದ ಕುದುರೆ (ಅನ್ತರೀಪ Hk.). ಹರಿದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುದುಗೆ ಕರಗಿದೇ ಪಾಪ? (Sp.). ನಿಲ್ಲದೆ ಅತಿ ಹರಿವವಂ (ಜಂಫಾಲ, ವೇಗ Mr. 284). — ಹರಿ ದಾಡು. — ಅಡು. To run about (in a battle, J. 25, 46); to move about (as blood in the body, B. 3, 35; 4, 183); to creep about (as a serpent, Dp. 63, 3; B. 3, 97; as an ant,

B. 4, 64). ಹರಿವಾಡುವ ಮಾನಸು (ಚಿತ್ರವಿವ್ರಮ G.). — ಹರಿಮುಡಿ. — ಅಡಿ. To beat (another) so that he runs away, to deride, etc. ಹರಿಯದಿಮದು (ಎದಿಸಿಮದು, ಕಡೆಗಣಿಸಿಮದು, ಇದ್ದಾಡುಮದು, etc., ಪ್ರತಿಹತ Śs.).

ಹರಿ hari. 2. = ಸರಿ 2. P. p. of ಹರಿ 1, is ಹರಿ ಹರಿತ (Bp. 32, 17; J. 26, 4). — ಹರಿ ತರ್. (i. e. ಹರಿದು ಕೊಳ್ಳು ಬರ). = ಸರಿ ತರ್. (Bp. 5, 28; 20, 14; 22, 11; 44, 6; 46, 12; 53, 16; J. 28, 54; Bh. 1, 5, 21; 1, 10, 27). ಹರಿದು ಮುದುರೆ ಒಸರಿ ಹರಿ ತಪ್ಪ ಹಳ್ಳ (ನಿರ್ದಾರ Mr. 97).

ಹರಿ hari. 3. = ಸರಿ 3, ಹರಿ 2, ಹರು. Running; a run; going; flowing. 8:0 ಒಲ; Hk. a. ಹರು. — ಹರಿಹ. = ಹರುಹಲಿ. A channel for (water) to run, a water-conduit (ಪಾನ, ಸಾರಣಿ Hk.); a water-trench. ಮುಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಹರಿಹಲಿ (ಅನಾಲ, ಅಲವಾಲ Hk.). — ಹರಿಗುಡು. — ಕುಡು. To pay money for being ferried over a river. ಹರಿಗುಡುಪುದು (ಕರ Hk.). — ಹರಿಗೋ. — ಕೋ. To run away (Bh. 4, 2, 13). — ಹರಿದಾರಿ. = ಹರಿದಾರಿ. (My.; Si. 105). — ಹರಿಪಾಳ. A waste-pipe, a gutter, a channel (ಪ್ರಣಾಲಿ Hk.; Mr. 427). — ಹರಿನಾಳಿಗ. = ಹರಿನಾಳಿಗ, ಹರಿನಾಳಿ. (S. Mhr.). — ಹರಿಮುರ. — ಅನ್ತರ. The area of a run, i. e. of a haridāri (Bh. 2, 13, 32). — ಹರಿಯುಡು. — ಅಡು. To run, to hama (Cp. 3, after 4). — ಹರಿಹರಿ. A plank to the one end of which a rope is fastened and on which a boy sits and is pulled along (Bh. 1, 6, 2).

ಹರಿ hari. 4. = ಸರಿ 4, ಸರಿ 1, ಹರಿ 1 (occasionally is Hk. and prints). To spread (v. i.), etc.; to disperse; to go away; to end (Bp. 45, 8, 47; J. 17, 23; 27, 36). ಗುರುರಾಯನು ವೇದೇತ ದೊರೆ ಕೊಡೆ ಪಾದವೇ ಹರಿವುದು ಪಾದದೊಡ್ಡ ವಜ್ರದಿಂ ಹರಿದು ಹೋಯುವನೆ (Sp.). See Sp. a. ವಜ್ರ. — ಹರಿವ ಹಳ್ಳ. (ಹರಿದ ಹಳ್ಳ). = ಹರಿವಹಳ್ಳ. A straggling herb with bur-like flowers that stick to hands and clothes, Papalia oappacea Mog. (? Z.).

ಹರಿ hari. 5. (= ಹರಿ 5). Spread, extent: a mass, a multitude, etc. (ಜಂಗುಳಿ, ಬಳಗ, ಬಮ್ಮರ, ಪರ, etc., ಕ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17).

ಹರಿ hari. Green, greenish yellow, yellow. 2, reddish brown, bay, tawny. 3, of a shining white colour, white, bright (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು Nr. 10; ಪುನ್ತ Mr. 495). 4, the sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ 10). 5, the moon (ಚಂದ್ರ 10). 6, a ray of light (ಅಂಕು, ಕಿರಣ 10). 7, water (ಪಾರಿ, ಉದಕ 10). 8, gold (ಸುವರ್ಣ 10). 9, a horse (ಪುರಂಗಮ 10). 10, a lion (ಲಿ ಹ 10). 11, a parrot (ಕುಕ, ಹಿಳಿ 10; ಹಿಳಿ 495). 12, a peacock. 13, a pigeon (ಪಾರಾವತ, ಪಾರಿವಾಹದ ಹಕ್ಕಿ 10). 14, an ape (ವಾನರ, ಕಪಿ 10). 15, a frog (ಧೇಳ, ಕಪ್ಪೆ 10). 16, a snake (ಅಪಿ, ಸರ್ಪ 10). 17, the ocean (ಅಂಧ್ರ 10). 18, a point of the compass (ದಿಕ್, ದಿಕ್ಕು 10). 19, an arrow (ಅಮ್ಬು, ದಾಣ 10). 20, a treasury (ಕೋಶ, ಭಣ್ಣಾರ 10). 21, a cart, a waggon (ತಳು, ಬಣ್ಣೆ 10). 22, Indra (ದಿವ್ಯಾ ಇನ್ದ್ರ 10). 23, Vishnu, Krishna (ಕಮಲಾಕ್ಷ, ಎಮ್ಮ 10). 24, Śiva (ಭಣ್ಣೆನ್ದ 495). 25, Brahmā. 26, Yama (ಮರು 10). 27, Vāyu (ವಾಯು 10). 28, N. of the author of the gīṇjākalyāṇa (Grj. 10, 113. 114). 29, one of the devanā (varshas) into which the known continent is divided. 30, sign for a metrically short syllable (ಛ. Mr. 343. 31, the number eight (ಛ.). See ಕಪಿ; Bp. 34, 43. 32, ಭವನಸ್ತಿ, ಎತ್ತು ಎಮ್ಮೆಯ ಕಾಡು, ಮುತ್ತು ಮಾರ್ಗದೊಳವ ಹ:

ಯು ತಾನೆತ್ತಣ ದೈವ? (Sp.). ನರಸಿಂಹನವತಾರ ಹಿಂದಾದದಮುಖ; ಉಗರಿಸ್ತ ತರಥ ಕೊಲ್ಲುವಾಗ ಹರಿಯೂರನಾಯದನ್ನವದ (Sp.). ಹಿರಿಯ ಬೊಮ್ಮನು ಕೆಂಡ, ಕದಿಯ ಹರಿ ತಾ ಕರಿಗ, ಪುರಹರನು ಶುಭ ಧವಲಕನ್; ಇವರುಗಳು ಸರಿಯೆ ದೈವಕ್ಕೆ? (Sp.). — ಹರಿಗಪ್ಪಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪಪ್ಪ. Appappa, the son of a certain Hari (Bp. 56, 56). — ಹರಿ ಗಿ. reit. (Grj. 6, 38; Bp. 54, 5). — ಹರಿಬುಪ್ಪ. A meal on the fourth day of a marriage (of smārtas or mādhyas) at which the son-in-law is looked upon as Vishnu, is waited on only by his mother-in-law, plays tricks with his ṣṣṣṣṣṣ, etc. (My.).

ಹರಿಕಣ್ಣ hārikāṇṇa. A peacock (ಸಂಪ್ರ Mr. 168).

ಹರಿಕಥೆ hārikathē. The story of Vishnu or Krishna (related with music and singing). ನರೇ ಕಥೆಯ ಮುನ್ನ ಹರಿ ಕಥೆಯೇ? (Prv.).

ಹರಿಕಾಂತ hārikānta. The sapphire (ಅಮೃತಾಪ್ತ, ನೀಲ Mr. 101).

ಹರಿಕಾರಿ hārikāra. = ಪರಿಕಾರ. A runner, a courier (ಒಂಫಾಕರಿಕ, ಒಂಫಕ Nr.); a swift, fleet man (ಒಂಫಾಲ, ಒವನ, ವೇಗಿ Hlā.; ವೇಗಾಯಿಲ ಸಿ.). 2, a hawker, a chandler (ವಾರ್ತಾವಹ, ವೈವಧಿ Nr.). 3, a spy (ಉದಾಹೃತ, ಹರಧೇದ Nr.).

ಹರಿಕೆ hārikē. 1. = ಪರಕೆ, ಹರಿಕೆ. A vow (My.); etc. ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀದುವವನು ಹರಿಕೆ ಹೇಡಿದರೆ ತಪ್ಪೇತೇ? — ಹಿರಿಕೆಯ ಕೂಡು ತಿನ್ನು, ಹರಿಕೆಯ ಕೋಣನಾದ (Prva.).

ಹರಿಕೆ hārikē. 2. = ಹಲಕು, ಹರಿಕೆ. A kind of harrow (ಕೋಟಕ, ಕೋಪ್ಪಳೇದನ Hlā.; cf. ಹರಗು 1).

ಹರಿಗಣ hārigaṇa. A class of pure Kannada feet (Ūh.).

ಹರಿಗು hārigu. = ಅರಗು 1, etc. A margin, etc. (Sl. 101; only in Sl.).

ಹರಿಗೆ hārigē. = ಪರಿಗೆ, etc. Tbh. of ಫಲಕ. A shield (ಬೇಟಕ, ಫಲಕ, ಹರ್ಮ, ಅವರಣ Hlā.; ಫಲಕ, ಫಲ, ಫರ, ಹರ್ಮ Nr.; ಫಲಕ, ಬೇಟಕ, etc. Mr. 292; ವಸು, ಬೇಟಕ Nn. 17; ಅಡ್ಡಣ Ūt. II, 38; Kk. 40; Śm. 43; Grj. 7, 52; Bp. 61, 25).

ಹರಿಗಾಣ hārigaṇa. A man who carries a shield (Grj. 6, after 56).

ಹರಿಚಂದನ hāricāṇḍana. A sort of yellow sandal-wood (ಬುರ್ಲಿ Mr. 335). 2, one of the five trees of svarga (see ದೇವ ತರು).

ಹರಿಣ hāriṇa. Greenish or yellowish white; white. 2, a deer, an antelope (ಹುಲ್ಲೆ Mr. 162).

ಹರಿಣಧರ hāriṇadhara. The moon (Bp. 5, 24).

ಹರಿಣಧರಧರ hāriṇadhara-dhara. Śiva (Bp. 53, 46).

ಹರಿಣಪಕ್ಷ hāriṇapakṣa. The light half of a month (Bh. 1, 3, 11).

ಹರಿಣಾಂಕ hāriṇa-āṅka. The moon. (J. 25, 46). — ಹರಿಣಾಂಕ ಕುಲಬ. Arjuna (25, 46).

ಹರಿಣಿ hāriṇi. Greenish, green (ಗಿ ಪಸುಮ್ನುಗಳ ಗಡಿಯನ್ನಪ್ಪ ವರ್ಣ Mr. 444). 2, a female deer or antelope, a doe (ಮೃಗ, ಎರಕೆ Nn. 95). 3, a kind of woman. 4, a golden image (ಪಾಂಚಾಲಿಕೆ, ಪುತ್ರಕೆ 95). 5, a heap, collection, multitude (ಹಯ, ಸಮೂಹ 95; cf. K. ಹರಿಬ 1). 6, roundness (ವೃತ್ತ, ಬಟುಹು, ವೃತ್ತಧೇದ 95).

ಹರಿಣಿಪ್ತ hāriṇi-pluta. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಹರಿತ hārit. Green; the colour green (ವರ್ಣ Nn. 93). 2, grass (ತೃಣ, ಹುಲ್ಲು 93). 3, beautiful (ರಮಣೀಯ, ಮನೋ ಹರ 93). 4, a point of the compass, a quarter, region (ನಿಶ್ಚ 93). 5, authority, etc. (ಅಧಿಕಾರ 93).

ಹರಿತ hārit. Green; the colour green (ವರ್ಣ Nn. 60); grassy, verdant.

ಹರಿತಕ hāritaka. A green vegetable, a pot-herb.

ಹರಿತಭಾವ hāritabhāva. Greenness. See ಪಸುರ.

ಹರಿತಾಯಮಾನ hāritāyamāna. Becoming green or verdant (Ūpr. 4, after 49).

ಹರಿತಾಲ hāritāla. = ಅರದಳ, ಅರದಾಳ, ಅರಿದಳ, ಅರಿದಾಳ, ಹರತಾಳ, ಹರಿದಳ. Yellow orpiment or sulphuret of arsenic, Arsenicum flavum (ಹರಿತಾಲಕ, ಅಲ, etc., ಅರಿದಾಳ Nr.). 2, a kind of pigeon of a yellowish green colour.

ಹರಿತಾಲಕ hāritālaḥ. = ಹರಿತಾಲ. Yellow orpiment. 2, a kind of pigeon.

ಹರಿತಾಲಿ hāritālī. The grass Panicum dactylon Lin. (or Agrostis linearis Retz., ದೂರ್ವ, ಕದಿಕೆ Mr. 109).

ಹರಿದಕ್ಷಿ hāritākṣa. The sun.

ಹರಿದಳ hāridaḥ. Tbh. of ಹರಿತಾಲ. (ಹರಿತಾಲಕ, etc. Sl. 338).

ಹರಿದಾಸ hāridāsa. A slave or worshipper of Vishnu; a celebrator of Vishnu in his incarnations who relates his exploits with music and chanting (My.).

ಹರಿದ್ರ hāridra. Yellow colour (ರಣನಿವರ್ಣ, ಪೇತ Mr. 444).

ಹರಿದ್ರಾಂಗ hāridrā-āṅga. A body to which turmeric is applied (J. 9, 42).

ಹರಿದ್ರಾಭ hāridrā-ābha. Resembling turmeric, of a yellow colour, yellow.

ಹರಿದ್ರಾಂಗ hāridrā-rāga. Turmeric-coloured. 2, unsteady in affection or attachment (like the colour of turmeric which does not last, ಸ್ಥಿರಮಲ್ಲದೆ ಸ್ವೇತ ಮಾದುವನು Hlā.; cf. ಪೇತರಾಗ).

ಹರಿದ್ರು hāridru. A kind of turmeric, Curcuma aromatica.

ಹರಿದ್ರೆ hāridrē. ಹರಿದ್ರಾ. = ಅರಸಿನ, etc. Turmeric, Curcuma longa Lin. (ಅರಸಿನ Mr. 130; cf. ಪಳೆ). 2, the ink-nut tree (ಜಲಕ, ತಿವೆ, etc., ಅಲೆರೆ Mr. 122).

ಹರಿದ್ವಾರ hāridvāra. N. of a town and tirtha where the Ganges finally leaves the mountainous districts for the level plains. (B. 5, 152; My.).

ಹರಿನಂದನ hāri-nandana. Indra's son, Arjuna (J. 25, 46).

ಹರಿನಮುಚಿಭಿದ hāri-namucibhid. The moon and Indra (Bp. 38, 1).

ಹರಿನಾದ hāri-nāda. A lion's roar: a war-cry (J. 25, 46).

ಹರಿನಾಮ hāri-nāma. The name or names of Vishnu. See Prv. s. ಟೋರೋ.

ಹರಿನೀಲ hāri-nīla. The sapphire (Ūpr. 1, 119).

ಹರಿನೀಲಮಣಿ hāri-nīla-maṇi. = ಹರಿನೀಲ. (J. 26, 9).

ಹರಿನ್ಯಸಿ hāri-nyasi. An emerald (ವರ್ಣಿ Hlā.).

ಹರಿನೀಲ ಹರಿ-ಪಿಠಾ. A throne (My.).

ಹರಿಪ್ರಾಸ hāri-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ಹರಿಪ್ರಿಯ hāri-priyē. Lakṣmī.

ಹರಿಬ hāribā. 1. (= ಹರಿ 5). A mass, a multitude, a number, a host, an assemblage (ತೇಕ, ಹಸ್ತಿ, ಸಾರ್, ತೋಮ, etc., ಸಮೂಹ Śā.; Bh. 3, 19, 48, 45; 7, 1, 8).

ಹರಿಬ hāribā. 2. (fr. ಹರಿ 1?). Business, affair, work, concern (Ūpr. 6, 26; Bh. 1, 5, 28; 4, 4, 45; 8, 8, 4; Rām. 4, 2, 25; J. 11, 12; 14, 4; 16, 26; 25, 46).

ಹರಿಬಂಧು hari-bandhu. Arjuna (ಫಲ್ಗುನ, etc. Mr. 264).

ಹರಿಬಿ harihi. = ಹರವಿ, etc. (My.).

ಹರಿಭಕ್ತ hari-bhakta. A worshipper of Vishnu. (My.).

ಹರಿಮನ್ಥ hari-mantha. The tree Premna spinosa, the wood of which by attrition produces flame. See s. ಅತಿ ಮುಕ್ತಕ. 2, N. of a country.

ಹರಿಮನ್ಥಕ hari-manthaka. The chick-pea, *Cicer arletinum*.

ಹರಿಮಯ hari-maya. Made of, or full of, gold (J. 25, 46).

ಹರಿಯಕ್ಷ hari-aksha. = ಹರಿಯಕ್ಷ. (ಸಂಖ Mr. 159; Rām. 6, 19, 17).

ಹರಿಯಣ hariyana. = ಸರಿಯಣ, etc. A plate-like vessel of metal or wood (Bh. 4, 4, 87; Rām. 6, 55, 38). ಮರದ ಹರಿಯಣದೊಳ್ ಉಣ್ಣಂ (Śmd. 287).

ಹರಿಯಾಣ hariyāṇa. = ಹರಿಯಣ, etc. (Bp. 8, 14).

ಹರಿಯಿಸು hariyisu. = ಸರಿಯಿಸು. To cause to flow (My.).

ಹರಿಯುವಿಕೆ hariyuvikē. Running; flowing. ನೀರನ ಹರಿಯುವಿಕೆ (G. 819).

ಹರಿವಂಶ hari-vamśa. The family of Kṛishṇa. 2, N. of a poem in Saṃskṛta. 3, N. of a poem in Kannaḍa by Guṇavarma (Śmd. 144).

ಹರಿವತ್ hari-vat. Indra.

ಹರಿವರ hari-vara. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಹರಿವರುಷ hari-varuṣa. Tbh. of ಹರಿವರ್ಷ. (Ūpr. 3, after 82).

ಹರಿವರ್ಷ hari-varuṣa. One of the divisions of the known continent.

ಹರಿವಾಣ harivāṇa. = ಅರಿವಾಣ, ಹರಿಯಾಣ, etc. (C.; B. 4, 74; Tē.). ಚನ್ನದ ಹರಿವಾಣವಾದರೂ ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಒದಗ ಬೇಕು. — ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಉಣುವವನಿಗೆ ಹರಿವಾಣವು ಯಾಕೆ? — ಹಬ್ಬದ ಊಟ, ಹರಿವಾಣದ ವಿಶೇಷ (Prvs.).

ಹರಿವಾಲಕ hari-vāluka. A perfume, the fragrant bark of *Feronia elephantum*.

ಹರಿವಾಸರ hari-vāśara. Viṣṇu's day, the eleventh or twelfth lunar day when upavāsa, etc. is performed (J. 29, 26; My.).

ಹರಿವಿ harivi. = ಹರವಿ, etc. (My.).

ಹರಿವಿಷ್ಠರ hari-viṣṭhara. A throne (My.).

ಹರಿವು harivu. 1. = ಸರಿವು. Running; flowing, streaming; current. ನದಿಯ ಹರಿವು (ಸ್ತೋತ್ರ Nr.).

ಹರಿವು harivu. 2. (fr. ಹರಿ 4). = ಹರಿವು. Spreading, extending; increase; dispersing; going away; end; ruin (Bp. 27, 2; J. 26, 58; Bh. 1, 8, 30. 56; 7, 1, 2). — ಹರಿವುಲಿ. — ಒಲಿ. An extensive, long fire-place built in the ground (My.).

ಹರಿವೇಗ hari-vēga. The velocity of the wind (J. 46, 25).

ಹರಿಶರ hari-śara. Having Viṣṇu for an arrow: Śiva. (Śiv. 4, 122).

ಹರಿಚಂದ್ರ hari-4-candra. Having golden-coloured splendor. 2, N. of a king of the solar dynasty. See J. 2, 52; 11, 30; 18, 54; Mr. s. ಅಮರಂ.

ಹರಿಸ ಹರಿಸಾ. = ಹರಿಸ. Tbh. of ಹರ್ಷ. (ಸನ್ನಸ, ಸನ್ನಿವೇಶ 8; see ಬೀಗು 2).

ಹರಿಸು harisu. 1. = ಹರಿಸು. To bless (B. 5, 190).

ಹರಿಸು harisu. 2. = ಅರಿಸು, ಸರಿಸು. To cause to run or flow (Bp. 21, 38; J. 4, 18. 27; 22, 25; Bh. 1, 18, 29; My.).

ಹರಿಸು harisu. 3. To cause to disperse, go away or end; to destroy. See c. g. ಸಾಲ; Bp. 22, 22; 34, 31. 34; 54, 48; 57, 25. 28; Bh. 10, 6, 3.

ಹರಿಸು harisu. To remove, to take away, to carry off, etc. to divide (ಧಾರಿಸು Mr. 349). See c. g. ಅನ, ಸಂ, ಸಂ.

ಹರಿಸೇವೆ hari-sēv. Service or worship of Viṣṇu. ಹರಿಸೇವೆ ಮನೇರಿ ಹರಿಸೇವೆ ಅದರ ಮೂಡನಾಯಿಗೆ ಲಿಪ್ಯಾಟ (Prv.).

ಹರಿಹ ಹರಿಹಾ. Running; flowing, streaming; current. ತೊಡೆಯ ಹರಿಹ (ಓಳ, ಪ್ರವಾಹ, ವೇಗ, ವೇಗ, ಸ್ವೀಕೃತ, ರಯಿ HIA.).

ಹರಿಹಯ hari-haya. Indra.

ಹರಿಹರ hari-hara. The remover of Viṣṇu: Śiva (Bp. 34, 45; 57, 27. 28).

ಹರಿಹು harihu. Running, run, velocity; flying.

ಭಣ್ಣಿಯ (i. e. ಬಣ್ಣಿಯ) ಹರಿಹು (ಹಯನ, ಪ್ರವಾಹ Mr. 349).

ಹರಿಹರಿ harihaki. The yellow myrobalan tree, *Terminalia chebula* (ಅನಿಲ Hn. 63, o. r. ಅಳಿಲಿ).

ಹರು haru. = ಹರ, etc. Running; flowing. — ಹರುಳಿ. = ಹರಿಳಿ. A channel to carry off water (ಮಾತ, ಹರಿಳಿ Mr. 422). — ಹರುಪಾರಿ. = ಹರಿಪಾರಿ. ಎರಡು ಹರುಪಾರಿ (ಗೊರುಕು G.).

ಹರುಬಿ harubi. = ಹರವಿ, etc. (My.).

ಹರುಬು harubu. Tbh. of ಹರ್ಷ. A feast. ಹರುಬು ಹರ್ಷ ಹರುಬು ನಿಶ್ಚಿತೇ? (Prv.).

ಹರುವಿ haruvi. = ಹರುಬಿ, etc. (My.).

ಹರುವು haruvu. = ಹರ್ವು 2. A way, a means, an expedient (Bh. 1, 8, 21; 8, 26, 22; My.; Tē.).

ಹರುಷ haruṣa. Tbh. of ಹರ್ಷ. (ಹರ್ಷ Hn. 154; ಸನ್ನಸ 11, 64; Bp. 44, 70; 47, 30). ಪುರುಷನಾದ ಹರುಷ ವೀರ (Prv.). — ಹರುಷ ಹಾಳ. To get joy, to begin to rejoice (Bp. 87, 24). — ಹರುಷವನ್ನು. — ಎ-ಮಾ. To experience or feel joy (Bp. 11, 15; 37, 51; 52, 40). — ಹರುಷದ್ದಿರು. — ಎ-ಮಾ. = ಹರುಷ ಹಾಳ. (Bp. 4, 58; 60, 33). — ಹರುಷದ್ದಿರು. — ಎ-ಮಾ. = ಹರುಷ ಹಾಳ. (Bp. 36, 36). — ಹರುಷ ಹೊತ್ತು. = ಹರುಷ ಹಾಳ. (Bp. 32, 45).

ಹರುಷಿತ haruṣita. Tbh. of ಹರ್ಷಿತ (Bp. 3, 58. 70; 11. 6, 22, 63; see ರೋಮು). Feminine ಹರುಷಿತ (44, 42).

ಹರುಸ harusa. Tbh. of ಹರ್ಷ (Śmd. 335. 336).

ಹರಿ harē. 1. = ಸರಿ 1, ಹರಿ 4. To spread (v. 1.), to extend; — to disperse, to go away; etc. (Bp. 21, 41; Rām. 3, 2, 24; Bh. 1, 5, 5; 8, 26, 56; B. 2, 12). P. ps. ಹರಿದು, ಹರಿದು. ಹರಿದ ಹತ್ತಲಿ (ಸ್ವೀಕೃತಮುಷ, ಅರವು Nr.). ಹರಿದ ಹತ್ತಲಿ (ಅನವುಷ, ಕದಿಯುವ ಹತ್ತಲಿ) — ಹರಿಧಕ್ಕಳ. (i. e. ಹರಿದ ಹಕ್ಕಳ). = ಹರಿಧಕ್ಕಳ. A creeping perennial herb, *Elephantopus molluginifolia* Pers. (L.).

ಹರಿ harē. 2. = ಸರಿ 2. To begin to shine, to dawn (C., as ಬೀಳು, ರಟ್ಟು).

ಹರಿ harē. 3. Dawn, break of day (C.).

ಹರಿಹನ haritana. = ಹರಿಹನ. Youth (ಹರುಣು ರು.).

ಹರಿಯ harēya. = ಹರಿಯ. Tbh. of ಹಯಿ. The time of youth, the prime of life, maturity (Grj. 4, 37; Bp. 2, 41).

9, 38; 40, 15. 75; C.; B. 8, 51; 5, 288. 298). ಹರಿಯದ ಎತ್ತು (ಅರ್ಜುನ, ಹೋರಿ, ಹಾತೋರ, G.). ಸೀಂ ಎಳೆವರೆಯ, ನಡುಹರಿಯ. ಹರಿಯ ಹೋದವಂ (ವೃದ್ಧ, ಸ್ಥವಿರ Mr. 810). ಹರಿಯಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಿ ಹಾವವೃದ್ಧ. — ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬದ್ಧಿ ಹರಿಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟುಳಿ? (Prva.). — ಹರಿಯದವ. — ಅವ. A young man (My.; B. 5, 147). — ಹರಿಯದವಳು. — ಅವಳು. A young woman (My.; ಯುವತಿ G.). — ಹರಿಯಬೋಗುಹ. — ಪೋಗುಹ. The passing away of the prime of life, growing old, etc. (ಚ್ಯಾನಿ, ಜೀರ್ಣಿ Nr.). — ಹರಿಯುವುದೆ. — ಎ.ಪೆ. To become ripe (Grj. 5, after 76). — ಹರಿಯುವೋಗು. — ಎ.ಪೋಗು. The prime of life to pass away, etc. ಹರಿಯುವೋಗಾತ (ಪ್ರವಯಸ್, ಸ್ಥವಿರ, ವೃದ್ಧ, ಯಾತಯಾಮಿ Hk.). — ಹರಿದವ. (i. e. ಹರಿಯದವ). A young man (ಯುವ ಚ.). — ಹರಿದವಳು. — ಅವಳು. A young woman (ಯುವತಿ ಚ.).

ಹರಿವು harivu. = ಹರಿವು 2. Spreading; increase (see ಮುನಿಸು); dispersion, going away; end.

ಹರೀಣು harēṇu. A sort of drug or medicinal substance (= ರೇಣು). 2, pease, pulse (= ಕರಾಯ; ಬಟಗಡ್ಡೆ ಕಾಯಿ G.).

ಹರೇತನ harēṭana. = ಹರೇತನ (ಪ್ರಯ ಚ.).

ಹರಿ hara. 1. = ಹರಿದು, etc. P. p. of ಹರ 1, in ಹರಿ ಕೊಳ್ಳು (C.; B. 8, 37; 4, 78. 170; 5, 250).

ಹರಿ hara. 2. = ಹರ 4, etc. Flying; etc., etc. — ಹರಿಗಲ್. — ಕಲ್. ಹರಿಗಲು. = ಪದುಗೋಲ್, etc. A round basket boat lined with leather, a boat made of wicker work covered with hides (My.). — ಹರಿಗಲುಕಡ. A ferry for such a boat (My.). — ಹರಿಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. ಹರಿಗೋಲು. = ಹರಿಗಲ್. (My.; ಪೋತ G.; B. 5, 298). ಕೆಸದಾಗಿ ಹರಿಗೋಲು ಬೋಲಿ? (Prv.).

ಹರಿಕ haraka. 1. = ಹರಿಕ, etc. Rent or tattered or toused state; a tatter, a rag. — ಹರಿಕಬಟ್ಟೆ. A torn cloth (My.). — ಹರಿಕ ಬರಿಕ. reit. (My.).

ಹರಿಕ haraku-as. 2. = ಹರಿಕ 2. A man of whom anything is rent. See ಕಡ್ಡೆ-, ಸೋಟೆ.

ಹರಿಕಿ haraki. = ಹರಿಕಿ, ಹರಿಕಿ. A woman of whom anything is rent. See ಕಡ್ಡೆ-, ಸೋಟೆ.

ಹರಿಕು haraku. = ಹರಿಕು, ಪರಿಕು, ಪದುಕು, ಹರಿಕ 1 q. v., ಹರಿಕು, ಹರಿಕು, ಹರಿಕು. (C.). ಹರಿಕಿನಲ್ಲಿ ಇರಿ ಕಡಿಯತು (Prv.). ತಮ್ಮಾ, ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವ ನನ್ನ ಹರಿಕ ದೋತರಾ ತನ್ನ ಕೊಡು (B. 8, 25). See Prv. 3. ಮುದಿಕ. — ಹರಿಕುಲಿಪಿ. A torn or tattered cloth. ಹರಿಕುಲಿಪಿಯ ತುಣುಕು (ಕರ್ಪಟ G.). — ಹರಿಕುಲಿಪಿಮ. A tattered floor-cloth (B. 5, 126). — ಹರಿಕುಲಿಪಿಗಲು. Rent leather (Dp. 54). — ಹರಿಕು ಪರಿಕು. rep. — ಹರಿಕು ಪರಿಕುಬಟ್ಟೆ. A cloth quite torn or tattered (C.). — ಹರಿಕುಪುಸ್ತಕ. A torn book (B. 4, 44). — ಹರಿಕು ಮಾತು. A speech that lacks coherency (ಅಶ್ಲೀಲ, ತಿಥಿಲಾ ಪಣ G.). — ಹರಿಕುಮೊದಿ. A worn out dust-fan (My.). — ಹರಿಕುವಸ್ತ್ರ. = ಹರಿಕುಲಿಪಿ. (C.; B. 5, 76).

ಹರಿತ harata. = ಹರಿತ, ಹರಿತ. Cutting: sharpness (My.). ಹರಿತನಾದ ಹದವುಳ್ಳ ಕೊನೆ (ಪೀಠಾನ್ತ Si. 306).

ಹರಿದು haradu. = ಹರಿದು. P. p. of ಹರ 1. (B. 1, 23). ತಿನಾ ಎನ್ನರೆ ಪರಿಗು ಸುತಿ ಕೊಡ್ತು, ಭವಾ ಎನ್ನರೆ ಪುರವಾಸ ಪದಮ ಬಿಟ್ಟು (Prv.).

ಹರಿ hari. 1. = ಹರಿ 2, ಪರಿ 1 q. v. To tear (v. t.), to rend, to break, to slit, etc.; to pluck

(Grj. 2, after 106; Bh. 8, 13, 21; B. 3, 8; My.). ಪತಿತ್ವನ ಕೊರಕ ನೇಣ ಹರಿದ ನದಿ (ಎಪಾತಿ Nr.). ಇದಾದರೆಯು ಎದ್ದು, ಹರಿದರೆಯು ಸೀಳಲ್ಪ (fire, Sp.). 2, to cut, as a knife, etc. (C.). ಹರಿದ ಗರಗಸಿನಲ್ಲಿ ತಿರನೊಡ್ಡಲು ಬಹುದು (Dp. 172). 3, to be torn or rent; to be severed, to break (C.). ತರಿ ಹರಿದು ಅಡುವ ಅಟ್ಟಿ (ಕಬನ್ದ Nr.). ಹರಿದೋ ಪರಿಯನ್ನರ ಎದೆಯ ದಾರದು, ಮುದಾಯೋ ಪರಿಯನ್ನರ ಬೊಗ್ಗಿನ ದಾರದು. — ತನ್ನ ಹರಿದರೆ ದೋಣಿ. — ತನ್ನ ಹರಿದರೆ ಮುಪ್ಪಿ ನವನೇ ಸಾಯುವನೋ? (Prva.). ಹರಿದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ (B. 5, 294). P. ps. ಹರಿದು, ಹರಿದು.

ಹರಿ hari. 2. = ಹರಿ 2, ಹರಿ 1, etc., in ಹರ ಹರಿದು (My.).

ಹರಿ hari. 3. = ಹರಿ 3. Tearing, etc.; the state of being torn, etc. — ಹರಿಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲ. A slit or split stone (Rām. 6, 87, 15). — ಹರಿಗವಿ. — ಕವಿ. A break-poet: a paltry poet (Ūh. v. 19; Grj. 1, 80). — ಹರಿದರೆಯ. — ತರಿಯ. (Smd. 95). A man whose head has been severed from the body.

ಹರಿ hari. 4. = ಹರಿ 2, etc. — ಹರಿಗಲ್. — ಕಲ್. ಹರಿಗಲು. = ಹರಿಗಲ್. (My.). — ಹರಿಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. ಹರಿಗೋಲು. = ಹರಿಗಲ್. (J. 12, 14; My.; ಉಡುವ, ವನ್ನ, ಕೋಲ, ತನ್ನ Si. 84; ಪೋತ 422).

ಹರಿಕಿ hariki. = ಹರಿಕಿ. See e. g. ಕವಿ-.

ಹರಿಕು hariku. = ಹರಿಕು, ಹರಿಕ 1, etc. — ಹರಿಕ ಗಡ್ಡ. A toused, disheveled beard (Bp. 58, 49).

ಹರಿತ harita. = ಹರಿತ. (My.; ಕೋಣ, ಪಾಲಿ, ಅತ್ತಿ, ಕೋಟಿ, ಅಂಡು, ಅಯುಧಗಳ ದಾಯಧಾರಿ Si. 291). ಹರಿತನಾಗಿರುವ ಅಯುಧಾದಿಗಳು (ಪೀಠ 420).

ಹರಿವು harivu. = ಹರಿವು. Tearing, etc.; being rent or broken (Bh. 8, 13, 21).

ಹರಿವೆ harivē. = ಹರಿವೆ 4 (see corrections), ಹರಿವೆ, ಹರಿವೆ, ಅರ್ವೆ. A common potherb, *Amarantus oleraceus* Willd. (C.). ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹರಿವೆಯಾದರೂ ಹಾಕದಾರದು (Prv.). — ಹರಿವೆಪಲ್ಯ. = ಹರಿವೆ. (C.). — ಹರಿವೆಸೋಪ್ಪ. = ಹರಿವೆಪಲ್ಯ. (C.).

ಹರಿಸು harisu. To cause to tear or rend (My.).

ಹರಿ haru. = ಪರಿ, etc. — ಹರಿಗಲ್. — ಕಲ್. ಹರಿಗಲು. = ಹರಿಗಲ್ (My.). ಹರಿಗಲಿಕ್ಕುವ ನೀರು (ನಾವು); ಹರಿಗಲಿ ದಿನಾತ (ನಾನಾರೋಪ, ನಾವಿಕ Hk.). — ಹರಿಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. = ಹರಿಗಲ್. (ನೌ, ತರಣಿ, ತರಿ Nr.). ಹರಿಗೋಲಿನ ಹೋಗಯಿಸಿ ಕೊಳುತರಿ ತೊಡೆಯ ದಾಣ್ಣುವರೂ (Pril. 12, 14). — ಹರಿಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. ಹರಿಗೋಲು. = ಹರಿಗೋಲ್. (Bp. 32, 38; My.).

ಹರಿಕು haruku. = ಹರಿಕು, ಹರಿಕ, etc. — ಹರಿಕ ಗಡ್ಡ. = ಹರಿಕ ಗಡ್ಡ. (Bp. 20, 11). — ಹರಿಕು ಕವಿ. A slit ear (My.). — ಹರಿಕು ತುಟಿ. A slit lip (My.). — ಹರಿಕು ಬಟ್ಟೆ. A torn or tattered cloth (My.; ನಕ್ಷತ್ರ, ಕರ್ಪಟ Si. 223). — ಹರಿಕು ಮೂಗು. A rent nose (My.).

ಹರಿವೆ haruvē. = ಹರಿವೆ, etc. (My.). See ಮರ-.

ಹರಿಹೆ haruhē. = ಹರಿವೆ, etc. See ಮರ-.

ಹರಿ ಹರಿ. = ಪರಿ 1. A drum (Rām. 8, 6, 8; 11, 1, 16). ಹರಿಯ ದ್ವನಿ (ತೂರ್ಯರವ, ಅಡವ್ವರ Nr.). ಹರಿಯ ಕುಡುಹು (ದಣ್ಣ Mr. 525). (ಕೃಷ್ಣನ) ರವಮಕ್ಕುವ ಹರಿ ದುಸ್ತುಭಿಮಾನಿಕ್ಕು (Mr. 20).

ಹರ್ har. = ಹರ 2, etc. — ಹರ್ನಾಳಗಿ. = ಹರನಾಳಗಿ. (S. Mhr.).

ಹರ್ಕು harṅku. = ಹರಿಕು, etc. ಪುರ್ಕ ಅನ್ನರೆ ಹರ್ಕು ಮುಚ್ಚಿ ತೇ (Priv.).

ಹರ್ಡೆ hardē. = ಹರಡೆ, etc. — ಹರ್ಡೆಕಾಯಿಮರ. The ink-nut tree (St. & Pl.).

ಹರ್ತ harṭa. = ಹರಿತ, etc. (My.).

ಹರ್ತ harṭa. Tbh. of ಪರ್ತ. See Bp. 54, 4; ವಿಶ್ವ.

ಹರ್ತವ್ಯ hartavya. To be taken away or removed, etc. See ಪರಿ.

ಹರ್ತೃ harṭṛi. One who brings or conveys; one who takes or receives; one who seizes; a remover; a robber; a destroyer (My.).

ಹರ್ಮ್ಯ harṁya. A mansion, a palace, any large building or residence of a man of wealth (ಸೌಧ, ಉಪರಿಗೆ Nn. 94; ಮಾಡ Ūt. I, 67).

ಹರಿಯಕ್ಷ hari-akṣa. = ಹರಿಯಕ್ಷ. A lion.

ಹರ್ರಿ harṛi. A sound made by monkeys from disgust or anger (Grj. 1, after 181; Rāv. 5, after 55; 9, 29). Cf. ಪರ್.

ಹರ್ವು harvu. 1. = ಪರ್ವ 1, ಹರವು. (My., especially as v. t.).

ಹರ್ವು harvu. 2. = ಹರುವು. (My.).

ಹರ್ವು harvū. = ಹರ್ವು, etc. ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರ್ವುಸೂಚಿ ತಿನ್ನ ರೂ ಗರ್ವ ಹೋದೀತೇ (Priv.).

ಹರ್ಷ harṣa. = ಪರುಸ 2, ಹರಿಸ, ಹರುಷ, ಹರುಸ. Bristling, erection (of the hair, etc.). 2, thrilling, thrill, rapture, delight, glee, joy, pleasure, gladness. See ಅರಿ, ಅಮಕುಳ.

ಹರ್ಷಗರ್ಭ harṣa-garbha. Filled with joy (Ūpr. 8, 84).

ಹರ್ಷಣ harṣaṇa. Causing to bristle or stand erect; bristling, becoming erect. 2, causing delight, gladdening, delightful. 3, the fourteenth of the astronomical yōgas. 4, a morbid affection of the eyes. See ರೋಮ.

ಹರ್ಷಭಾವ harṣa-bhāva. The state of being happy. See ಬೀಗು 2.

ಹರ್ಷಮಾಣ harṣamaṇa. Rejoicing, joyful, happy.

ಹರ್ಷಾಬ್ಧಿ harṣa-abdhi. An ocean of delight (My.).

ಹರ್ಷಾಕ್ರೂ harṣa-ākṛū. Tears of joy (My.).

ಹರ್ಷಿತ harṣita. = ಹರುಷಿತ. Bristled, become erect. 2, made glad or happy, gladdened, delighted, happy.

ಹರ್ಷಿಸು harṣisu. To rejoice, to exult, to be glad or pleased (My.).

ಹರ್ಷೋತ್ಸವ harṣa-utsava. Excess of happiness, abundance of joy (My.).

ಹಲ hal. = ಪರಿ, ಹಲ 1, ಹಲ್ಲು. A tooth (ಪತನ, ವ್ಯುಹ, ವಸ್ತ, ರವ, ರವನ HIA., Mr. 818; ವಸ್ತ, ವ್ಯುಹ Nn.; ವ್ಯುಹ, ವಸ್ತ Nn. 36; ವಸ್ತ, ವಪನ Nn. 81; Bp. 54, 52). ಅದು ಹಲ್ಲು ಹೋರಿ (ಹೋ ಪತ್, ಪದ್ಧತನ HIA.). ಕಪ್ಪರವಲುಮ್ಬರು, ಒಪ್ಪರದಿ ನಡೆವರು, ತಪ್ಪಿ ಪರಿ ಹಲ್ಲು ಕಳೆವರು; ಮಹಾತ್ಮರ ಒಪ್ಪವಂ ನೋಡು! (Sp.). — ಹಲ್ಲು ದಿ. To grind or gnash the teeth (from anger or fear, My.). — ಹಲ್ಲುರು. A gum-boil (My.).

ಹಲಿ hal. A consonant. (My.). 2, the small oblique stroke at the root of a consonant, denoting that it has not the inherent short ಏ, or that it is but a half-letter (Mhr.).

— ಹಲನ. -ಅನ. Ending in a consonant (My.). — ಹಲ್ಯು. The junction of consonants (In grammar, My.).

ಹಲ hala. 1. = ಪರಿ 1, etc., ಹಲ 2. Much; many, etc.

— ಹಲಬರ್. ಹಲಬರು. = ಪರಿಬರ್, etc. Many or several persons (Bp. 38, 15; 44, 49; 56, 26; My.). — ಹಲಬರ್ = ಪರಿಬರ್, ಹಲಬರ್. (Bhāgavata 3, 2, 48).

— ಹಲವರ್. ಹಲವರು. Various kinds or ways (Bp. 8, 44).

— ಹಲವನಾದು. -ಅದು. To utter many words (Bp. 34, 19).

— ಹಲವರ್. ಹಲವರು. = ಹಲಬರ್, etc. (C.; R. 2, 24).

ಹಲವರ ಸಂಗ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣ (Priv.). — ಹಲವರ್ಪ. -ಅರ್ಪ. Many meanings (Mr. 465 a. ಬೆವರು).

— ಹಲವಿರು. -ಅವರು. Many nights (ಗಣರಾತ್ರೆ Mr. 66).

— ಹಲವು. = ಪರಿವು. ಹಲ. (ಭೂಮನ್, ಪ್ರಾಯ Nn.; ನಾನಾ Nn. 162; Bp. 12, 42; ಅನೇಕ G.; C.). ಹಲವಾನೆ (ಛಂದಿ HIA.). ಹಲವನೀಡ ಆರ್ (ವೆಂ ಪುಕೆ Nn.). — ಹಲವು ಕಾಲ. A long time (Bp. 57, 15).

ಹಲವು ಕಾಲದ ಹಗಲಿನ ಮಾದಿ ಮರುಗುತ (ಅನುಪಯ Nn.). ಹಲವು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಮ ಹೆತ್ತರು (Pril. 8, 12).

— ಹಲವು ಕೆಲಸ. Several (ಕೆಲ ಕೆಲವು Rmd. 47. 53 Cn.; ಕಪಿಪಯ ರಿ. 1, 91).

— ಹಲವು ಚಿತ್ರ. Many pictures. ಹಲವು ಚಿತ್ರರ ಮು ಸೂ ಗಿರು (Priv.). — ಹಲವು ದೇವರು. Many gods. ಹಲವು ದೇವರು ನಮ್ಮ, ಹಾರುವ ಕೆಟ್ಟ; ಹಾರುವನನ್ನು ನಮ್ಮ, ಹಲವರು ಕೆಟ್ಟ (Priv.).

— ಹಲವು ಧಾನ್ಯ. Many kinds of oorn or rice; much oorn or rice (ಬಹುಧಾನ್ಯ Nn. 132).

ಹಲವು ಧಾನ್ಯಂಗರ್ ಕಲವು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳವನೆ (ಕೆಯ್ಯರ್) ಪಟ್ಟಕ್ಕಮ್ ಅನಿಕ್ಕು (Mr. 94).

— ಹಲವು ಪದ. Many feet or syllables, etc. ಸಮಾಸ ಹಲವು ಪದಗಳು (ದ್ವೈಕ HIA.).

— ಹಲವು ಪದಾರ್ಥ. Many or several things, etc. ಹಲವು ಪದಾರ್ಥಂಗರ್ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಕ್ರಿಯೆ ಯ ನುಡಿತ ಎಮ್ಮದದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಮನಿಸುಗು (Mr.).

— ಹಲವು ಪ್ರಕಾರ. Various manners or kinds. ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಮಾಡು (ಉಚ್ಚಾಪದ, ಸ್ವಿಕಧೇವ Nn.).

— ಹಲವು ಬಗೆ. = ಹಲವು ಪ್ರಕಾರ. ಹಲವು ಬಗೆ ಅದುದು (ಉಚ್ಚಾಪದ, etc. 81. 376).

— ಹಲವು ಭಂಗ. Much discomfiture or trouble. ಹಾರುವಮ್ಬನ ಸಂಗ ಹಲವು ಭಂಗ (Priv.).

— ಹಲವು ಮಕ್ಕರು. Many children. ಹಲವು ಮಕ್ಕರ ತನ್ನೆ (Sp.).

ಹಲವು ಮಕ್ಕರ ಬಳ್ಳಿ, the shrub Aparagha sarmentous Lin. (St. & Pl.).

— ಹಲವು ಮಾತು. Many words (Bp. 38, 34; 42, 37; J. 5, 62; 32, 17; Bh. 2, 12, 48).

— ಹಲವು ಯೋಜನ. Many yōjanas (Bh. 1, 8, 95).

— ಹಲವು ರೋಗ. Many worlds (J. 2, 59).

— ಹಲವು ರಂಗ. Various colours; a variegated colour (ಪರಿಬ Mr. 444).

— ಹಲವು ಸಮಾಧಿ. Many shoe-makers. ಹಲವು ಸಮಾಧಿರು ಹಿಗಲು ಪದಗಡಿಸಿದರು (Priv.).

— ಹಲವು ಸೂರ್. -ಉಸುರ್. To utter many words (Bp. 27, 6; 40, 50; 45, 48).

— ಹಲವು ಸೂರ್. Many pregnancies. ಹಲವು ಸೂರಾವು (ಪರೇಪ್ಪುಕೆ, etc. HIA.).

ಹಲವು ಸೂರಾವು (ಪರೇಪ್ಪುಕೆ Mr. 181).

— ಹಲವು ಸೂರ್. Many times (Bp. 35, 11).

— ಹಲವು ಹರಮ. Many vessels (Bh. 1, 10, 25).

— ಹಲವು ಹಳ್ಳ. Many brooks. ಹಲವು ಹಳ್ಳ ಕೂಡಿ ಒನ್ನು ಹೋದ ಅಯುತ (Priv.).

ಹಲ hala. 2. (= ಪರಿ 2). — ಹಲ ಹಲ. rep. A sound to imitate idle clamour (My.).

ಹಲಿ hala. 1. = ಪರಿ. (My.). ಹತ್ತು ಹಲ ಪಾವ್ತುಡೋ ಬೇರು (Mr. 60).

ಹಲಹಳ್ಳ ಬೆಳ್ಳಿ (ಕಪಮಾನ 81. 495). ಹೊಲಮಕ್ಕಲ ನಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಲಿಯನ್ನು ಪ್ರಪ್ತನಾಗುತ್ತದೆ (Priv.).

ಹಲಿ hala. 2. A plough. ನಿಲವಿಲ್ಲದೆ ಪದವಿಲ್ಲ ಹೊಲದ ಉಳ್ಳ: ಒ ನೋಡಿ, ಸಂಸಾರ. — ನಿಲಕ್ಕೆ ಹಲ, ರಾಚಕ್ಕೆ ಬಲ (Priv.). 2. deformity, deformity (ವೈದ್ಯನು).

ಹಲಕು halaku. 1. To climb a tree (ವ್ಯಕ್ತ ದೂರ್ವ Rmd. Dh., o. r. ವ್ಯಕ್ತದೂರ್ವ).

ಹಲಕು halaku. 2. A certain member of the body (ಕೂಲಾಂಗಧೇನು Smd. Dh.); the lower part of the cheek (ಕಪಾಲದ ಕೆಳಗಿರುವ ಸ್ಥಾನ S. Mhr.; T. ಅಲಗು, the jaw-bones). See Rām. 6, 30, 30.

ಹಲಕು halaku. 3. = ಹಲಕೆ, q. v. (S. Mhr.).

ಹಲಗತ್ತಿ halagatti. A shrubby creeper (the seeds of which are clothed with a silky wool) of the family Asclepiadeae, perhaps *Toxicarpus Kleinii* Wight. and Arn. (Z.).

ಹಲಗಿ halagē. = ಪರಿಗ, etc. Tbh. of ಫಲಕ (Smd. 25. 191. 338; ಫಲಕ Nn. 134). A plank, etc. (My.). ನಸಿ ಇದ್ದ ಹಲಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹಸಿ ಯಾಕೆ? (Prv.). See Bp. 33, 13; 39, 62; 43, 3; Bh. 2, 13, 46; B. 5, 135. 2, a kind of tabor (S. Mhr.; Mhr. ಹಲಗಿ). — ಹಲಗಿಮಣಿಪೀಠ. — ಪೀಠ. A cradle with jewel-boards (Pril. 3, 27). — ಹಲಗಿಸೇರುವ. A ceiling of boards (My.).

ಹಲಗಿಸಾಹಿ halagē-kāra. A man who carries a shield (Bp. 16, 13).

ಹಲಜಿ halaci. The state of being like a board: flatness (B. 3, 24. 108; 5, 21. 174. 258). — ಹಲಜಿಮೂಗಿನವ. A flat-nosed man (ಅವಟಿಟಿ G.).

ಹಲದಾಳಿ hala-danḍa. The pole or shaft of a plough (ನೇಗಲ ಕುಸು Nn. 7).

ಹಲದಿ haladi. = ಪಳದಿ, etc. Turmeric (Sk. ಹಲದಿ). — ಹಲದಿ ಅದವಿಡ್ಡಿ. A small tree, *Erinocarpus nimmoanus* Grah. (Z.).

ಹಲಧರ hala-dhara. Balarāma (J. 7, 2. 20).

ಹಲಪಿ halapi. A round potsherd used in the ಕುಣ್ಣುಹಲಪಿಯಾಟ (S. Mhr.).

ಹಲಮುಖಿ hala-mukhi. N. of a vṛitta (Ōh.).

ಹಲಸನ್ನಿ halasandi. = ಅಲಸನ್ನಿ, etc. (My.).

ಹಲಸನ್ನಿ halasandē. = ಹಲಸನ್ನಿ, etc. (My.).

ಹಲಸಿಗ halasiga. (fr. ಪರಾಶಿ). A man who deals in medicinal leaves, a doctor (Śāstrasāra in W. v. 1647).

ಹಲಸು halasu. = ಹಸು. Tbh. of ಪನಸ. The jack tree (C.; Bp. 19, 66; ಪನಸ Mr. 119) and its fruit. ಹಲಸು ತಿನ್ನರೆ ಹೂಲಸು ಹೋದೀತೇ? (Prv.). ಆನ ಕಾಲದರಾದದೆಯು ಫಲಮಾ ಲತಿಕ ಹಲಸುಗಳು (Pril. 3, 3). — ಹಲಸಿನ ಮರ. The jack tree (C.). — ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು. A ripe jack fruit (C.; B. 5, 142). ನಿನ್ನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು (Prv.).

ಹಲಹು halahu. To blame (?) or to destroy (?) Rām. 6, 51, 10).

ಹಲಾ halā. A vocative particle used in addressing a female friend (in theatrical language).

ಹಲಾಕು halāku. Oppressed, overcome, spent through sickness, labour, etc., ruined, destroyed, lost (My.; Tē; T. ಅಲಾಕು; Mhr., H. ಹಲಾಕ).

ಹಲಾನ್ವಿತವೃಷಭಯುಗ್ಮ hala-anvita-vṛishabha-yugma. A pair of oxen yoked to the plough. See ಅರ್ 4.

ಹಲಾಯಿಸು halāyisu. To shake (v. t., My.; H.).

ಹಲಾಯುಧ hala-āyudha. Plough-weaponed: *Baladēva*, *Balarāma* (ರಾಮ, ಬಲದೇವ Nn. 24). 2, *Rāmaśandra* (Abh. P. 12, 11). 3, N. of the author of the *abhidhānaratna-mālā*. ಹಲಾಯುಧನ ಎತ್ತರದ ವಚನೋಕ್ತಿ (Mr. 4). 4, N. of a

śivabhakta (Bp. 25 sum.; 25, 1; 37, 44). 5, = ಹಲಮುಖಿ (Ōh.).

ಹಲಾಕ್ಷೀಲ halāl-khōra. A sweeper (C.; Mhr., H.).

ಹಲಾಹಲ halāhala. = ಹಾಲಹಲ. A sort of deadly poison.

ಹಲಿ hali. 1. = ಹಲಿ 1. (fr. ಫಲಿ). The fruit or embryo. — ಹಲಿವದ. — ಉದ. The embryo to leave, miscarriage to happen (S. Mhr.). ಹಲಿವದಿಯೋಣ (ಗರ್ಭಪಾತ, ಗರ್ಭಸ್ತವ); ಹಲಿವದಿದವಳು (ಸ್ರವಧ್ವಂಸ G.).

ಹಲಿ hali. 2. A ploughman, an agriculturist. 2, *Baladēva*. 3, a large plough; a ploughshare. 4, a furrow. 5, agriculture. 6, the poisonous plant *Methonica superba*.

ಹಲಿಕೆ halikē. = ಹಲಿಕೆ 2, ಹಲಕು 3, ಹಲಿನೆ, q. v. A kind of harrow (ಕೋಟಿತ Mr. 370).

ಹಲಿಗೆ haligē. = ಹಲಗಿ, etc. A plank, etc. (C.; Bh. 1, 10, 27; B. 4, 71. 121; Si. 276. 281. 290. 349. 461). 2, a kind of tabor (S. Mhr.; see a. ಪಂಚಮಹಾನಾಡ್ಯ). — ಹಲಗಿಬೆಲ್ಲ. A small flat oak of jaggori cut off from a large one (My.).

ಹಲಿಪ್ರಿಯ hali-priya. The tree *Nauclea cadamba* Roxb.

ಹಲಿಪ್ರಿಯ hali-priyē. *Spirituos liquor*.

ಹಲರಾಮ hall-rāma. *Baladēva* (Mr. 19).

ಹಲಿವೆ halivē. = ಹಲಕು 3, ಹಲಿಕೆ, ಹಲುವೆ, ಹಲುವೆ. A thick lengthy piece of wood with teeth or a kind of harrow that is drawn over ploughed land to level it and to cover seed when sown (My.; Tē. ಪಲುಗೊಡ್ಡು. The meaning attached to the S. Mhr. ಹಲಕು is as follows: ಕೆಸದು ಮುನ್ನಾದ್ದು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟು ಎದೆಯುವ ಗೋರೇ ಪ್ರಕಾರ ಇರುವ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಾಮಾನು).

ಹಲು halu. 1. = ಹಲೆ, etc. A tooth (Bh. 1, 8, 94). — ಹಲುಗಿ. — ಹಿ. = ಪರಿಗ. To grin (Bp. 49, 21). — ಹಲುಗಿ ಸು. — ಹಿ ಸು. To cause to grin (J. 25, 39). — ಹಲುದಿನ್. — ತಿನ್. To gnash the teeth (Rām. 6, 39, 7). — ಹಲುದಿಗೆ. — ತೆಗೆ. To grin (Rām. 3, 4, 30). — ಹಲುಮಾಣಿಕ. = ಹಲುಮಣಿಕ್ಕ. A thorny shrub or tree, *Flacourtia sepiaria* Roxb. (or *Flacourtia sapida*, ಸ್ವಾಮಕಣ್ಣಿಕ, ಎಕಕಕತ, ಸ್ತುವಾನ್ಯಕ, ಗ್ರಸ್ಥಿಲ, ವ್ಯಾಘ್ರಪಾದ Mr.; ಘಂಟಾಕಣ್ಣಿ Mr. 115, sic!). — ಹಲು ಮಾಣಿಕಮರ. (ಸ್ವಾಮಕಣ್ಣಿಕ, etc., ನಾಯಿಬೇಲ, ಹುಳಿ ಬೇಲ Si. 130). — ಹಲು ಮೊರೆ. = ಪರೊರೆ. To gnash or grind the teeth (Bh. 1, 10, 31). — ಹಲು ಹಲು ಹರಚು. To strike the teeth together (Bh. 3, 10, 25).

ಹಲು halu. 2. = ಹಲಿ 1, etc. Much; many, etc. — ಹಲು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ ಬಳ್ಳಿ. A scandent thorny shrub, *Asparagus racemosus* Willd. (St. & Pl.). — ಹಲುವ. = ಹಲುವ. (ಬಹು Nr.).

ಹಲುಲು halulu. = ಪಲುನ್ನು. To lament (Bp. 15, 21; Bh. 8, 27 sum.; J. 13, 56. 58; 19, 36; 20, 19. 20; 24, 1; 26, 34; 31, 61. 62).

ಹಲುಬೆ halubē. = ಹಲಿನೆ, etc. (My.).

ಹಲುವೆ haluvē. = ಹಲಿನೆ, etc. (My.).

ಹಲಿ halē. 1. = ಹಲಿ 1. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹಲಿವದಿದವಳು (ಅನತೋಕೆ G.).

ಹಲಿ halē. 2. ಹಲಾ. Water; spirituous liquor; the earth.

ಹಲ್ಯಾ halkā. Light; unimportant, insignificant; of little or low estimation or influence (My.; Br.; Mhr., H. ಹಲಕಾ).

ಹಲೈ halāḥ. = ಅರಳಿ, ಅರೈ, ಹರಡಿ, ಹರ್ಡೆ. (My.; H.).

ಹಲೈ halya. To be ploughed or tilled, arable; a ploughed field, arable land. 2, ugliness; deformity.

ಹಲೈ halyā. A multitude of ploughs.

ಹಲ್ಲ halla. = ಅಲ್ಲ 8. — ಹಲ್ಲ ಕಡ್ಡೀಲ. = ಅಲ್ಲ ಕಡ್ಡೀಲ. (My.; Tē.).

ಹಲ್ಲಕ hallaka. A red water-lily, *Nymphaea rubra*. See Nr. 8. ಹುಟ್ಟು 1.

ಹಲ್ಲಣ hallana. = ಪಲ್ಲಣ. (Śmd. 25). Tbh. of ಪಲ್ಲಯನ (Śmd. 351. 375; Nr.; HIA; ಪಲ್ಲಣ, ನೀವಿ Nn. 105; Bp. 58, 33; J. 8, 33).

ಹಲ್ಲನು hallanisu. 1. = ಪಲ್ಲನು. ಅನೆಯ ಹಲ್ಲನುಪ್ಪದು (ಕಲ್ಲನೆ, ಸಜ್ಜನೆ Nr.).

ಹಲ್ಲನು hallanisu. 2. To go on or advance without stopping (Bh. 8, 18, 82. 85; Mhr. ಹಾಲನೇಂ, to move, to stir; to be agitated). ಹಲ್ಲನಿಸುತನಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲದಯ್ದುದಕ್ಕುಂ (Bhn. 14).

ಹಲ್ಲರು hallaru. = ಹಲವರು 8. ಹಲ 1. ಗಿಡ್ಡರೆ ಹಲ್ಲರು ಗಿಡ್ಡರು, ಸೋತರೆ ಕೊಂಕಣಿಗರ ಗಲ್ಲು ಸೋತ (Prv.).

ಹಲ್ಲಾ hallā. An attack, onset (My.; Mhr., H.); escalade, scaling a fort (My.). — ಹಲ್ಲಾ ಏರು. = ಹಲ್ಲಾ ಹತ್ತು (My.). — ಹಲ್ಲಾ ಹತ್ತು. To scale, as a fort (My.).

ಹಲ್ಲಿ halli. 1. = ಪಲ್ಲಿ. The small house-lizard, *Lacerta gecko*, *Gecko swinhonis*, *Gecko subpalmatus* (Bd.; ಮುಸರಿ, ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ, Nr.; ಮುಸರಿ, ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ, etc. Mr. 166; ಮುಸರಿ, etc., ಗವಳಿ Śi. 171; C.). ಹಲ್ಲಿ ಒಡೋದೇನು? ಬೆವರು ಸೋರೋದೇನು? — ಹಲ್ಲಿಸವನ. The omen occasioned by a lizard (My.).

ಹಲ್ಲಿ halli. 2. = ಹಲ್ಲಿ 1 No. 1, etc. (3. Mhr.).

ಹಲ್ಲಿ halli. 3. That has teeth (? or is it connected with ಹಲ್ಲಿ 1? or with ಹಲಿಕೆ?). See ಗೋರಿ.

ಹಲ್ಲ hallu. = ಅಲ್ಲ 3, ಹಲ, etc. A tooth (ದ್ವಿ 8. 418; C.), also of a saw (B. 4, 181; C.); a step of a ladder (B. 4, 150; C.); a spoke of a wheel (B. Mhr.). ಹಲ್ಲಿನ (B. 4, 131). (ಕುಮರಿಯ) ಹಲ್ಲು ಕಪ್ಪಾಗಿರಲು ಹೊಲ್ಲ, ಬಿಳಿದಾಗರ್ಪ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಪುಟ್ಟುಮದು, ಕೆಳಗಾದ ಮೇಲಾದ ಹಲ್ಲಿರಲು ಬಯಮಕ್ಕು, ಹೆಚ್ಚು ಕುಣ್ಣಿಗೆ ದನ್ತಾಧಿಕಂ ದನ್ತೇನ (Mr. 277). ಹಲ್ಲು ಇರುವಾಗಲೇ ಕಡ್ಡೆ ತಿನ್ನ ಬೇಕು. — ಹಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು, ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು. — ಹಲ್ಲುಗಳ ನಮನೆ ನಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಹಾಗೆ. — ಹಲ್ಲು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಜಗದೇನು ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಹಲ್ಲಿಗೆ ಹಡೆಯದ ಮೂಕೆ ಹತ್ತು ರುವಿಯ ಮಸಾಲೆ ಕೆಡಿಸಿತು. — ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನ್ನು, ಹಲ್ಲು ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತನ್ನೆ. — ನಿಲಕಡೆ ಇಲ್ಲದವನಲ್ಲಿ ಉಬ್ಬಿಕೆ ಹೋಗಿ, ಇದ್ದ ಹಲ್ಲು ಉದುರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು. — ನುಂಗಿ ದಾರದ ತುತ್ತ ತುಟಿ ಎರಡೆದ ಹಲ್ಲು ಸಮ. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಎಮ್ಮೆಯ ಹಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ನೋಡಿದ (Prv.). See ಪುಕ್ಕು. — ಹಲ್ಲ ಕಡ್ಡಿ. = ಹಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ. ಹತ್ತಿದ ಹಲ್ಲ ಕಡ್ಡಿ ಒಟ್ಟಿನ ತಲೆ ಹೊಡೆ (Prv.). — ಹಲ್ಲ ಪುಡಿ. = ಹಲ್ಲುಪುಡಿ. (G. 100). — ಹಲ್ಲು ಕಡಿ. To gnash the teeth (G. 322). — ಹಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ. A tooth-pick (My.). — ಹಲ್ಲು ಕುಸಿ. To grin (B. 2, 12). — ಹಲ್ಲುಗಿರಿ. -ಕಿರಿ. To grin (Abhā. 2, 71). — ಹಲ್ಲುಗಿರಿಕು. -ಕಿರಿಕು. Grinning (Rām. 6, 37, 15). — ಹಲ್ಲು ತಿನ್ನು. To gnash the teeth (C.; B. 5, 139). — ಹಲ್ಲುನೋವು. The toothache (My.). — ಹಲ್ಲುನೋವುಮರ. A small tree, *Wrightia tinctoria* Br. (Sk. & Pl.). — ಹಲ್ಲು ಪುಡಿ. Toothpowder (My.). — ಹಲ್ಲುಬೇನೆ. The toothache (ಅರ್ಘ್ಯದ G.). — ಹಲ್ಲುಬಿಟ್ಟು. -ಉಬ್ಬಿ. A man with prominent

teeth (My.). — ಹಲ್ಲುಬಿಟ್ಟು. -ಉಬ್ಬಿ. A woman with prominent teeth (My.). ಹಲ್ಲುಬಿಟ್ಟು ಪಕ್ಕರೂ ಕಾಣ ದಾರಕು, ಅತ್ತರೂ ಕಾಣ ದಾರದು (Prv.). — ಹಲ್ಲುಮದ್ದುಗಿಡ. The tree *Mimosa elagn.* Lin. (ಕೇಸರ, ವಕುಲ, ಪವಳದ ಹುವಿನ ಗಿಡ, ವಜ್ರದವನಿಗಿ 8. 137). — ಹಲ್ಲುಮುದುಕ. A man with broken teeth (My.). — ಹಲ್ಲುಸೂರೆ. The toothache (My.). — ಹಲ್ಲುಹುರ. An insect that infests the teeth and causes the toothache (My.).

ಹಲ್ಲಿ hallā. 1. = ಅಲೆ 4, ದಾಲೆ 3, ಹಲ್ಲಿ 2, ದಾಲೆ 3. The lobe of the ear (My.). 2, the round flat part or blade attached to a handle and used in turning dōsēs (My.). 3, a horse- or bullock-shoe (My.).

ಹಲ್ಲಿ hallā. 2. (Tu. ಪಲ್ಲಿ). — ಪಲ್ಲಿಕಾಯಿಬಳ್ಳಿ. An immense climbing shrub bearing pods of extraordinary size, *Entada monastachya* Dec. (or *Entada scandens* Benth. St. & Pl.; the shrub is called ಕಪ್ಪಳಿಕಾಯಿ ಬಳ್ಳಿ in My.).

ಹಲ್ಲೋಲ hallōla. = ಅರ್ದೋಲ. — ಹರ್ದೋಲ ಕರ್ದೋಲ. = ಅರ್ದೋಲ ಕರ್ದೋಲ. (Grj. 2, after 106).

ಹವ hava. 1. = ಹವಾ, q. v. (My.).

ಹವ hava. 2. An oblation, an offering, a sacrifice, a burnt-offering. See ಅಹವ 1.

ಹವ hava. 3. Calling, call; challenging; order, command. See ಅಹವ 2.

ಹವಣಿ havan. = ಪವಣ, ಹವಣು. Tbh. of ಪ್ರಮಾಣ (Bp. 4, 31; 26, 15; 39, 58; 51, 75).

ಹವಣಿ havani. Agreeable, good (?). ಸವಣಿಯಾ ದೋಣಕ್ಕೆ ಹವಣಿಯಾ ತೋಗಿಯಾಗಿ ಕವಣಿಗಲ್ಲಪ್ಪು ಬೆಣ್ಣಾಗೆ ದೇವನು ಹವನ ನೋಡು (Bp. in one MS.).

ಹವಣಿಕೆ havanikē. Due consideration, deliberation; contemplation; thought; desire (B. 3, 27; 4, 181). ಗಿಡಿಯು ವ ಹವಣಿಕೆ (ದೇವನ G.).

ಹವಣಿಗೆ havanigē. = ಪವಣನೆ. (Bh. 7, 1, 4).

ಹವಣಿತು havanitu. That is well-measured, proper, agreeable, etc. ಹವಣಿತಾಗಿ ದಾಡಸುಹ (ಮಧ್ಯೆ Nr.).

ಹವಣಿತ್ತು havanittu. = ಹವಣಿತು. ಸಗಿ ಹವಣಿತ್ತಾದೊಡೆ ಎಹಸಿತಂ (Nr.).

ಹವಣಿಸು havanisu. = ಅವಣಿಸು. To make ready, to prepare (Grj. 4, 74; My.; Sk. ಪ್ರಮಾ); to arrange; to make ready. ಹವಣಿಸಲ (ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಸಮಾಪಾರ, ಅವಶ್ಯಕ Mr. 446). 2, to deliberate; to think; to desire (B. 1. 12 2, 18. 15; 3, 88. 101; Sk. ಪ್ರಮಾ also: to form a correct notion of, to understand; to conjecture). ಯುದ್ಧ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹವಣಿಸೋಣ (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮು); ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುವದ ನನ್ನ ಜಯಿಸೋಣ (ಹಸ್ತ ವಾರಣ G.).

ಹವಣಿ havanu. = ಹವಣ, etc. Measure; proper measure, manner or state, fitness, etc. (Bp. 16, 9; 44, 7. 44; Bp. 47, 48; Rām. 8, 2, 22; 6, 30, 13; My.; making ready, preparing (My.). ನಡೆಗೆ ಹವಣಾಗಿ ತಿದ್ದಲ ಪಟ್ಟು ಎತ್ತುಗಾ. ಕಟ್ಟಿ ತಕ್ಕ ಬಣ್ಣ (ಗವ್ವಿ, etc. Śi. 275). ಹವಣಾರ್ತು ಮಾತನು ಮಣ್ಣಿಗೆಯ್ದು ಉಪ್ಪು ಹಿಡಿದದ್ದಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಾರುಮಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 219). ದಾವಣಿ ಕಟ್ಟುವದನಿಗಾದರೂ ಹವಣು ಬೇಕು (Prv.).

ಹವನ havana. 1. The act of offering an oblation with fire; an oblation (to the gods), a burnt-offering, a sacrifice (ಅಗ್ನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಅಹುತಿ G.; My.). ಪವನ ಹವ ಅಹು ಕ್ಷಣ ಹವನದಾಡಿದೇ? (Prv.).

ಹವನ havana. 2. The act of calling; challenging.

ಹವಸು havasu. = ಹಾಸ, q. v. ಹವಸುಳ್ಳವ (ನಿರಾಸಿ ಓಬ.).

ಹವಳ havala. = ಹವಳ. Coral (ಪ್ರವಾಲ Nr.; ಎದ್ದು ಮು. Nr. 180; ಪ್ರವಾಲ Si. 331; C.). ನೇವಳವಾದರೆ ಹವಳದ್ದು ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಹವಳಕ್ರಮ. The coral polyp (C.; B. 4, 172). — ಹವಳದ ಹುಡಿ. = ಹವಳಕ್ರಮ (C.; B. 4, 171). — ಹವಳಬಟ್ಟೆ. A coral bracelet (C.). — ಹವಳಬಣ್ಣ. A coral rook (C.; B. 4, 171). — ಹವಳಮಲ್ಲಿಗೆ. A small tree with fragrant flowers, Nyo-tanthes arbor tristis Lin. (Z.; ಮುನ್ಸಾರ G.). — ಹವಳಸಲಿಗೆ. A kind of brimstone (My.). — ಹವಳಾರತಿ. -ಅರತಿ. A waving-platter ornamented with coral (My.).

ಹವಳು havala. = ಹವಳ. (ಪ್ರವಾಲ G.).

ಹವಾ havā. = ಹವ 1, ಹವೆ 2. Air, wind; weather; climate (My.; B. 5, 206; Mhr., H.).

ಹವಾಲತಿ havālati. = ಹವಾಲತಿ. Transfer; the transfer of a debt from the original debtor to one who becomes responsible for it to the creditor (My.; H. ಹವಾಲತಿ).

ಹವಾಲದಾರ havāla-dāra. = ಹವಾಲದಾರ. (B. 5, 106).

ಹವಾಲಿ havāli. = ಹವಾಲಿ. Charge, trust, care; responsible custody: charge (to pay on account of) as committed (My.; Mhr., H. ಹವಾಲಿ).

ಹವಾಲಿದಾರ havāli-dāra. A non-commissioned officer in the native army under the subēdāra, corresponding with serjeant (My.; Mhr. ಹವಾಲಿದಾರ). 2, the chief of a company of armed men, peons, etc. (B. 5, 106; Mhr.). 3, the officer of a district under a subēdāra (Mhr.).

ಹವಾಲಿ havāli. = ಹವಾಲಿ. (My.).

ಹವಾಲಿ havāli. = ಹವಾಲಿ. (My.).

ಹವಾಲಿದಾರ havāli-dāra. = ಹವಾಲಿದಾರ No. 1. (My.). See Prv. 2. ಸೂಳೆ.

ಹವಿ havi. Tbh. of ಹವಿಸ್. (Bp. 89, 98). ಬೇಳೆ ಹವಿ (ಹುತ, ವಜ್ರ, ಕಿಷ್ಕಿಂಧಿ). — ಹವಿ ಕೊಡು. To offer a havi (Bp. 57, 18). ಹವಿಪ್ರದಾನ havi-pradāna. The act of offering into fire or with fire. See ಬೇಳೆ 1.

ಹವಿಗೃಹ havi-gṛha. Any house or chamber in which an oblation is offered, a sacrificial hall.

ಹವಿಭಾಗ havi-bhāga. A portion or share of the oblation (J. 5, 44, 45; 8, 42).

ಹವಿಷ್ಯ haviṣya. Anything fit for an oblation; clarified butter; wild rice; rice mixed with ghee; a hymn in praise of oblations. (G.).

ಹವಿಸ್ havis. = ಹವಿ. Anything offered as an oblation with fire, clarified butter, grain, milk, soma, etc. (ಚರು, ಬೇಳೆ ಮತ್ತುಗಳು Mr. 260); an oblation or burnt-offering in general.

ಹವಿಸ್ಸು havissu. Tbh. of ಹವಿಸ್. (My.).

ಹವಿಕೆ haviḥ. = ಹವಿ, q. v.

ಹವಿಜಿ haviḥ. (B. 4, 177).

ಹವಿದಾ havudā. = ಹವಿದಾ, q. v. (My.).

ಹವುದು havudu. = ಅಹುದು, ಹೌದು. It becomes, it is; it is so; yes (My.). ಹವಿದೆಂದರೆ ಬಯ್ಯುತ್ತಾನೆ, ಅಲ್ಲಿ ನ್ನರೆ ಹೊದಿಯುತ್ತಾನೆ (Prv.).

ಹವುರ havura. ಹೌರ. = ಹಗರ, etc. (My.).

ಹವುರಗೆ havurage. ಹೌರಗೆ. Lightly (My.; Ūb. 99).

ಹವುರು havuru. ಹೌರು. = ಹವುರ, etc. (B. 4, 148).

ಹವೆ havē. 1. = ಹವೆ 2. (My.). ಸಕಿಯ ಹವೆ (ದಾಪ್ತ, ಊಪ್ಪು Si. 439).

ಹವೆ havē. 2. = ಹವಾ. (B. 2, 49; 3, 36; 4, 26, 102).

ಹವೇಲಿ havēli. A large house, a villa, especially one of a rāja (My.; Br.; Mhr., H. ಹವೇಲಿ).

ಹವ್ಯ havya. Fit to be offered in oblations. 2, an oblation or offering to the gods. ಪ್ರವ್ಯವಿದ್ವದನಲ್ಲಿ ಹವ್ಯವಾದರೂ ಗವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಡತನ (Prv.).

ಹವ್ಯಕವ್ಯ havya-kavya. Oblations both to the gods and to the spirits of deceased ancestors. (My.).

ಹವ್ಯವಾಕ havya-pāka. An oblation (of rice, barley, etc.) cooked with butter and milk for presentation to the gods; the vessel in which such an oblation is prepared.

ಹವ್ಯವಾಹ havya-vāh. Agni, fire.

ಹವ್ಯವಾಹನ havya-vāhana. Bearing oblations, conveying oblations; Agni, fire.

ಹವ್ಯವಾಹನಸಮಿ havya-vāhanasakha. Wind (J. 18, 9).

ಹವ್ಯಾಸ havyaśa. Desire, lust; any longing or itching (My.; Mhr., H.).

ಹವ್ಯ havya. = ಹವ್ಯನೆ. ಈ ಅಶ್ವಾಸ ಎಶ್ವಾಸ ರೂಪವನ್ನು ಕಣ್ಣು, ಹವ್ಯ ಹಾಡ್ ಮೂರ್ಛಿತವಾದಳು (B. 5, 132). See B. 5, 155.

ಹವ್ಯನೆ havyanē. = ಸವ್ಯನೆ. Suddenly (ಅಶ್ವಾಸ ಕ್ಷಮ. 398). ಆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಹವ್ಯನೆ ಹಾಡ್ (Bp. 15, 18). ಸರ್ವ ನಂ ಕಣ್ಣಾಗ ಹವ್ಯನೆ ಹಾಡ್, ಮೂರ್ಛಿತವಾಗಿ, ಸತ್ವನು (46, 28). 2, oh! woe to me! (ಭಯಭಾವಿತ ಕ್ಷಮ. 398).

ಹಸ hasa. (= ಹದ 1). Niceness, comeliness, charm, beauty; good manner, state or order; tillage; purity; ease (ಮನೋಹರ ಕ್ಷಮ.; ಅನು, ಲೇಸು, ಚೋಕ್ಕಳೆ, ಗಟ್ಟಿ, ಎದ್ದ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; ಚೋಕ್ಕಳೆ, ಚೋಕ್ಕ, ರಯ್ಯ, ಲೇಸು, ಎದ್ದ, ಅನು, ಮನೋಹರ ಕ್ಷಮ. 55). — ಹಸಗೆದು. -ಕೆದು. Beauty to be lost (Bp. 39, 64). — ಹಸಂಗಿ ದು. -ಕೆದು. Ease to be lost (V. 9, 100). — ಹಸ ಮಾಡು. To put in a proper state; to till; to clean, to purify (My.). ಕಾದು ಹಸ ಮಾಡು (ಕೇದು G.).

ಹಸ hasa. 1. Tbh. of ಹಸು. A cow (My.). ಕಡೆಯುವ ಹಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಒಡೆಯುವ ಕತ್ತಿ ತನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹಸ ಕಡಿ. A cow and a calf (My.).

ಹಸ hasa. 2. Laughter, laughing, a laugh; derision.

ಹಸತ hasat. Laughing, smiling. See ಹಸನ್ನು.

ಹಸನ hasana. = (ಹದನ), ಹಸ q. v., ಹಸನು. (Bp. 22, 47; ಸ್ವಚ್ಛ Ūb.; ನಿರ್ಮಲ G.). — ಹಸನ ಮಾಡು. = ಹಸ ಮಾಡು. To clean (B. 8, 83), etc. ಹಿಟ್ಟು ಹಸನ ಮಾಡು (ತೇಣ್ಣು); ಕಾದುಗರ ನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡೋಣ (ಪದ G.).

ಹಸನ hasana. Laughing, laughter, a laugh. See ನಗು; ಕ್ಷಮ. 393; Bp. 37, 24.

ಹಸನಿ hasani. A portable fire-place, a chafing dish.

ಹಸನು hasanu. = (ಹದನು), ಹಸ q. v., ಹಸನ. Beauty, etc. (ಅನವಸ್ಕರ, ನಿರ್ಮಲ, ಅಮಲ, ಸ್ವಚ್ಛ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ G.; My.; Bp. 28, 12; 40, 24; 46, 57; 61, 80; Bh. 1, 8, 48; Si. 222). ಹಸನಾಗಿದೆ ಬದುಕು (Dp. 4). ಮೊಸರು ಕಡೆಯಲು ಬೆಣ್ಣೆ ಯೊಸದು ತೋಡುವ ತೆದಿ ಹಸನುಳ್ಳ ಗುರುಪದೇತದಿಂ ಮುಕ್ತಿ ವತೆ ನಾಗದಿಹುದೆ? (Sp.). ಹಸನಾದ ಹಲ್ಲು (G. 546). ದಾದಾವೀ ಚಿತ್ತು

ಸುಟ್ಟು, ಕರಬಾದಿ ಮಾಡಿ, ಅದರೊಡನೆ ಹಲ್ಲು ತಿಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಅದರೊಡನೆ ಹಲ್ಲು ಹಸನಾಗಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವವು (B. 3, 20). ವ್ಯಸನವಿಲ್ಲದ ಹಸನು ಆಗಲು. — ಹಸಿ ಹೇದಾದರೂ ಹಸನಾಗಿರ ಬೇಕು. — ಹಲ್ಲು ಹಸನಾಗಿರ ಬೇಕು, ಹಾಲು ಉದಾಯ ಬೇಕು (Prva.). — ಹಸನು ಮಾಡು. = ಹಸ ಮಾಡು. (My.). ಹಸನು ಮಾಡಿದ್ದು (ನಿರೋಧ); ಹಸನು ಮಾಡಿದ ಕಾಯಿ (ಪಾಕ G.). ಬೆಕ್ಕು ಅಂಗಾಲಿನ ಮೆಯ್ಯನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (B. 3, 81). ಒಬ್ಬನು ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೊಲವನ್ನು ನೇಗಲ ಹೊದಿದು ಹಸನು ಮಾಡಿ, ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ ಬದಕ (5, 115). ಮನೆಯ ಸಾರಿ ಹಸನು ಮಾಡಿ (5, 135). ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಒರಸಿ ಹಸನು ಮಾಡಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಳು (5, 283). ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒರಸಿ ಹಸನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ (5, 286).

ಹಸನ್ತಿ *hasanti*. A portable fire-place, a chafing dish (ಹಸನ್ತಿ, ಬೆಸಕೆಗೆ Mr. 210).

ಹಸನ್ತಿಕೆ *hasantikē*. = ಹಸನ್ತಿ. A portable fire-place, etc.

ಹಸನ್ಮುಖ *hasat-mukha*. A smiling countenance (My.).

ಹಸರ್ *hasar*. = ಹಸರು. — ಹಸರಾಣಿ. = ಹಸರ್ವಾಣಿ, etc. (My.). — ಹಸರಾಣಿಬಳ್ಳಿ. A creeping or twining weed, *Convolvulus arvensis* Lin. (Z.). — ಹಸರ್ವಾಣಿ. = ಅಸರಾಣಿ, ಹಸರಾಣಿ, ಹಸರುವಾಣಿ. Articles of trade that come from trees, creepers or vegetables, as leaves, fruit, etc. (My.).

— ಹಸರ್ವಾಣಿಕನ್ಯಾಯ. A tax levied on such articles (My.).

ಹಸರ *hasara*. = ವಸರ. Tbh. of ಪ್ರಸರ (Smd. 845 Mdb.).

ಹಸರಿಸು *hasarisa*. = ವಸರಿಸು, etc. To spread (v. i.), to extend in all directions (ಹಂರಿಸು Kk. 57; Abhā. 2, 74). ಹಸರಿಸಿದುದು (ಸಮ್ಯಕ್ಭವನ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ Nr.).

ಹಸರು *hasaru*. = ಸಸು 2 q. v., etc. Green colour, etc. (C.). ಕೆಮ್ಮುಗೂಡಿದ ಹಸರು (ಧೂಮಲ, ಧೂಮ್ರ Mr. 443).

— ಹಸರುಕಾಯ. A green head of plants; an unripe fruit; a bud (ಶ್ವಾರಕ, ಜಾಲಕೆ Si. 128). — ಹಸರುಗೆಮ್ಮು. — ಕೆಮ್ಮು.

Reddish-brown (ಕಪಿತ, ತಾವರ Mr. 448). — ಹಸರುನಾಗರಹಾವು. — The venomous snake *Trimeresurus carinatus* (Bd.).

— ಹಸರುನೂರಿಗ. A kind of green venomous coluber, *Coluber gramineus* Shaw, or *Trimeresurus gramineus* Günther (Bd.). — ಹಸರುನಿಲ. Ground covered with young green grass (ತಾಡಲ, ಹರಿತ HIA.). — ಹಸರುಬಣ್ಣ. The colour green (C.; Si. 51). — ಹಸರುಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ. The green pigeon, *Columba burriala* B. MSS. (ಹಾರೀತ Nr.). — ಹಸರುಬೆಳವ. The green pigeon (Bd.; Pr.). — ಹಸರುಮುಗ್ಗು. A tender flower-bud, an unblown flower (My.; ಶ್ವಾರಕ, ಜಾಲಕೆ Si. 128; ಜಾಲ, ಶ್ವಾರಕ 456). — ಹಸರುಮಲ್ಲಿಗೆ. A kind of jasmine. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಹಸರುಮಲ್ಲಿಗೆ (ಸೀತಮಾಗಧ, ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ Si. 189). — ಹಸರುರತ್ನ. An emerald (ಮರಳತ ಲಿ. 73). — ಹಸರುವಾಣಿ. = ಹಸರ್ವಾಣಿ, etc. (My.). — ಹಸರುಸಾಮಾನ್ಯ. = ಹಸರುಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ Si. 189). — ಹಸರುಹಾವು. Any snake of a green colour (C.).

ಹಸಲು *hasalu*. = ಅಸಲ್, ಅಸಲು. (My.). See Prv. 2. ಮಲ್ಲಾಳಿ.

ಹಸಲೆ *hasalē*. = ವಸಲೆ, q. v. (ತಾಡ, ತಪ್ಪ Nr.).

ಹಸವು *hasavu*. = ಹಸವು, etc. Hunger (B. 5, 133).

ಹಸವು *hasavu*. = ಹಸವು, etc. A oow (My.).

ಹಸುವ *hasāda*. = ವಸುವ, etc. Tbh. of ಪ್ರಸುವ. (Bp. 11, 29; 35, 56; 37, 8; 39, 41. 50; Bh. 1, 8, 78; 1, 9, 11; Rām. 4, 2, 12).

ಹಸಿ *hasi*. 1. = ಸಸಿ 3, etc. Greenness; freshness; moisture (of the ground, etc.); rawness; the

state of being not boiled or heated (as *masi* or *ghoe*); (green, etc.); a substance that is green, fresh, moist, etc. (ಪ್ರವೃದ್ಧ ಕೆಂದ. Dh., ಕೆ. 100. ಉತ್ಸ, ಕೆ. HIA., Mr. 448, but originally, and probably wrongly, ಹಸಿ; C.). ಕೆಂದೆಯ ನೀರು ಕಾಯುವಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹಸಿದರೆ ಧೂಮಿಯು ಹಸಿಯಾಗಿ, ಬಿತ್ತಿದ ಪಯ್ಯಿಗೆ ಒಹಕೆ ಕಾಯೋಗವಾಗುವದು (B. 4, 184). ಸೊಸೆಗೆ ಬಿಸಿ ಇಲ್ಲ, ಹತ್ತರಿಗೆ ಹಸಿ ಇಲ್ಲ. — ಬಿಸಿಯಾದ್ದು ಅದೇನು ಬೇಕು, ಹಸಿಯಾದ್ದು ಕಾಯಿಸ ಬೇಕು. (Prva.). — ಹಸಿಬಟ್ಟಿಗೆ. Green wood (My.). — ಹಸಿಬೀಜ. A mud wall that is not yet dry. ಹಸಿಬೀಜಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಹೊದುವಾಗ (Prv.). — ಹಸಿಬಟ್ಟು. — ಇಟ್ಟು. Raw flour of rice (My.). — ಹಸಿ ಬಿಸಿ. That is raw and that is boiled. ಹಸಿ ಬಿಸಿ ತನ್ನ ರಿಕ್ಕಿ ಮನಸ್ಸೇ ಪ್ರಧಾನ (Prv.). — ಹಸಿಬೆರಣಿ. Fresh cow-dung (My.). — ಹಸಿಮಜ್ಜಿಗೆ. (ತೇಮನ, ನಿವ್ಯಾಸ, ತೇವನ, ಪಲ್ಯ 3, 313). — ಹಸಿಮದ್ದ. A rain that moistens the soil in a small degree, but does not wet it thoroughly (B. HIA.). — ಹಸಿಮಾಂಸ. Raw flesh (My.). — ಹಸಿಯಕ್ಕ. — ಕಕ್ಕ. Raw rice. ರುಚಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಸಿಯಕ್ಕ ತಿನ್ನಲು (Prv.). — ಹಸಿಮದಿ. — ಅದಿಕೆ. Green, unboiled areca-nuts (My.). — ಹಸಿಮತುರುಕ. A Turk full of freshness or vicious vigor (My.; Abhā. 2, 53). — ಹಸಿಯ ದಡಿ. A green stick (Bp. 17, 37). — ಹಸಿಯ ಫಲ. A green unripe fruit (ತಲಾಟ, ಕಮಫಲ Nr.). — ಹಸಿಯ ಮಾಂಸ. = ಹಸಿಮಾಂಸ (G. 116). — ಹಸಿಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. A young green chilli pod (My.). — ಹಸಿಯ ರಸ. Immature juice (G. 113). — ಹಸಿಮಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲ. Green ginger (ಅದ್ರಕ, ಶೃಂಗವೇರ Mr. 157). — ಹಸಿಮಸುಣ್ಣೆ. Green ginger (ಪಾಲಿ, ಅದ್ರಕ Nr. 31). — ಹಸಿಮಹೋರಿಯ. An outcaste full of vicious vigor (Bp. 55, 12; 56, 49). — ಹಸಿಮೇರಿ. — ಎರಿ. A green young leaf. ಒಂದನ ಎರಿ ಉದುರುದಾಗ ಹಸಿಯೇರಿ ನಗಾಡುತ್ತದೆ (Prv.). — ಹಸಿಮಜ್ಜೆ. Moistened lime (My.). — ಹಸಿಮೇಣ್ಣೆ. = ಹಸಿಯ ಸುಣ್ಣೆ. (My.; ಅದ್ರಕ, ಶೃಂಗವೇರ Si. 311). — ಹಸಿಮುರುಕು. *Mohs berpa* (ಪಾಮ G.). ಹಸಿಮುರುಕು ಹತ್ತಿದವ (ಪಾಮನೋ. — ಹಸಿ ಕಾಯಿ. A green unripe fruit (ತಲಾಟ G.; B. 4, 32). — ಹಸಿ ಬೇರು. A green, fresh root (B. 4, 71).

ಹಸಿ *hasi*. 2. = ಅಸಿ 5, etc., (ಹಸಿ). — ಹಸಿಬಲ್ಲ. = ಅಸಿಬಲ್ಲ. (My.). ಹಸಿಬಲ್ಲ ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಾದ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಹಸಿ *hasi*. 3. = ಸಸಿ 1. To hunger, to crave food (ಪುಷ್ಪ ಕೆಂದ. Dh.; ಕೃತ್ಯ ಕೆ. 109; C.; Bp. 6, 43; 14, 10. 17). P. ps. ಹಸಿಮು, ಹಸು. ಹಸಿವಾತ (ಕೃತ್ಯಕ, ಒಹಕ್ಕಿ, ಕೃತ್ಯ, ಜಫಕ್ಕು, ಕೃತ್ಯ HIA.). ಹಸಿಹವನು (ಕೃತ್ಯಕ, ಹಸಿ ದಿರಲಾದಿದವನು (ಅದ್ರಕ, etc. Nr.). ಹಸಿಹ ತೋರಾಯ ಮುಳುಕಾಯಿ ಒದಗಿತು. — ಹಸಿಹ ಬೆಕ್ಕು ಹತ್ತಿಗೆ ಜಪ್ಪಿಸಿತು. — ಹಸಿಹ ಜಾಲವನನ್ನು ತೊಡಗ ದಾರದು, ಉಣ್ಣೆ ತುರುಕವನ್ನು ತೊಡಗ ದಾರದು. — ಹಸಿಹ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನು, ಉಣ್ಣೆ ಕೃತ್ಯ ತಿನ್ನು. — ಹಸಿಮು, ಹಸಿಮು; ಉಣ್ಣೆ, ಮಾಣ. — ಹಸಿಹ ಹೊಟ್ಟೆ ತೋರಿಸಿದರೆ ಮನೆಯ ಕತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದನಾಯಿ ಹಸಿದಿತ್ತು, ಒಟ್ಟು ಹದಿಸಿತ್ತು (Prva.).

ಹಸಿಕೆ *hasikē*. (= ಹಾಸಿಕೆ No. 2). A certain cloth of an ascetic. ತಪಸ್ವಿಯ ಹಸಿಕೆ (ಪರ್ಯಾಪ್ತಿಕೆ, ಪರ್ಯಾಪ್ತ HIA.).

ಹಸಿಗೆ *hasigē*. = ಸಸಿಗೆ, etc. Dividing, etc. (Bh. 1, 8, 79); division or sharing of the produce between the cultivator and landlord (My.). — ಹಸಿಗೆಪಟ್ಟಿ. A list or account of the division of the produce (My.). — ಹಸಿಗೆಮುಖ್ಯ. A clerk who keeps the account of such divisions (My.).

ಹಸಿಗೆ hasigē. A toll (as of vegetable, grain) exacted by official personages from the vendors (My.; Br. ಪಸಿ; Mhr. ಪಸಿ).

ಹಸಿತ hasita. Laughed, laughing, smiling; expanded, blossomed, blown (ಎಳಸನ, ಬಿಟ್ಟು, etc. ಅರಳಿದು Mr. 107); laughter, a laugh; smiling, a smile (ಮುಗುಳ್ಳಗೆ Mr. 380). See ಎ; Bp. 6, 27; 28, 49.

ಹಸಿತಯಶಸ್ಸಿ hasita-yāśas. Expanded, far-spread glory or fame (Kāv. V, 18).

ಹಸಿಬೆ hasibē. = ಪಸುಬೆ, etc. (My.; Mhr. ಹಸಿಬೆ, a long and double money-bag). — ಹಸಿಬೆಡಲ. = ಹಸಿಬೆ. (My.).

ಹಸಿರು hasiru. = ಹಸರು, etc. (ಪಾಲಾತ, ಹಂತ, ಶ್ಯಾಮ Mr. 448).

ಹಸಿವಿ hasivi. = ಪಸಿ 2, etc. Hunger (B. 3, 121; 5, 262).

ಹಸಿವು hasivu. = ಹಸವು, ಹಸಿವು, etc. Hunger (ಅತನಾಯ, ಬುಧುಳ್ಳಿ, ಪೈ, ಚಳುಪ್ಪೆ, ಕ್ಷುತ್, ಕ್ಷುಧೆ Hlā.; Nr.; Si. 317; Ūpr. 3, 35; Bp. 9, 9; 24, 55; 27, 48; Bh. 1, 10, 32; My.; B. 4, 123). ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಹಸಿವು (ಕ್ಷುತ್, ಕ್ಷುಧೆ, ಬುಧುಳ್ಳಿ Mr. 235). ಪಶುವದ್ದರೆ ಪವಿತ್ರ, ಹಸಿವದ್ದರೆ ಊಟ (Prv.). — ಹಸಿವು ಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To get hungry. ಹಸಿವುಗೊಳ್ಳುವನು (ಬುಧುಳ್ಳಿ ತ, ಕ್ಷುಧಿತ, etc. Si. 358).

ಹಸಿವು hasivu. = ಹಸುವು, etc. A cow. ಹಸಿವಿನ ಹಾಲು etc. (ಗವ್ಯ Si. 315; only in Si.).

ಹಸಿವೆ hasivē. = ಹಸಿವು, etc. (My.; ಅತನಾಯ G.). ಹಸಿವಿಗೆ ವಾಯುವಿ ಬೇಡ, ನಿಡ್ಡೆಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಬೇಡ (Prv.).

ಹಸು hasu. = ಪಸು 2, etc. — ಹಸುಗೂಸು. — ಕೂಸು. = ಪಸುಗೂಸು (My.). — ಹಸುಮಕ್ಕಳು. — ಕು. Young children (ತರಳ, ಬಾಲಕರ Nn. 68; My.).

ಹಸು hasu. = ಪಸು. A cow (My.). ಒಳ್ಳೆ ಹಸು (ಗೋಮಾತಲ್ಲಿಕೆ Hlā.). ಅದು ಹಸುವು ಪದ್ಧನ ಎಮ್ಮೆದು (Hlā.). ಬಂಜೆಹಸು (ವತೆ Si. 460). See ಎಳಗನ್ನಿ-; Bh. 3, 13, 31.

ಹಸುಕು hasuku. A sharp smell (ನಾತ, ಸೊವದು, ಕೂರಿತಾದ ಗಂಧೆ Sm. 28), a disagreeable smell of certain leaves or unripe fruits (My.), the smell of raw meat, etc. (cf. ಹದುಕು). ಅವುಡೊನ್ನು ಹಸುಕು ನಾಡುವುದು, ಅದು ಎತ್ತ ಅನುಗಂಧಿ ಎನುಗು (Nr.). — ಹಸುಕುನಾತ. = ಹಸುಕು. (My.).

ಹಸುಗೆ hasugē. = ಪಸುಗೆ, etc. (Bh. 1, 8, 64; 1, 10, 5).

ಹಸುಬು hasuba. = ಪಸುಬು, etc. (Sm. 148; My.). — ಹಸು ಬನ ಹಕ್ಕಿ. (ಪಾಂಚ, ಹಸರುಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ Si. 177).

ಹಸುಬೆ hasubē. = ಪಸುಬೆ, etc. (My.).

ಹಸುಮ್ಬು hasumba. (Sm. 48; not in Mdb. MS.). = ಹಸು ಬ, etc. ೧೪ ಹಸುಮ್ಬುಗಳ ಗಡಿಯನ್ನಪ್ಪ ವರ್ಣ (ಹಂಪಿ Mr. 444).

ಹಸುಮ್ಬು hasumbū. (Sm. 48). = ಹಸುಬೆ, etc.

ಹಸುರು hasuru. ಹಸುರ್. = ಪಸುರ್ 2 q. v., etc. Green colour, etc. (ಪಾಲಾತ, ಹಂತ, ಹಂತ Hlā.; ಹಂತ Nr.; G.; B. 3, 30). ಹಸುರ ತಾಳದ ಕಾವು (ಕದವ್ವು Sm. 852 Cm.). ಹಸುರಾದ ತಾಳವು (ಶಿಗ್ಗು); ಹಸುರಾಗಿದ್ದ ಎವೆ (ತೋಳ್ಳು); ಬಾಲಕನು ದಿನ್ನ ಹಸುರಾದ ಭೂಮಿ (ತಾದಲ Nr.). ಕೆಮ್ಮು ಹಸುರವುದು (ಭೂಮಿ, ಭೂಮಲ Hlā.). (ಕುದುರೆ) ನೆಹಿ ಹಸುರ್ (i. e. ಶ್ಯಾಮ, see Mr. 8. ಹಸಿರು) ಇರಲ ಮುಂಜನಕ್ಕು (Mr. 276). ಹಸುರ ಕದ್ದ (ಮುಡ್ಗ G.). — ಹಸುರಂಗಿ. — ಅಂಗಿ. A green coat or jacket (Bh. 3, 13, 19). — ಹಸುರದ. — ಅದ. Greenness or freshness

to disappear (Bp. 18, 80). — ಹಸುರುಗುಪ್ಪಸು. — ಕುಪ್ಪಸು. A green bodice (Rāgho. 17, 65). — ಹಸುರುಗುಮ್ಮು. — ಕೆಮ್ಮು. Reddish-brown (ಕಪಿತ, ಶ್ಯಾಮ Mr. 448). — ಹಸುರುಬಣ್ಣ. A green colour (My.). — ಹಸುರುಬಳಿ. A wrist-ring of green glass (My.). — ಹಸುರುಧಾರಿಕಡೆರಿ. The green spearmen's office (My.). — ಹಸುರುಬೆಳಕು = ಪಸುರ್ಬೆಳಕು. (G.). — ಹಸುರುಬೆಳಿ. A green crop (G. 823). — ಹಸುರುಪಾಣಿ. A green garment of women. ಬಸವು ಬಣ್ಣ ಕ್ಷಣ ಹಸುರುಪಾಣಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ (Prv.). — ಹಸುರುಪಾಣಿ. = ಹಸರುಪಾಣಿ. (My.). — ಹಸುರು ಬಣ್ಣ. (Women) to express the juice of certain herbs with the hands upon the head of men to decoy or allure them (My.). — ಹಸುರುಹುಲ್ಲು. Green grass. ಹಸುರು ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನುವವಗೆ ಮೊಸರನ್ನ ಅಗದೇ? — ಮೊಸರು ಹುಳಿಯೆನ್ನ, ಹಸುರುಹುಲ್ಲು ಹಿಡಿದನ್ನೆ (Prvs.). — ಹಸುರೆಲೆ. — ಎಲೆ. A young green leaf or such leaves (ಪನ್ನಲಿರ G.). — ಹಸುರ್ಗನ್ನಿ. — ಕನ್ನಿ. A moderate-sized tree, Dalbergia lanceolaria (Van Someren).

ಹಸುವು hasuvu. = ಹಸಿ 1, ಹಸವು, ಹಸಿವು. Tbh. of ಪಸು. A cow (ಅನ್ನಿ Mr. 180; My.). ಹಸುವಿನ ಸಗಡೆ (ಗೋಮಯ, etc. Si. 815). ಹಸುವುಗಳು (Si. 460).

ಹಸುಳ hasula. = ಪಸುಳ. A (male) child (Bp. 25, 16; B. 5, 4).

ಹಸುಳೆ hasulē. = ಪಸುಳೆ. (ಅರ್ಥಕ, ಅರ್ಥ Nr.; Bp. 11, 17; 24, 65; ಹೂಹ Bhn. 23). See Sm. 109.

ಹಸುಳಿತನ hasulētana. = ಪಸುಳಿತನ. (Bh. 5, 1, 39).

ಹಸೆ hasē. = ಪಸೆ 1, (ಹಾಸೆ). A layer: a bed; a beautiful seat (Grj. 7, after 11; 10, after 97; J. 31, 18; 34, 83; My.; cf. ಅಸೆ); a spot on the ground decorated with flowers or colours (My.). ಹಾಡ ರಗತ್ತಿಯ ಕಾಲು ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲದು. — ಹಸೆ ಬರುವಾಗ್ಯ ಹಸೆ ಮೇಲೆ ರತ್ನ ಬಿತ್ತು. — ನಸೆ ಇದ್ದ ಹಲಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹಸೆ ಯಾಕೆ? — ನಸೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಸೆ ಕದ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಹೋದ. — ಬಿಸಲಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಹಸೆ ಸುಡ್ಡಿ ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಹಸೆಗಲಿ. An artificially raised spot to put the ornamented seat upon (My.). — ಹಸೆಮಣಿ. A plank used to form a hasē (My.); the ornamented seat itself (My.; ಅನ್ನಿ Si. 485).

ಹಸ್ತ hasta. = ಹತ್ತ. The hand (ಕರ, ಕೆಯ್ Nn. 19; ಕರ, ಕಯ್, ಕೆಯ್ಯ 131). 2, an elephant's trunk. 3, an elephant (ಗಜ, ಅನೆ 131). 4, a measure of length from the elbow to the tip of the middle finger. 5, the fore-arm, cubit. 6, the thirteenth lunar asterism (ಮುಕ್ತಭೇದ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 131). 7, quantity, abundance, mass (at the end of compounds with words signifying "hair"; see ಕೇಶಪ್ಪ and ಹಿಮ್ಮುಡಿ). 8, a bamboo (ಪ್ರಶ್ನಾರ, ಬಿಡಿ 131). 9, N. of a rākshasa (Abh. P. 13, 12). See Mr. 8. ಕೋಳು and ನಾಟಕ. ಹಸ್ತದ ಗುಣ ಸ್ವಸ್ತವಾದ ಮೇಲೆ ನೋಡ ಬೇಕು. — ಸ್ವಸ್ತವದ ಹಸ್ತ ನೋಡ ಬೇಕು (Prvs.). — ಹಸ್ತಕದಗ. A bracelet for the wrist (Bp. 61, 27; My.).

ಹಸ್ತಕ hastaka. A mass of hair (ಹುಡುಬು Mr. 820). 2, a position of the hands. 3, a mate, an associate, the hand of (B. 4, 81; Mhr.).

ಹಸ್ತಕಂಠಾ hasta-kaṇṭha. (Sm. 386; Kk. 98). A bracelet for the wrist.

ಹಸ್ತಕಾಲ hasta-kaśāla. Skillfulness of hand, manual dexterity.

ಹಸ್ತಕಾಲಾ hasta-kaśālya. = ಹಸ್ತಕಾಲ. (My.).

ಹಸ್ತಕ್ರಿಯೆ hasta-kriyē. Any manual performance. (R.).

ಹಸ್ತಗತ hasta-gata. Gone into the hands of; come to hand, fallen into one's possession, procured, gained, obtained; fallen into the power, charge or care of. (My.; B. 5, 44; Mhr.).

ಹಸ್ತಗುಣ hasta-guṇa. Luck, quality of affecting, in a good or evil manner, the things touched, the works done, or the persons, business, etc. with whom or which connection is held, as supposed to inhere in every human agent:—the power or principle to which is referred, as the source and spring, the prosperousness or wretchedness, the successfulness or unsuccessfulness which attends and characterizes him through his course of life (Mhr.; My.).

ಹಸ್ತಬಾಪಲ್ಯ hasta-bāpalya. = ಹಸ್ತಕೌಶಲ. (Sk.; R.).

ಹಸ್ತತಲ hasta-tala. The palm of the hand.

ಹಸ್ತತಲಾಮಲಕ hastatala-āmalaka. An Emblio myrobalan fruit on the palm of the hand (Ūpr. 3, 68).

ಹಸ್ತತಲಾಮಲಕನ್ಯಾಯ hastatalāmalaka-nyāya. The manner of an Amalaka on the palm of the hand, i. e. indisputable (My.).

ಹಸ್ತದೋಷ hasta-dōsha. A slip of the hand, a mistake committed by the hand. (My.).

ಹಸ್ತಪರೀಕ್ಷೆ hasta-parīkṣhē. Examination (of the lines) of the hand (by a chiromancer, My.).

ಹಸ್ತಬಿಂಬು hasta-bimba. Perfuming or smearing the body with unguents.

ಹಸ್ತಭೂಷಣ hasta-bhūṣhaṇa. An ornament of the wrist, a bracelet (ಕಂಕಣ Nn. 45).

ಹಸ್ತಮರ್ದನ hasta-mardana. Crushing or bruising with the hand. See ಕಮುದ್ದು 1.

ಹಸ್ತಲಾಗ hasta-lāga. A respectful catch or hold of the hand of a rāja to lead him (My.).

ಹಸ್ತಲಾಘವ hasta-lāghava. Lightness of hand, manual readiness, dexterity; sleight of hand, legerdemain. (My.).

ಹಸ್ತವರ್ತಿ hasta-vartī. Being or remaining in the hand, seized, held, caught hold of. See ಹತೋತಿ.

ಹಸ್ತವಾರಣ hasta-vāraṇa. Restraining the hand (of another); warding off a blow.

ಹಸ್ತವಿಭೂಷಣ hasta-vibhūṣhaṇa. = ಹಸ್ತಭೂಷಣ. (ಕಂಕಣ, ಮುಂಗೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕುವಣ್ಣ ಅಭರಣ Nn. 127).

ಹಸ್ತವಿಮರ್ದನ hasta-vimardana. = ಹಸ್ತಮರ್ದನ. See ಕಮುದ್ದು 2.

ಹಸ್ತಶುದ್ಧಿ hasta-śuddhi. Successful practice, as that of a skilful physician (My.).

ಹಸ್ತಸೂಚನ hasta-sūcāna. Indication by signs of the hand. See ಕೈಯ್ಯಾಸು.

ಹಸ್ತಸೂತ್ರ hasta-sūtra. A bracelet worn on the wrist, a cord used as an amulet worn round the wrist at nuptials, etc. (ಮುಂಗೈಯ್ಯಲ್ಲಿಕ ಸರ್ವಭೂಷಣಂ Mr. 340).

ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ hasta-akṣhara. One's own sign manual, autograph signature, handwriting (ಕೈಯ್ಯರಹ G.; My.).

ಹಸ್ತಾಂತರ hasta-antara. That is in hand or charge: a treasury (My.).

ಹಸ್ತಾನ್ತ್ರ hasta-antra. = ಹಸ್ತಾನ್ತರ. ಹಸ್ತಾನ್ತ್ರ ವಾಕಿಯಾದರೆ ಪುಸ್ತಕ ಎನು ಮಾಡೀತು? (Prv.).

ಹಸ್ತಾನ್ವೇಷಣ hasta-anvēṣhaṇa. Seeking for or searching with the hand or hands. See ತಪಸ್ವಿ 8, ಸುಮಾರು.

ಹಸ್ತಾಭರಣ hasta-ābharāṇa. Adorned with the makhaṣtra called hasta (J. 31, 10). 2, an ornament for the wrist, a bracelet (31, 10).

ಹಸ್ತಾಹಸ್ತ hasta-asti. Hand to hand (Sk.). See ಹಸ್ತಾಹಸ್ತ.

ಹಸ್ತ hasti. Having hands, having a trunk; an elephant (ಅನಿ Nn. 144). 2, N. of a king, the founder of Hastināpura.

ಹಸ್ತ ಹಸ್ತita. Thrown. See ಅಪ.

ಹಸ್ತದಂತ hasta-danta. The tusk of an elephant; ivory (My.; B. 4, 24).

ಹಸ್ತನಖ hasta-nakha. A raised mound of earth or masonry protecting the access to the gate of a city or fort (furnished with an inner staircase, etc., ಹದ್ದುನಖ ಕಟ್ಟು HIA). See Nr. 2. ಮಣ್ಣು.

ಹಸ್ತನಾಪುರ hastinā-pura. N. of a city founded by king Hasti (Hastin), the capital of the kings of the lesser race (about fifty-seven miles north-east of Delhi on the banks of a channel of the Ganges). (J. 2, 2, 4; 12, 7).

ಹಸ್ತನಾವತಿ hastinā-vatī. = ಹಸ್ತನಾಪುರ. (J. 2, 11, 12; 4mm; 24, 81).

ಹಸ್ತಿನಿ hastini. A female elephant. 2, a woman of a particular class (having thick lips, thick hips, etc. Grj. 7, after 11).

ಹಸ್ತಪಕೆ hasti-paka. An elephant-driver or rider, an elephant-keeper.

ಹಸ್ತು hastu. P. p. of ಹಸಿ. (My.). ಹಸ್ತುರುಪಾ (ಕೃಷಿ, etc. Si. 358). ಮಾತು ಕೊಟ್ಟು ಹೋದವ ಕಾಣ್ಕು ಬಸ್ತು, ಮಾತೆಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟು ಹೋದವ ಹಸ್ತು ಬಸ್ತು (Prv.).

ಹಸ್ತೋದಕ hasta-udaka. Hand-water, i. e. the water which at meals is poured upon the left hand that had been on the leaf-plate whilst the right was conveying some morsels of food to the mouth (My.).

ಹಸ್ತೋನ್ಮುಕ್ತಿ hasta-unmukti. Loosening from or with the hand. See ಬಿಳಿ.

ಹಸ್ತ್ಯ hasta. Belonging to the hand, done with the hand, manual; given with the hand. (R.).

ಹಸ್ತಾಗ್ರೋಹ hasta-ārōha. An elephant-rider, an elephant driver.

ಹಸ್ತು hasru. = ಹಸರು, etc. (My.). — ಹಸ್ತುಗೂ 3. of a plant (ಲರಿತ Mr. 121).

ಹಹಹ ha-ha-ha. (= ಅಹಹ). Ha, ha, ha! (My.; Mhr.).

ಹಳ ಹಳಾ. (ಆ. ಪಳಕನಿ). — ಹಳ ಹಳ. rep. Unsteady shine or motion (Bp. 5, 38). — ಹಳ ಹಳೆ. = ಹಳ ಹಳ. (Bh. 8, 23, 5; 8, 24, 58).

ಹಳಬೆಕೆ ಹಳಾಬೆಕೆ. Flash, glitter, shine (ಹೋಗು ಬೆಳಗು, Ū. 1, 28).

ಹಳಚು ಹಳಾಚು. = ಹಳಚು, etc. To strike against etc. (Bp. 51, 70; 61, 27; Bh. 4, 2, 36; 6, 2, 1; 6, 21 mm. 8, 23, 10; 10, 7, 2; Rām. 3, 6, 14; 3, 9, 3; 6, 10, 2; ಹಲು ಹಲು.).

ಹಳದಿ hajadi. = ಹಳದಿ, ಪಳದಿ. The colour of turmeric, yellow, greenish yellow (ಅವಧಾಪ, ಬೀತ Si. 423; ಅನು. ಹರಿತ 443; C.; B. 1, 5). See ಅಪ್ಪಿ. — ಹಳದಿಬಾವುಳಿ a small cultivated tree, yielding a red dye, the later

mulberry tree, *Moriada oitrifolia* Lin. (St. & Pl.). — ಹಳದಿಬಣ್ಣದ ಹಾವು. The venomous snake *Trimeresurus erythrurus* (Bd.). — ಹಳದಿಯೆನೆ. — ಎನೆ. (ತೋಳ್ಕ, ಹಂತಯನ Si. 304). — ಹಳದಿಬಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. The colour yellow (Bp. 12, 17). — ಹಳದಿ ಗಿಡ. The long-rooted turmeric, *Curcuma longa* Lin. (St. & Pl.). — ಹಳದಿ ಗೋರಖಿ. (ಕುರಣ್ಣಕ, ವಜ್ರ ಪನ್ನಿ, ಸಹಜಂ G.). — ಹಳದಿ ಚನ್ನಣ. (ಹಂಚನ್ನನ Si. 228). — ಹಳದಿ ಚನ್ನನ. (ಕಾರಾನುಸಾಯಿ G.). — ಹಳದಿ ನೀರುಳ್ಳಿ. (ಲತಾ ಕ, ದುದ್ದುಮ, ಹಂತವರಾಣ್ಣು Si. 159). — ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ. The colour of turmeric (B. 3, 52; 4, 209; 5, 252; ಹಂಚನ್ನಂ G.). ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳದು (ಹಂಚಿ, ಹಂತ Si. 419). — ಹಳದಿ ಸಾಮನ್ನಿ. (ಪೀತಮಾಗಧಿ, ಹೇಮಪುಷ್ಪಕೆ Si. 139). — ಹಳದಿ ಸಾಮನ್ನಿಗಿ = ಹಳದಿ ಸಾಮನ್ನಿ. (My.).

ಹಳದು haladu. = ಹಳದಿ. (ಅವದಾತ G.; B. 3, 99; Mhr. ಹಳದಿ).

ಹಳವಣ್ಣಿ halavanna. Inquietude; painful restlessness; great perturbation (S. Mhr.; Mhr. ಹಳಹಳ, ಹಳವಾಳ).

ಹಳವಳಿಸು halavajisu. To become unquiet and anxious, to become painfully restless, to be greatly perturbed (Rām. 6, 47, 38; J. 13, 59; 21, 4; 23, 27; Mhr. ಹಳಹಳೇಂ).

ಹಳಸು halasu. = ಹಲಸು. (ಪನಸ, ಕಣ್ಣಿಕೆಫಲ Nr.).

ಹಳಹಳ halahali. = ಹಳವಣ್ಣಿ. (ಉದ್ವಿಗ, ಚನ್ನಿ G.).

ಹಳಹಳಿಸು halahajisu. = ಹಳವಳಿಸು. (Bh. 3, 9, 25).

ಹಳಿ halī. (= ಹಳಕು). A bit, a piece, a lump, as of sugar-candy or camphor (My.; cf. ಹಣಿ).

ಹಳಿಗೆ haliga. (ಹಲಿಗ?). (The cripple, cf. ಹದವ? or the derided one, cf. ಹಲಿ 1?). The three-legged attendant of Śiva (ಫೃಂ. ūt. I, 68).

ಹಳಿದಿಸು halidisu. = ಹಳೆಯಿಸು, etc. To lament.

ಹಳಿದಿಸುವ halidisuva. Lamentation (ಎರಾಪ, ಪಂದೇವನ Nr.).

ಹಳುಕು haluku. (= ಹಳ). A bit, a piece, a lump (My.; Tē. ಪಲುಕು). See ಹನಿ; Rām. 6, 53, 88; Bh. 8, 24, 24. — ಹಳುಕುವೆರಸು. — ಬೆರಸು. A bit, etc. to be mixed with (Bh. 21, 5).

ಹಳುಂಗು haluṅgu. = ಹಳಕು, etc. To look slyly or cautiously, etc. (Grj. 1, after 131).

ಹಳುನರ halunara. Tenderness, delicateness, leanness (Rām. 6, 51, 64; Mhr. ಹಳವಟಿ, ಹಳವಾರ).

ಹಳುವಾಯಿ haluvāyi. A mode in saṅgita (Bp. 19, 15; V. 11, 9).

ಹಳ್ಳ halā. = ಹಳ್ಳ. Depth; etc. (C.; Bp. 44, 5; Rāgho. 17, 56; Si. 88. 91. 112. 115). ಬನ್ನೂ ನಾಯಿ ಮಾಂಸದ ಕರಣಿ ಯನ್ನು ಹಳ್ಳ ಕೊಟ್ಟು, ಹಳ್ಳ ದಾಟುವಾಗ (B. 2, 4). ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳದ ನೀರು ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು (5, 45). ಗಿರಿಯ ತುದಿಯನ್ನ ಬಸಂ ಹಂತಪ್ಪ ಹಳ್ಳ (ನಿರ್ದರ್ಪ Mr. 97). ಬಿದಿತು ಹದವ ಹಳ್ಳ (ಸ್ತೋತನ Nr.). ಸೋರುವ ಮನೇಲಿ ಉಳ್ಳ ಹೊದ್ದರಿ ಹಳ್ಳದ ಕೂಡೆ ಹಳ್ಳ. — ಹನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಹಳ್ಳ, ತನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಬತ್ತ (Prva.). — ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳ. dupl. (My.). — ಹಳ್ಳ ಪಳ್ಳ. dupl. (My.).

ಹಳ್ಳಿ halī. = ಹಳ್ಳಿ 1. A settlement, etc. (Rām. 3, 2, 16; Bh. 1, 8, 93; C.). ಗೋಲ್ದರ ಹಳ್ಳಿ (ಅಭೀರಪಲ್ಲಿ, ಫೋಣ); ಬೇಡರ ಹಳ್ಳಿ (ಪಳ್ಳಣ, ತಬರಾಲಯ Nr.). ಹಟ್ಟಿಕಾಡರ ಹಳ್ಳಿ (ಫೋಣ Mr. 187). ಹಳ್ಳೇ ಗವ್ವದನಿಗೆ ಹಳ್ಳೇ ಕಣ್ಣಾಯ. — ಹಳ್ಳಿ ಹಾದಾದರೇನು? ದಿಕ್ಕು ಪುಸ್ತಾದರೇನು? — ಹಳ್ಳೇ ಕುದುರೆಯ ಗಾಜೇ ಮಾಣಿಕ್ಕು. — ಹಳ್ಳೇ ಬೇವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿಯೇ ದೀಪ. — ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಅದರ ಹಳ್ಳಿಯವಗೆ ಅಗದೇ? — ರಾಥವಿಲ್ಲದೆ ಸಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗ (Prva.). — ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವ. — ಅವ. A rustie (My.). — ಹಳ್ಳಿಗಾಡು. — ಕಾಡು.

A hamlet surrounded by a forest, a hamlet without civilization (My.; Si. 113). — ಹಳ್ಳಿ ಪಳ್ಳ. dupl. (My.). — ಹಳ್ಳಿಸರದು. N. of a plant (ಹೋರಬಣ್ಣಿಕೆ Mr. 142).

ಹಳ್ಳಿಕಾತಿ halli-kātti. A female villager (Bh. 2, 2, 78).

ಹಳ್ಳಿಕಾಡಿ halli-kāḍa. A male villager (Rām. 3, 6, 8).

ಹಳ್ಳು hallu. 1. = ಹರಳು, etc. (My.). — ಹಳ್ಳುಗುಣಿಮಣಿ. = ಹರಳುಗುಣಿಮಣಿ. (My.).

ಹಳ್ಳು hallu. 2. = ಲಕ್ಕು 3, etc. — ಹಳ್ಳಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಅಳ್ಳಯ್ಯ. (Bp. 61, 1, 8). See ಎದಿಹೂಟಿ.

ಹಲಿ hala. 1. = ಪದ 2, etc. Oldness: old, etc. — ಹದ ಗನ್ನಡ. — ಕನ್ನಡ. = ಪದಗನ್ನಡ. (My.).

ಹಲಿ hala. 2. (ಹಳ). = ಪದ 2. Weeds, useless shrubs (My.).

ಹಲಿಕು halaku. Decay; that is decayed or rotten, etc. (ಹೊಪ್ಪೆ ಕಂದ. II).

ಹಲಿಚು halachu. = ಹದಿಸು. (S. Mhr.).

ಹಲಿತು halatu. = ಹದದು. (My.). ಹೊಸತು ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ, ಹದಿತು ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ (Prv.).

ಹಲಿದು haladu. = ಪದದು, etc., ಹದತು. That is old, etc. (ಜೀರ್ಣ, ಜರತ್, ಪುರಾಣ, ಪ್ರತ್ಯ, ಪ್ರತನ, ಪುರಾತನ HIA.; ಅನಕ್ಕ, etc. Mr. 485; ಪುರಾಣ, ಜರತ್ Nn. 138; Bp. 32, 22; My.). ಹದಿದಾದುದು (ಫಣಿ, ಜರತ್ Nn. 15; ಜರತ್, ಪುರಾಣ 146). ಹದಿದಾದನ್ನಾದ್ದು (ಜೀರ್ಣ, etc. Dhv.). ಹದಿದಿನಲ್ಲಿ (Nn. 15). ಹದಿದು ಮೂಡು ಹೊಸದಿಲ್ಲ, ಬಿಳಿದು ಮೂಡು ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹಲಿಬ ಹಲಾಬಾ. An old man; an old inhabitant; an old servant; one of the ancients, an ancestor (My.; B. 4, 157. 217).

ಹಲಿಮೆ halamē. = ಪದಮೆ (see additions). Antiquity, old times: an old traditional saying, a tradition (Rām. 6, 45, 89).

ಹದಿಯಾಗಿ halayigē. = ಪದಿಯಾಗಿ, etc. (ವೈಜಯಂತಿ, ಪತಾಕೆ, ಕೇತು, ಕೇತನ, ಧ್ವಜ HIA.). ಹದಿವಿಗಿಯ ತಲೆಮೋಗದ ಕೆಳಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕುಂಠ (ಉಡ್ಡೂಡ, ಅವಡೂಲ HIA.).

ಹದಿವಿಗೆ halavigē. = ಹದಿಯಾಗಿ, etc. (ಪತಾಕೆ, ಕೇತು, ಕೇತನ, etc. Mr. 287; ಬಿಕ್ಕಿ ರೆ. I, 53; Grj. 4, after 120; Bp. 56, 13. 17; 58, 49). — ಹದಿವಿಗೆಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. A flag-staff (Bh. 6, 5, 18).

ಹಲಿವು halavu. = ಹದುವು, etc. (ಮಹಾರಣ್ಣ G.).

ಹಲಿಸು halasu. = ಪದಿಸು, ಹದಚು. To spoil (v. i.), to become foul or old (My.). ಹದಿಸಿ ಹೋದದು (ಯಾತ ಯಾಮು, ಜೀರ್ಣ Si. 443). ನಾಯಿ ಹಸಿದಿತ್ತು, ಹಿಟ್ಟು ಹದಿಸಿತ್ತು (Prv.). — ಹದಿಸಲು. Spoiling: that which is spoiled (My., in ಹದಿಸಲನ್ನ, ಹದಿಸಲುಹಿಟ್ಟು).

ಹಲಿ ಹಲಿ 1. = ಪದ 1. To revile, etc. (C.; Bp. 59, 54; B. 1, 4; 2, 14; 3, 19; 4, 181). ಹದವ ನುಡಿ (ದುರ್ವಿಗಾನ, ದ್ವಿತಯನಾಕ್ Mr. 86).

ಹಲಿ ಹಲಿ 2. = ಪದ 2, etc. Blame, rebuke, calumny, etc. (My.). — ಹದ ಪದ. dupl. (Abh. P. 16, 56).

ಹಲಿವು halivu. = ಹದ 2, etc. (ಗರ್ಹ Nr.; Rām. 6, 58, 6).

108). ನಿಸವು ಮುಷ್ತು ಗರ್ಹ್ಯ ಎನ್ನುವ ಪದವಿಶೇಷ ಅಪ್ಪವ (Nr.).

ಹಲಸು **halisu**. To cause to reprehend or chide, etc.; to cause one's self to be blamed or chidden, etc. (C., with ಕೊಳ್ಳು). ಪದಾಸಿ ಕೊಳ್ಳುವನು (ಗರ್ಹ್ಯಾಧೀನ, ವಕ್ರವ್ಯ); ಪದಾಸಿ ಕೊಳ್ಳು ನುಡಿಯ ನುಡಿವಂ (ಗರ್ಹ್ಯ ವಾದಿ, ಇದ್ದದ Nr.).

ಹಲುವ **haluva**. = ಪದುವ, etc., ಹದುವ. (J. 19, 7; 21, 4; Bām. 3, 2, 16; Bh. 1, 8, 93). ನೆದಲು ಸೇರ ಬೇಕೆನ್ನು, ಹದುವಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಲುವು **haluvu**. = ಪದುವ, etc., ಹದುವ, ಹದುವ. A forest, a jungle (Bh. 1, 3, 21; 3, 5, 16; B. 2, 23; 3, 63; 4, 205).

ಹಲಿ **halī**. = ಪದ, etc., ಹದ. Oldness: old, etc. — ಪದಗಂಡುಗನ್ನಡಿ. — ಕಂಡು-ಕನ್ನಡಿ. An old bell-metal mirror (Ūpr. 9, 5). — ಪದಗನ್ನಡ. — ಕನ್ನಡ. = ಪದಗನ್ನಡ. — ಪದಗನ್ನಡ ರೂಪ. The old Kannada character (Bp. 5, 58). — ಪದಗರ್ವಾಳಿಕೆ. — ಕರ್ವಾಳಿಕೆ. A low class of Kārnāṭaka Brāhmanas (My.). — ಪದಗಿರಿ. An old rag (My.). — ಪದಗಿರ. Old manner, etc. (ಇರ್ವಾಳಿಕೆ). — ಪದಗಿರ. An old road (My.). — ಪದಗಿರ. Water not fresh, stale water (My.). — ಪದಗಿರ. N. (My.). — ಪದಗಿರ. An old garment (My.). See Prv. a. ಪದಗ. — ಪದಗಮಗ. A house-slave (My.). — ಪದಗಮಗ. An old, former word (My.). — ಪದಗಯ. — ಅ. 3. ಪದಗ, q. v. (Bp. 59, 29). — ಪದಗಯ ತುದುಪಟ್ಟ. (ಗೋಪೀನ Nr.). — ಪದಗಯದು. — ಅದು. That is old, etc. (ಛಿರ, ಪರಾಣ Nn. 165). — ಪದಗಯ ನೆಲ್ಲ. = ಪದಗಿರ, q. v. — ಪದಗಯ ಸಾಲ. A debt contracted by one's deceased father (My.; Bp. 26, 61). — ಪದಗಯ ಸೀರೆ. (ಪಟ್ಟರ HIA.; ಪಟ್ಟರ, ಜೀರ್ವಾಪ್ತ Nr.). ಮೂಸಿದ ಪದಗಯ ಸೀರೆ (ಪಟ್ಟರ, ಕರ್ವಾಳಿಕೆ Nr.). — ಪದಗಯತ್ತು. — ಅತ್ತು. An old bullock. ಪದಗಯತ್ತು ಹೊದೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ನೋಡು (Prv.). — ಪದಗವಾತು. — ಮೂತು. = ಪದಗವಾತು. A tradition, a legend (ಅನಾದಿವಾರ್ತೆ, ಐತಿಹ್ಯ HIA.). — ಪದಗವಾರ್ತೆ. = ಪದಗವಾತು. (Bp. 32, 22). — ಪದಗ (q. v. ಪದಗಯ) ಗಣ್ಯ. The old husband. ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಪದಗ ಗಣ್ಯನೇ (Prv.). — ಪದಗೇದು. = ಪದಗಯದು. (C.; ಪರಾಣ, etc. Si. 374; B. 4, 187). — ಪದಗೇ ನಾಣ್ಯ. An ancient coin (B. 5, 212). — ಪದಗೇ ಬಟ್ಟೆ. = ಪದಗಿರ. (ಪಟ್ಟರ B. 223). — ಪದಗೇ ರೊಟ್ಟಿ. Bread not fresh, stale bread (B. 3, 111).

ಹಲಿದು **halidu**. (ಹದದು, etc.). That is old, etc. (C.; B. 3, 79, 111). ಪದಗವಾತು (ಪರಾಣ, ಪ್ರಕಟ, ಪ್ರಕಟ, ಪರಾಣ, ಚರಣ Nr.).

ಹಲಿ **halī**. = ಪದ. The putting of full-grown fruits (cocoa-nuts and pods) into smoke for preservation (ಮಾವೆಯೇ ಪಲಂ ಪುಟ್ಟಿ ಕ್ರಿಯೆ Bām. I, o. r. ಪುಟ್ಟಿ-).

ಹಾ **hā**. An interjection expressing grief (ಮುಖ Nn. 140), pain, weariness, disgust (ಹೇಯ, ಬುಗುಪ್ಪೆ 140), command (ಸಮೀರ್ಣ, ಹೇದುವುದು 140), remembrance (ಸ್ಮರಣ, ನೆನಪುದು 104), laughter (ನಗ, ನಗುವುದು 104), stopping (ಹೋ ಎದ್ದುದು, ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು 104), joy or surprise, and anger or reproach. See Grj. 8, 67; Bp. 11, 3; 14, 81; 28, 12; 36, 6; 45, 7; 46, 22; J. 13, 50. 53. 60. — ಹಾ ಹಾ. rep. (Grj. 8, 67; Bp. 45, 7). See ಹಾಹಾ separately. — ಹಾಹಾರವ. The sound of ಹಾ ಹಾ (Ūpr. 5, 17; Bp. 46, 84).

ಹಾಂ **hām**. = ಹಾಂವ, etc. (Bh. 3, 28, 40; C.).

ಹಾಂ **hām**. Ah! yes! (B. 5, 144. 149. 150; Mhr.).

ಹಾಂವು **hāmvu**. = ಹಾಂ, ಹಾಂ. A snake (ಕುಮ್ಮಿ ಎನಧರ, ಸರಿಸ್ತವ ರಿ.; C.).

ಹಾಂಸೆ **hāmsē**. = ಹಾಂಸೆ, etc., ಹಂಸೆ (My.).

ಹಾಕಸು **hākasu**. = ಹಾಕಿಸು. (C.). ಬೇಡಿ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡ್ತೆವು ವನು (ಪ್ರಬಲಿತ Dhv.).

ಹಾಕಿಸು **hākisu**. = ಹಾಕಿಸು. To cause to put, to have put (as big stones, etc. Bp. 16, 10; as a cloth. B. 5, 39), to have put or poured (as milk, B. 2, 13), to cause to put or establish (as a school, B. 4, 188. 302), to lay out, to plan, to plant (as a garden, Si. 118), etc. ಹೊದಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡ್ತೆ (ಅವ್ಯಕ್ತ). ಹೊದಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡ್ತೆವನು (ನಿಷ್ಕಾಸಿತ, ನಿಷ್ಕಾಮಿತ G.). ಹಾ ಅಕ್ಕಿ-.

ಹಾಕು **hāku**. = ಅಕು, ಹಾಯಕು, ಹಾಯ್ಕು. To put (as fishes into a basket, Si. 86; as the hand into the pocket, B. 3, 62; as money into a box, 4, 52; as medicine into a bottle, 4, 226); to put on (as a cloth, B. 2, 32; as a turban, 3, 80; as ornaments, 5, 76); to put or establish (as a school, B. 5, 370; as a shop, 4, 303); to lay out, to plan, to plant (as a garden, B. 118); to sow (ಪಾಂನಲ್ಲಿ ಪದಗವಾತವೂ ಹಾಕ ಹಾಕು Prv.); to give (as bread to a cow, B. 2, 13; as rice, ನೂಕುವವನು ಹಾಕನು, ಬೋಕೆಯವನು ಕೊಡನು Prv.); to put or pour (as milk, Si. 241; as water, B. 3, 201); to cast or throw (as a mirror, B. 3, 82; as stones, etc., C.); to bring forth (as bees bring forth honey, C.); ಕನ್ನ ಹಾಕಿದ ಅಕು ಬೇಡಹ್ ಎನಿಸುಗು Nr.; ಅವಶೇಷ ಎನ್ನುವದು ಕನ್ನ ಹಾಕಿದ ಹಸುವು Si. 321); to place or write (as numbers on the dial-plate of a clock, B. 3, 97); to apply (as the hand to a work, B. 3, 204; as the mind, ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಗದಸುವದಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಗೂ ಮನಕು ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ, 5, 206); to appropriate, to devote (as wealth, B. 5, 204); to put (as to school, B. 4, 208; as to learn any science, 5, 82. 214); to employ, to perform (as magical art, mōha, G. 572; as spying, ಬಿಟ್ಟು, B. 2, 21). ಕೂಸಿಗೆ ಹಾಲು ಹಾಕುವ ಸಿದ್ಧಿ (ಅಕಲಿ); ಮುದ್ದೆಗಳ ಕಡೆ ವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಡುವನು (ಪ್ರಾಣಕಲಿ); ಕವಚವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಡುವನು (ಸನ್ನಿಧಿ G.). ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಗಣ್ಯವನು ಕೋಕಲಿ? — ಎನ್ನ ಹಾಕಿದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ, ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿದರೆ ಬುಕ್ಕಕ್ಕೆ ಗುಣ — ಏ ಹದಲಿಪ್ಪ ಕಂ ಮರಿ ಹಾಕಲಿ? — ಮೂಡಿ ಮೂಡಿ ಮಹಾ ಮಹಾಪ್ರಾಣಿ, ನೋಡಿ ನೋಡಿ ದಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ (Prv.). Remark: ಹಾ is frequently used in a pleonastic manner, e. g. ಪದಗ ಹಾಕು ಬನ್ನು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ, ಓಡಿ ಹೋದನು (B. 2, 33). ಅಕ್ಕಿ ಬಿಡಿದು, ಹಾವದಿಗೆ ಬಿಡು, ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದನು (B. 23). ಅಕ್ಕಿಹಾಕು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ರೋಹದ ಸರಣಿ (ಪ್ರಬಲ, etc. Si. 271). ಹಾಕು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಗೂಟ (ತಿವಾ); ದನಗಾಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕಿರಕ ಕುಣಿಕೆಹಗ್ಗ (323); ಅದಾ ಹಾಕುವದು (ಪರಾಣ, ಮೂಡಿ, etc. 297).

ಹಾಕುವಿಕೆ **hākuvikē**. Putting, throwing, etc. (ಕೈ, ಕೈವಣ Si. 390). ಕುಣಿಕೆ ಕೆಡು ಹಾಕುವಿಕೆ, ಮುದ್ದೆ ಎದು ಹಾಕುವಿಕೆ (ನಿರ್ವಾಹ, ಅಧ್ಯಾಪಕವಾಣಿ 393); ಮುದ್ದೆ ಹಾಕುವಿಕೆ (ಕುಟ್ಟಿಹಣ 400); ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಕುವಿಕೆ (ಪ್ರವಣ 436).

ಹಾಗ hāga. = ಹಾಗ, ಹಾಗು. One apō two hāsus (C.); one-fourth. ಕಡಮೆ ಹಾಗ ಪಾಲು ನೀರು ಬೆರೆಸಿದ ಮಜ್ಜೆಗೆ (ತಕ್ಕ, ಪಾ ದಾಮ್ಬು Si. 816). ಹಾಗದ ಕೋತಿ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಬೆಲ್ಲ ತಿನ್ನು.—ಹಾಗದ ಕೋದ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ನು.—ಹಾಗದ ಗೋದಿ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಬೆಲ್ಲ ತಿನ್ನು.—ಅದು ಹಾಗ, ಕೂಲಿ ಮುಪ್ಪಾಗ.—ಉಟ ಹಾಗ, ಪಲಹಾರ ಮುಪ್ಪಾಗ.—ಭಾಗಾಕಾರಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹಾಗದ ಲಕ್ಷಣ ತಿಳಿಯದೇ?—ಸಾವಿರ ತೂಕ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಗ ತೂಕ ಮಜ್ಜೆ.—ಸೂಜಿ ಚಿನ್ನವಾದರೆ ಹಾಗದ ಕಾಸು (Prva.). See ನೆಲ; Bp. 28, 5; 29, 15, 28; Prv. a. ಹಾಗಲವಾದಿ.

ಹಾಗಲ್ hāgal. ಹಾಗಲು. = ಹಾಗಲ. A winding plant with bitter fruit, *Momordica charantia* Lin. (ಕೋರಬಟ, ಪೀತಪಪ್ಪ Mr. 146; ಕಾರವೇಲ್ಲ, ಕಟಿಲ್ಲಕ, ಸುಪವ Nr.; T. ಪಾಗಲ್, M. ಪಾವಲ್). See ಮುದನಾಗಲ್.

ಹಾಗಲ hāgala. = ಹಾಗಲ್. (My.; Si. 160). — ಹಾಗಲಕಾಯಿ. The *Momordica* fruit (C.; ಕಟಿಲ್ಲಕ, ಸುಪವ G.). — ಹಾಗಲಗಡ. = ಹಾಗಲ. (ಕಾರವೇಲ್ಲ, etc. Si. 160; My.). — ಹಾಗಲಬಳ್ಳಿ. = ಹಾಗಲ. (C.). — ಹಾಗಲವಾದಿ. -ವಾದಿ. N. of a place. ಹಾಗಲವಾದಿಗೆ ಹೋದರೆ ಗೀದರೆ ಹಾಗಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮೈ ತನ್ನರೆ ಗಿನ್ನರೆ ನಿಮ್ಮವರಿಗೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೀಯಾ?—ಹಾಗಲವಾದಿಸಂಸ್ಥಾನದ ಹಾಗೆ (Prva.). — ಹಾಗಲಹಣ್ಣು. A ripe *Momordica* fruit (C.; B. 2, 38).

ಹಾಗು hāgu. = ಹಾಗ, etc. — ಹಾಗೂ ಎಸ. A hāga and a vīsa, i. e. 1 apō 5 hāsus (My.). ಬೇಗ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಹಾಗೂ ಎಸ.—ಮಗ್ಗಿ ದಾರದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ಎಸ ಗುಣಿಸು! ಅನ್ನ.—ಬೀಗನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೂ ಎಸ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಹಾಗೆ hāgē. = ಅಹಗೆ, etc., ಹಾಂಗೆ. In that manner or way, thus, so; like; as; as if; likewise; so that; without cause, for nothing (ಪೋಲ್ Simd. 19 Cm.; ವಕ್, ನಾ, ಯಥಾ, ತಥಾ, ಇವ, ಎವಂ Si. 473). ಅಕ್ಕ ಕೋಳು ಕುದುರೆಯ ಕೊಳಗಿನ ಹಾಗಲ್ಲ, ಸೀಳುತ್ತವೆ (B. 1, 21). ಕಣಿಕೆ ನನ್ನ ಕೆಯ್ಗೆ ನಿಲುಕುವ ಹಾಗಲ್ಲ (3, 19). ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ತುಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (8, 18). ಅವರ ದನಗಳಿಗೆ ಬನ್ನ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೇವು ಸಿಕ್ಕದ ಹಾಗಾಯಿತು (4, 218). ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಹುಟ್ಟುವಳೆ ಇಲ್ಲದ್ದದ್ದೆ (5, 127). ನೀವು ಹೇದಾದ ಹಾಗೆ (Bp. 14, 25). ಆ ಎಮಲಸುಜ್ಜಾಣಿ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ (22, 58). ಕೊಡತೆಯಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪೂರಯಿಸಿ ನಾಶ್ಯಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ತನ್ನ ಇಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ಪದ (ಅಧ್ಯಾಪಾರ, etc. Si. 48). ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನ ಹೊಡೆತರೆ ಪಟ್ಟು ಮನೆಯ ಹಾಗೆ ಇರುವ ಬೇಲಿ (ನಿಕುಂಜ, ಕುಂಜ 117). ತುಡುಲು ಮುಸ್ತಾದ ಕೇತಕಾಶದ ನಡುವೆ ಕಡೆಗೆ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಮುಷು ಕೊಣ್ಣಿರುವ ಹುವಿನ ಸರ (ಗರ್ಭಕ 229). ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಹೊರಳಾಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಬನ್ನ ಕುದುರೆ (ಉಪಾಪತ್ರ, etc. 274). ಹೇದಾದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವನು (ವಚನೇಸ್ಥಿತ, ಅಶ್ವ 359). ಮನಸ್ಸು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದಿಡಿ ಬಿಡ್ಡರಾಗಿ ಇರುವದು (ಯವ್ಯಚ್ಛ, etc. 386). ಹಾಲಾಗಿದ್ದದು ಉಪಾಯಿಸ್ತ ಮಸರಾದ ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಾಗಿದ್ದದು ಮಡಿಕೆಯಾದ ಹಾಗೂ ಬೀಜವು ವೃಕ್ಷವಾದ ಹಾಗೂ ಬನ್ನ ಬಗೆಯಾಗಿದ್ದದು ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯಾಗುವ ವಿಚಾರವೇಶ (ಪರಿಣಾಮ 392). ಅದೇ ಹಾಗೆ ಇರುವಿಕೆ (ಅನುಹಾರ, etc. 693). ಹೀಗಾಯಿತೋ ಹಾಗಾಯಿತೋ? ಎನ್ನುವದು (ಕಂಪನ್ನ Dhv.). ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬದ್ಧಿ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟುಕೇ?—ಬೀಗನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೂ ಎಸ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). See Prv. a. ಹಾದಿಯವ. — ಹಾಗೂ. -ಊ 7. So also, likewise also; (and). ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಡಿಯುವದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೂ ಅವನ ಸಿಟ್ಟು ಸಹ ಬೇಗ ಇದೆಯುವದು (B. 3, 60). ತಿರಿಗಿ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಾವು ಬರ ಬಾರದು, ಹಾಗೂ ನನಗೆ ಮೋದ ತೋರಿಸ ಬಾರದು (3, 67). ಇದು ಬಹಳ ದೀಪ್ಯವದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪ್ಯವದಿಲ್ಲ (3, 107). ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳು ಇವರ ಅಪ್ಪನೆಯ ಮೇಲೆ ನಡ ಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದು; ಹಾಗೂ, ಅವರಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ನಾಗಲಿನ್ನು, ದಿನಾಲು ದೇವರನ್ನು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದು (4, 8). ಆ

ಖಡ್ಗದೊಳಗೆ ಈಗಿನಷ್ಟು ವಿದ್ಯೆಯೂ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯಗಳೂ ಎದ್ದಿಗೂ ಅಥಿ ವೃದ್ಧಿ ಹೊನ್ನುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯವರು ಇಷ್ಟು ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಎನ್ನೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (4, 210). ಎತ್ತು, ಹಾಗೂ ಅಕ್ಕ, ತರೀರದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಎದ್ದಾಗ್ಯೂ (5, 18). ಅವನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದೊಳಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಅವಯವಗಳ ಕಲ್ಪಿತಭಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇದಾದ್ದಾನೆ (5, 93). ಆ ನ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ, ದಾದಿಗೇ ಕೊಡೋಣ ಹಾಗೂ ದಾದಿಗೇ ಇಸ ಕೊಳ್ಳೋಣ ಎನ್ನು, ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ (5, 113). ಅವನು ಸುಮ್ಮನೇ ಹೊಡೆದು, ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸುತ್ತ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಕಷ್ಟಬಡುತ್ತ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿದನು (5, 69). — ಹಾಗೇ. -ಎ2. Even in that manner or so, etc.; without another cause or object. ಹಾಗೇ (without my ring) ನಿನ್ನ ಬೆರಳು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರು! (B. 3, 34). ಎಷ್ಟೋ ದೇಶಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಹೀಗೇ ಉಬ್ಬ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಸುಲ ಕೊಳ್ಳುವದಿ ಸಲು ನಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಅಂಚೆ ಯಿನ್ನು ಜನರು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹಿಡ ಕೊಟ್ಟು ಎಡ್ಡದಿದ್ದ ಇರುವರು ಅಲ್ಲ ದೇ ಹಾಗೇ ತಿರುಗಾಡಿದರೆ ಬದುಕು ಬರುವ ಧರವನವೆ ಅವರಿಗೆ ಇರುವ ದಿಲ್ಲ (5, 104). ಅನ್ನಿನನ್ನ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಬನ್ನ ಅಪಾರವನ್ನ ಇನ್ನಿನ ತನಕ ಹಾಗೇ ಉಬ್ಬ (5, 188). ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೋ, ಹಾಗೇ ಪ್ರೀತಿ (Prv.). — ಹಾಗೆಯೇ. -ಎ2. = ಹಾಗೇ. (My.). ಬೇಗನೇ ಮಾಡಿದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಗುವದು (Prv.). — ಹಾಗ್ಗಾ. = ಹಾಗೆ ಹಾಗೆ. ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಭಯಗೊಮ್ಮುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಅವನಿಗೆ ಬರುವವೋ, ಹಾಗ್ಗಾಗೆ ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ಧೈರ್ಯಗೊಳ್ಳುವನು (B. 5, 85).

ಹಾಂಗೆ hāngē. = ಹಾಂಗೆ, etc. (ಪೋಲ್ Simd. 148 Cm.; ಅನ್ನಿರೆ 358; ಅನ್ನೆ 362 Cm.; Bp. 8, 44; 27, 36; 47, 70). ಇಷ್ಟೆ ಬನ್ನ ಹಾಂಗೆ (ಯಥೇಷ್ಟಂ Simd. 140 Cm.). ರಸಮಿಲ್ಲದ ಹಾಂಗೆ ಅಟ್ಟಿ ಮದುರ (ಪಿಟ್ಟು); ಹೆಂಗೆ ಅಹುದು, ಹಾಂಗೆ ಎಷ್ಟುರ್ಥದಲ್ಲಿ ಯಥಾಸ್ಥಂ ಯಥಾಯಥಂ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಹಾಂಗೂ. = ಹಾಗೂ. ಎಲವ್ವಿತ ಎಮ್ಮುವದು ಅಲಸ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಮ, ಹಾಂಗೂ ಹೋಲು ಬಿದ್ದನ್ನಾದ್ದಕ್ಕೆ ಸಹ ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ (Dhv.).

ಹಾಬೆ hābi. = ಹಾಬೆ 1, etc. (ಜಲನೀರಿ, ಶೈವಾಲ, ಶೈವಲ Si. 95).

ಹಾಜರಿ hājari. = ಹಾಜರು, etc. Present (My.; Mhr., H. ಹಾಜರೆ). — ಹಾಜರಿಗೈರುಹಾಜರಿ. -ಗೈರು. Present and absent (My.). — ಹಾಜರಿಗೈರುಹಾಜರಿಪಟ್ಟಿ. A list or roll of the names of the persons of an establishment used to ascertain who are present and who are absent (My.). — ಹಾಜರಿಜವಾಬು. A ready answer; a repartee; that answers readily (My.; Mhr., H. ಹಜೀರಜವಾಬು).

ಹಾಜರು hājara. = ಹಜೀರ, ಹಾಜರಿ. Present; ready (My.). — ಹಾಜರುಹಾಮಾನು. A security for the appearance of, ball (My.; Mhr., H. ಹಾಜೀರಹಾಮಾನು).

ಹಾಂಬೆ hāmbē. = ಹಾಂಬೆ, etc. (G.).

ಹಾಟಕ hāṭaka. Gold. 2, the thorn-apple.

ಹಾಟಕಗಿರಿ hāṭaka-giri. Mēru (My.).

ಹಾಟಕೇಶ್ವರಿ hāṭaka-śvara. N. of a līṅga at Śrīgiri (Bp. 53, 52); N. of a līṅga in pātālaloka (J. 24, 14). — ಹಾಟಕೇಶ್ವರಬೊಮ್ಮದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಹಾಟು hāṭu. (fr. ಹಡು). The emitted seminal fluid (My.).

ಹಾಡ hāḍa. = ಹಾಡು 2.

ಹಾಡಕಾಲಿ hāḍa-kāḷa. = ಹಾಡುಕಾಲಿ. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಹಾಡಕಾಲಿ (ತುಮ್ಮುರ G.).

ಹಾಡಗ hāḍaga. = ಹಾಡಗ, (ಹಾಡಂಗ). N. of a plant (ಸಾರವತಿ Mr. 134).

ಹಾಡಂಗ hāḍaṅga. — ಹಾಡಂಗಮರ. The tree *Cordia walluehii* G. Don. (Z.).

ಹಾಡಿಕೆ hāḍikē. Singing (ಗಾನ, ಸಂಗೀತ G.). ಬೀಡಿಕೆ ಯು ಅದರ ಹಾಡಿಕೆಯನ್ನು ಬನ್ನೀತೇ?—ಹಾಡಿಕೆಯಲ್ಲದವನಾದರೆ ಹಾಡಿಕೆ ತಿಳಿಯುವದೇ? (Prva.).

ಹಾಡಿಯ hāḍiya. = ಪಾಡಿಯ, etc. (Bp. 40, 85).

ಹಾಡಿಸು hāḍisu. = ಪಾಡಿಸು. To cause to sing (C.).

ಹಾಡು hāḍu. 1. = ಲಡು 4, ಪಾಡು 1. To sing (C.; Bp. 43, 82; 47, 39; 59, 24). ಹಾಡುವದು (ಗೀತೆ Bp. 64). ಹಾಡೋ ತಮ್ಮ! ಹಾಡೋ, ಬೊಮ್ಮ!—ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಒಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ?—ಹಾಡಿದ್ದೇ ಹಾಡೋ, ಕಸವಾಯಿದಾಸ!—ಹಾಡುವ ವರೆಗೂ ಹಾಡು! ಕಡಲಿ ಕವಾ ಮುಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು!—ರೂಢಿಯಲ್ಲದ ಪದ ಹಾಡಿದರೆ ತಿಳಿದಾಸೇ? (Prva.).—ಹಾಡು ಹಾಡು. rep. (Bp. 85, 8). ಹಾಡುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಾ ರಾಗ, ಉಗುದುತ್ತಾ ಉಗುದುತ್ತಾ ರೋಗ (Prv.).

ಹಾಡು hāḍu. 2. = ಲಡು 5, ಪಾಡು 2, ಹಾಡ. Singing; a song (ಗೀತೆ, ಗಾನ Hā.; Mr. 75; Bp. 61; Bp. 55, 45; C.; B. 4, 186). ಗವುಡ ಹಾಡಿಗೆ ತವುಡೇ ತ್ಯಾಗ (Prv.). ರಾಗವಿಲ್ಲದ ಹಾಡು, ಭೋಗವಿಲ್ಲದ ಜನ್ಮ ತ್ಯಾಗವಿಲ್ಲದನ ದೊರೆತನ ಹಾಡಿದ ಗೂಗೆಯವತ್ತ (Sp.).—ಹಾಡು ಹಾಡು. To sing a song (Bp. 22, 48).

ಹಾಡು hāḍu. 3. = ಪಾಡು 8, etc. Manner, mode (My.; B. 2, 80; 3, 7). 2, suffering, trouble (My.; B. 2, 12, 47).

ಹಾಡುಕಾಡಿ hāḍu-kāḍi. = ಹಾಡಕಾಡಿ, ಹಾಡುಗಾಡಿ, q. v. (ಗಾಯಕ G.). ಸ್ವರ್ಗರೋಷದ ಹಾಡುಕಾಡಿ (ಗರ್ಭವ G.).

ಹಾಡುಗಾಡಿ hāḍu-gāḍi. = ಪಾಡುಂಗಾಡಿ, ಹಾಡುಕಾಡಿ, etc. A singer, a minstrel (My.; Bp. 292).

ಹಾಡುಗಾಡಿಕೆ hāḍu-gāḍikē. Singing (My.; ಗೀತೆ, ಗಾನ Bp. 61).

ಹಾಡಾ hāḍa. = ಹಾಡಾ. (Mhr. ಹಾಣಾಕೊ, to strike, beat; cf. ಹಣೆ 8). — ಹಾಡಾಹಾಣೆ. (Smd. 220, o. r. ಹಾಡಾಹಣೆ). Mutual or vehement beating (Bp. 21, 19). 2, a mêlée (ಬೆರಗುರುವದು Bhn. 18; Bh. 6, 7, 15).

ಹಾಡು hāḍu. A hand (My.; Mhr. ಹಾಡ). — ಹಾಡುಬೇಡಿ. A handout, a mansole (My.; Mhr.).

ಹಾಡೆ hāḍē. = ಲಡೆ. (My.). — ಹಾಡೆಹುಡು = ಲಡೆಹುಡು. (My.).

ಹಾಡರ hāḍara. = ಪಾಡರ. Adultery; fornication (C.). ಹಾಡರದ ನಾಂ (ಸ್ವೀರಿಣೆ, ಪುಂಜಲಿ, etc. Mr. 304); ಹಾಡರದ ಮನೆ (ಅಪತಿವಸನ 198). ಗಣ್ಣುನು ಸಾಯದೇ ಇರುವಾಗಲೇ ಎಣ್ಣುನ ದೆಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಹಾಡರದ ಮಗನು (ಕುಣ್ಣು Bp. 193). ಹಾಡರಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ ಹೋಯ್ತು ಬಿದ್ದು ಸತ್ತ.—ಪಟ್ಟಿಗೆ ಮಯ್ಯಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ಮುತ್ತಯ್ಯಿಗೆ ಹಾಡರ ಸಲ್ಲ.—ವಾದಾ ಮಾಡಿ, ಮಾಡಿ, ಹಾಡರ ಕಲಿತು ಕೊಣ್ಣು.—ಹನ್ನಿಯವರು ಹಾಡರ ಮಾಡಿದರೆ ತಮಟೆಯವರು ದಣ್ಣು ತೆತ್ತರು.—ಹಣವಿದ್ದವರು ಹಾಡರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹಾಡಲಿ ಹೋಗುವವರು ದಣ್ಣು ತೆತ್ತರು.—ಹೊನ್ನಿದ್ದ ಮೈನ ತೊನ್ನು ಮುಟ್ಟುಕು, ಮುಕ್ಕಳಿದ್ದ ಮೈನ ಹಾಡರ ಮುಟ್ಟುಕು (Prva.). ಹಾಡರದ ಕಥೆಯನ್ನು (the Bhārata) ಅದರೂ, ಪುಣ್ಯಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಮಾಡಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). See Prva. a. ದಣ್ಣು and ಹಗರಣ 1. — ಹಾಡರಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To accuse of adultery (My.). — ಹಾಡರಗಕ್ಕು. -ಕಕ್ಕು. An adulterer (My.). — ಹಾಡರದ ಮೊಟ್ಟೆ. A bundle of adultery, i. e. a place where adultery abounds (My.). — ಹಾಡರವಾಡು. -ಅಡು. To commit adultery (Bp. 54, 40; My.). ಹಗಲಿಲ್ಲಾ ಹಾಡರವಾಡಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಣುನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗದಕನ್ನೆ (Prv.).

ಹಾಡರಗಿತ್ತಿ hāḍara-gitti. An adulteress; a fornicatress (ಹೋಡೆ, ಬೆದಗಾರ್ತ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಸುತಗಿ, ಪಾರ ಕಿಂ 72, ಪುಂಜಲಿ, ಭರ್ತಣಿ, ಬನ್ನಿಕೆ, ಅಸತಿ, ಕುಲಬಿ, ಇತ್ತರಿ, ಸ್ವೀರಣಿ, ದಾಸುಲಿ Bp. 185; ಕುಲಬಿ Bp. 40, 55; C.). ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಯು ಎಗನು (ಪಾಣ್ಣಿಕನೀಯ, ಬನ್ನಿಲ, ಅಸತೀಸುತ, etc. Bp. 190). ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಯ ಕರೆ ಹನ್ನರದೋಗಿ, ಗರ್ಭಿಯ ಕರೆ ಪತ್ತಾದಕ ತೆಗೆಯುವ ಕೈ.—ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಗೆ ಹದಿನೆಣ್ಣು ಹೆಸರು.—ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಯ ಕಾಲ ಪಡೆ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲದು.—ಕಕ್ಕುಗೆ ಕಡುನಾಲಿಗೆ, ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಗೆ ಹಲವು ನಾಲೆಗೆ.—ನಾಗರಪಂಚಮಿಯಾದರೆ ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಗೆ ಎನು?—ಸೂಳೆಯ ಮನುಷ್ಯದಾರ, ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಯ ಮಗ ಹವಲ್ಲಾರ (Prva.).

ಹಾಡರತನ hāḍaratana. Adultery (My.).

ಹಾಡರಿ hāḍari. = ಪಾಡರಿ 1. Tbh. of ಪಾಟಕ (Smd. 364 Māh.). — ಹಾಡರಿಯ ಮರ. (ಪಾಟಲಿ, ಅಮೋಘ, etc. Mr.). 2, a large tree Mimasops kauki Lin. (Bp. & Pl., = ಪಾಟಕಮರ). — ಹಾಡರಿಯ ಹೂ. (ಧಾತಕ Mr.).

ಹಾಡರಿಗ hādariga. = ಪಾಡರಿಗ. An adulterer; a fornicator; a paramour (ಪಾಡ, ಉಪಪತಿ Hā.; Mr. 248; Bp. 11, 51; ಅನುಕ. ಕಾಮಾಸ್ಥ, ವ್ಯಥಿತಾಂ G.).

ಹಾಡರಿಗಿತಿ hādariga-iti. (Smd. 246). = ಹಾಡರಿಗಿತಿ.

ಹಾಡಿ hāḍi. = ಪಾಡಿ 1. A road, a way (ಕುಣ್ಣು: ಮಾರ್ಗ Nn. 42; ಅಯನ, ವರ್ತು, ಮಾರ್ಗ, ಅಪ್ಪ, ಪಕ್ಕ, ಹದಿ, etc. Bp. 104; Rā. 9, 26; C.). ನೀರು ಹರಿಯುವ ಪಾಡಿ (ಉಮಾರ್ಗ Bp. 82); 4000 ಹನ್ನಪರಿಮಾಣವಾದ ಪಾಡಿ (ಸ್ವ. 105); ಹಾಡಿಗಳನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬರುವಿಕೆ (ಪ್ರವಹ 393). ಹಾಡಿಯಾ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವ ಮಾಡಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). ಅದೇ ಪಾಡಿ ಹಿಡಿತ, ಗವಳಿಗರು ನೆರವುರಿಗೆ ಹಾಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು (B. 2, 13). ಸುಮ್ಮನೇ ನಾನು ಹಾಡಿ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನು (2, 47). ಒಮ್ಮೆ ದಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟೆ ಹೇದಾಡ ಬದಕ ಕತ್ತೆಗಳು ಸುಮ್ಮನೇ ಹಾಡಿ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆ (3, 48). ಒನ್ನು ಹಾಡಿದೇಗುಲದ ಹಾಡಿ ಹಿಡಿದರು (3, 100). ಅತನನ್ನು ಹಾಡಿಗೆ ತರ ಬೇಕೆನ್ನು. ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣುರು (4, 56). ನೀನು ಅವನ ಹಾಡಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ (4, 189). ಅವರು ಅಗಸೆವಾಗಲಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಒನ್ನು ಅನಿ ಹಾಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು ನಿಲ್ಲಿತ್ತು (5, 48). ನಾನು ನನ್ನ ಹೆರೋ ಹಾಡಿಗೆ ತಪ್ಪೆನು, ಪಾಡ ತರೋ ಹಾಡಿ ಹಿಡಿಯುವವನು ನನ್ನಿಲ್ಲಾಗಲೋವು; ಅಹಹಾ, ಎನು ಪಾಡ ಬೇಕು? (5, 197). ಹಾಡಿ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿಸುವವಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡ ಹಣಾ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (5, 300). ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರನ್ನು ಅಪ್ಪ! ಅನ್ನರ, ನೀನು ಯಾರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ, ಮೂಗಾ? ಹೇ ಹಾಗೆ—ಬೋಧಕನಾದರೆ, ಸಾಧಕ ಮಾಡಲಿ! ಹಾಡಿಗೆ ಎನು ಅಪ್ಪ?—ದೇವಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹಾಡಿ ತಿಳಿಯದೇ?—ಮಾಡಿಗರ ಮೇಲೆ ತರುವ ನ್ನುವಿದ್ದರೆ ಹಾಡಿಲಿ ಹೋಗೋರಿಗೆ ಎನು?—ಸೇವಿದ ನೀರು ಪಾಡಿ ಹಾಕೋರೆ? (Prva.). — ಹಾಡಿಮಾರ್ಗ. The expenses of a journey, travelling expenses (B. 5, 159). — ಹಾಡಿಗಿಕ್ಕು. ಕೊಣ್ಣು. To commence to go, to go (My.). — ಹಾಡಿಗಾರ್ತ. A road-quarrel (in which one has no personal concern. My.). ಹಾಡಿಗಾರ್ತ ಹಣವಡಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣುರು (Prv.). — ಹಾಡಿನಡೆ. To go along the road, to walk on a road (My.). ಹಾಡಿ ನಡೆಯೋಣ (ಎಲೆ Bp.). ಪಾಡಿಯ ಸಂಗತ ಪಾಡಿಗಳು. ಕುಣ್ಣುನ ಕೂಡ ಹಾಡಿ ನಡಿಯಲು ಸಲ್ಲ (Prv.). ನೀರಾಗಿ ಹೆಸುವದು, ಮೃಗವು ತಾನಲ್ಲ; ಹಾಡಿಬಾಯದು, ಹಾಡಿ ನಡೆಯುವದು (a boat, Bāḍagūṇaspadi). — ಹಾಡಿ ನೋಡು. To look for, to wait for, to wait, to look forward to (My.). ಎನ್ನು ಅಪ್ಪ ಬರುವ ತನಕ ನಾನು ಹಾಡಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ (B. 2, 7). ಕಡೆಗಳು ತಮ್ಮಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಾಡೆ ನಿಲ್ಲುವ ಹಾಡಿ ನೋಡ ಬೇಕು (4, 61). ಕಕ್ಕುನು ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಕರೆ ಕಳಿಸಿ, ಅವರ ಹಾಡಿ ನೋಡುತ್ತ ಕುಲದ್ದಾರಿ (4, 187). ತಾನು ಮನುಷ್ಯವರಾಗಿ ಸಾವಿನ ಹಾಡಿ ನೋಡ ಬೇಕು (5, 155). — ಹಾಡಿದಾಳ. A man who sits by the road.

side (on festive occasions) and asks alms from them who pass by him (My.). — ಹಾದಿಯವ. -ಅವ. A man of the road, a wayfarer. ಬೀದಿಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಸುರಿದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗವಾದಿ ಹಾಗಿ (Prv.). — ಹಾದಿಹೋಕ. A man who goes on a road, a wayfarer. ಹಾದಿಹೋಕನ ತಲೆ ಕಟ್ಟಲೆ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ (i. e. he is killed and offered to that deity as a narabali, a custom that prevailed in former times, Prv.).

ಹಾದಿಕಾ hādi-kāra. A traveller (ಅಧ್ಯಗ G.; C.; B. 2, 22; 3, 44; 4, 180).

ಹಾದು hādu. P. p. of ಹಾಯು. (C.).

ಹಾನ hāna. The act of leaving or quitting. (Abh. P. 8, 66).

ಹಾನಿ hāni. Abandonment, relinquishment; neglect; loss, want, privation, absence; decrease, deficiency, diminution; detriment, damage, harm, destruction, extinction, hurt (ಅವಹಾರ, ಅವಹಯ Si. 892; Ūh. v. 37; J. 7, 26; 10, 24; Bp. 40, 73; B. 4, 24). ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸ್ವೇಷ ಇದ್ದ ಮಾ ನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ. — ತನಗೆ ಒನ್ನ ಹಾನಿ ಅರ್ಥದಿನ್ನ ಹೋಯಿತು. — ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕೂತಾಗ್ಯೂ ಹಾನಿ ಬರುವದು ತಪ್ಪೇತೇ? (Prv.).

ಹಾನು hānu. = ಅಹನು, ಅನ 4. See ಹಾನೆ; ಇದ್ಧಾನು.

ಹಾನೆ hānu-89. = ಅನ 1. See ಇದ್ಧಾನು.

ಹಾನೆ hānē. = ಪಾನೆ. A pot. ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹಾನೆಹಾಲು, ಹೆತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾನಹಾಲು (Prv.).

ಹಾನ್ತಿ hānti. — ಹಾನ್ತಿಹುಲ್ಲು. A common fodder-grass, Anthistiria ciliata Lin. (Z.). See ಮರ.

ಹಾಪಿತ hāpita. Caused to be relinquished, made to give up; abandoned, left; omitted; lost. See ಎ.

ಹಾಪೆ hāpē. = ಅಗಪೆ, etc. (My. among Brāhmanas who speak a corrupt Tamil).

ಹಾಮಟೆ hāmaṭi. — ಹಾಮಟೆಬಳ್ಳಿ. (ಎಪ್ಪತ್ತೇನಪ್ರಿಯ, ಕೃಷ್ಣ, ವಾಸಾಂ, ನದರೆ, ವಾಟೀಗಿ Si. 159).

ಹಾಯ್ hāy. 1. = ಹಾಯ್ 1 q. v., etc. To jump over; etc., etc. (Bh. 1, 5, 9; 1, 8, 88, 93; 2, 13, 28; 3, 13, 25, 27, 80, 31, 33; J. 7, 45, 52; 28, 6). P. p. ಹಾಯ್ತು (exceptionally also in the common language). ಹಾಯ್ತು (B. 8, 94). ಹೋಣಿ ಮುನ್ನಾ ದವುಗಳನ್ನ ಹಾಯ್ತು ಆಜೇ ದಡಕ್ಕೆ ಸೇರ ತಕ್ಕೆ ಮತ್ತರಬಲವುಳ್ಳ ಹೋದ ಮುನ್ನಾ ದವುಗಳು (ನಾನ್ಯ Si. 88); ಹೋದ ಹಾಯ್ತು ಹಾಟಿಸುವ ಹಡಗಿನವನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮುಚೂರೀ ರೊಕ್ಕ (ಅತರ 84); ಕಡೆ ಹಾಯ್ತು ದಾಂ (ಅಪಕ, ಅವಧ 105); ಹಾಯ್ತು ಓಡುವಿಕೆ (ವರತ 274); ಗೂಳಿ ಹಾಯ್ತು ಓಡುತ್ತಿರಿಸಿದ ಆಳಳು (ಸನ್ನಿ ನಿ 321). ನೀರ ನಡೆ ಹಾಯ್ತು ತಪ್ಪ (ಉದಾಹ Mr. 416).

ಹಾಯ್ hāy. 2. = ಹಾಯ್ 2, etc. Crossing; going; propriety: pleasurable, nice, pleasant (as a meal, a place, sleep, etc. My.). — ಹಾಯ್ತಡ. -ಕಡ. A place where a river is forded (My.). — ಹಾಯ್ತಡು. -ಬಿಡು. To let loose (Rām. 6, 19, 17).

ಹಾಯ್ hāy. 3. A sail (My.; M. ಪಾ, ಪಾಯ್, a mat; a sail; a sheet of paper; T. ಪಾಯ್, a sail; a mat).

ಹಾಯನ hāyana. A year. 2, a ray. 3, a sort of red rice.

ಹಾಯಿ hāyi. 1. = ಹಾಯ್ 1, etc. P. p. ಹಾಯಿದು (My.; B. 5, 35).

ಹಾಯಿ hāyi. 2. = ಹಾಯ್ 2, etc. (Tē. ಹಾಯಿ = ಸುಖ, ಸೌಖ್ಯ). — ಹಾಯಿದೋಡು. -ತೋಡು. To appear, i. e. to be agreeable. ಕವಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಕೇಳ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ಹಿತವಾಗಿ ಹಾಯಿದೋಡುವ ನಾಡ (ಕಲ Si. 61).

ಹಾಯಿಕು hāyiku. = ಹಾಕು, etc. (Bp. 43, 13; Rām. 5, 8, 72; 6, 10, 11; Bh. 1, 8, 15; 2, 12, 50; 8, 24, 24).

ಹಾಯಿಸು hāyisu. = ಹಾಯಿಸು, ಹಾಯ್ತು, ಹಾಸು. To cause to go (B. 5, 300); to cause to go forward, to stretch forward, to extend (B. 3, 114; My.); to cause to pass over or cross (My.); etc.

ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ hāyisuvikē. Causing to go, etc. See ಕಡೆ.

ಹಾಯು hāyu. = ಹಾಯ್ 1, etc. P. p. ಹಾದು (C.). ಅಲ್ಲದ ಹುದೆವು ಅಪಾಣನೊಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದೆನ್ನ (8p.). ಎಲೋ, ಹುದು ಗಾ! ನಿನ್ನ ಕೆಯ್ಯಳಗಿನ್ನ ನೆತ್ತರ ಹಾಯುತ್ತದೆ (B. 2, 47). ಆಡುಗಳು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು, ಅವರನ್ನು ಹಾಯುತ್ತವೆ (5, 24). ಹೋತಿನ ಕೋಡುಗಳು ಮೇಲ್ಗಡೆಗೆ ಹಾದಿರುತ್ತವೆ (3, 9). ಅವರಿಬ್ಬರು. ಒನ್ನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾವನ ತೋಟನೊಳಗಿನ್ನ ಹಾದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು (3, 37). ನಮ್ಮ ಬಾಗಿಲ ಮುನ್ನ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು (3, 38). ಮೋಡ ಸೀರ, ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಹಾದಿರುತ್ತದೆ (3, 74). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾದ ಹೊ ಕ್ಕುದಿ (ಗಣ್ಯಾಣಿ); ವಾತದಿನ್ನ ಯಾವನ ಹೊಕ್ಕುದಿ ಹಾದಿರುತ್ತದೋ, ಅವನು ತುಣ್ಣಿಲ (G.). ತಲೆ ಗಟ್ಟಿಯೆನ್ನು, ಕಲ್ಲು ಹಾಯ ಬಾರದು (Prv.). See Prv. s. ನಮ್ಮು. — ಹಾದಾಟ. -ಅಟ. Mutual butting (My.); fording (My.). — ಹಾದಾಡು. -ಅಡು. To butt with horns (My.); to pass over, to cross (My.; B. 1, 16).

ಹಾಯುವಿಕೆ hāyuvikē. Passing over, etc. (ಉದ್ದೇನ Si. 178). See ಕಡೆ.

ಹಾಯ್ತುಸು hāykitu. = ಹಾಕಿಸು. (Bp. 28, 27; J. 11, 33; see ಕಡೆ).

ಹಾಯ್ತು hāyku. = ಹಾಕು. (Bp. 18, 14; 21, 35, 43; 22, 10; 24, 59; 30, 15; 32, 26; 42, 35; J. 10, 30; 13, 63; 14, 18; Bh. 2, 13, 46, 50). See ಇದ್ವಾಯ್ತು.

ಹಾಯ್ತು hāysu. = ಹಾಯಿಸು, etc. To cause to go or proceed, to drive (Bp. 21, 39); etc.

ಹಾರ್ hār. = ಹಾರ, ಹಾರು. To look for; to investigate, etc. 2, to desire (Grj. 9, after 58; Bp. 23, 34). ಆಸನ ಎನ್ನೊಡೆ ಶತ್ರುವನಾಕ್ರಮಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ ಎನ್ನು, ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳ ಹಾರುತೆ ದುರ್ಗಾದಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ಥಿತಿಯು (ಆಸನ Nr.). — ಹಾರ್ವ. = ಪಾರ್ವ, etc. A Brāhmana (My.). ಪರ್ವತಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾರ್ವನಾದರೆ ಗರ್ವವು ಯಾಕೆ? — ಪೂರ್ವ ಹೇದರೆ ಹಾರ್ವ ಓಡ್ತಾನು (Prv.). See Sp. s. ಹೋರೆ. — ಹಾರ್ವತಿ. = ಪಾರ್ವತಿ. A Brāhmana woman (My.; see Sp. s. 344).

ಹಾರ ಹāra. = ಹಗರ, etc. (Bh. 1, 7, 1; see ಕೆಯ್ತಾರ No. 1).

ಹಾರ hāra. = ಅರ 3. Taking; conveying; seizing; carrying away or off; robbing; removing, depriving of; obtaining, holding, retaining; captivating, charming; throwing, casting; offering; loss, waste. 2, a string of pearls; a necklace of sixty-four or hundred and eight strings; any necklace. See Mr. s. ವಿಜಾವರಿ; Si. 217, 218, 230.

ಹಾರಕ ಹāraḥ. = ಹಾರಕು. The grain Paspalum scrobiculatum Lin. (ಉನ್ನಾಳ, ಕೋದ್ರವ Mr. 373; ಕೋ ರದೂಪ, etc. Si. 304). ಹಾರಕ ಬೆಳೆಯುವ ನೆಲ (ಕೌದ್ರವೇನ Si. 301). — ಹಾರಕದಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. = ಹಾರಕ. (My.).

ಹಾರಕ ಹāraḥ. Taking; bringing; conveying; seizing; etc. See ಮುಣ್ಣು.

ಹಾರಕು hāraku. = ಹಾರಕ. (ಕೋರದೂಪ, ಕೋದ್ರವ Nr.).

ಹಾರಕು ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ Nr.). ಹಾರಕನ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ Hlā.). ಹಾರಕಂ ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ Mr. 94).

ಹಾರಯಿಸು hārayisu. = (ಅರಯಿಸು), ಹಾರಯ್ಸು, ಹಾರವಿಸು. (My.).

ಹಾರಯ್ಕೆ hāraykē. (= ಅರಯ್ಕೆ, etc.). Wish, desire (ದೋಷದ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಸ್ವಪ್ನ, ಮನೋರಥ, ಕಾಮ, ಅಭಿಲಾಷ, etc. Si. 70; ತೃಪ್ತೆ, ಸ್ವಪ್ನ 420; ತೃಪ್ತೆ, ಸ್ವಪ್ನ 483). ಹಿತವಾಗಲಿ ವ್ಯು ಹಾರಯ್ಕೆ (ಅಶಿಸ್ 463).

ಹಾರಯ್ಸು hārayisu. = (ಅರಯ್ಸು), ಪಾರಯ್ಸು, ಹಾರಯಿಸು. To look for; to get a longing after; to desire. ಧನವನ್ನು ಹಾರಯ್ಸುವವಳು (ಇಚ್ಛಾಪತಿ, ಕಾಮುಕ, ಭೋಗವನ್ನು ಬಯಸುವವಳು Si. 185); ಹನ್ನಾಗಿ ಹಾರಯ್ಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಪ್ರಾರ್ಥನ, ಅರ್ಥತ, ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು 381). ಪರರ ಮುಖವ ಕೇಳಿ, ಮನದಲಿ ಹಿಂದು ಬಿಟ್ಟು, ಪರರ ಪದವಿಗೆ ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಹಾರಯ್ಸು (Akṛāra-niti 32). See Grj. 4, after 104; 5, 81; Rām. 6, 14, 21; 6, 44, 52; J. 7, 40; 13, 5; 18, 9; 27, 18.

ಹಾರವ hāra. See s. ಹಾರು 2.

ಹಾರವ hā-ra. The sound or cry of ಹಾ (Ūpr. 5, 11, 12; Abh. P. 14, 101).

ಹಾರವಗಿತ್ತಿ hāra-gitti. See s. ಹಾರು 2.

ಹಾರವಲಯ hāra-valaya. An encircling necklace (J. 2, 8). 2, ಹಾರವಲಯ. destruction connected with the cry of ಹಾ (2, 8).

ಹಾರವಾಣ hāravāṇa. 1. Tbh. of ಪಾರಾವತ. (My.).

ಹಾರವಾಣ hāravāṇa. 2. = ಹಾರಿಯಾಳ q. v., etc. (My.).

ಹಾರವಿಸು hāravisu. = ಹಾರಯಿಸು, ಹಾರಯ್ಸು, etc. (Bp. 4, 13; 5, 42, 48; 12, 20, 23; 44, 15; 54, 65; 61, 64; Rām. 4, 2, 10; 5, 1, 5).

ಹಾರಹಾರೆ hārahāre. A grape (ದ್ರಾಕ್ಷೆ Mr. 112).

ಹಾರಿ hāri. Taking; conveying; bringing; carrying away; removing, taking away; seizing, robbing; obtaining, acquiring; captivating, charming, delighting; pleasant; agreeable, beautiful.

ಹಾರಿಕೆ hārikē. She who brings, takes, seizes, removes, etc. See ಕುಟ್ಟು.

ಹಾರಿದ್ರ hāridra. (fr. ಹರಿದ್ರಾ). Yellow; yellow colour.

ಹಾರಿಯಾಳ hāriyāḷa. = ಹಾರುವಾಣ 1, ಹಾರವಾಣ 2, ಹಾರಿವಾಳ, ಹಾರುವಾಣ, ಹಾರಿವಾಣ. Tbh. of ಪಾರಿಭದ್ರ. — ಹಾರಿಯಾಳದ ಮರ. The coral tree, Erythrina indica Lam. (ಪಾರಿಭದ್ರ, ಹಾರಿಭದ್ರ, ಮನ್ದಾರ, ನಿವ್ವತ್ತರು Nr.).

ಹಾರಿವಾಳ hārivāḷa. = ಹಾರಿಯಾಳ, etc. The coral tree (ಮನ್ದಾರ, ಪಾರಿಭದ್ರ Hlā.).

ಹಾರಿಸು hārisu. = ಹರಿಸು. See ಸಂ.

ಹಾರಿತ hārita. A kind of pigeon of a yellowish green colour, Columba hartiola Buch. (ಹೊಡಿಸು Hlā.).

ಹಾರಿತಕ hāritaka. = ಹಾರಿತ. (Ūpr. 6, after 86).

ಹಾರು hāru. 1. = ಹಾರ, etc. (Bp. 3, 80; 11, 11; 35, 54). ಹಾರುವುದು (ಯಾಡನೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನ Mr. 235). ಹಾರಿಬೇಡುವಂ (ಅರ್ಥ, ಯಾಡಕ, ಮಾರ್ಗಣಕ, ವಸಿಪ Mr. 235). — ಹಾರುವ. = ಹಾರವ, etc. A Brāhmaṇa (Bp. 57, 36; Rām. 5, 8, 49; C.; B. 2, 10). ಹಾರುವನಿಗೆ ಅಳಾಗ ಬೇಡ, ಗಾಣಿಕನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ. — ಕುದುರೇ ಹಿಡಿದ ಬೇಡ, ಹಾರುವನ ಮುಗಿದ ಬೇಡ. — ಹಾರುವನ ಬದುಕು ಮಗನಿಗೆ, ಸೆಟ್ಟಿಯ ಬದುಕು ಅಳಿಯನಿಗೆ. — ಹಾರುವರ ಮನೇಲಿ ಪರಿಸೇವೆ ಅದರ ಮೂಡಿನಾಯಿಗೆ ಒಡ್ಡು. — ಹಾರುವನ ಮೋಡಿಯಾದರೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾಡಿದೆ ಇದ್ದೀತೇ? — ಎಲೆನ ಶಾಯಿ ಹಾರು

ವನ ಮೇಲೆಯೇ? — ಹೊರೆಯನ ಪಾಯಸ ಹಾರುವನಿಗೆ ಯಾಕೆ? — ಹೊಡೆ ಹಾರುವನನ್ನು ತೊಡಗ ಹಾರದು, ಉಣ್ಣೆ ಕುರುಳನ್ನು ತೊಡಗ ಹಾರದು. — ಹಲವು ಬೇವರನ್ನು ನವ್ವು, ಹಾರುವ ಕೆಟ್ಟ; ಹಾರುವವನ್ನು ನವ್ವು, ಹಲವರು ಕೆಟ್ಟರು. — ಹಾರುವನಿದ್ದ ಊರು ಹಾರದು, ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಾರದು. — ಹಾರುವ ಮಾಡುವದು ಬಿಡುಕೆ, ಹೊರೆಯ ಮಾಡುವದು ಹೆಣ್ಣುಕೆ. — ಹಾರುವನ ಬೊಟ್ಟು ಹರವಾರಿ ದೊರೆ. — ಹಾರುವರ ಮೊಟ್ಟೆ. — ಹಾರುವನ ಬೊಟ್ಟು ಹರವಾರಿ ದೊರೆ. — ಹಾರುವವಳು. The Brāhmaṇa tribe or caste (Bp. 3, 80). — ಹಾರುವಾಗ್ಗೆ. — ಕಟ್ಟೆ. The end of a garment put into regular folds and tucked in behind, as is done by Brāhmaṇas (My.). — ಹಾರುವಗಿತ್ತಿ. = ಹಾರಿತಿ. A Brāhmaṇa woman (My.). — ಹಾರುವಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. Mr. Brāhmaṇa (ದ್ವಿತೀಯ, ಭೂದೇವ, ಪ್ರಾಪ್ತ, etc. Si. 232). ಹಾರುವಯ್ಯನ ಸಂಗ ಹಲವು ಭಾಗ (Prv.). — ಹಾರು ಹಾರು. rep. (Bp. 6, 26). — ಹಾರೋ. ಹಾರೋನು = ಹಾರುವ. ಹಾರುವನು. (My.). ಸೋರಿಕಾಯಿ ಅದರ ಹಾರೋರಿಗೆ ಹಾಗೇ? (Prv.). — ಹಾರೋಳು. A dog of a Brāhmaṇa, a mean Brāhmaṇa. ಪೂರನಿಗೆ ಸೇರಿ ತೊಡ್ಡು, ಹಾರೋಳನ್ನು ಸೋರು ಹೋದ (Prv.). — ಹಾರೋಳೇರಿ. — ಕೇರಿ. A street where Brāhmaṇas live (My.).

ಹಾರು hāru. 2. = ಹಾರು 1. Looking for; looking after; desiring. — ಹಾರ. — ಅ 3. = ಹಾರವ. 3ನೇ ಪದ್ಧತಿ. — ಹಾರವ. — ಅವ. A Brāhmaṇa. ಅಧ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ಪಾಠವ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಯಾ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡ್ಡೆ ಎನಿಸಿ ಹೊತ್ತಿತು (Prv.). — ಹಾರವಾಣ. A Brāhmaṇa woman. ಸೀರೆ ಅದರ ಹಾರವಾಣಿಗೆ ಅನೇಕ? (Prv.). — ಹಾರವಯ್ಯ. Mr. Brāhmaṇa. ಅನೇಕರ ಹಾರವಯ್ಯ ಗೋಪಿಯೇಳಿಗೆ ಮೂಳೆ ಕಟ್ಟಿದ (Prv.).

ಹಾರು hāru. = ಹಾರು. See ಕವಳಿಗೆ.

ಹಾರುವ hāruva. See s. ಹಾರು 1.

ಹಾರುವಗಿತ್ತಿ hāruva-gitti. See s. ಹಾರು 1.

ಹಾರುವಾಣ hāruvāṇa. = ಹಾರಿಯಾಳ, etc. (My.).

ಹಾರೆ hārē. = ಅರೆ 5. See ಇದ್ದಾರಿ.

ಹಾರೆ hārē. = ಹಾರೆ, etc. A crowbar (ಕೇರಿ Mr. 371; My.: Bp. 23, 34; Ū. Bp. 47, 48); a short hoe (B. Hkr.; Tē. ಕಾಳಿ. ಹಾರೆ ಮೋಟು, ಗುಡ್ಡಲಿ ಬೊಡ್ಡು, ಗೆಯ್ಯುವವನಿಗೆ ಚೆಲ್ಲೆಯ. — ಕಾಡು ಪಾಡದಾನೆ! ಹಾರೆ ಸುಂಗು! — ಹಾರೆ ಕೆಲಸ ನನ್ನ ಸ್ವ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಂಡ ದೋಸಿಗೆ ನಾನು ಬಡೆಯ (Prv.). — ಹಾರೆಕಾಯಿ. The spoke of a wheel (My.). — ಹಾರೆಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಟ್ಟಿಗೆ. A crowbar (ಕಮೇಮು, ಕೂಲಿ Mr. 156).

ಹಾರೋ hārō. See s. ಹಾರು 1.

ಹಾರ್ ಹār. = ಹಾರು 1, etc. ಹಾರ್ವದು (Bp. 38, 38).

ಹಾರಿಸು hārisu. = ಹಾರಿಸು. (Ū. 25, 31).

ಹಾರಿಕೆ hārikē. Jumping, a jump, etc. (Rām. 6, 30, 13; B. 4, 37, 212; ಲಂಛನ G.).

ಹಾರಿಸು hārisu. = ಅರಿಸು 2, ವಾರಿಸು. To cause to jump or jump over (My.; B. 5, 33); to cause to fly (My.); to cause to fly down, to throw (as a horse does a rider, My.; B. 4, 184); to remove (as a fault, My.; B. 4, 200); to cause to copulate (My.); to cause to explode, to discharge, to fire (as gunpowder or fire-arms, My.; B. 4, 200, 112, 192).

ಹಾರು hāru. 1. = ಅರಿಸು 5, ವಾರು 1 q. v. To jump: to run; to run or go away; etc. (Bp. 38, 38).

86, 28; 46, 23; 52, 18; 56, 20; 59, 24; J. 20, 47; Bh. 2, 13, 44. 50; C.); to be discharged or fired (as fire-arms, My.). ಹಾಡುವುದು (ದಯನ HIA.). ಕೆಳಯಿಕ್ಕೆ ಹಾಡುವ ಪಕ್ಕಿ (ಸಣ್ಣೇನು); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಡುವ ಪಕ್ಕಿ (ಉದ್ದೇನ N.). ಹಾಡು ಬೀದುವ ಮೀನು (ಪ್ರೋಕ್ಷ, etc. SI. 87); ಹಾಡುವ ಸ್ವಧಾವತ್ಯವನು (ಉತ್ತಮ್ನ, ಉತ್ತಮ್ನ 360); ದನಗಳ ಮೇಲೆ ಗೂಳಿಗಳು ಹಾಡುವ ಸಮಯ ಗೂಳಿ ಬಸವು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಜನ, etc. 398); ಹಾಡು ಹೋಗುವುದು (ಪ್ರವಗ 410). ಅದು ಬಿಟ್ಟವನೊಬ್ಬ ಹಾಡು ಬಹುದೆನ್ನಲ್ಲಿ, ಹಾಡು ಬಹುದೆನ್ನು, ಎನ ಬೇಕು; ಮೂರ್ಖನನ್ನು ಗೆಲುವುದಕ್ಕಾಗಿ (Sp.). ನಿನಗೆ ಏನಾದರೂ ನೋವು ಆದಾಗ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇನೆ ಬನ್ನಾಗ ನನ್ನ ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗಳ ಹರಣ ಹಾಡುವುದು (B. 1, 25). ಹಾಡುವ ಕಾಗೆ ಹೋರಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿತೇ (or ಬಲ್ಲದೇ)?—ಹಾಡುವ ಗುಟ್ಟಿಗೆ ಗೋಡೆ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ.—ಗೋಡೆ ಹಾಡುವವ ಬೇಲಿ ಹಾಡಿನೇ?—ಹಗಲಿ ಹಾಡಿದವ ಗಗನಾ ಹಾಡ್ಯನೇ?—ನಡಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮಡೂ ಹಾಡು ಹೋಗ ಬಹುದೇ?—ಪಾಗಾರ ಹಾಡಿದವನು ಸಾಗರ ಹಾಡ್ಯನೇ?—ವಾರಿ ವಾರಿ ಬನ್ನವರು ಹಾಡು ಹಾಡು ಹೋಗರೇ?—ಮದ್ದಿಗೆ ಹೆದರು, ಹೊದೇಲಿ ಹಾಡಿದ ಹಾಗೆ.—ಶೀರದ ಕಾರ್ಯ ಹಾಡಿದರೂ ಆಗದು (Prvs.). ಗುಣ್ಣು ಹಾಡು (G. 184). — ಹಾಡು ತೆಗಸು. To cause or make (somebody) to open (a door) suddenly (Bp. 50, 19). — ಹಾಡು ತೆಗೆ. To cause (a door) to fly open (Bp. 28, 49; 43, 47); to open a door completely (My.). — ಹಾಡು ಬಿಡಿ. To open (a door) completely (My.). — ಹಾಡಾಡಿಸುವಿಕೆ. — ಆಡಿಸುವಿಕೆ. Causing to jump or move quickly about. ಕಣ್ಣುಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಹಾಡಾಡಿಸುವಿಕೆ ಮುನ್ನಾದದ್ದು (ಅಂಗಿಕ SI. 66). — ಹಾಡಾಡು. — ಆಡು. To jump about, to run about, to fly about, etc. (B. 2, 2. 5; 3, 10. 68; 5, 86). — ಹಾಡಾಡುವಿಕೆ. Flying about, etc. ಹಾಡಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರದೀನ, ನೆಗೆಯುವಿಕೆ SI. 178). — ಹಾಡ್ಯಾಡು. — ಆಡು. = ಹಾಡಾಡು. (B. 3, 80). ಬೇಡು ಆದರೂ ಹಾಡ್ಯಾಡೋದು ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹಾಡು ಹಾರು. 2. = ಹಾಡು 2, ಹಾರ್. Running; jumping; flying; throbbing; copulating. See ಎರ್ಡ್. — ಹಾಡುಗಾರಿ. — ಹಾರಿ. A woman who has feet that run about: a gad-about (My.). — ಹಾಡುಗುಪ್ಪ. — ಕುಪ್ಪ. A game at which boys form two parties each of which makes a heap of sand in its front, when one of a party is ordered to jump from one heap to the other; if he is not successful, one jumps on his shoulders and drives him about (My.; ಪದ್ಮಮದ Kk. 71; ಪದ್ಮಮದ Sm. 56, o. r. ವರಮದ). ಹಾಡುಗುಪ್ಪೆಯಾಳು ಆಡು, to play that game (My.). — ಹಾಡುಗಯ್ಯ. — ಕಯ್ಯ. Copulation, coitus (Upr. 8, after 56). — ಹಾಡುಮಾಡು. (ಪ್ರೋಕ್ಷ, ತಪರಿ SI. 87).

ಹಾಡುವಿಕೆ ಹಾರುವಿಕೆ. Jumping, leaping over, etc. (ಅತಿ, ಲಂಛನ SI. 467).

ಹಾರ್ har. = ಹಾಡು 2. — ಹಾರ್ಗಪ್ಪ. — ಕುಪ್ಪ. = ಹಾಡುಗುಪ್ಪ. (Bp. 32, 37).

ಹಾರ್ದ hārda. (fr. ಹೃದ್). Affection, love, kindness.

ಹಾರ್ದಿಕ hārdikya. A N. of Kṛitavarma. (J. 13, 35).

ಹಾರ್ಯ hārya. To be taken, to be taken away (adj.). See ಅ, ಪರಿ. 2, the dividend.

ಹಾರ್ವ hārva. See s. ಹಾರ್.

ಹಾರ್ವಿತಿ hārviṭi. See s. ಹಾರ್.

ಹಾರ್ಸ hārs. A horse (SI. 272).

ಹಾಲ್ hāl. = ಹಾಲ್ 1, ಹಾಲ, ಹಾಲು. Milk; the white juice of some plants; the juice of sugar-cane and that of a cocoa-nut; vaccine

matter (My. as ಹಾಲು; ಉದ್ಯೋಗ, ಕ್ಷೀರ, ದುಗ್ಧ, ಪಯಸ್, ಪೀಯೂಷ HIA.; Bp. 28, 65; 50, 35; 55, 15; 57, 80; 60, 49. 60). ಹಾಲಾ! ಅಮರ್ವಾ! ಇನದು, ಗಡಾ! (Sm. 69). ನಾಗುಳ ಹಾಲ ಕಹೆವ ಆಕಳು (ದೋಣಮಠ); ನನ್ನ ಕಹೆವ ಹಾಲಿನಿಂದ ಬಿಟ್ಟ ತುಪ್ಪವು (ಹೈಯಂಗವೀನ N.). ಅವುಗಳು ಕಹಿವ ಹಾಲ್ (ಕ್ಷೀರ, etc. Mr. 182). — ಹಾಲ್ಕಿರಬಿಗಬಳ್ಳಿ. A climbing foetid milky herb, *Daemia extensa* R. Br. (St. & Pl.). — ಹಾಲ್ಪುತ್. = ಹಾಲ್ಪುತ್. (My.). — ಹಾಲ್ಪಿನೆ. — ತನಿ = ಪಾಲ್ಪಿನೆ. (My.). — ಹಾಲ್ಪುಕ್ಕ. — ಹಕ್ಕ. = ಪಾಲ್ಪುಕ್ಕ, etc., ಹಾಲ್ಪುಕ್ಕ. (My.).

ಹಾಲ hāla. = ಹಾಲ್, etc. (B. 5, 247). — ಹಾಲವಕ್ಕ. — ಹಕ್ಕ. = ಹಾಲ್ಪುಕ್ಕ, etc. A small kind of owl of which the cry is ominous (Bd.).

ಹಾಲ hāla. (fr. ಹಲ). A plough. 2, Balarāma. (Colebr.).

ಹಾಲಹಲ hālahala. = ಹಲಹಲ, ಹಾಲಹಲ No. 1. (Bp. 58, 55. 62).

ಹಾಲಹವಾಲು hālahavālu. Distressful condition; the woefulness of disgrace, fatigue, hunger, etc. (My.; Mhr., H.). **ಹಾಲಹಲ hālahala.** = ಹಾಲಹಲ, etc. A sort of deadly poison (Bp. 58, 46. 64). 2, spirituous liquor. 3, a kind of lizard (cf. ಹಲ್ಲಿ 1).

ಹಾಲಿ hāli. (= ಹಾಲಿ 4?). — ಹಾಲಿಹಾಯಿ. The fruit of ಹಾಲಿಹಾಯಿ (Z.). — ಹಾಲಿಹಾಯಿ. A creeper common in hedges, *Leptadenia reticulata* Wight. (Z.).

ಹಾಲಿ hāli. A present; present (My.; Tē.; see ಹಾಲು).

ಹಾಲಿಕ hālika. Relating to a plough, agricultural; a ploughman, an agriculturist.

ಹಾಲಿಗೆ hāligi. (Sm. 25).

ಹಾಲಿವಾಲ್ hālivāla. = ಹಾಲಿವಾಲ್, etc. The coral tree (ಪಾರಿಧ್ರ, etc. SI. 127; My.).

ಹಾಲು hālu. = ಹಾಲ್, etc. Milk; etc. (C.; Bp. 14, 8; 28, 37; Bh. 1, 10, 25. 30; SI. 315). ಕುಡಿಯ ಹಾಲು (ಅವಿ ದೂಸ HIA.). ಆಕಳ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲ (ಗಮ್ನ); ಕಾಯ್ದು ಬಿಸಿಯಾಗಿದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವುಮಾನ್ಯ ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದು ದಹಿಸಿಟ್ಟ ಒಡೆದುದು (ಅಮ್ನ, ಒಡೆ N.). ಹಾಲಿನ ಕಡಲು (ಕ್ಷೀರೋದ SI. 81). ಕಾಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟು ಬಿಸಿಯಾದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊಸರು ಸೇರಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿ ಒಡದನ್ನ ಸವೆಯಾಗಿರುವುದು (ಅಮ್ನ 240). ಅರ್ಧ ಪಾಕವಾಗಿ ಕಾಯಿಸಿದ ಕಟ್ಟಿನ ಹಾಲು (ಛಾಣಿ 312). ನನ್ನ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಕಳನ ದನೆಯನ್ನ ಕಹೆದು ಹಿಣ್ಣಾರ ಪಟ್ಟು ಹಾಲಿನನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ ತುಪ್ಪವು ಬಿಟ್ಟೆಯು (ಹೈಯಂಗವೀನ 316). ಅದಾದ ಉತ್ಪಾದ ಹಾಲಿನನ್ನ ದಿ ಸುಲಭವಾಗಿದ್. . . ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Abh. 1, 5). ಹಾಲಿನೂಟದ ಹೆಚ್ಚು (Dp. 4). ಕೊತ್ತಿ ಬಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಮೊಸರಿಟ್ಟುವನು? (Dp. 76). ಹಾಲಿನನ್ನ ಕೆನೆ ರುಚಿ.—ಹಾಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡು.—ಹಾಲು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕು, ಕೂದು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನಾಯಿ.—ಆಕಳು ಕಣ್ಣಿನ ಹಾಲು ಕಪ್ಪೇ?—ನೀಗಲು ಉತ್ತರ ಹೊಲ, ಹಾಲು ಇದ್ದರೆ ಗೋಳು.—ಪೋಲೀ ದನಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು, ಕೂಲೀ ಮುನ್ನೆಗೆ ಸಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು.—ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಸಿಯ ಬೀಳಾದರೆ ಕಳ್ಳೇ ಹಾಲು ಬೀಳೇ?—ವಾಲೀ ಹಾಗೆ ಬಲವನ್ನಿಲ್ಲ, ಹಾಲಿನಕ್ಕಿನ್ನ ಸವಿಯಿಲ್ಲ.—ಹಾಲು ಹೊದಿದವನಾದರೂ ಹಾಲು ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.). See ಮಯ್ಯಿ. — ಹಾಲ ಕಾಗದ. White paper (My.). — ಹಾಲ್ಕ. — ಅಕ್ಕ 1. = ಹಾಲ್ಕುಕ್ಕ, etc. A small owl, called pingalā in Mahratta (Pr.). ಹಾಲ್ಕುಕ್ಕ ಅದರ ಹಾಲು ಕಹಿದೀತೇ? (Prv.). — ಹಾಲ್ಕನ್ನ. — ಅನ್ನ. Milk and boiled rice (My.). — ಹಾಲ್ ಮಣಿ. A common white glass-bead (My.). — ಹಾಲಿನವ. — ಅವ. A seller of milk, a milk-man (My.). — ಹಾಲುಕುಟ್ಟು. = ಹಾಲುಗುಟ್ಟು. (ಕಾಲ್ಪುಕು G.). — ಹಾಲುಕುಟ್ಟು. A class of Kurubas who keep cattle, sell milk and cultivate the soil (My.). — ಹಾಲುಗಣ್ಣು. = ಗಣ್ಣು 1. (My.;

ಕೂಡಿಕೆ Si. 312). — ಹಾಲುಗುಮ್ಮಳ. -ಕುಮ್ಮಳ. (ಕುತುಮ್ಮಿ G.). — ಹಾಲುಫಣ್ಣಾಮಣಿ. (ಕ್ಷೀರಾಂ, ಮಗ್ಗಿಕೆ Si. 146). — ಹಾಲುಣ್ಣ. -ಹಣ್ಣೆ. A wart (My.). — ಹಾಲುತೊಟ್ಟಿನ ಗಡ. (ಕ್ಷೀರಾಂ, ಮಗ್ಗಿಕೆ Si. 146; My.). — ಹಾಲುತೊಟ್ಟಿನ ಗಡ. (My.). — ಹಾಲುಬಳಸ. A milk-white superior kind of ಬಳಸ (for writing, My.). — ಹಾಲುಬಳ್ಳಿ. The creeper *Argyrea malabarica* Choia. (Z.). 2. = ರಾಜಾದನ, etc., ಹಾಲೆಯ ಗಡ, ಪಾಲೆ 2. (Si. 132). — ಹಾಲುಬಳ್ಳಿ. White, pure silver (My.; Tē. ಪಾಲೆವೆಣ್ಣೆ). — ಹಾಲುಮಡ್ಡಿ. A kind of incense (My.; ತುರುಕ್ಕು, ಸಿಣ್ಣಿಕೆ, ಸಿಣ್ಣು, ಯಾವನ, ತುಮಕಿನ ಮಡ್ಡಿಯನ್ನು ಧೂಪ, ಅಸ್ತಗವೋಂ Si. 227). — ಹಾಲುಮೊಸರು. Excellent curds. ಅತ್ತೇ ಮನೆಗೆ ಮುಟ್ಟುಗೋರು, ತವರ ಮನೆಗೆ ಹಾಲುಮೊಸರು (Prv.). — ಹಾಲುಮಕ್ಕ. -ಹಕ್ಕಿ. = ಪಾಲ್ಕಕ್ಕಿ q. v., etc., ಹಾಲ್ಕಿ. A small owl etc. (ಸಿಂಗಲಿ, ಫಾಸ, ಶಕುನ್ತ Mr. 174). — ಹಾಲುಸಮುದ್ರ. The milk-sea (G. 56). — ಹಾಲುನೋರೆ. A sweet kind of ಸೊರೆ fruit (My.). — ಹಾಲುಹಕ್ಕಿಹೆ. A milky herb, *Lactuca heyriana* D. C. (Z.). — ಹಾಲುಹುರಳಿ. N. of a plant (ಕುಲಾರಿ Mr. 148). — ಹಾಡೋಗರ. -ಹಿಗರ. Boiled rice mixed with milk (Dp. 55, 1). ಹಾಡೋಗರದ ಪಾಯಸ (ವ್ಯಂಜನ Mr. 215). ಲೋಗರ ಮನೆಲಿ ಎಮ್ಮೆ ಇದ್ದರೆ ತನ್ನ ಮನೆಲಿ ಹಾಡೋಗರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಏನು? — ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾಡೋಗರ, ವೈದ್ಯ ಹೇಡಿದ್ದು ಹಾಡೋಗರ (Prvs.).

ಹಾಲು hālu. Now; current (Mhr., H. ಹಾಲು; Tē. ಹಾಲ್, ಹಾಲು). See ಸಾಲೆ.

ಹಾಲುವಾಣಿ hāluvāṇi. 1. Tbh. of ಪಾರಾವತ. A dove (ಪಾರಾವತ, ಕಲರವ, ಕಪೋತ Si. 171; My.).

ಹಾಲುವಾಣಿ hāluvāṇi. 2. = ಪಾರುವಾಣಿ 1, etc. The coral tree (My.).

ಹಾಲೆ hālē. 1. (= ಪಾಲೆ 1). (Tē. ಪಾಲೆ, milky; milk-white). — ಹಾಲೆಹಕ್ಕಿ. = ಹಾಲುಮಕ್ಕ, etc. (My.).

ಹಾಲೆ hālē. 2. = ಲಲಿ 6, ಪಾಲೆ 2 q. v. The tree *Mimusops kauki* (My.). 2, the tree *Alstonia scholaris* (St. & Pl.). See ಕಾಯಂ. — ಹಾಲೆಯ ಗಡ. = ಹಾಲೆಯ ಮರ. (ರಾಜಾದನ, etc. Si. 132). — ಹಾಲೆಯ ಮರ. = ಪಾಲೆ No. 1. ರಾಜಾದನ, ಫಲಾಢ್ಯ, ಕ್ಷೀರಕೆ Nr.).

ಹಾಲೆ hālē. 3. = ಪಾಲೆ 3, etc. The lobe of the ear (ಲಬ್ಬಿಕೆ, ಪತ್ರಾತ್ರಯ Mr. 319; My.).

ಹಾಲೆ hālē. 4. (= ಹಾಲೆ?). A species of creeper (ಕೆ ಹಿಡಿ Mr. 110).

ಹಾಲೆ hālē. 1. Tbh. of ಪಟೋಲ. A species of cucumber or gourd (ಕೋಶಾತಕ, ಪಟೋಲ Mr. 128; ಕಾಣ್ಣೆ 149).

ಹಾಲೆ hālē. 2. The vinous juice of the palm, *spirrituous liquor*.

ಹಾವ hāva. Calling, a call. 2, any feminine or coquettish gesture tending to excite amorous sensations, blandishment, dalliance, the airs and arts of lovers.

ಹಾವದಿಗ hāvu-ḍiga. (Rmd. 239, o. r. ಹಾವದಿಗ). = ಹಾವದಿಗ, etc. A man who plays with snakes, a snake-catcher and exhibitor, a snake-charmer (ವ್ಯಾಲಗ್ರಾಹಿ, ಅಕುತುಷ್ಟಿಕ HIA., Nr.; ಸರ್ಪತುಷ್ಟಿಕ Mr. 391; Rām. 5, 8, 50). ಹಾವದಿಗನಿಗೆ ಹಾವಿನಲ್ಲಿ ಮರಣ. — ಲೇವದೇ ರುಜಿ ಹಾವದಿಗ ಬಲ್ಲನೆ? (Prva.).

ಹಾವಭಾವ hāva-bhāva. Actions and postures expressive of sentiments, gestures and movements exhibiting the passions, gesticulation (Mhr.; J. 33, 22).

ಹಾವನೆ hāvaṇe. = ಹಾವನೆ, etc. The aquatic plant

Vallisneria octandra, etc. (ಕೇವಾಲ, ಕೇವಲ, ಕುತೂಕ, ನೀರಿಕೆ HIA., Nr., Mr. 421; ಕೇವಾಲ Kk. 13, Rām. Bp. 20, 11; Bh. 1, 5, 5). ನೀರ ಹಾವನೆ (Rmd. 163). ಹಾವನೆ (o. r. ಹಾವನೆ) ಕಡಲೊಡಂ ನೀರ ತಿಳಿಮದು (o. r. ತಿಳಿಮದು, ಸಾ). ಹಾವಳಿ hāvali. (fr. ಹಾವು No. 2 -ವಳಿ). Trouble, harass, annoyance, molestation (My.; B. 2, 18, J. 20, 47; 24, 24; 30, 38). ಜಗನ್ನೇ ಉಪಹ್ರಾ ನೋಡರೋ? ಜಿಬೇ ಹಾವಳಿ ನೋಡರೋ? — ರಾಯರು ಸತ್ತ ಹಾವಳಿ. — ಸತ್ತ ಜಿಯುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಮುಂಜಿ ಗಣ್ಣುಗರ್ಭರ ಹಾವಳಿ. — ಗಣ್ಣು ಇಲ್ಲದ ಗಣ್ಣುಳಿ, ದಣ್ಣು ಇಲ್ಲದ ಹಾವಳಿ (Prva.).

ಹಾವಾದಿಗ hāvu-ḍiga. = ಹಾವದಿಗ. (ಕೂತ, ಸರ್ಪಾಣಿ ಜನಿ Nn. 10, o. r. ಹಾವದಿಗ; ಕೂತ, ವ್ಯಾಲಗ್ರಾಹಿ Si. 404, My.).

ಹಾವಿಗೆ hāvigē. = ಹಾವಿಗೆ 1, etc. (ಅನುಪದೀನ, ಹಾಮು Mr. 390, o. r. ಹಾವಿಗೆ; My.). ಮರದ ಹಾವಿಗೆ (ಹಾಮು, ಹಾ. Si. 349).

ಹಾವು hāvu. = ಲಲಿ 4, ವಾವು, ಹಾಂ, ಹಾವು. A snake.

a serpent (ಎಷಧರ, ದನ್ನತೂಕ, ಪವನಾತನ, ಸರ್ಪ, ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ ಉರಗ, ವ್ಯಾಲ, ಭುಜಗ, ಭುಜಂಗ, ಕುಮ್ಮಿನಸ, ಸ್ವರ್ಗ, ಪಾಗ್ರ, ಕೂಗಿ, etc. HIA.; ಸರ್ಪ Nn. 55; Si. 78, 416; Bp. 44, 2; 51, 34, J. 7, 59; Bh. 1, 8, 35; 8, 23, 40, 41; C.; B. 2, 8, 26; 3, 37). See e. g. ಅರ, ಅರಿವಾವು, ಉಸರವಳ್ಳಿಹಾವು, ವಾಮು, ಸೀರೋ. ಬಳೆವಡಳ, ಬಿಲ್ಲುಹಾ, ಹೆದ್ದಾವು, etc. ನಿರ್ಮದ ಹಾವ (ಅಶ್ವಿನೀ ದೀರ್ಘಪ್ರವೃತ್ತಿ); ತೆಕ್ಕಿಗಟ್ಟಿದ ಹಾವ (ಕುಣ್ಣಲಿ, ಜಹಗು); ಹಾವಿನ ಹೆಣೆ (ಫಣಿ, ಫಣಿ, ಫಣಿ); ಹಾವಿನ ಎಷ (ಎಷ, ಗರಲ, ಗರಿ); ಹಾವಿನ ಬಾಲ (ಫೋಗ); ಹಾವಿನ ದಾಡೆ (ಅಶ್ವಿನ, ದಂಪ್ಪೆ); ಹಾವಿನ ಹೆರಿ (ಸಿರ್ಪುಮನಿ, ನಿರ್ಮೋಳ, ಕಂಡು); ಉರ್ಜದ ಹೆರಿ (ಉಜ್ಜವ್ವ, ಉಜ್ಜವ್ವ. ವಮ್ಮ, ಉಪದೇಹಿಕೆ HIA.). ಹಾವಿನ ಹೆರಿ (ಕಂಡು, ನಿರ್ಮೋಳ, ಹೆಣೆ ಉಜ್ಜದ ಹಾವ (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಕಂಡು); ಹಾವಿನ ಹೆಣೆ (ಝಳಿ). ಹಾವುಗಳ ಅರಸು (ನಾಮುಕೆ Nr.). ಹಾವಿನ ಮುಖ (ಕೂತ, ಅಶ್ವಿನೀ Nn. 10); ಹಾವಿನ ಹೆರಿ (ಮೂಲಿಕ, ನಿರ್ಮೋಳ 44; ಕವಚ, ಪರಾಸ 88). ಹಿರಿಯ ಹಾವು (ಅಜಗರ, etc. Mr. 490). ಹಾಗೋಳಕ್ಕಿರುವ ನರಾಣರ ಹಾವುಗಳು (ಹಾಗುಳು Si. 76); ಹಾವುಗಳ ಉರ (ಫೋಗದಾ 425); ಕವಿ ಹೋಗುವ ಹಾವು (ಪುಣಿ 485). ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆದವರೆ ಎಷ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ಹಾವಿನ ಕೂಡೆ ಕವಿಗೆ ಸರಸವೇ? — ಹಾವು ಕಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹದೊಬ್ಬಿ ಬರಸಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? — ಹಾವು ಕಟ್ಟಿ, ಲೇವಾಯಿ. — ಹಾವು ಕೊನ್ನು, ಹದ್ದಿನ ಮುನ್ನ ಹಾವಿನ ಹಾಳೆ — ಹಾವು ಮುಟ್ಟಾದರೆ ಎಷ ಮುಟ್ಟೇ? — ಹಾವು ಹದ್ದಮ್ಮ ಬೇರಿ ಕೊಳ್ಳು. — ಹಾವದಿಗನಿಗೆ ಹಾವಿನಲ್ಲಿ ಮರಣ. — ಹೇದಾನ ಮುಟ್ಟದ್ದು ಹಾವಿನ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ಹಾವಿನ ಹಾಳೆ — ಮುಟ್ಟಲಿರುವ ಹಾವು ಕಟ್ಟದೇ ಇದ್ದೀತೇ? — ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಹಾವು ಕಡಿಯದು. — ಹಾವು ಸತ್ತವನಿಲ್ಲ; ಹಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬದುಕುವವನಿಲ್ಲ (Prva.). See Prv. 1. ಹುತ್ತ. — ಹಾವ ರಾಣಿ. = ಹಾವರಾಣಿ. A kind of snake (ಉರಗತರ Mr. 165). — ಹಾವಿನಲ್ಲಿ ಮದೇವಿ. -ಅಲ್ಮದು 3 (Bp. 59, 8). — ಹಾವಿನ ಹಾದು. N. of a town (Bp. 55, 36). of a village (My.). ಹಾವಿನ ಹಾದು ಕಲಿಬೇವು, N. (Bp. 53, 55). ಹಾವಿನ ಹಾದು ಕಲ್ಲಯ್ಯ, N. (Bp. 9, 44; 58, 7). — ಹಾವುಕಟ್ಟಿಕೆ 13 (ಸಾಕುರಿ, ನಕುಲೇಷ್ಟ, ಭುಜಂಗಾಕ್ಷ, etc. Si. 150). — ಹಾವುಕಟ್ಟಿಕೆ (ತತ್ವಕ Si. 405). — ಹಾವುಮಾಸು. A kind of snake (ಮರ್ನಾಮ, ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕ Nr.); a kind of gymnast (My.). a big leech (ಮರ್ನಾಮ, etc., ಹೆಣ್ಣುಗಣಿ Si. 99); another water-animal (ಗ್ರಾಹ, ಅದವಾ Si. 88). — ಹಾವುಮೆಣ್ಣೆ. *Coccyth*, *Coccyth*, *Coccyth* *colocynth* Lm. (*Citrullus colocynthis* Schrad., ಎಕಾಲೆ, ಇನ್ನ ವಾಯುನೆ Nr.; My.; Bh. 3, 17, 13; 40 ಬನ್ನಕ್ಕಿ, ವಾಯುನೆ Mr. 146). ಹಾವುಮೆಣ್ಣೆ ಗಡ (ಎಶ್ವಿಕೆ Si. 480). — ಹಾವುಮೆಣ್ಣೆಬಳ್ಳಿ. = ಹಾವುಮೆಣ್ಣೆ. (My.). — ಹಾವುರಾಣಿ. = ಹಾವರಾಣಿ. A kind of snake (My.), *Mabolia quadrilobata*

(Bd.); the skink Eumeces isodactylus (Bd.); the skink Eumeces taprobanensis (Bd.); the three-streaked tiliqua, Tiliqua trivittata (Bd.); the red-bellied tiliqua, Tiliqua rubiventris (Bd.); the beautiful tiliqua, Tiliqua pulchra (Bd.). ಹಾವುರಾಣಿ (ಸರಳ, ಕೃತರಾಣಿ Si. 170). — ಹಾವುರಾಣಿ. = ಹಾವುರಾಣಿ. (My.). — ಹಾವುರಾಣಿ. N. of a village (My.; B. 3, 30).

ಹಾವುಗಾಹಿ hāvugāhī. (= ಹಾವದಿಗ, etc.). A snake-catcher and exhibitor, etc. (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಗಾರುಡಿ ಗ G.).

ಹಾವುಗೆ hāvugē. 1. = ಅವುಗೆ, ಅವುಗೆ, ಹಾವುಗೆ, etc. Tbh. of ಪಾದುಕ (Śmd. 342. 352. 364 Mqb.). A shoe, etc. (ಪಾದುಕ, ಅನುಪದೇನ Hīā.; ಪಾದುಕ Nr.; Bp. 12, 12; My.).

ಹಾವುಗೆ hāvugē. 2. (Tbh. of ಪಾಪಕ?). Evil, wrong, wickedness, sin, guilt (?). See ಹಾವುಗಾಗದ.

ಹಾವುಗೆಸಾಹಿ hāvugē-sāhī. An evil-doer (?): the keeper of a gaming house (ಸಫಿಳ, ದ್ಯುತಕಾರಕ Hīā.).

ಹಾವೆ hāvē. = ಅಹವೆ, ಅನಿ. See ಇದ್ದಾವೆ.

ಹಾಕ hāsa. = ಹಾಕ. See ಹಾಸ 1.

ಹಾಸ hāsa. = ಹಾಸು 2. — ಹಾಸಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಹಾಸುಗಲ್ಲು. (My.; B. 4, 177).

ಹಾಸ hāsa. 1. Tbh. of ಪಾತ (Śmd. 335) or ಪಾತ (342). A tie, etc. (Bāv. 5, after 85; Bh. 3, 13, 27).

ಹಾಸ hāsa. 2. *Laughing, laughter; mirth, merry-making, joy; derision.* See ಹಸ್ಯ, ಪರಿ, ಪ್ರತಿ; Ōpr. 2, 57; 5, 98; J. 2, 49; Kāv. V, 70.

ಹಾಸಕ hāsaka. A laugh; one who causes laughter, a buffoon, etc. See ಪರಿ.

ಹಾಸಂಗ hāsangī. = ಪಾಸಂಗ. Tbh. of ಪಾತಕ. (ಅಪ್ಪ, ದೇವನ, ಪಾತಕ Nr.; ಅಪ್ಪ, ದುಸ್ತುಭಿ Nr.; ಅರ್ಪ Mr. 492; J. 6, 81; Bp. 43, 4; Bh. 2, 13, 33. 50). ನೆತ್ತರ ಹಾಸಂಗಿ (ಅರ್ಪ Nn. 134).

ಹಾಸರ hāsara. = ಹೇಸರ, q. v. — ಹಾಸರಕತ್ತೆ. = ಹೇಸರಕತ್ತೆ. ಬೇಸರಗತ್ತೆ, ಹಾಸರಕತ್ತೆ ಅದಿಸಿದ. — ಬೇಸರಗತ್ತೆ, ಹಾಸರ ಕತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿದನಂತೆ (Prva.).

ಹಾಸಲೆ ಕಲಿಂ hāsāl kalam. The produce or pith of speech: essence, substance, abstract; briefly, shortly (My.; H. ಹಾಸಲೆ ಕಲಾಂ).

ಹಾಸಲು hāsalu. = ಹಾಸಲು. Revenue (Mhr., H. ಹಾಸಲು); postage (My.; Mhr., H.); custom, toll, duty (My.).

ಹಾಸಿಕೆ hāsikē. = ಹಾಸಿಕೆ, etc. A bed (ತಯನ, ಛೇರ Nr.; ತಲ್ಲ, ತಯನಸ್ಥಲ Nn. 118; ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ತಲ್ಲ 162; ಸಾಸ್ಯ, ತಯನಸ್ಥಲ 162, o. r. ತಯನಸ್ಥಲ). 2, (= ಹಸಿಕೆ), what is spread or thrown over anything, a cover (ಉತ್ತರದ್ಧದ Mr. 203). See Bp. 43, 78; B. 5, 283.

ಹಾಸಿಕೆ hāsikē. = ಹಾಸ 2. Laughter, etc. (Colebr.).

ಹಾಸಿಗೆ hāsīgē. = ಅಸಿಗೆ, ಹಾಸಿಕೆ, etc. A bed (ತಯ್ಯ, ತಯನೀಯ, ತಯನ Si. 230; ತಲ್ಲ, ತಯ್ಯ 439; ಛೇರ, ತಯನ 453; J. 24, 5; C.; B. 1, 25; 4, 154). ಹಾಸಿಗೆಯ ಅರಳಿ (ಪುರು Si. 334); ದರ್ಭೆಯ ಹಾಸಿಗೆ (ಸಂಸ್ಕರ 448). ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲ ಜಾಡ ಬೀಳು. — ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿದವರು ದೋಸೆ ಮಾಡ್ಕೋರೆ? — ಹಾಸಿಗೆ ಅದರ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ? — ಹಾಸಿಗೆ ಸತ್ತು ಬೀಳನು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದರೂ ಕೊಡ್ಕು. — ಹಸಿಕೆಗೆ ಬಾಯ್ತು ಬೀಡ, ನಿದ್ರೆಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಬೀಡ (Prva.).

ಹಾಸಲು hāsilu. = ಹಾಸಲು. (B. 4, 87).

ಹಾಸು hāsu. 1. = ಅಸು 4, ಪಾಸು 1. (Śmd. 191). To spread; to lay (C.; Bp. 29, 18; 52, 5). ಅನೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಸುವ ಚಿತ್ರಕವ್ಯುಲ (ಅಸ್ತರಣ, ಪರಿಸ್ಥಾನ, etc. Nr.). ಆ ಪಟ್ಟಿಕೆಗೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹನ್ನಾಗಿ ಹಾಸಿ ಹಾಸದಿದ್ದರೆ ನಿದ್ರೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 4, 154). ತನ್ನ ಮನೆಯ ಮುನ್ನ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಸೇ ಹಾಸ ಕೊಡ್ಕು (4, 183). ಕೆಡೆಯ ನೀರು ಕಾಲುವೆಗೋಳ ಗಿನ್ನ ಒಯಿದು ಹಾಸಿದರೆ ಭೂಮಿಯು ಹಸಿಯಾಗಿ (B. 4, 184); ಕೊಡೋದು ಒನ್ನು ಕಾಸು; ಕೋಣ ತುನ್ನು ಹಾಸು! — ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿದವರು ದೋಸೆ ಮಾಡ್ಕೋರೆ? — ಹಾಸ ತಪ್ಪಿದರೂ ಹಾಸಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ (Prva.). See Si. 228. 250. 271. ಒನ್ನದನೆ ತಾ ಹಾಸಿ, ನಿದ್ರೆದನೆ ತಾ ಪೊತ್ತು, ಒನ್ನದನೆ ಮೆಟ್ಟಿ ನಡೆವಾತನಿಗೆ ವಿಧಿ ಮುನ್ನ ಒಡುವದು (Sp.). — ಹಾಸು ಹಾಸು. rep. (B. 4, 154).

ಹಾಸು hāsu. 2. = ಅಸು 5, ಪಾಸು 2, ಹಾಸ. That is spread or laid flat: a bed (ತಲ್ಲ, ತಲಿನ್ Hīā.; ತಯ್ಯ, ತಯನೀಯ, ತಯನ Nr.; ತಲ್ಲ Śm. 110; Bp. 12, 9; 39, 39; 43, 71; Bh. 1, 8, 6). ಹಾಸುವಿಲ್ಲದ ನಿದ್ರೆ, ಪಾಸುವಿಲ್ಲದ ಮಾಯು, ಹಾಸೆಯಿಲ್ಲದನೆ ಗೆಳೆತನ ಮೋಟೆಯ ಬೇಸ ಕರೆದಂತೆ (Sp.). 2, the threads which are extended lengthwise in the loom (and crossed by the woof), the warp (C.; T., M. ಪಾ, ಪಾಪ; Tē. ಪಾಕೆ, ಪೇಕೆ). ನೂಲ ಹಾಸು (ತನ್ನ, ಸೂತ್ರವಾಪ Si. 453). 3, a chequered cloth or board for drafts, dice, etc. (My.). — ಹಾಸದಗಲ್ಲು. — ಅದ್-ಕಲ್ಲು. = ಪಾಸದ್. A slab, an artificial flag (My.). — ಹಾಸಿ ಕ್ಯು. -ಇಕ್ಕು. To prepare the warp (My.). — ಹಾಸಿನ ಸುಲಿ. The warp in a twisted state (My.). — ಹಾಸಿನ ಬಟ್ಟೆ. An extensive climber, Clematis gouriana Roxb. (Z.). — ಹಾಸುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಹಾಸಗಲ್ಲು. A slab, an artificial flag (My.; ಪಾಸದ್ G.). — ಹಾಸುಗಯ್. To spread, to lengthen (Ū. Bp. 53, 20). — ಹಾಸುನರಿ. (or ಹಾಸುನರ?). An instrument used in preparing the warp (S. Mhr.). — ಹಾಸು ಬಣ್ಣ. = ಹಾಸುಗಲ್ಲು. (My.). — ಹಾಸುಮಾರ್. A frame used in preparing the warp (My.). — ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕು. Warp and woof, i. e. close connection or fellowship (Bh. 1, 8, 84). — ಹಾಸು ಹೊಯ್ಯು. = ಹಾಸಿಕ್ಕು. (S. Mhr.). 2, to move one way and the other, to wag (the head, used e. g. of bears when rising, S. Mhr.; B. 3, 108; 5, 259).

ಹಾಸು hāsu. 3. = ಹಾಸುಸು, etc. (My.).

ಹಾಸು hāsu. = ಪಾಸು. Tbh. of ಪಾತ. A tie, a fetter, etc.; a tie for the neck of dogs (ಪಾಸು Ū. II, 59; ಕುಕ್ಕುರಗೋರಲ ಒನ್ನನ Śm. 110; Bp. 34, 24; Ū. Bp. 53, 20; J. 23, 41. 46; Bh. 3, 13, 21). — ಹಾಸುಗಣಿ. -ಕಳೆ. To remove a dog's tie (ಪಿಂ Śm. 31. 109). — ಹಾಸುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A stick tied to a dog's neck by means of which the dog is fastened at home or led about (ಕೊಡತ Śm. 97).

ಹಾಸುಗೆ hāsīgē. = ಹಾಸಿಕೆ No. 2. That is spread or thrown over anything, a cover (ಪ್ರವೇನ, ಅಸ್ತರಣ Hīā.).

ಹಾಸೆ hāsē. = ಹಸೆ, etc. A beautiful seat (My.).

ಹಾಸಿಕೆ hāsika. (fr. ಹಸ್ತಿನ). An elephant-rider or driver. 2, a herd of elephants.

ಹಾಸ್ಯ hāsyā. To be laughed at, laughable, ridiculous. 2, laughter, laughing, mirth, the comic sentiment (rasa) in poetry (Kāv. IV, 1, 9. 30-34. 52. 57; ಸ್ವಪ Nn. 167; ಸಬ್ಬವ Ū. II, 104); jest, amusement. 3, ridicule, derision.

ಹಿಂಸಾರ್ಕಮ್ himsā-karma. Any injurious or hostile act. 2, magic applied to the ruin or injury of an enemy, employment of spells and mystical texts (especially those of the atharvaveda) for injurious purposes.

ಹಿಂಸಾಯಪ್ಪಿ himsā-yashti. A staff that hurts (J. 30, 47).

ಹಿಂಸಾಲು himsā-lu. Disposed to injure, injurious, mischievous, hurtful, murderous. (R.).

ಹಿಂಸಿಸು himsisiu. To hurt, to harm, to wound, to injure; to kill, to slay, to destroy (My.).

ಹಿಂನೆ himsē. ಹಿಂನು. Injuring, injury, mischief, hurt, harm, wrong. 2, molesting, annoying, harassing, tormenting (= ಪೀಡನೆ My.). 3, killing, slaying, slaughter (ಕೊಲೆ HIA.; Mr. 476; Nn. 118; ಒರಸು, ನೆನ್ನೆ Kk. 68; ಗೋದ್ದುರಿ 70; ಗೋದ್ದುರಿ 82.). 4, theft, robbery, spoliation (ಕಳವು 476; ತಸ್ತರ, ಕಳವು 118). 5, a sword (ನಿಪ್ಪಿಂಕ, ಪದ್ಧ 118).

ಹಿಂಪ್ರ himsra. Injurious, mischievous, hurtful, destructive, murderous; cruel, fierce, savage; a man who kills or murders (ಕೊಲುವನು HIA.; Mr. 236).

ಹಿಂಪ್ರವರು himsra-paṣu. A beast of prey.

ಹಿಕ್ hik. = ಹಿನ್ನೆ, etc., ಹೆಕ್, ಹೆನ್ 2. The state of being behind, etc. — ಹಿಕ್ಕಟ್ಟು. The backside or back part (ಪಿಂಗಡೆ, ಪಿನ್ರಿ G.) of a ship (B. 3, 118), of a carriage (4, 6); the state of being later, as rain (S. Mhr.). ಹಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ತಲೆ (ಪೆಡವಲೆ G.).

ಹಿಕ್ಮತ್ತು hikamattu. Skill, cunning; art, trick (My.; Mhr., H. ಹಿಕ್ಮತ್ತು). ಮಹಾನ್ಮನನ್ನು ಹಿಕ್ಮತ್ತುನಿನ್ನೆ ಜಯಿಸಿದಳು (Prv.).

ಹಿಕ್ಮತ್ತುಗಾಡ ಹಿಕಮತ್ತು-gāḥa. A clever or cunning man (My.).

ಹಿಕ್ಕಲು hikkalu. A separation: a small branch-channel in gardens or rice-fields (My.).

ಹಿಕ್ಕು hikkū. = ಹಿಕ್ಕು. To separate: to comb (C.; B. 1, 6). ಕೂಡಲುಗಳನ್ನು ಹಿಕ್ಕುಣ (ಕಂಕತ); ಕೂಡಲುಗಳನ್ನು ಹಿಕ್ಕುವ ಅನಿವಾರದ ಹಣೆಗೆ (ಪ್ರಸಾದನಿ G.).

ಹಿಕ್ಕೆ hikkē. = ಹಿಕ್ಕೆ, etc. The dung of goats, sheep, deer, rats, etc. (Bp. 9, 12; Rāghō. 17, 68; My.).

ಹಿಕ್ಕೆ hikkē. Hiccough.

ಹಿಕ್ಕೇರಿ hik-kēri. = ಇಕ್ಕೇರಿ. (My.).

ಹಿಗ್ಗಿ higgi. (ಹೆಗ್ಗಿ, etc.). Manner. See ಇಹಿಗ್ಗಿ.

ಹಿಗ್ಗ higga. = ಹಿಗ್, etc. — ಹಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. Backwards and forwards (My.).

ಹಿಗ್ಗಲಿಸು higgalisu. To separate or disjoin, as the legs, to straddle; to open wide, as an eye with the fingers; to open, as the mouth of a bag, of a bullock, or of the yōni (My.).

ಹಿಗ್ಗಿಸು higgisu. To separate or disjoin one from another, as two boards by inserting a chisel or as the double tail of a hasp (My.); to slacken, as the bandage of a bundle of wood (My.).

ಹಿಗ್ಗು higgū. (ಗ. ಹಿಗ್ಗ). To separate (v. i.), to be disconnected (as the cracked earth, J. 7, 46; as a cracked vessel, My.; as a dilapidated wall, My.). 2, to extend (v. i., as the skin of animals, My., B. 3, 64; as Indian rubber, My.). 3, to distend or swell (from joy), to grow elated, to begin to rejoice (C.; Bp. 15, 14; 25, 15; 27, 77; 28, 14; 30, 22; 32, 24; 47, 31; 49, 20; 57, 43; J. 8, 32; 13, 25; 24, 60; 28, 16, 19; Dp. 65 palla; B. 3, 6. 43. 126). ಹಿಗ್ಗಿದವ ಮುಗ್ಗಾ ನು, ತಗ್ಗಿದವ ಜಯಸ್ಥಾನ (Prv.).

ಹಿಂ hīn. ಹಿನ್. = ಹಿಂ (ಪಿನ್), etc. ಹಿಕ್, ಹಿನ್, etc. — ಹಿಂಗಡೆ. -ಕಡೆ. The end of a garment tucked behind into the waist-band (Bp. 27, 18). — ಹಿಂಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. The place behind, the backside (Grj. 6, after 56). 2, the outside of the embankment of a tank (My.). — ಹಿಂಗಟ್ಟುಮುರಿ. The state of having the hands tied behind the back. — ಹಿಂಗಟ್ಟುಮುರಿ ಕಟ್ಟು. To tie the hands behind the back (My.). — ಹಿಂಗಡೆ. -ಕಡೆ = ಪಿಂಗಡೆ. The backside, the place behind (ಪೆಡಮಟ್ಟು, ಪೆಡು, ಪೆಡುಗು, ಪಿನ್ರಿ ಕೆ. S.; C.; Bp. 5, 44; B. 5, 249). — ಹಿಂಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. The eyes behind: a sunset at which the heels turn backward (My.; cf. ಮುಂಗಣ್ಣು). — ಹಿಂಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. The early dawn (My.). 2, the darkness that begins after the moon has set (My.). — ಹಿಂಗದ. The tail of a bird (B. 3, 114; 4, 191). — ಹಿಂಗಾರಿ. -ಕಾರಿ = ಹಿಂಗಾರು. (S. Mhr.). — ಹಿಂಗಾರು. -ಕಾರು. The latter rain (My.). — ಹಿಂಗಾರುಪಯ್ಯ. The latter growing crop (of navaṣṭi, kaḍālē, etc., My.). — ಹಿಂಗಾರ. -ಕಾರ. -ಲು. The hind leg of a quadruped (C.; B. 3, 11; 4, 99). ಅನೆಯ ಹಿಂಗಾರ (ಅವರ Mr. 158). 2, the hind part of the foot (My.; C. Bp. 47, 14). — ಹಿಂಗಯ. -ಕಯ. The back of the hand (ಪೆಡಗಯ G.); the backside (My.).

ಹಿಂಗಡಿಸು hingaḍisu. = ಹಿಂಗಡಿಸು, q. v. (Bp. 24, 21).

ಹಿಂಗಡೆ hingaḍa. = ಹಿಂಗು, ಹಿಂಗು. — ಹಿಂಗಡೆ ಗಿಡ. = ಹಿಂಗು. Ferula asafoetida (St. & Pl.).

ಹಿಂಗಿಸು hinguisu. = ಹಿಂಗಿಸು. To cause to go back, to remove, etc. (Bp. 26, 12; 51, 26); to cause to fail (ಅಗಲೆ śmd. 176 Māb. Cm.). ಒದಿ ಹಿಂಗಿಸು, to remove one's hunger (My.).

ಹಿಂಗು hingu. 1. = ಹಿಂಗು, q. v. To go back, etc. (Bp. 8, 44; 18, 58. 74; 24, 64; 31, 8; 36, 14; 43, 34; 54, 78; 55, 15; Bh. 1, 10, 37; 3, 17, 36; J. 26, 20; 30, 23). ಹಿಂಗಿದುದು (ಬಿಟ್ಟು ಹೋದುದು Bhn. 39). ಕಡೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತನ್ನ ದೃಢಬುದ್ಧಿ ಹಿಂಗುವವನು ಒಡೆಯನನು ಭಜಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮನವಿಲ್ಲದಿಹನು (Dp. 148). ನಮ್ಮ ಬಡತನವೇನೂ ಹಿಂಗುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 101). ತರಲಿಲ್ಲ, ಬರಲಿಲ್ಲ; ಒದಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಹಿಂಗಿತು? — ಹಿಂಗಾರದ ಸೂಚಯನ, ಹಿಂಗಡೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕು ಕೊಳ್ಳು ಬಹುವೇ (Prv.).

ಹಿಂಗು hingu. 2. = ಇಂಗು 1. To be imbibed etc. (My.).

ಹಿಂಗು hingu. = ಹಿಂಗು. The plant Asafoetida, the resin of its root, Ferula asafoetida. ಹಿಂಗಿ ಬದಲಾಗಿ ಹಿಂಗು ಪಡೆದನೆ (Prv.).

ಹಿಂಗುನಿರ್ಯಾಸ hingu-niryāsa. The concrete juice of Asafoetida. 2, the nimb-tree, Asadirachta indica Juss.

ಹಿಂಗುಪತ್ರಿ hingu-patri. A drug composed of a leaf resembling that of Asafoetida.

ಹಿಂಗುರು hiṅguru. A kind of bird (Bāv. 5, 59; Śāv. 3, 33).

ಹಿಂಗುಲಿ hiṅgula. A preparation of mercury with sulphur, vermilion (ಹಂಸಪಾದ, ಕುರುವನ್ನ, ಇಂಗಲೀಕ Mr. 102).

ಹಿಂಗುಲಿ hiṅguli. The egg-plant, *Solanum melongena*.

ಹಿಂಗುಲಿಕ hiṅgulika. = ಇಂಗುಲಿಕ, q. v.

ಹಿಂಗುಲು hiṅgulu. Vermilion.

ಹಿಂಗೂಲಿಕ hiṅgūlaka. = ಇಂಗುಲಿಕ, q. v.

ಹಿಣಿಕು hiṇiku. = ಹಿಣಿಕು, q. v. ಕರಡಿಗಳು ಅವರ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಣಿಕೆ (B. 8, 109; 5, 259).

ಹಿಣುಕು hiṇuku. = ಹಿಣಿಕು, ಹಿಣುಕು, etc. (ಅವುಕು, ಒತ್ತು G.).

ಹಿಜರಾ hijarā. = ಹಿಜರಿ. (Mhr., H.; R.).

ಹಿಜರಿ hijari. The Mahomedan era, commencing with the day after the flight of Mahomed, viz. on the 16th of July, 662 A. D. (My.; Br.; Mhr., H.).

ಹಿಜಾರ hijāra. = ಹಿಜಾರು, etc. (My.).

ಹಿಜಾರು hijāru. = ಇಜಾರ, ಇಜಾರು, ಹಿಜಾರ. (My.).

ಹಿಜಲ hijala. = ಇಜಲ. The tree *Barringtonia acutangula* Gaertn. (Sk.; ತೊಡೆಗಾಳಿ Nr.; ನೀರ ಬೆತ್ತ G.).

ಹಿಂ hiṁ. ಹಿಂ = ಹಿನ್, ಹಿನ್ನೆ, etc. — ಹಿಂಬರಿ. To shrink back, to retreat, to withdraw, to recoil (My.; B. 8, 98). — ಹಿಂಚೋರಿ. A backward motion (S. Mhr.).

ಹಿಂತು hiṁṭu. 1. = ಹಿಂತು. To be behind, etc. (Rāgho. 17, 71; Bb. 8, 28, 10; My.). ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂದು, ನೀರಿಗೆ ಹಿಂತು. — ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂದು, ಮೀನಕ್ಕೆ ಹಿಂತು. — ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂದು, ಪಕ್ಷಿಗೆ ಹಿಂತು (Prva.).

ಹಿಂತು hiṁṭu. 2. = ಹಿನ್ನು. — ಹಿಂತು ಮುಂದು. The state of being behind or later and in advance or sooner (My.).

ಹಿಂತೆ hiṁṭe. = ಹಿನ್ನೆ. Afterwards (Bp. 36 sum.).

ಹಿಂಜರಿ hiṁjari. = ಹಿಂಜರಿ. Silver (ಬೆಳ್ಳಿ Śt. II, 80).

ಹಿಂಜೀರ hiṁjira. A rope or chain for fastening an elephant's foot.

ಹಿಂಜು hiṁju. = ಹಿಂಜು 1. To separate, to disentangle, etc. (My.; B. 5, 122).

ಹಿಟ್ಟಗಾಣೆ hiṭṭagāṇi. A common creeping plant with sky-blue flowers, *Commelina communis* Lin. (Z.).

ಹಿಟ್ಟು hiṭṭu. = ಇಟ್ಟು, ಪಿಟ್ಟು, etc. Flour, meal (C.; B. 5, 184); powder. 2, porridge (especially of ragi, My.). 3, food (My.). ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಸಕ್ಕ); ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಕರಮ್ಮ, ಪಳಸಕ್ಕ); ಹಿಟ್ಟು ನಡುವ ದಾಳಲಿ (ಪುಜೀಷ, ಪಿಪ್ಪಸಜನ Nr.). ಕುಂಕುಮ ಮುನ್ನಾದ ಅಂಗರಾಗದ ಹಿಟ್ಟು (ಚರ್ಚ, ಹೆಮ್ಮಿಂಚು ಪೂ Si. 225); ಹಿಟ್ಟು ತೊದಿಸುವ ದಾನಿ (ಪುಜೀಷ, etc. 309); ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡಲ ಪಟ್ಟಿದು (ಅವಧ್ಯಸ್ತ, ಅವಶೋಷಿತ, ಪೂದಿಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಕುಟ್ಟಲ ಪಟ್ಟಿದು 379). ತೆಂಗಿ ಬದವಳಾದರೆ ತೆಂಗಕ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಗತಿಯಲ್ಲವೇ? — ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಹಿಟ್ಟು ಬೀಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.). — ಹಿಟ್ಟಿಗಿ. — ಅಡಿಗಿ. A cake (ಪೂಪ, ಅಪೂಪ, ಪಿಪ್ಪಕ, ಹಿಟ್ಟು ಕರಿಸಿ ಮಾಡುವ ದೋಸೆ ಎಲೆಯಪ್ಪ ಕಚ್ಚಾಯ ಮುನ್ನಾದದು Si. 314). — ಹಿಟ್ಟುಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. Any soft kind of stone (My.). — ಹಿಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆ. Food and raiment (My.). — ಹಿಟ್ಟುಬಳವ. A soft kind of pot-stone (My.). — ಹಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು. Forced labour for which some food is given, as when villagers are

forced to drag an idol-car, etc.; food given by the gāvāda or villagers to a peon who is sent on an errand (My.).

ಹಿಟ್ಟುಳಿ hiṭṭuli. N. of a plant (ಸಿಂಧೋದ Mr. 131).

ಹಿಡ hiḍa. 1. = ಹಿಡಿಕು, etc. A testicle. — ಹಿಡ ಹಿಡ To castrate, to geld (by beating or compression, My.). — ಹಿಡ ಮಾಡು. = ಹಿಡ ಬಡಿ. (My.). — ಹಿಡವುಡಿ. — ಹಿಡ = ಹಿಡ ಬಡಿ. (My.).

ಹಿಡ hiḍa. 2. = ಹಿಡಿ 2, etc. P. p. of ಹಿಡಿ 1. — ಹಿಡ ತೆತ್ತು. To seize, to lay hold on, etc. (C.; B. 2, 53; 3, 7, 21; 4, 12, 85, 104). — ಹಿಡ ತರಿಸು = ಹಿಡಿ ತರಿಸು, ಹಿಡಿ ತರಿಸು (My.; B. 5, 223). — ಹಿಡ ತರು = ಹಿಡಿ ತರ, ಹಿಡಿ ತರ. To seize or take and bring (C.; B. 3, 108; 4, 79; 5, 255).

ಹಿಡಕ hiḍaka. A seizer. See ತರ.

ಹಿಡತ hiḍata. = ಹಿಡತ. The act of seizing or grasping; hold (My.). 2, parsimony; parsimonious (used of the hand, (My.).

ಹಿಡದು hiḍadu. = ಹಿಡಿದು. P. p. of ಹಿಡಿ 1. (My.). ಕ್ಷಸ್ತ ಪಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಎಡೆ, ಗೊತ್ತೆ ಹಿಡತ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಹಿಡಲು hiḍalu. = ಹಿಟ್ಟು. A broom (My.).

ಹಿಡಿ hiḍi. 1. = ಹಿಡಿ 1, q. v. To seize, etc., etc. (C.): to take, to remove (as a person who is at the point of death out of the house to a place before it, My.); to gain, obtain or have (value, as money, My.); to be able to be received (see Prva.); to press, to shampoo (any limb, My.); to produce an effect on (as medicine, ರೋಗಕ್ಕೆ or ಅವನಿಗೆ ಔಷಧ ಹಿಡಿಸು, My.); to agree with (ಅ ಊರಿನ ನೀರು ನನಗೆ ಹಿಡಿಸುವ ದಿಲ್ಲ, My.); to exact (as unpaid labour). ದಿಟ್ಟ ಹಿಡಿಸುವದು (ಎಷ್ಟು, ಅಷ್ಟು Si. 79). ಕಲಿ ಹಿಡಿದ ಮರ (ಕರಿಕೆ); ಕಡೆದು ಹಿಡಿದ ಕಾವು (ವಾಡಿ); ಇಲಿಯ ಹಿಡಿಯಲುಸುಗಿದ್ದು ಬೆಳ್ಳು (ಪಾಕ. etc. Hā.). ಹಿಡಿಯಲೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪುಗುದ (ವಾಡಿ; ಹಿಟ್ಟು ಕುದ ಹಿಡಿದದು (ಪ್ರಸರ, ವಿಸರ್ಜನ); ಮೃಗಗಳ ಹಿಡಿತ (ವಿಗುಡಿ); ಗಜಾದಿಗಳ ಹಿಡಿಯಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಕಪ್ಪುಡೆಗಳೂ (ಕೂಟಯಸ್ತ); ವಂತ ಮೊದಲಾದ್ದೆಂದು ಹಿಡಿದು ದಾಳುಕ (ಮುಂದೆ Nr.). ಹಿಡಿದದು (ಗ್ರಹ, ಅರ್ಚನಾ Hā. 33). ಹಿಡಿದು ಸೇವು (ಉರ್ಬು Hā. 86). ಬಗನೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಯ ಮುಗಿಯುವ (ಪ್ರಹಾಂಜರಿ Si. 248); ಅರಸುತನಕ್ಕೆ ಗುರ್ತಾಗಿ ಹಿಡಿಯ ತಕ್ಕ ಭೂಮಿ ಕೊಡೆ (ಭತ್ತ, etc. 268); ಮದ ಹಿಡಿದ ಅನೆ (ಮೋಕ್ಷಪತ್ರ 367); ತಾನಿ ಹಿಡಿಯುವವನು (ಪತಾ, etc. 281). ರತ್ನಾದಿಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಹಿಡಿಯುವ (boring holes) ವಜ್ರಸರಾಕೆ ಮುನ್ನಾದದು (ಅವಧ್ಯಸ್ತ. ಅ ಪಾತ್ರೆ ಅಷ್ಟು ಹಿಡಿಯುವದಿಲ್ಲ (My.). ಮನೆಗೆ ಬಂತೆ ಹಿಡಿಸಿ (My.). ನನಗೆ ಹಳೆ ಹಿಡಿಯಿತು (My.). ಅವನಿಗೆ ಹುಟ್ಟು ಅ ಯೂ ಹಿಡಿಯಿತು (My.). ನನಗೆ ಅಗತ್ಯ ಹಿಡಿಯಿತು (= ನನಗೆ ಬೇಡಾಯಿತು (My.). ಹಿಡಿದದು ತಪ್ಪಿತು, ಮುಟ್ಟಿದದು ಮುಡಾಯಿತು. — ಹಿಡಿದು ವಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ನೆಲವಿಲ್ಲ (or ಕೊನೆಯಲ್ಲ). — ಹಿಟ್ಟು ಬಿಡವಗೆ ಪೈಪುವ ಯೋಚನೆ ಎನ್ನು? — ಸಂತ ಮೊದಲಾದವರ ಮತ ಬಿಡೀತೇ? — ತಡಗು ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯದು. — ಪ್ರಹಾಂಜರಿ ವಾಡ್ತು ಗುಡಾಣದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದೀತೇ? — ಮಾನದಲ್ಲಿ ಅನೆ ಹಿಡಿದೀತೇ (Prva.) See Bp. 26, 24; 26, 13; 40, 74; 42, 32; 51, 48; 53, 14, 49. J. 6, 31; 11, 2; Bb. 1, 8, 31, 74; 1, 10, 27, 37; 1, 30, 60 3, 18, 30. ಸನ್ನಿಯೊಳಗೆ ತನ್ನ ಕುಮರಿಯನ್ನು ಮಾಲಿಕೆಗೆ ಹಿಡಿದ ಬೀಳಿಸ್ತು, ಒಡ್ಡುತ್ತಿದ್ದನು (B. 3, 70). ಸಾಧಾರಣವಾಗಲು ಯಾರೂ ಹಿಡಿದು ಎಣ್ಣು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ತಕ್ಕ ಇದ್ದು (2

108). ತತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮದೆಯು ಹೊದಿಗೆ ಬರಲಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕತ್ತು ದಿನವ ಹಿಡಿಯುವದು (4, 193). ಮುಮ್ಮಯಿಯನ್ನ ಕಾತಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿನವ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ? (5, 227). ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚು ಹಿಡಿಯುವ ಸಾಲಿಯೊಳಗೆ ಕಲಿಯುವದು (5, 271). ಈ ಹೆಣ್ಣುಹುಡುಗರ ಸಾಲಿಯೊಳಗಾದರೂ ಒನ್ನ ಹುಡುಗಿಗೆ ವರುಷವೊನ್ನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನ ಸಾವಿರ ಹದಿನಯ್ದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ (5, 276). — ಹಿಡಿವಾಟ. -ಅಟ. Mutual seizing and pulling (My.). — ಹಿಡಿವಾಡು. -ಅಡು. To take and play (Bp. 14, 4). 2, to seize and pull one another (My.). — ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ. rep. (Bp. 28, 9; 56, 28).

ಹಿಡಿ hidī. 2. = ಹಿಡಿ 2, etc. P. p. of ಹಿಡಿ 1, in ಹಿಡಿ ಹಿಡಿದು (Bp. 38, 38; 47, 32; 51, 71; My.; see Pril. s. ಅರ್ತಿ). — ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳು ೨. ಹಿಡಿ 2. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ಮುಟ್ಟುಬಣ್ಣ. ಸಂಗ್ರಾಹ Si. 391). — ಹಿಡಿ ತರಿಸು. = ಹಿಡಿ ತರಿಸು ೨. ಹಿಡಿ 2. (Bp. 55, 30). — ಹಿಡಿ ತರು. -ತರ. = ಹಿಡಿ ತರು ೨. ಹಿಡಿ 2. (Bp. 9, 25; 14, 28; 60, 24; My.). ಹಿಡಿ ತನ್ನ ನಾಯಿ ಮೊಲ ಹಿಡಿದೀತೇ? (Prv.). ಮುಪ್ಪುಬಗ್ಗನ ಕೆಯ್ಯ ಮುಟ್ಟು ಹಿಡಿ ತರ ಬಹುದು (Dp. 172).

ಹಿಡಿ hidī. 3. = ಹಿಡಿ 3 q. v., ಹಿಡು 2. (My.; ತ್ತರು, ಮುಟ್ಟು HIA.; ತ್ತರು, ಖಡ್ಗಾದಿಮುಟ್ಟು Nr.; ಮುಟ್ಟುಬಣ್ಣ, ಸಂಗ್ರಾಹ Si. 391; Bp. 23, 9). ಖಡ್ಗದ ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಸೂತ್ರ (ಮೇಖಲೆ Nr.). ಹಿಡಿ ಒಡಗೂಡಿದ ಮೊದಿ (ರತ್ನ Si. 212); ಚಾಡರ್ ಪಟ್ಟ ಕದ ಬೆರಳುಳ್ಳ ಹಿಡಿಯನ್ನ ಒಡಗೂಡಿದ ಮೊದಿ (ಅರತ್ನ 212); ಕತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಹಿಡಿ (ತ್ತರು 289); ಹರಿಗೆಯ ಹಿಡಿ (ಸಂಗ್ರಾಹ 290). 6, 2 weapon of the athlete, etc. (= ವಜ್ರಮುಟ್ಟು No. 2, Bp. 81, 3). ಮುತ್ತಯ್ಯರ ಕೆಯ್ಯ ಭಿಕ್ಷು ಮೂರು ಹಿಡಿ ಸಾಕು. — ಪಕ್ಕ ಎದ್ದರೆ ಹಕ್ಕಿ, ಹಿಡೀರಿ ಕೊಟ್ಟ ರೊಕ್ಕಕ್ಕೆ ದುಕ್ಕವೇನು? (Prvs.). — ಹಿಡಿ ಕಾಡು. A handful of grain. ಹಿಡಿದಾದೆಗೆ ಅಡಿ, ಪಡಿಕಾಡು ಕಳ ಕೊಣ್ಣ (Prv.). — ಹಿಡಿ ಕೆಯ್ಯ. = ಹಿಡಿ ಕೆಯ್ಯ. To cause a fist to be formed, to make a fist, to form into a fist, to close or clenoh. ಹಿಡಿ ಕೆಯ್ಯದ ಕೆಯ್ಯ ಕುಡಿತ (ಮುಟ್ಟು); ಹಿಡಿ ಕೆಯ್ಯದ ಮೊದಲು (ರತ್ನ HIA.). 2, to seize or grasp (Bp. 3, 25). — ಹಿಡಿಗವಡೆ. -ಕವಡೆ. A certain play with cowries (Bh. 1, 6, 1). — ಹಿಡಿಗೆಯ್. 1. To close or clenoh. ಬರಿದು ಹಿಡಿಗೆಯ್ ಕೆಯ್ (ಮುಟ್ಟು Mr. 323). — ಹಿಡಿಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. 2. The closed hand (J. 25, 54). — ಹಿಡಿಹೋಳ. = ದೊಡ್ಡ ಹೋಳ. (St. & Pl.). — ಹಿಡಿ ತುಮ್ಮ. So that the fist or hand is filled: a handful (B. 4, 127). ಹಿಡಿ ತುಮ್ಮ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ನುಡಿ ಹಸನಾಗಿ (or ಹನ್ನಾಗಿ) ಇರ ಬೇಕು. — ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹಿಡಿ ತುಮ್ಮ ಗಡ್ಡಕ್ಕೂ ಬಡತನವೇ? (Prvs.). — ಹಿಡಿಮೃಗ. A beast that has been taught to seize wild animals (Bh. 3, 13, 21). — ಹಿಡಿಯಾರ್. -ಅರ್. A captive (Bh. 1, 19, 18). — ಹಿಡಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To be seized, to be taken prisoner, to be brought into subjection (Bp. 18, 53; 53, 20). ಹಿಡಿವಡೆ ದವನು (ಅಭಿಪನ್ನ, ಅಭಿಗ್ರಸ್ತ Nr.). — ಹಿಡಿವರಹ. A handful of gold coins. ಮೊದಿಯವ ಗಣ್ಣಿನ ಹತ್ತರ ಹಿಡಿವರಹಾ ಇದ್ದರೇನು? (Prv.). — ಹಿಡಿವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To seize firmly, to grasp (Üpr. 9, 12). — ಹಿಡಿಸರಳು. An instrument for boring holes (My.). — ಹಿಡಿಸೂಡಿ. A bundle of grass comprising only a handful. See Prv. s. ಹೊಲ 3. — ಹಿಡಿಸಾಕುಲ. An auger, a drill (S. Mhr.; Tē. ಪಿಡಿಸಾನ). — ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆ. See Mr. s. ತ್ರಿಪತ್ತಿಣಿ. — ಹಿಡಿಹುಲ್ಲು. A handful of grass. ಮದೇ ಹುಲ್ಲು ಸೂಡೆ ಅಗುತ್ತದೆ, ಹಿಡಿಹುಲ್ಲಿಗೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾನೆ (Prv.). — ಹಿಡಿಬೆ ದ್ವಾರ. A Hēbbāra who is only a handful, i. e. very insignificant. ಹಿಡಿಬೆದ್ವಾರನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದಷ್ಟು ಗಾತ್ರ (Prv.).

ಹಿಡಿ hidī. 4. = ಹಿಡಿ 4. — ಹಿಡಿಯಾನೆ. -ಅನೆ. A female elephant (ಹಸ್ತಿಸಿ, ವತಿ HIA.; ಕರಣಿ, ಭೇನುಕೆ, ವತಿ Nr.).

ಹಿಡಿ hidī. 5. = ಹಿಡಿ 5, etc. (Tē. ಪಿಡಿ). — ಹಿಡಿಹೋರ. A steer that has still its testicles (ಅರ್ಪಣ್ಣ Mr. 178).

ಹಿಡಿಕೆ hidiki. 1. A woman who seizes. See ತಲೆ.

ಹಿಡಿಕೆ hidiki. 2. = ಹಿಡಿಕೆ. A handle, a hilt (B. 3, 11; 5, 25).

ಹಿಡಿಕ್ಕು hidiku. = ಹಿಡಿ 1, ಹಿಡಿ 5, ಹಿಡಿಗು. A testicle.

(T. ಪಿಡುಕ್ಕು, ಪುಡುಕ್ಕು). ಹಿಡಿಕ್ಕು ಬದಿದ ಎತ್ತು (ಚಾತೋಕ್ಷ Nr. 4).

ಹಿಡಿಕೆ hidikē. = ಹಿಡಿಕೆ 2. The fist. ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು

ಅಳಿದ ಮೊದಿ (ಸರತ್ನಿ); ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು ಕಿಡುಕುಣಿಕೆಯ ಬಟ್ಟು

ಅಳಿದ ಮೊದಿ (ಅರತ್ನ Nr.). 2, a handle, a hilt (ಕಾವು G.).

ಕತ್ತಿ ಕಳಾಂ ಮುನ್ನಾದವುಗಳ ಹಿಡಿಕೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ದಾರು (ಮೇಖಲೆ G.).

ಹಿಡಿಗಲು hidigalu. A broom (My.).

ಹಿಡಿಗು hidigu. = ಹಿಡಿ 5, etc. ಹಿಡಿಗು ಬದಿದ ಎತ್ತು (ಚಾತೋಕ್ಷ Nr. 4).

ಹಿಡಿತ hidita. = ಹಿಡಿತ (My.).

ಹಿಡಿವ್ವು hidimba. A rākshasa slain by Bhtma. (Bh. 1, 9, 16, 19).

ಹಿಡಿವ್ವುಕೆ hidimbaka. = ಹಿಡಿವ್ವು. (Bh. 1, 9, 16).

ಹಿಡಿವ್ವುಪತಿ hidimbā-pati. Bhtma. (ಭೀಮಸೇನ G.). 2, Hanumat.

ಹಿಡಿವ್ವು hidimbi. = ಹಿಡಿವ್ವು. (Bh. 1, 9, 16, 24).

ಹಿಡಿವ್ವು hidimbē. ಹಿಡಿವ್ವು. Hidimba's sister, who changed

herself into a beautiful woman and married Bhtma.

2, the wife of Hanumat.

ಹಿಡಿಯಿಸು hidiyisu. = ಹಿಡಿಯಿಸು. To castrate, to geld.

ಹಿಡಿಯಿಸಲ್ ತಕ್ಕ ಹೋರ (ಅರ್ಪಣ್ಣ HIA.).

ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ hidiyuvikē. Seizing, etc. (Si. 392, 400, 434, 442).

ಹಿಡಿಸು hidisu. = ಇಡಿಸು 3, ಹಿಡಿಸು. To cause to

seize, to cause to lay hold of or on (Bp. 29, 33; 60, 22); to cause to occupy (as a place of

being) (39, 15); to cause one's self to occupy

(as a place of being): to enter, to go into

(C.); to make go into one's self: to hold, to

have capacity for (as a vessel, a cart, a ship, C.);

to make go into, to fill into; to cause to

shampoo (My.). ಆ ಪಾತ್ರದೊಳಗೆ ನಂಯ ಮೋಡ್ ಹಿಡಿಸ

ರಿಲ್ಲ (B. 3, 95). ಆ ಹಡಗುಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒಣ್ಣೆ ಹಿಡಿ

ಸುವ ಹಾಗೆ ಇರುವವು (3, 117). ಒಳಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರನ್ನೂ ಹೊ

ದಿಗೆ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಜನರನ್ನೂ ಹಿಡಿಸುವನ್ನ ರಥಗಳು (5, 299).

ಒನ್ನು ಹಡಗದೊಳಗೆ ಹಿಡಿಸುವ ಸರಳುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇ

ದೊಡರೆ ಬಹಳ ಎತ್ತುಗಳು ಬೀಳಾಗುವವು (4, 160). ಅವನ ತಲೆಯು

ಗಗನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದರೂ ಅವನು ಉಡುಗಿದರೆ ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಸಹಾ

ಹಿಡಿಸುತ್ತಾನೆ (5, 142).

ಹಿಡಿಹ hidha. Seizing, grasping, etc. (ಪೀಡನ,

ಸ್ವರ್ತನ, ಗ್ರಹಣ, ನಿಗ್ರಹ Mr. 439).

ಹಿಡು hidu. 1. = ಹಿಡಿ 2, etc. P. p. of ಹಿಡಿ 1. — ಹಿಡು

ಕೊಳ್ಳು. = ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳು ೨. ಹಿಡಿ 2, etc. (B. 2, 32, 42; B. 4, 68,

176; 5, 240, 254). ಹಿಡು ಕೊಳ್ಳುವದು (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ Si. 388).

ಹಿಡು hidu. 2. = ಹಿಡಿ 3, etc. Hold, etc.

ಹಿಡುವಳಿ hidu-vaḷi. Possession, ownership (of

land, My.).

ಹಿಡುವಳಿದಾರ *hiduvali-dāra*. A possessor, an owner (My.).

ಹಿಡುಹು *hiduhu*. The act of seizing, catching or hitting (used of an arrow, Bh. 7, 4, 42).

ಹಿಡ್ಲು *hidlu*. = ಹೆಸಲು. A broom (My.).

ಹಿಣಿನಿ *hinani*. = ಹೆಣೆ, etc. ಎತ್ತಿನ ಹಿಣಿನಿ (ಕಳುವ, ಕಳುವದ Si. 430).

ಹಿಣಿ *hini*. = ಇಣಿ, ಪಿಣಿ 2, ಹೆಣಿ 1, ಹೆಣಲು, ಹೆಣಲಿ. A bull's or bullock's hump (ಅಂಸಕೂಟ, ಕಳುವದ Hk.; M. ಪೂಜಾ; T. ಪಿಟಲ್).

ಹಿಣಿಕು *hiniku*. = ಹೆಣಿಕು, etc. — ಹಿಣಿಕ ನೋಡು. = ಹೆಣಿಕ ನೋಡು. (My.).

ಹಿಣಿಲ್ *hinil*. 1. ಹಿಣಿಲು. = ಹೆಣೆ, etc. (ಕಳುವ, ಕಳುವದ Nr.; ಕಳುವ Mr. 179). ಗೂಳಿಯ ಹಿಣಿಲು (ವೃಷಾಂಕ, ಕಳುವದ Nr.). ಗೂಳಿಯ ಹಿಣಿ ಹಿಣಿಲು (ಕಳುವದ Nn. 143, o. r. ಹಿಳಲು).

ಹಿಣಿಲ್ *hinil*. 2. ಹಿಣಿಲು. = ಪಿಣಿ 1, ಹೆಣೆಲು, ಹೆಣಲು, ಹೆಣಲೆ, ಹೆಣಲು. The string of a bow (Bh. 8, 22, 27); a braid of hair (ಕಡಬನ್ನ ರೆ. 1, 74; ಪಾಶ Mr. 320; Rām. 1, 16, 52); a peacock's tail (J. 13, 51). ಗಣ್ಣು ದಿಗಮುಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು ಹಿಣಿಲುಂ (ಸಂದ. 282, o. r. ಕಣ್ಣು ದಿಗ). See ಬೆಳೆವಿಣಿಲು.

ಹಿಣ್ಣೆ *hinṇe*. = ಪೆಟ್ಟು, etc. A lump, a clod (My.).

ಹಿಣ್ಣಿ *hinṇi*. The oil-seed from which the juice has been expressed, the refuse of oil-seed, an oil-cake (ಪಿಣ್ಣೆ Nr.; ತೈಲ Mr. 378; C.; Bp. 24, 68; B. 2, 19). 2. ಹಿಣ್ಣಿ, a kind of chutney made of the emblic myrobalan (ಸೆಲ್ಲಿ My.).

ಹಿಣ್ಣಿಲಿ *hinṇili*. A coiled serpent (ಜಡ್ಡಗ, ಕುಣ್ಣಿಲಿ, ಮುಂದೆ ಘಟೆ Mr. 400, o. r. in two MSS. ಹಿಣ್ಣಿಲಿ).

ಹಿಣ್ಣಿಲಿ *hinṇilira*. Cuttle-fish bone, *Os septae*.

ಹಿಣ್ಣು *hinṇu*. = ಹಿಣ್ಣು. To press with the fist or between the palms of the hands, etc. in order to extract the juice, oil, etc., to squeeze out (ಮುಟ್ಟುನಿಟ್ಟುಡನ ಸಂದ. Dh.; ಸಿಪಿಡನ ಸಮ. 96; ರೆ. Bp. 11, 11; My.); to wring, as a wet cloth (My.); to squeeze through (cloth, etc., My.); to squeeze or pinch, as the ears (My.); to extract, as milk, to milk (B. 1, 21; 4, 220; 5, 285); to give milk, as buffaloes, etc. (B. 1, 15, 18); to squeeze, to oppress with hardships, to harass (Bh. 1, 10, 81, 85; J. 31, 26). ದೊಣ್ಣೆ ಹಿಣ್ಣಿದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೀಡುವದೇ? — ವೊಸರು ಹುಳಿಯನ್ನ, ಹಸುರುಹುಟ್ಟು ಹಿಣ್ಣಿದನನ್ನಿ (Prva.).

ಹಿಣ್ಣು *hinṇu*. = ಹಿಣ್ಣು, q. v. A collection, a multitude, etc. (ಗೋಸಮೂಹ ಸಂದ. Dh.; ತುಡುಮುನ್ನ ಸಮ. 96; ಕಲಾಪ, ಸಂಪತ್ Si. 439; Grj. 2, after 106; 6, after 56; Bp. 51, 54; Bh. 3, 13, 18; C.; B. 4, 37). ತುಡುವಿನ ಹಿಣ್ಣು (ಗೋವೃಕ್ಷ, ಗೋಧನ, ಧನ Hk.). ವಾರಸತಿಯರ ಹಿಣ್ಣು (ಗಾಣಿಕೆ Mr. 305). ಪಶುಗಳ ಹಿಣ್ಣು (ಸಮಾಜ Si. 318); ಗಣಿಗಳ ಹಿಣ್ಣು (ಪಾಶ 181); ಅನಿಗಳ ಹಿಣ್ಣು (ಹಸ್ತಿ 269); ಅಳಗಳ ಹಿಣ್ಣು (ಗೋಕುಲ, ಗೋಧನ 318); ಎತ್ತುಗಳ ಹಿಣ್ಣು (ಶಿಕ್ಷಕ 318); ಎಳೆದುಗಳ ಹಿಣ್ಣು (ವಾತ್ಸಕ 318). See Prv. s. ಹಣ್ಣೆ. — ಹಿಣ್ಣುಕಳ. — ಅಳಗಳ. A herd of cows

(J. 9, 19). — ಹಿಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಡಿ. To fasten together into one mass (Bhaktisāra 85). — ಹಿಣ್ಣುಕಳ. A number of small pieces of cloth. ದಣ್ಣುಕೋಲಿನ ತುಡಿಗೆ ಹಿಣ್ಣುಕಳದ ಕಟ್ಟು, ದಣ್ಣೆಯರ ಕಣ್ಣು ಪ್ರಮಿಸುವ ಯೋಗಿಗೆ ಮಣ್ಣೆ ಬೋದೋ? (Rā.). — ಹಿಣ್ಣುಗಂಕಣ. — ಕಂಕಣ. = ಹಿಣ್ಣುಗಂಕಣ, q. v. (ಸಂದ. 386; Hk. 98). — ಹಿಣ್ಣುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To form a herd, to come together in crowds, etc. (B. 2, 2, 18; 3, 56, 67). — ಹಿಣ್ಣುಗಣ. — ಕಣ. A heap or number of arrows (J. 22, 20). — ಹಿಣ್ಣುಗೂಡು. — ಕೂಡು. To come together in crowds, to assemble in numbers, etc. (C.; B. 5, 105). — ಹಿಣ್ಣುಕಡೆ. — ಕಡೆ. A variety of net (Bh. 3, 13, 23). — ಹಿಣ್ಣು ಹಿಣ್ಣು. rep. (Bp. 28, 21). — ಹಿಣ್ಣುಹೊಳೆದು. The shine of a large number (Bh. 3, 13, 18). — ಹಿಣ್ಣೇದ. — ಎದ. To rise in numbers (Grj. 4, 45). — ಹಿಣ್ಣೇಡೆ. — ಎಡೆ. To separate from or leave the herd. ಹಿಣ್ಣೇಡದ ಅಳಳು ಕಣ್ಣು ಕಡೆ (Prv.).

ಹಿಣ್ಣುಳೆ *hinṇuḷe*. N. of a plant (ಸಿರಾಪ್ಪ Mr. 147, one MS. ಹಿಣ್ಣುಳೆ).

ಹಿಣ್ಣಿ *hinṇi*. Tbh. of ಪಿಣ್ಣು. — ಹಿಣ್ಣಿಕೂಡು. A meal at the sapindikarapa (My.). ಹಿಣ್ಣಿಕೂಡು ಮುನ್ನಗೆ ಕಡೆ? (Prv.).

ಹಿಣ್ಣಿ *hinṇi*. (= ಹಿಣ್ಣುಳೆ?). — ಹಿಣ್ಣಿ-ಕಾಯ. The fruit of a creeper of the cucurbit tribe, perhaps *Cucumis trigonus* Roxb. (Z.).

ಹಿತ *hita*. Put, placed, laid, imposed; held, taken, seized. 2, suitable, proper, fit, worthy; advantageous, beneficial, profitable, useful, good; salutary, wholesome, agreeing with. 3, friendly, affectionate, kind. 4, a friend, a benefactor. 5, advantage, profit, benefit, service, good, welfare (ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 84). ಹಿತವು (ಪ್ರ. Kk. 38). ಪರಹಿತ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಹಿತ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡು. — ಮದುವೆ ಮನೇರಿ ಅನ್ನವಕ್ಕೆ, ಹಿತವ ಪಡೆದ ಹಾಗಿ (Prva.). See ಸಂದ. 136, 365; Bp. 38, 7; 40, 90; B. 4, 17; 5, 206.

ಹಿತಕರ *hitakara*. Doing what is fit or proper, doing a service, performing a kindness, friendly, favourable, beneficial; a benefactor. (Ch. v. 222; Bp. 40, 89).

ಹಿತಕಾರಕ *hita-kāraka*. Doing what is good, beneficial, salubrious, etc. (C.; B. 3, 37).

ಹಿತಕಾರಿ *hita-kāri*. Doing services, performing kindnesses or benefits, befriending, useful, beneficial, auspicious. (Bp. 16, 25; My.). ನಾರಿ ಪರಲಪಕಾರಿ, ನಾರಿ ಸ್ವಗಣಿ ವಾರಿ, ನಾರಿ ಸಕಲರಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿ; ಮುನಿದರೇ ನಾರಿಯೇ ಮಾರಿ (Rā.).

ಹಿತಜಾರಿ *hitakāri*. = ಇತಜಾರಿ, q. v. (My.).

ಹಿತರಸಸ್ವೀಕಾರ *hita-rasa-avikāra*. The making one's own of pleasant fluids. See ಹೀರ 1.

ಹಿತವತೆ *hita-vat*. Friendly, favourable, doing good, useful.

ಹಿತವನ್ನ *hita-vanta*. Tbh. of ಹಿತವತೆ. One who confers benefits, a benefactor, a friend (C.; B. 3, 179). ಪಂಡಿತಿ ಹಿತವನ್ನರಿಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ನ ಸಮಿಯಲ್ಲ (Prv.). Famine ಹಿತವನ್ನಿ (My.).

ಹಿತಕತ್ತು *hita-kattu*. Hostile to the wealth or advantage of (Mhr.); a secret enemy (My.).

ಹಿತಕತ್ತು *hita-kattu*. Secret enmity (My.).

ಹಿತಾವಹ *hita-āvaḥa*. Bringing benefit, etc., salutary, salubrious (B. 4, 31).

ಹಿತಾರಂಜೆ *hita-āraṇjē*. Benediction.

ಹಿತ್ತಲೆ hita-lāhi. Wishing well, desiring another's welfare, kindly disposed, benevolent. (My.).

ಹಿತ್ತಲೆವದೇಕ hita-upadēsa. Friendly advice, good counsel, salutary instruction. 2, N. of a popular collection of stories and fables. (C.; B. 4, 198).

ಹಿತ್ತಲೆ hittal. ಹಿತ್ತಲು. = ಹಿತ್ತಲೆ, etc., ಹಿತ್ತಲ, ಹಿತ್ತಿಲ. A back-yard (C.; Bp. 31, 5; B. 1, 9; 4, 25; Si. 118). ಹಿತ್ತಲ ಗಡ ಮದ್ದಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲ. — ಒಲಪಗಾತಿಗೆ ಮನೆಮರಾ ಹಿತ್ತಲು. — ಭರ್ವಕ್ಕೆ ದಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮೊದಲ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದ (Prva.). — ಹಿತ್ತಲ ದಾಗಿರ್. A back-yard gate (Bp. 61, 20). — ಹಿತ್ತಲ ಮನೆ. A building in the back-yard (Bp. 42, 31).

ಹಿತ್ತಲ hittala. = ಹಿತ್ತಲೆ, etc. (ನಿಷ್ಕುಟ, ಪಿತ್ತಿಲ್ Nn. 142; ನಿಷ್ಕುಟ Mr. 480; B. 5, 135, 203).

ಹಿತ್ತಲೆ hittali. = ಹಿತ್ತಲೆ, etc. (Si. 332).

ಹಿತ್ತಲೆ hittali. = ಹಿತ್ತಲೆ 1, etc. Brass (ಅರಳೂಟ, ರೀತಿ Hlā, Nr.; Si. 332).

ಹಿತ್ತಲೆ hittali. = ಹಿತ್ತಲೆ, etc. (B. 1, 18; 4, 141; ಪುಷ್ಪ Mr. 527; ಅರಳೂಟ G.). ಮುಯ್ಯಲ್ಲ ಚಿನ್ನ, ಕವಿ ಮಾತ್ರ ಹಿತ್ತಲೆ (Prv.).

ಹಿತ್ತಲೆ hittali. = ಹಿತ್ತಲೆ, ಹಿತ್ತಲೆ, etc. (ಪುಷ್ಪ, ರೀತಿ Nn. 123; ಅರಳೂಟ, ರೀತಿ Mr. 98, o. r. ಹಿತ್ತಲೆ; My.).

ಹಿತ್ತಲೆ hittil. ಹಿತ್ತಿಲು. = ಹಿತ್ತಲೆ, etc., ಹಿತ್ತಿಲು. (ನಿಷ್ಕುಟ Hlā.).

ಹಿತ್ತಿಲು hittlu. = ಹಿತ್ತಿಲೆ, etc. (My.).

ಹಿಡುಕು hiduku. 1. = ಹಿಡುಕು, etc., ಹಿಡುಕು 1. To squeeze the soaked pulse called avarā with the fingers and thus remove its skin (My.).

ಹಿಡುಕು hiduku. 2. = ಹಿಡುಕು 2. The state of being freed from one's skin by squeezing (My.). — ಹಿಡುಕುವರೆ. — ಅನರೆ. = ಹಿಡುಕುವರೆ. (My.).

ಹಿನ್ hin. = ಹಿಂ (ಹಿನ್), etc., ಹಿನ್, ಹಿಂ (ಹಿನ್), ಹಿಂ (ಹಿನ್), ಹಿನ್ನೆ, etc. — ಹಿನ್ನಿರುಗು. = ಹಿನ್ನಿರುಗು. (Bh. 57). — ಹಿನ್ನಿರುಗು. = ಹಿನ್ನಿರುಗು. (My.). — ಹಿನ್ನಿಗಿ. = ಹಿನ್ನಿಗಿ. (My.). — ಹಿನ್ನಿಲೆ. — ತಲೆ. The hinder part of the head (My.). — ಹಿನ್ನಿರುಗು. — ತಿರುಗು. To turn back (v. t.); to turn round (v. t., My.). ರೂಪರಸಾದಿವಿಷಯಗಳ ದೇಯಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಕವಿ ಮೊದಲಾದ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಿನ್ನಿರುಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವೆ (ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ Si. 392). — ಹಿನ್ನಿರುಗು. — ತಿರುಗು. = ಹಿನ್ನಿರುಗು. To turn back; to return; to turn round (My.). — ಹಿನ್ನಿರುಗು. — ತಿರುಗು. = ಹಿನ್ನಿರುಗು, ಹಿನ್ನಿರುಗು. (My.). ಗಣಪತಿ ಹಿನ್ನಿರುಗಿ ನೋಡಲಾಗಿ (B. 4, 79). ಒಂದು ಹಾಳೆಗೆ ಬೇಟೆ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಸಿಂಹವು ಹಿನ್ನಿರುಗಿ, ತನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರುವದು (4, 212). — ಹಿನ್ನಿರುಗುವೆ. — ತಿರುಗುವೆ. Turning back, etc. (ಸಾಧನ, ನಿವರ್ತನ Si. 437). — ಹಿನ್ನಿಗಿ. — ತಿಗಿ. = ಹಿನ್ನಿಗಿ. To draw back, to flinch (My.). ಯಾವ ಕಷ್ಟ ಬನ್ನರೂ ಹಿನ್ನಿಗಿಯನು (My.). — ಹಿನ್ನಿಲೆ. The direction that is behind (Bp. 25, 45; 27, 74; 39, 40; 42, 36, 84; 57, 88). — ಹಿನ್ನಿಲೆ. = ಹಿನ್ನಿಲೆ. Back ground (Bh. 3, 19, 12).

ಹಿನ್ನಾಲ hintāla. The marshy date tree, Phoenix (or Elate) paludosa.

ಹಿನ್ನಾಲ hintāli. The Talipot or fan-palm (ಕರತಾಳ, ತ್ರೀತಾಳ Mr. 359).

ಹಿನ್ನೆ hintā. = ಹಿನ್ನು, etc., ಹಿನ್ನೆ. (Smd. 285 Om.).

ಹಿನ್ನೆ hindā. = ಹಿನ್ನು, etc. — ಹಿನ್ನೆಗಡೆ. — ಕಡೆ. Subsequent time; afterwards (ಅನು G.). ಹಿನ್ನೆಗಡೆಯಲ್ಲಿ (ಪಶ್ಚಾತ್); ಹಿ

ನ್ನೆಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಗುವ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಚಾರ (ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ G.). ಮೊದಲು ಸುಳ್ಳು ಹೇದ, ಹಿನ್ನೆಗಡೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವದೇನು ಹಿನ್ನೆ? (B. 3, 88). ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆನ್ನು, ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳು, ಹಿನ್ನೆಗಡೆಗೆ ಹೊತ್ತು ಒನ್ನಾಗ, ತನ್ನಿನ್ನಾಗದನ್ನು ಹೇದಿ ಬಾರದು (4, 34). — ಹಿನ್ನೆ ಹಿನ್ನೆ. (i. e. ಹಿನ್ನೆ ಹಿನ್ನೆ). rep. (Bp. 22, 31; J. 19, 29). — ಹಿನ್ನೆ ಹಿನ್ನೆ. = ಹಿನ್ನೆ ಹಿನ್ನೆ. (Bp. 27, 13).

ಹಿನ್ನಲ hindāla. = ಹಿನ್ನಲೆ. (My.).

ಹಿನ್ನಲ hindāla. = ಹಿನ್ನಲೆ. = ಹಿನ್ನು. (My.).

ಹಿನ್ನು hindu. = ಹಿನ್ನು q. v., etc., ಹಿನ್ನು 2. That which is back (in place), behind, and previous, past; that which is afterwards or hereafter (ಹಿನ್ನು Smd. 64; Bp. 24, 19); the direction behind; past time; subsequent time; behind, etc. Genitive: ಹಿನ್ನು (Bp. 57, 23; 61, 34; J. 2, 57; 7, 30; 13, 48; 15, 30; 19, 24; 25, 8, 16), ಹಿನ್ನುದ (Bp. 4, 61), ಹಿನ್ನುಲ, ಹಿನ್ನುಲೆ, ಹಿನ್ನುನ (My.); Dative: (ಹಿನ್ನುಲೆ, ಹಿನ್ನುಲೆ (Bp. 22, 15; 44, 22; B. 2, 18; 3, 59; 4, 112, 126, 132; 5, 70, 206), ಹಿನ್ನುಲೆ (Bp. 11, 20; 26, 29; 40, 8; J. 13, 35); Ablative: ಹಿನ್ನುಲೆ (B. 3, 23, 41, 42, 85; 4, 110), ಹಿನ್ನುಲೆ (B. 3, 71, 122), ಹಿನ್ನುಲೆ (B. 4, 187; 5, 253). ಹಿನ್ನು ಸೇವುವು (ಪಾಪ್ಯ); ಪದೆಯ ಹಿನ್ನು ಮೆಯ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ Hlā.). ಸೇನೆಯ ಹಿನ್ನು ಅನೇಕ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ Nr.). ಹಿನ್ನು ಧಾಗ (ಪಾಪ್ಯ, ಹಿನ್ನು Nn. 134). ಹಡಗು ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಯುವನೆ ಕೆಳಗಡೆ ನಿರನ್ನ ಹಿನ್ನು ತಕ್ಕುವ ಮರಮುಟ್ಟು (ನೌಕಾದಣ್ಣ Si. 84); ಹಿನ್ನು ತಿರುಗದೇ ಇರುವವನು (ಅನಿವರ್ತಿ 292); ಬಟ್ಟೆಟ್ಟು ಕೊಡುವನೆ ಹಿನ್ನು ಕೊಡುವೆ (ನಿರ್ಯಾತನ 487); ಕಳವ ಪರವ ಎನ್ನುವು, ಅದಕ್ಕನುಲ ಹಿನ್ನು ಸಂವತ್ತರ ಪರಾ ಎನ್ನುವು (476); ಹಿನ್ನು ದಿನ (ಪೂರ್ವೋದ್ಯುತ 477; ಹ್ಯಾ 477). ಹಿನ್ನು ಪಿಡುವು (ಪಾಪ್ಯ Mr. 484). ಹಿನ್ನುನ (B. 4, 190). ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನಕ್ಕೆ (B. 3, 126). ಹಿನ್ನುಕ್ಕ ಮುನ್ನಕ್ಕೆ (4, 156). ಕಡೆಗೆ ಮುನ್ನು, ಕಡೆವಾಣಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನು. — ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ನಾ ಹೇದ್ಯಾನು. — ಹಿನ್ನುನ ಭಿಕ್ಷೆ ಹೋಯಿತು, ಮುನ್ನಿನ ಕೋರಾನ್ನ ಹೋಯಿತು. — ಹಿನ್ನುನ ಅನೇ ಹೋಗಿ ಬಹುದು, ಮುನ್ನಿನ ನುಸಿ ಹೋಗಿ ಬಾರದು (Prva.). — ಹಿನ್ನುಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟು. To go or come after, to follow (My.). — ಹಿನ್ನುಗು. — ಅಗು. To be or remain behind; to flinch (My.). — ಹಿನ್ನುಡು. — ಅಡು. To speak behind a person. See Prv. a. ಎದುರಿಗೆ ಅಡು. — ಹಿನ್ನು ಕ್ಕೆ ಕೊಳ್. — ಇಕ್ಕೆ. To place behind one's self, to shelter, to protect (Bh. 6, 5, 80). — ಹಿನ್ನುರು. — ಇರು. To place behind or back (Bp. 18, 5). — ಹಿನ್ನುಕಡೆ. = ಹಿನ್ನುಗಡೆ. (Si. 288). — ಹಿನ್ನುಗಡೆ. — ಕಡೆ. = ಹಿನ್ನುಗಡೆ. A place that is behind; subsequent time (My.). ಹಿನ್ನುಗಡೆಯಲ್ಲಿ (ಪಿನ್ನೆ Smd. 52 Cm.). See Si. 110, 209, 284. — ಹಿನ್ನುಗಲೆ. — ಕಲೆ. = ಹಿನ್ನುಗಲೆ. To flinch (J. 23, 11); to transgress, to reject (27, 30). — ಹಿನ್ನುಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಹಿನ್ನುಗೊಳ್. To go or come after, to follow (Bp. 28, 57; J. 23, 6). — ಹಿನ್ನುಭಾಗ. A portion or part that is behind (Si. 285). — ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು. = ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು. That is behind and in front (Rām. 6, 50, 10). 2, the hind part being in front, reversed position, etc. (ವಿಪರೀತ, ಪರಾಚೀನ Mr. 437). ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನಾಪಾತನು (ಪರಾಪ್ತು, ಪರಾಚೀನ Nr.). ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನಾಗುತ (ವಿಪರೀತ, ಪರಾಚೀನ Hlā.). ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನಾದುದು (ವಿಪರೀತ Nn. 151). ದೂರವಾದ ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು ಯೋಚನೆಯುಳ್ಳವನು (ದೀರ್ಘದರ್ಶಿ Si. 238). ಎನ್ನಿ ಎದವ ರಾವುತ ಕುದುರೇ ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನಾಗಿ ಎದವ (Prv.). — ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು ನೋಡು. To be circumspect or cautious, to hesitate (B. 5, 38, 55, 205). — ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು ನೋಡು. =

ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು ನೋಡು. (B. 5, 178, 246). ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು ನೋಡಿದವ (ಹವಲ G.). — ಹಿನ್ನುದಿ. -ಉದಿ. To remain or stay behind (J. 10, 46; 11 sum.; 17, 30).

ಹಿನ್ನು hindu. = ಹಿನ್ನು. (Tbh. of ಸಿನ್ನು). A Hindoo (C.; Mhr., H. ಹಿನ್ನು). — ಹಿನ್ನುಜನ. Hindoos (My.). — ಹಿನ್ನುದೇಶ. India (My.).

ಹಿನ್ನುಸ್ಥಾನ hindu-sthāna. North India; India (My.; B. 2, 41; 3, 58; 4, 114; 5, 160).

ಹಿನ್ನುಸ್ಥಾನಿ hindu-sthāni. Relating to North India: a language containing many Samskrita terms, Samskrita tadbhavas, Persian and Arabic words, etc. (C.; B. 4, 129).

ಹಿನ್ನು hindu. = ಹಿನ್ನು. — ಹಿನ್ನುಜನ. = ಹಿನ್ನುಜನ. (B. 3, 41; 4, 205). — ಹಿನ್ನು ಮಹಾಸಾಗರ. The Indian ocean (B. 4, 101).

ಹಿನ್ನು hindu. = ಹಿನ್ನು, etc., ಹಿಕ್ಕ, etc., ಹಿಂತೆ, ಹಿನ್ನ, ಹಿನ್ನು. The direction behind; past time; subsequent time; behind, after, toward the back part or rear, in the rear, at the back, backwards; in former times, ago; later in time, after, afterwards (ಪಶ್ಚಾತ್, ಅನು Si. 468; C.; Bp. 18, 58; 53, 17; 61, 57; J. 10, 38; 11, 2, 85; Bh. 1, 8, 20; 1, 10, 89). ತಾನು ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಗಲು ಹಿನ್ನು ರಾಜ್ಯವನು ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಹಿನ್ನು). ಅಭಿಮುಖವಾಗದೇ ಹಿನ್ನು ತಿರಿಗಿದವನು (ಪರಾಭಿಮುಖ, ಪರಾಭಿಮುಖ Si. 362); ಹಿನ್ನು ಸಂಗಡ ಹೋಗುವವನು (ಅನುಗ, etc. 374). ಆ ದಾರ್ಲೆ ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಗಡದೊಳಗಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಹಿನ್ನು ಹೊಸ ಸುದ್ದಿ ಎದ್ದಿತು (B. 2, 37). ನಾನು ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳ ಹಿನ್ನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೋಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಮಾತಲ್ಲ (4, 200). ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನಡೆಯ ವರ್ಷಗಳ ಹಿನ್ನು (4, 214). ಹಿನ್ನು ಬಯ್ಯ ಬಾರದು, ಮುನ್ನ ಹೋಗಿ ಬಾರದು. — ಹಿನ್ನು ಹೋದರೆ ಹೇಡಿ, ಮುನ್ನ ಬಂದರೆ ಗರ್ವ. — ಹಿನ್ನು ಮದ್ಯ, ಮುನ್ನ ಅರಿ (Prvs.). ನೀನು ಹೋಗು ಮುನ್ನ; ನಾನು ಇದೇ, ನಿನ್ನ ಹಿನ್ನು ಬರುತ್ತೇನೆ (B. 4, 138). — ಹಿನ್ನು ಬೀಡು To remain behind (My.); to become of less use (B. 5, 227). — ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನ. = ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು. 3, backwards and forwards (Bp. 26, 30). — ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನ ನೋಡು. = ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು ನೋಡು. (B. 3, 59; 4, 18, 37, 48; 5, 70). — ಹಿನ್ನುಯಿಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. To go or come after, to follow (Bp. 54, 38). — ಹಿನ್ನುಯಾದು. -ಅಡು. To backbite, to calumniate (My.). ಹಿನ್ನುಯಾದು ನುಡಿಯು ಛೋರವಿತ, ಮನವೆ! (Dp. 172). — ಹಿನ್ನುಯಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. -ಅಟ್ಟು. To place behind one's self (My.). — ಹಿನ್ನು ಹತ್ತು. To follow (Bp. 28, 9). — ಹಿನ್ನು ಹೋಗು. To go or come after (Bp. 56, 58).

ಹಿನ್ನುಲಿ hindula. A swing, a hammock. 2, one of the rigas (Upr. 7, after 62).

ಹಿನ್ನು hinnī. (= ಹಿನ್ನು?). The feathered part of an arrow (ಪಶ್ಚಾತ್, ಪುಂಸಿ Nr.).

ಹಿನ್ನುರಿಗೆ hipparigē. = ಹಿನ್ನುರಿಗೆ N. of a town (Bp. 24, 4).

ಹಿನ್ನುಲಿ hippali. (Smd. 49). = ಹಿನ್ನುಲಿ (342; HIA.; ಕೃಷ್ಣ, ಮಾಗಧ Nn. 47; ಕಣಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮಾಗಧ Mr. 188; Si. 145). ಹಿನ್ನುಲಿ ದೇರು (ತಿರ G.). — ಹಿನ್ನುಲಿನೇರಿ. The mulberry, Morus indica (My.). — ಹಿನ್ನುಲಿಕ್ಕ. A shrubby climber, wild and cultivated, the long pepper, Piper longum Lin. (St. & Pl.; Z.).

ಹಿನ್ನು hippī. (fr. ಹಿನ್ನು). = ಹಿನ್ನು 1, ಹೇದೆ. (My.). ಮಡ್ಡದ ಹಿನ್ನು (ಕಿನ್ನ, ನಗ್ನ ಹಿನ್ನು Si. 348); ಗಾಣದ ಎಳ್ಳುಹಿನ್ನು (ಪಿನ್ನಾಳ 406).

ಹಿನ್ನುರಿಗೆ hippirigē. = ಹಿನ್ನುರಿಗೆ. — ಹಿನ್ನುರಿಗಲ್ಯ. 3. (Bp. 58, 12).

ಹಿನ್ನುಲಿ hippili. = ಹಿನ್ನುಲಿ. (B.).

ಹಿನ್ನು hippī. 1. = ಹಿನ್ನು, etc. The refuse or residue of what is squeezed out (Rām. 6, 46, 38; Tk. 22; M. ಪೇರೆ; T. 22); the refuse or residue of what has been used in the manufacture of spirits. ಕಿನ್ನ ನಗ್ನ ಹಿನ್ನು ಬೀಜಸಂಕ್ಷೇಪಮ್ ಅಪ ಸುರಾರಮ್ಪದ್ರವ್ಯ; ಅಪ ಹಿನ್ನುಯಿಟ್ಟು, ಎಷ್ಟುರು (Mr.).

ಹಿನ್ನು hippī. 2. = ಇಪ್ಪಿ. The tree Bassia latifolia (My.; ಮಧೂಕ, ಗುಡಪುಪ್ಪ, ಮಧುಮೃದು, etc. Si. 127). ಹಿನ್ನು ಹಿನ್ನುಯಿಟ್ಟು (ಮಧುಸವ, etc. Si. 347).

ಹಿಮ ಹಿಮ. = ಹಿಮ, etc., ಹಿನ್ನು. — ಹಿಮುಲ. Halm, halpa (My.). — ಹಿಮುಲಿ. A plain hollow silver ring worn by women on the wrist behind the kadaga (My.). — ಹಿಮುಲಿ. The time afterwards (Rām. 4, 2, 40); the place behind, the rear (Rām. 6, 50, 12). — ಹಿಮುಲಿ. = ಹಿಮುಲಿ (My.). — ಹಿಮುಲಿ. To bend backwards (v. i., Si. 236). — ಹಿಮುಲಿ. Weight in the back part (of a cart, C.). — ಹಿಮುಲಿ. A hind tail: the state of being like a tail behind a person, following. — ಹಿಮುಲಿ ಮಾಡು To follow. ಅವನ ಹಿಮುಲಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದನು (My.). — ಹಿಮುಲಿ ಮಾಡು To follow. ಅವನನ್ನು ಹಿಮುಲಿ ಮಾಡು (My.). ಹಿಮುಲಿ ಹಿಮುಲಿ ಎಕೆ (ಸಾಧನ, ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿ Si. 437). — ಹಿಮುಲಿ. The hind (ಪಾಶ್ಚಾತ್ G.). — ಹಿಮುಲಿ. = ಹಿಮುಲಿ. (My.). — ಹಿಮುಲಿ. The hind part or portion (My.; B. 3, 99; 4, 62); the rear (J. 14, 12). — ಹಿಮುಲಿ. = ಹಿಮುಲಿ. (Rāghc. 17, 74; B. 5, 297). — ಹಿಮುಲಿ. The heel (My.). ಹಿಮುಲಿಯ ಗುಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಸೂತ್ರ (Prv.). — ಹಿಮುಲಿ. = ಹಿಮುಲಿ. ಕಾಲ ಹಿಮುಲಿ ಹಿಮುಲಿ ರೋಗ (ಎಪಾಧಿ G.). — ಹಿಮುಲಿ. = ಹಿಮುಲಿ (My.). — ಹಿಮುಲಿ. A back knot of hair (ಹಸ್ತ, ಪಶ್ಚ, ಪಶ್ಚ HIA.). — ಹಿಮುಲಿ. To cause to turn back or retreat (My.). — ಹಿಮುಲಿ. To step or go backwards, to turn back, to retreat, to flinch (ಪಶ್ಚ ಮುಟ್ಟು Kk. 70; Smd. 64). See Bp. 4, 7; 11, 3; 14, 7; 22, 83; Bh. 8, 23, 24; J. 5, 29; 7, 44; 11, 4, 16, 22). — ಹಿಮುಲಿ. The music and singing in the rear of a company of dancing girls (My.). ಹಿಮುಲಿ ಹಿಮುಲಿ ಮುಟ್ಟು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಮೀಪ (Prv.).

ಹಿಮ ಹಿಮ. = ಹಿಮ. Cold, frigid, frosty, cool, dewy. 2, frost, hoar-frost, ice, snow, dew, cold, coldness, coolness (ಅಯ್ಯಿಲ Kk. 24; ಕುಳಿಲ, ಹಿಮ, ಹಳೆ, ಅಯ್ಯಿಲ Smd. 16, 4; ರ 105; ತಿರಿರ Nn. 46; ಕುಳಾರ, ಮಂಜು 81). 3, the cold season, cold, winter. 4, the Himalaya mountain (ಹಿಮ ಹಿಮ, ಹಿಮಪರ್ವತ 46; ಕುಳಾರ್ವಿತ್ತೇಶ 81). 5, Shiva (ಕುಳಾರ್ವಿತ್ತೇಶ 46). 6, a king (ನೃಪ, ಅರಸು 46). 7, the moon (ನೃಪಾಕರ, ಹಸ್ತ 46). 8, nectar, etc. (ಅಯ್ಯಿಲ 46). 9, water (ಹಿಮ, ಉದಕ 46; ಅರ್ವ, ಉದಕ 81). 10, camphor (ಕುಳಾರ್ವಿತ್ತೇಶ 81). 11, white (ಶುಭ್ರ, ಬಿಳಿ 46). 12, red (ಪುಷ್ಪ ಕಾಂ 81). 13, fame (ಕೀರ್ತಿ 46). 14, the state of being chief (ಮುಖ್ಯಾತ್ಯ 46). — ಹಿಮುಲಿ. -ಹಿಮುಲಿ. The cool-rayed the moon (ಹಸ್ತ 81). — ಹಿಮುಲಿ. -ಹಿಮುಲಿ. Snow to obtain or get (Bp. 1, 38).

ಹಿಮಕರ hima-kara. The moon (ಹಸ್ತ, Mr. 36; ಅಯ್ಯಿಲ ಹಸ್ತ ಮ Nn. 35). 2, camphor.

ಹಿಮಕರಕಾಂತ himakara-kānta. = ಹಸ್ತ ಕಾಂತ. (My.).

ಹಿಮಕರಭೂಷಣ himakara-bhūṣaṇa. Śiva (Bp. 20, 38).
ಹಿಮಕಿರಣ hima-kirapa. The moon (Bp. 43, 43).
ಹಿಮಕಿರಣಾನ್ತ himakirapa-kānta. = ಹಿಮಕರಣಾನ್ತ. (Bp. 3, 12).
ಹಿಮಕಿರಣಕಲಾಭರಣ himakirapa-kāla-abharana. Śiva (Bp. 26, 45).
ಹಿಮಕೃತ್ hima-kṛit. The moon. 2, a certain metrical foot (Ch.).
ಹಿಮಗಿರಿ hima-giri. The Himālaya mountain.
ಹಿಮಗಿರಿನಂದನ himagiri-nandanē. Pārvatī (Bp. 2, 37).
ಹಿಮಗು hima-gu. Cold-rayed: the moon. 2, the moon-stone (ಇನ್ನೂ Mr. 102).
ಹಿಮಘರ್ಮ hima-gharma. A cold fever, ague (ತೀತಪ್ಪರ Mr. 387).
ಹಿಮಘೃಷ್ಠಿ hima-ghṛishṭi. Cool-rayed: the moon.
ಹಿಮಘೃಷ್ಠಿಶೇಖರ himaghrishṭi-śekhara. Śiva (Bp. 53, 15).
ಹಿಮಚೂರ್ಣ hima-cārpa. Camphor (Grj. 2, 89).
ಹಿಮನಗ hima-naga. The Himālaya mountain.
ಹಿಮನಗಸುತ himanaga-sutē. -ಸುತಾ. Pārvatī.
ಹಿಮನಗಸುತೇಶ himanagasutā-īśa. Śiva (Bp. 24, 52).
ಹಿಮನಗಾತ್ಮದಿ himanaga-ātmajē. Pārvatī (Bp. 8, 30; 25, 43).
ಹಿಮಪ್ರಭ hima-prabha. The moon (Abh. P. 9, 74).
ಹಿಮಭಾನು hima-bhānu. The moon (Bp. 87, 31).
ಹಿಮನತ hima-vat. Having frost or snow, snowy, icy, freezing, snow-clad. 2, the Himālaya mountain.
ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತ himavat-parvata. = ಹಿಮೋತ್ಪರ್ವತ. The Himālaya mountain (My.).
ಹಿಮವನ್ಮಗ himavat-naga. The Himālaya.
ಹಿಮವನ್ಮಗದಿ himavannaga-jē. Pārvatī (Bp. 8, 40).
ಹಿಮವಾರಿ hima-vāri. Dew-water: water distilled from various flowers (ಪನ್ನೀರ Mr. 386).
ಹಿಮವಾಲುಕ hima-vāluka. Camphor (ಚೀನಿ, ತುಹಿನ, ಪನ್ನಿ Mr. 386).
ಹಿಮವಾಲುಕೆ hima-vālukē. Camphor.
ಹಿಮಸಂಹತಿ hima-samhātī. A mass of ice or snow.
ಹಿಮಸಂಘಾತ hima-saṅghāta. A mass of ice or snow.
ಹಿಮಾಂಕು hima-aṁku. Cool rayed: the moon. 2, camphor.
ಹಿಮಾಂಕುಶೇಖರ himāṁku-śekhara. Śiva. 2, sign for a metrically long syllable (Ch.).
ಹಿಮಾಚಲ hima-aśala. The Himālaya mountain (ಹಿಮ ಪರ್ವತ Nn. 46, o. r. ಹಿಮಾದ್ರಿ).
ಹಿಮಾಚಲತನುಜಿ himāśala-tanujē. Pārvatī (My.).
ಹಿಮಾಚಲನಂದನ himāśala-nandanē. Pārvatī (Bp. 1, 62).
ಹಿಮಾದ್ರಿ hima-adri. The Himālaya mountain (ಕುಳಿರ್ವಟ್ಟು, etc. Ut. II, 10).
ಹಿಮಾನಿ himāni. A mass of snow, a collection of ice and snow.
ಹಿಮಾಲಯ hima-ālaya. Abode of snow: the Himālaya mountain. (J. 2, 32; 5, 35).
ಹಿಮಾವತಿ hima-vatī. A kind of soma or moon-plant.
ಹಿಮಾಹವಯ hima-āhvaya. Called after ice: camphor. (R.).
ಹಿಮಿಕೆ himikē. Hoar-frost, cold dew (ಮಂಜಿನ ಹನಿ G.).

ಹಿಮೆ himē. ಹಿಮಾ. The cold season, winter; etc.
ಹಿಮೋತ್ಪರ್ವತ himōtparvata. Tbh. of ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತ. (My.).
ಹಿಮ್ಪು himpu. = ಹಿಮ್ಪು, etc. (Rām. 6, 55, 39).
ಹಿಮ್ಪುಣ್ಣಿ himmāṇṇi. = ಹಿಮ್ಪುಣ್ಣಿ. (My.).
ಹಿಮ್ಪುತ್ತು himmattu. Protection, patronage, aid (My.; Br.; Mhr., H. ಹಿಮಾಕುತ).
ಹಿಯ ಹಿ. = ಹೀ 1, q. v. — ಹಿಯ್ಯಾಳಿ. -ಅಳಿ. A despicable being (Bh. 8, 15, 7). — ಹಿಯ್ಯಾಳಿ. = ಹೀಯಾಳಿ. (Rām. 6, 50, 12). — ಹಿಯ್ಯಾಳಸು. = ಹೀಯಾಳಸು. (My.).
ಹಿರಣ್ಮಯ hiraṇ (i. e. ಹಿರಣ್ಯ)-maya. Made of gold, golden.
ಹಿರಣ್ಯ hiraṇya. Gold. 2, wealth, riches, property. 3, N. of a khēcara (Upr. 5, 88, 90; 6, 28).
ಹಿರಣ್ಯಕ hiraṇyaka. N. (Śmd. 203). 2, = ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು. See ಹಿರಣ್ಯಕಶರ.
ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು hiraṇya-kāṣipu. N. of a king of the daityas, whom Vishṇu as narasiṁha tore to pieces. (U. Bp. 47, 8; Bhāgavata 7, 1, 34, 35).
ಹಿರಣ್ಯಕಶರ hiraṇyaka-hara. Vishṇu or Kṛishṇa (Mr. 18).
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ hiraṇya-garbha. Brahmā.
ಹಿರಣ್ಯನಗರಿ hiraṇya-nagari. N. of a town in svargalōka (Bh. 3, 12, 16).
ಹಿರಣ್ಯನಾಭ hiraṇya-nābha. The mountain Maināka. (My.).
ಹಿರಣ್ಯಬಾಹು hiraṇya-bāhu. Golden-armed: the river Sōṇa.
ಹಿರಣ್ಯಮಯ hiraṇya-maya. = ಹಿರಣ್ಮಯ. (My.).
ಹಿರಣ್ಯರೇತಸಿ hiraṇya-rētas. Agni; Śiva.
ಹಿರಣ್ಯವಾಹ hiraṇya-vāha. The river Sōṇa. (My. Amara). 2, Śiva.
ಹಿರಣ್ಯಾಶ್ರದ್ಧ hiraṇya-śrāddha. Money distributed at a śrāddha (My.).
ಹಿರಣ್ಯಸುಬಾಹು hiraṇya-subāhu. = ಹಿರಣ್ಯಬಾಹು. (ತೋನನದಿ Mr. 414).
ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ hiraṇya-aksha. N. of a daitya, twin brother of Hiraṇyakaṣipu; he was killed by Vishṇu in his varāhāvatāra. (U. Bp. 47, 5; Bhāgavata 7, 1, 34).
ಹಿರಣ್ಯ hiraṇyē. One of the seven tongues of fire (Mr. 46).
ಹಿರಳಿ hiraḷē. = ಇಳಿ, ಕಳಿ, ವೀರಳಿ, ಹಿಳಿ 2, ಹೀರುಳಿ, ಹೇರಳಿ, ಹೇರುಳಿ. A kind of bitter sour orange (ಕಂಚಿ My.; ಕಂಚಿ ಕಾಯಿ G.).
ಹಿರಿ hiri. 1. = ಹಿರಿ. Extensiveness, etc., etc. — ಹಿರಿ ಕಿರಿಯರು. Old and young (My.). — ಹಿರಿದು. = ಹಿರಿದು. That is extensive, large, big, great, superior, etc., and of advanced age (ವೃದ್ಧತೆ, ಉರು, ಗುರು, ವ್ಯುರ್ಣ, ಪುರು, ಪೃಥು, ಮದತೆ, ಎತಾಲ, etc. Hlā.; My.); extensively, greatly, much, etc. (Bp. 24, 54; 55, 4; 57, 82; 61, 64). ಹಿರಿದು ಸತ್ಯ (J. 25, 58). ಹಿರಿದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ (Sp.). ಹಿರಿದಾಗಿ ಇಪ್ಪದು (ಕಾಮ, ಪ್ರಕಾಮ, ಪರ್ಯಾಪ್ತ, ನಿಶಾನ್ತ, ಭೃತ, ಅತ್ಯರ್ಥ, ಅತಿಮರ್ಯಾದ, ಅತಿವೇಲ); ಹಿರಿದಪ್ಪ ಹೆಮ್ಮೆ (ಪ್ರಭಾವತೆ); ಸಮಾಸ ಹಿರಿದಾಹ ಹಲವು ಪದಂಗಳು (ದಣ್ಣಿಕ); ಹಿರಿದಾಗಿ ಪೀಡಿಸುವುದು (ಸಪತ್ನಾಕರಣ); ಹಿರಿದು ಮಾಡುತ (ವ್ಯಾಸ, ಪ್ರಪಂಚ, ಎಸ್ತಾರ); ಹಿರಿದನೀವನು (ಸ್ಥೂಲಲಕ್ಷ, ಬಹುಮಯಿ Hlā.). ಹಿರಿದಾಹ ದಾನ (ದಾನೋತ್ಪತ್ತಿ Nn. 142, o. r. ವೆಗ್ಗವನ ದಾನ). ಪರರ ದುಃಖವ ಕೇಳಿ, ಮನದಲಿ ಹಿರಿದು ಚಿಂತಿಸಿ (Akṛānti 32). Plural ಹಿರಿಯವು. ಒನ್ನಕ್ಕೊನ್ನು ಹಿರಿಯವವು ಮಾನು (ಚೀರಲ್ಲಿ, ತಿಮ, etc. Hlā.). See Bp. 35, 38;

38, 28; 44, 61; 45, 7; Bh. 1, 8, 94. — ಹಿರಿಮೆ ಕಂಡು. That is old or young (Bp. 40, 15); that is big or small (B. 3, 39). — ಹಿರಿಬಸಕೇ ಬಳ್ಳಿ. A climbing potherb of two different species, *Basella lucida* or *cordifolia* Willd. (St. & Pl.). — ಹಿರಿಮಗ. An elder son; the eldest son (My.; B. 4, 3). Feminine ಹಿರಿಮಗಳು (My.). — ಹಿರಿಮನೆ. A superior pupil, the monitor in a school (My.). — ಹಿರಿಮದ್ದಿನ ಗಡ್ಡ. A medicinal shrub, *Withania somnifera* Dunal. — ಹಿರಿ ಮೆಕ್ಕೇ ಗಡ್ಡ. A climbing herb, *Cucumis pubescens* Willd. (St. & Pl.). — ಹಿರಿಯು. = ಹಿರಿಯ. 1, Genitive of ಹಿರಿ. 2, ಹಿರಿ 3, a great, eminent or noble man; a man more advanced in age, one who is older; an elder, a senior (ಉದಾತ್ತ, ಉದೀರ್ಘ, ಮಹಾತ್ಮ, ಉದಾರ Hlā; ಮಾರಿಪೆ Hlā, Nr.). ನರ್ತನದ ಹಿರಿಯ (ಮಾರಿಪೆ Mr. 89). ತನ್ನಿನ್ನಲೂ ಹಿರಿಯನು (ಮೂಲಿಕ, ಅಗ್ರಹ Nn. 44, o. r. ತನ್ನಿನ್ನಲೂ). — ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕನು. = ಹಿರಿಯಕ್ಕ. The eldest of the elder sisters (ಅತ್ತಿಕೆ Nr.). — ಹಿರಿಯ ಕರಣ. A spacious corn-bin, etc. (Bp. 53, 18). — ಹಿರಿಯ ಕಳೆಪದವು. A large ripe *Carissa* berry (R.). — ಹಿರಿಯಕ್ಕ. = ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕನು. (My.). ಹಿರಿಯಕ್ಕನ ಪಾಳೆ ಮನೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಲ್ಲ (Priv.). — ಹಿರಿಯಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. The eldest of the elder brothers (My.). — ಹಿರಿಯ ತಳಗ. A large metal plate (ಸ್ಥೂಲ Nr.). — ಹಿರಿಯ ಮುಪ್ಪಿ. (ರಾಮ Si. 170). — ಹಿರಿಯ ನಾಡಯ್ಯ. N. (Bp. 51, 65, 74). — ಹಿರಿಯ ಪೀಠ. A large pedestal or seat (Bp. 57, 53). — ಹಿರಿಯ ಬಸದಿ. A large Jaina temple (Bp. 52, 32). — ಹಿರಿಯ ಬಿಟ್ಟೇಡು. A large missile (ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟೇಡು Sm. II). — ಹಿರಿಯ ಬೆಲೆ. High price or value. ಹಿರಿಯ ಬೆಲೆಯ ಸೀರೆ (ಮಹಾದಾನ Nr.). — ಹಿರಿಯ ಬೊಟ್ಟುಲಿಮರ. A tall Babool tree (Bp. 20, 10). — ಹಿರಿಯ ಭಕ್ತ. A senior devotee (Bp. 55 sum.; 55, 4, 57). — ಹಿರಿಯ ಭಕ್ತೆ. A senior female devotee (Bp. 57, 56). — ಹಿರಿಯ ಭವನ. A large mansion (Bh. 1, 8, 70). — ಹಿರಿಯ ಮಗ. = ಹಿರಿಮಗ. (B. 3, 15). Feminine ಹಿರಿಯ ಮಗಳು (B. 5, 158). — ಹಿರಿಯಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ದೊಡ್ಡಪ್ಪ. (J. 27, 11). — ಹಿರಿಯರ. ಹಿರಿಯರು. Eminent persons; elders; ancestors (Bp. 28, 47; 87, 3; 57, 8; J. 16, 28; My.). ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಇವಿರಾಗಿ ಬಂದು ವರು (ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ, etc. Nr.). ಹಿರಿಯರ ಹೇದಾಳಿಯನ್ನ ನಮ್ಮ ತಕ್ಕ ಕಥೆ (ಬಹಿಷ್ಕ Si. 238); ಹಿರಿಯರ ಬುದ್ಧಿ (ಅನುಭವ 459). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಸರಿಪಟ್ಟು ಹಿರಿಯರಿಗುಚಿತಮಾ ಅಲ್ಲಿದು (Abhā. 1, 4). ಬಲ್ಲಿನೆನ್ನೆ ಮುಗುವರೆಲ್ಲರು ಹಿರಿಯರೇ? ಸೊಲ್ಲೆ ಸಿ ಫೇದವನದೊಡೆ ಕಂಡು ತಾನೆಲ್ಲರಿಗೆ ಹಿರಿಯ! (Sp.). ಜಡೆಯಕ್ಕ ಹಿರಿಯರಿಗೆ, ಹೆಡೆಯಕ್ಕ ಸರ್ವನಿಗೆ ನಡುಗುತ್ತ ನಮಿಸಿ ನಯದಿನ್ನೆ ಹೆಡೆನು ಬಡದೆ ಕೊಡೆ ಭಕ್ತಿ (Sp.). — ಹಿರಿಯರುಗಳು. = ಹಿರಿಯರು. (ಅರ್ಯರು, ದೇವ ಭೂಮಿಜರು Nn. 78). — ಹಿರಿಯ ಲಿಂಗ. A big linga (Bp. 57, 53). — ಹಿರಿಯವ. -ಅವ. A man who is older (My.; G. 319). — ಹಿರಿಯ ಪಾಲ. A large pike or stake (Bp. 39, 51). — ಹಿರಿಯ ಹಬ್ಬ. A great festival (Bp. 28, 21). — ಹಿರಿಯ ಹಾವು. A large snake (ಉಗರ, ತಯು, ವಾಹನ, etc. Mr. 400). — ಹಿರಿಯಳು. An elder female; the oldest female (My.). ತನ್ನಿನ್ನಲೂ ಹಿರಿಯಳು (ಚೈತ್ಯ Nn. 128). — ಹಿರಿಯಾಳೆ. -ಅಳೆ. = ಹಿರಿಯಳು. (My.). — ಹಿರೋಡೆ. f. e. ಹಿರಿಯ ಒಡೆ. The French rocks (My.).

ಹಿರಿ hiri. 2. To separate into portions, to break up, to pull to pieces, to demolish (Bp. 27, 48; 49, 42, 46; 51, 52, 64; 53, 29; My.; T. 30, to separate, disunite, disjoin, etc.; see ಸಿಕ್ಕು); to pull (a thing) out of (a bundle, fire, etc., My.; B. 2, 12); to pull from a sheath, to unsheathe (My.; B.

5, 47); to take from (a string, as a pearl or gem). My.). 2, to be broken up or demolished (My.); to fall out of (a bundle, etc., My.); to fall from (a string, My.). ಬಿಡು ಮನೆಗೆ (or ಮನೆಯಲ್ಲಿ) ಹಿರಿವಡ್ಡೆ ರಾಕ (Priv.).

ಹಿರಿ hiri. 3. = ಹಿರಿಮೆ. P. p. of ಹಿರಿ 2, in ಹಿರಿ ಹಿರಿ (Bp. 27, 48; 49, 42; 51, 52, 67).

ಹಿರಿಯತನ hiriyatana. Exalted state or position, greatness, dignity (My.; B. 5, 219; Bp. 28, 22, 22). — ಹಿರಿಯತನಗಿತ್ತು. -ಕೆತ್ತು. An exalted position to be lost (Bp. 56, 19).

ಹಿರಿಯ hiruk. Without, except. 3, in the midst of. amongst 3, near. 4, below.

ಹಿರಿ hirē. = ಹಿರಿ 1, etc. — ಹಿರಿಮಗ = ಹಿರಿಯ ಮಗ (My.).

— ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕ. = ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕನು. (ಅತ್ತಿಕೆ G.). — ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣ = ಹಿರಿಯಣ್ಣ. (ಅಣ್ಣಿಯ, ಅಣ್ಣಿಯ, ಚೈತ್ಯ G.). — ಹಿರಿಯ ಮಗ = ಹಿರಿಯ ಮಗ. (B. 1, 1). — ಹಿರಿಹೆಣ್ಣು. = ಹಿರೀ ಹೆಣ್ಣು. The wife first married by a man (My.). ಹಿರಿಹೆಣ್ಣು ತಿಕ್ಕಿದುದೇ ನ್ನರೆ, ಕಂಡುಬರು ಕೆಟ್ಟವಳೆಂದು, ಹೇದ ಬೇಕಾ? (Priv.). — ಹಿರಿ: ಅಣ್ಣ. = ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣ. (B. 2, 42). — ಹಿರೀ ಕಡಲಿನ ಮರ. A middle-sized tree, *Garcinia xanthochymus* Hook. f. — ಹಿರೀ ಕುದುರೆ. A big horse. ತಾನು ತಿಮ್ಮೇನು ಪಡೆ ಕಟ್ಟಿ. ಹಿರೀ ಕುದುರೇ ಹೇಳಿ (Priv.). — ಹಿರೀ ಬರಸ. *Euphorbia hira* Willd. (Z.). — ಹಿರೀ ಮಗಳು. An elder daughter, the oldest daughter. ಎಮ್ಮೇ ಕಮ ಸಾಯ ಬೇಕು, ಹಿರೀ ಮಗಳ ಗಣ್ಣ ಸಾಯ ಬೇಕು (Priv.). — ಹಿರೀ ಮರ. A leafy tree, *Allanthus excelsa* Roxb. (St. & Pl.). — ಹಿರೀ ದೀನ. A dysenterical epidemic of cattle (S. Mhr.); a kind of leprosy (S. Mhr.). — ಹಿರೀ ಹೆಣ್ಣು. = ಹಿರಿಹೆಣ್ಣು. (B. 183).

ಹಿರಿಯತನ hirēyatana. = ಹಿರಿಯತನ. (My.; G. 483).

ಹಿರ್ರನೆ hirranē. Elatedly, greatly, in ಹಿರ್ರನೆ ಹಿರ್ರನೆ (B. 3, 43, 80).

ಹಿಲಮೇಜಿಕೆ hila-mōikē. The pot-herb *Hingulaka repens* Roxb. (see Si. 162).

ಹಿಲ್ಲಿ hilli. = ಹಿಲಿ q. v., ಹೀಲಿ.

ಹಿವೆ hiva. Tbh. of ಹಿವು (Sm. 347; Sm. 16; ಕರ್ತರ O. 1, 49). — ಹಿವಗದಿರ. -ಕದಿರ. Cool-rayed: the moon (Kk. 44).

ಹಿವಾರೆ hishārē. = ಇವಾರೆ. (My.).

ಹಿಸುಕು hisaku. = ಇಸಕು, ಇಸಕು, ಹಿಸುಕು, ಹಿಸುಕು, ಹಿಪ್ಪೆ ಕು, ಹಿಚುಕು, ಹಿಮಕು 1, ಹಿಸಕು, ಹಿಸುಕು. To squeeze, to press, as a fruit; to press closely, as the throat; to knead; to shampoo (My.).

ಹಿಸುಲು hisālu. Numbers, practical arithmetic; computation, calculation; an account; a register of debts, costs, etc. (My.; Mhr., H. ಹಿಕ್ಕೇಲು, ಹಿಕ್ಕೇಲು, ಹಿಸುಲು).

ಹಿಸಿ hisi. (= ಹಿಕ್ಕ). To burst (v. i., as a jacket burst, a very tight jacket, My.; as a female breast, J. 11, 17); to crack (as a wall, a cooking vessel, My.). 2, to squeeze (a ripe fruit) so as nearly to separate (it) into two pieces (My.).

ಹಿಸಿಕು hisiku. = ಹಿಸಕು, etc. (My.; Kk. 381).

ಹಿಸುಕು hisuku. = ಹಿಸಕು, etc. (My.).

ಹಿಮಕುವಿಕೆ hisukuvikē. Squeezing, etc. (ಮರ್ವನ, ಸಂವಾಹನ Si. 895).

ಹಿಮಕು hisuṇa. = ಹಿಮಕು. Tbh. of ಹಿಮಕು (Śmd. 342. 364; Rām. 6, 44, 10).

ಹಿಮಕುಕೆ hisuṇikē. Slander, etc. (Bh. 6, 1, 19).

ಹಿಮ್ನೆ hisē. A share, part (My.; Si. 330; Mhr., H. ಹಿಮ್ನೆ).

ಹಿಮ್ನೆದಾರ hisē-dāra. A shareholder (My.; Mhr., H. ಹಿಮ್ನೆದಾರ).

ಹಿಹಿಹಿ hihihi. Imitation of the sound of giggling (My.; Mhr.).

ಹಿಳೆ hiḷa. A crack (ಮರದಿಲು Mr. 385, o. r. ಮರದಿಲು Mr. 385; see ಪೆವು).

ಹಿಳಲು hiḷalu. = ಹಿಳೆ, etc. A bull's or bullock's hump (My.; ನಟ, ಪಣ್ಣ ಸ್ತಂಭ ಪ್ರದೇಶ Si. 319).

ಹಿಳಿ hiḷi. (= ಹಿಳು). To crack, to burst, to split (v. i., ದಲನಾರ್ಥ Śmd. Dh.; ಬಿರಿ Śmd. I; T. ಹಿಡ್, ಹಿಡ್, ಹಿಡ್; see ಪೆವು). ಹಿಳಿಸಿ ಹಿಳಿದು (Śmd. Dh.). See Bh. 1, 20, 54. 57; 8, 2, 2.

ಹಿಳಿಗೆ hiḷigē. = ಪೆವು, etc., ಹಿಳಿ, ಹಿಳಿ. Tbh. of ಹಿಳಿ (or ಪೆವು, ಪೆವು). A basket (ಕಾಣ್ಣಾಲಿ, ಹಿಳಿ Nr., o. ra. ಹಿಳಿ, ಪೆವು).

ಹಿಳಿಲ್ hiḷil. ಹಿಳಿಲು. = ಹಿಳಲು, etc. (ಕಳುಹ Nm. 148; My.).

ಹಿಳುಕು hiḷuku. = ಹಿಳುಕು, ಹಿಳುಕು q. v. (Bh. 6, 4, 141; 8, 23, 25. 44). ಅವುನ ಹಿಳುಕು (ಪಂಚ Nr.). ತೆತ್ತಿಹುಹ ಹಿಳುಕು (ಕರ್ವಂ, ಪಂಚ Mr. 295).

ಹಿಳು hiḷgu. = ಹಿಳು. To break, to crack, to burst (v. i., ಬಿರಿ, ಹಿಳಿ Śmd. I Mdb.).

ಹಿಳಿ hiḷgē. = ಹಿಳಿಗೆ, etc. See a. ಹಿಳಿ.

ಹಿಳಿನೆ hiḷanē. With a cracking noise; crack! ಹಿಳಿಸಿ ಹಿಳಿದು (Śmd. Dh.).

ಹಿಳಿ hiḷi. = ಹಿಳಿ 1. A branch, a shoot, a rootlet. = ಹಿಳಿಯೆಡೆ. -ಬಡೆ. Shoots to break forth. ಹಿಳಿಯೆಡೆದು ಬಿಡೆ ತ್ವಣಧಾನ್ಯಗಳು (ಗುಬ್ಬ Nr.).

ಹಿಳಿ hiḷi. 1. = ಹಿಳಿ. = ಹಿಳಿನೆ. -ಸರೆ. Rootlets to spread. ಹಿಳಿನೆದ ಗಡ್ಡ (ಕರವಾಟ Nr.).

ಹಿಳಿ hiḷi. 2. = ಹಿಳಿ, etc. (My.).

ಹಿಳಿ hiḷi. 3. (= ಬೆರೆ 1, etc.; cf. ಪೆವು). = ಹಿಳಿಕೋಲು. = ಬೆರಿಕೋಲು. A small piece of wood or a piece of a stick used in the game of tip-cat (My.).

ಹಿಳಿ hiḷi. = ಹಿಳಿ. To squeeze out, to deprive of juice or moisture or essence, etc. (ಕಸಮಂ ಬಣ್ಣ Śmd. I; ನಿರ್ವಹಕರಣ Śmd. Dh.; Grj. 6, 5; 9, 18; 10, 74; J. 31, 26).

ಹೀ hi. 1. = ಹೀಯ. (M. ಹೀ, excrements; fle, for shame = ಬೇ; cf. ಹೀ; vedio Sk. ಹೀಯ, to blame, abuse, treat disrespectfully or with contempt; cf. Sk. ಹೀ). = ಹೀಗಲಿ. -ಕಳಿ. To scoff, to revile. ಹೀಗಲಿ ಹೀಗಲಿಸುವಿಕೆ (ಅಡ್ಡುಂ ತಳ, ಹಂಗಿ ನಗುವದು Si. 73). = ಹೀಗಲಿ. -ಕಳಿ. = ಹೀಗಲಿ. = ಹೀಗಲಿಯುವಿಕೆ. -ಕಳಿಯುವಿಕೆ. Scoffing, etc. (ಅರ್ವಣ, ಅಡ್ಡೇಪ, ನಿರ್ವಾಹ, ಪರಿವಾಹ, ಅಪವಾಹ, ಉಪಕ್ರೋಧ, ಜುಗುಪ್ಸೆ, ಕುತ್ಸೆ, ನಿಂದೆ Si. 57). = ಹೀಯಾಳಿಕೆ. -ಅಳಿಕೆ. = ಹೀಯಾಳಿಕೆ. Scoffing, etc. (ನಿಂದೆ, ಏಡೆಯೋಣ G.; not My.). = ಹೀಯಾಳಿಸು. -ಅಳಿಸು. To

address with contumelious language, to treat with opprobrious and contemptuous language, to scoff, to revile (My.; B. 4, 34; ನಿಂದೆ G.). = ಹೀಯಾಳಿ. (ಹೀಯಾಳಿ). Scoffing: disrespectful, rough or ornate treatment (ಕಾಲ್ಪುಂ Bhn. 20; text corrupt, one MS. ಹೀಯಾಳಿ). = ಹೀಯಾಳಿ ದಸು. -ಕೆಡಸು. To let fall or drop scoffing words, to scoff, to revile (Bh. 7, 1, 26). = ಹೀಯಾಳಿಸು. = ಹೀಯಾಳಿಸು. (Bp. 21, 28; Bh. 8, 18, 1).

ಹೀ hi. 2. = ಹೀ 7, (ಹೀ). See ಇಂದಿ (e. g. B. 1, 7, 15; 2, 48).

ಹೀ hi. An interjection expressing surprise: ah! ah!, and fatigue, despondency or sorrow: ah! alas! (Sk., Mhr. ಹೀಹೀ = ಹಿಹಿ, q. v.).

ಹೀಗ hiḡ. = ಹೀಗ. = ಹೀಗಾಳಿ. = ಹೀಗಾಳಿ. (Z.).

ಹೀಗಿ hiḡi. = ಇದನೆ, etc. In this manner, thus

(ಇನ್ನು Śmd. 385 Cm.; ಏವಂ Si. 469; C.; B. 1, 24; 2, 53). ಹೀಗಾಳಿ (B. 5, 146). ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತ ಹೀಗಿ ಅಭಿನವನ ಬೇಕೆ ವ್ವ ಗೊತ್ತು (ತಾಲಿ Si. 64); ಹೀಗಿ ನಡೆಸಲ್ಪ ಬೇಕೆನ್ನು, ಅಧಿಕಾರ ದಿನ್ದ ವಿಧಿಸಿ ಹೇಳುವಿಕೆ (ಅಡ್ಡೆ, etc. 265); ಹೀಗಾದಿತ್ಯವ್ವ ಕಯಸಾ (ತಲಿ, ಹೀಗಾಳಿ, ಹೀಗಲ್ವೆ 470). = ಹೀಗಿಯೆ. -ಎ 3. Even in this manner, in this very manner (ಏವಂ Si. 103. 189); ಹೀಗಿಯೆ ಸರಿ ಎಮ್ಮುವಿಕೆ (ಏವಂ 475). = ಹೀಗಿಯೆ. -ಎ 2. In this very manner; without a particular or plausible cause (B. 3, 123). ಇದು ಹೀಗಿಯೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆನ್ನು ವೇದೋಕ್ತ ವಾದ ವಿಧಾನ (ಕಲ್ಪ, etc. Si. 248). = ಹೀಗೀ. -ಎ 2. = ಹೀಗಿಯೆ. (B. 2, 28; 5, 104). ಇದು ಹೀಗೀ ಸರಿ ಎಮ್ಮು ನಿಶ್ಚಯ (ನೂನಂ Si. 469). ಹೀಗೀ ವಾಯಾದಿಸುವವಳು ಅವಲಕ್ಕೇ ಕಾದು ಕಡ್ಡರೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೇಗಿ (Prv.). = ಹೀಗೋ. -ಎ 3. In this manner? thus? ಹೀಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೋ? ಹೀಗೋ? (ಅಡ್ಡೇ, etc. Si. 472).

ಹೀಗಿ hiḡi. = ಇದನೆ, etc., ಹೀಗಿ q. v. (ಇನ್ನು Śmd. 61. 65 Cm.; My.).

ಹೀಜು hiḡu. = ಹೀಜು 2, ಹಿಂಜು 2 q. v. (ಎಳಿಗಾಯಿ, ಮಡಿ, ಪದಿರ Śmd. 22; My.; B. 3, 90). = ಹೀಜುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಹೀಜು. (G. 142).

ಹೀಜು hiḡu. 1. = ಹೀಜು 1. To swim (My.).

ಹೀಜು hiḡu. 2. = ಹೀಜು 2. Swimming (My.).

ಹೀಜು hiḡu. 3. = ಹಿಂಜು 1, etc. To rend (v. t., as cloth); to be rent (as cloth, My.).

ಹೀದೆ hiḡē. = ಹೀದೆ, ಹಿಟ್ಟಿ, etc. The refuse or residue of what has been squeezed out (My.).

ಹೀನ hīna. Left, forsaken, relinquished, abandoned, deserted, neglected; excluded, shut out from; deprived of, free from, devoid of, destitute of, without, bereft of; feeble; deficient, defective, faulty, inferior, insufficient; deducted, subtracted, minus; mean, base, vile, bad, low; avaricious. 2, a forsaken man, etc., etc.; that is bad, etc. (see e. g. ಬಳು). ಹೀನನ ಸಂಗ ಮಾನಿಗೆ ಅಗದು, ಮಾನಿಯ ಸಂಗ ಹೀನನಿಗೆ ಅಗದು. -ಜೀನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ನು ಹೀನವೇ ಸರಿ. -ಜೀನನಾದರೆ ಹೀನನಿಗೆ ಅಗದೇ? (Prva.). See ಗರ್ವ, ನಿ, ಎಕ್ರಮ, ಎ, ವೃದ್ಧಿ. = ಹೀನಕೆಲಸ. A low occupation; a base act (My.).

ಹೀನಜಾತಿ hīna-jāti. Low-born, of low caste, outcast, degraded, vile (J. 10, 39). 2, a low caste (My.). 3, an inferior kind (My.).

ಹೀನತನ hīnatana. Meanness, baseness. ಅನೇಗಂಚೆ ಯಾಕೆ?

ಪ್ರಾಣಿಗ ಸೋಬಗು ಯಾಕೆ? ದಾನಿಗೆ ದೀನತನ ಯಾಕೆ? ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಹೀನತನ ಯಾಕೆ? (Sp.).

ಹೀನತೆ hīnatē. = ಹೀನತ್ವ. The state of being deprived of or devoid of, etc. (Bp. 44, 65; see ಭಕ್ತಿ, ಎ-).

ಹೀನತ್ವ hīnatva. Defectiveness, deprivation, destitution, the state of being without, absence of. See ಎ-.

ಹೀನದಳೆ hīna-daṣṭē. A hapless, miserable state (My.).

ಹೀನಯ್ಯ hīnayau. To degrade by contumelious language (My.).

ಹೀನವಾದಿ hīna-vādi. Overcome in argument, worsted, silenced; cast in law; making a defective statement, insufficient or inadmissible (as a witness).

ಹೀನಸರ hīna-sara. Tbh. of ಹೀನಸ್ವರ, q. v.

ಹೀನಸ್ವರ hīna-svara. A defective or bad, disagreeable voice (My.; ಅಧ್ವಾನ, ಹೀನಸರ Nn. 164).

ಹೀನಾಂಗ hīna-āṅga. Deficient in limb, crippled, maimed, mutilated, imperfect, defective. (R.).

ಹೀನಾಯ hīna-āya. Defective gain; want (ಕೊರತೆ G.); dishonour (My.). ಅಪ್ಪ ಹೊದದ್ದಕ್ಕಿತ್ತ ಅಕ್ಕ ಅನ್ನದ್ದು ಹೀನಾಯನಾಯಿತು (Prv.).

ಹೀನೋಪಮೆ hīna-upamē. N. of a simile (Kāv. III, 8, B, 75 seq.).

ಹೀರ್ hir. 1. = ಹೀರ, ಹೀರು. To suck, etc. (ರಸಾನನ್ನು ಧನ śmd. Dh.; ಹಿತರಸಸ್ವೀಕಾರ śm. 104). P. p. ಹೀರ್ಮ.

ಹೀರ್ ಹಿ. 2. (Tbh. of ಹೀರ?). An ornament (ಭೂಷಣ śmd. Dh.; śm. 104).

ಹೀರ hīra. A thunderbolt. 2, a diamond (Ūpr. 7, 129). 3, a snake. 4, a necklace. 5, a lion. 6, śiva. 7, N.

ಹೀರಕ hīraka. A diamond.

ಹೀರಾವಳಿ hīra-āvali. A necklace of diamonds (Bp. 4, 87).

ಹೀರಿ hiri. 1. = ಹೀರಿ 1. See ಇದ್ದಿರೆ.

ಹೀರಿ hiri. 2. = ಹೀರೆ. ಹೀರೇ ಇಂದು ಬಳ್ಳಿ (ಕೋಶಾತಕ G.).

ಹೀರು hiru. = ಹೀರಿ 1, etc. P. p. ಹೀರು (C.). ರಕ್ತವನ್ನು ನೋಯಿಸದಂತೆ ಹೀರು ಕೊಳ್ಳಲುಳ್ಳ ಜನ್ತು (ರಕ್ತಚ, ಜಗಣಿ Śi. 89); ಅನೇಕ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಲುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಜಗಣಿ (ದುರ್ವಾಮ, etc. 90). ಹೀರು ಕೊಳ್ಳುವದು (G. 298). ಬೇರುಗಳು ನೆಲದೊಳಗಿನ ರಸವನ್ನು ಹೀರು ಕೊಟ್ಟು (B. 3, 85). ಎಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನ ಮೇಲಿರುವ ಹಲವು ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹವೆಯೊಳಗಿದ್ದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಾಯುವನ್ನು ಹೀರು ಕೊಟ್ಟು (3, 86).

ಹೀರುಳೆ hiruḷē. = ಹೀರುಳೆ, etc. See s. ಹೇರುಳೆ.

ಹೀರಿ hīrē. = ಹೀರೆ, ಹೀರಿ 2. The vegetable Luffa acutangula Roxb. or Cucumis acutangulus Lin. (C.; T. ಪೀರ್, ಪೀರು; Tu. ಪೀರೆ; Tē. ಬೀರೆ; see Mr. s. ಪಾರಿನ). ಇದ ಹೀರೆ (ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಫೋಷಕ Nr.; ಫೋಷ, ಕೋಶಾತಕ Nr.). See ಕಯ್ದಿರೆ, ತುಪ್ಪಹೀರೆ. — ಹೀರೇ ಇಂದು. The fruit of the Luffa (ಫೋಷಕ, ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಮಹಾಜಾಲಿ G.). — ಹೀರೇ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb whose half grown fruit is a very good vegetable, Luffa acutangula Roxb. (C.).

ಹೀಲ hīla. N. of a plant (ಬಂಗರಕೆ Mr. 119). 2, semen virile.

ಹೀಲಿ hīli. A peacock's tail (ಪ್ರಜಲಾಕ, ಶಬ್ದ Hā.; Mr. 169; ಮಲ, ಪೀಲಿ Nn. 22, o. r. ಹಿಲ್ಲಿ); a feather of a peacock's tail (Bp. 18, 2); an eye in a

peacock's tail. ನವಿಲ ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು (ಪೀಲಿ, ಪಪ್ಪ 32, 69).

ಹೀಹಾಳಿ hīhāli. See s. ಹೀ 1.

ಹು hu. 1. = ಹು 1. See c. g. ಕಡುಹು, ಕುಡುಹು, ತಗಹು, 22, ಹು 2, ಬಲುಹು.

ಹು hu. 2. = ಹು 2. See c. g. ಕೆಡಹು, ಕೊಡಹು, ತಡಹು 1, 22, ಹು 1, ಸಲಹು.

ಹುಂ hum. ಹುಮ್. An imitative sound expressive of remembrance, doubt, interrogation, assent, anger, aversion, reproach, fear. Cf. ಹೂಂ.

ಹುಕುಂ hukum. A command, an order (My.; B. 5, 7; Hbr. H. ಹುಕೂಮ). — ಹುಕುಂ ನಾಮ. A written order (My.); a written award upon a suit settled; a decree (Hbr. H.).

ಹುಕ್ಕಾ hukā. A smoking apparatus, a hooka (My.; Hbr. H.).

ಹುಕ್ಕುಂ hukum. = ಹುಕುಂ. (My.; Śi. 399).

ಹುಕ್ಕುಮು hukumu. = ಹುಕ್ಕುಂ. (My.; B. 5, 159, 269).

ಹುಗಲು hugalu. = ಹುಗುರು, etc. (My.).

ಹುಗಿ hugi. = ಉಗಿ 7. To inter, to bury (C.; 7 ಪದಿ 1, ಪೂರ್ವ). ಹುಗಿದಿಲ್ಲ ಪ್ರವೃ (ಉಪನಿಧ G.). 34 ಲೂಕ. ತಕ್ಕಿಣ್ಣು ಹೋಗಿ, ಬನ್ನ ಹೊಲದೊಳಗೆ ಹುಗಿದಿಲ್ಲ (B. 3, 11). ನರಿಗಳು ಹುಗಿದ ಹೊಗಳನ್ನು ಕೆಡದ ತೆಗೆದು ತಿನ್ನುವರು (3, 12). ಆತನ ಪ್ರೇತವನ್ನು ಬಹುಸಮಾರಂಭದಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹುಗಿದು (4, 215). ಅವರು ಅಂಜ ಕೊಟ್ಟು, ಹಣವನ್ನು ನೆಲದೊಳಗೆ ಹುಗಿದು (5, 90).

ಹುಗಿತ hugita. = ಉಗಿತ. The act of burying or interring (My.).

ಹುಗಿಲು hugilu. To state of being rent or split (cf. ಉಗಿ 2). — ಹುಗಿಲುಗಳೆ. -ಕಳೆ. To split and remove (Bh. 1, 7, 8).

ಹುಗಿಸು hugisu. 1. = ಹುಗಿಸು, etc. To cause to enter (Bp. 43, 80; 45, 19).

ಹುಗಿಸು hugisu. 2. To cause to inter or bury (My.; B. 5, 55).

ಹುಗು hugu. = ಹುಗು 1, etc. To enter (Bp. 13, 14, 23, 53; 36, 52; 43, 40, 41, 44; 45, 27; 49, 8; 53, 42, 54, 58; 57, 59; 58, 58; 60, 26; Bh. 3, 13, 26). P. p. ಹೋಗು ಕುಡು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು ಹೋಗು (Sp.). ಉರಿ ಬನ್ನ ಬೇರೆಯಾದ ಹೂ ಹೊಕ್ಕದ ಕಣ್ಣು (Sp.). ಹೊಕ್ಕುನು ಕಾನನವನ ಅನಿಲವು (Bh. 1, 13, 24). (ಹೆಬ್ಬದ್ದಿ) ಭೀಮನ ಭೀತಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕುದು ಮಹಾರಾಜ ನಗಪ್ಪರವ (3, 13, 31). ದನವೀಳಿಗಳ ಪರ್ಯವ ಹೊಕ್ಕು ಮರದಿಲ್ಲ ಎರಹಿಗಳು (1, 5, 10). (ಭೀಮನ) ಅಮರದ ಹೊಕ್ಕು, 22 ನು (1, 10, 38). — ಹುಗು ಹುಗು rep. (Bp. 53, 45).

ಹುಗುಳು huguḷu. = ಹುಗುಳೆ, ಹುಗುಳು. A blister, vesicle, a boil, a sore (ಪಿಟಕ, ಸ್ತೋಲಕ, ಗದ್ದ Hā. ಎಸ್ತೋಲ, ಪಿಟಕ Nr.; ಹೋಲಿಗೆ Kk. 46; Bh. 1, 6, 14; Mr. ಕಾಲ ಹುಗುಳು (ಪಾದಸ್ತೋಲ, ಎಪಾದಿಕೆ Nr.). — ಹುಗುಳು -ನಿರು. Blisters or sores to arise (Bp. 13, 20, 21, 22, 24).

ಹುಗ್ಗಿ huggi. = ಹುಗ್ಗಿ q. v., etc. (Bp. 2, 33; 14, 12; 15, 33, 38, 17, 18; Bp. 38, 2; ಉಕ್ಕಿಲೆ, ಪಾಯಕ, ಯಮಗು, ಪುಗಿಲೆ C.). ಯವದು ಹುಗ್ಗಿ, a hodge-podge of barley (ಚಕ್ರ 35). ಹುಗ್ಗಿ ತಿಪ್ಪಾ ಕ್ಷಣ ಮುಗ್ಗಿ ಬಣ್ಣ ಹಾಗಾಯಿತೇ? (Prv.). — ಹುಗ್ಗಿ -ದುಗ್ಗಿ ಕಳ್ಳ. N. (Bp. 59, 6).

ಹುಗ್ಗಿಗ huggiga. A proud, arrogant man (Bh. 8, 9, 36; 4, 9, 59; see ಪುಗ್ಗು).

ಹುಗ್ಗಿ huggē. = ಹುಗ್ಗು. ಎಳ್ಳ ಹುಗ್ಗಿ (ತಿಲಾಪನ Nr.).

ಹುಂಕಾರ hūn-kāra. Uttering a menacing sound; any roaring, bellowing. (J. 13, 86).

ಹುಡ್ಡಂಗಿ huḍḍāṅgi. = ಉಡ್ಡಂಗಿ, q. v. (My.). — ಹುಡ್ಡಂಗಿ ಮಕ್ಕ. — ಅಮ್ಮ. = ಹುಡ್ಡಂಗಿಮಗ. (My.). — ಹುಡ್ಡಂಗಿಮಗ. N. of a Dargi at Huḍḍāṅgi (My.).

ಹುಡ್ಡತನ huḍḍatana. = ಹುಡ್ಡತನ. (ಮರುತ್ತನ G.).

ಹುಡ್ಡೆ huḍḍē. = ಬೆಡ್ಡೆ, etc. A stupid or mad female (My.); N. (My.). ಹುಡ್ಡಿಗೆ ಅತ್ತೇ ಮನೆ ಏನು? ತವರ ಮನೆ ಏನು? (Priv.).

ಹುಡ್ಡು huḍḍu. = ಬೆಡ್ಡು q. v., etc. Foolishness, folly, madness (ಉನ್ನಾದ, ಚಿತ್ರವಿಧವು Si. 70; B. 4, 133; C.); the state of growing wild, as plants; excess. ಹುಡ್ಡು ಹೋಯಿತು, ಒನಕೆ ತಾ! ಅನ್ನ. — ಹುಡ್ಡಲ್ಲ, ಬೆವಲ್ಲ, ತಿವಲಿಲ್ಲ. — ಹುಡ್ಡು ಹೋಗದೆ ಮದುವೆ ಆಗದು, ಮದುವೆ ಆಗದೆ ಹುಡ್ಡು ಹೋಗದು. — ಮುಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟರೆ ಹುಡ್ಡು ಹೋದೀತೇ? — ಹಡ್ಡದ ಹೊದಿಸಿದರೆ ಹುಡ್ಡು ಹೋದೀತೇ? — ಬಿಟ್ಟ ಹೇದಾದರೂ ಹುಡ್ಡು ಹೋಗದು (Prva.). — ಹುಡ್ಡು. — ಅ. 8. A stupid or mad man (C.; ಉನ್ನತ G.); N. (C.). ಹೀಗೆ ಹುಡ್ಡನನ್ನೆ ತಿರುಗಾಡುವದು ತರವಲ್ಲ (B. 3, 125). ಇವನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹುಡ್ಡ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೆ (4, 58). ಮೂವಿಂಥ ಅವನು ಹುಡ್ಡನಾಗಿ (5, 73). ಹುಡ್ಡ ಹೋದದ್ದೇ ದಾರಿ. — ಹುಡ್ಡಿಗೆ ನಡ್ಡ ದಾರದು, ಪಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕೊಡತೆ ದಾರದು. — ಎಲ್ಲರೂ ನಕ್ಕರೆ ಹುಡ್ಡ ತಾನೂ ನಕ್ಕ. — ನುಡ್ಡಾದರೂ ಹುಡ್ಡಿಗೆ ಬೇಕು (Prva.). — ಹುಡ್ಡರಾಯ. Hanumat (My.); N. ಕೆಟ್ಟು ಮುಡಿವವರೆಲ್ಲಾ ಹುಡ್ಡರಾಯನ ಗುಡೀ ಸೇರಿ! (Priv.). — ಹುಡ್ಡಾಟ. — ಅಟ. Foolish behaviour, silly conduct (C.; B. 3, 72). — ಹುಡ್ಡುಕಗ್ಗಲಿ. (ಅರಿಮೇದ, ಎಬ್ಬಿದಿರ Si. 134). — ಹುಡ್ಡುಕಟ್ಟು. = ಕಾಳುಟ್ಟು (My.). — ಹುಡ್ಡುಕುಡುಮಡಿ. A foolish lamb (B. 2, 45). — ಹುಡ್ಡುಕೆಲಸ. A foolish business or work (My.). — ಹುಡ್ಡುಕೋಪ. Excessive anger (My.). — ಹುಡ್ಡುಗಾಳಿ. A violent wind (My.). — ಹುಡ್ಡುಗೊಳ. — ಕೊಳ. To become mad or bewildered (Abhā. 2, 89). — ಹಡ್ಡುತರ್ಕನ ಕನ. The herb *Heliotropium supinum* Lin. var. *malabarica* (Z.). See ಬಿಳೇ. — ಹುಡ್ಡು ತಿಳಿ. Madness to cease (My.). — ಹುಡ್ಡು ತಿಳುವಿಕೆ. Foolish notions (My.; B. 5, 190). — ಹುಡ್ಡು ತೊಣ್ಣೆ. (ಕಾಕಾಂಗಿ, ಕಾಕನಾಸಿಕೆ G.). — ಹುಡ್ಡು ನಾಯಿ. A mad dog (C.; B. 2, 58). — ಹುಡ್ಡು ಪದವಲ. (ಕುಲಕ, ಪಟೋಲ, ತಿಕ್ಕಕ, ಪಟು Si. 161). — ಹುಡ್ಡು ಪುಟ್ಟು. reit. (My.). — ಹುಡ್ಡು ಪ್ರೀತಿ. Excessive love, silly affection (My.). — ಹುಡ್ಡು ಬಿಡಿಸು. To remove folly, etc. (B. 4, 57). — ಹುಡ್ಡು ಬುದ್ಧಿ. A foolish mind; unreasonableness (My.). — ಹುಡ್ಡು ಬೇವುಮರ. = ತುರಕಬೇವುಮರ. (St. & Pl.). — ಹುಡ್ಡು ಮದಿ. A foolish young (B. 2, 45). — ಹುಡ್ಡು ಮದಿ. Excessive, heavy rain (My.). — ಹುಡ್ಡು ಮಾಡು. To make a fool of (another, My.). — ಹುಡ್ಡು ಮುಣ್ಣೆ. A foolish widow. ಹುಡ್ಡು ಮುಣ್ಣೆ ಪ್ರವಾಣಿ ಅವಲಕ್ಕೇ ಕೇಡು (Priv.). — ಹುಡ್ಡು ಸವ್ವೆ. The wild kind of the sword-bean, *Canavalia ensiformis* var. *virosa* W. & A. (Z.). — ಹುಡ್ಡು ಸಾಸುವ. (ಕ್ಷವ, ಕ್ಷಧಾಭಿಜನನ, ರಾಜಿಕೆ, ಕೃಷ್ಣಿಕೆ, ಅಸುರಿ Si. 305). — ಹುಡ್ಡು ಹತ್ತು. Foolishness or madness to join (v. i.) or to seize (My. with dative; B. 2, 53). ಅವನಿಗೆ ಹುಡ್ಡು ಹತ್ತಿತು (B. 5, 209). — ಹುಡ್ಡು ಹರಕು. (ಎತ್ತರಕ್ಕೆ Si. 446). — ಹುಡ್ಡು ಹಾರುವ. A foolish Brāhmaṇa (B. 4, 180). — ಹುಡ್ಡು ಹಿಡಿ. Foolishness or madness to seize (My. with dative; Dp. 20 palla). ನಿಮಗೆ ಹುಡ್ಡು ಹಿಡಿಯಿತೇನು? (B. 5, 94). ಹುಡ್ಡು ಹಿಡಿದವನು (ಉನ್ನತ, ಉನ್ನಾದವತೆ Si. 208); ಔಪದ್ರವ್ಯೋಗದಿನ್ನ ಹುಡ್ಡು ಹಿಡಿದ ನಾಯಿ

(ಅಲರ್ಕ 842). — ಹುಡ್ಡು ಹುಡ್ಡು. rep. Great excess (My.). — ಹುಡ್ಡು ಕಳ್ಳ. — ಎಳ್ಳ. = ಕಾಡೆಳ್ಳ. (St. & Pl.; ತಿಲಪಿಂಚ, ತಿಲಪೇಚ, ನಿಪ್ಪಲತಿಲ Si. 305). — ಹುಡ್ಡುಣ್ಣು. — ಎಣ್ಣು. Madness to increase (My.). — ಹುಡ್ಡುಣ್ಣು. — ಓಟ. A very fast run (My.). ಹುಡ್ಡುತನ huḍḍatana. = ಬೆಡ್ಡುತನ, ಹುಡ್ಡತನ. Madness; foolishness (My.; B. 5, 209).

ಹುಜತ್ತು hujattu. Perverse wrangling, objecting; any such objection or difficulty made; any mean, unfounded, unreasonable pretence in endeavouring to shuffle off or decline (My.; Mhr., H. ಹುಜತ). 2, a government receipt (Mhr., H.).

ಹುಜೂರಿ hujūri. ಹುಜೂರು. = ಹುಜೂರು, q. v. (B. 4, 20; My.).

ಹುಂಜಿ hūṅgi. = ಉಂಜಿ, ಪುಂಜಿ, etc. A cock (My.; ಡರ ನಾಯುಧ G.).

ಹುಂಜಿ hūṅgi. = ಉಂಜಿ, ಪುಂಜಿ. A quantity or skein of cotton yarn (My.; Tē., T. ಪುಂಜಿ).

ಹುಂಜು hūṅju. = ಹುಂಜಿ, etc. (My.). ಕೋದೇ ಹುಂಜು (ಪ ದಾಯುಧ G.). — ಹುಂಜುದಡಿ. A kind of border of a cloth (B. 8, 103). — ಹುಂಜು ಹತ್ತು. = ಹುಂಜು ಹಾಡು. (My.). — ಹುಂಜು ಹಾಡು. A ock to tread (a hen, My.).

ಹುಟ್ಟು huṭṭa. 1. = ಹುಟ್ಟೆ, etc. See ಹೇನ.

ಹುಟ್ಟು huṭṭa. 2. = ಹುಟ್ಟು 2, etc. — ಹುಟ್ಟಿಗವಡಿ. — ಕವಡಿ. = ಹುಟ್ಟುಕವಡಿ. (B. 3, 50). — ಹುಟ್ಟುಗುರಡ. — ಕುರಡ. = ಹುಟ್ಟು ಕುರಡ. (ಹಾತ್ಯನ್ನ G.). — ಹುಟ್ಟಿನಡಿಗಿ. The natural paces of a horse (B. 3, 55). — ಹುಟ್ಟು. From one's very birth (B. 4, 153).

ಹುಟ್ಟಾವಳಿ huṭṭāvali. = ಹುಟ್ಟುವಳಿ. (B. 5, 116, 127).

ಹುಟ್ಟಿ huṭṭi. = ಉಟ್ಟಿ 3, ಪುಟ್ಟಿ 3, ಹುಟ್ಟು 1, ಹುಟ್ಟು 4. A comb (of wax in which bees store their honey, Bh. 7, 7, 41; My.; see ಹೇನ). (ದೇವರು) ಕೊಟ್ಟು ಬಹ ಕಾಲದಲಿ ಕೊಟ್ಟು ವೃಣಲಬಾಯಿದೆ (ನೋಣ) ಹುಟ್ಟಿಯ ಒಳಗೆ ಹೇನಿಟ್ಟು ಪರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದನೆ (Sp.).

ಹುಟ್ಟಿಗೆ huṭṭigē. (fr. ಉಡು 1) = ಹುಟ್ಟಿಗೆ. A man's raiment (Bp. 11, 38), a woman's cloth (ಸೇರಿ ಕೆಂ. 72; Bp. 11, 38; ದುಗುಲ, ಪಟ್ಟಿನಿಗೆ, ಉಕ್ಕುಡಿಗೆ, ವಸನ ಕೆಂ.). ಉಡುವ ಹುಟ್ಟಿಗೆ (ಸ್ಥೂಲತಾಟಕ Nr.). ಹುಟ್ಟುಂ (o. r. ಹುಟ್ಟುಂ) ಹುಟ್ಟಿಗೆಯುಂ (Smd. 84).

ಹುಟ್ಟಿಸು huṭṭisu. = ಪುಟ್ಟಿಸು. To cause to be born, to create, to produce, to originate (Bp. 40, 51; 50, 64; 54, 6; C.; B. 3, 54; 4, 85; 5, 80). ಗಣ್ಣನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಿಣ್ಣನ ದನೆಯನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ ಹಾದರದ ಮಗನು (ಗೋಲಕ Si. 193); ಕಡೆದು ಒರೆಗೊಣ್ಣ ಅಗ್ನಿಯಂ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮರ (ಅರಣಿ 239); ಯಾವನು ದ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತೂದ್ರನಿನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಲ ಪಟ್ಟನೋ, ಅವನು (ಚಣ್ಣಾಲ 337); ಇತರರನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಆತ ಹುಟ್ಟಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ವಿಲಮ್ಬ, etc. 397).

ಹುಟ್ಟಿಸುಹ ಹುṭṭisuha. Creating, etc. ಹಗೆಯಿಂಜು ಕೊಳಗೆ ಎರೋಧವ ಹುಟ್ಟಿಸುಹ (ಧೇವ Nr.).

ಹುಟ್ಟು huṭṭu. 1. = ಉಟ್ಟು 5, ಪುಟ್ಟು 1 q. v. To arise, to come into existence, to be born, etc. (ಅವ ತರಿಸು Smd. 66 Cm.; ಉದಯಿಸುಗು 84 Cm.; Bp. 27, 16; 30, 28; 42, 5; 61, 37; Bh. 3, 8, 3; J. 10, 20; Dp. 4; C.; B. 2, 7; 4, 28). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಸೋದರ್ಯ, ಸಹಜ, etc.); ಅಗಲ ನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಡು (ತರ್ಕಣ); ಬಿಟ್ಟದಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನ್ವಾ ಆ ಒಗನಿ (ಅ ಕ್ಷೇಟ, etc.); ಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹೋಗಾರೋದವನಾಗಿ ಇಹುದು

(ಅಕ್ಕತ); ಬಿತ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೆರು (ವೀಣಾಕೃತ, etc.); ಗುಟ್ಟಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಯಮದ (ಪಾಟಕೃತ); ಕೆಡನೆ ಅವು ಬನ್ನಿಗೆ (ಹಲ್ಲಕ, etc.), ಅದು ಜಲದೊಳಾದದೂ ಸ್ಥಲದೊಳಾದದೂ ಹುಟ್ಟುವದು (Nr.). ಹುಟ್ಟುವಾಗ ಬತ್ತಲೆ, ಸಾಯುವಾಗ ಕತ್ತಲೆ. — ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೆ ನನ್ನ ಮಗ, ಉದಿಗೆ ಹೆಡೆ ಕಡ್ಡ. — ಹುಟ್ಟಲ್ಲ, ಸತ್ತಿಲ್ಲ, ಸುಡುಗಾದು ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ; ದುಕ್ಕ ಹಾಗೆ ತಿಳಿ ದೀತು? — ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಹೊಲೆಯೂರು, ಬೆಳೆದದ್ದು ಮೊಲೆಯೂರು, ಇದ್ದದ್ದು ಈ ಊರು, ಎದ್ದದ್ದು ಕಾಡೂರು. — ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ, ಬೇರಾಗ ದಾಯಾದಿ. — ಪುಟ್ಟಿ ಮಾಡದೆ ಕೆಟ್ಟು, ಹಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟು (Prva.). ಹುಟ್ಟುವದು (ಪ್ರಸೂನ, ಉತ್ಪತ್ತಿ Nn. 25; ಸೂತ, ಸಮ್ಯವ 32; ಉದ್ಧವ 82; ಭವ Bhn. 17). ಹುಟ್ಟುವನ್ನಾದು (ಭೂತ, ಜನಿತ Nn. 78; ಭಾವ, ಸಮ್ಯುತ 100).

ಹುಟ್ಟು huttu. 2. = ಪುಟ್ಟು 2 q. v., ಹುಟ್ಟು 2. Birth, etc. (ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಜನ್ಮ G.; My.). ಸಾವು ಹುಟ್ಟುಗಳು (Bp. 54, 21). ಹುಟ್ಟುಗಳು (54, 34). See ಕಡೆ. — ಹುಟ್ಟಿದ. — ಅದ. = ಹುಟ್ಟುಗಿದು. (My.). — ಹುಟ್ಟುಕವುಡ. A male born deaf (My.). — ಹುಟ್ಟುಕವುಡಿ. A female born deaf (My.). — ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ. A male born blind (My.). ಹುಟ್ಟುಕುರುಡಗೆ ಸ್ವಪ್ನವಿಲ್ಲ, ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿದವಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ. — ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ ಹಾಲು ತಿಳು ಕೊಡ್ತ ಹಾಗಿ. — ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ ಹಾದುದಾವಿಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗಿ (Prva.). — ಹುಟ್ಟುಕುರುಡಿ. A female born deaf (My.). — ಹುಟ್ಟುಗುಣ. A natural or innate disposition. ಹುಟ್ಟುಗುಣ ಬಿಟ್ಟು, ಕೊಟ್ಟುಗುಣ ಬಿಟ್ಟು ತೇ? (Prv.). — ಹುಟ್ಟುಗುರುಡ. — ಕುರುಡ. = ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ. (Bp. 47, 65). — ಹುಟ್ಟುಗಿದು. — ಕೆಡು. Birth, i. e. race or family, to be destroyed (Bp. 31, 22). — ಹುಟ್ಟುಚಾಳ. A natural habit. ಹುಟ್ಟುಚಾಳ ಗಟ್ಟಿ ಹತ್ತಿದರೂ ಬಿಡದು (Prv.). — ಹುಟ್ಟುಬಂಡೆ. A woman born barren (Dp. 84; My.). — ಹುಟ್ಟುಬುದ್ಧಿ. Natural perception or ideas, natural propensity, instinct (My.; B. 4, 119). ಹುಟ್ಟುಬುದ್ಧಿ ಸುಟ್ಟಲ್ಲದೇ ಹೋಗದು (Prv.). — ಹುಟ್ಟುಮುಳ್ಳೆ. A natural mole or freckle (ಜುಬಿಲ, ಕಾಲಕ, ಪಿಕ್ಕೆ, ತಿಲಕ, ತಿಲಕಾಲಕ Bk. 199). — ಹುಟ್ಟುಮನೆ. The house in which one has been born. ಹುಟ್ಟುಮನೆ ಎಳಾದತಿ (on which strict fasting is observed), ಕೊಟ್ಟು ಮನೆ ಗೋಳುರಾಪ್ಪಮ (on which during the night only a slight repast is taken, Prv.). — ಹುಟ್ಟುರು. — ಊರು. A native place, birth-place (My.).

ಹುಟ್ಟು huttu. 3. = ಉಟ್ಟು 2, ಪುಟ್ಟು 3. A wooden ladle or spoon; a paddle (ಜಲಕೆ, ದರ್ಪ, etc. Mr. 205; ಪಾಣದಣ್ಣ, ಗಡೆ 416; My.; B. 5, 149, 156). ನಾವೆಯ ನಡೆಯಸುವ ಹುಟ್ಟು (ಅರಿತ್ತ, ಕೇನಿಪಾಕಣ್ಣ). ಹಡಗವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಹುಟ್ಟು (ನೌಕಾದಣ್ಣ); ಹಡಗು ಸಾಗಿಸುವ ಹುಟ್ಟು (ಕೈವನಕೆ G.). ಹುಟ್ಟು ಇರುವಾಗ ಕೆಯ್ ಹುಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೇ? — ಹುಟ್ಟು ಕೋಲುಕಾಡಿನದು, ಕಟ್ಟು ಸಾವಕಾಡಿನದು (Prva.). ಅಟ್ಟಿದಿಗೆಯ ರುಜೆಯನು ಹುಟ್ಟು ತಾ ಬಲ್ಲದೇ? (Sp.). — ಹುಟ್ಟು ಹಾಕು. To use a paddle (with a boat, My.).

ಹುಟ್ಟು huttu. 4. = ಹುಟ್ಟಿ, etc. See ಹೇನ.

ಹುಟ್ಟಿಗೆ huttugē. = ಹುಟ್ಟಿಗೆ. (ಸೇರೆ ರೆ. II, 78).

ಹುಟ್ಟುವಳಿ huttu-vali. = ಹುಟ್ಟುವಳಿ. Produce, the produce of a garden or field, that of any trade; the amount of an assessment (My.; B. 5, 85, 91, 304). ಲಾಭದ ಹುಟ್ಟುವಳಿ (ಪ್ರಾಪ್ತಿ Bk. 424).

ಹುಟ್ಟುವಿಕೆ huttuvikē. = ಹುಟ್ಟುವಿಕೆ. (ಜನನ, ಜನ್ಮ, ಜನ, ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಉದ್ಭವ Bk. 47; ಅಭ್ಯುದಯ Ūb.; B. 2, 22). ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟುವಿಕೆ (ಪ್ರಜೆ Bk. 413).

ಹುಟ್ಟುಹ ಹuttuha. = ಪುಟ್ಟುಹ. Coming into existence, springing up, being born, etc. ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುಹ (ಪುನರ್ಭವ Nn. 114).

ಹುಡಕು hudaku. = ಹುಡುಕು, etc. (My.; B. 2, 100; Mhr. ಹುಡಕಣ್ಣಿ, to search). ಹುಡಕೋಣ (ಮೃಗ, ಮಾರ್ಗದ ರಾ.)

ಹುಡಗ hudaga. = ಹುಡುಗ, etc. (My.; Bk. 194; ತರಣ Ūb.).

ಹುಡಗತನ hudagatana = ಹುಡುಗತನ. (My.; Bk. 194).

ಹುಡಗಿ hudagi. = ಹುಡುಗಿ, etc. (My.). ಸಣ್ಣ ಹುಡಗಿ (ಪಾಡ. etc. Dhv.).

ಹುಡದಿ hudadi. A game at which boys push, shove and beat one another (often played in moonshine, B. Mhr. Mhr. ಹುಡ್ಡಾ, ಹುಡ್ಡೀ, ಹುಡುಕು).

ಹುಡಿ hudi. = ಪುಡಿ. Powder; dust; etc. (C.; B. 1.

18). ಹೂವಿನೋಳಿನ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹುಡಿ (ಬಣ್ಣ); ಹೂವಿನೋಳಿನ ಹುಡಿ (ಸುಮನೋರಹ G.). ಸಣ್ಣ ಹುಡಿ (ಧೂಲಿ, etc. Mhr. 194). ಅಡವಿಯೊಳು ಮದಿ ಹೊಡದು ಗಿಡ ಸೇಡುಗೊಡ್ಡು. ಹುಡುಕೋ ಕಮಲ ಬೆಳೆದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸುರಿಯ ನೆಡ್ತು! (Sp.). — ಹುಡಿ-ಹುಟ್ಟು. — ಹುಟ್ಟು. = ಪುಡಿ-ಹುಟ್ಟು. To reduce to powder or dust by beating, etc. (Grj. 2, after 106; Bp. 51, 72; Bk. 8, 24, 45). ಹುಡಿಗುಟ್ಟಿದ ದೂಳಿ (ತರಣ, ಕೈವನ Nn.). — ಹುಡಿ-ಹುಟ್ಟು. Earth in a dry and fine state, dust (My.). — ಹುಡಿ ಹುಡುಕು. To have reduced to dust (Bp. 49, 42). — ಹುಡಿ ಹುಡುಕು. To reduce to powder or dust (Bh. 7, 7, 46; My.). — ಹುಡಿ ಹುಡುಕು. — ಅಗು. To be reduced to powder or dust (Bp. 23, 25). — ಹುಡಿ ಹುಡಿಗಿಯ. = ಹುಡಿ ಹುಡಿ ಮಾತು (J. 21, 47). — ಹುಡಿ ಹುಡಿ ಮಾತು. To reduce to very fine powder or dust (Bp. 45, 31; 52, 48; Bk. 2, 4, 6). — ಹುಡಿ ಹುಡಿ ಹುಡುಕು. — ಅಗು. To be reduced to very fine powder or dust (Bk. 3, 18, 38).

ಹುಡಿಕು hudiku. = ಹುಡುಕು, etc. (Bp. 23, 9; B. 2, 100). ಹುಡಿಕೆ ನೋಡುವಿಕೆ (ಅನ್ವೀಕ್ಷಣ, ವಿಚಯನ, ಮಾರ್ಗಣ, ಮೃಗಣಿ ಮೃಗ Bk. 398). ಹಿಡಿಯುವದು ಹೆದ್ದಾವು, ಪಡೆ ಮುಡುಕು ಮಾತು. ಹುಡುಕೆ ನೋಡುವದು ವರದೊಮ್ಮೆ, ತೋಡುಕೆ ಕೊಡುವದೊಮ್ಮೆ (Sp.). — ಹುಡಿಕೆ ತೇ. = ಹುಡುಕೆ ತೇ (B. 5, 173, 176, 227).

ಹುಡಿಗೆ hudigi. = ಹುಡುಗಿ, etc. (C.; B. 1, 6). ಬಕ್ಕ, ಕೂಡಿ (ನಾಸು, ದಾಲಿ Bk. 65); ಮದುವೆಯಿಲ್ಲದ ಎಣ್ಣು ದುಡುಕಾಗ ಹುಡಿ (ಕಣ್ಣೆ, ಕುಮಾರಿ); ಮಿಯೆ ನೆಡೆಯದೇ ಇರುವ ಪ್ರಾಯದ ಹುಡಿ (ಗೌರಿ); ಹೊಸದಾಗಿ ಮಿಯೆ ನೆಡಿದ ಹುಡಿ (ಮದ್ದು, Bk. 184); ಪ್ರಾಯದ ಹುಡಿಯರ ಗುಟ್ಟು (ಯೌವನ); ಮದುವೆಯಾಗದೆ ಹುಡಿ ಗಯಾಗುವವಳು ಹೆತ್ತ ಮಗನು (ಕಾನೀನ 189; ಮೈಯಾಡಿ (ದಾಲಿ); ಪ್ರಾಯದ ಹುಡಿ (ತರಣ 196).

ಹುಡಿಗೆ hudigē. = ಹುಡುಗಿ, etc. (B. 2, 16).

ಹುಡು hudu. Seeking (? see ಹುಡುಕು).

ಹುಡು hudu. A ram.

ಹುಡುಕಿಸು hudukisu. To cause to seek (ಹುಡುಕಿಸು, lost book, etc., My.). 2, to cause to search or examine (B. 4, 100).

ಹುಡುಕು huduku. = ಪುಡುಕು, ಹುಡುಕು, ಹುಡಿಕು. To search or feel for with the hands (Bp. 2, 51, 78); to go in search of, to seek, to seek for, to search for, to try to find (My.). 2, to search, to examine (see ಹುಡುಕು Bk. 3, 7). 3, ವೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಪಾರ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುತ್ತದೆ (B. 2, 3). 4, ಪದವೇ ಹುಡುಕುವವನು (ದೋಷಕವ್ಯ, ಪುರೋಹಿತ Bk. 36). ಹುಡುಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವದು (ಅನ್ವೀಕ್ಷಣ, ಗವೇಷಣ, ಅನ್ವೀಕ್ಷಣ ಮೃಗ 383). — ಹುಡುಕೆ ತೇ. = ಹುಡುಕೆ ತೇ. To seek and

(after finding) to take (My.); to find (in arithmetic, My.); to discover (B. 4, 220. 222; 5, 177. 179. 181. 184. 189. 230. 234). ಅರ್ಥವನ್ನು ಹುಡುಕು ತಿಳಿಯೋಣ (ಸಾಧನ G.).

ಹುಡುಕುವಿಕೆ *hūdūkuvikē*. Seeking (ಮೈ. Si. 409). ಎಷ್ಟಯವರಾರ್ಥವನ್ನು ಸಂಧಾನವಿ ಬೇರಾದ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವಿಕೆ (ಉಪಾಧಿ 70); ಪ್ರಾಪ್ತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ದ್ರಾಹ್ಮಣ ನನ್ನು ಪ್ರದ್ವಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವಿಕೆ (ಪರ್ಯಾಯವೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಗವೇಷಣೆ 245).

ಹುಡುಕುಳಿ *hūdu-kulī*. (Sind. 239; o. r. in Mdb. ಪಾಡು ಕುಳಿ). A man who seeks (7).

ಹುಡುಕು ಹುಡುಕು. A small hourglass-shaped drum (see ಪಂಚಮಹಾದಾಹ; Ūpr. 3, after 94).

ಹುಡುಗ *hūduga*. = ಉಡುಗ, ಹುಡಗ. A boy (to the age of about sixteen years, C.; B. 1, 18; Tē. ಬುಡತೆ, ಬುಡತೆ, a little one or child; ಬುಡತಡು, ಬುಡತಡು, a male child; see ಪುಟ್ಟ). ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗನು (ನಯಸ್ಸು, ತರುಣ, ಯುವ Si. 196); ಹುಡುಗರ ಗುಮ್ಮು (ಮಾಣವು 401); ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗ ಕನಿಷ್ಠ (416). ಹುಡುಗ ನೆಣ್ಣಿನಲ್ಲ, ಹುಲ್ಲು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲ. — ಹುಡುಗ ಎಣ್ಣಿನಲ್ಲ, ಗಡಗ ಪಕ್ಷಿಯಲ್ಲ (it being a ಹವ್ವು, Prvs.). 2, a child, whether male or female (S. Mhr.; B. 5, 276; see ಗಣ್ಣು, ಹೆಣ್ಣು). — ಹುಡುಗಾಟ. -ಅಟ. Boyish, futile play or behaviour (C.; B. 4, 111). — ಹುಡುಗಾಟ. -ಅಟ. = ಹುಡುಗಾಟ (C.; B. 2, 84).

ಹುಡುಗತನ *hūdugātana*. = ಹುಡುಗತನ. Childhood (of males to the age of about sixteen years, My.). 2, boyish behaviour, boyishness, childishness (My.).

ಹುಡುಗಿ *hūdugi*. = ಉಡುಗಿ, ಹುಡಗಿ, ಹುಡುಗಿ. A girl (to the age of about sixteen years, C.; B. 5, 127. 276).

ಹುಡುಗು *hūdugu*. 1. Boyishness. ಹುಡುಗು ಗಣ್ಣಿನಲ್ಲ, ಗುಡ್ಡು ಮನೆಯಲ್ಲ (Prv.). — ಹುಡುಗುದರವಾರು. A boyish, unjust rule or government (My.).

ಹುಡುಗು *hūdugu*. 2. = ಉಡುಗು 1, etc. To sweep (B. 5, 283. 285).

ಹುಡುಗು *hūdugu*. 3. Sweeping. — ಹುಡುಗು ಮಾಡು. To sweep (B. 5, 286).

ಹುಣ್ *hup*. = ಹುಣ್ಣು, etc.

ಹುಣಿಸೆ *hūṇisē*. = ಹುಣಿಸೆ, etc. (C.). ಹುಣಿಸೆ ಮುಖಾದರೆ ಹುಳ ಮುಖವೇ? — ಗಣಿಸೆ ಗಣಿಸು ಬೇಡ, ಹುಣಿಸೆಗೆ ಹುಳ ಬೇಡ (Prvs.). — ಹುಣಿಸೆಸಾಯಿ. An unripe tamarind fruit (My.). — ಹುಣಿಸೆಸಾಯಿತುಳು. A kind of tamarind chutney (My.). — ಹುಣಿಸೆಗಡ. The tamarind tree (ಅಮ್ಲಿಕೆ G.). — ಹುಣಿಸೆ ಗೊಟ್ಟು. A thick mess of boiled or raw tamarind used as a condiment (My.). — ಹುಣಿಸೆಬೀಜ. A tamarind stone (My.). — ಹುಣಿಸೆಬೀಜದ ಸದ. A kind of paste made of tamarind stones and used by blanket-weavers (My.). — ಹುಣಿಸೆಮರ. = ಹುಣಿಸೆಗಡ. (My.). — ಹುಣಿಸೆಯ ಹಣ್. A ripe tamarind fruit (Bp. 18, 16). — ಹುಣಿಸೆಸದ. = ಹುಣಿಸೆಬೀಜದ ಸದ. (My.). — ಹುಣಿಸೆಸಾಮ. A sauce made of tamarind (My.). — ಹುಣಿಸೆಹಣ್ಣು. = ಹುಣಿಸೆಯ ಹಣ್. (My.). — ಹುಣಿಸೆ ಹುಳ. Tamarind (My.). 2, tamarind dissolved in water (My.).

ಹುಣಿಸೆ *hūṇisē*. = ಹುಣಿಸೆ, etc. See ಹುಳ.

ಹುಣಿಸೆ *hūṇisē*. = ಹುಣಿಸೆ, etc. (My.; ಹುಣಿಸೆ G.).

ಹುಣಿಸೆ *hūṇisē*. = ಹುಣಿಸೆ, ಹುಣಿಸೆ, ಹುಣಿಸೆ, ಹುಣಿಸೆ. The tamarind, *Tamarindus indica* Lin. (ತೀಡಿ, ಚಂಡ, ಅಮ್ಲಿಕೆ Nr.).

ಹುಣಿಸೆ *hūṇisē*. = ಹುಣಿಸೆ, etc. (C.). ವಾಣಿಸಿಗನಾದರೆ ಹುಣಿಸೆಯಲ್ಲದೆ ಅಪ್ಪಾನೇ? (Prv.). — ಹುಣಿಸೆಮರ. = ಹುಣಿಸೆಮರ. (C.; ತೀಡಿ, etc. Si. 132; G.).

ಹುಣುಮೆ *hūṇumē*. = ಹುಣ್ಣುಮೆ, etc. (My.).

ಹುಣ್ಣಿ *hūṇḍi*. (tr. ಉಡು, ಉಳ 1). A hamlet (My.).

ಹುಣ್ಣಿ *hūṇḍi*. = ಉಣ್ಣಿ. A bill of exchange (C.; B. 5, 221; Mhr. ಹುಣ್ಣಿ). — ಹುಣ್ಣುಕಳ. -ಅಳ. (i. e. ಅಳವಳ). Trade in bills of exchange (My.). — ಹುಣ್ಣಿಗಡಿ. A box for money received (in a temple or at a custom-house, My.). — ಹುಣ್ಣಿ ಕಾಗದ. = ಹುಣ್ಣಿ. (My.). — ಹುಣ್ಣಿ ಬೇಟು. = ಹುಣ್ಣಿ. (My.).

ಹುಣ್ಣು *hūṇṇu*. = ಹುಣ್ಣು. ಕಾಲಿಗೆ ಅದ ಹುತವ ಹುಣ್ಣು (ಶೀತವ G.).

ಹುಣ್ಣುಮೆ *hūṇṇamē*. = ಹುಣ್ಣುಮೆ, etc., ಹುಣಿಸೆ, ಹುಣುಮೆ. Full moon (ಪೂರ್ಣಿಮೆ Nr.; Si. 39; J. 13, 57; 16, 3; My.).

ಹುಣ್ಣುಮೆ *hūṇṇamē*. = ಹುಣ್ಣುಮೆ, etc. (ಪೂರ್ಣಿಮೆ ಸಿ. 19). ಹನ್ನಂ ಕುಣಿದ ಹುಣ್ಣುವೆ (ಅನುಮತಿ); ತುಂಬಿದ ಹುಣ್ಣುವೆ (ರಾಕೆ Hk.).

ಹುಣ್ಣುಮೆ *hūṇṇimē*. = ಹುಣ್ಣುಮೆ, etc. (My.; Ūb. 114).

ಹುಣ್ಣುವೆ *hūṇṇivē*. = ಹುಣ್ಣುವೆ, etc. (C.; B. 2, 17; ರಾಕೆ G.). ಕಳೆಯಲ್ಪದ ಚನ್ನ ನಿದ್ದ ಕೂಡಿದ ಹುಣ್ಣುವೆ (ಅನುಮತಿ G.).

ಹುಣ್ಣು *hūṇṇu*. = ಉಣ್ಣು 2, ಪುಣ, etc. A sore, an ulcer, an abscess; etc. (ಅರುಸ್, ಪ್ರಣ Hk.; ಪ್ರಣ, ಕರ್ಮ, ಅರುಸ್ Nr.; Si. 200; C.; Tu. ಪುಡಿ). ಹುಣ್ಣಿನ ಹೊಕ್ಕು (ಎಣ್ಣಿ, ಒಟಿಕೆ Si. 200); ತಿತ್ತೀಪನ್ನದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಹುಣ್ಣು (ಭಗವದ್ 200); ಹುಣ್ಣು ಮಾಡುವದು (ಅರುಷ್ಕರ 458). ಅನನದ ಹುಣ್ಣು (ಬಾತಿ Mr. 386). ಹುಣ್ಣು ಮಾಡದೂ ಹುಣ್ಣಿನ ಕಲೆ ಮಾಡಿತೇ? — ಹುಣ್ಣು ಮಾಯ ಬೇಕು, ಕಣ್ಣು ಬೆಳಗ ಬೇಕು. — ಅಂಗಿಯುಣ್ಣಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಯಾಕೆ? — ಬಹೂರ ಹಣ್ಣುಗನಾಗ್ಯೆ ಕಾಗೆ ವಾಯಿಗೆ ಹುಣ್ಣು. — ನಾಯಿಹುಣ್ಣಿಗೆ ಬೂದಿಯೇ ಮದ್ದು (Prvs.). See ನಾರು; Prv. 3. ಬೆಂ. — ಹುಣ್ಣುಮೆ. -ಎಮ್ಮೆ. A female buffalo that has a sore or wound. ಪುಣ್ಣುಮೆ ಅದರ ಹುಣ್ಣುಮೆ ಬಿಡ ವಾರದೇ? (Prv.).

ಹುಣ್ಣುಮೆ *hūṇṇumē*. = ಹುಣ್ಣುಮೆ, etc. (My.). ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣುಮೆಗೆ ಕಲಕ ನೀರು (Prv.).

ಹುಣ್ಣುವೆ *hūṇṇuvē*. = ಹುಣ್ಣುವೆ, etc. (My.).

ಹುಣ್ಣಿ *hūṇḍi*. = ಹುಣ್ಣುಮೆ, etc. (My.).

ಹುಣ್ಣು *hūṇṇu*. = ಪುಣ್ಣು. (ಪುಣ್ಣು Ūt. II, 58; cf. ಹುಣ್ಣು).

ಹುತ *huta*. 1. Offered with fire, poured forth in the fire, burnt as an oblation, sacrificed. 2, an oblation, a sacrifice.

ಹುತ *huta*. 2. Called, summoned, invited.

ಹುತಭುಕ್ತಿಯೆ *hutabhuj-priyē*. The wife of Agni.

ಹುತಭುಜೆ *huta-bhuj*. ಹುತಭುಜ. Oblation-eater: Agni; fire.

ಹುತವಹ *huta-vaha*. Oblation-bearer: Agni; fire (ಪನ್ನನ, etc., ಅದುಗಬ್ಬು Mr. 48). 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಹುತವಹಾವು *hutavaha-ambaka*. Śiva (Bp. 35, 44).

ಹುತವಹಾಹಾರ *hutavaha-āhāra*. Fire. (ಪನ್ನನ, etc., ಅದು ಗಬ್ಬು Mr. 48).

ಕುಶಾಶನ huta-asana. Oblation-eater: *Agni*; fire. 2, N. of a metrical foot (Ch.).

ಹುತ್ತ hutta. = ಉತ್ತ 3, ಫತ್ತ, etc. A white ant hill (ನಾಮೂರ, ನಾಕು, ವರ್ಮೀಕ Nr.; ವರ್ಮೀಕ Nn. 128; Si. 104; Bp. 18, 91; 44, 48; C.; B. 2, 9). ಹುತ್ತ ಬದಿದರೆ ಹಾವು ಸಾಯುವದೇ?—ಗದ್ದಲು ಹುತ್ತವಿಕ್ಕಿ, ಹಾವಿಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿತು.—ಜೇದಿನ ಮಸ್ತವನ್ನೆದುವದವ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). See Dp. s. ಕಲಕು 1. — ಹುತ್ತದ ಹುಣ್ಣು. Elephantiasis. ಕಾರಿಗೆ ಅದ ಹುತ್ತದ ಹುಣ್ಣು (ಶ್ಲೇಷದ G.).

ಹುತ್ತು hutu. = ಹುತ್ತ, etc. (ವಮ್ನಿಕೂಟ, ನಾಕು, ವರ್ಮೀಕ, ನಾಮೂರ HIA.; ವರ್ಮೀಕ Nn. 71; ನಾಮೂರ, ವರ್ಮೀಕ Mr. 401; C.; B. 3, 67; Bh. 1, 20, 59. 60). — ಹುತ್ತನೆಲಿಸು. -ಎಲಿಸು. To make (one) ascend a white ant hill (in war, as a sign that his life is to be spared, Rām. 3, 6, 48). — ಹುತ್ತಗಾರ. -ಕಾರ. A kind of elephantiasis (ಚರಣವಾ ರ್ಮೀಕ Mr. 385).

ಹುದಿ hudi. = ಛದಿ 1, q. v. To enter, etc. (Bh. 2, 18, 44; 3, 9, 24; Rām. 5, 8, 67).

ಹುದಿಗಿಸು hudigisu. = ಫಮಗಿಸು q. v., etc. See Sp. s. ಬೋ 1.

ಹುದು hudu. = ಫದು q. v., etc. (Bh. 1, 8, 6; M. ಫದು).

ಹುದುಗ huduga. A cover (ಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ತಿಳುವಿಗೆ ಸು ತ್ತಿದ ಪರೆ, ಜರಾಯು G.).

ಹುದುಗಿಸು hudugisu. = ಹುದಿಗಿಸು, etc. (My.).

ಹುದುಗು hudugu. 1. = ಫದುಗು. To be covered or hidden (Bh. 1, 15, 8); to hide (v. i.), to conceal one's self (3, 9, 24; 3, 13, 29. 38; 3, 23, 40; My.); to conceal, to guard (ಗೋಪನ ಕಂದ. Dh.). ಹುದುಗಲ ಪಟ್ಟದು (ಸಂಗೊಡ, ಸಂಕಲಿತ Si. 379). See Rn. s. ಅಮ್ಮು 1.

ಹುದುಗು hudugu. 2. Entering: joining, meddling (Bp. 40, 10); partnership (40, 44); guarding, protection (38, 78).

ಹುದುವು huduvu. = ಹುದು, etc. (Bh. 1, 8, 48; My.).

ಹುದ್ದೆ huddē. An office, a post (My.; B. 5, 268; Mhr., H. ಹುದ್ದಾ). — ಹುದ್ದೇದಾರ. One holding a public charge; an officer (My.; B. 5, 268; Mhr.). — ಹುದ್ದೇದಾರಿ. Relating to a huddēdāra; the business of a huddēdāra (My.; B. 5, 274).

ಹುನ್ನರ hunnar. = ಉನ್ನರ. An art; a resource or power of skill; any ability (as subsisting in) for contriving, devising (My.; Mhr. ಹುನರ).

ಹುನ್ನರ್ಗಾರ hunnar-gāra. An artful, skilful man (My.).

ಹುನ್ನಾರ hunnār. = ಹುನ್ನರ. (My.).

ಹುಬ್ hub. = ಹುವೈ, etc. A flower. — ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. -ಹಳ್ಳಿ. N. of a town (C.; B. 3, 28. 103; 4, 28).

ಹುಬ್ಬು hubbu. = ಉಬ್ಬು, ಫಬ್ಬು, etc. The eye-brow (ಫು Nr.; Si. 214; ಫು, ಬಿಲ್ಲಿ Mr. 817; C.; B. 4, 83; Bp. 46, 57; Rām. 6, 10, 11; J. 6, 17; 13, 51). ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯದ ಮದ (ಉರ್ವ Nr.). — ಹುಬ್ಬಿಕ್ಕು. -ತಿಕ್ಕು. = ಫುರ್ವಿಕ್ಕು. (My.). — ಹುಬ್ಬು ಗಟ್ಟಿಕ್ಕು. To knit the brows, to frown (My.; Si. 74. 214). ಹುಬ್ಬು ಗಟ್ಟಿಕ್ಕುವದು (ಫುಕುಟ, ಫುಕುಟ HIA.). ಹುಬ್ಬು ಗಟ್ಟಿನ್ ತಕ್ಕುಕ (ಫುಕುಟ, ಫುಕುಟ, ಫುಕುಟ Nr.). — ಹುಬ್ಬು ಗಟ್ಟು ಕಾಕು = ಹುಬ್ಬು ಗಟ್ಟಿಕ್ಕು. (My.; B. 4, 56).

ಹುಬ್ಬೆ hubbē. = ಉಬ್ಬೆ, ಫಬ್ಬೆ. Tbh. of ಫುರ್ವಿ (ಕಂದ. 346; D. ಹುಬ್ಬೆ ಮದ ಅಬ್ಬೇ ಹಾಲು (Prv.).

ಹುಮ್ಮು hummas. Pride, arrogance (My.; Tē. ಹುಮ್ಮು. cf. Mhr., H. ಹಿಮತ, ಹಿಮ್ಮತ, boldness, courage, spirit; joy (My.).

ಹುಮ್ಮನೆ hummēnē. Scolding, etc. (ಅಂಕನ ರ. 1. 44; cf. Sk. ಹುಂ).

ಹುಯ್ huy. 1. = ಉಯ್ 4, etc. The husk of rice or corn. ಧಾನ್ಯದ ಹುಯ್ (ಪುಷ Nr. s. ಉಯ್ Nr. 3).

ಹುಯ್ huy. 2. = ಫಯ್, etc. To beat, etc. (My.). P. ps. ಹುಯ್ತು, ಹೂತು (My.).

ಹುಯಿ huyi. = ಹುಯ್ 2, etc. P. p. ಹುಯಿದು (My.).

ಹುಯಿಲು huyilu. = ಫಯ್ತು 2, ಹುಯ್ತು 1, ಹೊಯಿಲು 1. Vociferation, etc. — ಹುಯಿಲಿಕ್ಕು. -ತಿಕ್ಕು. To cry or roar out (My.). — ಹುಯಿಲುತಮದಿ. A loud-sounding tambourine (My.).

ಹುಯಿಸು huyisu. = ಫಯಿಸು, etc. To cause to beat, etc.; to cause to pour (My.). ಎರಡು ಬಾರಾ ಹುಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು (Prv.).

ಹುಯ್ಯಲ್ huyyal. 1. ಹುಯ್ಯಲು. = ಹುಯಲು. etc. (Bp. 23, 29; 43, 48; 46, 36). — ಹುಯ್ಯಲಿಕ್ಕು. -ತಿಕ್ಕು. = ಹುಯ್ತುಲಿಕ್ಕು (My.). ಕಳ್ಳಗೆ ಸನ್ನ ಕೊಟ್ಟು, ಒಪರಗೆ ಹುಯ್ಯಲಿಕ್ಕು (Prv.). — ಹುಯ್ಯಲಿಕ್ಕು. -ತಿಕ್ಕು. To cry or roar out (Bp. 14, 46).

ಹುಯ್ಯಲ್ huyyal. 2. = ಫಯ್ತು 1, etc., ಹೊಯಿಲು 2. Beating (Ā. Bp. 8, 12).

ಹುರ hura. 1. = ಹುರಿ 2, etc. — ಹುರಕಡ್ಡಿ. = ಹುರಗಡ್ಡಿ. (R. 82). — ಹುರಗಡ್ಡಿ. -ಕಡ್ಡಿ. = ಹುರಿಗಡ್ಡಿ. (My.). — ಹುರಗಡ್ಡಿ. -ಕಾದು. = ಹುರಿಗಾದು. (My.).

ಹುರ hura. 2. = ಹುರು. Roughness (ಎಂ ಹುರು). — ಹುರ ಬರಕ. reit. The state of having many inequalities on the surface, roughness (B. 4, 47; 5, 238). — ಹುರ ಬರಕು. = ಹುರ ಬರಕ. (My.).

ಹುರ hura. Tbh. of ಪುರ 1. A town, etc. See ಗೋ 1, ಎಂ.

ಹುರಕಲು hurakalu. = ಉರಿಕಲು, ಹುರಿಕಲು, ಹುರುಕಲು. Parched corn or pulse (mixed with ash, etc. My.).

ಹುರಕು huraku. = ಉರಕು, ಹುರುಕು. The state of the skin having many inequalities on its surface (from uncleanliness, etc.), roughness of the skin (My.). 2, a kind of herpes (R. Mhr. ಎಂ ಬಣ). — ಹುರಕು ಬರಕು. = ಹುರ ಬರಕು (My.).

ಹುರದು huradu. = ಹುರಿದು. P. p. of ಹುರಿ 1. (My.). = ರದ ಕಾದು (ರಾಶಿ G.). See Prv. s. ಕುರುತ ಕುಮದಿ.

ಹುರಸಕು hurapallu. To be singed, seared or parched (B. 3, 27; 5, 163; Mhr. ಹುರಸಕಣೀಂ).

ಹುರಮಂಜಿ huramanji. = ಹುರುಮಂಜಿ. (R. Mhr.).

ಹುರಳಿ huraji. = ಉರಳಿ 2, etc., ಹುರುಳಿ, ಹುಳಿ. ಹುಳಿ The seed of the pulse *Dolichos uniflorus* Lam., horse-gram (C.). cf. ಹುಲುನರ; see ಹುಲು. Prv. s. ಕುರುತ ಕುಮದಿ.

ಹುರಿ huri. 1. = ಉರಿ, ಛರಿ. To parch, as grain.

pulse, etc.; to roast, as coffee, pulse, etc. (ಸಿದ್ಧವಚರಣೆ Smṁ. Dh.; Rām. 5, 8, 75; C.). P. pa. ಹುರಿದು, ಹುರಿಮ. ಹುರಿವ ಹಂಡು (ಧಾಪ್ಯ, ಅಮ್ಬರೀಷ Mr. 211). ಹುರಿಯುವ ಹಂಡು (ಅಮ್ಬರೀಷ, etc. Si. 308); ಹುರಿದ ಬುರುಗಲು (ಧಾಪ್ಯ, ಭೃತ್ಯಯನ 314). ಹುರಿಯಲಕ್ಕೆ ಹೋಳವಿಲ್ಲ, ಹೂಡೇವು ಕಟ್ಟಿಸಲಕ್ಕೆ ಓಡ್ಯಾಡುತ್ತಿದ್ದ. — ಒರಳಲ್ಲಿ ಹರಳು ಹುರಿದರೆ ಅರಳು ಅದೀತೇ? — ಉಡ್ಡೋಗವಿಲ್ಲದ ತೊತ್ತು ಉದ್ದು ಹುರಿದು ತಿನ್ನಳು. — ಕಡ್ಡೇ ಸಂಗಡ ರಾಗಿ ಕೂಡಿ ಹುರಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಹುರಿ huri. 2. = ಉರಿ 2, ಪರಿ 2, ಹುರಿ 1. Parching, etc. — ಹುರಕ್ಕೆ. Parohed rice (C.). — ಹುರಿಗಡಲು. — ಕಡಲು. = ಪರಿಗಡಲು. (My.). — ಹುರಿಗಡಲೆ. — ಕಡಲೆ. Parohed Bengal gram (Rām. 5, 8, 29; My.). — ಹುರಿಗಡ್ಡೆ. — ಕಡ್ಡೆ = ಹುರಿಗಡಲೆ. (My.). — ಹುರಿಗಾವರಿ. — ಕಾವರಿ. A parching, roasting or frying pan (ಅಮ್ಬರೀಷ, ಧಾಪ್ಯ, Hlā.). — ಹುರಿಗಾಡು. — ಕಾಡು. = ಉರಿಗಾಡು, ಹುರಿಗಾಡು. Parohed corn or pulse (mixed with salt, etc., My.). — ಹುರಿಮೆಣಸುಗಡಲೆ. — ಕಡಲೆ. Parohed Bengal gram mixed with chillies (C. Bp. 47, 42). — ಹುರಿಯೋಡು. — ಓಡು. The half of an earthen pot used for parching, roasting or frying (ಸಿರಿನವ್ರಿಗೆ Smṁ. II; Kk. 80; Sm. 51; My.). — ಹುರಿಸಕ್ಕರೆ. A kind of sugar (B. 3, 45). — ಹುರಿಹಂಡು. = ಹುರಿಯೋಡು. (ಅಮ್ಬರೀಷ, ಧಾಪ್ಯ, Nr.; My.). — ಹುರಿಹಟ್ಟು. Flour made of parched paddy (My.). ಮೊಸರು ಬೆರಸಿ ಕಲಸಿದ ಹುರಿಹಟ್ಟು (ಕರವು Si. 314).

ಹುರಿ huri. 3. = ಉರಿ 4, ಪರಿ 3. Twisting; twisted state (Bp. 47, 80); twist, cord, twine, etc. (ನುಲಕ್ಕೆ U. I, 66; C.; B. 2, 26). ತುಡುಬಿಲ್ಲದ ಒಡ್ಡನು, ಬಿಡುಬಿಲ್ಲದ ಹುರಿಯು. — ಹಗ್ಗ ಸುಟ್ಟರೆ ಹುರಿ ಹೋದೀತೇ? (Prva.). ಹುರಿಯದ ಅದಿಮಿಳಿ (Smṁ. 286). — ಹುರಿಗಾತಿ. — ಕಾತಿ. A cord made of oir (B. 4, 121). — ಹುರಿಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To twist and fix (Bp. 18, 38). See another ಹುರಿಗೊಳಿಸು s. ಹುರಿ 4. — ಹುರಿನೂಲು. Twisted cotton threads (G. 337). — ಹುರಿ ಬರಿ. To be well twisted (Bh. 4, 4, 10). See another ಹುರಿ ಬರಿ s. ಹುರಿ 4. — ಹುರಿ ಮಾಡು. To twist (C.; B. 2, 2). — ಹುರಿ ಹೊಸೆ. To twist cords, etc. (My.).

ಹುರಿ huri. 4. = ಪರಿ 4, etc. Strength, refreshment, spirit, courage, valour. — ಹುರಿ ಕಟಿಸು (i. e. ಕಟ್ಟಿಸು). To establish courage in one's self; to become courageous (Rām. 6, 11, 26; 6, 26, 30). — ಹುರಿಗೂಡಿಸು. — ಕೂಡಿಸು. To encourage (My.; G. 337). — ಹುರಿಗೂಡು. — ಕೂಡು. To become endowed with courage (Bh. 8, 26, 56). — ಹುರಿಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To strengthen, to nourish, to sustain (Bp. 51, 45); to encourage (My.). — ಹುರಿಮುಟ್ಟಿಸು. — ತುಟ್ಟಿಸು. To encourage (My.); to stimulate (B. 5, 187; ಪ್ರೇರಿಸು G.). — ಹುರಿಮುಟ್ಟು. — ತುಟ್ಟು. To become courageous (B. 4, 217). 2, to encourage (My.). — ಹುರಿ ಬರಿ. Courage to grow firm (Rām. 4, 2, 25; Bh. 6, 7, 15). — ಹುರಿ ಮಾಡು. To encourage (My.). — ಹುರಿಯಾಗು. — ಆಗು. Strength to be created; to gain strength, to become strong. ನರಿ ಹುರಿಯಾದರೆ ಕರಿಯಾದೀತೇ? (Prva.). — ಹುರಿಯೇಡು. — ಎಡು. To increase in strength (Bh. 8, 21, 8); to grow spirited (8, 25, 3). — ಹುರಿಹಲ್ಲು. A firm, strong tooth. ಸುಂಕಗನು ಹುರಿಹಲ್ಲು (orig. ಹುರಿಹಲ್ಲು) ಬಿಂಕಿನಾ ಬಿಲೆವೆಣ್ಣು ಕಂಕಿಯು ಸುಂಕ ನಸುಗುಣ್ಣಿ ಈ ಅಡು ಸುಂಕದರೆ ಬಿಡವು (Sp.).

ಹುರಿ huri. 5. The back-bone, the spine (B. 4, 46, 82; 5, 248). ಬೆನ್ನ ಹುರಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿದ ಮೂಡು ಎಲ್ಲವು (ಶ್ರೀ); ಬೆನ್ನ ಹುರಿ (ವಂಶ, ಬೆನ್ನಲುತ್ತು G.).

ಹುರಿಕಲು hurikalu. = ಹುರಿಕಲು, etc. (My.).

ಹುರಿಡಿಗ huridiga. = ಪುರುಡಿಗ. An envious man (ಈರ್ಷ್ಯಾಳು, ಕುಪನ Hlā.; Mr. 243).

ಹುರಿಡು huridu. = ಪುರುಡು 1, etc. See ಹುರಿಡಿಗ.

ಹುರಿಯಿಸು huriyisu. To cause to parch, etc. (Bp. 27, 49; My.).

ಹುರಿಯೋ ಹುರಿ huriyō huri. An interjection used in hooting (Bh. 8, 1, 81; Mhr. ಹುಯೋ ಹುಯೋ, ಹುರರೇ ವಜ್ರ).

ಹುರಿಸು hurisu. = ಹುರಿಯಿಸು. (My.).

ಹುರು huru. = ಹುರಿ 2. — ಹುರು ಬರಳು. = ಹುರಿ ಬರಳು. (C.; B. 1, 15; 4, 70).

ಹುರುಕಲು hurukalu. = ಹುರಿಕಲು, etc. (My.).

ಹುರುಕು huruku. = ಹುರಿಕು, etc. Roughness of the skin (My.). 2, a kind of herpes (B. 3, 80; T. ಘಡು, ಘಡುಗು, scab; see ಹಸಿ). ಹುರುಕಿನ ಗುರುಳಿಗಳು (ವಿಚರ್ಚಿಕೆ G.). — ಹುರುಕ. — ಅ 3. A man whose skin is rough (from uncleanness, etc. (My.).

ಹುರುಡಿಸು hurudisu. = ಪುರುಡಿಸು q. v., etc. (Bp. 59, 8; My.). ಹುರುಡಿನಾ ಸತಿಯ ಹೂಣಗಾರ್ತಿ (Kk. 28). ಹುರುಡಿನ ಸತಿಯ ಹೂಣಗಾರ್ತಿಯಕ್ಕುಂ (Sm. 78).

ಹುರುಡು hurudu. = ಪುರುಡು 1 q. v., etc. (Bh. 7, 5, 83; Rām. 4, 1, 10; My.).

ಹುರುಪು hurupu. = ಹುರುಕು No. 1. (My.). — ಹುರುಪ. — ಅ 3. = ಹುರುಕ. (My.).

ಹುರುಮುಂಜಿ hurumāñji. = ಹುರಿಮುಂಜಿ, ಹೊರುಮುಂಜಿ. A particular red ochre (My.; Mhr., H. ಹುರಿಮುಂಜಿ). — ಹುರುಮುಂಜಿಬಣ್ಣ. The colour of that ochre (My.).

ಹುರುಳಿ huruḷi. ಹುರುಳು. = ಪುರುಳಿ 1, q. v. (Grj. 7, 82; Bh. 6, 4, 109; My.). ಅತ್ತಿ ಹಣ್ಣು ಕೆಮ್ಮಾದರೂ ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹುರುಳುಗಾಣ್. — ಕಾಣ್. To see what is true or good (Abhā. 2, 84). — ಹುರುಳುಗಡಿಸು. — ಕಡಿಸು. To destroy the power of (Bh. 4, 4, 10; 8, 24, 11); to deprive of strength (Rām. 1, 5, 27).

ಹುರುಳಿ huruḷi. = ಹುರಿಳಿ, etc. (C.). ಹುರುಳಿ ತಿನ್ನುವವನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಹಿಡಿಯುವವರು ಮೂಡು ಮುಟ್ಟಿ (Prv.). See Prv. s. ಕುರುಡ ಕುಡುರೆ. — ಹುರುಳಿಳಿಟ್ಟು. The water in which horse-gram has been boiled (My.). — ಹುರುಳಿಯೆಸರು. — ಎಸರು. = ಹುರುಳಿನಾಡು. (My.). — ಹುರುಳಿನಾಡು. Seasoned broth or pepper-water of horse-gram (My.). ಹುರುಳಿನಾದಾಗಿ ಹೋಗಿ, ಕುಡುರೇ ಕ್ರಯ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹುರುಳಿಪಾಲು. The white fermentation of steeped gram. ಹುರುಳಿಪಾಲಿಗೆ ಬನ್ನವಗೆ ಕುಡುರೇ ಬಿಲೆ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಹುರೋ hurō. = ಹುರಿಯುವ of ಹುರಿ 1. ಹುರೋ ಮಡಿಕೆ (ಅಮ್ಬರೀಷ, ಧಾಪ್ಯ, Si. 308); ಹುರೋ ಸೋರೆ (ಅಮ್ಬರೀಷ, etc. 308).

ಹುರೋ hurō. (Hurra!). — ಹುರೋಯೆನ್. — ಎನ್. To cry out from joy (My.).

ಹುರಿಲೆ hurilē. = ಪುರುಲೆ, etc. (My.).

ಹುರ್ಬು hurbu. = ಪುರ್ಬು, etc. ಎರಡು ಹುರ್ಬಿನ ನಡು (ಕೂರ್ವ Hlā.).

ಹುರ್ಳಿ hurli. = ಹುರಿಳಿ, etc. (ಕುಲತ್ಕ G.; My.).

ಹುಲ್ hul. = ಪುಲ್, etc. Grass; straw (Bp. 28, 19; 60, 27; see ಕೂ-).

ಹುಲಬು hulabu. = ಹುಲಬು. To come to light, to be detected (as a crime, S. Mhr.; see ಪೊಲಬು and ಪೊಲಿ).

ಹುಲಸು hulasu. = ಹುಲಸು. (My.).

ಹುಲಿ huli. 1. = ಪರಿ. A tiger (ವ್ಯಾಘ್ರ, ಪುಷ್ಕರಿಣಿ, ದ್ವೀಪ, etc. Hlk.; ವ್ಯಾಘ್ರ, etc. Mr. 159; ಪುಷ್ಕರಿಣಿ, ಪಮೂರ Nn. 18; Bp. 18, 70; 42, 5. 12; Bh. 1, 8, 21. 53; 8, 18, 44; C.). ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೊದಿಸಲು ಪಟ್ಟ ರಥ (ದ್ವೀಪ, etc. Nr.). ಹುಲಿ ಕೂಡೆ ನಂಗ ಸೇನಾಬಲವೇ? - ಹುಲಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ನರಿ ಮೆಯ ಸುಟ್ಟು ಕೊಡು ಹಾಗೆ. - ಬರುವಾಗ ಹುಲಿಯ ಹಾಗೆ, ಹೋಗುವಾಗ ಇಲಿಯ ಹಾಗೆ. - ಸಾವಿರ ಬೆಕ್ಕು ಕೂಡಿದರೆ ಒಂದು ಹುಲಿ ಅದೀತೇ? - ಹೇಳು ಬನ್ನರೆ ಹುಲಿಗೆ ಹೆದರಿ (Prva.). - ಹುಲಿಕನ್ಯಾ = ಹುಲಿಕಲ್ಯಾ. (My.). - ಹುಲಿಕಲ್ಯಾ = ಪುಲಿಕಲ್ಯಾ No. 2. A game with fifteen small stones and three big ones that represent tigers and to which small lost stones are given as tribute (My.). - ಹುಲಿಗಣ್ಣು. - ಕಣ್ಣು. A tiger's eye. - ಹುಲಿಗಣ್ಣು ಲಬು. - ಅಲಬು. The procumbent herb *Crotalaria bifaria* Lin. (Z.). - ಹುಲಿಗೂಡು. - ಕೂಡು. A tiger to join (v. l.). ಬಡ ಬಟ್ಟೆಯ ಹೋಗದೊಡನೆ ಸಂಗಡವೇ? ಬಡತನವನ್ನು ಹುಲಿಗೂಡು ಬರುವಾಗ ನುಡಿಸುವಲ್ಲಿ (Sp.). - ಹುಲಿಗಡೆ. - ಕೆಡೆ. = ಪುಲಿಗಡೆ. (Bp. 51, 81; 53, 21). - ಹುಲಿಗಡೆಯರಸ. - ಅರಸ. Siva (Bp. 44, 6). - ಹುಲಿಚರ್ಮ. = ಹುಲಿಕೂಲು. (My.). - ಹುಲಿಕೂಲು. A tiger's skin (My.). - ಹುಲಿಕೂಲು. - ಕೂಲು. = ಹುಲಿಕೂಲು. (C.; B. 4, 37. 155). - ಹುಲಿಮನೆಯಾಟ. - ಅಟ. = ಹುಲಿಕಲ್ಯಾ. (S. Mhr.). - ಹುಲಿಮದ. A young tiger. ಹುಲಿಮದ ಹುಲ್ಲು ಮೇದೀತೇ? (Prva.). - ಹುಲಿಮುಖ. = ಪುಲಿಮುಖ, q. v. (Rām. 1, 18, 2; 8, 11, 2). - ಹುಲಿಯುಗುರು. - ಉಗುರು. = ಪುಲಿಯುಗುರು, q. v. (Pril. 3, 25; My.; B. 4, 38). - ಹುಲಿವೇಷ. The guise of a tiger. ನರಿ ಹುಲಿವೇಷ ಹಾಕಿ ಕೊಡು ರೂ ನಾಡೋದು ಬಿಡಲಿ (Prva.).

ಹುಲಿ huli. 2. = ಪೊರೆ. (P). See ನರ. (Tē. ಪೂರಿ, ಪೂರಿ ಪೂರಿ, a wart).

ಹುಲಿಗಲಿ huligali. = ಹುಲಿವಿ. (ಅನಕ, ಸ್ವಸ್ಥನ, ನೇಮ, ರಥದ್ವಯ, ಅಮುಖ್ಯ, ವಂಜುಲಿ Si. 127).

ಹುಲಿಗಲಿ huligali. = ಹುಲಿಗಲಿ, etc. (ಚರವಲ್ಲ, etc. Si. 188; My.).

ಹುಲಿಗಲು huligilu. = ಪೂರಿ, ಪೂರಿಗಲಿ, ಹುಲಿಗಲಿ. The Indian beech, frequently planted on roadsides, *Pongamia glabra* Vent. (ಚರವಲ್ಲ, ನಕ್ಷಮಾಲ, ಕರಣ, ಕರಣ Nr.; ನಕ್ಷಮಾಲ, ಕರಣ Mr. 123; M. ಪುಷ್ಕ).

ಹುಲಿಗೆ huligē. = ಹುಲಿಗಲಿ. (ಅನಕ, etc. Si. 127).

ಹುಲಿವಿ huliṇi. = ಹುಲಿಗಲಿ. The tree *Dalbergia oujeinensis* Roxb. (ಅನಕ, ಸ್ವಸ್ಥನ, etc. Nr.).

ಹುಲಿವೆ huliṇē. The timber tree *Terminalia paniculata* (Van Someren; My.).

ಹುಲಿಸು hulisu. To increase in bulk, to thrive, to grow rich (as a crop, My.; cf. ಹುಲಸು; ಪೂರಿ?).

ಹುಲು hulu. = ಪರಿ, etc., ಹುಲ್ಲು. Grass; straw (Bp. 16, 22; 43, 72). - ಹುಲುಗಡ್ಡು. - ಕಡ್ಡು. To gnaw grass (Bp. 32, 36). - ಹುಲುಗುಡಿ. A grass-hut (Bp. 18, 7). - ಹುಲುಬೇಡ. An insignificant huntsman (Bk. 36). - ಹುಲು ಮುಖ್ಯ. A petty chief (Bp. 21, 40). - ಹುಲುಮನುಷ್ಯ. An insignificant man (J. 18, 53). - ಹುಲುರಕ್ಕಸ. A con-

temptible demon (Bh. 1, 14, 5). - ಹುಲುಪುಟ. - ಪುಟ. A trifling or mean meal (Bp. 61, 19). - ಹುಲುಬೇಡ. A comb of grass (Bh. 6, 1, 8). - ಹುಲುಸರವ. A string of grass or straw (Bp. 16, 21). - ಹುಲುಕೂಡ. A worthless character (J. 13, 9).

ಹುಲಿಗಲು huligilu. - ಹುಲಿಗಲುಹುಲ್ಲು. The root *Amphidonax karka* Lindl. (Bk. & Pl.).

ಹುಲಬು hulubu. = ಹುಲಬು. (S. Mhr.).

ಹುಲುವರ huluvara. Horse-gram (ಹುಲುವರ Mr. 374. o. r. in two MSS. ಹುಲುವರ; Tē. ಉಲಬು, ಉಲಬು, horse-gram).

ಹುಲಸು hulusu. = ಹುಲಸು. Increase in bulk, richness of a crop (Bh. 6, 8, 13; My.; cf. ಹುಲಸು; rich augmentation in bulk, as of rice when boiling (My.); thriving state (Bh. 10, 7, 38).

ಹುಲ್ಲಾಳಿ hullāḷi. - ಹುಲ್ಲಾಳಿಪು. (ವೀರಣ, ವೀರಣ Si. 164). - ಹುಲ್ಲಾಳಿಬೇಡ. (ಉಬೇರ, ಅಧಯ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ, etc. Si. 164).

ಹುಲ್ಲು hullu. = ಉಲ್ಲು, ಪರಿ, etc. Grass; straw (Bp. 33; Nn. 33; ಹರಿ, ಪು. 93; ಪು. 123; ಪು. 165; C.). ಎಲ್ಲಾ ಹುಲ್ಲುಮರ ಅರ್ಪಣೆ ಎನ್ನುವರು (Hlk.). ಒಳ್ಳೆ ಹುಲ್ಲು ಹಗುರ, ಹುಲ್ಲಿನಂ ಹಗುರವಾ ಬೂರಲದರಕೆಯದು; ಹತ್ತಿ ಬೂರಲಕೆನ್ನಂ ನಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರನು ಬೇಡುವಾತನೆ ಹಗುರಂ (Babbarika kandapadya). ಹುಲ್ಲಿನ ಉರಿ ಕನಸಿನ ಸಿರಿ ನಿಲ್ಲದು - ಹುಲ್ಲು ಕೊಡವೆ ಉಣ್ಣು ಬನ್ನ, ಗೋಡೆ ಕೊಡವೆದ ಹಸಿವು ಬನ್ನ. - ರಾವಣ ಪೂ ಹುಲ್ಲೇ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರಾಣ ಮನುಷ್ಯನೇ, ಅದೇ ಧರ್ಮವಿಲ್ಲವೇ? - ಹುಲಿಮದ ಹುಲ್ಲು ಮೇದೀತೇ? (Prva.). See Prva. & ಪೂರಿ. - ಹುಲ್ಲಡ. - ಅಡ. A heap of grass or straw (ಪು. 165; Bk. 165). - ಹುಲ್ಲುಕಡಲು. A small herb, *Coralligla brevifolia* Ait. (Z.). - ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟು. A the made of grass or straw (My.). - ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟು. A small piece of grass or straw (My.). - ಹುಲ್ಲುಕೆಲಸ. = ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟು. (My.). - ಹುಲ್ಲು ಪೂ. Grass-fodder (Bp. 22, 27). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡು. - ಕಡ್ಡು. Grass and thorns (My.). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡು. A paddy-field overgrown with grass (B. 4, 79). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡು. - ಕಡ್ಡು. Pasture-lands belonging to government (My.). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡಿನ ಅಟ. A play with balls made of grass (S. Mhr.). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ. A grass-mat (My.). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ. A tax levied from those who bring their cattle to graze on government pasture-lands (My.). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ. A stack of hay or straw (My.). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ. = ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ (My.). - ಹುಲ್ಲುಮನೆಯ. A man in charge of public straw (My.). - ಹುಲ್ಲುಮನ. A house with a roof of grass or straw (My.). - ಹುಲ್ಲುಮನು. (ನಲಮನ, ಚರಿತಮನ Si. 17). - ಹುಲ್ಲುಮನ. = ಹುಲ್ಲಡ. (ಪು. 165; Bk. 165). - ಹುಲ್ಲುಮನ. = ಹುಲ್ಲುಮನ. (My.; ಪು. 165). - ಹುಲ್ಲುಮನ. (ಪು. 165). - ಹುಲ್ಲುಮನ. (ಪು. 165). - ಹುಲ್ಲುಮನ. A load or bundle of grass or straw (My.; ಪು. 165). - ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟು. - ಕಟ್ಟು. The act of bullocks treading out straw that has been thrashed (My.).

ಹುಲ್ಲೆ hullē. = ಪರಿ. A male or female antelope or deer (ಅನ, ಕುರಂಗ, ಪೂ, ಮೃಗ Hlk.; Mr. 162; ಮೃಗ ಹರಿ Nr.; J. 28, 32; Bh. 3, 13, 29; Rāgh. 17, 6a. 6a. My.). ಹುಲ್ಲೆಯ ಚರ್ಮ ಕೊಳಗು ಹೊದಿಸುವ (ನಕ್ಷಮಾಲ Mr. 123; ನಕ್ಷಮಾಲ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಅದೀತೇ? (Prva.). - ಹುಲ್ಲೆಕೂಡ. = ಹುಲ್ಲೆ (My.). - ಹುಲ್ಲೆಗಡ. = ಹುಲ್ಲೆಕೂಡ. (Si. 164).

ಹುಮ್ಮಾಡಿಗ *huvvu-vāḍiga*. (or *huvvu-āḍiga*?). = ಹೂ ವಾಡಿಗ. A florist, a dealer in flowers (ಮಾಲಾ ಕಾರ, ಮಾಲಿಕ Si. 249; My.).

ಹುಮ್ಮ *huvvu*. = ಉಪ್ಪು, ಉಸಿ, ಉಪ್ಪು, ಉಪ್ಪು q. v., etc., ಹುಮ್. A flower, etc. (ಸುಮನಸ್, ಪುಷ್ಪ, ಪ್ರಸೂನ, ಕು ಸುಮ Si. 124, 488; Bp. 22, 32; 58, 22; C.; B. 5, 76, 129). ಹುಮ್ಮ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಬಳ್ಳಿ (ವಲ್ಲರಿ, etc. Si. 122). — ಹುಮ್ಮರಿಸಿ. — ಅರಿ ಸಿ. (ನೂಡ, ಪೂಪ, ಕ್ರಮುಕ, ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮದಾರು (Si. 181; cf. ಹೂವರಸಿ). — ಹುಮ್ಮನ ಹಡ್ಡೆ. Maslin interwoven with flowers (My.).

ಹುಮ್ಮಾರ *hushāra*. = ಹುಮಾರು. (Cp. 9, 78).

ಹುಮ್ಮಾರಿ *hushāri*. Smartness, intelligence; wariness; smart, etc. (= ಹುಮಾರು, My.; Mhr., H. ಹುತಾರಿ).

ಹುಮ್ಮಾರು *hushāru*. Smart, sharp; attentive, alert, watchful; fresh, briak (as through good feeding for a time); fresh-feeling (as after recovery or during convalescence, My.; Br.; Mhr., H. ಹುತಾರಿ).

ಹುಮ್ *hus*. = ಉನ್ನ, etc. A sound used in scaring away animals (My.).

ಹುಸಿ *husi*. 1. = ಫಸಿ, q. v. To become or prove untrue or false; etc. (ಅನ್ಯತ ಕಿಮ್. Dh.; Bp. 6, 2; 13, 16; 31, 28; My.). ಸತ್ಯರು ಹುಸಿದೊಡೆ, ಒತ್ತಿ ಹಂದಡೆ ತರಧಿ, ಉತ್ತಮರು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಲೋಕವನ್ನೆತ್ತ ಬದುಕುವನು? (Sp.). See Sp. s. ಬಯ್ಯು.

ಹುಸಿ *husi*. 2. = ಫಸಿ, q. v. A falsehood, a lie; etc. (ಅನ್ಯತ, ಕೂಟ Nr.; ಅನ್ಯತ, etc. Mr. 38; ಅಪಾಪ್ಪ, ಫಸಿ Nn. 158; Cp. 3, 35; Bp. 56, 49; Bh. 1, 8, 48; Dp. 24, 4; My.). ಹುಸಿಯಾದೊಡೆ ಬೇವರ ಪಾದವಾಣಿ! (Smḍ. 120). ಹುಸಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಮಾಗಿ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅಪಪ, ಮೃಪಾರ್ಥಕ Nr.). ಬಲ್ಲಿನ ಮೃದ ಮೂಕು ಎಲ್ಲವು ಹುಸಿ, ಕಾಣೋ! ಬಲ್ಲರೆ, ಬಲ್ಲಿನಿನ ಬೇಡ; ಸು ಮೃದರ ಬಲ್ಲವನ ಬಲ್ಲ (Sp.). ಹುಸಿ ಹೇದಿವರೂ ಹಸನಾಗಿರ ಬೇಕು (Prv.). — ಹುಸಿಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. An unripe, unsubstantial fruit (My.). — ಹುಸಿಗುಣ್ಣು. A missing shot (S. Mhr.). — ಹುಸಿಗಯ್. -ಕಯ್. An impotent hand (Cp. 4, 19). — ಹುಸಿನಗು. A false, hypocritical laugh (My.). 2, a gentle smile (My.). — ಹುಸಿನುಡಿ. A lie (ಅನ್ಯತ Nr.). — ಹುಸಿಫಲ. Unsubstantial fruits that drop before ripening (My.). — ಹುಸಿಬದ್ಧು. Badly charged and insufficient powder (My.). — ಹುಸಿಮಾತು. = ಹುಸಿನುಡಿ. (My.). — ಹುಸಿಯ ಹೊರೆಯ. A lying Hölēya (Bp. 55, 18). — ಹುಸಿಹೂ. A flower that drops without producing fruit (My.).

ಹುಸಿಗ *husiga*. = ಫಸಿಗ. (ಸುಳ್ಳು ಹೇದುವನು G.).

ಹುಹು *huhu*. A cry expressive of shivering from cold (Rāv. 9, 22; My.; Tē. ಹೂಹೂ). Cf. ಉಹುಹು.

ಹುಳಕ *hulaka*. See ದೊಡ್ಡ-, ಸಣ್ಣ-.

ಹುಳಿ *huli*. 1. To be or turn sour (T., M. ಫಳಿ). ಹುಳತಮ (ಶುಕ್ರ, ಅಮ್ಲ Si. 428).

ಹುಳಿ *huli*. 2. = ಫಳಿ, etc., ಹುಳು. Acidity, sourness (ಅಮ್ಲ, ಅಮ್ಲ Nr.; Si. 50; ಅಮ್ಲ Nn. 119; ಅಮ್ಲ Mr. 218; C.); a sour substance (Bp. 28, 37). See Prvs. s. ಹುಣಸಿ. — ಹುಳಿಗುಡಿ. See Mr. s. ಫೋರಾಪ್ಪ. — ಹುಳಿಚಿಕ್ಕನ ಗಿಡ. = ಹುಳಿಹುಣಸಿಯ ಗಿಡ. (St. & Pl.). 2, a cultivated potherb, *Rumex vesicarius* Lin. (Z.). — ಹುಳಿದೇಗು. -ತೇಗು.

Sour belching: the heart-burn (My.). — ಹುಳಿದೋಸಿ. A dōṣ made of leavened dough (My.). See Prv. s. ಸಂಕ್ರಾ ಸ್ತಿ. — ಹುಳಿಪದಾರ್ಥ. A sour substance (B. 4, 140). — ಹುಳಿವಲ್ಲ. Boiled vegetables mixed with tamarind, etc. (My.). — ಹುಳಿಬೇಲ. (ಸ್ವಾಮ್ಯಾಚ್ಚ, ಎಕಂಕಶ, ಸ್ವಾಮ್ಯಾಚ್ಚ, ಗ್ರಾಹಿಲ, ವ್ಯಾಕ್ರಪಾದ Si. 130). — ಹುಳಿಮರ. = ಹುಣಸಿಮರ. (St. & Pl.). — ಹುಳಿಮಾವು. A sour mango (My.). — ಹುಳಿಯನ್ನ. -ಅನ್ನ. Boiled rice mixed with tamarind, chillies, oil, etc. (My.). — ಹುಳಿಯುಪ್ಪುಕಳ. -ಅಮ್ಲಕಳ. = ಹುಳಿಯುಪ್ಪುಲಿ. (Bp. 15, 26). — ಹುಳಿಯುಪ್ಪುಲಿ. -ಅಮ್ಲಲಿ. An ambali mixed with any sour substance (My.; G. 107). — ಹುಳಿಸಾಡು. Pepper-water (My.). ಹುಳಿಸಾಡು ಮಾಡದವ ನಳಪಾಕ ಮಾಡಕ್ಕನೇ? (Prv.). — ಹುಳಿಸೊಪ್ಪ. Boiled vegetable-leaves mixed with tamarind, etc. (My.). — ಹುಳಿಹಣ್ಣು. (ಸಹಸ್ರವೇಧಿ, ಚುಕ್ರ, ಅಮ್ಲ ವೇತಸ, ತತವೇಧಿ Si. 157). — ಹುಳಿಹಣ್ಣು. Ripe tamarind (My.); (ತಿಂದಿರೇಕ, ಚುಕ್ರ, ವೃಕ್ಷಾಪ್ಪ Si. 310). — ಹುಳಿಹಣ್ಣು. Sorrel (ಸಹಸ್ರವೇಧಿ, ಚುಕ್ರ, ಅಮ್ಲವೇತಸ, etc. Nr.; Tē. ಫಲೈ ಪ್ರದ್ವಿ). — ಹುಳಿ ಹಿಡಿ. To turn sour, as milk or juice (My.). — ಹುಳಿಹುಣಸಿಯ ಗಿಡ. A troublesome weed, the yellow wood-sorrel, *Oxalis corniculata* Lin. (St. & Pl.). — ಹುಳಿ ಹುಳಿ. rep. (B. 1, 15).

ಹುಳು *hulu*. = ಹುಳಿ 2. — ಹುಳುಗೋಳ. A climbing herb with fleshy stem and leaves, *Vitis setosa* Wall. (Z.). — ಹುಳುಚಿಕ್ಕನ ಗಿಡ. = ಹುಳಿಚಿಕ್ಕನ ಗಿಡ No. 2. See ಅದವಿ. — ಹುಳುಮುಟ್ಟುಗಿ. A fleshy leafless plant with quadrangular stems, *Caralluma fimbriata* Wall. (Z.).

ಹುಳ್ಳಿ *hulli*. = ಹುರಳಿ, etc. (C.). See Prv. s. ಹಳ್ಳಿ.

ಹುಳ್ಳಿ *hullē*. = ಫಲೈ q. v., etc. (ಎಧ, ತರ್ಪಣ, ಇನ್ನಿನ, ಎಧ ಸ, ಸಮಿಧ, ಇದ್ದ ಹಿ.).

ಹುಳಿ *hula*. = ಫಲಿ, etc. A worm, etc. (Bp. 18, 40; C.; B. 2, 11; 3, 120). ಹುಳಿ ತಿನ್ನ ಅಕ್ಕಿ ಅದರೆ ಮದ್ದಿಗೆ ನೆನೆಯ ದೇ? (Prv.). — ಹುಳ ಹತ್ತು. To be attacked or injured by worms (B. 4, 72, 140). — ಹುಳಿ ಹುಪ್ಪಡಿ. reit. (C.).

ಹುಳಿಕಲು *hulakalu*. = ಹುಡುಕಲು. (My.).

ಹುಳಿಕು *hulaku*. = ಹುಡುಕು, etc. — ಹುಡುಕುಗೋಡೆ. A wall of which the plaster is in a bad state (My.). — ಹುಡುಕುನು. A floor that is out of repair (My.).

ಹುಳಿತು *hulatu*. P. p. of ಹುಡು (My.).

ಹುಳಿವು *hulavu*. = ಹುಡಿ, etc. ಹುಡಿವಿನ, ಹುಡಿವಿನಲ್ಲಿ (My.).

ಹುಳಿ *huli*. = ಫಲಿ, ಹುಡಿ 2. To get worm-eaten, to rot, to decay (Bp. 57, 48; My.). P. p. ಹುಡಿತು (My.).

ಹುಳಿ *hulu*. 1. = ಉದಿ, ಉದಿ 4, ಹುಡಿ, etc. A worm, etc. (ಕೃಮಿ, ಕೀಟ, ನೀಲಂಗು, ಪುಲಕ HIA.; ನೀಲಂಗು, ಕ್ರಿಮಿ Nr.; ಕ್ರಿಮಿ Si. 221; ಕ್ರಿಮಿ, ತ್ರಸ Nn. 121). ಬೆವರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುಡುಗಲು (ಸ್ವೇದನ Si. 376). — ಹುಡುಕಡಿ. = ಉಡುಕಡಿ. Ringworm (My.). — ಹುಡುಕಡ್ಡಿ. = ಉಡುಕಡ್ಡಿ, ಹುಡುಕಡಿ. (My.). — ಹುಡುಗಲುಹುಟ್ಟು. A reed, *Amphidonax karka* Lindl. (St. & Pl.). — ಹುಡು ಬೀಡು. Worms or insects to fall upon or attack. ಬೆಳೆಗೆ ಹುಡು ಬಿತ್ತು (My.).

ಹುಳಿ *hulu*. 2. = ಹುಡು, etc. ಹುಡುವು (Bp. 22, 18; Bh. 4, 4, 13). P. p. ಹುಡಿತು (My.).

ಹುಳಿಕಲು *hulakalu*. = ಹುಡುಕಲು. The state of being worm-eaten or decayed (My.).

ಹುಳಿಕು *hulaku*. = ಉಡುಕು, ಫುಡುಕು, ಹುಡುಕು. The

state of being worm-eaten, decayed, etc.; baseness (Bh. 2, 13, 14; My.). ಹೂವಿದ್ದರೆ ಹುಡುಕು ಮು ಹುಡುಕೆ (Prv.). — ಹುಡುಕುನೀತಿ. Unsound, base precepts (My.). — ಹುಡುಕುಮನಸ್ಸು. A corrupt, base mind (My.). — ಹುಡುಕುಮರ. A rotten tree (My.). — ಹುಡುಕುಮೋಡೆ. A pock-marked face (Dp. 59, 1; My.). — ಹುಡುಕುಹಲ್ಲು. A carious tooth (My.).

ಹುಲುಕು hulutu. P. p. of ಹುಲು 2. (My.).

ಹೂ ಹಿ.1. = ಘ 1. Flowers to be produced, etc.

ಹೂತುಮ (ಹೂ ಅಮದು ಕೊ.).

ಹೂ ಹಿ.2. = ಉ 8, etc., ಘ 2, etc., ಹುನ್ಯ, etc., ಹೂವ.

(Smd. 95, o. r. ಘ). A flower, a blossom (ಪದ್ಮ, ಪ್ರಸವ, ಕುಸುಮ, ಪ್ರಸೂನಕ, ಸುಮನಸ್ HIA.; ಪ್ರಸೂನ, ಲತಾಸ್ತ Nn. 25; Bp. 19, 65; C.; B. 3, 106; 4, 2); albugo (Bp. 18, 66; My.). ಹೂವಿನ ರು (ರಹಸ, ಸರಾಗ); ಹೂವಿನ ಮಾರಿ (ಪ್ರಹ, ಮಾರಿ, ಮಾಲ್ಯ); ತುಡುಪ್ಪಿನ ಹೂ (ಗರ್ಭಕ); ಹೂವಿನ ಮಾರಿ (ಪ್ರಹಕ, ಮಾರಿ, ಮಾಲ್ಯ); ಹೂವಿನ ತೊಡವೆ (ಪ್ರಹಕ); ಹೂವಿನ ಗೊಂಡಲು (ಪ್ರಹಕ, ಗುಡ್ಡ, etc.); ಹೂವಿನ ತೋಡು (ಪ್ರಹಕ, ಮಾಲ್ಯ); ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣ (ಮಕರಂದ, ಮಧು); ಹೂವಿನ ಮುಗುಳು (ಕೋರಕ, etc.); ಕೋರಕಿ ಹೂವಿನ ಮಾರಿ (ಪ್ರಹಕ, ಮಾಲ್ಯ); ಹೂವಿನಲಯ ಅಕಾರದ ಭೇದದ ವೇನೆಯ ಅಮ್ಲುಗಳು (ಅರ್ಧಪ್ರಹ, etc.); ಚಿನ್ನಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಹೂ (ಪ್ರಹಕ, ಮಾಲ್ಯ); ಮುನ್ದಲಯ ಹೂ (ಲರಾಮಕ); ಹೂವಾಗಿ ಕಾಯಕ ಮರಂ (ವಾನಪ್ರಹ HIA.). ಹೂವಿನ ದೂಳು (ಪರಾಗ, etc. Nr.). ಹೂವಿನ ವೊಗೆ (ಕುಟ್ಟು Nn. 52). ಹೂವಿನ ಗಿಡು (Bp. 38, 9). ಯಾತದ ಹೂವೇನು? ನಾತರದು ಸಾಲದೇ? (Sp.). ಹೇನು ಬಲ್ಲದೆ ಮುಡಿದ ಹೂವಿನಾ ಪರಿಮಳವ? (Dp. 76). ಹೂ ಮಾದಿದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಮಾದಿದವನು. — ಹೂ ಮಾದಿದ ಊರಲ್ಲಿ ಹುರಿ ಮಾದಿದವರದು. — ಹೂವಿಗೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹೂವಿಗೆ ಬಡತನವಲ್ಲ. — ಪರಿಮಳದ ಹೂ ಪರಿಮಳದಲ್ಲೇ ಇರ ಬೇಕು. — ಹೂವಿನ ಹೂ ನಾಡಿನವರಿಗೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಹೂಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Albugo (My.). — ಹೂಗಾಯ. = ಊಗಾಯ. A slight wound (My.). — ಹೂಗಿಡು. A flowering plant (Bp. 88, 10). — ಹೂಗೊಂಡ. A flower-bunch (Bh. 7, 7, 48). — ಹೂಬಣ್ಣ. Flowers with some hair of the tail of the Bos grunniens. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂಬಣ್ಣಗಳು (ಪ್ರಹಕ Mr. 834). — ಹೂಬಣ್ಣ. A bouquet (My.). — ಹೂದಿಂಗಣ. A scarlet flower, the Indian shot, Canna indica Lin. (St. & Pl.). — ಹೂದಿಂಗಲು. (ಹಗಲೆ Mr. 147). — ಹೂದುಮಿಗಲು. -ತುಡುಪ್ಪು. A multitude of flowers (Rām. 6, 49, 85). — ಹೂದುಮಿಗಲು. -ತುಡುಪ್ಪು. A bundle of hair adorned with flowers (Rām. 1, 16, 52). — ಹೂದೋಟ. -ತೋಟ. A flower garden (Bp. 22, 7, 25; B. 8, 80). — ಹೂಬಣ್ಣ. Any light colour (My.). — ಹೂವಾಣ. A kind of firework (My.). — ಹೂ ಬಿಡು. To produce flowers, to begin to blossom (C.; B. 3, 20, 106; 4, 27). — ಹೂಬಿನಲು. A moderate evening sunshine (My.). — ಹೂ ಮದಿ. A shower of flowers (Bp. 61, 64; Rām. 5, 9, 6); a flower-like, light rain (My.). — ಹೂಮಾರಿ. A chaplet or garland of flowers. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಹೂಮಾರಿ (ಪ್ರಹ, etc.); ತುಡುಪ್ಪಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೂಮಾರಿ (ಗರ್ಭಕ); ಚಿನ್ನಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾರಿ (ಪ್ರಹಕ, ಮಾಲ್ಯ); ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾರಿ (ಲರಾಮಕ Nr.). ಕೋಡೀ ಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಮಾರಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹೂ ಮುಡಿಸು. To tie flowers on the head. ಹೂವಿದ್ದರೆ ಹೂ ಮುಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). 2, to tie flowers on the head of a woman who has arrived at the fifth month of her first pregnancy (My.). — ಹೂವಂಗ. -ಅಂಗ. A cloth made of flowers to adorn a male idol (My.). —

ಹೂವಂಗಿಸೇನೆ. Adorning an idol by adorning it with a cloth of flowers (My.). — ಹೂವರಸೆಮರ. -ಅರಸೆ. The portia tree. Thespesia populnea Corr. (St. & Pl.; T. ಪುನರೂಪ. — ಹೂವಾಗು. -ಅಗು. Flowers to be produced; to begin to blossom (see a. ಹೂ 1; B. 2, 51); albugo to be produced. — ಹೂವಿನ ಹೂ. The season of spring (ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣ, ಬಣ್ಣ, ವಸಸ್ತ Kk. 18; ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣ, ವಸಸ್ತ Ssm. 20). — ಹೂವೀಡು. Flowers and betel distributed by a muttaydē to appease the spirit of a deceased muttaydē (My.). — ಹೂವಣ್ಣ. A flower-arrow, i. e. an arrow without power (Bh. 4, 24, 36). — ಹೂವೀಡೆ. A garment made of flowers for an idol of Durgā or Lakshmi (My.). — ಹೂವಣ್ಣದ. Meala interwoven with flowers (My.). — ಹೂವಾರಿ. = ಹೂಮಾರಿ (Dp. 30, 4).

ಹೂ ಹಿ.3. = ಹೂನು, ಹೂನ್ಯ. A particle expressing consent or assent: yes, ah, well (My.; Mr. ಹೂ; cf. ಹೂಂ). ಉಟ ಅನ್ಯರೆ ಹೂ, ಲಿಟ ಅನ್ಯರೆ ಹೂ (Prv.). — ಹೂಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To utter hi as a sign of consent or assent (My.).

ಹೂಗಾಯ ಹಿ-ಗೈರಾ. A cultivator and seller of flowers (G. 27, 338, 342, 412, 576).

ಹೂಂ ಹಿ.1. ಹಿ.2. = ಹೂಮ. A particle used to express reproach (ಪರಿಸ್ಥಾರ, ಹಿವೆವಿ Nn. 154), menace, roaring, interrogation (ಕೇವಿ, ಲುಟರ ಮಾತುಗಳ ಕೇವಿವಿ 154), and occurring in demoniac incantations (ಗ್ರಹಾಂಗಮತ್ತ ವಿವರ, ಗ್ರಹವಿಷಯವಾದವು ಮುನ್ಯಗ ವಿವರ 154). It is also used as a particle of assent (Bk.; see ಹೂ 3, and cf. ಹೂ. ಹೂಂಕರಣೆ ಹಿ-ಕರಾಣೆ. The roaring of fire (Bh. 2, 23, 8). ಹೂಂಕರಿಸು ಹಿ-ಕರಿಸು. To cry out angrily or menacingly (C. Bp. 32, 39; 47, 37).

ಹೂಂಕಾರ ಹಿ-ಹಿರಾ. The uttering of a sound of overtones (Bp. 5, 16); the roaring of warriors (Rām. 13, 76).

ಹೂಂಕೃತ ಹಿ-ಕೃತಿ. A (roaring) sound of brave or bold men (ಪರಿಸ್ಥಾರ Mr. 89).

ಹೂಂಕೃತಿ ಹಿ-ಕೃತಿ. An angry or menacing cry (C. Bp. 47, 38); the roaring of warriors (Bh. 5, 25, 7; 2, 24, 26).

ಹೂಜಿ ಹಿ.1. = ಕೂಜಿ 1, ಹೂಜಿ. A water-jug of earth or metal, a goglet (My.; B. 5, 142, 143, 296). ಹೂಜಿ ಹೂಜಿ (ಕೂಜಿ, etc. B. 268). ಹೂಜಿ ಒಕ್ಕಲು ಅಲ್ಲ, ಹೂಜಿ ಧಾನ್ಯಕೂಜಿ. ಗಾಡೊಟ್ಟು ಲೋಕದೊಳಗಲ್ಲ, ಅಮೃತಿ ಧೋಷವೆ ಅಲ್ಲ (Sp.).

ಹೂಜಿ ಹಿ.2. Envy, jealousy (see ಪುರುಷ 1. etc.).

ಹೂಜಿ ಹಿ.3. = ಹೂಜಿ, etc. (B. 3, 94). ಹೂಜಿ ಹೂಜಿ (J. 34, 37). ಹೂಜಿ ಹೂಜಿ ಹೂಜಿ ಸಹು ಅಗಲಿ (Prv.).

ಹೂಜಿಗಾರ್ತಿ ಹಿ.2-ಗಾರ್ತಿ. An envious or jealous wife (ಹುರುದಿ ಸ 23 Kk. 28; Ssm. 73).

ಹೂಬಿ ಹಿ.1. (fr. ಹೂಬಿ). Joining, uniting, trying to, yoking. ಹೂಬಿದ ಎತ್ತು (ಧುಯ- HIA.). 2, arrangement: a plan, a means, an expedient, a scheme (ಉದಾಹರಣೆ My.). 3, ಹುಟ್ಟು (Ssm. 38).

ಹೂಬಿಗಾಯ ಹಿ.2-ಗಾಯ. A contriver, a schemer, etc. (My.).

ಹೂಬಿ ಹಿ.3. = ಹೂಬಿ No. 1. Tying to, yoking: the state of being yoked. See ಎತ್ತು. — ಹೂಬಿಗಾಯ. The piece of wood that is inserted in the strap which

is tied to the yoke of a cart (ಬಣ್ಣಿಯ ನಗಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ಮಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕುಣ್ಣು S. Mhr.). — ಹೂಟಿ ಹಾಡು. Unyoking to take place (S. Mhr.).

ಹೂಡಿಸು hūḍisu. = ಘಡಿಸು. To cause to put to (Bp. 57, 80), etc.; to cause to put together, to have collected (Bh. 2, 4, 11); etc.

ಹೂಡು hūḍu. = ಉಡು 2, ಘಡು 1 q. v., etc. To join (v. t.), to unite; to put together, as stones for a fire-place; to join together, as dice (for a throw, Bh. 2, 13, 46); to yoke; to put oxen, horses, etc. to carts, etc. (C.; B. 2, 23; 5, 14); to tie or fix carts, etc. to oxen, etc.; to fix, as an arrow (J. 7, 62; 12, 39; 13, 42); to shut, as a door (J. 8, 48); to arrange, to make ready, to place properly, as cannons (B. 4, 217); etc. (ಯೋಜನ Smd. Dh.). ಹೂಡುವ ಎತ್ತು (ಸ್ಥೂರ್ಣಿಕ, ಸ್ಥೂರ್ಣವಾಹಕ HIA.; Mr. 179). ರಥವ ಹೂಡುವ ಕುದುರೆ (ವಾಹನ, ಧೋರಣ, ಯುಗ್ಯ, ಯಾನ, ಪತ್ರ HIA.). ನೋಗನು ಹೂಡುವ ಎತ್ತು (ಯುಗ್ಯ); ಬಣ್ಣಿ ಹೂಡುವ ಎತ್ತು (ತಾಕಟ); ರಥಕ್ಕೆ ಹೂಡುವ ಕುದುರೆ (ರಥ್ಯ Nr.). ಹಯದಿನ್ನ ಹೂಡಿದ ರಥ (ಅದ್ವೈತ Mr. 284). ಉತ್ತಮವಾಹ (i. e. ವಾಹಯನ್ನು) ಹೂಡಲಿ ವರವರಾಧಕ್ಕೆ! (Rām. 8, 2, 19). ಹೂಡಿದನು ಹೊನ್ನೇರಿನಲಿ ಹಯವ (3, 2, 20). ಹೂಡು ಬಣ್ಣಿಯಂ! (Bh. 1, 10, 24). ಹೂಡಿದ ಹೋರಿಗವ ಹೊಯ್ದು (1, 10, 29). ನೇಗಲಿಗೆ ಹೂಡಿದ ಎತ್ತು (G. 50). ಹೂಡಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯದೇ?—ಹೂಡಿದರೆ ಒಲೆ, ಮಾಡಿದರೆ ಮನೆ, ಕೂಡಿದರೆ ಗಣ್ಣು.—ಅಗೋಡು ಹೋಗೋಡು ದೇವರಣ್ಣ, ಹೂಡೋಡು ಬಿತ್ತೋಡು ನನ್ನಿಣ್ಣೆ.—ಊರ ಮುನ್ನ ನೇಗಲಿ ಹೂಡಿದರೆ ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣವರಿಗೆ ಬನ್ನೊನ್ನು ಮಾತು.—ಫರಾ ನೋಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಹೋರಾ ಹೂಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು.—ಹದ್ದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೂ ಕೋವಿ ಹೂಡಲಿಕ್ಕೂ ಹೋಡು.—ಹೂಡುವ ಎತ್ತು ಕೊಟ್ಟು, ಅಡುವ ಹೋರಿ ತನ್ನ.—ಹದೆಯೆತ್ತು ಹೂಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ನೋಡು (Prva.).

ಹೂಡೆ hūḍē. = ಹೂಡೇನ. A circular bastion-like structure of stones, etc. at some distance from a village in which peasants endeavoured to secure themselves in the time of a sudden attack from marauders (C.; Tē. ಊಡೆಮು, T. ಊಡೆಯು; cf. ಹೂಡು and ಊಡು 3).

ಹೂಡೇನು hūḍēnu. = ಹೂಡೆ. (My.). ಹುರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋರ ಎಲ್ಲ, ಹೂಡೇನು ಕಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಓಡ್ಡುಹುತ್ತಿದ್ದ (Prv.).

ಹೂಣ್ ಹūṇ. = ಹೂಣ. To bury one's self in or enter a mêlée: to enter with power or forcibly (ಸತ್ರಾದಿ ಒಳ ಹುಗು Bhn. 53). — ಹೂಣ್ ಹುಗು. To enter (a mêlée) so that one is as it were buried (in it), to enter (it) deeply (Bh. 2, 3, 40; 7, 5, 62; J. 12, 42; 20, 45; 23, 43).

ಹೂಣ hūṇa. A barbarian, a Hun (Sk.; ಕಾಡುಮನುಷ್ಯ G.; a European (My.).

ಹೂಣಭಾಷೆ hūṇa-bhāṣhē. European language (My.).

ಹೂಣರ ಹūṇa-āka. The era of Europeans (My.).

ಹೂಣಿ hūṇi. (= ಘಣಿ). A vow (Bp. 17, 5).

ಹೂಣಿಕೆ hūṇikē. Valour, prowess (Bh. 9, 2, 16).

ಹೂಣಿಗ hūṇiga. A bold, daring, valorous man

(ಸಾಹಸಿಗ Bhn. 18; Bh. 6, 7, 15; 7, 6, 62; 7, 10, 57; 7, 16, 18).

ಹೂಣಿಗತನ hūṇigatana. Prowess, bravery (Bh. 7, 16, 14, 25).

ಹೂಣಿಸು hūṇisu. 1. (= ಘಣಿಫ). To make one's aim; to offer as an aim (Bh. 1, 7, 6; 4, 3, 84); to fix the mind upon (with an evil design, Rām. 5, 1, 4). 2, to make a vow or vows (Ā. Bp. 88, 20; Rām. 5, 8, 37; 6, 30, 18).

ಹೂಣಿಸು hūṇisu. 2. A promise, a vow (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ Kk. 41; Smd. 38).

ಹೂಣಿಸು hūṇisu. 3. To cause to bury (My.).

ಹೂಣು hūṇu. = ಉಣು, ಘಡ, etc. To bury (My.). — ಹೂಣಲಿಡು. -ಇಡು. To beat (enemies with so many weapons) that they are buried (under them, Ā. Bp. 42, 28). — ಹೂಣಿಸು. -ಇಸು. To bury (My.).

ಹೂಕ ಹūta. Called, summoned, invited. See ಪುರು.

ಹೂಕಿ ಹūti. Calling; invocation; calling defiantly, challenging. See ಸಂ.

ಹೂತು hūtu. 1. = ಘತು 1. P. p. of ಹೂ 1, q. v. (Bh. 3, 11, 16).

ಹೂತು hūtu. 2. P. p. of ಹೂಡು. (My.).

ಹೂಡು hūdu. P. p. of ಹುಯ 2. (My.).

ಹೂನು hūnu. = ಹೂ 8. (S. Mhr.).

ಹೂನ್ದು hūndu. = ಹೂನು. (S. Mhr.).

ಹೂನ್ಯ hūnya. = ಪುಣ್ಯ, ಪೂಣ್ಯ, ಹುಣ್ಯ. (ಸಯ್ಯು, ಪುಣ್ಯ ಸೀ.; Smd. 84).

ಹೂನ್ಯವನ್ತ hūnya-vanta. (Smd. 242, o. r. ಪೂಣ್ಯವನ್ತ). A virtuous man, etc.

ಹೂಮ್ hūm. A particle expressive of doubt or consideration, of interrogation, of assent, of anger, menace, aversion, repulse, of reproach, contempt; a magical or mystical monosyllable. Cf. ಹೂಂ, ಹೂ 3, ಹೂಕ.

ಹೂರ hūra. = ಪುರ, ಪೂರ, ಹೂರಣ 1. A stream, a river (ಹೊನಲ್ Kk. 18).

ಹೂರಣ hūraṇa. 1. = ಹೂರ, etc. (ಹೊನಲ್ ಸೀ.).

ಹೂರಣ hūraṇa. 2. = ಹೂರ್ಣ. Tbh. of ಪೂರ್ಣ. The filling or stuffing of cakes. — ಹೂರಣಕಡಬು. A stuffed kaḍabu (C.). — ಹೂರಣಹೋಳಿಗೆ. A stuffed hōligē (My.).

ಹೂರಿಗೆ hūrigē. Tbh. of ಪೂರಿಗೆ, q. v. (Bp. 14, 11; 24, 55; Bh. 1, 15, 7; Rām. 5, 8, 69). ಬರಗದ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವವ ಹೂರಿಗೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ.—ಬಯ್ಯಿಗೆಯಿನ್ನ ಹೂರಿಗೆ ಅಡೀತೇ?—ಹೋರುವ ಮುಣ್ಣೆ ಹೂರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? (Prva.).

ಹೂರ್ಣ hūraṇa. = ಹೂರಣ 2. (My.). ಪೂರ್ಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೂರ್ಣ ಮಾಡ ದಾರದೇ? (Prva.).

ಹೂಲಿ hūli. N. of a straggling shrub (My.; ತವ್ವಾಸುಖಿನಿ Mr. 123). See ಎಲ, ಕರೇ.—ಹೂಲಿಬೆಣ್ಣು. An aquatic plant of which sun-hats are made, Aeshynomene aspera Lin. (Z.).

ಹೂಲಿ hūli. A popular commotion; an alarm, a clamorous stir, a row, a storm (Mhr. ಹೂಲ, ಹೂಳ). — ಹೂಲಿ ಎಬ್ಬಿಸು. To raise an alarm, etc. (B. 3, 126; G. 336, 548).

ಹೂವಡಿಗ hū2-ḍiga. = ಘನದಿಗ. (My.).

ಕೂವಾದಿಗ ಹಿರಿ-vāḍiga. (or hiri-vāḍiga?) = ಹುವಾದಿಗ.
(My.).

ಕೂವಾದಿಗಿತ್ತಿ hiri-vāḍiga-itti. A female florist
(My.).

ಕೂವು hiru. = ಹೂ, etc. A flower, etc. (C.; B 8,
20; G. 441). ಹೂವಿನ ಗಿಡ (B. 2, 5). ಹೂವುಗಳು (8, 35). See
Prva. 8. ನಾರು. — ಹೂವುಗಣ್ಣು. = ಹೂಗಣ್ಣು. (My.). — ಹೂವು
ಬಿಡು. = ಹೂ ಬಿಡು. (My.).

ಕೂಸಕ hūsaaka. Smearing, etc. (ಕೂಡಕ Bhn. 26).

ಕೂಸರುಳಿ hūsarulli. = ಉಸರವಳ್ಳಿ, etc. (C.).

ಕೂಸರುಳ್ಳಿ hūsarulli. = ಹೂಸರುಳಿ, etc. (My.).

ಹೂಸು hūsu. 1. = ಘಸು 1, q. v. To smear, etc.
ಮೆಚ್ಚು ಹೂಸಲೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಗುಳಿಗೆ (ವರ್ತ Nr.). ಮೆಚ್ಚು ಎಣ್ಣೆ
ಹೂಸಿ (B. 1, 24).

ಹೂಸು hūsu. 2. = ಉಸು 1, ಘಸು 8. To break wind
downwards, to fart (ಅಘೋನಾಯು ಸಿದ್ಧ. Dh.; C.).
ಹೂಸದಿದ್ದರೆ ಹೂ ಮುಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. — ಹೂಸದಿದ್ದರೆ ಹೂ ಕೊಟ್ಟ
ಪು. — ಹೂಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ನಾಡಿದು. — ಅನಿ ಹೂಸಿದ ಹಾಗೆ ದುಃಖ
ವೇ. — ದಾಡಿದ್ದವಗೆ ಹೂಸಿದಪ್ಪು ನಾಸಿ. — ಹೂಸಿದವಳು ಯಾರನ್ನೆರೆ
ಮಾಸಿದ ಬಟ್ಟೆಯವಳೇ (Prva.).

ಹೂಸು hūsu. 3. = ಉಸು 2. A fart (C.). ಕೆಮ್ಮಿನಿಂದ
ಹೂಸು ಮಾಡಿದ. — ಮೂಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಹೂಸಿನ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? —
ಹೂವಿಗೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹೂಸಿಗೆ ಬಡತನವಲ್ಲ. — ತಂಬ ಊದಿದವಗೆ
ಹೂಸಿನ ಪರವಿ ಏನು? (Prva.). — ಹೂಸುದಗ್ಗಿ. -ತಗ್ಗಿ. A shrub
or small tree, Clerodendron plomoides Lin. (Z.). — ಹೂ
ಸುಲಕ್ಕಿ. = ಹೂಸುದಗ್ಗಿ. (Z.).

ಹೂಹೂ hūhū. N. of a gandharva.

ಹೂಹೆ hūhē. A child; a puppet (ಹಸುಳೆ Bhn. 23;
Bh. 8, 15, 22; cf. ಹಾಹೆ).

ಹೂಹೆ hūhē. Tbh. of ಊಹ. (ಊಹ, ಊಹೆ, ತರ್ತ, etc. Nr.;
ನೂನಂ, ತರ್ತ Nr.; Bh. 8, 7, 10; My.).

ಹೂಲ್ ಹಿಲ್. = ಘಡ, etc. To bury, etc. P. p. ಹೂದ್ದು
(Bp. 29, 30; 55, 28).

ಹೂಯಿ hūyi. = ಉಯಿ, ಹೂಯಿ, etc. To cover; to
bury (C.). 2, to sink into, as a foot, etc.
into mud (My.). 3, to be filled up, as a
channel (My.). P. p. ಹೂದ (Bp. 32, 20), ಹೂತು (My.).
ಚನ್ನದ ಗಿಡವು ಹದಿದಾದ ಬದಿ ಅದನ್ನು ಕಡಿದು, ಕೊರಡುಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿ, ನೆಲದೊಳಗೆ ಹೂದುತ್ತಾರೆ (B. 3, 79). ಹೆಣ ಹೂದ ಸುಡುವ
ಸ್ಥಳ (ಕೃತಾನ, ಪಿಪ್ಪಲನ 81. 297). ಕೊರಳ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೂದ, ಮು
ಗಲ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೂದು! ಅನ್ವರ (Prv.). 4, to be filled
into. ಕೂದಮರ್ಜನರಾದವರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆಲ್ಲದೆ ಪೂರದ
ಹೂದ ತುಂಬಿರುತ್ತಿಹುದು ಸರ್ವಾಂಗದಲಿ ಎಪ (Jūs. 42, 72). — ಹೂ
ದಾಡು. -ಡಾಡು. To bury (Bp. 38, 1; My.).

ಹೃಚ್ಚಯ hrid-īaya. Lying or abiding in the heart; love,
Kāma.

ಹೃಚ್ಚಯ್ಯ hrid-īayya. Abiding in the heart (Bp. 36, 4).

ಹೃಚ್ಚಲ್ಯ hrid-īalya. Heart-spear: heart-piercing (Bp. 5, 2).

ಹೃಚ್ಚಲ hrid-īāla. Heart-pang, any acute internal pain,
pain in the chest. (J. 18, 57).

ಹೃಚ್ಚೀಕ hrid-īāka. Heart-ache. (My.).

ಹೃಜ್ಜನನ hrid-janana. Kāma (Mr. 22).

ಹೃಣೀಯ hṛṇīyā = ಹೃಣೀಯ. Censure, reproach; shame
bashfulness.

ಹೃತ hṛita. Taken; taken away, seized; captivated; ex-
cepted; — that which is taken; a portion, share. See ೪.
ಪರಿ.

ಹೃತಿ hṛiti. Taking; taking away, seizure, robbing, rob-
bery; destruction. See ೪, ೪.

ಹೃತ್ಯಮಲ hrid-kamala. A lotus-like heart; the heart
looked upon as a lotus (Grj. 3, 16. 23; Bp. 22, 6).

ಹೃತ್ಯಮ್ನ hrid-kampa. Heart-throb, tremor of the heart;
anxiety, etc. (ಉತ್ಕಲಿಕೆ, ಉತ್ಕಲೆ, etc., ಅಮರ Mr. 446).

ಹೃತ್ಯಮುದ hrid-kumuda. = ಹೃತ್ಯಮಲ. (J. 1, 1).

ಹೃತ್ತಾಪ hrid-tāpa. Mental distress (My.).

ಹೃತ್ತು hṛittu. Tbh. of ಹೃದ (B.; G.).

ಹೃತ್ಯಯೋಜ hrid-payōja. = ಹೃತ್ಯಮಲ. (Nn. 1).

ಹೃತ್ಯಮೋಜ hrid-pramōda. Mental delight (Ūpr. 10. 61).

ಹೃತ್ಯಮುದ್ಭೂತ hrid-samudbhūta. Heart-born: Kāma (Ūpr.
5, 121).

ಹೃದ hrid. (ಹೃತ). The heart; the mind, the soul, the
faculty or seat of thought and feeling; — the interior of
the body, breast, chest, bosom.

ಹೃದ hrida. Tbh. of ಹೃದ (B.; G.).

ಹೃದಯ hṛidaya. = ಹೃದಿಯ. The heart; the mind, the soul,
the faculty or seat of thought and feeling; the interior
of the body, breast, chest, bosom; the interior or centre
or essence of anything; true knowledge; science.

ಹೃದಯಂಗಮ hṛidaya-ṅgama. Going to the heart, heart-
stirring, thrilling, affecting, touching, moving, dear, be-
loved; an apposite or appropriate speech (ಮನ್ವೆ ೭೫ ಮತ.
Nr.). See ಮನಮ್ಭುಗ; Kāvya. IV, 2, 52.

ಹೃದಯಭೇದಕ hṛidaya-bhēdaka. Heart-piercing, heart-
rending (B. 4, 20).

ಹೃದಯವಲ್ಲಭ hṛidaya-vallabha. A dearly beloved hu-
band or gallant (Bp. 42, 85).

ಹೃದಯಕೂನ್ಯ hṛidaya-kūnya. A heartless, unfeeling man.
See Bp. 2. ಹಮಕ.

ಹೃದಯಕೂಲ hṛidaya-kūla. = ಹೃದ್ಯಕೂಲ (My.).

ಹೃದಯಸ್ಥಾನ hṛidaya-sthāna. The breast, the chest.

ಹೃದಯಾನಿಲ hṛidaya-anila. The vital air of the interior
(ಪ್ರಾಣ Mr. 51).

ಹೃದಯಾಲ hṛidaya-ālu. Good hearted, affectionate, kind.

ಹೃದಯೇಶ hṛidaya-īśa. Heart-lord, a husband; Vihāsa:—
ಹೃದಯೇಶಂ, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಹೃದಗತ hrid-gata. Gone to the heart; seated in the heart
comes to mind; conceived, designed; believed, cherished,
feelingly remembered. (My.).

ಹೃದಭವ hrid-bhava. Kāma (Abh. P. 9, 62).

ಹೃದ್ಯ hṛidya. Proceeding from or produced in the heart,
heartly, cordial; dear to the heart, beloved, cherished, de-
sired; affectionate, kind; pleasant, agreeable, charming,
savory.

ಹೃದ್ಯವಿದ್ಯ hṛidya-vidya. A man of pleasant knowledge
ಸರಿಮಾಲ್ಯಕ ಹೃದ್ಯವಿದ್ಯರಂ (ಸಿದ್ಧ. 109).

ಹೃದ್ಯಾರ್ಥ hṛidya-ārtha. To the point, pertinent, compound

ಹೃದ್ರೋಗ hṛid-rōga. Heart-disease, heart-ache, heart-burn; sorrow, grief, anguish. (My.).

ಹೃದ್ರೋಗ hṛid-vallabha. A husband (Ūpr. 8, 7).

ಹೃದ್ರೋಗ hṛid-vēga. Mental activity, mental effort (Ūpr. 3, after 66).

ಹೃದ್ರೋಗ hṛid-lēkha. Heart impression: knowledge, reasoning. 2, heart-scratch: heart-ache, heart-sorrow, etc. (ಎರಡು Hlā.).

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishita. = ಹೃಷ್. (Sk.; G.).

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishika. Any organ of sense.

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishika-saṁcāya. The organs of sense collectively (Śiv. 2, 90).

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishika-tā. Vishnu or Krishna.

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishita. = ಹೆಚ್ಚು. Having the hair of the body bristling or thrilling (with delight or rapture), enraptured, delighted, rejoiced, pleased, glad, joyous.

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishatē. Delight, pleasure (J. 5, 72).

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishita-mānasa. Rejoiced in mind, glad in heart, happy.

ಹೆಕ್ ಹೆಕ್. = ಹಿಂ, etc., ಹೆಗ್, ಹೆತ. The state of being behind, etc. — ಹೆಕ್ಕತ್ತು. The back or nape of the neck (My.).

ಹೆಕ್ಕಳ ಹೆಕ್ಕಳ. The state of being or becoming large or of increasing (see ಪೆ 1, etc.): flood-tide (of the sea, Rām. 1, 15, 49); excessive abundance; excellence (of power, Rām. 4, 3, 1; of a shower of flowers, 5, 9, 6; of swords, Bh. 8, 18, 85); inflation, conceit, pride (Bh. 8, 24, 50; J. 16, 31). Cf. ಹೆಕ್ಕಳ, etc. — ಹೆಕ್ಕಳವು. -ಇತ್ತು. To employ a superabundance (of words, Grj. 1, 28).

ಹೆಕ್ಕಳಿಸು ಹೆಕ್ಕಳಿಸು. = ಪೆಕ್ಕಳಿಸು. To grow inflated, to act overbearingly, etc. (Bh. 4, 2, 56; Rām. 4, 6, 4; 6, 44, 31; J. 5, 29; 31, 27).

ಹೆಕ್ಕು ಹೆಕ್ಕು. 1. = ಪಿಕ್ಕು, etc. To comb (My.).

ಹೆಕ್ಕು ಹೆಕ್ಕು. 2. To pick up, to take up one by one (My.; M. ಪೆಕ್ಕು; Tu. ಪೆಹ, ಪೆಹ್; see ಹಕ್ಕು 1; Prv. s. ಮಾಹಿಕ್ಕು); to pick off (Bh. 3, 21, 22).

ಹೆಗ್ ಹೆಗ್. 1. = ಪೆಗ್, etc. Largeness, etc. — ಹೆಗ್ಗು. A large gajjuga (My.). 2, ಪಾಟಿ, ಅಮೋಘ, ಕಾಪಾಟ, etc. (Si. 135). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. A large hatchet of female demons (ಅಮೃತೋದರಿ Smṛ. II; Kk. 77). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A strong band or knot (C.; B. 4, 122). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A big wasp (My.). ಅಲಿ, ಧ್ವಜ, ವೃತ್ತಿ ಎನ್ನದೆ ಹೇಳು; ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು, ಸುಖೋದಯಿ ಇದ್ದು (Nr.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. The wife of a headman or gavuda; a mistress (My.). ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಅದರ ಗಂಡು ಮೂದಿನಾಯಿಗಿತ್ತ ಕಡೆ (Prv.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. (My.; see Prv. s. ಗವುದ). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಪೆಗ್ಗುಟ್ಟು, etc. A headman, a chief, a master (Bp. 9, 48; My.). 2, an epithet of the blanket-weavers and shepherds of the Kuruba caste (My.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. = ಪೆಗ್ಗುಟ್ಟು. A bandioot (ಉನ್ನರ, ಖನಕ Hlā.; ಹೀರ್ಗುಟ್ಟು, ಮೂವು Si. 170; Abhā. 2, 72; C.). ಎಲ್ಲರ ವಾದ್ಗು ನೇರನಾದಾರು ಕಾಣದೇ ಭಕ್ತ ಪಾ ಗಣಿಕಂ ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಸಮಂ

(Si. 94). ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ನರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ನೆಲಾ ಕೊಡೆಯೋಡು ಬಿಡದು. — ಅರಮನೆಗೆ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಗುಡ್ಡಾದಿ ಹಾಗೆ. — ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಮುದ್ದು, ಕೂದಲವಳಿಗೆ ಕೋಡಗ ಮುದ್ದು (Prva.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Great darkness (My.; ಸನ್ನಮಸ Si. 76). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A great thief; a great idler. — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. A very lazy bullock. ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಎನ್ನದೆ ಬಿಡು ಸೋನೆ (Prv.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A large or thick forest (My.; ಮಹಾರಣ್ಯ, ಅರಣ್ಯಾನಿ Si. 118; ಕಾನ್ತರ 450). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. A large oil-mill of stone worked by two oxen (My.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. A class of oil-men who work the hēggāṇa (My.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. The king-crow (? ವ್ಯಾಘ್ರಾಟ, ಭರ ವ್ಯಾಘ್ರ Hlā.; ಭರವ್ಯಾಘ್ರ Mr. 170; see ಪರಿಯ). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A large plate or pan for baking or frying (Bp. 45, 28). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A large metal horn (Ū. Bp. 5, 7; Bh. 6, 2, 4; see ಬೊಗ್ಗು). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. A large, tall tree. ಕಾಡೆಲ್ಲ ಕಸುಗಾಯ, ನಾಡೆಲ್ಲ ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು, ಅದಿದ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲ; ಮಲನಾಡ ಕಾಡು ಸಾಕು! (Sp.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. A large mountain (Rām. 6, 45, 61). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A large bullock-hoe used in weeding and stirring crops in the field (My.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A large pumpkin (Si. 161). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. (ಮೂವು, etc. Si. 142). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. The bow-string hemp, Sanevieria roxburghiana Schult. (ಮೂವು, ಹೇವಿ, ಮಧುರಸೆ, ಮೋರಬಿ, ತೇಜಸಿ, ಸ್ವಪೆ, ಮಧುರಲಿ, ಮಧುರಲಿ, ಧನುರಲಿ, ಗೋಕರ್ಣಿ, ಪೇಲುಪರ್ಣಿ Nr.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. = ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. (My.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. A prominent sign or mark (My.; Si. 113). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. A sort of prickly nightshade, Solanum jacquini Willd. and another sort (ವೃಹತಿ, ಕ್ಷುಧ್ರವಾತಾಫಃ Nr.; ನಿಧಿ ಗ್ಗಿ, ಸ್ವಪಿ, ವ್ಯಾಘ್ರ, ವೃಹತಿ, ಕ್ಷುಧ್ರಕಾರಿ, etc. Si. 144). ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು (ನಾರ್ಕತ Nr.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. (ಮೂವು, ಕರ್ಣಿ, ಪತ್ರಿಕಾರ್ಣಿ, etc. Si. 135). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. A large bull (Bp. 32, 24). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A large udder. ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಕಾಡು (ಪೇನೋಡಿ, ಪೇನರಪ್ಪನಿ Hlā.). ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಅಳು (ಪೇನೋಡಿ, etc. Si. 322). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A large, or the main, branch of a tree (Bh. 3, 1, 30). ಮರದ ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು (ಸ್ವಪ್ನಪಾಟಿ, ಪಾಲಿ Hlā.; Mr. 105). ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಮರದಾಗದು (Prv.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. (My.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A large fire-brand (Rām. 5, 8, 54). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. Globe amaranth, Gomphrena globosa Lin. (ಅಮೃತ, ಮಹಾನರ Nr.). — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. (ಕುರವಕ Si. 139).

ಹೆಗ್ ಹೆಗ್. 2. = ಹೆಗ್, etc. — ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. The back or nape of the neck (ಅವಟು, ಭಾಟಿ, ಕೃಕಾಟಿ Si. 218; ಪಹ 319).

ಹೆಗಲ್ ಹೆಗಲ್. = ಪೆಗಲ್, etc. The shoulder (Bp. 44, 7, 13; 47, 41; 50, 1, 13; Tu. ಪಗಲ್, ಪಗಲ್); the shoulder or neck of an ox (ಸ್ವಪ್ನಪೇಶ, ವಹ Hlā.); the withers of an elephant (ಸ್ವಪ್ನ, ಅಸನ Hlā.). ಗಣದ ಹೆಗಲ್ (ಸ್ವಪ್ನ, ಅಸನ Mr. 154). — ಹೆಗಲ್ ಎಚ್ಚು. N. (Bp. 56, 41). — ಹೆಗಲ್ಚೆಳಿಸು. -ಕಟ್ಟು. To join the neck (of an ox) to, to yoke (an ox, Bp. 56, 6).

ಹೆಗಲು ಹೆಗಲು. = ಪೆಗಲ್, etc. (ಸ್ವಪ್ನ, ಭುಜಿರಸ, ಅಸನ Si. 209; Rām. 3, 6, 5; C. B. 3, 127). ಜೀವಧನವನ ಹೆಗಲು (ಸ್ವಪ್ನಪೇಶ, ವಹ Nr.). ಹೆಗಲಿಂಗ್ (Bp. 57, 38). — ಹೆಗಲಾಗು. -ಅಗು. The neck of oxen to swell (My.). — ಹೆಗಲುಬಿಡು. A shoulder-beater: a ruthless man (Rām. 4, 3, 3).

ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು ಹೆಗ್ಗುಟ್ಟು. See s. ಹೆಗ್ 1.

ಹೆಗ್ಗಳ hæggala. = ಹೆಗ್ಗಳ, etc. (cf. ಹೆಗ್ಗಳ). ಹೆಗ್ಗಳದ ಧಾ
ಗ್ಯವು ಗದಗೇರಿ ಹೋಗುವಾಗ (Dp. 38, 2).

ಹೆಗ್ಗು hæggu. = ಹೆಗ್ಗು 2, etc. (My.).

ಹೆಂ hæñ. = ಹೆಂ (ಪೆಂ), etc. A female; a woman. —
ಹೆಂಗ್. Women (J. 3, 11; 30, 4, 5). — ಹೆಂಗಳು. = ಹೆಂಗ್.
(Si. 109, 208, 410, 418, 422). — ಹೆಂಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A robber
of females (Rām. 6, 47, 22). — ಹೆಂಗೂಸು. -ಕೂಸು. = ಹೆಂ
ಗೂಸು, etc. A woman (ಧಾವನಿ, ಅಂಗನೆ, ಸ್ತ್ರೀ, etc. Mr. 301,
o. r. ಹೆಂಗುಸು; Bp. 20, 20). — ಹೆಂಗೊರೆ. -ಕೊರೆ. Murder
of women (J. 16, 15).

ಹೆಂಗಸು hængasu. (abbreviation of ಹೆಂಗೂಸು). A
female; a woman (ವಧು, ಸ್ತ್ರೀ Si. 438; ವನಿತೆ 426; C.).
ತಮ್ಮಾ, ಆ ಹೆಂಗಸು ತರೆಯ ಮೇಲೆ ಏನು ಹೊತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾ
ಳೆ? (B. 1, 1). ಅದುವ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಗುವ ಗಣ್ಯನನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಹಾರ
ದು. — ಗಣ್ಯನು ಕೂತು ಕಟ್ಟನು, ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗೆ ಕಟ್ಟನು (Prva.).
2, a wife (In certain clear cases, C.). ಎದ್ದೆ ಕಲಿತ ಹೆಂಗಸು
ತನ್ನ ಗಣ್ಯನನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಸನ್ನಿಹಿತ ಪಡಿಸುವಳು
(B. 3, 32). ಕಟ್ಟಿದವನಿಗೆ ಮಾತಾದ ಹೆಂಗಸು (Prv.). Plural
ಹೆಂಗಸರು (C.; B. 4, 165; 5, 140, 283). ಹೆಂಗಸರ ತಕ್ಕ ಕಾಲಿಗೆ
ಬಿದ್ದ ಬಳ್ಳಿ. — ಹೆಂಗಸರ ದಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತು ನಿಲ್ಲದು, ಗಣ್ಯಸರ
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೂಸು ನಿಲ್ಲದು. — ಹೆಂಗಸರ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಣಕಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ
(Prva.).

ಹೆಂಗುಸು hængusu. (abbreviation of ಹೆಂಗೂಸು). = ಹೆಂಗ
ಸು. (Bp. 24, 64; J. 7, 59; Bh. 4, 4, 88; see Mr. a. ಹೆಂ
ಗೂಸು).

ಹೆಂಗಿ hængi. 1. = ಹೆಂಗಿ 1, etc. Manner, mode. See
ಎಹಂಗಿ.

ಹೆಂಗಿ hængi. 2. = ಎಹಂಗಿ, etc. How? (Bp. 9, 25; 31, 8;
36, 13; My.). ಹೆಂಗಿ ಅಹುದು, ಹಾಗೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಥಾಸ್ಥಂ
ಯಥಾಯಥಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಹೆಣ್ಣದಿ hæññara. = ಹೆಣ್ಣದಿ, etc. (My.).

ಹೆಣ್ಣದಿಕೆ hæññarikh. = ಹೆಣ್ಣದಿಕೆ. (Dp. 91, 1 seq.; My.;
Tē.).

ಹೆಣ್ಣದಿ hæññaru. = ಹೆಣ್ಣದಿ, etc. (My.).

ಹೆಣ್ಣಳ hæññala. Elation: pride, conceit (My.).

ಹೆಣ್ಣಳಿಸು hæññalisu. To become elated: to
begin to rejoice (J. 26, 19).

ಹೆಣ್ಣಿಕೆ hæññikh. = ಹೆಣ್ಣಿಕೆ 1. (G. 580).

ಹೆಣ್ಣಿಗಿ hæññig. 1. = ಹೆಣ್ಣಿಗಿ 1, etc. Increase, growth,
moreness, advancement, etc. ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣಿಗಿ (ಸರ
ಂಗಿ) ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ (ಸ್ಥಾನ Nr.). 2, greatly,
to a great extent, much, more (C.; B. 2, 1; 3,
40; 4, 1. 16, 180; 5, 228, 288). 3, extra, beyond
what is expected, appointed or due (C.; B. 3,
15). ಎಷ್ಟು ನೋಡಿದಾಗ್ಯೂ ಸಾಕಾಗದೆ, ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣಿಗಿ ನೋಡ ಬೇ
ಕನ್ನು, ಅಪೇಕ್ಷೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಒದಿವೆ (ಅನೇಕನಕ G.).

ಹೆಣ್ಣಿಗಿ hæññig. 2. A small flat square basket
of bamboo (My.).

ಹೆಣ್ಣಿನತವ hæññinatana. Increase, etc. (ಸಮುಚ್ಚ
ಯ G.).

ಹೆಣ್ಣಿಸು hæññisu. = ಹೆಣ್ಣಿಸು, etc. To cause to in-

crease or grow, to augment, to multiply, etc.
(Bh. 1, 8, 18; C.). ತಪ್ಪುವಾಕ್ಯವು ಸಮರ್ಥವು ಎಷ್ಟು.
ದೇಶಕಾರಾದಿಗಳಂ ಹಾರುತಿ ಮರ್ಗಾದಿಗಳಂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಎಚ್ಚರವು
ಸ್ಥಿತಿಯು (ಅಸನ Nr.). ಹೆಚ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟದು (ಗುಣಿತ, ಅಪಕ, ಗುಣ
ಸಲ್ಪಟ್ಟದು Si. 377).

ಹೆಚ್ಚು hæññu. 1. = ಹೆಚ್ಚು 3, ಹೆಚ್ಚು 1, ಹೆಚ್ಚು 1 q. v. To
increase (v. l.), etc. (Bp. 22, 33; 23, 4; 24, 44; 30, 7,
32, 44; 40, 41, 76; Bh. 1, 10, 32; 3, 13, 34; C.). ಹೆಚ್ಚು
ಪಟ್ಟದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರೌಢ Nr.). ತಿಮಿಂಗಿಲವೆಷ್ಟು ಮಾತು ತಿಮಿ
ದವರೆ ಕಡಲುಕ್ಕೆ ನೀರು ಹೆಚ್ಚುವದು (Si. 38); ತಪ್ಪುವಾಕ್ಯವು ತಾಳ
ಹೆಚ್ಚಿರುವೆ (ವೃದ್ಧಿ 263); ಅಕತೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳು (ಸಿದ್ಧಿ, ೯
ಪಟಿತ 377); ಹೆಚ್ಚಿರುವೆ (ಕಾಪ್ಪೆ, ಉತ್ಪತ್ತಿ 416). — ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು
(i. e. ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೆಚ್ಚು). (B. 5, 301; My.).

ಹೆಚ್ಚು hæññu. 2. = ಹೆಚ್ಚು 4, ಹೆಚ್ಚು 2, ಹೆಚ್ಚು 2 q. v. In-
crease, etc., etc.; more, excessive, etc. (Bp.
28, 47; 40, 4; C.). ಹೆಚ್ಚು ನೀರಿಂದ (Pril. 3, 26). ಎತ್ತಮ
ನಕ್ಕುನುಲ ದೇವಮಾನ ಹನ್ನೆರಡು ಹೆಚ್ಚು (Si. 44). ದೇವತೆ
ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾವಿ (ಅತಿನಾದ, etc. 57); ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗುಣ
ಸಲ್ಪಟ್ಟ ದಶಸ್ಥಾನಗಳ ರೀತಿಗಳು (ದಶಗುಣೋತ್ತರಂ 377; ಸಾವು
ಹೆಚ್ಚಾದವನು ಎಷ್ಟು ಚಿತ್ತವನ್ನೆತ್ತು (ಮಾನ, etc. 68); ಗುಣವಿಲ್ಲ
ರೂಪವಿಲ್ಲದ ಹಾತಿಯಿನ ಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದವನು (ಮಾರಾಟ, ೯, 32, ೩
etc. 182); ಹೆಚ್ಚಾದ ಬಲ (ಎತ್ತಮ, ಅತಿಶಕ್ತಿ 393); ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎತ್ತ
ವ್ರಯೋಜನ (ರಾಧ, ಅಧಿಕಪಲ 324); ಹೆಚ್ಚಾದದು (ಪ್ರವೃದ್ಧಿ ೩೩೨
ರ, ಬಹುಲ, ಸ್ಥಿರ, etc. 370); ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವೆ (೯, ೩೩೨, ಅತಿಶಯ
390). ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹರಿಯುವದು (G. 97). ಸುಪ್ತವನು, ತಕ್ಕ
ನ್ನ, ಧಾವಿಸ ಬೇಕು. — ಪೋಲಿ ದನಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು, ಕೂಲಿ ಮಕ್ಕಳಿ
ಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು. — ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚು, ನಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಗರ್ವ ಹೆಚ್ಚು. —
ಸ್ವಾರ್ಥಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು, ವೈಶ್ವವಂಶಿಗೆ ಉಪ್ಪ ಹೆಚ್ಚು (Prva.). —
ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ. Increase and decrease; difference; in-
equality; variation; more or less, about (My.). ಮಕ್ಕಳ
ಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ದಾರದನ್ನೆ ಸರಿ ನೋಡುತ್ತ ಇರುವ ಮುಕ್ತಿ (ಹ
ಸ್ಯ, ವಿಧಿರ್ಥ Si. 237). — ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ = ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ (C.;
ವೈಶವ್ಯ G.). ಬಂಗಾರಕ್ಕೂ ಬತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಎನು? (B.
1, 19). ನಡತೆಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವೆ ಸವನ
ದೊಳಗಿನ ಹಲವೆ ತರದ ತಾವಣೆ ನಿವಾರಣವಾಗಿ, ಸುಖವಾಗದು
(B. 4, 190). — ಹೆಚ್ಚು ಕುನ್ನು. = ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ (Bp. 4, 43; 4,
1; 40, 61; 54, 11; Bh. 1, 8, 31). ಯಾವಿಧವಾದ ಹೆಚ್ಚು ಕ.
ನ್ನುಗಳ ನೋಡುವವರು ಸದಸ್ಯರನಿಸುಗು (Nr.). See Mr. a. ಹೆಚ್ಚು.
— ಹೆಚ್ಚುಗುಣಿಮಣಿ. = ಹರಳುಗುಣಿಮಣಿ. (My.). — ಹೆಚ್ಚು ಗುಣ
ಸು. To multiply (My.). — ಹೆಚ್ಚುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು To in-
crease (v. l., ವರ್ಧಿಸು, ಹೆಚ್ಚಿಸು G.; B. 5, 97, 98, 166). — ಹೆ
ಚ್ಚುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To increase (v. l., B. 5, 98). — ಹೆಚ್ಚು
ತಿಳಿ. To know more (My.). 2, to estimate higher (B. 4,
199). — ಹೆಚ್ಚುಪಾರುಪತ್ಯ. Unwarrantable, improper in-
superintendence (My.). — ಹೆಚ್ಚುಮಗ್ಗಿ. The multiplication-
table that begins with 11×11 (My.; cf. ಸರಮಗ್ಗಿ). — ಹೆ
ಚ್ಚು ಮಾಡು. To increase (v. l., C.; B. 3, 124). — ಹೆಚ್ಚು
ಹೆಚ್ಚು. rep. (B. 5, 117). — ಹೆಚ್ಚು ದಾ. -ಉದಾ. To remain, B.
5, 85). — ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. -ಎಚ್ಚು. rep. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು, excessively
(B. 2, 16).

ಹೆಚ್ಚು hæññu. 3. = ಹೆಚ್ಚು 3, etc. To cut up small
to mince, as vegetables, the kernel of the
cocoanut, sugar-cane, etc. (C.; B. 1, 8; 2, 1. 4,
4, 177); to cut into small pieces, as a body
(J. 26, 37). ಹೆಚ್ಚಿಸ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ನುಣ್ಣಿಸ ಅನ್ನದೇ? (Prv.).

ಹೆಚ್ಚುಗಾಹಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು-ಗ್ರಾಹಿಕೆ. Exaltation. ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚು
ಗಾಹಿಕೆಯ ಮಾತು ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ (My.).

ಹೆಚ್ಚುಗೆ ಹೆಚ್ಚುಗ್ರ. = ಹೆಚ್ಚುಗೆ 1, etc. Increase, growth,
augmentation, swelling, etc. (ಎತಾನ, ಪರ್ಯಾಸ
Nn. 115; ಕುಳುಲ, ಉಪ್ಪುಪ್ಪು 141; ಅತಿ, ಪ್ರಕರ್ಷಣೆ Si. 467; Bh.
1, 8, 48). ಏತರ್ಯುಧ ಹೆಚ್ಚುಗೆ (ಸಮುದ್ರತೀರ್ಥ Nn. 84); ಜ್ಞಾನದ
ಹೆಚ್ಚುಗೆ (ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿಪತ್ರ 141).

ಹೆಚ್ಚುಲಿ ಹೆಚ್ಚುಲಿ. — ಹೆಚ್ಚುಲಿಹುಲ್ಲು. A grass often culti-
vated for its grain, Eleusine striata Roxb. (St. & PL).

ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆ. Increasing, etc. (ಸಮುದ್ರಿ G.;
ಸ್ವಾತಿ, ವೃದ್ಧಿ Si. 889).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 1. = ಹೆಚ್ಚು 1, etc. Tattoo (My.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 2. = ಹೆಚ್ಚು 2. A bamboo-split (My.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. = ಹೆಚ್ಚು 1, etc. Largeness, etc. — ಹೆಚ್ಚು ಜ.
Arabian jasmine, Jasminum sambac Ait. (ಸವಲಿ, ನವಮಾ
ಲಿ Si. 139). — ಹೆಚ್ಚುಲಿ. A large babool tree. ದಾಹಿಯ
ಗಿಡದಡಿಯಲಿ ಹೆಚ್ಚುಲಿಯ ಮರ ತಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯಲು ಮತ್ತಂ
ಕೂದಿರು ಹೆಚ್ಚದ ತಾವಲಿ ದಾಹಿಯವನನ ಅಳಾಗ ಬಹುದೆ? (Subhā-
shita kandapadya). — ಹೆಚ್ಚುಲಿ. N. of a plant (ವಿಜಯ Mr.
110, o. r. ಹೆಚ್ಚುಲಿ). — ಹೆಚ್ಚುಗಿಣಿ. A large leech (My.; ದು
ರ್ನಾಮ, ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ Si. 90). — ಹೆಚ್ಚುಲಿ. Superior honey
deposited in large combs (My.). ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗಮದ ಹೆಚ್ಚು
ನು ಸದನವೆ (Sp.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. = ಹೆಚ್ಚು, etc. A foot-step: a foot-print, the mark
of a foot, track (Bh. 1, 5, 5; 3, 18, 15; C.; B. 3, 44).
2, the foot (ಪದ, ಅಂಕು Si. 431; C.; B. 3, 108; 5, 238, 258).
— ಹೆಚ್ಚುಯಕ. — ಅಳತೆ. The measure of a foot (My.). —
ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. rep. (J. 30, 28).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. = ಹೆಚ್ಚು 4, etc. A tile; etc. (My.;
Si. 111; Tē. ಪೆಂಕು, ಪೆಂಕು, a potsherd). — ಹೆಚ್ಚುನ ಮನೆ.
A house with a tiled roof (My.). — ಹೆಚ್ಚುಹೂರು. A
potsherd (ತರ್ಕರ Si. 451). — ಹೆಚ್ಚುಹೂರಿಕೆ. A tiled roof
(Si. 111).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 1. Dregs of castor-oil (ಎರಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿ ಕೆಂ.
89). Cy. ಪೆಂಕು 2.

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 2. (ಹೂಟ ಕೆಂ. 89).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 3. = ಹೆಚ್ಚು, etc. A lump of earth, a
clod (ಲೋಪ್ಪ ಕೆಂ. 89).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 4. = ಎಚ್ಚು, etc. A bush-harrow (My.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. Tbh. of ಹೆಚ್ಚು (ಕೆಂ. 353).

ಹೆಚ್ಚುಗೆ ಹೆಚ್ಚುಗಿಣಿ. A stout beam (My.). ಬಟ್ಟೆತಲೆಯವ
ನಾದರೆ ಹೆಚ್ಚುಗೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? — ಮಟ್ಟ ನೋಡ ಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನ
ಅಡೀತೇ? (Prva.).

ಹೆಚ್ಚುಗೆ ಹೆಚ್ಚುಗಿಣಿ. = ಹೆಚ್ಚುಗೆ, etc. A dove-oot (ಕಪೋತ, ಎಬಂಕ
Mr. 300).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 1. = ಹೆಚ್ಚು 1. To beat, to give a blow,
as with the hand, a staff, a hammer, etc.
(My.). ಬಿಟ್ಟರದು ಹಾಕುವದು, ಗಿಡಗ ತಾನಲ್ಲ; ದಿಟ್ಟರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವ
ದು, ಪೆರಣ ತನಗಿಲ್ಲ (an arrow, Bēdagucāupadi). 2, to
push or put into, to insert (as a stone, etc. to
shut a hole, etc.); to put (My.). ಅಟ್ಟ ಪಾಯಸದಲ್ಲಿ
ಕಿರಾ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕಿ. — ಅಗುಳು ನುಂಗಲಿಕ್ಕೆ ತೀರದವನ ದಾಯಲಿ
ಕಡಲು ಹೆಚ್ಚಿದ. — ಉಪ್ಪುವದಕ್ಕೆ ಉಡುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ ಕರೆ, ಕೋರ

ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುವದಕ್ಕೆ ದಾವನ ಕರೆ! — ಮುಳ್ಳು ತೆಗದು, ಕೊಳ್ಳಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ
(Prva.). 3, to push the penis into the vagina
(My.). — ಹೆಚ್ಚುಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟ. Mutual striking or pushing or
wrangling. ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಾಟ, ಹೇಮ ಹೆಚ್ಚುಟ್ಟು, ತಲೆಮೊಟ್ಟಿ ಪರಮ
ಸುಖ. — ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದವನ ಸಂಗಡ ಹೆಚ್ಚುಟ್ಟು ಮಾಡ ಬಾರದು (Prva.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 2. = ಹೆಚ್ಚು 2, etc. A stroke, a blow
(My.).

ಹೆಚ್ಚುಗೆ ಹೆಚ್ಚುಗಿಣಿ. A female friend (ಗಿಳಿಕೆ, ಸಖಿ ರೆ.
1, 15; Kk. 29; ಕೆಂ. 74); an affectionate or beloved
woman, a wife (ಕಾಮಿನಿ ರೆ. II, 78; ವನಿಕೆ ಕೆಂ.; Bp. 11,
33; Śāstrasāra in W. v. 1565).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. = ಹೆಚ್ಚು, etc. A lump of earth, a clod
(ಲೋಪ್ಪಕ, ಲೋಪ್ಪ, HIA.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. = ಹೆಚ್ಚು, etc., ಹೆಚ್ಚು 1. The state of being
behind, etc. — ಹೆಚ್ಚುಕಟ್ಟು. Hind-binding. — ಹೆಚ್ಚುಕಟ್ಟು
ಕಟ್ಟು. To restrain by binding the arms to the back, to
pinion (My.). — ಹೆಚ್ಚುಗುಡಿ. — ಕುಡಿ. Hind-point. — ಹೆಚ್ಚುಗುಡಿ
ಕಟ್ಟು. To pinion (Rām. 6, 44, 11). — ಹೆಚ್ಚುತಲೆ. = ಹೆಚ್ಚುತಲೆ.
The back of the head (Bp. 46, 13; Rām. 5, 8, 58; Dp. 4;
C.). ಹೆಚ್ಚುತಲೆಯ ಕುಣಿ (ಅವಟು, ಘಾಟಿ, ಕೃಕಾಟಿಕೆ Nr.). ಹೆಚ್ಚುತಲೆ
ಯೊಳಗಿರುವ ನರ (ಮನ್ನೆ Si. 205). — ಹೆಚ್ಚುಮುರಿಕೆ. = ಹೆಚ್ಚುಮುರಿಕೆ.
— ಹೆಚ್ಚುಮುರಿಕೆ ಬಿಗಿಸು. To cause to pinion (B. 4, 169). —
ಹೆಚ್ಚುಮುರಿಕೆ. Turning round or twisting (the arms) to the
back, pinioning (G. 577). — ಹೆಚ್ಚುಮುರಿಕೆ ಕಟ್ಟು. To pinion
(B. 3, 126).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. = ಹೆಚ್ಚು, etc., ಹೆಚ್ಚು 2. Tbh. of ಎಟ್ಟು. A basket, a
box. — ಹೆಚ್ಚುಗೋಣ್ಣೆ. — ಕೋಣ್ಣೆ. = ಹೆಚ್ಚುಗೋಣ್ಣೆ q. v., ಹೆಚ್ಚುಗೋಣ್ಣೆ.

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. The back or nape of the neck
(ಘಾಟಿ, ಅವಟು, ಕೃಕಾಟಿಕೆ HIA.; ಕೃಕಾಟಿಕೆ Mr. 827; ಹೆಚ್ಚು G.;
Rām. 5, 1, 2; 6, 89, 6; B. 4, 211); the hind part of a
fort (Rām. 4, 6, 20).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. = ಹೆಚ್ಚು, etc. A basket (ಎರಡ Mr. 208, o. ra.
ಹೆಚ್ಚು, ಹೆಚ್ಚು; Bp. 23, 7; 49, 44; 56, 9; C.; B. 5, 185). —
ಹೆಚ್ಚುಗೋಣ್ಣೆ. — ಕೋಣ್ಣೆ. (ಕೆಂ. 886, o. ra. ಹೆಚ್ಚುಗೋಣ್ಣೆ, ಹೆಚ್ಚು
ಗೋಣ್ಣೆ). A basket-like fort (P).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. (= ಹೆಚ್ಚು). Dandruff (S. Mhr.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. = ಹೆಚ್ಚು, etc. (My.; ಕಾಣ್ಣಾಟ, ಎಟ್ಟು Si. 307; see
Mr. 8, ಹೆಚ್ಚು; Sp. 8, ಕಣುಗಾಣ್ಣೆ). — ಹೆಚ್ಚುಗುಮ್ಮು. A basket
considered as a devil. ರವಿ ಕಾಣದ್ದು ಕವಿ ಕಣ್ಣು, ಕವಿ ಕಾಣದ್ದು
ಹೆಚ್ಚುಗುಮ್ಮು ಕಣ್ಣು (Prva.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 1. = ಎಚ್ಚು 2, ಪೆದ. The expanded hood of a cobra
(ಸ್ವಟಿ, ಫಣಿ Si. 78; Bp. 11, 12; 51, 59; 58, 48; Bh. 1, 20,
61; C.; B. 2, 8). ಹಾವಿನ ಹೆಚ್ಚು (ಫಣಿ, ಫಣಿ, ಫಣಿ HIA.; ಸ್ವಟಿ
Nr.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 2. = ಹೆಚ್ಚು, etc. — ಹೆಚ್ಚುಗೋಣ್ಣೆ. — ಕೋಣ್ಣೆ. (Kk. 99). =
ಹೆಚ್ಚುಗೋಣ್ಣೆ, etc.

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. = ಹೆಚ್ಚು, etc. (Bp. 56, 12; Bh. 1, 10, 25; My.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. = ಎಚ್ಚು 2. A dull, stupid man, a
fool (ಅಟ್ಟ, ಮೂಢ, ಯಥಾಜಾತ, ಮೂರ್ಖ, ವೈಢೇಯ, ಬಾಲಿ
ತ Nr.; ಗಾವಿಲ, ಗಾಮ್ನು, ಎಗ್ಗ ಕೆಂ.; C.; B. 3, 51). ಸರಿ ಭರವು
ಳ್ಳಾಗಲು ಮಹಾಯದವನ ಜಾಣ; ಕೊಣಿತಯಾಗಿ, ಯಾಕೊದವನಗಿಲ್ಲ
ನ್ನ, ಅಹಿಸುವವ ಹೆಚ್ಚು (Sp.). ಹೆಚ್ಚುನಾದೂ ದೊಡ್ಡವನೇ ಲೇಸು. —
ದಡ್ಡನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುನನ್ನರೆ ಮಡ್ಡನಿಗೆ ಹಾಣಾ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಹಾಣನಿಗೆ ಮೂ
ಳು ಕಡೆ, ಹೆಚ್ಚುನಿಗೆ ಒಣ್ಣೆ ಕಡೆ (Prva.). — ಹೆಚ್ಚುವಾಮೋದರ. N.
(Bp. 56, 33).

ಹೆದ್ದತನ hēddatana. = ಹೆದ್ದತನ 2. Stupidity, foolishness (ಮೆದಿ ಕೆಂ. 99; My.). ಒದ್ದಾಡು ಮಾಡದ ಹೆದ್ದತನ ಹೇಗೆ ದೀತೇ? (Priv.). See Priv. s. ಮಹಾಬಲ್ಲ.

ಹೆದ್ದತಿ hēddati. = ಹೆದ್ದತಿ. A stupid, foolish woman (My.).

ಹೆದ್ದಯ್ಯ hēddayau. To flout, to treat with contempt (Rām. 3, 8, 23; Mhr. ಹೆದ್ದಯ್ಯನೋ).

ಹೆದ್ದು hēddu. = ಹೆದ್ದು 2. Stupidity, foolishness (My.; see ಅತಿ). — ಹೆದ್ದಾಟ. -ಅಟ. Stupid, foolish behaviour (My.). — ಹೆದ್ದಾಳು. -ಅಳು. A stupid, foolish person. ಹೆದ್ದಾಳಾದರೂ ಒದ್ದಾಳಾಗದ ಜೀವಿ (Priv.).

ಹೆದ್ದೆ hēddē. = ಹೆದ್ದೆ 2 (My.).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇe. = ಹೆಣ್ಣೆ, etc. A female; a woman (J. 2, 61). ಹೆಣ್ಣಾದೊಡಂ ಗಣ್ಣಾದೊಡಂ (Smd. 148). ಹೆಣ್ಣೆ (Bh. 1, 8, 35). ಹೆಣ್ಣೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಅತ್ತೆ (ಗೃಹಮಾತೆ Mr. 313); ಹೆಣ್ಣೆ ಕೊಟ್ಟವಂ (ವಧುತಾತೆ 313). — ಹೆಣ್ಣೆಂಚೆ. -ಅಂಚೆ. A female swan, a goose (ವರಲೆ, ವರಲೆ HIA.; ವರಲೆ Si. 175). — ಹೆಣ್ಣಾನೆ. -ಅನೆ. A female elephant (ಬನೆ Smd. 342; ಬಿಡಿ ರೆ. I, 102; ಪೆಣ್ಣಾನೆ, ಕರೇಣು Nn. 120; ಕರೇಣು Si. 420). — ಹೆಣ್ಣಾವೆ. -ಅವೆ. A female turtle (ಕೂರ್ತಿ Nr.; ಕಮಲಿ, ದುರಿ Nr.; ದುರಿ Mr. 411). — ಹೆಣ್ಣೇವೆ. -ಎವೆ = ಹೆಣ್ಣಾವೆ (ದುರಿ HIA.). — ಹೆಣ್ಣೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. A female camel (ಉಪ್ಪಿ, ಉಪ್ಪಿ Nn. 85).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇe. 1. = ಹೆಣ್ಣೆ. A corpse; a carcass (ಪ್ರೇತ, ಪರೇತ, ಕೂಣ, ತನ HIA.; ಕೂಣ, ತನ Nr., Si. 297; ಪ್ರೇತ, ಕೂಣವ Mr. 395; ಮೃತ, ಕೂಣವ Nn. 11; Bp. 21, 17; 82, 53; 46, 36. 60. 78; 54, 74; C.). ಪ್ರಾಣ ತೊಲಗಿದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಗಂಜಲು ಬಲುಬೆ? (i. e. ಬಲುಬೆ Dp. 87). ಹೆಣ ಸುಟ್ಟರೂ ರುಣ ಸುಡಲಿಲ್ಲ. — ಹೆಣ ಹೊದವನಿಗೆ ರೋಮ ದಾದಿಮೇ? — ಹೆಣದವರು ಹೆಣಕ್ಕೆ ಅತ್ತರೆ ಕೊರವ ದುಡ್ಡಿಗೆ ಅತ್ತ. — ದಣು ಪಟ್ಟವನು ಹೆಣವಾದರೂ ಹೊದಿನೇ? — ನೋಣ ಕೂಡಿಸಿದ ಜೇನು ಮಣುವಾದರೆ ಹೆಣ ಹೊತ್ತವನಿಗೇನು? — ನೋಣ ಕೂತರೆ ಪ್ರಣ ಹೊರ್ತು ಹೆಣ ಜೀವಿಸೀತೇ? — ಸಣಸುಪವಣಾದರೆ ಹೆಣ ನೋಡಿ ಹೆದ್ದಾಡನೇ? — ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ ಹೋದ ಹೆಣ ತಿರುಗಿ ಬಂದೀತೇ? — ರಾಯ ಸತ್ತರೂ ಹೆಣ, ನಾಯ ಸತ್ತರೂ ಹೆಣ. — ಹಣವೆನ್ನರೆ ಹೆಣ ದಾಯ ಬಿಡುತ್ತದೆ. — ಹಣವಿಲ್ಲದವನು ಹೆಣಕ್ಕನು ಕಡೆ. — ಅಪ್ಪ ಇಲ್ಲದವನ ಹೆಣವ ಒಪ್ಪ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? (Priv.). — ಹೆಣ ದತ್ತ. -ಅತ್ತ (i. e. ಅನ್ಯಥೆ). A good-for-nothing man; a coward (My.). — ಹೆಣದಿವು. -ತಿವು. A corpse-eater, a demon (Bh. 10, 8, 11). — ಹೆಣದಿವು. -ತಿವು. An open space between corpses (Bh. 10, 8, 14). — ಹೆಣಮಯ. Full of corpses (J. 27, 7). — ಹೆಣಮುಣ್ಣೆ. A good-for-nothing woman (My.). — ಹೆಣಮೋದ್. A lifeless, spiritless, stupid fellow (My.).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇe. 2. P. p. of ಹೆಣೆ 1. — ಹೆಣಕೊಳ್ಳು. To intertwine (v. 1., as creepers, snakes, etc., My.). 2, to plait, etc. (My.).

ಹೆಣ್ಣಿಗು hēṇṇigu. = ಹೆಣ್ಣಿಗು. To cause to fight (My.).

ಹೆಣ್ಣು hēṇṇu. = ಹೆಣ್ಣು. To wrangle, to quarrel, to fight, to strive (Bp. 18, 87; 58, 39; Bb. 2, 2, 97. 101. 105; J. 22, 29; C.; B. 3, 99). ಬುಣುಗುವವನ ಸಂಗಡ ಹೆಣ್ಣಿಗ ದಾರದು. — ಬೊಣವೇ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೋದೇ ಅರ್ಥ. — ವಣ ಕಟ್ಟುವವನ ಹತ್ತರ ಹೆಣ್ಣಿಗ ಬಹುದು, ಹಣ ಕೂಡಿಸುವವನ ಹತ್ತರ ನಿಲ್ಲಲಾಗದು. — ಮಣಗದ ಮನುಷ್ಯ ಹೆಣ್ಣಿಗದ ಬಗ್ಗೆ (Priv.). — ಹೆಣ್ಣಿಗಾಟ. -ಅಟ. Quarrel, fight (My.). — ಹೆಣ್ಣಿಗಾಡು. -ಅಡು = ಹೆಣ್ಣಿಗು. (C.; B. 2, 40).

ಹೆಣೆ hēṇi. = ಹೆಣೆ 1, etc. To plait, etc. (My.).

ಹೆಣಿಕೆ hēṇikē. = ಹೆಣಿಕೆ 2, ಹೆಣಿಕೆ (My.).

ಹೆಣಿಗಿ hēṇigē. Plaiting, etc.; that is plaited, etc. (My.). — ಹೆಣಿಗಿಲಸ. Work done by plaiting, etc. (My.); the art of plaiting, etc. (My.).

ಹೆಣಿಲು hēṇilu. = ಹೆಣಿಲು 2, etc. A braid of hair, braided hair (Rām. 6, 53, 57).

ಹೆಣೆ hēṇē. 1. = ಹೆಣೆ 2, ಹೆಣೆ 1, etc. To intertwine (v. 1.), etc., to plait, as mats, baskets, etc.; to braid, as the hair; to work in meshes or knit, as nets; to rattan, as a chair (Bp. 67. 30; C.; B. 2, 42). P. ps. ಹೆಣೆದು, ಹೆಣೆದು, ಹೆಣೆದು. 2, to intertwine (v. 1.), to be joined, etc.

ಹೆಣೆ hēṇē. 2. = ಹೆಣೆ 1, ಹೆಣೆ 2. Joining together; the state of being joined, etc. See Nn. 144 s. ಸ್ವತ್ತೆ No. 2. — ಹೆಣೆ ಕಟ್ಟು. To tie a row of cattle to the pillar in the middle of a threshing floor so as to tread out corn (My.).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇe. = ಹೆಣ್ಣೆ 1, etc. — ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊಡೆ = ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊಡೆ (8. Mhr.).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇe. 1. = ಹೆಣ್ಣೆ, etc. A bush-harrow. — ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊಡೆ = ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊಡೆ, q. v. (My.).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇe. 2. = ಹೆಣ್ಣೆ, etc. A lump of earth, a clod (ರೋಪ್ಪ Nr., Si. 302; ಪಟ್ಟಿ ಕೊ.; ಪಟ್ಟಿ ಕೊ. 64; My.). ಮಣ್ಣಿನ ಹೆಣ್ಣೆ (ರೋಪ್ಪ G.). 2, an unburnt brick (B. 4, 121). ಕೊಡುಟ ಮೇರೆ ಹೆಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ, ಮೇರೆ ಮೇರೆ ಹಾಕಿ ಕೊಡು (Priv.). — ಹೆಣ್ಣೆಗುಡ್ಡ. = ಹೆಣ್ಣೆಗೊಡ್ಡ. (My.). — ಹೆಣ್ಣೆಗೊಡೆ. -ಕೊಡೆ. A large wooden hammer for breaking clods in fields (My.); a kind of harrow (ರೋಪ್ಪದೇವ, ಕೊಡುಟ Nr.). — ಹೆಣ್ಣೆಗೊಡ್ಡ. A kind of lizard or chameleon (ಕಡು, ಕೃಕಾಸ, ಒಕ್ಕಾಟ Si. 170; My.).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇe. 1. = ಹೆಣ್ಣೆ. A female, a woman; a wife. Plurals ಹೆಣ್ಣರು (C.), ಹೆಣ್ಣರು (B. 4, 214). ಹೆಣ್ಣರು, ಹೆಣ್ಣರು ಹೆಣ್ಣರಿಂದ ಮನೆ ದಣ್ಣು, ಗಣ್ಣರಿಂದ ಮನೆ ಬಣ್ಣು. — ಹೆಣ್ಣರಮರು ಬರುವಾಗ ಹೆಣ್ಣರ ಗೊಡವೆ ಏನು? — ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಮಾತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣರು? (Priv.). ದಮ್ಮ ತಿಳಿಸಲು ಸತಿ ಪತಿಗಳೆನೆ ಹೆಣ್ಣರಿಗೆ ಪೆಸರಿಸಿಕ್ಕುಂ (Mr. 24). ಹೆಣ್ಣರಾಳೆವಳು ಗಣ್ಣರೂ ಬಲ್ಲರೇ? ಗಣ್ಣಿನೀರೊಳಗೆ ಕೊಮ್ಮಿನ ಹೆಣ್ಣೆಯನು ಕಾಣ್ತಾನಾ? (Sp.). — ಹೆಣ್ಣರು ಮಕ್ಕಳು. A wife and children. wives and children (C.; B. 4, 153).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇe. 2. (ಗ. ಹೆಣ್ಣೆ). Vinous liquor or toddy extracted from the wild date tree (My.; B. 2, 14), etc. (ಮೇದಕ, ಜಗಲ Nr.; ಸುರೆ, ಹರಿಪ್ರಯು, ಹೂರಿ, ಪರಿಪುಕ, ವರುಣಾಶ್ವತ, ಗಣ್ಣಿಶ್ವತ, ಪ್ರಸನ್ನ, ಕರೆ, ಕಾಣ್ಣುರಿ, ಹಿ ಸ್ವತ, ಮದಿರೆ, ಕಕ್ಕ, ಮಕ್ಕ Si. 347; ಸುರೆ, ವಾಯು 430; 73, 431). ಹೆಣ್ಣದ ಕಡಲು (ಸುರೋದ Si. 81); ಹೆಣ್ಣು ಮಾದುವವನು (ಪಿಡ್ಡೆ. ಮುಡಾರಕ 339); ಹೆಣ್ಣೆ ಹುಟ್ಟಿನ ಹೆಣ್ಣೆ (ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 347); ಹೆಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣೆ (ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನ 347); ಅರೆ ಹುಟ್ಟು ಜ್ವಲಗಾಡು 348; ನಿನ್ನ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣೆ (ಮೈರೆಯ 346); ವಕ್ರವಾದ ಕಣ್ಣಿನ ರೂಪ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣೆ (ಅಸವ, ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಜೊ, ಸಾಧಾಯಿ, ಕಲ್ಲು, ದ್ವೈತಿ 346); ಹೆಣ್ಣು ಮಾಡುವದು (ಸಣ್ಣನ, ಅಧಿಕವ 349); ಹೆಣ್ಣದ ಮೇಲಿನ 349 (ಕಾರೋತ್ತಮ, ಸುರಾಮ್ 349); ಹೆಣ್ಣ ಕೂಯುವ ಬಹು (ಹಣ

(348). ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಎದ್ದಿದ್ದು ಕುಣ್ಣ ಬಡ ಕೊಣ್ಣರೆ ಇದಾದೀತೇ? (Prv.). — ಹೆಣ್ಣದ ತಿತ್ತಿ. A small liquor bottle made of one skin (My.). — ಹೆಣ್ಣದ ಪಾಕಲಿ. A large leather bag for carrying toddy on a horse or a donkey (My.). — ಹೆಣ್ಣದ ಬುರುಡ. A toddy bottle made of a shēṛēkīyī (My.).

ಹೆಣ್ಣುತಿ hēṇḍatī. = ಪೆಣ್ಣತಿ, etc. A wife (ದಾರ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕಲಿತ್ರ, ಧಾರ್ಮ, ವಧು, etc. Hk., Mr. 306; ತಲ್ಲ, ದಾರ Nr., Si. 439; ದ್ವಿತೀಯ Hk.; ಧಾರ್ಮ, ಜಾಯ, etc. Dh.; Bp. 47, 4; C.). ಹೆಣ್ಣತಿಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು (ಸ್ವಾಂಬರು); ಸೋದರಮಾವನ ಹೆಣ್ಣತಿ (ಮಾತುರಾನಿ, etc. Nr.). ಬಸವ ಹೆಣ್ಣತಿ (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Hk.). ಮಗನ ಹೆಣ್ಣತಿ (ಸ್ವತಃ Mr. 314). ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕವಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣ ಹೆಣ್ಣತಿ (ಪತ್ನಿ, ಪಾಣಿಗೃಹೀತಿ, ದ್ವಿತೀಯ, ಜಾಯ, etc. Si. 183). ಆ ಸಾಹೇಬನು ಎರ್ಪನೇ ಹೆಣ್ಣತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣನು (B. 5, 203). ಹೆಣ್ಣತಿ ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಆದರೆ ಗಣ್ಣ ಮೂದಿನಾಯಿಗನ್ನ ಕಡೆ. — ಕೆಲವಿದ್ದರೆ ಅರ್ಥ, ಹತ್ತರಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣತಿ. — ನೋರೋ ಹೆಣ್ಣತಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಹೇರೋ ಮೂದಿಯ ತನ್ನ. — ಬಡವನ ಹೆಣ್ಣತಿ ಎಲ್ಲರ ಅತ್ತಿಗೆ. — ಮುದ್ದೆಲ್ಲಾ ಮೂದಿನೆಯ ಹೆಣ್ಣತಿಗೆ. — ಮದು ಕವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣತಿಗನ್ನ ಮರದ ನೆರಳು ಸುಖ. — ತಾನರ್ಥೋಗನ ಸಮುಳ ಸನ್ನೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳ ಬೇಡ; ಹೆಣ್ಣತಿಯ ದೇಸೆಯವರು ಉಣ್ಣರೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳ ಬೇಡ. — ಸಾಯುವೆನ್ನರೆ ಹೆಣ್ಣತಿ ಬಯ್ಯಾರು ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗೆ ಸರದಾರನಾದರೂ ಮನೇ ಹೆಣ್ಣತಿ ಕಾಸ್ತಾರ. — ಸೋರುವ ಮನೆಯನ್ನೂ ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಣತಿಯನ್ನೂ ದೂರ ಬಿಡ ಬೇಕು. — ಹತ್ತರಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣತಿ, ಬದಿದಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಕ, ಒಳಕು ಕೆಟ್ಟರೆ ಗಣಿಯ. — ಸಂಗತೀ ಗುಣ ಸೋತು ನೋತು, ಹೆಣ್ಣತೀ ಗುಣ ಹೇತು ನೋತು. — ಸನ್ನೇ ಸೂಳೆಯ ನಟ್ಟ, ಮನೇ ಹೆಣ್ಣತಿಯ ಬಿಟ್ಟ. — ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಣತಿ, ನಾಡುವ ನಿರು ತ್ಯಜಿಸು. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣತಿ ಮುದ್ದು, ಹೆಣ್ಣತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ತಾನೇ ಮುದ್ದು (Prvs.).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇḍē. 1. = ಎಣ್ಣೆ. Cowdung (ಗೋಮಯ Si.; Tē. ಪಣ್ಣೆ, ಪೇಡ; T. ಪಿಟ್ಟಿ, a lump of beast's dung). — ಹೆಣ್ಣೆ ಮೂಗಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. (ಪರೋಕ್ಷ, ತೈಲಪಾಯಿ Si. 175).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇḍē. 2. = ಪೆಟ್ಟ, etc. A lump of earth, a clod (ಲೋಪ್ಪ Mr. 371; G. 57). — ಹೆಣ್ಣೆ ಗೊಡತಿ. — ಕೊಡತಿ. = ಹೆಣ್ಣೆ ಗೊಡತಿ. (S. Mhr.).

ಹೆಣ್ಣೆಗೆ hēṇḍiga. = ಅನ್ಯಥ. An impotent man; a coward (My.).

ಹೆಣ್ಣೆಗತನ hēṇḍigatana. Impotency; cowardice (My.).

ಹೆಣ್ಣು hēṇṇu. = ಹೆಣ, etc. A female; a woman (Bp. 18, 91; C.; B. 5, 289). ಹೆಣ್ಣಂ ಗಣ್ಣು ಸೇರಿ ಸೊಗಸಿನ ಆಡುವಿಕೆ (ಪ್ರವ, ಕೇರಿ, etc. Si. 72); ಸ್ವಯಂವರದ ಹೆಣ್ಣು (ಸ್ವಯಂವರ, etc. 183); ಒಳ್ಳೇ ಪ್ರಾಯದ ಹೆಣ್ಣು (ತರುಣಿ, ಯುವತಿ 184); ಕಾಮವೃಕ್ತ ಹೆಣ್ಣು (ಕಾಮಿನಿ 435). ಹೇವವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಜುಗ ಬಿಕೆ ದಾ ಕಣ್ಣು (Dp. 54). ಬೆಣ್ಣೆ ಬೆಂಕಿಯ ಸೆವೆಗೆ ತಣ್ಣಗಿರ ಬಲ್ಲದೇ? ಹೆಣ್ಣದ ಮನಗೆ ಎಡ ತಾಕ, ತಿವಯೋಗಿ ಮಣ್ಣು ಮುಸಿಯಾದ (Sp.). ಯಾತಗಣಿಯನು ಚಿಗು ಕಾತು ಫಲವಾದನ್ನು ಹೋತು ಹೆಣ್ಣಲಿಯ ನಿರಾದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಾತ ನೆಟ್ಟು (Sp.). ಆದವಿಯೊಳು ಮದಾ ಹೊಡದು ಗಡ ಸೇಡುಗೊಣ್ಣನ್ನು, ಹುಡಿಯೊಳಗೆ ಕಮಲ ಬೆಳದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ನುಡಿಯ ನೆಟ್ಟು (Sp.). ಸುಣ್ಣು ಎಲ್ಲದ ಎಳ್ಳೆ, ಬಣ್ಣು ಎಲ್ಲದ ಮದುವೆ, ಹೆಣ್ಣೆಲ್ಲದನ ಸಂಸಾರ ಮಳಯೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯಿದನ್ನೆ (Sp.). ಹೆಣ್ಣೆಗೆ ಇಟ್ಟ ಬಂಗಾರ, ಗೋಡೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಸುಣ್ಣು. — ಹೆಣ್ಣಿನ ನೆರೆ ಕುದುರೆಯ ನೆರೆ ಯಾರಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. — ಹೆಣ್ಣು ದೂರದಿದ್ದ ತರ ಬೇಕು, ದನ ಹತ್ತರದಿದ್ದ ತರ ಬೇಕು. — ಹೆಣ್ಣು ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಅಪರಾಧ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಿಗೆ. — ಹೆಣ್ಣು ಹಡದವನ ಮನೆ ತಣ್ಣಗೆ, ಗಣ್ಣು ಹಡದವನ ಮನೆ ಸುಣ್ಣಗೆ. — ಹೆಣ್ಣು ಸೊಕ್ಕದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದು, ಎತ್ತು ಸೊಕ್ಕದರೆ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದು. — ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟೆಯೋ? ಬೆನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆಯೋ? — ಹೆಣ್ಣು

ತನ್ನಯೋ? ಮಣ್ಣು ತನ್ನಯೋ? — ಹೆಣ್ಣು ಒಳ್ಳೇದೇ ಸರಿ, ಕಣ್ಣು ಮಾತ್ರ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. — ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು, ಗಣ್ಣು ತೆತ್ತು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು. — ಹೆಣ್ಣಾದರೇನು? ಮಣ್ಣಾದರೇನು? ಪುಣ್ಯವಿನತಾ ಸಿಕ್ಕದು. — ಎಣ್ಣೆದ್ದು ಮಣ್ಣು ಅಯಿತು, ಹೆತ್ತದ್ದು ಹೆಣ್ಣು ಅಯಿತು. — ಪುಣ್ಯ ಮಾಡದೆ ಕೆಟ್ಟ, ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟ. — ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣರೆ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕತೇ? — ಬಡವಗೆ ಯಾಕೆ ಸಿರಿವನ್ನ ಹೆಣ್ಣು? (Prvs.). ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೊನ್ನನ್ನು ಹಣ್ಣಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿಲಿ ಕಣ್ಣು ಮನದಲ್ಲೆ ಬಯಸದಿಹ ಅಣ್ಣುಗಳಾರು? (Sp.). — ಹೆಣ್ಣಾದು. — ಆಡು. A female goat (My.). — ಹೆಣ್ಣಾರು. — ಆಳು. A kālī woman (C.). — ಹೆಣ್ಣು ಅಜೆ. A female turtle (ಕಮಲಿ, etc. Si. 90). — ಹೆಣ್ಣು ಎಣ್ಣೆಯ ಗಿಡ. The shrub Calotropis procera R. Br. (Z.). — ಹೆಣ್ಣು ಎರುಬುಕುದು. (ತಿರಿ, ಗಣ್ಣುವದಿ Si. 90). — ಹೆಣ್ಣು ಎಡಿ. (ಕರ್ಕಟ G.). — ಹೆಣ್ಣು ಒಳ್ಳೆ. A female camel (C.; B. 3, 66). — ಹೆಣ್ಣು ಕಣ್ಣೆ. The small roller in a sugar-mill (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಕಪ್ಪೆ. A female frog (ಛೇಕ, ವರ್ಷಾಭಿ Si. 90). — ಹೆಣ್ಣು ಕರಡಿ. A she-bear (C.; B. 3, 109). — ಹೆಣ್ಣು ಕರಡಿ. A female calf (G. 104). — ಹೆಣ್ಣು ಕುಣಿಕೆ. The part of a clasp which is hooked on (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆ. A mare (ಅತ್ತೆ G.). — ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆ. A mare (ಪ್ರಸು, ಅತ್ತೆ Si. 463). — ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸು. A female child (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಕೋತಿ. A she-monkey (My.; Si. 52). — ಹೆಣ್ಣು ಕೋದ. A hen (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು. A female and male; a female or male (B. 5, 291). — ಹೆಣ್ಣು ಗಪ್ಪೆ. — ಕಪ್ಪೆ. A she-frog (ಛೇಕ, etc. Nr.; ವರ್ಷಾಭಿ Hk.). — ಹೆಣ್ಣು ಗಡ. — ಕಡ. A she-calf (C.; B. 5, 19). — ಹೆಣ್ಣು ಗುಟ್ಟು. — ಹೆಣ್ಣು ಗುಟ್ಟು. (ಚಟಿಕೆ Si. 172). — ಹೆಣ್ಣು ಗುಟ್ಟು. A female sparrow (B. 2, 6). — ಹೆಣ್ಣು ಗೇಣ್ಣು ಮೃಗ. A female rhinoceros (B. 5, 250). — ಹೆಣ್ಣು ಗೊರಳು. — ಕೊರಳು. A woman's voice (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಚಿಗರಿ. A female antelope (ಹರಿಣಿ G.). — ಹೆಣ್ಣು ಜಲಪಕ್ಷಿ. A she-orane (ಅಕ್ಷೃಣಿ Si. 175). — ಹೆಣ್ಣು ತೋಳ. A she-wolf (B. 3, 86). — ಹೆಣ್ಣು ದೇವತೆ. A female deity (My.). ಹೆಣ್ಣು ದೇವತೆಯರು (ಮಾತಾಳಿ Nr. 136). — ಹೆಣ್ಣು ನರಿ. A she-fox (B. 3, 75). — ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿ. A bitch (ತುನಕಿ, ಸರಮೆ Hk.; ತುನಿ, ಸರಮೆ Nr.; B. 3, 40). — ಹೆಣ್ಣು ನೀಲಿ. The common indigo shrub, Indigofera tinctoria Lin. (St. & Pl.). — ಹೆಣ್ಣು ವತಂಗ. (ವತಂಗಿಕೆ, ಪುತಿಕೆ Si. 175). — ಹೆಣ್ಣು ವತು. A cow (Si. 896). — ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾರ. A she-pigeon (B. 3, 118). — ಹೆಣ್ಣು ದಾದಿ. A woman's state of life (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು. Female children (C.; B. 3, 32, 33; 4, 5; 5, 274); women (S. Mhr.; B. 5, 43). ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾಡ ಕಲಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ನಾಯಿಗೆ ಬೊಗಕ ಕಲಿಸಿದವರಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹೆಣ್ಣು ಮಗಲು. A woman (B. 5, 156, 291). — ಹೆಣ್ಣು ಮದಾ. A female young animal. ಗುಟ್ಟಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮದಾ (ಚಟಿಕೆ Nr.). — ಹೆಣ್ಣು ಮೀನು. (ಪ್ರೋಕ್ಷಿ, ತಪರಿ Hk.). ಮೀನೊಳು ಹೆಣ್ಣು ಮೀನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿ, ತಪರಿ Mr. 409). ಮದ್ದುರಮೆ ಮೃಗ ಅಡುದಾದೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮೀನು (ತೃಂಗಿ Nr.). — ಹೆಣ್ಣು ಮೇಕೆ. A she-goat (My.). — ಹೆಣ್ಣು ವೇಷ. The apparel or guise of a woman (My.; Si. 64). — ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹ. A lioness (B. 4, 212). — ಹೆಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕ. = ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹ. (B. 5, 242). — ಹೆಣ್ಣು ಸೋಗು. = ಹೆಣ್ಣು ವೇಷ. ಹೆಣ್ಣು ಸೋಗು ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಣು ಕುಣಿಯುವ ಪುರುಷನು (ಶೈಲಾಲಿ G.). — ಹೆಣ್ಣು ಹನ್ನಿ. A sow (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗ. A girl (B. 5, 276). ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರು ಆಡುವ ಅಣ್ಣಿಕ್ಕ (G. 10). — ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿ. A tigress (C.; B. 4, 87). — ಹೆಣ್ಣು ಹುಲ್ಲೆ. A spotted doe (My.; Si. 168). — ಹೆಣ್ಣು ಹುರು. A female insect (B. 4, 113).

ಹೆಣ್ಣುಗ hēṇḍ-ga. (Śmd. 240 Mdb.). A pimp.

ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ hēṇḍutana. = ಪೆಣ್ಣನ. (Bh. 4, 4, 86).

ಹೆಣ್ಣು hēṇḍu. P. p. of ಹೆಣ 1. (My.).

Vulgar form of ಹೆಬ್ಬು (My.). — ಹೆಬ್ಬುನರ್. A bat (ಚತುಕೆ, ಅಜನಪತ್ರ Nr. b). — ಹೆಬ್ಬುನ. — ಹೆಬ್ಬುನ. A large snake; the boa, Python reticulatus (Bd.; ತಿರಿಕ್ಷ, ಗೋನಾಸ, ವಾಹಸ, ಅಜಗರ, ತಯು Hk.; ಅಜಗರ, ತಯು, ವಾಹಸ Nr.; ಗೋನಾಸ, ತಿರಿಕ್ಷ, ತಯು, ವಾಹಸ, ವಾಸರಿಹಾವು Si. 77; C.; B. 2, 26). — ಹೆಬ್ಬುನರ್. = ಹೆಬ್ಬುನರ್. (Nr. a). — ಹೆಬ್ಬುನರ್. — ಅರ್. A superior man, etc. (ಮಹೋತ್ತರ, ಮಹೋದ್ಯಮ, ಮಹೋದ್ಯಯ, ಮಹಾಮನಸ್ Hk.). — ಹೆಬ್ಬುನರ್. ಹೆಬ್ಬುನರು. = ಹೆಬ್ಬುನರ್. A tall and thick bamboo (Bh. 1, 20, 57; My.). — ಹೆಬ್ಬುನ. An extensive bottom (Rām. 6, 10, 28). — ಹೆಬ್ಬುನರು. The common Indian grey quail (Bd.; Pr.). — ಹೆಬ್ಬುನ. — ಹುರಿ. = ಹೆಬ್ಬುನ. A large, or royal, tiger (Rāghā. 17, 74; Dp. 61, 4; C.; B. 5, 245). ನಾನು ಹುರಿ ಅದರೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಹೆಬ್ಬುನ (Prv.). ಒಕ್ಕಲಿಗನೋದಲು (i. e. ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಒಡು ಅಲ್ಲದ್ದು), ಬೆಕ್ಕು ಹೆಬ್ಬುನಿಯಲ್ಲ, ಎಕ್ಕೆಯ ಗಿಡವು ಬನವಲ್ಲ; ಇವು ಮೂರು ಲೆಕ್ಕದೊಳಗಲ್ಲ (Sp.). — ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು. = ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು. A great mountain (J. 6, 17; 23, 21). — ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು. The thumb; the great toe (My.; Si. 211). — ಹೆಬ್ಬುರಳು. = ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು. (ಅಂಗುಷ್ಠ G.; Si. 211; C.). — ಹೆಬ್ಬುರಗು. Great astonishment (Bp. 61, 28). — ಹೆಬ್ಬುರಗಾದಿ. (? ನದ್ವಿ, ವದ್ವಿ Hk.). — ಹೆಬ್ಬುರಸು. A large crop (Bh. 6, 18). — ಹೆಬ್ಬುರಳು. A kind of bévu timber-tree (My.). — ಹೆಬ್ಬುಗಿ. — ಹೊಗಿ. = ಹೆಬ್ಬುಗಿ. Excessive, dense smoke (Bp. 44, 21). — ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು. = ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು. (C.; B. 8, 44). ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟಿನ ಒತ್ತಿನ ಬೆರಳು (ತರ್ಜನಿ, ಪ್ರದೇಶಿನ); ಅಂಗುಷ್ಠತರ್ಜನಾದಿಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಅಳದರೆ ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು ಸುಟ್ಟುಹೊಡೆದು ಅಳದರೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಎನಿಸುಗು, ಆ ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು ನಡುವಣ ಬೆರಳೂ ಕೂಡಿ ಅಳದರೆ ತಾಲ ಎನಿಸುಗು, ಆ ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು ಅನಾಮಿಕೆ ಕೂಡಿ ಅಳದೊಡೆ ಗೋಳಾರ್ ಎನಿಸುಗು, ಆ ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು ಕಿರುಕುಸಿಕೆಗೂಡಿ ಅಳವಲ್ಲಿ ಎ ತಸ್ತಿ ಎನಿಸುಗು; ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟಿನ ಮೂಲಂ (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇರ್ಪ Nr.).

ಹೆಬ್ಬು hēbbu. (= ಹೆಬ್ಬು?). — ಹೆಬ್ಬುಗೀಸು. A kind of yam, Dioscorea atropurpurea Roxb. (St. & Pl.).

ಹೆಮ್ hēm. 1. = ಹೆಮ್ 1, etc. — ಹೆಮ್ನೀ. — ಹೇಡಿ. A great coward (J. 17, 54). — ಹೆಮ್ನೀ. = ಹೆಮ್ನೀ. A large tree. 2, the tree Calosanthus indica Blum. ಮಣ್ಣುಕಪರ್ಣ, ಪತ್ನೀರ್ಣ, ನಟ, ದೀರ್ಘವೃತ್ತ, ತೋಣಕ, etc. Nr.; Si. 135). 3, a lofty tree furnishing a fragrant resinous gum, Ailanthus malabarica D. C. (St. & Pl.). ಹೆಮ್ನೀನದೇರ್ಣ? ಅದಾನ್ದಲೆತ್ತಲಹುದೇ? ಒಕ್ಕಲಿಗನು? ಸನ್ನೆ ಸಾವಿರ ಕಾಲಾಳನ ಸತ್ತಮ್, ಅಯ್! (Sk. 11). ಅಲಭ್ಯಮರನನ್ನೆ (i. e. ಅಲದ ಹೆ) ಹೋಲು ಹೆಡೆಗಳ ಬಿಟ್ಟು, ನಾಲಿಗೆ ಕಾಪ ತುದಿಯಲ್ಲ; ಮಹಾನಾಯ ದಾಲದನ್ನಕ್ಕು (Sp.). See Bh. 1, 10, 87; 1, 20, 55; 3, 1, 80; 3, 9, 24; 3, 13, 32; Rām. 6, 10, 28; Prv. s. ಹೆದವ. — ಹೆಮ್ನೀರು. = ಹೆಮ್ನೀರು. (Si. 161). — ಹೆಮ್ನೀರುದುಗಿಲ್. — ತುಡುಗಲ್. A mass of hēmmaras (Bh. 3, 23, 10). — ಹೆಮ್ನೀರು. = ಹೆಮ್ನೀರು. A large deer or doe. — ಹೆಮ್ನೀವಾರ್. — ಪಾರ್. Milk of a large doe (Bp. 18, 17). — ಹೆಮ್ನೀರು. A very bad or wicked woman (Dp. 54, 4); Durgā (My.). — ಹೆಮ್ನೀರೋಗ. A face like that of Durgā (C. Bp. 47, 14). — ಹೆಮ್ನೀನ್. — ನು. A large fish; a sort of large fish (ಝಷ Nr.; ವಾಗು, ಮದ್ಗು, ತೃಂಗಿ Mr. 409). ತೃಂಗಿ ಮದ್ಗು ರವಾಗುಸ ನನ್ನಾಂವರ್ತ ಈ ವ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳವು ಹೆಮ್ನೀನು (Nr.). — ಹೆಮ್ನೀಗೇ ಗಿಡ. (ವಸ್ತಕ, ತತ್ವ, ಇನ್ನಿಟಿ G.). — ಹೆಮ್ನೀಕೆ. A sort of cucumber, Cucumis madraspatanus (ಚಿತ್ರ, ಗವಾಕ್ಷಿ, ಗೋಡುಮ್ಬೆ Nr.). — ಹೆಮ್ನೀರಿದಿ. A large hillcock (Rām. 6, 45, 61).

ಹೆಮ್ hēm. 2. = ಹೆಮ್, etc. — ಹೆಮ್ನೀಕು. Women (Bh. 6, 7, 81).

ಹೆಮ್ hēm. 3. A certain sound originating in the belly of a horse. — ಹೆಮ್ ಹೆಮ್. rep. (S. Mhr.).

ಹೆಮ್ hēm. 4. = ಹೆಮ್ 1. — ಹೆಮ್ನುಗುಳು. A medicinal garden plant with yellow heads of flowers, Spilanthes somella Lin., var. oleracea Cl. (Z.; the name is also used for the wild-growing variety, Z.).

ಹೆಮಿಕೆ hēmikē. = ಹೆಮಿಕೆ 2. (My.).

ಹೆಮ್ನು hēmpu. = ಹೆಮ್ನು. Greatness, etc. (Grj. 2, after 106; 3, after 69; 7, 14; Bp. 36, 29; 38, 6; 46, 47; 47, 49; 53, 24; 59, 54; 61, 77; Rām. 6, 46, 2; 6, 50, 10). — ಹೆಮ್ನುದ. — ಅದ. Grandeur to be lost (Rām. 6, 53, 67). — ಹೆಮ್ನೀರು. — ಎದು. To grow, or begin to appear, grand (Grj. 5, 4).

ಹೆಮ್ನಿ hēmmē. = ಹೆಮ್ನಿ 2, ಹೆಮ್ನಿ, q. v. Greatness, etc.; pride, vanity, self-conceit (ಪರ್ವ ರ್ತ. II, 76; ಪ್ರಭುತೆ Mr. 459; ಲವಾಮ 498; Bp. 30, 19; 42, 17; J. 32, 47; C. in the sense of "pride"; B. 2, 12, 39; B. 4, 9, 72); elation, joy. ಹಿರಿದಪ್ಪ ಹೆಮ್ನಿ (ಪ್ರಭುತೆ, ಪ್ರಭುಪ್ಪುತೆ Hk.). ಹೆಮ್ನಿಯವನಿಗೆ ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕೆಯೂ ದೊರಕದು (Prv.). — ಹೆಮ್ನಿ. — ಅಡಿ. = ಹೆಮ್ನಿ. See ಭೂಪಾಲ. — ಹೆಮ್ನಿಗೊಳು. — ಕೊಳಿಸು. To elate, to fill with delight. (ದಾಲಿ) ಒಮ್ಮೆ ಮನು ಕಾರಾವನೀಪನನ್, ಒಮ್ಮೆ ಮೋಹಿನಿದೇವಿಯನು, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತನ್ನವನ್ ಅದಿಸುವ ಕೆಳದಿಯರ ತಣ್ಣವನು ಹೆಮ್ನಿಗೊಳಿಸುತ, ಸುಖಮುಖವನು ಹೊಡೆ ಹೊಮ್ಮಿಸುತ (Prll. 3, 30). — ಹೆಮ್ನಿಸಂಗಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ಹೆಮ್ನಿಗಾದಿ hēmmē-gāḍi. A proud, vain, conceited man (My.).

ಹೆರಲ್ hēral. ಹೆರಲು. = ಹೆರಲ್ 2, ಹೆರಲ್ 2, ಹೆರಲ್ 2, etc. A braid of hair (My.).

ಹೆರಸು hērasu. To cause to scrape, etc. (My.).

ಹೆರಳ್ hēraḷ. ಹೆರಳು. = ಹೆರಲ್, etc. (My.). — ಹೆರಳುಬಂ ಗಾರ. A gold-ornament resembling a braid of hair and furnished with gūḷḷe, worn over a braid of hair (My.). — ಹೆರಳು ಹಾಕು. To braid the hair (C.; B. 5, 283).

ಹೆರಳು hēraḷu. ಎಣೆಯ ಹೆರಳು (ಕಳುಧ, ಪ್ರಸೇವಕ); ಎಣೆಯ ತನ್ನಿ ಹೆರಳು ಮೊದಲಾದ ತರೀರ (ಕೋಲಮ್ಬುಕ Si. 63).

ಹೆರಳೆ hēraḷē. = ಹೆರಳೆ, etc. (My.; Si. 130). — ಹೆರಳೆಕಾಯಿ. (ಕಂಚೀ ಕಾಯಿ G.).

ಹೆರೆ hēre. 1. To scrape, as the surface of a wall, floor, fruit, bamboo-slit, etc. (C. Bp. 53, 20; My.; see s. ಯಮಗೋಲಿ); to shave, as the head (My.); to make a pen or pencil (My.); to grub, as grass (My.; cf. ಪರಡು 1 & 3). ಹೆರೆಯಲಿಕ್ಕಲ್ಲವೆನ್ನು, ಗೊಡಬಿ ಹೆರದ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಹೆರೆ hēre. 2. = ಹೆರೆ 5, ಹೆರೆ, etc. The slough of a serpent (ನಿರೋಪ, etc. Mr. 400; ಕಂಡುಕ, ನಿರೋಪ Nr.; C.; B. 2, 27). ಹಾವಿನ ಹೆರೆ (ನಿರ್ಬಯನಿ, ನಿರೋಪ, ಕಂಡುಕ Hk.; ಮೂಲಿಕ, ನಿರೋಪ Nn. 44; ಕವಡ, ಮಮರ್ 88). ಉರ್ಜದ ಹೆರೆ (ಉಪಚಿತ್ತೆ Hk.). ದೇಹದ ಎಣಿಕೆಯದ ಇಹ ಹೆರೆ (ಉಪಚಿತ್ತೆ, ಉಪದೇಹಿಕೆ Mr. 401). ಹೆರೆ ಉಚ್ಚಿದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಕಂಡುಕ Nr.). ಹೆರೆ ಹೋದ ಉರುಗನಾಗರ ತಾ ತಪ್ಪುವದೆ? ಪರಜ್ಞಾನಬೋಧೆಯದಾಯದಾ ಗುರುಗಳು ಸಿರಿಯ ತೊಡೆದೇನು? (Sp.). ಹೆರೆಗೆ ಹೆದದವ ಹಾವಿಗೆ ಹೆದದನೇ? (Prv.).

ಹೆರಿ hēṛē. 3. = ಎರಿ 1. Black grease for wheels (My.). — ಹೆರಿಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A horn or hollow piece of bamboo in which such grease is kept (C.).

ಹೆರಿಗೆ hēṛigē. — ಹೆರಿಗೆಹಾಲಿ. (ಪ್ರೌ, ವೃಷಭ, ವೃಷ Si. 150).

ಹೆರು hēṛu. ಹೆರು. 1. = ಪೆ 1. To get, etc.; to bear, to give birth to (ಪ್ರಸವ, ಪ್ರಸೂತ Nn. 120; Bp. 57, 15; C.). P. p. ಹೆತ್ತು. ಹೆತ್ತು ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟಗೃಹ, ಸೂತಿಪಾಠವನ Hlā.). ಹೆತ್ತುವಳೆ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತಿಪಾಠವನ Nr.). ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತುವಳು (ಪಾತಾಪತ್ನಿ, ಪ್ರಜಾತ, ಪ್ರಸೂತ, ಪ್ರಸೂತಿ Si. 187). ಹೆತ್ತಾಳೆಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಂದರೆ (from sorrow) ನೆರೆಮನೆಮಾಳೆಯು ಬಲೆ ಉಂಯಿತು. — ಹೆತ್ತುವಳಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುದ್ದು, ಕೂಡಿದವಳಿಗೆ ಕೋಡಗ ಮುದ್ದು. — ಹೆತ್ತು ತಾಯಿನ ತಿಮ್ಮುವಳು ಅತ್ತಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು, ಗಣ್ಣು ತೆತ್ತು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು. — ಹೆದರಾಡಿದವಳು ಹೆತ್ತರೆ ಮನೆಯಲ್ಲ ಹೇಳು. — ಪತ್ತಿನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೆದರಿಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? — ಅದು ಹೆತ್ತುವಳಿಗೆ ಮೂರು ಹೆತ್ತುವಳು ಮುಲುಕು ಕಲಿಸಿದಳೆ. — ಹೊತ್ತು ವಾಡದರೆ ತೊತ್ತು (i. e. ಸೂಳೆ) ಹೆತ್ತುವಳಾದಾಳೇ? (Prva.). — ಹೆತ್ತು ತಾಯಿ. = ಹೆತ್ತುಮ್ಮ. (Bp. 61, 34; see Prv. above). — ಹೆತ್ತುಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. The mother who bore one. ಉತ್ತರೆಯು ಬಡತರೇ, ಹೆತ್ತುಮ್ಮ ತೊಡದರೇ, ಸತ್ಯರೂ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಲೋಕ ತಾನೆತ್ತ ಸೇರುವದು? (Sp.). — ಹೆತ್ತುರು. = ಹೆತ್ತುವರು. ಹಲವು ಕಾಲಕೆ (ತಿತುವಂ) ಹರಸಿ ಹೆತ್ತುರು (Prll. 8, 12). — ಹೆತ್ತುವ. — ಅನ. A father (My.). — ಹೆತ್ತುವರು. — ಅವರು. Parents (C.). ಹೆತ್ತುವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು, ಬಿತ್ತಿದವರಿಗೆ ಬೆಳೆ, ಎತ್ತಿದವನ ಕೆಯ ಬಡಿಗೆಯ. — ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಟ್ಟು ಹೆತ್ತುವರು ಹೊಡದರೆ ನೋಯದೇ? (Prva.). — ಹೆತ್ತುವಳು. — ಅವಳು. Also: the mother who bore one (My.). — ಹೆತ್ತುವ್ವೆ. — ಅವ್ವೆ. = ಹೆತ್ತುಮ್ಮ. (Bp. 15, 38). — ಹೆತ್ತುತ. — ಅತ. = ಹೆತ್ತುವ. ಹೆತಾತನ ಅರ್ಜುನ, ಮುತ್ರಯ್ಯ ಬೇವೇನು, ಮತ್ತೆ ಮಾತುಲನ ಹರಿಯಿರೆಯುಮನ್ನು ಸತ್ತನೇಕಯ್ಯ? (Sp.).

ಹೆರು hēṛu. ಹೆರು. 2. = ಪೆ 2. To thicken, to congeal, as clarified butter or ghee and curds (C.; Tē. ಪೇರು). P. p. ಹೆತ್ತು. ತುಪ್ಪಂ ಹೆಡಲು (ತೀನ, ಸ್ವಾನ್ Mr. 188). ಹೆತ್ತು ತುಪ್ಪ (ತೀನ, ಸ್ವಾನ್ Hlā.). ಹೆತ್ತು ಮೊಸರು (My.). — ಹೆತ್ತುಪ್ಪ. = ಹೆತ್ತು ತುಪ್ಪ. Congealed ghee. ಬತ್ತಿ ಹೆತ್ತುಪ್ಪವನು ಹತ್ತಿಸಿದ ಫಲವೇನು? ನಿತ್ಯ ನೆಲೆಗೊಳದೆ ಫಲಸುತಿರಲಾ ಪೂಜೆ ಹತ್ತಿಗೇಡು (Sp.).

ಹೆರು hēṛu. = ಪೆ. Another, other (Bp. 40, 24; C.). ಹೆರಿರ ವತದಾತ (ಪರವತ್, ಪರಾಧೀನ, ನಿಧಿ, ಪರವತ್, etc.); ಹೆರಿರ ಕ್ಷಿದ ಕೂಡಿಸುವು (ಪರಾನ್, ಪರಬಿನ್ನಾದ); ಇದರ್ ಎಡೆಯಲರ್ದು ಹೆರಿರ್ ಮುನಿನವಂ (ಗೋಪ್ತಪ್ಪ Hlā.). ಹೆರಿರನ್ನ ಮೇಲಿವುಂ (ಅಹಂ ಕಾರಿ Mr. 280); ಹೆರಿರ್ ಅರಿಕ್ಕಿದುದ ತಿಮ್ಮವಂ (ಪರಾನ್, ಪರೈಫತ, ಪರಬಿನ್ನೆ 231). ಹೆರಿರ ಬುತ್ರಿಗೆ ಉಕ್ಕಿಗಡ್ಡೆ ಸುಲಿದನೆ. — ಹೆರಿರ ದಾ ಯಲ್ಲಿಕ್ಕುವದ ತನ್ನವರ ಕಾಣ್ಕೇಲಿಕ್ಕಿದನೆ (Prva.). — ಹೆರಿವರು. — ಅವರು. Others (C.; B. 3, 7. 87. 105).

ಹೆರಿಗು hēṛagu. = ಹೊದಗು, etc. Outer side; outside (My.; cf. ಹೆದಿ 1).

ಹೆರಿಗೆ hēṛigē. Bringing forth, delivery (used only of women, My.; not of animals, as Si. 322 does). — ಹೆದಿಗೆಕಾಲ. (A woman's) time of delivery (My.). — ಹೆದಿಗೆತಿಂಗಳು. The last month of gestation (ಸೂತಿಮಾಸ, ವೈಶನನ Si. 146). — ಹೆದಿಗೆಮನೆ. A lying-in chamber (My.).

ಹೆರು hēṛu. Bringing forth (?). — ಹೆರುಮ್ಪಳೆ. — (Śmd. 204). A ring that is worshipped in the room of delivery in order to accelerate it (?).

ಹೆರುವಿಕೆ hēṛuvikē. Bringing forth (ಪ್ರಸೂತಿ, ಪ್ರಸವ Si. 390; ಗರ್ಭಮೋಹನ 458).

ಹೆರುಹ hēṛuha. Bringing forth (ಪ್ರಸೂತಿ, ಪ್ರಸವ Pr.). **ಹೆರು hēṛē. 1. = ಹೆಡ, etc.** The state of being back backwards. — ಹೆದಿದಿ. — ತಿ. To go or come back, to retreat (Bh. 7, 5, 44; Rām. 4, 6, 10; J. 22, 40). — ಪೆದ ಸಾರ್. = ಹೆದಿದಿ. (Bh. 8, 25, 18). — ಪೆದ ಹಂಗು = ಪೆದ ದಿ. (Bp. 33, 8; J. 18, 31).

ಹೆರು hēṛē. 2. = ಪೆ. The crescent; the moon (Ūpr. 9, 88). — ಹೆರುಗಾಣು. — ಗಾಣು. To see the moon (Rām. 1, 15, 48). — ಹೆರುದಲಿಯದ. — ತಲಿಯದ = ಪೆರುದಲಿಯ (Bp. 28, 26). — ಹೆರುಯಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. = ಪೆರುಯಮ್ಮ. (ಅರ್ಚನೆ Hlā.).

ಹೆರ್ hēṛ. = ಪೆ 1, etc. — ಹೆರ್ಮಗಿ. — ಹೊಗಿ = ಪೆರ್ಮಗಿ. Excessive, dense smoke, a mass of smoke (ಪೂವೈ, ಪೂವ ಸಂಹತಿ Hlā.).

ಹೆಲ್ಲೆ ಹೆಲ್ಲಾಂ. (= ಹೆಲ್ಲಾಂ). Badness, etc. (ಬಟ್ಟೆ, ನಿಷ್ಕಾರಿಣಿ). See Kk. 57 a. ನಿಟ್ಟುರ.

ಹೆಸರಣಿ hēsaraṇē. Tbh. of ಪ್ರಸಾರಣಿ. The creeping plant: Paederia foetida Lin. (ಸರಣಿ, ಪ್ರಸಾರಣಿ, ಕಟ್ಟಿಮರ್ದಿಣಿ; 5:1)

ಹೆಸರಿಸು hēsarisu. = ಪೆಸರಿಸು. To name, etc. (Bh. 2, 13, 49).

ಹೆಸರು hēsaru. ಹೆಸರ್. = ಪೆಸರ್ q. v., etc. A name, etc. (ಗೋತ್ರ, ನಾಮ Nn. 16; ಸಂಕ್ಷಿ. ನಿಜನಾಮ 38; ಸಮಾಖ್ಯಯ, ಸಂಕ್ಷಿ 159; ನಾಮ 162; ಅಪ್ಪಯ, ಅಪ್ಪಿ, ಅಪ್ಪಿ, ಅಪ್ಪಿ ನಾಮಧೇಯ, ನಾಮ Si. 55; ಸಂವಿಧ 430; ಪ್ರಾಮನ್ 470; Bh. 8, 13, 21; J. 18, 7; C.; B. 5, 64). ಇಂಗನೆಯ ಹೆಸರು ಕಾರು ದಾಪ್ತಿಕೆ; ಬಡಗಿ ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ಕಮ್ಮಾಡಿ ಕುಲುಕುಟಗಿ ಕಂಪಾಡಿಯ ಅಯ್ಯರ ಹೆಸರು ಕಾರು ತಿಲ್ಲಿ (Nr.). ಪಾದ ಬೇವ ಧಾನ್ಯಕ ಮೂರು ಹೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು ಪೂಜಾವದನ (Hlā.). ಪಾಪಕ ಪದ ಮೂರು ಲೋಕದೊಳಗೆ ಯಾಕಕ್ಕು ಬೇಡ! (Sp.). ಹೆಸರು ಕ್ಷೀರಣ ಗರಭಟ್ಟಿ, ಮುಟ್ಟಿಗೇ ನೀರಿಗೆ ತಪ್ಪರ (Prva.). ಹೆಸರ್ (G. 333, My. as ಹೆಸರಲಿ). — ಹೆಸರಾಗು. — ಅಗು. To become noted or famous (C.; B. 2, 10; 4, 28. 30). — ಹೆಸರಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು = ಪೆಸರು (My.). — ಹೆಸರಿಗೆ ಬರು. = ಹೆಸರಾಗು (C.; B. 2, 13). — ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. In name only (C.; B. 2, 64). — ಪೆಸರು. — ಇದು. To put or give a name, to name (C.). ಅಕ್ಕರಕ ದೊಳ ಅಕ್ಕರಗೆ ಅರಿವಿವಧವದಿ ಹೆಸರನಿಟ್ಟನ್ನು ಮಾಯವೆತ್ತು ಪೆಸರ ನಾಮವನು (Prll. 3, 24). ದಾಸಿಯನ್ನು ಕರೆಯುಮಾಗು ಹೆಸರಿಟ್ಟು. ಹೆಸರಿದ ಬೇಕು (Si. 66). ಅ ತಿಂಗಳಾಗಲಿಗೆ ಅ ನಾತ್ಯಗ ಹೆಸರು. — ಇದರ್ ಪಟ್ಟಿವೆ (B. 5, 306). — ಹೆಸರು ಕಟ್ಟು. = ಪೆಸರು (My.). ಬೇವದಿನ್ ಅನಿಷ್ಟವಾದ ಹೆಸರು ಕಟ್ಟಿವೆ ಪಟ್ಟವಳು (ಪ್ರಹ್ಲಾನ್ಯ, ಕರ್ಮಶೂನ್ಯನಾದ ದ್ರಾಹಣ Si. 483). — ಹೆಸರುಗೊ. — ಇರ್. — ಗೊಳ್ಳು. To get a name, to become famous or celebrated (Bp. 58, 39; My.). — ಹೆಸರು ಪಡೆ. = ಪೆಸರುಪೆ (My.). — ಹೆಸರು ಬೇಡು. A name to accrue to or be obtained (C.). ಈ ಹೆಸರು ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಾಯಿತೆನ್ನರೆ (B. 4, 30). — ಹೆಸರುಬಡೆ. — ಪಡೆ. To get a name; to become known, celebrated or praised (Bh. 1, 8, 46). — ಹೆಸರುಮಾ. A good condition of name: fama, notoriety, reputation (My. ಯಶಸ್, ಕೀರ್ತಿ, ಸಮಕ್ಷಿ Si. 56; ಪ್ರಭ. ಪಾಠ 389). ಹೆಸರು ಹೆಸರುಮಾ (ಎತ್ತಾವ, ಪ್ರತಿಪಾಠ 397). — ಹೆಸರು ಹೊಟ್ಟೆ. To get a name, to become noted or famous (C.; B. 4, 130). 2, to get the name of, to be called (My.). — ಪೆಸರು ತಿ. — ಗು. A name to go or disappear (Bp. 36, 34; My.). 2. fame to spread about: to become noted or famous (My.). **ಹೆಸರಿದ hēsari.** ಹೆಸರು. = ಪೆಸರ್, q. v. (ಮುಖ್ಯ Pr.; Bh. 374; C.). ಹೆಸರು ಬೆಳೆ ಕೆಯ (ಮಾಧೀನ); ಕಾದ ಹೆಸರು (ಮನ

ಪರ್ವ, ಕಾಕಮುಖ್ಯ, ಸಹೆ Nr.). ಹೆಸದ ಕೆಯ (ಮಾಧೀನ HIA.). ಹೆಸದ ಕೆಯ (ಮಾಧೀನ Mr. 93). ಪುದ್ರಿಯನ್ನು, ಉರ್ದು ಕಡಲ ತೊವರಿ ಗೋಡುವೆ ಹೆಸದು ಮೊದಲಾದುವನಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟ ಕೂಡ (Smd. I). See ಕಾಡ-. — ಹೆಸದುಕಾಯ. Green gram. See Prv. s. ಮುಣ್ಣು ಮೋಡು. — ಹೆಸದುಗಡ. The hēsaṅu plant (My.). — ಹೆಸದುಬೇಳೆ. Split green gram (My.).

ಹೆಳಲು hēlaṅu. = ಹೆಲೆ 2, etc. A braid of hair (C.). — ಹೆಳಲುಬಂಗಾರ. = ಹೆರಳುಬಂಗಾರ. (My.). — ಹೆಳಲು ಪಾಕು. = ಹೆರಳು ಪಾಕು. (C.; B. 1, 6).

ಹೆಳೆ hēḷe. = ಹೆಳೆ, etc., ಹೆಳೆ, etc. A basket: a snake-basket (ಪಾವನಕೆಗೆ Ct. I, 45, o. ra. ಹೆಳೆ, ಹೇಳೆ).

ಹೆಳೆ hēḷe. A lump of earth, a clod (ಪೆಟ್ಟ, ಹೆಟ್ಟ G.).

ಹೆಲುವ hēḷava. = ಪದವ. A lame man, a cripple (ಖಂಜ, ಪಂಗು, ಶ್ರೀಣ HIA., Mr. 888; ಶ್ರೀಣ, ಪಂಗು Nr.; Bp. 42, 2; J. 17, 43; C.; B. 5, 278). ಕೆಯ್ಯಿಲ್ಲದ ಹೆದವನು (ಕುರಕ, ಕುಣಿ Si. 198). ಹೆದವನಿಗೆ ಭಾಗೀರಥಿಯೋ? ಕಳುವವಗೆ ಅರಮನೆಯೋ? — ಹೆದವ ಹೆಮ್ಮರದ ಹಣ್ಣು ಬಯಸಿದರೆ ಗಾಳಿ ಗುದ್ದಿ, ಮೆಯ್ ನೋಯಿಸಿ ಕೊಡ್ತೆ (Prvs.).

ಹೆಲುವಿ hēḷavi. = ಪದವಿ. A lame, crippled woman (My.).

ಹೆಲುವು hēḷavu. The state of being lame or crippled (My.).

ಹೆಲಿ ಹೆಲಿ. (fr. ಹೆಲಿ) = ಹೆದವ. — ಹೆಲಿಗಾಲ. -ಕಾಲ್-ಅ 3. A man who cannot use his feet. ಹೆಲಿಗಾಲಂ (Smd. 95, o. r. in Mqb. ಹೆಲಿ-). — ಹೆಲಿಗಾಲಿ. -ಕಾಲಿ. A woman who cannot use her feet. ಹೆಲಿಗಾಲಿ (Smd. 198, o. r. in Mqb. ಹೆಲಿ-).

ಹೇ ಹೆ. = ಪೇ 1. Madness, etc.

ಹೇ ಹೆ. A vocative particle: oh! ho! a particle of respectful calling (Mhr.); a particle used in vociferating or challenging: hallo! ho there! an interjection expressing envy or ill-will or disapprobation.

ಹೇಕರಿಸು ಹೆ-karisa. ಹ್ಯಾಕರಿಸು. To neigh (as a horse, B. 3, 58. 57; 5, 13).

ಹೇಕಳಿ ಹೆ-kuli. = ಪೇಕಳಿ q. v., etc. ಹೇಕಳಿಯದು (ಅ ಲರ್ಫ Mr. 185). — ಹೇಕಳಿಗೋ. To become mad. ಮುದ್ದಿನ್ನ ಮರುಳಾಗಿ ಹೇಕಳಿಗೊಡ್ಡೆನ್ನ ನಾಯಿ (ಅಲರ್ಫ, ಯೋಗಿತ Nr.).

ಹೇಗ ಹೆga. A mad, foolish man (Bp. 51, 19. 52).

ಹೇಗೆ ಹೆgē. = ಎಹಗೆ, etc. How? (Bp. 19, 82; 20, 26; 22, 54; 49, 12).

ಹೇಂಗೆ ಹೆhēgē. = ಹೇಗೆ, etc. (Bp. 25, 22).

ಹೇಟು ಹೆtu. = ಪಟು 1. A blow (My.).

ಹೇಟಿ ಹೆṭi. = ಹೇಣ್ಣಿ, ಹ್ಯಾಟಿ. A hen (of fowls, My.; T. ಪೇಡು, ಪೇಡು; see s. ಪೇ).

ಹೇಡಿ ಹೆḍi. = ಪಿಡಿ 2. (Smd. 109). A timid person, a coward (ದಂತ, ಕಾತರ, ತ್ರಸ್ತ, ಪತಕ Mr. 233; ಹೆಣ್ಣಿ, ಶೈತ್ಯಗೊಣ್ಣು ಸೆ. 96; J. 12, 18; C.; M. ಪೇಡಿಕ್ಕ, to be afraid; see ಅಪೇಡಿ; ಪೋಟಿ 1); an effeminate man, a hermaphrodite (ಉಭಯವ್ಯಂಜನ, ಪೋಟಿ HIA.; ಕ್ಷೇಪ Si. 359). ಹೇಡಿ ಬಲ್ಲನೆ ರಣದ ಸಾಹಸದ ಪರ್ಯವನು? (Dp. 76). ಹೇಡಿಯ ಬೆನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಲ್ಲ, ಹೇಡಿಯ ನಿಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಲ್ಲ. — ಹೇಡಿಯದ್ದಕ್ಕೆ ಹೋಗ, ಪೋಡಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ. — ಹೆಣ್ಣಿ ಹೋದರೆ ಹೇಡಿ, ಮುಣ್ಣಿ ಬನ್ನರೆ ಗರ್ವ (Prvs.).

ಹೇಡಿತನ hēḍitana. Cowardice (Rām. 6, 35, 26; My.). ಬೇಡಿ ಕೊಡುಪ್ಪು ಹೇಡಿತನ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹೇಣ್ಣಿ hēṇṇi. = ಹೇಟಿ. (My.).

ಹೇತ್ ಹೆt. A sound used in fields when scaring away birds (S. Mhr.).

ಹೇತಿ ಹೆti. A weapon. 2, light, splendor. 3, flame. 4, a ray of light.

ಹೇತು ಹೆtu. P. p. of ಹೇಲು 1.

ಹೇತು ಹೆtu. Impulse, motive; cause, ground, reason, object, purpose; a logical reason, the reason for an inference; any logical deduction or argument, proof; reasoning, logic; excuse, sophistry; a particular figure of speech, a brief speech giving a reason; one of the vāstavas (Kāvy. III, 3, B, 21-29). See Smd. 156. 158. 159. 268. 272. ಹೇತುವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತು ದಾರದು. — ಸರಸವಾದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಎರಸಕ್ಕೆ ಹೇತು (Prvs.).

ಹೇತುಕ ಹೆtukā. Belonging to a motive or cause, causal, instrumental; causing, producing; cause, active cause, instrument. (Kāvy. IV, 2, 30).

ಹೇತುಕರ್ತೃಕ ಹೆtu-kartṛika. The agent indicated by a verb as causing something to happen (Smd. 325).

ಹೇತುಕ್ರಿಯೆ ಹೆtu-kriyē. Causal action (ಕಾರಣಕ್ರಿಯೆ Smd. 277 Cm.; ನಿಮಿತ್ತಮುಪ್ಪು ಕ್ರಿಯೆ vṛitti).

ಹೇತುಗರ್ಭ ಹೆtu-garbha. That has involved within itself its reason, meaning, etc.; that has some involved sense, as an act, etc. (Mhr.; R.).

ಹೇತುಪ್ರಯೋಗ ಹೆtu-prayōga. Causal form (of verbs, Kāvy. I, 5, 44-46).

ಹೇತುಮತ ಹೆtu-mat. = ಹೇತುಮತ್. Having a reason or cause, proceeding from a cause; having a logical reason or the reason for an inference; accompanied by arguments; controverted by arguments.

ಹೇತುರೂಪಕ ಹೆtu-rūpaka. One of the rūpakas (Kāvy. III, 3, B, 81 seq.).

ಹೇತುವತ ಹೆtu-vat. = ಹೇತುಮತ್.

ಹೇತುವದಾಖ್ಯಾನ ಹೆtuvat-ākhyāna. A branch of the hētu in poetical composition (Kāvy. III, 3, B, 21).

ಹೇತುವೆ ಹೆtuvē. = ಹೇತು. (G.; R.).

ಹೇತೂಪನ್ಯಾಸ ಹೆtu-upanyāsa. The assignment of reasons or motives, statement of an argument. (R.).

ಹೇತೂಪಮೆ ಹೆtu-upamē. One of the upamēs or similes (Kāvy. III, 3, B, 63 seq.).

ಹೇಡೆ ಹೆḍḍē. A demon (ಭೂತ Smd. II; see s. ಪೇ 1; cf. ಪೇತು).

ಹೇನ್ ಹೆn. ಹೇನು. = ಪೇನ್ 2. A louse (ಮಸ್ತಕಮೃಗ, ಪಟ್ಟದ Mr. 166; ಯೂಕ G.; C.; ಲಿಕ್ಕೆ Si. 485). ಹೇನಿನ ತತ್ತಿ (ದಿಂಕ G.). ಹೇನು ಬಲ್ಲದೆ ಮುದಿದ ಹೂವಿನಾ ಪರಿಮಳವ? (Dp. 76). ಹೇನು ಕುಕ್ಕುವದಕ್ಕೆ ಅಮ್ಲು ಬೇಕೇ? — ಹೇನು ಬೆಳದರೆ ಅನೆ ಅದೀತೇ? — ಬೇನೆ ನಿಶ್ಚರೂ ಹೇನಿನ ಕಾಟ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. — ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾ ದರವಾದಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಣಿನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗದಳನ್ನೆ. — ಸೀನಿದರೆ ಹೇನು ಹೋದೀತೇ? (Prvs.). (ಹೋಗಿ) ಜಡೆಯ ಕಟ್ಟಿದ ಮುನ್ನ ಜಡ ನೆ ಬನ್ನದು ಮಾರಿ; (ಅ ಮೇಲೆ) ಗುದ್ದಿಗುದ್ದಿ ಹೇನು (ಜಡೆಯಲ್ಲಿ) ಹರಿಯಲು, ಬೋದಿಯು ಕಡು ನಗುವನಯ್ಯ (Sp.).

ಹೇನೆ ಹೆnē. = ಬನೆ, (ಅಹೆಂ, ಅಹೆನೆ). See ಇದ್ದೇನೆ.

ಹೇನು ಹೆma. 1. Gold. 2, a horse of a dark or brownish colour. ತುರಗವರ್ಣಂ ಕರಿದಾಗಿ ಹೇಮನಕ್ಕು (Mr. 275). ಹೇಮು

ಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಮಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಹೇಮ ಕೂಡಿಸಿ, ಹೋಮಕ್ಕೆ ತಣ್ಣೆ ತೀರಿಸಿದ.—ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹೇಮದ ಅತಿ ಬಡ (Prvs.).

ಹೇಮ ಹೇಮಾ. 2. (fr. ಹಮ). Winter; cold, the cold season. See ಹೈಮ 2.

ಹೇಮಕುಕ್ಷಿ hēma-kukshi. Having a golden belly: Brahmā (Mr. 9).

ಹೇಮಕೂಟ hēma-kūṭa. Golden-peaked: a mountain-range to the north of Himālaya.

ಹೇಮಗರ್ಭ hēma-garbha. = ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ. Brahmā (Bp. 46, 18).

ಹೇಮದುಗ್ಧ hēma-dugdha. A kind of soma or moon-plant with yellow juice (= ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷೀರ 8k.; ಹುಕುಳ, ಅಕ್ಕಿ ಹೆಡೆ Mr. 129). 2, the glomerous fig-tree.

ಹೇಮದುಗ್ಧಕ hēma-dugdhaka. The glomerous fig-tree, *Ficus glomerata* Roxb.

ಹೇಮನಗ hēma-naga. = ಹೇಮಾದ್ರಿ (?).

ಹೇಮನಗಧಾಮ hēmanaga-dhāma. Śiva (Śēv. 5, 25).

ಹೇಮಂತ hēmantā. Winter, the cold season (comprising the months saha and sahasya Mr. 70, from middle of November to middle of January; ಅಯ್ಯರ್, ಮಂಜುಗಾಲ Ct. II, 85).

ಹೇಮಪರ್ವತ hēma-parvata. The mountain Méru.

ಹೇಮಪುಷ್ಪ hēma-purpa. = ಹೇಮಪುಷ್ಪ. (Hlā. MS.).

ಹೇಮಪುಷ್ಪ hēma-pushpa. The tree *Mesua ferrea* Lin. 2, the tree *Michelia champaca* Lin.

ಹೇಮಪುಷ್ಪಕ hēma-pushpaka. The tree *Michelia champaca* Lin.

ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ hēma-pushpikē. The golden or yellow jasmine. See Nr. 2. ಹೊವ್ವಣ್ಣ.

ಹೇಮಪ್ರಭ hēma-prabha. N. (Abh. P. 3, 57, 60).

ಹೇಮಮೃಗ hēma-mṛiga. A golden deer (being a transformation of the rākṣasa Mārīcā). (My.; cf. ಹೊವ್ವಣ್ಣ).

ಹೇಮಲಮ್ಬ hēma-lamba. = ಹೇಮಲಮ್ಬ. N. of the thirty-first year of the cycle of sixty.

ಹೇಮಾಂಗ hēma-aṅga. A golden body. 2, having a golden body: Garuḍa; a lion; the mountain Méru; Brahmā; Viṣṇu. (R.).

ಹೇಮಾದ್ರಿ hēma-adri. The mountain Méru.

ಹೇಮಾಮ್ಬರ hēma-ambara. A garment of yellow silk (J. 26, 69).

ಹೇಮಾಸನ hēma-āsana. A golden seat (Ūpr. 5, 7).

ಹೇಯ hēya. To be gone. 2, to be left or abandoned, to be avoided; that is to be left or abandoned (ಸತ್, ಬಿಡು ವುದು Nn. 84, o. r. ತೊಡೆದು; ಹೇಡ, ತೊಡಿದು, o. r. ತೊಡೆ ವುದು 95); that is very distant (ಅತಿದೂರ Nn. 137). 3, grief (ದುಃಖ 137). 4, anger (ನಿಪುರ, ಕೋಪ 137). 5, option or volition (ಮನೋವಿಶ್ವ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಕಲ್ಪ 137). 6, that is perceptible to the eye, etc. (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ದೃಷ್ಟ 137). 7, that is near (ಅಸನ್ನ, ಸಮೀಪ 137). 8, an object of disease (Bp. 40, 78). 9, an object of sorrow (J. 23, 62). 10, dislike, etc. (ಹಾ, ಬುಗುಚ್ಚೆ Nn. 140). — ಹೇಯವ್ಯಕ್ತ. -ಉಳ್ಳವ. A disgusting man (ಅರೋಘಿ Śmd. 72 Cm.).

ಹೇರ hēr. = ಪೇರ, etc. Largeness, etc. — ಹೇರದ. -ಅದ. = ಪೇರದ. A large forest or jungle (ಮಹಾರಣ್ಯ Nr.; Bh. 1, 5, 20; 6, 4, 107; J. 12, 15). — ಹೇರಾನೆ. -ಅನೆ. = ಪೇರಾನೆ. A large elephant (Bp. 26, 15; Bh. 2, 3, 42). —

ಹೇರಾಳ. -ಅಳ. = ಪೇರಾಳ. A great soldier (Bh. 3, 29, 33).

— ಹೇರಟ್ಟ. -ಱಟ್ಟ. A large lance or spear (C. Bp. 49, 97).

— ಹೇರುರ. -ಉರ. = ಪೇರುರ. A large, broad chest (C. Bp. 47, 14). — ಹೇರೊಡರ್. -ಒಡರ್. = ಪೇರೊಡರ್. A large belly (Bp. 51, 54; J. 4, 46).

ಹೇರಕ hēraka. = ಹೇರಕ. A spy, a secret emissary or agent (Hlā. MS. ಹೇರಕ).

ಹೇರಮ್ಬ hēramba. *Gaṇḍā. 2*, a buffalo.

ಹೇರಮ್ಬಜನಕ hēramba-janaka. Śiva (Śēv. 4, 102).

ಹೇರಳ hērāḷa. = ಹೇರಳ. Largeness, greatness, muchness, abundance; much, many (C.; ಒಳ G.; B. 4, 147).

ಹೇರಳಿ hērāḷi. (ಪೇರಳಿ 2. ಪೇರಿ), ಹಿರಳಿ. etc. (My.; ಹಾ ನತ, ಸಾರಂಗ Bl. 130; ಕತ್ತಕ G.). See ಹೇರಳಿ.

ಹೇರಾನಿ ಹೆ (i. e. hēr)-rāsi. A large heap: abundance, muchness (Rām. 6, 45, 61; My.). — ಹೇರಾನಿ ಮಾರಾ. reit. (My.).

ಹೇರಾಳ hērāḷa. = ಹೇರಳ. (Bp. 23, 33, 38; Bh. 1, 19, 21; 1, 12, 6; Rām. 6, 30, 14; J. 8, 27; 16, 42; Tē. Y. 200) ಧಾರಾಳವನ ಹತ್ತರ ಹೇರಾಳ ಕೆಳ ಒತ್ತುದು (Prv.).

ಹೇರಿಕ hērīka. = ಹೇರಕ, ಹೇರಿಗ. A spy, etc.

ಹೇರಿಗ hērīga. Tbh. of ಹೇರಿಕ (Śmd. 337 Mdh., 200 MS. ಹೇರಿಕ = ಹೇರಿಗ; ಯಥಾರ್ಥವರ್ಣ, ಮುತ್ತುಪ್ಪ, ಸ್ತ 3, ಹೇರಿಗ Hlā; ಸ್ತ 3 Nr.; ಯಥಾರ್ಥವರ್ಣ, ಪ್ರಸಿಧಿ, ಅಪಸರ್ವ, ಹರ, ಸ್ತ 3, ಹಾಡ ಗೂಡಪುರುಷ, ಬೇಹಿನನ Nr.; ಬೇಹಿನನ Śmd. II).

ಹೇರುಳಿ hērulī. = ಹೇರಳಿ, etc. A kind of lime or bitter, sour orange (ಕಂಡ Mr. 112, o. r. ಹೇರುಳಿ).

ಹೇರಾ ಹೇ. = ಹೇಮ 2, etc. ಹೇರ್ಗಲ್ (C. Bp. 47, 48).

ಹೇರಾಸು hērāsu. = ಪೇರಾಸು 2, q. v. (My.; Bh. 2, 4, 8, 9).

ಹೇರು hēru. 1. = ಪೇರು 2 q. v. To lift up or take and put upon, etc. (C.; J. 13, 39). ಹೇರುವ ಎತ್ತು (ಸ್ಥೂರಿ, ಪುಷ್ಪವಾಹ್ಯ Hlā.). ಹೇರುವ ಕುದುರೆ (ಪುಷ್ಪ, ಸ್ಥೂರಿ; ಧಾರವಂಗಳಾಗಿ ಹೇರುವ ಎತ್ತು (ಧುರ್ಯ, ಧೌರಿಯ, ಧುರೀ, ಧುರನ್ನರ Nr.). ಹೇರಿಡತ್ತು (ಸ್ಥೂರಿಯ Mr. 179). ಅತ್ತಿಯ ಹಮ ಅಮಗ ಮೇಲೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೇರಾ ಕೊಡು (B. 3, 9). ಒಮ್ಮೆ ಅದಿವೇ ಕತ್ತಿಗರ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಪ್ಪೆ ಹೇರಾದ ಒದಕ (3, 48). ಮನೆ ಗುಡಾರ ಮುಂತಾದ ದಟ್ಟಿನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗ ಮೇಲೆ ಹೇರಾ ತಾರೆ (3, 66). ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗದ್ದಿಗೇ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮೇಲೆ ಮದಿಗೆಯನ್ನು ಹೇರಾ, ಮೇಲೆ ನೇ ಅನ್ನಸ್ತು ಮಾಡುವರು (4, 121). ಮೇಲೆ ಒಪ್ಪು ವಸ್ತುವಾದ ಹರಿ ಗೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಅದರ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಒಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೇರಾ (4, 158). — ಹೇರಾಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to put upon one's self. ಅನಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಗಳನ್ನು ಹೇರಾಗೊಡುತ್ತಾರೆ (B. 3, 239). — ಹೇರಾಟ. -ಅಟ. The profession of loading, etc. ಒಟಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೇರಾಟ ಕರ ಕೊಡು (Prv.).

ಹೇರು ಹೇರು. 2. = ಪೇರು 3, ಹೇರು. A load, especially a bullock-load (ಕೆ Mr. 330; Bp. 9, 8; 33, 38; C.; Mhr. ಹೇರು). ತಟ್ಟಿಹೇರಾತ್ತು (ದಾವರ Mr. 330). ಹೇರು ನುಂಗುವ ಸೇರು ಬಿಟ್ಟುಸೇ?—ಹೇರು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮಹ ಕೇರುವದೇನು?—ಒಪ್ಪಿ ಬಿಟ್ಟುಟ್ಟಿ, ಹೇರು ಹೆಟ್ಟುಟ್ಟಿ, ತರದೊಳ್ಳ ವ ಮಸುಖ. — ಸಾದವಿತ್ತಿಗೆ ಎರಡು ಹೇರು (Prv.).

ಹೇರು ಹೇರು. 3. = ಪೇರು 1. To spread about, to display (as beauty, Pril. 3, 31), to manifest (as grief, Bh. 1, 8, 3).

ಹೇಲನ hēlana. The act of disregarding, slighting, disrespect, contempt; sporting amorously. See ಅವಹೇಲನ.
ಹೇಲಿ hēli. The sun. (R.).

ಹೇಲಿಕೆ hēlikē. See ಪ್ರ-. (G. ಹೇಲಿಕೆ?).

ಹೇಲು hēlu. 1. = ಬಲು 1, ಪೇಲಿ 1, q. v. To void excrements, to cack (C.). P. p. ಹೇತು. ಹೇಲೋಕೆ ಕೂ ತಲ್ಲಿ ಹನ್ನೀ ಕಾಟಿ. — ಕತ್ತೆ ಬಿಲ್ಲಾ ಹೇತರ ದೊಮ್ಮಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕಿ? — ವೃಕ್ಷ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ಪಕ್ಷಿ ಹೇಲದೆ ಬಿಡದು. — ನೂಲೋ ಹೆಣ್ಣತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಲೋ ಮೂದಾಯ ತನ್ನ. — ಸಂಗತೀ ಗುಣ ಸೋತು ನೋಡು, ಹೆಣ್ಣತೀ ಗುಣ ಹೇತು ನೋಡು. — ಅಂಗಕದಲ್ಲಿ ಹೇತು, ಮಂಗಕಪ್ಪ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಕೂತರೂ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? ಹೇತವಕ್ಕಿನ್ನ ಹೆಣ್ಣು. — ದಣ್ಣಾ ತೆತ್ತವನೂ ಉಣ್ಣು ಹೇತವನೂ ಒನ್ನೇ. — ನಡುಮನೇಲಿ ಹೇತು, ನಾತ ಬರುತ್ತೆ ಎನ್ನ. — ನಿಜವಾಗಿ ಸಾಯುವವನ ಹಾಗೆ ಮನೆ ತುಟ್ಟು ಹೇತ. — ನೋತವಾದರೆ ಹೇತರ ತಪ್ಪೀತೇ? — ಛೂತ ಹೋದರೂ ಹೇತು ಕೊಳ್ಳೋದು ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Prva.).

ಹೇಲು hēlu. 2. = ಬಲು 2, ಪೇಲಿ 2. Ordure; cacking (C.; Si. 205). ಹನ್ನೀ ಕೂಡಾಡಿ, ಕನ್ನ ಹೇಲು ತಿನ್ನ. — ಬಾಲನಾಗಿರು ವಾಗ ಹೇಲು ತಿನ್ನರೆ ಪ್ರಾಯ ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ತಿನ್ನ ಬಹುದೇ? — ಹೇಲು ಅಲ್ಲ, ಭಟ್ಟ ಹೇತದ್ದು. — ದಣ್ಣೆಗೇ ಮೇಲೆ ನಾಯಾ ಕುಣ್ಣಿ ಸಿದರೆ ಹೇಲು ಕಣ್ಣು, ಹಾಡಿತು. — ಮಕ್ಕಳ ಹೇಲು ತಿನ್ನುವವರು ತುಪ್ಪದ ಗಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೀಳೆ — ಮಂಗನ ಕೊಣ್ಣು, ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಹೇಲು. — ಹೇಲುಕಸ. A common herb, a native of America, Ageratum conyzoides Lin. (Z.). — ಹೇಲು ಬರು. Cacking to come, a call of nature to happen. ಹೇಲು ಬನ್ನರೆ ಹುಲಿಗೆ ಹೆದರಿ (Prv.).

ಹೇಲಿ hēli. Disrespect, slight, contempt (ಪದವು, ಜಡವುದು Nn. 108). 2, wanton sport, amorous dalliance, manner or gesture of lovers, play, sport, pastime, pleasure, delight (ಸಿಂಗರ, ತೃಂಗಾರ 108). 3, wealth, etc. (ಸಿರಿ, ಐಶ್ವರ್ಯ 108). 4, opportunity, etc., facility, ease (ಪ್ರಸ್ತಾವ 108).

ಹೇಲನ hēva. Disgust at or repugnance to what is to offend one's sensibilities or moral feelings (Bp. 55, 15; Tō. ಎನ; see s. ಎವ್ವಾಸಿ). ಹೇವನಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಲುಗ ಬೆಳದಾ ಕಣ್ಣು (Dp. 54). — ಹೇವಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. An unblushing person. ಹೇವಗೇಡಿಗಳಿಗೆ ವಾಯಿಯೇನು? ವರಸೆಯೇನು? (Prv.).

ಹೇನ ಹēva. = ಹೇಡ, q. v. Sorrow, grief (ಕೇವ. 4, 29; Rām. 3, 2, 26); sickness.

ಹೇನಮಾರಿ hēva-māri. A person full of sickly or foolish obstinacy (Bh. 8, 8, 29).

ಹೇವರಿಸು hēvarisu. To feel aversion, to recoil, to shrink (Bh. 8, 25, 17; J. 2, 61; Tō. ಎವಗಿಂಜು).

ಹೇವಿಲವ್ವಿ hēvilambi. ಹೇವಿಲವ್ವು. Tbh. of ಹೇಮಲವ್ವು. (My.).

ಹೇವೆ ಹēvē. = ಬನೆ 1, (ಅಹೆವೆ, ಅಹೆನೆ). See ಇದ್ದೇವೆ.

ಹೇಷ ಹēsha. = ಹೇಷ. (Sk.; R.).

ಹೇಷಾರಸಿತ ಹēshā-rasita. The loud sound of neighing (V. 5, 22).

ಹೇಷಿ hēshi. Neighing; a horse. (R.).

ಹೇಷಿತ ಹēshita. Neighing. See ಕಿಷಿಕಲ್.

ಹೇಷಿಸು hēshisu. To neigh (B. 5, 18).

ಹೇಷೆ ಹēshē. ಹೇಷಾ. Neighing (of horses), whinnying, braying.

ಹೇಷ್ಯ ಹēshya. Tbh. of ಎಷ್ಯತ್. A portent, an omen of ill, a sign of coming calamity (My.; Tō.).

ಹೇಸರ hēsara. = ಹಾಸರ. Tbh. of ವೇಸರ. A mule (Tō. ಎಸ

ದ, ವೇಸರ; T. ವೇಸರಿ). — ಹೇಸರಕತ್ತೆ. = ಹೇಸರಗತ್ತೆ. (C.). — ಹೇಸರಗತ್ತೆ. -ಕತ್ತೆ. A mule (ಹಕ್ಕಿಪತಿ, ವಾಚತರ Mr. 186; My.).
ಹೇಸಿ hēsi. A disgusting female (My.). ಹೇಸಿಯ ಪಾಪ ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಹತ್ತಿತು. — ಹೇಸಿ ಮಯ್ಯೆಗೆಗೆ ಅಂಜಳು, ನಾಸಿ ನಾಟ ಕೆಗೆ ಅಂಜಳು. — ಹೇಡಿಯ ಬಿನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಲ್ಲ, ಹೇಸಿಯ ನಿಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಲ್ಲ (Prva.).

ಹೇಸಿಕತ್ತೆ hēsikatva. Disgust, etc. (Jās. 42, 63).

ಹೇಸಿಕೆ hēsikē. = ಹೇಸಿಕೆ, ಪೇಸಿಕೆ. Aversion, disgust (ಜುಗುಪ್ಸೆ, ಘಣಿ Nr.; ಘಣಿ, ಜುಗುಪ್ಸೆ Nn. 104; ಜುಗುಪ್ಸೆ 150; C.); nastiness; a nasty, disagreeable object, an object that causes disgust (Bp. 40, 81; Abhk. 2, 80; C.). — ಹೇಸಿಕೆಯ ನಾತ. A nauseous smell (Bp. 46, 59; My.). — ಹೇಸಿಕೆಯ ಮಾತು. A disgusting word (Bp. 40, 83; My.).

ಹೇಸಿಗಿ ಹēsigrē. = ಹೇಸಿಕೆ. (C.). ದೊಡ್ಡವನು ಉಣ್ಣರೆ ಮದ್ದು, ಬಡವನು ಉಣ್ಣರೆ ಹೇಸಿಗಿ. — ಪರಸೇ ಯಜಮಾನನೆನ್ನು, ಪರರ ಹೇಸಿಗಿ ತೆಗಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಹನ್ನೀ ಮೇಲೆ ಕೂತವ ಹೇಸಿಗಿಗೆ ಅಂಜಾಣೇ? (Prva.). — ಹೇಸಿಗಿಗಡ. A prickly shrub, native of America, now growing wild everywhere, Lantana aculeata Lin. (Z.). — ಹೇಸಿಗಿಗೊಳಸು. -ಕೊಳಸು. = ಹೇಸಿಗಿ ಮಾಡು. (My.). — ಹೇಸಿಗಿ ಮಾಡು. To soil, to dirty, to make filthy (My.).

ಹೇಸು hēsu. 1. = ಪೇಸು 1. To feel aversion, to have a dislike, to recoil (ಜುಗುಪ್ಸೆ ಕೆಂದ. Dh.; Bp. 18, 34; 21, 19; 24, 55; 42, 9; 51, 43; 56, 18; 57, 78; J. 2, 60; 33, 45; 16, 15; 20, 54; Bh. 1, 8, 73; C. with dative). ಎಂಜಲಿಗೇ ಹೇಸದವರು ತಂಗಳನ್ನಾ ಬಿಟ್ಟುಕೀಳೆ? — ಎನೂ ಇಲ್ಲದವ ಯಾವದಕ್ಕೂ ಹೇಸ. — ಮಾಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೇಸದವರು ಮುಸರೆಗೆ ಹೇಸಾ ಕೀಳೆ? (Prva.). — ಹೇಸಿ ಹೋಗು. To feel aversion (as the mind, My.).

ಹೇಸು ಹēsu. 2. = ಪೇಸು 2, ಹೇಸಿಕೆ. (My.). — ಹೇಸುಮಗ. A nasty son (My.). — ಹೇಸುಮಾತು. A disgusting word (My.). — ಹೇಸುಮುಣ್ಣ. A nasty widow (My.).

ಹೇಸುತನ ಹēsutana. Nastiness (My.).

ಹೇಹ ಹēha. = ಹೇಯ, ಹೇವ. That is to be left or abandoned (ಹೇಯ, ತೊಲವಿ Nn. 93, o. rs. ತೊಲವುದು, ಹೇವ). 2, grief (ದುಃಖ 93). 3, disease (ಗಡ, ವ್ಯಾಧಿ 93). 4, a stupid man (ಮೂರ್ಖ, ಮೂಢ 93). 5, a flag (ಪತಾಕೆ 93). 6, calling (ಅಹ್ವಾನ, ಕರೆವುದು 93; cf. ಹಾವ).

ಹೇಳಿಗೆ ಹēligē. = ಪೇಳಿಗೆ, etc. A basket; a snake-basket (ಸರ್ಪ ಪರ್ಯಂಕ Mr. 391; Bh. 1, 8, 35; 8, 23, 39). ಪೇಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿಗೆ ಮುಡ್ಡ ಕೂಡದೇ? (Prv.).

ಹೇಳಿ ಹēligē. = ಹೇಳಿಗೆ, etc. See ಹೇಳಿ.

ಹೇಲಿಕೆ ಹēlikē. = ಪೇಲಿಕೆ. Saying; telling, ordering (C.; B. 5, 150, 239); order, command (J. 80, 54; 32, 6; C.; B. 3, 108). ಹಿರಿಯರ ಹೇಲಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ತಕ್ಕ ಕಥೆ (ಐತಿಹ್ಯ Si. 236). — ಹೇಲಿಕೆಮಾತು. Rumour, hearsay (C.). ಹೇಲಿಕೆಮಾತಿಗೆ ಧರ್ಮರಾಯ ಮುನಿದ (Prv.).

ಹೇಲಿತು hēlitu. (i. e. ಹೇಲಿದುದು). The condition of having been said. ಇದಹೇಳಿ ಸಾಕಲ್ಯಸಂಜ್ಞೆ ಹೇಲಿ ತಿಲ್ಲಿನ ಬೇಡ (ಕೆಂದ. 61 Cm.).

ಹೇಲಿವು hēlivu. Rumour, report (ನಿರ್ವಾಹ Nr.).

ಹೇಲಿಸು hēlisu. = ಪೇಲಿಸು. To cause to say or tell, to have told, etc. (My.); to have one's self called, to be called (B. 5, 86); to have (or

consider something) ordered to one's self, to make one's mind up for (4, 19). See Bp. 42, 4; 58, 28. ಬೆಸನ ಹೇದಾಸಿ ಕೊಳುವ (ಅನುಜ್ಞೆ Mr.). ತಂದೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯವ ಎನ್ನ, ಹೇದಾಸಿದ ಅವಿಗನ ಮಗ (Prv.).

ಹೇಲು hēlu. = ಬಯಸ, ವೇದ, ವೇದ. To say, to speak; to name; to mention; to adduce; to narrate, to relate; to tell; to order, to command (Bp. 5, 54, 55; 10, 4, 7; 11, 4, 5; 12, 29, 49; 13, 8; 14, 25; 22, 81, 52; 28, 6, 10; 24, 36, 58; 28, 10; 31, 12; 37, 37; 40, 9, 90; 41, 19; 50, 20; 58, 44; 55, 7, 35; 56, 26; Rām. 1, 13, 7; 3, 2, 22; Bh. 1, 19, 19; 2, 4, 7; 2, 18, 84, 46; C.; B. 2, 30). ಹೇದಾ ಕಳುಹಿದ ಮಾತು (ಸನ್ನಿವೇಶನ, ವಾಚಕ); ಪುಣ್ಯಂ ಗಳೆದುಂ ತರೇವನೂ ಆತ್ಮವನೂ ಹೇದುವವು; ಮೂಲ್ಯ ದೊರಕದಿದ್ದ ಪಕ್ಷಿಗಿಂತ ಹೇದುವ ತಾಪ್ತವು (ಅನುಕಲ್ಪ); ಆವಕೋವು ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಹೇದಾದ ಕೆಲಸವ ಮಾಡುವವಾಗಿ ರಾಣಿವಾಸದೊಳ ಸುಡುವಳು (ಅಸಿ ಕ್ಷೆ Mr.). ಲೋಕದ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರ ಹೇದುವದು (ರಿಂಗ್ No. 117); ಹೇದುವದು (ಹಾ, ಸಮ್ಪ್ರದೇ 140). ಇಲ್ಲದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊದಾಸಿ ಹೇದುವದು (ನಿರ್ದಾಹಿತಂಸನ, etc. Si. 56); ಕಣಿ ಮುಸ್ತಾದ ತಕುನಗಳನ್ನು ಹೇದುವವಳು (ಎಪ್ರತ್ತಿಕೆ, etc. 188); ಗೋತ್ರ ನಾಮ ಪ್ರವರಗಳನ್ನು ಹೇದಾ ಕಾಲಿಗೆ ಎದಿಗುವದು (ಅಭಿವಾದನ, etc. 249); ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಹೇದುವ ಮುದ್ರಿ (ಮುದ್ರಿ, etc. 257); ಹೇದಾದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವನು (ವಚನೇಷ್ಠಿತ, etc. 359); ಚಾದಿ ಹೇದುವವನು (ಕರ್ಣೇಜವ, etc. 386); ಹೇದಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಉತ್ತ, ಛಾಂತ, ಉದಿತ, ಜಲಿತ, ಆಪ್ಯಾತ, ಅಭಿಹತ, ಲಪಿತ 383). ಹೇದಾ ಕೊಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ, ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ ಎಲ್ಲಿ ತನಕ ಬರುವದು?—ಹೇದಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ದಾರದ ವಿದ್ಯೆ ಕೇಳಿ ಕಲಿತಾನೇ?—ಹೇದಾದರೆ ತಾಯಿ ಸಾಯುತ್ತಾಳೆ, ಹೇದಾದಿ ದ್ದರೆ ತನ್ನ ನಾಯಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ.—ಹೇದುವವರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ, ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ.—ಹೇದುವವರು ಹೆದ್ದರಾದರೆ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಮತಿ ಇಲ್ಲವೇ?—ದೊರೆ ಹೇದಾದನೆಂದರೆ ಮರದ ಹಾಯಿ ಬಿದ್ದೀತೇ?—ಮಜ್ಜಿಗೆಗೆ ತಕ್ಕ ರಾ ಮಾಯಣ ಹೇದಾದ.—ಮಣಿಯಗಾಡಿಗೆ ಮುಖ ಸುಖ ಹೇದಾದರೆ ಮಣುವಿನ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). ಮೂರ್ಘಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನು ನೂರ್ಘಾಳ ಹೇದಾದರೆ ಗೋರ್ಘಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಮದ್ದಿಗದೊಡರಾ ಕಲ್ಲು ನೀ ಕುಂಡಿಯಲಹುದೇ? (Bp.). ತನ್ನ ತಾಯಿಗಳ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಸಿ, ಅವರು ಹೇದಾದ ಹಾಗೆ ಕೇಳು! (B. 1, 25). ಆ ಕೆ ನನಗೆ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂಗೀ ಹೊರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆನ್ನು, ಹೇದಾದ್ದಾಳೆ (1, 26). ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ರತ್ನವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅದರ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಹೋಗರು ಎನ್ನು, ಹೇದಾದನು (2, 8). ಈ ಮಾತು ನೆನಪಿ ಇರಲಿ! ಎನ್ನು, ಹೇದಾದನು (5, 10). — ಹೇದಾಬ. — ಅಬ. Telling, ordering; talk (My.). ದಣೇ ಹೇದಾಬ, ಬಡಗೀ ಮಾಡಾಬ (Prv.). — ಹೇದಾ ಕಳು. ಹೇದಾ ಕಳುಹಿಸು. To send word (My.) ತಾ ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜಿಗಿಲ್ಲ, ಹೇದಾ ಕಳುಹಿದರೆ ಮೊಸರು ಕೊಟ್ಟಾರೇ? (Prv.). 2, to communicate intelligence. ಹೇದಾ ಕಳುಹಿಸುವದು (ಸನ್ನಿವೇಶ Dhv.). — ಹೇದು ಹೇದು. rep. (Bp. 37, 15; 41, 5; Rām. 3, 5, 4).

ಹೇಲುವಿಕೆ hēluvikē. Saying; telling; etc. ಸಮಾ ಧಾನವಾಗಿ ಒಡವ್ವುಡಿಕೆ ಹೇದುವಿಕೆ (ಸಾಮಾ Si. 263); ಹೀಗೆ ನಡತಿಕೆ ಕ್ಕೆ ಬೇಕೆನ್ನು, ಅಧಿಕಾರದಿನ್ದ ವಿಧಿಸಿ ಹೇದುವಿಕೆ (ನಿರ್ದೇಶ, etc. 265). **ಹೇಲುವಿಕೆ hēluvikē.** = ಹೇದುವಿಕೆ. ಜನರ ಹೇದುವಿಕೆ (ಸಂವದ್ಧಿ, ಜನಶ್ರುತಿ Si. 55); ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಬೇ ಮೊದಲನ್ನು, ಹೇದುವಿಕೆ (ಉಪಕ್ರಮ 442).

ಹೈ hay. A vocative particle (used in calling or vociferating): oh! ho! hallo! ho there! — ಹೈ ಹಸಾದ. Oh! kindness or welfare! (Bh. 1, 8, 78; Rām. 6, 20, 28; J. 16, 21).

ಹೈಗ haiga. = ಹಯಿಕ. A class of smārta Brāhmanas, inhabitants of the Tulu country and of some western places in Mysore (My.).

ಹೈದಿಮ್ಪು haidimba. Relating to Haidimba (Bh. 1, 9, 21). **ಹೈದಿಮ್ಪು haidimbi.** N. of a son of Ghahāṭaka (J. 2, 44, 67; 4, 29).

ಹೈತಕ haitaka. (fr. ಹೈತ). Marks on the skin (grāhara) arising from bile (S. Mhr.).

ಹೈತಿಗ haitiga. Tbh. of ಹೈತಕ (Smd. 338 Mdb.).

ಹೈತಿಗ haitigē. = ಹೈತಿಗ. (Smd. 338).

ಹೈದಕ haidaka. = ಹೈತಕ. (S. Mhr.).

ಹೈದರ haidar. N. of Tippu Sultan's father (B. 1, 160). — ಹೈದರಾಬಾದು. — ಅಬಾದು. The country and town of the Nijām (My.; B. 3, 80).

ಹೈನ hayna. = ಹಯ್ಯ q. v., etc.

ಹೈನು haynu. ಹಯ್ಯ q. v., etc.

ಹೈನು haima. 1. (fr. ಹೇಮ 1). Golden, made of gold, of a golden, yellow colour.

ಹೈನು haima. 2. (fr. ಹೇಮ 2). Wintry, cold, frigid freezing; hoar-frost, dew. See ಕುಳರ.

ಹೈಮನ haimana. Wintry, cold; winter, the cold season (R.).

ಹೈಮನ್ತ haimanta. (fr. ಹೇಮನ್ತ). Wintry, cold; the winter season, the cold season. (My.).

ಹೈಮವತ haimavata. (fr. ಹಿಮವತ್). Snowy, covered with snow; belonging to the Himalaya mountains (C. pr. 1, after 32). 2, Bhāratavarsha or India. (My.).

ಹೈಮವತಿ haimavati. Pārvatī. 2, a kind of white arrow root or vacā. 3, a kind of soma or moon-plant with yellow juice. 4, yellow myrobolan. 5, the Ganges.

ಹೈಮಾಮ್ಬರ haimāmbara. (fr. ಹೇಮಾಮ್ಬರ). Krishṇa (J. 25, 2).

ಹೈಯಂಗವೇನ hayas-ā-gavina. = ಹಯ್ಯಂಗವೇನ. Clarified butter prepared from yesterday's milk (ಹೊಸಮುನಿ HIA). 2, butter prepared only a day before it is used, fresh butter (ನವನೀತ, ಬೆಣ್ಣೆ Mr. 183).

ಹೈರಣ್ಯ hairanya. (fr. ಹಿರಣ್ಯ). Gold (ಗಾಂಗೆಯ ಹಿರಣ್ಯ Nn. 44).

ಹೈರಣ್ಯನಗರಿ hairanya-nagari. N. of a town (Bh. 3, 12, 7).

ಹೈರಣ್ಯವತ hairanyavata. N. of a division of the world (C. pr. 3, after 32).

ಹೈರಾನು hairānu. Distressful condition, bewilderment, confusion, perturbation, trouble (My.; Mhr., H. ಹೈರಾನು perturbed, etc.).

ಹೈರೋಡ hay-rōd. A high-road (My.; ಕನ್ನಡದ ಹೈರೋಡ ಅಗಲವಾದ ದಾರ Si. 105).

ಹೈವ haiva. (= ಹೈವ?). N. of a tribe (ಹೈವ Mr. 30).

ಹೈವಳ haivala. = ಹೈವ, q. v.

ಹೊ hō. = ಹೋ 2. A particle used in astonishment (My.) and in the endeavour of stopping people or animals (My.). — ಹೊ ಹೊ rep. (My.).

ಹೊಕ್ಕರನೆ hōkkaranē. = ಹಕ್ಕರನೆ. Tbh. of ಹಕ್ಕರನೆ (Smd. 338, 365; Nr.; HIA; Rām. 1, 7, 6).

ಹೊಕ್ಕರಿ hōkkari. Spitting out, vomiting (Rām. 6, 39, 16; cf. ಒಕ್ಕರನು).

ಹೊಕ್ಕಲ hōkkala. = ಹಿಕ್ಕಲ 1. ನೆದ್ದ ನೆದ್ದಿಗೆ ಮಾವು ಕನ್ನಡ ಹೊಕ್ಕಲಕ್ಕೆ ಮಾವಿ (Prv.).

ಹೊಕ್ಕಲು hōkkala. = ಹೊಕ್ಕು, etc. (My.).

ಹೊಕ್ಕಲು hōkkalu. = ಹೊಕ್ಕು, etc. The navel (ನಾಭಿ Si. 441; My.). — ಹೊಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು. The navel-string or umbilical cord (My.). — ಹೊಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು. = ಹೊಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು. (My.).

ಹೊಕ್ಕು hōkku. 1. A boil, etc. (ಎಸ್ಕೋಟಿ, ಪಿಟಿ Si. 200; only in Si.).

ಹೊಕ್ಕು hōkku. 2. The threads that cross the warp in weaving, the woof of a loom (My.; see ಹಾಸು-).

ಹೊಕ್ಕು hōkku. 3. = ಹೊಕ್ಕು. P. p. of ಹೊಗು.

ಹೊಕ್ಕುಲಿ hōkkula. = ಹೊಕ್ಕು, etc. (G. 79. 178. 193. 286. 346).

ಹೊಕ್ಕುಲಿ hōkkulu. **ಹೊಕ್ಕುಲಿ.** = ಹೊಕ್ಕು, etc. (My.; ನಾಭಿ Si. 485; Tē. ಪೊಕ್ಕಲಿ; see ಬುಗುಡುಹೊಕ್ಕುಲಿ). ಹೊಕ್ಕುಲಿ ಬುಗುಡುಕ್ಕುವನು (ತುಣ್ಣಿಲ, ತುಣ್ಣಿ Nr.). 2, the perpendicular dash put under a letter to make it an aspirate, e. g. ದ the aspirate ಧ (My.; Tē. ಪೊಕ್ಕಲಿ).

ಹೊಗರು hōgaru. = ಹೊಗ, q. v. Shine, etc. (Grj. 3, after 69; Rām. 1, 5, 30; 6, 10, 12; Bh. 7, 3, 72). — ಹೊಗರಲು. — ಹೊಗು. A shining blade (J. 18, 18). — ಹೊಗರತ್ತು. — ಎತ್ತು. To exhibit brightness or intensiveness (Grj. 7, after 11). — ಹೊಗರೇದು. — ಎತ್ತು. Lustre to rise; to become full of lustre (Bh. 8, 13, 22). — ಹೊಗರೋಗು. — ಹೊಗು. = ಹೊಗರು, q. v. (Bh. 6, 3, 20; J. 18, 20; Rām. 6, 13, 6).

ಹೊಗಲಿತೆ hōgalatē. = ಹೊಗಲಿ. Praising, praise (ಪ್ರವ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಸ್ತುತಿ, ನುತಿ Nr.; Bp. 47, 38).

ಹೊಗಲಿಕೆ hōgalikē. = ಹೊಗಲಿ, q. v. (My.; Tē. ಪೊಗಲಿಕೆ).

ಹೊಗಲಿತು hōgalitu. = ಹೊಗಲಿ, ಹೊಗಲಿ. P. p. of ಹೊಗಲಿ 1 (ಹೊಗಲಿ, Rām. 5, 1, 7).

ಹೊಗಲಿಸು hōgalisu. = ಹೊಗಲಿಸು. To cause to praise (My.). ಬೆಳೆ (i. e. the first crop) ಹೊಗಲಿಸಿ ಲಣ್ಣು ಬೆಳೆ, ಹಯನು (the second or haynu crop) ಹಂಗಿಸಿ ಲಣ್ಣು ಬೆಳೆ (Prv.).

ಹೊಗಲು hōgala. 1. = ಹೊಗಲಿ 1, etc. To praise (Bp. 4, 36; Bh. 2, 18, 28; C.). ಹೊಗಲಿ ಪಟ್ಟು (ಅರಿತ, ಅರಿತ, ತಪ್ಪ, ಸ್ತುತ, etc. Si. 884). ಹೊಗಲಿ ಪಟ್ಟು ಮಗಳು ಬಗವಾಡೋದು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. — ಬಗವೋನು ಹೊಗಲಿಸು, ಹೊಗಲೋನು ಬಗವನು. — ಬೊಗವನವನ ಹೊಗಲಿದರೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಹಿನ್ನೆ ಬಯ್ಯೆ ದಾರದು, ಮುನ್ನೆ ಹೊಗಲಿದ ದಾರದು (Prva.).

ಹೊಗಲು hōgala. 2. = ಹೊಗಲಿ 2. Praise; renown. ಹೊಗಲಿಸು ಎದುರಿಗಾಡು, ಹೊಗಲಿಸು ಹಿನ್ನೆ (Prv.).

ಹೊಗಿಸು hōgisu. = ಹೊಗಿಸು, etc. To cause to enter (Rām. 8, 7, 52; Bh. 1, 8, 88; Bhāgavata 10, 18, 2; C.; B. 5, 49).

ಹೊಗು hōgu. = ಹೊಗು 1, etc. To enter in, to enter (Bp. 14, 6, 33; 56, 14; Bh. 1, 8, 19, 91; 1, 10, 32; 7, 4, 2; Rām. 6, 39, 18; J. 8, 89; 12, 42; 18, 55). P. p. ಹೊಕ್ಕು. ಹೊಕ್ಕು ಹಯವನು (Bh. 1, 8, 98). ಕವಿ ಹೊಗುವ ಹಾವು (ದೃಢಿ Si. 485). ತಪವ ಮಾಡುವನೆನ್ನು, ಗುಹೆಯ ಹೊಕ್ಕು ಬೇಡ! ತಪದಲ್ಲಿ

ಕುಪಿತ ಬಿಡದಿರಲು ತಪವಾತವತಾಪ ಕಣ್ಣಿ? (8p.). ಹೊಕ್ಕು ಮನೆ ಹಾದು, ಇದ್ದ ಮನೆ ಬೋಡು. — ಹಾವು ಹದವಮ್ಮ ಬೇಲಿ ಹೊಕ್ಕು (Prva.).

ಹೊಗೆ hōgē. 1. = ಹೊಗೆ 1. To smoke, to emit smoke (ಧೂಪಧೂಪನಿರೋಧತೆಯ ಸಂದ. Dh.; Rām. 3, 6, 50; 3, 7, 13; My.). P. pa. ಹೊಗದು, ಹೊಗದು. 2, to create smoke (Bh. 1, 8, 80). 3, to be kindled into anger, to look sullen (as the face, Bh. 1, 8, 91).

ಹೊಗೆ hōgē. 2. = ಹೊಗೆ 2. P. p. of ಹೊಗೆ 1. in ಹೊಗೆ ಹೊಗದು (J. 8, 89).

ಹೊಗೆ hōgē. 3. = ಹೊಗೆ 3. Smoke (ಧೂಪ ಸಂದ. Dh.; Bp. 44, 27; 57, 16; Bh. 1, 20, 56; J. 8, 39; C.); steam, vapour (My.). ಹೊಗೆಯೊಳುವ ಹಕ್ಕಿ (ಕಲಿಂಗ, ಭೃಂಗ, ಧೂಪಾಟಿ Nr.). ಬಿಸಿಲು ಸೆಳೆ ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಹೊದುವವನೆ ಬೂಗಿಸಿ ಕಾಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿನ್ನಾದು (ಸನ್ನಾಪಿತ, ಸನ್ನಪ್ತ, ಧೂಪಾಯಿತ, ಧೂಪಿತ Si. 382). ಹೊಗೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ, ತಗ್ಗು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹಳೆ. — ಬೇಗಿ ಹತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಗೆ ನಿಮಿಕ್ಕ ಕೇಳ ಬೇಕೇ? (Prva.). — ಹೊಗೆ ಕಡ್ಡಿ. The ribs or veins in a leaf of tobacco (My.). — ಹೊಗೆಕಡ್ಡಿ. An opening to let out smoke (My.). — ಹೊಗೆ ಕೊಡು. To apply smoke to (My.). 2, to overlay with a very thin covering of gold or silver by a chemical process (My.). — ಹೊಗೆಬಿಟ್ಟಿ. A railway carriage (C.; B. 4, 103. 164). — ಹೊಗೆಬಿಟ್ಟಿ. A oheroot, a cigar (My.). — ಹೊಗೆಸುತ್ತು. = ಹೊಗೆಬಿಟ್ಟಿ. (My.). — ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಗಿಡ. The tobacco plant, Nicotiana tabacum Lin. (My.). — ಹೊಗೆ ಸೊಪ್ಪು. Tobacco (My.). — ಹೊಗೆಹಡಗು. A steamer (B. 4, 104. 164; My. as ಹೊಗೆಹಡಗು). — ಹೊಗೆ ಹಾಕು. To create smoke (My.). ಹೊಗಲು ಅನ್ನಲಾದಿದೆ, ಹೊಗೆ ಹಾಕು! — ಹೊಗೆ ಬೇಡ! ಹೊಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ (Prva.). — ಹೊಗೆಹುಡಿ. Powder made of the veins of tobacco leaves, taken with betel leaves, etc. (My.).

ಹೊಂ hōm. = ಹೊಂ (ಪೊಂ), etc. Gold; a gold coin. ಹೊಂಗರ್ (Bp. 23, 35; 28, 15. 16). — ಹೊಂಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A golden ferrule (Bp. 61, 26). — ಹೊಂಗರಾರಿ. — ಕರಾರಿ. A golden dagger (Bp. 26, 12). — ಹೊಂಗಣ್ಣಿ. A golden bell (V. 38, 69). — ಹೊಂಗಮ್ಪುಗೆ. — ಕಮ್ಪುಗೆ. A golden kambugē (Bh. 6, 3, 20). — ಹೊಂಗದ. A gold-coloured feather (Bh. 3, 18, 22). — ಹೊಂಗಲಸ. — ಕಲಸ. A gold pinnacle (Rām. 1, 7, 14; J. 21, 21); a gold vase or pot (Bh. 10, 4, 15). — ಹೊಂಗಾರಿ. — ಕಾರಿ. The blue jay, Coracias indica (ಕಕ್ಕಿ ದಿವ, ಕಾವ Nr.). — ಹೊಂಗಿಟ್ಟಿ. A small spherical bell of gold (J. 5, 11; Bh. 1, 12, 12). ಹೊಂಗಿಟ್ಟಿ ಮಂಗಳಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಹೊಂಗಿಲಸ. — ಕಿಲಸ. Work in gold (Bh. 10, 4, 14). — ಹೊಂಗೇದಿಗಿ. — ಕೇದಿಗಿ. A gold-coloured kēdigē (J. 8, 35). — ಹೊಂಗೇಸರ. — ಕೇಸರ. Gold-coloured filament (J. 15, 10). — ಹೊಂಗೊಪ್ಪರಿಗಿ. — ಕೊಪ್ಪರಿಗಿ. A golden kōpparigē (Bh. 1, 12, 16; 10, 4, 15). — ಹೊಂಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A golden branch (Bh. 6, 4, 88). — ಹೊಂಗೊಳೆಬೆದೆನೆಗೊನೆ. — ಕೊಳೆಬೆದೆನೆ. — ಕೊನೆ. The point of a merlon of a gold fort (J. 3, 21).

ಹೊಂಗರ hōngara. = ಹೊಂಗರ. The Indian coral tree, planted as a support for betel pepper, Erythrina indica Lam. (St. & Pl.).

ಹೊಂಗರಕ hōngaraka. = ಹಂಗರಕ, ಹೊಂಗರ. (St. & Pl.). ಹಂಗುರಾ ಹೊದದರೆ ಹೊಂಗರಕನ ಮರ ಕೇಳತೋ? — ರಂಗೋರಿ

ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹೊಂಗರಕನ ಕೆತ್ತೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prvs.).

ಹೊಂಗಿಯ hōngiya. = ಹೊನಗ್ಯಾ. The leopard cat, *Felis bengalensis* (Gz.).

ಹೊಂಗು hōngū. = ಘೋಗು 1. To swell; to boil over (Bp. 44, 27; 59, 1); to boil, to suffer boiling (Grj. 9, 21); to be elated, to exult, to be overjoyed (Grj. 3, 7; Bp. 24, 16; 26, 12; Bh. 1, 4, 25; 7, 1, 22).

ಹೊಂಗಿ hōngi. = ಬಂ. The tree *Dalbergia oujeinensis* Roxb. (ತಿಸಿ, ಸ್ವಸ್ಥನ, ನೇಮಿ, ರಥದ್ರು, etc., ಹುಲಿಗರಿ Si. 127). 2, the Indian beech, *Pongamia glabra* Vent. (ಚರವಿಲ್ಲ, ನಕ್ಷಮಾಲ, ಕರಣ, ಕರಂಜಕ, ಹುಲಿ ಗರಿ Si. 133; St. & Pl.). 3, the tree *Xantochymus pictorius* Roxb. (ಕಾಲಸ್ವಸ್ಥ, ತಮಾಲ, ತಾಸಿಚ್ಚ Si. 138). ಮಂಗನ ಕಾರುವಕ್ಕ ಹೊಂಗೇ ಮರದ ಮೇಲೆ (Prv.). — ಹೊಂಗಿ ಯಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Oil made from hōngi seeds (My.).

ಹೊಟ್ಟೆಸು ಹೊಟ್ಟೆಸು. = ಹೊಟ್ಟೆಸು 2. To cause to put on (My.). 2, to put on, as tiles or grass on a roof (with dative, My.); to put on (another), as a kambali or duppati (with dative, My.).

ಹೊಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟು. = ಘೊಡು, etc. To put on, as tiles (C.; B. 4, 122); to cover (My.). ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನ ಹೊಟ್ಟು ಪಟ್ಟು ಮನೆಯ ಹಾಗೆ ಇರುವ ಬೇರಿ (ನಿಕುಂಜ, ಕುಂಜ, ಲತಾಗೃಹ Si. 117). 2, to hide one's self, to enter deeply (J. 13, 18).

ಹೊಂಟೆಕೆ ಹೊಂಟೆಕೆ. Lurking, etc. (Si. 288).

ಹೊಂಚು ಹೊಂಚು. 1. = ಅಂಚು 3, ಘಂಚು. To look after, to wait for expectantly (Bh. 1, 19, 20); to exert one's self secretly, not publicly (ಸಂಕೇತೋದ್ಯೋಗ ಕೆಂದ. Dh.); to inspect narrowly, to espy (J. 16, 7; Rām. 6, 50, 28); to keep out of sight, to lurk (J. 15, 18; 26, 10); to lie hid, to lie in wait, to be on the look-out, as robbers, thieves or animals (My.; Si. 260); to spy (v. i., My.).

ಹೊಂಚು ಹೊಂಚು. 2. Lying hid, etc. — ಹೊಂಚುಜಾಗ. A concealed place in which robbers or thieves lie hid (My.). — ಹೊಂಚು ನೋಡು. To spy clandestinely (My.). — ಹೊಂಚು ಹಾಕು. To lie in wait, to be on the look-out (C.; B. 3, 31. 67; 5, 31).

ಹೊಂಚುಗಾಡಿ ಹೊಂಚು-ಗಾಡಿ. A man who lies in wait or is on the look-out; a spy (My.).

ಹೊಂಚುವಿಕೆ ಹೊಂಚುವಿಕೆ. = ಹೊಂಟೆಕೆ. Being on the look-out for, etc. ದಣ್ಣಿನೋಡನೆ ಹಾಕು ಹಾಕು ಸಮಯ ಹೊಂಚುವಿಕೆ (ಅಸನ Si. 262).

ಹೊಂಟಲ ಹೊಂಟಲ. = ಹೊಂಟಲೆಕೆ. N. of a town (Bp. 51, 1. 8, 52. 62).

ಹೊಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟು. A deaf man (My.; T. ಘಟ್ಟು, blindness).

ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ. = ಹಟ್ಟಿಗೆ, etc. See ಅದ.

ಹೊಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟು. = ಘಟ್ಟು. Chaff (ಬಸ or ಬಸ, ಕಡಗು HIA.; Mr. 372; C.; G. 366); husk of rice or corn (ಕುಪ, ಧಾನ್ಯತ್ವ, ಸಿಪ್ಪೆ Si. 306; C.); a pod emptied of its contents (My.; ತಮ, ತಿಮ್ಮ, ಸಿಪ್ಪೆ Si. 306). ಹೊಟ್ಟು ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟುಲ್ಲ ಗುಳ್ಳೆ (Prv.). — ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To utter chaff, to speak nonsense (Bh. 4, 2, 54).

ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಟ್ಟೆ. 1. A cover, a lid (ಘ. ಘಟ 1, ಅ. ಗ ಕಣ್ಣ ಹೊಟ್ಟೆ (ನೇತ್ರಪದ, ವರ್ತು Mr.).

ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಟ್ಟೆ. 2. = ಘಟ್ಟ 1, etc. A hole in a tree (N. 43, as o. r. of ಹೊಟ್ಟೆ in one MS.). — ಹೊಟ್ಟೆಹೂರಿ. A babool tree full of holes. (See Bp. 2. ಗಿಹವಾಯಿ, a. r. ಘಕ್ಕುಹಾರಿ).

ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಟ್ಟೆ. 3. = ಘಟ್ಟ 2, etc. The belly (ಅದ. ಅ ದರ, ತುನ್ನ, ಕುಪ್ಪ, ಗರ್ಭ HIA.; Mr. 327; ಒಟ್ಟು, ಕಪ್ಪ, 3. Si. 209; ಗರ್ಭ Si. 441; ಕುಪ್ಪ N. 5; ಉದರ 64; C.); the body of a vessel (C.; B. 3, 94). ಹೊಟ್ಟೆಹೊಟ್ಟು 3. (ಘಟ್ಟ, ಗರ್ಭ Mr.). ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೋಡ ಬೇಕು. — ಹೊಟ್ಟೆ, ನಿನ್ನನ್ನ ಕೆಟ್ಟ. — ಸೂಜಿಹುಟ್ಟು ಹುಟ್ಟು, ಗುಡಾದಹುಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ. — ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಮಣ್ಣು? ಮು ಯೇನು? — ಕುಟಿ ಸುಮನಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಸುಮ್ಮನಿರು. — ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಟ್ಟೆಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿಡದು. — ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತನ್ನ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. — ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರಸನ ಮಣ್ಣಿಗೆಯೇ? (Prv.). See Bp. 9, 8; 50, 11; 55, 17; 59, 4. 17. — ಹೊಟ್ಟು. — ಎಂ. An envious man (My.). — ಹೊಟ್ಟು. — ಉದ. An envious woman (My.). — ಹೊಟ್ಟು. — ಉದ. Envy (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟು. 1. To restrain the appetite, to live very frugally (My.). ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇ? (Prv.). 2, constipation to take place (with dative of person, My.). — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. 2. Constipation (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. Gripe in the intestines (B. 2, 35). — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. A kind of filled cake (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. Purging (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟು. The bowels to purge (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. Envy (ಅಪ್ಪಣ್ಣಿ, ಕರ್ತು Si. 68; ಅಸೂಯೆ G.; C.; B. 4, 51). ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟಿನವ (G. 40. 117). ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು ಮಾತು (G. 40. — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. Expense for food (B. 5, 270). — ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು. — ಅಯ್ಯ. To agree with the stomach (Bp. 14, 9). — ಹೊಟ್ಟೆ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು. — ಇದಿ There being nothing (or no food) for the stomach. ಅದಿ ದಿನವದಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು ಉಪವಾಸ ಸಾಯುತ್ತದೆ (B. 4, 9). ಇದಿ ಹಣ ತೀರದ ಕೂಡಲೇ ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು ಸಾಯುವ ವ್ರತಗಿ ಬಹು (5, 90). ಇದಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (5, 103). ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು ತಾನಧಾಗ (or ಸಟ್ಟು) ಹದೇ ಇದಿ ಹುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ. — ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು ದೇವರಾದಿ (Prv.). — ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬಹು. Pregnant to take place (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕು. To give to eat (C. B. 2, 24. 38; 5, 141); to administer medicine for alluring or killing (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಗಾಡಿ. A kind of good wheat the grain of which is thick (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಹಾಕು = ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟು. (C.; B. 4, 41). — ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟು. So that the belly becomes full, till the stomach is filled (C.; B. 3, 206). — ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟು. The belly to be filled (Bp. 21. 14 My.). ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು. — ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟಿದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟು. — ಹೊಟ್ಟೆ ಸೀಗಿದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟು (Prv.). 2, to fill the belly (C.; B. 1, 10; 2, 48). — ಹೊಟ್ಟೆ ನುರಿ. The belly to gripe (My.). — ಹೊಟ್ಟೆನುರಿ. A pain in the belly or stomach (My.). — ಹೊಟ್ಟೆನುರಿ.

Obtaining for the body: means of subsistence (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಬರು. The belly to grow big (from gluttony, My.). — ಹೊಟ್ಟೆಬಾಳ. A male glutton (My.). Feminine ಹೊಟ್ಟೆಬಾಳು (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಬಾಳತನ. Gluttony (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಬೇನೆ. Belly-ache (ಗುಡಕಾಸ Mr. 386). — ಹೊಟ್ಟೆಯಚ್ಚುತ ದೇವ. -ಅಚ್ಚುತ. N. (Bp. 56, 34). — ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬಡಿ. To beat upon (another's) belly: to take away the means of subsistence (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಯಿದ. -ಇದ. Premature birth or miscarriage to happen (used only of cattle, My.). ಹೊಟ್ಟೆಯಿದದ ಅಳು (ಅವತೋಳೆ, ಸ್ತನದ್ಭೇಃ Si. 821). — ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ. -ಉರಿ. 1. The belly to burn from sickness or distress (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ. -ಉರಿ. 2. Burning of the belly from sickness or distress (My.). ಕಣ್ಣರೆ ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ (Prv.). — ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬೀದು. Envy to be produced (My.); sorrow to be produced (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕು. To put into one's belly: to keep to one's self, to conceal and forgive (B. 4, 16, 201). — ಹೊಟ್ಟೆಕೂರೆ. = ಹೊಟ್ಟೆನೋವು. (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಸಾಗಿಸು. = ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆ. (B. 1, 10; 5, 99). — ಹೊಟ್ಟೆಹಾದಿ. A man whose belly is always in an empty state, one who can always eat, a glutton (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಹಾದಿತನ. Gluttony (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಹೊರಕ. A man who cares only for sustaining or nourishing his belly (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆ. To sustain or nourish the belly, to support life (My.). ಪೋಷಕವರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆ ಕೊಮ್ಮುವವನು (ಅತ್ಯಮೃದ, ಕುಕ್ಕಿ ಮೃದಿ Si. 358). ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತಾನು ಹೊರೆಯದವ ಮುನ್ನರ ಸಲ ಹುವನು? (Prv.).

ಹೊಟ್ಟೆಗ ಹೊಟ್ಟೆಗ. A gorbellied, corpulent man (ಹಿಡ್ಡಲ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ತುಣ್ಣಿಲ, ಉದರಲ HIA.; ತುಣ್ಣಿಲ Mr. 388).

ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಟ್ಟೆ. = ಹೊಟ್ಟೆ, q. v., etc. (My.).

ಹೊಡ ಹೊಡ. 1. = ಪಡ, etc., ಹೆಡ, ಹೊಡೆ. The state of being behind, etc. — ಹೊಡ ಮುಗುಡು. To turn backwards (v. l., Bp. 46, 22).

ಹೊಡ ಹೊಡ. 2. = ಹೊಡೆ 4, ಹೊಡೆ 4. Extension, etc. — ಹೊಡಗುಳು. -ಕುಳು. Extension-seizure: expansion, prolixity, diffuseness (Bh. 5, 11, 39; 6, 4, 28).

ಹೊಡ ಹೊಡ. 3. Beating. — ಹೊಡಡಣ್ಣು. N. of a play at which balls are struck with a stick (My.; Bh. 1, 8, 8).

ಹೊಡ ಹೊಡ. 4. = ಹೊಡದು, ಹೊಡೆ 2, ಹೊಡೆದು. P. p. of ಹೊಡೆ 1, in ಹೊಡ ಕೊಳ್ಳು (C.; B. 2, 45; 5, 114) and in ಹೊಡ ಹೊಡದು (Bp. 21, 43; J. 22, 44). ಹೊಡ ಕೊಳ್ಳು also: to take away, to carry off; to rob (My.).

ಹೊಡ ಹೊಡ. 1. = ಹೊಡೆ 1 q. v., ಹೊಡೆ. — ಹೊಡ ಮಡು. = ಹೊಡ ಮಡು, q. v. (Bp. 12, 23; 13, 24). — ಹೊಡವದಿಕೆ. -ಮದಿಕೆ. = ಹೊಡವದಿಕೆ, q. v. (ನಮಸ್ಕೃತ, ವಸ್ತನೆ HIA.). — ಹೊಡವಡು. -ಮಡು. = ಹೊಡವಡು. To take leave in going away (ಉದಾಹರಣೆ, ನಿಸರ್ವಣೆ Nr.; is ಹೊಡವಡು meant?).

ಹೊಡ ಹೊಡ. 2. = ಹೊಡೆ 2, q. v. — ಹೊಡಕರಿಸು. = ಹೊಡಕರಿಸು. To make one's appearance, etc. (Rām. 3, 6, 50; 6, 11, 10; 6, 20, 6; 6, 30, 14; J. 23, 17; 29, 28); to make one's appearance (amongst a host and come to a mêlée with it, ತಾನು ಬೆರಸು Bhn. 16; Bh. 6, 8, 18).

ಹೊಡಕು ಹೊಡಕು. See Bhn. 16 s. ಕೋಟಿ 1.

ಹೊಡಕೆ ಹೊಡಕೆ. The elephant grass (My.).

ಹೊಡಗು ಹೊಡಗು. = ಹೊಡಗು, ಹೊಡಗು. A hole (My.).

ಹೊಡತ ಹೊಡತ. Beating; a stroke, a blow (Bp. 52, 9; C.; B. 2, 31, 43; 4, 37, 212; Si. 380).

ಹೊಡದು ಹೊಡದು. = ಹೊಡೆದು. P. p. of ಹೊಡೆ 1. (Bp. 9, 13; 45, 10; 49, 42; 50, 60; C.).

ಹೊಡಸು ಹೊಡಸು. = ಹೊಡಸು, etc., ಹೊಡಿಸು. To cause to beat or strike, etc. (Bp. 38, 57; 54, 46; My.). ಹಮ್ಮಟಗಿಯಿನ್ದ ಹೊಡಸಿ ಕೊಳಲ ತಕ್ಕವನು (ಕಕ್ಕ, ಕತಾರ್ಫ Nr.).

ಹೊಡಹ ಹೊಡಹ. One who beats. ಕಾಳಗದ ಬಣ್ಣಿಯಂ ಹತ್ತಿ ಹೊಡಹಂ (ಸೃಷ್ಟಿನಾರೋಪ, ರಘು Mr. 247).

ಹೊಡಿ ಹೊಡಿ. = ಹೊಡೆ 1, etc. To beat, etc. (C.). ಅರಸಿನ ಮುದ್ರೆ ಹೊಡಿಯಲ ಪಟ್ಟ ಬೆಳ್ಳಿ ಭಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳು (ರೂಪ್ಯ Si. 330); ಕೆಯ್ಯಾಳ ಹೊಡಿಯುವನು (ಪಾಣಿನಾಡ, etc. 340); ಕುದುರೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಹೊಡಿಯುವ ಚಾಟಿಕೋಲು (ಕಶಿ 344); ಹೊಡಿಯಲ ಪಟ್ಟದು (ಅಪಹ 377). ಹೊಡಿಯ ಬೀಳೆವನ್ನುವಗೆ ಕೂತ ಮಣೆಯೇ ಕೊರಡು. — ಮಾದುವವರ ಮುನ್ನ, ಹೊಡಿಯುವವರ ಹಿನ್ನೆ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕು. — ಹವುದೆನ್ನರೆ ಬಯ್ಯುತ್ತಾನೆ, ಅಲ್ಲೆನ್ನರೆ ಹೊಡಿಯುತ್ತಾನೆ (Prva.).

ಹೊಡಿಸು ಹೊಡಿಸು. = ಹೊಡೆಸು, etc. (C.; B. 3, 40, 49; 4, 20; 5, 28, 222). ಹೊಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿನ್ದ (ಹತ G.).

ಹೊಡೆ ಹೊಡೆ. 1. = ಹೊಡೆ 1, q. v., etc. To strike, etc. (Bp. 21, 42; 50, 6; 52, 8; 57, 37; J. 11, 38; Bh. 1, 8, 8; 1, 10, 37; C.; B. 4, 157); to devour, to eat (Bh. 1, 10, 30; My.). P. ps. ಹೊಡದು q. v., ಹೊಡೆದು. ಅಶ್ವಾದಿಗಳ ಹೊಡೆವ ಸಜ್ಜೆ (ಕಶಿ Nr.). ಕೆಲವು ಅಡುಗಳನ್ ಬರ್ಬೊಟ್ಟುಲಿಯ ಮರನಿಪ್ಪೆ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಆತನು ಹೊಡೆದು (Bp. 20, 14). ಹೊಡೆವ ಗಾಳಿ (22, 8). ಪಲೆಯಂ ಹೊಡೆದು (28, 24). ಹೊಡೆವ ಸಿಡಿಲ (Bh. 1, 8, 81). ಅದಯೋಳು ಮದ ಹೊಡೆದು (see Bp. 3. ಸೇವುಗೋಳ). ಬೆತ್ತದ ಪೆಟ್ಟು ಹೆತ್ತವರು ಹೊಡೆದರೆ ನೋಯದೇ? (Prv.). — ಹೊಡೆದಾಟ. -ಅಟ. Beating, striking; mutual beating, fighting (ಪ್ರಹಾರ G.; C.; B. 5, 1). — ಹೊಡೆದಾಡು. -ಅಡು. To beat; to beat mutually, to fight (C.; B. 1, 16).

ಹೊಡೆ ಹೊಡೆ. 2. = ಹೊಡೆ 4, etc., in ಹೊಡೆ ಹೊಡೆದು (B. 4, 97).

ಹೊಡೆ ಹೊಡೆ. 3. The principal top-beam in a roof (My.).

ಹೊಡೆ ಹೊಡೆ. 4. = ಹೊಡೆ 4, ಹೊಡೆ 2. Extension, etc. — ಹೊಡೆಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. To throw down to the full length or headlong (Bp. 37, 70). — ಹೊಡೆಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. = ಹೊಡೆಗೆಡೆ, q. v. (Bp. 2, 14).

ಹೊಡೆ ಹೊಡೆ. 5. — ಹೊಡೆ ಮರಳು. To grow (ಬೆಳೆ Bhn. 16; see another ಹೊಡೆ ಮರಳು s. ಹೊಡೆ 7).

ಹೊಡೆ ಹೊಡೆ. 6. = ಹೊಡೆ 8, No. 8. An ear of corn just before fully shooting forth; the calyx of the kēdagē just before fully opening (C.; ಕೇದಗೇ ಹೊಡೆ G. 347). 2, = ಹೊಡೆಹುಲ್ಲು (ನೀನಾರ Mr. 372). — ಹೊಡೆಜಾಲಿ. A shrub or low tree with very large white spines, *Acacia latronum* Willd. (Z.; cf. ಹೊಟ್ಟೆಜಾಲಿ s. ಹೊಟ್ಟೆ 2?). — ಹೊಡೆಯಕ್ಕು. -ಅಕ್ಕು. Rice of not fully grown grain. — ಹೊಡೆಯಕ್ಕುದುಯ್ಯಲು. -ತುಯ್ಯಲು. A dish made of not fully grown rice-grain, etc. (Bp. 18, 17). — ಹೊಡೆ ಪಾಯು.

An ear of corn to begin to shoot forth (C.). — ಹೊಡೆ ಹುಲ್ಲು. Grass which bears ears (ತೃಣಧಾನ್ಯ. ನೀವಾರ HIA.).
ಹೊಡೆ hōḍē. 7. = ಹೊಡೆ 1, etc. — ಹೊಡೆ ಮರಳು. To turn backwards (v. i., Bh. 6, 7, 18).
ಹೊಡೆ hōḍē. = ಹೊಡೆ 1, etc. Tbh. of ಪುಟ. A cover, a wrapper. See ಕಯ್ಯೆಡೆ.
ಹೊಣಕೆ hōṇakē. = ಘೋರ್. Fighting; a fight (Bh. 1, 6, 1; J. 10, 42).
ಹೊಣೆ hōṇi. An imitative sound used where fighting takes place (ಕಾದುವೆಡೆ C. I, 37).
ಹೊಣೆ hōṇē. = ಘೋ. Bond, bail; a bondsman, a surety, a bail (ಪ್ರತಿಭು, ಲಗ್ನಕ HIA.; ಲಗ್ನಕ, ಜಾಮಾನ G.; Bp. 27, 54; C.). ಮಂಡಕ್ಕೆ ಮಣೆ ಯಾಕೆ? ಲಂಡಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಯಾಕೆ? — ಹೊಣೆಗೆ ಹೋದರೂ ಹೊಣೆ ತಪ್ಪದು (Prvs.). See 86. s. ಬೇಡ 2. — ಹೊಣೆಯಾಗು. — ಆಗು. To become bail, to give security for (ಜಾಮಾನ ಆಗು G. 64). ತಂದಿರಾವರೆ ಹೊಣೆಯಾಗು!
ಹೊಣೆಕಾದಿ hōṇē-kāra. A surety, a security, a bail (ಪ್ರಲಗ್ನಕ, ಪ್ರತಿಭು Mr. 288).
ಹೊಣೆಗಾದಿ hōṇē-gāra. = ಹೊಣೆಕಾದಿ. (ಪ್ರತಿಭು, ಲಗ್ನಕ Nr.; ಲಗ್ನಕ, etc., ಜಾಮಾನಾರ Si. 349; Bh. 1, 9, 11; C.).
ಹೊಣ್ಣು hōṇṭu. = ಹೊಡೆ. P. p. of ಹೊಡೆ. (Bp. 26, 81; My.).
ಹೊಣ್ಣು hōṇḍa. A pit, a hole; an artificial pond; deepness, as of a well (My.; ಊರವರು ಬದಿಸುವ ನೀರಿನ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆ G.). ನೀರಿನ ಹೊಣ್ಣು (ಕಬ್ಬಿ, ಕುಣ್ಣು G.).
ಹೊಣ್ಣೆ hōṇḍē. — ಹೊಣ್ಣೆ ಮರ. The small tree *Cerbera Odollam* Gaert. (St. & Pl.).
ಹೊತ್ತಗೆ hōṭṭagē. Tbh. of ಪುಸ್ತಕ (Smd. 95. 849).
ಹೊತ್ತಯಿ hōṭṭaru. = ಘಿತ್ತಡ, etc. At day-break (Bp. 29, 29).
ಹೊತ್ತಾಯಿ hōṭṭāyī. = ಘಿತ್ತಡ, etc. Day-break; at day-break (C.; ಮುಂಜಾನೆ, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ G.). ಹೊತ್ತಾಯಿ (My.). See Sp. s. ಬಯ್ಯು.
ಹೊತ್ತಿಗೆ hōṭṭigē. = ಹೊತ್ತಿಗೆ. (Bp. 57, 29; B. 4, 188).
ಹೊತ್ತಿಸು hōṭṭisu. 1. = ಘಿತ್ತಿಸು, etc. To kindle, to light (as fire or a lamp, Bp. 16, 25; C.; B. 4, 157; 5, 186).
ಹೊತ್ತಿಸು hōṭṭisu. 2. = ಹೊತ್ತಿಸು 2. To put on one's self, to assume (Bh. 10, 8, 10).
ಹೊತ್ತಿಸು hōṭṭisu. 3. To cause to burn at the bottom of the cooking vessel, to bake too much (as bread, B. 5, 186).
ಹೊತ್ತು hōṭṭu. 1. = ಘಿತ್ತು 1, etc. To be kindled, etc. (Bp. 56, 85; Bh. 8, 26, 7; My.). ಮಂಕುಮಾಡು ಅದರ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತದೆ? — ಮತ್ತನಾದರೆ ಗಡ್ಡ ಹೊತ್ತದೆ? — ಅಧ್ಯಾಸವಲ್ಲದ ಹಾರವ ಅಧ್ಯಾಸಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡ್ಡ ಮಾನೆ ಹೊತ್ತಿತು (Prvs.).
ಹೊತ್ತು hōṭṭu. 2. = ಘಿತ್ತು 2, ಘಿತ್ತು 2, etc. The sun (C); time (C.; ಕಾಲ Si. 455); a day (in ಕ ಹೊತ್ತು, C.; B. 4, 20). ಕ ಹೊತ್ತಿಗೆ (Bp. 42, 83). ಬಯ್ಯನ ಹೊತ್ತು (ನಾಯಿ); ಹೊತ್ತು ತೀವುವದು (ಸೂತಮಾಸ, ವೈಜನ HIA.). ಹೊಣೆ ಬ್ಬುದಾರಿ ಎನೆಯಕ್ಕುವಪ್ಪು ಹೊತ್ತು (ಕಾಪ್ಪೆ); ತಕ್ಕ ಹೊತ್ತು (ಪ್ರಸ್ತಾವ,

ಅವಸರ Nr.). ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವ ಕೀಳ ಹೊತ್ತನದು (Bp. 4. ಮೃತ್ಯು ಬಲ್ಲಕೆ ವೇಳೆ ಹೊತ್ತಮ್ಬುದ? (76). ಸುಲ್ಮು ಹೊತ್ತು (ಅಭಿವಂಗ Mr. 492). ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒದಗಿದವನೇ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಗದವನೇ ಬಣ್ಣ (Prv.). See Bp. 14, 9; 22, 7; J. 20, 22; B. 2, 13, 43; B. 2, 34, 40, 45; 3, 17; 5, 100, 242, 294. — ಹೊತ್ತಿದ. — ಹಾದು. The sun to go down lower and lower (afternoon, My.). — ಹೊತ್ತು ಕಳೆ. = ಹೊತ್ತುಗಳೆ. (C.; B. 4, 2). — ಹೊತ್ತುಗಳೆ. — ಕಳೆ. = ಘಿತ್ತುಗಳೆ. To spend time, to lose time (J. 14, 4; 30, 26; C.; B. 1, 12; 3, 68, 77, 95; 5, 281). ಹೊತ್ತುಗಳೆಯೋಣ (ಯಾವನ G.). — ಹೊತ್ತು ಮಾತು To delay to procrastinate, to be dilatory (My.). — ಹೊತ್ತು ಮಹಿ. Time to be passed (for doing any business, My.). ಹೊತ್ತು ಮಾದವರೆ ಹೊತ್ತು ಹೆತ್ತವನಾದಾರೇ? (Prv.). — ಹೊತ್ತು ಮುಗು. The sun to set (C.). — ಹೊತ್ತು ಮೂರು The sun to rise (C.). — ಹೊತ್ತು ಸಾಧಿಸು To obtain or seize the proper moment; to look out or watch for an opportunity (B. 4, 20, 42, 80; My.). — ಹೊತ್ತು ಹುಟ್ಟು. The sun to rise (My.). — ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ. From time to time (J. 26, 6; C. B. 12; 3, 21; 4, 24). — ಹೊತ್ತೇರು. — ಎದು. The sun to rise higher and higher (before noon, My.). ಪುಷ್ಕರವು ಇಡ್ಡಿಯನ್ನಿರುವದದು ಒಡ್ಡುತ್ತು ತಪ್ಪು ನಡೆದರೆ ಹೊತ್ತೇಡು ತಪ್ಪು ಗದನೆ (Sp.). — ಹೊತ್ತೊತ್ತಿಗೆ. — ಒತ್ತಿಗೆ = ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ (B. 2, 45).
ಹೊತ್ತು hōṭṭu. 3. = ಘಿತ್ತು 3, etc. To be burnt at the bottom of the cooking vessel, etc. (C.). ಅವಳು ಆ ಹೊತ್ತಿದ ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ (B. 5, 186). ಹೊತ್ತು = ಅನ್ನ (ಭಿಕ್ಷು G.).
ಹೊತ್ತು hōṭṭu. 4. That is burnt at the bottom of a cooking vessel, etc. (ದಗ್ಧಕ, ಸುಟ್ಟ ಕಡ್ಡ).
ಹೊತ್ತು hōṭṭu. 5. = ಘಿತ್ತು 7, ಘಿತ್ತು 4. P. p. of ಹೊಡೆ (C.). — ಹೊತ್ತು ಬರೆ. To take upon the head and come (Bp. 32, 56). — ಹೊತ್ತು ಹಾಯ್ದು. To carry on the head and put or throw down (Bp. 49, 44).
ಹೊತ್ತು hōṭṭu. 6. = ಹೊತ್ತು 1, etc. P. p. of ಹೊಡೆ 1. — ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳು. To put on, as clothes (B. 3, 91; 5, 286, 297).
ಹೊತ್ತುಣ್ಣಲೆ hōṭṭuṇḷē. At day-break (My.). early (B. 1, 21).
ಹೊತ್ತುಣ್ಣಲೆ hōṭṭuṇḷē. = ಹೊತ್ತುಣ್ಣಲೆ. (My.).
ಹೊತ್ತುಣ್ಣಲೆ hōṭṭuṇḷē. = ಘಿತ್ತಡ, etc. The break of day. ಹೊತ್ತಡನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗೀ ಪ್ರಾತರ ಎನಿಸುಗು (Pr.).
ಹೊಡಕುಳಿ hōḍakuli. = ಘಿತ್ತಕುಳಿ. Affliction, etc (ಸನ್ಮಾತ Bh. 64). — ಹೊಡಕುಳಿಗೊಳ. — ಕೊಳ. = ಘಿತ್ತಕುಳಿಗೊಳ. (Bp. 53, 67; J. 8, 40; Bh. 1, 8, 5).
ಹೊಡಕೆ hōḍakē. = ಘಿತ್ತಕೆ, etc. A cover, a covering, a wrapper (ಪ್ರವಾರ, ಕಮ್ಬುಲ Nr.; Bp. 33, 11, C. B. 5, 254). ಹೊಡಕೆಯ ಸೀರೆ (ನೀರಿತ, ದ್ರವ್ಯತ Nr.). 2. a thatch, a roof. ಮನೆಯ ಹೊಡಕೆ (ಅಪ್ಪಾಡು, ಮಲ HIA.).
ಹೊಡಗಿಸು hōḍagisu. = ಘಿತ್ತಗಿಸು q. v., etc. (My.).
ಹೊಡರು hōḍaru. (= ಘಿತ್ತರ 3, etc.). The hollow of a tree (B. 2, 2; 3, 74); a hole in the ground (4, 192).

ಹೊದಲು *hōdalu*. **ಹೊದಲು**. = **ಘಟಕ**, etc. A bush, etc. (ಉಪ, ಸ್ತವ್ಯ, ಗುಲ್ಮ, ವೀರಧ, ಎಟಪ HIA.; Bh. 1, 20, 27, 55, 60; 3, 13, 26, 33; Sm. 85; My.). ಸೈಯಗೊಣ್ಣಿದ್ ಹೊದಲು (ಗುಲ್ಮ, ವೀರಧ, etc. Mr. 108). ಲತೆಯ ಹೊದಲು (ಗುಂಜ, ಲತಾಸಮಾಜ Nn. 133); ಹಲವು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಬ್ಬಿದ ಹೊದಲು (ವಲವು ಆವೇಷಗುಲ್ಮ, ಹಬ್ಬಿದವು ಮೆಳೆಗಳು 162). 2, a mass, a large number, a host, a herd (Bh. 6, 2, 4; 7, 17, 25). — **ಹೊದಲು**ಕ್ಕು. -**ಘಟಕ**. To form a herd (Bh. 3, 13, 16). — **ಹೊದಲು**ಗಟ್ಟು. -**ಘಟ್ಟ**. To form a mass, to assemble (v. l., Bh. 6, 7, 7). — **ಹೊದಲು**ದಿವಿ. -**ತಿವಿ**. A great striking or cuffing (Rām. 4, 3, 9). — **ಹೊದಲು**ಯಿ. -**ವಿವಿ**. To grow massive, numerous or abundant, to crowd (Rām. 1, 7, 14; 5, 9, 15; 6, 45, 3; Bh. 2, 2, 108).

ಹೊದಲು *hōdalu*. = **ಹೊದಲು**. (Si. 305; *only* in Si.).

ಹೊದಲು *hōdalu*. = **ಘಟಕ**, etc. To put over; to put on; to cover; etc. (My.). ಹುಲಿಯ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಹೊದಲು ಪಟ್ಟಿ ರಥ (ದ್ವೈಪ, ವೈಯಾಪ್ರ Nr.).

ಹೊದಿ *hōdi*. = **ಘಟಕ**, etc. To put on, as a cloth (Bp. 47, 47); etc. ಹೊದಿಯುವ ಬಟ್ಟೆ (ನೀಲತ, ಪ್ರಾಪ್ತ Si. 222).

ಹೊದಿಕೆ *hōdikē*. = **ಹೊದಿಕೆ**, etc. A cover, etc. (My.; ಅನ್ನರ್ಥ, ವ್ಯವಹಾರ, ಅವವಾರಣ, ಅನಿಧಾನ, etc. Si. 31). ಹುಲಿಯ ತೋಗಲು ಹೊದಿಕೆಯುಳ್ಳ ರಥ (ದ್ವೈಪ, etc. Si. 275); ಮರದ ಹರಿಗೆ ಹೊದಿಕೆಯುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ (ವಾರವ 276); ಗುಡಾರ ಮುನ್ನಾದ ಹೊದಿಕೆ (ಪರೀಕ್ಷಾ 439). 2, a roof. ಮನೇ ಹೊದಿಕೆ (ಛದಿಸ್, ಪಟಲ Si. 457).

ಹೊದಿಸು *hōdisu*. = **ಹೊದಿಸು**, etc. (Bp. 15, 21; C.). ಬಿಳಿಯ ಕವುಳಿಯಿಂದ ಹೊದಿಸಿದ ರಥವು (ಪಾಣ್ಡುಕವುಳಿ Nr.). ಕವುಳಿಯಿಂದ ಹೊದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತೇರು (ಕಾವುಳಿ, etc. Si. 275); ಮರದ ಹರಿಗೆ ಹೊದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತೇರು (ವಾಸ್ತ Si. 276); ಹೊದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮುಳ್ಳು (ಛದಿಸ್, ಭಾದಿ 381). ಹಬ್ಬದವನ್ನು ಹೊದಿಸುವವನು (G. 308). ತನಗೇ ಇಲ್ಲದವಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೇನು ಹೊದಿಸ್ಕಾರು? — ಹಬ್ಬದ ಹೊದಿಸಿದರೆ ಹುಡ್ಡು ಹೋದೀ ತೇ? (Prva.).

ಹೊದೆ *hōdē*. 1. = **ಘಟಕ**, etc. To put on; to put over; to wrap round; to cover (ಅಚ್ಚಾದನ Smṛd. Dh.; ಅವರಣ Sm. 98; Bp. 42, 4; My.). P. ps. ಹೊದಮ, ಹೊದಮ, ಹೊದಮ, ಹೊತ್ತು. ಕಾವಿಯ ಹೊದಮ ಹೋದಾತ ಯೋಗಿಯ ನ ಬೇಡ (Sp.). ಮೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊದಿರುವ ವಸ್ತ್ರ (ಪ್ರಾಪ್ತ, etc. Si. 224). ತಾಲು ಹೊದವನಾದರೂ ಹಾಲು ಬಿಟ್ಟುನೇ? — ಅಂಗದೇ ಮಾದ, ಗೋಗದೇ ಹೊದ (Prva.). — **ಹೊದ್ದು** ಕೊಳ್ಳು. To put on, etc. (C.; B. 2, 33; 3, 25; 4, 135). ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವ ಸೀರೆ (ಪ್ರಾಪ್ತ, etc. Nr.).

ಹೊದೆ *hōdē*. 2. = **ಘಟಕ**, etc. A quiver (ಶರಣೀತ Smṛd. Dh.; ದೋಣಿ Sm. 98; Bh. 3, 13, 22). ಕಣೆಯ ಹೊದೆ (ದೋಣಿ, ಬತ್ತಳಿಕೆ, ಮೂದಿಗೆ Kk. 40). 2, a bush, a thicket (My.; ಕುಂಜ Si. 413; ಗುಲ್ಮ, ಸ್ತವ್ಯ 442). — **ಹೊದೆಯೊತ್ತು**. -**ಬತ್ತು**. A quiver's hold (ತೋಣ, ಶರಾತ್ರಯ, ಶರಧ, etc., ದೋಣಿ Mr. 295).

ಹೊದಿಕೆ *hōdikē*. 1. = **ಬದ್ಧಿಕೆ**, **ಘಟಕ**, etc. Joined state, union; concord, friendship (My.).

ಹೊದಿಕೆ *hōdikē*. 2. = **ಹೊದಿಕೆ**. A cover, a wrapper (My.).

ಹೊದಿಗೆ *hōdigē*. = **ಘಟಕ**, etc. Union (see Nn. 105 & ಹೊದಿಗೆ). 2, that is joined to or appended :

an appendage, something subordinate or inferior (ಉಪಸರ್ಗನ, ಉಪಾಗ್ರ Mr. 451).

ಹೊದಿಸು *hōdisu*. 1. = **ಘಟಕ**. To join (v. t., Bh. 6, 7, 21); to put to, to affix, to attach (J. 30, 50). ರೋವೆಯ ಹೊದಿಸಿದ ದೋಣಿ ಮರ (ಗೋಪಾನಿ Nr.).

ಹೊದಿಸು *hōdisu*. 2. = **ಹೊಟ್ಟೆ**ನು, **ಹೊತ್ತಿ**ನು 2. To put on, as cloth, tiles, etc. (My.).

ಹೊದ್ದು *hōddu*. 1. = **ಘಟಕ** 1, **ಹೊತ್ತು** 6, **ಹೊದೆ**ದು. P. p. of ಹೊದೆ 1.

ಹೊದ್ದು *hōddu*. 2. = **ಘಟಕ** 2, etc. To join (v. i.); to come in contact with; to go or come near; etc. (Bp. 29, 7; 32, 45; 43, 82; 52, 23; 55, 7; 61, 37; Bh. 1, 8, 93; 6, 7, 21; Rām. 6, 45, 3; J. 6, 47; 22, 29; 25, 55). ಇದ್ದೋರ್ ಪೆದರನ್ ಅಭಿವಂಶಿಸುವ ಮದೆಯ ಶಬ್ದ ಹೊದ್ದಿರಲ್ (Mr. 5). ತನ್ನ ತಾನದಾವನ ಮುನ್ನ ಹೊದ್ದದು ಮಾಯ; ಉನ್ನತವ ವ್ವ ಗಣವೇದಿ ಬವವನು ಕುನ್ನಿಗಂಬವನೇ? (Sp.). ಮುತ್ತು ನೀರಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಮತ್ತೆ ನೀರವ್ವದೇ? ಸತ್ಯವನದಾದ ಜ್ಞಾನಿ ಸಂಸಾರವನು ಮತ್ತೆ ಹೊದ್ದವನೇ? (Sp.).

ಹೊದ್ದುಗೆ *hōddugē*. = **ಘಟಕ**ಗೆ, etc. Union, etc. (ಸಂ ಹರ, ಪೂರ್ವಗೆ Nn. 105, o. r. ಹೊದ್ದಿಗೆ).

ಹೊನ್ *hōn*. = **ಘಟಕ**, etc. Gold (ಹೇಮ, ಸ್ವರ್ಣ, ಪಾತರೂಪ, ಸುವರ್ಣ, ಭರ್ವ, etc. HIA.; ಕಲಧಾತ HIA.; ಸ್ವರ್ಣ, etc. Mr. 199; Āpr. 6, 82; Bp. 45, 37; 55, 14; 58, 31; Bh. 2, 18, 46); a gold coin, the half of a varaha (1 Rapee 7 As. 4 cash, My. as ಹೊನ್; Bp. 28, 5, 12; 29, 15; 40, 35). ಹೊನ್ನುಳ್ಳವಂ (ಧನಪತ್, ಅಸ್ತಿಮತ್ HIA.; ಧನಾಧ್ಯ Mr. 237). ಹೊನ್ನ ಪ್ರತಿಮೆ (ಹರಣಿ, ಹರಣಿಯು); ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯುಂ (ಅಪ್ಪು HIA.). ಹೊನ್ನನೂ ಬೆಳ್ಳಿಯನೂ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಟ್ಟದೊಡೆ ರೂಪ್ತ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೊನ್ನಂ ಕುಡುವದೇಗೆ ಕಲ್ಪತರು (Smṛd. 75). ಹೊನ್ನ ಬಯಲೆ (ನಿಕ್ಷೇಪ, ಉಪನಿಧಿ Mr. 56). — **ಹೊನ್ನಗನೆ**. = ಹನ್ನಗಾಣಿ, ಹೊನ್ನ ಗನ್ನೆ, ಹೊನ್ನಗೋನೆ, ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ q. v., ಹೊನ್ನಗೋನೆ. (My.; ದ್ರಾಹ್ಮ, etc. Si. 156). — **ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ**. = ಹೊನ್ನಗನೆ, etc. (G.). — **ಹೊನ್ನಗೋನೆ**. = ಹೊನ್ನಗನೆ, etc. (My.). — **ಹೊನ್ನಲಿಗೆ**. = ಹೊನ್ನಲಿಗೆ. A gold plate (Rām. 1, 17, 22; 3, 6, 58). — **ಹೊನ್ನಾವರೆ**. = ಪೂನ್ನಾವರೆ. A gold-coloured lotus (Grj. 2, 68). — **ಹೊನ್ನೇರ್**. -**ತೇರ್**. -**ರು**. = ಪೂನ್ನೇರ್. A gilt chariot (Bh. 3, 18, 41; J. 12, 15; Rām. 3, 2, 20). — **ಹೊನ್ನೊಡವು**. -**ತೊಡವು**. = ಪೂನ್ನೊಡವು. A gold ornament (Āpr. 6, 96). — **ಹೊನ್ನೊಣಿ**. A golden trough (Rām. 1, 18, 10). — **ಹೊನ್ನ**. -**ಅ**. = ಪೂನ್ನ. N. of a Kannaḍa author (Smṛd. 4); N. (C.; B. 4, 75). — **ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ**. -**ಕನ್ನೆ**. = ಹೊನ್ನಗನೆ, etc. A common weed, used as a potherb, Alternanthera sessilis R. Br. (C.; ದ್ರಾಹ್ಮ, ಮತ್ಸ್ಯಾಶ್ವ, ಸೋಮವಲ್ಲರಿ, ವಯಸ್ಸಿ Nr.; ಸ್ತನವಯೋ ಗನ್ನಿ Mr. 135; T. ಪೂನ್ನಂಗಣಿ; Tu. ಪೂಣಂಗಣಿ, ಪೂನ್ನಂಕಣಿ). — **ಹೊನ್ನಗುಟ್ಟು**. A golden knob or head (Grj. 6, after 56). — **ಹೊನ್ನಗೋನೆ**. = ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ. (My.). — **ಹೊನ್ನಣ್ಣೆ**. -**ಅಣ್ಣೆ**. A golden boiler (Rām. 1, 16, 53). — **ಹೊನ್ನ ತನ್ನಿಗ**. N. (Bp. 58, 8). — **ಹೊನ್ನಬೇವ**. N. (Bp. 9, 41). — **ಹೊನ್ನಬೇನು**. A cow of gold (Bp. 55, 15). — **ಹೊನ್ನನ್ನಣ**. -**ಅನ್ನಣ**. = ಪೂನ್ನನ್ನಣ. A golden palankeen (Rām. 1, 16, 13). — **ಹೊನ್ನ ಪುತ್ರಳಿ**. A golden puppet (Bp. 12, 6). — **ಹೊನ್ನಪ್ಪ**. -**ಅಪ್ಪ**. N. (C.). — **ಹೊನ್ನ ಬಟ್ಟಲ್**. A gold cup (Bp. 50, 4). — **ಹೊನ್ನಮ್ಲೆ**. -**ಅಮ್ಲೆ**. N. (My.). — **ಹೊನ್ನಯ್ಯ**. -**ಅಯ್ಯ**. N. (Bp. 45, 37; My.). — **ಹೊನ್ನವರೆ**. -**ಅವರೆ**. A common shrub with clusters of yellow flowers, Cassia auriculata Linn. (Z.). — **ಹೊನ್ನ**

Sp. 55, 7; My.); to go
dye, Rottleria
ಪೊನ್ನೆ; Sk. ಪನ್ನಾ

tree timber tree yielding a
a Roxb. (St & Pl: M. 53. 17
hr. 53. 17 53. 17 53. 17

ಹೊನ್ನೆ No. 1). — ಹೊನ್ನೆಹದಿ. The fire-fly (ಇನ್ನೂ ಗೋಪ, ಬ ದ್ಯೋತ, ಹ್ಯೋತಿರಿಂಗಣ, ತಮೋಮಣಿ G.).

ಹೊಪ್ಪಳ ಹೊಪ್ಪಳ. (fr. ಹೊಪ್ಪಳ). A blister occasioned by a burn (My.).

ಹೊಪ್ಪಳಿಸು ಹೊಪ್ಪಳಿಸು. To blister (v. i., Grj. 9, after 27; My.).

ಹೊಪ್ಪೆ ಹೊಪ್ಪೆ. Either of the two divisions (whether equal or not) into which a nut or fruit is broken, slit or cut (My.; cf. the terms s. ಹೊಪ್ಪೆ).

ಹೊಮ್ಮ ಹೊಮ್ಮ. 1. = ಹೊಮ್ಮ 1, etc., (ಹೊಮ್ಮ 4). Gold. — ಹೊಮ್ಮಟ್ಟರ. = ಹೊಮ್ಮಟ್ಟರ. A golden cup (Bp. 50, 12). — ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ. = ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ. (Smd. 193). A yellowish, brown or tawny colour (ಕದ್ದು, ಪಿಂಗಲ Nr.; ಬದ್ದು, ಕಾಂಡನವರ್ಣ Nr. 125; J. 25, 5). ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ (ಕಡಾರ, ಕಪಿಲ, ಪಿಂಗ, ಪಿಶಂಗ, ಕದ್ದು, ಪಿಂಗಲ); ಬಿಳಿದು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ (ಪಿಂಗ, ಪಿಶಂಗ, etc. Nr.). ಹೊಮ್ಮಣ್ಣದ ಗೋರಣ್ಣ (ಸಹಚರ, ಪೀತರೂಪಿ ಹಿ.). ಸೇವನಿಗೆ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣಮಾಡಿದ ಹೇಮಪ್ಪುಳೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಹೊಮ್ಮರಣಿ. A gold jar or vase (Bh. 8, 21, 4). — ಹೊಮ್ಮರಣ. A golden writ (Bh. 1, 12, 13; 8, 21, 12; 8, 23, 10). — ಹೊಮ್ಮದ. — ವದ. 1. A kind of gold cloth (Bh. 10, 4, 14). — ಹೊಮ್ಮದ. 2. To gild (Bh. 6, 4, 35). — ಹೊಮ್ಮದ. = ಹೊಮ್ಮದ. A kind of plantain (B. 2, 38). 2, the half-opened flower-sheath of the cocoa and betel-nut tree (My.). ಕಾಡಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮದಿ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹೊಮ್ಮದಿಹುಸುರಿ. The very young nuts of the hōmbāḥi (My.). — ಹೊಮ್ಮದಿವು. Gold soldering (Rām. 1, 13, 9). — ಹೊಮ್ಮದ. Gold dust (Bp. 23, 39). — ಹೊಮ್ಮರಾಲು. A gold-coloured goose. ಕರ್ಮದಿನ್ನವೆ ಹರನು ಚರ್ಮವ ತಾನುಟ್ಟನು, ಹೊಮ್ಮರಾಲು ಅನನಾದನು, ಗೋವಿಂದನ ಎಮ್ಮೆಯ ಕಾಡಂ (Sp.). — ಹೊಮ್ಮದ. = ಹೊಮ್ಮದ. (Rām. 3, 8, 14, 37, etc.; J. 18, 4; see ಹೇಮಮಗ). Cf. ಹೊಮ್ಮಗ. — ಹೊಮ್ಮದ. = ಹೊಮ್ಮದ. A shower of gold (Bp. 9, 33; 57, 88). — ಹೊಮ್ಮದ. A golden self-moving car (Bp. 27, 6; 34, 29). 2. = ಹೊಮ್ಮದ. — ಹೊಮ್ಮಲಿ. A gilt leather-rope (C. Bp. 41, 46). — ಹೊಮ್ಮಗುಳು. = ಹೊಮ್ಮಗುಳು. A medicinal garden plant with yellow heads of flowers, *Spilanthes acmella* Lin. var. *oleracea* Clarke; the name is also used for the wild-growing variety (ವಸುಷಾಲಕ Mr. 141; My.). — ಹೊಮ್ಮದಿಗಿ. A golden quiver (Bh. 8, 25, 4). — ಹೊಮ್ಮದಿ. = ಹೊಮ್ಮದ. (Rām. 6, 51, 84).

ಹೊಮ್ಮ ಹೊಮ್ಮ. 2. = ಹೊಮ್ಮ 2. — ಹೊಮ್ಮದ. = ಹೊಮ್ಮದ, q. v. (Rām. 6, 45, 3; 6, 52, 6; Bh. 1, 13, 61; 6, 6, 34).

ಹೊಮ್ಮಿಸು ಹೊಮ್ಮಿಸು. To cause to rise, etc. See ಹೊಮ್ಮ.

ಹೊಮ್ಮು ಹೊಮ್ಮು. = ಹೊಮ್ಮ, etc. To rise, to break out, to come forth (as chicken-pox, small-pox or vaccine-pox, My.); to egress (Rām. 6, 14, 21). See ಹೊಮ್ಮ.

ಹೊಯ್ ಹೊಯ್. 1. = ಹೊಯ್ 1, etc., ಹೊಯ್. To beat, etc.; to cast, to pour (Bp. 37, 44; 45, 6; 50, 7; 52, 9, 10; 61, 28; J. 20, 51, 26, 6; Bh. 1, 5, 8; 1, 10, 29; 2, 4, 6, 8; 2, 13, 47, 48; 3, 13, 34; C.; B. 1, 28). ಕಾಯ್ದು ಬಿಡುಗಡೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದದಿತ್ತೆನೆಂದ ಬಡದುಮ (ಅಮಿತ್ಯ Nr.). ಫುಜವ ಹೊಯ್ (ದಾಹಪ್ರಳಿಸು Bhn. 82). ಅಮಿಗಾಲ ಮದಿ ಹೊಯ್ದರೂ ಮುತ್ತುಗಳೆ ಮೂಡೇ

ಎಲೆ. — ತುಮ್ಮಾ ಹೊಯ್ದರೂ ಹವ್ವು ಹೋಗದು. — ಹಿನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಮದಿ ಹೊಯ್ದರೆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬರುವದು. — ಸೋರುವ ಮನೇಲಿ ಉಚ್ಚ ಹೊಯ್ದರೆ ಹಳ್ಳದ ಕಡೆಗೆ ಹಳ್ಳ (Prva.). — ಹೊಯ್ದಾಡು. — ಅಡು. = ಹೊಯ್ದಾಡು. (Bh. 1, 10, 37; My.). 2, to pour about (My.).

ಹೊಯ್ ಹೊಯ್. 2. = ಹೊಯ್. P. p. of ಹೊಯ್ 1, in ಹೊಯ್ ಕೊಳ್ಳು (My.). See Dp. s. ಬಗ್ಗಿ.

ಹೊಯ್ ಹೊಯ್. 3. = ಹೊಯ್ 2, etc. A stroke, a blow (Bh. 1, 10, 36); casting, etc. ಹೊಯ್ಯುವು. A club for beating (Bh. 1, 7, 16). — ಹೊಯ್ಯಯ್. = ಹೊಯ್ಯಯ್, q. v. (Bh. 2, 13, 27). — ಹೊಯ್ಯಡು. — ಕಡುಬು. = ಹೊಯ್ಯಿ ಗಡುಬು, q. v. (My.). — ಹೊಯ್ಯಾರ್. = ಹೊಯ್ಯಾರ್. Water that is poured (My.). — ಹೊಯ್ಯಾಲು. Milk that is poured or put (into the mouth of children, My.).

ಹೊಯಿ ಹೊಯಿ. 1. = ಹೊಯಿ 2, ಹೊಯ್ 1, etc. To beat, etc.; to cast (as types, C.; B. 4, 209), to pour. P. p. ಹೊಯಿದು. See Sp. s. ಹರಿ 4; Bp. 21, 10; 37, 42, 44. ಬಯ್ಯಿದಾಯಿಗೆ ಹೊಯಿದ ಬೆಟ್ಟು. — ಮುಟ್ಟು ಹೊಯಿದು ಅವ್ವರಿ ಕಾಸಿದರೆ ಉಮ್ಮೇಳಾದೀತೇ? (Prva.). — ಹೊಯಿದಾಟ. — ಅಟ. Beating, etc. (ಹೊಡೆದಾಟ G. 580). — ಹೊಯಿದಾಡು. — ಅಡು. = ಹೊಯ್ಯಾಡು. (Bhāgavata 3, 2, 48; G. 219). — ಹೊಯಿ ಹೊಯಿ. rep. (Bp. 37, 42).

ಹೊಯಿ ಹೊಯಿ. 2. = ಹೊಯ್ 3, etc. Beating; casting; pouring. — ಹೊಯ್ಯಯ್. = ಹೊಯ್ಯಯ್. Casting or moulding-work: a cast (of something else), a counterfeit, a likeness; likeness (ಸರಿ, ದೊರೆ, ವಡಿ, ಪಾಸಟಿ, ಎಣೆ, ಹೋಟಿ, etc., ಸಮಾನ ಸಿ.). — ಹೊಯ್ಯಿಗಡುಬು. — ಕಡುಬು. = ಹೊಯ್ಯಿಗಡು ಬು. A cake of which the dough is poured into a vessel and boiled in steam (C. Bp. 47, 42). — ಹೊಯ್ಯಿಗಲವು. (ಕಲವು). See Mr. 216 s. ಕ್ಷೇರಸ.

ಹೊಯ್ಯಿಗಿ ಹೊಯ್ಯಿಗಿ. Sand (My.; cf. ಪುಡಲ್). ಹೊಯ್ಯಿಗಿಲಿ ಬರೆದು, ಉಡೇಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹೊಯ್ಯಿತ ಹೊಯ್ಯಿತ. Beating; a stroke, a blow (My.).

ಹೊಯ್ಯಿಲು ಹೊಯ್ಯಿಲು. 1. = ಹೊಯ್ಯಿಲು, etc. Calling out, vociferation; noise (My.).

ಹೊಯ್ಯಿಲು ಹೊಯ್ಯಿಲು. 2. Beating, etc.; a stroke, a blow (Bp. 52, 9, 20; My.; see ಬಿಡು); the beating, i. e. the current or flow of a river or stream (My.).

ಹೊಯ್ಯಿಸಣ ಹೊಯ್ಯಿಸಣ. N. of a country. (ಕುಮರಿ) ಹೊಯ್ಯಿಸಣದೊಳ ಉದಿಸರಲ್ (ಭೂಮಿ Mr. 282).

ಹೊಯ್ಯಿಸು ಹೊಯ್ಯಿಸು. = ಹೊಯ್ಯಿಸು, etc. To cause to beat (as a drum, etc., My.); to cause to cut off (as a head, C.; B. 4, 80); to cause to beat, i. e. to cause to create (as a sound, Bp. 26, 22); to cause to cast or pour (My.).

ಹೊಯ್ಯು ಹೊಯ್ಯು. = ಹೊಯ್ 1, etc. ಹೊಯ್ಯುವದು (C.). ಸಟ್ಟಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ? ಅಳಿಯುತ್ತಾನೆ, ಹೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ (Prv.).

ಹೊಯ್ಯು ಹೊಯ್ಯು. = ಹೊಯ್ 2, etc., ಹೊಯ್ಯಿಲು 2. Beating (as of a drum, Rām. 3, 68); a stroke, a blow (Bp. 50, 6, 7; 52, 10, 13, 16, 18; Bh. 1, 19, 19; 3, 19, 50; 5, 8, 99). ಹಾದರಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ ಹೊಯ್ಯಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಸತ್ತ (Prv.).

ಹೊರಕೆ hōrēha. Nourishing: invigorating, re-
viving. ಕಟ್ಟಿ ಗನ್ನವ ಹೊರಕೆ (ಪ್ರಬೋಧನ, ಅನುಬೋಧ Nr.).

ಹೊರ hōra. = ಘಟ 2. The outside; outside; to
the outside; forth. Datives ಹೊರಕ್ಕೆ (My.; Si. 85. 393),
ಹೊರೆಯಕ್ಕೆ (Bp. 83, 18). — ಹೊರಲುಸುಲು. Breath exhaled
(S. Mhr.). — ಹೊರಕಡೆ. The outside. ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ ತಳರು
ಹೊರಣ ಮೂವನ ಸೊಪ್ಪು ಮುನ್ನಾದವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ
ದಾಕಲ ಹೊರಕಡೆಗೆ ಕಾಣುವನ್ನೆ ಎರಡು ಕಮ್ಮಗಳನ್ನ ಕಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟ
ದ್ವಾರಬನ್ನನದ ಚೌಕಟ್ಟು (ತೋರಣ, ಬಹದ್ದಾರ Si. 112). 2, a
public privy (My.). 3, evacuation of the bowels (My.,
in ಹೊರಕಡೆಯಾಗು). — ಹೊರಕೂಟ. An outer or other
connection, etc. (ಅನ್ನರ Mr. 531; Nn. 77). — ಹೊರೆಯರ್.
The outside (Bh. 8, 25, 4; My.). 2, another hand (Bp.
15, 10). 3, the upper part of the hand (Bp. 21, 49). —
ಹೊರಗಡೆ. -ಕಡೆ. The outside (C.; B. 5, 261). — ಹೊರಗಿರಿ.
-ಕಿರಿ 4. To go far outside: to jut, to project (Bp. 20, 12).
— ಹೊರಗುಡಿ. A tent that is outside (a wood, Bh. 3, 18,
34). — ಹೊರಗಿಡವು. -ಕಿಡವು. To throw to the outside: to
allow to burst forth or come out (as a laugh or fear
(B. 5, 143. 164). — ಹೊರ ಚೆಲ್ಲು. To pour out (My.). 2,
to flow over, to be spilt (C.; G. 67). — ಹೊರತನಕ. So far
as the outside (B. 3, 34). — ಹೊರದವಡೆ. The outer side
of the lower cheek (My.), or of the jaws (Si. 214). —
ಹೊರ ನೂಕು. To push outside, to remove (Bp. 21, 30).
— ಹೊರ ಪಡಿಸು. To make public (My.). — ಹೊರ ಪಡು. To
become public (My.). — ಹೊರಪಾಯ. A camp that is
outside (Ü. Bp. 42, 18; Bh. 8, 18, 34). — ಹೊರದಾಗಲು.
The outer door or gate (My.; Si. 112; ಅಲಿನ್ದ, ತೋರಣ G.).
— ಹೊರದಾಹೆ. The outside (Bh. 8, 17, 42). — ಹೊರ ಬೀದು.
To come forth (B. 3, 31. 86. 68. 75; 4, 22. 40. 49. 113.
119); to sally; to escape (Bh. 1, 8, 21). 2, to come out,
to become public (My.), to be detected (My.; G. 226). —
ಹೊರಮಗ್ಗಲು. The outside (C.; B. 4, 70). — ಹೊರಮುಟ್ಟು.
The outer space about (a house, etc., My.). — ಹೊರಮುಡಿ
ಸು. -ಪಡಿಸು. = ಪೊರಮುಡಿ, q. v. (Bp. 50, 21. 22). — ಹೊರ
ಮರಿ. -ಪರಿ. To flow forth (Bh. 3, 19, 12). — ಹೊರಮಂಡು.
= ಪೊರಮಂಡು, q. v. (My.). — ಹೊರಮುಚ್ಚಕ. A small
annual plant, Biophytum sensitivum D. C. (Z.). — ಹೊರ
ಮೆಯ. = ಪೊರಮೆಯ. The outside (C.; B. 4, 140). — ಹೊ
ರವಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಹೊರಮುಡಿಸು, etc. (Bp. 42, 19; 48, 52).
ಹೊರವಡಿಸಲು ಪಟ್ಟವನು (ನೀಕಾಸಿತ, ಅವಶ್ಯವು Nr.). — ಹೊರವ
ಡು. -ಪಡು. = ಪೊರಮುಡು, q. v. (Bp. 18, 53). P. ps. ಹೊರವ
ಟ್ಟು, ಹೊರವಟ್ಟು (Bp. 12, 48; Rām. 4, 3, 4. 5). ಕೂಪಾದಿಗಳ
ನ್ನ ಉದಕ ಹೊರವಟ್ಟು ಚಕ್ರಾಕಾರದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸುತ್ತಿ
ದ್ದದು (ಚಕ್ರ, ಪುಟಭೇದ, ಮೊರಡು Nr.). — ಹೊರವಣ್ಣಿಸು. = ಹೊ
ರವಡಿಸು, etc. ಬಣ್ಣಿಯನ್ ಊರ ಹೊರವಣ್ಣಿಸಿದಂ (Bh. 1, 10,
29). — ಹೊರ ವಳಯ. = ಹೊರ ವಳೆಯ, etc. (Rām. 6, 13, 3;
Bh. 1, 6, 1). — ಹೊರ ವಳೆಯ. = ಪೊರ ವಳೆಯ. Environs,
surroundings; the state of being about in a circle. ಹೊರ
ವಳೆಯದ ಕಾವಲುನು (ಪರಿಧಿ, ಪರಿಚರ Nr.). — ಹೊರನಾಡ್. =
ಪೊರನಾಡ್, etc. A buttock; the posteriors, the buttocks
(ನಿವಟ್ಟು Nr.). ಹೊರನಾಡಲಿ ಇದ್ದ ಕುಣಿಕೆಗಳೆರಡು (ಕುಣುಂದರ
Nr.). — ಹೊರವುಕ್ಕಡ. -ಉಕ್ಕಡ. A guard-house outside a
town or near the borders of a country (My.). — ಹೊರ
ತಾಲ. A stake outside (the town, Bh. 6, 1, 7). — ಹೊರ
ಸುತ್ತ. = ಹೊರ ವಳೆಯ. (My.; G.). — ಹೊರ ಸೂಸು. = ಪೊರ
ಸೂಸು, q. v. (Bh. 1, 20, 60). — ಹೊರಸೊಪ್ಪು. The outer

foliage; the rind. ಮರದ ಹೊರಸೊಪ್ಪು (ತೃಡ್, ವಲ್ಲ, ವಲ್ಲು
Hlā.). — ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿಸು. To cause to arise, come forth
or spring up; to produce or create. (ದಾಲಿ) ತನ್ನ ವನ್ ಅಡಿ
ಸುವ ಕೆಳದಿಯರ ತಣ್ಣವನು ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತ, ಸುಖಮುಖವ ಹೊರ
ಹೊಮ್ಮಿಸುತ್ತ (Pril. 3, 30). — ಹೊರ ಹೊಮ್ಮು. To rise; to
come forth; to break out (as chicken-pox, etc., My. = ಹೊ
ಮ್ಮು); to sprout, to shoot. ಹೊಸತಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿದ ಪತ್ರ
ಪುಷ್ಪ ಫಲಾದಿಗಳ ಗೊಂಚಲು (ವಲ್ಲರಿ, ಮಂಜರಿ Nr.). — ಹೊರ ಹೊ
ದಿಗೆ. rep. (Bp. 25, 27. 31; 26, 22; 28, 26). — ಹೊರ ಹೊರ
ದು. To go forth, to egress (C.; Bp. 26, 31; B. 5, 59. 144.
262). — ಹೊರಾಯ. -ಅಯ. = ಹೊರಮುಟ್ಟು. (My.).

ಹೊರಗು hōragu. = ಘಟಗು, etc., ಹೆದಗು, ಹೊರಗಿ, ಹೊರ
ಜ್ಜು. The outside (Bp. 37, 46; 60, 6). Declension:
ಹೊರಗಣ, ಹೊರಗಿನ, ಹೊರಗಿನದ (C.; B. 2, 6), ಹೊರಗಿನದ (C.;
B. 4, 83). ದಾಗಲ ಹೊರಗಣ ತೋರಣ (ತೋರಣ, ಬಹದ್ದಾರ);
ಹೊರಗಣ ದಾಗಲೆನ್ನ, ಎಷ್ಟು (Nr.). ಮಣಿಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕಿರು
ಕುಣಿಕೆಪರ್ಯಂತ ಮಾಗಿ ಉಕ್ಕ ಕೆಯ್ಯ ಹೊರಗು (ಕರಫ, ಮೇಗಿಯ
Nr.). ಕುಡಿಕಟ್ಟಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು ಅದವದೇ ತನಿರಸವ, ಹೊರಗಣ
ಸೋಗಿ ಅಗವನ್ನೆ? (Sp.). ಹೊರಗಿನ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಬಹುದು,
ಬಳಗಿನ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಗದು (Prv.). — ಹೊರಗಿತ್ತ ನೂಕು.
-ಅತ್ತ. To push far away (Bp. 18, 84). — ಹೊರಗಿನ ಆಚ
ರಣೆ. External practice or observance of established
rules (B. 5, 279). — ಹೊರಗಿನ ಸಾಲ. A loan taken from
strangers (My.); a loan taken by strangers (My.).

ಹೊರಗಿ hōragē. = ಘಟಗಿ. etc. The outside (Bp.
57, 32); outside, without (Bh. 1, 8, 70; 2, 13, 32;
ಬಹನ್, ಚಾಪ್ಪ Si. 475; C.). ಚನ್ನಿಗನ್ ಅನುವಾಯ ಹೊರಗಿ
ಹಾಕುವರು (Dp. 1). ಬೆಕ್ಕು ಪಂಚರವನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ಹೊರಗಿ
ತಡೆಯುವವು (B. 3, 30). ಬಳಗಿನ ಹತ್ತಿ ಹೊರಗಿ ಬರುತ್ತದೆ (4, 27).
ಹೊರಗಿ ಹೋಗುವ ಮಾರಿ ನನ್ನ ಮನೇ ಹೊಕ್ಕು ಹೋಗು! ಅನ್ನ
ಹಾಗಿ. — ಹೊರಗಿ ಭಕ್ತಿ, ಬಳಗಿ ಕತ್ತಿ. — ಹೊರಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೋಟಿ,
ಬಳಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಹೋಟಿ (Prvs.). ಊರ ಹೊರಗಿ, ಮನೆಯ ಹೊ
ರಗಿ, etc. (C.). — ಹೊರಗಾಗು. -ಅಗು. = ಪೊರಗಾಗು. To be-
come or be outside: to be excluded. ಆಕಾಶ ಹೊರಗಾದ
ಪಂಚಭೂತ (ಅಮೃತವರ್ಷಪಂಚಭೂತ Nn. 82). 2, to become
free or exempt from, to be liberated from (as from
trouble, offence, etc., My.). 3, to be absent or fail. ಶ್ರೀ
ಗುರುಸ್ಥಿರಭಕ್ತಿಯದು ಹೊರಗಾಗಿ ಕೋಟಿವಿಧಗಳಂ ಪ್ರತಿಯೋಗ
ದರಿ ಹರಭಕ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ನಿಷ್ಠಲವು (Bp. 39, 24). 4, to
have to go to some outer part of the house: (a woman)
to get her courses (My.). — ಹೊರಗಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put
out of anything; to put outside, to put out of caste
(Bp. 18, 10; My.); to treat contemptuously. ಹೊರಗಿಕ್ಕಲು
ಪಟ್ಟವನು (ಅಪಧ್ಯಸ್ತ, ಇಕ್ಕುತ, etc. Nr.). — ಹೊರಗಿಡ. -ವಿಡ.
To drag outside (Bp. 28, 27).

ಹೊರಜ್ಜು hōrajju. = ಹೊರಗು, etc. — ಹೊರಜ್ಜಾಗಿ ಬರು.
To come outside or round (a village, etc., without
touching it, My.).

ಹೊರಟು hōratu. = ಹೊರಟ್ಟು. P. p. of ಹೊರಡು. (C.).
ಹೊರಡಿಸು hōradisu. To cause to go outside
or out of; to turn out; to cause to start
(My.). ಹಡಗಿನೊಳ ಹೊಕ್ಕು ಬರುವ ನೀರನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸುವ
ಪಾತ್ರ (ನೇಕಪಾತ್ರ, etc. Si. 85).

ಹೊರಿದು hōradu. To go outside or out of;
to come forth; to egress; to set out; to

Digitized by Google

ಎರಡನೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಅಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (5, 129). ಕೆಲಸದ ಹೊರ್ದುಗ ಮತ್ತೇ ನೂ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ (5, 132). ಇನ್ನೂ ಮಾತುಗಳು ವಿವಾಂಸರ ಹೊರ್ದುಗ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ (5, 169). ದೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಹೊರ್ದುಗ ಮೋಕ್ಷ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. — ನೀರು ಹಕ್ಕಿಕ್ಕೆ ಹೋದೀತೇ ಹೊರ್ದುಗ ದಿನಗೆ ಹೋದೀತೇ? — ನೋಡ ಕೂತರೆ ಪ್ರಣ ಹೊರ್ದುಗ ಹೇಗೆ ಬೀವಿಸೀ ತೇ? — ಪಾಯಸವಾದರೂ ಅಯಾಸದ ಹೊರ್ದುಗ ಸಿಕ್ಕದು. — ಓರಿಯಾದಿ ಮಾಡದ ಹೊರ್ದುಗ ದಾಯಾದಿ ಕೇಳ. — ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಹಣವಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರ್ದುಗ ಗತಿ ಇಲ್ಲ. — ಭೂತವಾದರೂ ಭುಕ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹೊರ್ದುಗ ಭೀತಿ ತಪ್ಪದು. — ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಣ ಕೂಸಾದರೂ ಅತ್ತ ಹೊರ್ದುಗ ಬಾಲು ಕೊಡರು (Prva.). — ಹೊರ್ದುಗ ಮಾಡು. To except, to exempt (ಎನಾಯಿಸು, ಬಿಡು G.).

ಹೊರ್ದುಗೇ hōrdugē. = ಹೊರ್ದುಗೇ, etc. Joining; that is appended: something subordinate or inferior (ಉಪಾಗ್ರ, ಉಪಸರ್ಜನ HIA.).

ಹೊಲ್ ಹೊ. = ಹೊಲೆ 2, q. v. Meanness, badness, etc. ಹೊಲ್ಗಾ ನುಡಿವನಂ (ಕದ್ವದ, ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ HIA.; ಗರ್ಹ್ಯ ವಾದಿ Mr. 240). ದ್ವಾಹ್ಯಣಿಕೆ ಹೊಲ್ ಕೆಯ್ಯದು (ಅಲ್ಪಹ್ಯಣ, ಅವ ಧ್ಯ HIA.). — ಹೊಲ್ಲಂ. — ಅಂ. = ಪೊಲ್ಲಂ. A mean, bad man. ಇಲ್ಲದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾ ಹೊಲ್ಲನನ ಜನರಿಗೆ; ಅಲ್ಲದ ಗುಣವುಳ್ಳ ಅರಸಿಂಗೇ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕಡ್ಡಿದೆಯು ಬೇಕು (Sp.). — ಹೊಲ್ಲಹ. — ಅಹ. Mean, bad, improper, disagreeable, etc. (Bp. 18, 40; 21, 14). ಹೊಲ್ಲಹ ನಾತ (ದುರ್ಗನ್ಯ); ಹೊಲ್ಲಹ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾಪಹ, ಎಪಹ, etc. Nr.). ಹೊಲ್ಲಹ ವಸ್ತು (ಅರ್ವ, ಅಣಕ, ವಪಸದ, ಅಧಮು HIA.). — ಹೊಲ್ಲಹವನು. — ಅವನು. A mean, contemptible man (ಕಟ್ಟರ, ಕುಪ್ಪಿತ HIA.).

ಹೊಲ ಹೊಲ. 1. = ಹೊಲೆ, etc. — ಹೊಲಗೇರಿ. — ಕೇರಿ. = ಹೊಲೆ ಗೇರಿ (My.). ಉಂದಿದ್ದ ಕಡೆ ಹೊಲಗೇರಿ. — ಉರು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊಲ ಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದು (Prva.).

ಹೊಲ ಹೊಲ. 2. = ಹೊಲೆದು. P. p. of ಹೊಲ, in ಹೊಲ ಕೊಳ್ಳು (C.; B. 5, 124).

ಹೊಲ ಹೊಲ. 3. = ಹೊಲ. A plough-field; a corn land (ವಲಜ, ಕ್ಷೇತ್ರ Si. 413; C.; Bp. 18, 12. 70; 60, 22. 23; Bh. 1, 8, 48; 3, 13, 16); etc. ಹೊಲ ಬಲ್ಲದುದು (ಕಲ, ಸಮ್ಯಕ್ Nr.). ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹುಲಿಯ ಕಾಟ, ಮನೆಗೆ ಬನ್ನರೆ ನುಸಿಯ ಕಾಟ. — ಹೊಲ ಹೆಚ್ಚುಗಾಯಿತು, ಒಡೆಯನ ಕಣ್ಣು ಕೆಮ್ಮುಗಾ ಯಿತು. — ಹೊಲವೆಲ್ಲ ಹಾದಾಯಿತು, ಹಿಡಿಸೂದಿಗೆ ಬಡಿದಾಟ. — ಹೊಲೆಯನ ನವ್ವಿ ಹೊಲವ ಹೊಗ ದಾರದು, ಕುಳ್ಳನ ನವ್ವಿ ನೀರಿಗಿದಾಯ ದಾರದು. — ಹೊಲದ ಹತ್ತಿ ಹೊಲದಲ್ಲೇ! ನಿನಗೆ ವೊಡ ಉದ್ದ, ನನಗೆ ಮಾರು ಉದ್ದ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಹೊಲಾ ಬಿತ್ತಿ ನೋಡು, ನೆಲಾ ಸಾಂಸಿ ನೋಡು! — ನೇಗಲು ಹುತ್ತರೆ ಹೊಲ, ಹಾಲು ಇದ್ದರೆ ಗೋವು. — ಪೋಲಿಯವನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೇರಿ ಉಣ್ಣೇ? — ಫರಾ ನೋಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಹೊಲಾ ಹೂಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು. — ಬೇರಿ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ್ಗೆ ಕಾಯೋದು ಯಾರು? (Prva.). — ಹೊಲ ಮಾಡು. To till the ground (C.; B. 5, 81). ಹೊಲ ಮಾಡುವನ (ಕರ್ವಕ G.). — ಹೊಲದವರೆ. — ಅವರೆ. = ಅವರೆಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಹೊಲಮೇರೆ. A boundary, a limit (ಅವಳಿ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಸೀಮ, etc. HIA.; ಸೀಮೆ, ಆಘಾಟ Mr. 188). — ಹೊಲಹೊಲಸದಹ. (Rām. 5, 8, 50; ತದಕ, a cutter?).

ಹೊಲಗೆ ಹೊಲಗೇ. = ಹೊಲಗೆ. (C.; B. 5, 294).

ಹೊಲತಿ ಹೊಲತಿ. = ಹೊಲತಿ. A low-caste woman (Bp. 57, 57; My.).

ಹೊಲಬಿಗ ಹೊಲಬಿಗ. = ಹೊಲಬ್ಬಿಗ. A circumspective, clever man (Bp. 35, 35).

ಹೊಲಬು ಹೊಲಬು. = ಹೊಲಬು. A way; a manner, a mode, a circumstance (Bp. 25, 7; Rām. 3, 2,

20; Abhā. 1, 31); proper manner. ಹೊಲಬನದಾಯದ ಮಾತು ತಲೆದಾಗಿಯೆದ್ದನ್ನೆ, ಹೊಲಬದಿತು ಬನ್ನ ನುಡಿದರೆ ಆ ಮಾತು ಫಲವಕ್ಕದನ್ನೆ (Sp.). ಹೊಲಬನದಾಯದ ಗುರುವು, ತಿಳಿಯಲದಾಯದ ಶಿಷ್ಯ, ನೆಲೆಯನಾರಯ್ಯದುವದೇತಮ್ ಅನ್ನಕನು ಕೊಳನು ಹೊಕ್ಕನ್ನೆ (Sp.). — ಹೊಲಬುಗಿದು. — ಕೆಡು. = ಪೊಲಮ್ಬುಗಿದು. The way (or direction) to be lost; to become bewildered (ದಿಗ್ಗ ಮಣಿ Rmd. Dh.). — ಹೊಲಬುಗಿದು. — ಕೆಡಿಸು. To destroy the ways or rules: to transgress ad libitum (Bh. 5, 8, 14). — ಹೊಲಬುಗಿದು. — ಕೆಡು. = ಹೊಲಬುಗಿದು. (Bp. 40, 26). — ಹೊಲಬುದಪ್ಪ. — ತಪ್ಪ. = ಪೊಲಮ್ಬುದಪ್ಪ. (Dp. 158, 1).

ಹೊಲಸ ಹೊಲಸ. = ಹೊಲಸು. (B. 5, 83. 205. 292).

ಹೊಲಸತನ ಹೊಲಸತನ. = ಹೊಲಸುತನ. (B. 5, 31).

ಹೊಲಸು ಹೊಲಸು. = ಹೊಲಸು. Nastiness; nasty matter, filth, impurity; dirtiness; nasty (ಅವ ಕರ, ಕಚ್ಚರ, ಮಲಿನ G.; C.; B. 1, 6; 3, 32; 4, 24. 225. 226; Dp. 54); disagreeableness (disagreeably, Bp. 4, 25). ಹಡಗದೊಳಗಿನ ಹೊಲಸು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೋರೆ (ಅಪ್ಪಿ); ಹೊಲಸು ನಾಡುವ ಹಣ (ಕುಣವ G.). — ಹೊಲಸುಮಾತು. An obscene word (My.).

ಹೊಲಸುತನ ಹೊಲಸುತನ. The state of being nasty, impure, etc. (C.; B. 3, 31).

ಹೊಲಿ ಹೊಲಿ. = ಹೊಲೆ 1. To sew (Bp. 18, 29; 23, 8; Ā. Bp. 47, 46; C.; B. 5, 275). ಪಾದರಕ್ಕೆ ಗಳನ್ನು ಹೊಲಿಯುವವನು (ಪಾ ದೂಕ್ಯತ್, etc. Si. 338); ಪಾದದಿನ್ನ ಹೊಲಿಯಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಊತ, ಸ್ಯೂತ, ಉತ 382). ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕ್ಕೆರ ಬೇಡ, ಅದುವವನ ಎಡಕ್ಕೆರ ಬೇಡ (Prva.). ಹೊಲಿಯೋಣ (ನೇವನ G.).

ಹೊಲಿಗೆ ಹೊಲಿಗೇ. = ಹೊಲಿಗೆ, ಹೊಲಗೆ. Connection (Ch. v. 19); sewing; needle-work (C.; B. 5, 146. 277).

ಊತ ಸ್ಯೂತ ಎನ್ನುವ ನೂಲನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಲಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುಗು (Nr.).

ಹೊಲಿಸು ಹೊಲಿಸು. To cause to sew, to have sewed (C.; B. 1, 26; 2, 7).

ಹೊಲು ಹೊಲು. P. p. of ಹೊಲ, in ಹೊಲು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಹೊಲೆ ಹೊಲೆ. = ಹೊಲೆ q. v., ಹೊಲೆ 1. The lochia (ರಜಸ್, ಪುಷ್ಪ, ಅರ್ತವ, ಮುಟ್ಟು Si. 188; My.). ಹೊಲೆ ಕೆಡಲು (ನಿಷ್ಕಲೆ Mr. 302). ಹೊಲೆಯಾದವಳು (ರಜಸ್ತಲೆ, ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಣಿ, ಮಲಿನ, ಪುಷ್ಪವತಿ, ಮತುಮತಿ, ಉದಕ್ಕೆ Si. 188); ಹೊಲೆ ನಿನ್ನ ಹೋದ ಮುಡಕ ಯನ್ನಾವಳು (ನಿಷ್ಕಲೆ, ವಿಗತಾರ್ತವೆ 188); ಹೆಂಗಳ ಹೊಲೆ (ರಜಸ್ 464). 2. taint, pollution, defilement; impurity; meanness, etc. (C.). ಮುಕ್ಕಾದ ಹೊಲೆಯೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟೋದು ಜಗವೆಲ್ಲ; ಮುಟ್ಟಿ ಬೇಡೆನ್ನ, ತೊಲಗುವ ಹಾರ್ವ ತಾ ಹುಟ್ಟಿದನೆಲ್ಲ (Sp.). ಎಂಜಲು ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ, ಸಂಜೆಗತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲ, ಅಂಜಕೆಯವ್ವು ಧಯವಿಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವೆಮ್ಮ ಅಂಜನವರಲು (Sp.). ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ, ಗಂಗಗೆ ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ. — ತೊಲೆಯಿನ್ನ ಹಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಲೆಯಿನ್ನ ಭ್ರಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. — ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದವನ ಮಾತು ಹೊಲೆಗಿನ್ನ ಹೆಚ್ಚು (Prva.). — ಹೊಲೆಗಲಸು. — ಕಲಸು. To have one's self intermixed with pollution (of caste), to be defiled (Bp. 55, 6; 57, 38). 2, to defile (55, 9, 12). — ಹೊಲೆಗಿನ್ನರ. — ಕೆನ್ನರ. A vulgar lute, a lute of the Candālas (ಪಾಣ್ಡಾಲಿಕೆ, ಕನ್ಡಾಲವೀಣೆ, ಪಾಣ್ಡಾಲವಲ್ಲಕೆ Nr.). — ಹೊಲೆಗೆಡು. — ಕೆಡು. To be ruined by any pollution (as a house, My.). — ಹೊಲೆಗೆರೆ. — ಕೇರೆ. = ಹೊಲಗೆರೆ. A street of pollution or filth: a street or place where outcasts or Hūlīyas live (Bp. 30, 28; 49, 30; C.).

— ಹೊಲೆಸಾಟು. A bad state or mode. See Sp. s. ಮೇ. — ಹೊಲೆಮನ. An impure, base mind (Abhā. 2, 82). — ಹೊಲೆಮನ. A room appropriated to a woman in her courses (My.); a lying-in chamber (My.). — ಹೊಲೆಯ. — ಅ 3. = ಘೋರಿಯ, q. v. A low-caste man, a Hōleya (ದಿವಾಕರ್ತಿ Hlā., Mr. 479; ಚಣ್ಣಾಲ, ಪ್ಲವ, ಮಾತಂಗ, ದಿವಾಕರ್ತಿ, ಜನಂಗಮ, ನಿಪಾದ, ಶ್ವವಚ, ಅಸ್ತೀವಾಸಿ, ಚಾಣ್ಣಾಲ, ಪುಕ್ಕನ Nr.; ದಿವಾಕರ್ತಿ, ಘೋರಿಯ Nn. 152; Bp. 21, 44; 56, 49, 50; Bh. 8, 25, 40; 6, 3, 48; Dp. 24; C.; B. 5, 123). ಕೊಲುವ ಕೆಯ್ಯಳು ಪೂಜೆ, ಮೆಲುವ ದಾಯೊಳು ಮನ್ತ್ರ; ಸಲೆ ಪಾವವೆರೆದ ಮನದೊಳು ಪೂಜವನು ಹೊಲೆಯಗು ಕಷ್ಟ (Sp.). ಹೊಲೆಯನ ಪಾಯಸ ಹಾರುವನಿಗೆ ಯಾಕೆ? — ಹೊಲೆಯನ ನಮ್ಮ ಹೊಲವ ಹೊಗ ಹಾರದು, ಕುಕ್ಕನ ನಮ್ಮ ನಿರಂಗಿಯ ವಾರದು. — ಹೊಲೆಯನ ಇಷ್ಟ ಲಿಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿಯ ಕೇಡು. — ಹೊಲೆಯ ಹೊತ್ತು ಅಡಿಯ, ಕಟ್ಟಲಿಗೆ ಕಾಯ್ ಅಡಿಯ. — ಹಾರುವ ಮಾಡುವ ದು ಪಿಣ್ಣಕ್ಕೆ, ಹೊಲೆಯ ಮಾಡುವದು ಪಿಣ್ಣಕ್ಕೆ (Prvs.). — ಹೊಲೆಯರ ಕಾಗೆ. A raven (Pr.). — ಹೊಲೆಯರ ಹೊಲೆಯ. A very low Hōleya (Bp. 56, 48). — ಹೊಲೆಯವ. — ಅವ. A nasty man (My.). 2, a Hōleya (ಚಣ್ಣಾಲ, etc. Sl. 341; ಮಾತಂಗ 409). — ಹೊಲೆಯಾಗಿದು. — ಅಗಿ-ಇರು. (A woman) to be in (her) courses (My.). — ಹೊಲೆಯಾರು. — ಅಳು. A low-caste servant. ಹೊಲೆಯಾಗಿಗೆ ಒನ್ದು ಮನೆಯೊಳು ಸೆವೆಯಾಯಿತು (Prv.). — ಹೊಲೆಯೂರು. — ಊರು. A nasty village (i. e. the yōni). See Prv. s. ಹುಟ್ಟು 1. — ಹೊಲೆ ಹೊರೆ. Impurity to be attached (Bh. 6, 3, 48).

ಹೊಲ್ಲ hōlla. 1. = ಘೋ. Meanness, impropriety, etc. (Bp. 40, 47, 49; Bh. 7, 1, 9). ಅಳ ಹೊಲ್ಲ ಅಡಿನ, ಕೆಳ ಹೊಲ್ಲ ಕೋಡಗನ, ಅದು ಕೋವಪೂವರೊಳ ಹೊಲ್ಲ, ಮೂರ್ಖನ ಗೆಳೆ ತನ ಹೊಲ್ಲ (Sp.). ಬೇಡಂಗ ಕೊಡ ಹೊಲ್ಲ, ಅಡಂಗ ಮದೊ ಹೊಲ್ಲ, ಬೇಡುಮ್ಪುವಂಗ ಬಡ ಹೊಲ್ಲ, ದ್ವಿಜನಿಗೆ ನಾಡ ನುಡಿ ಸಲ್ಲ (Sp.). ಅಡಿ ಹುಸಿಯು ಹೊಲ್ಲ, ಕೂಡಿ ತಪ್ಪಲು ಹೊಲ್ಲ, ಕಾಡುವ ನೆಣ್ಣ ಬರ ಹೊಲ್ಲ, ಮಾನಿಗೆ ನಾಡ ಮಾತೊಲ್ಲ (Sp.). ಅದಾವ ಇರದಿರ ಹೊಲ್ಲ, ಕರಿಯು ಬೆಡಹಲು ಹೊಲ್ಲ, ಅದೆಯದೊರೊಳಗಿರ ಹೊಲ್ಲ, ಬೊರೆಗಳಿಗೆ ಸಂಮಾತು ಹೊಲ್ಲ (Sp.). ಎನ್ನಪ್ಪನಾದರೂ ಮದ್ರಿಯಾ ಹಗೆ ಹೊಲ್ಲ; ಎನ್ನಕ್ಕು ಮ್ ಅರಸ ಮುನಿದರೆ ಆ ಮದ್ರಿಯನ್ನೆಳೆತಕ್ಕು (Sp.).

ಹೊಲ್ಲ hōlla. 2. (fr. ಘೋ 1 = a ಹೊಲೆ). Joining, uniting (T. ಪಲ್ಲರ). — ಹೊಲ್ಲಾಹೊಲ್ಲಿ. (Smd. 220, o. r. in Mdb. MS. ಹೊಲ್ಲಾಹೊಲ್ಲಿ). A close fight.

ಹೊಲ್ಲಮೆ hōllamē. = ಘೋಮೆ, etc. Badness, etc. (ಪ್ರತ್ಯಯ Hlā.).

ಹೊಲ್ಲಯಿಸು hōllayisu. To join (v. t. p.). ಹೊಲ್ಲಯಿಸಿದಂ or ಹೊಲ್ಲೊಸಿದಂ (Smd. 189).

ಹೊಲ್ಲವೆ hōllavē. = ಹೊಲ್ಲಮೆ, etc. (ಅಪಕಾರ, ದ್ವೇಷ Hlā.).

ಹೊಲ್ಲಹ ಹōllaha. = ಹೊಲ್ಲಹು, ಹೊಲ್ಲಹ, ಹೊಲ್ಲಹು. Badness, impropriety, contumeliousness; reproach, blame. ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹವನ್ ಇಕ್ಕುವ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಯೋಗ, ಅಧ್ಯಾಪ್ಯಾನ Nr. a). (For another ಹೊಲ್ಲಹ see s. ಹೊಲರ).

ಹೊಲ್ಲಹು hōllahu. = ಹೊಲ್ಲಹ, etc. ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹಂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನುಡಿದ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಕಂಪನ, ಅಭಿಪಾಸ Nr. a).

ಹೊಲ್ಲಿಯ ಹōlliya. (ಹೊಲ್ಲೆಯ). = ಘೋಲಿಯ. See Kk. s. ಘೋಲಿ.

ಹೊಲ್ಲೆಹ ಹōllēha. = ಹೊಲ್ಲಹ, etc. (ವಾರ್ತ Nn. 138; Bp. 38, 32; 47, 44; 51, 50; Bh. 2, 13, 35). — ಹೊಲ್ಲೆಹಗಿಯ್. To perpetrate bad, savage actions. ಹೊಲ್ಲೆಹಗಿಯ್ವನು (ನೃಕಂಪ, ಕ್ರೂರಕರ್ಮಕೃತ್ Hlā.).

ಹೊಲ್ಲೆಹು hōllēhu. = ಹೊಲ್ಲಹ, etc. (Bh. 1, 8, 39; 2, 28). ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲೆಹನ್ ಇಕ್ಕುವ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಯೋಗ, etc. Nr. a). ಹೊಲ್ಲೆಹ ಜರ್ವ (ತಿಪಿಪ್ಪ Hlā.) ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲೆಹಂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನುಡಿದ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಕಂಪನ Nr. b).

ಹೊಸ hōsa. 1. = ಒಸ, ಘೋ q. v. Newness, freshness, etc. (Bp. 48, 24; 47, 10; C.; B. 2, 4, 22, 37; ಅಪಾರ್ತ ಕಂಪನ G.). — ಹೊಸ ಅಗಸ. A new washerman. ಹೊಸ ಅಗಸ ಗೋಣಿ ಬಗದ (Prv.). — ಹೊಸ ಅತ್ತೆ. A new mother-in-law ಹೊಸಲು ದಾಟುವಾಗಲೇ ಹೊಸ ಅತ್ತೆಯನ್ನ ತರ ಬೇಕು (Prv.). — ಹೊಸ ಒಲುಮೆ. New or novel love (Bp. 27, 2). — ಹೊಸ ಕಣಿ. A new arrow (J. 13, 20). — ಹೊಸ ಗತಿ. A novel way (J. 22, 46). — ಹೊಸ ಗುಪ್ತ. Fresh ghee (ಶ್ವತಃ ಗವೇನ Hlā.). — ಹೊಸ ನೀರು. Fresh water, i. e. water lately come into a tank or to-day brought home (C.). ಹೊಸ ನೀರು ಬನ್ನ, ಹದೊ ನೀರು ಕೊಟ್ಟ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಮುಕು (Prv.). — ಹೊಸ ಪೇಡೆ. A new market-place; N. (My.). — ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ. New cloth (ಅನಾಪತ, etc. Sl. 221). — ಹೊಸ ಬೆಣ್ಣೆ. Fresh butter (Bp. 42, 2). — ಹೊಸ ಮುಡಿ. Newly washed clothes (Bp. 21, 9). — ಹೊಸ ಮುಡಿ. A new vessel (Bp. 55, 29). — ಹೊಸ ಮನೆ. A new house (Dp. 4). ಹೊಸ ಮೆಲೆ ಹೊಗುತ್ತಾ ಕಾಗೆ (that has a bad omen) ಕೊಣ್ಣಲಿ ಇಟ್ಟ ಕೊಣ್ಣು ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹೊಸ ಮನೆ. = ಘೋ ಮನೆ q. v. (Bh. 6, 2, 6). — ಹೊಸ ಮಾತು. A new word; news (My.). — ಹೊಸ ಮೋಹ. New (not old) love. ಹಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಕೆಮ್ಮ, ಕಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಹಂಸೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯರಳ ತನಿಗಮ್ಮ, ಹೊಸ ಮೋಹ ನಿಲ್ಲವು; ನೋಡು! (Sp.). — ಹೊಸ ರೊಟ್ಟಿ. Fresh bread (B. 2, 111). — ಹೊಸ ವರ. A new gift (Bp. 23, 13). — ಹೊಸ ಡ್ರಾ. New cloth (ನೂತನಾವುರ Nn. 27). — ಹೊಸ ವೈದ್ಯ. A new doctor. ಹೊಸ ವೈದ್ಯನಿಗಿನ ಹದೋ ರೋಗಿ ವಾಸಿ (Prv.). — ಹೊಸ ಸೀರೆ. New cloth, a new garment (ಅಪಾರ Hlā.; ಅಪಾರ ನವಾವುರ, etc. Nr.). — ಹೊಸ ಹೊಸ rep. (B. 2, 22, 48, 3, 90).

ಹೊಸ hōsa. 2. P. p. of ಹೊಸೆ 1, in ಹೊಸ ಹೊಸರು. (Bp. 14, 17; 18, 28).

ಹೊಸ hōsa. 3. P. p. of ಹೊಸೆ 2, in ಹೊಸ ಹೊಸರು. (Bp. 16, 21; 57, 18).

ಹೊಸಕು hōsaku. = ಉಸಕು, ಉಸಗು, ಉಸುಕು; ಉಸುಕು ಹೊಸಕು. To rub anything between the hands or with the foot (My.; cf. ಹೊಸೆ 1).

ಹೊಸಗು hōsagu. = ಹೊಸಕು, etc. (My.).

ಹೊಸಗೆ hōsagē. 1. = ಒಸಗೆ 1, ಒಸಗೆ, ಘೋಸಗೆ, ಘೋಸಗೆ Joy; etc. (My.). 2. = ಮುಕುಪಾನ್ತಿ (My.).

ಹೊಸಗೆ hōsagē. 2. = ಒಸಗೆ 2, ಹೊಸಗೆ 2. Report, news, tidings (My.).

ಹೊಸತಿಲು hōsatilu. ಹೊಸತಿಲ್. = ಘೋಸತಿಲ್. A door-sill, a threshold (ಗೃಹಾವೃತಕ, etc. Hlā.; ದೇವರ Mr. 199). — ಹೊಸತಿಲುಗಡ್. — ಇಡ್. A hole made by burglars under a threshold (Bp. 31, 3).

ಹೊಸತು hōsatu. = ಘೋಸತು 1, etc. That which is new, fresh, novel, etc.; newness, etc. (ವರ, ನವ, ನವೀನ, ನೂತನ, ಅಭಿನವ, ನೂತ್ Hlā.; Bp. 24, 27; 34, 53; 32, 22; 38, 52; 47, 18; 60, 19; Bh. 6, 2, 1; My.). ಒಸತಾಗಿ ಮೂಡಿದ ಮೋಳೆ (ಅಂಕುರ); ಹೊಸತಾಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸವು ವತ್ತ ಪುಪ್ಪ ಫಲಾದಿಗಳ ಗೊಂಡಲು (ವಲ್ಲರ. ಮೂವು Nr.). ಒಸ

ತಾಗಿ ಮಲತ ಮೊಳೆ (ಅಂಕುರ Si. 119); ಹೊಸತಾದದು (ಪಾರದ 431). ಹೊಸತು ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ, ಹದತು ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ (Prv.). — ಹೊಸ ತು ಹೊಸತು. rep. (Bp. 8, 48).

ಹೊಸದು hōsadu. 1. = ಹೊಸತು, etc. (ಪ್ರತ್ಯಗ್ರ, ಅಭಿನವ, ನವ್ಯ, etc. Si. 374; C.). ಹದದು ಮಾತು ಹೊಸದಿಲ್ಲ, ಬಿಳಿದು ಮಾತು ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹೊಸ ಹೊಸದು. rep. (B. 5, 269). ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವನು (ಪ್ರಗಲ್ಭ, etc. Si. 359).

ಹೊಸದು hōsadu. 2. P. p. of ಹೊನೆ 1, in ಹೊಸ ಹೊಸ ದು. See Bp. 8. ಹೊಸ 2.

ಹೊಸದು hōsadu. 3. P. p. of ಹೊನೆ 2 (My.; see Bp. 8. ಹೊಸ 3).

ಹೊಸಬ hōsaba. = ಹೊಸವು. A new man (Bp. 21, 20; C.; B. 4, 157; 5, 48).

ಹೊಸಬಿಗ hōsabiga. A wonderful man (Bh. 7, 4, 2).

ಹೊಸಲು hōsalu. = ಬಸಲು, ಹೊಸಲಿಲು, etc. (My.).

ಹೊಸಿಗೆ hōsigē. 1. = ಹೊಸಗೆ 1, etc. Joy; etc. (My.). — ಹೊಸಿಗೆಪ್ರಸ್ತ. = ಪುತುತಾಸ್ತಿ (My.). — ಹೊಸಿಗೆದಾಗಿಣ. Distribution of cakes at the ಪುತುತಾಸ್ತಿ (My.).

ಹೊಸಿಗೆ hōsigē. 2. = ಹೊಸಗೆ 2, etc. Report, etc. (My.).

ಹೊಸಿಲು hōsilu. = ಹೊಸಲು, etc. (My.).

ಹೊನೆ hōsē. 1. = ಹೊನೆ 1. To churn; to rub, to generate fire by friction. P. ps. ಹೊಸದು, ಹೊಸ ದು. ಕಚ್ಚೆ ಹೊನೆವ ಕೋಲು (ಅರಣಿ Hlā.). ಯಾಗಾಗ್ನಿಯ ಹೊನೆವ ಮರಂ (ಅರಣಿ Nr.). ಹೊಸವ ಕೋಲ್ (Bp. 18, 28). ಹಸಿಯ ಸಮಾಧಿಯ ತನ್ಮು ಹೊಸದರುಣ್ಣೇ ಕಚ್ಚು? ಎತಯಗಳುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯಂಗೆ ಗುರುಕರುಣ ವಶವರ್ತಿಯಹುದೇ? (Sp.).

ಹೊನೆ hōsē. 2. = ಹೊನೆ 3. To twist, etc. (C.; Bp. 42, 2; B. 2, 42). P. ps. ಹೊಸದು, ಹೊನೆದು, ಹೊಸು.

ಹೊಸ್ತಲ hōstala. = ಹೊಸ್ತಲು. (G. 72. 189. 270. 499).

ಹೊಸ್ತಲು hōstalu. = ಹೊಸಲಿಲು, etc. (B. 4, 199). ಹಾಳು ಹೊಸ್ತಲು (ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣೆ, etc. Si. 110). ಹೊಸ್ತಲು ದಾಟುವಾಗ ಲೇ ಹೊಸ ಅತ್ತಿಯನ್ನ ತರ ಬೇಕನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹೊಸ್ತಿಲು hōstilu. ಹೊಸ್ತಿಲ್. = ಹೊಸಲಿಲು, etc. (ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣೆ, ದೇಹಲಿ Nr.; J. 5, 68; My.). ಪ್ರಸ್ತಪ್ರಯೋಜನ ಎದ್ದರೆ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲೇ ಕಾಣುವದು (Prv.).

ಹೊಸ್ತು hōstu. 1. = ಹೊಸತು, etc. That is new, etc.; newness, etc. (My.; ಪ್ರತ್ಯಗ್ರ, etc. Si. 374). ಹೊಸ್ತಾಗಿ ದ್ದದು (ನೂತನ, etc. Dhv.). ಹೊಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಗಸ ಗೋಣೀ ಒಗದ, ಹದದಾದರೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವದೇ ಪ್ರಯಾಸ (Prv.; cf. the Prv. 8. ಹೊಸ ಅಗಸ).

ಹೊಸ್ತು hōstu. 2. P. p. of ಹೊನೆ 2. (My.; Si. 381).

ಹೊಳ hōla. = ಹೊಳದು, ಹೊಳೆದು. P. p. of ಹೊಳ 1, in ಹೊಳ ಹೊಳೆ (Bp. 27, 28; Rām. 3, 6, 48; Bh. 1, 17, 10; J. 2, 40; 6, 10; 11, 10; 15, 10).

ಹೊಳಕಿಸು hōlakisu. To cause to appear (Rām. 6, 54, 27.).

ಹೊಳಕು hōlaku. 1. To make one's appearance, to appear, to become manifest (Bh. 1, 7, 32; Rām. 3, 6, 48. 58; 3, 7, 15; 6, 11, 2; 6, 30, 14; 6, 50, 28).

ಹೊಳಕು hōlaku. 2. Lustre, shine (cf. ಪೊಳಕು?). ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದೆ ಹೊಳಕು ಕಟ್ಟೇತೇ? (Prv.).

ಹೊಳಚು hōlaṣu. To pare off (Bp. 48, 25; see s. ಉಳಿ 4).

ಹೊಳತ hōlata. Lustre, shine (My.).

ಹೊಳದು hōladu. = ಹೊಳೆದು. P. p. of ಹೊಳೆ 1. (Bp. 27, 28; 25, 5).

ಹೊಳವಿಸು hōlapisu. 1. = ಹೊಳೆಯಿಸು, ಹೊಳಿಸು. To brandish (as a sword, My.).

ಹೊಳವಿಸು hōlapisu. 2. To make bright, to scour, to furbish (My.).

ಹೊಳಪು hōlapu. = ಹೊಳಪು 1, etc. Radiance, etc. (C.; B. 4, 124. 225). ಬಹಳ ಹೊಳಪು (ಸುಷಮ, ಪರಮಶೋಭೆ Si. 32).

ಹೊಳಲೆ hōlalē. = ಬಳಲೆ. (My.).

ಹೊಳವು hōlavu. = ಹೊಳವು. (My.).

ಹೊಳಸು hōlasu. = ಹೊಳೆಯಿಸು, etc. To cause to roll, to cause to welter (Bh. 3, 18, 14); to cause to move about or to and fro (6, 3, 2).

ಹೊಳಹು hōlahu. 1. = ಹೊಳಪು, etc. Radiance, etc. (ಸ್ವರಣ, ಸ್ವರಣ Nr.; Rām. 3, 4, 25; J. 12, 20; 30, 10; Bh. 1, 15, 19; 6, 2, 6). — ಹೊಳಹುಗಿಡು. -ಕಿಡು. Radiance to be destroyed: to become gloomy (ನಿಃಪ್ರಭ Nr.). — ಹೊಳಹು ನುಡಿ. Bright, cheering speech (ಶಾಸ್ತ್ರ Mr. 84).

ಹೊಳಹು hōlahu. 2. = ಹೊಳಪು 2. A swing, a ham-mock (ಪ್ರೇಮ, ಪೂಪು Nr. 129).

ಹೊಳಹು hōlahu. 3. The neck of a lute. ಎಣೆಯ ಹೊಳಹು (ಪ್ರವಾಲ, ಎಪಂಚ Nn. 7).

ಹೊಳಿವಿಕೆ hōlivikē. Shining, shine (Cb. 106).

ಹೊಳಿಸು hōlisu. = ಹೊಳವಿಸು 1, etc. ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಳಿಸು (ಝಳಿಸಿಸು G.).

ಹೊಳೆ hōlē. 1. = ಹೊಳೆ 1. To be radiant or bright, to shine (Bp. 18, 2; 26, 13; 32, 6; 61, 66; Rām. 1, 13, 6; 6, 30, 9; Bh. 4, 4, 36; 6, 3, 18; J. 13, 51; C.; Si. 176; B. 1, 18). P. ps. ಹೊಳದು q. v., ಹೊಳೆದು. ಹೊಳವ ಅರಳಲೆ (Prill. 3, 25).

ಹೊಳೆ hōlē. 2. = ಹೊಳೆ 2. To roll: to fail (as a promise, J. 4, 2).

ಹೊಳ್ಳಿಸು hōllisu. = ಹೊಳಕಿಸು, etc. To cause to roll (v. t., My); to roll (v. t., My.). 2, to cause to escape one's grasp (Bh. 6, 4, 34; 7, 4, 54).

ಹೊಳ್ಳು hōllu. 1. = ಹೊಳ್ಳು, q. v. Hollowness; etc. 2, a worthless person (Bp. 21, 40; 58, 20). ಮರನ ಹೊಳ್ಳು (Bh. 1, 19, 23. 25). — ಹೊಳ್ಳುಗು. -ಅಗು. To become worthless or vain (as abstract meditation, Bh. 3, 5, 21); to become hollow or empty (My.). — ಹೊಳ್ಳುಹಿತ. -ಹಿತ. The dealing out of harmless blows (Bh. 1, 13, 5). — ಹೊಳ್ಳುಕಣ. A hollow, strengthless arrow (Bh. 8, 23, 44). — ಹೊಳ್ಳುಗಲೆ. -ಕಲೆ. = ಪೊಳ್ಳುಗಲೆ. To despise, to scorn. ಏಳ್ಳು ಮಾತಿನಿಂದ ಹೊಳ್ಳುಗಲೆಯುತ್ತಾನೆ (Prv.). 2, deprive of

strength (Bh. 8, 28, 19). — ಹೊಕ್ಕುನಾಡು. — ಮಾತು. = ಘುಕ್ಕು ಮಾತು. An empty, vain word (Bh. 8, 22, 27). — ಹೊಕ್ಕು ವಾಡು. — ವಾಡು. To run about to no purpose (Bh. 1, 14, 34); to fly fruitlessly (8, 25, 17). — ಹೊಕ್ಕೆಬೆ. — ಎದೆ. Cowardice (J. 28, 10). — ಹೊಕ್ಕೆಬೆ. — ಎಕ್ಕು. Barren sesamum (ತಿಲಸಿಂಹ, ತಿಲವೇಣು, ಪಣ್ಣತಿಲ Hk., Nr.).

ಹೊಕ್ಕು hōllu. 2. = ಹೊಕ್ಕು, etc. To roll, etc. (My.). — ಹೊಕ್ಕು. — ಅಡು. To roll about (v. i.), etc. ಹೊಕ್ಕು ಮನುಷ್ಯ ತಾವು ಸುಕ್ಕುಸಂಸಾರದೊಳು ಮುಳಿದಿಡು, ಮಾಯೆಯೆದ್ದವಳ ಬಲಿಯೊಳು ಹೊಕ್ಕುಮತಿಹರು (Sp.).

ಹೊಕ್ಕುಗ hōlliga. = ಹೊಕ್ಕುಗ. A man destitute of strength, a weak man (Bh. 8, 24, 40).

ಹೊಕ್ಕೆ hōllē. 1. = ಹೊಕ್ಕೆ 1. A nostril (C.; B. 4, 88).

ಹೊಕ್ಕೆ hōllē. 2. = ಹೊಕ್ಕೆ 2. — ಹೊಕ್ಕೆಹಾವು. A kind of amphibiaena (My.).

ಹೊಕ್ಕೆಗ hōllēga. = ಹೊಕ್ಕುಗ. (J. 4, 21).

ಹೊಲಲ್ hōlal. ಹೊಲಲು. = ಘಿಲ್, etc. A town (Bp. 40, 36; 57, 47; Rām. 8, 2, 16; 6, 58, 6).

ಹೊಲಲ್ hōllē. = ಘಿಲ್ 1. A river (ನದಿ Nn. 11, 40; C.). ಹೊಲೆಯ ವೇಗ (ಸ್ತೋತ್ರ N. 465). ಹೊಲೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಮಹಿ (ನದೀ ಮಾತೃಕ Mr. 94). ಹೊಲೆ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗನ ಮಿಡು. — ಹೊಲೆಗೆ ಹಾಳುವದಾದರೂ ಅಳಿದು ಹಾಳ ಬೇಕು. — ಹೊಲೆಗೆ ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಹಳೆಯೇನು? ಮದೆಯೇನು? — ಹೊಲೆಗೆ ನೆನೆಯ ದ ಕಲ್ಲು ಮದೆಗೆ ನೆನದೀತೇ? — ಹೊಲೆಗೆ ಪರ್ಯವರ ಒಟ, ದೊರೇ ಪರ್ಯವರ ದೂಡಿ. — ಹೊಲೆ ಮೂಗಾವದ, ಅನ್ನ ಕೆರಾ ಕಳಬುವದು ನ್ನೇ? — ಹೊಲೆಗೆ ನೀರಿಗೆ ದೊಣ್ಣೆ ಪ್ರನಾಯಕನ ಅಪ್ಪನೆಯೇ? — ಮದೆಗೆ ಹದವಾ, ಹೊಲೆಗೆ ಹದವಾ ಹಾಗೆ (Prva). ಹೊಲೆಯ ನೀರೊಟ್ಟು ನೇ ಅಳಿಯ ಬಹುದೆನ್ನರೇ ಅಳಿಯ ಬಹುದೆನ್ನು ಎನ ಬೇಕು; ಮೂರ್ಖನ ಕಳೆಯಲಕವಲ್ಲ (Sp.). — ಹೊಲೆಬುಕ್ಕು. A spinous shrub growing in salt marshes, the holly-leaved acanthus, Acanthus ilicifolius Lin. (St. & Pl.). — ಹೊಲೆನಕ್ಕುಮರ. = ನಾಡುಮೈಲೆಮರ. (St. & Pl.). — ಹೊಲೆವಾಸಾರದ ಮರ. A valuable timber tree with showy purple flowers, Lagerstroemia flos reginae Rotz. (Z.). — ಹೊಲೆ ಹಳ್ಳ. dupl. (G. 106; 5, 298).

ಹೋ ಹō. 1. = ಹೋ, q. v. Going, etc. — ಹೋಗಲು. — ಕಾಲ. The time of going or going away: death (My.).

ಹೋ ಹō. 2. = ಹೋ. A common particle used in stopping (ನಿವಾರಣಾರ್ಥ śmd. 398; ಹಾ, ನಿಲಿಸುವದು, ಬೇಡ ಮ್ನುದು Nn. 140; Bp. 9, 32; 55, 52; ಕೆ. 1, after 79), in rejoicing (Bp. 17, 14), in fear (26, 28), in pain (38, 10) or sorrow (50, 7). — ಹೋಯನ್. — ಎನ್. To utter ಹೋ (Bp. 28, 60, 63). — ಹೋ ಹೋ. rep. (Bp. 8, 17; 22, 80; 44, 10; 52, 13).

ಹೋ ಹō. A particle used in calling (Sk.; ಸಮ್ಪೀಧೆ Mr. 537), challenging (Sk.), surprise (Sk.), and remembering (ಸ್ತೋತ್ರ 587).

ಹೋಕ hōka. = ಹೋಕ, q. v. A goer, etc. See ಹೇ, ತಿಟ್ಟ, ದಾರಿ, ಹಾದಿ.

ಹೋಕು hōku. The state of anything being gone: a defect, a fault (My.; T. ಹೋಕ್ಕು). ಹೋಕ ಬುದ್ದ ಕೆಲಸ ನಾಕದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಕು (Prv.).

ಹೋಕೆ hōkē. Going: a way, a passage, a

means (My.; Tē. ಒಕೆ, ಘೋಕ, ಘೋಕ; T. ಹೋಕ್ಕು; H. ಹೋಕ್ಕು).

ಹೋಗಿಸು hōgisu. = ಹೋಗಿಸು. To cause to go, etc. (My.).

ಹೋಗು hōgu. 1. = ಹೋಗು 1 q. v., etc. To go: etc. (C.); to go on (Bp. 50, 49); to go near, to embrace sexually (see Sp. below). ಹೋಗು ದಾರು. ದು (ಗಹನ, ಕಲಿ); ಹೋಗು ದಾರದ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾಪ್ತು, ದುರ್ಗ Mr. 73). ಹೋಗು ದಾರದನ್ನಾಡು (ಅಶ್ವರ, ಅಸಂಗತ Nn. 75). P. p. ಹೋಗು (C.); relative P. p. ಹೋದ; relative present ಪಾಸುಪಾಸು ಹೋಗುವ (C.), ಹೋದ (Bp. 28, 37; 45, 34). ಹೋಗು q. v. 3rd person singular imperfect ಹೋಯು (C.), ಹೋಯು (Bp. 14, 9), ಹೋಯು (C.); 3rd person imperative ಹೋಗು (Bp. 51, 30; C.); 2nd person plural imperfect ಹೋದಿರಿ (Bp. 23, 86, instead of the old form ಹೋದಿರಿ). In common language ಹೋಗು is frequently joined to a P. p. ಅವನು ಬೆನ್ನು ಹೋದರು (Bh. 1, 8, 89). ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದು (ಪ್ರಮಾದ, etc. SI. 71); ಹತ್ತರ ವಾಲಿ ಹೋಗು (ಅನಿ 85); ರೋಗದಿಂದ ದುರ್ಬಲನಾಗಿ ಬೋಗಿ ಹೋದವರು (ಸ್ತೋತ್ರ 208); ಸತ್ತು ಹೋದವನು (ಮೃತ 243); ಸೋತು ಹೋದವರು (ದಾಟ, etc. 296); ಸೀದು ಹೋದ ಅನ್ನ (ಧನ 2, etc. 313); ಕಾಮ ಹೋದದು (ಪ್ರಾಕ 475). — ದಾಸಿಯನು ಹೋಗುವಾಗ ಎಂ ಹತ್ತರ ಕೆಯ್ಯ, ಹೇಸಿ ತೊಲುವವಳು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಆಯುಷ್ಯ ನಾಕವಾನು (Sp.). ಹೋಗು! ಅದ್ವೀದಿಲ್ಲ, ಹೋಗಿ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ — ಹೋಗಿದ್ದ ಊರಿಗೆ ಆಗದಿದ್ದ ಚೀಟಿ. — ಹೋದ ಪುಟ್ಟ, ಬನ್ನ ಪುಟ್ಟ, ಪುಟ್ಟ ಕಾಳೆ ಗೆ ನೀರಿಲ್ಲ. — ಹೊದರೆ ಕಾಸಿ, ತಾಲ್ಲದಿವರೆ ಗಾಸಿ, ತಾಲ್ಲರೆ ವಾಸಿ — ಹೊದರೆ ಒನ್ನು ಕಲ್ಲು, ಬನ್ನರೆ ಒನ್ನು ಹಣ್ಣು. — ಹೊದ ಬನ್ನ ಹೊದವರು. — ಹೋದೆಯಾ, ಬೀಡೆ? ಅನ್ನರೆ ಬನ್ನಿ ದಳಸ ಕಣ್ಣೆಯನ್ನ. — ಧಾನ್ತಿ ಹೋದರೂ ಧಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಮುಟ್ಟು ತಾಲ್ಲರೆ ಹತ್ತು ಹೋದೀತೇ? — ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯನ್ನು ಅನ್ನದ ಕೊಡವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೀಡ. — ಮಾತು ಬನ್ನಾಗ ಸೋತು ಹೋದವನೇ ಹಾದಿ (Prva). — ಹೋಗಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow or permit to go (C.; B. 3, 85, 194). — ಹೋಗು ಬರು. To go and come (B. 3, 126). — ಹೋಗು ಬಿಡು. To let go (Bp. 59, 13; 60, 13, 25). — ಹೋಗು ರಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. To remove; to make away with, to destroy, to kill; to dissipate (My.; SI. 225, 297, 333). ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಗುರಾಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಕೆಲಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹೋಗರಾಡು. — ಅಡು. To let go; to lose; to dissipate; to remove (a word), to fall in (a promise, My.). — ಹೋಗುರಾಡು. — ಅಡು. = ಹೋಗಗೊಡು (My.). — ಹೋಗು ಹೋಗು = ಹೋಗು ಹೋಗು. (Bp. 18, 4; B. 5, 305). — ಹೋಗುರಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು = ಹೋಗರಾಡು. (My.). ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೋದ, ಮದೀಪಾಳಿಗೆ ಹೋದ, ಇವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೋಗುರಾಡಿಸಿ ಬನ್ನ (Prv.). — ಹೋಗುರಾಡು. — ಅಡು. To throw away, to scatter, to squander, to dissipate (ಪ್ರಮಾದ, ದೃಢವನ śmd. Dh.; My.; Mhr. ಹೋಗುರಾಡಿಸು). ಇದ್ದದ್ದು ಮಾತಾಡಿ, ಇದ್ದವನು ಹೋಗುರಾಡಿ, ಉದ್ದ ಮರದ ತುದಿಯೋಲ, ಕೆಡು ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತನ್ನೆ (Sp.). 2, to abandon, to quit. ಹೋಗುರಾಡಿದರು (i. e. — ರೂ), ನುಡಿ ನೀಗುರಾಡಿದರು (i. e. — ರೂ, etc. (see Sp. a. ನೀಗುರಾಡು). 3, to lose (Bp. 21, 47; 22, 66; 42, 28; 34, 39, 41; 58, 44). 4, to discharge (as an obligation, Bh. 8, 24, 42). — ಹೋಗು ಹೋಗು rep. (Bp. 12, 1, 28, 10; 37, 13; 60, 6; B. 3, 100; 4, 5, 67, 150, 214).

ಹೋಗು hōgu. 2. = ಹೋಗು 2. Going; not coming about, failure. See ಅಗು. — ಹೋಗುರಾಡು. — ಅಡು = ಹೋಗುರಾಡು (My.).

ಹೋಗುವಿಕೆ hōguvikē. Going, etc. (Bh. 194, 24)

296. 390. 398. 395. 398. 399. 416; B. 5, 809). ತೀರ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಸಾತಿ Si. 424); ಆಗಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಅರ್ಥ, ನಿವೃತ್ತಿ 429); ಕಾಣ ಬಾರದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಅಸ್ತ, ಅವಶ್ಯಕತೆ 475).

ಹೋಲೆ ಹೊತಿ. = ಫೀಟಿ. Resemblance, likeness, similarity (ಸಂ, ದೊರೆ, ಪಾಸಟಿ, ಹೋಡು, ಹೊಯಿಕೆಯ, ಸಂಗಡ, etc., ಸಮಾನ ಸಿ.).

ಹೋಲೆ ಹೊತೆ. = ಫೀಟಿ. The hollow of a tree (see Nr. s. ಫೋಟಿ and ಹೋದಲ); a hollow, empty state (My.). ಹೊದಿಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹೋಲಿ, ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹೋಲಿ (Prv.). ಮರದ ಹೋಲಿ (ನಿಷ್ಕೃತ G.).

ಹೋಲೆ ಹೊತೆ. = ಫೋತ, etc., ಹೋತು q. v., ಹೋನ್ನು. (My.; ಸ್ತುಭ, etc. Si. 323; see ತಿಟ್ಟಿ-). ಹೋತನಿಗೆ ಗಡ್ಡವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.—ಮಾರಿಯ ಕಣ್ಣು ಹೋತನ ಮೇಲೆ.—ಮಾರಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋತ ಕನ್ನಿ ಕೊಡಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಹೋತ ಹೊತ. Tbh. of ಹೋತ. See ಮೇಘೋ.

ಹೋತಾರ ಹೊತಾರ. Tbh. of ಹೋತ (Smd. 104).

ಹೋತು ಹೊತು. = ಹೋತ, etc. A he-goat (ಸ್ತುಭ, ಸ್ತುಭ, ಭಾಗ, ವಸ್ತ, ಭಗಲಕ, ಅಹ Nr.; ಸ್ತುಭ, ಭಾಗ, etc. Mr. 184; ಅಹ Nn. 47; S. Mhr.; B. 3, 9; 5, 23; see Sp. s. K. ಯಾತ). ಹೋತಿನ ಗಡ್ಡ ನೂತನವನ್ನು, ಕೊಯಿದರೆ ಕೋತಿ ಅದೀತೇ? (Prv.).

ಹೋತು ಹೊತಿ. = ಹೋತ, ಹೋತಾರ. An offerer of an oblation or burnt-offering; a priest who at sacrifice invokes the gods or recites the hymns of the *ṛigveda*, a priest conversant with the *ṛigveda*.

ಹೋತು ಹೊತ. Anything intended or fit for offering with fire (generally clarified butter); the clarified butter so offered; an oblation with fire, a burnt-offering, a sacrifice. See ಎಲೆ.

ಹೋತ್ರ ಹೊತಿ. A sacrificing priest; the priest who offers the oblation. See ಅಸ್ತಿ.

ಹೋದ ಹೊದ. = ಫೀಟಿ. Relative P. p. of ಹೋಗು 1.

ಹೋನ್ನು ಹೊನ್ನು. = ಹೋತು, etc. A he-goat (ಅಹ, ಸ್ತುಭ, ವಸ್ತ, ಭಾಗ, ಭಗಲಕ, ಭಗ Hk.).

ಹೋಬಳಿ ಹೊಬಳಿ. A division of a talook (My.). — ಹೋಬಳಿತಾನ್ವೋಗ. The accountant of a hōbali (My.).

ಹೋಬಳಿದಾರ ಹೊಬಳಿ-ದಾರ. A chief of armed peons (My.; T. ಒಮ್ಮಡ್ಯೆ = ಕಾವಲ್, custody).

ಹೋಮ ಹೊಮ. = ಹಿಮ, etc. (My.).

ಹೋಮ ಹೊಮ. The act of making an oblation to the gods by casting clarified butter into the fire, accompanied with reciting mantras; an oblation of clarified butter, an oblation with fire, a burnt-offering; a sacrifice. ಹೋಮಕ್ಕೆ ಹೋದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಮ ಹಬ್ಬ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೋ?—ಹೋಮ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ಉಟ ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ?—ತೇಮಾನದಿನ್ನ ಹೋಮಾ ಮಾಡಿ, ಗುಮಾನ ಪಟ್ಟ.—ಸೇಮದಿದ್ದರೆ ಪ್ರತ, ಹೋಮದಿದ್ದರೆ ಕೋಫನ.—ಸೇಮ ಹೆಚ್ಚಿ, ಹೋಮ ಮಾಡಿ, ತಾನಿನ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಾಡುವವಾಯಿತು.—ಪ್ರೇಮದಿನ್ನ ಹೇಮ ಕೂಡಿಸಿ, ಹೋಮಕ್ಕೆ ತಣ್ಣ ತೀರಿಸಿದ.—ಸ್ನಾನ ತಪ್ಪಿದರೆ ಹೋಮದ ದಕ್ಷಿಣೆ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prvs.). — ಹೋಮ ಹವನ dupl. (My.).

ಹೋಮಕರಣ ಹೊಮ-ಕರಣ. The act of making a hōma. ನಾಮಕರಣ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹೋಮಕರಣ (Prv.).

ಹೋಮಕುಂಡ ಹೊಮ-ಕುಂಡ. A hole in the ground for receiving the consecrated fire for an oblation. (My.).

ಹೋಮಧೇನು ಹೊಮ-dhēnu. A cow the milk of which is used for oblations (ಮಾಹೇಯ Hk.; Mr. 180).

ಹೋಮಕಾಲೆ ಹೊಮ-ಕಾಲೆ. A chamber or place for keeping the sacred fire for oblations. (My.).

ಹೋಮಾಗ್ನಿ ಹೊಮ-agni. Sacrificial fire, the fire for an oblation. (My.).

ಹೋಮಾನಲ ಹೊಮ-anala. = ಹೋಮಾಗ್ನಿ. (Rām. 1, 16, 47).

ಹೋಯಿತು ಹೊಯಿತು. = ಹೋಯಿತು, ಹೋಯ್ತು. Third person neuter singular of the imperfect of ಹೋಗು 1. (Bp. 50, 40; 55, 6, 15; C.).

ಹೋಯಿತ್ತು ಹೊಯಿತ್ತು. = ಹೋಯಿತು, etc. (Bp. 14, 9).

ಹೋಯ್ತು ಹೊಯ್ತು. = ಹೋಯಿತು, etc. (C.).

ಹೋರಿ ಹೊರಿ. A bull calf, an uncastrated young male of the ox kind, a young bull (ತರ್ಕ, ವತ್ಸ Hk.; Bp. 4, 53; C.; B. 3, 17; Tu. ಬೋರಿ). ಹಿಡಿಯಿಸಲ್ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಅರ್ಪಣ); ಅದು ಹಲ್ಲ ಹೋರಿ (ಹೋಡತ, ಪ್ಲವದತನ Hk.). ತಿದ್ದಲ್ ಅದ ಹೋರಿ (ದಮ್ಮ, ವತ್ಸತರ); ಗೂಳಿಯಾಗಿ ಮುದ್ರಿ, ಸುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಅರ್ಪಣ, ಪ್ಲವತಾಹೋರಿ); ತಿದ್ದಲೆನ್ನು, ನೋಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಪ್ರವವಾಹ, ಯುಗಪಾತ್ಸರ್ಗ); ಮೂಗುನೇಲ್ ಇಕ್ಕಿದ ಹೋರಿ (ನಸ್ತ, ನಸ್ತೋತ Nr.). 2, 3 bullock (Bp. 56, 28; Bh. 1, 10, 29; ಅರ್ಪಣ, ಹರಿಯದ ಎತ್ತು G.). ಉತ್ತಮದ ಹೋರಿ (ಧಾವ್ಯ Mr. 179). ಹೋರಿ ನೆಚ್ಚಿ ಹೊಲ ಮಾಡ ಬಾರದು, ಪೋರಿ ನೆಚ್ಚಿ ಬೇಡ ಆಗ ಬಾರದು.—ಹೋರಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ದಾರಿ ಉದ್ದ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಎಮ್ಮೆಪೋರಿ, ಕುಬೋರಿ, ಗೂಳಿಹೋರಿ, ತಿರ್ಪುಪೋರಿ, ಬಲುಹೋರಿ, ಹಿಡಿಹೋರಿ.—ಹೋರಿಗಡ. -ಕಡಿ. A bull calf (Si. 319). — ಹೋರಿಯಡಿ. -ಅಡಿ. Cowdung (ಗೋಮಯ Si. 83).

ಹೋರಿಕ ಹೊರಿಕ. ಹೋರಿಗ ಹೊರಿಗ. See s. ಹೋರಿ.

ಹೋರಿಸು ಹೊರಿಸು. = ಫೋರಿಸು, q. v. (My.).

ಹೋರು ಹೊರು 1. ಹೋರ್. = ಹಿರು 1, ಫೋರ 1. To wrestle; to fight; to altercation (Bp. 18, 11; 21, 36; 58, 34; J. 10, 31; 18, 55; 22, 29; My.). ಹೋರಿ ಬಾಡುವ ದಕ್ಕಿತ್ತ ಸೇರಿ ಬಾಡ ಬೇಕು.—ಹೋರುವ ಮುಣ್ಣೆ ಹೊರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ—ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಣಿತಿ, ನಾಡುವ ನೀರು ತ್ಯಜಿಸು—ಹೋರುವ ಮನೆಯ ನ್ನು ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಣಿತಿ ಯನ್ನೂ ಹೊರ ಬಿಡ ಬೇಕು (Prvs.). — ಹೋರಬಿ. -ಅಟಿ. Fight, strife; a fight, a battle, a combat (ಫೋರ್ Bhn. 25, o. r. ಹೋರ್; Ūpr. 8, 55; Rām. 4, 2, 36; 6, 50, 21; Bh. 1, 8, 2; 9, 2, 15; J. 22, 7). — ಹೋರಾಟ. -ಅಟಿ. Mutual fight (with the hands); strife, contention, altercation (My.; ಹೋರಟಿ, ಹಗಲ G.). ತೇರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಕೊಡು.—ನೀರುಳ್ಳಿಯವನ ಸಂಗಡ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೋಡೆಲ್ಲ ನಾಡಿದೇ—ಮರಾಟರ ಹತ್ತರ ಹೋರಾಟ ಸಲ್ಲ (Prvs.). ಹೋರಾಡು. -ಅಡು. To wrestle, to fight; to altercation (My.). ಎರಡು ಸೇನೆಗಳೂ ದೊವ್ವಿಯಾಗಿ ಸೇರಿ ಹೋರಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ (ತುಮುಲ Si. 294). — ಹೋರಾಡು. -ಅಡು = ಹೋರಾಡು. (My.). ಹಾಡುವ ಕಾಗೆ ಹೋರಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿತೇ (or ಬಲ್ಲದೇ? Prv.).

ಹೋರು ಹೊರು 2. = ಫೋರ 2, (ಹೊದರು). A hole (B. 4, 91; ತೂತು G.).

ಹೋರುಕುಳಿ ಹೊರು-kuli. = ಫೋರ್ಕುಳಿ, q. v.

ಹೋರೆ ಹೊರೆ. ಹೋರಾ. (fr. the Greek). The rising of a zodiacal sign; part of the duration of a sign; an hour; a mark, line; a particular scientific work or science. (My.).

ಹೋಲೆ ಹೊರೆ. (= ಹೋದಿ). Business, work (My.).

ಮಾಡು. To split, to divide into pieces or parts (as fruits or nuts, C.; B. 1, 8; 2, 42).

ಹೌ han. For some Kannada and foreign words with this initial syllable in writ see ಹವ.

ಹೌದ hauda. A basin made for the water of a jet-d'eau: an uncovered receptacle of masonry for water: a basin or tank; a reservoir (Mhr., H.). ನೀರಿನ ಹೌದ ಮುನ್ನಾದವು (ಅಶಯ G.).

ಹೌದಾ haudā. = ಹವದಾ, ಹೌದೆ. An uncovered box or chair upon an elephant, for the convenience of the riders (My.; Mhr.).

ಹೌದು haudu. = ಹವದು, etc. (C.; B. 1, 25; 4, 168; 5, 187).

ಹೌದು, ಬಸವಾ, ಹೌದು; ಅಲ್ಲ, ಬಸವಾ, ಅಲ್ಲ (Prv.).

ಹೌದೆ haudē. = ಹೌದಾ. ಸವದೇ ಹೌದೆ ಹೌತ್ತು ಕೊಣ್ಣು, ಹೌದೇರಿ ಕೂತ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹೌರ haura. = ಹವರ, etc.

ಹೌವ haavu. Earnest desire; earnest hope (B. 4, 62; Mhr., H. ಹಾವ, ಪಾವ).

ಹೌಸ hausa. = ಹವಸು. Inordinate desire; ambition, eagerness, lust, fire (My.; Mhr., H.).

ಹೌವ hnavā. Secreting, hiding, concealment; a denial. See ಅಪ, ನಿ.

ಹೌತಿ hnuti. = ಹವನ. See ಅಪ.

ಹೌನ್ hyas. Yesterday.

ಹೌಸ್ತನ hyastana. Hesternal, belonging to yesterday.

ಹೌಸ್ತನದಿ hyastana-dina. Yesterday.

ಹೌಗಿ hyāṅgē. = ಹವಗೆ, etc. In what manner?

how? (C.; Śmd. 14 Cm.; Si. 469. 470. 474; B. 1, 24; 4,

174; 5, 128). — ಹೌಗನ್ನರೆ. -ಅನ್ನರೆ. If one says (or asks)

how? 2, if I say (or tell) how? i.e. that is to say, namely (C.; B. 4, 215; 5, 38. 95; Si. 274. 315. 401. 403).

— ಹೌಗಾದರೂ. -ಅದರೂ. Somehow; in one way or another (C.). ಅ ಹುಡುಗನು ಹೌಗಾದರೂ ಮಾಡಿ, ದಡಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹತ್ತಿದನು

(B. 4, 39). ಎನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಹೌಗಾದರೂ ಆಗುವದು (Prv.).

— ಹೌಗೂ. -ಊ 7. = ಹೌಗಾದರೂ. (My.). ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೌಗೂ ಬರೆಯ ಬಹುದು, ಸುಡೋದು ಹೌಗಿ? (Prv.). 2, however, at

all events (C.). ಹೌಗೂ ಹಬ್ಬದೊಳಗೆ ಅಯ್ಯು ದಿನ ಸಾಲೆ ಇರುವ ದಿಲ್ಲ (B. 1, 25). — ಹೌಗೆ ಹೌಗೆ. rep. (B. 5, 57).

ಹೌಗಿ hyāṅgē. = ಹೌಗೆ, etc. (C.).

ಹೌಟಿ hyāṭi. = ಹೌಟಿ, etc. (My.).

ಹೌಣಿಯೆ hrantyē. = ಹೌಣಿಯೆ. (Colebr.).

ಹೌದ hrada. 1. A ray of light. See ತತಪ್ರದೆ.

ಹೌದ hrada. 2. A large or deep piece of water, a lake, a pool (ತೋವಾತಯ, ಮಡು Hlā.; Mr. 416).

ಹೌದಿನ hradini. 1. Lightning.

ಹೌದಿನ hradini. 2. A river.

ಹೌಸ್ಯ hrasishṭha. (fr. ಹ್ರಸ್ವ). Shortest, smallest.

ಹ್ರಸ್ವ hrasva. Short, small, little, dwarfish. 2, prosodically or metrically short. 3, a dwarf. 4, a short vowel, a vowel containing only one mātrā. See Śmd. 14. 17. 19. 150. 218. 222. 228. 286. 275. 285. 289. 355. 358; Kāvya. I, 1a, 10. 11; I, 2, 47-49. 84-89; I, 3, 64-74; I, 4, 13. 14. 19. 21.

ಹ್ರಸ್ವಗವೇಧುಕೆ hrasva-gavēdhukē. The plant *Uraria lagopodioides* Dec.

ಹ್ರಸ್ವತೆ hrasvatē. Shortness (of a vowel, Śmd. 188. 284. 364. 379).

ಹ್ರಸ್ವತ್ವ hrasvatva. = ಹ್ರಸ್ವತೆ. (Śmd. 189. 365 Cm.).

ಹ್ರಸ್ವಮೂರ್ತಿ hrasva-mūrti. Short in stature, small in figure, dwarfish. (R.).

ಹ್ರಸ್ವಕ್ಷರ hrasva-akshara. A short letter, a letter with a short vowel (Śmd. 71).

ಹ್ರಸ್ವಾಂಗ hrasva-aṅga. N. of a medicinal plant (= ಜೀವಳ).

ಹ್ರಸ್ವಿ hrasvi. A small bird (ಕಿಟುಪಕ್ಷಿ Mr. 175).

ಹ್ರಾದ hrāda. Noise, sound.

ಹ್ರಾದಿ hrādi. ಹ್ರಾದಿನ. Making a sound or noise.

ಹ್ರಾದಿನಿ hrādini. Indra's thunderbolt. 2, lightning. 3, a river.

ಹ್ರಾಸ hrāsa. Sound, noise. 2, shortening, diminution, abatement, decrease, decline, deterioration, detriment; paucity, scarcity. (R.).

ಹ್ರೀ hri. Shame, bashfulness, modesty.

ಹ್ರೀಣ hrīṇa. Ashamed, bashful, modest, shy, timid.

ಹ್ರೀತ hrīta. Ashamed, bashful, modest.

ಹ್ರೀವೇರ hrivēra. A kind of *Andropogon*, a drug and perfume (ಕರಿಯ ಪಾಳಿ Hlā.).

ಹ್ರೀವೇಲ hrivēla. = ಹ್ರೀವೇರ. (Sk.).

ಹ್ರೇಷೆ hrēṣhē. Neighing (of a horse).

ಹ್ರನ್ನ hrāṇna. Glad, pleased, delighted, happy. See ಪ್ರ.

ಹ್ರಾದ hrāda. Pleasure, joy. See ಪ್ರ.

ಹ್ರಾದಿನಿ hrādini. = ಪ್ರಾದಿನಿ. Indra's thunderbolt. 2, lightning. 3, the gum olibanum tree, *Boswellia serrata* (= ಗಜ ಭಕ್ಷಿ).

ಹ್ರವ hva. Crooked, curved, bent. See ಪ್ರ.

ಹ್ರವರ hvara. (ಹ್ರವರಸ್). Crookedness; the state of being bent (towards). See ಉಪ.

ಹ್ರಲ hvala. Moving, shaking, trembling. See ಎ- (for which cf. also ಹ್ರಲ).

ಲ್ಠ

L

ಲ್ಠ ೧. The fifty-fifth letter of the Alphabet (Śmd. 11. 12. 21). It forms the final of many words, e. g. ಒಳ್, ತಳ್ (Mqb. ತಳ್), ಮದುಳ್, ತರುಳ್, ಕರುಳ್, ಪಿರುಳ್, ಮುಗುಳ್ (59), ಮುಳ್ (139), ನುಸುಳ್, ಬಗುಳ್, ಬೇಳ್, ಮಸುಳ್, etc. About its reduplication when final see 84. 205. 214. It takes the place of ಹ್ (81) and ಡ್ (29. 897), and changes into ಣ್ (ಉಣ್ಣು fr. ಉಳ್, ಕೊಣ್ಣು fr. ಕೊಳ್, 291. 292); cf. ಮಣರ್ = ಮಳರ್. In the Kannaḍa of the present day it represents also the ancient letter ಡ್. Cf. also the different forms of ಲೋಳೆ.

ಲ್ಠ ೨. The letter ಲೆ pronounced with a short a, as is generally done at school. ೨, the number 9 (Mr. 349).

ಲ್ಠ ೩. A very common substitute for Samskrita ಲ್, when it is called *kṣaḷa* (Śmd. 12. 13. 44. 45). This *kṣaḷa* changes places with the ancient letter ಡ್ in several words (30).

ಲಕಳ್ *lakaḷ*. ಲಕಲೆ. (Śmd. 139).

ಲಕಾರ *la-kāra*. The letter or syllable ಲೆ (Śmd. 11. 12. 25).

ಲತ್ವ *latva*. = ಲಾರ. (Śmd. 361. 369).

ಲಾನ್ತ *la-anta*. A term with final ಲೆ (Śmd. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 211

ADDITIONS.

ಅಕೆ a-k. 1. *Add:* ಅಕ್ಕರೆ. That bank or side of a river (My.; cf. ಇಕ್ಕರೆ s. 23).
ಅಕ್ಕೇತನ a-kaitava. Free from deceit or fraud (J. 10, 41).
ಅಕ್ಕಸಾಲೆ akka2-sālē. — ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯು. *Add:* ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯವರ. — ಅನ. = ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯು (ಸೊನ್ನೆಗಾಡಿ, etc. G.).
ಅಕ್ಕಳೆ akkalē. A cockroach (Tu. ಎಕ್ಕಲು, ಎಕ್ಕಲಿ). — ಅಕ್ಕಳೆಹುದು. A cockroach (My.).
ಅಕ್ಕಿ akki. — ಅಕ್ಕಿಗಡ್ಡು. *Add as the first meaning:* Water in which raw rice has been washed, used, when sweet, as a drink and medicine (C.).
ಅಕ್ಕು akku. 4. — ಅಕ್ಕುಡು. *Add:* to perish; to lose one's strength. *After* Rām. 5, 8, 74 *insert:* Bh. 3, 6, 13; 3, 12, 47.
ಅಕ್ಕರ akraḥa. — ಅಕ್ಕರವಿಕ್ಕರ. Frightful, hideous (Mhr., also ಅಕರವಿಕ್ಕರ; cf. Sk. ಕರಾಲ). See s. ಹವ್ವ.
ಅಕ್ಷಯತೃಪ್ತಿಯೆ akshaya-trīṭṭiyē. = ಅಕ್ಷತೃಪ್ತಿಯೆ, ಅಕ್ಷತದಿಗೆ (s. ಅಕ್ಷ). A festival, the third day of the bright half of the month vaiśākha, which is the first day of the satyayuga; the fruits of meritorious actions performed on this day are permanent. (My.).
ಅಕ್ಷಪ್ರ a-kshudra. (= ಅಕ್ಷುಲ?). Not small; not mean or base.
ಅಕ್ಷುಣ a-kshūṇa. Unbroken, uncurtailed, whole, sound (Ūpr. 3, after 102; 4, after 88; 6, 104).
ಅಗ a-ga. 2. *Add:* 4, N. (J. 20, 27).
ಅಗದು agadū. *Add:* (= ಅಸದು). — ಅಗದುವನ. Vicious cattle (Rām. 4, 3, 8). — ಅಗದುಮೋಹಿ. A savage face (Rām. 6, 13, 6).
ಅಗದುತನ agadutana. *After* J. 20, 8 *add:* Rām. 6, 4, 39.
ಅಗಲ್ agal. *Add to* No. 5: Ūpr. 6, 55.
ಅಗಲ agala. *Read:* = ಅಕ್ಕಲು, ಅಗಲು 2, ಅಗಳ, ಅಂಗಲ, ಅಂಗಲು, ಹಕ್ಕಲು 2.
ಅಗಲೈ agalkē. *Add:* ಅಗಲೈಗಡ್ಡು. -ತಿಟ್ಟು. The fire (i. e. affliction) of separation (Ūpr. 3, 4).
ಅಗಲ್ಲು agalēu. *Add:* See Ūpr. 5, 10.
ಅಗಲೆ agali. Exceeding of bounds, surpassing, greater or larger (Mhr. ಅಗಲೆ). — ಅಗಲೆಬಣ್ಣ. A sort of wide breeches that reach to the knees, worn by peasants (S. Mhr.).
ಅಗಲು agalu. *Add:* See Prv. s. ಸ೦ 4.
ಅಗು agu. 2. *Read:* (My.; Tē.).
ಅಗುರ್ವಿಸು agurvisu. *Insert before* Abh. P. 3, 54: Ūpr. 4, 46; 5, 10.
ಅಗುರ್ವು agurvu. *Insert before* Abh. P. 7, 114: Ūpr. 4, 44, 48; 5, 46; 6, 4; 10, 65, 86. — ಅಗುರ್ವನದೆ.

Add: See Ūpr. 5, after 64. — ಅಗುರ್ವನದೆ. -ವೆದ. = ಅಗುರ್ವನದೆ. (Abh. P. 7, after 114).
ಅಗುರ್ವನ aga-ōkasa (i. e. ōkas). Whose home are trees: a monkey (Śāv. 3, 34).
ಅಗರಣೆ aggarāṇē. *Add:* See Ūpr. 9, after 102.
ಅಗ್ಗ aggi. — ಅಗ್ಗಿಮೊಗ. *After* A fire-face *insert:* ; a deity (Śāv. 5, 9).
ಅಗ್ಗಣೆ aggrāṇē. = ಅಗರಣೆ, ಬಗರಣೆ. (My.).
ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ agni-hōtra. *Add:* 2, the sacred fire (Sk.; Śi. 24).
ಅಂಗಪೀಠ āṅka-pīṭha. The thigh regarded as a seat (Śāv. 1, 76).
ಅಂಗುರ āṅkuṣa. *Add:* 2, a certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77).
ಅಂಗ āṅga. 1. — ಅಂಗವಟ್ಟು. *Add:* Bh. 4, 4, 7. — ಅಂಗವದೆ. -ವದೆ. To get or assume a body (Śāv. 1, after 79).
ಅಂಗಪ್ರತ್ಯಂಗ āṅga-pratyāṅga. The major and minor members of the body (Ūpr. 3, after 102; 4, after 88).
ಅಂಗಯ್ಯ āṅgayyu. *Add:* Bh. 3, 18, 43.
ಅಂಗಾರವೆಕ್ಕೇಟಕ āṅāra-sphōṭaka. *Add:* Or perhaps: a blister occasioned by the touch of a live coal.
ಅಂಗುಲಿಕ āṅgulika. = ಅಂಗುಲ. (J. 5, 65; Sk. ಅಂಗುಲಿಕ).
ಅಂಘು āṅghas. = ಅಂಹಸ್. (Sk.).
ಅಂಘ್ರಿ āṅghri. = ಅಂಘ್ರಿ. (Sk.).
ಅಜಿಂತ್ಯ a-jīntya. *Add:* Abh. P. 16, after 13.
ಅಜ್ಜಿ aṅga. 1. — ಅಜ್ಜಿಗನ್ನಡ. *After* (Śmd. 44, 45. *insert:* 98. — ಅಜ್ಜಿ ವನ್. A fine ripe fruit (Śāv. 1, 51).
ಅಜ್ಜಿರಸಿ aṅgarasi. *Before* Śāv. 2, 22 *insert:* Ūpr. 4, 67, 79, 83.
ಅಜ್ಜಿರಿ aṅgari. 1. — ಅಜ್ಜಿರಿವದು. *Add:* Ūpr. 9, 6. — ಅಜ್ಜಿರಿವೆದು. -ವಿವೆದು. To spread surprise (Śāv. 5, 58). — ಅಜ್ಜಿರಿವೆದ. -ವೆದ. To become or be surprised (Abh. P. 12, 96).
ಅಜ್ಜಿಯ ಅಜ್ಜಿಯಾ. *Add:* Dp. 116, 28.
ಅಜ್ಜಿ aṅgi. 4. = ಹಜ್ಜ. A sound made in sneezing (C.).
ಅಜ್ಜಿಗ ಅಜ್ಜಿಗ. *Add:* Ūpr. 8, after 65; Abh. P. 12, 96; Śāv. 4, 17; J. 27, 29.
ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ. 1. — ಅಜ್ಜಿತ್ತು. *Before* Abh. P. 14, 70 *insert:* Ūpr. 8, 80.
ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ. 2. *Add:* Dp. 116, 5.
ಅಜ್ಜುತಕಲ್ಪ aṅyuta-kalpa. N. of a certain region (Abh. P. 16, after 73; 16, 75).
ಅಜ aja. *Add:* No. 2.
ಅಜಜ aja1-ja. Nārada (V. 7, 58).
ಅಜಫೇದನ aja2-bhēdana. A wolf (Śāv. 3, 34).

ಅಜಿ ajī. — ಅಜಗಜ. *Add:* See Bh. 6, 7, 17.

ಅಜಿತಂಜಯ ajita-n-jaya. N. of a king (Ūpr. 4, 88; 5, after 2).

ಅಜಿತಸೇನ ajita-sēna. N. of the son of Ajitanjaya (Ūpr. 4, 88; 6, after 25).

ಅಜಿತಸೇನಿ ajita-sēnē. N. of the wife of Ajitanjaya (Ūpr. 4, 88; 5, 11).

ಅಜೀರ್ಣ a-jīrṇa. Indigestion (J. 12, 45; My.).

ಅಂಜಿ añjī. — ಅಂಜನ. *Add:* Ūpr. 1, after 101.

ಅಂಜಲಿಪುಟ añjali-puta. *Add:* Śālv. 1, after 79.

ಅಂಜಿ añjī. *Add:* The word very probably is ಅಂಜ; see Mr. S. ಕುಸುಂ.

ಅಬ್ಜ abja. 1. — ಅಬ್ಜಮುಖ. *Insert* Rām. 3, 6, 45 before My.

ಅಬಿಸು abisu. *Add:* = ಅದಿಸು 2, etc.

ಅಬಿ abī. *Insert* ಅದನಿ after ಅದ 1.

ಅಬ್ಜ abja. 1. *Add:* See ಅಪ್ಪಬ್ಜ.

ಅಬ್ಜ abja. 2. — ಅಬ್ಜಮುಖ. -ತರ್. To be haughty or conceited (or backward, reserved, coy, V. 14, 110).

ಅಬ್ಜ abja. *Add:* Ūpr. 1, 112.

ಅಬ್ಜುಳಿ abjuli. 1. *Add:* Dp. 122 pallavi.

ಅಬ್ಜ abja. 3. *Add:* 2, the body (Śālv. 5, 95, 117; My.).

ಅದ ada. 1. After ಅದ 1 *insert:* ಉಗ್ಗಡ, ತೂಕಡ.

ಅದ ada. 4. — ಅದಕಡಿಸು. *Add:* See Ūpr. 6, after 40.

ಅದ ada. 6. — ಅದಗೊಡ್ಡು. -ಕೊಡ್ಡು. To cut down in fronting (others, Bh. 7, 3, 76). — ಅದಕರ. An inferior kind or state: dejection (Bh. 3, 19, 42). — ಅದುದು. To ಅದುತು *add:* Ūpr. 5, 10, 69; 10, after 86.

ಅದಕ adaka. *Add:* 11, a compact (in ಪಟ್ಟದಳ).

ಅದಕಿಲ್ adakil. 1. — ಅದಕಿಲ್ಕು. -ಕೊಳ್. One to be piled upon another (Ūpr. 1, 76, 132). — ಅದಕಿಲ್ಕುಟ್ಟು. -ಕೊಟ್ಟು. A raised ornamental mark on the forehead (Ūpr. 6, 66).

ಅದಕು adaku. 1. *Add after* See: Rām. 1, 5, 29.

ಅದಂಗು adangu. 1. *Add after* See: ಒಳದಂಗು Ūpr. 4, 46; 5, 43.

ಅದನೆ adanē. = ಅಜಿ, etc. See ಉಗ್ಗಡ.

ಅದಪನಳ adapa-vaḷa. *Add:* Ūpr. 7, 86.

ಅದಪು adapu. 2. *Add:* 2, a certain attitude in dancing (Śālv. 5, after 19).

ಅದರ್ಪು adarpu. *Read:* (Śmd. 50). (Union): an accumulation, a heap, a mass (Śālv. 1, 84). 2, foundation, basis (for the mind, Śālv. 1, after 81). 3, confidence, trust, faith (ಅಂಜಿ, ನಮ್ಮಗೆ Kk. 74; Śm. 66; cf. ಅದಕ). 4, a true representation, an image (Śālv. 4, 88). Cf. ಅದಕ 2.

ಅದವಿ adavi. — ಅದವಿದಾನ. -ತಾನ. A jungly place (J. 12, 42).

ಅದಿ adi. 2. — ಅದಿಸುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To strike, i. e. to shampoo, the feet (Ūpr. 6, after 86). — ಅದಿಕಳರ್. -ತಳರ್. The feet regarded as young shoots (Abh. P. 1, 76). — ಅದಿ ಬೀದಿ. To fall under or into (Dp. 14, 3).

ಅದಿಕು adiku. = ಅದಕು 1. (Rām. 6, 5, 17).

ಅದಿಸು adisu. *Add:* 1.

ಅದಿಸು adisu. 2. = ಅಜಿಸು, ಅನಿಸು, (ಅದಿಸು). Verb of ಅಜಿ 1. See ಅರ್ಪದಿಸು, ಉಗ್ಗಡಿಸು.

ಅದುರ್ತು adurtu. See ಅದುರು 6. ಅದಕ 6.

ಅಡ್ಡ adda. 1. After ಅಡ್ಡ 3 *insert:* ಎಡ್ಡ 4. — ಅಡ್ಡತರ್ಕಿದರ್. -ತರ್. To bring (back) to the cross (or side) position (Ūpr. 3, 51). — ಅಡ್ಡನಗಿ. *Add:* Rām. 2, 2, 43. — ಅಡ್ಡದ್ದು -ಎವರಿ. To run across or over (Ūpr. 1, 80).

ಅಡ್ಡ adda. 3. *Add:* Dp. 145, 4.

ಅಡ್ಡಯ್ಯ addaysu. *Add:* Bh. 2, 1, 75.

ಅಣಲ್ anal. 3. ಅಣಲು. = (ಅನಲು). ಅಣರ 2. Heat (My.).

ಅಣಸು anasu. *Add to* No. 1: V. 5, after 14.

ಅಣಿ ani. 2. To No. 2 *add:* Dp. 134, 1; 136, 7; 142, 1; 170, 2; and to No. 3 *add:* See ಪೇರಣಿ, ದ್ವೀರಣಿ.

ಅಣಿ ani. 3. After = ಅಣಿ 5, etc. *add:* ಅಣಿ 4; and *insert* ಉರಟನೆ before ಉರವಣಿ.

ಅಣಿ ani. Put a full stop after = ಅಣಿ.

ಅಣಿಲ್ anil. *Add:* Tu. ಹಣಿಲ್.

ಅಣಿಸು anisu. (fr. ಅಣಿ 5). = ಅದಿಸು 2, etc. See ಉರವಣಿ.

ಅಣುಗು anugu. Affection, tender liking, love (cf. ಅಕುಪ 2, ಅದುರು 2). ಎನ್ನಣುಗನ್ನತನಾಂ (Ūpr. 3, 18).

ಅಣಿ añjī. 3. *Add:* See Ūpr. 10, after 81; Bh. 7, 3, 76; Dp. 84, 8 (where the meaning may be "to remove").

ಅಣ್ಣಲು añṇalu. = ಅಣ್ಣರು? — ಅಣ್ಣಲವಾಯಿ. -ತಾಯಿ To run so as to touch, to run up to (or ಅಣ್ಣಲವಾಯಿ -ತಾಯಿ, to tremble for fear that one might come in contact with. Rām. 6, 19, 30).

ಅಣ್ಣು añṇu. 2. — ಅಣ್ಣುಪರುಡಿ. Spear grass (Mr. H. Haigh).

ಅಣ್ಣಲಿಯಿಸು añṇaliyisu. To harass (Ūpr. 1, 100).

ಅಣ್ಣು añṇu. 1. — ಅಣ್ಣುಗೊಳ್. *Add after* (Ūpr. 1, 104) to go near, to approach (Śālv. 4, after 6; 4, 10, 11).

ಅಣ್ಣ añṇ. A cooking-pot; an open-mouthed metal vessel in general (Mhr. ಹಣ್ಣು). See ಹೊನ್ನಣ್ಣ.

ಅಣ್ಣಿ añṇi. 1. — ಅಣ್ಣಿವಾರ್. *Add:* V. 9, 82.

ಅಣ್ಣು añṇu. 1. *Add:* Ūpr. 6, 92; J. 6, 12.

ಅಣ್ಣು añṇu. 1. To ಅಣ್ಣು *add:* Abh. P. 10, 52.

ಅಣ್ಣು añṇu. 2. *Add:* Ūpr. 10, after 94; 10, 97.

ಅತನು a-tanu. *Add:* Ūpr. 1, 77; 4, 42.

ಅತನುಹರ atanu-hara. He who removes Kāma: ಶಿವ (Śālv. 4, 81).

ಅತಿಕ್ರಮ ati-krama. *Add:* See Nr. 2 ಎದವಿಮು 2 ಎದಿ 1.

ಅತಿಕ್ರಾಂತ ati-kranta. Passed, elapsed (Abh. P. 15, after 10).

ಅತಿತರ ati-tara. *Add:* See Ūpr. 5, 96.

ಅತಿವಾತ ati-pāta. *Add:* See Nr. 2 ಎದವಿಮು 2 ಎದಿ 1.

ಅತಿರಥ ati-ratha. *Add:* Ūpr. 10, 75; Abh. P. 13, 72.

ಅತಿರಸ ati-rasa. To No. 2 *add:* V. 9, 78.

ಅತಿರಾಗ *ati-rāga*. Excessive affection, etc. (Ūpr. 4, 18).
 ಅತಿರಾಗತೆ *ati-rāgatē*. The state of being very red, full of feeling or passion, etc. (Ūpr. 7, 96, 147).
 ಅತುಚ್ಛ *a-tuṣṣha*. Not small, great (Ūpr. 5, 18).
 ಅತ್ತ *atta*. 3. = ಅಸ್ತಮ. See ಹೆದವತ್ತ.
 ಅದಟು *adaṭṭu*. 3. Before Ū. Bp. 47, 10 insert: Grj. 5, 89.
 ಅದಟುತನ *adaṭṭutana*. = ಅದಟು 3. (Rām. 5, 8, 23).
 ಅದವು *adavu*. — ಅದವದಾರ. Add: Ūpr. 9, 74.
 ಅದಿರ್ *adir*. 1. Add: See Ūpr. 4, 46.
 ಅದಿರ್ *adir*. 2. — ಅದಿರ್ಗದ್ತಿ. Add: Grj. 7, after 34; 7, 38, 38.
 ಅದಿರ್ಪು *adirpu*. 1. To frighten (Ūpr. 2, after 49; 5, 19; Abh. P. 10, after 156).
 ಅದಿರ್ಪು *adirpu*. Put No. 2 to it.
 ಅದ್ವಿಶ್ಯಾಂಜನ *advīṣya-ānjana*. An ointment which renders invisible (Ūpr. 8, 20).
 ಅದೆ *ade*. 4. Add to No. 2: Dp. 18 pallavi.
 ಅದ್ದರಿಸು *addarisu*. (fr. ಅದು). To make tremble, to frighten (My.).
 ಅದ್ದಲಿಸು *addalisu*. = ಅದ್ದರಿಸು. (Rām. 2, 3, 42; 6, 38, 12).
 ಅದ್ದಿಸು *addisu*. = ಅದ್ದಯಿಸು. (Rām. 6, 38, 15).
 ಅದ್ರಿಜಾತೆ *adri-jātē*. = ಅದ್ರಿಜೆ. See Nn. 13 a. ಸತ್ವ 1.
 ಅದ್ರಿಮಥನ *adri-mathana*. Indra (or Skanda, J. 2, 41; see ಕೃಷ್ಣದಾರಣ).
 ಅಧಃಕರಿಸು *adhah-karisu*. To put down, to cast down, to lower (Grj. 2, after 106).
 ಅಧಃಕೃತ *adhah-kṛita*. Put down, cast down. (Ūpr. 3, after 9).
 ಅಧರತೆ *adharatē*. The state of being lower (Ūpr. 3, after 9).
 ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗ *adhika-prasaṅga*. Meddling, officious interposition, impertinence (Tē., My.).
 ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿ *adhika-prasaṅgi*. An impertinent fellow (Tē., My.).
 ಅಧಿಕೃತ *adhityaka*. Add: Śmd. 102.
 ಅಧಿದೇವ *adhi-dēva*. A presiding or tutelary male deity. See ಅಧಿದೈವ.
 ಅಧಿಭೂತ *adhi-bhūta*. The spiritual or fine substratum of material or gross objects; the supreme soul; nature; (a master; a being). See ಅಧಿಭೌತ. Feminine ಅಧಿಭೂತೆ; see ರಸಾಧಿಭೂತೆ.
 ಅಧಿರಾಜತ್ವ *adhi-rājatva*. Supremacy, imperial dignity (Rām. 2, 2, 41).
 ಅನತಿರಿದೂರ *an-atidūra*. A small distance (Ūpr. 5, after 109).
 ಅನಭಿಜ್ಞತ *an-abhijñāta*. Not perceived, unknown (Ūpr. 6, 21).
 ಅನಾದಿ *an-ādi*. Add: See 2. ಸ್ವರ್ಗ 1.
 ಅನಾಧಾರತೆ *an-ādhāratē*. Add: See Ūpr. 5, 37.
 ಅನಾಯುಧ *an-āyudha*. Weaponless; having no implements. See Ūpr. 5, 75.
 ಅನಾಹುತ *an-āhuta*. Not sacrificed; uninvited; unexpected. 2, calamity, loss, damage, ruin (My.; Kōṅkani ಅನಾಹತ).

ಅನಿನ್ದಿತ *a-nindita*. Irreproachable, not despised, pious, virtuous. (Grj. 7, 20).
 ಅನಿರಂತರ *a-nirantara*. Not continuous, etc.; not constant, not incessant (Ūpr. 1, 114).
 ಅನುಕರಿಸು *anu-karisu*. Add: Ūpr. 5, 124; Abh. P. 11, after 82.
 ಅನುಗಡಿಸು *anu-gadisu*. 2. To stroke, to rub lengthwise; to strike;—to push back, to slight (Bh. 5, 3, 41).
 ಅನುಜಾಯಿ *anu-jāyi*. A mode in sāṅgita (V. 11, 9).
 ಅನುದ್ಗತ *an-udgata*. Not risen, etc. — ಅನುದ್ಗತವೃತ್ತಿ. A mode in sāṅgita (V. 11, 9).
 ಅನುಪಮಾನ *an-upamāna*. = ಅನುಪಮ. (Ūpr. 2, 88).
 ಅನುಭವಿಸು *anu-bhavisu*. Add: 2, to enjoy carnally (Abh. 2, 90, 98; My.).
 ಅನುರಕ್ತತೆ *anu-raktatē*. = ಅನುರಾಗತೆ. (Ūpr. 4, 23; 8, 16).
 ಅನುರಾಗತೆ *anu-rāgatē*. Attachment, affection, love; passion (Rāv. 11, 94).
 ಅನುಸರ *anu-sāra*. Obedience to the will of another; obedient to the will of another (Abh. P. 16, after 39).
 ಅನುವಿಸು *anuvisu*. Add: Abh. P. 10, 218.
 ಅನುಸಂಧಾನ *anu-sandhāna*. Add: the act of fixing (an arrow on a bow-string, Grj. 8, after 45).
 ಅನುಸರಿಸು *anu-sarisu*. Add: See Dp. 159 pallavi; 159, 8, 14.
 ಅನ್ತಃಕರಿಸು *antah-karisu*. To inclose, to comprise (Ūpr. 5, 3).
 ಅನ್ತರ *antara*. Add: 30, the story of a building. See ದೊಡ್ಡ ಅನ್ತರ.
 ಅನ್ತರ್ದಾಹಕ *antar-dāhaka*. A man who causes internal heat (Bh. 2, 1, 60).
 ಅನ್ತರ್ದಾನ *antar-dhāna*. Add: Grj. 8, 35.
 ಅನ್ತಸ್ಥ *anta-stha*. Add: Bh. 4, 2, 50.
 ಅನ್ತೆ *ante*. 1. Put a full stop after said.
 ಅನ್ತ *anda*. — ಅನ್ತವದ. Add: Bh. 3, 19, 23.
 ಅನ್ದು *andu*. 3. Add: See Grj. 5, 37.
 ಅನ್ಧಸುರೋಚನೆ *andha-sulōcanē*. N. (Ūpr. 5, 82).
 ಅನ್ಯಪುಟ್ಟ *anya-putṭa*. Tbh. of ಅನ್ಯಪುಟ್ಟ. (Ūpr. 5, 98; Grj. 7, 41).
 ಅವೆ *ava*. 2. — ಅವಪ. Add: Cf. Mhr. ಪವಾಪ, and put a dash before ಅವ.
 ಅವಗತತನ್ವ *apagata-landra*. Remote from or without lassitude or fatigue (Ūpr. 6, 6).
 ಅವಚಯ *apa-ṇaya*. Add to No. 2: See Grj. 5, 51; 8, after 20; ಪದ್ವಾವಚಯ.
 ಅವದೇನೆ *apa-dēṇē*. Add: pitiful state (Bh. 3, 19, 37).
 ಅವರಂಜಿ *(apa-rāñji)*. Add: Abh. 3, 9.
 ಅವರಾಗ *apara-aṅga*. The hind part, the back (Rāv. 5, 92).
 ಅವರಾಜಿತೆ *a-parājitē*. N. of one of the wives of Daśaratha (Abh. P. 7, 14).
 ಅವರ್ಯುಷಿತ *a-paryushita*. Not stale; fresh (My.).
 ಅವರ್ತನ *apa-vartana*. Turning away; taking away; transferring from one place to another;—abbreviation, abridging;—reduction of a fraction to its lowest terms (My.);—division without remainder (My.);—divisor.

ಅಪಸಾರಿತ apa-sārita. Removed, put away, thrown aside. (Abh. P. 1, 62).

ಅಪಹ apa-ha. Add: removing.

ಅಪಹರಿಸು apa-harisu. Add: Ūpr. 5, 133.

ಅಪಹಾರಿ apa-hāri. One who takes away, etc. (Śév. 1, 75).

ಅಪಾರ್ಥ apa-artha. Add: ಅಪಾರ್ಥಂ, without any object, vainly (Śév. 4, 91).

ಅಪೂಟ (a-pūṭa). Entire, whole (S. Mhr.; Tu. ಅಪೂಟು; see ಪೂಟು 1).

ಅಪೂರ್ವತರ apūrva-tara. Uncommonly wonderful, quite new (Śév. 1, after 79).

ಅಪೂರ್ವಗ apūrviga. Tbh. of ಅಪೂರ್ವ. One who has not formerly come (Grj. 9, 90).

ಅಪ್ಪಯಿಸು appayisu. Add: Ūpr. 5, after 121.

ಅಪ್ಪಯ್ಯು appaysu. Add: Ūpr. 4, 4; 10, after 126.

ಅಪ್ಪಳಿಸು appālisu. Add: Ūpr. 10, 97.

ಅಪ್ಪು appu. 1. — ಅಪ್ಪು ತಪ್ಪು. To become connected with and to fail. ಅಪ್ಪು ತಪ್ಪು ಒಮ್ಮೆ ಮಾಡಿದನು, he did (so) occasionally (S. Mhr.).

ಅಪ್ಪು appu. 3. — ಅಪ್ಪು ಕೆಯ. Add: Abh. P. 1, after 71; 6, after 40.

ಅಪ್ರಮತ್ತ a-pramatta. Not careless, careful, attentive, vigilant, sober. (Ūpr. 6, after 13).

ಅಪ್ರಮತ್ತತೆ a-pramattatē. The state of being careful, etc. (Ūpr. 10, 100).

ಅಬ್ಜಜಾನ್ತ abjja-jānta. = ಅಬ್ಜಧವಾನ್ತ. (Śév. 1, 71).

ಅಬ್ಜಿನೀಕಾನ್ತ abjini-kānta. = ಅಬ್ಜಿನೀವರ. (Śév. 1, 83).

ಅಬ್ದಕಾಲ abda-kāla. The rainy season (Ūpr. 4, 29).

ಅಬ್ಬರ abbhara. 2. After ಅಮ್ಮು 2 insert: , ಅಳವು 1.

ಅಬ್ಬರಣೆ abbharaṇē. Add: Rām. 6, 13, 2.

ಅಬ್ಬು abbu. = ಅಮ್ಮು 3, ಹಬ್ಬು 2, ಹಮ್ಮು. Extension, largeness (J. 6, 27).

ಅಬ್ಬುಜಿ abbhūji. Add: Cf. ಬಾಜಿ, etc.

ಅಭಿಸುರಿನು abhi-gharisu. To cause to trickle down, to sprinkle, to drop upon (as ghee), to besprinkle (Ūpr. 170, 1).

ಅಭಿಜಾತೆ abhi-jātātē. Nobility; fitness, propriety. (Ūpr. 5, 121).

ಅಭಿಜ್ಞತ abhi-jñāta. Recognized, perceived, known, recollected, acknowledged. See ಅನಭಿಜ್ಞತ.

ಅಭಿದ್ಯೋತಿಸು abhi-dyōtisū. To become manifest or appear clearly (Ūpr. 9, 130).

ಅಭಿನಮಿಸು abhi-namisu. To bow, to bend, to salute (J. 21, 50; 23, 13).

ಅಭಿನಯಿಸು abhi-nayisu. Add: Ūpr. 4, 67.

ಅಭಿನೀತ abhi-nivēta. Application, perseverance, intentness, study, affection, devotion; determination; tenacity, adherence. (Ūpr. 9, 120).

ಅಭಿಭವಿಸು abhi-bhavisu. To overcome, to overpower; to attack; to humiliate (Abh. P. 14, 92).

ಅಭಿರಾಮ abhi-rāma. Add: Abh. P. 15, 50.

ಅಭಿವಾಸಿಸು abhi-vāsisu. To perfume (Ūpr. 1, 123).

ಅಭಿಲೇಖಿಸು abhi-lēkhisu. Add: Ūpr. 5, 122.

ಅಭಿರವಲ್ಲಿ abhira-palli. = ಅಭಿರವಲ್ಲಿ. See Mr. a. ಪಕ್ಕ.

ಅಭ್ಯಮಿತ್ರೀ abhi-amitripa. A soldier who faces the enemy valiantly. (Ūpr. 10, after 55).

ಅಭ್ಯರ್ಥನ abhi-arthana. Petition, request; wish, desire (Śév. 4, 70).

ಅಭ್ಯವಹೃತಿ abhi-avahṛiti. Eating; food (Abh. P. 7, after 47).

ಅಭ್ಯಾಗತ abhi-āgata. Add: Abh. P. 7, after 47.

ಅಭ್ಯಂಕಷ abhra-ñ-kaṣa. To No. 1 add: Ūpr. 1, 121.

ಅಭ್ರಮೂಪತಿ abhramū-pati. = ಅಭ್ರಮುಮುಖ. (Ūpr. 2, after 42).

ಅಭ್ರಾಗಮ abhra-āgama. Approach of clouds: the rainy season (Ūpr. 4, 43).

ಅಮರಗಿ amara-gē. River of the gods: the Ganges (Ūpr. 10, 28).

ಅಮರಾಯಿ amarāyi. A mango-grove (My.; Mhr. ಅಮ್ಮಾಯಿ, ಅಮರಾಯಿ).

ಅಮರ್ತ್ಯತೆ a-martyātē. Immortality. (Ūpr. 4, 99).

ಅಮಿರ amira. Add: = ಹಮಿರ.

ಅಮೃತಮಹಾಲ amṛita-mahāla. The government department for rearing cattle (Mr. H. Haigh; ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ನಲ್ಲಿ ದನಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕಾಡುವ ಸ್ಥಳ, Rāmasvāmi śāstra).

ಅಮ್ಮು ambu. 1. — ಅಮ್ಮುಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ. A part or embraiture through which arrows are shot (Ūpr. 3, 101). — ಅಮ್ಮುವೀಡು. -ವೀಡು. A shooting of arrows (Ūpr. 6, after 39).

ಅಮ್ಮು ambu. 3. Read: = ಅಬ್ಬು, ಹಬ್ಬು 2, ಹಮ್ಮು.

ಅಮ್ಮು ambu. — ಅಮ್ಮಿರಿವೆಡು. Add: to Row (Abh. P. 6, 43, 18, 47).

ಅಮ್ಮುಚರ ambu-čara. Add: a fish (Śév. 1, 33).

ಅಮ್ಮುಜಾಕ್ಷ ambuja-akāṣa. Lotus-eyed: Rāma (Rām. 3, 4, 25), etc.

ಅಮ್ಮ amma. — ಅಮ್ಮಣ್ಣ. Add: a grandmother (Mr. E. Rām).

ಅಮ್ಮಿ ammi. Add: 1.

ಅಮ್ಮಿ ammi. 2. (fr. ಅರಿ 2). (= ಉಮ್ಮೆ, q. v.). Grinding, bruising;—a stone to grind or bruise things upon. — ಅಮ್ಮಿಳು. A stone to grind or bruise things upon (My.); a stone used to remove jaice (ಕಜ್ಜೆ: Mr. 206, o. r. in one MS. ಉಮ್ಮಿಳು).

ಅಮ್ಮು ammu. 1. Add: Bh. 4, 4, 2; 4, 11, 11; Rām. 2, 4, 23; 6, 51, 10; J. 30, 23.

ಅಯ್ ay. 5. — ಅಯ್ಯರ. Add: Ūpr. 2, 2.

ಅಯಿಲು ayilu. Read: = ಅಯ್ಲು, (ಅಯಿಲು), ಹಯಿಲು, ಹಯ್ಲು.

ಅಯ್ಯಿಗ ayyiṅga. In the prints of J. 23, 40 this word probably is a mistake for ಅಯ್ಯಿಗ, a porcupine (see ಅಯ್ಯಿಗ a. ಯ್ 2).

ಅಯ್ಯಿಂಗಾರ ayyaṅgār. Add: See Prv. 2. ಕೊಮ್ಮು 2.

ಅರಗು aragu. 1. After ಅರುಗು add: , ಹರುಗು.

ಅರಣಿ araṇi. 2. = ಅರಣಿ 3 (?). See Ūpr. 1, 124.

ಅರವ arada. Add: 2, a chariot (Ūpr. 10, after 34; Ya.).

ಅರದಾಪರದಾ aradā-paradā. Importunity (Mr. H. Haigh).

ಅರಲ್ arāl. 2. — ಅರಲವ್ವು. -ಅವ್ವು. Who has flowers for arrows: Kāma (Ūpr. 8, after 4; V. 5, after 14).

ಅರಸು arasu. — ಅರಸುಗೆಯ್. To make the king, i. e. to rule (Ūpr. 2, 58; 4, after 28).

ಅರಸುತನ arasutana. — ಅರಸುತನಗೆಯ್. To rule (Abh. P. 10, 173).

ಅರಳಿ arali. 1. After ಅಂಸೆ insert: , ಅರುಳಿ.

ಅರಳು arālu. 3. — ಅರಳಿದ್. -ಎದ್. To become like parched grain (Grj. 9, 21).

ಅರಳಿ arali. 1. — ಅರಳಲಿ. Add: Abh. P. 3, 141.

ಅರಿ ari. 2. — ಅರಿವಾಯ್. -ಹೊಯ್. = ಅರಿಮೆಯ್. (Bh. 6, 7, 17). In Ūpr. 5, 104 the term appears as ಅರಿವೊಯ್.

ಅರಿ ari. 5. Add No. 1 to ಹರಿ, and after ಮುನ್ನರಿ insert: , ಸುತ್ತರಿ (s. ಸುತ್ತರಿ 2).

ಅರಿಸು arisu. 1. Add: See Abh. P. 3, 156.

ಅರುಳಿ aruli. = ಅರಳಿ 1. (Śālv. 3, 32).

ಅರೆ arē. 6. — ಅರೆನೆಲಿ. Add: Ūpr. 10, after 94.

ಅರೆ arē. 7. — ಅರೆಕಾರ್. Add: ಅರೆಕಾಲು. — ಅರೆಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. To become a little less (J. 11, 37). — ಅರೆಗೊಲಸಿ. One who has not finished his work (Rām. 2, 2, 37). — ಅರೆದಿಟ್ಟು. A half-opened eye (Rām. 2, 2, 38). — ಅರೆವೊಯ್. -ವೆದ್. -ಅ3. Śiva (V. 5, 13).

ಅರೆ arē. 1. — ಅರೆನೀದಲ್ಪನ್. -ವನ್. A ripe rose-apple (Śālv. 3, 7).

ಅಯ್ aī. 2. Add: ಅದಿತರ್ವ (Ūpr. 7, 48).

ಅಯ್ aī. 2. Add: Ūpr. 3, 78; 4, 17; 10, 122.

ಅಯಿತ್ತು arāyitu. Add: Rām. 6, 19, 30.

ಅಯಿವ್ವಂ arāmbam. In a drying up or exhausting manner (? Ūpr. 4, 48).

ಅಯ್ ari. 2. Knowledge, etc. — ಅದಾವರುಳ್. -ಮರುಳ್. A person bewildered by knowledge (Ūpr. 4, 59).

ಅಯ್ಕೆ arikē. 1. Add: See Bh. 4, 4, 10; Sp. s. ಸರಿವಾಚ್ (under ಸರಿ 4); Abhā. 2, 28.

ಅಯ್ಕೆಕಾದಿ arikē-kāra. A man who knows (Rām. 6, 14, 22).

ಅಯಿತ arita. — ಅದಿತ ನಿವಿತ. reit. (Bh. 1, 5, 15).

ಅಯಿಯಮೆ ariyamē. Add: Ūpr. 4, 2; Abh. P. 8, 45; 11, 54.

ಅಯಿವ್ವ arivu. Add: Ūpr. 6, 84.

ಅಯಿವೆ arivē. 4. = ಹದವೆ (the plant, My.).

ಅಯ್ಕೆ arikē. 5. — ಅಯಿಟ್ಟು. Add: Abh. P. 7, 58.

ಅರ್ತಿಗ artiga. A man who loves or desires (Abh. P. 7, 9, 11).

ಅರ್ಥಿತ arthita. Asked, desired, requested; wish, desire, supplication. See ಪ್ರಾರ್ಥಿತ.

ಅರ್ಧಿಸು ardisu. To distress, to torment, to hurt, to kill (Śālv. 5, 50).

ಅರ್ದು ardu. Add the number 1.

ಅರ್ದು ardu. 2. = ಅದ್ದು 2, etc. To plunge (v. i.), to dive (Ūpr. 5, after 39).

ಅರ್ಧರಥ ardhā-ratha. Dele (R.). and add: (Ūpr. 10, 75; Abh. P. 13, 72).

ಅರ್ಬಿ arbi. Add: = ಅರ್ವ.

ಅರ್ಭ arbha. = ಅರ್ಭ. A child. See Nr. s. ಹಸುಳಿ.

ಅರ್ವಿ arvi. = ಅರ್ಬಿ. (Ūpr. 10, 82).

ಅಲಂಕೃತಿ alam-kṛti. — ಅಲಂಕೃತವೆದ್. -ವೆದ್. To be decorated (Śālv. 1, 55).

ಅಲತಿಕೆ alatikē. Add: V. 4, 48.

ಅಲಪ alapa. (fr. ಅಲೆ 1). Moving about, motion, stir (Ūpr. 1, 94; 2, after 98).

ಅಲಮ್ಮ alampu. Add: Ūpr. 10, 7.

ಅಲರ್ alar. 2. — ಅಲರವ್ವು. Add: V. 4, 106. — ಅಲರ್ವಲ್. -ವಲ್. A bow of flowers (Ūpr. 6, 67; V. 4, 85). — ಅಲರ್ವನ್. -ವೊನ್. A flower regarded as gold (Śālv. 2, after 42).

ಅಲರ್ಕೆ alarkē. = ಅಲರೆಕೆ. Blooming, etc.; vigor (Ūpr. 8, 98).

ಅಲರ್ಕು alarku. Add: Ūpr. 9, 81; Abh. P. 3, 157; 9, 16.

ಅಲುಪ್ತ a-lupta. Not out off, undiminished; permanent, constant (Śālv. 1, after 81).

ಅಲೆ alē. 2. Add as No. 1: Moving (see ಕಲ್ಲಲೆ 2).

ಅಲ್ಪತೆ alpatē. Smallness, minuteness; inferiority, insignificance. (Ūpr. 8, 12).

ಅಲ್ಲ alā. 1. Add: ಅಳವ ಕೊಳಸು ಕುದುರೆಯ ಕೊಳಗಿನ ಹಾಗಲ್ಲ, ಸೀಳಿರುತ್ತವೆ (B. 1, 21). See Sp. s. ಹೂಬ, ಹೆಬ್ಬಲಿ and ಹೊದ; Prv. s. ಹೂಸು 3; B. 5, 76 s. ಹೂರ್ವ; J. 6, 6.

ಅಲ್ಲದೆ alladē. Add: See Nr. s. ಕಾಳಗ.

ಅಲ್ಲು allu. 2. To ಅಲ್ಲಾಡು 1, No. 2 add: J. 23, 21.

ಅಲ್ಲೋಲ allōla. Add: = ಹಲ್ಲೋಲ.

ಅನಕ್ರಿಯೆ ana-kriyē. = ಅನಕಾರ. (Ūpr. 8, after 89).

ಅನಗಡಿಸು ana-gaḍisu. 1. Add: = ಅನಗಳಿಸು, and add: Bh. 3, 10, 39.

ಅನಗಯ್ಯ anagayyu. = ಅನಗಯಿಸು (Ūpr. 1, 97).

ಅನಗಳಿಸು anagalisu. = ಅನಗಡಿಸು 1. (Abhā. 2, 47).

ಅನಗಾಡ ana-gāḍa. 1. — ಅನಗಾಡಮ್ ಇರ್. To plunge or dive into (Śālv. 2, 100).

ಅನಘಟಿತ ana-ghaṭita. An impediment (Abh. P. 5, 75).

ಅನಚಯ ana-ṇaya. Gathering, especially flowers, etc. (Ūpr. 1, after 81).

ಅನಟಯ್ಯ anatayyu. = ಅನಟಯಿಸು. (Ūpr. 2, 9).

ಅನಡು anadu. = ಅನಡು 1. (Bh. 3, 19, 43).

ಅನಧ್ಯ a-vadhya. Add: See Hlā. s. ಅಬ್ಬಹ್ಲಾ.

ಅನನಿ avani. — ಅನನಿದಾನ್ತಾರಿ. Add: ಅನನಿ-ದ (earth-giver) -ಅನ್ತಾರಿ.

ಅನರಂಗಬಾದು anaraṅgabādu. The town of Aurungabad. See Prv. s. ಸುರಂಗ.

ಅವರಹಿ a-virahi. A person not separated from his beloved ones, etc. (Ūpr. 2, 50).

ಅವುಂಕಿಸು avuṅkisu. Add: Bp. 39, 35.

ಅವುಂಕು avuñku. 1. Add: Āpr. 10, 73.

ಅವುಟು avuṭu. Add: See Prv. 8. ಸವುಟು.

ಅವುಡಲ avuḍala. After ಅವುಡ್ಡು insert: ಉಡಲು.

ಅವುಡು avuḍu. 1. Add: = ಅವಡು.

ಅವೇಶ avēśa. Gone away, past. 2, joined with. See ಸಮ ವೇಶ.

ಅವ್ರತಿಕ a-vratika. A man who does not observe religious rites or obligations, etc. (Abh. P. 7, 51).

ಅವ್ಯಳಿಸು avyalisu. Add: Āpr. 1, 128.

ಅಷ್ಟಗುಣ aṣṭa-guṇa. Eight-fold; the eight qualities. (Āpr. 9, after 56).

ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಿ aṣṭa-akṣhari. A (vaiṣṇava) mantra consisting of eight syllables, either ಒಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ, or ಒಂ ನಮೋ ವಾಸುದೇವಾಯ (C.).

ಅಷ್ಟಿ aṣṭi. Add: 2, pervasion; accumulation. See ಸಮಷ್ಟಿ.

ಅಸ aśa. 3. — ಅಸ ಕರ್ತೃ. Add: to go beyond (Abh. P. 18, after 109).

ಅಸ aśa. 4. — ಅಸವಸ. Add: Āpr. 9, after 102.

ಅಸದಳ asadala. Add: Āpr. 9, 88.

ಅಸಮಾಸ asama-astra. Having an odd number (i. e. five) of arrows: Kāma (Āpr. 6, 67).

ಅಸಲ aśal. Add: = ಹಸಲು.

ಅಸಿದನೆ aśidu-añē. 1. Thinly, minutely, nicely (Āpr. 8, after 4; 8, after 44).

ಅಸು aśu. — ಅಸುಂಗೋಳ. Add: Āpr. 10, 80.

ಅಸುಕೆ aśukē. — ಅಸುಕೆದಳರ್. -ತಳರ್. = ಅಸುಕೆದಳರ್. (Āpr. 6, after 64).

ಅಸುರ aśura. Add: 4, a Bael leaf or Bael leaves (ದಿಲ್ಲ ವತ್ತ Mr. 117).

ಅಸೆ aśē. 2. = ಪಸೆ 1, ಹಸೆ. — ಅಸೆಮನೆ. = ಹಸೆಮನೆ. (Dp. 116, 4).

ಅಸ್ತು aśtu. = ಅಸಿದು (i. e. ಅಸಿ 6, My.).

ಅಸ್ತುಕಾರ astu-kāra. Assenting, agreeing, consent (My.). ಅಸ್ತುಕಾರ ಪದಿಸು, ಅಸ್ತುಕಾರ ಪಡು (My.).

ಅಸ್ಪ್ರೀಯ a-sprīya. Not to be touched, intangible. (Abh. P. 9, 178).

ಅಸ್ಪ್ರೀಯ a-sprīṣṭa. Untouched. (Āpr. 5, after 22).

ಅಸ್ವಸ್ಥ a-svaṣṭha. Not in good health, not one's self, sick. (My.).

ಅಳೆ aḷē. 2. — ಅಳೆದಳರ್. -ತಳರ್. Shaking young foliage (Āpr. 7, 99). — ಅಳೆರೆ. -ತರೆ. An oscillating wave (Āpr. 7, 84).

ಅಳೆ aḷē. 2. — ಅಳವಡಿಸು. Add: Āpr. 9, 96. — ಅಳವಡ. -ವಡ. To break power (Āpr. 10, after 94). — ಅಳವಾಡು. -ಅಡು. Strength to be dried up or go out (Āpr. 8, 78; Śāv. 1, 44).

ಅಳಂಕೆ aḷaṅkē. = ಅಳೆ (?) — ಅಳಂಕೆಗೋಳ. -ಕೋಳ. To embrace (P. Āpr. 7, 37).

ಅಳದ್ಡೆ aḷaḍḍē. 1. Add: See Āpr. 6, 84; Śāv. 8, 39.

ಅಳಲೆ aḷalē. — ಅಳಲೆಕಾಯವಡ್ಡೆ. A doctor who knows only one or two common remedies for all diseases and

who therefore for whatever disease prescribes one remedy (Mr. E. Rice); a quack doctor (Mr. H. Haigh).

ಅಳವಿ aḷavi. — ಅಳವಿವಡ್ಡು. -ವಡ್ಡು. To go beyond the proper bounds, to grow excessive (Āpr. 5, after 19).

ಅಳಲಿ aḷi. — ಅಳಲಿವಡ್ಡು. -ವಡ್ಡು. The colour of the black humble bee, a black colour (Sp. in W. v. 1103).

ಅಳಿಪು aḷipu. 2. Add: See Abh. P. 3, 77; Śāv. 2, 24. ನಿಯುಳಪ್ಪ.

ಅಳಿಲ್ aḷil. The state of being slack or loose (J. 10, 50; cf. M. 2. ಅಳಳ).

ಅಳಿಸು aḷisu. 3. = ಅಳಿಪು 1. See ತಮರಳವಂ 2. + ಸೂರ್ 2.

ಅಳಿಪು aḷipu. 1. Add: Rām. 3, 8, 21; Abh. 2, 39.

ಅಳಿರ್ಕೆ aḷirke. Add: Āpr. 10, 92; Abh. P. 7, 54, 11. after 103; Śāv. 1, 34; 4, 38, 91.

ಅಳು aḷu. 1. — ಅಳುಕ. Add: Abh. P. 13, after 24.

ಅಳು aḷu. 2. — ಅಳುಗುತ್ತ. -ಕುತ್ತ. Striking the alibi (Rām. 6, 26, 28).

ಅಲಿಲ್ aḷal. 2. After ಅಡಲು 2 No. 3 insert: ಅಲಿಲ್ 2. — ಅಲಿಲಿ. -ಲಿಲಿ. Grief-fire: excessive grief (Śāv. 1, 32). — ಅಲಿಲಿವಡ್ಡು. -ವಡ್ಡು. Sorrow and joy (Āpr. 5, 31).

ಅಲಿಲ್ಪು aḷalpu. Add: Āpr. 5, 10.

ಅಲಿರ್ಕೆ aḷirke. Add: 2, a good-for-nothing man (Āpr. 6, 89).

ಅಲಿಪು aḷipu. 2. To Ruin, destruction add: (Abh. P. 15, 50).

ಅಲಿಪು aḷipu. 3. — ಅಲಿಪುಪ್ಪ. Add: V. 8, after 2.

ಅಲಿಪು aḷipu. 2. Add: Āpr. 1, 86.

ಅಲಿಪು aḷipu. 1. — ಅಲಿಪು. Add: Āpr. 5, after 102; 10. after 87; 10, 98; Śāv. 2, 17.

ಅಲಿಪು aḷipu. 2. Add: Āpr. 7, 140.

ಅಲಿಪು aḷipu. 1. Add: to burn excessively (Abh. P. 7, 94).

ಅಕರುನನ ākaruṇaṇa. Add: Āpr. 6, 63.

ಅಕರ್ಣೀಯ ā-karṇiṇya. To be heard or listened to (adj. Āpr. 1, 107).

ಅಕಳಿ ākaḷi. = ಅಯ್ಯುಳ. The residue (of fruits, trees, leaves, beasts, etc.) left after the best ones have been selected (My.).

ಅಕಳಿಸು ākaḷisu. ಅಕಳಿಸು. (fr. ಅಕಳಿಸು). To lay hold of, to seize; to bind, to confine (Āpr. 5, 18).

ಅಕುಲಿತ ā-kulita. = ಅಕುಲಪ್ಪ. See Āpr. 5, after 12; ಬಳ್ಳು ಕುಲಿತ.

ಅಕೃಷ್ಣ ā-kṛṣṇa. Drawn, pulled, attracted. (Āpr. 10, 1).

ಅಕೃಷ್ಣ ā-kṛṣṭa. To reviled, abused add: (ಹಸ. ಕೃಷ್ಣ Hla. M8.).

ಅಗುಳಿಸು āguḷisu. Add: Āpr. 6, 23.

ಅಗ್ರಾಣಿಸು ā-grāṇisu. Add: Dp. 14, 5.

ಅಂಕೆ āṅkē. Add: See Āpr. 5, 36. — ಅಂಕೆಗಿಡು. To lean or bend to (v. 2, Śāv. 4, 134). — ಅಂಕೆಯಾರ. -ಯ. A soldier that meets (in opposition or encounter, Āpr. 5, 105).

ಅಕ ಪಿಂ. *Add: ಶಿವ. 3, 32.*

ಅಲಿಕೆ ಪಿಲಿಕೆ. *Add: ಎಲಾಟೆ.*

ಅಲಿಸು ಪಿಲಿಸು. *Add: Abh. P. 12, 17.*

ಅದಿಗ ಪಿಲಿಗ. *Add: Cf. ಹೂವಾದಿಗ?*

ಅದಿಗಾಯ ಪಿಲಿ-ಗಪ್ಪಿ. = ಅದಿಗ. *See Dp. 159, 10.*

ಅದಿತನ ಪಿಲಿತನ. *Add: ಒಡನಾದಿತನ.*

ಅದು ಪಿಲ. 2. — ಅದುಪಿಲ. *Add: Rām. 2, 2, 36; Ūpr. 2, 79.*

ಅಣ ಪಿಲ. (fr. ಅಳೆ 1). Holding; hold (in ಒಡ್ಡಣ?).

ಅಣತಿ ಪಿಲತಿ. *Add: Ūpr. 10, 36.*

ಅಣಿ ಪಿಲ. 4. = ಅಣಿ 3. *See ಉರುಹಾಣಿ.*

ಅಣ್ಣ ಪಿಲಿಕೆ. (= ಅಣಕೆ 1, ಅಣ್ಣ). Rule, authority (*Ūpr. 6, 88*).

ಅಕುರಿಯ ಪಿಲಿಯ. = ಅಕುರ. (*Bh. 2, 1, 59*).

ಅತ್ಯಜ್ಞತೆ ಪಿಲ-ಜ್ಞತೆ. Knowledge of the universal soul; — self-knowledge, true wisdom (*Ūpr. 2, 32*).

ಅತ್ಯವಿಗುಪ್ತ ಪಿಲ-ವಿ-ಗುಪ್ತ. Hidden in self (*ಶಿವ. 4, 98*).

ಅತ್ರೇಯ ಪಿಲ-ತ್ರೇಯ. *Add to No. 3: Ūpr. 1, 33.*

ಅದಲೆ (ಪಿ 18-ತಾಲೆ). *Add: Ūpr. 1, after 125; 8, after 42.*

ಅದಿಕಮರ ಪಿಲ-ಕಾಮರ. The tortoise supposed to uphold the world. — ಅದಿಕಮರಮ್ಪರಂ. -ಅದಿಕಮರಂ. Down to the Adikamaṣṭha (*ಶಿವ. 1, 54*).

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪಿಲ-ಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ. (fr. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ). Relating to self; relating to the senses, organs or faculties, by which the objects of human cognizance are apprehended (Mhr.); relating to the supreme soul or spirit; spiritual. (My.; *see s. ಪಾಪತ್ರಯ*).

ಅನ್ ಪಿಲ. 2. *Add: Ūpr. 10, 98, 99.*

ಅನಂದಾಪ್ಪ ಪಿಲ-ನಂದಾಪ್ಪ. Tears of joy (*ಶಿವ. 1, after 79*).

ಅನಿಲ ಪಿಲ. *Add to No. 1: ; wind (Mr. 53).*

ಅನೆ ಪಿಲ. 2. — ಅನವರಂ. -ವರಂ-ವರಂ. To run after the manner of elephants (*Bh. 2, 1, 76; 5, 3, 104*).

ಅಪನ ಪಿಲ. *Add: 2, pepper (ಶರ ಪಿಲ. Dh.).*

ಅಪಾದನ ಪಿಲ-ಪಾದನ. *Add: Ūpr. 6, 44.*

ಅಬ್ಬ ಪಿಲ. = ಅಬ್ಬ. *See Prv. s. ಬೋಧನಗಿತ್ತಿ.*

ಅಯತಿಕೆ ಪಿಲ-ಯತಿಕೆ. — ಅಯತಿಕೆಪಿಲ. One of the feats of wrestlers (*ಶಿವ. 4, 75*).

ಅಯಾತ ಪಿಲ-ಯಾತ. Come, arrived, approached, attained. (*Ūpr. 1, 141*).

ಅಯುಧಪಾಲ ಪಿಲ-ಯುಧಾ-ಪಾಲ. *Add: Bh. 8, 8, 7.*

ಅಯ್ಯಳಿ ಪಿಲ-ಯ್ಯಳಿ. Before ಅಯ್ಯಳಿ insert: ಅಳಳಿ.

ಅರತಿ ಪಿಲ. 2. — ಅರತಿವೆಳಗು. -ವೆಳಗು. The shine of a waving-lamp (*Rām. 3, 6, 58*).

ಅರನಾಲಾಮ್ಬ ಪಿಲ-ರನಾಲಾ-ಅಂಬು. = ಅರನಾಲ. (*V. 6, 30*).

ಅರರ ಪಿಲ. = ಅರ 1. A place (My.). 2, = ಅರರ. A door (My.).

ಅರೆಕಾಯ ಪಿಲ-ರೆಕಾಯ. *Add: Ūpr. 9, after 102; Grj. 6, after 56.*

ಅರೀಕೆ ಪಿಲಿಕೆ. *Add: ಉಸುರಾಕೆ.*

ಅರೀಲ ಪಿಲ. (?). ಅತ್ತಾಲನೆತ್ತುವನ್ನೆತ್ತಿಯದಾನ್ ಅದಾನ್ ನೆಯ್ಯಳ್ ಇಲ್ಲದೆಲ್ಲಿಯಂ (*Ūpr. 9, 94*).

ಅರಿಸು ಪಿಲ. 1. *Add: Ūpr. 5, 41.*

ಅರು ಪಿಲ. 1. Insert after Tu.: ; Tu. also ಅರು, and before Bp. 1, 25: *Ūpr. 4, 40.*

ಅರು ಪಿಲ. 5. *Add: J. 11, 38.*

ಅರ್ವಿಜ್ಯ ಪಿಲ. *Add: J. 16, 29.*

ಅರ್ಬು ಪಿಲ. — ಅರ್ಬುಪಿಲ. *Add: Ū. Bp. 31, 8. 11. 51.*

ಅರ್ಬು ಪಿಲ. (P). *See Ūpr. 1, 8; 4, after 60.*

ಅಲಿ ಪಿಲ. 2. — ಅಲಿನೀರ್ವನ. -ವನ. A tear (*Ūpr. 5, 131*).

ಅಲಿಕೆ ಪಿಲಿಕೆ. (= ಅಲಿಕೆ P). The vessel by means of which another vessel is filled (My.).

ಅವಗೆ ಪಿಲಾಗರೆ. = ಅವಗೆ, etc. (*Ūpr. 9, 80*).

ಅವರಿಕೆ ಪಿಲ. *Add: 1, and: See Prv. s. ಸದ್ವಿಗಿ.*

ಅವರಿಕೆ ಪಿಲ. 2. = ಅವರಿ. Covering, enclosing. *See ನೀ ರಾವರಿಕೆ.*

ಅವಿವೃತ್ತ ಪಿಲ-ವಿವೃತ್ತ. *Add: Ūpr. 1, 126 (originally ಅವಿವೃತ್ತ).*

ಅವಾಪ್ತಿ ಪಿಲ-ವಾಪ್ತಿ. The state of hoping or expecting (to get the object hoped for, *Ūpr. 8, 2*).

ಅಪ್ರೀತವತ್ಸಲ ಪಿಲ-ಪ್ರೀತವತ್ಸಲ. Affectionate towards dependants. 2, love shown to dependants (Mr. H. Haigh; ಕಪ್ಪ ವಸುವ ವರಲ್ಲಿಯ ಪ್ರೀತಿಯು Rāmasvāmi śāstri).

ಅಪ್ರಮೇಧಕ ಪಿಲ-ಪ್ರಮೇಧಿಕ. (fr. ಅಪ್ರಮೇಧ). (A story) belonging to the horse-sacrifice (*J. 2, 2*).

ಅಸ ಪಿಲ. Impossible (= ಅಸಾಧ್ಯ My.; *see Prvs. s. ಪುಟಾರ and ಮನೆ*).

ಅಸ ಪಿಲ. 2. *Add: ಸಿಂಹಾಸ.*

ಅಸ್ವ ಪಿಲ-ಸವ. One who has property or possesses (*Ūpr. 2, after 52*).

ಅಹತ ಪಿಲ-ಹತ. *Add: 8, one of the feats of wrestlers (ಶಿವ. 4, 75).*

ಅಹಾರ್ಯಕ ಪಿಲ-ಹಾರ್ಯಕ. The ornamentative part of the drama, the dress, decorations, etc. (*Ūpr. 5, after 51*).

ಅಹೃತಿ ಪಿಲ-ಹೃತಿ. *Add: taking away, robbing (see ಸುಪಾಪ್ತಿ 3).*

ಅಳ ಪಿಲ. 2. — ಅಳಿಸ. *Add: Ūpr. 6, after 106.*

ಅಳತಿ ಪಿಲ. *Add: Ūpr. 7, 97.*

ಅಳು ಪಿಲ. 2. — ಅಳುಕೂಗಿನ ಹಕ್ಕು. = ಹಾಲುಹಕ್ಕು, q. v. (My.).

ಇಂ im. 7. = ಇನು, ಇನ್ನು. An ablative particle: from that place or time, thence (put to the past relative participle). ನೆಗದ್ದಂ ಬದಿಕ್ಕೆ (*Ūpr. 9, 130*). ಕದಾಂ ಬದಿಯಂ (*Abh. P. 1, after 67*). ಅರ್ಚಿಸಿಂ ಬದಿಕ್ಕೆ (15, after 9). ಪೋದಿಂ ಬದಿಯಂ (15, after 10). ಅಯ್ದಂ ಬದಿಯಂ (16, after 8).

ಇಕ್ಕಲಿಸು ಪಿಲ-ಇಕ್ಕಲಿಸು. To join, to be joined (*Bh. 3, 19, 26; 5, 2, 4; cf. ಇಂ 1, ಇದಿಕ್ಕು 2, etc.*).

ಇಕ್ಕ ಪಿಲ. 4. = ಇಕ್ಕ, etc. *Dung (Dp. 173, 2).*

ಇಂಗಲ ಪಿಲ. 2. *Add: ಶಿವ. 3, 32.*

ಇಜ್ಜ ಪಿಲ. — ಇಜ್ಜಟ. -ಸಟ. A two-fold, i. e. very great, rogue (P *Bh. 3, 19, 46*).

ಇಜ್ಜಲ ಪಿಲ. *Add: = ಇಜ್ಜಲ.*

ಇಟ್ಟುಳ itṭaḷa. To No. 1 add: Ūpr. 5, 104, and to No. 2: Ūpr. 9, 98.

ಇಟ್ಟು itṭu. 1. — ಇಟ್ಟೆ. Add to No. 1: Ūpr. 6, 32.

ಇಡೆದು idaru. Add: = ಎಡೆ 4, etc.

ಇಡಿ idi. 3. To No. 1 add: J. 15, 9.

ಇಡಿಕೆ idikē. The state of being joined; excess.
See ಮಂಜಡಿಕೆ.

ಇಡಿಸು idisu. 2. Add: Ūpr. 5, 105.

ಇಡು idu. 2. — ಇಡುಗಾಯ. -ಕಾಯ. Coconuts broken on a stone before a temple as an offering to the deity (Mr. H. Haigh; ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಚೂರು ಹೊಡೆಯುವದು, Rāmasvāmi śāstri). — ಇಡುವರೆ. -ಬರೆ. A kind of net (Śiv. 3, 24).

ಇಡುಕು iduku. 1. — ಇಡುಕು. = ಇಡುಕು. (Ūpr. 8, after 4).

ಇಡುಕು iduku. 2. Add: Rām. 3, 6, 57.

ಇಡ್ಡು idru. = ಇಡರು. (My.).

ಇತೆ it. — ಇತ್ತ. Add: Rām. 3, 9, 4. — ಇತ್ತಿ. Add: Bh. 2, 13, 50.

ಇತು itu. Add: 3, = ಇದು 2, in ಹೊಗದಿತು, q. v.

ಇದು idu. Add: 1.

ಇದು idu. 2. = ಇತು No. 3. An anomalous termination of the past participle instead of ದು 2 (on ಇ 4), e. g. ಕೇಳಿದು (= ಕೇಳ್ದು, Rām. 3, 8, 71; 3, 9, 4; 6, 40, 10), ಚಾಚಿದು (= ಚಾಚ, Rām. 6, 51, 5), ತೂಳಿದು (= ತೂಳ್ದು, Abhā. 12, 59), ಬದಲಿದು (= ಬದಲ್ದು, Rām. 2, 7, 3; ಮರಳಿದು (= ಮರಳ್ದು, Bh. 2, 4, 12); ಸಾರಿದು (= ಸಾರ್ದು, Bh. 1, 14, 3, 20); ಸೀಳಿದು (= ಸೀಳ್ದು, Bp. 45, 27; 49, 10; Bh. 4, 10, 86); ಸೂರುಳಿದು (= ಸೂರುಳ್ದು, Bh. 1, 6, 3); ಹೋರಿದು (= ಹೋರ್ದು, Bh. 1, 14 sum.; 7, 4, 42); and ಹೋದಿದು (= ಹೋದ್ದು, Bp. 53, 71).

ಇದ್ದು iddu. After B. 3, 19 add: It may be specially remarked that the subjunctive mood which appears in B. 1, 20, is used there in the sense of the present, viz. ನನಗೆ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಕೂಡ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನು, If I could write, also I would have written with you (i. e. would write with you, on the coming feast-day). See also 1, 26.

ಇನಿ ini. — ಇನಿವಾರ. -ವಾರ. Sweet, delicious milk (V. 9, 90). — ಇನಿವಿ. Add: Ūpr. 5, 83.

ಇನಿತ್ತು inittu. Add: Ūpr. 3, 62.

ಇನಿಸು inisu. Add: Abh. P. 3, 49, 50.

ಇನ್ನದು intaru. (= ಅನ್ನದು). ಇನ್ನದನ್ನಂ, subsequently, in consequence (Ūpr. 9, 119).

ಇನ್ನಿರೆ indirē. — ಇನ್ನಿರೆಯರ. -ಅರ. Vishnu (Dp. 122, 21).

ಇನ್ನಿರ ಇನ್ನಿರ. (= ಇನ್ನಿರ. Tbh. of ಹನ್ನಿರ. ಇನ್ನಿರವ ನುಡ್ವಿನ (Ūpr. 6, 64). If ಇನ್ನಿರ were a Tbh. of ಹನ್ನಿರ, the ಇನ್ನಿರಂ, ಇನ್ನಿರಂ in page 148 of the Śabdamanidarpana probably would be the same word.

ಇನ್ನಿರ ಇನ್ನಿರ. (= ಇನ್ನಿರ; Śmd. 143).

ಇನ್ನ ನನ್ನನ Indra-nandana. = ಇನ್ನ. (Riv. 13, 60).

ಇನ್ನಂ innam. 1. Add: Plural ಇನ್ನಂ (Abh. P. 11, 9).

ಇನ್ನು innu. Add before ಇನು: ಇಂ 7. It is most probable that in the ancient language there was no ಇನ್ನು, the double ನ್ happening on account of ಇಂ 7 being followed by a vowel.

ಇಮ್ im. 1. — ಇಮ್ನಿಗಾರ. -ಮ್ನಿಗಾರ. To show, or have, two points (Ūpr. 10, 80).

ಇಮ್ im. 2. — ಇಮ್ನಿ. To grow nicely or well enlarged (Ūpr. 4, 48).

ಇಮ್ಮು imbu. 1. — ಇಮ್ಮು. -ಅ. To know or observe in a pleasing manner (V. 9, 9). — ಇಮ್ಮುಗು. -ಅ. Beauty to be lost: to lose beauty (Ūpr. 9, 5).

ಇರಸು irasu. Add: Ū. ಎರೋಲು 2. ಎರ 3, and the 1 2. ಎರ 1 No. 1.

ಇರೈ iri. 1. After ಮುನ್ನಿರ add: ಸುತ್ತಿರ.

ಇರೈ iri. 3. — ಇರೈಗು. -ಕು. The business of plowing etc. (Bh. 4, 3, 12).

ಇರೈತ irita. Add: See ಉದ್ದಿರತ, ದೊಡ್ಡದತ, ಮಲ್ಲದತ.

ಇರಿಮ್ಮು irumbu. To No. 1 add: closeness (Śiv. 3, after 35).

ಇರ್ ir. 1. — ಇರಾರು. -ವಾಯ್ -ಅ 2. = ಇರಾರು (on the ಭೇರು, Śiv. 3, 33). — ಇರಾರಿ. = ಇರಾರಿ. (V. 9, after 71). — ಇರಾರು. Add: See ಪರಿರಾರು 2. 22.

ಇರ್ಕು irku. 5. — ಇರ್ಕು. ಪಡು. To be straitened or distressed (Ūpr. 5, 81).

ಇರ್ಕೆ irkē. — ಇರ್ಕೆ. -ದಿಟ್ಟು. A mountain of rumour (Ūpr. 8, after 4).

ಇಲಾಚೆ ilāci. Add: See Mr. 2. ಎಲಾ.

ಇಲಿ ili. 2. — ಇಲಿ. A kind of mouse or rat-trap (My.).

ಇಸು isu. 2. Delete only in P., and at the end add: 2. -ಲಸದ (Bp. 53, 53).

ಇಸು isu. 3. After ಎಯ್ insert: ಎಸು 1.

ಇಳಿದು ilidu. The state of wasting away, diminution, decay, etc. (ತೀರ; see 2. ಇಳಿದು. — ಇಳಿದು. -ಅ. To grow worn out, to grow wan (Ūpr. 2, 4).

ಇಲೈ il. To ಇದ್ದು add: Ūpr. 5, 110.

ಇಲೈ il. 4. — ಇಲೈ. Add: to put into shade (Abh. P. 16, 26). See Ūpr. 2, 42).

ಇಲೈಲೆ ilikē. — ಇಲೈಲೆ. Add: Grj. 2, after 104.

ಇಲೈಲೆ ilil. Diminution, decrease, decline (Ūpr. 7, 150).

ಇಲೈಸು ilisu. 2. After ಇದಿಸುನಂ add: See ಇದಿಸು (2. ಪರಿ 1).

ಈ i. 7. After ಇ 9, No. 2 insert: ಹೀ 2.

ಈಗಡು i-gaḍu. 1. Add: ಈಗಡ (Ūpr. 9, 119).

ಈಡು idu. 1. — ಈಡ. Add: Ūpr. 5, after 64; 8, after 1.

ಈಡು idu. 3. — ಈಡ. Add: to pain (the mind) greatly (Bh. 3, 19, 37). — ಈಡೆ. -ಅ. To rub well (Ūpr. 5, 68).

ಕರ್ ir. 1. — ಕರಿದು. -ಬದು. Two or both hosts (Ūpr. 10, after 74; 10, 83).

ಕರಿ iri. 1. After ಕರಿರ್ add: ಹರಿ 1.

ಕಲ್ il. Add: See V. 4, 95; 6, 3; Śāv. 4, 60, 115.

ಉಕ್ಕವಿಸು ukkavisu. (?) (Ūpr. 9, 106).

ಉಕ್ಕಿಸು ukkisu. Add: to cause to rise (as the sea, Ū. Bp. 31, 52).

ಉಗಿಸು ugisu. Add: = ಒಗಿಸು 2.

ಉಗು ugu. 2. — ಉಗು ತರ್. Add: Ūpr. 9, 76.

ಉಗುಲ್ uguḷ. 2. Add: Śāv. 3, 45.

ಉಗುಲ್ uguḷ. 3. P. p. of ಉಗು 1. — ಉಗುದರ್. To emit, to let drop (Ūpr. 10, 11).

ಉಗದಿಸು uggaḍisu. (Tbh. of ಉದ್ಗಟಿಸು). To rub over, to make smooth, to even. ನೆಲನಸುಗ್ಗದಿಸ (Ūpr. 6, after 86). ನೆಲನಸುಗ್ಗದಿಸ (10, 9).

ಉಗಿ uggi. 2. Add: Dp. 170, 4.

ಉಗ್ರಕರ ugra-kara. The sun (Ūpr. 5, 50).

ಉದ್ಗಲಿಸು ud-balisu. Add: See Ūpr. 5, after 89.

ಉದ್ಗರಿಸು ud-bārisu. To utter, etc. (Rām. 3, 8, 70).

ಉಡು uḍu. 1. Put the number 1 to ಉಡು.

ಉಡ್ಚಿತ್ತಿ ud-chētti. Cutting off or out, extirpation, destruction (Ūpr. 4, 92).

ಉಡ್ಚಿಸಿದ uḍchivāsa. Put the No. 1 to the last word ಸುಯ.

ಉಜ್ಜಳಿಕೆ ujjaḷikē. Splendor, radiance, beauty (Ūpr. 4, 85).

ಉಜ್ಜಳಿಸು ujjaḷisu. To blaze up, to flame; to shine (Ūpr. 1, 73; 8, 79).

ಉಜ್ಜಗಿಸು ujjaḡisu. Add: Ūpr. 8, after 71.

ಉಜ್ಜವಿಸು ud-jrīmḡisu. To gape; to open; to become visible, to come forth; to expand, to open, to blow (Ūpr. 7, after 62).

ಉಂಡ unḇa. Add: See ಉದುವಕ್.

ಉಡಿ uḍi. 1. Add: Ūpr. 5, after 39 & 64; 10, 11.

ಉಡಿ uḍi. 2. — ಉಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie fragments, i. e. to restore to a good state, to repair (Ūpr. 5, 53).

ಉಡುಗು uḍugū. 1. Add: Ūpr. 5, 19, 99.

ಉಡುಘೇದರು uḍupa-udaya. Moon-rise (Ūpr. 6, 93).

ಉಡೆ uḍē. 1. — ಉಡವೆ. Add: Abh. P. 3, 130.

ಉಡೆ uḍē. 2. After ಉಕ್ಕದಿ 2. ಉಕ್ಕ 2 add: ಗಟ್ಟಿದ, ತಳಿದ, ಬೀದಿದ.

ಉಢ್ಢಿಗಿಕಾರಿ uḍḍigē-kāra. A man who stamps or impresses (V. 6, 41).

ಉಢ್ಢಿ uḍḍi. — ಉಢ್ಢಿ ಗಡುಬು. -ಕಡುಬು. A kind of kaḍubu. See Prv. s. ಬೆಣ್ಣು.

ಉತುಂ utuṁ. Add immediately after it: (fr. ಉತು).

ಉತ್ಕಟಿಸು utkaḷisu. Add: 2, to become furious (Śāv. 3, 63).

ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ ut-kṛṣṭhatē. The state of longing for a beloved person or thing, etc. (Ūpr. 8, 74).

ಉತ್ಕಮ್ಪು ut-kamṇi. Trembling; agitating, causing to tremble. (Ūpr. 2, 59).

ಉತ್ಕಷ್ಠಪಾ ut-kṣṭhapa. Throwing upwards, tossing; sending, sending away; vomiting; etc. See Śi. s. ಹಾಳು ಎಕೆ.

ಉತ್ತಮತೆ uttamatē. Excellence, superiority; goodness. (Ūpr. 9, 105).

ಉತ್ತರಕ್ಷಣ uttara-kṣapa. The next moment (My.).

ಉತ್ತರಾಯ uttarāyī. Discharged from the obligation (of a favour, etc.; Mhr. ಉತ್ತರಾಯ; Bh. 4, 2, 50, 51).

ಉತ್ತರಿಸು uttarisu. 2. Add: Ūpr. 5, after 44.

ಉತ್ತರೋತ್ತರತೆ uttara-uttaratē. Constant continuation, succession (Ūpr. 4, 25).

ಉತ್ತಮತೆ uttavaliṇi. To make efforts, to strive, to struggle (? Ūpr. 3, 47).

ಉತ್ತಾರ ud-tāra. To the meaning of No. 4. add: (My.).

ಉತ್ತಾರಕ ud-tāraka. Add: Rām. 3, 8, 70.

ಉತ್ಸಾಹಿಸು utsaḥisu. Add: Bh. 2, 12, 38.

ಉದಕ udaka. Add: = ಉದುವ, and as No. 2 add: broth, pepper-water (My.).

ಉದಕ uduka. Tbh. of ಉದಕ. (My.).

ಉದಗರಿಸು udugarisu. Tbh. of ಉದ್ಗರಿಸು. (Rām. 3, 5, 9).

ಉದಭವಿಸು udubhavisu. Add: J. 11, 14.

ಉದ್ಗಟಿಸು ud-gḥaḷisu. Add: = ಉಗ್ಗಡಿಸು, and as No. 2 add: to rub over, to stroke.

ಉದ್ದ udda. — ಉದ್ದಂ. -ಅಂ. Having long thighs (? Ūpr. 5, 55).

ಉದ್ದಮತೆ uddamatē. The state of being unrestrained, etc. (Ūpr. 7, 79).

ಉದ್ಧವ ud-dhava. Add: 3, N. of a messenger (Ūpr. 6, after 18).

ಉದ್ಧಮ್ಯುತ ud-bhramyat. Whirling, flourishing (Ūpr. 5, 56).

ಉದ್ಧಾನಮಹತ್ತರ udyāna-mahattara. The overseer of a garden, a gardener (Ūpr. 2, 87).

ಉದ್ವೇಜಿಸು ud-vējisu. To hurt the feelings, etc. (Ūpr. 4, 21).

ಉನ್ನಾಳ ud-nāḷa. Having high stalks (Ūpr. 7, 60).

ಉನ್ನಿದ್ರತೆ ud-nidratē. Sleeplessness. (Ūpr. 5, 124).

ಉನ್ನಕರನದ ud-makaranda. Excellent nectar or honey of flowers (Śāv. 2, 47).

ಉನ್ನಗ ud-mṛiga. A large wild beast. See ಯುನ್ನೋನ್ನಗ.

ಉಪಕರಿಸು upa-karisu. Add: to prepare; to furnish with (Rām. 3, 2, 20).

ಉಪಜೇಯಮಾನ upa-ḷtyamāna. Being collected or filled. (Ūpr. 2, after 21).

ಉಪಜಾಪ್ಯ upa-jāpya. To be whispered into the ears of another (adj.; Ūpr. 8, 89).

ಉಪಧಾರಿತ upa-dhaukita. Gone to; brought near; presented as an offering, offered as a respectful gift; carried out, accomplished; a respectful offering or present. (Ūpr. 6, 31).

ಉಪದೇಶ upa-dēṣa. — ಉಪದೇಶಂ ಗುಡು. -ಕುಡು. To give instruction, to teach; to prescribe (Ūpr. 5, 113).

ಉಪಪ್ರದಾನ upa-pra-dāna. Delivering over, presenting; a present, a bribe. (Ūpr. 9, 119).

ಉಪಲಾಲಿಸು upa-lālisu. To No. 2 add: Bh. 3, 2, 6.
 ಉಪಶಮಿಸು upa-śamisu. Add: 2, to calm, to mitigate, to make quiet, to bring to an end (Śālv. 4, after 24).
 ಉಪಶಾಂತಿ upa-śānti. Add: Āpr. 7, 22.
 ಉಪಹತೆ upa-hati. — ಉಪಹತೆಗಿಯ. To do harm to (Śālv. 4, after 24).
 ಉಪಾಂಶತೆ upāśutē. The state of uttering prayers in a low voice (P. Āpr. 9, 119).
 ಉಪಾಯನ upa-ayana. — ಉಪಾಯನಗಿಯ. -o-. To make a present, to present (Śālv. 2, after 42).
 ಉಪ್ಪಯಣ uppayana. This word probably is formed of ಉದು 3, abandoning, and ಪಯಣ; if so, it ought to appear in large type.
 ಉಪ್ಪರ uppara. — ಉಪ್ಪರಗೂ. Add: See Āpr. 7, after 81. — ಉಪ್ಪರವಟ್ಟ. -ವಟ್ಟ. Grand state (P. Āpr. 1, 106).
 ಉಬ್ಬಣ ubbhaṇa. To No. 2 add: Bh. 3, 19, 38.
 ಉಬ್ಬರ ubbhaṇa. — ಉಬ್ಬರಗೂ. -ಕೂ. Abundant sparks (Bh. 6, 2, 6). — ಉಬ್ಬರವು. -o-ಪರಿ. To flow abundantly (Āpr. 2, 84).
 ಉಬ್ಬಸ ubbhasa. Add: Bh. 2, 1, 77; 5, 3, 102.
 ಉಬ್ಬಳು ubbālu. = ಉಬ್ಬ 2. (Rām. 6, 24, 1; 6, 50, 12).
 ಉಬ್ಬಿ ubbi. A female who has something prominent or projecting. See ಪಲ್ಲವು.
 ಉಬ್ಬು ubbu. 2. — ಉಬ್ಬು. -ಅ. A male who has something prominent or projecting. See ಪಲ್ಲವು. — ಉಬ್ಬಿದಾತ. -ದಾತ. Excessive stabbing (Rām. 6, 19, 30).
 ಉಬ್ಬಿ ubbē. 1. Add: Bh. 3, 19, 1.
 ಉಮುರು umul. (= ಉಮು 1). See Āpr. 9, 129.
 ಉಮ್ಬ umbā. Add No. 1.
 ಉಮ್ಬ umbā. 2. That is eaten (= ಉಮ್ಬ ಕೂಡ, Śāstrasāra in W. v. 1258).
 ಉಮ್ಬೆ ummaṇa. (P). See Āpr. 6, after 13.
 ಉಮ್ಬೆ ummē. Add: (= ಅಮ್ಬ 2).
 ಉಯ uy. 1. Add the number 1 to ಉಯ.
 ಉರ ura. 3. = ಉರಿ 2, etc. — ಉರಕೊಳ್ಳ. A flaming fire-brand (Abh. P. 4, 39). — ಉರಗೊಳ್ಳ. -ಕೊಳ್ಳ. = ಉರಕೊಳ್ಳ. (My.). 2, a passionate person (My.).
 ಉರಕ uraka. A man who burns or suffers from excess of heat. See ಹೊಟ್ಟುರಕ 3. ಹೊಟ್ಟು 3.
 ಉರಕಿ uraki. A woman who burns or suffers from excess of heat. See ಹೊಟ್ಟುರಕ 3. ಹೊಟ್ಟು 3.
 ಉರವಣಿ ura-ṇi. 1. Add: Āpr. 10, 70.
 ಉರಿ uri. 2. Insert ಉರ 3 before ಉರು 2. — ಉರಿಗೊಳ್ಳ. -ಕೊಳ್ಳ. = ಉರಗೊಳ್ಳ. (My.). — ಉರಿವೆಳಗು. -ವೆಳಗು. Blazing shine (V. 10, 12).
 ಉರಿತು uritē. Add the number 1 to ಉರು.
 ಉರಿಪ uripa. = ಉರಿಪ 2, etc. Burning; heat (Śālv. 3, after 35).
 ಉರುಬು urubu. To blow strongly with the mouth (ಉದು My.). ಕುಟ್ಟಲಾದದ ಬದಿ ಉರುವಿ ಉರುವಿ ನೋಡಿದನು (Prv.).

ಉರುಲ್ urul. Mr. 370 (My. MS.) has ಉರುಲ್ (ಉರುಲ್, instead of ಉರುಲ್). This form of the word may have existed at Mr.'s time, and if so, would connect the word clearly with M. ಉರು 2. ಉರು 1.
 ಉರುಳ್ urul. 1. — ಉರುಳ್ಳು. ಉರುಳ್ಳು. To shoot arrows so that (an opponent) is overturned (Āpr. 3, 109).
 ಉರುಳಿ uruli. Add: See ನಂಬುರುಳ್; and add: 4, the state of being round or curled. — ಉರುಳ್ಳು. -ಉರುಳ್ಳು. A lock, a ringlet of hair (Āpr. 3, 69).
 ಉರುಳಿಗ uruliḡa. N. of a bird (Śālv. 3, 33).
 ಉರುಳಿಚು uruliḡu. Add: Rām. 5, 9, 4.
 ಉರುಳ್ಳು uruliḡu. Add: Āpr. 5, 36.
 ಉರೋಬ್ಬೆ uras-bandha. A certain feat of wrestling (Śālv. 4, 75).
 ಉರಲಿ urali. Add: Śālv. 2, after 42.
 ಉರು uru. Add the number 1 to it, and add: Āpr. 1, 48; ಬೆಕ್ಕನಮುದು, ಭಯಮುದು, ವಿಸ್ಮಯಮುದು.
 ಉರು uru. 2. Being, state; occasion (Āpr. 3, 15).
 ಉರುಕು uruku. — ಉರುಕುಗೊಳ್ಳ. Add: to be abundant (Bh. 4, 10, 40).
 ಉರುಳ್ uru. Add the number 1 to it.
 ಉರುಳ್ uru. 2. To burn, to glow (Abh. P. 7, 10).
 ಉರುಳ್ uru. Add to ಅಮುದು: 2. ಅಮುದು 6.
 ಉರುಳ್ uru. 2. Add as a new meaning: MASS, great multitude (Abh. P. 14, 7). — ಉರುಳ್. -ಅ. Swelling to disappear: flood or the flowing in of waters to cease to begin to ebb (V. 9, 24).
 ಉರ್ವಿಸು urvisu. Add: Āpr. 9, 78.
 ಉರ್ವಿರುಹ urvi-ruha. A tree. See ನಿರೋಧಿರುಹ.
 ಉರ್ವಿರುಹ urvi-tāvara. A king.
 ಉರ್ವಿರುಹಿಯ urvī-tāvarīya. Relating or belonging to the king (Āpr. 10, 22).
 ಉರ್ವು urvu. 1. Add: See ಪುರ್ವಪುರ್ವ.
 ಉರ್ವು urvu. 2. — ಉರ್ವು. -ಎದು. To rise, to go upward (Āpr. 5, 42). Āpr. MS. 4, 47 has ಉರ್ವು instead of ಉರ್ವು.
 ಉಲಿಪು ulipu. Add: Āpr. 3, 48; Śālv. 3, 49.
 ಉಲ್ಲಾಸ ud-lapana. Speaking loud; sounding (Āpr. 1, 113).
 ಉಷ್ಣ uṣh. 2. Add: See ಸೀತೆನ (2. ಸೀತೆ 3).
 ಉಸಿರ್ usir. 2. After ಉಸುರು 2 add: ಸುಖ 2. — ಉಸುರು. -ಸು. = ಉಸುರು. (Śālv. 4, 88).
 ಉಸುರ್ usur. 2. — ಉಸುರಾದಾಳ. -ಅದಾಳ. Dried-up state of respiration: exhaustion (Rām. 6, 24, 13).
 ಉಳ್ ul. 2. — ಉಳ್ಳು. Add: Śālv. 4, 90; V. 9, 2.
 ಉಳ್ uli. 4. Add: Cf. ಹೊಳೆ.
 ಉಳ್ಳು ulku. 3. Add: Āpr. 6, 16; Śālv. 4, 71.
 ಉಳ್ಳಿ ulkē. The state of being. See 2. ಸ್ಥಿತಿ.
 ಉರಲಿ uli. 2. After ಅರಿ ಉರು add: ಬೆಕ್ಕನಮುದು. — ಉರು. -ಕಾಲ. Time of (continually) remaining or staying

(Sp. in W. v. 1108). — ಉದಾನಿರ್ಪುರ. Add: A constant descent of water, a waterfall. — ಉದಾನಿರ್ಪು. — ಬೆಳಗು. Remaining light (Sēv. 4, 114).

ಉಯಿಮೆ ಲುಮೆ. Add the number 1.

ಉಯಿಮೆ ಲುಮೆ. 2. = ಉದನೆ. (My.).

ಉಯಿ ಲುಗು. Add: Ūpr. 6, after 106, and add: Cf. ಲುಗು No. 2.

ಉಟ ರಿಫ. In Dp. 54, 3 ಕಾಲಕೂಟ may be read instead of ಕಾಲ ಕೂಟ.

ಉಡಿಸು ರಿಫಿಸು. Add: to cause to relish (Ūpr. 5, 63).

ಉಡು ರಿಫು. 2. Add to No. 2: Ūpr. 5, 48; 6, after 86.

ಉಣ್ಣು ರಿಫ. = ಉಟ. See ನೀರಣ್ಣು.

ಉದು ರಿಫು. 2. To No. 1 add: (Sēv. 2, after 42).

ಉರ್ಮಿ ūrmi. Add: 4, human infirmity (as grief, illusion, hunger, thirst, decay, death). See ಪಡುರ್ಮಿ.

ಉಸರವಳ್ಳಿ ūsaraṇalli. Add: Cf. ಲಳ್ಳಿ 2.

ಋಕ್ಷ ṛiksha. Add: 4, N. of a mountain. See ಸಪ್ತಕುರಾಜಲ.

ಋಕ್ಷರಾಜ ṛiksha-rāja. N. of the father of Vāli and Sugriva (Rām. 4, 2, 15, 18).

ಋಕ್ಷಾಜಿನ ṛiksha-ajina. A bear-skin (Ūpr. 4, 31).

ಋಷುಷುಷು ṛitu-ṣaṣka. The six seasons (Ūpr. 2, after 61).

ಎ ಕೆ. 13. Read: = ಎ 7, ಎ 2.

ಎಕ್ಕ ಎಕ್ಕ. 1. Add: Sēv. 3, 32.

ಎಕ್ಕತುಲ ಎಕ್ಕ-tula. Add: Ūpr. 10, 83.

ಎಕ್ಕಲ ಎಕ್ಕala. Alone, solitary (Ūpr. 7, 97; Mhr. ಎಕಲಾ).

ಎಕ್ಕ ಕೆಕ್ಕ. Add: Abh. P. 7, 106.

ಎಗ್ಗ ಎಗ್ಗ. Add: Ūpr. 10, 109, 110.

ಎಗ್ಗು ಎಗ್ಗu. Add: Ūpr. 5, 111.

ಎಜ್ಜದ್ ಕೆರಕ. 1. Add: Ūpr. 8, 71.

ಎಜ್ಜದ್ ಕೆರಕ. 2. Read: = ಎಜ್ಜದ, ಎಜ್ಜದ 2, ಎಜ್ಜದ, ಹೆಜ್ಜದ, ಹೆಜ್ಜದ.

ಎಜ್ಜು ಕೆರಕ. 2. Add: = ಎಜ್ಜು 2.

ಎಜ್ಜು ಕೆರಕ. 5. = ಎಜ್ಜು 1. (Ūpr. 10, 80).

ಎಂಜಲಿಸು ಎಂಜalisu. Add: Ūpr. 10, 111.

ಎಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ. Read: = ಎಟ್ಟನೆ, ಹೆಟ್ಟ 4, ಹೆಟ್ಟ, ಹೆಟ್ಟ 1.

ಎಡ ಕೆಡ. 1. — ಎಡದಿವು. — ತದಿವು. = ಎಡದಿವು, etc. (Ūpr. 8, 103). — ಎಡವರು. — ಪರು. To cause one's self to run from a place: to run away, to retreat (Bh. 3, 19, 36).

ಎಡ ಕೆಡ. 2. — ಎಡಗಯ್ಯಾತಿ. Add: According to Mr. E. Rice all mādigas from the ಎಡಗಯ್ಯಾತಿ are ಎಡಗಯ್ಯವರು. See ಬಲಗಯ್ಯವ (s. Additions). — ಎಡಗೋಲು. — ಕೋಲು. The left, i. e. to the left, of the pole of a cart, as an ox (My.). — ಎಡವಕ್ಕ. — ಪಕ್ಕ. The left side (V. 7, 30).

ಎಡ ಕೆಡ. 3. — ಎಡಬರ. A middle-born, i. e. second, son or daughter (My.). — ಎಡವಟ್ಟ. — ಪಟ್ಟ. Add: Abh. 3, 9.

ಎಡ ಕೆಡ. 4. = ಎಡ 1, etc. (cf. ಇಡ 1). A couple, etc. — ಎಡವಕ್ಕ. — ಪಕ್ಕ. = ಎಡವಕ್ಕ. (Abh. P. 4, 6).

ಎಡಪು ಕೆಡapu. Add: Abh. P. 9, 7.

ಎಡಮ್ಬಡಂ ಕೆಡambadāṁ. (P). (Ūpr. 6, 87).

ಎಡ ಕೆಡ. 1. — ಎಡಗಟ್ಟ. — ಕಟ್ಟ. Work at the place or at the places (V. 5, 80). — ಎಡಗಣ. — ಕಣ. A counter-arrow (J. 12, 39). — ಎಡಗಲಿಸು. — ಕಲಿಸು. To join at a place: to join together (v. t., Ūpr. 6, after 64). — ಎಡಗುಡು. Add: Ūpr. 8, after 79. — ಎಡ ಮಡಗು. Add: Ūpr. 5, after 39. — ಎಡಮಾತು. An evasive word (Ūpr. 6, 24). — ಎಡವಟ್ಟ. — ಬಟ್ಟ. The midway (V. 6, after 8). — ಎಡವೆರಲ. — ಬೆರಲ. The middle finger (Ūpr. 6, 62).

ಎಡ ಕೆಡ. 3. (= ಅಡೆ 5 P). To be got (P). See Prv. s. ಕಾರೆ. If ಎಡ were = ಅಡೆ 5, the ಎಡಯ s. ಕಾರೆ would be = ಎಡಯದು, i. e. ಅಡೆಯದು.

ಎಡ್ಡ ಕೆಡ. 3. Add: Ūpr. 8, 30; Abh. P. 3, 39.

ಎಣಿಕೆ ಕೆಣಿಕ. — ಎಣಿಕದಪ್ಪ. — ತಪ್ಪ. Consideration to fail: to be inconsiderate (Ūpr. 8, after 79).

ಎಣಿ ಕೆಣ. 1. Read: = (ಎಡ 4), ಎಣ, (ಎಣೆ 2), (ಹೆಣೆ 2).

ಎಣ್ಣು ಕೆಣ್ಣು. Add: Dp. 126, 1.

ಎಣ್ಣೆ ಕೆಣ್ಣ. — ಎಣ್ಣೆಗಣ್ಣು. A (hair)-knot to which oil is applied (Sēv. 8, 10).

ಎತ್ತು ಕೆತ್ತು. 1. Add: B. 1, 24.

ಎತ್ತು ಕೆತ್ತು. 2. — ಎತ್ತುಗುಡಿ. — ಕುಡಿ. A raised point (Bh. 8, 8, 6).

ಎಬ್ಬಾಸಿ ಕೆಬ್ಬಾಸಿ. After ಎಸಿಕೆ Add: ಎವ, ಹೇವ.

ಎನಸು ಕೆನಸು. 2. Add: ಎನಸುಂ (Ūpr. 7, 94; 10, 11).

ಎಮ್ ಕೆಮ. 2. To ಎಮ್ಮತ್ತು add: ಎಮ್ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಬಿನ್ನಣಂ (Ūpr. 5, after 76).

ಎಮೆ ಕೆಮ. — ಎಮೆ ಕಾಕ್ಕ. Add: Ūpr. 4, 91.

ಎರಲೆ ಕೆರಲ. — ಎರಲಟ್ಟ. — ಅಟ್ಟ. An antelope's eye (Ūpr. 8, after 72).

ಎರಲಿ ಕೆರಲ. — ಎರಲಿವೆ. Add: Ūpr. 5, 42.

ಎರೆ ಕೆರೆ. 1. Add: = ಕರೆ 3.

ಎರಿಕ ಕೆರಕ. 2. Add: Ūpr. 5, 22.

ಎರಿಕೆ ಕೆರಕ. 2. — ಎರಿಕವಟ್ಟ. — ಬಟ್ಟ. A wing-hill: a hill near a mountain (Ūpr. 10, 82).

ಎರ ಕೆ. (fr. ಎಮ). The state of being all or one mass. — ಎರ್ಕೆಯ್ಲು. To make or collect into a mass, to pile (Ūpr. 9, after 102).

ಎರ್ಜು ಕೆರಕ. Add the number 1.

ಎರ್ಜು ಕೆರಕ. 2. = ಎರ್ಜು 2. (V. 5, after 14).

ಎರ್ಡ ಕೆರಡ. — ಎರ್ಡಗಟ್ಟ. — ಕಟ್ಟ. Heart-fire (heart-sorrow, Ūpr. 5, 10). — ಎರ್ಡಗಡು. — ಕಡು. To cause the heart to fail, to disconcert (Ūpr. 8, 74).

ಎಲೆ ಕೆಲ. 2. — ಎಲದುಡುಗಲ್. — ತುಡುಗಲ್. A mass of leaves (Sēv. 3, after 35). — ಎಲವಡ. — ಮಡ. Concealment by leaves (Ūpr. 7, 105). — ಎಲವಟ್ಟಣಿ. — ಬಿಟ್ಟಣಿ. A fan of leaves (Ūpr. 5, 131; 8, 91).

ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲ. Add: Bh. 3, 18, 35.

ಎಸಕ ಕೆಸಕ. Add: Ūpr. 1, 41; 7, after 62; Sēv. 4, 90.

ಎಸಡಿ ṣaḍḍi. Add: Abh. P. 15, after 37.

ಎಸರ್ ṣaṣ. After ನೀರೆಸರ್ add: , ಹತ್ತಿಸರು.

ಎಸರ್ಪುದು ṣarpudu. (P). (Ūpr. 5, 27).

ಎಹಗಿ ḥi-hagḥi. After ಹೇಗಿ insert: , ಹೇಗಿ.

ಎಳೆ ಶ್ಲಿ. — ಎಳವರ್ಧು. -ಬರ್ಧು. Childly profligacy (V. 2, 2).

ಎಳೆ ಶ್ಲಿ. 2. — ಎಳೆಗರ್. -ಕರ್. A delicate, fine eye (J. 30, 22). — ಎಳೆಗನ್ನಡವಕ್ಕಿ. -ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ. A young parrot (V. 2, 31). — ಎಳೆಗದುಂಕಿ. -ಕದುಂಕಿ. Tender Hurlie grass (Ūpr. 8, after 4). — ಎಳೆಗಾರ. -ಕಾರ. The newly arrived rainy season (Ūpr. 4, 88). — ಎಳೆಗೊಂ. Add: Ūpr. 1, after 101; 5, 182. — ಎಳೆನೀರು. = ಎಳೆನೀರು. (Ūpr. 10, 54). — ಎಳೆಮುತ್ತು. Add: ಶ್ಲಿ. 5, 7. — ಎಳೆಯಂಡೆ. -ಅಂಡೆ. A young goose or swan (V. 9, 25). — ಎಳೆಯವ್ವುಲ. -ಅವ್ವುಲ. Weak, watery gruel (V. 2, 13). — ಎಳೆವಲಸು. -ವಲಸು. A young jack tree (Ūpr. 7, 86). — ಎಳೆವಸಿಹ. -ಬಸಿಹ. A delicate womb (Abh. P. 3, 100, 101). — ಎಳೆವಳಿಕು. -ವಳಿಕು. Fine crystal (Ūpr. 1, 111). — ಎಳೆವಳಿಕು. -ವಳಿಕು. = ಎಳೆವಳಿಕು. (ಶ್ಲಿ. 5, 3).

ಎರೀ ಶ್ಲಿ. 3. — ಎರೀ. Add: Ūpr. 5, 81.

ಎರೀತು ಶ್ಲಿತು. — ಎರತಲಿ. After Dragging-play add: decoy (Rām. 4, 1, 14), and after fainting add: (Rām. 8, 8, 69).

ಎರೀಲ ಶ್ಲಿ. Add the number 1, and before Grj. 2, after 106 insert: Ūpr. 10, 82.

ಎರೀಲ ಶ್ಲಿ. 2. P. p. of ಎರಲಿ. — ಎರಲಿ. To hang down (Ūpr. 4, 47).

ಏಕವಾರ ಠಕಾ-vāra. (ಏಕವಾರಂ). Only once, at once, at one time, suddenly.

ಏಕಾಹಿಕ ಠkāhika. Occurring daily, unremitting (as fever, My.).

ಏಕೇನಮೂಹ ಠpi-samūha. A herd of antelopes (Ūpr. 1, 187).

ಏಕಿಸು ಶ್ಲಿ. Add: Ūpr. 6, 67, 77.

ಏಕಿಸು ಶ್ಲಿ. 1. — ಏಕಾಹಿಕ. -ಅಹಿಕ. = ಏಕಾಹಿಕ. (Rām. 6, 80, 80).

ಏಕಿಸು ಶ್ಲಿ. 2. Add: greatness, grandeur. See ಮಹಿ ಯೇದು. — ಏಕಿಸವ್ವನ. = ಏಕಿಸವ್ವನ. (ಶ್ಲಿ. 8, after 35).

ಏಕಿಸು ಶ್ಲಿ. 5. Add: Ūpr. 8, after 44; Rām. 6, 19, 30.

ಏಲವಾಲುಕ ಠlavāluka. Add: See ಕಳ್ಳಂಗಡಲಿ.

ಏವ ಶ್ಲಿ. Add: = ಹೇನ; and add: Abh. P. 6, 2.

ಏವಯ್ಯ ಶ್ಲಿ. To be disgusted or vexed (Ūpr. 8, 47; 5, after 64; Tē. ಏವಗಿಂಜು).

ಏಸು ಶ್ಲಿ. 2. — ಏಸುವೆಸ. -ಬೆಸ. Shooting-performance (Ūpr. 6, 80). — ಏಸುವೆಸನ. -ಬೆಸನ. Order to shoot (Ūpr. 5, 113).

ಏಳಿದ ಶ್ಲಿ. — ಏಳಿದಂಗೆಯ. Add: Ūpr. 9, after 108.

ಏಳಿಸು ಶ್ಲಿ. Add: Ūpr. 10, 5, 26.

ಏಲಿಸು ಶ್ಲಿ. 1. To ಎದ್ದು add: Bp. 32, 45, 58; 61, 87.

ಏಕೈ ಠkkapē. Add: Dp. 130, 73.

ಏಕೈಲಿಗ ಠkkaliga. Add: Ūpr. 5, 86.

ಏಕೈಲನ ಠkkaltana. = ಏಕೈಲನ. (Ūpr. 5, 86).

ಏಗತನ ಠgatana. Add: Dp. 95 pallavi.

ಏಗಿಸು ಠgisu. Add the number 1.

ಏಗಿಸು ಠgisu. 2. = ಉಗಿಸು. To cause to become loose, to cast (as a sough, Ūpr. 9, 71).

ಏಗರಿಸು ಠggarisu. Add: Dp. 135 a, 16; 170, 7.

ಏಗ್ಗು ಠggu. 2. — ಏಗ್ಗುಗಡು. -ಕಡು. An assemblage to be destroyed: to part, to become separated (Grj. 4, after 56).

ಏಗ್ಗು ಠggu. 3. Add: to turn or lead towards (Ūpr. 9, after 102).

ಏಜ್ ರಠ. — ಏಜ್ ರಗು. Add: Ūpr. 3, 45; 6, 8.

ಏಜ್ ರಠ. (= ಏಜ್ 1?). (Rām. 8, 6, 55).

ಏಜ್ ರಠ. Add: Ūpr. 10, 114; ಶ್ಲಿ. 2, 89, 91; Bh. 7, 3, 76. — ಏಜ್ ರಗು. -ಕು. To give pleasure (Ūpr. 8, after 72).

ಏಜ್ ರಠ. (= ಏಜ್ ರಠ). To join (v. t., Rām. 8, 4, 55; ವಜ್ಜ in the print).

ಏಜ್ ರಠ. Add: Ūpr. 7, after 81 (where it appears to be = ಏಗರಗಿ 2), and before ವಜ್ಜ ರಠ insert: , ವಜ್ಜ. Add also: Cf. ಏಜ್.

ಏಜ್ ರಠ. Add: to pile up (Ūpr. 3, after 64).

ಏಜ್ ರಠ. Tumult (Ūpr. 5, 104).

ಏಜ್ ರಠ. = ಏಜ್ ರಠ. Add: Ūpr. 9, 80.

ಏಜ್ ರಠ. 1. To No. 1 add: ಶ್ಲಿ. 2, 58.

ಏಜ್ ರಠ. 2. — ಏಜ್ ರಠ. -ಕಡ್ಡು. Accumulation or mass of fire (Rām. 6, 4, 31).

ಏಜ್ ರಠ. Add: Dp. 130, 26.

ಏಜ್ ರಠ. — ಏಜ್ ರಠ. Add: Ūpr. 5, 122.

ಏಜ್ ರಠ. — ಏಜ್ ರಠ. 2. Add: Ūpr. 7, after 77.

ಏಜ್ ರಠ. Add: Ūpr. 5, after 86.

ಏಜ್ ರಠ. Add: Ūpr. 5, 104; 8, after 72; 2, 114, 119.

ಏಜ್ ರಠ. Add: Ūpr. 6, 80.

ಏಜ್ ರಠ. — ಏಜ್ ರಠ. -ಕಡು. To present the body (Ūpr. 4, 47).

ಏಜ್ ರಠ. 1. — ಏಜ್ ರಠ. Add: Ūpr. 5, after 41.

ಏಜ್ ರಠ. 2. — ಏಜ್ ರಠ. To crush by trampling on (Pa. 5, 8, 83). — ಏಜ್ ರಠ. To pass over so as to crush (Bh. 5, 3, 104).

ಏಜ್ ರಠ. Add: Dp. 64, 3; 98 pallavi; 102, 3; 111, 9; 135a, 6, 17.

ಏಜ್ ರಠ. 4. — ಏಜ್ ರಠ. -ಕಡು. A massive, stout person. See Prv. 2. ಹೆದ್ದುಳು. — ಏಜ್ ರಠ. -ಕಡು. = ಏಜ್ ರಠ. (Ūpr. 5, 104). — ಏಜ್ ರಠ. Add: ಶ್ಲಿ. 3, after 35. — ಏಜ್ ರಠ. Add: Ūpr. 2, 59.

ಏಜ್ ರಠ. 2. — ಏಜ್ ರಠ. A gift of dried, &c. uncooked rice (Mr. H. Haigh). 2. = ಏಜ್ ರಠ, ಹೆದ್ದುಳು ವಜ್ಜ ರಠ (Rāmasvāmi Śāstri).

ಏಜ್ ರಠ. Add: Ūpr. 10, 56.

ಏಜ್ ರಠ. Add: Ūpr. 8, 79.

ಒತ್ತು *ottu*. 5. — ಒತ್ತು ಬರ್. To come near: to afford help (Sév. 4, 106).
ಒತ್ತು *ottu*. 6. Add No. 2 to ಹೊತ್ತು.
ಒತ್ತು *ottu*. 7. Add No. 5 to ಹೊತ್ತು.
ಒದವು *odavu*. Add the number 1.
ಒದವು *odavu*. 2. Getting, obtainment (Çpr. 1, 107).
ಒಂದಿಗ *ondiga*. A man who is together with or has. See ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗ.
ಒಂದಿಗೆ *ondigē*. Union, combination; getting (Çpr. 5, after 19).
ಒಪ್ಪರ *oppara*. Add the number 1.
ಒಪ್ಪರ *oppara*. 2. (oppu2-ara, i. e. āra 1 p). (Quite properly); propriety. See Sp. s. ಪರ.
ಒಪ್ಪು *oppu*. 2. — ಒಪ್ಪುಕೊಡು. -ಹಿ. To agree (Dp. 154, 7).
ಒಮ್ಮೆ *om*. — ಒಮ್ಮತ್ತು ಪಣವವರು. The left-hand oases (Mr. E. Rice). See ಹದಿನೆಂಟು ಪಣವವರು (s. Additions).
ಒರಲೆ *oralē*. N. of a bird (Sév. 8, 33).
ಒರೆ *orē*. 3. To No. 1 add: cf. ಪುರ 3, and to No. 5 add: Sév. 2, after 42.
ಒರೆ *orē*. 4. — ಒರಲೆ. = ಬರೆಗಲೆ. (Çpr. 1, 46).
ಒರೆಪ *orēpa*. Applying to, rubbing on (Çpr. 1, 46).
ಒರಲಿಕೆ *oralikē*. Crying from pain, screaming. See ಕಡ್ಡಿದಲಿಕೆ.
ಒರ *or*. — ಒರಗು. Add: V. 7, 56. — ಒರಗು. -ಸರ. A wreath (V. 4, 86).
ಒರ್ಪು *orpu*. 1. Add: Çpr. 7, 140.
ಒಲ *ol*. 3. Pleasure, delight. — ಒಲ್ಲಮ್ಬಲೆ. -ಅಂ -ಸಾರ. Delightful milk (Çpr. 4, 48; cf. Śmd. sūtra 172).
ಒಲಹು *olahu*. Add: Bh. 3, 19, 1.
ಒಲುವೆ *oluvē*. After ಪಂಚ add: , and ಸಿದ್ಧಿ 2
ಒಲೆ *olē*. 2. To No. 4 add: to cause to go to one side (Bh. 5, 8, 108).
ಒಲ್ಲನೆ *ollanē*. Add: Abh. P. 13, after 84.
ಒಲ್ಲ *ollu*. = ಒಲವ. (Çpr. 8, 30).
ಒಸಗೆ *osagē*. 1. Add: Çpr. 5, 31, 66.
ಒಸಗೆ *osagē*. 2. Add: Cf. T. ವದಂಗಳು, to speak.
ಒಸಯಿಸು *osayisu*. To grow joyful, to be delighted (? Çpr. 7, after 94).
ಒಸರ್ *osar*. 3. P. p. of ಒಸರೆ 1. — ಒಸರ್ತ. To drip (v. i., Çpr. 123).
ಒಳ *ōḷ*. 2. — ಒಳಗನೆ. -ಕಾಸೆ. A nice cloth to gird the loins (Ç. Bp. 31, 9). — ಒಳ್ಳಲಿ. -ತಲಿ. Beautiful young foliage (V. 4, 84). — ಒಳ್ಳಲಿ. A beautiful form (Sév. 5, 9). — ಒಳ್ಳಲಿ. Fine, bright lightning (Sév. 5, 8). — ಒಳ್ಳಲಿ. -ಸರ. A fine stone (Çpr. 6, 49). — ಒಳ್ಳಲಿ. -ಬಳಿ. A nice ring (Sév. 3, 10).
ಒಳ *ōḷ*. 3. — ಒಳ್ಳಲಿ. To undertake (Çpr. 2, 85). — ಒಳ್ಳಲಿ. Add: See Çpr. 4, 47.

ಒಳ *ōḷ*. 1. — ಒಳಲಿ. 1. Add: the inside (My.). — ಒಳಲಿ. 2. Add: Çpr. 1, after 101; 1, 122, 139; 2, 2, 6, 65; 4, 85; 6, after 13. — ಒಳ ತೊಡಕು. Entanglement in or among (see s. ಬೆರಳುತೊಡಕು). — ಒಳ ಪುಗು. Add: Çpr. 5, after 39. — ಒಳ ಪುಯ. To pour or cast into (Çpr. 1, after 101). — ಒಳ ಸೂರ್. Add: See Çpr. 5, 19; 6, 80; 7, 77; Abh. P. 11, after 51; Sév. 4, 115. — After (Bp. 51, 80) add: Dative also ಒಳಗಲೆ (Dp. 102, 3).
ಒಳಗು *ōḷagu*. Add: Çpr. 5, 42. — ಒಳಗದು. -ಅದು. The interior to dry: to wither in the mind, to languish (V. 81, 33; Sév. 4, 91). — ಒಳಗದು. Add: Bh. 5, 3, 49. — ಒಳಗು ಮಾಡು. To subdue, to put into shade (Çpr. 1, 130).
ಒಳತು *ōḷatu*. Add: See Prv. s. ಹೆಣ್ಣು 3.
ಒಳಲಿ *ōḷaru*. Add: Çpr. 5, 76.
ಒಳಲೆ *ōḷalē*. Add: = ಹೊಳಲೆ.
ಒಳು *ōḷu*. 1. — ಒಳುಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. Good or true Kannada (Subhāshitanāntikanda).
ಒಳ್ಳು *ōḷtu*. = ಒಳತು, etc. (V. 4, 28).
ಒಳ್ಳು *ōḷpu*. Add: Çpr. 2, 65; 5, 115.
ಓ *ō*. 2. After Prv. s. ಕೊಳ್ಳು 1 add: ; Dp. s. Tbh. ಕಳ್ಳಸ. ಓ *ō*. Add: See Dp. 71.
ಓಕುಳಿ *ōkuli*. — ಓಕುಳಿ ಅದು. Add: Çpr. 5, 66.
ಓಗಟಿ *ōgaṭi*. Add: See Mr. s. ಪ್ರವೃತ್ತಿ.
ಓಗಡಿಸು *ōgaḍisu*. Add: Çpr. 9, 81.
ಓಜ *ōja*. Add: In the Bombay Indian Antiquary (November, 1891, p. 393, note 23) Dr. E. Hultzsch remarks that the intermediate Pāli form *upajjha* proves that *ōja* must be derived from the Sāṃskṛita *upādhyāya*.
ಓಜರ *ōjara*. A mistake for ಒಜ್ಜರ. See J. 83, 8.
ಓರ್ *ōr*. 1. — ಓರಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. One, or a, mode or way (Çpr. 4, 47). — ಓರಣ್ಣ. Add: Çpr. 9, after 56.
ಓರಣಿಸು *ōraṇisu*. Add: Bh. 7, 7, 44.
ಓಲಗ *ōlaga*. — ಓಲಗನಾಲೆ. = ಓಲಗನಾಲೆ. (Çpr. 5, after 112).
ಓಲಗು *ōlagu*. Add: Çpr. 3, 90.
ಓವರಿ *ōvari*. Add: Çpr. 1, 120; 8, after 64.
ಓಲಿ *ōli*. = ಓಲಿ 2, etc. See ತಲೆಯೋಡೆ.
ಔದ್ಧತ್ಯ *auddhatya*. Add: Çpr. 4, 11.
ಔಮ್ಯ *aumya*. (fr. ಉಮಾ). A field of flax (Çpr. 1, 89).
ಠ *ṭh*. Read: or ಠಿ (i. e. the K. consonant ಠ in Çpr., Hlā. and Abh. P. MSS.) or ಠ (in Vāpadeva's grammar). After ತೇಜಸ್ವಿ insert: ದುದ್ದರಿನಾಮ, ದುದ್ದೇಶ, ನಿವೃತ್ತ.
ಕ *k*. Add: About the very frequent dialectical interchange of ಕ and ಕೆ (or ಕು) see e. g. ಕು 2, ಕಲೆ, ಕನಿ, ಕೆಯ 2, etc.
ಕಕ್ಕಡೆ *kakkadē*. 1. Add: Grj. 6, after 56.
ಕಕ್ಕು *kakku*. 1. — ಕಕ್ಕು. Add: V. 4, 33.
ಕಖವರ *kakkhavaḍa*. A certain feat of wrestlers (Çpr. 5, 77).

ಕಣ್ kaṣ. *Read:* = ಕಾ, ಕಸ.

ಕಚಕ್ಕನೆ kaçakkanē. *Read:* = ಕಚ್ಚನೆ, ಕಸಕ್ಕನೆ 2.

ಕಚಾಕಾಕಿ kaçakaçi. *Add:* 2, hair against hair, pulling each other's hair (Sk.; Çpr. 10, 70).

ಕಚ್ಚುಟ kaçcuṭa. *Add:* Çpr. 6, 8.

ಕಟಕಿ kaṭaki. *Add:* See ನುಣುಟಕ.

ಕಟುಕ್ kaṭu-ukta. = ಕಟುಕ್. (Çpr. 5, 106).

ಕಟ್ಟಣೆ kaṭṭaṇē. (= ಕಟ್ಟಿಬೇಲ?). (V. 8, 48).

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 1. — ಕಟ್ಟುಲಕೆ. — ಅದಕೆ. A daring, fierce, wild understanding (Śiv. 5, 19). — ಕಟ್ಟುವು. — ಅಕ್ಕುವು. Great power, etc. (Bh. 3, 19, 23). — ಕಟ್ಟಾಯ. *Add:* Çpr. 6, 89. — ಕಟ್ಟು. *Add:* Çpr. 10, after 85. — ಕಟ್ಟಿದು. — ಇದುವೆ = ಕಟ್ಟಿದುವೆ. (Bh. 2, 1, 75). — ಕಟ್ಟಿದಲಕೆ. — ಒದಲಕೆ. Excessive screaming (Rām. 6, 24, 15).

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 3. *Add:* checkmate (My.).

ಕಟ್ಟಿ kaṭṭi. 1. *Before* Mr. 416 *insert:* ನೇತು, ವಾರಣ. *Add:* See ಪುಂಗಟ್ಟಿ.

ಕಡಕ kaḍaka. = ಕಡಿಕೆ. That cuts. See ಮರಗಡಕ.

ಕಡಂಗು kaḍaṅgu. 1. *Add:* Çpr. 5, 42.

ಕಡತಿ kaḍati. (fr. ಕಡೆ 1). = ಕಡಿತಿ. A woman of a side or position. See ಹೆಗ್ಗಡೆ.

ಕಡಪ kaḍapa. (?) (Çpr. 1, 134).

ಕಡಬು kaḍabu. *Add:* See ಪುಂಗಡಬು.

ಕಡಹ kaḍaha. 1. *Add:* Rām. 6, 5, 19.

ಕಡಿ kaḍi. 7. *Add:* Çpr. 5, after 89. — ಕಡಿಗಡಿ. — ಕಡಿ. A out-off piece. — ಕಡಿಗಡಿದು. — ಅ 8. One who is a out-off piece (Abh. P. 15, 60). — ಕಡಿಗೊಮ್ಮುಗೊಳ. — ಕೊಮ್ಮು-ಕೊಳ. To lay hold of out-off pieces of branches (Çpr. 5, after 64).

ಕಡಿತಕಾಯಿ kaḍita-kāya. One who cuts or hews (Bh. 6, 4, 107).

ಕಡಿತಲೆ kaḍitalē. *Add:* Bh. 6, 4, 35.

ಕಡಿತಿ kaḍiti. = ಕಡತಿ. See ಹೆಗ್ಗಡಿತಿ.

ಕಡಿದು kaḍidu. *Add:* See ಕಡುಗಡಿದು.

ಕಡು kaḍu. 1. — ಕಡುಗಡಿದು. — ಕಡಿದು. Very great or large (Çpr. 5, 41). — ಕಡುಗಟ್ಟಿ. *Add:* Çpr. 5, 15. — ಕಡುಗಟ್ಟಿತನ. Excessive fondness (Çpr. 8, after 4). — ಕಡುಗಮ್ಮು. *Add:* Çpr. 5, after 64. — ಕಡುಗಟ್ಟಲೆ. — ಕಟ್ಟಲೆ. A big, or full, udder (Çpr. 4, 46). — ಕಡುಗಮ್ಮು. *Add:* Çpr. 5, 48. — ಕಡು ಮುಳಿ. *Add:* Çpr. 5, after 106. — ಕಡುವದಿ. — ಮದಿ. A heavy rain (Bh. 8, 9, 26). — ಕಡುವನ್ನದಿ. — ಬಿನ್ನದಿ. Great skill (Abh. P. 10, 22). — ಕಡುವೆಂಕಿ. — ಬೆಂಕಿ. Excessive heat (Çpr. 5, 51). — ಕಡುವಟ್ಟು. *Add:* Abh. P. 1, 76.

ಕಡುಬು kaḍubu. *Add:* ಉಣ್ಣಿಗಡುಬು, ಸೂಸಲು.

ಕಡೆ kaḍē. 1. — ಕಡೆಗಣೆ. *Add:* Abh. P. 12, 84. — ಕಡೆಗಿನ್ನೆ. — ಕೆನ್ನೆ. The end, or side, of the cheek. See ಕ. ವಾನರ್. — ಕಡೆಯಯ್ದು. — ಅಯ್ದು. To bring to an end, to finish (Çpr. 8, after 71). — ಕಡೆಯಯ್ದು. — ಅಯ್ದು. To come to a close, to end (Çpr. 10, 125). — ಕಡೆಯಾಯ್. 2. *Add:* Çpr. 5, 64. — ಕಡೆನೊಗಿಯ್. To make or create a final restraint or stop (Çpr. 5, 104).

ಕಡ್ಡತನ kaḍḍatana. (fr. ಕಡ್ಡ 1). The state of being bold, etc. (Rām. 2, 2, 43).

ಕಡ್ಡಾಯ kaḍḍāya. *Add:* Dp. 145, 4; 146, 3.

ಕಣ್ kaṇ. 1. — ಕಣ್ಣಂಜಲ್. *Add:* V. 9, 74. — ಕಣ್ಣುಮ್ನು. — ಮುಮ್ನು. The eye to be employed to its full extent or scrutinously (V. 5, after 22). — ಕಣ್ಣಿದಲ್. — ಕೊಂಡಲ್. 2. Perplexed, puzzled sight (Çpr. 10, 82). — ಕಣ್ಣು. Eye-power: the faculty of vision (Çpr. 5, 78). — ಕಣ್ಣು. *Add:* Çpr. 5, 120. — ಕಣ್ಣುಕೆಳ. — ಕಣ್ಣುಕೆಳ = ಕಣ್ಣುಕೆಳ (Çpr. 10, 14). — ಕಣ್ಣುಲಲ್. 2. *Add:* Çpr. 2, 79. — ಕಣ್ಣು. *Add:* Çpr. 4, 71.

ಕಣಲಿಗೆ kaṇaligē. See Rām. 6, 44, 8.

ಕಣೆ kaṇi. 6. See ಮುಂಕಣೆ.

ಕಣಲೆ kaṇilē. = ಕಲಲ್, etc., q. v. (Dp. 170, 7).

ಕಣ್ಣು kaṇṇu. 2. Sight, look. See ಕುಗಣ್ಣು 2.

ಕಣ್ಣುಕೆಳ kaṇṇuki-phala. = ಕಣ್ಣುಕೆಳ. See Mr. 4. 34.

ಕಣ್ಣುಳಿಸು kaṇṇuḷisu. *Add:* Çpr. 2, 42.

ಕತಕ kaṭaka. 1. *Add:* Çpr. 7, 8.

ಕತಕ kaṭaka. 2. *Add:* = ಗಡಕ.

ಕತ್ತರವಾಣೆ kataravāṇi. ಕತ್ತರವಾಣಿಯೊಳ ಎರಗುವ ಪತ್ತರ ಕನಿ ತಪ್ಪ ಬಲವಹಂಗ ಪೋರ್ ಎತ್ತಂ ಕನಿ ತಪ್ಪು ಪು ಪುಪ್ಪು ತಮುಂಗಾ ಖಡರಂ ಎಡ್ಡ ಕರಂಗ್ (Çpr. 6, 33).

ಕತ್ತರಿಸು katarisu. *Add:* Çpr. 6, 63.

ಕತ್ತಳಿಕೆ kaṭṭalikē. (7). ಒರೆಯುನ್ನಿದುವ ಅರೆಪಾಯ್ (ಅ ಕ: ಪಾಯ) ಕತ್ತಳೆ (Çpr. 5, 104).

ಕತ್ತಿಗಿ kaṭṭigē. *Add:* Çpr. 5, 36.

ಕದ kaḍa. 2. — ಕದಕ್ಕದಿಸು. *Add:* Çpr. 10, 11.

ಕದಡಿ kaḍaḍi. = ಕರಡಿ 1. A bear (Bh. 3, 13, 16).

ಕದಮ್ಮು kaḍamṇu. *Add:* Çpr. 3, 51.

ಕದಳ್ kaḍaḷ. Tbh. of Sk. ಕದಲ, a plantain tree (?). See J. 21, 11.

ಕದುಪು kaḍupu. *Add:* Çpr. 7, after 81.

ಕದುಬು kaḍubu. *Add:* Ç. ಗಡಮು.

ಕನಕಪ್ರಭಮಹಾರಾಜ kanaka-prabha-mahārāja. King Kanakaprabha (Çpr. 2, after 21).

ಕನಕಪ್ರಭೆ kanaka-prabhē. N. of a woman (Çpr. 3, after 121).

ಕನರ್ kaṇar. 2. — ಕನರ್ಗನರ್. — ಕೊನರ್. An acrid, bitter young shoot (Çpr. 2, 84).

ಕನಲ್ kaṇal. 1. To P. p. ಕನಲ್ಪು *add:* Çpr. 5, 10.

ಕನಲ್ kaṇal. 2. — ಕನಲ್ದಿ. — ಕದಿ. A sory spark (Çpr. 5, 104).

ಕನ್ನಿಸು kaṇḍisu. *Add:* Çpr. 1, after 101.

ಕನ್ದು kaṇḍu. 6. — ಕನ್ನಿಗಿ. — ಒಗಿ. Discoloration by scratching to be produced (Çpr. 5, 132).

ಕನ್ನಡಿಸು kaṇṇaḍisu. 1. *Add:* Çpr. 1, 132.

ಕನ್ಯಾಕೆ kaṇyākē. = ಕನ್ಯಕೆ. (Sk.).

ಕಬಲಿತ kaḷalita. Swallowed as a mouthful, eaten (Çpr. 2, after 52).

ಕಮನೀಯತೆ kamantiyatē. Loveliness, beauty; desirableness. (Ūpr. 6, 58).

ಕನ್ನೆ kannē. Add: ಹಸುಗನ್ನೆ.

ಕಬ್ಬಿ kabbi. Add: Grj. 6, after 56.

ಕಮ್ಮಳ kambala. 2. A buffalo-race (Tu.). See Prv. 2. ನನ್ನಾರ.

ಕಮ್ಮಿ kambī. 4. See ಹೊಯ್. 2. ಹೊಯ್. 3.

ಕಮ್ಮರಿ kammari. (ಕಮ್ಮರೆ?). — ಕಮ್ಮರಿಯೋಳು. — ಲೂ. (Ūpr. 10, 124).

ಕಯ್ಯ kaypē. Add: Abh. P. 7, 126.

ಕರ kara. 4. — ಕರಕರ. Add: Rām. 6, 12, 4.

ಕರಗು karagu. Add: Ūpr. 4, 51.

ಕರಂಜಿ karāñji. = ಕರಜೆ, etc. — ಕರಂಜಾಯ್. = ಕರಜಾಯ್. (V. 9, 78).

ಕರಣೆ karāñē. Read: = ಕಣ್ಣೆ, ಗರಣೆ.

ಕರಹ karaha. = ಕರಗ. Tbh. of ಕರಕ. (Ūpr. 6, after 86).

ಕರಿ kari. 3. — ಕರಿಯಾಲಿ. Add: V. 3, 5.

ಕರಿ kari. 4. See ಹೊದಗಂ.

ಕರಿ kari. Add: 3, N. of a tree (ತಗ್ಗಿ Mr. 118).

ಕರಿಂಕು kariñku. — ಕರಿಂಕುವಿದ್. — ಬಿದ್. To grow scorched, etc. (Ūpr. 5, 132).

ಕರೆ karē. 6. Add: Ūpr. 6, 63; ಮೇಗರೆ.

ಕರೆ karē. 9. = ಕರೆ 4. Calling, etc. See ನೆರೆಕರ 2. ನೆರೆ 3; (ಗೋಗರೆ?).

ಗರೆತ karēta. Calling, sounding. See (ಗೋಗರೆತ), ದಡಗರೆತ 2. ದಡ 1.

ಕರೈ kari. 2. — ಕರಾಗನ್ನು. — ಕನ್ನು. Black colour to fade (V. 29, 26). — ಕರಾಗಲ್. — ಕಲ್. A black stone (Ūpr. 9, 80).

ಕರೈ karu. 2. See ಕರುತ್ತು, which appears to be its P. p. The meaning is not clear. T. ಕರು (P. p. ಕರುತ್ತು) means: to grow or turn black; to grow angry. Of this the second meaning is perhaps connected with that of K. ಕರು, but is not identical.

ಕರುತ್ತು karuttu. (P. p. of ಕರು 2). See Ūpr. 5, 86; 6, 28; Abh. P. 3, 50; 4, 17; 5, 98; 9, 104; 13, 51. 90; Grj. 1, 99. 110; 2, 88; Rāv. 6, 82; 8, 105; Sāv. 3, 50; 4, 6. 10.

ಕರ್ kar. 1. — ಕರ್ಯನ. Add: Ūpr. 5, 69. — ಕರ್ಯನ. Add: Ūpr. 6, 13. — ಕರ್ಯನಲ್. — ಬಿಸಲ್. Gloomy sunshine (Ūpr. 9, 78). — ಕರ್ಯಗಿ. — ಫೋಗಿ. Black smoke (Ūpr. 8, 19).

ಕರ್ಕಡ karkadē. Add: Ūpr. 10, 80.

ಕರ್ತರಿ kartari. Add: 4, one of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಕರ್ದುಂಕು kardunūku. Add: Ūpr. 5, after 89.

ಕರ್ಪಡ karpada. Add: See ಪದಗರ್ಪಡ.

ಕರ್ಪು karpū. Add: Ūpr. 3, 85. — ಕರ್ಪುವೆದ್. — ಬೆದ್. To grow black, etc. (Ūpr. 6, 61).

ಕರ್ಬು karbu. Add: See ಬೆಳ್ಳುರ್ಬು.

ಕರ್ವರ karvura. = ಕರ್ಬುರ. (Grj. 4, 31).

ಕಲಂಕು kalañku. Add: See ನಸು; Abh. P. 5, 98.

ಕಲುಹೆ kaluhē. Add: Bh. 3, 19, 21.

ಕಲ್ಪಿ kalpi. Add: Ūpr. 7, 140.

ಕವಡಿಕೆ kavāḍikē. 2. Add: See ಪುಂಗವಡಿಕೆ.

ಕವಡು kavāḍu. 1. Add: Rām. 2, 2, 43.

ಕವತೆ kavatē. 1. Add: Rām. 6, 19, 30.

ಕವಲ್ kaval. 2. — ಕವಲ್ಬಲಿ. — ತಲೆ. The head of a bifurcation (Ūpr. 8, after 4).

ಕವಲು kavālu. — ಕವಲುಮನ. A mind divided into two (Dp. 159, 7).

ಕವ್ವರೆ kavvarē. — ಕವ್ವರಗೋಳ. Add: Ūpr. 5, after 64.

ಕಸರಿಕೆ kasarikē. Add: Bh. 4, 4, 55.

ಕಳ kal. 2. To ಕಳ್ಳ add: Ūpr. 5, after 86.

ಕಳ kala. 3. — ಕಳವಳಿಕೆ. Add: Rām. 6, 24, 16. — ಕಳವಳಿಸು. Add: Ūpr. 8, after 79.

ಕಳ kala. 2. = ಕಲ 1, No. 8. — ಕಳಧಾಮನೆ. A woman who speaks sweetly (Ūpr. 3, 62).

ಕಳಕಳ kalakala. — ಕಳಕಳಿಸು. To olamour, etc. (Ūpr. 5, after 89 & 64).

ಕಳಚು kalāḍu. Add to No. 4: to be removed (Bh. 8, 5, 10) and: See ಪುಗಳಚು.

ಕಳಸ kalasa. — ಕಳಸವೆದ್ದಿದ್. — ಪೊದ್. To carry a water-vessel (V. 9, after 21).

ಕಳಹು kalāhu. 1. Add: Cf. ಕದಾಪು and Tu. ಕಡಪುದುನಿ.

ಕಳಿ kali. 3. — ಕಳಿನನ್. Add: Jnv. 2, 16.

ಕಳಿಂಗ kaliṅga. The black-bird, a singing bird with a fine note, Merula musica (Coorg).

ಕಳ್ಳ kalā. 1. — ಕಳ್ಳಹಣ. A counterfeit coin (Abhā. 3, 9).

ಕಲಿಲ್ kalāl. 5. Add: Ūpr. 8, after 67.

ಕಲಿಲ್ಳು kalālū. Add: Ūpr. 6, 86.

ಕಲಿ kali. 1. Add: See ಪದುಗದ್.

ಕಲಿಪು kalipu. To cause to go away, to remove (Ūpr. 5, 51); to pass or move over, to CROSS (6, after 88).

ಕಲ್ಕಿಲಿ kalakāli. (= ಕದಕುಲ 2. ಕದ 1). — ಕದ್ದಿದಗದಲ್. — ಕದಲ್. To get quite out of the original position (Ūpr. 10, after 86).

ಕಲ್ತಿಸು kal̥taliṣu. Add: Ūpr. 7, 106.

ಕಾಕತಾಳೆಯ kākā-tāliya. = ಕಾಕತಾಳೆನ್ಯಾಯ. (Ūpr. 1, 48; 7, 22; Sk.).

ಕಾಕು kaku. — ಕಾಕುಮೂರು. A perverse brute (Bh. 3, 8, 21).

ಕಾಕೋದರಾದ್ರೀಶ kākōdara-adri-tīśa. Viṣṇu (Dp. 61, pallavi).

ಕಾಂಜಿಕೆ kāñjika. Add: See Smd. 2. 3 & 4.

ಕಾಡು kāḍu. 2. Read: T. also ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡ್ಡಿ. — ಕಾಡಪಾಪ. The Loris or sloth monkey (My.).

ಕಾಣಿಕೆ kāṇikē. Add: Rām. 4, 1, 22; Dp. 135a, 20; 140, 11. 14. 20. See ಪಾದಗಾಣಿಕೆ.

ಕಾಣ್ಕೆ kāṇkē. Add: Ūpr. 5, 90.

ಕಾಶಿಕೆ kāṣṭikē. N. of the month of āṣāḍha (June-

July, Tu. ವಾರ್ತೆ) when the horse-radish (ಸುಗ್ಗಿ) is scarce. See Prv. s. ಸುಗ್ಗಿಕಾಲು.

ಕಾಲು kāla. = ಕಾಂ. (Bh. 3, 7, 8; 3, 8, 8; 7, 7, 23).

ಕಾಯ್ kāy. 4. — ಕಾಯ್ದುಗರ್. -ತುಡುಗರ್. A mass of unripe fruits (Abh. P. 12, 9).

ಕಾರ್ kār. 1. — ಕಾರದಂ. -ಅದಂ. A dark jungle (Dp. 160, 1). — ಕಾರೊದ್. -ಒದ್. A black scabbard (V. 4, 103).

ಕಾರಣೆ kāraṇē. Add: = ಗಾರಣೆ; and add: Rām. 6, 55, 12.

ಕಾರೆ kārē. = ಕಾರಿ 2, etc. See ಮುಂಗಾರೆ.

ಕಾಯಿ kārē. See ಕೆಂಗಾಯಿ.

ಕಾಲ್ ಕಾಲ. 1. — ಕಾಲ್ಯಾ. Add: Āpr. 10, after 85. — ಕಾಲ್ಯಾ ದ್ 2, 1. Add: Bh. 5, 11, 40; see ಹೀದಾಳ. — ಕಾಲ್ಯಾದ್. -ಫೊ ದ್. = ಕಾಲ್ಯಾದ್. (Āpr. 5, after 89).

ಕಾಲ್ ಕಾಲ. 2. Add: V. 4, 16, 23.

ಕಾಲ್ ಕಾಲ. Add: ಮುತ್ತುಂಗಾರ್.

ಕಾಲಯುಕ್ತಿ kāla-yukti. The fifty-second year of the cycle of sixty (My.).

ಕಾಲಶೇಯ ಕಾಲāśēya. (fr. ಕಲಶ). Buttermilk.

ಕಾಲಾನಧಿ kālu-āvadhi. (i. e. a wrong form of ಅವಧಿ). Scaffolding (My.).

ಕಾಲನು kālima. Blackness. (Āpr. 4, 43).

ಕಾಲು kālu. 1. — ಕಾಲುಕಣ್ಣಿ. 1. Add: Bh. 5, 8, 47. — ಕಾಲು ನಡ. Add: 2, a cow (My.).

ಕಾಲೋದಕ kāla-udaka. N. of a dark piece of water; N. of an ocean. See Āpr. 1, 72; 1, after 73; 10, after 105.

ಕಾವ kāva. Add: = ಕಾವ.

ಕಾವಣ kāvaṇa. Add: Āpr. 8, after 73; V. 4, 50.

ಕಾವು kāvu. 2. Add: Āpr. 1, 93, and: Mhr. ಪಾವ್ವು.

ಕಾಶ್ಮರ್ಯ kāśmārya. = ಕಾಶ್ಮರಿ. See Nr. s. ಸೀವನ್.

ಕಾಸಿ kāsī. 1. Put a dash before ಕಾಸಿದಾಸ.

ಕಾಹುರ kāhura. Add: 2, an excited, bewildered man (Bh. 2, 1, 60).

ಕಾಯ್ ಕಾಲ. 1. — ಕಾಯ್ವಿ. A wild boar, a wild hog (Ā. Bp. 81, 49). — ಕಾಯ್ವಿ. Add: Āpr. 5, 123.

ಕಾಯಿ ಕಾಲ. 1. — ಕಾಯಿಗಡೆ. Add: See Sp. s. ಹೋಲು.

ಕಿಂಕಲ kiṅkala. Add: (fr. ಕಿಲ).

ಕಿಡಿ kiḍi. 1. — ಕಿಡಿನಣ್ಣ. -ಒಣ್ಣ. A sparkling colour (Āpr. 9, 94).

ಕಿಡು kiḍu. 2. — ಕಿಡು ತರ್. To approach (Āpr. 4, 2).

ಕಿನಿಸು kinisu. 2. Add: Cf. ಸೇಸು 2.

ಕಿನ್ನುಘ್ನ kintu-ghna. The eleventh of the periods called karapas. (My.).

ಕಿರಿಕು kiriku. Displaying or showing the teeth. See ಪಲ್ಲಗಿರಕು.

ಕಿರಿಸು kirisu. To cause to display or show the teeth. See ಪಲ್ಲಗಿರಕು.

ಕಿರೀ kiri. — ಕಿರೀದನ್ನರ. -ಅನ್ನರ. A small distance (Āpr. 6, after 88). — ಕಿರೀದು. (Āpr. 10, 98).

ಕಿರು kiru. 1. — ಕಿರುವೆಂಡೆ. -ಬೆಂಡೆ. A very small pond (V. 8, 10).

ಕಿಲಕಿಂಚೆ ಕಿಲā-kīcēta. Add: Āpr. 5, 121.

ಕಿವಿ kivi. Add: Tu. also: ಕಿರಮ. — ಕಿವಿಗುಡೆ. -ಕುಡೆ. The ear considered as a cup (Āpr. 7, 16).

ಕಿವುಡು kivuḍu. — ಕಿವುಡುಮು. -ಕುಡು. To make don! (Āpr. 5, 45).

ಕಿಶೋರ kiśōra. Add: 2, the young of any animal; and after ಕುಣ್ಣು add: , ಮರ್ಕಟ.

ಕಿಸರು kisaru. Read: = ಕಿಸರು, ನೀರು 2.

ಕಿಸು kisu. 2. — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. 1. Add: Āpr. 8, after 44; 10, 117.

ಕಿಸು kisu. 3. Add: = ಗಿಸು.

ಕಿಸುರ್ kisur. 2. — ಕಿಸುರ್ವೇರ್. -ವೇರ್. A disgusting root (Āpr. 8, 19).

ಕಿಲ್ kil. 1. — ಕಿಲ್ಲೆ. The head downwards. — ಕಿಲ್ಲೆ ಕೆನ್ನೆ. reit. (Āpr. 5, 102).

ಕಿಲಿ kira. A screamer or screecher. See ಕುಕ್ಕು.

ಕಿಲಿಸು kirisu. To raise a painful cry (Bh. 6, 19, 29).

ಕಿಲಿ kiru. 1. Read: (= ಬೀದ್, etc., ಸೀದು 4).

ಕಿಲಿ kiru. 2. Add: = ಸೀದು 2; and: Āpr. 10, after 77, and: cf. ಬೀದು 3.

ಕಿಲಿಸು kisu. 3. Add: (ಗೀದು 2).

ಕಿಲಿ kil. 1. — ಕಿಲಿವೇಳೆ. A downcast look (Bh. 3, 19, 1).

ಕುಂಸಲ kumsal. "Council" (My.).

ಕುಕ್ಕುಡಿಗ kukkuḍiga. (?). (Āpr. 10, 79).

ಕುಕ್ಕುರಿಸು kukkurisu. It ought to be ಕುಕ್ಕುರಿಸು. see Āpr. 10, 86. For Bh. 8, 26, 16 read Bh. 8, 26, 16. 44.

ಕುಗ್ಗು kuggu. 2. A becoming low, etc. (Dp. 6, pallavi).

ಕುಜ್ಜೆ kujjē. Add: Tu. ಗುಜ್ಜೆ.

ಕುಂಜು kuṅju. Add: Cf. ಕೋನು 1.

ಕುಟ್ಟು kuṭṭu. 1. After See add also: ಅದಗುಟ್ಟು. ಮರಗುಟ್ಟು.

ಕುಡಿ kuḍi. 5. Add: = ಗುಡಿ 2. — ಕುಡಿನೋಡು. Add: Bh. 7, 5, 2.

ಕುಡು kuḍu. 2. Add: Cf. ಕೋಡು.

ಕುಡು kuḍu. 3. — ಕುಡುಮುಂಡು. Add: Āpr. 4, 46; 9, 92. — ಕುಡುನರ್. Add: Āpr. 6, after 64.

ಕುಡುಕು kuḍuku. 3. Add: See Āpr. 8, after 4 (where 3 means "food, aliment").

ಕುಡುಹಿ kuḍuhi. A drinker. See ಸುರಗುಡು.

ಕುಣಿಕೆ kuṇikē. 2. Add: Cf. ಗೋನು.

ಕುಣ್ಣು kuṇṇu. To grow blunt, to be impaired in brow (Bh. 6, 24, 17).

ಕುಣ್ಣೆ kuṇṇē. 1. After is simply used for removing weeds add: , etc.

ಕುಣ್ಣೆ kuṇṇē. 3. = ಕೋಣ್ಣು. See Prv. s. ಮನೆ.

ಕುತೂಹಲ ಕುತūhalita. Curious, wonderful (Āpr. 10, after 2).

ಕುತ್ತ kutta. *Add:* See Öpr. 8, after 67.

ಕುತ್ತಿಗೆ kuttigē. 2. (= ಕುತ್ತಿಗೆ). The act of beating. See ತಲೆಗುತ್ತಿಗೆ.

ಕುತ್ತು kuttu. 2. *Add:* Dp. 127, 7.

ಕುತ್ತು kuttu. 3. — ಕುತ್ತುಂಗದ. *Add:* a beating, stabbing or pricking leaf of the kuravaka or of the kētaki (Öpr. 7, after 115; Abh. P. 2, after 18).

ಕುದು kudu. = ಕುದಿ 2. See ಕುದುಗುಳಿ.

ಕುದುಕು kuduku. 1. *Add:* Cf. ಗುದ 4.

ಕುದುಗುಳಿ kudu-guḷi. An angry person (Öpr. 5, 5).

ಕುದುರೆ kudurē. — ಕುದುರೆಗಾಡು. -ಕಾಡು. = ಕುದುರೆಗಾವಲ. (J. 4, 13).

ಕುದುರೆಗಾಡಿ kudurē-gāḍi. *Add:* Bh. 8, 19, 11.

ಕುದೆ kudē. *Add:* Cf. ಗೋ 1.

ಕುನ್ದ kunda. 2. (= ಕುನ್ದ 2). — ಕುನ್ದ ಗಾಲು. A maimed foot: limping, halting (ಕುಣ್ಣಿ ಕೊಣ್ಣು ನಡೆಯುವದು, Rāma-svāmi śāstri).

ಕುನ್ದಣ kundana. *Add:* Dp. 118, 1.

ಕುನ್ದಣಿಗೆ kundaniḡē. *Add:* See Sp. in W. v. 1102.

ಕುಪ್ಪ kuppa. 2. (p). See Öpr. 7, 63.

ಕುಪ್ಪರಿಸು kupparisu. 1. *Add:* Rām. 6, 5, 18.

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaliṣu. 1. (ಕುಪ್ಪಲಿಸು). See Öpr. 7, 71.

ಕುಪ್ಪಿಗೆ kuppigē. What in Rām. 6, 44, 8?

ಕುಪ್ಪು kuppu. 3. *Add:* 2, a ball of clay (My.). See ಕುಲಿ ಗುಪ್ಪು.

ಕುಪ್ಪೆ kuppē. 1. *Add:* Öpr. 5, 53.

ಕುಮ್ಮೆ kumbē. *Add:* 2, a parapet (Mr. E. Rice).

ಕುಮ್ಮೆ kumbha. *Read:* = ಕುಮ್ಮ 2, ಗುಮ್ಮ.

ಕುಯ್ kuy. *Add:* Dp. 80, 8.

ಕುಯ್ಣೆ ku-yōni. A base womb, the womb of a low woman. (Öpr. 7, 21, 22).

ಕುರವ ku-rava. A bad or harsh sound. 2, perhaps a mistake for ಕುರರ (Öpr. 5, after 39).

ಕುರುಣೆ kurunē. Tenderness (T. ಕುರುಣೆ). — ಕುರುಣೆ ವದ. -ವದ. A tender, feeble young one (Öpr. 8, after 4).

ಕುರುಧರೆ kuru-dharē. See Öpr. 1, 78; 3, 12.

ಕುರುಳ್ kuruḷ. 1. *After* Tē. ಕುರುಲು *insert:* Tu. ಕುರು ಷ್ಪುಲ.

ಕುರ್ರಿ kuri. 3. — ಕುರ್ರಿಗೊಯ್. -ಕೊಯ್. To slaughter or kill sheep (Dp. 156, 4). — ಕುರ್ರಿದದ. 2. *Add:* Öpr. 10, after 74.

ಕುರುಕು kuruku. *After* (Śmd. 48) *insert:* , ಕೊಡಕು, etc.

ಕುರುಪು kurupu. — ಕುರುಪುಗೋ. -ಕೋ. = ಕುರುಪುಣ್ಣು. (Ö. Bp. 81, 53).

ಕುರುಬು kuruba. 1. *Add:* See ನೋಟು, ನಾದಕುರುಬು, and ಹೆಗ್ಗಡೆ.

ಕುಲ್ kul. = ಕೊಲೆ 2, etc. See ಪದುಗುಲ್.

ಕುಲತ್ಥ kulattha. A kind of pulse, Dolichos uniflorus. See ಹುಳಿ, and cf. ಕುಲಿ.

ಕುಲಧರ kula-dhara. See Abh. P. 1, 69; 1, after 70. — ಕುಲಧರಾವತಾರ. -ಅವತಾರ. (1, after 68).

ಕುಲಾಲಿ kulāli. *After* o. r. -ಹುರಳಿ put: Mr. 148.

ಕುಲಿಕ kulika. *Add:* = ಗುಳಿ.

ಕುಲ್ಯ kulya. *Add:* 9, a measure of eight drōṇas. See ಸೊಲಿಗೆ.

ಕುಸಿ kusi. 2. *Add:* Öpr. 4, 47.

ಕುಸುಂಕುರ್ kusunkur. (?). (Öpr. 8, after 101).

ಕುಸುಮಿಸು kusumisu. To flower (Öpr. 2, 82).

ಕುಳಿರ್ kulir. 1. *Add:* See Öpr. 9, 78.

ಕುಳಿರ್ kulir. 3. — ಕುಳಿರ್ವಳಿವನ. -ಬೆಳ. A cool white harbour (Öpr. 5, 131).

ಕುಳು kulū. *Add:* See ಹೊಡಗುಳು s. ಹೊಡ 2.

ಕುಲಿ kula. 1. *Add:* Cf. ಗುಣ 2.

ಕೂಟವಾಲಕ kūṭa-pālaka. A bilious fever, fever, as a disease happening to elephants;—a potter's kiln. See Öpr. 6, 19.

ಕೂಟಗಿ kūṭagi. *Add:* Öpr. 8, after 64.

ಕೂತು kūtu. 1. *Add:* Cf. ಗುದ 4.

ಕೂದಲ್ kūdal. *After* M. ಕೂನ್ದಲ್ *add:* ; Tu. ಕೂಜಲ್.

ಕೂನಿ kūni. 1. *Add:* = ಗೂನಿ.

ಕೂರಿಸು kūrisu. 1. *Add:* Öpr. 8, after 61.

ಕೂರ್ಪು kūrpu. 1. *Add:* Öpr. 10, after 94.

ಕೂರುಮು kūruma. *Add:* Rām. 6, 4, 31.

ಕೂಸು kūsu. *After* ಪಸು *add:* ಪೇಸು.

ಕೂಸುತನ kūsutana. *Add:* ಗಣ್ಯಗೂಸುತನ, in which the meaning is "the state of being a person".

ಕೂಲಿತನ kūlatana. *Add:* Dp. 107, 2.

ಕೃತಕ kṛitaka. *Read:* = ಕತಕ 2, ಗದಕ.

ಕೃತಕೃತ್ಯ ಕೃತ kṛita-kṛityatē. The full discharge of any duty or realisation of any object, accomplishment, attainment, success. (Öpr. 5, 27; 6, 80).

ಕೃತಿ kṛiti. — ಕೃತಿವೇದ. -ವೇದ. To (compose and) recite a literary work (Öpr. 1, 49).

ಕೃಷ್ಣ ಲೋಹ kṛishṇa-lōha. Iron. ಅಯಸ್ಕಾನದ ಬದುವಿದ ಕೃಷ್ಣ ಲೋಹದ ತೆದಿವಿ (Öpr. 7, 21).

ಕೆಚ್ಚು kēṇṇu. 4. — ಕೆಚ್ಚುಮನ. A firm, courageous disposition (Bh. 7, 8, 76).

ಕೆಚ್ಚು kēṇṇu. 5. *For* cf. ಸೆಡಕು *read:* cf. ಸೆಡಕು 2.

ಕೆಡಸು kēḍasu. = ಕೆಡಪು. See ಹೇಡಾಳಿಗಡಸು.

ಕೆಡಹು kēḍahu. *Add:* Dp. 14, 3.

ಕೆಡೆ kēḍē. 1. *Read:* = ಕಡೆ 6, ಗೆಡೆ 2; and *after* ಬೂತು, *add:* ಬೆಕ್ಕು.

ಕೆಡೆ kēḍē. 3. — ಕೆಡನುಡಿ. 1. *Add:* Dp. 151, 5.

ಕೆಣಕು kēṇaku. *For* cf. ಸೆಣಸು *read:* cf. ಸೆಣಸು 1.

ಕೆನ್ kēn. — ಕೆನ್ನಳಿವನ. -ಪನ. A bed of red young leaves

(Āpr. 5, 131). — ಕೆನ್ನಂ. — ತೆಂಗು. = ಚೆನ್ನಂ. (My.). — ಕೆನ್ನಾಯ. A red, wild jungle-dog (My.).

ಕೆಬ್ಬೆ kēbbē. 1. — ಕೆಬ್ಬರೋಗ. Mildew (My.).

ಕೆಮ್ kēm. — ಕೆಮ್ಮರ. Add: Āpr. 6, 58. — ಕೆಮ್ಮರ. Add: Āpr. 6, 62.

ಕೆಯ್ kēy. 3. Add: 7, side (see ಹಿಂಗಿಯ, ಹೆಡು). — ಕೆಯ್ವು. — ಕೆಯ್ವು. A small mace (? Rām. 6, 55, 11). — ಕೆಯ್ವು. — ಕೆಯ್ವು. A walking stick (Dp. 113, 2). — ಕೆಯ್ವು. Hand-water, water for the hand (Āpr. 6, 72). — ಕೆಯ್ವು. Add: Āpr. 1, 106. — ಕೆಯ್ವು. Add: Āpr. 6, 72; 9, 106. — ಕೆಯ್ವು. Add: Āpr. 9, 94. — ಕೆಯ್ವು. Add: Āpr. 10, 83. — ಕೆಯ್ವು. — ಕೆಯ್ವು. A wick or candle in the hand (Abhā. 12, 44). — ಕೆಯ್ವು. Add: 3, to come about, to arrive, to be got (Bh. 10, 8, 10). — ಕೆಯ್ವು. 2. Add: Āpr. 2, 72. — ಕೆಯ್ವು. An eulogist (Rām. 6, 53, 37). — ಕೆಯ್ವು. — ಕೆಯ್ವು. 2. See Āpr. 5, 63. — ಕೆಯ್ವು. Add: Bh. 10, 8, 10.

ಕೆಯ್ kēy. 4. Add: Cf. ಕೆ (ಕೇ). — ಕೆಯ್ವು. Add: Āpr. 7, after 151. — ಕೆಯ್ವು. 2. Trimming-work, decoration (Āpr. 7, after 151).

ಕೆಯ್ kēy. 5. Add: Cf. also ಕೆ 6, ತೆನೆ 1.

ಕೆಯ್ kēy. 6. Work. See ಕೆಯ್ವು 2 s. ಕೆಯ್ 4, ಕೆಯ್ವು, ಕೆಯ್ವು.

ಕೆಯ್ವು kēyva. Add: ಕಾಯಗಿಯ, ಕಾಯಗಿಯ.

ಕೆಯ್ವು kēyva. Add: Rām. 1, 5, 29.

ಕೆಯ್ವು kēyva. Add: ; to make, to do, etc.; and after See add: ಕೆಯ್ವು, ಕೆಯ್ವು.

ಕೆರವು kēraṇṇu. 2. The act of scratching. — ಕೆರವು. — ಕೆರ. A head full of scratches (V. 11, 60).

ಕೆಲೆ kēlē. Add: See ಕೆಲೆ.

ಕೆಸರು kēsaru. Add: See ಕೆಸರು 2.

ಕೆಳ kēḷa. — ಕೆಳ. — ಕೆಳ. = ಕೆಳ. q. v.

ಕೆಳಮು kēḷamu. (= ಕೆಳ?). The state of being adequate to the end proposed, sufficiency (?). ಆತ್ಮಜ್ಞತೆಗೆ ನೋಡುವುದು ಕೆಳಮು ವಲಂ! (Āpr. 2, 32; T. ಕೆಳಮು, ಕೆಳಮು, to be full; to learn; to be sufficient; to germinate; see s. ಕೆಳ 5).

ಕೆಳನೆ kēḷni. 2. — ಕೆಳನೆ. Add: 2, to hold in play (Bh. 7, 4, 19).

ಕೆಳನೆ kēḷni. Add: Āpr. 7, 41.

ಕೆಳನೆ kēḷni. Add: = ಕೆಳನೆ.

ಕೆಳನೆ kēḷni. Add: Āpr. 6, after 64.

ಕೆಳನೆ kēḷni. Strike the sign of interrogation, and add: See ಕೆಳನೆ.

ಕೆಳನೆ kēḷni. A starting or falling back, recoil; aversion (Āpr. 9, 112; 10, 108).

ಕೆಳನೆ kēḷni. See Āpr. 6, after 64.

ಕೆಳನೆ kēḷni. Read: = ಕೆಳನೆ, ಕೆಳನೆ, etc.

ಕೆಳನೆ kēḷni. 2. Add: Bh. 7, 3, 76.

ಕೆಳನೆ kēḷni. 7. = ಕೆಳನೆ. To remove, to take away. See Prev. s. ಕೆಳನೆ ನೋಡು.

ಕೆಳನೆ kēḷni. Add: 2, a low, mean man. See Prev. s. ಕೆಳನೆ.

ಕೆಳನೆ kēḷni. 1. — ಕೆಳನೆ. — ಕೆಳನೆ. The state of being a maiden (Āpr. 8, 50).

ಕೆಳನೆ kēḷni. Read: (fr. ಕೆಳನೆ 3 or fr. ಕೆಳನೆ 3).

ಕೆಳನೆ kēḷni. = ಕೆಳನೆ, etc. (My.; Bh. 8, 24, 7; T. ಕೆಳನೆ).

ಕೆಳನೆ kēḷni-pāḷi. Giving (in marriage, etc.). (My.).

ಕೆಳನೆ kēḷni. 1. — ಕೆಳನೆ. — ಕೆಳನೆ. A leaf (of the tree) that resembles an umbrella (Āpr. 5, after 39).

ಕೆಳನೆ kēḷni. Read: = ಕೆಳನೆ 3, (ಕೆಳನೆ).

ಕೆಳನೆ kēḷni. Add: Āpr. 5, 105.

ಕೆಳನೆ kēḷni. 2. Read: cf. ಕೆಳನೆ, ಕೆಳನೆ.

ಕೆಳನೆ kēḷni-gāḷa. = ಕೆಳನೆ. (Grj. 6, after 50).

ಕೆಳನೆ kēḷni. 1. Add: Āpr. 9, 58.

ಕೆಳನೆ kēḷni. 1. Add: Mhr. ಕೆಳನೆ.

ಕೆಳನೆ kēḷni. — ಕೆಳನೆ. Add: a babbler.

ಕೆಳನೆ kēḷni. = ಕೆಳನೆ. To cause to increase, etc. (Āpr. 5, 112).

ಕೆಳನೆ kēḷni. 2. Read: = ಕೆಳನೆ 3, ಕೆಳನೆ, ಕೆಳನೆ 3.

ಕೆಳನೆ kēḷni. A certain class of people (Rām. 5, 8, 51).

ಕೆಳನೆ kēḷni. — ಕೆಳನೆ. Add: Bh. 1, 3, 76.

ಕೆಳನೆ kēḷni-gāḷa. Add: Rām. 6, 12, 4.

ಕೆಳನೆ kēḷni. 2. Add: Rām. 6, 45, 28.

ಕೆಳನೆ kēḷni. 3. The penis (ಕೆಳನೆ, according to the late Śrīnivāsa Ācāri; Tā: the tip or end). 2, = ಕೆಳನೆ or ಕೆಳನೆ (according to the same authority).

ಕೆಳನೆ kēḷni. 1. — ಕೆಳನೆ. Add: Āpr. 6, 53.

ಕೆಳನೆ kēḷni. — ಕೆಳನೆ. — ಕೆಳನೆ. The wakening of a tank (Bh. 3, 10, 52).

ಕೆಳನೆ kēḷni. — ಕೆಳನೆ. Add: Bh. 3, 10, 52.

ಕೆಳನೆ kēḷni. 1. Add: See Mr. s. ಕೆಳನೆ.

ಕೆಳನೆ kēḷni. Add: Āpr. 8, 53, 81.

ಕೆಳನೆ kēḷni-mat. Furnished with a point (Āpr. 6, 5).

ಕೆಳನೆ kēḷni. 4. After Bp. 24, 45 add: see ಕೆಳನೆ 1.

ಕೆಳನೆ kēḷni. 5. To No. 2 add: cf. ಕೆಳನೆ 1. — ಕೆಳನೆ. — ಕೆಳನೆ. = ಕೆಳನೆ. (Āpr. 3, after 78, 182).

ಕೆಳನೆ kēḷni. (= ಕೆಳನೆ). (To be dazzled or dazzled): to be confused or bewildered (Āpr. 10, 60).

ಕೆಳನೆ kēḷni. Add: Dp. 51, 1.

ಕೆಳನೆ kēḷni. 2. ಕೆಳನೆ. — ಕೆಳನೆ. The her teacher (of the Pāṇḍus), Drōṇa (Bh. 7, 14, 46).

word might be referred also to ಕೋಲು, and mean "arrow-teacher").

ಕೋಲುಗಾತಿ kōlu-gāṭi. = ಕೋಲುಗಾತಿ. (Dp. 145, 1).

ಕೋಳು kōlu. — ಕೋಳು ಹೋಗು. = ಕೋಳುಹೋಗು. (Bh. 3, 8, 21).

ಕಾಲನ kaulava. The third karaṇa. or astronomical period. (My.).

ಕ್ಷಮ kshama. Add: 3, friendly; favourable; —bearable, tolerable. See ಸಹನಶೀಲ.

ಕ್ಷಮತ್ವ kshamatva. = ಕ್ಷಮತೆ. See ಸ. ಸಯ್ಯಸು.

ಕ್ಷಮಿಸು kshamisu. After ಅವರಾಧ-put: ತಪ್ಪು-, and add: See Bh. 3, 6, 80; Dp. 120, 2, 6; 150, 1.

ಕ್ಷಮೆ. kshamē. Add: See ಸಯ್ಯಸಿ, and B. 4, 45 s. ಸುತ್ತ.

ಕ್ಷರತೆ ksharat. Flowing, streaming, dropping, melting away, etc. (Ūpr. 9, 100).

ಕ್ಷಿತಿವ್ಯುದಾಸ kshiti-vyudāsa. A cave within the earth. See Nr. s. ಹಗ.

ಕ್ಷುದ್ರ kshudra. Add: = ಚುದ್ರ.

ಕ್ಷುಣ kshūṇa. = ಕ್ಷುಣ್ಣ. See ಅ-.

ಖಜ್ಜಿಯೆ khaḷḷiye. A churning-stick; a ladle (Ūpr. 6, after 86).

ಖಚ್ಚಾರ khaṭat-kāra. The sound of tramping or trampling (Ūpr. 10, 67).

ಖಂಡಿಸು khaṇḍisū. Add: Dp. 94.

ಖಪ್ಪು kha-puppa. A flower in the sky (a term for anything impossible, Ūpr. 8, 14).

ಖೊಪ್ಪರ khōppara. Add: As in Mr. 299 ಖೊಪ್ಪರ ದಣ್ಣೆ immediately stand before ಧಾಳಿ ಕಾಲಾಸ, it is possible that ಖೊಪ್ಪರ and ದಣ್ಣೆ mean "the staff or pole of a banner".

ಗ್ ಗ. Add: Cf. also ಗೇಳು = ಜೇಳು.

ಗಂಗಾವಾರಿ gaṅgā-dvāra. The door of the Ganges: the place where the Ganges enters the plains. (Ūpr. 1, after 129).

ಗಂಗೆವಾಳ (gaṅgē1-bāḷa). Long hair, a long tail (Ū Bh. 6, 4, 35).

ಗಜ ಗಜಾ. — ಗಜಬಜ. Add: Bh. 3, 10, 52; 8, 9, 38. — ಗಜ ಬಜ. = ಗಜಬಜ. (Bh. 8, 25, 9).

ಗಜಯಿ gajayū. 1. Add: Ūpr. 10, 102; Bh. 8, 25, 9.

ಗಟ್ಟಿ gaṭṭi. — ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು. Firm, hard, certain (S. Mhr. according to Z.).

ಗಡಣಿಸು gaḍaṇisū. To No. 2 add: Ūpr. 5, 105, 128; 8, 103.

ಗಡಿ gadi. 3. Add: Ūpr. 4, 8; Abh. P. 4, after 53.

ಗಡಿಸು gaḍisū. 2. Before ಅವಗಡಿಸು 1 put: ಅನುಗಡಿಸು.

ಗಡುಬ gaḍuba. Add: Dp. 145, 2.

ಗಣ್ಣಲ್ gaṇṭal. Add: Ūpr. 4, 47.

ಗಣ್ಣ ಗಾṇḍa. — ಗಣ್ಣ ಗೂಸುತನ. Manliness (Ūpr. 8, after 67).

ಗಣ್ಣಿಕೆ gaṇḍikē. Before ಬಣ್ಣಿಕೆ insert: ಪೋಗಣ್ಣಿಕೆ.

ಗಣ್ಣು gaṇḍu. — ಗಣ್ಣು ದಿಗಿ. — ಉದಿಗಿ. = ಗಣ್ಣು ದಿ (Ū). ಗಣ್ಣು ದಿಗಿ ಯುಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು ಹಿಣಲಂ (Smd. 282, o. r. ಕಣ್ಣು ದಿಗಿ). — ಗಣ್ಣು ವಸ. — ಬೆಸ. A firm injunction (Ūpr. 8, 68).

ಗದ ಗada. — ಗದಬದಿಸು. To tremble (Ū Rām. 6, 24, 17;

but perhaps from Mhr. ಗದಮದಣ್ಣೆ, to be sultry and oppressive; to swelter).

ಗದಗದಿತ gadagadita. Tbh. of Sk. ಗದಗದಿತ. Stammered, sobbed; stammering, etc. (Rām. 2, 2, 24).

ಗದಡು gaḍaḍu. Add: See ಸಾಸಿವೆ.

ಗನ್ನಿರಾದ gandhi-kāra. A seller of perfumes and medical drugs (Dp. 145, 15).

ಗನ್ನ ಗanna. — ಗನ್ನ ಗತ. Add: Bh. 5, 3, 5, 26.

ಗಭಸ್ತುತ gabhasti-mat. Shining; the sun. See ದ್ವಾದಶಾ ದಿತ್ಯ.

ಗಮ ಗama. — ಗಮಸಾಲೆ. A kind of fragrant rice (My.).

ಗರ ಗāra. After ಗರಗರಕೆ put: ಸದಗರ 1.

ಗರುವತನ garuvatana. The state of being proud or arrogant (Dp. 123, 2).

ಗಲಿ ಗāli. Add: the leaf of a flower (My.).

ಗರ್ಭದೀಕ್ಷೆ garbha-dīkṣhē. The rite of a husband's keeping the head unshaven during his wife's pregnancy (C.).

ಗವ ಗava. Add: (= ನವ 2).

ಗರ್ವಕರಿಸು garvikarisū. To be or become proud or haughty (Bh. 5, 3, 6).

ಗಲ್ಲಿಸು gallisū. Add: Dp. 153, 3.

ಗಸಣಿ gasani. (Tbh. of ಘರ್ಷಣೆ?). Pounding, etc. (Ū). — ಗಸಣಿಮದ್. A pounding, vehement rain (Ū). See Rām. 4, 6, 6.

ಗಲ ಗāla. — ಗಲಹತ್ತ. Add: Śiv. 4, 75.

ಗಲಹತನ galahatana. = ಗಲಹ 2. (Bh. 8, 10, 38).

ಗಾಯಿಸು galiyisū. Add: Ūpr. 7, 118.

ಗಾಡಿಸು gāḍisū. Add to No. 2: Bh. 3, 10, 52; 8, 25, 9.

ಗಾಢಿಕೆ gāḍhikē. (= Sk. ಗಾಢತ್ವ). Intensity, closeness; firmness, hardness; excess. See ಸ-.

ಗಾಣ ಗāṇa. 1. Add: Ūpr. 7, 97.

ಗಾಡಿಕೆ gāḍikē. Add: See ನಿರ್ಗಾಡಿಕೆ.

ಗಾಡುಹಸ್ತ gāruhasṭya. Tbh. of ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ. (Bh. 5, 3, 34).

ಗಾಡು ಗāru. — ಗಾಡುಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆ. Excessive darkness (Dp. 128, 8).

ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ gāruhasṭya. Add: = ಗಾಡುಹಸ್ತ.

ಗಾಡು ಗāhu. — ಗಾಡುಗತ. Add: Bh. 2, 12, 38.

ಗಾಳಿ ಗāli. — ಗಾಳಿಗೋವು. Add: Dp. 143, 6.

ಗಿಲಿ gili. 2. For cf. ಸಿಡೆ read: cf. ಸಿಡೆ 3.

ಗಿಲ್ಲ gillu. = ಗಿಲ್ಲು, q. v. (Bangalore).

ಗಿಳಿ gili. — ಗಿಳಿವಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. The colour of the parrot: green colour (8p. in W. 1105).

ಗಿಳು ಗiṭu. 2. After ಗಿಟ್ಟು, etc. add: , (ದೀಟು 1).

ಗಿರ ಗira. An imitative sound. — ಗಿರಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To breathe heavily or heavingly, as children do when their nose does not afford a free passage for the breath (My.).

ಗಿರ ಗiṛa. = ಗಿರ 2, ಸೀದ. (S. Mhr.).

ಗಿರ ಗiṛ. After ಬೀರ add: , ಸೀರ 3.

ಗುಜು guju. — ಗುಜುಗುಜು. Add: Rām. 2, 2, 26. — ಗುಜು ಗುಜುಗೋಳ. — ಕೋಳ. = ಗುಜುಗುಜು. (Ūpr. 10, 102).

ಗುಜ್ಜು gūjju. 2. — ಗುಜ್ಜುಗೊಳ. -ಕೊಳ. To become small, to shrink (Āpr. 8, 73).
 ಗುಂಜು gūñju. 3. To No. 2 add: = ಜುಂಜು.
 ಗುಡಿ gudi. 1. — ಗುಡಗಟ್ಟು. Add: Āpr. 8, after 4.
 ಗುಡಿ gudi. 2. After Rāv. 13, 50 add: ; T., M., Tē., Tu. ಕೂಡಿ).
 ಗುಡು gudu. 3. = ಗುಡುಗು 4. — ಗುಡುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಗುಡುಗು 3. See Prv. s. ಬದಿವಾರ.
 ಗುಣ್ಣಿ gūṇḍi. — ಗುಣ್ಣಿವುಗು. -ವುಗು. To enter a pit or pool (Āpr. 7, 189).
 ಗುಣ್ಣು gūṇḍu. 2. — ಗುಣ್ಣುಂಜು. -ಅಂಜು. The round (coloured) border of a dōtra (My.).
 ಗುನಗು gunagu. (= ಬುನಗು). The rear (My.).
 ಗುಮ್ಮು gummu. 1. Add: Rām. 6, 5, 19.
 ಗುಮ್ಮು gummu. 5. — ಗುಮ್ಮಡು. -ಡು. = ಗುಮ್ಮಕ್ಕು. (Rām. 6, 39, 6).
 ಗುಲ್ಫು gulpha. For ಹರಡು read: ಹರಡು 3.
 ಗುಲಿ gula. 1. Add: Āpr. 10, 82.
 ಗುಲಿ ಗುಲಿ. 3. — ಗುಲಿಗುಡು. Add: Āpr. 10, after 94.
 ಗೂಡೆ ಗುಡೆ. 2. Add: Mhr. ಗುಳೆ, the rectum protruding at stool.
 ಗೂರ್ಣಿಸು gūrṇisu. 1. Add: Abh. P. 12, 18.
 ಗುಡ್ಡೆ griddha. Desirous of, eagerly longing for. (Āpr. 10, 87).
 ಗೊಣ್ಣು gōṇṇu. Add: See Śmd. 215 s. ಮಗುಡ.
 ಗೆಲ್ ಗೆಲಿ. 1. — ಗೆಲಿವರ್. Add: Āpr. 10, 14.
 ಗೆಲಿ ಗೆಲಿ. Add: Dp. 14, 7.
 ಗೆಲ್ಲು gēllu. Add: P. p. ಗೆದ್ದು, q. v.
 ಗೊಗ್ಗರ ಗುಗ್ಗರ. (= ಗೋಗ್ಗರ). A loud bellow. ಆ ನಾಯಕರು... ಗೊಗ್ಗರವಾದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಒನ್ನೇ ಸವನೆ ಬದಲುತವೆ (Kanarese Fifth Reading Book, Department of Public Instruction, Bombay, Mangalore, 1885, p. 18).
 ಗೊಡ್ಡು ಗುಡ್ಡು. — ಗೊಡ್ಡ. -ಅ 3. A useless man. ಪಾವನದ ಮಾನಸರಂ ಸುಡು ಸನ್ನ ಗೊಡ್ಡರಂ! (Āpr. 8, 81).
 ಗೊಣ್ಣೆಯ ಗುಣ್ಣೆಯ. Add: Bh. 4, 4, 35.
 ಗೊಣ್ಣೆ ಗುಣ್ಣೆ. = ಕೊಣೆ 1. To snore. See Prv. s. ಸುಡು 1. ಸೋಚರಿಸು gōcharisu. Add: Rām. 2, 2, 26.
 ಗೋಣ್ ಗುಣ್. — ಗೋಣ್ಣುಂಗಿ. -ಮುಂಗಿ. = ಗೋಣ್ಣುಂ 2. (Āpr. 10, 70).
 ಗೋಣಾಳಿ ಗುಣಾಳಿ. Add: Bh. 4, 4, 54; Rām. 2, 2, 38.
 ಗೋಣ್ಣೆ ಗುಣ್ಣೆ. Add: See Āpr. 2, 24; ಪದಾ.
 ಗೋಣೆ ಗುಣೆ. Add: See ಪದಿ.
 ಗೋವತಿ gōvatī. (fr. ಗೋವ 1). A herd-woman (Śāstrasāra in W. v. 1259).
 ಗೋವತಿ ಗೋವತಿ. A mistake for ಗೋವತಿ? See Āpr. 8, 98.
 ಗೋಳಿ ಗುಳಿ. The upper part of bamboos, etc. (My.).

ಗ್ರಹಣಿ grahaṇi. Read: Diarrhoea, dysentery (ಬೆರಗು Mr. 387; My.), and dele: or small-pox or a sort of insanity (ಸೀತಳ, ಸನ್ನ Mr. 387).
 ಘನ ghaṇa. Add: See Mr. s. ಸಾರಂಗ.
 ಘರ್ಮ gharma. gharmā-ritu. The hot season (Āpr. 10, 26).
 ಘರ್ಮೋದ್ಭಿ gharṇaghōḍḍi. See s. ಪುನರೂದ್ಭಿ.
 ಘಟನ ghaṭana. (= ಘಟ್ಟನ?). See ಸಂ. (in Addition).
 ಘಾಣಿಕ ghaṇika. (fr. ಘಾಣ). A bell-ringer; a man who rings a bell and proclaims aloud (ಚಿತ್ರ, ಗಣ್ಣಿ ಮು ವಾದಿಸಿ ಸಾಮವನು Nr.).
 ಘಾತಕನ ghaṭakatana. Mischievousness (Dp. 57, 1).
 ಘಾತಾಳಿ ghaṭāḷi. Add: Rām. 2, 2, 38.
 ಘಾರಾಘಾರಿ ghaṭāghāri. Add: Grj. 6, after 34.
 ಘಾಸಿ ghaṭsi. Add: Bh. 4, 2, 62.
 ಘುರು ghuru. — ಘುರು ಘುರು. Add: Abh. P. 4, 104.
 ಘೂರ್ಣಿಸು ghūrṇisu. Add: See ಎ.
 ಘೃತಪಾಕ ghrīta-pāka. Dressing with clarified butter, an article of food boiled or fried in ghee (My.).
 ಘೃಷ್ಣಿ ghrīṣṭi. Add: 4, a ray (My. Amara; see ಎ. ಮು. ಚಕ್ರ cākka. 2. Add: = ಸಕ್ರ.
 ಚಕ್ರಿಕ cākrīka. A bard who chants in chorus, ringing a bell in presence of idols. See Nr. s. ಘಾಣಿಕ.
 ಚಟ್ಟಿ ಚಟ್ಟಿ. 2. To Mhr. ಸಾಟ add: , ಸಾಟ.
 ಚಟ್ಟು ಚಟ್ಟು. 2. Add: Cf. ಸವಲು 2.
 ಚಡಿಸು cāḍisu. = ಚಡ್ಡಿಸು. See ಸಮ, s. ಸಮ 1.
 ಚಣ್ಣು cāṇḍu. 1. Add: Cf. ಸಡ 1.
 ಚತುರ catura. After ಚದುರು add: , ಚದುರು.
 ಚತುರ್ದಶಮನು caturdaśa-manu. Add: Abh. P. 1, 61.
 ಚನ್ ಚನ್. 2. Add: Cf. also ಚೆ (ಚೇ).
 ಚಂದಾವರ cāṇḍāvāra. N. of a small town near Hampāra in North Canara. See Prv. s. ಸೂಡಿ.
 ಚಂದ್ರ candra. 1. — ಚಂದ್ರ ಮಲ್ಲಿಗೆ. The red jasmīne (a plant whose flower blooms only in the evening, Mr. H. Haugh ಕೆಮ್ಮಿಗಿರುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪುಷ್ಪ, Rāmasvāmī Śāstri).
 ಚಂದ್ರಾಪ candra-hāsa. To No. 3 add: Dp. 151, 10.
 ಚಂದ್ರೇವಲ candra-upala. The moon-gem. (Bh. 1, 20, 34).
 ಚರ್ಮ cārma. Read: = ಚಮ್ಮ, ಸಮ 2, ಸಮ್ಮ.
 ಚರ್ಮಪಟ್ಟಿಕೆ cārma-pattikē. Read: = ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಸಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ.
 ಚಲದಿ cāladi. Add: Cf. ಸೂಡಿ 2.
 ಚಳಿಯಿಸು cāliyiṣu. = ಚಳಿಸು. To cause to lose one's power or greatness, to humble (Abh. P. 13, 133).
 ಚಳ್ಳು cālḷu. Add: Tu. ಗಿಲ್ಲು, a branch, twig. and add: ಸಬ್ಬಗೆ; see s. ಸೆಳೆ 1.
 ಚಾಪು cāpu. Add: = ವಾಪು.
 ಚಾರುತ್ವ cārutva. Loveliness, beauty. (Āpr. 10, after 17).
 ಚಾಲನಿ cālani. Add: Cf. ಸಾರಣಿ.

ಪಾಠಿಸು ṭāṭṭisu. *Add:* Ūpr. 10, 5.

ಪಾಠಿಸು ṭāṭṭisu. 1. *Add:* = ಸಾಪಿಸು, and *add:* See Dp. 135b, 9.

ಪಾಠಿಸು ṭāṭṭisu. = ಪಾಲು. (Dp. 127, 3).

ಬೆಕ್ಕ ṭikka. *Add:* Regarding the T. cf. ಷಗರ್ 2.

ಬೆಗುರು ṭiguru. 2. — ಚಗುರುದೋಡು. -ತೋಡು. Shoots to appear: to shoot, to sprout (Rām. 2, 4, 19).

ಬೆಟ್ಟು ṭiṭṭu. 1. *Add:* Cf. ಸೂ 1.

ಬೆಟ್ಟು ṭiṭṭu. 2. *Add:* Cf. ಸೂ 6.

ಬೆಟ್ಟು ṭiṭṭisu. *Read:* (= ಸೂಸು, ಸಿಟ್ಟುಸು).

ಬೆಟ್ಟು ṭiṭṭe. *Add:* = ಸಿದಿಗಿ 1.

ಬೆನ್ನುಮಯ eṇnumaya. *Add:* Dp. 90, 2; 96, 5; 107, pallavi.

ಬೆನ್ನಿ ತಾರ್ಥ eṇnita-artha. That which is thought about or desired (Dp. 157, pallavi).

ಬೆನ್ನವಾರಿಕೆ eṇna-vārikē. The business of a shroff (Dp. 107, 2).

ಬೆಪ್ಪಳು eṇṇaḷu. Pinching a person's ear or other limb with a cracked cocoanut shell: pinching, teasing, tormenting (Tu.). — ಚಪ್ಪಳು ಹಾಕು. To pinch, to tease, to torment (Tu.). — ಚಪ್ಪಳಿದಾಸು. -ಎದಾಸು. = ಚಪ್ಪಳು ಹಾಕು. (Dp. 145, 2).

ಬೆಟ್ಟು eṇṇu. *After* ಸಿಟ್ಟು *insert:* , ಸಿಟ್ಟು.

ಬೆಟ್ಟು eṇṇi. *Put* ಸಿಟ್ಟು *in parenthesis.*

ಬೆಮ್ಮು eṇṇmu. 1. *Add:* Bh. 3, 19, 21.

ಬೆರಗ್ಗೆ eṇraṅgi. *Add:* See ಮುತ್ತಯ್ಯ.

ಬೆರತೆ eṇratē. Long duration. (Ūpr. 10, 110).

ಬೆರಿಚು eṇiriṇu. *Add:* Cf. Tu. ತೆರ.

ಬೆರೆ eṇra. *Add:* = ಸೀರೆ.

ಬೀರಣ eṇiraṇa. *Read:* (= ಚಾನ), ಬೀರ್ಣ, ಬೀರ್ಣ, ಸೀರಣ, ಸೀರ್ಣ.

ಬೀರ್ದ eṇṇi. *Read:* = ಕೀಡು 1, ಬೀಡು 1, ಸೀಡು 4.

ಬೀರ್ದಿಕೆ eṇṇikē. Screaming, etc. (Rām. 6, 19, 29).

ಬೀಡು eṇṇu. 3. *Add:* = ಸೀಡು 3.

ಬೀಳು eṇṇu. To scream (Dp. 127, 3).

ಜುಂಯಿ eṇṇuyi. *Read:* = ಜುಯ್, ಜೊಯಿ, ಸೊಯಿ.

ಜುಲ್ eṇṇu. *For* ಸರ್ read ಸರ್ 2.

ಚೂಡೆ eṇṇu. Remission (from study, labour, service); leave or liberty granted (My.; Mhr., H. ಸುಟೀ; Mhr. ಸೂಟಿ, remission (of a debt, etc.): the sum remitted, abatement;—release from bondage, freedom granted; see s. ಸೂಡ 2).

ಚೂಡೆಕೆ eṇṇaka. A gold ornament worn by women (especially when married and their husband is alive) on their braided hair (C; Dp. 122, 21).

ಚೂಪು eṇṇu. 1. *Add:* Tu. ತೂಪು, to point at, aim.

ಚೂರ್ಣ eṇṇa. 2. *Read:* = ಸುವರ್ಣ, ಸೂರ್ಣ.

ಚೂರ್ಣ eṇṇi. *Read:* the picking out or selection of an unanswerable argument.

ಚೆಯ್ eṇy. 2. *Read:* = ಸಯ್ 1, ಸೆಯ್.

ಚೆರುಕು eṇṇuku. *Read:* (Tē. ಚೆರುಕು, ಚೆರುಕು).

ಚೈತನ್ಯ eṇṇitanyā. *Add:* See Nn. 99 a. ಸಂಜ್ಞೆ.

ಚೋವ eṇva. See Ūpr. 9, after 102.

ಛತ್ರಕಾಪೆ eṇatra-kākhē. See ಸಂಗೀತಸಂ.

ಜಕ್ಕ jakka. 1. — ಜಕ್ಕನೊದರಿ. *Add:* Grj. 6, after 56.

ಜಗಳ jaggala. — ಜಗಳಗಟ್ಟು. A knot of quarrel. — ಜಗಳಗಟ್ಟು. -ಗಟ್ಟು. To create a quarrel (Dp. 157, 2).

ಜಗು jaggū. 1. *To No. 1 add:* ; to sink, to be diminished, to grow less (as the water of a river, My.; Tē. ಸಗ್ಗು, ಸ್ತಗ್ಗು).

ಜಂಗು jaṅgu. 1. Rust of iron: of brass or copper (Mhr., H.). ಬಂಗಾರ ಬಹಳ ಜಡ; ಅದು ಜಂಗು ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ತವ್ವಿಗೆಯನ್ನು ದಿನಾಲು ಬೆಳಗುವದಾದ್ದ ಜಂಗು ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 25, edition of 1886).

ಜಂಗು jaṅgu. 2. To become rusty, to grow covered with verdigris (Mhr. ಜಂಗಣೀ). ನನ್ನ ತವ್ವಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಜಂಗುತ್ತದೆ? (B. 1, 25, edition of 1886).

ಜಂಗು jaṅgu. *Add:* No. 3.

ಜಂಗುಳಿ jaṅguḷi. *Add:* Ūpr. 10, after 87.

ಜಂಜಡ jaṇṇaḍa. *Add:* Rām. 2, 2, 26; Bh. 3, 14, 15.

ಜಜಿ jajī. *Add:* , ಸಜಿ 2.

ಜಡಿ jadī. 6. *Read:* cf. ಕಸಿ 3, ಸರಿ 4.

ಜಡೆ jadē. — ಜಡೆಬಂಗಾರ. The flowery gold ornament tucked along the braid of hair of a female (C.).

ಜನ್ತೆ jantē. — ಜನ್ತೆಕುಣ್ಣೆ. = ಹನ್ನಿಕುಣ್ಣೆ. (S. Mhr.).

ಜನ್ತಿ jantri. An index; a table of contents (My.; Mhr. ಜನ್ತಿ); any string of annals, memoirs (Mhr.).

ಜಮ್ಮು jammu. 2. *Add:* Cf. K. ಜೊಮ್ಮು.

ಜಮ್ಮಸವಾರಿ (jamba 2-savāri). Pomp-ride: the state procession of a rāja on the vijayadaśamī (My.).

ಜಯ jayē. ಜಯಾ. *Add:* 3, the third, eighth, or thirteenth lunar day (tithi). (My.).

ಜರಗಿಸು jaragisu. *Put* ಸರಕಸು, ಸಂಕಸು, ಸರುಕಸು *in parenthesis.*

ಜರಗು jaragu. 1. *Put* ಸರಕು 1, ಸರುಕು *in parenthesis.*

ಜರಿ jari. 1. *Read:* = ಸರಿ 1.

ಜರಿ jari. 3. *Read:* = ಸರಿ 2, etc.

ಜರಿ jari. *Add:* = ಸರಿಗೆ No. 3.

ಜರುಗು jarugu. 1. *Add:* Rām. 6, 5, 19.

ಜರುಹು jaruhu. *Add:* Bh. 3, 14, 19.

ಜಲ್ಲಿ jalli. 3. *Add:* See ಪಕ್ಕಜಲ್ಲಿ.

ಜವಳ javaḷa. *Add:* = ಸವಳ.

ಜವುಗು javugu. — ಜವುಗೇಳಸು. -ಎಳಸು. To make morasay (Ūpr. 10, 58).

ಜಾಗ jaggā. *Add:* an emerald. See ಪೊಸ.

ಜಾಗು jaggū. 2. *Add:* Cf. ಸಾವಗಸು 2.

ಜಾತೋಕ್ಷ jāta-uksha. *Add:* See Nr. s. ಹಿಡಿಕು.

ಜಾಹಗೀರು jāhagīru. = ಹಜಗೀರು. (My.).

ಜಾಳು jāḷu. — ಜಾಳುನೂ. *Add:* Bh. 2, 1, 60.

ಜೆನುಂಗು jinuṅgu. 2. *Add:* Grj. 9, after 58.

ಜುಂಜು juṅju. 3. = ಜುಂಜುರು, (ಸುಂಜುಸು). — ಜುಂಜುದರೆ. -ತರೆ. = ಜುಂಜುರುದರೆ. (Ū. Bp. 31, 9).

ಜುಣುಗು junugū. 1. Add: See ಸೋಣುಹ.

ಜುಯಿ juru. The sound produced when a liquid is supped (see s. ಸುಡು 1). — ಜುಯಿ ಜುಡ್ಡು. rep.

ಜುಡು ಜುಡ್ಡು ಸುಡುವತ (Bp. 59, 19).

ಜೂಡಿ jūdi. Add: Cf. ಸೋಡಿ; ಜೂಹ (s. Additions).

ಜೂಪಡಿ jūpāra. Add: Cf. ಸೀವರ.

ಜಿಂಗ jēngi. Add: Cf. ಜಂಗು.

ಜೀಗಣ್ಣಿ jīggaṇṇi. = ಜೀಗಣ್ಣಿ, etc. (Dp. 140, 6).

ಜೀವಣಿ jīvāṇi. (= ಜೀವಣಿ?). See ಮುಡು.

ಜೋರು jōru. 1. For ಸೋರು read: ಸೋರು 1.

ಜೋರು jōru. 2. Add: = ಸೋರು 2.

ಜೋಳಿ jōli. Add: See ಸಮ.

ಜೋಳಿಸು jōlisu. Add: Grj. 6, after 56.

ಜ್ಞಾನತೆ jñānatē. = ಜ್ಞಾನ. See ಮುಘ್ನ.

ಜ್ಞಾನಜ jñānaja. Glitter, shine (Bh. 6, 2, 6).

ಜಂಕೆ jāṅkē. Add: See ತಡೆ.

ಜವಳಿಕಾಡಿ jāvulī-kāra. Add: Bh. 2, 1, 60.

ಜವಳಿಕಾಡಿ jāvulī-gāra. = ಜವಳಿಕಾಡಿ, etc. (Dp. 22, 2).

ಜಾಯ jhāya. = ಜಾಯ. (Bh. 5, 3, 96).

ಜಗಿ jagē. 2. Add: Bh. 7, 7, 52, 68.

ಜಮ್ಬಕತನ dambakatana. The state of possessing pride, etc. (Dp. 37, 1).

ಜಾಳಿಕೆ jākikē. = ಜಾಳ. — ಜಾಳಿಕೆಗುಡ್ಡು. -ಕುಡ್ಡು. Lustre, etc. to fade (Rām. 4, 6, 9).

ಜಿಲ್ಲೆ jilḷe. = ಜಿಲ್ಲೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಾದದಿ (V. 29, 26).

ಜೋನಿಸು jōṇṇisū. Add: Bh. 3, 10, 38.

ಜೋಗ್ jōg. = ಜೋಗು 2. — ಜೋಗುಲು. -ಕಾಲು. A bent leg. See Prv. s. ಹಪ್ಪರ.

ಜೊಮ್ಮಿಗಾಲಿ jōmbi-gāla. = ಜೊಮ್ಮಿಗಾಲಿ. (Dp. 142, pallavi).

ಜವಳಿ dhavaḷa. A deranged, disorderly man (Bh. 2, 1, 60; Mhr. ಧವಳಾ, confusion, disorder).

ಜಾಳು dhālu. — ಜಾಳ. Add: Bh. 2, 1, 60.

ತಂ tam. = ತನ್ 2, etc. He, etc. ತಂ ತಿರುಗಿ ಸೋದಂ (J. 4, 16).

ತಕ್ಕಿಸು takkisū. = ತಕ್ಕಿಯ್ಕು, etc. (Rām. 6, 45, 28).

ತಕ್ಕು takku. 1. Add: Āpr. 10, 83.

ತಗಹು tagahū. 2. Add: Rām. 2, 2, 33.

ತಗಿ tagē. 1. Add: Āpr. 9, after 102; 10, 30, 84.

ತಗ್ಗು taggu. 2. Add: Dp. 65, pallavi.

ತಂಕ taṅka. = ತನ್ಕ, etc. See Prv. s. ಸನಿ 2.

ತಟ್ಟಿ taṭṭi. Add: Cf. also ಸಡು.

ತಡ taḍa. 1. — ತಡವೊಯ್. Add: Āpr. 10, 83.

ತಡ taḍa. 5. — ತಡವನು 1. Add: Bh. 2, 12, 38.

ತಡಹು taḍahū. 1. Add: Bh. 8, 7, 28.

ತಣ್ಣ ನ ತಾṇḍasa. Add: Cf. ಸಣ್ಣಿಶ.

ತಟ್ಟವಣಿ tattavāṇi. Probably a kind of Tbh. of ತಟ್ಟ. (Bh. 5, 3, 76).

ತಡೆ taḍē. Add: See s. ಬಂಕೆ.

ತನ್ tan. 2. Add: = ತಂ.

ತನಿ tanī. — ತನಿಸುಸಿರ್. A full coitus (Sēv. 3, after 30).

ತಪ್ಪು tappu. 2. — ತಪ್ಪು. -ಕಮ. To utter falsehood to lie. See Sp. s. ಸಪ್ಪಗ.

ತಮ್ಮ tampu. Add: See ಮಲಮಹದಮ್ಮ.

ತಮ್ಮಿಸು tambisu. Add: Tbh. of ಸ್ತಮ್ಮಿಸು.

ತರಿ tari. Add No. 1.

ತರಿ tari. 2. Wet land (My.; H.).

ತಲೆ talē. — ತಲೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Add: 2. = ತಲೆಗಟ್ಟು. 3a: 1 (Dp. 154, 2). — ತಲೆದೂಗಿಸು. Add: Āpr. 9, 60. — ತಲೆ ಮು.

Add: Āpr. 10, 83. — ತಲೆವಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To calm or attack the head (Āpr. 10, 70; cf. ತಲೆವಟ್ಟು).

ತನಕೆಗ tavakiga. Add: Bh. 8, 8, 31.

ತವು tavu. 3. P. p. of ತವ 1. — ತವ ತರ. To waste away, to perish (Āpr. 9, 79).

ತರ talā. 1. — ತರತರು. Read: The army under one's hand or command (Āpr. 10, after 94). — ತರತರು. Add: Bh. 7, 18, 46. — ತರವರ್ಗ. The action at hand: the available form of action (Āpr. 10, after 94).

ತಳಪ talāpa. Add: Bh. 6, 2, 6; Rām. 6, 44, 9.

ತಳರು talāru. = ತಳರಿ 1. P. p. ತಳರಿ (Ā. Bp. 31, 25).

ತಳೆ talī. 1. To No. 2 add: Bh. 6, 7, 17.

ತಳಿಪ talīpa. Sprinkling. See ಪನ್ನಿಪಾಳು.

ತಳಿಸು talīsu. 2. Add: Dp. 106, 9.

ತಳಿಸು talīsu. 3. To cause to appear. See ಸಮ.

ತಾಕುಳ tākula. Add to J. 27, 7: , o. r. ಕಾಕುಳ.

ತಾಗಡಿಗ tāgaḍiga. A man full of ardour or passion (cf. ತಾಗುಳ). See ಕರಾದಾಗಡಿಗ.

ತಾಗು tāgu. 4. — ತಾಗು ದಾಗು. Add: Bh. 5, 3, 49.

ತಾನ್ದಳಿಸು tāṇḍālisu. = ತಾನ್ದಳಿಸು, q. v.

ತಾರಕಿತ tārakita. Starry, star-spangled. (Āpr. 10, 48).

ತಾರಯ್ಯ tārayu. Add: Āpr. 10, 36.

ತಾಯಿ tāi. 1. ತಾಯಿ. Add: Bh. 1, 13, 38.

ತಾಯಿ tāi. 1. Add: Āpr. 9, 80.

ತಾಳವಟ್ಟಿ tālavattā. Add: Āpr. 9, after 102.

ತಿಗುಳ tigula. Add: See Prv. s. ಸತ್ತಿ.

ತಿಟ್ಟು tiṭṭu. 1. Add: Cf. ಸಡಿ 1.

ತಿನಿಹು tinihu. Food (Bh. 10, 3, 13).

ತಿನುಹಿ tinuhi. An eater. See ಹೊದಿಸು.

ತಿಮುರು timuru. = ತಿಸುರು 1, ತಿಮಿಸು 1, ತಿವುರು (Dp. 14, 10, 12, 13, 15, 17, 19, 22, 24, 25, 27, 32).

ತಿರಳು tirālu. Add: Cf. ಹೇಗು?

ತಿರು tiru. 1. — ತಿರುಮಾಯ್. Add: Abh. P. 3, 93.

ತಿರುಪು tirupu. 1. Add: See Mr. s. ಸುತ್ತವಳೆ. ಮು. ಹೊಮ್ಮು ತಿರುಪು.

ತಿವುರು tivuru. = ತಿಮುರು, etc. (Dp. 130, 47, 48, 50).

ತೀಡು tiḍu. 1. Add: Āpr. 9, after 102.

ತುಚ್ಛೀಕರಿಸು *tuṣṭhi-karisu*. To consider as vain or idle, to despise, to contemn (My.).

ತುಚ್ಛೀಕಾರ *tuṣṭhi-kāra*. The act of considering as vain or idle, contempt (My.).

ತುಟ್ಟ *tuttā*. — ತುಟ್ಟ ತುದಿ. *Add: Rām. 6, 4, 31.*

ತುಟ್ಟಿಸು *tuttisu*. *Add: Rām. 6, 4, 31.*

ತುಡಿಕೆ *tudikē*. *Add: Cf. the terms s. ತೋಟ.*

ತುಡುರು *tuduru*. To frighten away (S. Mhr. according to Z.).

ತುತ್ತು *tuttu*. 2. — ತುತ್ತುಗೊಳ. *Add: J. 12, 39 (a Bangalore print has ಮುತ್ತಗೊಳ).*

ತುಯ್ಯಲ್ *tuyyal*. ತುಯ್ಯಲು. *Add: See ಹೊಡೆಯಕ್ಕು ಮಯ್ಯಲು s. ಹೊಡೆ 6.*

ತುರಂಗ *turaṅgi*. *Add: Āpr. 10, 81; 10, after 86.*

ತುಲಿ *tuli*. 4. *Read: (= ಸುಲಿ 1).*

ತುಲಿಲ್ *tulil*. 2. — ತುಲಿಲ್. *Add: Āpr. 10, 97.*

ತೂಳೆ *tūḷe*. *Add: Ā. Bp. 31, 10.*

ತೂಳೆ *tūḷe*. (= ತೂಳೆ, etc.). *See Ā. Bp. 31, 55.*

ತೂಳು *tūḷu*. 2. *To No. 3 add: Rām. 4, 1, 22.*

ತೂಳ್ದು *tūḷdu*. *Add: Āpr. 10, 89.*

ತೆಕ್ಕು *tēkku*. 2. *To No. 2 add: Rām. 3, 7, 41.*

ತೆಕ್ಕೆ *tēkke*. 2. *Add: Āpr. 10, after 87.*

ತೆಗದು *tēgadu*. *Add: Bp. 3, 84.*

ತೆಗಹು *tēgahu*. *Add: See ಬಿಸಿಲುಬೆಗಹು.*

ತೆಗಲಿ *tēgal*. 2. *Add: See Mr. s. ಸಮ್ಭದ.*

ತೆತ್ತಿಗ *tēttiga*. *To No. 2 add: Bh. 7, 5, 2.*

ತೆತ್ತಿಸು *tēttisu*. 2. *Add: Rām. 6, 19, 27.*

ತೆಬ್ಬರಿಸು *tēbbarisu*. (?). (*Āpr. 10, 73*).

ತೆಮ್ಮು *tēmbu*. — ತೆಮ್ಮಲರ್. *Add: Āpr. 2, 72.*

ತೆರಿ *tēra*. 1. — ತೆರ್ದಿ. -೦-೩೦. To turn about in (various) ways or dexterously (*Āpr. 10, 84*).

ತೆರಿಪು *tērapu*. — ತೆರಿಪುವೆ. -ವೆ. To gain room (*Āpr. 10, after 74*).

ತೆರಿಗೆ *tērige*. 3. *Add: See ಬಾಯ್ಲೆ ೨, ಮುದುವೆ (s. ಮುದಿ ೨).*

ತೆಲುಂಗ *tēluṅga*. *Add: Grj. 2, after 106.*

ತೆವರು *tēvaru*. 2. *Add: Rām. 2, 2, 25; Ā. Bp. 31, 50.*

ತೆವೆ *tēve*. *Add: Cf. ಸೆವು.*

ತೆರ *tēra*. *Add: J. 6, 80 (in chess).*

ತೈಲಿ *taili*. N. of the fourth *karapa* or astronomical period. (My.).

ತೊಂಗು *toṅgu*. 2. Suspension, suspense. *See Prv. s. ಹಂಗು.*

ತೊಂಡೆ *tonḍe*. — ತೊಂಡೆ ಹಂಡೆ. Tauntingly. (*Dp. 95, 3*).

ತೊಡಗು *tōḍagu*. 1. *Add: 4, = ತೊಡಕು 1, No. 4. See Prv. s. ಹಸಿ 3.*

ತೊರೆ *tōre*. 1. *Add: Cf. ಸೊರೆ 2.*

ತೊಳೆ *tōḷe*. 2. *Add: Āpr. 5, 23.*

ತೊಲಲ್ *tōlal*. 2. Moving round, getting perplexed, etc. *See ಕಣ್ಣಿಲರ್ ೨ (in Additions).*

ತೋಯ್ದುತೆ *tōya-bhrit*. Water-bearing: a cloud (*Āpr. 9, 76*).

ತೋರ *tōra*. *Add: Cf. ತೊರೆ ೨. — ತೋರಗಿ. -ತೆ. A large spark (Āpr. 10, 85). — ತೋರಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A large branch (Āpr. 9, after 102).*

ತೋರ್ *tōra*. To ತೋರ್ *add: Āpr. 1, 46.*

ತೋರು *tōru*. 1. *Add: Bh. 3, 19, 1.*

ತೋರು *tōru*. 2. *To No. 1 add: Bh. 5, 3, 47.*

ತೋರ್ *tōra*. — ತೋರ್ವರು. *Add: Expedition of the arms (and dele the sign of interrogation).*

ದಟ್ಟವಿಸು *daṭṭavisu*. = ದಟ್ಟವಿಸು. (*Rām. 6, 4, 31*).

ದಟ್ಟದಟ್ಟ *daṭṭā-daṭṭā*. Stick against stick: single-stick, outdugelling, fighting with sticks and staves. (*Āpr. 10, 70*).

ದಟ್ಟ *daṭṭe*. 1. — ದಟ್ಟವಲಗೆ. (?). (*Bh. 6, 4, 36*).

ದನಿ *dami*. — ದನಿಗಡು. -ಕಡು. The voice to be spoiled: to become hoarse, etc. (My.).

ದನ್ದು *danduga*. *Add: busy preparation, bustle (Abh. P. 13, after 11). — ದನ್ದುಗಬದಿಸು. -ವದಿಸು. To trouble, to annoy (Dp. 149, 10).*

ದಯ *daya*. — ದಯದೋರು. -ತೋರು. To show compassion, etc. (*Dp. 154, 8*).

ದಾಸ್ಯ *dāśya*. Servitude, slavery, service. (My.; see ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿ).

ದಾಹಾಂತ *dāha-anta*. The end of burning, of desire, or of thirst. *See ಸಿಡಿ 6.*

ದಾದಾ *dāḷā*. — ದಾದಾದಾಳಿ. *Add: Rām. 6, 19, 28.*

ದಾದಾಗಾದ *dāḷi-gāḷa*. A revolter (a brief history of the Indian People, Department of Public Instruction, Bombay, p. 134).

ದಿಗಿಲು *digilu*. — ದಿಗಿಲುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To alarm, to fill with anxiety (*Dp. 138, 8*).

ದಿಕ್ಕಿರಾದ *diṅṅe-kāra*. A rude, naughty fellow (*Dp. 48, 1*).

ದೀಹ *dihā*. *Add: Bh. 3, 18, 16.*

ದುಡ್ಡು *duḍḍu*. *Add: Dp. 145, 4.*

ದುಣ್ಣಿ *duṇḍi*. = ದುಣ್ಣು. A round stone, a boulder (*S. Mhr.*).

ದುನ್ನುಗಾಣಿಕೆ *dundu-gāṅikē*. *Insert after My. in the parenthesis: a brief history of the Indian People, Department of Public Instruction, Bombay, p. 132.*

ದುಮುಕು *dumuku*. *Add: Dp. 77, 4.*

ದುರಭಿಹಿತ *dur-abhihita*. An unfriendly declaration or statement (*Āpr. 9, after 108*).

ದುರ್ವ್ಯಾಲಪತಿ *dur-vyālapati*. A wicked big snake (*J. 24, 20*).

ದುಷ್ಮಾನ *dushmāna*. An enemy; the public foe (*Mhr., H. ಮತಮನು*). *See Prv. s. ಹಿತಮತು.*

ದೂವೆ *dūve*. 1. — ದೂವೆದೊತ್ತು. -ತೊತ್ತು. A female scullion (*Āpr. 10, 128*).

ದೃಷ್ಟಿ *dṛipyat*. Being proud or arrogant. (*Āpr. 10, 58*).

ದಸೆ dēṣē. 2. — ದಸೆ ಬಿಡ್ಡಂ. Cf. Ūpr. 10, 89. — ದಸೆವರಿಗೆಯ್.
-ಗೆಯ್. To make a dēṣēbali: to kill (Ūpr. 9, after 102).
ದೇಶ dēṣa. — ದೇಶದ ಪೇಟೆ. A section or faction of a native
town connected with the ಪದನೇಣ್ಣು ಪದವವರು or Right
hand Castes (Mr. E. Rice). Cf. ನಗರ್ತಪೇಟೆ (s. Additions).
ದೊಡ್ಡಿದ dōḍḍida. A great man (Rām. 2, 2, 48).
ದೊಣ್ಣೆ dōṇṇē. Add: Bh. 8, 8, 8.
ದೊನ್ನೆ dōnnē. Add: Dp. 135a, 22.
ದೊಮ್ಮಳಿಸು dōmmāḷisu. Add: = ದೊಮ್ಮಳಿಸು.
ದೊಮ್ಮಳಿಸು dōrmmāḷisu. = ದೊಮ್ಮಳಿಸು. ಆ ಸಮುದೊ
ಳ್ ಅಗ್ನಿತಿಪಾಮುಖಕ್ಕೆ ದೊರಮ್ ಅವ್ ಬಳ್ಳುಟುಯಲ್ದಾಣದೊಳ್ ದೊ
ಮ್ಮಳಿಸು ನಿನ್ನ ಬಹುಜನಂಗ್ ಉಮ್ಮಳಿಸು ತಮ್ಮೊಳ್ ಇನ್ನೆನ್ನರ್ (Abh.
P. 11, after 155).
ದೋರ್ಭಂಗ್ dōr-bhaṅga. Destruction of the arm (Abh. P.
8, 29).
ದೋಹಿಲ್ dōhil. Add: See ಹರವರಿ.
ದ್ವಿತಯವಾರ್ dvitaya-vāk. Abuse. See s. ಮರ್ವಿಗಾಣ and
ಹದಿ 1.
ದ್ವಿಸತ್ dvishatē. Hostility, enmity, hostile behaviour,
hating. (Bh. 5, 8, 71).
ದ್ವೀಪ dvīpa. Add: 3, a place of refuge, shelter. See
ತಮ್ಮು-
ಧಗ dhaga. — ಧಗಧಗಿಸು. -ಂ-ಧಗಿಸು. = ಧಗಧಗಿಸು. (Śāstrasāra
in W. v. 1258).
ಧಣುವಟ್ಟಿ dhanuvatti. = ದಣುವಟ್ಟಿ, ಧನುವಟ್ಟಿ. (Bh. 3, 6, 29).
ಧರ್ಮ dharma. Add: Dp. 19, 3; 23, pallavi; 23, 3; 26, 1;
41, pallavi; 55, 1; J. 17, 13.
ಧುರ್ಯ dhurya. For ದೊರೆ, ಧೂರ್ಯ read: = ದೊರೆ, ಧೂರ್ಯ.
ನಗರಶೋಧನೆ nagara-śōdhanē. = ನಗರಶೋಧನ. (J. 8, 22).
ನಗರ್ತ nagarta. — ನಗರ್ತಪೇಟೆ. A section or faction of a
native town connected with the ಬಮ್ಮಪ್ಪ ಪದವವರು or
Left-hand Castes (Mr. E. Rice). Cf. ದೇಶದ ಪೇಟೆ (s.
Additions).
ನಗೆ ನಾಗರೆ. 3. — ನಗೆವಣ್ಣು. = ನಗೆವಣ್ಣು. (Dp. 95, 2).
ನಗ್ಗು naggu. 1. Add: ; for T. ನರಿ see ನಗ್ಗು 2.
ನಟಕು naṭaku. Read: = ನಟಕಿ q. v., ನಟಕು, ನಟಕು.
ನಡವಳಿತ ನಾಡೆ-palita. = ನಡವಳಿತ. (My.).
ನನೆ nanē. 4. — ನನೆವಲ್ಲ. Add: Abh. P. 7, 131.
ನಮಕ್ namak. Salt (Mhr., Persian ನಮಕ್). — ನಮಕ್ ಹರಾಂ.
Ungrateful (My.; Mhr. ನಿಮಕ್ಹರಾಮು).
ನಮುಜೆಬ್ಬಿದ namuḷi-bhid. = ನಮುಜೆಬ್ಬಿದನ. See ಹದಿ.
ನರ nara. — ನರಗುಡ್. -ಕುಡ್. Man considered as a sheep
(Abhā. 2, 1, 22).
ನರಾಂತಕ nara-antaka. N. of a rākṣasa. (Rām. 6, 30, 30).
ನರ್ತು narē. 2. = ನಟ್ಟು 2, etc. (Ūpr. 10, 56; Abh. P. 10,
219).
ನರ್ಮಕೃತ narma-kṛit. A jester; a mime (ನೋಗು ಹಾಕು
ವವ G.).
ನಾಗಗಿರಿವಾಸ nāga-giri-vāsa. (= ಫಣಿಗಿರಿವಾಸ). Kṛishṇa (Dp.
143, 7).
ನಾಟಿ nāṭi. Read: = ನಟ್ಟಿ 2, ನೇಟ.
ನಾಡಾಡಿ ನಾಡು-ನಾಡಿ. Add: Bh. 3, 13, 41.

ನಾಮ nāma. Add: See Dp. 121, 1 seq.
ನಿಡು nidu. — ನಿಡುಸುರಗಿ. A long knife, a sword (ಸುರ
Ūt. 1, 8).
ನಿಪ್ಪಸರ (nip-pasara?). Add: Dp. 139, 2.
ನಿರಪೇಕ್ಷೆ nir-apēkṣhē. Add: Ūpr. 1, 46.
ನಿರವಿಸು niravisu. Add: Ūpr. 6, after 64.
ನಿರಾಳ nirāḷa. Add: Abhā. 12, 59.
ನಿರ್ಮಮತೆ nir-mamatē. Unselfishness, disregard of vari-
ous interests, indifference towards. (Abhā. 12, 41).
ನಿರ್ವಹಿಸು nir-vahisu. Add: to make an end of (Bh. 1,
82).
ನಿವಡಿಸು nivaḍisu. Add: Bh. 5, 3, 33.
ನಿವರ್ತಿ ni-varti. Add: See Prv. a. ಹತ್ತು 3.
ನಿವ್ವಳ nissāḷa. Add: Ūpr. 10, 67; Bh. 8, 25, 9.
ನೀಚರಿ nīcaki. Add: the forehead (ಪಳೆ HIA.).
ನೀತಿ nīti. Add: Bh. 5, 3, 1 seq.; J. 17, 33; 21, 27; 30, 4;
Dp. 64, 3; 70, 7; 112, 6; 159, 6, 11; B. 1, 14 (Mangalore
1886).
ನೀತಿಪಥ nīti-patha. The path of justice (J. 17, 13).
ನೀರ್ nir. — ನೀರ. Add: 3, water to descend, i. e. water
to be discharged in excess (in diabetes, My.). — ನೀರ್
Add: Grj. 2, after 106.
ನುಗ್ಗು nuggu. 3. — ನುಗ್ಗು ಮಾಡು. To crush, etc. (Ūpr.
9, after 102).
ನುಸುಳು nusulu. 2. — ನುಸುಳುಗಡ್ಡೆ. Add: Bh. 5, 2, 47.
ನೃಪಕೃಷ್ಣ nṛipa-kṛṣṇa. Add: See the other reading s. 2.
ನೆಕ್ಕರ nekkara. N. of a village near Kinsara-
gōḍu in South Canara (Dp. 130, 73).
ನೆಗಹು nēgahu. 2. Add: 2, elation (Bh. 3, 2, 2).
ನೆರಹು nērahu. Add: Rām. 2, 2, 41 (to make prepara-
tions).
ನೆರ್ರಿ nērē. 3. — ನೆರ್ರಿ ಕೊಳ್ 2. (ನೆರ್ರಿ is here perhaps =
ನೆರ 1).
ನೈವೇದ್ಯ naivēdya. Add: Dp. 135a, 17; 169, 3.
ನೊರಜು nōraju. Add: Bh. 3, 19, 24.
ಪ pa. 4. = ಹ 2. An affix to form nouns. See ಪ
ಬರೆಪ, ಬದಪ.
ಪಕ್ಕ pakka. Add: 7, seed, as that of the tamarind
Mhr. according to Z.). — ಪಕ್ಕ ಬೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. A hill on
the side or foot of a mountain (Ūpr. 10, after 87).
ಪಕ್ಕರನೆ pakkaragē. = ಪಕ್ಕರಳೆ, etc. See ಪುಕ್ಕರಗಿರಿ ಪುಕ್ಕರ
ಪಕ್ಕಿ pakkī. 2. = ಹಕ್ಕಿ 2.
ಪಗರು pagaru. The wrist or the lower part of
the palm of the hand (V. 31, after 23; B. 1, 1;
s. ಹದಪು (in Additions)).
ಪಗರಣ pagaraṇa. Add: = ಪಗರಣ (see Additions).
ಪಟ್ಟ ಪಾಟಾ. = ಪಟ್ಟ 1? See Ūpr. 10, 79.
ಪಟ್ಟೆ pāṭṭē. After ಹು 1 put: ಹಸು.
ಪಂಚು paṅcu. 2. Add: See Mr. a. ಹತ್ತು 1.
ಪಟಲ ಪಾಟಲಾ. Before (ಪಟ್ಟಳಿ) put: ಹತ್ತಿ.

ಪಟ್ಟು paṭṭu. 2. To No. 1 add: See Prv. s. ೬೦ 1.
ಪಟ್ಟಿ paṭṭi. 2. After etc. add: , ಹಟ್ಟಿ.
ಪಡಕ paḍaka. After ಅನಿಬದಕ put: , ಸಾಲಬದಕ.
ಪಡಗ paḍaga. (Tbh. of ಪಟಾಕಿ). A flag, a banner (Ūpr. 10, after 86; Tē. ಪಡಗಿ).
ಪದಲ್ paḍal. 1. — ಪದಲಿದು. Add: Ūpr. 10, after 86.
ಪಡಿ paḍi. 1. Add: See ಸೇರು, ಹರವಡಿ.
ಪಡೆ paḍe. 1. Add: Grj. 2, after 106.
ಪಣತೆ paṇatē. Read: = ಪಣಿತೆ, ಹಣತೆ, ಹಣಿತೆ.
ಪಣಿದ paṇida. = ಹಣಿದ. — ಪಣಿದವೊಯ್. -c-ಫಿಯ. To beat soundly (Ūpr. 10, 81).
ಪಣೆ paṇē. 2. Add: Ūpr. 10, 69.
ಪಣೆ paṇē. 5. Add: Cf. ಅಣೆ 3 (to strike).
ಪಣ್ಣು paṇṇu. Add: Bh. 5, 3, 93.
ಪಣ್ಣು paṇṇu. 1. Add: = ಹಣ್ಣು 1.
ಪತ್ತಿಸು paṭṭisu. Add No. 1.
ಪತ್ತಿಸು paṭṭisu. 2. = ಫಿತ್ತಿಸು, etc. To kindle, etc. (Bp. 1, 85).
ಪತ್ತು paṭṭu. 3. After ಪತ್ತು 3 insert: ಹದ 2.
ಪತ್ತು paṭṭu. 5. = ಫಿತ್ತು 1, etc. See ಪತ್ತಿಸು 2.
ಪತ್ತುಗೆ paṭṭu-gē. Read: = ಪತ್ತಿಗೆ, ಹತ್ತುಗೆ.
ಪತ್ತೆ paṭṭē. = ಹತ್ತೆ. Infinitive of ಪತ್ತು: so that it joins: near. — ಪತ್ತೆ ಸಾರ್. To come near (Ūpr. 9, after 96; 10, after 94 & 99).
ಪದಪು paḍapu. Add: Cf. ಕೂನಪು.
ಪದಯಿ paḍayū. Add: Dp. 42, 1, and add: Cf. ಹಗರಣ 1.
ಪದ್ದು paḍḍu. Add: Ūpr. 10, 88.
ಪನ್ pan. 2. — ಪನ್ನಿವಲ್. Add: Ūpr. 10, 111.
ಪನ್ತ paṇṭa. 1. Read: = ಪನ್ದ, ಹನ್ತ 2.
ಪನ್ಥ paṇṭha. Read: = ಹನ್ತ 1, ಕೊನ್ತ.
ಪನ್ನ paṇṇa. Add: Cf. ಪಪ್ಪ, ಹಮ್ಮು 2.
ಪನ್ನ paṇṇa. 1. Add: 4, an aṣṭaka of the ṛigvēda (My.; Tē. a verse in a chapter of the vēda).
ಪಯ paya. 2. Add: = ಹಯನು.
ಪರಡು paraḍu. 4. Read: = ಹರಡಿ, ಹರಡು 3, ಹರಡೆ 2.
ಪರಿ pari. 4. After the parenthesis add: , ಹರಿ 4.
ಪರಿವಾರ pari-vāra. = ಪರಿವಾರ. See Si. 449 s. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ.
ಪರುಟವ paruṭava. Add: Rām. 6, 55, 12.
ಪರೈ pari. 6. Add: See s. ಪೊರೆ.
ಪರೈವು parivu. Add: = ಹರೈವು.
ಪರ್ಬು parbu. 1. Read: = ಪರ್ವ 1, ಹಬ್ಬು 1, ಹರ್ವ 1.
ಪರ್ಬು parbu. 2. Read: = ಪರ್ಬುಗೆ, ಪರ್ವ 2, ಹಬ್ಬು 2.
ಪರ್ಯಸ್ತಿಕೆ pari-astikē. A cloth worn round the loins. See Hlā. s. ಹುಕೆ.
ಪರ್ವ parva. After ಹಬ್ಬು put: , ಹರುಬು.
ಪರ್ವು parvu. 2. Read: = ಪರ್ಬು 2, ಹಬ್ಬು 2.

ಪಲ pala. 1. Read: = ಸಲವ (Smd. 211), ಹಲ 1, ಹಲವ, ಹಲು 2.
ಪಲ pala. 2. Add: (= ಹಲ 2).
ಪಲ pala. Add: = ಹಲ 1.
ಪಲ್ಲಣಿಸು pallanisu. Add: = ಹಲ್ಲಣಿಸು 1.
ಪವಣಿಗೆ pavanigē. Add: = ಹವಣಿಸೆ.
ಪವಣಿಸು pavanisu. To form a correct notion of, to know well (Ūpr. 10, 25).
ಪವಿತ್ರೀಕರಿಸು pavitri-karisu. To purify, to cleanse (Ūpr. 9, after 56).
ಪವುತಿ pavuti. Read: = ಪೌತಿ. Deceased, defunct (My.; Br., H. ಪವುತಿ).
ಪಸದನ pasadana. — ಪಸದನಂಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To decorate (Rāv. 13, after 59).
ಪಸುಳ pasuḷa. Read: = ಪಸುಳೆ, ಹಸುಳ, and add: Cf. ಹಯ್, etc.
ಪಸುಳಿತನ pasuḷētana. Add: = ಹಸುಳಿತನ.
ಪಸೆ pasē. 1. Read: = ಅಸೆ 2 (see Additions), ಹಸೆ.
ಪಳಕನೆ palakanē. Add: Cf. ಹಳ, ಹಳಕೆ.
ಪಲಿಮೆ palamē. = ಹದಮೆ. Antiquity, old times: an old traditional saying, a tradition (My.; M., T.).
ಪಲೈ pali. 2. Read: = ಪದುವ, ಹದ 2, ಹದುವ.
ಪಲೈ pali. 3. Add: Cf. ಹಣೆ 89
ಪಲೈ ಪಾಳು. 1. Read: = ಪದುವ, ಹದುವ, ಹದುವು.
ಪಲೈ ಪಾಳು. 2. Read: = ಪದ 5, ಹದ 2.
ಪಲೈ ಪಾಳೆ. — ಪದುವಣ್ಣಲೆ. -ಪುಣ್.ಕಲೆ. The scar of an old wound (Ūpr. 10, 62).
ಪಾಂಗು pāṅgu. Add: Cf. ಹಗೆ 1, etc.
ಪಾಜಿ pāji. Add: See Dp. 149, 1.
ಪಾಟಲಿಕ ಪāṭalita. Add: Ūpr. 1, after 101.
ಪಾಡು pāḍu. 2. Add: See ಸೂಡು.
ಪಾಡ್ಲ ಪāḍya. Read: = ಪಾಡಿಯ, ಪಾಡಿನ, ಪಾಡಿಯು.
ಪಾತಿವ್ರತೆ pātivratē. Add: See Rām. 2, 2, 44 (where ಪಾತಿವ್ರತೆಯರು).
ಪಾನೆ pāṇē. Add: = ಪಾನೆ.
ಪಾಪ pāpa. Add: See ಕಾಡ-
ಪಾಪ pāpa. — ಪಾಪ ತಿದ್ದು. To rectify sin (Dp. 150, 5).
ಪಾಪಕ ಪāpaka. Bad, evil, wicked; evil, wrong, wickedness, sin. See ಪಾಪುಗೆ 2.
ಪಾಪಕ್ಷಯ ಪāpa-kshaya. Add: See W. v. 1256; (Vivēka-śāntāmaṇi, Madras, 1867, p. 422).
ಪಾಪನಾಶನ ಪāpa-nāśana. Destruction or removal of sin (Dp. 130, 53). 2, a remover of sin (134, 11).
ಪಾಪನಿವರ್ತಕ ಪāpa-nivartaka. Abolishing or removing sin (Vivēkaśāntāmaṇi p. 515).
ಪಾಪಪರಿಹಾರ ಪāpa-parihāra. Taking away or removing sin (C.; see Bp. 60, 57).
ಪಾಪಮುಕ್ತಿ ಪāpa-mukti. Liberation from sin, remission of sin (Vivēkaśāntāmaṇi p. 422).

ಪಾಪವಿಮುಕ್ತ pāpa-vimukta. Freed from sin, liberated from all crime (Vivēkaśāntāmaṇi p. 499).

ಪಾಯ್ ಪೈ. 2. Before ಹಾಯ್ 2 insert: ಹಾಯ್ 2.

ಪಾಯಕು ಪೈyaku. = ಪಾಕು 1. (Bh. 6, 8, 52).

ಪಾರ್ ಪಾರ. Read: = ಹಾರ, ಹಾರು 1.

ಪಾರು ಪಾರು. 1. Read: = ಪಾರ, ಹಾರು 2.

ಪಾರು ಪಾರು. Add: = ಹಾರು.

ಪಾರುವಾಕ ಪಾರುವಾಕ. 1. Read: = ಹಾರವಾಣ 2, ಹಾರಿಯಾಳ, ಹಾರಿನಾಳ, ಹಾರುವಾಣ, ಹಾರುವಾಣ 2.

ಪಾರ್ವತಿ ಪಾರ್ವತಿ. Add: = ಹಾರ್ವತಿ.

ಪಾಲ್ ಪಾಲ್. 1. Add: See T., M. s. ಪೀರ್.

ಪಾಸು ಪಾಸು. 1. After T. ಪಾಪ್ ಪು: , M. ಪಾಗು.

ಪಾಲ್ ಪಾಲ್. — ಪಾದವ್ಯಧು. -ಂ-ವದು. To get ruined, to perish (Ūpr. 10, 55).

ಪಾಲ್ ಪಾಲ್. Add: = ಹಾದ್.

ಪಿಕ್ಕು pikkū. Read: = (ಪಿಜು 1), ಹಿಕ್ಕು, ಹೆಕ್ಕು 1. Add: See ಹರಿ 2.

ಪಿಂಚನ್ pinchan. "Pension" (My.). — ಪಿಂಚನ್ನಾರ. A male pensioner (My.). — ಪಿಂಚನ್ನಾರಳು. A female pensioner (My.).

ಪಿಟ ಪಿಟ. Read: = (ಪೆಟ್ಟು), ಹೆಡ, ಹೆಡ 2.

ಪಿಣ್ಣ ಪಿಣ್ಣ. Read: = ಪಿಣ್ಣು, ಹಿಣ್ಣು, ಹಿಣ್ಣೆ.

ಪಿಣ್ಣವಳ ಪಿಣ್ಣವಳ. = ಪಿಣ್ಣವಳ, etc. (Ūpr. 10, 80).

ಪಿನ್ ಪಿನ್. — ಪಿನ್ನಡೆ. -ತೊಡೆ. The hind thigh (Ūpr. 10, 86).

ಪಿಮ್ಮು pimpu. Read: = ಪೆಮ್ಮು, ಹಿಮ್ಮು.

ಪಿರಿಕಿ piriki. Read: = ಪಿರಿಕೆ, ಪಿರಕ.

ಪಿರಿಕೆ pirikē. = ಪಿರಿಕೆ, etc. (My.).

ಪಿಸಿ pisi. 2. = ಪಿಸುಕು 2. To tear, to unravel (S. Mhr. according to Z.; cf. ಹಿಸಿ).

ಪಿಸುಕು pisuku. Add No. 1.

ಪಿಸುಕು pisuku. 2. = ಪಿಸು 2. (S. Mhr. according to Z.).

ಪಿಲಿ pili. Add: Ūpr. 10, 97.

ಪಿಲಿಕ್ pilikē. Read: = ಪಿಲಿ 4, ಪಿಲಿ, ಹಿಲಿ.

ಪುಗು pugu. 2. — ಪುಗು ತರ್. Add: Ūpr. 9, 108.

ಪುಟ puṭa. Read: = ಪುಟ 1, ಹೊಡ 1, ಹೊಡೆ.

ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ. Add: N. (see Prv. s. ಹೊಡಗು 1).

ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ. Read: See ಅಕ್ಕ, ವರ.

ಪುಣ್ ಪುಣ್. — ಪುಣ್ಣಲಸು. -ಪೊಲಸು. Nasty stuff of a wound (Ūpr. 10, 108).

ಪುಣೆನಿ puniṇē. Read: = ಹುಣೆನಿ, ಹುಣೆನಿ, ಹುಣೆನಿ.

ಪುಣ್ಣ ಮೆ ಪುಣ್ಣಮೆ. After: = ಪುಣ್ಣೆ ವೆ, insert: ಹುಣೆನಿ, ಹುಣೆನಿ.

ಪುಣ್ಣಾಹವಾಚನ ಪುಣ್ಣಾಹ-vaṇana. Add: the consecration or hallowing of a house; a ceremonial purification (Tē.); the purification of a house or temple after defilement or before use (Mr. E. Rice).

ಪುಡಿ pudī. 1. Add: Ūpr. 10, 58. 60. 69. 98.

ಪುನ್ಯಾ ಪುನ್ಯಾ. Add to No. 5: See s. ಹೊನ್ನೆಯ ಮರ 2.

ಪುಯ್ಯಲ್ puyyal. 1. Read: = ಪುಯಲ್, ಹುಯ್ಯಲ್ 2.

ಪುಯ್ಯಲ್ puyyal. 2. Read: = ಹುಯ್ಯಲ್, ಹುಯ್ಯಲ್.

ಪುರಿ puri. 4. Read: = ಪುರಿ 2, ಹುರಿ 4, ಹೊರಿ 4.

ಪುರುಳ puruḷ. 1. After of a tree put: , etc.

ಪುಯಲೆ puyalē. Read: = (ಪುಯಲೆ 2), ಪುಯಲೆ, ಪುಯಲೆ, ಪುಯಲೆ.

ಪುಲ್ pul. Read: = ಪುಲಿ, ಪುಲಿ, ಹುಲಿ, ಹುಲಿ, ಹುಲಿ.

ಪುಲಿ puli. 1. Add: Cf. ಪುಲಿ?

ಪುಸ್ pus. Add: See Prv. s. ಪುಸ್.

ಪುಟ puṭu. Add No. 1.

ಪುಟ puṭu. 1. Add: = ಹುಟು 1.

ಪುರ್ ಪುರ್. Add: 8, the vital air that moves continually (ಅನವರತಂ ಸಂಚರಿಸಿ Mr. 53).

ಪುಲಿ puli. Read: = ಪುಲಿ, ಹುಲಿ, ಹುಲಿ, ಹುಲಿ, ಹುಲಿ.

ಪೆಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟ. Read: = ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಹೆಟ್ಟು, ಹೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಹೆಟ್ಟು.

ಪೆಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟ. Read: = ಪೆಟ್ಟು, (ಪೆಟ್ಟು), ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು.

ಪೆಡ ಪೆಡ. Read: = ಪಿಂ (ಪಿಣ್), etc., ಹೆಡ, ಹೆಡ 1. ಹೆಡ 1.

ಹೊಡೆ 7. — ಪೆಡಗುಡಿಗುಟ್ಟು. -ಪುಟ್ಟು. = ಪೆಡಗುಡಿಗುಟ್ಟು. 7.

pinion (Ū. Bp. 31 sum.; 31, 52).

ಪೆಡಗು ಪೆಡಗು. Read: = ಪೆಡಗು, ಪೆಡಗು, ಪೆಡಗು, ಪೆಡಗು, ಪೆಡಗು, ಪೆಡಗು.

ಪೆಡ ಪೆಡ. After ಹೊಡೆ add: , ಹೆಡ 2.

ಪೆಡ ಪೆಡ. 1. Read: = ಪೆಡ 2, ಹೆಡ 2, ಹೆಡ, ಹೆಡ 1.

ಪೆಡ ಪೆಡ. 2. Read: = ಪೆಡ 1, ಹೆಡ 2.

ಪೆಡ ಪೆಡ. Add: = ಹೆಡ 1.

ಪೆಮ್ಮು pempu. Read: = ಪಿಮ್ಮು, ಹಿಮ್ಮು, ಹೆಮ್ಮು.

ಪೆರಪರಿಸುಹ ಪೆರಪರಿಸುಹ. (fr. ಪರಪರಿ). Becoming rough or unsmooth (?). ಹುಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು ಹುಟ್ಟು ಹುಟ್ಟು (ಸಂಘರ್ಷ Mr. 463).

ಪೆರ್ ಪೆರ್. 1. — ಪೆರ್ಪೆಡ. Add: Ūpr. 9, 93. — ಪೆರ್ಪೆಡ. Mr. excessiveness (V. 31, 56).

ಪೆರ್ ಪೆರ್. 1. Add: Cf. ಹೆಡ.

ಪೆಡು ಪೆಡು. 1. Read: = ಪೆಡ (ಪೆಡು), ಹೆಡ 2, ಹೆಡ 2, Bp. 36, 28; Ū. Bp. 31, 4.

ಪೆಡು ಪೆಡು. 2. Add: V. 6, after 8.

ಪೆಡು ಪೆಡು. 3. Read: = ಹೆಡ, ಹೆಡ 2.

ಪೆಡು ಪೆಡು. A kind of yellow paint (S. Mhr.; Mhr. ಪೆಡು ಪೆಡು).

ಪೊಕ್ಕು ಪೊಕ್ಕು. Before ಹೊಕ್ಕು insert: , ಹೊಕ್ಕು.

ಪೊಗು ಪೊಗು. 2. Add: = ಹೊಗು 2.

ಪೊಗು ಪೊಗು. — ಪೊಗು ಪೆಡ. -ಪೆಡ. = ಪೊಗು ಪೆಡ (Abh. P. 7, 130).

ಪೊಂ ಪೊಂ. ಪೊಂ. — ಪೊಂ ಪೆಡ. Add: Abh. P. 2, after 11.

ಪೊಂಗು ಪೊಂಗು. 1. Add: = ಹೊಂಗು, and add Ūpr. 4, 4.

ಪೊಂ ಪೊಂ. 2. Add: = ಹೊಂ 2.

ಪೊಡ ಪೊಡ. Add: Ūpr. 8, 68.

ಪೊಡ ಪೊಡ. 3. Read: = ಪೊಡ 2, etc., ಹೊಡ 2.

ಪೊಡ pōḍē. 4. *Add:* = ಹೊಡ 2, ಹೊಡೆ 4.
ಪೊಣಕೆ pōṇarkē. *Add:* = ಪೊಣಕೆ.
ಪೊತ್ತಿಸು pōttisu. *Read:* = ಪತ್ತಿಸು 2, ಹಟ್ಟಿಸು 1, ಹಟ್ಟು 2, ಹತ್ತಿಸು 2, ಹೊತ್ತಿಸು 1.
ಪೊತ್ತು pōttu. 1. *Read:* = ಸತ್ತು 5, ಹತ್ತು 4, ಹೊತ್ತು 1.
ಪೊನ್ pōn. *After:* ಪೊನ್¹ insert: , ಹೆನ್ 4, and *add:* Cf. ಪೊಗರ್.
ಪೊನ್ನ pōn-a. *Add:* = ಹೊನ್ನ (ಸ. ಹೊನ್).
ಪೊಮ್ pōm. 1. — ಪೊಮ್ಮಡ್. *Add:* Dp. 101, 3.
ಪೊಮ್ pōm. 2. *Add:* = ಹೊಮ್ 2, and *add:* Cf. ಹೊಪ್ಪಳ.
ಪೊಯ್ pōy. 2. *Add:* = ಹೊಯ್ 3, ಹೊಯಿ 2.
ಪೊಯಿಸು pōyisu. *Read:* = ಪೊಯ್ಸು, ಹುಯಿಸು, ಹೊಯಿಸು, ಹೊಯ್ಸು.
ಪೊರೆ pōrē. 4. *Read:* ಹೊರ 2, ಹೊರೆ 3.
ಪೊರೆ pōrē. 5. *After:* ಹೆರೆ insert: , ಹೊರಿಕೆ, ಹೊರಿಸೆ.
ಪೊರಗು pōragu. *After:* ಪೊರೆ (145) insert: , ಹೊಗು.
ಪೊರಬಿಗ pōrabiga. *Add:* = ಹೊರಬಿಗ.
ಪೊರಿಸು pōrisu. *Read:* To cause to take upon the head; to cause to carry, to have carried; to put upon; to impose, as a charge; to impute, as a blame, etc.
ಪೊರ್ದುಗೆ pōrdugē. *Read:* = ಹೊರ್ದಿಕೆ 1, ಹೊರ್ದಿಸೆ 1, ಹೊದ್ದುಗೆ, ಹೊರ್ದಿಕೆ, ಹೊರ್ದಿಸೆ, ಹೊಂದಿಸೆ, ಹೊರ್ದುಗೆ.
ಪೊಲಮ್ಬಿಗ pōlambu-iga. *Add:* = ಹೊಲಬಿಗ.
ಪೊಸಂತಿಲ್ pōsantil. *After:* ಹೊಸಲು, insert: , ಹೊಸಲು.
ಪೊಳಪು pōlapu. 1. *After:* ಹೊಳಪು, insert: , ಹೊಳಪು.
ಪೊಳಯಿಸು pōlayisu. *Read:* = ಹೊಳಪಿಸು 1, ಹೊಳಪು.
ಪೊಳೆ pōlē. 2. *Add:* = ಹೊಳೆ 2.
ಪೊಲಿಕು pōlaku. *Add:* Cf. ಹೊಳಕು 2.
ಪೊಯ್ತು pōytu. *Read:* see ಪುಗ್ಗು, ಪೊಡರ್.
ಪೋಲಿ pōli. *Add:* Ć. Bp. 31, 10, and *add:* Cf. ಹೊಪ್ಪೆ.
ಪಾರೋಹಿತನ paurōhitana. = ಪಾರೋಹಿತ್ಯ. (Bh. 5, 3, 86).
ಪ್ರವೇಶಿಸು pravēśisu. *Add in the parenthesis:* A brief history of the Indian People (Bombay, Department of Public Instruction, Mangalore 1885), pages 113. 119. 124. 129. 130. 136.
ಪ್ರೀತಿಕರ priti-kara. Causing pleasure; inspiring love or affection; pleasing, agreeable. (Dp. 103, 1).
ಫಣಿಗಿರಿವಾಸ phani-giri-vāsa. (= ನಾಗಗಿರಿವಾಸ). Kṛishṇa (Dp. 134, 1).
ಬಗ್ಗುರಿ bagguri. (= ಬಗ್ಗರಿ?). See Ć. Bp. 31, 11.
ಬಚ್ಚಲು baṇṇālu. Tbh. of ಬದ್ ಬಾಲು (ಸ. ಬದ, C; Br.).
ಬಟ್ಟೆ baṭṭē. 2. — ಬಟ್ಟಗುತ್ತ. -ಕುತ್ತ. = ಬಟ್ಟಗುತ್ತ. (Rām. 2, 2, 39).
ಬಡಿ baḍi. 3. — ಬಡಿಗಲ್ಲು. *Add:* Dp. 14, 3; and after bandicoots *add:* or mice.

ಬಡಿಗೇಕಾಡಿ baḍigē-kāra. A staff-bearer (Grj. 6, after 56).
ಬಡಿಸು baḍisu. 2. *Add:* Bh. 8, 8, 8.
ಬದ್ದುಗೆ baddugē. *Add:* Bh. 6, 4, 35.
ಬನ್ನುಗೆ bandugē. *Add:* See Nr. s. ಹುಟ್ಟು 1.
ಬಮ್ಮಲ್ bambal. — ಬಮ್ಮಲ್ಪರಿಯಿಸು. -ಪರಿಯಿಸು. To cause to run en masse or in a body (Ćpr. 9, 96).
ಬಲ bala. — ಬಲಗೈಯವನು. *Add:* According to Mr. E. Rice all hōlīyas are ಬಲಗೈಯವರು, and all māḍigas ಎಡಗೈಯವರು. Cf. ಬಮ್ಮತ್ತು ಪಣವರು and ಪದನಿಟ್ಟು ಪಣವರು (s. Additions).
ಬರ್ bar. 1. — ಬರ ಸೆಕೆ. *Add:* Rām. 4, 1, 23.
ಬರ bara. — ಬರ ಸಿದ್ಧ. *Add:* Ćpr. 19, after 87.
ಬರ್ದು bardu. 1. *Add:* Ćpr. 10, 113.
ಬರ್ದು bardu. 3. *Add:* Cf. ಎಳವರ್ದು.
ಬವಣಿ bavani. — ಬವಣಿಬಡು. -ಪಡು. To whirl, to be confused, etc. (Abhā. 2, 47).
ಬಳೆ baḷē. 1. In the note read: Ćpr. MS.
ಬಳ್ಳು baḷku. *Add:* Ćpr. 10, 11.
ಬಳ್ಳಳ baḷḷaḷa. = ಬಳ್ಳಳ. (Ćpr. 5, 128).
ಬಲಿಚು baḷaḷu. 2. *Add:* Bh. 5, 3, 88.
ಬಲಿಲಿದು baḷalidu. *Add:* See ಬಡು 2.
ಬಲಿ baḷi. 3. *Add:* Cf. ಬರ್ಗು; T. ವದಂಸು, to speak.
ಬಾಜಿಸು bājisu. *Add:* Ćpr. 9, after 56.
ಬಾಡು bāḍu. 3. Withering, etc. — ಬಾಡುಮೋಡ್. A downcast face (Bh. 3, 10, 38).
ಬಾಯ್ bāy. — ಬಾಯ್ಸು. *Add:* See Prv. s. ಹಸಿವೆ.
ಬಾರ bāra. *Add:* No. 1.
ಬಾರ bāra 2. = ಬರಹ. (My.; see ಹಾ-).
ಬಾರಿಸು bārisu. 2. *Add:* Rām. 6, 35, 36.
ಬಾಳ bāḷa. 3. *Add:* Dp. 135b, 9.
ಬಾಲ್ bāl. 2. — ಬಾಲ್ಗು. *Add:* Ćpr. 9, after 102. — ಬಾಲ್ಗಲೆ. *Add:* Ć. Bp. 31, 14.
ಬಾಲ್ಯ bāḷyā. — ಬಾಲ್ಯಗಡಿಸು. -ಕಡಿಸು. To ruin welfare (Ć. Bp. 31, 10).
ಬಿಂಕ biṅka. *Add:* Abh. P. 7, 131.
ಬಿಚ್ಚತ biṇṇata. *Add:* Ćpr. 9, after 108; 10, 53. 84.
ಬಿಚ್ಚಲಿಸು biṇṇālisu. *Add:* Ćpr. 10, 82.
ಬಿಜ್ಜರ bijjara. (fr. ಬಿರಿ 1). — ಬಿಜ್ಜರಾ. With a burst, etc. (Ćpr. 9, 76).
ಬಿಡ್ಡ bidda. 2. — ಬಿಡ್ಡು. -o. To be penetrated (Ćpr. 10, 80).
ಬಿಮ್ಮು bimmu. *Add:* Abhā. 7, 14; 11, 29.
ಬಿರು biru. 1. — ಬಿರುವಡ್. *Add:* Rām. 4, 6, 6.
ಬಿರ್ಚು biru. 1. *Add:* Ćpr. 10, 108.
ಬಿರ್ದು birdu. 1. *Add:* Ćpr. 10, 88.

ಬಿಲ್ bil. 2. — ಬಿಲ್ವವತ್ತೆಗ. -ಬಿತ್ತಗ. A clever archer (Ūpr. 10, 71). — ಬಿಲ್ವದ. Add: Ūpr. 10, 68.

ಬಿಲು bilu. — ಬಿಲುಹಣಿರ್. The string of a bow (Bh. 8, 22, 27).

ಬಿಲ್ಲೆ billē. — ಬಿಲ್ಲೆಹೆಂಡು. Small common tiles (My.).

ಬಿಸಬಿ bisaja. — ಬಿಸುಬಿ, etc. — ಬಿಸಬಿವ್ವರ್. -೦-. To come ad libitum (Ūpr. 9, 69). — ಬಿಸಬಿವ್ವರಿಯು. -೦-ಪರಿಯು. = ಎಸಬಿವ್ವರಿಯು. (Ūpr. 10, 95).

ಬಿಸವನ್ನ bisavanda. Add: Ūpr. 10, 119.

ಬಿಸಿಲ್ bisil. ಬಿಸಿಲು. — ಬಿಸಿಲುನದಿ. -ಮದಿ. Rain intermixed with sunshine (Rām. 4, 6, 6).

ಬಿಸುಪು bisupu. Add: V. 29, 26; Ā. Bp. 31, 4.

ಬಿಡು bidu. 2. To discharging (an arrow) add after Abh. P. 9, 68: see ಅಮ್ಬುವಿಡು.

ಬಿಡೆ bidē. Add: Ūpr. 9, 67. — ಬಿಡೆವರಿ. Add: Abh. P. 7, 88.

ಬಿಡೆಯ biya. Add: Bh. 8, 10, 38.

ಬಿಡೆರ bira. — ಬಿಡೆರಗಿ. Add: Ūpr. 9, 92.

ಬಿಡೆರ bir. ಬಿಡೆಯ. 1. Add: Ūpr. 10, 14.

ಬಿಡೆರ bir. ಬಿಡೆಯ. 2. Add: extensiveness, largeness. — ಬಿಡೆರವದು. -ಅಳವದು. Largeness to come about: to be large (Ūpr. 9, 94).

ಬಿಡೆರ bisara. — ಬಿಡೆರವ್ವೇರು. -೦-ಫೇರು. To end (Rām. 5, after 19).

ಬಿಡೆರು bisu. 2. — ಬಿಡೆರುಹೂರಿಗೆ. A sort of cake (Dp. 170, 5).

ಬಿಡೆಲ್ bil. ಬಿಡೆಯ. 1. — ಬಿಡೆಯ ಕೆಡಹು. = ಬಿಡೆಗಡಹು. (Rām. 6, 19, 27).

ಬಿಡೆಲೆ bilal. Add: Ūpr. 10, 69.

ಬು bu. Add: Ā. ಭು. — ಬು ಬು. rep. (Śāv. 4, after 24).

ಬುಡ budā. After from the spout of a vessel insert: or by purging (see Prv. s. ಬೊಡ ಬೊಡನೆ).

ಬುತ್ತಿ butti. Add: Ūpr. 10, 111.

ಬೂಜು būju. Add: Ā. ಅಬ್ಬಜು.

ಬೂರಲ būrala. = ಬೂರಗ, etc. See s. ಹಗುರ.

ಬ್ರಹ್ಮಪತಿ brīhas-pati. Read: = ಬೇಸ್ರ, ಬೇಸ್ರ, ಬ್ರಹ್ಮಪತಿ.

ಬ್ರಹ್ಮಪತಿನಾರ brīhaspati-vāra. Read: = ಬೇಸ್ರನಾರ, ಬೇಸ್ರನಾರ, ಬೇಸ್ರನಾರ.

ಬೆಕ್ಕನೆ bēkkanē. Amazingly (Dp. 144, 6).

ಬೆಕ್ಕಸ bēkkasa. — ಬೆಕ್ಕಸಮು. Add: Ūpr. 9, 69.

ಬೆಂಕೆ bēnēkē. After See insert: ಕಡುವೆಂಕೆ.

ಬೆಟ್ಟ bēṭṭa. 1. After cf. ಬಿಟ್ಟೆ add: and see s. ಬೆಡಸು.

ಬೆಟ್ಟ bēṭṭa. 2. — ಬೆಟ್ಟಬೇಸಗ. Add: Ūpr. 9, 78.

ಬೆಟ್ಟ bēṭṭa. — ಬೆಟ್ಟಗಲ್ಲೆವರೆ. -ಕಲ್ಲೆವರೆ. A variety of ಕಲ್ಲೆವರೆ (Ūpr. 5, 53).

ಬೆಡದ bēḍaḍ. 2. — ಬೆಡದದ. -ಮದಿ. A shocking rain (Rām. 4, 6, 6).

ಬೆಟ್ಟಳಿಸು bēḷḷaḷisu. (ಬೆಟ್ಟಳಿಸು). = ಬೆಟ್ಟಳಿಸು. (V. 31, after 23).

ಬೆಮರ್ bēmar. 3. — ಬೆಮರ್ಗಲ. = ಬೆಮರ್ಗಲ. (My.).

ಬೆರಸು bērasu. 1. After Prv. s. ಸರಸ add: , ಹಾಸಾದ ಹೊಡಳರಿಸು.

ಬೆಲಗನೆ bēlaganē. (?). ಬೆಲಗನೆಯಿದ್ದು ತವ ಧನವು ವಾಯಿನಂ (Ūpr. 8, 47).

ಬೆಸ bēsa. = ಬೆಸಗೆ, etc. Soldering; compactness. See ಮೆಯ್ಯಸ.

ಬೆಸಲೆ bēsalē. Add: Ūpr. 10, after 30.

ಬೆಸು bēsu. Add: Rām. 4, 6, 6.

ಬೆಸುಗೆ bēsuḡe. To No. 1 add: Rām. 4, 6, 6.

ಬೆಹಣಿತನ bēhapitana. Harmoniousness, harmony (? Ūpr. 10, 86).

ಬೆಳ್ ಬೆḷ. 1. — ಬೆಳ್ಳು. -ಕಾಲ. (? Ūpr. 9, after 105). — ಬೆಳ್ಳೆ. Add: Ūpr. 10, 119. — ಬೆಳ್ಳು. Add: Ūpr. 10, 14. — ಬೆಳ್ಳುಯೋಲಿ. -ಸುಡು-ಲಿ. An ear-ornament consisting of a white leaf-fold (Ūpr. 10, 45). — ಬೆಳ್ಳು. -ಕರ್. Abh. P. 15, 60). — ಬೆಳ್ಳು. Add: See Ūpr. 10, 79.

ಬೆಳರ್ bēḷar. 2. — ಬೆಳರ್ಗಮ್. Add: Ūpr. 9, 94.

ಬೆಳ್ಳಿ bēḷli. Add: Tu. ಬೆಳ್ಳಿ.

ಬೆಲೆಗೆ bēḷēḡe. — ಬೆಲೆಗುಳು. -ಫೇರು. To be consumed by wild fire (Ūpr. 9, 75).

ಬೆಲೆಗಾರ್ತಿ bēḷēḡa-ḡārti. = ಬೆಲೆಗಾರ್ತಿ (Ūpr. 2, 86).

ಬೆಲೆವಾರಿ bēḷēvāri. Tbh. of ವ್ಯಾಪಾರಿ. (Mhr.).

ಬೆಲೆರ್ bēḷer. — ಬೆಲೆರ್. Read: A root to descend: to root.

ಬೆಲೆರ್ bēra. 3. Tbh. of ಎಗ್ಗು. Figure, image (My; 7: 1).

ಬೆಸ್ಟ ಬೆṣta. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮಪತಿ.

ಬೆಸ್ಟು bēṣtu. = ಬೆಸ್ಟ.

ಬೆಸ್ಟುವಾರ bēṣtu-vāra. = ಬೆಸ್ಟುವಾರ (My.).

ಬೆಲೆರ್ ಬೆḷ. 3. — ಬೆಲೆರ್ಗು. Add: Ūpr. 10, 55.

ಬೆಲೆಯವ ಬೆḷēyava. = ಬೆಲೆಯವ. (Dp. 145, 1).

ಬೊಟ್ಟು ಬೆṭṭu. 2. Add: See Prv. s. ಹಾರು.

ಬೊಟ್ಟು ಬೆṭṭu. 3. Huge, vast; large; lavish; surrounding with;—loud (as sound, Bh. 5, 3, 96; Mhr. ಬೆಟ್ಟು). — ಬೊಟ್ಟು. Add: Rām. 6, 50, 12.

ಬೊಟ್ಟು ಬೆḷa. Read: = ಬಾಳ 2, ಬೊಟ್ಟು.

ಬೊಟ್ಟು ಬೆḷu. — ಬೊಟ್ಟುಬೆಟ್ಟು. A hammer without a handle. See Prv. s. ಹಾರು.

ಭಯಭಾವಿತ bhaya-bhāvita. Manifestation of fear. See Śāv. 398 s. ಹವನ.

ಭಾಂಕಾರ bhāṅka-ḡāra. A sound imitating that of the niṣāḷa (Ūpr. 10, 67).

ಭಾನುಸುತ bhānu-suta. = ಭಾನುಸುತ. (Bh. 8, 8 sam.).

ಭಾಸ್ಕರ bhāṣka-kara. Add: 5, the air that is drawn up into the right nostril (Mr. 53).

ಭೇಮ bhēma. Add: 11, N.

ಭೋಗ್ಯ ಬೆḷ-ḡriha. An underground room. (Ūpr. 10, 54).

ಭೋತಬಲಿ bhōta-bali. Add: Bh. 8, 8, 6.

ಭೃಂಗೀಕ bhṛiṅgi-ḷa. Read: s. ಅಪ್ಪಣೆ No. 1.

ಭೇದಿಸು bhēḍisu. Add to No. 2: to discern, to perceive (Bh. 8, 13, 15).

ಭ್ರಮಿಯುಸು bhramiyisu. Add: Āpr. 10, 44.

ಮಗ್ಗಿಸು maggisu. Add: = ಮದ್ಗಿಸು.

ಮಗ್ಗು maggu. 1. After to be destroyed (T. ಮಂಘ); add: to shrink or shrivel, as grain or pulse exposed to the sun's rays (My.); and after to become strengthless, insert: as men.

ಮಂಕು manku. Add: Dp. 14, 1.

ಮಜ್ಜ majja. Add: = ಮಜ್ಜೆ.

ಮಣ್ಣಲಿಸು maṇḍalisu. Add: Āpr. 1, 93; 9, 81.

ಮಣ್ಣ mandli. 1. Read: (= ಮಳೆಗೆ, etc.).

ಮಣ್ಣಿಸು maṇḍisu. Add: Bh. 6, 8, 52.

ಮಣ್ಣಿ maṇḍi. Add: Tu. ಮಣ್ಣೆ, the skull; the head.

ಮದಗ maḍaga. Add: Dp. 154, 2.

ಮದವಳಿಗ maḍa-valiga. Add: Ā. Bp. 86 sum.

ಮದಿಲ್ madil. Add: (fr. ಮದಲೆ 1 & 2?).

ಮನೋಹರ manas-hara. Add to No. 2: Dp. 170, 6.

ಮನ್ತಾನಸ್ತ mantāna-sta. = ಮನೆತನಸ್ತ. See Prv. s. ಸನ್ತಾನ.

ಮನ್ರಿತ manrita. Spoken, consulted, deliberated; advised; consecrated with mantras, enchanted, charmed. (J. 34, 1).

ಮನ್ದಾನಿಲರಗೇ maṇḍānila-ragaḷe. N. of a metre (Āpr. 4, 63 seq.).

ಮನ್ದಿವಾಳ mandivāḷa. Add: Dp. 136, 6.

ಮನ್ದು mandu. Add: Cf. T. ಮನ್ದು, an open common-field.

ಮನ್ನಿಸು mannisu. 1. Add: Dp. 60, pallavi.

ಮಯಿಲಿಗೆ mayilige. = ಮಯ್ಲಿಗೆ. (Dp. 106, 9).

ಮರಳಿಚು maraḷiṇu. = ಮರಳ್ಳು. (Bh. 8, 9, 88).

ಮರಳು maraḷu. 4. Add: ಮರಳನಲ್ಲಿ ಬರೆದು, ಮದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮರಿಚ maria. Read: = ಮೇಸು, ಮೆದಿಸು (ಮೇಸು).

ಮರುಳ್ maruḷ. 2. — ಮರುಳಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು. To cause to act foolishly, etc. (Dp. 102, pallavi).

ಮಡಿ maḍa. 2. — ಮಡಿಸಿಲ್. = ಮಡಿಸಲ್, etc. (My.).

ಮಲ್ mal. = ಮಲ 1, etc. — ಮಲ್ಮಲ. = ಮಲಮಲನೆ. (W. v. 1238).

ಮಸನಿಸು masapisu. (To become a member of the cemetery, i. e.), to die (S. Mhr. according to Z.).

ಮನೆ maṇi. 1. To No. 2 add: Āpr. 5, 63.

ಮನೆ maṇi. 2. — ಮನೆಗಾಣ್. Add: Bh. 8, 19, 38.

ಮಹತ್ತರ mahat-tara. After See insert: ಉದ್ವಾಹ.

ಮಹಾಲಯ mahā-kālaya. Read: = ಮಹಲ, ಮಹಲು 1, ಮಹಳ 1, (ಮಾಳ 1?).

ಮಲ್ಗಿಸು malgisu. Add: = ಮಗ್ಗಿಸು.

ಮಾರ್ಗಣಿಕ mārganaka. A beggar, solicitor, mendicant. See Mr. s. ಹಾರು 1.

ಮಾಹೇಂದ್ರಿ māhēndri. (fr. ಮಹೇಂದ್ರ). The energy of Indra. See Mr. s. ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ.

ಮಿಣಿ miṇi. Before ಮನು insert: = .

ಮಿಣ್ಣಿ miṇḍi. Add: Dp. 127, 2.

ಮಿಣ್ಣಿಗೆ miṇṇageḷe. Gently (? Dp. 135a, 5).

ಮಿಣ್ಣನೆ miṇṇaṇḷe. = ಮಿಣ್ಣನೆ. (Dp. 130, 21).

ಮಿತಿ miti. — ಮಿತಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To determine the quantity; to arrange (Dp. 106, 16).

ಮಿಮ್ mim. 1. — ಮಿಮ್ಪುಲಿಗ. Add: Rām. 3, 7, 41.

ಮಿಸಲ್ misal. ಮಿಸಲು. Add: Dp. 102, 1, 2; Bh. 8, 8, 8.

ಮುಕ್ಕು mukku. 1. Add: Dp. 13, 1.

ಮುಕ್ಕುಲಿಕ್ಕು mukkuriku. 1. Add: Bh. 8, 9, 88.

ಮುಗ್ಗು muggu. 2. Add: Falling, sinking (Dp. 65, pallavi).

ಮುಂ muṇ. ಮುಜ್. — ಮುಂಗಡ. Add: Dp. 145, pallavi.

ಮುಚ್ಚು muṇḍu. 2. — ಮುಚ್ಚು ಮಡ್. Add: Dp. 135a, 7.

ಮುಚ್ಚುಮು ಮುಚ್ಚುಮು. — ಹಿ. Add: P. p. ಮುಚ್ಚುತ್ತು (ḥmd. II).

ಮುಡಿ muḍi. 1. Add: Āpr. 6, after 86.

ಮುಡುಪು muḍupu. 1. Add: Dp. 134, 23; 140, 17.

ಮುಣ್ಣ muṇḍa. — ಮುಣ್ಣ ಮೋಡು. Add: Dp. 47, 2.

ಮುನ್ mun. 2. Add: See ಮುನ್ನಿನ s. ಮುನ್ನ.

ಮುರಿವು murivu. Add: Rām. 2, 2, 24.

ಮುರುಕು muruku. 4. Read: = ಮುರುಕ 2, ಮುರುಕು, ಮುರುಕ 2.

ಮೆದಿಸು meḍisu. = ಮೆದು. (S. Mhr. according to Z.).

ಮೆಡು meḍu. = ಮೆಟ್ಟು 1. To put on, as a shoe, etc. (S. Mhr. according to Z.).

ಮೆಯ್ mey. — ಮೆಯ್ಯುಮುಕು. — ಕುಮುಕು. The sign or characteristic of bodies (Bh. 4, 10, 16). — ಮೆಯ್ಯೋಳ್. — ಕೊಳ್. To take a body, to be embodied (Bh. 5, 4, 13). — ಮೆಯ್ಯಸ. — ಬೆಸ. The compactness, firm build or strength of the body (Āpr. 10, 84).

ಮೇ me. 2. After ಮೇಗಾವಲು put: — ಕಾವಲು.

ಮೇಣ meṇa. After ಮೇಣಗವುಟ put: — ಕವುಟ.

ಮೋಗೆ mōge. 1. Add: Dp. 155, pallavi.

ಮೋಣ್ಣ mōṇḍu. — ಮೋಣ್ಣುಗಳ್ಳೆ. — ಕಳ್ಳೆ. = ಮುಣ್ಣುಗಳ್ಳೆ. (My.).

ಮೊದಲ್ mōdal. Before ಮದಲು insert: = .

ಮೊಡಿ mōḍi. Add: Rām. 4, 1, 5.

ಮೋತೆ mōte. — ಮೋತೆಗಾಯ. Add: (My.).

ಮೋದು mōdu. 1. Add: Āpr. 10, 86.

ಮೋದಿ mōḍi. Add: = ಮಾಡಿ; and add: Tu. ಮೋಡೆ.

ಮೋಸ ಮೊಸ. — ಮೋಸ ಹೋಗು. Add: Dp. 14, 1; 102, 2.

ಮೋಳ ಮೊಳ. Add: = ಮೋಡ. (Tbh. of ಮಾಧ).

ಮೈಲೈ ಮಿಲೆಚಾ. Read: a Mahomedan.

ಯಾನೆ ಯಾಕೆ. Put (before Tbh.

ಯುಕ್ತಿ yukti. Before ಯುಕ್ತು insert: ಯುಗುತಿ.

ಯೋಗ್ಯತೆ yōgyatva. = ಯೋಗ್ಯತೆ. (Āpr. 10, 18).

ರಕ್ತೆ rakshē. Add: ರಕ್ತೆ.

ರಂಗು raṅgu. — ರಂಗು. — ಅಂಗು. = ರಂಗು. To grow passion-ate (B. Mhr.).

ರಾಯಸು raṇayisu. Add: V. 9, after 21.

ರಣ rana. — ರಣವೇದ. A man afraid of war (Bh. 8, 8, 30).
— ರಣರಥಸಿಗ. A man impetuous in battle (Rām. 6, 19, 19).

ರಥಾಂಗಧರ rathāṅga-dhara. Add: See Ūpr. 7, 37.

ರಥಿನಿ rathini. A number of carriages or chariots. (Ūpr. 10, 21).

ರಭಸಿಗ rabhasiga. A man who is violent, impetuous, etc. See ರಣ.

ರಮಣೀಯತೆ ramanīyātē. Pleasantness, agreeableness, delightfulness, beauty, charm. (Ūpr. 10, after 59).

ರಸದಾಳಿ rasa-dāli. — ರಸದಾಳಿಬಟ್ಟು. Add: Dp. 27, 2.

ರಸುಮೆ rasumē. Add: Rām. 6, 24, 16.

ರಾಜಸು rājāsisu. Add: Ūpr. 10, 16.

ರಿಂದಾ rinda. Angry; petulant (Mr. H. Haigh, H.).

ರಿಪಾರಿ ripar. ರಿಪಾರಿ ripār. Lath-work or lathing of a roof (Mhr.; Mhr. ರಿಪ, a lath).

ರಾಕ್ಷಾ rāksha. Add: Ūpr. 10, after 86.

ರಿಲಕು rēku. After instead of insert: chemically.

ರೇಚ ರೇಚ. — ರೇಚಯ್ಯ. After Bp. 9, 37 add: ; Tō. ರೇಚು, a sort of ounce or lynx.

ರೇಷ್ಯ ರೇಷ್ಯ. (= ರೇಷ್ಯ?). Bother, trouble (Mr. H. Haigh).

ರಿಯೆ ರಿಯೆ. Add: Grj. 6, after 56.

ರಿಯೆದು rīyēdu. — ರಿಯೆದು. Add: Ūpr. 10, 7.

ಲಕ್ಷಮಿ lakṣumi. Tbh. of ಲಕ್ಷ್ಮೀ. (Dp. 180, 71; 184, 18).

ಲಗ್ಗಿ laggi. 2. Instead of Ū. Bp. sum. read: Ū. Bp. 42 sum.

ಲಟಕಟಿಸು laṭakatiṣu. Add: Bh. 3, 12, 40.

ಲಣ್ಣತನ laṇṇatana. Knavery (Dp. 24, 2).

ಲತಾರ್ಕ laṭa-arka. A green onion.

ಲಲಿತರಸಲಿ lalita-ragaḷi. A kind of metre (Ūpr. 6, 102 seq.).

ಲಾಗುವೇಗ laṅgu-vēga. Excessive impetuosity or force (Bh. 5, 3, 108).

ಲೇಖಿ ಲೇಖಿ. Add: ರೇಖು.

ಲೋಲತೆ lōlatē. Add: Ūpr. 10, 4.

ವಕನ್ಯಾಯ vaka-nyāya. The crane's way: cunning, hypocrisy (the crane stationing itself cunningly by a pool apparently absorbed in meditation till it sees a fish on which to dart; Ūpr. 1, 48).

ವಜ್ರಾಂಗಿ vajra-aṅgi. Add: Dp. 19, 6.

ವಟ್ಟಿ vaṭṭa. Add No. 1.

ವಟ್ಟಿ vaṭṭa. 2. (Tbh. of ವರ್ತ). See ಅಲ, ತಾಳ.

ವಟ್ಟಾವಟ್ಟಿ vaṭṭāvattā. (P). (Bh. 5, 3, 104).

ವಪಾರಿ vapāra. See s. ಸೂಸರೆ.

ವಮ್ರಿ vamri. Add: See Hlā. s. ಉರ್ದು, and observe that ಉಪದೇಶಿಕೆ appears also as ಉಪಚಯ್ಯ, q. v.

ವಯೋಧಿಕೆ vayas-adhika. Add: Ūpr. 10, after 86.

ವರಿಸು varisu. Add: J. 5, 24, 25, 28-39, 42.

ವಲಿ valī. 1. Add as No. 1: Tax, etc.

ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿ vārija-akṣa. Add: Dp. 102, 4.

ವಾರುವ ವಾರುವ. Add: Ūpr. 3, 51.

ವಾಲಖಿಲ್ಯ vāla-khilya. Add: See Abh. P. 7, after 114.

ವಿಗಡಿಸು vigadisu. To No. 2 add: Bh. 3, 1, 38.

ವಿಗ್ರಹ vi-graha. Read: = ವಿಗ್ರಹ, ದಿಗ್ರ.

ವಿಘಾತಿಸು vighātisu. To strike down, to destroy, to afflict, etc. (Dp. 114, 6).

ವಿಶಾಳಿಸು viśāḷisu. Add: Bh. 5, 3, 29.

ವಿಬಾಧಿಸು vibāḍisu. Add: Bh. 5, 3, 41; 8, 26, 39.

ವಿಭಗ್ನಿ vibhaṅgi. (P). (Rām. 6, 19, 27).

ವಿಲಲಿತ vi-lulita. Add: Ūpr. 6, after 87.

ವಿಕ್ತ vi-vikta. Add: See ತೋರು.

ವಿಸಲಿ visali. Read: = ವಿಸಲಿ, ವಿಸಲಿ.

ವಿಸಯ vi-smaya. — ವಿಸಯಮ ಉದಿ. Add: Ūpr. 9, 31.

ವಿಸ್ಮಯನ vi-smāpana. Causing wonder or surprise, amazement. See ವಿಸಮ್ಭ.

ವೇದಯ್ಯ ವೇದಯ್ಯ. Add: Bh. 3, 1, 75.

ವೇದಿ ವೇದಿ. 2. Add: Bh. 5, 3, 47.

ವೇಷ್ಯ ವೇಷ್ಯ. Add: Ūpr. 10, 9.

ವ್ಯವಹರಣೆ vi-ava-haraṇē. = ವ್ಯವಹರಣ. (Rām. 2, 2, 34).

ಶಬ್ದಾನುಕಾಸನ śabda-anukāśana. To No 3 add: The grammar was completed by Bhaṭṭakalāśa in 1604 A.D.

ಶರ್ಕರೆ śarkarē. Add: ಶರ್ಕರ.

ಶಲ್ಯಕೆ śalyake. Read: ಶಲ್ಯ 1.

ಶಾಲಿನಿ śālini. Add to No 1: a woman who is conversed with (J. 27, 32).

ಶುಚಿತೆ śucitē. = ಶುಚಿತ್ವ. (Ūpr. 10, 110).

ಶುಷ್ಕತೆ śuṣhyat. Becoming dry, drying up. (Ūpr. 9, 43).

ಶೈಲಿ śaili. A short explanatory rule; a special or particular interpretation (Sk.). 2, a way, style, fashion (Mhr.; Mysore print).

ಶೈಲ್ಯಕೆ śāilyake. = ಶೈಲ್ಯಕೆ.

ಷಡ್ಭೂಮಿ śaḍ-ūrmi. The six human infirmities (Abh. 12, 61).

ಷಡ್ಬಲ śaḍ-bala. Six powers (Ūpr. 9, after 117).

ಸಂವ್ಯಾಸ sam-vyāsa. A covering; cloth, clothes, garment; an upper garment. (Ūpr. 10, 34).

ಸಂಸ್ಕರಣೆ sam-smārakatva. Reminding, putting in mind (Ūpr. 9, 117).

ಸಕಲೆ sakalē. = ಸಕಲೆ, etc. (Rām. 6, 4, 31).

ಸಖತನ sakhatana. = ಸಖತ್ವ. (Dp. 99, 1).

ಸಗಾಧೆ sa-gāḍha. Add: Bh. 8, 26, 44.

ಸಗಾಧಿಕೆ sa-gāḍhikē. Add: Grj. 6, after 56.

ಸಂಕೆ saṅka. 1. Add: Ūpr. 10, 14.

ಸಂಕಲೆ saṅkalē. Add: Ūpr. 10, 74.

ಸಂಕೃತ saṅ-kṛita. = ಸಂಸ್ಕೃತ. (Ūpr. 9, 131).

ಸಂಕಳಿಸು saṅ-galisu. Add: See Ūpr. 5, 48, 44; 7, 148.

ಸಂಘರ್ಷ saṅ-gharsha. Add: See ಪರಪರಮಾ (a. Addition).

ಸಂಘಾಟನ saṅ-ghāṭana. = ಸಂಘಟ್ಟನ (P). See Grj. 3, after 104.

ಸಂಜನಿಸು saṅ-janisu. Add: Rām. 2, 2, 41.

ಸಂಜೆ saṅjē. — ಸಂಜೆಗೆಮ್ಮ. Add: Ūpr. 10, 39.

ಸಟ *saṭa*. 1. *Add*: It is possible that this word is not Kannada, but a Tbh. of ತಠ. See also ಸಾಟ (s. Additions).

ಸಟತನ *saṭatana*. *Add*: It is possible that this word is not Kannada and its meaning is the same as that of ತಠ, coming from ಸಟ 1.

ಸಡಗರ *sadaḡara*. 2. *Add*: Dp. 130, 22. 52; 151, 5.

ಸಡ್ಧಕ *saddāka*. *Add*: = ಸಡ್ಧ.

ಸಣಿ *saṇi*. = ಸನಿ 2. (?) See Dp. 95, 2.

ಸತ್ಯ *satya*. *Read*: ನಿತ್ಯವ, ನನ್ನಿ, ನಿಸದ 64.

ಸತ್ಯಯುಗ *satya-yuga*. = ಸತ್ಯ No. 7. See ಅಶ್ವಯುಕ್ತತೀಯ (s. Additions).

ಸಥಿ *sathi*. *Read*: Tbh. of Mhr. ಸತ್ಯ, q. v. above.

ಸನ್ನಿಸು *sandisu*. To No. 2 *add*: Čpr. 10, 9.

ಸನ್ನಿವಾತ *san-ni-pāta*. *Add*: Čpr. 10, 116.

ಸಪ್ತಮದ *sapta-mada*. *Add*: In the number for October (p. xxxv) of the Mysore ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ the following verse is quoted from Pampa's *Rāmāyaṇa*:
ಕುಲಮದಮೊನ್ನ ರೂಪಮದಮೊನ್ನ ವಯೋಮದಮೊನ್ನ ತನ್ನ ದೋ |
ಬಲಮದಮೊನ್ನ ಜಾತಿಮದಮೊನ್ನ ಕರಾಮದಮೊನ್ನ ದೇವತಾ ||
ಬಲಮದಮೊನ್ನ ರಾಜ್ಯಮದ ಮೊನ್ನನಿತ್ತದೆ ಬೇಡ ರಾಗಮ |
ಗ್ಗಲಿಸಿದ ದೋಷದೃಷ್ಟಿವಿಷಯಾತುರರ ಎಂ ಗಡ ಮುನ್ನಗಾಣ್ಣರೇ ||
ಸಪ್ತ ಸಪ್ತಾಲೆ. *Add* No. 2, before the soup-nut plant.

ಸಪ್ತವ್ಯಸನ *sapta-vyasana*. *Add*: V. 5, after 39.

ಸಪ್ತಾಂಗ *sapta-āṅga*. *Add*: See Čpr. 10, after 125.

ಸಮ *sama*. — **ಸಮಕಟ್ಟು**. 1. *Add*: Čpr. 5, 53.

ಸಮನ್ತು *samam-tu*. *Add*: Čpr. 6, 82.

ಸಮರಥ *sama-ratha*. *Add*: Čpr. 10, 75; Abh. P. 13, 72.

ಸಮನಾಯಿ *sam-avāyi*. *Add*: Čpr. 9, after 128.

ಸಮಾಹೃತ *sam-āhṛita*. *Add*: Čpr. 10, 9.

ಸಮನ್ಧನ *sam-indhana*. Put 2, before fuel, firewood.

ಸಮುಜ್ಜವಿಲಿತ *sam-ujjvalat*. Shining very brightly. (Čpr. 10, 23).

ಸಮುತ್ಪ್ಲುತ *sam-ut-pluta*. Jumping or leaping up or upwards (Čpr. 9, 78).

ಸಯ್ *say*. 1. *Add*: = ಚಿಯ 2. — ಸಯ್ಗಡಹು. -ಕೆಡಹು. = ಸಯ್ಗಡಹು. (Bh. 3, 19, 22).

ಸರತಿ *sarati*. *Add*: Dp. 101, 2.

ಸರದ *sarada*. *Add*: Čpr. 10, 50.

ಸರಿ *sari*. 5. *Add*: Čpr. 5, 126.

ಸಲುಗೆ *salugē*. *Add*: Dp. 67, 2.

ಸಲ್ಲತೆ *sat-latē*. A beautiful creeper (Dp. 82, 2).

ಸನಗ *savaga*. 1. *Add*: Bh. 3, 19, 36.

ಸವರು *saṅaru*. 1. *Add*: See Bh. 4, 10, 36; Č. Bp. 31, 50. 52. 53.

ಸವಿ *savi*. 4. — **ಸವಿಗೊಳ**. *Add*: Dp. 25, 3.

ಸಾನಿ *saṇi*. — **ಸಾನಿ ಹಿಡಿಸು**. *Add*: 2, to grind, to sharpen (see G. s. ಸಿಳಗಾರ).

ಸಾಯು *śāyu*. Put a dash after the Prv. ಸತ್ತ (i. e. ಸತ್ತವನ) ಮುಕ್ತ ಎತ್ತ ಬಿದ್ದರೇನು?

ಸಾರಿತ *śārita*. Caused to go, pushed, etc. See ಅಪ- (s. Additions).

ಸಾರಣಿ *śāraṇi*. *Add*: Rām. 6, 55, 12.

ಸಾರಿಸು *śārisu*. *Add* as No. 1. = ಸಾರ್ಥ No. 1. See Rām. 6, 55, 11.

ಸಾಲ *śālā*. — **ಸಾಲ ತದ್ವು**. *Add*: Dp. 24, 2.

ಸಾಳಗ *śāḷaga*. *Add*: Bh. 5, 8, 96.

ಸಿಂಹಾಣ *siṃhāṇa*. After **ಸಿಂಹಾಣ insert**: ಸಿಂಹಾಣ.

ಸಿಂಗರಿಗ *siṅgara-iga*. *Add*: Č. Bp. 37 sum.

ಸಿಬ *śiba*. *Add*: See s. ಕರೆ 6.

ಸಿದುಕು *śiduku*. 2. *Add*: Dp. 135a, 6.

ಸಿದುಗು *śidugu*. After = ಅನ್ನೇಷಿಯು *insert*: , cf. ಬಿದಕು 2.

ಸಿನ *sina*. See G. s. ವಾನದಿ. It is evidently a mistake for ಸಿನ್ನ.

ಸಿರಿ *siri*. — **ಸಿರಿಮುಂಡ**. A splendid bed (Grj. 2, after 106). — **ಸಿರಿಮುಡಿ**. A beautiful braid of hair (J. 34, 1. 2).

ಸೀಳಿಸು *śīlisu*. *Add*: Č. Bp. 31, 55.

ಸುಕು *suku*. = ಸುಗ್ಗು. — **ಸುಕನುಡ್ಡ**. -ಉಡ್ಡ. = ಸುಗ್ಗನುಡ್ಡ. (Dp. 170, 6; cf. Tē. ಸುಕಯೆ, ಸುಖಯೆ, ಸುಗಯೆ, a sort of cake).

ಸುತ್ತು *suttu*. 2. — **ಸುತ್ತವೇರಿ**. -ಬೇರಿ. A surrounding hedge (V. 4, 33).

ಸುಧಾಧವಲಿತ *sudhā-dhavalita*. Whitewashed, plastered, stuccoed. 2, = ಸೌಧ, q. v.

ಸುಧಾರಿಕೆ *su-dhārikē*. = **ಸುಧಾರಣೆ**. Forbearance (ಕ್ರಮ G., where ಸುದಾರಿಕೆ is wrong).

ಸುಬಲ *su-bala*. Very powerful. 2, N. of a king of Gāṇ-dhāra. See ಸೌಬಲ.

ಸುಯಿದಾನ *suyidāna*. *Add*: Bh. 5, 3, 50.

ಸುರುಟು *suruṭu*. *Add* No. 1.

ಸುರುಟು *suruṭu*. 2. A roll (Dp. 134, 7).

ಸುರೆ *surē*. *Add*: See s. ಅಸವ, ಕಳ್ಳು 1 and ಹೆಣ್ಣು 2.

ಸುವೀರ *su-vīra*. Having many heroes; having excellent offspring; an eminent hero; etc.; N. of a people. See ಸೌವೀರ.

ಸುಸಿಲ್ *susil*. 2. *Add*: See ತನಿ.

ಸುಲಿ *suli*. 3. — **ಸುಲಿದಾದಿ**. = **ಸುಲಿವಾದಿ**. (Dp. 170, 1).

ಸುಲಿಸು *sulisu*. *Add*: Č. Bp. 31, 25.

ಸೂಟಿ *śūṭi*. *Add*: Grj. 6, after 56; Č. Bp. 31, 25; Bh. 2, 1, 76; 5, 3, 104.

ಸೂಡಗ *śūḍaga*. *Add*: Cf. Sk. ಚೂಡ, a kind of bracelet.

ಸೂತನನ್ನ *śūta-nandana*. = **ಸೂತಪುತ್ರ**. (Bh. 8, 18, 5).

ಸೂಸಕ *śūsaka*. — **ಸೂಸಕವ್ವಿಡಿ**. -ಎ-ವಿಡಿ. To seize the śūsaka (Čpr. 9, after 95).

ಸೃಷ್ಟಿಪಾಲಕ *śṛiṣṭi-pālaka*. The protector or cherisher of the universe (Dp. 150, 4).

ಸೆಕಳೆ *śēkalē*. *Add*: = ಸಕಳೆ (see Additions).

ನೆಟ್ಟಿ *śēṭṭi*. Put a dash after ಅದಾನೇ? of the first proverb.

ನೆಟ್ಟಿಗಾದ *śēṭṭi-gāra*. = **ನೆಟ್ಟಿ** (?). (Dp. 137, 4).

ನೇರುವೆ *śēruvē*. *Add*: See Dp. 130, 58.

ನೇವಣ *śēvaṇa*. N. of a country (Rām. 6, 5, 16).

ಸೊಪ್ಪು *sōpna*. Add: Dp. 102, 4.

ಸೊಮ್ಮು *sōmpu*. — ಸೊಮ್ಮದ್. -ಅದ್. Beauty or charm to be lost (Dp. 14, 5).

ಸೋಮವಾರ *sōma-vāra*. Add: See Dp. 164, 1.

ಸೋರು *sōru*. 1. Add: Dp. 158, pallavi.

ಸೋಹೆ *sōhē*. Add: Bh. 2, 12, 88.

ಸ್ಥಾಲ್ಯತ್ವ *sthaulyatva*. Read: See ಬೇಗು 2, where Sm. 82 has ಸ್ಥಾಲ್ಯತ್ವ.

ಸ್ನಾನ *snāna*. Add: See Dp. 9, 1 seq.; 15, 1 seq.

ಹ *ha* 2. Add: ಹೊಡಹ, ಹೊರೆಹ.

ಹಗರಣ *hagarana*. 1. Add: Dp. 18, pallavi; 52, 4.

ಹಗರಣ *hagarana*. = ಪಗರಣ. (Rām. 3, 4, 30).

ಹಹ್ *haḥ*. = ಅಹ್ 4. A sound made in sneezing.

ಹಚ್ಚಿ ಸು *haḥḥisu*. 1. Add: = ಪಚ್ಚಿ ಸು 2. (see Additions).

ಹಂಜಿ *hanji*. Add: Dp. 84, 3.

ಹಣಿ *hani*. 3. Add: Cf. ಪದ 3?

ಹಣಿದ *hanida*. Add: = ಪಣಿದ, and in the parenthesis put: Bh. 8, 8, 8.

ಹದದು *hadaḍu*. Add: ಹದದು, according to G.'s definition of ಕರಧ, is "the metacarpus"; the Bp. leaves it doubtful. V. that has the Bp.'s story, uses, instead of ಹದದು, ಪಗರು (31, after 23), which appears to be a term of dubious character. ಪರದಿ, ಪರದು 3 and ಪರದೆ 2 may be compared. ಪದರ 3 could also mean "the metacarpus".

ಹದಿನ್ *hadin*. — ಹದಿನೆನ್ನ ಪಣದವರು. The right-hand oastes (Mr. E. Rice). Cf. ಒಮ್ಮತ್ತು ಪಣದವರು (s. Additions).

ಹನಸು *hanasu*. Read: cf. ಪನ್ನ 2 (s. Additions), ಅನ್ 1.

ಹಮ್ಮೆ *hambē*. The core or interior stalk of the plantain tree, of which curries and other things are made (Tu.; Dp. 170, 1).

ಹಮ್ಮಾರ *hammāra*. Add: Grj. 2, after 106.

ಹಮ್ಮು *hammu*. 1. Add: See Rām. 6, 19, 27.

ಹರದಿ *haradi*. = ಪರದಿ. (fr. ಹೃದೈ, she who is dear, etc.?). A woman; a bride; a wife (Dp. 116, 31; 128, 4).

ಹರಣ *harana*. 2. — ಪರಣವೃದ್ಧಿ. -ಎ-ವದ್. To obtain or restore life (V. 31, after 24).

ಹರಿದಾಸ *hari-dāsa*. Add: Dp. 63, 1 seq.

ಹರಿದಿ *haridi*. = ಪರದಿ. (Dp. 116, 31).

ಹರಿದನ *hari-dina*. = ಪರಿವಾಸರ. (Dp. 135a, 13, 20).

ಹರಿದನನ *hari-divasa*. = ಪರಿದನ. (Dp. 135a, 14).

ಹರೆ *harē* 1. — ಹರಗದ. (i. e. ಪರೆಯ ಕದ). = ಪರಗದ, q. v. (Bh. 2, 1, 77; 8, 10, 38). — ಹರಗದಸು. (i. e. ಪರೆಯ ಕದಸು). To have (a multitude) out so that it disperses (Bh. 5, 3, 102).

ಹಸೆ *hasē*. — ಹಸಮಣ. Add: Dp. 130, 44.

ಹಳ *halā*. — ಹಳ ಹಳೆ. Add: Rām. 6, 19, 28.

ಹಲಸು *halasu*. Add: Dp. 135b, 2; 158, 8.

ಹಾಡುಗ *hāduga*. (fr. ಹಡು in the sense of "to settle"). A settler: an inhabitant (Bh. 8, 19, 2).

ಹಾಡಾ *hāḍā*. — ಹಾಡಾಡಾ. Add: Bh. 9, 2, 15.

ಹಾಡೊರಿ *hāḍōri*. To long for (S. Mhr. according to L. who thinks the word is a corruption of ಹಾಡೊರಿ).

ಹಿಕ್ಕಳ *hikkala*. (fr. ಹಿಕ್ಕು = ಹಿಗ್ಗು 1, No. 3). Swell, elation, intensity (Rām. 6, 35, 60).

ಹಿಗ್ಗು *higgu*. Add No. 1.

ಹಿಗ್ಗು *higgu*. 2. Swell, elation, joy (Dp. 65, pallavi. Bombay, Aṅkalipi, p. 23).

ಹಿಟ್ಟು *hittu*. — ಹಿಟ್ಟುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To bruise or break into fine parts, to pound (Bh. 2, 1, 76).

ಹಿತ್ತಾರಿ *hita-kāri*. Add: Rām. 6, 44, 31.

ಹಿನ್ನು *hindu*. — ಹಿನ್ನುಗಳೆ. Add: Dp. 103, 2.

ಹಿನ್ನೊಲ *hindōla*. Add: (= ಹಿನ್ನೊಲೆ).

ಹಿರಿ *hiri*. 1. — ಹಿರಿಮದ್ದಿನ ಗಡ್ಡೆ. After *Withania semnifera* Dunal. put: (St. & Pl.).

ಹಿರೆ *hirē*. — ಹಿರೇಕಳೆಗಿನ ಮರ. After *Garcinia zambach-mus* Hook. f. put: (St. & Pl.).

ಹಿಳುಕು *hiluku*. Add: Bh. 8, 10, 38.

ಹೀ *hi*. 1. — ಹೀಕಾಳೆ. Add: Bh. 8, 11, 39.

ಹೀನ *hina*. — ಹೀನಕಾಳೆ. A base practice or habit (Bj.). — ಹೀನಸುದ್. A bad, disfiguring curl (or vile decore). ಹೀನಸುದ್ ಬೋದಿಸಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? (Prr.).

ಹೀಲಿ *hili*. Add: = ಬೀಲಿ.

ಹುಟ್ಟು *huttu*. 2. Add: ಹುಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹುಟ್ಟು ಕಡೆ (Prr.).

ಹುದಿ *hudi*. Add: Dp. 115, 2 (to cover, to hide).

ಹುರ್ರಿಗೆ *hurigē*. (ಹುರಿಗೆ). = ಹೊರಗೆ (?). See Rām. 4, 8, 3.

ಹುಲು *hulu*. — ಹುಲುನಾಯಕ. A petty, or contemptible leader or chief (Bh. 3, 19, 2).

ಹುಸಿಕ *husika*. = ಹುಸುಕ, etc. (Dp. 115, 3).

ಹುಳಿ *huli*. 2. — ಹುಳಿಗೂಸು. -ಕೂಸು. To mingle as sand with (Abbā. 11, 16). — ಹುಳಿಗೂಸು. -ಕೂಸು. To add a new substance (Dp. 170, 1).

ಹುಲುತು *hulutu*. Add: Dp. 17, 5 (having become mangy).

ಹೂಂಕೃತ *hūn-kṛita*. Add: Bh. 9, 2, 15.

ಹೆಕ್ಕೆ *hēkkē*. Tbb. of ಸ್ಥಿತ್ಯ. (Sm. 358).

ಹೆಡೆ *hēḍa*. — ಹೆಡೆಗಿಯ. -ಕಿಯ. The arms backward. — ಹೆಡೆಗಿಯ ಕಟ್ಟು. To pinion (Dp. 89, 2).

ಹೆಮ್ *hēm*. 4. — ಹೆಮ್ಮದ್. = ಹೊಮ್ಮದ್. (Rām. 4, 1, 14).

ಹೆರೆ *hērē*. 1. Add: Dp. 170, 3.

ಹೆರೆ *hērē*. 3. Refined crystals, as of salt. — ಹೆರೆ (Dp. 170, 2).

ಹೇಡಿ *hēḍi*. Add: Dp. 24, 2; 159, 15.

ಹೇವ *hēva*. Add: = ಬವ.

ಹೊಟ್ಟು *hōṭṭa*. Add: Tu. ಹುಟ್ಟು, damb.

ಹೊಟ್ಟು *hōṭṭu*. — ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟು. Add No. 1. — ಹುಟ್ಟು. 2. To reduce to chaff (Bh. 5, 3, 104).

ಹೊಡೆ ಹ೦ದಾ. 2. — ಹೊಡಕ೦ಸು. Add: Bh. 3, 6, 80; Dp. 154, 8.

ಹೊಣೆ ಹ೦ಱಿ. Add: Cf. ಹಣೆ?

ಹೊಣೆ ಹ೦ಱೆ. Add: Dp. 110, 2.

ಹೊಣ್ಣ ಹ೦ಱ್ಣಾ. Add: Dp. 151, 6.

ಹೊದಕುಳಿ ಹ೦ದಾಕುಳಿ. — ಹೊದಕುಳಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To be greatly grieved (Rām. 2, 2, 39).

ಹೊದಸು ಹ೦ದಾಸು. Add: Rām. 2, 2, 27.

ಹೊಮ್ಮು ಹ೦ಱ್ಪು. Rising, swelling. — ಹೊಮ್ಮು ತಿರುಪ್ಪ. Swelling and returning (or ebbing, Bh. 5, 3, 95).

ಹೊರವು ಹ೦ರಾವು. A joining: luxuriance. ಬೆಳೆ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ ಮರ etc. ಹೊರವಾಗಿದೆ or ಹೊರವಾಗಿ ಬೆಳೆದದೆ (My.).

ಹೊರತು ಹ೦ರತು. Add: Dp. 52, 2; 145, 8; 151, 11; 156, 3; 169, 5.

ಹೊಲಬು ಹ೦ಲಬು. — ಹೊಲಬುಗೆಡು. Add: Bh. 5, 41, 13. — ಹೊಲಬುದಪ್ಪ. Add: Dp. 146 pallavi; 155, 5.

ಹೊಳಚು ಹ೦ಲಾಚು. Add: 2, to peep, to stare (Dp. 107, 3).

ಹೊಳಚು ಹ೦ಲಾಚು. 1. Put No. 1 to ಪೊಳಪು.

ಹೊಳ್ಳಿಸು ಹ೦ಲಿಸು. Add: Bh. 4, 10, 35.

ಹೊಳ್ಳು ಹ೦ಲು. — ಹೊಳ್ಳುವಾತು. Add: Bh. 8, 19, 38.

ಹೊಳ್ಳೆಯ ಹ೦ಲೈಯಾ. This appears to be a mistake for ಹೊಳ್ಳೆಯ (ಹೊಳ್ಳಿಯ) in Bh. 4, 10, 35.

ಹೊರೈ ಹ೦ರೈ. = ಹೊರೈ, etc.

ಹೊರಿದು ಹ೦ರಿದು. = ಹೊರಿದು, ಹೊರಿದು. P. p. of ಹೊರಿದು. (Bh. 1, 14 sum.; 7, 4, 42).

ಳಳ ಲಾ-ಲಾ. — ಳಳ ನಡು. To move about (ಸರದಾದು ಲಾ.; it is an expression that has been taken from R.).

CORRECTIONS.

ಅ. 16. For ಅಂವೆ read ಅದಾವೆ 4, and for ಅನೆ 1 read ಅನೆ.
ಅಂಹತಿ amhathi. For illness read illness.
ಅಕ aka. The numbers for ಅಕ 1 and ಅಕ 2 ought to be smaller.
ಅಕೊ akō. For k2 read ka 2.
ಅಕ್ಕಲು akkalu. For ಹಕ್ಕಲ read ಹಕ್ಕಲು 2.
ಅಕ್ಕಲಿಸು akkalisu. 1. Dele it.
ಅಕ್ಕಲಿಸು akkalisu. 2. Dele the number 2 after it.
ಅಕ್ಕಿ akki. 1. For ಹಕ್ಕ read ಹಕ್ಕ 1.
ಅಕ್ಕಲಿಸು akkalisu. 1. For ಅಕ್ಕಲಿಸು 2 read ಅಕ್ಕಲಿಸು.
ಅಕ್ಕಿ akkē. 1. Dele the number 1 after ಅಕ್ಕಿ.
ಅಕ್ಷತ್ರೀಯ aksha-tṛītyē. Dele the meaning given, and put instead: Tbh. of ಅಕ್ಷಯತ್ರೀಯ. (My.).
ಅಗಚು agachu. — ಅಗಚಾಟಲು. For Straight read Strait.
ಅಗರಣೆ agaranē. Dele Upbraiding.
ಅಗರು agaru. For ಹಗರು read ಹಗರು 2.
ಅಗಲ್ agal. For ಅಟ್ಟಿಯನಮ್ read ಅಟ್ಟಿಯನ್ನಮ್.
ಅಗುಂದಲೆ agundalē. For ಅಗುನಲವಡಮೆ read ಅಗುನ್ನಲವಡಮೆ, and for ಕವೀನ್ದ್ರವತ್ಸಂ read ಕವೀನ್ದ್ರವತ್ಸಂ.
ಅಗುರ್ವ agurvu. For ಒಳಕೊಣು read ಒಳ ಕೊಣ್ಣು.
ಅಗುನೆ agunē. For (My) read (My.).
ಅಗುಳು agulū. Dele the sign of interrogation after ಅವು 3.
ಅಗುದಾ aguli. For ಫನದ read ಫನದ.
ಅಗೆ ಅಗಲ. 5. For ಹಗೆಯ read ಹಗೆಯ 2.
ಅಗ್ಗ agga. 1. For ಹಗ್ಗ read ಹಗ್ಗ 1, and for Prv. s. ಪಗ್ಗ 1 read Prv. s. ಪಗ್ಗ.
ಅಗ್ಗ agga. 8. For ಹಗ್ಗ read ಹಗ್ಗ 2.
ಅಗ್ಗಿಟೆ aggitigē. For ಅಗ್ಗಿಟೆ read ಅಗ್ಗಿಟೆ.
ಅಂಗಯ್ಯ ಅಂಗಯ್ಯ. For (J. 20. 29) read (J. 20, 29).
ಅಂಗೀಕರಣ angī-karāṇa. For ಒಪ್ಪ ಕೆಯ read ಅಪ್ಪ ಕೆಯ.
ಅಂಗೋಲಿ angōlī. Dele it.
ಅಂಚೆ aṇṇa. 1. For ಅಚಬಣ್ಣ read ಅಚ್ಚಬಣ್ಣ, and for (My) read (My.).
ಅಂಚೆ aṇṇa. 3. For R. read My.
ಅಚ್ಚು aṇṇu. 2. For ಹಚ್ಚು read ಹಚ್ಚು 1.
ಅಚ್ಚುಲಾಯ್ತು aṇṇulā-āyṭa. For ಅಚ್ಚಿಯೆ read ಅಚ್ಚಿಯೆ.
ಅಚ್ಚೆ aṇṇē. 2. For = ಹಚ್ಚೆ read = ಹಚ್ಚೆ 1.
ಅಂಚಿಕೆ ಅಂಚಿಕೆ. For ಹಂಚಿಕೆ read ಹಂಚಿಕೆ 2.
ಅಂಚು aṇṇu. 1. For ಹಂಚು read ಹಂಚು 2.
ಅಂಚು aṇṇu. 2. For ಹಂಚು read ಹಂಚು 4.
ಅಂಚಿದಾರ ಅಂಚಿ-dāra. Dele it.
ಅಂಚಿ aṇṇa. 5. For ನಗ್ಗುಟೆ ವ್ಯಾಘ್ರಾಟೆ read ನಗ್ಗುಟೆ, ವ್ಯಾಘ್ರಾಟೆ.
ಅಂಚಿ aṇṇa. 2. For Ct. 2, 48 read Ct. II, 48, and for na upper read an upper.

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 2. For ಅಟ್ಟುದ್ದು read ಅಟ್ಟುದ್ದು.
ಅದವಿ adavi. For ಅದವಮ ಲಕ್ಕಿ read ಅದವಮ ಲಕ್ಕಿ.
ಅಡಿಕೆ adik. For (My.) read (My. occasionally).
ಅಡಿಗು adigu. For ಅಡಗದ read ಅಡಗದ.
ಅದು adu. 4. For ಅದವು read ಅದವು.
ಅಡ್ಡ adda. 1. Under ಅಡ್ಡಣಿ (for (B) read (R.) For 11 ಕೊಡರು read ಅಡ್ಡ ಕೊಡರು.
ಅಡ್ಡಣಿಗೆ addaṇigē. 1. Dele the No. 1.
ಅಡ್ಡಿ addi. For ಅಡಿಯಾಗು read ಅಡಿಯಾಗು.
ಅಡ್ಡಿಗಿ adligē. Put it and the English in small type
ಅಣಿ aṇi. 2. For ಹಣಿ read ಹಣಿ 3.
ಅಣಿ aṇi. 4. Dele ಹಣಿ 5.
ಅಣಿ aṇi. 5. Dele ಮದವಣಿ.
ಅಣ್ಣು aṇṇu. 2. Put a full stop after (T.).
ಅಣ್ಣಿ aṇṇi. 2. Dele etc., and dele ಮೊದಲ 4 (Mr. 299). See ಹೊನ್ನಣ್ಣಿ.
ಅಣ್ಣ anna. 1. For ಒಡನೋದಿವು read ಒಡನೋದಿವು
ಅಣ್ಣು aṇṇu. 2. For ಅಣ್ಣಿ read ಅಣ್ಣಿ.
ಅತಿವಕ್ತ್ರ ಅತಿ-vaktṛi. Put it before ಅತಿವಕ್ತಿ.
ಅತ್ತಿ attar. Put it before ಅತ್ತಿ.
ಅತ್ತಿ atti. 2. For ಹತ್ತಿ read ಹತ್ತಿ 1.
ಅತ್ತಿ attē. For (C). read (C.). —
ಅದರು adaru. 3. For Unripe state of fruits (My.) read
A very young, quite unripe fruit (My.).
ಅದಿರ್ adir. 2. For ಮುಗುಳು read ಮುಗುಳು.
ಅದುರು aduru. 4. For ಹಸರು read ಹಸರು 2.
ಅದಗಣಿ adgaṇi. For goldsmiths' read goldsmiths'
ಅಧೋಲೋಕ adhah-lōka. For No. 28 read No. 22.
ಅನನ್ತ an-anta. Put ಅನನ್ತನ ವ್ರತ before ಅನನ್ತನ ಖಂಡಿ dash after it.
ಅನಿತು anitu. For ಅಮ್ಮಿ ಪೇದಿ (331) read ಅಮ್ಮಿ ಪೇದಿ (231).
ಅನ್ತರ antara. For See ವೃತ್ತಿ read See ವೃತ್ತಿ, and for ಅನ್ತರ ರೆ read ಅನ್ತರರೆ.
ಅನ್ತರದಮರೆ antara-dāmarē. For antara-dāmarē read antara-dāmarē.
ಅನ್ತಾಯ antaru. For ಅನದಾನ್ತಂ read ಅನದಾನ್ತಂ, and ಅನ್ತದಾನ್ತೆ read ಅನ್ತದಾನ್ತೆ.
ಅನ್ತವಸಿಕ anta-vasika. Put a dash after a. r. ಕೆ.
ಅನ್ತಾ antā. 2. For ದಮು read ದಮು.
ಅನ್ತೇವಾಸಿ antē-vāsi. Put a Čandāla in italics
ಅನ್ದ anda. Under No. 4 for ಒಂದು ಪಾತಿಗೆ read ಒಂದು ಪಾತಿಗೆ.
ಅನ್ದು andu. 1. For ಒತ್ತಮ್ ಅದಮು read ಒತ್ತಮ್ ಅದಮು.
ಅನ್ದು andu. 3. For ಅನು ವಡಿ read ಅನು ವಡಿ.

ಅಪರಾಧ apa-rādha. Put ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡು and ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು after ಅಪರಾಧ ಕೊಡು.

ಅಪ್ಪ appa. 1. For ಇವ ಶುದ್ಧವನ್ನು read ಇವ ಶುದ್ಧವನ್ನು.

ಅಪ್ಪಣೆ appaṇṇe. For ಸಹಾಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕೆನ್ನು read ಸಹಾಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕೆನ್ನು.

ಅಬುಗು abuggu. For ಅವುಗು read ಅವುಗು 1.

ಅಬ್ಬರ abbhara. 1. For ದುಗುನ ಹಾಯಕು read ದುಗುನ ಹಾಯಕು.

ಅಭ್ಯುದಿತ abhi-udita. For ಹೇಳಿದುದು read ಹೇಳಿದುದು.

ಅಮ್ am. For See ಅಮ್ಪ read See ಅಮ್ಪ 1.

ಅಮ ama. For ಮಾ 4 read ಮಾ 3.

ಅಮರೆ amarē. Dele ಅವರೆ.

ಅಮರ್ತು amarē. For ಅಮರ್ತು ನಿನ್ನಂ read ಅಮರ್ತು ನಿನ್ನಂ, and for ಚನ್ನಕಿಯನ್ read ಚನ್ನಕಿಯನ್.

ಅಮಿಕು amiku. For (My) read (My.).

ಅಮುಷ್ಯಾಯಾ amushya-ayana read amushya-ayana.

ಅಮ್ಮ ambu. 1. For ಮಾಣ್ಣಿ ಇರದೆ read ಮಾಣ್ಣಿ ಇರದೆ.

ಅಮ್ಮ ambu. 1. For ಮಾಣ್ಣಿ ಇರದೆ read ಮಾಣ್ಣಿ ಇರದೆ.

ಅಮ್ಮ ammu. Add No. 1 ; and dele the half paranthesis after Bh. 8, 22, 42.

ಅಯ್ಯಲ್ aykil. For ಅಯ್ಯಲ್ಗಳಂ read ಅಯ್ಯಲ್ಗಳಂ.

ಅಯ್ದ aydu. 2. For ಅಯ್ದಿಲ್ಲಿ read ಅಯ್ದಿಲ್ಲಿ.

ಅರ ara. 2. For ಅರೆ 8 read ಅರೆ 7.

ಅರಿ ari. 1. Dele = ಹರಿ.

ಅರಿ ari. 2. For ಅರಿಯೊಯ್. -ಹೊಯ್ಣು read ಅರಿಯೊಯ್. -ಹೊಯ್ಣು.

ಅರಿ ari. 5. For ಹರಿ read ಹರಿ 1.

ಅರಿವೆ arivē. Dele it.

ಅರಿಸು arisu. 3. For ಹರಿನು read ಹರಿನು 2.

ಅರೆ arē. 2. For ತುಣ್ಣಾ ಕತ್ತರಿಸಿ read ತುಣ್ಣಾ ಕತ್ತರಿಸಿ.

ಅದ್ ಅ. 1. For ಕದಿದನಲ್ಲಿ read ಕದಿದನಲ್ಲಿ.

ಅದಿಕ ಅ. 2. For ಹದಿಕೆ read ಹದಿಕೆ 2.

ಅದಿಕ ಅ. 1. For ಅದಿಕೆಕಾದ read ಅದಿಕೆಕಾದ.

ಅದ್ ಅ. 2. Change the No. 2 into No. 3 (on account of ಅದ 2 in Additions), and for ಹದಾ read ಹದಾ 1.

ಅದಿಕೆ arikē. 1. For J. 26, 57 read J. 26, 67.

ಅರ್ಬಿ arbi. Dele the meaning given, and read: A remaining, i. e. constant, descent of water, a waterfall (ಉದಾಹರಣೆ Smḍ. II; T. ಅರು, Tu. ಅರ್ಬಿ). See ಪೇರರ್ಬಿ.

ಅಲ್ al. 1. For That place, that direction read Place, direction, and for that state read state.

ಅಲ ala. 3. Dele or ಗಣಿಸು?, and dele or ಗಣಿಸು?

ಅಲರು alaru. 2. For ಬಿಲುಗಾರ read ಬಿಲುಗಾರ.

ಅಲುಗು alugu. 1. For (ಎಲಗು?) read (ಎಲಗು).

ಅಲ್ಲಿ. For alli. = ಅಲಿ 2, etc. Locative of ಅಲಿ 1 read: 212-211-112, = ಅಲಿ 2, etc. , and for in read In.

ಅಲ್ಲೋಲ allōla. Dele the full stop after ಅಗಿತ್ತು.

ಅವಣಿಸು avaniṣu. Put it in small type.

ಅವತಾರ ava-tāra. For ಅದಿವ್ಯ ಪರ್ವೇಂದ್ರಾ ವತಾರ read ಅದಿವ್ಯ ಪರ್ವೇಂದ್ರಾ ವತಾರ.

ಅವನಿಪತಿ avani-pati. For ಪವನಿಪ read ಅವನಿಪ.

ಅವರೋಧನ ava-rōdhana. For 3, read 2, .

ಅವು avu. 4. For ನುಂಗುವವನು ಒಳವ ದಧಿಯೇ ಮಹಾಮುಕ್ತಂಗಂ? (292) it is preferable to read ನುಂಗುವವನು ಒಳವ ಉದಧಿಯೇ ಮಹಾಮುಕ್ತಂಗಂ? (292).

ಅಷ್ಟಾದಶಾಶಿ ashtādaśa-jāti. For ಗಂಗದಿವಾರ read ಗಂಗದಿವಾರ.

ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ ashtādaśa-pradhāna. For ಅನ್ನಸಿತ read ಅನ್ನಸಿತ.

ಅಸಿ asi. 5. For ಹಸಿ read ಹಸಿ 2.

ಅಸಿಪರ್ಣಿ asi-parṇi. Dele perhaps = ಪಾರಿ, and put instead: ; see ಗೋನು.

ಅಸುರ್ asur. 2. For ಉಸರು read ಉಸರು.

ಅಹ aha. For ಏದು ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ read ಏದು ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ.

ಅಳ್ al. 4. For (ವಳ್ 2) read (ವಳ್).

ಅಳಿ alē. 3. For See ಕಟ್ಟಿಕೆ 8. ಕಟ್ಟು 5 read See ಕಟ್ಟಿಕೆ 2 8. ಕಟ್ಟು 1.

ಅಳಿ alikē. Dele the comma after ಅಲಿಂಗನ.

ಅಲಿ ali. 2. Dele (J. 13, 24).

ಅಲಿ aliku. 1. Dele the dash before ಲಿ.

ಅ ಳಿ. 4. For ಪಲ್ಲಿ ಬನು ವ read ಪಲ್ಲಿ ಬನು ವ.

ಅಕರ್ಷಾ ā-karsha. Under No. 6 for ವೈತಕ read ವೈತಕ.

ಅಕೆ ākē. 1. For ಘುಲ್ಲುಲ್ಲಿನೆ read ಗುಲ್ಲುಲ್ಲಿನೆ.

ಅಗು āgu. 1. At the bottom of p. 146, first column, for ಅಂಗದಲಾ ಗರಿ read ಅಂಗದಲಾ ಗರಿ.

ಅಗುಹ āguha. For ಹನು read ಹನು.

ಅಟಿಕೆ āṭikē. Dele ದಮ್ಮಟಿಕೆ.

ಅತ್ಯ ātma. Last line of the bottom, for ಪವಿತ read ಪವಿತ.

ಅದಾನು ādānu. For ā-dānu read ādānu.

ಅಧಾರ ādhāra. For Mr. 4, 16 read Mr. 416.

ಅನ್ತೆಗ āntēga. For ಹಸ್ತಿಕೇರ read ಹಸ್ತಿಕೇರ.

ಅಯುರ್ವಿದ್ āyus-vriddhi. Read = ಅಯುರ್ವರ್ಧನ.

ಅರೆ ārē. 3. For ಪಾರೆ read ಪಾರೆ 2.

ಅದ್ ಅ. 2. For ಇರಲಾರದು read ಇರಲಾರದು.

ಅದು ādu. 5. For ಹಾದು read ಹಾದು 1.

ಅರ್ತ ārta. At the head of p. 167 for ಅರ್ತ read ಅರ್ತ.

ಅಲ āla. 1. For ಅಲಿ 1 read ಅಲಿ 1.

ಅಲ āla. 2. No. 3 for large extensive read large, extensive.

ಅಲಿಸು ālisu. For ಅರ್ಥದಿನೆ read ಅರ್ಥದಿನೆ.

ಅಲಿ āli. 1. For ಅಲಿ 2 read ಅಲಿ 1.

ಅಲಿ āli. 4. For ಹಲ್ಲಿ read ಹಲ್ಲಿ 1.

ಅಲಿ āli. 6. For ಹಾಲಿ read ಹಾಲಿ 2.

ಅವರಿ āvari. For = ಅವರಿ, etc. read = ಅವರಿ 2. Covering, enclosing. See ನಿಲಾವರಿ.

ಅವರಿಕೆ āvarikē. Add No. 1, and for ಅವರಿ, etc. read ಅವರಿ, etc.

ಅವರಿಗೆ āvigē. For ಹಾವಗೆ read ಹಾವಗೆ 1.

ಅನೇಕಿ. For &-v&iki read &-v&iki.

ಅಸು &su. 4. For ಹಾಸು read ಹಾಸು 1.

ಅಸು &su. 5. For ಹಾಸು read ಹಾಸು 2.

ಅಸ್ಥಾಲ್ಯ &sthaulya. For ಸೆಡೆ read ಸೆಡೆ 1.

ಅಹಾರ &-h&ra. For ಕೊಣು ಕೊಣ್ಣು read ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು.

ಅಹಾರಿಸು &h&risu. Dele it.

ಅಳೆ &lu4-&3. For ಹಾಳೆ read ಹಾಳೆ 2.

ಇಂ im. 4. For ಸಂ ಮುಂಚದಯ್ read ಸೀಂ ಮುಂಚದಯ್, and for ದ 2, ರ 2, etc. read ದ 2, ರ 2, etc.

ಇಕ್ ik. At the bottom for ಅರಿನ read ಅರಿನ್.

ಇಕ್ಕರಿಸು ikkarisu. 2. For ಸಿರಿತು read ಸಿರಿತು.

ಇಕ್ಕು ikku. 2. At the bottom, for ಮದದಿನ read ಮದದಿನ್.

ಇಂಗು ingu. 1. For ಹಂಗು read ಹಂಗು 2.

ಇಡಿ idi. 1. Dele J. 15, 9.

ಇದ್ದಲ್ iddal. For ಚಾರುಚನ್ನೋತ್ತಲ read ಚಾರುಚನ್ನೋಪಲ.

ಇನ್ಮಾ 1. For im4-t&3 read im4-t&3.

ಇನ್ದವು indavu. For ನಿತ್ಯದಿನವು read ನಿತ್ಯದಿನವು.

ಇಪ್ಪೆ ipp&. 1. For ಹಪ್ಪೆ read ಹಪ್ಪೆ 2.

ಇಮ್ im. 1. For twice read twice.

ಇರ್ ir. 1. For ಪ್ರೀತಿಯನ read ಪ್ರೀತಿಯನ್, and for Cf. ಇದು read Cf. ಇದು 1.

ಇರುಳ್ irul. For ಇರುಳತನ (ಸ. ಇರುಳಾಳು) read ಇರುಳತನ.

ಇಸು isu. 2. Dele only in P.

ಈಚಲ್ &al. 1. For Cf. ಈದ read Cf. ಈದ.

ಈನ್ in. 2. After ಈನ್ನೋಳ್ for (Smd. 214, 143, or ಇನ್ನೋಳ್) read (Smd. 214, or ಇನ್ನೋಳ್), and after ಈನ್ನೋಳ್ for (Smd. 214, 143, or ಇನ್ನೋಳ್) read (Smd. 214, or ಇನ್ನೋಳ್).

ಈರ್ ir. 1. ಸ. ಈರಾಡು, for ಅನ read ಅನ್.

ಈರ್ತಿಗೆ For ilig&. read ilig&.

ಉಗಿ ugi. 8. For ಉಗ read ಉಗ 1.

ಉಚ್ಚಣ್ಣ ud-&nd&. For ಎದಿಗಟ್ಟಿ read ಎದಿಗಟ್ಟಿ.

ಉಡಗು u&agu. 1. For ಹುಡುಗು read ಹುಡುಗು 2.

ಉಡಿ u&i. 1. For ಮುದಾ? read of. ಮುದಾ? 1 & 8 with ಮೋಟನ.

ಉಣಿಸಿಗ unisiga. For ಅಮದುಣಿಸಿಗ read ಅಮದುಣಿಸಿಗ.

ಉಕ್ಕಲ utkali. For ಮೆರೋಲು read ಮೆರೋಲು.

ಉದ್ದ udda. ಸ. ಉದ್ದತೆ for ಉನ್ನತೆ read ಉನ್ನತೆ.

ಉದ್ದತ್ತು uddittu. For ಉದಿತು read ಉದಿತು.

ಉನ್ನವಕರ (p. 229 above). For it read ಉನ್ನವಕರ.

ಉನ್ನತ ud-nata. For ಉನ್ನತದ read ಉನ್ನತದ.

ಉನ್ನದ್ಧ ud-naddha. For ಸಮುನ್ನದ್ಧ read ಸಮುನ್ನದ್ಧ.

ಉಪ್ಪಯಣ appayana. For ಉತ್ತಯಣ? read ಉತ್ತಯಣ, and dele the sign of interrogation before ನಿಯಾಣ.

ಉಪ್ಪರ uppara. After ಉಪ್ಪರಗುಡಿ dele -ಕುಡಿ.

ಉಪ್ಪು uppu. 1. For ಉಪ್ಪುಪು read ಉಪ್ಪುಪು.

ಉಬ್ಬುಟಿ ubbu2-&3. Add No. 1.

ಉಬ್ಬಲು ubbalu. For ಗುಯ್ read ಗುಯ್, and for ಹುಯ್ read ಹುಯ್ 1.

ಉರಕು uraku. Dele Itch.

ಉರ್ಬು urbu. 3. For ಉಬ್ಬುಟಿ read ಉಬ್ಬುಟಿ 1.

ಉರ್ವಿನಂ urvinam. Put it before ಉರ್ವ.

ಉಸಕು usaku. Put it before ಉಸಕ್ಕು.

ಉಲಿತೆ ulat&. Put it before ಉಲಿದು.

ಉಲಿಗ uliga. 1. For ದಬ್ಬಿದಗ read ದಬ್ಬಿದಗ.

ಉಲೆ ಲಿಕ&. 2. For ಲಯರ್ read ಲಯ್.

ಉಲೆ ಲಿಕ&. 2. For ಉಲೆ 4 read ಉಲೆ 3.

ಉರ್ ಲಿ. For ಕಮಲರ್ ಇದ್ದ ಉರ್ಗಿಣ್ಣೆ read ಕಮಲರ್ ಇದ್ದ ಉರ್ಗಿಣ್ಣೆ.

ಉರು ಲಿರು. Second column at the top, for ಸ್ವಲ್ಪ ಲಿರು read ಸ್ವಲ್ಪ ಲಿರು.

ಉರ್ ಲಿ. For ರುಕ್ಕು 1 read ರುಕ್ಕು.

ಉರ್ ಲಿ. For ರುಕ್ಕು 1 read ರುಕ್ಕು. Put all in large type.

ಉರ್ ಲಿ. For ಯಕ್ಕು No. 3 read ಯಕ್ಕು No. 2.

ಉರ್ ಲಿ. For ಯಕ್ಕು No. 2 read ಯಕ್ಕು No. 1.

ಉರ್ ಲಿ. For ರೇಗು 6 read ರೇಗು 2.

ಉರ್ ಲಿ. For ಎತ್ತರದವು read ಎತ್ತರದವು.

ಉರ್ ಲಿ. For ಹೆಚ್ಚು read ಹೆಚ್ಚು 1.

ಉರ್ ಲಿ. For ಹೆಚ್ಚು read ಹೆಚ್ಚು 2.

ಉರ್ ಲಿ. For ಯಜ್ಞ read ಯಜ್ಞ.

ಉರ್ ಲಿ. For ಹೆಚ್ಚು read ಹೆಚ್ಚು 2.

ಉರ್ ಲಿ. 1. ಸ. ಎದವಾ? for ಎದವಾ? read ಎದವಾ?.

ಉರ್ ಲಿ. 2. For ಹೆದ read ಹೆದ 1.

ಉರ್ ಲಿ. 2. For ಹೆದ read ಹೆದ 1.

ಉರ್ ಲಿ. For ಹೆದ read ಹೆದ 1.

ಉರ್ ಲಿ. 1. For ಎರೆಯುಕ್ಕುಮಾನು read ಎರೆಯುಕ್ಕುಮಾನು, and for ಅಡಂಗವಾಯು read ಅಡಂಗವಾಯು.

ಉರ್ ಲಿ. 4. For ಎದವರ್ಗ read ಎದವರ್ಗ.

ಉರ್ ಲಿ. 5. For ಹೆದ read ಹೆದ 2.

ಉರ್ ಲಿ. For ದಿನವಿಮುವಿನಗಮ್ read ದಿನವಿಮುವಿನಗಮ್.

ಉರ್ ಲಿ. 2. For ಪುಟ 2 read ಪುಟ 1.

ಉರ್ ಲಿ. 1. For ಹೆದ read ಹೆದ 2.

ಉರ್ ಲಿ. For ಹೆದ read ಹೆದ 2.

ಉರ್ ಲಿ. For ಎಳೆನೀರ್ಗಮ್ read ಎಳೆನೀರ್ಗಮ್.

ಉರ್ ಲಿ. 2. For ಎಳೆನೀರ್ಗಮ್. A delicate bed read ಎಳೆನೀರ್ಗಮ್ (or ಎಳೆನೀರ್ಗಮ್). A delicate, very small tree.

ಉರ್ ಲಿ. For Bh. 4, 4, 39 read Bh. 4, 4, 39.

ಉರ್ ಲಿ. For it read ಉರ್ ಲಿ.

ಉರ್ ಲಿ. In page 293 for it read ಉರ್ ಲಿ.

ಉರ್ ಲಿ. For Abh. 10, 209 read Abh. P. 10, 209.

ಉರ್ ಲಿ. 1. Read Bp. 31, 10; 42, 2, and dele 12, 44, 32; 45; 87, 42; 61, 37, and ಸ. ಎದವಾ? dele 5, 6.

ಉರ್ ಲಿ. 1. After See Bp. 16, 29 dele 18, 62, and 10 sum.

ಉರ್ ಲಿ. For (fr. ಇಂಗು) read (fr. ಇಂಗು).

ಉರ್ ಲಿ. For (= ಎಲವಾಯು) read (= ಎಲವಾಯು).

ಉರ್ ಲಿ. 5. Dele (ಒನ್ನ).

ಉರ್ ಲಿ. Dele ಒಟ್ಟು, and for (ಒಟ್ಟು) read (ಒಟ್ಟು).

ಒಟ್ಟೆ ಫಿಲ. Dele ಫಿಲ.

ಒಟ್ಟೆಲ್ ಒಟ್ಟೆಲ್. 1. Dele it.

ಒಟ್ಟೆಲ್ ಒಟ್ಟೆಲ್. 2. Dele the No. 2, and after Sm. 54 put ; after Mr. 350.

ಒಡೆ ಒಡೆ. 1. a. ಒಡೆ ಹುಟ್ಟು 1 for ತನ್ನೆಯ ಒಡೆ ಹುಟ್ಟಿದವನು read ತನ್ನೆಯ ಒಡೆ ಹುಟ್ಟಿದವನು.

ಒಡೆ ಒಡೆ. 1. For ಹಿಡ್ಡನ್ ಒಡೆ ಎಕ್ಕಲಂ read ಹಿಡ್ಡನ್ ಒಡೆ ಎಕ್ಕಲಂ.

ಒಡರು ಒಡರು. 1. Put a semicolon after which is suddenly pulled.

ಒಡ್ಡಿಕೆ ಒಡ್ಡಿಕೆ. For ಹೊಡ್ಡಿಕೆ read ಹೊಡ್ಡಿಕೆ.

ಒಂಡು ಒಂಡು. 2. a. ಒಂಡುಗು for ಹನ್ನ ಸೂರ್ಯರ್ಕನ್ read ಹನ್ನ ಸೂರ್ಯರ್ಕನ್. — a. ಒಂಡುನೊನ್ನು. For ಒಂಡುನೊನ್ನು read ಒಂಡುನೊನ್ನು.

ಒಪ್ಪೆ ಒಪ್ಪೆ. For ಒಪ್ಪಂಗುನ್ನು. -o-ಕುನ್ನು read ಒಪ್ಪಂಗುನ್ನು. -o-ಕುನ್ನು.

ಒಪ್ಪು ಒಪ್ಪು. 1. For ಧಾಸುತರ read ಧಾಸುತರ.

ಒಯಿ ಒಯಿ. 2. For ಹೊಯಿ read ಹೊಯಿ.

ಒರಸು ಒರಸು. 2. Put ಸೆನ್ನು Sm. 51 in the following parenthesis after 8s.

ಒರ್ವೆ ಒರ್ವೆ. For ಲಕ್ಷೀತನಮ್ಮ read ಲಕ್ಷೀತನಮ್ಮ.

ಒಲೆ ಒಲೆ. 1. For ಒಲೆ 1 read ಒಲೆ.

ಒಸಿ ಒಸಿ. For ವಸಿ read ವಸಿ.

ಒಳ ಒಳ. 1. At the bottom for ಕುನ್ನು ಎಕೆ read ಕುನ್ನು ಎಕೆ.

ಒಳಿದು ಒಳಿದು. Put it after ಒಳಿತು.

ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆ. 2. For ಹೊಳ್ಳೆ read ಹೊಳ್ಳೆ.

ಒ ರ. 3. For ಇನೆ ಕೋಣೆ read ಇನೆ ಕೋಣೆ.

ಒಲಗ ಒಲಗ. 1. For ಒಲಗಂ ಪರಿ read ಒಲಗಂ ಪರಿ.

ಕಕ್ಕು kaku. 1. For ಕಕ್ಕದದ. -ತದ'3 read ಕಕ್ಕದದ. -ತದ'4.

ಕಟಾಕ್ಷೆ katāksa. For ಕಟಾಕ್ಷ read ಕಟಾಕ್ಷ.

ಕಟ್ಟಿಸು kattiisu. The meanings in small type are to appear in large type.

ಕಡಮೆ kadame. On page 342 for ಮುದಿತನದಿನ read ಮುದಿತನದಿನ.

ಕಡು kadu. 1. For ಕೊಡಿ 1 read ಕೊಡಿ.

ಕಡೆಯ kadēya. Dele the comma after ಹಂಸಕ.

ಕಡ್ಲೆ kadlē. For ಕಡ್ಲೆ ತಿನು read ಕಡ್ಲೆ ತಿನು.

ಕಣೆ kana. 3. Dele ಜಂ, ಜಣ.

ಕಣೆ kani. 5. For ವರುಸದ read ವರುಸದ.

ಕಣೆನು kanisu. Dele ಕಿಸುಗಣಿಸು.

ಕಣ್ಣೆ kaṇṭha. For ಕಣ್ಣೆ read ಕಣ್ಣೆ.

ಕಣ್ಣಿಕೆ kaṇṭhikē. For ಒನ್ನು ಸರಮ್ read ಒನ್ನು ಸರಮ್.

ಕಣ್ಣು kaṇṇu. For ಗಣ್ಣುಗೊಮ್ಮೆ read ಕಣ್ಣುಗೊಮ್ಮೆ, and (s. ಕಣ್ಣುಪಟ್ಟು) for ಅಲೆಯ read alley.

ಕಡ್ kad. For ಕಣ್ಣಾದೆ read ಕಣ್ಣಾದೆ.

ಕಡಪು kadapu. Dele ಗವದೆ?

ಕಡಮ್ಮ kadamba. For ಕಡಮ್ಮ read ಕಡಮ್ಮ.

ಕನಸು kanasu. For ಮುರುವ read ಮುರುವ, and dele (sees in his dream).

ಕನ್ನಡಿ kannadi. Dele ಮೂಗು.

ಕಪಾಲಿಕೆ kapālikē. For ಕಪಾಲ read ಕಪಾಲ.

ಕಮ್ಮ kambli. For the guava tree read the tree Gardenia gummifera.

ಕರ kara. 1. For ಅಯೆ read ಅಯೆ.

ಕರಣೆ karaṇa. 2. For ಸಾವಧ್ಯ read ಸಾವಧ್ಯ.

ಕರಿ kari. 3. Put ಕರಿಯ ತಿಗಡೆ after ಕರಿಯ ಚರಗೆ.

ಕರು karu. 3. Dele it.

ಕರುತ್ತು karuttu. Dele it.

ಕರೆ karē. 1. On page 376 for ಒ ಎನ್ನು read ಒ ಎನ್ನು.

ಕರೈ karē. 3. For ಹೈಯ read ಹೈಯಂಗವೇನ, and for ಬಿಸಿ ಲ್ಲದ read ಬಿಸಿಲ್ಲದ.

ಕರ್ಕು karku. 2. For ಕರಕು 1 read ಕರಕು.

ಕರ್ಕಿ. For karki read karōi.

ಕರ್ಪುರ karpūra. Read: A kind of aromatic pañcē.

ಕಲಭೆ kalabha. For ಪಲ್ಲ ಮದಾ read ಪಲ್ಲಮದಾ.

ಕಷ್ಠೆ kaṣṭha. For 5, read 8, .

ಕಳೆಜೆ kaḷija. Put it after ಕಳೆದು.

ಕಳ್ಳೆ kaḷḷa. 1. For ಸೇನ read ಸೇನ, and a. ಕಳ್ಳದಾ, for ದದಿದುದಿ read ದದಿದುದಿ.

ಕಲಿಲ್ kalal. 3. For ಕದಿಬದಿನೆ read ಕದಿಬದಿನೆ.

ಕಾ ಕಾ. 2. For etc. read etc.

ಕಾಗಿ ಕಾಗಿ. a. ಕಾಗಿನೆದಕೆ, for ಫೂಮಿಜಮ್ಮಿಕೆ read ಫೂಮಿಜಮ್ಮಿಕೆ.

ಕಾಟೆ kāṭa. 4. Dele = ಕೇರ, etc.; and read: Just then, afterwards (8. Mhr.; Tē. ಕಾಡೆ, at, near, by; cf. ಕೇರ, ಕೇಸ).

ಕಾಡಿಗಿ kādigi. For cf. ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಲಗ read cf. ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಲಕ.

ಕಾಡು kādū. 2. a. ಕಾಡೆ ಹೆಸರು for ಮಯ್ಯಕ್ಕ read ಮಯ್ಯಕ್ಕ.

ಕಾಣ್ಣೆ kaṇṇē. Dele the sign of interrogation before ಬಲ್ಲಾ ಕ್ಕನ.

ಕಾರಣೆ kārāṇē. For ಕಾರಣೆ No. 3 read ಕಾರಣೆ 1 No. 3.

ಕಾರಾಗಾರ. For kārā-āgāra read kārā-āgāra.

ಕಾಸು kāsū. 2. For ಕೊಡೆಯಾಲ read ಕೊಡೆಯಾಲ.

ಕಾಯಿ kāyū. 1. Put ಕಾಯಿದಾಡ್ಡ after ಕಾಯಿದಾಡ್ಡ.

ಕಿಟೆ kiṭi. For ಕಟಗುಟ್ಟು read ಕಟಗುಟ್ಟು.

ಕಿತ್ತು kittu. 3. For Tbh. ಜಡಿ 2 read Tbh. ಜಡಿ 3.

ಕಿರಿಕು kiraku. For ಗಿರಿಕು read ಗಿರಿಕು.

ಕಿಲ್ kil. For ಕಿಲೆ 1 & 2 read ಕಿಲೆ.

ಕಿಲಿ kili. Dele (ಲಿಕೆ 2).

ಕುಂ kum. For ಗು 1, ಗುಂ read ಗು 2, ಗುಂ 1.

ಕುಟ್ಟು kuṭṭu. For ಗುಟ್ಟು, ಗುಂಜ read ಗುಟ್ಟು, ಗುಂಜ.

ಕುಡಿ kuḍi. 5. Dele 2, a flag, a banner (Tu., T., M., Tē. ಕೊಡಿ; see ಉಪ್ಪರಗುಡಿ, ಮೇಲುಗುಡಿ).

ಕುಣಿಕೆ kuṇikē. For ಗುಣಿಕೆ 1 read ಗುಣಿಕೆ.

ಕುಣ್ಣೆ kuṇṇi. Dele See Prv. a. ಮನೆ.

ಕುತಪ kutapa. For ವೃತಪೇನ read ವೃತಪೇನ.

ಕುಪ್ಪು kuppu. 3. For ಗುಪ್ಪು read ಗುಪ್ಪು.

ಕುಲ್ಲಾ kullā. For ಮುಲ್ಲಾ read ಮುಲ್ಲಾ.

ಕುವರ kuvara. 2. For ಕುವರು read ಕುರು2,
ಕುಸುರಿ kusuri. For ಅಂಜಿ 1 read ಅಂಜಿ.
ಕೂಗುರಿ kūguri. For ಕೂಗುರಿ ಅವರಿಗಳು read ಕೂಗುರಿ ಅವರಿಗಳು.
ಕೂಜು kūju. 1. For ಸುಜು 1 read (ಸುಜು 1).
ಕೂಸು kūsu. For ಕಾಸು ಹೇಲದು read ಕಾಸು ಹೋಲದು.
ಕೆಡೆ kēḍē. 1. For ನಿರ್ಜಲದ ಹನಿಗಳೆ read ನಿರ್ಜಲದ ಹನಿಗಳೆ.
ಕೆಯ್ kēy. 3. Put ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ before ಕೆಯ್ಯರ್.
ಕೆಯ್ kēy. 4. For (ಸಯ್) read (ಸಯ್ 1).
ಕೆಳೆ kēḷē. Dele the sign of interrogation in the parenthesis.
ಕೊಡಲಿ kōḍali. For ಗೊ ಕೊಡಲಿ read ಗೊಕ್ಕೊಡಲಿ.
ಕೊಡೆ kōḍē. 1. For ಕಾಸು ಇದರಿ read ಕಾಸು ಇದ್ದರಿ.
ಕೊರಕಂಜಿ. For (kōra.) read (kōra-).
ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ kōlisuvikē. Dele ಸಿದ್ಧವೆ.
ಕೊಲಿಕು kōlaku. — ಕೊಡಿಕುಮಂಡಲ. For Dubois read Daboia.
ಕೋಲಿಯ kōru. 2. Dele (=ಕೂಲು), and dele also ಕಾಲ್ಕೋಲಿಯ, ಮುಕ್ಕೋಲಿಯ.
ಕೋಲಿ ಕೋಲಿ. For = ಕೋಲಿ read = ಕೋಲಿ.
ಕ್ಷಮೆ kshamē. For ಸುಮಾರಿ read ಸುಧಾರಿ.
ಕ್ಷೇರಿಕೆ kshirikē. For ಕಾಲಿಕಾಯಿಚಟ್ಟು read ಕಾಲಿ 2.
ಗಜೆಗ gajjiga. Read ಗಜೆಗ gajjiga.
ಗಜ್ಜು gajju. For = ಸೊಜ್ಜು read (= ಸೊಜ್ಜಿ).
ಗಣ್ಣು gaṇṇu. Put ಗಣ್ಣುಗಿಡ before ಗಣ್ಣುಗುಟ್ಟು ಪಕ್ಕಿ.
ಗಡು gadu. For ಸುಡುವು read ಸುಡುವು.
ಗಲಿ galā. 1. Put ಗದಗಲಿ after ಗದಗಲಿ.
ಗಲಿ ಗಲಿ. Put ಗದಿವದ after ಗದಿಗೂಸಾದು.
ಗಾಂಗೆಯ ಗಾಂಗೆಯ. s. No. 6, for ಹಿರಣ್ಯ read ಹಿರಣ್ಯ.
ಗಾಸ gāsa. For ಮನೆ read ಮನೆ.
ಗೀಳು gīlu. 2. For ಸೀಳು read ಸೀಳು 1.
ಗುಚ್ಚು guṇṇu. For ಚುಚ್ಚು 3 read ಚುಚ್ಚು 4.
ಗುಡ್ಡ guḍḍu-33. 1. For ಬಿಡು read ಬಿಡು.
ಗುತ್ಸಕ gutsaka. For ಗುಡಕ read ಗುಡಕ.
ಗುಲ್ gul. For ಗುಲ್ಲುಣಿ read ಗುಲ್ಲುಣಿ.
ಗೊಡ ಗೊಡ. For ಗೊಡ ಗೊಡ ಎನ್ನು read ಗೊಡ ಗೊಡ. rep.
ಗೊಡ್ಡು gōḍḍu. For Albissia read Albissia.
ಗ್ರಹಣಿ grahaṇi. Dele or small-pox, or a sort of insanity.
ಘಣ್ಣಿ ghaṇṇi. For ಘಣ್ಣಿ read ಘಣ್ಣಿ.
ಘನ ghana. For ಸಾಧ್ಯ Mr.; 510 read ಸಾಧ್ಯ Mr. 510. -
ಘೋಟಾಘೋಟ ghoṭa-ghoṭa. For house read horse.
ಚಚ್ಚು cācchu. For ಸದಿ read ಸದಿ 1.
ಚಣ್ಣು cāṇṇu. 1. For see T. 33 read see T. s. 33.
ಚಂದ chanda. 3. Put a comma after ಫಣ್ಣಿ.
ಚಮತ್ಕರಿಸು cāmat-karisu. For To be astonished read to grow wonderful; to cause surprise.
ಚರ್ಮಣ cārmaṇa. For ವಾಣಿ, read ವಾಣಿ.
ಚಲದಿ cāladi. Dele = ಸಲದಿ.

ಚಲಮೆ cālamē. Put it before ಚಲಮೆ, and for cf. 2.
ಚಲಿಸು cālisu. Dele = ಚಲಿಸು.
ಚಲ್ಲಿ cāli. For ಝಲ್ಲಿ read ಝಲ್ಲಿ.
ಚವ cāvu. 2. Read = ಸಬ 2, ಸಬ್ಬ, ಸಬ್ಬು 1.
ಜಾಚು cācu. For cf. ಸಯ್ read cf. ಸಯ್ 1.
ಜಾಲಕ cālak. Put it before ಜಾಲಕಿ.
ಜಿಕ್ಕ cikka. Dele cf. ಜಿಕ್ಕು 3.
ಜಿಂಜಿ cīnci. For ಜಿಂಜಿ 2 read ಜಿಂಜಿ.
ಜಿದಕು cīdaku. 1. For ಜಿದಕು 1 read ಜಿದಕು 1.
ಜಿದಕು cīdaku. 2. For ಜಿದಕು 2 read ಜಿದಕು 2.
ಜುಜುಂದರಿ cūcundari. For ಝಜ್ಜುಂದರಿ read ಝಜ್ಜುಂದರಿ.
ಜುಜುಂದರಿ cūcundari. Put a comma after ಜಿಂಜಿ.
ಜಿಟ್ಟು cēṭṭu. 1. Dele ಕಾಲಿಕಾಯಿ, and for ವಾಣಿ - read ವಾಣಿ.
ಜಿಯ cēy. 2. For ಸಯ್ read ಸಯ್ 1.
ಜಿರಿ cīhāri. Put it after ಝಲಮೆ.
ಜಿಂಘಾನಿ jaṅghā-anila. Dele it.
ಜಿಡಿತ jadita. Put it in big type.
ಜಿಡ್ಡ jādḍu. 2. For ಜಿಡ್ಡ 4 read ಜಿಡ್ಡ 3.
ಜಿಪೆ japē. For ಜಿಪೆ read ಜಿಪೆ 1.
ಜಿರಠ jarāṭha. For ಹದಿವಾದುದು read ಹದಿವಾದುದು.
ಜಿರಡು jarāḍu. For ಜಾಣ read ಜಾಣ.
ಜಿರಹೆ jarāha. For ಜಿರಹೆ read ಜಿರಹೆ.
ಜಿಲಕುಲನ jala-kshāṇa. For To wash or cleanse read Washing or cleansing.
ಜಿವಳಿ javāli. For ಸವಡಿ read ಸವಡಿ 1.
ಜಿವಳವಡೆ. For it read ಜಿವಳವಡೆ.
ಜಿವಣಿ javvāni. Dele See ಜಿವಣಿ.
ಜಿಗಿಲ್ jigil. 2. For ಕೀಲಕ read ಕೀಲಕ.
ಜುಮ್ jum. For ಜುಮ್ read ಜುಮ್, and for (ಜಿಂಜಿ) read (ಜಿಂಜಿ 2).
ಜುರು juru. Dele ಜುರು ಜುರು.
ಜುಲಮಾನ julamāna. For ಜುಲಮಾನ read ಜುಲಮಾನ.
ಜಿಮ್ಮಳಿ jēmbhāli. For ಜಿಮ್ಮಳಿ read ಜಿಮ್ಮಳಿ.
ಜಿಲಿ jēḷi. For (ಜಿಲಿ (G.)) read (ಜಿಲಿ (G.)).
ಜೀನ್ jēn. For cf. ಸೀ read cf. ಸೀ 1.
ಜೋಬು jōba. For ಸುಪ್ಪು read (ಸುಪ್ಪು).
ಜೋಸರಗಿ jōsaragiti. For ಜೋಸರಗಿ read ಜೋಸರಗಿ.
ಝಲಮೆ jhālammeṇē. For = ಝಲಮೆ read = ಝಲಮೆ.
ಝವಿಕೆ zhāvikē. Put it after ಝವಿ.
ಝಬ್ಬೆ zhābbanē. For = (ಝಬ್ಬೆ) read (= ಝಬ್ಬೆ).
ತಗುಣೆ taguṇē. For ನಮ್ಬು ವದು read ನಮ್ಬು ವದು.
ತಗ್ಗಿಣಿ taggaṇi. For ತಗರ್ಣಿ read ತಗರ್ಣಿ.
ತಡೆ tadā. 1. For see 2. ಝ 2 read see 2. ಝ 1.
ತಗ್ಗಿಣಿ taggaṇi. For (cf. ದಿವಳಿ) read (cf. ದಿವಳಿ).
ತಗ್ಗಿಣಿ taggaṇi. For ಮುಗೋಣಿ read ಮುಗೋಣಿ.
ತತ್ತಿ tat-tara. After (Grj. 6, 3) put . —
ತದೆ tadē. For ಸದಿ read ಸದಿ 1.

ತನಿ tani. 2. For ತನಿ ಸೋಂಕು (or -ಸೊಂಕು) read ತನಿ ಸೊಂಕು.
 ತನ್ದು tandu. 1. For ತರು read ತರು 1.
 ತನ್ನೆ tandē. For ತನ್ನೆವಾದಿ read ತನ್ನೆವಾದಿ.
 ತನ್ನೆ tann. For ತನ್ನೆ ಮುನೆ ಉಪ್ಪು read ತನ್ನೆ ಮುನ್ನೆ ಉಪ್ಪು.
 ತರ್ tar. For (ತಾ) read ತಾ 2, and for ಮನನರ್ read ಮನನ್ನರ್.
 ತರ tara. 1. Dele (ತರ).
 ತಲ್ಲಣ tallana. For ತಲ್ಲಣ read ತಲ್ಲಣ.
 ತವೆ tavē. 1. For ಸವೆ read ಸವೆ 2.
 ತಳ talā. 2. For ದಳ 2 read ದಳ 2.
 ತಳೆ talē. 1. For ಬಾನ್ನೊದೊದಳೆ read ಬಾನ್ನೊದೊದಳೆ.
 ತಾಯಿ tāyī. 3. For cf. ಸಾಹ್ read cf. ಸಾಹು 1.
 ತಾಳವಟ್ಟಿ (tāla-varta). Dele Abb. P. 13, after 54.
 ತಾಳ್ವೆ tālvē. For ಸುದಾರಿಕೆ read ಸುಧಾರಿಕೆ, and for ತಾಳ್ವೆ read ತಾಳ್ವೆ 2.
 ತಾಯಿ tāyī. 2. For ಕಡೆದ read ಕಡಿದ.
 ತಿಗುರು tiguru. 1. For ಮೆಯೆ read ಮೆಯ್ಯೆ.
 ತಿರುಗು tirugu. For ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗಿ read ಹೆಂಗಸು ತಿರುಗಿ.
 ತೀರ್ಣ tīrṇa. For ಉತ್ read ಉತ್.
 ತುಯ್ಯುತ tuiyyal. Dele (ದುಯ್ಯುಲು).
 ತುಯಿ tui. 2. For Tē. ದುರದೆ read Tē. ದುರದೆ.
 ತುಯಿ tui. 2. a. ತುಯಿಮುಂದಿ for o. r. -ಮುನೆ read -ಮುನ್ನೆ.
 ತುಯಿಲ್ tuiil. 3. For ದುಡಿ 1 read ದುಡಿ.
 ತೆಳ್ಳಗೆ tēllagē. For ವೇಲನ read ವೇಲನ.
 ತೊಯಿ tōyē. 3. For (ಸಿನ್ನು, ವೈರಣಿ) read (ಸಿನ್ನು, ವೈತರಣಿ).
 ತೊಳ್ಳೆ tōllē. For (ಸೊಳ್ಳೆ) read (ಸೊಳ್ಳೆ 1).
 ತ್ರಾಸ trāsa. For ಕಾನ್ತಿ ಕೆಟ್ಟಲಿ read ಕಾನ್ತಿ ಕೆಟ್ಟಲಿ.
 ದಂತಿ danti. For ಕರೇ ಉಮ್ಮತ್ತ read ಕರೇ ಉಮ್ಮತ್ತ.
 ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾನ್ತ dākṣhiṇya-vanta. For ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಡಿ read ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಡಿ.
 ದಾರೆ dārē. 1. For ಪ್ರಾಧಾರ read ಪ್ರಾಧಾರ.
 ದಾನಗಿ dāvani. 1. For ಹವಣ read ಹವಣು.
 ದಿಗಿಸು digisu. For ದಿಂಗಿಂಚು read ದಿಂಗಿಂಚು.
 ದುಸನ್ನಾ ನ. For duḥ-santāna read duḥ-sandhāna.
 ದುರದೃಷ್ಟ dur-adṛiṣṭa. For ತುನಿ ಸುರತನ್ಯಾಯದೆ read ತುನಿ ಸುರತ ನ್ಯಾಯದೆ.
 ದೂದನ dūdava. For A go-between, a gossip read A messenger, an envoy.
 ದೇವ dēva. On page 804 at the bottom for ಮುನೆ read ಮುನ್ನೆ.
 ದೊಣ್ಣೆ dōṇṇē. For ತೊಣ್ಣೆಕೆತ read ತೊಣ್ಣೆಕೆತ.
 ಧನ್ಯ dhanya. Put all the meanings of No. 3 in common type.
 ನಗವಡಿ. For nagṛē-vāḍi read nagṛē-paḍi 1.
 ನಗವಳಿ. For nagṛē-vāḷi read nagṛē-paḷi.
 ನಟ naṭa. For ಲಟ read ಲಟ 1.
 ನಯಿ naru. For Ūt. 45 read Ūt. II, 45.
 ನವಲ್ naval. For ಚನಕ read ಚನ್ನಕ.
 ನಾಗಲೋಕ nāga-lōka. For ನಾಗವಾಸವದ ವರು read ನಾಗವಾಸವದ ವರು.
 ನಿಮಿರ್ತು nimireṭu. For ನಿರ್ಮಿಚದಗೆ read ನಿರ್ಮಿಚದಗೆ.
 ನಿಷ್ಟ ni-sthē. Observe that the numbers are out of order.
 ನೀಡು nīḍu. 2. For Śmd. 291 read Śmd. 391.
 ನೀಯ nīl. For ಬರ್ಕುಡತನೀರ್ಗ read ಬರ್ಕುಡತನೀರ್ಗ.

ನೆನೆಯುವಿಕೆ nēṇēyuvikē. For ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ read ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ.
 ನೆವ nēva. For ಒನ್ನದಿನ್ನು read ಒನ್ನದಿನ್ನು.
 ಪ p. Read: it becomes ಬಿ, e. g. in ಮನಮ್ಬುಗು (3), ಕಣ್ಣಿನಿ, ತಣ್ಣಿದಾರ್ (78), ಅಡುವಳ್ಳಿಲಂ, ಮಂಚುಮ್ಬುದು (204), ಮಾನಮ್ಬುದು (205); and ವ, e. g. in ಬಗೆವುಗು (3), ಎಳೆನೀರ್ವನಲ್, ಎಳೆವೆಪ್ಪ (81), ತಮರೂರ್ಗವೋಗು (82), ಮಂಗಳವಡ್ (207).
 ಪಚ್ಚುಗೆ paṇṇuḡē. For ಹಚ್ಚು 1 read ಹಚ್ಚು 4.
 ಪಚ್ಚೆ paṇṇē. For ಹಚ್ಚೆ read ಹಚ್ಚೆ 1.
 ಪಂಚಸೂನಂಗಲ್ pañca-sūṇaṅgal. Instead of it read: ಪಂಚಸೂನೇಗಲ್ pañca-sūṇēḡal.
 ಪಂಚು paṇṇu. 1. For ಹಂಚು read ಹಂಚು 2.
 ಪಡೀಲಿ paḍīla. For ಪೊಟ್ಟಿ read ಪೊಟ್ಟಿ 2, and for ಹಾಲಿ read ಹಾಲಿ 1.
 ಪಟ್ಟಿ paṭṭi. For ಗೋಸ್ತು read ಘೋಸ್ತು.
 ಪಟ್ಟಿ paṭṭē. 3. For ಮಸಣವಟ್ಟಿ read ಮಸಣವಟ್ಟಿ.
 ಪಡಲಿಗೆ paḍaligē. For it read: ಪಡಲಿಗೆ paḍalagē.
 ಪಣ್ paṇ. 2. For ಹಣ್ಣು read ಹಣ್ಣು 2.
 ಪಣವಧಾತಿ paṇa-vadhāti. For it read: ಪಣವಧಾತಿ paṇa-vadhāti.
 ಪತ್ತಿ paṭṭi. For ಹತ್ತಿ read ಹತ್ತಿ 1.
 ಪತ್ತಿಸು paṭṭisu. 1. Read: = ಹತ್ತಿಸು 1, (ಹಚ್ಚು 1), and for 7 after 92 read 7 after 96; and dele Bp. 1, 85.
 ಪತ್ತು paṭṭu. 1. Dele to take effect, as fire, or fire or light to catch or be kindled, and for ಉ read in.
 ಪತ್ತು paṭṭu. 3. For ಹದಿ read ಹದಿ 4.
 ಪತ್ರವಲ್ಲಿ patra-valli. For ಕೊರಗ್ಗಳಲ್ಲಿ read ಕೊರಗ್ಗಳಲ್ಲಿ.
 ಪದ pada. For ಹದ read ಹದ 1.
 ಪದಿರ್ padir. Dele ಹದಿ.
 ಪದೆ padē. 3. For ಪದವೆಪ್ಪ read ಪದವೆಪ್ಪ.
 ಪದ್ದು paddu. For ಹದ್ದು read ಹದ್ದು 1.
 ಪನ್ನರ್ pandar. For ಹನ್ನರ read ಹನ್ನರ 1.
 ಪರದು paradu. 3. For ಹರದು read ಹರದು 1.
 ಪರಿಯಂಕಾಡಿ. For it read ಪರಿಯಂಕಾಡಿ.
 ಪರಿಸು parisu. 1. For ಹರಿಸು read ಹರಿಸು 2.
 ಪರೇಷ್ಟುಕೆ parēṣṭukē. For ಸೂರಾಳಳು read ಸೂರಾಳಳು.
 ಪರಿ pari. 1. For ಅದಿ 2 read ಅದಿ 3.
 ಪರ್ಯುಪ್ತಿ. For pari-vapṭi read pari-upti.
 ಪಲ್ pal. For ಹಲು read ಹಲು 1.
 ಪಲ್ಲಿ palli. For ಹಲ್ಲಿ read ಹಲ್ಲಿ 1.
 ಪವಿತ್ರ pavitra. For ಸಾದ್ಗುಣ read ಸಾದ್ಗುಣ್ಯ.
 ಪವಿಮೂರ್ತಿ pavi-mūrti. For ಕಾಣೇರಿ read ಕಾಣೇರಿ.
 ಪಶು paśu. For ಹಸ, ಹಸಿವು read ಹಸ 1, ಹಸಿವು.
 ಪಸಿ pasi. 1. For ಹಸಿ 1 read ಹಸಿ 3.
 ಪಸುಗೆ pasu-gē. For Ūpr. 8, after 87; read Ūpr. 8, after 67.
 ಪಟಿ pala. 2. For ಹದಿ read ಹದಿ 1.
 ಪಯಿ pali. 1. For ಹದಿ read ಹದಿ 1, and for upraid read upraid.

ಪಾಂಚಜನ್ಯ pāñcājanya. For 8, read 8, .
 ಪಾತಾಲ pāta-āla. For ಭೋಗವತಿ read ಭೋಗಾವತಿ.
 ಪಾದ pāda. s. ಪಾದಗಾಣಿಕೆ for gurn read guru.
 ಪಾದುಕ pāduka. For ಹಾವುಗೆ read ಹಾವುಗೆ 1.
 ಪಾನೀಯದ್ವಾರ pānīya-dvāra. For ಪಾನೀಯದಾರ read ಪಾನೀಯದಾರ.
 ಪಾಯ್ pāy. 1. For ಹಾಯ್ read ಹಾಯ್ 1.
 ಪಾರಾವತ pāravata. For ಹಾರವಾಣ read ಹಾರವಾಣ 1, dele ಹಾರವಾಣ, and for ಹಾಲುನಾಣ read ಹಾಲುನಾಣ 1.
 ಪಾಯಿ pāru. 1. For ot jump read to jump.
 ಪಾಲೆ pālē. 3. For ಹಲ್ಲೆ read ಹಲ್ಲೆ 1.
 ಪಾನಸ pāvāsē. For ಪಾಣಿ read ಪಾಣಿ 1.
 ಪಿಚ್ಚನಗ piccā-vaniga. For south-eastern read south-western.
 ಪಿಚ್ಚನ piccāhanda. For ಎಚ್ಚನ read ಎಚ್ಚನ.
 ಪಿಂಚು piñcu. For ಹಿಂಚು read ಹಿಂಚು 1.
 ಪಿಂಜು piñju. 1. For (ಹೀಜು 2) read (ಹೀಜು 3).
 ಪಿಡಿ pidī. 2. Read: = ಪಿಡಿ, ಹಿಡಿ 2, ಹಿಡಿ 2, ಹಿಡಿ 1.
 ಪಿನ್ನೆ pindē. For ಮುನೆ read ಮುನ್ನೆ.
 ಪಿಶುನ piśuna. Read: = ಪಿಸುಣ, ಪಿಸುಣ, ಹಿಸುಣ.
 ಪಿಸುಕು pisuku. For ಹಿಡುಕು read ಹಿಡುಕು 1.
 ಪಿಲಿ pili. Dele (see Bh. s. ಹಿಲಿ).
 ಪಿರ್ pir. Read: = ಹೀರ್ 1, ಹೀರು.
 ಪುಗು pugū. 1. For ಪ್ರಮದವನ read ಪ್ರಮದವನ.
 ಪುಟ್ಟಿ putṭi. 3. For ಹುಟ್ಟಿ 1 read ಹುಟ್ಟಿ.
 ಪುರ್ಯ ಪುರ್ಯā. For ಪುರ್ಯಾಕ read ಪುರ್ಯಾಕ.
 ಪುರ್ಯā. For ಕಣ್ಣು ಕಪ್ಪು ಕೊಣ್ಣೆ read ಕಣ್ಣು ಕಪ್ಪು ಕೊಣ್ಣೆ.
 ಪುತ್ರಿಕ putrikē. For ನೃಪಗೆ ನಿನ್ನ read ನೃಪಗೆ ನಿನ್ನ.
 ಪುದುಗಿಸು pudugisu. Dele ಪುದಿಸು, ಪುದಿಸು, ಪುದಿಸು.
 ಪುದುಗು pudugu. For ಹುದುಗು read ಹುದುಗು 1.
 ಪುದುರು puduru. Dele etc.
 ಪುದೆ pudē. For ಹೊದೆ read ಹೊದೆ 2.
 ಪುಯ puy. For ಹುಯ read ಹುಯ 2, for ಹೊಯ read ಹೊಯ 1, and for ಹೊಯ read ಹೊಯ 1.
 ಪುಯ್ಯಲ್ puyyal. 1. For ಪುಯ್ಯಲಿ ಪೋದಂ read ಪುಯ್ಯಲಿ ಪರವಂ.
 ಪುರುಳ್ puruḷ. 1. For ಪುರುಗ್ಗ read ಪುರುಗ್ಗ.
 ಪುಲಿ puli. 1. For ಹುಲಿ read ಹುಲಿ 1.
 ಪುಲಿ pula. 1. For ಹುದು read ಹುದು 1.
 ಪುರ್ಣ pūrṇa. For ಹೂರಣ read ಹೂರಣ 2.
 ಪೆದೆ pēdē. Read: = ಹೆದೆ 1.
 ಪೆಣ pēṇa. Read: = ಹೆಣ 1.
 ಪೆತ್ತು pēttu. Read: = ಹೆತ್ತು 1 and 2.
 ಪೆರೆ pērē. For ಹೆರೆ read ಹೆರೆ 2.
 ಪೆರ ಪೆರ. ಪೆರು. 1. For ಉಪಲಬಿ read ಉಪಲಬಿ.
 ಪೆರ ಪೆರ. Read: = ಹೆರ 2.
 ಪೆರ pēr. 1. For ಹೆಗ read ಹೆಗ 1, and for ಹೆಮ read ಹೆಮ 1.
 ಪೆರ್ಣಗೆ pērēṇge. 1. For ಹೆಣ್ಣಿಗೆ read ಹೆಣ್ಣಿಗೆ 1.
 ಪೊಟ್ಟಿ pōṭṭi. 2. For ಹೊಟ್ಟಿ read ಹೊಟ್ಟಿ 3.
 ಪೊದೆ pōdē. 1. For ಹೊದೆ read ಹೊದೆ 1.

ಪೊತ್ತಿಯ pōttiya. For (ಪೊತ್ತಿ 1?) read (ಪೊತ್ತಿ 1)
 ಪೊತ್ತು pōttu. 4. Read: = ಹೊತ್ತು 5.
 ಪೊದೆ pōdē. 1. For ಹೊದೆ read ಹೊದೆ 1.
 ಪೊದ್ದಿಸು pōddisu. Read: = ಹೊದ್ದಿಸು 1.
 ಪೊನ್ pōn. For ಹೊಮ read ಹೊಮ 1.
 ಪೊಯ್ಲು pōylu. For ಹೊಯಲು read ಹೊಯಲು 2.
 ಪೊರೆ pōrē. 3. For ಪಂಚದ್ವಾರ read ಪಂಚದ್ವಾರ.
 ಪೊರೆ pōra. 2. — ಪೊರಮದು. Add: (The form of ಪೊರಮದು has been only presumed from ಪೊರಮದು 2).
 ಪೊರಿಸು pōrisu. Dele to lade, to load.
 ಪೊಲ್ pōl. 1. Dele ಹೊಲ 1.
 ಪೊಲ pōla. For ಹೊಲ read ಹೊಲ 3.
 ಪೊಲೆ pōlē. Read: = ಹೊಲ.
 ಪೊಲ್ಲ pōlla. Read: = ಹೊಲ್ಲ 1.
 ಪೊಸ pōsa. Read: = ಹೊಸ 1.
 ಪೊಸತು (pōsa-atu). 1. For ಹೊಸದು read ಹೊಸದು 1, and for ಹೊಸು read ಹೊಸು 1.
 ಪೊಳೆ pōlē. 1. Read: = ಹೊಳೆ 1.
 ಪೊಳ್ಳು pōllu. Read: = ಹೊಳ್ಳು 1.
 ಪೋರ್ pōr. 2. Dele ಹೋರು 2.
 ಪೋಲೆ pōlikē. For ಹೋಲಿಕೆ read ಹೋಲಿಕೆ 1.
 ಪೋಲೆ pōligē. Read: = ಹೋಲಿಕೆ 1.
 ಪ್ರಸೇವ pra-sēva. For Nr. 2, read No. 2.
 ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ pra-hēlikē. For ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ read ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ.
 ಪ್ರಾಣ pra-āna. For ಹರಣ read ಹರಣ 2.
 ಬಕ್ಕುದೆ bakkudē. Read: = ಬಕ್ಕುದಿ 2.
 ಬಗರಿ bagari. For = ಬುಗರಿ 1 read = ಬುಗರಿ.
 ಬಡ baḍa. 2. s. ಬಡ ದಾಸ for ತಲುವಾಸ read ತಲುವಾಸ.
 ಬಡಿ baḍi. 4. For ಬರಿ 2 read ಬರಿ 1.
 ಬಣಮ್ಬೆ baṇambē. Before ಬಣದ put: = ಬಡನೆ bāḍanē. 1. For ಬೊಗರು read ಬೊಗರು.
 ಬದಲೆ baḍal. For ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲುಗಳ read ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲುಗಳ.
 ಬದ್ದಿಗ baddiga. Dele See ಸಿರಿವದ್ದಿಗ s. Additions.
 ಬದ್ದಿ bandi. 1. For ಬನ್ನಿವಾಣ read ಬನ್ನಿವಾಣ, and for ಬದ್ದಿ read ಬದ್ದಿ.
 ಬರ್ bar. 1. Put a full stop after to suffice for, and for ಬಸ್ತಿ read ಬಸ್ತಿ.
 ಬರೆ barē. 1. For (ಬರೀಕಾರ 201) read (ಬರೀಕಾರ 201).
 ಬರಾಟೆ barāṭi. For ಪುನಿ ದಿನಪಂಚಮೀಕ read ಪುನಿ ದಿನಪಂಚಮೀಕ.
 ಬರ್ಬಾರ barbāra. For ಬಬ್ಬು 1 read ಬಬ್ಬು.
 ಬಸುಬ್ಬೆ basubbe. s. ಬಸುಬ್ಬೆ ನಿನ್ for ನಿನ್ ಬಸುಬ್ಬೆ read ಬಸುಬ್ಬೆ.
 ಬಹ baha. For ಮೊದಲಿನ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು read ಮೊದಲಿನ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು.
 ಬಹಳ bahaḷa. Read: See Nr. s. ಬಹು.
 ಬಳೆ baḷē. For ಬಳೆಗನ್ ಗುಟ್ಟಿನೆ read ಬಳೆಗನ್ ಗುಟ್ಟಿನೆ.
 ಬಳ್ಳಿ baḷli. Add: 2, a series (in algebra, Bhr. 207, a series of the simple and compound letters of the alphabet (B. Aṅkalipi 18, seq.; B. 1, 17).

ಬಲಿ bal. For ವಾಲ್ ವಾದ್ದಿನ್ನಿಲ್ಲದ read ವಾಲ್ ? ವಾದ್ದಿನ್ನಿಲ್ಲದ (i. e. ವಾದ್ದಿಡ್ ಇನಿತು ಇಲ್ಲದ).

ಬಲಿ bala. 1. For = ಬಲಿ 2, etc. read: = ಬಲಿ 1, etc.

ಬಲಿ bali. 1. Read: = (ಬಲಿ 2), ಬಲಿ 2, ಬಲಿ 1, ಬಲಿ 1.

ಬಲಿ bali. 2. Read: = ಬಲಿ 2, ಬಲಿ 3, ಬಲಿ 4, ಬಲಿ 5.

ಬಲಿ bali. 1. Read: = ಬಲಿ 1, etc.

ಬಾಕಲು bākalu. Read: = ಹಕ್ಕಲು 1.

ಬಾಕಲ bākala. Put dash after it.

ಬಾಕಿಗ bākiga. For ವಾಸಿಗ read ವಾಸಿಗ 2.

ಬಾದಿ bādi. 2. For ಹೇ read ಹೇ 1.

ಬಾನೆ bāne. For s. ಬದಿಯೊಡಲ read s. ಬದಿಯೊಡಲು.

ಬಾಲ bāla. For ತನ್ನ ಹಾಳೆತಕ್ಕ read ತನ್ನ ಹಾಳೆತಕ್ಕ.

ಬಾನೆಗ bāse-ga. For ವಾಸಿಗ read ವಾಸಿಗ 2.

ಬಾಲ್ ಬāli. 2. For ವಾದ್ದಿನ್ನಿಲ್ಲದ read ವಾದ್ದಿನ್ನಿಲ್ಲದ (i. e. ವಾದ್ದಿಡ್ ಇನಿತು ಇಲ್ಲದ).

ಬಿಗಿ bigi. 3. Put ಬಿಗಿ ಮಾಡು before ಬಿಗಿಯಾಗು.

ಬಿಗಿತು bigitu. For ಬಿಗಿ read ಬಿಗಿ 1.

ಬಿಚ್ಚು biṣṣu. 1. For ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇರು read ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇರು.

ಬಿದ್ಧಿನ bidduna. Read: = ಬಿದ್ಧಿನ 1.

ಬರಹಿ barahi. (after ಬಿರಹ p. 1120). For it read ಬಿರಹಿ.

ಬೀಲ್ ಬīl. ಬೀಲು. 2. Dele See Prv. s. ತಾನು.

ಬೀಲ್ ಬīl. ಬೀಲು. 3. For Abh. 7, after 84, read Abh. P. 7, after 84.

ಬುಗಡಿ bugaḍi. For See Prvs. s. ದಗಡಿ and ಬೇಗಡಿ 1 read See Prv. s. ಬೇಗಡಿ 1.

ಬುಡ buḍa. For ಸವಿಯೋನೇ read ಸವಿಯೋನೇ.

ಬುನ್ದ bṛinda. For ಬಿನ್ನ read ಬಿನ್ನ.

ಬೆಚ್ಚಳಿಸು bēṣṣaḷisu. Put a comma after transitive.

ಬೆಚ್ಚು bēṣṣu. 2. Read: & SCARE-CROW.

ಬೆಟ್ಟ bēṭṭa. 1. For ಗ್ರಾಂವೆ read ಗ್ರಾಂವೆ.

ಬೆಡಗು bēḍagu. For ಬೀಳದ read ಬೀಳದ.

ಬೆರ್ಚು bēṛṣu. 1. For ಅಂಚೆಮೆ read ಅಂಚೆಮೆ.

ಬೆನೆ bēṣe. 1. Dele See before ಬೇಗಡೆವೆನೆ, and put ಬೇಗಡೆವೆನೆ under No. 1 just after ಪೊಮ್ಮೆನೆ.

ಬೇಡ bēḍa. 1. Dele ಮೇಲ್ಮೆ after J. 28, 52.

ಬೇಳ್ ಬēl. 3. For ವೆದಿಯಾಪ್ಪಾಳ read ವೆದಿಯಾಪ್ಪಾಳ.

ಬೊಕ್ಕ ಬōkk. 1. For ಹಣೆ read ಹಣೆ.

ಬೊಗಲು ಬōgulu. 1. For ಬೊಗಲು read ಬೊಗಲು 1.

ಭಕ್ತ ಸಿಕ್ಕ bhakta-sikṭhaka. For A lump or read A lump of.

ಭಾಗಿನೇಯ bhāginēya. For (fr. ಭಾಗಿನ) read (fr. ಭಾಗಿನ).

ಭಾವ bhāva. 1. For ಭಾವ ಮಯ್ಯನ್ನರು. = ವಾವ ಮಯ್ಯನ್ನರು read ಭಾವಮಯ್ಯನ್ನರು. = ವಾವಮಯ್ಯನ್ನರು.

ಭೂತಸಂಜ್ಞೆ. Read: bhūta-saṅgṇē.

ಭೂಭುಜ bhūbhujā. For ಭೂಭೂಜ read ಭೂಭೂಜ.

ಭೃಂಗ bhrīṅga. The last two numbers ought to be 9, and 10, .

ಮಹೀಸರ makṭhāsara. For = ಮೋಕ್ತೇಸರ, etc. read = ಮೋಕ್ತೇಸರ.

ಮಗುಲಿ magul. For see Nr. s. ಮರಳ read see Nr. s. ಮರುಳು 1.

ಮಂಜಿ māṅgi. 2. For ಮರುಗು 2 read ಮರುಗು.

ಮಡಿಗē madigē. 1. Dele (= ಮಡ್ಡಿಗē?).

ಮಣಲ್ maṇal. For ಮರಲೆ, ಮಲಿ read ಮರಲೆ 2, ಮಲಿ 2. ಮಣ್ಣಿಲಿ maṇḍali. Put a particular kind of snake in common type.

ಮತ್ಸ್ಯಕೇಶ್ವರ. For matyaka-śvara read matasyaka-śvara.

ಮದು madu. For Prv. s. ಮದುವೆ read Prvs. s. ಮದುವೆ and ಮದುವೆಪ್ಪರ.

ಮಧು madhu. Read: = ಮಧು 1.

ಮನ mana. 2. s. ಮನವೊಲಿ, for -ಬಲಿ read -ಬಲಿ.

ಮಯ್ಯೆ maymē. For (= ಮಯ್ಯೆ) read (= ಮಯ್ಯೆ).

ಮರೆ marē. Put ಹಿಂದಹ ಮರೇ ಮೃಗ (ರಾಮ 170) before ಮರೆಯ ಅಡಗು.

ಮಲ mala. 3. Put a full stop after ಮಲದನ್ನೆ instead of the comma.

ಮಲಗು malagu. 1. For ಪ್ರತದ ವತದಿನ read ಪ್ರತದ ವತದಿನ.

ಮಲ್ಲಲಿ mallali. For ಅಲರ್ read ಅಲರ್.

ಮಸಿ masi. For Bp. 1, 14 read Bp. 44, 1.

ಮಸುಳು masulu. Put a full stop after P. p. ಮಸುಳ.

ಮಸ್ಕು masṣu. For ಮಸಕ read ಮಸಕ 2.

ಮಹರಾಜ mahā-rāja. For ಮಹಾರಾಜ read ಮಹಾರಾಜ.

ಮಹಾಶೇಷ mahā-śeṣa. For ಧರಣೀಶ್ವರ ಧರಣೀಶ್ವರ, and dele the comma after ಮೊತ್ತಿರುವವನಾದರೆ.

ಮಾಂಸಲ māmsala. For browny, read brawny.

ಮಾಜು māju. 1. For to, conceal read to conceal, and for M, ಮಾಯು read M. ಮಾಯು.

ಮಾನಸ mānasi. Put a semicolon after with a mind, and dele the semicolon after (Tbh. of ಮಾನುಷ).

ಮಾನ್ಯ mānya. For ಬರೆಯುವ ಮಾನ್ಯ read ಬರೆಯುವ ಮಾನ್ಯ.

ಮಾರಿ māri. For ಮುಡುಗು read ಮುಡುಗು.

ಮಾರ್ಜನಿ mārijani. For ಸ- read ಸಮ-.

ಮಾರ್ಮ māma. For (ಮಾರ್ಫ) read (ಮಾರ್ಫ).

ಮಾಲೇರಿ māliḍi. For ಚೂರು read ಚೂರು.

ಮಾವಟೆಗ mā-v-aṭiga. For mā-v-aṭiga read mā-v-aṭiga.

ಮಾಸೂರ್ಧ māsa-ardha. For ಹದಿನಯ್ಯ read ಹದಿನಯ್ಯ.

ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ māhātmyē. Read: = ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.

ಮಾಳಿ māli. 1. Read: (= ಮಹಳಿ ? Mhr. ಮಾಳ, a loft).

ಮಾಳಿಗೆ māligē. For ಕುಮ್ಮೇ ಮೇಲೆ read ಕುಮ್ಮೇ ಮೇಲೆ.

ಮಿಂಚು miṁṣu. 2. For ಕೆಯ್ಯಿವಿಗೇಯೋರ್ read ಕೆಯ್ಯಿವಿಗೇ ಪೋರ್.

ಮಿಟ್ಟಿ miṭṭi. 2. For or jutting out (T.) read or jutting out (Tē.).

ಮಿನು minu. For ಮಿನು ಮಿನುಪ್ಪ. Great sparkling, etc. etc. read ಮಿನು ಮಿನುಗು. To shine brightly. Present relative participle ಮಿನು ಮಿನುಪ (cf. ಮಿನುಪ), ಮಿನು ಮಿನುಪ ಯೋಗವಟ್ಟಿಗೆ (Kk. 33).

ಮಿಸುಗು misugu. 1. For ಮಿಸುಗುವ ಅಡು read ಮಿಸುಗುವ ಅಡು.

ಮುಗಿಲ್ mugil. For ಮುಗಿಲೊಡು read ಮುಗಿಲೊಡು.

ಮುಗುಳ್ mugul. For ಪಿಟಿ 384 read ಪಿಟಿ Mr. 384, and for ಸ್ತುತ, HIA. read ಸ್ತುತ HIA.

ಮುಂಗುಲಿ muṅguli. For 24. 34 read 24, 34.

ಮುಚ್ಚಳ muṣṣaḷa. For s. ಉತ್ತುಟಿ read s. ಕರಬೋನ.

ಮುಚ್ಚು muṣṣu. 2. For Ram. read Rām.

ಮುಚ್ಚುಡಿ *muççuru*. For 8md. 2 read 8md. II.

ಮುಟ್ಟು *muttu*. 1. For Bp. 21, 10 read Bp. 21, 20, and for ಮುಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟಿ read ಮುಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟಿ.

ಮುಟ್ಟು *muttu*. 4. Read: (= ಮೋಘ No. 4).

ಮುಡಿ *mudi*. 2. The ಮುಡಿಗಟ್ಟು put to ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು 1 is to be put to ಮುಡಿಗಟ್ಟು 2; and for ಮುಡಿಬಳಿ. = ಮುಡಿ 8 read ಮುಡಿಬಳಿ. = ಮುಡಿ No. 4.

ಮುಣ್ಣು *munḍāsa*. For 5. 123 read 5, 123.

ಮುಣ್ಣು *munḍu*. For ಪ್ಲವ ಎನು read ಪ್ಲವ ಎನ್ನು.

ಮುಣ್ಣು *munḍē*. For 8. ಮೂಡ 1 read 8. ಮೂಡ.

ಮುತ್ತು *muttu*. 1. For ಮುಕ್ಕುಡು read ಮುಕ್ಕುಡು.

ಮುತ್ತು *muttu*. For ತೊತಿಗೆ ಯಾಕೆ read ತೊತ್ತಿಗೆ ಯಾಕೆ.

ಮುದಿಪ್ಪ *mudishṭa*. (P). For ಕಿರುಕುಸಾಲೆ read ಕಿರುಕುಸಾಲೆ.

ಮುದ್ದು *muddatu*. For Ṫb. 9, 68 read Ṫb. 9, 68.

ಮುದ್ದೆ *muddē*. For ಮದ್ಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ read ಮದ್ಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ.

ಮುದ್ರೆ *mudrē*. For ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ read ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ.

ಮುನ್ *mun*. 1. For etc. read etc.

ಮುನಿ *muni*. 1. For ಇದೆದೆಯಲಿರ್ದು read ಇದೆದೆಯಲಿರ್ದು.

ಮುನಿ *muni*. 2. For ಮುಟ್ಟಿರೆ read ಮುಟ್ಟಿರೆ.

ಮುನ್ನು *muntu*. 8. ಮುನ್ನು No. 2, for Sp. 8. ಸವಮಾತು read Sp. after No. 3.

ಮುನ್ನು *mundu*. 2. 8. ಮುನ್ನುವರಿ for B. 5, 385 read B. 5, 285; 8. ಮುನ್ನುಟಿ for for cart read for a cart; 8. ಮುನ್ನು for ಅಗ್ರತೆ read ಅಗ್ರತೆ, and for ಮನರತ್ನಲಂ read ಮನರತ್ನಲಂ.

ಮುನ್ನೆ *mundē*. 1. For ಮುನ್ನು 1 read ಮುನ್ನು 2.

ಮುನ್ನ *munna*. For ನಿಚಯಂ ಜಗತಿ read ನಿಚಯಮಂ ಜಗತಿ.

ಮುನ್ *mum*. 1. For ಮುಮ್ಮಾಡು 3, ಮುನ್ 2 read ಮುಮ್ಮಾಡು 8. ಮುನ್ 2.

ಮುರಜ *muraja*. For one of viçchitticētras read one of the viçchitticētras.

ಮುರಿ *muri*. 1. For ಚಪ್ಪಗ read ಚಪ್ಪಗ.

ಮುರಿ *muri*. 3. For on wrist read on the wrist.

ಮುರುದಾಸಿಂಗ *murudā-singl*. For 11 read ಮುರುದಾಸಿಂಗ murudāra-singl.

ಮುರುವು *muruvu*. For (Prva.) read (Prv.).

ಮುದಿವ *murava*. For ತಾಕೆ ಹಣ್ಣು read ತಾಕೆಹಣ್ಣು.

ಮುದಿಸು *murisu*. For ಚೂರು ಚೂರು read ಚೂರು ಚೂರು.

ಮುದಿಕು *muruku*. 1. For ಚೂರುಗಳು ಭಿತ್ತ, ತಳಲ, ಖಣ್ಣ, ಅರ್ಧ 81. 32) read ಚೂರುಗಳು (ಭಿತ್ತ, ತಳಲ, ಖಣ್ಣ, ಅರ್ಧ 81. 32).

ಮುಲುಕು *muluku*. 1. For ಮುದಿಕರ್ 2 read cf. ಮುದಿಕರ್ 2.

ಮುಸುಕಿ *musuki*. Put it in small type.

ಮುಸುಗು *musugu*. For Sarvabhūshapa read Sarvabhūshapa.

ಮುಸುಟಿ *musuṭṭi*. Put (before ಪುಟ್ಟಗನ್ನೆ.

ಮುಸ್ತೈದು *mustaidu*. For ಮಾಡಿದು read ಮಾಡಿದ್ದು.

ಮುಳ್ಳು *mulḷu*. For ಮುಳ್ಳಪ್ಪಿ read ಮುಳ್ಳ ಪಪ್ಪಿ, and for ಮುಳ್ಳಪ್ಪಿ read ಮುಳ್ಳಪ್ಪಿ.

ಮುಯಿಕ *mulṅka*. For ಮುದಿಕ read ಮುದಿಕ.

ಮುಯಿಗು *mulṅgu*. 1. For 52, 15. 7 read 52, 15. 17.

ಮೂ *mū*. 1. 8. ಮೂಗೋಡು for ಮುಕ್ಕುಪೆ read ಮುಕ್ಕುಪೆ; 8. ಮೂಗ for ಮೂಜದೊಡೆಯ read ಮೂಜಗದೊಡೆಯ; 8. ಮೂ

ಮಡಿ for ಬಕಾರಿಯೆಂ read ಬಕಾರಿಯೆಂ, and 8. ಮೂಮಾಡ for -ಮಡಿಸು read -ಮಡಿಸು.

ಮೂಗತನ *mūgātana*. Delete the — .

ಮೂಡಿ *mūḍi*. For ಮೂಡ 1 read ಮೂಡ.

ಮೂಡು *mūḍu*. 2. For ಮೂಡ 1 read ಮೂಡ.

ಮೂಡು *mūḍu*. Read: ಮೂಡು (Ṫb. v. 3:6); 8. ಮೂಡು ವಿಧ for cf. ಮೂಡು ವಿಧ read cf. ಮೂಡು; put ಮೂಡು: ಸೂಡ before ಮೂಡು ಕಟ್ಟು; and for ಮೂಡಲಿಗನ್ನೆ. -ಎರಿ read ಮೂಡಲಿಗನ್ನೆ. -ಎರಿಕನ್ನೆ.

ಮೂರ್ಛೆ *mūrchē*. For ಮೂರ್ಛಾ read ಮೂರ್ಛಾ.

ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ *mūla-vyādhī*. For ಅರ್ಥ read ಅರ್ಥ.

ಮೃದು *mṛidu*. Put a coma after ಮೃದು.

ಮೆಕ್ಕಾ *mēkka* read mēkka.

ಮೆಚ್ಚು *mēççu*. 3. For Bhn. 58. ಮುಫ read Bk. 3 8. ಮುಫ.

ಮೆಚ್ಚು *mēççu*. 2. For Grj. 10, after 82, 10, 53 read Grj. 10, after 82; 10, 85.

ಮೆತ್ತು *mēttu*. Put to cover in big type.

ಮೆದಳು *mēḍalu* read mēḍalu.

ಮೆಯ *mēy*. ಮೆಯ್ಯ ಹಾಕಲಿನ್ನು read ಮೆಯ್ಯ ಹಾಕಲಿನ್ನು.

ಮೆದಿವಲಿಗೆ *mēḍi-vāḍḍi* read mēḍi-vāḍḍi.

ಮೆದಿ *mēḍi*. 1. For ಮೆದಿಗು ಸುಮ್ಮನೆ read ಮೆದಿಗು ಸುಮ್ಮನೆ.

ಮೆಲ *mēl*. 1. For ಮೆಲ್ಲಿನಲು read ಮೆಲ್ಲಿನಲು.

ಮೆಲ *mēl*. Delete the full stop after sweet sound , and 8. ಮೆಲ್ಲನು take J. and put it before 11, 24.

ಮೆಲ್ಲನೆ *mēl-anē*. 1. For ಪುರಪುಟ್ಟವು read ಪುರ ಪುಟ್ಟವು, and for 57. 75. 82 read 57, 75. 82.

ಮೆಲ್ಲು *mēllu*. For ಮೆಲ read ಮೆಲ 1.

ಮೆಲೆ *mēlē*. For ಉಚ್ಚಪ್ಪಮಾಗಲು read ಉಚ್ಚಪ್ಪಮಾಗಲು, and delete the comma after ಕೂಡಲಿಕ್ಕೆ.

ಮೆಲಿಸು *mēlasu*. For ಕರಿದ read ಕರಿದ.

ಮೆಲಗು *mēlgu*. For ಮೇಲ 1 read ಮೇಲ.

ಮೇಲಿ *mēli*. For ಮೆಲಿ read ಮೆಲಿ; and put a semicolon after ಮೇಲಿ.

ಮೇಲಿ *mēli*. For ಮೆಲಿ read ಮೇಲಿ.

ಮೇಲಿ *mēli*. For Bees, wax read Bees-wax.

ಮೇದಿನೀ *mēḍini-līa* read mēḍini-līa.

ಮೇದಿನೀಶ್ವರ *mēḍini-līvara* read mēḍini-līvara.

ಮೇದ್ಯ *mēḍhya*. For fresh read free.

ಮೇಲ *mēl*. For ಕೆಳಗಂ ನೋಡುವನು ಅನಿಲಂ read ಕೆಳಗಂ ನೋಡುವನು ಅನಿಲಂ , for ಗೋಧರ ರೊಟ್ಟಿ read ಗೋಧರ ರೊಟ್ಟಿ. and (8. ಮೇಲ್ವರ) for B. 162 read B. 4, 162.

ಮೇಲು *mēlu*. 8. ಮೇಲುಗು delete -ಕು for ಗು (8. ಗು not ಕು, means "banner" in K.).

ಮೇಲುದು *mēlu-ndu*. Put the end of a female's garment that is laid over or covers the breast in big type.

ಮೇಲವು *mēlavu*. After ಬದರ, etc. put a comma.

ಮೊಗ *mōga*. For Sarvabhūṣana put Sarvabhūṣana for ಮೊಗ ಚಿಟ್ಟು. = ಮೊಗ ಸಿಟ್ಟು read ಮೊಗ ಚಿಟ್ಟು = ಮೊಗ ಸಿಟ್ಟು, and for ಮೊಗಮುಗು read ಮೊಗಮುಗು.

ಮೊಗೆ *mōgē*. 1. Delete cf. ನು 2.

ಮೊಟ್ಟೆ *mōṭṭē*. At the end delete See Bp. 21, 13; 22, 18.

ಮೊಣ್ಣು *mōṇṇu*. For ಮೊಟ್ಟೆ 1 read ಮೊಟ್ಟೆ 1.

ಮೊಟ್ಟು mōṇḍu. For ಮೊಟ್ಟು ಕೆಯ್. = ಮೊಟ್ಟು ಕೆಯ್ಯಿ read ಮೊಟ್ಟುಕೆಯ್. = ಮೊಟ್ಟುಕೆಯ್ಯಿ.

ಮೊತ್ತ mōtta. 1. Put a comma before ತ್ರೇಣಿಕೆ ; for T. ಮೊತ್ತ, bulk, lump read T. ಮೊತ್ತ, bulk, lump, and for ಮುತ್ತುದು read ಮುತ್ತುದು.

ಮೊದಲ್ mōḍal. For ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳಂ ಪ್ರಸಾದ ಎಮ್ಮು ದು read ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳಂ ಪ್ರಸಾದ ಎಮ್ಮುದು.

ಮೊದಲು mōḍalu. For ಅನ್ನಿನ ದಿವಸ ಮೊದಲೊಂದು read ಅನ್ನಿನ ದಿವಸ ಮೊದಲು ಗೊಂಡು.

ಮೊರೆ mōrē. 1. For ಮೊರವವನ್ನೆ read ಮೊರವ ದನ್ನೆ.

ಮೊಸರ್ mōsar. For (ಅಮ್ಮಕ್ಕೆ, ಒಡೆ, ಬಟಕ) read (ಅಮ್ಮಕ್ಕೆ, ಒಡೆ, ವಟಕ).

ಮೊಲಿ mōli. For ಮೋಲಿ 1 read ಮೋಲಿ.

ಮೊಲಿಗು mōligu. 1. For M. ಮುದ್ದು read M. ಮುದ್ದು.

ಮೊಕ್ಷಾ mōksha. For existance read existence.

ಮೋಟೆ mōṭē. Read: (Musa sapientum Roxb.).

ಮೋಪು mōpu. Dele the full stop before firmness and put a semicolon instead of it.

ಮೋಸುಗಾತಿ mōsu-gāṭi. Read: (G. 174. 229).

ಮೋಹ mōha. The second No. 2 ought to be No. 3; and for to become full of affection read to become full of affection.

ಮೋಹಿತ mōhita. Put a comma after deluded.

ಮೌಂಜಿ. For maunji read maunji.

ಯ್ y. Put a semicolon after ಯಮಲ = ಜವಳ.

ಯಕ್ಕಾ yakka. For ಎಕ್ಕ ಹುಟ್ಟು read ಯಕ್ಕ ಹುಟ್ಟು.

ಯಜಮಾನ yajamāna. For Feminino read Feminine.

ಯಜುರ್ವೇದ. For yajur-vēda read yajus-vēda.

ಯತ್ಕಿಂಚಿತ. Dele the comma after yat-kiñcita and put a full stop in its stead.

ಯಥಾಶಕ್ತಿಸಾಗಮಾನ yathāśakti-sāgamāna. Dele the full stop after sāgamāna; and dele the (after on the pile, and put a comma in its stead.

ಯದುನ್ಯವಾಲ. For yadn-nṛipāla read yadu-nṛipāla.

ಯದೃಚ್ಛೆ yad-riṅḥē. For ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ read ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ.

ಯಥನ yabhana. Put a full stop before the parenthesis.

ಯಥಸ್ಥ yabhasva. Read: Know carnally! (My.).

ಯವೆ ಯವೆ. For ಯವೆ ಗೋಧಿ read ಯವೆ ಗೋಧಿ.

ಯಶ್ವಿಕೆ yashṭikē. For ಎ- read ಎಕೆ.

ಯಾಕೆ yāḱē. Dele My.;

ಯಾತ yāta. Put (after goad; and for ಒದುವುದು read ಒದುವುದು.

ಯಾದಸಾಮಾನ್ಯ. For yadasām-nātha read yādasām-nātha, and for sea-animal read sea-animals.

ಯಾದಸಾಮ್ಪತಿ. For yadasām-pati read yādasām-pati.

ಯೆಂಗಿ. For yeṅgi read yēṅgi.

ಯೆಸನ. For yesana read yēsana.

ಯೇರಣಿಗ For yēraṇiga read yēraṇiga.

ರಕ್ಷಣ rakshana. For ಸಾಕು 2 read ಸಾಕು 1.

ರಂಗಭೂಮಿ raṅga-bhūmi. For ನೈಪಥ್ಯ read ನೈಪಥ್ಯ.

ರಂಗವಲಿ raṅga-valli. For ಮಾಸರಂ read ಮಾಸರಮ್.

ರಜತಾಟಲ rajata-aṭala. Dele =.

ರಜನೀನಂಜರ. For ralanī-sañcara read rajanī-sañcara.

ರಂಜಿಸು rañjisu. For the passions of feelings read the passions or feelings.

ರದ್ದಿ raddi. For ಇರಬಿ read ಇರಬಿ.

ರಣ್ಣಿ raṇḍi. For ಬಣ್ಣವೊಡೆಯ ಬಹುದು read ಬಣ್ಣ ಬಡೆಯ ಬಹುದು.

ರತೋತ್ಕಂಠೆ rata-utkaṇṭhē. For 64 read 54.

ರಮಣ ramana. For ರಮಣೀಯಕ read ರಾಮಣೀಯಕ.

ರಮ್ಮಿಗೆ rampigē. For ಅಡ 2 read ಅಡ 3.

ರವಳಿ ravaḷi. For cf. ರವ್ವ read cf. ರವ್ವ.

ರವುಡಿ ravuḍi. Dele it.

ರವೆ ravē. Read: T. ರವೆ, ದವೆ.

ರಸದಾಳಿ rasa-dāḷi. Put ರಸದಾಳಿಕ್ಕು before ರಸದಾಳಿಗವಳ.

ರಸವತಿ. For rasavati read rasa-vati.

ರಸಸಿನ್ನದಿರ rasa-sindūra. For cinnabara read cinnabar.

ರಾಕ್ಷಸ rākshasa. For rapo read rape.

ರಾಘವ rāghava. For Ch. 56 read Ch. v. 56.

ರಾಜವೀಜಿ. For rājaviṭji read rāja-viṭji.

ರಾಜಿ rāji. 1. For A strip read: A stripe.

ರಾಟಣ ರāṭaṇa. Read: a water-wheel.

ರಾತ್ರಿಕಾಲ For rātrikāla read rātri-kāla.

ರಾಧಾಸುತ. For radhā-suta read rādhā-suta.

ರಾಮೇಶ್ವರ. For rāmēśvara read rāma-ēśvara.

ರುಚಿ ruḱi. Correct the irregularities in the leading numbers.

ರುಚಿಕರ ruḱi-kara. For No. 6 read No. 5.

ರುಹ ruha. Dele ರಸಾಲ.

ರುಧಿ rūḍhi. For Kāvya. VI, 1 read Kāvya. V, 1.

ರುಪ rūpa. For ರೂಪವೈದ್ಯ read ರೂಪವೈದ್ಯ.

ರೋಮi rōmi. For ಚಮರೀಮ್ನಗ read ಚಮರೀಮ್ನಗ.

ರೌಕುಳ raukuḷa. Dele the semicolon after J. 27, 7, and put a comma in its stead.

ರೌ. For ರೂಢಿ read ರೂಢಿ, and for ರೌ 2 read ರೌ.

ರೌಕುಳ ರೌಕುಳ. Dele the comma after ರೌಕುಳ.

ಲಕ್ಕಡಿ lakaḍi. For Mr. read Mbr.

ಲಕ್ಕಿ lakki. Put a semicolon after o. r. ಲಕ್ಕಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಲೋಲ. For laksmī-lōla read lakshmi-lōla.

ಲಗಲಿ lagali. Dele it.

ಲಿಂಗಾಕ್ಷರ latikā-griha. Put a full stop after = ಲತಾಗ್ರಹ.

ಲತೆ latē. For Śmd. 89 read Śm. 89, and for Śmd. 83 read Śm. 83.

ಲಂಬುಳ. For lambaḷa. 1. read lambaḷa. 1.

ಲಯ laya. Dele) after Hlā., and (before Mr.

ಲವ lava. For a tittle read a little.

ಲವಂಗ lavaṅga. For ಲವ No. 8 read ಲವ No. 7, and e.

ಲವಂಗಮಾನರಿಹುಲ್ಲ for Panicum read Panicum.

ಲಾಲ lāl. For ಅಲ್ಲಿಗುಡು read ಅಲ್ಲಿಗುಡು.

ಲಾವ lāva. For Bd. read Bḍ.

ಲಾವಣಿ lāvaṇi. 2. For A read An.

ಲಿಂಗ linga. For keypidi read kēypidi, and instead of the semicolon put a full stop after the first proverb.

ಲಿಂಗವನ್ತ linga-vanta. For Gāṇigās read Gāṇigas, for Gōṇḍas read Gavūḍas, and for Ōlōkyas read Ōlōkyas.

ಲಿಂಬೆ limbē. Put it in big type.

ಲಿ. For 12-8 read 12-83.

ಲೀಸು lēsu. For ಲೀಸಂ (2, 3, 13) read ಲೀಸಂ (23, 13).

ಲೊಟ್ಟಿ lōṭṭi. 2. Put) after T. ಉಲೂಡಕ್ಕು, and read: See ಲೊಟ್ಟಿ ಪಟ No. 2 and ಲೊಟ್ಟಿ.

ಲೋಕಾಲೋಕ lōka-alōka. Put No. 2 before the meaning that appears in italics.

ಲೋಕಿಣಿ lōḍigē. Dele No. 1.

ವೃ V. Put the with in with ವ (or ಹ) in italics, and for ಬಿಡುವೆಯಾರ್ read ಬಿಡುವೆಯು.

ವಚನೀಯತೆ vačaniyatē. Put a semicolon after report.

ವಟಾರ vaṭāra. For ವಾಟಿ-ಅರ 7 read ವಾಟಿ-ಅರ 7.

ವಟುತನ vaṭutana. Dele the full stop before the parenthesis.

ವಡಂಗ vadaṅga. For ವಾಯ read ವಾಯು.

ವಡಿಗ vadiga. Read: (= ಬಡಿಗ). Add: If the literal meaning of ವಡಿಗ be "one who puts or gives", compare ಒಡಿಸು 2, ಒಡೆ 2.

ವಣಿಗೆ vaṇigē. Dele ವಣಿಗ.

ವನ vana. For a grave read a grove.

ವನೇಚರ vaṇē-čara. Put a full stop before (Šmd. 144).

ವನ್ತಿ vanti. For ಒನ್ನು read ಒನ್ನು 2.

ವನ್ನರಿ vandari. Put it in large type.

ವನ್ನರೆ vandarē. Put it in large type.

ವರ್ಷಭೇದ varsha-bhēda. For ಚನುಗು 8 read ಚನುಗು 2.

ವರ್ಷಾಭಿ. For varshā-abhi read varshā-bhi.

ವಲ್ಕಿನಿ valkini. Read: said to be of cooling properties.

ವಲ್ಗು valgu. Dele ವಲ್ಗು in the parenthesis.

ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಠನ vākya-vēṣṭana. For saṃskṛita read saṃskṛita.

ವಾಂಧಿಸು. For vāṇḍhisu read vāṇḍhisu.

ವಾಟಿ vāṭi. 2. For T., M. ವಾಟಿ read T., M. ವಾಟು.

ವಾಟಿಕೆ vāṭikē. For ವೃಕ್ಷ read ವೃಕ್ಷ-.

ವಾಟಿ vāṭi. 1. Read: = ಒಟಿ 2, q. v.

ವಾಡ vāḍa. Put it in large type.

ವಾಡಿಕೆ vāḍikē. Read: (fr. ಒಡೆ 1).

ವಾಣೀಶ. For vāṇi-tā read vāṇi-tā.

ವಾಣೀಶ್ವರ For vāṇi-tāvara read vāṇi-tāvara.

ವಾಪನ vāpana. 1. For ಪಾಪ read ವಾಪ.

ವಾಯುವಳಂಗ. For vāyu-valaṅga read vāyu-valaṅga.

ವಾರ vāra. 2. For cf. ಅರ 7? read cf. ಅರೆ 7? or ಒರಗ?

ವಾರಗಿತ್ತಿ For vāra-gitti read (vāragē-itti).

ವಿಹಾರ vi-kāra. Put a comma after as a flower.

ವಿಹರತ. Read: vi-kirat.

ವಿಹೀರ್ಣ vi-kīrṇa. For ಕೆದಹ 1 read ಕೆದಹು 1.

ವಿಕ್ರಾಂತ vi-kṛānta. Put a comma after mighty.

ವಿಗಡೆ vigada. Put a semicolon after Bp. 5, 40.

ವಿಘ್ನ vi-ghna. Dele See ವ್ಯವಾಯು.

ವಿಜಾರಿಸು vi-jārisu. Dele 27 after Bp. 34, 8.

ವಿಜೃಂಭಣ vi-jṛimbhana. For exhibit courage read exhibiting courage.

ವಿಜ್ಞಾನಾರ Read: vijñā (i. e. ವಿಜ್ಞ) -āra.

ವಿಶಾಳಿಸು vi-śālisu. For Rām. 6, 50, 5, 18 read Rām. 6, 50, 5, 18.

ವಿದರ. Read: vi-dara.

ವಿಧೆ vi-dhē. Read: (= ಬೆನೆ 1).

ವಿವರ್ಯಯ vi-pari-aya. Put a dash after exchange, barter.

ವಿಫಲಾಧಿನಾಯಕ vipulā-adhināyaka. Dele the full stop after Vipulē.

ವಿಭೇದಕ vi-bhēdaka. Read: or pierces.

ವಿಮಯ vi-maya. For (ವಿಮೇಯ) read (= ವೈಮೇಯ).

ವಿಮಾನ vi-māna. 2. For as conveyance read as a conveyance.

ವಿರೋಕ vi-rōka. Put a semicolon after Shining.

ವಿಲೋಕಿತೆ vi-lōlatē. For Bp. 3, 33 read 2, 33.

ವಿವಂಧ vi-vandha. For Tbh. of ವಿವಧ read = ವಿವಧ, q. v.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವರ್ಧೆ viśvāmītra-darbhē. Dele the comma after darbha grass.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸೃಷ್ಟಿ viśvāmītra-sṛṣṭi. Dele (before the am.

ವಿಷಮಾಯುಧ viṣama-āyudha. For Kama read Kāma.

ವಿಷು viṣu. Dele the full stop after = ವಿಷು.

ವಿಷ್ಣುಕಾಂತಿ viṣṇu-kānti. For on road-side read on road-sides.

ವಿಸಾರಿ vi-sāri. Put a semicolon before gliding along.

ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗ vi-sphullīṅga. Put a full stop before (Bp. 53, 52).

ವಿಹಗ viha-ga. Read: 2, a cloud.

ವಿಹಂಗರಾಜರಥ. For vihaṅga-rāja-ratha read vihaṅgarāja-ratha.

ವಿಹಾರ vi-hāra. Read: a Buddhist or Jaina temple or convent.

ವಿಕ್ಷೇಪ vi-ikṣhapa. Put a comma before sight.

ವಿಧ್ರ vi-dhra. For (cf. ಬಿಕ್) read (cf. ಒಕ್).

ವೀಸ viśa. For Tu. ವಿಸ, ವೀಸು read Tu. ವೀಸ, ವೀಸು.

ವೃತ vṛita. 1. For ಸುತ್ತಿ read ಸುತ್ತಿದ.

ವೃಷಾಕಪಾಯಿ vṛiṣhākāpāyi. For vṛiṣhākapi read vṛiṣhākapi.

ವೆಗಲತನ vēggalaṭana. Put a full stop after ವೆಗಲ.

ವೆಂಕ vēṅka. Put a full stop after ವೆಂಕ.

ವೆಡ್ಡಯ್ಯ vēḍḍayya. Put it in small type.

ವೇಂಗಿ vēṅgi. For Tē. read Tē.

ವೇದ vēda. Dele See Prv. 8. ಗಾಡೆ.

ವೇದನೆ vēdanē. Dele No. 1.

ವೇಷ vēṣha. For ಯಾಸ read ಯಾಸ 2.

ವೈಖರಿ vaikhari. Dele the T. before Tē.

ವೈಹಾಯನ vaibhāyasa. Read: (fr. ವಿಹಾಯಸ).

ವೈವಿಧ್ಯೇದ vi-avaicēhēda. For deviding read dividing.

ವೈಕ್ರಮಣ vi-utkramaṇa. Read: (Kāvy. III, 2, R. 16).

ವೈಹ vi-ūha. For ಪದಯಾಪ್ತ read ಪದಯಾಪ್ತ.

ವೈಯಮ vyōma. Read: (= ವೇಮ).

ವಂಕುಯನ್ತ್ರ. For sanku-yantra read sanku-yantra.

ವಂಧಿ vāṇḍha. Read: a bull at liberty.

ವನಿವರೇ. Read: vāṇiṣuvikē.

ವಬ್ಬಗ್ರಹ vābba-graha. For the air read the air.

ವಬ್ಬಮಂಜರಿ vābba-manjari. For ವರ್ಣಾಟಕಪುಷ್ಪಮಂಜರಿ read ವರ್ಣಾಟಕಪುಷ್ಪಮಂಜರಿ.

ವಬ್ಬಾರ್ಥ vābba-ārtha. Read: (ಅರ್ಥ, ಪುನರಾವೇಶ Na. 136).

ವಬ್ಬರ vābbara. Read: (= ತಬರ), ವಬ್ಬರ 1.

ವಯ ವāya. Read: (cf. ವಯ 2, ಕಯ 2).

ವರಜನ್ಯ vāra-janma. Read: in a thicket of reeds.

ವರಪುರಾಣಕೋಮೇಷ ವāripura-adhīśa-ōmēṣa. Put a full stop before N.

ವಾರ. For vāra, 2 read vāra 2.

ವಾನ್ತಿ vānti. Read: indifference.

ವಾರಿದ vārida. For Mdb. read Mdb.

ವಾಲಪರ್ವ. For vālaparva read vāla-parva.

ಶಾಲು ಕೂಲಿ. For also ಕೂಲಿ read also ಕೂಲಿ.
 ಶಾಲ್ಮಲೀವೇಷ್ಠಿ śālmali-vēṣṭhī. Put the English meaning in italics.
 ಶಿಖರಿ śikhari. For (see ಉತ್ತುಟ) read (see ಕರೋನ).
 ಶಿಖಿ śikhi. For (ಸೀಸಕ್ 1) read (ಸೀಸಕ್ 4).
 ಶಿರ śira. For ತಿರದೋ ಅನ್ read ತಿರದೋ ಅನ್.
 ಶಿರಸಾ śirasā. For profound read profound.
 ಶಿವ śiva. For ಭೈರವಾಸ ಹರದು ಬಿಟ್ಟು read ಭೈರವಾಸ ಹರದು ಬಿಟ್ಟು.
 ಶಿವ್ವಿದಾನ śivīdāna. Put it after ಶಿವ್ವಿದಾನ.
 ಶಿಘ್ರಗಾಮಿ. For śīghragāmi read śīghra-gāmi.
 ಶೀತಾಂಕು. For śīta-amēu read śīta-amēu.
 ಶುಕ್ತಿರೋಚಿಸ್ śuci-rōcis. Put a full stop after The moon.
 ಶೂದ್ರತ್ವ. For śūdratva read śūdratva.
 ಶೃಂಗಾರಿತ śringārīta. Dele (Bp. 44, 70).
 ಶೃಂಗೀರಿ śringīni. Put A cow in italics.
 ಶೇಷಕರಣ śēsha-karapa. For leave remaining read saving, etc.
 ಶೈತ್ಯ śaitya. For ಶೋಟ್ಟು read ಶೋಟ್ಟು.
 ಶ್ಯಾಮ ಶ್ಯāma. For ಸಾವೆ read ಸಾವೆ 1.
 ಶ್ರವಣ śravaṇa. 2. For See Prvs. read See Sp.
 ಶ್ರೀನಾರಾಯಣ. Read: śrīmānint-śā. Viṣṇu, one of the attendants on Śiva.
 ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ śrī-mudrē. Put a comma after of a śāṅkha.
 ಶ್ರೀಸತಿಶ. For śrīsati-śā read śrīsati-śā.
 ಶ್ರುತಕರ್ಮ śhṛt-karma. For ಯಾಕೈಯೆ read ಯಾಕೈಯೆ.
 ಶ್ರುತಗ್ರಂಥ śhṛt-grantha. Dele the comma after shrub.
 ಶ್ರುತಿ śhṛti. For ಚಟ್ಟು read ಚಟ್ಟು 1.
 ಸಂ. Read sam instead of sam.
 ಸಂವರ್ತನ sam-vartana. For ಪ್ರಲಯ read ಪ್ರಲಯ.
 ಸಂಸಾರಭಾವ saṁsarga-abhāva. For it read ಸಂಸಾರ ಭವ saṁsarga-abhava.
 ಸಂಹತಜನುಕ samhata-jānuka. For Knock-need read Knock-kneed.
 ಸಂಕು sanku. 1. For ನಿರ್ವಂದಿಯು read ನಿರ್ವಂದಿಯು.
 ಸಂಕೆ sankē. 2. For ಬಧು read ಬಧು.
 ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ saṁkhyā-vāci. For ಎಳೆನ್ನು read ಎಳೆನ್ನು.
 ಸಂಗ saṁ-ga. 2. — ಸಂಗವೆ. -ಅವೆ. For see ಎಳೆ- read See ಎಳೆ-.
 ಸಜ್ಜರಸ sajjarasa. Dele the comma before Nr.
 ಸಜ್ಜಿಲಾರ sajjikāra. For ಸರ್ವಜ್ಞಾಶ್ವರ read ಸರ್ವಜ್ಞಾಶ್ವರ.
 ಸಜ್ಜಿಸು sajjisu. For after read after.
 ಸತ್ಯ satva. 1. For ಅಳ Bhn. 29. 29 read ಅಳ Bhn. 29.
 ಸದ್ sad. For = ಸತ್ read ಸತ್.
 ಸದ್ಭಾರ್ಥತೆ sadbhāṛtha. For ತೇಂಗೆ 1 read ತೇಂಗೆ 2.
 ಸದ್ಧಿ saddu. For ಸದು ಕೇಳಿದರೆ read ಸದ್ಧಿ ಕೇಳಿದರೆ.
 ಸದ್ಯಾಕ್ಷರ sadyakshāra. Read (= ಸಜ್ಜಿಲಾರ).
 ಸದ್ಭ್ರಾತೆ sadbhryāc. For ಸದ್ಭ್ರಾಯಂತ್, ಸದ್ಭ್ರಾಯಕ್ read ಸದ್ಭ್ರಾತೆ, ಸದ್ಭ್ರಾಕ್.
 ಸನದು sanadu. After B. 5, 231, dele My.
 ಸನ ಸ santasa. s. ಸನ ಸವ್ವದಿಸು for Ūpr. 2, after 96 read Ūpr. 2, after 91.
 ಸನ್ತೆ saṁtē. 1. For ಮೂದಿ ಮೂದಿ read ಮೂದಿ ಮೂದಿ.
 ಸಂದಯ sandaya. For T. ಚಂದಯ read T. ಚಂದಯ.

ಸಂದರಿ sandari. For ಗೊನಿ read ಗೊನಿ.
 ಸನ್ದು sandu. For ಸನು ಕೂಡಿಸು read ಸನ್ದು ಕೂಡಿಸು, and for ಧಾನ್ಯೋನ್ನಿವು read ಧಾನ್ಯೋನ್ನಿವು.
 ಸನ್ದೋಹನ sam-dōhana. For ಸನ್ದೋಹನ No. 2 read ಸನ್ದೋಹನ No. 2.
 ಸನ್ದಿ sam-dhi. For ಸನಿ read ಸನಿ.
 ಸನ್ದಧ. For śām-naddha read sam-naddha.
 ಸನ್ನಿ sanni. Dele ಗ್ರಹಣೆ.
 ಸಪರ್ಯ saparya. For Bp. 39, 27, 53 read Bp. 39, 27, 53.
 ಸಪ್ತಮಾತ್ರ. For sapata-māṭṭri read sapta-māṭṭri.
 ಸಪ್ತಲೆ saptalē. Before the soap-nut plant put 2, .
 ಸಪ್ಪಳ sappala. Dele the dash after A sound of noise to be produced.
 ಸಮಾಸಪ್ರಾಸ samāsa-prāsa. For it read ಸಮಾಸಪ್ರಾಸ samāsa-prāsa.
 ಸಮಿನ್ದನ sam-indhana. Before fuel, firewood put 2, .
 ಸಮುಚ್ಚ sam-učča. Put it before ಸಮುಚ್ಚಯ.
 ಸಮುನ್ಯತ sam-unnata. For 38. 49 read 38, 49.
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-piddhi. For ihriving read thriving.
 ಸಮ್ಪಿಗೆ. For sampige read sampigē, and for ಅರ್ಥಗರ್ಭಿ read ಅರ್ಥಗರ್ಭಿ.
 For ಸಂಪೂರ್ಣತನ, ಸಂಪೂರ್ಣತ್ವ, ಸಂಪೂರ್ಣವು read ಸಮ್ಪೂರ್ಣತನ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣತ್ವ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣವು.
 ಸಮ್ಪೂರ್ತ sam-pūrta. For Ūh. read Kāvy.
 ಸಮ್ಪ್ರತಿ sam-mati. Put a full stop before the parenthesis.
 ಸಮ್ಪ್ರವಿ sam-mukha. Put a full stop after in the presence of.
 ಸಮ್ಪ್ರಚ್ಛನ sam-mūrchana. For it read ಸಮ್ಪ್ರಚ್ಛನ sam-mūrchana.
 ಸರಲದ್ರವ sarala-drava. For Picus read Pinus.
 ಸರಿ sari. 6. For That fallen down read That has fallen down.
 ಸರಿಸಿ sari. 1. For śm. read śs.
 ಸರ್ವಾರ್ಥ sarva-ṛituka. For habitable in read habitable in —.
 ಸವಣ savana. 1. Dele the full stop before (Śmd. 346).
 ಸವರಣ savaraṇē. Read: = ಸವರಣ 2, ಸಾರಣೆ.
 ಸಸಿನ śasina. For (fr. ಸಯ) read (fr. ಸಯ 1), and for ಸಸಿನಮಾದು read ಸಸಿನಮಾದುದು.
 ಸಸೀಮ sa-sīma. For Conterminous read conterminous.
 ಸಸ್ಯಾದ್ಯುತ್ಪಾದಿನ śasya-ādī-utpādīna. For of corn read of corn, etc.
 ಸಹಸಿತನ sahasitana. For (Grj. 2, after 105) read (Grj. 2, after 106).
 ಸಹಸ್ರಲೋಚನ. For sahasa-lōcāna read sahasra-lōcāna.
 ಸಾಂಯುಗೀನ. For sāmyugīna read śāmyugīna.
 ಸಾಜ. For jāja read śāja.
 ಸಾಧನ śādhana. For ಕುತಾದಿಯುಪಕರಣ read ಕುತಾದಿಯುಪಕರಣ.
 ಸಾಮಗ್ರಿ śāmagri. For year read gear.
 ಸಾಮಾನು śāmānu. For ಸಮಾನ read ಸಾಮಾನ.
 ಸಾಮಾನ್ಯವಿಙ್ಗಿ śāmānya-khaṇḍa. For it read ಸಾಮಾನ್ಯವಿಙ್ಗಿ śāmānya-khaṇḍa.
 ಸಾಮ್ಯ śāmya. 1. For Kāvy. III read Kāvy. III.

ಸಾಮ್ಯ sām̐ya. 2. For pūjāris read pūjāris.

ಸಾರ್ sār. 1. For ಅತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿ read ಅತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿ.

ಸಾರ sār. Read 21, propriety, fitness.

ಸಾರಿ sārī. Dele ಮುಚ್ಚು.

ಸಾರ್. For sār. 2 read sār. 2.

ಸಾರ್ವಭೌಮಕ. For sarvabhaumaka read sārvaabhaumaka.

ಸಾಲ ಸಾ. 2. For (fr. ಸಾಲೆ 1) read (fr. ಸಾಲೆ 3).

ಸಾಲಗಾತಿ. For sala-gāti read ಸಾಳಿ-ಗಾತಿ.

ಸಾಲಬಡಕ. For sālābadaka. -ಪಡಗ read ಸಾಳಿ-
padaka.

ಸಾಲಿಗ ಸಾಳಿ-ಗಾ. For ಸಾಲಿಗಾರ read ಸಾಲಿಗಾರ.

ಸಾಲು ಸಾಲು. 1. For ಹೊಡುವುದಿಲ್ಲ read ಹೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾವಗಿಸು ಸಾವಗಿಸು. 2. Before ಸಮ್ಯ put (.

ಸಾಸಿಗ sāsiga. For G. 1, 108 read Grj. 1, 108.

ಸಿಂಹಪುಚ್ಚಿ simha-puṇṇi. For it read ಸಿಂಹಪುಚ್ಚಿ simha-puṇṇi.

ಸಿಂಹಾಗಾರ simha-āgāra. For (Śmd. 283) read (Śmd. 383).

ಸಿಕ್ಕು sikku. 1. For (1, 8, 21) read (Bh. 1, 8, 21).

ಸಿಗು sigu. For ಕೆಡು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ read ಕೆಡು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಿಡಿ sidi. 6. Put a semicolon before hopelessness,
despair (instead of the full stop).

ಸಿಡುಕು siduku. 2. For ಸಿಡುಕ. -ಅ read ಸಿಡುಕ. -ಅ 3.

ಸಿತರೇಚಿ. For sita-rōci read sita-rōci.

ಸಿತೇತರ. For sita-itara read sita-itara.

ಸಿದಿ ಸಿದಿಗ. For ಸಿದಿಗ ಹೊಡುವುದಿಲ್ಲ read ಸಿದಿಗ ಹೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಿದ್ಧ siddha. s. No. 20 for characterized the eight siddhis
read characterized by the eight siddhis.

ಸಿದ್ಧ siddhi. For = ಸಿದ್ಧ read = ಸಿದ್ಧ 2.

ಸಿದ್ಧಲ. For sidhmala read sidhmala.

ಸಿಮ್ಪಿ simpi. After ಚಿಪ್ಪು put G.

ಸಿಮ್ಬಿ simbi. For the ground read the ground.

ಸಿವುಡು sivudu. For A pad, etc. read A pad etc.

ಸೀ ಸಿ. 1. — ಸೀಕರಣ. For manges read mangoes.

ಸೀಗಿ sigi. For ತಾತಲಿ G. read ತಾತಲಿ G.

ಸೀತಲ sitala. Dele ಗ್ರಹಣ.

ಸೀತ ಸಿ. For Śmd. 68, 155 read Śmd. 68, 155.

ಸೀರ್ sir. Dele Cf. ಅರ್ 3.

ಸೀರು siru. 2. Put to rail at, etc. in large type.

ಸೀರ್ sil. 1. For to come into read to come in
two.

ಮುಂಕ sūnka. For ಮುಂಕ ಮಗನಾದರೆ read ಮುಂಕ ಮಗನಾದರೆ.
ಮುಟ್ಟುಮೈ sūttumbē. ಮುಟ್ಟುಮೈಕಾಡು sūttumbē-kāḍa. ಮುಟ್ಟುರೆ
sūtturē. These words and their meanings are to be put
in large type.

ಮದಾರಿಕೆ sudārikē. For a. ಕ್ಷಮ and ತಾಳ್ಮೆ read ಸುಧಾರಿಕೆ.

ಮನ್ನತಿ sunnati. For Mg. read My.

ಮುಪ್ರಸಿದ್ಧ su-prasiddha. Put a comma after very well
known.

ಮುಖ್ಯ. For su-bhikshē read su-bhikshē.

ಮುಮಾರು sumāru. For ಘಟು read ಘಟು.

ಸುಮ್ಮನೆ summanē. For ಸುಮ್ಮನೆ ಅದುವರಲ್ಲಿ read ಸು
ಮ್ಮನೆ ಅದುವರಲ್ಲಿ.

ಸುರಗಿ suragi. — ಸುರಗಿಡವು. For (Bp. 47, 34) read
(Bp. 47, 34).

ಸುರಣಿ suraṇa. For elephant's-foot yam read elephant's
foot-yam.

ಸುರತ su-rata. 2. For See ನೆರೆ 3 read See ನೆರೆ 1.

ಸುರಿ suri. 1. For (ಅಕ್ಕಿ, ಮೂತ್ರಕೃಷ್ಣ 201) read (ಅಕ್ಕಿ
ಮೂತ್ರಕೃಷ್ಣ 201).

ಸುರ್ಕು surku. 2. — ಸುರ್ಕುಸುರು. For it read ಸುರ್ಕುಸುರು.

ಸುವಾಸಿನಿ su-vāsini. For ಅಯೆ read ಅಯೆ.

ಸುಲಿ suli. 1. After ಸಂಕರಿಸು insert 1.

ಸುಲಿ suli. 3. a. No. 6 after wriggling, untruth put 1.
and a. ಸುದ್ದಿಗಾಳಿ dele J. 10, 7, 3.

ಸೂಚಿಸು sūcisu. For ಸೂಚಿಸುಗು read ಸೂಚಿಸುಗು.

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. Put its second meaning also in large type.

ಸೂತ್ರ sūtra. After a complicated business put 1. and
after See Ch. put a semicolon.

ಸೂದಾರ. For sūda-āra. 1 read sūda-āra 1.

ಸೂಯಿ ಸೂಯಿ. — ಸೂಯಿ ಹೋಗು. For ಸೂಯಿಹೋಗು read
ಸೂಯಿಹೋಗು.

ಸೂಲ್ ಸೂ. For ಪ್ರತುರಪ್ರಸೂತ read ಪ್ರತುರಪ್ರಸೂತ

ಸೂಳಿ ಸೂಳಿ. For ಗಣ್ಯಾಂಗನಿ read ಗಣ್ಯಾಂಗನಿ

ಸೂಲಿಕೆ. For sūlikē read sūlikē.

ಸೂಸಲ್ ಸೂಸಲ. Dele) after Nr., and put a comma after
other leaf.

ಸೆಜ್ಜೆ sējje. For ಸೆಜ್ಜೆವಾರಿರಾತ read ಸೆಜ್ಜೆವಾರಿರಾತ.

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. For ಹಿನಕ್ಕೆ read ಹಿನಕ್ಕೆ.

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. For ಕುಮ್ಮಾರಿ ಹಾಣಿ read ಕುಮ್ಮಾರಿ ಹಾಣಿ.

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. For ಸೀದೆಯ ಸೆಜ್ಜೆ read ಸೀದೆಯ ಸೆಜ್ಜೆ.

ಸೆಲದಿ ಸೆಲದಿ. For Tē. ಸೆಲದಿ 2 read Tē. ಸೆಲದಿ.

ಸೆಳ ಸೆಳ. For P. p. of ಸೆಳ 2 read P. p. of ಸೆಳ 2.

ಸೆಳದು ಸೆಳದು. For P. p. of ಸೆಳ 2 read P. p. of
ಸೆಳ 2.

ಸೆಳದು ಸೆಳದು. For to throb and pain read to
throb and pain.

ಸೆಳನಾಂಗ. For sēna-āṅga read sēna-āṅga.

ಸೆಳವು ಸೆಳವು. For Śmd. Dd. read Śmd. Dh.

ಸೆಳರಿಸು ಸೆಳರಿಸು. For the colon after to insert put
a semicolon, and for ದತ್ತ ಸೆಳರಿಸು ತಕ್ಕ read ದತ್ತ ಸೆಳರಿಸು ತಕ್ಕ.

ಸೆಳರು ಸೆಳರು. 1. For ಕಟ್ಟಣ ಸೆಳರು read ಕಟ್ಟಣ ಸೆಳರು.

ಸೆಳರೆ ಸೆಳರೆ. Dele the (before Si. 248.

ಸೆಳವ ಸೆಳವ. For ಸೆಳವ read ಸೆಳವ.

ಸೆಳಕ್ಕು ಸೆಳಕ್ಕು. 3. For cf. ಸೆಳಕ್ಕು 3 read cf. ಸೆಳಕ್ಕು 3.

ಸೆಳಗಸು ಸೆಳಗಸು. Put beautifully in large type

ಸೆಳತ್ತು ಸೆಳತ್ತು. For the comma after My. put a
semicolon.

ಸೆಳನೆ ಸೆಳನೆ. For ಸೆಳನೆಲು read ಸೆಳನೆಲು.

ಸೆಳಪ್ಪು ಸೆಳಪ್ಪು. 2. For ಕುಮ್ಮಾರಿ read ಕುಮ್ಮಾರಿ.

ಸೊರಟಿ sōraṭi. For ಸೊರಕಿ read ಗರಕಿ.
ಸೊಲಗಿ sōlagi. For ಕಟಿ ಅಳಿಯುವನೇ? read ಕಟ್ಟಿ ಅಳಿಯುವನೇ?
ಸೊಲ್ಲು sōllu. 1. For 40. 89 read 40, 89.
 ಸೋಮಕೆ sōmaka. For demom read demon.
 ಸೋಮಯಾಜಿ sōma-yāji. For ಬಸನ್ನ- read ವಸನ್ನ-.
 ಸೋಯಿ sōyi. 1. — For ಸೋಯಿದೇವ read ಸೋಯಿದೇವ.
ಸೋರೆ sōrē. 1. — ಸೋರೆಯಿರು. For tried read dried.
 ಸಾವೀರ sauvira. Put the fruit of the jujube in italics.
 ಸ್ತನಿತ stanita. For ಮೊದಲು 2. read ಮೊದಲು 1 & 2.
 ಸ್ಥಲವನ್ನಿಗೆ sthala-vantigē. Possession or ownership of a place. (Insert this after ಸ್ಥಲವನ್ನಿಗೆ).
 ಸ್ನೇಹ snēha. For (Prv.) read (Prva.).
 ಸ್ಪರ್ಶವೇದಿ. For sparśavēdi read sparśa-vēdi.
 ಸ್ಫುರಣ sphurana. For caruscation read coruscation.
 ಸ್ವರೂಪ svarūpa. For ಸರೂಪ read ಸರೂಪ 2.
ಹ ಹ. It often changes places with ಹೆ (Smd. 190, 191).
 About its connection with ಹೆ has to appear in large type.
 ಹಕ್ಕಿ hakki. 1. Dele ಪಕ್ಕಿಯೆದಿಗುಹಂ (ತೆಂಗುಹಂ Smd. II).
ಹಕ್ಕಿ hakke. For ಹಾತೀರ read ಡೀರ.
ಹಗರ hagara. For ಹಾರ read ಹಾರ.
ಹಗಿತನ hagitana. — ಹಗಿತನ ಮುರಿ. For (or ಮುರಿ) read (or ಮುರಿ).
ಹಚ್ಚ ಹಾಚೆಕಾ. For ಹರಿಧಚ್ಚರ read ಹರಿಧಚ್ಚ.
 ಹಚ್ಚ ಡಿಕೆ hačēdikē. For ಪ್ರಚ್ಛದಪಟ read ಪ್ರಚ್ಛದಪಟ.
ಹಚ್ಚು hačēu. 1. For ಪತ್ತಿಸು read ಪತ್ತಿಸು 1, and after ವಿಲೇವನ Si. 229) put a full stop instead of the comma.
ಹಂಚಿ hanči. — For ಹಂಚುಹುಲ್ಲು read ಹಂಚಿಹುಲ್ಲು,
 ಹನಿತ hanita. For ಮುಲ್ಲಕ read ಮುಲ್ಲಕಿ.
ಹಣ್ಣು hannu. 2. For ಮಾಧ್ವೀಕ read ಮಾಧ್ವೀಕ.
ಹತ್ತ hatta. For all, together read all together.
ಹತ್ತರ hattara. Put (after ಚಕ್ಕ ಊರು.
ಹತ್ತಿರೆ hattirē. For ಹತ್ತದಲ್ಲಿ read ಹತ್ತರದಲ್ಲಿ.
ಹತ್ತಿಸು hattisu. 1. For ಪತ್ತಿಸು read ಪತ್ತಿಸು 1.
ಹತ್ತು hattu. 1. For to touch (5, 292) read to touch (Bp. 5, 292), and s. No. 3 for 5, 102-124 read 5, 102, 124.
ಹತ್ತು hattu. 3. For ಹತ್ತರ ಕೂಡ read ಹತ್ತದ ಕೂಡ, for ಹತ್ತರ ಸಾವು read ಹತ್ತದ ಸಾವು, for Ten and ten (in a distributive sense (B. 4, 209) read Ten and ten (in a distributive sense, B. 4, 209), and s. ಹತ್ತು ಹತ್ತು for in distributive sense read in a distributive sense.
ಹನಿ hani. 2. Dele) after B. 2, 49.
ಹನೆ. For hanē read hanē.
ಹನ್ನಿ handi. For ಎಟ್ಟರ read ಎಟ್ಟರ
 ಹಯಾರ್ಜುನರು ಹಯಾ-arjuna-ruk. For Shining like white horse read Shining like a white horse.
 ಹರಗಿ haragiri. Dele the full stop after Kailāsa.
ಹರದ haradū-as. For ಪಟಕ read ಅಪಟಕ, and for ನದಿ read ವರದಿ.

ಹರಸು harasu. For ಹರಿಸು read ಹರಿಸು 1, and for ಸಿತ read ಸಿತ.
ಹರಿಕಾಪಿ hari-kāpi. For ಚಂಫಕ read ಚಾಂಫಕ.
 ಹರುಷ haruṣa. For ಹರುಷವೆದ್ದಿರು -o- read ಹರುಷವೆದ್ದಿರು. -o- ಪೊದು.
ಹರೈ hari. 1. For ಅದ 2 read ಅದ 3 (see ಅರಿ 2 s. Additions).
ಹರೈ ವೆ harivē. For (see corrections) read (see Additions, and for ಅರ್ವ read ವರ್ವ).
ಹಯಿಕು hariku. Dele (before Si. 223).
ಹರೈ har. For Cf. ವರ್ವ read Cf. ವರ್ವ.
 ಹಲ್ಲಾ hallā. For ಹಲ್ಲಾ ಏರು read ಹಲ್ಲಾ ಏದು.
ಹಲ್ಲು hallu. In Prv. for ಹಲ್ಲು ಜಗದೇನು read ಹಲ್ಲು ಜಗಿದೇನು.
ಹವ್ಯವಾಹನಸಖ. For havyavāhanasakha read havya-vāhana-sakha.
ಹಸನ hasana. For ಹಸನು ಮಾಡೋಣ read ಹಸನ ಮಾಡೋಣ.
ಹಸರ್ hasar. For ಹಸರ್ವಾಣಕನ್ಯಾಯ read ಹಸರ್ವಾಣಕನ್ಯಾಯ.
ಹಸುರು hasuru. For ತೋಕ್ಕು read ತೋಕ್ಕು.
ಹಸ್ತ hasta. For ತ್ವಕ್ವರ read ತ್ವಕ್ವರ.
ಹಳುಕು haluku. For Bh. 21, 5 read Bh. 8, 21, 5.
ಹಳ್ಳು hallu. 2. For See ಎದಿಹೂಟ read See s. ಎದಿಹೂಟ.
 ಹದಿಯಾಗಿ halayigē. For ಹದಿಯಾಗಿ read ಹದಿಯಾಗಿ.
ಹಡ್ಡಿ haḍi. For ಜರ್ಣ read ಜರ್ಣ, and for ಹಡ್ಡಿ (i. e. ಹಡ್ಡಿಯು) read ಹಡ್ಡಿ (i. e. ಹಡ್ಡಿಯು).
ಹಡ್ಡಿದು haḍidu. For (ಹದಿದು, etc.) read (= ಹದಿದು, etc.).
ಹಾ hæ. For 104 read 140, and for ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು read ನಿಲಿಸುವುದು.
ಹಾಕು hāku. Dele) after (as beasts bring forth young, C., for ಮರಿ ಹಾಕಿತೇ read ಮರಿ ಹಾಕಿತೇ, and for ಪಮಾವಣ read ಪ್ರಮಾವಣ.
ಹಾಜರಿ hājari. For ಹಜರೀನಾಬು read ಹಾಜರೀನಾಬು.
ಹಾದರಿಗ hādariga. Dele the full stop after ಅನುಕ and put a comma in its stead.
ಹಾದಿ hādi. For 4000 read 400, and in the proverb for ಅನ ಹಾಗೆ read ಅನ್ವ ಹಾಗೆ.
ಹಾಯು hāyu. For ಮೋದಿ ಸೀರ read ಮೋದಿ ಸೀರ.
ಹಾಯ್ಕ. For hayku read hāyku.
ಹಾರು hāru. 1. For ಹರದಾಂ ದೂರ read ಹರದಾಂ ದೂರ.
ಹಾರು hāru. 2. For ಗೋನಿಯೊಳಗೆ read ಗೋನಿಯೊಳಗೆ.
ಹಾರೆ hārē. For ಪಾರೆ, etc. read ಪಾರೆ 2, etc.
ಹಾದಿಸು hārasu. For (Üb. 25, 81) read (Üb. 25, 81).
ಹಾಲಿ hāli. For A present read At present.
ಹಾಲೆ hālē. 2. Put (before ರಾಜಾದನ, ಫರಾಧ್ಯಕ್ಷ.
ಹಾವು hāvu. For ಚಪ್ಪಗ read ಚಪ್ಪಗ, for ವರ್ವರ read ಮರ್ವರ, for ಬದಿದಾಯಿ read ಬದಿದಾಯಿ, and for ಅವಹಾ read ಅವಹಾರ.

ಹಾವುಗಾ *hāvugā* read *hāvu-gā*.
ಹಾವು *hāvu*. For deprived of all sterility read deprived of all fertility.
ಹಿಂಸಕ *himśaka*. Put a comma after mischievous.
ಹಿಂ *him*. For The state of having the hands tied behind the back read The state of having the hands turned round (and tied) behind the back.
ಹಿಟ್ಟು *hiṭṭu*. For ಹಿಟ್ಟು ನಡುವೆ read ಹಿಟ್ಟುನಡುವೆ.
ಹಿಡತ *hiḍata*. s. No. 2 dele the (before Ny.
ಹಿಡಿಸು *hiḍisu*. For (as a place of being) (39, 15) read (as a place of being, 39, 15).
ಹಿಣಿ *hiṇi*. 1. For ವ್ಯಾಪಕ read ವ್ಯಾಪಕ.
ಹಿಣಿ *hiṇi*. 2. For ಗಣ್ಯಾದಿಗಮುಟ್ಟು read ಗಣ್ಯಾದಿಗಮುಟ್ಟು, an d put See ದೇವತೆ at the end of ಹಿಣಿ 1.
ಹಿತಕರ. For hitakara read hita-kara.
ಹಿತ್ತಲ *hittal*. For etc read etc.
ಹಿತ್ತಲಿ *hittāli*. For ಅಕ್ಕಿ read ಅಕ್ಕಿ.
ಹಿಡುಕು *hiduku*. 1. For ಪಿಸುಕು read ಪಿಸುಕು 1 (see Ad- ditions).
ಹಿಂದೆ *hinda*. For ಹನ್ನೆರಡೆಯಲ್ಲಿ read ಹನ್ನೆರಡೆಯಲ್ಲಿ.
ಹಿಂದೆ *hindē*. For ಹನ್ನೆರಡು read ಹನ್ನೆರಡು.
ಹುಟ್ಟು *huṭṭu*. 1. For ಉದಯಿಸುಗು read ಉದಯಿಸು.
ಹುಡುಕು *hudiku*. For ಹುಡುಕು read ಹುಡುಕು.
ಹುಡುಗ *huduga*. For ಕನಿಷ್ಠ (416) read (ಕನಿಷ್ಠ 416).
ಹುಣ್ಣಿ *hundī*. For (fr. ಉಡು, ಉಳ್ 1) read (fr. ಉಡು or ಉಳ್ 1).
ಹುತವಹಾಹಾರ *hutavaha-āhāra*. For Fire read Fire-wood.
ಹುಲ್ಲು *hullu*. For ಹುಲ್ಲು ಕೊಡುವೆ read ಹುಲ್ಲು ಕೊಡುವೆ, and for ತ್ಯಜ, ಸಂಹತಿ read ತ್ಯಜಸಂಹತಿ.
ಹುವು *huvvu*. Dele (before Si. 131.
ಹೂ *hū*. 2. For (ಗರ್ಭ) read (ಗರ್ಭ), and for ಚಿನ್ನೇಯ ಲ್ಲಿ ಮೂದಿದ ಹೂ read ಚಿನ್ನೇಯಲ್ಲಿ ಮೂದಿದ ಹೂ.
ಹೂಜಿ *hūji*. For ಹುಜಿ read ಹೂಜಿ.
ಹೂರ್ *hūr*. For (Prv.) read (Prv.).
ಹೃದಿ *hṛid*. For the interior or the body read the interior of the body.
ಹೃದ್ವಲ್ಲಭ. For hrid-vallabha read hṛid-vallabha.
ಹೆಡೆ *hēḍē*. 1. For ಪೆಡೆ read ಪೆಡೆ.
ಹೆಣ *hēṇa*. 1. For ಹೆಣ ಹೊದುವವನಿಗೆ read ಹೆಣ ಹೊದುವವನಿಗೆ, and for ಕೊದುವ read ಕೊದುವ.
ಹೆಣ್ಣು *hēṇḍa*. 1. For ಸತಿ ಪತಿಗಳೆನಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪೆಸರಿಸಕ್ಕುಂ read ಸತಿ ಪತಿಗಳೆನಿ ಗಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪೆಸರಿಸಕ್ಕುಂ.
ಹೆಣ್ಣು *hēṇḍa*. 2. For ಕಾವುರಿ read ಕಾವುರಿ. For (ಮಾಧ್ಯಮ ಕ 347) read (ಮಾಧ್ಯಮ 347).

ಹೆಣ್ಣು *hēṇṇu*. For ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಎತ ಕಾಕೆ, ಪೆದೆಯಾಗಿ ಎ ಣ್ಣು ಮುಸಿಯಾದ read ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಎತ ಕಾಕೆ, ಪೆದೆಯಾಗಿ ಮಣ್ಣು ಮುಸಿಯಾದ, and after ಮಾನಿಸುಕು ಪೆಣ್ಣುಮಾಕು put (.
ಹೆತ *hēt*. For ಹೆತ read ಹೆತ 1.
ಹೆದ *hēd*. For B. 51, 54 read Bp. 51, 54.
ಹೆಮ *hēm*. 1. Dele the sign of interrogation after ಅದ ನ್ನ ರತ್ನಲಹುದೇ, for ಹೋಲು ಹೆದಿಗ read ಹೋಲುವೆದಿಗ, and for ಮದ್ದು ರವಾಗು read ಮದ್ದು ರವಾಗು.
ಹೆರೆ *hērē*. 2. For ಉರುಗಣಾಗರ read ಉರುಗಣಾಗರ.
ಹೆಣ್ಣು *hērē*. 1. For ಹೆಣ್ಣು read ಹೆಣ್ಣು.
ಹೆಸರನೆ *hēsaraṇē*. Dele the semicolon before Nr.
ಹೇರಳೆ *hēraḷē*. Put = after u
ಹೇಡು *hēḍu*. 1. For ಹೇಡು read ಹೇಡು.
ಹೇಸಿಕೆ *hēsikē*. For ಹೇಸಿಕೆ read ಹೇಸಿಕೆ, and for ಫಣಿ read ಫಣಿ.
ಹೈನು *haynu*. Read = ಹಯ್ಯು q. v., etc.
ಹೊಗು *hōgu*. Put a full stop before ಕಟ್ಟು.
ಹೊಗೆ *hōgē*. 2. For ಹೊಗೆ 1. in read ಹೊಗೆ 1, is.
ಹೊಟ್ಟೆ *hōṭṭē*. 2. Put (before Nn. 43.
ಹೊಡೆ *hōḍē*. 1. — ಹೊಡೆದಾಡಿ. — ಅಳಿ. — ಹೊಡೆದಾಡಿ.
ಹೊಣೆ *hōṇē*. After ತಿಲಾಪರಿ ಹೊಣೆಯಾಗು! put: (Prv.)
ಹೊನ್ನ *hōnta*. For Tbh. ಪನ್ನ read Tbh. of ಪನ್ನ.
ಹೊಯ್ *hōy*. 1. For J. 20, 51, 26, 6 read J. 20, 51; 26 & 6
ಹೊರೆ *hōrē*. 6. For = ಫರಿ, 4 read = ಫರಿ 4.
ಹೊಲಗು *hōragu*. For ಹೊಲಗು read ಹೊಲಗು.
ಹೊಲಿಗೆ *hōragē*. For ಫಿರಿ. etc. read ಫಿರಿ, etc., and for ಹಾಕ್ಕು read ಹಾಕ್ಕು.
ಹೊಲಿ *hōrē*. For ಕರ್ಣಾಪು read ಕರ್ಣಾಪು.
ಹೊಲ *hōla*. 3. For ನೆಗಲು ಹುತ್ತು read ನೆಗಲು ಹುತ್ತು.
ಹೊಲೆ *hōlē*. For See Bp. a. ಮೇ read See Bp. a. ಮೇ. and a. ಹೊಲೆಯಾಳು for ಮನೆಯಾಳು read ಮನೆಯಾಳು.
ಹೊಸ್ತು *hōstu*. 1. For ಒಗಡೆ read ಒಗಡೆ.
ಹೊಳ *hōla*. For ಹೊಳೆ 1 read ಹೊಳೆ 1.
ಹೊಳದು *hōladu*. For Bp. 25, 5 read Bp. 25, 5.
ಹೊಳಹು *hōlahu*. 2. For ಪ್ರೇಮ read ಪ್ರೇಮ.
ಹೊಳ್ಳು *hōḷu*. 1. For deprive of strength read deprive of strength.
ಹೊಲಿ *hōḷē*. For Nn. 11, 40 read Nn. 11, 40.
ಹೋರಿ *hōri*. For ಪದ್ಧತನ read ಪದ್ಧತನ.
ಹೋಕ *hōha*. For ಹೋಕ (11, 33) read ಹೋಕ (Bp 11, 33), for ಪಾಪಗ್ರಾಹ read ಪಾಪಗ್ರಾಹ, and for Nn. 1 read (Nn. 132).
ಹೋಲ *hōl*. For = ಫಿರಿ, etc. read = ಫಿರಿ 1, and for ಫಿರಿ read ಹೋಲಿ.

² s.250/=

Very Science

DO NOT TAKE FROM LIBRARY

UNIVERSITY OF MINNESOTA

wils.ame

PL 4646 .K6

Kittel, F. (Ferdinand)

A Kanna da-English dictionary.

3 1951 001 769 933 W